

BIBLIA
SAU
SFÎNTA SCRIPTURĂ
A
VECHIULUI ȘI NOULUI TESTAMENT

CU TRIMITERI

VECHIUL TESTAMENT

	Capitole	Pagina
Genesa (Facerea)	50	1
Exodul (Eşirea)	40	59
Leviticul	27	107
Numeri	36	142
Deuteronomul (A doua lege)	34	190
Iosua	24	233
Judecătorii	21	260
Rut	4	287
Cartea întâi a lui Samuel	31	290
A doua carte a lui Samuel	24	325
Cartea întâi a împăraţilor (1 Regi)	22	354
A doua carte a împăraţilor (2 Regi)	25	388
Cartea întâi a Cronicilor	29	420
A doua carte a Cronicilor	36	451
Ezra	10	487
Nemîia	13	497
Estera	10	513
Ier	42	521
Psalmi	150	554
Pildele sau Proverbele lui Solomon	31	639
Eclesiastul	12	669
Cîntarea cîntărilor	8	677
Isaia	66	682
Ieremia	52	736
Pîngerile lui Ieremia	5	797
Ezechiel	48	803
Daniel	12	857
Osea	14	874
Ioel	3	882
Amos	9	885
Obadia	1	892
Iona	4	893
Mica	7	895
Naum	3	899
Habacuc	3	901
TeŃania	3	904
Hagai	2	906
Zaharia	14	908
Maleahi	4	917

NOUL TESTAMENT

	Capitole	Pagina
Evangelhia după Matei	28	923
Evangelhia după Marcu	16	961
Evangelhia după Luca	24	984
Evangelhia după Ioan	21	1025
Faptele Apostolilor	28	1055
Epistola lui Pavel către Romani	16	1093
Intîia epistolă a lui Pavel către Corinteni	16	1111
A doua epistolă a lui Pavel către Corinteni	13	1128
Epistola lui Pavel către Galateni	6	1139
Epistola lui Pavel către Efeseni	6	1144
Epistola lui Pavel către Filipeni	4	1150
Epistola lui Pavel către Coloseni	4	1154
Epistola Intîi a lui Pavel către Tesaloniceni	5	1158
Epistola a doua a lui Pavel către Tesaloniceni	3	1162
Epistola Intîi a lui Pavel către Timotei	6	1164
Epistola a doua a lui Pavel către Timotei	4	1168
Epistola lui Pavel către Tit	3	1172
Epistola lui Pavel către Filimon	1	1174
Epistola lui Pavel către Evrei	13	1174
Epistola sobornicească a lui Iacov	5	1187
Intîia epistolă sobornicească a lui Petru	5	1191
A doua epistolă sobornicească a lui Petru	3	1196
Intîia epistolă sobornicească a lui Ioan	5	1198
A doua epistolă a lui Ioan	1	1203
A treia epistolă a lui Ioan	1	1203
Epistola sobornicească a lui Iuda	1	1204
Apocalipsa lui Ioan	22	1205

VECHIUL TESTAMENT

GENESA (FACEREA)

SAU ÎNȚIA CARTE A LUI MOISE

VREMURILE STRĂVECHI

DELA FACEREA LUMII PÎNĂ LA AVRAAM

CAPITOLELE 1—11. 9.

Facerea lumii.

1. La început*, Dumnezeu a făcut** cerurile și pămîntul.

* Gen. 1. 1, 2. Evr. 1. 10. ** Ps. 8. 2; 10. 4; 10. 11, 12; 102. 26; 136. 5; 148. 4. Isa. 44. 24. Ier. 33. 12; 51. 16. Zah. 12. 1. Psal. 14. 3; 17. 24. Col. 1. 16, 17. Evr. 21. 3. A post. 4. 21; 10. 8.

Lumina.

2. Pămîntul era pustiu și gol; peste fața adîncului de ape era întunec, și* Duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor.

* Ps. 104. 6. Isa. 40. 12, 14.

3. Dumnezeu* a zis: „Să fie** lumină!” Și a fost lumină.

* Ps. 104. 6. ** 2 Cor. 4. 6.

4. Dumnezeu a văzut că lumina era bună; și Dumnezeu a despărțit lumina de întunec.

5. Dumnezeu a numit lumina zi*, iar întunerecul i-a numit noapte. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua întâi.

* Ps. 74. 16; 104. 20.

Cerul.

6. Dumnezeu a zis: „Să fie* o întindere între ape, și ea să despartă apele de ape.”

* Gen. 1. 15. Ps. 104. 6. Ier. 33. 12; 51. 16.

7. Și Dumnezeu a făcut întinderea, și ea a despărțit* apele cari sînt dedesubt întinderii de apele cari sînt deasupra** întinderii. Și așa a fost.

* Psal. 8. 26. ** Ps. 104. 6.

8. Dumnezeu a numit întinderea cer. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a doua.

Pămîntul.

9. Dumnezeu a zis: „Să* se strîngă la un loc apele cari sînt dedesubt cerului; și să se arate uscatul!” Și așa a fost.

* Gen. 1. 9, 10; 1 Ps. 104. 7; 136. 5; 134. 9; 135. 6. Psal. 8. 26. Ier. 33. 12. 2 Pet. 3. 6.

10. Dumnezeu a numit uscatul pămînt, iar grămada de ape a numit-o mări. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

11. Apoi Dumnezeu a zis: „Să dea* pămîntul verdeață, iarbă cu sămînță, pomi roditori**, cari să facă rod după soiul lor și cari să aibă în ei sămînța lor pe pămînt.” Și așa a fost.

* Evr. 4. 7. ** Luc. 4. 44.

12. Pămîntul a dat verdeață, iarbă cu sămînță după soiul ei, și pomi cari fac rod și cari își au sămînța în ei, după soiul lor. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

13. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a treia.

Soarele, luna și stelele.

14. Dumnezeu a zis: „Să fie niște luminători* în întinderea cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie niște semne** cari să arate vremile, zilele și anii; * Gen. 1. 16. Ps. 136. 16; 136. 7. ** Ps. 74. 17; 136. 18.

15. și să slujească de luminători în întinderea cerului, ca să lumineze pămîntul.” Și așa a fost.

16. Dumnezeu* a făcut cei doi mari luminători, și anume: luminătorul cel mai mare ca să stăpînească ziua, și** luminătorul cel mai mic ca să stăpînească noaptea; a făcut și stelele.

* Ps. 136. 7, 8, 9; 146. 9, 10. ** Ps. 8. 3. 7 Gen. 1. 17.

17. Dumnezeu i-a așezat în întinderea cerului, ca să lumineze pămîntul,

18. să stăpînească* ziua și noaptea, și să despartă lumina de întunec. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

* Gen. 22. 16.

19. Astfel, a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a patra.

Viețuitoarele mării.

20. Dumnezeu a zis: „Să mișune apele de viețuitoare, și să zboare păsări deasupra pământului pe întinderea cerului.”

21. Dumnezeu^{*} a făcut peștii cei mari și toate viețuitoarele cari se mișcă și de cari mișună apele, după solurile lor; a făcut și orice pasăre înaripată după soiul ei. Dumnezeu a văzut că erau bune. ^{* Cap. 1.20; 1.26; 8.10; Ps. 104.26.}

22. Dumnezeu le-a binecuvîntat, și a zis: „Creșteți^{*}, înmulțiți-vă, și umpleți apele mărilor; să se înmulțească și păsările pe pământ.” ^{* Cap. 8.17.}

23. Astfel a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a cincea.

Viețuitoarele pământului.

24. Dumnezeu a zis: „Să dea pământul viețuitoare după soiul lor, vite, tiritoare și fiare pămîntești, după soiul lor.” Și așa a fost.

25. Dumnezeu a făcut fiarele pământului după soiul lor, vitele după soiul lor și toate tiritoarele pământului după soiul lor. Dumnezeu a văzut că erau bune.

26. Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem^{*} om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpînească^{**} peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate tiritoarele cari se mișcă pe pământ.” ^{* Cap. 1.26; 1.26; Ps. 100.5; Eccl. 1.28; Psalt. 17.26; 36.26; 1 Cor. 11.7; 1 Tim. 4.10; Col. 3.10; 1 Tes. 5.9. ** Cap. 1.26; Ps. 8.6.}

27. Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, i-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească^{**} și parte femeiască i-a făcut. ^{* 1 Cor. 11.7. ** Cap. 1.26; Mat. 23.15; Mat. 23.4; Marc. 16.4.}

28. Dumnezeu i-a binecuvîntat, și Dumnezeu le-a zis: „Creșteți^{*}, înmulțiți-vă, umpleți pământul, și supunați-l; și stăpîniți peste peștii mării, peste păsările cerului, și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ.” ^{* Cap. 1.28; 1. Cor. 15.28; Ps. 137.3; 138.6, 4.}

29. Și Dumnezeu a zis: „Iată că v'am dat orice iarbă care face sămînță și care este pe fața intrugului pământ, și orice pom, care are în el rod cu sămînță: aceasta să fie hrana^{*} voastră.” ^{* Cap. 1.29; 1 Cor. 15.28; Ps. 104.14, 15; 136.25; 140.7; Psalt. 14.17.}

30. Iar tuturor^{*} fiarelor pământului, tuturor păsărilor^{**} cerului, și tuturor viețărilor cari se mișcă pe pământ, cari au în ele o suflare de viață, le-am dat ca hrană toată iarba verde.” Și așa a fost. ^{* Ps. 104.14, 15; 137.3. ** 1 Cor. 15.28.}

31. Dumnezeu S'a uitat^{*} la tot ce făcuse; și iată că erau foarte bune. Astfel a fost o seară, și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a șasea.

^{* Ps. 104.24; 1 Tim. 4.4.}

Ziua de odihnă.

2 1. Astfel au fost sfîrșite cerurile și pământul, și toată^{*} ostirea lor.

^{* Ps. 104.24.}

2. În ziua^{*} a șaptea Dumnezeu Și-a sfîrșit lucrarea, pe care o făcuse; și în ziua a șaptea S'a odihnit de toată lucrarea Lui pe care o făcuse.

^{* Eccl. 26.11; 31.12; Deut. 5.14; Eze. 4.4.}

3. Dumnezeu a binecuvîntat^{*} ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că în ziua aceasta S'a odihnit de toată lucrarea Lui, pe care o zidise și o făcuse.

^{* Numer. 9.14; 1 Tes. 5.18.}

Facerea omului.

4. Iată^{*} istoria cerurilor și a pământului, cînd au fost făcute.

^{* Cap. 1.1; Ps. 104.24.}

5. În ziua cînd a făcut Domnul Dumnezeu un pămînt și ceruri, nu era încă pe pămînt nici un copăcel^{*} de cîmp și nici o iarbă de pe cîmp nu înălțase încă: fiindcă Domnul Dumnezeu nu dăduse încă ploaie^{**} pe pămînt și nu era nici un om ca să lucreze[†] pămîntul.

^{* Cap. 1.11; Ps. 104.14. ** 1 Cor. 15.28, 27, 28. † Cap. 1.28.}

6. Cîu un abur se ridica de pe pămînt și uda toată fața pământului.

7. Domnul Dumnezeu a făcut pe om din țărîna^{*} pământului, i-a^{**} suflat în nări[†] suflare de viață, și omul s'a făcut^{††} astfel un suflet viu. ^{* Cap. 1.26, 28; Ps. 103.14; Eccl. 12.7; 1 Tes. 5.4; 1 Cor. 15.47. ** 1 Cor. 15.47; Psalt. 137.20. † Cap. 2.7; 1 Tes. 5.4; 1 Cor. 15.47. †† 1 Cor. 15.47.}

Raiul.

8. Apoi Domnul Dumnezeu a sădit o grădină^{*} în Eden^{**}, spre răsărit[†]; și a pus^{††} acolo pe omul pe care-l întocmise.

^{* Cap. 2.8, 9; 1 Tes. 5.4; 1 Cor. 15.47; 1 Tim. 2.8. ** 1 Cor. 15.47. † Cap. 2.14. †† 1 Cor. 15.47; 1 Tim. 2.8.}

9. Domnul Dumnezeu a făcut să răsară din pămînt tot felul^{*} de pomi, plăcuți la vedere și buni la mîncare, și pomul^{**} vieții în mijlocul grădinii,

și pomul[†] cunoștinței binelui și răului.

* Gen. 3, 6.

† Cap. 2, 12; Psal. 2, 10; 11, 30. Apoc. 2, 7; 22, 2, 14. 1 Tim. 17.

10. Un riu ieșea din Eden și uda grădina; și de acolo se împărțea și se făcea patru brațe.

11. Numele celui dinții este Pison; el înconjoară[†] toată[†] țara Havila, unde se găsește aur.

* Cap. 26, 10.

12. Aurul din țara aceasta este bun; acolo se găsește și bedelion[†] și piatră de onix.

* Num. 11, 7.

13. Numele rului al doilea este Ghilon; el înconjoară toată țara Cuș.

14. Numele celui de al treilea este[†] Hidechel[†]; el curge la răsăritul Asiriei. Al patrulea riu este Eufratul.

* Dan. 10, 4.

15. Domnul Dumnezeu a luat pe om și l-a așezat[†] în grădina Edenului, ca s'o lucreze și s'o păzească.

* Gen. 2.

16. Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: „Poți să măninci după plăcere din orice pom din grădină;

17. dar[†] din pomul cunoștinței binelui și răului să[†] nu măninci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri[†] negreșit.”

* Gen. 2, 4.

† Cap. 2, 3, 16. Num. 8, 25. 1 Cor. 10, 16. Iac. 1, 10. 1 Tim. 2, 16.

Facerea femeii.

18. Domnul Dumnezeu a zis: „Nu este bine ca omul să fie singur; am[†] să-i fac un ajutor potrivit pentru el.”

* Cap. 2, 18. 1 Cor. 11, 9. 1 Tim. 2, 18.

19. Domnul Dumnezeu[†] a făcut din pământ toate fiarele cimpului și toate păsările cerului; și le-a adus[†] la om, ca să vadă cum are să le numească; și orice nume pe care-l dădea omul fiecărei viețuitoare, acela-i era numele.

* Cap. 1, 20, 24. † Ps. 8, 6. Cap. 1, 20.

20. Și omul a pus nume tuturor vitelor, păsărilor cerului și tuturor fiarelor cimpului; dar, pentru om, nu s'a găsit niciun ajutor, care să i se potrivească.

21. Atunci Domnul Dumnezeu a trimis un somn[†] adânc peste om, și omul a adormit; Domnul Dumnezeu a luat una din coastele lui și a închis carnea la locul ei.

* Cap. 22, 12. 1 Sam. 30, 12.

22. Din coasta pe care o luase din om, Domnul Dumnezeu a făcut o femeie și a adus-o la[†] om.

* Psal. 139, 25. Ebr. 12, 4.

23. Și omul a zis: „Iată în sfârșit

aceea care este os[†] din oasele mele și carne din carnea mea! Ea se va numi „femeie”[†], pentru că a fost luată din[†] om.”

* Cap. 29, 14.

† Judec. 9, 2. 2 Sam. 5, 2; 19, 12. Ebr. 5, 20. † 1 Cor. 11, 9.

24. Deaceia[†] va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevasta sa, și se vor face un singur trup.

* Cap. 31, 15.

† Ps. 45, 10. Mat. 19, 5. Marc. 10, 7. 1 Cor. 6, 16. Ebr. 1, 12.

Îspitirea femeii.

25. Omul și nevasta lui erau amindoi[†] goi, și nu le era[†] rușine.

* Cap. 2, 7, 10, 11. † Exod. 32, 35. Iac. 47, 2.

3 1. Șarpele[†] era mai[†] șiret decât toate fiarele cimpului pe cari le făcuse Domnul Dumnezeu.

El a zis femeii: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: „Să nu mincați din toți pomii din grădină?”

* Apoc. 12, 9; 20, 2. † Mat. 20, 16. 1 Cor. 11, 2.

2. Femeia a răspuns șarpelui: „Putem să mincăm din rodul tuturor pomilor din grădină.”

3. Dar[†] despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: „Să nu mincați din el, și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.”

* Cap. 2, 17.

4. Atunci șarpele[†] a zis femeii: „Hotărât, că nu veți muri:

* Gen. 22, 3 Cor. 11, 3. 1 Tim. 2, 14.

5. dar Dumnezeu știe că, în ziua când veți mânca din el, vi[†] se vor deschide ochii, și veți fi ca Dumnezeu, cunoșcând binele și răul.”

* Gen. 3, 1. Psal. 28, 28.

6. Femeia a văzut că pomul era bun de mâncat și plăcut de privit, și că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. A luat deci din rodul lui, și a mâncat[†]; a dat și bărbatului ei, care era lângă ea, și bărbatul[†] a mâncat și el.

* 1 Tim. 2, 14. † Gen. 12, 12.

Păcatul lui Adam.

7. Atunci li s'au deschis[†] ochii la amindoi; au cunoscut[†] că erau goi, au cusut laolaltă frunze de smochin și și-au făcut șorțuri[†] din ele.

* Gen. 1, 1. † Cap. 2, 10.

8. Atunci au auzit glasul[†] Domnului Dumnezeu, care umbla prin grădină în răcoarea zilei[†]; și omul și nevasta

1. În evreiește femeie (șap) vine de la un cuvânt care înseamnă bărbat (șap). 2. Să: cîmpul. 3. Evreiește: vinet.

lui s'au ascuns" de Fața Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină.

* Lev. 26, 1. ** Lev. 26, 25. Lev. 26, 24. Amos 9, 6.

9. Dar Domnul Dumnezeu a chemat pe om, și i-a zis: „Unde ești?”

10. El a răspuns: „Ți-am auzit glasul în grădină; și mi-a fost frică”, pentru că eram gol, și m'am ascuns.”

* Cap. 2, 25. Exod. 3, 6. 1 Ioan 3, 20.

11. Și Domnul Dumnezeu a zis: „Cine ți-a spus că ești gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care îți poruncisem să nu măninci?”

12. Omul a răspuns: „Femeia” pe care mi-ai dat-o ca să fie lângă mine, ea mi-a dat din pom și am mâncat.”

* Cap. 2, 25. Lev. 24, 16. Fidei 25, 12.

13. Și Domnul Dumnezeu a zis femeii: „Ce ai făcut?” Femeia a răspuns: „Șarpele” m'a amăgit, și am mâncat din pom.”

* Vers. 4. 1 Cor. 11, 3. 1 Tim. 2, 14.

14. Domnul Dumnezeu a zis șarpeului: „Fiindcă ai făcut lucrul acesta, blestemat ești între toate vitele și între toate fiarele de pe cîmp; în toate zilele vieții tale să te tirăști pe pînă, și să măninci țărîna”.

* Isa. 65, 25. Mic. 7, 17.

15. Vrășmășie” voi pune între tine și femeie, între sămînța ta și sămînța” ei. Această” îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcîiul.”

* Mat. 3, 7. 13, 38; 23, 33. Ioan 8, 44. Fapt. 23, 29. 1 Ioan 3, 8. ** Ps. 132, 11. Isa. 7, 14. Mic. 5, 3. Mat. 1, 23; 23, Luc. 1, 31, 34, 35. Gal. 4, 4. 1 Rom. 16, 20. Col. 2, 15. Ebr. 1, 14. 1 Ioan 3, 8. Apoc. 12, 1, 7, 17. Ps. 68, 8. Isa. 23, 8; 24, 3. Ioan 19, 21. 1 Tim. 2, 15.

16. Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu” durere vei naște copii, și dorințele” tale se vor ținea după bărbatul tău, iar el va stăpîni” peste tine.”

* Cap. 4, 7. ** 1 Cor. 12, 3; 14, 34. Ebr. 8, 10; 10, 24. 1 Tim. 2, 21; 25, Tit. 2, 5. 1 Pet. 3, 1, 5, 6. 1 1 Ioan 3, 15.

17. Omului i-a zis: „Fiindcă” ai ascultat de glasul nevestei tale, și ai mâncat” din pomul despre care” îți poruncisem: „Să nu măninci deloc din el,” blestemat” este acum pămîntul din pricina ta. Cu multă trudă” și-ți scoți hrana din el în toate zilele vieții tale;

* Vers. 6. ** Cap. 2, 17. 1 Ecl. 1, 2, 3. Isa. 24, 3, 4. Rom. 8, 20. 11 Cor. 9, 7. Ecl. 3, 23. 11 Cor. 21, 40.

18. spini” și pălămidă” să-ți dea, și să măninci” iarba de pe cîmp.

* Ps. 104, 14. ** Ecl. 1, 12. 1 Tim. 2, 16.

19. În sudoarea” feței tale să-ți măninci pîinea, pînă te vei întoarce în

pămînt, căci din el ai fost luat; căci țărîna” ești, și în țărîna te vei întoarce.”

* Cap. 2, 7. ** Lev. 24, 20; 24, 16. Ps. 104, 29. Ecl. 3, 26; 10, 7. Rom. 8, 20. Ebr. 9, 27. 1 Tim. 2, 16. 12; 47, 12, 13. Isa. 23, 20.

20. Adam a pus nevestei sale numele Eva¹: căci ea a fost mama tuturor celor vii.

21. Domnul Dumnezeu a făcut lui Adam și nevestei lui haine de piele, și i-a îmbrăcat cu ele.

22. Domnul Dumnezeu a zis: „Iată” că omul a ajuns ca unul din Noi, cunoscînd binele și răul. Să-l împedăm dar acum ca nu cumva să-și întindă mîna, să” ia și din pomul vieții, să mănince din el, și să trăiască în vece.”

* Cap. 2, 9. ** Cap. 4, 2; 9, 20.

23. Deaceia Domnul Dumnezeu l-a izgonit din grădina Edenului, ca” să lucreze pămîntul, din care fusese luat.

* Cap. 2, 9.

24. Astfel a izgonit El pe Adam; și la răsăritul” grădinii Edenului a pus niște heruvimi”, cari să învințescă o sabie învîpăiată, ca să păzească drumul care duce la pomul vieții.

* Ps. 104, 4. Ebr. 1, 7. ** Ebr. 15, 18—20. Ebr. 22, 13—14.

Cain și Abel.

4 1. Adam s'a împreunat cu nevestă-sa Eva; ea a rămas însărcinată, și a născut pe Cain. Și a zis: „Am căpătat un om cu ajutorul Domnului!”

2. A mai născut și pe fratele său Abel. Abel era cioban, iar Cain era plugar*.

* Cap. 3, 29; 9, 20.

3. După o bucată de vreme, Cain a adus Domnului o jertfă de mîncare¹ din roadele” pămîntului.

* Num. 18, 12.

4. Abel a adus și el o jertfă de mîncare din oiile întîi” născute ale turmei lui și din grăsimea lor. Domnul a privit cu plăcere” spre Abel și spre jertfa lui;

* Num. 18, 17. Fidei 2, 9. ** Ebr. 11, 4.

5. dar spre Cain și spre jertfa lui, n'a privit cu plăcere. Cain s'a mîniat foarte tare, și” i s'a posomorit fața.

* Cap. 3, 7.

6. Și Domnul a zis lui Cain: „Pentruce te-ai mîniat, și pentruce” și s'a posomorit fața?”

7. Nu-i așa? Dacă faci bine, vei fi bine primit; dar dacă faci rău, păcatul plîndește” la ușă; dorința lui se ține după tine, dar tu să-l stăpînești.”

* Ecl. 1, 13.

8. Însă Cain a zis fratelui său Abel: „Haide-m să ieșim la cîmp.” Dar pe cînd erau la cîmp, Cain s'a ridicat împotriva fratelui său Abel, și l-a omorît.”

* Gen. 39, 36. 1 Ioan. 9, 12. Iuda 11.

Pedeapsa lui Cain.

9. Domnul a zis lui Cain: „Unde” este fratele tău Abel?” El a răspuns: „Nu știu”. Sînt eu păzitorul fratelui meu?”

* Ps. 9, 12. ** Ioan. 9, 48.

10. Și Dumnezeu a zis: „Ce ai făcut? Glasul” sîngelui fratelui tău strigă din pămînt la Mine.

* Ebr. 12, 24. Apoc. 6, 10.

11. Acum blestemat ești tu, isgonit din ogorul acesta, care și-a deschis gura ca să primească din mîna ta sîngele fratelui tău!

12. Cînd vei lucra pămîntul, să nu-ți mai dea bogăția lui. Pribeag și fugar să fii pe pămînt.”

13. Cain a zis Domnului: „Pedeapsa mea e prea mare ca s'o pot suferi.

14. Iată că Tu” mă izgonești azi de pe fața pămîntului; eu voi trebui să mă ascund de Fața” Ta, și să fiu pribeag și fugar pe pămînt; și oricine” îl va găsi, mă va omorî.”

* Gen. 19, 29-34.

** Ps. 51, 11. † Cap. 3, 6. Num. 35, 22, 27.

15. Domnul i-a zis: „Nicidecum; ci dacă va omorî cineva pe Cain, Cain să fie răbdat de șapte” ori.” Și Domnul a hotărît” un semn pentru Cain, ca oricine” îl va găsi, să nu-l omoare.

* Ps. 79, 12. ** Ebr. 2, 4, 6.

16. Apoi, Cain a ieșit” din Fața Domnului, și a locuit în țara Nod¹, la răsărit de Eden.

* 2 Reg. 13, 22; 24, 26. Ier. 23, 30; 32, 5.

Cain și urmașii lui.

17. Cain s'a împreunat cu nevastă-sa; ea a rămas însărcinată și a născut pe Enoh. El a început apoi să zidească o cetate, și a pus” acestei cetăți numele fiului său Enoh.

* Ps. 68, 12.

18. Enoh a fost tatăl lui Irad; Irad a fost tatăl lui Mehuiael; Mehuiael a fost tatăl lui Metușael; și Metușael a fost tatăl lui Lameh.

19. Lameh și-a luat două neveste: numele uneia era Ada, și numele celeilalte era Tila.

20. Ada a născut pe Iabal: el a fost tatăl celor ce locuiesc în corturi și păzesc vitele.

21. Numele fratelui său era Iubal:

el a fost tatăl” tuturor celor ce cîntă cu alăuta și cu cavatul.

* Rom. 4, 11, 12.

22. Tila, de partea ei, a născut și ea pe Tubal-Cain, făuritorul tuturor uneltelor de aramă și de fer. Sora lui Tubal-Cain era Naama.

23. Lameh a zis nevestelor sale:

„Ada și Tila, ascultați glasul meu! Nevestele lui Lameh, ascultați cuvîntul meu!

Am omorît un om pentru rana mea, și un tînăr pentru vîntățile mele.

24. Cain” va fi răbdat de șapte ori,

iar Lameh de șaptezeci de ori cite șapte.”

* Ter. 25.

Nașterea lui Set.

25. Adam s'a împreunat iarăși cu nevastă-sa; ea a născut un fiu, și i-a” pus numele Set¹; „căci”, a zis ea, „Dumnezeu mi-a dat o altă sîmînță în locul lui Abel, pe care l-a ucis Cain.”

* Cap. 3, 8.

26. Lui Set i s'a născut” și lui un fiu, și i-a pus numele Enos. Atunci au început oamenii să cheme” Numele Domnului.

* Cap. 3, 6.

** 1 Reg. 18, 24. Ps. 218, 17. Ier. 2, 22. Ier. 2, 28. 1 Cor. 1, 2.

Urmașii

lui Adam prin Set pînă la Noe.

51. Iată cartea” neamurilor lui Adam. În ziua cînd a făcut Dumnezeu pe om, l-a făcut după asemănarea” lui Dumnezeu.

* 1 Cor. 1, 1. Luc. 2, 26. ** Cap. 1, 26. Ebr. 4, 24. Col. 3, 26.

2. I-a făcut parte bărbătească” și parte femeiească, i-a binecuvîntat, și l-a dat numele de „om”, în ziua cînd au fost făcuți.

* Cap. 1, 27.

3. La vîrsta de o sută treizeci de ani, Adam a născut un fiu după chipul și asemănarea lui, și i-a pus” numele Set.

* Cap. 4, 25.

4. După nașterea lui Set, Adam” a trăit opt sute de ani; și a născut” fii și fiice.

* 1 Cor. 1, 2, etc. ** Cap. 1, 26.

5. Toate zilele pe cari le-a trăit Adam, au fost de nouă sute trei zeci de ani; apoi” a murit.

* Cap. 2, 18. Ebr. 9, 27.

6. La vîrsta de o sută cinci ani, Set a născut” pe Enos.

* Cap. 4, 26.

7. După nașterea lui Enos, Set a mai trăit opt sute șapte ani, și a născut fii și fiice.

8. Toate zilele lui Set au fost de nouă sute doisprezece ani; apoi a murit.

9. La vîrsta de nouăzeci de ani, Enos a plecat pe Caiman.

10. După nașterea lui Cainan, Enos a mai trăit opt sute cincisprezece ani, și a născut fii și fiice.

11. Toate zilele lui Enos au fost de nouă sute cinci ani: apoi a murit.

12. La vîrsta de şaptezeci de ani, Cainan a născut pe Mahalaleel.

13. După nașterea lui Mahalaleel, Cainan a mai trăit opt sute patruzeci de ani; și a născut fii și fiice.

14. Toate zilele lui Cainan au fost de nouă sute zece ani: apoi a murit.

15. La vârsta de șasezeci și cinci de ani, Mahalaleel a născut pe Iared.

16. După nașterea lui Iared, Mahalaleel a mai trăit opt sute treizeci de ani; și a născut fii și fiice.

17. Toate zilele lui Mahalaleel au fost de opt sute nouăzeci și cinci de ani; apoi a murit.

18. La vîrsta de o sută șasezeci și doi de ani, lared a mîscut pe * Enoh.

19. După nașterea lui Enoh, Iared a mai trăit opt sute de ani ; și a născut fii și fiice.

20. Toate zilele lui Iared au fost de nouă sute șasezeci și doi de ani; apoi a murit.

21. La vîrsta de șasezeci și cinci de ani, Enoh a născut pe Metusala.

22. După nașterea lui Metusala, Enoh a umblat² cu Dumnezeu trei sute de ani: și a născut fii și fiice.

¹⁰ *Chap. 4, § 17, 31, and 32, Reg. 2002, P.L. 80-110, § 109, 1.1016-2, 2002-2 CB 343.*

23. Toate zilele lui Enoh au fost trei sute sasezeci și cinci de ani.

24. Enoh^{*} a umblat cu Dumnezeu; apoi nu s'a mai văzut, pentru că l-a luat Dumnezeu. ^{*Eleg. 2. 11. Rom. 11. 4.}

1000

25. La vîrsta de o sută optzeci și șapte de ani, Metusala a născut pe Lameh.

26. După nașterea lui Lameh, Metusala a mai trăit șapte sute optzeci și doi de ani; și a născut fii și fiice.

27. Toate zilele lui Metusala au fost de nouă sute șasezeci și nouă de ani; apoi a murit.

28. La vîrsta de o sută optzeci și doi de ani, Lameh a născut un fiu.

29. El i-a pus numele Noe¹, zicînd: „Acesta ne va mîngia pentru cete-neala și truda minilor noastre, cari vin din acest pămînt, pe care² i-a blestemat Domnul.”

Age Group	Total (%)	Male (%)	Female (%)	Male (%)	Female (%)
18-24	15	10	20	10	20
25-34	25	15	35	15	35
35-44	35	25	45	25	45
45-54	45	35	55	35	55
55-64	55	45	65	45	65
65+	65	55	75	55	75

30. După nașterea lui Noe, Lameh a mai trăit cinci sute nouăzeci și cinci de ani: și a răscut fiu și fiice.

31. Toate zilele lui Lamech au fost de şapte sute şaptezeci şi şapte de ani; apoi a murit.

32. Noe, la vîrsta de cinci sute de ani, a născut pe Sem³³. Ham și Iafet³⁴.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

Stricklandia amabilis

6 1. Cînd^a au început oamenii să se înmulțească pe fața pămîntului, și li s'au născut fete.

1000

2. fiii lui Dumnezeu au văzut că fețele oamenilor erau frumoase; și din toate și-au luat * de neveste pe acelea pe cari și le-au ales.

3. Atunci Domnul a zis: „Duhul” Meu nu va rămânea² pururea în om, căci³ și omul nu este decât carne păcătoasă: totuși⁴ zilele lui vor fi de o sută douăzeci de ani.”

^aDOI-3, 10; DOI-8, 17; DOI-9, 19; DOI-10, 20; DOI-11, 21; DOI-12, 22.

4. Uriagiș erau pe pământ în vremurile acelea, și chiar și după ce s'au împreunat fiii lui Dumnezeu cu fetele oamenilor, și le-au născut ele copii: aceștia erau viteji! Căci au fost în vechime, oameni cu nume.

5. Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ, și că toate întocmirile gândurilor* din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău.

¹⁰ Cough, A. 71, *Journal*, 86, 16, *Procyon*, 4, 188, *What*, 18, 190.

6. I-a părut rău * Domnului că a făcut pe om pe pământ, și S'a mîhnit** în inima Lui. * Num. 23, 19. 1 Sam. 15, 11, 29. 2 Sam. 24, 18. Mat. 5, 9. Luc. 1, 27. Luc. 22, 19. Ecl. 4, 10.

In Informa Ltd., + 800-955-19, 1 Home St., CT, 06455, 2 Home,
74, 1st Fl., N.Y., 10013, Tel.: 212-512-1000, Fax: 212-512-1001.

7. Și Domnul a zis: „Am să șterg de pe fața pământului pe omul pe care l-am făcut, dela om până la vite, până la tiritoare și până la pasăările cerului: căci îmi pare rău că l-am făcut.”

100

8. Dar Noe a câștigat * mila înaintea Domnului

— Conn. 19, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 9

9. Last card still remains in line

1. Adică: singulare. 2. Bun: Nu m va lăsa, sau
m va alina. 3. Bun: da, are.

Noe* era un om neprihănit și fără pată între cei din vremea lui: Noe** umbla cu Dumnezeu. *Cap. 1, 1. **Ezech. 14, 24, 26. Rom. 1, 17. Ezech. 14, 7. 2 Pet. 2, 5.

10. Noe a născut trei fii: Sem*, Ham și Iafet. *Cap. 1, 10.

11. Pământul era stricat* înaintea lui Dumnezeu, pământul era plin** de silnicie. *Cap. 1, 1; 12, 3; 13, 12. 2 Cron. 34, 37. Luc. 1, 6. Rom. 2, 12; 8, 20. **Ezech. 8, 17; 26, 19. Ier. 2, 8, 17.

12. Dumnezeu S'a uitat* spre pământ, și iată că pământul era stricat; căci orice făptură își stricase calea pe pământ. *Cap. 1, 10. Ps. 14, 2; 103, 13; 145, 7, 8.

13. Atunci Dumnezeu a zis lui Noe: „Sfârșitul* oricărei făpturi este hotărât înaintea Mea, fiindcă au umplut pământul de silnicie; iată, am** să-i nimicesc împreună cu pământul. *Ier. 14, 22. Ezech. 7, 2, 8, 6. Amos 8, 2. 1 Pet. 3, 7. **Yer. 17.

14. Fă-ți o corabie din lemn de gopher (chiparos); corabia aceasta s'o împarti în câmăruțe, și s'o tencuiești cu smoală pe dinlăuntru și pe dinafară.

15. Iată cum s'o faci: corabia să aibă trei sute de coți în lungime, cincizeci de coți în lățime și treizeci de coți în înălțime.

16. Să faci corăbiei o fereastră*, sus, lângă de un cot; ușa s'o pui în latimea corăbiei; și să faci un rînd de câmări jos, altul la mijloc și altul sus.

17. Și, iată că Eu* am să fac să vină un potop de ape pe pământ, ca să nimicească orice făptură de supt cer, care are suflare de viață; tot ce este pe pământ va pieri.

*Yer. 13, Cap. 7, 4, 21, 22, 23, 2 Pet. 2, 5.

18. Dar cu tine fac un legământ; să* intri în corabie, tu și fiii tăi, nevestă-ta și nevestele fiilor tăi împreună cu tine. *Cap. 7, 1, 7, 12. 1 Pet. 3, 20, 2 Pet. 2, 5.

19. Din tot ce trăiește, din orice făptură, să iei în corabie cîte două* din fiecare soi, ca să le ții vii cu tine: să fie o parte bărbătească și o parte femească. *Cap. 7, 8, 9, 10, 16.

20. Din păsări după soiul lor, din vite după soiul lor, și din toate târtoarele de pe pământ după soiul lor, să vii* la tine înăuntru cîte două din fiecare soi, ca să le ții cu viață. *Cap. 7, 8, 10. Vint cap. 8, 8.

21. Și tu, ia-ți din toate bucatele cari se mănîcă, și fă-ți merinde din ele, ca să-ți slujească de hrană ție și lor.*

22. Așa a și făcut Noe*: a făcut tot** ce-i poruncise Dumnezeu.

*Ezech. 14, 7. Ezech. 48, 26. **Cap. 7, 1, 8, 16.

Noe intră în corabie.

71. Domnul a zis lui Noe: „Intră* în corabie, tu și toată casa ta; căci te-am** văzut fără prihană înaintea Mea în neamul acesta de oameni. *Yer. 1, 13. Mat. 24, 28. Luc. 17, 26. Ezech. 11, 7. 1 Pet. 3, 20. 2 Pet. 2, 5. **Cap. 6, 8. Ps. 104, 24. Prov. 10, 9, 11. 2 Pet. 2, 5.

2. Ia cu tine cîte șapte perechi din toate dobitoacele curate*, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femească; o pereche din dobitoacele cari nusint curate**, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femească;

*Yer. 2, Lev. cap. 11. **Lev. 10, 10. Ezech. 41, 23.

3. și cîte șapte perechi de asemena, din păsările cerului, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femească, pentru ca să le ții vie sămînța pe toată fața pământului.

4. Căci după șapte zile, voi face să ploaie pe pământ patruzeci* de zile și patruzeci de nopți; și voi șterge astfel de pe fața pământului toate făpturile pe cari le-am făcut.* *Yer. 23, 17.

5. Noe* a făcut tot ce-i poruncise Domnul.

*Cap. 6, 22.

6. Noe era de șase sute de ani, cînd a venit potopul pe pământ.

7. Și Noe* a intrat în corabie cu fiii săi, cu nevestă-sa și cu nevestele fiilor săi, din pricina apelor potopului.

*Yer. 2.

8. Din dobitoacele curate și din dobitoacele necurate, din păsări și din tot ce se tirăște pe pământ,

9. au intrat în corabie la Noe, două cîte două, cîte o parte bărbătească și cîte o parte femească, așa cum poruncise Dumnezeu lui Noe.*

Potopul.

10. După cele șapte zile, au venit apele potopului pe pământ.

11. În anul al șasesutelea al vieții lui Noe, în luna a doua, în ziua a șaptesprezecea a lunii, în ziua aceea, s'au rupt toate izvoarele* Adîncului celui mare și s'au deschis stăvilarele** cerurilor.

*Cap. 8, 8. Prov. 3, 20. Ezech. 26, 10. **Cap. 1, 7; 8, 2. Ps. 104, 26.

12. Ploaia a* căzut pe pământ patruzeci de zile și patruzeci de nopți.

*Yer. 4, 17.

13. In aceeaș zi au intrat* in corabie : Noe, Sem, Ham și Iafet, fiii lui Noe, nevasta lui Noe și cele trei neveste ale fiilor lui cu ei:

* Vers. 1, 7. Cap. 6, 10. Eze. 31, 7. 1 Pet. 3, 20. 1 Pet. 1, 8.

14. ei*, și toate fiarele câmpului, după soțul lor, toate vitele după soțul lor, toate tiritoarele cari se tirăsc pe pământ după soțul lor, toate păsările după soțul lor, toate păsărelele, tot ce are aripă.

* Vers. 1, 2, 3, 5, 9.

15. Au intrat* in corabie la Noe, două câte două, din orice făptură care are suflare de viață.

* Cap. 6, 10.

16. Cele cari au intrat, erau câte o parte bărbătească și câte o parte femească, din orice făptură, după cum* poruncise Dumnezeu lui Noe. Apoi Domnul a închis ușa după ei.

* Vers. 1, 2.

17. Potopul* a fost patruzeci de zile pe pământ. Apele au crescut și au ridicat corabia, și ea s'a înălțat deasupra pământului.

* Vers. 4, 10.

18. Apele au ajuns mari și au crescut foarte mult pe pământ, și corabia plută* pe deasupra apelor.

* Ps. 104, 26.

19. Apele au ajuns din ce în ce mai mari și toți munții înalți, cari sînt supt cerul întreg, au fost* acoperiți.

* Ps. 104, 6. Ier. 5, 25.

20. Cu cincisprezece coți s'au înălțat apele deasupra munților, cari au fost acoperiți.

21. Și a pîrîit* orice făptură care se mișcă pe pământ, atît păsările cît și vitele și fiarele, tot ce se tira pe pământ, și toți oamenii.

* Vers. 4. Cap. 6, 19, 17. Ier. 22, 16. Mat. 24, 39. Luc. 17, 27. 2 Pet. 2, 4.

22. Tot ce răsufla*, tot ce avea suflare de duh de viață în nări, tot ce era pe pământul uscat, a murit.

* Cap. 7, 2.

23. Toate făpturile cari erau pe fața pământului au fost nimicite, dela om pînă la vite, pînă la tiritoare și pînă la păsările cerului: au fost nimicite de pe pământ. N'a rămas decît Noe* și ce era cu el in corabie.

* 1 Pet. 3, 20. 2 Pet. 1, 9; 2, 6.

24. Apele* au fost mari pe pământ o sută cincizeci de zile.

* Cap. 6, 8, 4. Vers. 11.

2. Izvoarele Adîncului și stăvilarele cerurilor au fost închise*, și ploaia** din cer a fost oprită.

* Cap. 7, 11. ** Ier. 5, 25.

3. Apele au scăzut de pe fața pământului, scurgîndu-se și împuținîndu-se, și, după o sutăcincizeci* de zile, apele s'au micșorat.

* Cap. 7, 24.

4. In luna a șaptea, in ziua a șaptesprezecea a lunii, corabia s'a oprit pe munții Ararat.

5. Apele au mers scăzînd pînă in luna a zecea. In luna a zecea, in ziua întii a lunii, s'au văzut virfurile munților.

6. După patruzeci de zile, Noe a deschis fereastra* corăbiei pe care o făcuse.

* Cap. 6, 16.

7. A dat drumul unui corb, care a ieșit, ducîndu-se și întorcîndu-se, pînă cînd au secat apele de pe pământ.

8. A dat drumul și unui porumbel, ca să vadă dacă scăzuseră apele de pe fața pământului.

9. Dar porumbelul n'a găsit nici un loc ca să-și pună piciorul, și s'a întors la el in corabie, căci erau ape pe toată fața pământului. Noe a întins mina, l-a luat, și l-a băgat la el in corabie.

10. A mai așteptat alte șapte zile, și laraș a dat drumul porumbelului din corabie.

11. Porumbelul s'a întors la el spre seară; și iată că in ciocul lui era o frunză de mîslin ruptă de curînd. Noe a cunoscut astfel că apele scăzuseră pe pământ.

12. A mai așteptat alte șapte zile; și a dat drumul porumbelului. Dar porumbelul nu s'a mai întors la el.

13. In anul șase sute unu, in luna întii, in ziua întii a lunii, apele se-caseră pe pământ. Noe a ridicat in-velitoarea corăbiei: s'a uitat, și iată că fața pământului se uscase.

14. In luna a doua, in a douăzeci și șaptea zi a lunii, pământul era uscat de tot.

Ieșirea lui Noe din corabie.

15. Atunci Dumnezeu a vorbit lui Noe, și i-a zis:

16. „Ieși din corabie, tu* și nevastă-ta, fiii tăi și nevestele fiilor tăi cu tine!

* Cap. 1, 15.

17. Scoate afară împreună cu tine

Sfîrșitul potopului.

8. Dumnezeu și-a adus aminte* de Noe, de toate viețuitoarele și de toate vitele cari erau cu el in corabie; și Dumnezeu** a făcut să sufle un vînt pe pământ, și apele s'au potolit.

* Cap. 8, 20. Ezech. 3, 26. 1 Sam. 2, 10. ** Ezech. 34, 21.

toate* viețuitoarele de tot felul cari sînt cu tine, atît păsările cît și vitele și toate tîrtoarele cari se tîrîesc pe pămînt; să mișune pe pămînt, să crească** și să se înmulțească pe pămînt.”

*Cap. 1, 12. **Cap. 1, 26.

18. Și Noe a ieșit afară cu fiii săi, cu nevastă-sa și cu nevestele fiilor săi.

19. Toate dobitoacele, toate tîrtoarele, toate păsările, tot ce se mișcă pe pămînt, după sozurile lor, au ieșit din corabie.

20. Noe a zidit un altar Domnului; a luat din toate dobitoacele* curate și din toate păsările curate, și a adus arderi de tot pe altar.

*Lev. cap. 11.

21. Domnul a mirosit un miros* plăcut; și Domnul a zis în inima Lui: „Nu voi mai blestema** pămîntul, din pricina omului, pentru că întocmirile* gîndurilor din inima omului sînt rele din tinereta lui; și nu voi mai lovi†† tot ce este viu, cum am făcut.

*Lev. 1, 9. Rom. 10, 41. 2 Cor. 2, 15. Efez. 3, 2. **Cap. 8, 12; 9, 17. †Cap. 8, 8. Iov 34, 4; 35, 14. Ps. 54, 6. Ier. 17, 9. Mat. 23, 35. Rom. 1, 30; 9, 29. 177 Cap. 9, 13, 15.

22. Cît va fi pămîntul*, nu va încreta sîmînatul și seceratul, frigul și căldura, vara și iarna, ziua** și noaptea††

*Isa. 54, 9. **Ier. 33, 20, 22.

Dumnezeu binecuvîntează pe Noe.

9. 1. Dumnezeu a binecuvîntat pe Noe și pe fiii săi, și le-a zis: „Creșteți*, înmulțiți-vă, și umpleți pămîntul.

*Gen. 1, 28. Cap. 1, 28; 10, 1.

2. S'apuce groaza* și frica de voi pe orice dobitoc de pe pămînt, pe orice pasăre a cerului, pe tot ce se mișcă pe pămînt și pe toți peștii mării: vîile-am dat în minile voastre! *Cap. 1, 26. Osea 2, 12.

3. Tot ce se mișcă* și are viață, să vă slujească de hrană: toate** acestea vi le dau, ca și iarba† verde.

*Deut. 12, 10; 14, 9, 11. Psal. 10, 13, 15. **Cap. 1, 26. †Rom. 14, 14, 20. 1 Cor. 10, 25, 26. Col. 2, 16. 1 Tim. 4, 3, 4.

4. Numai carne cu viață ei*, adică singele ei, să nu mîncăți. *Lev. 17, 13, 14, 15, 20. Deut. 12, 23. 1 Sam. 14, 24. Psal. 10, 26, 18.

5. Căci voi cere înapoi singele viețitor voastre; îl voi cere înapoi dela orice dobitoc*; și voi cere înapoi viața omului din mina omului**, din mina oricărui om†, care este fratele lui.

*Ezech. 22, 26. **Cap. 4, 9, 10. Ps. 132. †Psal. 17, 26.

6. Dacă varsă* cineva singele omului, și singele lui să fie vărsat de

om; căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul** Lui.

*Ezech. 22, 12, 14. Lev. 24, 17. Mat. 23, 35. Apoc. 13, 15. **Cap. 1, 26.

7. Iar voi, creșteți* și înmulțiți-vă; răspîndiți-vă pe pămînt, și înmulțiți-vă pe el!”

*Gen. 1, 28. Cap. 1, 28.

Legămîntul lui Dumnezeu cu Noe.

8. Dumnezeu a mai vorbit lui Noe și fiilor lui cari erau cu el, și a zis:

9. „Iată, Eu fac* un legămînt** cu voi, și cu sîmînța voastră, care va veni după voi;

*Cap. 9, 12. **Isa. 54, 9.

10. cu toate* viețuitoarele, cari sînt cu voi, atît păsările cît și vitele, și toate fiarele de pe pămînt cari sînt cu voi; cu toate cele cari au ieșit din corabie și cu orice alte dobitoace de pe pămînt.

*Ps. 115, 9.

11. Fac* un legămînt cu voi că nicio făptură nu va mai fi nimicită de apele potopului, și nu va mai veni potop ca să pustiască pămîntul.”

*Isa. 54, 9.

12. Și Dumnezeu a zis: „Iată semnul* legămîntului pe care-l fac între Mine și voi, și între toate viețuitoarele cari sînt cu voi, pentru toate neamurile de oameni în veci:

*Cap. 17, 11.

13. curcubeul Meu, pe care l-am așezat* în nor, el va sluji ca semn al legămîntului dintre Mine și pămînt.

*Ezech. 28, 12.

14. Cînd voi strînge nori deasupra pămîntului, curcubeul se va arăta în nor;

15. și Eu îmi voi aduce amînte* de legămîntul dintre Mine și voi și dintre toate viețuitoarele de orice trup; și apele nu se vor mai face un potop, ca să nimicească orice făptură.

*Lev. 26, 42, 45. Ezech. 10, 40.

16. Curcubeul va fi în nor; și Eu Mă voi uita la el, ca să-Mi aduc amînte de legămîntul cel vecinic* dintre Dumnezeu și toate viețuitoarele de orice trup de pe pămînt.”

*Cap. 17, 13, 16.

17. Și Dumnezeu a zis lui Noe: „Acesta este semnul legămîntului pe care l-am făcut între Mine și orice făptură de pe pămînt.”

Fiii lui Noe.

18. Fiii lui Noe, cari au ieșit din corabie, erau: Sem, Ham și Iafet: Ham* este tatăl lui Canaan.

*Cap. 10, 4.

19. Aceștia* au fost cei trei fii ai lui Noe, și din ei** s'au răspîndit oameni peste tot pămîntul.

*Cap. 8, 32. **Cap. 10, 32. 1 Cron. 14.

20. Noe a început să fie lucrător* de pământ, și a sădit o vie.

* Cap. 9, 12, 13; 4. 2. Prov. 12, 11.

21. A băut vin, s'a îmbătat* și s'a desgolit în mijlocul cortului său.

* Prov. 20, 1. 1 Cor. 10, 12.

22. Ham, tatăl lui Canaan, a văzut goliciunea tatălui său, și a spus celor doi frați ai lui afară.

23. Atunci Sem* și Iafet au luat mantaua, au pus-o pe umeri, au mers de-a'ndărăteala și au acoperit goliciunea tatălui lor; fiindcă fețele le erau întoarse înapoi, n'au văzut goliciunea tatălui lor.

* Exod. 20, 12. Gal. 3, 1.

24. Noe s'a trezit din amețeața vinului, și a aflat ce-i făcuse fiul său cel mai tânăr.

25. Și a zis:

„Blestemat* să fie Canaan!

Să fie robul** robilor fraților lui!”

* Deut. 25, 16. ** Lev. 19, 20. 1 Reg. 2, 20, 21.

26. El a mai zis:

„Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeu lui Sem, și Canaan să fie robul lui!”

* Ps. 144, 15. Eyr. 11, 18.

27. Dumnezeu să lărgească locurile stăpînite de Iafet, Iafet să locuiască* în corturile lui Sem,

și Canaan să fie robul lor!”

* Eze. 2, 13, 14; 3, 4.

28. Noe a trăit, după potop, trei sute cincizeci de ani.

29. Toate zilele lui Noe au fost de nouă sute cincizeci de ani; apoi a murit.

Urmașii lui Iafet.

10. 1. Iată spița neamului fiilor lui Noe: Sem, Ham și Iafet. După potop li s'au* născut fiu.

* Cap. 9, 1, 2, 18.

2. Fiii* lui Iafet au fost: Gomer, Magog, Madai, Iavan, Tubal, Meșec și Tiras.

* 1 Cro. 1, 5, 10.

3. Fiii lui Gomer: Așchenaz, Rifat și Togarma.

4. Fiii lui Iavan: Elișă, Tarșis, Chitim, și Dodanim.

5. Dela ei se trag popoarele din țările* neamurilor de pe malul mării, după ținuturile lor, după limba flexăruia, după familiile lor, după semințiile lor.

* Ps. 72, 16. Jer. 2, 10; 25, 26. Tel. 2, 11.

Urmașii lui Ham.

6. Fiii* lui Ham au fost: Cuș, Mîr-aim, Put și Canaan. —

* 1 Cro. 1, 5, etc.

7. Fiii lui Cuș: Seba, Havila, Sabta, Raema și Sabteca. Fiii lui Raema: Seba și Dedan.

8. Cuș a născut și pe Nimrod: el este acela care a început să fie puternic pe pământ.

9. El a fost un viteaz* vînător înaintea* Domnului; iată de ce se zice: „Ca Nimrod, viteaz vînător înaintea Domnului.”

* Jer. 17, 16. Mic. 7, 2. ** Cap. 9, 12.

10. El a domnit la început* peste Babel, Erec, Acad și Calne, în țara Șinear.

* Mic. 5, 6.

11. Din țara aceasta a intrat în Asiria; a zidit Ninive, Rehobot-ir, Calah

12. și Resen între Ninive și Calah; aceasta este cetatea cea mare. —

13. Mîr-aim a născut pe Ludimi, Anamimi, Lehabimi, Naftuhimi,

14. Patrusimi, Castuhimi, (din cari* au ieșit Filistenii) și pe Caftorimi.

* 1 Cro. 1, 12.

15. Canaan a născut pe Sidon, în-țitul lui născut, și pe Het;

16. și pe Iebusiți, pe Amoriți, pe Ghirgasiti,

17. pe Heviti, pe Architi, pe Siniți,

18. pe Arvaditi, pe Temariti, pe Hamatiți. În urmă, familiile Cananiților s'au împărțiat.

19. Hotarele* Cananiților se întindeau dela Sidon, cum mergi spre Gherar, pînă la Gaza, și cum mergi spre Sodoma, Gomora, Adma și Teboim, pînă la Lega.

* Cap. 12, 13, 14, 15, 17; 18, 19 — 21. Num. 34, 2 — 12. Jer. 17, 6.

20. Aceștia sînt fiii lui Ham, după familiile lor, după limbile lor, după țările lor, după neamurile lor.

Urmașii lui Sem.

21. Și lui Sem, tatăl tuturor fiilor lui Eber, și fratele cel mai mare al lui Iafet, i s'au născut fiu.

22. Fiii lui Sem* au fost: Elam, Asur, Arpacșad, Lud și Aram.

* 1 Cro. 1, 17, etc.

23. Fiii lui Aram: Uț, Hul, Gheter și Maș.

24. Arpacșad a născut pe Șelah*; și Șelah a născut pe Eber.

* Cap. 11, 12.

25. Lui Eber* i s'au născut doi fii: numele unuia era Peleg*, numit așa pentru că pe vremea lui s'a împărțit pămîntul; iar numele fratelui său era Ioctan.

* 1 Cro. 1, 18.

26. Ioctan a născut pe Almodad, pe Selef, pe Ațarmavet, pe Ierah,
27. pe Adoram, pe Uzal, pe Dicla,
28. pe Obal, pe Abimael, pe Seba,
29. pe Ofir, pe Havila, și pe Iobab.
Toți aceștia au fost fiii lui Ioctan.
30. Ei au locuit dela Meșă, cum merge spre Sefar, până la muntele răsăritului.

31. Aceștia sînt fiii lui Sem, după familiile lor, după limbile lor, după țările lor, după neamurile lor.

32. Aceștia* sînt familiile fiilor lui Noe, după spița neamului lor, după neamurile lor. Și din ei** au ieșit neamurile cari s'au răspîndit pe pămînt după potop. * Vers. 1. ** Cap. 6, 13.

Turnul Babel.

1. Tot pămîntul avea o singură limbă și aceleași cuvinte.

2. Pornind ei înspre răsărit, au dat peste o cîmpie în țara Șinear; și au descălecat acolo.

3. Și au zis unul către altul: „Haidem! să facem cărămizi, și să le ardem bine în foc.” Și cărămida le-a ținut loc de piatră, iar smoala le-a ținut loc de var.

4. Și au mai zis: „Haidem! să ne zidim o cetate și un turn al cărui vîrf* să atingă cerul, și să ne facem un nume, ca să nu fim împrăștiați pe toată fața pămîntului.” * Deut. 1, 28.

5. Domnul* S'a pogorît să vadă cetatea și turnul, pe care-l zideau fiii oamenilor. * Cap. 18, 21.

6. Și Domnul a zis: „Iată, ei sînt un singur* popor, și toți au aceeași** limbă; și iacă de ce s'au apucat; a-cum nimic nu i-ar împedeca să facă tot ce și-au pus în gînd. * Cap. 6, 19. Psalt. 17, 36. ** Vers. 1. † Ps. 2, 1.

7. Haidem! să* Ne pogorîm și să le încurcăm acolo limba, ca să** nu-și mai înțeleagă vorba unii altora.” * Cap. 1, 26. Ps. 2, 4. Psalt. 2, 4, 5, 6. ** Cap. 42, 23. Deut. 28, 49. Ier. 5, 14. 1 Cor. 14, 2, 21.

8. Și Domnul* i-a împrăștiat de acolo pe** toată fața pămîntului; așa că au încetat să zidească cetatea. * Luc. 1, 51. ** Cap. 10, 26, 32.

9. De acea cetatea a fost numită Babel¹, cîci* acolo a încurcat Domnul limba întregului pămînt, și de acolo i-a împrăștiat Domnul pe toată fața pămîntului. * 1 Cor. 14, 26.

STRĂMOȘII POPORULUI ISRAEL

DELA AVRAAM PÎNĂ LA IOSEF

Genesis 11, 26—50. Isaia 52, 1, 2. Ezech. 31, 13—14, 30, 40.

Urmașii lui Sem.

10. Iată* spița neamului lui Sem.

La vîrsta de o sută de ani, Sem a născut pe Arpacșad, la doi ani după potop. * Cap. 10, 26. 1 Cron. 1, 17.

11. După nașterea lui Arpacșad, Sem a trăit cincisute de ani; și a născut fii și fiice.

12. La vîrsta de treizeci și cinci de ani, Arpacșad a născut pe Șelah*.

* Luc. 3, 36.

13. După nașterea lui Șelah, Arpacșad a mai trăit patrusute trei ani; și a născut fii și fiice.

14. La vîrsta de treizeci de ani, Șelah a născut pe Eber.

15. După nașterea lui Eber, Șelah a mai trăit patrusute trei ani; și a născut fii și fiice.

16. La vîrsta de treizeci și patru de ani, Eber* a născut pe Peleg**.

* 1 Cron. 1, 18. ** Luc. 3, 36.

17. După nașterea lui Peleg, Eber a mai trăit patrusute treizeci de ani; și a născut fii și fiice.

18. La vîrsta de treizeci de ani, Peleg a născut pe Reu.

19. După nașterea lui Reu, Peleg a mai trăit două sute nouă ani; și a născut fii și fiice.

20. La vîrsta de treizeci și doi de ani, Reu a născut pe Serug*.

* Luc. 3, 36.

21. După nașterea lui Serug, Reu a mai trăit două sute șapte ani; și a născut fii și fiice.

22. La vîrsta de treizeci de ani, Serug a născut pe Nahor.

23. După nașterea lui Nahor, Serug a mai trăit două sute de ani; și a născut fii și fiice.

24. La vîrsta de douăzeci și nouă de ani, Nahor a născut pe Terah*.

* Luc. 3, 34.

25. După nașterea lui Terah, Nahor a mai trăit o sută nouăsprezece ani; și a născut fii și fiice.

26. La vîrsta de șaptezeci de ani, Terah a născut pe Avram*, pe Nahor și pe Haran.

* Ier. 24, 2. 1 Cron. 1, 26.

Familia lui Terah.

27. Iată spița neamului lui Terah.

Terah a născut pe Avram, pe Nahor și pe Haran. — Haran a născut pe Lot.

28. Și Haran a murit în fața tatălui său Terah, în țara în care se născuse, în Ur în Haldea. —

29. Avram și Nahor și-au luat neveste. Numele nevestei lui Avram era Sarai*, și numele nevestei lui Nahor era Milca**, fiica lui Haran, tatăl Milcail și Iscail. *Cap. 17, 15; 20, 12. **Cap. 29, 20.

30. Sarai era* stearpă: n'avea copii deloc. *Cap. 16, 1, 2; 17, 11, 12.

31. Terah a luat* pe fiul său Avram, și pe Lot, fiul lui Haran, fiul fiului său, și pe Sarai, noru-sa, nevasta fiului său Avram. Au ieșit împreună din Ur** din Haldea, ca să meargă în țara ț Canaan. Au venit pînă la Haran, și s'au așezat acolo. *Cap. 12, 1. **Gen. 11, 7. Fapt. 7, 4. †Cap. 10, 10.

32. Zilele lui Terah au fost de două-sute cinci ani; și Terah a murit în Haran.

Plecarea și sosirea lui Avram în țara Canaan.

121. Domnul* zisese lui Avram: „Ieși din țara ta, din rudenția ta, și din casa tatălui tău, și vino în țara pe care ți-o voi arăta.

*Cap. 12, 1. Gen. 12, 1. Fapt. 7, 4. Ex. 12, 6.

2. Voi face* din tine un neam mare, și te voi** binecuvînta; îți voi face un nume mare, și ți vei fi o binecuvîntare.

*Cap. 17, 4; 22, 16. Deut. 28, 2. 1 Reg. 3, 8. **Cap. 12, 20. †Cap. 22, 4. Gal. 3, 14.

3. Voi binecuvînta* pe cei ce te vor binecuvînta, și voi blestema pe cei ce te vor blestema; și toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate** în tine.

*Cap. 22, 20. Exod. 23, 22. Num. 14, 9. **Cap. 12, 20; 22, 18; 26, 4. Ps. 72, 17. Fapt. 3, 26. Gal. 3, 8.

4. Avram a plecat, cum îi spusese Domnul, și a plecat și Lot împreună cu el. Avram avea șaptezeci și cinci de ani, cînd a ieșit din Haran.

5. Avram a luat pe Sarai, nevastă-sa, și pe Lot, fiul fratelui său, împreună cu toate averile, pe cari le strinseseră și cu toate slugile* pe cari le cîștigaseră în Haran**. Au plecat în țara Canaan, și au ajuns în țara Canaan.

*Cap. 14, 14. **Cap. 11, 32.

6. Avram a străbătut* țara pînă la locul numit Sihem, pînă la stejarul** lui More. Cananiții* erau atunci în țară. *Ex. 11, 8. **Deut. 11, 20. Judei. 7, 1.

†Cap. 10, 10; 12, 7.

7. Domnul* s'a arătat lui Avram, și i-a zis: „Toată țara aceasta o voi da seminței** tale.” Și Avram a zidit acolo un altar ț Domnului, care i Se arătase.

*Cap. 12, 1. **Cap. 12, 15; 17, 8. Ps. 105, 8, 11. †Cap. 12, 4.

8. De acolo a pornit spre munte, la răsărit de Betel, și și-a întins cortul, avînd Betelul la apus și Ai la răsărit. A zidit și acolo un altar Domnului, și a chemat* Numele Domnului.

Cap. 12, 4.

9. Avram și-a urmat* drumul, înaintînd mereu spre meazăzi.

Cap. 12, 8.

Avram în Egipt.

10. A venit însă o foamete* în țară; și Avram s'a pogorît** în Egipt, ca să locuiască pentru citiva vreme acolo; căci era mare ț foamete în țară.

*Cap. 12, 1. **Ps. 105, 12. †Cap. 12, 1.

11. Cînd era aproape să intre în Egipt, a zis nevestei sale Sarai: „Iată, știu că ești o femeie frumoasă* la față.

*Vers. 14. Cap. 26, 7.

12. Cînd te vor vedea Egiptenii, vor zice: „Aceasta este nevasta lui!” Și pe mine mă vor omori*, iar pe tine te vor lăsa cu viață.

*Cap. 20, 13; 26, 2.

13. Spune*, rogu-te, că ești sora mea, ca să-mi meargă bine din pricina ta, și sufletul meu să trăiască datorită ție.”

*Cap. 20, 12. Cap. 26, 7.

14. Cînd a ajuns Avram în Egipt, Egiptenii au văzut* că nevasta lui era foarte frumoasă.

*Cap. 20, 7. Mat. 1, 20.

15. Slujbașii cei mai de frunte ai lui Faraon au văzut-o și ei, și au lăudat-o la Faraon; și femeia a fost adusă* în casa lui Faraon.

*Cap. 20, 2.

16. Pe Avram l-a primit bine* din pricina ei; și Avram a cîpătat oi, boi, măgari, robi și roabe, măgărițe și cămile.

*Cap. 20, 14.

17. Dar Domnul a lovit* cu mari urgii pe Faraon și casa lui, din pricina nevestei lui Avram Sarai.

*Cap. 20, 18. 1 Cron. 21, 2. Ps. 105, 14. Ex. 12, 4.

18. Atunci Faraon a chemat pe Avram, și i-a zis: „Ce mi-ai făcut? Pentruce* nu mi-ai spus că este nevastă-ta?”

*Cap. 20, 8; 26, 10.

19. De ce ai zis: „Este sora mea”, și am luat-o astfel de nevastă? Acum, iată-ți nevasta; ia-o, și pleacă!”

20. Și Faraon* a dat poruncă oamenilor lui să-l petreacă pe el, pe nevastă-sa și tot ce avea.

*Prov. 21, 1.

*Încercarea lui Avram în Canaan,
Despărțirea de Lot.*

13 1. Avram s'a suit din Egipt în țara dela meazăzi¹; el, nevastă-sa, și tot ce avea, împreună cu Lot. ¹Cap. 12, 9.

2. Avram² era foarte bogat în vite, în arginț, și în aur. ²Cap. 12, 15. Ps. 122, 3. Prov. 10, 28.

3. Din țara dela meazăzi³ s'a îndreptat și a mers pînă la Betel, pînă la locul unde fusese cortul lui la început, între Betel și Ai, ³Cap. 12, 8, 9.

4. În locul⁴ unde era altarul, pe care-l făcuse mai înainte. Și acolo, Avram a chemat⁵ Numele Domnului. ⁴Cap. 12, 7, 8. ⁵Ps. 116, 17.

5. Lot, care călătorea împreună cu Avram, avea și el oi, boi și corturi. ⁶Cap. 12, 9.

6. Și ținutul⁶ acela nu-l încăpea să locuiască împreună; căci averile lor erau așa de mari, încît nu puteau să locuiască împreună. ⁶Cap. 12, 7.

7. S'a lăsat⁷ o ceartă între păzitorii vitelor lui Avram și păzitorii vitelor lui Lot. Cananiții⁸ și Fereștii locuiau atunci în țară. ⁸Cap. 12, 20. ⁹Cap. 12, 4.

8. Avram a zis lui Lot: „Te rog, să⁹ nu fie ceartă între mine și tine, și între păzitorii mei și păzitorii tăi, căci sîntem frați. ⁹1 Cor. 4, 7.

9. Nu-i¹⁰ oare toată țara înaintea ta? Mai bine desparte-te de mine: dacă¹¹ apuci tu la stînga, eu voi apuca la dreapta; dacă apuci tu la dreapta, eu voi apuca la stînga¹².” ¹⁰Cap. 12, 13; 24, 15. ¹¹Gen. 12, 17. Ebr. 12, 14. Iac. 3, 17.

10. Lot și-a ridicat ochii, și a văzut că toată Cîmpia¹³ lordanului era bine udată în întregime. Înainte de a nimici¹⁴ Domnul Sodoma și Gomora, pînă la Joarț¹⁵, era ca o grădină a Domnului, ca țara Egiptului. ¹³Cap. 12, 17. Deut. 34, 3. Ps. 137, 34. ¹⁴Cap. 19, 24, 25. ¹⁵Cap. 2, 10. Iac. 19, 8. ¹⁶Cap. 14, 2, 8; 19, 25.

11. Lot și-a ales toată Cîmpia lordanului, și a mers spre răsărit. Astfel s'au despărțit ei unul de altul. ¹⁷Cap. 12, 20.

12. Avram a locuit în țara Canaan, iar Lot¹⁸ a locuit în cetățile din Cîmpie, și și-a întins¹⁹ corturile pînă la Sodoma. ¹⁸Cap. 12, 20. ¹⁹Cap. 14, 12; 19, 1. 2 Pet. 2, 1, 2.

13. Oamenii din Sodoma erau²⁰ răi, și afară din cale de păcătoși²¹ împotriva Domnului. ²⁰Cap. 13, 24. Ebr. 18, 48. 2 Pet. 2, 7, 8. ²¹Cap. 4, 11.

Păgăduința dată lui Avram.

14. Domnul a zis lui Avram, după ce s'a despărțit²² Lot de el: „Ridică-ți

ochii, și, din locul în care ești, privește spre mează noapte²³ și spre mează zi, spre răsărit și spre apus; ²²Gen. 13. ²³Cap. 26, 12.

15. Căci toată țara pe care o vezi, ți-o voi da ție²⁴ și seminței²⁵ tale în veșnic. ²⁴Cap. 12, 7; 15, 18; 17, 8; 21, 7; 26, 4. ²⁵Gen. 24, 28. Deut. 34, 4. Ps. 7, 8. ²⁶2 Cor. 10, 7. Ps. 37, 29; 122, 3.

16. Îți voi face sămînța²⁶ ca pulberea pămîntului de mare; așa că, dacă poate număra cineva pulberea pămîntului, și sămînța ta va putea să fie numărată. ²⁷Cap. 14, 12; 22, 17; 26, 4; 28, 14; 32, 12. 3 Reg. 19, 22. Num. 23, 10. Deut. 1, 10. 1 Reg. 4, 22. 1 Cron. 3, 10. Isa. 40, 12. Ier. 31, 22. Rom. 4, 19; 17, 18. Ebr. 11, 12.

17. Scoală-te, străbate țara în lung și în lat; căci ție ți-o voi da²⁸.

18. Avram și-a ridicat corturile, și a venit de a locuit²⁹ lîngă stejarii lui Mamre, cari sînt³⁰ lîngă Hebron. Și acolo a zidit un altar Domnului. ²⁹Cap. 14, 13. ³⁰Cap. 23, 27; 27, 14.

Avram biruiește pe împărași.

14 1. Pe vremea lui Amrafel, împăratul Șincarului¹, lui Arioc, împăratul Elasarului, lui Chedorlaomer, împăratul Elamului², și lui Tideal, împăratul Goilmului, ³Cap. 14, 10; 15, 2. ⁴Gen. 14, 21.

2. s'a întîmplat că ei au făcut război cu Bera, împăratul Sodomei, cu Birsa, împăratul Gomorei, cu Șineab, împăratul Adamei⁵, cu Șemeber, împăratul Teboimului și cu împăratul Belei sau Toarului⁶. ⁵Deut. 20, 22. ⁶Cap. 14, 22.

3. Acepția din urmă s'au adunat cu toții în valea Sîdim, adică⁷ Marea Sărată. ⁷Num. 34, 12. Deut. 3, 17. Isa. 2, 12. Ps. 137, 34.

4. Timp de doisprezece ani fuseseră supuși⁸ lui Chedorlaomer; și în anul al treisprezecelea s'au răscolat. ⁸Cap. 14, 26.

5. Dar, în anul al patrusprezecelea Chedorlaomer și împărații cari erau cu el au pornit, și au bătut pe Refaimi⁹ la Așterot-Carnaim¹⁰, pe Zuzimi¹¹ la Ham, pe Emimi¹² la Șave-Chiriataim, ⁹Cap. 13, 20. Deut. 3, 12. ¹⁰Gen. 12, 4; 13, 12. ¹¹Deut. 2, 20. ¹²Deut. 2, 19, 21.

6. și pe Horiți¹³ în muntele lor Seir, pînă la stejarul Paran, care este lîngă pustie. ¹³Deut. 2, 12, 26.

7. Apoi s'au întors, au venit la Emișpat, sau Cades, și au bătut pe Amaleciți pe tot ținutul lor, ca și pe Amoriți, cari locuiau la Hațaton-Tamar.¹⁴ ¹⁴2 Cron. 29, 2.

8. Atunci au ieșit împăratul Sodomei, împăratul Gomorei, împăratul Adamei, împăratul Teboimului și împăratul Be-

lei sau Toarului, și s'au așezat în linie de bătae împotriva lor, în valea Sidim,

9. și anume: împotriva lui Chedorlaomer, împăratul Elamului, împotriva lui Tideal, împăratul Goimului, împotriva lui Amrafel, împăratul Șinearului și împotriva lui Arhor, împăratul Elasarului: patru împărați împotriva a cinci.

10. Valea Sidim era acoperită cu flintini de smoală*. Împăratul Sodomei și împăratul Gomorei au luat-o la fugă, și au căzut în ele; ceilalți au fugit spre munte**. *Cap. 11, 9. **Cap. 19, 17, 20.

11. Biruitorii auzit toate* bogățiile Sodomei și Gomorei, și toate merindele lor, și au plecat. *Vers. 10, 21.

12. Au luat și pe Lot, fiul fratelui* lui Avram, care** locuia în Sodoma; au luat și averile lui, și au plecat. *Cap. 12, 5. **Cap. 12, 10.

13. A venit unul, care scăpase, și a dat de știre lui Avram, Evreul; acesta locuia* lângă ghejarii lui Mamre, Amoritul, fratele lui Eșcol, și fratele lui Aner, cari făcuseră legătură** de pace cu Avram. *Cap. 12, 18. **Vers. 24.

14. Cum a auzit Avram că fratele* său fusese luat prins de război, a înarmat treisute optzecișec din cei mai viteji slujitori ai lui, născuți** în casa lui, și a urmărit pe împărații aceia până la Dan†. *Cap. 12, 8. **Cap. 12, 9, 17, 19, 27. †Deut. 34, 1. Judec. 18, 29.

15. Și-a împărțit oamenii în mai multe cete, s'a aruncat asupra lor noaptea, i-a bătut*, și i-a urmărit până la Hoba, care este la stînga Damascului. *Deut. 41, 2, 3.

16. A adus înapoi toate* bogățiile; a luat înapoi și pe fratele său Lot, cu averile lui, precum și pe femei, și norodul. *Vers. 21, 12.

Melchisedec binecuvîntează pe Avram.

17. Dupăce* s'a întors Avram dela înfrîngerea lui Chedorlaomer și a împăraților cari erau împreună cu el, împăratul Sodomei i-a ieșit** în întîmpinare în valea Șave, sau Valea Împăratului†.

*Evr. 7, 1. **Judec. 12, 24. 1 Sam. 15, 4. †2 Sam. 18, 18.

18. Melchisedec*, împăratul Salemului, a adus pline și vin: el era preot** al Dumnezeului† Celui Prea Înalt.

*Evr. 7, 1. Ps. 110, 4. Evr. 5, 6. †Mic. 6, 6. Psal. 118, 12.

19. Melchisedec a binecuvîntat pe A-

vram, și a zis: „Binecuvîntat* să fie Avram de Dumnezeu! Cel Prea Înalt, Ziditorul** cerului și al pămîntului.

*Evr. 2, 10. 2 Sam. 2, 2. **Evr. 22, Mat. 21, 22.

20. Binecuvîntat* să fie Dumnezeu! Cel Prea Înalt, care a dat pe vrăjmașii tăi în minile tale!†” Și Avram i-a dat zeciuială** din toate.

*Cap. 24, 27. **Evr. 7, 4.

21. Împăratul Sodomei a zis lui Avram: „Dă-mi oamenii, și țin bogățiile pentru tine.”

22. Avram a răspuns împăratului Sodomei: „Ridic* mîna spre Domnul, Dumnezeul Cel Prea Înalt, Ziditorul cerului și al pămîntului,

*Exod. 9, 8. Deut. 12, 7. Apoc. 10, 2, 4. Vers. 19, Cap. 21, 32.

23. și jur că* nu voi lua nimic din tot ce este al tău, nici măcar un fir de ață, nici măcar o curea de încălțăminte, ca să un zici: „Am îmbogățit pe Avram.” Nimic pentru mine!

*Evr. 9, 10, 18.

24. afară de ce au mîncat flăcăii, și partea oamenilor cari* au mers cu mine, Aner, Eșcol și Mamre: ei pot să-și ia partea lor!†”

*Vers. 12.

Sămînța lui Avram.

15 1. După aceste întîmplări, Cuvîntul Domnului o vorbi lui Avram într-o vedenie*, și a zis: „Avrame, nu te teme**; Eu sînt scutul† tău, și răsplata†† la cea foarte mare.”

*Deut. 10, 1. Psal. 18, 30, 31. **Cap. 26, 24. Deut. 10, 12. Lucr. 1, 12, 26. †Ps. 3, 3, 5, 12; 34, 11; 36, 4; 118, 124. ††Ps. 18, 3; 34, 12. Prov. 12, 20.

2. Avram a răspuns: „Doamne Dumnezeule, ce-mi vei da? Căci* mor fără copii; și moștenitorul casei mele este Eliezer din Damasc.”

*Psal. 7, 3.

3. Și Avram a zis: „Iată că eu mi-ai dat sămînță, și slujitorul născut* în casa mea va fi moștenitorul meu.”

*Cap. 24, 24.

4. Atunci Cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel: „Nu el va fi moștenitorul tău, ci cel* ce va ieși din tine, acela va fi moștenitorul tău.”

*2 Sam. 7, 12; 18, 19; 2 Cron. 22, 21.

5. Și, după ce i-a dus afară, i-a zis: „Uită-te spre cer, și numără* stelele”, dacă poți să le numeri.†” Și i-a zis: „Așa† va fi sămînța ta.”

*Ps. 127, 4. **Evr. 22, 22. †Cap. 22, 17. Exod. 22, 12. Deut. 1, 30; 10, 22. 1 Cron. 27, 23. Rom. 4, 19. Evr. 12, 12. Cap. 15, 14.

6. Avram a crezut* pe Domnul, și Domnul i-a socotit** lucrul acesta ca neprihănire.

*Rom. 4, 3, 4, 24. Gal. 3, 6. Iac. 2, 23. **Ps. 106, 24.

Țara făgăduită semizei lui Avram.

7. Domnul i-a mai zis: „Eu sînt Domnul, care te-am scos* din Ur** din Haldeea, ca Ț să-ți dau în stăpînire Țara aceasta.”

* Cap. 12, 1. ** Cap. 11, 28, 31. † Ps. 105, 44, 45. Rom. 4, 14.

8. Avram a răspuns: „Doamne Dumnezeu, prin ce* voi cunoaște că o voi stăpîni?”

* Cap. 14, 13, 14. Judec. 4, 17, 37. 1 Sam. 14, 8, 19. † Reg. 20, 8. Lucr. 1, 18.

9. Și Domnul i-a zis: „Ia o juncă de trei ani, o capră de trei ani, un berbec de trei ani, o turturea și un pui de porumbel.”

10. Avram a luat toate dobitoacele acestea, le-a despicat* în două, și a pus fiecare bucată una în fața alteia; dar pasările** nu le-a despicat.

* Lev. 11, 18, 19. ** Lev. 1, 17.

11. Pasările răpitoare s'au năpustit peste stîrvuri; dar Avram le-a izgonit.

12. La apusul soarelui, un somn adînc* a căzut peste Avram; și iată că i-a apucat o groază și un mare întunec.

* Cap. 2, 21. Jer. 4, 10.

13. Și Domnul a zis lui Avram: „Să știu hotărît că* sămînța ta va fi străină într-o țară, care nu va fi a ei; acolo va fi robită, și o vor** apăsa greu, timp de patru sute de ani.

* Exod. 12, 42. Ps. 105, 23. Psal. 1, 8. ** Exod. 1, 11. Ps. 105, 28.

14. Dar pe neamul căruia îi va fi roabă, îl voi judeca* Eu; și pe urmă va** ieși de acolo cu mari bogății.

* Exod. 6, 6. Deut. 4, 22. ** Exod. 12, 36. Ps. 105, 27.

15. Tu vei* merge în pace la părinții** tăi; vei Ț fi îngropat după o bătrîneț fericită.

* Lev. 3, 26. ** Psal. 13, 26. † Cap. 15, 8.

16. În al patrulea neam*, ea se va întoarce aici; căci nelegiuirea Amoritiilor** nu și-a atins Ț încă virful.”

* Exod. 12, 40. ** 1 Reg. 13, 26. † Dan. 9, 24. Mat. 23, 32. 1 Tim. 2, 16.

17. După ce a asfințit soarele, s'a făcut un întunec adînc; și iată că a ieșit un fum ca dintr'un cuptor, și niște flăcări au trecut* printre dobitoacele despicate.

* Lev. 14, 13, 18.

18. În ziua aceea, Domnul a făcut* un legămint cu Avram, și i-a zis: „Sămînței** tale dau Țara aceasta, dela riul Egiptului pînă la riul cel mare, riul Eufrat,

* Cap. 24, 1. ** Cap. 13, 7, 18, 19; 26, 4. Exod. 23, 31. Num. 34, 6. Deut. 1, 7, 12, 34; 34, 1. Jos. 1, 4, 1. Reg. 4, 21. 2 Cron. 9, 26. Neam. 9, 8. Ps. 105, 11. Isa. 27, 12.

19. și anume: Țara Cheniziilor, a Cheniziților, a Cadmoniților,

20. a Hetiților, a Fereziților, a Refaimiților,

21. a Amoritiilor, a Cananiților, a Ghirgasiților și a Iebusiților.”

Sarai și Agar.

16 1. Sarai, nevasta lui Avram, nu-l născuse* deloc copii. Ea avea o roabă** egipteancă numită Agar Ț.

* Cap. 15, 2, 3. ** Cap. 21, 9. † Gal. 4, 24.

2. Și Sarai a zis* lui Avram: „Iată, Domnul m'a făcut** stearcă; intră Ț, te rog, la roaba mea; poate că voi avea copii dela ea.” Avram a ascultat Ț cele spuse de Sarai.

* Cap. 16, 3. ** Cap. 20, 18; 26, 2. 1 Sam. 1, 4, 6. † Cap. 20, 2, 9. †† Cap. 3, 17.

3. Atunci Sarai, nevasta lui Avram, a luat pe Egiptanca Agar, roaba ei, și a dat-o de nevastă bărbatului său Avram, după ce Avram locuise* ca străin zece ani în Țara Canaan.

* Cap. 12, 6.

4. El a intrat la Agar, și ea a rămas însărcinată. Cînd s'a văzut ea însărcinată, a privit cu dispreț* pe stăpîna-mă-să.

* 2 Sam. 6, 16. Prov. 30, 21, 22.

5. Și Sarai a zis lui Avram: „Asupra ta să cadă batjocura aceasta, care mi se face! Eu insumi Ț-am dat în brațe pe roaba mea; și ea, cînd a văzut că a rămas însărcinată, m'a privit cu dispreț. Să judece* Domnul între mine și tine!”

* Cap. 21, 10. 1 Sam. 24, 12.

6. Avram* a răspuns Sarai: „Iată**, roaba ta este în mîna ta; fă-i ce-Ț place!” Atunci Sarai s'a purtat rău cu ea; și Agar a fugit Ț de ea.

* Prov. 15, 1. 1 Pet. 2, 7. ** Lev. 2, 6. Ps. 108, 41, 42. Jer. 20, 6. † Exod. 2, 12.

Fuga Agarei. — Nașterea lui Ismael.

7. Ingerul Domnului a găsit-o lîngă un izvor de apă în pustie, și anume lîngă izvorul* care este pe drumul ce duce la Șur**.

* Cap. 26, 14. ** Exod. 15, 22.

8. El a zis: „Agar, roaba Sarai, de unde vii, și unde te duci?” Ea a răspuns: „Fug de stăpîna mea Sarai.”

9. Ingerul Domnului i-a zis: „Întoarce-te la stăpîna-ta, și supune-te* supt mîna ei.”

* Tit. 2, 2. 1 Pet. 2, 18.

10. Ingerul Domnului i-a zis: „Ți voi înnuții* foarte mult sămînța, și ea va fi atît de multă la număr, că nu va putea fi numărată.”

* Cap. 17, 20; 28, 14; 29, 12.

11. Ingerul Domnului i-a zis: „Iată, acum ești însărcinată, și vei naște un fiu, căruia îi vei pune numele* Is-

mael¹; căci Domnul a auzit mîhnirea ta.

¹ Cap. 17, 18; Mat. 1, 21; Luc. 1, 28, 31.

12. El va fi ca² un măgar sălbatic printre oameni; mîna lui va fi împotriva tuturor oamenilor, și mîna tuturor oamenilor va fi împotriva lui; și va locui în³ fața tuturor fraților lui.⁴

² Cap. 21, 20. ³ Cap. 25, 18.

13. Ea a numit Numele Domnului care-l vorbise: „Tu ești Dumnezeu care mă vede!”¹ Căci a zis ea: „Cu adevărat, am văzut” aici spatele Celui ce m'a văzut!²

¹ Cap. 31, 42.

14. De aceea fîntina aceea s'a numit „Fîntina” Celui viu care mă vede³; ea este între⁴ Cadec și Bared.

³ Cap. 24, 62; 25, 11. ⁴ Num. 33, 26.

15. Agar⁵ a născut lui Avram un fiu; și Avram a pus fiului, pe care i-l a născut Agar, numele Ismael⁶.

⁵ Gal. 4, 22. ⁶ Ysa. 51.

16. Avram era de optzeci și șase de ani, cînd i-a născut Agar pe Ismael.

Numele

lui Avram schimbat în Avraam.

17. Cînd a fost Avram în vîrstă de nouăzeci și nouă de ani, Domnul i s'a arătat¹, și i-a zis: „Eu” sînt Dumnezeu! Cel atotputernic. Umblă înaintea Mea, și fii fără prihană²!”

¹ Cap. 12, 1. ² Cap. 26, 5; 28, 11. Exod. 8, 3. Deut. 10, 17. ³ Cap. 8, 22; 48, 10. 1 Reg. 2, 4; 8, 25; 2 Reg. 20, 3. ⁴ Cap. 6, 9. Deut. 28, 12. Ier. 1, 1. Mat. 5, 48.

2. Voi face un legămînt între Mine și tine, și te voi înmulți³ nespus de mult⁴.

³ Cap. 15, 2; 18, 10; 22, 17.

3. Avram s'a aruncat⁵ cu fața la pămînt; și Dumnezeu i-a vorbit astfel:

⁵ Ysa. 17.

4. „Iată legămîntul Meu, pe care-l fac cu tine: voi fi tatăl⁶ multor neamuri.”

⁶ Rom. 4, 11, 12, 18. Gal. 3, 29.

5. Nu te vei mai numi Avram; ci numele⁷ tău va fi Avraam⁸; căci⁹ te fac tatăl multor neamuri.

⁷ Ysa. 9, 7. ⁸ Rom. 4, 17.

6. Te voi înmulți nespus de mult; voi face din tine neamuri¹⁰ întregi; și din tine vor ieși împărați¹¹.

¹⁰ Cap. 28, 21. ¹¹ Ysa. 54. Cap. 35, 11. Mat. 1, 8, etc.

7. Voi pune¹² legămîntul Meu între Mine și tine și sămînța ta după tine din neam în neam; acesta va fi un legămînt vecinic, în puterea căruia, Eu

voi fi¹³ Dumnezeu! Tău și al sămînței tale după tine.

¹² Gal. 3, 17. ¹³ Cap. 28, 24; 29, 12. Ier. 12, 18. ¹⁴ Rom. 8, 9.

8. Tie, și sămînței tale după tine, îți voi¹⁴ da țara în care locuiești¹⁵ acum ca străin, și anume îți voi da toată țara Canaanului în stăpînire vecinică; și Eu voi fi¹⁶ Dumnezeu! lor.¹⁷

¹⁵ Cap. 12, 7; 13, 15. Ps. 105, 9, 11. ¹⁶ Cap. 28, 4; 29, 4. ¹⁷ Exod. 8, 1. Lev. 26, 12. Deut. 4, 27; 14, 2; 28, 10; 29, 12.

Tăierea împrejur.

9. Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să păzești legămîntul Meu, tu și sămînța ta după tine, din neam în neam.

10. Acesta este legămîntul Meu pe care să-l păziți între Mine și voi, și sămînța ta după tine: tot ce este de parte bărbătească¹⁸ între voi să fie tăiat împrejur.¹⁹

¹⁸ Psal. 7, 9.

11. Să vă tăiați împrejur în carnea prepuțului vostru; și acesta să fie semnul²⁰ legămîntului dintre Mine și voi.

²⁰ Psal. 1, 8. Rom. 4, 11.

12. La vîrstă de opt zile, orice copil de parte bărbătească dintre voi să fie tăiat împrejur²¹, neam după neam: fie că este rob născut în casă, fie că este cumpărat cu bani dela vreun străin, care nu face parte din neamul tău.

²¹ Lev. 12, 13. Luc. 2, 21. Iona. 7, 22. Filip. 3, 8.

13. Va trebui tăiat împrejur atît robul născut în casă cît și cel cumpărat cu bani; și astfel legămîntul Meu să fie întărit în carnea voastră ca un legămînt vecinic.

14. Un copil de parte bărbătească născut împrejur în carnea prepuțului lui, să fie nimicit²² din mijlocul neamului său: a călcat legămîntul Meu.²³

²² Exod. 4, 24.

Sarai se numește Sara.

15. Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să nu mai chemi Sarai pe nevastă-ta Sarai; ci numele ei să fie Sara.

16. Eu o voi binecuvînta, și îți voi da²⁴ un fiu din ea; da, o voi binecuvînta, și ea va fi mama unor neamuri²⁵ întregi; chiar împărați de noroadă vor ieși din ea.²⁶

²⁴ Cap. 28, 20. ²⁵ Cap. 28, 21. Gal. 4, 21. 1 Pet. 3, 4.

17. Avraam s'a aruncat cu fața la pămînt și²⁷ a ris, căci a zis în inima lui: „Să i se mai nască oare un fiu unui bărbat de o sută de ani? Și să mai nască oare Sara la nouăzeci de ani?”²⁸

²⁸ Cap. 18, 12; 21, 4.

18. Și Avraam a zis lui Dumnezeu: „Să trăiască Ismael înaintea Ta!”

1. Ismael: din două cuvinte care înseamnă: Dumnezeu ascultă. 2. Evreilor: El-Hoi. 3. Evreilor: Ismael-Hoi. 4. Avraam vine din două cuvinte care înseamnă: tatăl al unui mulțumit.

19. Dumnezeu a zis: „Cu adevărat, nevastă-ta Sara* îți va naște un fiu; și-i vei pune numele Isaac. Eu voi încheia legământul Meu cu el, ca un legământ vecinic pentru sâmintă lui după el.”

* Cap. 18, 10; 21, 2. Gen. 4, 26.

20. Dar și cu privire la Ismael te-am ascultat. Iată, îl voi binecuvînta, îl voi face să crească, și îl voi* înmulți neșpus de mult; doisprezece* volevozi va naște, și voi* face din el un neam mare.

* Cap. 16, 10. ** Cap. 26, 22, 24. + Cap. 21, 18.

21. Dar legământul Meu îl voi încheia cu Isaac, pe care* și-l va naște Sara la anul pe vremea aceasta.”

* Cap. 21, 2.

22. Cînd a isprăvit de vorbit cu el, Dumnezeu S'a înălțat dela Avraam.

Avraam și casa lui este tăiat împrejur.

23. Avraam a luat pe fiul său Ismael, pe toți ceie se născuseră în casa lui, și pe toți robii cumpărați cu bani, adică pe toți cei de parte bărbătească dintre oamenii din casa lui Avraam, și le-a tăiat împrejur carnea prepuțului, chiar în ziua aceea, după porunca, pe care i-o dăduse Dumnezeu.

24. Avraam era în vîrstă de nouăzeci și nouă de ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuțului său.

25. Fiul său Ismael era în vîrstă de treisprezece ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuțului său.

26. Avraam și fiul său Ismael au fost tăiați împrejur chiar în ziua aceea.

27. Și toți oamenii* din casa lui: robii născuți în casa lui, sau cumpărați cu bani dela străini, au fost tăiați împrejur împreună cu el.

* Cap. 18, 26.

Isaac este tăgăduit înod odată.

18 1. Domnul i S'a arătat la stearii* lui Mame, pe cînd Avraam ședea la ușa cortului, în timpul rădului zilei.

* Cap. 13, 18; 14, 12.

2. Avraam a ridicat ochii*, și s'a uitat: și iată că trei bărbați stăteau în picioare lingă el. Cînd** i-a văzut, a alergat înaintea lor, dela ușa cortului, și s'a plecat pînă la pămînt.

* Eze. 33, 2. ** Cap. 18, 1. + Ps. 4, 8.

3. Apoi a zis: „Doamne, dacă am căpătat trecere în ochii Tăi, nu trece, rogu-Te, pe lingă robul Tău.

4. Îngăduie să se aducă puțină* apă, ca să vi se spele picioarele; și odihniți-vă sub copacul acesta.

* Cap. 18, 2; 42, 24.

5. Am să mă duc să iau o bucată de pine*, ca să prindeți la inimă**, și după aceea vă veți vedea de drum: căci pentru aceasta* treceti pe lingă robul vostru.” „Fă cum ai zis”, i-au răspuns ei.

* Judec. 6, 18; 13, 25. ** Judec. 19, 4. Ps. 104, 25. + Cap. 18, 8; 22, 15.

6. Avraam s'a dus repede în cort la Sara, și a zis: „Ia repede, trei măsurile de făină albă, frîmîntă, și fă turte.”

7. Și Avraam a alergat la vite, a luat un vițel tînr și bun, și l-a dat unei slugi să-l gătească în grabă.

8. Apoi a luat* unt și lapte, împreună cu vițelul pe care-l gătisese, și l-a pus înaintea lor. El însuș a stăut lingă ei, sub copac, și le-a slujit pînă ce au mîncat.

* Cap. 18, 3.

9. Atunci ei i-au zis: „Unde este nevastă-ta Sara?” „Uite-o în cort*”, a răspuns el.

* Cap. 18, 6.

10. Unul dintre ei a zis: „La anul pe vremea* aceasta, Mă voi întoarce** negreșit la tine; și iată că Sara*, nevastă-ta, va avea un fiu.” Sara asculta la ușa cortului, care era înapoia lui.

* Vers. 14. ** 2 Reg. 4, 15. + Cap. 17, 18, 20; 21, 2. Rom. 8, 9.

11. Avraam* și Sara erau bătrîni, înaintați în vîrstă; și Sarei nu-i mai venea rînduiala** femeilor.

* Cap. 17, 17. Rom. 4, 19. Eze. 31, 12, 18. ** Cap. 21, 25.

12. Sara* a ris în sine, zicînd: „Acum”, cînd am îmbătrînit, să mai am poftă? Domnul meu bărbatul* deosemența este bătrîn.”

* Cap. 17, 17. ** Luc. 3, 18. + 1 Pet. 2, 6.

13. Domnul a zis lui Avraam: „Pentru ce a ris Sara, zicînd: „Cu adevărat să mai pot avea copii eu, care sînt bătrînă?”

14. Este* oare ceva prea greu pentru Domnul? La anul** pe vremea aceasta, Mă voi întoarce la tine, și Sara va avea un fiu.”

* Gen. 30, 37. Zab. 8, 8. Mal. 3, 6; 19, 26. Luc. 1, 37. ** Cap. 17, 21. Vers. 10. 2 Reg. 4, 18.

15. Sara a tăgăduit, și a zis: „N'am ris.” Căci i-a fost frică. Dar El a zis: „Ba da, ai ris.”

Avraam mijlocește pentru Sodoma.

16. Bărbații aceia s'au sculat să plece, și s'au uitat înspre Sodoma. Avraam a plecat cu ei, să-i petreacă*.

* Ezech. 13, 24. 3 Ioan 8.

17. Atunci Domnul a zis: „Să ascund* Eu oare de Avraam ce am să fac?... ”

* Ps. 25, 14. Amos. 3, 7. Ioan 19, 25.

18. Căci Avraam va ajunge negreșit un neam mare și puternic, și în el vor fi binecuvîntate* toate neamurile pămîntului. *Cap. 22, 17, 28, 34. *Psalt. 72, 17. *Gen. 1, 28.

19. Căci Eu îl cunosc și știu că are să poruncească fiilor lui și casei lui după el să țină Călea Domnului, făcînd ce este drept și bine, pentruca astfel Domnul să împlinească fața de Avraam ce i-a făgăduit*... *Gen. 1, 9, 10; 6, 7. *Gen. 24, 15. *Ecl. 4, 4.

20. Și Domnul a zis: „Strigătul” împotriva Sodomei și Gomorei s'a mărit, și păcatul lor într'adevăr este nespus de greu. *Cap. 4, 14; 19, 13. *Gen. 3, 4.

21. Deaceia Mă voi pogori* acum să văd dacă în adevăr au lucrat în totul după zvonul venit pînă la Mine; și dacă nu va fi așa, voi ști*... *Cap. 11, 3. *Ecl. 2, 8. **Deut. 8, 2. *Gen. 22, 23. *Gen. 18, 15. *2 Cor. 11, 11.

22. Bărbații* acela s'au depărtat, și au plecat spre Sodoma. Dar Avraam stătea** tot înaintea Domnului. *Cap. 19, 1. **Gen. 1.

23. Avraam s'a* apropiat, și a zis: „Vei” nimici Tu oare și pe cel bun împreună cu cel rău?” *Gen. 18, 22. **Gen. 19, 25. *2 Sam. 24, 17.

24. Poate* că în mijlocul cetății sînt cincizeci de oameni buni: li vei nimici oare și pe ei, și nu vei ierta locul acela din pricina celor cinci zeci de oameni buni, cari sînt în mijlocul ei? *Gen. 18, 2.

25. Să omori pe cel bun împreună cu cel rău, așa ca* cel bun să aibă aceeași soartă ca cel rău, departe de Tine așa ceva! Departe de Tine! Cel ce judecă** tot pămîntul nu va face oare dreptate? ** *Gen. 1, 26. *Gen. 2, 15, 16. *2 Cor. 5, 10.

26. Și Domnul a zis: „Dacă voi” găsi în Sodoma cincizeci de oameni buni în mijlocul cetății, voi ierta tot locul acela din pricina lor.” *Gen. 1, 1. *Ecl. 22, 30.

27. Avraam a luat din nou cuvîntul, și a zis: „Iată”, am îndrăsnit să vorbesc Domnului, eu care nu sînt decît** praf și cenușă. *Ecl. 18, 1.

28. Poate că din cincizeci de oameni buni vor lipsi cinci: pentru cinci, vei nimici Tu oare toată cetatea?” *Gen. 1, 1. *Ecl. 22, 3. *1 Cor. 15, 47, 48. *2 Cor. 3, 1.

29. Avraam l-a vorbit mai departe, și a zis: „Poate că se vor găsi în ea

numai patruzeci de oameni buni.” Și Domnul a zis: „N'o voi nimici pentru cei patruzeci.”

30. Avraam a zis: „Să nu Te minii, Doamne, dacă voi mai vorbi. Poate că se vor găsi în ea numai treizeci de oameni buni.” Și Domnul a zis: „N'o voi nimici, dacă voi găsi în ea treizeci de oameni buni.”

31. Avraam a zis: „Iată, am îndrăsnit să vorbesc Domnului. Poate că se vor găsi în ea numai douăzeci de oameni buni.” Și Domnul a zis: „N'o voi nimici, pentru cei douăzeci.”

32. Avraam a zis: „Să* nu Te minii, Doamne, dacă voi mai vorbi numai de data aceasta. Poate că se vor găsi în ea numai zece oameni buni.” Și Domnul** a zis: „N'o voi nimici, pentru cei zece oameni buni.” *Gen. 4, 16. **Gen. 18, 26.

33. După ce a isprăvit de vorbit lui Avraam, Domnul a plecat. Și Avraam s'a întors la locuința lui.

Cei doi îngeri la Sodoma.

19 1. Cei doi îngeri* au ajuns la Sodoma seara; și Lot** ședea la poarta Sodomei. Cînd i-a văzut Lot, s'a sculat, le-a ieșit înainte, și s'a plecat pînă la pămînt. *Cap. 18, 22. **Cap. 18, 1.

2. Apoi a zis: „Domnii mei”, intrați, vă rog, în casa robului vostru, ca să rămîneți peste noapte în ea și spălați-vă** picioarele; mine vă veți scula de dimineață, și vă veți vedea de drum.” „Nu”,† au răspuns ei, „ci vom petrece noaptea în uliță†.” *Gen. 18, 2. **Cap. 18, 4. †Cap. 18, 26.

3. Dar Lot a stăruit de ei pînă au venit și au intrat în casa lui. Le-a pregătit* o cină, a pus să coacă azimi și au mincat. *Cap. 18, 6.

4. Dar nu se culcaseră încă, și oamenii din cetate, bărbații din Sodoma, tineri și bătrîni, au înconjurat casa; tot norodul a alergat din toate colțurile.

5. Au* chemat pe Lot, și i-au zis: „Unde sînt oamenii cari au intrat la tine în noaptea aceasta? Scoate-i”† afară la noi, ca să† ne împreună cu ei.” *Gen. 18, 6. *Judec. 18, 22. †Cap. 4, 1. *Rom. 1, 24, 27. *Iudaic.

6. Lot* a ieșit afară la ei la ușă, a lăcuit ușa după el. *Judec. 18, 22.

7. și a zis: „Fraților, vă rog, nu faceți o asemenea răutate!

8. Iată* că am două fete cari nu știu

de bărbat; am să vi le aduc afară, și le veți face ce vă va plăcea. Numai, nu faceți nimic acestor oameni, fiindcă”
mele.” • Judec. 18, 24. •• Cap. 18, 4.

9. Ei au strigat: „Pleacă!” Și au zis: „Omul acesta” a venit să locuiască aici ca un străin, și acum vrea să facă” pe judecătorul. Ei bine, o să-ți facem mai rău decît lor.” Și împingînd pe Lot cu sila, s’au apropiat să spargă ușa. •• 2 Pet. 2, 7, 8. •• Matei, 2, 14.

10. Dar bărbații acela au întins mîna, au tras pe Lot înăuntru la ei în casă, și au încuiat ușa.

11. Iar pe oamenii cari erau la ușa casei i-au lovit cu orbire”, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, așa că degeaba se trudeau să găscăscă ușa. •• 2 Reg. 6, 18. Psalt. 13, 31.

Nimicirea Sodomei și Gomorei.

12. Bărbații acela au zis lui Lot: „Pe cine mai ai aici? Gineri, fii și fiice, și tot ce ai în cetate: scoate-l” din locul acesta. •• Cap. 7, 1. 2 Pet. 2, 7, 8.

13. Căci avem să nimicim locul acesta, pentrucă” a ajuns mare plîngere înaintea Domnului împotriva locuitorilor lui. De aceea ne-a trimis” Domnul, ca să-l nimicim.” •• Cap. 18, 20. •• 1 Cron. 21, 16.

14. Lot a ieșit, și a vorbit cu ginerii săi, cari luaseră” pe fetele lui: „Sculați-vă””, a zis el, „ieșiți din locul acesta; căci Domnul are să nimicească cetatea.” Dar ginerii ț lui credeau că glumește. •• Mat. 1, 18. •• Marc. 16, 21, 40. •• Marc. 9, 21. Luc. 17, 34, 35, 36.

15. Cînd s’a crăpat de ziuă, îngerii au stăruit de Lot, zicînd: „Scoală-te”, la-ți nevasta și cele două fete, cari se afla aici, ca să nu pieri și tu în meleguirea cetății.” •• Marc. 16, 24, 26. Apoc. 18, 4.

16. Și fiindcă Lot zăbovea, bărbații acela l-au apucat de mîni, pe el, pe nevastă-sa și pe cele două fete ale lui, căci Domnul” voia să-l cruțe; l-au scos”, și l-au lăsat afară din cetate. •• Luc. 18, 12. Rom. 9, 18, 19. •• Ps. 34, 23.

17. Dupăce i-au scos afară, unul din ei a zis: „Scapă-ți” viața; să” nu te uiți înapoi, și să nu te oprești în vreun loc din Cîmpie: scapă la munte, ca să nu pieri.” •• 1 Reg. 18, 8. •• Vers. 24. Mat. 24, 16, 17, 18. Luc. 9, 62. Filip. 3, 12, 14.

18. Lot le-a zis: „O! nu”, Doamne! •• Psalt. 13, 14.

19. Iată că am căpătat trecere înain-

tea Ta, și ai arătat mare îndurare față de mine, păstrîndu-mi viața; dar nu pot să fug la munte, înainte ca să mă atingă prăpădul, și voi peri.

20. Iată, cetatea aceasta este destul de aproape ca să fug în ea, și este mică. O! de aş putea să fug acolo, .. este așa de mică... și să scap cu viața!”

21. Și El i-a zis: „Iată” că-ți fac și hatîrul acesta, și nu vei nimici cetatea de care vorbești. •• Gen. 42, 8, 9. Ps. 140, 18.

22. Grăbește-te de fugi în ea, căci nu” pot face nimic pînă nu vei ajunge acolo.” Pentru aceea s’a pus cetății aceea numele” Toar¹. •• Cap. 19, 26, 28. Ezech. 16, 26. Deut. 9, 14. Marc. 6, 6. •• Cap. 13, 10; 14, 2.

23. Răsărea soarele pe pămînt, cînd a intrat Lot în Toar.

24. Atunci Domnul” a făcut să ploaie peste Sodoma și peste Gomora pucioasă și foc dela Domnul din cer.

•• Deut. 29, 23. Ier. 13, 18. Is. 23, 18, 20, 40. Ezech. 16, 40, 50. Osea 11, 8. Amos 4, 11. Sof. 2, 9. Luc. 17, 36. 1 Pet. 2, 4. Iuda 7.

25. A nimicit cu desăvîrșire cetățile acelea, toată Cîmpia și pe toți locuitorii cetăților, și tot ce creștea” pe pămînt. •• Cap. 14, 3. Ps. 107, 34.

26. Nevasta lui Lot s’a uitat înapoi, și s’a prefăcut într’un stîlp” de sare. •• Luc. 17, 32.

27. Avraam s’a sculat a doua zi din dimineață, și s’a dus la locul unde stătuse” înaintea Domnului. •• Cap. 18, 22.

28. Și-a îndreptat privirile spre Sodoma și Gomora, și spre toată Cîmpia; și iată că a văzut ridicîndu-se de pe pămînt un fum”, ca fumul unui cuptor. •• Apoc. 18, 2.

29. Cînd a nimicit Dumnezeu cetățile Cîmpiei, Și-a adus aminte” de Avraam; și a scăpat pe Lot din mijlocul prăpădului, prin care a surpat din temelie cetățile unde își așezase Lot locuința. •• Cap. 8, 1; 19, 28.

Păcatul fetelor lui Lot.

30. Lot a ieșit din Toar și a rămas pe munte”, cu cele două fete ale lui, căci s’a temut să rămînă în Toar. A locuit într’o peșteră, cu cele două fete ale lui. •• Vers. 17, 18.

31. Cea mai mare a zis celei mai tinere: „Tatăl nostru este bătrîn; și nu mai este nici un bărbat în ținutul acesta, ca să intre” la noi, după obiceiul tuturor țărilor.

•• Cap. 18, 2, 4; 30, 8, 9. Deut. 25, 4.

32. Vino, să punem pe tatăl nostru să bea vin, și să ne culcăm cu el, ca să ne păstrăm sămînța* prin tatăl nostru." ^{Cap. 12, 13.}

33. Au făcut dar pe tatăl lor de a băut vin în noaptea aceea; și cea mai mare s'a dus și s'a culcat cu tatăl ei. El n'a băgat de seamă nici cînd s'a culcat ea, nici cînd s'a sculat.

34. A doua zi, cea mai mare a zis celei mai tinere: „Iată, eu m'am culcat în noaptea trecută cu tatăl meu; hai-dem să-i dăm să bea vin și în noaptea aceasta, și du-te de te culcă și tu cu el, ca să ne păstrăm sămînța prin tatăl nostru."

35. Au dat tatălui lor de a băut vin și în noaptea aceea; apoi cea mai tină-ră s'a dus și s'a culcat cu el. El n'a băgat de seamă nici cînd s'a culcat ea, nici cînd s'a sculat.

36. Cele două fete ale lui Lot au ră-mas astfel însărcinate de tatăl lor.

37. Cea mai mare a născut un fiu, căruia i-a pus numele Moab; el* este tatăl Moabiților din ziua de azi.

* Deut. 2, 9.

38. Cea mai tină-ră a născut și ea un fiu, căruia i-a pus numele Ben-Ami; el* este tatăl Amonitilor din ziua de azi.

* Deut. 2, 10.

Avraam în Gherar.

20 1. Avraam a plecat* de acolo în țara de meazăzi, s'a așezat între Cadeș** și Șur, și a locuit* ca străin în Gherar. * Cap. 12, 1. ** Cap. 12, 7, 14. † Cap. 12, 6.

2. Avraam zicea despre Sara, nevastă-sa: „Este* sora-mea!" S'a temut să spună că este nevastă-sa, ca să nu-l omoare oamenii din cetate din pricina ei. Abimelec, împăratul Gherarei, a trimis și a luat** pe Sara.

* Cap. 12, 13; 20, 7. ** Cap. 12, 15.

3. Atunci Dumnezeu* S'a arătat noaptea în vis** lui Abimelec, și i-a zis: „Iată ți, ai să mori din pricina femeii, pe care ai luat-o, căci este nevasta unui bărbat." * Ps. 105, 14. ** Ier. 23, 15. † Vers. 7.

4. Abimelec, care nu se apropiase de ea, a răspuns: „Doamne*, vei omori Tu oare chiar și un neam nevinovat?

* Cap. 12, 23. Vers. 18.

5. Nu mi-a spus el că este soră-sa? Și n'a zis ea însăși că el este frate-său? Eu am lucrat cu inimă curată* și cu mină nevinovată."

* 2 Reg. 20, 3. † Cor. 1, 12.

6. Dumnezeu i-a zis în vis: „Știu și Eu că ai lucrat cu inimă curată: de-a-cea te-am* și ferit să păcătuiești împotriva** Mea. Iată de ce n'am îngăduit să te atingi de ea.

* Cap. 12, 7; 20, 3. Exod. 24, 2. † Sam. 10, 26, 24. ** Cap. 23, 2. Lev. 4, 2. Ps. 51, 4.

7. Acum, dă omului nevasta înapoi; căci* el este prooroc, se va ruga pentru tine, și vei trăi. Dar, dacă n'o dai înapoi, să știi** că vei muri negreșit, tu și tot ți ce-i al tău."

* 1 Sam. 7, 3. † 2 Reg. 3, 11. ‡ Ier. 42, 8. Ier. 4, 14, 15. § Ier. 1, 18. ** Cap. 2, 27. † Sam. 10, 26, 25.

8. Abimelec s'a sculat disde-dimineată, a chemat pe toți slujitorii săi, și le-a spus tot ce se întimplase. Și oamenii aceia au fost cuprinși de o mare spaimă.

9. Abimelec a chemat și pe Avraam și i-a zis: „Ce ne-ai făcut? Și cu ce am păcătuit eu împotriva ta, de ai făcut să vină* peste mine și peste împăra-ția mea un păcat atît de mare? Ai fă-cut față de mine lucruri cari nu trebuiau** nicidecum făcute."

* Cap. 12, 10. Exod. 22, 21. Ier. 7, 28. ** Cap. 14, 7.

10. Și Abimelec a zis lui Avraam: „Ce ai văzut de ai făcut lucrul acesta?"

11. Avraam a răspuns: „Imi ziceam că, fără îndoială, nu-i nici o frică de Dumnezeu* în țara aceasta, și că au să mă omoare** din pricina nevestei mele.

* Cap. 12, 12. Ps. 56, 3. Prov. 10, 8. ** Cap. 12, 12; 20, 7.

12. Dealtfel este adevărat că este* sora mea, fiica tatălui meu; numai că nu-i fiica mamei mele; și a ajuns să-mi fie nevastă.

* Cap. 12, 20.

13. Cînd m'a scos Dumnezeu* din casa tatălui meu, am zis Sarei: „Iată hatîrul pe care ai să mi-l faci: în toate locurile unde vom merge, spune** despre mine că sint fratele tău."

* Cap. 12, 1. §, etc. Ier. 21, 8. ** Cap. 12, 13.

14. Abimelec a luat* oi și boi, robi și roabe, și le-a dat lui Avraam; și i-a dat înapoi și pe Sara, nevastă-sa.

* Cap. 12, 14.

15. Abimelec a zis: „Iată, țara* mea este înaintea ta; locuiește unde-ți va plăcea."

* Cap. 12, 6.

16. Și Sarei i-a zis: „Iată, dau fra-telui tău o mie de arginți; aceasta** să-ți fie o dovadă ți de cinste, față de toți cei ce sint cu tine, așa că înaintea tuturor vei fi fără vină."

* Vers. 5. ** Cap. 20, 15. † Cap. 24, 20.

17. Avraam* s'a rugat lui Dumnezeu, și Dumnezeu a însănoțat pe Abime-

lec, pe nevasta și roabele lui, așa că au putut să nască. ^{* Gen. 41, 9, 10.}

18. Fiindcă Domnul încuise* pîntecele tuturor femeilor din casa lui Abimelec, din pricina Sarei, nevasta lui Avraam. ^{* Cap. 18, 17.}

Nașterea lui Isaac.

21. 1. Domnul Și-a adus aminte* de cele ce spusese Sarei, și Domnul a împlinit față de Sara ce** făgăduise.

^{* 1 Sam. 2, 21. ** Cap. 17, 18, 19, 20, 21. Gal. 4, 20, 26.}

2. Sara* a rămas însărcinată, și a născut lui Avraam un fiu la bătrîneță, la vremea* hotărîită, despre care-i vorbise Dumnezeu.

^{* Psalt. 7, 8. Gal. 4, 20. Eze. 11, 11. ** Cap. 17, 21.}

3. Avraam a pus fiului său nou născut, pe care i-l născuse Sara, numele Isaac*.

^{* Cap. 17, 18.}

4. Avraam a tăiat împrejur* pe fiul său Isaac, la vîrsta de opt zile, cum** îi poruncise Dumnezeu.

^{* Psalt. 7, 8. ** Cap. 17, 10, 12.}

5. Avraam* era în vîrstă de o sută de ani, la nașterea fiului său Isaac.

^{* Cap. 17, 1, 37.}

6. Și Sara a zis: „Dumnezeu* m'a făcut de ris: oricine va auzi, va ride de mine.” ^{* Ps. 126, 5; Isa. 54, 1. Gal. 4, 37. Luc. 1, 26.}

7. Și a adăugat: „Cine s'ar fi gîndit să spună lui Avraam că Sara va da țăță la copii? Și totuși* i-am născut un fiu la bătrîneță!” ^{* Cap. 18, 11, 12.}

Izgonirea Agarei în pustie.

8. Copilul s'a făcut mare, și a fost înțercat. Avraam a făcut un ospăț mare în ziua cînd a fost înțercat Isaac.

9. Sara a văzut rîzînd* pe fiul pe care-l** născuse lui Avraam Egipteanca† Agar.

^{* Cap. 18, 1. ** Cap. 18, 12. † Gal. 4, 29.}

10. Și a zis lui Avraam: „Izgonește* pe roaba aceasta și pe fiul ei; căci fiul roabei acestuia nu va moșteni împreună cu fiul meu, cu Isaac.”

^{* Gal. 4, 30. Cap. 25, 4; 26, 8, 7.}

11. Cuvintele acestea n'au plăcut de loc lui Avraam, din pricina* fiului său.

^{* Cap. 17, 18.}

12. Dar Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să nu te mîhnеști de cuvintele acestea, din pricina copilului și din pricina roabei tale: fă Sarei tot ce-ți cere; căci numai din Isaac* va ieși o sămînță, care va purta cu adevărat numele tău.

^{* Rom. 9, 7, 8. Eze. 11, 12.}

13. Dar și pe fiul roabei tale îl voi face un neam*, căci este sămînța ta.”

^{* Ysa. 18. Cap. 18, 10; 17, 20.}

14. A doua zi, Avraam s'a sculat de dimineată; a luat pîne și un burduf cu apă, pe care i-a dat Agarei și i l-a pus pe umăr; i-a dat și copilul, și i-a dat drumul*. Ea a plecat, și a rătăcit prin pustia Beer-Șeba. ^{* Iosa. 8, 20.}

15. Cînd s'a isprăvit apa din burduf, a aruncat copilul sub un tufiș,

16. și s'a dus de a șezut în fața lui la o mică depărtare de el, ca la o aruncătură de arc; căci zicea ea: „Să nu văd moartea copilului!” A șezut dar în fața lui la o parte, a ridicat glasul, și a început să plîngă.

17. Dumnezeu* a auzit glasul copilului; și îngerul lui Dumnezeu a strigat din cer pe Agar, și i-a zis: „Ce ai tu, Agar? Nu te teme, căci Dumnezeu a auzit glasul copilului în locul unde este.” ^{* Ezech. 3, 7.}

18. Scoală-te, ia copilul și ține-l de mînă; căci voi face* din el un neam mare.” ^{* Ysa. 18.}

19. Și Dumnezeu* i-a deschis ochii, și ea a văzut un izvor de apă; s'a dus de a umplut burduful cu apă, și a dat copilului să bea.

^{* Num. 20, 21. 2 Reg. 4, 17, 20, 26. Luc. 24, 18, 21.}

20. Dumnezeu* a fost cu copilul, care a crescut, a locuit în pustie, și** a ajuns vîntor cu arcu.

^{* Cap. 28, 10; 29, 2, 21. ** Cap. 18, 22.}

21. A locuit în pustiu Paran, și mamă-sa i-a luat o nevastă* din țara Egiptului.

^{* Cap. 24, 4.}

Legămîntul lui Avraam cu Abimelec.

22. În vremea aceea, Abimelec*, însoțit de Picot, căpetenia oștirii lui, a vorbit astfel lui Avraam: „Dumnezeu** este cu tine în tot ce faci.

^{* Cap. 20, 2; 26, 26. ** Cap. 18, 22.}

23. Jură-mi* acum aici, pe Numele lui Dumnezeu, că nu mă vei înjela nici odată, nici pe mine, nici pe copiii mei, nici pe nepoții mei, și că vei avea față de mine și față de țara, în care locuiești ca străin, aceeași bună-voință pe care o am eu față de tine.”

^{* Ios. 2, 12. 1 Sam. 24, 21.}

24. Avraam a zis: „Jur!”

25. Dar Avraam a băgat vină lui Abimelec pentru o fîntînă de apă, pe care pusese mîna cu sila* robii lui Abimelec.

^{* Cap. 26, 15, 16, 20, 21, 22.}

26. Abimelec a răspuns: „Nu știu cine a făcut lucrul acesta; nici tu nu mi-ai dat de știre, și nici eu nu aflu decît azi.”

27. Și Avraam a luat oi și boi, pe cari i-a dat lui Abimelec; și au făcut legământ¹ amindoi. ¹Cap. 26, 31.

28. Avraam a pus de o parte șapte mielusele din turmă.

29. Și Abimelec a zis lui Avraam: „Ce sint² aceste șapte mielusele, pe cari le-ai pus deoparte?” ²Cap. 26, 8.

30. El a răspuns: „Trebuie să primești din mina mea aceste șapte mielusele, pentru ca să-mi slujească de mărturie³ că am săpat fântina aceasta.” ³Cap. 26, 45, 55.

31. Iată de ce locul acela se numește Beer-Șeba⁴; căci acolo și-au jurat ei credință unul altuia. ⁴Cap. 26, 26.

32. Astfel au făcut ei legământ la Beer Șeba. După aceea, Abimelec s'a sculat împreună cu Picol, căpetenia ostirii sale, și s'au întors în țara Filistenilor.

33. Avraam a sădit un tamarisc la Beer-Șeba; și a chemat⁵ acolo Numele Domnului, Dumnezeului celui vecinic.” ⁵Cap. 4, 26.

¹ Levit. 24, 17. Isa. 49, 26. Rom. 16, 26. 1 Tim. 1, 17.

34. Avraam a locuit multă vreme ca străin în țara Filistenilor.

Jertfiera lui Isaac.

22¹. După aceste lucruri, Dumnezeu² a pus la încercare pe Avraam, și i-a zis: „Avraame!” „Iată-mă!” a răspuns el. ¹Cap. 15, 12. Rom. 11, 17. Iac. 1, 12. 1 Pet. 1, 7.

2. Dumnezeu i-a zis: „Ia pe fiul tău, pe singurul³ tău fiu, pe care-l iubești, pe Isaac; du-te în țara⁴ Moria, și adu-l ardere de tot acolo, pe un munte pe care ți-l voi spune.” ³Ex. 31, 17. ⁴Cap. 22, 3, 5.

3. Avraam s'a sculat din de dimineață, a pus șaua pe măgar, și a luat cu el două slugi și pe fiul său Isaac. A tăiat lemne pentru arderea de tot, și a pornit spre locul, pe care i-l spusese Dumnezeu.

4. A treia zi, Avraam a ridicat ochii, și a văzut locul de departe.

5. Și Avraam a zis slugilor sale: „Rămâneți aici cu măgarul; eu și băiatul, ne vom duce până colo să ne închinăm, și apoi ne vom întoarce la voi.”

6. Avraam a luat lemnele pentru arderea de tot, le-a pus⁵ în spărea fiului său Isaac, și a luat în mână focul și cuțitul. Și au mers astfel amindoi împreună. ⁵Isaia 55, 17.

7. Atunci Isaac, vorbind cu tatăl său Avraam, a zis: „Tată!” „Ce este, fiule?” i-a răspuns el. Isaac a zis din nou: „Iată focul și lemnele; dar unde este mielul pentru arderea de tot?”

8. „Fiule”, a răspuns Avraam, „Dumnezeu însuși va purta grija de mielul pentru arderea de tot.” Și au mers amindoi împreună înainte.

9. Când au ajuns la locul pe care i-l spusese Dumnezeu, Avraam a zidit acolo un altar, și a așezat lemnele pe el. A legat pe fiul său Isaac, și i-a pus pe altar⁶, deasupra lemnelor. ⁶Rom. 12, 17. Iac. 2, 21.

10. Apoi Avraam a întins mâna, și a luat cuțitul, ca să junghie pe fiul său.

11. Atunci Îngerul Domnului i-a strigat din ceruri, și a zis: „Avraame! Avraame!” „Iată-mă!” a răspuns el.

12. Îngerul a zis: „Să⁷ nu pui mâna pe băiat, și să nu-i faci nimic; căci știu acum⁸ că te temi de Dumnezeu, întrucât n'ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru Mine.” ⁷1 Sam. 15, 22. Mic. 6, 7, 8. ⁸Cap. 26, 5. Iac. 2, 23.

13. Avraam a ridicat ochii, și a văzut înapoia lui un berbec, încurcat cu coarnele într'un tufiș; și Avraam s'a dus de a luat berbecoale, și i-a adus ca ardere de tot în locul fiului său.

14. Avraam a pus locului același numele: „Domnul va purta de grija!” Deaceia se zice și azi: „La muntele unde Domnul va purta de grija!”

15. Îngerul Domnului a chemat a doua oară din ceruri pe Avraam,

16. și a zis: „Pe⁹ Mine însumi jur, zice Domnul: pentru că ai făcut lucrul acesta, și n'ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, ⁹Ps. 135, 9. Luc. 1, 73.

17. te voi binecuvînta foarte mult și-ți voi înmulți foarte mult sămînța, și anume: ca stelele¹⁰ cerului și ca nisipul¹¹ de pe țărmul mării; și sămînța¹² ta va stăpîni¹³ cetățile vrăjmașilor ei. ¹⁰Cap. 15, 5. Rom. 15, 23. ¹¹Cap. 13, 16. ¹²Cap. 24, 60. ¹³1 Mic. 1, 7.

18. Toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în¹⁴ sămînța ta, pentru că¹⁵ ai ascultat de porunca Mea!” ¹⁴Cap. 12, 3. Ps. 135, 26, 4. Ps. 135, 26. Gal. 3, 8, 9, 14, 18. ¹⁵1 Cor. 3, 16. Cap. 26, 5.

19. Avraam s'a întors la slugile sale, și s'au sculat și au plecat împreună la Beer-Șeba¹⁶, căci Avraam locuia la Beer-Șeba. ¹⁶Cap. 23, 31.

Spăta neamului lui Nahor.

20. După aceste lucruri, i s'a spus lui Avraam: „Iată, Milca* a născut și ea copii fratelui tău Nahor, * Cap. 11, 20.

21. și anume pe Uî*, înfiul său născut, pe Buz, fratele său, pe Chemuel, tatăl lui Aram, * Gen. 1, 1. Ier. 32, 2.

22. pe Chesed, pe Hazo, pe Pîdaș, pe Lidlaf și pe Betuel.

23. Betuel* a născut pe Rebeca**. Aceștia sînt cei opt fii, pe cari i-a născut Milca lui Nahor, fratele lui Avraam. * Cap. 22, 25. ** Rom. 9, 10.

24. Tiîsoarea lui, numită Reuma, a născut și ea pe Tebah, Gaham, Tahăș și Maaca.

Moartea și îngroparea Sarei.

23 1. Viața Sarei a fost de o sută douăzeci și șapte de ani: aceștia sînt anii vieții Sarei.

2. Sara a murit la Chiriat-Arba*, adică Hebron**, în țara Canaan; și Avraam a venit să jălească pe Sara și s'o plîngă. * Gen. 12, 13. Iudei. 1, 18. ** Cap. 12, 18. Vers. 19.

3. Avraam s'a sculat apoi dinaintea moartei sale, și a vorbit astfel fiilor lui Het:

4. „Eu* sînt străin și venetic printre voi, dați-mi** un ogor, ca loc de îngropare la voi, ca să-mi îngrop moarta și s'o ridic dinaintea mea.” * Cap. 17, 8. I Chron. 28, 18. Ps. 105, 12. Ier. 31, 9, 12. ** Psal. 7, 9.

5. Fiii lui Het au răspuns astfel lui Avraam:

6. „Ascultă-ne, domnule! Tu ești ca un domnitor* al lui Dumnezeu în mijlocul nostru; îngropă-ți moarta în cel mai bun din mormintele noastre! Niciunul din noi nu te va opri să-ți îngroapi moarta în mormintul lui.” * Cap. 12, 2; 14, 14; 16, 18.

7. Avraam s'a sculat și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea norodului țării, adică înaintea fiilor lui Het.

8. Și le-a vorbit astfel: „Dacă găsiți cu cale să-mi îngrop moarta și s'o iau dinaintea ochilor mei, ascultați-mă, și rugați pentru mine pe Efron, fiul lui Tohar,

9. să-mi dea peștera Macpela, care-i a lui, și care este chiar la marginea ogorului lui; să-mi-o dea în schimb prețului ei, ca să-mi slujească drept loc pentru îngropare în mijlocul vostru.”

10. Efron era și el acolo în mijlocul

fiilor lui Het. Și Efron, Hetitul, a răspuns lui Avraam, în auzul fiilor lui Het și în auzul tuturor celor ce treceau* pe poarta cetății:

* Cap. 24, 25, 26. Rom. 4, 4.

11. „Nu*, domnul meu, ascultă-mă! Îți dăruiesc ogorul și-ți dăruiesc și peștera care este în el. Ți le dăruiesc în fața fiilor norodului meu: și îngropă-ți moarta.” * I Rom. 24, 25—26.

12. Avraam s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea norodului țării.

13. Și a vorbit astfel lui Efron, în auzul norodului țării: „Ascultă-mă, te rog! Îți dau prețul ogorului: primește-l dela mine; și-mi voi îngropa moarta în el.”

14. Și Efron a răspuns astfel lui Avraam:

15. „Domnul meu, ascultă-mă! O bucată de pămînt de patru sute de sicli* de argint, ce este aceasta între mine și tine? Îngropă-ți dar moarta!” * Gen. 16, 12. Eccl. 45, 12.

16. Avraam a înțeles pe Efron. Și Avraam a cîntărit* lui Efron prețul cumpărării despre care vorbise, în fața fiilor lui Het: patru sute de sicli de argint, cari mergeau la orice negustor. * Gen. 22, 9.

17. Ogorul* lui Efron din Macpela, care este față în față cu Mamre, ogorul și peștera din el, și toți copacii cari se aflau în ogor și în toate hotarele lui dejur împrejur,

* Cap. 25, 9; 48, 20, 21; 50, 13. Psal. 7, 16.

18. au fost întărite astfel ca moșie a lui Avraam, în fața fiilor lui Het și a tuturor celor ce treceau pe poarta cetății.

19. După aceea, Avraam a îngropat pe Sara, nevastă-sa, în peștera din ogorul Macpela, care este față în față cu Mamre, adică Hebron, în țara Canaan.

20. Ogorul și peștera din el au fost întărite* astfel lui Avraam ca ogor pentru înmormintare, de către fiii lui Het. * Rom. 4, 7, 8, 9, 10. Ier. 32, 10, 12.

Rebeca cersită în căsătorie pentru Isaac.

24 1. Avraam* era bătrîn, înaintat în vîrstă; și Domnul binecuvîntase** pe Avraam în orice lucru. * Cap. 18, 12; 21, 9. ** Cap. 12, 2. Vers. 20. Ps. 112, 3. Prov. 10, 22.

2. Avraam a zis celui mai bătrîn* rob din casa lui, care era îngrijito-

rul** tuturor averilor lui: „Pune-ți ȋ te rog, mina sub coapsa mea;

*Cap. 15, 2. **Vers. 16. Cap. 29, 4, 5, 9. †Cap. 47, 29. ‡Gen. 28, 24. ¶Gen. 5, 6.

3. și te voi pune să juri*, pe Domnul, Dumnezeul cerului și Dumnezeul pământului, că** nu vei lua fiului meu o nevastă dintre fetele Cananiților, în mijlocul cărora locuiesc,

*Cap. 14, 22. Deut. 4, 15. Rom. 2, 12. **Cap. 26, 35; 27, 48; 28, 2. Exod. 14, 18. Deut. 1, 3.

4. ci* te vei duce în țara** și la rudele mele să iei nevastă fiului meu Isaac.”

*Cap. 28, 2. **Cap. 22, 1.

5. Robul i-a răspuns: „Poate că femeia n'are să vrea să mă urmeze în țara aceasta; va trebui să duc oare pe fiul tău în țara de unde ai ieșit tu?”

6. Avraam i-a zis: „Să nu care cumva să duci pe fiul meu acolo!

7. Domnul, Dumnezeul cerului, care* m'a scos din casa tatălui meu și din patria mea, care mi-a vorbit și mi-a jurat, zicînd: „Seminței** tale voi da țara aceasta,” va ȋ trimite pe ingerul Său înaintea ta; și de acolo vei lua o nevastă fiului meu.

*Cap. 12, 1. **Cap. 12, 7; 13, 16; 15, 17; 17, 8. Exod. 32, 13. Deut. 1, 8; 34, 4. Psal. 1, 3. †Exod. 23, 20; 24, 2. Ezech. 2, 24.

8. Dacă femeia nu va vrea să te urmeze, vei* fi deslegat de jurămintul acesta, pe care te pun să-l faci. Cu nici un chip să nu duci însă acolo pe fiul meu.”

*Gen. 2, 17, 20.

9. Robul și-a pus mina sub coapsa stăpînului său Avraam, și i-a jurat că are să păzească aceste lucruri.

10. Robul a luat zece cămile dintre cămilele stăpînului său, și a plecat, avînd* cu el toate lucrurile de pret ale stăpînului său. S'a sculat, și a plecat în Mesopotamia, în cetatea** lui Nahor.

*Vers. 2. **Cap. 27, 48.

11. A lăsat cămilele să se odihnească, în genunchi, afară din cetate, lingă o fîntînă. Era seara, pe vremea cînd ies femeile* să scoată apă.

*Exod. 2, 26. †Sam. 9, 12.

12. Și a zis: „Doamne, Dumnezeul* stăpînului meu Avraam! Te rog, dă-mi izbîndă** astăzi, și îndură-Te de stăpînul meu Avraam.

*Vers. 27. Cap. 28, 24, 26, 18; 32, 8. Exod. 3, 8, 15. **Numer. 3, 11. Ps. 27, 5.

13. Iată, stau* lingă izvorul acesta de apă, și fetele** oamenilor din cetate vin să scoată apă.

*Vers. 45. **Cap. 29, 8. Exod. 2, 18.

14. Fă ca fata căreia îi voi zice: „Plecă-ȋ vadra, te rog, ca să beau,” și care va răspunde: „Bea, și am să

dau de băut și cămilelor tale,” să fie aceea, pe care ai vindut-o Tu pentru robul Tău Isaac! Și prin aceasta* voi cunoaște că Te-ai îndurat de stăpînul meu.”

*Judic. 8, 37, 37. †Sam. 9, 14. Rom. 10, 17.

15. Nu s'împlinise el încă de vorbit, și-a ieșit, cu vadra pe umăr, Rebeca, fata lui Betuel, fiul Milcâi*, nevasta lui Nahor, fratele lui Avraam.

*Cap. 11, 29; 22, 26.

16. Fata era* foarte frumoasă; era fecioară, și nici un bărbat n'avusese legături cu ea. Ea s'a pogorit la izvor, și-a umplut vadra și s'a suit iarăși.

*Cap. 24, 7.

17. Robul a alergat înaintea ei, și a zis: „Dă-mi, te rog, să beau puțină apă din vadra ta.”

18. „Bea, domnul meu,” a răspuns* ea. Și s'a grăbit de a plecat vadra pe mînă, și i-a dat să bea.

*1 Pet. 3, 8, 9.

19. După ce i-a dat și a băut de s'a săturat, a zis: „Am să scot apă și pentru cămilele tale, pînă vor bea și se vor sătura.”

20. A vărsat în grabă vadra în adăpitoare, și a alergat iarăși la fîntînă ca să scoată apă; și a scos pentru toate cămilele lui.

21. Omul o privea cu mirare și fără să zică nimic, ca să vadă dacă Domnul* a făcut să-i izbutească sau nu călătoria.

*Vers. 12, 26.

22. Cînd s'au săturat cămilele de băut, omul a luat o verigă* de aur, de greutatea unei jumătăți de siclu și două brățări, grele de zece sicli de aur.

*Exod. 38, 2, 3. Sam. 2, 18, 20, 21. Exod. 38, 12, 13. †1 Pet. 3, 3.

23. Și a zis: „A cui fată ești? Spune-mi, te rog. Este loc pentru noi în casa tatălui tău, ca să rămînem peste noapte?”

24. Ea a răspuns: „Eu sînt* fata lui Betuel, fiul Milcâi și al lui Nahor.”

*Cap. 22, 26.

25. Și i-a zis mai departe: „Avem paie și nutreț din belșug; și este și loc de găzduit peste noapte.”

26. Atunci omul* a plecat capul, și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea Domnului.

*Vers. 32. Exod. 4, 21.

27. zicînd: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul* stăpînului meu Avraam, care n'a părăsit îndurarea** și credințioșia Lui față de stăpînul meu! Domnul m'a îndreptat ȋ în casa fraților stăpînului meu!”

*Exod. 18, 10. Psal. 14, 1 Sam. 26, 20, 28. †Sam. 16, 28. Luc. 1, 68. **Cap. 22, 18. Ps. 24, 1. †Vers. 48.

28. Fata a alergat și a istorisit mamei sale acasă cele întâmplate.

29. Rebeca avea un frate, numit Laban*. Și Laban a alergat afară la omul acela, la izvor. ^{*Cap. 29, 1.}

30. Văzuse veriga și brățile în mâinile sorei sale, și auzise pe soru-sa Rebeca spunând: „Așa mi-a vorbit omul acela.” A venit dar la omul acela, care stătea lângă cămile la izvor.

31. Și a zis: „Vino, binecuvîntat* Domnului! Pentruce stai afară? Am pregătit casa, și am pregătit un loc pentru cămile.” ^{*Cap. 28, 25. Judec. 13, 2. Rut. 2, 10. Ps. 115, 13.}

32. Omul a intrat în casă. Laban a pus să descarce cămilele, a dat* paie și nutreț cămیلelor și a adus apă pentru spălat picioarele omului celui și ale oamenilor cari erau cu el. ^{*Cap. 29, 24. Judec. 18, 21.}

33. Apoi, i-a dat să mănînce. Dar el a zis: „Nu mănînc” pînă nu voi spune ce am de spus.” „Vorbește!” a zis Laban. ^{*Isa. 29, 12. Ierem. 2, 34. Ezech. 4, 4, 5, 7.}

34. Atunci el a zis: „Eu sînt robul lui Avraam.

35. Domnul a umplut* de binecuvîntări pe stăpînul meu, care a ajuns la mare propășire. I-a dat oi și boi, argint și aur, robi și roabe, cămile și măgari. ^{*Vers. 1. Cap. 12, 2.}

36. Sara, nevasta stăpînului meu, a născut*, la bătrîneță, un fiu stăpînului meu; și lui** i-a dat el tot ce are. ^{*Cap. 21, 2. **Cap. 21, 14; 22, 5.}

37. Stăpînul* meu m'a pus să jur, și a zis: „Să nu iei fiului meu o nevastă dintre fetele Cananiților, în țara cărora locuiesc; ^{*Vers. 2.}

38. ci* să te duci în casa tatălui meu și la rudele mele, ca de acolo să iei nevastă fiului meu.” ^{*Vers. 4.}

39. Eu* am zis stăpînului meu: „Poate că femeia n'are să vrea să mă urmeze.” ^{*Vers. 5.}

40. Și el mi-a răspuns*: „Domnul, înaintea** căruia umblu, va trimite pe ingerul Său cu tine, și-ți va da izbîndă în călătorie, și vei lua fiului meu o nevastă din rudele și din casa tatălui meu. ^{*Vers. 7. **Cap. 17, 1.}

41. Vei* fi deslegat de jurămîntul pe care mi-l faci, dacă te vei duce la rudele mele; și dacă nu ți-o vor da, vei fi deslegat de jurămîntul pe care mi-l faci.” ^{*Vers. 8.}

42. Eu am ajuns azi la izvor, și am zis: „Doamne”, Dumnezeul stăpînu-

lui meu Avraam, dacă binevoiești să-mi dai izbîndă în călătorie pe care o fac, ^{*Vers. 12.}

43. iată, eu* stau la izvorul de apă, și fata care va ieși să scoată apă, și căreia îi voi zice: „Dă-mi, te rog, să beau puțină apă din vadră ta.” ^{*Vers. 13.}

44. Și care îmi va răspunde: „Bea tu însuți, și voi da de băut și cămیلelor tale,” fata aceea să fie nevasta pe care a rînduit-o Domnul pentru fiul stăpînului meu!”

45. Înainte* de a sîrîși de vorbit** în inima mea, iată că a ieșit Rebeca, cu vadră pe umăr, s'a coborît la izvor, și a scos apă. Eu i-am zis: „Dă-mi să beau, te rog.” ^{*Vers. 15, etc. **1 Sam. 1, 18.}

46. Ea s'a grăbit, și-a plecat vadră deasupra umărului, și a zis: „Bea, și voi da de băut și cămیلelor tale.” Am băut, și a dat de băut și cămیلelor mele.

47. Eu am întrebat-o, și am zis: „A cui fată ești?” Ea a răspuns: „Sînt fata lui Betuel, fiul lui Nahor și al Milcă.” I-am pus* veriga în nas, și brățile la mină. ^{*Ezech. 16, 11, 12.}

48. Apoi am plecat* capul, m'am aruncat cu fața la pămînt înaintea Domnului, și am binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul stăpînului meu Avraam, că m'a călăuzit pe calea cea dreaptă, ca să iau pe fata fratelui** stăpînului meu pentru fiul lui. ^{*Vers. 26. **Cap. 22, 28.}

49. Acum, dacă voiți să arătați bunăvoință* și credincioșie față de stăpînul meu, spuneți-mi; dacă nu, spuneți-mi iarăși, ca să mă îndrept la dreapta sau la stînga.” ^{*Cap. 27, 28. Ios. 2, 14.}

50. Laban și Betuel, drept răspuns, au zis: „Dela Domnul* vine lucrul acesta; noi nu-ți mai putem spune** nici rău nici bine. ^{*Ps. 118, 27. Mat. 21, 42. Marc. 12, 11. **Cap. 21, 24.}

51. Iată, Rebeca este* înaintea ta; ia-o și du-te, ca să fie nevasta fiului stăpînului tău, cum a spus Domnul.” ^{*Cap. 28, 15.}

52. Cînd a auzit robul lui Avraam cuvintele lor, s'a aruncat* cu fața la pămînt înaintea Domnului. ^{*Vers. 26.}

53. Și robul a scos scule* de argint, scule de aur, și îmbrăcăminte, pe cari le-a dat Rebecii; a dat de asemenea daruri bogate** fratelui său și mamei sale. ^{*Ezech. 3, 12, 13, 17, 20. **2 Cron. 21, 2. Ezech. 4, 5.}

54. După aceea, au mîncat și aubăut, el și oamenii cari erau împreună cu

ei, și s'au culcat. Dimineata cind s'au sculat, robul a zis: „Lăsați-mă să mă întorc la stăpînul meu.“ ¹Vers. 36, 38.

55. Fratele și mama fetei au zis: „Fata să mai rămînă cîva timp cu noi, măcar vreo zece zile: pe urmă, poate să plece.“

56. El i-a răspuns: „Nu mă opriți, fiindcă Domnul mi-a dat izbîndă în călătoria mea; lăsați-mă să plec, și să mă duc la stăpînul meu.“

57. Atunci ei au răspuns: „Să chemăm pe fată, și s'o întrebăm.“

58. Au chemat dar pe Rebeca, și i-au zis: „Vrei să te duci cu omul acesta?“ „Da, vreau,“ a răspuns ea.

59. Și au lăsat pe sora lor Rebeca să plece cu doica ei, cu robul lui Avraam și cu oamenii lui. ²Cap. 25, 8.

60. Au binecuvîntat pe Rebeca, și i-au zis: „O, sora noastră, să ajungi mama a mii de zeci de mii, și sămînța** ta să stăpînească cetățile vrăjmașilor săi!“ ³Cap. 27, 16. ⁴Cap. 25, 17.

61. Rebeca s'a sculat, împreună cu slujnicele ei, au încălecat pe cămile, și au urmat pe omul acela. Robul a luat pe Rebeca, și a plecat.

62. Isaac se întorsese dela fîntina „Lahai-Roi,“ căci locuia în țara de meazăzi. ⁵Cap. 26, 34, 28, 11.

63. Într-o seară, cînd Isaac ieșise să eugele în taină* pe cîmp, a ridicat ochii, și s'a uitat; și iată că veneau niște cămile. ⁶Gen. 1, 8. ⁷Ps. 1, 25, 77, 22; 118, 15; 142, 3.

64. Rebeca a ridicat și ea ochii, a văzut pe Isaac, și s'a dat* jos de pe cămilă. ⁸Gen. 15, 16.

65. Și a zis robului: „Cine este omul acesta, care vine înaintea noastră pe cîmp?“ Robul a răspuns: „Este stăpînul meu!“ Atunci ea și-a luat mîbrama, și s'a acoperit.

66. Robul a istorisit lui Isaac toate lucrurile pe cari le făcuse.

67. Isaac a dus pe Rebeca în cortul mamei sale Sara; a luat pe Rebeca, ea a fost nevasta lui, și el a iubit-o. Astfel a fost mingîlat* Isaac pentru pierderea mamei sale. ⁹Cap. 26, 12.

Moartea lui Avraam.

25 1. Avraam a mai luat o nevastă, numită Chetura.

2. Ea* i-a născut pe Zimran, pe loșan, pe Medan, pe Madian, pe Ișbac și Șuah. ¹1 Cron. 1, 22.

3. loșan a născut pe Seba și pe

Dedan. Fiii lui Dedan au fost Așurimii, Letușimii și Leumimii. —

4. Fiii lui Madian au fost: Efa, Efer, Enoh, Abida și Eldaa. Toți aceștia sînt fiii Cheturei.

5. Avraam* a dat lui Isaac toate averile sale. ²Cap. 24, 36.

6. Dar a dat daruri fiilor jîitoarelor sale; și, pe cînd era încă în viață, i-a îndepărtat* de lângă fiul său Isaac înspre** răsărit, în țara Răsăritului. ³Cap. 25, 14. ⁴1 Judec. 6, 3.

7. Iată zilele anilor vieții lui Avraam: el a trăit o sută șaptezeci și cinci de ani.

8. Avraam și-a dat duhul, și a murit*, după o bătrîneță fericită, înaintat în vîrstă și sătul de zile; și a fost adăugat** la poporul său. ⁵Cap. 15, 16; 49, 29. ⁶Cap. 25, 29; 49, 32.

9. Isaac și Ismael, fiii* săi, i-au îngropat în peștera Macpela, în ogrorul lui Efron, fiul lui Tohar, Hetitul, care este față în față cu Mamre. ⁷Cap. 25, 29; 30, 13.

10. Acesta este ogrorul*, pe care-l cumpărase Avraam dela fiii lui Het. Acolo** au fost îngropați Avraam și nevastă-sa Sara. ⁸Cap. 23, 18. ⁹Cap. 49, 32.

11. După moartea lui Avraam, Dumnezeu a binecuvîntat pe fiul său Isaac. El locuia lângă fîntina* „Lahai-Roi.“ ¹⁰Cap. 26, 14; 24, 62.

Urmașii lui Ismael.

12. Iată spița neamului lui Ismael, fiul lui Avraam, pe care-l* născuse lui Avraam Egipteanca Agar, roaba Sarei. ¹Cap. 16, 16.

13. Iată* numele fiilor lui Ismael, după numele lor, după neamurile lor: Nebaiot, întîilul născut al lui Ismael; Chedar, Adbeel, Mibsam, ²1 Cron. 1, 26.

14. Mișma, Duma, Masa;

15. Hadad, Tema, Ietur, Nafis și Chodma.

16. Aceștia sînt fiii lui Ismael; aceștea sînt numele lor, după satele și taberele lor. Ei au fost cei doisprezece voievozi*, după neamurile lor. ³Cap. 17, 26.

17. Și iată anii vieții lui Ismael: o sută treizeci și șapte de ani. El și-a dat* duhul, și a murit, și a fost adăugat la poporul său. ⁴Gen. 1, 8.

18. Fiii lui au locuit* dela Havila pînă la Șur, care este în fața Egiptului, cum mergi spre Asiria. El s'a așezat în fața** tuturor fraților lui. ⁵1 Sam. 25, 7. ⁶Cap. 18, 22.

Esau și Iacov.

19. Iată spița neamului lui Isaac, fiul lui Avraam.

Avraam * a născut pe Isaac. * Mat. 1, 2.

20. Isaac era în vîrstă de patruzeci de ani, cînd a luat de nevastă pe Rebeca, fata * lui Betuel, Arameul din Padan-Aram¹, și sora ** lui Laban, Arameul.

* Cap. 22, 23. ** Cap. 24, 26.

21. Isaac s'a rugat Domnului pentru nevastă-sa, căci era stearpă; și Domnul * i-a ascultat: nevastă-sa Rebeca ** a rămas însărcinată.

* 1 Cron. 5, 20. † Gen. 28, 13. Exod. 2, 24. ** Rom. 9, 10.

22. Copiii se băteau în pîntecele ei; și ea a zis: „Dacă-i așa, pentru ce mai sînt însărcinată?” S'a dus să întrebe * pe Domnul.

* 1 Sam. 2, 9; 10, 22.

23. Și Domnul i-a zis:

„Două neamuri * sînt în pîntecele tău,

Și două noroade se vor despărți la ieșirea din pîntecele tău.

Unul ** din noroadele acestea va fi mai tare decît celălalt.

Și cel mai mare † va sluji celui mai mic.”

* Cap. 27, 14; 24, 60.

** 2. Sam. 8, 14. † Cap. 27, 29. Mat. 1, 2. Rom. 9, 12.

24. S'au împlinit zilele cînd avea să nască; și iată că în pîntecele ei erau doi gemeni.

25. Cel dintîi a ieșit roș de * tot: ca o manta de pîr, și de aceea i-au pus numele Esau¹.

* Cap. 27, 12, 14, 26.

26. Apoi a ieșit fratele său, care * ținea cu mîna de călcîi pe Esau; și de aceea i-au pus numele ** Iacov². Isaac era în vîrstă de șasezeci de ani, cînd s'au născut ei.

* Gen. 12, 1. ** Cap. 27, 26.

Esau își vinde dreptul de înfi născut.

27. Băieții aceștia s'au făcut mari. Esau a ajuns un vîntor * îndemnat, un om care își petrecea vremea mai mult pe cîmp; dar Iacov era un om liniștit **, care stătea acasă † în corturi.

* Cap. 27, 3, 5. ** Ier. 1, 1, 8; 2, 2. Ps. 37, 37. † Ier. 17, 3.

28. Isaac iubea pe Esau, pentru că minca * din vînatul lui; Rebeca ** însă iubea mai mult pe Iacov.

* Cap. 27, 15, 26, 28. ** Cap. 27, 4.

29. Odată, pe cînd ferbea Iacov o ciorbă, Esau s'a întors dela cîmp, rupt de oboseală.

30. Și Esau a zis lui Iacov: „Dă-mi, te rog, să mînc din ciorba aceasta

roșatică, fiindcă sînt rupt de oboseală.” Pentru aceea s'a dat lui Esau numele Edom¹.

31. Iacov a zis: „Vinde-mi azi dreptul tău de înfi născut!”

32. Esau a răspuns: „Iată-mă, sînt pe moarte; la ce-mi slujește dreptul acesta de înfi născut?”

33. Și Iacov a zis: „Jură-mi înfi.” Esau i-a jurat, și astfel și-a vindut * dreptul de înfi născut lui Iacov.

* Gen. 12, 16.

34. Atunci Iacov a dat lui Esau pîne și ciorbă de lînt. El a mîncat și a băut *; apoi s'a sculat și a plecat. Astfel și-a nesocotit Esau dreptul de înfi născut.

* Est. 2, 15. Isa. 22, 13. † Gen. 14, 22.

*Isaac în țara Filistenilor. —
Legămîntul cu Abimelec.*

26 1. În țară a venit o foamete, afară de foametea dinfi *, care fusese pe vremea lui Avraam. Isaac s'a dus la Abimelec **, împăratul Filistenilor, la Gherar.

* Cap. 12, 10. ** Cap. 26, 2.

2. Domnul i S'a arătat, și i-a zis: „Nu te pogori în Egipt! Rămii * în țara în care îți voi spune.”

* Cap. 12, 1.

3. Locuiește ca străin * în țara aceasta; Eu voi ** fi cu tine, și te † voi binecuvînta; căci †† toate ținuturile acestea † le voi da ție și seminții tale, și voi ținea †† jurămîntul pe care l-am făcut tatălui tău Avraam.

* Cap. 26, 1. Ps. 38, 12. Ier. 11, 9. ** Cap. 26, 15. † Cap. 12, 2. †† Cap. 13, 15; 15, 18. †† Cap. 22, 16. Ps. 105, 9.

4. Îți voi * înmulți sîmînța, ca stelele cerului; voi da seminții tale toate ținuturile acestea; și toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sîmînța ** ta, ca răsplătă

* Cap. 12, 2; 22, 17. ** Cap. 12, 3; 22, 18.

5. pentru că Avraam * a ascultat de porunca Mea, și a păzit ce i-am cerut, a păzit poruncile Mele, orînduirile Mele, și legile Mele.”

* Cap. 22, 18, 19.

6. Astfel Isaac a rămas la Gherar.

7. Cînd li puneau oamenii locului același întrebări cu privire la nevasta lui, el * zicea: „Este sora mea.” Căci li era frică ** să spună că este nevastă-sa, ca să nu-l omoare oamenii locului același, fiindcă Rebeca † era frumoasă la chip.

* Cap. 13, 13; 26, 2, 13. ** Prov. 20, 25. † Cap. 24, 16.

8. Fiindcă șederea lui acolo se lungise, s'a întîmplat că Abimelec, împăratul Filistenilor, uitîndu-se pe fe-

1. Adică: Simopolis.

2. Adică: Fara.

3. Adică: Celor pînă de alături.

1. Adică: Rog.

reastră, a văzut pe Isaac jucându-se cu nevastă-sa Rebeca.

9. Abimelec a trimis să cheme pe Isaac, și i-a zis: „Nu mai încipe îndoiială că e nevastă-ta. Cum ai putut zice: „E soru-mea?” Isaac i-a răspuns: „Am zis așa, ca să nu mor din pricina ei.”

10. Și Abimelec a zis: „Ce ne-ai făcut? Ce ușor s'ar fi putut ca vreunul din norod să se culce cu nevastă-ta, și ne-ai fi făcut vinovați.” *Cap. 26: 9.

11. Atunci Abimelec a dat următoarea poruncă întregului norod: „Cine se va atinge* de omul acesta sau de nevasta lui, va fi omorât.” *Ps. 138: 18.

Averea lui Isaac și certurile.

12. Isaac a făcut sămănături în țara aceea, și a strîns rod înșutit* în anul acela; căci Domnul l-a binecuvîntat**. *Mat. 13: 8. Marc. 4: 8. **Vere. 3: Cap. 26: 12, 15. 1er. 42: 12.

13. Astfel omul acesta s'a îmbogățit*, și a mers îmbogățindu-se din ce în ce mai mult, pînă ce a ajuns foarte bogat. *Cap. 26: 10. Ps. 113: 3. Prov. 10: 28.

14. Avea cirezi de vite și turme de oi, și un mare număr de robi: de aceea Filistenii îl pismuiau*.

*Cap. 27: 11. Ecl. 4: 4.

15. Toate fîntînile, pe cari* le săpaseră robii tatălui său, pe vremea tatălui său Avraam, Filistenii le-au astupat și le-au umplut cu țărînă. *Cap. 21: 30.

16. Și Abimelec a zis lui Isaac: „Plea-că dela noi, căci ai ajuns* mult mai puternic decît noi.” *Ezech. 1: 9.

17. Isaac a plecat de acolo și a tăbărit în valea Gherar, unde s'a așezat cu locuința.

18. Isaac a săpat din nou fîntînile de apă, pe cari le săpaseră robii tatălui său Avraam, și pe cari le astupaseră Filistenii, după moartea lui Avraam; și le-a pus iarăși aceleași nume*, pe cari le pusese tatăl său. *Cap. 21: 21.

19. Robii lui Isaac au mai săpat în vale, și au dat acolo peste o fîntînă cu apă de irvor.

20. Păstorii din Gherar s'au certat* însă cu păstorii lui Isaac, zicînd: „Apa este a noastră.” Și a pus fîntînii numele Esec*, pentru că se certaseră cu ei. *Cap. 21: 26.

21. Apoi au săpat o altă fîntînă, pentru care iar au făcut gilecavă, de aceea a numit-o Sitna*.

22. Pe urmă s'a mutat de acolo, și

a săpat o altă fîntînă, pentru care nu s'au mai certat; și a numit-o Rehobot*; „căci”, a zis el, „Domnul ne-a făcut loc larg, ca să ne putem întinde* în țară.” *Cap. 17: 4; 26: 12, 25. Ezech. 1: 2.

23. De acolo s'a suit la Beer-Șeba. Domnul i s'a arătat chiar în noaptea aceea, și i-a zis: „Eu* sînt Dumnezeuul tatălui tău Avraam; nu te teme”, căci Eu sînt* cu tine; te voi binecuvînta, și îți voi înmulți sămînța, din pricina robului Meu Avraam.” *Cap. 17: 1; 24: 22; 26: 23. Ezech. 3: 8. Psal. 1: 22. **Cap. 15: 1. 1. Vere. 3: 4.

25. Isaac a zidit* acolo un altar, a chemat* Numele Domnului, și și-a întins cortul acolo. Robii lui Isaac au săpat acolo o fîntînă.

*Cap. 17: 2, 13, 15. **Ps. 104: 15.

26. Abimelec a venit din Gherar la el, cu prietenul său Ahuzat, și cu Pi-col*, căpetenia oștirii lui. *Cap. 21: 22.

27. Isaac le-a zis: „Pentru ce veniți la mine, voi* cari mă urliți și m'atîzgoniți** dela voi?” *Iude. 13: 7. **Vere. 18.

28. Ei au răspuns: „Vedem lămurit că Domnul este* cu tine. De aceea zicem: „Să fie un jurămint între noi, între noi și tine, și să facem un legămint cu tine!” *Cap. 21: 22, 23.

29. Anume, jură că nu ne vei face nici un rău, după cum nici noi nu ne-am atins de tine, ci ți-am făcut numai bine, și te-am lăsat să pleci în pace. Tu acum* ești binecuvîntat de Domnul.” *Cap. 24: 26. Ps. 115: 15.

30. Isaac* le-a dat un ospăt, și au mîncat și au băut. *Cap. 18: 3.

31. S'au sculat dis de dimineață, și s'au legat unul cu altul printr'un jurămint*. Isaac i-a lăsat apoi să plece, și ei i-au părăsit în pace. *Cap. 21: 21.

32. În aceeași zi, niște robi ai lui Isaac au venit să-l vorbească de fîntîna pe care o săpau, și i-au zis: „Am dat de apă!”

33. Și el a numit-o Siba*. De aceea s'a pus cetății numele Beer-Șeba* pînă în ziua de azi. *Cap. 25: 31.

Infamia căsătoriei a lui Esau.

34. La vîrsta de patruzeci* de ani, Esau a luat de nevastă pe Iudita, fata Hetitului Beerî, și pe Basmat, fata Hetitului Elon. *Cap. 26: 2.

35. Ele* au fost o pricină de mare amărăciune pentru Isaac și Rebeca.

*Cap. 27: 46; 28: 1, 8.

Binecuvîntarea lui Esau.

27 1. Isaac îmbătrînise, și ochii * îi slăbiseră, așa că nu mai vedea. Atunci a chemat pe Esau, fiul lui cel mai mare, și i-a zis: „Fiule!” „Iată-mă,” i-a răspuns el. ^{+ Cap. 48, 10. 1 Sam. 3, 3.}

2. Isaac a zis: „Iacă am îmbătrânit, și nu * știu ziua morții mele.

^{+ Prov. 27, 1. Isac. 4, 14.}

3. Acum * dar, te rog, ia-ți armele, tolbă și arcu, du-te la cîmp, și adu-mi vinat. ^{+ Cap. 26, 27, 28.}

4. Fă-mi o mîncare, cum îmi place mie, și adu-mi s'o mîncîc, ca să te binecuvînteze sufletul * meu înainte de a muri.” ^{+ Vers. 27. + Cap. 48, 9, 15, 49, 28. Deut. 32, 1.}

5. Rebeca a ascultat ce spunea Isaac fiului său Esau. Și Esau s'a dus la cîmp, ca să prindă vinatul și să-l aducă.

6. Apoi Rebeca a zis fiului său Iacov: „Iată, am auzit pe tatăl tău vorbind astfel fratelui tău Esau:

7. „Adu-mi vinat, și fă-mi o mîncare ca să mîncîc; și te voi binecuvînta înaintea Domnului, înainte de moartea mea.”

8. Acum, fiule, ascultă * sfatul meu, și fă ce îți poruncesc. ^{+ Vers. 12.}

9. Du-te de ia-mi din turmă doi iezi buni, ca să fac din ei tatălui tău o mîncare * gustoasă cum îi place; ^{+ Vers. 4.}

10. tu ai s'o duci tatălui tău s'o mîncînce, ca să te binecuvînteze * înainte de moartea lui.” ^{+ Vers. 4.}

11. Iacov a răspuns mamei sale: „Iată, fratele meu Esau * este pîros, iar eu n'am păr deloc. ^{+ Cap. 26, 28.}

12. Poate că tatăl meu mă va pipăi *, și voi trece drept mincinos înaintea lui, și, în loc de binecuvîntare, voi face să vină peste mine blestemul *.” ^{+ Vers. 28. + Cap. 9, 23. Deut. 27, 18.}

13. Mamă-sa i-a zis: „Blestemul acesta, fiule, să cadă peste mine!” Ascultă numai sfatul meu, și du-te de adu-mi-i.” ^{+ Cap. 48, 9. 1 Sam. 26, 24. 2 Sam. 14, 9. Mat. 27, 26.}

14. Iacov s'a dus de i-a luat, și i-a adus mamei sale, care a făcut o mîncare *, cum îi plăcea tatălui său.

^{+ Vers. 4, 9.}

15. În urmă, Rebeca a luat hainele cele bune * ale lui Esau, fiul ei cel mai mare, cari se găseau acasă, și le-a pus pe Iacov, fiul ei cel mai tânăr.

^{+ Vers. 27.}

16. I-a acoperit cu pielea izilor minile și gîtul, care era fără păr.

17. Și a dat în mîna fiului său Iacov mîncarea gustoasă și pînea, pe cari le pregătise.

18. El a venit la tatăl său, și a zis: „Tată!” „Iată-mă,” a zis Isaac. „Cine ești tu, fiule?”

19. Iacov a răspuns tatălui său: „Eu sînt Esau, fiul tău cel mai mare; am făcut ce mi-ai spus. Scoală-te, rogu-te, zezi de mîncîcă din vinatul meu, pentru ca să mă binecuvînteze * sufletul tău!” ^{+ Vers. 4.}

20. Isaac a zis fiului său: „Cum, l-ai și găsit, fiule?” Și Iacov a răspuns: „Domnul, Dumnezeul tău, mi l-a scos înainte.”

21. Isaac a zis lui Iacov: „Apropie-te dar, să te pipăi *, fiule, ca să știu dacă ești cu adevărat fiul meu Esau, sau nu.” ^{+ Vers. 12.}

22. Iacov s'a apropiat de tatăl său Isaac, care l-a pipăit, și a zis: „Glasul este glasul lui Iacov, dar minile sînt minile lui Esau.”

23. Nu l-a cunoscut, pentru că minile îi erau pîroase *, ca minile fratelui său Esau; și l-a binecuvîntat. ^{+ Vers. 12.}

24. Isaac a zis: „Tu ești deci fiul meu Esau?” Și Iacov a răspuns: „Eu sînt.”

25. Isaac a zis: „Adu-mi să mîncînc din vinatul fiului meu, ca sufletul meu să te * binecuvînteze.” Iacov i-a adus, și el a mîncat; i-a adus și vin, și a băut. ^{+ Vers. 4.}

26. Atunci tatăl său Isaac i-a zis: „Apropie-te dar, și sărută-mă, fiule.”

27. Iacov s'a apropiat, și l-a sărutat. Isaac a simțit mirosul hainelor lui; apoi l-a binecuvîntat, și a zis:

„Iată, mirosul * fiului meu este ca mirosul unui cîmp, pe care l-a binecuvîntat Domnul. ^{+ Gen. 14, 8.}

28. Să-ți dea * Dumnezeu roșu * din cer,

Și grăsimă * pămîntului,
Gîru și vin †† din belșug!

^{+ Eze. 21, 26. + Deut. 28, 12, 26. 2 Sam. 1, 21. + Cap. 48, 28. †† Deut. 28, 26.}

29. Să-ți fie supuse noroade *,
Și neamuri să se închine înaintea ta!
Să fii stăpînul fraților tăi,
Și fiii * mamei tale să se închine înaintea ta!

Blestemat † să fie oricine te va blestema,

Și binecuvîntat să fie oricine te va binecuvînta.”

^{+ Cap. 9, 26; 28, 25. + Cap. 48, 8. † Cap. 12, 8. 2 Sam. 21, 9.}

30. Isaac sfinşise de binecuvîntat pe Iacov, şi abea plecase Iacov dela tatăl său Isaac, cînd fratele său Esau s'a întors dela vîntătoare.

31. A făcut şi el o mîncare gustoasă, pe care a adus-o tatălui său. Şi a zis tatălui său: „Tată, scoală-te şi mîncă” din vînatul fiului tău, pentruca să mă binecuvînteze sufletul tău!” *Vers. 4.

32. Tatăl său Isaac i-a zis: „Cine eşti tu?” Şi el a răspuns: „Eu sînt fiul tău cel mai mare, Esau.”

33. Isaac s'a spăimîntat foarte tare, şi a zis: „Cine este atunci cel ce a prins vînat, şi mi l-a adus? Eu am mîncat din toate, înainte de a veni tu, şi l-am binecuvîntat. De aceea va rămînea” binecuvîntat.”

* Cap. 26, 3, 4. Rom. 11, 28.

34. Cînd a auzit Esau cuvintele tatălui său, a scos mari ţipete*, pline de amărăciune, şi a zis tatălui său: „Binecuvîntează-mă şi pe mine, tată!”

* Eze. 12, 17.

35. Isaac a zis: „Fratele tău a venit cu vicleşug, şi şi-a luat binecuvîntarea.”

36. Esau a zis: „Da, nu degeaba” i-au pus numele Iacov; căci m'a înşelat de două ori. Mi-a luat” dreptul de înfiu născut, şi iată-l acum că a venit de mi-a luat şi binecuvîntarea!” Şi a zis: „N'ai păstrat aici o binecuvîntare pentru mine?”

* Cap. 26, 26. ** Cap. 26, 30.

37. Isaac a răspuns, şi a zis lui Esau: „Iată, l-am făcut stăpîn” peste tine, şi i-am dat ca slujitori pe toţi fraţii lui, l-am înestrat cu grîu” şi vin din belşug: ce mai pot face care pentru tine, fiule?”

* 2 Sam. 8, 14. Yer. 29. ** Vers. 26.

38. Esau a zis tatălui său: „N'ai decît această singură binecuvîntare, tată? Binecuvîntează-mă şi pe mine, tată!” Şi Esau a ridicat glasul şi a plîns.

* Eze. 12, 17.

39. Tatăl său Isaac a răspuns, şi i-a zis:

„Iată! Locuinţa* ta va fi lipsită! de grăsimea pămîntului

Şi de roua cerului, de sus.

* Vers. 28. Eze. 11, 20.

40. Vei trăi din sabia ta,
Şi vei sluji* fratelui tău;
Dar cînd” te vei răscula,
Vei scutura jugul lui de pe gîtul tău!”

* Cap. 26, 28. 2 Sam. 8, 14. Obad. 13, 16, 20. ** 2 Reg. 8, 20.

Esau urdîşte pe Iacov.

41. Esau a prins ură* pe Iacov, din pricina binecuvîntării, cu care-l binecuvîntase tatăl său. Şi Esau zicea în inima sa: „Zilele” de bocet pentru tatăl meu sînt aproape, şi apoi am” să ucid pe fratele meu Iacov.”

* Cap. 27, 4, 6. ** Cap. 26, 3, 4, 10. † Obad. 13.

42. Şi au spus Rebecii cuvintele lui Esau, fiul ei cel mai mare. Ea a trimis atunci de a chemat pe Iacov, fiul ei cel mai tînăr, şi i-a zis: „Iată, fratele tău Esau vrea să se răsbune” pe tine, omorîndu-te.

* 17, 64, 6.

43. Acum, fiule, ascultă sfatul meu: scoală-te, fugi la fratele meu Laban în” Haran;

* Cap. 21, 26.

44. şi rămîi la el cîtăva vreme, pînă se va potoli mînia fratelui tău,

45. pînă va trece dela tine urgia fratelui tău, şi va uita ce i-ai făcut. Atunci voi trimite să te cheme. Pentru ce să fiu lipsită de voi amîndoi într-o zi?”

46. Rebeca a zis lui Isaac: „M'am” scrisbit de viaţă, din pricina fetelor lui Het. Dacă Iacov” va lua o asemenea nevastă, dintre fetele lui Het, dintre fetele ţării acestora, la ce-mi mai este bună viaţa?”

* Cap. 26, 29; 26, 6. ** Cap. 24, 1.

Fuga lui

Iacov în Mesopotamia.

28 1. Isaac a chemat pe Iacov, l-a binecuvîntat*, şi i-a dat porunca aceasta: „Să” mu-ţi lei nevastă dintre fetele lui Canaan.

* Cap. 27, 38. ** Cap. 24, 1.

2. Scoală-te*, du-te la Padan-Aram”, în casa lui Betuel”, tatăl mamei tale, şi ia-ţi de acolo o nevastă, dintre fetele lui Laban”, fratele mamei tale.

* Osea 12, 13. ** Cap. 26, 20. + Cap. 26, 25. †† Cap. 24, 26.

3. Dumnezeu! cel atotputernic! să te binecuvînteze, să te facă să creşti şi să te înmulţeşti, ca să ajungi o ceaţă de noroade!

* Cap. 17, 1, 6.

4. Să-ţi dea binecuvîntarea* lui Avraam, şi pe seminţa tale cu tine, ca să stăpîneşti ţara în care locuieşti” ca străin, şi pe care a dat-o lui Avraam.”

* Cap. 12, 2. ** Cap. 17, 8.

5. Şi Isaac a trimis pe Iacov, care s'a dus la Padan-Aram, la Laban, fiul lui Betuel, Arameul, fratele Rebecii, mama lui Iacov şi a lui Esau.

Esau mai la o nevastă.

6. Esau a văzut că Isaac binecuvîntase pe Iacov, și-l trimisese la Padan-Aram, ca să-și ia nevastă de acolo, și că, binecuvîntîndu-l, îi dăduse porunca aceasta: „Să nu-ți iei nevastă dintre fetele lui Canaan.“

7. A văzut că Iacov ascultase de tatăl său și de mama sa, și plecase la Padan-Aram.

8. Esau a înțeles* astfel că fetele lui Canaan nu-i plăceau tatălui său Isaac.

9. Și Esau s'a dus la Ismael. El a mai luat de nevastă, pe lângă nevestele pe cari le avea, pe Mahalat*, fata lui Ismael, fiul lui Avraam, și sora lui Nebaiot**.

Scara cerului.

10. Iacov a plecat din Beer-Seba*, și și-a luat drumul spre Haran**.

11. A ajuns într'un loc unde a rămas peste noapte, căci asfințise soarele. A luat o piatră de acolo, a pus-o căpătii, și s'a culcat în locul acela.

12. Și a visat* o scară rezemată de pămînt, al cărei vîrf ajungea pînă la cer. Ingerii** lui Dumnezeu se suiau și se pogorau pe scara aceea.

13. Și Domnul* stătea deasupra¹ ei, și zicea: „Eu** sînt Domnul, Dumnezeuul tatălui tău Avraam, și Dumnezeuul lui Isaac.“ Pămîntul[†] pe care ești culcat, ți-l voi da ție și seminței tale.

14. Sămînța ta va fi ca pulberea* pămîntului; te vei întinde** la apus și la răsărit, la mează-noapte și la mează-ză-zii; și toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate în tine și în sămînța ta.

15. Iată, Eu* sînt cu tine; te voi păzi** prefutîndu-te pe unde vei merge, și te voi aduce[†] înapoi în țara aceasta; căci nu te voi părăsi^{††}, pînă^{††} nu voi împlini ce-ți spun.“

16. Iacov s'a trezit din somn, și a zis: „Cu adevărat, Domnul este în locul* acesta, și eu n'am știut.“

17. I-a fost frică, și a zis: „Cît de înfricoșat este locul acesta! Aici este

casa lui Dumnezeu, aici este poarta cerurilor!“

18. Și Iacov s'a sculat dis de dimineață, a luat piatra pe care o pusese căpătii, a pus-o ca stîlp* de aducere aminte, și a turnat** untdelemn pe vîrfurile ei.

19. A dat locului* acestuia numele Betel¹; dar mai înainte cetatea se chema Luz.

20. Iacov* a făcut o juruință, și a zis: „Dacă** va fi Dumnezeu cu mine și mă va păzi în timpul călătoriei pe care o fac, dacă-mi va da pînă[†] să mă-mînc și haine să mă îmbrac,

21. și dacă mă voi întoarce* în pace în casa tatălui meu, atunci** Domnul va fi Dumnezeul meu;

22. piatra aceasta, pe care am pus-o ca stîlp de aducere aminte, va fi casa lui Dumnezeu*, și lîi voi da a zecea parte din tot** ce-mi vei da.“

23. Și Iacov s'a culcat în locul acela.

Iacov la Laban.

29. Iacov a pornit la drum, și s'a dus în țara* celor ce locuiesc la Răsărit.

2. S'a uitat înainte, și iată că pe cîmp era o fîntînă; și lîngă ea erau trei turme de oi, cari se odihneau; căci la fîntîna aceasta obicinuiau ciobanii să-și adape turmele. Și piatra de pe gura fîntinii era mare.

3. Toate turmele se strîngeau acolo; ciobanii prăvăleau piatra de pe gura fîntinii, adăpau turmele, și apoi puneau piatra iarăși la loc pe gura fîntinii.

4. Iacov a zis păstorilor: „Fraților, de unde sînteți?“ „Din Haran,“ au răspuns ei.

5. El le-a zis: „Cunoașteți pe Laban, fiul lui Nahor?“ „Il cunoaștem,“ i-au răspuns ei.

6. El le-a zis: „Este* sănătos?“ „Sănătos“, au răspuns ei. Și tocmai atunci venea Rahela, fata lui, cu oile.

7. El a zis: „Iată, soarele este încă sus, și-i prea de vreme ca să strîngeți vitele: adăpați oile, apoi duceți-vă și pașteți-le iarăși.“

1. Ben: Hagg el.

1. Adăp, întîlnit: Casa lui Dumnezeu.

8. Ei au răspuns: „Nu putem, până nu se vor strînge toate turmele; atunci se prăvăleşte piatra de pe gura fîntînii, şi vom adăpa oile.”

9. Pe cînd le vorbea el încă, vine Rahela* cu oile tatălui său; căci ea le păzea. *Ezech. 2, 16.

10. Cînd a văzut Iacov pe Rahela, fata lui Laban, fratele mamei sale, şi turma lui Laban, fratele mamei sale, s'a apropiat, a prăvălit* piatra de pe gura fîntînii, şi a adăpat turma lui Laban, fratele mamei sale. *Ezech. 2, 17.

11. Apoi Iacov a sărutat* pe Rahela, şi a început să plîngă tare. *Cap. 30, 4; 41, 14, 15.

12. Iacov a spus Rahelei că este rudă cu tatăl* ei, că este fiul Rebecii. Şi ea a dat fuga** de a spus tatălui său. *Cap. 13, 8; 14, 14, 16. **Cap. 24, 26.

13. Cum a auzit Laban de Iacov, fiul sorei sale, i-a* alergat înainte, l-a îmbrăţişat, l-a sărutat, şi l-a adus în casă. Iacov a istorisit lui Laban toate cele întimplate. *Cap. 24, 29.

14. Şi Laban i-a zis: „Cu adevărat*, tu eşti os din oasele mele, şi carne din carnea mea!” Iacov a stat la Laban o lună. *Cap. 2, 22; Judec. 8, 2; 2 Sam. 3, 1; 19, 12, 13.

Lea şi Rahela.

15. Apoi Laban a zis lui Iacov: „Fiindcă eşti rudă cu mine, să-mi slujeşti oare degeaba? Spune-mi ce simbric vrei?”

16. Laban însă avea două fete: cea mai mare se numea Lea, şi cea mai mică Rahela.

17. Lea avea ochii slabi; dar Rahela era frumoasă la statură şi mîndră la faţă.

18. Iacov iubea pe Rahela, şi a zis: „Îţi voi* sluji şapte ani pentru Rahela, fata ta cea mai mică.”

*Cap. 31, 46. 2 Sam. 3, 14.

19. Şi Laban a răspuns: „Mai bine să ţi-o dau ţie, decît s'o dau altuia. Rămii la mine!”

20. Astfel Iacov a slujit* şapte ani pentru Rahela; şi anii aceştia i s'au părut ca vreo cîteva zile, pentrucă o iubea. *Cap. 30, 26. Gen. 32, 37.

21. În urmă Iacov a zis lui Laban: „Dă-mi nevasta, căci mi s'a împlinit sorocul, ca să intru* la ea.” *Judec. 15, 1.

22. Laban a adunat pe toţi oamenii locului şi a făcut un ospăţ.*

*Judec. 14, 18. 2 Sam. 2, 1, 2.

23. Seara, a luat pe fiică-sa Lea, şi a adus-o la Iacov, care s'a culcat cu ea.

24. Şi Laban a dat ca roabă fetei sale Lea pe roaba sa Zilpa.

25. A doua zi dimineaşa, iată că era Lea. Atunci Iacov a zis lui Laban: „Ce mi-ai făcut? Nu ţi-am slujit oare pentru Rahela? Pentru ce m'ai înşelat?”

26. Laban a răspuns: „În locul acesta nu-i obicei să se dea cea mai tinăra înaintea celei mai mari.

27. Isprăveşte* săptămîna cu aceasta, şi-ţi vom da şi pe cealaltă pentru slujba, pe care o vei mai face la mine alţi şapte ani.” *Judec. 11, 12.

28. Iacov a făcut aşa, şi a isprăvit săptămîna cu Lea; apoi Laban i-a dat de nevastă pe fiică-sa Rahela.

29. Şi Laban a dat ca roabă fetei sale Rahela, pe roaba sa Bilha.

30. Iacov a intrat şi la Rahela, pe care o iubea* mai mult decît pe Lea; şi a mai slujit la Laban** alţi şapte ani.

*Vere. 20. Deut. 21, 15. **Cap. 30, 26; 31, 41. Gen. 12, 12.

Copiii făcuşi lui Iacov de Lea.

31. Domnul a văzut* că Lea nu era iubită; şi a făcut-o** să aibă copii, pe cînd Rahela era stearpă.

*Ps. 127, 2. **Cap. 30, 1.

32. Lea a rămas însărcinată, şi a născut un fiu, căruia i-a pus numele Ruben (*Vedeţi flu*); „căci”, a zis ea, „Domnul a văzut* mîhnirea mea, şi acum bărbatul meu are să mă iubească negreşit.”

*Ezech. 3, 7; 4, 13. Psal. 26, 7. Ps. 25, 18; 136, 24.

33. A rămas iarăşi însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „Domnul a auzit că nu eram iubită, şi mi-a dat şi pe acesta.” De aceea, i-a pus numele Simeon (*Ascultare*).

34. Iar a rămas însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „De data aceasta, bărbatul meu se va alipi de mine, căci i-am născut trei fii.” De aceea i-a pus numele Levi (*Alipire*).

35. A rămas iarăşi însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „De data aceasta, voi lăuda pe Domnul.” De aceea i-a pus numele* Iuda (*Lăudat fie Domnul*). Şi a încetat să mai nască.

*Mat. 1, 2.

Copiii lui Iacov.

30 1. Cînd a văzut Rahela că nu face* copii lui Iacov, a pismuit** pe soru-sa, şi a zis lui Iacov: „Dă-mi copii, ori Ț mor!”

*Cap. 29, 31. **Cap. 37, 31. 1 Iov. 3, 2.

2. Iacov s'a miniat pe Rahela, şi a

zis: „Sînt eu oare * în locul lui Dumnezeu, care te-a oprit să ai copii?”

* Cap. 16, 2. 1 Sam. 1, 6. Ps. 128, 3.

3. Ea a zis: „Iată roaba mea Bilha”; culcă-te cu ea, ca să nască pe gemun-chii mei”, și să am * și cu copiii prin ea.”

* Cap. 16, 2. ** Cap. 30, 20. 1 Pet. 3, 10. 1 Cap. 31, 2.

4. Și i-a dat de * nevastă pe roaba ei Bilha; și Iacov s'a culcat cu ea.

* Cap. 16, 2; 30, 22.

5. Bilha a rămas însărcinată, și a născut lui Iacov un fiu.

6. Rahela a zis: „Mi-a făcut Dumnezeu dreptate”, mi-a auzit glasul, și mi-a dăruit un fiu.” De aceea i-a pus numele Dan (*A judecat*).

* Ps. 135, 34; 141, 1. Fil. 2, 18.

7. Bilha, roaba Rahelii, a rămas iar însărcinată, și a născut lui Iacov un al doilea fiu.

8. Rahela a zis: „Am luptat cu Dumnezeu împotriva soriei mele, și am biruit.” De aceea i-a pus numele Neftali (* *Laptele lui Dumnezeu*). * Mat. 23, 13.

9. Cînd a văzut Lea că nu mai naște, a luat pe roaba sa Zilpa, și a dat-o * lui Iacov de nevastă.

* Gen. 4.

10. Zilpa, roaba Leii, a născut lui Iacov un fiu.

11. „Cu noroc!” a zis Lea. De aceea i-a pus numele Gad (*Noroc*).

12. Zilpa, roaba Leii, a născut un al doilea fiu lui Iacov.

13. „Ce fericită sînt!” a zis Lea; „căci femeile mă vor numi * fericită.” De aceea i-a pus numele Așer (*Fericit*).

* Prov. 31, 28. Luc. 1, 48.

14. Ruben a ieșit odată afară, pe vremea seceratului grîului, și a găsit mandragore pe cîmp. Le-a adus mamei sale Lea. Atunci Rahela a zis Leii: „Dă-mi”, te rog, din mandragorele fiului tău.”

* Cap. 30, 38.

15. Ea i-a răspuns: „Nu-ți ajunge * că mi-ai luat bărbatul, de vrei să ieși și mandragorele fiului meu?” Și Rahela a zis: „Ei bine! poate să se culce cu tine în noaptea aceasta, pentru mandragorele fiului tău.”

* Num. 30, 9, 13.

16. Scara, pe cînd se întorcea Iacov dela cîmp, Lea i-a ieșit înainte, și a zis: „La mine ai să vii, căci te-am cumpărat cu mandragorele fiului meu.” Și în noaptea aceea s'a culcat cu ea.

17. Dumnezeu a ascultat pe Lea, care a rămas însărcinată, și a născut lui Iacov al cincilea fiu.

18. Lea a zis: „M'a răsplătit Dumnezeu, pentru că am dat bărbatului meu

pe roaba mea.” De aceea i-a pus numele Isahar (*Răsplătire*).

19. Lea a rămas iarăși însărcinată, și a născut un al șaselea fiu lui Iacov.

20. Lea a zis: „Frumos dar mi-a dat Dumnezeu! De data aceasta, bărbatul meu va locui cu mine, căci i-am născut șase fii.” De aceea i-a pus numele Zabulon (* *Locuință*).

* Mat. 2, 18.

21. În urmă, a născut o fată, căreia i-a pus numele Dina (*Judecată*).

22. Dumnezeu Și-a adus aminte * de Rahela, a ascultat-o, și a făcut-o ** să aibă copii.

* Cap. 3, 1. 1 Sam. 1, 10. ** Cap. 28, 21.

23. Ea a rămas însărcinată, și a născut un fiu; și a zis: „Mi-a luat Dumnezeu ocară *!”

* 1 Sam. 1, 6. Isa. 47, 1. Luc. 1, 28.

24. Și i-a pus numele Iosif (*Adaos*), zicînd: „Domnul * să-mi mai adauge un fiu!”

* Cap. 30, 37.

Îmbogățirea lui Iacov.

25. După ce a născut Rahela pe Iosif, Iacov a zis lui Laban: „Lasă-mă * să plec, ca să mă duc” acasă, în țara mea.”

* Cap. 30, 34, 36. ** Cap. 18, 29; 30, 32. Deut. 28, 13.

26. Dă-mi nevestele și copiii, pentru cari ți-am slujit *, și voi pleca; fiindcă știi ce slujbă ți-am făcut.”

* Cap. 28, 20, 30.

27. Laban i-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, mai zăbovește; vîd bine * că Domnul m'a binecuvîntat din” * pricina ta;

* Cap. 28, 3, 1. ** Cap. 18, 28.

28. hotărăște-mi simbria * ta, și ți-o voi da.”

* Cap. 28, 18.

29. Iacov i-a răspuns: „Știi * cum ți-am slujit, și cum ți-au propășit vitele cu mine;

* Cap. 31, 4, 10, 18, 40. Mat. 24, 45. Tit. 2, 15.

30. căci puținul pe care-l aveai înainte de venirea mea, a crescut mult, și Domnul te-a binecuvîntat ori încotro am mers eu. Acum, cînd am să muncesc * și pentru casa mea?”

* 1 Tim. 5, 1.

31. Laban a zis: „Ce să-ți dau?” Și Iacov a răspuns: „Să nu-mi dai nimic. Dacă te învoiești cu ce-ți voi spune, îți voi paște turma și mai departe, și o voi păzi.

32. Azi am să trec prin toată turma ta; am să pun deoparte din oi orice miel scîm și peștiți și orice miel negru, și din capre tot ce este peștiți și scîm. Aceasta * să fie simbria mea.

* Cap. 31, 2.

33. Iată cum se va dovedi * cinstea mea: deacum încolo, cînd ai să vii să-mi vezi simbria, tot ce nu va fi

scin și peștriți între capre și negru între miei, și se va găsi la mine, să fie socotit ca furat.” † Ps. 17, 4.

34. Laban a zis: „Bine! fie așa cum ai zis.”

35. În aceeași zi, a pus deoparte țapii bălțați și peștriți, toate caprele seime și peștrite, toate cele ce aveau alb pe ele, și toți miei cari erau negri. Le-a dat în minile fiilor săi.

36. Apoi a pus o depărtare de trei zile de drum între el și Iacov; și Iacov păștea celelalte oi ale lui Laban.

37. Iacov * a luat nuiiele verzi de plop, de migdal și de platan; a despoiat de pe ele fășii de coajă, și a făcut să se vadă albeața care era pe nuiiele. † Cap. 30, 3—37.

38. Apoi a pus nuiielele, pe cari le despoiasc de coajă în jgheaburi, în adăpători, sub ochii oilor cari veneau să bea, ca atunci când vor veni să bea, să rămislească.

39. Oile zămisleau uitându-se la nuiiele, și făceau miei bălțați, scini și peștriți.

40. Iacov despărtea miei aceștia, și abătea fețele oilor din turma lui Laban către cele seime și bălțate. Și-a făcut astfel turme deosebite, pe cari nu le-a împreunat cu turma lui Laban.

41. Oriceiteori se inferbintau oile cele mai tari, Iacov puna nuiielele în jgheaburi, sub ochii oilor, ca ele să zămislească uitându-se la nuiiele.

42. Când oile erau slabe, nu puna nuiielele; așa că cele slabe erau pentru Laban, iar cele tari pentru Iacov.

43. Omul acesta s'a îmbogățit * astfel din ce în ce mai mult; a avut multe * turme, robi și roabe, cămile și măgari. † Vers. 30. †† Cap. 13, 2; 24, 35; 28, 13, 14.

Plecarea lui Iacov în Canaan.

31 1. Iacov a auzit vorbele fiilor lui Laban, cari ziceau: „Iacov a luat tot ce era al tatălui nostru, și cu averea tatălui nostru și-a agonisit el toată bogăția * aceasta.” † Ps. 48, 14.

2. Iacov s'a uitat și la fața * lui Laban; și iată că ea nu mai * era ca înainte. † Cap. 4, 8. †† Deut. 28, 34.

3. Atunci Domnul a zis lui Iacov: „Întoarce-te * în țara părinților tăi și în locul tău de naștere; și Eu voi fi cu tine.” † Cap. 28, 14, 20, 21; 30, 4.

4. Iacov a trimis de a chemat pe Rahela și pe Lea, la cîmp la turma lui.

5. El le-a zis: „După fața tatălui

vostriu, văd * bine că el nu mai este ca înainte; dar Dumnezeuul tatălui meu a fost * cu mine. † Vers. 2. †† Vers. 3.

6. Voi însă știți * că am slujit tatălui vostru cu toată puterea mea.

† Vers. 20—21. †† Cap. 30, 26.

7. Și tatăl vostru m'a îngelat: de zece * ori mi-a schimbat * simbria; dar Dumnezeu nu i-a îngăduit * să mă păgubească. † Vers. 41. †† Gen. 14, 22. Deut. 4, 12. Iov. 33, 8. Zab. 3, 23. † Cap. 20, 4. Ps. 105, 14.

8. Ci cînd zicea el: „Miei peștriți * să fie simbria ta,” toate oile făceau miei peștriți. Și cînd zicea: „Miei bălțați să fie simbria ta,” toate oile făceau miei bălțați. † Cap. 30, 26.

9. Dumnezeu a luat astfel * toată turma tatălui vostru, și mi-a dat-o mie. † Vers. 1, 16.

10. Pe vremea cînd se inferbintau oile, eu am ridicat ochii, și am văzut în vis că țapii și berbecii cari săreau pe capre și pe oi, erau bălțați, peștriți și scini.

11. Și îngerul * lui Dumnezeu mi-a zis în vis: „Iacove!” „Iată-mă,” am răspuns eu. † Cap. 28, 16.

12. El a zis: „Ridică ochii, și privește: toți țapii și berbecii, cari sar pe capre și pe oi, sînt bălțați, peștriți și scini; căci am * văzut tot ce ți-a făcut Laban. † Exod. 1, 1.

13. Eu sînt Dumnezeu! din Betel, unde * ai uns un stîlp de aducere a mințe, unde Mi-ai făcut o juriuință. Acum, scoală-te”, ieși din țara aceasta, și întoarce-te în țara ta de naștere.” † Cap. 28, 13, 18, 20. †† Vers. 3. † Cap. 22, 9.

14. Rahela și Lea au răspuns, și i-au zis: „Mai avem noi oare parte * și moștenire în casa tatălui nostru?

† Cap. 2, 14.

15. Nu slătem noi oare privede de el ca niște străine, fiindcă ne-a * vîndut, și ne-a mîncat și banii?

† Cap. 29, 18, 27.

16. Toată bogăția, pe care a luat-o Dumnezeu! dela tatăl nostru, este a noastră, și a copiilor noștri. Fă acum tot ce ți-a spus Dumnezeu.”

17. Iacov s'a sculat, și a pus pe copiii și nevestele sale călări pe cămile.

18. Și-a luat toată turma și toate averile pe cari le avea: turma, pe care o agonisise în Padan-Aram; și a plecat la tatăl său Isaac, în țara Canaan.

19. Pe cînd Laban se dusese să-și tundă oile, Rahela a furat idolii * tatălui său; † Cap. 30, 3.

20. și Iacov a înșelat pe Laban, Arameul, căci nu l-a înștiințat de fuga sa.

21. A fugit astfel cu tot ce avea; și a sculat, a trecut Rîul* (*Eufurat*), și s'a îndreptat spre muntele Galaad.

* Cap. 49. 26. 2 Reg. 19. 17. Lucr. 9. 36, 38.

Urmărirea lui Iacov de către Laban.

22. A treia zi, au dat de veste lui Laban că Iacov a fugit.

23. Laban a luat cu el pe frații săi*, l-a urmărit cale de șapte zile, și l-a ajuns la muntele Galaad.

* Cap. 13. 8.

24. Dar Dumnezeu S'a arătat noaptea în vis* lui Laban, Arameul, și i-a zis: „Ferește-te să spui o vorbă” rea lui Iacov!”

* Cap. 28. 1. Iov. 33. 15. Mat. 1. 26. ** Cap. 24. 36.

25. Laban a ajuns dar pe Iacov. Iacov își întinase cortul pe munte; Laban și-a întins și el cortul cu frații lui, pe muntele Galaad.

26. Atunci Laban a zis lui Iacov: „Ce-ai făcut? Pentruce m'ai înșelat, și mi-ai luat fetele” ca pe niște roabe luate cu sabia?

* 1 Sam. 30. 2.

27. Pentruce ai fugit pe ascuns, m'ai înșelat, și nu mi-ai dat de știre? Te-ai fi lăsat să pleci în mijlocul veselei și al cîntecelor, în sunet de timpane și alături.

28. Nu mi-ai îngăduit nici măcar să-mi sărut* nepoții și fetele! Ca un nebun” ai lucrat.

* Vers. 26. Rut. 1. 9, 14. 1 Reg. 19. 20. Psal. 20. 37. ** 1 Sam. 13. 15. 2 Cron. 18. 9.

29. Mina mea este destul de tare ca să vă fac rău; dar Dumnezeuul* tatălui vostru mi-a zis în noaptea trecută”: „Ferește-te să spui o vorbă rea lui Iacov!”

* Vers. 26. Cap. 28. 12. ** Vers. 24.

30. Dar acum, odată ce ai plecat, pentrucă te topești de dor după casa tatălui tău, de ce mi-ai furat* dumnezeii mei?”

* Vers. 19. Iudei. 18. 24.

31. Drept răspuns, Iacov a zis lui Laban: „Am fugit, fiindcă mi-era frică, gîndindu-mă că poate îmi vei lua înapoi fetele tale.

32. Dar să piară* acela la care îți vei găsi dumnezeii tăi! În fața fraților noștri, cercetează și vezi ce-i la mine din ale tale, și ia-ți-l!” Iacov nu știa că Rahela îi furase.

* Cap. 44. 2.

33. Laban a intrat în cortul lui Iacov, în cortul Leii, în cortul celor două roabe, și n'a găsit nimic. A ieșit din cortul Leii, și a intrat în cortul Rahelii.

34. Rahela luase idolii, îi pusese subț samarul cămilei, și șezuse deasupra. Laban a scotocit tot cortul, dar n'a găsit nimic.

35. Ea a zis tatălui său: „Domnul meu, să nu te superi dacă nu mă pot scula” înaintea ta; căci mi-a venit rînduiala femeilor.” A căutat peste tot, dar n'a găsit idolii.

* Exod. 20. 12. Lev. 19. 32.

36. Iacov s'a miniat, și a certat pe Laban. A luat din nou cuvîntul, și i-a zis: „Care este nelegiuirea mea și care este păcatul meu, de mă urmărești cu atîta înverșunare?”

37. Mi-ai scormomit toate lucrurile, și ce ai găsit din lucrurile din casa ta? Scoate-le aici înaintea fraților mei și fraților tăi, ca să judece ei între noi amîndoi!

38. Iată, am stat la tine douăzeci de ani; oile și caprele nu ți s'au stîrpit, și n'am mîncat berbeci din turma ta.

39. Nu ți-am adus acasă vite sfășiate* de fiare: eu însumi te-am despăgubit pentru ele; îmi cereai înapoi” ce mi se fura ziua, sau ce mi se fura noaptea.

* Exod. 22. 14, 16. ** Exod. 22. 12.

40. Ziua mă topeam de căldură, iar noaptea mă prăpădeam de frig, și-mi fugea somnul de pe ochi.

41. Iată, douăzeci de ani am stat în casa ta, ți-am slujit* patrușpezece ani pentru cele două fete ale tale, și șase ani pentru turma ta, și de zece ori mi-ai schimbat” simbria.

* Cap. 29. 27, 28. ** Vers. 7.

42. Dacă n'aș fi avut* cu mine pe Dumnezeuul tatălui meu, pe Dumnezeuul lui Avraam, pe Acela de care se teme” Isaac, mi-ai fi dat drumul acum cu minile goale. Dar Dumnezeuul a văzut suferința mea și osteneala minilor mele, și ieri noapte a rostit ții judecata.”

* Ps. 124. 1, 2. ** Vers. 20. Iam. 5. 18. † Cap. 29. 25. Exod. 8. 7. ‡ 1 Cron. 12. 12. Iudei. 18.

43. Drept răspuns, Laban a zis lui Iacov: „Ficele acestea sînt ficele mele, copiii aceștia sînt copiii mei, turma aceasta este turma mea, și tot ce vezi este al meu. Și ce pot face eu azi pentru ficele mele, sau pentru copiii lor, pe cari i-au născut?”

44. Vino, să facem amîndoi un legămint*, și legămintul acesta să slujească de mărturie” între mine și tine!”

* Cap. 28. 28. † Psal. 10. 27.

45. Iacov a luat* o piatră, și a pus-o ca stîlp de aducere aminte.

* Cap. 28. 18.

46. Iacov a zis fraților săi: „Strângeți pietre.” Ei au strins pietre, și au făcut o movilă; și au mâncat acolo pe movilă.

47. Laban a numit-o legar-Sahaduta (*Movila mărturiei*), și Iacov a numit-o Galed (*Movila mărturiei*).

48. Laban a zis: „Movila” aceasta să slujească azi de mărturie între mine și tine!” Deaceia i-au pus numele Galed. * Gen. 30, 37.

49. Se mai numește și Mișpa* (*Ve-ghiere*), pentrucă Laban a zis: „Domnul să vegheze asupra mea și asupra ta, cînd ne vom pierde din vedere unul pe altul.” * Judec. 18, 20. 1 Sam. 7, 5.

50. Dacă vei asupri pe fetele mele, și dacă vei mai lua și alte neveste afară de fetele mele, ia bine seama că nu un om va fi cu noi, ci Dumnezeu va fi martor între mine și tine.”

51. Laban a zis lui Iacov: „Iată movila aceasta, și iată stîlpul acesta, pe care l-am ridicat între mine și tine.

52. Movila aceasta să fie martoră și stîlpul acesta să fie martor că nici eu nu voi trece la tine peste movila aceasta, și nici tu nu vei trece la mine peste movila aceasta și peste stîlpul acesta, ca să ne facem rău.

53. Dumnezeul lui Avraam și al lui Nahor, Dumnezeul tatălui lor să judece” între noi.” Iacov a jurat” pe Acela de care se temea 1 Isaac.

* Cap. 28, 5. ** Cap. 21, 23. † Gen. 28.

54. Iacov a adus o jertfă pe munte, și a pofcit pe frații lui să mănînce; ei au mâncat, și au rămas toată noaptea pe munte.

55. Laban s'a sculat disdedimineață, și-a sărutat nepoții și fetele, și i-a binecuvîntat”. Apoi a plecat și s'a întors” la locuința lui.

* Cap. 29, 1. ** Cap. 18, 30; 30, 26.

Prica lui Iacov.

32 1. Iacov și-a văzut de drum; și i-au înfîlîit ingerii” lui Dumnezeu. * Ps. 91, 12. Ezech. 1, 18.

2. Cînd i-a văzut, Iacov a zis: „Aceasta este tabăra” lui Dumnezeu!” De aceea a pus locului acelaia numele Mahanaim (*Tabăra îndoită*).

* Gen. 3, 14. Ps. 108, 25; 148, 2. Luc. 2, 15.

3. Iacov a trimis înainte niște soli la fratele său Esau, în țara Seir”, în ținutul lui” Edom.

* Cap. 26, 14, 16. ** Cap. 26, 4, 7, 8. Deut. 2, 5. Gen. 24, 4.

4. El le-a dat porunca următoare:

„Iată” ce să spuneți domnului meu Esau: „Așa vorbește robul tău Iacov: „Am locuit la Laban, și am rămas la el pînă acum;” * Prov. 15, 1.

5. am” boi, măgari, căi, robi și roabe, și trimet să dea de știre lucrul acesta domnului meu, ca” să capăt trecere înaintea ta.” * Cap. 30, 42. ** Cap. 32, 8, 15.

6. Solii s'au întors înapoi la Iacov, și au zis: „Ne-am dus la fratele tău Esau; și el vine” înaintea ta, cu patru sute de oameni.” * Cap. 32, 1.

7. Iacov s'a spîlmîntat” foarte mult, și i-a apucat groaza. A împărțit în două tabere oamenii pe cari-avea cu el, oile, boii și cămilele, * Cap. 32, 3.

8. și a zis: „Dacă vine Esau împotriva uneia din tabere și o bate, tabăra care va rămînea, va putea să scape.”

Rugăciunea lui Iacov.

9. Iacov” a zis: „Dumnezeu” tatălui meu Avraam, Dumnezeul tatălui meu Isaac! Tu Doamne, care 1 mi-ai zis: „Întoarce-te în țara ta și în locul tău de naștere, și voi îngriji ca să-ți meargă bine!”

* Ps. 10, 18. ** Cap. 28, 12. † Cap. 21, 3, 13.

10. Eu sînt prea mic pentru toate îndurările” și pentru toată credincioșia, pe care ai arătat-o față de robul Tău: cîci am trecut Iordanul acesta numai cu toiagul” meu, și iată că acum fac două tabere.” * Cap. 24, 37. ** Gen. 8, 7.

11. Izbăvește-mă”. Te rog, din mina fratelui meu, din mina lui Esau! Căci mă tem de el, ca să nu vină și să mă lovească, pe mine, pe mama” și pe copii. * Ps. 10, 1, 2. ** Osea 10, 14.

12. Și Tu” ai zis: „Eu voi îngriji ca să-ți meargă bine, și-ți voi face sămînța ca nisipul mării, care, de mult ce este, nu se poate număra.”

* Cap. 28, 12, 14, 16.

Iacov caută să îmbîlînzească pe Esau.

13. Iacov a petrecut noaptea în locul acela. A luat din ce mai avea cu el, și a pus de-o parte, ca dar” pentru fratele său Esau: * Cap. 42, 15. Prov. 15, 16.

14. două sute de capre și douăzeci de țapi, două sute de oi și douăzeci de berbeci,

15. treizeci de cămile alăptătoare cu minții lor, patruzeci de vaci și zece tauri, douăzeci de măgărițe și zece măgăruși.

16. Le-a dat robilor săi, turmă cu turmă deosebit, și a poruncit robilor

săi: „Treceți înaintea mea, și lăsați o depărtare între fiecare turmă.”

17. A dat celui dintâi porunca următoare: „Cînd te va înfrîna fratele meu Esau, și te va întreba: „Al cui ești? Unde te duci? Și a cui este turma aceasta dimineața ta?”

18. să răspunzi: „A robului tău Iacov; ea este un dar, trimis domnului meu Esau; și el însuș vine în urma noastră.”

19. A dat aceeaș poruncă celui de al doilea, celui de al treilea, și tuturor celor ce mînau turmele: „Așa să vorbiți domnului meu Esau, cînd îl veți întîlni.

20. Să spuneți: „Iată, robul tău Iacov vine și el după moi.” Căci își zicera el: „Il voi potoli” cu darul acesta, care merge înaintea mea; în urmă îl voi vedea față în față, și poate că mă va primi cu bunăvoință.”

¹ Prov. 21, 14.

21. Astfel darul a trecut înainte, iar el a rămas în tabără în noaptea aceea.

22. Tot în noaptea aceea s'a sculat, a luat pe cele două neveste ale lui, pe cele două roabe, și pe cei unsprezece copii ai lui, și a trecut vaulu la-bocului.

² Deut. 3, 16.

23. I-a luat, i-a trecut pîrlul, și a trecut tot ce avea.

Lupta lui Iacov: Israel.

24. Iacov însă a rămas singur. Atunci un om s'a luptat* cu el pînă în revărsatul zorilor.

¹ Gen. 22, 5, 6. ² Gen. 2, 12.

25. Văzînd că nu-l poate birui, omul acesta l-a lovit la încheietura* coapsei, așa că i s'a scrisînt încheietura coapsei lui Iacov, pe cînd se lupta cu el.

³ Mat. 26, 41. ⁴ 2 Cor. 12, 7.

26. Omul acela* a zis: „Lasă-mă să plec, căci se revărsă zorile.” Dar Iacov a răspuns: „Nu Te** voi lăsa să pleci pînă nu mă vei binecuvînta.”

⁵ Luc. 24, 28. ⁶ Gen. 12, 4.

27. Omul acela i-a zis: „Cum îți este numele?” „Iacov,” a răspuns el.

28. Apoi a zis: „Numele* tău nu va mai fi Iacov, ci te vei chema Israel (*Cel ce luptă cu Dumnezeu*); căci ai luptat** cu Dumnezeu și cu oamenii, și ai fost biruitor.”

⁷ Gen. 12, 5, 6. ⁸ Cap. 26, 26. ⁹ Reg. 17, 34.

29. Iacov l-a întrebat: „Spune-mi, Te rog, numele Tău.” El a răspuns: „Pentru ce* îmi ceri numele?” Și l-a binecuvîntat acolo.

¹⁰ Job. 13, 16.

30. Iacov a pus locului aceluia numele Peniel (*Fața lui Dumnezeu*); „căci”, a zis el, „am* văzut pe Dumnezeu față în față, și totuș am scăpat cu viață.”

¹¹ Cap. 16, 13. ¹² Gen. 28, 11; 32, 30. ¹³ Gen. 5, 24. ¹⁴ Job. 6, 20; 12, 22. ¹⁵ Gen. 2, 4.

31. Răsărea soarele cînd a trecut pe lângă Peniel. Însă Iacov s'chiopdăra din coapsă.

32. Iată de ce, pînă în ziua de azi, Israelii nu mînîncă vină de la încheietura coapsei; căci Dumnezeu a lovit pe Iacov la încheietura coapsei în vină.

Împăcarea lui Iacov cu Esau.

33. Iacov a ridicat ochii, și s'a uitat; și iată că Esau* venea cu patru sute de oameni. Atunci a împărțit copiii între Lea, Rahela, și cele două roabe.

¹ Cap. 22, 4.

2. A pus în frunte roabele cu copiii lor, apoi pe Lea cu copiii ei, și la urmă pe Rahela cu Iosif.

3. El însuș a trecut înaintea lor; și s'a aruncat* cu fața la pămînt de șapte ori, pînă ce s'a apropiat de tot de fratele său.

² Cap. 28, 2; 42, 4; 43, 26.

4. Esau* a alergat înaintea lui; l-a îmbrățișat, i s'a aruncat** pe grumaz, și l-a sărutat. Și au plîns.

³ Cap. 22, 28. ⁴ Cap. 45, 14, 15.

5. Esau, ridicînd ochii, a văzut femeile și copiii, și a zis: „Cine sînt aceia?” Și Iacov a răspuns: „Sînt copiii”, pe cari i-a dat Dumnezeu robului tău.”

⁵ Cap. 48, 3. ⁶ Ps. 127, 3. ⁷ Gen. 2, 18.

6. Roabele s'au apropiat, cu copiii lor, și s'au aruncat cu fața la pămînt.

7. Lea și copiii ei deasemenea s'au apropiat, și s'au aruncat cu fața la pămînt; în urmă s'au apropiat Iosif și Rahela și s'au aruncat cu fața la pămînt.

8. Esau a zis: „Ce ai de glînd să faci cu toată* tabăra aceea pe care am întîlnit-o?” Și Iacov a răspuns: „Voiesc să capăt* trecere cu ea înaintea domnului meu.”

⁸ Cap. 22, 16. ⁹ Cap. 22, 4.

9. Esau a zis: „Eu am din belșug, păstreză, frate, ce este al tău.”

10. Și Iacov a răspuns: „Nu; te rog, dacă am căpătat trecere înaintea ta, primește darul acesta din mîna mea; căci” m'am uitat la fața ta cum se uită cineva la Fața lui Dumnezeu, și tu m'ai primit cu bunăvoință.

¹⁰ Cap. 43, 3. ¹¹ Psalm. 2, 12; 14, 24, 28, 32. ¹² Mat. 18, 10.

11. Primește deci darul* meu, care ți-a fost adus, fiindcă Dumnezeu m'a

umplut de bunătați, și am de toate." Astfel a stăruit¹ de el, și Esau a primit. ¹Psalm. 1. 25. 1 Sam. 28. 37; 30. 26. 2 Reg. 5. 15. ²1 Reg. 5. 13.

12. Esau a zis: „Haideți să plecăm și să pornim la drum; eu voi merge înaintea ta.”

13. Iacov i-a răspuns: „Domnul meu vede că copiii sînt micșori, și am oi și vaci fătate; dacă le-am sili la drum o singură zi, toată turma va pieri.

14. Domnul meu s'o ia înaintea robului său; și eu voi veni încet pe urmă, la pas cu turma, care va merge înaintea mea, și la pas cu copiii, pînă voi ajunge la domnul meu în Seir.”

¹Cap. 30. 3.

15. Esau a zis: „Vreau să las cu tine măcar o parte din oamenii mei.” Și Iacov a răspuns: „Pentruce aceasta? Mi-ajunge să capăt trecere¹ înaintea ta, domnul meu!”

¹Cap. 24. 15; 47. 35. Num. 2. 13.

16. În aceeași zi, Esau a luat drumul înapoi la Seir.

Iacov se așază la Sihem.

17. Iacov a plecat mai departe la Suco¹. Și-a zidit o casă, și a făcut colibi pentru turme. Deaceia s'a dat locului aceluia numele Suco² (*Colibi*).

¹Isa. 13. 27. Judec. 8. 5. Ps. 60. 6. ²Isaia. 3. 25.

18. La întoarcerea lui din Padan-Aram, Iacov a ajuns cu bine în cetatea Sihem¹, în țara Canaan, și a tăbărit înaintea cetății.

¹Isa. 24. 1. Judec. 8. 1.

19. Partea de ogor, pe care își întinsese cortul, a cumpărat-o¹ dela fiul lui Hamor, tatăl lui Sihem, cu o sută de chesita².

¹Isa. 24. 22. Isaia. 4. 5.

20. Și acolo, a ridicat un altar, pe care l-a numit „El-Elohe-Israel (*Domnul este Dumnezeul lui Israel*)”.

¹Cap. 30. 7.

Dina și Sihem.

34 1. Dina¹, fata pe care o născuse lui Iacov Lea, a ieșit² să vadă pe fetele țării.

¹Cap. 30. 21. ²Tit. 2. 5.

2. Ea a fost zărită¹ de Sihem, fiul Hevitului Hamor, domnitorul țării. El a pus² mina pe ea, s'a culcat cu ea și a necinstit-o.

¹Cap. 3. 2. Judec. 14. 1. ²Cap. 20. 2.

3. S'a lipit cu toată inima de Dina, fata lui Iacov, a iubit fata, și a căutat s'o liniștească.

4. După aceea Sihem a zis¹ tatălui său Hamor: „Ia-mi de nevastă pe fata aceasta!”

¹Judec. 14. 2.

5. Iacov a aflat că-i necinstitase pe

fiică-sa Dina; și fiindcă fiul său era cu viclele la pășune, Iacov a tăcut¹ pînă la întoarcerea lor.

¹1 Sam. 10. 27. 2 Sam. 19. 22.

6. Hamor, tatăl lui Sihem, s'a dus la Iacov ca să-i vorbească.

7. Dar cînd s'au întors fiții lui Iacov dela pășune, și au auzit lucrul acesta, s'au supărat și s'au mințat foarte tare¹; pentrucă Sihem săvîrșise² o mîșelie în Israel, culcîndu-se cu fata lui Iacov: așa ceva³ n'ar fi trebuit să se facă niciodată.

¹Cap. 49. 7. 2 Sam. 19. 21.

²Isa. 7. 15. Judec. 20. 6. ³Deut. 22. 17. 2 Sam. 13. 22.

8. Hamor le-a vorbit astfel: „Fiul meu Sihem s'a lipit cu toată inima de fata voastră; vă rog, dați-i-o de nevastă,

9. și încușriți-vă cu noi; voi dați-ne fetele voastre, și luați pentru voi pe ale noastre.

10. Locuiți cu noi; țara¹ vă stă înainte, rămîneți în ea, faceți negoț² și cumpărați³ pămînturi în ea.”

¹Cap. 15. 9. Isa. 15. ²Cap. 45. 24. ³Cap. 47. 27.

11. Sihem a zis tatălui și fraților Dinei: „Să capăt trecere înaintea voastră, și vă voi da ce-mi veți cere.

12. Cereți-mi o zestre¹ cît de mare și cît de multe daruri, și voi da tot ce-mi veți zice; numai dați-mi fata de nevastă.”

¹Exod. 22. 16, 17. Deut. 22. 29. 1 Sam. 18. 25.

13. Fiții lui Iacov au răspuns, și au vorbit cu vicleșug¹ lui Sihem și tatălui său Hamor, pentrucă Sihem necinstitase pe sora lor Dina.

¹2 Sam. 13. 24, etc.

14. Ei i-au zis: „Este un lucru pe care nu-l putem face să dăm pe sora noastră unui om netăiat împrejur; căci¹ ar fi o ocară pentru noi.”

¹Isa. 5. 9.

15. Nu ne vom învoi la așa ceva decît dacă vă faceți și voi ca noi, și dacă orice parte bărbătească dintre voi se va tăia împrejur.

16. Atunci vă vom da pe fetele noastre, și vom lua pentru noi pe ale voastre; vom locui cu voi, și vom face împreună un singur norod.

17. Dar dacă nu voiți să ne ascultați și să vă tăiați împrejur, ne vom lua fata și vom pleca.”

18. Cuvintele lor au plăcut lui Hamor și lui Sihem, fiul lui Hamor.

19. Tînărul n'a pregetat să facă lucrul acesta, căci iubea pe fata lui Iacov, și era¹ cel mai bine văzut în casa tatălui său.

¹1 Cron. 4. 9.

20. Hamor și fiul său Sihem s'au dus la poarta cetății, și au vorbit astfel oamenilor din cetatea lor:

21. „Oamenii aceştia au gânduri de pace faţă de noi; să rămână dar în ţară, şi să facă negoţ; ţara este destul de largă pentru ei. Noi vom lua de nevastă pe fetele lor, şi le vom da de nevastă pe fetele noastre.

22. Dar oamenii aceştia nu vor voi să locuiască împreună cu noi, ca să alcătuim un singur popor, decât dacă orice parte bărbătească dintre noi se va tăia împrejur, după cum şi ei înşişi sînt tăiaţi împrejur.

23. Turmele lor, averile lor şi toate vitele lor, vor fi atunci ale noastre. Să primim numai ce cer ei, ca să rămână la noi.”

24. Toţi ceice treceau pe poarta cetăţii*, au ascultat pe Hamor şi pe fiul său Sihem; şi toţi bărbaţii au fost tăiaţi împrejur, toţi ceice treceau pe poarta cetăţii.

25. A treia zi, pe cînd sufereau ei încă, cei doi fii ai lui Iacov, Simeon* şi Levi, fraţii Dinei, şi-au luat fiecare sabia, s'au năpustit asupra cetăţii, care se credea în linişte, şi au ucis pe toţi bărbaţii.

26. Au trecut de asemenea prin ascuţişul săbiei pe Hamor şi pe fiul său Sihem; au ridicat pe Dina din casa lui Sihem, şi au ieşit afară.

27. Fiii lui Iacov s'au aruncat asupra celor morţi, şi au jăfuit cetatea, pentru că necinstiseră pe sora lor.

28. Le-au luat oile, boii şi măgarii, tot ce era în cetate şi ce era pe cîmp;

29. le-au luat ca pradă de război toate bogăţiile, copiii şi nevestele, şi tot ce se găsea în case.

30. Atunci Iacov a zis lui Simeon şi lui Levi: „Voi m'aţi nemorocit, făcînd-mă* urît locuitorilor ţării, Cananiţilor şi Feresiţilor. N'am supt porunca mea decât un mic număr* de oameni; ei se vor strînge împotriva mea, mă vor bate, şi voi fi nimicit, eu şi casa mea.”

31. Ei au răspuns: „Se cuvenea care să se poarte cu sora noastră cum se poartă cu o curvă?”

Iacov la Betel.

35 1. Dumnezeu a zis lui Iacov: „Scoală-te, suie-te la Betel*, locuieşte acolo, şi ridică acolo un altar Dumnezeului, care** şi S'a arătat cînd fugai de fratele tău Esau.”

* Cap. 28, 29. ** Cap. 28, 13. † Cap. 27, 42.

2. Iacov a zis casei* lui şi tuturor celor ce erau cu el: „Scoateţi dumnezeii străini** cari sînt în mijlocul vostru, curăţiţi-vă*, şi schimbaţi-vă hainele.

* Cap. 28, 18. † Ios. 24, 23. ** Cap. 31, 18, 24. † Ios. 24, 2, 23. † I Sam. 7, 3. † Ezech. 44, 10.

3. ca să ne sculăm, şi să ne suim la Betel; căci acolo voi ridica un altar Dumnezeului, care* m'a ascultat în ziua necazului meu, şi** care a fost cu mine în călătoria, pe care am făcut-o.”

4. Ei au dat lui Iacov toţi dumnezeii străini, cari erau în minile lor, şi cerecii* pe cari-i purtau în urechi. Iacov i-a îngropat în pămînt supt stejarul** de lîngă Sihem.

* Gen. 2, 12. ** Ios. 24, 26. † Iud. 8, 4.

5. Apoi au plecat. Groaza* lui Dumnezeu s'a răspîndit peste cetăţile, cari-i înconjurau, aşa că locuitorii lor n'au urmărit pe fiii lui Iacov.

* Ezech. 15, 3; 22, 27; 34, 24. † Iud. 11, 25. † Ios. 2, 8; 5, 1. † I Sam. 14, 15. † 2 Cron. 14, 14.

6. Iacov şi toţi ceice erau cu el, au ajuns la Luz*, adică Betel, în ţara Canaan.

* Cap. 28, 19, 22.

7. A zidit* acolo un altar, şi a numit locul acela: „El-Betel” (*Dumnezeu Betelului*), căci acolo** i se descoperise Dumnezeu, cînd fugea de fratele său.

* Ecl. 5, 4. ** Cap. 28, 12.

8. Debora*, doica Rebecii, a murit; şi a fost îngropată mai jos de Betel, sub stejarul căruia i s'a pus numele: „Stejarul jalei.”

* Cap. 31, 28.

9. Dumnezeu* S'a arătat iarăşi lui Iacov, după întoarcerea lui din Padan-Aram, şi i-a binecuvîntat.

* Gen. 12, 4.

10. Dumnezeu i-a zis: „Numele tău* este Iacov; dar nu te vei mai chema Iacov, ci numele tău** va fi Israel.” Şi i-a pus numele Israel.

* Cap. 17, 5. ** Cap. 28, 28.

11. Dumnezeu i-a zis: „Eu sînt Dumnezeul Cel Atotputernic. Creşte şi înmulţeşte-te; un neam* şi o mulţime de neamuri se vor naşte din tine, şi chiar împăraţi vor ieşi din coapsele tale.

* Cap. 17, 1; 28, 1. † Ezech. 4, 1. ** Cap. 17, 5, 6, 18; 28, 2; 48, 4.

12. Tie îţi voi da ţara pe* care am dat-o lui Avraam şi lui Isaac, şi voi da ţara aceasta seminţei tale după tine.”

* Cap. 12, 7; 13, 15; 26, 3, 4; 28, 13.

13. Dumnezeu S'a înălţat* dela el, în locul unde îi vorbise.

* Cap. 17, 22.

14. Şi Iacov a ridicat* un stîlp de aducere aminte în locul unde îi vor-

bise Dumnezeu, un stîlp de piatră, pe care a adus o jertfă de băutură, și a turnat untdelemn. ^{Cap. 28, 18.}

15. Iacov a numit locul unde li vorbise Dumnezeu, Betel *. ^{Cap. 28, 19.}

Moartea Rahelii.

16. Apoi au plecat din Betel; și mai era o depărtare bunicică pînă la Efrata, cînd Rahelii i-au venit durerile nașterii. A avut o naștere grea;

17. și în timpul durerilor nașterii, moașa i-a zis: „Nu te teme, căci * mai ai un fiu !” ^{Cap. 29, 26. 1 Sam. 4, 20.}

18. Și pe cînd își dădea ea sufletul, căci trăgea să moară, i-a pus numele Ben-Oni (*Fiul durerii mele*); dar tatăl său l-a numit Benjamin (*Fiul dreptei*).

19. Rahela * a murit, și a fost îngropată pe drumul care duce la Efrata **, sau Betleem. <sup>Cap. 49, 7.
 ** Gen. 1, 2; 4, 11. Mic. 1, 2. Mat. 2, 8.</sup>

20. Iacov a ridicat un stîlp pe mormîntul ei: acesta este stîlpul depe mormîntul Rahelii, care este * și azi. ^{1 Sam. 10, 7. 2 Sam. 18, 18.}

Fiii lui Iacov.

21. Israel a plecat mai departe; și și-a întins cortul dincolo de Migdal-Eder *. ^{Mat. 4, 8.}

22. Pe cînd locuia Israel în ținutul acesta, Ruben s'a dus și s'a culcat * cu Bilha, fișoarea tatălui său. Și Israel a aflat.

^{Cap. 49, 4. 1 Cron. 5, 1. 2 Sam. 16, 22; 20, 3. 1 Cor. 6, 1.}

Fiii lui Iacov erau în număr de doisprezece.

23. Fiii Leii: Ruben *, întîiul născut al lui Iacov, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, și Zabulon. — ^{Cap. 49, 2. Exod. 1, 2.}

24. Fiii Rahelii: Iosif și Benjamin.

25. Fiii Bilhei, roaba Rahelii: Dan și Neftali. —

26. Fiii Zilpei, roaba Leii: Gad și Așer. Aceștia sînt fiii lui Iacov, cari i s'au născut în Padan-Aram.

Moartea lui Isaac.

27. Iacov a ajuns la tatăl său Isaac, la Mamre * la Chi-iat-Arba **, care este tot una cu Hebronul, unde locuiseră ca străini Avraam și Isaac.

<sup>Cap. 12, 18; 20, 2; 26.
 ** Gen. 14, 13; 15, 18.</sup>

28. Zilele vieții lui Isaac au fost de o sutșoptzeci de ani.

29. Isaac și-a dat duhul și a murit, și a fost * adăugat la poporul său, bătrîn și sătul de zile. Fiii ** sîi Esau și Iacov l-au îngropat.

<sup>Cap. 15, 12; 25, 8.
 ** Cap. 25, 9; 48, 11.</sup>

Esau se aşază în Seir.

36 1. Iată spița neamului lui Esau, adică Edom *.

2. Esau și-a luat * neveste dintre fețele Canaanului pe: Ada, fata Hetitului Elon, pe Oholibama **, fata Anei, fata Hevitului Tibeon, <sup>1 Cap. 26, 34.
 ** Gen. 26, 34.</sup>

3. și pe Basmat *, fata lui Ismael, sora lui Nebaiot. — ^{Cap. 26, 3.}

4. Ada * a născut lui Esau pe Elifaz; Basmat a născut pe Reuel;

^{1 Cron. 1, 38.}

5. și Oholibama a născut pe Ieșu, Iaciam și Core. Aceștia sînt fiii lui Esau, cari i s'au născut în țara Canaan. —

6. Esau și-a luat nevestele, fiii și fiicele, toată lumea din casă, turmele, toate vitele, și toată averea pe care și-o agonisise în țara Canaan, și s'a dus într-o altă țară, departe de fratele său Iacov.

7. Căci * bogățiile lor erau prea mari ca să poată locui împreună, și ținutul ** în care locuiau ca străini nu le mai putea ajunge din pricina turmelor lor. <sup>Cap. 12, 6, 11.
 ** Cap. 17, 8; 28, 4.</sup>

8. Esau s'a aşezat în muntele * Seir. Esau ** înseamnă Edom.

<sup>Cap. 32, 3. Deut. 2, 1. Is. 24, 4.
 ** Vers. 1.</sup>

Urmașii lui Esau.

9. Iată spița neamului lui Esau, tatăl Edomitilor, în muntele Seir.

10. Iată numele fiilor lui Esau: Elifaz *, fiul Anei, nevasta lui Esau; Reuel, fiul Basmatei, nevasta lui Esau. — ^{1 Cron. 1, 35, 36.}

11. Fiii lui Elifaz au fost: Teman, Omar, Tefo, Gaetam și Chenaz.

12. Și Timna era fișoarea lui Elifaz, fiul lui Esau; ea a născut lui Elifaz pe Amalec *. Aceștia sînt fiii Anei, nevasta lui Esau.

^{Exod. 17, 8, 14. Num. 24, 20. 1 Sam. 15, 2, 3, 6, 10.}

13. Iată fiii lui Reuel: Nahat, Zerah, Șama și Miza. Aceștia sînt fiii Basmatei, nevasta lui Esau. —

14. Iată fiii Oholibamei, fata Anei, fata lui Tibeon, nevasta lui Esau: Ea a născut lui Esau pe Ieșu, Iaciam și Core.

15. Iată căpeteniile semințiilor ieșite din fiii lui Esau. — Iată fiii lui Elifaz, întîiul născut al lui Esau: căpetenia Teman, căpetenia Omar, căpetenia Tefo, căpetenia Chenaz,

16. căpetenia Core, căpetenia Gaetam, căpetenia Amalec. Aceștia sînt că-

peteniile ieșite din Elifaz, în țara Edom. Aceștia sînt fiii Adei. —

17. Iată fiii lui Reuel, fiul lui Esau: căpetenia Nahat, căpetenia Zerah, căpetenia Șama, căpetenia Miza. Aceștia sînt căpeteniile ieșite din Reuel, în țara Edom. Aceștia sînt fiii Basma-tei, nevasta lui Esau.

18. Iată fiii Oholibamei, nevasta lui Esau: căpetenia Ieșu, căpetenia Iac-lam, căpetenia Core. Aceștia sînt căpeteniile ieșite din Oholibama, fata Anei, nevasta lui Esau.

19. Aceștia sînt fiii lui Esau, și aceștia sînt căpeteniile semințiilor lor. Esau înseamnă Edom.

Urmașii lui Seir.

20. Iată fiii lui Seir*, Horitul**, ve-chii locuitori ai țării: Lotan, Șobal, Ti-beon, Ana, * 1 Cron. 1, 38. ** Cap. 34, 5. Deut. 2, 12, 23.

21. Dișon, Ețer și Dișan. Aceștia sînt căpeteniile Horiților, fiii lui Seir, în țara Edom. —

22. Fiii lui Lotan au fost: Hori și Hemam. Sora lui Lotan a fost Timna.

23. Iată fiii lui Șobal: Alvan, Mana-hat, Ebal, Șefo și Onam. —

24. Iată fiii lui Tibeon: Ala și Ana. Ana acesta a găsit izvoarele calde în pustie, cînd păștea măgarul tatălui său Tibeon.

25. Iată fiii lui Ana: Dișon și Oholi-bama, fata lui Ana. —

26. Iată fiii lui Dișon: Hemdan, Es-ban, Itran și Cheran. —

27. Iată fiii lui Ețer: Bilhan, Zaa-
van și Acan. —

28. Iată fiii lui Dișan: Uț și Aran.

29. Iată căpeteniile Horiților: căpe-tenia Lotan, căpetenia Șobal, căpete-
nia Tibeon, căpetenia Ana,

30. căpetenia Dișon, căpetenia Ețer, căpetenia Dișan. Aceștia sînt căpete-
niile Horiților, căpeteniile pe cari le-
au avut în țara lui Seir.

Împărații Edomului.

31. Iată împărații* cari au împă-ră-
țit în țara Edom, înainte de a împă-ră-
ți un împărat peste copiii lui Israel. —

* 1 Cron. 1, 43.

32. Bela, fiul lui Beor, a împărațit
peste Edom; și numele cetății lui era
Dinhaba. —

33. Bela a murit; și în locul lui a
împărațit Iobab, fiul lui Zerah din Bo-
tra. —

34. Iobab a murit; și în locul lui, a

împărațit Hușam, din țara Tomanîi-
lor. —

35. Hușam a murit; și, în locul lui,
a împărațit Hadad, fiul lui Bedad. El
a bătut pe Madian în cîmpia Moabu-
lui. Numele cetății lui era Avit.

36. Hadad a murit; și, în locul lui,
a împărațit Samla, din Masreca.

37. Samla a murit; și, în locul lui,
a împărațit Saul, din Rehobot pe Rîul.

38. Saul a murit; și, în locul lui a
împărațit Baal-Hanan, fiul lui Ac-
bor.

39. Baal-Hanan, fiul lui Acbor, a mu-
rit; și, în locul lui a împărațit Ha-
dar*. Numele cetății lui era Pau; și
numele nevastei lui era Mehetabeel,
fata lui Matred, fata lui Mezahab.

* 1 Cron. 1, 39.

40. Iată numele căpeteniilor* ieșite
din Esau, după semințiile lor, după
ținuturile lor, și după numele lor: că-
petenia Timna, căpetenia Alva, căpe-
tenia Ietet, * 1 Cron. 1, 40.

41. căpetenia Oholibama, căpetenia
Ela, căpetenia Pinon,

42. căpetenia Chenaz, căpetenia Te-
man, căpetenia Mîltar,

43. căpetenia Magdiel, căpetenia
Iram. Aceștia sînt căpeteniile lui
Edom, după locuințele lor, în țara,
pe care o aveau. Acesta este Esau,
tatăl Edomiților.

Iosif vîndut de frații săi.

37 1. Iacov a locuit în țara Canaan,
unde* locuise ca străin tatăl său.

* Cap. 27, 43; 28, 43; 29, 4; 30, 7; 31, 13, 16.

2. Iată istoria lui Iacov.

Iosif, la vîrsta de șaptesprezece ani,
păștea oile cu frații lui; bălînat acesta
era cu fiii Bîlhei și cu fiii Zilpei, neve-
stele tatălui său. Și Iosif spunea ta-
tălui lor vorbele lor cele rele*.

* 1 Sam. 2, 25; 26, 24.

3. Israel iubea pe Iosif mai mult de-
cit pe toți ceilalți fii ai săi, pentru că
il născuse* la bătrînețe; și i-a făcut
o haină pestriță¹.

* Cap. 45, 20.

4. Frații lui au văzut că tatăl lor îl
iubea mai mult decît pe ei toți, și au
început să-l* urască. Nu puteau să-i
spună nicio vorbă prietenească.

* Cap. 27, 41; 42, 23.

5. Iosif a visat un vis, și i-a istorisit
fraților săi, cari l-au urît și mai mult.

6. El le-a zis: „În ascultați ce vis am
visat!

1. Bani: O haină lungă cu nămol.

7. Noi* eram la legatul snopilor în mijlocul cîmpului; și iată că snopul meu s'a ridicat și a stătut în picioare; iar snopii voștri l-au înconjurat, și s'au aruncat cu fața la pămînt înaintea lui." *Cap. 42, 4; 43, 20; 44, 14.

8. Frații lui i-au zis: „Doar n'ai să împărățești tu peste noi? Doar n'ai să ne cîrmuiești tu pe noi?” Și l-au urit și mai mult, din pricina visurilor lui și din pricina cuvintelor lui.

9. Iosif a mai visat un alt vis, și l-a istorisit fraților săi. El a zis: „Am mai visat un vis! Soarele”, luna, și unsprezece stele se aruncău cu fața la pămînt înaintea mea.” *Cap. 43, 26.

10. L-a istorisit tatălui său și fraților săi. Tatăl său l-a mustrat, și i-a zis: „Ce înseamnă visul acesta, pe care l-ai visat? Nu cumva vom veni, eu, mama ta și frații* tăi, să ne aruncăm cu fața la pămînt înaintea ta?” *Cap. 27, 26.

11. Frații* săi au început să-l pis-mulască; dar tatăl** său a ținut minte lucrurile acestea.

*Egpt. 1, 8. **Egpt. 1, 26. Lucr. 2, 19, 21.

12. Frații lui Iosif se dușeseră la Sihem, ca să pască oile tatălui lor.

13. Israel a zis lui Iosif: „Frații tăi pasc oile la Sihem! Vino, căci vreau să te trimit la ei.” „Iată-mă, sint gata,” a răspuns el.

14. Israel i-a zis: „Du-te, rogu-te, și vezi dacă frații tăi sint sănătoși, și dacă oile sint bine; și adu-mi vesti.” L-a trimis astfel din valea Hebronului* și Iosif a ajuns la Sihem. *Cap. 38, 29.

15. Pe cînd rătăcea pe cîmp, l-a întâlnit un om. Omul acela l-a întrebat: „Ce cauți?”

16. „Caut pe frații mei,” a răspuns Iosif; „spune-mi*, te rog, unde pasc ei oile?” *Gen. 1, 7.

17. Și omul acela a zis: „Au plecat de aici; căci i-am auzit spunînd: „Haidem la Dotan*.” Iosif s'a dus după frații săi, și i-a găsit la Dotan. *2 Reg. 4, 14.

18. Ei l-au zărit de departe, și plînă să se apropie de el, s'au sfătuit* să-l omoreze.” *1 Sam. 19, 1. Ps. 31, 12; 37, 22, 32; 44, 21. Mat. 27, 1. Marc. 14, 1. Lucr. 22, 52. Psalt. 28, 22.

19. Ei au zis unul către altul: „Iată că vine făuritorul de visuri!

20. Veniți acum, să-l* omorîm și să-l aruncăm într-una din aceste gropi; vom spune că l-a mîncat o fiară sălbatică, și vom vedea ce se va alege de visurile lui.” *Prov. 1, 11, 12; 4, 17; 27, 4.

21. Ruben* a auzit lucrul acesta, și

l-a scos din minile lor. El a zis: „Să nu-l luăm viața!” *Cap. 42, 22.

22. Ruben le-a zis: „Să nu vărsați sînge; ci mai bine aruncați-l în groapa aceasta care este în pustie, și nu puneți mîna pe el.” Căci avea de gînd să-l scape din minile lor, și să-l aducă înapoi la tatăl său.

23. Cînd a ajuns Iosif la frații săi, aceștia l-au desbrăcat de haina lui, de haina cea pestriță, pe care o avea pe el.

24. L-au luat și l-au aruncat în groapă. Groapa aceasta era goală: nu era apă în ea.

25. „Apoi” au șezut să mînce. Ridicîndu-și ochii, au văzut o ceață** de Ismaeliți venind din Galaad; cămilele lor erau încărcate cu tămîie, cu leac alîlnător† și smîrnă, pe cari le duceau în Egipt.

*Prov. 20, 20. Amos 1, 8. **Yer. 23, 20. †Isr. 4, 20.

26. Atunci Iuda a zis fraților săi: „Ce vom cîștiga să ucidem pe fratele nostru și să-l ascundem* singele?”

*Cap. 4, 10. Yer. 23, 10; 24, 28.

27. Veniți mai bine să-l vindem Ismaeliților, și să nu punem mîna* pe el, căci este fratele** nostru, carne† din carnea noastră.” Și frații lui l-au ascultat. *1 Sam. 18, 17. **Cap. 27, 21. †Cap. 29, 14.

28. La trecerea negustorilor madianiți*, au tras și au scos pe Iosif afară din groapă, și l-au vîndut** cu douăzeci† de sicli de argint Ismaeliților, cari l-au dus în Egipt.

*Job. 6, 4. †Gen. 33, 16. Ps. 105, 17. Psalt. 7, 9. ‡Mat. 27, 9.

Iosif la Iacov.

29. Ruben s'a întors la groapă; și iată că Iosif nu mai era în groapă. El și-a rupt* hainele, *Isr. 1, 20.

30. s'a întors la frații săi, și a zis: „Bălatul nu mai este*! Ce mă voi face eu?” *Cap. 42, 18, 26. Yer. 23, 23.

31. Ei au luat atunci haina* lui Iosif; și junghîind un jăp, i-au muiat haina în sînge. *Yer. 23.

32. Au trimis tatălui lor haina cea pestriță, punînd să-i spună: „Iată ce am găsit! Vezi dacă este haina fiului tău sau nu.”

33. Iacov a cunoscut-o, și a zis: „Este haina fiului meu! O fiară* sălbatică l-a mîncat! Da, Iosif a fost făcut bucăți.” *Yer. 23. Cap. 44, 28.

34. Și și-a rupt* hainele, și-a pus un sac pe coapse, și a jălit multă vreme pe fiul său. *Yer. 23. 2 Sam. 3, 31.

35. Toți fiii și toate fiicele lui au venit* ca să-l mîngie; dar el nu voia să primească nici o mîngiere, ci zicea: „Plîngînd** mă voi pogori la fiul meu în locuința morților.” Și plîngea astfel pe fiul său.

* Gen. 12, 17. ** Cap. 42, 35; 44, 29, 31.

36. Madianiții* l-au vîndut în Egipt lui Potifar, un dregător al lui Faraon, și anume căpetenia străjerilor. *Cap. 39, 1.

Iuda și Tamar.

38 1. În vremea aceea, Iuda a părăsit pe frații săi, și a tras* la un om din Adulam, numit Hira.

* Cap. 19, 1; 2 Reg. 4, 8.

2. Acolo, Iuda a văzut* pe fata unui Cananit, numit Șua*; a luat-o de nevastă, și s'a culcat cu ea.

* Cap. 24, 2. ** 1 Cron. 2, 3.

3. Ea a rămas însărcinată, și a născut un fiu, pe care l-a numit Er*.

* Cap. 46, 12. Num. 26, 19.

4. A rămas iarăși însărcinată, și a mai născut un fiu, căruia i-a pus numele Onan*.

* Cap. 46, 12. Num. 26, 19.

5. A mai născut iarăși un fiu, căruia i-a pus numele Șela*: Iuda era la Căzib, cînd a născut ea. *Cap. 46, 12. Num. 26, 20.

6. Iuda a luat* întruului său născut Er, o nevastă numită Tamar. *Cap. 26, 21.

7. Er*, întruul născut al lui Iuda, era rău înaintea Domnului; și** Domnul l-a omorît.*Cap. 46, 12. Num. 26, 19. ** 1 Cron. 2, 3.

8. Atunci Iuda a zis lui Onan: „Du-te la nevasta fratelui* tău, ia-o de nevastă, ca cumnat, și ridică sămînță fratelui tău.”

* Deut. 25, 6. Mat. 23, 24.

9. Onan, știind că sămînța aceasta n'are să fie a* lui, vărsa sămînța pe pămînt ori de cîte ori se culca cu nevasta fratelui său, ca să nu dea sămînță fratelui său.

* Deut. 23, 6.

10. Ce făcea el n'a plăcut Domnului, care l-a omorît și* pe el.

* Cap. 46, 12. Num. 26, 19.

11. Atunci Iuda a zis norei sale Tamar: „Rămîi* văduvă în** casa tatălui tău, pînă va crește fiul meu Șela.” Zicea așa ca să nu moară și Șela ca frații lui. Tamar s'a dus, și a locuit în casa tatălui ei.

* Num. 1, 13. ** Lev. 20, 12.

Pădăturarea lui Iuda cu Tamar.

12. Au trecut multe zile, și fata lui Șua, nevasta lui Iuda, a murit. După ce au trecut* zilele de jale, Iuda s'a suit** la Timna, la cei ce-l tundeau

oile, el și prietenul său Hira, Adulamitul.

* Isaiam. 13, 20. ** Isai. 13, 19, 21. Judei. 14, 1.

13. Au dat de veste Tamarei despre lucrul acesta, și i-au zis: „Iată că socru-tău se suie la Timna, ca să-ți tundea oile.”

14. Atunci ea și-a lepădat hainele de văduvă, s'a acoperit cu o măhramă, s'a îmbrăcat în alte haine, și a șezut* jos la intrarea în Enaim, pe drumul care duce la Timna; căci vedea că Șela se făcuse mare**, și ea nu-i fusese dată de nevastă.

* Prov. 7, 12. ** Gen. 11, 26.

15. Iuda a văzut-o, și a luat-o drept curvă, pentru că își acoperise fața.

16. S'a abătut la ea din drum, și a zis: „Lasă-mă să mă culc cu tine!” Căci n'a cunoscut-o că era morușă. Ea a zis: „Ce-mi dai ca să te culci cu mine?”

17. El a răspuns: „Am* să-ți trimet un ied din turma mea.” Ea a zis: „Imi dai un** zălog, pînă îl vei trimete?”

* Ezech. 18, 23. ** Vers. 20.

18. El a răspuns: „Ce zălog să-ți dau?” Ea a zis: „Înelul* tău, lanțul tău, și toiagul pe care-l ai în mînă.” El i l-a dat. Apoi s'a culcat cu ea; și ea a rămas însărcinată dela el. *Vers. 20.

19. Ea s'a sculat, și a plecat; și-a scos mahrma*, și s'a îmbrăcat iarăși în hainele de văduvă.

* Vers. 14.

20. Iuda a trimis iedul prin prietenul său Adulamitul, ca să scoată zălogul din mînile femeii. Dar acesta n'a găsit-o.

21. A întrebat pe oamenii locului, și a zis: „Unde este curvă aceea, care stătea aici la Enaim, pe drum?” Ei au răspuns: „N'a fost nici o curvă aici.”

22. Adulamitul s'a întors la Iuda, și i-a spus: „N'am găsit-o; și chiar oamenii de acolo au zis: „N'a fost nici o curvă aici.”

23. Iuda a zis: „Țină ce a luat, numai să nu ne facem de ris. Iată, am trimis iedul acesta, și n'ai găsit-o.”

24. Cam după trei luni, au venit și au spus lui Iuda: „Tamar, noru-ta, a curvit*, și a rămas chiar însărcinată în urma curvirii ei.” Și Iuda a zis: „Scoateți-o afară ca să fie** arsă.”

* Judei. 19, 2. ** Lev. 24, 14. Deut. 23, 24.

25. După ce au scos-o afară, ea a trimis apună socruului său: „Dela omul acela, ale cui sînt lucrurile acestea, am rămas eu însărcinată; vezi”,

te rog, al cui este inelul * acesta, lanțurile acestea, și totașul acesta.”

* Cap. 37, 32. ** Vers. 32.

26. Iuda le-a cunoscut *, și a zis: „Ea este mai puțin vinovată ** decât mine, fiindcă n'am dat-o * de nevastă fiului meu Șela.” Și nu s'a mai împreunat ** cu ea de atunci.

* Cap. 37, 32. ** 1 Sam. 24, 17. † Vers. 34. †† Lev. 24, 21, 22.

27. Când i-a venit vremea să nască, iată că în pîntecele ei erau doi gemeni.

28. Și în timpul nașterii, unul a scos mîna înainte; moașa i-a apucat mîna, și a legat-o cu un fir roș, zicînd: „Acesta a ieșit cel dintîi.”

29. Dar el a tras mîna înapoi, și a ieșit frate-său. Atunci moașa a zis: „Ce spîrtură ai făcut!” De aceea i-a pus numele Pereț * (*Spîrtură*).

* Cap. 48, 12. Num. 26, 29. 1 Cron. 2, 4. Mat. 1, 2.

30. În urmă a ieșit fratele lui, care avea firul roș la mînă; de aceea i-au pus numele Zerah (*Cărmîna*).

Iosif în Egipt.

39 1. Iosif a fost dus în Egipt; și Potifar *, dregătorul lui Faraon, cîpetenia străjerilor, un Egiptean, l-a cumpărat ** dela ismaeliții cari-l aduseseră acolo. * Cap. 37, 36. Ps. 135, 27. ** Cap. 37, 36.

2. Domnul * a fost cu Iosif, așa că toate îl mergeau bine; el locuia în casa stăpînului său, Egipteanul.

* Vers. 21. Cap. 21, 22; 26, 24, 26; 28, 12. 1 Sam. 16, 18; 18, 24, 26. Ps. 1, 6.

3. Stăpînul lui a văzut că Domnul era cu el, și că Domnul făcea * să-i meargă bine ori de ce se apuca. * Ps. 1, 3.

4. Iosif * a căpătat mare trecere înaintea stăpînului său, care l-a luat în slujba lui, l-a pus mai mare peste ** casa lui, și i-a încredințat tot ce avea.

* Cap. 24, 9; 26, 18. Vers. 21. ** Cap. 24, 2.

5. De îndată ce Potifar l-a pus mai mare peste casa lui și peste tot ce avea, Domnul a binecuvîntat * casa Egipteanului, din pricina lui Iosif; și binecuvîntarea Domnului a fost peste tot ce avea el, fie acasă, fie la cîmp.

* Cap. 30, 27.

6. Egipteanul a lăsat pe mîinile lui Iosif tot ce avea, și n'avea altă grijă decât să mînce și să bea. Dar Iosif era frumos la statură *, și plăcut la chip.

* 1 Sam. 16, 12.

Fecioria lui Iosif.

7. După cităva vreme, s'a întîmplat că nevasta stăpînului său a pus o-

chii pe Iosif, și a zis: „Culcă-te * cu mine!”

* 1 Sam. 23, 12.

8. El n'a voit, și a zis nevastei stăpînului său: „Vezi că stăpînul meu nu mi cere socoteala de nimic din casă, și mi-a dat pe mînă tot ce are.

9. El nu este mai mare decât mine în casa aceasta, și nu mi-a oprit nimic, afară de tine, pentrucă ești nevasta lui. Cum * aş putea să fac cu un rău atît de mare și să păcătoiesc ** împotriva lui Dumnezeu?”

* Prov. 4, 29, 32. ** Cap. 20, 4. Lev. 4, 2. 2 Sam. 12, 13. Ps. 24, 4.

10. Măcar că ea vorbea în toate zilele lui Iosif, el n'a voit să se culce și să se împreune cu ea.

11. Într-o zi, cînd intrase în casă, ca să-și facă lucrul, și cînd nu era acolo nici unul din oamenii casei,

12. ea * l-a apucat de haină, zicînd: „Culcă-te cu mine!” El i-a lăsat haina în mînă, și a fugit afară din casă.

* Prov. 7, 18, 20.

13. Cînd a văzut ea că-i lăsa haina în mînă, și fugise afară,

14. a chemat oamenii din casă, și le-a zis: „Vedeți, ne-a adus un Evreu ca să-și bată joc de noi! Omul acesta a venit la mine ca să se culce cu mine, dar eu am țipat în gura mare.

15. Și, cînd a văzut că ridic glasul și strig, și-a lăsat haina lingă mine și a fugit afară.”

16. Și a pus haina lui Iosif lingă ea pînă s'a întors acasă stăpînul lui.

17. Atunci i-a vorbit * astfel: „Robul acela evreu, pe care mi l-ai adus, a venit la mine ca să-și bată joc de mine.

* Ezech. 29, 1. Ps. 120, 2.

18. Și cum am ridicat glasul și am țipat, și-a lăsat haina lingă mine, și a fugit afară.”

19. După ce a auzit cuvintele nevastei sale, care-i zicea: „Iată ce mi-a făcut robul tău,” stăpînul lui Iosif s'a mîniat * foarte tare.

* Prov. 3, 24, 32.

20. A luat pe Iosif, și l-a aruncat * în temniță ** în locul unde erau închiși și întemnițații împăratului; și astfel Iosif a stat acolo, în temniță.

* Ps. 120, 18. 1 Pîc. 2, 26. ** Cap. 40, 3, 10; 41, 14.

Iosif în temniță.

21. Domnul a fost cu Iosif, și Și-a întins bunătatea peste el. L-a făcut * să capete trecere înaintea mai mare-lui temniței.

* Ezech. 3, 21; 31, 9. 12, 30. Ps. 105, 46. Prov. 24, 7. Ezech. 1, 9. Ps. 7, 4, 10.

22. Și mai marele temniței a pus* subț privegherea lui pe toți întemnițații cari erau în temniță. Și nimic nu se făcea acolo decât prin el. *Cap. 40, 3, 4.

23. Mai marele temniței nu se mai îngrijea de nimic din ce avea Iosif în mină, pentrucă Domnul* era cu el. Și Domnul îi dădea izbindă în tot ce făcea. *Vers. 2, 3.

Iosif îlcolește visurile în temniță.

40 1. După câțeva vreme, s'a întimplat că paharnicul* și pitarul împăratului Egiptului au supărat pe stăpînul lor, împăratul Egiptului. *Genez. 1, 11.

2. Faraon s'a miniat* pe cei doi dregători ai săi: pe mai marele paharnicilor și pe mai marele pitarilor. *Prov. 18, 14.

3. Și* i-a pus subț pază în casa căpeteniei străjerilor, în temniță, în locul unde fusese închis Iosif. *Cap. 39, 20, 21.

4. Căpetenia străjerilor i-a pus subț privegherea lui Iosif, care făcea de slujbă lângă ei; și au stat mai multă vreme în temniță.

5. Paharnicul și pitarul împăratului Egiptului, cari erau închisi în temniță, au visat într-o noapte amindoi câte un vis, și anume fiecare câte un vis, care putea să capete o tîlmăcire deosebită.

6. Iosif, cînd a venit dimineața la ei, s'a uitat la ei; și i-a văzut triști.

7. Atunci a întrebat pe dregătorii lui Faraon, cari erau cu el în temnița stăpînului său, și le-a zis: „Pentruce aveți o față așa de posomorită azi?”

8. Ei i-au răspuns: „Am* visat un vis, și nu este nimeni care să-l tîlmăcească.” Iosif le-a zis: „Tîlmăcirile” sînt ale lui Dumnezeu. Istorisiți-mi dar visul vostru.”

*Cap. 41, 15. **Cap. 41, 16. Bas. 2, 13, 26, 47.

9. Mai marele paharnicilor și-a istorisit lui Iosif visul, și i-a zis: „În visul meu, se făcea că înaintea mea era o viță.

10. Vița aceasta avea trei mîlădițe. Cînd a început să dea lăstari, i s'a deschis floarea, și ciorchinele au făcut struguri copti.

11. Paharul lui Faraon era în mîna mea. Eu am luat strugurii, i-am stors în paharul lui Faraon, și am pus paharul în mîna lui Faraon.”

12. Iosif i-a zis: „Iată* tîlmăcirea visului. Cele trei mîlădițe” sînt trei zile.

*Vers. 18. Cap. 41, 12, 13. Judec. 7, 14. Dan. 2, 30; 4, 18. **Cap. 41, 26.

13. Peste trei zile Faraon te* va scoate din temniță, te va pune iarăș în slujba ta, și vei pune iarăș paharul în mîna lui Faraon, cum obiceiului mai înainte, cînd erai paharnicul lui.

*2 Reg. 20, 27. Ps. 124, 137, 152, 153.

14. Dar adu-ți aminte* și de mine, cînd vei fi fericit, și arată, rogu-te, bunătate** față de mine; pune o vorbă bună pentru mine la Faraon, și scoate-mă din casa aceasta.

*Luce. 20, 42.

**Isa. 2, 12. 1 Sam. 20, 14, 15. 2 Sam. 9, 1. 1 Reg. 2, 7.

15. Căci am fost luat cu sila din țara Evreilor, și chiar aici* n'am făcut nimic ca să fiu aruncat în temniță.”

*Cap. 39, 20.

16. Mai marele pitarilor, văzînd că Iosif dăduse o tîlmăcire îmbucurătoare, a zis: „Iată, și în visul meu, se făcea că port trei coșuri cu pine albă pe capul meu.

17. În coșul de deasupra de tot erau tot felul de bucate pentru Faraon: prăjituri coapte în cuptor; și pasările mincau din coșul care era deasupra de tot pe capul meu.”

18. Iosif a răspuns, și a zis: „Iată-i* tîlmăcirea. Cele trei coșuri sînt trei zile.

*Vers. 12.

19. Peste trei zile*, Faraon îți va lua capul, te va spînzura de un lemn, și carnea îți-o vor minca pasările.” *Vers. 18.

20. A treia zi, era ziua nașterii* lui Faraon. El a dat un ospăt** tuturor slujitorilor săi; și a scos* afară din temniță pe mai marele paharnicilor și pe mai marele pitarilor, în fața slujitorilor săi:

*Mat. 14, 6. **Marc. 6, 21. †Vers. 12, 13. Mat. 23, 35.

21. pe mai marele paharnicilor i-a pus* iarăș în slujba lui de paharnic, ca să pună paharul** în mîna lui Faraon;

*Vers. 13. **Deut. 2, 1.

22. Iar pe mai marele pitarilor i-a spînzurat*, după tîlmăcirea pe care le-o dăduse Iosif.

*Vers. 16.

23. Mai marele paharnicilor nu* s'a mai gîndit însă la Iosif. I-a uitat.

*Ier. 18, 14. Ps. 21, 12. Ecl. 9, 10, 16. Amos 6, 6.

Iosif îlcolește visurile lui Faraon.

41 1. După doi ani, Faraon a visat un vis. I se părea că stătea lângă rîu (Nîl).

2. Și iată că șapte vaci frumoase la vedere și grase la trup s'au suit din rîu, și au început să pască prin mlaștină.

3. După ele s'au mai suit din riu alte șapte vaci urite la vedere și slabe la trup, și s'au așezat lângă ele pe marginea râului.

4. Vacile urite la vedere și slabe la trup au mîncat pe cele șapte vaci frumoase la vedere și grase la trup. Și Faraon s'a trezit.

5. A adormit din nou, și a visat un al doilea vis. Se făcea că șapte spice de grâu grase și frumoase au crescut pe același pai.

6. Și după ele au răsărit alte șapte spice slabe și arse de vîntul de răsărit.

7. Spicele slabe au înghițit pe cele șapte spice grase și pline. Și Faraon s'a trezit, lată visul.

8. Dimineața, Faraon s'a turburat*, și a trimis să cheme pe toți magii** și pe toți înțelepții† Egiptului. Le-a istorisit visurile lui. Dar nimeni n'a putut să le tîlmăcească lui Faraon.

* Dan. 2, 1; 5, 15. ** Ezech. 7, 12, 22. Isa. 28, 14. Dan. 2, 20; 2, 21; 4, 7. † Mat. 2, 3.

9. Atunci mai marele paharnicilor a luat cuvîntul, și a zis lui Faraon: „Mi-aduc aminte astăzi de greșala mea.

10. Faraon se miniase* pe slujitorii lui; și mă aruncase** în temniță, în casa căpeteniei străjerilor, pe mine și pe mai marele pitarilor.

* Cap. 40, 2, 5. ** Cap. 39, 20.

11. Amîndoi am* visat cîte un vis în aceeași noapte; și anume, fiecare din noi a visat un vis, care a primit o tîlmăcire deosebită.

* Cap. 40, 5.

12. Era acolo cu noi un tînăr E-vreu, rob* al căpeteniei străjerilor. I-am istorisit visurile noastre, și el ni le-a tîlmăcit**, și ne-a spus întocmai ce înseamnă visul fiecăruia.

* Cap. 37, 36. ** Cap. 40, 12, etc.

13. Lucrurile s'au întîmplat întocmai după* tîlmăcirea pe care ne-o dăduse el. Pe mine Faraon m'a pus iarăși în slujba mea, iar pe mai marele pitarilor l-a spînzurat.**

* Cap. 40, 12.

14. Faraon* a trimis să cheme pe Iosif. L-au scos** în grabă din temniță†. Iosif s'a ras, și-a schimbat hainele, și s'a dus la Faraon.

* Ps. 108, 20. ** Dan. 2, 20. † 1 Sam. 2, 6. Ps. 135, 7, 8.

15. Faraon a zis lui Iosif: „Am visat un vis. Nimeni nu l-a putut tîlmăci; și am* aflat că tu tîlmăcești un vis, îndată dupăce l-ai auzit.“

* Vers. 12. Ps. 28, 14. Dan. 6, 12.

16. Iosif a răspuns lui Faraon: „Nu-

eu*! Dumnezeu** este Acela care va da un răspuns prielnic lui Faraon!“

* Dan. 2, 20. Psalt. 2, 12. 2 Cor. 1, 5. ** Cap. 40, 8. Dan. 2, 22, 23, 47; 4, 2.

17. Faraon a început să istorisească atunci lui Iosif: „În visul meu*, se făcea că stăteam pe malul râului.

* Vers. 1.

18. Și deodată șapte vaci grase la trup și frumoase la chip s'au suit din riu, și au început să pască prin mlaștini.

19. După ele s'au suit alte șapte vaci, slabe, foarte urite la chip, și sfrijite: m'am mai văzut altele așa de urite în toată țara Egiptului.

20. Vacile cele sfrijite și slabe au mîncat pe cele șapte vaci dinții, cari erau grase.

21. Le-au înghițit, fără să se poată cunoaște că intraseră în pîntecele lor; ba încă înfățișarea lor era tot așa de urită ca mai înainte. Și m'am destepat.

22. Am mai văzut în vis șapte spice pline și frumoase, cari creșteau pe același pai.

23. Și după ele au răsărit șapte spice goale, slabe, arse de vîntul de răsărit.

24. Spicele slabe au înghițit pe cele șapte spice frumoase. Am spus aceste lucruri magilor*, dar nimeni nu mi le-a putut tîlmăci.**

* Vers. 8. Dan. 4, 7.

25. Iosif a zis lui Faraon: „Ce a visat Faraon înseamnă un singur lucru: Dumnezeu* a arătat mai dinainte lui Faraon ce are să facă.

* Dan. 2, 28, 29, 46. Apoc. 4, 1.

26. Cele șapte vaci frumoase înseamnă șapte ani; și cele șapte spice frumoase înseamnă șapte ani: este un singur vis.

27. Cele șapte vaci sfrijite și urite, cari se suiau după cele dinții, înseamnă șapte ani; și cele șapte spice goale, arse de vîntul de răsărit, vor fi șapte ani* de foamete.

* 1 Reg. 5, 1.

28. Astfel, după cum am spus lui Faraon, Dumnezeu a arătat lui Faraon, ce are* să facă.

* Vers. 25.

29. Iată, vor fi șapte* ani de mare belșug în toată țara Egiptului.

* Vers. 17.

30. După ei vor veni* șapte ani de foamete, așa că se va uita tot belșugul acesta în țara Egiptului, și foamea** va topi țara.

* Vers. 34. ** Cap. 47, 12.

31. Foamea aceasta care va urma va fi așa de mare că nu se va mai cunoaște belșugul în țară.

32. Cît privește faptul că Faraon a visat visul de două ori, înseamnă că

lucrul este hotărât* din partea lui Dumnezeu, și că Dumnezeu se va grăbi să-l aducă la îndeplinire.

* Num. 23, 19; Isa. 46, 10, 21.

33. Acum, Faraon să alceagă un om priceput și înțelept, și să-l pună în fruntea țării Egiptului.

34. Faraon să pună prefecți în țară, ca să ridice* o cincime din roadele Egiptului în timpul celor șapte ani de belșug.

* Prov. 4, 4, 7, 8.

35. Să se strângă* toate bucatele din acești ani buni cari au să vină; și să se facă, la îndemina lui Faraon, grâmezi de grâu, provizii în cetăți, și să le păzească.

* Vers. 40.

36. Bucatele acestea vor fi provizia țării, pentru cei șapte ani de foamete, cari vor veni în țara Egiptului, pentru că țara să nu fie prăpădită* de foamete.

* Cap. 47, 19, 20.

Înălțarea lui Iosif.

37. Cuvintele* acestea au plăcut lui Faraon și tuturor slujitorilor lui.

* Ps. 105, 29. Page. 7, 10.

38. Și Faraon a zis slujitorilor săi: „Am putea noi oare să găsim un om ca acesta, care* să aibă în el Duhul lui Dumnezeu?”

* Num. 27, 18; Ier. 22, 9; Prov. 2, 6; Dan. 4, 9, 10, 11, 16, 17.

39. Și Faraon a zis lui Iosif: „Fiindcă Dumnezeu ți-a făcut cunoscut toate aceste lucruri, nu este nimeni care să fie atât de priceput și atât de înțelept ca tine.

40. Te pun* mai mare peste casa mea, și tot poporul meu va asculta de poruncile tale. Numai scaunul meu de domnie mă va ridica mai pe sus de tine.”

* Ps. 105, 21, 22. Page. 7, 10.

41. Faraon a zis lui Iosif: „Uite, îți dau* stăpânire peste toată țara Egiptului.”

* Dan. 4, 3.

42. Faraon și-a scos* inelul din deget, și l-a pus în degetul lui Iosif; și l-a îmbrăcat* cu haine de înaltă ținută, și l-a pus într-un lanț de aur la gât.

* Est. 2, 10; 3, 2, 5. ** Est. 3, 15. † Dan. 5, 7, 20.

43. L-a suit în carul care venea după al lui, și strigau* înaintea lui: „În genunchi!” Astfel i-a dat Faraon stăpânire peste toată țara Egiptului.

* Est. 3, 9; Cap. 42, 6; 43, 8, 26. Page. 7, 10.

44. Și a mai zis lui Iosif: „Eu știu Faraon! Dar fără tine nimeni nu va ridica mâna nici piciorul în toată țara Egiptului.”

45. Faraon a pus lui Iosif numele:

Tafnat-Paeneah (*Descoperitor de tăiere*), și i-a dat de nevastă pe Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On. Și Iosif a pornit să cerceteze țara Egiptului.

46. Iosif era în vîrstă de treizeci de ani cînd s'a înfățișat* înaintea lui Faraon, împăratul Egiptului, și a plecat de la Faraon și a străbătut toată țara Egiptului.

* I Sam. 16, 21. † Reg. 12, 4, 6. Dan. 1, 16.

47. În timpul celor șapte ani de rod, pămîntul a dat bucate din belșug.

48. Iosif a strîns toate bucatele din acești șapte ani de belșug în țara Egiptului. A făcut provizii în cetăți, punînd în fiecare cetate bucatele de pe cîmpul de primprejur.

49. Iosif a strîns grâu, ca nisipul* mării, atât de mult, că au încetat să-l mai măsoare, pentru că era fără măsură.

* Cap. 22, 27. Psal. 7, 12. † Sam. 12, 4. Ps. 78, 27.

Iosif strînge bucate în Egipt.

50. Înaintea anilor de foamete, i s'au născut lui Iosif* doi fii, pe cari i-a născut Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On.

* Cap. 41, 20; 46, 2.

51. Iosif a pus înîntîiului născut numele Manase (*Uitare*); „căci”, a zis el, „Dumnezeu m'a făcut să uit toate necazurile mele și toată casa tatălui meu.”

52. Și celui de al doilea i-a pus numele Efraim (*Rodire*); „căci”, a zis el, „Dumnezeu m'a făcut* roditor în țara întristării mele.”

* Cap. 49, 22.

53. Cei șapte ani de belșug cari au fost în țara Egiptului, au trecut.

54. Și au început* să vină cei șapte ani de foamete, așa cum** vestise Iosif. În toate țările era foamete; dar în toată țara Egiptului era pînă.

* Ps. 105, 26. Page. 7, 11. ** Vers. 26.

55. Cînd a flămînzit, în sfîrșit, toată țara Egiptului, poporul a strigat la Faraon să-i dea pînă. Faraon a spus tuturor Egiptenilor: „Duceți-vă la Iosif, și faceți ce vă va spune el.”

56. Foametea bîntuia în toată țara. Iosif a deschis toate locurile cu provizii, și a vîndut* grîu Egiptenilor. Foametea creștea din ce în ce mai mult în țara Egiptului.

* Cap. 42, 6; 47, 14, 24.

57. Și din toate țările* venea lumea în Egipt, ca să cumpere grîu dela Iosif; căci în toate țările era foamete mare.

* Dan. 1, 20.

Frații lui Iosif.

42 1. Cînd a auzit Iacov* că este grîu în Egipt, a zis fiilor săi: „Pentruce stați și vă uitați unii la alții?” * Psal. 7, 12.

2. Și a zis: „Iată, auz că este grîu în Egipt: pogoriți-vă, și cumpărați-ne grîu de acolo, ca să trăim* și să nu murim.” * Cap. 42, 9. Ps. 119, 17, 204, 20, 1.

3. Zece frați ai lui Iosif s'au pogorît în Egipt, ca să cumpere grîu.

4. Iacov n'a trimis cu ei pe Beniamin, fratele lui Iosif, de teamă să* nu i se împlînească vreo nemorocire. * Ysa. 35.

5. Fiii lui Israel au venit să cumpere și ei grîu, împreună cu cei ce veneau pentru acelaș lucru; căci în Canaan* era foamete. * Psal. 7, 12.

Întîia căldătorie a fiilor lui Iacov în Egipt.

6. Iosif era mai mare în țară; el vindea grîu la tot poporul din țară*. Frații lui Iosif au venit, și s'au aruncat** cu fața la pămînt înaintea lui. * Cap. 41, 41. ** Cap. 37, 7.

7. Iosif, cum a văzut pe frații săi, i-a cunoscut; dar s'a făcut că le este străin, le-a vorbit aspru, și le-a zis: „De unde veniți?” Ei au răspuns: „Venim din țara Canaan, ca să cumpărăm merinde.”

8. Iosif a cunoscut pe frații săi, dar ei nu l-au cunoscut.

9. Iosif și-a adus aminte* de visurile, pe cari le visase cu privire la ei, și le-a zis: „Voi sînteți iscoade; ați venit numai ca să cercetați locurile slabe ale țării.” * Cap. 37, 8, 9.

10. Ei i-au răspuns: „Nu, domnul meu; robii tăi au venit să cumpere hrană.”

11. Noi toți sîntem fiii aceluiăș om; sîntem oameni de treabă, robii tăi nu sînt iscoade.”

12. El le-a zis: „Ba nu; ați venit să cercetați locurile slabe ale țării.”

13. Ei au răspuns: „Noi, robii tăi, sîntem doisprezece frați, fii ai aceluiăș om, din țara Canaan; și iată, cel mai tînar este azi cu tatăl nostru, iar unul nu mai este* în viață.” * Cap. 37, 30. Psal. 5, 7. Cap. 44, 20.

14. Iosif le-a zis: „V'am spus că sînteți iscoade.”

15. Iată cum veți fi încercați. Pe viața* lui Faraon că nu veți ieși de aici pînă nu va veni fratele vostru cel tînar! * 1 Sam. 1, 26; 17, 30.

16. Trimeteți pe unul din voi să aducă pe fratele vostru; iar voi, rămîneți la opreală. Cuvintele voastre vor fi puse astfel la încercare, și voi ști dacă adevărul este cu voi sau nu; altfel, pe viața lui Faraon că sînteți niște iscoade.”

17. Și i-a aruncat pe toți, trei zile în temniță.

18. A treia zi, Iosif le-a zis: „Faceți lucrul acesta, și veți trăi. Eu* mă tem de Dumnezeu!” * Lev. 24, 43. Psal. 8, 12.

19. Dacă sînteți oameni de treabă, să rămîna unul din frații voștri închis în temnița voastră; iar ceilalți plecați, luați grîu ca să vă hrăniți familiile.

20. și aduceți-mi* pe fratele vostru cel tînar, pentru ca vorbele voastre să fie puse astfel la încercare și să scăpați de moarte.” Și așa au făcut. * Ysa. 55, Cap. 48, 3; 44, 20.

21. Ei au zis atunci unul către altul: „Da; am fost vinovați* față de fratele nostru; căci am văzut neliniștea sufletului lui, cînd ne ruga, și nu l-am ascultat! Pentru aceea** vine peste noi necazul acesta.”

* Lev. 24, 10, 16. Gen. 3, 12. ** Psal. 21, 12. Mat. 7, 2.

22. Ruben a luat cuvîntul, și le-a zis: „Nu vă spuneam* eu să nu faceți o astfel de nelegiuire față de băiatul acesta?” Dar n'ați ascultat. Acum iată că ni se cere** socoteală pentru sîngele lui.” * Cap. 37, 21. ** Cap. 3, 1. 1 Reg. 2, 36. 1 Cron. 24, 22. Ps. 8, 12. Luc. 11, 30, 31.

23. Ei nu șiau că Iosif li înțelegea, căci vorbea cu ei printr'un tîlmaci.

24. Iosif a plecat la o parte dela ei, ca să plîngă. În urmă s'a întors, și le-a vorbit; apoi a luat dintre ei pe Simeon, și a pus să-l lege cu lanțuri în fața lor.

Întoarcerea fraților lui Iosif.

25. Iosif a poruncit să li se umple sacii cu grîu, să pună argintul flecăruia în sacul lui, și să li se dea merinde pentru drum. Și așa s'a făcut. * Mat. 5, 41. Rom. 12, 17, 20, 21.

26. Ei și-au încărcat grîul pe măgari, și au plecat.

27. Unul* din ei și-a deschis sacul ca să dea nutreț măgarului în locul unde au mas peste noapte. A văzut argintul la gura sacului. * Cap. 43, 21.

28. și a zis fraților săi: „Argintul meu mi s'a dat înapoi, și iată-l în sacul meu.” Atunci li s'a tăiat inima; și

au zis unul altuia, tremurînd: „Ce ne-a făcut Dumnezeu?”

29. S'au întors la tatăl lor Iacov, în țara Canaan, și i-au istorisit tot ce li se întimplase. Ei au zis:

30. „Omul acela, care este domnul țării, ne-a vorbit” aspru, și ne-a luat drept iscoade. ^{*Vers. 7.}

31. Noi i-am spus: „Sîntem oameni de treabă, nu sîntem iscoade.”

32. Sîntem doisprezece frați, fii ai tatălui nostru; unul nu mai este, și cel mai tînr este azi cu tatăl nostru în țara Canaan.”

33. Și omul acela, care este domnul țării, ne-a zis: „Iată cum” voi cunoaște dacă sînteți oameni de treabă. Lăsați la mine pe unul din frații voștri, luați merinde pentru familiile voastre, plecați, ^{*Vers. 25, 26, 28.}

34. și aduceți-mi pe fratele vostru cel tînr. Voi ști astfel că nu sînteți iscoade, ci sînteți oameni de treabă; apoi vă voi da înapoi pe fratele vostru, și veți putea să străbateți” țara în voie. ^{*Cap. 34, 10.}

35. Cînd și-au golit sacii, iată că legătura cu argintul flecăriua era în sacul lui. Ei și tatăl lor au văzut legăturile cu argintul, și s'au temut.

^{*Cap. 34, 20.}

36. Tatăl lor Iacov le-a zis: „Voi mă lipsiți” de copii: Iosif nu mai este, Simeon nu mai este, și voiți să luați și pe Benjamin. Toate acestea pe mine mă lovesc!” ^{*Cap. 42, 14.}

37. Ruben a zis tatălui său: „Să-mi omori pe amîndoi fiii mei, dacă nu-ți voi aduce înapoi pe Benjamin; dă-l în mina mea, și ți-l voi aduce înapoi.”

38. Iacov a zis: „Fiul meu nu se poate pogori împreună cu voi; căci fratele” lui a murit, și el a rămas singur; dacă i s'ar întimpla vreo nenorocire” în călătoria pe care o faceți, cu durere lîm veți pogori perii mei cei albi în locuința morților.” ^{*Vers. 18. Cap. 37, 20; 44, 28. **Vers. 42 Cap. 44, 29. †Cap. 37, 30; 44, 32.}

A doua călătorie a fiilor lui Iacov în Egipt.

43

1. Foamea bîntuie” greu în țară. ^{*Cap. 41, 54, 57.}

2. Cînd au isprăvit de mîncat grîul, pe care-l aduseseră din Egipt, Iacov a zis fiilor săi: „Duceți-vă iarăși, și cumpărați-ne ceva merinde.”

3. Iuda i-a răspuns: „Omul acela ne-a spus curat: „Să nu-mi mai vedeți

fața, dacă fratele vostru” nu va fi cu voi.” ^{*Cap. 42, 20; 43, 28.}

4. Dacă vrei deci să trimieți pe fratele nostru cu noi, ne vom pogori, și-ți vom cumpăra merinde.

5. Dar dacă nu vrei să-l trimieți, nu ne vom pogori, căci omul acela ne-a spus: „Să nu-mi mai vedeți fața, dacă fratele vostru nu va fi cu voi!”

6. Israel a zis atunci: „Pentruce mi-ai făcut un astfel de rău, și ai spus omului acela că mai aveți un frate?”

7. Ei au răspuns: „Omul acela ne-a întrebat despre noi și familia noastră, și a zis: „Mai trăiește tatăl vostru? Mai aveți vreun frate?” Și noi am răspuns la întrebările acestea. Puteam noi să știm că are să zică: „Aduceți pe fratele vostru?”

8. Iuda a zis tatălui său Israel: „Trimete copilul cu mine, ca să ne sculam și să plecăm, și vom trăi și nu vom muri, noi, tu și copiii noștri.

9. Răspund eu pentru el; ai să-l ceri înapoi din mina mea. Dacă” nu-l voi aduce înapoi la tine, și dacă nu-l voi pune înaintea ta, vinovat să fiu față de tine pentru totdeauna. ^{*Cap. 44, 20. Prov. 18, 26.}

10. Căci dacă n'am mai fi răbovit, de două ori ne-am fi întors pînă acum.”

11. Israel, tatăl lor, le-a zis: „Fiindcă trebuie, faceți așa. Luați-vă în saci ceva din cele mai bune roade ale țării, ca să duceți” un dar omului acela, și anume: puțin leac alîndător”, și puțină miere, mirodenii, smîrnă, fisticuri și migdale. ^{*Cap. 42, 20 Prov. 18, 26. **Cap. 37, 28. Ier. 8, 22.}

12. Luați cu voi argint îndoit, și duceți înapoi argintul, pe” care vi-l pusese” la gura sacilor: poate că a fost o greșală. ^{*Cap. 42, 21, 25.}

13. Luați și pe fratele vostru, sculați-vă și întoarceți-vă la omul acela.

14. Dumnezeu! Cel Atotputernic să vă facă să căpătați trecere înaintea omului acela, și să lase să se întoarcă împreună cu voi pe celalt frate al vostru și pe Benjamin! Iar eu, dacă” trebuie să fiu lipsit de copiii mei, lipsit să fiu!” ^{*Ecl. 4, 15.}

Ventura fraților lui Iosif în Egipt.

15. Au luat darul; au luat cu ei argint îndoit, precum și pe Benjamin; s'au sculat, s'au pogorit în Egipt, și s'au înfățișat înaintea lui Iosif.

16. Cum a văzut Iosif pe Benjamin cu el, a zis economului¹ său: „Bagă pe oamenii aceștia în casă, ia-le vite și gătește; căci oamenii aceștia au să mănince cu mine la ameară.”

¹ Cap. 38, 2; 39, 4; 44, 1.

17. Omul acela a făcut ce-l poruncise Iosif, și a dus pe oamenii aceia în casa lui Iosif.

18. Ei s'au temut când au văzut că-i bagă în casa lui Iosif, și au zis: „Ne bagă înăuntru din pricina argintului pus în sacii noștri data trecută; vor să se năpustească peste noi, ca să ne ia robii, și să pună mina pe măgarii noștri.”

19. S'au apropiat de economul casei lui Iosif, și au intrat în vorbă cu el la ușa casei;

20. și au zis: „Domnule², noi ne-am mai pogorât odată aici, ca să cumpărăm merinde.”

² Cap. 42, 8, 10.

21. Apoi, când am ajuns³ la locul unde trebuia să rămănem peste noaptea, ne-am deschis sacii; și iatăcă argintul fiecăruia era la gura sacului său, argintul nostru, după greutatea lui; și l-am adus înapoi cu noi.

³ Cap. 42, 27, 28.

22. Am adus și alt argint, ca să cumpărăm merinde. Nu știm cine a pus argintul în sacii noștri.”

23. Economul a răspuns: „Fiți pe pace! Nu vă temeți de nimic. Dumnezeu vostru, Dumnezeul tatălui vostru, v'a pus pe ascuns o comoară în saci. Argintul vostru a trecut prin minile mele.” Și le-a adus și pe Simeon.

24. Omul acesta i-a băgat în casa lui Iosif; le-a dat apă⁴ de și-au spălat picioarele; a dat și nutreț măgarilor lor.

⁴ Cap. 43, 6; 24, 22.

25. Ei și-au pregătit darul până la venirea lui Iosif, la ameară; căci aflaseră că au să mănince la el.

26. Când a ajuns Iosif acasă, i-au dat darul, pe care i-l aduseseră, și s'au aruncat cu fața la pământ⁵ înaintea lui.

⁵ Cap. 37, 1, 18.

27. El i-a întrebat de sănătate; și a zis: „Bătrînul vostru tată, de care ați vorbit⁶, este sănătos? Mai trăiește?”

⁶ Cap. 42, 11, 13.

28. Ei au răspuns: „Robul tău, tatăl nostru, este sănătos; trăiește încă.” Și s'au plecat⁷ și s'au aruncat cu fața la pământ.

⁷ Cap. 37, 1, 18.

29. Iosif a ridicat ochii; și, aruncînd o privire spre frate-său Benjamin, fiul

mamei⁸ sale, a zis: „Acesta este fratele vostru cel tînăr, despre care mi-ați vorbit?” Și a adăugat: „Dumnezeu să aibă milă de tine, fiule!”

⁸ Cap. 32, 17, 18. ⁹ Cap. 42, 12.

30. Iosif a isprăvit repede, căci i se rupea inima⁹ pentru fratele său, și simțea nevoie să plîngă; a intrat de grab într-o odaie, și a plîns¹⁰ acolo.

¹⁰ 1 Reg. 3, 25. ¹¹ Cap. 42, 24.

31. Dupăce s'a spălat pe față, a ieșit din odaie; și, silindu-se să se stăpînească, a zis: „Aduceți¹¹ de mincare!”

¹² Vers. 25.

32. Au adus de mîncare lui Iosif deoparte, și fraților lui de o parte; Egiptenilor, cari mînceau cu el, le-au adus deasemenea mîncare de o parte; căci Egiptenii nu puteau să mănince cu Evreii, fiindcă lucrul acesta pentru ei este o urcîciune¹².

¹³ Cap. 46, 24. ¹⁴ Exod. 8, 26.

33. Frații lui Iosif s'au așezat la masă în fața lui: dela întîiul născut, după dreptul lui de întîi născut, și pînă la cel mai tînăr, așezați după vîrstă; și se uitau unii la alții cu mirare.

34. Iosif a pus să le dea din bucatele cari erau înaintea lui; iar Benjamin a căpătat de cinci ori¹⁴ mai mult decît ceilalți. Și au băut, și s'au veselit împreună cu el.

¹⁵ Cap. 42, 24.

Spalma fraților lui Iosif.

44 1. Iosif a dat următoarea poruncă economului casei lui: „Umple cu merinde sacii oamenilor acestora, cît vor putea să ducă, și pune argintul fiecăruia la gura sacului său.

2. Să pui și paharul meu, paharul de argint, la gura sacului celui mai tînăr, împreună cu argintul cuvenit pentru prețul grîului lui.” Economul a făcut cum îi poruncise Iosif.

3. Dimineața, cum s'a crăpat de ziuă, au dat drumul oamenilor acestora împreună cu măgarii lor.

4. Dar abia ieșiseră din cetate, și nu se depărtaseră deloc de ea, cînd Iosif a zis economului său: „Scoală-te, aleargă după oamenii aceia; și, cînd îi vei ajunge, să le spui: „Pentruce ați răspălit binele cu rău?”

5. De ce ați furat paharul din care bea domnul meu, și de care se slujește pentru ghicit? Rău ați făcut că v'ați purtat astfel.”

6. Economul i-a ajuns, și le-a spus aceste cuvinte.

7. Ei i-au răspuns: „Domnule, pentru ce vorbești astfel? Să ferească Dumnezeu pe robii tăi să fi săvârșit o asemenea faptă!”

8. Iată, noi ți-am adus din țara Canaanului argintul*, pe care l-am găsit la gura sacilor noștri; cum am fi putut să furăm argint sau aur din casa domnului tău? *Cap. 43, 21.

9. Să moară acela* dintre robii tăi la care se va găsi paharul, și noi înșine să fim robi ai domnului nostru!” *Cap. 43, 22.

10. El a zis: „Fie după cuvintele voastre! Acela la care se va găsi paharul, să fie robul meu; iar voi veți fi nevinovați.”

11. Iodată, și-a pogorât fiecare sacul la pământ. Fiecare și-a deschis sacul.

12. Economul i-a scotocit, începând cu cel mai în vîrstă și sfîrșind cu cel mai tînăr; și paharul a fost găsit în sacul lui Beniamin.

13. Ei și-au rupt* hainele, și-a în-cărcat fiecare măgarul, și s'au întors în cetate. *Cap. 43, 23, 24. Num. 14, 9. 2 Sam. 1, 11.

14. Iuda și frații lui au ajuns la casa lui Iosif, pe cînd era el încă acolo, și s'au aruncat* cu fața la pământ înaintea lui. *Cap. 43, 25.

15. Iosif le-a zis: „Ce faptă ați făcut? Nu știți că un om ca mine are putere să ghicească?”

16. Iuda a răspuns: „Ce să mai spunem domnului nostru? Cum să mai vorbim? Cum să ne mai îndreptă-țim?” Dumnezeu a dat pe față nelegiuirea robilor tăi. Iată-ne robi* ai domnului nostru; noi, și acela la care s'a găsit paharul.” *Vers. 9.

17. Dar Iosif a zis: „Să mă* ferească Dumnezeu să fac așa ceva! Omul la care s'a găsit paharul, va fi robul meu; dar voi, suiți-vă înapoi în pace la tatăl vostru.” *Prov. 27, 18.

Iuda mijlocește pentru Beniamin.

18. Atunci Iuda s'a apropiat de Iosif, și a zis: „Te rog, domnul meu, dă voie robului tău să spună o vorbă domnului meu, și să nu te minii* pe robul tău! Căci tu ești ca Faron.” *Cap. 18, 26, 27. Exod. 10, 22.

19. Domnul meu a întrebat pe robii săi, zicînd: „Mai trăiește tatăl vostru, și mai aveți vreun frate?”

20. Noi am răspuns domnului meu: „Avem un tată bătrîn, și un frate tînăr,

copil* făcut la bătrîneța lui; băiatul acesta avea un frate care a murit, și care era dela aceeași mamă; el a rămas singur, și tatăl lui îl iubește.”

*Cap. 43, 3.

21. Tu ai spus robilor tăi: „Aduceți-l la mine” ca să-l văd cu ochii mei.”

*Cap. 43, 15, 20.

22. Noi am răspuns domnului meu: „Băiatul nu poate părăsi pe tatăl său; dacă-l va părăsi, tatăl său are să moară.”

23. Tu ai spus robilor tăi: „Dacă* nu se va pogori și fratele vostru împreună cu voi, să nu-mi mai vedeți fața.” *Cap. 43, 3, 5.

24. Cînd ne-am suit la tatăl meu, robul tău, i-am spus cuvintele domnului meu.

25. Tatăl nostru* a zis: „Duceți-vă iarăși să ne cumpărați ceva merinde.”

*Cap. 43, 1.

26. Noi am răspuns: „Nu putem să ne ducem; dar dacă fratele nostru cel tînăr va fi cu noi, ne vom duce; căci nu putem vedea fața omului aceluia, de cît dacă fratele nostru cel tînăr va fi cu noi.”

27. Robul tău, tatăl nostru, ne-a zis: „Voi știți că nevastă-mea* mi-a născut doi fii.”

*Cap. 43, 18.

28. Unul a ieșit dela mine, și cred că a fost sfîșiat negreșit* de fiare, căci nu l-am mai văzut pînă astăzi.

*Cap. 43, 18.

29. Dacă-mi mai luați și pe acesta*, și i se va întimpla vreo nenorocire, cu durere îmi veți pogori bătrînețele în locuința morților.” *Cap. 43, 18, 25.

30. Acum, dacă mă voi întoarce la robul tău, tatăl meu, fără să avem cu noi băiatul de sufletul căruia este nedespălit* sufletul lui, *1 Sam. 18, 1.

31. el are să moară, cînd va vedea că băiatul nu este; și robii tăi vor pogori cu durere în locuința morților bătrînețele robului tău, tatăl nostru.

32. Căci robul tău s'a pus chează pentru copil, și a zis tatălui meu: „Dacă* nu-l voi aduce înapoi la tine, vinovat să fii pentru totdeauna față de tatăl meu.” *Cap. 43, 3.

33. Îngăduie*, dar, te rog, robului tău să rămîină în locul băiatului, ca rob al domnului meu; iar băiatul să se suie înapoi cu frații săi. *Cap. 43, 30.

34. Cum mă voi putea sui cu la tatăl meu, dacă băiatul nu este cu mine? Ah! să nu văd mîhnirea tatălui meu!”

Iosif se face cunoscut fraților săi.

45 1. Iosif nu s'a mai putut stăpîni înaintea tuturor celor ce-l înconjurau. Și a strigat: „Scoateți afară pe toată lumea.” Și n'a mai rămas nimeni cu Iosif, cînd s'a făcut cunoscut fraților săi.

2. A izbucnit într'un plîns așa de tare că i-au auzit Egiptenii și casa lui Faraon.

3. Iosif a zis fraților săi: „Eu* sînt Iosif! Mai trăiește tatăl meu?” Dar frații lui nu i-au putut răspunde, așa de încremeniți rămăseseră înaintea lui.

* Psal. 7, 13.

4. Iosif a zis fraților săi: „Apropiati-vă de mine.” Și ei s'au apropiat. El a zis: „Eu sînt fratele vostru Iosif, pe care* l-ați vîndut ca să fie dus în Egipt.”

* Cap. 37, 26.

5. Acum, nu vă întristați* și nu fiți mîhniiți că m'ați vîndut ca să fiu adus aici, căci ca să vă scap viața m'a trimis Dumnezeu* înaintea voastră.

* Isa. 43, 2. 1 Cor. 2, 1. ** Cap. 40, 20. Ps. 136, 16, 17. 2 Sam. 18, 15, 21. Psal. 4, 27, 28.

6. Iată sînt doi ani decînd bîntuie foametea în țară; și încă cinci ani, nu va fi nici arătură, nici secerîș.

7. Dumnezeu m'a trimis înaintea voastră ca să vă rămîmă sîmînța vie în țară, și ca să vă păstreze viața printr'o mare izbăvire.

8. Așa că nu voi m'ați trimis aici, ci Dumnezeu; El m'a făcut ca un tată* al lui Faraon, stăpin peste toată casa lui, și cîrmuitorul întregii țări a Egiptului.

* Cap. 41, 42. Judec. 2, 18. Iov. 29, 14.

9. Grăbiți-vă de vă suiți la tatăl meu, și spuneți-i: „Așa a vorbit fiul tău Iosif: „Dumnezeu m'a pus domn peste tot Egiptul; pogoară-te la mine și nu zăbovi!”

10. Voi locui* în ținutul Gosen, și vei fi lângă mine, tu, fiii tăi, și fiii fiilor tăi, oile tale și boii tăi, și tot ce este al tău.

* Cap. 47, 1.

11. Acolo te voi hrăni, căci vor mai fi încă cinci ani de foamete; și astfel nu vei pieri, tu, casa ta, și tot ce este al tău.

12. Voi vedeți cu ochii voștri, și frațele meu Benjamin vede cu ochii lui că eu însumi vă vorbesc*.

* Cap. 42, 23.

13. Istorisiți tatălui meu toată slava pe care o am în Egipt, și tot ce ați văzut; și aduceți* aici cît mai curînd pe tatăl meu.”

* Psal. 7, 14.

14. El s'a aruncat pe gîtul fratelui

său Benjamin, și a plîns; și Benjamin a plîns și el pe gîtul lui.

15. A îmbrățișat de asemenea pe toți frații lui, plîngînd. După aceea, frații lui au stat de vorbă cu el.

Întoarcerea fiilor lui Iacov la tatăl lor.

16. S'a răspîndit vestea în casa lui Faraon că au venit frații lui Iosif; lucrul acesta a plăcut lui Faraon și slujitorilor lui.

17. Faraon a zis lui Iosif: „Spune fraților tăi: „Iată ce să faceți: „Încărcați-vă dobitoacele, și plecați în țara Canaanului;”

18. Luați pe tatăl vostru și familiile voastre, și veniți la mine. Eu vă voi da ce este mai bun în țara Egiptului, și veți mîncă grăsimenți* țării.

* Cap. 27, 26. Num. 18, 12, 20.

19. Al poruncă să le spui: „Așa să faceți! Luați-vă din țara Egiptului cără pentru pruncii voștri și pentru nevestele voastre; aduceți pe tatăl vostru, și veniți.”

20. Să nu vă pară rău de ceace veți lăsa; căci tot ce este mai bun în țara Egiptului va fi pentru voi.”

21. Fiii lui Israel au făcut așa. Iosif le-a dat cară, după porunca lui Faraon; le-a dat și merinde pentru drum.

22. Le-a dat la toți haine de schimb, iar lui Benjamin i-a dat trei sute de sicli de argint și cinci haine de schimb*.

* Cap. 45, 24.

23. Tatălui său i-a trimis zece măgari încărcăți cu ce era mai bun în Egipt, și zece măgărițe încărcate cu grîu, pine și merinde, pentru ca să aibă pe drum.

24. Apoi a dat drumul fraților săi, cari au plecat; și le-a zis: „Să nu vă certăți pe drum.”

25. Ei au ieșit din Egipt, și au ajuns în țara Canaanului, la tatăl lor Iacov.

26. Și i-au spus: „Iosif tot mai trăiește, și chiar el cîrmuiește toată țara Egiptului.” Dar inima* lui Iacov a rămas rece, pentru că nu-i credea.

* Iov. 26, 24. Ps. 126, 1. Luc. 24, 16, 41.

27. Cînd i-au istorisit însă tot ce le spusese Iosif, și a văzut carele pe cari le trimisese Iosif ca să-l ducă, duhul tatălui lor, Iacov, s'a înviorat.

28. Și Israel a zis: „Destul! Fiul meu Iosif tot mai trăiește! Vreau să mă duc să-l văd înainte de moarte.”

Sosirea și aşezarea familiei lui Iacov în Egipt.

46 1. Israel a plecat, cu tot ce avea. A ajuns la Beer-Şeba*, şi a adus jertfe Dumnezeului** tatălui său Isaac.

* Cap. 21, 22, 26, 28, 30. ** Cap. 26, 24, 26; 28, 13; 31, 42.

2. Dumnezeu a vorbit lui Israel, într-o vedenie* noaptea, şi a zis: „Iacove! Iacove!“ Israel a răspuns: „Ia-
lă-mă!“

* Cap. 15, 1. + 1er. 30, 14, 16.

3. Şi Dumnezeu a zis: „Eu sînt Dumnezeu, Dumnezeul* tatălui tău. Nu te teme să te pogori în Egipt, căci acolo te voi face** să ajungi un neam mare.

* Cap. 28, 13. ** Cap. 32, 2. Deut. 20, 5.

4. Eu însumi* Mă voi pogori cu tine în Egipt, şi Eu însumi te voi scoate** iarăş de acolo; iar losif* îţi va închide ochii.“

* Cap. 28, 13; 46, 2. ** Cap. 15, 14; 30, 22, 24, 26. + 1er. 3, 2. + Cap. 30, 2.

5. Iacov* a părăsit Beer-Şeba; şi fiii lui Israel au pus pe tatăl lor Iacov, cu copiii şi nevestele lor, în carele** pe cari le trimisese Faraon ca să-l ducă.

* 1er. 1, 2. ** Cap. 45, 19, 21.

6. Şi-au luat şi turmele şi averile, pe cari le agonisiseră în ţara Canaanului. Şi Iacov s'a dus în Egipt*, cu toată familia lui.

* Deut. 26, 9. 1er. 24, 4. 1er. 30, 22. 1er. 32, 4.

7. A luat cu el în Egipt pe fiii lui şi pe fiii fiilor lui, pe fiicele lui şi pe fiicele fiilor lui, şi pe toată familia lui.

Copiii lui Israel.

8. Iată* numele fiilor lui Israel, cari au venit în Egipt.

Iacov şi fiii lui.

Intiul născut al lui Iacov: Ruben**.

* 1er. 1, 1; 2, 14. ** Num. 26, 5. 1 Cron. 5, 1.

9. Fiii lui Ruben: Enoh, Palu, Heţron şi Carmi.

10. — Fiii* lui Simeon: Iemuel, Iamin, Ohad, Iachin şi Tohar; şi Saul, fiu dintr-o femeie Cananită.

* 1er. 5, 13. 1 Cron. 4, 24.

11. — Fiii lui Levi*: Gherson, Cherat, şi Merari. —

* 1 Cron. 5, 1, 16.

12. Fiii lui Iuda*: Er, Onan, Şela, Peret şi Zarah; dar Er** şi Onan au murit în ţara Canaanului. Fiii lui Peret† au fost: Heţron şi Hamul. —

* 1 Cron. 2, 4; 4, 21. ** Cap. 38, 2, 7, 10. † Cap. 38, 28. 1 Cron. 2, 4.

13. Fiii lui* Isahar: Tola, Puva, Iov şi Şimron. —

* 1 Cron. 7, 2.

14. Fiii lui Zabulon: Sereb, Elon şi Iahleel.

15. Aceştia sînt fiii, pe cari i-a născut lui Iacov Lea în Padan-Aram, împreună cu fiică-sa Dina. Fiii şi fiicele lui alcătuiau în total treizeci şi trei de inşi.

16. Fiii lui Gad: Tifion*, Haggi, Şumi, Etbon, Eri, Arodi şi Areeli. —

* Num. 26, 15, etc.

17. Fiii lui Aşer*: Imna, Işva, Işvi şi Beria; şi Serah, sora lor. Şi fiii lui Beria: Heber şi Malchiel. —

* 1 Cron. 7, 30.

18. Aceştia sînt fiii Zilpei*, pe care o dăduse* Laban fetei sale Lea; pe aceştia i-a născut ea lui Iacov. În total şaisprezece inşi.

* Cap. 30, 10. ** Cap. 28, 24.

19. Fiii Rahelei, nevasta* lui Iacov: Iosif şi Benjamin. —

* Cap. 44, 20.

20. Lui Iosif* i s'a născut, în ţara Egiptului: Manase şi Efraim, pe cari i-a născut Asnat, fata lui Poti-Pera, preotul lui On. —

* Cap. 41, 20.

21. Fiii* lui Benjamin: Bela, Becher, Aşbel, Ghera, Naaman, Ehi*, Rog, Mupim†, Mupim şi Ard. —

* 1 Cron. 7, 4; 8, 1. ** Num. 26, 26. † Num. 26, 26.

22. Aceştia sînt fiii Rahelei, pe cari i-a născut lui Iacov. În total patru-sprezece inşi.

23. Fiii* lui Dan: Huşim. —

* 1 Cron. 7, 12.

24. Fiii* lui Neftali: Iaşteel, Guni, Ieţer şi Şilem. —

* 1 Cron. 7, 13.

25. Aceştia* sînt fiii Bilhei, pe care** o dăduse Laban fetei sale Rahela; şi pe aceştia i-a născut ea lui Iacov. În total, şapte inşi.

* Cap. 30, 5, 7. ** Cap. 28, 26.

26. Sufletele* cari au venit cu Iacov în Egipt, şi cari ieşiseră din el, erau în total şasezeci şi şase, fără să numărăm nevestele fiilor lui Iacov.

* 1 Cron. 1, 5.

27. Şi Iosif avea doi fii, cari i se născuseră în Egipt. — Toate sufletele* din familia lui Iacov, cari au venit în Egipt, erau în număr de şaptezeci.

* Deut. 10, 22. 1er. 7, 14.

Primirea lui Iacov de către Iosif.

28. Iacov a trimis pe Iuda înainte la Iosif, ca să-l dea de ştire să-l iaşă înainte în Gosen*.

* Cap. 30, 21.

29. Şi au venit în ţinutul* Gosen. Iosif şi-a pregătit carul şi s'a suit ca să se ducă în Gosen, în întîmpinarea tatălui său Israel. Cum l-a văzut, s'a aruncat* pe gîtul lui, şi a plîns multă vreme pe gîtul lui.

* Cap. 47, 1. ** Cap. 42, 14.

30. Israel a zis lui Iosif: „Acum* pot să mor, fiindcă ţi-am văzut faţa, şi tu tot mai trăieşti.“

* Lev. 2, 16, 17.

31. Iosif a zis fraților săi și familiilor tatălui său: „Mă duc” să înștiințeze pe Faraon, și să-i spun: „Frații mei și familia tatălui meu, cari erau în țara Canaan, au venit la mine.” ^{Cap. 47, 1.}

32. Oamenii aceștia sînt păstori, căci cresc vite; ei și-au adus oile și boii, și tot ce este al lor.”

33. Și, cînd vă va chema Faraon și vă va întreba: „Cu ce vă îndeletniciți?”

^{Cap. 47, 3, 4.}

34. voi să răspundeți: „Robii” tăi au crescut vite, din tinerețe” noastră pînă acum, atît noi cît și părinții noștri.” În felul acesta, veți locui în ținutul Gosen, căci toți păstorii sînt o urciune pentru Egipteni.” ^{Vers. 29.}

^{Cap. 30, 33; 34, 5, 27, 32. Cap. 47, 32. Exod. 8, 26.}

Gosen. Iacov înaintea lui Faraon.

47 1. Iosif s'a dus* să înștiințeze pe Faraon, și i-a spus: „Frații mei și tatăl meu au sosit din țara Canaan, cu oile și boii, și cu tot avutul lor; și sînt în ținutul Gosen.”

^{Cap. 45, 31. Cap. 46, 32; 48, 28.}

2. A luat pe cinci din frații lui, și i-a adus înaintea* lui Faraon. ^{Cap. 1, 18.}

3. Faraon a întrebat pe frații lui Iosif: „Cu ce* vă îndeletniciți?” Ei au răspuns lui Faraon: „Robii” tăi sînt păstori, cum erau și părinții noștri.”

^{Cap. 46, 32. Cap. 46, 34.}

4. Și au mai zis lui Faraon: „Noi am venit ca să locuim* o vreme aici în țară, pentrucă nu mai este pășune pentru oile robilor tăi, și este o mare foamete” în țara Canaanului; Îngăduie dar robilor tăi să locuiască în ținutul* Gosen.”

^{Cap. 18, 13. Deut. 26, 5.}

^{Cap. 46, 1. Fapt. 7, 13. Cap. 46, 34.}
5. Faraon a zis lui Iosif: „Tatăl tău și frații tăi au venit la tine.

6. Țara Egiptului” este deschisă înaintea ta; așază pe tatăl tău și pe frații tăi în cea mai bună parte a țării. Să locuiască în ținutul” Gosen; și dacă găsești printre ei oameni destoinici, pune-i în fruntea turmelor mele.”

^{Cap. 20, 15. Vers. 4.}

7. Iosif a adus pe tatăl său Iacov, și l-a înfățișat înaintea lui Faraon. Și Iacov a binecuvîntat pe Faraon.

8. Faraon a întrebat pe Iacov: „Care este numărul zilelor anilor vieții tale?”

9. Iacov a răspuns lui Faraon: „Zilele” anilor călătoriei mele sînt o sută treizeci de ani. Zilele anilor vieții

mele au fost puține” la număr și rele, și n'au trecut zilele anilor vieții părinților mei, în timpul călătoriei lor.”

^{Ps. 90, 10. Gen. 11, 9, 25. Gen. 14, 1. Cap. 20, 7; 30, 20.}

10. Iacov a binecuvîntat* iarăși pe Faraon, și a plecat dinaintea lui Faraon. ^{Vers. 7.}

11. Iosif a așezat pe tatăl său și pe frații săi, și le-a dat o moșie în țara Egiptului, în cea mai bună parte a țării, în ținutul lui Ramses*, cum** poruncise Faraon. ^{Exod. 3, 11; 22, 37. Vers. 4.}

12. Iosif a hrănit cu pine pe tatăl său, pe frații săi, și pe toată familia tatălui său, după numărul copiilor.

Scumpetea în Egipt.

13. Nu mai era pine în toată țara, căci foametea era foarte mare; țara Egiptului* și țara Canaanului tinneau, din pricina foametei. ^{Cap. 41, 30. Fapt. 7, 11.}

14. Iosif* a strîns tot argintul, care se găsea în țara Egiptului și în țara Canaanului, în schimbul grîului, pe care-l cumpărau oamenii, și astfel a făcut ca tot argintul acesta să intre în casa lui Faraon. ^{Cap. 41, 34.}

15. Cînd s'a sfîrșit argintul din țara Egiptului și din țara Canaanului, toți Egiptenii au venit la Iosif, și au zis: „Dă-ne pine! Pentrucă” să murim în fața ta? Căci argint nu mai avem.”

^{Vers. 26.}

16. Iosif a zis: „Dați vitele voastre, și vă voi da pine în schimbul vitelor voastre, dacă nu mai aveți argint.”

17. Și-au adus vitele la Iosif, și Iosif le-a dat pine în schimbul calilor, în schimbul turmelor de oi și de boi, și în schimbul măgarilor. Le-a dat astfel pine în anul acela în schimbul tuturor turmelor lor.

18. Dupăce a trecut anul acela, au venit la Iosif în anul următor, și i-au zis: „Nu putem să ascundem domnului nostru faptul că argintul s'a sfîrșit, și turmele de vite au trecut în stăpînirea domnului nostru; nu mai rămîna înaintea domnului nostru de cît trupurile și pămînturile noastre.

19. Pentrucă să murim sub ochii tăi, noi și pămînturile noastre? Cumpără-ne împreună cu pămînturile noastre în schimbul pînii, și vom fi ai domnului nostru, noi și pămînturile noastre. Dă-ne sămînță să sămînăm, ca să trăim și să nu murim, și să nu ne rămîna pămînturile pustii.”

20. Iosif a cumpărat pentru Faraon toate pământurile Egiptului; căci Egiptenii și-au vândut fiecare ogorul, pentru că li silea foamea. Și țara a ajuns în stăpînirea lui Faraon.

21. Cît despre popor, l-a mutat în cetăți, dela o margine a hotarelor Egiptului pînă la cealaltă.

22. Numai* pămînturile preoților nu le-a cumpărat, pentru că era o lege a lui Faraon, dată în folosul preoților, cari trăiau din venitul pe care li-l dădea Faraon: de aceea ei nu și-au vîndut pămînturile. *Kefa 1. 24.

23. Iosif a zis poporului: „V'am cumpărat azi cu pămînturile voastre, pentru Faraon; iată, vă dau sîmînță, ca să puteți sîmîna pămîntul.

24. La vremea roadelor, veți da a cincea parte lui Faraon; iar celelalte patru părți vă vor rămînea vouă, ca să sîmînați ogoarele, și să vă hrăniți împreună cu copiii voștri și cu cei ce sînt în casele voastre.”

25. Ei au zis: „Tu ne-ai scăpat viața! Să cîpătăm* trecere înaltea domnului nostru, și vom fi robi ai lui Faraon.” *Cap. 32. 15.

26. Iosif a făcut din aceasta o lege, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi, și după care, a cincea parte din venitul pămînturilor Egiptului este a lui Faraon; numai* pămînturile preoților nu sînt ale lui Faraon. *Ysa. 52.

Sfîrșitul lui Iacov se apropie.

27. Israel a locuit* în țara Egiptului, în ținutul Gosen. Ei s'au înstărit, au crescut** și s'au înmulțit foarte mult.

*Ysa. 11. **Cap. 46. 2.

28. Iacov a trăit șaptesprezece ani în țara Egiptului; și zilele anilor vieții lui Iacov au fost de o sută patruzeci și șapte de ani.

29. Cînd s'a apropiat* Israel de clipa morții, a chemat pe fiul său Iosif, și i-a zis: „Dacă am cîpătat trecere înaintea ta, pune** rogu-te, mîna sub coapsa mea, și poartă-te Ț cu bunătate și credincioșie față de mine: să nu mă îngropîț în Egipt. *Deut. 31. 14. 1 Reg. 2. 1. **Cap. 21. 3. Ț Cap. 21. 49. Ț Cap. 50. 25.

30. Cî cînd mă voi* culca lîngă părinții mei, să mă scoți afară din Egipt, și să mă îngropi** în mormîntul lor.” Iosif a răspuns: „Voi face după cuvîntul tău.”

*Ezech. 34. 37. **Cap. 46. 30; 50. 4, 13.

31. Iacov a zis: „Jură-mi.” Și Iosif i-a jurat. Apoi Israel* s'a plecat cu fața pe căpătîiul patului.

*Cap. 46. 2. Ț Reg. 1. 47. Ezech. 11. 21.

Iacov înfiază pe fiil lui Iosif.

48 1. După aceea, au venit și au spus lui Iosif: „Tatăl tău este bolnav.” Și Iosif a luat cu el pe cei doi fii ai săi, Manase și Efraim.

2. Au dat de știre lui Iacov, și i-au spus: „Iată că fiul tău Iosif vine la tine.” Și Israel și-a adunat puterile, și s'a așezat pe pat.

3. Iacov a zis lui Iosif: „Dumnezeul Cel Atotputernic mi s'a arătat la Luz*, în țara Canaan, și m'a binecuvîntat.

*Cap. 28. 12, 13; 30. 4, 5, etc.

4. El mi-a zis: „Te voi face să crești, te voi înmulți, și voi face din tine o cetate de popoare; voi da țara aceasta semînței tale după tine, ca s'o stăpînească pentru totdeauna.” *Cap. 37. 6.

5. Acum, cei doi fii, cari și s'au născut în țara Egiptului, înainte de venirea mea la tine în Egipt, vor fi ai mei*; Efraim și Manase vor fi ai mei, ca și Ruben și Simeon.

*Cap. 41. 20; 46. 20. Ios. 12. 7; 24. 4.

6. Dar copiii, pe cari i-ai născut după ei, vor fi ai tăi; ei vor purta numele fraților lor în partea lor de moștenire.

7. La întoarcerea mea din Padan, Rahela* a murit pe drum lîngă mine, în țara Canaan, la o depărtare bunică de Efrata; și am îngropat-o acolo, pe drumul care duce la Efrata, sau Betleem.”

*Cap. 30. 4, 14, 26.

Binecuvîntarea celor doi fii ai lui Iosif.

8. Israel s'a uitat la fiil lui Iosif, și a zis: „Cine sînt aceștia?”

9. Iosif a răspuns tatălui său: „Sînt* fiii mei, pe cari mi i-a dat Dumnezeu aici.” Israel a zis: „Apropie-l, te rog, de mine, ca să-l binecuvîntez.”

*Cap. 30. 2. Ț Cap. 27. 4.

10. Ochii* lui Israel erau îngreuiați de bătrîneță, așa că nu mai putea să vadă. Iosif i-a apropiat de el; și Israel i-a sărutat**, și i-a îmbrățișat.

*Cap. 27. 1. **Cap. 27. 22.

11. Israel a zis lui Iosif: „Nu credeam că am să-ți mai văd fața, și iată că Dumnezeu m'a făcut să-ți văd și sîmînța.”

*Cap. 46. 26.

12. Iosif i-a dat la o parte de lîngă

genunchii tatălui său, și s'a aruncat ca fața la pământ înaintea lui.

13. Apoi Iosif i-a luat pe amândoi, pe Efraim cu mîna dreaptă, la stînga lui Israel, și pe Manase cu mîna stîngă, la dreapta lui Israel, și i-a adus aproape de el.

14. Israel și-a întins mîna dreaptă și a pus-o pe capul lui Efraim, care era cel mai tînr, iar mîna stîngă a pus-o pe capul lui Manase; înadins și-a încrucișat minile astfel, căci Manase era cel dintîi născut.

15. A binecuvîntat¹ pe Iosif, și a zis: „Dumnezeu, înaintea” căruia am umblat pîrîntii mei, Avraam și Isaac, Dumnezeu, care m'a călăuzit de cînd m'am născut, pînă în ziua aceasta,

16. Ingerul², care m'a izbăvit de orice rău, să binecuvînteze pe copiii aceștia! Ei să poarte numele³ meu și numele pîrîntilor mei, Avraam și Isaac, și să se înmulțească foarte mult în mijlocul țării!”

17. Lui Iosif nu i-a venit bine cînd a văzut că tatăl său își pune⁴ mîna dreaptă pe capul lui Efraim; deaceia a apucat mîna tatălui său, ca s'o ia de pe capul lui Efraim, și s'o îndrepte pe al lui Manase.

18. Și Iosif a zis tatălui său: „Nu așa, tată, căci acela este cel întîi născut; pune-ți mîna dreaptă pe capul lui.”

19. Tatăl său s'a vrut, el a zis: „Știu”, fiule, știu; și el va ajunge un popor, și el va fi mare; dar fratele lui cel mai mic⁵ va fi mai mare decît el; și sămînța lui va ajunge o ceată de neamuri.”

20. El i-a binecuvîntat în ziua aceea, și a zis: „Numele tău îl vor întrebuința israeliții cînd vor binecuvînta”, zicînd: „Dumnezeu să Se poarte cu tine cum S'a purtat cu Efraim și cu Manase!” Și a pus astfel pe Efraim înaintea lui Manase.

21. Israel a zis lui Iosif: „Iată că în curînd am să mor! Dar Dumnezeu⁶ va fi cu voi, și vă va aduce înapoi în țara pîrîntilor voștri.

22. Îți dau, mai mult decît fraților tăi, o parte, pe care am luat-o din mîna Amoriților⁷ cu sabia mea și cu arcu meu.”

Binecuvîntarea dată de Iacov fiilor săi.

49¹. Iacov a chemat pe fiii săi, și a zis: „Stringeți-vă, și vă voi vesti” ce vi se va întîmpla în vremile² cari vor veni.

2. „Stringeți-vă, și ascultați, fii ai lui Iacov!

Ascultați³ pe tatăl vostru Israel!

3. Ruben, tu, întîiul⁴ meu născut, Puterea mea și pîrga⁵ tăriei mele, Întîiul în vrednicie, și întîiul în putere,

4. Năvalnic ca apele, — tu nu vei mai avea întîietatea⁶!”

Căci te-ai suit⁷ în patul tatălui tău, Mi-ai spurcat patul, suîndu-te în el.

5. Simeon⁸ și Levi sînt frați⁹;

Săbiile lor sînt niște unelte¹⁰ de silnicie.

6. Nu vreau¹¹ să întrezăresc sufletul meu la sfaturile lor,

Nu vreau să se unească duhul¹² meu cu adunarea¹³ lor!

Căci, în minia¹⁴ lor, au ucis oameni,

Și, în răutatea lor, au tăiat vinele taurilor.

7. Blestemată să fie minia lor, pentru că a fost prea turbată,

Și furia lor, căci a fost prea sălbatică!

Îi voi împărți¹⁵ în Iacov,

Și-i voi risipi în Israel.

8. Iuda¹⁶, tu vei primi laudele fraților tăi;

Mîna¹⁷ ta va apuca de ceafă pe vrăjmașii tăi.

Fiii tatălui tău se vor închina¹⁸ pînă la pământ înaintea ta.

9. Iuda este un pui¹⁹ de leu.

Tu te-ai întors dela mîcel, fiule!

Iuda își pleacă²⁰ genunchii, se culcă întocmai ca un leu,

Ca o leoaică: cine-l va scula?

10. Toiagul²¹ de domnie nu se va depărta din Iuda,

Nici toiagul²² de cîrmuire dintre²³ picioarele lui,

Pînă²⁴ țîi va veni Șilo²⁵,

Și de El*[†] vor asculta popoarele.

* Gen. 24, 17; Jer. 30, 21; Zab. 10, 11. ** Ps. 60, 7; 106, 8; Psal. 21, 10; * Deut. 21, 57; * Psal. 11, 1; 22, 11; Ezech. 21, 37; Psal. 9, 20; Mat. 21, 9; Luc. 1, 32, 33. ** Psal. 9, 2; 11, 10; 42, 1; 48, 4; 7, 22; 23, 30; 4, 3; 80, 1; 3, 4; 3. Mag. 2, 7; Luc. 2, 30, 31, 32.

11. El* își leagă măgarul de viță,
Și de cel mai bun butuc de viță min-
zul măgăritei lui;

Își spală haina în vin,
Și mantaua în singele strugurilor.

* 7 Reg. 18, 37.

12. Are ochii* roși de vin,
Și dinții albi de lapte. * Prov. 20, 29.

13. Zabulon* va locui pe țărmul mă-
rilor,

Lingă limanul corăbiilor,
Și hotarul lui se va întinde înspre
Sidon. * Deut. 33, 18, 19; Is. 19, 18, 21.

14. Isahar este un măgar osos,
Care se culcă în grajduri.

15. Vede că locul unde se odihnește
este plăcut,

Și că tinutul lui este măreț;
Își pleacă umărul* sub povară,
Și se supune birului. * 1 Sam. 19, 9.

16. Dan* va judeca pe poporul său,
Ca una din semințiile lui Israel.

* Deut. 16, 22; Judec. 18, 1, 2.

17. Dan va fi* un șarpe pe drum,
O năpircă pe cărare,
Mușcând călciele calului,
Făcînd să cadă călărețul pe spate.

* Judec. 18, 27.

18. În ajutorul* Tău, nădăjduiește,
Doamne! * Ps. 33, 3; 109, 160, 174; Is. 25, 9.

19. Peste Gad* vor da iurș cete
îarmate,

Dar și el va da iurș peste ele și
le va urmări. * Deut. 33, 20; 1 Cron. 6, 15.

20. Așez* dă o hrană minunată;
El va da bucate alese împărăților.

* Deut. 33, 24; Is. 19, 24.

21. Neftali* este o cerboaică slo-
bodă:

Rostește cuvinte frumoase. * Deut. 33, 23.

22. Iosif este vlăstarul unui pom ro-
ditor,

Vlăstarul unui pom roditor sădit

lingă un izvor;
Ramurile lui se înalță deasupra zi-
dului.

23. Arcașii l-au aștit*, au aruncat
săgeți,

Și l-au urmărit cu ura lor.

* Cap. 37, 4, 24, 25; 38, 27; 47, 31. Ps. 108, 18.

24. Dar arcul* lui a rămas tare,
Și minile lui au fost întărite

De minile Puternicului** lui Iacov:

Și a ajuns astfel ț păstorul **, stin-
ca** ț lui Israel. * Gen. 28, 20; Ps. 27, 10. ** Ps. 133,
2, 3. * Cap. 48, 11; 47, 12; 48, 21. ** Psal. 80, 1. * Psal. 20, 10.

25. Aceasta este lucrarea* Dumne-
zeului tatălui tău, care te va ajuta;
Aceasta este lucrarea* Celui Atot-
puternic, care ț te va binecuvînta

Cu binecuvîntările cerurilor de sus,

Cu binecuvîntările apelor de jos,

Cu binecuvîntările țărilor și ale pin-
tecelui mamei.

* Cap. 28, 13, 21; 38, 3; 48, 20.

** Cap. 37, 1; 38, 11. * Deut. 33, 13.

26. Binecuvîntările tatălui tău
întrec binecuvîntările părinților mei,
și se înalță

Pînă în creștetul dealurilor veci-
nice**

Ele** să vină peste capul lui Iosif,
Peste creștetul capului domnului
fraților săi! * Deut. 33, 16; Hab. 2, 6. ** Deut. 33, 14.

27. Benjamin* este un lup care sfă-
șie;

Dimineața, mîncea prada,
Iar seara**, împarte prada răpîtă**

* Judec. 20, 21, 25; Ezech. 22, 31, 37. ** Num. 29, 21; Est. 8, 11.

Ezech. 26, 19; Zab. 14, 1, 7.

28. Aceștia sînt toți cei ce alcătuiesc
cele douăsprezece seminții ale lui Is-
rael. Și acestea sînt lucrurile, pe cari
li le-a spus tatăl lor, cînd i-a bine-
cuvîntat. I-a binecuvîntat, pe fiecare
cu o binecuvîntare deosebită.

Moartea lui Iacov.

29. Apoi le-a dat porunca următoare:
„Eu am să fiu adăugat* la poporul
meu; deci să mă îngropați** impreu-
nă cu părinții mei, în peștera ț care
este în ogorul Hetitului Efron,

* Cap. 15, 10; 25, 8. ** Cap. 47, 30; 2 Sam. 19, 37. * Cap. 38, 12.

30. În peștera din ogorul Macpela,
care este față în față cu Mamre, în țara
Canaan. Acesta este ogorul, pe care*
l-a cumpărat Avraam dela Hetitul E-
fron, ca moșie de înmormîntare.

* Cap. 23, 16.

31. Acolo* au îngropat pe Avraam
și pe Sara, nevasta lui; acolo au în-
gropat** pe Isaac și pe Rebecca, ne-
vasta lui; și acolo am îngropat eu pe
Lea. * Cap. 23, 17; 25, 9. ** Cap. 35, 20.

32. Ogurul și peștera care se află a-
colo au fost cumpărate dela fiii lui
Het**

33. Cînd a isprăvit Iacov de dat po-
runci fiilor săi, și-a tras picioarele
în pat, și-a dat duhul, și a fost adău-
gat* la poporul său.

* Vers. 26.

Îngroparea lui Iacov.

50 1. Iosif s'a aruncat* pe fața tatălui său, l-a plîns** și l-a sărutat.

* Cap. 48, 4. ** 2 Reg. 13, 14.

2. A poruncit doctozilor, cari erau în slujba lui, să îmbălsămeze* pe tatăl său; și doctozii au îmbălsămat pe Israhel.

* Vers. 26. 2 Cron. 35, 24. Mat. 26, 12. Marc. 14, 8; 16, 1. Luc. 24, 1. Ioan 12, 7; 19, 39, 40.

3. Patruzeci de zile au trecut astfel și au fost întrebuințate cu îmbălsămarea lui. Și Egiptenii l-au plîns* șaptezeci de zile.

* Num. 35, 25. 1 Mac. 11, 6.

4. După ce au trecut zilele de jale, Iosif a vorbit oamenilor din casa* lui Faraon, și le-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea voastră, spuneți, vă rog, lui Faraon, ce vă spun eu.

* Gen. 4, 2.

5. Tatăl meu* m'a pus să jur, zicînd: „Iată, în curînd eu am să mor! Să mă îngropi în mormîntul, pe care** mi-l-am săpat în țara Canaan.“ Aș vrea dar să mă sui acolo, ca să îngrop pe tatăl meu; și după aceea mă voi întoarce.”

* Cap. 47, 29. ** 2 Cron. 35, 14. Isa. 55, 14. Mat. 27, 60.

6. Faraon a răspuns: „Sui-te, și îngroapă pe tatăl tău, după jurămîntul pe care te-a pus să-l faci.”

7. Iosif s'a suit, ca să îngroape pe tatăl său, împreună cu el s'au suit toți slujitorii lui Faraon, bătrînii casei lui, toți bătrînii țării Egiptului,

8. toată casa lui Iosif, frații săi, și casa tatălui său; m'au lăsat în tînutul Gosen decît pruncii, oile și boii.

9. Împreună cu Iosif mai erau cară și călăreți, așa că alaiul era foarte mare.

10. Cînd au ajuns la aria lui Atad, care este dincolo de Iordan, au făcut plîngere* mare și jalenică; și Iosif a tînut în cinstea tatălui său un bocet** de șapte zile.

* 2 Sam. 1, 12. Psalt. 9, 2. ** 1 Sam. 31, 13. 1 Cor. 13, 13.

11. Locuitorii țării, Cananiții, au fost martori la bocetul acesta din aria lui Atad, și au zis: „Iată un mare bocet printre Egipteni!“ De aceea s'a dat acestei arii numele Abel-Mitrailm (*Ialea Egiptenilor*); ea este dincolo de Iordan.

12. Astfel au împlinit fiii* lui Iacov poruncile tatălui lor.

* Cap. 48, 20, 26. Psalt. 7, 16.

13. L-au dus în țara Canaan și l-au îngropat în peștera din ogorul Macpela, pe care-l* cumpărase Avraam dela Hetitul Efron, ca moșie de înmormîntare, și care este față în față cu Mamre.

* Cap. 23, 16.

14. Iosif, după ce a îngropat pe tatăl

său, s'a întors în Egipt, împreună cu frații săi și cu toți cei ce se suiseră cu el, ca să îngroape pe tatăl său.

Bundătea lui Iosif.

15. Cînd au văzut frații lui Iosif că tatăl lor a murit, au* zis: „Dacă va prinde Iosif ură pe noi, și ne va întoarce tot răul, pe care i l-am făcut?“

* Ier. 18, 23, 25.

16. Și au trimis să spună lui Iosif: „Tatăl tău a dat porunca aceasta înainte de moarte:

17. „Așa să vorbiți lui Iosif: „Oh! iartă nelegiuirea fraților tăi și păcatul lor, căci ți-au făcut* rău!“ Iartă acum păcatul robilor Dumnezeului** tatălui tău!“ Iosif a plîns cînd a auzit cuvintele acestea.

* Prov. 25, 12. ** Cap. 48, 25.

18. Frații lui au venit și s'au aruncat* ei înșiși cu fața la pămînt înaintea lui, și l-au zis: „Sîntem robii tăi.”

* Cap. 37, 7, 18.

19. Iosif le-a zis: „Fiți fără* teamă; căci sînt** eu oare în locul lui Dumnezeu?”

* Cap. 43, 1. ** Deut. 32, 39. 2 Reg. 4, 7. Ier. 34, 28. Rom. 12, 18. Ebr. 10, 30.

20. Voi*, negreșit, v'ați gîndit să-mi faceți rău: dar Dumnezeu* a schimbat răul în bine, ca să împlinească ce-ace se vede azi, și anume, să scape viața unui popor în mare număr.

* Ps. 56, 5. Isa. 55, 7. ** Cap. 43, 1. 7. Psalt. 3, 14, 15.

21. Fiți dar fără teamă, căci eu vă voi hrăni*, pe voi și pe copiii voștri.** Și l-a mîngîiat, și le-a îmbărbătat inimile.

* Cap. 47, 12. Mat. 5, 44.

Moartea lui Iosif.

22. Iosif a locuit în Egipt, el și casa tatălui său; și a trăit o sută zece ani.

23. Iosif a văzut pe fiii lui Efraim pînă la al treilea* neam; și fiii** lui Machir, fiul lui Manase, s'au născut† pe genunchii lui.

* Ier. 42, 15. ** Num. 33, 26. † Cap. 50, 2.

24. Iosif a zis fraților săi: „Eu am să mor! Dar Dumnezeu* vă va cerceta, și vă va face să vă suiți din țara aceasta în țara, pe care a jurat** că o va da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov.”

* Cap. 15, 14; 48, 4; 49, 21. Exod. 2, 24, 27. Ebr. 11, 22. ** Cap. 15, 26; 26, 3; 36, 12; 46, 4.

25. Iosif* a pus pe fiii lui Israel să jure, zicînd: „Cînd vă va cerceta Dumnezeu, să luați și oasele mele de aici.”

* Exod. 13, 19. Isa. 57, 32. Psalt. 7, 16.

26. Iosif a murit, în vîrstă de o sută zece ani. L-au îmbălsămat*, și l-au pus într'un sicriu în Egipt.

* Vers. 2.

EXODUL (EȘIREA)

SAU A DOUA CARTE A LUI MOISE

(Psalmii 103, 7. Neemia 9, 9-20.)

POPORUL ISRAEL ÎN EGIPT.

CAPITOLELE 1-15, 21.

(Gen. 12, 13, 14. Ps. 103, 23-25; 106, 1-12; Fapt. Ap. 7, 7-16.)

Înmulțirea Israelitilor în Egipt.

1. Iată* numele fiilor lui Israel, intrați în Egipt; au intrat cu Iacov fiecare cu familia lui: * Ps. 103, 2. Cap. 6, 14.

2. Ruben, Simeon, Levi, Iuda,

3. Isahar, Zabulon, Benjamin,

4. Dan, Neftali, Gad și Așer.

5. Sufletele ieșite din coapsele lui Iacov erau șaptezeci* de toate. Iosif era atunci în Egipt.

* Ps. 103, 27. 28. Deut. 10, 22.

6. Iosif* a murit, și toți frații lui, și toată vîrsta aceea de oameni.

* Ps. 103, 26. Fapt. 7, 16.

7. Fiii* lui Israel s'au înmulțit, s'au mărit, au crescut și au ajuns foarte puternici. Și s'a umplut țara de ei.

* Ps. 103, 2. Deut. 26, 5. Ps. 103, 24. Fapt. 7, 17.

Suferințele Israelitilor.

8. Peste Egipt s'a ridicat* un nou împărat, care nu cunoscuse pe Iosif.

* Fapt. 7, 18.

9. El a zis poporului său: „Iată* că poporul copiilor lui Israel este mai mare și mai puternic decît noi.”

* Ps. 103, 24.

10. Veniți să ne arătăm dibaci față de el, ca să nu crească, pentruca nu cumva, dacă se va întîmpla un război, să se unească și el cu vrăjmașii noștri, să ne bată și să iasă apoi din țară.”

* Ps. 103, 2. 21. 22. 23. Ps. 103, 25. Ps. 103, 26. 27. 28. Fapt. 7, 19.

11. Și au pus peste ei isprăvnicul, ca* să-i asuprească prin** munci grele. Astfel a zidit el cetățile Pitom și Ramses, ca să slujească de hambare lui Faraon.

* Ps. 103, 13. Cap. 3, 7. Deut. 26, 8. ** Cap. 3, 11; 5, 4. 5. Ps. 103, 4. 9. Fapt. 7, 11.

12. Dar cu cît îl asupreau mai mult, cu afit se înmulțea și creștea; și s'au scribit de copii lui Israel.

13. Atunci Egiptenii au adus pe copiii lui Israel la o aspră robie.

14. Le-au făcut viața amară* prin lucrări grele de lut** și cărămizi, și prin tot felul de lucrări de cîmp; și în toate muncile acestea pe cari-i si-

leau să le facă, erau fără nici un pic de milă.

* Cap. 3, 23; 5, 9. Num. 26, 15. Fapt. 7, 19, 24. ** Ps. 103, 8.

15. Împăratul Egiptului a poruncit moașelor Evreilor, numite una Șifra, și cealaltă Pua,

16. și le-a zis: „Cînd veți împlini slujba de moașe pe lângă femeile Evreilor, și le veți vedea pe scaunul de naștere, dacă este băiat, să-l omoriți; iar dacă este fată, s'o lăsați să trăiască.”

17. Dar moașele s'au temut* de Dumnezeu, și n'au făcut** ce le poruncise împăratul Egiptului: ci au lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască.

* Ps. 103, 4. ** Dan. 3, 18, 19; 5, 13. Fapt. 7, 20.

18. Împăratul Egiptului a chemat pe moașe, și le-a zis: „Pentruce ați făcut lucrul acesta, și ați lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască?”

19. Moașele au răspuns lui Faraon: „Pentru că femeile Evreilor nu sînt ca Egiptencele; ele sînt vinjoase și nasc înainte de venirea moașelor.”

* Gen. 2, 4. 24. 25. Num. 27, 16, 20.

20. Dumnezeu* a făcut bine moașelor; și poporul s'a înmulțit și a ajuns foarte mare la număr.

* Ps. 111, 18. Eccl. 9, 12. Dan. 3, 10. Eyr. 4, 10.

21. Pentru că moașele se temuseră de Dumnezeu, Dumnezeu le-a făcut case*.

* Num. 3, 26. 28. Num. 3, 31, 32, 33, 34. 1 Reg. 2, 24; 12, 26. Ps. 127, 1.

22. Atunci Faraon a dat următoarea poruncă la tot poporul lui: „Să aruncați în rîu pe orice băiat* care se va naște, și să lăsați pe toate fetele să trăiască.”

* Fapt. 7, 18.

Nașterea lui Moise.

21. Un om* din casa lui Levi luase de nevastă pe o fată* lui Levi.

* Cap. 4, 20. Num. 26, 26. 1 Cron. 23, 14.

2. Femeia aceasta a rămas însărcinată, și a născut un fiu. A văzut* că este frumos, și l-a ascuns trei luni.

* Fapt. 7, 20. Eyr. 11, 22.

3. Ne mai putînd să-l ascundă, a luat un sicriș de papură, pe care l-a uns

cu lut și cu smoală; a pus copilul în el, și l-a așezat între trestii, pe malul râului.

4. Sora * copilului pindea la o depărtare oarecare, ca să vadă ce are să i se întâmple. ^{*Cap. 15, 26; Num. 26, 16.}

5. Fata * lui Faraon s'a pogorât la râu, să se scalde; și fetele cari o însoțeau se plimbau pe marginea râului. Ea a zărit sicrișul în mijlocul trestilor, și a trimis pe roaba ei să-l ia. ^{*Psal. 7, 21.}

6. L-a deschis și a văzut copilul: era un băiețag care plîngea. I-a fost milă de el, și a zis: „Estr un copil de al Evreilor!”

7. Atunci sora copilului a zis fetei lui Faraon: „Să mă duc să-ți chem o doică dintre femeile Evreilor, ca să-ți alăpteze copilul?”

8. „Du-te”, i-a răspuns fata lui Faraon. Și fata s'a dus și a chemat pe mama copilului.

9. Fata lui Faraon i-a zis: „la copilul acesta, alăptează-mă-l, și îți voi plăti.” Femeia a luat copilul, și l-a alăptat.

10. Copilul a crescut, și ea l-a adus fetei lui Faraon; și el l-a fost fiu*. I-a pus numele Moise (*Scos*); „căci”, a zis ea, „l-am scos din ape.” ^{*Psal. 7, 28.}

Fuga lui Moise în Madian.

11. În vremea aceea, Moise, crescînd mare*, a ieșit pe la frații săi, și a fost martor la muncile** lor grele. A văzut pe un Egiptean, care bătea pe un Evreu, unul dintre frații lui.

^{*Psal. 7, 23, 24. Eze. 11, 24, 25, 26. **Cap. 1, 11.}

12. S'a uitat în toate părțile, și, văzînd că nu este nimeni, a omorît* pe Egiptean și l-a ascuns în nisip. ^{*Psal. 7, 24.}

13. A ieșit* și în ziua următoare; și iată că doi Evrei se certau. A zis celui ce n'avea dreptate: „Pentru ce lovești pe semenul tău?” ^{*Psal. 7, 26.}

14. Și omul acela a răspuns: „Cine* te-a pus pe tine mai mare și judecător peste noi? Nu cumva ai de gînd să mă omori și pe mine, cum ai omorît pe Egipteanul acela?” Moise s'a temut și a zis: „Nu mai încap deîndoială că faptul este cunoscut.” ^{*Psal. 7, 25, 26.}

15. Faraon a aflat ce se petrecuse, și căuta să omoare pe Moise. Dar Moise* a fugit dinaintea lui Faraon, și a locuit în țara Madian. A șezut lângă o fîntină**.

^{*Psal. 7, 26. Eze. 11, 25. **Psal. 24, 21, 29, 3.}

16. Preotul* din Madian avea șapte fete*. Ele au venit să scoată apă, și au umplut jghiabiurile ca să adape turma tatălui lor. ^{*Cap. 2, 1. **Psal. 24, 11, 29, 16.}

17. Dar au venit păstorii, și le-au luat la goană. Atunci Moise s'a sculat, le-a ajutat, și le-a* adăpat turma. ^{*Psal. 29, 16.}

18. Cînd s'au întors ele la tatăl lor Reuel*, el a zis: „Pentru ce vă întoarceți așa de curînd azi?” ^{*Num. 16, 29.}

19. Ele au răspuns: „Un Egiptean ne-a scăpat din mina păstorilor, și chiar ne-a scos apă, și a adăpat turma.”

20. Și el a zis fetelor: „Unde este? Pentruce ați lăsat acolo pe omul acela! Chemați-l*” să mănînce pine!” ^{*Psal. 31, 24, 25, 26.}

21. Moise s'a hotărît să locuiască la omul acela, care i-a dat de nevastă pe fiică-sa* Sefora. ^{*Cap. 4, 20; 16, 1.}

22. Ea a născut un fiu, căruia el i-a pus numele* Oherșon (*Stat străla ai-cî*); „căci”, a zis el, „locuiesc ca** străin într-o țară străină.” ^{*Cap. 18, 1. **Psal. 7, 29. Eze. 11, 19, 24.}

Dumnezeu aude strigătul Israelitilor.

23. După* multă vreme, împăratul Egiptului a murit; și copiii lui Israel** gemeau încă din pricina robiei, și scoteau* strigăte desmădălduite. Strigătele acestea, pe cari li le smulgea robia, s'au suit pînă la Dumnezeu.

^{*Cap. 1, 7. Psal. 7, 29. **Num. 26, 55. Deut. 26, 7. Ps. 12, 5. †Psal. 18, 20. Cap. 3, 9; 26, 23, 27. Deut. 24, 15. Iac. 5, 4.}

24. Dumnezeu a* auzit gemetele lor, și Și-a adus* aminte de ț. legămîntul Său făcut cu Avraam, Isaac, și Iacov.

^{*Cap. 6, 5. **Cap. 6, 5. Ps. 108, 5, 6; 109, 45. †Psal. 15, 14, 26, 4.}

25. Dumnezeu a privit* spre copiii lui Israel, și a luat cunoștință de ei.

^{*Cap. 4, 21. †Psal. 1, 11. ‡Psal. 18, 27. Lev. 1, 26. **Cap. 3, 7.}

Rugul aprins.

3 1. Moise păștea turma socrului său Ietro, preotul* Madianului. Odată a minat turma pînă dincolo de pustie, și a ajuns la muntele** lui Dumnezeu, la Horeb. ^{*Cap. 3, 18. **Cap. 18, 1. †Reg. 19, 8.}

2. Ingerul* Domnului i s'a arătat într-o flacără de foc, care ieșea din mijlocul unui rug. Moise s'a uitat; și iată că rugul era tot un foc, și rugul nu se mistuia deloc.

^{*Deut. 35, 16. Iac. 62, 8. Psal. 7, 80.}

3. Moise a zis: „Am să mă întorc să văd ce este această vedenie” minunată, și pentru ce nu se mistuie rugul.”

* Ps. 113, 2. Psalt. 7, 38.

4. Domnul a văzut că el se întoarce să vadă; și Dumnezeu l-a chemat* din mijlocul rugului, și a zis: „Moise! Moise!” El a răspuns: „Iată-mă!”

* Deut. 33, 28.

5. Dumnezeu a zis: „Nu te apropia de locul acesta; scoate-ți* încălțămintele din picioare, căci locul pe care calci este un pământ sfânt.”

* Cap. 19, 12. Is. 6, 13. Psalt. 7, 38.

6. Și a adăugat: „Eu sînt* Dumnezeuul tatălui tău, Dumnezeuul lui Avraam, Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov.” Moise și-a ascuns fața, căci se temea** să privească pe Dumnezeu.

* Psalt. 29, 13. Vers. 19.

Cap. 4, 5. Mat. 23, 32. Marc. 13, 34. Luc. 20, 37. Psalt. 7, 38. ** 1 Reg. 19, 13. Is. 6, 1, 5.

7. Domnul a zis: „Am* văzut asuprirea poporului Meu, care este în Egipt, și am auzit strigătele pe care le scoate din pricina asupritorilor* lui; căci îi** cunosc durerile.

* Cap. 2, 23, 24, 26.

Deut. 4, 39. Ps. 106, 44. Psalt. 7, 34. ** Cap. 1, 11. + Ps. 106, 45. Cap. 2, 25.

8. M'am pogorît* ca să-l izbăvesc** din mina Egiptenilor, și să-l scot din țara aceasta și să-l duc într-o țară* bună și întinsă, într-o țară unde curge tt lapte și miere, și anume, în locurile, pe cari le locuiesc Cananiții†, Hetiții, Amoriții, Fereziții, Hevii și Iebusiții.

* Ps. 115, 8, 7; 119, 21; 103, 24.

** Cap. 6, 5, 8; 13, 51. + Deut. 1, 26; 8, 7, 8, 9. ** Vers. 17. Cap. 13, 6; 30, 1. Num. 13, 27. Deut. 26, 8, 15. Is. 11, 1; 32, 23. Rom. 20, 8. ** Ps. 115, 18.

9. Iată* că strigătele Israelitilor au ajuns pînă la Mine, și am văzut chinul cu care li chinuiesc* Egiptenii.

* Cap. 2, 23. ** Cap. 1, 11, 13, 14, 23.

10. Acum*, vino, Eu te voi trimite la Faraon, și vei scoate din Egipt pe poporul Meu, pe copiii lui Israel.”

* Ps. 105, 26. Mic. 6, 4.

Trimetea lui Moise.

11. Moise a zis lui Dumnezeu: „Cine* sînt eu, ca să mă duc la Faraon, să scot din Egipt pe copiii lui Israel?”

* Cap. 6, 12. 1 Sam. 15, 28. Is. 4, 5, 8. Ier. 1, 6.

12. Dumnezeu a zis: „Eu voi* fi negreșit cu tine; și iată care va fi pentru tine semnul că Eu te-am trimis: după ce vei scoate pe popor din Egipt, veți sluji lui Dumnezeu pe muntele acesta.”

* Ps. 31, 2. Deut. 33, 23. Is. 1, 6. Rom. 8, 31.

13. Moise a zis lui Dumnezeu: „Iată, cînd mă voi duce la copiii lui Israel, și le voi spune: „Dumnezeul părinților voștri m'a trimis la voi”; și mă vor întreba: „Care este Numele Lui?” ce le voi răspunde?”

14. Dumnezeu a zis lui Moise: „Eu sînt Cel ce sînt.” Și a adăugat: „Vei răspunde copiilor lui Israel astfel: „Cel ce se numește „Eu” sînt”, m'a trimis la voi.”

* Cap. 6, 8. Is. 48, 12. 2 Cor. 1, 20. Ebr. 12, 8. Apoc. 1, 4.

15. Dumnezeu a mai zis lui Moise: „Așa să vorbești copiilor lui Israel: „Domnul, Dumnezeuul părinților voștri, Dumnezeuul lui Avraam, Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov, m'a trimis la voi. Acesta este Numele* Meu pentru vecinicie, acesta este Numele Meu din neam în neam.”

* Ps. 102, 13. Osea, 12, 5.

16. Du-te, strînge* pe bătrînii lui Israel, și spune-le: „Mi s'a arătat Domnul, Dumnezeuul părinților voștri, Dumnezeuul lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov. El a zis** : „V'am văzut, și am văzut ce vi se face în Egipt,

* Cap. 4, 28. ** Ps. 103, 24. Cap. 2, 25; 4, 31. Luc. 1, 68.

17. și am zis: „Vă* voi scoate din suferința Egiptului, și vă voi duce în țara Cananitilor, Hetiților, Amoriților, Fereziților, Heviiților și Iebusiților, într-o țară unde curge lapte și miere.”

* Ps. 115, 14, 26. Vers. 8.

18. Ei vor asculta* de glasul tău; și te vei duce, tu și bătrînii lui Israel, la împăratul Egiptului, și îi veți spune: „Domnul, Dumnezeuul Evreilor, s'a înfîlînit** cu noi. Dă-ne voie să mergem cale de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului, Dumnezeuului nostru.”

* Cap. 4, 31. ** Cap. 5, 1, 3.

19. Știu că împăratul Egiptului n'are* să vă lase să plecați decît silit de o mină puternică.

* Num. 23, 2, 4, 16, 28.

20. Eu îmi voi întinde* mina, și voi lovi Egiptul cu tot** felul de minuni, pe cari le voi face în mijlocul lui. După aceea*, are să vă lase să plecați.”

* Cap. 6, 7; 7, 4.

** Cap. 6, 8; 7, 4. Is. 4, 34. Cap. 7, 3, 11, 8. Deut. 4, 23. Num. 9, 23. Ps. 135, 27; 136, 8. Ier. 32, 23. Psalt. 7, 36. Cap. 7—13.

21. Voi face* chiar ca poporul acesta să capete trecere înaintea Egiptenilor; și, cînd veți pleca, nu veți pleca cu minile goale.

* Cap. 11, 33.

22. Fiecare femeie* va cere dela vecina ei și dela cea care locuiește în casa ei, vase de argint, vase de aur, și

haine, pe cari le veți pune pe fiii și fiicele voastre. Și veți jăfui¹ astfel pe Egipteni.”¹ *Cap. 13, 2; 12, 35. Ps. 102, 48. Prov. 10, 7. *Ps. 15, 14. Cap. 11, 2; 15, 35. 36. *Isa. 37, 37. Prov. 13, 22. Eccl. 26, 28.

Sordirea lui Moise.

4 1. Moise a răspuns, și a zis: „Iată că n’au să mă creadă, nici n’au să asculte de glasul meu. Ci vor zice: „Nu ți s’a arătat Domnul!”

2. Domnul i-a zis: „Ce ai în mână?” El a răspuns: „Un² toiag.”² *Vers. 17, 20.

3. Domnul a zis: „Aruncă-l la pământ.” El l-a aruncat la pământ, și toiagul s’a prefăcut într’un șarpe. Moise fugea de el.

4. Domnul a zis lui Moise: „Intinde-ți mîna, și apucă-l de coadă.” El a întins mîna și l-a apucat; și șarpele s’a prefăcut iarăși într’un toiag în mîna lui.

5. „Iată³”, a zis Domnul, „ce vei face, ca să creadă⁴ că ți s’a arătat Domnul”. Dumnezeu părinților lor: Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov.”⁴

*Cap. 15, 3. *Cap. 13, 18.

6. Domnul i-a mai zis: „Bagă-ți mîna în sin.” El și-a băgat mîna în sin; apoi a scos-o, și iată că mîna i se acoperise de lepră, și se făcuse albă ca⁵ zăpada.”⁵ *Vers. 12, 15, 2 Reg. 1, 27.

7. Domnul a zis: „Bagă-ți din nou mîna în sin.” El și-a băgat din nou mîna în sin; apoi a scos-o din sin; și iată că mîna se făcuse⁶ iarăși cum era carnea lui.

*Vers. 12, 13, 14. Deut. 27, 20. 2 Reg. 1, 24. Mat. 9, 3.

8. „Dacă nu te vor crede,” a zis Domnul, „și nu vor asculta de glasul celui dinții semn, vor crede glasul celui de al doilea semn.

9. Dacă nu vor crede nici aceste două semne, și nu vor asculta de glasul tău, să iei apă din rîu, și s’o torni pe pământ; și iapa⁷, pe care o vei lua din rîu, se va preface în sînge pe pământ.”⁷

*Cap. 7, 18.

10. Moise a zis Domnului: „Ah! Doamne, cu nu sînt un om ori, vorbirea ușoară; și cusurul acesta nu-l nici de ieri, nici de alaltăieri, nici măcar de cînd vorbești Tu robului Tău; căci vorba și limba⁸ mi-este incrustată.”⁸

*Cap. 4, 12. 1er. 1, 4.

11. Domnul i-a zis: „Cine⁹ a făcut gura omului? Și cine face pe om mut sau surd, cu vedere sau orb? Oare nu Eu, Domnul?”⁹ *Ps. 94, 9.

12. Du-te, dar; Eu voi fi cu gura¹⁰ ta, și te vei învăța ce vei avea de spus.”¹⁰ *Isa. 50, 4. 1er. 1, 9. Mat. 10, 19. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11, 12; 21, 14, 15.

13. Moise a zis: „Ah! Doamne¹¹, trimete pe cine vei vrea să trimete!”¹¹

*Isa. 1, 2.

14. Atunci Domnul S’a miniat pe Moise, și a zis: „Nu-l care acolo frațele tău Aaron, Levitul? Știu că el vorbește ușor, iată că el însuși vine¹² înaintea ta; și, cînd te va vedea, se va bucura în inima lui.”¹² *Vers. 27. 1 Sam. 10, 2, 3, 6.

15. Tu îi vei vorbi¹³, și vei pune¹⁴ cuvintele în gura lui; și Eu voi fi cu gura ta și cu gura lui; și vă voi¹⁵ învăța ce veți avea de făcut.”¹³ *Cap. 1, 1, 2. *Vers. 22, 26; 23, 3, 12, 26. Deut. 18, 18. Isa. 55, 10. 1er. 1, 9. 2 Deut. 5, 31.

16. El va vorbi poporului pentru tine, îți va sluji drept gură, și tu vei ținea pentru el locul lui¹⁶ Dumnezeu.”¹⁶

*Cap. 7, 4; 26, 18.

17. Ia în mînă¹⁷ toiagul acesta, cu care vei face semnele.”¹⁷ *Vers. 2.

Moise în Egipt.

18. Moise a plecat; și, cînd s’a întors la soacra sa Ietro, i-a zis: „Lasă-mă, te rog, să plec și să mă întorc la frații mei, cari sînt în Egipt, ca să văd dacă mai trăiesc.” Ietro a zis lui Moise: „Du-te în pace!”

19. Domnul a zis lui Moise, în Madian: „Du-te, întoarce-te în Egipt; căci toți¹⁸ ceice umblau să-ți ia viața, au murit.”¹⁸ *Cap. 2, 15, 26. Mat. 2, 20.

20. Moise și-a luat nevasta și copiii, i-a pus călări pe măgari, și s’a întors în țara Egiptului. S’a luat în mînă toiagul¹⁹ lui Dumnezeu.

*Cap. 17, 8. Num. 26, 5, 6.

21. Domnul a zis lui Moise: „Plecînd ca să te întorci în Egipt, vezi, toate minunile²⁰ pe cari ți le pun în mînă, să le faci înaintea lui Faraon. Eu²¹ îi voi împetri inima, și nu va lăsa pe popor să plece.”²⁰

*Cap. 7, 2, 13; 8, 12, 20; 10, 1; 14, 8. Deut. 2, 20. Isa. 51, 25. Isa. 63, 17. Ier. 12, 40. Rom. 9, 18.

22. Tu vei zice lui Faraon: „Așa vorbește Domnul: „Israel²² este fiul Meu, întîiul²³ Meu născut.”

*Gen. 22, 1. Rom. 9, 4. 2 Cor. 4, 26. *1er. 31, 9. Isa. 1, 26.

23. Îți spun: „Lasă pe fiul Meu să plece, ca să-Mi slujească; dacă nu vrei să-l lași să plece, voi ucide²⁴ pe fiul tău, pe întîiul tău născut.”²³ *Cap. 11, 3; 12, 29.

24. În timpul călătoriei, într’un loc unde a rămas Moise peste noapte, l-a

întîlnit* Domnul, și a vrut să-l** o-moare.

* Num. 22, 22. ** Fac. 17, 14.

25. Sefora a luat o piatră ascuțită*, a tăiat prepuțul fiului său, și l-a aruncat la picioarele lui Moise, zicînd: „Tu ești un soț de sînge pentru mine.”

* Gen. 15, 10.

26. Și Domnul l-a lăsat. Atunci a zis ea: „Soț de sînge!” din pricina tăierii împrejur.

Întîlnirea lui Moise cu Aaron.

27. Domnul a zis lui Aaron: „Du-te înaintea* lui Moise în pustie.” Aaron a plecat: a întîlnit pe Moise la muntele** lui Dumnezeu, și l-a sărutat.

* Vers. 14. ** Cap. 3, 1.

28. Moise a făcut* cunoscut lui Aaron toate cuvintele Domnului, care-l trimisese, și toate semnele**, pe cari-poruncise să le facă.

* Vers. 14. ** Vers. 15, 26. — Vers. 8, 9.

29. Moise și Aaron și-au văzut de drum*, și au adunat pe toți bătrînii copiilor lui Israel.

* Cap. 3, 16.

30. Aaron* a istorisit toate cuvintele pe cari le spusese Domnul lui Moise; și Moise a făcut semnele înaintea poporului.

* Vers. 16.

31. Poporul a crezut*. Astfel au aflat că Domnul cercetase** pe copiii lui Israel, că le văzuse† suferința; și s'au plecat†† și s'au aruncat cu fața la pămînt††.

* Cap. 3, 16. Vers. 8, 9. ** Cap. 3, 16. † Cap. 3, 26; 4, 1. †† Fac. 24, 26. Cap. 12, 27. †† Gen. 26, 28.

Moise și Aaron înaintea lui Faraon.

5. Moise și Aaron s'au dus apoi la Faraon, și i-au zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să prăznuiască* în pustie un praznic în cinstea Mea.”

* Cap. 10, 9.

2. Faraon a răspuns: „Cine* este Domnul, ca să ascult de glasul Lui, și să las pe Israel să plece?” Eu nu cunosc pe Domnul, și nu voi** lăsa pe Israel să plece.”

* 2 Reg. 19, 26. Jer. 17, 15. ** Cap. 3, 16.

3. Ei au zis: „Ni S'a arătat* Dumnezeul Evreilor. Dă-ne voie să facem un drum de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului, pentruca să nu ne bată cu ciumă sau cu sabie.”

* Cap. 3, 16.

4. Și împăratul Egiptului le-a zis: „Moise și Aaron, pentruce abateți poporul dela lucrul lui? Plecați la lucrările* voastre.”

* Cap. 1, 14.

Mărirea muncilor.

5. Faraon a zis: „Iată că poporul acesta s'a* înmulțit acum în țară, și voi mai voîți să-l faceți să-și înceteze lucrările?”

* Cap. 1, 7, 9.

6. Și chiar în ziua aceea, Faraon a dat următoarea poruncă isprăvnicilor* norodului și logofetilor:

* Cap. 1, 15.

7. „Să nu mai dați poporului paie ca mai înainte pentru facerea cărămizilor; ci să se ducă singuri să strîngă paie.

8. Totuș să le cereți acelaș număr de cărămizi, pe cari le făceau mai înainte; să nu le scădeți nimic din ele, căci sînt miște leneș; de aceea strigă mereu: „Haidem să aducem jertfe Dumnezeului nostru.”

9. Să se dea mult de lucru oamenilor acestora, ca să aibă de lucru, și să nu mai umble după năluci.”

10. Isprăvnicii poporului și logofetii au venit și au spus poporului: „Așa vorbește Faraon: „Nu vă mai dau paie;

11. duceți-vă singuri de vă luați paie de unde veți găsi; dar nu vi se scade nimic din lucrul vostru.”

12. Poporul s'a răspîndit în toată țara Egiptului, ca să strîngă miriște în loc de paie.

13. Isprăvnicii li sileau, zicînd: „Isprăviți-vă lucrul, zi de zi, ca și atunci cînd erau paie!”

14. Au bătut chiar pe logofetii copiilor lui Israel, puși peste ei de isprăvnicii lui Faraon. „Pentruce”, li se zicea, „n'ați isprăvit ieri și azi, ca mai înainte, numărul de cărămizi, care vă fusese hotărît!”

15. Logofetii copiilor lui Israel s'au dus să se plîngă la Faraon, și i-au zis: „Pentruce te porți așa cu robii tăi?

16. Robilor tăi nu li se mai dau paie ca mai înainte, și totuș ni se spune: „Faceți cărămizi!” Ba încă, robii tăi sînt și bîtuți, ca și cînd poporul tău ar fi vinovat.”

17. Faraon a răspuns: „Sînteți miște leneș și miște trîntori! De aceea ziceți: „Haidem să aducem jertfe Domnului!”

18. Acum, duceți-vă îndată de lucru; nu vi se vor da paie, și veți face acelaș număr de cărămizi.”

Cîntirea israeliților.

19. Logofetii copiilor lui Israel au văzut în ce stare nenorocită erau, cînd

li se zicea: „Nu vi se scade nimic din numărul de cărămizi; ci în fiecare zi să faceți lucrul cuvenit unei zile.”

20. Cînd au ieșit dela Faraon, au înfîlțit pe Moise și pe Aaron, cari îi așteptau.

21. Și s' le-au zis: „Să vă vadă Domnul, și să judece! Voi ne-ați făcut urîți lui Faraon și slujitorilor lui; ba încă le-ați dat sabia în mîină ca să ne omoare.”

22. Moise s'a întors la Domnul, și a zis: „Doamne, pentruce ai făcut un astfel de rău poporului acestuia? Pentruce m'ai trimis?”

23. De cînd m'am dus la Faraon ca să-i vorbesc în Numele Tău, el face și mai rău poporului acestuia; și n'ai izbăvit pe poporul Tău.”

Izbăvirea jăgădită.

6. 1. Domnul a zis lui Moise: „Vei vedea acum ce voi face lui Faraon: o mină puternică” îl va sili să-l lase să plece; da, o mină puternică îl va sili să-l izgonească” din țara lui.”

2. Dumnezeu a mai vorbit lui Moise, și i-a zis: „Eu sînt Domnul.

3. Eu M'am arătat lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, ca Dumnezeul” Cel Atotputernic; dar m'am fost cunoscut de el sub Numele Meu ca „Domnul”

4. De asemenea M-am” încheiat legămîntul Meu cu ei, ca să” le dau țara Canaan, țara călătorilor lor sfinte, în care au locuit ca străini.

5. Acum însă am” auzit gemetele copiilor lui Israel, pe cari-i țin Egipteni în robie, și M-am adus aminte de legămîntul Meu.

6. De aceea spune copiilor lui Israel: „Eu” sînt Domnul; Eu vă voi” izbăvi din muncile cu cari vă apasă Egiptenii, vă voi izbăvi din robia lor, și vă voi scăpa” cu braț întins și cu mări judecăți.

7. Vă voi” lua ca popor al Meu; Eu voi” fi Dumnezeul vostru, și veți cunoaște că Eu, Domnul, Dumnezeul vostru, vă izbăvesc de muncile” cu cari vă apasă Egiptenii.

8. Eu vă voi aduce în țara, pe care am jurat” că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov; Eu vă voi da-o în stăpînire; Eu, Domnul.”

9. Astfel a vorbit Moise copiilor lui Israel. Dar desnădejde și robia aspră în care se aflau, i-au împedicat” să asculte pe Moise.

10. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

11. „Du-te de vorbește lui Faraon, împăratul Egiptului, să lase pe copiii lui Israel să iasă afară din țara lui.”

12. Moise a răspuns în fața Domnului: „Iată că nici copiii lui Israel nu m'au” ascultat; cum are să m'asculte Faraon pe mine”, care n'am o vorbire ușoară?”

13. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și le-a dat porunci cu privire la copiii lui Israel și cu privire la Faraon, împăratul Egiptului, ca să scoată din țara Egiptului pe copiii lui Israel.

Spîta neamului lui Moise și Aaron.

14. Iată căpeteniile familiilor lor. Fiii” lui Ruben, întâiul născut al lui Israel: Enoh, Palu, Hețron și Carmi. Acestea sînt familiile lui Ruben.

15. Fiii lui Simeon”: Iemuel, Iamin, Ohad, Iachin și Tohar; și Saul, fiu născut dintr'o femeie Cananită. Acestea sînt familiile lui Simeon.

16. Iată numele fiilor” lui Levi, după spîta neamului lor: Gherșon, Chehat și Merari. Anii vieții lui Levi au fost o sută treizeci și șapte de ani.

17. Fiii” lui Gherșon: Libni și Simel, și familiile lor.

18. Fiii lui Chehat”: Amram, Ițehar, Hebron și Uziel. Anii vieții lui Chehat au fost o sutătreizeci și trei de ani.

19. Fiii lui Merari”: Mahli și Muși. — Acestea sînt familiile lui Levi, după spîta neamului lor.

20. Amram” a luat de nevastă pe mîtușă-sa lochebed; și ea i-a născut pe Aaron și pe Moise. Anii vieții lui Amram au fost o sutătreizeci și șapte de ani.

21. Fiii lui” Ițehar: Core, Nefeg și Zicri.

22. Fiii lui* Uziel: Mișael, Elțafan și Sitri.
* Lev. 25, 4; Num. 3, 25.

23. Aaron a luat de nevastă pe Eliseba, fata lui Aminadab*, sora lui Nahșon; și ea i-a născut pe Nadab**, Abihu, Eleazar și Itamar. * Rut. 4, 19, 20. 2 Cron. 2, 16. Mat. 1, 4. ** Lev. 10, 1. Num. 3, 2; 26, 40. 2 Cron. 2, 3; 24, 1.

24. Fiii lui* Core: Asir, Elcana și Abiasaf. Acestea sînt familiile Coriților.
* Num. 26, 11.

25. Eleazar, fiul lui Aaron, a luat de nevastă pe una din fetele lui Putiel; și ea* i-a născut pe Fincas.

Aceștia sînt căpeteniile familiilor Levitilor cu familiile lor.

* Num. 25, 7, 11, 12a, 21, 25.

26. Aceștia sînt Aaron acela și Moise acela, cărora* le-a zis Domnul: „Scoateți din țara Egiptului pe copiii lui Israel, după ostirile** lor.”

* Vers. 13. ** Cap. 3, 4; 12, 17, 51. Num. 26, 2.

27. Ei sînt aceia cari au vorbit* lui Faraon, împăratul Egiptului, ca** să scoată din Egipt pe copiii lui Israel. Aceștia sînt Moise acela și Aaron acela. * Cap. 6, 1, 2; 7, 2. ** Vers. 13. Cap. 12, 7; 24, 2. Ps. 71, 23.

28. Cînd a vorbit Domnul lui Moise în țara Egiptului,

29. Domnul a zis lui Moise: „Eu* sînt Domnul. Spune** lui Faraon, împăratul Egiptului, tot ce-ți spun.”

* Vers. 2. ** Vers. 13. Cap. 7, 2.

30. Și Moise a răspuns înaintea Domnului: „Iată că eu* nu vorbesc ușor: cum are să m'asculte Faraon?”

* Vers. 12. Cap. 4, 20.

Cele zece urgi.

7 1. Domnul a zis lui Moise: „Iată că te fac Dumnezeu* pentru Faraon; și fratele tău Aaron va fi proorocul** tău.”

* Cap. 4, 24. Lev. 1, 10. ** Cap. 4, 18.

2. Tu vei spune tot* ce-ți voi porunci Eu, iar fratele tău Aaron va vorbi lui Faraon, ca să lase pe copiii lui Israel să plece din țara lui. * Cap. 4, 15.

3. Eu voi împietri* inima lui Faraon, și lui voi înmulți** semnele ț și minunile în țara Egiptului.

* Cap. 4, 21. ** Cap. 11, 9. * Cap. 4, 2.

4. Totuș Faraon n'are să v'asculte. Apoi lui voi întinde* mîna asupra Egiptului, și voi scoate din țara Egiptului oștile Mele, pe poporul Meu, pe copiii lui Israel, prin** mari judecăți.

* Cap. 10, 1; 13, 9. ** Cap. 6, 8.

5. Egiptenii vor cunoaște* că Eu sînt Domnul, cînd lui voi întinde** mîna

asupra Egiptului, și cînd voi scoate din mijlocul lor pe copiii lui Israel.”

* Vers. 12. Cap. 6, 22; 14, 4, 18. Ps. 8, 14. ** Cap. 3, 20.

6. Moise și Aaron au făcut* ce le poruncise Domnul: așa au făcut. * Vers. 2.

7: Moise era în vîrstă de optzeci* de ani, iar Aaron de optzeci și trei de ani, cînd au vorbit lui Faraon.

* Deut. 29, 1; 31, 2; 34, 7. Psal. 1, 23, 26.

Moise și Aaron fac minuni.

8. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron:

9. „Dacă vă va vorbi Faraon, și vă va zice: *„Faceți o minune!” să zici lui Aaron: „Ia-ți** toiagul, și aruncă-l înaintea lui Faraon. Și toiagul se va prefăce într'un șarpe.”

* Isa. 7, 11. Ioan. 2, 18; 4, 20. ** Cap. 4, 2, 17.

10. Moise și Aaron s'au dus la Faraon, și au făcut cum* poruncise Domnul. Aaron și-a aruncat toiagul înaintea lui Faraon și înaintea slujitorilor lui; și toiagul s'a prefăcut** într'un șarpe.

* Vers. 9. ** Cap. 4, 2.

11. Dar Faraon a chemat pe niște înțelepți* și pe niște vrăjitori**, și vrăjitorii Egiptului au făcut ț și ei la fel prin vrăjitoriile lor.

* Psal. 40, 8. ** 2 Tim. 3, 8. * Vers. 12. Cap. 6, 7, 18.

12. Toți și-au aruncat toiagele, și s'au prefăcut în șerpi. Dar toiagul lui Aaron a înghițit toiagele lor.

13. Inima lui Faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de Moise și de Aaron, după* cum spusese Domnul.

* 1 Cap. 4, 21. Vers. 4.

Cea dinții urgie: prefăcerea apei în sînge.

14. Domnul a zis lui Moise: „Faraon are inima* împietrită: nu vrea să lase poporul să plece. * Cap. 6, 10; 10, 1, 20, 27.

15. Du-te la Faraon dis de dimineață, cînd are să iasă să se ducă la apă, și să te înfățișezi înaintea lui pe malul riului. Să-ți lei în mînă toiagul*, care a fost prefăcut în șarpe,

* Cap. 4, 2, 3. Vers. 10.

16. și să zici lui Faraon: „Domnul, Dumnezeu* Evreilor, m'a trimis la tine, să-ți spun: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca** să-Mi slujească în pustie. Dar iată că pînă acum n'ai ascultat.”

* Cap. 3, 18. ** Cap. 6, 12. Ps. 8, 1, 2.

17. Acum, așa vorbește Domnul: „Iată cum vei cunoaște* că Eu sînt Domnul. Am să lovesc apele riului cu toiagul din mîna mea; și ele se vor prefăce** în sînge ț.

* Cap. 6, 2. Vers. 4. ** Cap. 4, 9. * Apoc. 16, 4, 5.

18. Pești din riu vor pieri, riul se va imputi, așa că le va fi greață* Egiptenilor să bea din apa riului.”

”Vers. 24.

19. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „Ia-ți toiagul, și întinde-ți* mina peste apele Egiptenilor, peste riurile lor, peste piraiele lor, peste iazurile lor, și peste toate bălțile lor. Ele se vor preface în sînge; și va fi sînge în toată țara Egiptului, atît în vasele de lemn cît și în vasele de piatră.”

”Cap. 8, 1, 9, 10; 9, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26.

20. Moise și Aaron au făcut cum le poruncise Domnul. Aaron a ridicat* toiagul, și a lovit apele riului, subț ochii lui Faraon și subț ochii slujitorilor lui; și toate apele* riului s’au prefăcut în sînge.

”Cap. 12, 8. ”Ps. 78, 46, 100, 20.

21. Pești din riu au pierit, riul s’a imputit, așa că Egiptenii nu mai puteau* să bea apa riului, și a fost sînge în toată țara Egiptului.

”Vers. 16.

22. Dar vrăjitorii* Egiptului au făcut și ei la fel prin vrăjitoriile lor. Inima lui Faraon s’a împietrit, și n’a ascultat de Moise și de Aaron, după cum* spusese Domnul.

”Vers. 11. ””Vers. 2.

23. Faraon s’a întors dela riu, și s’a dus acasă; dar nu și-a pus la inimă aceste lucruri.

24. Toți Egiptenii au săpat în împrejurimile riului, ca să găsească apă de băut; căci nu puteau să bea din apa riului.

25. Au trecut șapte zile, după ce a lovit Domnul riul.

Broaște.

81. Domnul a zis lui Moise: „Du-te la Faraon, și spune-i: „Așa vorbește Domnul: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi* slujească.

”Cap. 8, 12, 18.

2. Dacă nu* vrei să-l lași să plece, am să aduc broaște* pe toată întinderea țării tale.

”Cap. 7, 14, 15, 2. ”Apos. 10, 13.

3. Riul va mișuna de broaște; ele se vor sui, și vor intra în casa ta, în odaia* ta de dormit și în patul tău, în casa slujitorilor tăi și în casele poporului tău, în cuptoarele și în postăvile de frământat pîinea.

”Ps. 105, 30.

4. Ba încă broaștele se vor sui și pe tine, pe poporul tău, și pe toți slujitorii tăi.”

5. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „,Întinde-ți mina cu toia-

gul peste riuri, peste piraie și peste iazuri, și scoate broaște din ele peste țara Egiptului!”

”Cap. 7, 18.

6. Aaron și-a întins mina peste apele Egiptului; și au ieșit* broaștele și au acoperit țara Egiptului.

”Ps. 78, 46, 100, 20.

7. Dar* și vrăjitorii au făcut la fel prin vrăjitoriile lor: au scos și ei broaște peste toată țara Egiptului.

”Cap. 7, 11.

8. Faraon a chemat pe Moise, și pe Aaron, și a zis*: „Rugați-vă Domnului, să depărteze broaștele dela mine și dela poporul meu; și am să las pe popor să plece să aducă jertfe Domnului.”

”Cap. 8, 20; 10, 12, Num. 21, 7, 1 Reg. 13, 6, Psal. 8, 26.

9. Moise a zis lui Faraon: „Hotărâște-mi, cînd să mă rog Domnului pentru tine, pentru slujitorii tăi și pentru poporul tău, ca să îndepărteze broaștele dela tine și din casele tale? Nu vor mai rămînea decît în riu.”

10. El a răspuns: „Mine”. Și Moise a zis: „Așa va fi, ca să știi că nimeni* nu este ca Domnul, Dumnezeul nostru.

”Cap. 8, 16. Levit. 23, 25, 2 Num. 7, 22, 31 Num. 12, 20, Ps. 68, 4, Isa. 46, 9, Ier. 10, 6, 7.

11. Broaștele se vor depărta dela tine și din casele tale, dela slujitorii tăi și dela poporul tău; nu vor mai rămînea decît în riu.”

12. Moise și Aaron au ieșit dela Faraon. Și Moise a* strigat către Domnul ca privire la broaștele cu cari lovisse pe Faraon.

”Vers. 20, Cap. 9, 10; 10, 18; 10, 13, Isa. 4, 16, 17, 18.

13. Domnul a făcut cum cerea Moise; și broaștele au pierit în case, în curți și în ogoare.

14. Le-au strîns grămezi, și țara s’a imputit.

15. Faraon, văzînd că are* răgaz să răsuflie în voie, și-a* împietrit inima, și n’a ascultat de Moise și de Aaron, după cum spusese Domnul.

”Ecl. 2, 11. ””Cap. 2, 14.

Păduchi.

16. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „Întinde-ți toiagul, și lovește țărîna pămîntului, și se va prefaca în păduchi*, în toată țara Egiptului.”

17. Așa au făcut. Aaron și-a întins mina cu toiagul, și a lovit țărîna pămîntului; și s’a prefăcut în* păduchi pe toți oamenii și pe toate dobitoacele. Toată țărîna pămîntului s’a

prefăcut în păduchi, în toată țara Egiptului. ^{Ps. 105, 30.}

18. Vrăjitorii* au căutat să facă și ei păduchi prin vrăjitoriile lor; dar n'au** putut. Păduchii erau pe oameni și pe dobitoace.

^{Cap. 7, 11. ** Lev. 16, 16. 2 Tim. 2, 8, 9.}

19. Și vrăjitorii au zis lui Faraon: „Aici este* degetul lui Dumnezeu!” Dar inima** lui Faraon s'a împietrit, și n'a ascultat de Moise și de Aaron, după cum spusese Domnul.

^{19 Exod. 8, 9, 9. Ps. 8, 2. Mat. 12, 28. Luc. 11, 20. ** Gen. 12.}

Musca cînească.

20. Domnul a zis lui Moise*: „Scoala-te din de dimineată, și du-te înaintea lui Faraon, cînd are să iasă să se ducă la apă. Să-i spui: „Așa vorbește Domnul”: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.

^{Cap. 7, 16. ** Vers. 1.}

21. Dacă nu vei lăsa pe poporul Meu să plece, am să trimesc muște cînești împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, împotriva poporului tău și împotriva caselor tale; casele Egiptenilor vor fi pline de muște, și pămîntul va fi acoperit de ele.

22. Dar*, în ziua aceea voi deosebi ținutul Gosen, unde locuiește poporul Meu, și acolo nu vor fi muște, pentru că cunoști că Eu, Domnul, sint în mijlocul ținutului acestuia.

^{Cap. 8, 4, 6, 9, 10, 12, 11, 4, 7, 12, 13.}

23. Voi face o deosebire între poporul Meu și poporul tău. Semnul acesta va fi mine.”

24. Domnul a făcut așa. A venit* un roi de muște cînești în casa lui Faraon și a slujitorilor lui, și toată țara Egiptului a fost pustiită de muște cînești.

^{Ps. 78, 46; 105, 31.}

25. Faraon a chemat pe Moise și pe Aaron, și le-a zis: „Duceți-vă de aduceți jertfe Dumnezeului vostru aici în țară.”

26. Moise a răspuns: „Nu este deloc potrivit să facem așa; căci am aduce Domnului, Dumnezeului nostru, jertfe, cari sint o urciune pentru Egipteni. Și dacă am aduce, subț ochii lor, jertfe cari sint o* urciune pentru Egipteni, nu ne vor ucide ei oare cu pietre?”

^{Ps. 43, 23; 46, 34. 1 Sam. 7, 26, 28; 12, 31.}

27. Vom face mai bine un drum de* trei zile în pustie, și acolo vom aduce jertfe Domnului, Dumnezeului nostru, după cum** ne va spune.”

^{Cap. 3, 18. ** Cap. 3, 12.}

28. Faraon a zis: „Vă voi lăsa să plecați, ca să aduceți jertfe Domnului, Dumnezeului vostru, în pustie; numai, să nu vă depărtați prea mult, decât plecați”. Rugați-vă pentru mine.”

^{1 Vers. 8. Cap. 3, 26. 1 Reg. 18, 4.}

29. Moise a răspuns: „Am să ies dela tine, și am să mă rog Domnului. Mine, muștele se vor depărta dela Faraon, dela slujitorii lui, și dela poporul lui. Dar, să nu ne* mai înșele Faraon, ne vrînd să lase pe popor să plece, ca să aducă jertfe Domnului.”

^{2 Vers. 12.}

30. Moise a ieșit dela Faraon, și s'a* rugat Domnului.

^{3 Vers. 12.}

31. Domnul a făcut cum cerea Moise; și muștele s'au depărtat dela Faraon, dela slujitorii lui și dela poporul lui. N'a mai rămas una.

32. Dar Faraon, și de data aceasta, și-a împietrit* inima, și n'a lăsat pe popor să plece.

^{2 Vers. 15. Cap. 8, 21.}

Ciuma vitelor.

9 1. Domnul a zis lui Moise*: „Du-te la Faraon, și spune-i: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.

^{Cap. 8, 1.}

2. Dacă* nu vrei să-l lași să plece, și dacă-l mai oprești,

^{Cap. 8, 2.}

3. iată*, mina Domnului va fi peste turmele tale de pe cîmp; peste cai, peste măgari, peste cămile, peste boi și peste oi; și anume va fi o ciumă foarte mare.

^{Cap. 7, 4.}

4. Dar Domnul va* face deosebire între turmele lui Israel și turmele Egiptenilor, așa că nu va pieri nimic din tot ce este al copîilor lui Israel.”

^{Cap. 8, 22.}

5. Domnul a hotărît vremea, și a zis: „Mine, va face Domnul lucrul acesta în țară.”

6. Și Domnul a făcut așa, chiar de a doua zi*. Toate turmele Egiptenilor au perit, dar n'a perit nici o vită din turmele copîilor lui Israel.

^{Ps. 78, 50.}

7. Faraon a trimis să vadă ce se întimplase; și iată că nici o vită din turmele lui Israel nu pierise. Dar inima* lui Faraon s'a împietrit, și n'a lăsat pe popor să plece.

^{Cap. 7, 14; 9, 28.}

Vărsatul negru.

8. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron: „Umpleți-vă minile cu cenușă din

cuptor, și Moise s'o arunce spre cer, sub ochii lui Faraon.

9. Ea se va prefăce într-o țărăniță, care va acoperi toată țara Egiptului; și va da naștere, în toată țara Egiptului, pe oameni și pe dobitoace, la niște bube* pricinuite de niște beșici ferbinți.¹

¹ Apoc. 16, 3.

10. Ei au luat cenușă din cuptor, și s'au infățișat înaintea lui Faraon; Moise a aruncat-o spre cer, și ea a dat naștere, pe oameni și pe dobitoace, la niște* bube pricinuite de niște beșici ferbinți.

¹ Deut. 28, 37.

11. Vrăjitorii* nu s'au putut arăta înaintea lui Moise, din pricina bubelor; căci bubele erau pe vrăjitorii, ca și pe toți Egiptenii.²

² Cap. 8, 26, 16, 2; Tit. 2, 9.

12. Domnul a împietrit inima lui Faraon, și Faraon n'a ascultat de Moise și de Aaron*, după cum spusese Domnul lui Moise.

¹ Cap. 4, 21.

Piatra și focul.

13. Domnul a zis lui Moise*: „Scoab-te din de dimineață, du-te înaintea lui Faraon, și spune-i: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.

¹ Cap. 8, 20.

14. Fiindcă, de data aceasta, am să trimit toate urgiile Mele împotriva inimii tale, împotriva slujitorilor tăi și împotriva poporului tău, ca să* știi că nimeni nu este ca Mine pe tot pământul.

¹ Cap. 8, 19.

15. Dacă Mi-aș fi* întins mina, și te-aș fi lovit cu ciumă, pe tine și pe poporul tău, ai fi pierit de pe pământ.

¹ Cap. 8, 19.

16. Dar te-am lăsat să rămii în picioare*, ca să vezi puterea Mea, și Numele Meu să fie vestit în tot pământul.

¹ Rom. 9, 17; Cap. 14, 17; Ierem. 16, 4; 1 Pet. 2, 9.

17. Dacă te mai ridici împotriva poporului Meu, și dacă nu-l lași să plece,

18. Iată, mine, la ceasul acesta, voi face să bată o piatră apa de mare, cum n'a mai fost în Egipt, din ziua întemeierii lui și pînă azi.

19. Pune-ți dar la adăpost turmele și tot ce ai pe cîmp. Piatra are să bată pe toți oamenii și toate vitele de pe cîmp, cari nu vor fi intrat în case; și vor peri.¹

20. Aceia dintre slujitorii lui Faraon, cari s'au temut de Cuvîntul Domnului, și-au adunat în case robii și turmele.

21. Dar cei ce nu și-au pus la inimă Cuvîntul Domnului, și-au lăsat robii și turmele pe cîmp.

22. Domnul a zis lui Moise: „Întinde-ți mina spre cer; și are să bată* piatra în toată țara Egiptului pe oameni, pe vite, și pe toată iarba de pe cîmp în țara Egiptului!²

² Apoc. 16, 20.

23. Moise și-a întins toiagul spre cer; și* Domnul a trimis tunete și piatră, de cădea foc pe pământ. Domnul a făcut să bată piatra peste țara Egiptului.

¹ Rom. 10, 13; Ps. 18, 22.

² Ps. 105, 32; 148, 8; Isa. 30, 30; Ezech. 38, 22; Apoc. 8, 7.

24. A bătut piatra, și focul se amesteca cu piatra; piatra era așa de mare încît nu mai bătuse piatră ca aceea în toată țara Egiptului de cînd este el locuit de oameni.

25. Piatra a nimicit, în toată țara Egiptului, tot ce era pe cîmp, dela oameni pînă la dobitoace; piatra a* nimicit și toată iarba de pe cîmp, și a frînt toți copacii de pe cîmp.

¹ Ps. 105, 33.

26. Numai* în tînetul Gosen, unde erau copiii lui Israel, n'a bătut piatra,

¹ Cap. 8, 22; 9, 4, 9; 10, 20; 11, 7; 12, 13; Isa. 32, 15, 16.

27. Faraon a trimis să cheme pe Moise și pe Aaron, și le-a zis: „De data aceasta*, am păcătuit*; Domnul are dreptate, iar eu și poporul meu sîntem vinovați.

¹ Cap. 10, 16.

² 2 Cor. 12, 6; Ps. 109, 4; 145, 17; Filip. 1, 18; Dan. 9, 24.

28. Rugați-vă* Domnului, ca să nu mai fie tunete și piatră; și vă voi lăsa să plecați, și nu veți mai fi opriți.¹

¹ Cap. 8, 24; 10, 17; Filip. 4, 24.

29. Moise i-a zis: „Cînd voi eși din cetate, voi ridica minile* spre Domnul, tunetele vor înceta și nu va mai bate piatra, ca să* știi că al Domnului este pământul!

¹ 1 Reg. 5, 25, 26.

² Ps. 145, 8; Isa. 1, 25. ³ Ps. 24, 8; 1 Cor. 10, 26, 28.

30. Dar știi* că tu și slujitorii tăi tot nu vă veți teme de Domnul Dumnezeu.¹

¹ Isa. 26, 10.

31. Inul și orzul* se prăpădiseră, pentru că orzul tocmai dăduse în spic, iar inul era în floare;

¹ Rom. 1, 22; 2, 20.

32. grîul și orzîul nu se stricaseră, pentru că erau tîrziu.

33. Moise a plecat dela Faraon, și a eșit afară din cetate; și-a ridicat* minile spre Domnul, tunetele și piatra au încetat, și n'a mai căzut ploaia pe pământ.

¹ Vers. 29; Cap. 8, 12.

34. Faraon, văzînd că ploaia, piatra și tunetele încetaseră, n'a conștient să

păcătuiască și și-a împietrit inima, el și slujitorii lui.

35. Lui Faraon i s'a împietrit* inima și n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece, după cum spusese Domnul prin Moise.

*Cap. 4, 21.

Lăcustele.

10 1. Domnul a zis lui Moise: „Du-te la Faraon*, căci i-am împietrit inima lui și a slujitorilor lui”, ca să fac semnele Mele în mijlocul lor,

*Cap. 4, 21; 7, 14. **Cap. 7, 4.

2. și ca* să istorisești fiului tău și fiului fiului tău cum M'am purtat cu Egiptenii, și ce semne am făcut în mijlocul lor. Și veți cunoaște că Eu sînt Domnul.”

*Deut. 4, 6. Ps. 44, 1; 71, 10; 78, 4; 104, 1. 2.

3. Moise și Aaron s'au dus la Faraon, și i-au zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Pînă cînd ai de gînd să nu yrei să* te smerești înaintea Mea? Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.

*1 Reg. 21, 26. 2 Cron. 32, 14; 34, 27. 2 Cor. 10, 6. 1 Cor. 10, 18. Luc. 4, 10. 1 Pet. 3, 6.

4. Dacă nu yrei să lași pe poporul Meu să plece, iată, voi trimite mine astăzi* lăcuste pe toată întinderea țărilor tale.

*Prov. 26, 27. Apoc. 9, 3.

5. Ele vor acoperi fața pămîntului, de nu se va mai putea vedea pămîntul*; vor minca ce a mai rămas nevătămat, vor minca ce v'a lăsat piastra, vor minca toți copacii, cari cresc pe cîmpurile voastre,

*Cap. 8, 22. 1 Cor. 13, 4; 13, 26.

6. Iți vor* umplea casele tale, casele tuturor slujitorilor tăi și casele tuturor Egiptenilor. Părinții tăi și părinții părinților tăi n'au văzut așa ceva de cînd sînt ei pe pămînt pînă în ziua de azi.” Moise a plecat și a ieșit dela Faraon.

*Cap. 8, 21.

7. Slujitorii lui Faraon i-au zis: „Pînă cînd are să fie omul acesta o pacoste* pentru noi? Lasă pe oamenii aceștia să plece, și să slujească Domnului, Dumnezeului lor. Tot nu vezi că pierie Egiptul?”

*Cap. 22, 20. 1 Cor. 10, 13.

8. Au întors la Faraon pe Moise și Aaron. „Duceți-vă,” le-a zis el, „și sluiți Domnului, Dumnezeului vostru. Cari și cine sînt cei ce vor merge?”

9. Moise a răspuns: „Vom merge cu copiii și cu bătrînii noștri, cu fiil și fiile noastre, cu oile și boii noștri; că-

ci avem să ținem o sărbătoare* în cinstea Domnului.”

*Cap. 8, 1.

10. Faraon le-a zis: „Așa să fie Domnul cu voi, cum v'ă voi lăsa eu să plecați, pe voi și pe copiii voștri! Luați srama, căci este rău ce aveți de gînd să faceți!

11. Nu, nu; ci duceți-vă, voi bărbatii, și sluiți Domnului, căci așa ați cerut.” Și i-au izgonit dinaintea lui Faraon.

12. Domnul a zis lui Moise*: „Întinde-ți mina peste țara Egiptului, ca să vină lăcustele peste țara Egiptului, și să** mănince toată iarba pămîntului, tot ce a lăsat piastra.”

*Cap. 7, 19. **Vers. 4, 4.

13. Moise și-a întins toaiașul peste țara Egiptului; și Domnul a făcut să sufle un vînt dinspre răsărit peste țară toată ziua și toată noaptea aceea. Dimineața, vîntul dinspre răsărit adusesse lăcustele.

14. Lăcustele* au venit peste țara Egiptului, și s'au așezat pe toată întinderea Egiptului; erau în număr atît de mare cum nu mai** fusese cu năva mai fi un astfel de roi de lăcuste.

*Ps. 78, 40; 105, 34. **1 Cor. 13, 2.

15. Au acoperit* toată fața pămîntului, de nu se mai vedea pămîntul; au** mincat toată iarba de pe pămînt și tot rodul pomilor, tot ce lăsesse piastra; și n'a rămas nimic verde în copaci, nici în iarba de pe cîmp, în toată țara Egiptului.

*Vers. 5. **Ps. 105, 34.

16. Faraon a chemat îndată pe Moise și pe Aaron, și a zis: „Am* păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, și împotriva voastră.

*Cap. 8, 27.

17. Dar iartă-mi păcatul numai de data aceasta; și rugați* pe Domnul, Dumnezeul vostru, să depărteze dela mine și urgia aceasta de moarte!”

*Cap. 9, 28. 1 Reg. 18, 4.

18. Moise a* ieșit dela Faraon, și s'a rugat Domnului.

*Cap. 9, 30.

19. Domnul a făcut să sufle un vînt foarte puternic dinspre apus, care a luat lăcustele, și le-a aruncat* în marea Roșie; n'a rămas o lăcustă pe toată întinderea Egiptului.

*1 Cor. 13, 20.

20. Domnul a* împietrit inima lui Faraon, și Faraon n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece.

*Cap. 4, 21; 11, 10.

Întunecare de trei zile.

21. Domnul a zis lui Moise*: „Întinde-ți mina spre cer, și va fi întunecare

peste țara Egiptului, așa de întunec de să se poată pipăi.” ^{Cap. 9, 22.}

22. Moise și-a întins mina spre cer; și a fost” întunec beșni în toată țara Egiptului, timp de trei zile. ^{Ps. 105, 29.}

23. Nici nu se vedeau unii pe alții, și nimeni nu s'a sculat din locul lui timp de trei zile. Dar”, în locurile unde locuiau toți copiii lui Israel, era lumină. ^{Cap. 9, 23.}

24. Faraon a chemat pe Moise, și a” zis: „Duceți-vă, și slugiți Domnului! Să nu rămân în țară decît oile și boii voștri”; copiii voștri vor putea merge și ei împreună cu voi.” ^{Exod. 9, 24. — Vers. 10.}

25. Moise a răspuns: „Chiar să ne dai tu însuși jertfele și arderile de tot, pe cari le vom aduce Domnului, Dumnezeului nostru,

26. și turmele noastre tot trebuie să meargă cu noi, și să nu rămână o unghie din ele; căci din ele vom lua ca să slujim Domnului, Dumnezeului nostru; iar pînă vom ajunge acolo, nu știu ce vom alege ca să aducem Domnului.”

27. Domnul a împietrit” inima lui Faraon, și Faraon n'a vrut să-l lase să plece. ^{Vers. 26. Cap. 9, 27; 10, 1, 2.}

28. Faraon a zis lui Moise: „Ieși de la mine! Să nu cumva să te mai arăt înaltea mea, căci în ziua în care te vei arăta înaltea mea, vei muri.”

29. „Da!” a răspuns Moise, „nu” mă voi mai arăta înaltea ta.” ^{Exod. 10, 27.}

Amenințarea cu urgie a zece.

11 . Domnul a zis lui Moise: „Voi mai aduce o urgie asupra lui Faraon și asupra Egiptului. După aceea, vă va lăsa să plecați de aici”. Cînd vă va lăsa să plecați de tot, chiar vă va izgoni de aici. ^{Cap. 12, 33, 35, 36.}

2. Vorbește cu poporul, ca atunci fiecare să ceară dela vecinul său și fiecare dela vecina ei”, vase de argint și vase de aur.” ^{Cap. 3, 22, 12, 35.}

3. Domnul” a făcut ca poporul să capete trecere înaltea Egiptenilor. Chiar Moise” era foarte bine văzut în țara Egiptului, înaltea slujitorilor lui Faraon și înaltea poporului. ^{Cap. 3, 21; 12, 36. Ps. 105, 34. — 12, 36. — 12, 36. — 12, 36.}

4. Moise a zis: „Așa vorbește Domnul”: „Pela miezul nopții, voi trece prin Egipt; ^{Cap. 12, 34, 35, 36. — 12, 36.}

5. și toți întii” născuți din țara Egiptului vor muri, dela întiiul născut al lui Faraon, care șade pe scaunul lui de domnie, pînă la întiiul-născut al roabei care stă la rășniță, și pînă la toți întii-născuți ai dobitoacelor. ^{Cap. 12, 12, 29. — 12, 36.}

6. În toată țara Egiptului vor fi țipete” mari, așa cum n'au fost și nu vor mai fi. ^{Cap. 12, 30. — 12, 36.}

7. Dar dintre toți” copiii lui Israel, dela oameni pînă la dobitoace, nici măcar un” cine nu va chelăși cu limba lui, ca să știți ce deosebire face Domnul între Egipteni și Israel. ^{Cap. 12, 30. — 12, 36.}

8. Atunci toți” acești slujitori ai tăi se vor pogori la mine și se vor închina pînă la pămînt înaltea mea, zicînd: „Ieși, tu și tot poporul care te urmează!” După aceea, voi ieși Moise a ieșit dela Faraon, aprins de mînie. ^{Cap. 12, 31.}

9. Domnul a zis lui Moise: „Faraon” n'are s'asculte de voi, pentru ca să se înmulțească” minunile Mele în țara Egiptului.” ^{Cap. 12, 31; 12, 36. — 12, 36.}

10. Moise și Aaron au făcut toate aceste minuni înaltea lui Faraon”. Domnul a împietrit inima lui Faraon, și Faraon n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece din țara lui. ^{Cap. 12, 32, 33. — 12, 36.}

Aprzarea Pastelor.

12 1. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron în țara Egiptului:

2. „Luna” aceasta va fi pentru voi cea dintîi lună; ea va fi pentru voi cea dintîi lună a anului. ^{Cap. 12, 4. — 12, 4.}

3. Vorbiți întregii adunări a lui Israel, și spuneți-i: „În ziua a zecea a acestei luni, fiecare om să ia un miel de fiecare familie, un miel de fiecare casă.

4. Dacă sînt prea puțini în casă pentru un miel, să-l ia cu vecinul lui cel mai de aproape, după numărul sufletelor; să faceți socoteala cît poate minca fiecare din mielul acesta.

5. Să fie un miel fără” cusur, de parte bărbătească, de un an; veți putea să luați un miel sau un ied.

^{Lev. 22, 27, 28, 31. — 12, 4. — 12, 4. — 12, 4.}

6. Să-l păstrați pînă în ziua a” patruzecetă a lunii acestuia; și toată adunarea lui Israel să-l junghie seara”. ^{Lev. 22, 5. — 12, 4. — 12, 4.}

7. Să ia din singele lui, și să ungă amândoi stîlpii ușii și pragul de sus al caselor unde îl vor mîncea.

8. Carnea s'o mîncească chiar în noaptea aceea, friptă la foc; și anume s'o mîncească cu azimi* și cu verdeturi amare.

* Cap. 26, 28. Num. 9, 11. Deut. 16, 8. 1 Cor. 5, 8.

9. Să nu-l mînceați crud sau fierț în apă; ci să fie* fript la foc: altt capul, cît și picioarele și măruntaiele.

* Deut. 16, 7.

10. Să* nu lăsați nimic din el pînă a doua zi dimineața; și, dacă va rămînea ceva din el pe a doua zi dimineața, să-l ardeți în foc.

* Cap. 23, 18; 24, 26.

11. Cînd îl veți mîncea, să aveți mijlocul încins, încălțămintele în picioare, și tolagul în mînă; și să-l mînceați în grabă; căci sînt Paștele* Domnului.

* Deut. 16, 8.

12. În noaptea aceea, Eu voi trece* prin țara Egiptului, și voi lovi pe toți întîii-născuți din țara Egiptului, dela oameni pînă la dobitoace; și voi face judecată împotriva tuturor zeilor** Egiptului: Eu Ț, Domnul.

* Cap. 11, 4. 5. Apoc. 8, 17. ** Num. 21, 4. + Cap. 4, 2.

13. Singele vă va sluji ca semn pe casele unde veți fi. Eu voi vedea singele, și voi trece pe lingă voi, așa că nu vă va nimici nici o urgie, atunci cînd voi lovi țara Egiptului.

14. Și pomenirea* acestei zile s'o păstrați, și s'o prăznuți printr-o sărbătoare** în cinstea Domnului; s'o prăznuți ca o Ț lege vecinică pentru urmașii voștri.

* Cap. 12, 8. ** Lev. 23, 4, 5. 2 Reg. 23, 21. + Vers. 24, 26. Cap. 13, 10.

15. Timp de șapte* zile, veți mîncea azimi. Din cea dintîi zi veți scoate slatul din casele voastre: căci oricine va mîncea pine dospită, din ziua întîi pînă în ziua a șaptea, va fi nimicit** din Israel.

* Cap. 12, 4, 7; 23, 18; 24, 18, 26. Lev. 23, 4. Num. 28, 17. Deut. 16, 8, 9. 1 Cor. 5, 7. ** Psal. 17, 54. Num. 9, 12.

16. În ziua dintîi veți avea o adunare de sărbătoare* sfințită; și în ziua a șaptea, veți avea o adunare de sărbătoare sfințită. Să nu faceți nici o muncă în zilele acelea; veți putea numai să pregătiți mîncarea fiecărui îns.

* Lev. 23, 7, 8. Num. 28, 18, 26.

17. Să țineți sărbătoarea azimilor, căci chiar* în ziua aceea voi scoate oștile voastre din țara Egiptului; să țineți ziua aceea ca o lege vecinică pentru urmașii voștri.

* Cap. 12, 8.

18. În luna întîi, din a paisprezecea zi a lunii, seara, să mînceați azimi, pînă în seara zilei a douăzeci și una a lunii*.

* Lev. 23, 5. Num. 28, 18.

19. Timp de* șapte zile, să nu se găsească aluat în casele voastre; căci oricine va mîncea pine dospită, va fi nimicit** din adunarea lui Israel, fie străin, fie băștinăș.

* Cap. 23, 18; 24, 18. Deut. 16, 8. 9 Cor. 5, 7, 8. ** Num. 9, 12.

20. Să nu mînceați pine dospită; ci, în toate locuințele voastre, să mînceați azimi.*

21. Moise a chemat pe toți bătrînii lui Israel, și le-a zis; „Duceți-vă de luați* un miel pentru familiile voastre, și junghiați Paștele.

* Vers. 3. Num. 9, 4. Ion. 3, 18. 2 Reg. 23, 21. Ezech. 4, 20. Mat. 26, 18, 19. Marc. 14, 12-15. Luc. 22, 7, 40.

22. Să luați* apoi un mînușchi de isop, să-l muiati în singele din strachină, și să ungeți** pragul de sus și cei doi stîlpi ai ușii cu singele din strachină. Nimeni din voi să nu iasă din casă pînă dimineața.

* Ezech. 11, 26. ** Vers. 7.

23. Cînd* va trece Domnul ca să lovească Egiptul, și va vedea singele pe pragul de sus și pe cei doi stîlpi ai ușii, Domnul va trece pe lingă ușă, și nu** va îngădui Nimicitorului* să intre în casele voastre ca să vă lovească.

* Vers. 23, 18. ** Ezech. 9, 4. Apoc. 7, 2; 9, 4. + 2 Sam. 24, 24. 1 Cor. 10, 20. Ezech. 11, 26.

24. Să păziți lucrul acesta ca o lege pentru voi și pentru copiii voștri în veac.

25. Cînd veți intra în țara, pe care v'o va da Domnul*, după făgăduința Lui, să țineți acest obicei sfînt.

* Cap. 3, 8, 17.

26. Și cînd* vă vor întreba copiii voștri: „Ce înseamnă obiceiul acesta?“

* Cap. 12, 8, 14. Deut. 22, 7. Ion. 4, 3. Ps. 78, 4.

27. să răspundeți*: „Este jertfa de Paște în cinstea Domnului, care a trecut pe lingă casele copiilor lui Israel în Egipt, cînd a lovit Egiptul, și ne-a scîlpăt casele noastre.“ Poporul s'a** plecat, și s'a închinat pînă la pămînt.

* Vers. 12. ** Cap. 4, 21.

28. Și copiii lui Israel au plecat, și au făcut* cum poruncise Domnul lui Moise și lui Aaron; așa au făcut.

* Ezech. 11, 26.

Moartea întîiilor-născuți.

29. La* miezul-noptii, Domnul a** lovit pe toți întîii-născuți din țara Egiptului, dela Ț întîiul-născut al lui Faraon, care ședea pe scaunul lui de domnie, pînă la întîiul-născut al celui

închis în temniță, și plină la toți înfrînșcuți ai dobitoacelor. *Cap. 11, 4.

** Num. 8, 27, 28, 4. Ps. 78, 51; 100, 20; 136, 8; 138, 10.

* Cap. 4, 22; 11, 5.

30. Faraon s'a sculat noaptea, el și toți slujitorii lui, și toți Egiptenii; și au fost mari țipete în Egipt, căci nu era casă unde să nu fie un mort.

* Cap. 11, 4. Prov. 24, 12. Amos 6, 17. Dan. 7, 12.

31. În aceeași noapte Faraon a chemat pe Moise și pe Aaron, și le-a zis: „Sculați-vă, ieșiți din mijlocul poporului meu, voi și copiii lui Israel. Duceți-vă de slujiți Domnului, cum ați zis.” *Cap. 11, 1. Ps. 136, 26. *Cap. 10, 9.

32. Luați-vă și oile și boii, cum ați zis, duceți-vă, și bimecuvințați-mă.”

* Cap. 10, 26. *Psa. 77, 34.

33. Egiptenii zoreau poporul, și se grăbeau să-l scoată din țară, căci ziceau: „Altfel, toți vom pieri.”

* Cap. 11, 4. Ps. 105, 36. *Psa. 20, 2.

34. Poporul și-a luat plămădeala (coacă), înainte de a se dospi. Și-au învelit postavile cu plămădeala în haine, și le-au pus pe umeri.

35. Copiii lui Israel au făcut ce spusese Moise, și au cerut Egiptenilor vase de argint, vase de aur și haine.

* Cap. 3, 22; 11, 2.

36. Domnul a făcut ca poporul să capete trecere înaintea Egiptenilor, cari le-au împlinit cererea. Și astfel au jăfuit pe Egipteni.

* Cap. 3, 22; 11, 2. *Psa. 135, 14. Cap. 3, 22. Ps. 105, 27.

Plecarea din Egipt.

37. Copiii lui Israel au plecat din Ramses spre Sucot, în număr de aproape șase sute de mii de oameni cari mergeau pe jos, afară de copii.

* Num. 33, 5, 6. *Psa. 47, 11. *Psa. 135, 2; 45, 8. Cap. 28, 26. Num. 1, 46; 11, 21.

38. O mulțime de oameni de tot soiul s'au suit împreună cu ei; aveau și turme însemnate de oi și boi.

39. Cu plămădeala, pe care o luaseră din Egipt și care nu se dospise încă, au făcut turte fără aluat; căci fuseseră izgoniți de Egipteni, fără să mai poată săbovi, și fără să-și ia merinde cu ei.

* Cap. 4, 1; 5, 31. Yerm. 23.

40. Șederea copiilor lui Israel în Egipt a fost de patru sute treizeci de ani.

*Psa. 135, 23. Psal. 7, 4. Gal. 3, 17.

41. Și, după patru sute treizeci de ani, tocmai în ziua aceea, toate oștile Domnului au ieșit din țara Egiptului.

* Cap. 17, 4. Yerm. 24.

42. Noaptea aceea trebuie prăznuită în cinstea Domnului, pentru că atunci i-a scos din țara Egiptului; noaptea aceea trebuie prăznuită în cinstea Domnului de toți copiii lui Israel și de urmașii lor.

*Yerm. 23, 18, 4.

Chipul cum să se prăznuiască Paștele.

43. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron: „Iată porunca privitoare la Paște: niciun străin să nu mănince din ele.

* Num. 9, 14.

44. Să tai împrejur pe orice rob cumpărat cu bani, și apoi să mănince din ele.

*Psa. 117, 12, 13.

45. Veneticul și simbriașul să nu mănince.

* Lev. 22, 10.

46. Să nu le mănince decit într-o singură casă; să nu luați deloc carne afară din casă, și să nu zdrobiți niciun os.

* Num. 9, 12. Isac. 19, 31, 32.

47. Toată adunarea lui Israel să facă Paștele.

*Yerm. 23, 18.

48. Dacă un străin, care va locui la tine, va vrea să facă Paștele Domnului, orice parte bărbătească din casa lui va trebui tăiată împrejur; apoi se va apropia să le facă, și va fi ca și băștinatul; dar niciun netăiat împrejur să nu mănince din ele.

* Num. 9, 14.

49. Aceeași lege va fi pentru băștinat ca și pentru străinul, care va locui în mijlocul vostru.

* Num. 9, 14, 15, 16, Gal. 3, 29.

50. Toți copiii lui Israel au făcut cum poruncise Domnul lui Moise și lui Aaron; așa au făcut.

51. Și chiar în ziua aceea, Domnul a scos din țara Egiptului pe copiii lui Israel, după oștile lor.

*Yerm. 41. *Cap. 4, 23.

Paștele și înfrînșcuții.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Pune-Mi deoparte ca sfînt pe orice înfrînșcuț — născut, pe orice înfrînșcuț dintre copiii lui Israel, atît dintre oameni cît și dintre dobitoace: este al Meu.”

* Yerm. 13, 18, 19. Cap. 23, 26, 29; 24, 18. Lev. 27, 26. Num. 3, 12, 13, 17; 18, 25. Deut. 25, 19. Lev. 2, 25.

3. Moise a zis poporului: „Aduceți-vă aminte de ziua aceasta, cînd ați ieșit din Egipt, din casa robiei; căci cu mină puternică v'a scos Domnul de acolo. Să nu minciți pînă dospită.”

*Cap. 12, 43. Deut. 26, 8. *Cap. 4, 1. *Cap. 23, 4.

4. Astăzi * ieșiți, în luna spicelor¹.

¹Cap. 23, 10; 24, 18. Deut. 16, 1.

5. Când te va duce * Domnul în țara Cananiților, Hetiților, Amoriților, Heviților și Iebusiților, pe care a ** jurat părinților tăi că ți-o va da, țară unde curge lapte și miere, să ții * următoarea slujbă în luna aceasta.

¹Cap. 2, 8. ²Cap. 6, 8. ³Cap. 12, 26, 28.

6. Timp de șapte zile *, să măninci azimi; și în ziua a șaptea, să fie o sărbătoare în cinstea Domnului.

¹Cap. 12, 16, 18.

7. În timpul celor șapte zile, să măninci azimi; să nu se * vadă la tine nimic dospit, nici aluat, pe toată întinderea țării tale.

¹Cap. 12, 18.

8. Să spui * atunci fiului tău: „Acesta este spre pomenirea celor ce a făcut Domnul pentru mine, când am ieșit din Egipt.”

¹Ver. 14, Cap. 12, 26.

9. Să-ți fie ca un * semn pe mină și ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochii tăi, pentruca legea Domnului să fie totdeauna în gura ta; căci cu mină puternică te-a scos Domnul din Egipt.

¹Ver. 18, Cap. 12, 14, Num. 15, 26. Deut. 6, 9; 11, 18. Filist. 1, 9. Isa. 49, 16. Ier. 23, 34. Mac. 23, 8.

10. Să ții * porunca aceasta la vremea hotărâtă, din an în an. ¹Cap. 12, 14, 24.

11. Când te va aduce Domnul în țara Cananiților, cum a jurat ție și părinților tăi, și când ți-o va da,

12. să * închini Domnului pe orice întâi-născut, chiar pe orice întâi-născut din vitele, pe cari le vei avea: orice parte bărbătească este a Domnului.

¹Ver. 2, Cap. 22, 29; 24, 19. Lev. 27, 26. Num. 8, 17; 18, 15. Deut. 15, 19. Eccl. 44, 20.

13. Să răscumperi cu un miel pe orice întâi-născut * al măgarilor; iar dacă nu-l vei răscumpăra, să-i fringi gatul. Să răscumperi * de asemenea pe orice întâi-născut de parte bărbătească dintre fiii tăi.

¹Cap. 24, 20. Num. 18, 15, 16. ²Num. 5, 40, 47; 15, 15, 16.

14. Și când te va * întreba fiul tău într-o zi: „Ce înseamnă lucrul acesta?” să-i răspunzi: „Prim mină” Lui cea atotputernică, Domnul ne-a scos din Egipt, din casa robiei;

¹Cap. 12, 26. Deut. 6, 20. Isa. 4, 6, 21. ²Ver. 2.

15. Și, fiindcă Faraon se încăpățina și nu voia să ne lase să plecăm, Domnul * a omorât pe toți întâi-născuții din țara Egiptului, dela întâi-născuții

ai oamenilor până la întâi-născuții ai dobitoacelor. Iată de ce aduc jertfă Domnului pe orice întâi-născut de parte bărbătească, și răscumpăr pe orice întâi-născut dintre fiii mei. ¹Cap. 12, 29.

16. Să-ți fie ca un semn * pe mină și ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochi; căci prin mina Lui atotputernică ne-a scos Domnul din Egipt.¹

¹Ver. 9.

Călătoria spre pustie.

17. După ce a lăsat Faraon pe popor să plece, Dumnezeu nu l-a dus pe drumul care dă în țara Filistenilor, măcar că era mai aproape; căci a zis Dumnezeu: „S'ar putea să-i pară * rău poporului văzând războiul, și să se întoarcă ** în Egipt.”

¹Cap. 14, 31, 32. Num. 14, 1—4. ²Deut. 17, 16.

18. Ci Dumnezeu a pus * pe popor să facă un ocol pe drumul care duce spre pustie, spre marea Roșie. Copiii lui Israel au eșit înarmați din țara Egiptului.

¹Cap. 14, 2. Num. 20, 4, 26.

19. Moise a luat cu el oasele lui Iosif; căci Iosif pusese pe fiii lui Israel să jure, zicând: „Când vă va cerceta Dumnezeu *, să luați cu voi oasele mele de aici.”

¹Fac. 50, 25. Isa. 54, 22. Psal. 7, 10.

20. Au plecat * din Sucot, și au tăbărit la Etam, la marginea pustiei.

¹Num. 33, 4.

21. Domnul * mergea înaintea lor, ziua într'un stîlp de nor, ca să-i călăuzească pe drum, iar noaptea într'un stîlp de foc, ca să-i lumineze, pentru ca să meargă și ziua și noaptea.

¹Cap. 14, 19, 24; 40, 38. Num. 9, 15; 10, 34; 14, 14. Deut. 1, 33. Num. 9, 12, 18. Ps. 78, 14; 99, 7; 105, 29. Isa. 4, 5. ²1 Cor. 10, 1.

22. Stîlpul de nor nu se depărta dinaintea poporului în timpul zilei, nici stîlpul de foc în timpul nopții.

Trecerea mării Roșii.

14 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Spune copiilor lui Israel să se întoarcă *, și să tăbărăscă înaintea Piha-hirotului **, între Migdol † și mare, față în față cu Baal-Tefon: în dreptul locului acestuia să tăbăriți, lângă mare.

¹Cap. 13, 18. ²Num. 33, 7. ³Ier. 44, 2.

3. Faraon va zice despre copiii lui Israel: „S'au * rătăcit prin țară; îi închină pustia.”

¹Ps. 72, 12.

4. Eu * voi împietri inima lui Faraon, și-l va urmări; dar Faraon și toa-

tă oastea lui vor face să se arate slava¹ Mea, și ț Egiptenii vor ști că Eu sînt Domnul.” Copiii lui Israel au făcut așa.

¹ Cap. 4, 21; 7, 5.

² Cap. 9, 15; Vers. 17, 20; Rom. 9, 17, 22, 23. ³ Cap. 7, 5.

5. S'a dat de știre împăratului Egiptului că poporul a luat fuga. Atunci inima¹ lui Faraon și inima slujitorilor lui s'a schimbat față de popor. El au zis: „Ce am făcut de am lăsat pe Israel să plece și să nu ne mai slujească?”²

¹ Ps. 106, 25.

6. Faraon și-a pregătit carul de război, și și-a luat oamenii de război cu el.

7. A luat¹ șase sute de cară de luptă cu oameni aleși, și toate căările Egiptului; în toate erau luptători.

¹ Cap. 15, 4.

8. Domnul a împietrit¹ inima lui Faraon, împăratul Egiptului, și Faraon a urmărit pe copiii lui Israel. Copiii lui² Israel ieșiseră gata de luptă.

¹ Vers. 4. ² Cap. 9, 1; 15, 9; Rom. 10, 2.

9. Egiptenii¹ i-au urmărit; și toți caii, căările lui Faraon, călăreții lui și oștirea lui, i-au ajuns toamai cînd erau tăbăriți lângă mare lângă Pi-Hahirot, față în față cu Baal-Tefon.

¹ Cap. 15, 9; Isa. 24, 9.

10. Faraon se apropia. Copiii lui Israel și-au ridicat ochii, și iată că Egiptenii veneau după ei. Și copiii lui Israel s'au spăimîntat foarte tare, și au strigat¹ către Domnul după ajutor.

¹ Isa. 24, 7; Rom. 9, 9; Ps. 54, 17; 107, 9.

11. El au zis¹ lui Moise: „Nu erau oare morminte în Egipt, ca să nu mai fi fost nevoie să ne aduci să murim în pustie? Ce ne-ai făcut de ne-ai scos din Egipt?”

¹ Ps. 106, 7, 9.

12. Nu-ți¹ spuneam noi în Egipt: „Lasă-ne să slujim ca robi Egiptenilor, căci vrem mai bine să slujim ca robi Egiptenilor decît să murim în pustie?”²

¹ Cap. 3, 21; 4, 9.

13. Moise a răspuns poporului: „Nu vă temeți¹ de nimic, stați pe loc, și veți vedea izbăvirea, pe care v'o va da Domnul în ziua aceasta; căci pe Egiptenii aceștia, pe cari-i vedeți azi, nu-i veți mai vedea niciodată.

¹ 2 Cron. 20, 15, 17; Isa. 41, 10, 23, 14.

14. Domnul¹ Se va lupta pentru voi; dar voi, stați² liniștiți.”

¹ Vers. 25.

Deut. 1, 30; 3, 22; 20, 4; Isa. 10, 14, 40; 26, 3. ² 2 Cron. 20, 25.

15. Domnul a zis lui Moise: „Ce rost au strigătele acestea? Spune copiilor lui Israel să pornească înainte.

16. Tu¹, ridică-ți toiagul, întinde-ți mîna spre mare, și despică-o; și copiii lui Israel vor trece prin mijlocul mării ca pe uscat.

¹ Vers. 17, 20; Cap. 7, 19.

17. Eu voi împietri¹ inima Egiptenilor, ca să intre în mare după ei. Și Faraon și toată oastea lui, cărele și călăreții lui, vor face să se arate slava² Mea.

¹ Vers. 8; Cap. 7, 3. ² Vers. 4.

18. Și vor ști¹ Egiptenii că Eu sînt Domnul cînd Faraon, cărele și călăreții lui, vor face să se arate slava Mea.”

¹ Vers. 4.

19. Îngerul lui Dumnezeu, care¹ mergea înaintea taberei lui Israel, Și-a schimbat locul, și a mers înapoi la lor, și stîlpul de nor care mergea înaintea lor, și-a schimbat locul, și a stat înapoi la lor.

¹ Cap. 13, 21; 23, 20; 24, 24; Rom. 10, 15; Isa. 63, 9.

20. El s'a așezat între tabăra Egiptenilor și tabăra lui Israel. Norul acesta¹ pe o parte era întunecos, iar pe cealaltă lumina noaptea. Și toată noaptea cele două tabere nu s'au apropiat una de alta.

¹ Isa. 63, 14. ² 1 Cor. 4, 3.

21. Moise și-a întins¹ mîna spre mare. Și Domnul a pus marea în mișcare printr'un vînt dinspre răsărit, care a suflat cu putere toată noaptea; el a uscat² marea, și apele s'au despărțit³ în două.

¹ Vers. 16. ² Ps. 66, 6. ³ Cap. 13, 2; Isa. 3, 20; 4, 22; Rom. 9, 11; Ps. 74, 13; 104, 1; 14, 8; Isa. 43, 12.

22. Copiii¹ lui Israel au trecut prin mijlocul mării ca pe uscat, și apele stăteau ca un zid² la dreapta și la stînga lor.

¹ Vers. 20; Cap. 13, 20; Rom. 10, 4; Ps. 66, 6; 75, 15; Isa. 63, 15. ² 1 Cor. 10, 1. ³ 2 Cor. 11, 20. ⁴ Heb. 3, 20.

23. Egiptenii i-au urmărit; și toți caii lui Faraon, cărele și călăreții lui au intrat după el în mijlocul mării.

24. În straja dimineții, Domnul¹, din stîlpul de foc și de nor, S'a uitat spre tabăra Egiptenilor, și a aruncat învîlmășala în tabăra Egiptenilor.

¹ Ps. 77, 17, etc.

25. A scos roatele carălor și le-a îngruiat mersul. Egiptenii au zis atunci: „Haidem să fugim dinaintea lui Israel, căci Domnul Se¹ luptă pentru ei împotriva Egiptenilor.”

¹ Vers. 14.

26. Domnul a zis lui Moise: „Întinde-ți¹ mîna spre mare; și apele au să se întoarcă peste Egipteni, peste cărele lor și peste călăreții lor.”

¹ Vers. 16.

27. Moise și-a întins mîna spre mare. Și în spre dimineață, marea și-a luat¹ iarăș repeziciunea cursului, și la apro-

pierea ei Egiptenii au luat-o la fugă;
dar Domnul a năpusit¹ pe Egipteni
în mijlocul mării. ^{1 Deut. 10, 18. 22 Cap. 15, 1, 7.}

28. Apele s'au² întors, și au³ acoperit
carăle, călăreții și toată oastea
lui Faraon, cari intraseră în mare după
copiii lui Israel; niciunul măcar
n'a scăpat. ^{2 Hab. 3, 9, 12. 3 Ps. 106, 12.}

29. Dar copiii⁴ lui Israel au trecut
prin mijlocul mării ca pe uscat, în
timp ce apele stăteau ca un zid la
dreapta și la stînga lor. ^{4 Vers. 22. Ps. 77, 20; 78, 32, 50.}

30. În ziua aceea, Domnul a izbăvit⁵
pe Israel din mina Egiptenilor; și Is-
rael a văzut⁶ pe Egipteni morți pe
tărîmul mării. ^{5 Ps. 106, 8, 10. 6 Ps. 106, 10; 136, 10.}

31. Israel a văzut mina puternică, pe
care o îndreptase Domnul împotriva
Egiptenilor. Și poporul s'a temut de
Domnul, și a crezut⁷ în Domnul și în
robul Său Moise. ^{7 Cap. 4, 31; 78, 3. Ps. 106, 12. 100, 5, 11; 117, 48.}

Cîntarea de laudă.

15 1. Atunci⁸ Moise și copiii lui Is-
rael au cîntat Domnului cîntarea
aceasta. Ei au zis:

„Voi cînta⁹ Domnului, căci Și-a ar-
tătat slava:

A năpusit în mare pe cal și pe că-
lăreț. ^{8 Judec. 5, 1. 9 Psalm. 124, 1. Ps. 106, 12. 10 Vers. 21.}

2. Domnul este tărîa mea și temelul
cîntărilor mele de¹⁰ laudă:

El m'a scăpat.

El este Dumnezeuul meu: pe El îl
voi lăuda;

El este Dumnezeuul tatălui¹¹ meu:
pe El îl voi ține¹² preamări. <sup>11 Deut. 10, 21.
Ps. 28, 28; 35, 28; 137, 6; 138, 1; 144, 14; 145, 7. 12 Ps. 124, 2.
Hab. 3, 18, 19. 13 Cap. 3, 15, 16. 14 Psalm. 124, 47. Ps. 99, 5;
102, 28. 15 Ps. 28, 1.</sup>

3. Domnul este un războinic¹³ viteaz:
Numele¹⁴ Lui este Domnul.

^{13 Ps. 24, 8. Apoc. 19, 11. 14 Cap. 1, 3. Ps. 82, 16.}

4. El a aruncat în mare carăle¹⁵ lui
Faraon și oastea lui;
Luptătorii lui aleși¹⁶ au fost înghi-
șiți în marea Roșie. ^{15 Cap. 14, 28. 16 Cap. 14, 7.}

5. I-au acoperit¹⁷ valurile,
și s'au pogorit¹⁸ în fundul apelor,

ca o piatră. ^{17 Cap. 14, 26. 18 Numer. 9, 12.}

6. Dreapta¹⁹ Ta, Doamne, și-a făcut
vestită tărîa;

Mina Ta cea dreaptă, Doamne, a
zdrobit pe vrăjmași. ^{19 Ps. 118, 25, 28.}

7. Prin măreimea măreției²⁰ Tale,
Tu trîntești la pămînt pe vrăjmașii
Tăi;

Îți deslănțuiești minia,
și ea-î mistuie²¹ ca pe ț o trestie.

^{21 Deut. 32, 26. 22 Ps. 106, 12. 23 Psalm. 5, 24; 47, 34.}

8. La suflarea²² nărilor Tale, s'au
îngrămădit apele,

S'au ridicat talazurile²³ ca un zid,
și s'au încheat valurile în mijlocul
mării. <sup>22 Cap. 14, 21. 23 Psalm. 124, 36. 24 Job. 4, 9. 25 Ps. 2, 6.
26 Ps. 78, 12. Hab. 3, 10.</sup>

9. Vrăjmașul²⁴ zicea: „Îi voi urmări,
îi voi ajunge,

Voi împărți²⁵ prada de război;
îmi voi răzbuna pe ei,

Voi scoate sabia, și-î voi nimici cu
mina mea!²⁶

^{25 Ps. 1, 30. 26 Ps. 48, 27. 27 Psalm. 52, 12. Luc. 11, 22.}

10. Dar Tu ai²⁷ suflat ca suflarea Ta:
și marca²⁸ i-a acoperit;

Ca plumbul s'au afundat
în adîncimea apelor.

^{28 Cap. 14, 21. Ps. 127, 18. 29 Vers. 5. Cap. 14, 28.}

11. Cine²⁹ este ca Tine între dumne-
zei, Doamne?

Cine este ca Tine minunat³⁰ în sfin-
țenie,

Bogă în fapte de laudă,
și făcător³¹ de minuni?

<sup>30 Psalm. 7, 26.
1 Reg. 8, 23. Ps. 51, 12; 88, 5; 92, 4, 5. 31 Jer. 32, 4; 48, 12.
32 Psalm. 6, 5. 33 Ps. 77, 14.</sup>

12. Tu Ți-ai întins mina³² dreaptă:
și i-a înghițit pămîntul.

^{32 Vers. 4.}

13. Prin îndurarea Ta, Tu ai³³ că-
lăuzit,

Și ai izbăvit pe poporul acesta;
Iar prin puterea Ta îl îndrepti
Spre³⁴ locașul sfințeniei Tale.

<sup>33 Ps. 77, 25, 26; 106, 22; 107, 1. 34 Psalm. 124, 12, 13. 35 Jer. 2, 8.
36 Ps. 78, 34.</sup>

14. Popoarele³⁵ vor afla lucrul ace-
sta, și se vor cutremura:

Apocă groaza³⁶ pe Filistenii,
și lespăimîntă³⁷ căpeteniile³⁸ E-
domului,

Și un tremur apocă pe ț războinicii
lui Moab;

Toți ț locuitorii Canaanului leș-
nă de la inimă.

<sup>35 Ps. 20, 47. 36 Deut. 2, 4.
37 Numer. 22, 3. Hab. 3, 7. 38 Psalm. 5, 1.</sup>

16. Ii va apuca³⁹ teama și spaima;
Iar văzînd măreția brațului Tău,
Vor sta muți ca⁴⁰ o piatră,

Pînă va trece poporul Tău, Doamne!
Pînă va trece

Poporul, pe care Ți l-ai ț răs-
cumpărat.

<sup>39 Deut. 2, 25; 11, 25. 40 Psalm. 2, 9. 41 1 Sam. 25, 37.
42 Cap. 15, 5. Deut. 12, 9. 43 Psalm. 7, 45. Ps. 74, 2. 44 Psalm. 42, 1, 2;
51, 10. 45 Psalm. 11, 7. 46 Ps. 2, 14. 47 Psalm. 2, 8. 48 Psalm. 2, 2.</sup>

17. Tu îi vei aduce și-î vei așeza⁴¹ pe
muntele moștenirii Tale,

În locul, pe care Ți l-ai pregătit ca locaș, Doamne,

La Templul * pe care minile Tale l-au întemeiat, Doamne!

* Ps. 48, 7; 80, 9. ** Ps. 59, 24.

18. Și Domnul * va împărăți în veac și în vezi de vezi.

* Ps. 100, 18; 101, 10; 148, 10. ** Is. 47, 15.

19. Căci caii * lui Faraon, cărăle și călăreții lui au intrat în mare,

Și Domnul * a adus peste ei apele mării;

Dar copiii lui Israel au mers ca pe uscat prin mijlocul mării."

* Cap. 14, 28. Prov. 1, 21, 26. ** Cap. 14, 28, 29.

20. Maria *, proorocița **, sora lui Aaron, a ținut în mână o timpană, și toate femeile au venit după ea, cu ținut timpane și jucând.

* Judec. 4, 4. 1 Sam. 10, 3.

** Num. 26, 59. + 1 Sam. 10, 6. + Judec. 11, 34; 21, 21. 2 Sam. 6, 16. Ps. 68, 12; 148, 3; 150, 4.

21. Maria răspundea * copiilor lui Israel:

"Cântați Domnului, căci Și-a arătat slava:

A năpustit în mare pe cal și pe călăreț."

* 1 Sam. 18, 7. ** Vers. 1.

Apele dela Mara.

22. Moise a pornit pe Israel dela marea Roșie. Au apucat înspre pustia * Șur; și, după trei zile de mers în pustie, n'au găsit apă.

* Fac. 14, 7; 26, 18.

23. Au ajuns la * Mara; dar n'au putut să bea apă din Mara, pentru că era amară. De aceea locul acela a fost numit Mara (*Amarăciune*).

* Num. 33, 9.

24. Poporul a cîrît * împotriva lui Moise, zicînd: „Ce avem să bem?"

* Cap. 16, 2; 17, 3.

25. Moise a strigat * către Domnul; și Domnul l-a arătat un lemn, pe care l-a aruncat * în apă. Și apa s'a făcut dulce. Acolo a dat Domnul * poporului legi și porunci, și acolo l-a pus la ținut încercare.

* Cap. 14, 10; 17, 4. Ps. 105, 28.

** 1 Reg. 2, 26; 4, 41. + Is. 24, 25. + Cap. 16, 4. Deut. 8, 2. 16. Judec. 2, 20; 3, 1, 6. Ps. 68, 10; 81, 7.

26. El a zis: „Dacă * vei asculta cu luare aminte glasul Domnului, Dumnezeului tău, dacă vei face ce este bine înaintea Lui, dacă vei asculta de poruncile Lui, și dacă vei păzi toate legile Lui, nu te voi lovi cu niciuna din bolile * cu cari am lovit pe Egipteni; căci Eu Domnul țin, care te vindecă."

* Deut. 7, 12, 16. + Deut. 28, 27, 60. + Cap. 23, 28. Ps. 41, 3, 4; 105, 2; 147, 3.

27. Au ajuns la * Elim, unde erau douăsprezece izvoare de apă și șap-

tezeci de finici. Și au tăbărit acolo, lângă apă.

* Num. 33, 9.

Cîntirile în Sin. — Prepelitele și marea Sabatul.

16. 1. Toată adunarea copiilor lui Israel a * plecat din Elim; și au ajuns în pustia Sin **, care este între Elim și Sinai, în a cincisprezecea zi a lunii a doua după ieșirea lor din țara Egiptului.

* Num. 33, 10, 11. ** Exod. 30, 15.

2. Și toată adunarea copiilor lui Israel a cîrît * în pustia aceea împotriva lui Moise și Aaron.

* Cap. 15, 24. Ps. 106, 26. 1 Cor. 10, 10.

3. Copiii lui Israel le-au zis: „Cum de * n'am murit loviți de mina Domnului în țara Egiptului, cînd ** ședeam lângă oalele noastre cu carne, cînd mîncam pine de ne săturam? Căci ne-ați adus în pustia aceasta ca să faceți să moară de foame toată mulțimea aceasta."

* Psal. 4, 8. ** Num. 11, 4, 5.

4. Domnul a zis lui Moise: „Iată că voi face să vă ploaie pine * din ceruri. Poporul va ieși afară, și va strînge, cît îi trebuie pentru fiecare zi, ca să-l pun la ** încercare, și să văd dacă va umbla sau nu după legea Mea.

* Ps. 78, 24, 26; 105, 40. Is. 49, 20; 52, 1 Cor. 10, 3. ** Cap. 15, 26. Deut. 8, 2, 16.

5. În ziua a șasea, cînd vor pregăti ce au adus acasă, vor avea * de două ori mai mult de cît vor strînge în fiecare zi."

* Vers. 22. Lev. 26, 21.

6. Moise și Aaron au zis tuturor copiilor lui Israel: „Astăseară *, veți înțelege că Domnul este Acela, care v'a scos din țara Egiptului.

* Vers. 12, 13. Cap. 4, 7. Num. 16, 28, 29, 30.

7. Și mine dimineată, veți vedea slava * Domnului; pentru că v'a auzit cîntirile împotriva Domnului; căci ce ** sîntem noi, ca să cîrîți împotriva noastră?"

* Vers. 10. Is. 36, 21; 40, 5. Is. 41, 4, 49. ** Num. 16, 11.

8. Moise a zis: „Domnul vă va da astăseară carne de mîncat, și mine dimineată vă va da pine să vă saturați, pentru că a auzit Domnul cîntirile, pe cari le-ați rostit împotriva Lui; căci ce sîntem noi? Cîntirile voastre nu se îndreaptă împotriva noastră, ci împotriva * Domnului."

* 1 Sam. 8, 7. Luc. 10, 14. Rom. 12, 2.

9. Moise a zis lui Aaron: „Spune întregii adunări a copiilor lui Israel: „Apropiati-vă * înaintea Domnului; căci v'a auzit cîntirile."

* Num. 16, 16.

10. Și, pe cînd vorbea Aaron întregii adunări a lui Israel, s'au uitat înspre pustie, și iată că slava Domnului s'a " arătat în nor.

* Vers. 7. Cap. 12, 21. Num. 16, 18. 1 Reg. 8, 10, 11.

11. Domnul, vorbind lui Moise, a zis:

12. „Am" auzit cîntările copiilor lui Israel. Spune-le: „Între cele" două seri aveți să mincați carne, și dimineața¹ v'ă veți sătura de pine; și veți ști că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru."

* Vers. 8. ** Vers. 6. † Vers. 7.

13. Seara, au venit niște" prepelițe și au acoperit tabăra; și, dimineața, s'a așezat un strat gros de rouă² în jurul taberii.

* Num. 11, 31. Ps. 78, 27, 28; 105, 40. ** Num. 11, 31.

14. Cînd s'a luat roua aceasta, pe fața pustiei era ceva" mărunt ca niște grăunțe, mărunt ca bobitele de ghiață albă pe pămînt.

* Num. 11, 7. Deut. 8, 2.

Deut. 8, 15. Ps. 78, 24; 105, 40.

15. Copiii lui Israel s'au uitat la ea, și au zis unul către altul: „Ce este aceasta?"³ căci nu știau ce este. Moise le-a zis: „Este" pinea, pe care v'o dă Domnul ca hrană.

* Isaa. 4, 31, 40, 41. 1 Cor. 13, 12.

16. Iată ce a poruncit Domnul: „Fiecare din voi să strîngă cît îi trebuie pentru hrană, și anume un" omer de cap, după numărul sufletelor voastre: fiecare să ia din ea pentru cei din cortul lui."

* Vers. 20.

17. Israeliiți au făcut așa; și au strins unii mai mult, alții mai puțin.

18. În urmă o măsurau cu omerul, și cine" strinsese mai mult, n'avea nimic de prisos, iar cine strinsese mai puțin, nu ducea lipsă de loc. Fiecare strîngea tocmai cît îi trebuia pentru hrană.

* 1 Cor. 8, 18.

19. Moise le-a zis: „Nimeni să nu lase ceva din ea pînă a doua zi dimineață."

20. N'au ascultat de Moise, și s'au găsit unii, cari au lăsat ceva din ea pînă dimineață; dar a făcut viermi și s'a împuțit. Moise s'a miniat pe oame-nii acia.

21. Astfel, în toate diminețile, fiecare strîngea cît îi trebuia pentru hrană; și, cînd venea căldura soarelui, se topea.

22. În ziua a șasea, au strins hrană înedit, și anume doi omeri de fiecare. Toți fruntașii adunării au venit și au spus lui Moise lucrul acesta.

23. Și Moise le-a zis: „Domnul a poruncit așa. Mine este ziua de" odihnă, Sabatul închinat Domnului; coaceți ce aveți de copt, fierbeți ce aveți de fier, și păstrați pînă a doua zi dimineața tot ce va rămînea?"

* Fac. 2, 3. Cap. 20, 8, 10, 11; 22, 3. Lev. 23, 3.

24. Au lăsat-o pînă a doua zi dimineața, cum poruncise Moise; și nu s'a" împuțit, și n'a făcut viermi.

* Vers. 20.

25. Moise a zis: „Mîncăți-o azi, căci este ziua Sabatului; azi nu veți găsi mană pe cîmp.

26. Veți strînge timp" de șase zile; dar în ziua a șaptea, care este Sabatul, nu va fi."

* Cap. 20, 9, 10.

27. În ziua a șaptea, unii din popor au ieșit să strîngă mană, și n'au găsit.

28. Atunci Domnul a zis lui Moise: „Pînă cînd aveți de gînd să nu păziți" poruncile și legile Mele?

* 2 Cor. 11, 24. Ps. 78, 10, 20; 105, 12.

29. Vedeți că Domnul v'a dat Sabatul; de acia v'ă dă în ziua a șasea hrană pentru două zile. Fiecare să rămîna la locul lui, și, în ziua a șaptea, nimeni să nu iasă din locul în care se găsește."

30. Și poporul s'a odihnit în ziua a șaptea.

31. Casa lui Israel a numit hrana aceasta „mană". Ea semăna" cu bobul de coriandru; era albă, și avea un gust de turtă cu miere.

* Num. 11, 7, 8.

32. Moise a zis: „Iată ce a poruncit Domnul: „Să se păstreze un omer plin cu mană pentru urmași voștri, ca să vadă și ei pînea pe care v'am dat-o s'o mincați în pustie, după ce v'am scos din țara Egiptului."

33. Și Moise a zis lui Aaron*: „Ia un vas, pune în el un omer plin cu mană¹, și așează-l înaintea Domnului, ca să fie păstrat pentru urmașii voștri."

* Lev. 24, 4.

34. După porunca dată de Domnul lui Moise, Aaron l-a pus" înaintea chi-votului mărturiei, ca să fie păstrat.

* Cap. 25, 14, 21; 41, 20. Num. 17, 10. Deut. 26, 2. 1 Reg. 8, 6.

35. Copiii lui Israel au mîncat mană patruzeci" de ani, pînă" la sosirea lor într'o țară locuită; au mîncat mană pînă la sosirea lor la hotarele țării Canaanului.

* Num. 33, 38. Deut. 8, 2, 3. Num. 9, 20, 21. Isaa. 4, 31, 40. ** Isaa. 5, 12. Num. 9, 13.

1. Mană, pînză așă pentru că Israeliiți, cînd au văzut-o turtă dată, au strigat: „Mană lui m'are este acuma?" (ps. 119).

36. Omerul este a zecea parte dintr-o efa.

Refidim. — Stinca din Horeb.

17 1. Toată* adunarea copiilor lui Israel a plecat din pustia Sin, după călătoriile zilnice, pe cari poruncise Domnul să le facă; și au tăbărit la Refidim. Acolo poporul n'a găsit apă de băut. ¹Cap. 16, 1. ²Nam. 33, 12, 14.

2. Atunci poporul* a căutat ceartă cu Moise. Ei au zis: „Dă-ne apă să bem” Moise le-a răspuns: „Pentru ce căutați ceartă cu mine? Pentru ce ispițiți* pe Domnul?” ³Nam. 26, 2-4. ⁴Deut. 4, 18. Ps. 78, 15, 41. Isa. 7, 12. Mat. 4, 7. 1 Cor. 10, 9.

3. Poporul stătea acolo, chinuit de sete, și circea* împotriva lui Moise. El zicea: „Pentru ce me-ai scos din Egipt, ca să ne faci să murim de sete aici cu copiii și turmele noastre?” ⁵Cap. 16, 2.

4. Moise a strigat* către Domnul, și a zis: „Ce să fac cu poporul acesta? Încă puțin, și au să mă* ucidă cu pietre.” ⁶Cap. 14, 25. ⁷1 Sam. 30, 4. Ioan. 8, 30, 31.

5. Domnul a zis lui Moise: „Treci* înaintea poporului, și ia cu tine vreo cițiva din bătrânii lui Israel; ia-ți în mână și toaigul cu care ai* lovit riul, și pornește!” ⁸Exod. 3, 6. ⁹Cap. 7, 20. Nam. 20, 4.

6. Iată*, Eu voi sta înaintea ta pe stinca Horebului; vei lovi stinca, și va fișni apă din ea, și poporul va bea.” Moise a făcut așa, în fața bătrânilor lui Israel.

¹⁰Nam. 26, 15, 17. Ps. 78, 15, 30, 39, 41. 144, 9. 1 Cor. 10, 4.

7. El a numit locul acela „Masa” și Meriba” (*Ispită și ceartă*), căci copiii lui Israel se certaseră, și ispitiseră pe Domnul, zicând: „Este oare Domnul în mijlocul nostru, sau nu este?” ¹¹Nam. 20, 12. Ps. 44, 7, 26, 9. Eze. 3, 9.

Înfringerea lui Amalec.

8. Amalec* a venit să bată pe Israel la Refidim.

¹²Fac. 38, 17. Nam. 24, 20. Deut. 25, 17. 1 Sam. 13, 2.

9. Atunci Moise a zis lui* Iosua: „Alege niște bărbați, și ieși de luptă împotriva lui Amalec. Iar eu voi sta mine pe virful dealului cu toaigul” lui Dumnezeu în mână.” ¹³Psalm. 7, 43. Eze. 4, 6. ¹⁴Cap. 4, 20.

10. Iosua a făcut ce-i spusese Moise, și a ieșit să lupte împotriva lui Amalec. Iar Moise, Aaron și Hur s'au suit pe virful dealului.

11. Cînd își ridica* Moise mina, era

mai tare Israel; și cînd își lăsa mina în jos, era mai tare Amalec. ¹⁵1ac. 3, 16.

12. Minile lui Moise fiind trude, ei au luat o piatră, au pus-o sub el, și el a șezut pe ea. Aaron și Hur li sprînceau minile, unul deoparte, iar altul de alta; și minile lui au rămas întinse pînă la asfințitul soarelui.

13. Și Iosua a biruit pe Amalec și poporul lui, cu tăgăul săbiei.

14. Domnul a zis lui Moise: „Scrie” lucrul acesta în carte, ca să se păstreze aducerea aminte, și spune lui Iosua că voi* șterge pomenirea lui Amalec de sub ceruri.” ¹⁶Cap. 24, 27. ¹⁷Nam. 24, 20. Deut. 25, 19. 1 Sam. 15, 3, 7. 20, 1, 17. 2 Sam. 8, 19. Eze. 16, 14.

15. Moise a zidit un altar, și i-a pus numele „Domnul, steagul meu”.

16. El a zis: „Pentru că și-a ridicat mina împotriva scaunului de domnie al Domnului, Domnul va purta război împotriva lui Amalec, din neam în neam!”

Ietro la Moise.

18 1. Ietro*, preotul Madianului, socru lui Moise, a aflat tot ce făcuse Dumnezeu* pentru Moise și poporul Său Israel; a aflat că Domnul scosese pe Israel din Egipt. ²Cap. 2, 18; 3, 1. ³Ps. 44, 1. 77, 34, 13; 78, 4; 105, 3, 43; 136, 2, 8.

2. Ietro, socrul lui Moise, a luat pe Sefora, nevasta lui Moise, care fusese trimisă acasă.

3. A luat și pe cei doi* fii ai Seforei; unul se numea Gherșon* (*Sădina*), căci Moise zisese: „Locuiesc ca străin într-o țară străină.” ⁴Psalm. 7, 26. ⁵Cap. 2, 22.

4. Iar celălt se numea Eliezer (*Ajutorul lui Dumnezeu*), căci zisese: „Dumnezeul tatălui meu m-a ajutat, și m'a scăpat de sabia lui Faraon.”

5. Ietro, socrul lui Moise, a venit cu fiii și nevasta lui Moise în pustie unde tăbăra el, la muntele* lui Dumnezeu. ⁶Cap. 3, 1, 12.

6. A trimis vorbă lui Moise să-i spună: „Eu, socrul tău Ietro, vin la tine cu nevastă-ta și cu cei doi fii ai tăi.”

7. Moise a ieșit* înaintea socrului său, s'a aruncat cu fața la pămînt, și i-a sărutat”. S'au întrebat unul pe altul de sănătate, și au intrat în cortul lui Moise.

⁸Fac. 14, 17; 28, 2; 29, 1. 1 Reg. 2, 19. ⁹Fac. 29, 10; 30, 4.

8. Moise a istorisit socrului său tot ce făcuse Domnul împotriva lui Fa-

raon și împotriva Egiptului, din pricina lui Israel, toate suferințele cari veniseră peste ei pe drum, și cum îi izbăvise * Domnul din ele.

* Ps. 78, 42; 81, 7; 106, 30; 137, 2.

9. Ietro s'a bucurat pentru tot binele, pe care-l făcuse Domnul lui Israel, și pentru că-l izbăvise din mina Egiptenilor.

10. Și ietro a zis: „Binecuvîntat * să fie Domnul, care v'a izbăvit din mina Egiptenilor și din mina lui Faraon, El, care a izbăvit poporul din mina Egiptenilor!” * Ps. 14, 70; 2 Sam. 18, 28; Luc. 1, 68.

11. Cunosc acum că Domnul este * mai mare decît toți dumnezeii; căci * în lucrul în care s'au purtat cu trufie, El a fost mai pesus de ei.” * 2 Cron. 2, 5; Ps. 86, 3; 87, 9; 133, 5. ** Cap. 1, 16; 16, 20; 21, 5; 2, 7; 14, 9; 16, 7; 1 Sam. 2, 3. Num. 9, 16; 26, 28. Ier. 46, 11, 12. Ps. 30, 20; 139, 21. Luc. 1, 51.

12. Ietro, socrul lui Moise, a adus lui Dumnezeu o ardere de tot și o jertfă de mîncare. Aaron și toți bătrînii lui Israel au venit și au luat parte la masă cu socrul lui Moise, înaintea * lui Dumnezeu. * Deut. 12, 7; 1 Cron. 29, 22; 1 Cor. 10, 16, 20, 31.

Judecătorii.

13. A doua zi, Moise s'a așezat să judece poporul; și poporul a stat înaintea lui de dimineața pînă seara.

14. Socrul lui Moise a văzut tot ce făcea el pentru popor, și a zis: „Ce faci tu acolo cu poporul acela? De ce stai singur, și tot poporul stă înaintea ta, de dimineața pînă seara?”

15. Moise a răspuns socrului său: „Poporul vine” la mine ca să ceară sfat lui Dumnezeu. * Lev. 24, 12; Num. 16, 34.

16. Cînd au vreo treabă *, vin la mine; eu judec între ei, și fac cunoscut * poruncile lui Dumnezeu și legile Lui.” * Cap. 22, 7; 24, 14; Deut. 17, 4; 2 Sam. 16, 3; Ier. 31, 12; Ps. 119, 18; 1 Cor. 6, 1.

** Lev. 24, 12; Num. 16, 35; 27, 4; 28, 4; 7, 4, 9.

17. Socrul lui Moise i-a zis: „Ce faci tu nu este bine.

18. Te istovești singur, și vei istovi și poporul acesta, care este cu tine; căci lucrul este mai pe sus de puterile tale și nu-l vei putea face” singur. * Num. 11, 14, 17; Deut. 1, 9, 12.

19. Acum ascultă glasul meu; am să-ți dau un sfat, și Dumnezeu v'ă fi cu tine! Fii tîlmăc al poporului * înaintea lui Dumnezeu, și du-ți pricinile înaintea lui Dumnezeu.

* Cap. 3, 12. ** Cap. 4, 16; 20, 18; Deut. 5, 5. * Num. 27, 2.

20. Învață-i * poruncile și legile; și

arată-le calea”, pe care trebuie s'o urmeze și ce ți trebuie să faci.”

* Deut. 4, 2; 5, 1; 10, 1; 27, 12. ** Ps. 143, 2. * Deut. 1, 18.

21. Alege din tot poporul oameni * destoinici”, temători de Dumnezeu, oameni de încredere *, vrăjmași * ai lăcomiei; pune-i peste popor drept căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cinci zeci și căpetenii peste zece. * Vers. 22; Deut. 1, 15; 16, 18; 2 Cron. 19, 5—10; Ps. 6, 3. ** Ps. 42, 18; 2 Sam. 23, 3; 2 Cron. 26, 9. * Ezech. 18, 2. * Deut. 16, 18.

22. Ei să judece poporul în tot timpul; și aducă * înaintea ta toate pricinile însemnate, iar pricinile cele mai mici, să le judece ei înșiși. În felul acesta îți vei ușura sarcina, căci o vor purta și ei împreună cu tine. * Vers. 24. ** Vers. 26; Lev. 24, 11; Num. 16, 30; 27, 2; 30, 1; Deut. 1, 17; 17, 8. * Num. 11, 17.

23. Dacă vei face lucrul acesta, și dacă Dumnezeu îți va porunci așa, vei putea * face față lucrurilor, și tot poporul acesta va ajunge fericit la * locul lui.”

* Vers. 18. ** Ps. 119, 24; 30, 26; Cap. 16, 29; 2 Sam. 19, 36.

24. Moise a ascultat sfatul socrului său, și a făcut tot ce spusese el.

25. Moise * a ales oameni destoinici din tot Israelul, și i-a pus căpetenii ale poporului, căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cincizeci și căpetenii peste zece.

* Deut. 1, 12; Ps. 6, 3.

26. Ei judecau * poporul în tot timpul; aduceau înaintea lui Moise pricinile * grele, iar toate pricinile mici le judecau ei înșiși. * Vers. 22. ** Ier. 28, 16.

27. Apoi Moise a trimis * pe socrul său în țara lui. * Num. 10, 26, 30.

Pustia și muntele Sinai.

19 1. În luna a treia după ieșirea lor din țara Egiptului, copiii lui Israel au ajuns * în ziua aceea în pustia Sinai. * Num. 32, 16.

2. După ce au plecat dela Refidim *, au ajuns în pustia Sinai, și au tăbărit în pustie. Israel a tăbărit acolo, în fața muntelui *. * Cap. 17, 2, 9. ** Cap. 3, 1, 12.

3. Moise * s'a suit la Dumnezeu. Și Domnul l-a chemat * de pe munte, zicînd: „Așa să vorbești casei lui Iacov, și să spui copiilor lui Israel:

* Cap. 26, 21; Ps. 7, 26. ** Cap. 3, 4.

4. „Ați * văzut ce am făcut Egiptului, și cum v'am purtat * pe aripi de vultur și v'am adus aici la Mine.

* Deut. 28, 2. ** Deut. 32, 11; Is. 62, 8; Ps. 124, 14.

5. Acum*, dacă veți asculta glasul Meu, și dacă veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei** dintre toate popoarele, căci tot pământul† este al Meu;

* Deut. 4, 2. ** Deut. 4, 20; 7, 6; 14, 2, 23; 28, 25; 32, 4, 9. † Reg. 8, 52. Ps. 124, 4. Cânt. 2, 12. Isa. 41, 9, 43, 1. Jer. 16, 25. Mal. 3, 17. Tg. 2, 14. † Cap. 9, 29. Deut. 10, 14. Jer. 41, 11. Ps. 24, 1; 90, 12. 1 Cor. 10, 26, 28.

6. Imi veți fi o împărăție* de preoți și un neam sfânt**. Acestea sînt cuvintele pe care le veți spune copiilor lui Israel."

* Deut. 33, 2, 3, 4. 1 Pet. 2, 9, 10. Apoc. 1, 4; 5, 10; 20, 4. ** Lev. 20, 24, 26. Deut. 7, 6; 28, 10; 28, 9. Isa. 62, 12. 1 Cor. 3, 17. 1 Tim. 2, 37.

7. Moise a venit de a chemat pe bătrînii poporului, și le-a pus înainte toate cuvintele acestea, cum li poruncise Domnul.

8. Tot* poporul a răspuns: „Vom face tot ce a zis Domnul!” Moise a spus Domnului cuvintele poporului.

* Cap. 24, 3. Deut. 3, 27; 28, 17.

9. Și Domnul a zis lui Moise: „Iată, voi veni la tine într'un nor* gros, pentruca** să audă poporul cînd îți vei vorbi, și să aibă totdeauna încredere† în tine.” Moise a spus Domnului cuvintele poporului.

* Vers. 16. Cap. 20, 21; 24, 15, 16. Deut. 4, 21. Ps. 18, 11, 12; 97, 2. Mat. 12, 4. ** Deut. 4, 12, 26. Isa. 33, 20, 30. † Cap. 14, 21.

Pregătirea pentru primirea Legii.

10. Și Domnul a zis lui Moise: „Du-te la popor, sfințește-l* azi și mine, și pune-i să-și spele** hainele.

* Lev. 11, 44, 45. Ebr. 10, 22. ** Vers. 14. Ps. 52, 2. Lev. 24, 3.

11. Să fie gata pentru a treia zi†; căci a treia zi Domnul Se* va pogori, în fața întregului popor, pe muntele Sinai.

* Vers. 16, 18. Cap. 24, 20. Deut. 32, 2.

12. Să hotărâști poporului anumite margini de jurîmprejur, și să spui: „Să nu cumva să vă suîți pe munte sau să vă atingeți de poalele lui. Oricine se* va atinge de munte, va fi pedepsit cu moartea.

* Ebr. 12, 28.

13. Nici o mînă să nu se atingă de el; ci pe oricine se va atinge, să-l omoare cu piatră, sau să-l străpungă cu săgeți: dobitoc sau om, nu va trăi.” Cînd va suna trîmbița*, ei vor înainta spre munte."

* Vers. 16, 18

14. Moise s'a pogorit de pe munte la popor: a sfințit* poporul, și ei și-au spălat hainele.

* Vers. 16.

15. Și a zis poporului: „Fiți gata* în trei zile; să nu vă apropiați de vrăo** femeie.”

* Vers. 11. ** 1 Sam. 21, 4, 5. Zah. 7, 3. 1 Cor. 7, 4.

16. A treia zi dimineața, au fost* tunete, fulgere, și un nor** gros pe

munte; trîmbița răsună† cu putere, și tot poporul din tabără a fost†† apucat de spaimă.

* Ps. 77, 18. Ebr. 12, 19, 20. Apoc. 4, 6; 8, 5; 11, 19. ** Vers. 8. Cap. 40, 34. 2 Cron. 5, 24. † Apoc. 1, 10; 4, 1. †† Ebr. 12, 21.

17. Moise* a scos poporul din tabără, spre întîmpinarea lui Dumnezeu, și s'au așezat la poalele muntelui.

* Deut. 4, 10.

18. Muntele* Sinai era tot numai fum, pentrucă Domnul Se pogorise pe el în mijlocul focului**. Fumul† acesta se înălța ca fumul unui cuptor, și tot†† muntele se cutremura cu putere.

* Deut. 4, 11; 33, 2. Judec. 3, 5. Ps. 68, 7, 8. Isa. 4, 4. Hab. 3, 3. ** Cap. 3, 2; 24, 17. 1 Cron. 7, 1, 2, 3. † Ps. 15, 17. Ps. 144, 5. Apoc. 15, 8. †† Ps. 68, 8; 77, 18; 134, 7. Jer. 4, 24. Ebr. 12, 20.

19. Trîmbița răsună* tot mai puternic. Moise** vorbea, și Dumnezeu† li răspundea cu glas tare.

* Vers. 12. ** Ebr. 12, 20. † Num. 9, 13. Ps. 80, 7.

20. Domnul S'a pogorit pe muntele Sinai, și anume pe virful muntelui. Domnul a chemat pe Moise pe virful muntelui. Și Moise s'a suit sus.

21. Domnul a zis lui Moise: „Pogoară-te și poruncește poporului cu tot dinadinsul să nu dea busna spre Domnul, ca* să se uite, pentru ca nu cumva să piară un mare număr dintre ei.

* Cap. 2, 5. 1 Pet. 3, 18.

22. Preoți, cari se apropie de Domnul, să se sfințească* și ei, ca nu cumva să-l lovească** Domnul cu moartea."

* Lev. 10, 3. ** 2 Sam. 4, 7, 8.

23. Moise a zis Domnului: „Poporul nu va putea să se suie pe muntele Sinai, căci ne-ai oprit cu tot dinadinsul, zicînd: „Hotărâște* anumite margini în jurul muntelui, și sfințește-l."

* Vers. 12. Isa. 3, 4.

24. Domnul i-a zis: „Du-te, pogoară-te, și suie-te apoi iarăș cu Aaron; dar preoți† și poporul să nu dea busna să se suie la Domnul, ca nu cumva să-l lovească cu moartea."

25. Moise s'a pogorit la popor, și i-a spus aceste lucruri.

Cele 10 porunci.

20 1. Atunci Dumnezeu a rostit toate* aceste cuvinte, și a zis:

* Deut. 5, 28.

2. „Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos** din țara Egiptului, din casa robiei.

* Lev. 26, 1, 12. Deut. 4, 3. Ps. 80, 10. Gen. 15, 4. ** Cap. 12, 2.

3. Să* nu ai alți dumnezei afară de Mine. † Deut. 5, 7; 6, 14. 2 Reg. 17, 35. Jer. 39, 4, 20, 12.

4. Să* nu-ți faci chip cioplit, nici vreo înfățișare a lucrurilor cari sînt sus în ceruri, sau jos pe pămînt, sau în apele mai de jos de cît pămîntul.

* Lev. 26, 1. Deut. 4, 16; 5, 8; 27, 15. Ps. 97, 7.

5. Să nu* te închini înaintea lor, și să nu le slujești; căci Eu, Domnul, Dumnezeuul tău, sînt un Dumnezeu gelos*, care ț pedepsește nelegiuirea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc,

* Cap. 20, 24. Lev. 22, 7. 2 Reg. 17, 35. Is. 44, 15, 18. ** Cap. 34, 14. 1 Deut. 4, 24; 6, 10. Is. 24, 20. Mat. 1, 2. † Cap. 34, 7. Lev. 20, 16, 20, 20, 40. Num. 14, 18, 20. 1 Reg. 21, 26. Iov. 5, 4; 21, 16. Ps. 79, 6; 108, 24. Is. 14, 20, 21; 46, 4, 7. Ier. 2, 8; 30, 16.

6. și Mă îndur* pînă la al mililea neam de cei ce Mă iubesc și păzesc poruncile Mele.

* Cap. 34, 2. Deut. 7, 9. Ps. 99, 24. Rom. 11, 26.

7. Să* nu iei în deșert Numele Domnului, Dumnezeului tău; căci Domnul** nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deșert Numele Lui.

* Cap. 22, 1. Lev. 19, 12. Deut. 5, 31. Ps. 15, 4. Mat. 5, 28. ** Mic. 6, 13.

8. Adu-ți* aminte de ziua de odihnă, ca s'o sfințești.

* Cap. 21, 16. 14. Lev. 19, 3, 30; 26, 2. Deut. 5, 12.

9. Să lucrezi* șase zile, și să-ți faci lucrul tău.

* Cap. 20, 12; 21, 14; 24, 21. Lev. 23, 3. Ezech. 20, 12. Luc. 13, 14.

10. Dar ziua a* șaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul** care este în casa ta.

* Ps. 9, 2, 3. Cap. 14, 20; 21, 15. ** Num. 15, 17, 17, 30, 19.

11. Căci în șase zile* a făcut Domnul cerurile, pămîntul și marea, și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S'a odihnit: de aceea a binecuvîntat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o.

* Ps. 2, 1.

12. Cîstește* pe tatăl tău și pe mama ta, pentrucă să ți se lungească zilele în țara, pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău.

* Cap. 20, 26. Lev. 19, 3. Deut. 5, 16. Ier. 35, 7, 10, 19. Mat. 15, 4; 18, 20. Marc. 7, 10; 10, 29. Luc. 10, 20. Ezech. 5, 8.

13. Să* nu uciți.

* Deut. 4, 17. Mat. 5, 21. Rom. 13, 9.

14. Să* nu preacurvești.

* Deut. 4, 18. Mat. 5, 27.

15. Să* nu furi.

* Lev. 19, 11. Deut. 5, 18. Mat. 18, 20. Rom. 13, 9. † Tim. 4, 8.

16. Să* nu mărturisești strîmb împotriva aproapelui tău.

* Cap. 23, 1. Deut. 5, 20; 19, 16. Mat. 19, 18.

17. Să* nu poftiești casa aproapelui tău; să** nu poftiești nevasta aproapelui tău, nici robul lui, nici roaba

lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici vreun alt lucru, care este al aproapelui tău.

* Deut. 5, 21. Mic. 2, 2. Mat. 2, 2. Luc. 12, 12. Ps. 20, 20. Rom. 7, 7; 13, 9. Ilim. 1, 2, 4. Ier. 12, 8. ** Iov. 21, 8. Prov. 4, 20. Is. 1, 8. Mat. 5, 28.

Spaima poporului; legea altarului.

18. Tot* poporul auzea** tunetele și sunetul trîmbitei și vedea flăcările muntelui, care fumea†. La priveliștea aceasta, poporul tremura, și stătea în depărtare.

* Ezech. 12, 18. ** Apoc. 1, 10, 12. † Cap. 20, 18.

19. Ei au zis lui Moise: „Vorbește-ne* tu însuși, și te vom asculta: dar să** nu ne mai vorbească Dumnezeu, ca să nu murim.”

* Deut. 5, 27; 18, 16. Gal. 3, 19, 20. Ezech. 12, 18. ** Deut. 5, 28.

20. Moise a zis poporului: „Nu vă* spăimîntați; căci** Dumnezeu a venit tocmai ca să vă pună la încercare, și ca să aveți frica † Lui înaintea ochilor voștri, pentru că să nu păcătuiți.”

* 1 Sam. 12, 20. Is. 41, 20, 23. ** Ps. 22, 1. Deut. 12, 2. † Deut. 4, 10; 4, 3; 10, 17; 17, 13, 15; 18, 20; 28, 18. Prov. 9, 7; 24, 8. Is. 4, 12.

21. Poporul stătea în depărtare; iar Moise s'a apropiat de norul* în care era Dumnezeu.

* Cap. 19, 18. Deut. 3, 3. 1 Reg. 8, 12.

22. Domnul a zis lui Moise: „Așa să vorbești copiilor lui Israel: „Ați văzut că v'am vorbit din* ceruri.

* Deut. 4, 26. Num. 8, 12.

23. Să nu faceți dumnezei de argint și dumnezei de aur, ca să-i puneți alături* de Mine; să nu vă faceți alți dumnezei.

* Cap. 21, 2, 4. 1 Sam. 8, 4, 8. 2 Reg. 17, 35. Ezech. 20, 20; 43, 8. Dan. 5, 4, 23. Tot. 1, 1, 2 Cor. 10, 14, 16.

24. Să-Mi ridici un altar de pămînt, pe care să-ți aduci arderile-de-tot și jertfele de mulțămire, oille* și boii. În orice** loc în care Imi voi aduce aminte de Numele Meu, voi veni la tine, și te voi † binecuvînta.

* Lev. 1, 2.

** Deut. 12, 5, 11, 20; 14, 22; 14, 23; 20, 2. 1 Reg. 8, 40; 9, 2. 2 Cron. 8, 9; 7, 14; 12, 15. Ezech. 12. Num. 1, 9. Ps. 74, 7. Ier. 7, 18, 12. † Ps. 12, 3. Deut. 7, 13.

25. Dacă-Mi* vei ridica un altar de piatră, să nu-l zidești din pietre cioplite; căci cum îți vei pune dalta în piatră, o vei pingări.

* Deut. 27, 4. Is. 5, 20.

26. Să nu te sui la altarul Meu pe trepte, ca să nu ți se descopere goliciunea înaintea lui.

Despre slobozenie și viață.

21 1. „Iată legile, pe cari le vei* pune înaintea lor.”

* Cap. 24, 3, 4. Deut. 4, 14; 5, 2. 2. Dacă* vei cumpăra un rob evreu, să slujească șase ani ca rob; dar în

al șaptelea, să lase slobod, fără să plătească nimic ca despăgubire.

¹ Lev. 25: 39, 40, 41. ² Deut. 15: 12. ³ Lev. 24: 14.

3. Dacă a intrat singur, să lase singur; dacă era însurat, să lase și nevastă-sa împreună cu el.

4. Dacă stăpînul lui l-a dat o nevastă, și a avut fii și fiice cu ea, nevasta și copiii să fie ai stăpînului lui, iar el să lase singur.

5. Dacă robul* va zice: „Eu iubesc pe stăpînul meu, pe nevastă-mea și copiii mei, și nu vreau să ies slobod.”

¹ Deut. 15: 16, 17.

6. atunci stăpînul lui să-l ducă înaintea* lui Dumnezeu, să-l apropie de ușă sau de stîlpul ușii, și stăpînul lui să-i** găurească urechea cu o sulă, și robul să rămîna pentru totdeauna în slujba lui. ¹ Cap. 12: 12, 13, 14, 20. ² Ps. 10: 6.

7. Dacă un om își va* vinde fata ca roabă, ea să nu lase cum** ies robii.

¹ Num. 3: 5. ² Ps. 119: 13.

8. Dacă nu va plăcea stăpînului ei, care o luase de nevastă, el să-i înlesnească răscumpărarea; dar nu va avea dreptul s'o vîndă unor străini, dacă nu-și va ținea cuvîntul.

9. Dacă o dă de nevastă fiului său, să se poarte cu ea după dreptul fiilor.

10. Dacă-i va lua o altă nevastă, nu va scădea nimic pentru cea dintîi din hrană, din îmbrăcăminte, și din dreptul* ei de soție. ¹ 1 Cor. 7: 3.

11. Dacă nu-i face aceste trei lucruri, ea va putea ieși, fără nicio despăgubire, fără să dea bani.

Legi privitoare la uciderea.

12. Cine va lovi* pe altul cu o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea. ¹ Ps. 141. ² Lev. 24: 17. ³ Num. 35: 30, 31. ⁴ Mat. 26: 28.

13. Dacă nu l-a întins lațuri, și dacă Dumnezeu l-a făcut** să-i cadă în mînă, își voi ț hotărî un loc unde va putea să fugă. ¹ Num. 35: 22. ² Deut. 19: 4, 5. ³ 1 Sam. 24: 4, 10, 15. ⁴ Num. 35: 11. ⁵ Deut. 19: 5. ⁶ Rom. 20: 2.

14. Dar dacă lucrează* cineva cu răutate împotriva aproapelui său, folosindu-se de violențe ca să-l omoare, chiar și dela** altarul Meu să-l smulgă, ca să fie omorît. ¹ Num. 35: 30; 35: 33. ² Deut. 19: 11, 12. ³ Ex. 21: 14, 15. ⁴ 1 Reg. 2: 28—34. ⁵ 2 Reg. 21: 16.

Necinsteirea părinților.

15. Cine va lovi pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea.

16. Cine* va fura un om, și-l va**

vinde sau îl va ținea în minile ț lui, să fie pedepsit cu moartea.

¹ Deut. 24: 7. ² Ex. 21: 26. ³ Cap. 21: 4.

17. Cine* va blestema pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea. ¹ Lev. 24: 9. ² Prov. 20: 20. ³ Mat. 15: 4. ⁴ Marc. 7: 10.

Legi privitoare la vătămarea trupului.

18. Dacă se vor certa doi oameni, și unul din ei va lovi pe celălalt cu o piatră sau cu pumnul, fără să-i pricinuiască moartea, dar silindu-l să stea în pat,

19. cel ce l-a lovit să nu fie pedepsit, dacă celălalt se va scula și se va plimba afară, sprijinit pe un toiag*. Numai să-l despăgubească pentru încetarea lucrului lui și să-l îngrijească pînă la vindecare. ¹ 2 Sam. 3: 29.

20. Dacă un om va lovi cu bățul pe robul său, fie bărbat fie femeie, și robul moare sub mîna lui, stăpînul să fie pedepsit.

21. Dar dacă mai trăiește o zi sau două, stăpînul să nu fie pedepsit; căci este argintul* lui. ¹ Lev. 20: 16, 17.

22. Dacă se ceartă doi oameni, și lovește pe o femeie însărcinată, și o fac doar să nască înainte de vreme, fără altă nenorocire, să fie pedepsiți cu o gloabă*, pusă de bărbatul femeii, și pe care o vor plăti după hotărîrea judecătorilor. ¹ Vers. 16. ² Deut. 21: 18, 19.

23. Dar dacă se întimplă o nenorocire, vei da viață pentru viață,

24. ochi* pentru ochi, dinte pentru dinte, mînă pentru mînă, picior pentru picior. ¹ Lev. 24: 20. ² Deut. 19: 21. ³ Mat. 5: 38.

25. arsură pentru arsură, rană pentru rană, vinătaie pentru vinătaie.

26. Dacă un om lovește ochiul robului său, fie bărbat fie femeie, și-l face să-și piardă ochiul, să-i dea drumul, ca despăgubire pentru ochiul lui.

27. Și dacă face să cadă un dinte robului său, fie bărbat fie femeie, ca despăgubire pentru dintele lui, să-i dea drumul.

28. Dacă un bou va împunge și va omori pe un bărbat sau pe o femeie*, boul să fie ucis cu pietre, carnea să nu i se mănince, iar stăpînul bouului să nu fie pedepsit. ¹ Ps. 8: 8.

29. Dar dacă boul avea obicei mai înainte să împungă, și stăpînul fusese înștiințat de lucrul acesta, și nu l-a închis, boul să fie ucis cu pietre, dacă va ucide un bărbat sau o femeie, și stăpînul lui să fie pedepsit cu moartea.

30. Dacă i se pune stăpînului un preț pentru răscumpărarea* vieții lui, va plăti tot ce i se va cere. * Vers. 20. Num. 30, 31.

31. Când boul va impune pe un băiat sau pe o fată, i se va face după legea aceasta;

32. dar dacă boul impune pe un rob, fie bărbat fie femeie, să se dea trei* sicli de argint stăpînului robului, și boul** să fie ucis cu pietre.

* Deut. 17, 12, 13; Mat. 20, 15. Filip. 2, 7. ** Vers. 20.

33. Dacă un om descopere o groapă, sau dacă un om sapă o groapă și n'o acopere, și cade în ea un bou sau un măgar,

34. stăpînul gropii să plătească stăpînului lor prețul vitei în argint, iar vita moartă să fie a lui.

35. Dacă boul unui om impune boul unui alt om, și boul acesta moare, vor vinde boul cel viu și prețul lui îl vor împărți; vor împărți și boul mort.

36. Dar dacă se știa că boul avea obicei mai înainte să impună, și stăpînul lui nu l-a închis, stăpînul acesta să dea bou pentru bou, iar boul cel mort să-l ia el.

Legi privitoare la avere.

22 1. Dacă un om fură un bou sau o oaie, și-l taie sau îl vinde, să dea cinci boi pentru boul furat și patru* oi pentru oaia furată.

* 2 Sam. 12, 6. Prov. 4, 21. Luc. 19, 8.

2. Dacă hoțul este prins spărgînd*, și e lovit și moare, cel ce l-a lovit nu** va fi vinovat de omor față de el;

* Mat. 24, 48. ** Num. 35, 27.

3. dar dacă a răsnit soarele, va fi vinovat de omor față de el. Hoțul trebuie să dea înapoi ce este dator să dea; dacă n'are nimic, să fie vindut* rob, ca despăgubire pentru furtul lui;

* Cap. 21, 2.

4. dacă ceace a furat, fie bou, fie măgar, sau oaie, se găsește încă viu* în minile lui, să dea îndoiti** înapoi.

* Cap. 21, 25. ** Vers. 1, 7. Prov. 4, 31.

5. Dacă cineva face stricăciune într'un ogor sau într'o vie, și își lasă vita să pască pe ogorul altuia, să dea ca despăgubire cel mai bun rod din ogorul și via lui.

6. Dacă izbucnește un foc și întinde mărăcină în cale, și arde grul în snopi sau în picioare, sau cîmpul, cel ce a pus foc să fie silit să dea o despăgubire deplină.

7. Dacă un om dă altuia bani sau unelte spre păstrare, și le fură cineva din casa acestuia din urmă, hoțul* trebuie să întoarcă îndoiti, dacă va fi găsit.

* Vers. 4.

8. Dacă hoțul nu se găsește, stăpînul casei să se înfățișeze* înaintea lui Dumnezeu, ca să spună că n'a pus mîna pe avutul aproapelui său.

* Cap. 21, 4. Vers. 26.

9. În orice pricină de înșelăciune cu privire la un bou, un măgar, o oaie, o haină, sau un lucru pierdut, despre care se va zice: „Uite-l!“ — pricina* amîndoror părților să meargă pînă la Dumnezeu; acela, pe care-l va osîndi Dumnezeu, trebuie să întoarcă îndoiti aproapelui său.

* Deut. 25, 1, 2. Gen. 18, 25.

10. Dacă un om dă altuia un măgar, un bou, o oaie, sau un dobitoc oarecare și-l păstrează, și dobitocul moare, își strică un mădular, sau e luat cu sila dela el, fără să fi văzut cineva,

11. să se facă un jurămint* în Numele Domnului între cele două părți; și cel ce a păstrat dobitocul, va mărturisi că n'a pus mîna pe avutul aproapelui său; stăpînul dobitocului va primi jurămintul acesta, și celălalt nu va fi dator să-l înlocuiască. * Lev. 4, 15.

12. Dar dacă dobitocul a fost furat* dela el, va fi dator față de stăpînul lui să-l înlocuiască.

* Lev. 22, 28.

13. Dacă dobitocul a fost sfășiat de fiare sălbatice, îl va aduce ca dovadă, și nu va fi dator să-l înlocuiască dobitocul sfășiat.

14. Dacă un om împrumută altuia o vită, și vita își strică un mădular sau moare în lipsa stăpînului ei, va trebui s'o plătească.

15. Dacă stăpînul e de față, nu i-o va plăti. Dacă vita a fost dată cu chirie, prețul chiriei va fi deajuns.

Necîntărirea unei fete.

16. Dacă* un om înșală pe o fată nelegodită, și se culcă cu ea, îi va plăti zestrea și o va lua de nevastă.

* Deut. 22, 28, 29.

17. Dacă tatăl nu vrea să i-o dea, ei va plăti în argint prețul zestreii* cîvenite fetelor.

* Lev. 24, 12. Deut. 22, 29. 1 Sam. 18, 25.

18. Pe vrăjitoare* să n'o lași să trăiască.

* Lev. 24, 20, 21; 20, 27. Deut. 18, 10, 11. 1 Sam. 28, 3, 9.

19. Oricine* se culcă cu un dobitoc, să fie pedepsit cu moartea.

* Lev. 18, 23, 33, 34.

20. Cine* aduce jertfe altor dumnezei decât Domnului singur, să fie nimicit cu desăvîrșire.

* Num. 28, 2, 7, 8. Deut. 32, 1, 2, 5, 6, 13, 14, 16, 17, 2, 5, 6.

Legi privitoare la asuprirea celor săraci.

21. Să nu chinuiești pe străin*, și să nu-l asuprești, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului.

* Cap. 22, 9. Lev. 19, 33; 22, 26. Deut. 10, 18. Ier. 7, 6. Zah. 7, 10. Mai. 3, 5.

22. Să nu asuprești pe văduvă*, nici pe orfan.

* Deut. 10, 18; 24, 17; 27, 19. Ps. 84, 4. Ier. 1, 17; 39, 10, 2. Ezech. 10, 7. Zah. 7, 10. Iac. 1, 27.

23. Dacă-l asuprești, și ei strigă* la Mine după ajutor, Eu le voi** auzi strigătele;

* Deut. 15, 19, 24, 18. Ier. 35, 9. Luc. 18, 7. ** Vers. 27. Ier. 34, 28. Ps. 18, 6; 148, 16, 19, 2, 4.

24. minia* Mea se va aprinde, și vă voi nimici cu sabia; nevestele voastre** vor rămînea văduve, și copiii voștri vor rămînea orfani.

* Ier. 31, 25. Ps. 68, 24. ** Ps. 109, 8. Psa. 1, 2.

25. Dacă* împrumuți bani vreunui din poporul Meu, săracului care este cu tine, să nu îi faci de el ca un cămătar, și să nu ceri camătă dela el.

* Lev. 25, 35, 36, 37. Deut. 23, 19, 20. Numer. 5, 7. Ps. 15, 5. Ezech. 18, 5, 17.

26. Dacă lei* zălog haina aproapelui tău, să i-o dai înapoi înainte de apusul soarelui;

* Deut. 24, 4, 10, 13, 17. Ier. 22, 4; 24, 1, 9. Prov. 20, 16; 22, 27. Ezech. 18, 7, 18. Amos. 3, 9.

27. căci este singura lui învelitoare, este haina cu care își înveleşte trupul: cu ce are să se culce? Dacă strigă* spre Mine după ajutor, Eu îl voi auzi, căci Eu** sînt milostiv.

* Vers. 22. ** Cap. 24, 8. 2 Cron. 30, 9. Ps. 86, 15.

Intili născuți.

28. Să nu hulești pe Dumnezeu*, și să nu blestemi pe mai marele poporului tău.

* Ecl. 10, 20. Psal. 25, 5. Iuda. 8.

29. Să nu pregeți să-Mi aduci pîrgă* secerișului tău și a culesului viei tale. Să-Mi dai pe intili născuți** din fiii tăi.

* Cap. 23, 10, 18. Prov. 3, 9. ** Cap. 13, 2; 23, 14, 15.

30. Să-Mi dai* și intili născuți al vacii tale și al oili tale; să rămîna șapte** zile cu mamă-sa, iar în ziua a opta să-Mi-l aduci.

* Deut. 15, 19. ** Lev. 22, 27.

31. Să-Mi fiți niște oameni sfinți*. Să nu** mîncăți carne sfîșiată de fiare pe cîmp, ci s'o aruncați la cină.

* Cap. 22, 4. Lev. 19, 2. Deut. 14, 21. ** Lev. 22, 8. Ezech. 4, 14; 44, 31.

Legi privitoare la dreptate.

23. 1. Să nu răsplădești zvonuri* nedăvurate**. Să nu te unești cu cel rău, ca să faci o mărturisire mincinoasă pentru el.

* Vers. 1. Lev. 19, 16. Ps. 15, 3; 101, 5. Prov. 18, 18. 2 Sam. 19, 27. Is. 55, 3. ** Cap. 20, 16. Deut. 19, 16, 17, 18. Ps. 35, 11. Prov. 18, 4, 9, 20; 24, 28. 1 Reg. 21, 25, 13. Mat. 26, 58, 60, 69. Psal. 4, 11, 13.

2. Să* nu te lei după mulțime ca să faci rău; și la judecată** să nu mărturisești trecînd de partea celor mulți, ca să abatei dreptatea.

* Psal. 7, 1; 18, 4, 7. Cap. 23, 1, 2. Ier. 24, 13. 1 Sam. 15, 9. 1 Reg. 19, 10. Ier. 20, 34. Prov. 1, 10, 11, 13; 4, 14. Mat. 27, 34, 50. Marc. 15, 15. Luc. 23, 28. Psal. 24, 27; 25, 8. ** Vers. 4, 7. Lev. 19, 15. Deut. 1, 17. Ps. 73, 3.

3. Să nu pîrtinești pe sărac la judecată.

4. Dacă* întilnești boul vrăjmașului tău sau măgarul lui răstăcit, să i-l aduci acasă.

* Deut. 22, 1. Ier. 22, 26. Prov. 14, 17; 25, 21. Mat. 9, 14. Rom. 12, 10. 1 Tim. 5, 15.

5. Dacă vezi* măgarul vrăjmașului tău căzut sub povara lui, să nu treci pe lingă el, ci să-i ajuti să ia povara de pe măgar.

* Deut. 22, 4.

6. La judecată, să nu te atingi de dreptul* săracului.

* Vers. 2. Deut. 27, 19. Ier. 21, 12, 13, 26. Ecl. 5, 8. Ier. 18, 1, 2. Ier. 1, 25; 7, 4. Amos. 5, 12. Mai. 3, 6.

7. Fereste-te de o învinuire* nedreaptă, și să nu omori pe cel nevinovat** și pe cel drept; căci nu voi ierta Ț pe cel vinovat.

* Vers. 1. Lev. 19, 13. Ezech. 3, 14. Ezech. 4, 28. ** Deut. 27, 25. Ps. 24, 21. Prov. 17, 15, 20. Ier. 7, 8. Mat. 27, 4. 1 Cap. 24, 7. Rom. 1, 18.

8. Să nu primești* daruri; căci darurile orbesc pe cei ce au ochii deschiși, și suceră hotărîrile celor drepte.

* Deut. 16, 19. 1 Sam. 8, 3; 12, 3. 2 Cron. 16, 7. Ps. 26, 10. Prov. 15, 27; 17, 8, 23; 28, 4. Ier. 1, 20; 4, 23; 22, 13. Ezech. 22, 12. Amos. 5, 12. Psal. 24, 10.

9. Să nu asuprești pe străin*; știți ce simte străinul, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului.

* Cap. 22, 24. Deut. 10, 18; 24, 14, 17; 27, 19. Ps. 84, 6. Ezech. 22, 7. Mai. 3, 5.

Dragostea de aproapele.

10. Timp de șase* ani, să sămîni pămîntul, și să-i strîngi rodul.

* Lev. 25, 3, 4.

11. Dar în al șaptelea, să-i dai răgaz, și să-l lași să se odihnească; din rodul lui să mîncească săracii poporului tău, iar ce va mai rămînea, să mîncească fiarele de pe cîmp.

Tot așa să faci cu via și mîslinii tăi.

12. Timp de șase* zile, să-ți faci lucrarea. Dar în ziua a șaptea să te odihnești, pentru că boul și măgarul tău să aibă odihnă, pentru ca fiul roabei

tale și străinul să aibă răgaz și să răsuflă.

Cap. 20. 8, 9. Deut. 1. 12. Lev. 13. 18.

13. Să păziți * tot ce v'am spus, și să nu rostiți numele * altor dumnezei: numele lor să nu se audă ieșind din gura voastră.

Deut. 4. 9. Ios. 23. 6. Ps. 106. 1. Ezech. 1. 16. 1 Tim. 4. 10. ** Num. 32. 38. Deut. 12. 3. Ios. 22. 7. Ps. 106. 4. Osea 2. 17. Zah. 13. 2.

Păzirea sărbătorilor.

14. De trei * ori pe an, să părămuiești sărbători în cinstea Mea.

Cap. 24. 23. Lev. 23. 4. Deut. 16. 16.

15. Să ții sărbătoarea * azimilor; timp de șapte zile, la vremea hotărâtă, în luna spicelor, să măninci azimi, cum ți-am poruncit; căci în luna aceasta ai ieșit din Egipt; și să nu * vii cu minile goale înaintea Mea.

Cap. 12. 17. 13. 6. 24. 18. Lev. 23. 6. Deut. 16. 8. Cap. 24. 20. Deut. 16. 18.

16. Să ții sărbătoarea * secerișului, a celor dinții roade din munca ta, din ceace vei sămăna pe cîmp; și să ții sărbătoarea stringerii * roadelor, la sfîrșitul anului, cînd vei strînge depe cîmp rodul muncii tale.

Cap. 24. 20. Lev. 23. 10. Deut. 16. 19.

17. De trei ori * pe an toată partea bărbătească să se înfățișeze înaintea Domnului, Dumnezeu.

Cap. 24. 23. Deut. 16. 16.

18. Să n'aduci cu pîne * dospită singele jertfei Mele; și grăsimia praznicului Meu să nu rămîna toată noaptea pînă dimineața.

Cap. 12. 8; 34. 25. Lev. 2. 11. Deut. 16. 4.

19. Să aduci în casa Domnului, Dumnezeuul tău, pîrga * celor dinții roade ale pămîntului.

Cap. 22. 29; 34. 26. Lev. 23. 10, 17. Num. 18. 12, 13. Deut. 26. 10. Num. 10. 30.

Să * nu fierbi un ied în laptele mamei lui.

Cap. 24. 20. Deut. 14. 21.

Dumnezeu izgonește pe Cananiți.

20. Iată *, Eu trimet un inger înaintea ta, ca să te ocrotească pe drum, și să te ducă în locul, pe care l-am pregătit.

Cap. 14. 19; 32. 34; 33. 2. 14. Num. 20. 16. Ios. 5. 15; 6. 2. Ps. 91. 11. Ios. 23. 9.

21. Fii cu ochii în patru înaintea Lui, și ascultă glasul Lui; și nu te împotrivești * Lui, pentru că nu vă va * ierta păcatele, căci Numele Ț Meu este în El.

1 Sam. 14. 11. Ps. 78. 40, 50. Ezech. 4. 10. Ezech. 2. 13, 16. Cap. 32. 31. Num. 14. 38. Deut. 10. 17. Ios. 24. 20. Ier. 3. 7. Ezech. 3. 13. 1 Sam. 3. 16. 7 Ios. 9. 6. Ier. 23. 6. Ios. 10. 30, 35.

22. Dar dacă vei asculta glasul Lui, și dacă vei face tot ce-ți voi spune, Eu

voi fi vrăjmașul * vrăjmașilor tăi și protivnicul protivnicilor tăi.

Ps. 12. 3. Deut. 30. 7. Ier. 30. 30.

23. Ingerul * Meu va merge înaintea ta, și te va * duce la Amoriți, Hetiți, Fereziți, Cananiți, Heviți și Iebusiți, și-i voi nimici.

Gen. 15. 20. Cap. 23. 2. Ios. 24. 11.

24. Să nu * te închini înaintea dumnezeilor lor, și să nu le slujești; și să nu te iei * după popoarele acestea, în purtarea lor, ci să le Ț nimicești cu desăvîrșire, și să le dărimi caștele.

Cap. 20. 5. Lev. 18. 1. Deut. 12. 30, 31. Cap. 24. 23. Num. 33. 52. Deut. 7. 2, 25; 12. 1.

25. Voi să sluiți * Domnului, Dumnezeului vostru, și El vă va binecuvînta * pînea și apele, și voi Ț depărta boala din mijlocul tău.

Deut. 4. 13; 10. 12, 26; 11. 13, 14; 13. 4. Ios. 22. 5; 24. 14, 15, 21, 24. 1 Sam. 7. 2; 12. 20, 24. Mat. 4. 10. Deut. 7. 13; 28. 1, 5. Cap. 15. 28. Deut. 7. 13.

26. Nu * va fi în țara ta nici femeie care să-și lepede copilul, nici femeie stearpă. Numărul zilelor tale îl voi face să fie * deplin.

Deut. 7. 14; 28. 4. Ier. 31. 10. Mat. 3. 12, 17. Ps. 113. 8; 115. 21. 1 Cor. 13. 1. Ier. 3. 28; 42. 17. Ps. 56. 23; 95. 10.

27. Voi trimete groaza * Mea înaintea ta, voi pune pe * fugă pe toate popoarele la cari vei ajunge, și voi face ca toți vrăjmașii tăi să dea dosul înaintea ta.

Ps. 135. 5. Cap. 15. 14, 16. Deut. 2. 25; 11. 25. Ios. 2. 9, 11. 2 Sam. 14. 13. 2 Cron. 14. 14. Deut. 7. 23.

28. Voi trimete * viespile bondărești înaintea ta, și vor izgoni dinaintea ta pe Heviți, Cananiți și Hetiți.

Deut. 7. 20. Ios. 24. 12.

29. Nu-i * voi izgoni într'un singur an dinaintea ta, pentru că țara să n'ajungă o pustie și să nu se înmulțească împotriva ta fiarele de pe cîmp.

Deut. 7. 21.

30. Ci le voi izgoni încetul cu încetul dinaintea ta, pînă vei crește la număr și vei putea să intri în stăpînirea țării.

31. Îți voi întinde * hotarele dela marea Roșie pînă la marea Filistenilor, și dela pustie pînă la Riu (Eufrat). Căci voi * da în minile voastre pe locuitorii țării, și-i vei izgoni dinaintea ta.

Ps. 135. 19. Num. 34. 6. Deut. 11. 24. Ios. 1. 4. 1 Reg. 4. 31, 38. Ps. 72. 8. Deut. 19. 44. Judec. 1. 4; 11. 21.

32. Să * nu faci legămint cu ei, nici cu dumnezeii lor.

Cap. 24. 23, 15. Deut. 7. 2.

33. Ei să nu locuiască în țara ta, ca să nu te faci să păcătuiești împotriva Mea; căci atunci ai sluji dumnezeilor lor, și aceasta ar fi o * cursă pentru tine.

Cap. 24. 12. Deut. 7. 16; 12. 30. Ios. 23. 12. Judec. 2. 2. 1 Sam. 10. 21. Ps. 106. 30.

Moise pe muntele Sinai.

24 1. Dumnezeu a zis lui Moise: „Sute-te la Domnul, tu și Aaron, Nadab* și Abihu, și șaptezeci de bătrâni ai lui Israel, și să vă închinați de departe, aruncându-vă cu fața la pământ.” *Cap. 28, 1. Lev. 10, 1, 2. Cap. 1, 8. Num. 11, 16.

2. Numai Moise să se apropie* de Domnul; ceilalți să nu se apropie și poporul să nu se suie cu el.” *Vers. 13, 15, 16.

3. Moise a venit și a spus poporului toate cuvintele Domnului și toate legile. Tot poporul a răspuns într'un glas: „Vom face tot* ce a zis Domnul.” *Vers. 1. Cap. 19, 8. Deut. 5, 27. Gal. 3, 12, 20.

4. Moise a* scris toate cuvintele Domnului. Apoi s'a sculat dis de dimineată, a zidit un altar la poalele muntelui, și a ridicat douăsprezece pietre** pentru cele douăsprezece seminții ale lui Israel.

* Deut. 10, 8. ** Fac. 28, 18; 31, 46.

5. A trimis pe niște tineri dintre copiii lui Israel, să aducă Domnului ardere-de-tot, și să junghie tauri ca jertfe de mulțămire.

6. Moise a luat jumătate* din singe, și l-a pus în străchini, iar cealaltă jumătate a stropit-o pe altar. *Evr. 9, 18.

7. A luat* cartea legământului, și a citit-o în fața poporului. El au zis: „Vom face și vom asculta tot** ce a zis Domnul.” *Evr. 9, 19. ** Vers. 2.

8. Moise a luat singele, și a stropit poporul, zicând: „Iată* singele legământului, pe care l-a făcut Domnul cu voi pe temelii tuturor acestor cuvinte.” *Evr. 9, 20; 12, 20. 1 Pet. 1, 2.

Vederea lui Dumnezeu.

9. Moise* s'a suit împreună cu Aaron, Nadab și Abihu, și cu șaptezeci de bătrâni ai lui Israel. *Vers. 1.

10. Ei au* văzut pe Dumnezeu lui Israel; sub picioarele Lui era un fel de lucrare de safir** străveziu, întocmai* ca cerul în căruția lui. *Psal. 18, 30. Cap. 9, 6. Judec. 19, 23. Isa. 6, 1, 3. Cap. 24, 20, 23. Ioan. 1, 18. 1 Tim. 6, 16. 1 Ioan. 4, 12. ** Ezech. 1, 26; 10, 1. Apoc. 4, 3. *Mat. 17, 2.

11. El nu și-a întins* mâna împotriva aleșilor copiilor lui Israel. Ei au** văzut pe Dumnezeu, și totuși au ținut* și au băut. *Cap. 19, 21. ** Fac. 16, 12; 22, 30. Vers. 18. Cap. 24, 20. Deut. 4, 35. Judec. 13, 22. *Fac. 11, 34. Cap. 15, 12. 1 Cor. 10, 19.

Moise se suie lărg pe munte.

12. Domnul a zis lui Moise: „Sute-te la Mine pe munte, și rămii acolo.

Eu îți voi da niște table** de piatră cu Legea și poruncile, pe cari le-am scris pentru învățătura lor.”

* Vers. 2, 15, 16. ** Cap. 24, 12; 32, 15, 16. Deut. 5, 28.

13. Moise s'a sculat, împreună cu Iosua, care-i* slujea; și Moise s'a** suit pe muntele lui Dumnezeu.

* Cap. 22, 17; 32, 11. ** Vers. 2.

14. El a zis bătrânilor: „Așteptați-ne aici, până ne vom întoarce la voi. Iată, Aaron și Hur vor rămânea cu voi; dacă va avea cineva vreo neînțelegere, să meargă la ei.”

15. Moise s'a suit pe munte, și norul* a acoperit muntele. *Cap. 19, 9, 16. Mat. 27, 5.

16. Slava* Domnului s'a așezat pe muntele Sinai, și norul l-a acoperit timp de șase zile. În ziua a șaptea, Domnul a chemat pe Moise din mijlocul norului. *Cap. 16, 16. Num. 14, 10.

17. Înfișurarea slavei Domnului era ca un foc* mistuitor pe vârful muntelui, înaintea copiilor lui Israel.

* Cap. 2, 2; 19, 18. Deut. 4, 36. Ezech. 10, 19.

18. Moise a intrat în mijlocul norului, și s'a suit pe munte. Moise* a rămas pe munte patruzeci de zile și patruzeci de nopți. *Cap. 24, 28. Deut. 5, 8.

Porunci pentru facerea cortului.

25 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel: Să-Mi aduc* un dar; să-l primiți pentru Mine dela orice* om care-l va da cu trager de inimă. *Cap. 25, 1, 21. 1 Cor. 16, 2, 4, 8, 24. Ezech. 2, 68; 2, 17, 18. Num. 11, 3. 2 Cor. 8, 12; 9, 7.

3. Iată ce veți primi dela ei ca dar: aur, argint și aramă;

4. materii vopsite în albastru, purpuriu, cirmiziu, pinză de în subțire și pâr de capră;

5. piei de berbeci vopsite în roș și piei de vițel de mare; lemn de salcîm;

6. untdelemn* pentru sfeșnic, mirodenii** pentru untdelemnul ungerii și pentru tămâia ț mrositoare;

* Cap. 27, 20. ** Cap. 30, 23. † Cap. 30, 34.

7. pietre de onix și alte pietre pentru efod* (umăr) și pieptar**.

* Cap. 28, 4, 6. ** Cap. 28, 15.

8. Să-Mi facă* un locaș sfânt, și Eu voi** locui în mijlocul lor.

* Cap. 26, 1, 3, 4. Lev. 4, 5; 19, 4; 21, 12. Ezech. 4, 1, 2. ** Cap. 28, 46. 1 Reg. 6, 12. 2 Cor. 6, 16. Ezech. 43, 7.

9. Să faciți cortul și toate vasele lui după* chipul pe care ți-l voi arăta.” *Vers. 23.

Chivotul și capacul ispășirii.

10. Să faci* un chivot de lemn de salcim; lungimea lui să fie de două cotari și jumătate, lățimea de un cot și jumătate, și înălțimea de un cot și jumătate.

* Cap. 27, 1. Deut. 10, 3. Ebr. 9, 4.

11. Să-l poleiești cu aur curat, să-l poleiești pe din lăuntru și pe din afară, și să-i faci un chenar de aur de jur împrejur.

12. Să torni pentru el patru verigi de aur, și să le pui la cele patru colțuri ale lui: două verigi deoparte și două verigi de cealaltă parte.

13. Să faci niște drugi de lemn de salcim, și să-i poleiești cu aur.

14. Să viți drugii în verigile de pe laturile chivotului, ca să slujească la ducerea chivotului;

15. drugii* vor rămânea în verigile chivotului, și nu vor fi scoși din ele.

* 1 Reg. 8, 8.

16. Să pui în chivot mărturia*, pe care ți-o voi da.

* Cap. 25, 30; 31, 18. Deut. 10, 2, 5; 31, 26. 1 Reg. 8, 9. 2 Reg. 11, 12. Ebr. 9, 4.

17. Să faci un* capac al ispășirii de aur curat; lungimea lui să fie de doi coți și jumătate, și lățimea lui de un cot și jumătate.

* Cap. 27, 6. Num. 1, 26. Ebr. 9, 6.

18. Să faci doi heruvimi de aur, să-i faci de aur bătut, la cele două capete ale capacului ispășirii;

19. să faci un heruvim la un capăt și un heruvim la celalt capăt; să faci heruvimii aceștia ieșind din capacul ispășirii la cele două capete ale lui.

20. Heruvimii* să fie cu aripile întinse pedeeasupra, acoperind cu aripile lor capacul ispășirii, și cu fețele întoarse una spre alta; heruvimii să aibă fața întoarsă spre capacul ispășirii.

* 1 Reg. 8, 7. 1 Cron. 28, 18. Ebr. 9, 5.

21. Să pui capacul* ispășirii pe chivot*, și în chivot să pui mărturia, pe care ți-o voi da.

* Cap. 25, 34. * Num. 18.

22. Acolo* Mă voi întâlni cu tine; și dela înălțimea capacului ispășirii, dintre* cei doi heruvimi așezați pe chivotul mărturiei, îți voi da toate poruncile Mele pentru copiii lui Israel.

* Cap. 25, 42, 43; 26, 8, 26. Lev. 26, 2. Num. 27, 4. * Num. 7, 69. 1 Sam. 4, 4. 2 Sam. 6, 2. 1 Reg. 18, 26. Ps. 80, 1; 80, 1. Isa. 27, 18.

Masa cu pinile pentru punerea înaintea.

23. Să faci* o masă de lemn de salcim; lungimea ei să fie de doi coți,

lățimea de un cot, și înălțimea de un cot și jumătate.

* Cap. 27, 16. 1 Reg. 7, 48. 2 Cron. 4, 8. Ebr. 9, 2.

24. S'o poleiești cu aur curat, și să-i faci un chenar de aur de jur împrejur.

25. Să-i faci împrejur un pervaz de un lat de mină; peste el să pui un chenar de aur de jur împrejur.

26. Să faci pentru masă patru verigi de aur, și să pui verigile în cele patru colțuri, cari vor fi la cele patru picioare ale ei.

27. Verigile să fie lângă pervaz, și în ele se vor viți drugii ca să ducă masa.

28. Drugii să-i faci din lemn de salcim, și să-i acoperi cu aur; și ei vor sluji la ducerea mesei.

29. Să-i faci* farfurii, cățui, potire și cești, ca să slujească la jertfele de băutură: să le faci de aur curat.

* Cap. 27, 16. Num. 4, 7.

30. Să pui* pe masă pinile pentru punerea înaintea, ca să fie securmat înaintea Mea.

* Lev. 24, 6.

Sfeșnicul.

31. Să faci* un sfeșnic de aur curat: sfeșnicul acesta să fie făcut de aur bătut: piciorul, fusul, potirașele, gămălioarele și florile lui să fie dintr'o bucată.

* Cap. 27, 17. 1 Reg. 7, 49. Zab. 4, 2.

Ebr. 9, 3. Apoc. 1, 12; 4, 6.

32. Din laturile lui să iasă șase brațe; trei brațe ale sfeșnicului dintr'o parte, și trei brațe ale sfeșnicului din cealaltă parte.

33. Pe un braț să fie trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor, și pe celalt braț trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor; tot așa să fie și cele șase brațe cari ies din sfeșnic.

34. Pe fusul sfeșnicului, să fie patru potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele și florile lor.

35. Să fie o gămălioră subțele două brațe cari ies din fusul sfeșnicului, o gămălioră subțalte două brațe, și o gămălioră subțalte două brațe; tot așa să fie și subțcele șase brațe, cari ies din sfeșnic.

36. Gămălioarele și brațele sfeșnicului să fie dintr'o singură bucată; totul să fie de aur bătut, de aur curat.

37. Să faci cele șapte candelă, cari

vor fi* puse¹ deasupra, așa ca să lumineze²² în față.

*Cap. 27, 28, 30, 31, Lev. 24, 24, 2, 2 Cron. 22, 11, **Nume: 8, 2.

38. Macările și cenușarele lui să fie de aur curat.

39. Se va întrebuința un talant de aur curat pentru facerea sfeșnicului cu toate uneltele lui.

40. Vezi* să faci după chipul, care ți s'a arătat pe munte.

*Cap. 26, 30. Nume: 8, 4, 1 Cron. 28, 11, 18, Psal. 7, 44, Eze. 8, 8.

Cortul.

26 1. Cortul* să-l faci din zece covoare de in subțire răsucit, și din materii vopsite în albastru, purpuru și cărminu; pe el să faci heruvimi lucrați cu măiestrie.

2. Lungimea unui covor să fie de douăzeci și opt de coți, iar lățimea unui covor să fie de patru coți; toate covoarele să aibă aceeași măsură.

3. Cinci din aceste covoare să fie prinse împreună, iar celelalte cinci covoare să fie de asemenea prinse împreună.

4. La marginea covorului cu care se sfîrșește cea dintîi împreunare de covoare, să faci niște chiotori albastre; tot așa să faci și la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare.

5. La cel dintîi covor să faci cincizeci de chiotori, iar la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare să faci tot cincizeci de chiotori. Chiotorii acestora să se potrivească unele cu altele și să vină față în față.

6. Apoi să faci cincizeci de copii de aur, și cu copcile acestea să prinzi covoarele unul de altul, așa încît cortul să alcătuiască un întreg.

7. Să* mai faci niște covoare de păr de capră, ca să slujească de acoperiș peste cort; să faci unsprezece covoare de acestea.

8. Lungimea fiecărui covor să fie de treizeci de coți, și lățimea fiecărui covor să fie de patru coți; toate cele unsprezece covoare să aibă aceeași măsură.

9. Pe cinci din aceste covoare să le legi împreună deosebit, și pe celelalte șase deosebit, iar pe al șaselea covor să-l îndoiiești în fața cortului.

10. Să pui apoi cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîr-

șește cea dintîi împreunare de covoare, și cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșește a doua împreunare de covoare.

11. Să faci cincizeci de copii de aramă, și să pui copcile în chiotori. Să împreuni astfel acoperișul cortului, așa încît să alcătuiască un întreg.

12. Fiindcă va mai trece ceva din covoarele acoperișului cortului, jumătate din ce trece dintr'un covor, să acopere partea dinapoi a cortului;

13. iar ce mai trece din lungimea celorlalte covoare ale acoperișului cortului, să cadă cîte un cot deoparte, și un cot de cealaltă parte, peste cele două laturi ale cortului, așa încît să le acopere.

14. Să* mai faci apoi pentru acoperișul cortului o învelitoare de piei de berbeci vopsite în roș, și peste ea o învelitoare de piei de vițel de mare.

15. Apoi să faci niște scinduri pentru cort; scindurile acestea să fie de lemn de salcîm, puse în picioare.

16. Lungimea fiecărei scinduri să fie de zece coți, și lățimea fiecărei scinduri să fie de un cot și jumătate.

17. Fiecare scindură să aibă două urechi unite una cu alta; așa să faci la toate scindurile cortului.

18. Să faci douăzeci de scinduri pentru cort, înspre latura de miazăzi.

19. Supt cele douăzeci de scinduri, să pui patruzeci de picioare de argint, cîte două picioare sub fiecare scindură pentru cele două urechi ale ei.

20. Pentru a doua latură a cortului, latura de miază noapte, de asemenea să faci douăzeci de scinduri.

21. Împreună cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor; cîte două picioare sub fiecare scindură.

22. Pentru fundul cortului, înspre latura de apus, să faci șase scinduri.

23. Să mai faci două scinduri pentru unghiurile din fundul cortului;

24. să fie cîte două la un loc, începînd de jos, și bine legate la vîrf cu un cerc; amîndouă aceste scinduri, cari sînt puse în cele două unghiuri, să fie la fel.

25. Vor fi astfel opt scinduri, cu picioarele lor de argint, adică șaisprezece picioare, cîte două picioare sub fiecare scindură.

26. Să faci apoi cinci drugi de lemn

de salcîm pentru scindurile uneia din părțile cortului,

27. cinci drugi pentru scindurile din a doua parte a cortului, și cinci drugi pentru scindurile din partea din fundul cortului din spre apus.

28. Drugul dela mijloc să ajungă dela un capăt pînă la celalt al scindurilor.

29. Să poleiești scindurile cu aur, și verigile în cari vor intra drugii, să le faci de aur, iar drugii să-i poleiești tot cu aur.

30. Cortul să-l faci* după chipul care ți s'a arătat pe munte.

* Cap. 25, 3, 40; 27, 8. Fapt. 1, 44. Evt. 8, 3.

Cele două perdele.

31. Să faci* apoi o perdea albastră, purpurie și cărmizie, și de în subțire răsucit; să fie lucrată cu măiestrie, și să aibă pe ea heruvimi.

* Cap. 26, 25. Lev. 16, 2. 27, 20. 2, 14. Mat. 27, 31. Evt. 8, 2.

32. S'o prinzi de patru stîlpi de salcîm, poleiți cu aur; stîlpii aceștia să aibă niște cirlige de aur, și să stea pe patru picioare de argint.

33. Să afirni perdeaua de copci, și în dosul perdelei să viri chivotul* mărturiei; perdeaua să facă despărțirea între Locul** sfînt și Locul prea sfînt.

* Cap. 25, 20. 40, 21. ** Lev. 16, 2. Evt. 8, 2, 3.

34. Să pui* capacul ispășirii pe chivotul mărturiei, în Locul prea sfînt.

* Cap. 25, 10. 40, 26. Evt. 8, 8.

35. Masa* s'o pui dincoace de perdea, și stîmnicul** în fața mesei, în partea dinspre miazăzi a cortului; iar masa s'o pui înspre partea de miază noapte.

* Cap. 40, 22. Evt. 8, 2. ** Cap. 40, 24.

36. La intrarea cortului să* mai faci o perdea albastră, purpurie și cărmizie, și de în subțire răsucit; aceasta să fie o lucrare de cusătură la gherghief.

* Cap. 36, 37.

37. Pentru perdeaua aceasta să faci cinci stîlpi* de salcîm și să-i îmbraci cu aur; stîlpii aceștia să aibă cirlige de aur, și să torni pentru ei cinci picioare de aramă.

* Cap. 36, 38.

Altarul pentru arderile de tot.

27 1. Altarul* să-l faci din lemn de salcîm; lungimea lui să fie de cinci coți, și lățimea lui de cinci coți. Altarul să fie în patru colțuri, și înălțimea lui să fie de cinci coți.

* Cap. 26, 1. Evt. 40, 18.

2. În cele patru colțuri, să faci niște

coarne cari să fie dintr'o bucată cu altarul; și să-l acoperi cu aramă*.

* Evt. 18, 20.

3. Să faci pentru altar oale de scos cenușa, lopeți, lighene, furculițe și tigări pentru cărbuni; toate uneltele lui să le faci de aramă.

4. Să faci altarului un grătar de aramă, în chip de rețea, și să pui patru verigi de aramă la cele patru colțuri ale rețelei.

5. Grătarul să-l pui sub strășina altarului, începînd de jos, așa că grătarul să vină pînă la jumătatea altarului.

6. Să faci apoi niște drugi pentru altar, drugi de lemn de salcîm, și să-i acoperi cu aramă.

7. Să viri drugii în verigi; și drugii să fie de amîndouă părțile altarului, cînd îl vor purta.

8. Să-l faci din scinduri și gol pe din lăuntru. Să fie făcut așa* cum ți s'a arătat pe munte.

* Cap. 25, 40; 26, 26.

Curtea cortului.

9. Curtea cortului* s'o faci astfel. În spre partea de miazăzi, pentru alcătuirea curții, să fie niște pinze de în subțire răsucit, pe o lungime de o sută de coți pentru această lîntie lată,

* Cap. 26, 9.

10. cu douăzeci de stîlpi, cari să stea pe douăzeci de picioare de aramă; cirligile stîlpiilor și bețele lor de legătură, să fie de argint.

11. Înspre partea de miază noapte să fie deasemenea niște pinze, pe o lungime de o sută de coți, cu douăzeci de stîlpi și cu cele douăzeci de picioare ale lor de aramă; cirligile stîlpiilor și bețele lor de legătură, să fie de argint.

12. În spre partea de apus, să fie pentru lățimea curții niște pinze de cincizeci de coți, cu zece stîlpi și cele zece picioare ale lor.

13. Înspre partea de răsărit, pe lîngă cei cincizeci de coți pentru lățimea curții,

14. să mai fie cincisprezece coți de pinză pentru o aripă, cu trei stîlpi și cele trei picioare ale lor.

15. și cincisprezece coți de pinză pentru a doua aripă, cu trei stîlpi și cele trei picioare ale lor.

16. Pentru poarta curții cortului, să fie o perdea lată de douăzeci de coți, albastră, purpurie și cărmizie, și de în

subțire răsucit, lucrată la gherghet,
cu patru stilpi și cele patru picioare
ale lor

17 Toti stâlpii curții de jur împrejur să aibă bețe de legătură de argint, cîrlige de argint, și picioare de aramă.

18. Lungimea curții să fie de o sută de coți, lățimea de cincizeci de coți de fiecare parte, și înălțimea de cinci coți; pinzele să fie de în subțire răscuit, iar picioarele să fie de aramă.

19. Toate uneltele rinduite pentru slujba cortului, toți țărșii lui, și toți țărșii curții, să fie de aramă.

Abstract *See page 103*

20. Să¹ poruncești copiilor lui Israel să-ți aducă pentru sfeșnic untdelemn curat de măsline fără drojii, ca să ardă în candelă neîntrerupt.

Age Group	Percentage of Respondents
18-24	95
25-34	85
35-44	75
45-54	65
55-64	55
65-74	45
75-84	35
85+	10

21. Aaron* și fiii săi să-l pregătească în cortul înălțării", dincoace de perdea care este înaintea chivotului mărturiei, pentru ca să ardă de seara pînă dimineața înaintea Domnului. Aceasta ț este o lege vecinică pentru urmașii lor, și pe care copiii lui Israel vor trebui s'o țină. —Cap. 28, 31, 32. —Cap. 28, 9, 13-24, 30, 31. —Cap. 28, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Embryonated chicken released

28 1. Apropie de tine pe fratele tău Aaron* și pe fiii săi, și ia-i dintre copiii lui Israel și pune-i deoparte în slujba Mea ca preoți: pe Aaron și pe fiii lui Aaron: Nadab, Abihu, Eleazar și Iamar.

2. Fratelui* tău Aaron, să-i faci haine sfinte, ca să-i slujească de cinstire și poartă.

3. Vorbește² cu toți cei dostoieni, cărora³ le-am dat un duh de pricepere, să facă veșmintele lui Aaron, ca să fie sfințiți, și să-Mi împlinească slujba de preot.

© 2005 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 258: 105–112

4. Iată veșmintele pe cari le vor face: un * pieptar **, un efod, o ȝ mantie, o tunică ȝ ȝ lucrată la gherghet, o mitră și un brâu. Să facă fratelui tău Aaron și fiilor săi, veșminte sfinte, ca să-Mi închinăsească slujba de preot.

* Vars. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845,

5. Să întrebuițeze aur, materii vâpsite în albastru, în purpuriu, în cărminiu și în subțire.

Forward and behind!

6. Etodul* să-l faci de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, șide în subțire răsucit; să fie lucrat cu mâleștile.

7. Să aibă doi umerari uniți cu el; la cele două capete ale lui, să fie legat de ei.

8. Briul să fie de aceeași lucrătură ca efodul și prins pe el; să fie de aur, de fir albastru, purpuriu și cărmi-
ziu, și de in subțire răsucit.

9. Să lei apoi două pietre de omix,
și să sapi pe ele numele fiilor lui
Israel:

10. șase din numele lor pe o piatră, și alte șase pe a doua piatră, după sirul nasterilor.

11. Pe cele două pietre să scrie numele fiilor lui Israel, cum se face săpătura pe pietre și pe peceți; să le lege într'o ferecătură de aur.

12. Amîndouă aceste pietre să le pui pe umerarii efodului, ca aducere a-minte de fiili lui Israel; și Aaron¹ le va purta numele înaintea Domnului, pe cei doi umeri ai lui, ca² aducere a-minte de ei.

* *Yours, 30, Chap. 30, p. 22* [Yours, p. 22, Chap. 30, p. 22]

13. Să faci apoi niște ferecături de aur.

14. și două lăntișoare de aur curat, pe cari să le împletești în chip de sfori; și lanțurile acestea, împletite astfel, să le pui în ferecături.

Abstract

15. Să faci* apoi pieptarul judecării, lucrat cu măiestrie, să-l faci din aceeași lucrătură ca efodul; să-l faci de aur, de fir albastru, purpuriu și carmiziu. Și de în subțire căsăcit.

[illegible]

16. Să fie în patru colțuri și îndoit; lungimea lui să fie de o palmă, și lățimea tot de o palmă.

17. În el sînt țesuți o țesătură de piatră, și zănuie patru rînduri de piatră: în rîndul întâi, un sardonix, un topaz, și un smaragd :

Age Group	Total (%)	Male (%)	Female (%)	Unknown (%)
18-24	15	10	20	0
25-34	25	15	10	0
35-44	35	25	10	0
45-54	45	35	10	0
55-64	55	45	10	0
65+	65	55	10	0

safer, si un diamant:

19. În al treilea rând, un opal, un agat, și un ametist:

20. în al patrulea rând, un hrisolit, un onix, și un iaspis. Aceste pietre să fie legate în ferecătura lor de aur.

21. Să fie douăprezece, după numele fiilor lui Israel, săpate ca niște

peceți, fiecare cu numele uneia din cele douăsprezece seminții. —

22. Pentru pieptar să faci niște lăntșoare de aur curat, împletite ca niște sfori.

23. Să faci pentru pieptar două verigi de aur, și aceste două verigi de aur să le pui la cele două capete ale pieptarului.

24. Cele două lăntșuri de aur împletite să le prinzi de cele două verigi dela cele două capete ale pieptarului.

25. Iar celelalte două capete ale celor două lăntșuri împletite să le prinzi de cele două ferecături, și să le pui peste umerarii efodului, în partea dinainte.

26. Să mai faci două verigi de aur, și să le pui la celelalte două capete de jos ale pieptarului, pe marginea din lăuntru care este îndreptată spre efod.

27. Și să mai faci alte două verigi de aur, pe cari să le pui jos la cei doi umărari ai efodului pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se îmbucă efodul cu umărarii, deasupra brîului efodului.

28. Pieptarul cu verigile lui, să-l lege de verigile efodului cu o sfoară albastră, pentruca pieptarul să stea tăpăn deasupra brîului efodului, și să nu poată să se miște de pe efod.

29. Cînd va intra Aaron în sfîntul locaș, va purta pe inima lui numele fiilor lui Israel, săpate pe pieptarul judecării, ca să păstreze todeauna * aducerea aminte de ei înaintea Domnului. —

* Vers. 12.

30. Să pui¹ în pieptarul judecării Urim și Tumim², cari să fie pe inima lui Aaron, cînd se va înfățișa el înaintea Domnului. Astfel, Aaron va purta necurmat pe inima lui judecata copiilor lui Israel, cînd se va înfățișa înaintea Domnului.

* Lev. 8, 8. Num. 27, 21.

Deut. 33, 8. 1 Sam. 28, 6. Ezer 3, 60. Num. 7, 66.

Mantia albastră.

31. Mantia de supt efod s'o* faci întreagă de materie albastră. *Cap. 28, 28.

32. La mijloc, să aibă o gură pentru intrarea capului; și gura aceasta să aibă de jur împrejur o tivitură țesuță, ca gura unei platoșe, ca să nu se rupă.

33. Pe margine, de jur împrejurul

tiviturii, să pui niște rodii de culoare albastră, purpurie și cărmizie, presărate cu clopoței de aur:

34. un clopoțel de aur și o rodie, un clopoțel de aur și o rodie, pe toată marginea mantiei de jur împrejur.

35. Aaron se va îmbrăca cu ea ca să facă slujbă; cînd va intra în locașul sfînt înaintea Domnului, și cînd va ieși din el, se va auzi sunetul clopoțelilor, așa că el nu va muri.

Tabla de aur, tunica, mitra și belul.

36. Să faci* și o tablă de aur curat, și să sapi pe ea, cum se sapă pe o pecete: „Sfîntenie Domnului.”

* Cap. 28, 36. Zab. 14, 20.

37. S'o legi cu o sfoară albastră de mitră, în partea dinainte a mitrei.

38. Ea să fie pe fruntea lui Aaron; și Aaron va* purta fărădelegile săvîrșite de copii lui Israel cînd își aduc toate darurile lor sfînte; ea va fi necurmat pe fruntea lui înaintea Domnului, pentruca ei să fie plăcuți** înaintea Lui.

* Vers. 43. Lev. 16, 17; 22, 9.

Num. 15, 1. Isa. 53, 12. Ezech. 4, 4, 5, 8. Ioan. 1, 29. Ezech. 28, 1 Ps. 2, 24. ** Lev. 1, 4; 25, 27; 26, 11. Isa. 53, 7.

39. Tunica s'o faci de în subțire; să faci o mitră de în subțire, și să faci un brîu lucrat la gherghief.

40. Fiilor lui Aaron să le* faci tunici, să le faci brîne, și să le faci scufii, spre cinste și podoabă.

* Vers. 4. Cap. 28, 37, 38, 39, 41. Ezech. 44, 17, 18.

41. Să îmbraci cu ele pe fratele tău Aaron, și pe fiii lui împreună cu el. Să-i ungi*, să-i închini** în slujbă, să-i sfîntești, și-Mi vor sluji ca preoți.

* Cap. 29, 7; 30, 30; 40, 15. Lev. 16, 7. ** Cap. 29, 9, etc. Lev. 8, Ezech. 7, 28.

42. Fă-le ismene* de in, ca să-și acopere goliciumea, dela brîu pînă la glezne. *Cap. 28, 39. Lev. 8, 13; 16, 4. Ezech. 44, 20.

43. Aaron și fiii lui le vor purta, cînd vor intra în cortul înțînării, sau cînd se vor apropia de altar*, ca să facă slujbă în locașul sfînt; astfel ei nu se vor face vinovați**, și nu vor muri. Aceasta ț este o lege vecinică pentru Aaron și pentru urmașii lui după el.

* Cap. 28, 36. ** Lev. 8, 1, 12; 20, 19; 22, 9. Num. 8, 13; 18, 22. † Cap. 17, 23. Lev. 17, 7.

Sfînțirea preoților.

29 1. Iată ce vei face pentruca să-i sfîntești și să-Mi împlinesc slujba de preoți.

la* un vițel și doi berbeci fără cusur.

* Lev. 8, 2.

1. Adică lăuntru și dinădărește.

2. Fă, cu făină aleasă de grâu, niște azimi¹, turtă nedospită, frământată cu untdelemn, și plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn. ¹ Lev. 2, 1-4; 26, 7, 25.

3. Să le pui într'un coș, și să le aduci împreună cu vițelul și cei doi berbeci.

4. Să aduci apoi pe Aaron și pe fiii lui la ușa cortului înfălțirii, și să-i² speli cu apă. ² Cap. 40, 12; Lev. 8, 6; Ex. 10, 30.

5. Să iei³ veșmintele; să îmbraci pe Aaron cu tunica, cu mantia efodului, cu efodul⁴ și cu pieptarul, și să-l încegi cu brul efodului.

³ Cap. 28, 2; Lev. 8, 7. ⁴ Cap. 28, 8.

6. Să-i pui⁵ mitra pe cap, și pe mitră să pui tabla sfinteniei.

⁵ Lev. 8, 9.

7. Să iei untdelemnul⁶ pentru ungere, să i-l torni pe cap, și să-l ungi.

⁶ Cap. 28, 41; 29, 25; Lev. 8, 12; 10, 7; 21, 30; Num. 28, 26.

8. Să aduci⁷ apoi pe fiii lui, și să-i îmbraci cu tunicile.

⁷ Lev. 8, 13.

9. Să încegi pe Aaron și pe fiii lui cu un brlu, și să pui scufiile pe capetele fiilor lui Aaron. Preoția⁸ va fi a lor printr'o lege vecinică. Astfel să închini pe⁹ Aaron și pe fiii lui în slujba Mea.

⁸ Num. 18, 7. ⁹ Cap. 28, 41; Lev. 8, 22, etc.; Ex. 7, 26.

10. Să aduci vițelul înaintea cortului înfălțirii, și Aaron¹⁰ și fiii lui să-și pună minile pe capul vițelului.

¹⁰ Lev. 1, 4; 9, 14.

11. Să junghii vițelul înaintea Domnului, la ușa cortului înfălțirii.

12. Să iei¹¹ cu degetul tău din singele vițelului, să pui pe¹² coarnele altarului, iar celalt singe să-l verși la picioarele altarului.

¹¹ Lev. 8, 15. ¹² Cap. 27, 2; 28, 2.

13. Să iei¹³ toată grăsimea care acoperă măruntaiele și prapurul ficatului, cei doi răunchi cu grăsimea care-i acoperă, și să le arzi pe altar.

¹³ Lev. 3, 3.

14. Dar carnea¹⁴ vițelului, pielea și baleza lui să le arzi în foc, afară din tabără: aceasta este o jertfă pentru păcat.

¹⁴ Lev. 4, 11, 12, 21; Ex. 12, 13.

15. Să iei¹⁵ pe unul din cei doi berbeci; și Aaron și fiii lui să-și pună¹⁶ minile pe capul berbecului.

¹⁵ Lev. 3, 26. ¹⁶ Lev. 1, 4-9.

16. Să junghii berbecule; să-i iei singele, și să-l stropești pe altar dejur împrejur.

17. Apoi să tai berbecule în bucăți, și să-i speli măruntaiele și picioarele, și să le pui lângă celelalte bucăți și lângă capul lui.

18. Berbecule să-l arzi de tot pe al-

tar; aceasta este o ardere-de-tot pentru Domnul, este o jertfă mistuită de foc, de un miros¹⁷ plăcut Domnului.

¹⁷ Lev. 2, 26.

19. Să¹⁸ iei apoi pe celalt berbec; și Aaron și fiii lui să-și pună minile pe capul berbecului.

¹⁸ Vers. 3; Lev. 3, 27.

20. Să junghii berbecule; să iei din singele lui, să pui pe virful urechii drepte a lui Aaron și pe virful urechii drepte a fiilor lui, pe degetul cel mare al minii lor drepte și pe degetul cel mare al piciorului lor drept, iar celalt singe să-l stropești pe altar de jur împrejur.

21. Să iei¹⁹ din singele de pe altar și din untdelemnul pentru ungere, și să stropești pe Aaron și veșmintele lui, pe fiii lui și veșmintele lor. Astfel vor fi închinați²⁰, Aaron și veșmintele lui, fiii lui și veșmintele lor în slujba Domnului.

¹⁹ Cap. 28, 25, 31; Lev. 8, 28. ²⁰ Vers. 1; Lev. 3, 28.

22. Să iei apoi grăsimea berbecului, coada, grăsimea care acoperă măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi răunchi cu grăsimea care-i acoperă și spata dreaptă, căci acesta este un berbec de închinare în slujba Domnului;

23. din²¹ coș să iei din azimile, puse înaintea Domnului, o turtă de pline, o turtă cu untdelemn și o plăcintă.

²¹ Lev. 3, 29.

24. Toate acestea să le pui în minile lui Aaron și în minile fiilor lui, și să le legi²² într'o parte și într'alta, ca un dar legănat înaintea Domnului.

²² Lev. 1, 35.

25. Să le²³ iei apoi din minile lor, și să le arzi pe altar, deasupra arderei-de-tot; aceasta este o jertfă mistuită de foc înaintea Domnului, de un miros plăcut Domnului.

²³ Lev. 3, 25.

26. Să iei și²⁴ pieptul berbecului care va sluji la închinarea lui Aaron în slujba Domnului, și să-l legi într'o parte și în alta, ca un dar legănat înaintea Domnului: aceasta va fi²⁵ partea ta.

²⁴ Lev. 3, 26. ²⁵ Ps. 95, 8.

27. Să sfintești pieptul²⁶ legănat și spata ridicată din berbecule care va sluji la închinarea lui Aaron și a fiilor lui în slujba Domnului, pieptul legându-l într'o parte și într'alta, spata înfășurându-l înaintea Domnului prin ridicare.

²⁶ Lev. 7, 26, 28; Num. 18, 15, 16; Deut. 18, 2.

28. Ele vor fi ale lui Aaron și ale fiilor lui, printr'o²⁷ lege vecinică, pe

care o vor ținea copiii lui Israel; căci este o jertfă adusă prin ridicare"; și, în jertfele de mulțămire ale copiilor lui Israel, jertfa adusă prin ridicare va fi a Domnului. ¹Lev. 22, 14. ²Lev. 7, 34.

29. Veșmintele sfinte ale lui Aaron vor fi după* el ale fiilor lui, cari le vor pune cînd vor fi unși și cînd vor fi închinați în* slujbă.

¹Nom. 28, 27, 28. ²Nom. 28, 4; 28, 35.

30. Vor fi purtate timp de* șapte zile de acela** din fiii lui, care li va urma în slujba preoției, și care va intra în cortul înțîlnirii, ca să facă slujba în sfîntul locaș.

¹Lev. 8, 30; 9, 1, 5. ²Nom. 28, 28.

31. Să iei apoi berbecule pentru închinarea în slujba Domnului, și să pui să-i fiarbă* carnea într'un loc sfînt.

¹Lev. 8, 31.

32. Aaron și fiii lui să mănînce, la ușa cortului înțîlnirii, carnea berbecului și pînea* din coș.

¹Mat. 12, 4.

33. Să mănînce* astfel tot ce a slujit la facerea ispășirii, ca să fie închinați în slujbă și sfînțiți; nimeni** altul să nu mănînce din ele, căci sînt lucruri sfînte.

¹Lev. 10, 14, 15, 17. ²Lev. 22, 10.

34. Dacă va rămînea ceva din carnea întrebuințată pentru închinarea în slujbă și din pîne pînă dimineața, să arzi în foc ce va* rămînea; să nu se mănînce, căci este un lucru sfînt.

¹Lev. 8, 33.

35. Să urmezi, cu privire la Aaron și la fiii lui, toate poruncile, pe cari ți le-am dat. În șapte zile* să-i închini în slujbă.

¹Exod. 40, 12. Lev. 8, 33, 34, 35.

36. În fiecare zi* să mai aduci un vițel ca jertfă pentru păcat, pentru ispășire; să curățești altarul, făcînd ispășirea aceasta, și să-i ungi** ca să-l sfînțești.

¹Exr. 10, 11. ²Cap. 30, 26, 28, 35; 40, 10.

37. Timp de șapte zile, să faci ispășire pentru altar, și să-l sfînțești; și astfel* altarul va fi prea sfînt, și oricine** se va atinge de altar, va fi sfînțit.

¹Cap. 40, 10. ²Cap. 30, 29. Mat. 23, 19.

Jertfa necurmată.

38. Iată ce să jertfești pe altar: doi* miei de un an, în fiecare** zi, necurmat.

¹Nom. 28, 3. ²1 Croa. 16, 40. ³1 Croa. 2, 4; 12, 11; 21, 2. Ezech. 46, 2; 46, 23; 46, 24.

39. Un miel să-l jertfești dimineața*, iar celalt miel seara.

¹1 Reg. 16, 25. Ezech. 46, 23, 24, 25.

40. Împreună cu cel dintîi miel, să aduci a zecea parte dintr'o eșă de floare de făină, frămîntată într'un sfer

de hîn¹ de untdelemn de măsline fără drojdi, și o jertfă de băutură de un sfer de hîn de vin.

41. Pe al doilea miel să-l jertfești seara, și să aduci împreună cu el o jertfă de mîncare și o jertfă de băutură ca cele de dimineață; aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

¹1 Reg. 16, 26, 27. 2 Reg. 14, 12. Ezech. 4, 1, 3. Ps. 141, 2. Dan. 6, 25.

42. Aceasta este* arderea de tot necurmată, care va fi adusă de urmașii voștri, la ușa cortului înțîlnirii, înaintea Domnului; acolo* Mă voi înțîlni cu voi, și țiți voi vorbi.

¹Ysa. 58. Cap. 30, 8. Nom. 28, 4. 1 Croa. 2, 11, 12, 13. ²Cap. 29, 32; 30, 4, 16. Num. 17, 4.

43. Acolo Mă voi înțîlni cu copiii lui Israel, și locul acela va fi sfînțit* de slava Mea.

¹Cap. 40, 34. 1 Reg. 8, 11. 2 Croa. 5, 14; 7, 1, 2, 3. Ezech. 43, 6. Mat. 8, 1.

44. Voi sfînți cortul înțîlnirii și altarul; voi* sfînți pe Aaron și pe fiii lui, ca să fie în slujba Mea ca preoți.

¹Lev. 21, 10; 22, 9, 16.

45. Eu voi locui* în mijlocul copiilor lui Israel, și voi fi Dumnezeul lor.

¹Exod. 29, 8. Lev. 26, 12. Zah. 2, 10. Ioan. 14, 23, 24. 2 Cor. 6, 16. Apoc. 21, 3.

46. Ei vor cunoaște că Eu* sînt Domnul, Dumnezeul lor, care i-am scos din țara Egiptului, ca să locuiesc în mijlocul lor. Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor.

¹Cap. 29, 2.

Altarul tîmțierii.

30 1. Să faci apoi un* altar** pentru arderea tîmției, și anume să-l faci din lemn de salcîm.

¹Cap. 37, 30; 40, 3. ²Ysa. 7, 8, 10. Lev. 4, 7, 10. Apoc. 5, 7.

2. Lungimea lui să fie de un cot, iar lățimea tot de un cot; să fie în patru colțuri, și înălțimea lui să fie de doi coți. Coarnele altarului să fie dintr'o bucată cu el.

3. Să-i poleiești cu aur curat, alături partea de sus, cît și părății lui de jur împrejur și coarnele; și să-i faci o cunună de aur de jur împrejur.

4. Dedesubtul camunii să-i faci două verigi de aur de amîndouă laturile, în cele două unghiuri, pentru punerea drugilor, cari vor sluji la ducerea lui.

5. Drugii să-i faci din lemn de salcîm, și să-i poleiești cu aur.

6. Să așezi altarul în fața perdelei dinlăuntru, care este înaintea chirotului mărturie, în fața capacului* is-

pașirii, care este deasupra mărturiei, și unde Mă voi întâlni cu tine.

• Cap. 26, 31, 35.

7. Aaron va arde pe el tămie* mirositoare; va arde tămie în fiecare dimineață, cind va** pregăti candelile; *Vers. 34. 1 Sam. 13, 20. 1 Cron. 23, 13. Luc. 1, 9. •• Cap. 27, 31.

8. va arde și seara cind va așeza candelile. Astfel se va arde necurnat din partea voastră tămie înaintea Domnului din neam în neam.

9. Să nu aduceți pe altar altfel* de tămie, nici ardere de tot, nici jertfă de mâncare, și să nu turnați pe el nici o jertfă de băutură. • Lev. 10, 1.

10. Numai odată pe fie care an, Aaron* va face ispășire pe coarnele altarului. Ispășirea aceasta o va face odată pe an cu singele dobitocului adus ca jertfă pentru ispășirea păcatului, printre urmașii voștri. Acesta va fi un lucru prea sfânt înaintea Domnului. • Lev. 16, 20; 22, 27.

Darurile pentru locaș.

11. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

12. „Cind* vei socoti pe copiii lui Israel și le vei face numărătoarea, fiecare din ei să dea Domnului un dar în bani, pentru răscumpărarea** sufletului lui, ca să nu fie loviți de nici o urgie și, pe prilejul acestei numărători.

• Cap. 30, 26. Num. 1, 2, 3; 26, 2. 2 Sam. 24, 2. •• Num. 35, 30. Lev. 24, 24; 26, 18. Ps. 49, 7. Mat. 20, 28. Marc. 10, 45. 1 Tim. 2, 6. 1 Pet. 1, 18, 19. 12 Sam. 24, 18.

13. Iată ce* vor da toți ceice vor fi cuprinși în numărătoarea aceasta: o jumătate de siclu, după siclul sfântului locaș, care este** de douăzeci de ghere; o jumătate† de siclu va fi darul ridicat pentru Domnul. • Mat. 27, 24. •• Lev. 27, 25. Num. 3, 47. Exod. 28, 12. •† Cap. 30, 28.

14. Orice om cuprins în numărătoare, dela vârsta de douăzeci de ani în sus, va plăti darul ridicat pentru Domnul.

15. Bogatul* să nu plătească mai mult, și săracul să nu plătească mai puțin de o jumătate de siclu, ca dar ridicat pentru Domnul, pentru răscumpărarea** sufletelor.

• Lev. 24, 18. Prov. 22, 2. Ezech. 45, 9. Col. 3, 25. •• Vers. 22.

16. Să ridici dela copiii lui Israel argintul pentru răscumpărare, și să-l întrebuințezi* pentru slujba cortului întâlnirii; aceasta va fi pentru copiii lui Israel o aducere aminte** înaintea Domnului pentru răscumpărarea sufletelor lor. • Cap. 18, 26. •• Num. 35, 40.

Ligheanul de aramă.

17. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

18. „Să faci* un lighean de aramă, cu piciorul lui de aramă, pentru spălat; să-l așezi între cortul* întâlnirii și altar, și să torni apă în el.

• Cap. 28, 8. 1 Reg. 7, 30. •• Cap. 40, 2, 30.

19. ca să-și spele în el Aaron* și fiii lui minile și picioarele.

• Cap. 40, 31, 32.

Ps. 26, 6. Ier. 22, 11. Ioan. 13, 10. Prov. 20, 25.

20. Cind vor intra în cortul întâlnirii, se vor spăla cu apa aceasta, ca să nu moară; și se vor spăla și cind se vor apropia de altar, ca să facă slujba și ca să aducă Domnului jertfe arse de foc.

21. Iși vor spăla minile și picioarele ca să nu moară*. Aceasta va fi o lege necurnată pentru Aaron, pentru fiii lui și pentru urmașii lor. • Cap. 30, 40.

Untdelemnul sfânt și tămie.

22. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

23. „Ia* din cele mai bune mirodenii, cinci sute de sicli de smirnă** foarte curată, jumătate, adică două sute cincizeci de sicli, de scorțioară mirositoare, două sute cincizeci de sicli de trestie† mirositoare, • Crest. 4, 14. Exod. 27, 22. •• Ps. 45, 8. Prov. 7, 17. •† Crest. 4, 14. Ier. 4, 20.

24. cincisute de sicli de* casia, după siclul sfântului locaș, și un hin** de untdelemn de măslin. • Ps. 45, 8. •• Cap. 29, 40.

25. Cu ele să faci un untdelemn pentru ungerea sfintă, o amestecătură mirositoare, făcută după meșteșugul făcătorului de mir; acesta va fi untdelemnul* pentru ungerea sfintă.

• Cap. 27, 30. Num. 35, 28. Ps. 133, 2; 138, 2.

26. Cu el să ungi* cortul întâlnirii și chivotul mărturiei.

• Cap. 40, 9. Lev. 9, 10. Num. 7, 1.

27. masa și toate uneltele ei, sfeșnicul și uneltele lui, altarul tămierii,

28. altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui și ligheanul cu piciorul lui.

29. Să sfințești aceste lucruri, și ele vor fi prea sfinte; oricine* se va atinge de ele, va fi sfințit. • Cap. 29, 37.

30. Să ungi* de asemenea pe Aaron și pe fiii lui, și să-i sfințești, ca să fie în slujba Mea ca preoți.

• Cap. 29, 7, etc. Lev. 9, 10; 10.

31. Să vorbești copiilor lui Israel, și să le spui: „Acesta Imi va fi un-

delemnul pentru ungerea sfântă, printre urmașii voștri.

32. Să nu se ungă cu el trupul niciunui om, și să nu faceți un alt undelemn ca el după aceeaș întocmire; el este* sfânt, și voi să-l priviți ca sfânt.

* Vers. 35, 37.

33. Oricine* va face un undelemn ca el, sau va unge cu el pe altul, va fi nimicit** din poporul lui."

* Vers. 38, ** Fac. 17, 14. Cap. 15, 15. Lev. 7, 30, 31.

34. Domnul a zis lui Moise: „Ia* mirodenii, stacte, omice mirositoare, halvan, și tămâie curată, în aceeaș măsură.

* Cap. 30-41; 37, 39.

35. Cu ele să faci tămâie, o amestecătură mirositoare, alcătuită* după meșteșugul făcătorului de mir; să fie sărată, curată și sfântă.

* Vers. 35.

36. S'o pisezi mărunț, și s'o pui înaintea mărturiei, în cortul întâlnirii, unde* Mă voi întâlni cu tine. Acesta va fi pentru voi un lucru** prea sfânt.

* Cap. 29, 42. Lev. 16, 2. ** Vers. 32. Cap. 29, 37. Lev. 2, 3.

37. Tămâie ca aceasta, în aceeaș întocmire, să nu* vă faceți, ci s'o priviți ca sfântă, și păstrată pentru Domnul.

* Vers. 32.

38. Oricine* va face tămâie ca ea, ca s'o miroase, va fi nimicit din poporul lui."

* Vers. 32.

Rânduirea meșteșurilor.

31 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Să* știți că am ales pe Betaleel, fiul** lui Uri, fiul lui Hur, din seminția lui Iuda. *Cap. 30, 30; 36, 1. ** 1 Cron. 2, 36.

3. L am umplut* cu Duhul lui Dumnezeu, i-am dat un duh de înțelepciune, pricepere, și știință pentru tot felul de lucrări,

* Cap. 35, 31. 1 Reg. 7, 14.

4. i-am dat putere să nascocască tot felul de lucrări meșteșugite, să lucreze în aur, în argint și în aramă,

5. să sape în piatră și să le lege, să lucreze în lemn, și să facă tot felul de lucrări.

6. Și iată că i-am dat ca ajutor pe* Oholiab, fiul lui Ahisamac, din seminția lui Dan. Am dat pricepere** în mintea tuturor celor ce sînt iscusiți, ca să facă tot ce i-am poruncit:

* Cap. 35, 34. ** Cap. 36, 1; 36, 18, 30; 38, 1.

7. cortul* întâlnirii**, chivotul mărturiei, capacul ispășirii care va fi deasupra lui, și toate uneltele cortului;

* Cap. 36-41. ** Cap. 27, 1. † Cap. 27, 8.

8. masa* cu uneltele ei**, sfeșnicul

de aur curat cu toate uneltele lui, altarul tămâierii; *Cap. 27, 15. ** Cap. 27, 17.

9. altarul* arderilor de tot cu toate uneltele lui, ligheanul** cu piciorul lui;

* Cap. 28, 1. ** Cap. 28, 8.

10. veșmintele* pentru slujbă, veșmintele sfinte ale preotului Aaron, veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești;

* Cap. 28, 1, 41. Num. 4, 2, 4, etc.

11. undelemnul* pentru ungere, și tămâia** mirositoare pentru sfântul locaș. Le vor face după toate poruncile, pe cari și le-am dat."

* Cap. 28, 35; 37, 38. ** Cap. 30, 34; 37, 39.

Ținerea Sabatului.

12. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

13. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: „Să* nu care cumva să nu țineți sabbatele Mele, căci acesta va fi între Mine și voi, și urmașii voștri, un semn după care se va cunoaște că Eu sînt Domnul, care vă sfîțesc.

* Lev. 26, 1, 30; 26, 2. Exod. 31, 25; 44, 34.

14. Să țineți* Sabatul, căci el va fi pentru voi ceva sfânt. Cine** îl va călca, va fi pedepsit cu moartea; cine va face vreo lucrare în ziua aceasta, va fi nimicit din mijlocul poporului său.

* Cap. 31, 8. Deut. 5, 12. Exod. 31, 12. ** Cap. 31, 2. Num. 15, 32.

15. Să lucrați șase* zile; dar a** șaptea este Sabatul, ziua de odihnă, închinată Domnului. Cine va face vreo lucrare în ziua Sabatului, va fi pedepsit cu moartea.

* Cap. 31, 8. ** Fac. 2, 2. Cap. 31, 25; 36, 18.

16. Copiii lui Israel să păzească Sabatul, prăznuindu-l, ei și urmașii lor, ca un legămint sigurat.

17. Aceasta va fi între Mine și copiii lui Israel un semn* vecinic; căci în șase** zile a făcut Domnul cerurile și pămîntul, iar în ziua a șaptea S'a odihnit și a răsuflat."

* Vers. 13. Num. 28, 12, 26. ** Fac. 1, 5; 2, 2.

Tablele legii.

18. Cînd a isprăvit Domnul de vorbit cu Moise pe muntele Sinai, i-a dat cele* două table ale mărturiei, table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu. *Cap. 34, 12; 35, 16, 18; 34, 29, 30. Deut. 4, 12; 6, 22; 9, 10, 11. 2 Cor. 3, 2.

Viștel de aur.

32 1. Poporul, văzînd că Moise* zăbovește să se pogoare de pe munte, s'a strîns în jurul lui Aaron, și i-a zis**: „Haide! fă-ne un dumnezeu ca-

re să-ți meargă înaintea noastră; căci Moise, omul acela care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s'a făcut."

¹ Cap. 24, 18. Deut. 9, 9. ² Psalt. 7, 40. ³ Cap. 13, 21.

2. Aaron le-a răspuns: „Scoateți* cerceii de aur din urechile nevestelor, fiilor și fiicelor voastre, și aduceți-i la mine."

¹ Judec. 8, 24, 26, 28, 27.

3. Și toți și-au scos cerceii de aur din urechi, și i-au adus lui Aaron.

4. El* i-a luat din minile lor, a bătut aurul cu dalta, și a făcut un vițel turnat. Și ei au zis: „Israelce! iată dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului."

¹ Cap. 20, 18. Deut. 9, 16. Judec. 17, 2, 4. 1 Reg. 12, 28. 2 Sam. 9, 28. Ps. 136, 18. Isa. 48, 5. Psalt. 7, 41. Rom. 1, 23.

5. Când a văzut Aaron lucrul acesta, a zidit un altar înaintea lui, și a* strigat: „Mine, va fi o sărbătoare în cinstea Domnului!"

¹ Lev. 24, 2, 4, 21, 27. 2 Reg. 10, 26. 2 Cor. 10, 1.

6. A doua zi, s'au sculat din dimineață, și au adus ardere de tot și jertfe de mulțămire*. Poporul a șezut de a mincat și a băut; apoi s'au sculat să joace.

¹ 1 Cor. 10, 7.

Minia lui Dumnezeu.

7. Domnul a zis lui Moise*: „Scoală și pogoară-te; căci poporul tău, pe care l-ai scos din țara Egiptului, s'a* stricat.

¹ Vers. 1. Cap. 32, 1. Deut. 9, 17. Isa. 9, 24. ² Psalt. 4, 11, 12. Deut. 9, 18. 22, 8. Judec. 2, 18. 2 Cor. 9, 9.

8. Foarte curînd s'au abătut dela calea, pe care le-o* poruncisem Eu; și-au făcut un vițel turnat, s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui, i-au adus jertfe, și au zis: „Israelce!" iată dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului!"

¹ Cap. 20, 4, 23. Deut. 9, 16. ² 1 Reg. 22, 28.

9. Domnul a zis lui Moise: „Văd* că poporul acesta este un popor încăpățînat.

¹ Cap. 20, 5, 12, 24, 9. Deut. 9, 6, 12, 21, 27. 2 Cor. 10, 9. Isa. 48, 4. Psalt. 7, 41.

10. Acum*, lasă-Mă; minia* Mea are să se aprindă împotriva lor: și-i voi mistui; dar pe ține te voi face strămoșul unui neam mare."

¹ Deut. 9, 14, 19. ² Cap. 22, 24. ³ Num. 14, 12.

11. Moise s'a rugat Domnului, Dumnezeului său, și a zis: „Pentru ce să se aprindă, Doamne, minia Ta împotriva poporului Tău, pe care l-ai scos din țara Egiptului cu mare putere și cu mină tare?"

¹ Deut. 9, 18, 26—28. Ps. 74, 1, 2, 100, 28.

12. Pentruce* să zică Egiptenii: „Spre nenorocirea lor i-a scos, ca să-i omoare prin munți, și ca să-i șteargă de pe

fața pămîntului?" Întoarce-Te din iușmea miniei Tale și** lasă-Te de răul acesta, pe care vrei să-l faci poporului Tău.

¹ Num. 14, 13. Deut. 9, 26; 28, 27. ² Vers. 14.

13. Adu-ți aminte de Avraam, de Isaac și de Israel, robii Tăi, cărora le-ai spus, jurîndu-Te* pe Tine însuși: „Voi** înmulți sămînța voastră ca stelele cerului, voi da urmașilor voștri toată țara aceasta, de care am vorbit, și ei o vor stăpîni la veac."

¹ Psalt. 22, 28.

14. Și Domnul S'a* lăsat de rău, pe care spusese că vrea să-l facă poporului Său.

¹ Deut. 32, 26. 2 Sam. 24, 16. 1 Cor. 10, 26. Ps. 136, 40. Jer. 18, 9; 28, 13, 18. 2 Cor. 2, 12. 1 Ion. 4, 10, 4, 2.

Minia lui Moise.

15. Moise* s'a întors și s'a pogorît de pe munte, cu cele două table ale mărturiei în mînă. Tablele erau scrise pe amîndouă părțile, pe o parte și pe alta.

¹ Deut. 9, 16.

16. Tablele* erau lucrarea lui Dumnezeu, și scrisul era scrisul lui Dumnezeu, săpat pe table.

¹ Cap. 21, 18.

17. Iosua a auzit glasul poporului, care scotea strigăte, și a zis lui Moise: „În tabără este un strigăt de război!"

18. Moise a răspuns: „Strigătul acesta nu-i nici strigăt de biruitor, nici strigăt de birușit; ce aud eu, este glasul unor oameni cari cîntă!"

19. Și, pe cînd se apropia de tabără, a văzut* vițelul și jocurile. Moise s'a aprins de minie, a aruncat tablele din mînă, și le-a sfărîmat de piciorul muntelui.

¹ Deut. 9, 16, 17.

20. A luat* vițelul, pe care-l făcuseră ei, și l-a ars în foc; l-a prefăcut în cenușă, a presărat cenușa pe fața apei, și a dat-o copiilor lui Israel s'o bea.

¹ Deut. 9, 21.

21. Moise a zis lui Aaron*: „Ce ți-a făcut poporul acesta, de ai adus asupra lui un păcat atît de mare?"

¹ Psalt. 20, 9; 28, 10.

22. Aaron a răspuns: „Să nu se aprindă de minie domnul meu! Tu singur* știi că poporul acesta este pornit la rău."

23. Ei mi-au zis*: „Fă-ne un dumnezeu, care să meargă înaintea noastră; căci Moise, omul acela care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s'a făcut!"

¹ Vers. 1.

24. Eu le-am zis: „Cine are aur, să-l scoată!" Și mi l-au dat; l-am aruncat în foc, și din el a* ieșit vițelul acesta."

¹ Vers.

Măcelul.

25. Moise a văzut că poporul era fără frâu, căci Aaron îl făcuse să fie fără frâu¹, spre batjocura vrăjmașilor săi; —
* 2 Cor. 10, 19.

26. s'a așezat la ușa taberii, și a zis: „Cine este pentru Domnul, să vină la mine!” Și toți copiii lui Levi s'au strins la el.

27. El le-a zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Fiecare din voi să se învingă cu sabia; mergeți și străbateți tabăra dela o poartă la alta, și fiecare să o omoare pe fratele, pe prietenul și pe ruda sa.”
* Num. 30, 3. Deut. 30, 9.

28. Copiii lui Levi au făcut după porunca lui Moise; și aproape trei mii de oameni au pierit în ziua aceea din popor.

29. Moise² a zis: „Predați-vă azi în slujba Domnului, chiar cu jertfa fiului și fratelui vostru, pentru că binecuvîntarea Lui să vină astăzi peste voi!”
* Num. 26, 11, 12, 13. Deut. 10, 4—10; 30, 9. 1 Sam. 18, 18, 20. Prov. 21, 3. Ecl. 12, 1. Mat. 23, 37.

Moise se roagă pentru popor.

30. A doua zi, Moise a zis poporului³: „Ați făcut un păcat foarte mare. Am să mă sui acum la Domnul: poate⁴ că voi⁵ câpăta iertare pentru păcatul vostru.”
* 1 Sam. 12, 30, 31. Luc. 15, 18. * 2 Sam. 16, 12. Amos 7, 15. * Num. 20, 12.

31. Moise s'a⁶ întors la Domnul, și a zis: „Ah! poporul acesta a făcut un păcat foarte mare! Și-au făcut un dumnezeu⁷ de aur.”
* Deut. 8, 19. ** Cap. 20, 2.

32. Iartă-le acum păcatul! Dacă nu, atunci, șterge-mă⁸ din⁹ cartea Ta, pe care ai scris-o!”
* Ps. 51, 28. Rom. 9, 3. ** Ps. 56, 9; 139, 16. Isa. 42, 1 Filip. 4, 3. Apoc. 3, 4; 13, 8; 17, 8; 20, 12, 13; 21, 27; 22, 19.

33. Domnul a zis lui Moise: „Pe¹⁰ cel ce a păcătuit împotriva Mea, pe acela îl voi șterge din cartea Mea.”
* Lev. 23, 30. Ezech. 16, 4.

34. Du-te dar, și du poporul unde ți-am spus. Iată¹¹, îngerul Meu va merge înaintea ta, dar în ziua¹² răzburării Mele, îl voi pedepsi pentru păcatul lor!”
* Cap. 23, 2, 14, etc. Num. 30, 16. ** Deut. 32, 35. Amos 7, 14. Rom. 2, 5, 6.

35. Domnul a lovit cu urgie poporul, pentru că¹³ făcuse vitelul flăurit de Aaron.
* 1 Sam. 12, 9. Psal. 7, 41.

Moise se roagă pentru poporul amărit.

33. 1. Domnul a zis lui Moise: „Du-te, și pornește de aici cu¹ poporul, pe care l-ai scos din țara Egiptului; suie-te în țara, pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, zicînd: „Seminței² tale o voi da!”
* Cap. 22, 7. ** Fac. 22, 7. Cap. 22, 12.

2. Voi³ trimite înaintea ta un înger, și voi⁴ lăgoni pe Cananiți, Amoriti, Hetiți, Fereziți, Heviți și Iebusiți.
* Cap. 22, 34; 34, 11. ** Deut. 7, 22. Isa. 34, 11.

3. Suie-te în⁵ țara aceasta unde curge lapte și miere. Dar⁶ Eu nu Mă voi sui în mijlocul tău, ca să nu te prăpădesc⁷ pe drum, căci ești un popor⁸ încăpățînat.”
* Cap. 3, 8. ** Vers. 15, 17. † Cap. 20, 9; 34, 8. Deut. 8, 8, 19. †† Cap. 22, 31; 32, 30. Num. 16, 25, 42.

4. Cînd a auzit poporul aceste triste cuvinte, toți s'au⁹ întristat; și¹⁰ nimeni nu și-a pus podoaabele pe el.

* Num. 14, 1, 26. ** Lev. 19, 4; 2 Sam. 19, 24. 1 Reg. 21, 27. 2 Reg. 19, 1. Ezech. 9, 3. Ecl. 4, 1, 4. Ier. 3, 26; 2, 12. Isa. 32, 11. Ezech. 24, 17, 23; 26, 18.

5. Și Domnul a zis lui Moise: „Spune copiilor lui Israel: „Voi¹ sînteți un popor încăpățînat; numai o clipă dacă M'aș sui în² mijlocul tău, te-aș prăpădi. Aruncă-ți acum podoaabele depe tine, și voi³ vedea ce-ți voi face.”
* Vers. 3. ** Num. 14, 43, 46. † Deut. 5, 2. Ps. 138, 23.

6. Copiii lui Israel și-au scos de pe ei podoaabele, și au plecat dela muntele Horeb.

Moise merge la cort.

7. Moise a luat cortul lui și l-a¹ întins afară din tabără, la o depărtare oare care; l-a numit cortul întîlnirii. Și toți ceice² întrebau pe Domnul, se duceau la cortul întîlnirii, care era afară din tabără.

* Cap. 26, 42, 43. ** Deut. 4, 26. 2 Sam. 21, 3.

8. Cînd se ducea Moise la cort, toți poporul se scula în picioare; fiecare stătea la³ ușa cortului său, și urmărirea cu ochii pe Moise, pînă intra el în cort.
* Num. 16, 27.

9. Și cînd intra Moise în cort, stilpul de nor se pogora și se oprea la ușa cortului, și Domnul⁴ vorbea cu Moise.
* Cap. 26, 23; 31, 18. Ps. 99, 7.

10. Tot poporul vedea stilpul de nor opîndu-se la ușa cortului; tot poporul se scula și se arunca⁵ cu fața la pămînt la ușa cortului lui.
* Cap. 4, 22.

11. Domnul⁶ vorbea cu Moise față în față, cum vorbește un om cu prietenul lui. Apoi Moise se întorcea la

tabără, dar tinăru lui slujitor, Iosua, fiul lui Nun, nu ieșea deloc din mijlocul cortului.

* Exod. 33, 30. Nume. 12, 8. Deut. 34, 10.

Moise cere să vadă slava lui Dumnezeu.

12. Moise a zis Domnului: „Iată*, Tu îmi zici: „Du pe poporul acesta!“ Și nu-mi arăși pe cine vei trimite cu mine. Însă, Tu ai zis: „Eu** te cunosc pe nume, și ai căpătat trecere înaintea Mea!“

* Cap. 33, 34. ** Vers. 17. Fac. 28, 18. Ps. 1, 4. Ier. 1, 5. Iosua. 10, 14, 15. 2 Tim. 2, 18.

13. Acum, dacă* am căpătat trecere înaintea Ta, arată-mi** căile Tale; atunci Te voi cunoaște, și voi avea trecere înaintea Ta. Și glădește-Te că neamul acesta este poporul Țău!“

* Cap. 34, 8. ** Ps. 26, 4; 27, 11; 38, 11; 139, 23. † Deut. 9, 26, 29. Ios. 2, 17.

14. Domnul a răspuns: „Voi merge Eu însumi* cu tine, și îți voi da** odihnă.“

* Cap. 33, 20; 40, 34—35. Gen. 22, 8. † Deut. 3, 25. Ios. 21, 44; 23, 4; 24, 1. Ps. 95, 11.

15. Moise i-a zis: „Dacă* nu mergi Tu însuși cu noi, nu ne lăsa să plecăm de aici.“

* Vers. 3. Cap. 34, 9.

16. Cum se va ști că am căpătat trecere înaintea Ta, eu și poporul Țău? Oare nu* cînd vei merge Tu cu noi, și cînd prin aceasta vom fi** deosebiți, eu și poporul Țău, de toate popoarele de pe fața pămîntului?“

* Nume. 34, 14. ** Cap. 34, 26. Deut. 4, 7, 34. 2 Sam. 7, 23. 1 Reg. 8, 53. Ps. 147, 26.

17. Domnul a zis lui Moise: „Voi* face și ceea ce-mi ceri acum, căci ai** căpătat trecere înaintea Mea, și te cunosc pe nume!“

* Psal. 18, 25. Ier. 5, 16. ** Vers. 18.

18. Moise a zis: „Arată-mi* slava Ta!“

* Vers. 20. 1 Tim. 6, 16.

19. Domnul a răspuns: „Voi* face să treacă pe dinaintea ta toată frumusețea Mea, și voi chema Numele Domnului înaintea ta; Eu Mă** îndur de cine vreau să Mă îndur, și am milă de cine vreau să am milă!“

* Cap. 34, 5, 7. Ier. 31, 14. ** Rom. 9, 15, 18, 28.

20. Domnul a zis: „Fața nu vei putea să Mi-o vezi, căci nu poate* omul să Mă vadă și să trăiască!“

* Fac. 32, 30. Deut. 5, 24. Iuda. 9, 22; 18, 20. Ios. 6, 8. Apoc. 1, 18, 17. Cap. 34, 10.

21. Domnul a zis: „Iată un loc lângă Mine; vei sta pe stîncă.

22. Și cînd va trece slava Mea, te voi pune în* crăpătura stîncii, și te voi acoperi** cu mina Mea, pînă vei trece.“

* Ios. 2, 21. ** Ps. 91, 1, 4.

23. Iar cînd îmi voi trage mina la o parte dela tine, Mă vei vedea pe di-

napoi; dar Fața Mea nu* se poate vedea.“

* Vers. 20. Iosua. 1, 18.

Noile table.

34 1. Domnul a zis lui Moise: „Tale* două table de piatră cu cele dintii, și Eu** voi scrie pe ele cuvintele cari erau pe tablele dintii pe cari le-ai sfărîmat.

* Cap. 32, 16, 18. Deut. 10, 1. ** Vers. 18. Deut. 10, 2, 4.

2. Fii gata disdedimineață și suie-te de dimineață pe muntele Sinai*; să stai acolo înaintea Mea, pe vârful muntelui.“

* Cap. 19, 20; 24, 12.

3. Nimeni să nu se sude cu tine, și nimeni să nu se arate pe tot muntele; și nici boi, nici oi să nu paseze pe lângă muntele acesta.**

* Cap. 19, 21, 18, 21.

4. Moise a tăiat două table de piatră ca și cele dintii; s'a sculat din disdedimineață, și s'a suit pe muntele Sinai, după cum li poruncise Domnul; și a luat în mînă cele două table de piatră.

5. Domnul S'a pogorît într'un nor, și a stătut acolo lângă el, și a rostit* Numele Domnului.“

* Cap. 24, 18. Nume. 14, 17.

6. Și Domnul a trecut pe dinaintea lui, și a strigat: „Domnul, Dumnezeu este un Dumnezeu* plin de îndurare și milostiv, încet la mînie, plin de bunătate** și credinciosie Ț.“

* Nume. 14, 18. 2 Cron. 30, 9. Nume. 9, 17. Ps. 99, 11; 109, 8; 112, 4; 112, 4; 118, 5; 148, 8. Ios. 2, 13. ** Ps. 81, 10. Rom. 2, 4. † Ps. 107, 10; 108, 4.

7. care* își ține dragostea pînă în mii de neamuri de oameni, iartă** fărădelegea, răvrătirea și păcatul, dar nu socotește Ț pe cel vinovat drept nevinovat, și pedepsește fărădelegea părinților în copii și în copiii copiilor lor pînă la al treilea și al patrulea neam!“

* Cap. 34, 6. Deut. 5, 10. Ps. 99, 10. Ier. 22, 18. Dan. 9, 9. ** Ps. 103, 10, 4. Dan. 9, 9. Ezech. 4, 22. 1 Ioan. 1, 8. † Cap. 20, 7, 21. Ios. 24, 19. Ier. 18, 14. Mic. 4, 11. Mat. 1, 1.

Înnoirea legămîntului.

8. Iatăși Moise s'a plecat* pînă la pămînt și s'a închinat.“

* Cap. 4, 11.

9. El a zis: „Doamne, dacă am căpătat trecere înaintea Ta, Te rog să mergi în mijlocul* nostru, Doamne; poporul acesta este în adevăr un popor încăpășinat**, dar iartă-ne fărădelegile și păcatele noastre, și ia-ne în stăpînire Ț Ta!“

* Cap. 22, 15, 16. ** Cap. 33, 5. † Deut. 32, 9. Ps. 28, 9; 32, 12; 78, 62; 94, 14. Ier. 10, 18. Zah. 1, 10.

10. Domnul a răspuns: „Iată, Eu fac* un legămînt. Voi face, în fața întregului popor, minuni** cari n'au avut loc

în nicio țară și la niciun neam; tot poporul care este în jurul tău, va vedea lucrarea Domnului, și prin tine voi face lucruri înfricoșate.

* Deut. 1. 1; 28. 12, 14. ** Deut. 4. 32. 3 Sam. 7. 29. Ps. 77. 14; 78. 12; 147. 20. † Deut. 10. 21. Ps. 148. 8. Isa. 64. 2.

11. Ia seama la ceea ce-ți poruncesc* azi. Iată, voi** izgoni dinaintea ta pe Amoriți, Cananiți, Hitiți, Fereziți, Heviți și Iebusiți.

* Deut. 5. 32; 6. 1, 20; 12. 28, 30; 28. 1. ** Cap. 18. 2.

12. Să nu cumva să* faci legămint cu locuitorii țării unde ai să intri, ca să nu fie o cursă** pentru tine, dacă vor locui în mijlocul tău.

* Cap. 23. 32. Deut. 7. 2. Jude. 2. 2. ** Cap. 23. 32.

13. Dimpotrivă să le dărâmați* altarele, să le sfărâmați stâlpii idolești și să le trântiți la pământ** idoli.

* Cap. 23. 24. Deut. 12. 3. Jude. 2. 2. ** Deut. 7. 4; 12. 2. Jude. 2. 26. 2 Reg. 18. 4; 23. 14. 2 Cron. 35. 1; 34. 3, 4.

14. Să nu te închini* înaintea unui alt dumnezeu; căci Domnul se numește gelos**, este un Dumnezeu* gelos.

* Cap. 20. 3, 4. ** Isa. 48. 5; 57. 15. † Cap. 20. 3.

15. Ferește-te* să faci legămint cu locuitorii țării, ca nu cumva, curvind** înaintea dumnezeilor lor, și, aducându-le jertfe, să te poartească* și pe tine, și să mănânci** din jertfele lor,

* Vers. 12. ** Deut. 31. 13. Jude. 2. 17. 1er. 3. 8. Ezech. 8. 9. † 2 Sam. 32. 2. ‡ Cor. 10. 27. †† Ps. 108. 28. ‡ Cor. 8. 4, 7, 10.

16. Ca nu cumva să lei din fetele* lor neveste fiilor tăi, și astfel, fetele lor, curvind** înaintea dumnezeilor lor, să trască* și pe fiii tăi să curvească înaintea dumnezeilor lor.

* Deut. 7. 1. ‡ Reg. 11. 2. Ezech. 2. 3. Nume. 12. 28. ** Nume. 25. 1, 2. † Reg. 11. 4.

17. Să nu-ți faci* un dumnezeu turnat.

* Cap. 22. 8. Lev. 19. 4.

Sărbătorile.

18. „Să ții sărbătoarea azimilor*: timp de șapte zile, la vremea hotărâtă, în luna spicelor, să mănânci azimi, cum ți-am poruncit, căci în luna spicelor** ai ieșit din Egipt.

* Cap. 13. 10; 23. 15. ** Cap. 13. 4.

19. Orice întâi* născut este al Meu, chiar orice întâi născut de parte bărbătească din turmele de vaci sau de oi.

* Cap. 13. 2, 12; 22. 28. Ezech. 44. 20. Lev. 2. 28.

20. Să răscumperi cu un miel pe întâiul născut* al măgăritei; iar dacă nu-l răscumperi, să-i frângi gîtul. Să răscumperi pe orice întâi născut al fiilor tăi; și să nu te înfățișezi cu mâinile** goale înaintea Mea.

* Cap. 13. 23. Nume. 18. 18. ** Cap. 22. 12. Deut. 16. 18. † Sam. 9. 7, 8. ‡ Sam. 24. 24.

21. Șase zile* să lucrezi, iar în ziua a șaptea să te odihnești; să te odihnești, chiar în vremea aratului și seceratului. *Cap. 20. 9; 23. 12; 35. 2. Deut. 15. 12. Lev. 23. 14.

22. Să ții* sărbătoarea săptămînilor, a celor dinți roade din secerișul grîului, și sărbătoarea strîngerii roadelor la sfîrșitul anului. *Cap. 23. 16. Deut. 16. 16, 17.

23. De trei* ori pe an, toți cei de parte bărbătească să se înfățișeze înaintea Domnului Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel.

* Cap. 23. 14, 17. Deut. 16. 16.

24. Căci voi* izgoni neamurile dinaintea ta, și-ți voi** întinde hotarele; și nimeni nu-ți va* pofti țara. În timpul cînd te vei sui de trei ori pe an, ca să te înfățișezi înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

* Cap. 23. 3. Lev. 18. 24.

Deut. 7. 1. Ps. 18. 32; 50. 4. ** Deut. 32. 20; 35. 2. † Ps. 35. 2. 2 Cron. 17. 10. †† Ps. 18. 7. Ps. 118. 15.

25. Să n'aduci* cu pine dospită singele dobitocului jertfit în cinstea Mea; și carnea din** jertfa praznicului Paștelor să nu fie ținută în timpul nopții pînă dimineța.

* Cap. 23. 18. ** Cap. 22. 10.

26. Să aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, pîrga* celor dinți roade ale pămîntului.

Iedul** să nu-l fierbi în laptele mamei lui.

* Cap. 22. 19. Deut. 28. 2, 10. ** Cap. 22. 19. Deut. 14. 21.

27. Domnul a zis lui Moise: „Scrie-ți cuvintele* acestea, căci pe temeiul acestor cuvinte închei legămint cu tine și cu Israel!“

* Vers. 18. Deut. 4. 12; 32. 2.

28. Moise* a stat acolo cu Domnul patruzeci de zile și patruzeci de nopți. N'a mîncat deloc pine, și n'a băut deloc apă. Și Domnul a** scris pe table cuvintele legămintului, cele zece porunci.

* Cap. 24. 18. Deut. 9. 9, 10. ** Vers. 1. Cap. 22. 18; 22. 16. Deut. 4. 12; 10. 2, 4.

Slava lui Moise.

29. Moise s'a pogorît de pe munte Sinai, cu cele două* table ale mărturiei în mînă. Cînd se pogora de pe munte, nu știa că pielea** feței lui strălucea, pentrucă vorbise cu Domnul.

* Cap. 25. 16. ** Mat. 27. 3. ‡ Cor. 3. 7, 18.

30. Aaron și toți copiii lui Israel s'au uitat la Moise, și iată că pielea feței lui strălucea; și se temeau să se apropie de el.

31. Moise i-a chemat; Aaron și toți fruntașii adunării s'au întors la el, și el le-a vorbit.

32. După aceea, toți copiii lui Israel s'au apropiat, și el* le-a dat toate po-

runcile, pe cari le primise dela Domnul, pe muntele Sinai. *Cap. 24, 3.

33. Cînd a încetat să le vorbească, și-a pus o măhramă* pe față. *2 Cor. 3, 13.

34. Cînd intra* Moise înaintea Domnului, ca să-l vorbească, își scootea măhrama pînă ce ieșea; iar cînd ieșea, spunea copiilor lui Israel ce i se poruncise. *2 Cor. 3, 13.

35. Copiii lui Israel se uitasu la fața lui Moise, și vedeau că pielea feței lui strălucea; și Moise își puna iarăși măhrama pe față pînă ce intra ca să vorbească cu Domnul.

Sabatul.

35 1. Moise a strîns toată adunarea copiilor lui Israel, și le-a zis: „Iată* lucrurile, pe cari a poruncit Domnul să le faceți. *Cap. 34, 29.

2. Șase* zile să lucrați, dar ziua a șaptea să vă fie sfințită; acesta este Sabatul, ziua de odihnă, închinată Domnului. Cine va face vreo lucrare în ziua aceea, să fie pedepsit cu moarte. *Cap. 35, 2; 31, 14, 15. Lev. 23, 3. Num. 15, 32, etc. Deut. 5, 12. Luc. 13, 14.

3. Să n'aprinzi* foc, în niciuna din locuințele voastre, în ziua Sabatului. *Cap. 18, 20.

Daruri pentru facerea cortului.

4. Moise a vorbit întregii adunări a copiilor lui Israel, și a zis: „Iată* ce a poruncit Domnul. *Cap. 25, 1, 2.

5. Luați din ce aveți și aduceți un prinos Domnului. — Fiecare* să aducă prinos Domnului ce-l lasă inima: aur, argint, și aramă; *Cap. 25, 2.

6. materii vopsite în albastru, în purpuru, în cărmiziu, în subțire și păr de capră;

7. piei de berbeci vopsite în roș și piei de vițel de mare; lemn de salcîm,

8. untdelemn pentru sfeșnic, mirosdenii* pentru untdelemnul ungerii și pentru tîmnia mirositoare; *Cap. 25, 3.

9. pietre de onix și alte pietre pentru împodobirea efodului și a pieptarului.

10. Toți* cei iscusiți dintre voi să vină și să facă tot ce a poruncit Domnul; *Cap. 31, 3.

11. locașul*, cortul și acoperișul lui, copile, scîndurile, drугii, stîlpii și picioarele lui; *Cap. 25, 1, 2, etc.

12. chivotul* și drугii lui, capacul ispășirii și perdeaua dinăuntru pentru acoperirea chivotului; *Cap. 26, 10, etc.

13. masa* și drугii ei, cu toate uneltele ei, și pinile** pentru punerea înaintea Domnului;

*Cap. 26, 29. **Cap. 26, 30. Lev. 24, 5, 6.

14. sfeșnicul* cu uneltele lui, candelele lui, și** untdelemnul pentru sfeșnic;

*Cap. 26, 31, etc. **Cap. 26, 1.

15. altarul* pentru tîmnia și drугii lui, untdelemnul pentru ungere și tîmnia** mirositoare, și perdeaua ușii de afară dela intrarea cortului;

*Cap. 26, 32. **Cap. 30, 34.

16. altarul* pentru arderile de tot, grătarul lui de aramă, drугii lui, și toate uneltele lui, ligheanul cu picioarul lui,

*Cap. 27, 1.

17. pinzele* curții, stîlpii ei, picioarele ei, și perdeaua dela poarta curții;

*Cap. 27, 8.

18. țărșuși cortului, țărșuși curții, și funiile lor;

19. veșmintele* preoțești pentru slujba sfîntului locaș, veșmintele sfînte ale preotului Aaron, și veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești. *Cap. 28, 10-26, 1, 41. Num. 4, 5, 6, etc.

20. Toată adunarea copiilor lui Israel a ieșit dinaintea lui Moise.

21. Toți cei cu tragere* de inimă și bunăvoință au venit și au adus un prinos Domnului pentru lucrarea cortului înălțării, pentru toată slujba lui, și pentru veșmintele sfînte. *Lev. 1, 12, 13, 20. Cap. 24, 2; 25, 2. 1 Cor. 13, 2; 26, 2. Exod. 27, 2. Cap. 8, 12; 9, 7.

22. Au venit îndată bărbații și femeile, toți cei cu tragere de inimă, și au adus belciuge de nas, inele, cereri, brățări, salbe și tot felul de lucruri de aur; fiecare a adus prinosul de aur, pe care-l închinase Domnului.

23. Toți* cei ce aveau ștofe (materii) vopsite în albastru, în purpuru, în cărmiziu, în subțire și păr de capră, piei de berbeci vopsite în roș, și piei de vițel de mare, le-au adus. *1 Cor. 28, 3.

24. Toți cei ce puteau aduce prin ridicare un prinos de argint și de aramă, au adus prinosul Domnului. Toți cei ce aveau lemn de salcîm bun pentru lucrările rînduite pentru slujbă, l-au adus.

25. Toate femeile* iscuseite au tors cu minile lor, și au adus lucrul lor, și anume: tort vâpsit în albastru, în purpuru, în cărmiziu și în subțire.

*Cap. 26, 3; 31, 4; 36, 1. 2 Reg. 22, 7. Prov. 25, 23, 24.

26. Toate femeile cu tragere de inimă și iscuseite au tors păr de capră.

27. Fruntași* poporului au adus

pietre de onix și alte pietre pentru efod și pieptar; * 1 Cor. 20, 4. Ebra 2, 68.

28. mironidenii* și untdelemn, pentru sfeșnic, pentru untdelemnul ungării și pentru familia mirositoare. * Cap. 30, 23.

29. Toți copiii lui Israel, bărbați și femei, pe cari-l trăgea* inima să ajute la lucrul poruncit de Domnul prin Moise, au adus Domnului daruri de bună voie. * Vers. 21. 1 Cor. 20, 4.

Chemarea meșterilor.

30. Moise a zis copiilor lui Israel: „Să știți că Domnul* a ales pe Bețaleel, fiul lui Uri, fiul lui Hur, din seminția lui Iuda. * Cap. 21, 2, etc.

31. L-a umplut cu Duhul lui Dumnezeu, duh de înțelepciune, pricepere, și știință, pentru tot felul de lucrări.

32. I-a dat putere să nascocrască planuri, să lucreze în aur, în argint și în aramă,

33. să sape în pietre și să le lege, să lucreze lemnul cu meșteșug, și să facă tot felul de lucrări meșteșugite.

34. I-a dat și darul să învețe pe alții, atât lui cît și lui Oholiab*, fiul lui Ahisamac, din seminția lui Dan. * Cap. 31, 4.

35. I-a umplut* cu pricepere, ca să facă toate lucrările de săpătură în piatră, de cioplitură meșteșugită, de lucrat la gherghef și de țesut materii vopsite în albastru, în purpură, în cărmiziu și în subțire, să facă tot felul de lucrări și nascociri de planuri. * Vers. 31. Cap. 31, 3, 6. 1 Reg. 7, 14. 2 Cor. 2, 14. Isa. 28, 26.

Dărnicia poporului.

36 1. Bețaleel, Oholiab, și toți bărbații iscusii* în cari pusese Domnul înțelepciune și pricepere, ca să știe să facă lucrările rinduite pentru slujba sfintului locaș**, au făcut totul după cum poruncise Domnul.

* Cap. 28, 3; 31, 31-33; 35, 33, 34. ** Cap. 25, 8.

2. Moise a chemat pe Bețaleel, Oholiab, și pe toți bărbații iscușiți în mintea* cărora pusese Domnul pricepere, și anume pe toți cei cu tragere de inimă la lucrul acesta ca să-l facă. * Cap. 35, 25, 26. 1 Cor. 20, 4.

3. Ei au luat dinaintea lui Moise toate prinoastele, pe cari le aduseră* copiii lui Israel ca să facă lucrările rinduite pentru slujba sfintului locaș. Chiar și după ce se începuse lucrarea, tot se mai aduceau lui Moise, în fiecare dimineață, daruri de bună voie. * Cap. 36, 27.

4. Atunci toți bărbații iscușiți, prinși la toate lucrările sfintului locaș, și-au lăsat fiecare lucrul pe care-l făceau, și și-au venit de au spus lui Moise: „Poporul* aduce mult mai mult decît trebuie pentru facerea lucrărilor, pe cari a poruncit Domnul să le facem.” * 1 Cor. 12, 1.

6. Moise a pus să strige în tabără că nimeni, fie bărbat fie femeie, să nu mai aducă daruri pentru sfintul locaș. Au oprit astfel pe popor să mai aducă daruri.

7. Materialul adus era de ajuns pentru toate lucrările cari trebuiau făcute, ba încă mai și trecea.

Căldirăa cortului.

8. Toți* bărbații iscușiți și lucrătorii au făcut cortul din zece covoare de în subțire și răsucit din fir albastru, purpuriu și cărmiziu; pe ele au țesut heruvimi lucrăți cu măiestrie. * Cap. 26, 1.

9. Lungimea unui covor era de douăzeci și opt de coți; iar lățimea unui covor era de patru coți. Toate covoarele aveau aceeași măsură.

10. Cinci din aceste covoare au fost prinse la un loc; celelalte cinci de asemenea au fost prinse la un loc.

11. Au făcut chiotorii albastre la marginea covorului cu care se sfîrșea cea dinții împreunare; tot așa au făcut și la marginea covorului cu care se sfîrșea a doua împreunare de covoare.

12. Au făcut cincizeci* de chiotori la cel dinții covor, și cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșea a doua împreunare de covoare; chiotorii aceștia erau una în fața altuia. * Cap. 26, 5.

13. Au făcut cincizeci de copii de aur, și au prins covoarele unul de altul cu copiele, așa în cît cortul alcătuia un întreg.

14. Au făcut* niște covoare din păr de capră, ca să slujească de acoperiș pentru cort: unsprezece covoare de acestea au făcut. * Cap. 26, 7.

15. Lungimea unui covor era de treizeci de coți, și lățimea unui covor era de patru coți; cele unsprezece covoare aveau aceeași măsură.

16. Au prins împreună deoparte cinci din aceste covoare, iar pe celelalte șase de altă parte.

17. Au făcut cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrșea o împreunare de covoare, și cincizeci

de chiotori la marginea covorului cu care se sfinșea a doua împreunare de covoare.

18. Au mai făcut și cincizeci de copii de aramă, cu cari să se împreune acoperișul cortului, ca să alcătuiască un întreg.

19. Au făcut* pentru acoperișul cortului o învelitoare de piei de berbeci văpsite în roș, și o învelitoare de piei de vițel de mare, care trebuia pusă pe-deasupra. *Cap. 26, 14.

20. Scindurile* pentru cort, le-au făcut din lemn de salcîm, așezate în picioare. *Cap. 26, 15.

21. Lungimea unei scinduri era de zece coți, și lățimea unei scinduri era de un cot și jumătate.

22. Fiecare scindură avea două urechi, unite una cu alta; tot așa au făcut la toate scindurile cortului.

23. Au făcut douăzeci de scinduri pentru cort, înspre partea de miază-zi.

24. Au pus patruzeci de picioare de argint sub cele douăzeci de scinduri, cîte două picioare sub fiecare scindură, pentru cele două urechi ale ei.

25. Au făcut apoi douăzeci de scinduri pentru a doua latură a cortului, latură dinspre miazănoapte,

26. cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor, cîte două picioare sub fiecare scindură.

27. Au făcut apoi șase scinduri pentru fundul cortului, înspre apus.

28. Au făcut două scinduri pentru cele două unghiuri ale cortului în partea din fund;

29. acestea erau făcute din două buci, începînd dela partea de jos, și bine legate la vîrf printr'un cerc; la fel au făcut pentru amîndouă scindurile din cele două unghiuri.

30. Erau astfel opt scinduri, cu picioarele lor de argint, adică șasesprezece picioare, cîte două picioare sub fiecare scindură.

31. Au făcut cinci drugi* din lemn de salcîm pentru scindurile uneia din laturile cortului, *Cap. 26, 26.

32. cinci drugi pentru scindurile celei de a doua laturi a cortului, și cinci drugi pentru scindurile laturii cortului din fundul dinspre apus;

33. drugul dela mijloc l-au făcut așa ca să treacă prin mijlocul scindurilor, dela un capăt la celăl.

34. Au poleit scindurile cu aur, și verigile lor de aur le-au făcut așa ca

să se poată petrece drugii prin ele; și drugii i-au poleit cu aur.

Cele două perdele.

35. Perdeaua* din lăuntru au făcut-o de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit; au lucrat-o cu măiestrie; și au făcut heruvimi pe ea. *Cap. 26, 31.

36. Au făcut patru stîlpi de salcîm pentru ea, și i-au poleit cu aur; cirlișele lor erau de aur, și au turnat pentru stîlpii aceștia patru picioare de argint.

37. Pentru ușa cortului au făcut o perdea* de fir albastru, purpuriu și cărmiziu, și de în subțire răsucit; aceasta era o lucrare făcută la gherghef. *Cap. 26, 32.

38. Au făcut cei cinci stîlpi ai ei cu cirlișele lor, iar căpătîiele și bețele lor de legătură le-au poleit cu aur; cele cinci picioare ale lor erau de aramă.

Facerea chivotului.

37 1. Apoi Bețaleel* a făcut chivotul din lemn de salcîm; lungimea lui era de doi coți și jumătate, lățimea de un cot și jumătate, și înălțimea tot de un cot și jumătate. *Cap. 26, 33.

2. L-a poleit cu aur curat pe dinlăuntru și pe din afară, și i-a făcut un chenar de jur împrejur.

3. A turnat pentru el patru verigi de aur, pe cari le-a pus la cele patru colțuri ale lui; două verigi de o parte și două verigi de cealaltă parte.

4. A făcut niște drugi de lemn de salcîm, și i-a poleit cu aur.

5. A vîrît drugii în verigile dela cele două laturi ale chivotului, ca să ducă chivotul.

6. A făcut și capacul ispășirii* de aur curat; lungimea lui era de doi coți și jumătate, și lățimea de un cot și jumătate. *Cap. 26, 37.

7. A făcut doi heruvimi de aur băîut, la cele două capete ale capacului ispășirii;

8. un heruvim la un capăt, și un heruvim la celăl capăt; heruvimii i-a făcut pe capacul ispășirii la cele două capete ale lui.

9. Heruvimii erau cu aripile întinse deasupra, acoperind capacul ispășirii cu aripile lor, și ținîndu-se unul la altul. Heruvimii stăteau cu fața întoarsă spre capacul ispășirii.

Facerea mesei.

10. A făcut masa * din lemn de salcîm; lungimea ei era de doi coți, lățimea de un cot, și înălțimea de un cot și jumătate. * Cap. 25, 23.

11. A poleit-o cu aur curat, și i-a făcut un chenar de jur împrejur.

12. I-a făcut împrejur un pervaz de un lat de mină, pe care a făcut un chenar de jur împrejur.

13. A turnat pentru masă patru verigi de aur, și a pus verigile în cele patru colțuri, cari erau la cele patru picioare ale ei.

14. Verigile erau lingă pervaz, și în ele erau virți drugii pentru ducerea mesei.

15. A făcut drugii de lemn de salcîm, și i-a poleit cu aur; ei slujeau la ducerea mesei.

16. A făcut apoi unelte, cari trebuiau puse pe masă, farfuriile*, căștile, potirele, și ceștile ei, cari slujeau la jertfele de băutură; le-a făcut de aur curat. * Cap. 25, 29.

Facerea sfeșnicului.

17. A făcut sfeșnicul* de aur curat; a făcut sfeșnicul de aur curat, bătut; piciorul, fusul, potirașele, gămălioaarele, și florile lui erau dintr'o bucată cu el. * Cap. 25, 31. Exod. 4, 12-20, 4, 2.

18. Din amindouă părțile lui ieșeau șase brațe: trei brațe dintr'o latură, și trei brațe din cealaltă latură.

19. Pe un braț erau trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioaarele și florile lor, și pe un alt braț alte trei potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioaarele și florile lor; așa era la toate cele șase brațe, cari ieșeau din sfeșnic.

20. Pe fusul sfeșnicului erau patru potirașe în chip de floare de migdal, cu gămălioaarele și florile lor.

21. Era o gămălioaară sub două brațe cari ieșeau din sfeșnic, o gămălioaară sub aive două brațe, și o gămălioaară sub alte două brațe; așa era la toate cele șase brațe cari ieșeau din sfeșnic.

22. Gămălioaarele și brațele sfeșnicului erau dintr'o bucată cu el, bătut în întregime dintr'o bucată de aur curat.

23. A făcut apoi cele șapte candelăle ale lui, mucărilor și cenușarele lui, toate de aur curat.

24. A întrebuințat un talant de aur curat pentru facerea sfeșnicului cu toate unelte, cari slujeau la ducerea mesei.

Altarul pentru tămâie.

25. Apoi a făcut* altarul pentru tămâie din lemn de salcîm; lungimea lui era de un cot, și lățimea de un cot; era în patru muchi, și înălțimea lui era de doi coți. Coarșele erau dintr'o bucată cu el. * Cap. 26, 1. Ap. 3, 3, 4.

26. L-a poleit cu aur curat, atît partea de sus cit și laturile de jur împrejur și coarșele. Și i-a făcut o cunună de jur împrejur.

27. Subt cunună a făcut două verigi de aur, pe cari le-a pus în cele două unghieri din cele două laturi, ca să se vire în ele drugii, cari slujeau la ducerea lui.

28. A făcut niște drugi din lemn de salcîm, și i-a poleit cu aur.

29. A făcut untdelemnul* pentru ungerea sfîntă, și tămîia mirositoare, curată, alcătuită după meșteșugul făcătorului de mir. * Cap. 26, 23, 24.

Altarul pentru arderile de tot și ligheanul de aramă.

38 1. A făcut* altarul pentru arderile de tot din lemn de salcîm; lungimea lui era de cinci coți, și lățimea de cinci coți; era în patru muchi, și înălțimea lui era de trei coți. * Cap. 27, 1.

2. La cele patru colțuri i-a făcut niște coarșe dintr'o bucată cu el, și i-a poleit cu aramă.

3. A făcut toate unelte, cari slujeau la arderea de tot: oalele pentru cenușă, lopoștile, ligheanul, furculițele și tîgșile pentru cîrbuni; toate unelte, cari slujeau la arderea de tot, le-a făcut de aramă.

4. A făcut pentru altar un grătar de aramă, ca o rețea, pe care a pus-o subt pervazul altarului, începînd de jos, așa că venea pînă la jumătatea altarului.

5. A turnat apoi patru verigi, pe cari le-a pus în cele patru colțuri ale grătarului de aramă, ca să vire drugii în ele.

6. A făcut drugii din lemn de salcîm, și i-a poleit cu aramă.

7. A virit drugii în verigile de pe laturile altarului ca să-l ducă. L-a făcut din scinduri, gol pe dinăuntru.

8. A făcut ligheanul* de aramă, cu piciorul lui de aramă, din oglinzile femeilor, cari slujeau la ușa cortului înțînirii. * Cap. 26, 28.

Facerea curții.

9. Apoi a făcut curtea*. Înspre partea de miazăzi, pentru curte, erau niște pinze de în subțire răsucit, pe o lungime de o sută de coți, *Cap. 27. 9.

10. cu douăzeci de stâlpi așezați pe douăzeci de picioare de aramă; cîrligele stîlpilor și bețele lor de legătură erau de argint.

11. În spre partea de miazănoapte, erau o sută de coți de pinză, cu douăzeci de stâlpi și cu cele douăzeci de picioare de aramă ale lor; cîrligele stîlpilor și bețele lor de legătură erau de argint.

12. Înspre partea de apus, erau cinci zeci de coți de pinză, cu zece stâlpi și cele zece picioare ale lor; cîrligele stîlpilor și bețele lor de legătură erau de argint.

13. Înspre partea de răsărit, pe cei cincizeci de coți lățime, erau:

14. pentru o aripă, cincisprezece coți de pinză, cu trei stâlpi și cele trei picioare ale lor,

15. și, pentru a doua aripă, care era în fața ei, de cealaltă parte a porții curții, cincisprezece coți de pinză cu trei stâlpi și cele trei picioare ale lor.

16. Toate pinzele de jur împrejurul curții erau de în subțire răsucit.

17. Picioarele stîlpilor erau de aramă, cîrligele stîlpilor și bețele lor de legătură erau de argint, și căpătiele lor erau poleite cu argint. Toți stîlpii curții erau legați între ei cu bețe de argint.

18. Perdeaua dela poarta curții cortului era o lucrătură făcută la gherghel din fir albastru, purpuriu, cîrmiziu, și din în subțire răsucit; avea o lungime de douăzeci de coți, și înălțimea era de cinci coți, ca lățimea pinzelor curții;

19. cei patru stâlpi ai ei și cele patru picioare ale lor erau de aramă; cîrligele și bețele lor de legătură erau de argint; iar căpătiele erau poleite cu argint.

20. Toți țărșușii din jurul cortului și curții erau de aramă*. *Cap. 27. 16.

Socoteala Cortului.

21. Iată socoteala locașului* cortului înfîlînirii, făcută după porunca lui Moise, prin îngrijirea Levitilor, sub cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron. *Num. 1. 50, 52, 9, 10; 15. 11; 21. 7, 8; 28. 2, 3; 29. 24, 6. **Cap. 4. 22. Num. 4. 28, 32.

22. Bețaleel*, fiul lui Uri, fiul lui Hur, din seminția lui Iuda, a făcut tot ce poruncise lui Moise Domnul. *Cap. 28. 1, 4.

23. El a avut ca ajutor pe Oholiab, fiul lui Ahisamac, din seminția lui Dan, meșter la săpat în piatră, la cioplit cu meșteșug, și la lucrul pe gherghel în materiale văpsite în albastru, în purpuriu, în cîrmiziu, și în în subțire.

24. Tot aurul întrebuintat la lucru pentru toate lucrările sfîntului locaș, aur ieșit din daruri, se suia la douăzeci și nouă de talanți și șapte sute treizeci de sicli, după siclul* cortului. *Cap. 25. 22, 24. Lev. 2. 10; 27. 2, 10. Num. 7. 47; 18. 16.

25. Argintul celor ieșăți la numărătoare, din adunare, se suia la o sută de talanți și o mie șapte sute șaptezeci și cinci de sicli, după siclul sfîntului locaș;

26. Cîte* o jumătate de siclu de cap, o jumătate de siclu, după siclul sfîntului locaș, pentru fiecare om cuprins în numărătoare, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, adică pentru șase sute trei mii cinci sute cincizeci** de oameni. *Cap. 25. 13, 15. **Num. 1. 46.

27. Din cei o sută de talanți de argint s'au turnat picioarele* sfîntului locaș și picioarele perdelei din lăuntru, adică o sută de picioare la cei o sută de talanți, cîte un talant de picior.

*Cap. 25. 13, 15, 26, 30.

28. Și cu cei o mie șapte sute șaptezeci și cinci de sicli s'au făcut cîrligele și bețele de legătură dintre stâlpi, și le-au poleit căpătiele.

29. Arama dăruită se suia la șaptezeci de talanți și două mii patru sute de sicli.

30. Din ea au făcut picioarele dela ușa cortului înfîlînirii; altarul de aramă cu grătarul lui, și toate uneltele altarului;

31. picioarele stîlpilor curții, de jur împrejur, și picioarele stîlpilor dela poarta curții; și toți țărșușii din jurul cortului și ai curții.

Facerea veșmintelor preoțești.

39. 1. Cu materialele văpsite în albastru*, în purpuriu și în cîrmiziu, au făcut veșmintele** preoților pentru slujba sfîntului locaș, și au făcut veșminte sfinte lui Aaron, cum ț poruncise lui Moise Domnul. *Cap. 28. 23. **Cap. 28. 10; 35. 16. †Cap. 28. 4.

2. Au făcut efodul* de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de în subţire răsucit. *Cap. 28, 6.

3. Au lăsat nişte plăci de aur, şi le-au tăiat în fire subţiri, pe cari le-au ţesut în materiile vopsite în albastru, în purpuriu şi în cărmiziu, şi în în subţire; era lucrat cu măiestrie.

4. I-au făcut nişte umărari cari se împreunau cu el, aşa că la cele două capete ale lui, efodul era legat cu el.

5. Brîul era de aceeaşi lucrătură ca efodul şi prins de el; era de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de în subţire răsucit, cum poruncise lui Moise Domnul.

6. Au pregătit pietrele* de onix, le-au prins în legături de aur şi au săpat pe ele numele fiilor lui Israel, cum se sapă peceţile. *Cap. 28, 9.

7. Le-au pus pe umărarii efodului, ca pietre de aducere aminte* pentru fiii lui Israel, cum poruncise lui Moise Domnul. *Cap. 28, 12.

Facerea pieptarului.

8. Au făcut* apoi pieptarul, lucrat cu măiestrie, din aceeaşi lucrătură ca efodul: de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de în subţire răsucit. *Cap. 28, 15.

9. Era în patru colţuri. Pieptarul l-au făcut îndoit; lungimea lui era de o palmă, şi lăţimea de o palmă; era îndoit.

10. Au pus în el patru şiruri* de pietre: în şirul întâi era: un sardonix, un topaz şi un smaragd; *Cap. 28, 17, 18.

11. În al doilea şir: un rubin, un safir şi un diamant;

12. În al treilea şir: un opal, un agat şi un ametist;

13. iar în al patrulea şir: un hrisolit, un onix şi un iaspis. Pietrele acestea erau legate în ferecăturile lor de aur.

14. Erau douăsprezece, după numele fiilor lui Israel; erau săpate ca nişte peceţi, fiecare cu numele unuia din cele douăsprezece seminţii.

15. Pe pieptar au făcut apoi nişte lăntişoare de aur curat, împletite ca nişte sfori.

16. Au făcut două ferecăături de aur şi două verigi de aur, şi au pus cele două verigi la cele două capete ale pieptarului.

17. Apoi cele două lăntişoare împletite, de aur, le-au vîrît în cele două

verigi dela cele două capete ale pieptarului;

18. iar celelalte două capete ale celor două lăntişoare le-au agăţat de cele două ferecăături şi le-au pus pe umărarii efodului în partea dinainte.

19. Au mai făcut două verigi de aur, pe cari le-au pus la cele două capete de jos ale pieptarului, pe marginea dinăuntru dinspre efod.

20. Apoi au făcut alte două verigi de aur, pe cari le-au pus la cei doi umărari ai efodului, jos, pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se împreună efodul cu umărarii, deasupra brîului efodului.

21. Au legat pieptarul cu verigile lui de verigile efodului cu o sfoară albastră, aşa ca pieptarul să stea ţăpan deasupra brîului efodului, şi să nu se poată mişca de pe efod, cum poruncise lui Moise Domnul.

Facerea mantiei efodului.

22. Au făcut* mantia de sub efod, ţesută toată cu meşteşug din materie albastră. *Cap. 28, 31.

23. La mijlocul mantiei, sus, era o gură ca gura unei platoşe; gura aceasta era tivită de jur împrejur, ca să nu se rupă.

24. Pe marginea mantiei au făcut nişte rodii de culoare albastră, purpurie şi cărmizie, din fir răsucit;

25. au făcut şi nişte clopoţei* de aur curat, şi clopoţei l-au pus între rodii, de jur împrejurul mantiei: *Cap. 28, 32.

26. Venea un clopoţel şi o rodie, un clopoţel şi o rodie pe toată marginea dimprejurul mantiei, pentru slujbă, cum poruncise lui Moise Domnul.

Tunicile şi placa de aur.

27. Au făcut* şi tunicile de în subţire ţesute cu măiestrie, pentru Aaron şi fiii lui; *Cap. 28, 33, 34.

28. mitra* de în subţire, şi scutiile de în subţire cari slujeau ca podoabă; ismenele** de în subţire răsucit;

*Cap. 28, 4, 29. Ezech. 44, 18. **Cap. 28, 42.

29. brîul* de în subţire răsucit, lucrat la gherghef, şi de culoare albastră, purpurie şi cărmizie, cum poruncise lui Moise Domnul. *Cap. 28, 35.

30. Au făcut apoi şi placa* de aur curat, cununa împărătească sfîntă, şi au săpat pe ea, cum se sapă pe o pecete: „Sfînt Domnului”. *Cap. 28, 36, 37.

31. Au legat-o de mitră sus, cu o

sfoară albastră, cum poruncise lui Moise Domnul.

Lucrarea este sfârșită.

32. Astfel au fost isprăvite toate lucrările locașului cortului întîlnirii. Copiii lui Israel au făcut tot * ce poruncise lui Moise Domnul: așa au făcut.

* Vers. 42, 43. Cap. 25, 40.

33. Au adus locașul la Moise: cortul și toate uneltele lui, copcile, scindurile, drugii, stîlpii și picioarele lui;

34. Invelitoarea de piei de berbec vâpsite în roș, invelitoarea de piei de vițel de mare, și perdeaua de despărțire;

35. chivotul mărturiei și drugii lui, și capacul ispășirii;

36. masa cu toate uneltele ei, și pinile pentru punerea înaintea Domnului;

37. sfeșnicul de aur curat, candelile lui așezate în rînd și toate uneltele lui, și untdelemnul pentru sfeșnic;

38. altarul de aur, untdelemnul pentru ungere și tîmbla mirositoare, și perdeaua dela ușa cortului;

39. altarul de aramă, grătarul lui de aramă, drugii lui și toate uneltele lui; ligheanul cu piciorul lui;

40. pinzele curții, stîlpii ei și picioarele lor, perdeaua dela poarta curții, funiile ei, tîrșușii ei, și toate uneltele pentru slujba locașului cortului întîlnirii;

41. veșmintele pentru slujbă, pentru făcut slujba în Locul sfînt, veșmintele sfînte pentru preotul Aaron, și veșmintele fiilor lui pentru slujbele preoțești.

42. Copiii lui Israel au făcut * toate aceste lucrări după toate poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

* Cap. 26, 26.

43. Moise a cercetat toate lucrările; și iată, le făcuseră cum poruncise Domnul, așa le făcuseră. Și Moise i-a binecuvîntat *.

* Lev. 9, 22, 23. Num. 8, 22. Isa. 29, 4. 2 Sam. 6, 18. 1 Reg. 8, 14. 2 Cron. 29, 27.

Așezarea și sfințirea cortului.

40. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „În ziua întîi a lunii * întîi, să întîzi locașul * cortului întîlnirii.

* Cap. 22, 2; 23, 4. ** Vers. 17. Cap. 26, 1, 26.

3. Să pui în el * chivotul mărturiei, și înaintea chivotului să aștîrni perdeaua dinlăuntru. * Vers. 21. Cap. 26, 22. Num. 4, 5.

4. Apoi să aduci masa *, și să pui **

pe ea cele rînduite. După aceea, să aduci ț sfeșnicul, și să-i așezi candelile.

* Vers. 22. Cap. 26, 26. ** Vers. 23. Cap. 26, 26. Lev. 24, 5, 6. 1 Vers. 24, 26.

5. Altarul * de aur pentru tîmble să-l așezi înaintea chivotului mărturiei, și să aștîrni perdeaua la ușa cortului.

* Vers. 26.

6. Să așezi altarul pentru arderile de tot înaintea ușii locașului cortului întîlnirii.

7. Ligheanul * să-l așezi între cortul întîlnirii și altar, și să pui apă în el.

* Vers. 26. Cap. 26, 28.

8. Să așezi curtea de jur împrejur, și să pui perdeaua la poarta curții.

9. Să iei untdelemnul pentru ungere, să ungi * cu el cortul și tot ce cuprinde el, și să-l sfințești, cu toate uneltele lui; și va fi sfînt. * Cap. 26, 26.

10. Să ungi altarul pentru arderile de tot și toate uneltele lui, și să sfințești altarul; și altarul va fi * prea sfînt.

* Cap. 26, 26, 27.

11. Să ungi ligheanul cu piciorul lui, și să-l sfințești.

12. Apoi să aduci * pe Aaron și pe fiii lui la ușa cortului întîlnirii, și să-i speli cu apă.

* Lev. 8, 1—13.

13. Să îmbraci pe Aaron cu veșmintele sfînte, să-l ungi *, și să-l sfințești, ca să-Mi faci slujba de preot. * Cap. 28, 6.

14. Să chemi și pe fiii lui, să-i îmbraci cu tunicile,

15. și să-l ungi cum ai uns pe tatăl lor, ca să-Mi faci slujba de preoți. În puterea acestei ungere, ei vor avea pururea dreptul preoției printru urmașii * lor. * Num. 26, 12.

16. Moise a făcut întocmai cum îi poruncise Domnul; așa a făcut.

17. În ziua întîi a lunii întîi a anului al doilea, cortul * era așezat.

* Vers. 1. Num. 1, 1.

18. Moise a așezat cortul; i-a pus picioarele, a așezat scindurile și verigile, și a ridicat stîlpii.

19. A întins invelitoarea care slujea de acoperiș deasupra cortului, și pe deasupra a pus invelitoarea acoperișului cortului, cum poruncise lui Moise Domnul.

20. Apoi a luat mărturia *, și a pus-o în chivot; a pus drugii la chivot, și a așezat capacul ispășirii deasupra chivotului.

* Cap. 25, 22.

21. A adus chivotul în cort; a aștîrnat * perdeaua despărțitoare înaintea lui, și a acoperit astfel chivotul măr-

turiei, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Cap. 26, 30, 36, 37.

22. A așezat masa* în cortul înfrînirii, în partea de miazănoapte a cortului, dincoace de perdeaua dinlăuntru;

* Cap. 26, 36.

23. și a pus* pe ea plinile, înaintea Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Vers. 4.

24. Apoi a așezat* sfeșnicul în cortul înfrînirii, în fața mesei, în partea de miazăzi a cortului;

* Cap. 26, 36.

25. și i-a așezat* candelile, înaintea Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Vers. 4. Cap. 26, 37.

26. Apoi a așezat altarul* de aur în cortul înfrînirii în fața perdelei dinlăuntru;

* Vers. 5. Cap. 26, 6.

27. a ars pe el* tămâie mirositoare, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Cap. 30, 7.

28. A așezat* perdeaua la ușa cortului.

* Vers. 5. Cap. 26, 36.

29. A așezat altarul* pentru arderile de tot la ușa locașului cortului înfrînirii; și a adus pe** el arderea de tot și jertfa de mâncare, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Vers. 6. ** Cap. 26, 38, etc.

30. A așezat ligheanul* între cortul înfrînirii și altar, și a pus în el apă pentru spălat.

* Vers. 7. Cap. 26, 38.

31. Moise, Aaron și fiii lui și-au spălat minile și picioarele în el;

32. când intrau în cortul înfrînirii și se apropiau de altar, să spălau, cum* poruncise lui Moise Domnul.

* Cap. 30, 19, 20.

33. Apoi* a ridicat curtea împrejurul cortului și altarului, și a pus perdeaua la poarta curții. Astfel a isprăvit Moise lucrarea.

* Vers. 8. Cap. 27, 9, 18.

Slava Domnului.

34. Atunci norul* a acoperit cortul înfrînirii, și slava Domnului a umplut cortul.

* Cap. 29, 40. Lev. 16, 2. Num. 9, 19. 1 Reg. 8, 10, 11. 2 Cron. 5, 13; 7, 2. Isa. 6, 4. Illeg. 1, 1, 2. Apoc. 15, 8.

35. Moise nu putea* să intre în cortul înfrînirii, pentru că norul stătea deasupra lui, și slava Domnului umplea cortul.

* Lev. 16, 2. 1 Reg. 8, 11. 2 Cron. 5, 14.

36. Cît au ținut călătoriile lor, copiii lui Israel porneau numai cînd* se ridica norul deasupra cortului.

* Num. 9, 17; 10, 31. Num. 9, 18.

37. Și cînd* nu se ridica norul, nu porneau, pînă ce nu se ridica.

* Num. 9, 20—22.

38. Norul Domnului* era deasupra cortului ziua; iar noaptea, era un foc, înaintea întregii case a lui Israel, în timpul tuturor călătoriilor lor.

* Cap. 19, 31. Num. 9, 18.

LEVITICUL

SAU A TREIA CARTE A LUI MOISE

(Ezechiel 40, 11. Deuteronom 33, 10.)

Arderile de tot.

1. Domnul a* chemat pe Moise; i-a vorbit din cortul** înfrînirii, și a zis:

* Exod. 16, 3. Exod. 40, 34, 36. ** Num. 12, 4, 5.

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

Cînd* cineva dintre voi va aduce un dar Domnului, să-l aducă din vite, fie din cireadă fie din turmă.

* Cap. 22, 28, 29.

3. Dacă darul lui va fi o ardere de tot din cireadă, să-l aducă din partea bărbătească fără* cusur; și anume să-l aducă la ușa cortului înfrînirii, înaintea Domnului, ca să fie plăcut Domnului.

* Exod. 12, 5. Cap. 5, 1; 22, 20, 21. Deut. 15, 21. Mat. 1, 14. Ezech. 4, 27. Ezech. 5, 24. 1 Pet. 1, 19.

4. Să-și pună* mîna pe capul dobitocului adus ca ardere de tot, și va

fi primit** de Domnul, ca să facă* ispășire pentru el.

* Exod. 29, 10, 13, 16. Cap. 5, 2, 4, 10; 9, 14, 20; 16, 21. ** Cap. 22, 21, 27. Isa. 52, 7. Rom. 12, 1. Filip. 4, 18. * Cap. 4, 20; 28, 31, 32; 9, 7; 16, 24. Num. 15, 25. 2 Cron. 29, 23, 24. Rom. 5, 12.

5. Să junghie* vițelul înaintea Domnului; și preoții**, fiii lui Aaron, să aducă singele, și să-l stropească* de jur împrejur pe altarul dela ușa cortului înfrînirii.

* Mic. 6, 6. * 2 Cron. 29, 11. Ezech. 22, 12. * Cap. 5, 8. Ezech. 12, 24. 1 Pet. 1, 2.

6. Să jupoale vițelul adus ca ardere de tot, și să-l taie în bucăți.

7. Fiii preotului Aaron să facă foc pe altar și să pună* lemne pe foc.

* Lev. 22, 9.

8. Preoții, fiii lui Aaron, să așeze bucățile, capul și grîsimea, pe lemnele puse pe focul de pe altar.

9. Să spele cu apă măruntaiele și pi-

cioarele; și preotul să le ardă toate pe altar. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros² plăcut Domnului.

² Psal. 8, 28. ³ Exod. 29, 22. 1 Cor. 2, 15. ⁴ Exod. 5, 2. Filip. 4, 18.

10. Dacă darul lui va fi o ardere de tot din turmă, de miei sau capre, să aducă o parte bărbătească fără⁵ cusur.

⁵ Vers. 9.

11. Să-l⁶ junghie în partea de miazănoapte a altarului, înaintea Domnului; și preoții, fiii lui Aaron, să-i stropescă sîngele pe altar de jur împrejur.

⁶ Vers. 9.

12. El să-l taie în bucăți; și preotul să le pună, împreună cu capul și grăsimea, pe lemnele din focul de pe altar.

13. Să spele cu apă măruntaiele și picioarele, și preotul să le aducă pe toate, și să le ardă pe altar. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

Arderea de tot din păsări.

14. Dacă darul adus de el Domnului va fi o ardere de tot din păsări, să-l aducă din turturele⁷ sau din pui de porumbel.

⁷ Cap. 5, 7; 12, 8. Luc. 9, 34.

15. Preotul să aducă pasărea pe altar; să-l despică capul cu unghia, și s'o ardă pe altar, iar sîngele să i se scurgă pe un perete al altarului.

16. Să scoată gusa cu penele ei, și s'o arunce lângă⁸ altar, spre răsărit, în locul unde se strînge cenușa.

⁸ Cap. 8, 29.

17. Să-l frîngă aripile, fără să le⁹ deslipească; și preotul să ardă pasărea pe altar, pe lemnele de pe foc. Aceasta¹⁰ este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

⁹ Psal. 18, 10. ¹⁰ Vers. 9, 18.

Jertfele de mâncare.

2 1. Cînd va aduce cineva Domnului un dar¹¹ ca jertfă de mâncare, darul lui să fie din floarea făinii: să toarne untdelemn peste ea, și să adauge și tîmlea.

¹¹ Cap. 5, 14; 9, 17. Num. 15, 4.

2. S'o aducă preoților, fiilor lui Aaron; preotul să ia un pumn din această floare a făinii, stropită cu untdelemn, împreună cu toată tîmlea, și s'o ardă pe altar ca jertfă de aducere¹² aminte. Acesta este un dar de mâncare de un miros plăcut Domnului.

¹² Vers. 9, Cap. 8, 12; 9, 18; 24, 7. Isa. 60, 5. Psal. 10, 4.

3. Ce va rămînea¹³ din darul acesta

de mâncare, să fie al lui Aaron și al fiilor lui; acesta este un lucru¹⁴ prea sfînt între jertfele de mâncare, mistuite de foc înaintea Domnului.

¹⁴ Cap. 7, 9; 18, 12, 13. ¹⁵ Exod. 29, 27. Num. 18, 9.

4. Dacă vei aduce ca jertfă de mâncare un dar din ceea ce se coace în cuptor, să aduci niște turtă nedospite, făcute din floare de făină, frîmîtate cu untdelemn, și niște plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn¹⁵.

¹⁶ Exod. 28, 25.

5. Dacă darul tău, adus ca jertfă de mâncare, va fi o turtă coaptă în tigae, să fie făcută din floarea făinii, nedospită și frîmîtată cu untdelemn.

6. S'o frîngi în bucăți, și să torni untdelemn pe ea; acesta este un dar adus ca jertfă de mâncare.

7. Dacă darul tău adus ca jertfă de mâncare va fi o turtă coaptă pe grătar, să fie făcută din floarea făinii, frîmîtată cu untdelemn.

8. Darul de mâncare făcut din aceste lucruri să-l aduci Domnului; și anume, să fie dat preotului, care-l va aduce pe altar.

9. Preotul va lua din darul de mâncare partea care trebuie adusă ca aducere¹⁶ aminte, și o va arde pe altar. Acesta este un dar adus ca¹⁷ jertfă de mâncare, de un miros plăcut Domnului.

¹⁷ Vers. 2. ¹⁸ Exod. 29, 18.

10. Ce va rămînea¹⁸ din darul acesta de mâncare, să fie al lui Aaron și al fiilor lui; acesta este un lucru prea sfînt între darurile mistuite de foc înaintea Domnului.

¹⁹ Vers. 9.

Totul fără aluat și cu sare.

11. Niciunul din darurile, pe cari le veți aduce ca jertfă de mâncare înaintea Domnului, să nu fie făcut¹⁹ cu aluat; căci nu trebuie să ardeți nimic cu aluat sau cu miere, ca jertfă de mâncare mistuită de foc înaintea Domnului.

²⁰ Cap. 6, 17. Mat. 18, 18. Marc. 9, 18. Luc. 22, 1. 1 Cor. 5, 6. Gal. 5, 9.

12. Ca jertfă²⁰ de mâncare din cele dintîi roade, veți putea să le aduceți Domnului; dar ca dar de mâncare de un miros plăcut, să nu fie aduse pe altar.

²¹ Exod. 22, 29. Cap. 22, 18, 11.

13. Toate darurile tale de mâncare să le sărezi²¹ cu sare; să nu lași să lipsească niciodată de darurile tale de mâncare sarea²², care este semnul legămîntului Dumnezeuului tău; la

toate [†] darurile tale de mâncare să aduci sare.

[†] Marc. 9, 45. Gal. 4, 9. ^{††} Num. 18, 12.

^{†††} Exod. 28, 24.

Pirga.

14. Dacă vei aduce Domnului un dar ca jertfă de mâncare din cele dintii roade, să aduci* ca dar de mâncare din cele dintii roade ale tale, spice** coapte de curind, prăjite la foc și boabe noi pisate. [†]Cap. 23, 10, 14. ^{††} 2 Reg. 4, 42.

15. Să torni untdelemn* pe ele, și să adaugi și tămiie; acesta este un dar de mâncare. [†] Vers. 1.

16. Preotul să ardă ca aducere aminte* o parte din boabele pisate și din untdelemn, cu toată tămiia. Acesta este un dar adus ca jertfă de mâncare, mistuită de foc înaintea Domnului. [†] Vers. 2.

Jertfele de mulțămire.

3 1. Cînd cineva va aduce Domnului un dar ca jertfă* de mulțămire:

Dacă îl va aduce din cireadă, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, s'o aducă fără** cusur, înaintea Domnului. [†] Cap. 7, 11, 20; 22, 21. ^{††} Cap. 1, 3.

2. Să pună* mina pe capul dobito-cului, să-l junghie la ușa cortului în-tîlnirii; și preoții, fiii lui Aaron, să stropescă sîngele pe altar de jur împrejur. [†] Exod. 29, 10. ^{††} Cap. 1, 4, 5.

3. Din această jertfă de mulțămire, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea Domnului: grăsimen* care acopere măruntaiele și toată grăsimen* care ține de măruntaie;

[†] Exod. 29, 13, 22. ^{††} Cap. 4, 8, 9.

4. cei doi rărunchi, și grăsimen* de pe ei și de pe coapse, și prapurul de pe ficat, pe care-l va deslipi delingă rărunchi.

5. Fiii lui Aaron să le ardă* pe altar, deasupra arderii de tot care va fi pe lemnele de pe foc. Aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. [†] Exod. 29, 19. ^{††} Cap. 4, 10.

6. Dacă darul pe care-l aduce ca jertfă de mulțămire Domnului, va fi din turmă, fie parte bărbătească fie parte femeiască, s'o aducă fără** cusur. [†] Vers. 1, etc.

7. Dacă va aduce jertfă un miel, să-l aducă înaintea Domnului.

8. Să-și pună mina pe capul dobito-cului, și să-l junghie înaintea cortului în-tîlnirii; fiii lui Aaron să-i stropescă sîngele pe altar de jur împrejur.

9. Din această jertfă de mulțămire, să aducă o jertfă mistuită de foc

înaintea Domnului, și anume: grăsimen*, coada întreagă, pe care o va desface dela osul spinării, grăsimen* care acopere măruntaiele și toată grăsimen* care ține de măruntaie,

10. cei doi rărunchi și grăsimen* de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lingă rărunchi.

11. Preotul să le ardă pe altar. Aceasta este mâncarea* unei jertfe mistuite de foc înaintea Domnului.

[†] Cap. 21, 4, 8, 12, 21; 22, 20. ^{††} Exod. 24, 7. ^{†††} Mat. 1, 7, 12.

12. Dacă darul lui va fi o capră, s'o aducă* înaintea Domnului. [†] Vers. 1, 7, etc.

13. Să-și pună mina pe capul vitei, și s'o junghie înaintea cortului în-tîlnirii; și fiii lui Aaron să-i stropescă sîngele pe altar de jur împrejur.

14. Apoi din ea, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea Domnului: grăsimen* care acopere măruntaiele și toată grăsimen* care ține de ele,

15. cei doi rărunchi și grăsimen* de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lingă rărunchi.

16. Preotul să le ardă pe altar. Aceasta este mâncarea* unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului. Toată* grăsimen* este a Domnului. [†] Cap. 7, 20, 24. ^{††} 1 Sam. 2, 15. ^{†††} 2 Cor. 7, 7.

17. Aceasta este o lege* vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile unde veți locui: cu nici un chip să nu mâncați nici grăsimen*, nici sînge [†].

[†] Cap. 4, 10; 7, 26; 17, 7; 23, 14. ^{††} Vers. 10; Cap. 7, 23. ^{†††} Deut. 12, 16. ^{††††} Num. 8, 10. ^{†††††} 1 Pet. 2, 4. ^{††††††} Cap. 7, 26; 17, 10, 14. ^{†††††††} Deut. 12, 16. ^{††††††††} 1 Sam. 14, 24. ^{†††††††††} Exod. 24, 7, 15.

Jertfele pentru ispășire.

4 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copilor lui Israel, și spune:

„Cînd* va păcătui cineva fără voie împotriva vreunui din poruncile Domnului, făcînd lucruri cari nu trebuiesc făcute; și anume:

[†] Cap. 4, 13, 17. ^{††} Num. 15, 22, etc. ^{†††} 1 Sam. 14, 22. ^{††††} Ps. 18, 22.

3. Dacă a păcătuit preotul* care a primit ungerea, și prin aceasta a adus vina asupra poporului, să aducă Domnului un vitel** fără cusur, ca jertfă de ispășire pentru păcatul pe care l-a făcut. [†] Cap. 4, 12. ^{††} Cap. 3, 2.

4. Să aducă vitelul* la ușa cortului în-tîlnirii, înaintea Domnului, să-și pu-

să mîna pe capul vițelului, și să-l junghie înaintea Domnului. ^{* Cap. 1, 3, 4.}

5. Preotul, care a primit ungerea, să ia din singele vițelului, și să-l aducă în cortul înțînirii: ^{* Cap. 16, 14. Num. 19, 4.}

6. să-și moaie degetul în singe, și să stropească de șapte ori înaintea Domnului, în fața perdelei dinlăuntru a sfîntului locaș.

7. Apoi preotul să ungă* cu singe coarnele altarului pentru tîmnia miroitoare, care este înaintea Domnului în cortul înțînirii; iar tot* celalt singe al vițelului să-l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la ușa cortului înțînirii.

^{* Cap. 8, 15; 9, 7; 28, 16. ** Cap. 3, 3.}

8. Să ia toată grăsimea vițelului adus ca jertfă de ispășire, și anume: grăsimea care acopere măruntaiele și toată grăsimea care ține de ele,

9. cei doi rîrunchi, și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lingă rîrunchi. Preotul să ia aceste părți,

10. cum* se iau de la vițelul adus ca jertfă de mulțămire, și să le ardă pe altarul pentru arderile de tot.

^{* Cap. 3, 3, 4, 5.}

11. Dar pielea* vițelului, toată carnea lui, cu capul, picioarele, măruntaiele și balega lui, ^{* Exod. 28, 24. Num. 28, 4.}

12. adică tot vițelul care a mai rămas, să-l scoată afară din tabără, într'un loc curat, unde* se aruncă cenusa, și să-l ardă cu lemne pe foc; să fie* ars pe grămada de cenură.

^{* Cap. 6, 11. ** Exod. 13, 11.}

Cînd toată adunarea a păcătuit.

13. Dacă* toată adunarea lui Israel a păcătuit fără voie și fără să știe, făcînd împotriva uneia din poruncile Domnului lucruri cari nu trebuie să facute, și făcîndu-se astfel vinovați,

^{* Num. 15, 22. Ier. 7, 21.}

14. și dacă păcatul săvîrșit s'a* descoperit, adunarea să aducă un vițel ca jertfă de ispășire, și anume să-l aducă înaintea cortului înțînirii.

^{* Cap. 3, 2, 3, 4, 17.}

15. Bătrînii adunării să-și* pună mîile pe capul vițelului înaintea Domnului, și să junghie vițelul înaintea Domnului. ^{* Cap. 1, 4.}

16. Preotul* care a primit ungerea, să aducă din singele vițelului în cortul înțînirii; ^{* Vers. 3. Exod. 9, 12, 18, 14.}

17. să-și moaie degetul în singe, și

să stropească cu el de șapte ori înaintea Domnului, în fața perdelei dinlăuntru.

18. Să ungă cu singele acesta coarnele altarului care este înaintea Domnului în cortul înțînirii; și să verse tot singele care a mai rămas la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la ușa cortului înțînirii.

19. Toată grăsimea vițelului s'o ia și s'o ardă pe altar.

20. Cu vițelul* acesta să facă întocmai cum a făcut cu vițelul adus ca jertfă de ispășire; să facă la fel. Astfel să facă preotul* ispășire pentru ei, și li se va ierta.

^{* Vers. 3. ** Num. 15, 28. Exod. 9, 24. Rom. 3, 11. Exod. 17, 16, 18, 11, 12. 1 Ioan. 1, 7, 2, 2.}

21. Vițelul rămas, să-l scoată apoi afară din tabără, și să-l ardă ca și pe vițelul dinții. Aceasta este o jertfă de ispășire pentru adunare.

Cînd păcătuieste o căpetenie.

22. Dacă o căpetenie a păcătuit, făcînd* fără voie împotriva uneia din poruncile Domnului, Dumnezeuului său, lucruri cari nu trebuie să facute și s'a făcut astfel vinovat, ^{* Vers. 3, 13.}

23. și ajunge să descopere* păcatul pe care l-a făcut, să aducă jertfă un țap fără cusur!

^{* Vers. 14.}

24. Să-și* pună mîna pe capul țapului, și să-l junghie în locul unde se junghie arderile de tot înaintea Domnului. Aceasta este o jertfă de ispășire.

^{* Vers. 4, 26.}

25. Preotul* să ia cu degetul din singele jertfei de ispășire, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar celalt singe să-l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot.

^{* Vers. 20.}

26. Toată grăsimea* s'o ardă pe altar, cum a ars grăsimea de la jertfa de mulțămire. Astfel va face preotul* pentru căpetenia aceea ispășirea păcatului lui, și i se va ierta.

^{* Cap. 3, 1. ** Vers. 20. Num. 15, 28.}

27. Dacă cineva* din poporul de rînd a păcătuit fără voie, făcînd împotriva uneia din poruncile Domnului lucruri cari nu trebuie să facute și s'a făcut astfel vinovat, ^{* Vers. 3. Num. 28, 27.}

28. și ajunge să descopere păcatul* pe care l-a făcut, să aducă jertfă o iadă fără cusur, pentru păcatul pe care l-a făcut.

^{* Vers. 18.}

29. Să-și* pună mîna pe capul jert-

fei de ispășire, și s'o junghie în locul unde se junghie arderile de tot.

¹ Vers. 24, 26.

30. Preotul să ia cu degetul din sângele jertfei, să ungă coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot cealtă sînge să-l verse la picioarele altarului.

31. Preotul* să ia toată grăsimea, cum** se ia grăsimea jertfei de mulțămire, și s'o ardă pe altar, și ea va fi de un miros plăcut † Domnului. Astfel va face preotul ispășirea †† pentru omul acesta, și i se va ierta. ^{*} Cap. 3, 14. ^{**} Cap. 3, 3. [†] Exod. 29, 25. ^{††} Cap. 1, 9. [‡] Vers. 26.

32. Dacă va aduce ca jertfă de ispășire un miel, să aducă o parte femeiască* fără cusur. ^{*} Vers. 26.

33. Să-și pună mîna pe capul jertfei, și s'o junghie ca jertfă de ispășire în locul unde se junghie arderile de tot.

34. Preotul să ia cu degetul din sângele jertfei, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot cealtă sînge să-l verse la picioarele altarului.

35. Preotul să ia toată grăsimea, cum se ia grăsimea mielului adus ca jertfă de mulțămire, și s'o ardă pe altar*, peste jertfele mistuite de foc înaintea Domnului. Astfel** va face preotul pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a săvîrșit, și i se va ierta. ^{*} Cap. 3, 3. ^{**} Vers. 26, 30.

Tot jertfele pentru ispășirea păcatelor.

5 1. Cînd cineva, fiind pus sub jurămînt ca martor, va păcătuî, neputînd* ce a văzut sau ce știe, și va cădea astfel sub vină**.

^{*} 1 Reg. 9, 21. ^{**} Mat. 26, 63. [†] Vers. 17. [‡] Cap. 7, 10; 17, 10; 18, 17; 20, 17. [§] Num. 9, 13.

2. sau cînd cineva, fără să știe, se va* atînge de ceva necurat, fie de hoitul unei fiare sălbatice necurate, fie de hoitul unei vite de casă necurate, fie de hoitul unei tîrîtoare necurate, și va băga apoi de seamă și se va face astfel** vinovat;

^{*} Cap. 13, 24; 25, 31, 35. ^{**} Vers. 17, 11, 15, 16. [†] Vers. 17.

3. sau cînd cineva, fără să ia seama, se va atînge de vreo* spurcăciune omenească, de orice spurcăciune care face pe cineva necurat, și va băga de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat;

^{*} Cap. 12, 13, 15.

4. sau cînd cineva, vorbind cu ușu-

rință, jură că are să* facă ceva rău sau bine**, și nebagînd de seamă la început, bagă de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat:

^{*} 1 Sam. 20, 22. ^{**} Page. 23, 12. [†] Marc. 4, 23.

5. Cînd cineva, deci, se va face vinovat de unul din aceste lucruri, trebuie să-și mărturisească* păcatul.

^{*} Cap. 16, 21; 28, 40. ^{**} Num. 5, 7. [†] Exod. 10, 12, 13.

6. Apoi să aducă lui Dumnezeu ca jertfă de vină, pentru păcatul pe care l-a făcut, o parte femeiască din turmă, și anume, o oaie sau o capră, ca jertfă ispășitoare. Și preotul să facă pentru el ispășirea păcatului lui.

7. Dacă nu va* putea să aducă o oaie sau o capră, să aducă Domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui două turturele** sau doi pui de porumbel, unul ca jertfă de ispășire, iar celalt ca ardere de tot.

^{*} Cap. 12, 8; 14, 21. ^{**} Cap. 1, 14.

8. Să le aducă preotului, care va jertfi lînti pe cea care are să slujească drept jertfă de ispășire. Preotul să-i frîngă* cu unghia capul dela grumaz, fără să-l despartă;

^{*} Cap. 1, 16.

9. să stropescă un perete al altarului cu sîngele jertfei de ispășire, iar celalt* sînge să-l stoarcă la picioarele altarului: aceasta este o jertfă de ispășire.

^{*} Cap. 4, 7, 18, 30, 34.

10. Cealaltă pasăre s'o pregătească drept ardere de tot, după* rînduieșile așezate. Astfel va face preotul** pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a făcut, și i se va ierta.

^{*} Cap. 1, 14. ^{**} Cap. 4, 26.

11. Dacă nu poate să aducă nici două turturele sau doi pui de porumbel, să aducă pentru păcatul lui, ca dar, a zecea parte dintr-o efă de floarea făinii, și anume ca dar de ispășire; să nu pună untdelemn* pe ea, și să n'a-dauge nici tîmîie, căci este un dar de ispășire.

^{*} Num. 15, 19.

12. S'o aducă la preot, și preotul să ia din ea un pumn plin, ca aducere aminte*, și s'o ardă pe altar, ca și pe** darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului: acesta este un dar de ispășire.

^{*} 1 Cap. 21, 2. ^{**} Cap. 4, 26.

13. Astfel va face preotul* pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a făcut față de unul din aceste lucruri, și i se va ierta. Cealaltă parte care va mai rămînea** din darul acesta, să fie a preotului, ca și la darul de mîncare.

^{*} Cap. 4, 26. ^{**} Cap. 2, 3.

Jertfele pentru vină.

14. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

15. „Cînd cineva va face o nelegiuire și va păcătuî fără voie față de lucrurile închinăte Domnului, să aducă” Domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui un berbec fără cusur din turmă, după prețuirea ta, în sîci de argint, după siclul sfîntului locaș.

* Cap. 22, 14. ** Exod. 18, 16. † Exod. 20, 13. Cap. 27, 26.

16. Să mai adauge* a cincea parte la prețul lucrului, cu care a înșelat sfîntul locaș, și să-l încredințeze preotului. Și preotul** să facă ispășire pentru el cu berbecule adus ca jertfă pentru vină, și i se va ierta.

* Cap. 4, 9, 22, 34; 27, 13, 15, 37, 38. Num. 1, 7. ** Cap. 4, 26.

17. Cînd va păcătuî cineva* făcînd, fără să** știe, împotriva uneia din poruncile Domnului, lucruri cari nu trebuiesc făcute, și se va face vinovat, purtîndu-și astfel vina,

* Cap. 4, 2. ** Vers. 15. Cap. 4, 2, 13, 22, 27. Ps. 18, 12. Lev. 13, 48. † Vers. 1, 2.

18. să* aducă preotului ca jertfă pentru vină un berbec fără cusur, luat din turmă, după prețuirea ta. Și preotul** să facă pentru el ispășirea greșelii pe care a făcut-o fără să știe; și i se va ierta.

* Vers. 15. ** Vers. 16.

19. Aceasta este o jertfă pentru vină. Omul acesta se făcuse vinovat față de Domnul*.”

* Exod. 10, 3.

6 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Cînd va păcătuî cineva și va* săvîrși o nelegiuire față de Domnul, tăgăduînd* aproapei său un lucru încredințat lui, sau dat în păstrarea lui, sau luat cu sîla, sau va înșela** pe aproapele lui,

* Num. 3, 4. ** Cap. 19, 11. Psalt. 3, 4. Col. 3, 9. † Exod. 22, 7, 10. ** Prov. 24, 28; 26, 18.

3. tăgăduînd că a găsit* un lucru pierdut, sau făcînd** un jurămint strîmb cu privire la un lucru oarecare pe care-l face omul și păcătuiește;

* Exod. 20, 1, 2, 3. ** Exod. 22, 11. Cap. 19, 12. Jer. 7, 4. Zab. 3, 4.

4. cînd va păcătuî astfel și se va face vinovat, să dea înapoi lucrul luat cu sîla sau luat prin înșelăciune, sau încredințat lui, sau lucrul pierdut pe care l-a găsit,

5. sau lucrul pentru care a făcut un jurămint strîmb — ori care ar fi — să-l dea înapoi* întreg, să mai adauge a cincea parte din prețul lui, și să-l

dea în mina stăpînului lui, chiar în ziua cînd își va aduce jertfa lui pentru vină. *Cap. 5, 18. Num. 3, 7, 2 Num. 12, 4. Lev. 19, 9.

6. Iar ca jertfă pentru vină, să aducă Domnului pentru păcatul lui un berbec* fără cusur, luat din turmă, după prețuirea ta, și să-l dea preotului.

* Cap. 5, 15.

7. Și preotul* va face pentru el ispășirea înaintea Domnului, și i se va ierta, ori care ar fi greșeala, de care se va fi făcut vinovat.”

* Cap. 5, 26.

Legea arderii de tot.

8. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

9. „Dă următoarea poruncă lui Aaron și fiilor săi, și zi:

„Iată legea arderii de tot. Arderea de tot să rămînă pe vatra altarului toată noaptea pînă dimineața, și în felul acesta focul să ardă pe altar.

10. Preotul* să se îmbrace cu tunica de in, să-și acopere goliciunea cu ismenele, să ia cenușa făcută de focul, care va mistui arderea de tot de pe altar, și s'o verse lingă** altar.”

* Exod. 28, 38, 40, 41, 42. Cap. 16, 4. Exod. 12, 13, 15. ** Cap. 1, 18.

11. Apoi să se desbrace* de veșmintele lui și să se îmbrace cu altele, ca să scoată cenușa afară din tabără, într'un loc** curat.

* Exod. 41, 13. ** Cap. 4, 12.

12. Focul să ardă pe altar și să nu se stingă deloc: în fiecare dimineață, preotul să aprindă lemne pe altar, să așeze arderea de tot pe ele, și să ardă deasupra grăsimii* jertfelor de mulțămire.

* Cap. 2, 3, 9, 14.

13. Focul să ardă necurmat pe altar și să nu se stingă deloc.

Legea darului de mîncare.

14. „Iată legea* darului adus ca jertfă de mîncare. Fiii lui Aaron s'o aducă înaintea Domnului, înaintea altarului.

* Cap. 2, 1. Num. 18, 4.

15. Preotul să ia un pumn din floarea fîmii și din untdelemn, cu toată tîmbla adăugată la darul de mîncare, și s'o ardă pe altar ca aducere aminte* de un miros plăcut Domnului.

* Cap. 2, 2, 9.

16. Aaron și fiii lui să mănînce ce va mai rămînea* din darul de mîncare; s'o mănînce fără aluat**, într'un loc sfînt, în curtea cortului înălțării.

* Cap. 2, 3. Exod. 28, 29. ** Vers. 26. Cap. 13, 12, 13. Num. 18, 20.

17. Să* n'o coacă cu aluat. Aceasta este partea pe care le-am** dat-o Eu

din darurile Mele de mâncare mistuite de foc. Ea este un lucru prea sfânt, ca și jertfa de ispășire și ca și jertfa pentru vină.

† Exod. 29, 27. Vers. 25. Cap. 2, 11. ** Num. 18, 9, 10.

18. Toată partea bărbătească dintre copiii lui Aaron să mănince din ea. Aceasta este o lege⁷ vecinică pentru urmașii voștri, cu privire la darurile de mâncare mistuite de foc înaintea Domnului: oricine⁸ se va atinge de ele va fi sfințit.

† Exod. 29, 27. Vers. 25. Num. 18, 10. ** Cap. 2, 17. † Exod. 29, 27. Cap. 22, 9-7.

Darul de mâncare al preotului.

19. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

20. „Iată⁹ darul pe care îl vor face Domnului Aaron și fiii lui, în ziua când vor primi ungerea: a zecea parte dintr-o efa¹⁰ de floarea făinii, ca dar de mâncare vecinic, jumătate dimineața și jumătate seara.

† Exod. 29, 2. ** Exod. 16, 36.

21. Să fie pregătită în tigaie cu untdelemn, și s'o aduci prăjită; s'o aduci coaptă și tăiată în bucăți, ca un dar de mâncare de un miros plăcut Domnului.

22. Preotul dintre fiii lui Aaron¹¹, care va fi uns în locul lui, să aducă darul acesta ca jertfă de mâncare. Aceasta este o lege vecinică înaintea Domnului: să fie arsă¹² întreagă.

† Cap. 4, 3. ** Exod. 29, 25.

23. Orice dar de mâncare al unui preot să fie ars în întregime: să nu se mănince.

Legea jertfei de ispășire.

24. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

25. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și zi:

„Iată¹³ legea jertfei de ispășire. Vita pentru jertfa de ispășire să fie junghiată înaintea Domnului în locul¹⁴ unde se junghie arderea de tot: ea este un lucru prea sfânt.

† Cap. 4, 2. ** Cap. 1, 3, 5, 11; 4, 24, 26, 28. † Vers. 17. Cap. 21, 20.

26. Preotul¹⁵ care va aduce jertfa de ispășire, acela s'o mănince; și anume să fie mîncată într'un¹⁶ loc sfânt, în curtea cortului înțînirii.

† Cap. 10, 17; 16, 26. Num. 18, 9, 10. Exod. 44, 29, 28. ** Vers. 26.

27. Oricine¹⁷ se va atinge de carnea ei va fi sfințit. Dacă va sări sînge din ea pe vre un veșmint, locul stropit cu sînge să fie spălat într'un loc sfânt.

† Exod. 29, 32; 30, 26.

28. Vasul de pămînt în care se va fierbe, să se¹⁸ spargă; dacă s'a fiert într'un vas de aramă, vasul să fie frecat și spălat cu apă.

† Cap. 11, 32; 16, 12.

29. Toată partea¹⁹ bărbătească dintre preoți să mănince din ea: ea este un lucru²⁰ prea sfânt.

† Vers. 16. Num. 18, 10. ** Vers. 26.

30. Dar să nu se mănince nici o jertfă²¹ de ispășire din al cărei sînge se va aduce în cortul înțînirii pentru facerea ispășirii în sfîntul locaș: ci aceea să fie arsă în foc.

† Cap. 4, 7, 11, 12, 15, 21; 10, 12; 16, 27. Exod. 12, 13.

Legea jertfei pentru vină.

1. Iată²² legea jertfei pentru vină: ea este un lucru prea sfânt.

† Cap. 5, 9, 1-7. ** Cap. 6, 17; 21, 32.

2. În²³ locul unde se junghie arderea de tot, să se junghie și vita care slujește ca jertfă pentru vină. Sîngele ei să se stropască pe altar dejur împrejur.

† Cap. 1, 3, 5, 11; 4, 24, 26, 28.

3. Să i se aducă toată grăsimea²⁴, coada, grăsimea care acopere măruntaiele.

† Exod. 29, 12. Cap. 2, 4, 9, 16, 14, 15, 16; 4, 9, 9.

4. cei doi rărunchi și grăsimea de pe ei, de pe coapse, și prapurul ficatului, care va fi deslipit de lângă rărunchi.

5. Preotul să le ardă pe altar ca jertfă mistuită de foc înaintea Domnului. Aceasta este o jertfă pentru vină.

6. Toată²⁵ partea bărbătească dintre preoți să mănince din ea; și anume s'o mănince într'un loc sfânt, căci este un lucru²⁶ prea sfânt.

† Cap. 6, 16, 17, 18. Num. 18, 9, 10. ** Cap. 2, 2.

7. Ca jertfa pentru vină este ea și cu jertfa²⁷ de ispășire; aceeași lege este pentru amîndouă aceste jertfe: vita jertfită va fi a preotului care va face ispășirea.

† Cap. 6, 25, 26; 14, 13.

8. Preotul care va aduce arderea de tot a cuiva, să aibă pentru el pielea arderii de tot pe care a adus-o.

9. Orice jertfă de mâncare²⁸, coaptă în cuptor, gătită pe grătar sau în tigaie, să fie a preotului care a adus-o.

† Cap. 2, 5, 10. Num. 18, 9. Exod. 44, 29.

10. Iar orice jertfă de mâncare, frîmțată cu untdelemn și uscată, să fie a tuturor fiilor lui Aaron, a unuia ca și a celui alt.

Legea jertfei de mulțămire.

11. Iată²⁹ legea jertfei de mulțămire, care se va aduce Domnului.

† Cap. 2, 1; 20, 16, 21.

12. Dacă cineva o aduce ca jertfă de laudă, să aducă împreună cu jertfa de mulțămire, niște turtă nedospite, frământate cu untdelemn, niște plăcinte nedospite, stropite* cu untdelemn, și niște turtă din floarea de făină, prăjite și frământate cu untdelemn.

* Cap. 2, 4. Num. 6, 15.

13. Pe lângă aceste turtă, să aducă și pine* dospită pentru darul lui de mâncare, împreună cu jertfa lui de laudă și de mulțămire.

* Amos 4, 5.

14. Din toate acele daruri să aducă Domnului cîte o bucată, ca dar ridicat; ea* să fie a preotului care stropște sîngele jertfei de mulțămire.

* Num. 18, 9, 11, 12.

15. Carnea* jertfei de laudă și de mulțămire să fie mîncată chiar în ziua în care este adusă; să nu se lase nimic din ea pînă dimineața.

* Cap. 20, 20.

16. Dacă aduce* cineva o jertfă pentru împlinirea unei jurămînte, sau ca dar de bună voie, jertfa să fie mîncată chiar în ziua cînd o va aduce; iar ce va rămînea din ea, să se mănînce a doua zi.

* Cap. 22, 4, 7, 8.

17. Ce va mai rămînea din carnea vitei pînă a treia zi, să fie ars în foc.

18. Dacă s'ar întîmpla să mănînce cineva a treia zi din carnea jertfei lui de mulțămire, jertfa lui nu va fi primită, și nu se va ținea* în seamă celui ce a adus-o: ci va fi un lucru uricios**, și oricine va mîncea din ea își va purta vina.

19. Nici carnea care s'a atins de ceva necurat nu trebuie mîncată: ci trebuie arsă în foc. Orice om curat poate să mănînce carne;

20. dar acela care, găsindu-se în stare de necurătenie*, va mîncea din carnea jertfei de mulțămire, care este a Domnului, să fie** nimicit din poporul său.

* Cap. 10, 9. ** Fac. 17, 14.

21. Și cine se va atinge de ceva necurat, fie de vreo spurcăciune* omenească, fie de** un dobitoac necurat, fie de o altă spurcăciune†, și va mîncea din carnea jertfei de mulțămire care este a Domnului, să fie†† nimicit din poporul său.

* Exod. 4, 24. ** Vers. 20.

Să nu mănînce grăsimile și sîngere.

22. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

23. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune:

„Să nu mîncați grăsimile* de bou, de miel sau de capră.

* Cap. 3, 17; 17, 10. Deut. 14, 21. Exod. 4, 10; 44, 21.

24. Grăsimile unui dobitoac mort sau sfișiat de fiară va putea să fie întrebuințată la orice alt ceva, numai să n'o mîncați.

25. Căci cine va mîncea din grăsimile dobitoacelor din cari se aduc Domnului jertfe mistuite de foc, va fi nimicit din poporul său.

26. Să nu mîncați* sînge, nici de pasăre, nici de vită, în toate locurile în cari veți locui.

* Fac. 4, 4. Cap. 3, 17; 17, 10—14.

27. Cine va mîncea vreun fel de sînge, va fi nimicit din poporul său!”

Darul de mulțămire.

28. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

29. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cine* va aduce Domnului jertfa lui de mulțămire, să aducă Domnului darul lui, luat din jertfa lui de mulțămire.

* Cap. 3, 1.

30. Să aducă cu minile* lui ceea ce trebuie mistuit de foc înaintea Domnului; și anume să aducă grăsimile cu pieptul, pieptul** ca să-l legene într-o parte și într'alta, ca dar legănat înaintea Domnului.

* Cap. 3, 3, 4, 9, 14.

** Exod. 29, 24, 27. Cap. 3, 27; 9, 21. Num. 6, 20.

31. Preotul* să ardă grăsimile pe altar, iar pieptul** să fie al lui Aaron și al fiilor lui.

* Cap. 3, 4, 11, 16. ** Vers. 34.

32. Din jertfele voastre de mulțămire, să dați preotului și spata dreaptă*, aducînd-o ca dar luat prin ridicare.

* Vers. 34. Cap. 9, 21. Num. 6, 20.

33. Spata aceea dreaptă să fie partea aceluia dintre fiilii lui Aaron, care va aduce sîngele și grăsimile jertfei de mulțămire.

34. Căci Eu iau din jertfele de mulțămire, aduse de copiii lui Israel, pieptul* care va fi legănat într-o parte și într'alta, ca dar legănat, și spata, care va fi adusă ca dar luat prin ridicare, și le dau preotului Aaron și fiilor lui, printr-o lege vecinică, pe care o vor păzi totdeauna copiii lui Israel.

* Exod. 29, 28. Cap. 10, 14, 15. Num. 18, 18, 19. Deut. 18, 3.

35. Acesta este dreptul, pe care li-l va da ungerea lui Aaron și a fiilor lui asupra jertfelor mistuite de foc înaintea Domnului, din ziua cînd vor fi

înfățișați ca să fie în slujba Mea ca preoți.

36. Iată ce poruncește Domnul să le dea copiii lui Israel din* ziua ungerii lor; aceasta va fi o lege vecinică printre urmașii lor. ** Exod. 28.15, 16, Cap. 3. 33, 35.

37. Aceasta este legea arderii* de tot, a darului** de mincare, a jertfei† de ispășire, a jertfei†† pentru vină, a închinării†† în slujba Domnului, și a jertfei de mulțumire††.

* Cap. 3. 9. ** Cap. 3. 14. † Cap. 26. 41 Vers. 1. †† Exod. 29. 1. Cap. 3. 26. †† Vers. 11.

38. Domnul a dat-o lui Moise pe muntele Sinai, în ziua cînd a poruncit copiilor lui Israel să-și aducă* darurile înaintea Domnului, în pustia Sinai. †† Cap. 1. 2.

Sfințirea lui Aaron și a fiilor lui.

8. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Ia* pe Aaron și pe fiii lui împreună cu el, veșmintele**, undelemnul† pentru ungere, vițelul pentru jertfa de ispășire, cei doi berbeci și cozul cu azimile,

* Exod. 29. 1, 2, 3. ** Exod. 29. 2, 4. † Exod. 30. 24, 26.

3. și cheamă toată adunarea la ușa cortului întîlnirii.“

4. Moise a făcut cum îi poruncise Domnul; și adunarea s'a strîns la ușa cortului întîlnirii.

5. Moise a zis adunării: „Iată* ce a poruncit Domnul să se facă.“ * Exod. 29. 4.

6. Moise a adus pe Aaron și pe fiii lui, și i-a spălat* cu apă. † Exod. 29. 4.

7. A pus* tunica** pe Aaron, l-a încins cu briul, l-a îmbrăcat cu mantia, și a pus pe el efodul, pe care l-a strîns cu briul efodului cu care l-a îmbrăcat. † Exod. 29. 5. †† Exod. 29. 4.

8. l-a pus pieptarul*, și a pus în pieptar Urim și Tumim. † Exod. 29. 30.

9. l-a pus* mitra pe cap, iar pe partea dinainte a mitrei a așezat placa de aur, cumuna împărătească sfință, cum** poruncise lui Moise Domnul.

* Exod. 29. 4. † Exod. 29. 37, etc.

10. Moise* a luat undelemnul pentru ungere, a uns sfîntul locaș și toate lucrurile, cari erau în el, și le-a sfințit. † Exod. 29. 30.

11. A stropit cu el altarul de șapte ori, și a uns altarul cu toate undelele lui, și ligheanul cu piciorul lui, ca să le sfințească.

12. Din undelemnul* pentru ungere

a turnat pe capul lui Aaron, și l-a uns, ca să-l sfințească.

* Exod. 29. 7, 30, 36. Cap. 29. 39, 42. Ps. 133. 2.

13. Moise* a adus și pe fiii lui Aaron; l-a îmbrăcat cu tunicile, l-a încins cu briile, și le-a legat scufiile, cum poruncise lui Moise Domnul. * Exod. 29. 6, 7.

Vițelul ispășitor și arderea de tot.

14. A apropiat* apoi vițelul adus ca jertfa de ispășire; și Aaron și fiii lui și-au pus** minile pe capul vițelului adus ca jertfa de ispășire.

* Exod. 29. 10. Exod. 41. 19. ** Cap. 4. 4.

15. Moise l-a junghiat, a luat sînge*, și a uns cu degetul coarnele altarului de jur împrejur, și a curățit altarul; celalt sînge l-a turnat la picioarele altarului, și l-a sfințit astfel, făcînd ispășire pentru el.

* Exod. 29. 12, 36. Cap. 4. 7. Exod. 42. 20, 26. Exod. 9. 22.

16. A* luat apoi toată grăsimea care acopere mîruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rîrunchi cu grăsimea lor, și le-a ars pe altar. † Exod. 29. 13. Cap. 4. 8.

17. Iar cealaltă parte care a mai rămas din vițel și anume: pielea, carnea și balega, le-a ars în foc, afară din tabără, cum* poruncise lui Moise Domnul. † Exod. 29. 14. Cap. 4. 11, 12.

18. A apropiat* apoi berbecuțele pentru arderea de tot; și Aaron și fiii lui și-au pus minile pe capul berbecuțului. † Exod. 29. 16.

19. Moise l-a junghiat, și a stropit sîngele pe altar de jur împrejur.

20. A tăiat berbecuțele în bucăți, și a ars capul, bucițile și grăsimea.

21. A spălat cu apă mîruntaiele și picioarele, și a ars tot berbecuțele pe altar: aceasta a fost arderea de tot, o jertfa mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului, cum* poruncise lui Moise Domnul. † Exod. 29. 18.

Sfințirea în slujba preoției.

22. A adus* apoi celalt berbecuț, adică berbecuț pentru închinarea în slujba Domnului; și Aaron și fii lui și-au pus minile pe capul berbecuțului.

* Exod. 29. 25, 31.

23. Moise a junghiat berbecuțele, a luat din sîngele lui, și a pus pe marginea urechii drepte a lui Aaron, pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare de la piciorul lui cel drept.

24. A adus pe fiii lui Aaron, a pus sînge pe marginea urechii lor drepte,

pe degetul cel mare al minii drepte și pe degetul cel mare dela piciorul lor cel drept, iar sîngele rămas l-a stropit pe altar de jur împrejur.

25. A luat* grăsimea, coada, toată grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea lor, și spata dreaptă;

* Exod. 29, 22.

26. a luat de asemenea din coșul* cu azimi, pus înaintea Domnului, o turtă fără aluat, o turtă de pine făcută cu untdelemn și o plăcintă, și le-a pus pe grăsime și pe spata dreaptă.

* Exod. 29, 23.

27. Toate aceste lucruri le-a pus în* minile lui Aaron și în minile fiilor săi, și le-a legănat într'o parte și într'alta, ca dar legănat înaintea Domnului.

* Exod. 29, 24, etc.

28. Apoi Moise* le-a luat din minile lor, și le-a ars pe altar, deasupra arderei de tot; aceasta a fost jertfa de închinare în slujba Domnului, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Exod. 29, 25.

29. Moise a luat pieptul berbecului de închinare în slujba Domnului și l-a legănat într'o parte și într'alta ca dar legănat înaintea Domnului; aceasta a fost partea* lui Moise, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Exod. 29, 26.

30. Moise* a luat din untdelemnul pentru ungere și din sîngele de pe altar; a stropit cu el pe Aaron și veșmintele lui, pe fiii lui Aaron și veșmintele lor; și a sfîșit astfel pe Aaron și veșmintele lui, pe fiii lui Aaron și veșmintele lor împreună cu el.

* Exod. 29, 31, 32-35. Num. 3, 5.

31. Moise a zis lui Aaron și fiilor lui: „Fierbeți* carnea la ușa cortului întîlnirii; acolo s'o mînceați, împreună cu pinea care este în coș pentru jertfa de închinare în slujba Domnului, cum am poruncit, zicînd: „Aaron și fiii lui s'o mîncească.”

* Exod. 29, 31, 32.

32. Iar* partea care va mai rămînea din carne și din pine, s'o ardeți în foc.

* Exod. 29, 34.

33. Timp de șapte zile*, să nu ieșiți de loc din ușa cortului întîlnirii, pînă se vor împlini zilele pentru închinarea voastră în slujba Domnului; căci șapte zile* se vor întîbuia pentru închinarea voastră în slujba Domnului.

* Exod. 29, 35, 36. Num. 43, 20, 28.

34. Ce* s'a făcut azi, Domnul a po-

runcit să se facă și deacum încolo ca ispășire pentru voi.

* Exod. 1, 16.

35. Să rămîneți dar șapte zile la ușa cortului întîlnirii, zi și noapte, și să păziți* poruncile Domnului, ca să nu muriți; căci așa mi s'a poruncit.

* Num. 3, 7, 8, 19. Deut. 10, 1. 1 Reg. 2, 3.

36. Aaron și fiii lui au făcut toate cele poruncite de Domnul prin Moise.

Jertfele lui Aaron și fiilor lui.

9. 1. În ziua* a opta, Moise a chemat pe Aaron și pe fiii lui, și pe bătrînii lui Israel.

* Exod. 40, 37.

2. Și a zis lui Aaron: „Ia* un vițel pentru jertfa de ispășire, și** un berbec pentru arderea de tot, amîndoi fără cusur, și adu-i înaintea Domnului.

* Exod. 29, 1. Cap. 4, 3; 8, 14. ** Cap. 8, 18.

3. Să vorbești copiilor lui Israel, și să le spui: „Luați* un țap, pentru jertfa de ispășire, un vițel și un miel de un an și fără cusur, pentru arderea de tot;

* Cap. 4, 20. Num. 8, 17; 20, 18.

4. un taur și un berbec, pentru jertfa de mulțămire, ca să-i jertfiți înaintea Domnului, și un* dar de mîncare, frământat cu untdelemn. Căci azi vi se** va arăta Domnul.”

* Cap. 2, 4. ** Vers. 8, 22. Exod. 29, 40.

5. Ei au adus înaintea cortului întîlnirii tot ce poruncise Moise; și toată adunarea s'a apropiat, și a stătut înaintea Domnului.

6. Moise a zis: „Să faceți ce a poruncit Domnul; și vi se va arăta* slava Domnului.”

* Vers. 23. Exod. 31, 18.

7. Moise a zis lui Aaron: „Apropiete de altar; adu-ți* jertfa ta de ispășire și arderea ta de tot, și fă ispășire pentru tine și pentru popor; adu** și jertfa poporului și fă ispășire pentru el, cum a poruncit Domnul.”

* Cap. 4, 3. 1 Sam. 3, 14. Exod. 3, 1; 27; 8, 7. ** Cap. 4, 24, 26. Exod. 3, 1.

8. Aaron s'a apropiat de altar, și a junghiat vițelul pentru jertfa lui de ispășire.

9. Fiii* lui Aaron i-au adus sîngele la el; el și-a luat degetul în sînge, a uns** coarnele altarului, iar celălalt sînge l-a turnat la picioarele altarului.

* Cap. 8, 25. ** Cap. 4, 3.

10. A ars pe altar grăsimea*, rărunchii și prapurul ficatului dela vițelul pentru jertfa de ispășire, cum** poruncise lui Moise Domnul.

* Cap. 8, 18. ** Cap. 4, 8.

11. Iar carnea* și pielea le-a ars în foc afară din tabără. * Cap. 4, 11; 8, 17.

12. A junghiat apoi arderea de tot. Fiii lui Aaron i-au adus singele la el, și el l-a stropit* pe altar dejur împrejur. * Cap. 1, 5; 8, 18.

13. I-au adus* și arderea de tot tăiată în bucăți, cu cap cu tot, și le-a ars pe altar. * Cap. 8, 20.

14. A spălat* măruntaiele și picioarele, și le-a ars pe altar, deasupra arderii de tot. * Cap. 8, 21.

15. În urmă, a adus* jertfa pentru popor. A luat țapul pentru jertfa de ispășire a poporului, l-a junghiat, și l-a adus jertfă de ispășire, ca și pe cea dintâi jertfă. * Vers. 3, 5a, 10, 13. Ex. 2, 17; 8, 3.

16. A adus apoi arderea de tot, și a jertfit-o, după* rânduilele așezate. * Cap. 1, 3, 10.

17. A adus și jertfa de mâncare*, a umplut un pumn din ea, și a ars-o pe altar, afară de** arderea de tot de dimineață. * Vers. 4, Cap. 2, 1, 2. ** Exod. 28, 28.

18. A junghiat apoi taurul și berbecelul, ca jertfă* de mulțumire pentru popor. Fiii lui Aaron au adus singele la el, și el l-a stropit pe altar de jur împrejur. * Cap. 3, 1, etc.

19. I-au adus apoi grăsimea taurului și a berbecelului, coada, grăsimea care acopere măruntaiele, răunchii, și pra-purul ficatului;

20. au pus grăsimile acestea deasupra piepturilor, și el a ars* grăsimile pe altar. * Cap. 3, 4, 10.

21. Aaron a legănat într-o parte și într'alta, ca dar* legănat înaintea Domnului, piepturile și spata dreaptă, cum poruncise lui Moise Domnul. * Exod. 29, 24, 26. Cap. 7, 26-28.

Foc din cer.

22. Aaron și-a ridicat minile spre popor, și l-a binecuvîntat*. Apoi, după ce a adus jertfa de ispășire, arde-redetot și jertfa de mulțumire, s'a pogorît. * Num. 6, 18. Deut. 10, 6. Lev. 24, 10.

23. Moise și Aaron au intrat în cortul întîlnirii. Cînd au ieșit din el, au binecuvîntat poporul. Și slava* Domnului s'a arătat întregului popor. * Vers. 6. Num. 14, 10; 16, 19, 42.

24. Un foc* a eșt dinaintea Domnului, și a mistuit pe altar arderea de tot și grăsimile. Tot poporul a văzut lucrul acesta; au scos strigăte** de bucurie, și s'au aruncat cu fața la pămînt. * Ps. 4, 8. Judec. 6, 21. 1 Reg. 18, 38. 2 Cron. 7, 1. Ps. 30, 3. ** 1 Reg. 18, 39. 2 Cron. 7, 8. Ezech. 4, 12.

Doi fii ai lui Aaron arși.

10. 1. Fiii lui Aaron, Nadab* și Abihu, și-au luat** fiecare cîdelnița, au pus foc în ea, și au pus tămîie pe foc; și au adus astfel înaintea Domnului foc străin†, lucru pe care El nu li-l poruncise. * Cap. 16, 1; 22, 9. Num. 3, 4, 7, 28, 41. 1 Cron. 24, 2. ** Cap. 16, 12. Num. 18, 18. † Exod. 30, 9.

2. Atunci a ieșit un foc* dinaintea Domnului, l-a mistuit și au murit înaintea Domnului. * Cap. 9, 24. Num. 16, 35. 2 Sam. 6, 7.

3. Moise a zis lui Aaron: „Aceasta este ce a spus Domnul, cînd a zis: „Voi fi sfințit de cei ce se aproprie” de Mine, și voi fi proslăvit” în fața întregului popor.” Aaron† a tăcut. * Exod. 16, 22; 28, 42. Cap. 21, 8, 17, 21. Num. 32, 11. Exod. 30, 41; 42, 13. ** Exod. 40, 8. Exod. 38, 25. 1 Sam. 13, 9, 22; 14, 18. 2 Tim. 1, 10. † Ps. 30, 9.

4. Și Moise a chemat pe Mîșael și Eliafan, fiii lui Uziel*, unchiul lui Aaron, și le-a zis: „Apropiati-vă, scoateți** pe frații voștri din sfîntul locaș, și duceți-i afară din tabără.” * Exod. 1, 28, 22. Num. 1, 18, 20. ** Lev. 7, 12. Ps. 4, 6, 8; 10, 3.

5. Ei s'au apropiat, și i-au scos afară din tabără, îmbrăcați în tunicile lor, cum zicse Moise.

6. Moise a zis lui Aaron, lui Eleazar și lui Itamar, fiii lui Aaron: „Să nu vă descoperiți capetele”, și să nu vă rupeți hainele, ca nu cumva să muriți, și să Se minie** Domnul împotriva întregii adunări. Lăsați pe frații voștri, pe toată casa lui Israel, să plîngă arderea care a venit dela Domnul. * Exod. 30, 6. Cap. 21, 4; 21, 1, 10. Num. 6, 6, 7. Deut. 10, 8. Exod. 24, 18, 17. ** Num. 32, 22, 46. Is. 7, 2; 38, 18, 20. 2 Sam. 24, 1.

7. Voi să nu ieșiți din* ușa cortului întîlnirii, ca să nu muriți; căci unde-leamul** ungerii Domnului este peste voi.” Ei au făcut cum zicse Moise. * Cap. 21, 12. ** Exod. 38, 41. Cap. 8, 26.

Partile curenite lui Aaron și fiilor lui.

8. Domnul a vorbit lui Aaron, și a zis: 9. „Tu și fiii tăi împreună cu tine, să nu beți* vin, nici băutură ametoitoare, cînd veți intra în cortul întîlnirii, ca să nu muriți: aceasta va fi o lege vecinică printre urmașii voștri. * Exod. 44, 19. Lev. 1, 10. 1 Tim. 3, 3. Tit. 1, 7.

10. ca să puteți deosebi* ce este sfințit de ce nu este sfințit, ce este necurat de ce este curat,

* Cap. 21, 47; 26, 26. 1er. 18, 19. Exod. 22, 29; 44, 29.

11. și să* puteți învăța pe copiii

lui Israel toate legile, pe cari li le-a dat Domnul prin Moise.”

* Deut. 24, 8. Num. 3, 2, 8, 13. Lev. 18, 18. Mat. 2, 7.

12. Moise a zis lui Aaron, lui Eleazar și lui Itamar, cei doi fii cari mai rămăseseră lui Aaron: „Luați partea din darul de mincare” rămasă din jertfele mistuite de foc înaintea Domnului; și mincați-o fără aluat lângă altar: căci este un lucru” prea sfânt.

* Exod. 29, 2. Cap. 4, 18. Num. 18, 9, 10. ** Cap. 21, 22.

13. S’o mincați într’un loc sfânt; a-cesta este dreptul tău și dreptul fiilor tăi, ca parte din darurile de mincare mistuite de foc înaintea Domnului; căci așa mi-a” fost poruncit.”

* Cap. 2, 8. 3, 18.

14. Să mincați de asemenea într’un loc curat, tu, fiii tăi și fiicele tale împreună cu tine, pieptul” care a fost legănat într’o parte și alta, și spata care a fost adusă ca jertfă prin ridicare; căci ele vă sînt date, ca un drept cuvenit ție și ca un drept cuvenit fiilor tăi, din jertfele de mulțămire ale copiilor lui Israel.

* Exod. 29, 24, 25, 27. Cap. 7, 31, 34. Num. 18, 11.

15. Împreună cu grăsimile rînduite să fie mistuite de foc, ei vor aduce spata adusă” ca jertfă prin ridicare, și pieptul care se leagăna într’o parte și alta înaintea Domnului; ele vor fi ale tale și ale fiilor tăi împreună cu ție, printr’o lege veșnică, așa cum a poruncit Domnul.”

* Cap. 7, 29, 30, 34.

16. Moise a căutat țapul” adus ca jertfă de ispășire; și lată că fusese ars. Atunci s’a miniat pe Eleazar și Itamar, fiii cari mai rămăseseră lui Aaron, și a zis:

* Cap. 9, 8, 15.

17. „Pentru” ce n’ați mincat jertfa de ispășire într’un loc sfânt? Ea este un lucru prea sfânt; și Domnul v’a dat-o, ca să purtați nelegiuirea adunării, și să faceți ispășire pentru ea înaintea Domnului.

* Cap. 4, 26, 28.

18. Iată că singele” jertfei n’a fost dus înăuntrul sfîntului locaș; trebuia s’o mincați în sfîntul locaș, cum” am poruncit.”

* Cap. 4, 10. ** Cap. 8, 26.

19. Aaron a răspuns lui Moise: „Iată”, ei și-au adus azi jertfa de ispășire și arderea lor de tot înaintea Domnului; și, după cele ce mi s’au înîmplat, dacă aș fi mincat azi jertfa de ispășire, ar fi fost bine” oare înaintea Domnului?”

* Cap. 9, 8, 12. ** Lev. 4, 26, 28, 12. Osea 9, 4. Mat. 1, 10, 12.

20. Moise a auzit și a fost mulțămît cu aceste cuvinte.

Dobitoacele curate și necurate.

11. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și le-a zis:

2. „Vorbiți copiilor lui Israel, și spuneți-le:

1. Iată” dobitoacele pe cari le veți mânca dintre toate dobitoacele de pe pămînt.

* Deut. 14, 8. Psal. 10, 12, 14.

3. Să mincați orice dobitoc care are unghia despicată, copita despărțită și rumegă.

4. Dar să nu mincați din cele ce rumegă numai, sau cari au numai unghia despicată. Astfel, să nu mincați cămila, care rumegă, dar n’are unghia despicată; s’o priviți ca necurată.

5. Să nu mincați iepurele de casă, care rumegă, dar n’are unghia despicată; să-l priviți ca necurat.

6. Să nu mincați iepurele, care rumegă, dar n’are unghia despicată; să-l priviți ca necurat.

7. Să nu mincați porcul, care are unghia despicată și copita despărțită, dar nu rumegă; să-l priviți ca necurat.”

* Isa. 65, 4. Psal. 7, 17.

8. Să nu mincați din carnea lor, și să nu vă atingeți de trupurile lor moarte: să le priviți ca necurate.”

* Isa. 66, 17. Mat. 23, 17, 20. Marc. 7, 2, 13, 20. Psal. 20, 14, 20; 28, 2. Rom. 14, 14, 17. 1 Cor. 6, 8. Gal. 2, 15, 21. Ebr. 9, 10.

9. Iată” viețuitoarele, pe cari să le mincați dintre toate cele ce sînt în ape. Să mincați din toate cele ce au aripi (înotătoare) și solzi, și cari sînt în ape, fie în mări, fie în riuri.”

* Deut. 14, 9.

10. Dar să priviți ca o urlicune” pe toate cele ce n’au aripi și solzi, din tot ce mișună în ape și tot ce trăiește în ape, fie în mări, fie în riuri.

* Cap. 11, 18. Deut. 14, 9.

11. Să le priviți ca o urlicune, să nu mincați din carnea lor, și trupurile lor moarte să le priviți ca o urlicune.

12. Să priviți ca o urlicune pe toate cele cari n’au aripi și solzi în ape.

13. Iată” dintre păsări, cele pe cari le veți privi ca o urlicune, și din cari să nu mincați: vulturul, grîpsorul și vulturul de mare;

* Deut. 14, 12.

14. șorecarul, șoimul și tot ce este din neamul lui;

15. corbul și toate soiurile lui;

16. struțul, bufnița, pescărețul, corolul și tot ce ție de neamul lui;

17. huhurezul, heretele și cocostincul;

18. lebăda, pelicanul și corbul de mare;

19. barza, bitlanul, și ce este din neamul lui, pupăza și liliacul.

20. Să privești ca o uriciune orice tiritoare care zboară și umblă pe patru picioare.

21. Dar, dintre toate tiritoarele cari zboară și umblă pe patru picioare, să mîncați pe cele ce au fluierul picioarelor dinapoi mai lung, ca să poată sări pe pămînt.

22. Iată pe cari să le mîncați: lăcusta*, lăcusta solam, lăcusta hargol și lăcusta hagab, după soiurile lor.

* Mat. 23. 5. Marc. 9. 4.

23. Pe toate celelalte tiritoare cari zboară și cari au patru picioare să le privești ca o uriciune.

24. Ele vă vor face necurați: oricine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat pînă seara.

25. și oricine va purta trupurile lor moarte, să-și spele* hainele, și va fi necurat pînă seara.

* Cap. 11. 31. 32. 5. Marc. 9. 30. 31. 34.

26. Să privești ca necurat orice dobitoac cu unghia despăcată, dar care n'are copita despărțită și nu rumegă: oricine se va atinge de el va fi necurat.

27. Să privești ca necurate toate acele dobitoace cu patru picioare, cari umblă pe labele lor: ori cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat pînă seara;

28. și ori cine le va purta trupurile moarte, își va spăla hainele și va fi necurat pînă seara. Să le privești ca necurate.

29. Iată, din vietățile cari se tirăsc pe pămînt, cele pe cari le veți privi ca necurate: cirtita, șoarecele* și șopirla, după soiurile lor;

* Lev. 11. 27.

30. ariciul, broasca, broasca țestoasă, melcul și cameleonul.

31. Să le privești ca necurate dintre toate tiritoarele: oricine se va atinge de ele moarte, va fi necurat pînă seara.

32. Orice lucru pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat, fie vas de lemn, fie haină, fie piele, fie sac, fie orice alt lucru care se întrebuințează la ceva; să fie pus* în apă, și va rămînea necurat pînă seara; după aceea va fi curat.

* Cap. 11. 32.

33. Tot ce se va găsi într'un vas de pămînt în care va cădea ceva din aceste trupuri moarte, va fi necurat, și veți sparge* vasul.

* Cap. 11. 33. 35. 38.

34. Orice lucru de mîncare, pe care va cădea ceva din apa aceasta, va fi

necurat; și orice băutură care se întrebuințează la băut, oricare ar fi vasul în care se va găsi, va fi necurată.

35. Orice lucru, pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat; cupitorul și vatra să se dărîne: vor fi necurate, și le veți privi ca necurate.

36. Numai izvoarele și fîntînile, cari alcătuiesc grămezi de ape, vor rămînea curate; dar cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat.

37. Dacă se întîmplă să cadă ceva din trupurile lor moarte pe o sămînță care trebuie sămînată, ea va rămînea curată.

38. Dar dacă se pusese apă pe sămînță, și cade pe ea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurată.

39. Dacă moare una din vitele cari vă slujesc ca hrană*, cine se va atinge de trupul ei mort, va fi necurat pînă seara;

40. cine* va mîncă din trupul ei mort, își va spăla hainele și va fi necurat pînă seara; și cine va purta trupul ei mort, își va spăla hainele și va fi necurat pînă seara.

* Cap. 11. 35. 38. 5. Deut. 14. 21. Marc. 9. 34. 35.

41. Pe orice tiritoare care se tirăște pe pămînt, s'o privești ca necurată; și nu se mînînce.

42. Din toate tiritoarele cari se tirăsc pe pămînt, din toate cele ce se tirăsc pe pîntece, să nu mîncați; nici din toate cele ce umblă pe patru picioare sau pe un mare număr de picioare; ci să le privești ca o uriciune.

43. Să nu vă faceți uricioși* prin toate aceste tiritoare cari se tirăsc; să nu vă faceți necurați prin ele, să nu vă spurcați prin ele.

* Cap. 10. 10.

44. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeu vostru; voi să vă sfințiți, și fiți sfinți*, căci Eu sînt sfînt; să nu vă faceți necurați prin toate aceste tiritoare cari se tirăsc pe pămînt.

* Exod. 19. 4. Cap. 19. 2; 20. 7, 26. 1 Tim. 4. 7. 1 Pet. 1. 16, 18.

45. Căci* Eu sînt Domnul, care v'am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeu vostru, și să fiți sfinți**; căci Eu sînt sfînt.

* Exod. 4. 7. ** Vers. 44.

46. Aceasta este legea privitoare la dobitoacele, păsările, toate vietățile cari se mișcă în ape, și toate vietățile cari se tirăsc pe pămînt,

47. ca să* faceți deosebire între ce este necurat și ce este curat, între dobitoacul care se mînîncă și dobitoacul care nu se mînîncă.*

* Cap. 10. 10.

Curățirea femeilor după naștere.

12 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd o femeie* va rămînea însărcinată, și va naște un copil de parte bărbătească, să fie necurată** șapte zile; să fie necurată ca† în vremea sorocului ei. *Cap. 12, 18. **Lev. 12, 22. †Cap. 12, 19.

3. În ziua a opta*, copilul să fie tăiat împrejur. *Ex. 17, 12. Lev. 1, 25; 2, 21. Isaa. 1, 22, 23.

4. Femeia să mai rămîină încă trei-zeci și trei de zile, ca să se curățe de sîngele ei; să nu se atingă de nici un lucru sfînt, și să nu se ducă la sfîntul locaș, pînă nu se vor împlini zilele curățirii ei.

5. Dacă naște o fată, să fie necurată două săptămîni, ca pe vremea cînd i-a venit sorocul; și să rămîină șase zeci și șase de zile ca să se curățească de sîngele ei.

6. Cînd se vor împlini* zilele curățirii ei, pentru un fiu sau pentru o fiică, să aducă preotului, la ușa cortului înțîlirii, un miel de un an pentru arderea de tot, și un pui de porumbel sau o turtura pentru jertfa de ispășire. *Lev. 12, 22.

7. Preotul să le jertfească înaintea Domnului, și să facă ispășire pentru ea; și astfel, ea va fi curățită de curgerea sîngelui ei. Aceasta este legea pentru femeia care naște un băiat sau o fată.

8. Dacă* nu poate să aducă un miel, să ia două turturle sau doi pui de porumbel, unul pentru arderea de tot, altul pentru jertfa de ispășire. Preotul** să facă ispășire pentru ea, și va fi curată.† *Cap. 1, 7. Lev. 12, 24. **Cap. 4, 26.

Lepra de oameni.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Cînd un om va avea pe pielea trupului o umflătură, o pecingine*, sau o pată albă, care va semăna cu o rană de lepră pe pielea trupului lui, trebuie adus** la preotul Aaron, sau la unul din fiii lui, cari sînt preoți.

*Deut. 28, 27. **Deut. 17, 8, 9, 24, 8. Lev. 17, 14.

3. Preotul să cerceteze rana de pe pielea trupului. Dacă părul din rană s'a făcut alb, și dacă rana se arată mai adîncă decît pielea trupului, este o rană de lepră: preotul care va face

cercetarea, să declare pe omul acela necurat.

4. Dacă pe pielea trupului va fi o pată albă, care nu se arată mai adîncă decît pielea, și dacă părul nu s'a făcut alb, preotul să închidă șapte zile pe cel cu rana.

5. A șaptea zi preotul să-l cerceteze iarăși. Dacă i se pare că rana a stat pe loc și nu s'a întins pe piele, preotul să-l închidă a doua oară încă șapte zile.

6. Preotul să-l cerceteze a doua oară în ziua a șaptea. Dacă rana a mai scăzut și nu s'a întins pe piele, preotul va spune că omul acesta este curat: este o pecingine; el să-și spele* hainele, și va fi curat. *Cap. 13, 22, 24, 8.

7. Dar dacă pecinginea s'a întins pe piele, dupăce s'a arătat el preotului și după ce acesta l-a declarat curat, să se mai supună încă odată cercetării preotului.

8. Preotul îl va cerceta. Dacă pecinginea s'a întins pe piele, preotul îl va declara necurat: este lepră.

9. Cînd se va arăta o rană de lepră pe un om, să-l aducă la preot.

10. Preotul să-l* cerceteze. Și dacă are pe piele o umflătură albă, dacă umflătura aceasta a făcut ca părul să albească, și în umflătură este și o urmă de carne vie, *Ex. 12, 10, 12.

2 Reg. 4, 27. 2 Cor. 12, 20.

11. atunci pe pielea trupului omului acestuia este o lepră învechită: preotul să-l declare necurat; să nu-l închidă, căci este necurat.

12. Dacă lepra va face o spuzeală pe piele, și va acoperi toată pielea celui cu rana, din cap pînă în picioare, pretutindeni pe unde-și va arunca preotul privirile,

13. preotul să-l cerceteze; și dacă va vedea că lepra a acoperit tot trupul, să declare curat pe cel cu rana: fiindcă s'a făcut toată albă, el este curat.

14. Dar în ziua cînd se va vedea în el carne vie, va fi necurat;

15. cînd preotul va vedea carnea vie, să-l declare necurat: carnea vie este necurată, este lepră.

16. Dacă se schimbă carnea vie și se face albă, să se ducă la preot;

17. preotul să-l cerceteze, și dacă rana s'a făcut albă, preotul să declare curat pe cel cu rana: el este curat.

18. Cînd un om va avea pe pîrlea

trupului său o bubă* care a fost înmădușită,

* Exod. 9. 9.

19. și pe locul unde era bubă se va arăta o umflătură albă sau o pată de un alb roșietic, omul acela să se arate preotului.

20. Preotul să-l cerceteze. Dacă pata pare mai adâncă decît pielea, și dacă părul s'a făcut alb, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră, care a dat în bubă.

21. Dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adâncă decît pielea, și că a mai scăzut, să închidă pe omul acela șapte zile.

22. Dacă s'a întins pata pe piele, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră.

23. Dar dacă pata a rămas pe loc și nu s'a întins, este semnul rănii uscate unde a fost bubă; preotul să-l declare curat.

24. Cînd un om va avea pe pielea trupului o arsură pricinuită de foc, și se va arăta pe urma arsurii o pată albă sau de un alb roșietic,

25. preotul să-l cerceteze. Dacă părul din pată s'a făcut alb, și ea pare mai adâncă decît pielea, este lepră, care a dat în arsură; preotul să declare pe omul acela necurat: este o rană de lepră.

26. Dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adâncă decît pielea, și că a mai scăzut, să închidă pe omul acela șapte zile.

27. Preotul să-l cerceteze a șaptea zi. Și dacă pata s'a întins pe piele, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră.

28. Dar dacă pata a rămas pe loc, nu s'a întins pe piele, și a mai scăzut, este o rană pricinuită de umflătura arsurii; preotul să-l declare curat, căci este semnul rănii vindecate a arsurii.

29. Cînd un bărbat sau o femeie va avea o rană pe cap sau la barbă,

30. preotul să cerceteze rana. Dacă pare mai adâncă decît pielea și are păr gălbui și subțire, preotul să declare pe omul acela necurat: este rîie de cap, este lepră de cap sau de barbă.

31. Dacă preotul vede că rana rîiei nu pare mai adâncă decît pielea, și n'are păr negru, să închidă șapte zile pe cel cu rana de rîie la cap.

32. Preotul să cerceteze rana a șaptea zi. Dacă rîia nu s'a întins, dacă n'are păr gălbui, și dacă nu pare mai adâncă decît pielea,

33. cel cu rîia la cap să se radă, dar să nu radă locul unde este rîia; și preotul să-l închidă a doua oară șapte zile.

34. Preotul să cerceteze rîia a șaptea zi. Dacă rîia nu s'a întins pe piele, și nu pare mai adâncă decît pielea, preotul să-l declare curat; el să-și spele hainele, și va fi curat.

35. Dar dacă rîia s'a întins pe piele, după ce a fost declarat curat,

36. preotul să-l cerceteze. Și dacă rîia s'a întins pe piele, preotul n'are să mai caute să vadă dacă are păr gălbui: este necurat.

37. Dacă i se pare că rîia a stătut pe loc, și că din ea a crescut păr negru, rîia este vindecată: este curat, și preotul să-l declare curat.

38. Cînd un bărbat sau o femeie va avea pete pe pielea trupului, și anume pete albe,

39. preotul să-l cerceteze. Dacă pe pielea trupului lui sînt pete de un alb gălbui, acestea nu sînt decît niște pete cari au făcut spuzeală pe piele: este curat.

40. Cînd unui om li va cădea părul de pe cap, este pleșuv: este curat.

41. Dacă i-a căzut părul de pe cap numai în partea dinainte, este pleșuv în partea dinainte: este curat.

42. Dar dacă în partea pleșuvă dinainte sau dinapoi este o rană de un alb roșietic, este lepră, care a făcut spuzeală în partea pleșuvă dinainte sau dinapoi.

43. Preotul să-l cerceteze. Dacă în partea pleșuvă dinapoi sau dinainte este o umflătură de rană de un alb roșietic, asemănătoare cu lepra de pe pielea trupului,

44. este leproș, este necurat: preotul să-l declare necurat; rana lui este pe cap.

45. Leprosul, atîns de această rană, să-și poarte hainele sfișiate, și să umble cu capul gol; să-și acopere* barbă, și să strige: „Necurat!“ Necurat![†]

* Exod. 24. 17, 22. Mic. 2. 7. ** Psal. 4. 12.

46. Cînd vreme va avea rana, va fi necurat: este necurat. Să locuiască singur; locuința lui să fie afară din tabără.

* Num. 5. 2, 12. 14. 2 Reg. 7. 8. 12. 2 Cron. 26. 20. Luc. 17. 12.

Semnele leprei de pe haină.

47. Când se va arăta o rană de lepră pe o haină, fie haină de lână, fie haină de in,

48. în urzeală sau în bătătură de in sau de lână, pe o piele sau pe vreun lucru de piele,

49. și rana va fi verzuie sau roșietică pe haină sau pe piele, în urzeală sau în bătătură, sau pe vreun lucru de piele, este o rană de lepră, și trebuie arătată preotului.

50. Preotul să cerceteze rana, și să închidă șapte zile lucrul cu rana..

51. Să cerceteze a șaptea zi rana. Dacă rana s'a întins pe haină, în urzeală sau în bătătură, pe piele sau pe lucrul acela de piele, este o rană de lepră* învechită: lucrul acela este necurat. * Cap. 13, 44.

52. Să ardă haina, urzeala sau bătătura de lână sau de in, sau lucrul de piele pe care se găsește rana, căci este o lepră învechită: să fie ars în foc.

53. Dar dacă preotul vede că rana nu s'a întins pe haină, pe urzeală sau pe bătătură, sau pe lucrul acela de piele,

54. să poruncească să se spele partea atinsă de rană, și să-l închidă a doua oară șapte zile.

55. Preotul să cerceteze rana, după ce se va spăla. Și dacă rana nu și-a schimbat înfățișarea și nu s'a întins, lucrul acela este necurat: să fie ars în foc, căci o parte din față sau din dos a fost roasă.

56. Dacă preotul vede că rana a mai scăzut, după ce a fost spălată, s'o rupă din haină sau din piele, din urzeală sau din bătătură.

57. Și dacă se mai ivește pe haină, în urzeală sau în bătătură, sau pe lucrul de piele, înseamnă că este o spușeală de lepră: lucrul atins de rană să fie ars în foc.

58. Haina, urzeala sau bătătura, sau vreun lucru de piele, care a fost spălat, și de unde a pierit rana, să se mai spele a doua oară, și va fi curat.

59. Aceasta este legea privitoare la rana leprei, când lovește hainele de lână sau de in, urzeala sau bătătura, sau un lucru oricare de piele, și după care vor fi declarate curate sau necurate."

Curățirea leprei de pe om.

14 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Iată care va fi legea cu privire la cel leproș, în ziua curățirii lui. Să-l* aducă înaintea preotului.

* Mat. 9, 2, 4. Marc. 1, 40, 44. Luc. 5, 12, 14, 17, 24.

3. Preotul să iașă afară din tabără, și să cerceteze pe cel leproș. Dacă leproșul este tămăduit de rana leprei,

4. preotul să poruncească să se ia, pentru cel ce trebuie curățit, două păsări vii și curate, lemn de cedru*, cărmiză** și isop †.

* Num. 19, 6. ** Ezech. 4, 29. † Ps. 11, 7.

5. Preotul să poruncească să se junghie una din aceste păsări într'un vas de pământ, în apă curgătoare.

6. Să ia pasărea cea vie, lemnul de cedru, cărmizul și isopul, și să le moaie, împreună cu pasărea cea vie, în singele păsării junghiate în apa curgătoare.

7. Să stropescă* de șapte ori** pe cel ce trebuie curățit de lepră. Apoi să-l declare curat, și să dea drumul păsării celei vii pe cimp.

* Ezech. 4, 13. ** 2 Reg. 5, 10, 24.

8. Cel ce se curățește, trebuie să-și* spele hainele, să-și radă tot părul, și să se scalde** în apă; și va fi curat. În urmă va putea să intre în tabără, dar să rămână † șapte zile afară din cort.

* Cap. 13, 6. ** Cap. 13, 26. † Num. 12, 15.

9. În ziua a șaptea, să-și radă tot părul, capul, barba și sprâncenele: tot părul să și-l radă; să-și spele hainele și să-și scalde trupul în apă, și va fi curat.

10. A opta zi*, să ia doi miei fără cusur, și o oaie de un an fără cusur, trei zecimi dintr'o efi de floarea făinii, ca dar** da mîncare frîmțat cu untdelemn, și un log (pahar) de untdelemn.

* Mat. 9, 4. Marc. 1, 44. Luc. 5, 14. ** Cap. 2, 1. Num. 15, 4, 15.

11. Preotul care face curățirea să aducă înaintea Domnului pe omul care se curățește și toate lucrurile acestea, la ușa cortului întîlnirii.

12. Preotul să ia unul din miei, și să-l* aducă jertfă pentru vină, împreună cu logul de untdelemn; și le legene** într'o parte și între'alta înaintea Domnului, ca dar legănat.

* Cap. 6, 2, 14, 6, 4, 7. ** Ezech. 26, 24.

13. Să junghie mielul în locul* unde se junghie jertfele de ispășire și ar-

derile de tot, adică în locul sfânt; căci, la jertfa pentru vină, ca și la jertfa de ispășire*, dobitocul pentru jertfa va fi al preotului: el este un lucru prea sfânt. * Exod. 29, 13, Cap. 3, 8, 11; 4, 4, 24. ** Cap. 7, 7. † Cap. 2, 8; 7, 6; 21, 20.

14. Preotul să ia din singele jertfei de ispășire; să pună pe marginea* urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare dela mîna dreaptă a lui, și pe degetul cel mare dela piciorul drept. * Exod. 29, 20. Cap. 8, 25.

15. Preotul să ia untdelemn din log, și să toarne în palma mîinii stîngi.

16. Preotul să-și moale degetul mîinii drepte în untdelemnul din palma mîinii stîngi, și să stropească din untdelemn de șapte ori cu degetul înaintea Domnului.

17. Din untdelemnul care-i mai rămîne în mînă, preotul să pună pe (moalele) marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al mîinii drepte și pe degetul cel mare al piciorului drept, deasupra singelui dela jertfa pentru vină.

18. Iar untdelemnul care-i mai rămîne în mînă, preotul să-l pună pe capul celui ce se curățește; și preotul să facă* ispășire pentru el înaintea Domnului. * Cap. 4, 28.

19. Apoi preotul să aducă jertfa de ispășire*; și să facă ispășire pentru cel ce se curățește de întinăciunea lui. În urmă să junghie arderea de tot.

* Cap. 4, 3; 12, 7.

20. Preotul să aducă pe altar arderea de tot și darul de mîncare; și să facă ispășire pentru omul acesta, și va fi curat.

21. Dacă* este sărac și nu poate să aducă toate aceste lucruri, atunci să ia un singur miel, care să fie adus ca jertfă pentru vină, după ce a fost legănat într-o parte și într'alta, ca dar legănat, și să facă ispășire pentru el. Să ia o zecime din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare, și un log de untdelemn.

* Cap. 6, 7; 12, 8.

22. Să ia și două turturele* sau doi pui de porumbel, după mijloacele lui, unul ca jertfă de ispășire, celalt ca ardere de tot.

* Cap. 12, 8; 15, 14, 15.

23. În ziua a opta, să aducă* pentru curățirea lui toate aceste lucruri la preot, la ușa cortului înfîlînirii, înaintea Domnului.

* Vers. 10, 11.

24. Preotul* să ia mielul pentru jert-

fa de vină, și logul cu untdelemn; și să le legeze într-o parte și într'alta, ca dar legănat, înaintea Domnului.

* Vers. 12.

25. Să junghie mielul jertfei pentru vină. Preotul să ia* din singele jertfei pentru vină; să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al mîinii drepte și pe degetul cel mare al piciorului drept.

* Vers. 14.

26. Preotul să toarne untdelemn în palma mîinii stîngi.

27. Preotul să stropească de șapte ori cu degetul de la mîna dreaptă înaintea Domnului din untdelemnul care este în mîna stîngă a lui.

28. Iar din untdelemnul din mîna lui, preotul să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curățește, pe degetul cel mare al mîinii drepte, și pe degetul cel mare al piciorului drept, în locul unde a pus din singele jertfei pentru vină.

29. Ce mai rămîne din untdelemn în mînă, preotul să-l pună pe capul celui ce se curățește, ca să facă ispășire pentru el înaintea Domnului.

30. Apoi să aducă una* din turturele sau un pui de porumbel, cum va putea,

* Vers. 25, Cap. 15, 16.

31. unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot, împreună cu darul de mîncare; și preotul să facă ispășire înaintea Domnului pentru cel ce se curățește.

32. Aceasta este legea pentru curățirea celui ce are o rană de lepră, și nu poate să aducă tot ce este rînduit pentru* curățirea lui.

* Vers. 10.

Curățirea leprei de pe case.

33. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

34. „După ce veți intra în țara Canaanului, pe care v-o dau în* stăpînire, dacă voi trimite o rană de lepră pe vreo casă din țara pe care o veți stăpîni,

* Psal. 118, 20. Num. 33, 53. Deut. 7, 1; 20, 40.

35. cel cu casa să se ducă să spună preotului, și să zică: „Mi se pare că este ceva ca o rană” în casa mea.”

* Prov. 1, 20. Eccl. 5, 4.

36. Preotul, înainte de a intra ca să cerceteze rana, să poruncească să se deperte casa, ca nu cumva tot ce este în ea să se facă necurat. După aceea să intre preotul și să cerceteze casa.

37. Preotul să cerceteze rana. Dacă

vede că pe zidurile casei sînt niște gropișoare verzui sau roșietice, pîrînd mai adînci decît zidul,

38. să iasă din casă, și, cînd va ajunge la ușă, să pună să încuie casa șapte zile.

39. În ziua a șaptea, preotul să se întoarcă în ea. Și dacă va vedea că rana s'a întins pe zidurile casei,

40. să poruncească să se scoată pietrele atinse de rană, și să le arunce afară din cetate într'un loc necurat.

41. Să pună să răzăluască toată partea din lăuntru a casei, și tencuiala răzăluită să se arunce afară din cetate, într'un loc necurat.

42. Să ia alte pietre și să le pună în locul celor dintii; și să se ia altă tencuială ca să se tencuiască din nou casa.

43. Dacă rana se va întoarce și va izbucni din nou în casă, după ce au scos pietrele, după ce au răzăluit și tencuit din nou casa,

44. preotul să se întoarcă în ea. Și dacă vede că rana s'a întins în casă, este o lepră învechită* în casă: casa este necurată. *Cap. 13, 34. Zah. 3, 4.

45. Să dărîme casa, lemnele, și toată tencuiala casei; și să scoată aceste lucruri afară din cetate, într'un loc necurat.

46. Cine va intra în casă în tot timpul cînd era închisă, va fi necurat pînă seara.

47. Cine se va culca în casă, să-și spele hainele. Cine va mîncă în casă, deasemenea să-și spele hainele.

48. Dacă preotul, care s'a întors în casă, vede că rana nu s'a întins, după ce a fost tencuită din nou casa, să declare casa curată, căci rana este vindecată.

49. Pentru curățirea casei să ia* două păsări, lemn de cedru, cărmiz și isop. *Tit. 4.

50. Să junghie una din păsări într'un vas de pămînt, într'o apă curgătoare.

51. Să ia lemnul de cedru, isopul, cărmizul și pasărea cea vie; să le moaie în singele păsării junghiate și în apa curgătoare, și să stropească de șapte ori casa.

52. Să curățe casa cu singele pasării, cu apa curgătoare, cu pasărea cea vie, cu lemnul de cedru, cu isopul și cărmizul.

53. Să dea drumul pasării celei vii afară din cetate, pe cîmp. Să facă* ast-

fel ispășire pentru casă, și ea va fi curată. *Yer. 20.

54. Aceasta este legea pentru orice rană de lepră și pentru rlia* de cap, *Cap. 13, 30.

55. pentru lepra* de pe haine și de** pe case, *Cap. 13, 47. **Yer. 24.

56. pentru* umflături, pentru pecingini și pentru pete: *Cap. 13, 2.

57. ca arată* cînd un lucru este necurat, și cînd este curat. Aceasta este legea pentru lepră." *Deut. 24, 8. Ezech. 44, 25.

Necurățiile bărbatului.

15 1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Vorbîți copiilor lui Israel, și spuneți-le:

„Orice om care are o scurgere din trupul lui, prin chiar faptul acesta este necurat. *Cap. 22, 4. Num. 3, 2.

2 Sam. 3, 29. Mat. 9, 20. Marc. 6, 26. Luc. 9, 43.

3. Din pricina scurgerii lui este necurat: fie că trupul lui lasă să se facă scurgerea, fie că o oprește, este necurat.

4. Orice pat în care se va culca, va fi necurat; și orice lucru pe care va șede, va fi necurat.

5. Cine se va atinge de patul lui, să-și spele hainele, să se scalde* în apă, și va fi necurat pînă seara. *Cap. 13, 26; 17, 26.

6. Cine va șede pe lucrul pe care a șezut el, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și să fie necurat pînă seara.

7. Cine se va atinge de trupul lui, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

8. Dacă omul acela scuipă pe un om curat, acesta să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

9. Ori ce șea pe care va călări el, va fi necurată.

10. Cine se va atinge de vreun lucru care a fost sub el, va fi necurat pînă seara; și cine va ridica lucrul acela, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

11. Cine va fi atins de cel cu scurgerea, și nu-și va spăla minile în apă, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.

12. Orice vas* de pămînt care va fi atins de el, să fie spart, și orice vas de lemn să fie spălat în apă.

*Cap. 6, 25; 11, 22, 23.

13. După ce va fi curățit de scurgerea lui, omul acela să numere* șapte

zile pentru curățirea lui; să-și spele hainele, să-și scalde trupul în apă curgătoare, și va fi curat. * Vers. 28, Cap. 14, 8.

14. În ziua a opta, să ia două* turturele sau doi pui de porumbel, să se ducă înaintea Domnului, la ușa cortului înfășurării, și să-i dea preotului.

* Cap. 14, 12, 20.

15. Preotul să-i aducă, unul ca jertfă* de ispășire, și celalt ca ardere de tot; și preotul să facă ispășire** pentru el înaintea Domnului, pentru scurgerea lui.

* Cap. 14, 20, 21. ** Cap. 14, 18, 21.

16. Omul care va avea o scurgere* a seminței în somn să-și scalde tot trupul în apă, și va fi necurat până seara.

* Cap. 22, 4. Deut. 23, 10.

17. Orice haină și ori ce piele cari vor fi atinse de scurgerea lui, vor fi spălate cu apă, și vor fi necurate până seara.

18. Dacă o femeie s'a culcat cu un astfel de om, să se scalde amândoi în apă, și vor fi necurați* până seara.

* 1 Sam. 21, 4.

Necurăția femeii.

19. Femeia* care va avea o scurgere, și anume o scurgere de sînge din trupul ei, să rămînă șapte zile în necurăția ei. Oricine se va atinge de ea, va fi necurat până seara.

* Cap. 12, 2.

20. Orice pat în care se va culca ea în timpul necurăției ei, va fi necurat; și orice lucru pe care va ședea ea, va fi necurat.

21. Oricine se va atinge de patul ei, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat până seara.

22. Oricine se va atinge de un lucru pe care a șezut ea, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat până seara.

23. Dacă este ceva pe patul sau pe lucrul pe care a șezut ea, cine se va atinge de lucrul acela, va fi necurat până seara.

24. Dacă* se culcă cineva cu ea, și vine peste el necurăția femeii aceleia, el va fi necurat timp de șapte zile, și orice pat în care se va culca, va fi necurat.

* Cap. 20, 18.

25. Femeia care* va avea o scurgere de sînge timp de mai multe zile, afară de soroacele ei obișnuite, sau a cărei scurgere va ținea mai mult ca de obicei, va fi necurăță tot timpul scurgerii ei, ca pe vremea cînd îi vine sorocul.

* Mat. 9, 20. Marc. 5, 25. Luc. 8, 43.

26. Orice pat în care se va culca în

timpul cît va ținea scurgerea aceasta, va fi ca și patul din timpul cînd ea este la scurgerea dela soroc; și orice lucru pe care va ședea, va fi necurat ca atunci cînd este ea la scurgerea dela soroc.

27. Oricine se va atinge de ele, va fi necurat; să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat până seara.

28. După* ce va fi curățită de scurgerea ei, să numere șapte zile, și apoi va fi curată.

* Vers. 13.

29. A opta zi, să ia două turturele sau doi pui de porumbel, și să-i ducă preotului, la ușa cortului înfășurării.

30. Preotul să aducă unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot; și preotul să facă ispășire pentru ea înaintea Domnului, pentru scurgerea care o făcea necurăță.

31. Așa să depărtați* pe copiii lui Israel de necurățiile lor, ca să nu moară din pricina necurățiilor lor, dacă pîngăresc* cortul Meu, care este în mijlocul lor.

* Cap. 21, 4. Deut. 22, 5. Ezech. 44, 23.

** Num. 5, 2; 19, 13, 20. Ezech. 5, 11; 20, 38.

32. Aceasta* este legea pentru cel ce are o scurgere sau este înfășur

* Vers. 2. ** Vers. 18.

33. pentru cea* care este la scurgerea dela soroc, pentru bărbatul sau** femeia care are o scurgere, și pentru bărbatul care se culcă cu o femeie necurăță.

* Vers. 26. ** Vers. 28. † Vers. 24.

Legea pentru sîrbătoarea de peste an a ispășirii.

16 1. Domnul a vorbit lui Moise, după moartea* celor doi fii ai lui Aaron, morți cînd s'au înfășurat înaintea Domnului.

* Cap. 10, 1, 2.

2. Domnul a zis lui Moise: „Vorbește fratelui tău Aaron, și spune-i să nu intre* în tot timpul în sfîntul locaș, dincolo de perdea din lăuntru, înaintea capacului ispășirii, care este pe chivot, ca să nu moară; căci deasupra capacului ispășirii Mă voi arăta** în nor.”

* Ezech. 40, 35. Cap. 20, 27. Ezech. 4, 7; 10, 18. ** Ezech. 20, 22; 40, 34. † Reg. 1, 10, 11, 12.

3. Iată cum să intre* Aaron în sfîntul locaș. Să ia un vițel** pentru jertfa de ispășire și un berbec pentru arderea de tot.

* Ezech. 4, 7, 22, 24, 25. ** Cap. 4, 3.

4. Să se îmbrace cu tunica* sfîntită de în, și să-și pună pe trup ismenele de în; să se încingă cu brîul de în, și

să-și acopere capul cu mitra de în; acestea sînt veșmintele sfînte, cu cari se va îmbrăca el după ce va spăla trupul** în apă.

* Exod. 28, 35, 41, 42. Cap. 6, 10. Exod. 41, 17, 18. ** Exod. 30, 20. Cap. 8, 6, 7.

5. Să ia, dela* adunarea copiilor lui Israel, doi țapi pentru jertfa de ispășire, și un berbecot pentru arderea de tot.

* Cap. 4, 14. Num. 29, 11. 2 Cor. 10, 14. Fara. 4, 27. Exod. 41, 23, 24.

6. Aaron să-și aducă vițelul lui pentru jertfa de ispășire, și să facă ispășire*, pentru el și pentru casa lui.

* Cap. 9, 1. Num. 15, 1, 27, 28, 9, 1.

7. Să ia cei doi țapi, și să-i pună înaintea Domnului, la ușa cortului înțîlmirii.

8. Aaron să arunce sorți pentru cei doi țapi: un sort pentru Domnul, și un sort pentru Azazel.

9. Aaron să ia țapul care a ieșit la sorți pentru Domnul, și să-l aducă jertfă de ispășire.

10. Iar țapul care a ieșit la sorți pentru Azazel, să fie pus viu înaintea Domnului, ca să slujească pentru facerea ispășirii*, și să i se dea drumul în pustie pentru Azazel.

* 1 Isai. 1, 1.

11. Aaron să-și aducă vițelul lui pentru jertfa de ispășire, și să facă ispășire pentru el și pentru casa lui. Să-și junghie vițelul pentru jertfa lui de ispășire.

12. Să ia o cădelniță* plină cu cărbuni aprinși de pe altarul dinaintea Domnului, și doi pumni de tămîie** mirositoare pisată mărunt; să ducă aceste lucruri dincolo de perdeaua dinlăuntru;

* Cap. 10, 1. Num. 18, 18, 46. Apoc. 8, 5. ** Exod. 30, 34.

13. Să pună tămîia* pe foc înaintea Domnului, pentru ca norul de fum de tămîie să acopere capacul ispășirii** depe chivotul mărturie, și astfel nu va muri.

* Exod. 30, 1, 7, 8. Num. 18, 7, 18, 46. Apoc. 8, 5, 6. ** Exod. 30, 35.

14. Să ia* din singele vițelului și să stropească** cu degetul pe partea dinainte a capacului ispășirii spre răsărit; să stropească din sînge de șapte ori cu degetul lui înaintea capacului ispășirii.

* Cap. 4, 5. Exod. 9, 13, 20, 30, 4. ** Cap. 4, 6.

15. Să junghie* țapul adus ca jertfă de ispășire pentru popor, și să-i ducă singele dincolo** de perdeaua dinlăuntru. Cu singele acesta să facă întocmai cum a făcut cu singele vițelului, să

stropească cu el spre capacul ispășirii și înaintea capacului ispășirii.

* Exod. 12, 8, 9, 10, 11, 12. ** Vers. 2. Exod. 41, 18, 9, 10, 11, 12.

16. Astfel să facă* ispășire pentru sfîntul locaș, pentru necurățiile copiilor lui Israel și pentru toate călcările de lege, prin cari au păcătuit ei. Să facă la fel pentru cortul înțîlmirii, care este cu ei în mijlocul necurățiilor lor.

* Exod. 29, 36. Exod. 41, 18. Exod. 9, 13, 20, 30.

17. Să* nu fie nimeni în cortul înțîlmirii cînd va intra Aaron să facă ispășirea în sfîntul locaș, pînă va ieși din ei. Să facă ispășire pentru el și pentru casa lui, și pentru toată adunarea lui Israel.

* Exod. 34, 2. Leu. 1, 16.

18. După ce va ieși, să se ducă la altarul care este înaintea Domnului, și să facă* ispășire pentru altar; să ia din singele vițelului și țapului, și să pună pe coarnele altarului de jur împrejur.

* Exod. 30, 16. Cap. 4, 7, 18. Exod. 9, 22, 23.

19. Să stropească pe altar cu degetul lui de șapte ori din sînge, și astfel să-l curățe* și să-l sfîntească de necurățiile copiilor lui Israel.

* Exod. 41, 26.

Țapul pentru Azazel.

20. Cînd va isprăvi de făcut ispășirea* pentru sfîntul locaș, pentru cortul înțîlmirii și pentru altar, să aducă țapul cel viu.

* Vers. 14. Exod. 41, 26.

21. Aaron să-și pună amîndouă mîinile pe capul țapului celui viu, și să mărturisească peste el toate fărădelegile copiilor lui Israel și toate călcările lor de lege cu cari au păcătuit ei; să le pună* pe capul țapului, apoi să-l izgonească în pustie, printr'un om care va avea însărcinarea aceasta.

* Isai. 53, 4.

22. Țapul acela va duce* asupra lui toate fărădelegile lor într'un pămînt pustiu; în pustie, să-i dea drumul.

* Isai. 53, 11, 12. Isai. 1, 26. Exod. 9, 20. 1 Pet. 2, 24.

23. Aaron să intre în cortul înțîlmirii; să-și lepede* veșmintele de în, pe cari le îmbrăcase la intrarea în sfîntul locaș, și să le pună acolo.

* Exod. 28, 14, 41, 15.

24. Să-și spele trupul cu apă într'un loc sfînt, și să-și ia din nou veșmintele. Apoi să iasă afară, să-și aducă arderea* lui de tot și arderea de tot a poporului, și să facă ispășire pentru el și pentru popor.

* Vers. 2, 3.

25. Iar grăseimea* jertfei de ispășire s'o ardă pe altar.

* Cap. 4, 10.

26. Cel ce va izgoni țapul pentru Azazel, să-și spele hainele, și să-și

scalde* trupul în apă; după aceea, să intre iarăși în tabără. *Cap. 15, 3.

27. Să scoată afară din tabără vițelul* ispășitor și țapul ispășitor, al căror sînge a fost dus în sfîntul locaș pentru facerea ispășirii, și să le ardă în foc pieile, carnea și balega.

*Cap. 4, 15, 21; 5, 20. **Ex. 15, 11.

28. Cel ce le va arde, să-și spele hainele și să-și scalde trupul în apă; după aceea, să intre iarăși în tabără.

Sărbătoarea ispășirii.

29. Aceasta să vă fie o lege vecinică: în* luna a șaptea, în a zecea zi a lunii, să vă smeriți sufletele, să nu faceți nici o lucrare, nici băstinașul, nici străinul care locuiește în mijlocul vostru.

*Exod. 20, 10. Cap. 23, 27. Num. 29, 7. Isa. 58, 3, 5. Deut. 10, 12.

30. Căci în ziua aceasta se va face ispășire pentru voi, ca să vă curățiți: veți fi curățiți* de toate păcatele voastre înaintea Domnului.

*Ps. 51, 2.

Isr. 22, 9. Ezech. 6, 20. Eze. 9, 13, 14; 15, 1, 3. 1 Deut. 1, 7, 8.

31. Aceasta să fie pentru voi o zi de Sabat*, o zi de odihnă, în care să vă smeriți sufletele. Aceasta să fie o lege vecinică.

*Cap. 23, 28.

32. Ispășirea* să fie făcută de preotul care a primit ungerea și care a fost închinat** în slujba Domnului, ca să urmeze tatălui său în slujba preoției; să se ȋmbrace cu veșmintele de in, cu veșmintele sfînte.

*Cap. 4, 3, 5, 14.

**Exod. 28, 28, 30. Num. 20, 26, 28. ȋ Vers. 4.

33. Să facă* ispășire pentru Locul prea sfînt, să facă ispășire pentru cortul înfîlțirii și pentru altar, și să facă ispășire pentru preoți și pentru tot poporul adunării.

**Vers. 5, 16, 17, 18, 19.

34. Aceasta* să fie pentru voi o lege vecinică: odată** pe an să se facă ispășire pentru copiii lui Israel, întocmai cum poruncise lui Moise Domnul.

*Cap. 16, 31. Num. 29, 7. **Exod. 30, 18. Eze. 4, 7, 20.

Locul pentru jertfe.

17 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și tuturor copiilor lui Israel, și spune-le: „Iată ce a poruncit Domnul.

3. Dacă cineva din casa lui Israel junghie* în tabără sau afară din tabără un bou, un miel sau o capră,

*Deut. 12, 8, 15, 20.

4. și* nu-l aduce la ușa cortului înfîl-

nirii, ca să-l aducă dar Domnului înaintea cortului Domnului, singele acesta va fi pus în socoteala omului aceluia: a vîrsat sînge; omul acela va fi** nimicit din mijlocul poporului său.

*Deut. 12, 8, 15, 21. **Ps. 17, 14.

5. De aceea copiii lui Israel, în loc să-și junghie* jertfele pe cîmp, trebuie să le aducă la preot, înaintea Domnului, la ușa cortului înfîlțirii, și să le aducă Domnului ca jertfe de mulțămire.

*Ps. 20, 28; 22, 3; 34, 24. Deut. 12, 13. Reg. 14, 23. 2 Reg. 16, 6; 17, 20. 3 Cron. 28, 4. Ezech. 20, 20; 22, 9.

6. Preotul să le stropească* singele pe altarul Domnului, la ușa cortului înfîlțirii; și să ardă** grăsimile, care va fi de un miros plăcut Domnului.

*Cap. 2, 2. **Exod. 29, 18. Cap. 3, 5, 11, 14, 4, 31. Num. 18, 17.

7. Să nu-și mai aducă jertfe lor la idoli* cu cari curvesc**. Aceasta va fi o lege vecinică pentru ei și pentru urmașii lor.

*Deut. 32, 17. 3 Cron. 11, 15. Ps. 100, 5.

1 Cor. 10, 20. Apoc. 9, 20. **Exod. 34, 13. Cap. 30, 4. Deut. 32, 18. Ezech. 22, 9.

8. Să le spuie dar: Dacă un om din casa lui Israel sau dintre străinii cari locuiesc în mijlocul lor, aduce* o ardere de tot sau vreo altă jertfă,

*Cap. 1, 3, 9.

9. și n'o aduce* la ușa cortului înfîlțirii, ca s'o aducă jertfă Domnului, omul acela să fie nimicit din poporul lui.

*Vers. 4.

Să nu mîncească sînge.

10. Dacă un om* din casa lui Israel sau din străinii cari locuiesc în mijlocul lor, mînceacă sînge de orice fel, îmi voi** întoarce Fața împotriva celui ce mînceacă sîngele, și-l voi nimici din mijlocul poporului său.

*Ps. 9, 4.

Cap. 3, 17; 7, 26, 27; 19, 26. Deut. 12, 16, 23; 15, 23. 1 Sam. 14, 25. Ezech. 44, 7. **Cap. 16, 3, 4, 5; 26, 17. Jer. 44, 15. Ezech. 34, 9; 35, 7.

11. Căci* viața¹ trupului este în sînge. Vi l-am dat ca să-l puneți pe altar, ca să slujească de ispășire* pentru sufletele voastre, căci ȋ prin viața din el face sîngele ispășire.

*Vers. 14.

**Mat. 26, 28. Marc. 14, 24. Rom. 3, 25; 5, 9. Eze. 1, 7. Col. 1, 14, 20. Eze. 15, 12. 1 Pet. 1, 2. 1 Ioan. 1, 7. Apoc. 1, 5. ȋ Eze. 9, 20.

12. De aceea am zis copiilor lui Israel: „Nimeni dintre voi să nu mîncească sînge, și nici străinul care locuiește în mijlocul vostru să nu mîncească sînge.

13. Dacă vreunul din copiii lui Israel sau din străinii cari locuiesc în mijlocul

cul lor vinează* o fiară sau o pasăre care se mănincă, să-i verse** singele și să-l acopere† cu țărină.

*Cap. 7, 26. **Deut. 12, 16, 24; 15, 25. †Ezech. 34, 7.

14. Căci viața* oricărui trup stă în singele lui, care este în el. De aceea am zis copiilor lui Israel: „Să nu măncați singele niciunui trup; căci viața oricărui trup este singele lui; oricine va mânca din el, va fi nimicit.

*Ysa. 12, 12. Psal. 5, 4. Deut. 12, 23.

15. Oricine*, fie băștinăș, fie străin, care va mânca dintr-o fiară moartă sau sfîșiată, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara; apoi va fi curat. *Ezech. 32, 32. Cap. 22, 6. Deut. 14, 21. Ezech. 4, 14; 44, 31. **Cap. 11, 25. †Cap. 15, 5.

16. Dacă nu-și spală hainele, și nu-și scaldă trupul, își va purta* fărădelegea lui.” *Cap. 5, 1; 7, 18; 19, 8. Rom. 19, 20.

Oprirea însoțirilor nelegiuite.

18 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel și spune-le: „Eu* sînt Domnul, Dumnezeu vostru.” *Ysa. 4, Ezech. 5, 7. Cap. 11, 46; 12, 4, 24, 26; 17, 1. Ezech. 20, 5; 7, 19, 20.

3. Să nu faceți ce* se face în țara Egiptului unde ați locuit, și să nu faceți de se** face în țara Canaanului unde vă duc Eu: să nu vă luați după obiceiurile lor. *Ezech. 20, 7; 23, 8. **Ezech. 22, 24. Cap. 20, 23. Deut. 12, 4, 30, 31.

4. Să împliniți poruncile* Mele, și să țineți legile Mele: să le urmați. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

*Deut. 4, 1; 7, 4; 1, 1. Ezech. 20, 38.

5. Să păziți legile și poruncile Mele: omul care* le va împlini, va trăi prin ele. Eu sînt Domnul!

*Ezech. 20, 21, 12, 41. Luc. 10, 28. Rom. 12, 5. Gal. 3, 12.

6. Nici unul din voi să nu se apropie de ruda lui de singe, ca să-l descopere goliciunea. Eu* sînt Domnul.

*Ezech. 9, 1, 6, 20. Mat. 5, 4.

7. Să nu descoperi goliciunea* tatălui tău, nici goliciunea mamei tale. Ți-este mamă: să nu-i descoperi goliciunea.

*Cap. 20, 11.

8. Să nu descoperi goliciunea* nevastei tatălui tău. Este goliciunea tatălui tău.

*Psal. 49, 4. Cap. 20, 12. Deut. 22, 30; 27, 20. Ezech. 22, 10. Amos. 2, 7. 1 Cor. 5, 1.

9. Să nu descoperi goliciunea* sorei tale, fata tatălui tău, sau fata mamei tale, născută în casă sau afară din casă.

*Cap. 20, 17. 2Sam. 13, 12. Ezech. 22, 12.

10. Să nu descoperi goliciunea fetei fiului tău sau a fetei fetei tale. Căci este goliciunea ta.

11. Să nu descoperi goliciunea fetei nevastei tatălui tău, născută din tatăl tău. Ți-este soră.

12. Să nu descoperi goliciunea* sorei tatălui tău. Este rudă de aproape cu tatăl tău.

*Cap. 20, 19.

13. Să nu descoperi goliciunea sorei mamei tale. Este rudă de aproape cu mama ta.

14. Să nu descoperi goliciunea* fratelui tatălui tău. Să nu te apropii de nevasta lui. Ți-este** mătușă.

*Cap. 20, 20. **Psal. 103, 20. Cap. 20, 22. Ezech. 22, 11.

15. Să nu descoperi goliciunea nurei tale. Este nevasta fiului tău: să nu-i descoperi goliciunea.

16. Să nu descoperi goliciunea* nevastei fratelui tău. Este goliciunea fratelui tău.

*Cap. 20, 21. Mat. 14, 4. Deut. 22, 6. Mat. 22, 34. Marc. 12, 18.

17. Să nu descoperi goliciunea* unei femei și a fetei ei. Să nu iei pe fata fiului ei, nici pe fata fetei ei, ca să le descoperi goliciunea. Îți sînt rude de aproape: este o nelegiuire. *Cap. 20, 14.

18. Să nu iei pe sora nevastei tale, ca să-i faci în necaz*, descoperindu-i goliciunea alături de nevastă-tău, cît timp ea este încă în viață. *1 Sam. 1, 9, 8.

19. Să nu te apropii de o femeie* în timpul securăției ei, cînd este la soroc, ca să-i descoperi goliciunea.

*Cap. 20, 18. Ezech. 18, 4; 22, 10.

20. Să nu te împreuni cu nevasta* semenului tău, ca să te pîngărești cu ea.

*Cap. 20, 16. Ezech. 20, 14. Deut. 5, 16; 22, 22. Prov. 6, 29, 32. Mat. 2, 6. Mat. 5, 27. Rom. 2, 22. 1 Cor. 6, 9. Ezech. 18, 4.

21. Să nu* dai pe nici unul din copiii tăi ca să fie adus jertfă lui** Moloh, și să nu pîngărești† Numele Dumnezeului tău. Eu sînt Domnul.

*Cap. 20, 2. 2 Reg. 16, 3; 23, 8; 23, 10. Ier. 19, 5. Ezech. 20, 26; 23, 37, 38. **1 Reg. 11, 7, 33. Psal. 7, 43. Cap. 18, 12; 20, 9; 21-4; 22, 2, 32. †Ezech. 20, 26, etc. Mat. 1, 12.

22. Să nu te culci cu un bărbat* cum se culcă cineva cu o femeie. Este o urciune.

*Cap. 20, 13. Rom. 1, 27. 1 Cor. 6, 9. 1 Tim. 1, 10.

23. Să nu te culci cu o viță, ca să pîngărești cu ea. Femeia să nu se apropie de o viță, ca să curvească cu ea. Este o mare mișelie**.

*Cap. 23, 14, 16. Ezech. 22, 18. **Cap. 20, 12.

24. Să nu vă spurcați cu nici* unul din aceste lucruri, căci prin** toate aceste lucruri s'au spurcat neamurile

pe cari le voi izgoni dinaintea voastră. * Vers. 20, Mat. 23, 18, 20, Marc. 1, 21, 22, 23, 1 Cor. 5, 17. ** Cap. 20, 28. Deut. 18, 12.

25. Țară* a fost spurcată prin ele; Eu îi voi pedepsi** fărădelegea, și pământul va fi vărsa din gura lui pe locuitorii lui. * Num. 25, 34, Lev. 2, 7, 18, 19, Exod. 26, 17. ** Ps. 59, 10, Isa. 28, 21, Jer. 5, 9, 28, 9, 9, 14, 10, 20, 2, Cor. 2, 10, 5, 12, 9, 9. * Vers. 26.

26. Păziți* dar legile și poruncile Mele, și nu faceți niciuna din aceste spurcăciuni, nici băstinașul, nici străinul care locuiește în mijlocul vostru. * Vers. 4, 20, Cap. 20, 22, 23.

27. Căci toate aceste spurcăciuni le-au făcut oamenii din țara aceasta, cari au fost înaintea voastră în ea; și astfel țara a fost plîngărită.

28. Luați seama ca nu cumva să vă verse și pe voi țara* din gura ei, dacă o spurcați, cum a vărsat pe neamurile cari erau în ea înaintea voastră. * Cap. 20, 22, Jer. 5, 19, Exod. 26, 18, 17.

29. Căci toți cei ce vor face vreuna din aceste spurcăciuni, vor fi nimiciți din mijlocul poporului lor.

30. Păziți poruncile Mele, și* nu faceți niciuna din obiceiurile urite cari se făceau înaintea voastră, ca să nu** vă spurcați cu ele. Eu sînt Domnul Dumnezeu vostru.*

* Vers. 3, 26, Cap. 20, 22, Deut. 18, 9. ** Vers. 24. * Vers. 2, 4.

Felurile legi ca filcăre a poruncilor.

19 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește întregii adunări a copiilor lui Israel, și spune-le:

Fiți* sfinți, căci Eu sînt sfînt, Eu, Domnul, Dumnezeu vostru.

* Cap. 11, 44; 20, 7, 26, 1 Pet. 1, 16.

3. Fiecare* din voi să cinstească pe mamă-sa și pe tatăl său, și să păzească Sabatele** Mele. Eu sînt Domnul, Dumnezeu vostru. * Exod. 20, 12. ** Exod. 20, 8, 10, 18.

4. Să* nu vă întoarceți spre idoli**, și să nu vă faceți dumnezei turnați. Eu sînt Domnul, Dumnezeu vostru. * Exod. 20, 4, Cap. 26, 1. 1 Cor. 10, 14, 1 Tim. 4, 1. ** Exod. 24, 17, Deut. 27, 15.

Porunci privitoare la jertfa de mulțămire.

5. Cînd* veți aduce Domnului o jertfa de mulțămire, s'o aduceți așa ca să fie primită. * Cap. 1, 18.

6. Jertfa să fie mîncată în ziua cînd o veți jertfi, sau a doua zi; ce va mai

rămînea pînă a treia zi, să se ardă în foc.

7. Dacă va mîncea cîeva din ea a treia zi, fapțul acesta va fi un lucru urit: jertfa nu va fi primită.

8. Cine va mîncea din ea, își va purta vina păcatului său, căci necinstește ce a fost închinat Domnului: omul acela va fi nimicit din poporul lui.

9. Cînd* veți secera holdele țării, să lăși nescerată un colț din cîmpul tău, și să nu stringi spicele rămase pe urma secerătorilor.

* Cap. 20, 22, Deut. 24, 18, 20, 21, Rut. 2, 16, 18.

10. Nici să nu culegi strugurii rămași după cules în via ta, și să nu stringi boabele cari vor cădea din ei. Să le lăși săracului și străinului. Eu sînt Domnul, Dumnezeu vostru.

11. Să nu* furați, și să nu mințiți, nici să nu vă** înșelați unui pe altul. * Exod. 20, 15, 22, 1, 7, 10-12, Deut. 5, 19. ** Cap. 4, 2, Ezech. 4, 29, Col. 3, 9.

12. Să* nu jurați strîmb pe Numele Meu, căci ai** necinstești astfel Numele Dumnezeului tău. Eu sînt Domnul. * Exod. 20, 7, Cap. 4, 2, Deut. 5, 11, Mat. 5, 33, 1 Tim. 4, 12. ** Cap. 18, 21.

13. Să nu asuprești pe aproapele* tău, și să nu storci nimic dela el prin silă.

Să nu oprești pînă a doua zi plata** celui tocmît cu ziua.

* Marc. 10, 19, 1 Tim. 4, 9. ** Deut. 24, 14, 15, Mat. 5, 9.

14. Să nu vorbești de rău pe un surd, și să nu pui înaintea unui orb* nimic care să-l poată face să cadă; ci să te temi** de Dumnezeu tău. Eu sînt Domnul. * Deut. 27, 18, Rom. 14, 15. ** Vers. 20, Fac. 42, 19, Cap. 26, 17, Col. 3, 7, 1 Pet. 2, 17.

15. Să* nu faceți nedreptate la judecată: să nu cauți la fața săracului, și să nu pînăiești pe nimeni din cei mari, ci să judeci pe aproapele tău după dreptate. * Exod. 23, 2, Deut. 1, 17, 16, 19, 27, 19, Ps. 42, 2, Prov. 24, 23, 1 Cor. 2, 9.

16. Să* nu umbli cu birfeli în poporul tău. Să nu te ridici** împotriva vieții aproapelui tău. Eu sînt Domnul. * Exod. 22, 1, Ps. 14, 2, 50, 20, Prov. 11, 12, 20, 19, Exod. 22, 9. ** Exod. 22, 1, 7, 1 Reg. 21, 13, Mat. 23, 40, 41, 27, 2.

17. Să nu* urăști pe fratele tău în inima ta; să mustri** pe aproapele tău, dar să nu te încarci cu un păcat din pricina lui. * 1 Tim. 5, 9, 11, 5, 10. ** Mat. 23, 16, Luc. 17, 9, Gal. 5, 1, Ezech. 5, 11, 1 Tim. 4, 20, 2 Tim. 4, 3, Tit. 1, 10, 3, 10.

18. Să nu* te răsbuni, și să nu îți necaz pe copii poporului tău. Să** lu-

bestii pe aproapele tău ca pe tine însuși. Eu sint Domnul.

¹ Exod. 12, 22. ² Prov. 20, 22. ³ Rom. 12, 17. ⁴ Gal. 2, 20. ⁵ Ebr. 4, 11. ⁶ Luc. 9, 7. ⁷ Ps. 2, 7. ⁸ Mal. 2, 42. ⁹ 22, 28. ¹⁰ Rom. 12, 9. ¹¹ Gal. 2, 12. ¹² 12, 2, 8.

19. Să păziți legile Mele.

Să nu împreună vite de două soiuri deosebite; să nu¹ semeni în ogorul tău două feluri de semințe; și să nu porți o haină² țesută din două feluri de fire.

¹ Deut. 22, 9, 10. ² Deut. 22, 11.

20. Când un om se va culca cu o femeie, roabă logodită cu un alt bărbat, și ea n'a fost răscumpărată de tot sau slobodită, să fie pedepsiți amândoi, dar nu pedepsiți cu moartea, pentru că ea nu era slobodă.

21. El¹ să aducă Domnului pentru vina lui, una cortului înfîlîririi, un berbec ca jertfă pentru vină.

¹ Cap. 5, 15; 6, 6.

22. Preotul să facă ispășire pentru el înaintea Domnului, pentru păcatul pe care l-a făcut, cu berbecule adus ca jertfă pentru vină; și păcatul pe care l-a făcut, îi va fi iertat.

23. Când veți intra în țară, și veți sădi tot felul de pomi roditori, roadele lor să le priviți ca netăiate împrejur; timp de trei ani să fie netăiate împrejur pentru voi; să nu mincați din ele.

24. În al patrulea an, toate roadele să fie închinat Domnului, spre lauda¹ Lui.

¹ Deut. 12, 17, 18. ² Prov. 3, 9.

25. În al cincilea an, să mincați roadele, ca ele să vi se îmulțească din ce în ce mai mult: Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru.

26. Să¹ nu mincați nimic cu sînge. Să nu ghiciți² după vircolaci, nici după nori.

27. Să nu vă tăiați rotund colțurile¹ părului, și să nu-ți razi colțurile bărbii.

¹ Cap. 19, 5. ² Isa. 15, 2. ³ 1er. 5, 28; 48, 37.

28. Să nu vă faceți tăieturi¹ în carne pentru un mort, și să nu vă faceți slove săpate pe voi. Eu sint Domnul.

¹ Cap. 19, 5. ² Deut. 14, 1. ³ 1er. 20, 6; 48, 37.

29. Să¹ nu-ți necinstești fata, dînd-o să fie curvă, pentrua nu cumva țara să ajungă un loc de curvie, și să se umple de fărădelegi.

¹ Deut. 22, 17.

30. Să păziți Sabatele¹ Mele, și să² cinștiți locul Meu cel sfînt. Eu sint Domnul.

¹ 1er. 3, Cap. 26, 2. ² Ecl. 5, 4.

31. Să nu vă duceți la celce cheamă¹ dăhurile morților, nici la vrăjitori: să

nu-și întrebați, ca să nu vă spurcați cu ei. Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru.

¹ Exod. 22, 18. ² Cap. 20, 4, 27. ³ Deut. 18, 10. ⁴ 1 Sam. 28, 7. ⁵ 1 Cron. 10, 13. ⁶ Isa. 8, 19. ⁷ Ps. 18, 14.

32. Să te scoli înaintea¹ perilor albi, și să cinstești pe bătrîn. Să te² temi de Dumnezeul tău. Eu sint Domnul.

¹ Prov. 20, 29. ² 1 Tim. 4, 1. ³ 1er. 34.

33. Dacă un¹ străin vine să locuiască împreună cu voi în țara voastră, să nu-l asupriți.

¹ Exod. 22, 21; 23, 9.

34. Să vă purtați cu străinul care locuiește între voi ca și cu un băștină¹ din mijlocul vostru; să-l² iubiți ca pe voi înșivă, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului. Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru.

¹ Exod. 22, 23, 24. ² Deut. 10, 19.

35. Să nu faceți¹ nedreptate la judecată, nici în măsurile de lungime, nici în greutate, nici în măsurile de locă-pere.

¹ 1er. 16.

36. Să aveți cumpene¹ drepte, greutate drepte, efe² drepte, și hîne drepte. Eu sint Domnul, Dumnezeul vostru, care v'am scos din țara Egiptului.

¹ Deut. 25, 13, 18. ² Prov. 11, 1; 16, 11; 20, 10.

37. Să păziți¹ toate legile Mele și toate poruncile Mele, și să le împliniți. Eu sint Domnul.

¹ Cap. 18, 4, 5. ² Deut. 4, 5, 6; 5, 1; 6, 25.

Pedepse.

20 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Spune¹ copiilor lui Israel:

„Dacă un² om dintre copiii lui Israel sau dintre străinii cari locuiesc în Israel, dă lui Moloh pe unul din copiii lui, omul acela să fie pedepsit cu moartea: poporul din țară să-l ucidă cu pietre.

¹ Cap. 18. ² Cap. 18, 21. ³ Deut. 12, 31; 19, 16. ⁴ 2 Reg. 17, 37; 23, 30. ⁵ 1 Cron. 19, 4. ⁶ 1er. 7, 31; 22, 30. ⁷ Exod. 20, 28, 31.

3. Și Eu¹ Imi voi întoarce Fața împotriva omului aceluia, și-l voi nimici din mijlocul poporului său, pentru că a dat lui Moloh pe unul din copiii săi, a spurcat² locul Meu cel sfînt, și a necinstit³ Numele Meu cel sfînt.

¹ Cap. 17, 10. ² Exod. 5, 11; 22, 30, 36. ³ Cap. 18, 21.

4. Dacă poporul țării închide ochii față de omul acela, care dă lui Moloh copii de ai săi, și nu-l¹ omoară,

¹ Deut. 17, 2, 3, 5.

5. Imi¹ voi întoarce Eu Fața împotriva² omului aceluia și împotriva familiei lui, și-l voi nimici din mijlocu poporului lui, împreună cu toți cei o curvesc³ ca el cu Moloh.

¹ Cap. 17, 10. ² Exod. 20, 5. ³ Cap. 17, 1.

6. Dacă* cineva se duce la cel ce cheamă pe morți și la ghicitori, ca să curvească după ei, Imi voi întoarce Fața împotriva omului același, și-l voi nimici din mijlocul poporului lui.

*Cap. 19, 31.

7. Voi*, să vă sfințiți, și să fiți sfinți, căci Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru.

*Cap. 19, 40; 19, 2. 1 Pet. 1, 16.

8. Să păziți* legile Mele, și să le împliniți. Eu** sînt Domnul, care vă sfințesc.

*Cap. 19, 37. **Exod. 20, 13. Cap. 21, 9. Exod. 27, 26.

9. Dacă* un om oarecare blastămă pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea; a blestemat pe tatăl său sau pe mama sa: singele** lui să cadă asupra lui.

*Exod. 21, 17. Deut. 21, 18. Prov. 20, 20. Mat. 15, 4. **Yer. 21, 12, 13, 16, 27. 3. Sam. 1, 16.

10. Dacă* un om precurvește cu o femeie măritată, dacă precurvește cu nevasta aproapelui său, omul acela și femeia aceea precurvari să fie pedepsiți cu moartea.

*1 Cap. 19, 20. Deut. 22, 22. Ier. 5, 4, 24.

11. Dacă* un om se culcă cu nevasta tatălui său, și descopere astfel goliciunea tatălui său, omul acela și femeia aceea să fie pedepsiți cu moartea; singele lor să cadă asupra lor.

*Cap. 19, 9.

12. Dacă* un om se culcă cu noru-sa, amîndoi să fie pedepsiți cu moartea; au făcut o** amestecătură de singe: singele lor să cadă asupra lor.

*Cap. 19, 10. **Cap. 19, 20.

13. Dacă* un om se culcă cu un om cum se culcă cineva cu o femeie, amîndoi au făcut un lucru scîrbos; să fie pedepsiți cu moartea, singele lor să cadă asupra lor.

*Cap. 19, 20. Deut. 23, 17. Fac. 19, 9. Jude. 20, 26.

14. Dacă* un om ia de nevastă pe fată și pe mama ei, este o nelegiuire: să-i ardă în foc, pe el și pe ele, ca nelegiuirea aceasta să nu fie în mijlocul vostru.

*Cap. 19, 17. Deut. 27, 23.

15. Dacă* un om se culcă cu o vită, să fie pedepsit cu moartea; și vita s'o omoriți.

*Cap. 19, 26. Deut. 27, 21.

16. Dacă o femeie se apropie de o vită, ea să curvească cu ea, să uciți și pe femeie și pe vită; să fie omorîte: singele lor să cadă asupra lor.

17. Dacă* un om ia pe soru-sa, fata tatălui său sau fata mamei lui, dacă îi vede goliciunea ei și ea îi vede pe a lui, este o mișelie; să fie nimiciți sub ochii copiilor poporului lor; el a des-

coperit goliciunea sorei lui, își va lua pedeapsa pentru păcatul lui.

*Cap. 19, 9. Deut. 27, 22. Fac. 20, 17.

18. Dacă* un om se culcă cu o femeie care este la sorocul femeilor, și-i descopere goliciunea, dacă-i descopere scurgerea, și ea își descopere scurgerea singelui ei, amîndoi să fie nimiciți din mijlocul poporului lor.

*Cap. 19, 19. Cap. 19, 24.

19. Să nu* descoperi goliciunea sorei mamei tale, nici a sorei tatălui tău, căci înseamnă să descoperi** pe ruda ta de aproape: amîndoi aceștia își vor lua pedeapsa păcatului.

*Cap. 19, 17, 18. **Cap. 19, 9.

20. Dacă* un om se culcă cu mătușă-sa, a descoperit goliciunea unchiului său; își vor lua pedeapsa păcatului lor: vor muri fără copii.

*Cap. 19, 14.

21. Dacă* un om ia pe nevasta fratelui său, este o necurăție; a descoperit goliciunea fratelui său: nu vor avea copii.

*Cap. 19, 16.

22. Să păziți toate* legile Mele și toate poruncile Mele, și să le împliniți, pentruca țara în care vă duc să vă aşez, să nu vă verse** din gura ei.

*Cap. 19, 26; 19, 27. **Cap. 19, 26, 28.

23. Să nu trăiți* după obiceiurile neamurilor, pe cari le voi îgoni dinaintea voastră; căci ele au făcut toate aceste lucruri, și Mi-este scîrbă** de ele.

*Cap. 19, 9, 24, 25. **Cap. 19, 27. Deut. 9, 4.

24. V'am* spus: „Voi le veți stăpîni țara; Eu vă voi da-o în stăpînire: este o țară în care curge lapte și miere.” Eu sînt Domnul, Dumnezeuul vostru, care** v'am pus de o parte dintre popoare.

*Exod. 3, 17; 6, 8. **Yer. 26. Exod. 16, 3, 26, 18. Deut. 7, 4; 14, 2. 1 Reg. 5, 10.

25. Să* faceți deosebire între dobitoacele curate și necurate, între păsările curate și necurate, ca să nu vă spurcați** prin dobitoacele, prin păsările, prin toate ființele de pe pămînt, pe cari v'am învățat să le deosebiți ca necurate.

*Cap. 11, 47. Deut. 14, 8. **Cap. 21, 40.

26. Voi să-Mi fiți sfinți, căci Eu* sînt sfînt, Eu, Domnul; Eu v'am** pus de o parte dintre popoare, ca să fiți ai Mei.

*Yer. 2. Cap. 19, 2. 1 Pet. 1, 16. **Yer. 24. Tit. 2, 14.

27. Dar dacă un om* sau o femeie cheamă duhul unui mort, sau se în-deletăcește cu ghicirea, să fie pedepsiți cu moartea; să-i uciideți cu pietre: singele** lor să cadă asupra lor.

*Exod. 22, 18. Cap. 19, 31. Deut. 18, 10, 11. 1 Sam. 28, 1, 9. **Yer. 9.

Porunci privitoare la preoți.

21 1. Domnul a zis lui Moise: „Vorbește preoților, fiilor lui Aaron, și spune-le:

„Un preot^{*} să nu se atingă de un mort din poporul său, ca să nu se facă necurat;”

^{*} Exod. 44, 26.

2. afară de rudele lui cele mai de aproape, de mama lui, de tatăl lui, de fiul lui, de fratele lui,

3. și de soru-sa care-i încă fecioară, stă lângă el și nu este măritată, afară de aceștia, să nu se atingă de niciun alt mort.

4. Ca unul care este fruntaș în poporul lui, să nu se facă necurat, atingându-se de un mort.

5. Preoții^{*} să nu-și facă un loc pleșuv în cap, pentru un mort, să nu-și radă colțurile bărbii, și să nu-și facă tăieturi în carne.

^{*} Cap. 19, 27, 28; Deut. 14, 1; Exod. 44, 20.

6. Să fie sfinți pentru Dumnezeu lor, și să nu necinstească^{*} Numele Dumnezeului lor; căci ei aduc Domnului jertfele mistuite de foc, mîncarea Dumnezeului lor: de aceea să fie sfinți.

^{*} Cap. 18, 21; 18, 22.

7. Să nu-și ia de nevastă o curvă^{*} sau o spurcată, nici o femeie lăsată^{**} de bărbatul ei, căci ei sînt sfinți pentru Dumnezeu lor.

^{*} Exod. 44, 22. ^{**} Deut. 21, 1, 2.

8. Să-l socotești ca sfințit, căci el aduce mîncarea Dumnezeului tău; el să fie sfințit pentru tine, căci Eu^{*} sînt sfințit, Eu, Domnul, ca: e vă sfințesc.

^{*} Cap. 20, 7, 8.

9. Dacă fata^{*} unui preot se necinstește curvind, necinstește pe tatăl ei: să fie arsă în foc.

^{*} Fac. 38, 24.

Marele preot.

10. Preotul^{*} care este mare preot între frații lui, pe capul căruia a fost turnat untdelemnul pentru ungere, și care^{**} a fost închinat în slujba Domnului și îmbrăcat în veșminte sfințite, să nu-și descopere^{*} capul, și să nu-și sfîșie veșmintele.

^{*} Exod. 28, 26, 28.

^{**} Cap. 8, 12; 16, 22; Num. 28, 25. ^{*} Exod. 28, 2; Cap. 16, 22; 1 Cap. 16, 6.

11. Să nu se ducă la niciun^{*} mort; să nu se facă necurat, și să nu se atingă nici chiar de tatăl său sau de mama sa.

^{*} Num. 19, 14; Vers. 1, 2.

12. Să nu iasă^{*} din sfîntul locaș, și să nu necinstească sfîntul locaș al Dumnezeului său; căci untdelemnul ungerii Dumnezeului său este o^{**} cunună pe el. Eu sînt Domnul.

^{*} Cap. 10, 7. ^{**} Exod. 28, 36; Cap. 8, 9; 12, 30.

13. Femeia^{*} pe care o va lua el de nevastă, să fie fecioară.

^{*} Vers. 7; Exod. 44, 22.

14. Să nu ia nici o văduvă, nici o femeie despărțită de bărbat, nici o femeie spurcată sau curvă; ci femeia pe care o va lua de nevastă din poporul său, să fie fecioară.

15. Să nu-și necinstească sîmînța în poporul lui; căci Eu^{*} sînt Domnul, care-l sfințesc.

^{*} Vers. 8.

Înșurările preotului.

16. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

17. „Vorbește lui Aaron, și spune-i:

„Niciun om din neamul tău și din urmașii tăi care va avea o meteahnă trupească, să nu se apropie^{*} ca să aducă mîncarea Dumnezeului lui.

^{*} Cap. 18, 3; Num. 18, 6; Ps. 41, 4.

18. Niciun om care va avea o meteahnă trupească nu va putea să se apropie: și anume nici un om orb, șchiop, cu nasul cîrn sau cu un mîdular^{*} mai lung;

^{*} Cap. 22, 26.

19. nici un om cu piciorul frînt sau cu mina frîntă;

20. nici un om ghebos sau pipernicit, cu albeață în ochi, care are rîie, pectingine sau^{*} boșit.

^{*} Deut. 22, 1.

21. Niciun om din neamul preotului Aaron, care va avea vreo meteahnă trupească, să nu se apropie ca să aducă^{*} Domnului jertfele mistuite de foc; are o meteahnă trupească: să nu se apropie ca să aducă mîncarea Dumnezeului lui.

^{*} Vers. 6.

22. Din mîncarea Dumnezeului lui, fie lucruri prea^{*} sfințe, fie lucruri sfințe^{**}, va putea să mîncece.

^{*} Cap. 11, 9; 16, 12; 22; 7, 1; 24, 9; Num. 18, 9. ^{**} Cap. 22, 10, 11, 12; Num. 18, 13.

23. Dar să nu se ducă la perdeana dinăuntru, și să nu se apropie de altar, căci are o meteahnă trupească; să nu-Mi necinstească^{*} locașurile Mele cele sfințe, căci Eu sînt Domnul, care li sfințesc.

^{*} Vers. 12.

24. Astfel a vorbit Moise lui Aaron și fiilor săi, și tuturor copiilor lui Israel.

Cînd să mînce din jertfe.

22 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. Vorbește lui Aaron și fiilor lui, ca să^{*} se ferească de lucrurile sfințe, cari îmi sînt închinat^{**} de copiii lui Israel, și să nu[†] necinstească Numele Meu cel sfințit. Eu sînt Domnul.

^{*} Num. 6, 9.

^{**} Cap. 18, 21. [†] Exod. 28, 36; Num. 18, 32; Deut. 12, 16.

3. Spune-le:

„Orice om dintre urmașii voștri și din neamul vostru, care se va apropia de lucrurile sfinte pe cari le închină Domnului copiii lui Israel, și care va avea pe el o necurăție*, omul acela să fie nimicit dinaintea Mă. Eu sînt Domnul. *Cap. 7, 30.

4. Orice om din neamul lui Aaron, care va avea lepră sau scurgere* de sîmînță, să nu mănînce din lucrurile sfinte pînă nu** va fi curat. Tot așa și cel Ț ce se va atinge de cineva spurcat prin atingerea de vreun mort, de cel ȚȚ ce va avea o lepdărare de sîmînță în somn, *Cap. 15, 2.

**Cap. 14, 3; 15, 13. † Num. 18, 11, 22. ‡ Cap. 15, 14.

5. cel* ce se va atinge de o Țiritoare și se va spurca, sau un** om atins de vreo necurăție oarecare și care se va fi făcut necurat prin ea.

*Cap. 11, 24, 43, 44. **Cap. 15, 7, 19.

6. Cine se va atinge de aceste lucruri, va fi necurat pînă seara; să nu mănînce din lucrurile sfinte, decît după ce* își va scîlda trupul în apă; *Cap. 15, 8. Lev. 15, 20.

7. după asfințitul soarelui, va fi curat; și în urmă va mîncă din lucrurile sfinte, căci aceasta este hrana* lui. *Cap. 22, 32. Num. 18, 11, 12.

8. Să nu mănînce dintr'o viț* moartă sau sfîșiată, ca să nu se spurce cu ea. Eu sînt Domnul.

*Exod. 22, 31. Cap. 17, 15. Exod. 44, 20.

9. Să păzească poruncile Mele, ca să nu-și ia* pedespa pentru păcatul lor și să nu moară, pentru că nu necinstit lucrurile sfinte. Eu sînt Domnul, care îi sfințesc.

*Exod. 28, 40. Num. 18, 23, 32.

Cine

să nu mănînce din lucrurile sfinte.

10. Nici* un străin să nu mănînce din lucrurile sfinte; cel ce locuiește la un preot ca oaspe, și cel tocmnit cu ziua, să nu mănînce din lucrurile sfinte.

*1 Sam. 21, 4.

11. Dar robul cumpărat de preot cu preț de argint, va putea să mănînce, tot așa și cel născut în casa lui; ei* să mănînce din hrana lui. *Num. 18, 11, 12.

12. Fata unui preot, măritată după un străin, să nu mănînce din lucrurile sfinte aduse jertfă prin ridicare.

13. Dar fata unui preot, care va fi rămas văduvă sau despărțită de bărbat, fără să aibă copii, și care se va întoarce* în casa tatălui său, ca atunci

cînd** era fată, va putea să mănînce din hrana tatălui ei. Dar niciun străin să nu mănînce din ea.

*Psal. 28, 12. **Cap. 20, 14. Num. 18, 11, 12.

14. Dacă un* om mănîncă dintr'un lucru sfînt, fără să bage de seamă, să dea preotului prețul lucrului sfînt, adăugînd încă o cincime la el.

*Cap. 6, 18, 19.

15. Preoții să nu* necinstească lucrurile sfinte aduse de copiii lui Israel, pe cari le-au adus ei Domnului ca jertfă prin ridicare;

*Num. 18, 22.

16. ei vor face să apese* astfel asupra lor păcatul de care s'ar face vinovați mîncînd din lucrurile sfinte; căci Eu sînt Domnul, care îi sfințesc.† *Num. 9.

Jertfele să fie fără cusur.

17. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

18. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și tuturor copiilor lui Israel, și spune-le:

„Orice* om din casa lui Israel sau dintre străinii din Israel, care va aduce o ardere de tot Domnului, fie pentru împlinirea unei juriințe, fie ca dar de bună voie, *Cap. 1, 2, 3, 12. Num. 15, 14.

19. să ia* o parte bărbătească fără cusur din boi, miei sau capre, pentru ca jertfa să fie primită. *Cap. 1, 1, 3.

20. Să nu aduceți niciuna* care să aibă vreun cusur, căci n'ar fi primită.

*Deut. 15, 21; 17, 1. Mal. 1, 8, 14. Ezech. 4, 27. Lev. 2, 14. 1 Pet. 1, 18.

21. Dacă un* om aduce Domnului din boi sau din oi o jertfă de mulțămire, fie pentru împlinirea** unei juriințe, fie ca dar de bună voie, vița pentru jertfă să fie fără cusur, ca să fie primită; să n'aibă niciun cusur la ea.

*Cap. 1, 1, 8. **Cap. 7, 32. Num. 15, 3, 8. Deut. 22, 21, 22. Ps. 51, 9; 52, 1. 1 Cor. 5, 4, 6.

22. Să n'aduceți niciuna* care să fie oarbă, slută, sau ciuntită, care să aibă bube, rîie sau pedingine; din acestea să n'aduceți pe altă ca jertfă mistuită** de foc înaintea Domnului.

*Vere. 20. Mal. 1, 8. **Cap. 1, 3, 12; 2, 3, 6.

23. Ca dar de bună voie vei putea să jertfești un bou sau un miel cu un mîdular* prea lung sau prea scurt; dar, ca dar pentru împlinirea unei juriințe, nu va fi primit.

*Cap. 15, 18.

24. Să n'aduceți Domnului un dobitoc cu boazele frînte, stricate, smulse sau tălate; să nu-l aduceți ca jertfă în jara voastră.

25. Nici să nu luai dela străin* vreunul din aceste dobitoace, ca să-l aduceți ca mîncare** Dumnezeui vostru; căci sînt slujițe†, au metehne: și n'ar fi primite.”

* Num. 15, 15, 16. ** Cap. 21, 5, 17. † Mal. 1, 14.

26. Domnul a zis lui Moise:

27. „Vițelul*, mielul sau iedul, după naștere, să mai rămînă șapte zile cu mamă-sa, și apoi, dela a opta zi înainte, va fi primit să fie adus Domnului ca jertfă mistuită de foc.”

* Exod. 22, 30.

28. Vaca, oaia sau capra, să n'o junghiați ca jertfă în aceeași zi* cu fătul lor.

* Deut. 22, 6.

29. Cînd veți aduce Domnului o jertfă* de mulțămire, n'o aduceți așa ca să fie primită.

* Cap. 7, 12. Ps. 107, 22; 118, 17. Amos. 4, 5.

30. Vita să se mănînce în aceeași zi; să nu lăsați nimic* din ea pînă a doua zi dimineața. Eu sînt Domnul. *Cap. 7, 15.

31. Să păziți* poruncile Mele, și să le împliniți. Eu sînt Domnul.

* Cap. 19, 37. Num. 15, 40. Deut. 4, 40.

32. Să nu necinstiți* Numele Meu cel sfînt, ca să** fiu sfîntit în mijlocul copiilor lui Israel. Eu sînt Domnul, care vă† sfîntesc,

* Cap. 19, 31.

** Cap. 10, 3. Mal. 2, 9. Luc. 11, 2. † Cap. 20, 8.

33. și care* v'am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeui vostru. Eu sînt Domnul.”

* Exod. 6, 7. Cap. 11, 40; 19, 30; 26, 30. Num. 15, 41.

Sărbătorile. Sabatul.

23 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Iată sărbătorile* Domnului, pe cari le veți vesti ca adunări** sfînte, iată sărbătorile Mele:

* Vers. 4, 27. ** Exod. 20, 8. 2 Reg. 10, 20. Ps. 41, 3.

3. Șase* zile să lucrați; dar ziua a șaptea este Sabatul, ziua de odihnă, cu o adunare sfîntă. Să nu faceți nici o lucrare în timpul ei: este Sabatul Domnului, în toate locuințele voastre.

* Exod. 16, 23; 20, 10; 34, 21. Cap. 19, 3. Deut. 5, 13. Luc. 13, 14.

Paștele.

4. Iată sărbătorile* Domnului, cu adunări sfînte, pe cari le veți vesti la vremile lor hotărîte. *Vers. 2, 37. Exod. 23, 14.

5. În luna* iniția, în a patruzeccea zi a lunii, între cele două seri, vor fi Paștele Domnului.

* Exod. 12, 6, 14, 18; 13, 2, 10; 23, 14, 24. Num. 9, 7, 9; 28, 17, 27. Deut. 16, 1—8. 28, 15, 16.

6. Și în* a cinsprezecea zi a lunii acsteia, va fi sărbătoarea azimilor în cinstea Domnului; șapte zile să mincați azimi.

* Exod. 12, 15. Num. 28, 17, 28.

7. În ziua iniția, să aveți o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă.

8. Șapte zile să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc. În ziua a șaptea să fie o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă.”

9. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

10. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd* veți intra în țara pe care v'o dau, și cînd veți secera sămănăturile, să aduceți preotului un snop, ca pîrgă** a scerșului vostru.”

* Exod. 23, 16, 19; 24, 22, 26. Num. 18, 1, 18; 28, 26. Deut. 18, 9. Ion. 2, 12.

** Rom. 11, 25. 1 Cor. 15, 26. 1 Io. 1, 10. Apoc. 14, 4.

11. El să legene* snopul într'o parte și într'alta înaintea Domnului, ca să fie primit: preotul să-l legene într'o parte și într'alta, a doua zi după Sabat.

* Exod. 26, 34.

12. În ziua cînd veți legăna snopul, să aduceți, ca ardere de tot Domnului, un miel de un an fără cusur;

13. să adăugați la el două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu undelemn, ca dar* de mîncare mistuit de foc, de un miros plăcut Domnului; și să aduceți o jertfă de băutură de un sfer de hin de vin.

* Cap. 2, 14, 15, 16.

14. Să nu mincați nici pîne, nici spice prăjite sau pisate, pînă în ziua aceea, cînd veți aduce un dar de mîncare Dumnezeului vostru. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.

Rusalile.

15. De a doua zi* după Sabat, din ziua cînd veți aduce snopul ca să fie legănat într'o parte și într'alta, să numărați șapte săptămîni întregi.

* Exod. 34, 22. Cap. 23, 8. Deut. 16, 9.

16. Să numărați cincizeci de zile pînă* în ziua care vine după al șaptelea Sabat; și atunci să aduceți Domnului un nou** dar de mîncare.

* Psal. 2, 1. ** Num. 28, 26.

17. Să aduceți din locuințele voastre două pini, ca să fie legănați într'o parte și într'alta; să fie făcute cu două zecimi de efă din floarea făinii, și coapte cu aluat: acestea sînt cele dinții roade* pentru Domnul.

* Exod. 23, 10; 23, 22; 24, 22, 26. Num. 15, 17—21; 28, 26. Deut. 18, 1.

18. Afară de aceste pîni, să aduceți ca ardere de tot Domnului șapte miei de un an fără cusur, un vițel și doi berbeci; să adăugați la ei darul de mîncare și jertfa de băutură obișnuite, ca dar de mîncare mistuit de foc, de un miros plăcut Domnului.

19. Să aduceți și un țap* ca jertfă de ispășire, și doi miei de un an ca jertfă de** mulțămire.

* Cap. 4, 25, 26. Num. 28, 28. ** Cap. 1, 1.

20. Preotul să legeze aceste dobitoace într-o parte și într'alta ca dar legănat înaintea Domnului, împreună cu pînea adusă ca pîrgă și cu cei doi miei: ele să fie închinăte* Domnului, și să fie ale preotului. * Num. 28, 23. Deut. 18, 4.

21. În aceeași zi, să vestiți sărbătoarea, și să aveți o adunare sfîntă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.

22. Cînd* veți secera sămănăturile din țara voastră, să lași nesecerrat un colț din cîmpul tău, și să nu stringi ce rămîne** de pe urma secerătorilor. Să lași săracului și străinului aceste spice. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.¹⁴

* Cap. 18, 9. ** Deut. 24, 18.

Anul nou.

23. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

24. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

„În luna a șaptea*, în cea dintîi zi a lunii, să aveți o zi de odihnă**, vestită cu sunet de trâmbițe, și o adunare sfîntă. * Num. 28, 1. ** Cap. 25, 2.

25. Atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă, și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc.”

Ziua ispășirii.

26. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

27. „În ziua* a zecea a acestei a șaptea luni, va fi ziua ispășirii: atunci să aveți o adunare sfîntă, să vă smeriți sufletele, și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc. * Cap. 24, 28. Num. 28, 7.

28. Să nu faceți nici o lucrare în ziua aceea, căci este ziua ispășirii, cînd trebuie făcută ispășire pentru voi înaintea Domnului, Dumnezeului vostru.

29. Oricine nu se va smeri în ziua aceea, va fi nimicit* din poporul lui.

* Ezech. 17, 24.

30. Pe oricine va face în ziua aceea vreo lucrare oarecare, îl voi* nimici din mijlocul poporului lui. * Cap. 24, 2, 3, 4.

31. Să nu faceți nici o lucrare atunci. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.

32. Aceasta să fie pentru voi o zi de Sabat, o zi de odihnă, și să vă smeriți sufletele în ziua aceasta; din seara zilei a noua pînă în seara următoare, să prăznuiți Sabatul vostru.¹⁵

Corturile.

33. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

34. „Vorbește copiilor lui Israel și spune-le:

„În* a cincisprezecea zi a acestei a șaptea luni, va fi sărbătoarea corturilor, în cinstea Domnului, timp de șapte zile. * Ezech. 40, 18. Num. 28, 12. Deut. 16, 13. Ezech. 2, 4. Num. 2, 14. Ezech. 14, 18. Ioan. 7, 2.

35. În ziua întâi să fie o adunare sfîntă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în timpul ei.

36. Timp de șapte zile, să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc. A opta* zi, să aveți o adunare sfîntă, și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc; aceasta să fie o adunare** de sărbătoare: să nu faceți nici o lucrare de slugă în timpul ei. * Num. 28, 26. Num. 2, 18. Ioan. 7, 37. ** Deut. 16, 8. 9. Cron. 7, 9. Num. 2, 18. Ezech. 1, 14, 2, 18.

37. Acestea* sînt sărbătorile Domnului, în cari veți vesti adunări sfînte, ca să se aducă Domnului jertfe mistuite de foc, arderi de tot, daruri de mîncare, jertfe de vite și jertfe de băutură, fiecare lucru la ziua hotărîtă. * Num. 2, 4.

38. Afară de aceasta* să păziți Sabatele Domnului, și să vă aduceți darurile voastre Domnului, să aduceți toate jertfele făcute pentru împlinirea unei juruințe și toate darurile voastre făcute de bună voie. * Num. 28, 26.

39. În a cincisprezecea zi a lunii a acestei a șaptea, cînd veți stringe rodurile* țării, să prăznuiți o sărbătoare în cinstea Domnului, timp de șapte zile: cea dintîi zi să fie o zi de odihnă, și a opta să fie tot o zi de odihnă.

* Ezech. 40, 16. Deut. 16, 13.

40. În ziua întâi* să luați poame din pomii cei frumoși, ramuri de finici, ramuri de copaci stufoși și de sălcii de rișu, și să vă bucurați** înaintea

Domnului, Dumnezeului vostru, șapte zile.

* Num. 9, 10. ** Deut. 16, 14, 16.

41. În fiecare an să prăznuiți* sărbătoarea aceasta în cinstea Domnului, timp de șapte zile. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri. În luna a șaptea s'o prăznuiți. * Num. 28, 12. Num. 9, 10.

42. Șapte zile să locuiți în* corturi; toți băștinașii din Israel să locuiască în corturi.

* Num. 9, 14, 15, 16.

43. Pentruca* urmașii voștri să știe că am făcut pe copiii lui Israel să locuiască în corturi, după ce i-am scos din țara Egiptului. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.¹⁴

* Deut. 31, 12. Ps. 104, 6.

44. Așa a spus* Moise copiilor lui Israel cari sînt sărbătorile Domnului.

* Vers. 2.

Rîndurile privitoare la sfecnic.

24 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Poruncește* copiilor lui Israel să-și aducă pentru sfecnic untdelemn curat de măsline tescuite, ca să țină candelile aprinse neîncetat.

* Exod. 27, 30, 31.

3. Aaron să-l pregătească dincoace de perdeaua dinlăuntru, care este înaintea mărturiei, în cortul înălțării, pentruca să ardă neîncetat de seara pînă dimineața în fața Domnului. Aceasta este o lege vecinică pentru urmașii voștri.

4. Să arze candelile în sfecnicul de aur curat, ca să ardă neîncetat înaintea Domnului.

* Exod. 25, 8; 30, 37.

Pîile pentru panterea înaintea.

5. Să lei floare de făină, și să faci din ea douăsprezece turti; fiecare turta să fie făcută din două secimi de efa.

* Exod. 16, 30.

6. Să le pui în două șiruri, cîte șase în fiecare șir, pe masa* de aur curat, înaintea Domnului.

* 1 Reg. 7, 48. 2 Cron. 4, 19; 13, 11. Ezech. 4, 8.

7. Peste fiecare șir să pui tîmble curată, care să fie pe pline ca aducere aminte, ca un dar de mîncare mistuit de foc înaintea Domnului.

8. În* fiecare zi de Sabat să se pună aceste pîni înaintea Domnului, neîncetat: acesta este un legămint vecinic pe care-l vor ține copiii lui Israel.

* Num. 4, 7. 1 Cron. 9, 12. 2 Cron. 3, 4.

9. Pîile acestea* să fie ale lui Aaron și ale fiilor lui, și** să le mănince într'un loc sfînt; căci ele sînt pentru

ei un lucru prea sfînt, o parte din darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului. Aceasta este o lege vecinică.¹⁵

* 1 Sam. 21, 6. Mat. 12, 4. Marc. 2, 26. Luc. 6, 4. ** Exod. 29, 30. Cap. 9, 31; 21, 22.

Pedeapsa împotriva hulitorilor și ucigașilor.

10. Fiul unei femei israeliteși al unui bărbat egiptean, venind în mijlocul copiilor lui Israel, s'a certat în tabără cu un bărbat israelit.

11. Fiul femeii israelite a hulit* și a blestemat** Numele lui Dumnezeu. L-au* adus la Moise. Mamă-sa se numea Șelomit, fata lui Dibri, din semînția lui Dan.

* Vers. 10.

** Lev. 1, 6, 11, 22; 2, 6, 9, 10. Isa. 5, 21. + Exod. 18, 22, 26.

12. L-au aruncat* în temniță, pînă** va spune Moise ce va porunci Domnul.

* Num. 15, 34. ** Exod. 18, 25, 16. Num. 17, 9; 20, 5, 6.

13. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

14. „Scoate din tabără pe cel ce a hulit; toți ceice l-au auzit, să-și pună minile* pe capul lui, și toată adunarea să-l ucidă cu pietre.

* Deut. 19, 9; 17, 7.

15. Să vorbești copiilor lui Israel, și să le spui: „Oricine va blestema pe Dumnezeul lui, își va lua* pedeapsa pentru păcatul lui.

* Cap. 24; 24, 17. Num. 9, 13.

16. Cine va blestema* Numele Domnului, va fi pedepsit cu moartea: toată adunarea să-l ucidă cu pietre. Fie străin, fie băștinaș, să moară, pentruca a hulit Numele lui Dumnezeu.

* 1 Reg. 21, 10, 18. Ps. 74, 10, 18. Mat. 23, 31. Marc. 3, 29. Ier. 2, 7.

17. Cine* va da unui om o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea.

* Exod. 21, 12. Num. 30, 31. Deut. 19, 11, 12.

18. Cine* va da unui dobitoac o lovitură de moarte, să-l înlocuiască: viață pentru viață.

* Vers. 21.

19. Dacă cineva rănește pe aproapele lui, să i se facă așa cum a făcut* și el:

* Exod. 21, 24. Deut. 19, 21. Mat. 5, 38; 7, 8.

20. Frîntură pentru frîntură, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; ochi se fac aceeași rană pe care a făcut-o el aproapelui său.

21. Cine va* ucide un dobitoac, să-l înlocuiască; dar cine** va ucide un om, să fie pedepsit cu moartea.

* Vers. 18. Exod. 21, 32. ** Vers. 17.

22. Să aveți aceeași* lege pentru străin ca și pentru băștinaș; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.¹⁶

* Exod. 12, 48. Cap. 19, 34. Num. 15, 16.

23. Moise a vorbit copiilor lui Israel :
 au scos* afară din tabără pe cel ce
 hulise, și l-au ucis cu pietre. Copiii lui
 Israel au făcut după porunca pe care
 o dăduse lui Moise Domnul. * Vers. 14.

Anul sabatic.

25 1. Domnul a vorbit cu Moise pe
 muntele Sinai, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și
 spune-le:

„Cînd veți intra în țara pe care v'o
 dau, pămîntul să se odihnească, să
 țină un Sabat* în cinstea Domnului.

* Exod. 23, 10. Cap. 26, 34, 35. 2 Cron. 36, 21.

3. Șase ani să-ți semeni ogorul, șase
 ani să-ți tai via, și să stringi roadele.

4. Dar anul al șaptelea să fie un Sa-
 bat, o vreme de odihnă pentru pămînt,
 un Sabat ținut în cinstea Domnului: în
 anul acela să nu-ți semeni ogorul, și
 să nu-ți tai via.

5. Să nu seceri* va ieși din grăun-
 țele căzute dela seceriș, și să nu cu-
 legi strugurii din via ta metăiaș:
 acesta să fie un an de odihnă pentru
 pămînt. * 2 Reg. 19, 29.

6. Ceeace va ieși dela sine din pă-
 mînt în timpul Săbatului lui, să vă
 slujească de hrană, ție, robului și roa-
 abei tale, celui tocmît de tine cu ziua
 și străinului care locuiește cu tine,

7. vitelor tale și fiarelor din țara ta;
 tot venitul pămîntului să slujească de
 hrană.

Anul de veselie.

Răscumpărarea averilor și robilor.

8. Să numeri șapte săptămîni de ani,
 de șapte ori șapte ani, și zilele acestor
 șapte săptămîni de ani vor face patru-
 zeci și nouă de ani.

9. În a zecea zi a lunii a șaptea, să pui
 să sune cu trîmbița răsunătoare: în
 ziua* ispășirii, să sunați cu trîmbița
 în toată țara voastră. * Cap. 23, 34, 35.

10. Și să sfințiți astfel anul al cinci-
 zecilea, să vestiți* slobozenia în țară
 pentru toți locuitorii ei: acesta să fie
 pentru voi anul de veselie; fiecare**
 din voi să se întoarcă la moșia lui,
 și fiecare din voi să se întoarcă în fa-
 milia lui. * Lev. 25, 10. 2, 35. 4. 1 Cor. 16, 8, 10, 17.

11. Anul al cincizecilea să fie pen-
 tru voi anul de veselie; atunci să nu
 sămănați*, să nu secerați ce vor aduce
 ogoarele dela ele, și să nu culegeți via
 metăiaș. * Vers. 3.

12. Căci este anul de veselie: să-l
 prîviți ca ceva sfînt. Să mincați ce-l
 vor da ogoarele* voastre. * Vers. 4, 5.

13. În anul* acesta de veselie, fiecare
 din voi să se întoarcă la moșia lui.

* Vers. 10. Cap. 27, 24. Num. 36, 4.

14. Dacă vindeți ceva aproapei
 vostru, sau duca cumpărați ceva dela
 aproapele vostru, niciunul din voi să
 nu* înșele pe fratele lui. * Vers. 17.

Cap. 19, 34. 1 Sam. 12, 3, 4. Mic. 2, 2. 1 Cor. 6, 8.

15. Să cumperi dela aproapele tău,
 socotind* anii dela anul de veselie, și
 el să-ți vindă socotind anii de rod.

* Cap. 27, 18, 20.

16. Cu cît vor fi mai mulți ani, cu
 atît să ridici prețul; și cu cît vor fi
 mai puțini ani, cu atît să-l scăzi; căci
 el își vinde numai numărul secerișuri-
 lor.

17. Niciunul din voi să nu înșele*
 deci pe aproapele lui, și să te** temi
 de Dumnezeu; căci Eu sînt Dom-
 nul, Dumnezeul vostru.

* Vers. 14. ** Vers. 18. Cap. 19, 34, 35.

18. Împliniți* legile Mele, păziți po-
 runcile Mele și împliniți-le; și veți
 locui fără frică** în țară. * Cap. 19, 37.

** Cap. 26, 6. Deut. 32, 10. Ps. 4, 8. Prov. 1, 33. Jer. 27, 4.

19. Țara își va da rodirile, veți min-
 ca din ele și vă veți sătura*, și veți
 locui fără frică în ea.

* Cap. 26, 5. Exod. 34, 26, 27, 28.

20. Dacă veți zice: „Ce vom* minca
 în anul al șaptelea, fiindcă nu** vom
 sămăna și nu vom stringe rodirile?“

* Mat. 4, 24, 30. ** Vers. 4, 5.

21. Eu vă voi* da binecuvîntarea Mea
 în anul al șaselea, și pămîntul va da
 roade pentru trei ani. * Exod. 16, 29. Deut. 26, 6.

22. Cînd* veți sămăna în anul al op-
 tutea, veți minca tot din vechile** ro-
 duri; pînă la al nouălea an, pînă la
 noile roduri, veți minca tot din cele
 vechi. * 2 Reg. 20, 20. ** Lev. 4, 11, 12.

23. Pămînturile să nu se vindă de
 veci; căci țara* este a Mea, iar voi
 sînteți la Mine ca niște* străini și
 venetici. * Deut. 32, 43. 2 Cron. 7, 20. Ps. 90, 1. Ier. 2,
 25, 3, 2. ** 1 Cron. 29, 15. Ps. 39, 12; 139, 13. 1 Pet. 2, 11.

24. De aceea în toată țara pe care o
 veți stăpîni, să dați dreptul de răscum-
 părare pentru pămînturi.

25. Dacă fratele* tău sărăcește și vin-
 de o bucată din moșia lui, cel ce are
 dreptul de răscumpărare, ruda** lui
 cea mai de aproape, să vină și să răs-
 cumpere ce a vîndut fratele său.

* Lev. 2, 32; 4, 4, 6. ** Lev. 2, 3, 9, 12. Jer. 32, 7, 8.

26. Dacă un om n'are pe nimeni care să aibă dreptul de răscumpărare, și-i e în putință lui singur să facă răscumpărarea,

27. să * socotească anii dela vânzare, să dea înapoi cumpărătorului ce prisoșește, și să se întoarcă la moșia lui.

* Vers. 26, 34, 38.

28. Dacă n'are cu ce să-i dea înapoi, lucrul vîndut să rămînă în minile cumpărătorului pînă la anul de veselie; la anul de veselie*, el să se întoarcă la moșia lui, și cumpărătorul să iasă din ea.

* Vers. 13.

29. Dacă un om vinde o casă de locuit într-o cetate înconjurată cu ziduri, să aibă drept de răscumpărare pînă la împlinirea unui an dela vânzare; dreptul lui de răscumpărare să tîină un an.

30. Dar dacă această casă, așezată într-o cetate înconjurată cu ziduri, nu este răscumpărată înainte de împlinirea unui an întreg, ea va rămînea de veci cumpărătorului și urmașilor lui; iar în anul de veselie să nu iasă din ea.

31. Casele din sate, cari nu sînt înconjurate cu ziduri, să fie privite ca țărini de pămînt: ele vor putea fi răscumpărate, și cumpărătorul va ieși din ele în anul de veselie.

32. Cît privește cetățile Leviților* și casele pe cari le vor avea ei în aceste cetăți, Leviții să aibă un drept necurmat de răscumpărare.

* Num. 35, 2. Isa. 21, 2, etc.

33. Cine va cumpăra dela Leviți o casă, să iasă în anul* de veselie din casa vîndută lui și din cetatea în care o avea; căci casele din cetățile Leviților sînt averea lor în mijlocul copiilor lui Israel.

* Vers. 28.

34. Ogoarele așezate în* jurul cetăților Leviților nu se vor putea vinde; căci ei le vor stăpîni de veci.

* Psalt. 4, 36, 37.

35. Dacă fratele tău sărăcește, și nu mai poate munci lîngă tine, să-l sprijinești*, fie ca străin, fie ca venetic, ca să trăiască împreună cu tine.

* Deut. 15, 7, 8. Ps. 37, 26; 41, 1; 112, 3, 9. Prov. 14, 31. Luc. 4, 36. Psalt. 11, 20. Rom. 12, 13. 1 Ioan 3, 17.

36. Să nu* ieși dela el nici dobîndă nici camătă: să te temi** de Dumnezeu tău, și fratele tău să trăiască împreună cu tine.

* Exod. 22, 25. Deut. 23, 19. Num. 5, 7. Ps. 35, 9. Prov. 28, 8. Eccl. 10, 8, 13, 17; 22, 13. ** Vers. 17. Num. 5, 9.

37. Să nu-i împrumuți banii tăi cu

dobîndă, și să nu-l împrumuți merindele tale pe camătă.

38. Eu* sînt Domnul, Dumnezeuul tău, care v'am scos din țara Egiptului, ca să vă dau țara Canaanului, ca să fiu Dumnezeuul vostru.

* Cap. 20, 22, 23.

39. Dacă* fratele tău sărăcește lîngă tine, și se vinde ție, să nu-l pui să-ți faci muncă de rob. * Exod. 21, 2. Deut. 15, 12, 18. Reg. 5, 22. 2 Reg. 4, 1. Num. 5, 9. 1 Cor. 14, 14.

40. Ci să fie la tine ca un tocmît cu ziua, ca un venetic; să stea în slujba ta pînă la anul de veselie.

41. Atunci să iasă dela tine, el și copiii lui cari vor fi* cu el, și să se întoarcă în familia lui, la moșia** părinților lui.

* Exod. 21, 2. ** Vers. 28.

42. Căci ei sînt* slujitorii Mei, pe cari i-am scos din țara Egiptului; să nu fie vînduți cum se vînd robii.

* Vers. 10. Rom. 6, 22. 1 Cor. 7, 23.

43. Să nu-l stăpînești* cu asprime**, și să te temi† de Dumnezeuul tău, * Eccl. 5, 9. Col. 4, 1. ** Vers. 46. Exod. 1, 13. † Vers. 17. Exod. 1, 17, 21. Deut. 28, 18. Mat. 2, 2.

44. Dacă vrei să ai robi și roabe, să-ți ieși dela neamurile* cari vă înconjoară; dela ele să cumpărați robi și roabe.

* Isa. 56, 3, 6.

45. Veți putea să-i cumpărați și dintre copiii străinilor cari vor locui la tine, și din familiile lor, pe cari le vor naște în țara voastră; ei vor fi averea voastră.

46. Li puteți lăsa moștenire* copiilor voștri după voi, ca pe o moșie; și puteți să-i țineți astfel robi pe veci. Dar cît despre frații voștri, copiii lui Israel, niciunul** din voi să nu stăpînească pe fratele său cu asprime.

* Isa. 14, 2. ** Vers. 48.

47. Dacă un străin, sau un venetic se îmbogățește, și fratele* tău sărăcește lîngă el, și se vinde străinului care locuiește la tine sau vreunui din familia străinului,

* Vers. 26, 28.

48. el să aibă dreptul de răscumpărare, după ce se va fi vîndut: unul din frații lui să poată să-l* răscumpeze.

* Num. 5, 9.

49. Unchiul lui, sau fiul unchiului lui, sau una din rudele lui de aproape, va putea să-l răscumpeze; sau, dacă are mijloace, să se răscumpeze singur*.

* Vers. 28.

50. Să facă socoteala cu cel ce l-a cumpărat, din anul cînd s'a vîndut pînă în anul de veselie; și prețul de plătit va atîrna de numărul anilor, cari

vor fi prețuiți ca ai unui* om tocmît cu plată. *Deut. 2, 1. Isa. 55, 24; 55, 10.

51. Dacă mai sînt încă mulți ani pînă la anul de veselie, își va plăti răscumpărarea după prețul anilor acelor și să-l scadă din prețul cu care a fost cumpărat;

52. dacă mai rămîn puțini ani pînă la anul de veselie, să le facă socoteala, și să-și plătească răscumpărarea după acești ani.

53. Să fie la el ca unul tocmît cu anul; și acela la care va fi, să nu se poarte cu asprime cu el sub ochii tăi.

54. Iar dacă nu este răscumpărat în niciunul din aceste feluri, să-și iasă de la el în anul de veselie, el și copiii lui cari vor fi împreună cu el.

*Vers. 41. Exod. 21, 2, 3.

55. Căci copiii lui Israel sînt* robii Mei; ei sînt robii Mei, pe cari i-am scos din țara Egiptului. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

*Vers. 42.

Binecuvîntarea.

26 1. Să nu vă faceți idoli*, să nu vă ridicați nici chip cioplit, nici stîlp de aducere aminte; să nu puneți în țara voastră nici o piatră împodobită cu chipuri, ca să vă închinați înaintea ei; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

*Exod. 20, 4, 5. Deut. 1, 8; 10, 22; 17, 25. Ps. 107, 7.

2. Să păziți Sabatele* Mele, și să cinștiți locașul Meu cel sfînt. Eu sînt Domnul.

*Cap. 19, 30.

3. Dacă* veți urma legile Mele, dacă veți păzi poruncile Mele și le veți împlini,

*Deut. 11, 12, 14, 15; 28, 1-14.

4. vă voi trimete* ploa în vreme, pămîntul** își va da roadele, și pomii de pe cîmp își vor da rodurile.

*Isa. 30, 22. Exod. 34, 26. Deut. 2, 22, 24. **Ps. 67, 4; 85, 12. Exod. 34, 27; 34, 30. Job. 3, 12.

5. Ahea veți treiera* grîul, și veți începe culesul viei, și culesul viei va ține pînă la sămînțură; veți avea pine** din ț. belșug, veți mîncea și vă veți sătura și veți locui fără frică în țara voastră.

*Amos 4, 12. **Cap. 25, 19. Deut. 11, 15. Deut. 1, 19, 26. *Cap. 25, 18. Lev. 11, 18. Exod. 34, 23, 27, 28.

6. Voi* da pace în țară, și nimeni nu vă va turbura** somnul; voi face să piară din țară fiarele ț. sălbatice, și sablațt nu va trece prin țara voastră.

*1 Cron. 22, 9. Ps. 29, 11; 147, 14. Isa. 45, 7. Hag. 1, 9. **Lev. 11, 19. Ps. 2, 9; 4, 5. Isa. 55, 9. Lev. 30, 10. Exod. 34, 26. Gen. 2, 25. 1. Pet. 5, 12. *1 Reg. 17, 25. Exod. 5, 17; 14, 25. *Exod. 34, 17.

7. Veți urmări pe vrăjmașii voștri, și ei vor cădea uciși de sabie înaintea voastră.

8. Cinci* din voi vor urmări o sută, și o sută din voi vor urmări zece mii, și vrăjmașii voștri vor cădea uciși de sabie înaintea voastră.

*Deut. 20, 25. Isa. 25, 14.

9. Eu Mă voi întoarce* spre voi, vă voi** face să creșteți, vă voi înmulți, și imi voi ținea legămîntul Meu cu voi.

*Exod. 2, 25. 1 Reg. 12, 25. **Ps. 17, 4, 7. Nume. 9, 23. Ps. 107, 35.

10. Veți mîncea* din roadele cele vechi, și veți scoate afară pe cele vechi, ca să faceți loc celor noi.

*Cap. 25, 29.

11. Imi voi* așeza locașul Meu în mijlocul vostru, și suflul Meu nu** vă va urla.

*Exod. 25, 9, 29, 45. Isa. 52, 21. Ps. 75, 2. Exod. 27, 26, 27, 28. Apoc. 21, 3. **Cap. 25, 28. Deut. 28, 26.

12. Voi* umbla în mijlocul vostru; Eu** voi fi Dumnezeul vostru, și voi veți fi poporul Meu.

*1 Cor. 3, 16.

**Exod. 6, 7. Lev. 1, 22; 12, 4; 30, 22. Exod. 12, 29; 30, 26.

13. Eu* sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care v'am scos din țara Egiptului, care v'am scos din** robie; Eu am rupt legăturile jugului vostru, și v'am făcut să mergeți cu capul ridicat.

*Cap. 25, 38, 42, 55. **Lev. 1, 20. Exod. 34, 27.

Blestemul.

14. Dar* dacă nu Mă ascultați și nu împliniți toate aceste porunci,

*Deut. 28, 15. Ps. 2, 17. Mal. 2, 2.

15. dacă nesocotiți* legile Mele, și dacă suflul vostru urște rîndulelele Mele, așa încît să nu împliniți toate poruncile Mele și să rupeți legămîntul Meu,

*Vers. 43. 1 Reg. 17, 15.

16. iată ce vă voi face atunci. Voi trimete peste voi groaza*, lîngarea** și frigurile, cari vor face să vi se stingă ț. ochii, și să piară viața din voi. Sămînțațt o veți sămîna în zădar, căci o vor mîncea vrăjmașii voștri.

*Deut. 28, 26, 28, 47; 32, 25. Lev. 15, 5. **Deut. 28, 22. *1 Sam. 2, 25. **Deut. 28, 26, 32. Lev. 26, 8. Lev. 3, 17; 12, 12. Mic. 5, 15.

17. Imi* voi întoarce Fața împotriva voastră, și veți fi** bătuți și veți fugi dinaintea vrăjmașilor voștri; cei ce vă urșecțt vă vor subjugă, și veți fugițt fără să fiți urmăriți chiar.

*Cap. 17, 10. **Deut. 28, 25. Judec. 2, 14. Lev. 19, 7. *1 Ps. 106, 41. *1 Vers. 26. Ps. 52, 5. Prov. 28, 1.

18. Dacă, cu toate acestea, nu Mă veți asculta, vă voi pedepsi de șapte ori* mai mult pentru păcatele voastre.

*1 Sam. 2, 9. Ps. 119, 144. Prov. 24, 29.

19. Voi frînge mîndria* puterii voastre, voi face** ca deasupra voastră cerul să fie de fier, și pămîntul de aramă. *Eze. 38, 11; 39, 9. Eze. 7, 24, 26, 8. **Deut. 28, 28.

20. Vi se va istovi puterea* fără folos: pămîntul* vostru nu-și va da roadele, și pomii de pe pămînt nu-și vor da rodirile.

*Ps. 137, 1. Isa. 34, 4. **Deut. 12, 17; 28, 28. Hag. 1, 16.

21. Dacă și după aceasta* vă veți împotrivi, și nu veți voi să Mă ascultați, vă voi lovi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre.

22. Voi trimete* împotriva voastră fiarele de pe cîmp, cari vă vor lîsa fără împușcă, vă vor nimici vitele, și vă vor împușca; așa că vă vor rămînea drumurile** pustii. *Deut. 28, 24. 2 Reg. 17, 25. Eze. 3, 17; 14, 15. **Jude. 5, 6. 2 Cron. 15, 8. Isa. 38, 8. Psa. 1, 4. Zab. 7, 14.

23. Dacă pedepsele acestea nu vă vor* îndrepta, și dacă vă veți împotrivi Mie,

*Jer. 2, 30; 6, 3. Amos. 4, 6-12.

24. Mă voi* împotrivi și Eu vouă, și vă voi lovi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre.

*Eze. 28, 27. Ps. 138, 28.

25. Voi face* să vină împotriva voastră sabie, care va răbuna călcarea legămîntului Meu; și cînd vă veți strînge în cetățile voastre, voi trimete** ciama în mijlocul vostru, și veți fi dați în mîinile vrăjmașului.

*Eze. 5, 17; 6, 8; 14, 17; 26, 8; 38, 3. **Num. 14, 12. Deut. 28, 21. Jer. 24, 12; 24, 29; 29, 17, 18. Amos. 4, 16.

26. Cînd vă voi* trimete lipsă de pîine, zece femei vă vor coace pîine într'un singur cuptor, și vi se va da pîinea cu cîntarul; veți minca**, dar nu vă veți sătura. *Ps. 138, 18. Isa. 5, 1. Eze. 4, 18; 5, 26; 14, 13. **Isa. 9, 20. Mic. 5, 14. Hag. 1, 6.

27. Dacă, cu* toate acestea, nu Mă veți asculta, și dacă vă veți împotrivi Mie,

*Eze. 21, 24.

28. Mă voi împotrivi și Eu vouă* cu minie, și vă voi pedepsi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre.

*Isa. 28, 18; 33, 8; 58, 18. Jer. 21, 5. Eze. 5, 13; 15, 8, 19.

29. Veți minca* pînă și carnea fiilor voștri, veți minca pînă și carnea fiilor voștre.

*Deut. 28, 26. 2 Reg. 4, 29. Psa. 4, 10. Eze. 5, 10.

30. Vă voi nimici* înălțimile pentru jertfă, vă voi dărîma stîlpii închinății soarelui, voi arunca** trupurile voastre moarte peste trupurile moarte ale idoloilor voștri, și suflul Meu† vă va urî. *2 Cron. 34, 3, 4, 5. Isa. 27, 9. Eze. 4, 3-6, 13. **2 Reg. 23, 20. 2 Cron. 34, 4. †Jer. 20, 28. Ps. 78, 58; 80, 38. Jer. 34, 19.

31. Vă voi lîsa cetățile* pustii, vă voi pustii locașurile** sfînte, și nu voi mai mirosi mirosul sînt al tîmlii voastre. *Num. 3, 5. Jer. 4, 7. Eze. 6, 6. **Ps. 74, 3. Psa. 1, 10. Eze. 9, 9; 21, 2.

32. Voi pustii* țara, așa că vrăjmașii voștri cari o vor locui vor rămînea încremeniți** văzînd-o. *Jer. 9, 11; 25, 11, 18. **Deut. 28, 27. 1 Reg. 9, 8. Jer. 18, 16; 29, 8. Eze. 2, 13.

33. Vă voi* împrăștiă printre neamuri, și voi scoate sabia după voi. Țara voastră va fi pustie, și cetățile voastre vor rămînea pustii. *Deut. 4, 27; 28, 24. Ps. 44, 11. Jer. 9, 18. Eze. 12, 13; 26, 27; 37, 13. Zab. 7, 14.

34. Atunci țara* se va bucura de Sabatele ei, tot timpul cît va fi pustie, și cît veți fi în țara vrăjmașilor voștri; atunci țara se va odihni, și se va bucura de Sabatele ei.

*2 Cron. 36, 23.

35. Tot timpul cît va fi pustie, va avea odihna pe care n'o avusesc în anii* voștri de Sabat, cînd o locuiți.

*Cap. 25, 2.

36. În inima aceloră dintre voi cari vor mai rămînea în viață, în țara vrăjmașilor lor, voi băga* frica; și li va urmări pînă și foșnetul** unei frunze suflate de vînt; vor fugi ca de sabie, și vor cădea fără să fie urmăriți.

*Eze. 26, 2, 12, 15. **Eze. 17. Jer. 15, 21. Prov. 26, 2.

37. Se vor prăvăli unii* peste alții ca înaintea săbiei, fără să fie urmăriți. Nu veți** putea să stați în picioare în fața vrăjmașilor voștri;

*Isa. 24, 4. Jude. 7, 25. 1 Sam. 24, 15, 16. **Jer. 7, 12, 18. Jude. 2, 14.

38. Veți pieri printre neamuri, și vă va minca țara vrăjmașilor voștri.

39. Iar pe aceia dintre voi cari vor mai rămînea în viață, li va apuca durerea* pentru fărîdelegile lor, în țara vrăjmașilor lor; li va apuca durerea și pentru fărîdelegile părinților lor.

*Deut. 4, 27; 28, 26. Num. 1, 8. Jer. 3, 24; 26, 12, 18. Eze. 4, 12; 6, 4; 20, 42; 21, 23; 25, 10; 36, 31. Osea. 5, 13. Zab. 10, 8.

Primirea din nou.

40. Iși voi mărturisă fărîdelegile lor și fărîdelegile părinților lor, călcările de lege pe cari le-au săvîrșit față de Mine, și împotrivirea cu care Mi s'au împotrivit, păcate din pricina cărora

*Num. 8, 7. 1 Reg. 5, 22, 23, 47. Num. 9, 2. Prov. 28, 13. Dan. 9, 3, 4. Lev. 25, 18. 1 Sam. 1, 9.

41. și Eu M'am împotrivit lor, și i-am adus în țara vrăjmașilor lor. Și atunci inima lor netăiată împrejur* se va smeri**, și vor plăti datoră fărîdelegilor lor.

*Jer. 6, 10; 9, 23, 26. Eze. 44, 7. Psal. 7, 31. Rom. 2, 26. Col. 2, 21. **2 Reg. 23, 26. 2 Cron. 33, 4, 7, 12; 35, 25, 26, 12, 13.

42. Atunci Îmi voi* aduce aminte de legământul Meu cu Iacov, Îmi voi aduce aminte de legământul Meu cu Isaac și de legământul Meu cu Avraam, și Îmi voi aduce aminte de** țară.

* Exod. 2, 24; 6, 5. Ps. 136, 25. Exod. 16, 40. ** Ps. 136, 25.

43. Țara însă va* trebui să fie părăsită de ei, și se va bucura de Sabatele ei în timpul când va rămânea pustie departe de ei; și ei vor plăti datoria fărădelegilor lor, pentru că au mescotit** poruncile Mele, și pentru că sufletul lor a urât legile Mele.

* Vers. 24, 25. ** Vers. 15.

44. Dar, și când vor fi în țara vrăjmașilor lor, nu-i voi lepăda* de tot, și nu-i voi urî până acolo încât să-i nimicească de tot; și ei rup legământul Meu cu ei; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor. * Deut. 4, 31. 2 Reg. 13, 23. Rom. 11, 2.

45. Ci Îmi voi aduce aminte* spre binele lor de vechiul legământ, prin** care i-am scos din țara Egiptului, în fața neamurilor, ca să fie Dumnezeul lor. Eu sînt Domnul.* * Rom. 11, 28. ** Cap. 25, 39; 26, 36. 1 Ps. 98, 2. Exod. 20, 9, 14, 23.

46. Acestea* sînt rînduiele, poruncile și legile, pe cari le-a statornicit Domnul între El și copiii lui Israel, pe muntele Sînai**, prin Moise.

* Cap. 27, 34. Deut. 4, 1; 10, 1; 33, 4. Iosif. 1, 17. ** Cap. 25, 1.

Juruințele.

27 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

„Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le:

2. „Cînd se* vor face juruințe Domnului, dacă e vorba de oameni, ei să fie ai Domnului, după prețuirea ta.

* Num. 4, 2. Jude. 11, 33, 34, 36. 1 Sam. 1, 21, 28.

3. Iar prețuirea pe care o vei face unui bărbat dela douăzeci pînă la șasezeci de ani, să fie de cincizeci de sicli de argint, după* sicliul sfîntului locaș:

* Exod. 26, 15.

4. dacă este femeie, prețuirea să fie de treizeci de sicli.

5. Dela cinci pînă la douăzeci de ani, prețuirea să fie de douăzeci de sicli pentru un băiat, și de zece sicli pentru o fată.

6. Dela o lună pînă la cinci ani, prețuirea să fie de cinci sicli de argint pentru un băiat, și de trei sicli de argint pentru o fată.

7. Dela șasezeci de ani în sus, prețuirea să fie de cincisprezece sicli

pentru un bărbat, și de zece sicli pentru o femeie.

8. Dacă cel ce a făcut juruința este prea sărac ca să plătească prețuirea aceasta făcută de tine, să-l aducă la preot, să-l pretuiască; și preotul să facă o prețuire potrivit cu mijloacele omului aceluia.

9. Dacă este vorba de dobitoacele cari pot fi aduse ca jertfă Domnului, orice dobitoc care se va da Domnului, va fi ceva sfînt.

10. Să nu-l schimbe, și să nu pună unul rău în locul unuia bun, nici unul bun în locul unuia rău; dacă s'ar înfrupta să se înlocuiască un dobitoc cu altul, și unul și celalt va fi sfînt.

11. Dacă este vorba de dobitoacele necurate, cari nu pot fi aduse ca jertfă Domnului, să aducă dobitocul la preot,

12. care-i va face prețuirea după cum va fi bun sau rău, și va rămînea la prețuirea preotului.

13. Dacă* vrea să-l răscumpere, să mai adauge o cincime la prețuirea lui.

* Vers. 15, 16.

Predarea lucrurilor.

14. Dacă cineva își închină Domnului casa, hărăzînd-o Domnului ca un dar sfînt, preotul să-i facă prețuirea după cum va fi bună sau rea, și să rămîna la prețuirea făcută de preot.

15. Dacă* cel ce și-a închinat Domnului casa, vrea s'o răscumpere, să adauge o cincime la prețul prețuirii ei, și va fi a lui.

* Vers. 15.

16. Dacă cineva închină Domnului un ogor din moșia lui, prețuirea ta să fie după cîtimele de sămînță pe care o dă, și anume cincizeci de sicli de argint pentru un omer de sămînță de orz.

17. Dacă își închină Domnului ogorul, cu începere chiar din anul de veselie, să rămîna la prețuirea ta;

18. dar dacă își închină Domnului ogorul după anul de veselie, atunci preotul să-i socotească* prețul după numărul anilor cari mai rămîn pînă la anul de veselie, și să-l scadă din prețuirea ta.

* Cap. 25, 15, 16.

19. Dacă* cel ce și-a închinat Domnului ogorul, vrea să-l răscumpere, atunci să mai adauge o cincime la argintul prețuit de tine, și ogorul să rămîna al lui.

* Vers. 15.

20. Dacă nu-și răscumpără ogorul,

și-l vinde altui om, nu va mai putea fi răscumpărat.

21. Și cînd va ieși cumpărătorul din el la anul de veselie*, ogorul acela să fie închinat** Domnului, ca ogor hărăzit Lui; să fie moșia† preotului.

* Cap. 26, 18, 29, 31. ** Vers. 26, 1. Num. 18, 14. Exod. 44, 26.
22. Dacă cineva închină Domnului un ogor cumpărat de el, care nu face parte din moșia* lui,

23. preotul* să-l socotească prețul după cît face prețuirea pînă la anul de veselie, și omul acela să plătească în aceeași prețul hotărît de tine, ca lucru închinat Domnului.

24. În anul de* veselie, ogorul să se întoarcă la acela dela care fusese cumpărat și din moșia căruia făcea parte.

25. Toate prețuirile să se facă în siclii sfîntului locaș: siclul are douăzeci de ghere*.

* Exod. 30, 13. Num. 3, 47; 18, 16. Exod. 40, 12.

Ce nu se poate închina.

26. Nimeni nu va putea să închine Domnului pe tatălui* născut din viața lui, care chiar este al Domnului ca tatăl născut; fie bou, fie miel, este al Domnului.

* Exod. 13, 2, 12; 29, 30. Num. 18, 17. Deut. 10, 16.

27. Dacă este vorba însă de un dobitoec necurat, să-l răscumpere cu prețul prețuit de tine, mai adăugînd* încă o cincime; dacă nu este răscumpărat, să fie vîndut după prețuirea ta.

* Vers. 11, 13, 18.

28. Tot* ce va dărui un om Domnului prin făgăduință, din ce are, nu va putea nici să se vîndă, nici să se răscumpere: fie om, fie dobitoec, fie un ogor din moșia lui; tot ce va fi dăruit Domnului prin făgăduință, va fi un lucru prea sfînt pentru Domnul.

* Vers. 21. Lev. 8, 17, 18, 19.

29. Niciun* om închinat Domnului prin făgăduință nu va putea fi răscumpărat, ci va fi omorît.

* Num. 31, 2, 3.

Zecuielile.

30. Orice* zeciuială din pămînt, fie din roadele pămîntului, fie din rodul pomilor, este a Domnului; este un lucru închinat Domnului.

* Lev. 28, 25. Num. 18, 21, 24. 2 Cron. 31, 5, 6, 12. Neem. 10, 32. Mal. 3, 9, 10.

31. Dacă vrea cineva să răscumpere ceva din zeciuiala lui, să mai adauge o* cincime.

* Vers. 13.

32. Orice zeciuială din cirezi și din turme, din tot ce trece* sub toiag, să fie o zeciuială închinată Domnului.

* Lev. 27, 23. Exod. 29, 37. Mic. 7, 14.

33. Să nu se cerceteze dacă dobitoecul este bun sau rău, și să nu* se schimbe; dacă se înlocuiește un dobitoec cu un altul, și unul și celalt va fi sfînt, și nu vor putea fi răscumpărați*.

* Vers. 26.

34. Acestea* sînt poruncile, pe care le-a dat lui Moise Domnul pentru copiii lui Israel, pe muntele Sinai.

* Cap. 26, 46.

NUMERI

SAU A PATRA CARTE A LUI MOISE

(Deuteronom 8, 15; 32, 9-14. Neemia 9, 19-21.)

Numărătoarea Israelitelilor.

1. Domnul a vorbit lui Moise în pustia* Sinai, în cortul înălțării**, în cea dintîi zi a lunii a doua, în al doilea an după ieșirea lor din țara Egiptului. El a zis:

* Exod. 19, 1. Cap. 10, 11, 12. ** Exod. 26, 26.

2. „Faceți numărătoarea* întregii adunări a copiilor lui Israel, după familiile lor, după casele părinților lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbaților,

* Exod. 30, 12; 26, 26. Cap. 26, 2, 68, 69. 2 Sam. 24, 2. 1 Cron. 21, 2.

3. dela vîrsta de douăzeci de ani în

sus, pe toți cei din Israel cari sînt în stare să poarte armele; să le faceți numărătoarea după cetele lor, tu și Aaron.

4. Să fie cu voi cîte un bărbat de fiecare semîntie, căpetenie a casei părinților săi.

5. Iată numele bărbaților cari vor fi împreună cu voi.

Pentru Ruben: Elișur, fiul lui Șeșeur;

6. pentru Simeon: Șelumiel, fiul lui Turișadai;

7. pentru Iuda: Nahșon, fiul lui Aminadab;

8. pentru Isahar: Netaneel, fiul lui Tuar;

9. pentru Zabulon: Eliab, fiul lui Helon;

10. pentru fiii lui Iosif, — pentru Efraim: Elişama, fiul lui Amihud; pentru Manase: Gamiliel, fiul lui Pedahţur;

11. pentru Benjamin: Abidan, fiul lui Ghideoni;

12. pentru Dan: Ahiezer, fiul lui Amişadai;

13. pentru Aşer: Paguel, fiul lui Ocran;

14. pentru Gad: Eliasaf, fiul lui Deuel*;

15. pentru Neftali: Ahira, fiul lui Enan.

16. Aceştia sînt* cei ce au fost aleşi de adunare, mai marii seminţiilor părinţilor lor, căpeteniile** miilor lui Israel. *Cap. 1, 3. †Gen. 27, 18. **Exod. 18, 21, 26.

17. Moise şi Aaron au luat pe bărbaţii aceştia cari fuseseră chemaţi pe nume,

18. şi au strîns toată adunarea, în cea dintîi zi a lunii a doua. I-au trecut în cărţile cari cuprindeau spiţa neamului, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus.

19. Moise a făcut numărătoarea în pustia Sinai, cum îi poruncise Domnul.

20. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Ruben, iniţial născut al lui Israel, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbaţilor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

21. bărbaţii din seminţia lui Ruben ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi şase de mii cinci sute.

22. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Simeon, după familiile lor, după casele părinţilor lor; le-au făcut numărătoarea, numărînd pe cap numele tuturor bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, toţi cei în stare să poarte armele:

23. bărbaţii din seminţia lui Simeon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi nouă de mii trei sute.

24. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Gad, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de

ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

25. bărbaţii din seminţia lui Gad ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi cinci de mii şase sute cincizeci.

26. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Iuda, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

27. bărbaţii din seminţia lui Iuda ieşiţi la numărătoare, au fost şaptezeci şi patru de mii şase sute.

28. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Isahar, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

29. bărbaţii din seminţia lui Isahar, ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi patru de mii patru sute.

30. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Zabulon, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

31. bărbaţii din seminţia lui Zabulon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi şapte de mii patru sute.

32. Au trecut în cărţile neamului dintre fiii lui Iosif, pe fiii lui Efraim, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

33. bărbaţii din seminţia lui Efraim ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci de mii cinci sute.

34. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Manase, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

35. bărbaţii din seminţia lui Manase ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi două de mii două sute.

36. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Benjamin, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:

37. bărbaţii din seminţia lui Benjamin ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi cinci de mii patru sute.

38. Au trecut în cărțile neamului pe fiii lui Dan, după familiile lor, după casele părinților lor, numărând numele bărbaților dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toți cei în stare să poarte armele:

39. bărbații din seminția lui Dan ieșiți la numărătoare, au fost șasezeci și două de mii șapte sute.

40. Au trecut în cărțile neamului pe fiii lui Așer, după familiile lor, după casele părinților lor, numărînd numele bărbaților dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toți cei în stare să poarte armele:

41. bărbații din seminția lui Așer, ieșiți la numărătoare, au fost patruzeci și una de mii cinci sute.

42. Au trecut în cărțile neamului pe fiii lui Neftali, după familiile lor, după casele părinților lor, numărînd numele bărbaților dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toți cei în stare să poarte armele:

43. bărbații din seminția lui Neftali ieșiți la numărătoare, au fost cincizeci și trei de mii patru sute.

44. Aceștia* sînt aceia a căror numărătoare a fost făcută de Moise și Aaron, și de cei doisprezece bărbați, mai mari ai lui Israel; era cîte un bărbat pentru fiecare din casele părinților lor.

* Cap. 26, 44.

45. Toți aceia dintre copiii lui Israel ieșiți la numărătoare, după casele părinților lor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, toți aceia din Israel cari erau în stare să poarte armele,

46. toți cei ieșiți la numărătoare, au fost șase* sute trei mii cincisute cincizeci.

* Exod. 26, 26; 22, 27. Cap. 2, 30; 26, 42.

Deosebirea Leviților.

47. Leviții*, după seminția părinților lor, n'au intrat în numărătoare această.

* Cap. 2, 33. Cap. 3, 4; 26, 27. 1 Cron. 4, 21, 4.

48. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

49. „Să nu* faci numărătoarea seminției lui Levi, și să nu-i numeri capetele în mijlocul celorlalți copii ai lui Israel.

* Cap. 2, 30; 26, 42.

50. Dă* în grija Leviților cortul înțîlmirii, toate uneltele lui și tot ce ține de el. Ei vor duce cortul și toate uneltele lui, vor face slujba în el, și vor tăbări** în jurul cortului.

* Exod. 26, 21.

Cap. 3, 7, 9; 4, 15, 16; 26, 27, 33. ** Cap. 3, 32, 29, 35, 36.

51. Cînd va* porni cortul, Leviții să-l

desfăcă; și cînd se va opri cortul, Leviții să-l întîndă; iar străinu** care se va apropia de el, să fie pedepsit cu moartea.

* Cap. 10, 17, 21. ** Cap. 3, 16, 30; 18, 22.

52. Copiii lui Israel* să tăbărăscă fiecare în tabăra lui, fiecare lingă steagul lui, după cetele lor.

* Cap. 2, 3, 34.

53. Dar Leviții* să tăbărăscă în jurul cortului înțîlmirii, pentru ca să nu izbucnească** minia Mea împotriva adunării copiilor lui Israel; și Leviții să aibă paza cortului înțîlmirii.

* Vezi, 10.

** Lev. 10, 4. Cap. 8, 18; 18, 48; 18, 5. 1 Sam. 4, 19. * Cap. 3, 7, 9; 9, 24; 26, 28; 18, 5, 4, 5; 21, 30; 47, 1 Cron. 28, 27. 2 Cron. 28, 11.

54. Copiii lui Israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul; așa au făcut.

Așezarea taberilor.

21. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Copiii lui Israel au să tăbărăscă fiecare* lingă steagul lui, sub semnele casei părinților lui; și tăbărăscă în fața** și împrejurul cortului înțîlmirii.

* Cap. 1, 52. ** Isa. 3, 4.

3. La răsărit, tabăra lui Iuda, cu steagul ei, și cu oștirile sale. Acolo să tăbărăscă mai marele fiilor lui Iuda, Nahșon*, fiul lui Aminadab.

* Cap. 10, 14.

Num. 4, 20. 1 Cron. 2, 10. Mat. 2, 4. Luc. 3, 28, 30.

4. cu oștirea lui, alcătuită din șaptezeci și patru de mii șase sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

5. Lingă el să tăbărăscă seminția lui Isahar, și mai marele fiilor lui Isahar, Netaneel, fiul lui Tuar,

6. cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și patru de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

7. apoi seminția lui Zabulon, și mai marele fiilor lui Zabulon, Eliab, fiul lui Melon,

8. cu oștirea lui, alcătuită din cincizeci și șapte de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

9. Toți cei din tabăra lui Iuda, ieșiți la numărătoare, sînt o sută optzeci și șase de mii patru sute de bărbați, după oștirea lor. Ei să* pornească cei dintîi.

* Cap. 10, 24.

10. La miazăzi, tabăra lui Ruben, cu steagul ei, și cu oștirile ei. Acolo să tăbărăscă mai marele fiilor lui Ruben, Elișur, fiul lui Ședeur,

11. cu oștirea lui, alcătuită din patruzeci și șase de mii cinci sute de bărbați, ieșiți la numărătoare.

12. Lângă el să tăbărească seminția lui Simeon și mai marele fiilor lui Simeon, Șelumiel, fiul lui Ţurişadai.

13. cu ostirea lui, alcătuită din cincizeci și nouă de mii trei sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

14. apoi seminția lui Gad, și mai marele fiilor lui Gad, Eliaș, fiul lui Deuel,

15. cu ostirea lui, alcătuită din patruzeci și cinci de mii șase sute cincizeci de oameni, ieșiți la numărătoare.

16. Toți cei din tabăra lui Ruben, ieșiți la numărătoare, sînt o sută cincizeci și unu de mii patru sute cincizeci de oameni, după ostirile lor. Ei* să pornească în al doilea rînd. * Cap. 10, 18.

17. Apoi* va porni cortul întîlnirii, împreună cu tabăra Leviților, așezată în mijlocul celorlalte tabere. Pe drum vor ținea girul în care au tăbărit, fiecare la rîndul lui, după steagul lui. * Cap. 10, 17, 21.

18. La apus, tabăra lui Efraim, cu steagul său, și cu ostirile sale. Acolo să tăbărească mai marele fiilor lui Efraim, Elişama, fiul lui Amihud,

19. cu ostirea lui, alcătuită din patruzeci de mii cinci sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

20. Lângă el să tăbărească seminția lui Manase și mai marele fiilor lui Manase, Gamliel, fiul lui Pedahşur,

21. cu ostirea lui, alcătuită din treizeci și două de mii două sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

22. apoi seminția lui Benjamin și mai marele fiilor lui Benjamin, Abidan, fiul lui Ghideoni,

23. cu ostirea lui, alcătuită din treizeci și cinci de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

24. Toți cei din tabăra lui Efraim, ieșiți la numărătoare, sînt o sută opt mii o sută de oameni, după ostirile lor. Ei* să pornească în al treilea rînd. * Cap. 10, 20.

25. La miez noapte, tabăra lui Dan, cu steagul ei, și cu ostirile ei. Acolo să tăbărească mai marele fiilor lui Dan, Ahiezer, fiul lui Amiaşadai,

26. cu ostirea lui, alcătuită din șasezeci și două de mii șapte sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

27. Lângă el să tăbărească seminția lui Așer și mai marele fiilor lui Așer. Paguiel, fiul lui Ocran,

28. cu ostirea lui, alcătuită din pa-

truzeci și unu de mii cinci sute de oameni, ieșiți la numărătoare;

29. apoi seminția lui Neftali, și mai marele fiilor lui Neftali, Ahira, fiul lui Enan,

30. cu ostirea lui, alcătuită din cincizeci și trei de mii patru sute de oameni, ieșiți la numărătoare.

31. Toți cei din tabăra lui Dan, ieșiți la numărătoare, sînt o sută cincizeci și șapte de mii șase sute de oameni. Ei să pornească* cei din urmă, după steagul lor. * Cap. 10, 20.

32. Aceștia sînt copiii lui Israel ieșiți la numărătoare, după casele părinților lor. Toți* cei ieșiți la numărătoare, și cari au alcătuit taberile, după ostirile lor, au fost șase sute trei mii cinci sute cincizeci.

* Exod. 26, 26. Cap. 1, 46; 11, 25.

33. Leviții*, după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul, n'au intrat la numărătoare în mijlocul copiilor lui Israel. * Cap. 1, 47.

34. Și copiii lui Israel au făcut întotdeauna după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul. Așa* tăbărau ei, după steagurile lor; și astfel porneau la drum, fiecare după familia lui, după casa părinților lui. * Cap. 24, 5, 6, 9.

Familia lui Aaron.

31. Iată sămînța lui Aaron și a lui Moise, pe vremea cînd a vorbit Domnul cu Moise, pe muntele Sinai.

2. Iată numele fiilor lui Aaron: Nadab*, întîiul născut, Abihu, Eleazar și Itamar. * Exod. 6, 23.

3. Aceștea sînt numele fiilor lui Aaron, cari au primit ungerea* preoțească, și cari au fost închinați în slujba preoției. * Exod. 28, 41. Lev. 9.

4. Nadab* și Abihu au murit înaintea Domnului foc străin, în pustia Sinai; ei n'aveau fiu. Eleazar și Itamar au implinit slujba preoției, în fața tatălui lor Aaron. * Lev. 10, 1. Cap. 28, 35. 1 Cron. 24, 2.

Slujba Leviților.

5. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

6. „Aproprie* seminția lui Levi, și pune-o înaintea preotului Aaron, ca să fie în slujba lui. * Cap. 8, 24. 19, 2

7. Ei să aibă grijă de tot ce este dat în paza lui și de tot ce este poruncă

întregii adunări, înaintea cortului înfrînirii: să facă slujba* cortului.

* Cap. 1, 50; 8, 11, 15, 24, 26.

8. Să* aibă grijă de toate uneltele cortului înfrînirii, și de tot ce este poruncit copiilor lui Israel: ei să facă slujba cortului.

* Cap. 8, 16; 18, 4.

9. Să dai pe Leviți lui Aaron și fiilor lui; ei să-i fie dați lui în totul, din partea copiilor lui Israel.

10. Pe Aaron și pe fiii lui să-i pui să* păzească slujba preoției lor; iar străinul** care se va apropia, să fie pedepsit cu moartea.¹⁰

* Cap. 18, 7. ** Vers. 20. Cap. 1, 51; 18, 40.

11. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

12. „Iată* că am luat pe Leviți din mijlocul copiilor lui Israel, în locul tuturor înfrînirilor născuți, cari se nasc întâi dintre copiii lui Israel; și Leviții vor fi ai Mei.

* Vers. 41. Cap. 8, 24; 18, 4.

13. Căci* orice înfrîn născut este al Meu; în ziua** când am lovit pe toți înfrînii născuți din țara Egiptului, Mi-am închinat Mie pe toți înfrînii născuți din Israel, atât din oameni cît și din dobitoace: ei vor fi ai Mei. Eu sînt Domnul.¹³

* Exod. 12, 2. Lev. 22, 26. Cap. 8, 16. Luc. 2, 23. ** Exod. 12, 12, 15. Cap. 9, 17.

Familiele Leviților.

14. Domnul a vorbit lui Moise, în pustia Sinai, și a zis:

15. „Fă numărătoarea copiilor lui Levi, după casele părinților lor, după familiile lor; și anume, fă numărătoarea tuturor celor de parte bărbătească*, dela vîrsta de o lună în sus.

* Vers. 26. Cap. 26, 42.

16. Moise le-a făcut numărătoarea, după porunca Domnului, întocmai cum poruncise.

17. Iată* cari sînt fiii lui Levi, după numele lor: Gherșon, Chehat și Merari. —

* Pie. 46, 11. Exod. 6, 16. Cap. 26, 52. 1 Cron. 6, 1, 16; 26, 6.

18. Iată numele fiilor lui Gherșon, după familiile lor: Libni și* Șimei.

* Exod. 6, 17.

19. Iată fiii lui Chehat, după familiile lor: Amram*, Ițehar, Hebron și Uziel;

* Exod. 6, 18.

20. și fiii lui* Merari, după familiile lor: Mahli și Mușî. Acestea sînt familiile lui Levi, după casele părinților lor.

* Exod. 6, 18.

21. Din Gherșon se pogoară familia lui Libni și familia lui Șimei, alcătuiind familiile Gherșoniților.

22. Cei ieșiți la numărătoare, cînd au numărat pe toți bărbații dela vîrsta de o lună în sus, au fost șapte mii cinci sute.

23. Familiile* Gherșoniților tăbărau înapoi la cortului la apus.

* Cap. 1, 52.

24. Căpetenia casei părintești a Gherșoniților era Elisaf, fiul lui Lael.

25. În ce privește cortul înfrînirii, în grija fiilor lui* Gherșon era dat: cortul** și acoperișul* cortului, învelitoarea** acoperișului cortului și perdeaua** de la ușa cortului înfrînirii;

* Cap. 4, 24, 25, 28. ** Exod. 26, 5. + Exod. 26, 1. + Exod. 26, 7, 14. + Exod. 26, 20.

26. apoi pinzele curții* și perdeaua** de la poarta curții cortului dejur împrejurul cortului și altarului, și toate funiile* pentru slujba cortului.

* Exod. 27, 9. ** Exod. 27, 14. + Exod. 26, 18.

27. Din Chehat* se pogoară familia Amramiților, familia Ițehariților, familia Hebronților și familia Uzieliților, alcătuiind familiile Chehatiților.

* 1 Cron. 26, 23.

28. Numărînd pe toți bărbații dela vîrsta de o lună în sus, s'au găsit opt mii șase sute de bărbați, însărcinați cu îngrijirea sfîntului locaș.

29. Familiile* fiilor lui Chehat tăbărau în partea de miazăzi a cortului.

* Cap. 1, 53.

30. Căpetenia casei părintești a familiilor Chehatiților era Elișafan, fiul lui Uziel.

31. În grija* lor au dat chivotul**, masa*, sfeșnicul**, altarele*, uneltele sfîntului locaș, cu cari își făceau slujba, perdeaua* dinlăuntru, și tot ce ține de ea. —

* Cap. 4, 15. ** Exod. 25, 20. † Exod. 25, 22. + Exod. 25, 21. + Exod. 27, 1; 26, 1. ** Exod. 26, 22.

32. Căpetenia căpeteniilor Leviților era Eleazar, fiul preotului Aaron; el avea privigherea asupra celor însărcinați să îngrijească de sfîntul locaș.

33. Din Merari se pogoară familia lui Mahli și familia lui Mușî, alcătuiind familiile Merariților.

34. Cei ieșiți la numărătoare, cînd au numărat pe toți bărbații de la vîrsta de o lună în sus, au fost șase sute de mii două sute.

35. Căpetenia casei părintești a familiilor lui Merari era Turiel, fiul lui Abihail. Ei tăbărau* în partea de miazănoapte a cortului.

* Cap. 1, 54.

36. În paza* și grija fiilor lui Merari au dat: scindurile cortului, druzii, stîl-

pil și picioarele lor, toate uneltele și tot ce ține de ele; * Cap. 4, 21, 22.

37. apoi stâlpii curții de jur împrejur, picioarele lor, țărșuși lor și funiile lor.

38. Moise, Aaron și fiii lui tăbărau* înaintea cortului, la răsărit, înaintea cortului întâierii, spre răsăritul soarelui; ei aveau să îndeplinească la sfîntul locaș**, tot ce fusese 1 poruncit copiilor lui Israel; iar străinul 11 care se va apropia, să fie pedesit cu moartea. * Cap. 1, 28. ** Cap. 18, 2. 1 Vers. 7, 8. 11 Vers. 20.

39. Toți Leviții* a căror numărătoare au făcut-o Moise și Aaron, după porunca Domnului, după familiile lor, toți bărbații, dela vîrsta de o lună în sus, au fost douăzeci și două de mii. * Cap. 26, 42.

Răscumpărarea întâilor născuți.

40. Domnul a zis lui Moise: „Fă numărătoare* tuturor întâilor născuți de parte bărbătească dintre copiii lui Israel, dela vîrsta de o lună în sus, și numără-i după numele lor. * Vers. 15.

41. Să* ieși pe Leviți pentru Mine, Domnul, în locul tuturor întâilor născuți din copiii lui Israel, și vitele Leviților în locul tuturor întâilor născuți din vitele copiilor lui Israel!“ * Vers. 12, 45.

42. Moise a făcut numărătoare* tuturor întâilor născuți dintre copiii lui Israel, după porunca pe care i-o dăduse Domnul.

43. Toți întâii născuți de parte bărbătească, a căror numărătoare au făcut-o, numărîndu-le numele, dela vîrsta de o lună în sus, au fost douăzeci și două de mii două sute șaptezeci și trei.

44. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

45. „Ia* pe Leviți în locul tuturor întâilor născuți din copiii lui Israel, și vitele Leviților în locul vitelor lor; și Leviții vor fi ai Mei. Eu sînt Domnul. * Vers. 12, 45.

46. Pentru răscumpărarea* celor două sute șaptezeci și trei, cari** trec peste numărul Leviților, dintre întâii născuți ai copiilor lui Israel,

* Exod. 12, 19. Cap. 18, 15. ** Vers. 26, 43.

47. să ieși cîte* cinci sicli de cap, după sicul sfîntului locaș, care este de douăzeci de ghere**.

* Lev. 27, 8. Cap. 18, 16. ** Exod. 26, 19. Lev. 27, 25. Cap. 18, 18. Exod. 46, 12.

48. Să dai argintul acesta lui Aaron și fiilor lui, pentru răscumpărarea celor ce trec peste numărul Leviților.“

49. Moise a luat argintul pentru răscumpărarea celor ce treceau peste numărul celor răscumpărați de Leviți;

50. a luat argintul întâilor născuți din copiii lui Israel: o mie trei* sute șaptezeci și cinci de sicli, după sicul sfîntului locaș. * Vers. 46, 47.

51. Și Moise a dat* argintul de răscumpărare lui Aaron și fiilor lui, după porunca Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul. * Vers. 48.

Slujbele Chehatîților.

4 1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Numără pe fiii lui Chehat dintre copiii lui Levi, după familiile lor, după casele părinților lor,

3. dela vîrsta* de treizeci de ani în sus, pînă la vîrsta de cincizeci de ani, pe toți cei destoinici să facă vreo slujbă la cortul întîinerii.

* Cap. 8, 24. 1 Cor. 26, 3, 24, 25.

4. Iată slujbele* fiilor lui Chehat, în cortul întîinerii: ele privesc Locul prea sfînt**.

* Vers. 15. ** Vers. 18.

5. La pornirea taberii, Aaron și fiii lui să vină să dea jos* perdeaua dinlăuntru, și să acopere cu ea chivotul** mărturie;

* Exod. 26, 31. ** Exod. 25, 10, 12.

6. să pună deasupra ei o învelitoare de piele de vițel de mare, și să întindă pe deasupra un covor făcut în întregime din materie albastră; apoi să pună drugii* chivotului.

* Exod. 25, 13.

7. Să întindă un covor albastru peste masa* pînilor pentru punerea înaintea, și deasupra să pună străchinile, cătușile, ceștile și potirele pentru jertfele de băutură; deasupra să fie și pînea care se pune necurmat înaintea Domnului;

* Exod. 25, 23, 26, 28. Lev. 24, 5, 6.

8. peste toate aceste lucruri să întindă un covor cîrmiziu, și să-l acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să pună drugii mesei.

9. Să ia un covor albastru, și să acopere sfînicul*, candelarele** lui, macărilor lui, cenușarele lui și toate vasele lui pentru untdelemn, cari se întrebuințează pentru slujba lui;

* Exod. 25, 31. ** Exod. 25, 27, 28.

10. să-l pună cu toate uneltele lui într-o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să-l pună pe targă.

11. Peste altarul* de aur să întindă un covor albastru, și să-l acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să-i pună drugii.

* Exod. 26, 3, 4.

12. Să ia apoi toate unelteile întrebuințate pentru slujbă în sfântul locaș, și să le pună într'un covor albastru, și să le acopere cu o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să le pună pe targă.

13. Să ia cenușa din altar, și să întindă peste altar un covor de purpură;

14. să pună deasupra toate unelteile pentru slujba lui, tigăile pentru cărbuni, furculițele, lopețile, ligheanele, toate unelteile altarului, și deasupra să întindă o învelitoare de piele de vițel de mare; apoi să-i pună drugii.

15. Dupăce Aaron și fiii lui vor isprăvi de acoperit sfântul locaș și toate uneltele sfântului locaș, fiii lui Chehat* să vină, la pornirea taberii, ca să le ducă; dar să nu se atingă** de lucrurile sfinte, ca să nu moară. Acestea† sînt lucrurile pe cari au să le ducă fiii lui Chehat din cortul întîlnirii.

* Cap. 7, 9; 10, 21. ** Exod. 30, 9. † Sam. 4, 15. ‡ Exod. 15, 8, 19. ** 2 Sam. 6, 6, 7. † Exod. 22, 9, 10. ‡ Cap. 3, 31.

16. Eleazar, fiul preotului Aaron, să aibă sub privigherea lui untdelemnul* pentru sfeșnic, tămia** mirositoare, darul† de pîine de toate zilele și untdelemnul†† pentru ungere; să aibă în grija lui tot cortul și tot ce cuprinde el, sfîntul locaș și unelteile lui.††

* Exod. 26, 6. Lev. 24, 2. ** Exod. 30, 34. † Exod. 29, 40. †† Exod. 30, 23.

17. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

18. „Să nu cumva să puneți neamul familiilor Chehatîților în primejdie să fie nimicît din mijlocul Levîților.

19. Iată ce să faceți pentru ei, ca să trăiască și să nu moară cînd se vor apropia de Locul prea sfînt*: Aaron și fiii lui să vină, și să pună pe fiecare din ei la slujbă și sarcina lui.

* Vers. 4.

20. Să nu* intre ei să învelească lucrurile sfinte, ca să nu moară.††

* Exod. 29, 21. † Sam. 6, 19.

Slujbele Gherșoniților.

21. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

22. „Numără și pe fiii lui Gherșon, după casele părinților lor, după familiile lor;

23. și anume, să faci numărătoarea, începînd dela vîrsta de treizeci* de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, a tuturor celor ce sînt în stare

să împlinească vreo slujbă în cortul întîlnirii.

* Vers. 2.

24. Iată slujbele familiilor Gherșoniților, slujba pe care vor trebui s'o facă și ce vor trebui să ducă.

25. Să ducă* covoarele cortului și cortul întîlnirii, învelitoarea lui și învelitoarea de piele de vițel de mare, care se pune deasupra, perdeaau de la ușa cortului întîlnirii;

* Cap. 3, 25, 26.

26. pînzele curții și perdeaua dela ușa porții curții, dejur împrejurul cortului și altarului, funile lor și toate unelteile cari țîn de ele. Și ei să facă toată slujba privitoare la aceste lucruri.

27. În slujbele lor, fiii Gherșoniților să fie sub poruncile lui Aaron și fiilor lui, pentru tot ce vor duce și pentru toată slujba pe care vor trebui s'o facă; în grija lor să dați tot ce au de dus.

28. Acestea sînt slujbele familiilor fiilor Gherșoniților în cortul întîlnirii, și ce au ei de păzit sub cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron.

Slujbele fiilor lui Merari.

29. Să faci numărătoarea fiilor lui Merari, după familiile lor, după casele părinților lor;

30. și anume, să faci numărătoarea, începînd dela vîrsta de treizeci* de ani în sus pînă la vîrsta de cinci zeci de ani, a tuturor celor ce sînt în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii.

* Vers. 3.

31. Iată* ce este dat în grija lor și ce au ei de dus, pentru toate slujbele din cortul întîlnirii: scîndurile** cortului, drugii lui, stîlpii lui, picioarele lui;

* Cap. 1, 30, 37. ** Exod. 26, 15.

32. stîlpii curții de jur împrejur, picioarele lor, tîrșii lor, funile lor, toate unelteile cari țîn de ei și tot ce este rînduit pentru slujba lor. Să spuneti pe* nume lucrurile cari sînt date în grija lor și pe cari le au ei de purtat.

* Exod. 26, 31.

33. Acestea sînt slujbele familiilor fiilor lui Merari, toate slujbele pe cari au să le facă ei în cortul întîlnirii, sub cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron.††

34. Moise*, Aaron și mai marii adunării au făcut numărătoarea fiilor Chehatîților, după familiile lor și după casele părinților lor.

* Vers. 2.

35. și anume a tuturor aceluia cari, dela vîrsta de treizeci de ani în sus,

pină la vîrsta de cincizeci de ani, erau în stare să facă vreo slujbă în cortul înfîlîririi.

36. Cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, au fost două mii șapte sute cincizeci.

37. Aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile Chehatîșilor, toți cei ce făceau vreo slujbă în cortul înfîlîririi; Moise și Aaron le-au făcut numărătoare, după porunca Domnului dată prin Moise.

38. Fiii lui Gherson ieșiți la numărătoare, după familiile lor și după casele părinților lor,

39. dela vîrsta de treizeci de ani în sus pină la vîrsta de cincizeci de ani, și anume toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul înfîlîririi,

40. cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, după casele părinților lor, au fost două mii șase sute treizeci.

41. Aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile fiilor lui Gherson, toți cei ce făceau vreo slujbă în cortul înfîlîririi; Moise și Aaron le-au făcut numărătoare după porunca Domnului.

42. Cei ieșiți la numărătoare dintre familiile fiilor lui Merari, după familiile lor, după casele părinților lor,

43. dela vîrsta de treizeci de ani în sus pină la vîrsta de cincizeci de ani, toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul înfîlîririi,

44. cei ieșiți la numărătoare, după familiile lor, au fost trei mii două sute.

45. Aceștia sînt cei ieșiți la numărătoare din familiile fiilor lui Merari; Moise și Aaron le-au făcut numărătoare după porunca Domnului dată prin Moise.

46. Toți acia dintre Leviți a căror numărătoare au făcut-o Moise, Aaron și mai marii lui Israel, după familiile lor și după casele părinților lor,

47. dela vîrsta de treizeci de ani în sus pină la vîrsta de cinci zeci de ani, toți cei ce erau în stare să facă vreo slujbă și să ducă cortul înfîlîririi,

48. toți cei ieșiți la numărătoare, au fost opt mii cincisute optzeci.

49. Le-au făcut numărătoare după porunca Domnului dată prin Moise, arătînd fiecăruia slujba pe care trebuia s'o facă și ce trebuia să ducă; le-

au făcut numărătoare după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul.

* Vers. 15, 24, 31. ** Vers. 1, 20.

Izgonirea celor necurați.

51. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Poruncește copiilor lui Israel să izgonească din tabără pe orice lepros, și pe oricine are o lepdare de sîmînță, sau este înținat prin atingerea deț un mort.

* Lev. 13, 3, 46. Cap. 12, 14. ** Lev. 13, 2. † Lev. 21, 1. Cap. 9, 6, 10; 19, 12, 13, 19.

3. Fie bărbați fie femei, să-i scoateți afară din tabără; să-i scoateți afară, ca să nu spurce tabăra în mijlocul ei căreia îmi am Eu locuința.”

4. Copiii lui Israel au făcut așa, și i-au scos afară din tabără; cum poruncise lui Moise Domnul, așa au făcut copiii lui Israel.

Despăgubirea pentru furi.

5. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

6. „Spune copiilor lui Israel: Cînd un bărbat sau o femeie va păcătui împotriva aproapelui său, făcînd o călcare de lege față de Domnul, și se va face astfel vinovat,

7. să-și mărturisească păcatul, și să dea înapoi în întregime prețul lucrului cîștigat prin mijloace necinstite, adăugînd a cincea parte; să-l dea acela față de care s'a făcut vinovat.

* Lev. 5, 1; 24, 40. Deut. 19, 15. ** Lev. 5, 5.

8. Dacă nu este nimeni care să albe drept să ia înapoi lucrul cîștigat prin mijloace necinstite, lucrul acela să se întoarcă la Domnul, la preot, afară de berbecule adus ca jertfă de ispășire cu care se va face ispășire pentru cel vinovat.

* Lev. 5, 4, 7; 7, 7.

9. Orice dar ridicat din lucrurile închinete Domnului de copiii lui Israel, să fie al preotului, căruia li sînt aduse.

* Exod. 28, 26. Lev. 5, 17, 18, 20; 7, 6, 7, 8, 10, 14. Cap. 18, 9, 10. Deut. 18, 3, 4. Exod. 28, 28, 30.

10. Lucrurile închinete Domnului vor fi ale preotului: tot ce i se va da preotului, al lui să fie.”

* Lev. 10, 13.

Apa de gelozie.

11. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

12. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: Dacă păcătuiește nevasta cui-va față de bărbatul ei, și-i este necredincioasă;

13. dacă altul se^a culcă cu ea, și lucrul este ascuns de bărbatul ei; dacă ea s'a pîngărit în ascuns, fără să fie vreun martor împotriva ei, și fără să fie prinsă asupra faptului; — * Lev. 20, 20.

14. și dacă bărbatul este apucat de un duh de gelozie și are bănuiele asupra nevastei lui, care s'a pîngărit, sau dacă este cuprins de un duh de gelozie și are bănuiele asupra nevastei lui, care nu s'a pîngărit; —

15. omul acela să-și aducă nevasta la preot, și, ca dar de mincare pentru ea, să aducă a zecea parte dintr'o efi de floare de făină de orz; și nu toarne untdelemn pe ea, și să nu pună tămîie pe ea, căci acesta este un dar de mincare adus pentru gelozie, un dar de descoperire, care descoperă^e o fîră-de-legi. * 1 Reg. 17, 28. Ezech. 20, 26.

16. Preotul s'o apropie, și s'o pună să stea în picioare înaintea Domnului.

17. Preotul să ia apă sfințită într'un vas de pămînt; să ia țîrînă de pe po-deala cortului și s'o pună în apă.

18. Preotul să pună pe femeie să stea în picioare înaintea Domnului; să descopere capul femeii, și să-i pună în mini darul de mincare adus pentru descoperire, darul de mincare adus pentru gelozie; preotul să albe înaintea aple amare aducătoare de blestem.

19. Preotul să pună pe femeie să jure, și să-i zică: „Dacă niciun om nu s'a culcat cu tine, și dacă, fiind sub puterea bărbatului tău, nu te-ai abătut dela el ca să te pîngărești cu altul, să nu-ți faci niciun rău aceste ape amare aducătoare de blestem!”

20. Dar dacă, fiind sub puterea bărbatului tău, te-ai abătut dela el și te-ai pîngărit, și dacă un alt om decât bărbatul tău s'a culcat cu tine, —

21. și preotul^a să pună pe femeie să jure cu un jurămint de blestem, și să-i zică: — „Domnul să^a te facă să ajungi de blestem și de urgie în mijlocul poporului tău, făcînd să și te usuce coapsa și să și se umfle pîntecele,

* Isa. 8, 20. 1 Sam. 14, 24. Numea. 10, 28. ** Lev. 20, 22.

22. și apele acestea aducătoare de blestem să intre^a în măruntaiele tale, ca să facă să și se umfle pîntecele și să și se usuce coapsa!” Și^a femeia să zică: „Amin! Amin!”

* Ps. 128, 18. ** Deut. 27, 18.

23. Preotul să scrie blestemurile acestea într'o carte, apoi să le șteargă cu apele cele amare.

24. Și să dea femeii să bea apele amare aducătoare de blestem; și apele aducătoare de blestem vor intra în ea și-i vor pricinui amărăciunea.

25. Preotul să ia din minile femeii darul de mincare adus pentru gelozie, să legene^a darul într'o parte și într'alta înaintea Domnului, și să-l aducă pe altar. * Lev. 2, 27.

26. Apoi^a preotul să ia un pumn din darul acesta, ca aducere aminte, și să-l ardă pe altar. După aceea, să dea femeii să bea apele. * Lev. 2, 2, 3.

27. Dupăce îi va da să bea apele, dacă ea s'a pîngărit și a fost necredincioasă bărbatului ei, apele aducătoare de blestem vor intra în ea, și-i vor pricinui amărăciunea; pîntecele i se va umfla, coapsa i se va usca, și femeia aceasta va fi de blestem^a în mijlocul poporului ei. * Deut. 28, 27. Ps. 60, 8, 11. 107, 24, 25, 26, 27; 121, 28. Zab. 8, 12.

28. Dar dacă femeia nu s'a pîngărit și este curată, va rămînea neatinată, și va avea copii.

29. Aceasta este legea asupra geloziei, pentru împrejurarea cînd o femeie, care este sub puterea bărbatului ei, se abate^a și se pîngărește,

* Yera. 28.

30. și pentru împrejurarea cînd un bărbat, apucat de un duh de gelozie, are bănuiele asupra nevastei lui: preotul s'o pună să stea în picioare înaintea Domnului, și să-i facă întocmai după legea aceasta.

31. Bărbatul va fi scutit de vină, dar femeia aceea își va lua^a pedeapsa nelegiuirii ei.” * Lev. 20, 17, 28, 29.

Legea Nazireatului.

6 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbeste copiilor lui Israel, și spune-le: „Cînd un bărbat sau o femeie se va despărți^a de ceilalți, făcînd o juruință de nazireat^a, ca să se închine Domnului,

* Lev. 27, 2. Judec. 13, 5. Psalt. 21, 28. Rom. 1, 1.

3. să se^a ferească de vin și de băutură îmbătătoare; să nu bea nici oțet făcut din vin, nici oțet făcut din vreo băutură îmbătătoare; să nu bea nicio băutură storsă din struguri, și să nu mănînce struguri proaspeți nici uscați.

* Amos 2, 12. Luc. 1, 15.

4. În tot timpul nazireatului lui, să

1. Nazireat însemnă a se despărți de ceilalți, a se expune la închinare.

nu mănince nimic care vine din viață, dela simbari până la piețița strugurelui.

5. In tot timpul nazireatului, briciul* să nu treacă pe capul lui; până la împlinirea zilelor pentru cari s'a închinat Domnului, va fi sfințit; să-și lase părul să crească în voie.

* Iudei. 13, 3; 16, 17. 1 Sam. 1, 11.

6. In tot timpul cît s'a făgăduit Domnului prin jurământ, să nu se apropie de* un mort;

* Lev. 21, 11. Cap. 19, 21, 26.

7. să nu se pîngărească nici la moartea tatălui* său, nici a mamei sale, nici a fratelui său, nici a sorei sale, cîci poartă pe cap închinarea Dumnezeui lui.

* Lev. 21, 1, 2, 11. Cap. 9, 8.

8. In tot timpul nazireatului, să fie închinat Domnului.

9. Dacă moare cineva de moarte năpraznică lingă el, și capul lui închinat se face astfel necurat, să-și radă* capul în ziua curățirii, și anume să și-l radă a șaptea zi.

* Psal. 19, 10; 31, 24.

10. In ziua a opta,* să aducă preotului două turturele sau doi pui de porumbel, la ușa cortului întîlnirii.

* Lev. 4, 7, 14, 22; 15, 14, 20.

11. Preotul să jertfească pe unul ca jertfă de ispășire, iar pe celalt ca ardere de tot, și să facă pentru el ispășirea păcatului lui, făcut cu prilejul mortului. Nazireul să-și sfințească apoi capul chiar în ziua aceea.

12. Să închine din nou Domnului zilele nazireatului lui dinainte, și să aducă un miel de un an ca* jertfă pentru vină; zilele dinainte nu vor fi socotite, pentrucă nazireatul lui a fost pîngărit.

* Lev. 3, 9.

După isprăvirea nazireatului.

13. Iată legea nazireului. In ziua* cînd se va împlini vremea nazireatului lui, să fie adus la ușa cortului întîlnirii.

* Psal. 31, 26.

14. Ca dar, să aducă Domnului: un miel de un an fără cusur, pentru arderea de tot, o oaie de un an și fără cusur pentru jertfa* de ispășire, și un berbec fără cusur, pentru jertfa** de mulțămire;

* Lev. 4, 2, 37, 38. ** Lev. 3, 8.

15. un coș cu azimi, turtă făcute din floarea* făinii, frămîntată** cu untdelemn, și plăcinte fără aluat, stropite cu untdelemn, împreună cu darul de mîncare și jertfa de ț băutură obicinuite.

* Lev. 3, 8. ** Exod. 29, 2. * Cap. 15, 5, 7, 10.

16. Preotul să aducă aceste lucruri înaintea Domnului și să aducă jertfa lui de ispășire și arderea de tot;

17. să pregătească berbecule ca jertfă de mulțămire Domnului, împreună cu coșul cu azimi, și să pregătească și darul lui de mîncare și jertfa lui de băutură.

18. Nazireul* să-și radă, la ușa cortului întîlnirii, capul închinat Domnului; să ia părul capului său închinat Domnului, și să-l pună pe focul care este sub jertfa de mulțămire.

* Psal. 31, 24.

19. Preotul să ia* spata dreaptă fiartă a berbecului, o turtă nedospită din coș, și o plăcintă nedospită; și să le pună** în mîinile Nazireului, după ce acesta și-a ras capul închinat Domnului.

* 1 Sam. 2, 13. ** Exod. 29, 23, 24.

20. Preotul să le legeze într-o parte și într'alta înaintea Domnului: acesta* este un lucru sfințit, care este al preotului, împreună cu pieptul legănat și spata adusă jertfă prin ridicare. Apoi, nazireul va putea să bea vin.

* Exod. 29, 27, 28.

21. Aceasta este legea pentru cel ce a făcut juruința de nazireat: acesta este darul lui, care trebuie adus Domnului pentru nazireatul lui, afară de ce-i vor îngădui mijloacele lui. Să împlinescă tot ce este poruncit pentru juruința pe care a făcut-o, după legea nazireatului."

Binecuvîntarea.

22. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

23. „Vorbește lui Aaron și fiilor lui, și spune-le: „Așa să binecuvîntați* pe copiii lui Israel, și să le ziceți:

* Lev. 9, 22. 1 Cron. 23, 13.

24. „Domnul să te binecuvînteze, și să te păzească*!

* Ps. 121, 7. Iosif. 12, 11.

25. Domnul să facă să lumineze* Fața Lui peste tine, și să Se îndure** de tine!

* Ps. 121, 10; 137, 1; 140, 1, 2, 10; 118, 115. Dan. 9, 17.

** Psal. 43, 20.

26. Domnul să-și înalțe* Fața peste tine, și să-ți dea** pacea!

* Ps. 4, 6. ** Iosif. 14, 27. 2 Tim. 2, 16.

27. Astfel să pună* Numele Meu peste copiii lui Israel, și Eu** îi voi binecuvînta."

* Deut. 28, 10. 2 Cron. 7, 14.

Ios. 48, 7. Dan. 9, 18, 19. ** Ps. 115, 12.

Darurile căpeteniilor semințiilor.

71. Cînd a isprăvit Moise de așezat* cortul, l-a uns și l-a sfințit împreună cu toate uneltele lui, precum și altarul cu toate uneltele lui; l-a uns și l-a sfințit.

* Exod. 40, 15. Lev. 8, 10, 11.

2. Atunci mai* marii lui Israel, căpeteniile caselor părinților lor, și-au adus darurile lor: aceștia erau mai marii semințiilor, cari luaseră parte la numărătoare. *Cap. 1. 4. etc.

3. Ei și-au adus ca dar înaintea Domnului: șase cară acoperite și doisprezece boi, adică un car la două căpetenii, și un bou de fiecare căpetenie; și le-au adus înaintea cortului.

4. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

5. „Ia dela ei aceste lucruri, și să le întrebuințezi pentru slujba cortului în întiniri; să le dai Leviților, fiecarea după cum cere slujba lui.”

6. Moise a luat carăle și boii, și le-a dat Leviților.

7. A dat* două cară și patru boi fiilor lui Gherșon, după cum cereau slujbele lor; *Cap. 4. 26.

8. a dat* patru cară și opt boi fiilor lui Merari, după cum cereau slujbele lor, sub cîrmuirea** lui Itamar, fiul preotului Aaron. *Cap. 4. 30. **Cap. 4. 38, 39.

9. Dar n'a dat niciunul fiilor lui Chehâi, pentru că, după cum cereau slujbele* lor, ei trebuiau să ducă lucrurile sfinte pe umeri.

*Cap. 4. 35. Cap. 4. 8, 9, 10, 12, 14. 2Sam. 6. 10.

Darurile pentru înfrînșirea altarului.

10. Căpeteniile și-au adus darurile pentru înfrînșirea* altarului, în ziua cînd l-au uns; căpeteniile și-au adus darurile înaintea altarului. *Deut. 20. 2. 1 Reg. 4. 62. 2 Cron. 7. 8. 9. Ezech. 4. 10. Simeon, 12. 27. Ps. 30. 1.

11. Domnul a zis lui Moise: „Căpeteniile să vină unul cîte unul, și anume fiecare în cîte o zi deosebită, ca să-și aducă darul pentru înfrînșirea altarului.”

12. Cel ce și-a adus darul în ziua întâi, a fost Nahșon*, fiul lui Aminadab, din seminția lui Iuda. *Cap. 1. 8.

13. El a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul* sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul** de mîncare; *Ezech. 40. 12. **Lev. 2. 1.

14. o cătușă de aur de zece sicli, plină* cu tămîie, *Ezech. 40. 34.

15. un vițel*, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot; *Lev. 1. 3.

16. un țap*, pentru jertfa de ispășire; *Lev. 4. 26.

17. și, pentru jertfa* de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Nahșon, fiul lui Aminadab. *Lev. 1. 3, 5.

18. A doua zi, și-a adus darul Netaneel, fiul lui Tuar, căpetenia lui Ișahar.

19. El a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

20. o cătușă de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

21. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

22. un țap, pentru jertfa de ispășire;

23. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Netaneel, fiul lui Tuar.

24. A treia zi, căpetenia fiilor lui Zabulon, Eliab, fiul lui Helon,

25. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

26. o cătușă de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

27. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

28. un țap, pentru jertfa de ispășire;

29. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Eliab, fiul lui Helon.

30. A patra zi, căpetenia fiilor lui Ruben, Elișur, fiul lui Ședeur,

31. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaș, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

32. o cătușă de aur de zece sicli plină cu tămîie;

33. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

34. un țap pentru jertfa de ispășire;

35. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Elișur, fiul lui Ședeur.

36. A cincea zi, căpetenia fiilor lui Simeon, Selumiel, fiul lui Turisadai,

37. a adus: o farfurie de argint în

greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfintului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

38. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

39. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

40. un țap, pentru jertfa de ispășire;

41. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul de mincare al lui Șelumiel, fiul lui Țuripadai.

42. A șasea zi, căpetenia fiilor lui Gad, Elișaf, fiul lui Deuel,

43. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfintului locaș, amindouă pline cu floare de făină frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

44. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

45. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

46. un țap, pentru jertfa de ispășire;

47. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Elișaf, fiul lui Deuel.

48. A șaptea zi, căpetenia fiilor lui Efraim, Elișama, fiul lui Amihud,

49. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfintului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

50. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

51. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

52. un țap, pentru jertfa de ispășire;

53. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Elișama, fiul lui Amihud.

54. A opta zi, căpetenia fiilor lui Manase, Gamliel, fiul lui Pedahțur,

55. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfintului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

56. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

57. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

58. un țap pentru jertfa de ispășire;

59. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Gamliel, fiul lui Pedahțur.

60. A noua zi, căpetenia fiilor lui Beniamin, Abidan, fiul lui Ghideoni,

61. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șapte zeci de sicli, după siclul sfintului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

62. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

63. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

64. un țap, pentru jertfa de ispășire;

65. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Abidan, fiul lui Ghideoni.

66. A zecea zi, căpetenia fiilor lui Dan, Ahiezer, fiul lui Amişadai,

67. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfintului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

68. o cătuie de aur, plină cu tămîie;

69. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

70. un țap, pentru jertfa de ispășire;

71. și pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Ahiezer, fiul lui Amişadai.

72. A unsprezecea zi, căpetenia fiilor lui Așer, Paguiel, fiul lui Ocran,

73. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după siclul sfintului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

74. o cătuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

75. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

76. un țap, pentru jertfa de ispășire;

77. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Paguiel, fiul lui Ocran.

78. A douăsprezecea zi, căpetenia fiilor lui Neftali, Ahira, fiul lui Enan,

79. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de șaptezeci de sicli, după sicliul sfântului locaș, amindouă pline cu floare de făină, frământată cu untdelemn, pentru darul de mincare;

80. o câțuia de aur de zece sicli, plină cu tămie;

81. un vițel, un berbec, un miel de un an, pentru arderea de tot;

82. un țap, pentru jertfa de ispășire;

83. și, pentru jertfa de mulțămire, doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Ahira, fiul lui Enan.

84. Acestea au fost darurile aduse de căpeteniile lui Israel pentru înșosirea altarului, în ziua cînd l-au uns. Au fost douăsprezece farfurii de argint, douăsprezece ligheane de argint, douăsprezece câțuile de aur;

85. fiecare farfurie de argint cîntărea o sută treizeci de sicli, și fiecare lighean cîntărea șaptezeci de sicli, așa că argintul acestor unelte se ridica în totul la două mii patru sute de sicli, după sicliul sfântului locaș.

86. Au fost douăsprezece câțui de aur pline cu tămie, câte zece sicli câțuia, după sicliul sfântului locaș; aurul câțuilor se ridica în totul la o sută douăzeci de sicli.

87. Toate dobitoacele pentru arderea de tot au fost doisprezece viței, doisprezece berbeci, doisprezece miei de un an, cu darurile de mincare obișnuite, doisprezece țapi, pentru jertfa de ispășire.

88. Toate dobitoacele pentru jertfa de mulțămire: douăzeci și patru de boi, șasezeci de berbeci, șasezeci de țapi, șasezeci de miei de un an. Acestea au fost darurile aduse pentru înșosirea altarului, după ce l-au uns. * Vers. 1.

89. Cînd intra Moise în cortul întîlnirii ca să vorbească* cu Domnul, auzea glasul** care-l vorbea de pe capacul ispășirii care era așezat pe chivotul mărturiei, între cei doi heruvimi. Și vorbea cu Domnul.

* Cap. 12, 8. Exod. 25, 9, 11. ** Exod. 25, 22.

Așezarea candelilor.

8 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește lui Aaron, și spune-i: Cînd vei așeza* candelile în sfeșnic,

cele șapte candelile vor trebui să lumineze în partea dinainte a sfeșnicului.”

* Exod. 25, 37; 40, 25.

3. Aaron a făcut așa; și a așezat candelile în partea dinainte a sfeșnicului, cum poruncise lui Moise Domnul.

4. Sfeșnicul* era de aur bătut; atît piciorul cît și florile lui, erau de aur** bătut. Moise făcuse sfeșnicul după chipul, pe care i-l arătase Domnul.

* Exod. 25, 23. ** Exod. 25, 25. † Exod. 25, 40.

Închinarea Leviților.

5. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

6. „Ia pe Leviți din mijlocul copiilor lui Israel, și curățește-i.

7. Iată cum să-i curățești: Stropește-i* cu apă ispășitoare; și lase** să treacă briciul peste tot trupul lor, să-și spele hainele, și să se curățească.

* Cap. 19, 9, 17, 28. ** Lev. 14, 9, 9.

8. Să ia apoi un vițel, cu darul* de mincare obișnuit, făcut din floare de făină, frământată cu untdelemn; și să mai iei un alt vițel pentru jertfa de ispășire.

* Lev. 2, 1.

9. Să apropie* pe Leviți înaintea cortului întîlnirii, și să strîngi** toată adunarea copiilor lui Israel.

* Exod. 29, 4; 40, 15. ** Lev. 1, 2.

10. Să apropie pe Leviți înaintea Domnului; și copiii lui Israel să-și pună* minile pe Leviți.

* Lev. 1, 4.

11. Aaron să lege pe Leviți într-o parte și într'alta înaintea Domnului, ca un dar legănat din partea copiilor lui Israel; și să fie închinați astfel în slujba Domnului.

12. Leviți* să-și pună minile pe capul vițelor, și să aducă unul ca jertfă de ispășire, și altul ca ardere de tot, ca să faci ispășire pentru Leviți.

* Exod. 29, 10.

13. Să pui pe Leviți în picioare înaintea lui Aaron și înaintea fiilor lui, și să-i legi într-o parte și într'alta, ca un dar legănat Domnului.

14. Așa să desparti pe Leviți din mijlocul copiilor lui Israel; și Leviți vor fi ai* Mei.

* Cap. 3, 40; 15, 9.

15. După aceea, Leviți să vină să facă slujba în cortul întîlnirii. Astfel să-i curățești și să-i legi* într-o parte și într'alta, ca un dar legănat.

* Vers. 12, 22.

16. Căci ei îmi sînt dați cu totul din mijlocul copiilor lui Israel: Eu i-am luat pentru Mine în locul* întîlilor năs-

cuți, din toți întâii născuți ai copiilor lui Israel. ^{*Cap. 3, 12, 45.}

17. Căci orice întâi născut al copiilor lui Israel este al Meu¹, atît din oameni cît și din dobitoace; Mie Mi l-am închinat în ziua cînd am lovit pe toți întâii născuți în țara Egiptului.

^{*Exod. 13, 2, 12, 13, 15. Cap. 3, 12. Lev. 2, 28.}

18. Și Eu am luat pe Leviți în locul tuturor întâilor născuți ai copiilor lui Israel.

19. Am dat^{*} pe Leviți în totul lui Aaron și fiilor lui, din mijlocul copiilor lui Israel, ca să facă slujbă pentru copiii lui Israel în cortul întîlnirii, să facă ispășire pentru copiii lui Israel, și astfel copiii lui Israel să nu fie loviți cu nici¹ o urgie, cînd se vor apropia de sfîntul locaș.¹

^{*Cap. 3, 9. **Cap. 1, 55; 14, 45; 18, 5. 3 Cron. 26, 18.}

20. Moise, Aaron și toată adunarea copiilor lui Israel, au făcut cu Leviți tot ce poruncise lui Moise Domnul despre Leviți; așa au făcut copiii lui Israel cu ei.

21. Leviți¹ s'au curățit, și și-au spălat hainele. Aaron¹ i-a legănat într-o parte și într'alta, ca un dar legănat înaintea Domnului, și a făcut ispășire pentru ei, ca să-i curățească.

^{*Vers. 15. **Vers. 11, 12.}

22. După aceea^{*}, Leviți au venit să-și facă slujba în cortul întîlnirii, în fața lui Aaron și a fiilor lui. Intocmai cum poruncise¹ lui Moise Domnul cu privire la Leviți, așa s'a făcut cu ei.

^{*Vers. 15. **Vers. 5, etc.}

Timpul cît trebuie să slujească Leviți.

23. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

24. „Iată legea privitoare la Leviți. Dela vîrsta de douăzeci¹ și cinci de ani în sus, orice Levit va intra în slujba cortului întîlnirii ca să îndeplinească o slujbă acolo. ^{*Cap. 4, 3. 1 Cron. 23, 3, 24, 27.}

25. Dela vîrsta de cincizeci^{*} de ani încolo, să iasă din slujbă, și să nu mai slujească.

26. Va putea să ajute pe frații lui în cortul întîlnirii, să păzească^{*} ce le este dat în grijă; dar să nu mai facă slujbă. Așa să faci cu Leviți în ce privește slujbele lor.¹

^{*Cap. 1, 53.}

Paștele în pustia Sinai.

91. Domnul a vorbit lui Moise, în pustia Sinai, în luna întâi a anului al doilea, după ieșirea lor din țara Egiptului. Și a zis:

2. „Copiii lui Israel să prăznuiască Paștele^{*} la vremea hotărîtă.

^{*Exod. 12, 1, etc. Lev. 23, 5. Cap. 28, 16. Deut. 16, 1, 2.}

3. Să le prăznuieți la vremea hotărîtă, în a patrusprezecea zi a lunii acesteia, seara¹; să le prăznuieți după toate legile, și după toate poruncile privitoare la ele.¹

4. Moise a vorbit copiilor lui Israel, să prăznuiască Paștele.

5. Și au^{*} prăznuit Paștele în a patrusprezecea zi a lunii întâi, seara¹, în pustia Sinai; copiii lui Israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul. ^{*Lev. 2, 16.}

6. S'a întîmplat că niște oameni, fiind necurați¹ din pricină că se atinseseră de un mort, nu puteau prăznui Paștele în ziua aceea. Ei s'au¹ înfățișat în aceeași zi înaintea lui Moise și înaintea lui Aaron. ^{*Cap. 4, 7; 19, 11, 16. Ierem 23, 28. **Exod. 12, 15, 16, 26. Cap. 27, 2.}

7. Și oamenii acela au zis lui Moise: „Noi sîntem necurați din pricina unui mort; de ce să fim nevoiți să nu ne aducem la vremea hotărîtă darul cuvenit Domnului în mijlocul copiilor lui Israel?“

8. Moise le-a răspuns: „Așteptați^{*} să văd ce vă poruncește Domnul.¹ ^{*Cap. 27, 2.}

9. Și Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

10. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: „Dacă cineva dintre voi sau dintre urmașii voștri este necurat din pricina unui mort, sau este într-o călătorie lungă, totuși să prăznuiască Paștele în cinstea Domnului.

11. Și, să le prăznuiască în luna a doua¹, în ziua a patrusprezecea, seara¹; să le mîlînce¹ cu azimi și ierburî amare. ^{*2 Cron. 35, 2, 12. **Exod. 12, 8.}

12. Să nu lase din^{*} ele nimic pînă a doua zi dimineața, și să nu frîngă¹ niciun os din ele. Să le prăznuiască după toate¹ poruncile privitoare la Paște. ^{*Exod. 12, 10. **Exod. 12, 46. Ierem 17, 26. 1 Exod. 12, 45.}

13. Dacă cineva nu este necurat, nici nu este în călătorie, și totuși nu prăznuiește Paștele, sufletul acela să fie nimicit¹ din poporul lui; pentru că n'a adus¹ darul cuvenit Domnului la vremea hotărîtă, omul acela să-și ia¹ pedeapsa pentru păcatul lui.

^{*Ps. 17, 14. Exod. 12, 15. **Vers. 7. 1 Cap. 4, 31.}

14. Dacă un străin, care coleștește între voi, prăznuiește Paștele Domnului, să

se țină de legile și poruncile privitoare la Paște. Această lege să fie între voi, pentru străin ca și pentru băștinăș.”

* Exod. 12, 49.

Norul.

15. În ziua* când a fost aşezat cortul, norul a acoperit locaşul cortului în întiniri; şi, de seara** până dimineaţa deasupra cortului era ca înfăţişarea unui foc.

* Exod. 40, 34. Num. 9, 12, 18. Ps. 78, 14. ** Exod. 12, 21; 40, 35.

16. Totdeauna era aşa: ziua, norul acoperea cortul, iar noaptea avea înfăţişarea unui foc.

17. Când se* ridica norul de pe cort, porneau şi copiii lui Israel; şi acolo unde se oprea norul, tăbărau şi copiii lui Israel.

* Exod. 40, 36. Cap. 10, 11, 20, 24. Ps. 90, 1.

18. Copiii lui Israel porneau după porunca Domnului şi tăbărau după porunca Domnului; tăbărau atita vreme* cît rămânea norul deasupra cortului.

* 1 Cor. 10, 1.

19. Când norul rămânea mai multă vreme deasupra cortului, copiii lui Israel ascultau* de porunca Domnului, şi nu porneau.

* Cap. 1, 30; 3, 8.

20. Când norul rămânea mai puţine zile deasupra cortului, ei tăbărau după porunca Domnului, şi porneau după porunca Domnului.

21. Dacă norul se oprea de seara până dimineaţa, şi se ridica dimineaţa, atunci porneau şi ei. Dacă norul se ridica după o zi şi o noapte, atunci porneau şi ei.

22. Dacă norul se oprea deasupra cortului două zile, sau o lună, sau un an, copiii lui* Israel rămăneau tăbăriţi, şi nu porneau; şi când se ridica, porneau şi ei.

* Exod. 40, 36, 37.

23. Tăbărau după porunca Domnului, şi porneau după porunca Domnului; ascultau* de porunca Domnului, de porunca Domnului dată prin Moise.

* Vers. 26.

Trîmbiţele de argint.

10. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Fă-ţi două trîmbiţe de argint; să le faci de argint bătut. Ele să-ţi slujească pentru chemarea* adunării şi pentru pornirea taberilor.

* Isa. 1, 12.

3. Când se va suna* cu ele, toată adunarea să se strîngă la tine, la uşa cortului înfăşurării.

* Jer. 4, 2. Isai 2, 12.

4. Când se va suna numai cu o trîm-

biţă, să se strîngă la tine cîmpetenile, mai marii* peste mîile lui Israel.

* Exod. 18, 21. Cap. 1, 36; 7, 2.

5. Când veţi suna cu vilvă, să pornească ceice tăbăresc* la răsarit;

* Cap. 2, 8.

6. Când veţi suna a doua oară cu vilvă, să pornească ceice tăbăresc* la miez-zii: pentru plecarea lor, să se sune cu vilvă.

* Cap. 2, 16.

7. Când va fi vorba de strîngerea adunării, să sunaţi*, dar să nu* sunaţi cu vilvă.

* Vers. 3. ** Isai 2, 1.

8. Din trîmbiţe* să sune fiii lui Aaron, preoţii. Aceasta să fie o lege vecinică pentru voi şi pentru urmaşii voştri.

* Cap. 11, 4. Isa. 5, 4. 1 Cor. 13, 24. 2 Cor. 13, 12.

9. Când veţi merge* la război, în ţara voastră, împotriva vrăjmaşului** care va lupta împotriva voastră, să sunaţi cu vilvă din trîmbiţe, şi Domnul, Dumnezeul vostru, îşi va aduce aminte* de voi, şi veţi fi izbăviţi de vrăjmaşii voştri.

* Cap. 21, 4. Isa. 5, 5. 2 Cor. 13, 14. ** Isai. 2, 16; 4, 2; 4, 15; 12, 1. Rom. 10, 18. Ps. 108, 42. 1 Pet. 5, 1. Ps. 108, 4.

10. În zilele* voastre de bucurie, la sărbătorile voastre, şi la lunile noi ale voastre, să sunaţi din trîmbiţe, cînd vă veţi aduce arderile de tot şi jertfele de mulţămire; şi ele vor face ca Dumnezeul vostru să-Şi aducă** aminte de voi. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.”

* Cap. 26, 1. Lev. 23, 24. 1 Cor. 13, 24. 2 Cor. 1, 10; 7, 4; 26, 26. Ebra. 2, 10. Num. 12, 24. Ps. 81, 3. ** Vers. 9.

Plecarea din Sinai.

11. În ziua a douăzeci-a a lunii a doua a anului al doilea, s'a ridicat* norul de pe cortul înfăşurării.

* Cap. 9, 17.

12. Şi copiii lui Israel au pornit* din pustia Sinai** după taberile lor. Norul s'a oprit în pustia† Paran.

* Exod. 40, 36. Cap. 2, 4, 16, 24, 31. ** Exod. 19, 1. Cap. 1, 1; 2, 1. 1 Pet. 2, 21. Cap. 17, 10; 18, 2. Deut. 1, 1.

13. Această întîie plecare au făcut-o după porunca* Domnului dată prin Moise.

* Vers. 5, 6. Cap. 2, 24.

14. Întîi* a pornit steagul taberii fiilor lui Iuda, împreună cu oştirile lui. Peste oştirea lui Iuda era mai mare Nahşon*, fiul lui Aminadab;

* Cap. 2, 8, 9. ** Cap. 1, 7.

15. peste oştirea seminţiei fiilor lui Iaahar era Netaneel, fiul lui Tuar;

16. peste oştirea seminţiei fiilor lui Zabulon, era Eliab, fiul lui Helon.

17. Când a fost desfăcut cortul*, au

pornit întâi fiii lui Oherșon și fiii lui Merari, ducând¹ cortul.

¹ Cap. 1, 31. ² Cap. 4, 36, 37; 7, 6, 7, 8.

18. Apoi a pornit steagul² taberii lui Ruben, împreună cu oștirile lui. Peste oștirea lui Ruben era mai mare Elișur, fiul lui Ședeur; ³ Cap. 2, 18, 19.

19. peste oștirea seminției fiilor lui Simeon, era Șelumiel, fiul lui Țurîșadai;

20. peste oștirea seminției fiilor lui Gad era Eliasaf, fiul lui Deuel.

21. Apoi au pornit Chehatîiîl, ducând sfîntul⁴ locaș; până la venirea lor creialții întinșeseră cortul. ⁵ Cap. 4, 4, 13; 7, 9.

22. Apoi a pornit steagul⁵ taberii fiilor lui Efraim, împreună cu oștirile lui. Peste oștirea lui Efraim era mai mare Elișama, fiul lui Amihud;

⁶ Cap. 2, 18, 26.

23. peste oștirea seminției fiilor lui Manase era Gamliel, fiul lui Pedahțur;

24. peste oștirea seminției fiilor lui Benjamin era Abidan, fiul lui Ţhideoni.

25. Apoi a pornit steagul⁶ taberii fiilor lui Dan, împreună cu oștirile lui: ei erau coadă tuturor taberilor. Peste oștirea lui Dan era mai mare Ahiezer, fiul lui Amîșadai; ⁷ Cap. 2, 28, 31. ⁸ Ier. 5, 9.

26. peste oștirea seminției fiilor lui Așer era Pașuiel, fiul lui Ocran;

27. peste oștirea seminției fiilor lui Neftali era Ahira, fiul lui Enan.

28. Acesta⁹ a fost șirul în care au pornit copiii lui Israel, după oștirile lor; așa au plecat. ¹⁰ Cap. 2, 34.

Moise și socrul său.

29. Moise a zis lui Hobab, fiul lui Reuel¹, Madianitul, socrul lui Moise: „Noi plecăm spre locul despre care Domnul a zis: „Eu vi-l² voi da.” Vino cu noi, și îți vom face³ bine, căci Domnul⁴ ți-a făgăduit că va face bine lui Israel.” ⁵ Exod. 3, 18. ⁶ Fac. 18, 7. ⁷ Judec. 1, 16; 4, 11. ⁸ Fac. 23, 12. ⁹ Exod. 3, 9; 4, 1, 8.

30. Hobab i-a răspuns: „Nu pot să merg; ci mă voi duce în țara mea și în locul meu de naștere.”

31. Și Moise a zis: „Nu ne părăsi, te rog; fiindcă tu cunoști locurile unde putem să tăbărîm în pustie; deci tu să ne fii⁵ călăuză.” ⁶ Ier. 18, 18.

32. Și dacă vii cu noi, te vom face să te bucuri de binele⁷, pe care ni-l va face Domnul.” ⁸ Judec. 1, 16.

33. Ei au plecat dela muntele⁹ Domnului, și au mers trei zile; chivotul

legămîntului Domnului a pornit înaintea lor¹⁰, și a făcut un drum de trei zile, ca să le caute un loc de odihnă. ¹¹ Exod. 3, 1. ¹² Deut. 1, 28. ¹³ Ier. 2, 2, 4, 5. ¹⁴ Ps. 122, 6. ¹⁵ Ier. 31, 2. ¹⁶ Exod. 20, 5.

34. Norul¹¹ Domnului era deasupra lor în timpul zilei, cînd porneau din tabără. ¹² Exod. 13, 21. ¹³ Num. 9, 15, 19.

35. Cînd pornea chivotul, Moise zicea: „Scoală-Te¹², Doamne, ca să se împrăști vrăjmașii Tăi, și să fugă dinaintea Feței Tale cei ce Te urăsc!” ¹⁴ Ps. 68, 1, 2; 132, 8.

36. Iar cînd îl așteau, zicea: „Întoarce-Te, Doamne, la zecile de mii ale miilor lui Israel!”

Facut Domnului.

11 1. Poporul¹ a cîrît în gura mare împotriva Domnului, zicînd că-i merge rău. Cînd a auzit Domnul, S'a miniat². S'a aprins³ între ei focul Domnului și a mistuit o parte din marginea taberii. ⁴ Deut. 3, 22. ⁵ Ps. 78, 22. ⁶ Lev. 10, 2. ⁷ Cap. 16, 36. ⁸ Ier. 1, 12. ⁹ Ps. 108, 18.

2. Poporul a strigat către Moise. Moise s'a rugat⁴ Domnului, și focul s'a stins. ⁵ Ier. 3, 18.

3. Locului aceluia i-au pus numele Tabăra (Ardere), pentru că se aprinsese focul Domnului printre ei.

Prepelițele.

4. Adunăturile¹ de oameni, cari se aflau în mijlocul lui Israel, i-a venit poftă, ba chiar și copiii lui Israel au început să plîngă, și să zică: „Cine² ne va da carne să mîncăm?” ³ Exod. 16, 3. ⁴ Ps. 78, 18; 108, 14. ⁵ Ier. 10, 4.

5. Ne aducem³ aminte de peștii pe cari-i mîncam în Egipt, și cari nu ne costau nimic, de castraveți, de pepeni, de praji, de ceapă și de usturoi. ⁶ Exod. 16, 3.

6. Acum ni s'a uscat⁴ sufletul: nu mai este nimic! Ochii noștri nu văd decît mana aceasta.” ⁵ Cap. 11, 5.

7. Mana⁵ semăna cu grăuntele de coriandră, și la vedere era ca bedeliulul⁶. ⁷ Exod. 16, 14, 31. ⁸ Fac. 3, 12.

8. Poporul se risipea și o strîngea, o măcina la rășniță, sau o pisa într'o piua; o fierbea în oală, și făcea turte din ea. Mana avea gustul⁷ unei turte făcute cu untdelemn. ⁹ Exod. 16, 31.

9. Cînd cădea roua⁸ noaptea în tabără, cădea și mana. ¹⁰ Exod. 16, 13, 14.

10. Moise a auzit pe popor plîngînd, fiecare în familia lui și la ușa cortului

lui. Minia* Domnului s'a aprins cu tărle. Moise s'a întristat, * Ps. 78, 29.

11. Și a zis* Domnului: „Pentru ce mihaești Tu pe robul Tău, și pentru ce n'am căpătat eu trecere înaintea Ta, de ai pus peste mine sarcina acestui popor întreag?” * Deut. 1, 12.

12. Oare eu am zămislit pe poporul acesta? Oare eu l-am născut, ca să-mi zici: „Poartă-l* la sinul Tău, cum poartă doica** pe copil,” pînă în țara pe care ai jurat* părinților lui că i-o vei da? * Isa. 49, 11. ** Isa. 49, 26. 1 Tes. 2, 7. † Ps. 29, 3; 80, 24. Ezech. 12, 5.

13. De unde* să iau carne, ca să dau la tot poporul acesta? Căci ei plîng la mine, zicînd: „Dă-ne carne ca să mîncăm!” * Mat. 15, 26. Marc. 8, 4.

14. Eu* singur nu pot să port pe tot poporul acesta, căci este prea greu pentru mine. * Ezech. 16, 18.

15. Decît să Te porți așa cu mine, mai bine omoară-mă*. Te rog, dacă mai am vreo trecere înaintea Ta, ca să nu-mi mai văd** nenorocirea.”

* 1 Reg. 19, 4. Iona 4, 5. ** Tet. 2, 18.

16. Domnul a zis lui Moise: „Adună la Mine șaptezeci* de bărbați, dintre bătrînii lui Israel, din cei pe cari-i cunoști ca bătrîni ai poporului și cu putere** asupra lor; adu-i la cortul în-tîlnirii, și să se înfățișeze acolo împreună cu tine. * Ezech. 24, 1, 9. ** Deut. 18, 28.

17. Eu* Mă voi pogori, și îți voi vorbi acolo; voi lua din duhul** care este peste tine, și-l voi pune peste ei ca să poarte împreună cu tine sarcina poporului, și să n'o porți tu singur. * Vers. 28. Fac. 11, 8; 18, 21. Ezech. 18, 20. ** 1 Sam. 10, 6. 2 Reg. 2, 18. Num. 9, 20. Isa. 44, 3. Ier. 2, 28.

18. Să spui poporului: „Sfințiți-vă* pentru mine, și aveți să mîncăți carne, fiindcă ați plîns în** auzul Domnului, și ați zis: „Cine ne va da carne să mîncăm? Căci noi* o duceam bine în Egipt!” Domnul vă va da carne, și veți mîncă. * Ezech. 18, 10. ** Ezech. 18, 7. † Vers. 5. Ps. 7, 38.

19. Aveți să mîncăți carne, nu o zi, nici două zile, nici cinci zile, nici zece zile, nici douăzeci de zile,

20. ci o lună* întreagă, pînă vă va ieși pe mări, și vă veți scribi de ea, pentru că n'ați ascultat de Domnul care este în mijlocul vostru, și pentru că ați plîns înaintea Lui, zicînd: „Pentru ce** am ieșit noi oare din Egipt?”

* Ps. 78, 29; 105, 15. ** Cap. 21, 5.

21. Moise a zis: „Șase sute de mii

de oameni cari merg pe jos alcătuisse poporul în mijlocul* căruia sînt eu, și Tu zici: „Le voi da carne, și vor mîncă o lună întreagă!”

* Fac. 12, 3. Ezech. 12, 17; 36, 26. Cap. 1, 46.

22. Putem tăia* oare atîtea oi și atîția boi, ca să le ajungă? Sau nu cumva avem să prindem toți peștii mării, ca să le ajungă?”

* 2 Reg. 1, 2. Mat. 15, 26. Marc. 8, 4. Iona 4, 7, 9.

23. Domnul a răspuns lui Moise: „Nu cumva* s'a scurtat oare mina Domnului? Vei vedea acum dacă creace și-am spus se va** împlini sau nu.”

* Isa. 50, 2; 56, 1. ** Cap. 23, 19. Ezech. 12, 10; 24, 14.

24. Moise a ieșit, și a spus poporului cuvintele Domnului. A adunat* șaptezeci de bărbați din bătrînii poporului, și i-a pus în jurul cortului. * Vers. 24.

25. Domnul S'a pogorit* în nor, și a vorbit lui Moise; a luat din duhul care era peste el, și i-a pus peste cei șaptezeci de bătrîni. Și de îndată ce duhul s'a așezat** peste ei, au început să proorocească†; dar după aceea n'au mai proorocit. * Vers. 27. Cap. 19, 9. ** 2 Reg. 2, 18. † 1 Sam. 10, 5, 6, 10; 19, 20, 21, 28. Ier. 2, 17, 18. 1 Cor. 14, 1, etc.

26. Doi oameni, unul numit Eldad, și altul Medad, rămăseseră în tabără, și duhul s'a așezat și peste ei; căci erau dintre cei scriși, măcar că nu* se duseseră la cort. Și au început să proorocească și ei în tabără.

* 1 Sam. 10, 26. Ier. 26, 1.

27. Un tînăr a alergat și a dat de știre lui Moise, zicînd: „Eldad și Medad proorocesc în tabără.”

28. Și Iosua, fiul lui Nun, care slujea lui Moise din tineretea lui, a luat cuvîntul, și a zis: „Domnule Moise*, oprește-i.” * Marc. 8, 26. Luc. 8, 49. Iona 3, 26.

29. Moise i-a răspuns: „Ești gelos pentru mine? Să dea Dumnezeu* ca tot poporul Domnului să fie alcătuit din prooroci, și Domnul să-și pună Duhul Lui peste ei!” * 1 Cor. 14, 5.

30. Apoi Moise s'a întors în tabără, el și bătrînii lui Israel.

31. Domnul a făcut să sufle de peste mare un vînt*, care a adus prepelețe, și le-a răspîndit peste tabără caie cam de o zi într-o parte și caie cam de o zi de cealaltă parte în jurul taberii. Aveau o înălțime de aproape doi coți dela fața pămîntului. * Ezech. 15, 13. Ps. 78, 26, 27, 28; 105, 40.

32. În tot timpul zilei acelea și toată noaptea, și toată ziua următoare, poporul s'a sculat și a strîns prepelețe;

cel ce strinsese cel mai puțin avea zece omeri. Ei și le-au lăsat în jurul taberii.

33. Pe cînd carnea* era încă în dinții lor, fără să fie mestecată, Domnul S'a aprins de minie împotriva poporului; și Domnul a lovit poporul cu o urgie foarte mare. *Ps. 78, 20, 21.

34. Au pus locului aceluia numele Chibrot-Hataava (*Mormintele Încolmi- ei*), pentru că acolo au îngropat pe poporul apucat de poftă.

35. De la Chibrot-Hataava, poporul a plecat* la Hațerot, și s'a oprit la Hațerot. *Cap. 10, 17.

Lepra Mariei.

12 1. Maria și Aaron au vorbit împotriva lui Moise din pricina femeii etiopiene* pe care o luase el de nevastă; căci luase o femeie etiopiană.

2. Și au zis: „Oare numai prin Moise vorbește Domnul? Nu vorbește oare* și prin noi?” Și Domnul** a auzit-o. *Exod. 18, 20. Mic. 6, 4. **Ps. 20, 33. Cap. 11, 1. 2 Reg. 19, 4. Isa 57, 4. Ezech. 30, 12, 13.

3. Moise însă era un om foarte blind, mai blind decît orice om de pe fața pămîntului.

4. Deodată Domnul* a zis lui Moise, lui Aaron și Mariei: „Duceți-vă, cîteși trei la cortul înfîlînirii.” Și s'au dus cîteși trei. *Ps. 78, 2.

5. Domnul S'a pogorît* în stilul de nor, și a stăut la ușa cortului. A chemat pe Aaron și pe Maria, și ei s'au apropiat amîndoi. *Cap. 11, 20; 16, 19.

6. Și a zis: „Ascultați bine ce vă spun! Cînd va fi printre voi un prooroc, Eu, Domnul, Mă voi descoperi lui într'o vedenie* sau li voi vorbi într'un** vis. *Ps. 135, 2; 145, 2. Ier. 23, 15. Ezech. 1, 1. Dan. 8, 2; 10, 6, 17. Luc. 1, 11, 22. Psal. 10, 17; 20, 17, 18. **Ps. 130, 20, 11. 1 Reg. 3, 5. Mat. 1, 20.

7. Nu* tot așa este însă cu robul Meu Moise. El este** credincios în toată casa* Mea.

8. Eu li vorbesc gură către* gură, Mă descopăr lui nu** prin lucruri grele de înțeles, ci el vede chipul* Domnului. Cum de*†† nu v'ați temut deci să vorbiți împotriva robului Meu, împotriva lui Moise?† *Exod. 33, 11. Deut. 34, 10. ††1 Cor. 13, 12. †Exod. 33, 10. ††2 Pet. 2, 10. Iuda 9.

9. Domnul S'a aprins de minie împotriva lor. Și a plecat.

10. Norul s'a depărtat de pe cort. Și iată că Maria* era plină de** lepră,

albă ca zăpada. Aaron s'a întors spre Maria; și iată că ea avea lepră.

11. Atunci Aaron a zis lui Moise: „Ah, domnul meu, nu ne face să purtăm pedeapsa* păcatului pe care l-am făcut ca niște nechibzuți, și de care ne-am făcut vinovați!”

12. Să nu fie Maria ca un copil născut* mort, a cărui carne este pe jumătate putredă cînd iese din pîntecele mamei lui!”

13. Moise a strigat către Domnul, zicînd: „Dumnezeule, Te rog, vindecă-o!”

14. Și Domnul a zis lui Moise: „Dacă* ar fi scuipat-o tatăl ei în obraz, n'ar fi fost ea oare de ocară timp de șapte zile? Să fie închisă** deci șapte zile afară din tabără; după aceea, să fie primită în tabără.”

15. Maria* a fost închisă șapte zile afară din tabără. Și poporul n'a pornit, pînă ce a intrat din nou Maria în tabără.

16. După aceea, poporul a plecat din Hațerot*, și a tăbărit în pustia Paran.

Cele douăsprezece iscoade trimise în Canaan.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Trimete* niște oameni să iscodească țara Canaanului, pe care o dau copiilor lui Israel. Să trimeti cîte un om pentru fiecare din semințiile părinților lor, toți să fie dintre fruntașii lor.”

3. Moise i-a trimis din pustia Paran, după porunca Domnului; toți oamenii aceștia erau căpetenii ale copiilor lui Israel.

4. Iată numele lor: pentru seminția lui Ruben: Șamua, fiul lui Zacar;

5. pentru seminția lui Simeon: Șafat, fiul lui Hori;

6. pentru seminția lui Iuda*: Caleb**, fiul lui Iefune;

7. pentru seminția lui Isahar: Igual, fiul lui Iosif;

8. pentru seminția lui Efraim: Hosea*, fiul lui Nun;

9. pentru seminția lui Benjamin: Paliti, fiul lui Rafu;

10. pentru seminția lui Zabulon: Gadiel, fiul lui Sodi;

11. pentru seminția lui Iosif, seminția lui Manase: Gadî, fiul lui Susi;

12. pentru seminția lui Dan: Amiel, fiul lui Ghemali;

13. pentru seminția lui Așer: Setur, fiul lui Micael;

14. pentru seminția lui Neftali: Nahbi, fiul lui Vofsi;

15. pentru seminția lui Gad: Gheuel, fiul lui Machi.

16. Acestea sînt numele bărbaților, pe cari i-a trimis Moise să iscodească țara. I-a trimis Moise, fiul lui Nun, Moise i-a pus numele Iosua.

17. Moise i-a trimis să iscodească țara Canaanului. El le-a zis: „Mergeți de aici spre miazăzi”, și apoi să vă suiți” pe munte.

* Vers. 21. ** Fac. 14, 10. Judec. 1, 8, 19.

18. Vedeți țara, vedeți cum este ea, cum este poporul care o locuiește, dacă este tare sau slab, dacă este mic sau mare la număr;

19. vedeți cum este țara în care locuiește: dacă este bună sau rea; cum sînt cetățile în cari locuiește: dacă sînt deschise sau întărite;

20. cum este pămîntul: dacă este gras” sau sterp, dacă sînt sau nu copaci pe el. Fiți” cu inimă, și luați cu voi roade din țară.” Era pe vremea cînd încep să se coacă strugurii.

* Num. 9, 25, 26. Exod. 16, 34. ** Deut. 32, 4, 7, 28.

21. Ei s'au suit, și au iscodit țara, de la pustia” țin pînă la Rehob”, pe drumul care duce la Hamat.

* Cap. 14, 8. Ios. 15, 1. ** Ios. 19, 28.

22. S'au suit pe la miazăzi, și au mers pînă la Hebron, unde se aflau Ahiman”, Șeșai și Talmi, copiii lui Anac”. Hebronul fusese zidit cu șapte ani înainte de ceteasa Toan” din Egipt.”

* Ios. 11, 21, 22; 15, 13, 14. Judec. 1, 10. ** Vers. 23. † Ios. 22, 18. †† Ps. 78, 12. Ios. 19, 31; 30, 4.

23. Au ajuns” pînă la vales Eșcol: acolo au tăiat o ramură de viță cu un strugur, și l-au dus cîte doi cu ajutorul unei prăjini, au luat și rodii și smochine.

* Deut. 1, 34, 35.

24. Locul acela l-au numit vales Eșcol (Stragure), din pricina strugurelui pe care l-au tăiat de acolo copiii lui Israel.

25. S'au întors dela iscodirea țării după patruzeci de zile împlinite,

26. Au plecat și au ajuns la Moise și la Aaron, și la toată adunarea copiilor

lui Israel, la Cades”, în pustia” Paran. Le-au adus știri, lor și întregii adunări, și le-au arătat roadele țării.

* Vers. 2. ** Cap. 20, 1, 16; 32, 8; 33, 38. Deut. 1, 31, Ios. 14, 8.

27. Iată ce au istorisit lui Moise: „Ne-am dus în țara în care ne-ai trimis. Cu adevărat, este o țară în care curge lapte” și miere, și iată-” roadele.

* Exod. 3, 8; 33, 3. ** Deut. 1, 31.

28. Dar poporul” care locuiește în țara aceasta este puternic, cetățile sînt întărite și foarte mari. Ba încă am văzut acolo și pe fiii” lui Anac.

* Deut. 1, 28; 9, 1, 2. ** Vers. 23.

29. Amaleciții” locuiesc tîmulari dela miazăzi; lebusiții și Amorii locuiesc muntele; și Cananiții și Hetiții locuiesc lîngă mare și dealungul Iordanelui.”

* Exod. 17, 8. Cap. 14, 42. Judec. 6, 3. † Sam. 14, 40; 15, 8, etc.

30. Caleb” a potolit poporul, care cîrtea împotriva lui Moise. El a zis: „Hai-dem să ne suim, și să punem” mîna pe țară, căci vom fi biruitori!”

* Cap. 14, 9, 24. Ios. 14, 7.

31. Dar” bărbații cari fuseseră împreună cu el au zis: „Nu putem să ne suim împotriva poporului acestuia, căci este mai tare decît noi.”

* Cap. 13, 9. Deut. 1, 28. Ios. 14, 8.

32. Și au înegrit” înaintea copiilor lui Israel țara pe care o iscodiseră. Ei au zis: „Țara pe care am străbătut-o, ca s'o iscodim, este o țară care mîncîncă pe locuitorii ei; toți aceia” pe cari i-am văzut acolo sînt oameni de statură înaltă.

* Cap. 14, 16, 17. ** Amos. 2, 9.

33. Apoi am mai văzut în ea pe uriași, pe copiii lui Anac”, cari se trag din seamul uriașilor: înaintea noastră și față” de ei parcă eram niște lăcuste.”

* Deut. 1, 28; 2, 10; 9, 2. ** Ios. 14, 12; † Sam. 17, 42.

Patruzeci de ani în pustie.

14. 1. Toată adunarea a ridicat glasul și a început să țipe. Și poporul” a plîns în noaptea aceea.

2. Toți copiii” lui Israel au cîrțit împotriva lui Moise și Aaron, și toată adunarea le-a zis: „De” ce n'om fi murit noi în țara Egiptului, sau de ce n'om fi murit în pustia aceasta?”

* Exod. 16, 2; 17, 8. Cap. 16, 41. Ps. 108, 25. † Vers. 25, 26.

3. Pentruce ne duce Domnul în țara aceasta, în care vom cădea ucii de sabie, iar nevestele noastre și copilașii noștri vor fi de jaf? Nu este oare mai bine să ne întoarcem în Egipt?”

4. Și au zis unul altuia: „Să¹ ne alegem o căpetenie, și să ne² întoarcem în Egipt.” ¹Deut. 1. 37. ²Deut. 17. 16. Exod. 1. 30.

5. Moise¹ și Aaron au căzut cu fața la pământ, în fața întregii adunări a copiilor lui Israel care era strînsă la o laltă. ¹Cap. 16. 4, 22.

6. Și, dintre cei ce iscodiseră țara, Iosua¹, fiul lui Nun, și Caleb, fiul lui Iefune, și-au rupt hainele, ¹Ver. 16, 20, 26. Cap. 13. 6, 8.

7. și au vorbit astfel întregii adunări a copiilor lui Israel: „Țara pe¹ care am străbătut-o noi ca s'o iscodim, este o țară foarte bună, minunată. ¹Cap. 13. 27. Deut. 1. 20.

8. Dacă Domnul¹ va fi binevoitor cu noi, ne va duce în țara aceasta, și ne-o va da: este o țară² în care curge lapte și miere.” ¹Deut. 13. 12. 2 Sam. 16. 26, 28; 22. 26. 2 Reg. 19. 9. Ps. 20. 8; 147. 10, 11. Isa. 42. 4. ²Cap. 13. 27.

9. Numai, nu vă¹ răvrăștiți împotriva Domnului, și nu² vă temeți de oamenii din țara aceea, căci li vom minca fa. Ei nu mai au niciun sprijin: Domnul³ este cu noi, nu vă temeți de ei!” ¹Deut. 9. 7, 23, 24. ²Deut. 7. 28; 20. 3. ³Cap. 24. 8. ⁴Ps. 48. 21. Exod. 22. 26; 23. 1, 3, 6; 34. 4, 6. Isa. 1. 6. Ierem. 1. 22. 2 Cron. 18. 17; 19. 1; 20. 17; 28. 6. Ps. 48. 7, 21. Isa. 41. 10. Amos. 5. 14. Zah. 4. 20.

10. Toată¹ adunarea vorbea să-i ucidă cu pietre, cînd slava² Domnului s'a arătat peste cortul înălțării, înaintea tuturor copiilor lui Israel.

¹Exod. 17. 4. ²Exod. 16. 10; 24. 16; 27. 40; 34. Lev. 9. 23. Cap. 16. 22, 42; 26. 6.

11. Și Domnul a zis lui Moise: „Pînă¹ cînd Mă va nesocoti poporul acesta? Pînă cînd nu² va crede el în Mine, cu toate minunile pe cari le fac în mijlocul lui?” ¹Ver. 23. Deut. 9. 7, 8, 22. Ps. 26. 6. Ecl. 3. 8, 16. ²Deut. 1. 32; 9. 26. Ps. 78. 32, 33; 106. 24. Ioan. 12. 37. Ecl. 2. 13.

12. De aceea, îl voi lovi cu ciumă, și-l voi nimici, dar pe tine¹ te voi face un neam mai mare și mai puternic decît el.” ¹Exod. 32. 10.

13. Moise¹ a zis Domnului: „Egiptenii vor auzi lucrul acesta, ei, din mijlocul cărora ai scos pe poporul acesta prin puterea Ta. ¹Exod. 32. 12. Ps. 106. 23. Deut. 9. 26, 27, 28; 32. 27. Ecl. 36. 9, 14.

14. Și vor spune locuitorilor țării aceleia. Ei știu¹ că Tu, Domnul, ești în mijlocul poporului acestuia; că Te arătai în chip văzut, Tu, Domnul; că norul² Tău stă peste ei; că Tu mergi înaintea lui ziua într'un stîlp de nor, și noaptea într'un stîlp de foc.

¹Exod. 16. 11. Isa. 2. 9, 20; 6. 1. ²Exod. 13. 21; 40. 38. Cap. 19. 34. Deut. 9. 19. Ps. 78. 14; 106. 30.

15. Dacă omori pe poporul acesta ca pe un singur om, neamurile, cari au auzit vorbindu-se de Tine, vor zice:

16. „Domnul n'avea¹ putere să ducă pe poporul acesta în țara pe care jurase că i-o va da: de aceea l-a omorît în pustie!” ¹Deut. 9. 26. Isa. 7. 2.

17. Acum, să se arate puterea Domnului în mărirea ei, cum ai spus cînd ai zis:

18. „Domnul este încet¹ la minie și bogat în bunătațe, iartă fărădelegea și răvrătirea; dar nu ține pe cel vinovat drept nevinovat, și pedepsește² fărădelegea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam. ¹Exod. 34. 6, 7. Ps. 103. 8; 146. 6. Ioan. 4. 2. ²Exod. 20. 33, 34, 7.

19. Iartă¹ dar fărădelegea poporului acestuia², după³ mărirea îndurării Tale, cum ai iertat poporului acestuia din Egipt pînă aici.”

¹Exod. 34. 9. ²Ps. 106. 46. ³Ps. 78. 28.

20. Și Domnul a zis: „Iert cum ai¹ cerut. ¹Ps. 106. 23. Isa. 5. 16. 1 Ioan. 5. 14, 15, 18.

21. Dar cît este de adevărat că Eu sînt viu și că slava Domnului va umplea tot¹ pămîntul, ¹Ps. 73. 19.

22. Atît este de adevărat că toți¹ ceie au văzut cu ochii lor slava Mea, și minunile pe cari le-am făcut în Egipt și în pustie, și totuși M'au ispitit de zece² ori acum, și n'au ascultat glasul Meu, ¹Deut. 1. 30. Ps. 95. 11; 106. 26. Ecl. 3. 17, 18. ²Ps. 91. 7.

23. toți aceia¹ nu vor vedea țara pe care am jurat părinților lor că le-o voi da, și anume, toți cei ce M'au nesocotit, n'o vor vedea. ¹Cap. 32. 13. Ecl. 26. 13.

24. Iar pentrucă robul Meu Caleb¹ a fost însuflețit de un alt duh, și a urmat în² totul calea Mea, îl voi face să intre în țara în care s'a dus, și urmașii lui o vor stăpîni.

¹Deut. 1. 36. Isa. 34. 4, 6, 9, 14. ²Cap. 32. 12.

25. Amaleciții și Canaanii locuiesc valea aceasta: deci mine, întoarceți-vă, și plecați¹ în pustie, pe calea care duce spre Marea Roșie.” ¹Deut. 1. 40.

26. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

27. „Pînă cînd¹ voi lăsa această rea adunare să cirtească împotriva Mea? Am auzit cirțirile² copiilor lui Israel, cari cirteau împotriva Mea.

¹Ver. 21. Exod. 34. 26. Mat. 17. 17. ²Exod. 16. 27.

28. Spune-le: „Pe¹ viața Mea!” zice Domnul, „că vă voi face întocmai”

cum ați vorbit în auzul urechilor Mele. * Vers. 29, Cap. 29, 40; 32, 11. Deut. 1, 38. Eze. 3, 17. ** Vers. 3.

29. Trupurile voastre moarte vor cădea în pustia aceasta. Voi toți*, a căror numărătoare s'a făcut, numărându-vă dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, și cari ați cîrțit împotriva Mea,

* Cap. 1, 40; 26, 64.

30. nu veți intra în țara pe care jurasem că vă voi da-o s'o locuiți, afară* de Caleb, fiul lui Iefune, și Iosua, fiul lui Nun. * Vers. 30, Cap. 26, 65; 32, 12. Deut. 1, 38, 39.

31. Pe* copilașii voștri însă, despre cari ați zis că vor fi de jaf, îi voi face să intre în ea, ca să cunoască țara pe care ați** nesocotit-o voi.

* Deut. 1, 39. ** Ps. 106, 24.

32. Iar cît despre voi, trupurile* voastre moarte vor cădea în pustie.

* 1 Cor. 10, 5. Eze. 3, 17.

33. Și copiii voștri vor rădăci* patruzeci** de ani în pustie, și vor ispiși ț astfel păcatele voastre, pînă ce toate trupurile voastre moarte vor cădea în pustie.

* Cap. 25, 18. Ps. 107, 40. ** Deut. 1, 34. † Eze. 20, 26.

34. După cum* în patruzeci de zile** ați iscodit țara, tot așa, patruzeci de ani veți purta pedeapsa fărădelegilor voastre; adică un an de fiecare zi: și veți ști atunci ce însemnă să-Mi trag Eu mîna de la voi.

* Cap. 13, 25. ** Ps. 95, 10. Eze. 4, 6.

35. Eu*, Domnul, am vorbit! în ade-văr, așa voi face acestei rele** adunări, care s'a unit împotriva Mea; vor fi nimiciți în pustia aceasta și în ea vor muri.*

* Cap. 25, 18. ** Vers. 27, 28. Cap. 26, 65. 1 Cor. 10, 5.

36. Bărbații* pe cari îi trimisese Moise să iscodească țara, și cari, la întoarcerea lor, făcuseră ca toată adunarea să cirtească împotriva lui, îngrind țara;

* Cap. 13, 21, 25.

37. oamenii aceștia, cari îngriseră țara, au murit* acolo înaintea Domnului, loviți de o moarte năpraznică.

* 1 Cor. 10, 10. Eze. 3, 17. Iuda 5.

38. Numai Iosua, fiul* lui Nun, și Caleb, fiul lui Iefune, au rămas cu viață dintre oamenii acela cari se du-seuseră să iscodească țara.

* Cap. 26, 65. Ios. 14, 8, 10.

Neascultarea poporului pedepsit.

39. Moise a spus aceste lucruri tuturor copiilor lui Israel; și poporul a fost într-o mare* jale.

* Eze. 33, 4.

40. S'au sculat dis de dimineață a

două zi, și s'au suit pe virful muntelui, zicînd: „Iată-ne*! sintem gata să ne suim în locul de care a vorbit Domnul, căci am păcătuit.”

* Deut. 1, 41.

41. Moise a zis: „Pentruce călcați porunca* Domnului? Nu veți izbui.

* Vers. 26. † Gen. 24, 26.

42. Nu vă suiți*, căci Domnul nu este în mijlocul vostru! Nu căutați să fiți bătui de vrăjmași voștri.

* Deut. 1, 42.

43. Căci Amaleciții și Cananiții sînt înaintea voastră, și veți cădea ucși de sabie; odată ce v'ați abătut* de la Domnul, Domnul nu va fi cu voi.”

* 1 Cor. 10, 2.

44. Ei s'au îndărătnicit* și s'au suit pe virful muntelui; dar chivotul legămîntului și Moise n'au ieșit din mijlocul taberii.

* Deut. 1, 43.

45. Atunci* s'au pogorit Amaleciții și Cananiții, cari locuiau pe muntele acela, i-au bătut, și i-au tăiat în bucăți pînă la** Horma.

* Vers. 43. Deut. 1, 44. ** Cap. 21, 3. Iuda 1, 12.

Legi asupra jertfelor.

15. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește* copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd veți intra în țara pe care v'o dau ca să vă așezați locuințele în ea,

* Vers. 18. Lev. 25, 10. Deut. 7, 1.

3. și* veți aduce Domnului o jertfă mistuită de foc, fie o ardere de tot, fie o jertfă adusă pentru împlinirea** unei jurnințe sau ca dar de bunăvoie, sau la sărbătorile voastre, ca să faceți din cirezile sau turmele voastre un miros* plăcut Domnului, —

* Lev. 12, 8. ** Lev. 7, 16; 22, 18, 21. † Lev. 22, 8, 12, 18. Cap. 29, 18, 27; 29, 2, 8, 13. Deut. 28, 12. †† Ps. 8, 21. Eze. 29, 18.

4. cel* ce își va aduce darul său Domnului să aducă Domnului ca** dar de mîncare a zecei parte* dintr-o efa de floare de făină frămîntată într'un sfert de hin de untdelemn;

* Lev. 2, 11.

5. iar* vin pentru jertfa de băutură la arderea de tot sau la jertfă, să aducă un sfert de hin de fiecare miel.

* Cap. 28, 7, 14.

6. Pentru un berbec*, să aduci ca dar de mîncare două zecimi de efa din floarea făinii frămîntată într-o treime de hin de untdelemn.

* Cap. 28, 12, 14.

7. și să faci o jertfă de băutură de o treime de hin de vin, ca dar de mîncare de un miros plăcut Domnului.

8. Dacă aduci un vițel, fie ca ardere de tot, fie ca jertfă pentru împlinirea unei jurăminte, sau ca jertfă de mulțumire* Domnului, * Lev. 1, 11.

9. să* aduci ca dar de mâncare, împreună cu vitelul, trei zecimi de efa din floarea făinii, frământată într-o jumătate de hin de untdelemn, * Cap. 28, 13, 14.

10. și să faci o jertfă de băutură de o jumătate de hin de vin: aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

11. Așa să se facă pentru fiecare bou, pentru fiecare berbec, pentru fiecare miel sau ied.

12. După numărul vitelor, așa să faci pentru fiecare, după numărul lor.

13. Așa* să faci lucrurile acestea orice băștinăș, cînd va aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. * Exod. 12, 48. Cap. 9, 14. Vers. 29.

14. Dacă un străin care locuiește la voi, sau care se va găsi în viitor în mijlocul vostru, aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului, s'o aducă în același fel ca voi.

15. Să fie o singură lege pentru toată adunarea, atât pentru voi cît și pentru străinul care locuiește în mijlocul vostru; aceasta să fie o lege securată printre urmașii voștri: cu străinul să fie ca și cu voi, înaintea Domnului.

16. O singură lege și o singură poruncă să fie atât pentru voi cît și pentru străinul care locuiește printre voi.*

Pirga plămădelii.

17. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis: 18. „Vorbește* copiilor lui Israel, și spune-le:

„Cînd veți intra în țara în care vă voi duce, * Vers. 2. Deut. 30, 1.

19. și cînd veți mîncă pine* din țara aceea, să luați întâi un dar ridicat pentru Domnul. * Lev. 5, 12, 13.

20. Ca dar ridicat să aduceți o turtă din pirga* plămădelii voastre; s'o aduceți cum aduceți darul** care se ia în țis din arie. * Deut. 26, 2, 10. Prov. 9, 9, 10. ** Lev. 2, 14; 28, 10, 16.

21. Din pirga plămădelii voastre să luați întâi un dar ridicat pentru Domnul din neam în neam.

Păcatele fără voie.

22. Dacă* păcătuiți fără voie, și nu păziți toate poruncile pe cari le-a făcut cunoscut lui Moise Domnul, * Lev. 4, 2.

23. tot ce v'a poruncit Domnul prin Moise, din ziua cînd a dat Domnul porunci și mai târziu din neam în neam; 24. dacă* păcatul a fost făcut fără voie, și fără să știe adunarea, toată adunarea să aducă un vițel ca ardere de tot de un miros plăcut Domnului, împreună cu darul** său de mâncare și cu jertfa sa de băutură, după rînduielele așezate; să mai aducă și un țap ca jertfă de ispășire. * Lev. 4, 12. ** Vers. 8, 9, 10. † Lev. 4, 29. Cap. 28, 13. Vers. 4, 17; 9, 10.

25. Preotul* să facă ispășire pentru toată adunarea copiilor lui Israel și li se va ierta; căci au păcătuit fără voie, și și-au adus darul lor, o jertfă mistuită de foc în cinstea Domnului și o jertfă de ispășire înaintea Domnului, pentru păcatul pe care l-au săvîrșit fără voie. * Lev. 4, 26.

26. Se va ierta întregii adunări a copiilor lui Israel, și străinului care locuiește în mijlocul lor, căci tot poporul a păcătuit fără voce.

27. Dacă* unul singur a păcătuit fără voie, să aducă o capră de un an ca jertfă pentru păcat. * Lev. 4, 27, 28.

28. Preotul* să facă ispășire pentru cel ce a păcătuit fără voie înaintea Domnului; cînd va face ispășire pentru el, i se va ierta. * Lev. 4, 29.

29. Atît pentru băștinășul dintre copiii lui Israel, cît și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor, să fie aceeași lege*, cînd va păcătui fără voie. * Vers. 12.

30. Dar* dacă cineva, fie băștinăș fie străin, păcătuiește cu voie, hulește pe Domnul: acela va fi nimicit din mijlocul poporului său,

* Deut. 17, 12. Ps. 19, 13. Ezech. 10, 26. 2 Pet. 2, 22.

31. cîci a nesocotit* cuvîntul Domnului, și a călcat porunca Lui; va fi nimicit și își va lua astfel pedeapsa** pentru nelegiuirea lui. * 2 Sam. 12, 9. Prov. 10, 13. ** Lev. 4, 1. Ezech. 10, 26.

Pedepsirea omului pentru călcarea Sabatului.

32. Cînd erau copiii lui Israel în pustie, au găsit* pe un om stringînd lemne în ziua Sabatului. * Exod. 31, 14, 15; 35, 2, 3.

33. Cei ce-l găiseră stringînd lemne, l-au adus la Moise, la Aaron și la toată adunarea.

34. L-au aruncat în temniță*, căci nu se spusese ce trebuiau să-i facă.

* Lev. 24, 22.

35. Domnul a zis lui Moise: „Omul acesta” să fie pedepsit cu moartea, toată adunarea” să-l ucidă cu pietre afară din tabără.”
Exod. 20, 14, 15. Lev. 24, 15. 1 Reg. 21, 10. Psal. 7, 10.

36. Toată adunarea l-a scos afară din tabără și l-a ucis cu pietre; și a murit, cum poruncise lui Moise Domnul.

Ciucurele dela veșminte.

37. Domnul a zis lui Moise:

38. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le să-și facă”, din neam în neam, un ciucure la colțurile veșmintelor lor, și să pună un fir albastru peste ciucurele acesta din colțurile veșmintelor.”
Exod. 28, 12. Mat. 23, 5.

39. Când veți avea ciucurele acesta, să vă uitați la el, și să vă aduceți aminte de toate poruncile Domnului, ca să le împliniți și să nu urmați” după poftele inimilor voastre și după poftele ochilor voștri, ca să vă lăsați tirii” la curvie.”
Exod. 20, 18. Lev. 19, 1. Lev. 19, 14. Exod. 34, 9. Ps. 78, 27. 100, 38. 101, 4, 5.

40. Să vă aduceți astfel aminte de poruncile Mele, să le împliniți, și să fiți sfinți” pentru Dumnezeuul vostru.”
Lev. 11, 44, 45. Rom. 12, 1. Col. 3, 12. 1 Pet. 1, 15, 16.

41. Eu sint Domnul, Dumnezeuul vostru, care v'am scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeuul vostru.”

Core, Datan și Abiram.

16 1. Core”, fiul lui Ițhar, fiul lui Chebat, fiul lui Levi, s'a răsculat împreună cu Datan și Abiram, fiii lui Eliab, și On, fiul lui Pelet, ceteși trei fiii lui Ruben.”
Exod. 6, 25. Cap. 26, 17, 2. 2 Sam. 1.

2. S'au răsculat împotriva lui Moise, împreună cu două sute cincizeci de oameni din copiii lui Israel, din frunțașii adunării, din ceile erau chemați” la sfat, și cari erau oameni cu nume.”
Cap. 26, 9.

3. Ei s'au adunat” împotriva lui Moise și Aaron, și le-au zis: „Destul! cici toată” adunarea, toți sint sfinți, și Domnul” este în mijlocul lor. Pentru ce vă ridicați voi mai pesus de adunarea Domnului?”
Ps. 108, 36. Exod. 16, 7. Exod. 26, 46. Cap. 14, 10. 20, 31.

4. Când a auzit Moise lucrul acesta, a căzut” cu fața la pământ.”
Cap. 14, 8. 20, 6.

5. A vorbit lui Core și la toată ceata lui, și a zis: „Mine, Domnul va arăta cine este al Lui și cine este sfânt”, și-l va lăsa să se apropie” de El; va

lăsa să se apropie de El pe acela pe care-l va falezge.”
Exod. 26, 1. Cap. 17, 9. 1 Sam. 2, 28. Ps. 108, 36. 1 Cor. 1, 20. Lev. 10, 10. 17, 18. Exod. 40, 46. 44, 15, 16.

6. Iată ce să faceți. Luați cădelnițe, Core și toată ceata lui.

7. Mine, puneți foc în ele, și puneți tămâie pe el înaintea Domnului. Acela pe care-l va alege Domnul, va fi sfânt. Destul, copiii lui Levi.”

8. Moise a zis lui Core: „Ascultați dar, copiii lui Levi!

9. Prea puțin” lucru este oare pentru voi că Dumnezeuul lui Israel v'a ales” din adunarea lui Israel, lăsându-vă să vă apropiați de El, ca să fiți întrebuințați la slujba cortului Domnului, și să vă înfățișați înaintea adunării ca să-i slujiți?”
1 Sam. 10, 28. 101, 7, 12. Cap. 3, 41, 42. 5, 14. Deut. 10, 6.

10. V'a lăsat să vă apropiați de El, pe tine, și pe toți frații tăi, pe copiii lui Levi, și acum mai voști și preoții!

11. De aceea te aduni tu și ceata ta împotriva Domnului! Căci cine este Aaron”, ca să cirtăși împotriva lui?”
Exod. 16, 8. 1 Cor. 2, 4.

12. Moise a trimis să cheme pe Datan și pe Abiram, fiii lui Eliab. Dar ei au zis: „Nu ne suim.

13. N'ajunge” că ne-ai scos dintr'o țară, unde curge lapte și miere, ca să ne faci să murim în pustie, de vrei să mai și” stăpânești peste noi?”
Exod. 3. Exod. 2, 14. Psal. 7, 27, 30.

14. Ce bine ne-ai mai dus într'o țară, unde curge lapte și miere, și ce bine ne-ai mai dat în stăpânire ogoare și vii! Crezi că poți să iei ochii oamenilor? Nu ne suim!”
Exod. 3, 8. Lev. 20, 16.

15. Moise s'a miniat foarte tare, și a zis Domnului: „Nu căuta” la darul lor. Nu le-am luat nici” măcar un mgar, și n'am făcut rău niciunula din ei.”
Psal. 4, 1, 2. 1 Sam. 12, 3. Psal. 20, 30. 2 Cor. 7, 2.

16. Moise a zis lui Core: „Tu” și toată ceata ta, mine să fiți” înaintea Domnului, tu și ei, împreună cu Aaron.”
Exod. 4, 1. 1 Sam. 12, 8, 7.

17. Luați-vă fiecare cădelnița lui, puneți tămâie în ea, și aduceți fiecare înaintea Domnului cădelnița lui: două sute cincizeci de cădelnițe; tu și Aaron, să vă luați și voi fiecare cădelnița lui.”

18. Și-au luat fiecare cădelnița, au pus foc în ea, au pus tămâie în foc, și au stăut la ușa cortului înfălinării, împreună cu Moise și Aaron.

19. Și Core a chemat toată adunarea împotriva lui Moise și Aaron, la ușa cortului întâlnirii. Atunci slava* Domnului s'a arătat întregii adunări.

*Vers. 42. Exod. 16, 7, 10. Lev. 9, 6, 23. Cap. 14, 20.

20. Și Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

21. „Despărțiți-vă* din mijlocul acestei adunări, și-i voi topi într-o** clipă.”

22. Ei au* căzut cu fețele la pământ, și au zis: „Dumnezeule, Dumnezeul duhurilor** oricărui trup! Un singur om a păcătuit, și să Te minii împotriva întregii adunări?”

23. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

24. „Vorbește adunării, și spune-i: „Dați-vă la o parte din preajma locuinței lui Core, Datan și Abiram!”

25. Moise s'a sculat, și s'a dus la Datan și Abiram; și bătrînii lui Israel au mers după el.

26. A vorbit adunării, și a zis: „Despărțiți-vă* de corturile acestor oameni răi, și nu vă atingeți de nimic din ce este al lor, ca să nu periți odată cu pedepsirea lor pentru toate păcatelelor.”

*Exod. 16, 12, 14. Isa. 52, 11. 2Cor. 6, 17. Apoc. 18, 4.

27. Ei s'au depărțat din preajma locuinței lui Core, Datan și Abiram. Datan și Abiram au ieșit afară, și au stătut la ușa corturilor lor, cu nevestele, copiii și pruncii lor.

28. Moise a zis: „Iată cum* veți cunoaște că Domnul m'a trimis să fac toate aceste lucruri, și că nu lucrez din** capul meu.

29. Dacă oamenii aceștia vor muri cum mor toți oamenii și dacă vor avea aceeași soartă ca toți oamenii, nu m'a trimis Domnul;

30. dar dacă Domnul va face un lucru ne mai auzit*, dacă pământul își va deschide gura ca să-i înghită ca tot ce au, așa încît se vor pogori de** vii în locuința morților, — atunci veți ști că oamenii aceștia au hulit pe Domnul.”

31. Pe cînd* isprăvea el de spus toate aceste vorbe, pământul de sub ei s'a despicat în două.

32. Pământul și-a deschis gura, și i-a înghițit, pe ei și casele lor, împreună

cu toți* oamenii lui Core și toate averile lor.

33. Și s'au pogorit astfel de vii în locuința morților, ei și tot ce aveau; pământul i-a acoperit de tot, și au perit din mijlocul adunării.

34. Tot Israelul, care era în jurul lor, cînd au tipat ei, a fugit; căci ziceau: „Să fugim ca să nu ne înghită pământul!”

35. Un foc* a ieșit dela Domnul, și a mistuit pe cei două** sute cinci zece de oameni cari aduceau familia.

36. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

37. „Spune lui Eleazar, fiul preotului Aaron, să scoată cădelnițele din foc și să lepede focul din ele, căci sînt* sfințite.

38. Cu cădelnițele acestor oameni* cari au păcătuit și au ispășit păcatul cu viața lor, să se facă niște plăci în tinse, cu cari să se acopere altarul. Fiindcă au fost aduse înaintea Domnului și sînt sfințite, să slujească de aducere** aminte copiilor lui Israel.

39. Preotul Eleazar a luat cădelnițele de aramă, pe cari le aduseseră cei arși, și a făcut din ele niște plăci pentru acoperirea altarului.

40. Acesta este un semn de aducere aminte pentru copiii lui Israel, pentru* ca niciun străin, care nu este din neamul lui Aaron, să nu se apropie să aducă tîmble înaintea Domnului, și să nu i se întîmple ca lui Core și cetei lui, după cum spusese Domnul prin Moise.

O nouă răzvrătire a poporului.

41. A doua zi, toată adunarea* copiilor lui Israel a cîntat împotriva lui Moise și împotriva lui Aaron, zicînd: „Voi ați omorît pe poporul Domnului!”

42. Pe cînd se strîngea adunarea împotriva lui Moise și împotriva lui Aaron, și pe cînd își îndreptau privirile spre cortul întâlnirii, iată că i-a acoperit* norul, și s'a arătat slava Domnului.

43. Atunci Moise și Aaron* au venit înaintea cortului întâlnirii.

44. Și Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

45. „Dați-vă la o parte din mijlocul

acestei adunări, și-i voi topi într-o clipă!" Ei** au căzut cu fețele la pământ; * Num. 16, 34. ** Num. 16, Cap. 16, 4.

46. și Moise a zis lui Aaron: „Ia cădelnița, pune foc în ea de pe altar, pune tămâie în ea, du-te repede la adunare, și fă ispășire pentru ei; căci a* izbucnit mânia Domnului, și a început urgia.” * Lev. 16, 4. Cap. 1, 16; 9, 19; 11, 15; 15, 4. 1 Cron. 27, 24. Ps. 106, 29.

47. Aaron a luat cădelnița, cum zisese Moise, și a alergat în mijlocul adunării; și iată că începuse urgia printre popor. El a tămâiat și a făcut ispășire pentru norod.

48. S'a așezat între cei morți și între cei vii, și urgia a încetat.

49. Patrusprezece mii șapte sute de inși au murit de urgia aceasta, afară de cei ce muriseră din pricina lui Core.

50. Aaron s'a întors la Moise, la ușa cortului întâlnirii. Urgia încetase.

Toiagul lui Aaron.

17 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și ia dela ei un toiag, după casele părinților lor, adică douăsprezece toiage din partea căpeteniilor lor, după casele părinților lor. Să scrii numele fiecăruia pe toiagul lui;

3. și să scrii numele lui Aaron pe toiagul lui Levi; căci va fi cîte un toiag de fiecare căpetenie a caselor părinților lor.

4. Să le pui în cortul întâlnirii, înaintea mărturie, unde Mă* întâlnesc cu voi. * Exod. 28, 29; 28, 42; 38, 36.

5. Bărbatul pe care-l* voi alege, va fi acela al cărui toiag va înflori, și voi pune capăt dinaintea Mea cîntirilor pe cari le ridică** împotriva voastră copiii lui Israel.” * Cap. 16, 5. ** Cap. 16, 11.

6. Moise a vorbit copiilor lui Israel; și toate căpeteniile lor i-au dat cîte un toiag, fiecare căpetenie cîte un toiag, după casele părinților lor, adică douăsprezece toiage. Toiagul lui Aaron era în mijlocul toiagelor lor.

7. Moise a pus toiagele înaintea Domnului, în cortul* mărturie.

* Exod. 38, 31. Cap. 16, 2. Page. 7, 44.

8. A doua zi, cînd a intrat Moise în cortul mărturie, iatăcă toiagul lui Aaron, care era pentru casa lui Levi, înverzise, făcuse muguri, înflorise, și copleșise migdale.

9. Moise a luat dinaintea Domnului toate toiagele, și le-a dus tuturor copiilor lui Israel, ca să le vadă și să-și ia fiecare toiagul lui.

10. Domnul a zis lui Moise: „Pune toiagul* lui Aaron înapoi înainteamărturie, și să fie păstrat ca un** semn pentru cei răzvrătiți, ca să pul astfel capăt înaintea Mea cîntirilor† lor, și să nu moară.” * Lev. 24, 4. ** Cap. 16, 38. † Num. 3, 2.

11. Moise a făcut așa; a făcut întotdeauna după porunca pe care i-o dăduse Domnul.

12. Copiii lui Israel au zis lui Moise: „Iată că murim, perim, perim cu toți!

13. Oricine* se apropie de cortul Domnului, moare. Va trebui oare să murim cu toți?” * Cap. 1, 52; 16, 4, 7.

Preoții și Leviții.

18 1. Domnul a zis lui Aaron: „Tu* și fiii tăi, și casa tatălui tău cu tine, să purtați** pedeapsa fărădelegilor făcute în sfîntul locaș; tu și fiii tăi împreună cu tine, să purtați pedeapsa fărădelegilor făcute în împlinirea slujbei voastre preotești.

* Cap. 17, 13. ** Exod. 28, 38.

2. Apropie de asemenea de tine, pe frații tăi, semînția lui Levi, semînția tatălui tău, ca să fie legați* de tine și** să-ți slujească, atunci cînd tu, și fiii tăi împreună cu tine, veți fi înaintea cortului întâlnirii.

* Num. 28, 34. ** Cap. 3, 6, 7. † Cap. 3, 10.

3. Ei să păzească* ce le vei porunci tu și cele privitoare la tot cortul; dar să** nu se apropie nici de unelele sfîntului locaș, nici de altar, ca să† nu muriți, și ei și voi.

* Cap. 3, 25; 31, 38. ** Cap. 16, 48. † Cap. 4, 15.

4. Ei să se alipească de tine, și să păzească tot ce privește cortul întâlnirii pentru toată slujba cortului. Nicînu* străin să nu se apropie de voi. * Cap. 3, 12.

5. Să păziți cele privitoare* la sfîntul locaș și altar, ca** să nu mai fie minie împotriva copiilor lui Israel.

* Exod. 27, 21; 30, 7. Lev. 24, 2. Cap. 9, 2. ** Cap. 16, 48.

6. Iată că am luat pe frații voștri Leviți, din mijlocul copiilor lui Israel, ca unii cari sunt dați* Domnului; ei vă** sînt încredințați vouă în dar, ca să facă slujba cortului întâlnirii.

* Cap. 3, 12, 35. ** Cap. 3, 9, 10.

7. Tu, și fiii* tăi, împreună cu tine, să păziți slujbele preoției voastre în tot ce privește altarul și tot ce este

discolo" de perdeaua din lăuntru: aceasta este slujba pe care o veți face. Vă dau în dar slujba preoției. Străinul care se va apropia, va fi omorât."

* Vers. 1. Cap. 2. 10. ** Ex. 9. 1. 8.

Întreținerea preoților.

8. Domnul a zis lui Aaron: „Iată, din toate lucrurile pe" cari Mi le închină copiii lui Israel, îți dau pe cele cari Ție sînt aduse prin ridicare; ți le dau, ție și fiilor tăi, ca drept" al ungerii, printr-o lege vecinică. * Lev. 4. 10, 18, 20; 7. 4, 20. Cap. 2. 9. ** Exod. 29. 20; 40. 12, 13.

9. Iată ce va fi al tău dintre lucrurile prea sfinte cari nu sînt mistuite de foc: toate darurile din jertfele lor" de mîncare, toate jertfele" lor de ispășire, și toate jertfele" pentru vină, pe cari Mi le vor aduce; lucrurile acestea prea sfinte să fie ale tale și ale fiilor tăi. * Lev. 7. 2, 3, 10, 12, 13. ** Lev. 4. 22, 23; 8. 26, 28. 1. Lev. 3. 1; 7. 7; 10. 12, 14, 15.

10. Să le mîncați într'un" loc prea sfînt; orice bărbat să mînce din ele; să le priviți ca sfînte. * Lev. 6. 15, 16, 26, 28; 7. 4.

11. Iată ce va mai fi al tău: toate darurile pe cari le vor aduce copiii lui Israel" prin ridicare și legîndu-le într-o parte și în alta, ți" le dau ție, fiilor tăi și fiicelor tale împreună cu tine, printr-o lege vecinică. Oricine" va fi curat în casa ta să mînce din ele. * Exod. 29. 27, 28. Lev. 7. 30, 34. ** Lev. 30. 14. Deut. 18. 3. 1. Lev. 27. 2, 3, 12, 13, 15.

12. Îți dau cele dintii roade pe cari le vor aduce Domnului: tot" ce va fi mai bun din untdelemn, tot ce va fi mai bun din must și grîu.

* Exod. 23. 10. Deut. 18. 4. Num. 10. 30, 36.

13. Cele dintii" roade ale pămîntului lor, pe" cari le vor aduce Domnului, să fie ale tale. Oricine" va fi curat în casa ta să mînce din ele.

* Exod. 22. 29. ** Exod. 22. 29; 23. 10; 34. 26. Lev. 2. 14. Cap. 2. 18. Deut. 26. 2. 1. Vers. 11.

14. Tot ce" va fi închinat Domnului prin făgăduință în Israel, să fie al tău. * Lev. 27. 26.

15. Orice întîi născut" din orice trup, pe care-l vor aduce Domnului, atît din oameni cît și din dobitoace, să fie al tău. Numai, să lași să se răscumpere întîiul născut" al omului, și să lași să se răscumpere și întîiul născut al unui dobitoc necurat. * Exod. 13. 2; 22. 29. Lev. 27. 26. Cap. 2. 12. ** Exod. 13. 12; 24. 20.

16. Să lași să se răscumpere întîii născuți ai oamenilor, de la vîrsta de o lună, după" prețuirea ta, cu prețul de

cinci sicli de argint, după sicalul sfîntului locaș, care este" de douăzeci de ghere.

* Lev. 27. 1. Cap. 2. 47. ** Exod. 20. 12. Lev. 27. 26. Cap. 2. 47. Exod. 40. 12.

17. Dar" să nu lași să se răscumpere întîiul născut al vacii, nici întîiul născut al caprei: acestea sînt lucruri sfînte. Sîngele lor" să-l stropești pe altar, și să le arzi grăsimi: aceasta va fi o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Deut. 15. 19. ** Lev. 3. 2, 3.

18. Carnea lor să fie a ta, ca și pieptul" care se leagă într-o parte și în alta și ca și spata dreaptă.

* Exod. 29. 20, 25. Lev. 7. 31, 32, 34.

19. Îți dau ție, fiilor tăi și fiicelor tale împreună cu tine, printr-o lege vecinică, toate darurile sfînte" pe cari le vor aduce Domnului copiii lui Israel prin ridicare. Acesta este un" legămint de necădat și pe vecie înaintea Domnului, pentru tine și pentru sămînța ta împreună cu tine."

* Vers. 12. ** Lev. 2. 12. 2. Cor. 12. 3.

Întreținerea Leviților.

20. Domnul a zis lui Aaron: „Tu să n'ai nici o moștenire în țara lor, și să n'ai nici o parte de moșie în mijlocul lor. Eu" sînt moștenirea și partea ta de moșie, în mijlocul copiilor lui Israel.

* Deut. 10. 9; 12. 19; 14. 27, 29; 18. 1, 2. Jos. 13. 14, 20; 14. 2; 18. 7. 1. Ps. 135. 5. Exod. 44. 28.

21. Fiilor lui" Levi le dau ca moștenire orice zecuală în Israel, pentru slujba pe care o fac ei, pentru" slujba cortului întîlnirii. * Lev. 27. 26, 32. Vers. 24, 26. Num. 18. 32; 12. 44. Ex. 7. 4, 5, 8. ** Cap. 2. 7, 8.

22. Copiii" lui Israel să nu se mai apropie de cortul întîlnirii, ca să nu" se facă vinovați de vreun păcat și să moară.

* Cap. 1. 44. ** Lev. 22. 9.

23. Cî" Leviții să facă slujba cortului întîlnirii, și să rămîna încărcăți cu fărâdelegile lor. Ei să n'abă nici o moștenire în mijlocul copiilor lui Israel: aceasta să fie o lege vecinică printre urmașii voștri.

* Cap. 2. 7.

24. Leviților" le dau de moștenire zecuellile pe cari le vor aduce copiii lui Israel Domnului prin ridicare; de aceea zic cu privire la ei: „Să n'abă" nici o moștenire în mijlocul copiilor lui Israel."

* Vers. 23. ** Vers. 20. Deut. 10. 9; 14. 27, 29; 18. 1.

Darul Leviților din ce primesc.

25. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

26. „Să vorbești Leviților, și să le spui: „Cind veți primi de la copiii lui Israel zeciuiala” pe care v'o dau din partea lor, ca moștenire a voastră, să luați întâi din ea un dar pentru Domnul, și anume: a zecea parte din zeciuială; ^{* Num. 18, 26.}

27. și darul* vostru vi se va socoti ca grul care se ia întâi din arie și ca mustul care se ia întâi din teacă. ^{* Num. 18, 27.}

28. Astfel să luați și voi întâi un dar pentru Domnul, din toate zeciuialile pe cari le veți primi de la copiii lui Israel, și să dați preotului Aaron darul pe care-l veți lua întâi din ele pentru Domnul.

29. Din toate darurile cari vi se vor da, să luați întâi toate darurile pentru Domnul; din tot ce va fi mai bun, să luați întâi partea închinată Domnului.

30. Să le spui: „După ce veți lua din ele partea cea mai bună”, zeciuiala va fi socotită Leviților ca venitul de la arie și ca venitul de la teacă. ^{* Num. 18, 30.}

31. Să-l mincați într'un loc oarecare, voi și casa voastră; căci aceasta este plata* voastră pentru slujba pe care o faceți în cortul întîlnirii.

^{* Num. 18, 30. Lev. 19, 7. 1 Cor. 9, 13. 1 Tim. 5, 18.}

32. Nu vă veți* face vinovați pentru aceasta de niciun păcat, dacă veți lua din ele pentru Domnul ce este mai bun, nici nu veți** pingări darurile sfinte ale copiilor lui Israel, și nu veți muri.¹⁷ ^{* Lev. 18, 3; 20, 16. ** Lev. 22, 2, 13.}

Vaca roșie, apa de curățire.

19 1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:

2. „Iată ce poruncește legea pe care a dat-o Domnul, zicînd: „Vorbește copiilor lui Israel să-ți aducă o vacă roșie, fără pată, fără vreun cusur trupesc, și care să nu* fi fost pusă la jug. ^{* Deut. 19, 3. 1 Sam. 9, 7.}

3. S'o dați preotului Eleazar; el s'o scoată* din tabără, și să fie junghiată înaintea lui. ^{* Lev. 4, 12, 21, 18. Eze. 10, 12.}

4. Preotul Eleazar să ia cu degetul din sângele vacii, și să* stropească de șapte ori înaintea cortului întîlnirii. ^{* Lev. 4, 6; 16, 14, 18. Eze. 9, 13.}

5. Vaca să fie arsă sub ochii lui; să-i ardă pielea*, carnea și sângele, împreună cu baliga. ^{* Ezech. 20, 14. Lev. 4, 11, 12.}

6. Preotul să ia* lemn de cedru, isop și cîrmiz, și să le arunce în mijlocul flăcărilor cari vor mistui vaca. ^{* Lev. 14, 4, 6, 10.}

7. Preotul* să-și spele hainele, și să-și scalde trupul în apă; apoi să intre iarăși în tabără, și să fie necurat pînă seara. ^{* Lev. 11, 20; 15, 5.}

8. Celce va arde vaca, să-și spele hainele în apă, și să-și scalde trupul în apă; și să fie necurat pînă seara.

9. Un om curat să strîngă cenușa* vacii, și s'o pună într'un loc curat afară din tabără; s'o păstreze pentru adunarea copiilor lui Israel, ca să facă apa de curățire**. Aceasta este o apă de ispășire. ^{* Eze. 9, 13. ** Num. 19, 20, 21. Cap. 21, 20.}

10. Celce va strînge cenușa vacii, să-și spele hainele, și să fie necurat pînă seara. Aceasta să fie o lege vecinică atît pentru copiii lui Israel cît și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor.

11. Cine* se va atinge de vreun mort, de vreun trup omenesc mort, să fie necurat timp de șapte zile. ^{* Lev. 21, 1. Cap. 9, 2; 9, 10; 10, 10. Num. 19, 13. 1 Pet. 4, 14. 1 Reg. 2, 12.}

12. Să* se curățe cu apa aceasta a treia zi și a șaptea zi, și va fi curat; dar, dacă nu se curățește a treia zi și a șaptea zi, nu va fi curat. ^{* Cap. 19, 18.}

13. Cine se va atinge de un mort, de trupul unui om mort, și nu se va curăța, pingărește* cortul Domnului; acela să fie nimicit din Israel. Fiindcă nu s'a stropit peste el apa** de curățire, este necurat, și necurăția* lui este încă peste el. ^{* Lev. 22, 33. ** Cap. 9, 7. Num. 9, 1. Lev. 7, 20; 22, 5.}

14. Iată legea cînd va muri un om într'un cort: oricine va intra în cort, și oricine se va afla în cort, va fi necurat șapte zile.

15. De asemenea, orice* vas descoperit, care nu va avea un capac bine strîns pe el, va fi necurat. ^{* Lev. 11, 32. Cap. 11, 32.}

16. Oricine* se va atinge, pe cîmp, de un om ucis de sabie, sau de un mort, sau de oase omenești, sau de vreun mormînt, va fi necurat timp de șapte zile. ^{* Num. 19, 14.}

17. Pentru cel necurat, să se ia* cenușa dela jertfa de ispășire care a fost arsă, și să toarne peste ea apă de izvor într'un vas. ^{* Num. 9, 13.}

18. Un om curat să ia* isop, și să-l moaic* în apă; să stropească apoi cu el cortul, toate uneltele, oamenii cari sînt acolo, pe cel ce s'a atins de oase omenești, sau de vreun om ucis, sau de vreun mort, sau de vreun mormînt. ^{* Num. 19, 17.}

19. Cel curat să stropească pe cel necurat, a treia zi și a șaptea zi, și să-l curățe în ziua* a șaptea. Să-și spele hainele, și să se scalde în apă; și seara, va fi curat. * Lev. 14, 9.

20. Un om care va fi necurat, și nu se va curăți, va fi nimicit din mijlocul adunării, căci a spurcat* sfântul locaș al Domnului; fiindcă n'a fost stropit peste el apa de curățire, este necurat. * Vite. 12.

21. Aceasta să fie o lege vecinică pentru ei. Cel ce va stropi pe altul cu apa de curățire, să-și spele hainele, și cel ce se va atinge de apa de curățire, să fie necurat până seara.

22. Orice* lucru de care se va atinge cel necurat, va fi necurat; și cine se** va atinge de el, să fie necurat până seara.¹¹ * Hag. 2, 13. ** Lev. 15, 5.

Moartea Mariei. Apele dela Meriba. Pedepsirea lui Moise.

20 1. Toată adunarea copiilor* lui Israel a ajuns în pustia Tin în luna întâi. Și poporul s'a oprit la Cades. Acolo a murit** și a fost îngropată Maria. * Cap. 33, 36. ** Exod. 15, 20. Cap. 36, 36.

2. Adunarea* n'avea apă. Și s'au** răsculat împotriva lui Moise și împotriva lui Aaron. * Exod. 17, 1. ** Cap. 16, 15, 42.

3. Poporul a căutat* ceartă cu Moise. Ei au zis: „Ce bine ar fi fost să fi murit noi, când** au murit frații noștri înaintea Domnului! * Exod. 17, 2. Cap. 14, 2. ** Cap. 11, 1, 26; 14, 27; 16, 32, 35, 48.

4. Pentruce* ați adus adunarea Domnului în pustia aceasta, ca să murim în ea, noi și vitele noastre? * Exod. 17, 3.

5. Pentruce ne-ați scos din Egipt, și ne-ați adus în acest loc rău, unde nu este nici loc de sămănat, nici smochin, nici viță, nici rodie, nici apă de băut?”

6. Moise și Aaron au plăcat dela adunare și s'au dus la ușa cortului întâlnirii. Au căzut* cu fața la pământ, și li s'a arătat slava* Domnului. * Exod. 17, 3. ** Num. 1, 15. Ps. 78, 18; 106, 42; 114, 8. Isa. 48, 20; 49, 21.

7. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

8. „Ia* toiagul, și cheamă adunarea, tu și fratele tău Aaron. Să vorbiți stincii acestuia în fața lor, și ea va da apă. Să le scoți** astfel apă din stincă, și să adăpi adunarea și vitele lor.“ * Exod. 17, 8. ** Num. 1, 15. Ps. 78, 18; 106, 42; 114, 8. Isa. 48, 20; 49, 21.

9. Moise a luat toiagul dinaintea* Domnului, cum li poruncise Domnul. * Cap. 17, 10.

10. Moise și Aaron au chemat adunarea înaintea stincii. Și Moise le-a zis: „Ascultați*, răsvăriților! Vom putea noi oare să vă scoatem apă din stinca aceasta?” * Ps. 106, 33.

11. Apoi Moise a ridicat mâna, și a lovit stinca de două ori cu toiagul. Și a ieșit apă* din belșug, apa în cât a băut și adunarea, și au băut și vitele. * Exod. 17, 8. Deut. 32, 13; 1 Cor. 10, 4.

12. Atunci Domnul a zis lui Moise: „Pentru că n'ați* crezut în Mine, ca să Mă sfînșiti* înaintea copiilor lui Israel, nu voi veți duce adunarea aceasta în țara pe care i-o dau.“ * Cap. 37, 14. Deut. 1, 37; 2, 30; 32, 51. ** Lev. 24, 9. Exod. 32, 41; 33, 3; 36, 18; 1 Pet. 2, 18.

13. Acestea sînt* apele Meriba (Cearță), unde s'au certat copiii lui Israel cu Domnul care a fost sfînșit între ei. * Deut. 32, 8. Ps. 78, 9; 106, 32, etc.

Edomiții și Israeliții.

14. Dela Cades, Moise* a trimis niște soli la împăratul Edomului, ca să-i spună: „Așa** vorbește fratele tău Israel. Tu știi toate suferințele prin cari am trecut. * Judec. 21, 18, 27. * Deut. 2, 4, etc.; 28, 1. Obad. 18, 12.

15. Părinții* noștri s'au pogorît în Egipt, și am** locuit acolo multă vreme. Darț Egiptenii ne-au chinuit, pe noi și pe părinții noștri. * Fac. 46, 4. Psalt. 7, 12. ** Exod. 22, 46. Exod. 1, 11, etc. Deut. 26, 4. Psalt. 7, 12.

16. Am* strigat către Domnul, și El ne-a auzit glasul. A trimis** un înger, și ne-a scos din Egipt. Și iată că simțem la Cades, cetate care se află la marginea ținutului tău. * Exod. 2, 23; 3, 7. ** Exod. 3, 2; 14, 28; 23, 20; 33, 2.

17. Lasă-ne* să trecem prin țara ta; nu vom trece nici prin ogoare, nici prin vii, și nici nu vom bea apă din fîntini; vom merge pe drumul împărătesc, fără să ne abatem la dreapta sau la stînga, pînă vom trece de ținutul tău.“ * Cap. 21, 22. Deut. 2, 27.

18. Edom i-a răspuns: „Să nu cumva să treci pela mine, ciaci altfel îți voi ieși înainte cu sabia.“

19. Copiii lui Israel i-au zis: „Vom merge pe drumul cel mare; și, dacă vom bea din apa ta, eu și turmele mele, îți voi* plăti prețul; nu-ți cer altceva decît să trec cu picioarele!“ * Deut. 2, 4, 28.

20. El a răspuns: „Să nu cumva* să treci!“ Și Edom i-a eșit înainte cu multă gloată și cu mîntăre. * Judec. 11, 27.

21. Astfel* Edom n'a vrut să lase pe Israel să treacă prin ținutul lui. Și Israel s'a abătut* dela el.

* Deut. 2, 27, 28. ** Deut. 2, 4, 6, 8. Judec. 11, 18.

Morirea lui Aaron. Eleazar.

22. Toată adunarea copiilor lui Israel a plecat dela Cades*, și a ajuns** la muntele Hor.

* Cap. 13, 27. ** Cap. 11, 4.

23. Domnul a zis lui Moise și lui Aaron, lângă muntele Hor, la hotarele țării lui Edom:

24. Aaron are să fie adăugat* la poporul lui; căci nu va intra în țara pe care o dau copiilor lui Israel, pentru că v'ați** împotrivit poruncii Mele, la apele Meriba.

* Fac. 28, 6. Cap. 27, 12, 21, 2. Deut. 10, 30. ** Vers. 12.

25. Ia pe Aaron și pe fiul său Eleazar, și suie-i pe muntele Hor.

* Cap. 13, 28. Deut. 10, 30.

26. Desbracă pe Aaron de veșmintele lui, și îmbracă pe fiul său Eleazar cu ele. Acolo va fi adăugat Aaron la poporul lui și va muri."

27. Moise a făcut ce-i poruncise Domnul. S'au suit pe muntele Hor, în fața întregii adunări.

28. Moise* a desbrăcat pe Aaron de veșmintele lui, și a îmbrăcat cu ele pe fiul său Eleazar. Aaron** a murit acolo, pe vârful muntelui. Moise și Eleazar s'au pogorât de pe munte.

* Exod. 28, 28, 30. ** Cap. 13, 28. Deut. 10, 6, 22, 30.

29. Toată adunarea a văzut că Aaron murise, și toată casa lui Israel a plins pe Aaron treizeci* de zile.

* Deut. 34, 8.

Israelii în luptă cu Cananiții.

21 1. Împăratul Aradului, un Cananit, care locuia la miazăzi, a auzit* că Israel vine pe drumul Atarim. El s'a luptat împotriva lui Israel, și a luat mai mulți prizonieri de război.

* Cap. 13, 40. Judec. 1, 18.

2. Atunci* Israel a făcut Domnului o juruință, și a zis: „Dacă vei da pe poporul acesta în mâinile mele, îi voi nimici cu desăvârșire cetățile.”

* Fac. 22, 22. Judec. 12, 30.

3. Domnul a auzit glasul lui Israel, și a dat pe Cananiți în mâinile lui. Israelii i-au nimicit cu desăvârșire, pe ei și cetățile lor; și locul acela l-au numit Horma (*Nimicire deplină*).

Șerpii înfocați.

4. Au* plecat de la muntele Hor pe drumul care duce spre Marea Roșie,

ca să** ocolească țara Edomului. Poporul și-a pierdut răbdarea pe drum.

* Cap. 20, 22; 22, 41. ** Judec. 11, 18.

5. Și a vorbit* împotriva lui Dumnezeu și împotriva lui Moise: „Pentru** ce ne-ați scos din Egipt, ca să murim în pustie? Căci nu este nici pînă, nici apă, și ni s'a scribit sufletul de această hrană proastă.”

* Ps. 78, 19. ** Exod. 16, 2; 17, 3. † Cap. 11, 6.

6. Atunci Domnul* a trimis împotriva poporului niște** șerpi înfocați, cari au mușcat poporul, așa încît au murit mulți oameni în Israel.

* 1 Cor. 10, 9. ** Deut. 8, 20.

7. Poporul* a venit la Moise, și a zis: „Am** păcătuit, căci am vorbit împotriva Domnului, și împotriva ta. Roagă-te† Domnului, ca să depărteze de la noi acești șerpi.” Moise s'a rugat pentru popor.

* Ps. 78, 34. ** Vers. 3. † Exod. 32, 9, 26. 1 Sam. 12, 10. 1 Reg. 12, 6. Psal. 8, 24.

8. Domnul a zis lui Moise: „Fă-ți un șarpe înfocat, și spînzură-l de o prăjină; oricine este mușcat, și va privi spre el, va trăi.”

9. Moise* a făcut un șarpe de aramă, și l-a pus într'o prăjină; și oricine era mușcat de un șarpe, și privea spre șarpele de aramă, trăia.

* 2 Reg. 18, 4. Ioan. 3, 14, 18.

Alte călătorii ale Israelitilor.

10. Copiii lui Israel au plecat, și au* tăbărit la Obot.

* Cap. 13, 42.

11. Au plecat* din Obot, și au tăbărit** la Iie-Abarim, în pustia din fața Moabului, spre răsăritul soarelui.

* Cap. 13, 44. ** Deut. 2, 12.

12. De acolo au plecat, și au tăbărit în valea Zered.

13. De acolo au plecat și au tăbărit dincolo de Arnon, care curge prin pustie, leșind din ținutul Amoriților; căci Arnonul* face hotarul Moabului, între Moab și Amoriți.

* Cap. 13, 26. Judec. 11, 18.

14. De aceea se zice în cartea Războaielor Domnului:

„Vaheb în Sufa,
Șivoaiele Arnonului,

15. Și scurgerile șivoaicelor,

Cari se întind înspre Ar și se ating* cu hotarul lui Moab.”

* Deut. 2, 18, 26.

16. De acolo s'au dus* la Beer (*Fîntînă*). La această fîntînă Domnul a zis lui Moise: „Stringe poporul, și le voi da apă.”

* Judec. 8, 21.

17. Atunci a cîntat* Israel cîntarea aceasta:

„Ținește, fîntînă! Cîntați în cinstea ei!”
* Exod. 15, 1. Ps. 135, 2; 138, 12.

18. Fîntîna, pe care au săpat-o cîpeteniile,

Pe care au săpat-o marii poporului,

Cu toiagul de cîrmuire*, cu toiagele lor!¹⁴

Din pustia aceasta s'au dus la Matana;

* Isai. 53, 25.

19. din Matana, la Nahaliel; din Nahaliel, la Bamot;

20. din Bamot, la valea din cîmpia Moabului, în vîrfurile muntelui Pisga, care caută spre* pustie.

* Cap. 20, 20.

Sihon și Og.

21. Israel* a trimis soli la Sihon, împăratul Amoriților, ca să-i spună:

* Deut. 2, 26, 27. Judec. 11, 19.

22. „Lasă-mă* să trec prin țara ta; nu vom intra nici în ogoare, nici în vii, și nu vom bea apă din fîntîni; vom ținea drumul împărătesc, pînă vom trece de ținutul tău.”

* Cap. 20, 17.

23. Sihon* n'a îngăduit lui Israel să treacă prin ținutul lui. Sihon a strîns tot poporul, și a ieșit înaintea lui Israel, în pustie. A venit la Iahaf**, și s'a luptat împotriva lui Israel.

* Deut. 26, 7. ** Deut. 2, 28. Judec. 11, 26.

24. Israel* l-a bătut cu ascuțișul săbiei și l-a cucerit țara dela Arnon pînă la Iaboc, pînă la hotarul copiilor lui Amon; căci hotarul copiilor lui Amon era întărit.

* Deut. 2, 25; 26, 7. Isai. 12, 5, 2; 24, 8. Nume. 3, 22. Ps. 135, 12, 11; 136, 12. Amos 2, 9.

25. Israel a luat toate cetățile acelea, și s'a așezat în toate cetățile Amoriților, în Hesbon și în toate satele de prin împrejurimi.

26. Căci Hesbonul era cetatea lui Sihon, împăratul Amoriților. El pornise cu război împotriva împăratului dinaintea al Moabului, și-i luase toată țara pînă la Arnon.

27. De aceea zic poezii:

„Venii la Hesbon!”

Să se zidească din nou și să se întărească cetatea lui Sihon.

28. Căci a ieșit* un foc din Hesbon,

O flacără din cetatea lui Sihon,

Și a mistuit pe** Ar-Moab,

Pe locuitorii înălțimilor Arnonului.

* Isai. 34, 23, 25. ** Deut. 2, 9, 10. Isai. 15, 1.

29. Vai de tine, Moab!

Ești pierdut, poporul lui Chemoș*!

El a făcut pe fiii lui fugari,

Și pe fetele lui le-a dat roabe Lui Sihon, împăratul Amoriților.

* Judec. 11, 26. 1 Reg. 11, 1, 20. 2 Reg. 23, 12. Isai. 46, 7, 23.

30. Noi am aruncat cu săgețile asupra lor:

Din Hesbon pînă la* Dibon totul este nimic;

Am pustiit pînă la Nofah,

Care se întinde pînă la** Medeba.”

* Isai. 46, 23, 25. ** Isai. 15, 2.

31. Israel s'a așezat astfel în țara Amoriților.

32. Moise a trimis să iscodească Iazerul*. Au luat satele cari țineau de el, și au isgonit pe Amoriții cari erau în ele.

* Cap. 20, 1. Isai. 46, 23.

33. Au* schimbat* apoi drumul, și s'au suit pe drumul care duce la Basan. Og, împăratul Basanului, le-a ieșit înaintea, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva lor la** Edrei.

* Deut. 2, 1; 20, 7. ** Isai. 12, 12.

34. Domnul a zis lui Moise: „Nu* te teme de el; căci îl dau în minile tale, pe el și tot poporul lui, și toată țara lui; să-i** faci cum ai făcut lui Sihon, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon.”

* Deut. 2, 2. ** Psal. 24, Ps. 135, 16, 11; 136, 26.

35. Și ei l-au* bătut, pe el și pe fiii lui, și tot poporul lui, de n'au lăsat să scape unul măcar, și au pus mîna pe țara lui.

* Deut. 2, 3, etc.

Balac trimete după Balaam.

22 1. Copiii* lui Israel au pornit, și au tăbărit în șesurile Moabului, dincolo de Iordan, în fața Ierihonului.

* Cap. 20, 48.

2. Balac, fiul lui Tipor*, a văzut tot ce făcuse Israel Amoriților.

* Judec. 11, 26.

3. Și Moab* a rămas foarte îngrozit în fața unui popor atît de mare la număr; l-a apucat groaza în fața copiilor lui Israel.

* Exod. 15, 26.

4. Moab a zis bătrînilor* lui Madian: „Multimea aceasta are să înghită tot ce este în jurul nostru, cum paște boul verdețața de pe cîmp.” Balac, fiul lui Tipor, era pe atunci împărat al Moabului.

* Cap. 21, 8. Isai. 12, 21.

5. El a trimis* soli la Balaam, fiul lui Beor, la** Petor pe Riu (Eufrat), în țara fiilor poporului său, ca să-l cheme, și să-l spună: „Iată, un popor a ieșit din Egipt; acopere fața pămîntului, și s'a așezat în fața mea.

* Deut. 23, 4. Isai. 23, 21; 24, 9. Nume. 13, 2, 2. Mic. 6, 9, 8. Pet. 2, 15. Iuda 11. Apoc. 2, 14. ** Cap. 20, 7. Deut. 20, 4.

6. Vino, te rog, să-mi blastâmi* pe poporul acesta, căci este mai puternic decât mine; poate că așa, îl voi putea bate și-l voi înșogoni din țară, căci știu că pe cine binecuvîntezi tu este binecuvîntat, și pe cine blastâmi tu este blăstămat.¹²

*Cap. 22, 7.

7. Bătrînii lui Moab și bătrînii lui Madian au plecat, avînd cu ei daruri* pentru ghicitor. Au ajuns la Balaam, și i-au spus cuvintele lui Balac.

*1 Sam. 9, 7, 8.

8. Balaam le-a zis: „Rămîneți* aici peste noapte, și vă voi da răspuns, după cum îmi va spune Domnul.” Și căpeteniile Moabului au rămas la Balaam.

*Ysa. 58.

9. Dumnezeu* a venit la Balaam, și a zis: „Cine sînt oamenii aceștia pe care-i ai la tine?”

*Psa. 20, 1. Ysa. 26.

10. Balaam a răspuns lui Dumnezeu: „Balac, fiul lui Tipor, împăratul Moabului, i-a trimis să-mi spună:

11. „Iată, un popor a ieșit din Egipt, și acopere fața pămîntului; vino dar, și blastâmă-l; poate că așa îl voi putea bate, și-l voi înșogoni.”

12. Dumnezeu a zis lui Balaam: „Să nu te duci cu ei; și nici să nu blastâmi poporul acela, căci* este binecuvîntat.”

*Cap. 22, 26. Num. 11, 26.

13. Balaam s'a sculat dimineața, și a zis căpetenilor lui Balac: „Duceți-vă înapoi în țara voastră, căci Domnul nu vrea să mă lase să merg cu voi.”

14. Și mai marii Moabului s'au sculat, s'au întors la Balac, și i-au spus: „Balaam n'a vrut să vină cu noi.”

Măgărița lui Balaam vorbește.

15. Balac a trimis din nou mai multe căpetenii mai cu vază decât cele dinainte.

16. Au ajuns la Balaam, și i-au zis: „Așa vorbește Balac, fiul lui Tipor: „Nu mai pune piedici, și vino la mine;

17. căci îți voi da multă cinste, și voi face tot ce-mi vei spune; numai vino*, te rog, și blastâmă-mi poporul acesta.”

*Ysa. 4.

18. Balaam a răspuns și a zis slujitorilor lui Balac: „Să-mi* dea Balac chiar și casa lui plină de argint și de aur, și tot** n'aș putea să fac niciun lucru, fie mic fie mare, împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului meu.

*Cap. 24, 18. **1 Reg. 22, 14, 2 Cron. 18, 18.

19. Totuș vă rog, rămîneți* aici la

noapte, și voi vedea ce-mi va mai spune Domnul.”

*Ysa. 8.

20. Dumnezeu* a venit la Balaam în timpul nopții, și i-a zis: „Fiindcă oamenii aceștia au venit să te cheme, scoală-te, și du-te cu ei; dar** să faci numai ce-ți voi spune.”

*Ysa. 8. **Ysa. 26. Cap. 22, 32, 34; 24, 18.

21. Balaam s'a sculat dimineața, a pus șaua pe măgăriță, și a plecat cu căpeteniile lui Moab.

22. Dumnezeu S'a aprins de minie, pentru că plecase. Și Ingerul* Domnului S'a așezat în drum, ca să i se împotrivească. Balaam era călare pe măgărița lui, și cei doi slujitori ai lui erau cu el.

*Exod. 4, 24.

23. Măgărița* a văzut pe Ingerul Domnului stînd în drum, cu sabia scoasă din teacă în mînă, s'a abătut din drum, și a luat-o pe cîmp. Balaam și-a bătut măgărița ca s'o aducă la drum.

*2 Reg. 4, 17. Dan. 10, 7. Psal. 32, 8. 2 Pet. 2, 28. Iuda 11.

24. Ingerul Domnului S'a așezat într-o cărare dintre vii, și de fiecare parte a cărării era cîte un zid.

25. Măgărița a văzut pe Ingerul Domnului; s'a strîns spre zid, și a strîns piciorul lui Balaam de zid. Balaam a bătut-o din nou.

26. Ingerul Domnului a trecut mai departe, și S'a așezat într'un loc unde nu era chip să te întorci nici la dreapta nici la stînga.

27. Măgărița a văzut pe Ingerul Domnului, și s'a culcat sub Balaam. Balaam s'a aprins de minie, și a bătut măgărița cu un băț.

28. Domnul a* deschis gura măgăriței, și ea a zis lui Balaam: „Ce ți-am făcut, de m'ai bătut de trei ori?”

*2 Pet. 2, 18.

29. Balaam a răspuns măgăriței: „Pentru că ți-ai bătut joc de mine; dacă aș avea o sabie în mînă, te-aș ucide* pe loc.”

*Prov. 21, 16.

30. Măgărița* a zis lui Balaam: „Nu sînt eu oare măgărița ta, pe care ai călărit în tot timpul plînd în ziua de azi? Am eu oare obicei să-ți fac așa?” Și el a răspuns: „Nu.”

*2 Pet. 2, 18.

31. Domnul a deschis* ochii lui Balaam, și Balaam a văzut pe Ingerul Domnului stînd în drum, cu sabia scoasă în mînă. Și s'a plecat**, și s'a aruncat cu fața la pămînt.

*Psa. 22, 19. 2 Reg. 4, 17. Luc. 24, 18, 31. **Exod. 24, 8.

32. Ingerul Domnului i-a zis: „Pentru ce ți-ai bătut măgărița de trei ori?

lată, Eu am ieșit ca să-ți stau împotrivă, căci drumul pe care mergi, este un drum care duce la pierzare*, înaintea Mea. *2 Pet. 2, 14, 15.

33. Măgărița M'a văzut, și s'a abătut de trei ori dinaintea Mea; dacă nu s'ar fi abătut dinaintea Mea, pe tine te-aș fi omorât, iar pe ea aș fi lăsat-o vie.*

34. Balaam a zis ingerului Domnului: „Am* păcăluit, căci nu știam că te-ai așezat înaintea mea în drum; și acum, dacă nu găsești că e bine ce fac eu, mă voi întoarce.”

* 1 Sam. 16, 24, 25; 26, 31. 2 Sam. 12, 13. Ier. 24, 30, 32.

35. Ingerul Domnului a zis lui Balaam: „Du-te cu oamenii aceștia; dar* să spui numai cuvintele pe cari îți le voi spune Eu.” Și Balaam a plecat înaintea cu căpeteniile lui Balac.* Vers. 20.

Întîmpinarea lui Balaam.

36. Balac a auzit că vine Balaam, și i-a ieșit* înaintea pînă la cetatea Moabului, care** este la hotarul Arnomului, la hotarul cel mai depărtat.

* Fac. 14, 17. ** Cap. 21, 28.

37. Balac a zis lui Balaam: „N'am trimis eu oare la tine să te chem? Pentru ce n'ai venit la mine? Cum, nu pot eu oare să-ți* dau cinste?”

* Vers. 17. Cap. 24, 21.

38. Balaam a răspuns lui Balac: „Iată că am venit la tine; acum, îmi va fi oare îngăduit să spun ceva? Voi spune cuvintele* pe cari mi le va pune Dumnezeu în gură.”

* Cap. 23, 26; 24, 15. 1 Reg. 22, 14. 2 Cor. 12, 13.

39. Balaam a mers cu Balac, și au ajuns la Chiriat-Huțot.

40. Balac a jertfit boi și oi, și a trimis din ei lui Balaam și căpeteniilor cari erau cu el.

41. Dimineața, Balac a luat pe Balaam, și l-a suit* pe Bamot-Baal, de unde Balaam putea să vadă o parte din popor.

* Deut. 32, 2.

Balaam binecuvîntează.

23 1. Balaam a zis lui Balac: „Zidește-mi* aici șapte altare, și pregătește-mi aici șapte viței și șapte berbeci.”

* Vers. 20.

2. Balac a făcut cum spusese Balaam; și Balac și Balaam au adus cîte* un vițel și cîte un berbec pe fiecare altar.

* Vers. 14, 20.

3. Balaam a zis lui Balac: „Stai în-gă* arderea ta de tot, și eu mă voi

depărta de ea; poate că Domnul îmi** va ieși înainte; și ce-mi va descoperi, îți voi spune.” Și s'a dus pe un loc înalt.

* Vers. 16. ** Cap. 24, 1.

4. Dumnezeu* a venit înaintea lui Balaam; și Balaam l-a zis: „Am ridicat șapte altare, și pe fiecare altar am adus cîte un vițel și cîte un berbec.”

* Vers. 18.

5. Domnul a pus* cuvinte în gura lui Balaam, și a zis: „Întoarce-te la Balac, și așa să-i vorbești.”

* Cap. 22, 30. Vers. 18. Deut. 18, 18. Ier. 1, 9.

6. Balaam s'a întors la Balac; și iată că Balac stătea lingă arderea lui de tot, el și toate căpeteniile Moabului.

7. Balaam și-a* rostit proorocia, și a zis:

„Balac m'a adus din Aram (*Mesopotamia*).

Împăratul Moabului m'a chemat din munții Răsăritului, zicînd:

„Vino**, și blastămă-mi pe Iacov!

Vino, și defaimă-mi pe Israel!”

* Vers. 18. Cap. 24, 3, 25, 26. Ier. 27, 1; 28, 1. Ps. 78, 2. Ezech. 17, 2. Mal. 2, 4. Ier. 2, 9. ** Cap. 22, 4, 11, 17.

8. Cum* să blastăm eu pe cel ce nu-l blastămă Dumnezeu?

Cum să defaim eu pe cel ce nu-l defaimă Domnul?

* Isa. 47, 12, 13.

9. Il văd din virful stîncilor, Il privesc de pe înălțimea dealurilor:

Este* un popor care locuiește deoparte,

Și nu** face parte dintre seamuri.

* Deut. 32, 20. ** Ezech. 38, 20. Ezech. 2, 13. Ezech. 2, 14.

10. Cine* poate să numere pulberea lui Iacov,

Și să spună numărul unui sferț din Israel?

O, de aș muri de moartea** celor neprîhănți,

Și sfîrșitul meu să fie ca al lor!”

* Fac. 22, 16; 22, 17. ** Ps. 116, 16.

Balaam binecuvîntează a doua oară.

11. Balac a zis lui Balaam: „Ce mi-ai făcut? Te-am* luat să blestemi pe vrăjmașul meu, și iată că tu-l binecuvîntezi!”

* Cap. 22, 11, 17; 24, 10.

12. El a răspuns, și a zis: „Nu* trebuie oare să spun ce-mi pune Domnul în gură?”

* Cap. 22, 20.

13. Balac i-a zis: „Vino, te rog, cu mine în alt loc, de unde îl poți vedea; căci aici nu vezi decît o parte din el, nu-l vezi întreg. Și de acolo să mi-l blastăm!”

14. L-a dus în cîmpul Tofim, spre virful muntelui Pisga; a zidit* șapte altare, și a adus cîte un vițel și un berbec pe fiecare altar.
*Vers. 1, 2.

15. Balaam a zis lui Balac: „Stai aici, lingă arderea ta de tot, și eu mă voi duce înaintea lui Dumnezeu.”

16. Domnul a venit înaintea lui Balaam; i-a pus* cuvinte în gură, și a zis: „Întoarce-te la Balac, și așa să-i vorbești.”
*Cap. 23, 28. Vers. 3.

17. Balaam s'a întors la el; și iată că Balac stătea lingă arderea lui de tot, cu căpeteniile Moabului. Balac i-a zis: „Ce ți-a spus Domnul?”

18. Balaam și-a rostit proorocia, și a zis:
„Scoală-te*, Balac, și ascultă!
Ia aminte la mine, fiul lui Țipor!”
*Judeu. 3, 20.

19. Dumnezeu* nu este un om ca să mintă,
Nici un flu al omului, ca să-l pară rău.

Ce a spus, oare nu va face?
Ce a făgăduit oare, nu va împlini?
*1 Sam. 15, 29; Mal. 3, 4. Rom. 11, 29. Tit. 1, 2. Iac. 1, 17.

20. Iată că am primit poruncă să binecuvîntez.

Da, El* a binecuvîntat, și eu nu pot întoarce.
*Fac. 12, 5; 22, 17. Cap. 22, 12.

21. El nu vede* nici o fărîdelege în Iacov,
Nu vede nici o răutate în Israel.
Domnul*, Dumnezeul lui, este cu el,
El este împăratul lui, veselia lui.
*Rom. 4, 7, 8. **Exod. 12, 7; 24, 45; 46; 32, 14.

22. Dumnezeu* i-a scos din Egipt.
Țăria Lui este pentru el** ca a bivoliului.
*Cap. 12, 8. **Deut. 26, 17. Ier. 2, 10, 11.

23. Descîntecul nu poate face nimic împotriva lui Iacov,
Nici vrăjitoria împotriva lui Israel;
Acum se poate spune despre Iacov și Israel:
Ce lucruri* mari a făcut Dumnezeu!
*Ps. 31, 19; 44, 1.

24. Da, poporul acesta se scoală ca o* leoaică,
Și se ridică întocmai ca un leu;
Nu se culcă** pînă ce n'a mîncat prada,
Și n'a băut singele celor ucigi.”
*Fac. 49, 9. **Fac. 49, 17.

Balaam proorocește iarăși bine.

25. Balac a zis lui Balaam: „Nu-l blestema, dar mîcar nici nu-l binecuvînta!”

26. Balaam a răspuns, și a zis lui Balac: „Nu ți-am spus că voi face tot ce va* spune Domnul?”

*Cap. 23, 28. Vers. 12. 1 Reg. 22, 14.

27. Balac a zis lui Balaam: „Vino*, te rog, te voi duce într'un alt loc; poate că Dumnezeu va găsi cu cale să-mi blestemi de acolo pe poporul acesta!”
*Vers. 13.

28. Balac a dus pe Balaam pe virful muntelui Peor, care este cu fața spre pustie*.
*Cap. 21, 20.

29. Balaam a zis lui Balac: „Zidește-mi* aici șapte altare, și pregătește-mi aici șapte viței și șapte berbeci!”
*Vers. 1.

30. Balac a făcut cum risese Balaam, și a adus cîte un vițel și cîte un berbec pe fiecare altar.

24 1. Balaam a văzut că Domnul găsește cu cale să binecuvînteze pe Israel, și n'a mai alergat ca în celelalte rînduri* la descîntece; ci și-a întors fața spre pustie.
*Cap. 23, 5, 18.

2. Balaam a ridicat ochii, și a văzut pe Israel tăbărit în corturi*, după semîniile lui. Atunci Duhul lui Dumnezeu a venit** peste el.
*Cap. 2, 2, 26a.
**Cap. 11, 25. 1 Sam. 10, 10; 18, 26; 26, 9. Croa. 12, 1.

3. Balaam și-a* rostit proorocia, și a zis:

„Iată ce zice Balaam, fiul lui Beor,
Ômul cu ochii deschiși.”
*Cap. 23, 7, 18.

4. Celce aude cuvintele lui Dumnezeu,
Celce vede vedenia Celui Atotputernic,
Celce cade* cu fața la pămînt, și ai cărui ochi sînt deschiși:

*1 Sam. 18, 24.
Exod. 1, 28. Deut. 9, 18; 18, 15, 16. 2 Cor. 12, 2, 3, 4. Apoc. 1, 10, 17.

5. „Ce frumoase sînt corturile tale, Iacove!

Locuințele tale, Israele!
6. Ele se întind ca niște văi,
Ca niște grădini lingă un rîu,
Ca niște copaci* de aloe pe cari i-a** sîdit Domnul,
Ca niște cedri pe lingă ape.
*Ps. 1, 3. Ier. 17, 8. **Ps. 184, 18.

7. Apa curge din gălețile lui,
Și stîmîța lui este udată de ape mari*.
Împăratul lui se înalță mai pe sus de Agag**.
Și împărăția† lui ajunge puternică.

*Ier. 51, 13. Apoc. 17, 1, 15. **1 Sam. 15, 8. †2 Sam. 8, 13. 1 Croa. 14, 2.

8. Dumnezeu* i-a scos din Egipt,

Tăria lui este ca a bivoliului pentru el.
El nimicește** seamurile cari se ridică împotriva lui,
Le sfarmă oasele†, și le prăpădește†† cu săgețile lui.

†† Cap. 23, 27.
** Cap. 31, 9; 23, 24. † Ps. 2, 9. Is. 38, 13. Ier. 50, 17.
† Ps. 45, 5. Ier. 50, 9.

9. Indoaie genunchii*, se culcă întocmai ca un leu,
Ca o leoaică:
Cine-l va scula?
Binecuvântat** să fie oricine te va binecuvînta,
Și blestemat să fie oricine te va blestema!†

† Ps. 48, 9. ** Ps. 12, 5; 27, 26.

10. Balac s'a aprins de minie împotriva lui Balaam; a bătat din* mini, și a zis lui Balaam: „Eu te-am** chemat să-mi blestemi vrăjmașii, și iată că de trei ori tu i-ai binecuvîntat! †

11. Fugi acum, și du-te acasă! Spusesem* că-ți voi da cinste, dar Domnul te-a împedecat s'o primești.†

† Cap. 23, 17, 27.

12. Balaam a răspuns lui Balac: „Eh! n'am spus eu oare solilor pe cari mi i-ai trimis,

13. că dacă* mi-ar da Balac chiar și casa lui plină cu argint și cu aur, tot n'aș putea să fac dela mine însumi nici bine nici rău împotriva poruncii Domnului, ci voi spune întocmai ce va zice Domnul? †

† Cap. 23, 18.

14. Și acum iată că mă duc la poporul meu. Vino, și-ți voi vesti* ce va face poporul acesta poporului tău în vremele** cari vor urma.†

† Mic. 6, 5. Apoc. 2, 14. ** Ps. 48, 1. Dan. 2, 28; 10, 14.

Steaua din Iacov.

15. Balaam și-a rostit† proorocia, și a zis:

„Așa zice Balaam, fiul lui Beor,
Așa zice omul care are ochii deschși,

† Vers. 3, 4.

16. Așa zice cel ce aude cuvintele lui Dumnezeu,

Cel ce cunoaște planurile Celui Prea Înalt,

Cel ce vede vedenia Celui Atotputernic,

Cel ce cade cu fața la pămînt și ai cărui ochi sînt deschși:

17. Il vîd*, dar nu acum,
Il privesc, dar nu de aproape.

O stea răsare din Iacov,
Un toiaș** de cîrmuire se ridică din Israel.

El strîpunge laturile Moabului,
Și prăpădește pe toți copiii lui Set.
* Apoc. 1, 7. ** Mat. 2, 2. Apoc. 22, 16. † Ps. 48, 10. Ps. 120, 12.

18. Se face stăpîn pe Edom*,
Se face stăpîn pe Seir, vrăjmașii lui.
Israel face fapte mari.

† 2 Sam. 8, 14. Ps. 60, 8, 9, 12.

19. Cel ce se naște din Iacov domnește* ca stăpînitor,
Și pierde pe cei ce scapă din cetăți.†

† Ps. 49, 18.

20. Balaam a văzut pe Amalec, și a rostit următoarea proorocie:

„Amalec este cel dintîi dintre neamuri,
Dar într-o zi va fi nimicit.†

21. Balaam a văzut pe Cheni†, și a rostit următoarea proorocie:
„Locuința ta este tare de tot,

Și cuibul tău este pus pe stîncă.
22. Dar Cain va fi pustiit,

Pînă ce te va lua prins Asur.†
23. Balaam a rostit următoarea proorocie:

„Vai! cine va mai putea trăi cînd va face Dumnezeu acest lucru?

24. Dar niște corăbii vor veni din Chitim*,
Vor smeri pe Asur, vor smeri pe Eber**,

Și la urmă vor fi nimicite și ele.†

† Ps. 104, 4. Dan. 11, 30. ** Ps. 10, 27, 28.

25. Balaam s'a sculat, a plecat, și s'a* întors acasă. Balac a plecat și el acasă.†

† Cap. 23, 8.

Inchinarea la idoli.

25 1. Israel locuia în Sitim*; și poporul** a început să se dea la curvie cu fetele lui Moab.

† Cap. 25, 49. Is. 2, 1. Mic. 6, 5. ** Cap. 21, 18. 1 Cor. 10, 8.

2. Ele au poftit* poporul la jertfele** dumnezeilor lor; și poporul a mincat, și s'a închinat† pînă la pămînt înaintea dumnezeilor lor.

† Is. 22, 17. Ps. 106, 28. Osea 9, 10. ** Exod. 24, 15, 18. 1 Cor. 10, 28. † Exod. 20, 5.

3. Israel s'a alipit de Baal-Peor, și Domnul S'a* aprins de minie împotriva lui Israel.

† Ps. 106, 28.

4. Domnul a zis lui Moise: „Stringe* pe toate căpeteniile poporului, și spinzură pe cei vinovați înaintea Domnului în fața soarelui, pentru ca să se întoarcă dela Israel minia aprinsă** a Domnului.†

† Deut. 4, 3. Is. 22, 17. ** Vers. 12. Deut. 12, 27.

5. Moise a zis judecătorilor* lui Is-

rael: „Fiecare” din voi să ucidă pe acela dintre ai lui cari s’au lipit de Baal-Peor.”

— Exod. 32, 24, 25. — Exod. 32, 27. Deut. 19, 4, 8, 13, 15.

6. Și iată că un bărbat dintre copiii lui Israel a venit și a adus la frații lui pe o Madianită, subț ochii lui Moise și subț ochii întregii adunări a copiilor lui Israel, pe cînd plîngeau* la ușa cortului întîlnirii. * Ierol. 2, 17.

7. La vederea acestui* lucru, Fineas, fiul** lui Eleazar, fiul preotului Aaron, s’a sculat din mijlocul adunării, și a luat o suliță în mînă.

* Ps. 106, 26. — Exod. 3, 26.

8. S’a luat după omul acela din Israel pînă în cortul lui, i-a străpuns prin plîntece pe amîndoi: atît pe bărbatul acela din Israel, cît și pe femeia aceea. Și a încetat astfel urgia* care izbucnise printre copiii lui Israel.

* Ps. 106, 30.

9. Douăzeci și patru de mii au murit* loviți de urgia aceea. * Deut. 4, 3. 1 Cor. 10, 8.

10. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

11. „Fineas*, fiul lui Eleazar, fiul preotului Aaron, a abătut minia Mea dela copiii lui Israel, prin rîvna pe care a avut-o pentru Mine în mijlocul lor; și n’am nimicît, în minia** Mea, pe copiii lui Israel.

* Ps. 106, 30. — Exod. 20, 1. Deut. 32, 46, 26. 1 Reg. 14, 22. Ps. 78-80. Ezech. 16, 26. Terf. 2, 28, 3, 8.

12. De aceea să spui că inchei* cu el un legămint de pace.

* Mal. 2, 4, 6, 7, 1.

13. Acesta va fi pentru el și pentru sămînța* lui după el legămintul unei preoții** vecinice, pentru că a fost plin de rîvnă pentru Dumnezeu lui și a făcut ispășire†† pentru copiii lui Israel.”

* 1 Cron. 5, 4, etc. — Exod. 6, 25. * Psal. 72, 3. Rom. 10, 2. — Exod. 2, 17.

14. Bărbatul acela din Israel, care a fost ucis împreună cu Madianita, se numea Zimri, fiul lui Salu; el era căpetenia unei case părintești a Simeoniților.

15. Femeia care a fost ucisă, se numea Cozbi, fata lui Tur*, căpetenia semințiilor ieșite dintr’o casă părintească din Madian.

* Cap. 21, 8. Isa. 12, 21.

Omorirea Madianiților.

16. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

17. „Priviți pe* Madianiți ca vrăjmași, și ucideți-i; * Cap. 31, 2.

18. căci și ei vi s’au arătat vrăjmași,

amăgindu-vă prin vîdeșugurile* lor, în fața lui Peor, și în fața Cozbiei, fata unei căpetenii a lui Madian, sora lor, ucisă în ziua urgiei care a avut loc cu prilejul faptei lui Peor.

* Cap. 31, 15. Apoc. 2, 14.

A doua numărătoare.

26. 1. În urma acestei urgi, Domnul a zis lui Moise și lui Eleazar, fiul preotului Aaron:

2. „Faceți* numărătoarea întregii adunări a copiilor lui Israel, dela vîrsta de** douăzeci de ani în sus, după casele părinților lor, a tuturor celor din Israel cari sînt în stare să poarte armele.”

3. Moise și preotul Eleazar le-au vorbit în cîmpia* Moabului, lîngă Iordan, în fața Ierihonului. Și au zis:

* Vers. 62. Cap. 25, 1; 26, 12; 28, 62; 29, 1.

4. „Să se facă numărătoarea, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, cum poruncise* lui Moise și copiilor lui Israel Domnul, cînd au ieșit din țara Egiptului.”

* Cap. 1, 1.

5. Ruben*, întîiul născut al lui Israel.

Fiii lui Ruben au fost: Enoh, din care se coboară familia Enohiților; Palu, din care se coboară familia Paluiților;

* Fac. 46, 8. Exod. 4, 14. 1 Cron. 5, 1.

6. Hetron, din care se coboară familia Hetroniților; Carmi, din care se pogoară familia Carmiților.

7. Acestea sînt familiile Rubeniților: cei ieșiți la numărătoare au fost patruzeci și trei de mii șapte sute treizeci.

8. Fiii lui Palu au fost: Eliab.

9. Fiii lui Eliab au fost: Nemuel, Datan și Abiram. Datan acesta și Abiram acesta au fost din cele ce erau chemați la adunare*, și cari s’au răscolat împotriva lui Moise și Aaron, în adunarea lui Core, cînd cu răscoala lor împotriva Domnului.

* Cap. 16, 1, 2.

10. Pămîntul* și-a deschis gura, și i-a înghițit împreună cu Core, cînd au murit cele ce se adunaseră, și cînd a mistuit focul pe cei două sute cincizeci de oameni: el au slujit poporului ca** pildă.

* Cap. 16, 32, 35. — Cap. 16, 36. 1 Cor. 10, 8. 2 Pet. 2, 6.

11. Fiii* lui Core n’au murit.

* Exod. 6, 24. 1 Cron. 6, 22.

12. Fiii lui Simeon, după familiile lor: din Nemuel* se pogoară familia Nemueliților; din lamin, familia laminiților; din Iachin**, familia Iachiniților;

* Fac. 46, 10. Exod. 6, 15. — 1 Cron. 4, 24.

13. din Zerah*, familia Zerahiştilor; din Saul, familia Sauliştilor. * Fac. 46. 10.

14. Acestea sînt familiile Simeoniştilor: douăzeci şi două de mii două sute.

15. Fiii lui Gad, după familiile lor: din Tefon* se pogoară familia Tefoniştilor; din Haghi, familia Haghiştilor; din Şunî, familia Şunîştilor; * Fac. 46. 16.

16. din Ozî, familia Ozîştilor; din Eri, familia Eriştilor;

17. din Arod*, familia Arodîştilor; din Areli, familia Areliştilor. * Fac. 46. 16.

18. Acestea sînt familiile fiilor lui Gad, după cei ieşiţi la numărătoare: patruzeci de mii cinci sute*.

* Fac. 26. 2, etc.; 46. 13.

19. Fiii lui Iuda: Er şi Onan; dar Er şi Onan au murit în ţara Canaanului.

20. Iată fiii* lui Iuda, după familiile lor: din Şela se pogoară familia Şelaniştilor; din Peret, familia Peretiştilor; din Zerah, familia Zerahiştilor. * 1 Cron. 2. 3.

21. Fiii lui Peret au fost: Hetron, din care se pogoară familia Hetroniştilor; Hamul, din care se pogoară familia Hamuliştilor.

22. Acestea sînt familiile lui Iuda, după numărătoarea lor: şaptezeci şi şase de mii cinci sute.

23. Fiii* lui Isahar, după familiile lor: din Tola se pogoară familia Tolaştilor; din Puva, familia Puviştilor;

* Fac. 46. 13. 1 Cron. 7. 1.

24. din Iaşub, familia Iaşubiştilor; din Şimron, familia Şimroniştilor.

25. Acestea sînt familiile lui Isahar, după numărătoarea lor: şasezeci şi patru de mii trei sute.

26. Fiii* lui Zabulon, după familiile lor: din Sered se pogoară familia Serediştilor; din Elon, familia Eloniştilor; din Iahtecî, familia Iahteciştilor.

* Fac. 46. 14.

27. Acestea sînt familiile Zabuloniştilor, după numărătoarea lor: şasezeci de mii cinci sute.

28. Fiii* lui Iosif, după familiile lor: Manase şi Efraim. * Fac. 46. 20.

29. Fiii lui Manase: din Machir* se pogoară familia Machiriştilor. — Machir a născut pe Galaad. Din Galaad se pogoară familia Galaadiştilor.

* 1 Is. 17. 1. 1 Cron. 7. 34, 35.

30. Iată fiii lui Galaad: Iezer*, din care se pogoară familia Iezeriştilor; Helec, familia Helechiştilor;

* 1 Is. 17. 2. 1 Is. 6. 13, 14, 15.

31. Aziel, familia Azieliştilor; Sihem, familia Sihemiştilor;

32. Şemida, familia Şemidaştilor; Hefer, familia Heferiştilor.

33. Teloftad*, fiul lui Hefer, n'a avut fiu, dar a avut fete. Iată numele fetelor lui Teloftad: Mahla, Noa, Hogla, Milca şi Tirţa. * Cap. 27. 1, 2, 3, 11.

34. Acestea sînt familiile lui Manase, după numărătoarea lor: cincizeci şi două de mii şapte sute.

35. Iată fiii lui Efraim, după familiile lor: din Şutclah se pogoară familia Şutclahiştilor; din Becher, familia Becheriştilor; din Tahan, familia Tahaniştilor.

36. Iată fiii lui Şutclah: din Eran se pogoară familia Eraniştilor.

37. Acestea sînt familiile fiilor lui Efraim, după numărătoarea lor: treizeci şi două de mii cinci sute.

Aceştia sînt fiii lui Iosif, după familiile lor.

38. Fiii* lui Benjamin, după familiile lor: din Bela se pogoară familia Belaiştilor; din Aşbel, familia Aşbeliştilor; din Ahiram, familia Ahiramiştilor;

* Fac. 46. 21. 1 Cron. 7. 6.

39. din Şufam, familia Şufamiştilor; din Hufam, familia Hufamiştilor. —

40. Fiii lui Bela au fost: Ard şi Naaman. Din Ard se pogoară familia Ardiştilor; din Naaman, familia Naamaniştilor.

41. Aceştia sînt fiii lui Benjamin, după familiile lor şi după numărătoarea lor: patruzeci şi cinci de mii şase sute.

42. Iată fiii* lui Dan, după familiile lor: din Şuham se pogoară familia Şuhamiştilor. Acestea sînt familiile lui Dan, după familiile lor. * Fac. 46. 26.

43. Toate familiile Şuhamiştilor, după numărătoarea lor: şasezeci şi patru de mii patru sute.

44. Fiii* lui Aşer, după familiile lor: din Imna se pogoară familia Imniştilor; din Işvi, familia Işviştilor; din Beria, familia Beriştilor. — * Fac. 46. 27. 1 Cron. 7. 30.

45. Din fiii lui Beria se pogoară: din Heber, familia Heberiştilor; din Malchiel, familia Malchieliştilor.

46. Numele fetei lui Aşer era Serah.

47. Acestea sînt familiile fiilor lui Aşer, după numărătoarea lor: cincizeci şi trei de mii patru sute.

48. Fiii* lui Neftali, după familiile lor: din Iahtecî se pogoară familia

lașteelților; din Guni, familia Guniților; * *Fac. 46, 24, 1 Cron. 7, 12.*

49. din leter, familia leterților; din Șilem, familia Șilemitilor.

50. Aceștea sînt familiile lui Neftali, după familiile lor și după numărătoarea lor: patruzeci și cinci de mii patru sute.

51. Aceștia* sînt cei ieșiți la numărătoare dintre copiii lui Israel: șase sute una de mii șapte sute treizeci. * *Cap. 1, 46.*

52. Domnul a vorbit lui Moise, și i-a zis:

53. „Țara să se împartă între* ei, ca să fie moștenirea lor, după numărul numelor. * *Deut. 10, 33, 14, 2.*

54. Celor* ce sînt în număr mai mare să le dai o parte mai mare, și celor ce sînt în număr mai mic să le dai o parte mai mică; să se dea fiecăruia partea lui după cei ieșiți la numărătoare. * *Cap. 26, 34.*

55. Dar împărțirea țării să se facă prin* sorți; s'o ia în stăpînire după numele semințiilor părinților lor. * *Cap. 26, 34; 34, 12, 104, 11, 22; 14, 2.*

56. Țara să fie împărțită prin sorți între cei ce sînt în mare număr și între cei ce sînt în mic număr.

Numărtoarea Leviților.

57. Iată* Leviții a căror numărătoare s'a făcut după familiile lor: din Gherșon se pogoară familia Gherșoniților; din Chehat, familia Chehatiților; din Merari, familia Merariților. —

* *Fac. 46, 11, Exod. 6, 16, 17, 26, 19, 1 Cron. 6, 1, 26.*

58. Iată familiile lui Levi: familia Libniților, familia Hebronților, familia Mahliților, familia Mușților, familia Coriților. Chehat a născut pe Amram.

59. Numele nevastei lui Amram era Iochebed*, fata lui Levi, care i s'a născut lui Levi, în Egipt; ea a născut lui Amram: pe Aaron, pe Moise, și pe Maria, sora lor. * *Exod. 2, 1, 2, 4, 26.*

60. Lui Aaron* i s'au născut: Nadab și Abihu, Eleazar și Itamar. * *Cap. 3, 2.*

61. Nadab* și Abihu au murit, cînd au adus înaintea Domnului foc străin.

* *Lev. 10, 1, 2, Cap. 3, 4, 1 Cron. 24, 2.*

62. Cei ieșiți* la numărătoare, toți bărbații dela vîrsta de o lună în sus, au fost de douăzeci și trei de mii. Ei n'au** fost cuprinși în numărtoarea copiilor lui Israel, pentru că nu li s'a

dat ț moștenire în mijlocul copiilor lui Israel. * *Cap. 3, 26.* ** *Cap. 1, 46, 1, Cap. 26, 26, 24, Deut. 10, 9, Exod. 22, 14, 22, 14, 2.*

63. Aceștia sînt aceia dintre copiii lui Israel a căror numărătoare au făcut-o Moise și preotul Eleazar în cîmpia* Moabului, lîngă Iordaan, în fața Ierihonului. * *Yer. 2.*

64. Între ei*, nu era niciunul din copiii lui Israel a căror numărătoare o făcuse Moise și preotul Aaron în pustia Sinai. * *Cap. 1, Deut. 2, 14, 26.*

65. Căci Domnul zisese: „Vor muri în pustie*, și nu va rămîne niciunul din ei, afară** de Caleb, fiul lui Iefune, și Iosua, fiul lui Nun.“

* *Cap. 14, 26, 28, 1 Cor. 10, 4, 5.* ** *Cap. 14, 30.*

Legea asupra moștenirilor.

27 1. Fetele lui Țelofhad*, fiul lui Hefer, fiul lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, din familiile lui Manase, fiul lui Iosif, și ale căror nume erau: Mahla, Noa, Hogla, Milca și Tirța. * *Cap. 26, 26; 26, 1, 11, Deut. 17, 2.*

2. S'au apropiat și s'au înfățișat înaintea lui Moise, înaintea preotului Eleazar, înaintea mai marilor și înaintea întregii adunări, la ușa cortului înțînirii. Ele au zis:

3. „Tatăl nostru a murit* în pustie; el nu era în mijlocul cetei celor ce s'au răsvrătit împotriva Domnului, în mijlocul cetei** lui Core, ci a murit pentru păcatul lui, și n'a avut fii.

* *Cap. 14, 26; 26, 34, 50.* ** *Cap. 16, 2, 3.*

4. Pentru ce să se stingă numele tatălui nostru din mijlocul familiei lui, pentru că n'a avut fii? Dă-ne* și nouă deci o moștenire între frații tatălui nostru.“ * *Deut. 17, 4.*

5. Moise a adus* pricina lor înaintea Domnului. * *Exod. 16, 16, 18.*

6. Și Domnul a zis lui Moise:

7. „Fetele lui Țelofhad au dreptate. Să le* dai de moștenire o moșie între frații tatălui lor, și să treci asupra lor moștenirea tatălui lor. * *Cap. 26, 2.*

8. Iar copiilor lui Israel, să le vorbești și să le spui: „Cînd un om va muri fără să lase fii, să treacă moștenirea lui asupra fetei lui.

9. Dacă n'are nici o fată, moștenirea lui s'o dați fraților lui.

10. Dacă n'are nici frați, moștenirea lui s'o dați fraților tatălui său.

11. Și dacă nici tatăl lui n'are frați, moștenirea lui s'o dați rudei celei mai

apropiate din familia lui, și ea s'o stăpînească. Aceasta să fie o lege* și un drept pentru copiii lui Israel, cum a poruncit lui Moise Domnul.” ^{Cap. 26, 26.}

Iosua armaz lui Moise.

12. Domnul a zis lui Moise: „Suiete* pe muntele acesta Abarim, și privește țara pe care am dat-o copiilor lui Israel. ^{Cap. 26, 27; Deut. 3, 27; 32, 49; 34, 1.}

13. S'o privești, dar și tu vei fi adăugat* la poporul tău, cum a fost adăugat fratele tău Aaron;

^{Cap. 30, 24, 26; 31, 2. Deut. 32, 4.}

14. pentru că v'ați* împotrivit poruncii Mele, în pustia Țin, când cu cearta adunării, și nu M'ați sfințit înaintea lor cu prilejul apelor.” (Acestea sînt** apele de ceartă, la Cades, în pustia Țin.) ^{Cap. 26, 12, 24; Deut. 1, 37; 32, 51. Ps. 106, 22. Exod. 17, 1.}

15. Moise a vorbit Domnului, și a zis:

16. „Domnul, Dumnezeul* dăburilor oricărui trup, să rînduiască peste adunare un om ^{Cap. 26, 22; Exod. 12, 9.}

17. care să iasă* înaintea lor, și să intre înaintea lor, care să-i scoată afară și să-l vire înăuntru, pentru ca adunarea Domnului să nu fie ca niște oi** cari n'au păstor.” ^{Deut. 31, 2. 1 Sam. 8, 20; 12, 12. 2 Cron. 1, 10. ** 1 Reg. 22, 27. Zah. 10, 2. Mat. 9, 36. Marc. 6, 34.}

18. Domnul a zis lui Moise: „Ia-ți pe Iosua, fiul lui Nun, bărbat în* care este Duhul Meu, și să-ți pui** mina peste el. ^{Exod. 31, 36. Iuda. 2, 10; 12, 39. 1 Sam. 26, 12, 16. ** Deut. 34, 9.}

19. Să-l așezi înaintea preotului Eleazar și înaintea întregii adunări, și să-i dai porunci* sub ochii lor. ^{Deut. 31, 7.}

20. Să-l faci părtaş* la dregătoria ta, pentru că toată adunarea copiilor lui Israel să-l** asculte. ^{Cap. 11, 27, 28. 1 Sam. 20, 4, 9. 2 Reg. 2, 18. ** Isa. 1, 16, 17.}

21. Să* se înfățișeze înaintea preotului Eleazar, care să întrebe pentru el judecata lui Urim** înaintea Domnului; și Iosua, toți copiii lui Israel, împreună cu el, și toată adunarea, să iasă după porunca ț lui. ^{Isa. 9, 24. Iuda. 1, 1; 20, 18, 23, 26. 1 Sam. 22, 9; 30, 7. ** Exod. 28, 30; 1 Sam. 28, 1 Sam. 22, 13, 15, 16.}

22. Moise a făcut cum îi poruncise Domnul. A luat pe Iosua, și l-a pus înaintea preotului Eleazar și înaintea întregii adunări.

23. Și-a pus minile peste el, și i-a dat porunci*, cum spusese Domnul prin Moise. ^{Deut. 3, 28; 31, 7.}

Jertfa zilnică.

28. 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Poruncește copiilor lui Israel, și spune-le: „Să aveți grijă să-Mi aduceți la vremea hotărîită, darul Meu* de mîncare, hrana jertfelor Mele mistuite de foc, cari îmi sînt de un plăcut miros.” ^{Lev. 2, 1; 21, 6, 8. Mat. 1, 7, 12.}

3. Să le spui: „Iată* jertfa mistuită de foc pe care o veți aduce Domnului: în fiecare zi, cite doi miei de un an fără cusur, ca ardere de tot necurmată. ^{Exod. 29, 38.}

4. Să aduci un miel dimineța, și celalt miel seara¹;

5. iar, ca dar de mîncare*, să aduci a zecea parte** dintr'o efă de floarea făinii, frămîntată într'un sfert de hin ț de untdelemn de mîslina sfîrîmate. ^{Exod. 29, 40. ** Exod. 29, 38. Cap. 15, 4. 1 Lev. 2, 1.}

6. Aceasta este arderea* de tot necurmată, care a fost adusă la muntele Sinai; o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. ^{Exod. 29, 42. Amos 2, 26.}

7. Jertfa de băutură să fie de un sfert de hin pentru fiecare miel; jertfa de băutură de vin s'o faci Domnului în locul sfînt.

8. Al doilea miel să-l aduci seara¹ cu un dar de mîncare și o jertfă de băutură ca cele de dimineată; aceasta este o jertfă mistuită prin foc, de un miros plăcut Domnului.

Jertfele de Sabat și de luni nouă.

9. În ziua Sabatului, să aduceți doi miei de un an fără cusur, și ca dar de mîncare; două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, împreună cu jertfa de băutură.

10. Aceasta este arderea* de tot pentru fiecare zi de Sabat, afară de arderea de tot necurmată și jertfa ei de băutură. ^{Exod. 29, 4.}

11. La începutul* lunilor voastre, să aduceți ca ardere de tot Domnului: doi viței, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur; ^{Cap. 15, 10. 1 Sam. 26, 4. 1 Cron. 23, 25. 2 Cron. 2, 4. Ezech. 43, 15. 1 Sam. 22, 13, 14. Exod. 45, 17; 46, 8. 1 Sam. 2, 11. Gal. 2, 12.}

12. Și, ca dar de mîncare pentru fiecare vițel, trei zecimi* de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn; ca dar de mîncare pentru berbec, să aduceți două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn; ^{Cap. 15, 4-12.}

1. Evreii: două; totuși cele două sînt.

13. ca dar de mâncare pentru fiecare miel, să aduceți o zecime* de efă din floarea făinii, frământată cu untdelemn. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Vers. 22. Cap. 15, 24.

14. Jertfele de băutură să fie de o jumătate de hin de vin pentru un vițel, a treia parte dintr'un hin pentru un berbec, și un sfert de hin pentru un miel. Aceasta este arderea de tot pentru începutul lunii, în fiecare lună, în toate lunile anului.

15. Să se aducă Domnului un țap*, ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată și jertfa ei de băutură.

* Exod. 12, 8, 18. Lev. 22, 5. Cap. 8, 2. Deut. 16, 1. Ezech. 45, 21.

Jertfele de Paste.

16. În luna* întâi, în ziua a patrusprezecea a lunii, vor fi Paștele Domnului.

* Lev. 23, 4.

17. Ziua* a cinsprezecea a acestei luni să fie o zi de sărbătoare. Timp de șapte zile să se măănince azimi.

* Exod. 12, 18. Lev. 23, 7.

18. În ziua* dinții, să fie o adunare sfântă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea.

* Vers. 21. Lev. 23, 26. Cap. 26, 8. Deut. 16, 21.

19. Să aduceți ca ardere de tot Domnului o jertfă mistuită de foc: doi vițel, un berbec, și șapte miei de un an fără* cusur.

* Vers. 15.

20. Să mai adăugați și darul lor de mâncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi de efă pentru un vițel, două zecimi pentru un berbec,

21. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

22. Să aduceți* un țap ca jertfă de ispășire, ca să facă ispășire pentru voi.

* Exod. 12, 24; 28, 8. Lev. 22, 5.

23. Să aduceți aceste jertfe, afară de arderea de tot de dimineață, care este o ardere de tot necurmată.

24. Să le aduceți în fiecare zi, timp de șapte zile, ca hrana unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului. Să fie aduse afară de arderea de tot necurmată și jertfa ei de băutură.

25. În ziua* a șaptea să aveți o adunare sfântă: să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea.

* Exod. 29, 16; 34, 22. Lev. 23, 14, 18. Deut. 16, 26. Psalt. 2, 1.

Jertfele de Rusali.

26. În ziua* celor dinții roade, cind veți aduce Domnului un dar de mân-

care, la sărbătoarea încheierii săptăminilor (*Cincizecimea*), să aveți o adunare sfântă; să nu faceți nici o lucrare de slugă în ea.

* Lev. 23, 16, 18.

27. Să aduceți ca ardere de tot, de un miros plăcut Domnului: doi vițel*, un berbec, și șapte miei de un an.

* Vers. 18.

28. Să mai adăugați darul lor de mâncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, cîte trei zecimi de fiecare vițel, două zecimi pentru berbec,

29. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

30. Să aduceți și un țap, ca să facă ispășire pentru voi.

31. Să aduceți aceste jertfe, afară de arderea de tot necurmată și darul ei de mâncare. Miei să fie fără cusur, și să adăugați și jertfele lor de băutură.

Jertfe în ziua Trîmbițelor.

29 1. În luna a șaptea, în cea dinții zi a lunii, să aveți o adunare sfântă: atunci să nu faceți nicio lucrare de slugă. Ziua aceasta să fie vestită între voi* cu sunet de trîmbiță.

* Lev. 23, 24.

2. Să aduceți ca ardere de tot, de un miros plăcut Domnului, un vițel, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur.

3. Să mai adăugați și darul lor de mâncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi pentru vițel, două zecimi pentru berbec,

4. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

5. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, ca să facă ispășire pentru voi.

6. Să aduceți aceste jertfe, afară de arderea* de tot și darul ei de mâncare din fiecare lună, afară de arderea** de tot necurmată, darul ei de mâncare, și jertfele de băutură, cari se adaugă la ele, după 1 rînduielele așezate. Acestea sînt niște jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului.

* Cap. 29, 11. ** Cap. 29, 2. † Cap. 15, 11, 12.

Jertfe pentru ziua Împăcării.

7. În ziua* a zecea a acestei luni a șaptea, să aveți o adunare sfântă, și să vă smeriți** sufletele; atunci să nu faceți nicio lucrare.

* Lev. 16, 29; 23, 27. ** Ps. 35, 12. Isa. 58, 3.

8. Să aduceți ca ardere de tot, de un miros plăcut Domnului: un vițel, un

berbeci, și șapte miei de un an fără cusur.

* Cap. 28, 18.

9. Să mai adăugați și darul lor de mâncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi pentru vițel, două zecimi pentru berbeci,

10. și o zecime pentru fiecare din cei șapte miei.

11. Să aduceți și un țap ca jertfă* de ispășire, afară de jertfa de ispășire, afară de arderea de tot necurmată cu darul ei de mâncare, și jertfele de băutură obicinuite.

* Lev. 16, 3, 4.

Jertfele pentru sărbătoarea Colibelor.

12. În ziua* a cincisprezecea a lunii a șaptea, să aveți o adunare sfântă; atunci să nu faceți nicio lucrare de slugă. Să prăznuți o sărbătoare în cinstea Domnului, timp de șapte zile.

* Lev. 23, 34. Deut. 16, 16. Exod. 23, 26.

13. Să aduceți ca* ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului: treisprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur.

* Exod. 3, 4.

14. Să mai adăugați și darul lor de mâncare din floarea făinii, frământată cu untdelemn, trei zecimi pentru fiecare din cei treisprezece viței, două zecimi pentru fiecare din cei doi berbeci,

15. și o zecime pentru fiecare din cei patrusprezece miei.

16. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mâncare și jertfa sa de băutură.

17. A doua zi, să aduceți doisprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

18. împreună cu darul lor de mâncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele* așezate.

* Num. 3, 4, 9, 10. Cap. 15, 12, 28, 7, 14.

19. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mâncare și jertfele de băutură.

20. A treia zi, să aduceți unsprezece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

21. împreună cu darul lor de mâncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele* așezate.

* Num. 15.

22. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot ne-

curmată, darul ei de mâncare și jertfa de băutură.

23. A patra zi, să aduceți zece viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

24. împreună cu darul lor de mâncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

25. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mâncare și jertfa de băutură.

26. În ziua a cincea, să aduceți nouă viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

27. împreună cu darul lor de mâncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

28. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mâncare și jertfa de băutură.

29. În ziua a șasea, să aduceți opt viței, doi berbeci și patrusprezece miei de un an fără cusur,

30. împreună cu darul lor de mâncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

31. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mâncare și jertfele de băutură.

32. În ziua a șaptea, să aduceți șapte viței, doi berbeci, și patrusprezece miei de un an fără cusur,

33. împreună cu darul lor de mâncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

34. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mâncare și jertfa de băutură.

35. În ziua a opta, să aveți o adunare* de sărbătoare: atunci să nu faceți nicio lucrare de slugă.

* Lev. 23, 36.

36. Să aduceți ca ardere de tot o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului: un vițel, un berbec, și șapte miei de un an fără cusur,

37. împreună cu darul lor de mâncare și jertfele lor de băutură pentru vițel, berbeci și miei, după numărul lor, după rânduilele așezate.

38. Să aduceți și un țap ca jertfă de ispășire, afară de arderea de tot necur-

mată, darul ei de mâncare și jertfa de băutură.

39. Acestea sînt jertfele pe cari să le aduceți Domnului la* sărbătorile voastre, afară de arderile voastre de tot, de darurile voastre de mâncare și de jertfele voastre de băutură, și de jertfele voastre de mulțămire, ca împlinire a unei juruințe** sau ca daruri de bună voie.”

* Lev. 23, 2, 1. Cînd. 28, 24, 2 Cînd. 31, 2. Exod. 2, 2. Num. 10, 33. Isa. 1, 14. ** Lev. 7, 21, 12; 22, 23.

40. Moise a spus copiilor lui Israel tot ce-i poruncise Domnul.

Lege asupra juruințelor.

30 1. Moise a vorbit căpetenilor* semînțiilor copiilor lui Israel, și a zis: „Iată ce poruncește Domnul.

* Cap. 1, 4, 16; 1, 2.

2. Cînd un* om va face o juruință** Domnului, sau un jurămint prin care se va lega printr'o făgăduială, să nu-și calce cuvîntul, ci să facă* potrivit cu tot ce i-a ieșit din gură. * Lev. 27, 2. Deut. 23, 21. Judec. 11, 30, 35. Eccl. 5, 4. ** Lev. 5, 4. Mat. 24, 9. Psal. 22, 14. † Lev. 22, 27. Ps. 22, 26; 66, 14; 66, 13, 14; 118, 14, 15. Numeri. 1, 15.

Juruința femeilor.

3. Cînd o femeie va face o juruință Domnului și se va lega printr'o făgăduială, în tinereța ei și în casa tatălui ei,

4. și tatăl ei va afla de juruința pe care a făcut-o ea și de făgăduiala cu care s'a legat, — dacă nu-i zice nimic în ziua cînd află de juruința ei, toate juruințele ei vor fi primite, și orice făgăduială cu care s'a legat ea, va fi primită;

5. dar dacă tatăl ei nu-i dă voie în ziua cînd la cunoștință de juruința ei, toate juruințele ei și toate făgăduielile cu cari se va fi legat ea, nu vor avea nici o țîrie; și Domnul o va ierta, pentru că nu i-a dat voie tatăl ei.

6. Cînd se va mărita, după ce a făcut juruințe sau după ce s'a legat printr'un cuvînt ieșit de pe buzele ei,

7. și bărbatul ei va lua cunoștință de lucrul acesta, și nu-i va zice nimic în ziua cînd va lua cunoștință de ele, juruințele ei vor rămînea în picioare; și făgăduielile cu cari se va fi legat ea vor rămînea în picioare;

8. dar dacă bărbatul ei nu-i* dă voie în ziua cînd la cunoștință de juruința ei, el va desființa juruința pe care a făcut-o și cuvîntul scăpat de pe bu-

zele ei, cu care s'a legat ea; și Domnul o va ierta.

* Num. 3, 18.

9. Juruința unei femei văduve sau despărțite de bărbat, făgăduința cu care se va fi legat ea, va rămînea în picioare pentru ea.

10. Cînd o femeie, fiind încă în casa bărbatului ei, va face juruințe sau se va lega cu vreun jurămint,

11. și bărbatul ei va afla de lucrul acesta, — dacă nu-i zice nimic și s'o oprește, toate juruințele ei vor rămînea în picioare, și toate făgăduințele prin cari se va fi legat ea, vor rămînea în picioare:

12. dar dacă bărbatul ei nu le primește în ziua cînd află de ele, orice juruință și orice făgăduială ieșite de pe buzele ei nu vor avea nici un preț, bărbatul ei nu le-a primit; și Domnul o va ierta.

13. Bărbatul ei poate întări și bărbatul ei poate desființa orice juruință, orice jurămint cu care se leagă ea ca să-și mîhnească sufletul.

14. Și anume, dacă nu-i zice nimic de zi, după ce află de lucrul acesta, el întărește astfel toate juruințele și toate făgăduielile cu cari s'a legat ea; el întărește pentru că nu i-a zis nimic în ziua cînd a aflat de ele.

15. Dar dacă nu le primește, după ce a trecut ziua în care le-a aflat, va fi vinovat de păcatul nevastei lui.”

16. Acestea sînt legile pe cari le-a dat lui Moise Domnul, ca să aibă putere între un bărbat și nevasta lui, între un tată și fata lui, cînd ea este în tinereță și acasă la tatăl ei.

Juruința asupra Madianiților.

31 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Răzbună* pe copiii lui Israel împotriva Madianiților, apoi vei** fi adăugat la poporul tău.”

* Cap. 26, 17. ** Cap. 27, 18.

3. Moise a vorbit poporului și a zis: „Înarmați dintre voi niște bărbați pentru oștire, și să meargă împotriva Madianului, ca să aducă la îndeplinire răzburarea Domnului împotriva Madianului.

4. Să trimiteți la oaste cîte o mie de oameni de semînție, din toate semînțiile lui Israel.”

5. Au luat dintre miile lui Israel cîte

o mie de oameni de seminție, adică douăsprezece mii de oameni înarmați pentru oaste.

6. Moise a trimis la oaste pe acești o mie de oameni de seminție, și a trimis cu ei pe fiul preotului Eleazar, Fimeas, care ducea unelele sfinte și trîmbițele¹ răsunătoare. ¹Cap. 10, 8.

7. Au înaintat împotriva Madianului, după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul; și au² omorît pe toți³ bărbații. ²Deut. 20, 18. Judec. 21, 11. ³Sam. 27, 9. 1 Reg. 11, 18, 26. ⁴Judec. 4, 1, 2, 26.

8. Împreună cu toți ceilalți, au omorît și pe împărații Madianului: Evi⁴, Rechem, Tur, Hur și Reba, cei cinci împărați ai Madianului; au ucis cu sabia și pe Balaam⁵, fiul lui Beor. ⁵Isa. 23, 21. ⁶Isa. 15, 20.

9. Copiii lui Israel au luat prînse pe femeile Madianiților cu pruncii lor, și le-au jăfuit toate vitele, toate turmele și toate bogățiile.

10. Le-au ars toate cetățile pe cari le locuiau și toate ocașele lor.

11. Au⁶ luat toată prada și toate jafurile de oameni și dobitoace;

⁶Deut. 20, 14.

12. și pe cei prînși, prada și jafurile, le-au adus lui Moise, preotului Eleazar, și adunării copiilor lui Israel, cari erau tăbăriți în cîmpia Moabului, lângă Iordan, în fața Ierihonului.

13. Moise, preotul Eleazar, și toți marii adunării, le-au ieșit înainte, afară din tabără.

14. Și Moise s'a mîniat pe căpeteniile ostirii, pe căpeteniile peste o mie și pe căpeteniile peste o sută, cari se întorceau dela război.

15. El le-a zis: „Cum? Ați lăsat cu viață pe toate⁷ femeile?”

⁷Deut. 20, 14. 1 Sam. 15, 3.

16. Iată⁸, ele sînt acelea cari, după cuvîntul⁹ lui Balaam, au trînt pe copiii lui Israel să plăcutască împotriva Domnului, în fața lui Peor; și atunci a izbucnit urgia¹⁰ în adunarea Domnului.

⁸Cap. 25, 2. ⁹Cap. 24, 14. 2 Pet. 2, 15.

17. Acum, dar, omoriți¹¹ pe orice prunc de parte bărbătească, și omoriți pe orice femeie care a cunoscut pe un bărbat culcîndu-se cu el; ¹¹Judec. 21, 11.

18. dar lăsați cu viață pentru voi pe toți pruncii de parte femeiască și pe toate fetele cari n'au cunoscut împreunarea cu un bărbat.

Curățirea căpeteniilor și ostașilor.

19. Iar voi, tăbăriți¹² șapte zile afară din tabără; toți aceia dintre voi cari au ucis pe cineva, și toți cei ce s'au atîns¹³ de vre un mort, să se curățe a treia și a șaptea zi, ei și cei prînși de voi. ¹²Cap. 13, 2. ¹³Cap. 19, 11, 19.

20. Să curățiți deasemenea orice haină, orice lucru de piele, orice lucru de pîr de capră și orice unealtă de lemn.¹⁴

21. Preotul Eleazar a zis ostașilor, cari se duseseră la război: „Iată ce este poruncit prin legea pe care a dat-o lui Moise Domnul.

22. Aurul, argintul, arama, ferul, coșitorul și plumbul,

23. orice lucru care poate suferi focul, să-l treceți prin foc ca să se curățească. Dar tot ce nu poate suferi focul, să fie curățit cu apă¹⁵ de curățire; să-l treceți prin apă. ¹⁵Cap. 19, 9, 11.

24. Să¹⁶ vă spălați hainele în ziua a șaptea și veți fi curați; apoi, veți putea intra în tabără.” ¹⁶Lev. 11, 36.

Împărțirea prăzii.

25. Domnul a zis lui Moise:

26. „Fă, împreună cu preotul Eleazar și cu căpeteniile caselor adunării, socoteala prăzii luate, fie oameni fie dobitoace.

27. Împarte prada¹⁷ între luptătorii cari s'au dus la oaste și între toată adunarea.” ¹⁷Isa. 22, 8. 1 Sam. 30, 24.

28. Să iei întâi din partea ostașilor cari s'au dus la oaste o dare pentru Domnul, și anume: unul¹⁸ din cinci sute, atît din oameni cît și din boi, măgari și oi. ¹⁸Lev. 27, 37. Cap. 26, 26.

29. Să le luați din jumătatea cîvenită lor, și să le dai preotului Eleazar ca un dar ridicat pentru Domnul.

30. Și din jumătatea care se cuvine copiilor lui Israel să¹⁹ iei unul din cincizeci, atît din oameni cît și din boi, măgari și oi, din orice dobtoc; și să le dai Levitiilor, cari²⁰ păzesc cortul Domnului.” ¹⁹Lev. 42-47. ²⁰Cap. 2, 7, 8, 26, 31, 36; 28, 34. 4. ²¹Cap. 19, 9, 10.

31. Moise și preotul Eleazar au făcut ce poruncise lui Moise Domnul.

32. Prada de război, rămasă din jaful celor ce făcuseră parte din oaste, era de șase sute șaptezeci și cinci de mii de oi,

33. șaptezeci și două de mii de boi,

34. șasezeci și una de mii de măgari,

35. și treizeci și două de mii de su-

flete, adică femei cari nu cunoscuseră împreunarea cu un bărbat.

36. Jumătatea care alcătuiă partea celor ce se duseseră la oaste, a fost de trei sute treizeci și șapte de mii cinci sute de oi,

37. din cari șase sute șaptezeci și cinci au fost luați ca dare Domnului;

38. treizeci și șase de mii de boi, din cari șaptezeci și doi luați ca dare Domnului;

39. treizeci de mii cinci sute de măgari, din cari șaptezeci și unu luați ca dare Domnului;

40. și șasesprezece mii de inși, din cari treizeci și doi luați ca dare Domnului.

41. Moise a dat preotului Eleazar darea luată ca dar ridicat pentru Domnul, după cum* li poruncise Domnul.

* Vers. 30.

42. Jumătatea cuvenită copiilor lui Israel, pe care a despărțit-o Moise de a bărbaților cari merseseră la oaste,

43. și care era partea adunării, a fost de trei sute treizeci și șapte de mii cinci sute de oi,

44. treizeci și șase de mii de boi,

45. treizeci de mii cinci sute de măgari,

46. și șasesprezece mii de suflete.

47. Din această jumătate care se cuvenea copiilor lui Israel, Moise a luat unul din cincizeci, alții din oameni cît și din dobitoace; și le-a dat Leviților, cari păzeau cortul Domnului, după cum li poruncise Domnul.

48. Căpeteniile ostirii, căpeteniile peste o mie și căpeteniile peste o sută, s'au apropiat de Moise,

49. și i-au zis: „Robii tăi au făcut socoteala ostașilor cari erau sub poruncile noastre, și nu lipsește niciun om dintre noi.

50. Noi aducem deci, ca dar Domnului, fiecare ce a găsit ca scule de aur, și anume: lanțșoare, brățări, inele, cercei și salbe, ca să se facă ispășire* pentru sufletele noastre înaintea Domnului.”

* Exod. 30, 12, 16.

51. Moise și preotul Eleazar au primit de la ei toate aceste scule lucrate în aur.

52. Tot aurul, pe care l-au adus Domnului căpeteniile peste o mie și căpeteniile peste o sută, ca dar ridicat, cîntărea șasesprezece mii șapte sute cincizeci de sicli.

53. Oamenii din oaste au păstrat fie-

care pentru sine prada* pe care o făcuse.

* Deut. 20, 14.

54. Moise și preotul Eleazar au luat aurul de la căpeteniile peste o mie și dela căpeteniile peste o sută, și l-au adus în cortul întîlnirii, ca aducere* aminte pentru copiii lui Israel înaintea Domnului.

* Exod. 30, 16.

Galaadul dat lui Gad și Ruben.

32 1. Fiii lui Ruben și fiii lui Gad aveau o mare mulțime de vite, și au văzut că țara lui laezer* și țara Galaadului erau un loc bun pentru vite.

* Cap. 21, 22, 26, 13, 25, 28; 2 Sam. 24, 1.

2. Atunci fiii lui Gad, și fiii lui Ruben au venit la Moise, la preotul Eleazar și la mai marii adunării, și le-au zis:

3. „Atarot, Dibon, laezer, Nimra*, Hesbon, Eleale, Sebam*, Nebo și Be-on*.

* Vers. 30. ** Vers. 38. † Vers. 38.

4. Țara aceasta pe care* a lovit-o Domnul înaintea adunării lui Israel, este un loc bun pentru vite, și robii tăi au vite.”

* Cap. 21, 24, 26.

5. Apoi au adăugat: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, să se dea țara aceasta în stăpînirea robilor tăi, și să nu ne treci peste Iordan.”

6. Moise a răspuns fiilor lui Gad și fiilor lui Ruben: „Frații voștri să meargă oare la război, și voi să rămîneți aici?”

7. Pentru ce voiți să muiați inima copiilor lui Israel și să-i faceți să nu treacă în țara pe care le-o dă Domnul?

8. Apa au făcut și părinții voștri cînd i-am* trimis din Cadis-Barnea să** iscădească țara.”

* Cap. 13, 2, 26. ** Deut. 1, 22.

9. S'au suit* pînă la valea Eșcol, și, după ce au iscodit țara, au muiat inimile copiilor lui Israel, și i-au făcut să nu intre în țara pe care le-o dădea Domnul.

* Cap. 13, 24, 21. Deut. 1, 24, 26.

10. Și Domnul* s'a aprins de minie în ziua aceea, și a jurat zicînd:

* Cap. 14, 21, 26. Deut. 1, 34.

11. „Oamenii aceștia cari s'au suit din Egipt, de la vîrsta* de douăzeci de ani în sus, nu vor vedea țara pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, căci m'au* urmat în totul calea Mea,

* Cap. 14, 28, 29. Deut. 1, 36. ** Cap. 14, 21, 26.

12. afară de Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul, și Iosua, fiul lui Nun, cari* au urmat în totul calea Domnului.

* Cap. 14, 28. Deut. 1, 36. 1 Cor. 14, 5, 8.

13. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Israel, și i-a făcut să rătăcească* în pustie timp de patruzeci de ani, pînă la stingera întregului** leat de oameni care făcuse rău înaintea Domnului. *Cap. 14, 33, 34, 35. ** Cap. 26, 34, 35.

14. Și iată că voi luați locul părinților voștri, ca niște odrasle de oameni păcătoși, ca să faceți pe Domnul să Se aprindă* și mai tare de mînie împotriva lui Israel. *Deut. 1, 34.

15. Căci, dacă vă întoarceți* de la El, El va lăsa mai departe pe Israel să rătăcească în pustie, și veți aduce pierderea poporului acestuia întreg. **

* Deut. 32, 15. Isa. 32, 19, 38. 2 Corin. 7, 10; 12, 2.

16. Ei s'au apropiat de Moise, și au zis: „Vom face aici ocoale pentru vitele noastre și cetăți pentru pruncii noștri:

17. apoi ne vom* înarma în grabă și vom merge înaintea copiilor lui Israel, pînă li vom duce în locul care le este rinduit; și pruncii noștri vor locui în aceste cetăți întărite, din pricina locurilor țării acesteia.

* Isa. 4, 32, 33.

18. Nu ne* vom întoarce în casele noastre mai înainte ca fiecare din copiii lui Israel să fi pus stăpînire pe moștenirea lui,

* Isa. 32, 4.

19. și nu vom stăpîni nimic cu ei dincolo de Iordan, nici mai departe, pentru că noi ne vom avea moștenirea* noastră dincoace de Iordan, la răsărit. **

* Vers. 23, Isa. 12, 1; 32, 5.

20. Moise* le-a zis: „Dacă faceți așa, dacă vă înarmați ca să luptați înaintea Domnului,

* Deut. 3, 18; Isa. 1, 34; 4, 35, 35.

21. dacă toți aceia dintre voi cari se vor înarma trecîndu-l înaintea Domnului, pînă ce va izgoni pe vrăjmașii Lui dinaintea Lui,

22. și dacă vă veți întoarce* înapoi numai după ce țara** va fi supusă înaintea Domnului, — atunci veți fi fără vină înaintea Domnului și înaintea lui Israel, și ținutul acesta va fi moșia ț voastră înaintea Domnului.

* Deut. 3, 20; Isa. 11, 20; 35, 1. ** Isa. 32, 4. † Deut. 3, 12, 13, 15; Isa. 1, 10; 33, 8; 35, 22; 4, 9.

23. Dar dacă nu faceți așa, păcătuiți împotriva Domnului, și să știți că păcatul* vostru vă va aunge.

* Psal. 5, 7; 46, 15; Isa. 59, 12.

24. Zidiți* cetăți pentru pruncii voștri și ocoale pentru vitele voastre, și faceți ce ați spus cu gura voastră. **

* Vers. 16, 34, etc.

25. Fiii lui Gad și fiii lui Ruben au

zis lui Moise: „Robii tăi vor face tot ce poruncește domnul nostru.

26. Pruncii* noștri, nevestele, turmele noastre și toate vitele noastre, vor rămînea în cetățile Galaadului; * Isa. 1, 34.

27. Iar robii* tăi, toți înarmați pentru război, vor merge să se lupte înaintea Domnului, cum zice domnul nostru. **

* Isa. 4, 32.

28. Moise a dat* porunci cu privire la ei preotului Eleazar, lui Iosua, fiul lui Nun, și capilor de familie din semințiile copiilor lui Israel.

* Isa. 1, 33.

29. El le-a zis: „Dacă fiii lui Gad și fiii lui Ruben trec cu voi Iordanul, înarmați cu toții ca să lupte înaintea Domnului, după ce țara va fi supusă înaintea voastră, să le dați în stăpînire ținutul Galaadului.

30. Dar dacă nu vor merge înarmați împreună cu voi, să se așeze în mijlocul vostru în țara Canaanului. **

31. Fiii lui Gad și fiii lui Ruben au răspuns: „Vom face tot ce a spus robilor tăi Domnul.

32. Vom trece înarmați înaintea Domnului în țara Canaanului; dar noi să ne avem moștenirea noastră dincoace de Iordan. **

Luarea în stăpînire a Galaadului.

33. Moise* a dat fiilor lui Gad și fiilor lui Ruben, și la jumătate din seminția lui Manase, fiul lui Iosif, împărăția** lui Sihon, împăratul Amoriților, și împărăția lui Og, împăratul Basanului, țara cu cetățile ei, cu ținuturile cetăților țării de jur împrejur.

* Deut. 3, 12—17; 20, 8; Isa. 12, 8; 33, 8; 32, 4. ** Cap. 21, 24, 30, 35.

34. Fiii lui Gad au zidit Dibonul*, Atarotul, Aroerul**,

* Cap. 25, 45, 46. ** Deut. 3, 30.

35. Atrot-Șofan, Iazer*, Iogbeha,

* Vers. 1, 3.

36. Bet-Nimra* și Bet-Haran, cetăți întărite**, și au făcut staule pentru turme.

* Vers. 3. ** Vers. 24.

37. Fiii lui Ruben au zidit* Hesbonul, Eleale, Chiriataim,

* Cap. 25, 27.

38. Nebo* și Baal-Meon**, ale căror nume au fost schimbate†, și Sibma, și au pus alte nume cetăților pe cari le-au zidit.

* Isa. 48, 1. ** Cap. 25, 48. † Vers. 3, Exod. 23, 23; Isa. 23, 2.

39. Fiii lui Machir*, fiul lui Manase, au mers împotriva Galaadului, și au pus mîna pe el; au izgonit pe Amoriții cari erau acolo.

* Psal. 60, 20.

40. Moise a dat* Galaadul lui Ma-chir, fiul lui Manase, care s'a aşezat acolo. * Deut. 3, 12, 13, 15. Ios. 13, 30; 17, 2.

41. Iair*, fiul lui Manase, a pornit şi el, şi a luat ţirgurile, şi le-a numit ţirgurile lui Iair*. * Deut. 3, 14. Ios. 13, 30. 1 Cron. 2, 21, 22, 23. ** Judec. 10, 4. 1 Reg. 4, 13.

42. Nobah a pornit şi el şi a luat Che-natul împreună cu cetăţile cari ţineau de el, şi l-a numit Nobah, după numele lui.

Popasurile Israelitilor.

33 1. Iată popasurile copiilor lui Is-rael cari au ieşit din ţara Egiptului, după oştirile lor, sub povăţuirea lui Moise şi lui Aaron.

2. Moise a scris călătoriile lor din popas în popas, după porunca Domnului. Şi iată popasurile lor, după călătoriile lor.

3. Au pornit* din Ramses în luna întâi**, în ziua a cincisprezecea a lunii întâi. A doua zi după Paşte, copiii lui Is-rael au ieşit gata de 7 luptă în faţa tuturor Egiptenilor,

* Exod. 12, 37. ** Exod. 12, 3; 13, 4. † Exod. 14, 8.

4. În timp ce Egiptenii îşi îngropau pe toţi întâii lor născuţi, pe cari-i lo-vise* Domnul dintre ei. Căci Domnul făcuse chiar şi pe dumnezeii** lor să simtă puterea Lui.

* Exod. 12, 29. ** Exod. 12, 12; 13, 11. Isa. 28, 1. Apoc. 13, 8.

5. Copiii* lui Israel au pornit din Ramses şi au tăbărit la Sucot.

* Exod. 12, 37.

6. Au pornit din Sucot*, şi au tăbărit la Etam, care este la marginea pustiei.

* Exod. 13, 26.

7. Au pornit din Etam*, s'au întors înapoi la Pi-Hahiro, faţă în faţă cu Baal-Tefon, şi au tăbărit înaintea Mig-dolului.

* Exod. 14, 2, 3.

8. Au pornit dinaintea Pi-Hahiro-tului, şi au trecut* prin mijlocul mării în spre pustie; au făcut un drum de trei zile în pustia Etamului, şi au tăbărit la Mara.

* Exod. 14, 22; 15, 25, 26.

9. Au pornit dela Mara, şi au ajuns la* Elim; la Elim erau douăsprezece izvoare de apă şi şaptezeci de finici: acolo au tăbărit.

* Exod. 15, 27.

10. Au pornit din Elim, şi au tăbărit lângă marea Roşie.

11. Au pornit dela marea Roşie, şi au tăbărit în pustia* Sin.

* Exod. 16, 1.

12. Au pornit din pustia Sin, şi au tăbărit la Dofca.

13. Au pornit din Dofca, şi au tăbărit la Aluș.

14. Au pornit din Aluș, şi au tăbărit la Refidim*, unde poporul n'a găsit apă de băut.

* Exod. 17, 1; 18, 2.

15. Au pornit din Refidim, şi au tăbărit în pustia* Sinai.

* Exod. 18, 2; 19, 1, 2.

Dela Sinai la Cades.

16. Au pornit din pustia Sinai, şi au tăbărit la* Chibrot-Hataava.

* Cap. 11, 34.

17. Au pornit dela Chibrot-Hataava, şi au tăbărit la* Maferot.

* Cap. 11, 35.

18. Au pornit din Maferot, şi au tăbărit la Ritma.

19. Au pornit dela* Ritma, şi au tăbărit la Rimon-Peret.

* Cap. 12, 16.

20. Au pornit din Rimon-Peret, şi au tăbărit la Libna.

21. Au pornit din Libna, şi au tăbărit la Risa.

22. Au pornit din Risa, şi au tăbărit la Chehelata.

23. Au pornit din Chehelata, şi au tăbărit la muntele Şafer.

24. Au pornit dela muntele Şafer, şi au tăbărit la Harada.

25. Au pornit din Harada, şi au tăbărit la Machelot.

26. Au pornit din Machelot, şi au tăbărit la Tahat.

27. Au pornit din Tahat, şi au tăbărit la Tarah.

28. Au pornit din Tarah, şi au tăbărit la Mitca.

29. Au pornit din Mitca, şi au tăbărit la Haşmona.

30. Au pornit din Haşmona, şi au tăbărit la Moserot.

31. Au pornit din Moserot, şi au tăbărit la Bene-Iaacan.

32. Au pornit din Bene-Iaacan*, şi au tăbărit la** Hor-Ohidgad.

* Fac. 26, 27. Deut. 10, 6. 1 Cron. 1, 42. ** Deut. 10, 7.

33. Au pornit din Hor-Ohidgad, şi au tăbărit la Iothbata.

34. Au pornit din Iothbata, şi au tăbărit la Abrona.

35. Au pornit din Abrona, şi au tăbărit la Eţion-Gheber*.

* Deut. 2, 8. 1 Reg. 9, 26; 22, 46.

36. Au pornit din Eţion-Gheber, şi au tăbărit în pustia Țin*, adică la Cades.

* Cap. 20, 1; 27, 14.

Dela Cades la cîmpia Moabului.

37. Au pornit din Cades*, şi au tăbărit la muntele Hor, la marginea Țării Edomului.

* Cap. 26, 20, 28; 31, 4.

38. Preotul Aaron* s'a suit pe mun-tele Hor, după porunca Domnului; şi

a murit acolo, în al patruzecilea an după ieșirea copiilor lui Israel din țara Egiptului, în luna a cincea, în cea dintâi zi a lunii. *Cap. 25, 25, 26. Deut. 10, 6, 22-26.

39. Aaron era în vîrstă de o sută douăzeci și trei de ani cînd a murit pe muntele Hor.

40. Împăratul Aradului*, Cananitul, care locuia în partea de miazăzi a țării Canaanului, a aflat de sosirea copiilor lui Israel. *Cap. 21, 1, etc.

41. Au pornit dela muntele Hor*, și au tăbărit la Talmona. *Cap. 21, 4.

42. Au pornit din Talmona, și au tăbărit la Punon.

43. Au pornit din Punon, și au tăbărit la* Obot. *Cap. 21, 10.

44. Au pornit* din Obot, și au tăbărit la Iie*-Abarim, la hotarul Moabului. *Cap. 21, 11. **Cap. 21, 11.

45. Au pornit din Iie-Abarim, și au tăbărit la Dibon-Gad*: *Cap. 22, 24.

46. Au pornit din Dibon-Gad, și au tăbărit la Almon-Diblataim*. *Isa. 48, 22.

47. Au pornit din Almon-Diblataim, și au tăbărit la munții* Abarim, înaintea muntelui Nebo. *Cap. 21, 26. Deut. 32, 49.

48. Au pornit dela munții Abarim, și au tăbărit în cîmpia* Moabului, lângă Iordan, în fața Ierihonului. *Cap. 22, 1.

49. Au tăbărit lângă Iordan, dela Bet-leșimot pînă la Abel-Sittim*, în cîmpia Moabului. *Cap. 22, 1. Isa. 2, 1.

Cananiții trebuie să nimicească.

50. Domnul a vorbit lui Moise în cîmpia Moabului, lângă Iordan în fața Ierihonului. Și a zis:

51. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: „Dupăce* veți trece Iordanul și veți intra în țara Canaanului,

*Deut. 7, 1, 2; 8, 1. Isa. 5, 17.

52. să izgoniți dinaintea voastră pe toți locuitorii* țării, să le dărîmați toți idoli de piatră, să le nimicească toate icoanele turnate, și să le nimicească toate înălțimile pentru jertfe. *Exod. 23, 24, 25; 34, 13. Deut. 7, 2, 5; 12, 3. Isa. 11, 12. Ierem. 5, 2.

53. Să luați țara în stăpînire, și să vă așezați în ea; căci Eu v'am dat țara aceasta, ca să fie moșia voastră.

54. Să împărțiți* țara prin sorti, după familiile voastre. Celor ce sînt în număr mai mare, să le dați o parte mai mare, și celor ce sînt în număr mai mic, să le dați o parte mai mică. Fiecare să stăpînească ce-i va cădea la sorti; s'o luați în stăpînire, după semînțele părinților voștri. *Cap. 26, 52, 54, 56.

55. Dar dacă nu veți izgoni dinaintea voastră pe locuitorii țării, aceia dintr-e ei pe cari îi veți lăsa, vă vor fi ca niște spini în ochi* și ca niște ghimpi în coaste: vă vor fi vrăjmași în țara în care veți merge să vă așezați.

*Isa. 22, 12. Ierem. 2, 3. Ps. 106, 34, 36. Ezech. 22, 32. Ezech. 28, 24.

56. Și vă voi face și vouă cum hotărisem să le fac lor.”

Hotarele Canaanului.

34 1. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

2. „Dă porunca aceasta copiilor lui Israel, și spune-le: „Cînd veți intra în țara* Canaanului, țara aceasta va fi moștenirea voastră, țara Canaanului, ale cărei hotare iată-le:

*Ps. 137, 8. Deut. 1, 7. Ps. 78, 55; 106, 11. Ezech. 47, 24.

3. Hotarul* din partea de miazăzi va începe din pustia Tin, lângă Edom. Astfel, hotarul vostru de miază zi va începe dela marginea mării* Sărate, spre răsărit;

*Isa. 15, 1. Ezech. 47, 13, etc. **Ps. 14, 3. Isa. 18, 2.

4. se va întoarce la miază zi de înălțimea* Acrabim, va trece prin Tin, și se va întinde pînă la miazăzi de Cades-Barnea*; va urma mai departe prin Hațar-Adar†, și va trece spre Ațmon; *Isa. 18, 2. **Cap. 13, 26; 33, 8. †Isa. 18, 2, 4.

5. dela Ațmon, se va întoarce pînă la pîrîul* Egiptului, și va ieși la mare.

*Ps. 137, 18. Isa. 18, 4, 6; 1 Reg. 8, 65. Isa. 27, 12.

6. Hotarul vostru dinspre apus va fi Marea cea Mare (*Mediterana*): aceasta va fi hotarul vostru la apus.

7. Iată care va fi hotarul vostru spre miază-noapte: începînd dela Marea cea Mare să trageți hotarul pînă la muntele* Hor; *Cap. 22, 27.

8. dela muntele Hor, să-l trageți prin* Hamat, și să ajungă pînă la** Tedad; *Cap. 13, 21. 2 Reg. 14, 26. **Ezech. 47, 15.

9. să urmeze mai departe prin Zifron, ca să ajungă la Hațar-Enan*: acesta să vă fie hotarul înspre miază-noapte.

*Ezech. 47, 17.

10. Să vă trageți hotarul spre răsărit dela Hațar-Enan pînă la Șefam;

11. să se pogoare din Șefam spre Ribla*, la răsărit de Ain; se va pogoare, și se va întinde dealungul mării Chimeret* (*Chenezaret*), la răsărit;

*2 Reg. 22, 27. 2 Reg. 20, 1, 2. **Deut. 3, 17. Isa. 31, 2, 3; 38, 2. Mat. 14, 34. Luc. 8, 1.

12. se va pogoare iarăși spre Iordan, ca

să ajungă la marea Sărată*. Aceasta va fi țara voastră, cu hotarele ei de jur împrejur.”

* Vers. 1.

13. Moise a dat porunca aceasta copiilor lui Israel, și a zis: „Aceasta este țara* pe care o veți împărți prin sorți, și pe care a poruncit Domnul s'o dea celor nouă seminții și jumătate.

* Vers. 1. Ios. 14, 1, 2.

14. Căci* seminția fiilor lui Ruben, după casele lor părintești, și seminția fiilor lui Gad, după casele părinților lor, precum și jumătate din seminția lui Manase și-au luat moștenirea.

* Cap. 32, 33. Ios. 14, 2, 3.

15. Aceste două seminții și jumătate și-au luat moștenirea dincoace de Iordan, în fața Ierihonului, în spre răsărit.”

Cum și prin cine să se împartă țara.

16. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

17. „Iați numele bărbaților cari vor împărți țara între voi: preotul Eleazar*, și Iosua, fiul lui Nun.”

* Ios. 14, 1, 28, 29.

18. Să mai luați cîte o căpetenie* din fiecare seminție, ca să facă împărțirea țării.

* Cap. 1, 4, 18.

19. Iați numele bărbaților acestora. Pentru seminția lui Iuda: Caleb, fiul lui Iefune;

20. pentru seminția fiilor lui Simeon: Samuel, fiul lui Amihud;

21. pentru seminția lui Benjamin: Elidad, fiul lui Chislon;

22. pentru seminția fiilor lui Dan: căpetenia Buchi, fiul lui Iogli;

23. pentru fiii lui Iosif, — pentru seminția fiilor lui Manase: căpetenia Haniel, fiul lui Efad; —

24. și pentru seminția fiilor lui Efraim: căpetenia Chemuel, fiul lui Șitan;

25. pentru seminția fiilor lui Zabulon: căpetenia Elişafan, fiul lui Parnac;

26. pentru seminția fiilor lui Isahar: căpetenia Paltiel, fiul lui Azan;

27. pentru seminția fiilor lui Așer: căpetenia Ahihud, fiul lui Șelomi;

28. pentru seminția fiilor lui Neftali: căpetenia Pedahel, fiul lui Amihud.”

29. Aceștia sînt aceia cărora le-a poruncit Domnul să împartă țara Canaanului între copiii lui Israel.

Cetățile Levitiilor.

35 1. Domnul a vorbit lui Moise, în cîmpia Moabului, lângă Iordan, în fața Ierihonului. Și a zis:

2. „Poruncește* copiilor lui Israel, să dea Levitiilor, din moștenirea pe care o vor avea, niște cetăți în cari să poată locui. Să mai dați Levitiilor și un loc gol împrejurul acestor cetăți.

* Vers. 14, 1, 2; 21, 2. Ios. 41, 1, 2; 48, 1, 2.

3. Cetățile să fie ale lor, ca să locuiască în ele; iar locurile goale să fie pentru vitele lor, pentru averile lor și pentru toate dobitoacele lor.

4. Locurile goale din jurul cetăților pe cari le veți da Levitiilor, să aibă, începînd dela zidul cetății în afară, o mic de coți de jur împrejur.

5. Să măsurați afară din cetate, două mii de coți în partea de răsărit, două mii de coți în partea de miazăzi, două mii de coți în partea de apus, și două mii de coți în partea de miază noapte, așa în cît cetatea să fie la mijloc. Aceștia să fie locurile goale din jurul cetăților lor.

6. Dintre cetățile pe cari le veți da Levitiilor, șase* să fie cetăți de scăpare unde va putea să fugă ucigașul, și afară de acestea, să le mai dați alte patruzeci și două de cetăți.

* Vers. 28. Deut. 4, 41. Ios. 20, 2, 7, 8; 21, 2, 13, 21, 27, 32, 36, 38.

7. Toate cetățile pe cari le veți da Levitiilor să fie patruzeci și opt* de cetăți, împreună cu locurile lor goale.

* Ios. 21, 41.

8. Cetățile pe cari le veți da din* moștile copiilor lui Israel să fie date mai multe de** cei ce au mai multe, și mai puține de cei ce au mai puține; fiecare să dea Levitiilor din cetățile lui după moștenirea pe care o va avea.”

* Ios. 21, 8. ** Cap. 30, 34.

Cetățile de scăpare.

9. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

10. „Vorbeste copiilor lui Israel și spune-le: „Cînd* veți trece Iordanul și veți intra în țara Canaanului,

* Deut. 10, 2. Ios. 20, 2.

11. să vă* alegeți niște cetăți cari să vă fie cetăți de scăpare, unde să poată scăpa ucigașul care va omori pe cineva fără voie.

* Ios. 21, 13.

12. Aceste* cetăți să vă slujească drept cetăți de scăpare împotriiva răbunătorului singelui, pentruca uciga-

șul să nu fie omorît înainte de a se înfățișa în fața adunării ca să fie judecat.

* Deut. 19, 8. Ios. 20, 3, 6, 9.

13. Din cetățile pe cari-le veți da, șase* să vă fie cetăți de scăpare.

* Vers. 8.

14. Să dați trei cetăți dincoace* de Iordan, și trei cetăți în țara Canaanului: acestea să vă fie cetăți de scăpare.

* Deut. 4, 41. Ios. 20, 8.

15. Aceste șase cetăți să fie cetăți de scăpare pentru copiii lui Israel, pentru străin* și pentru celce locuiește în mijlocul vostru: acolo va putea să scape orice om care va ucide pe cineva fără voie.

* Cap. 15, 16.

16. Dacă* un om lovește pe aproapele său cu o unealtă de fer, și acesta moare, este un ucigaș: ucigașul să fie pedepsit cu moartea.

* Exod. 21, 12, 14. Lev. 24, 17. Deut. 19, 11, 12.

17. Dacă-l lovește cu o piatră pe care o ține în mână, de care poate muri, și moare, este un ucigaș: ucigașul să fie pedepsit cu moartea.

18. Dacă-l lovește cu vreo unealtă de lemn pe care o ține în mână, de care poate, muri, și moare, este un ucigaș: ucigașul să fie pedepsit cu moartea.

19. Răzbunătorul* singelui să omoare pe ucigaș; cînd îl va înflin, să-l omoare.

* Vers. 21, 24, 27. Deut. 19, 4, 12. Ios. 20, 1, 3.

20. Dacă* un om împinge pe aproapele său din ură, sau dacă-l pîndește** și aruncă ceva asupra lui și moare, * Ps. 1, 8. 1 Sam. 3, 27. 20, 10. 1 Reg. 2, 21, 22. ** Exod. 21, 14. Deut. 19, 11.

21. sau dacă-l lovește cu mina* din vrăjmășie, și moare, cel ce l-a lovit să fie pedepsit cu moartea; este un ucigaș: răzbunătorul singelui să omoare pe ucigaș, cînd îl va înflin.

* Exod. 21, 12.

22. Dar dacă un om împinge pe aproapele lui fără veste și nu din vrăjmășie, sau dacă aruncă ceva asupra lui fără să-l fi pîndit,

23. sau dacă aruncă asupra lui din neabăgere de seamă o piatră care-l poate pricini moartea, și moare, fără să-l urască și fără să caute să-l facă rău:

24. lată legile după cari va judeca adunarea* între cel ce l-a lovit și răzbunătorul singelui.

* Vers. 17. Ios. 20, 4.

25. Adunarea va izbăvi pe ucigaș din mîna răzbunătorului singelui, și-l va face să se întoarcă în cetatea de scăpare unde fugise. Să locuiască acolo*

pînă la moartea marelui preot care este uns** cu untdelemn sfînt.

* Ios. 20, 4. ** Exod. 29, 7. Lev. 4, 5; 21, 10.

26. Dacă ucigașul iese din hotarul cetății de scăpare unde fugise,

27. și dacă răzbunătorul singelui îl înflinește afară din hotarul cetății de scăpare și ucide pe ucigaș, nu va fi vinovat de omor.

28. Căci ucigașul trebuia să locuiască în cetatea lui de scăpare pînă la moartea marelui preot; și după moartea marelui preot, putea să se întoarcă la moșia lui.

29. Iată poruncile* de drept pentru voi și pentru urmașii voștri, în toate locurile în cari veți locui.

* Cap. 27, 11

Pedeapsa pentru omor.

30. Dacă un om omoară pe cineva, ucigașul să fie omorît, pe* mărturia marturilor. Un singur martur nu va fi deajuns ca să fie osîndit cineva la moarte.

* Deut. 17, 6; 19, 15. Mat. 18, 16. 2 Cor. 13, 1. Ebr. 10, 20.

31. Să nu primiți răscumpărare pentru viața unui ucigaș vinovat de moarte, ci să fie pedepsit cu moartea.

32. Să nu primiți răscumpărare pentru cel ce trebuie să fugă în cetatea lui de scăpare, ca să se întoarcă să locuiască în țară pînă la moartea preotului.

33. Să nu* pingăriți țara unde veți fi, căci singele celui nevinovat pingărește țara; și ispășirea singelui vărsat în țară nu se va putea face decît prin singele* celui ce-l va vărsa.

* Ps. 106, 26. Mic. 6, 11. ** Ps. 1, 8.

34. Să* nu pingăriți deci țara în care veți merge să locuiți, și în mijlocul căreia voi locuiți și Eu, căci Eu** stînt Domnul, care locuiește în mijlocul copiilor lui Israel.*

* Lev. 19, 26. Deut. 24, 22. ** Exod. 29, 45, 46.

Mărirea fiicelor moștenitoare.

36 1. Căpeteniile familiei lui* Ga-laad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, dintre familiile fiilor lui Iosif, s'au apropiat și au vorbit înaintea lui Moise și înaintea mai marilor peste casele părintești ale copiilor lui Israel.

* Cap. 26, 28.

2. Ei au zis: „Domnule, ție ți-a poruncit Domnul* să dai copiilor lui Israel țara ca moștenire prin sorți. Tu, domnule**, ai primit deasemenea poruncă de la Domnul ca moștenirea fra-

telui nostru Ţelofhad, s'o dai fetelor lui.

* Cap. 26, 33; 36, 34; Ios. 17, 5. ** Cap. 27, 1, 7; Ios. 17, 3, 4.

3. Dar dacă ele se mărită după unul din fiii altei seminții a copiilor lui Israel, moștenirea lor va fi ștearsă din moștenirea părinților noștri, și adăugată la a seminției din care vor face parte; și astfel moștenirea care ne-a* căzut nouă la sorți se va micșora.

* Lev. 25, 10.

4. Și cînd va veni anul de veselie pentru copiii lui Israel, moștenirea lor va rămînea adăugată la a seminției din care vor face parte, și va fi ștearsă astfel din moștenirea seminției părinților noștri.*

5. Moise a poruncit copiilor lui Israel din partea Domnului, și a zis: „Seminția fiilor lui Iosif are* dreptate.

* Cap. 27, 7.

6. Iată ce poruncește Domnul cu privire la fetele lui Ţelofhad: să se mărite după cine vor vrea, numai să se mărire* într-o familie din seminția părinților lor.

* Vers. 13.

7. Nici o moștenire a copiilor lui Israel să nu treacă de la o seminție la

alta, ci fiecare din copiii lui Israel să se țină* lipit de moștenirea seminției părinților lui.

* 1 Reg. 21, 2.

8. Și orice fată*, care are o moștenire în semințiile copiilor lui Israel, să se mărite după cineva dintr-o familie din seminția tatălui ei, pentru ca fiecare din copiii lui Israel să-și aibă moștenirea părinților săi.

* 1 Cor. 10, 26.

9. Nici o moștenire să nu treacă de la o seminție la alta, ci semințiile copiilor lui Israel să se țină fiecare de moștenirea sa.*

10. Fetele lui Ţelofhad au făcut înlocuiri după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul.

11. Mahla*, Tirța, Hogla, Milca și Noa, fetele lui Ţelofhad, s'au măritat după fiii unchilor lor;

* Cap. 27, 1.

12. S'au măritat în familiile fiilor lui Manase, fiul lui Iosif, și moștenirea lor a rămas în seminția familiei tatălui lor.

13. Acestea sînt poruncile și legile pe cari le-a dat Domnul prin Moise copiilor lui Israel, în cîmpia* Moabului, lângă Iordan, în fața Ierihonului.

* Cap. 26, 2; 28, 26.

DEUTERONOMUL (A DOUA LEGE)

SAU A CINEA CARTE A LUI MOISE

(Psalmul 119, 1, 2. Eclesiastul 12, 13.)

ADUCERI AMINTE ȘI ÎNDEMNURI

CAPITOLELE 1—11. DEUTERONOM 2, 2, 3.

Moise vorbește dincolo de Iordan.

1. Iată cuvintele pe cari le-a spus Moise întregului Israel, dincoace* de Iordan, în pustie, într-o cîmpie, față în față cu Suif, între Paran, Tofel, Laban, Hațerot și Di-Zahab.

* Ios. 5, 1, 10; 24, 4, 7.

2. (Dela Horeb pînlă* la Cades-Barnea, pe drumul care duce la muntele Seir, este o depărtare de unsprezece zile).

* Num. 13, 26; Cap. 9, 26.

3. În al patruzecilea* an, în luna unsprezecea, în ziua întâi a lunii, Moise a vorbit copiilor lui Israel și le-a spus tot ce-i poruncise Domnul să le spună.

* Num. 10, 10.

4. Aceasta era după ce a bătut* pe Sihon, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon, și pe Og, împăratul Basanului, care locuia la Aștarot și la Edrei**.

* Num. 21, 24, 26. ** Num. 21, 23; Ios. 13, 12.

5. Dincoace de Iordan, în țara Moabu-

lui, Moise a început să lămurească legea aceasta și a zis:

6. Domnul, Dumnezeul nostru, ne-a vorbit la Horeb*, zicînd: „Ați locuit destulă** vreme în muntele acesta.

* Exod. 31. ** Exod. 16, 1; Num. 10, 12.

7. Întoarceți-vă, și plecați; duceți-vă la muntele Amoriților și în toate împrejurimile: în cîmpie, pe munte, în vale, în partea de miază-zi, pe (ărmlul mării, în țara Cananiților în Liban, pînlă la rîul cel mare, rîul Eufrat.

8. Vedeți, v'am pus țara înaintea; intrați și luați în stăpînire țara pe care Domnul a jurat părinților voștri, Avraam*, Isaac și Iacov, că o va da lor și seminției lor după ei.*

* Fac. 15, 7; 22, 16; 27, 1, 2; 28, 4; 28, 13.

Cum a pus judecatorii.

9. În vremea aceea, v'am spus*: „Eu nu vă pot purta singur.

* Exod. 18, 18; Num. 11, 14.

10. Domnul, Dumnezeul vostru, v'a înmulțit, și azi sînteți foarte* mulți la număr, ca stelele cerului.

* Psal. 135, 5. Cap. 10, 22; 28, 42.

11. Domnul*, Dumnezeul părinților voștri, să vă mărească de o mie de ori pe ațit, și să vă binecuvînteze, după** cum a făgăduit!

* 2 Sam. 24, 3. ** Psal. 135, 5; 28, 27; 28, 4. Exod. 32, 13.

12. Cum* aș putea să port eu singur pricinile voastre, povara voastră și certurile voastre?

* 1 Reg. 3, 8, 9.

13. Luați* din semințiile voastre niște bărbați înțelepți, pricepuți și cunoscuți, și-i voi pune în fruntea voastră.*

* Exod. 18, 21. Num. 11, 16, 17.

14. Voi mi-ați răspuns, și ați zis: „Ceea ce spui tu să facem este un lucru bun.”

15. Am luat atunci pe căpeteniile semințiilor voastre, bărbați înțelepți și cunoscuți, și i-am pus* în fruntea voastră drept căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cincizeci, și căpetenii peste zece, ca dregători în semințiile voastre.

* Exod. 18, 25.

16. Am dat, în același timp, următoarea poruncă judecătorilor voștri: „Să ascultați pe frații voștri, și să judecați* după dreptate neînțelegerile fiecărui cu fratele** lui sau cu străinul.

* Cap. 16, 18. Isaa. 1, 24. ** Lev. 24, 22.

17. Să nu* căutați la fața oamenilor în judecățile voastre; să ascultați pe cel mic ca și pe cel mare; să nu vă temeți de nimeni, căci Dumnezeu** e Cel care face dreptate. Și cînd veți găsi o pricină prea grea, s'o aduceți* înaintea mea, ca s'o aud.*

* Lev. 19, 15. Cap. 16, 19. 2 Sam. 15, 7. Psal. 24, 25. Isaa. 1, 1. ** 2 Cor. 12, 6. 1 Reg. 18, 25, 26.

18. Așa v'am poruncit, în vremea aceea, tot ce aveai de făcut.

Dela Horeb la Cades-Barnea.

19. Am plecat din Horeb, și am* străbătut toată pustia aceea mare și grozavă pe care ați văzut-o; am luat drumul care duce în muntele Amoriților, cum ne poruncise Domnul, Dumnezeul nostru, și am** ajuns la Cades-Barnea. *Num. 10, 22. Cap. 13, 16; 14, 1. ** Num. 13, 26.

20. Și eu v'am zis: „Ați ajuns la muntele Amoriților pe care ni-l dă Domnul, Dumnezeul nostru.

21. Iată că Domnul, Dumnezeul tău, îți pune țara înaintea; suie-te, ia-o în stăpînire, cum ți-a spus Domnul Dum-

nezeul părinților tăi; nu te teme*, și nu te înspăimînta.”

* Isaa. 1, 8.

22. Voi v'ați apropiat cu toții de mine, și ați zis: „Să trimetem niște oameni înaintea noastră, ca să iscodească țara, și să ne aducă răspuns cu privire la drumul pe care ne vom sui în ea și asupra cetăților în cari vom ajunge.”

23. Părerea aceasta mi s'a părut bună; și am luat* doisprezece oameni dintre voi, cite un om de fiecare semîntie.

* Num. 13, 2.

24. Ei au* plecat, au trecut muntele, și au ajuns pînă la valea Escol, și au iscodit țara.

* Num. 13, 22, 23, 24.

25. Au luat în mîni din roadele țării și ni le-au adus; ne-au făcut o dare de seamă, și au zis: „Bună* țară ne dă Domnul, Dumnezeul nostru.”

* Num. 13, 27.

26. Dar* voi n'ați vrut să vă suiți în ea, și v'ați răsvrătit împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului vostru.

* Num. 14, 1, 2, 3, 4. Ps. 106, 24, 25.

27. Ați cîrît în corturile voastre, și ați zis: „Pentru că ne urăște*, de aceea ne-a scos Domnul din țara Egiptului, ca să ne dea în mîinile Amoriților și să ne nimicească.”

* Cap. 9, 26.

28. Unde să ne suim? Frații noștri ne-au muiat inima, zicînd: „Poporul* acela este un popor mai mare și mai înalt la statură decît noi; cetățile sînt mari și întărite pînă la cer; ba încă, am văzut acolo și copii** de ai lui Anac.”

* Num. 13, 28, 31, 32, 33. Cap. 9, 1, 2. ** Num. 13, 28.

29. Eu v'am zis: „Nu vă spăimîntați, și nu vă fie frică de ei.

30. Domnul, Dumnezeul* vostru, care merge înaintea voastră, se va lupta El însuși pentru voi, potrivit cu tot ce a făcut pentru voi sub ochii voștri în Egipt.

* Exod. 14, 14, 25. Num. 1, 20.

31. Apoi în pustie, ai văzut că Domnul, Dumnezeul tău, te-a purtat* cum poartă un om pe fiul său, pe tot drumul pe care l-ați făcut pînă la sosirea voastră în locul acesta.”

* Exod. 19, 4. Cap. 22, 12, 13. Isaa. 40, 3, 4; 49, 6. Osea 12, 3. Psal. 137, 18.

32. Cu toate acestea, voi* n'ați avut încredere în Domnul, Dumnezeul vostru,

* Ps. 106, 24. Isaa. 43.

33. care* mergea înaintea voastră pe drum, ca** să vă caute un loc de poposire: noaptea într'un loc, ca să vă a-rate drumul pe care trebuiați să mergeți, și ziua într'un nor.

* Exod. 13, 21. Ps. 137, 24. ** Num. 27, 28. Exod. 20, 4.

34. Domnul a auzit glasul cuvintelor voastre. S'a miniat, și a jurat¹, zicînd:

¹ Cap. 2, 14, 15.

35. „Niciunul² din bărbații cari fac parte din acest neam rău nu va vedea țara aceea bună pe care am jurat că o voi da părinților voștri,

² Num. 14, 25, 26. Ps. 79, 11.

36. afară³ de Caleb, fiul lui Iefune. El o va vedea, și țara în care a mers, o voi da lui și copiilor lui, pentru că a⁴ urmat în totul calea Domnului.”

³ Num. 14, 24, 26. Dea. 34, 9. ⁴ Num. 14, 24.

37. Domnul S'a miniat și pe mine⁵, din pricina voastră, și a zis: „Nici tu nu vei intra în ea.

⁵ Num. 20, 12, 17, 18. Cap. 2, 26; 4, 21; 34, 4. Ps. 135, 20.

38. Iosua⁶, fiul lui Nun, slujitorul⁷ tău, va intra în ea; întărește-l⁸, căci el va pune pe Israel în stăpînire țării aceleia.

⁶ Num. 14, 26. ⁷ Exod. 24, 13; 33, 11. ⁸ Num. 26, 22. ⁹ Num. 27, 18, 19. Cap. 31, 7, 22.

39. Și pruncii⁹ voștri, despre cari ați¹⁰ zis: „Vor fi de jaf!” și fiii voștri, cari nu cunosc¹¹ azi nici binele nici răul, ei vor intra în ea; da, lor le-o voi da, și ei o vor stăpîni.

¹⁰ Num. 14, 26. ¹¹ Num. 31, 2. ¹² Isa. 7, 15, 16. Rom. 9, 11.

40. Dar voi, întoarceți-vă¹² înapoi, și plecați în pustie, în spre marea Roșie.”

¹³ Num. 14, 25.

41. Voi ați răspuns, și mi-ați zis: „Am păcătuit¹³ împotriva Domnului; ne vom sui și ne vom bate, cum ne-a poruncit Domnul, Dumnezeul nostru.” Și v'ați încins fiecare armele, și v'ați încumetat să vă suiți pe munte.

¹⁴ Num. 14, 40.

42. Domnul mi-a zis: „Spune-le: „Nu¹⁴ vă suiți și nu vă luptați, căci Eu nu sînt în mijlocul vostru; nu cîutați să fiți bătuți de vrăjmașii voștri.”

¹⁵ Num. 31, 43.

43. Eu v'am spus, dar n'ați ascultat; ei v'ați răvrărit împotriva poruncii Domnului, și v'ați suit semeți¹⁵ pe munte.

¹⁶ Num. 31, 44, 45.

44. Atunci Amoriții, cari locuiesc pe muntele acesta, v'au ieșit înainte, și v'au urmărit ca albinele¹⁶; v'au bătut din Seir, pînă la Horma.

¹⁷ Ps. 135, 22.

45. La întoarcerea voastră, ați pîls înaintea Domnului; dar Domnul nu v'a ascultat glasul, și n'a luat aminte la voi.

46. Și așa¹⁷ ați rămas la Cadès, unde ați stat multă vreme.

Întrearea în pustie.

2. 1. Ne-am întors, și am plecat în pustie, pe drumul care duce la marea Roșie, cum¹ îmi poruncise Domnul; și am ocolit multă vreme munte Seir.

² Num. 14, 25. Cap. 1, 40.

2. Domnul mi-a zis:

3. „Vă ajunge³ de cînd ocoliți muntele acesta. Întoarceți-vă spre miază-noapte.

⁴ Num. 7, 24.

4. Dă următoarea poruncă poporului: „Acum aveți⁴ să treceți prin hotarele fraților voștri, copiii lui Esau, cari locuiesc în Seir. Ei se vor teme de voi; dar să vă păziți bine.

⁵ Num. 20, 14.

5. Să nu vă încălărați cu ei; căci nu vă voi da în țara lor nici măcar o palmă de loc: muntele Seir l-am dat⁵ în stăpînire lui Esau.

⁶ Psal. 20, 8. Dea. 24, 4.

6. Să cumpărați de la ei cu preț de argint, hrana pe care o veți minca, și să cumpărați dela ei cu preț de argint, chiar și apa pe care o veți bea.

7. Căci Domnul, Dumnezeul tău, te-a binecuvîntat în tot lucrul minilor tale și ți-a cunoscut călătoria în această mare pustie. Iată, de patruzeci de ani⁷ de cînd Domnul Dumnezeul tău este cu tine, și n'ai dus lipsă de nimic.”

⁸ Cap. 2, 2, 3, 4.

8. Am⁸ trecut pe departe de frații noștri, copiii lui Esau, cari locuiesc în Seir, și pe departe de drumul care duce în cîmpie, departe de Elat⁹ și de Ețion-Gheber; apoi ne-am întors și am apucat spre pustia Moabului.

¹⁰ Judec. 11, 18. ¹¹ 1 Reg. 9, 26.

Privegirea în pustie.

9. Domnul mi-a zis: „Nu face război cu Moab, și nu te apuca la luptă cu ei; căci nu-ți voi da nimic să stăpînești în țara lui: „Arul¹² l-am dat în stăpînire copiilor¹³ lui Lot.

¹⁴ Num. 21, 26. ¹⁵ Psal. 135, 27.

10. (Mai înainte aici locuiau Emimii¹⁴: un popor mare, mult la număr și de statură înaltă, ca Anachimii¹⁵.”

¹⁶ Psal. 84, 3. ¹⁷ Num. 32, 22, 23. Cap. 2, 2.

11. Ei treceau drept Refaimiți, ca și Anachimii; dar Moabiții li numeau Emimi.

12. Seir era locuit altă¹⁶ dată de Horii¹⁷; copiii lui Esau l-au izgonit, l-au nimicit dinaintea lor, și s'au așezat în

pe care o stăpânește și pe care i-a dat-o Domnul.) * *Fac. 34, 6; 36, 20. Vers. 22.*

13. Acum sculați-vă și treceți pîrîul * Zered.⁴²

Am trecut pîrîul Zered. * *Nom. 21, 13.*

14. Vremea cît au ținut călătoriiile noastre dela Cades-Barnea * pînă la trecerea pîrîului Zered a fost de treizeci și opt de ani, pînă⁴³ a perit din mijlocul taberei tot neamul oamenilor de război, cum Ț le jurase Domnul.

* *Num. 33, 26. ** Num. 34, 29; 36, 24. † Num. 34, 26. Cap. 1, 34, 26. Exod. 33, 13.*

15. Mîna Domnului * a fost împotriva lor ca să-i nimicească din mijlocul taberei, pînă ce au perit. * *Ps. 78, 23; 106, 26.*

16. După ce au perit toți bărbații de război, murind în mijlocul poporului,

17. Domnul mi-a vorbit și a zis:

18. „Să treci azi hotarul Moabului, la cetatea Ar,

19. și să te apropii de copiii lui Amon. Să nu faci război cu ei, și să nu te lei la luptă cu ei; căci nu-ți voi da nimic de stăpînit în țara copiilor lui Amon: am dat-o în stăpînire copiilor * lui Lot.

* *Fac. 19, 36.*

20. Țara aceasta trecea deasemenea ca o țară a lui Refaim; mai înainte locuiau în ea Refaimiții; și Amonii îi numeau * Zamzumimi.

* *Fac. 14, 6.*

21. un popor * mare, mult la număr și de statură înaltă, ca Anachimii. Domnul i-a nimicit dinaintea Amonitilor, cari i-au izgonit și s'au așezat în locul lor.

* *Yer. 40.*

22. (Așa a făcut Domnul și pentru copiii lui Esau cari * locuiesc în Seir, cînd a nimicit pe Horiții⁴⁴ dinaintea lor; ei i-au izgonit și s'au așezat în locul lor, pînă în ziua de azi.

* *Fac. 36, 8. ** Fac. 14, 6; 36, 20—30. Vers. 12.*

23. Deasemenea, Aviții⁴⁵, cari locuiau în sate pînă la Gaza⁴⁶, au fost nimiciți de Caftoriti⁴⁷, ieșiți din Caftor, cari s'au așezat în locul lor.)

* *Isa. 33, 5. ** Jer. 25, 20. † Fac. 10, 14. Amon. 9, 7.*

24. Sculați-vă, plecați, și treceți * pîrîul Arnon. Iată, îți dau în mîni pe Sihon, împăratul Hesbonului, Amoritul, și țara lui. Incepe cucerirea, fă război cu el!

* *Nom. 21, 13, 14. Judec. 11, 13, 21.*

25. De azi⁴⁸ încolo voi băga groaza și frica de tine în toate popoarele de sub cer; și, la auzul faimei tale, vor tremura și se vor îngrozi de tine.⁴⁹

* *Exod. 15, 14, 15. Cap. 11, 25. Isa. 5, 8, 10.*

Cucerirea

(dela lui Sihon, împăratul Hesbonului.

26. Din pustia Chedemot, am trimis soli la Sihon, împăratul Hesbonului⁵⁰, cu vorbe de pace. Am trimis să-i spună:

* *Cap. 20, 15.*

27. „Lasă-mă * să trec prin țara ta; voi Ținea drumul mare, fără să mă abat nici la dreapta nici la stînga.

* *Nom. 21, 21, 22. Judec. 11, 18.*

28. Să-mi vinzi pe preț de argint hrana pe care o voi mîncă, și să-mi dai cu preț de argint apa pe care o voi bea; nu voi face altceva decît să trec * cu piciorul, —

* *Nom. 20, 16.*

29. lucru pe care mi l-au îngăduit⁵¹ copiii lui Esau cari locuiesc în Seir, și Moabiții cari locuiesc în Ar — îngăduiește-mi și tu lucrul acesta, pînă voi trece Iordanul ca să intru în țara pe care ne-o dă Domnul, Dumnezeul nostru.⁵²

* *Nom. 20, 15. Cap. 20, 8, 9. Judec. 11, 17, 18.*

30. Dar Sihon⁵³, împăratul Hesbonului, n'a vrut să ne lase să trecem pela el; căci Domnul⁵⁴, Dumnezeul tău, i-a făcut Ț duhul neînduplecat, și i-a împietrit inima, ca să-l dea în mîinile tale, cum vezi azi.

* *Nom. 21, 13. ** Isa. 12, 20. † Exod. 4, 21.*

31. Domnul mi-a zis: „Vezi, acum încep să-ți dau * pe Sihon și țara lui; începe și tu dar să-i Ți: stăpînire țara ca s'o moștenești.⁵⁵

Cap. 1, 8.

32. Sihon⁵⁶ ne-a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră, la Iahat.

* *Nom. 21, 22.*

33. Domnul⁵⁷, Dumnezeul nostru, ni l-a dat în mîni, și l-am⁵⁸ bătut, pe el, și pe fiii lui, și pe tot poporul lui.

* *Cap. 1, 2; 20, 15. ** Num. 21, 24. Cap. 26, 7.*

34. I-am luat atunci toate cetățile, și le-am nimicit⁵⁹ cu desăvîrșire: bărbați, femei și prunci i-am nimicit cu desăvîrșire, și n'am lăsat să scape niciunul mîncar.

* *Cap. 1, 2, 26.*

35. Numai vitele le-am răpit pentru noi, precum și prada din cetățile pe cari le luaserăm.

36. Dela Aroer⁶⁰, care este pe malurile pîrîului Arnon, și dela cetatea care este în vale, pînă la Galaad, n'a fost nici o cetate prea tare pentru noi: Domnul, Dumnezeul nostru, ni le-a dat pe toate⁶¹ în mîni.

* *Cap. 2, 12; 4, 48. Isa. 12, 8. ** Ps. 44, 2.*

37. Dar de țara copiilor lui Amon nu te-ai apropiat, de toate malurile pîrîului Iaboc⁶², de cetățile dela munte, și

de toate¹ locurile pe cari te-ai oprit Domnul, Dumnezeul tău, să le lovești.

¹ Psal. 21, 22. ² Num. 21, 24. ³ Cap. 2, 15. ⁴ Vers. 4, 5, 15.

Cucerirea fărilor lui Og.

3. Ne-am întors, și ne-am suit pe drumul care duce la Basan. Og¹, împăratul Basanului, ne-a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră la Edrei².

¹ Num. 21, 26, etc. ² Cap. 20, 7. ³ Cap. 1, 4.

2. Domnul mi-a zis: „Nu te teme de el; căci îl dau în minile tale, pe el și tot poporul lui, și țara lui; să te porți cu el cum te-ai purtat cu Sihon³, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon⁴.”

³ Num. 21, 24.

3. Și Domnul, Dumnezeul nostru, a mai dat în minile noastre și pe Og, împăratul Basanului, cu tot poporul lui⁵; l-am bătut și n'am lăsat să scape niciunul din oamenii lui.

⁵ Num. 21, 26.

4. l-am luat atunci toate cetățile, și n'a fost una care să nu cadă în stăpânirea noastră: șasezeci de cetăți, tot ținutul⁶ Argob, împărăția lui Og din Basan.

⁶ 1 Reg. 4, 15.

5. Toate cetățile acestea erau întărite, cu ziduri înalte, cu porți și zăvoare, afară de cetățile fără ziduri cari erau foarte multe la număr.

6. Lo-am nimicit cu desăvârșire, cum făcusem cu Sihon, împăratul Hesbonului⁷; am nimicit cu desăvârșire toate cetățile împreună cu bărbații, femeile și pruncii.

⁷ Cap. 2, 24. Ps. 135, 16, 17, 17; 136, 16, 20, 21.

7. Iar toate vitele și prada din cetăți le-am luat pentru noi.

8. Astfel în vremea aceea am cucerit dela cei doi împărați ai Amoriților țara de dincoace de Iordan, dela pîrîul Arnon pînă la muntele Hermon,

9. (Sidoniții zic Hermonului⁸ Sirion, și Amoriții îl numesc Senir⁹),

⁸ Cap. 4, 46. Ps. 26, 4. ⁹ 1 Cron. 5, 26.

10. toate cetățile din¹⁰ cîmpie, tot Galaadul și tot Basanul¹¹ pînă la Salca și Edrei, cetăți din împărăția lui Og în Basan.

¹⁰ Cap. 4, 46. ¹¹ Jos. 12, 4; 13, 11.

11. (Numai¹² Og, împăratul Basanului, mai rămăsese din neamul¹³ Refaimiților. Patul lui, un pat de fer, este la Rabaț, cetatea copiilor lui Amon. Lungimea lui este de nouă coți, și lățimea de patru coți, după cotul unui om.)

¹² 1 Sam. 2, 9. ¹³ Psal. 14, 5. ¹⁴ 2 Sam. 12, 26. 1er. 40, 2. Ezech. 21, 30.

Împărșirea fărilor de dincolo de Iordan.

12. Atunci am luat în stăpînire țara aceasta. Am dat Rubeniților și Gadităilor ținutul de la Aroer¹⁴, care este pe pîrîul Arnon, și jumătatea muntelui Galaad cu cetățile¹⁵ lui.

¹⁴ Cap. 2, 36. Jos. 12, 2. ¹⁵ Num. 32, 25. Jos. 12, 4; 13, 6, etc.

13. Am dat la jumătate¹⁶ din semîntia lui Manase ce mai rămînea din Galaad și toată împărăția lui Og din Basan: tot ținutul Argob, cu tot Basanul, care purta numele de țara Refaimiților.

¹⁶ Jos. 12, 26.

14. Iair¹⁷, fiul lui Manase, a luat tot ținutul Argob pînă la¹⁸ hotarul Gheșuriților și Maacatiților, și a pus numele lui tîrgurilor Basanului, numite¹⁹ și azi tîrgurile lui Iair.

¹⁷ 1 Cron. 5, 26.

¹⁸ Jos. 12, 12. 1 Sam. 2, 2; 14, 4. ¹⁹ Num. 32, 41.

15. Am dat²⁰ Galaadul lui Machir.

²⁰ Num. 32, 38.

16. Rubeniților și Gadităilor le-am dat o parte din Galaad pînă la pîrîul Arnon, al cărui mijloc slujește ca hotar, și pînă la pîrîul Iaboc, hotarul²¹ copiilor lui Amon;

²¹ Num. 21, 24. Jos. 12, 2.

17. le-am mai dat cîmpia, mărginită de Iordan, dela Chineret²² pînă la marea²³ cîmpiei, Marea²⁴ Sărată, la picioarele muntelui Piaga spre răsărit.

²² Num. 34, 11. ²³ Num. 34, 12. ²⁴ Cap. 4, 46. Jos. 12, 2.

²⁵ Psal. 14, 5.

18. În vremea aceea, v'am dat porunca aceasta: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă dă în mînă țara aceasta, ca s'o stăpîniți. Voi²⁶ toți, cei buni de luptă, să mergeți înarmați înaintea copiilor lui Israel.

²⁶ Num. 32, 30, etc.

19. Numai femeile voastre, pruncii și vitele voastre — știu că aveți multe vite — să rămîină în cetățile pe cari vi le-am dat,

20. pînă ce Domnul va da odihnă fraților voștri ca și vouă, și vor lua și ei în stăpînire țara pe care le-o dă Domnul, Dumnezeul vostru, dincolo de Iordan. După aceea vă veți întoarce²⁷ fiecare în moștenirea pe care v'am dat-o.

²⁷ Jos. 22, 4.

21. În vremea aceea, am poruncit lui Iosua²⁸, și i-am zis: „Ochii tăi au văzut tot ce a făcut Domnul, Dumnezeul vostru, acestor doi împărați: așa va face Domnul tuturor împărățiilor împotriva cărora vei merge.

²⁸ Num. 27, 18.

22. Nu te teme de ei; căci Domnul²⁹, Dumnezeul vostru, va lupta El însuș pentru voi.”

²⁹ Ezech. 14, 14. Cap. 1, 30; 26, 4.

Moise cere să vadă țara.

23. În vremea aceea, m'am rugat^a Domnului, și am zis: ^a2 Cor. 12: 8, 9.

24. „Stăpîne Doamne! Tu ai început să arăți robului Tău mărirea^a Ta și mina Ta cea puternică; căci care este dumnezeul^a acela, în cer și pe pământ, care să poată face lucrări ca ale Tale și să aibă o putere ca a Ta?

^aCap. 11: 2. ^aExod. 16: 11, 28; 22: 1, 22; Ps. 71: 22; (66: 6) 66: 4, 6.

25. Lasă-mă, Te rog, să trec, și să văd^a țara aceea bună de dincolo de Iordan, munții acia frumoși și Libanul!^a

^aExod. 3: 6, Cap. 4: 32.

26. Dar Domnul^a S'a miniat pe mine, din pricina voastră, și nu m'a ascultat. Domnul mi-a zis: „Destul! Nu-Mi mai vorbi de lucrul acesta.”

27. Suie-te^a pe virful muntelui Pisga, uită-te spre apus, spre miază noapte, spre miază zi și spre răsărit, și privește-o doar cu ochii; căci nu vei trece Iordanul acesta.

^aNum. 27: 12.

28. Dă^a porunci lui Iosua, întărește-l, și îmbărbătează-l; căci el va merge înaintea poporului acestuia și-l va pune în stăpânirea țării pe care o vei vedea.^a

^aNum. 27: 18, 20; Cap. 1: 38; 31: 2, 3.

29. Și am rămas astfel în^a vale, în dreptul Bet-Peorului.

^aCap. 4: 42; 34: 6.

Indemn.

4 1. Acum, Israele, ascultă legile^a și poruncile pe cari vă învăț să le păziți. Împliniți-le, pentruca să trăiți, și să intrați în stăpânirea țării pe care v'o dă Domnul, Dumnezeuul părinților voștri.

^aLev. 18: 27; 26: 8; 22: 31; Cap. 5: 1; 6: 1; Exod. 20: 11; Num. 10: 5.

2. Să^a n'adăugați nimic la cele ce vă poruncesc eu, și să nu scădeți nimic din ele; ci să păziți poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, așa cum vi le dau eu.

^aCap. 12: 32; 10: 1, 7; Psal. 103: 4; 104: 19, 15; Apoc. 22: 18, 19.

3. Ați văzut cu ochii voștri ce a făcut Domnul cu prilejul faptei lui Baal-Peor^a: Domnul, Dumnezeuul tău, a nimicit din mijlocul tău pe toți acia cari se duseseră după Baal-Peor.

^aNum. 25: 4, etc.; 25: 17; Ps. 106: 28, 29.

4. Iar voi, cari v'ați alipit de Domnul, Dumnezeul vostru, sînteți toți vii astăzi.

5. Iată, v'am învățat legi și porunci, cum mi-a poruncit Domnul, Dumne-

zeul meu, ca să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpânire.

6. Să le păziți și să le împliniți; căci aceasta^a va fi înțelepciunea și pricepera voastră înaintea popoarelor, cari vor auzi vorbindu-se de toate aceste legi și vor zice: „Acest neam mare este un popor cu totul înțelept și priceput!”

7. Care este, în adevăr, neamul^a acela așa de mare încît să fi avut pe dumnezeul^a lui așa de aproape cum avem noi pe Domnul, Dumnezeul nostru, ori de cite ori îl chemăm?

^a2 Sam. 7: 23. ^aPs. 45: 1; 145: 18; 148: 14; 149: 2, 4.

8. Și care este neamul acela așa de mare încît să aibă legi și porunci așa de drepte, cum este toată legea aceasta pe care v'o pun astăzi înaintea?

9. Numai, la scama asupra ta, și veghează^a cu luare aminte asupra sufletului tău, în toate zilele vieții tale, ca nu^a cumva să uiți lucrurile pe cari ți le-au văzut ochii, și să-ți lași din inimă; fă-le ți cunoscut copiilor tăi și copiilor copiilor tăi.

^aPsal. 4: 23. ^aPsal. 5: 2; 4: 24. ^aPsal. 28: 18; Cap. 5: 7; 12: 10; Ps. 78: 6, 8; 105: 6, 4.

10. Adu-ți aminte de ziua^a cînd te-ai înfățișat înaintea Domnului, Dumnezeului tău, la Horeb, cînd Domnul mi-a zis: „Strînge poporul la Mine! Căci vreau să-i fac să audă cuvintele Mele, ca să învețe să se teamă de Mine tot timpul cît vor trăi pe pământ; și să învețe și pe copiii lor să le păzească.”

^aExod. 19: 9, 16; 20: 25; Eze. 12: 15, 16.

11. Voi v'ați apropiat și ați stătut la poalele muntelui. Muntele^a era aprins, și flăcările se ridicau pînă în inima cerului. Era întemerec, nori și negură deasă.

^aExod. 19: 18; Cap. 5: 22.

12. Și Domnul^a v'a vorbit din mijlocul focului; voi ați auzit sunetul^a cuvintelor Lui, dar n'ați văzut nici un chip, ci ați auzit doar ți un glas.

^aCap. 5: 4, 22. ^aYer. 23: 20; ^aExod. 20: 22; 1 Reg. 19: 12.

13. El și-a vestit^a legămintul Său, pe care v'a poruncit să-l păziți, cele zece^a porunci; și le-a scris pe ți două table de piatră.

^aCap. 5: 8, 15. ^aExod. 34: 28. ^aExod. 34: 22; 31: 18.

14. În vremea aceea, Domnul mi-a poruncit^a să vă învăț legi și porunci, ca să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpânire.

^aExod. 21: 2; Cap. 27: 28.

15. Fiindcă n'ați văzut nici un chip^a în ziua cînd v'a vorbit Domnul din mijlocul focului, la Horeb, vegheați^a

cu luare aminte asupra sufletelor voastre,
+ Isa. 40. 28. + Isa. 22. 12.

16. ca nu cumva să vă* stricați, și să vă faceți* un chip cioplit, sau o înfățișare a vreunui idol, sau chipul vreunui om sau chipul vreunei femei, + Ezech. 20. 7. + Ezech. 20. 4, 5. Vene. 22. Cap. 4. 8. + Num. 1. 23.

17. sau chipul vreunui dobitoac de pe pământ, sau chipul vreunei păsări care zboară în ceruri,

18. sau chipul vreunui dobitoac care se târăște pe pământ, sau chipul vreunui pește care trăiește în apele dedesubtul pământului.

19. Vegheați asupra sufletului tău, ca nu cumva, ridicându-ți* ochii spre cer, și văzînd soarele, luna și stelele, toată ostirea* cerurilor, să fii tirat să te închiniți înaintea lor și să le slujești: căci acestea sînt lucruri pe cari Domnul, Dumnezeuul tău, le-a făcut și le-a împărțit ca să slujească tuturor popoarelor, sub cerul întreg. + Cap. 17. 2. + Ezech. 20. 27. + Fac. 2. 2. + Reg. 17. 16. + 21. 8. + Rom. 1. 25.

20. Dar pe voi, Domnul v'a luat, și v'a scos* din captivul de fer al Egiptului, ca** să-l fiți un popor pus de o parte, cum sînteți azi.

+ 2 Reg. 2. 22. + 1. 1. + Ezech. 20. 5. + Cap. 2. 28. + 3. 9.

21. Și Domnul S'a miniat* pe mine, din pricina voastră: că a jurat că eu să nu trec Iordanul, și să nu intru în țara aceea bună pe care ți-o dă ca moștenire Domnul, Dumnezeuul tău.

+ Num. 26. 10. + Cap. 1. 37. + 2. 26.

22. Eu* voi muri deci în țara aceasta de aici, nu** voi trece Iordanul; dar voi îl veți trece, și veți stăpîni țara țată aceasta bună.

+ 2 Pet. 1. 12. + 13. 12. + Cap. 2. 27. + Cap. 2. 28.

23. Vegheați asupra voastră, ca* să nu dați uitării legămîntul pe care l-a încheiat cu voi Domnul, Dumnezeuul vostru, și să** nu faceți vreun chip cioplit, nici vreo înfățișare oarecare, pe care ți-a oprit Domnul, Dumnezeuul tău, s'o faci. + Vene. 2. 2. + Vene. 12. + Ezech. 20. 4, 5.

24. Căci Domnul*, Dumnezeuul tău, este un foc mistuitor, un** Dumnezeu gelos. + Ezech. 24. 17. + 1. 1. + Isa. 22. 14. + Ezech. 22. 28. + Ezech. 20. 5. + Cap. 2. 42. + Isa. 42. 8.

Pedepsa pentru închinarea la idoli.

25. Cînd vei avea copii*, și copii din copiii tăi, și vei fi de multă vreme în țară, dacă vă veți strica, dacă vă veți face chipuri cioplite, înfățișări ale vreunui lucru, dacă veți face** ce este

rău înaintea Domnului Dumnezeului vostru, ca să-l miniați, —

+ Vene. 12. + 2 Reg. 17. 12, etc.

26. Iau astăzi martor* împotriva voastră cerul și pămîntul, — că veți peri de o moarte repede din țara pe care o veți lua în stăpînire dincolo de Iordan, și nu veți avea zile multe în ea, căci veți fi nimiciți de tot.

+ Cap. 20. 16. + 21. Isa. 1. 2. + Mic. 4. 2.

27. Domnul vă va împrăstia* printre popoare, și nu veți rămînea decît un mic număr în mijlocul neamurilor unde vă va duce Domnul.

+ Lev. 26. 32. + Cap. 28. 62. + Num. 1. 8.

28. Și acolo* veți sluji unor dumnezei, cari sînt o lucrare făcută de mîni omenești, de lemn și de piatră, cari nu pot** nici să vadă, nici să audă, nici să mănînce, nici să miroasă.

+ Cap. 20. 24. + Num. 26. 19. + 1. 14. + 12. + 2 Pet. 12. 4. + 2 Tim. 1. 16. + Isa. 44. 17. + 48. 7.

29. Și dacă de acolo* vei căuta pe Domnul, Dumnezeuul tău, îl vei găsi, dacă-l vei căuta din toată inima ta și din tot sufletul tău. + Lev. 26. 26. + 42. + Cap. 20. 1, 2, 3. + 2 Cron. 12. 4. + Num. 1. 8. + Isa. 55. 6, 7. + 1. 28. + 22. 12, 14.

30. Și după ce ți se vor întîmpla toate aceste lucruri în strimtorarea ta, în zilele de* pe urmă, te vei întoarce** la Domnul, Dumnezeuul tău, și vei asculta glasul Lui;

+ Fac. 48. 1. + Cap. 31. 26. + 1. 22. + 26. + 2 Cron. 3. 1. + 1. 12. + 12.

31. căci Domnul, Dumnezeuul tău*, este un Dumnezeu plin de îndurare, care nu te va părăsi și nu te va nimici; El nu va uita legămîntul pe care l-a încheiat prin jurămint cu părinții tăi. + 2 Cron. 20. 6. + Num. 1. 31. + 2 Pet. 12. 6. + 2 Tim. 2. 8.

Dumnezeul

lui Israel mai pe sus de orice.

32. Întreabă* vremurile străvechi, cari au fost înaintea ta, din ziua cînd a făcut Dumnezeu pe om pe pământ, și cercetează dela o margine* a cerului la cealaltă: a fost vreodată vreo întîmplare așa de mare, și s'a auzit vreodată așa ceva? + Lev. 1. 8. + 2 Tim. 24. 22.

33. A fost* vreodată vreun popor care să fi auzit glasul lui Dumnezeu vorbind din mijlocul focului, cum l-ai auzit tu, și să fi rămas viu?

+ Ezech. 24. 11; + 26. 20. + Cap. 1. 24, 26.

34. A fost vreodată vreun dumnezeu care să fi căutat să ia un neam din mijlocul altui neam, prin încercări*, semne*, minuni și lupte, cu mină tare și braț întins, și cu minuni*

Infircoșate, cum a făcut cu voi Domnul, Dumnezeul vostru, în Egipt și subț ochii voștri? *Cap. 1, 10; 28, 3. **Exod. 1, 9. †Exod. 13, 3. ‡Exod. 4, 4. ¶Cap. 26, 8; 34, 12.

35. Numai tu ai fost martor la aceste lucruri, ca să cunoști că numai Domnul este Dumnezeu și că nu este alt Dumnezeu afară de El.

*Cap. 22, 38. †Deut. 1, 3. ‡Deut. 40, 3, 16, 22. §Deut. 22, 29, 32.

36. Din cer*, te-a făcut să auzi glasul Lui, ca să te învețe; și, pe pământ, te-a făcut să vezi focul Lui cel mare, și ai auzit cuvintele Lui din mijlocul focului. *Exod. 19, 9, 18; 20, 18, 22; 24, 14. †Exod. 12, 18.

37. El a* iubit pe părinții tăi, și de aceea a ales slămința lor după ei; El însuși te-a scos** din Egipt, prin puterea Lui cea mare.

*Cap. 10, 16. **Exod. 13, 3, 9, 14.

38. El* a izgonit dinaintea ta neamuri mai mari la număr și mai tari decât tine, ca să te ducă în țara lor, și să ți-o dea în stăpânire, cum vezi azi.

*Cap. 7, 1; 9, 1, 4, 9.

39. Să știi dar în ziua aceasta, și pune-ți în inimă că numai Domnul* este Dumnezeu, sus în cer și jos pe pământ, și că nu este alt Dumnezeu afară de El.

*Deut. 32, 39. †Deut. 3, 11.

40. Păzește* dar legile și poruncile Lui, pe cari ți le dau azi, ca** să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, și să ai zile multe în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, pe vecie.*

*Deut. 22, 38. **Cap. 1, 46; 4, 1; 12, 25, 28; 22, 1. †Deut. 4, 9.

Cetățile

de scăpare dela rădritul Iordanului.

41. Atunci Moise a ales* trei cetăți dincoace de Iordan, la răsărit,

*Num. 32, 4, 14.

42. pentruca* să slujească de scăpare ucigașului care ar fi omorât fără voie pe aproapele lui, fără să-i fi fost vrăjmaș mai dinainte, și să-și poată scăpa astfel viața, fugind într-una din aceste cetăți.

*Cap. 19, 4.

43. Aceste cetăți erau: Bețer*, în pustie, în cimpie, la Rubeniți; Ramot, în Galaad, la Gaditi, și Golan, în Basan, la Manasiți.

*Deut. 20, 8.

Cele zece porunci.

44. Aceasta este legea pe care a dat-o Moise copiilor lui Israel.

45. Iată învățăturile, legile și poruncile pe cari le-a dat Moise copiilor lui Israel, după ieșirea lor din Egipt.

46. Aceasta era dincoace de Iordan, în vale*, față în față cu Bet-Pear, în țara lui Sihon, împăratul Amoriților, ca-

re locuia la Mesbon, și care a fost bătut* de Moise și copiii lui Israel, după ieșirea lor din Egipt.

*Cap. 2, 26. **Num. 21, 24. Cap. 1, 4.

47. Ei au pus mîna pe țara lui și pe țara lui* Og, împăratul Basanului. Acești doi împărați ai Amoriților erau dincoace de Iordan, la răsărit.

*Num. 21, 24. Cap. 2, 3, 4.

48. Ținutul lor se întindea dela Aroer*, care este pe malurile pîrului Arnon, pînă la muntele Sionului care este** Hermonul.

*Cap. 1, 36; 2, 12. **Cap. 3, 9. Ps. 132, 8.

49. și cuprindea toată cîmpia de dincoace de Iordan, la răsărit, pînă la marea cîmpiei, supț poalele* muntelui Pisga.

*Cap. 3, 17.

51. Moise a chemat pe tot Israelul, și i-a zis:

„Ascultă, Israele, legile și poruncile pe cari vi le spun astăzi în suzul vostru. Învățați-le, și împliniți-le cu sîmputate.

2. Domnul*, Dumnezeul nostru, a încheiat cu noi un legămint la Horeb.

*Exod. 19, 9. Cap. 4, 23.

3. Nu* cu părinții noștri a încheiat Domnul legămintul acesta, ci cu noi, cari sîntem toți vii astăzi aici.

*Mat. 23, 17. Exod. 4, 9.

4. Domnul v'a vorbit față* în față pe munte, din mijlocul focului.

*Exod. 19, 1, 16; 20, 24. Cap. 4, 33, 36; 24, 18.

5. Eu am stat* atunci între Domnul și voi, ca să vă vestesc cuvîntul Domnului; căci** vă era frică de foc, și nu v'ați suit pe munte. El a zis:

*Exod. 20, 21. Gal. 3, 19. **Exod. 19, 18; 20, 18; 24, 2.

6. „Eu sînt* Domnul, Dumnezeul tău, care te-am scos din țara Egiptului, din casa robiei.

*Exod. 20, 2, etc. Lev. 26, 1. Cap. 4, 4. Ps. 81, 10.

7. Să* n'ai alți dumnezei afară de Mine.

*Exod. 20, 3.

8. Să nu-ți* faci chip cioplit, nici vreo înfățișare a lucrurilor cari sînt sus în ceruri, sau jos pe pământ, sau în ape supț pământ.

*Exod. 20, 4.

9. Să nu te închini înaintea lor, și să nu le slujești; căci Eu, Domnul, Dumnezeul tău, sînt un Dumnezeu gelos, care* pedepsește fărădelegea părinților în copii pînă la al treilea și la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc;

*Exod. 20, 5.

10. și Mă îndur* pînă la al miilea neam de ceice Mă iubesc și păzesc poruncile Mele.

*Ier. 31, 23. Deut. 10, 4.

11. Să nu* lei în deșert Numele Dom-

nului, Dumnezeului tău; căci Domnul nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deșert Numele Lui.

* Exod. 20, 7. Lev. 24, 12. Mat. 5, 28.

12. Tine ziua* de odihnă, ca s'o sfințești, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău.

* Exod. 20, 8.

13. Șase zile* să lucrezi, și să-ți faci toate treburile.

* Exod. 20, 12; 23, 2. Exod. 20, 12.

14. Dar ziua a șaptea este ziua* de odihnă a Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici măgarul tău, nici vreunul din dobitoacele tale, nici străinul care este în locurile tale, pentru că și robul și roaba ta să se odihnească întotdeauna ca tine.

* Fac. 2, 2. Exod. 16, 26, 30. Evt. 4, 4.

15. Adu-ți* aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului, și Domnul, Dumnezeul tău, te-a scos din ea cu** mină tare și cu braț întins: de aceea ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, să ții ziua de odihnă.

* Cap. 10, 16; 16, 12; 24, 16, 22. ** Cap. 4, 14, 27.

16. Cinsteste* pe tatăl tău și pe mama ta, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, ca să ai zile** multe și să fii fericit în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

* Exod. 20, 12. Lev. 19, 3. Cap. 27, 16. Ebra. 4, 2. 5. Gal. 3, 20. ** Cap. 4, 40.

17. Să nu ucizi*.

* Exod. 20, 13. Mat. 5, 21.

18. Să nu preacurvești*.

* Exod. 20, 14. Lev. 18, 20. Iac. 3, 31.

19. Să nu furi*.

* Exod. 20, 15. Rom. 13, 9.

20. Să nu mărturisești strîmb împotriva aproapelui tău.

* Exod. 20, 16.

21. Să* nu porțestești nevasta aproapelui tău; să nu porțestești casa aproapelui tău, nici ogorul lui, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici un alt lucru care este al aproapelui tău.*

* Exod. 20, 17. Mic. 2, 2.

22. Acestea sînt cuvintele pe cari le-a rostit Domnul cu glas tare pe munte, din mijlocul focului din nori și din secură deasă, și le-a spus la toată adunarea voastră, fără să adauge ceva. Le-a scris* pe două table de piatră, și mi le-a dat.

* Exod. 24, 12; 31, 18. Cap. 4, 13.

23. Cînd ați auzit* glasul acela din mijlocul întinerii, și pe cînd tot muntele era aprins, căpeteniile semînțiilor voastre și bătrîni voștri a'au apropiat toți de mine,

* Exod. 20, 18, 19.

24. și ați zis: „Iată că Domnul, Dumnezeul nostru, ne-a arătat slava și mă-

rimea Lui și noi l-am auzit glasul* din mijlocul focului; astăzi, am văzut că Dumnezeu a vorbit umor oameni, și totuși au** rămas vii.

* Exod. 20, 18. ** Cap. 4, 24. Judec. 13, 22.

25. Și acum pentruce să murim? Căci acest foc mare ne va mistui; dacă vom* auzi și mai departe glasul Domnului, Dumnezeului nostru, vom muri.

* Cap. 18, 26.

26. Cine este*, în adevăr, omul acela, care să fi auzit vreodată, ca noi, glasul Dumnezeului celui viu vorbind din mijlocul focului, și totuși să fi rămas viu?

* Cap. 4, 16.

27. Apropie-te* mai bine, tu, și ascultă tot ce-ți va spune Domnul, Dumnezeul nostru; apoi să ne spui tu însuși tot ce-ți va spune Domnul, Dumnezeul nostru, și noi vom asculta, și vom face.*

* Exod. 20, 19. Evt. 12, 18.

28. Domnul a auzit cuvintele pe cari mi le-ați spus. Și Domnul mi-a zis: „Am auzit cuvintele pe cari ți le-a spus poporul acesta: tot ce au* zis este bine.

* Cap. 18, 17.

29. O! de* ar rămînea ei cu aceeași inimă ca să se teamă de Mine și să păzească toate poruncile** Mele, ca să ți fie fericiți pe vecie, ei și copiii lor!

* Cap. 22, 26. Ps. 41, 22. Iac. 48, 18. Mat. 23, 27. Lev. 19, 42. ** Cap. 11, 1. + Cap. 4, 40.

30. Du-te de spune-le: „Întoarceți-vă în curtile voastre.”

31. Dar tu, rămii aici cu Mine, și-ți voi spune* toate poruncile, legile și rînduielele, pe cari să-i înveți să le împlinească în țara pe care le-o dau în stăpînire.*

* Gal. 3, 29.

32. Luați seama dar, să faceți așa cum v'a poruncit Domnul, Dumnezeul vostru; să nu* vă abateți de la cele ce a poruncit El nici la dreapta, nici la stînga.

* Cap. 17, 30; 28, 24. Iac. 1, 7; 28, 4. Prov. 4, 27.

33. Să urmați în totul ceea* pe care v'a poruncit Domnul Dumnezeul vostru, să umblați, ca să trăiți și să** fiți fericiți, și să aveți zile multe în țara pe care o veți lua în stăpînire.

* Cap. 10, 12. Ps. 118, 4. Ier. 7, 23. Lev. 1, 4. ** Cap. 4, 40.

Înerea poruncilor Domnului.

6 1. Iată poruncile*, legile și rînduielele pe cari a poruncit Domnul, Dumnezeul vostru, să vă învăț să le împliniți în țara pe care o veți lua în stăpînire;

* Cap. 4, 1; 5, 30; 12, 1.

2. ca* să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, păzind, în toate zilele vieții

taie, tu, fiul tău, și fiul fiului tău, toate legile și toate poruncile Lui pe cari ți le dau, și să ai^{**} zile multe.

^{*} Exod. 20, 26; Cap. 10, 17, 12; Ps. 111, 10; 128, 1; Eccl. 12, 13.
^{**} Cap. 4, 40; Prov. 3, 1, 2.

3. Ascultă-le dar, Israele, și caută să le împlinești, ca să fii fericit și să vă înmulțiți mult, cum^{*} ți-a spus Domnul, Dumnezeul părinților tăi, când ți-a făgăduit țara^{**} în care curge lapte și miere.

^{*} Ps. 133, 9, 22, 27. ^{**} Exod. 3, 8.

4. Ascultă^{*}, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn.

^{*} Isa. 42, 8; Marc. 12, 29; Rom. 17, 5; 1 Cor. 8, 4, 6.

5. Să iubești^{*} pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima^{**} ta, cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta.

^{*} Cap. 10, 12; Mat. 22, 37; Marc. 12, 30; Luc. 10, 27.
^{**} 2 Reg. 23, 25.

6. Și poruncile acestea^{*}, pe cari ți le dau astăzi, să le ai în inima ta. ^{*} Cap. 11, 18; 28, 46; Ps. 27, 30; 40, 8; 118, 11, 98; Prov. 3, 9; Isa. 54, 7.

7. Să le întipărești^{*} în mîntea copiilor tăi, și să vorbești de ele cînd vei fi acasă, cînd vei pleca în călătorie, cînd te vei culca și cînd te vei scula.

^{*} Cap. 4, 9; 11, 18; Ps. 78, 4, 5, 8; Ecl. 8, 4.

8. Să le legi^{*} ca un semn de aducere aminte la mîni, și să-ți fie ca niște fruntarii între ochi.

^{*} Exod. 13, 9, 16; Cap. 11, 18; Prov. 3, 3; 6, 20; 7, 3.

9. Să le^{*} scrii pe ușorii caselor tale și pe porțile tale.

^{*} Cap. 11, 20; Isa. 57, 8.

Tîlcuirea poruncii despre dragostea de Dumnezeu.

10. Domnul, Dumnezeul tău, te va face să intri în țara pe care a jurat părinților tăi, lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, că ți-o va da. Vei stăpîni cetăți mari și bune pe cari nu tu le-ai^{*} zidit.

^{*} Isa. 24, 15; Ps. 108, 44.

11. case pline de tot felul de bunuri pe cari nu tu le-ai umplut, pături de apă săpată pe cari nu tu le-ai săpat, vîi și mîslini pe cari nu tu i-ai sădit. Cînd vei mîncă și te vei^{*} sătura,

^{*} Cap. 8, 13, etc.

12. vezi să nu uîți pe Domnul, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei.

13. Să te temi^{*} de Domnul, Dumnezeul tău, să-l slujești, și pe Numele Lui să juri.

^{*} Cap. 10, 20; 28, 14; Mat. 4, 10; Luc. 4, 8.

14. Să nu^{*} vă duceți^{**} după alți dumnezei, dintre dumnezeii[†] popoarelor din jurul vostru; ^{*} Ps. 105, 11; Isa. 48, 20; 49, 18; Jer. 4, 2; 5, 7; 12, 16. ^{**} Cap. 8, 24; 12, 29; 28, 25, 4. [†] Cap. 12, 7.

15. căci Domnul^{*}, Dumnezeul tău,

este un Dumnezeu gelos în mijlocul tău. Altfel^{**}, Domnul, Dumnezeul tău, S'ar aprinde de minie împotriva ta, și te-ar nimici de pe fața pămîntului.

^{*} Exod. 20, 5; Cap. 4, 24. ^{**} Cap. 7, 4; 11, 17.

16. Să^{*} nu ispitii pe Domnul, Dumnezeul vostru, cum^{**} L-ai ispitit la Masa.

^{*} Mat. 4, 7; Luc. 4, 12. ^{**} Exod. 17, 2, 3; Num. 20, 2, 4; 21, 4, 5; 1 Cor. 10, 9.

17. Ci să păziți^{*} poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, poruncile Lui și legile Lui pe cari vi le-a dat.

^{*} Cap. 11, 22, 23; Ps. 118, 4.

18. Să faci^{*} ce este plăcut și bine înaintea Domnului, ca să fii fericit, și să intri în stăpînirea țării aceleia bune, pe care Domnul a jurat părinților tăi că ți-o va da.

19. după ce va^{*} izgoni pe toți vrșmașii tăi dinaintea ta, cum a spus Domnul.

^{*} Num. 23, 52, 53.

20. Cînd fiul^{*} tău, te va întreba într-o zi: „Ce însemnează învățăturile acestea, legile acestea și poruncile acestea, pe cari vi le-a dat Domnul, Dumnezeul nostru?”

^{*} Exod. 13, 14.

21. să răspunzi fiului tău: „Noi eram robi ai lui Faraon în Egipt, și Domnul ne-a scos din Egipt cu mîna Lui^{*} cea puternică.

^{*} Exod. 8, 10; 12, 1.

22. Domnul^{*} a făcut, sub ochii noștri, minuni și semne mari și nenorociri împotriva Egiptului, împotriva lui Faraon și împotriva întregii lui case;

^{*} Exod. 7, 1; 8, 10; 12, 12; Ps. 135, 8.

23. și ne-a scos de acolo, ca să ne aducă în țara pe care jurase părinților noștri că ne-o va da.

24. Domnul ne-a poruncit atunci să împlinim toate aceste legi și să ne temem^{*} de Domnul, Dumnezeul nostru, ca să fim^{**} totdeauna fericiti, și să ne ț^{*} țîm în viață, cum face astăzi.

^{*} Ysa. 2. ^{**} Cap. 10, 12; 28, 25, 7, 8; 28, 28, 29. [†] Cap. 4, 1; 8, 1. [‡] Ps. 41, 3; Luc. 10, 28.

25. Vom avea parte^{*} de îndurarea Lui, dacă vom împlini cu scumpătate toate aceste porunci înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, cum ne-a poruncit El.^{**}

^{*} Lev. 18, 5; Cap. 24, 13; Rom. 10, 1, 2.

Nimicirea Cananiților și a idolilor lor.

7 1. Cînd Domnul, Dumnezeul tău, te^{*} va aduce în țara în care vei intra și o vei lua în stăpînire, și va izgoni dinaintea ta multe neamuri: pe Hitiți^{**}, pe Ghirgasiti, pe Amoriți, pe Cananiți, pe Fereziți, pe Heviți și pe

lebușiți, șapte neamuri mai mari[†] la număr și mai puternice decât tine;

[†]Cap. 20, 1. Ps. 84, 2, 3. ^{††}Exod. 15, 20, etc. Exod. 26, 2. ^{†††}Cap. 2, 20; 3, 1.

2. Când Domnul, Dumnezeul tău, ți le va da în mîni^{*}, și le vei bate, să^{**} le nimicești cu desăvîrșire, să nu închei legămînt[†] cu ele, și să n'ai milă de ele.

^{*}Ver. 26. Cap. 25, 18. ^{††}Num. 20, 22. Cap. 26, 16, 17. ^{†††}Isa. 8, 17; 9, 24; 10, 26, 40; 11, 11, 12. ^{††††}Exod. 23, 27; 24, 12, 15, 16. ^{†††††}Judec. 2, 2. Cap. 20, 20, etc. ^{††††††}Isa. 2, 14; 9, 18. ^{†††††††}Judec. 1, 21.

3. Să nu^{*} te încustești cu popoarele acestea, să nu măști pe fetele tale după fiii lor, și să nu iei pe fetele lor de neveste pentru fiii tăi;

^{*}Isa. 20, 12. [†]Reg. 11, 3. ^{††}Ezra 9, 2.

4. Căci ar abate dela Mine pe fiii tăi, și ar sluji astfel altor dumnezei; Domnul S'ar aprinde^{*} de minie împotriva voastră și te-ar nimici îndată.

^{*}Cap. 4, 15.

5. Dimpotrivă, lată cum să vă purtați cu ele: să le surpați altarele^{*}, să le sfărâmați stîlpii idolești, să le tăiați pomii închinați dumnezeilor lor și să ardeți în foc chipurile lor cioplite.

^{*}Exod. 23, 24; 24, 13. Cap. 12, 3, 3.

Israel este un popor sfînt.

6. Căci^{*} tu ești un popor sfînt pentru Domnul, Dumnezeul tău; Domnul Dumnezeul tău te-a ales^{**}, ca să fii un popor al Lui dintre toate popoarele de pe fața pămîntului.

^{*}Exod. 19, 8. Cap. 14, 2; 26, 18. Ps. 80, 5. [†]Isa. 2, 3. ^{††}Exod. 19, 5. ^{†††}Amos. 2, 2. ^{††††}1 Pet. 2, 9.

7. Nu doar pentrucă întreceți la număr pe toate celelalte popoare S'a alipit Domnul de voi și v'a ales, căci voi stăteți cel mai^{*} mic dintre toate popoarele.

^{*}Cap. 10, 22.

8. Ci, pentru că^{*} Domnul vă iubește, pentru că a vrut să^{**} țină jurămîntul pe care l-a făcut părinților voștri, pentru aceea[†] v'a scos Domnul cu mîna Lui puternică, și v'a izbăvit din casa robiei, din mîna Lui Faraon, împăratul Egiptului.

^{*}Cap. 10, 18. ^{††}Exod. 23, 13. Ps. 105, 8, 9. ^{†††}Lev. 1, 35, 72, 73. ^{††††}Exod. 13, 5, 14.

9. Să știi dar că Domnul, Dumnezeul tău, este singurul Dumnezeu. El este un Dumnezeu credincios^{*} și își^{**} ține legămîntul și îndurarea pînă la al millea neam de oameni față de cei ce-L iubeșc și păzesc poruncile Lui.

^{*}Isa. 40, 7. [†]Cor. 1, 9; 10, 13. ^{††}Cor. 1, 18. ^{†††}1 Tes. 5, 24. ^{††††}2 Tes. 2, 2. ^{†††††}2 Tim. 2, 13. ^{††††††}Evr. 11, 11. ^{†††††††}1 Ioan. 1, 9. ^{††††††††}Exod. 20, 5. Cap. 4, 18. ^{†††††††††}Num. 1, 6. ^{††††††††††}Deut. 9, 4.

10. Dar răsplătește^{*} îndată pe cei ce-L urăsc, și-i perde; nu dă nici o păsuire^{**} celui ce-L urăște, ci-i răsplătește îndată.

^{*}Isa. 58, 18. [†]Num. 1, 9. ^{††}Cap. 25, 10.

11. De aceea păzește poruncile, legile și rînduiala pe cari ți le dau azi, și împlinește-le.

Noi îndemnauri.

12. Dacă^{*} veți asculta aceste porunci, dacă le veți păzi și împlini, Domnul, Dumnezeul tău, va ține fața de tine legămîntul^{**} și îndurarea cu care S'a jurat părinților tăi.

^{*}Lev. 26, 2. Cap. 26, 1. ^{††}Ps. 103, 8, 9. ^{†††}Lev. 1, 34, 72, 73.

13. El te va iubi^{*}, te va binecuvînta și te va înmulți; va^{**} binecuvînta rodul trupului tău și rodul pămîntului tău, grîul tău, mustul și untdelemnul tău, rodul cîreșilor tale de vite și rodul turmelor tale de oi, în țara pe care a jurat părinților tăi că ți-o va da.

^{*}Isa. 54, 28. ^{††}Cap. 28, 4.

14. Vei fi binecuvîntat mai mult decât toate popoarele; și la tine nu va^{*} fi nici bărbat, nici femeie steapă, nici viță steapă în turmele tale.

^{*}Exod. 23, 26, etc.

15. Domnul va depărta de tine orice boală; nu-ți va trimite niciuna din acele mîime^{*} rele din Egipt pe cari le cunoști, ci va lavi cu ele pe toți ceice te urăsc.

^{*}Exod. 9, 14; 15, 26. Cap. 28, 21, 22.

16. Să nimicești^{*} toate popoarele pe cari ți le va da în mînă Domnul, Dumnezeul tău; și să n'arunci nici o privire^{**} de milă spre ele, și să nu slujești dumnezeilor lor, căci aceasta va fi o cur-să[†] pentru tine.

^{*}Ver. 2. ^{††}Cap. 12, 8; 18, 15, 20; 20, 17. ^{†††}Exod. 23, 23. Cap. 12, 20. ^{††††}Judec. 9, 27. ^{†††††}Ps. 106, 36.

17. Poate că vei zice în inima ta: „Neamurile acestea sînt mai mari la număr decât mine; cum voi putea să le izgonesc?”

18. Să nu^{*} te temi de ele. Adu-ți^{**} aminte ce a făcut Domnul, Dumnezeul tău, lui Faraon și întregului Egipt;

^{*}Cap. 31, 6. ^{††}Ps. 105, 4.

19. adu-ți aminte de marile încercări^{*} pe cari ți le-au văzut ochii, de minunile și semnele, de mîna tare și de brațul întins, cu cari te-a scos Domnul, Dumnezeul tău. Așa va face Domnul, Dumnezeul tău, tuturor popoarelor de cari te temi.

^{*}Cap. 4, 39; 20, 2.

20. Domnul, Dumnezeul tău, va trimite chiar și vesprii^{*} bondărești împotriva lor pînă la deplina nimicire a celor ce vor scăpa și se vor ascunde de tine.

^{*}Exod. 23, 28. [†]Isa. 54, 13.

21. Să nu te înspăimînti de ei; căci Domnul, Dumnezeul tău, este în mij-

locul* tău, Dumnezeu cel** mare și înfricoșat.

* Num. 11, 20; 14, 9, 14; 28, 2.
 Deut. 1, 10. ** Cap. 10, 17.
 Num. 1, 14, 14, 15, 20.

22. Și Domnul*, Dumnezeul tău, va îngori încetul cu încetul aceste neamuri dinaintea ta: nu le vei putea nimici îndată, ca să nu se înmulțească fiarele cimpului împotriva ta.

* Exod. 23, 28, 30.

23. Dar Domnul, Dumnezeul tău, le va da în mîna ta; și le va pune cu totul pe fugă, pînă vor fi nimicite.

24. Pe împărații* lor îi va da în mîinile tale, și le vei șterge numele de sub** ceruri; niciunul Ț din aceste popoare nu va putea să stea împotriva ta, pînă le vei nimici.

* Exod. 10, 24, 25, 27; 28, 1, 10. ** Exod. 17, 14. Cap. 12, 2; 28, 28; 29, 28. † Cap. 11, 25.
 Deut. 1, 3; 18, 9; 21, 8.

25. Chipurile cioplite ale dumnezeilor lor să le* ardeți în foc. Să** nu poftesci și să nu iei pentru tine argintul și aurul de pe ele, ca nu cumva aceste lucruri să ajungă pentru tine o Ț cursă; căci ele sînt o urciume Ț înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

* Ver. 3. Exod. 22, 20. Cap. 12, 2. † Gen. 14, 12. ** Deut. 7, 1, 21. † Judec. 6, 27. †† Cap. 17, 1.

26. Să nu aduci nici un lucru uricios în casa ta, ca să nu fii nimicit cu desăvîrșire, tu și lucrul acela; să-Ți fie groază de el, să-Ți fie scribă de el, căci este* un lucru blestemat.

* Lev. 27, 28. Cap. 12, 17. Deut. 6, 17; 18, 7, 1.

Pămîntul jăgăduit și mîltămirea către Dumnezeu.

8. 1. Să* păziți și să împliniți toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să trăiți, să vă înmulțiți, și să intrați în stăpînirea țării pe care a jurat Domnul că o va da părinților voștri.

* Cap. 4, 1; 5, 28; 28, 1, 2, 3.

2. Adu-Ți aminte de tot drumul pe care te-a călăuzit* Domnul, Dumnezeul tău, în timpul acestor patruzeci de ani în pustie, ca să te smerească și să te încerce**, ca să-Ți Ț cunoască pornirile inimii și să vadă dacă ai să păzești sau nu poruncile Lui.

* Cap. 1, 3; 2, 7; 28, 5. Ps. 105, 18. Amos. 2, 12. ** Exod. 16, 4. Cap. 12, 3. † 2 Cor. 12, 11. †† Isac. 2, 22.

3. Astfel, te-a smerit, te-a lăsat* să suferi de foame, și te-a hrănit** cu mană, pe care nici tu n'o cunoșteai și nici părinții tăi n'o cunoscuseră, ca să te învețe că omul nu trăiește Ț numai cu pîne, ci cu orice lucru care iese din gura Domnului trăiește omul.

* Exod. 16, 2, 3. ** Exod. 16, 12, 14, 16. † Ps. 104, 26. Mat. 4, 4. Luc. 4, 4.

4. Haina* nu Ți s'a învechit pe tine, și nici nu Ți s'au umflat picioarele, în timpul acestor patruzeci de ani.

* Cap. 28, 5. Num. 8, 22.

5. Recunoaște* dar în inima ta că Domnul, Dumnezeul tău, te mustră cum mustră un om pe copilul lui.

* Isac. 1, 14. Ps. 88, 32. Prov. 3, 12. Ezech. 12, 5, 6. Apoc. 3, 19.

6. Să păzești poruncile Domnului, Dumnezeului tău, ca* să umbli în căile Lui, și să te temi de El.

* Cap. 5, 28.

7. Căci Domnul, Dumnezeul tău, are să te ducă într-o țară* bună, țară cu pîraie de apă, cu izvoare și cu lacuri, cari Ținse din văi și munți;

* Cap. 11, 10, 11, 12.

8. țară cu grîu, cu orz, cu vii, cu smochini și cu rodii; țară cu măsline și cu miere;

9. țară unde vei mîncă pîne din belșug, unde nu vei duce lipsă de nimic; țară*, ale Țărei petre sînt de fer, și din ai Țărei munți vei scoate aramă.

* Cap. 28, 25.

10. Cînd* vei mîncă și te vei sătura, să bîncuvîntezi pe Domnul, Dumnezeul tău, pentru țara cea bună pe care Ți-a dat-o.

* Cap. 6, 10, 12.

11. Vezi să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău, pînă acolo încît să nu păzești poruncile, rînduielele și legile Lui, pe cari Ți le dau azi.

12. Cînd vei mîncă* și te vei sătura, cînd vei zidi și vei locui în case frumoase,

* Cap. 28, 47; 28, 12. Prov. 10, 3. Gen. 12, 6.

13. cînd vei vedea înmulțindu-Ți-se ci-rezile de boi și turmele de oi, mîrîndu-Ți-se argintul și aurul, și crescîndu-Ți tot ce ai,

14. în seama să nu Ți se umfle inima* de mîndrie și să nu** uiți pe Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei;

* 1 Cor. 4, 7. ** Ps. 106, 21.

15. care te-a* dus în acea pustie mare și grozavă, unde erau serpi** înfo-cați și scorpioni, în locuri uscate și fără apă, care a făcut să-Ți Țînească Ț apă din stîncă cea mai tare,

* Isac. 42, 22. 12, 10. Deut. 2, 4. ** Num. 21, 6. Gen. 12, 5. † Num. 20, 11. Ps. 78, 11; 114, 8.

16. și care Ți-a dat să mîninci în pustie mana* aceea necunoscută de pîrinții tăi, ca să te smerească și să te încerce, și să-Ți facă** bine apoi.

* Ver. 3. Exod. 16, 12. ** Deut. 24, 5, 6. Ezech. 12, 12.

17. Vezi să* nu zici în inima ta: „Ță-ria mea și puterea minii mele mi-au cîștigat aceste bogății.“

* Cap. 9, 4. † Cor. 4, 7.

18. Ci adu-ți aminte de Domnul, Dumnezeul tău, căci El* îți va da putere să le câștigi, ca să** întărească legământul încheiat cu părinții voștri prin jurămint, cum face astăzi.

* Prov. 10, 20. Gen. 2, 8. ** Cap. 7, 8, 18.

19. Dacă vei uita pe Domnul, Dumnezeul tău, și vei merge după alți dumnezei, dacă le vei sluji și te vei închina înaintea lor, vâ* spun hotărât azi că vei peri.

* Cap. 4, 26; 10, 16.

20. Veți peri ca* și neamurile pe cari le-a pierdut Domnul dinaintea voastră, pentru că nu veți asculta glasul Domnului, Dumnezeului vostru.

* Dea. 9, 12, 13.

Aducerea

aminte de răvrătirile lui Israel.

9. Ascultă, Israele! Astăzi vei trece* Iordanul, ca să te faci stăpîn pe niște neamuri** mai mari și mai puternice decît tine, pe cetăți mari și întărite† pînă la cer,

* Cap. 11, 21. Ios. 3, 15; 4, 19. ** Cap. 4, 20; 7, 1; 21, 25. † Cap. 1, 28.

2. pe un popor mare și înalt la statură, pe copiii* lui Anac, pe cari-i cunoști și despre cari ai auzit zicîndu-se: „Cine va putea să stea împotriva copiilor lui Anac!”

* Num. 13, 20, 22, 33, 35.

3. Să știi azi că Domnul, Dumnezeul tău, va merge* El însuși înaintea ta, ca un foc** mistuitor; El îi va țî nimici, El îi va smeri înaintea ta; și tu îi vei izgoni††, îi vei perde curînd, cum ți-a spus Domnul.

* Cap. 11, 2. Ios. 3, 11. ** Cap. 4, 24. Ier. 12, 29. †† Exod. 23, 21. Cap. 7, 24.

4. Cînd îi va izgoni Domnul, Dumnezeul tău, dinaintea ta, să nu* zici în inima ta: „Pentru bunătatea mea m'a făcut Domnul să intru în stăpînirea țării acesteia.” Căci din pricina răutății** neamurilor aceloră le izgonește Domnul dinaintea ta.

* Cap. 8, 17. Rom. 11, 6.

5. Nu, nu pentru* bunătatea ta, nici pentru curăția inimii tale intri tu în stăpînirea țării lor; ci din pricina răutății acestor neamuri le izgonește Domnul, Dumnezeul tău, dinaintea ta, și ca să împlinească astfel cuvîntul** prin care Domnul S'a jurat părinților tăi, lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov.

* Tit. 2, 6. ** Gen. 15, 7; 22, 16; 28, 7; 35, 12; 49, 13.

6. Să știi dar că nu din pricina bunătății tale ți dă Domnul, Dumnezeul tău, acea țară bună ca s'o stăpînești; căci tu ești un popor tare încălținat*.

* Vers. 13. Exod. 9, 29; 10, 9; 14, 9.

7. Adu-ți aminte, și nu uita cum ai aștit minia Domnului, Dumnezeului tău, în pustie. Din ziua* cînd ai ieșit din țara Egiptului pînă la sosirea voastră în locul acesta, tot răvrățiți împotriva Domnului ați fost!

* Exod. 14, 11; 16, 2; 17, 2. Num. 11, 4; 20, 2; 21, 5. Cap. 31, 17.

8. La Horeb*, află ați aștit minia Domnului, încît Domnul S'a miniat pe voi și voia să vă nimicească.

* Exod. 17, 4. Ps. 106, 26.

9. Cînd m'am* suit pe munte, ca să iau tablele de piatră, tablele legământului pe care l-a făcut Domnul cu voi, am rămas** pe munte patruzeci de zile și patruzeci de nopți, fără să mînc înc nimic și fără să beau apă;

* Exod. 24, 12, 15. ** Exod. 24, 18; 34, 28.

10. și* Domnul mi-a dat cele două table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu, și cuprinzînd toate cuvintele pe cari vi le spusese Domnul pe munte, din mijlocul focalui, în ziua cînd tot poporul era** adunat.

* Exod. 24, 12. ** Exod. 19, 17; 20, 1. Cap. 4, 20; 10, 4; 18, 16.

11. După acele patruzeci de zile și patruzeci de nopți Domnul mi-a dat cele două table de piatră, tablele legământului.

12. Domnul mi-a zis atunci: „Scoală-te* și pogoară-te în grabă de aici; căci poporul tău, pe care l-ai scos din Egipt, s'a stricat. S'au abătut** curînd dela calea pe care le-am arătat-o; și-au făcut un chip turnat.”

* Exod. 32, 1. ** Cap. 31, 26. Jude. 2, 17.

13. Domnul mi-a zis: „Eu văd* că poporul acesta este un popor tare încălținat.

* Exod. 32, 9. ** Vers. 8. Cap. 10, 16; 11, 27. 2 Reg. 17, 14.

14. Lasă-mă* să-i nimicesc și să le șterg numele** de sub ceruri; iar† pe tine te voi face un neam mai puternic și mai mare la număr decît poporul acesta.”

* Exod. 32, 30. ** Cap. 20, 20. Ps. 9, 4; 106, 13. † Num. 14, 12.

15. M'am întors* și m'am pogorît de pe munte care era** tot numai foc, cu cele două table ale legământului în amîndouă minile mele.

* Exod. 32, 15. ** Exod. 19, 18. Cap. 4, 11; 5, 25.

16. M'am uitat*, și iată că păcătiserăți împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, vă făcuserăți un vițel turnat, vă depărtaserăți curînd dela calea pe care v'o arătase Domnul.

* Exod. 32, 28.

17. Am apucat atunci cele două table, le-am aruncat din minile mele, și le-am sfărîmat sub ochii voștri.

18. M'am aruncat* cu fața la pământ înaintea Domnului, ca mai înainte, patruzeci de zile și patruzeci de nopți, fără să măninc și fără să beau apă, din pricina tuturor păcatelor pe care le săvîșiserăți, făcînd ce este rău înaintea Domnului, ca să-L miniați.

* Exod. 34, 28. Ps. 108, 25.

19. Căci mă* îngrozisem la vederea miniei și urgiei de care era cuprins Domnul împotriva voastră, pînă acolo încît voia să vă nimicească. Dar Domnul** m'a ascultat și de data aceasta.

* Exod. 32, 35, 31. ** Exod. 32, 14, 32, 17. Cap. 10, 10. Ps. 108, 25.

20. Domnul de asemenea era foarte miniat și pe Aaron, așa încît voia să-l piardă, și cu m'am rugat atunci și pentru el.

21. Am luat vițelul pe care-l făcuserăți, isprava* păcatului vostru, l-am ars în foc, l-am sfărîmat pînă s'a făcut praț, și am aruncat praful acela în pîrîul care curgea din munte.

* Exod. 32, 20. Isa. 29, 7.

22. Apoi la* Tabera, la Masa**, și la Chibrot-Matsava†, voi larăși ați a-țîșat minia Domnului.

* Num. 11, 1, 3, 5. ** Exod. 17, 7. † Num. 12, 4, 34.

23. Și cînd* v'a trimis Domnul de la Cades-Barnea, zicînd: „Suiți-vă, și luați în stăpînire țara pe care v'o dau!” voi v'ați răzvrătit împotriva poruncii Domnului, Dumnezeuului vostru, n'ați avut** credință în El, și n'ați ascultat glasul Lui, * Num. 13, 5, 14, 1. ** Ps. 108, 24, 25.

24. V'ați tot* răzvrătit împotriva Domnului de cînd vă cunosc. * Cap. 10, 17.

25. M'am aruncat* cu fața la pământ înaintea Domnului: patruzeci de zile și patruzeci de nopți, m'am aruncat cu fața la pământ, pentru că Domnul spusese că vrea să vă nimicească. * Vera. 18.

26. M'am rugat* Domnului, și am zis: „Stăpîne Doamne, nu nimici pe poporul Tău, moștenirea Ta, pe care ai răscumpărat-o, în mărimea Ta, pe care ai scos-o din Egipt, prin mina Ta cea puternică.”

* Exod. 32, 11, 26.

27. Adu-ți aminte de robii tăi, Avraam, Isaac și Iacov. Nu căuta la îndărătaia acestui popor, la răutatea lui și la păcatul lui,

28. ca nu cumva țara din care ne-ai scos să zică: „Pentru că* Domnul n'a-vea putere să-i ducă în țara pe care le-o făgăduise și pentru că i-ura, de aceea l-a scos ca să-i omoare în pustie.”

* Exod. 32, 12. Num. 14, 16.

29. Totuși ei* sînt poporul Tău și moștenirea Ta, pe care ai scos-o din Egipt cu mina Ta cea puternică și cu brațul Tău cel întins.”

* Cap. 4, 20. 1 Reg. 5, 31. Num. 1, 20. Ps. 108, 7.

Tablete cele noi.

10 1. „În vremea aceea, Domnul mi-a zis: „Taie” două table de piatră ca cele dintîi, și suie-te la Mine pe munte; fă și** un chivot de lemn.

* Exod. 34, 1, 2. ** Exod. 25, 10.

2. Eu voi scrie pe aceste două table cuvintele cari erau scrise pe tablele dintîi pe cari le-ai sfărîmat, și să* le pui în chivot.”

* Exod. 25, 16, 21.

3. Am făcut un chivot de lemn de salcîm*, am tăiat** două table de piatră ca cele dintîi, și m'am suit pe munte, ca cele două table în mină.

* Exod. 25, 4, 10, 37, 1. ** Exod. 34, 4.

4. Domnul a scris* pe table ce fusese scris pe cele dintîi, cele zece porunci cari vă fuseseră** spuse pe munte, din mijlocul focului†, în ziua adunării; și Domnul mi le-a dat. * Exod. 34, 28. ** Exod. 20, 1. † Exod. 17, 19. Cap. 9, 10, 18, 19.

5. M'am întors apoi și m'am pogorît* de pe munte, am pus** tablele în chivotul pe care-l făcusem, și ele au rămas† acolo, cum îmi poruncise Domnul. * Exod. 34, 29. ** Exod. 40, 20. † 1 Reg. 8, 4.

6. Copiii lui Israel au plecat din Beerot-Bene-Isaac la Mosera. Acolo** a murit Aaron, și a fost îngropat; Eleazar, fiul lui, i-a urmat în slujba preoției.

* Num. 33, 31. ** Num. 33, 32, 33.

7. Apoi deacolo* au pornit la Gudgoda, și dela Gudgoda la Iotbata, țară unde sînt pîraie de ape. * Num. 33, 35, 36.

8. În vremea aceea, Domnul a despărțit* seminția lui Levi, și i-a poruncit să** ducă chivotul legămîntului Domnului, să stea înaintea† Domnului ca să-l slujească, și să binecuvînteze poporul în Numele†† Lui; lucru pe care l-a făcut pînă în ziua de azi.

* Num. 3, 6, 4. 4 Reg. 18, 9. ** Num. 4, 15. † Cap. 18, 2. †† Lev. 24, 23. Num. 4, 23. Cap. 21, 5.

9. Deaceia* Levi n'are nici parte de moșie, nici moștenire cu frații lui: Domnul este moștenirea lui, cum i-a spus Domnul, Dumnezeul tău.

* Num. 18, 20, 24. Cap. 18, 1, 2. Exod. 44, 28.

10. Eu am rămas* pe munte, ca și mai înainte, patruzeci de zile și patruzeci de nopți. Domnul** m'a ascultat și de data aceasta; Domnul n'a voit să vă nimicească.

* Exod. 34, 28.

Cap. 9, 18, 20. ** Exod. 32, 14, 25, 34, 35, 17. Cap. 9, 18.

11. Domnul mi-a* zis: „Scoală-te, du-te, și mergi în fruntea poporului. Să se ducă să ia în stăpânire țara pe care am jurat părinților lor că le-o voi da.”

* Exod. 32, 34; 33, 1.

Ce cere Dumnezeu.

12. Acum, Israele, ce alta cere* dela tine Domnul, Dumnezeul tău, decît să te temi* de Domnul, Dumnezeul tău, să știi umbli în toate căile Lui, să iubești și să slujești Domnului, Dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău,

* Mic. 6, 8. ** Cap. 6, 13, 14. + Cap. 6, 13, 14. + Cap. 6, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

13. Să păzești poruncile Domnului și legile Lui pe cari ți le dau astăzi, ca* să fii fericit?

* Cap. 6, 24.

14. Iată, ale Domnului, Dumnezeului tău, sînt cerurile* și cerurile cerurilor, pămîntul* și tot ce cuprinde el.

* 1 Reg. 8, 27. Ps. 115, 16; 148, 4. ** Psal. 14, 15. Exod. 16, 6. Ps. 104, 1.

15. Și numai de* părinții tăi S'a alipit Domnul ca să-l iubească,* și după el, pe sămînța lor, pe voi v'a ales El dinre toate popoarele, cum vedeți azi.

* Cap. 4, 37.

16. Să vă tăiați dar inima* împrejur, și să nu vă mai întepeniți gîtlul*.

* Lev. 26, 41. Cap. 10, 6. Jer. 4, 4. Rom. 1, 28, 29. Col. 2, 31. ** Cap. 9, 4, 10.

17. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, este Dumnezeu* dumnezeilor, Domnul* domnilor, Dumnezeul cel mare, puternic și înfricoșat, care nu ține caută la fața oamenilor și nu primește daruri;

18. care face dreptate* orfanului și văduvei, care iubește pe străin și-i dă hrană și îmbrăcăminte.

* Ps. 68, 5; 140, 9.

19. Să* iubiți pe străin, căci și voi ați fost străini în țara Egiptului.

* Lev. 19, 34; 24, 22.

20. Să te temi* de Domnul, Dumnezeul tău, să-l slujești, să te* alipești de El, și pe Numele Ț Lui să juri.

* Cap. 6, 13. Mat. 4, 10. Luc. 9, 8. ** Cap. 11, 22; 12, 4. 1 Pet. 3, 11.

21. El* este slava ta, El este Dumnezeu* tău. El** a făcut în mijlocul tău aceste lucruri mari și grozave pe cari ți le-au văzut ochii.

22. Părinții tăi s'au pogorît în Egipt în număr* de șaptezeci de inși; acum Domnul, Dumnezeul tău, a făcut din tine o mulțime ca** stelele cerului.

* Psal. 68, 27. Exod. 1, 6. Psal. 7, 14. ** Psal. 12, 4. Cap. 1, 10; 28, 42.

Aducerea aminte de minunile făcute de Dumnezeu cu poporul Său.

11. 1. Să iubești* dar pe Domnul, Dumnezeul tău, și să păzești* totdeauna învățăturile Lui, legile Lui, rînduielile Lui și poruncile Lui.

* Cap. 10, 12; 20, 16, 20. ** Zab. 8, 2.

2. Recunoașteți astăzi — ce n'au putut recunoaște și vedea copiii voștri — pedepsele* Domnului, Dumnezeului vostru, mărirea* Lui, mîna Ț Lui cea tare și brațul Lui cel întins,

* Cap. 6, 24. ** Cap. 6, 24. + Cap. 7, 18.

3. semnele* Lui și faptele pe cari le-a săvîrșit în mijlocul Egiptului împotriva lui Faraon, împăratul Egiptului, și împotriva întregii lui țări.

* Ps. 78, 12; 136, 8.

4. Recunoașteți ce a făcut El oștirii Egiptului, cailor lui și cărilor lui, cum* a făcut să vină peste ei apele mării Roșii,

* Exod. 14, 27, 28; 15, 8, 10. Ps. 106, 11.

5. cînd vă urmăreau, și i-a nimicît pentru totdeauna;

6. ce v'a făcut în pustie, pînă la venirea voastră în locul acesta; ce a făcut* lui Datan și lui Abiram, fiii lui Eliab, fiul lui Ruben, cum pămîntul și-a deschis gura și i-a înghițit, cu casele și corturile lor, și cu tot ce aveau în mijlocul întregului Israel.

* Num. 16, 1, 31; 27, 2. Ps. 106, 27.

7. Căci ați văzut cu ochii* voștri toate lucrurile mari pe cari le-a făcut Domnul.

* Cap. 6, 21; 7, 18.

8. Astfel, să păziți toate poruncile pe cari vi le dau eu astăzi, ca să puteți* pune mîna pe țara în care veți trece ca s'o luați în stăpînire,

* Deu. 1, 4, 7.

9. și să aveți zile* multe în țara pe care* Domnul a jurat părinților voștri că le-o va da, lor și sămînței lor, țară Ț în care curge lapte și miere.

* Cap. 4, 40; 5, 18. Psal. 10, 27. ** Cap. 6, 24. * Exod. 3, 8.

10. Căci țara în stăpînirea căreia vei intra, nu este ca țara Egiptului, din care ați ieșit, unde* îți aruncați sămînța în ogoare și le udai cu piciorul ca pe o grădină de zarzavat.

* Zab. 14, 18.

11. Țara* pe care o veți stăpîni este o țară cu munți și văi, care se adapă din ploaia cerului;

* Cap. 4, 7.

12. este o țară de care îngrijește Domnul, Dumnezeul tău, și asupra* căreia Domnul, Dumnezeul tău, are nelncetat ochii, dela începutul pînă la sfîrșitul anului.

* 1 Reg. 3, 3.

13. Dacă veți asculta* de poruncile mele pe cari vi le dau astăzi, dacă veți iubi* pe Domnul, Dumnezeul vostru,

și dacă-l veți sluji din toată inima voastră și din tot sufletul vostru,

¹³ Vene. 21. Cap. 4, 17. ¹⁴ Cap. 10, 22.

14. El* va da țării voastre ploaie la vreme, ploaie** timpurie și ploaie târzie, și-ți vei strînge grîul, mustul și untdelemnul;

¹⁵ Lev. 26, 4. Cap. 28, 12. ¹⁶ Iosif 2, 25. Ier. 5, 1.

15. de asemenea va* da iarbă în cîmpurile tale pentru vite, și vei mîncă** și te vei sîtura. ¹⁶ Ps. 104, 14. ¹⁷ Cap. 4, 11. Iosif 2, 19.

16. Vedeți să nu vi se amăgrească inima*, și să vă abateți, ca să slujiți** altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor. ¹⁷ Cap. 29, 16. Ier. 31, 27. ¹⁸ Cap. 4, 19; 10, 17.

17. Căci atunci Domnul S'ar aprinde* de minie împotriva voastră; ar închi- de cerurile**, și n'ar mai fi ploaie; pămîntul nu și-ar mai da roadele, și ați pieri curînd* din țara aceea bună pe care v'o dă Domnul. ¹⁸ Cap. 4, 15. ¹⁹ 1 Reg. 5, 25. 2 Cron. 4, 20; 7, 13. ²⁰ Cap. 4, 20; 8, 19; 20; 28, 19. Ier. 22, 13; 19, 10.

Indemn la pășirea poruncilor.

18. Puneți-vă* dar în inimă și în suflet aceste cuvinte pe cari vi le spun. Să le legați** ca un semn de aducere aminte pe minile voastre, și să fie ca niște fruntarii între ochii voștri.

¹⁹ Cap. 4, 9; 10, 46. ²⁰ Cap. 4, 8.

19. Să învățați* pe copiii voștri în ele, și să le vorbești despre ele cînd vei fi acasă, cînd vei merge în călătorie, cînd te vei culca și cînd te vei scula.

²¹ Cap. 4, 9; 10; 4, 7.

20. Să le* scrii pe ușorii casei tale și pe porțile tale.

²² Cap. 4, 9.

21. Și atunci zilele voastre* și zilele copiilor voștri, în țara pe care Domnul a jurat părinților voștri că le-o va da, vor fi tot atît de multe cit** vor fi zilele cerurilor deasupra pămîntului.

²³ Cap. 4, 40; 8, 2. Prov. 3, 2; 4, 10; 9, 11. ²⁴ Ps. 12, 5; 89, 26.

22. Căci dacă veți* păzi toate aceste porunci pe cari vi le dau, și dacă le veți împlini, dacă veți iubi pe Domnul, Dumnezeul vostru, veți umbla în toate căile Lui și vă veți alina** de El.

²⁵ Vene. 13. Cap. 4, 17. ²⁶ Cap. 10, 20; 30, 20.

23. Domnul va izgoni* dinaintea voastră pe toate aceste neamuri, și vă veți face stăpîni pe toate aceste neamuri** cari sînt mai mari și mai puternice decît voi.

²⁷ Cap. 4, 20; 8, 2. ²⁸ Cap. 9, 1.

24. Orice loc* pe care-l va călca talpa piciorului vostru, va fi al vostru: hotarul vostru se va întinde din** pustie pînă la Liban, și de la riul Eufrat pînă la marea de apus.

²⁹ Ps. 118, 28. Ezech. 39, 31. Vene. 34, 3, etc.

25. Nimeni* nu va putea să stea împotriva voastră. Domnul, Dumnezeul vostru, va răspîdi, cum** v'a spus, frica† și groaza de tine peste toată țara în care veți merge.

³⁰ Cap. 7, 24. ³¹ Cap. 2, 25. † Ezech. 29, 27.

Binecuvîntarea și blestemul.

26. Iată*, pun azi înaintea voastră binecuvîntarea și blestemul:

³² Cap. 10, 1, 15, 19.

27. binecuvîntarea*, dacă veți asculta de poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, pe cari vi le dau în ziua aceasta;

³³ Cap. 29, 7.

28. blestemul*, dacă nu veți asculta de poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, și dacă vă veți abate dela calea pe care v'o dau în ziua aceasta, și vă veți duce după alți dumnezei pe cari nu-i cunoașteți.

³⁴ Cap. 29, 15.

29. Și cînd Domnul, Dumnezeul tău, te va aduce în țara pe care o vei lua în stăpînire, să rostești binecuvîntarea* pe muntele Garizim, și blestemul pe muntele Ebal.

³⁵ Cap. 27, 12, 13. Ier. 5, 20.

30. Munții aceștia sînt dincolo de Iordan, înapoia drumului care merge spre apus, în țara Canaanitilor cari locuiesc în cîmpie, față în față cu Ghilgal, lin-gă stejarii* More.

³⁶ Ps. 124, 2. Iosif 3, 1.

31. Căci veți* trece Iordanul și veți intra în stăpînirea țării pe care v'o dă Domnul, Dumnezeul vostru, ca s'o stăpîniți, și să locuiți în ea.

³⁷ Cap. 3, 1. Iosif 3, 1.

32. Să păziți și* să împliniți toate legile și poruncile pe cari vi le dau eu astăzi.

³⁸ Cap. 5, 29; 10, 20.

REPETIREA LEGILOR ȘI PORUNCILOR

(Capitolele 12—26. Nume. 9, 13, 14.
Psalmul 119, 1—4.)

Stîlpiria închinării la idoli.

12. Iată* legile și poruncile pe cari să le păziți și să le împliniți, cit** veți trăi, în țara pe care v'o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul părinților voștri.

¹ Cap. 4, 1. ² Cap. 4, 19. 3 Reg. 5, 40.

2. Să* nimiciți toate locurile în cari slujesc dumnezeilor lor neamurile pe cari le veți izgoni, fie pe munți** înalți, fie pe dealuri, și sub orice copac verde.

³ Ezech. 16, 13. Cap. 7, 5. ⁴ 2 Reg. 18, 4; 17, 10; 11. Ier. 5, 2.

3. Să le surpați* altarele, să le sfărîmați stîlpii idolești, să le ardeți în foc

copacii închinăți idolilor lor, să dărâmați chipurile cioplite ale dumnezeilor lor, și să faceți să le piară numele din locurile acelea.

• Num. 33, 52; Judec. 3, 2.

Local și

chipul adevăratei slujbe dumnezeiești.

4. Voi să nu^{*} faceți așa față de Domnul, Dumnezeul vostru!

• Vers. 31.

5. Ci să-L căutați la locașul Lui, și să mergeți la locul pe care-l va^{*} alege Domnul Dumnezeul vostru, din toate semințiile voastre, ca să-Și așeze acolo Numele Lui.

• Vers. 11; Cap. 16, 2; Ios. 8, 33; 1 Reg. 5, 29; 2 Cron. 7, 12; Ps. 78, 68.

6. Acolo^{*} să vă aduceți arderile voastre de tot, jertfele voastre, zecuielile^{**} voastre, cele dinții roade, darurile aduse ca împlinire a unei juruințe, darurile de bună voie, și întâii-născuți din cirezile și turmele voastre.

• Lev. 27, 2, 4. • Vers. 17; Cap. 14, 22, 28; 15, 19, 20.

7. Acolo^{*} să mâncați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, și să vă^{**} bucurați, împreună cu familiile voastre, de toate bunurile cu cari vă va fi binecuvîntat Domnul, Dumnezeul vostru.

• Cap. 14, 26. • Vers. 17, 18; Lev. 22, 46; Cap. 15, 21, 24, 25, 26, 31; 27, 7.

8. Să nu faceți dar cum facem noi acum aici, unde fiecare face^{*} ce-i place,

• Judec. 17, 4; 21, 25.

9. fiindcă n'ați ajuns încă în locul de odihnă și în moștenirea pe care v'o dă Domnul, Dumnezeul vostru.

10. Dar veți trece^{*} Iordanul, și veți locui în țara pe care v'o va da în stăpînire Domnul, Dumnezeul vostru. El vă va da odihnă, dupăce vă va izbăvi de toți vrăjmașii voștri cari vă înconjoară, și veți locui fără frică.

• Cap. 12, 28.

11. Atunci va fi un loc^{*}, pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul vostru, ca să facă să locuiască Numele Lui acolo. Acolo să aduceți tot ce vă poruncesc, arderile voastre de tot, jertfele, zecuielile, cele dinții roade, și darurile aluse pe cari le veți face Domnului pentru împlinirea juruințelor voastre.

• Vers. 5, 14, 26, 31, 38; Cap. 14, 21; 28, 28; 38, 2; etc.; 15, 8; 26, 6; 28, 24; 29, 21, 24, 31; Ios. 24, 1. • 1 Reg. 8, 29; Ps. 78, 68.

12. Acolo să vă^{*} bucurați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, voi, fiii voștri și făcele voastre, robii și roabele voastre, și Levitul care va fi în locurile voastre, căci el n'are^{**} nici parte de moșie, nici moștenire cu voi.

• Vers. 7. • Cap. 10, 9; 14, 28.

13. Vezi să^{*} n'aduci arderile tale de tot în toate locurile pe cari le vei vedea;

• Lev. 17, 4.

14. ci să-ți^{*} aduci arderile de tot în locul pe care-l va alege Domnul în una din semințiile tale, și acolo să faci tot ce-ți poruncesc eu.

• Vers. 11.

15. Totuș, cînd vei^{*} dori, vei putea să junghii vite și să mînci carne în toate cetățile tale, cît îți va fi dat prin binecuvîntarea Domnului, Dumnezeului tău; cel ce va fi^{**} necurat și cel ce va fi curat vor putea să mînce din ea, cum se mîncă^{*} din căprioară și din cerb.

• Vers. 21. • Vers. 22. • Cap. 14, 4; 26, 22.

16. Numai^{*} singele să nu-l mîncăți, ci să-l vărsați pe pămînt ca apa.

• Fac. 9, 4; Lev. 7, 26; 17, 13; Cap. 15, 23; Vers. 22, 24.

17. Nu vei putea să mînci în cetățile tale zecuiala din grîul tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, nici întâii născuți din cirezile și turmele tale, nici vreunul din darurile aduse de tine pentru împlinirea unei juruințe, nici darurile tale de bună voie, nici cele dinții roade ale tale.

18. Ci pe acestea să le^{*} mînci înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, și Levitul care va fi în cetățile tale; și să te bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău, de toate bunurile pe cari le vei avea.

• Vers. 11, 18; Cap. 14, 26.

19. Cînd vei trăi în țara ta, vezi să nu cumva^{*} să părăsești pe Levit.

• Cap. 14, 27.

20. Cînd Domnul, Dumnezeul tău, îți va lărgi hotarele, cum^{*} ți-a făgăduit, și dorința să mînci carne te va face să zici: „Aș vrea să mînc și carne!” vei putea să mînci după dorința ta.

• Fac. 13, 18; 28, 14; Exod. 24, 24; Cap. 11, 24; 18, 8.

21. Dacă locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să-Și așeze acolo Numele, este departe de tine, vei putea să tai vite din cireadă și din turmă, cum ți-am poruncit, și vei putea să mînci din ele în cetățile tale, după dorința ta.

22. Să mînci din ele cum^{*} se mîncă din căprioară și cerb; cel ce va fi necurat și cel ce va fi curat vor mînce și ei amîndoi.

• Vers. 24.

23. Numai^{*}, vezi să nu cumva să mînci singele^{**}, căci singele este viața (sufletul); și să nu mînci sufletul împreună cu carnea.

• Vers. 24. • Fac. 9, 4; Lev. 17, 13, 14.

24. Să nu-l măninci, ci să-l verși pe pământ ca apă.

25. Să nu-l măninci, ca* să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, făcînd** ce este plăcut înaintea Domnului. *Cap. 1, 40. 10, 2. 10. **Exod. 15. 20. Cap. 10. 16. 1 Reg. 11. 28.

26. Dar lucrurile pe cari vei voi să* le închini Domnului și darurile pe cari le vei aduce pentru împlinirea unei jurămînt**, să te duci să le aduci în locul pe care-l va alege Domnul.

*Num. 5. 8, 10, 15, 18. **1 Sam. 1. 21, 22, 24.

27. Să-ți aduci* arderile de tot, carnea și sîngele, pe altarul Domnului, Dumnezeului tău: în celelalte jertfe ale tale, sîngele să fie vărsat pe altarul Domnului, Dumnezeului tău, iar carnea s'o măninci. *Lev. 1. 5, 9, 12; 17. 11.

28. Păzește și ascultă toate aceste lucruri pe cari ți le poruncesc, ca* să fii fericit, tu și copiii tăi după tine, pe vecie, făcînd ce este bine și ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului tău. *Vers. 26.

Israel să nu se la după Cananiți.

29. După ce Domnul*, Dumnezeul tău, va nimici toate neamurile pe cari le vei izgoni dinaintea ta, după ce le vei izgoni și te vei așeza în țara lor,

*Exod. 23. 23. Cap. 19. 1. 10, 20, 4.

30. vezi să nu* te lași prins în curșă, călcînd pe urmele lor, după ce vor fi nimicite dinaintea ta. Ferește-te să nu cercetezi despre dumnezeii lor și să zici: „Cum slujeau neamurile acestor dumnezeilor lor? Și eu vreau să fac la fel.”

*Cap. 7, 16.

31. Tu* să nu faci așa față de Domnul, Dumnezeul tău; căci ele slujeau dumnezeilor lor, făcînd toate urliciunile pe cari le urșite Domnul, și ele chiar își ardeau** în foc fiții și fiicele lor în cinstea dumnezeilor lor. *Vers. 4. Lev. 18. 1, 20, 26. 2 Reg. 17. 10. **Lev. 18. 21; 20. 9. Cap. 18. 10. 10, 20, 26. 2 Reg. 23. 27.

32. Voi să păziți și să împliniți toate lucrurile pe cari vi le poruncesc eu; să n'adăugați* nimic la ele, și să nu scoateți nimic din ele.

*Cap. 4. 2; 12. 13. 10, 1. 7. Prov. 30. 6. Apoc. 22. 18.

Pedepșura proorocilor mincinoși.

13. 1. Dacă se va ridica în mijlocul tău un prooroc sau un vizitor* de vise care-ți** va vesti un semn sau o minune,

*Zah. 10. 2. **Mat. 24. 24. 2 Tim. 1. 8.

2 și se va împlini semnul* sau minunea aceea de care ți-a vorbit el zi-

cînd: „Haideți după alți dumnezei!“, — dumnezei pe cari tu nu-i cunoști, — „și să le slujim!”

*Cap. 18. 10. 10, 20, 2. Mat. 7. 23.

3. să n'ascuți cuvintele celui prooroc sau vizitor de vise, căci Domnul, Dumnezeul vostru, vă pune la încercare* ca să știe dacă iubiți pe Domnul, Dumnezeul vostru, din toată inima voastră și din tot sufletul vostru.

*Cap. 9. 2. Mat. 24. 24. 1 Cor. 13. 1, 2. 1 Tim. 2. 11. Apoc. 13. 12.

4. Voi să mergeți după* Domnul, Dumnezeul vostru, și de El să vă temeți; poruncile Lui să le păziți; de glasul Lui să ascultați; Lui să-L slujiți, și de El să vă** alipiți.

*2 Reg. 23. 3. 2 Cor. 24. 21. **Cap. 10. 20; 30. 20.

5. Proorocul* sau vizitorul acela de vise să fie pedepsit cu moartea, căci a vorbit de răsvărire împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, care v'a scos din țara Egiptului și v'a izbăvit din casa robiei, și a voit să te abată de la calea în care ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, să umblî. Să scoți astfel** răul din mijlocul tău.

*Cap. 18. 20. 10, 20. 14. 15. Zah. 13. 5. **Cap. 17. 7; 20. 21, 22, 24. 1 Cor. 5. 13.

Pedepșa pentru

cel ce alină la închinarea la idoli.

6. Dacă* fratele tău, fiul mamei tale, sau fiul tău, sau fiica ta, sau nevasta** care se odihnește la sinul tău, sau prietenul tău pe care-l iubești ca pe tine însuși, te alină în taină, zicînd: „Haideți, și să slujim altor dumnezei!” — dumnezei pe cari nici tu, nici părinții tăi nu i-ați cunoscut,

*Cap. 17. 2. **Psa. 18. 5. Cap. 20. 24. Prov. 1. 20. Mat. 7. 2. 1 Sam. 15. 1, 2; 20. 17.

7. dintre dumnezeii popoarelor cari vă înconjoară, lângă tine sau departe de tine, dela o margine a pămîntului până la cealaltă —

8. să nu te* involiești și să nu-l ascuți; să n'arunci spre el o privire de milă, să nu-l cruți, și să nu-l ascunzi.

*Prov. 1. 18.

9. Ci să-l omori*; întâi mina** ta să se ridice asupra lui ca să-l omoare, și apoi mina întregului popor;

*Cap. 17. 2. **Cap. 17. 7. Psal. 7. 10.

10. să-l uciți cu pietre, și să moară, pentru că a clătat să te abată dela Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei.

11. Să se facă așa, pentru că tot* Israelul să audă și să se teamă, și să

nu se mai săvârșească o faptă așa de nelegiuită în mijlocul tău. *Cap. 17, 10; 18, 20.

Pedeapsă

pentru o cetate din care ies aflători.

12. Dacă vei* auzi spunându-se despre una din cetățile pe cari ți le-a dat ca locuință Domnul, Dumnezeuul tău:

* Ios. 22, 31, etc. Iuda. 20, 1, 2.

13. „Niște oameni răi* au ieșit din mijlocul tău, și au amăgît* pe locuitorii din cetatea lor zicînd: „Haidem Ț și să slujim altor dumnezei!“ — dumnezei pe cari tu nu-i cunoști —

* Ios. 2, 25. Iuda. 10. ** I Reg. 17, 38. † Vers. 2, 4.

14. să faci cercetări, să cauți și să întrebi cu deamănuntul. Dacă este adevărat, dacă lucrul este întemeiat, dacă urciunea aceasta a fost făcută în mijlocul tău,

15. atunci să treci prin ascuțiul săbiei pe locuitorii din cetatea aceea, s'o nimicești cu desăvîrșire* împreună cu tot ce va fi în ea, și să-i treci chiar și vitele prin ascuțiul săbiei.

* Exod. 22, 20. Ios. 6, 17, 21.

16. Să stringi toată prada în mijlocul pieței, și să arzi de* tot cu foc cetatea și toată prada ei, înaintea Domnului, Dumnezeuul tău: să rămîni pentru totdeauna un morman* de dărmături, și nici o dată să nu fie zidită din nou.

* Ios. 6, 24. ** Ios. 8, 28. Ios. 17, 1; 25, 2. Ier. 49, 2.

17. Nimic* din ce va fi blestemat ca să fie nimicit cu desăvîrșire, să nu se lipească de mina ta, pentruca Domnul să Se întoarcă** din iușimea miniei Lui, să Se îndure de tine, să te ierte, și să te înmulțească, după cum Ț a jurat lucrul acesta părinților tăi, *Cap. 7, 26. Ios. 6, 25. ** Ios. 6, 25. † Fac. 22, 17; 26, 4, 24; 28, 14.

18. Dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeuul tău, pîzînd* toate poruncile Lui pe cari Ți le dau astăzi, și făcînd ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeuul tău.

* Cap. 12, 28, 29, 30.

Oprirea creștărilor.

Dobitoacele curate și necurate.

14 1. Voi sluteți* copiii Domnului, Dumnezeuul vostru. Să nu vă** faceți creștături și să nu vă radeți între ochi pentru un mort. *Rom. 8, 16; 9, 3, 26. Gal. 3, 26. ** Lev. 19, 28; 21, 6. Ier. 16, 4; 41, 5; 47, 3. † Tim. 4, 10.

2. Căci tu* ești un popor sfințit pentru Domnul, Dumnezeuul tău, și Domnul Dumnezeuul tău te-a ales, ca să fii

un popor al Lui dintre toate popoarele de pe fața pămîntului.

* Lev. 26, 36. Cap. 7, 6; 28, 10, 18.

3. Să nu mîncîni niciun lucru urcîcios*.

* Exod. 1, 16. Psal. 10, 10, 14.

4. Iată* dobitoacele pe cari să le mîncați: boul, oaia și capra; *Lev. 11, 3, etc.

5. cerbul, căprioara și bivoliul; zimbrul, capra neagră, capra sălbatică și girafa.

6. Să mîncați din orice dobitoac care are copita despicată, unghia despărțită în două și rumegă.

7. Dar să nu mîncați din cele ce rumegă numai, sau cari au numai copita despicată și unghia despărțită în două. Astfel, să nu mîncați cămila, iepurele și iepurele de casă, cari rumegă, dar n'au copita despicată: să le priviți ca necurate.

8. Să nu mîncați porcul, care are copita despicată, dar nu rumegă: să-l priviți ca necurat. Să nu mîncați din carnea lor, și să nu vă atingeți de trupurile lor* moarte.

* Lev. 11, 20, 27.

9. Iată* dobitoacele din cari veți mînca, din toate cele ce sînt în ape: să mîncați din toate cele ce au înotătoare și solzi.

* Lev. 11, 9.

10. Dar să nu mîncați din niciunul din cele ce n'au înotătoare și solzi: să le priviți ca necurate.

11. Să mîncați orice pasăre curată.

12. Dar* iată pe acelea pe cari nu le puteți mînca: vulturul, gîripsorul și vulturul de mare;

* Lev. 11, 13.

13. șorecarul, șoimul, gaia și tot ce Ține de neamul său;

14. corbul și toate soiurile lui;

15. struțul, bufnița, pescărelul, coroiul și ce Ține de neamul lui;

16. huhurezul, cocostîrcul și lebăda;

17. pelicanul, corbul de mare și heretele,

18. barza, bălănușul și ce Ține de neamul lui, pupăza și liliacul.

19. Să priviți ca necurată orice tîrtoare* care zboară: să** nu mîncați din ea.

* Lev. 11, 20. ** Lev. 11, 20.

20. Să mîncați orice pasăre curată.

21. Să nu* mîncați din nici o mortăciune; s'o dai străinului care va fi în cetățile tale, s'o mîncînce, sau s'o vinzi unui străin; căci** tu ești un popor sfințit pentru Domnul, Dumnezeuul tău.

Să Ți nu fierbi iedul în laptele mamei lui.

* Lev. 17, 10; 22, 9. Exod. 4, 14. ** Vers. 8.

† Exod. 22, 29; 34, 26.

Zeciuiala.

22. Să iei zeciuiala* din tot ce-ți va aduce sămînța, din ce-ți va aduce ogorul în fiecare an.

* Lev. 27, 30. Cap. 12, 8, 17. Num. 18, 17.

23. Și să mîninci* înaintea Domnului Dumnezeuului tău, în locul pe care-l va alege ca să-Și așeze Numele acolo, zeciuiala din grîul tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, și înfrîi născuți** din cireada și turma ta, ca să te înveți să te temi în totdeauna de Domnul, Dumnezeuul tău.

* Cap. 12, 8, 17, 27, 38. ** Cap. 15, 19, 20.

24. Poate cînd te va binecuvînta Domnul, Dumnezeuul tău, drumul va fi prea lung ca să-ți poți duce zeciuiala acolo, din pricina* depărtării tale de locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeuul tău, ca să-Și pună acolo Numele Lui.

* Cap. 12, 31.

25. Atunci, să-ți prefaci zeciuiala în argint, să stringi argintul acela în mînă, și să te duci la locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeuul tău.

26. Acolo, să cumperi cu argintul acela tot ce vei dori: boi, oi, vin și băuturi tari, tot ce-ți va plăcea, să* le mîninci înaintea Domnului, Dumnezeuului tău, și să te bucuri tu și familia ta.

* Cap. 12, 7, 18; 26, 12.

27. Să nu părăsești pe Levitul* care va fi în cetățile tale, căci n'are** nici parte de moșie, nici moștenire cu tine.

* Cap. 12, 12, 19, 28. ** Num. 18, 20. Cap. 26, 1, 2.

28. După* trei ani, să scoți toată zeciuiala din venitul tău din anul al treilea, și s'o pui în cetățile tale.

* Cap. 26, 12. Amos 4, 4.

29. Atunci* să vină Levitul, care n'are** nici parte, nici moștenire cu tine, străinul, orfanul și văduva, cari vor fi în cetățile tale, și să mînince și să se sature, pentrucă Domnul, Dumnezeuul tău, să te binecuvînteze în toate lucrările pe cari le vei face cu mîinile tale.

* Cap. 26, 12. ** Vers. 27. Cap. 12, 12. † Cap. 15, 20. Prov. 1, 9, 16. Mat. 5, 16.

Anul de iertare.

15. La fiecare* șapte ani, să dai iertare.

* Exod. 23, 2; 23, 10, 11. Lev. 25, 2, 4. Cap. 15, 30. Jer. 34, 14.

2. Și iată cum se va face iertarea. Cînd se va vesti iertarea în cîntec Domnului, orice creditor care va fi împrumutat pe aproapele său, să-i ierte împrumutul, să nu silească pe aproapele său și pe fratele său să-i plătească datoria.

3. Vei putea să silești pe străin* să-ți plătească; dar să ierți ce ai la fratele tău.

* Cap. 23, 20.

4. Totuș, la tine să nu fie niciun sărac, căci Domnul te va* binecuvînta în țara pe care ți-o va da de moștenire Domnul, Dumnezeuul tău;

* Cap. 28, 4.

5. numai* să ascuți de glasul Domnului, Dumnezeuului tău, împlinind cu scumpătate toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi.

* Cap. 28, 1.

6. Domnul, Dumnezeuul tău, te va binecuvînta, cum ți-a spus, așa încît vei da* cu împrumut multor seamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut dela ele; tu vei stăpîni** peste multe seamuri, dar ele nu vor stăpîni peste tine.

* Cap. 28, 12, 44. ** Cap. 28, 13. Prov. 22, 7.

7. Dacă va fi la tine vreun sărac dintre frații tăi, în vreuna din cetățile tale, în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeuul tău, să nu-ți* împietrești inima și să nu-ți închizi mîna înaintea fratelui tău celui lipsit.

* 1 Ioan. 3, 17.

8. Ci să-i* deschizi mîna, și să-l împrumuți cu ce-i trebuie ca să facă față nevoilor lui.

* Lev. 25, 35. Mat. 5, 42. Luc. 6, 34, 35.

9. Vezi să nu fii așa de rău ca să zici în inima ta: „Ah! se apropie anul al șaptelea, anul iertării!“ Vezi să n'ai un ochi* fără milă pentru fratele tău cel lipsit și să nu-i dai. Căci atunci el ar** striga către Domnul împotriva ta, și te-ai face vinovat de un păcat:

* Cap. 28, 34, 35. Prov. 22, 4; 28, 22. Mat. 20, 15.

** Cap. 28, 22. † Mat. 20, 41, 42.

10. ci să-i dai și să* nu dai cu părere de rău în inimă; căci pentru** aceasta te va binecuvînta Domnul, Dumnezeuul tău, în toate lucrările de cari te vei ocupa.

* 1 Cor. 13, 4, 7. ** Cap. 14, 29; 24, 29. Ps. 41, 1. Prov. 22, 9.

11. Totdeauna vor fi săraci* în țară; de aceea îți dau porunca aceasta: „Să-ți deschizi mîna față de fratele tău, față de sărac și față de cel lipsit din țara ta.“

* Mat. 26, 12. Marc. 14, 7. Ioan. 12, 8.

Slobodia robilor cumpărați.

12. Dacă* unul din frații tăi evrei, bărbat sau femeie, se vinde ție, să-ți slujească șase ani; dar în anul al șaptelea, să-i dai drumul dela tine și să fie slobod.

* Exod. 21, 2. Lev. 25, 39. Jer. 34, 14.

13. Și cînd îi vei da drumul ca să se ducă slobod dela tine, să nu-i dai drumul cu mîna goală;

14. să-i dai daruri din cireada ta, din aria ta, din teascul tău, din ce vei avea,

prin binecuvîntarea* Domnului, Dumnezeului tău. *Psalm. 124, 28.

15. Să-ți aduci* aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului, și că Domnul, Dumnezeul tău, te-a răscumpărat: de aceea îți dau astăzi porunca aceasta. *Cap. 5, 15; 24, 18.

16. Dacă însă robul tău* îți va zice: „Nu vreau să ies dela tine,” — pentru că te iubește, pe tine și casa ta, și se simte bine la tine, — *Exod. 21, 5, 6.

17. atunci să iei o sulă și să-i găurești urechea de ușă, și să-ți fie rob pentru totdeauna. Tot așa să faci și cu roaba ta.

18. Să nu-ți pară rău cînd îl vei lăsa să plece slobod dela tine, căci ți-a slujit șase ani, ceea ce face de două* ori cît simbria unui om tocmît cu plată; și Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvînta în tot ce vei face. *Isa. 54, 14; 55, 18.

Sfîșierea întîiului născut din vite.

19. Să închini Domnului, Dumnezeului tău, pe orice întîi* născut de parte bărbătească din cireada și turma ta. Să nu muncești cu întîiul născut al vacii tale, să nu tunzi pe întîiul născut al oilor tale.

*Exod. 13, 2; 34, 19. Lev. 22, 26. Num. 3, 12.

20. Să-l mînnici în fiecare an, tu și familia ta înaintea* Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El. *Cap. 12, 5, 6, 7, 10; 14, 22; 15, 11, 14.

21. Dacă* are vreun cusur, dacă este șchiop sau orb, sau are vreo meteahnă trupească, să nu-l aduci ca jertfă Domnului, Dumnezeului tău. *Lev. 22, 20. Cap. 17, 1.

22. Să-l mînnici în cetățile tale: cel ce va fi necurat* și cel ce va fi curat vor putea să-l mînnice amîndoi, cum se mînnică acum căprioara sau cerbul. *Cap. 12, 15, 20.

23. Numai* singele să nu i-l mînnici, ci să-l verși pe pămînt ca apa.

*Cap. 12, 16, 20.

Paștele.

16 1. Păzește luna* spicelor, și prăznuiește sîrbătoarea Paștelor în cinstea Domnului, Dumnezeului tău; căci în luna spicelor** te-a scos Domnul, Dumnezeul tău, din Egipt, noaptea†. *Exod. 12, 2, etc. ** Exod. 16, 4; 34, 18. † Exod. 12, 29, 31.

2. Să jertfești Paștele în cinstea Domnului, Dumnezeului tău, jertfele tale de oi și boi*, în locul** pe care-l va alege Domnul ca să-Și așeze Numele acolo. *Num. 28, 18. ** Cap. 12, 5, 28.

3. În timpul sîrbătorii, să nu mînnici* pine dospită, ci șapte zile să mînnici azimi, pinea întîristării, căci ai ieșit în grabă din țara Egiptului: așa să faci, ca să-ți aduci aminte toată viața ta de ziua cînd ai ieșit din țara Egiptului. *Exod. 12, 15, 16, 18; 18, 2, 4, 7; 34, 18.

4. Să nu se vadă aluat* la tine, pe toată întinderea țării tale, timp de șapte zile; și nicio parte din** vitele pe care le vei jertfi în seara celei dintîii zile să nu fie păstrată peste noapte pînă dimineața. *Exod. 12, 7. ** Exod. 12, 10; 34, 25.

5. Nu vei putea să jertfești Paștele în vreunul din locurile pe care ți le dă Domnul, Dumnezeul tău, ca locuință; 6. ci în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să-Și așeze Numele în el, acolo să jertfești Paștele, seara*, la apusul soarelui, pe vremea ieșirii tale din Egipt. *Exod. 12, 6.

7. Să* fierbi vita tăiată, și s'o mînnici** în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău. Și dimineața, vei putea să te întorci și să te duci în corturile tale. *Exod. 12, 8, 9. † Gen. 22, 18. ** 2 Reg. 22, 29. Isaa. 2, 15; 27, 11, 32.

8. Șase zile, să mînnici azimi, și a șaptea zi* să fie o adunare de sîrbătoare în cinstea Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea. *Exod. 22, 29; 34, 4. Lev. 23, 8.

Sîrbătoarea săptămînilor.

9. Să numeri șapte* săptămîni; de cînd vei începe seceratul grîului, să începi să numeri șapte săptămîni.

*Exod. 23, 16; 34, 22. Lev. 23, 16. Num. 28, 26. Psalt. 2, 1.

10. Apoi să prăznuiești sîrbătoarea săptămînilor, și să aduci daruri de bună voie, după* binecuvîntarea pe care ți-o va da Domnul, Dumnezeul tău.

*Vers. 27. † Gen. 28, 2.

11. Să te* bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să locuiască Numele Lui acolo, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, Levi-tul care va fi în cetățile tale, și străinul, orfanul și văduva cari vor fi în mijlocul tău. *Cap. 12, 7, 12, 18. Vers. 14.

12. Să-ți aduci* aminte că ai fost rob în Egipt, și să păzești și să împlinești legile acestea. *Cap. 15, 15.

Sîrbătoarea corturilor.

13. Să prăznuiești* sîrbătoarea corturilor șapte zile, dupăce îți vei strînge roadele din arie și din tease.

*Exod. 23, 14. Lev. 23, 34. Num. 29, 12.

14. Să te^{*} bucuri la sărbătoarea aceasta, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, și Levitul, străinul, orfanul și văduva cari vor fi în cetățile tale.

^{*} Num. 8, 8, etc.

15. Să prăznuiești sărbătoarea șapte^{*} zile în cinstea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul; căci Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvânta în toate rodurile tale și în tot lucrul minilor tale, și de aceea să fii vesel.

^{*} Lev. 23, 36, etc.

16. De trei^{*} ori pe an, toți bărbații să se înfățișeze înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El: la sărbătoarea azimilor, la sărbătoarea săptămînilor, și la sărbătoarea corturilor. Să nu^{**} se înfățișeze cu minile goale înaintea Domnului.

^{*} Exod. 23, 14, 17, 18, 23. ^{**} Exod. 23, 15; 34, 20.

17. Fiecare să dea ce va putea, după binecuvîntarea^{*} pe care i-o va da Domnul, Dumnezeul tău.

^{*} Ysa. 55.

Așezarea judecătorilor.

18. Să pui judecători^{*} și dregători în toate cetățile pe cari ți le dă Domnul, Dumnezeul tău, după semințiile tale; și ei să judece poporul cu dreptate.

^{*} Cap. 1, 16. 1 Cron. 23, 4; 26, 28. 2 Cron. 19, 6, 8.

19. Să n'atingi^{*} niciun drept, să nu^{**} cauți la fața oamenilor, și să nu iei daruri, căci darurile orbesc ochii înțelepților și suferă cuvintele celor drepti.

^{*} Exod. 23, 2, 6. Lev. 19, 15. ^{**} Cap. 1, 17. Prov. 24, 23. 1 Exod. 23, 8. Prov. 17, 23. Ecl. 7, 7.

20. Să urmezi cu scumpătate dreptatea, ca să^{*} trăiești și să stăpînești țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

^{*} Exod. 23, 1, 9.

Idolii și stîlpii.

21. Să nu-ți^{*} așezi niciun idol de lemn lângă altarul pe care-l vei ridica Domnului, Dumnezeului tău.

22. Să nu^{*} ridici nici stîlpii idoleților, cari sînt urîți de Domnul, Dumnezeul tău.

^{*} Lev. 26, 1.

Inchinarea la idoli.

17. 1. Să n'aduci^{*} jertfă Domnului, Dumnezeului tău, vreun bou, sau vreun miel care să aibă vreun cusur sau vreo meteahnă trupească; căci ar fi o urcîune înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

^{*} Cap. 15, 21. Mal. 1, 8, 13, 14.

Pedepșa pentru închinarea la idoli.

2. Se^{*} va găsi poate în mijlocul tău, într'una din cetățile pe cari ți le dă

Domnul, Dumnezeul tău, un bărbat sau o femeie care să facă ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului tău, și care să calce^{**} legămîntul Lui;

^{*} Cap. 12, 8. ^{**} Isa. 7, 21, 24; 28, 18. 2 Pet. 2, 20. 2 Reg. 17, 17. Osee 8, 1.

3. care să meargă după alți dumnezei ca să le slujească și să se închine înaintea lor, după soare^{*}, lună sau toată ostirea cerurilor, așa cum eu^{**} n'am poruncit.

^{*} Cap. 4, 28. 1 Pet. 31, 26. ^{**} Lev. 7, 22, 23, 24; 19, 4; 22, 26.

4. De îndată ce vei^{*} lua cunoștință și vei afla lucrul acesta, să faci cercetări amănunțite. Dacă lucrul este adevărat, dacă faptul este întemeiat, dacă urcîunea aceasta a fost săvîrșită în Israel,

^{*} Cap. 13, 12, 14.

5. atunci să aduci la porțile cetății tale pe bărbatul sau femeia care va fi vinovat de această faptă rea, și să ucizi cu pietre^{*} sau să pedepsești cu moartea pe bărbatul acela sau pe femeia aceea.

^{*} Lev. 24, 14, 16. Cap. 13, 10; Isa. 7, 20.

6. Cel vinovat de moarte să fie omorît pe mărturia^{*} a doi sau trei martori; să nu fie omorît pe mărturia unui singur martor.

^{*} Num. 35, 30. Cap. 19, 15. Mat. 18, 16. Osee 8, 17. 2 Cor. 13, 2. 1 Tim. 5, 19. 1 Pet. 10, 28.

7. Întîi mina^{*} martorilor să se ridice asupra lui ca să-l omoare, și apoi mina întregului popor. Să scoți^{**} astfel răul din mijlocul tău.

^{*} Cap. 13, 9. Psal. 7, 26. ^{**} Ysa. 23. Cap. 13, 8; 18, 28.

Seaușul de judecată.

8. Dacă ți^{*} se va părea prea greu de judecat o pricină privitoare la un omor^{**}, la o neînțelegere, sau la o rănire, și va da prilej la ceartă în lăuntrul cetății tale, să te scoli și să te[†] sui la locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău.

^{*} 2 Cron. 19, 10. Hag. 2, 21. Mal. 2, 7. ^{**} Exod. 21, 13, 16, 22, 28; 23, 1. Num. 35, 11, 28, 19. Cap. 19, 4, 15, 17. 1 Cap. 12, 8; 18, 17. Ps. 122, 5.

9. Să te^{*} duci la preoții, Leviți, și la cel ce va împlini atunci slujba de judecător^{**}; să-i întrebi, și ei îți vor spune[†] hotărîrea legii.

^{*} Lev. 24, 12. ^{**} Cap. 18, 17. 1 Exod. 44, 26.

10. Să faci cum îți vor spune ei în locul pe care-l va alege Domnul, și să ai grijă să faci cum te vor învăța ei.

11. Să faci după legea pe care te vor învăța și după hotărîrea pe care o vor rosti ei, să nu te abăți dela ce-ți vor spune ei, nici la dreapta nici la stînga.

12. Omul* care, din mindrie, nu va asculta de preotul pus** acolo ca să slujească Domnului, Dumnezeul tău, sau care nu va asculta de judecător, omul acela să fie pedepsit cu moartea. Să scoți† astfel răul din mijlocul lui Israel.

* Num. 15, 35. Exod 22, 8. Osea 4, 4.
** Cap. 18, 5, 7. † Cap. 13, 5.

13. pentruca tot* poporul să audă și să se teamă, și să nu se mai îngimfe.

* Cap. 13, 13; 18, 20.

Lege pentru împărat.

14. Dupăce vei intra în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, și o vei stăpîni, după ce-ți vei așeza locuința, și vei zice: „Vreau să pun peste* mine un împărat, ca toate neamurile cari mă înconjoară.” —

* 1 Sam. 8, 5, 18, 20.

15. să pui peste tine ca împărat pe acela pe care-l* va alege Domnul, Dumnezeul tău, și anume să iei un împărat din** mijlocul fraților tăi; nu vei putea să pui împărat pe un străin, care să nu fie fratele tău.

* 1 Sam. 9, 13; 10, 24; 16, 12. † Osea 20, 16. ** Jer. 30, 21.

16. Dar să n'aibă mulți cai*, și să nu întorcă** pe popor în Egipt ca să aibă mulți cai; căci Domnul† v'a zis: „Să nu vă mai†† întorceți pe drumul acela.”

* 1 Reg. 4, 33; 10, 26, 28. Ps. 20, 7.
** Isa 31-1. Exod. 17, 15. † Exod. 18, 17. Num. 14, 3, 4.
†† Cap. 28, 68. Osea 11, 5. Jer. 42, 25.

17. Să n'aibă un mare număr de neveste, ca să nu i se abată* inima; și să nu strîngă mari grămezi de argint și aur.

* 1 Reg. 11, 3, 4.

18. Cînd se va așeza* pe scaunul de domnie al împărăției lui, să scrie pentru el, într-o carte, o copie a acestei legi, pe care s'o ia dela preoții** din neamul Levitilor.

* 2 Reg. 11, 13. ** Cap. 18, 8, 26. 2 Reg. 22, 8.

19. Va trebui* s'o aibă cu el și s'o citească în toate zilele vieții lui, ca să învețe să se teamă de Domnul, Dumnezeul lui, să păzească și să împlinească toate cuvintele din legea aceasta și toate poruncile acestea,

* Isa. 1, 8. Ps. 119, 97, 98.

20. pentruca inima lui să nu se înalțe mai pe sus de frații lui, și să nu se abată* dela poruncile acestea nici la dreapta nici la stînga, și să aibă astfel multe zile în împărăția lui, el și copiii lui, în mijlocul lui Israel.

* Cap. 4, 20. 1 Reg. 18, 8.

Drepturile preoților și Levitilor.

18. 1. Preoții, Levii, și toată seminția lui Levi, să n'aibă* nici parte de moșie, nici moștenire în Israel; să se hrănească din jertfele mistuite de foc** în cinstea Domnului și din darurile aduse Domnului. + Num. 18, 20; 26, 62. Cap. 18, 8.

** Num. 18, 9, 1. Cap. 9, 13.

2. Să n'aibă moștenire în mijlocul fraților lor: Domnul va fi moștenirea lor, cum le-a spus.

3. Iată care va fi dreptul preoților dela popor: cei ce vor aduce o jertfă, fie bou, fie miel, să dea* preotului spata, falcile și pîntecetele. * Lev. 7, 30-34.

4. Să-i dai cele dintii* roade din grîul tău, din mustul tău și din untdelemnul tău, și pîrga din lîna oilor tale;

* Exod. 22, 28. Num. 18, 12, 24.

5. căci pe el* l-a ales Domnul, Dumnezeul tău, dintre toate semințiile, ca să facă** slujba în Numele Domnului, el și fiii lui, în toate zilele.

* Exod. 28, 1. Num. 3, 10. ** Cap. 18, 9, 17, 21.

6. Cînd va pleca un Levit din una din cetățile tale, din locul unde locuiește* el în Israel, ca să se ducă, după deplina dorință a sufletului său, în locul pe care-l va alege** Domnul,

* Num. 35, 2, 5. ** Cap. 12, 5.

7. și va face slujbă în Numele Domnului, Dumnezeului tău, ca* toți frații lui Leviți cari stau înaintea Domnului: —

* 1 Cron. 16, 2.

8. va primi ca hrană o parte* la fel cu a lor, și, pe lîngă ea, se va bucura și de veniturile ieșite din vinzarea averii lui pîrîntești.

* 2 Cron. 31, 4. Num. 12, 44, 47.

Ghicirea și vrăjitoria.

9. Dupăce vei intra în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să nu te* înveți să faci după uriciunile neamurilor aceloră.

* Lev. 19, 26, 27, 30. Cap. 12, 29, 30, 31.

10. Să nu fie la tine nimeni care să-și treacă* pe fiul sau pe fiica lui prin foc, nimeni care să aibă meșteșugul** de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor,

* Lev. 19, 21. Cap. 12, 31. ** Lev. 19, 26, 31; 20, 27. Isa. 8, 18.

11. de descîntător*, nimeni care să întrebă pe cei ce cheamă duhurile sau dau cu ghiocul, nimeni care să întrebă** pe morți.

* Lev. 20, 27. ** 1 Sam. 28, 7.

12. Căci oricine face aceste lucruri este o urliciune înaintea Domnului; și din pricina* acestor lucruri va izgoni

Domnul, Dumnezeul tău, pe aceste neamuri dinaintea ta. * Lev. 18, 24, 25. Cap. 9, 4.

13. Tu să te fii în totul totulul tot, numai de Domnul Dumnezeul tău.

14. Căci neamurile acelea pe cari le vei izgoni, ascultă de cei ce citesc în stele și de ghicitori; dar ție, Domnul, Dumnezeul tău, nu-ți îngăduie lucrul acesta.

Un mare prooroc.

15. Domnul, Dumnezeul tău, îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un prooroc* ca mine: să ascultați de el!

* Vers. 18. Ioan. 1, 45. * Page. 2, 20; 7, 37.

16. Astfel el va răspunde la cererea pe care ai făcut-o Domnului, Dumnezeului tău, la Horeb, în ziua adunării* poporului, când zicai: „Să nu** mai aud glasul Domnului, Dumnezeului meu, și să nu mai văd acest foc mare, ca să nu mor.”

* Cap. 9, 15. ** Exod. 20, 19. Ex. 17, 13.

17. Atunci Domnul mi-a zis: „Ce ai zis ei, este bine”.

* Cap. 9, 26.

18. Le voi ridica din mijlocul fraților lor un* prooroc ca tine, voi pune** cuvintele Mele în gura lui, și el ți le va spune tot ce-i voi porunci Eu.

* Vers. 15. Ioan. 1, 45. * Page. 2, 20; 7, 37. ** Ex. 51, 14. Ioan 17, 8.

19. Și dacă cineva* nu va asculta de cuvintele Mele, pe cari le va spune el în Numele Meu, Eu îi voi cere socoteală.

* Page. 2, 20.

20. Dar proorocul* care va avea îndrăzneala să spună în Numele Meu un cuvânt pe care nu-i voi porunci să-l spună, sau care va vorbi** în numele altor dumnezei, proorocul acela să fie pedepsit cu moartea.

* Cap. 18, 5. Jer. 14, 14, 15. Zab. 13, 2. ** Cap. 18, 1, 2. Jer. 2, 8.

21. Poate că vei zice în inima ta: „Cum vom cunoaște cuvântul pe care nu-l va spune Domnul?”

22. Când ocaze* va spune proorocul acela în Numele Domnului nu va avea loc și nu se va întâmpla**, va fi un cuvânt pe care nu l-a spus Domnul. Proorocul acela l-a spus din îndrăzneală: să n'ai teamă de el.

* Jer. 28, 9. ** Cap. 18, 2. † Vers. 20.

Cetățile de sedpare.

19. 1. După Domnul, Dumnezeul tău, va* nimici toate neamurile acelea a căror țară ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, după ce le vei izgoni și vei locui în cetățile și în casele lor,

* Cap. 12, 28.

2. să desparți trei cetăți în mijlocul

țării pe care ți-o dă în stăpânire Domnul, Dumnezeul tău.

* Exod. 21, 13. Num. 35, 10, 14. Isa. 20, 2.

3. Să faci drumuri, și să împarți în trei părți ținutul țării pe care ți-o va da ca moștenire Domnul, Dumnezeul tău. Să faci așa, pentruca orice ucigaș să poată fugi în cetățile acestea.

4. Legea* aceasta să fie pentru ucigașul care va fugi acolo ca să-și scape viața, când va omori fără voie pe aproapele său, fără să-i fi fost vrăjmas mai înainte.

* Num. 35, 15. Cap. 4, 42.

5. Așa, de pildă, un om se va duce să taie lemne în pădure cu un alt om; ridică securea cu mîna, ca să taie copacul, ferul scapă din coadă, lovește pe tovarășul său, și-l omoară. Atunci el să fugă într-una din cetățile acestea ca să-și scape viața;

6. pentru ca* nu cumva răsbunătorul singelui, aprins de mînie și urmărind pe ucigaș, să-l ajungă, fiind prea lung drumul, și să lovească de moarte pe cel ce nu era vinovat de moarte, fiindcă mai înainte nu fusese vrăjmas aproapei lui.

* Num. 35, 12.

7. De aceea îți dau porunca aceasta: Să desparți trei cetăți.

8. Când Domnul, Dumnezeul tău, îți va lărgi* hotarele, cum a jurat părinților tăi, și-ți va da toată țara pe care a făgăduit părinților tăi că ți-o va da,

* Fac. 15, 18. Cap. 12, 20.

9. — numai să păzești și să împlinești toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi, ca să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, și să umbli totdeauna pe căile Lui — atunci* să mai adaugi trei cetăți la cele trei,

* Jer. 30, 7, 8.

10. pentruca să nu fie vărsat sîngele celui nevinovat în mijlocul țării pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău, și astfel să fii vinovat de omor.

11. Dar dacă* un om fuge într-una din aceste cetăți, după ce a întins lațuri aproapei lui din vrăjmășie împotriva lui, după ce s'a aruncat asupra lui și l-a lovit așa încît i-a pricinuit moartea,

* Exod. 21, 12, etc. Num. 35, 16, 24. Cap. 27, 24. Prov. 20, 17.

12. bătrînii din cetatea lui să trimează să-l prindă și să-l dea în mîinile răsbunătorului singelui, ca să moară.

13. Să n'ai milă de* el, și să** ștergi din Israel sîngele celui nevinovat, ca să fii fericit.

* Cap. 12, 8, 20, 12. ** Num. 35, 33. Cap. 21, 9. † Reg. 2, 31.

Martorii mincinoși.

14. Să* nu muți hotărârile aproapelui tău, puse de strămoșii tăi, în moștenirea pe care vei avea-o în țara pe care ți-o dă în stăpânire Domnul, Dumnezeul tău.

* Cap. 17, 17. Lev. 24, 2. Prov. 22, 28. Osea 4, 10.

15. Un singur* martor nu va fi deajuns împotriva unui om, ca să adevărească vreo neleguire sau vreun păcat oarecare; un fapt nu va putea fi întemeiat decât pe mărturia a doi sau trei marturi.

* Num. 35, 30. Cap. 17, 4. Mat. 18, 16. Ioan 8, 17. 2 Cor. 13, 1. 1 Tim. 5, 19. Ebr. 10, 26.

16. Când* un martor mincinos se va ridica împotriva cuiva ca să-l învinuiască de vreo neleguire,

* Ps. 27, 12; 38, 11.

17. cei doi oameni cu pricina să se înfățișeze înaintea Domnului, înaintea* preoților și judecătorilor cari vor fi atunci în slujbă.

* Cap. 17, 9; 21, 5.

18. Judecătorii să facă cercetări amănunțite. Dacă se va afla că martorul acela este un martor mincinos, și că a făcut o mărturisire mincinoasă împotriva fratelui său,

19. atunci* să-i faceți cum avea el de gând să facă fratelui său. Să scoți** astfel răul din mijlocul tău.

* Prov. 18, 4, 9. Dan. 4, 24. ** Cap. 21, 5; 27, 7; 21, 21; 22, 26; 24, 24, 7.

20. În felul acesta, ceilalți vor* auzi și se vor teme, și nu se va mai face o faptă așa de nelegiuată în mijlocul tău.

* Cap. 17, 12; 21, 21.

21. Să n'ai* nici o milă, ci să ceri: viață** pentru viață, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mină pentru mină, picior pentru picior.

* Vene. 18. ** Exod. 21, 23, 24. Lev. 24, 20. Mat. 5, 28.

Scutirile de militare.

20. 1. Când vei merge la război împotriva vrăjmașilor tăi, și vei vedea cal și cară*, și un popor mai mare la număr de cât tine, să nu te temi de ei, căci Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, este cu tine**.

* Ps. 20, 7. Isa. 31, 1. ** Num. 23, 21. Cap. 21, 4. 2 Cor. 12, 12; 22, 8.

2. La apropierea luptei, preotul să vină și să vorbească poporului.

3. Să le spună: „Ascultă, Israele! Voi astăzi slăteți aproape de luptă împotriva vrăjmașilor voștri. Să nu vi se turbure inima, fiți fără teamă, nu vă spăimîntați, nu vă îngroziți dinaintea lor.

4. Căci Domnul, Dumnezeul vostru,

merge cu voi, ca să bată* pe vrăjmașii voștri, ca să vă mintuiască.

* Cap. 1, 30; 2, 22. Isa. 26, 20.

5. Mai marii oștirii să vorbească apoi poporului și să zică: „Cine a zidit o casă nouă, și nu s'a așezat* încă în ea, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și să se așeze altul în ea.

* Vene. 12, 27. Ps. 30, 23, 24.

6. Cine a sădit o vie, și n'a mîncat încă din ea, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și să mîncece altul din ea.

7. Cine* s'a logodit cu o femeie, și n'a luat-o încă, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă și s'o ia altul.”

* Cap. 24, 4.

8. Mai marii oștirii să vorbească mai departe poporului, și să spună: „Cine este* fricos și slab la inimă, să plece și să se întoarcă acasă, ca să nu moară inima fraților lui.”

* Iuda. 7, 1.

9. După ce mai marii oștirii vor isprăvi de vorbit poporului, să așeze pe căpeteniile oștirii în fruntea poporului.

Cum să se poarte cu cetățile vrăjmaș.

10. Când te vei apropia de o cetate ca să te bați împotriva ei, s'o* lăbii cu pace.

* 2 Sam. 20, 19, 20.

11. Dacă primește pacea și-ți deschide porțile, tot poporul care se va afla în ea să-ți dea bir și să-ți fie supus.

12. Dacă nu primește pacea cu tine și vrea să facă război cu tine, atunci s'o impresori.

13. Și dupăce Domnul, Dumnezeul tău, o va da în mâinile tale, să treci* prin ascuțitul săbiei pe toți cei de parte bărbătească.

* Vene. 26, 7.

14. Dar să iei pentru tine nevestele, copiii, vitele*, și tot ce va mai fi în cetate, toată prada, și să mînlinci** toată prada vrăjmașilor tăi, pe cari ți-i va da în mînă Domnul, Dumnezeul tău.

* Isa. 5, 2. ** Isa. 22, 4.

15. Așa să faci cu toate cetățile cari vor fi foarte departe de tine, și cari nu fac parte din cetățile neamurilor acestora.

16. Dar în cetățile* popoarelor acestora, a căror țară ți-o dă ca moștenire Domnul, Dumnezeul tău, să nu lași cu viață nimic care suflă.

* Vene. 21, 2, 3; 22, 22. Cap. 7, 1, 2. Isa. 22, 24.

17. Ci să nimicești cu desăvîrșire popoarele acelea, pe Hitiți, pe Amoriți, pe Cananiți, pe Fereziți, pe Heviți, și

lebusiți, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău.

18. ca * să nu vă învețe să faceți după toate uriciunile pe cari le fac ele pentru dumnezeii lor, și să păcătuiți** astfel împotriva Domnului, Dumnezeului vostru. * Cap. 7, 4; 12, 30; 31, 28. 9. ** Exod. 20, 25.

19. Dacă vei impresura multe zile o cetate cu care ești în război, ca s'o cucerești, pomii să nu-i strici, tăindu-i cu secura; să măninci din ei și să nu-i tai; căci pomul de pe cîmp este oare un om ca să fie nimicit prin impresurare de tine?

20. Numai copacii pe cari-i vei ști că nu sînt pomi buni de mîncat, vei putea să-i strici și să-i tai, și vei putea să faci cu ei întărituri împotriva cetății care este în război cu tine, pînă va cădea.

Omorurile

al căror făptuitorilor sînt necunoscuți.

21. Dacă, în țara pe care ți-o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul tău, se găsește întins în mijlocul unui cîmp un om ucis, fără să se știe cine l-a lovit,

2. bătrînii și judecătorii tăi să se ducă să măsoare depărtarea dela trupul mort pînă în cetățile de primprejur.

3. Cînd se va hotărî cetatea cea mai apropiată de trupul mort, bătrînii din cetatea aceea să ia o vițea care să nu fi fost pusă la muncă și care să nu fi tras la jug.

4. Să ducă vițeaua aceea într-o vale cu apă care nu seacă niciodată și unde nu se ară nici nu se seamănă; și acolo, să taie capul viței în vale.

5. Atunci să se apropie preoții, fiii lui Levi; căci pe* ei l-a ales Domnul, Dumnezeul tău, ca să-l slujească și să binecuvînteze în Numele Domnului, și ei trebuie să hotărască** în orice cearță și în orice rînire.

* Cap. 10, 8. † Gen. 22, 15. ** Cap. 17, 8, 9.

6. Toți bătrînii din cetatea aceea cea mai apropiată de trupul mort să-și spele* minile pe vițeaua căreia i-au tăiat capul în vale. * Ps. 26, 27; 26, 6. Mat. 23, 24.

7. Și, luînd cuvîntul, să zică: „Minile noastre n'au vărsat sîngele acesta, și ochii noștri nu l-au văzut vărsîndu-se.

8. Iartă, Doamne, pe poporul Tău Israel, pe care l-ai răscumpărat; nu* pune sîngele nevinovat în socoteala poporului Tău Israel.” Și sîngele acela nu-i va fi pus în socoteală.

* Deut. 1, 16.

9. Astfel trebuie să curăți* din mijlocul tău sîngele nevinovat, făcînd ce este plăcut înaintea Domnului.

* Cap. 19, 25.

Prinșii de război. Drepturile înfîlilor născuți.

10. Cînd vei merge la război împotriva vrăjmașilor tăi, dacă Domnul ți dă în mîinile tale, și vei lua prinși din ei,

11. poate că printre cei prinși vei vedea o femeie frumoasă, și vei dori s'o iei de nevastă.

12. Atunci s'o aduci în lîntunul casei tale. Ea să-și radă capul și să-și taie unghiile,

13. să-și lepede hainele pe cari le purta cînd a fost prinșă, să locuiască în casa ta, și să plîngă* pe tatăl și pe mama ei o lună de zile. După aceea, să te duci la ea, să-i fie bărbat, și ea să-ți fie nevastă. * Ps. 68, 10.

14. Dacă nu-ți va mai place, s'o lași să plece unde va voi, dar nu vei putea s'o vinzi pe argint, nici să te porți cu ea ca cu o roabă, pentru că ai înjosit-o*.

* Ex. 21, 2. Cap. 21, 29. Iud. 19, 24.

15. Dacă un om, care are două nevaste, iubește pe una și nu iubește* pe cealaltă, și dacă are copii cu ele, din cari înfîlul născut este dela nevasta pe care n'o iubește,

* Ex. 21, 25.

16. cînd își* va împărți averile între fiii lui, nu va putea face înfîlul născut pe fiul aceleia pe care o iubește, în locul fiului aceleia pe care n'o iubește, și care este înfîlul născut.

* 1 Cron. 3, 2; 26, 10. 2 Cron. 21, 19, 25.

17. Ci să recunoască de înfîl născut pe fiul aceleia pe care n'o iubește, și să-i dea o parte îndoită* din averea lui; căci fiul acesta este cel dinfîl rod** al puterii lui, și lui i se cuvine dreptul† de înfîl născut.

* 1 Cron. 3, 1. ** Ps. 45, 2. † Ex. 26, 31, 32.

Fiii neascultători.

18. Dacă un om are un fiu neascultător și îndărătnic, care n'ascultă nici de glasul tatălui său, nici de glasul mamei lui, și nu-i ascultă nici chiar după ce l-au pedepsit,

19. tatăl și mama să-l ia, și să-l ducă la bătrînii cetății lui și la poarta locului în care locuiește.

20. Să spună bătrînii cetății lui: „Iată, fiul nostru este neascultător și îndărătnic, n'ascultă de glasul nostru, și este lacom și bețiv.”

21. Și toți oamenii din cetatea lui să-l ucidă cu pietre, și să moară. Astfel să curăți* răul din mijlocul tău, pentru că tot Israelul s'audă și să se teamă. * Cap. 19, 4; 19, 19, 20; 22, 21, 24. ** Cap. 19, 13.

Despre cel spânzurat.

22. Dacă se va omori un om care a săvârșit o nelegiuire vrednică de pedeapsă cu moartea, și l-ai spânzurat de un lemn,

* Cap. 19, 4; 22, 26. Fapt. 23, 10; 24, 11, 25; 26, 10.

23. trupul lui* mort să nu stea noaptea pe lemn; ci să-l îngropi în aceeași zi, căci cel spânzurat* este blestemat înaintea lui Dumnezeu, și să nu spurci țara pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău. * Jos. 8, 29; 10, 26, 27. Ioan 19, 31. ** Gal. 3, 13. † Lev. 24, 23. Marc. 16, 14.

Dobitoacele și lucrurile răstăcite.

22 1. Dacă vezi* răstăcindu-se boul sau oaia fratelui tău, să nu le ocolești, ci să le aduci la fratele tău.

* Exod. 22, 4.

2. Dacă fratele tău nu locuiește lângă tine, și nu-l cunoști, să iei dobitocul la tine acasă, și să rămână la tine până ce-l cere fratele tău; și atunci să i-l dai.

3. Tot așa să faci și cu măgarul lui, tot așa să faci și cu haina lui, și tot așa să faci cu orice lucru pierdut de el și găsit de tine: să nu le ocolești.

4. Dacă* vezi măgarul fratelui tău sau boul lui căzut pe drum, să nu-l ocolești, ci să-i ajuți să-l ridice. * Exod. 22, 5.

Amestecul semințelor și feștiurilor.

5. Femeia să nu poarte îmbrăcăminte bărbătească, și bărbatul să nu se îmbrace cu haine femeiești; căci oricine face lucrurile acestea este o urficine înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

6. Dacă întâlnești pe drum un cuib de pasăre, într'un copac sau pe pământ, cu pui sau ouă și mama lor șezând peste pui sau peste ouă, să nu iei* și pe mama și pe puii ei, * Lev. 27, 26.

7. ci să dai drumul mamei și să nu iei decât pui, ca* să fii fericit și să ai zile multe. * Cap. 4, 40.

8. Când zidești o casă nouă, să-ți faci un pâlmar împrejurul acoperișului, ca să nu aduci vină de sînge asupra casei tale, dacă s'ar întimpla să cadă cineva de pe ea.

9. Să nu* sameni în via ta două feluri de semințe, ca nu cumva să întinezi și

rodul seminței pe care ai sămănat-o și rodul viei. * Lev. 19, 28.

10. Să nu ari* cu un bou și un măgar înjugați împreună. * 2 Cor. 9, 14, 15, 16.

11. Să nu* porți o haină țesută din felurite fire, din lînă și în unite împreună. * Lev. 19, 28.

12. Să faci ciucuri* la cele patru colțuri ale hainei cu care te vei înveli.

* Num. 15, 38. Mat. 23, 6.

Pedeapsa pentru curvie.

13. Dacă un om, care și-a luat o nevastă și s'a împreunat* cu ea, o urăște * 2 Cor. 12, 13, 14.

14. apoi, o învinuiește de lucruri nelegiuite și-i scoate nume rău, zicînd: „Am luat pe femeia aceasta, m'am apropiat de ea, și n'am găsit-o fecioară”, —

15. atunci tatăl și mama fetei să ia semnele fecioriei ei și să le aducă înaintea bătrînilor cetății, la poartă.

16. Tatăl fetei să spună bătrînilor: „Am dat pe fiică-mea de nevastă omului acestuia, și el a început s'o urască;

17. acum o învinuiește de lucruri nelegiuite, zicînd: „N'am găsit fecioară pe fiică-ța.” Dar lată semnele fecioriei fetei mele.” Și să desfacă haina ei înaintea bătrînilor cetății.

18. Bătrînii cetății să ia atunci pe omul acela și să-l pedeposească;

19. și, pentru că a scos nume rău unei fecioare din Israel, să-l osindească la o gloabă de o sută sicli de argint, pe cari să-i dea tatălui fetei. Ea să rămână nevastă lui, și el nu va putea s'o gonască, toată viața lui.

20. Dar dacă faptul este adevărat, dacă fata nu s'a găsit fecioară,

21. să scoată pe fată la ușa casei tatălui ei; să fie ucisă cu pietre de oamenii din cetate, și să moară, pentru că a săvârșit* o mișelie în Israel, curvind în casa tatălui ei. Să curăți* astfel răul din mijlocul tău. * Fapt. 24, 7. Judec. 20, 6, 10. 2 Sam. 13, 12, 13. ** Cap. 13, 6.

Pedeapsa pentru preacurvie.

22. Dacă* se va găsi un bărbat culcat cu o femeie măritată, să moară amîndoi; și bărbatul care s'a culcat cu femeia, și femeia. Să curăți astfel răul din mijlocul lui Israel. * Lev. 20, 10. Ioan 8, 9.

23. Dacă o fată fecioară este logodită, și o întâlnește un om în cetate și se culcă cu ea, * Mat. 1, 18, 19.

24. să-i aduceți pe amîndoi la poartă

ceastă, să-i uidești cu pietre, și să moară amindoi: fata, pentru că n'a tipat în cetate, și omul, pentru că a necinstit" pe nevasta aproapelui său. Să curăți" astfel răul din mijlocul tău.

* Cap. 21, 14. ** Vers. 21, 22.

25. Dar dacă omul acela întîlnește în câmp pe fata logodită, o apucă cu sila și se culcă cu ea, numai omul care s'a culcat cu ea să fie pedepsit cu moartea.

26. Fetei să nu-i faci nimic; ea nu este vinovată de o nelegiuire vrednică de pedeapsa cu moarte, căci e ea și cu un om care se aruncă asupra aproapelui lui și-l omoară.

27. Fata logodită, pe care a întîlnit-o omul acela pe câmp, a putut să strige fără să fie cineva să-i sară în ajutor.

28. Dacă un om întîlnește o fată fecioară nelegodită, o apucă cu sila și se culcă cu ea, și se întîmplă să fie primi,

* Exod. 22, 16, 17.

29. omul care s'a culcat cu ea să dea tatălui fetei cincizeci de sicli de argint; și, pentru că a necinstit-o", s'o ia de nevastă, și nu va putea s'o gonească, toată viața lui.

* Vers. 24.

30. Nimeni" să nu ia pe nevasta tatălui său, și nici să nu ridice învelitoarea" tatălui său. * Lev. 18, 8; 20, 11. Cap. 27, 20. 1 Cor. 5, 1. ** Exod. 2, 2. Exod. 18, 9.

Cei primiți în adunare.

23 1. Cel scopit sau famenul să nu intre în adunarea Domnului.

2. Cel născut din curvie să nu intre în adunarea Domnului, nici chiar al zecilei neam al lui să nu intre în adunarea Domnului.

3. Amonitul" și Moabitul să nu intre în adunarea Domnului, nici chiar al zecilei neam, pe vecie,

* Deut. 19, 1, 2.

4. pentru că" nu v'au ieșit înainte cu pine și apă, pe drum, la ieșirea voastră din Egipt, și pentru că" au adus, pe preț de argint, împotriva ta pe Balaam, fiul lui Beor, din Potor din Mesopotamia, ca să te blesteme.

* Cap. 2, 28. ** Num. 23, 5, 6.

5. Dar Domnul, Dumnezeul tău, n'a voit să asculte pe Balaam; și Domnul, Dumnezeul tău, a schimbat blestemul acela în binecuvîntare, pentru că tu ești iubit de Domnul, Dumnezeul tău.

6. Să" nu-ți pese nici de propășirea lor, nici de bună starea lor, toată viața ta, pe vecie.

* Exod. 9, 12.

7. Să nu urăști pe Edomit, căci" este

fratele tău; și nu urăști pe Egiptean, căci ai fost străin" în țara lui: * Fac. 18, 24, 26. Exod. 10, 23. ** Exod. 22, 21; 23, 4. Lev. 19, 34. Cap. 10, 19.

8. fiii cari li se vor naște, în al treilea neam, să intre în adunarea Domnului.

Curdia în tabără.

9. Cînd vei ieși cu oastea împotriva vrăjmașilor tăi, ferește-te de orice lucru rău.

10. Dacă va" fi la tine cineva care să nu fie curat, în urma vreunei întîmplări din timpul nopții, să iasă din tabără, și să nu intre în tabără;

* Lev. 15, 16.

11. spre seară, să se scalde" în apă, și după asfințitul soarelui va putea să se întoarcă în tabără.

* Lev. 15, 1.

12. Să ai un loc afară din tabără, și acolo să ieși afară.

13. Între unelte tale să ai o lopată, cu care să sapi și să-ți acoperi murdăriile ieșite din tine, cînd vei ieși afară.

14. Căci Domnul Dumnezeul tău, merge" în mijlocul taberei tale, ca să te ocrotească și să-ți dea în mînă pe vrăjmașii tăi dinaintea ta; tabăra ta va trebui deci să fie sfîntă, pentru că Domnul să nu vadă la tine nimic necurat, și să nu Se abată dela tine.

* Lev. 26, 12.

Robii fugiți. Darurile din curvie.

15. Să nu dai înapoi stăpînului său pe un rob" care va fugi la tine după ce l-a părăsit.

* 1 Sam. 30, 15.

16. Să rămîni la tine, în mijlocul tău, în locul pe care-l va alege el, într'una din cetățile tale, unde li va plăcea: să nu-l asuprești".

* Exod. 21, 11.

17. Să nu fie nicio curvă din fetele" lui Israel, și să nu fie niciun sodomit" din fiii lui Israel.

* Lev. 18, 29. Prov. 2, 18. ** Fac. 19, 3. 2 Reg. 23, 7.

18. Să n'aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, cîștigul unei curve, nici prețul unui cine, ca împlinire a unei jurințe carecare; căci și unul și altul sînt o urlicune înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

Împrumuturile cu dobîndă.

19. Să nu" ceri nicio dobîndă dela fratele tău; nici pentru argint, nici pentru merinde, pentru nimic care se împrumută cu dobîndă. * Exod. 22, 26. Lev. 25, 36, 37. Num. 5, 3, 7. Ps. 15, 5. Eccl. 5, 10, 12.

20. Dela străin* vei putea să lei dobândă, dar dela fratele tău să nu lei, pentruca Domnul**, Dumnezeul tău, să te binecuvinteze în tot ce vei face în țara pe care o vei lua în stăpânire.

* Lev. 19, 34; Cap. 15, 3. ** Cap. 15, 10.

Juruințele. — Strugurii și spicele.

21. Dacă* faci o juruință Domnului, Dumnezeului tău, să nu pregeți s'o împlinești; căci Domnul, Dumnezeul tău, îți va cere socoteala, și te vei face vinovat de un păcat.

* Num. 30, 2. Rel. 5, 4, 5.

22. Dacă te ferești să faci o juruință, nu faci un păcat.

23. Dar să păzești și să împlinești ce-ți va ieși* de pe buze, și anume juruințele pe cari le vei face de bună voie Domnului, Dumnezeului tău, și pe cari le vei rosti cu gura ta.

* Num. 30, 2. Ps. 66, 13, 14.

24. Dacă intri în via aproapei tău, vei putea să măninci struguri, după plac, plină te vei sătura; dar în vas să nu lei.

25. Dacă intri în holdele aproapei tău, vei putea să culegi spice* cu mîna, dar secerea în holdele aproapei tău, să n'o pui. * Mat. 23, 1. Marc. 2, 23. Luc. 6, 1.

Cartea de despărțire.

24 1. Cînd cineva* își va lua o nevastă și se va însura cu ea, și s'ar întimpla ca ea să nu mai aibă trecere înaintea lui, pentru că a descoperit ceva rușinos în ea, să-i scrie o carte de despărțire, și, după ce-i va da-o în mînă, să-i dea drumul din casa lui.

* Mat. 5, 31; 19, 7. Marc. 10, 4.

2. Ea să iasă de la el, să plece, și va putea să se mărite după un alt bărbat.

3. Dacă și acesta din urmă începe s'o urască, li scrie o carte de despărțire, și după ce i-o dă în mînă, li dă drumul din casa lui; sau, dacă acest bărbat din urmă care a luat-o de nevastă, moare,

4. atunci bărbatul* dinții, care li dăduse drumul, nu va putea s'o ia iarăș de nevastă, după ce s'a pîngărit ea, căci lucrul acesta este o uriciune înaintea Domnului, și să nu faci vinovată de păcat țara pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău.

* Lev. 21, 1.

Furarea unui om. — Leproșii.

5. Cînd un* om va fi înșurat de cîrînd, să nu se ducă la oaste, și să nu se pună nici o sarcină peste el; să fie scutit, din pricina familiei, timp de un an, și să veselească** astfel pe nevasta pe care și-a luat-o.

* Cap. 20, 7. ** Prov. 5, 18.

6. Să nu lei zălog cele două pietre de rîșniță, nici chiar piatra de rîșniță de deasupra; căci ar însemna că lei zălog însăși viața cuiva.

7. Dacă se* va găsi cineva care să fi furat pe vreunul din frații lui, pe vreunul din copiii lui Israel, și să-l fi făcut rob sau să-l fi vîndut, hoțul acela să fie pedepsit cu moartea. Să curățî* astfel răul din mijlocul tău.

* Exod. 21, 16. ** Cap. 19, 16.

8. Ia seama bine și păzește-te de rana* leprei; și să faciți tot ce vă vor învăța preoții dintre Leviți, să aveți grijă să lucrați după poruncile pe cari li le-am dat.

* Lev. 13, 2; 14, 2.

9. Adu-ți aminte* ce a făcut Domnul, Dumnezeul tău, Mariei**, pe drum, la ieșirea voastră din Egipt.

* Luc. 17, 31. 1 Cor. 10, 6. ** Num. 12, 10.

Simbriazi.

10. Dacă ai vreo datorie la aproapele tău, să nu intri în casa lui ca să-i lei lucrul pus zălog;

11. ci să stai afară, și cel pe care l-ai imprumutat să-ți aducă afară lucrul pus zălog.

12. Dacă omul acela este sărac, să nu te culci cu lucrul luat zălog dela el la tine;

13. să i-l dai* înapoi la apusul soarelui, ca să se culce în haina lui, și să te binecuvinteze**; și lucrul ăsta ți se va socoti ca un lucru bun înaintea Domnului, Dumnezeului tău. * Exod. 22, 26. ** Lev. 25, 37. 13; 26, 29. 1 Cor. 9, 13. 1 Tim. 1, 18. * Cap. 4, 20. Ps. 108, 30; 112, 9. Dan. 4, 27.

14. Să nu nedreptățești* pe simbriaziul sărac și nevoias, fie că este unul din frații tăi, fie că este unul din străinii cari locuiesc în țara ta, în cetățile tale.

* Mat. 5, 4.

15. Să-i dai plata* pentru ziua lui înainte de apusul soarelui; căci e sărac, și o dorește mult. Altfel, ar striga** către Domnul împotriva ta, și te-ai face vinovat de un păcat.

* Lev. 19, 13. 1 Cor. 10, 16. Luc. 6, 4. ** Dan. 4, 4.

16. Să nu omori* pe părinți pentru copii, și să nu omori pe copii pentru părinți; fiecare să fie omorât pentru păcatul lui.

* 1 Reg. 14, 6. 1 Cron. 25, 4. Ier. 31, 29, 30. Ezech. 18, 20.

17. Să nu te atingi* de dreptul străinului și al orfanului, și să nu iei zălog haina** văduvei. * Ezech. 22, 11, 28. Prov. 22, 22. Isa. 1, 23. Ier. 5, 29; 22, 3. Ezech. 22, 28. Zah. 7, 10. Mal. 2, 8. ** Ezech. 22, 26.

18. Să-ți aduci aminte* că ai fost rob în Egipt, și că Domnul, Dumnezeul tău, te-a răscumpărat de acolo; de aceea îți dau aceste porunci ca să le împlinești.

* Ysa. 22. Cap. 18, 23.

Drepturile

străinului, orfanului și văduvei.

19. Cînd* îți vei secera ogorul, și vei uita un snop pe câmp, să nu te întorci să-l iei: să fie al străinului, al orfanului și al văduvei, pentruca Domnul, Dumnezeul tău, să te binecuvinteze** în tot lucrul minilor tale.

* Lev. 19, 9, 10; 23, 22. ** Cap. 15, 18. Ps. 65, 1. Prov. 10, 17.

20. Cînd îți vei scutura mîslinii, să nu culegi a doua oară roadele rămase pe ramuri: ele să fie ale străinului, ale orfanului și ale văduvei.

21. Cînd îți vei culege via, să nu culegi a doua oară ciorchinele cari rămîn pe urma ta: ele să fie ale străinului, ale orfanului și ale văduvei.

22. Adu-ți aminte* că ai fost rob în țara Egiptului; de aceea îți dau poruncile acestea, ca să le împlinești.

Ysa. 28.

Certurile.

25 1. Cînd doi oameni vor avea o ceartă* între ei, și se vor înfățișa înaintea judecării ca să fie judecați, celui nevinovat** să-i dea drumul, iar pe cel vinovat să-l osîndească.

* Cap. 19, 17. Ezech. 44, 24. ** Prov. 17, 15.

2. Dacă cel vinovat este osîndit să fie bătut*, judecătorul să pună să-l întindă la pămînt și să-i dea** în fața lui un număr de lovituri potrivit cu greutatea vinei lui.

* Lev. 24, 48. ** Mat. 18, 17.

3. Să nu puni să-i dea mai mult de patruzeci* de lovituri, ca nu cumva, dîndu-i mai multe lovituri decît atît, fratele tău să fie înjosit** înaintea ta.

* 2 Cor. 11, 24. ** Lev. 19, 8.

4. Să* nu legi gura boului, cînd treieră grîul.

* Prov. 12, 10. 1 Cor. 9, 9. 1 Tim. 5, 18.

Căldătoria între cumnat și cumnată.

5. Cînd frații vor locui împreună, și

unul din ei va muri fără să lase copii, nevasta mortului să nu se mărite afară cu un străin, ci cumnatul ei să se ducă la ea, s'o ia de nevastă, și să se însoare cu ea ca cumnat.

* Mat. 22, 24. Marc. 12, 19. Luc. 20, 28.

6. Iatîlul născut, pe care-l va naște, să moștenască* pe fratele cel mort și să-i poarte numele, pentruca numele acesta să nu** fie șters din Israel.

* Marc. 12, 9. ** Ezech. 18.

7. Dacă omul acesta nu vrea să ia pe cumnată-sa, ea să se suie la poartă* cetății, la bătrîni, și să spună: „Cumnatul-meu nu vrea să ridice în Israel numele fratelui său, nu vrea să mă ia de nevastă după dreptul de cumnat.”

* Ezech. 1, 2.

8. Bătrîinii cetății să-l cheme, și să-i vorbească. Dacă el stăruiește, și zice: „Nu vreau” s'o iau,

* Ezech. 4.

9. atunci cumnată-sa să se apropie de el în fața bătrînilor, să-i* scoată încălțămîntea din picior, și să-l scuie în față. Și luînd cuvîntul, să zică: „Așa să se facă omului care nu voiește să ridice** casa fratelui său.”

* Ezech. 4, 7. ** Ezech. 11.

10. Și casa lui se va numi în Israel „casa celui descălțat”.

11. Cînd doi oameni se vor certa unul cu altul, și nevasta unuia se va apropia să scoată pe bărbatul său din mîna celui ce-l lovește, dacă întinde mîna și apucă pe acesta din urmă de părțile rușinoase,

12. să-i tai mîna: să n'ai nicio milă* de ea.

* Cap. 19, 12.

Cîntărea dreaptă.

13. Să n'ai* în sacul tău două feluri de greutate, una mare și alta mică.

* Lev. 19, 35, 36. Prov. 11, 1. Ezech. 45, 10. Mal. 3, 11.

14. Să n'ai în casă două feluri de efa, una mare și alta mică.

15. Ci să ai o greutate adevărată și dreaptă, să ai o efa adevărată și dreaptă, pentruca să ai zile* multe în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

* Ezech. 20, 12.

16. Căci oricine face aceste lucruri, oricine săvîrșește o nedreptate, este o urciume* înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

* Prov. 11, 2. 1 Tim. 4, 8.

Nimicirea Amaleciților.

17. Adu-ți* aminte ce ți-a făcut Amalec pe drum, la ieșirea voastră din Egipt:

* Ezech. 17, 8.

18. cum te-a întâlnit pe drum, și, fără nici o teamă* de Dumnezeu, s'a aruncat asupra ta pe dinapoi, asupra tuturor celor ce se tirau la coadă, fiind e-rai oboisit și sleit de puteri.

*Ps. 36, 1. Prov. 14, 4. Rom. 3, 18.

19. Cînd îți va* da Domnul, Dumnezeul tău, odihnă, după ce te va izbăvi de toți vrășmașii cari te înconjoară, în țara pe care Domnul, Dumnezeul tău, ți-o dă ca moștenire și spre stăpînire, să ștergi** pomenirea lui Amalec de sub ceruri: să nu uiți lucrul acesta.

*1 Sam. 13, 3. **Exod. 17, 14.

Cele dinți roade.

26 1. Cînd vei intra în țara pe care ți-o dă de moștenire Domnul, Dumnezeul tău, cînd o vei stăpîni și te vei așeza în ea,

2. să* iei cele dinți roade din toate rodurile pe cari le vei scoate din pămînt, în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să le pui într'un coș, și să te duci la** locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să faci să locuiască Numele Lui acolo.

*Ezod. 28, 39; 34, 26. Num. 18, 12. Cap. 18, 16. Prov. 3, 9. **Cap. 18, 6.

3. Să te duci la preotul care va fi în zilele acelea, și să-i spui: „Mărturisesc astăzi înaintea Domnului, Dumnezeului tău, că am intrat în țara pe care Domnul a jurat părinților noștri că ne-o va da.”

4. Preotul să ia coșul din mîna ta, și să-l pună înaintea altarului Domnului, Dumnezeului tău.

5. Apoi să iei iarăș cuvîntul, și să spui înaintea Domnului, Dumnezeului tău:

„Tatăl meu era un Arameu* pribeg, gata să piară; s'a pogorît** în Egipt cu puțin înși, și s'a așezat acolo pentru o vreme. Acolo, a ajuns un neam mare, puternic și mare la număr.

*Gen. 12, 12. **Ezod. 46, 1, 5. Psal. 7, 16. *Cap. 26, 27. *Cap. 19, 22.

6. Egiptenii* ne-au chinuit, ne-au asuprit, și ne-au supus la grea robie.

*Exod. 1, 11.

7. Noi am strigat* către Domnul, Dumnezeul părinților noștri. Domnul ne-a auzit glasul, și a văzut asuprirea, chinurile și necazurile noastre.

*Exod. 3, 38; 24, 26; 3, 9; 4, 24.

8. Și Domnul* ne-a scos din Egipt, cu mîină tare și cu braț întins, cu arătări înfricoșătoare**, cu semne și minuni.

*Ezod. 12, 27; 31, 12; 3, 14, 16. Cap. 5, 15. **Cap. 4, 34.

9. El ne-a adus în locul acesta, și ne-a dat țara aceasta*, fără în care curge lapte și miere.

*Exod. 3, 8.

10. Acum iați, aduceți cele dinți roade din rodurile pămîntului pe care mi l-ai dat Tu, Doamne!”

Să le pui înaintea Domnului, Dumnezeului tău, și să te închini înaintea Domnului Dumnezeului tău.

11. Apoi să te* bucuri, cu Levitul și cu străinul care va fi în mijlocul tău, de toate bunurile pe cari ți le-a dat Domnul, Dumnezeul tău, ție și casei tale.

*Cap. 12, 7, 12; 16, 13.

Zecuielile din anul al treilea.

12. După ce vei isprăvi* de luat toată zecuiala din rodurile tale, în anul al treilea, anul** zecuielii, s'o dai Levitului, străinului, orfanului și văduvei; și ei să mănînce și să se sature, în cetățile tale.

*Lev. 27, 30. Num. 18, 24. **Cap. 14, 29, 30.

13. Să spui înaintea Domnului, Dumnezeului tău: „Am scos din casa mea ce este sfințit, și l-am dat Levitului, străinului, orfanului și văduvei, după toate poruncile pe cari mi le-ai dat Tu; n'am călcat, nici n'am uitat* niciuna din poruncile Tale.

*Ps. 119, 141, 150, 159.

14. N'am mîncat nimic* din aceste lucruri în timpul meu de jale, n'am îndepărtat nimic din ele pentru vre o întrebuintare necurată, și n'am dat nimic din ele cu prilejul unui mort; am ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului meu, am lucrat după toate poruncile pe cari mi le-ai dat.

*Lev. 19, 30; 22, 1, 11. Osea 9, 4.

15. Privește* din locașul Tău cel sfințit, din ceruri, și binecuvîntează pe poporul Tău Israel, și țara pe care ne-ai dat-o, cum ai jurat părinților noștri, țara aceasta în care curge lapte și miere.”

*Gen. 28, 13. Job. 3, 13.

Indemn la ascultarea de Domnul.

16. Astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îți poruncește să împlinești legile și poruncile acestea; să le păzești și să le împlinești din toată inima ta și din tot sufletul tău.

17. Astăzi, tu ai mărturisit* înaintea Domnului că El va fi Dumnezeul tău, că vei umbla în căile Lui, vei păzi legile, poruncile și rînduicelile Lui, și vei asculta de glasul Lui.

*Exod. 20, 12.

18. Și azi, Domnul* ți-a mărturisit că

vei fi un popor al Lui, cum ți-a spus, dacă vei păzi toate poruncile Lui,

* Exod. 4, 2; 10, 5; Cap. 7, 8; 14, 2; 26, 9.

19. și îți va da asupra* tuturor seamurilor pe cari le-ai făcut: înfietate în slavă, în faimă și în măreție, și vei fi un popor sfânt** pentru Domnul, Dumnezeul tău, cum ți-a spus.[†] * Cap. 4, 7, 8; 26, 1. Ps. 148, 14. ** Exod. 10, 5; Cap. 7, 8; 26, 9. 1 Pet. 2, 9.

BINECUVÎNTĂRI ȘI BLESTEMURI

(Capitolele 27—30)

Legea să se scrie și să se citească.

27 1. Moise și bătrânii lui Israel au dat următoarea poruncă poporului: „Păziți toate poruncile pe cari vi le dau astăzi.

2. Dupăce veți trece* Iordanul, ca să intrați în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să ridici** niște pietre mari, și să le tencuiești cu var.

* Is. 4, 1. ** Is. 6, 30.

3. Să scrii pe pietrele acestea toate cuvintele din legea aceasta, dupăce vei trece Iordanul, ca să intri în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, țară în care curge lapte și miere, cum ți-a spus Domnul, Dumnezeul părinților tăi.

4. Dupăce veți trece Iordanul, să ridicați pe muntele* Ebal pietrele acestea, pe cari vă poruncesc azi să le ridicați, și să le tencuiți cu var.

* Cap. 11, 29. Is. 4, 30.

5. Acolo, să zidești un altar Domnului, Dumnezeului tău, un altar de pietre, peste cari să nu treacă* ferul;

* Exod. 20, 25. Is. 4, 31.

6. din pietre întregi să zidești altarul Domnului, Dumnezeului tău. Să aduci pe altarul acesta ardere de tot Domnului, Dumnezeului tău;

7. să aduci jertfe de mulțămire, și să măninci acolo și să te bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

8. Să scrii pe aceste pietre toate cuvintele legii acestea, săpîndu-le foarte deslușit.[†]

9. Moise și preoții din neamul Leviților au vorbit întregului Israel, și au zis: „Israel, ia aminte și ascultă! Astăzi, tu te-ai făcut poporul Domnului, Dumnezeului tău.” * Cap. 26, 18.

10. Să ascuți de glasul Domnului, Dumnezeului tău, și să împlinești poruncile și legile Lui pe cari ți le dau astăzi.[†]

Binecuvîntările de pe muntele Garizim, și blestemele de pe muntele Ebal.

11. În aceeași zi, Moise a mai dat următoarea poruncă poporului:

12. „După ce veți trece Iordanul, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Iosif și Beniamin, să stea pe muntele* Garizim, ca să binecuvînteze poporul;

* Cap. 11, 29. Is. 4, 30. Jude. 9, 7.

13. iar Ruben, Gad, Așer, Zabulon, Dan și Neftali, să stea pe muntele Ebal, ca să rostească* blestemul.

* Cap. 11, 29. Is. 4, 30.

14. Și Leviții* să ia cuvîntul, și să spună cu glas tare întregului Israel:

* Cap. 23, 10. Is. 4, 30. Dan. 9, 11.

15. „Blestemat să fie omul care va face un chip cioplit sau un chip turnat, căci este o urciciune înaintea Domnului, un lucru ieșit din mîni de meșter, și care-l va pune într'un* loc ascuns![†] — Și** tot poporul să răspundă: „Amin!”^{††} * Exod. 20, 4, 23; 24, 17. Lev. 19, 4; 24, 1. Cap. 4, 18, 20; 5, 8. Is. 44, 9. Osea 13, 2. ** Salm. 9, 22. Ier. 11, 5. 1 Cor. 14, 16. † Exod. 20, 23; 21, 17. Lev. 19, 3. Cap. 21, 10.

16. „Blestemat să fie cel ce va nescoti pe tatăl său și pe mama sa!” — Și* tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

* Cap. 20, 14. Prov. 23, 26.

17. „Blestemat să fie cel ce va muta hotărîrea aproapelui său!” — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

18. „Blestemat” să fie cel ce va face pe un orb să rătăcească pe drum![†] — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

* Lev. 19, 14.

19. „Blestemat” să fie cel ce se atinge de dreptul străinului, orfanului și văduvei![†] — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

* Exod. 22, 24, 25. Cap. 10, 18; 24, 17. Mat. 23, 5.

20. „Blestemat” să fie cel ce se va culca cu nevasta tatălui său, căci ridică învelitoarea tatălui său![†] — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

* Lev. 18, 8; 20, 11. Cap. 22, 30.

21. „Blestemat” să fie cel ce se va culca cu vreo vită oarecare![†] — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

* Lev. 18, 23; 20, 16.

22. „Blestemat” să fie cel ce se va culca cu soru-sa, fiica tatălui său sau fiica mamei sale![†] — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

* Lev. 18, 9; 20, 17.

23. „Blestemat” să fie cel ce se va culca cu soacră-sa![†] — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”[†]

* Lev. 18, 17; 20, 14.

24. „Blestemat” să fie cel ce va lovi pe aproapele lui în ascuns! — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”

* Exod. 20. 12; 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Num. 26. 28. Cap. 19. 12.

25. „Blestemat” să fie cel ce va primi un dar ca să verse singele celui nevinovat! — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”

* Exod. 23. 7, 8. Cap. 20. 17; 16. 18. Ezech. 22. 28.

26. „Blestemat” să fie cine nu va împlini cuvintele legii acestuia, și cine nu le va face! — Și tot poporul să răspundă: „Amin!”

* Cap. 26. 16. Ps. 119. 23. Ier. 11. 8. Gal. 3. 10.

Binecuvântările.

28. 1. Dacă* vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzind și împlinind toate poruncile Lui pe cari ți le dau astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îți va** da înfățișate asupra tuturor neamurilor de pe pământ.

* Exod. 18. 26. Lev. 26. 3. Isa. 55. 2. ** Cap. 26. 18.

2. Iată toate binecuvântările cari vor veni* peste tine și de cari vei avea parte, dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău: * Vers. 12. Zab. 1. 6.

3. Vei fi binecuvântat* în cetate, și vei fi binecuvântat la** cîmp.

* Ps. 128. 1, 4. ** Psal. 128. 3.

4. Rodul pîntecelei* tău, rodul pămîntului tău, rodul turmelor tale, fîatul vacilor și oilor tale, toate acestea vor fi binecuvîntate. * Vers. 11. Psal. 128. 3. 7.

5. Coșnița și postava ta vor fi binecuvîntate. * Vers. 11. Psal. 128. 3. 7. 8. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

6. Vei fi binecuvîntat* la venirea ta, și vei fi binecuvîntat la plecarea ta.

Ps. 128. 8.

7. Domnul* îți va da biruință asupra vrăjmașilor tăi cari se vor ridica împotriva ta; pe un drum vor ieși împotriva ta, dar pe șapte drumuri vor fugi dinaintea ta.

* Lev. 26. 7, 8. 1 Sam. 22. 38, 39, 41. Ps. 68. 23. Vers. 26.

8. Domnul va* face ca binecuvîntarea să fie cu tine în grînzile tale și în toate lucrurile pe cari vei** pune mîna. Te va binecuvînta în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

* Lev. 26. 21. ** Cap. 16. 18.

9. Vei fi pentru Domnul* un popor sfînt, cum ți-a jurat El, dacă vei păzi poruncile Domnului, Dumnezeului tău, și vei umbra pe căile Lui.

* Exod. 19. 4, 6. Cap. 7. 6; 26. 18; 28. 12.

10. Toate popoarele vor vedea că tu

porți Numele* Domnului, și se vor** teme de tine. * Marc. 6. 37. 2 Cron. 7. 14. Isa. 45. 18. Dan. 9. 18, 19. ** Cap. 12. 28.

11. Domnul* te va coplesi cu bună-tăți, înmulțind rodul trupului tău, rodul turmelor tale și rodul pămîntului tău, în țara pe care Domnul a jurat părinților tăi că ți-o va da.

* Vers. 4. Cap. 16. 8. Prov. 10. 25.

12. Domnul îți va deschide comoara Lui cea bună, cerul, ca să* trimiteți țării tale ploaie la vreme și ca să** binecuvînteze tot lucrul mîinilor tale: vei da cu fîc împrumut multor neamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut.

* Lev. 26. 4. Cap. 11. 14. ** Cap. 14. 28. † Cap. 15. 6.

13. Domnul te va face să fii cap*, nu coadă; totdeauna vei fi sus, și niciodată nu vei fi jos, dacă vei asculta de poruncile Domnului, Dumnezeului tău, pe cari ți le dau astăzi, dacă le vei păzi și le vei împlini,

* Isa. 9. 14, 15.

14. și nu* te vei abate nici la dreapta nici la stînga dela toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să vă duceți după alți dumnezei și să le slujiți.

* Cap. 6. 25; 11. 16.

Blestemurile.

15. Dar dacă* nu vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, dacă nu* vei păzi și nu vei împlini toate poruncile Lui și toate legile Lui, pe cari ți le dau astăzi, iată toate blestemurile cari vor veni peste tine și de cari vei avea parte**.

* Lev. 26. 14. Psal. 2. 17. Dan. 9. 11, 12. Mal. 2. 2. ** Vers. 2.

16. Vei fi blestemat în* cetate, și vei fi blestemat pe cîmp.

* Vers. 3. etc.

17. Coșnița și postava ta vor fi blestemate.

18. Rodul trupului tău, rodul pămîntului tău, fîatul vacilor tale și fîatul oilor tale, toate vor fi blestemate.

19. Vei fi blestemat la venirea ta, și vei fi blestemat la plecarea ta.

20. Domnul va trimete împotriva ta blestemul*, turburarea** și amenințarea†. În mijlocul tuturor lucrurilor de cari te vei apuca, pînă vei fi nimicit, pînă vei pieri curînd, din pricina răutății faptelor tale, care te-a făcut să Mă părăsești.

* Mal. 2. 2. ** Zab. 14. 13. † Ps. 68. 28. Isa. 26. 17; 51. 20; 66. 15.

21. Domnul va trimete peste tine ciurma*, pînă te va nimici în țara pe care o vei lua în stăpînire.

* Lev. 26. 25. Ier. 24. 29.

22. Domnul* te va lovi cu lingoare, cu friguri, cu obrînteală, cu căldură arză-

toare, cu secetă, cu rugină** în grâu și cu tăciune, cari te vor urmări până vei pieri.
* Lev. 26. 16. ** Amos. 4. 9.

23. Cerul* deasupra capului tău va fi de aramă, și pământul sub tine va fi de fer.
* Lev. 26. 19.

24. Domnul va trimite țării tale în loc de ploaie praf și pulbere, care va cădea din cer peste tine până vei fi nimicit.

25. Domnul* te va face să fii bătut de vrăjmașii tăi; pe un drum vei ieși împotriva lor, dar pe șapte drumuri vei fugi dinaintea lor; și vei fi** o groază pentru toate împărățiile pământului.
* Vers. 1. Lev. 26. 17, 18. Cap. 28. 26, Isa. 30. 17. ** Jer. 18. 4; 24. 9. Ezech. 23. 46.

26. Trupul tău* mort va fi hrana tuturor păsărilor cerului și fiarelor pământului; și nu va fi nimeni care să le sperie.
* 1 Sam. 17. 44, 45. Ps. 78. 2. Jer. 7. 32; 16. 4; 34. 20.

27. Domnul te va bate cu* buba rea a Egiptului, cu hube rele** la șezut, cu rîie și cu pecingine, de cari nu vei putea să te vindeci.

* Vers. 28. Ezech. 5. 5; 24. 26. ** 1 Sam. 4. 6. Ps. 78. 46.

28. Domnul te va lovi cu nebulie*, cu orbire, cu rătăcire a minții, * Jer. 4. 6.

29. Și vei blîjbăi* pe întunec zăua nameaza mare, ca orbul pe întunec; nu vei avea noroc în treburile tale, și în toate zilele vei fi apăsător, prădat, și nu va fi nimeni care să-ți vină în ajutor.
* Jer. 6. 14. Isa. 30. 16.

30. Vei avea logodnică*, și altul se va culca cu ea; vei zidi** casă, și n'o vei locui; vei sădi vie ț, și nu vei minca din ea.
* Jer. 30. 16. Jer. 8. 19. ** Jer. 31. 8. Jer. 32. 13. Amos. 4. 12. Mic. 4. 13. Tef. 1. 13. 1 Cap. 20. 6.

31. Boul tău va fi junghiat sub ochii tăi, și nu vei minca din el; și se va răpi măgarul dinaintea ta, și nu ți se va da înapoi; oile tale vor fi date vrăjmașilor tăi, și nu va fi nimeni care să-ți vină în ajutor.

32. Fiii tăi și fiicele tale vor fi date ca roabe pe mina altui popor; și se vor topi* ochii de dor, uitîndu-te toată ziua după ei, și mina ta va fi fără putere.
* Ps. 138. 22.

33. Un popor*, pe care nu-l cunoști, va minca rodul pământului tău și tot venitul lucrului tău, și în toate zilele vei fi apăsător și zdrobit.

* Vers. 31. Lev. 26. 18. Jer. 5. 17.

34. Priveliște-te pe care o vei avea sub ochi* te va face să înnebunești.
* Vers. 37.

35. Domnul te va* lovi cu o bubă rea

la genunchi și la coapse, și nu te vei putea vindeca de ea, te va lovi dela talpa piciorului până în creștetul capului.
* Vers. 37.

36. Domnul te va* duce, pe tine și împăratul pe care-l vei pune peste tine, la un neam pe care nu l-ai cunoscut, nici tu, nici părinții tăi. Și acolo, vei sluji** altor dumnezei, de lemn și de piatră.
* 1 Reg. 17. 4, 6; 24. 13, 14; 26. 7, 11. 2 Cron. 35. 11; 36. 4, 20. ** Cap. 4. 28. Vers. 34. Jer. 18. 13.

37. Și vei fi de pomină*, de batjocură** și de ris, printre toate popoarele la cari te va duce Domnul.

* 1 Reg. 9. 7, 8. Jer. 24. 9; 26. 9. Zab. 9. 13. ** Ps. 44. 14.

38. Vei sămăna* multă sămînță pe cîmpul tău, și vei strînge puțin; căci o vor minca toată lăcustele**.

* Mic. 4. 13. Hag. 1. 6. ** Isai. 1. 4.

39. Vei sădi vii și le vei lucra, dar vin nu vei bea, ba nici n'o vei culege, căci o vor minca viermii.

40. Vei avea măslini, pe toată întinderea țării tale; și nu te vei unge cu untdelemn, căci măslinile vor cădea.

41. Vei naște fii și fiice; dar nu vor fi ai tăi, căci se vor duce* în robie.
* Psa. 1. 6.

42. Omizile îți vor minca toți pomii și rodul pământului.

43. Străinul care va fi în mijlocul tău se va ridica tot mai sus peste tine, iar tu te vei pogori tot mai jos;

44. el îți va da* cu împrumut, și tu nu-i vei da cu împrumut; el va fi fruntea** și tu vei fi coada.

* Vers. 12. ** Vers. 13. Psa. 1. 6.

45. Toate* blestemele acestea vor veni peste tine, te vor urmări și te vor ajunge până vei fi nimicit, pentru că n'ai ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului tău, pentru că n'ai păzit poruncile Lui și legile Lui, pe cari ți le-a dat.
* Vers. 16.

46. Ele vor fi vecnic ca niște semne* și minuni pentru tine și sămînța ta.
* Isa. 5. 28. Ezech. 14. 6.

47. Pentru că*, în mijlocul belugului** tuturor lucrurilor, n'ai slujit Domnului, Dumnezeului tău, cu bucurie și cu dragă inimă,*

* Vers. 10. 20, 22. ** Cap. 28. 14.

48. vei sluji în mijlocul foamei, setei, goliciunii și lipsei de toate, vrăjmașilor tăi, pe cari-i va trimite Domnul împotriva ta. El îți va pune pe grumaz un jug* de fer, până te va nimici.
* Jer. 28. 14.

49. Domnul va* aduce de departe,

dela marginile pământului, un neam care va cădea peste tine cu sbor de vultur¹, un neam a cărui limbă n'o vei înțelege, ¹ Lev. 1, 10; 2, 20; 23, 1; 24, 15; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

50. Un neam cu înfrigurarea sălbatică², și care nu se va sfîi de cel bătrîn, nici nu va avea milă de copii.

² 2 Cor. 12, 17; 13, 4; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

51. El va minca rodul³ turmelor tale și rodul pământului tău, pînă vei fi nimicit; nu-ți va lăsa nici grâu, nici must, nici untdelemn, nici vișeei dela vaci, nici miei de la oi, pînă te va face să pieri.

³ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

52. Te va⁴ impresura în toate cetățile tale, pînă îți vor cădea zidurile, aceste ziduri înalte și tari, în cari îți puseserai încrederea pe toată întinderea țării tale; te va impresura în toate cetățile tale, în toată țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău.

⁴ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

53. În strîmtorarea și necazul în care te va aduce vrăjmașul tău, vei minca⁵ rodul trupului tău, carnea fiilor și fiicelor tale, pe cari ți-i va da Domnul, Dumnezeul tău.

⁵ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

54. Omul cel mai gingaș și cel mai milos dintre voi se va⁶ uita rău la frațele său, la nevasta care se odihnește⁷ pe sinul lui, la copiii pe cari i-a crușat:

⁶ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

55. Nu va da nici unuia din ei din carnea copiilor lui cu care se hrănește, fiindcă nu-i va mai rămînea nimic în mijlocul strîmtorării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în toate cetățile tale.

56. Femeia cea mai gingașă și cea mai miloasă dintre voi, care, de gingașă și miloasă ce era, nu știa cum să calce mai ușor cu piciorul pe pămînt, va⁸ privi fără milă pe bărbatul care se odihnește la sinul ei, pe fiul și pe fiica ei:

⁸ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

57. Nu le va da nimic din pielea⁹ moului născut, pielea¹⁰ leșită dintre picioarele ei și din copiii pe cari-i va naște, căci, ducînd lipsă de toate, îi va minca în ascuns, din pricina strîmtorării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în cetățile tale.

⁹ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

58. Dacă nu vei păzi și nu vei împlini toate cuvintele legii acesteia, scrise în cartea aceasta, dacă nu te vei teme de acest Nume slăvit¹¹ și înfricoșat, adică de Domnul, Dumnezeul tău,

¹¹ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

59. Domnul¹² te va lăsa în chip mîpu-

mat, pe tine și sămînța ta, cu răni mari și îndelungate, cu boli grele și necurmate.

¹² 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

60. Va aduce peste tine toate bolile¹³ Egiptului de cari tremurai, și ele se vor lipsi de tine.

¹³ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

61. Ba încă, Domnul va aduce peste tine, pînă vei fi nimicit, toate felurile de boli și de răni cari nu sînt pomenite în cartea legii acesteia.

62. După ce ai fost atît de mulți ca¹⁴ stelele cerului, nu veți mai¹⁵ rămînea decît un mic număr, pentru că n'ai ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului tău.

¹⁴ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

63. După cum Domnul Se bucura¹⁶ să vă facă bine și să vă înmulțească, tot așa Domnul Se va bucura¹⁷ să vă piardă și să vă nimicească, și veți fi smulși din țara pe care o veți lua în stăpînire.

64. Domnul te va împrăști¹⁸ printre toate neamurile, dela o margine a pământului pînă la cealaltă; și acolo¹⁹, vei sluji altor dumnezei pe cari nu i-ai cunoscut nici tu, nici părinții tăi, dumnezei de lemn și de piatră.

¹⁸ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

65. Între aceste neamuri²⁰, nu vei fi liniștit, și nu vei avea un loc de odihnă pentru talpa picioarelor tale. Domnul²¹ îți va face inima fricoasă, ochii încezi, și sufletul²² îndurerat.

²⁰ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 23, 1; 24, 1; 25, 1; 26, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 1; 30, 1; 31, 1; 32, 1; 33, 1; 34, 1; 35, 1; 36, 1; 37, 1; 38, 1; 39, 1; 40, 1; 41, 1; 42, 1; 43, 1; 44, 1; 45, 1; 46, 1; 47, 1; 48, 1; 49, 1; 50, 1; 51, 1; 52, 1; 53, 1; 54, 1; 55, 1; 56, 1; 57, 1; 58, 1; 59, 1; 60, 1; 61, 1; 62, 1; 63, 1; 64, 1; 65, 1; 66, 1; 67, 1; 68, 1; 69, 1; 70, 1; 71, 1; 72, 1; 73, 1; 74, 1; 75, 1; 76, 1; 77, 1; 78, 1; 79, 1; 80, 1; 81, 1; 82, 1; 83, 1; 84, 1; 85, 1; 86, 1; 87, 1; 88, 1; 89, 1; 90, 1; 91, 1; 92, 1; 93, 1; 94, 1; 95, 1; 96, 1; 97, 1; 98, 1; 99, 1; 100, 1.

66. Viața²³ îți va sta nehotărîtă înaintea, vei tremura zi și noapte, nu vei fi sigur de viața ta.

67. În groaza care-ți va umplea inima și în fața lucrurilor pe care te le vor vedea ochii²⁴, dimineața²⁵ vei zice: „O, de ar veni seara!” și seara vei zice: „O, de ar veni dimineața!”

²⁴ 1 Cor. 1, 1; 2, 1; 3, 1; 4, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 1; 8, 1; 9, 1; 10, 1; 11, 1; 12, 1; 13, 1; 14, 1; 15, 1; 16, 1; 17, 1; 18, 1; 19, 1; 20, 1; 21, 1; 22, 1; 2

2. Moise a chemat pe tot Israelul și le-a zis :

„Ați* văzut tot ce a făcut Domnul sub ochii voștri, în țara Egiptului, lui Faraon, tuturor supușilor lui, și întregii lui țări :

* Exod. 19. 4.

3. marile* încercări pe cari și le-au văzut ochii, minunile și semnele acelea mari

* Cap. 4. 34; 7. 19.

4. Dar Domnul* nu v'a dat minte să pricepeți, nici ochi să vedeți, nici urechi să auziți, pînă în ziua de azi.

* Isa. 43. 9; 48. 17. Ierem. 43. 1. Psal. 29. 29, 27. 32; 44. 21. 2 Tim. 2. 14, 12.

5. Totuș El zice: „Eu v'am* călăuzit patruzeci de ani în pustie; hainele** nu vi s'au învechit pe voi, și încălțămîntea nu vi s'a învechit în picior :

* Cap. 1. 3; 8. 2. ** Cap. 8. 4.

6. pline n'ați mîncat*, și n'ați băut nici vin, nici băutură tare, ca să cumoașteți că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.”

* Exod. 16. 13. Cap. 8. 3. Ps. 78. 24, 25.

7. Ați* ajuns în locul acesta : Sihon, împăratul Heshbonului, și Og, împăratul Basanului, ne-au ieșit înainte, ca să ne bată, și i-am bătut.

* Num. 21. 23, 24, 33. Cap. 2. 32; 3. 1.

8. Le-am luat țara, și am dat-o în* stăpînire Rubeniților, Gadităților și la jumătate din seminția Manasiților.

* Num. 32. 33. Cap. 3. 12, 13.

9. Să păziți* dar cuvintele legămîntului acestuia, și să le împliniți, ca** să izbutiți în tot ce veți face.

* Cap. 4. 8. Isa. 1. 7. 1 Reg. 2. 3. ** Isa. 1. 7.

10. Astăzi stați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, voi toți, căpeteniile semințiilor voastre, bătrînii voștri, mai marii oștirii voastre, toți băbășii din Israel,

11. copiii voștri, nevestele voastre, și străinul care este în mijlocul taberei tale, dela cel* ce-ți tale lemne, pînă la cel ce-ți scoate apă.

* Isa. 4. 3, 34, 37.

12. Stai ca să intri în legămînt cu Domnul, Dumnezeul tău, în legămîntul acesta încheiat cu jurămînt*, și pe care Domnul, Dumnezeul tău, îl încheie cu tine în ziua aceasta.

* Num. 10. 29.

13. ca să te faci azi* poporul Lui și El să fie Dumnezeul tău, cum și-a spus**, și cum a jurat* părinților tăi, Avraam, Isaac și Iacov.

* Cap. 26. 1. ** Exod. 6. 7. † Gen. 17. 1.

14. Nu numai cu voi închei* legămîntul acesta încheiat cu jurămînt,

* Ier. 31. 31, 32, 33. Ezech. 16. 7, 8.

15. ci atît cu cei ce sînt aici printre

noi, de față în ziua aceasta înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, cît* și cu cei ce nu sînt aici printre noi în ziua aceasta.

* Psal. 2. 20. 1 Cor. 7. 14.

Binecuvîntarea și blestemul laolte.

16. Știți cum am locuit în țara Egiptului și cum am trecut prin mijlocul neamurilor pe cari le-ați străbătut.

17. Ați văzut urliciunile și idoliilor lor, lemnul și piatra, argintul și aurul, cari erau la ele.

18. Să nu fie între voi nici bărbat, nici femeie, nici familie, nici seminție, a căror inimă* să se abată azi de la Domnul, Dumnezeul nostru, ca să se ducă să slujească dumnezeilor neamurilor aceloră. Să** nu fie printre voi nici o rădăcină care să aducă otrăvă și pelin.

* Cap. 10. 16. ** Psal. 8. 23. Ezech. 33. 12.

19. Nimeni, după ce a auzit cuvintele legămîntului acestuia încheiat cu jurămînt, să nu se laude în inima lui și să zică: „Voi avea pacea, chiar dacă aș urma după pornirile* inimii mele, și chiar dacă aș adăuga** beția la sece.”

* Num. 15. 39. Eccl. 11. 3. ** Isa. 30. 1.

20. Pe acela* Domnul nu-l va ierta. Ci atunci minia** și gelozia† Domnului se vor aprinde împotriva omului acela, toate blestemele scrise în cartea aceasta vor veni peste el, și Domnul îl va șterge†† numele de sub ceruri.

* Exod. 34. 7, 8. ** Ps. 78. 1. † Ps. 78. 5. Ezech. 33. 28. †† Cap. 9. 14.

21. Domnul îl va* despărți, spre peirea lui, din toate semințiile lui Israel, și-i va face după toate blestemele legămîntului scris în această carte a legii.

* Mal. 2. 24.

22. Vîrsta de oameni care va veni, copiii voștri cari se vor naște după voi și străinul care va veni dintr-o țară depărtată, — la vederea urgiilor și bolilor cu cari va lovi Domnul țara aceasta,

23. la vederea pucioasei*, sărui, și arderii întregului țînut, unde nu va fi nici sămînță, nici rod, nici o iarbă care să crească, întocmai ca** la suparea Sodomei, Gomorei, Admei și Teboimului, pe cari le-a nimicit Domnul, în minia și urgia Lui. —

* Ps. 107. 34. Ier. 17. 6. Tat. 2. 8. ** Psal. 104. 24, 25. Ier. 49. 20.

24. toate neamurile vor zice: „Pentruce* a făcut Domnul astfel țării acestei? Pentruce această minie aprinsă, această mare urgie?”

* 1 Reg. 2. 24. 2. Ier. 27. 9, 8.

25. Și la se va răspunde: „Pentru că au părăsit legământul încheiat cu ei de Domnul, Dumnezeul părinților lor, când i-a scos din țara Egiptului;

26. pentru că s'au dus să slujească altor dumnezei și să se închine înaintea lor, dumnezei pe cari ei nu-i cunoșteau și pe cari nu li-i dăduse Domnul.

27. De aceea S'a aprins Domnul de minie împotriva acestei țări, și a adus^{*} peste ea toate blestemele scrise în cartea aceasta. ^{* Deut. 29, 11, 15, 16.}

28. Domnul i-a smuls^{*} din țara lor cu minie, cu urgie, cu o mare luțime, și i-a aruncat într-o altă țară, cum se vede azi.[†]

^{† 1 Reg. 14, 15. 2 Cron. 7, 20. Ps. 124, 1. Ps. 137, 1.}

29. Lucrurile ascunse sînt ale Domnului, Dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sînt ale noastre și ale copiilor noștri, pe vecie, ca să împlinim toate cuvintele legii acesteia.

Făgăduințe.

30¹. „Cînd^{*} se vor împlini toate^{*} aceste lucruri, binecuvîntarea și blestemul pe cari le pun înaintea ta, dacă le vei pune la^{*} inimă în mijlocul tuturor neamurilor între cari te va risipi Domnul, Dumnezeul tău, ^{* Lev. 26, 40. ** Cap. 28. + Cap. 4, 29, 30. 1 Reg. 3, 47, 48.}

2. dacă^{*} te vei întoarce la Domnul, Dumnezeul tău, și dacă vei asculta de glasul Lui din toată inima ta și din tot sufletul tău, tu și copiii tăi, potrivit cu tot ce-ți poruncesc azi, ^{* Num. 1, 9. Isa. 58, 7. Ps. 138, 2, 40. Ps. 121, 12.}

3. atunci^{*} Domnul, Dumnezeul tău, va aduce înapoi robii tăi și va avea milă de tine, te va^{**} strînge înapoi din mijlocul tuturor popoarelor la cari te va împărția Domnul, Dumnezeul tău. ^{* Ps. 138, 40; Ps. 144, 14. Jer. 29, 14. Ps. 138, 2, 40. Ps. 147, 2. Jer. 32, 37. Ezech. 34, 12, 35, 24.}

4. Chiar dacă al^{*} fi risipit pînă la ceaaltă margine a cerului, chiar și de acolo te va strînge Domnul, Dumnezeul tău, și acolo Se va duce să te caute. ^{* Cap. 28, 64. Num. 1, 9.}

5. Domnul, Dumnezeul tău^{*}, te va aduce în țara pe care o stăpîneau părinții tăi, și o vei stăpîni; îți va face bine, și te va înmulți mai mult decît pe părinții tăi. ^{* Cap. 10, 16. Jer. 32, 38. Ezech. 11, 17; 36, 28.}

6. Domnul, Dumnezeul tău, îți va tăia împrejur inima ta și inima seminței tale, și vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău, ca să trăiești.

7. Domnul, Dumnezeul tău, va face ca toate aceste blestemi să cadă peste vrăjmașii tăi, peste cei ce te vor urî și te vor prizoni.

8. Și tu, te vei întoarce la Domnul, vei asculta de glasul Lui, și vei împlini toate aceste porunci pe cari ți le dau astăzi.

9. Domnul^{*}, Dumnezeul tău, te va umplea de bunătați, făcînd să prosperească tot lucrul minilor tale, rodul trupului tău, rodul turmelor tale și rodul pămîntului tău; căci Domnul se va bucura^{**} din nou de fericirea ta, cum se bucura de fericirea părinților tăi. ^{* Cap. 29, 11. ** Cap. 28, 65. Jer. 32, 41.}

10. dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzînd poruncile și rînduielele Lui scrise în cartea aceasta a legii, dacă te vei întoarce la Domnul, Dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău.

Porunca nu este departe.

11. Porunca aceasta pe care ți-o dau eu azi, nu este mai pesus de^{*} puterile tale, nici departe de tine. ^{* Isa. 40, 18.}

12. Nu^{*} este în cer, ca să zici: „Cine se va sui pentru noi în cer și să se-o aducă, pentru ca s'o auzim și s'o împlinim?” ^{* Rom. 10, 4, etc.}

13. Nu este nici dincolo de mare, ca să zici: „Cine va trece pentru noi dincolo de mare și să se-o aducă, pentru ca s'o auzim și s'o împlinim?”

14. Dimpotrivă, este foarte aproape de tine, în gura ta și în inima ta, ca s'o împlinești.

Alegerea.

15. Iată, îți pun azi înaintea viața^{*} și binele, moartea și răul.

^{* Vers. 1, 19. Cap. 11, 26.}

16. Căci îți poruncesc azi să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, să umbli pe căile Lui, și să păzești poruncile Lui, legile Lui și rînduielele Lui, ca să trăiești și să te înmulțești, și ca Domnul, Dumnezeul tău să te binecuvînteze în țara pe care o vei lua în stăpînire.

17. Dar dacă inima ta se va abate, dacă nu vei asculta, și te vei lăsa amăgii să te închini înaintea altor dumnezei și să le slujești,

18. vă^{*} spun astăzi că veți peri, și nu veți avea zile multe în țara pe care o veți lua în stăpînire, după ce veți trece Iordanul. ^{* Cap. 4, 26; 8, 20.}

19. Iau azi cerul* și pământul martori împotriva voastră că** ți-am pus înainte viața și moartea, binecuvîntarea și blestemul. Alege viața, ca să trăiești, tu și sămînța ta,

* Cap. 4, 26; 11, 26. ** Vers. 15.

20. Iubind pe Domnul, Dumnezeul tău, ascultînd de glasul Lui, și lipindu-te de El: căci de aceasta atîrnă viața* ta și lungimea zilelor tale, și numai așa vei putea locui în țara pe care a jurat Domnul că o va da părinților tăi, lui Avraam, Isaac și Iacov**.

* Ps. 37, 1; 68, 9. Isa. 11, 26.

CELE DIN URMĂ CUVINTE ALE LUI MOISE

(Capitolele 31—34. Ioan 14—17)

Ioana.

31 1. Moise s'a dus și a mai spus următoarele cuvinte întregului Israel:

2. „Astăzi”, le-a zis el, „eu sînt” în vîrstă de o sută douăzeci de ani: nu voi mai putea merge** în fruntea voastră și Domnul mi-a zis: „Tu să fî nu treci Iordanul!”

* Exod. 3, 1. Cap. 34, 7. ** Num. 27, 17. 1 Reg. 4, 7. 7 Num. 26, 12, 17. 18. Cap. 3, 27.

3. Domnul, Dumnezeul tău, va merge* El însuș înaintea ta, va nimici neamurile acestea dinaintea ta, și vei pune stăpînire pe ele. Ioana va merge înaintea ta, cum a spus** Domnul.

* Cap. 8, 2. ** Num. 27, 21. Cap. 3, 26.

4. Domnul* va face neamurilor acestora cum** a făcut lui Sihon și Og, împărații Amoritilor și țării lor, pe cari i-a nimicit.

* Cap. 3, 21. ** Num. 21, 24, 25.

5. Domnul* vi le va da în mînă, și le veți face după poruncile pe cari vi le-am dat.

* Cap. 7, 2.

6. Întăriți-vă* și îmbărbătați-vă! Nu vă temeți** și nu vă înspăimîntați de el, căci Domnul, Dumnezeul tău, va merge El însuș cu tine, nuțî te va părăsi și nu te va lăsa**.

* Isa. 43, 2. 1 Cor. 10, 13. ** Cap. 1, 26; 7, 18. 1 Reg. 20, 4. † Isa. 1, 10. Eyr. 22, 4.

7. Moise a chemat pe Ioana, și i-a zis în fața întregului Israel: „Întărește-te” și îmbărbătează-te. Căci tu vei intra cu poporul acesta în țara pe care Domnul a jurat părinților lor că le-o va da, și tu îi vei pune în stăpînire ea.

* Vers. 21. Cap. 1, 26; 4, 26. Isa. 1, 4.

8. Domnul* însuș va merge înaintea ta, El însuș va fi cu** tine, nu te va

părăsi și nu te va lăsa; nu te teme, și nu te înspăimînta!”

* Exod. 12, 21, 22; 26, 14. Cap. 9, 3. ** Isa. 1, 4, 5. 1 Cor. 10, 13.

”Să citească legea.

9. Moise a scris legea aceasta, și a încredințat-o* preoților, fiii lui Levi, cari** duceau chivotul legămîntului Domnului, și tuturor bătrînilor lui Israel.

* Vers. 20. Cap. 27, 18. ** Num. 4, 15. Isa. 4, 2. 1 Cor. 12, 12, 13.

10. Moise le-a dat porunca aceasta: „La fiecare șapte ani, pe vremea anului iertării, la** sărbătoarea corturilor,

* Cap. 15, 1. ** Lev. 25, 34.

11. cînd tot Israelul va veni să se* înfățișeze înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El, să citești** legea aceasta înaintea întregului Israel, în auzul lor.

* Cap. 15, 15. ** Isa. 1, 24, 25. 2 Reg. 23, 2. Num. 8, 1, 2, 3, etc.

12. Să sîrîngi poporul, bărbații, femeile, copiii și străinul care va fi în cetățile tale, ca să audă, și să învețe să se teamă de Domnul, Dumnezeul vostru, să păzească și să împlinească toate cuvintele legii acesteia.

13. Pentruca și copiii lor, cari* n'o vor cunoaște, s'o audă**, și să învețe să se teamă de Domnul, Dumnezeul vostru, în tot timpul cît veți trăi în țara pe care o veți lua în stăpînire, după ce veți trece Iordanul.”

* Cap. 11, 2. ** Ps. 34, 4, 7.

14. Domnul a zis lui Moise: „Iată” că se apropie clipa cînd vei muri. Cheamă pe Ioana, și înfățișăți-vă în cortul întîlnirii. Eu îi voi da** poruncile Mele.” Moise și Ioana s'au dus și s'au înfățișat în cortul întîlnirii.

* Num. 27, 12. Cap. 34, 5. ** Vers. 23. Num. 27, 22.

15. Și Domnul* S'a arătat în cort, într'un stîlp de nor: și stîlpul de nor s'a oprit la ușa cortului.

* Exod. 26, 9.

16. Domnul a zis lui Moise: „Iată, tu vei adormi împreună cu părinții tăi. Și poporul acesta se va scula* și va curvi** după dumnezeii străini ai țării în care intră. Pe Mine* Mă va părăsi, și va călca† legămîntul Meu, pe care l-am încheiat cu el.

* Exod. 32, 4. † Exod. 34, 15. Judec. 2, 17. 1 Reg. 16, 15. Judec. 2, 23; 20, 4, 25. † Judec. 2, 26.

17. În ziua aceea, Mă voi aprinde de minie împotriva lui. Îi voi* părăsi, și-Mi voi ascunde Fața** de el. El va fi prăpădit, și-l vor ajunge o mulțime de rele și neazuri; și atunci va zice: „Oare† nu m'au ajuns aceste††

rele din pricină că Dumnezeuul meu nu este în mijlocul meu?"

† 2 Cron. 18, 2. †† Cap. 32, 20. Ps. 104, 29. Isa. 9, 17; 54, 7. Ezech. 38, 23. † Num. 14, 42. †† Judeu. 8, 13.

18. Și Eu îmi* voi ascunde Fața în ziua aceea, din pricina tot răului pe care-l va face, întorcându-se spre alți dumnezei.

* Vers. 17.

19. Acum, scrieți-vă cîntarea aceasta. Învățați pe copiii lui Israel s'o cînte, pune-le-o în gură, și cîntarea aceasta să-Mi fie marțoră* împotriva copiilor lui Israel.

* Vers. 26.

20. Căci voi duce pe poporul acesta în țara pe care am jurat părinților lui că i-o voi da, țară unde curge lapte și miere; el va mința, se va sătura și se va îngrășa*; apoi se va întoarce** la alți dumnezei și le va sluji, iar pe Mine Mă va nesocoti și va călca legămintul Meu.

* Cap. 32, 15. Numer. 9, 25, 26. Osea 13, 6. †† Vers. 19.

21. Cînd va fi lovit* atunci cu o multime de rele și necazuri, cîntarea aceasta, care nu va fi uitată și pe care uitarea n'o va șterge din gura urmașilor, va sta ca marțoră împotriva acestui popor. Căci Eu îl cunosc** pornirile, cari se arată† și azi, înainte chiar ca să-l fi dus în țara pe care am jurat că i-o voi da††.

* Vers. 17. †† Osea 3, 3; 13, 7, 8. † Amos. 3, 2, 28.

22. În ziua aceea, Moise a scris cîntarea aceasta, și a învățat pe copiii lui Israel s'o cînte.

23. Domnul* a poruncit lui Iosua, fiul lui Nun, și a zis: „Întărește-te** și îmbărbătează-te, căci tu vei duce pe copiii lui Israel în țara pe care am jurat că le-o voi da; și Eu însumi voi fi cu tine††.”

* Vers. 14. †† Vers. 2. Isa. 1, 6.

24. După ce a isprăvit Moise în totul de scris* într-o carte cuvintele legii acesteia,

* Vers. 9.

25. a dat următoarea poruncă Levitelor, cari duceau chivotul legămintului Domnului:

26. „Luați cartea aceasta a legii, și puneți-o* lângă chivotul legămintului Domnului, Dumnezeului vostru, ca să fie acolo ca marțoră** împotriva ta.

* 2 Reg. 22, 8. †† Vers. 18.

27. Căci eu* îți cunosc duhul tău de răzvrătire** și încăpăținarea ta cea mare. Dacă vă răzvrățiți voi împotriva Domnului cît trăiește eu încă în mijlocul vostru, cu cît mai răzvrățiți veți fi după moartea mea!

* Cap. 9, 19; 22, 20. †† Ezech. 21, 9. Cap. 9, 6.

28. Strîngeți înaintea mea pe toți bă-

trînii semînțărilor voastre și pe căpeteniile oștirii voastre; voi spune cuvintele acestora în fața lor, și voi lua marțor împotriva lor cerul* și pămîntul.

* Cap. 30, 20; 30, 1.

29. Căci știu că după moartea mea vă* veți strica, și vă veți abate dela calea pe care v'am arătat-o; și în cele din urmă** vă va ajunge† nemorocirea, dacă veți face ce este rău înaintea Domnului, pînă acolo încît să-L miniați prin lucrul minilor voastre††.

* Cap. 32, 6. Judeu. 2, 18. Osea 9, 9. †† Cap. 32, 15. † Psal. 48, 1. Cap. 4, 26.

30. Moise a rostit toate cuvintele cîntării acesteia, în fața întregii adunări a lui Israel:

Cîntarea lui Moise.

32 1. „Luați aminte* ceruri, și voi vorbi;

Ascultă, pămîntule, cuvintele gurii mele.

* Cap. 4, 26; 20, 19; 31, 28. Ps. 80, 4. Isa. 1, 2. Ier. 2, 12; 4, 19.

2. Ca ploaia să curgă* învățăturile mele,

Ca roua să cadă cuvîntul meu, Ca ploaia** repede pe verdeță, Ca picăturile de ploaie pe iarbă!

* Isa. 55, 10; 11, 1. Cant. 2, 6, 7, 8. †† Ps. 72, 6. Mic. 6, 7.

3. Căci voi vesti Numele Domnului. Dați* slavă Dumnezeului nostru!

* 1 Cron. 29, 12.

4. El este* Sfîmca; lucrările** Lui sînt desăvîrșite, Căci toate† căile Lui sînt drepte; El este un Dumnezeu†† credincios și fără nedreptate††. El este drept și curat.

* 2 Sam. 22, 3; 26, 9. Ps. 88, 2, 31, 40. Ier. 1, 12. †† 2 Sam. 22, 31. † Psal. 4, 27. Apoc. 15, 3. †† Ier. 10, 10. †† Ier. 34, 20. Ps. 82, 15.

5. Ei s'au stricat*; Netrebnicia copiilor Lui, este rușinea lor!

Neam îndărătnic** și stricat!

* Cap. 31, 26. †† Mat. 27, 17. Luc. 9, 41. Ps. 2, 15.

6. Pe Domnul îl* răsplățiți astfel! Popor nechinbuzit și fără înțelepciune!

Nu este El oare Tatăl** tău, care te-a făcut†.

Te-a întocmit††, și ți-a dat ființă†?

* Ps. 104, 12. †† Isa. 63, 16. † Ps. 74, 2. †† Vers. 12. Isa. 27, 12; 44, 2.

7. Adu-ți aminte de zilele din vechime, Socotește anii, vîrstă de oameni după vîrstă de oameni, Întreabă pe tatăl* tău, și te va învăța,

Pe bătrînii tăi, și îți vor spune.

* Exod. 12, 24. Ps. 64, 1; 78, 3, 4.

8. Cînd Cerul Prea Înalt a dat * o moștenire neamurilor,
Cînd a despărțit ** pe copiii oamenilor,

A pus hotare popoarelor,
După numărul copiilor lui Israel,

* Zab. 9, 2. Psal. 17, 20. ** Psal. 11, 8.

9. Căci partea * Domnului, este poporul Lui,

Iacov este partea Lui de moștenire.

* Exod. 12, 16; 12, 1. 1 Sam. 10, 1. Ps. 78, 71.

10. El l-a găsit într'un ținut pustiu *,
Într'o singurătate plină de urlete înfricoșate;

L-a înconjurat, l-a îngrijit **,

Și l-a păzit † ca lumina ochiului Lui.

* Cap. 8, 15. Ier. 2, 6. Osea 12, 1. ** Cap. 4, 20. † Ps. 17, 8. Psal. 7, 2. Zab. 2, 8.

11. Ca vulturul * care își scutură cuibul,

Sboară deasupra puilor,

Își întinde aripile, îi ia,

Și-i poartă pe penele lui:

* Exod. 19, 4. Cap. 1, 21. Isa. 31, 5; 46, 4; 60, 8. Osea 12, 2.

12. Așa a călăuzit Domnul singur pe
poporul Său,

Și nu era niciun dumnezeu străin
cu El.

13. L-a suit * pe înălțimile țării,
Și Israel a mîncat roadele cîmpului,

L-a dat să sugă ** miere din stîncă,

Undelele care iese din stîncă cea
mai tare,

* Cap. 12, 29. Isa. 55, 11. Exod. 26, 2. ** Ier. 23, 4. Ps. 81, 16.

14. Untul dela vaci și laptele oilor,
Cu grăsimea mielilor,

A berbecilor din Basan și a țapilor,

Cu grăsimea grîului *.

Și ai băut vinul, singele ** strugurelui.

* Ps. 20, 20; 147, 14. ** Psal. 49, 11.

15. Israel * s'a îngrășat, și a asvirlit ** din picior;

— Te-ai † îngrășat, te-ai îngroșat și
te-ai lătit: —

Și a părăsit †† pe Dumnezeu, Zidi-
torul †† lui,

A nesocotit Stîncă †† mintuirii lui,

* Cap. 12, 9, 28. Isa. 44, 2. ** 1 Sam. 2, 29. † Cap. 32, 20. Neam. 9, 25. Ps. 17, 10. Ier. 2, 7; 5, 7, 28. Osea 12, 8. †† Cap. 31, 18. Isa. 1, 4. * Vers. 6. Isa. 51, 13. †† 1 Sam. 22, 47. Ps. 58, 20; 60, 1.

16. L-au * întărit la gelozie prin
dumnezei străini,

L-au miniat prin uriciuni;

* 1 Reg. 14, 22. 1 Cor. 10, 22.

17. Au adus jertfe * dracilor, unor
idoli cari nu sînt dumnezei,

Unor dumnezei pe cari nu-i cunoșeau,

Dumnezei noi, veniți de curînd,
De cari nu se temuseră părinții voștri.

* Lev. 17, 7. Ps. 106, 29. 1 Cor. 10, 20. Apoc. 9, 20.

18. Ai părăsit Stîncă * cea care te-a
născut,

Și ai uitat ** pe Dumnezeul, care
te-a întocmit.

* Isa. 17, 10. ** Ier. 2, 28.

19. Domnul a văzut lucrul * acesta,
și S'a miniat,

S'a supărat ** pe fiii și pe fiecele
Lui.

* Iudei. 2, 14. ** Isa. 1, 2, 3.

20. El a zis: „Imi * voi ascunde Fa-
ța de ei,

Și voi vedea care le va fi așfîșitul,

Căci sînt un neam stricat,

Sînt niște copii ** necredincioși.

* Cap. 20, 17. ** Isa. 20, 9. Mal. 17, 12.

21. Mi-au * întărit gelozia prin ceea
ce nu este Dumnezeu,

M'au miniat ** prin idoli lor de-
șerți;

Și Eu îi† voi întărita la gelozie prin-
tr'un popor care nu este un popor.

Îi voi minia printr'un neam fără pri-
cepere.

* Vers. 20. Ps. 78, 28. ** 1 Sa. 12, 21. 1 Reg. 18, 23, 26. Ps. 31, 4. Ier. 9, 20; 10, 9; 14, 22. Osea 2, 8. Psal. 14, 15. † Osea 1, 10. Rom. 10, 19.

22. Căci * focul miniei Mele s'a a-
prins,

Și va arde pînă în fundul locuinței
morților,

Va nimici pămîntul și roadele lui,

Va arde temeliele munților.

* Ier. 15, 14; 17, 4. Psa. 4, 21.

23. Voi * îngrămădi toate nenoroci-
rile peste ei,

Imi voi ** arunca toate săgețile im-
potriva lor.

* Isa. 28, 15. ** Ps. 7, 12, 13. Exod. 3, 24.

24. Vor fi topiți de foame, stinși de
friguri,

Și de boli cumplite;

Voi trimete în ei dinții fiarelor * săl-
batice

Și otrava șerpilor.

* Lev. 16, 23.

25. Afară *, vor peri de sabie,

Și înăuntru, vor peri de groază:

Și fîndrul și fata,

Și copilul de țîță ca și bătrînul.

* Psa. 1, 20. Exod. 7, 15. 1 Cor. 1, 4.

26. Voiam să * zic: „Îi voi lua cu o
suflare”,

Le voi șterge pomenirea dintre oa-
meni!

* Exod. 20, 13, 14, 20.

27. Dar Mă tem de ocările vrăjmașu-
lui,

Mă tem ca nu cumva vrăjmașii lor
să se amăgrească,

- Și să * zică: „Mina noastră cea puternică,
Și nu Domnul a făcut toate aceste lucruri“.
* Ps. 140, 8.
28. Ei sînt un neam care și-a pierdut
bunul simț,
Și nu-i pricepere în ei*.
* Isa. 27, 11; Jer. 4, 23.
29. Dacă ar fi fost* înțelepți, ar în-
țelege,
Și s'ar gîndi** la celi se va întîmpla.
* Cap. 6, 28; Ps. 91, 13; 107, 42; Lev. 19, 42; ** Isa. 47, 7;
Psa. 1, 8.
30. Cum ar urmări unul* singur o
mie din ei,
Și cum ar pune doi pe fugă zece mii,
Dacă nu i-ar fi vindut** Sfîlnca,
Dacă nu i-ar fi vindut Domnul?
* Lev. 25, 9; Isa. 22, 19; 2 Cron. 24, 24; Isa. 30, 17; ** Ps. 44,
17; Isa. 50, 1; 52, 8.
31. Căci* sfîlnca lor nu este ca Sfîlnca
noastră,
Vrăjmașii noștri înșiși sînt judecă-
tori în această privință**.
* 1 Sam. 7, 2; ** 1 Sam. 4, 8; Jer. 50, 3.
32. Ci vîrja* lor este din sadul Sodo-
mei
Și din tinutul Gomorei;
Strugurii lor sînt struguri otrăviți,
Bobocurile lor sînt amare; * Isa. 1, 18.
33. Vinul lor este venin* de șerpi,
Este otravă** cumplită de aspidă.
* Ps. 58, 4; ** Ps. 140, 3; Rom. 1, 13.
34. Oare nu este ascuns* lucrul a-
cesta la Mine,
Pecețluit în comorile Mele?
* Jer. 14, 17; Jer. 2, 22; Osea 13, 12; Rom. 2, 8.
35. A Mea* este răzbunarea și Eu voi
răsplăti,
Cînd va începe să le alunece picio-
rul!
Căci ziua nenorocirii lor** este a-
proape,
Și cea ce-i așteaptă nu va zăbovi,** —
* Ps. 64, 1; Rom. 13, 18; Ecl. 10, 20; ** 2 Pet. 3, 8.
36. Domnul* va judeca pe poporul
Său,
Dar va avea milă** de robii Săi,
Văzînd că puterea le este slăbită,
Și că nu Ț mai este nici rob nici slo-
bod. * Ps. 136, 14; ** Judec. 3, 18; Ps. 108, 42;
Jer. 31, 20; Ecl. 2, 14; Ț 1 Reg. 14, 15; 21, 21; 2 Reg. 9, 8; 14, 26.
37. El va zice: „Unde sînt dumne-
zeii* lor,
Sfîlnca aceea care le slujea de adă-
post,
* Judec. 10, 14; Jer. 2, 28.
38. Dumnezeii aceia cari mincau gră-
simea jertfelor lor,
Cari beau vinul jertfelor lor de bău-
tură?
- Să se scoale, să vă ajute,
Și să vă ocrotească!
39. Să știți dar că Eu sînt* Dum-
nezeu,
Și că nu** este alt dumnezeu afară
de Mine;
Eu dau Ț viață și Eu omor,
Eu rănesc și Eu tîmăduiesc,
Și nimeni nu poate scoate pe cineva
din mina Mea. * Ps. 102, 27; Isa. 41, 4; 48, 12;
** Cap. 4, 20; Isa. 43, 8, 14, 26; Ț 1 Sam. 2, 9; 2 Reg. 1, 7;
Jer. 4, 28; Ps. 90, 30; Osea 2, 1.
40. Căci îmi* ridic mîna spre cer,
Și zic: „Cît este de adevărat că tră-
iesc în veci,
* Ps. 14, 22; Ecl. 3, 8; Num. 14, 20.
41. Aștit este de adevărat că atunci
cînd voi* ascuți fulgerul săbiei Mele,
Și voi pune mîna să fac judecată,
Mă voi răzbuna** împotriva protiv-
nicilor Mei,
Și voi pedepsi pe cei ce Mă urăsc;
* Isa. 27, 1; 34, 12; 58, 28; Ecl. 2, 8, 10, 14, 20; ** Isa. 1, 24;
Mal. 1, 2.
42. Sabia Mea le va înghiți carnea,
Și-Mi voi îmbăta* săgetile de sînge,
De sîngele celor ucși și prinși,
Din capetele fruntașilor** vrăjma-
șului.
* Jer. 41, 10; ** Jer. 13, 24; Jer. 50, 14; Psa. 3, 8.
43. Neamuri, cîntați* laudele poporu-
lui Lui!
Căci Domnul răzbună** singele ro-
bilor Săi,
El Se răzbună Ț împotriva protiv-
nicilor Săi,
Și face ispășire pentru Ț țara Lui,
pentru poporul Lui.“
* Rom. 12, 19; ** Apoc. 6, 10; 19, 2; Ț Vers. 41; Ț Ps. 80, 2.
44. Moise a venit și a rostit toate cu-
vințele cîntării acestuia în fața poporu-
lui; Iosua, fiul lui Nun, era cu el.
45. Dupăce a isprăvit Moise de rostit
toate cuvintele acestea înaintea între-
gului Israel,
46. le-a zis: „Puneți-vă la* inimă
toate cuvintele pe cari vă jur astăzi să
le porunciți copiilor voștri, ca să pă-
zească și să împlinească toate cuvîn-
tele legii acestuia. * Cap. 6, 8; 11, 28; Ecl. 10, 4.
47. Căci nu este un lucru fără însem-
nătate pentru voi; este viața* voastră,
și prin aceasta vă veți lungi zilele în
țara pe care o veți lua în stăpînire,
dupăce veți trece Iordanul.
* Cap. 10, 18; Lev. 18, 8; Prov. 3, 2, 22; 4, 22; Rom. 10, 8.

Domnul vorbește lui Moise.

48. În aceeaș zi, Domnul* a vorbit
lui Moise, și a zis: * Osea 12, 13.

49. „Săie-te pe muntele” acesta Aba-
rim, pe muntele Nebo în țara Moabu-
lui, în fața Ierihonului; și privește țara
Canaanului pe care o dau în stăpî-
nire copiilor lui Israel.

* Num. 32, 47, 48. Cap. 34, 1.

50. Tu vei muri pe muntele pe care
te vei sui, și vei fi adăugat la poporul
tău, după cum Aaron*, fratele tău, a
murit pe muntele Hor și a fost adău-
gat la poporul lui.

* Num. 30, 26, 28; 33, 38.

51. pentru că ați* păcătuit împotriva
Mea în mijlocul copiilor lui Israel,
îngă apele Meriba, la Cades, în pustia
Tin, și nu M'ați sfîșit* în mijlocul
copiilor lui Israel.

* Num. 26, 11, 12, 13; 27, 14. ** Lev. 20, 9.

52. Tu vei* vedea doar de departe
țara dinaintea ta; dar nu vei intra în
țara pe care o dau copiilor lui Israel.*

* Num. 27, 18. Cap. 34, 4.

Binecuvîntarea rostită de Moise.

33 1. Iată binecuvîntarea* cu care
Moise, omul** lui Dumnezeu, a
binecuvîntat pe copii lui Israel, înainte
de moartea lui.

* Fac. 48, 20. ** Ps. 90, 4; 101.

2. El a zis:

„Domnul* a venit din Sinai,
și a răscrit peste ei din Seir,
A strălucit din muntele Paran,
și a ieșit din mijlocul zecilor de
mii** de sfinți,

Avînd în dreapta Lui focul legii.

* Exod. 19, 18, 20. Judec. 5, 4, 5. Hab. 3, 3. ** Ps. 68, 27.
Deut. 7, 10. Ps. 7, 50. Gal. 3, 12. Ezech. 2, 1. Apoc. 5, 11; 9, 18.

3. Da, El iubește* popoarele;

Toți* sfinții sînt în mîna Ta.
El au stătuț† la picioarele Tale,
Au primit†† cuvintele Tale.

* Exod. 19, 6. Cap. 7, 7, 8. Ps. 47, 4. Osea 11, 1. Mal. 1, 2.
** Cap. 7, 8. 1 Sam. 2, 9. Ps. 68, 6. 1 Cor. 10, 20. Psal. 12, 5.
†† Prov. 2, 1.

4. Moise* ne-a dat legea,
Moștenirea** adunării lui Iacov.

* Iosif 1, 17; 7, 18. ** Ps. 118, 111.

5. El era împărat* în Israel**,

Cînd se adunau căpeteniile popo-
rului
și semințiile lui Israel.

* Fac. 48, 21. Judec. 9, 3; 17, 6. ** Cap. 33, 18.

6. Trăiască Ruben și să nu moară,
și bărbații lui să fie mulți la nu-
măr!*†

7. Iată ce a zis despre Iuda:

„Ascultă, Doamne, glasul lui Iuda,
și adu-l la poporul lui.
Puternice să-i fie mîinile*,

Și să-i fii în ajutor** împotriva vrăj-
mașilor lui!†

* Fac. 48, 2. ** Ps. 148, 8.

8. Despre Levi a zis:

„Tumim* și urim au fost incredin-
țați bărbatului sînt,
Pe care l-ai** ispitit la Masa,
Și cu care Te-ai certat la apele Me-
riba.”

* Exod. 28, 26. ** Exod. 17, 7.
Num. 25, 18. Cap. 32, 2, 16. Ps. 81, 7.

9. Levi a zis despre tatăl său și despre
mama sa: „Nu l-am văzut!”

Și despre frații lui: „Nu vă* cu-
nose!”

Iar de copii n'a vrut să mai știe.”
Căci ei păresc** Cuvîntul Tău,
Și țin legămîntul Tău;

* Exod. 27, 26, 27, 28. ** Lev. 19, 19. Mal. 2, 5, 6.

10. El învață* pe Iacov poruncile
Tale,

Și pe Israel legea Ta;
El pun** tîmnie sub nările Tale,
Și ardere† de tot pe altarul Tău.

* Lev. 10, 11. Cap. 17, 9, 10, 11; 24, 8. Exod. 41, 27, 28. Mal. 2, 7.
** Exod. 28, 7, 8. Num. 18, 40. 1 Sam. 2, 26. † Lev. 1, 9, 12,
17. Ps. 51, 19. Exod. 43, 27.

11. Binecuvîntează țaria lui, Doamne!
Primește lucrarea* mîinilor lui!

Fringe șalele protivnicilor lui,
Și vrăjmașii lui să nu se mai scoale!”

* 2 Sam. 24, 25. Ps. 58, 3. Exod. 26, 43, 44; 48, 27.

12. Despre Benjamin a zis:

„El este prea iubitul Domnului,
El va locui la adăpost îngă Dînsul.
Domnul îl va ocroti totdeauna,
Și se va odihni între umerii Lui.”

13. Despre Iosif a zis:

„Țara lui va primi dela Domnul, ca
semn de binecuvîntare*,
Cel mai bun dar al cerului, roua**,
Cele mai bune ape cari sînt jos,

* Fac. 48, 20. ** Fac. 27, 28.

14. Cele mai bune roade ale soarelui,
Cele mai bune roade ale fiecărei
luni,

15. Cele mai bune roduri din munții*
cel vechi,
Cele mai bune roade de pe dealu-
rile** cele vecinice,

* Fac. 48, 26. ** Hab. 3, 4.

16. Cele mai bune roade ale pămîntu-
lui și din tot ce cuprinde el.
Bunavoința* Celui ce S'a arătat în
rug

Să vină peste capul** lui Iosif,
Pe creștetul capului domnului frăți-
lor lui!

* Exod. 3, 2, 4. Psal. 7, 20, 21. ** Fac. 48, 26.

17. El are frumuseța întîiului născut*
al taurului;

Coarnele²² lui sînt cum sînt coarnele bivoliului;
Cu ele va împunge[†] pe toate popoarele,
Pînă la marginile pămîntului:
Ele sînt secile de^{††} mii ale lui Efraim,
Ele sînt miile lui Manase.²³

²² 1 Cron. 5, 1. ²³ Num. 29, 25. Ps. 92, 13. [†] 1 Reg. 22, 13. Ps. 44, 3. ^{††} Ps. 48, 13.

18. Despre Zabulon a zis:
„Bucură-te²⁴, Zabuloane, de alergările tale,
Și tu, Isahar, de conturile tale!
²⁵ Ps. 48, 13, 14, 25.

19. Ei vor chema²⁶ popoarele pe munte;
Acolo, vor²⁷ aduce jertfe de drep-
tate,
Căci vor suga bogăția mării,
Și comorile ascunse în nisip.²⁸
²⁸ Isa. 2, 5. ²⁹ Ps. 4, 8.

20. Despre Gad a zis:
„Binecuvîntat să fie cine lărgeste²⁹
pe Gad:
Gad se odihnește ca un leu,
Și sfișie la brațe și capete.
³⁰ Isa. 13, 20, etc. ³¹ 1 Cron. 12, 8, etc.

21. El a ales³² cea dintîi parte a țării,
Căci acolo stă ascunsă moștenirea
legiuitorului;
El a mers cu frunții³³ poporului,
Aadus la îndeplinire dreptatea Dom-
nului,
Și poruncile Lui față de Israel.³⁴
³⁵ Num. 32, 14, 17, etc. ³⁶ Isa. 4, 12.

22. Despre Dan a zis:
„Dan este un pui de leu,
Care s'aruncă³⁵ din Basan.³⁶
³⁷ Isa. 19, 47. ³⁸ Ierem. 18, 27.

23. Despre Neftali a zis:
„Neftali, sătul³⁷ de bunăvoință,
Și copleșit cu binecuvîntări dela
Domnul,
la în stăpînire partea de³⁸ apus și
miazăzi!³⁹
⁴⁰ Ps. 48, 25. ⁴¹ Isa. 19, 35, etc.

24. Despre Așer a zis:
„Binecuvîntat⁴⁰ să fie Așer între co-
pii lui Israel!
Plăcut să fie fraților lui,
Și să-și moale⁴¹ piciorul în unt-
delema!
⁴² Ps. 48, 26. ⁴³ Isa. 29, 4.

25. Zăvoarele tale să fie de fer și de
aramă,
Și puterea ta să țină cît zilele tale!⁴⁴
⁴⁵ Cap. 8, 9.

26. Nimeni⁴⁵ nu este ca Dumnezeu
lui Israel⁴⁶,
El trece pe ceruri ca să-ți vină în
ajutor,

Trece[†] cu măreție pe nori.

⁴⁷ Exod. 18, 11. Ps. 98, 8. Ier. 18, 6. ⁴⁸ Cap. 32, 15. [†] Ps. 68, 4, 35, 34; 104, 3. ^{††} Hab. 3, 2.

27. Dumnezeu cel vecinic este un loc
de adăpost⁴⁷,
Și sub brațele Lui cele vecinice este
un loc de scăpare.
El a izgonit⁴⁸ pe vrăjmaș dinaintea
ta,
Și a zis: „Nimiceste-te!⁴⁹
⁵⁰ Ps. 92, 1. ⁵¹ Cap. 8, 3, 4, 9.

28. Israel⁵² este fără frică în locu-
ința lui,
Isvorul⁵³ lui Iacov este deoparte
Într-o țară plină de grâu și de must,
Și cerul⁵⁴ lui picură roua. ⁵⁵ Num. 22, 6.
Ier. 23, 4; 33, 12. ⁵⁶ Cap. 8, 7, 9. ⁵⁷ Ps. 27, 29. Cap. 13, 13.

29. Ferice⁵⁵ de tine, Israele! Cine⁵⁶
este ca tine,
Un popor mințuit de Domnul,
Scutul⁵⁷ care îți dă ajutor,
Și sabia care te face slăvit?
Vrăjmașii tăi vor face pe priete-
niți⁵⁸ înaintea ta,
Și tu⁵⁹ vei călca peste înălțimile
lor.⁶⁰
⁶¹ Ps. 144, 10. ⁶² 2 Sam. 7, 23. ⁶³ Ps. 113, 4.
33, 12. ⁶⁴ 2 Sam. 22, 45. Ps. 18, 44; 68, 3; 11, 19. ⁶⁵ Cap. 32, 13.

Moartea lui Moise.

34 1. Moise s'a suit din cîmpia Moa-
bului pe[†] muntele Nebo, pe vir-
ful muntelui Piaga, în fața Ierihonu-
lui. Și Domnul i-a arătat² toată țara:
dela Galaad pînă[†] la Dan, ³ Num. 27, 12;
33, 47. Cap. 32, 49. ⁴ Cap. 3, 27. ⁵ Ps. 14, 14.

2. tot ținutul lui Neftali, țara lui
Efraim și Manase, toată țara lui Iuda
pînă la marea⁶ de apus, ⁷ Cap. 21, 24.
3. partea de miază-zi, împrejurimile
Iordanului, valea Ierihonului, cetatea⁸
finicilor, pînă la Toar.
⁹ Iudei. 1, 16; 3, 12. ¹⁰ 1 Cron. 28, 13.

4. Domnul i-a zis: „Aceasta¹¹ este țara
pe care am jurat că o voi da lui
Avraam, lui Isaac și lui Iacov, zicînd:
„O voi da seminției tale.” Ti-am ară-
tat¹² ca s'o vezi cu ochii tăi; dar nu
vei intra în ea.¹³
¹⁴ Ps. 12, 7; 13, 15; 15, 36; 36, 3; 28, 13. ¹⁵ Cap. 3, 27; 32, 50.

5. Moise¹⁶, robul Domnului, a murit
acolo, în țara Moabului, după porunca
Domnului. ¹⁷ Cap. 32, 50. Ios. 1, 1, 2.

6. Și Domnul l-a îngropat în vale, în
țara Moabului, față în față cu Bet-
Peor. Nimeni¹⁸ nu i-a cunoscut mor-
mintul pînă în ziua de azi. ¹⁹ Iudei. 9.

7. Moise²⁰ era în vîrstă de o sută
douăzeci de ani cînd a murit; vede-
rea²¹ nu-i slăbise, și puterea nu-i tre-
cuse. ²² Cap. 31, 2. ²³ Ps. 27, 1; 48, 10. Ios. 14, 10, 11.

8. Copiii lui Israel au plins pe Moise treizeci* de zile, în cîmpia Moabului; și zilele acelea de plins și de jale pentru Moise s'au sfîrșit. *Ps. 103, 5, 10. Num. 30, 26.

9. Iosua, fiul lui Nun, era plin* de duhul înțelepciunii, căci Moise** își pusese mîinile peste el. Copiii lui Israel au ascultat de el, și au făcut potrivit cu poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

* Isa. 11, 2. Dan. 4, 8. ** Num. 27, 18, 22.

10. În Israel nu s'a mai ridicat* pro-

oroc ca Moise, pe care** Domnul să-l fi cunoscut față în față.

* Cap. 12, 24, 26. ** Exod. 33, 11. Num. 12, 4, 8. Cap. 2, 4.

11. Niciunul nu poate fi pus alături de el, în ce privește toate* semnele și minunile pe cari l-a trimis Dumnezeu să le facă în țara Egiptului împotriva lui Faraon, împotriva supușilor lui și împotriva întregii țări, *

* Cap. 2, 24; 7, 12.

12. și în ce privește toate semnele înfricoșătoare pe cari le-a făcut Moise cu mînă tare înaintea întregului Israel.

IOSUA

SAU ISUS NAVI

(Psalmul 111, 6. 1 Timotei 6, 12. Ezech. 4, 1—11.)

CUCERIREA ȚĂRII CANAANULUI.

CAPITOLELE 1—12.

Iosua în fruntea poporului.

1. După moartea lui Moise, robul Domnului, Domnul a zis lui Iosua, fiul lui Nun, slujitorul* lui Moise:

* Exod. 24, 13. Deut. 1, 31.

2. „Robul Meu Moise” a murit: acum, scoală-te, treci Iordanul acesta, tu și tot poporul acesta, și intrați în țara pe care o dau copiilor lui Israel. * Deut. 34, 8.

3. Orice loc* pe care-l va călca talpa piciorului vostru, vi-l dau, cum am spus lui Moise. * Deut. 11, 24. Cap. 14, 9.

4. Ținutul vostru* se va întinde dela pustie și Liban pînă la riul cel mare, riul Eufrat, toată țara Hetiților, și pînă la marea cea mare, spre apusul soarelui. * Ps. 124, 12. Exod. 23, 31. Num. 34, 2—12.

5. Nimeni* nu va putea să stea împotriva ta, cît vei trăi. Eu voi fi** cu tine, cum am fost cu Moise; nu te țin voi lăsa, nici nu te voi părăsi. * Deut. 7, 18. ** Exod. 3, 12. * Deut. 31, 6, 23. Num. 9, 17. Cap. 8, 7; 9, 27. Isa. 43, 2, 5. * Deut. 31, 6, 8. Ezech. 15, 5.

6. Întărește-te* și îmbărbătează-te, căci tu vei da în stăpînire poporului acestuia țara pe care am jurat părinților lor că le-o voi da. * Deut. 31, 7, 23.

7. Întărește-te numai, și îmbărbătează-te, lucrînd cu credincioșie după toată legea* pe care ți-a dat-o robul Meu Moise; nu** te abate dela ea nici la dreapta nici la stînga, ca să izbutești în tot ce vei face.

* Num. 27, 22. Deut. 31, 7. Cap. 11, 25. ** Deut. 5, 32; 28, 14.

8. Cartea aceasta a legii să nu se*

depărteze de gura ta; cugeți** asupra ei zi și noapte, clătînd să faci tot ce este scris în ea; căci atunci vei izbîndi în toate lucrările tale, și atunci vei lu-
cra cu înțelepciune. * Deut. 27, 18, 19. ** Ps. 1, 1.

9. Nu* ți-am dat Eu oare porunca aceasta: „întărește-te și îmbărbătează-te? Nu** te înspăimînta și nu te îngrozi, căci Domnul, Dumnezeul tău, este cu tine în tot ce vei face.”

* Deut. 31, 7, 8, 23. ** Ps. 27, 1. Isa. 1, 10.

Poporul jăgduiește ascultare.

10. Iosua a dat căpeteniilor oștirii poporului următoarea poruncă:

11. „Treceți prin tabără, și iați ce să poruncă poporului: „Pregătiți-vă merinde, căci peste trei* zile veți trece Iordanul acesta ca să mergeți să cuceriti țara, pe care v'o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul vostru.”

* Cap. 2, 2. Deut. 2, 1, 11, 21.

12. Iosua a zis Rubeniților, Gadităilor și jumătății din seminția lui Manase:

13. „Aduceți-vă aminte* ce v'a poruncit Moise, robul Domnului, cînd a zis: „Domnul, Dumnezeul vostru, v'a dat odihnă, și v'a dat țara aceasta.”

* Num. 32, 20—28. Cap. 23, 2, 3, 4.

14. Nevestele voastre, pruncii voștri și vitele voastre să rămîni în țara pe care v'a dat-o Moise dincoace de Iordan; dar voi toți bărbații voștri, să treceți înarmați înaintea fraților voștri, și să-l ajutați,

15. pînă ce Domnul va da odihnă fraților voștri ca și vouă, și pînă ce vor fi și ei în stăpînirea țării pe care le-o dă Domnul, Dumnezeul vostru. Apoi* să vă întoarceți să stăpîniți țara care este moșia voastră, și pe care v'a dat-o Moise, robul Domnului, dincoace de Iordan, spre răsăritul soarelui."

* Cap. 23, 4, etc.

16. Ei au răspuns lui Iosua, și au zis: „Vom face tot ce ne-ai poruncit, și ne vom duce ori unde ne vei trimite."

17. Te vom asculta în totul, cum am ascultat pe Moise. Numai Domnul, Dumnezeul tău, să fie* cu tine, cum a fost cu Moise ! * Vers. 1. 2 Sam. 20, 12. 1 Reg. 1, 27.

18. Oricum om care se va răzvrăti împotriva poruncii tale, și care nu va asculta de tot ce-i vei porunci, să fie pedepsit cu moartea ! Întărește-te numai, și îmbărbătează-te !"

Cele două iscoade la Ierihon.

2. Iosua, fiul lui Nun, a trimis în ascuns din* Sitim doi oameni, ca iscoade, zicîndu-le: „Duceți-vă de cercetați țara, și mai ales Ierihonul."

Cei doi oameni au plecat, și au ajuns* în casa unei curve, care se cheama Rahav†, și s'au culcat acolo.

* Num. 25, 1. ** Ezech. 12, 11. Iac. 2, 26. † Mat. 1, 5.

2. S'a dat* de știre împăratului din Ierihon, și i-au spus: „Iată că niște oameni dintre copiii lui Israel au venit aici, astăzi noapte, ca să iscodească țara."

* Ps. 127, 1. Prov. 21, 20.

3. Împăratul Ierihonului a trimis la Rahav să-i spună: „Scoate afară pe bărbații cari au venit la tine, și cari au intrat în casa ta; căci au venit să iscodească țara."

4. Femeia* a luat pe cei doi bărbați, și i-a ascuns; și a zis: „Este adevărat că bărbații aceștia au venit la mine, dar nu știu de unde sînt; * 1 Sam. 27, 20, 26.

5. și, fiindcă poarta a trebuit să se închidă noaptea, bărbații aceștia au ieșit afară; nu știu unde s'au dus: grăbiți-vă de-i urmăriți, și-i veți ajunge."

6. Ea li suise* pe acoperiș, și-i ascunsese sub niște mănunchiuri de in, pe care-l întinsese pe acoperiș.

* Ezech. 1, 12. 2 Sam. 17, 19.

7. Oamenii aceia i-au urmărit pe drumul care duce la vadul Iordanului, și după ce au ieșit ei, s'a închis poarta.

8. Înainte de a se culca iscoadele, Rahav s'a suit la ei pe acoperiș,

9. și le-a zis: „Știu că Domnul v'a

dat țara aceasta, căci ne-a apucat groaza* de voi, și toți locuitorii țării tremură înaintea voastră.

* Ps. 136, 3. Ezech. 39, 27. Deut. 2, 26; 11, 26.

10. Fiindcă am auzit cum, la ieșirea voastră din Egipt, Domnul a secat* înaintea voastră apele mării Roșii, și am auzit ce ați făcut* celor doi împărați ai Amoriților dincolo de Iordan, lui Sihon și Og, pe cari i-ați nimicit cu desăvîrșire.

* Ezech. 14, 21. Cap. 4, 23. ** Num. 21, 24, 34, 35.

11. De cînd am* auzit lucrul acesta, „ni s'a tăiat inima", și toți ne-am pierdut nădejdea înaintea voastră; căci Domnul†, Dumnezeul vostru, este Dumnezeu sus în ceruri și jos pe pămînt.

* Ezech. 12, 24, 25. ** Cap. 1, 1; 7, 8.

Isa. 58, 7. † Deut. 4, 39.

12. Și acum, vă rog, jurați-mi* pe Domnul că veți avea față de casa** tatălui meu aceeași bunăvoință pe care am avut-o eu față de voi. Dați-mi un semn† de încredințare

* 1 Sam. 20, 14, 26, 27. ** 1 Tim. 2, 8. † Vers. 12.

13. că veți lăsa cu viață pe tatăl meu, pe mama mea, pe frații mei, pe surorile mele, și pe toți ai lor, și că ne veți scăpa dela moarte."

14. Bărbații aceia i-au răspuns: „Sîntem gata să murim pentru voi, dacă nu ne dați pe față; și cînd Domnul ne va da țara aceasta, ne vom purta cu tine cu bunăvoință* și credincioșie."

* Iudei. 1, 24. Mat. 5, 7.

15. Ea i-a pogorit* cu o funie pe ferestra, *cîci casa în care locuia era lângă zidul cetății.

* Psalt. 9, 25.

16. Și le-a zis: „Duceți-vă spre munte, ca să nu vă întîlnească cece vă urmăresc; ascundeți-vă acolo trei zile, pînă se vor întoarce; după aceea, să vă vedeți de drum."

17. Bărbații aceia i-au zis: „Iată cum vom fi deslegați* de jurămîntul pe care ne-ai pus să-l facem."

* Ezech. 20, 7.

18. La intrarea* noastră în țară, leagă funia aceasta de fir cîrmizii la ferestra prin care ne-ai pogorit, și strînge** la tine în casă pe tatăl tău, pe mama ta, pe frații tăi, și pe toată familia tatălui tău.

* Vers. 12. ** Cap. 6, 26.

19. Dacă vreunul din ei va ieși pe poarta casei tale, ca să meargă afară pe uliță, sîngele* lui va cădea asupra capului lui, și noi vom fi nevinovați; dar dacă va pune cineva mîna pe vreunul din cece vor fi cu tine în casă,

singele lui va cădea asupra capului nostru.

* Mat. 23, 35.

20. Și dacă ne vei da pe față, vom fi deslezați de jurământul pe care ne-ai pus să-l facem.¹⁹

21. Ea a răspuns: „Fie după cuvintele voastre.” Și-a luat rămas bun dela ei, și ei au plecat. Ea a legat funia cărmizie la fereastră.

22. Ei au plecat, și au ajuns la munte, unde au rămas trei zile, până s'au întors cei cari-i urmăreau. Cei cari-i urmăreau i-au căutat pe tot drumul, dar nu i-au găsit.

23. Cei doi oameni s'au întors, s'au poporit din munte, și au trecut Iordanul. Au venit la Iosua, fiul lui Num, și i-au istorisit tot ce li se întâmplase.

24. Ei au zis lui Iosua: „Cu adevărat, Domnul²⁰ a dat toată țara în minile noastre, și toți locuitorii țării tremură înaintea noastră.”

* Exod. 23, 31. Cap. 4, 3; 21, 44.

Trecerea Iordanului.

3 1. Iosua, sculindu-se disdedimineață, a pornit din Sitim²¹ cu toți copiii lui Israel. Au ajuns la Iordan; și au rămas acolo peste noapte, înainte de a trece.

* Cap. 2, 1.

2. După trei²² zile, căpeteniile oastei au trecut prin tabără,

* Cap. 1, 10, 12.

3. și au dat poporului următoarea poruncă: „Cînd²³ veți vedea chivotul legământului Domnului, Dumnezeului vostru, dus de preoți²⁴, cari sînt din neamul Leviților, să plecați din locul în care sînteți, și să porniți după el.

* Num. 10, 35. ** Deut. 31, 9, 28.

4. Dar²⁵ între voi și el să fie o depărtare de aproape două mii de coți: să nu vă apropiați de el. El vă va arăta drumul pe care trebuie să-l urmați, căci n'ați mai trecut pe drumul acesta.”

* Exod. 19, 13.

5. Iosua a zis poporului: „Sfințiți-vă²⁶, căci mine Domnul va face lucruri minunate în mijlocul vostru.”

* Exod. 13, 10, 14, 15. Lev. 20, 7. Num. 31, 8. Cap. 7, 13. 1 Sam. 10, 5. Iosif 2, 18.

6. Și Iosua a zis preoților: „Luați²⁷ chivotul legământului, și treceți înaintea poporului.” Ei au luat chivotul legământului, și au pornit înaintea poporului.

* Num. 4, 13.

7. Domnul a zis lui Iosua: „Astăzi, voi începe să te înalț²⁸ înaintea între-

gului Israel, ca să știe că voi fi cu tine cum²⁹ am fost cu Moise.

* Cap. 4, 14. 1 Cron. 28, 25. 2 Cron. 1, 1. ** Cap. 1, 4.

8. Să dai următoarea poruncă preoților³⁰ cari duc chivotul legământului: „Cînd veți ajunge la marginea apelor Iordanului, să vă³¹ opriți în Iordan.”

* Vers. 9. ** Vers. 27.

9. Iosua a zis copiilor lui Israel: „Apropiați-vă, și ascultați cuvintele Domnului, Dumnezeului vostru.”

10. Iosua a zis: „Prin aceasta veți cunoaște că Dumnezeu³² cel viu este în mijlocul vostru, și că va izgoni³³ dinaintea voastră pe Cananiți, pe Hetiți, pe Heviți, pe Fereziți, pe Ghirgasiți, pe Amoriți și pe Iebusiți:

* Deut. 5, 28. 1 Sam. 17, 36. 2 Reg. 19, 4. Osea 1, 35. Mat. 10, 10. 1 Tes. 1, 9. ** Exod. 23, 7. Deut. 7, 1. Ps. 64, 3.

11. Iată, chivotul legământului Domnului³⁴ întregul pămînt va trece înaintea voastră în Iordan.

* Vers. 12. Mic. 4, 13. Zab. 4, 14; 5, 5.

12. Acum, luați³⁵ doisprezece bărbați din semințiile lui Israel, câte un bărbat de fiecare seminție.

* Cap. 4, 1.

13. Și de îndată³⁶ ce preoții cari duc chivotul Domnului³⁷, Dumnezeului întregului pămînt, vor pune talpa picio-
rului în apele Iordanului, apele Iordanului se vor despică în două, și anume apele cari se pogoară din sus, se vor opri³⁸ grămadă.”

* Vers. 13, 14. ** Vers. 11. + Ps. 78, 13; 134, 2.

14. Poporul a ieșit din corturi, ca să treacă Iordanul, și preoții cari duceau chivotul³⁹ legământului au pornit înaintea poporului.

* Psalt. 7, 40.

15. Cînd preoții, cari duceau chivotul, au ajuns la Iordan, și cînd li s'au mulat picioarele⁴⁰ în marginea apei, — căci⁴¹ Iordanul se varsă peste toate malurile lui în⁴² tot timpul secerișului,

* Vers. 13. ** 1 Cron. 12, 15. Jer. 12, 5; 49, 19. + Cap. 4, 18; 5, 10, 12.

16. — apele cari se pogoară din sus s'au oprit, și s'au înălțat grămadă, la o foarte mare depărtare de lingă cetatea Adam, care este lingă Tartaș⁴³; iar cele ce se pogorau spre⁴⁴ marea cim-piei, care este marea⁴⁵ Sărata, s'au scurs de tot. Poporul a trecut în fața Ierihonului.

* 1 Reg. 4, 13; 7, 46. ** Deut. 3, 17. + Ps. 14, 3. Num. 24, 3.

17. Preoții cari duceau chivotul legământului Domnului s'au oprit pe uscat, în mijlocul Iordanului, în timp ce tot Israelul⁴⁶ trecea pe uscat, pînă a isprăvit tot poporul de trecut Iordanul.

* Exod. 14, 29.

Petre de aducere aminte.

4. După ce a isprăvit tot poporul de trecut* Iordanul, Domnul a zis lui Iosua:

* Deut. 27, 2 Cap. 3, 17.

2. „Ia* douăsprezece bărbați din popor, câte un bărbat din fiecare seminție.

* Cap. 3, 12.

3. Dă-le porunca următoare: „Luați de aici, din mijlocul Iordanului, din locul unde s'au oprit* preoții, douăsprezece pietre, pe cari să le duceți cu voi, și să le puneți în locul** unde veți petrece noaptea aceasta.”

* Cap. 3, 12. ** Vers. 12, 20.

4. Iosua a chemat pe cei douăsprezece bărbați, pe cari i-a ales dintre copiii lui Israel, câte un bărbat de fiecare seminție.

5. Și le-a zis: „Treceți înaintea chivotului Domnului, Dumnezeului vostru, în mijlocul Iordanului, și fiecare din voi să ia o piatră pe umăr, după numărul semințiilor copiilor lui Israel,

6. pentru ca acesta să fie un semn de aducere aminte în mijlocul vostru. Cînd* vor întreba copiii voștri într'o zi: „Ce însemnează pietrele acestea pentru voi?”

* Vers. 21. Exod. 12, 26; 12, 14. Deut. 4, 20. Ps. 44, 1; 78, 3, 4, 5, 6.

7. să le spuneți: „Apele Iordanului s'au despicat în două înaintea chivotului legămîntului Domnului; cînd a trecut chivotul Iordanul, apele Iordanului s'au despicat în două, și pietrele acestea să fie totdeauna o aducere aminte** pentru copiii lui Israel.”

* Cap. 3, 12, 18. ** Exod. 12, 14. Num. 18, 48.

8. Copiii lui Israel au făcut așa cum le poruncise Iosua. Au luat douăsprezece pietre din mijlocul Iordanului, cum spusese lui Iosua Domnul, după numărul semințiilor copiilor lui Israel, le-au luat cu ei, și le-au pus în locul unde aveau să rămîna peste noapte.

9. Iosua a ridicat și el douăsprezece pietre în mijlocul Iordanului, în locul unde se oprise picioarele preoților cari duceau chivotul legămîntului; și ele au rămas acolo pînă în ziua de azi.

10. Preoții cari duceau chivotul au stătut în mijlocul Iordanului pînă la deplină împlinire a celor ce poruncise lui Iosua Domnul să spună poporului, potrivit cu tot ce poruncise Moise lui Iosua. Și poporul s'a grăbit să treacă.

11. După ce a isprăvit de trecut tot poporul, chivotul Domnului și preoții au trecut înaintea poporului.

12. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad, și jumătate din seminția lui Manase, au trecut* înarmați înaintea copiilor lui Israel, cum le spusese Moise.

* Num. 32, 20, 27, 28.

13. Aproape patruzeci de mii de bărbați, pregătiți de război, au trecut gata de luptă înaintea Domnului în cîmpia Ierihonului.

14. În ziua aceea, Domnul a înălțat* pe Iosua înaintea întregului Israel; și s'au temut de el, cum se temuseră de Moise, în toate zilele vieții lui. * Cap. 3, 7.

15. Domnul a zis lui Iosua:

16. „Poruncește preoților cari duc* chivotul mărturie, să iasă din Iordan.”

* Exod. 28, 15, 28.

17. Și Iosua a poruncit preoților: „Leșiți din Iordan.”

18. Cînd au leșit preoții, cari duceau chivotul legămîntului Domnului, din mijlocul Iordanului, și cînd au călcat cu talpa picioarelor pe uscat, apele Iordanului s'au întors la locul lor, și s'au revărsat* ca mai înainte peste toate malurile lui.

* Cap. 3, 12.

19. Poporul a leșit din Iordan în ziua a zecea a lunii întâi, și a tăbărit la Ghilgal*, la marginea de răsărit a Ierihonului.

* Cap. 3, 8.

20. Iosua a ridicat la Ghilgal cele* douăsprezece pietre pe cari le luaseră din Iordan.

* Vers. 3.

21. El a zis copiilor lui Israel: „Cînd vor* întreba copiii voștri într'o zi pe părinții lor: „Ce însemnează pietrele acestea?”

* Vers. 8.

22. să învățați pe copiii voștri, și să le spuneți: „Israel* a trecut Iordanul acesta pe uscat.

* Cap. 3, 17.

23. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, a secat înaintea voastră apele Iordanului pînă ce ați trecut, după cum făcuse Domnul, Dumnezeul vostru, la Marea Roșie, pe care a secat-o* înaintea noastră pînă am trecut,

* Exod. 14, 21.

24. pentru ca* toate popoarele pămîntului să știe că mîna Domnului este* puternică, și să vă țemeți totdeauna de Domnul, Dumnezeul vostru.”

* 1 Reg. 8, 43, 45. 2 Reg. 19, 15. Ps. 124, 8. ** Exod. 14, 16, 1 Cron. 16, 12. Ps. 66, 28. † Exod. 14, 21. Deut. 4, 2. Ps. 88, 7. Ier. 10, 7.

Tăierea împrejur.

5. Cînd au auzit* toți împărații Amoriților dela apusul Iordanului, și toți împărații Cananiților de lângă* mare că Domnul secase apele Iorda-

nului înaintea copiilor lui Israel până am trecut, li s'a tăiat în inima și au rămas îngroziți înaintea copiilor lui Israel. * Exod. 15, 14, 15. ** Num. 13, 26. Cap. 2, 8, 20, 11. Ps. 40, 5. Ezech. 21, 7. † 1 Reg. 19, 5.

2. În vremea aceea, Domnul a zis lui Iosua: „Fă-ți niște cuțite” de piatră, și tale împrejur pe copiii lui Israel, a doua oară.” * Exod. 4, 26.

3. Iosua și-a făcut niște cuțite de piatră și a tăiat împrejur pe copiii lui Israel pe dealul Ararat.

4. Iată pricina pentru care i-a tăiat Iosua împrejur. Tot* poporul ieșit din Egipt, bărbații, toți oamenii de luptă muriseră în pustie, pe drum, după ieșirea lor din Egipt.

* Num. 14, 29; 26, 64, 65. Deut. 2, 16.

5. Tot poporul acela ieșit din Egipt era tăiat împrejur; dar tot poporul născut în pustie, pe drum, după ieșirea din Egipt, nu fusese tăiat împrejur.

6. Căci copiii lui Israel umblaseră patruzeci* de ani prin pustie până la minicirea întregului neam de oameni de război cari ieșiseră din Egipt și cari nu ascultaseră de glasul Domnului. Domnul le-a jurat că nu-i** va lăsa să vadă țara pe care jurase părinților lor că ne-o va da, țară† în care curge lapte și miere. * Num. 14, 33. Deut. 1, 3; 2, 7, 14. Ps. 95, 10. ** Num. 14, 23. Ps. 95, 11. Ezech. 2, 11. † Exod. 3, 8.

7. În locul lor a ridicat pe* copiii lor; și Iosua i-a tăiat împrejur, căci erau netăiați împrejur, pentru că nu-i tăiaseră împrejur pe drum.

* Num. 14, 31. Deut. 2, 30.

8. După ce a isprăvit de tăiat împrejur pe tot poporul, au rămas pe loc în tabără până la vindecare”. * Fac. 34, 26.

Prăznuirea

Paștelor. — Mana încețaează.

9. Domnul a zis lui Iosua: „Astăzi, am ridicat ocară* Egiptului de deasupra voastră.” Și locului acelui a-i au pus numele** Ghilgal (*Prăznuire*) până în ziua de azi. * Fac. 34, 14. † Num. 21, 4. Lev. 19, 5. Cap. 24, 14. Exod. 20, 7; 23, 9, 8. ** Cap. 4, 18.

10. Copiii lui Israel au tăbărit la Ghilgal; și au prăznuit Paștele în a patru-sprezecea* zi a lunii, spre seară, în cimpia Ierihonului. * Exod. 23, 8. Num. 9, 1.

11. A doua zi de Paște au mâncat din grâul țării, azimi și boabe prăjite; chiar în ziua aceea au mâncat.

12. Mana* a încetat a doua zi de Paște, când au mâncat din grâul țării. Copiii lui Israel n'au mai avut mană,

ci au mâncat din roadele țării Canaanului în anul acela. * Exod. 16, 32.

Descoperirea damazelască.

13. Pe când Iosua era lângă Ierihon, a ridicat ochii, și s'a uitat. Și iată că un om* stătea în picioare înaintea lui, cu sabia scoasă** din teacă în mână. Iosua s'a dus spre el, și i-a zis: „Ești dintre ai noștri sau dintre vrăjmașii noștri?” * Fac. 19, 2; 22, 34. Exod. 22, 29. Job. 1, 4. Psal. 1, 10. ** Num. 22, 33.

14. El a răspuns: „Nu, ci Eu sint Căpetenia oștirii Domnului, și acum am venit.” Iosua s'a* aruncat cu fața la pământ, s'a închinat, și i-a zis: „Ce spune Domnul meu robului Său?” * Fac. 17, 3.

15. Și Căpetenia oștirii Domnului a zis lui Iosua: „Scoate-ți* încălțămintele din picioare, căci locul pe care stai este sfânt.” Și Iosua a făcut așa.

* Exod. 3, 5. Psal. 7, 26.

Luarea Ierihonului. —

Nelegiuirea și pedepsirea lui Acan.

6. Ierihonul era închis și întărit de teama copiilor lui Israel. Nimeni nu ieșea din el și nimeni nu intra în el.

2. Domnul a zis lui Iosua: „Iată, dau* în minile tale Ierihonul și pe împăratul** lui, pe vitejii lui ostași.” * Cap. 7, 3, 24; 8, 1. ** Deut. 7, 24.

3. Înconju-rați cetatea, voi toți bărbații de război, dînd ocol cetății odată. Așa să faci șase zile.

4. Șapte preoți să poarte înaintea chivotului șapte trîmbițe de corn de berbec; în ziua a șaptea, să înconju-rați cetatea de șapte ori, și preoții* să sune din trîmbițe. * Num. 10, 8.

5. Când vor suna lung din cornul de berbec, și când veți auzi sunetul trîmbiței, tot poporul să scoată mari strigăte. Atunci zidul cetății se va prăbuși, și poporul să se suie, fiecare drept înainte.”

6. Iosua, fiul lui Nun, a chemat pe preoți, și le-a zis: „Luați chivotul legămîntului, și șapte preoți să poarte cele șapte trîmbițe de corn de berbec înaintea chivotului Domnului.”

7. Și a zis poporului: „Porniți, înconju-rați cetatea, și bărbații înarmați să treacă înaintea chivotului Domnului.”

8. După ce a vorbit Iosua poporului, cei șapte preoți cari purtau înaintea

Domnului cele șapte trîmbițe de corn de berbeci au pornit și au sunat din trîmbițe. Chivotul legămîntului Domnului mergea în urma lor.

9. Bărbații înarmați mergeau înaintea preoților, cari sunau din trîmbițe, și coada* oștirii mergea după chivot; în timpul mersului, preoții sunau din trîmbițe.

* Num. 10. 22.

10. Iosua dăduse porunca aceasta poporului: „Voi să nu strigați, să nu vi se audă glasul, și să nu vă iasă o vorbă din gură, pînă în ziua cînd vă voi spune: „Strigați!“ Atunci să strigați.”

11. Chivotul Domnului a înconjurat cetatea, și i-a dat ocol odată; apoi au intrat în tabără, și au rămas în tabără peste noapte.

12. Iosua s'a sculat cu noaptea'n cap, și preoții* au luat chivotul Domnului.

* Deut. 10. 25.

13. Cei șapte preoți, cari purtau cele șapte trîmbițe de corn de berbeci înaintea chivotului Domnului, au pornit și au sunat din trîmbițe. Bărbații înarmați mergeau înaintea lor, și coada oștirii venea după chivotul Domnului; în timpul mersului, preoții sunau din trîmbițe.

14. Au înconjurat cetatea odată, a doua zi; apoi s'au întors în tabără. Au făcut acelaș lucru timp de șase zile.

15. În ziua a șaptea, s'au sculat în zorii zilei, și au înconjurat în acelaș fel cetatea de șapte ori; aceasta a fost singura zi cînd au înconjurat cetatea de șapte ori.

16. A șaptea oară, pe cînd preoții sunau din trîmbițe, Iosua a zis poporului: „Strigați, căci Domnul v'a dat cetatea în mîină!”

17. Cetatea să fie dată Domnului spre nimicire, ea și tot ce se află în ea; dar să lăsați cu viață pe curva Rahav și pe toți cei ce vor fi cu ea în casă, pentru că a ascuns* pe solii pe cari-i trimiseserăm noi.

* Cap. 2. 4.

18. Feriți-vă numai de ceace va fi dat spre nimicire; căci dacă veți lua ceva din ceace va fi dat spre nimicire, veți face ca tabăra lui Israel să fie dată spre nimicire și o veți** ne-moroci.

* Deut. 7. 26; 12. 17. Cap. 7. 5, 11, 17.

** Cap. 7. 26, 1 Reg. 15. 12, 15. Iosua 1. 12.

19. Tot argintul și tot aurul, toate lucrurile de aramă și de fier, să fie închinăte Domnului, și să intre în vistieria Domnului.*

20. Poporul a scos strigăte, și preoții

au sunat din trîmbițe. Cînd a auzit poporul sunetul trîmbiței, a strigat tare, și zidul* s'a prăbușit; poporul s'a suit în cetate, fiecare drept înaintea. Au pus mîna pe cetate,

* Yer. 3. 27. 11. 20.

21. și au nimicit-o* cu desăvîșire, trecînd prin ascușitul săbiei tot ce era în cetate, bărbați și femei, copii și bătrîni, pînă la boi, oi și măgari.*

* Deut. 7. 2.

22. Iosua a zis celor doi bărbați cari iscodiseră țara: „Intrați în casa curvei, și scoateți din ea pe femeia aceea și pe toți ai ei, cum* i-ați jurat.”

* Cap. 2. 14. Eze. 11. 21.

23. Tinerii, iscoadele, au intrat și au scos pe Rahav, pe tatăl* ei, pe mama ei, pe frații ei, și pe toți ai ei; au scos afară pe toți cei din familia ei, și i-au așezat afară din tabăra lui Israel.

* Cap. 2. 12.

24. Cetatea au ars-o împreună cu tot ce se afla în ea; numai argintul*, aurul, și toate lucrurile de aramă și de fier le-au pus în vistieria casei Domnului.

* Yer. 3.

25. Iosua a lăsat cu viață pe curva Rahav, casa tatălui ei, și pe toți ai ei; ea a locuit* în mijlocul lui Israel pînă în ziua de azi, pentru că ascunsese solii, pe cari-i trimisese Iosua să iscodească Ierihonul.

* Yer. 3. 2.

Blestemat

lui Iosua asupra Ierihonului.

26. Atunci a jurat Iosua, și a zis: „Blestemat* să fie înaintea Domnului omul care se va scula să zidească din nou cetatea aceasta a Ierihonului! Cu prețul înfiului său nîscut îi va pune temelile și cu prețul celui mai tînăr fiu al lui îi va așeza porțile!”

* 1 Reg. 16. 24.

27. Domnul* a fost cu Iosua, și i s'a dus vestea** în toată țara.

* Cap. 1. 5. ** Cap. 2. 1, 2.

Nelegiuirea lui Acan.

71. Copiii lui Israel au păcătuit cu privire la lucrurile date spre nimicire. Acan*, fiul lui Carmi, fiul lui Zabdi, fiul lui Zerah, din seminția lui Iuda, a luat din lucrurile date spre nimicire. Și Domnul S'a aprins de mînie împotriva copiilor lui Israel.

* Cap. 20. 26.

2. Iosua a trimis din Ierihon niște bărbați la Ai, care este lingă Bet-Aven, la răsărit de Betel. Și le-a zis: „Suiți-vă, și iscodiți țara.” Și oamenii acela s'au suit, și au iscodit cetatea Ai.

3. S'au întors la Iosua, și i-au spus:

„Degeaba mai faci să mai meargă tot poporul; două sau trei mii de oameni vor ajunge ca să bați cetatea Ai; nu osteni tot poporul; căci oamenii aceia sînt puțini la număr.”

4. Aproape trei mii de oameni au pornit, dar au luat-o la¹ fugă dinaintea oamenilor din Ai. ¹ Lev. 26, 17; Deut. 28, 25.

5. Oamenii din Ai le-au omorît aproape treizeci și șase de oameni; i-au urmărit dela poartă pînă la Șebarim, și i-au bătut la vale. Poporul a rămas incremenit și cu inima moale² ca apa.

¹ Cap. 2, 9, 11. ² Lev. 26, 26. Ps. 78, 24.

Mîhnirea și rugăciunea lui Iosua.

6. Iosua și-a sfîșiat¹ hainele, și s'a aruncat cu fața la pămînt pînă seara înaintea chivotului Domnului, el și bătrînii lui Israel, și și-au² presărat capul cu pămînt.

¹ Ps. 37, 38, 39. ² 1 Sam. 4, 12.

7. Iosua a zis: „Ah! Doamne Dumnezeu, pentru ce ai trecut pe poporul acesta Iordanul, ca să ne dai în mîinile Amoritilor și să ne prăpădești? De am fi știut să rămînem de cealaltă parte a Iordanului!”

8. Dar Doamne, ce voi zice, după ce Israel a dat dosul înaintea vrăjmașilor lui?

9. Cananiții și toți locuitorii țării vor afla; ne vor înconjura, și ne vor șterge¹ numele de pe pămînt. Și ce vei face Tu² Numelui Tău celui mare?”

¹ Ps. 137, 8. ² Exod. 15, 22. Num. 14, 22.

Descoperirea și pedepșirea lui Acan.

10. Domnul a zis lui Iosua: „Scoală-te! Pentru ce stai culcat astfel pe fața ta?”

11. Israel¹ a păcătuit; au călcat legămîntul Meu pe care li l-am dat, au luat din lucrurile² date spre nimicire, le-au furat și au mințit³, și le-au ascuns printre lucrurile lor.

¹ Vers. 1. ² Cap. 6, 17, 18. ³ Ps. 51, 1, 2.

12. De aceea¹ copiii lui Israel nu pot să țină piept vrăjmașilor lor: vor da dosul în fața vrăjmașilor lor, căci sînt dați² spre nimicire; Eu nu voi mai fi cu voi, dacă nu nimiciri ce este dat spre nimicire din mijlocul vostru.

¹ Num. 34, 46. ² Jude. 2, 14. ³ Deut. 7, 26. Cap. 6, 18.

13. Scoală-te, sfîințește¹ poporul. Spune-le: „Sfințiți-vă² pentru mine. Căci așa zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „În mijlocul tău este un lucru dat spre nimicire, Israele; nu vei putea să ții piept vrăjmașilor tăi, pînă

nu veți scoate lucrul dat spre nimicire din mijlocul vostru.

¹ Exod. 19, 10. ² Cap. 8, 4.

14. Să vă apropiați mine dimineață după semințiile voastre; și seminția pe care o va arăta Domnul¹ prin sorți se va apropia pe familii, și familia pe care o va arăta Domnul prin sorți se va apropia pe case, și casa pe care o va arăta Domnul prin sorți se va apropia pe bărbați.

¹ Prov. 16, 33.

15. Cine¹ va fi arătat prin sorți că a luat din ce era dat spre nimicire, va fi ars în foc, el și tot ce este al lui, pentru că a călcat² legămîntul Domnului și a făcut o³ mișelie în Israel.”

¹ 1 Sam. 14, 39, 40. ² Vers. 11. ³ Ps. 34, 7. Jude. 20, 6.

16. Iosua s'a sculat disde dimineață, și a apropiat pe Israel, după semințiile lui, și a fost arătată prin sorți seminția lui Iuda.

17. A apropiat familiile lui Iuda, și a fost arătată prin sorți familia lui Zerah. A apropiat familia lui Zerah pe case, și a fost arătată prin sorți casa lui Zabdi.

18. A apropiat casa lui Zabdi pe bărbați, și a fost arătat prin sorți Acan¹, fiul lui Carmi, fiul lui Zabdi, fiul lui Zerah, din seminția lui Iuda.

¹ 1 Sam. 14, 40.

19. Iosua a zis lui Acan: „Fiule¹, dă slavă Domnului, Dumnezeului lui Israel, mărturisește² și spune-mi³ ce ai făcut, nu-mi ascunde nimic.”

¹ 1 Sam. 6, 5. ² Jer. 18, 18. ³ Ier. 9, 24. ⁴ Vers. 5, 6, 7. ⁵ 2 Cron. 30, 22. Ps. 51, 3. Dan. 9, 4. ⁶ 1 Sam. 14, 42.

20. Acan a răspuns lui Iosua, și a zis: „Este adevărat că am păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului lui Israel, și iată ce am făcut.

21. Am văzut în pradă o manta frumoasă de șinear, două sute de sicli de argint, și o placă de aur în greutate de cincizeci de sicli; le-am poftit, și le-am luat; iată, sînt ascunse în pămînt în mijlocul cortului meu, și argintul este pus sub ele.”

22. Iosua a trimis niște oameni, cari au alergat în cort; și iată că lucrurile erau ascunse în cortul lui Acan, și argintul era sub ele.

23. Le-au luat din mijlocul cortului, le-au adus lui Iosua și tuturor copiilor lui Israel, și le-au pus înaintea Domnului.

24. Iosua și tot Israelul împreună cu el au luat pe Acan, fiul lui Zerah, argintul, mantaua, placa de aur, pe fiul și fiicele lui Acan, boii lui, măga-

rii, oile, cortul lui și tot ce era al lui; și i-au suit în valea Acor*.

* Vers. 26. Cap. 16, 7.

25. Iosua a zis: „Pestruce ne-ai* nenorocit? Și pe tine te va nenoroci Domnul azi!”. Și tot Israelul** s-a ucis cu pietre. I-au ars în foc, i-au ucis cu pietre,

* Cap. 8, 18. 1 Cron. 2, 7. ** Deut. 17, 2.

26. și au ridicat* peste Acan un morman mare de pietre, care se vede pînă în ziua de azi. Și Domnul** S'a întors din iușimea miniei Lui. Din pricina acestei întîmplări s'a dat pînă în ziua de azi locului același numele de valea Acor† (*Tarbarara*).

* Cap. 8, 29. 2 Sam. 16, 17. 1 Tim. 3, 10. ** Deut. 12, 17. 2 Sam. 21, 14. † Vers. 24. Gal. 3, 12. Isa. 49, 10. Osea 2, 15.

Luarea cetății Ai.

1. Domnul a zis lui Iosua: „Nu* te teme, și nu te spăimînta! la cu tine pe toți oamenii de război, scoliște, suie-te împotriva cetății Ai. Iată** că îți dau în minile tale pe împăratul din Ai și pe poporul lui, cetatea lui și țara lui.”

2. Să faci cetății Ai cum ai făcut* Ierihonului și împăratului lui: să păstrați pentru voi numai** prada de război și vitele. Pune niște oameni la pîndă înapoia cetății”.

* Cap. 6, 21. ** Deut. 20, 14.

3. Iosua s'a sculat cu toți oamenii de război ca să se suie împotriva cetății Ai. A ales treizeci de mii de bărbați viteji, pe cari i-a pornit noaptea,

4. și le-a dat urmărirea poruncă: „Ascultați! Să v'ă puneți la pîndă înapoia cetății; să nu vă depărtați mult de cetate, și toți să fiți gata.

* Judec. 20, 20.

5. Iar eu și tot poporul care este cu mine ne vom apropia de cetate. Și cînd vor ieși înaintea noastră, ca înțîia dată, noi o s'o luăm la fugă* dinaintea lor.

* Judec. 20, 20.

6. Ei ne vor urmări pînă cînd îi vom trage departe de cetate, căci vor zice: „Fug dinaintea noastră, ca înțîia dată!” Și vom fugi dinaintea lor.

7. Voi să ieșiți atunci dela pîndă și să puneți mîna pe cetate, și Domnul, Dumnezeul vostru, o va da în minile voastre.

8. Dupăce veți lua cetatea, să-i puneți foc, să faceți cum a zis Domnul: aceasta este porunca* pe care v'o dau”.

* 2 Sam. 12, 20.

9. Iosua i-a pornit, și s'au dus de s'au

apăsat la pîndă între Betel și Ai, la apus de Ai. Iar Iosua a petrecut noaptea aceea în mijlocul poporului.

10. Iosua s'a sculat dis de dimineață, a cercetat poporul, și a pornit împotriva cetății Ai, în fruntea poporului, el și bătrîinii lui Israel.

11. Toți* oamenii de război cari erau cu el s'au suit și s'au apropiat de cetate; cînd au ajuns în fața cetății, au tăbărit la miez noapte de Ai, de care erau despărțiți prin vale.

Vers. 4.

12. Iosua a luat aproape cinci mii de oameni, și i-a pus la pîndă între Betel și Ai, la apus de cetate.

13. Dupăce s'a așezat toată tabăra la miez noapte de cetate, și cei de pîndă la apus de cetate, Iosua a înaintat în noaptea aceea în mijlocul văii.

14. Cînd a văzut împăratul cetății Ai lucrul acesta, oamenii din Ai s'au sculat în grabă disdedimineață, și au ieșit înaintea lui Israel, ca să-l bată. Împăratul s'a îndreptat, cu tot poporul lui, spre un loc hotărît, înspire cîmpie, și nu știa* că înapoia cetății o mînd de oameni stăteau la pîndă împotriva lui.

* Judec. 20, 24. Est. 4, 12.

15. Iosua și tot Israelul s'au prefăcut* că sînt bătuți, și au fugit pe drumul dinspre pustie.

* Judec. 20, 24, etc.

16. Atunci tot poporul care era în cetate s'a strîns ca să-i urmărească. Au urmărit pe Iosua și au fost trași de parte din cetate.

17. N'a rămas piciun om în Ai și în Betel care să nu fi ieșit împotriva lui Israel. Au lăsat cetatea deschisă, și au urmărit pe Israel.

18. Domnul a zis lui Iosua: „Întinde spre Ai sulita pe care o ai în mînă, căci am s'o dau în mîna ta!” Și Iosua a întins spre cetate sulita pe care o avea în mînă.

19. Deîndată ce și-a întins mina, bărbații, cari stăteau la pîndă, au ieșit repede din locul unde erau; au pătruns în cetate, au luat-o, și s'au grăbit de i-au pus foc.

20. Oamenii din Ai, uitîndu-se înapoi, au văzut fumul cetății suindu-se spre cer, și n'au mai putut să scape în nici o parte. Poporul care fugea spre pustie s'a întors împotriva celor ce-l urmăreau;

21. căci Iosua și tot Israelul, văzînd cetatea luată de cei ce stăteau la pîndă,

și fumul cetății suindu-se în sus, s'au întors și au bătut pe oamenii din Ai.

22. Cei alți deasemenea le-au ieșit înainte din cetate, și oamenii din Ai au fost înconjurați de Israel din toate părțile. Israel i-a bătut, fără să lase unul cu viață*, nici vreun fugar;

* Deut. 7, 2.

23. pe împăratul din Ai, l-au prins viu, și l-au adus la Iosua.

24. După ce a isprăvit Israel de ucis pe toți locuitorii din Ai, în câmp și în pustie, unde îi urmăriseră ei, și după ce toți au fost trecuți în totul prin ascuțișul săbiei, tot Israelul s'a întors la Ai și a trecut cetatea prin ascuțișul săbiei.

25. În totul au fost douăsprezece mii de inși uciși în ziua aceea, bărbați și femei, toți oameni din Ai.

26. Iosua nu și-a tras mîna pe care o ținea întinsă cu sulița, pînă ce toți locuitorii au fost nimiciți cu desăvîșire.

27. Israel* a păstrat pentru sine doar vitele și prada din cetatea aceasta, după porunca** pe care o dăduse lui Iosua Domnul.

* Num. 31, 33, 35. ** Vers. 1.

28. Iosua a ars cetatea Ai, și a făcut* din ea pentru totdeauna un morman de dărîmături, care se vede pînă în ziua de azi.

* Deut. 13, 18.

29. A spînzurat* de un lemn pe împăratul din Ai, și i-a lăsat pe lemn pînă seara. La apusul** soarelui, Iosua a poruncit să i se poare trupul de pe lemn; l-au aruncat la intrarea porții cetății, și au ridicat† pe el o mare grămadă de pietre, care este pînă în ziua de azi.

* Cap. 10, 26. Ps. 107, 40; 110, 8.

** Deut. 21, 23. Cap. 10, 27. † Cap. 7, 26; 10, 27.

Altarul de pe muntele Ebal.

30. Atunci Iosua a zidit un altar Domnului, Dumnezeului lui Israel, pe muntele Ebal*.

* Deut. 27, 4, 6.

31. cum poruncise copiilor lui Israel Moise, robul Domnului, și cum este scris în cartea* legii lui Moise: era un altar de pietre aciopite, peste cari nu trecuse ferul. Pe altarul acesta au adus Domnului ardere de tot, și jertfe** de mulțămiri.

* Exod. 20, 25. Deut. 27, 4, 6. ** Exod. 20, 24.

32. Și acolo Iosua a scris* pe pietre o copie a legii pe care o scrisese Moise înaintea copiilor lui Israel.

* Deut. 27, 2, 8.

33. Tot Israelul, bătrînii, mai marii oastei și judecătorii lui, stăteau de amîndouă părțile chivotului, înaintea

preoților, din neamul Levitilor, cari* duceau chivotul legămîntului Domnului; erau de față atît străinii** cît și copiii lui Israel, jumătate în dreptul muntelui Garizim, și jumătate în dreptul muntelui Ebal, după† porunca pe care o dăduse mai înainte Moise, robul Domnului, ca să binecuvînteze pe poporul lui Israel.

* Deut. 31, 9, 28. ** Deut. 31, 32. † Deut. 11, 26; 27, 12.

34. Iosua a citit* apoi toate cuvintele legii, binecuvîntările** și blestemele, după cum este scris în cartea legii.

* Deut. 31, 21. Num. 32, 3. ** Deut. 28, 2, 15, 48; 29, 20, 21; 30, 10.

35. N'a rămas nimic din tot ce poruncise Moise, pe care să nu-l fi citit Iosua în fața întregii adunări a lui Israel, în fața femeilor*, copiilor și străinilor** cari mergeau în mijlocul lor.

* Deut. 31, 22. ** Vers. 28.

Împărații fără se unesc.

91. La auzul acestor lucruri, toți împărații cari erau dincoace de Iordan, în munte și în vale, și pe toată coasta* mării celei mari, pînă la Liban, Hetiții**, Amoritiți, Cananiți, Ferezitiți, Hevițiți și Iebusiți,

* Num. 34, 6. ** Exod. 3, 17; 23, 28.

2. s'au unit* împreună într'o înțelegere ca să lupte împotriva lui Iosua și împotriva lui Israel.

* Ps. 82, 3, 4.

Violența Gabaonitilor.

3. Locuitorii* din Gabaon**, de partea lor, cînd au auzit ce făcuse Iosua Ierihonului și cetății Ai,

* Cap. 10, 2. † Num. 21, 1, 2. ** Cap. 6, 27.

4. au întrebuințat un vicleșug, și au pornit la drum cu merinde pentru călătorie. Au luat niște saci vechi pe măgarii lor, și niște burdufuri vechi pentru vin, rupte și cîrpite,

5. iar în picioare purtau încălțăminte veche și cîrpită, și erau îmbrăcați cu niște haine vechi pe ei; iar toată pînea pe care o aveau pentru hrană era uscată și mucegăisă.

6. S'au dus la Iosua în* tabără la Gihgal, și i-au zis lui și tuturor telor din Israel: „Noi venim dintr'o țară depărtată, acum deci faceți legămînt cu noi”.

* Cap. 5, 10.

7. Bărbații lui Israel au răspuns Heviților* acestora: „Poate că voi locuiți în mijlocul nostru, cum să** facem noi legămînt cu voi?”

* Cap. 11, 20. ** Exod. 23, 32. Deut. 7, 2; 20, 16. Ps. 135, 2.

8. Ei au zis lui Iosua: „Noi* sîntem robii tăi.” Și Iosua le-a zis: „Cine sînteți voi, și de unde veniți?”

* Deut. 20, 15. 2 Reg. 19, 8.

9. Ei i-au răspuns: „Robii tăi vin dintr-o țară foarte* depărtată, pentru faima Domnului, Dumnezeului tău; căci am auzit” vorbindu-se de El, de tot ce a făcut în Egipt,

* Deut. 20, 15. ** Exod. 15, 14. Isa. 2, 20.

10. și de ce a* făcut celor doi împărați ai Amoriților dincolo de Iordan, lui Sihon, împăratul Hesbonului, și lui Og, împăratul Basanului, care era la Astarot.

* Num. 21, 24, 25.

11. Și bătrînii noștri și toți locuitorii din țara noastră ne-au zis: „Luați cu voi merinde pentru călătorie, duceți-vă înaintea lor, și spuneți-le: „Noi sîntem robii voștri; acum deci faceți legămint cu noi.

12. Iată pînea noastră: era caldă cînd am luat-o ca merinde de acasă, în ziua cînd am plecat să venim la voi, și acum s'a uscat și s'a mucegăit.

13. Burdufurile acestea de vin, cînd le-am umplut, erau noi de tot, și iată-le s'au rupt; hainele și încălțămîntea noastră s'au învechit de lungimea prea mare a drumului”.

14. Bărbații lui Israel au luat din merindele lor, și n'au* întrebat pe Domnul.

* Num. 27, 21. Isa. 30, 1, 2. Judec. 1, 1. 1 Sam. 28, 10, 20, 21. 2 Sam. 2, 1; 5, 10.

15. Iosua a făcut pace* cu ei, și a încheiat un legămint prin care trebuia să-i lase cu viață, și căpeteniile adunării le-au jurat lucrul acesta.

* Cap. 11, 19. 2 Sam. 21, 2.

16. La trei zile după încheierea acestui legămint, copiii lui Israel au aflat că erau vecini cu ei, și că locuiau în mijlocul lor.

17. Căci copiii lui Israel au plecat, și a treia zi au ajuns la cetățile lor; cetățile lor erau* Gabaon, Chefir, Beerot și Chiriat-Iearim.

* Cap. 12, 20, 24, 25. Ezei 2, 20.

18. Dar nu i-au bătut, pentrucă* frunzeții adunării le juraseră pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, că-i vor lăsa cu viață.

Și toată adunarea a cîntit împotriva căpeteniilor.

* Ps. 124, 4. Ecl. 4, 2.

19. Toate căpeteniile au zis întregii adunări: „Le-am jurat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, și acum nu putem să ne atîngem de ei.

20. Iată ce le vom face: îi vom lăsa

cu viață, ca să n'aducem peste* noi mînia Domnului, din pricina jurămîntului pe care li l-am făcut”.

* 2 Sam. 21, 1, 2, 9. Ezei. 17, 13, 16, 18, 19. Zah. 8, 2, 4. Mal. 2, 6.

21. „Să trăiască”, le-au zis căpeteniile. Dar au fost întrebuințați la tăiat lemne* și la scos apă pentru toată adunarea, cum** le spusese ră căpeteniile.

* Deut. 20, 21. ** Ysa. 18.

22. Iosua i-a chemat, și le-a vorbit astfel: „Pentruce ne-ați înșelat zicînd: „Sîntem* foarte departe de voi”, cînd voi** locuiți în mijlocul nostru?”

* Ysa. 4, 9. ** Ysa. 18.

23. Acum sînteți blestemați*, și nu veți înceta să fiți în robie, să tăiați** lemne și să scoateți apă pentru casa Dumnezeului meu”.

* Ps. 4, 20. ** Ysa. 21, 27.

24. El au răspuns lui Iosua, și au zis: „Robii tăi au auzit de poruncile* date de Domnul, Dumnezeul tău, robului Său Moise, ca să vă dea în mîna toată țara și să nimicească dinaintea voastră pe toți locuitorii ei; și venirea voastră a băgat mare frică” în noi cu privire la viața noastră: iată de ce am lucrat așa.

* Exod. 20, 22. Deut. 7, 1, 2. ** Exod. 19, 14.

25. Și acum iată-ne în mîinile* tale; fii cu noi ce vei crede că este bine și drept să faci”.

* Ps. 25, 4.

26. Iosua le-a făcut așa cum hotărîse; i-a izbăvit din mîna copiilor lui Israel, cari nu i-au omorît;

27. dar din ziua aceea i-a pus să taie lemne* și să scoată apă pentru adunare, și pentru altarul Domnului în locul pe care l-ar alege Domnul: ceea ce fac până în ziua** de azi.

* Ysa. 21, 28. ** Deut. 12, 6.

Marea lapă de la Gabaon.

10 1. Adoni-Tedec, împăratul Ierusalimului, a aflat că Iosua* pusese mîna pe Ai și o nimicise cu desăvîrșire, că făcuse cetățile Ai** și împăratului ei cum făcuse Ierihonului și împăratului lui, și că locuitorii† Gabaonului făcuseră pace cu Israel și erau în mijlocul lor.

* Cap. 8, 27. ** Cap. 8, 25, 26, 28. † Cap. 9, 10.

2. Atunci i-a fost foarte mare* frică; fiindcă Gabaon era o cetate mare ca una din cetățile împărătești, mai mare chiar decît Ai, și toți bărbații ei erau viteji.

* Exod. 15, 14, 15, 16. Deut. 11, 25.

3. Adoni-Tedec, împăratul Ierusalimului, a trimis să spună lui Hoham, împăratul Hebronului, lui Piriam, împăratul Iarmutului, lui Iafia, împăra-

tul Lachisului, și lui Debir, împăratul Eglonului:

4. „Suști-vă la mine, și ajutați-mă, ca să batem Gabaonul, căci a făcut pace” cu Iosua și cu copiii lui Israel¹.

¹ Vers. 1. Cap. 9, 10.

5. Cei cinci împărați ai Amoriților: împăratul Ierusalimului, împăratul Hebronului, împăratul Iarmutului, împăratul Lachisului, și împăratul Eglonului, s’au adunat² astfel și s’au suit împreună cu toate oștile lor; au venit și au tăbărit lângă Gabaon, și au început să lupte împotriva lui.

² Cap. 9, 2.

6. Oamenii din Gabaon au trimis să spună lui Iosua, în tabără³ din Ghilgal: „Nu părăsi pe robii tăi, suie-te la noi în grabă, izbăvește-ne, dă-ne ajutor; căci toți împărații Amoriților, cari locuiesc pe munte, s’au strins împotriva noastră”.

³ Cap. 9, 10; 1, 6.

7. Iosua s’a suit din Ghilgal, el și toți oamenii de război⁴ cu el, și toți cei viteji.

⁴ Cap. 9, 1.

8. Domnul a zis lui Iosua: „Nu te teme de ei, căci îi dau în minile tale, și niciunul⁵ din ei nu va putea să stea împotriva ta”.

⁵ Cap. 10, 6. Judec. 4, 14. ⁶ Cap. 1, 6.

9. Iosua a venit fără veste peste ei, după ce a mers toată noaptea dela Ghilgal.

10. Domnul i-a pus⁶ în învălmășeală dinaintea lui Israel; și Israel le-a pricinuit o mare înfringere la Gabaon, i-a urmărit pe drumul care suie la Bet-Horon,⁷ și i-a bătut pînă la Azeca⁸ și pînă la Macheda.

⁷ Judec. 4, 15. 1 Sam. 7,

25, 12. Ps. 18, 14. Isa. 29, 21. ⁸ Cap. 10, 3, 5. ⁹ Cap. 10, 10.

11. Pe cînd fugeau ei dinaintea lui Israel, și se pogorau din Bet-Horon, Domnul⁹ a făcut să cadă din cer peste ei niște pietre mari pînă la Azeca, și au perit; cei ce au murit de pietrele grindinei au fost mai mulți decît cei uciși cu sabia de copiii lui Israel.

⁹ Ps. 18, 15, 14; 77, 17. Isa. 30, 30. Apoc. 16, 21.

Soarele și luna se opresc.

12. Atunci Iosua a vorbit Domnului, în ziua cînd a dat Domnul pe Amoriți în minile copiilor lui Israel, și a zis în fața lui Israel:

„Oprește-te, soare”, asupra Gabaonului,

Și tu, lună, asupra văii¹⁰ Aialonului¹¹.

¹⁰ Isa. 26, 21. Ps. 13, 11. ¹¹ Judec. 12, 15.

13. Și soarele s’a oprit, și luna și-a întrerupt mersul, Pînă ce poporul și-a răzbunat pe vrăjmașii lui.

Lucrul acesta nu¹² este scris oare în Cartea Dreptului?

Soarele s’a oprit în mijlocul cerului, și nu s’a grăbit să apună, aproape o zi întreagă.

¹² 2 Sam. 1, 18.

14. N’a mai¹³ fost nici o zi ca aceea, nici înainte nici după aceea, cînd Domnul¹⁴ s’a fi ascultat glasul unui om; căci Domnul¹⁵ lupta pentru Israel.

¹³ Isa. 38, 8. ¹⁴ Deut. 1, 20. Vers. 42. Cap. 23, 5.

15. Și Iosua¹⁶ și tot Israelul împreună cu el, s’a întors în tabără la Ghilgal.

¹⁶ Vers. 43.

Uciderea celor cinci împărați.

16. Cei cinci împărați au fugit, și s’au ascuns într-o peșteră la Macheda.

17. S’a spus lucrul acesta lui Iosua, zicînd: „Cei cinci împărați se află ascunși într-o peșteră la Macheda”.

18. Iosua a zis: „Prăvăliți niște petre mari la intrarea peșterii, și puneți niște oameni să-i păzească.”

19. Și voi nu vă opriți, ci urmăriți pe vrăjmașii voștri, și bateți-i pe dinapoi; nu-i lăsați să intre în cetățile lor, căci Domnul, Dumnezeul vostru, i-a dat în minile voastre.”

20. După ce Iosua și copiii lui Israel le-au pricinuit o foarte mare înfringere, și i-au bătut cu desăvîrșire, ceie au putut scăpa au intrat în cetățile întărite,

21. și tot poporul s’a întors liniștit în tabără la Iosua în Macheda, fără ca cineva să fi crîcnit¹⁷ cu limba lui împotriva copiilor lui Israel.

¹⁷ Exod. 12, 7.

22. Iosua a zis atunci: „Deschideți intrarea peșterii, scoateți afară din ea pe cei cinci împărați, și aduceți-i la mine.”

23. Ei au făcut așa, și au adus la el pe cei cinci împărați, pe cari-i scosese din peșteră; pe împăratul Ierusalimului, pe împăratul Hebronului, pe împăratul Iarmutului, pe împăratul Lachisului, și pe împăratul Eglonului.

24. După ce au adus pe acești împărați înaintea lui Iosua, Iosua a chemat pe toți bărbații lui Israel, și a zis căpetenilor oamenilor de război, cari merseseră cu el: „Aproiați-vă și puneți-vă picioarele¹⁸ pe grumajii împăraților acestora.” Ei s’au apropiat, și au pus picioarele pe grumajii lor.

¹⁸ Ps. 137, 10; 119, 8; 137, 5, 9. Isa. 35, 8, 9. Mat. 4, 8.

25. Iosua le-a zis: „Nu vă temeți¹⁹ și nu vă spăimîntați, ci întăriți-vă și îmbărbătați-vă, căci așa²⁰ va face Dom-

mul tuturor vrăjmașilor voștri împotriva cărora vă veți lupta".

* Deut. 20, 4, 6. Cap. 1, 9. ** Deut. 3, 21; 7, 18.

26. După aceea, Iosua i-a lovit, și i-a omorât; i-a spinzurat de cinci copaci, și au rămas spinzurați* de copaci până seara.

* Cap. 8, 26.

27. Pe la apusul soarelui, Iosua a poruncit să-i pogoare* din copaci, i-au aruncat în peștera în care se ascunseră, și au pus la intrarea peșterii niște pietre mari, cari au rămas acolo până în ziua de azi.*

* Deut. 31, 28. Cap. 8, 26.

Alte izbăviri ale lui Iosua.

28. Iosua a luat Macheda chiar în ziua aceea, și a trecut-o prin ascuțișul săbiei; a nimicit cu desăvîrșire pe împărat, cetatea și pe toți cei ce se aflau în ea; n'a lăsat să scape niciunul, și împăratului din Macheda i-a făcut cum* făcuse împăratului Ierihonului.

* Cap. 6, 21.

29. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, a trecut din Macheda la Libna, și a dat luptă împotriva Libnei.

30. Domnul a dat-o și pe ea, împreună cu împăratul ei, în minile lui Israel, și a trecut-o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți cei ce se aflau în ea; n'a lăsat să scape niciunul, și a făcut împăratului ei cum făcuse împăratului Ierihonului.

31. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, a trecut din Libna în Lachis, a tăbărit înaintea ei, și a început lupta împotriva ei.

32. Domnul a dat cetatea Lachis în minile lui Israel, care a luat-o a doua zi, și a trecut-o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți cei ce se aflau în ea, cum făcuse cu Libna.

33. Atunci Horam, împăratul Ghezerului, s'a suit ca să dea ajutor Lachisului. Iosua i-a bătut, pe el și pe poporul lui, fără să lase pe cineva să scape.

34. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, a trecut din Lachis la Eglon; au tăbărit înaintea ei, și au început lupta.

35. Au luat-o în aceeași zi, și au trecut-o prin ascuțișul săbiei, pe ea și pe toți cei ce se aflau în ea; Iosua a nimicit-o cu desăvîrșire chiar în ziua aceea, cum făcuse cu Lachis.

36. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, s'a suit din Eglon la Hebron*, și au început lupta împotriva lui.

* Cap. 14, 18; 15, 12. Judec. 1, 20.

37. L-au luat, și i-au trecut prin ascu-

țișul săbiei, pe el, pe împăratul lui, toate cetățile cari țineau de el, și pe toți cei ce se aflau în el; Iosua n'a lăsat pe niciunul să scape, cum făcuse cu Eglonul, și i-a nimicit cu desăvîrșire împreună cu toți cei ce se aflau în el.

38. Iosua, și tot Israelul împreună cu el, s'a îndreptat împotriva Debirului*, și a început lupta împotriva lui.

* Cap. 15, 26. Judec. 1, 21.

39. L-a luat, pe el, pe împăratul lui, și toate cetățile cari țineau de el; le-au trecut prin ascuțișul săbiei, și au nimicit cu desăvîrșire pe toți cei ce se aflau în ele, fără să lase să scape vreunul; Iosua a făcut Debirului și împăratului lui cum făcuse Hebronului și cum făcuse Libnei și împăratului ei.

40. Iosua a bătut astfel toată țara, muntele, partea de miazăzi, cîmpia și coastele, și a bătut pe toți împărații; n'a lăsat să scape nimeni, și a nimicit cu desăvîrșire tot ce avea suflare, cum poruncise* Domnul, Dumnezeul lui Israel.

* Deut. 20, 16, 17.

41. Iosua i-a bătut dela Cades—Barnea până la Gaza*, a bătut toată** țara Gosen până la Gabaon.

* Fac. 10, 18. ** Cap. 11, 24.

42. Iosua a luat în același timp pe toți împărații aceia și țara lor, căci Domnul*, Dumnezeul lui Israel, lupta pentru Israel.

* Vers. 14.

43. Și Iosua, și tot Israelul împreună cu el, s'a întors în tabără la Ohilgal.

Mare bătălie la apele Merom.

11 1. Iabin, împăratul Hațorului, auzind de aceste lucruri, a trimis* soli la Iobab, împăratul Madonului, la împăratul Șimronului,** la împăratul Acșafului,

* Cap. 10, 3. ** Cap. 10, 28.

2. la împărații cari erau la miază noapte de munte, în cîmpia dela miazăzi de Chineret*, în vale, și pe înălțimile Dorului** la apus,

* Num. 34, 12. ** Cap. 17, 21. Judec. 1, 27. 3 Reg. 4, 11.

3. Cananiților dela răsărit și dela apus, Amoritilor, Hetiților, Fereziților, Iebusiților în munte, și Heviților* la poalele Hermonului** în țara f Mișpa.

* Judec. 3, 3. ** Cap. 13, 11. 4 Fac. 31, 20.

4. Au ieșit, ei și toate oștirile lor împreună cu ei, alcătuiind un popor fără număr, ca nisipul* care este pe marginea mării, și avînd cai și cară în foarte mare număr.

* Fac. 22, 17; 22, 12. Judec. 7, 12. 1 Sam. 13, 5.

5. Toți împărații aceștia au hotărât un loc de întâlnire, și au venit de au tăbărit împreună la apele Merom, ca să lupte împotriva lui Israel.

6. Domnul a zis lui Iosua: „Nu te teme de ei, căci mine, pe vremea aceasta, îi voi da bătuți pe toți înaintea lui Israel. Cailor¹ să le tai vinele picioarelor, iar carările lor să le arzi în foc².”

¹ Cap. 10, 8. ² 2Sam. 8, 4.

7. Iosua, cu toți oamenii lui de război, au venit pe neașteptate peste ei la apele Merom, și s'au năpustit în mijlocul lor.

8. Domnul i-a dat în minile lui Israel; ei i-au bătut și i-au urmărit până la Sidonul cel mare, până la Misrefot—Maim³, și până în valea Mitpa la răsărit; i-au bătut, fără să lase să scape vreunul.

³ Cap. 13, 4.

9. Iosua le-a făcut cum⁴ li spusese Domnul: cailor le-a tăiat vinele picioarelor, iar carările lor le-a ars în foc.

⁴ Ysa. 3.

Cuceriri făcute la miez noapte și în cealaltă parte a țării.

10. La întoarcere, și în același timp, Iosua a luat Hațorul, și a trecut prin săbie pe împăratul lui. Hațorul era mai înainte capitala tuturor acestor împărați.

11. Au trecut prin ascuțișul săbiei și au nimicit cu desăvârșire pe toți ceie se găseau în el: n'a rămas nimic din ce avea suflare de viață, și au pus foc Hațorului.

12. Iosua a luat deasemenea toate cetățile împăraților aceloră, și pe toți împărații lor i-a trecut prin ascuțișul săbiei, și i-a nimicit cu desăvârșire, cum⁵ poruncise Moise, robul Domnului.

⁵ Num. 33, 52. Deut. 7, 2; 20, 16, 17.

13. Dar Israel n'a ars niciuna din cetățile așezate pe dealuri, afară numai de Hațor, care a fost ars de Iosua.

14. Copiii lui Israel au păstrat pentru ei toată prada cetăților aceloră și vitele; dar au trecut prin ascuțișul săbiei pe toți oamenii, până i-au nimicit, fără să lase ceva din ce are suflare de viață.

15. Iosua⁶ a împlinit poruncile date de Domnul robului Său⁷ Moise, și de Moise lui⁸ Iosua; n'a lăsat nimic neîmplinit din tot ce poruncise lui Moise Domnul.

⁶ Exod. 24, 12, 13. ⁷ Deut. 7, 2. ⁸ Cap. 1, 7.

16. Astfel Iosua a luat toată țara aceasta, muntele⁹, toată partea de

miazăzi, toată¹⁰ țara Gosen, valea, cîmpia, muntele lui Israel și văile lui.

⁹ Cap. 12, 8. ¹⁰ Cap. 10, 41.

17. dela muntele cel¹¹ pleșur care se înalță spre Seir până la Baal-Gad, în valea Libanului, la poalele muntelui Hermon. A luat pe toți împărații¹² lor, i-a bătut și i-a omorât.

¹¹ Cap. 12, 7. ¹² Deut. 7, 24. Cap. 12, 7.

18. Războiul, pe care l-a purtat Iosua împotriva tuturor acestor împărați, a ținut multă vreme.

19. N'a rămas nicio cetate, care să fi făcut pace cu copiii lui Israel, afară de Heviți¹³, cari locuiau în Gabaon; pe toate le-au luat prin luptă.

¹³ Cap. 9, 3, 7.

20. Căci Domnul¹⁴ a îngăduit ca popoarele acelea să-și împetească inima și să lupte împotriva lui Israel, pentru ca Israel să le nimicească cu desăvârșire, fără să aibă milă de ele, și să le nimicească, după cum¹⁵ poruncise lui Moise Domnul.

¹⁴ Deut. 2, 20. Judec. 14, 4. 1 Sam. 1, 28. 1 Reg. 12, 15. Num. 8, 18. ¹⁵ Deut. 20, 16, 17.

21. În același timp, Iosua a pornit, și a nimicit pe Anachimi¹⁶ din muntele Hebronului, din Debir, din Anab, din tot muntele lui Iuda și din tot muntele lui Israel; Iosua i-a nimicit cu desăvârșire, împreună cu cetățile lor.

¹⁶ Num. 12, 22, 23. Deut. 1, 28. Cap. 13, 12, 14.

22. N'au rămas deloc Anachimi în țara copiilor lui Israel; n'au rămas decât la Gaza, la Gat¹⁷ și la¹⁸ Asdod.

¹⁷ 1 Sam. 17, 4. ¹⁸ Cap. 13, 40.

23. Iosua a pus stăpînire deci pe toată țara, potrivit¹⁹ cu tot ce spusese lui Moise Domnul. Și Iosua a dat-o de moștenire lui Israel, fiecăruia i-a dat partea lui²⁰, după semințiile lor. Apoi țara²¹ s'a odîhnit de război.

¹⁹ Num. 34, 2. ²⁰ Num. 26, 52. Cap. 14, 15; 16; 17; 18; 19. ²¹ Cap. 14, 15; 21, 44; 22, 4; 23, 1.

Împărații biruiți.

12 1. Iată împărații pe cari i-au bătut copiii lui Israel, și a căror țară au luat-o în stăpînire de cealaltă parte a Iordanului, spre răsăritul soarelui, dela pîrlul Arnon¹ până la² muntele Hermonului, cu toată cîmpia de la răsărit:

¹ Num. 21, 24. ² Deut. 2, 24, 25.

2. Pe Sihon³, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon. Stăpînirea lui se întindea dela Aroer, care este pe malul pîrlului Arnon, și, dela mijlocul pîrlului, peste jumătate din Galaad, pînă la pîrlul Iaboc, hotarul copiilor lui Amon;

³ Num. 21, 24. Deut. 2, 23, 26; 3, 4, 24.

3. dela* cîmpie pînă la marea Chine-ret la răsărit, și pînă la marea cîmpiei, care este marea Sărată, la răsărit, spre** Bet-leșimot; și dela miazăzi, subț poalele ʔ muntelui Pisga.

* Deut. 3, 12. ** Cap. 12, 26. † Deut. 3, 17; 4, 48.

4. Pe Og*, împăratul Basanului, singura rămășiță** a Refaimiților, cari locuiau ʔ la Astarot și la Edrei. * Gen. 36, 28. Deut. 2, 4, 26. ** Deut. 2, 12. Cap. 12, 25. † Deut. 1, 4.

5. Stăpînirea lui se întindea peste muntele* Hermonului, peste Șalca**, peste tot Basanul, pînă ʔ la hotarul Oheșuriților și Maacatiților, și peste jumătate din Galaad, hotarul lui Sihon, împăratul Hesbonului.

* Deut. 3, 8. ** Deut. 3, 10. Cap. 12, 15. † Deut. 3, 14.

6. Moise*, robul Domnului, ʔ copiii lui Israel, i-au bătut; și Moise**, robul Domnului, le-a dat țara lor în stăpînirea Rubeniților, Gadîților, și la jumătate din semînția lui Manase.

* Num. 31, 31, 32. ** Num. 32, 20, 32. Deut. 3, 14, 15. Cap. 12, 8.

Împărații biruiți dincoace de Iordan.

7. Iată împărații pe cari* i-au bătut Iosua și copiii lui Israel dincoace de Iordan, la apus, dela Baal-Gad în valea Libanului pînă la muntele cel pleșuv, care se înalță spre Seir**. Iosua a ʔ dat țara lor în stăpînirea semînțiilor lui Israel, fiecareia i-a dat partea ei,

* Cap. 11, 17. ** Fac. 14, 4; 22, 3. Deut. 2, 2, 4. † Cap. 12, 28.

8. În munte*, în vale, în cîmpie, pe coastă, în pustie, și în partea de miazăzi țara Hetiților**, Amoriților, Cananiților, Fereziților, Heviților și Iebusiților.

* Cap. 12, 46; 11, 16. ** Exod. 2, 8; 22, 22. Cap. 9, 1.

9. Împăratul* Ierihonului, unul; împăratul** din Ai, lîngă Betel, unul;

* Cap. 9, 2. ** Cap. 9, 28.

10. Împăratul* Ierusalimului, unul; împăratul Hebronului, unul; * Cap. 10, 26.

11. Împăratul Iarmetului, unul; împăratul din Lachis, unul;

12. Împăratul Eglonului, unul; împăratul Ghezerului*, unul; * Cap. 10, 28.

13. Împăratul Debirului* unul; împăratul Ghederului, unul; * Cap. 10, 28.

14. Împăratul din Horma, unul; împăratul Aradului, unul;

15. Împăratul Libnei*, unul; împăratul Adulamului, unul; * Cap. 10, 29.

16. Împăratul din Macheda*, unul; împăratul Betelului**, unul;

* Cap. 10, 28. ** Cap. 9, 17. Jude. 1, 22.

17. Împăratul Tapuahului, unul; împăratul Heferului*, unul; * 1 Reg. 4, 30.

18. Împăratul Afecului, unul; împăratul Lașaronului, unul;

19. Împăratul Madonului, unul; împăratul Hațorului*, unul; * Cap. 11, 26.

20. Împăratul Șimron-Meronului*, unul; împăratul Acșafului, unul;

* Cap. 11, 1; 18, 28.

21. Împăratul Taamacului, unul; împăratul din Meghido, unul;

22. Împăratul din Chedeș*, unul; împăratul Iocneamului, la Carmel, unul;

* Cap. 10, 27.

23. Împăratul Dorului, pe înălțimile Dorului*, unul; împăratul Goimului**, lîngă Ohigal, unul;

* Cap. 11, 2. ** Fac. 14, 1, 2. Gen. 2, 1.

24. Împăratul din Tirța, unul. Peste tot treizeci și unu de împărați.

IMPĂRȚIREA ȚĂRII CANAANULUI

(Capitolele 13—24. Mica 4, 4.)

Țara care mai rămîne de cucerit.

13 1. Iosua era* bătrîn, înaintat în vîrstă. Domnul i-a zis atunci: „Tu ai îmbătrînit, ai înaintat în vîrstă, și țara care-ți mai rămîne de supus este foarte mare.

* Cap. 14, 10; 22, 1.

2. Iată* țara care mai rămîne: toate** ținuturile Filistenilor și tot ținutul Oheșuriților ʔ,

* Jude. 2, 1. ** Ios. 2, 4. † Gen. 12, 28; 26, 3, 5; 27, 28.

3. dela Șihor*, care curge înaintea Egiptului, pînă la hotarul Ecronului la miazănoapte, ținut care trebuie socotit drept cananit, și care este stăpînit de cei cinci** domnitori ai Filistenilor: cel din Gaza, cel din Asdod, cel din Ascalon, cel din Gat și cel din Ecron, și de ʔ Aviți; * Ios. 2, 28. ** Jude. 2, 1. 1 Sam. 6, 4, 16. Tot. 2, 4. † Deut. 2, 22.

4. Începînd dela miazăzi, toată țara Cananiților, și Meara, care este a Sidoniților, pînă la Afec*, pînă la hotarul Amoriților**;

* Cap. 10, 26. ** Jude. 1, 34.

5. Țara Ghibliților* și tot Libanul spre răsăritul soarelui, dela** Baal-Gad, la poalele muntelui Hermon, pînă la intrarea Hamatului;

* 1 Reg. 4, 18. Ps. 82, 7. Ezech. 27, 9. ** Cap. 12, 1.

6. toți locuitorii de pe munte, dela Liban pînă la Mărefot-Maim*, toți Sidoniți. Eu îi voi izgoni** dinaintea copiilor lui Israel. Dă numai țara aceasta de moștenire prin sorți lui Israel, cum ți-am poruncit;

* Cap. 12, 8. ** Cap. 22, 19. Jude. 3, 21, 26.

7. și împarte* acum țara aceasta ca moștenire între cele nouă seminții și între jumătate din seminția lui Manase²⁰.
* Cap. 14. 1, 2.

Împărțirea

țării dela răsăritul Iordanului.

8. Rubeniții și Gaditiții, cu cealaltă jumătate din seminția lui Manase, și-au primit moștenirea, pe care le-a* dat-o Moise de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit, cum le-a dat-o Moise, robul Domnului: * Num. 32. 39. Deut. 3. 12, 13. Cap. 21. 4.

9. dela Aroer, care este pe malurile pârului Arnon, și dela cetatea care este în mijlocul văii, toată cîmpia Medeba*, pînă la Dibon: * Vers. 18. Num. 31. 30.

10. toate* cetățile lui Sihon, împăratul Amoriților, care domnea la Hesbon, pînă la hotarul copiilor lui Amon; * Num. 21. 34, 35.

11. Galaadul*, ținutul Gheșuriților și al Maacatiților, tot muntele Hermoului, și tot Basamul, pînă la Salca; * Cap. 13. 5.

12. toată împărăția lui Og în Basan, care domnea în Aștarot și în Edrei, și care era singura rămășiță a* Refaimiților. Moise a bătut pe acești* împărați, și i-a izgonit.

* Deut. 3. 11. Cap. 12. 4. ** Num. 21. 34, 35.

13. Dar copiii lui Israel n'au izgonit* pe Gheșuriți și pe Maacatiți, cari au locuit în mijlocul lui Israel pînă în ziua de azi.
* Vers. 11.

14. Seminția lui Levi* a fost singura căreia Moise nu i-a dat parte de moștenire: jertfele mistuite de foc înaintea Domnului, Dumnezeului lui Israel, aceasta a fost moștenirea lui, cum** li spusese El.

* Num. 18. 20, 23, 24. Cap. 14. 3, 4. ** Vers. 10.

15. Moise dăduse seminției fiilor lui Ruben o parte de moștenire, după familiile lor.

16. Ei au avut ca ținut al lor: dela Aroer*, care este pe malurile pârului Arnon, și cetatea** care este în mijlocul văii, toată cîmpia* de lângă Medeba,

* Cap. 12. 2. ** Num. 21. 30. † Num. 31. 30. Vers. 4.

17. Hesbonul, și toate cetățile lui din cîmpie, Dibonul, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon,

18. Iahat*, Chedemot, Mefaat,
* Num. 21. 30.

19. Chiriataim*, Sibma**, Teret-Hașhar, pe muntele văii,

* Num. 22. 37. ** Num. 22. 38.

20. Bet-Peor, poalele muntelui* Pisga, Bet-Ișimot,
* Deut. 3. 17. Cap. 12. 2.

21. toate* cetățile cîmpiei, și toată împărăția lui Sihon, împăratul Amoriților, care domnea la Hesbon: Moise îl bătuse*, pe el și pe domnitorii* Madianului, pe Evi, Rechem, Tur, Hur și Reba, domnitori cari se trăgeau din Sihon, și cari locuiau în țară.

* Deut. 3. 33. ** Num. 21. 34. † Num. 21. 4.

22. Între cei pe cari i-au ucis copiii lui Israel, mimiciseră cu sabia și pe ghicitorul Balaam*, fiul lui Beor.

* Num. 22. 5; 21. 8.

23. Hotarul ținutului fiilor lui Ruben era Iordanul. Aceasta este moștenirea fiilor lui Ruben, după familiile lor: cetățile și satele lor.

24. Moise dăduse seminției lui Gad, fiilor lui Gad, o parte de moștenire, după familiile lor.

25. Ținutul lor* a fost Iazerul, toate cetățile Galaadului, jumătate din** țara copiilor lui Amon pînă la Aroer, față în față cu Raba†.

* Num. 22. 36. ** Num. 21. 36, 39, 40. Deut. 3. 18. Judec. 11. 12, 13, etc. † 2 Sam. 11. 1; 12. 26.

26. dela Hesbon pînă la Ramat-Mitpe și Betonim, dela Mahanaim pînă la hotarul Debirului,

27. și, în vale, Bet-Haram*, Bet-Nimra, Secot** și Tafon, rămășiță din împărăția lui Sihon, împăratul Hesbonului, avînd ca hotar Iordanul pînă la marginea mării Chineret†, de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit.

* Num. 22. 36. ** Judec. 11. 1. Sag. 1. 46. † Num. 24. 12.

28. Aceasta este moștenirea fiilor lui Gad, după familiile lor: cetățile și satele lor.

29. Moise dăduse la jumătate din seminția lui Manase, fiilor lui Manase, o parte de moștenire după familiile lor.

30. Ținutul lor a fost: dela Mahanaim, tot Basamul, toată împărăția lui Og, împăratul Basanului, și toate tirgușoarele* lui Iair în Basan, șasezeci de cetăți.

* Num. 22. 41. † 1 Cron. 5. 26.

31. Jumătate din Galaad, Aștarot* și Edrei, cetăți din împărăția lui Og, în Basan, au căzut fiilor** lui Machir, fiul lui Manase, adică la jumătate din fiii lui Machir, după familiile lor.

* Cap. 12. 4. ** Num. 21. 39, 40.

32. Acestea sînt părțile de moștenire pe cari le-a dat Moise, cînd era în cîmpia Moabului, de cealaltă parte a Iordanului, în fața Ierihonului, la răsărit.

33. Moise n'a dat nici o moștenire seminției* lui Levi; Domnul, Dumnezeu lui Israel, este moștenirea lui, cum** îi spusese El.

* Vers. 14, Cap. 18, 7. ** Num. 18, 20. Deut. 10, 9; 18, 1, 2.

Împărțirea țării dela apas de Iordan.

14 1. Iată locurile pe cari le-au primit copiii lui Israel ca moștenire în țara Canaanului, pe cari li le-au* împărțit între ei preotul Eleazar, Iosua, fiul lui Nun, și căpeteniile de familie ale semințiilor copiilor lui Israel.

* Num. 34, 17, 18.

2. Împărțirea s'a făcut prin sorți*, cum poruncise Domnul prin Moise, pentru cele nouă seminții și jumătate.

* Num. 34, 33, 34; 34, 13.

3. Căci* Moise dăduse o moștenire celor două seminții și jumătate de cealaltă parte a Iordanului; dar Leviților nu le dăduse moștenire printre ei.

* Cap. 13, 8, 10, 13.

4. Fiii lui* Iosif, alcătuiu două seminții: Manase și Efraim; și Leviților nu li s'a dat parte în țară, afară de cetățile pentru locuit, cu locurile goale dinprejurul lor pentru turmele și averile lor.

* Fac. 48, 1. 1 Cron. 8, 1, 2.

5. Copiii lui Israel au făcut întocmai după poruncile* pe cari le dăduse lui Moise Domnul, și au împărțit țara.

* Num. 34, 7. Cap. 13, 2.

Caleb câștigă Hebronul.

6. Fiii lui Iuda s'au apropiat de Iosua, la Ghilgal; și Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul*, i-a zis: „Știi ce** a spus Domnul lui Moise, omul lui Dumnezeu, cu privire la mine și cu privire la tine, la Cades-Barnea?”

* Num. 22, 12. Cap. 13, 17. ** Num. 24, 24, 30. Deut. 1, 30, 38. 1 Num. 13, 26.

7. Eram în vîrstă de patruzeci de ani cînd m'a trimis* Moise, robul Domnului, din Cades-Barnea, ca să iscodesc țara, și i-am adus știri așa cum îmi spunea inima mea curată.

* Num. 13, 4; 14, 6.

8. Frații mei* cari se suiseră împreună cu mine au tăiat inima poporului, dar eu am urmat** în totul calea Domnului, Dumnezeu lui meu.

* Num. 13, 31, 32. Deut. 1, 28. ** Num. 14, 34. Deut. 1, 30.

9. Și în ziua aceea Moise a jurat, și a zis: „Țara* în care** a călcat piciorul tău, va fi moștenirea ta pe vecie, pentru tine și pentru copiii tăi, pentru că ai urmat în totul voia Domnului, Dumnezeului meu”.

* Num. 14, 23, 24. Deut. 1, 36. Cap. 1, 3. ** Num. 13, 22.

10. Acum iată că Domnul m'a ținut în viață, cum* a spus. Sînt patruzeci și cinci de ani decînd vorbea Domnul astfel lui Moise, cînd umbra Israel prin pustie; și acum iată că azi sînt în vîrstă de optzeci și cinci de ani.

* Num. 14, 26.

11. Și astăzi*, sînt tot așa de tare ca în ziua cînd m'a trimis Moise; am tot atîta putere cît aveam atunci, fie pentru luptă, fie pentru ca să merg** în fruntea voastră.

* Deut. 34, 7. ** Deut. 31, 8.

12. Dă-mi dar muntele acesta despre care a vorbit Domnul pe vremea aceea; căci ai auzit atunci că acolo sînt Anachimi*, și că sînt cetăți mari și întărite. Domnul va fi, poate**, cu mine, și-i voi înzoui*, cum a spus Domnul*.

* Num. 13, 28, 33. ** Ps. 135, 22, 34; 140, 12. Rom. 8, 31. * Cap. 13, 14. Judec. 1, 20.

13. Iosua a binecuvîntat* pe Caleb, fiul lui Iefune, și i-a** dat ca moștenire Hebronul.

* Cap. 22, 8. ** Cap. 10, 37; 18, 15. Judec. 1, 20. Cap. 21, 11, 12. 1 Cron. 4, 55, 56.

14. Astfel Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul, a avut de moștenire pînă în ziua de azi Hebronul*, pentru că urmas** în totul calea Domnului, Dumnezeului lui Israel.

* Cap. 21, 12. ** Vers. 8, 9.

15. Hebronul se chema* mai înainte Chiriat-Arba: Arba fusese omul cel mai mare dintre Anachimi. Și țara** s'a odihnit de război.

* Fac. 23, 2. Cap. 18, 15. ** Cap. 11, 23.

Ținutul seminției lui Iuda.

15 1. Partea căzută prin sorți seminției fiilor lui Iuda, după familiile lor, se întindea spre hotarul* Edomului pînă la pustia** Țin, la miazăzi. Acesta a fost hotarul cel mai de miazăzi.

* Num. 34, 3. ** Num. 33, 28.

2. Astfel, hotarul lor de miazăzi pornea dela capătul mării Sărate, dela sinul care caută spre miazăzi.

3. Ieșea spre miazăzi de suiful* Acrabim, trecea prin Țin, și se suia la miazăzi de Cades-Barnea; de acolo trecea înainte prin Hebron, suia spre Adar, și se întorcea la Carcaa;

* Num. 34, 4.

4. trecea apoi prin Ațmon*, mergea pînă la pîrîul Egiptului, și ieșea la mare. Acesta să vă fie hotarul de miazăzi.

* Num. 34, 5.

5. Hotarul de răsărit era marea Sărată pînă la Îmbucătura Iordanului.

Hotarul de miazănoapte pornea dela sinul mării care este la Îmbucătura Iordanului.

6. Sula spre Bet-Hogla*, trecea pela miazănoapte de Bet-Araba, și se ridica pînă la pîntre lui Bohan**, fiul lui Ruben;
* Cap. 18, 16. ** Cap. 18, 17.

7. Sula mai departe la Debir, la o depărtare bunicică de valea Acor*, și se îndrepta spre miazănoapte înspre Ghilgal, care este în fața suigului Adumim la miazăzi de pîrtiu. Trecea pe lîngă apele En-Şemeş, și mergea pînă la** En-Roguel.
* Cap. 7, 26. ** 2 Sam. 17, 17. 1 Reg. 1, 9.

8. Sula deacolo prin valea Ben-Hinom* în spre miazăzi de Iebus**, care este Ierusalimul; apoi se ridica pînă în virful muntelui, care este în dreptul văii Hinom la apus, și la capătul văii Refaimiților † la miazănoapte. * Cap. 18, 16. 2 Reg. 19, 10. Is. 10, 2, 4. ** Cap. 18, 26. Judec. 1, 21, 22, 23. † Cap. 18, 16.

9. Din virful muntelui, hotarul se întindea pînă la izvorul apelor* Neftoah, ieşea la cetățile muntelui Efron, și trecea prin Baala**, sau Chiriati-learim †. * Cap. 18, 19. ** 1 Croa. 19, 4. † Judec. 18, 23.

10. Din Baala se întorcea la apus spre muntele Seir, trecea prin partea de miazănoapte a muntelui Iearim, sau Chesalon, se pogora la Bet-Şemeş, și trecea prin Timna*. * Fac. 18, 16. Judec. 14, 1.

11. Apoi ieşea în laturea de miazănoapte a Ecronului*, se întindea spre Şicron, trecea prin muntele Baala, ajungea pînă la Iabneel și ieşea la mare. * Cap. 18, 40.

12. Hotarul de apus era marea cea mare* și ţărmul ei. Acestea au fost, dejur împrejur, hotarele fiilor lui Iuda, după familiile lor. * Gen. 47. Num. 34, 6, 7.

Caleb la Hebronul și Debirul.

13. Lui Caleb*, fiul lui Iefune, i-au dat o parte în mijlocul fiilor lui Iuda, cum poruncise lui Iosua Domnul; lui i-au dat Chiriati-Arba**, adică Hebronul; Arba era tatăl lui Anac.
* Cap. 14, 13. ** Cap. 14, 15.

14. Caleb a izgonit de acolo pe cei* trei fii ai lui Anac: Şeşai**, Ahiman și Talmai, copiii lui Anac.
* Judec. 1, 10, 20. ** Num. 21, 22.

15. De acolo* s'a suit împotriva locuitorilor Debirului; Debirul se numea mai înainte Chiriati-Sefer.
* Cap. 10, 36. Judec. 1, 11.

16. Caleb* a zis: „Celui ce va bate cetatea Chiriati-Sefer și o va lua, îi voi da de nevastă pe fiică-mea Acşa.”
* Judec. 1, 12.

17. Otniel*, fiul** lui Chenaz, fratele lui Caleb, a pus mina pe ea; și Caleb i-a dat de nevastă pe fiică-sa Acşa.
* Judec. 1, 12; 2, 9. ** Num. 31, 12. Cap. 14, 6.

18. După* ce a intrat ea la Otniel, i-a sfătuit să ceară dela tatăl ei un ogor. Ea s'a pogorît** de pe măgarul ei, și Caleb i-a zis: „Ce vrei?”
* Judec. 1, 14. ** Fac. 24, 91. 1 Sam. 25, 23.

19. Ea a răspuns: „Fă-mi un dar*, căci mi-ai dat un pămînt secetos; dă-mi și izvoare de apă.” Și el i-a dat izvoarele de sus și izvoarele de jos.
* Fac. 29, 11.

20. Aceasta a fost moştenirea fiilor lui Iuda, după familiile lor.

Cetățile din ţinutul lui Iuda.

21. Cetățile aşezate în ţinutul dela miazăzi, la marginea cea mai depărtată a seminţiei fiilor lui Iuda, spre hotarul Edomului, erau: Cabţeei, Eder, Iagur,

22. China, Dimona, Adada,

23. Chedeş, Haşor, Itnan,

24. Zif, Telem, Bealot,

25. Haşor-Hadada, Cheriote-Hetrom, care este Haşor,

26. Amam, Şema, Molada,

27. Haşar-Gada, Heşmon, Bet-Palet,

28. Haşar-Sual, Beer-Şeba, Biziotia,

29. Baala, Iim, Aşem,

30. Elitolad, Chesil, Horma,

31. Ticiag*, Madmana, Sansana,
* 1 Sam. 27, 4.

32. Lebaot, Şilhim, Ain, și Rimon. Toate cetățile: douăzeci și nouă, împreună cu satele lor.

33. În cîmpie: Eştaol*, Ţorea, Aşna,
* Num. 13, 23.

34. Zanoah, En-Ganim, Tapuah, Ennam,

35. Iarmut, Adulam, Socot, Azeca,

36. Şaaraim, Aditaim, Ghedera, și Ghederotaim; patruzeci de cetăți, și satele lor.

37. Tenan, Hadasa, Migdal-Gad,

38. Dilean, Mişpe, Iorteei*, * 1 Reg. 14, 7.

39. Lachis, Boţcat, Eglon,

40. Cabon, Lahmas, Chitiş,

41. Ghederot, Bet-Dagon, Naama, și Macheda; şasesprezece cetăți, și satele lor.

42. Libna, Eter, Aşan,

43. Iiftah, Aşna, Neţib,

44. Cheila, Aczib, și Mareş; nouă cetăți, și satele lor.

45. Ecron, cetățile și satele lui;

46. dela Ecron și la apus, toate cetățile de lângă Asdod, și satele lor,

47. Asdod, cetățile și satele lui; Gaza, cetățile și satele ei, pînă la pîrlul Egiptului*, și la marea** cea mare, care slujește ca hotar. *Vers. 4. **Num. 34, 6.

48. În munte: Șamir, Iatir, Sococ,

49. Dana, Chiriat-Sana, care este Debirul,

50. Anab, Estemo, Anim,

51. Gosen*, Holon, și Ghilo, unsprezece cetăți și satele lor. *Cap. 10, 41; 11, 16.

52. Arab, Duma, Eșean,

53. Janum, Bet-Tapuah, Afeca,

54. Humta, Chiriat-Arba*, care este Hebronul, și Tior; nouă cetăți, și satele lor. *Vers. 12. Cap. 14, 18.

55. Maon, Carmel, Zif, Iuta,

56. Izreel, Iocdeam, Zanoah,

57. Cain, Ohîbea, și Timna; zece cetăți și satele lor.

58. Halbul, Bet-Tur, Ghedor,

59. Maarat, Bet-Anot, și Eltecon; șase cetăți și satele lor.

60. Chiriat-Baal*, care este Chiriat-learim, și Raba; două cetăți, și satele lor. *Cap. 18, 14.

61. În pustie: Bet-Araba, Midin, Secaca,

62. Nibșan, Ir-Hamelah, și En-Ghedî; șase cetăți și satele lor.

63. Fiii lui Iuda* n'au putut izgoni pe Iebusiții cari locuiau la Ierusalim; și Iebusiții** au locuit cu fiii lui Iuda la Ierusalim pînă în ziua de azi.

*Iud. 1, 8, 21. 2 Sam. 5, 6. **Iud. 1, 21.

Ținutul seminției lui Efraim.

16 1. Parte: căzută la sorți fiilor lui Iosif se întindea dela Iordan, lângă Ierihon, spre apele Ierihonului, la răsărit. Hotarul urma pustia care se ridică dela Ierihon la Betel prin munte.

2. Mergea mai departe dela Betel la Luz*, și trecea spre hotarul Archișilor prin Atarot. *Cap. 18, 12. Iud. 1, 26.

3. Apoi se pogora la apus spre hotarul Iafetitelor, pînă la hotarul Bet-Horonului* de jos și pînă la Ghezer**, ieșind la mare.

*Cap. 18, 12. 1 Cron. 8, 6. **1 Cron. 7, 26. 1 Reg. 9, 16.

4. Acolo și-au primit moștenirea fiii* lui Iosif: Manase și Efraim. *Cap. 17, 14.

5. Iată hotarele fiilor lui Efraim, după familiile lor.

Hotarul moștenirii lor era, la răsărit, Atarot-Adar* pînă la Bet-Horonul** de sus.

*Cap. 18, 18. **1 Cron. 8, 6.

6. Ieșea spre mare la Micmetat* în partea de miazănoapte, se întorcea la răsărit pînă la Taanat-Silo, și trecea în spre răsărit prin Ianoah. *Cap. 17, 7.

7. Din Ianoah pogora la Atarot* și la Naarata, atîngese Ierihonul, și mergea pînă la Iordan. *1 Cron. 7, 26.

8. Din Tapuah mergea spre apus pînă la pîrlul Cana*, și ieșea la mare.

Acasta a fost moștenirea seminției fiilor lui Efraim, după familiile lor.

*Cap. 17, 8.

9. Fiii lui Efraim aveau și cetăți* deosebite în mijlocul moștenirii fiilor lui Manase, toate cu satele lor. *Cap. 17, 9.

10. Ei n'au izgonit* pe Cananiții cari locuiau în Ghezer, și Cananiții au locuit în mijlocul lui Efraim pînă în ziua de azi, dar au fost puși să plătească un bir.

*Iud. 1, 29. 1 Reg. 9, 16.

Ținutul căzut jumătății lui Manase.

17 1. O parte a căzut prin sorți seminției lui Manase, căci el era* întîiul născut al lui Iosif. Machir**, întîiul născut al lui Manase și tatăl lui Galaad, avusese Galaadul † și Basanul, pentru că era un bărbat de război.

*Fac. 41, 20; 46, 20; 48, 15. **Fac. 50, 23. Num. 26, 28; 26, 34, 40. 1 Cron. 7, 14. †Iud. 3, 12.

2. Au dat prin sorți o parte celorlalți* fii ai lui Manase, după familiile lor, fiilor lui Abiezer**, fiilor lui Helec, fiilor lui Asriel †, fiilor lui Sihem, fiilor †† lui Hefer, fiilor lui Șemida: aceștia sînt copiii de parte bărbătească ai lui Manase, fiul lui Iosif, după familiile lor.

*Num. 26, 29—32. **1 Cron. 7, 18.

3. Telofnad*, fiul lui Hefer, fiul lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, n'a avut fii, dar a avut fiice, ale căror nume sînt acestea: Mahla, Noa, Hogla, Milca și Tirța.

*Num. 26, 30; 27, 1; 36, 2.

4. Ele s'au înfățișat înaintea preotului Eleazar*, înaintea lui Iosua, fiul lui Nun, și înaintea mai marilor, și au zis: „Domnul** a poruncit lui Moise să ne dea o moștenire între frații noștri.” Și li s'a dat, după porunca Domnului, o moștenire între frații tatălui lor.

*Cap. 14, 1. **Num. 27, 6, 7.

5. Au căzut zece părți lui Manase, afară de țara Galaadului și a Basanului, care este de cealaltă parte a Iordanului.

6. Căci fetele lui Manase au avut o moștenire între fiii lui, și țara Galaad.

dului a fost pentru ceilalți fii ai lui Manase.

7. Hotarul lui Manase se întindea de la Așer pînă la Micmetat*, care este la răsărit de Sihem, și ducea la dreapta pînă la locuitorii din En-Tapuah.

* Cap. 18, 4.

8. Țara Tapuahului era a fiilor lui Manase, dar Tapuahul* de pe hotarul lui Manase era al fiilor lui Efraim.

* Cap. 16, 8.

9. Hotarul se pogora pînă* la pîrlul Cana, la miazăzi de pîrlu. Cetățile** acestea ale lui Efraim erau în mijlocul cetăților lui Manase. Hotarul lui Manase era pe partea de miazănoapte a pîrlului și ieșea la mare.

* Cap. 18, 8. ** Cap. 16, 8.

10. Ținutul dela miazăzi era al lui Efraim, cel dela miazănoapte al lui Manase, și marea le slujea ca hotar; la miazănoapte se întîlneau cu Așer și la răsărit cu Isahar.

11. Manase* stăpînea în Isahar și în Așer: Bet-Șean** cu satele lui, Ibleam cu satele lui, locuitorii Dorului cu satele lui, locuitorii din En-Dor cu satele lui, locuitorii din Taanac cu satele lui, și locuitorii din Meghido cu satele lui, cele trei înălțimi.

* 1 Cron. 7, 28. ** 1 Sam. 31, 10; 1 Reg. 4, 12.

12. Fiii* lui Manase n'au putut să izgonească pe locuitorii din aceste cetăți, și Cananiții au izbutit astfel să rămîină în țara aceasta.

* Judec. 1, 27, 28.

13. Cînd copiii lui Israel au fost decuți de tari, au supus pe Cananiți la un* bir, dar nu i-au izgonit.

* Cap. 18, 25.

14. Fiii* lui Iosif au vorbit lui Iosua, și i-au zis: „Pentruce ne-ai dat de moștenire numai** un sorț și numai o parte, cînd noi sîntem un Ț popor mare la număr și Domnul ne-a binecuvîntat pînă acum?”

* Cap. 18, 4. ** Psal. 48, 25; 1 Par. 48, 18; Num. 26, 54, 57.

15. Iosua le-a zis: „Dacă sînteți un popor mare la număr, suiți-vă în pădure, și tăiați-o, ca să vă faceți loc în țara Pereașilor și a Refaimiților, fiindcă muntele lui Efraim este prea strîmt pentru voi.”

16. Fiii lui Iosif au zis: „Muntele nu ne va ajunge, și toți Cananiții cari locuiesc în vale, cele sînt la Bet-Șean și în satele lui, și cei ce sînt în valea lui Izreel* au cară*** de fier.”

* Cap. 19, 28. 1 Reg. 4, 12. ** Judec. 1, 27; 4, 2.

17. Iosua a zis casei lui Iosif, lui Efraim și lui Manase: „Voi sînteți un

popor mare la număr, și puterea voastră este mare, nu veți avea un singur sorț.

18. Ci veți avea muntele, căci veți tăia pădurea, și ieșirile ei vor fi ale voastre, și veți izgoni pe Cananiți, cu toate* carăle lor de fier și cu toată tăria lor.”

* Deut. 20, 1.

Măsurarea și împărțirea pămîntului rămas.

18 1. Toată adunarea copiilor lui Israel s'a strîns la Silo*, și au așezat** acolo cortul întîlnirii. Țara era supusă înaintea lor.

* Cap. 18, 11; 21, 2; Num. 9.

2. 1 Reg. 7, 12. ** Judec. 18, 31. 1 Sam. 1, 3, 24; 4, 3, 4.

2. Mai rămîneau șapte seminții ale copiilor lui Israel, cari nu-și primiseră încă partea de moștenire.

3. Iosua a zis copiilor lui Israel: „Pînă cînd* vă veți lenevi să mergeți să luați în stăpînire țara pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeul părinților voștri?”

* Judec. 18, 8.

4. Alegeți trei bărbați de fiecare seminție, și-i voi porni. Să se scoale, să străbată țara, să facă un plan în vederea împărțelii, și să se întoarcă la mine.

5. S'o împartă în șapte părți; Iuda să rămîină* în hotarele lui la miazăzi, și casa lui** Iosif să rămîină în hotarele ei la miază noapte.

* Cap. 18, 1. ** Cap. 18, 1, 4.

6. Voi dar, să faceți un plan al țării împărțite în șapte părți, și să mi-l aduceți aici. Voi arunca sorțul* pentru voi înaintea Domnului, Dumnezeului nostru.

* Cap. 11, 2. 1 Tim. 10.

7. Dar Leviții* să n'aibă parte în mijlocul vostru, căci moștenirea lor este preoția Domnului; și Gad**, Ruben și jumătate din seminția lui Manase, și-au primit moștenirea, pe care le-a dat-o Moise, robul Domnului, de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit.

* Cap. 18, 26. ** Cap. 18, 8.

8. Cînd s'au sculat bărbații și au pornit să facă planul țării, Iosua le-a dat porunca aceasta: „Duceți-vă, străbateți țara, faceți-mi un plan, și întoarceți-vă la mine; apoi eu voi arunca pentru voi sorțul înaintea Domnului, la Silo.”

9. Bărbații aceștia au plecat, au străbătut țara, și au făcut planul după cetăți, într'o carte, împărțind-o în șapte părți, și s'au întors la Iosua în tabără la Silo.

10. Iosua a aruncat înaintea Domnului sorți pentru ei la Silo, și a împărțit țara între copiii lui Israel, dînd fiecare partea lui.

Partea lui Benjamin.

11. Sorțul a căzut pe semînția fiilor lui Benjamin, după familiile lor, și partea care le-a căzut prin sorți își avea hotarele între fiii lui Iuda și fiii lui Iosif.

12. În spre miază-noapte, hotarul* lor pornea dela Iordan. Sula pela miază noapte de Ierihon, se ridica în munte spre apus, și ieșea în pustia Bet-Aven.

* Cap. 18, 1.

13. De acolo trecea prin Luz, la miazăzi de Luz, adică Betel*, și se pogora la Atarat—Adar, peste muntele care este la miazăzi de Bet-Horonul** de jos.

* Psal. 28, 12. Judei. 1, 28. ** Cap. 18, 2.

14. Înspre apus, hotarul mergea și se întorcea pela miazăzi de muntele care este la fața Bet-Horonului; mergea spre miazăzi, și ieșea la Chiri-at-Baal*, care este Chiri-at-Iearim, cetatea fiilor lui Iuda. Aceasta era partea de apus.

* Cap. 18, 3.

15. Partea de miazăzi începea dela capătul Chiri-at-Iearimului. Hotarul mergea spre apus pînă la izvorul* apelor Neftoahului.

* Cap. 18, 4.

16. Se pogora pela capătul muntelui care este în fața văii* Ben-Minom, în valea Refaimiților la miazănoapte. Se pogora prin valea Minom, pe partea de miazăzi a Iebusiților, pînă la En-Roguel**.

* Cap. 18, 5. ** Cap. 18, 7.

17. Se îndrepta spre miază noapte la En-Şemeş, apoi la Ghelilot, care este în fața suşului Adamim, și se pogora pela pîraia lui Bohan*, fiul lui Ruben.

* Cap. 18, 8.

18. Trecea pe partea de miazănoapte la fața* Arabei, se pogora pela Araba,

* Cap. 18, 9.

19. mergea înainte pe partea de miazănoapte de Bet-Hogla, și ieșea la sinul de miazănoapte al mării Sărate, spre îmbucătura Iordanului la miazăzi. Acesta era hotarul de miazăzi.

20. Înspre răsărit hotarul îl făcea Iordanul.

Acesta a fost moștenirea fiilor lui Benjamin, după familiile lor, cu hotarele ei de jur împrejur.

21. Cetățile semînției fiilor lui Benjamin, după familiile lor, erau: Ierihonul, Bet-Hogla, Emeo-Chețit,

22. Bet-Araba, Tamaraim, Betel, 23. Avim, Para, Ofra, 24. Chefar-Amonai, Ofni și Gheba; douăsprezece cetăți, și satele lor.

25. Gabaon, Rama, Beerot, 26. Mitpe, Chefira, Moța 27. Rechem, Iirpeel, Tareala, 28. Tela, Elef, Iebus*, adică Ierusalimul, Ghibeat și Chiri-at; patrusprezece cetăți, și satele lor.

Acesta a fost moștenirea fiilor lui Benjamin, după familiile lor. * Cap. 18, 9.

Partea lui Simeon.

19. 1. A doua parte a căzut prin sorți și lui Simeon, semînției fiilor lui Simeon, după familiile lor. Moștenirea lor* era în mijlocul moștenirii fiilor lui Iuda.

* Ysa. 6.

2. Ei au avut* în moștenirea lor: Beer-Şeba, Şeba, Molada, *

* 1 Cron. 4, 28.

3. Hațar-Şual, Bala, Ațem, 4. Eltolad, Betul, Horma, 5. Tielag, Bet-Marcabot, Hațar-Susa, 6. Bet-Lebaot, și Şaruhen, treisprezece cetăți și satele lor;

7. Ain, Rimon, Eter, și Așan, patru cetăți, și satele lor;

8. și toate satele din împrejurimile acestor cetăți, pînă la Baalat-Beer, care este Ramatul de miazăzi,

Acesta a fost moștenirea semînției fiilor lui Simeon, după familiile lor.

9. Moștenirea fiilor lui Simeon a fost luată din partea de moștenire a fiilor lui Iuda; căci partea fiilor lui Iuda era prea mare pentru ei, și de aceea* fiii lui Simeon și-au primit pe a lor în mijlocul moștenirii lor.

* Ysa. 1.

Partea lui Zabulon.

10. A treia parte a căzut prin sorți fiilor lui Zabulon după familiile lor.

11. Hotarul moștenirii* lor se întindea pînă la Sarid. La apus se suia spre Mareala, și atîngea Dabeșet, apoi pîrlul care curge înaintea Iocneamului**.

* Psal. 48, 13. ** Cap. 12, 22.

12. Din Sarid se întorcea spre răsărit, spre răsăritul soarelui, pînă la hotarul Chislot-Taborului, mergea înainte la Dabrat, și suia la Iafia.

13. De acolo trecea la răsărit prin Ghita-Hiefer, prin Ita-Catîn, mergea la Rimon, și se întorcea pînă la Nea.

14. Se întorcea apoi înspre miazănoapte spre Hanaton, și ieșea la valea Biftah-El.

15. Coprindea Catat, Nahalal, Șimron, Iideala, Betleem: douăsprezece cetăți, și satele lor.

16. Aceasta a fost moștenirea fiilor lui Zabulon, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor.

Partea lui Isahar.

17. A patra parte a căzut prin sorți lui Isahar, fiilor lui Isahar, după familiile lor.

18. Hotarul lor trecea prin Izreel, Chesulot, Sunem,

19. Hafaraim, Șion, Anaharat,

20. Rabit, Chigșion, Abet,

21. Remet, En-Qanim, En-Hada, și Bet-Pațet;

22. atingea Taborul, Șahațima, Bet-Șemeș, și ieșea la Iordan: șasesprezece cetăți, și satele lor.

23. Aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui Isahar, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor.

Partea lui Așer.

24. A cincea parte a căzut prin sorti seminției fiilor lui Așer, după familiile lor.

25. Hotarul lor trecea prin Helcat, Hali, Beten, Acșaf,

26. Alamelec, Ameid și Mișeal; atingea, spre apus, Carmelul și Șihor-Libnat;

27. apoi se întorcea în spre răsărit la Bet-Dagon, se atingea de Zabulon și de valea Iiftah-El la miazănoapte de Bet-Emec și Neiel, și se întindea spre Cabul, la stînga,

28. și spre Ebron, Rehob, Hamon și Cana, pînă la Sidonul¹ cel mare.

¹Cap. 11, 8. Jude. 1, 31.

29. Se întorcea apoi spre Rama pînă la cetatea cea tare a Tirului, și spre Hosa, și ieșea la mare, prin ținutul Accib².

²Fac. 48, 3. Jude. 1, 31. Mica. 1, 14.

30. Cuprindea: Uma, Afec și Rehob; douăzeci și două de cetăți, și satele lor.

31. Aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui Așer, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor.

Partea lui Neftali.

32. A șasea parte a căzut prin sorți fiilor lui Neftali, după familiile lor.

33. Hotarul lor se întindea dela Helef, dela Alon, prin Taananim, Adami-Necheb și Iabneel, pînă la Lacum, și ieșea la Iordan.

34. Se întorcea³ spre apus la Aznot-Tabor, și de acolo mergea înainte la Huococ; se atingea de Zabulon, în spre miazăzi, de Așer în spre apus, și de Iuda; în spre răsărit era Iordanul.

³Deut. 32, 30.

35. Cetățile tari erau: Țidim, Țer, Hamat, Racat, Chineret,

36. Adama, Rama, Hațor,

37. Chedeș, Edrei, En-Hațor,

38. Iireon, Migdal-El, Horem, Bet-Anat și Bet-Șemeș: nouăsprezece cetăți, și satele lor.

39. Aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui Neftali, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor.

Partea lui Dan.

40. A șaptea parte a căzut prin sorți seminției fiilor lui Dan, după familiile lor.

41. Hotarul moștenirii lor era Țorea, Estaoi, Ir-Șemeș,

42. Șaalabin⁴, Aialon, Iitla, ⁴Jude. 1, 32.

43. Elon, Timnata, Ecron,

44. Elteche, Ohibeton, Baalat,

45. Iehud, Bene-Berac, Gat-Rimon,

46. Me-laron și Racon, cu hotarul care este față în față cu Iafu.

47. Ținutul⁵ fiilor lui Dan se întindea și în afară de acestea. Fiii lui Dan s'au suit și s'au luptat împotriva lui Leșem; au pus mina pe el și l-au trecut prin ascuțitul săbiei; au pus stăpînire pe el, s'au așezat în el și l-au numit Dan⁶, după numele tatălui lor Dan.

⁵Jude. 18. ⁶Jude. 18, 20.

48. Aceasta a fost moștenirea seminției fiilor lui Dan, după familiile lor, cetățile acestea și satele lor.

Partea lui Iosua.

49. Dupăce au isprăvit de împărțit țara, după hotarele ei, copiii lui Israel au dat lui Iosua, fiul lui Nun, o moștenire în mijlocul lor.

50. După porunca Domnului, i-au dat cetatea pe care o cerca el: Timnat-Serah⁷, în muntele lui Efraim. El a zidit cetatea din nou, și și-a așezat locuința acolo.

⁷Cap. 24, 30.

51. Acestea⁸ sînt moștenirile pe cari le-au împărțit preotul Eleazar, Iosua, fiul lui Nun, și căpeteniile de familie ale semințiilor copiilor lui Israel, prin sorți înaintea Domnului, la Silo⁹, la ușa cortului înfîlînirii. Astfel au isprăvit ei împărțirea țării.

⁸Num. 34, 17. Cap. 14, 1. ⁹Cap. 18, 1, 18.

Cele șase cetăți de scăpare.

20 1. Domnul a vorbit lui Iosua, și a zis:

2. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: Hotărâți-vă* cum v'am poruncit prin Moise, cetăți de scăpare,

* Exod. 21, 13. Num. 35, 9, 10, 14. Deut. 19, 2, 4, 7.

3. unde să poată fugi ucigașul care va omori pe cineva fără voie, fără să aibă de gînd să-l omoare; ele să vă fie un loc de scăpare împotriva răzbunătorului singelui.

4. Ucigașul să fugă într-una din aceste cetăți, să se oprească la intrarea porții cetății*, și să spună întâmplarea lui bătrînilor cetății aceleia; ei să-l primească la ei în cetate, și să-i dea o locuință, ca să locuiască împreună cu ei.

* Num. 35, 1, 2.

5. Dacă* răzbunătorul singelui îl va urmări, ei să nu dea pe ucigaș în minile lui; căci fără să vrea a omorî pe aproapele lui, și fără să-i fi fost vrăjmaș mai înainte.

* Num. 35, 12.

6. El să rămînă în cetatea aceasta pînă* se va înfățișa înaintea adunării ca să fie judecat, pînă la moartea marelui preot care va fi atunci în slujbă. Atunci, ucigașul să se întoarcă și să intre iarăși în cetate și în casa lui, în cetatea de unde fugise*.

* Num. 35, 12, 28.

7. Ei au pus deoparte Chedesul*, în Galilea, în muntele lui Neftali; Sihemul** în muntele lui Efraim; și Chiriat-Arba†, sau Hebronul, în muntele†† lui Iuda.

* Cap. 21, 25. † 1 Cron. 4, 78.

** Cap. 20, 21. ‡ 2 Cron. 16, 1. † Cap. 14, 15; 21, 12, 23. †† Luc. 1, 29.

8. Și de cealaltă parte a Iordanului, la răstribul Ierihonului, a ales Beterul*, în pustie, în cîmpie, în semînția lui Ruben; Ramot** în Galaad, în semînția lui Gad; și Golan†, în Basan, în semînția lui Manase.

* Deut. 4, 48. Cap. 21, 26.

† 1 Cron. 6, 78. ** Cap. 21, 26. † Reg. 22, 39. † Cap. 20, 27.

9. Acestea* au fost cetățile hotărîte pentru toți copiii lui Israel și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor, pentru ca cel ce va ucide pe cineva fără voie să poată fugi în ele, și să nu moară ucis de mîna răzbunătorului singelui, înainte** de a se înfățișa înaintea adunării.

* Num. 35, 15. ** Vers. 4.

Cetățile Leviților.

21 1. Căpeteniile de familie ale Leviților s'au apropiat de preotul Eleazar*, de Iosua, fiul lui Nun, și de căpeteniile de familie ale semînțiilor copiilor lui Israel.

Cap. 14, 1, 17, 4.

2. Le-au vorbit la Silo*, în țara Canaanului, și au zis: „Domnul** a poruncit prin Moise ca să ni se dea cetăți de locuit, cu împrejurimile lor pentru vitele noastre.”

* Cap. 18, 1. ** Num. 35, 2.

3. Copiii lui Israel au dat atunci Leviților, din moștenirea lor, cetățile următoare și împrejurimile lor, după porunca Domnului.

4. Au tras la sorți pentru familiile Chehatiților; și Leviți, fiii preotului Aaron, au avut* prin sorți treisprezece cetăți din semînția lui** Iuda, din semînția lui Simeon și din semînția lui Beniamin;

* Vers. 5, 12. ** Cap. 26, 28.

5. ceilalți fii* ai lui Chehat au avut prin sorți zece cetăți ale familiilor din semînția lui Efraim, din semînția lui Dan, și din jumătate din semînția lui Manase.

* Vers. 20, etc.

6. Fiii* lui Gherson au avut prin sorți treisprezece cetăți ale familiilor din semînția lui Isahar, din semînția lui Așer, din semînția lui Neftali și din jumătate din semînția lui Manase în Basan.

* Vers. 27, etc.

7. Fiii* lui Merari, după familiile lor, au avut douăsprezece cetăți din semînția lui Ruben, din semînția lui Gad, și din semînția lui Zabulon.

* Vers. 34, etc.

8. Copiii* lui Israel au dat Leviților, prin sorți, aceste cetăți și împrejurimile lor, cum** poruncise lui Moise Domnul.

* Vers. 3. ** Num. 35, 2.

9. Au dat din semînția fiilor lui Iuda și din semînția fiilor lui Simeon următoarele cetăți numite pe nume,

10. și cari au fost ale fiilor lui Aaron* dintre familiile Chehatiților și ale fiilor lui Levi, căci ei au ieșit cei dintîi la sorți.

* Vers. 4.

11. Le-au dat* Chiriat-Arba, sau Hebronul, în muntele** lui Iuda, și locul dinprejur: Arba era tatăl lui† Anac.

* 1 Cron. 4, 29. ** Cap. 15, 13, 14. † Cap. 20, 7. Luc. 1, 29.

12. Cîmpia* cetății și satele ei au fost date în stăpînire lui Caleb, fiul lui Iefune.

* Cap. 14, 14. † 1 Cron. 8, 36.

13. Au dat deci* fiilor preotului Aaron: cetatea de scăpare pentru ucigași, Hebronul** și împrejurimile lui, Libna† și împrejurimile ei,

* 1 Cron. 6, 27, etc. ** Cap. 15, 24; 20, 7. † Cap. 15, 25.

14. Iatirul* și împrejurimile lui, Eștemoa** și împrejurimile ei,

* Cap. 15, 48. ** Cap. 15, 50.

15. Holonul* și împrejurimile lui, Debirul** și împrejurimile lui,

* 1 Cron. 6. 58. ** Cap. 15. 48.

16. Aizul* și împrejurimile lui, Iuta** și împrejurimile ei, și Bet-Semeșul† și împrejurimile lui: nouă cetăți din aceste două seminții;

* 1 Cron. 6. 59. ** Cap. 15. 55. † Cap. 15.

17. și din seminția lui Beniamin: Gabsonul* și împrejurimile lui, Gheba** și împrejurimile ei, * Cap. 15. 25. ** Cap. 15. 24.

18. Anatot și împrejurimile lui, și Almousul* și împrejurimile lui: patru cetăți. * 1 Cron. 6. 60.

19. Toate cetățile preoților, fiii lui Aaron, au fost treisprezece cetăți și împrejurimile lor.

20. Leviții* din familiile celorlalți fii ai lui Chehat au avut prin sort cetăți din seminția lui Efraim.

* Vers. 5. 1 Cron. 6. 60.

21. Le-au dat cetatea de scăpare pentru ucigași, Sihemul* și împrejurimile lui, în muntele lui Efraim, Ghezerul și împrejurimile lui, * Cap. 20. 7.

22. Chibșaim și împrejurimile lui, și Bet-Horon și împrejurimile lui, patru cetăți;

23. din seminția lui Dan: Elteche și împrejurimile ei, Ghibeton și împrejurimile lui,

24. Aialon și împrejurimile lui, și Gat-Rimon și împrejurimile lui, patru cetăți;

25. și din jumătate din seminția lui Manase: Taanac și împrejurimile lui, și Gat-Rimon și împrejurimile lui, două cetăți.

26. Toate cetățile erau zece, și împrejurimile lor, pentru familiile celorlalți fii ai lui Chehat.

27. Au dat fiilor* lui Gherșon, dintre familiile Leviților: din cealaltă jumătate a seminției lui Manase, cetatea de scăpare pentru ucigași Golan** din Basan și împrejurimile ei, și Beștra și împrejurimile ei, două cetăți;

* Vers. 6. 1 Cron. 6. 71. ** Cap. 20. 8.

28. din seminția lui Isahar: Chişion și împrejurimile lui, Dabrat și împrejurimile lui,

29. Iarmutul și împrejurimile lui și En-Ganîm și împrejurimile lui, patru cetăți;

30. din seminția lui Așer: Mișcal și împrejurimile lui, Abdonul și împrejurimile lui,

31. Helcat și împrejurimile lui, și Rehob și împrejurimile lui, patru cetăți;

32. și din seminția lui Neftali: cetatea de scăpare pentru ucigași Chedeq* din Galilea și împrejurimile ei, Hamot-Dor și împrejurimile lui, și Cartanul și împrejurimile lui, trei cetăți. * Cap. 20. 7.

33. Toate cetățile Gherșoniților, după familiile lor, erau treisprezece cetăți, și împrejurimile lor.

34. Celorlalți* Leviți, cari făceau parte din familiile fiilor lui Merari, le-au dat: din seminția lui Zabulon: Iocneamul și împrejurimile lui, Carta și împrejurimile ei, * Vers. 7. 1 Cron. 6. 77.

35. Dimna și împrejurimile ei, și Nahalal, și împrejurimile lui, patru cetăți;

36. din seminția lui Ruben: Bețerul* și împrejurimile lui, Iahta și împrejurimile ei, * Cap. 20. 8.

37. Chedemot și împrejurimile lui, și Mefaat și împrejurimile lui, patru cetăți;

38. și din seminția lui Gad: cetatea de scăpare pentru ucigași, Ramot* din Galaad și împrejurimile lui, Mahanaim și împrejurimile lui, * Cap. 20. 9.

39. Hesbonul și împrejurimile lui, și Iazerul și împrejurimile lui, de toate: patru cetăți.

40. Toate cetățile cari au căzut la sorți fiilor lui Merari, după familiile lor, alcătuind celelalte familii ale Leviților, erau douăsprezece cetăți.

41. Toate* cetățile Leviților din mijlocul moșilor copiilor lui Israel erau patruzeci și opt de cetăți, și împrejurimile lor. * Num. 35. 7.

42. Fiecare din aceste cetăți își avea împrejurimile ei de jur împrejur; așa erau toate cetățile acestea.

Făgăduința împlinită.

43. Astfel, Domnul a dat lui Israel toată țara* pe care jurase că o va da părinților lor; ei au luat-o în stăpânire și s'au așezat în ea.

* Fac. 13. 14; 15. 18; 20. 4; 26. 4, 18.

44. Domnul* le-a dat odihnă de jur împrejur, cum jurase părinților lor; niciunul** din vrăjmașii lor nu putuse să le stea împotrivă, și Domnul i-a dat pe toți în minile lor.

* Cap. 11. 23; 24. 4. ** Deut. 7. 24.

45. Din toate vorbele bune pe cari le spusese casei lui Israel Domnul, niciuna n'a rămas* neîmplinită: toate s'au împlinit.

* Cap. 23. 14.

*Trimiterea celor două
seminții și jumătate arasă.*

22 1. Atunci Iosua a chemat pe Rubeniți, pe Gaditi și jumătatea din seminția lui Manase.

2. Și le-a zis: „Voi ați păzit tot* ce v'a poruncit Moise, robul Domnului, și** ați ascultat de glasul meu în tot ce v'am poruncit.

* Num. 32, 20. Deut. 3, 18. ** Cap. 1, 16, 17.

3. N'ați părăsit pe frații voștri, de o bună bucată de vreme pînă în ziua de azi; și ați păzit rînduielele și poruncile Domnului, Dumnezeului vostru.

4. Acum cînd Domnul, Dumnezeul vostru, a dat odihnă fraților voștri, cum le spusese, întoarceți-vă și duceți-vă la corturile voastre, în țara dată în stăpînirea voastră, pe* care v'a dat-o Moise, robul Domnului, dincolo de Iordan.

* Num. 32, 20. Deut. 20, 8. Cap. 12, 8.

5. Aveți grijă numai* să păziți și să împliniți poruncile și legile pe cari vi le-a dat Moise, robul Domnului: să** iubiți pe Domnul, Dumnezeul vostru, să umblați în toate căile Lui, să țineți poruncile Lui, să vă alipiți de El, și să-l slujiți din toată inima voastră și din tot sufletul vostru.¹⁴

* Deut. 5, 4, 17; 11, 28. ** Deut. 10, 12.

6. Și Iosua i-a binecuvîntat* și le-a dat drumul; și ei au plecat la corturile lor.

* Pac. 47, 7. Exod. 20, 43. Cap. 14, 12. 1 Sam. 8, 12. Luc. 24, 40.

7. Moise dăduse unei jumătăți din seminția lui Manase o moștenire în Basan, și Iosua a dat celeilalte* jumătăți o moștenire lingă frații lor, dincoace de Iordan, la apus.

* Cap. 17, 8.

8. Cînd i-a trimis Iosua la corturile lor, i-a binecuvîntat, și le-a zis: „Voi vă întoarceți la corturile voastre cu mari bogății, cu foarte multe turme, și cu o mare mulțime de argint, de aur, de aramă, de fer, și de îmbrăcăminte. Împărțiți* cu frații voștri prada luată dela vrăjmașii voștri.“

* Num. 31, 27. 1 Sam. 30, 24.

9. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad, și jumătate din seminția lui Manase, s'au întors acasă, lăsînd pe copiii lui Israel la Silo, în țara Canaanului, ca să se ducă în țara Galaadului*, care era moșia lor și unde se așezaseră, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Num. 32, 1, 20, 29.

Ei zidesc un alt altar.

10. Cînd au ajuns pe malurile Iordanului, cari fac parte din țara Ca-

naanului, fiii lui Ruben, fiii lui Gad și jumătate din seminția lui Manase, au zidit acolo un altar lingă Iordan, un altar a cărui mărime urbea privirile.

11. Copiii lui Israel au auzit* zicîndu-se: „Iată că fiii lui Ruben; fiii lui Gad și jumătate din seminția lui Manase, au zidit un altar în fața țării Canaanului, pe malurile Iordanului, în părțile copiilor lui Israel.“

* Deut. 32, 17. Ex. Jude. 20, 12.

12. Cînd au auzit copiii lui Israel lucrul acesta, toată adunarea* copiilor lui Israel s'a strîns la Silo, ca să se suie împotriva lor și să se bată cu ei.

* Jude. 20, 1.

13. Copiii lui Israel au trimis* la fiii lui Ruben, la fiii lui Gad și la jumătatea din seminția lui Manase, în țara Galaadului, pe Fineas**, fiul preotului Eleazar,

* Deut. 19, 14. Jude. 20, 12. ** Exod. 4, 25. Num. 25, 7.

14. și zece căpetenii cu ei, cite o căpetenie de fiecare casă părintească pentru fiecare din semințiile lui Israel; toți erau căpetenii* de casă părintească între miile lui Israel.

* Num. 1, 4.

15. El au venit la fiii lui Ruben, la fiii lui Gad și la jumătate din seminția lui Manase, în țara Galaadului, și le-au vorbit, astfel:

16. „Așa vorbește toată adunarea Domnului: „Ce înseamnă păcatul acesta pe care l-ați săvîrșit față de Dumnezeul lui Israel, și pentruce vă abateți acum dela Domnul, zidindu-vă un altar ca să vă răzvrătiți* azi împotriva Domnului?“

* Lev. 17, 4, 8. Deut. 12, 13, 34.

17. Privim oare ca o nimica nelegiuirea lui Peor*, a căruî pată n'am ridicat-o pînă acum de peste noi, cu toată urgia pe care a adus-o ea asupra adunării Domnului?“

* Num. 25, 4-9. Deut. 4, 2.

18. Și voi vă abateți astăzi dela Domnul! Dacă vă răzvrățiți azi împotriva Domnului, mise El Se va mînia* împotriva întregii adunări a lui Israel.

* Num. 14, 22.

19. Dacă priviți ca necurată țara care este moșia voastră, treceți în țara care este moșia Domnului, unde este așezată locuința* Domnului, și așezați-vă în mijlocul nostru; dar nu vă răzvrățiți împotriva Domnului, și nu vă despărțiți de noi, zidindu-vă un altar, afară de altarul Domnului, Dumnezeului nostru!

* Cap. 18, 1.

20. Acan*, fiul lui Zerah, n'a săvîrșit

oare un păcat cu privire la lucrurile date spre nimicire, și nu s'a aprins de minie Domnul împotriva întregii adunări a lui Israel? Și el n'a fost singurul care a pierit din pricina nelegiuirii lui!" ^{*Cap. 7, 1, 2.}

Aptarea lor.

21. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad și jumătate din seminția lui Manase, au răspuns astfel căpeteniilor peste miile lui Israel:

22. „Domnul Dumnezeu, Cel atot puternic, Domnul Dumnezeu”. Cel atot puternic, știe”, și Israel însuși să știe lucrul acesta! Dacă din răsvărire și păcătuire împotriva Domnului am făcut lucrul acesta, să nu ne vină în ajutor Domnul în ziua aceasta! ^{*Deut. 10, 17, 18; 1 Reg. 8, 26, 1 Pet. 1, 23, 10; Ps. 44, 21; 130, 3, 2, 1 Pet. 12, 9, 2 Cor. 11, 21, 31.}

23. Dacă ne-am zidit un altar ca să ne abatem dela Domnul, ca să aducem pe el ardere de tot și daruri de mincare, și ca să aducem pe el jertfe de mulțămiri, Domnul să ne ceară! socoteală de aceasta! ^{*Deut. 10, 17, 18; 1 Sam. 20, 13.}

24. Am făcut lucrul acesta mai degrabă de frică, gândindu-ne că într-o zi s'ar putea ca fiii voștri să zică fiilor noștri: „Ce legătură este între voi și Domnul, Dumnezeul lui Israel?”

25. Domnul a pus Iordanul hotar între noi și voi, fii ai lui Ruben și fii ai lui Gad: voi n'aveți parte de Domnul!” — Și fiii voștri ar face astfel ca fiii noștri să nu se mai teamă de Domnul.

26. De aceea am zis: „Să ne zidim deci un altar, nu pentru ardere de tot și pentru jertfe:

27. ci ca o mărturie între noi și voi, între urmașii noștri și ai voștri, că voim să slujim” Domnului, înaintea Feței Lui, prin arderile noastre de tot și prin jertfele noastre de ispășire și de mulțămiri, ca să nu zică fiii voștri într-o zi fiilor noștri: „Voi n'aveți parte de Domnul!” ^{*Ps. 118, 48, Cap. 24, 17, Vers. 24. **Deut. 12, 5, 6, 11, 12, 17, 18, 26, 27.}

28. Noi am zis: „Dacă mai firziu ne vor vorbi astfel nouă sau urmașilor noștri, vom răspunde: „Priviți chipul altarului Domnului, pe care l-au făcut părinții noștri, nu pentru ardere de tot și pentru jertfe, ci ca mărturie între noi și voi.

29. Departe de noi gândul să ne răzvrătim împotriva Domnului și să ne

abatem astăzi dela Domnul, zidind* un altar pentru ardere de tot, pentru daruri de mincare și pentru jertfe, afară de altarul Domnului, Dumnezeului nostru, care este înaintea locașului Lui!” ^{*Deut. 12, 13, 14.}

30. Când au auzit preotul Fineas, și căpeteniile adunării, căpeteniile peste miile lui Israel, cari erau cu el, cuvintele pe cari le-au rostit fiii lui Ruben, fiii lui Gad și fiii lui Manase, au rămas mulțămii.

31. Și Fineas, fiul preotului Eleazar, a zis fiilor lui Ruben, fiilor lui Gad, și fiilor lui Manase: „Cunoaștem acum că Domnul este în mijlocul* nostru, fiindcă n'ați săvârșit păcatul acesta împotriva Domnului; și ați izbăvit astfel pe copiii lui Israel din mina Domnului!” ^{*Lev. 26, 11, 12, 7 Gen. 18, 2.}

32. Fineas, fiul preotului Eleazar, și căpeteniile, au părăsit pe fiii lui Ruben și pe fiii lui Gad, și s'au întors din țara Galaadului în țara Canaanului, la copiii lui Israel, cărora le-au făcut o dare de seamă,

33. Copiii lui Israel au rămas mulțămii; au binecuvîntat* pe Dumnezeu, și n'au mai vorbit să se suie înarmați ca să pustiască țara pe care o locuiau fiii lui Ruben și fiii lui Gad.

^{*1 Cron. 28, 29, Nereu, 8, 6, Dan. 2, 18, Luc. 2, 20.}

34. Fiii lui Ruben și fiii lui Gad au numit altarul acela Ed (*Martor*) „căci”, au zis ei, „el este martor între noi că Domnul este Dumnezeu”.

Adanarea lui Israel. Sfaturile lui Iosua.

23 1. De multă vreme Domnul dăduse* odihnă lui Israel, izbăvind-l de toți vrăjmașii cari-l înconjurau. Iosua era bătrîn”, înaintat în vîrstă. ^{*Cap. 11, 44; 23, 4. **Cap. 13, 1.}

2. Atunci Iosua o chemat* pe tot Israelul, pe bătrînii lui, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui, și pe căpeteniile oastei. Și le-a zis:

„Eu sînt bătrîn, înaintat în vîrstă.

^{*Deut. 31, 28, Cap. 24, 1, 3 Cron. 26, 1.}

3. Ați văzut tot ce a făcut Domnul, Dumnezeul* vostru, tuturor neamurilor aceloră dinaintea voastră; căci Domnul, Dumnezeul vostru, a luptat pentru voi. ^{*Exod. 14, 14, Cap. 10, 14, 48.}

4. Vedeți, v'am* dat ca moștenire prin sorț, după semințiile voastre, neamurile acestea cari au rămas, începînd dela Iordan, și toate neamurile pe ca-

ri le-am nimicit, pînă la marea cea mare spre apusul soarelui.

* Cap. 12, 2, 6; 13, 10.

5. Domnul, Dumnezeul* vostru, le va izgoni dinaintea voastră și le va alunga dinaintea voastră; și voi le veți stăpîni țara, cum¹ a spus Domnul, Dumnezeul vostru.

* Exod. 23, 30; 23, 2; 34, 11. Deut. 12, 20. Cap. 12, 6. ** Num. 23, 28.

6. Puneți-vă toată puterea* ca să păziți și să împliniți tot ce este scris în cartea legii lui Moise, fără să vă² abateți nici la dreapta nici la stînga.

* Cap. 1, 7. ** Deut. 5, 32; 28, 14.

7. Să nu* vă amestecați cu neamurile acestea cari au rămas printre voi; să nu roștiți³ numele dumnezeilor lor, și să nu-l întrebuițați în jurîmint; să nu le slujiți, și să nu vă închinați înaintea lor.

* Exod. 23, 32. Deut. 7, 2, 3. Prov. 4, 34. Ezech. 5, 11. ** Exod. 23, 32. Ps. 16, 4. Ier. 5, 7. *Tet. 1, 2. Num. 23, 28.

8. Ci alipîți-vă* de Domnul Dumnezeul vostru, cum ați făcut pînă în ziua aceasta.

* Deut. 10, 20; 11, 22; 13, 4. Cap. 22, 5.

9. Domnul* a izgonit dinaintea voastră neamuri mari și puternice; și nimeni⁴ pînă în ziua aceasta, n'a putut să vă stea împotriva.

* Deut. 1, 7. 28. ** Cap. 1, 6.

10. Unul* singur dintre voi urmărea o mie din ei, căci Domnul, Dumnezeul vostru, lupta pentru voi, cum⁵ v'a spus.

* Lev. 26, 8. Deut. 28, 26. Iud. 3, 21; 15, 15. 2 Sam. 22, 8. ** Exod. 14, 14; 23, 27. Deut. 3, 22.

11. Vegheați* dar cu luare aminte asupra sufletelor voastre, ca să iubiți pe Domnul, Dumnezeul vostru.

* Cap. 22, 5.

12. Dacă vă veți⁶ abate și vă veți alipi de neamurile acestea cari au rămas printre voi, dacă vă veți uni cu ele⁷ prin căsătorii, și dacă veți intra în legături cu ele,

* Lev. 18, 26, 29; 2 Pet. 2, 20, 21. ** Deut. 7, 2.

13. să fiți încredințați că Domnul* Dumnezeul vostru, nu va mai izgoni aceste neamuri dinaintea voastră; ci⁸ ele vă vor fi o cursă și un laț, un bici în coaste, și niște spini în ochi, pînă veți pieri de pe fața acestei țări bune, pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeul vostru.

* Iud. 3, 2. ** Exod. 23, 32. Num. 32, 25. Deut. 7, 26. 1 Reg. 11, 4.

14. Iată că astăzi eu mă duc⁹ pe calea pe care merge tot ce este pămîntesc. Recunoașteți dar din toată inima voastră și din tot sufletul vostru, că niciunul din toate cuvintele bune, rostită asupra voastră de Domnul, Dumnezeul vostru, n'a rămas¹⁰ neîmplinit;

toate vi s'au împlinit, niciunul n'a rămas neîmplinit.

* 1 Reg. 2, 2. 2 Reg. 9, 27. ** Cap. 21, 45. Lev. 21, 26.

15. Și după* cum toate cuvintele bune, pe cari vi le spusese Domnul, Dumnezeul vostru, s'au împlinit pentru voi, tot așa Domnul va împlini față de voi toate cuvintele rele¹¹, pînă vă va nimici de pe fața acestei țări bune pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeul vostru.

* Deut. 28, 25. ** Lev. 26, 16. Deut. 28, 25, 18, 44a.

16. Dacă veți călca legămîntul pe care vi l-a dat Domnul, Dumnezeul vostru, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor, Domnul Se va aprinde de mînie împotriva voastră, și veți pieri de grab din țara cea bună pe care v'a dat-o El¹².

Cea din urmă adunare.

24. 1. Iosua a adunat toate semințiile lui Israel la Sihem*, și a chemat¹ pe bătrînii lui Israel, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui și pe căpeteniile oastei. Ei s'au înfățișat² înaintea lui Dumnezeu.

* Fac. 24, 4. ** Cap. 22, 5. † 1 Sam. 10, 26.

2. Iosua a zis întregului popor:

„Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Părinții voștri Terah, tatăl lui Avraam și tatăl lui Nahor, locuiau în vechime de cealaltă parte a Rîului* (Eufrat), și slujeau³ altor dumnezei.

* Fac. 11, 26, 28. ** Fac. 31, 28.

3. Eu am⁴ luat pe tatăl vostru Avraam din cealaltă parte a Rîului, și l-am purtat prin toată țara Canaanului; i-am înmulțit sămînța, și i-am⁵ dat pe Isaac.

* Fac. 12, 1. Fac. 7, 2, 3. ** Fac. 21, 1, 2. Ps. 122, 2.

4. Lui Isaac i-am dat pe Iacov* și pe Esau: lui Esau⁶ i-am dat în stăpînire muntele Seir, iar Iacov⁷ și fiii lui s'au pogorît în Egipt.

* Fac. 26, 34. 26, 26. ** Fac. 26, 3. Deut. 2, 5. † Fac. 46, 1, 6. Fac. 7, 13.

5. Am trimis⁸ pe Moise și pe Aaron ca am lovit⁹ Egiptul cu minunile pe cari le-am făcut în mijlocul lui; apoi v'am scos afară din el.

* Exod. 3, 10. ** Exod. 7, 8; 9; 10; 12.

6. Am scos¹⁰ pe părinții voștri din Egipt, și ați ajuns¹¹ la marea Egiptenilor¹² au urmărit pe părinții voștri pînă la marea Roșie, cu cară și călăreți.

* Exod. 12, 27, 31. ** Exod. 14, 2. † Exod. 14, 9.

7. Părinții voștri au strigat¹³ către Domnul. Și Domnul a pus¹⁴ întune-

rec între voi şi Egipteni, a adus ţara înapoi peste ei, şi i-a acoperit. Aţi văzut cu ochii voştri ce am făcut Egiptenilor. Şi aţi rămas multă vreme în pustie. * Exod. 14, 10. ** Exod. 14, 20. † Exod. 14, 27, 28. ‡ Deut. 4, 24; 28, 2. § Cap. 5, 6.

8. V'am adus în ţara Amoriţilor, cari locuiau dincolo de Iordan, şi ei au luptat împotriva voastră. I-am dat în minile voastre; aţi pus stăpînire pe ţara lor, şi i-am nimicit dinaintea voastră. * Num. 21, 20, 22. Deut. 2, 20; 3, 2.

9. Balac*, fiul lui Tipor, împăratul Moabului, s'a sculat şi a pornit la luptă împotriva lui Israel. A chemat pe Balaam, fiul lui Beor, ca să vă blestăme. * Judec. 11, 25. ** Num. 22, 3. Deut. 23, 4.

10. Dar n'am vrut să ascult pe Balaam: el v'a binecuvîntat, şi v'am izbăvit din mina lui Balac. * Deut. 23, 5. ** Num. 22, 11, 20; 24, 10.

11. Aţi trecut Iordanul, şi aţi ajuns la Ierihon. Locuitorii Ierihonului au luptat împotriva voastră: Amoriţii, Fereziţii, Cananiţii, Hetiţii, Ohirgasiţii, Heviiţii şi Iebusiţii. I-am dat în minile voastre, * Cap. 3, 14, 17; 4, 10, 11, 12. ** Cap. 4, 1; 10, 11, 12.

12. am trimis înaintea voastră vespere bondărească, şi i-a îngomit dinaintea voastră, ca pe cei doi împăraţi ai Amoriţilor: nu cu sabie, nici cu arcul tău. * Exod. 20, 20. Deut. 7, 20. ** Ps. 64, 3, 6.

13. V'am dat o ţară pe care n'o munciserăţi, cetăţi pe cari nu le zidiserăţi, dar pe cari le locuiţi, vii şi măslini pe cari nu-i sădiserăţi, dar cari vă slujesc ca hrană. * Deut. 4, 10, 12. Cap. 12, 10.

Făgduinţele poporului.

14. Acum, temeţi-vă de Domnul, şi slujiţi-l cu sumpătate, şi credincioşie. Depărtaţi dumnezeii cărora le-au slujit părinţii voştri dincolo de Riu şi în ţă Egipt, şi slujiţi Domnului.

* Deut. 10, 12. † Num. 12, 24. ** Ps. 17, 1; 26, 5. Deut. 10, 12; Ps. 119, 1. † Cor. 1, 12. Ebra. 9, 24. † Vers. 9, 20. Lev. 17, 7. Exod. 20, 18. † Exod. 20, 7, 8, 23, 2.

15. Şi dacă nu găsiţi cu cale să slujiţi Domnului, alegeţi astăzi cui vreţi să slujiţi: sau dumnezeilor cărora le-au slujeau părinţii voştri dincolo de Riu, sau dumnezeilor Ţi Amoriţilor în a căror ţară locuiţi. Cît despre mine, eu şi casa mea vom sluji Domnului.

* Mat. 1, 10. † Reg. 18, 21. Exod. 20, 20. Iosua 6, 27. ** Vers. 24. † Exod. 23, 24, 32, 33; 34, 10. Deut. 10, 7, 20, 22. Judec. 9, 10. † Ps. 10, 10.

16. Poporul a răspuns, şi a zis: „De-
parte de noi gîndul să părăsim pe

Domnul, şi să slujim altor dumnezei.

17. Căci Domnul este Dumnezeuul nostru. El ne-a scos din ţara Egiptului, din casa robiei, pe noi şi pe părinţii noştri; El a făcut înaintea ochilor noştri acele minuni mari, şi ne-a pîzit în tot timpul drumului pe care l-am urmat şi în mijlocul tuturor popoarelor, pela cari am trecut.

18. El a îngomit dinaintea noastră pe toate popoarele, şi pe Amoriţii cari locuiau ţara aceasta. Şi noi vom sluji Domnului, căci El este Dumnezeuul nostru.

19. Iosua a zis poporului: „Voi nu veţi putea să slujiţi Domnului, căci este un Dumnezeu sfînt, un Dumnezeu gelos; El nu vă va lerta fărădelegile şi păcatele. * Mat. 4, 24. ** Lev. 19, 2. † Sam. 8, 20. Ps. 59, 5, 9. Isa. 3, 15. † Exod. 20, 5. † Exod. 20, 21.

20. Cînd veţi părăsi pe Domnul, şi veţi sluji unor dumnezei străini, El Se va întoarce şi vă va face rău, şi vă va nimici, după ce v'a făcut bine”. * 1 Cron. 20, 9. 2 Cron. 15, 2. Ebra. 22, Isa. 1, 20; 48, 11, 12. Jer. 17, 13. ** Cap. 22, 18. Isa. 63, 10. Psal. 7, 42.

21. Poporul a zis lui Iosua: „Nu! căci vom sluji Domnului”.

22. Iosua a zis poporului: „Voi sînteţi martori împotriva voastră înşivă că aţi ales pe Domnul, ca să-l slujiţi.”

Ei au răspuns: „Sîntem martori!” * Ps. 119, 120.

23. „Scoateţi dar dumnezeii străini cari sînt în mijlocul vostru, şi întoarceţi-vă inima spre Domnul, Dumnezeuul lui Israel!”

* Vers. 14. Ps. 10, 2. Judec. 10, 10. † Sam. 7, 3.

24. Şi poporul a zis lui Iosua: „Noi vom sluji Domnului, Dumnezeului nostru, şi vom asculta glasul Lui”.

25. Iosua a făcut în ziua aceea un legămint cu poporul, şi i-a dat legi şi porunci, la Sihem.

* Exod. 10, 20. 2 Reg. 11, 17. ** Vers. 20.

26. Iosua a scris aceste lucruri în cartea legii lui Dumnezeu. A luat o piatră mare, şi a ridicat-o acolo sub stejarul care era în locul închinării Domnului. * Deut. 10, 24. ** Judec. 9, 6. † Ps. 20, 10. Cap. 4, 2. † Ps. 20, 4.

27. Şi Iosua a zis întregului popor: „Iată, piatra aceasta va fi martoră împotriva noastră, căci a auzit toate cuvintele pe cari ni le-a spus Domnul, ea va fi martoră împotriva voastră, ca

să nu fiți necredincioși Dumnezeuului vostru²².

* Fac. 21. 45, 50. Deut. 31. 19, 21, 28. Cap. 23. 27, 28, 34. ** Deut. 32. 1.

28. Apoi Iosua^{*} a dat drumul poporului, și s'a dus fiecare în moștenirea lui.

* Judec. 2. 4.

Moartea lui Iosua.

29. După aceste^{*} lucruri, Iosua, fiul lui Nun, robul Domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani.

* Judec. 2. 8.

30. L-au înmormîntat în ținutul care-i căzuse la împărțeală, la Timnat-Serah^{*}, în muntele lui Efraim, la miază-noapte de muntele Gaaz.

* Cap. 19. 50. Judec. 2. 9.

31. Israel^{*} a slujit Domnului în tot

timpul vieții lui Iosua, și în tot timpul vieții bătrînilor cari au trăit după Iosua și cari cunoșteau^{**} tot ce făcuse Domnul pentru Israel.

* Judec. 2. 7. ** Deut. 31. 13, 21, 28.

32. Oasele^{*} lui Iosif, pe cari le aduseseră copiii lui Israel din Egipt, au fost îngropate la Sihem, în partea țării pe care o cumpărase^{**} Iacov dela fiii lui Hamor, tatăl lui Sihem, cu o sută de chesita, și care a ajuns moștenirea fiilor lui Iosif.

* Fac. 50. 25. Exod. 13. 19. ** Fac. 33. 19.

33. Eleazar, fiul lui Aaron, a murit, și a fost îngropat la Ghibeat-Fineas, care fusese dat fiului său Fineas, în muntele^{*} lui Efraim.

* Exod. 3. 20. Judec. 20. 26.

JUDECĂTORII

(Psalmul 108. 34—38. Faptele Apostolilor 13. 26. Ieremia 50. 6.)

Iuda bate pe Cananiți și Fereziți.

I 1. După moartea lui Iosua, copiii lui Israel au întrebat^{*} pe Domnul, și au zis: „Cine dintre noi să se suie întâi împotriva Cananiților, ca să pornească lupta cu ei?”^{**}

* Num. 27. 21. Cap. 20. 15.

2. Domnul a răspuns: „Iuda^{*} să se suie; întâi că am dat țara în minile lui^{**}.”

* Fac. 48. 5.

3. Și Iuda a zis fratelui său Simeon: „Suie-te împreună cu mine în țara care mi-a căzut la sort, și să luptăm împotriva Cananiților; și voi merge^{*} și eu cu tine în țara care ți-a căzut la sort.”^{**} Și Simeon s'a dus cu el.

* Gen. 27.

4. Iuda s'a suit, și Domnul a dat pe Cananiți și pe Fereziți în minile lor; au ucis zece mii de oameni la Bezec^{*}.

* 1 Sam. 31. 6.

5. Au găsit pe Adoni-Bezec la Bezec; au pornit lupta împotriva lui, și au bătut pe Cananiți și Fereziți.

6. Adoni-Bezec a luat fuga; dar ei l-au urmărit și l-au prins, și i-au tăiat degetele cele mari dela mîni și dela picioare.

7. Adoni-Bezec a zis: „Șapte zeci de împărați, cu degetele cele mari dela mîni și dela picioare tăiate, strîngeau mîncare sub masa mea; Dumnezeu îmi răspîndește și mie^{*} cum am făcut^{**}.” L-au dus la Ierusalim și a murit acolo.

* Lev. 24. 20. 1 Sam. 21. 30. Iac. 2. 12.

8. Fiii^{*} lui Iuda au pornit lupta im-

potriva Ierusalimului și l-au luat; l-au trecut prin ascuțișul săbiei și au dat foc cetății.

* Iac. 18. 62.

9. Fiii^{*} lui Iuda s'au pogorît apoi, ca să bată pe Cananiți, cari locuiau muntele, ținutul de miazăzi și cîmpia.

* Iac. 18. 26; 11. 22; 15. 13.

10. Iuda a pornit împotriva Cananiților cari locuiau la Hebron, numit mai înainte Chiriat-Arba^{*}; și a bătut pe Șeșai, pe Ahiman și Talmai.

* Iac. 14. 18; 15. 13, 14.

11. De acolo^{*} a pornit împotriva locuitorilor Debirului: Debirul se numea mai înainte Chiriat-Sefer.

* Iac. 15. 15.

12. Caleb^{*} a zis: „Voi da pe fiică-mea Acca de nevastă cui va bate Chiriat-Seferul și-l va lua.”

* Iac. 15. 18, 17.

13. Otniel, fiul lui Chenaz, fratele cel mai^{*} mic al lui Caleb, a pus mîna pe cetate; și Caleb i-a dat de nevastă pe fiică-aa Acca.

* Cap. 3. 9.

14. Cînd^{*} a intrat ea la Otniel, i-a îndemnat să ceară un ogor dela tatăl ei. Ea s'a pogorît depe mîgar; și Caleb i-a zis „Ce vrei?”

* Iac. 15. 18, 19.

15. Ea i-a răspuns: „Dă-mi un dar^{*}, căci mi-ai dat un pămînt secetos; dă-mi și izvoare de apă.” Și Caleb i-a dat izvoarele de sus și izvoarele de jos.

* Fac. 28. 11.

16. Fiii^{*} Chenitului, socrul lui Moise, s'au suit din cetatea Finicilor^{**}, împreună cu fiul lui Iuda, în pustia lui

Iuda la miazăzi de Arad †, și s'au dus †† de s'au așezat între popor.

* Cap. 4, 11, 17. † Num. 25, 8. † 1 Croa. 2, 58. † 2 Reg. 10, 2.

** Deut. 24, 2. † Num. 21, 1. †† Num. 18, 25.

17. Iuda* a pornit cu fratele său Simeon, și au bătut pe Cananiții cari locuiau la Tefat; au nimicit cetatea cu desăvârșire, și au numit-o Horma** (*Nimicire*).

* Vers. 2. ** Num. 21, 2. † 2 Reg. 10, 4.

18. Iuda a mai pus mina pe Gaza* și pe ținutul ei, pe Ascalon și pe ținutul lui, și pe Ecron și pe ținutul lui.

* 2 Reg. 11, 25.

19. Domnul* a fost cu Iuda; și Iuda a pus stăpânire pe munte, dar n'a putut să izgonească pe locuitorii din cîmpie, pentrucă aveau carii** de fer.

* Vers. 2. † 2 Reg. 10, 7. ** 2 Reg. 17, 25, 28.

20. Au dat* Hebronul lui Caleb, cum spusese Moise; și el a izgonit de acolo pe cei trei fii ai lui Anac.^{††}

* Num. 14, 24. Deut. 1, 38. † 2 Reg. 14, 9, 12; 15, 13, 14.

Crușarea Cananiților.

21. Fiii* lui Benjamin n'au izgonit pe Iebusiții cari locuiau la Ierusalim; și Iebusiții au locuit în Ierusalim cu fiii lui Benjamin pînă în ziua de azi.

* 2 Reg. 12, 20; 15, 26.

22. Casa lui Iosif s'a suit și ea împotriva Betelului, și Domnul* a fost cu ei.

* Vers. 28.

23. Cei din casa lui Iosif au iscodit* Betelul, care mai înainte se chema Luz**.

* 2 Reg. 2, 17. † 2. Cap. 16, 2. ** 2 Reg. 28, 19.

24. Străjerii au văzut pe un om ieșind din cetate, și i-au zis: „Arată-ne pe unde putem intra în cetate, și vom avea milă* de tine.”

* 2 Reg. 2, 12, 14.

25. El le-a arătat pe unde ar putea să intre în cetate. Și au trecut cetatea prin ascuțiul săbiei; dar pe omul acela l-au lăsat să plece cu toată familia lui.

26. Omul acela s'a dus în țara Hetiților; a zidit o cetate, și i-a pus numele Luz, nume pe care l-a purtat pînă în ziua de azi.

27. Manase* n'a izgonit nici el pe locuitorii din Bet-Șean și din satele dimprejurul lui, din Taanac și satele lui, din Dor și satele dimprejurul lui, din Ibleam și satele dimprejurul lui, din Meghido și satele dimprejurul lui; așa încît Cananiții au izbutit să rămî-nă în țara aceasta.

* 2 Reg. 17, 12, 13, 15.

28. Cînd Israel a fost destul de tare, a supus pe Cananiți la un bir, dar nu i-a izgonit.

29. Efraim* n'a izgonit pe Cananiții cari locuiau la Ghezer, și Cananiții au locuit în mijlocul lui Efraim la Ghezer.

* 2 Reg. 14, 10. † 2 Reg. 9, 14.

30. Zabulon n'a izgonit nici el pe locuitorii din Chitron, nici pe locuitorii din Nahalol*; și Cananiții au locuit în mijlocul lui Zabulon, dar au fost supuși la un bir.

* 2 Reg. 16, 12.

31. Nici Așer* n'a izgonit pe locuitorii din Aco, nici pe locuitorii din Sidon, nici pe cei din Ahlab, din Aczib, din Helba, din Afic și din Rehob;

* 2 Reg. 15, 24—26.

32. și Așeritii* au locuit în mijlocul Cananiților, locuitorii țării, căci nu i-au izgonit.

* 2 Reg. 15, 24, 26.

33. Neftali n'a izgonit pe locuitorii din Bet-Șemeș, nici pe locuitorii din Bet-Anat, și a locuit** în mijlocul Cananiților, locuitorii țării; dar locuitorii din Bet-Șemeș și din Bet-Anat au fost supuși la un bir †.

* 2 Reg. 15, 26. ** Vers. 28. † Vers. 30.

34. Amoriții au dat înapoi în munte pe fiii lui Dan, și nu i-au lăsat să se coboare în cîmpie.

35. Amoriții au izbutit să rămî-nă la Har-Heres, la Alalon* și la Șaalbim; dar mina casei lui Iosif a apăsât asupra lor, și au fost supuși la un bir.

* 2 Reg. 15, 40.

36. Ținutul Amoriților se întindea dela sușul* Acrabim, dela Sela, și în sus.

* Num. 34, 4. 2 Reg. 15, 8.

Ingerul Domnului mustră.

21. Ingerul Domnului S'a suit din Ghilgal la Bochim*, și a zis: „Eu v'am scos din Egipt, și v'am adus în țara pe care am jurat părinților voștri că v'o voi da. Am zis**:

„Niciodată nu voi rupe legămîntul Meu cu voi.”

* Vers. 5. ** 2 Reg. 17, 7.

2. și voi* să nu încheiați legămînt cu locuitorii din țara aceasta, ci să le surpați** altarele.” Dar voi † n'a ascultat de glasul Meu. Pentruce ați făcut lucrul acesta?

* Deut. 7, 2. ** Deut. 12, 2. † Vers. 20. 2 Reg. 17, 34.

3. Am zis atunci: „Nu-i voi izgoni dinaintea voastră; ci vă voi stă în coaste”, și dumnezeii** lor vă vor fi o † cursă.”

* 2 Reg. 21, 13. ** Cap. 3, 4. † Exod. 23, 24; 22. Deut. 7, 16. 2 Reg. 17, 35.

4. După ce a spus Ingerul Domnului aceste vorbe tuturor copiilor lui Israel, poporul a ridicat glasul și a plîns.

5. Au pus locului acelaia numele Bochim (*Boice pling*); și au adus jertfe Domnului acolo.

Poporul slujește Domnului la timpul lui Iosua.

6. Iosua* a dat drumul poporului, și copiii lui Israel au plecat fiecare în moștenirea lui, ca să ia țara în stăpânire.

* Ios. 22, 6; 24, 28.

7. Poporul* a slujit Domnului în tot timpul vieții lui Iosua, și în tot timpul vieții bătrînilor cari au trăit după Iosua și cari văzuseră toate lucrurile mari, pe cari le făcuse Domnul pentru Israel.

* Ios. 24, 21.

8. Iosua*, fiul lui Nun, robul Domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani.

* Ios. 24, 29.

9. L-au îngropat* în ținutul pe care-l avea de moștenire, la Timnat-Heres**, în muntele lui Efraim, la mieznoapte de muntele Gaaz.

* Ios. 24, 30. ** Ios. 24, 30; 24, 30.

Judecătorii.

10. Tot neamul acela de oameni a fost adăugat la părinții lui, și s'a ridicat după el un alt neam de oameni, care nu cunoștea* pe Domnul, nici ce făcuse El pentru Israel.

* Ezech. 8, 2.

1 Sam. 2, 12. 1 Cron. 28, 9. Ier. 9, 11. 22, 14. Gal. 4, 8. 3 Tes. 1, 8. Tit. 1, 26.

11. Copiii lui Israel au făcut atunci ce nu plăcea Domnului, și au slujit Baalilor.

12. Au* părăsit pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, care-i scosese din țara Egiptului, și au mers** după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor cari-i înconjurau; s'au închinat† înaintea lor, și au miniat pe Domnul.

* Deut. 31, 26. ** Deut. 4, 14. † Ezech. 20, 5.

13. Au părăsit pe Domnul, și au slujit* lui Baal și Astartecilor.

* Cap. 2, 7; 10, 4. Ps. 106, 36.

14. Domnul S'a aprins de minie* împotriva lui Israel. El i-a dat** în minile unor prădători cari i-au prădat, i-a viadut† în minile vrăjmașilor lor de jurîmprejur, și nu s'au mai putut†† împotrivi vrăjmașilor lor.

* Cap. 2, 8. Ps. 106, 40, 41, 42. †† 2 Reg. 17, 35. † Cap. 2, 8; 4, 2. Ps. 44, 12. Isa. 30, 1. †† Lev. 26, 27. Ios. 7, 12, 13.

15. Ori unde mergeau, mina Domnului era împotriva lor ca să le facă ruu, cum spusese Domnul, și cum le* jurase Domnul. Au ajuns astfel într-o mare strîmtoare.

* Lev. 26. Deut. 28.

16. Domnul* a ridicat judecători, ca

să-i izbăvească din mina celor ce-i prădau.

* Cap. 2, 8; 10, 18. 1 Sam. 12, 12. Ps. 12, 20.

17. Dar ei n'au ascultat nici de judecătorii lor, căci au curvit* cu alți dumnezei și s'au închinat înaintea lor. În curînd s'au abătut dela calea pe care o urmaseră părinții lor, și n'au ascultat de poruncile Domnului, ca și ei.

* Ezech. 24, 10, 16. Lev. 17, 7.

18. Cînd le ridica Domnul judecători, Domnul era cu judecătorul*, și-i izbăvea din mina vrăjmașilor lor în tot timpul vieții judecătorului, căci Domnului** l se făcea miîș de suspinurile scoase de ei împotriva celor ce-i apărau și-i chinau.

* Ios. 1, 2. ** Ps. 2, 4. Deut. 32, 36. Ps. 106, 44, 45.

19. Dar, după moartea* judecătorului, se strică din nou, mai mult decît părinții lor, ducîndu-se după alți dumnezei, ca să le slujească și să se închine înaintea lor, și stăruia în această purtare și împetnire.

* Cap. 2, 12; 4, 1; 8, 33.

20. Atunci Domnul S'a aprins de* minie împotriva lui Israel, și a zis: „Fiîndcă neamul acesta a călcat legămîntul** Meu pe care-l poruncisem părinților lor, și fiîndcă n'au ascultat de glasul Meu,

* Ios. 24. ** Ios. 24, 16.

21. nu voi mai izgoni* dinaintea lor niciunul din neamurile pe cari le-a lăsat Iosua cînd a murit.

* Ios. 24, 18.

22. Astfel, prin ele*, voi pune pe Israel la încercare**, ca să știu dacă vor căuta sau nu să urmeze calea Domnului, cum au căutat părinții lor.”

* Deut. 8, 2; 10; 12, 1. ** Cap. 2, 1, 4.

23. Și Domnul a lăsat în pace pe popoarele acelea pe cari nu le dăduse în minile lui Iosua, și nu S'a grăbit să le izgonească.

Slujirea Israelitilor la Idoli.

3 1. Iată neamurile* pe cari le-a lăsat Domnul ca să încerce pe Israel prin ele, pe toți cei ce nu cunoscuseră toate războaiele Canaanului.

* Cap. 2, 11, 20.

2. El voia numai ca vîrstele de oameni ale copiilor lui Israel să cunoască și să învețe războiul, și anume cei ce nu-l cunoscuseră mai înainte.

3. Neamurile acestea erau cei* cinci domnitori ai Filistenilor, toți Cananiții, Sidoniții, și Heviiți cari locuiau în muntele Liban, dela muntele Baal-Hermon pînă la intrarea Hamatului.

* Ios. 13, 3.

4. Neamurile* acestea au slujit ca să

pună pe Israel la încercare, pentruca Domnul să vadă dacă vor asculta de poruncile pe cari le dăduse părinților lor prin Moise.

* Cap. 2, 20.

5. Și copiii* lui Israel au locuit în mijlocul Cananiților, Hetiților, Amoriților, Fereziților, Hevitiților și Iebușiților;

* Ps. 106, 35.

6. au luat* de neveste pe fetele lor, și au dat de neveste fiilor lor pe fetele lor, și au slujit dumnezeilor lor.

* Exod. 34, 16; Deut. 7, 3.

Otniel.

7. Copiii* lui Israel au făcut ce nu plăcea Domnului, au uitat pe Domnul, și au slujit** Baalilor și idolilor ț.

* Cap. 3, 12. ** Cap. 2, 12. † Exod. 34, 12. Deut. 10, 21. Cap. 8, 25.

8. Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Israel, și i-a vindut* în minile lui Cușan-Rișetaim*, împăratul Mesopotamiei. Și copiii lui Israel au fost supuși opt ani lui Cușan-Rișetaim.

* Cap. 2, 14. ** Iud. 3, 7.

9. Copiii lui Israel au strigat* către Domnul, și Domnul le-a ridicat un izbăvitor**, care i-a izbăvit: pe Otniel ț, fiul lui Chenaz, fratele cel mai mic al lui Caleb.

* Num. 10, Cap. 4, 5; 6, 7; 10, 12; 1 Sam. 12, 20. Num. 1, 37. Ps. 22, 3; 106, 44; 107, 10, 19. ** Cap. 2, 16. † Cap. 1, 13.

10. Duhul* Domnului a fost peste el. El a ajuns judecător în Israel, și a pornit la război. Domnul a dat în minile lui pe Cușan-Rișetaim, împăratul Mesopotamiei, și mina Lui a fost puternică împotriva lui Cușan-Rișetaim.

* Num. 27, 18. Cap. 6, 34; 11, 26; 13, 26; 14, 6, 19. 1 Sam. 11, 6. 2 Cor. 12, 1.

11. Țara a avut odihni patruzeci de ani. Și Otniel, fiul lui Chenaz, a murit.

Ehud.

12. Copiii* lui Israel au făcut iarș ce nu plăcea Domnului; și Domnul a întărit pe Eglon*, împăratul Moabului, împotriva lui Israel, pentrucă făcuseră ce nu plăcea Domnului.

* Cap. 2, 18. ** 1 Sam. 12, 9.

13. Eglon a strins la el pe fiii lui Amon și pe Amaleciți*, și a pornit. A bătut pe Israel, și a luat cetatea Finicilor**.

* Cap. 6, 14. ** Cap. 1, 16.

14. Și copiii lui Israel au fost supuși* optsprezece ani lui Eglon, împăratul Moabului.

* Deut. 28, 48.

15. Copiii lui Israel au* strigat către Domnul, și Domnul le-a ridicat un

izbăvitor, pe Ehud, fiul lui Ohera, Beniamitul, care nu se slujea de mina dreaptă. Copiii lui Israel au trimis prin el un dar lui Eglon, împăratul Moabului.

* Vers. 9. Ps. 78, 34.

16. Ehud și-a făcut o sabie cu două tășuri, lungă de un cot, și a încins-o pe sub haine, în partea dreaptă.

17. A dat darul lui Eglon, împăratul Moabului: Eglon era un om foarte gras.

18. Când a isprăvit de dat darul, a dat drumul oamenilor cari-l aduseseră.

19. El însuș s'a întors* dela petărăile de lângă Ohlhal, și a zis: „Împărate, am să-ți spun ceva în taină.” Împăratul a zis: „Tăcere!” Și toți cei ce erau lângă el au ieșit afară.

* Ios. 4, 20.

20. Ehud a început vorba cu el pe cind stătea singur în odaia lui de vară, și a zis: „Am un cuvânt din partea lui Dumnezeu pentru tine.” Eglon s'a sculat de pe scaun.

21. Atunci Ehud a întins mina stângă, a scos sabia din partea dreaptă, și i-a împlintat-o în pîntece.

22. Chiar și minerul a intrat după fer, și grăimea s'a strîns în jurul ferului; căci n'a putut scoate sabia din pîntece, ci a lăsat-o în trup așa cum o înfipsea.

23. Ehud a ieșit prin tindă, a închis ușile dela odaia de sus după el, și a tras zăvorul.

24. Dupăce a ieșit el, au venit slujitorii împăratului și s'au uitat; și iată că ușile odăii de sus erau închise cu zăvorul. Ei au zis: „Fără îndoială, își acopere picioarele în odaia de vară.”

25. Au așteptat multă vreme; și fiindcă el nu deschidea ușile odăii de sus, au luat cheia și au descuiat; și iată că stăpînul lor era mort, întins pe pămînt.

26. Pînă să se dumirească ei, Ehud a luat-o la fugă, a trecut de pietrării, și a scăpat în Seira.

27. Cum a ajuns, a sunat* din trâmbiță în muntele** lui Efraim. Copiii lui Israel s'au pogorit cu el din munte, și el s'a pus în fruntea lor.

* Cap. 2, 14; 6, 24. 1 Sam. 13, 3. ** Ios. 17, 25. Cap. 7, 24; 17, 1; 19, 1.

28. El le-a zis: „Veniți după mine, căci Domnul* a dat în minile voastre pe vrăjmașii voștri Moabiți.” Ei s'au pogorit după el, au pus stăpînire pe vadurile** Iordanului, în fața Moabului, și n'au lăsat pe nimeni să treacă.

* Cap. 1, 8, 26. 1 Sam. 17, 47. ** Ios. 3, 7. Cap. 17, 6.

29. Au ucis atunci aproape zece mii de oameni din Moab, toți voinici și viteji, și n'a scăpat unul.

30. În ziua aceea Moabul a fost smărit sub mîna lui Israel. Și țara* a avut odihnă optzeci de ani.

*Vers. 12.

Șamgar.

31. După el, a urmat Șamgar*, fiul lui Anat. El a ucis șase sute de oameni dintre Filistenii cu un otig** de plug. Și el a fost un izbăvitor ț al lui Israel ț.

*Cap. 6, 8, 9. 1 Sam. 13, 16, 22. **1 Sam. 17, 43, 50. †Cap. 2, 16. ††Cap. 4, 1, 3, 10; 10, 7, 17; 21, 4, 16; 1 Sam. 4, 1.

Debora și Barac.

4. 1. Copiii* lui Israel iarăși au făcut ce nu place Domnului, după moartea lui Ehud.

*Cap. 2, 19.

2. Și Domnul i-a vindut* în mîinile lui Iabin, împăratul Canaanului, care domnea la Hașorul. Căpetenia oștirii lui era Sisera ț, și locuia la Haroșet-Golim ț.

*Cap. 2, 14. **Isa. 12, 1, 10; 10, 30. †1 Sam. 12, 9. Ps. 82, 9. ††Vers. 15, 16.

3. Copiii lui Israel au strigat către Domnul, căci Iabin avea nouă sute de cară de fer*, și de douăzeci de ani a pîlsa** cu putere pe copiii lui Israel.

*Cap. 1, 19. **Cap. 5, 8. Ps. 136, 42.

4. Pe vremea aceea judecător în Israel era Debora, proorocița, nevasta lui Lapidot.

5. Ea ședea* sub finicul Deborei, între Rama și Betel, în muntele lui Efraim; și copiii lui Israel se suitau la ea ca să fie judecați.

*Psa. 82, 9.

6. Ea a trimis să cheme pe Barac*, fiul lui Abinoam, din Chedeș-Neftali**, și i-a zis: „Iată porunca pe care a dat-o Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Du-te, îndreaptă-te spre muntele Taborului, și ia cu tine zece mii de oameni din copiii lui Neftali ț din copiii lui Zabulon ț.”

7. „Voi trage* spre tine, la pîrîul Chison**, pe Sisera, căpetenia oștirii lui Iabin, împreună cu carăle și oștile lui, și-l voi da în mîinile tale“.

*Ezod. 14, 4. **Cap. 5, 21. †Reg. 18, 42. Ps. 82, 9, 10.

8. Barac i-a zis: „Dacă vîi tu cu mine, mă voi duce; dar dacă nu vîi cu mine, nu mă voi duce“.

9. Ea a răspuns: „Voi merge cu tine; dar nu vei avea slavă în calea pe care mergi, căci Domnul va da* pe Sisera în mîinile unei femei“. Și Debora s'a sculat, și s'a dus cu Barac la Chedeș.

*Cap. 2, 14.

10. Barac a chemat pe Zabulon* și Neftali la Chedeș; zece mii de oameni mergeau în** urma lui, și Debora a plecat cu el.*

*Cap. 4, 15. **Ezod. 12, 8. †Reg. 20, 12.

11. Heber, Chenitul*, se despărțise de Cheniți, fiii lui Hobab**, socrul lui Moise, și își întinsese cortul pînă la stejarul Taanaim, lîngă ț Chedeș.

*Cap. 1, 16. **Num. 10, 28. †Vers. 4.

12. Au dat de știre lui Sisera, că Barac, fiul lui Abinoam, s'a îndreptat spre muntele Taborului.

13. Și, dela Haroșet-Golim, Sisera și-a strîns spre pîrîul Chisonului toate carăle: nouă sute de cară de fer, și tot poporul care era cu el.

14. Atunci Debora a zis lui Barac: „Scoală-te, căci iată ziua cînd dă Domnul pe Sisera în mîinile tale. Intră-adevăr, Domnul*, merge înaintea ta“. Și Barac s'a repezit de pe muntele Taborului, cu zece mii de oameni după el.

*Deut. 3, 2. 2 Sam. 5, 24. Ps. 82, 7. Isa. 42, 12.

15. Domnul* a pus pe fugă dinaintea lui Barac, prin ascuțitul săbiei, pe Sisera, toate carăle lui și toată tabăra. Sisera s'a dat jos din carul lui, și a fugit pe jos.

*Ps. 82, 5, 10. Isa. 40, 10.

16. Barac a urmărit carăle și oștirea pînă la Haroșet-Golim; și toată oștirea lui Sisera a căzut sub ascuțitul săbiei, fără să fi rămas un singur om.

Sisera este ucis de Iael.

17. Sisera a fugit pe jos în cortul Iael, nevasta lui Heber, Chenitul; căci între Iabin, împăratul Hașorului, și casa lui Heber, Chenitul, era pace.

18. Iael a eșit înaintea lui Sisera, și i-a zis: „Intră, domnul meu, intră la mine, și nu te teme“. El a intrat la ea în cort, și ea l-a ascuns sub o învelitoare.

19. El i-a zis: „Dă-mi, te rog, puțină apă să beau, căci mi-e sete“. Ea a deschis burduful* cu lapte, i-a dat să bea, și l-a acoperit.

*Cap. 5, 28.

20. El i-a mai zis: „Stai la ușa cortului, și dacă vine cineva și te întrebă: „Este cineva aici?“ să răspunzi: „Nu“.

21. Iael*, nevasta lui Heber, a luat un țîrșuș de al cortului, a pus mîna pe ciocan, s'a apropiat încet de el, și i-a bătut țîrșul în timpă, așa că a răpus pînă în pămînt. El adormise adînc și era rupt de oboseală; și a murit.

*Cap. 5, 26.

22. Pe cînd Barac urmărea pe Sisera, lael i-a ieșit înainte și i-a zis: „Vino, și-ți voi arăta pe omul pe care-l cauți”. El a intrat la ea, și iată că Sisera stătea întins, mort, cu țarușul bătut în timpă.

23. În ziua aceea, Dumnezeu a smerit* pe labin, împăratul Canaanului, înaintea copiilor lui Israel. *Ps. 135. 47.

24. Și mina copiilor lui Israel a apăsat greu asupra lui labin, împăratul Canaanului, pînă ce au nimicit pe labin, împăratul Canaanului.

Cîntarea de laudă a Deborah.

5 1. În ziua aceea, Debora a cîntat* această cîntare, cu Barac, fiul lui Abinoam: *Exod. 15. 1. Ps. 124. 1-8.

2. „Nște căpeteniile s'au pus în fruntea poporului în Israel,

Și poporul* s'a arătat gata de luptă: Binecuvîntați pe Domnul! *1 Cron. 17. 16.

3. Ascultați*, împărați!

Luați aminte, domnitori!

Voi cînta, da, voi cînta Domnului, Voi cînta din alături Domnului, Dumnezeului lui Israel. *Deut. 32. 1, 3. Ps. 2. 28.

4. Doamne*, cînd ai ieșit din Seir, Cînd ai plecat din cîmpii Edomului,

Pămîntul** s'a cutremurat, cerurile au picurat,

Și mării au turnat ape cu gîlcata;

*Deut. 32. 1. Ps. 66. 7. **1 Sam. 22. 8. Ps. 68. 8. Isa. 54. 9. Mal. 1. 5, 10.

5. Munții* s'au clătînat înaintea Domnului,

Sinaiul** acela s'a clătînat înaintea Domnului, Dumnezeului lui Israel*.

*Deut. 4. 11. Ps. 97. 5. **Exod. 18. 28.

6. „Pe vremea lui* Șamgar, fiul lui Anat,

Pe vremea laelei** drumurile ț erau părăsite,

Și călătorii apucau pe căi strîmbe.

*Cap. 2. 31. **Cap. 4. 17. †Lev. 26. 35. ‡1 Cron. 15. 5. Isa. 55. 9. Ps. 137. 1. 4; 4. 18.

7. Căpeteniile erau fără putere în Israel, fără putere,

Pînă cînd m'am sculat eu, Debora, Pînă cînd m'am ridicat eu, ca o mamă* în Israel. *Isa. 49. 26.

8. El își alesese noi dumnezei:* Atunci războiul era la porți;

Dar nu vedeai** nici scut, nici sulăș La patruzeci de mii în Israel.

*Deut. 32. 16. Cap. 2. 15, 17. **1 Sam. 13. 19, 25. Cap. 4. 5.

9. Inima mea se îndreaptă spre căpeteniile lui Israel,

Spre aceia din popor cari* s'au arătat gata să lupte.

Binecuvîntați pe Domnul! *Ps. 2.

10. Voi, cari* călăriți pe mîgărițe albe,

Voi, cari** peșteți pe covoare,

Și voi, cari umblați pe drum, — cîntați! †

*Ps. 105. 2; 145. 5. **Cap. 10. 4, 12, 14. †Ps. 107. 32.

11. Arcașii, din mijlocul adăpătoarelor,

Să laude cu glasul lor binefacerile* Domnului,

Binefacerile cîrmuirii Sale în Israel. Atunci poporul Domnului s'a pogorît la porți: *1 Sam. 13. 5. Ps. 135. 1.

12. Trezește-te*, trezește-te, Debora! Trezește-te, trezește-te și zi o cîntare!

Scoală-te, Barac,

Și adu-ți robii** de război,

Fiul lui Abinoam! *Ps. 137. 5. **Ps. 68. 18.

13. Atunci o rămășiță din popor a biruit* pe cei puternici,

Domnul mi-a dat biruința asupra celor viteji. *Ps. 48. 14.

14. Din Efraim* au venit locuitorii lui** Amalec.

După tine a mers Benjamin în ostireea ta.

Din Machir † au venit căpeteniile,

Și din Zabulon cîrmușorii.

*Cap. 3. 15. **Cap. 3. 37. †1 Sam. 32. 39, 40.

15. Mai marii lui Isahar au fost cu Debora,

Și Isahar a venit după Barac*,

A fost trimis pe urma lui în vale.

La piraiele lui Ruben,

Au fost mari hotărîri! *Cap. 4. 14.

16. Pentruce ai rămas în mijlocul* staulor

Să ascuți behăitul turmelor? La piraiele lui Ruben

Mari au fost sfaturile!

17. Galaadul* de dincolo de Iordan nu și-a părăsit locuința.

Pentruce a stat Dan pe corăbii?

Așez** a stat pe malul mării,

Și s'a odihnit în limazurile lui.

*Isa. 13. 20, 21. **Isa. 19. 25, 26.

18. Zabulon* este un popor care a înfruntat moartea,

Și Neftali la fel, pe înălțimile din cîmpie.

*Cap. 4. 16.

19. Împărații au venit, s'au luptat; Atunci au luptat împărații Canaanului,

La Tanaac, la apele Meghido;
N'au luat nicio pradă, nici argint*.

* Cap. 4, 25. Ps. 44, 12. Vers. 30.

20. Din ceruri* se luptau,
De pe cărările lor stelele** se luptau împotriva lui Sisera,

* Isai. 10, 31. Ps. 77, 11, 16. ** Cap. 4, 18.

21. Pîrlul* Chison i-a luat,
Pîrlul din vremile străvechi, pîrlul Chison!

Suflete, calcă-n picioare pe viteji!

* Cap. 4, 7.

22. Atunci copitele cailor au răsunat
De goana, de goana năbădăioasă a războinicilor lor.

23. Blestemați pe Meroza, a zis Ingerul Domnului,

Blestemați, blestemați pe locuitorii lui;

Căci* n'au venit în ajutorul** Domnului,

În ajutorul Domnului, printre oame-nii viteji*.

* Cap. 21, 9, 10. Nume. 3, 6. ** 1 Sam. 17, 47, 18, 17, 20, 26.

24. Binecuvîntată să fie între femei Iael*,

Nevasta lui Heber, Chenitul!

Binecuvîntată** să fie ea între femeile cari locuiesc în corturi!

* Cap. 4, 17. ** Lucu. 1, 26.

25. El a cerut* apă, și ea i-a a dat lapte;

În pahar împărtășesc i-a adus unt.

* Cap. 4, 19.

26. Cu o mină* a luat țîrșul,
Și cu dreapta ciocanul lucrătorilor,

A lovit pe Sisera, i-a despicat capul,
I-a sfărîmat și străpuns timpla.

* Cap. 4, 21.

27. El s'a ghemuit: a căzut și s'a culcat la picioarele ei;

S'a ghemuit și a căzut la picioarele ei;

Acolo unde s'a ghemuit, acolo a căzut fără viață.

28. Pe fereastră, prin zăbrele,
Se uită mama lui Sisera, și strigă:

„Pentruce zăbovește carul lui să vină?”

Pentruce vin cărțile lui așa de încet?”

29. Cele mai înțelepte dintre femeile ei li răspund,

Și ea își răspunde singură:

30. „Negreșit, au găsit pradă!” Și-o împărțesc:

O fată, două fete de fiecare om;

Pradă de haine văpsite pentru Sisera;

Pradă de haine văpsite cusute la gherghef,

Două haine văpsite și cusute la gherghef,

De pus pe grumazul biruitorului!”

* Ezech. 16, 6.

31. Așa* să piară toți vrăjmașii Tăi, Doamne!

Dar cei ce-L iubesc sînt ca soarele**, cînd se arată† în puterea lui*.

Țara ă avut odîniă patruzeci de ani.

* Ps. 88, 9, 10. ** 2 Sam. 22, 4. † Ps. 136, 3.

Apăsarea Madianiților.

6 1. Copiii* lui Israel au făcut ce nu plăcea Domnului; și Domnul i-a dat în minile lui Madian**, timp de șapte ani.

* Cap. 3, 26. ** Iud. 6, 1, 7.

2. Mina lui Madian a fost puternică împotriva lui Israel. Ca să scape de Madian, copiii lui Israel fugeau în văgăunile* munților, în peșteri și pe stînci întărite.

* 1 Sam. 22, 6. Ezech. 11, 26.

3. Dupăce sămăna Israel, Madian se suia cu Amalec* și filii Răsăritului**, și porneau împotriva lui.

* Cap. 3, 15.

** Fac. 26, 1. Cap. 7, 12; 8, 20. 1 Reg. 4, 30. Iov. 1, 2.

4. Tăbărau în fața lui, nimicneau* roadele țării pînă spre Gaza; și nu lăsa în Israel nici merinde, nici oi, nici boi, nici măgari.

* Lev. 26, 24. Deut. 28, 20, 25, 32. Nume. 3, 15.

5. Căci se suiau împreună cu turmele și corturile lor, sosseau ca o mulțime de lăcuste*, erau fără număr, ei și cămilele lor, și veneau în țară ca s'o pustiască.

* Cap. 7, 12.

6. Israel a ajuns foarte nenorocit din pricina lui Madian, și copiii lui Israel au strigat* către Domnul.

* Cap. 3, 15. Osea 6, 15.

7. Cînd copiii lui Israel au strigat către Domnul din pricina lui Madian,

8. Domnul a trimis copiilor lui Israel un prooroc. El le-a zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu v'am scos din Egipt, Eu v'am scos din casa robiei.

9. V'am scăpat din mina Egiptenilor și din mina tuturor celor ce v'apăsau; i-am* izgonit dinaintea voastră, și v'am dat vouă țara lor.

* Ps. 44, 2, 3.

10. V'am zis: „Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru; să nu vă* temeți de dumnezeii Amoriților, în a căror țară locuiți. Dar voi m'ați ascultat glasul Meu.”

* 2 Reg. 17, 20, 27, 28, Iov. 22, 2.

Ghedeon.

11. Apoi a venit Ingerul Domnului, și S'a așezat sub stejarul din Ofra, care era al lui Ioas, din familia lui Abiezer. Ghedeon¹, fiul său, bătea grâu în teacă, ca să-l ascundă de Madian.

¹ Ios. 17, 5. ² Ex. 15, 20.

12. Ingerul Domnului i S'a arătat², și i-a zis: „Domnul este³ cu tine, vi-teazule!”

² Cap. 13, 1. Ios. 1, 11, 20. ³ Ios. 1, 5.

13. Ghedeon i-a zis: „Rogu-te, domnul meu, dacă Domnul este cu noi, penceu ne s'au împlinit toate aceste lucruri? Și unde⁴ sînt toate minunile acelea⁵ pe cari ni le istorisesc părinții noștri cînd spun: „Nu ne-a scos oare Domnul din Egipt?” Acum Domnul ne părăsește⁶, și ne dă în minile lui Madian!”

⁴ Ps. 88, 48. Ios. 20, 1; 22, 15. ⁵ Ps. 44, 1. ⁶ 2 Cron. 15, 2.

14. Domnul S'a uitat la el, și a zis: „Du-te cu puterea⁷ aceasta pe care o ai, și izbăvește pe Israel din mîna lui Madian; oare⁸ nu te trimet Eu?”

⁷ 1 Sam. 12, 11. Ex. 15, 22, 24. ⁸ Ios. 1, 5. Cap. 4, 4.

15. Ghedeon i-a zis: „Rogu-te, domnul meu, cu ce să izbăvesc pe Israel? Iată că familia mea este cea mai săracă⁹ din Manase, și eu sînt cel mai mic din casa tatălui meu.”

⁹ 1 Sam. 2, 21.

16. Domnul i-a zis: „Eu¹⁰ voi fi cu tine, și vei bate pe Madian ca pe un singur om.”

¹⁰ Exod. 1, 12. Ios. 1, 5.

17. Ghedeon i-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea Ta, dă-mi un semn¹¹ ca să-mi arăți că Tu îmi vorbești.

¹¹ Exod. 4, 1-8. Vers. 20, 27, 2 Reg. 20, 8. Ps. 86, 17. Ios. 7, 12.

18. Nu Te depărta de aici¹² pînă mă voi întoarce la Tine, să-mi aduc darul, și să-l pun înaintea Ta”. Și Domnul a zis: „Voi rămînea pînă te vei întoarce.”

¹² Fac. 28, 3, 5. Cap. 13, 10.

19. Ghedeon¹³ a intrat în casă, a pregătit un ied, și a făcut azimi dintr'o eafă de făină. A pus carnea într'un coș și zeama a turnat-o într'o oală, le-a adus sub stejar, și i le-a pus înainte.

¹³ Fac. 28, 5, 7, 8.

20. Ingerul lui Dumnezeu i-a zis: „Ia carnea și azimile, pune-le¹⁴ pe stîncă aceasta și varsă¹⁵ zeama”. Și el a făcut așa.

¹⁴ Cap. 13, 10. ¹⁵ 1 Reg. 15, 22, 24.

21. Ingerul Domnului a întins vîrfurile toașului pe care-l avea în mînă, și a atîns carnea și azimile. Atunci, s'a ridicat din stîncă un foc¹⁶ care a mistuit carnea și azimile. Și Ingerul Domnului S'a făcut nevăzut dinaintea lui.

¹⁶ Lev. 9, 24. 1 Reg. 18, 26. 2 Cron. 7, 2.

22. Ghedeon, văzînd¹⁷ că fusese Ingerul Domnului, a zis: „Vai de mine, Stăpîne Doamne! Am văzut¹⁸ pe Ingerul Domnului față-în față”.

¹⁷ Cap. 13, 21. ¹⁸ Fac. 15, 12, 20, 26. Exod. 20, 20. Cap. 13, 22.

23. Și Domnul i-a zis: „Fii pe pace¹⁹, nu te teme, căci nu vei muri”.

¹⁹ Ios. 10, 10.

24. Ghedeon a zidit acolo un altor Domnului, și i-a pus numele „Domnul pîcii”: altarul acesta este și astăzi la Ofra²⁰, care era a familiei lui Abiezer.

²⁰ Cap. 6, 25.

Dărîmarea altarului lui Baal.

25. În aceeaș noapte, Domnul a zis lui Ghedeon: „Ia vîrfurile tatălui tău, și un alt taur de șapte ani. Dărîmă altarul lui Baal, care este al tatălui tău, și taie parul închinat²¹ Astartei, care este deasupra.

²¹ Exod. 24, 12. Deut. 7, 5.

26. Să zidești apoi și să întocmești, pe vîrfurile acestei stînci, un altor Domnului, Dumnezeului tău. Să iei taurul al doilea, și să aduci o ardere de tot, cu lemnul din stîlpul idolului pe care-l vei tăia”.

27. Ghedeon a luat zece oameni dintre slujitorii lui, și a făcut ce spusese Domnul; dar fiindcă se temea de casa tatălui său, și de oamenii din cetate, a făcut lucrul acesta noaptea, nu ziua.

28. Cînd s'au sculat oamenii din cetate gîs de dimineață, iată că altarul lui Baal era dărîmat, parul închinat idolului deasupra lui era tăiat; și al doilea taur era adus ca ardere de tot pe altarul care fusese zidit.

29. Ei și-au zis unul altuia: „Cine a făcut lucrul acesta?” Și au întrebat și au făcut cercetări. Li s'a spus: „Ghedeon, fiul lui Ioas, a făcut lucrul acesta”.

30. Atunci oamenii din cetate au zis lui Ioas: „Scoate pe fiul tău, ca să moară, căci a dărîmat altarul lui Baal și a tăiat parul sfînt care era deasupra lui”.

31. Ioas a răspuns tuturor celor ce s'au înfățișat înaintea lui: „Oare datorită voastră este să apărați pe Baal? Voi trebuie să-i veniți în ajutor? Oricine va lua apărarea lui Baal, să moară pînă dimineață. Dacă Baal este un Dumnezeu, să-și apere el pricina, fiindcă i-au dărîmat altarul”.

32. În ziua aceea au pus lui Ghedeon numele Ierubaal²² (*Apără-se Baal*), că-

ci au zis: „Apere-se Baal Impotriva lui, fiindcă l-a dărimat altarul¹.”

¹ 1 Sam. 12, 11. 1 Sam. 12, 12.

33. Tot Madianul², Amalec și fiii Rășăritului, s'au strins împreună, au trecut Iordaniul, și au tăbărit în valea³ Israel.

² Vers. 3. ³ Jos. 17, 10.

34. Ghedeon a fost îmbrăcat cu Du-hul⁴ Domnului; a sunat⁵ din trîmbi-țiș, și Abiezer a fost chemat ca să meargă după el.

⁴ Cap. 3, 10. 1 Cor. 12, 10. 2 Cor. 12, 10. ⁵ Num. 10, 2. Cap. 3, 27.

35. A trimis soli în tot Manase, care deasemenea a fost chemat să meargă după el. A trimis soli în Ager, în Za-bulon și în Neftali, cari s'au suit să le ieșe înainte.

Semnul cu lina.

36. Ghedeon a zis lui Dumnezeu: „Dacă vrei să izbăvești pe Israel prin mina mea, cum ai spus,

37. iată⁶, voi pune un val de lînă în arie; dacă numai lina va fi acoperită de rouă, și tot pămîntul va rămîne uscat, voi cunoaște că vei izbăvi pe Is-rael prin mina mea, cum ai spus⁷.”

⁶ Exod. 4, 3. 4, 4. 7.

38. Și așa s'a întimplat. În ziua ur-mătoare, el s'a sculat disdediminează, a stors lina, și a scos roua din ea, care a dat un pahar plin cu apă.

39. Ghedeon a zis lui Dumnezeu: „Să nu Te aprinzi” de minie împotrî-va mea, și nu voi mai vorbi decît de data aceasta. Aș vrea numai să mai fac o încercare cu lina: numai lina să rămînă uscată, și tot pămîntul să se acopere cu rouă⁸.”

⁸ Fac. 18, 27.

40. Și Dumnezeu a făcut așa în noap-tea aceea. Numai lina a rămas uscată, și tot pămîntul s'a acoperit cu rouă.

Bătălia asupra Madianiților.

7 1. Ierubaal¹, sau Ghedeon, și tot poporul care era cu el, s'au sculat disdediminează, și au tăbărit la izvorul Harod. Tabăra lui Madian era la mî-zănoapte de Ghedeon, spre dealul Mo-re, în vale.

¹ Cap. 6, 22.

2. Domnul a zis lui Ghedeon: „Popo-rul pe care-l ai cu tine este prea mult, pentru ca să dau pe Madian în minile lui; el ar putea să se laude” împotriva Mea, și să zică: „Mina mea m'a izbă-vit².”

² Deut. 3, 27. Isa. 10, 25. 1 Cor. 1, 29. 2 Cor. 4, 7.

3. Vesteste dar lucrul acesta în auzul poporului: „Cine este” fricos și se teme, să se întoarcă și să se depărteze

de muntele Gaaladului³. Douăzeci și două de mii de oameni din popor s'au întors, și au mai rămas zece mii.

³ Deut. 30, 2.

4. Domnul a zis lui Ghedeon: „Popo-rul este încă prea mult. Pogoară-i la apă, și acolo țî-i voi alege; acela des-pre care țîi voi spune: „Acesta să meargă cu tine”, va merge cu tine; și acela despre care țîi voi spune: „Ace-sta să nu meargă cu tine”, nu va mer-ge cu tine⁴.”

5. Ghedeon a pogrît poporul la apă, și Domnul a zis lui Ghedeon: „Pe toți cei ce vor lîmpăi apă cu limba, cum lîmpăște cîinele, să-i desparți de toți cei ce vor bea apă din genunchi⁵.”

6. Ceice au lîmpăit apa, ducînd-o la gură cu mîna, au fost în număr de trei sute de oameni; și tot poporul celalt a ingenuchiat ca să bea.

7. Și Domnul a zis lui Ghedeon: „Cu” cei trei sute de oameni cari au lîmpăit, vă voi mîntui, și voi da pe Madian în mîinile tale. Toți ceilalți din popor să se ducă fiecare acasă.

⁵ 1 Sam. 14, 2.

8. Au luat merindele poporului și trîmbițele lui. Apoi Ghedeon a trimes pe toți bărbații lui Israel, pe fiecare în cortul lui, și a ținut pe cei trei sute de oameni. Tabăra lui Madian era jos în vale.

9. Domnul a zis lui Ghedeon în tim-pul⁶ nopții: „Scală-te, și pogoară-te în tabără, căci am dat-o în mîinile tale.

⁶ Fac. 41, 2, 3.

10. Dacă ți-e frică să te pogo-ri, pogoară-te cu Pura, slujitorul tău.

11. Să ascuți⁷ ce vor zice, și după aceea țî se vor întări minile: pogoară-te dar în tabără.” „El s'a pogrît cu Pura, slujitorul lui, pînă la înflia stra-jă a taberii.

⁷ Vers. 13, 14, 15. Fac. 26, 14, 15. 1 Sam. 14, 9, 10.

12. Madian, Amalec, și toți fiii Ră-săritului⁸, erau răspîndiți în vale, ca o mulțime de lăcuste, și cămilele lor erau fără număr, ca nisipul de pe marginea mării.

⁸ Cap. 6, 3, 20; 8, 10.

13. Ghedeon a sosit; și iată că un om istorisea tovarășului său un vis. El zicea: „Am văzut un vis; și se fă-cea că o turtă de orz se rostogolea în tabăra lui Madian; a venit de s'a lovit pînă la cort, și cortul a căzut; l-a ră-sturnat cu susul în jos, și cortul a fost dărimat.”

14. Tovarășul lui a răspuns, și a zis:

„Aceasta nu este altceva decât sabia lui Ghedeon, fiul lui Ioas, bărbatul lui Israel; Dumnezeu a dat-in minile lui pe Madian și toată tabăra.”

15. Cînd a auzit Ghedeon istorisirea visului și tălcuirea lui, s'a aruncat cu fața la pămînt, s'a întors în tabăra lui Israel, și a zis: „Sculați-vă, căci Domnul a dat în minile voastre tabăra lui Madian.”

16. A împărțit în trei cete pe cei trei sute de oameni, și le-a dat tuturor trîmbițe și ulcioare goale, cu niște făclii în ulcioare.

17. El le-a zis: „Să vă uitați la mine, și să faceți ca mine. Cum voi ajunge în tabără, să faceți ce voi face eu;”

18. și cînd voi suna din trîmbiță, eu și toți cei ce vor fi cu mine, să sunați și voi din trîmbiță de jur împrejurul taberii, și să ziceți: „Sabia Domnului și a lui Ghedeon!”

19. Ghedeon și cei o sută de oameni cari erau cu el au ajuns la capătul taberii la începutul străzii dela mijlocul nopții, îndată după ce puseseră pe pîzitori.

Au sunat din trîmbiță, și au spart ulcioarele pe cari le aveau în mînă.

20. Cele trei cete au sunat din trîmbiță și au spart ulcioarele; au apucat făclile cu mîna stîngă și trîmbițele cu mîna dreaptă ca să sune, și au strigat: „Sabia Domnului și a lui Ghedeon!”

21. Au rămas* fiecare la locul lui în jurul taberii, și toată** tabăra a început să alerge, să țipe, și să fugă.

* Ezech. 14, 13, 14. 1 Cron. 20, 17. ** 1 Reg. 7, 7.

22. Cei trei sute de oameni au sunat* iarăși din trîmbiță; și în toată tabăra, Domnul** i-a făcut să întoarcă sabia† unii împotriva altora. Tabăra a fugit pînă la Bet-Ŝita spre Terera, pînă la hotarul dela Abel-Mehola lîngă Tabat.

* Ios. 6, 4, 14, 20. 2 Cor. 4, 7. ** Ps. 20, 9. Isa. 5, 4. † 1 Sam. 14, 20. 2 Cron. 20, 20.

23. Bărbații lui Israel s'au strîns, cei din Neftali, din Așer și din tot Manase, și au urmărit pe Madian.

24. Ghedeon a trimis soli în tot muntele* lui Efraim, ca să spună: „Pogoriți-vă înaintea lui Madian, și tăiați-le trecerea apelor pînă la Bet-Bara și Iordan.” Toți bărbații lui Efraim s'au strîns, și au pus stăpînire pe trecerea** apelor pînă la Bet-Bara† și Iordan.

* Cap. 3, 27. ** Cap. 3, 28. † Ios. 1, 28.

25. Au pus mîna pe două* căpetenii ale

lui Madian: Oreb și Zeeb; și au ucis pe Oreb la stîlca** lui Oreb, și au ucis pe Zeeb la teascul lui Zeeb. Au urmărit pe Madian, și au adus capetele lui Oreb și Zeeb la Ghedeon de cealaltă parte† a Iordanului.

* Cap. 3, 2. Ps. 82, 12. ** Isa. 10, 26. † Cap. 3, 4.

Cearta cu bărbații lui Efraim.

8. Bărbații* lui Efraim au zis lui Ghedeon: „Ce înseamnă felul acesta de purtare față de noi? Pentru ce nu ne-ai chemat, cînd ai plecat să te lupți împotriva lui Madian?” Și au avut o mare ceartă cu el.

* Cap. 12, 1. 2 Sam. 19, 47.

2. Ghedeon le-a răspuns: „Ce-am făcut eu pe lingă voi? Oare nu face mai mult culesul ciorchinelor rămase în via lui Efraim de cît culesul întregii vii a lui Abiezer?”

3. În minile voastre* a dat Dumnezeu pe căpeteniile lui Madian: Oreb, și Zeeb. Ce-am putut face eu deci pe lingă voi?† După ce le-a vorbit astfel, li s'a potolit minia**.

* Cap. 1, 24, 25. Ps. 124, 2, 3. ** Prov. 15, 1.

Urmărirea vrăjmașului dincolo.

4. Ghedeon a ajuns la Iordan, și l-a trecut, el și cei trei sute de oameni cari erau cu el, oboșiți, dar urmărind mercu pe vrăjmaș.

5. El a zis celor din* Sucot: „Dați, vă rog, cîteva pîni poporului care mă însoțește, căci sînt oboșiți, și sînt în urmărirea lui Zebah și Ţalmuna, împărații Madianului.”

* Ps. 38, 27. Ps. 82, 4.

6. Căpeteniile din Sucot au răspuns: „Este oare mîna lui Zebah* și Ţalmuna în stăpînirea ta, ca să dăm pine** oștirii tale?”

* 1 Reg. 20, 11. ** 1 Sam. 25, 12.

7. Și Ghedeon a zis: „Ei bine! după ce Domnul va da în minile noastre pe Zebah și pe Ţalmuna, vă voi scărpina* carnea cu spini din pustie și cu mărăcini.”

* Vers. 14.

8. De acolo s'a suit la Penuel*, și a făcut celor din Penuel aceeași rugămintă. Ei i-au răspuns cum îi răspundeseră cei din Sucot.

* Ps. 38, 30. 1 Reg. 22, 28.

9. Și a zis și celor din Penuel: „Cînd* mă voi întoarce în pace, voi dărîma** turnul acesta.”

* 1 Reg. 22, 27. ** Vers. 17.

10. Zebah și Ţalmuna erau la Carcor împreună cu oștirea lor de aproape cincisprezece mii de oameni; toți cei ce mai rămăseseră din toată* oștirea

fiilor Răsăritului: o sută douăzeci de mii de oameni cari scoteau sabia, fuseseră ucși. *Cap. 7, 12.

11. Ghedeon s'a suit pe drumul celor ce locuiesc în corturi, la răsărit de Nobah* și de Iogbeha, și a bătut oștirea care se credea la adăpost**.

* Num. 22, 35, 42. ** Cap. 18, 27. 1 Tim. 2, 3.

12. Zebah și Talmuna au luat fuga; Ghedeon i-a urmărit, a prins* pe cei doi împărați ai Madianului: Zebah și Talmuna, și a pus pe fugă toată oștirea. *Ps. 55, 15.

13. Ghedeon, fiul lui Ioas, s'a întors dela luptă prin suigul Heres.

14. A prins dintre cei din Sucot un tânăr pe care l-a întrebat, și care i-a dat în scris numele căpeteniilor și bătrînilor din Sucot; erau șaptezeci și șapte de bărbați.

15. Apoi a venit la cei din Sucot, și a zis: „Iată pe Zebah și Talmuna, pentru cari m'ați batjocorit“, zicînd: „Oare mina lui Zebah și Talmuna este în stăpînirea ta, ca să dăm pîne oamenilor tăi oboșiți?“ *Vers. 6.

16. Și a luat* pe bătrînii cetății, și a pedepsit pe oamenii din Sucot cu spini din pustie și cu mărăcin. *Vers. 7.

17. A dărîmat* și turnul** din Pen-muel, și a ucis pe oamenii cetății.

* Vers. 8. ** 1 Reg. 12, 26.

18. El a zis lui Zebah și lui Talmuna: „Cum erau oamenii pe cari i-ați ucis la Tabor?“ Ei au răspuns: „Erau ca tine, fiecare avea înfățișarea unui fiu de împărat.“ *Cap. 4, 6. Ps. 60, 12.

19. El a zis: „Erau frații mei, fiii mamei mele. Viu este Domnul că, dacă i-ați fi lăsat cu viață, nu v'aș ucide.“

20. Și a zis lui Ieter, întîiul lui născut: „Scoală-te, și ucide-i!“ Dar tînrul nu și-a scos sabia, pentrucă-i era teamă, căci era încă un copil.

21. Zebah și Talmuna au zis: „Scoală-te tu însuși și ucide-ne! Căci cum e omul așa e și puterea lui.“ Și Ghedeon s'a sculat, și a ucis* pe Zebah și Talmuna. A luat apoi lunișoarele dela gîtul cămîlelor lor. *Ps. 60, 12.

Moartea lui Ghedeon.

22. Bărbații lui Israel au zis lui Ghedeon: „Domnește peste noi, tu, și fiul tău, și fiul fiului tău, căci ne-ai izbăvit din mina lui Madian.“

23. Ghedeon le-a zis: „Eu nu voi domni peste voi, nici fiul mei nu vor

domni peste voi, ci Domnul* va domni peste voi.“ *1 Sam. 8, 7; 10, 25; 12, 12.

24. Ghedeon le-a zis: „Am să vă fac o rugăminte: dați-mi fiecare verigile de nas pe cari le-ați luat ca pradă.“ — Vrăjmașii aveau verigi de aur, căci* erau ismaeliți. — *Ps. 20, 25; 27, 35, 36.

25. Ei au zis: „Ți le vom da cu plăcere.“ Și au întins o manta, pe care a aruncat fiecare verigile pe cari le prădase.

26. Greutatea verigilor de aur pe cari le-a cerut Ghedeon, a fost de o mie șapte sute de sicli de aur, afară de lunișoare, de cerceii de aur, și hainele de purpură, pe cari le purtau împărații Madianului, și afară de lănișoarele dela gîtul cămîlelor lor.

27. Ghedeon a făcut* din ele un efod, și i-a pus în cetatea lui, la Ofra, unde a ajuns o pricină de curvie* pentru tot Israelul; și a fost o cursă** pentru Ghedeon și pentru casa lui.

* Cap. 17, 8. ** Cap. 8, 26. † Ps. 106, 29. ‡ Deut. 7, 25.

28. Madianul a fost smerit înaintea copiilor lui Israel, și n'a mai ridicat capul. Și țara* a avut odihnă patruzeci de ani, în timpul vieții lui Ghedeon. *Cap. 4, 31.

29. Ierubaal, fiul lui Ioas, s'a întors, și a locuit în casa lui.

30. Ghedeon a avut șaptezeci* de fii, ieșiți din el, căci a avut mai multe neveste. *Cap. 8, 2, 3.

31. Tîltoarea* lui, care era la Sihem, i-a născut de asemenea un fiu, căruia i-au pus numele Abimelec. *Cap. 8, 1.

32. Ghedeon, fiul lui Ioas, a murit după o bătrînețe* fericită; și a fost îngropat în mormîntul tatălui său Ioas, la Ofra**, care era a familiei lui Abiezer. *Ps. 20, 8. Ier. 4, 26. ** Vers. 27. Cap. 8, 24.

Israeliiți se închină iarăși la idoli.

33. După moartea lui Ghedeon*, copiii lui Israel au început iarăși să curvească** cu Baalii și au luat† pe Baal-Berit ca dumnezeu al lor.

* Cap. 2, 19. ** Cap. 2, 17. † Cap. 8, 4, 46.

34. Copiii lui Israel nu* și-au adus aminte de Domnul, Dumnezeul lor, care-i izbăvise din mina tuturor vrăjmașilor cari-l înconjurau.

* Ps. 78, 13, 42; 106, 13, 21.

35. Și* n'au ținut la casa lui Ierubaal, a lui Ghedeon, după tot binele pe care-l făcuse el lui Israel.

* Cap. 8, 18, 17, 18. Ier. 4, 14, 15.

Uneltimea lui Abimelec.

9. Abimelec, fiul lui Ierubaal, s'a dus la Sihem la frații¹ mamei lui, și iată cum le-a vorbit atât lor cât și la toată familia casei tatălui mamei sale:

*Cap. 4, 31.

2. „Spuneți, vă rog, în auzul tuturor locuitorilor din Sihem: „Este mai bine pentru voi ca șaptezeci de oameni, toți fii ai lui Ierubaal, să stăpînescă peste voi, sau un singur om să stăpînească peste voi?”² Și aduceți-vă aminte că eu sînt os³ din oasele voastre și carne din carnea voastră.”

*Cap. 4, 30. **Fap. 20, 24.

3. Frații mamei lui au spus toate cuvintele acestea pentru el în auzul tuturor locuitorilor din Sihem, și inima lor s'a plecat spre Abimelec; căci își ziceau: „El este frate” cu noi.”

*Fap. 20, 25.

4. I-au dat șaptezeci de sicli de argint, pe cari i-au ridicat din casa lui Baal-Berit⁴. Abimelec a cumpărat cu ei pe niște oameni fără căpătii⁵ și neastîmpărați, cari au mers după el.

*Cap. 4, 32. **Cap. 12, 3. 3Cron. 25, 7. Prov. 12, 11. Psal. 27, 5.

5. A venit în casa tatălui său la Ofra⁶, și a ucis⁷ pe frații săi, fiii lui Ierubaal, șaptezeci de oameni, pe aceeașă noapte. N'a scăpat decît Iotam, cel mai tînră fiu al lui Ierubaal, căci se ascunsesse.

*Cap. 4, 34. **2 Reg. 21, 1, 2.

6. Toți locuitorii din Sihem și toată casa lui Milo s'au strîns la olaltă, și au venit de au făcut împărat pe Abimelec, lingă stejarul sădit în Sihem.

Pilda lui Iotam.

7. Iotam a aflat despre lucrul acesta. S'a dus și s'a așezat pe vârful muntelui Garizim⁸, și iată ce le-a strigat el cu glas tare:

„Ascultați-mă, locuitorii Sihemului, și Dumnezeu să vă asculte!

*Deut. 11, 26; 27, 12. Ios. 8, 32. Ios. 4, 20.

8. Copacii⁹ au plecat să ungă un împărat și să-l pună în fruntea lor. Ei au zis măslinului: „Împărătește¹⁰ peste noi!”

*2 Reg. 14, 9. **Cap. 8, 22, 23.

9. Dar măslinul le-a răspuns: „Să-mi nădănesc eu undelemnul meu, care¹¹ îmi aduce laude din partea lui Dumnezeu și a oamenilor, ca să mă duc să domnesc peste copaci?”

*Ps. 124, 12.

10. Și copacii au zis smochinului: „Vino, tu, de împărătește peste noi!”

11. Dar smochinul le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu dulceața mea și rodul

meu cel minunat, ca să mă duc să domnesc peste copaci?”

12. Și copacii au zis viței: „Vino, tu, și domnește peste noi.”

13. Dar vița le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu vinul, care înveselește¹² pe Dumnezeu și pe oameni, ca să mă duc să domnesc peste copaci?”

*Ps. 124, 13.

14. Atunci toți copacii au zis spinului: „Vino, tu, și împărătește peste noi.”

15. Și spinul a răspuns copacilor: „Dacă în adevăr vreți să mă ungeți ca împărat al vostru, veniți și adăpostiți-vă sub¹³ umbra mea; altfel, să iasă un foc¹⁴ din spin, și să mistuie¹⁵ cedrii Libanului.”

*Isa. 30, 2. Dan. 4, 12. Osea 14, 7. **Fap. 20, 26. Num. 21, 28. Ezech. 29, 14. 2 Reg. 14, 9. Ps. 104, 24. Isa. 2, 12; 27, 24. Ezech. 31, 3.

16. Acum, oare cu adevărat și cu toată curăția ați lucrat voi, făcînd împărat pe Abimelec? Ați arătat voi bunăvoință față de Ierubaal și de casa lui? V'ați purtat voi oare cu el potrivit cu slujba¹⁶ pe care v'a făcut-o? —

*Cap. 4, 33.

17. Căci tatăl meu s'a luptat pentru voi; și-a pus viața în primejdie, și v'a izbăvit din mîna lui Madian;

18. și voi v'ați¹⁷ ridicat împotriva casei tatălui meu, i-ați ucis fiii, șaptezeci de oameni, pe aceeașă noapte, și ați făcut împărat peste locuitorii din Sihem pe Abimelec, fiul roabei lui, pentru că este fratele vostru. —

*Vers. 4, 4.

19. Dacă în adevăr și cu toată curăția v'ați purtat voi astăzi față de Ierubaal și casa lui, bine! Abimelec să fie bucuria¹⁸ voastră, și voi să fiți bucuria lui!

*Isa. 5, 8. Psal. 2, 8.

20. Dacă nu, să iasă un foc¹⁹ din Abimelec, și să mistuie pe locuitorii din Sihem și casa lui Milo; și un foc să iasă din locuitorii Sihemului și din casa lui Milo, și să mistuie pe Abimelec!”

*Vers. 14, 24, 27.

21. Iotam s'a dat înlătură, și a luat-o la fugă; s'a dus la Beer²⁰ unde a locuit departe de fratele său Abimelec.

*2 Sam. 20, 14.

Sfîrșitul rușinos al lui Abimelec.

22. Abimelec stăpînise trei ani peste Israel.

23. Atunci Dumnezeu²¹ a trimis un duh rău între Abimelec și locuitorii Sihemului, și locuitorii Sihemului au fost necredincioși²² lui Abimelec,

*1 Sam. 18, 14; 18, 9, 10. 1 Reg. 12, 12; 21, 22. 2 Cron. 18, 18; 18, 28, etc. Isa. 29, 2, 14. **Isa. 28, 1.

24. pentru ca* și cruzimea săvârșită cu cei șaptezeci de fii ai lui Ierubaal să-și ia pedeapsa, și singele lor să cadă asupra fratelui lor Abimelec, care-i ucisese, și asupra locuitorilor Sihemului, cari-l ajutaseră să ucidă pe frații săi. * 1 Reg. 7, 23. 24. 25. Ps. 7, 16. Mat. 23, 35, 36.

25. Locuitorii Sihemului au pus la pîndă împotriva lui, pe vîrfurile munților, niște oameni, cari jăfulau pe toți cei ce treceau pe lângă ei, pe drum. Și lucrul acesta a fost adus la cunoștința lui Abimelec.

26. Gaal, fiul lui Ebed, a venit cu frații săi, și au trecut la Sihem. Locuitorii Sihemului au avut încredere în el!

27. Au ieșit la cîmp, le-au cules vîile, le-au călcat strugurii, și au început să se veselească; au intrat în casa* dumnezeului lor, au mîncat și au băut, și au blestemat pe Abimelec. * Vers. 4.

28. Și Gaal, fiul lui Ebed, zicea: „Cine* este Abimelec, și cine este Sihem, ca să slujim lui Abimelec? Nu este el fiul lui Ierubaal, și nu este Zebul, îngrijitorul lui? Slujiți bărbaților lui Hamor”, tatăl lui Sihem; de ce să slujim lui Abimelec?

* 1 Sam. 23, 10. 1 Reg. 12, 16. ** Ps. 34, 5, 6.

29. Oh! dacă* aș fi eu stăpînul acestui popor, aș răsturna pe Abimelec”. Și despre Abimelec zicea: „Stringe-ți ostirea și ieși!” * 2 Sam. 15, 4.

30. Zebul, cîrmuitorul cetății, a auzit ce zicea Gaal, fiul lui Ebed, și s'a aprins de mînie.

31. A trimis pe ascuns niște soli la Abimelec, ca să-i spună: „Iată, Gaal, fiul lui Ebed, și frații lui, au venit la Sihem, și au răscolat cetatea împotriva ta.

32. Acum, pleacă noaptea, tu și poporul care este cu tine, și stai la pîndă în cîmp.

33. Dimineața, la răsăritul soarelui, să-ți arunci cu năvală asupra cetății. Și cînd Gaal și poporul care este cu el vor ieși împotriva ta, să-i faci ce-ți vor îngădui puterile.

34. Abimelec și tot poporul care era cu el au plecat noaptea, și s'au pus la pîndă lângă Sihem, împărțiți în patru cete.

35. Gaal, fiul lui Ebed, a ieșit, și a stăut la intrarea porții cetății. Abimelec și tot poporul care era cu el s'au sculat atunci dela pîndă.

36. Gaal a zărit poporul, și a zis lui Zebul: „Iată un popor care se pogoar-

ră din vîrfurile munților.” Zebul i-a răspuns: „Este umbra munților pe cari-i iese drept oameni.”

37. Gaal, luînd iarăși cuvîntul, a zis: „Este chiar un popor care se pogoară de pe înălțimile țării, și o ceată vine pe drumul Stejarului Olchitorilor.”

38. Zebul i-a răspuns: „Unde îți este acum gura, cu care* ziceai: „Cine este Abimelec, ca să-i slujim? Nu este oare acesta poporul pe care-l disprețuiai tu? Mergi acum, și luptă-te cu el!”

* Vers. 26, 29.

39. Gaal a înaintat în fruntea locuitorilor Sihemului, și s'a luptat cu Abimelec.

40. Urmărit de Abimelec, a luat-o la fugă dinaintea lui, și mulți oameni au căzut mortii pînă la intrarea porții.

41. Abimelec s'a oprit la Aruma. Și Zebul a izgonit pe Gaal și pe frații lui, cari n'au putut să rămînă la Sihem.

42. A doua zi, poporul, a ieșit la cîmp. Abimelec, căruia i s'a dat de știre,

43. și-a luat ceata, a împărțit-o în trei părți, și s'a pus la pîndă în cîmp. Văzînd că poporul ieșea din cetate, s'a sculat împotriva lor, și i-a bătut.

44. Abimelec și cetele cari erau cu el au pornit înainte și s'au așezat la intrarea porții cetății: două din aceste cete s'au aruncat asupra tuturor celor ce erau în cîmp, și i-au bătut.

45. Abimelec a bătut cetatea toată ziua; a luat-o*, și a ucis poporul care se afla în ea. Apoi a dărîmat* cetatea pînă în temelie, și a presărat sare peste ea.

* Vers. 26. ** Deut. 20, 23. 1 Reg. 12, 25. 2 Reg. 3, 25.

46. La auzul acestui lucru, toți locuitorii turnului Sihemului s'au dus în cetățuia casei dumnezeului* Berit.

* Cap. 8, 23.

47. S'a dat de știre lui Abimelec că toți locuitorii turnului Sihemului s'au strîns acolo.

48. Atunci Abimelec s'a suit pe muntele Talmon*, el și tot poporul care era cu el. A luat o secură în mînă, a tăiat o ramură de copac, a luat-o și a pus-o pe umăr. Apoi a zis poporului care era cu el: „Ați văzut ce am făcut? Grăbiți-vă și faceți și voi ca mine.”

* Ps. 98, 12.

49. Și au tăiat fiecare cîte o ramură, și au mers după Abimelec; au așezat ramurile lângă cetățuire, și i-au dat foc ei și celor ce se aflau în ea. Apa au perit toți oamenii din turnul Sihemu-

lui, în număr de aproape o mie, bărbați și femei.

50. Abimelec a pornit împotriva Tebeului. A impresurat Tebeul, și l-a luat.

51. În mijlocul cetății era un turn tare, unde au fugit toți locuitorii cetății, bărbați și femei; au înscuit ușile după ei, și s'au suit pe acoperișul turnului.

52. Abimelec a ajuns până la turn; l-a bătut, și s'a apropiat de ușa turnului ca să-l pună foc.

53. Atunci o femeie a aruncat* o piatră de rășniță pe capul lui Abimelec, și i-a sfărâmat țeasta capului. *1 Sam. 11, 17.

54. Iodată el* a chemat pe tânărul care-l purta armele, și l-a zis: „Scoate-ți sabia, și omoară-mă, ca să nu se zică de mine: „L-a omorât o femeie.“ Tânărul l-a străpuns cu sabia, și a murit. *1 Sam. 31, 4.

55. Cînd au văzut bărbații lui Israel că Abimelec a murit, au plecat fiecare acasă.

56. Astfel* a făcut Dumnezeu să cadă asupra lui Abimelec răul pe care-l făcuse tatălui său, ucizînd pe cei șaptezeci de frați ai lui; *Ysa. 24, Ier. 31, 3. Ps. 34, 23. Prov. 3, 23.

57. și Dumnezeu a făcut să cadă asupra capului oamenilor din Sihem tot răul pe care-l făcuseră. Astfel s'a împlinit față de ei blestemul* lui Iotam, fiul lui Ierubaal. *Ysa. 20.

Tola și Iair, judecători în Israel.

10 1. După Abimelec, s'a sculat* Tola, fiul lui Pua, fiul lui Dodo, bărbat din Isahar, ca să izbăvească pe Israel; el locuia la Șamir, în muntele lui Efraim. *Cap. 3, 14.

2. Tola a fost judecător în Israel douăzeci și trei de ani; apoi a murit, și a fost îngropat la Șamir.

3. După el, s'a sculat Iair, Galaaditul, care a fost judecător în Israel douăzeci și doi de ani.

4. El avea treizeci de fiu, cari călăreau pe treizeci* de mînji de măgari, și stăpîneau treizeci de cetăți, numite** și azi cetățile lui Iair, și așezate în țara Galaadului. *Cap. 3, 14; 12, 14. **Deut. 3, 14.

5. Și Iair a murit, și a fost îngropat la Camon.

Filistenii și Amoniiți apasă pe Israel.

6. Copiii* lui Israel au făcut iarăș ce nu plăcea Domnului; au** slujit Baa-

lilor și Astarteeilor, dumnezeilor† Sîriei, dumnezeilor Sidonului††, dumnezeilor Moabului, dumnezeilor fiilor lui Amon, și dumnezeilor Filistenilor, și au părăsit pe Domnul, și nu l-au mai slujit. *Cap. 2, 11; 3, 7; 4, 1; 6, 1; 10, 1. **Cap. 2, 13. †Cap. 2, 13. ††1 Reg. 11, 33. Ps. 106, 36.

7. Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Israel, și i-a vîndut* în minile Filistenilor și în minile fiilor lui Amon. *Cap. 2, 14. 1 Sam. 12, 9.

8. Ei au apăsă și au asuprit pe copiii lui Israel în vremea aceea optsprezece ani, și anume: pe toți copiii lui Israel cari erau de cealaltă parte a Iordanului în țara Amoriților în Galaad.

9. Fiii lui Amon au trecut Iordanul ca să se bată și împotriva lui Iuda, împotriva lui Beniamin și împotriva casei lui Efraim. Și Israel era într-o mare strîmtorare.

10. Copiii* lui Israel au strigat către Domnul, și au zis: „Am păcătuit împotriva Ta, căci am părăsit pe Dumnezeul nostru și am slujit Baalilor.“ *1 Sam. 12, 10.

11. Domnul a zis copiilor lui Israel: „Nu v'am izbăvit* Eu de Egipteni, de Amoriți**, de fiii lui Amon†, și de Filistenii††? *Exod. 14, 26. **Num. 21, 21; 24, 25. †Cap. 3, 13, 15. ††Cap. 3, 31.

12. Și cînd v'au apăsă* Sidoniții**, Amalec† și Maon, și ați strigat către Mine, nu v'am izbăvit Eu din minile lor? *Ps. 106, 42, 43. **Cap. 4, 26. †Cap. 6, 3.

13. Dar voi M'ați părăsit*, și ați slujit altor dumnezei. De aceea nu v'au mai izbăvi. *Deut. 32, 35. Ier. 2, 13.

14. Duceți-vă și chemați* pe dumnezeii pe cari i-ați ales; ei să vă izbăvească în vremea strîmtorării voastre! *Deut. 32, 37, 38. 2 Reg. 3, 13. Ier. 3, 26.

15. Copiii lui Israel au zis Domnului: „Am păcătuit, fă-ne* ce-ți va plăcea. Numai izbăvește-ne astăzi!“ *1 Sam. 7, 10. 1 Sam. 12, 24.

16. Și au* scos dumnezeii străini din mijlocul lor, și au slujit Domnului. El S'a îndurat** de suferințele lui Israel. *1 Crov. 7, 14; 18, 8. Ier. 18, 7, 8. **Ps. 106, 44, 45. Ier. 42, 8.

17. Fiii lui Amon s'au strîns și au tăbărit în Galaad, și copiii lui Israel s'au strîns și au tăbărit la* Mițpa. *Ps. 81, 46. Cap. 11, 13, 29.

18. Poporul, și căpeteniile Galaadului și-au zis unul altuia: „Cînd este omul care va începe lupta împotriva

fiilor lui Amon? El va* fi căpetenia tuturor locuitorilor Galaadului.

* Num. 12, 8, 12.

lefta, judecător în Israel.

11 1. lefta*, Galaaditul, era un om viteaz**. El era fiul unei curve. Galaad născuse pe lefta.

* Ezech. 12, 22. ** Cap. 4, 12, 2 Reg. 5, 1.

2. Nevasta lui Galaad i-a născut fiu, cari, făcându-se mari, au izgonit pe lefta, și i-au zis: „Tu nu vei avea moștenire în casa tatălui nostru, căci ești fiul unei alte femei.”

3. Și lefta a fugit de la frații lui, și a locuit în țara Tob. Niște oameni* fără căpătii s’au strins la lefta, și făceau plimbări cu el. * Cap. 4, 4, 1 Sam. 20, 2.

4. După citva timp, fiii lui Amon au pornit cu război împotriva lui Israel.

5. Și pe cînd fiii lui Amon făceau război cu Israel, bătrînii Galaadului s’au dus să caute pe lefta din țara Tob.

6. Ei au zis lui lefta: „Vino de fă căpetenia noastră, și să batem pe fiii lui Amon.”

7. lefta a răspuns bătrînilor Galaadului: „Nu m’ați* urît voi, și nu m’ați izgonit voi din casa tatălui meu? Pentruce veniți la mine acum cînd sînteți în strîmtoare?” * Fac. 20, 17.

8. Bătrînii* Galaadului au zis lui lefta: „Ne întorcem** la tine acum, ca să mergi cu noi, să bați pe fiii lui Amon, și să fii căpetenia* noastră, căpetenia tuturor locuitorilor Galaadului.” * Cap. 10, 22. ** Loc. 17, 4. † Cap. 10, 18.

9. lefta a răspuns bătrînilor Galaadului: „Dacă mă aduceți înapoi ca să bat pe fiii lui Amon, și dacă Domnul îi va da înaintea mea, voi fi eu oare căpetenia voastră?”

10. Bătrînii Galaadului au zis lui lefta: „Domnul* să ne audă, și să judece, dacă nu vom face ce spui.” * Gen. 40, 1.

11. Și lefta a pornit cu bătrînii Galaadului. Poporul i-a pus în fruntea lui, și i-a așezat căpetenie*, și lefta a spus din nou înaintea** Domnului, la Migpa, toate cuvintele pe cari le roștise. * Gen. 9. ** Cap. 10, 17; 20, 1. 1 Sam. 20, 17; 12, 12.

Înfrîngerea Amoriților.

12. lefta a trimis soli împăratului fiilor lui Amon, ca să-i spună: „Ce ai cu mine de vii împotriva mea să faci război împotriva țării mele?”

13. Împăratul fiilor lui Amon a răspuns solilor lui lefta: „Pentru că* Israel, cînd s’a suit din Egipt, a pus mina pe țara mea, dela Arnon pînă la Iaboc** și Iordan. Dă-mi-o înapoi acum de bună voie.”

* Num. 21, 24, 25, 26. ** Fac. 20, 22.

14. lefta a trimis iarăși soli împăratului fiilor lui Amon,

15. ca să-i spună: „Așa vorbește lefta: „Israel* n’a pus mina pe țara Moabului, nici pe țara fiilor lui Amon.

* Deut. 2, 8, 26.

16. Căci, cînd s’a suit Israel din Egipt, a mers* în pustie pînă la marea Roșie și a ajuns la Cades**.

* Num. 14, 25. Deut. 1, 40. Isa. 4, 4. ** Num. 23, 26; 20, 1. Deut. 1, 40.

17. Atunci Israel a trimis* soli împăratului Edomului, ca să-i spună: „Lasă-mă să trec prin țara ta.” Dar** împăratul Edomului n’a voit. A trimis și la împăratul Moabului, și nici el n’a vrut. Și Israel a rămas la ț. Cades. * Num. 20, 14. ** Num. 20, 16, 21. † Num. 20, 1.

18. Apoi a mers prin pustie, a ocolit* țara Edomului și țara Moabului, și a venit** la răsăritul țării Moabului; au tăbărit* dincolo de Arnon, fără să intre pe ținutul Moabului, căci Arnonul era hotarul Moabului. * Num. 21, 4. Deut. 2, 1-4. ** Num. 21, 11. † Num. 21, 23, 24, 26.

19. Israel a trimis* soli lui Sihon, împăratul Amoriților, împăratul Hesbonului.

Și Israel i-a zis: „Lasă-mă să trec prin** țara ta pînă la locul spre care mergem.”

* Num. 21, 21. Deut. 2, 26. ** Num. 21, 22. Deut. 2, 26.

20. Dar Sihon* n’a avut încredere în Israel, ca să-l lase să treacă pe ținutul lui; și-a strîns tot poporul, a tăbărit la Iabaș, și a luptat împotriva lui Israel. * Num. 21, 23. Deut. 2, 26.

21. Domnul, Dumnezeul lui Israel, a dat pe Sihon și pe tot poporul lui în minile lui Israel, care i-a bătut*. Israel a pus mina pe toată țara Amoriților, cari erau așezați în țara aceasta. * Num. 21, 24, 25. Deut. 2, 23, 24.

22. Au pus mina pe tot ținutul Amoriților*, dela Arnon pînă la Iaboc, și dela pustie pînă la Iordan. * Deut. 2, 26.

23. Și acum, cînd Domnul, Dumnezeul lui Israel, a izgonit pe Amoriți dinaintea poporului Său Israel, tu să le stăpînești țara?

24. Oare ce-ți dă în stăpînire dumnezeul tău Chemoș*, nu vei stăpîni?

Și tot ce ne-a dat în stăpînire Domnul²², Dumnezeul nostru, înaintea noastră, noi să nu stăpînim!

²² Num. 31, 28.

25. Ești tu mai bun decît Balac²³, fiul lui Tipor, împăratul Moabului? S'a certat el cu Israel sau a făcut el război împotriva lui?

²³ Num. 22, 2; Job, 34, 9.

26. Iată că sînt trei sute de ani de cînd locuiește Israel la Hesbon²⁴ și în satele din jurul lui, la Aroer²⁵ și în satele din jurul lui și în toate cetățile cari sînt pe malul Arnonului: pentru ce nu i le-ați luat în tot timpul acesta?

²⁴ Num. 31, 28. ²⁵ Deut. 2, 36.

27. Eu nu te-am supărat deloc, și rău te-ai purtat cu mine, făcîndu-mi război. Domnul să judece²⁶ lucrul acesta. El să fie astăzi judecător²⁷ între fiii lui Israel și fiii lui Amon.

²⁶ Fac. 18, 26. ²⁷ Fac. 16, 5; 21, 22. 1 Sam. 24, 12, 18.

28. Împăratul fiilor lui Amon s'a ascultat cuvintele pe cari a trimis lefăa să i le spună.

Fleca lui lefăa.

29. Duhul²⁸ Domnului a venit peste lefăa. lefăa a străbătut Galaadul și Manase; a trecut la Mițpe în Galaad; și din Mițpe din Galaad, a pornit împotriva fiilor lui Amon.

²⁸ Cap. 3, 10.

30. lefăa a făcut o juruință²⁹ Domnului, și a zis: „Dacă vei da în minile mele pe fiii lui Amon,”

²⁹ Fac. 28, 20. 1 Sam. 1, 11.

31. ori cine va ieși pe porțile casei mele înaintea mea, la întoarcerea mea fericită dela fiii lui Amon, va³⁰ fi închinat Domnului, și-l voi³¹ aduce ca ardere de tot.”

³⁰ Lev. 27, 2, 3, etc. 1 Sam. 1, 11, 28.

32. lefăa a pornit împotriva fiilor lui Amon, și Domnul i-a dat în minile lui.

33. Le-a pricinuit o foarte mare înfrîngere, dela Aroer pînă spre³² Minî, loc care cuprindea douăzeci de cetăți, și pînă la Abel-Cheramim. Și fiii lui Amon au fost smeriți înaintea copiilor lui Israel.

³² Ezech. 27, 17.

34. lefăa s'a întors acasă la Mițpa³³. Și iată că fiică-sa³⁴ i-a ieșit înainte cu timpine și jocuri. Ea era singurul lui copil; n'avea fii și nici altă fată.

³³ Cap. 10, 17. Vers. 12. ³⁴ Ezech. 15, 20. 1 Sam. 18, 9. Ps. 68, 26. Jer. 2, 4.

35. Cum a văzut-o, el și-a rupt³⁵ hainele, și a zis: „Ah! fata mea! adînc mă lovești și mă turburi! Am făcut o³⁶

juruință Domnului, și n'o pot³⁷ întoarce.”

³⁶ Fac. 27, 29, 34. ³⁷ Ecl. 1, 2. 1 Sam. 30, 2. Ps. 118, 4. Ecl. 5, 4, 5.

36. Ea i-a zis: „Tată, ai făcut o juruință Domnului, fă-mi³⁸ potrivit cu ceea ce ți-a ieșit din gură, acum cînd³⁹ Domnul te-a răzbunat pe vrăjmașii tăi, pe fiii lui Amon.”

³⁸ Num. 30, 2. ³⁹ 2 Sam. 24, 19, 21.

37. Și ea a zis tatălui său: „Afit îngăduie-mi: lasă-mă slobodă două luni, ca să mă duc să mă pogor în munți, și să-mi plîng fecioria cu tovarășele mele.”

38. El a răspuns: „Du-te!” Și a lăsat-o slobodă două luni. Ea s'a dus cu tovarășele ei, și și-a plîns fecioria pe munți.

39. După cele două luni, s'a întors la tatăl ei, și el a împlinit⁴⁰ cu ea juruința pe care o făcuse. Ea nu cunoscuse împreunarea cu bărbat. De atunci s'a făcut în Israel obiceiul

⁴⁰ Vers. 21. 1 Sam. 1, 22, 24; 2, 18.

40. că, în toți anii, fetele lui Israel se duc să prăznuiască pe fiica lui lefăa, Galaaditul, patru zile pe an.

Războiul dintre Efraimiți și Galaadiți.

12. Bărbații⁴¹ lui Efraim s'au strîns, 12 au pornit spre miază noapte, și au zis lui lefăa: „Pentru ce te-ai dus să bați pe fiii lui Amon, fără să ne fi chemat și pe noi să mergem cu tine? Vrem să-ți dăm foc casei și să te ardem împreună cu ea.”

⁴¹ Cap. 8, 1.

2. lefăa le-a răspuns: „Eu și poporul meu am avut mari certuri cu fiii lui Amon; și cînd v'am chemat, nu m'ați scîlpăt din minile lor.

3. Văzînd că nu-mi vii în ajutor, mi-am pus viața⁴² în joc, și am pornit împotriva fiilor lui Amon. Domnul i-a dat în minile mele. Pentru ce vă suiți dar azi împotriva mea ca să-mi faceți război?”

⁴² 1 Sam. 18, 5; 26, 21. Jer. 13, 14. Ps. 118, 126.

4. lefăa a strîns pe toți bărbații Galaadului, și a început lupta cu Efraim. Bărbații Galaadului au bătut pe Efraim, pentru că Efraimiții ziceau: „Sînteți niște fugari⁴³ ai lui Efraim! Galaadul este în mijlocul lui Efraim, în mijlocul lui Manase!”

⁴³ 1 Sam. 26, 20. Ps. 78, 9.

5. Galaadiții au pus mîna pe vadurile⁴⁴ Iordanului dinspre Efraim. Și cînd unul din fugarii lui Efraim zicea: „Lasă-mă să trec!” bărbații Galaadului îl întrebau: „Ești Efraimit?” Dacă răspundea: „Nu,”

⁴⁴ Isa. 23, 11. Cap. 1, 26; 7, 24.

6. atunci li ziceau: „Ei bine, zi Siboleet.” Și ei zicea: „Siboleet”, căci nu putea să-l spună bine. Atunci bărbații Galaadului îl apucau, și-l jungeau lângă vadurile Iordanului. Astfel au pierit în vremea aceea patruzeci și două de mii de bărbați din Efraim.

7. Iefta a fost judecător în Israel zece ani; apoi Iefta, Galaaditul, a murit, și a fost îngropat într-una din cetățile Galaadului.

Ibțan, Elon, Abdon.

8. După el, a fost judecător în Israel Ibțan din Betleem.

9. El a avut treizeci de fii, a măritat treizeci de fete în afară, și a adus pentru fiii lui treizeci de fete de afară. El a fost judecător în Israel șapte ani;

10. apoi Ibțan a murit, și a fost îngropat în Betleem.

11. După el a fost judecător în Israel Elon din Zabulon. El a fost judecător în Israel zece ani;

12. apoi Elon din Zabulon a murit, și a fost îngropat la Aialon, în țara lui Zabulon.

13. După el, a fost judecător în Israel, Abdon, fiul lui Hilel, Piratonitul.

14. El a avut patruzeci de fii și treizeci de nepoți, cari călăreau* pe șaptezeci de mii de măgari. El a fost judecător în Israel opt ani; * Cap. 5, 16, 18, 4.

15. apoi Abdon, fiul lui Hilel, Piratonitul, a murit și a fost îngropat la Piraton, în țara lui Efraim, pe muntele* Amaleciților. * Cap. 5, 15, 27; 5, 14.

Vestirea nașterii lui Samson.

13 1. Copiii lui Israel au făcut iarăși* ce nu plăcea Domnului; și Domnul i-a dat în minile** Filistenilor, timp de patruzeci de ani.

* Cap. 2, 11; 3, 7; 4, 1; 5, 1; 10, 8. ** 1 Sam. 12, 8.

2. Era un om în Țorea*, din familia Daniților, care se chema Manoah. Nevastă-sa era steapă, și nu naștea.

* Ion. 10, 41.

3. Ingerul* Domnului S'a arătat femeii, și i-a zis: „Iată că tu ești steapă, și n'ai copii; dar vei rămânea însărcinată, și vei naște un fiu.

* Cap. 6, 12. Lucr. 1, 11, 18, 20, 21.

4. Acum ia bine seama, să nu bei* nici vin, nici băutură tare, și să nu măninci nimic necurat. * Vers. 14. Num. 6, 2, 3. Lucr. 1, 15.

5. Căci vei rămânea însărcinată, și vei naște un fiu. Briciul* nu va trece peste capul lui, pentrucă acest copil va fi închinat** lui Dumnezeu din pîntecele mamei lui; și el va începe să țibăvească pe Israel din mina Filistenilor.”

* Num. 6, 5. 1 Sam. 1, 21. ** Num. 6, 2. † 1 Sam. 7, 12. 2 Sam. 8, 1. 1 Cron. 13, 1.

6. Femeia s'a dus și a spus bărbatului ei: „Un om* al lui Dumnezeu a venit la mine, și avea înfățișarea** unui inger al lui Dumnezeu, o înfățișare înfricoșată. Nu l-am întrebat† de unde este, și nici nu mi-a spus care-i este numele.

* Deut. 32, 1. 1 Sam. 9, 27; 9, 8. 1 Reg. 12, 24. ** Mat. 28, 3. Lucr. 9, 20. Fapt. 9, 12. † Vers. 17, 18.

7. Dar mi-a zis: „Tu vei rămânea însărcinată, și vei naște un fiu; și acum să nu bei nici vin nici băutură tare, și să nu măninci nimic necurat, pentrucă acest copil va fi închinat lui Dumnezeu din pîntecele mamei lui, până în ziua morții lui”.

Ingerul se arată din nou.

8. Manoah a făcut Domnului următoarea rugăciune: „Doamne, Te rog, să mai vină odată la noi omul lui Dumnezeu pe care l-ai trimis, și să ne învețe ce să facem pentru copilul care se va naște!”

9. Dumnezeu a ascultat rugăciunea lui Manoah, și Ingerul lui Dumnezeu a venit iarăși la femeie. Ea ședea într'un ogor, și Manoah, bărbatul ei, nu era cu ea.

10. Ea a alergat repede să dea de veste bărbatului ei, și i-a zis: „Iată că omul care venise în cealaltă zi la mine, mi s'a arătat iarăși”.

11. Manoah s'a sculat, a mers după nevastă-sa, s'a dus la omul acela, și i-a zis: „Tu ai vorbit femeii acesteia?” El a răspuns: „Eu”.

12. Manoah a zis: „Acum, dacă se va împlini cuvîntul Tău, ce va trebui să păzim cu privire la copil, și ce va fi de făcut?”

13. Ingerul Domnului a răspuns lui Manoah: „Femeia să se ferească de tot ce i-am spus.

14. Să nu guste niciun rod din viță, să nu bea nici vin*, nici băutură tare, și să nu mănince nimic necurat; să păzească tot ce i-am poruncit.” * Vers. 4.

15. Manoah a zis Ingerului Domnului: „Îngăduiește-mi să Te opresc*, și să-ți pregătesc un ied”.

* Fapt. 16, 5. Cap. 6, 18.

16. Ingerul Domnului a răspuns lui Manoah: „Chiar dacă M'ai opri, n'as mînca din bucatele tale; dar dacă vrei să aduci o ardere de tot, s'o aduci Domnului¹“. Manoah nu ştia că este Ingerul Domnului.

17. Şi Manoah a zis Ingerului Domnului: „Care-Ţi este numele, ca să-Ţi aducem slavă, cînd se va împlini cuvîntul Ţău?“

18. Ingerul Domnului i-a răspuns: „Pentruce² îmi ceri Numele? El este minunat.“

19. Manoah a luat iedul şi darul de mîncare, şi a adus³ jertfă Domnului pe stîncă. S'a făcut o minune, în timp ce Manoah şi nevastă-sa priveau.

20. Pe cînd flacăra se suia de pe altar spre cer, Ingerul Domnului S'a suit în flacăra altarului. Văzînd lucrul acesta, Manoah şi nevastă-sa au căzut⁴ cu faţa la pămînt.

21. Ingerul Domnului nu S'a mai arătat lui Manoah şi nevastei lui. Atunci⁵ Manoah a înţeles că este Ingerul Domnului.

22. Şi a zis nevastei sale: „Vom muri⁶, căci am văzut pe Dumnezeu.“

23. Nevastă-sa i-a răspuns: „Dacă ar fi vrut Domnul să ne omoare, n'ar fi primit din minile noastre arderea de tot şi darul de mîncare, nu ne-ar fi arătat toate acestea, şi nu ne-ar fi făcut să auzim acum asemenea lucruri⁷“.

Naşterea lui Samson.

24. Femeia a născut un fiu, şi i-a pus numele Samson⁸. Copilul⁹ a crescut, şi Domnul i-a binecuvîntat.

25. Şi Duhul¹⁰ Domnului a început să-i miste la Mahane—Dan, între¹¹ Ţorea şi Eştaol. *Cap. 8. 20. 1 Sam. 11. 8. 1 Mîc. 4. 3. **1 Sam. 10. 20. Cap. 10. 11.

Lupta lui Samson cu leul.

14. Samson s'a pogorit la Timna¹, şi a văzut² acolo o femeie din fetele Filistenilor.

2. Cînd s'a suit înapoi, a spus lucrul acesta tatălui său şi mamei sale, şi a zis: „Am văzut la Timna o femeie din fetele Filistenilor; luaţi-mi-o acum³ de nevastă⁴“.

3. Tatăl său şi mama sa i-au zis: „Nu este aici o femeie între fetele fraţi-

lor⁵ tăi şi în tot poporul nostru, de te duci să-ţi lei nevastă dela Filistenii, cari sînt netăiaţi⁶ împrejur?“ Şi Samson a zis tatălui său: „Ia-mi-o, căci îmi place.“

*Fac. 34. 3, 4. **Fac. 34. 11. Exod. 24. 10. Deut. 7. 2.

4. Tatăl său şi mama sa nu ştiau că lucrul acesta venea dela⁷ Domnul: căci Samson căuta un prilej de ceartă din partea Filistenilor. În vremea aceea Filistenii stăpîneau⁸ peste Israel.

*1 Sam. 11. 26. 1 Reg. 12. 10. 1 Reg. 4. 30. 1 Cron. 10. 10; 12. 7; 20. 20. **Cap. 13. 1. Deut. 22. 40.

5. Samson s'a pogorit împreună cu tatăl său şi cu mama sa la Timna. Cînd au ajuns la vîile din Timna, iată că i-a ieşit înainte un leu tînăr mîgînd.

6. Duhul⁹ Domnului a venit peste Samson; şi, fără să aibă ceva în mînă, Samson a sfiliat pe leu cum se sfilie un ied. N'a spus tatălui său şi mamei sale ce făcuse.

7. S'a pogorit şi a vorbit cu femeia aceea, şi ea i-a plăcut.

8. După cîţva timp, s'a dus iarăşi la Timna ca s'o ia, şi s'a abătut să vadă hoitul leului. Şi iată că în trupul leului era un roi de albine şi miere.

9. A luat mierea în mînă, şi a mîncat-o pe drum; şi cînd a ajuns la tatăl său şi la mama sa, le-a dat, şi au mîncat şi ei din ea. Dar nu le-a spus că luase mierea aceasta din trupul leului.

Căsdatoria lui Samson şi ghicitoriile.

10. Tatăl lui Samson s'a pogorit la femeia aceea. Şi acolo Samson a făcut un ospăt, căci aşa făceau tinerii.

11. Cum l-au văzut, au poftit treizeci de tovarăşi, cari au stat împreună cu el.

12. Samson le-a zis: „Am să vă spun o ghicitoare¹“. Dacă mi-o veţi ghici în cele şapte² zile ale ospătului, şi dacă o veţi deslega, vă voi da treizeci de cămăşi şi treizeci de haine³ de schimb.

*1 Reg. 10. 1. Exod. 17. 3. Lev. 14. 7.

**Fac. 20. 27. †Fac. 42. 23. 1 Reg. 1. 23.

13. Dar dacă n'o veţi ghici, să-mi daţi voi treizeci de cămăşi şi treizeci de haine de schimb⁴. „Ei i-au zis: „Spune-ne ghicitoarea ta s'o auzim“.

14. Şi el le-a zis: „Din cel ce mîncă a ieşit ce se mîncă, Şi din cel tare a ieşit dulceaţă⁵“.

15. Trei zile, n'au putut deslega ghicitoarea. În ziua a şaptea, au zis ne-

vestei lui Samson: „Induplecă” pe bărbatul tău să ne deslege ghicitoarea; altfel, te vom arde”, pe tine și casa tatălui tău. Ne-ați adunat aici ca să ne jăfuiți, nu-i așa? ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

s'a numit Ramat-Lehi (*Aruncarea jălăli*).

Samson bea apă din sfîncă.

18. Fiindu-i foarte sete, a strigat către Domnul, și a zis: „Tu ai îngăduit”, prin mina robului Tău, acasă la mare izbăvire; și acum să mor de sete, și să cad în mâinile celor neîșiași împrejur?”^a

^a Ps. 137.

19. Dumnezeu a despăcat crăpătura stîncii din Lehi, și a ieșit apă din ea. Samson a băut, dăhul i s'a întremat, și s'a înviorat. De aceea s'a numit izvorul acela En-Hacore (*Izvorul celui ce strigă*); el este și astăzi la Lehi.

^a Ps. 40, 20; Is. 40, 20.

20. Samson a fost douăzeci de ani judecător în Israel, pe vremea Filistenilor^a.

^a Cap. 13, 1.

Dalila.

16 1. Samson a plecat la Gaza; acolo a văzut o curvă, și a intrat la ea.

2. S'a spus oamenilor din Gaza: „Samson a venit aici”. Și l-au înconjurat, și au pîndit toată noaptea la poarta cetății. Au stat liniștiți toată noaptea, și au zis: „Cînd se va lumina de rîu, îl vom omorî”.

^a 1 Sam. 28, 26; Ps. 135, 15, 11, 12; Ps. 8, 24.

3. Samson a rămas culcat pînă la miezul nopții. Pela miezul nopții, s'a sculat, și a apucat porțile cetății cu amîndoi stîlpii, le-a scos împreună cu zăvorul, le-a pus pe umeri, și le-a dus pe vîrfurile muntelui din fața Hebronului.

4. După aceea, a iubit pe o femeie în valea Șorec. Ea se numea Dalila.

5. Domnitorii Filistenilor s'au suit la ea, și i-au zis: „Induplecă-l”, și află de unde-i vine puterea lui cea mare și cum am putea să-l biruim, ca să-l legăm și să-l slăbim, și-ți vom da fiecare cîte o mie o sută de sicli de argint.

^a Cap. 14, 15; Prov. 2, 10—12; 5, 3—12; 1 Sam. 16, 26; 1 Sam. 16, 26.

6. Dalila a zis lui Samson: „Spune-mi, te rog, de unde-ți vine puterea ta cea mare, și cu ce ar trebui să fiu legat ca să fiu biruit”.

7. Samson i-a zis: „Dacă aș fi legat cu șapte funii noi, cari să nu fie uscate încă, aș slăbi și aș fi ca orice alt om”.

8. Domnitorii Filistenilor au adus Dalilei șapte funii noi, neuscate încă^a. Și ea l-a legat cu funiile acestea.

9. Iar niște oameni stăteau la pîndă la ea, într-o odaie. Ea i-a zis: „Fili-

stenii sînt asupra ta Samson!” Și el a rupt funiile, cum se rupe o ață de cîlți cînd se atinge de foc. Și astfel n'au știut de unde-i venea puterea.

10. Dalila a zis lui Samson: „Vezi, ți-ai bătut joc de mine, mi-ai spus minciuni. Acum, te rog, arată-mi cu ce trebuie să fiu legat”.

11. El i-a zis: „Dacă aș fi legat cu funii noi, cari să nu fi fost întrebunătate niciodată, aș slăbi și aș fi ca orice alt om”.

12. Dalila a luat niște funii noi, și l-a legat cu ele. Apoi i-a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!” Iar niște oameni stăteau la pîndă într-o odaie. Și el a rupt funiile de la brațe ca pe o ață.

13. Dalila a zis lui Samson: „Pînă acuma ți-ai bătut joc de mine, și mi-ai spus minciuni. Spune-mi cu ce trebuie să fiu legat”. El i-a zis: „N'ai decît să împletești cele șapte șuvițe de păr din capul meu în urzeala țesăturii”.

14. Și ea le-a pironit cu un cui de lemn în pămînt. Apoi i-a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!” Și el s'a trezit din somn, și a smuls cuiul de lemn din pămînt cu urzeala cu tot.

15. Ea i-a zis: „Cum poți” spune: „Te iubesc!” cînd inima ta nu este cu mine? Iată că de trei ori ți-ai bătut joc de mine, și nu mi-ai spus de unde-ți vine puterea ta cea mare.”

^a Cap. 14, 18.

16. Fiindcă ea îl necăjea și-l chinula în fiecare zi cu stăruințele ei, sufletul i s'a umplut de o neliniște de moarte.

17. Și-a deschis^a toată inima față de ea, și i-a zis: „Briciul” n'a trecut peste capul meu, pentru că sînt închinat Domnului din pîntecele mamei mele. Dacă aș fi ras, puterea m'ar părăsi, aș slăbi, și aș fi ca orice alt om”.

^a Mic. 7, 5. ^b 1 Sam. 4, 5; Cap. 13, 5.

18. Dalila, văzînd că își deschisese toată inima față de ea, a trimis să cheme pe domnitorii Filistenilor, și a pus să le spună: „Suiți-vă de data aceasta, căci mi-a deschis toată inima lui”. Și domnitorii Filistenilor s'au suit la ea, și au adus argintul în mîni.

19. Ea^a l-a adormit pe genunchii ei. Și chemînd un om, a ras cele șapte șuvițe de pe capul lui Samson, și a început astfel să-l slăbească. El și-a pierdut puterea.

^a Prov. 7, 26, 27.

20. Atunci ea a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!” Și el s'a trezit

din somn, și a zis: „Voi face ca și mai înainte, și mă voi scutura”. Nu știa că Domnul Se^{*} depărtase de el. **Num.* 14, 9, 42, 43. *Ios.* 7, 12. 1 *Sam.* 16, 14; 18, 12; 28, 15, 16. 2 *Cron.* 18, 2.

21. Filistenii l-au apucat, și l-au scos ochii; l-au pogorit la Gaza, și l-au legat cu niște lanțuri de aramă. El învîrtea la rășniță în temniță.

Răzbușnarea și moartea lui Samson.

22. Dar părul capului lui a început iarăși să crească, după ce fusese ras.

23. Și domnitorii Filistenilor s'au strîns ca să aducă o mare jertfă dumnezeului lor Dagon, și ca să se veselească. Ei ziceau: „Dumnezeul nostru a dat în minile noastre pe Samson, vrăjmașul nostru.”

24. Și cînd l-a văzut poporul, au lăudat^{*} pe dumnezeul lor, zicînd: „Dumnezeul nostru a dat în minile noastre pe vrăjmașul nostru, pe acela care ne pustia țara, și ne înmulțea morții.”

25. În bucuria^{*} inimii lor, au zis: „Chemați pe Samson, ca să ne desfășeze!” Au scos pe Samson din temniță, și el a jucat înaintea lor. L-au așezat între stîlpi. **Cap.* 9, 27.

26. Și Samson a zis tînărului care-l ținea de mină: „Lasă-mă, ca să mă pot atinge de stîlpii pe cari se rezază casa, și să mă răzim de ei.”

27. Casa era plină de bărbați și de femei; toți domnitorii Filistenilor erau acolo, și pe^{*} acoperiș erau aproape trei mii de înși, bărbați și femei, cari priveau la Samson, cum juca. **Deut.* 22, 4.

28. Atunci Samson a strigat către Domnul, și a zis: „Doamne, Dumnezeule! Adu-ți^{*} aminte de mine, Te rog; Dumnezeule, dă-mi putere numai de data aceasta, și cu o singură lovitură să-mi răzbuș pe Filistenii pentru cei doi ochi ai mei!” **Ier.* 25, 18.

29. Și Samson a îmbrățișat amîndoi stîlpii dela mijloc pe cari se sprijinea casa, și s'a rezemat de ei; unul era la dreapta-lui, și altul la stînga.

30. Samson a zis: „Să mor împreună cu Filistenii!” S'a plecat cu toată puterea, și casa a căzut peste domnitori și peste tot poporul care era acolo. Cei pe cari l-a prăpădit la moartea lui au fost mai mulți decît cei pe cari-l omorise în timpul vieții.

31. Frații lui și toată casa tatălui său s'au pogorit, și l-au luat. Cînd s'au suit înapoi, l-au îngropat^{*} între To-

rea și Eștaol, în mormîntul tatălui său Manoah. El fusese judecător în Israel douăzeci de ani. **Cap.* 12, 20.

Mica.

17 1. Era un om din muntele lui Efraim, numit Mica.

2. El a zis mamei sale: „Cei o mie o sută de sicli de argint, cari ți s'au luat, și pentru cari ai băstemat chiar în auzul urechilor mele, argintul acesta este în minile mele, eu îl luasem.” Și mamă-sa a zis: „Bîmecuvîntat^{*} să fie fiul meu de Domnul!” **Fac.* 11, 25. *Est.* 2, 12.

3. El a dat înapoi mamei sale cei o mie o sută sicli de argint; și mamă-sa a zis: „Închin cu mina mea argintul acesta Domnului, ca să fac^{*} cu el fiului meu un chip cioplit și un chip turnat; și astfel ți-l voi da înapoi.”

* *Exod.* 25, 4, 25. *Lev.* 12, 4.

4. El a dat argintul înapoi mamei sale. Mamă-sa a luat^{*} două sute sicli de argint, și a dat argintul la argintar, care a făcut din el un chip cioplit și un chip turnat. Chipurile au fost aduse în casa lui Mica. **Isa.* 22, 2.

5. Mica acesta avea o casă a lui Dumnezeu; a făcut un efod^{*} și terafimi^{**}, și a sfințit pe unul din fiii lui ca preot. **Cap.* 9, 27. ** *Fac.* 31, 19, 20. *Gen.* 2, 4.

6. În vremea aceea^{*}, nu era împărat în Israel. Fiecare^{**} făcea ce-i plăcea. **Cap.* 18, 1; 19, 1; 21, 25. *Deut.* 32, 6. ** *Deut.* 12, 6.

7. Era un tînăr în Betleemul lui Iuda, din familia lui Iuda; era Levit, și locuia pentru o vreme acolo.

8. Omul acesta a plecat din cetatea^{*} Betleemul lui Iuda, să-și caute o locuință potrivită. Urîindu-și drumul, a ajuns la muntele lui Efraim la casa lui Mica.

* *Ios.* 10, 15. *Cap.* 18, 1. *Isa.* 1, 2. *Nic.* 5, 2. *Mat.* 2, 1, 4, 6.

9. Mica l-a zis: „De unde vii?” El i-a răspuns: „Eu sînt Levit, din Betleemul lui Iuda, și merg să-mi caut o locuință potrivită.”

10. Mica l-a zis: „Rămii la mine; tu să-mi^{*} fii tată^{**} și preot, și eu ți voi da zece sicli de argint pe an, hainele de cari vezi avea nevoie, și mijloace de trai.” **Cap.* 18, 19. ** *Fac.* 24, 2. *Iov.* 29, 16.

11. Și Levitul a intrat la el. S'a hotărît astfel să rămînă la omul acesta, care a primit pe tînăr ca pe unul din fiii lui.

12. Mica a sfințit^{*} pe Levit, și tînărul acesta i-a slujit ca^{**} preot și a locuit în casa lui. * *Yer.* 2. ** *Cap.* 18, 20.

13. Și Mica a zis: „Acum, știu că Domnul îmi va face bine, fiindcă am ca preot pe Levitul acesta.”

Fiii lui Dan ridică lucruri pentru slajbă din casa lui Mica.

18. În vremea* aceea, nu era împărat în Israel; și semînția** Danișilor își căuta o moșie ca să se așeze în ea, căci pînă în ziua aceea nu-i căzuse la sorti nici o moștenire în mijlocul semintilor lui Israel.

* Cap. 17, 4; 20, 25. ** Isai. 28, 47.

2. Fiii lui Dan au luat dintre ei toți, din familiile lor, cinci oameni viteji, pe cari i-au trimis din Torea* și din Eștaol, să iscodească** țara și s'o cerceteze. Ei le-au zis: „Duceți-vă și cercetați țara.” Ei au ajuns în muntele lui Efraim, la casa† lui Mica, și au rămas peste noapte acolo.

* Cap. 18, 28. ** Isai. 28, 17. Isai. 2, 1. † Cap. 17, 1.

3. Cînd erau aproape de casa lui Mica, au cunoscut glasul finărilor lui Levit, s'au apropiat și i-au zis: „Cine te-a adus aici? Ce faci tu în locul acesta? Și ce ai aici?”

4. El le-a răspuns: „Mica face cutare și cutare lucru pentru mine, îmi* dă o simbră, și eu îl sînt preot.”* Cap. 17, 18.

5. Ei i-au zis: „Întrebă” pe Dumnezeu**, ca să știm dacă vom avea noroc în călătoria noastră.”

* 1 Reg. 20, 9. Isai. 20, 1. Osea 4, 12. ** Cap. 17, 5; Vers. 14.

6. Și preotul le-a răspuns: „Duceți-vă* în pace; călătoria pe care o faceți este sub privirea Domnului.”* 1 Reg. 22, 4.

7. Cei cinci oameni au plecat, și au ajuns în Lais*. Au văzut poporul de acolo trăind** la adăpost, în felul Sidonișilor, liniștit și fără griji; în țară nu era nimeni care să le facă cel mai mic neajuns stăpînind peste ei; erau departe de Sidoniți, și n'aveau nici o legătură cu alți oameni.

* Isai. 28, 47. ** Vers. 20, 26.

8. S'au întors la frații lor în Torea* și Eștaol, și frații lor le-au zis: „Ce veste ne aduceți?”* Vers. 2.

9. „Haideți!”, au răspuns ei, „să ne suim împotriva lor; căci am văzut țara, și iată că era foarte bună. Ce! Ștați** și nu ziceți nimic? Nu fiți leneși și porniți să puneți stăpînire pe țara aceasta.”* Osea. 23, 20. Isai. 2, 25, 24. ** 1 Reg. 22, 7.

10. Cînd veți intra în ea, veți da peste un popor care stă fără* frică. Țara este mare, și Dumnezeu a dat-o în minile voastre; este un loc** unde nu

lipsește nimic din tot ce este pe pămînt.”* Vers. 7, 27. ** Deut. 8, 8.

11. Șase sute de oameni din familia lui Dan au pornit din Torea și Eștaol, înarmați cu armele lor de război.

12. S'au suit, și au tăbărit la Chiriatarim* în Iuda; de aceea locul acesta, care este înapoia lui Chiriatarim, a fost chemat pînă în ziua de azi** Mahane-Dan (*Tabăra lui Dan*).

* Isai. 23, 20. ** Cap. 18, 25.

13. Au trecut de acolo în muntele lui Efraim și au ajuns pînă la casa lui† Mica.

* Vers. 2.

14. Atunci* cei cinci oameni cari se duseseră să iscodească țara Lais, au luat cuvîntul și au zis fraților lor: „Știți că în** casele acestea este un efod, terafimi, un chip cioplit și un chip turnat? Vedeți acum ce aveți de făcut.”* 1 Sam. 14, 28. ** Cap. 17, 5.

15. Ei s'au abătut pe acolo, au intrat în casa finărilor lui Levit, în casa lui Mica, și i-au întrebat de sănătate!

16. Cei șase* sute de oameni din fiii lui Dan, înarmați cu armele lor de război, stăteau la intrarea porții.

* Vers. 11.

17. Și cei cinci* oameni cari se duseseră să iscodească țara, s'au suit și au intrat în casă; au luat chipul** cioplit, efodul, terafimii, și chipul turnat, în timp ce preotul era la intrarea porții cu cei șase sute de oameni, înarmați cu armele lor de război.

* Vers. 5, 14. ** Cap. 17, 4, 5.

18. Cînd au intrat în casa lui Mica, și au luat chipul cioplit, efodul, terafimii, și chipul turnat, preotul le-a zis: „Ce faceți?”

19. Ei au răspuns: „Taci, pune-ți* mina la gură, și vino cu noi; să ne fii părinte** și preot. Mai bine este să fii preot la casa unui singur om, sau să fii preotul unei semînții și unei familii din Israel?”

* Jer. 23, 1; 28, 9; 40, 4. Psal. 30, 22. Mic. 1, 26. ** Cap. 17, 18.

20. Preotul s'a bucurat în inima lui; a luat efodul, terafimii, și chipul cioplit, și s'a unit cu ceata poporului.

21. Au pornit iarăși la drum și au plecat, punind înaintea lor copiii, vitele și calabalicurile.

22. După ce se depărtaseră bine de casa lui Mica, oamenii cari locuiau în casele vecine cu a lui Mica s'au strîns și au urmărit pe fiii lui Dan.

23. Au strigat după fiii lui Dan, cari s'au întors și au zis lui Mica: „Ce ai,

și ce înseamnă gloata aceasta de oameni?"

24. El a răspuns: „Dumnezeii mei, pe cari mi-i făcusem, mi i-ați luat împreună cu preotul și ați plecat: ce-mi mai rămâne? Cum puteți dar să-mi spuneți: „Ce ai?"

25. Fiii lui Dan i-au zis: „Să nu-ți auzim glasul; căci altfel niște oameni amărâți se vor arunca asupra voastră, și te vei pierde și pe tine și pe cei din casa ta.”

26. Și fiii lui Dan și-au văzut mai departe de drum. Mica, văzând că sînt mai tari decît el, s'a întors și a venit acasă.

Cucerirea cetății Lais.

27. Au ridicat dar ce făcuse Mica, și au luat pe preotul care era în slujba lui, și s'au năpustit¹ asupra Laisului, asupra unui popor liniștit și în pace; l-au trecut² prin ascuțișul săbiei, și au ars cetatea.

¹ Vers. 7, 10. Deut. 20, 22. ² Isa. 36, 47.

28. Nimeni n'a izbăvit-o, căci era departe³ de Sidon, și locuitorii ei n'aveau nicio legătură cu alți oameni: ea era în valea care se întinde spre Bet-Rehob⁴. Fiii lui Dan au zidit din nou cetatea, și au locuit în ea;

³ Vers. 7. ⁴ Num. 13, 21, 2 Sam. 10, 6.

29. au numit-o⁵ Dan⁶, după numele lui Dan, tatăl lor, care se născuse lui Israel; dar cetatea se cheama mai înainte Lais.

⁵ Isa. 28, 47. ⁶ Fac. 14, 14. Cap. 26, 1. 1 Reg. 12, 26, 28; 16, 26.

30. Au înălțat pentru ei chipul cioplit; și Ionatan, fiul lui Gherșom, fiul lui Moise, el și fiii lui au fost preoții seminției Danișilor, pînă⁷ pe vremea robirii țării.

⁷ Cap. 18, 1. 1 Sam. 4, 2, 3, 10, 11. Ps. 78, 30, 42.

31. Au așezat pentru ei chipul cioplit pe care-l făcuse Mica, în tot⁸ timpul cît a fost casa lui Dumnezeu la Silo.

⁸ Isa. 18, 1. Cap. 28, 18; 31, 13.

Rădăcina

oamenilor din Ghibea din Benjamin.

19 1. Pe vremea cînd¹ nu era împărat în Israel, un Levit, care locuia la marginea muntelui lui Efraim, și-a luat ca țitoare o femeie din Betleemul lui Iuda.

¹ Cap. 17, 8; 18, 1; 20, 26.

2. Țitoarea nu i-a fost credincioasă, și i-a părăsit ca să se ducă în casa tatălui ei în Betleemul² lui Iuda, unde a rămas timp de patru luni.

² Cap. 17, 7.

3. Bărbatul ei s'a sculat și s'a dus la ea, ca să-i vorbească inimii și s'o aducă înapoi. Avea cu el pe sluga lui și doi măgari. Ea l-a adus în casa tatălui ei; și cînd l-a văzut tatăl femeii aceea tinere, l-a primit cu bucurie.

4. Socrul său, tatăl femeii aceea tinere, l-a ținut la el trei zile. Au mincat și au băut, și au rămas noaptea acolo.

5. A patra zi, s'au sculat dîs de dimineață, și Levitul se pregătea să plece. Dar tatăl tinerei femei a zis ginelei lui său: „Ia o bucată de pine, ca să prinzi la inimă³; și apoi veți pleca.”

³ Fac. 18, 3.

6. Și au șezut de au mincat și au băut amîndoi. Apoi tatăl tinerei femei a zis bărbatului: „Hotărăște-te dar să rămii aici la noapte, și să ți se veselească inima.”

7. Bărbatul se scula să plece; dar în urma stăruințelor socrului său, a rămas acolo și noaptea aceea.

8. În ziua a cincea, s'a sculat dîs de dimineață să plece. Atunci tatăl tinerei femei a zis: „Întărește-ți mai înții inima, te rog; și rămii pînă ce se va pleca ziua spre seară.” Și au mincat amîndoi.

9. Bărbatul se scula să plece, cu țitoarea și sluga lui; dar socrul său, tatăl tinerei femei, l-a zis: „Iată că ziua a trecut, e tîrziu, rămii dar peste noapte aici; iată că ziua se pleacă spre noapte, rămii aici peste noapte, și să ți se veselească inima; mine vă veți scula diadimineață ca să porniți la drum, și te vei duce la cortul tău.”

10. Bărbatul n'a vrut să mai rămînă și în noaptea aceea, ci s'a sculat și a plecat.

A ajuns pînă în fața lebusului⁴, adică Ierusalimul, cu cei doi măgari înșalați și cu țitoarea lui.

⁴ Isa. 28, 26.

11. Cînd s'au apropiat de lebus, ziua se plecase mult spre seară. Sluga a zis atunci stăpînului său: „Haidem, să ne îndreptăm spre cetatea⁵ aceasta a lebusiților, și să rămînem în ea peste noapte.”

⁵ Isa. 33, 8, 20. Cap. 1, 21. 2 Sam. 5, 8.

12. Stăpînul său i-a răspuns: „Nu putem să intrăm într-o cetate străină, unde nu sînt copii de ai lui Israel, ci să mergem pînă la Ghibea.”

⁶ Isa. 18, 28.

13. A mai zis slugii sale: „Haidem, să ne apropiem de unul din locurile acestea, Ghibea sau Rama⁷, și să rămînem acolo peste noapte.”

⁷ Isa. 18, 25.

14. Au mers mai departe, și apunea soarele când s'au apropiat de Ghîbea, care este a lui Beniamin.

15. S'au îndreptat într'acolo ca să se ducă să rămînă peste noapte în Ghîbea.

Levitul a intrat, și s'a oprit în piața cetății. Nu s'a găsit nimeni care să-l primească în casă să rămînă peste noapte.

16. Și iată că un bătrîn se întorcea seara dela munca* cîmpului; omul acesta era din muntele lui Efraim, locuia pentru o vreme la Ghîbea, și oamenii din locul acela erau Beniamiti.

17. El a ridicat ochii și a văzut pe călător în piața cetății. Și bătrînul i-a zis: „Încotro mergi, și de unde vii?”

18. El i-a răspuns: „Venim din Betleemul lui Iuda și mergem pînă la marginea muntelui lui Efraim, de unde sînt. Mă dusesem la Betleemul lui Iuda, și acum mă duc la” casa Domnului. Dar nu se găsește nimeni să mă primească în casă.

19. Avem însă paie și nutreț pentru măgarul nostru; avem și pîne și vin pentru mine, pentru roaba ta, și pentru băiatul care este cu robii tăi. Nu ducem lipsă de nimic.”

20. Bătrînul a zis: „Pacea să fie” cu tine! Toate nevoile tale le iau asupra mea, numai” să nu rămîi în piață peste noapte.”

21. L-a* dus în casa lui, și a dat nutret măgarilor. Călătorii” și-au spălat picioarele; apoi au mîncat și au băut.

22. Pe cînd se veseleau ei, iată că oamenii* din cetate, niște fii ai lui Belial”, oameni stricați, au înconjurat casa, au bătut la poartă, și au zis bătrînului, stăpînul casei: „Scoate-ți pe omul acela care a intrat la tine, ca să ne împreunărm cu el.”

23. Stăpînul* casei a ieșit la ei, și le-a zis: „Nu, fraților, vă rog să nu faceți un lucru așa de rău: fiindcă omul acesta a intrat în casa mea, nu săvîrșiți” mistelia aceasta.

24. Iată” că am o fată fecioară, și omul acesta are o țiitoare; vi le voi aduce afară: necinștiți-le”, și faceți-le ce vă va plăcea. Dar nu săvîrșiți cu

omul acesta o faptă așa de nelegiuită”.

25. Oamenii aceia s'au vrut să-l asculte. Atunci omul și-a luat țiitoarea, și le-a adus-o afară. Ei s'au împreunat” cu ea, și și-au bătut joc de ea toată noaptea pînă dimineața: și i-au dat drumul cînd se lumina de ziuă.

26. Cître ziuă, femeia aceasta a venit și a căzut la ușa casei omului la care era bărbatul ei, și a rămas acolo pînă la ziuă.

27. Și dimineața, bărbatul ei s'a sculat, a deschis ușa casei, și a ieșit ca să-și urmeze drumul mai departe. Dar iată că femeia, țiitoarea lui, era întinsă la ușa casei, cu minile pe prag.

28. El i-a zis: „Scoală-te, și haidem să mergem!” Ea n'a* răspuns. Atunci bărbatul a pus-o pe măgar, și a plecat acasă.

29. Cînd a ajuns acasă, a luat un cuțit, a apucat pe țiitoarea lui, și a tăiat-o mîdular cu mîdular în douăsprezece bucăți, pe cari le-a trimis în tot ținutul lui Israel.

30. Toți cei ce au văzut lucrul acesta, au zis: „Niciodată nu s'a întîmplat și nu s'a văzut așa ceva, decît s'au suit copiii lui Israel din Egipt pînă în ziua de azi; luați aminte dar la lucrul acesta, sfătuiți-vă” și vorbiți!”

Poporul la Mițpa.

20. 1. Toți copiii* lui Israel au ieșit dela Dan” pînă la Beer-Seba și țara Galaadului, și adunarea s'a strîns ca un singur om înaintea Domnului, la Mițpa†.

2. Capetenile întregului popor, toate semînturile lui Israel, au venit în adunarea poporului lui Dumnezeu: erau patru sute de mii de oameni pedestri, cari scoteau* sabia.

3. Și fiii lui Beniamin au auzit că se suiseră copiii lui Israel la Mițpa.

Copiii lui Israel au zis: „Spuneți, cum s'a înîmplat această nelegiuire?”

4. Atunci Levitul, bărbatul femeii care fusese ucisă, a luat cuvîntul, și a zis: „Ajunsesem, împreună cu țiitoarea mea, la Ghîbea” lui Beniamin, ca să rămînem peste noapte acolo.

5. Locuitorii* din Ghîbea s'au sculat împotriva mea, și au înconjurat noa-

ptea casa în care eram. Aveau de gând să mă omore, au siluit pe fiitoarea²⁰ mea, până când a murit.

²⁰ Cap. 19, 25. ²¹ Cap. 19, 25, 26.

6. Mi-am luat^{*} fiitoarea, și am tăiat-o în bucăți, pe cari le-am trimis în tot ținutul moștenirii lui Israel; căci au săvârșit o nelegiuire²² și o mișelie în Israel.

²² Cap. 19, 26. ²³ Ios. 7, 15.

7. Iată-vă^{*} pe toți, copiii ai lui Israel; așteptați-vă^{*}, și luați o hotărâre aici!²⁴

²⁴ Cap. 19, 30.

8. Tot poporul s'a sculat ca un singur om, și a zis: „Niciunul din noi să nu se ducă în cortul lui, și nimeni să nu se întoarcă acasă.

9. Iată acum ce vom face cetății Ghibea: să mergem împotriva ei după cum vom ieși la sorț.

10. Să luăm din toate semințiile lui Israel zece oameni din o sută, o sută dintr-o mie, și o mie din zece mii; ei să se ducă să caute merinde pentru popor, pentruca, la întoarcerea lor, să facem cetății Ghibea din Benjamin potrivit cu toată mișelia pe care a făcut-o ea în Israel.”

11. Astfel toți bărbații lui Israel s'au strins împotriva cetății, uniți ca un singur om.

12. Semințiile^{*} lui Israel au trimis niște oameni în toate familiile lui Benjamin, ca să-i spună: „Ce înseamnă nelegiuirea aceasta care s'a făcut între voi?”

²⁵ Deut. 19, 14. Ios. 21, 13, 16.

13. Scoateți afară acum pe oamenii acela stricați^{*} din Ghibea, ca să-i omorim și să curățim răul²⁶ din mijlocul lui Israel.” Dar Beniamitii n'au vrut să asculte glasul fraților lor, copiii lui Israel.

²⁶ Deut. 19, 15. Cap. 19, 21. ²⁷ Deut. 17, 12.

14. Beniamitii au ieșit din cetățile lor, și s'au strins la Ghibea, ca să lupte împotriva copiilor lui Israel.

15. Numărul Beniamitilor ieșiți în ziua aceea din cetăți a fost de douăzeci și șase de mii de oameni, cari scoteau sabia, fără să se mai scoatească și locuitorii din Ghibea, cari alcătuiau șapte sute de oameni aleși.

16. În tot poporul acesta, erau șapte sute de oameni aleși cari nu^{*} se slujeau de mâna dreaptă; toți aceștia, aruncând o piatră cu praștia, puteau să ochescască un fir de păr, și nu dădeau greș.

²⁸ Cap. 3, 15. 1 Cor. 12, 1.

17. S'a făcut și numărătoarea bărbaților lui Israel, afară de ai lui Be-

niamin, și s'a găsit patru sute de mii cari scoteau sabia, toți bărbați de război.

18. Și copiii lui Israel s'au sculat, s'au suit^{*} la Betel, și au întrebat²⁹ pe Dumnezeu, zicând: „Cine din noi să se suie întâi ca să lupte împotriva fiilor lui Benjamin?” Domnul a răspuns: „Iuda să se suie întâi.”

²⁹ Ios. 22, 20. ³⁰ Num. 27, 21. Cap. 1, 1.

Seminția

lui Benjamin este aproape nimicită.

19. Copiii lui Israel au pornit disde-dimineață, și au tăbărit la Ghibea.

20. Și bărbații lui Israel au înaintat ca să înceapă lupta împotriva bărbaților lui Benjamin, și s'au așezat în linie de bătaie împotriva lor înaintea cetății Ghibea.

21. Fiii^{*} lui Benjamin au ieșit din Ghibea, și în ziua aceea au calcăt la pământ douăzeci și două de mii de oameni din Israel.

³¹ Ios. 21, 22.

22. Poporul, bărbații lui Israel, s'au îmbărbătat, și s'au așezat din nou în linie de bătaie în locul unde se așezaseră în ziua întâi.

23. Și^{*} copiii lui Israel s'au suit, și au plins înaintea Domnului până seara; au întrebat pe Domnul, și au zis: „Să mă mai sui la luptă împotriva fiilor fratelui meu Benjamin?” Domnul a răspuns: „Suiți-vă împotriva lui.”

³² Ios. 23, 23.

24. Copiii lui Israel au înaintat împotriva fiilor lui Benjamin, în ziua a doua.

25. Și în aceeași zi^{*}, Beniamitii le-au ieșit înainte din Ghibea, și iarăși au calcăt la pământ optsprezece mii de oameni din copiii lui Israel, toți în stare să poarte armele.

³³ Ios. 24.

26. Toți copiii lui Israel și tot poporul s'au suit^{*} și au venit la Betel; au plins și au rămas acolo înaintea Domnului, au postit în ziua aceea până seara, și au adus arderi de tot și jertfe de mulțămire înaintea Domnului.

³⁴ Ios. 24.

27. Și copiii lui Israel au întrebat pe Domnul — acolo se găsea atunci chivotul^{*} legământului lui Dumnezeu,

³⁵ Ios. 18, 1. 1 Sam. 4, 5, 6.

28. și Fineas^{*}, fiul lui Eleazar, fiul lui Aaron, stătea³⁶ pe vremea aceea înaintea lui Dumnezeu, — și au zis: „Să mai pornesc la luptă împotriva fiilor fratelui meu Benjamin, sau să mă las?” Domnul a răspuns: „Suiți-

vă, căci mine li voi da în minile voastre.”⁴¹

⁴¹ Isa. 24, 22. — Deut. 19, 6; 18, 1.

29. Atunci Israel a pus niște oameni la pîndă în jurul cetății Ghibea.”⁴²

⁴² Isa. 3, 4.

30. Copiii lui Israel s’au suit împotriva fiilor lui Beniamin, a treia zi, și s’au așezat în linie de bătaie înaintea cetății Ghibea, ca și în celelalte dați.

31. Și fiii lui Beniamin au ieșit înaintea poporului, și au fost trași departe de cetate. Au început să lovească de moarte în popor, ca și în celelalte dați, pe drumurile cele mari, cari suie: unul la Betel și altul la Ghibea prin cîmpie, și au ucis aproape treizeci de bărbați din Israel.

32. Fiii lui Beniamin ziceau: „Iată-i bătăuți înaintea noastră ca și mai înainte!” Dar copiii lui Israel ziceau: „Să fugim, și să-i tragem departe de cetate la drumul mare.”

33. Toți bărbații lui Israel și-au părăsit locurile, și s’au înșiruit de bătaie la Baal-Tamar; și oamenii lui Israel, cari stăteau la pîndă, s’au aruncat din locul în care erau, din Maare-Ghibea.

34. Zece mii de oameni aleși din tot Israelul au ajuns înaintea cetății Ghibea. Lupta a fost aprigă, și Beniaminii* nu-și închipuiau prăpădul prin care aveau să treacă.

⁴³ Isa. 8, 14. Isa. 47, 11.

35. Domnul a bătut pe Beniamin înaintea lui Israel, și copiii lui Israel au ucis în ziua aceea douăzeci și cinci de mii o sută de oameni din Beniamin, toți în stare să poarte armele.

36. Fiii lui Beniamin credeau că bărbații* lui Israel sînt bătăuți, căci aceștia făceau loc Beniaminilor și se bizuiau pe oamenii pe cari-i puseseră la pîndă împotriva cetății Ghibea.

⁴⁴ Isa. 8, 12.

37. Oamenii dela pîndă* s’au aruncat repede asupra cetății Ghibea, au pornit înainte și au trecut toată cetatea prin ascuțișul săbiei.

⁴⁵ Isa. 8, 13.

38. După un semn asupra căruia se învoieră cu bărbații lui Israel, cei dela pîndă aveau să facă să se înalțe din cetate un fum gros.

39. Atunci bărbații lui Israel s’au întors în luptă. Beniaminii le omorîseră aproape treizeci de oameni, și ziceau: „Negreșit, iată-i bătăuți înaintea noastră ca în cea dintîi luptă!”

40. Dar un fum gros începea să se înalțe atunci din cetate. Beniaminii s’au

uitat* înapoi; și iată că flăcările se ridicau din cetatea întreagă spre cer.

⁴⁶ Isa. 8, 20.

41. Bărbații lui Israel se întorcuseră; și bărbații lui Beniamin s’au înspăimîntat, văzînd prăpădul care avea să-i ajungă.

42. Au dat dosul înaintea bărbaților lui Israel, și au fugit pe calea care duce în pustie. Dar năvălitorii s’au luat după ei, iar pe cei ce ieșiseră din cetate i-au culcat la pămînt, căci li prinseseră la mijloc.

43. Au înconjurat pe Beniamin, i-au gonit și i-au zdrobit de îndată ce voia să se odihnească, pînă în fața cetății Ghibea înspre soare răsare.

44. Optsprezece mii de bărbați au căzut din Beniamin, toți voinici.

45. Din ceie au dat dosul ca să fugă spre pustie la stîlca Rimon*, bărbații lui Israel au nimicit cinci mii pe drumuri; i-au urmărit pînă la Ghideom, și au ucis din ei două mii.

⁴⁷ Isa. 18, 22.

46. Întreg numărul Benaminților cari au perit în ziua aceea a fost de douăzeci și cinci de mii de oameni în stare să poarte armele, toți voinici.

47. Șase sute de oameni erau ceie dăduseră* dosul și fugiseră spre pustie la stîlca Rimon; acolo au rămas patru luni.

⁴⁸ Cap. 21, 12.

48. Bărbații lui Israel s’au întors la fiii lui Beniamin, și i-au trecut prin ascuțișul săbiei, dela oamenii din cetăți pînă la dobitoace, și tot ce au găsit. Au pus de asemenea foc tuturor cetăților pe cari le-au găsit în cale.

Înamulțirea din nou a seminției lui Beniamin.

21 1. Bărbații* lui Israel juraseră la Mitpa, zicînd: „Niciunul din noi să nu-și dea fata după un Beniamin!”

¹ Cap. 20, 1.

2. Poporul a venit la Betel*, și a stat înaintea lui Dumnezeu pînă seara. Au ridicat glasul, au vărsat multe lacrimi,

² Cap. 20, 18, 26.

3. și au zis: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, pentru ce s’a întîmplat așa ceva în Israel, să lipsească astăzi o seminție întreagă din Israel?”

4. A doua zi, poporul s’a sculat îndedîmînea; au zidit* acolo un altar, și au adus ardere de tot și jertfe de mulțămire.

³ 2 Sam. 24, 18.

5. Copiii lui Israel au zis: „Cine dintre toate semințiile lui Israel nu s'a suit la adunare înaintea Domnului?“¹ Căci făcuseră* un jurămint mare împotriva oricui nu s'ar sui la Domnul la Mițpa, și ziseră: „Să fie pedepsit cu moartea.“²

* Cap. 6, 25.

6. Copiilor lui Israel le părea rău de frațele lor Beniamin, și ziceau: „Astăzi a fost nimicită o seminție din Israel.“

7. Cum să facem rost de neveste celor ce au rămas cu viață, fiindcă am jurat pe Domnul să nu le dăm fetele noastre de neveste?“

8. Ei au zis deci: „Este cineva dintre semințiile lui Israel care să nu se fi suit la Domnul la Mițpa?“ Și nimeni din labes* din Galaad nu venise în tabără, la adunare.³

* 1 Sam. 11, 1; 11, 11.

9. Au făcut numărătoarea poporului, și nu era acolo nici unul din locuitorii din labes din Galaad.

10. Atunci adunarea a trimis împotriva lor douăsprezece mii de ostași, dându-le porunca aceasta: „Duceți-vă*, și treceți prin ascuțișul săbiei pe locuitorii din labes din Galaad, cu femeile și copiii.“

* Vers. 3; Cap. 3, 25. 1 Sam. 11, 1.

11. Iată ce să faceți: să nimiciți cu desăvârșire orice bărbat* și orice femeie care a cunoscut împreunarea cu bărbat*.

* Vers. 10, 17.

12. Au găsit între locuitorii din labes din Galaad patru sute de fete fecioare, cari nu se culcaseră cu bărbat, și le-au adus în tabără la Silo*, care este în țara Canaanului*.

* Jos. 18, 1.

13. Toată adunarea a trimis soli să vorbească fiilor lui Beniamin cari erau* la stînca Rimon, și să le vestască pacea.

* Cap. 20, 17.

14. În timpul acela Beniamitii s'au întors și li s'au dat de neveste acelea pe cari le lăseseră cu viață din femeile din labes din Galaad. Dar nu erau destule.

15. Poporului li* părea rău de Benia-

min, căci Domnul făcuse o spărtură în semințiile lui Israel.

* Vers. 6.

16. Bătrînii adunării au zis: „Cum să facem rost de neveste pentru cei rămași, căci femeile lui Beniamin au fost nimicite?“

17. Și au zis: „Cei ce au mai rămas din Beniamin, să-și păstreze moștenirea, ca să nu se șteargă o seminție din Israel.“

18. Dar noi nu putem să dăm pe fetele noastre după ei, căci copiii lui Israel* au jurat, zicînd: „Blestemat să fie cine va da o nevestă unui Beniamit!“

* Vers. 1. Cap. 12, 25.

19. Și au zis: „Iată, în fiecare an este o sărbătoare a Domnului la Silo, care este la miază noapte de Betel, la răsăritul drumului care suie din Betel la Sihem, și la miază-zi de Lebona.“

20. Apoi au dat următoarea poruncă fiilor lui Beniamin: „Duceți-vă și stați la pîndă în vii.“

21. Uitați-vă, și cînd veți vedea pe fetele din Silo ieșind să joace*, să ieșiți din vii, să vă luați fiecare cîte o nevestă din fetele din Silo, și să vă duceți în țara lui Beniamin.

* Exod. 15, 26. Cap. 11, 24. 1 Sam. 12, 4. Ier. 31, 12.

22. Dacă părinții sau frații lor vor veni să se plîngă la noi, le vom spune: „Dați-mi-le nouă, căci n'am luat cîte o nevestă de fiecare în război. Nu voi li le-ați dat: numai atunci, ați fi vino-vați.“

23. Fiii lui Beniamin au făcut așa: și-au luat neveste, după numărul lor, dintre jucătoarele pe cari le-au răpit; apoi au plecat și s'au întors în moștenirea lor; au zidit* iarăși cetățile, și au locuit acolo.

* Cap. 20, 48.

24. Și în același timp copiii lui Israel au plecat de acolo fiecare în seminția lui și în familia lui, și s'a întors fiecare în moștenirea lui.

25. Pe vremea aceea*, nu era împărat în Israel, fiecare** făcea ce-i plăcea.

* Cap. 17, 6; 18, 1; 18, 1. ** Deut. 17, 6. Cap. 17, 6.

RUT

(Re. 9, 25, 26. Fap. 16, 35.) Re. 4, 7. 1 Tim. 5, 4, 14. Ps. 113, 5-9.)

Naomi.

1 I. Pe vremea judecătorilor*, a fost o foamete** în țară. Un om din Betleemul† lui Iuda a plecat cu nevastă-sa și cu cei doi fii ai lui, să locuiască pentru o vreme în țara Moabului.

* Judec. 2, 18. ** Fap. 12, 16; 26, 1. 2 Reg. 8, 1. † Judec. 17, 9.

2. Numele omului acela era Elimelec, numele nevestei lui era Naomi, și cei doi fii ai lui se numeau Mahlon și Chilion; erau Efratiți*, din Betleemul lui Iuda. Ajungând în țara** Moabului, și-au așezat locuința acolo.

* Fap. 18, 19. ** Judec. 5, 20.

3. Elimelec, bărbatul Naomei, a murit, și ea a rămas cu cei doi fii ai ei.

4. Ei și-au luat neveste Moabite. Una se numea Orpa, și cealaltă Rut, și au locuit acolo aproape zece ani.

5. Mahlon și Chilion au murit și ei amândoi, și Naomi a rămas fără cei doi fii ai ei și fără bărbat.

Rut se ține de Naomi.

6. Apoi s'a sculat, ea și nurorele ei, ca să se întoarcă în țara ei din țara Moabului, căci aflate în țara Moabului că Domnul cercetase* pe poporul Său și-i dăduse** pînă.

* Exod. 4, 21. Lev. 1, 10. ** Ps. 132, 15. Mat. 4, 21.

7. Ea a ieșit din locul în care locuia însoțită de cele două nurore ale ei, și a pornit ca să se întoarcă în țara lui Iuda.

8. Naomi a zis atunci celor două nurore ale ei: „Duceți-vă și întoarceți-vă fiecare* la casa mamei ei! Domnul să Se** îndure de voi, cum v'ați îndurat† și voi de cei ce au murit și de mine!

* Isa. 24, 15. ** 2 Tim. 1, 16, 17, 18. † 1 Pet. 5, Cap. 2, 20.

9. Să vă dea Domnul să găsiți odihnă* fiecare în casa unui bărbat!† Și le-a sărutat. Ele au ridicat glasul, și au plîns;

* Cap. 8, 1.

10. și i-au zis: „Nu; noi vom merge cu tine la poporul tău.“

11. Naomi a zis: „Întoarceți-vă, fiicele mele! Pentru ce să veniți voi cu mine? Mai am eu oare fii în pîntecele meu, ca să poată fi bărbaiți* voștri?

* Fap. 18, 13. Deut. 25, 5.

12. Întoarceți-vă, fiicele mele, și duceți-vă! Eu sînt prea bătrîna ca să

mă mărit din nou. Și chiar dacă aș zice că trag nădejde; chiar dacă în noaptea aceasta aș fi cu un bărbat, și aș naște fiu,

13. ați mai aștepta voi pînă să se facă mari și ați vrea voi să nu vă măritați din pricina lor? Nu, fiicele mele! Eu sînt mult mai amărită decît voi, pentru că mîna Domnului s'a întins* împotriva mea.“

* Judec. 2, 15. Ier. 18, 21. Ps. 82, 4, 28, 2; 90, 9, 10.

14. Și ele au ridicat glasul, și iarăș au plîns. Orpa a sărutat pe soacră-să și a plecat, dar Rut s'a ținut* de ea.

* Prov. 17, 17; 18, 24.

15. Naomi a zis către Rut: „Iată, cumnată-ta s'a întors la poporul ei și la dumnezeii* ei; întoarce-te** și tu după cumnată-ta.“

* Judec. 11, 24. ** Isa. 34, 15, 16. 2 Reg. 2, 2. Lev. 24, 22.

16. Rut a răspuns: „Nu sta* de mine să te las, și să mă întorc dela tine! Încotro vei merge tu voi merge și eu, unde vei locui tu, voi locui și eu; poporul** tău va fi poporul meu, și Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu;

* 2 Reg. 2, 2, 4, 5. ** Cap. 2, 11, 12.

17. unde vei muri tu, voi muri și eu, și voi fi îngropată acolo. Facă-mi Domnul* ce o vrea, dar nimic nu mă va despărți de tine de cît moartea!“

* 1 Sam. 2, 17; 26, 22. 2 Sam. 19, 13. 2 Reg. 4, 21.

18. Naomi, văzînd-o* hotărîtă să meargă cu ea, n'a mai stăruit.

* Fap. 25, 24.

19. Au călătorit împreună pînă ce au ajuns la Betleem. Și cînd au intrat în Betleem, toată cetatea s'a pus* în mișcare din pricina lor și femeile ziceau: „Naomi* (Pîlărită) este aceasta?“

* Mat. 21, 19. ** Isa. 21, 7. Fap. 2, 12.

20. Ea le-a zis: „Nu-mi mai ziceți Naomi; ziceți-mi Mara (Amărăciune), căci Cel Atotputernic m'a umplut de amărăciune.

21. La plecarea eram în belșug, și acum Domnul mă aduce înapoi cu mîinile* goale. De ce să-mi mai ziceți Naomi, cînd Domnul S'a roșit împotriva mea, și Cel Atotputernic m'a întristat?“

* Ier. 1, 21.

22. Astfel s'au întors din țara Moabului Naomi și noru-sa Rut, Moabita. Au ajuns la Betleem la începutul* seceratului orzurilor.

* Exod. 9, 20, 22. Cap. 5, 22. 2 Sam. 21, 9.

Rut. Boaz.

2 1. Naomi avea o rudă* după bărbat. Acesta era un om foarte bogat, din familia lui Elimelec, și se numea Boaz**. *Cap. 3, 2, 12. **Cap. 4, 21.

2. Rut, Moabita, a zis către Naomi: „Lasă-mă, te rog, să mă duc să string spice de pe cîmpul aceluia înaintea” căruia voi căpăta trecere.” Ea i-a răspuns: „Du-te, fiica mea.”

* Lev. 25, 9. Deut. 24, 19.

3. Ea s'a dus într'un ogor să strîngă spice pe urma secerătorilor. Și s'a înfrumusețat că ogorul acela era al lui Boaz, care era din familia lui Elimelec.

4. Și iată că Boaz a venit din Betleem, și a zis secerătorilor: „Domnul* să fie cu voi!” Ei i-au răspuns: „Domnul să te binecuvînteze!”

* Ps. 120, 7. 8. Luc. 1, 38. 3 Tes. 3, 16.

5. Și Boaz a zis slujitorului însărcinat cu privegherea secerătorilor: „A cui este tinăra aceasta?”

6. Slujitorul însărcinat cu privegherea secerătorilor a răspuns: „Este o tinăra Moabită, care s'a întors” cu Naomi din țara Moabului.” *Cap. 1, 22.

7. Ea a zis: „Dă-mi voie să string și să culeg spice dintre snopi, rămase pe urma secerătorilor.” Și de azi dimineață, decînd a venit, a stat în picioare pînă acum, și nu s'a odihnit decît o clipă în casă.”

8. Boaz a zis către Rut: „Ascultă, fiică, să nu te duci să culegi spice în alt ogor; să nu te depărtezi de aici, și rîmli cu slujnicele mele.”

9. Uită-te unde vor seceră pe cîmp, și du-te după ele. Am poruncit slugilor mele să nu se atîngă de tine. Și cînd îți va fi sete, să te duci la vase, și să bei din ce vor scoate slugile.”

10. Atunci ea s'a aruncat* cu fața la pămînt, și i-a zis: „Cum am căpătat cu trecere înaintea ta, ca să te îngrijești de mine, o strălînd?” *1 Sam. 20, 28.

11. Boaz i-a răspuns: „Mi s'a spus tot* ce ai făcut pentru soacră-tă, dela moartea bărbatului tău, și cum ai părăsit pe tatăl tău și pe mama ta și tara în care te-ai născut, ca să mergi la un popor pe care nu-l cunoșteai mai înainte.” *Cap. 1, 14, 20, 27.

12. Domnul să-ți răsplătească* ce ai făcut, și plata să-ți fie deplină din partea Domnului, Dumnezeului lui Israel, sub ale** cărui aripi ai venit să te adăpostești!”

* 1 Sam. 24, 29. ** Cap. 1, 16. Ps. 37, 4; 58, 7; 57, 1; 62, 7.

13. Și ea a zis: „O! să* capăt trecere înaintea ta, domnul meu! Căci tu m'ai mîngîiat, și vorbele tale au mers la inima slujnicei tale. Și totuș eu nu” sînt nici măcar ca una din slujnicele tale.” *Ps. 35, 15. 1 Sam. 1, 28. ** 1 Sam. 25, 41.

14. La vremea prînzului, Boaz a zis către Rut: „Apropie-te, mîncă pînz, și moale-ți bucată în oțet.” Ea a șezut lîngă secerători. I-au dat grăunțe prăjite; a mîncat și s'a săturat* și ce a rămas a strîns.” *Vers. 8.

15. Apoi s'a sculat să culeagă spice. Boaz a dat următoarea poruncă slujitorilor săi: „Lăsați-o să culeagă spice și între snopi, și să n'o opriți;

16. și chiar voi să-i scoateți din snopi cîteva spice; s'o lăsați să culegă spice, și să n'o înfrunțați.”

17. Ea a cules spice de pe cîmp pînă seara, și a bătut ce culesese. A ieșit aproape o efă de orz.

18. A luat-o și a intrat în cetate, și soacră-sa a văzut ce culesese. Rut a scos și rămășițele dela prînz și* i le-a dat.” *Vers. 14.

19. Soacră-sa i-a zis: „Unde ai cules astăzi spice, și unde ai muncit? Binecuvîntat să fie celce s'a îngrijit* de tine!” Și Rut a spus soacrei sale la cine muncise: „Omul la care am muncit azi”, a zis ea, „se numește Boaz.” *Vers. 22. Ps. 41, 1.

20. Naomi a zis nurei sale: „Să fie binecuvîntat* de Domnul, care este plin de îndurare” pentru cei vii, cum a fost și pentru cei ce au murit. „Omul acesta este rudă cu noi”, i-a mai spus Naomi, „este din celce au ț drept de răscumpărare asupra noastră.” *Cap. 3, 12. 3 Sam. 2, 8. Lev. 25, 12. ** Prov. 23, 17. * Cap. 3, 9. 4, 6.

21. Rut, Moabita, a adăugat: „El mi-a mai zis:” „Rîmli cu slugile mele, pînă voi isprăvi de secerat.”

22. Și Naomi a zis către noru-sa Rut: „Este bine, fiica mea, să ieși cu slujnicele lui, și să nu te înfrunțezi cineva în alt ogor.”

23. Ea s'a ținut dar de slujnicele lui Boaz, ca să culegă spice, pînă la sfîrșitul seceratului orzurilor și seceratului grîului. Și locuia cu soacră-sa.

Rut ascultă de sfatul soacrei ei.

3 1. Soacră-sa Naomi i-a zis: „Fiica mea, aș vrea” să-ți dau un loc de odihnă”, ca să fii fericită.

* 1 Cor. 2, 20. 1 Tim. 5, 8. ** Cap. 1, 8.

2. Și acum Boaz, cu ale cărui slujnice* ai fost, nu este el rudă cu noi? Iată, el are să vinute la noapte orzurile în arie. *Cap. 2, 4.

3. Spală-te și unge-te*, apoi îmbracă-te cu hainele tale, și pogoară-te la arie. Să nu te faci cunoscută lui, până va isprăvi de mâncat și de băut. *2 Sam. 14, 2.

4. Și când se va duce să se culce, înseamnă-ți locul unde se culcă. Apoi du-te, descoperă-i picioarele, și culcă-te. Și el însuși îți va spune ce să faci.*

5. Ea i-a răspuns: „Voi face tot ce ai spus.”

6. Rut s'a pogorît la arie, și a făcut tot ce poruncise soacră-sa.

7. Boaz a mâncat și a băut, și inima-i era* veselă. S'a dus și s'a culcat la marginea unui stog. Rut a venit atunci încet de tot, i-a descoperit picioarele, și s'a culcat. *Jud. 20, 4, 5; 2 Sam. 15, 20. Est. 1, 10.

8. La miezul nopții, omul s'a speriat; s'a plecat, și iată că o femeie era culcată la picioarele lui.

9. El a zis: „Cine ești tu?” Ea a răspuns: „Eu sînt Rut, slujnica ta; întinde-ți poala hainei* peste slujnica ta, căci ai drept* de răscumpărare.”

*Ecc. 10, 8. **Cap. 2, 20; Ysa. 12.

10. Și el a zis: „Fii binecuvîntată* de Domnul, fiică! Această faptă de pe urmă mărturisește și mai mult pentru tine decît cea dintîi**, că m'ai umblat după tineri, săraci sau bogați.

*Cap. 2, 20. **Cap. 1, 8.

11. Acum, fiică, nu te teme, îți voi face tot ce vei zice, căci toată cetatea știe că ești o femeie* cinstită. *Prov. 4, 12.

12. Este adevărat că am drept* de răscumpărare, dar este o altă* rudă mai aproape decît mine. *Ysa. 9. **Cap. 4, 1.

13. Rămîi în noaptea aceasta aici. Și mine, dacă vrea să te răscumpere*, bine, să te răscumpere; dar dacă nu-plăce să te răscumpere, te voi răscumpăra eu, viu** este Domnul! Culcă-te aici pînă diminează.*

*Deut. 28, 9. Cap. 4, 6. Mat. 22, 24. **Jud. 9, 20. Ier. 4, 2.

14. Ea a rămas culcată la picioarele lui pînă dimineța, și s'a sculat mai înainte de a se putea cunoaște unul pe altul. Boaz a zis: „Să nu știe nimeni că a intrat o femeie* în arie?”

*Mat. 22, 27; 24, 16. 1 Cor. 10, 32. 2 Cor. 8, 21. 1 Tim. 6, 20.

15. Și a adăugat: „Adu manta de pe tine, și ține-o.” Ea a ținut-o, și el a măsurat șase măsuri de orz, și le-a pus pe ea. Apoi a intrat în cetate.

16. Rut s'a întors la soacră-sa, și Naomi a zis: „Tu ești, fiica mea?” Rut i-a istorisit tot ce-i făcuse omul acela.

17. Ea a zis: „Mi-a dat aceste șase măsuri de orz, zicînd: „Să nu te întorci cu minile goale la soacră-ta.”

18. Și Naomi a zis: „Fii liniștită*, fiica mea, pînă vei ști cum se va isprăvi lucrul acesta, căci omul acesta nu va avea odihnă pînă nu va sfîrși lucrul chiar astăzi.” *Ps. 37, 3, 4.

Cădătorii lui Boaz cu Rut.

4¹. Boaz s'a suit la poarta cetății, și s'a oprit acolo. Și iată că cel* ce avea drept de răscumpărare, și despre care vorbise Boaz, trecea. Boaz i-a zis: „Hei, cutare, aproprie-te, stai aici.” Și el s'a apropiat, și s'a oprit.

*Cap. 3, 12.

2. Boaz a luat atunci șase oameni dintre bătrînii* cetății, și a zis: „Ședeți aici.” Și ei au șezut jos. *1 Reg. 21, 9. Prov. 31, 20.

3. Apoi a zis celui ce avea drept de răscumpărare: „Naomi, întorcîndu-se din țara Moabului, a vindut bucata de pămînt care era a fratelui nostru Elimelec.

4. Am crezut de datoria mea să te înștiințez despre aceasta, și să-ți spun: „Cumpără-o”, în fața* locuitorilor și în fața bătrînilor poporului meu. Dacă vrei s'o răscumperi, răscumpără-o; dar dacă nu vrei, spune-mi, ca să știu. Căci nu este nimeni țin înaintea ta care să aibă dreptul de răscumpărare, și după tine eu am dreptul acesta.” Și el a răspuns: „O voi răscumpăra.”

*Ier. 22, 7, 8. **Ecc. 20, 16. † Lev. 25, 26.

5. Boaz a zis: „În ziua în care vei cumpăra țarina din mina Naomei, o vei cumpăra în același timp și dela Rut, Moabita, nevasta* celui mort, ca să ridici numele mortului în moștenirea lui.” *Ecc. 20, 9. Deut. 25, 6, 9. Cap. 3, 13. Mat. 23, 24.

6. Și* cel ce avea drept de răscumpărare a răspuns: „Nu pot s'o răscumpăr pe socotala mea, de frică să nu-mi stric moștenirea mea; ia tu dreptul de răscumpărare, căci eu nu pot s'o răscumpăr.” *Cap. 3, 12, 13.

7. Odinioară în Israel, pentru întărirea unei* răscumpărări sau unui schimb, omul își scotea încălțămînta și o dădea celuilalt: aceasta slujea ca mărturie în Israel. *Deut. 25, 7, 8.

8. Cel ce avea drept de răscumpărare

a zis dar lui Boaz: „Cumpără-o pe so-coteala ta!” Și și-a scos încălțămîntea.

9. Atunci Boaz a zis bătrînilor și în-tregului popor: „Voi sînteți martori azi că am cumpărat din mina Naomei tot ce era al lui Elimelec, al lui Chilion și al lui Mahlon,

10. și că mi-am cumpărat deasemenea de nevastă pe Rut, Moabita, nevasta lui Mahlon, ca să ridice numele mor-tului în moștenirea lui, și pentru ca numele mortului să nu fie șters” din-tre frații lui și din poarta locului lui. Voi sînteți martori azi despre acea-sta!” *Deut. 25. 8.

11. Tot poporul care era la poartă și bătrîinii au zis: „Sîntem martori! Dom-nul să facă” pe femeia care intră în casa ta ca Rahela și ca Lea, cari amîn-două au zidit” casa lui Israel! A-rată-ți puterea în Efrata ț., și fă-ți un nume în Betleem!

*Ps. 127. 2, 228. 1. **Deut. 25. 8. †Ps. 126. 18, 19.

12. Sămînța” pe care ți-o va da Dom-nul, prin această tînără femeie, să-ți faci o casă asemenea casei lui Pereț, care” s'a născut lui Iuda din Tamar!”

*Ps. 126. 26. †Gen. 2. 4. Mat. 1. 3. **1 Sam. 2. 20.

Nășterea lui Obed, strămoșul lui David.

13. Boaz a luat” pe Rut, care l-a fost nevastă, și el a intrat la ea. Dom-

nul” a făcut-o să rămîiească, și ea a născut un fiu. *Cap. 2. 11. **Ps. 126. 21; 128. 2.

14. Femeile au” zis Naomei: „Bîne-cuvîntat să fie Domnul, care nu te-a lăsat lipsită azi de un bărbat cu drept de răscumpărare, și al cărui nume va fi lăudat în Israel!” *Lev. 1. 28. Rom. 12. 18.

15. Copilul acesta își va înviora su-fletul, și va fi sprijinul bătrînelor tale; căci l-a născut noru-ta, care te iubeste, și care face pentru tine mai mult” decît șapte filii.” *1 Sam. 1. 8.

16. Naomi a luat copilul, l-a ținut în brațe, și a văzut de el.

17. Vecinele” l-au pus nume, zicînd: „Un fiu s'a născut Naomei!” Și l-au numit Obed. Acesta a fost tatăl lui Isai, tatăl lui David.

*Lev. 1. 28, 29.

Sămînța lui Pereț.

18. Iată sămînța lui Pereț.

Pereț” a fost tatăl lui Hețron;

*1 Chron. 2. 4, etc. Mat. 1. 8.

19. Hețron a fost tatăl lui Ram; Ram a fost tatăl lui Aminadab;

20. Aminadab a fost tatăl lui Nah-șon”; Nahșon a fost tatăl lui” Salmon; *Num. 1. 7. **Mat. 1. 4, etc.

21. Salmon a fost tatăl lui Boaz; Boaz a fost tatăl lui Obed;

22. Obed a fost tatăl lui Isai; și Isai a fost tatăl lui David”. *1 Chron. 2. 15. Mat. 1. 8.

CARTEA ÎNTÎI A LUI SAMUEL

SAU ÎNTÎI A ÎMPĂRAȚILOR

(Osea 12. 11.)

ELI ȘI SAMUEL, CEI DIN URMA DOI JUDECATORI
ÎN ISRAEL

CAPITOLUL 1—12. (Psalmul 98. 6.)

Penina nedăjește pe Ana.

1. Era un om din Ramataim-Tofim, din muntele lui Efraim, numit Elca-na”, fiul lui Ieroham, fiul lui Elihu, fiul lui Tohu, fiul lui Tuf, Efratit”.

*1 Chron. 6. 27, 28. **Mat. 1. 2.

2. El avea două neveste; una se nu-mea Ana, iar cealaltă Penina. Penina avea copii, dar Ana n'avea.

3. Omul acesta se suia în fiecare an” din cetatea sa la Silo”, ca să se în-chine înaintea Domnului oștirilor și să-l aducă jertfe. Acolo se aflau cei

doi fii ai lui Eli, Hofni și Fineas, preoți ai Domnului.

*Ps. 126. 24. Deut. 26. 18. Lev. 2. 41. **Isa. 28. 1. †Deut. 12. 5, 6, 7.

4. În ziua cînd își aducea Elcana jert-fa”, dădea părți nevestei sale Penina, tuturor fiilor, și tuturor fivelor pe cari le avea de la ea. *Deut. 12. 17, 28. 18. 12.

5. Dar Anei îi dădea o parte îndoită; căci iubea pe Ana. Dar Domnul” o făcuse stearpă.

*Ps. 98. 2.

6. Protivnica ei o înțepa” dese o;i, ca s'o facă să se minie, pentru că Dom-nul o făcuse stearpă.

*Lev. 24. 23.

Nu este stîncă așa ca Dumnezeu! nostru. * Exod. 18, 11. Deut. 3, 24; 32, 4. Ps. 88, 30, 3, 5. ** Deut. 4, 35. 7 Sam. 22, 32.

3. Nu mai vorbiți cu atîta îngîmfare, Să nu vă mai iasă din gură cuvinte de mîndrie*;

Căci Domnul este un Dumnezeu care știe totul, Și toate faptele sînt cîntărite de El. * Ps. 34, 4. Mal. 3, 18. Iuda 18.

4. Arcul* celor puternici s'a sfîrșit, Și cei slabi sînt învinși cu putere. * Ps. 37, 35, 37; 78, 3.

5. Cei ce* erau sătui, se închiriază pentru plîns, Și cei ce erau flămînzîi se odihnesc; Chiar cea** steapă naște de șapte ori, Și cea care Ț avea mulți copii stă lîncezită. * Ps. 34, 10. Luc. 1, 53. ** Ps. 113, 8. 1 Sam. 30, 1. Ier. 18, 8.

6. Domnul omoară* și învie, El pogoară în locuința morților și El scoate de acolo. * Deut. 32, 39. Ier. 1, 19. Osea 1, 1.

7. Domnul sîrăcește* și El îmbogățește, El smerește** și El înalță

* Ier. 1, 21. ** Ps. 75, 7.

8. El ridică* din pulbere pe cel sărac, Ridică din gunoi pe cel lipsit.

Ca să-i pună** să șadă alături cu cei mari.

Și le dă de moștenire un scaun de domnie îmbrăcat cu slavă;

Căci ai Domnului sînt stîlpii Ț pămîntului,

Și pe ei a așezat El lumea.

* Ps. 113, 7, 8. Deut. 4, 17. Luc. 1, 52. ** Ier. 29, 2. 1 Ier. 29, 4, 5. Ps. 34, 2; 102, 25; 124, 8. Ier. 1, 2.

9. El va păzi pașii* prea iubiților Lui,

Dar cei răi vor fi nimiciți în întinerec;

Căci omul nu va birui prin putere. * Ps. 91, 11; 121, 3.

10. Vrajmașii Domnului vor tremura*, Din înălțimea** cerului El își va arunca tunetul asupra lor;

Domnul Ț va judeca marginile pămîntului.

El va da împăratului Său putere, Și El va înălța Țăria Ț Unsului Lui*.

* Ps. 2, 9. ** Cap. 7, 16. Ps. 18, 13. 1 Ps. 36, 39, 40. 1 Ps. 36, 34.

11. Elcana s'a dus acasă, la Rama, și copilul a rămas în slujba* Domnului, înaintea preotului Eli. * 1 Sam. 1, 28. Cap. 3, 1.

Răutatea fiilor lui Eli.

12. Fiil lui Eli erau niște oameni răi*. Nu** cunoșeau pe Domnul.

* Deut. 18, 13. ** Iuda. 2, 19. 1 Ier. 22, 16. Rom. 1, 28.

13. Și iată care era felul de purtare al acestor preoți față de popor. Cînd aducea cineva o jertfă, venea sluga preotului în clipa cînd se fierbea carnea. Ținînd în mînă o furculiță cu trei coarne,

14. o vîrta în cazan, în cîldare, în tigale sau în oală; și tot ce apuca cu furculița, lua preotul pentru el. Așa făceau ei tuturor aceloră din Israel cari veneau la Silo.

15. Chiar înainte de a arde* grăsimi, venea sluga preotului și zicea celui ce aducea jertfa: „Dă pentru preot carnea de fript; el nu va lua dela tine carne fiartă, ci vrea carne crudă*.”

* Lev. 3, 3, 4, 5, 10.

16. Și dacă omul zicea: „După ce se va arde grăsimi, vei lua ce-Ți va plăcea”, sluga răspundea: „Nu! dă-mi acum, căci altfel iau cu sila*.”

17. Tinerii aceștia se făceau vinovați înaintea Domnului de o foarte* mare păcat, pentru că nesocoteau** dăruirea Domnului.

* Ps. 4, 11. ** Mal. 2, 8.

Samuel în slujba Domnului.

18. Samuel* făcea slujba înaintea Domnului; și copilul acesta era îmbrăcat** cu un efod de în.

* 1 Sam. 1, 1. ** Exod. 28, 4. 7 Sam. 8, 14.

19. Mamă-sa li făcea pe fiecare un o mantie mică, și i-o aducea cînd se suia* cu bărbatul ei ca să aducă jertfa din fiecare an.

* Cap. 1, 9.

20. Eli a binecuvîntat* pe Elcana și pe nevastă-sa, și a zis: „Să dea Domnul să ai copii din femeia aceasta, cari să înlocuiască pe acela pe care l-ai împrumutat** ea Domnului!” Și s'au întors acasă. * Ps. 14, 15. ** Cap. 1, 10.

21. Cînd a cercetat* Domnul pe Ana, ea a rămas însărcinată, și a născut trei fii și două fiice. Și tînărul Samuel creștea** înaintea Domnului.

* Ps. 78, 1. ** Iuda. 13, 24. 1 Sam. 2, 26. Cap. 3, 19. Luc. 1, 26, 2, 40.

Eli Ți mustră copiii.

22. Eli era foarte bătrîn, și a aflat cum se purtau fiii lui cu tot Israelul; a aflat și că se culcau cu femeile* cari slujeau afară la ușa cortului în-tîlnirii.

* Exod. 28, 8.

astfel de lucruri? Căci aflu dela tot poporul despre faptele voastre rele.

24. Nu, copii, ce aud spunându-se despre voi, nu este bine; voi faceți pe poporul Domnului să păcătuiască.

25. Dacă un om păcătuiește împotriva altui om, îl va judeca Dumnezeu; dar dacă păcătuiește împotriva * Domnului, cine se va ruga pentru el? Toți ei n'au ascultat de glasul tatălui lor, căci Domnul ** voia să-i omoare.

* Num. 15, 30. ** Isa. 11, 70. Prov. 15, 30.

26. Tînărul Samuel creștea merou*, și era plăcut** Domnului și oamenilor.

* Gen. 21, ** Prov. 3, 4. Luc. 2, 52. Psal. 2, 47. Rom. 14, 18.

Vestirea pedepsei împotriva casei lui Eli.

27. Un om* al lui Dumnezeu a venit la Eli, și i-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Nu M'am descoperit” Eu casei tatălui tău, cînd erau în Egipt, în casa lui Faraon?”

* 1 Reg. 18, 1. ** Exod. 4, 14, 27.

28. Eu l-am ales* dintre toate semînțele lui Israel ca să fie în slujba Mea, în preotie, ca să se suie la altarul Meu, să ardă tîmbla, și să poarte efordul înaintea Mea; și am dat** casei tatălui tău toate jertfele mistuite de foc și aduse de copiii lui Israel.

* Exod. 28, 1, 4. Num. 18, 6; 18, 1, 7. ** Lev. 2, 8, 10; 6, 18; 7, 7, 8, 10, 12; 10, 14, 15. Num. 3, 8, 10; 18, 9—18.

29. Pentruce călcați* voi în picioare jertfele Mele și darurile Mele, cari am poruncit să se facă în locașul** Meu? Și cum se face că tu cinstești pe fiii tăi mai mult decît pe Mine, ca să vă îngrășați din cele dintrîi roade luate din toate darurile poporului Meu Israel?†

* Deut. 32, 15. ** Deut. 12, 5, 6.

30. De aceea, iată ce zice Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Spusesem* că și casa ta și casa tatălui tău au să umble totdeauna înaintea Mea”. Și acum, zice Domnul, departe** de Mine lucrul acesta! Căci voi cinști† pe cine Mă cinstește, dar ceie Mă disprețuiesc, †† vor fi disprețuiți. † Exod. 28, 9. ** Lev. 18, 8, 10. † Ps. 18, 20; 31, 14. †† Mal. 2, 8.

31. Iată că vine vremea* cînd voi ția brațul tău și brațul casei tatălui tău, așa încît nu va mai fi niciun bătrîn în casa ta.

* 1 Reg. 2, 27. Exod. 46, 10. Cap. 4, 11, 18, 20; 14, 2; 25, 18, etc.

32. Voi vedea un protivnic al tău în locașul Meu, în timp ce Israel va fi copleșit de bunătăți de Domnul; și nu va mai fi niciodată niciun bătrîn* în casa ta.

* Ezech. 5, 4.

33. Voi lăsa să rămîină la altarul Meu numai unul dintr'ei tăi, ca să ți se topească ochii de durere și să ți se întristeze sufletul; dar toți ceilalți din casa ta vor muri în floarea vîrstei.

34. Și iată semnul* celor ce se vor întîmpla celor doi fii ai tăi Hofni și Fineas: amîndoi vor muri** într'o zi.

* 1 Reg. 18, 2. ** Cap. 4, 11.

35. Eu* îmi voi pune un preot credincios, care va lucra după inima Mea și după sufletul Meu; îl voi zidi** o casă stătătoare, și va umbla totdeauna înaintea Unsului† Meu.

* 1 Reg. 2, 26. † 1 Cron. 28, 22. Exod. 44, 15. ** 2 Sam. 7, 11, 27. † 1 Reg. 15, 26. † Ps. 2, 2; 18, 50.

36. Și* oricine va mai rămînea din casa ta va veni să se arunce cu fața la pămînt înaintea lui, pentru un ban de argint și pentru o bucată de pîine, și va zice: „Pune-mă, te rog, în una din slujbele preotiei, ca să am o bucată de pîine să mînc”. † 1 Reg. 2, 27.

Domnul Se descoperă.

31. Tînărul* Samuel slujea Domnului înaintea lui Eli. Cuvîntul** Domnului era rar în vremea aceea, și vedeniile nu erau dese.

* Cap. 2, 11. ** Ps. 74, 9. Amos 8, 11. Ysa. 28.

2. Tot pe vremea aceea, Eli începea să alăbă ochii tulburi*, și nu mai putea să vadă. El stătea culcat la locul lui, †

* Psal. 27, 1; 46, 10. Cap. 3, 2; 4, 18.

3. iar candelă* lui Dumnezeu nu se stîngese încă; și Samuel era culcat în Templul** Domnului, unde era chivotul lui Dumnezeu.

* Exod. 27, 21. Lev. 24, 3. 2 Cron. 13, 11. ** Cap. 1, 9.

4. Atunci Domnul a chemat pe Samuel. El a răspuns: „Iată-mă!”

5. Și a alergat la Eli, și a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat”. Eli a răspuns. „Nu te-am chemat; întoarce-te și te culcă”. Și s'a dus și s'a culcat.

6. Domnul a chemat din nou pe Samuel. Și Samuel s'a sculat, s'a dus la Eli, și a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat.” Eli a răspuns: „Nu te-am chemat, fiule, întoarce-te și te culcă”.

7. Samuel nu cunoștea* încă pe Domnul, și Cuvîntul Domnului nu-i fusese încă descoperit. †

* Psal. 26, 3.

8. Domnul a chemat din nou pe Samuel, pentru a treia oară. Și Samuel s'a sculat, s'a dus la Eli, și a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat”. Eli a înțeles că Domnul cerea pe copil,

9. și a zis lui Samuel: „Du-te, de

te culcă; și dacă vei mai fi chemat, să spui: „Vorbește, Doamne, căci robul Tău ascultă”. Și Samuel s'a dus să se culce la locul lui.

10. Domnul a venit, S'a înfățișat și l-a chemat ca și în celelalte dăți: „Samuele, Samuele!” Și Samuel a răspuns: „Vorbește, căci robul Tău ascultă”.

11. Atunci Domnul a zis lui Samuel: „Iată că voi face în Israel un lucru care va asurzi urechile oricui” Il va auzi.

12. În ziua aceea voi împlini asupra lui Eli tot* ce am rostit împotriva casei lui; voi începe și voi isprăvi.

* Cap. 2, 30—38.

13. I-am* spus că vreau să pedepesc** casa lui pentru totdeauna, din pricina fărâdelegii de care are cunoștință, și prin care fiii lui† s'au făcut vrednici de lepădat, fără†† ca el să-i fi oprit.

* Cap. 2, 29, 30, 35, etc. ** Exod. 1, 15; 16, 20.

† Cap. 2, 12, 17, 21. †† Cap. 2, 29, 35.

14. De aceea jur casei lui Eli că niciodată fărâdelegea casei lui Eli nu* va fi ispășită, nici prin jertfe, nici prin daruri de mîncare**.

* Exod. 16, 30; 31, 13a; 22, 14.

15. Samuel a rămas culcat pînă dimineața, apoi a deschis ușile casei Domnului. Samuel s'a temut să istorisească lui Eli vedenia aceea.

16. Dar Eli a chemat pe Samuel, și a zis: „Samuele, fiule!” El a răspuns: „Iată-mă!”

17. Și Eli a zis: „Care este cuvîntul pe care și l-a vorbit Domnul? Nu-mi ascunde nimic. Dumnezeu să Se poarte* cu tine cu toată asprimea, dacă-mi ascunzi ceva din tot ce ți-a spus!”

* Exod. 1, 17.

18. Samuel l-a istorisit tot, fără să-i ascundă nimic. Și Eli a zis: „Domnul* este acesta, să faci ce va crede!”

* Jer. 1, 19; 1, 19. Ps. 30, 8. Isai. 28, 6.

19. Samuel creștea*, Domnul** era cu el, și n'a lăsat să cadă la pămînt niciunul† din cuvintele Sale.

* Cap. 2, 21. ** Psal. 36, 2; 21, 23. † Cap. 2, 8.

20. Tot Israelul, dela Dan* pînă la Beer-Șeba, a cunoscut că Domnul pusesese pe Samuel prooroc al Domnului.

* Judec. 20, 1.

21. Domnul nu înceta să Se arate în Silo; căci Domnul Se descoperea lui Samuel, în Silo, prin cuvîntul* Domnului.

* Vers. 1, 4.

Israel bătut de Filisteni.

4 1. Chemarea lui Samuel a ajuns la cunoștința întregului Israel.

Israel a lăsat înaintea Filistenilor, ca să lupte împotriva lor. Au tăbărit lângă Eben-Ezer*, și Filistenii tăbăriseră la Afez.

* Cap. 2, 1; 7, 12.

2. Filistenii s'au așezat în linie de bătaie împotriva lui Israel, și lupta a început. Israel a fost bătut de Filisteni, cari au omorît pe cîmpul de bătaie aproape patru mii de oameni.

3. Poporul s'a întors în tabără, și bătrînii lui Israel au zis: „Pentru ce n-a lăsat Domnul să fim bătuți astăzi de Filistenii? Haidem să luăm dela Silo chivotul legămîntului Domnului, ca să vină în mijlocul nostru, și să ne izbăvească din mîna vrăjmașilor noștri.

4. Poporul a trimis la Silo, de unde au adus chivotul legămîntului Domnului optirilor, care* șade între heruvimi**. Cei doi fii ai lui Eli, Hofni și Fineas, erau acolo, împreună cu chivotul legămîntului lui Dumnezeu.

* 2 Sam. 6, 2. Ps. 99, 1; 99, 1. ** Exod. 25, 18, 22. 2 Sam. 1, 20.

5. Cînd a intrat chivotul legămîntului Domnului în tabără, tot Israelul a scos strigăte de bucurie, de s'a cutremurat pămîntul.

6. Răsunetul acestor strigăte a fost auzit de Filistenii, și au zis: „Ce înseamnă strigătele acestea cari răsună în tabăra Evreilor?” Și au auzit că sosește chivotul Domnului în tabără.

7. Filistenii s'au temut, pentru că au crezut că Dumnezeu venise în tabără. „Vai de noi!” au zis ei, „căci n'a fost așa ceva pînă acum.

8. Vai de noi! Cine ne va izbăvi din mîna acestor dumnezei puternici? Dumnezeeii aceștia au lovit pe Egipteni cu tot felul de urgii în pustie.

9. Întăriți-vă*, și fiți oameni, Filistenilor, ca nu cumva să fiți robi Evreilor, cum v'au fost ei robi** vouă: fiți oameni și luptați!”

* 1 Cor. 16, 13. ** Judec. 12, 2.

10. Filistenii au început lupta, și Israel a fost bătut*. Fiecare a fugit în cortul lui. Întîrîndu-se a fost foarte mare, și din Israel au căzut treizeci de mii de oameni pedestri.

* Vers. 2. Lev. 26, 17. Deut. 28, 26. Ps. 78, 9, 20.

11. Chivotul* lui Dumnezeu a fost luat, și cei doi** fii ai lui Eli, Hofni și Fineas, au murit.

* Cap. 2, 32. Ps. 78, 61. ** Cap. 2, 34. Ps. 78, 62.

12. Un om din Benjamin a alergat

din tabăra de bătaie și a venit la Silo* în aceeași zi cu hainele sfiliate, și cu capul acoperit** cu fărîmă. *2 Sam. 1. 3. ** Cap. 1. 4. 1 Sam. 13. 19; 15. 30. Num. 9. 1. Lev 2. 10.

13. Cînd a ajuns, Eli, aștepta, stînd pe un scaun* lângă drum, căci inima îi era neliniștită pentru chivotul lui Dumnezeu. La intrarea lui în cetate, omul acesta a dat de veste, și toată cetatea a strigat. *Cap. 1. 9.

14. Eli, auzind aceste strigăte, a zis: „Ce însemnează zarva aceasta?” Și îndată omul a venit și a adus lui Eli vestea aceasta.

15. Și Eli era în vîrstă de nouăzeci și opt de ani, avea ochii* întunecați și nu mai putea să vadă. *Cap. 3. 2.

16. Omul a zis lui Eli: „Vîn de pe cîmpul de bătaie, și din cîmpul de bătaie am fugit astăzi.” Eli a zis: „Ce s'a întîmplat”, fiule?” *2 Sam. 1. 4.

17. Cel ce aducea vestea aceasta, ca răspuns, a zis: „Israel a fugit dinaintea Filistenilor, și poporul a suferit o mare înfrîngere; și chiar cei doi fii ai tăi, Hofni și Fineas, au murit, și chivotul Domnului a fost luat.”

18. Acea a pomenit de chivotul lui Dumnezeu, și Eli a căzut de pe scaun pe spate, lângă poartă; și-a rupt ceafa și a murit, căci era om bătrîn și greu. El fusese judecător în Israel patruzeci de ani.

19. Noru-sa, nevasta lui Fineas, era însărcinată, și sta să nască. Cînd a auzit vestea despre luarea chivotului lui Dumnezeu, despre moartea socrului ei și despre moartea bărbatului ei, s'a încovoiat și a născut, căci au apucat-o durerile nașterii.

20. Cînd trăgea să moară, femeile* cari erau lângă ea i-au zis: „Nu te teme, căci ai născut un fiu!” Dar ea n'a răspuns și n'a luat seama la ce i se spunea. *Ecc. 35. 17.

21. A pus copilului numele I—Cabod*! (Nu mai e slavă), zicînd: „S'a dus slava” din Israel!”* Spunea lucrul acesta din pricina lăzii chivotului lui Dumnezeu, și din pricina socrului și bărbatului ei. *Cap. 14. 2. ** Ps. 38. 9; 78. 61.

22. Ea a zis: „S'a dus slava din Israel, căci chivotul lui Dumnezeu este luat.”

Căderea lui Dagon înaintea chivotului.

5. Filistenii au luat chivotul lui Dumnezeu, și l-au dus din Eben-Ezer la Asdod *Cap. 4. 1; 7. 19.

2. După ce au pus mina pe chivotul

lui Dumnezeu, Filistenii l-au dus în casa lui Dagon* (*Zeul pește*) și l-au așezat lângă Dagon. *Ier. 18. 23.

3. A doua zi, Asdodenii, cari se sculasera din dimineață, au găsit pe Dagon întins* cu fața la pămînt, înaintea chivotului Domnului. Au luat pe Dagon, și l-au pus** înapoi la locul lui. *Isa. 18. 1; 48. 3, 2. ** Isa. 48. 7.

4. Și a doua zi, sculîndu-se din dimineață, au găsit pe Dagon întins cu fața la pămînt, înaintea chivotului Domnului; capul* lui Dagon și cele două mini ale lui erau tăiate pe prag, și nu-i rămăsese decît trunchiul. *Jer. 18. 2. Ezech. 8. 4, 5. Mic. 1. 7.

5. De aceea, pînă în ziua de azi, preoții lui Dagon și toți ceieci intră* în casa lui Dagon, la Asdod, nu calcă pe prag. *Tol. 1. 9.

Pedeapsa Filistenilor.

6. Mina* Domnului a apăsât asupra celor din Asdod, și i-a pustit**; i-a lovit cu bube† la șezut, alît în Asdod cît și în țîntul lui. *Vers. 7, 11. Ezech. 9. 3. Ps. 38. 4. Psal. 13. 11. ** Cap. 5. 5. † Deut. 28. 27. Ps. 78. 60.

7. Cînd au văzut că așa stau lucrurile, oamenii din Asdod au zis: „Chivotul Dumnezeului lui Israel să nu rămînă la noi, căci mina Lui apasă asupra noastră și asupra lui Dagon, dumnezeul nostru.”

8. Și au trimes și au adunat la ei pe toți domnitorii Filistenilor, și au zis: „Ce să facem cu chivotul Dumnezeului lui Israel?” Domnitorii au răspuns: „Să se ducă la Oat chivotul Dumnezeului lui Israel.” Și au adus acolo chivotul Dumnezeului lui Israel.”

9. Dar după ce a fost dus acolo, mina* Domnului a apăsât asupra cetății, și a fost o mare* groază; a lovit† pe oamenii cetății dela mic pînă la mare, și au avut o spurenție de bube la șezut. *Deut. 2. 15. Cap. 7. 18; 12. 15. ** Vers. 11. † Vers. 4. Ps. 78. 60.

10. Atunci au trimes chivotul lui Dumnezeu la Ecron. Cînd a intrat chivotul lui Dumnezeu în Ecron, Ecroniții au strigat: „Au adus la noi chivotul Dumnezeului lui Israel, ca să ne omoare, pe noi și poporul nostru.”

11. Și au trimes și au strîns pe toți domnitorii Filistenilor, și au zis: „Trimeteți înapoi chivotul Dumnezeului lui Israel; să se întoarcă la locul lui, ca să nu ne omoare, pe noi și poporul nostru.” Căci în toată cetatea era o

groază de moarte, și mina* lui Dumnezeu apăsa cu putere. *Vers. 4, 5.

12. Oamenii cari nu mureau, erau loviți cu bube la șezut, și țipetele cetății se înălțau pînă la cer.

Filistenii trimet chivotul înapoi.

61. Chivotul Domnului a fost șapte luni în țara Filistenilor.

2. Și Filistenii au chemat* pe profeți și pe ghicitori, și au zis: „Ce să facem cu chivotul Domnului? Arătați-ne cum trebuie să-l trimetem înapoi la locul lui.“

*Vers. 6, 8. Exod. 7, 11. Dan. 2, 2; 5, 7. Mat. 2, 4.

3. Ei au răspuns: „Dacă trimeteți înapoi chivotul Dumnezeului lui Israel, să nu-l trimeteți cu mina goală*, ci aduceți lui Dumnezeu o jertfă** pentru vină; atunci vă veți vindeca, și veți ști pentru ce nu s'a îndepărtat mina Lui de peste voi.“

*Exod. 25, 15. Deut. 16, 16. **Lev. 3, 15, 16. †Vers. 9.

4. Filistenii au zis: „Ce jertfă pentru vină să-l aducem?“ Ei au răspuns: „Cinci umflături de aur și cinci soareci de aur, după numărul domnitorilor Filistenilor, căci aceeaș urgie a fost peste voi toți și peste domnitorii voștri.“

*Vers. 17, 18. Is. 33, 3. Judec. 8, 3.

5. Faceți niște chipuri după umflăturile* voastre și niște chipuri după soarecii voștri cari pustiesc țara, și dați** slavă Dumnezeului lui Israel: poate că va înceta† să-și apese mina peste voi, peste dumnezeii†† voștri, și peste țara voastră. *Cap. 5, 4. **Is. 7, 17. Is. 45, 12. Mal. 2, 2. Is. 46, 34. †Cap. 5, 4, 15. Ps. 90, 10. ††Cap. 5, 2, 4, 7.

6. Pentru ce să vă împietriți inima, cum* și-au împietrit inima Egiptenii și Faraon? Nu i-a pedepsit El și n'a uisăst** ei atunci pe copiii lui Israel să plece? *Exod. 7, 10; 8, 15; 14, 17. **Exod. 12, 30.

7. Acum, faceți un* car nou de tot, și luați două vaci tinere cari dau țîță și cari n'au tras** la jug; înjungați vacile la car, și minați înapoi acasă viteii lor cari se țin după ele.

*2Sam. 6, 3. **Num. 12, 2.

8. Să luați chivotul Domnului, și să-l puneți în car; să puneți alături de el, într-o ladă, lucrurile de aur* pe cari le dați Domnului ca dar pentru vină; apoi să-l trimeteți, și va pleca. *Vers. 4, 5.

9. Să-l urmăriți cu privirea; și dacă se va sui pe drumul hotarului său spre Bet-Semeș,* Domnul ne-a făcut a-

cest mare rău; dacă nu, vom ști** că nu mina Lui ne-a lovit, ci lucrul acesta a venit peste noi din întimplare.“

*Is. 33, 10. **Vers. 3.

10. Oamenii au făcut așa. Au luat două vaci cari alăptau, le-au înjunat la car, și le-au închis viteii acasă.

11. Au pus în car chivotul Domnului, și lada cu soarecii de aur și chipurile umflăturilor lor.

12. Vacile au apucat drept pe drum spre Bet-Semeș; au ținut mereu acelaș drum, mugind, și nu s'au abătut nici la dreapta nici la stînga. Domnitorii Filistenilor au mers după ele pînă la hotarul Bet-Semeșului.

Chivotul la Bet — Semeș.

13. Locuitorii din Bet-Semeș secerau grînele în vale: au ridicat ochii, au zărit chivotul, și s'au bucurat cînd l-au văzut.

14. Carul a ajuns în cîmpul lui Iosua din Bet-Semeș, și s'a oprit acolo. Acolo era o piatră mare. Au despicat lemnele carului, și vacile le-au adus ca ardere de tot Domnului.

15. Leviții au pogorit chivotul Domnului, și lada de lingă el în care se aflau lucrurile de aur, și le-au pus pe toate pe piatra cea mare. Oamenii din Bet-Semeș au adus Domnului în zina aceea ardere de tot și jertfe.

16. Cei cinci* domnitori ai Filistenilor, după ce au văzut lucrul acesta, s'au întors la Ecron în aceeaș zi. *Is. 33, 3.

17. Iată* umflăturile de aur pe cari le-au dat Domnului Filistenii, ca dar pentru vină: una pentru Asdod, una pentru Gaza, una pentru Ascalon, una pentru Gat, una pentru Ecron. *Vers. 4.

18. Erau și niște soareci de aur, după numărul tuturor cetăților Filistenilor, cari erau ale celor cinci căpetenii, afit cetăți întărite cit și cetăți fără ziduri. Lucrul acesta îl adevărește piatra cea mare pe care au pus chivotul Domnului, și care este și astăzi în cîmpul lui Iosua din Bet-Semeș.

19. Domnul a lovit* pe oamenii din Bet-Semeș, cînd s'au uitat în chivotul Domnului; a lovit (cincizeci de mii) șaptezeci de oameni din popor. Și poporul a plîns, pentru că Domnul îl lovisse cu o mare urgie.

*Exod. 18, 21. Num. 4, 9, 15, 20. 2Sam. 6, 7.

20. Oamenii din Bet-Semeș au zis: „Cine poate sta înaintea Domnului. Înaintea acestui Dumnezeu sfînt? Și

la cine trebuie să se suie chivotul, dacă se depărtează dela noi?" * 1 Sam. 6, 9. Mal. 1, 1.

21. Au trimis soli la locuitorii din Chiriat-learim*, ca să le spună: „Filistenii au adus înapoi chivotul Domnului; pogoriți-vă și susțiți-l voi.”

* 1 Sam. 10, 14. Judec. 18, 12. 1 Cron. 13, 8, 9.

Chivotul la Chiriat-learim.

7 1. Locuitorii din Chiriat-learim* au venit, și au suit chivotul Domnului; l-au dus în casa lui Abinadab*, pe deal, și au sfințit pe fiul său Eleazar ca să păzească chivotul Domnului.

* Cap. 6, 21. Ps. 133, 8. ** 1 Sam. 6, 4.

2. Trecuse destulă vreme din ziua când fusese pus chivotul în Chiriat-learim. Trecuseră douăzeci de ani. Atunci toată casa lui Israel a plins după Domnul.

3. Samuel a zis întregii case a lui Israel: „Dacă din toată inima voastră vă întoarceți* la Domnul, scoateți** din mijlocul vostru dumnezeii străini și Astarteele†, îndreptați-vă inima†† spre Domnul, și slujiți-l numai†† Lui; și El vă va izbăvi din mina Filistenilor.”

* Deut. 10, 10. 1 Reg. 1, 48. Isa. 10, 7. Osea 6, 1. Joel 2, 12. ** Psal. 10, 2. Isa. 24, 14, 22. † Judec. 2, 12. †† 2 Cron. 30, 10. Jer. 11, 12, 14. †† Deut. 4, 12; 10, 30; 12, 4. Mal. 4, 10. Lucr. 4, 8.

4. Și copiii lui Israel au scos din mijlocul lor Baalii* și Astarteele, și au slujit numai Domnului.

* Judec. 2, 11.

5. Samuel a zis: „Stringeți* pe tot Israelul la Mitpa, și eu mă voi ruga Domnului pentru voi.”

* Judec. 20, 1. 2 Reg. 23, 28.

6. Și s'au strins la Mitpa. Au scos* apă și au vărsat-o înaintea Domnului, și au postit** în ziua aceea, zicînd: „Am păcătuit† împotriva Domnului!†† Samuel judeca pe copiii lui Israel la Mitpa.”

* 1 Sam. 24, 14. ** Num. 9, 1, 2. Deut. 9, 4, 5. Joel 2, 12. † Judec. 10, 30. 1 Reg. 8, 47. Ps. 106, 6.

Israel se călește.

7. Filistenii au aflat că fiii lui Israel se adunaseră la Mitpa, și domnitorii Filistenilor s'au suit împotriva lui Israel. La vestea aceasta copiii lui Israel s'au temut de Filistenii,

8. și au zis lui Samuel: „Nu înceta* să strigi pentru noi către Domnul, Dumnezeul nostru, ca să ne scape din mina Filistenilor.”

* 1 Sam. 27, 4.

9. Samuel a luat un miel sugat, și l-a adus întreg ca ardere de tot Domnului. A strigat* către Domnul pentru Israel, și Domnul l-a ascultat.

* Ps. 101, 4. Jer. 18, 1.

10. Pe cînd aducea Samuel arderea de tot, Filistenii s'au apropiat ca să bată pe Israel. Domnul a tunat* în ziua aceea cu mare vîiet împotriva Filistenilor, și i-a pus pe fugă. Au fost bătute-dinaintea lui Israel.

* 1 Sam. 10, 12. Judec. 4, 12; 5, 20. Cap. 2, 10. 1 Sam. 22, 14, 15.

11. Bărbații lui Israel au ieșit din Mitpa, au urmărit pe Filistenii, și i-au bătut pînă sub Bet-car.

12. Samuel a luat* o piatră pe care a pus-o între Mitpa și Șen, și i-a pus numele Eben-Ezer (*Piatră de ajutor*), zicînd: „Pînă aici Domnul m-a ajutat.”

* Psal. 20, 12; 21, 40; 24, 14. Isa. 4, 1; 24, 20.

13. Astfel* au fost smeriți Filistenii, și n'au mai** venit pe ținutul lui Israel. Mina Domnului a fost împotriva Filistenilor în tot timpul vieții lui Samuel.

* Judec. 18, 1. ** Cap. 18, 8.

14. Cetățile pe cari le luseră Filistenii dela Israel, s'au întors la Israel, dela Ecron pînă la Gat, cu ținutul lor; Israel le-a smuls din mina Filistenilor. Și a fost pace între Israel și Amoriți.

Samuel judecător.

15. Samuel a fost judecător* în Israel în tot timpul vieții lui.

* Vers. 4. Cap. 12, 11. Judec. 9, 18.

16. El se ducea în fiecare an de făcea înconjurul Betelului, Ghilgalului și Mitpei, și judeca pe Israel în toate locurile acestea.

17. Apoi se întorcea* la Rama, unde era casa lui; și acolo judeca pe Israel. Și a zidit** acolo un altar Domnului.

* Cap. 6, 4. ** Judec. 21, 4.

Israelul cer un împărat.

8 1. Cînd a îmbătrînit Samuel, a pus* pe fiii săi** judecători peste Israel.

* Deut. 16, 18. 2 Cron. 26, 8. ** Judec. 12, 4; 12, 14. Judec. 18.

2. Fiul său înfi născut se numea Ioel, și al doilea Abia; ei erau judecători la Beer-Seba.

3. Fiii lui Samuel n'au* călcat pe urmele lui; ci se dădeau** la lăcomie, luau mită† și călcau dreptatea.

* 1 Sam. 12, 15, 17. ** Ezech. 22, 29. 1 Tim. 3, 2; 6, 10. † Deut. 16, 18. Ps. 15, 5.

4. Toți bătrînii lui Israel s'au strîns și au venit la Samuel la Rama.

5. El au zis: „Iată că tu ești bătrîn, și copiii tîi nu calcă pe urmele tale; acum pune* un împărat peste noi să ne judece, cum au toate neamurile.”

* Vers. 19, 20. Deut. 17, 14. Osea 13, 10. Psal. 121, 20.

6. Samuel n'a văzut cu plăcere faptul că ziceau: „Dă-ne un împărat ca să ne judece.” Şi Samuel s'a rugat Domnului.

7. Domnul a zis lui Samuel: „Ascultă glasul poporului în tot ce-ţi va spune; căci nu pe tine te leapădă, ci pe Mine mă leapădă, ca să nu mai domnesc peste ei.”

* Exod. 16, 6. ** Cap. 10, 18; 12, 17, 18. Osea 13, 10, 13.

8. Ei se poartă cu tine cum s'au purtat totdeauna, decind i-am scos din Egipt pînă în ziua de astăzi; M'au părăsit şi au slujit altor dumnezei.

9. Ascultă-le glasul deci; dar înştiinţează-i, şi fă-le cunoscut dreptul împăratului care va domni peste ei.”

* Vers. 11.

10. Samuel a spus toate cuvintele Domnului poporului care-i cerea un împărat.

11. El a zis: „Iată* care va fi dreptul împăratului care va domni peste voi. El** va lua pe fiii voştri, li va pune la carule sale şi între călăreţii lui, ca să alerge înaintea carului lui;

* Deut. 17, 14, etc. Cap. 10, 20. ** Cap. 14, 20.

12. li va pune căpetenii peste o mică şi căpetenii peste cincizeci, şi-i va întrebuinţa la aratul pămînturilor lui, la seceratul bucatelor lui, la facerea armelor lui de război şi a uneeltelor carilor lui.

13. Va lua pe fetele voastre să-i facă mirese, de mîncare şi pline.

14. Va lua cea mai bună parte din câmpurile* voastre, din vile voastre şi din mîstiniile voştri, şi o va da slujitorilor lui.

* 1 Reg. 31, 7. Ezech. 45, 10.

15. Va lua zeciuială din rodul semîntorilor şi viilor voastre, şi o va da famenilor şi slujitorilor lui.

16. Va lua pe robii şi roabele voastre, cei mai buni boi şi măgari ai voştri, şi-i va întrebuinţa la lucrările lui.

17. Va lua zeciuială din oile voastre, şi voi înşivă veţi fi slugile lui.

18. Şi atunci veţi striga împotriva împăratului vostru pe care-l veţi alege, dar Domnul* nu vă va asculta.”

* Prov. 1, 28, 29, 37, 38. Isa. 1, 15. Mic. 3, 4.

19. Poporul n'a vrut să asculte glasul lui Samuel. „Nu!” au zis ei, „ci să fie un împărat peste noi.”

20. ca să fim şi noi ca* toate neamurile; împăratul nostru ne va judeca, va merge în fruntea noastră şi ne va duce în războaiele noastre.”

* Vers. 8.

21. Samuel, după ce a auzit toate cu-

vintele poporului, le-a spus în auzul Domnului.

22. Şi Domnul a zis lui Samuel: „Ascultă-le* glasul, şi pune un împărat peste ei.” Şi Samuel a zis bărbatilor lui Israel: „Duceţi-vă fiecare în cetatea lui.”

* Vers. 7. Osea 13, 13.

Saul la Samuel.

9. Era un om din Benjamin, numit Chis*, fiul lui Abiel, fiul lui Teror, fiul lui Becorat, fiul lui Afiah, fiul unui Beniamit, un om tare şi voinic.

* Cap. 14, 11. 1 Cron. 8, 28; 9, 20.

2. El avea un fiu cu numele Saul, finăr şi frumos, mai frumos decît oricare din copiii lui Israel. Şi-i întrecă pe toţi în înălţime dela umăr* în sus.

* Cap. 10, 23.

3. Măgăriţele lui Chis, tatăl lui Saul, s'au răstăcit; şi Chis a zis fiului său Saul: „Ia cu tine o slugă, scoală-te şi du-te de caută măgăriţele.”

4. Saul a trecut prin muntele lui Efraim, şi a străbătut ţara Şalişă*, făcînd să le găsească; au trecut prin ţara Şaalim, şi nu erau acolo; au străbătut ţara lui Benjamin, şi nu le-au găsit.

* 1 Reg. 4, 45.

5. Ajunseseră în ţara Tuf, cînd Saul a zis slugii care îl însoţea: „Haide să ne întoarcem, ca nu camva tatăl meu, lăsînd măgăriţele, să fie îngrijorat de noi.”

6. Sluga i-a zis: „Iată că în cetatea aceasta este un om* al lui Dumnezeu, un om cu vază; tot ce spune** el, nu se poate să nu se împlină. Haidem la el dar; poate că ne va arăta drumul pe care trebuie să apucăm.”

* Deut. 32, 1. 1 Reg. 10, 1. ** Cap. 8, 18.

7. Saul a zis slugii sale: „Dar dacă mergem acolo, ce să* aducem omului lui Dumnezeu? Căci nu mai avem merinde în saci şi n'avem niciun dar de adus omului lui Dumnezeu. Ce avem?”

* Judec. 4, 10; 15, 17. 1 Reg. 14, 1. 1 Reg. 4, 45; 8, 6.

8. Sluga a luat din nou cuvîntul, şi a zis lui Saul: „Uite eu am la mine un sferd de siclu de argint; îl voi da omului lui Dumnezeu, şi ne va arăta drumul.”

9. Odinioară în Israel, cînd se ducea cineva să întrebe* pe Dumnezeu, zicea: „Haidem, să mergem la vînzător!” Căci acela care se numea azi prooroc, se numea odinioară vînzător**.

* Fac. 30, 22. ** 2 Sam. 24, 11. 1 Reg. 17, 15. 1 Cron. 28, 22; 29, 29. 2 Cron. 14, 7, 10. Isa. 30, 10. Amos 7, 12.

10. Saul a zis slugii: „Ai dreptate; haideți să mergem!” Și s’au dus în cetatea unde era omul lui Dumnezeu.

11. Pe când se suiau ei spre cetate, au întâlnit niște fete* cari ieșiseră să scoată apă; și le-au zis: „Aici este văzătorul?”

12. Ele le-au răspuns: „Da, încă-l înaintea ta; dar du-te repede, astăzi” a venit în cetate, pentrucă poporul aduce jertfă** pe înălțime.

13. Când veți intra în cetate, îl veți găsi înainte ca să se suie la locul înalt să mănince; căci poporul nu mănincă pînă nu vine el, fiindcă el trebuie să binecuvinteze jertfa; după aceea, mănincă și cei poștiți. Suip-vă dar, căci acum îl veți găsi.”

14. Și s’au supt în cetate. Tocmai când intrau pe poarta cetății, au fost înfrinți de Samuel, care ieșea să se suie pe înălțime.

15. Dar, cu o zi mai înainte de venirea lui Saul, Domnul* înștiințase pe Samuel, și-i zise: „Cap. 10, 1. Psal. 10, 20.

16. „Mine, la ceasul acesta, îți voi trimite un om din țara lui Benjamin, și să-l* ungi drept căpetenie a poporului Meu Israel. El va scăpa poporul Meu din mîna Filistenilor; căci am căutat** cu îndurare spre poporul Meu, pentrucă strîgătul lui a ajuns pînă la Mine.”

17. Când a zărit Samuel pe Saul, Domnul i-a zis: „Iată* omul, despre care ți-am vorbit; el va domni peste poporul Meu.”

18. Saul s’a apropiat de Samuel la mijlocul porții, și a zis: „Arată-mi, te rog, unde este casa văzătorului.”

19. Samuel a răspuns lui Saul: „Eu sînt văzătorul. Sule-te înaintea mea pe înălțime, și veți mîncea astăzi cu mine. Mine te voi lăsa să pleci, și-ți voi spune tot ce se petrece în inima ta.

20. Nu te neliniști de măgărițele* pe cari le-ai pierdut acum trei zile, căci s’au găsit. Și pentru cine este păstrat** tot ce este mai de preț în Israel? Oare nu pentru tine și pentru toată casa tatălui tău?”

21. Saul a răspuns: „Oare nu sînt eu Beniamit*, din una din cele mai mici** seminții ale lui Israel? Și familia* mea nu este cea mai mică dintre toate familiile din seminția lui Benia-

min? Pentrucă dar îmi vorbești astfel?”

22. Samuel a luat pe Saul și pe sluga lui, i-a vîrît în odaia de mîncare, le-a dat locul cel dintîi între cei poștiți, cari erau aproape treizeci de inși.

23. Samuel a zis bucatarului: „Adu porția pe care ți-am dat-o, cînd ți-am zis: „Pune-o deoparte.”

24. Bucătarul a dat spata* și ce era pe ea, și a pus-o înaintea lui Saul. Și Samuel a zis: „Iată ce a fost păstrat, pune-o înainte, și mănincă, fiindcă pentru tine s’a păstrat cînd am poștit poporul.” Astfel Saul a mîncat cu Samuel în ziua aceea.

25. S’au pogorît apoi de pe înălțime în cetate, și Samuel a stat de vorbă cu Saul pe acoperișul* casei.

26. Apoi s’au sculat diindedimineață; și în revărsatul zorilor, Samuel a chemat pe Saul de pe acoperiș, și a zis: „Scoală-te, și te voi însoți.” Saul s’a sculat, și au ieșit amîndoi, el și Samuel.

27. Cînd s’au pogorît la marginea cetății, Samuel a zis lui Saul: „Spune slugii tale să treacă înaintea noastră.” Și sluga a trecut înainte. „Oprește-te acum”, a zis iarăși Samuel, „și-ți voi face cunoscut cuvîntul lui Dumnezeu.”

Saul este uns de Samuel ca împărat.

10. 1. Samuel* a luat sticleța cu untdelemn, și a turnat-o pe capul lui Saul. Apoi l-a sărutat**, și a zis: „Nu te-ai uns Domnul† ca să fii căpetenia moștenirii†† Lui?”

2. Astăzi, după ce mă vei părăsi, vei găsi doi oameni la mormîntul* Rahel, în hotarul lui Benjamin la Teljah**.

El îți vor zice: „Măgărițele pe cari te-ai dus să le cauți s’au găsit; și iată că tatăl tău nu se mai gîndește la măgărițe, ci este îngrijorat de voi, și zice: „Ce să fac pentru fiul meu?”

3. De acolo vei merge mai departe, și vei ajunge la stejarul din Tabor, unde vei fi înfrîmțat de trei oameni suindu-se la* Dumnezeu, în Betel, și ducînd unul trei iezi, altul trei turte de pine, iar altul un burduf cu vin.

* Psal. 10, 20. 11, 1. 12, 1.

4. El te vor întreba de sănătate, și-ți vor da două pini, pe cari te vei lua din mina lor.

5. După aceea, vei ajunge la Ghibea Elohim^{*}, unde^{**} se află garnizoana Filistenilor. Când vei intra în cetate, vei întâlni o ceată de prooroci pogorindu-se[†] de pe înălțimea pentru jertfă, cu lăute, timpene, fluere și cobze înainte, și^{††} proorocind.

^{*} Vers. 10. ^{**} Cap. 13, 8. [†] Cap. 9, 12. ^{††} Exod. 15, 20, 21. 2 Reg. 3, 15. 2 Cor. 14, 3.

6. Duhul^{*} Domnului va veni peste tine, vei prooroci^{**} cu ei, și vei fi prefăcut într'alt om.

^{*} Num. 11, 26. Cap. 18, 10. ^{**} Vers. 10. Cap. 18, 20, 24.

7. Când și se vor împlini semnele^{*} acestea, fă ce vei găsi de făcut, căci Dumnezeu^{**} este cu tine.

^{*} Exod. 4, 8. Luc. 1, 18. ^{**} Judec. 6, 13.

8. Apoi să te pogori înaintea mea la^{*} Ghilgal; și eu mă voi pogori la tine, ca să aduc arderi de tot și jertfe de mulțămire. Să mă aștepti șapte^{**} zile acolo, pînă voi ajunge eu la tine și-ți voi spune ce ai să faci[†].

^{*} Cap. 11, 14, 15, 18, 4. ^{**} Cap. 13, 8.

9. De îndată ce Saul a întors spatele ca să se despartă de Samuel, Dumnezeu i-a dat o altă inimă, și toate semnele acestea s'au împlinit în aceeași zi.

10. Când au ajuns^{*} la Ghibea, iată că i-a ieșit înainte o ceată de^{**} prooroci. Duhul[†] lui Dumnezeu a venit peste el, și el a proorocit în mijlocul lor.

^{*} Vers. 5. ^{**} Cap. 18, 20. [†] Vers. 4.

11. Toți cei ce-l cunoscuseră mai înainte, au văzut că proorocia împreună cu proorocii, și își ziceau unul altuia în popor: „Ce s'a întâmplat cu fiul lui Chis? Oare și Saul este între prooroci?”

12. Cineva din Ghibea a răspuns: „Și cine este tatăl lor?” Deacolo zicala: „Oare și Saul^{*} este între prooroci?”

^{*} Cap. 18, 24. Mat. 22, 34, 35. Ioan 7, 25. Psal. 4, 15.

13. Când a sfințit de proorocit, s'a dus pe înălțime.

14. Unchiul lui Saul a zis lui Saul și slugii lui: „Unde v'ați dus?” Saul a răspuns: „Să căutăm măgărițele; dar cînd am văzut că nu le găsim, ne-am dus la Samuel.”

15. Unchiul lui Saul a zis din nou: „Iatobște-mi dar ce v'a spus Samuel.”

16. Și Saul a răspuns unchiului său: „Ne-a spus că măgărițele s'au găsit.”

Și nu i-a spus nimic despre împărăția despre care vorbise Samuel.

Saul ales împărat prin sorși.

17. Samuel a chemat poporul înaintea^{*} Domnului la Mițpa[†].

^{*} Judec. 18, 11; 20, 1. Cap. 11, 26. [†] Cap. 7, 4, 6.

18. și a zis copiilor lui Israel: „Așa vorbește^{*} Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu am scos din Egipt pe Israel, și v'am izbăvit din mina Egiptenilor și din mina tuturor împărăților cari v'a apăsau.”

^{*} Judec. 6, 8, 9.

19. Și astăzi, voi^{*} lepădați pe Dumnezeuul vostru, care v'a izbăvit din toate relele și din toate suferințele voastre, și-l ziceți: „Pune un împărat peste noi!” Înfrățiați-vă acum înaintea Domnului, după semințiile voastre și după mille voastre[†].

^{*} Cap. 3, 7, 10; 12, 12.

20. Samuel a apropiat^{*} toate semințiile lui Israel, și a ieșit la sorși seminția lui Benjamin.

^{*} Jos. 7, 14, 16, 17. Psal. 1, 24, 26.

21. A apropiat seminția lui Benjamin pe familii, și a ieșit la sorși familia lui Matri. Apoi a ieșit la sorși Saul, fiul lui Chis. L-au căutat, dar nu l-au găsit.

22. Au întrebă^{*} din nou pe Domnul: „A venit oare omul acesta aici?” Și Domnul a zis: „Iată că este ascuns între vase.”

^{*} Cap. 22, 2, 4, 10, 11.

23. Au alergat și l-au scos de acolo, și el s'a înfrățit în mijlocul poporului. Li întrecea pe toți în înălțime^{*}, dela umăr în sus.

^{*} Cap. 9, 2.

24. Samuel a zis întregului popor: „Vedeți pe cel pe care l-a ales^{*} Domnul? Nu este nimeni în tot poporul care să fie ca el[†]. Și tot poporul a strigat: „Trăiască^{**} împăratul!”

^{*} 2 Sam. 21, 4. [†] 1 Reg. 1, 28, 30. 2 Reg. 11, 12.

25. Samuel a făcut cunoscut poporului dreptul^{*} împărăției, și l-a scris într-o carte, pe care a pus-o înaintea Domnului. Apoi a dat drumul întregului popor, trimetînd pe fiecare acasă.

^{*} Deut. 17, 14, 16. Cap. 8, 13.

26. Și Saul s'a dus acasă în^{*} Ghibea, însoțit de o parte din ostași a căror inimă o mișcase Dumnezeu.

^{*} Judec. 20, 14. Cap. 11, 4.

27. S'au găsit însă^{*} și oameni răi^{**}, cari ziceau: „Ce ne poate ajuta acesta?” Și l-au disprețuit, și nu[†] i-au adus niciun dar. Dar Saul s'a făcut că nu-l aude.

^{*} Cap. 11, 12. ^{**} Deut. 12, 19. [†] 2 Sam. 8, 2. 1 Reg. 4, 20; 18, 25. 2 Cron. 17, 5. Ps. 73, 22. Mat. 2, 12.

Infringerea Amoniților.

11 1. Naħaș*, Amonitul, a venit și a impresurat labesul** din Galaad. Toți locuitorii din labes au zis lui Naħaș: „Fă-ți legămint cu noi, și-ți vom fi supuși.“* *Cap. 10, 42. ** Judec. 21, 9. † Psal. 20, 20. Ezech. 20, 22. ‡ Reg. 10, 24. Isrl. 41, 6. Ezech. 17, 23.

2. Dar Naħaș, Amonitul, le-a răspuns: „Voi face legămint cu voi dacă mă lăsați să vă scot la toți ochiul drept, și să arunc astfel o ocară* asupra întregului Israel.“* *Psal. 34, 14. Cap. 17, 20.

3. Bătrînii din labes i-au zis: „Dă-ne un răgaz de șapte zile, ca să trimitem soli în tot ținutul lui Israel; și dacă nu va fi nimeni să ne ajute, ne vom supune tie“.

4. Solii au ajuns la* Ghîbea, cetatea lui Saul, și au spus aceste lucruri în auzul poporului. Și tot poporul** a ridicat glasul, și a plîns.

*Cap. 10, 20; 10, 24. 2 Sam. 21, 4. ** Judec. 2, 4; 21, 2.

5. Saul tocmai se întorcea dela cîmp, în urma boilor, și a întrebat: „Ce are poporul de plînge?“ I-au istorisit ce spusese cîei din labes.

6. Cum a auzit Saul aceste lucruri, Duhul* lui Dumnezeu a venit peste el, și s'a miniat foarte tare.

*Judec. 1, 10; 6, 34; 13, 25; 13, 26; 14, 6. Cap. 10, 10; 14, 13.

7. A luat o păreche de boi, i-a tăiat* în bucăți, și le-a trimes prin soli în tot ținutul lui Israel, zicînd: „Ori-cine** nu va merge după Saul și Samuel, își va vedea boii tăiați la fel“. Groaza Domnului a apucat pe popor, care a pornit ca un singur om.

*Judec. 10, 20. ** Judec. 21, 4, 6, 10.

8. Saul le-a făcut numărătoarea la Bezeq*; copiii lui Israel** erau trei sute de mii, și bărbații lui Iuda treizeci de mii.

*Judec. 1, 5. ** 2 Sam. 24, 9.

9. Ei au zis solilor cari veniseră: „Așa să vorbiți locuitorilor labesului din Galaad: Mine, cînd va dogori soarele, veți avea ajutor“. Solii au dus vestea aceasta celor din labes, cari s'au umplut de bucurie.

10. și au zis Amoniților: „Mine ne vom* supune vouă, și ne veți face ce vă va plăcea“.

*Vers. 3.

11. A doua zi, Saul* a împărțit poporul în trei** cete. Au pătruns în tabăra Amoniților în straja dimineții, și i-au bătut pînă la căldura zilei. Cei-ce au scăpat, au fost risipiți, și n'au mai rămas doi laolaltă dintre ei.

*Cap. 10, 11. ** Judec. 7, 10.

Bandătaea lui Saul. Jertfa din Ghilgal.

12. Poporul a zis lui Samuel: „Cine* zicea: „Saul să domnească peste noi?“ Dați** încoace pe oamenii aceia, ca să-i omorîm.“* *Cap. 10, 27. ** Luc. 19, 27.

13. Dar Saul a zis: „Nimeni* nu va fi omorît în ziua aceasta, căci astăzi Domnul a dat o izbăvire** lui Israel“.

*2 Sam. 19, 22. ** Ezech. 14, 13, 20. Cap. 10, 5.

14. Și Samuel a zis poporului: „Veniți, și să mergem la Ghilgal, ca să întărim acolo împărăția.“

15. Tot poporul s'a dus la Ghilgal*, și au pus pe Saul împărat, înaintea** Domnului, la Ghilgal. Acolo, au adus jertfe† de mulțămire înaintea Domnului; și Saul și toți oamenii lui Israel s'au veselit foarte mult acolo.

*Cap. 10, 8. ** Cap. 10, 17. † Cap. 10, 8.

Curăția de inimă a lui Samuel.

12 1. Samuel a zis întregului Israel: „Iată că v'am ascultat glasul* în tot ce mi-ați zis, și am pus un împărat** peste voi.

*Cap. 8, 5, 10, 20. ** Cap. 10, 24; 11, 14, 15.

2. De acum, iată împăratul* care va merge înaintea voastră. Cît despre mine, eu** sînt bătrîn, am albit, așa că fiii mei sînt cu voi; am umblat înaintea voastră, din tinerețe pînă în ziua de azi.

*Numer. 27, 17. Cap. 8, 20. ** Cap. 4, 1, 2.

3. Iată-mă! Mărturisiți împotriva mea, în fața Domnului și în fața unsului* Lui: Cui i-am** luat boul, sau cui i-am luat măgarul? Pe cine am apăsăat, și pe cine am năpăstuit? De la cine am luat mită ca să închid ochii† asupra lui? Mărturisiți, și vă voi da înspoi.“

*Vers. 3. Cap. 10, 1; 14, 8. 2 Sam. 1, 14, 16.

** Numer. 35, 10. Psal. 20, 23. † Ier. 2, 5. ‡ Deut. 16, 19.

4. Ei au răspuns: „Nu ne-ai apăsăat, nu ne-ai năpăstuit, și nici n'ai primit nimic din mîna nimănui“.

5. El le-a mai zis: „Domnul este martor împotriva voastră, și unsul Lui este martor, în ziua aceasta, că n'a-ți* găsit nimic în** mîinile mele“. Și ei au răspuns: „Sînt martori!“

*Ier. 20, 28. Psal. 20, 8, 24, 25, 26. ** Ezech. 22, 4.

Samuel nu mai e judecîtor.

6. Atunci Samuel a zis poporului: „Domnul* a pus pe Moize și pe Aaron, și a scos pe părinții voștri din Egipt.

*Nim. 5, 4.

7. Acum, înfățișați-vă, ca să vă judec* înaintea Domnului pentru toate

binefacrile pe cari vi le-a făcut Domnul, vouă și părinților voștri.

* Isa. 1. 10; 2. 2, 4. Mic. 4. 7, 8.

8. Dupăce* a venit Iacov în Egipt, părinții voștri au strigat** către Domnul, și Domnul a trimis† pe Moise și pe Aaron, cari au scos pe părinții voștri din Egipt și i-au adus să locuiască în locul acesta.

* Exod. 46. 3, 4. ** Exod. 2. 23. † Exod. 3. 10; 4. 18.

9. Dar ei au uitat* pe Domnul Dumnezeuul lor; și El i-a vindut** în minile lui Sisera, căpetenia oștirii Hațorului, în minile Filistenilor†, și în minile împăratului Moabului††, cari au început lupta împotriva lor.

* Judec. 8. 7. ** Judec. 4. 2. † Judec. 10. 7; 13. 1. †† Judec. 8. 12.

10. Au strigat iarăși către Domnul, și au zis: „Am păcătuit“, cîci am părăsit pe Domnul, și am** slujit Baalilor și Astartecilor; izbăvește-ne† acum din mina vrăjmașilor noștri, și-Ti vom sluji††.

* Judec. 10. 10. ** Judec. 2. 12. † Judec. 10. 10, 16.

11. Și Domnul a trimis pe Ierubaal*, și pe Barac și pe Iefta**, și pe Samuel†, și v'a izbăvit din mina vrăjmașilor voștri cari v'au înconjurat, și ați locuit în liniște.

* Judec. 6. 14, 22. ** Judec. 12. 1. † Cap. 7. 12.

12. Apoi, cînd ați văzut că Nahas*, împăratul fiilor lui Amon, mergea împotriva voastră, mi-ați** zis: „Nu!“ ci un împărat să domnească peste noi.“ „Și totuși Domnul†, Dumnezeul vostru, era împăratul vostru.

* Cap. 11. 1. ** Cap. 8. 4, 12. † Judec. 8. 20. Cap. 8. 7; 10. 16.

13. Iată* dar împăratul pe care** l-ați ales, și pe care l-ați cerut; iată că Domnul† a pus un împărat peste voi.

* Cap. 10. 24. ** Cap. 8. 4; 9. 20. † Osea 13. 11.

14. Dacă v'ă veți teme* de Domnul, dacă-l veți sluji, dacă veți asculta de glasul Lui, și dacă nu v'ă veți împotrivi cuvîntului Domnului, v'ă veți alina de Domnul, Dumnezeul vostru, atît voi cît și împăratul care domnește peste voi.

* Isa. 24. 14. Ps. 115. 13, 14.

15. Dar dacă nu veți asculta* de glasul Domnului, și v'ă veți împotrivi cuvîntului Domnului, mina Domnului va fi împotriva voastră, cum** a fost împotriva părinților voștri.

* Lev. 26. 14, 15, etc. Deut. 28. 15, etc. Isa. 24. 20. ** Vers. 3.

16. Acum mai așteptați* aici, ca să vedeți minunea pe care o va face Domnul sub ochii voștri.

* Exod. 24. 12, 18.

17. Nu sîntem noi la seceratul* grînelor? Voi** striga către Domnul, și va trimite tunete și ploaie. Să știți atunci

și să vedeți cît de rău† ați făcut înaintea Domnului cînd ați cerut un împărat pentru voi††.

* Prov. 26. 1.

** Isa. 28. 23. Cap. 7. 9, 28. Isa. 5. 18, 17, 18. † Cap. 8. 7.

18. Samuel a strigat către Domnul, și Domnul a trimis chiar în ziua aceea tunete și ploaie. Tot poporul* a avut o mare frică de Domnul și de Samuel.

* Exod. 14. 26. Ezech. 10. 9.

19. Și tot poporul a zis lui Samuel: „Roagă-te* Domnului, Dumnezeului tău, pentru robii tăi, ca să nu murim; căci la toate păcatele noastre am mai adăugat și pe acela de a cere un împărat pentru noi†.“

* Exod. 9. 26. 10. 17. Isa. 5. 18. † Osea 13. 16.

20. Samuel a zis poporului: „Nu vă temeți! Ați făcut tot răul acesta; dar nu v'abateți dela Domnul, și slubiți Domnului din toată inima voastră.

21. Nu v'abateți* dela El; altfel, ați** merge după lucruri de nimic, cari n'aduc nici folos nici izbăvire, pentru că sînt lucruri de nimic.

* Deut. 11. 16. ** Jer. 28. 16. Mal. 2. 18. † Cor. 9. 4.

22. Domnul* nu va părăsi pe poporul Lui, din pricina numelui** Lui celui mare, căci Domnul a hotărît† să facă din voi poporul Lui.

* 1 Reg. 4. 10. Ps. 94. 24. ** Isa. 7. 9. Ps. 106. 6. Jer. 14. 21. Ezech. 20. 5, 14. † Deut. 7. 7, 8; 14. 2. Mal. 1. 2.

23. Departe iarăși de mine să păcătoiesc împotriva Domnului, înceînd* să mă rog pentru voi! Vă voi** învăța calea† cea bună și cea dreaptă.

* Psal. 115. 8. Rom. 1. 9. Col. 1. 9. † Tim. 1. 5. ** Ps. 34. 12. Prov. 4. 13. † 1 Reg. 8. 26. † Croa. 8. 27. Jer. 4. 14.

24. Temeți-vă numai* de Domnul, și slubiți-l cu credințioasă din toată inima voastră; căci vedeți** ce putere desfășură† El printre voi.

* Ecl. 12. 13. ** Isa. 5. 12. † Deut. 10. 21. Ps. 126. 3, 4.

25. Dar dacă veți face răul, veți† perî, voi** și împăratul vostru††.

* Isa. 24. 20. ** Deut. 28. 26.

DOMNIA LUI SAUL

(Capitolele 13—31. Osea 13. 11).

Războiul cu Filistenii.

13 1. Saul era în vîrstă de treizeci de ani, cînd a ajuns împărat, și a domnit doi ani peste Israel.

2. Saul și-a ales trei mii de bărbați din Israel: două mii erau cu el la Micmas și pe muntele Betel, iar o mie erau cu Ionatan la Ghibea* lui Beniamin. Pe ceilalți din popor i-a trimis pe fiecare la cortul lui.

* Cap. 10. 26.

3. Ionatan a bătut tăbăra* Filistenilor care era la Gheba, și Filistenii au auzit lucrul acesta. Saul a pus să sune cu trîmbița prin toată țara, zicînd: „Să audă Evreii lucrul acesta!” *Cap. 10, 1.

4. Tot Israelul a auzit zicîndu-se: „Saul a bătut tăbăra Filistenilor, și Israel s'a făcut urît Filistenilor!”. Și poporul a fost adunat la Saul în Ghilgal.

5. Filistenii s'au strîns să lupte cu Israel. Aveau o mie de cară și șase mii de călăreți; și poporul acesta era fără număr: ca nisipul depe țărmul mării. Au venit și au tăbărit la Micmas, la răsărit de Bet-Aven.

6. Bărbații lui Israel s'au văzut la strîmtoare, căci erau strînși de aproape și s'au ascuns* în peșteri, în stufiguri, în stînci, în turnuri și în gropile pentru apă. *Iudec. 2, 4.

7. Unii Evrei au trecut Iordanul, ca să se ducă în țara lui Gad și Galaad. Saul era tot la Ohilgal, și tot poporul de lingă el tremura.

8. A așteptat* șapte zile, după timpul hotărît de Samuel. Dar Samuel nu venea la Ohilgal, și poporul se împrăștia de lingă Saul. *Cap. 10, 4.

9. Atunci Saul a zis: „Aduceți-mi arderea de tot și jertfele de mulțămire.” Și a jertfit arderea de tot.

10. Pe cînd sfinșea de adus arderea de tot, a venit Samuel, și Saul i-a ieșit înainte să-i ureze de bine.

11. Samuel a zis: „Ce-ai făcut?” Saul a răspuns: „Cînd am văzut că poporul se împrăștie de lingă mine, că nu vii la timpul hotărît, și că Filistenii sînt strînși la Micmas,

12. mi-am zis: Filistenii se vor pogori împotriva mea la Ghilgal, și eu nu m'am rugat Domnului! Atunci am îndrăznit și am adus arderea de tot.”

13. Samuel a zis lui Saul: „Ai lucrat ca un nebul* și n'ai păzit** porunca pe care ți-o dăduse Domnul, Dumnezeul tău. Domnul ar fi intrîrit pe vecie domnia ta peste Israel;

*2 Cron. 10, 5. **Cap. 10, 11.

14. dar acum*, domnia ta nu va dăinui. Domnul** Și-a ales un om după inima Lui, și Domnul l-a rînduit să fie căpetenia poporului Său, pentru că n'ai păzit ce-ți poruncise Domnul.”

*Cap. 10, 20. **Ps. 60, 30. Psal. 10, 22.

15. Apoi Samuel s'a sculat, și s'a suit din Ghilgal la Gheba lui Beniamin. Saul a făcut numărătoarea po-

porului care se afla cu el: erau aproape* șase sute de oameni. *Cap. 10, 2.

16. Saul, fiul său Ionatan, și poporul care se afla cu el, se așteptaseră la Gheba lui Beniamin, și Filistenii tăbărau la Micmas.

17. Din tăbăra Filistenilor au ieșit trei cete ca să pustiască: una a luat drumul spre Ofra*, spre țara Șual;

*Isa. 10, 20.

18. alta a luat drumul spre Bet-Horon*; și a treia a luat drumul spre hotarul care caută spre valea Teboim,** înspre pustie.”

*Isa. 10, 3. 10, 33, 14. **Nem. 10, 24.

19. În toată țara lui Israel nu* se găsea niciun fier; căci Filistenii ziseră: „Să împedecăm pe Evrei să-și facă săbii sau sulițe.” *2 Reg. 19, 14. Isa. 34, 1.

20. Și fiecare om din Israel se pogora la Filistenii ca să-și ascuță fierul plugului, coasa, secura, și sapa,

21. cînd se tocea sapa, coasa, furca cu trei coarne și secura, și ca să facă virf țepușului cu care mîna hoii.

22. Și așa s'a întîmplat că în ziua luptei nu* era nici sabie, nici suliță în mîinile întregului popor care era cu Saul și Ionatan: nu avea decît Saul și fiul său Ionatan. *Iudec. 6, 8.

23. O ceată* de Filistenii a venit și s'a așezat la trecătoarea Micmasului.

*Cap. 14, 1, 4.

Vitejia lui Ionatan.

14 1. Intr-o zi, Ionatan, fiul lui Saul, a zis tînărului care-i purta armele: „Vino, și să pătrundem pînă la straja Filistenilor, care este dincolo de locul acesta.” Și n'a spus nimic tatălui său.

2. Saul stătea la marginea cetății Gheba, sub rodul din Migron, și poporul care era cu el era aproape șase* sute de oameni. *Cap. 10, 15.

3. Ahia*, fiul lui Ahitub, fratele lui I-Cabod**, fiul lui Fineas, fiul lui Eli, preotul Domnului la Silo, purta Ț efo-dul. Poporul nu știa că Ionatan s'a dus.

*Cap. 10, 9, 11, 20. **Cap. 4, 20. †Cap. 10, 20.

4. Între trecătoarele prin cari clăta Ionatan să ajungă la straja* Filistenilor, era un pisc de stîncă de o parte și un pisc de stîncă de cealaltă parte; unul purta numele Boțet și celalt Sene.

*Cap. 10, 20.

5. Unul din aceste piscuri este la mieznoapte, față în față cu Micmas, și celalt la miezăzi, față în față cu Gheba.

31. În ziua aceea au bătut pe Filistenii dela Micmaș pînă la Aialon. Poporul era foarte oboșit.

32. Și s'a aruncat asupra prăzii. A luat oi, boi și viței, i-a junghiat pe pămînt și i-a mîncat cu * sînge cu tot.

* Lev. 17, 1; 19, 26; 26, 28. Deut. 12, 16, 20, 24.

33. Au spus lucrul acesta lui Saul, și i-au zis: „Iată că poporul păcătuiește împotriva Domnului, mincind cu sînge.” Saul a zis: „Voi faceți o nelegiuire; rostogoliți îndată o piatră mare încoace.”

34. Apoi a adăugat: „Împrăștiți-vă printre popor, și spuneți fiecăruia să-și aducă boul sau oaia, și să-l junghie aici. Apoi să mîncăți, și nu păcăliți împotriva Domnului, mincind cu sînge.” Și peste noapte, fiecare din popor și-a adus boul cu mina, ca să-l junghie pe piatră.

35. Saul a zidit un altar * Domnului: acesta a fost cel dintîi altar pe care l-a zidit Domnului.

* Cap. 7, 17.

36. Saul a zis: „Să ne pogorim în noaptea aceasta după Filistenii, să-i jefuim pînă la lumina zilei, și să nu lăsăm să rămîină unul măcar.” Ei au zis: „Fă tot ce vei crede.” Atunci preotul a zis: „Să ne apropiem aici de Dumnezeu.”

37. Și Saul a întrebat pe Dumnezeu: „Să mă pogor după Filistenii? Ei vei da în minile lui Israel?” Dar în clipa aceea nu i-a dat niciun răspuns.

* Cap. 28, 6.

38. Saul a zis: „Apropiăți-vă” aici, toate căpeteniile poporului; căutați și vedeți de cine și cum a fost săvîrșit păcatul acesta astăzi.

* Sam. 7, 14. Cap. 10, 19.

39. Căci viu * este Domnul, izbăvitorul lui Israel; chiar dacă l-ar fi săvîrșit fiul meu Ionatan, va muri.” Și nimeni din tot poporul nu i-a răspuns.

* 2 Sam. 12, 18.

40. Atunci a zis întregului Israel: „Așezați-vă voi deoparte; și eu și fiul meu Ionatan vom sta de cealaltă.” Și poporul a zis lui Saul: „Fă ce vei crede.”

41. Saul a zis Domnului: „Dumnezeul lui Israel, arată * adevărul.” Sorțul * a căzut pe Ionatan și pe Saul, și poporul a scăpat.

* Prov. 16, 33. Psal. 1, 20. ** Sam. 7, 18. Cap. 10, 20, 26.

42. Saul a zis: „Aruncați sorțul între mine și fiul meu Ionatan.” Și sorțul a căzut pe Ionatan.

43. Saul a zis lui Ionatan: „Spune-mi * ce-ai făcut.” Ionatan i-a spus

și a zis: „Am * gustat puțină miere, cu virful toiagului pe care-l aveam în mînă: iată-mă, voi muri.”

* Sam. 7, 18. ** Vers. 27.

44. Și Saul a zis: „Dumnezeu * să Se poarte cu toată asprimea față de mine, dacă * nu vei muri, Ionatane!”

* Sam. 7, 17. ** Vers. 26.

45. Poporul a zis lui Saul: „Ce! Să moară Ionatan, el, care a făcut această mare izbăvire în Israel? Niciodată! Viu * este Domnul, că un păr din capul lui nu va cădea la pămînt, căci cu Dumnezeu a lărat el în ziua aceasta.” Astfel poporul a scăpat pe Ionatan de la moarte.

* 2 Sam. 14, 11. 1 Reg. 1, 52. Luc. 21, 18.

46. Saul a încetat să mai urmărească pe Filistenii, și Filistenii s'au dus acasă.

Războaiele lui Saul și neamul lui.

47. După ce a luat Saul domnia peste Israel, a făcut război în toate părțile cu toți vrăjmașii lui: cu Moab, cu copiii lui Amon *, cu Edom, cu împărații din Toaba **, și cu Filistenii; și ori încotro se întorcea, era biruitor.

* Cap. 21, 11. ** 2 Sam. 10, 6.

48. S'a arătat viteaz, a bătut * pe Amalec, și a scăpat pe Israel din mîna celor ce-l jăfuiau.

* Cap. 15, 2, 7.

49. Fiii * lui Saul au fost: Ionatan, Ishvi și Malchizua. Cele două fete ale lui se numeau: cea mai mare Merab, iar cea mai mică Mical.

* Cap. 21, 2. 1 Cron. 8, 33.

50. Numele nevestei lui Saul era Ahinoam, fata lui Ahimaaz. Numele căpeteniei oștirii lui era Abner, fiul lui Ner, unchiul lui Saul.

51. Chis *, tatăl lui Saul, și Ner, tatăl lui Abner, erau fiii lui Abiel.

* Cap. 9, 1.

52. În tot timpul vieții lui Saul a fost un război înverșunat împotriva Filistenilor; și de îndată ce Saul zărea vreun om tare și voinic, îl lua * cu el.

* Cap. 9, 11.

Război cu Amaleciții.

15 1. Samuel a zis lui Saul: „Pe * mine m'a trimis Domnul să te ung împărat peste poporul Lui, peste Israel: Ascultă dar ce zice Domnul.

* Cap. 9, 16.

2. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Mi-aduc aminte de cecece a făcut Amalec lui Israel, cînd i-a * astupat drumul la ieșirea lui din Egipt.

* Exod. 17, 8, 14. Num. 24, 20. Deut. 25, 17, 18, 19.

3. Du-te acum, bate pe Amalec, și nimicește* cu desăvîrșire tot ce-i al lui; să nu-i cruți, și să omori bărbai și femeile, copiii și pruncii, cămilele și măgarii, boii și oile.” *Sam. 4. 17, 19.

4. Saul a adunat poporul, și l-a numărat la Telaim: erau două sute de mii de oameni pedestri, și zece mii de oameni din Iuda.

5. Saul a mers pînă la cetatea lui Amalec, și a pus niște oameni la pîndă în vale.

6. Și a zis Cheniților*: „Duceți-vă”, plecați și ieșiți din mijlocul lui Amalec, ca să nu vă prăpădesc împreună cu ei; căci ț voi v'ați purtat cu bună-voință față de copiii lui Israel, cînd s'au suit din Egipt”. Și Cheniții au plecat din mijlocul lui Amalec.

* Num. 34. 21. Judec. 1. 16; 4. 11. ** Psal. 10. 20, 12, 14. Apoc. 16. 4. † Exod. 13. 19, 20. Num. 31. 20, 32.

7. Saul* a bătut pe Amalec, dela Havila** pînă la Șur†, care este în fața Egiptului. *Cap. 14. 46. **Psal. 2. 11; 25. 12. †Psal. 14. 7.

8. A prins* via pe Agag, împăratul lui Amalec, și a nimicit cu desăvîrșire tot poporul, trecîndu-l** prin ascuțitul săbiei. *1 Reg. 10. 14, 15, 16. **Cap. 30. 1.

9. Dar Saul și poporul au cruțat* pe Agag, și oile cele mai bune, boii cei mai buni, vitele grase, miei grași, și tot ce era mai bun; n'a vrut să le nimicească cu desăvîrșire și au nimicit numai tot ce era prost și neîbăgat în seamă.

*Vers. 2, 10.

Neascultarea lui Saul.

10. Domnul a vorbit lui Samuel, și i-a zis:

11. „Îmi pare* rău că am pus pe Saul împărat, căci se abate** dela Mine și nu păzește† cuvintele Mele”. Samuel s'a mîhnit††, și toată noaptea a strigat către Domnul. *Vers. 10. Psal. 4. 4, 7. 2 Sam. 24. 16. **Job 23. 16. † 1 Reg. 9. 4. ††Cap. 13. 14. Vers. 15, 9. ††Vers. 10. Cap. 14. 1.

12. S'a sculat din de dimineață, ca să se ducă înaintea lui Saul. Și au venit și l-au spus: „Saul s'a dus la Carmel”, și iată că și-a înălțat un semn de biruință, apoi s'a întors, și, trecînd mai departe, s'a pomenit la Ohilgal**.

*Sam. 15. 34.

13. Samuel s'a dus la Saul, și Saul i-a zis: „Fii binecuvîntat* de Domnul! Am păzit cuvîntul Domnului”.

*Psal. 34. 13. Judec. 17. 2. 1 Reg. 3. 14.

14. Samuel a zis: „Ce înseamnă beaîitul acesta de oi care ajunge la ure-

chile mele, și mugetul acesta de boi pe care-l aud?”

15. Saul a răspuns: „Le-au adus dela Amaleciți, pentrucă poporul a* cruțat oile cele mai bune și boii cei mai buni, ca să-i jertfească Domnului, Dumnezeu-tău; iar pe celelalte, le-am nimicit cu desăvîrșire”.

*Vers. 9, 10. Psal. 3. 12. Prov. 20. 23.

16. Samuel a zis lui Saul: „Stai, și-ți voi spune ce mi-a zis Domnul astă-noapte”. Și Saul i-a zis: „Vorbește”.

17. Samuel a zis: „Cînd* erai mic în ochii tăi, n'ai ajuns tu căpetenia semințiilor lui Israel, și nu te-a uns Domnul ca să fii împărat peste Israel?”

*Cap. 9. 21.

18. Domnul te trimisese, zicînd: „Du-te, și nimicește cu desăvîrșire pe păcătoșii acia, pe Amaleciți; războiește-te cu ei pînă li vei nimici”.

19. Pentrucă n'ai ascultat glasul Domnului? Pentrucă te-ai aruncat asupra prăzii, și ai făcut ce este rău înaintea Domnului?”

20. Saul a răspuns lui Samuel: „Am* ascultat glasul Domnului, și m'am dus în calea pe care mă trimetea Domnul. Am adus pe Agag, împăratul lui Amalec, și am nimicit cu desăvîrșire pe Amaleciți;

*Vers. 13.

21. dar* poporul a luat din pradă oi și boi, ca pîrgă din ceea ce trebuia nimicit cu desăvîrșire, ca să le jertfească Domnului, Dumnezeului tău, la Ohilgal”.

*Vers. 14.

22. Samuel a zis: „Îi plac* Domnului mai mult arderile de tot și jertfele decît ascultarea de glasul Domnului? Ascultarea** face mai mult decît jertfele, și păzirea cuvîntului Său face mai mult decît grăsimia berbecilor.

*Ps. 50. 9, 5. Prov. 21. 3. Isa. 1. 11, 12, 13, 14, 17. Ier. 7. 22, 23. Mica. 6. 4, 7, 8. Ezech. 10. 4, 7, 8, 10. ††Ecl. 8. 1. Osea 6. 6. Mat. 23. 24; 8. 13; 12. 7. Matei. 23. 20.

23. Căci neascultarea este tot atît de vinovată ca ghicirea, și împotrivirea nu este mai puțin vinovată decît închinarea la idoli și terafimii. Fiîndcă ai lepădat cuvîntul Domnului, te* lea-pădă și El ca împărat”.

*Cap. 13. 14.

24. Atunci Saul* a zis lui Samuel: „Am păcătuit, căci am călcat porunca Domnului, și n'am ascultat cuvintele tale; mă temeam** de popor, și l-am ascultat glasul.

*2 Sam. 13. 13. **Exod. 20. 2. Prov. 29. 25. Isa. 51. 12, 13.

25. Acum, te rog, iartă-mi păcatul,

Întoarce-te cu mine, ca să mă închin până la pământ înaintea Domnului.”

26. Samuel a zis lui Saul: „Nu mă voi întoarce cu tine: fiindcă ai lepădat* cuvântul Domnului, și Domnul te lepădă, ca să nu mai fii împărat peste Israel.”

* Cap. 2, 30.

27. Și pe cînd se întorcea Samuel să plece, Saul l-a apucat* de pulpana hainei, și s'a rupt.

* 1 Reg. 11, 30.

28. Samuel l-a zis: „Domnul rupe astăzi* domnia lui Israel deasupra ta, și o dă altuia mai bun decît tine.

* Cap. 28, 17, 18. 1 Reg. 11, 31.

29. Cel ce este tîrziu lui Israel nu* minte și nu se căiește, căci nu este un om ca să-l pară rău.”

* Num. 23, 28. Eccl. 34, 14. 2 Tim. 2, 13. Tit. 1, 2.

30. Saul a zis iarăși: „Am păcătuit! Acum, te rog, cinstește-mă* în fața bătrînilor poporului meu, și în fața lui Israel; întoarce-te cu mine, ca să mă închin înaintea Domnului, Dumnezeului tău.”

* Ioan. 8, 44; 12, 42.

31. Samuel s'a întors și a mers după Saul, și Saul s'a închinat înaintea Domnului.

32. Apoi Samuel a zis: „Adu-mi pe Agag, împăratul lui Amalec.” Și Agag a înaintat vesel spre el, căci zicise: „Negreșit, a trecut amărăciunea morții!”

33. Samuel a zis: „După* cum sabia ta a lăsat femeii fără copii, tot așa și mama ta va fi lăsată fără copii între femei.” Și Samuel a tăiat pe Agag în bucăți înaintea Domnului, la Ghilgal.

* Exod. 17, 13. Num. 24, 66. Judec. 1, 7.

34. Samuel a plecat la Rama, și Saul s'a suit acasă la Ghibeai* lui Saul.

* Cap. 11, 4.

35. Samuel* nu s'a mai dus să vadă pe Saul pînă în ziua morții sale. Dar Samuel plîngea** pe Saul, pentru că Domnul † Se căise că pusese pe Saul împărat peste Israel.

* Cap. 19, 24. ** Vers. 11. Cap. 18, 1. † Vers. 21.

David uns împărat.

16 1. Domnul a zis lui Samuel: „Cînd* vei înceta să plîngi pe Saul, pentru că l-am** lepădat, ca să nu mai domnească peste Israel? Umple-ți† cornul cu untdelemn, și du-te; te voi trimite la Isai, Betleemitul, căci pe unul din fiii lui Mi l-am ales†† ca împărat.”

* Cap. 15, 30. ** Cap. 15, 23. † Cap. 9, 14. †† Reg. 9, 1. †† Ps. 78, 70; 138, 20. Psalt. 13, 20.

2. Samuel a zis: „Cum să mă duc? Saul are să afle, și mă va ucide.”

Și Domnul a zis: „Să iei cu tine un vitel, și să zici: „Vin să aduc o jertfă* Domnului.”

* Cap. 9, 23; 26, 26.

3. Să poțestești pe Isai la jertfă; Eu îți voi arăta* ce trebuie să faci, și îmi vei unge** pe acela pe care-ți voi spune să-l ungi.”

* Exod. 4, 14. ** Cap. 9, 14.

4. Samuel a făcut ce zisea Domnul, și s'a dus la Betleem. Bătrînii cetății au alergat înspăimîntați* înaintea lui și au zis: „Ce vestește venirea ta: ce va bun**?”

* Cap. 21, 1. ** 1 Reg. 9, 23. 2 Reg. 9, 20.

5. El a răspuns: „Da; vin să aduc o jertfă Domnului. Sfințiți-vă*, și veniți cu mine la jertfă.” A sfințit și pe Isai cu fiii lui, și i-a poțit la jertfă.

* Exod. 19, 20, 24.

6. Cînd au intrat ei, Samuel, văzînd pe Eliab*, și-a zis**: „Negreșit, unsul Domnului este aici înaintea Lui.”

* Cap. 17, 13. ** 1 Reg. 15, 26.

7. Și Domnul a zis lui Samuel: „Nu te uita la înfățișarea* și înălțimea staturii lui, căci l-am lepădat. Domnul* nu se uită la ce se uită omul; omul se uită la ceea ce izbește ochii†, dar Domnul se uită la inimă††.”

* Ps. 90, 10, 11. ** Isai. 55, 8. † 2 Cor. 10, 7. †† 1 Reg. 16, 20. 1 Cor. 10, 6. Ps. 1, 16; 10, 20; 17, 30; 20, 12. Psalt. 1, 34.

8. Isai a chemat pe Abinadab*, și l-a trecut pe dinaintea lui Samuel; și Samuel a zis: „Nici pe acesta nu l-a ales Domnul.”

* Cap. 17, 13.

9. Isai a trecut pe Șama*; și Samuel a zis: „Nici pe acesta nu l-a ales Domnul.”

* Cap. 17, 13.

10. Și așa a trecut Isai pe cei șapte fii ai lui pe dinaintea lui Samuel; și Samuel a zis lui Isai: „Domnul n'a ales pe niciunul din ei.”

11. Apoi Samuel a zis lui Isai: „Aceștia sînt toți fiii tăi?” Și el a răspuns: „A mai rămas* cel mai tînăr, dar paște oile.” Atunci Samuel a zis lui Isai: „Trimete* să-l aducă, fiindcă nu vom ședea la masă pînă nu va veni aici.”

* Cap. 17, 13. ** 2 Sam. 7, 8. Ps. 78, 70.

12. Isai a trimis să-l aducă. Și el era cu păr bălai*, cu ochi frumoși și față frumoasă. Domnul** a zis lui Samuel: „Scoală-te, și unge-l, căci el este!”

* Cap. 17, 42. Cînt. 4, 10. ** Cap. 9, 17.

13. Samuel a luat cornul cu untdelemn, și l-a uns* în mijlocul fraților lui. Duhul* Domnului a venit peste David, începînd din ziua aceea și în cele următoare.

Samuel s'a sculat, și s'a dus la Rama. * Cap. 19, 1. Ps. 88, 20. ** Num. 27, 23. Judec. 11, 20; 13, 25; 14, 6. Cap. 20, 6, 10.

David cîntă din arfa lui Saul.

14. Duhul* Domnului S'a depărtat dela Saul; și a fost muncit de un** duh rău care venea dela Domnul.

*Cap. 11, 9; 16, 13; 18, 10. Judeu, 16, 20. Psal. 51. ** Judeu, 18, 10; 18, 9.

15. Slujitorii lui Saul i-au zis: „Iată că un duh rău dela Dumnezeu te muncеște.

16. Poruncească numai domnul nostru! Robii tăi sînt înaintea* ta. Ei vor căuta un om care să știe să cînte cu arfa; și, cînd duhul rău trimеs de Dumnezeu, va fi peste tine, el va cînta cu mîna** și vei fi ușurat.”

*Ps. 41, 46. Vers. 21, 22. 1 Reg. 10, 8. **Vers. 20. 1 Reg. 1, 18.

17. Saul a răspuns slujitorilor săi: „Oăsiți-mi dar un om care să cînte bine, și aduceți-l la mine.”

18. Unul din slujitori a luat cuvîntul, și a zis: „Iată, am văzut pe un fiu al lui Isai, Betleemitul, care știe să cînte; el este și un om tare și voinic, un războinic, vorbește bine, este frumos la chip, și Domnul** este cu el.”

*Cap. 17, 30, 34, 36, 38. **Cap. 9, 10; 18, 12, 14.

19. Saul a trimеs niște oameni la Isai, să-i spună: „Trimete-mi pe fiul tău David, care este cu oile.”

*Vers. 11 (Cap. 17, 15, 16).

20. Isai a luat* un măgar, l-a încărcat cu pine, cu un burduf cu vin și cu un ied, și a trimеs lui Saul aceste lucruri, prin fiul său David.

*Cap. 18, 27; 17, 18. Ps. 43, 11. Prov. 18, 18.

21. David a ajuns la Saul, și s'a* înfățișat înaintea lui; l-a plăcut mult lui Saul, și a fost pus să-i poarte armele.

*Ps. 41, 46. 1 Reg. 18, 8. Prov. 22, 29.

22. Saul a trimеs vorbă lui Isai, zîcînd: „Te rog să lași pe David în slujba mea, căci a căpătat trecere înaintea mea.”

23. Și cînd duhul* trimеs de Dumnezeu venea peste Saul, David lua arfa și cînta cu mîna lui; Saul răsufla atunci mai ușor, se simțea ușurat, și duhul cel rău plega dela el. *Vers. 14, 15.

Războiul cu Filistenii.

17 1. Filistenii și-au strîns* oștile ca să facă război; și s'au adunat la Soco, o cetate a lui Iuda; au tăbărit între Soco** și Azeca, la Efes-Damin.

*Cap. 18, 8. **Is. 15, 38. 2 Cron. 28, 18.

2. Saul și bărbății lui Israel s'au strîns și ei; au tăbărit în Valea terebinților, și s'au așezat în linie de bătaie împotriva Filistenilor.

3. Filistenii se așezaseră pe un munte deoparte, și Israel pe un munte de cealaltă parte: doar valea li despărțea.

4. Atunci a ieșit un om din tabăra Filistenilor și a înaintat între cele două oștiri. El se numea Goliat*, era din** Gat, și avea o înălțime de șase coti și o palmă.

*2 Sam. 21, 19. **Is. 17, 20.

5. Pe cap avea un coif de aramă, și purta niște zale de solzi în greutate de cinci mii de sicli de aramă.

6. Avea niște tureci de aramă peste fluierile picioarelor, și o pavară de aramă între umeri.

7. Coada* sulitei lui era ca un sul de țesut, și ferul sulitei cîntărea șase sute de sicli de fer. Cel ce-i purta scutul mergea înaintea lui.

*2 Sam. 21, 19.

8. Filisteanul s'a oprit; și, vorbind oștirii lui Israel așezate în șiruri de bătaie, le-a strigat: „Pentruce ieșiți să vă așezați în șiruri de bătaie? Nu sînt eu Filistean, și nu sinteți voi slujitorii* lui Saul? Alegeți un om care să se pogoare împotriva mea!

*Cap. 8, 15.

9. Dacă va putea să se bată cu mine și să mă omoare, noi vom fi robii voștri; dar dacă-l voi birui și-l voi omorî eu, voi ne veți fi robii noștri și ne veți* sluji.”

*Cap. 18, 1.

10. Filisteanul a mai zis: „Arunce așăzi o ocară* asupra oștirii lui Israel! Dați-mi un om, ca să mă lupt cu el.”

*Vers. 20. 2 Sam. 20, 21.

11. Saul și tot Israelul au auzit aceste cuvinte ale Filisteanului, și s'au înspăimîntat și au fost cuprinși de o mare frică.

David și Goliat.

12. Și David era fiul* Efratitului** acela din Betleemul lui Iuda, numit Isai, care avea opt† fiu. Pe vremea lui Saul el era bătrîn înaintat în vîrstă.

*Vers. 16. Is. 4, 22. Cap. 18, 1, 18. **Ps. 56, 19. †Cap. 18, 10, 11. 1 Cron. 2, 13, 14, 15.

13. Cei trei fii mai mari ai lui Isai urmaseră pe Saul la război; înfiul mîscut din cei trei fii ai lui, cari poriseră la război, se numea* Eliab, al doilea Abinadab, și al treilea Șama.

*Cap. 18, 9, 10. 1 Cron. 2, 13.

14. David era cel mai tînăr. Și cînd cei trei mai mari au urmat pe Saul,

15. David a plecat dela Saul și s'a întors la Betleem ca să pască* oile tatălui său.

*Cap. 18, 16.

16. Filisteanul înainta dimineața și seara, și s'a înfățișat astfel timp de patruzeci de zile.

17. Isai a zis fiului său David: „Întru frații tăi efa aceasta de grâu prăjit și aceste zece pini, și aleargă în tabără la frații tăi;

18. du și aceste zece cășuri de brinză căpeteniei care este peste mlaștină lor. Să vezi dacă frații tăi sînt bine”, și să-mi aduci vești temeinice. **Psalm. 34.*

19. Ei sînt cu Saul și cu toți bărbații lui Israel în valea terebinților, în război cu Filistenii.”

20. David s'a sculat din dimineață. A lăsat oile în seama unui paznic, și-a luat lucrurile, și a plecat, cum îi poruncise Isai. Cînd a ajuns în tabără, ostirea pornise să se așeze în șiruri de bătaie și scotea strigăte de război.

21. Israel și Filistenii s'au așteptat în șiruri de bătaie, ostire către ostire.

22. David a dat lucrurile pe care le avea în minile celui ce păzea calaballurile, și a alergat la șirurile de bătaie. Cum a ajuns, a întrebat pe frații săi de sănătate.

23. Pe cînd vorbea cu ei, iată că Filisteanul din Gat, numit Goliat, a înaintat între cele două ostiri, ieșind afară din șirurile Filistenilor. A rostit aceleași cuvinte ca mai înainte, și David le-a auzit. **1 Sam. 8.*

24. La vederea acestui om toți cei din Israel au fugit dinaintea lui, și l-au apucat o mare frică.

25. Fiecare zicea: „Ați văzut pe omul acesta înaintînd? A înaintat ca să arunce ocară asupra lui Israel! Dacă-l va omori cineva, împăratul îl va umplea de bogății, îl va da de nevastă” pe fiică-sa, și va scuti de dări casa tatălui său în Israel.” **1 Sam. 18. 18.*

26. David a zis oamenilor de lângă el: „Ce se va face acela care va omori pe Filisteanul acesta, și va lua ocară deasupra lui Israel? Cine este Filisteanul acesta, acest nețîiat împrejur”, ca să ocărăscă ostirea și Dumnezeul celui viu?”

**Cap. 11. 2. ** Cap. 14. 8. † 1 Sam. 18. ‡ Deut. 6. 20.*

27. Poporul, spunînd din nou aceleași lucruri, i-a zis: „Așa” și așa se va face acela care-l va omori.” **1 Sam. 18.*

28. Eliab, fratele lui cel mai mare, care-l auzise vorbind cu oamenii aceștia, s'a aprins de mînie împotriva lui David. Și a zis: „Pentru ce te-ai pogorît tu, și cui ai lăsat acele puține

oi în pustie? Îți cunoștii cu mîndria și răutatea inimii. Te-ai pogorît ca să vezi lupta.” **Psalm. 37. 44. 12. Mat. 23. 12.*

29. David a răspuns: „Ce-am făcut oare? Nu pot să vorbesc astfel?” **1 Sam. 17.*

30. Și s'a întors dela ei ca să vorbească cu altul, și l-a pus aceleași întrebări. Poporul l-a răspuns ca în întîia dată. **1 Sam. 26. 27.*

31. Cînd s'au auzit cuvintele rostite de David, au fost spuse înaintea lui Saul, care a trimis să-l caute.

32. David a zis lui Saul: „Nimeni” să nu-și piardă nădejdea din pricina Filisteanului acestuia! Robul tău va merge să se bată cu el.” **Deut. 20. 1. 3. ** Cap. 18. 26.*

33. Saul a zis lui David: „Nu poți” să te duci să te bați cu Filisteanul acesta, căci tu ești un copil, și el este un om războinic din tinereța lui.” **1 Sam. 17. 33. Deut. 6. 2.*

34. David a zis lui Saul: „Robul tău păștea oile tatălui său. Și cînd un leu sau un urs venea să-i ia o oaie din turmă,

35. alergam după el, îl loveam, și-i smulgeam oaia din gură. Dacă se ridica împotriva mea, îl apucam de falcă, îl loveam, și-l omoram.”

36. Așa a doborât robul tău leul și ursul; și cu Filisteanul acesta, cu acest nețîiat împrejur, va fi ca și cu unul din ei, căci a ocărit ostirea Dumnezeului celui viu.”

37. David a mai zis: „Domnul”, care m'a izbăvit din gheara leului, și din laba ursului, mă va izbăvi și din mîna acestui Filistean.” Și Saul a zis lui David: „Du-te, și Domnul” să fie cu tine!” **1 Sam. 18. 25. 27. 42. 7. 37. 41. 3 Sam. 1. 10. 1 Tim. 4. 17. 18. ** Cap. 26. 12. 1 Cron. 11. 12. 30.*

38. Saul a îmbrăcat pe David cu hainele lui, l-a pus pe cap un coif de aramă, și l-a îmbrăcat cu o platoșă.

39. David a încins sabia lui Saul peste hainele lui, și a vrut să meargă, căci nu încercase încă să meargă cu ele. Apoi a zis lui Saul: „Nu pot să merg cu armătura aceasta, căci nu sînt obișnuit cu ea.” Și s'a desbrăcat de ea.

40. Și-a luat tolagul în mînă, și-a ales din pîrașă cinci pietre netede, și le-a pus în traista lui de păstor și în buzunarul hainei. Apoi, cu praștia în mînă, a înaintat împotriva Filisteanului.

41. Filisteanul s'a apropiat puțin cite puțin de David, și omul care-l ducea scutul mergea înaintea lui.

42. Filisteanul s'a uitat, și cînd a zărit pe David, a ris* de el, căci nu vedea în el decît un copil, cu păr bălai** și cu fața frumoasă.

* Ps. 128, 3, 4. 1 Cor. 1, 27, 28. ** Cap. 16, 18.

43. Filisteanul a zis lui David: Ce! sînt cine*, de vii la mine cu toiege?† Și după ce l-a blestemat pe dumnezeii lui,

* Cap. 24, 14. 2 Sam. 3, 2, 3, 4; 18, 3. † Reg. 3, 13.

44. a adăogat*: „Vino la mine, și-ți voi da carnea ta păsărilor cerului și fiarelor cîmpului.”

* 1 Reg. 20, 15, 16.

45. David a zis Filisteanului: „Tu vii împotriva mea cu sabie, cu sulită și cu pavăză; iar* eu vin împotriva ta în Numele Domnului oștirilor, în Numele Dumnezeului oștirii lui Israel, pe care ai** ocîrîit-o.

* 2 Sam. 22, 28, 29. Ps. 124, 3; 139, 1. 2 Cor. 10, 4. Ebr. 11, 32, 34. ** Ps. 109.

46. Astăzi Domnul te va da în minile mele, te voi doborî, și-ți voi tăia capul; astăzi voi da stîrvurile* taberei Filistenilor păsărilor cerului și fiarelor pămîntului. Și tot pămîntul va ști** că Israel are un Dumnezeu.

* Deut. 28, 26. ** 1 Sam. 4, 24. 1 Reg. 3, 40; 15, 18. 2 Reg. 18, 27. Isa. 52, 10.

47. Și toată mulțimea aceasta va ști că Domnul nu mintește nici prin sabie* nici prin sulită. Căci biruința este** a Domnului. Și El vă dă în minile noastre.”

* Ps. 44, 3, 7. Osea 1, 7. Zab. 4, 4. ** 2 Cor. 10, 15.

48. Iată că Filisteanul a pornit să meargă înaintea lui David, David a alergat pe cîmpul de bătaie înaintea Filisteanului.

49. Și-a vîrît mîna în traistă, a luat o piatră, și a aruncat-o cu praștia; a lovit pe Filistean în frunte, și piatra a intrat în fruntea Filisteanului, care a căzut cu fața la pămînt.

50. Astfel, cu o praștie și cu o piatră, David a fost mai* tare decît Filisteanul; l-a trîntit la pămînt și l-a omorît, fără să aibă sabie în mînă.

* Cap. 23, 9. Judec. 3, 21; 15, 19. 2 Sam. 23, 13.

51. A alergat, s'a oprit lingă Filistean, l-a luat sabia, pe care l-a scos-o din teacă, l-a omorît și l-a tăiat capul.

Filistenii, cînd au văzut că uriașul lor a murit, au luat-o la fugă.

* Ebr. 12, 14.

52. Și bărbaii lui Israel și Iuda au dat chioțe, și au pornit în urmărire Filistenilor pînă în vale și pînă la porțile Ecronului. Filistenii, rîniți de moarte, au căzut pe drumul care duce la Șaaraim* pînă la Gat și pînă la Ecron.

* 1 Sam. 23, 34.

53. Și copiii lui Israel s'au întors de la urmărire Filistenilor, și le-au jăfuit tabăra.

54. David a luat capul Filisteanului și l-a dus la Ierusalim, și a pus armele Filisteanului în cortul său.

55. Cînd a văzut Saul pe David mergînd împotriva Filisteanului, a zis lui Abner, căpetenia oștirii: „Al* cui fiu este tinărul acesta, Abner?” Abner a răspuns: „Pe sufletul tău, împărate, că nu știu.”

* Cap. 18, 21, 22.

56. „Întrebă dar al cui fiu este tinărul acesta”, a zis împăratul.

57. Și cînd s'a întors David după ce omorise pe Filistean, Abner l-a luat și l-a adus înaintea lui Saul. David avea în mînă capul* Filisteanului.

* Vers. 54.

58. Saul l-a zis: „Al cui fiu ești, tinere?” Și David a răspuns: „Sînt fiul robului* tău Isai, Betleemitul.”

* Vers. 52.

Ionatan și David.

18 1. David sfîrșise de vorbit cu Saul. Și de atunci sufletul* lui Ionatan s'a alipit de sufletul lui David, și Ionatan** l-a iubit ca pe sufletul din el.

* Fac. 44, 30. ** Cap. 18, 3; 20, 17. 2 Sam. 1, 26. Deut. 10, 4.

2. În aceeași zi, Saul a oprit pe David, și nu l-a* lăsat să se întoarcă în casa tatălui său.

* Cap. 17, 58.

3. Ionatan a făcut legămintă cu David, pentru că-l iubea ca pe sufletul lui.

4. A scos mantaua pe care o purta, ca s'o dea lui David; și l-a dat hainele sale, chiar sabia, arcul și încingătoarea lui.

5. David se ducea și izbutea ori unde-l trimetea Saul; a fost pus de Saul în fruntea oamenilor de război, și era plăcut întregului popor, chiar și slujitorilor lui Saul.

Cîntarea de biruință a femeilor.

6. Pe cînd veneau ei, la întoarcerea lui David de la omorirea Filisteanului, femeile* au ieșit din toate cetățile lui Israel înaintea împăratului Saul, cîntînd și jucînd, în sunetul timpanelor și alflutelor, și scoțînd strigăte de bucurie.

* Ezech. 15, 20. Judec. 11, 34.

7. Femeile cari cîntau își răspundeau* unele altora, și ziceau:

„Saul** a bătut miile lui, —

îar David sciele lui de mii.”

* Ezech. 15, 21. ** Cap. 21, 17; 26, 4.

8. Saul s'a miniat foarte tare, și nu*

i-a plăcut vorba aceasta. El a zis: „Lui David îi dau zece mii și mie-mi dau mii! Nu-i mai lipsește” decât împărăția.” *Ecl. 4, 4. **Cap. 18, 28.

9. Și din ziua aceea Saul a privit cu ochi răi pe David.

10. A doua zi, duhul* cel rău, trimis de Dumnezeu, a apucat pe Saul, care s'a** infuriat în mijlocul casei. David cînta, ca și în celelalte zile, și Saul era cu sulița ț în mînă. *Cap. 18, 14. **Cap. 18, 24. †Reg. 18, 20. Sept. 18, 25. †Cap. 18, 9.

11. Saul a ridicat* sulița, zicîndu-și în sine: „Voi piromi pe David de perete”. Dar David s'a ferit de el de două ori. *Cap. 18, 16, 20, 22. Prov. 27, 4.

12. Saul se temea* de David, pentru-că Domnul** era cu David și Se depărtașe† dela el.

*Vers. 18, 26. **Cap. 18, 12, 19. †Cap. 18, 14; 20, 15.

13. L-a îndepărtat de lângă el, și l-a pus mai mare peste o mie de oameni.

David ieșea* și intra în fruntea poporului; *Vers. 18, Num. 27, 17. 2 Sam. 8, 2.

14. Izbutea în tot ce făcea, și Domnul* era cu el. *Fac. 38, 2, 3, 26. Isa. 4, 37.

15. Saul, văzînd că izbutea totdeauna, se temea de el;

16. dar tot* Israelul și Iuda iubeau pe David, pentru-că ieșea și intra în fruntea lor. *Vers. 8.

David, ginerele împăratului.

17. Saul a zis lui David: „Iată, îți voi da de nevastă* pe fiică-mea cea mai mare Merab; numai să-mi slujești cu vitejie, și să porți războaiele” Domnului†. Dar Saul își zicea: „Nu vreau să-mi pun mina† mea pe el, ci mina Filistenilor să fie asupra lui††.”

*Cap. 17, 22. **Num. 32, 20, 27, 29. Cap. 28, 26. †Vers. 22, 28. ††2 Sam. 12, 8.

18. David a răspuns lui Saul: „Cine sînt* eu, și ce este viața mea, ce este familia tatălui meu în Israel, ca să fie ginerele împăratului?”

*Vers. 23. Cap. 9, 21. 2 Sam. 7, 28.

19. Venind vremea cînd Merab, fata lui Saul, avea să fie dată lui David, ea a fost dată de nevastă lui Adriel*, din Mehola**. *2 Sam. 21, 8. **2 Sam. 7, 29.

20. Mical*, fata lui Saul, iubea pe David. Au spus lui Saul, și lucrul i-a plăcut. *Vers. 20.

21. El își zicea: „I-o voi da ca să-i fie o cursă†, și să cadă sub†† mina Filistenilor††”. Și Saul a zis lui David pentru a doua oară: „Așteazi îmi vei fi† ginere††.” *Ecl. 10, 7. **Vers. 17. †Vers. 20.

22. Saul a dat slujitorilor săi următoarea poruncă: „Vorbiți în tăină lui David, și spuneți-i: „Iată că împăratul e binevoitor față de tine, și toți slujitorii lui te iubesc; fi acum ginerele împăratului!”

23. Slujitorii lui Saul au spus aceste lucruri la urechile lui David. Și David a răspuns: „Credeti că este ușor să fi ginerele împăratului? Eu sînt un om sărac și de puțină însemnătate.”

24. Slujitorii lui Saul i-au spus ce răspunsese David.

25. Saul a zis: „Așa să vorbiți lui David: „Împăratul nu cere nicio* reștire; ci dorește o sută de preputuri de ale Filistenilor, ca să-și răzbune” pe vrăjmașii lui†”. Saul avea de gînd† să facă pe David să cadă în minile Filistenilor.

*Fac. 34, 12. Ecl. 28, 12. **Cap. 14, 24. †Vers. 17.

26. Slujitorii lui Saul au spus aceste cuvinte lui David, și David a primit ce i se ceruse, pentru ca să fie ginerele împăratului. Înainte de vremea* hotărîrî,

*Vers. 21.

27. David s'a sculat, a plecat cu oamenii* lui, și a ucis două sute de oameni dintre Filistenii; le-a adus** preputurile, și a dat împăratului numărul întreg, ca să fie ginerele împăratului. Atunci Saul i-a dat de nevastă pe fiică-sa Mical. *Vers. 23. **2 Sam. 3, 14.

28. Saul a văzut și a înțeles că Domnul era cu David; și fiică-sa, Mical, iubea pe David.

29. Saul s'a temut din ce în ce mai mult de David, și toată viața i-a fost vrăjmaș.

30. Domnitorii Filistenilor ieșeau la* luptă; și orîdiciteori ieșeau, David avea mai multă izbîndă** decît toți slujitorii lui Saul, și numele lui a ajuns foarte vestit. *2 Sam. 11, 1. **Vers. 8.

David este prigonit de Saul.

19 1. Saul a vorbit fiului său Ionatan, și tuturor slujitorilor lui, să omoare pe David.

2. Dar Ionatan, fiul lui Saul, care iubea* mult pe David, i-a dat de știre, și i-a zis: „Tatăl meu Saul caută să te omoare. Păzește-te dar mine dimineată, stai într'un loc tănuît, și ascunde-te.” *Cap. 18, 1.

3. Eu voi ieși și voi sta lângă tatăl meu în cîmpul în care vei fi; voi vor-

bi tatălui meu despre tine, voi vedea ce va zice, și-ți voi spune."

4. Ionatan a vorbit¹ bine de David tatălui său Saul: „Să nu faci împăratul", a zis el, „un păcat" față de robul său David, căci el n'a făcut niciun păcat față de tine. Dimpotrivă, a lucrat pentru binele tău; ¹ Prov. 21, 6, 9. ² Ps. 42, 22. Ps. 26, 12. 108-9. Prov. 17, 23. Jer. 18, 20.

5. Și-a pus în joc viața², a ucis³ pe Filisteu, și Domnul⁴ a dat o mare izbăvire pentru tot Israelul. Tu ai văzut, și te-ai bucurat. Pentru ce ții să plictulești⁵ împotriva unui singe nevinovat, și să omori fără pricină pe David?⁶ ¹ Judec. 9, 17; 12, 8. Cap. 20, 21. Ps. 119, 139. ² Cap. 17, 49, 50. ³ Cap. 11, 18. 1 Cron. 11, 14. ⁴ Cap. 19, 20. ⁵ Mat. 27, 4.

6. Saul a ascultat glasul lui Ionatan, și a jurat, zicînd: „Viu este Domnul, că David nu va muri!"

7. Ionatan a chemat pe David, și i-a spus toate cuvintele acestea; apoi l-a adus la Saul; și David a fost înaintea lui ca mai înainte⁷. ¹ Cap. 16, 22; 18, 2, 16.

David scîpat de Mical.

8. Războiul urma înainte, David a mers împotriva Filistenilor, și s'a bătut cu ei, le-a pricinuit o mare înfrîngere, și au fugit dinaintea lui.

9. Atunci duhul⁸ cel rău, trimis de Domnul, a venit peste Saul, care ședea în casă, cu sulița în mînă. David cînta, ¹ Cap. 16, 14; 18, 10, 11.

10. Și Saul a vrut să-l piñonească cu sulița de perete. Dar David s'a ferit de el, și Saul a lovit cu sulița în perete. David a fugit, și a scîpat noaptea.

11. Saul a trimis⁹ niște oameni acasă la David, ca să-l piñdească și să-l omoare diminește. Dar Mical, nevasta lui David, i-a dat de știre și i-a zis: „Dacă nu fugi în noaptea aceasta, mine vei fi omorît." ¹ Ps. 58, 10-12.

12. Ea l-a pogorît¹⁰ pe fereastră, și David a plecat și a fugit. Așa a scîpat. ¹ Ion. 2, 18. Ps. 1, 24, 25.

13. În urmă Mical a luat terafimul și l-a pus în pat; i-a pus o piele de capră în jurul capului, și l-a învelit cu o haină.

14. Clod a trimis Saul oamenii să ia pe David, ea a zis: „Este bolnav."

15. Saul i-a trimis înapoi să-l vadă, și a zis: „Aduceți-l la mine în patul lui, ca să-l omor."

16. Oamenii aceia s'au întors, și l'au

că terafimul era în pat, și în jurul capului era o piele de capră.

17. Saul a zis către Mical: „Pentru ce m'ai înșelat în felul acesta, și ai dat drumul vrăjmașului meu, și a scîpat?" Mical a răspuns lui Saul: „El mi-a zis: „Lasă-mă să plec, ori te omor"¹¹." ¹ 2 Sam. 2, 12.

Fuga lui David la Samuel la Rama.

18. Așa a fugit și a scîpat David. El s'a dus la Samuel la Rama, și i-a istorisit tot ce-i făcuse Saul. Apoi s'a dus cu Samuel și a locuit în Naiot.

19. Au spus lucrul acesta lui Saul și au zis: „Iată că David este în Naiot, lângă Rama."

20. Saul¹² a trimis niște oameni să ia pe David. Ei au văzut o adunare¹³ de prooroci cari prooroceau, cu Samuel în frunte. Duhul lui Dumnezeu a venit peste trimeșii lui Saul, și au început și ei să țină proorocească. ¹ Ion. 1, 12, 41, etc. ² Cap. 10, 5, 6. 1 Cor. 14, 1, 24, 26. 1 Tim. 1, 20. Mat. 7, 28.

21. Au spus lui Saul lucrul acesta; el a trimis alți oameni, și au proorocit și ei. A mai trimis alții a treia oară, și au proorocit și ei.

22. Atunci Saul s'a dus el însuși la Rama. Ajungînd la fîntina cea mare fără apă, care este la Secu, a întrebat: „Unde este Samuel și David?" I s'a răspuns: „Sînt în Naiot, lângă Rama."

23. Și s'a îndreptat spre Naiot, lângă Rama. Duhul¹⁴ lui Dumnezeu a venit și peste el; și Saul și-a văzut de drum proorocind plîn la sosirea lui în Naiot, lângă Rama. ¹ Cap. 10, 10.

24. S'a desbrăcat¹⁵ de haine și a proorocit și el înaintea lui Samuel; și s'a aruncat desbrăcat¹⁶ la pămînt toată ziua aceea și toată noaptea. De aceea se zice: „Oare ți și Saul este între prooroci?"

¹ Ion. 20, 2. ² Mic. 1, 8. ³ 2 Sam. 4, 14, 20. Cap. 10, 12.

David înștiințat de Ionatan.

20 I. David a fugit din Naiot, de lângă Rama. S'a dus la Ionatan, și a zis: „Ce-am făcut eu? Care este nelegiuirea mea, care este păcatul meu înaintea tatălui tău, de vrea să-mi ia viața?"

2. Ionatan i-a răspuns: „Ferească Dumnezeu! Nu vei muri. Tatăl meu nu face niciun lucru, fie mare, fie mic, fără să-mi dea de știre; pentruce mi-ar ascunde el lucrul acesta? Nu este nimic."

3. David a zis iară, jurînd: „Tatăl tău ştie bine că am căpătat trecere înaintea ta, şi va fi zi: „Să nu ştie Ionatan, căci s'ar întrista.” Dar viu este Domnul şi viu este sufletul tău, că nu este decît un pas între mine şi moarte.”

4. Ionatan a zis lui David: „Pentru tine voi face tot ce vei vrea.”

5. Şi David i-a răspuns: „Iată că mine este lună nouă*, şi ar trebui să şed să mîncu cu împăratul; lasă-mă să mă duc, şi să mă ascund** în cîmpii pînă în seara zilei a treia.

* Num. 10, 30; 26, 11. ** Cap. 18, 1.

6. Dacă tatăl tău va băga de seamă lipsa mea, să-i spu: „David m'a rugat să-l las să se ducă pînă la Betleem* în cetatea lui, pentru că acolo se aduce pentru toată familia o jertfă de peste an”.

* Cap. 18, 4.

7. Şi dacă* va zice: „Bine!” atunci robul tău n'are nimic de temut; dar dacă-l va apuca mînia, să ştii că pieirea mea** este lucru hotărît din partea lui.

* Deut. 1, 26; 2 Sam. 17, 4. ** Cap. 26, 17; 28, 1, 7.

8. Arată-ţi* dar dragostea pentru robul tău, căci ai făcut cu robul tău un legămint* înaintea Domnului. Şi dacă este vreo nelegiuire† în mine, ia-mi tu viaţa, de ce să mă mai duci pînă la tatăl tău?”

* Ios. 3, 14. ** Vers. 26. Cap. 18, 2; 26, 18. † 2 Sam. 14, 22.

9. Ionatan i-a zis: „Depart de tine gîndul să nu-ţi dau de ştire, dacă voi afla că pieirea ta este lucru hotărît din partea tatălui meu şi ameninţă să te ajungă!”

10. David a zis lui Ionatan: „Cine-mi va da de ştire dacă tatăl tău îţi-ar răspunde cu asprime?”

11. Şi Ionatan a zis lui David: „Vino, să ieşim pe cîmp.” Şi au ieşit amîndoi pe cîmp.

12. Ionatan a zis lui David: „Iau martor pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, că voi cerceta de aproape pe tatăl meu mine sau poimîne; şi de va gîndi bine de David,

13. Domnul* să Se poarte cu Ionatan cu toată asprimea, dacă nu voi trimite pe nimeni să-ţi dea de ştire! Dacă tatăl meu va găsi cu cale să-ţi facă rău, iarăşi îţi voi da de ştire, şi te voi lăsa să pleci, ca să te duci în pace; şi Domnul** să fie cu tine, cum a fost cu tatăl meu!

* Ios. 1, 17. ** Ios. 1, 6. Cap. 17, 20; 28 Sam. 22, 11, 16.

14. Dacă voi mai trăi, să te porţi faţă de mine cu o bunăstare ca a Domnului; şi dacă voi muri,

15. să nu îţi îndepărtezi* niciodată bunăstarea faţă de casa mea, nici chiar cînd Domnul va nimici pe fiecare din vrăjmaşii lui David de pe faţa pămîntului.

* 2 Sam. 3, 1, 4; 7, 21, 7.

16. Căci Ionatan a făcut legămint cu casa lui David! Domnul să se răzbune* pe vrăjmaşii lui David!”

* Cap. 26, 29. Cap. 31, 1. 2 Sam. 4, 7; 31, 8.

17. Ionatan a întărit şi mai mult faţă de David dragostea pe care o avea pentru el, căci îl iubea ca pe sufletul* lui.

* Cap. 26, 1.

18. Ionatan i-a zis: „Mine* este luna nouă; se va băga de seamă lipsa ta, căci locul tău va fi gol.

* Vers. 6.

19. Să te pogori a treia zi pînă în fundul locului* în care te ascunsesei în ziua cînd cu împlinirea aceea, şi să rămiî lângă piatra Ezel.

* Cap. 18, 2.

20. Eu voi frage trei săgeţi în spre piatra aceasta, ca şi cînd aş lovi la ţintă.

21. Şi voi trimete un tînăr, şi-i voi zice: „Du-te de găseşte săgeţile!” Dacă-i voi zice: „Iată că săgeţile sînt dincoace de tine, ia-le!” atunci să vii, căci este pace pentru tine, şi n'ai să te temi de nimic, viu* este Domnul! *Ios. 4, 2.

22. Dar dacă voi zice tînărului: „Iată că săgeţile sînt dincolo de tine!” atunci să pleci, căci Domnul te trimete.

23. Domnul este martor pe vecie pentru cuvîntul* pe care mi l-am dat unul altuia.”

* Vers. 14, 15, 22.

24. David s'a ascuns în cîmp. A venit luna nouă, şi împăratul a luat loc la ospăţ ca să mînce.

25. Împăratul a şezut ca de obicei pe scaunul lui lângă perete. Ionatan s'a sculat, şi Abner a şezut lângă Saul; dar locul lui David a rămas gol.

26. Saul n'a zis nimic în ziua aceea; „căci”, zicea el, „a'a împlinit: el nu este curat”, negreşit nu este curat”.

* Lev. 7, 20; 15, 8, etc.

27. A doua zi, ziua a doua a lunii noi, locul lui David era tot gol. Şi Saul a zis fiului său Ionatan: „Pentru ce n'a venit fiul lui Isai la masă nici ieri nici azi?”

28. Ionatan a răspuns* lui Saul: „David mi-a cerut voie să se ducă la Betleem.

* Vers. 4.

29. El a zis: „Dă-mi drumul, te rog, căci avem în cetate o jertfă de familie,

și frate-meu mi-a spus lucrul acesta; deci dacă am căpătat trecere înaintea ta, dă-mi voie să mă duc în grabă să-mi văd frații. Pentru aceea n'a venit la masa împăratului".

30. Atunci Saul s'a aprins de minie împotriva lui Ionatan, și i-a zis: „Fiu rău și neascultător, nu știu eu că ți-ai luat ca prieten pe fiul lui Isai, spre rușinea ta și spre rușinea mamei tale?”

31. Căci câtă vreme va trăi fiul lui Isai pe pământ, nu va fi liniște nici pentru tine, nici pentru împărăția ta. Și acum trimete să-l caute, și să mi-l aducă, fiindcă este vrednic de moarte”.

32. Ionatan a răspuns tatălui său Saul, și i-a zis: „Pentruce” să fie omorât? Ce a făcut?” *Cap. 19, 4. *Mat. 27, 26. *Luc. 23, 22.

33. Și Saul și-a îndreptat” sulița spre el, ca să-l lovească. Ionatan a înțeles” că era lucru hotărât din partea tatălui său să omoare pe David.

*Cap. 19, 11. **Vers. 1.

34. S'a sculat de la masă într'o minie aprinsă, și n'a luat deloc parte la masă în ziua a doua a lunii noi; căci era mhnit din pricina lui David, pentru că tatăl său îl ocărise.

35. A doua zi de dimineață, Ionatan s'a dus pe cîmp în locul în care se învoise cu David, și era însoțit de un bărbat.

36. El i-a zis: „Dă fuga și găsește săgețile pe cari le voi trage”. Băiatul a alergat, și Ionatan a tras o săgeată care a trecut dincolo de el.

37. Cînd a ajuns băiatul la locul unde era săgeata pe care o trăsese Ionatan, Ionatan a strigat după el: „Iată că săgeata este dincolo de tine”.

38. I-a strigat iarăși: „lute, grăbește-te, nu te opri!” Și băiatul lui Ionatan a strins săgețile, și s'a întors la stăpînul lui.

39. Băiatul nu știa nimic: numai Ionatan și David înțelegeau lucrul acesta.

40. Ionatan a dat băiatului armele, și i-a zis: „Du-te și du-le în cetate.”

41. După plecarea băiatului, David s'a sculat din partea de miazăzi, apoi s'a aruncat cu fața la pământ și s'a închinat de trei ori. Cei doi prieteni s'au îmbrățișat și au plîns împreună. David mai ales se prăpădea plîngînd.

42. Și Ionatan a zis lui David: „Du-te în” pace, acum cînd am jurat amin-

doi, în Numele Domnului, zicînd: „Domnul să fie pe vecie între mine și tine, între sîmînța mea și sîmînța ta!”

David s'a sculat și a plecat, iar Ionatan s'a întors în cetate. *Cap. 1, 27.

Fuga lui David la Nob.

21 1. David s'a dus la Nob, la preotul Ahimelec”, care a alergat speriat” înaintea lui, și i-a zis: „Pentruce ești singur și nu este nimeni cu tine?”

*Cap. 14, 9. **Cap. 18, 4.

2. David a răspuns preotului Ahimelec: „Împăratul mi-a dat o poruncă și mi-a zis: „Nimeni să nu știe nimic de pricina pentru care te trimet și de porunca pe care ți-am dat-o.” Am hotărît un loc de întâlnire cu oamenii mei.

3. Acum ce ai la îndemînă? Dă-mi cinci pîni, sau ce se va găsi.”

4. Preotul a răspuns lui David: „N'am pîne obicinuită la îndemînă, ci numai pîne sfințită”; doar dacă oamenii tăi s'au” ferit de împreunarea cu femeii!” *Exod. 29, 32. Lev. 24, 9. *Mat. 23, 4. **Exod. 29, 15. *Lev. 7, 2.

5. David a răspuns preotului: „Ne-am ferit de împreunarea cu femeii de trei zile decînd am plecat, și toți oamenii” mei sînt curați; de altfel, dacă aceasta este o faptă necurată, va fi sfințită negreșit azi de acela” care o va face.” *1 Tes. 4, 4. **Lev. 15, 26.

6. Atunci preotul i-a dat” pînea sfințită, căci nu era acolo altă pîne decît pînea pentru punerea înaintea, care fusese luată dinaintea” Domnului ca să fie înlocuită cu pîne caldă, în clipa cînd luaseră pe cealaltă.

*Mat. 23, 2, 4. *Marc. 2, 25, 26. *Luc. 11, 4, 5. **Lev. 24, 9, 2.

7. Chiar în ziua aceea, se afla acolo închin înaintea Domnului un om dintre slujitorii lui Saul; era un Edomit, numit Doeg”, căpetenia păstorilor lui Saul.

*Cap. 22, 9. Ps. 52, 10-12.

8. David a zis lui Ahimelec: „N'ai la îndemînă o suliță sau o sabie? Căci nu mi-am luat cu mine nici sabia nici armele, pentru că porunca împăratului era grabnică.”

9. Preotul a răspuns: „Iată sabia lui Goliat, Filisteanul, pe care l-ai omorît în valea” terebinților; este învelită” într'un covor, în dosul efodului; dacă vrei s'o iei, ia-o, căci nu este alta aici.” Și David a zis: „Nu-i alta ca ea; dă-mi-o.” *Cap. 17, 3, 30. **Cap. 31, 30.

David fuge la Gath, la împăratul Achis.

10. David s'a sculat și a fugit chiar în ziua aceea de Saul. A ajuns la Achis, împăratul Gathului.

11. Slujitorii* lui Achis i-au zis: „Nu este acesta David, împăratul țării? Nu este el acela pentru care se cînta, jucînd: „Saul“ și-a bătut miile lui, iar David zecile lui de mii?“

* Ps. 34, 17.18. ** Cap. 18, 7; 20, 6.

12. David a pus la* inimă aceste cuvinte, și a avut o mare frică de Achis, împăratul Gathului.

* Ezech. 3, 10.

13. A făcut pe nebulun* înaintea lor; făcea găzdrăvîinii înaintea lor; făcea zgîrlituri pe ușile porților, și lăsa să-i curgă bazele pe barbă.

* Ps. 34, 13.14.

14. Achis a zis slujitorilor săi: „Ve-deți bine că omul acesta și-a pierdut mințile; pentruce mi-l aduceți?“

15. Oare duc lipsă de nebuni, de-mi aduceți pe acesta și mă faceți martor la năzdrăvniile lui? Să intre el în casa mea?“

David fuge în peștera Adulam și la Mișpe.

22 1. David a plecat de acolo, și a scăpat* în peștera** Adulam. Frații lui și toată casa tatălui său au aflat, și s'au pogorît la el.

* Ps. 37, 34.35; 102, 1.2. ** 2 Sam. 20, 15.

2. Toți* ceice se aflau în nevoie, cari aveau datorii, sau cari erau nemulțumiți, s'au strîns la el, și el a ajuns căpetenia lor. Astfel, s'au unit cu el aproape patru sute de oameni.

* 2 Sam. 21, 1.

3. De acolo David s'a dus la Mișpe în țara Moabului. El a zis împăratului Moabului: „Dă voie, te rog, tatălui meu și mamei mele să vină la voi, pînă voi ști ce va face Dumnezeu cu mine.“

4. Și i-a adus înaintea împăratului Moabului, și au locuit cu el în tot timpul cît a stat David în cetățuie.

5. Proorocul Gad* a zis lui David: „Nu ședea în cetățuie, ci du-te, și intră în țara lui Iuda.“ Și David a plecat și a ajuns la pădurea Heret.

* 2 Sam. 24, 11. 1 Cron. 21, 9. 2 Cron. 28, 28.

Saul ucide preoții din Nob.

6. Saul a aflat că David și oamenii lui au fost descoperiți. Saul ședea sub tamarisc, la Chibea, pe înălțime; avea sulita în mînă, și toți slujitorii lui stăteau lîngă el.

7. Și Saul a zis slujitorilor săi de lin-

gă el: „Ascultați, Beniamiți! Vă va da* fiul lui Isai la toți ogoare și vii? Va face el din voi toți căpetenii peste o mie și căpetenii peste o sută?“

* Cap. 8, 14.

8. Dacă nu, de ce v'ați unit toți împotriva mea, și nimeni nu mi-a dat de știre despre legămîntul fiului* meu cu fiul lui Isai? Pentruce n'a fost nimeni dintre voi pe care să-l doară inima pentru mine, și să mă înșelînteze că fiul meu a răscolat pe robul meu împotriva mea, ca să-mi întindă curse, cum face astăzi?“

* Cap. 18, 9; 20, 20.

9. Doeg*, Edomitul, care era și el printre slujitorii lui Saul, a răspuns: Eu am văzut pe fiul lui Isai venind la Nob, la Ahimelec*, fiul lui Ahitub†.

* Cap. 21, 7. Ps. 38, 10.11; 1 Tim. 1, 1, 2. ** Cap. 21, 1. † Cap. 14, 2.

10. Ahimelec a* întrebat pe Domnul pentru el, i-a dat merinde** și i-a dat sabia lui Goliat, Filisteanul.

* Num. 22, 21. ** Cap. 21, 4, 5.

11. Împăratul a trimis după Ahimelec, fiul lui Ahitub, preotul, și după toată casa tatălui său, după preoții cari erau la Nob. Ei au venit toți la împărat.

12. Saul a zis: „Ascultă, fiul lui Ahitub?“ El a răspuns: „Iată-mă, domnul meu!“

13. Saul i-a zis: „Pentruce v'ați unit împotriva mea, tu și fiul lui Isai? Pentruce i-ai dat pine și o sabie, și ai întrebat pe Dumnezeu pentru el, ca să se ridice împotriva mea și să-mi întindă curse, cum face astăzi?“

14. Ahimelec a răspuns împăratului: „Care dintre slujitorii tăi poate fi pus alături cu credinciosul David, ginerele împăratului, gata la poruncile lui, și înconjurat cu cînte în casa ta?“

15. Oare de astăzi am început eu să întreb pe Dumnezeu pentru el? Departe de mine așa ceva! Să nu arunce împăratul nici o vină asupra robului său, nici asupra nimănui din casa tatălui meu, căci robul tău nu știe nimic din toate acestea, nici lucru mic nici lucru mare.“

16. Împăratul a zis: „Trebuie să mori, Ahimelec, tu și toată casa tatălui tău.“

17. Și împăratul a zis alergătorilor cari stăteau lîngă el: „Întoarceți-vă, și omoriți pe preoții Domnului; căci s'au învoit cu David: au știut bine că fuge, și au mi-au dat de veste.“ Dar

slujitorii împăratului n'au* voit să întindă mâna ca să lovească pe preoții Domnului. *Ezod. 1, 17.

18. Atunci împăratul a zis lui Doeg: „Întoarce-te, și lovește pe preoți.” Și Doeg, Edomitul, s'a întors, și a lovit pe preoți; a omorît* în ziua aceea optzeci și cinci de oameni, cari purtau efodul de în. *Cap. 2, 31.

19. Saul a mai trecut prin ascuțișul săbiei cetatea preoțească Nob*; bărbai și femei, copii și prunci, boi, măgari și oi: toți au căzut supț ascuțișul săbiei. *Ier. 9, 13.

20. Un fiu* al lui Ahimelec, fiul lui Ahitub, a scăpat*. Numele lui era Abiatar. A fugit la David, *Cap. 22, 4. **Cap. 2, 33.

21. și i-a spus că Saul a ucis pe preoții Domnului.

22. David a zis lui Abiatar: „M'am gândit chiar în ziua aceea că Doeg, Edomitul, fiind acolo, nu se putea să nu spună lui Saul. Eu sînt pricina morții tuturor sufletelor din casa tatălui tău.

23. Rămii cu mine, nu te teme de nimic, căci cel* ce caută să la viața mea, caută s'o la și pe a ta; lângă mine vei fi bine păzit.” *1 Reg. 2, 26.

David scapă Cheila.

23 1. Au venit și au spus lui David: „Iată că Filistenii au început lupta împotriva Cheilei”, și au jăfuit arile.” *Ier. 16, 4.

2. David a întrebat* pe Domnul, și a zis: „Să mă duc, și să bat pe Filistenii aceștia?” Și Domnul i-a răspuns: „Du-te, bate pe Filistenii, și izbăvește Cheila.” *Ier. 4, 6, 8. Cap. 16, 8. 2 Sam. 5, 20, 22.

3. Dar oamenii lui David i-au zis: „Iată că noi ne temem chiar aici în Iuda; ce va fi cînd vom merge la Cheila, împotriva optilor Filistenilor?”

4. David a întrebat iarăși pe Domnul. Și Domnul i-a răspuns: „Scoală-te și pogoară-te la Cheila, căci dau pe Filistenii în minile tale.”

5. David s'a dus dar cu oamenii lui la Cheila, și s'a bătut împotriva Filistenilor; le-a luat vitele, și le-a pricinuit o mare înfrîngere. Astfel a izbăvit David pe locuitorii din Cheila.

6. Cînd a fugit* Abiatar, fiul lui Ahimelec, la David în Cheila, s'a pogorît cu efodul în mînă. *Cap. 22, 30.

7. Saul a fost înșelîntat de sosirea lui

David la Cheila, și a zis: „Dumnezeu îl dă în minile mele, căci a venit și s'a închis într'o cetate cu porți și zăvoare.”

8. Și Saul a chemat tot poporul la război ca să se pogoare la Cheila și să impresoare pe David și pe oamenii lui.

9. David, luînd cunoștință de acest plan rău pe care-l punea la cale Saul împotriva lui, a zis* preotului Abiatar: „Adu efodul!” *Ier. 27, 11. Cap. 30, 7.

10. Și David a zis: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, robul Tău a aflat că Saul vrea să vină la Cheila ca să mîmicească* cetatea din pricina mea. *Cap. 22, 18.

11. Mă vor da în minile lui locuitorii din Cheila? Se va pogori Saul aici, cum a aflat robul Tău? Doamne, Dumnezeul lui Israel binevoiește și descoperă lucrul acesta robului Tău!” Și Domnul a răspuns: „Se va pogori.”

12. David a mai zis: „Mă vor da locuitorii din Cheila pe mine și pe oamenii mei, în minile lui Saul?” Și Domnul a răspuns: „Te vor da.”

13. Atunci David s'a sculat cu oamenii lui în număr* de aproape șase sute de inși; au ieșit din Cheila, și s'au dus unde au putut. Saul, aflînd că David a scăpat din Cheila, s'a oprit din mers. *Cap. 22, 2; 23, 12.

14. David a locuit în pustie, în locuri întărite, și a rămas pe muntele* din pustia Zif*. Saul îl căuta și mereu, dar Dumnezeu nu l-a dat în minile lui. *Ps. 13, 3. **Ier. 18, 22. †Ps. 34, 3, 4.

David în pustia Zif și Maon.

15. David, văzînd că Saul a pornit să-i la viața, a stănut în pustia Zif, în pădure.

16. Atunci Ionatan, fiul lui Saul, s'a sculat și s'a dus la David în pădure. El i-a întărit încrederea în Dumnezeu,

17. și i-a zis: „Nu te teme de nimic, căci mîna tatălui meu Saul nu te va atinge. Tu vei domni peste Israel, și eu voi fi al doilea după tine; tatăl meu Saul știe* și el bine lucrul acesta.” *Cap. 24, 20.

18. Au făcut iarăși amîndoi legămint* înaintea Domnului, și David a rămas în pădure, iar Ionatan s'a dus acasă. *Cap. 18, 2; 20, 16, 42. 2 Sam. 21, 7.

19. Zifitii* s'au suit la Saul la Ghibea, și au zis: „Nu-i David ascuns

Între noi în locuri întărite, în pădure, pe dealul Hachila, care este la miazăzi de pustie? ^{*Cap. 22, 1. Ps. 34, 13.}

20. Pogoară-te dar, împărate, fiindcă aceasta este toată dorința sufletului tău; lasă pe noi dacă* e vorba să-l dăm în minile împăratului." ^{*Ps. 34, 3.}

21. Saul a zis: „Domnul să vă binecuvinteze că aveți milă de mine!

22. Duceți-vă, vă rog, de mai cercetați, ca să știți și să descoperiți în ce loc și-a îndreptat pașii, și cine l-a văzut, căci mi s'a spus că este foarte șiret.

23. Cercetați și vedeți toate locurile unde se ascunde, veniți apoi la mine cu ceva temeinic, și voi porni cu voi. Dacă este în țară, îl voi căuta printre toate miile lui Iuda."

24. S'au sculat dar și s'au dus la Zif înaintea lui Saul. David și oamenii lui erau în pustia Maon*, și anume în cimpia din spre miazăzi de pustie.

^{*Isa. 15, 58. Cap. 15, 2.}

25. Saul a plecat cu oamenii săi în căutarea lui David. Despre lucrul acesta s'a dat de veste lui David, care s'a pogořit la stîncă și a rămas în pustia Maon. Saul, cînd a auzit, a urmărit pe David în pustia Maon.

26. Saul mergea pe o parte a muntelui, și David cu oamenii lui pe cealaltă parte a muntelui. David fugea* repede ca să scape de Saul. Dar Saul și oamenii lui chiar înconjuraseră* pe David și pe ai lui, ca să pună mîna pe el.

^{*Ps. 33, 22. **Ps. 17, 9.}

27. cînd un sol* a venit și a spus lui Saul: „Grăbește-te să vii, căci au năvălit Filistenii în țară." ^{*2 Reg. 18, 3.}

28. Saul a încetat să urmărească pe David, și s'a întors să iasă înaintea Filistenilor. De aceea locul acela s'a numit Sela-Hamahlecot (*Sîlnca împărilor*).

29. De acolo David s'a suit spre locurile întărite din En-Ohed*, și a locuit acolo.

^{*1 Cris. 20, 2.}

David în peștera En-Ohed. Saul cruțat de David.

24 1. Cînd s'a întors Saul* de la urmărirea Filistenilor, au venit și i-au spus: „Iată că David este în pustia En-Ohed." ^{*Cap. 15, 28.}

2. Saul a luat trei mil de oameni aleși din tot Israelul, și s'a dus* să caute pe David și pe oamenii lui plîni pe stîncile țărilor sălbatici. ^{*Ps. 35, 12.}

3. A ajuns la niște stînci de oi, cari erau lângă drum; și acolo era o peșteră, în care a intrat* să doarmă". David și oamenii lui erau în fundul peșterii.

^{*Ps. 141, 8. **2 Sam. 3, 26. †Ps. 37, 37; 143, 20a.}

4. Oamenii lui* David i-au zis: „Iată ziua în care Domnul îți zice: „Dău pe vrăjmașul tău în minile tale; fă-i ce-ți va plăcea." David s'a sculat, și a tăiat încet colțul hainei lui Saul.

^{*Cap. 28, 3.}

5. După aceea, inima* li bătea, pentru că tăiasă colțul hainei lui Saul.

^{*2 Sam. 24, 10.}

6. Și a zis oamenilor săi: „Să mă* ferească Domnul să fac împotriva domnului meu, care este unsul Domnului, o așa faptă ca să pun mîna pe el! Căci el este unsul Domnului."

^{*Cap. 26, 11.}

7. Cu aceste cuvinte David a oprit* pe oamenii săi, și i-a împedecat să se arunce asupra lui Saul. Apoi Saul s'a sculat să iasă din peșteră, și și-a văzut înainte de drum.

^{*Ps. 7, 4. Mat. 5, 44. Rom. 12, 17, 19.}

8. După aceea, David s'a sculat și a ieșit din peșteră. El a început să strige atunci după Saul: „Împărate, domnul meu!" Saul s'a uitat înapoi, și David s'a plecat cu fața la pămînt și s'a închinat.

9. David a zis lui Saul: „De ce ascuți* tu de vorbele oamenilor cari zic: „David îți vrea răul?"

^{*Ps. 141, 8. Prov. 18, 20, 17, 9.}

10. Vezi acum cu ochii tăi că Domnul te dăduse astăzi în minile mele în peșteră. Oamenii mei mă îndemnau să te omor; dar te-am cruțat, și am zis: „Nu voi pune mîna pe domnul meu, căci este unsul Domnului."

11. Uite, părintele meu, uite colțul hainei tale în mîna mea. Fiindcă ți-am tăiat colțul hainei, și nu te-am ucis, să știi și să vezi că în purtarea mea nu este nici răutate* nici răvrîțire, și că s'am plăcutuit împotriva ta. Toțuș tu îmi întinzi curse", ca să-mi ieși viața.

^{*Ps. 7, 3; 10, 7. **Cap. 18, 29.}

12. Judece* Domnul între mine și tine, și Domnul să mă răzbune pe tine; dar eu nu voi pune mîna pe tine.

^{*Ps. 18, 3. Judec. 11, 27. Cap. 28, 19. Is. 5, 8.}

13. Rîul dela cei răi vine, zice vechea zicală. De aceea cu nu voi pune mîna pe tine.

14. Împotriva cui a pornit împăratul

lui Israel? Pe cine urmărești tu? Un cine^a mort, un^o purice.

^aCap. 27, 42. ^bSam. 1, 8. ^cCap. 26, 23.

15. Domnul^a va judeca și va hotărî între mine și tine, El va^o vedea, El îmi va^o apăra pricina și El îmi va face dreptate, izbăvindu-mă din mina ta.^b

^aYsa. 12. ^b2 Cron. 24, 22. ^cPs. 36, 1; 42, 1; 122-124. ^dMic. 7, 8.

16. Când a sfârșit David de spus aceste vorbe lui Saul, Saul a zis: „Olasul^a tău este, fiule David?” Și Saul a ridicat glasul și a plîns.

^aCap. 26, 17.

17. Și a zis^a lui David: „Tu ești mai bun^o decît mine; căci tu mi-ai făcut^a bine, iar eu ți-am făcut rău.

^aCap. 26, 23. ^bFac. 38, 29. ^cMat. 5, 44.

18. Tu îți arăți azi bunătatea cu care te porți față de mine, căci Domnul^a mă dăduse în minile tale, și nu m'ai omorît.

^aCap. 26, 23.

19. Dacă întîlnește ceva pe vrăjmașul lui, îl lasă oare să-și urmeze drumul în liniște? Domnul să-ți răsplătească pentru ce mi-ai făcut în ziua aceasta!

20. Acum iată, știu^a că tu vei domni, și că împărăția lui Israel va rămînea în minile tale.

^aCap. 26, 27.

21. Jură-mi^a dar pe Domnul că^o nu-mi vei nimici sîmînța mea după mine, și că nu-mi vei șterge numele din casa tatălui meu.^b

^aFac. 21, 28. ^b2 Sam. 21, 4, 6.

22. David a jurat lui Saul. Apoi Saul a plecat acasă, iar David și oamenii lui s'au suit în locul întărit^a.

^aCap. 22, 26.

Asprimea lui Nabal față de David.

25 1. Samuel^a a murit. Tot Israelul s'a adunat și l-a plîns^o, și l-au îngropat în locuința lui la Rama. Atunci David s'a sculat și s'a pogorît în pustia^a Paran.

^aCap. 25, 3. ^b2 Sam. 22, 26. ^cDeut. 34, 6. ^dFac. 21, 21. ^ePs. 120, 5.

2. În Maon^a era un om foarte bogat, a cărui avere era în Carmel^a; avea trei mii de oi și o mie de capre, și se afla la Carmel^o pentru tunderea oilor lui.

^aCap. 22, 24. ^b2 Sam. 12, 28.

3. Numele acestui om era Nabal, și nevasta lui se chema Abigail; era o femeie cu judecată și frumoasă la chip, dar bărbatul ei era aspru și rău în faptele lui. El se trăgea din Caleb.

4. David a aflat în pustie că Nabal își tunde^a oile.

^aFac. 22, 28. ^b2 Sam. 12, 28.

5. A trimis la el zece tineri, cărora le-a zis: „Suiți-vă la Carmel, și du-

ceți-vă la Nabal. Întrebați-l de sănătate în numele meu,

6. și să-i vorbiți așa: „Să trăiești^a în pace, și păca să fie cu casa ta și cu tot ce este al tău.

^a1 Cron. 12, 22. ^bPs. 122, 7. ^cLev. 25, 2.

7. Și acum, am auzit că tunzi oile. Păstorii tăi au fost cu noi; nu i-am ocărît, și nu li s'a luat^a nimic în tot timpul cît au fost la Carmel.

^aYsa. 52, 21.

8. Întreabă pe slujitorii tăi, și-ți vor spune. Să capete trecere dar tinerii aceștia înaintea ta, fiindcă venim într-o zi^a de bucurie. Dă dar, te rog, robilor tăi și fiului tău David, ce te lasă inima.^b

^aHebr. 4, 10. ^bEst. 2, 19.

9. Când au ajuns oamenii lui David, au spus lui Nabal toate aceste cuvinte, în numele lui David. Apoi au tăcut.

10. Nabal a răspuns slujitorilor lui David: „Cine^a este David, și cine este fiul lui Isai? Astăzi sînt mulți slujitori cari fug dela stăpîni.

^aYsa. 5, 20. ^bPs. 72, 7, 9; 122, 4, 6.

11. Și să-mi iau eu^a pînea, apa, și vitele mele, pe cari le-am tăiat pentru tunzătorii mei, și să le dau unor oameni cari sînt de nu știu unde?”

^aYsa. 5, 6.

12. Oamenii lui David și-au luat drumul înapoi; s'au întors, și au spus, la sosirea lor, toate aceste cuvinte lui David.

13. Atunci David a zis oamenilor săi: „Fiecare din voi să-și încingă sabia!” Și fiecare și-a încins sabia. David și-a încins și el sabia, și aproape patru sute de înși s'au suit după el. Au mai rămas^a doar două sute la calaballuri.

^aCap. 22, 24.

14. Unul din slujitorii lui Nabal a venit și a zis către Abigail, nevasta lui Nabal: „Iată că David a trimis din pustie niște soli să întrebe de sănătate pe stăpînul nostru, și el s'a purtat rău cu ei.

15. Și totuș oamenii aceștia au fost foarte buni cu noi; nu ne-au^a ocărît, și nu ni s'a luat nimic, în tot timpul cît am fost cu ei în cîmp.

^aYsa. 7.

16. Ne-au fost zid^a și zi și noapte, în tot timpul cît am fost cu ei, la plăcutul turmelor.

^aIsa. 14, 20. ^bIsa. 1, 10.

17. Să știu acum și vezi ce ai de făcut, căci pierderea^a stăpînului nostru, și a întregii lui case este hotărîtă, și el este așa de rău^o încît nimeni nu îndrăznește să-i vorbească.

^aCap. 22, 7. ^bDeut. 19, 15. ^cYsa. 22, 25.

18. Abigail a luat^a îndată două sute

de plin, două burdufuri cu vin, cinci oi pregătite, cinci măsuri de grâu prăjit, o sută de turte de stafide, și două sute de legături de smochine. Le-a pus pe măgari, **Ps. 12. 12. Prov. 15. 25. 31. 14.*

19. Și a zis slugilorilor săi: „Luați-o înaintea* mea, și eu voi veni după voi. N'a spus nimic bărbatul ei Nabal. **Ps. 12. 14. 20.*

20. Ea a încălecat pe un măgar, a pogrorit muntele pe un drum tulos, și iată că David și oamenii lui se pogorau în fața ei, așa că i-a întâlnit. —

21. David zisese: „În zadar am păzit tot ce are omul acesta în pustie, de nu s'a luat nimic din tot ce are, căci mi-a întors* rău pentru bine. **Ps. 128. 1. Prov. 17. 23.*

22. Dumnezeu să pedepsească* pe robul său David cu toată asprimea, dacă voi mai lăsa să rămână plin la lumina zilei pe cineva** de parte bărbătească din tot ce este al lui Nabal!“ **Ps. 1. 17. Cap. 3. 37. 26. 33. 36. ** Vers. 34. † 1 Reg. 24. 10. 21. 22. ‡ 1 Reg. 9. 8.*

23. Când a zărit Abigail pe David, s'a dat jos* repede de pe măgar, a căzut cu fața la pământ înaintea lui David, și s'a închinat pînă la pământ. **Is. 45. 18. Jer. 1. 14.*

24. Apoi, aruncîndu-se la picioarele lui, a zis: „Eu sînt de vină, domnul meu! Îngăduie roabei tale să-ți vorbesc la urechi, și ascultă cuvintele roabei tale.

25. Să nu-și pună domnul meu mîntea cu omul acela rău, eu Nabal, căci, cum îi este numele, așa este și el; Nabal (*Neban*) îi este numele, și este plin de nebulie. Și eu, roaba ta, n'am văzut pe oamenii trimiși de domnul meu.

26. Acum, domnul meu, viu* este Domnul și viu este sufletul tău, că Domnul te-a oprit** să verși sînge și să te ajuți cu mîna ta. Vrajmașii tăi, cei ce vor răul domnului meu, să fie ca ȚȚ Nabal! **2 Reg. 2. 3. ** Ps. 30. 4. Vers. 20. † Rom. 13. 10. ‡ 2 Sam. 13. 22.*

27. Primește darul acesta* pe care-l aduce roaba ta domnului meu, și să se împartă oamenilor cari merg după domnul meu. **Ps. 35. 11. Cap. 30. 26. † 1 Reg. 6. 15.*

28. Iată, te rog, vina roabei tale, căci Domnul* va face domnului meu o ca-să trainică; iată, căci domnul meu poartă războaiele** Domnului, și niciodată nu va fi răutate† în tine. **2 Sam. 7. 12. 27. † 1 Reg. 3. 6. ‡ 1 Cron. 27. 10. 26. ** Cap. 18. 17. † Cap. 24. 12.*

29. Dacă se va ridica cineva care să te urmărească și să vrea să-ți ia viața, sufletul domnului meu va fi legat în mînunchiul celor vii la Domnul, Dumnezeul tău, și să arunce cu praștia* sufletul vrăjmașilor tăi. **Is. 18. 28.*

30. Cînd va face Domnul domnului meu tot binele pe care ți l-a făgăduit, și te va pune mai mare peste Israel,

31. atunci nu va avea domnul meu nici muștrări de cuget și nici nu-l va dura inima că a vărsat sînge degeaba și că s'a răzburat singur. Și cînd va face Domnul bine domnului meu, adu-ți aminte de roaba ta.”

32. David a zis Abigăilei: „Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care te-a trimis astăzi înaintea mea!“ **Ps. 34. 27. Rom. 15. 13. Ps. 41. 12; 72. 18. Luc. 1. 68.*

33. Binecuvîntată să fie judecata ta, și binecuvîntată să fii tu, că m'ai oprit* în ziua aceasta să vărs sînge, și mi-ai oprit mîna! **1 Vers. 26.*

34. Dar viu este Domnul, Dumnezeul lui Israel, care m'a oprit* să-ți fac rău, că, dacă nu te-ai fi grăbit să vii înaintea mea, n'ar mai fi rămas** nimic din ce este al lui Nabal, pînă la lumina zilei de mîine.† **1 Vers. 26. ** 1 Vers. 22.*

35. Și David a luat din mîna Abigăilei ce-i adusese, și i-a zis: „Suaie-te* în pace acasă; vezi, că ți-am ascultat glasul, și te-am** primit bine.“ **Cap. 20. 42. † 2 Sam. 15. 9. ‡ 1 Reg. 6. 15. Luc. 7. 40; 9. 48. ** Ps. 119. 21.*

David ia pe Abigail.

36. Abigail a ajuns la Nabal. Și tot-mai el dădea în casa lui un ospăț* ca un ospăț împăritesc; inima îi era veselă, și era beat mort. Ea nu i-a spus nimic, nimic, pînă la lumina zilei. **2 Sam. 13. 23.*

37. Dar dimineața, după ce trecuse beția lui Nabal, nevastă-sa i-a istorisit ce se întimplase. Inima lui Nabal a primit o lovitură de moarte, și s'a făcut ca o piatră.

38. Cam după zece zile, Domnul a lovit pe Nabal, și a murit.

39. David a aflat că murise Nabal, și a zis: „Binecuvîntat* să fie Domnul, că mi-a apărut pricina** în ocară pe care mi-a făcut-o Nabal, și a împedecat† pe robul său să facă rău! Domnul a făcut ca răutatea lui Nabal să cadă†† asupra capului lui.”

David a trimis vorbă Abigăilei că vrea s'o ia de nevastă. **1 Vers. 26. ** Prov. 23. 29. † 1 Vers. 30, 34. †† 1 Reg. 2. 44. Ps. 7. 15.*

40. Slujitorii lui David au ajuns la Abigail la Carmel, și i-au vorbit așa: „David ne-a trimis la tine, ca să te ia de nevastă.”

41. Ea s'a sculat, s'a aruncat cu fața la pământ, și a zis: „Iată, roaba ta se socotește ca o roabă”, gata să spele picioarele slujitorilor domnului meu.”

* Num. 15, 12. Ps. 135, 10.

42. Și îndată Abigail a plecat, călare pe un măgar, și însoțită de cinci fete; a mers după solii lui David, și i-a fost nevastă.

43. David luase și pe Ahinoam din Israel, și amindouă au fost nevestele lui.

* Num. 15, 10. ** Cap. 27, 3; 30, 1, 4.

44. Și Saul dăduse pe fiică — sa Micail, nevasta lui David, lui Palti din Gathim, fiul lui Laiș. * 2 Sam. 3, 14. ** Num. 20, 20.

David în tabăra lui Saul.

26 1. Zifiții s'au dus la Saul la Ghibea, și au zis: „Iată că David” este ascuns pe dealul Hachila, în fața pustiei.”

* Cap. 23, 18. Ps. 34, 13.

2. Saul s'a sculat și s'a pogorît în pustia Zif, ca trei mii de oameni aleși din Israel, ca să caute pe David în pustia Zif.

3. A tăbărit pe dealul Hachila, în fața pustiei, lângă drum. David era în pustie; și, înțelegând că Saul merge în urmărirea lui în pustie,

4. a trimis niște iscoade, și a aflat că în adevăr Saul venise.

5. Atunci David s'a sculat și a venit la locul unde tăbărise Saul, și a văzut locul unde era culcat Saul, cu Abner*, fiul lui Ner, căpetenia oștirii lui. Saul era culcat în cort în mijlocul taberii și poporul era tăbărit în jurul lui.

* Cap. 14, 90; 17, 50.

6. David a luat cuvîntul, și vorbind lui Ahimelec, Hetitul, și lui Abigail, fiul Teruiei* și fratele lui Ioab, a zis: „Cine vrea să se pogoare” cu mine în tabără la Saul? Și Abigail a răspuns: „Eu, mă voi pogori cu tine.”

* 1 Cron. 2, 18. ** Judec. 7, 10, 11.

7. David și Abigail s'au dus noaptea la popor. Și iată că Saul era culcat și dormea în cort în mijlocul taberii, și sulita lui era înfiptă în pământ la capul lui. Abner și poporul erau culcați în jurul lui.

8. Abigail a zis lui David: „Dumnezeu dă astăzi pe vrăjmașul tău în mâinile tale; lasă-mă, te rog, să-l lovesc

cu sulita mea, și să-l pironesc dintr-o lovitură în pământ, ca să n'am nevoie să-l mai dau alta.”

9. Dar David a zis lui Abigail: „Nu-l omori! Căci cine” ar putea pune mina pe unsul Domnului și să rămîin nepe-desit?”

* Cap. 24, 8, 7. 2 Sam. 1, 10.

10. Și David a zis: „Viu este Domnul, că numai Domnul” îl poate lovi: fie că-l va veni ziua” să moară, fie că se va pogori” într'un cîmp de bătăie și va peri.

* Cap. 26, 20. Ps. 14, 1, 2, 20. Luc. 10, 7. Rom. 12, 19. ** Ps. 47, 19. Deut. 31, 14. Ier. 1, 1; 14, 6. Ps. 27, 13. * Cap. 21, 9.

11. Să” mă ferească Domnul, să pun mina pe unsul Domnului! la numai sulita dela căpătîiul lui, cu urcioul cu apă, și să plecăm.”

* Cap. 24, 8, 10.

12. David a luat dar sulita și urcioul cu apă de la căpătîiul lui Saul, și au plecat. Nimeni nu i-a văzut, nici n'a băgat de seamă nimic, și nimeni nu s'a deșteptat, căci Domnul îi culundase pe toți într'un somn adînc.”

* Ps. 3, 21; 12, 12.

13. David a trecut de cealaltă parte, și a ajuns departe pe virful muntelui, la o mare depărtare de tabără.

14. Și a strigat poporului și lui Abner, fiul lui Ner: „N'auzi tu, Abner?” Abner a răspuns: „Cine ești tu care strigi către împăratul?”

15. Și David a zis lui Abner: „Oare nu ești tu bărbat? Și cine este ca tine în Israel? Pentruce atunci n'ai păzit pe împărat, stăpînul tău? Căci cineva din popor a venit să omoare pe împăratul, stăpînul tău.

16. Ce ai făcut tu nu este bine. Viu este Domnul, că sînteți vrednici de moarte, căci n'ați vegheat asupra stăpînului vostru, asupra unsului Domnului. Uita-te acum unde este sulita împăratului și ulcioul de apă, cari erau la căpătîiul lui.”

17. Saul a cunoscut glasul lui David, și a zis: „Glasul tău” este, fiul meu David?” Și David a răspuns: „Glasul meu, împărate, domnul meu!”

* Cap. 24, 16.

18. Și a zis: „Pentruce” urmărește domnul meu pe robul său? Ce-am făcut, și cu ce sînt vinovat?”

* Cap. 24, 9, 11.

19. Să binevoiască acum împăratul, domnul meu, să asculte cuvintele robului său: „Dacă Domnul este Cel ce te aștă” împotriva mea, să primească mirosul unui dar de mîncare dela noi; dar dacă oamenii te aștă, blestemați să fie înaltele Domnului,

fiindcă ei mă izgonesc” azi ca să mă deslăsească de moștenirea Ț Domnului, zicându-mi: „Du-te de slujește unor dumnezei străini!” ^{2 Sam. 16, 11; 26, 1.}

^{== Deut. 4, 28; Ps. 120, 1. + 1 Sam. 14, 16; 26, 18.}

20. Oh! să nu-mi cadă singele pe pământ departe de Fața Domnului! Căci împăratul lui Israel a pornit să mă caute ca pe un purice*, cum ar urmări o potirnicie în munți. ^{== Cap. 24, 24.}

21. Saul a zis: „Am păcăluit”; întoarce-te, fiul meu David, căci nu-ți voi mai face rău, fiindcă în ziua aceasta viața mea a fost scumpă* înaintea ta. Am lucrat ca un nebun, și am făcut o mare greșală.” ^{== Cap. 18, 24; 24, 17. == Cap. 18, 26.}

22. David a răspuns: „Iată sulița împăratului; să vină unul din oamenii tăi s'o ia.”

23. Domnul va* răsplăti fiecăruia după dreptatea lui și după credințioșia lui: căci Domnul te dăduse azi în mâinile mele, și eu n'am vrut să pun mîna pe unsul Domnului. ^{== Ps. 7, 8; 18, 26.}

24. Și după cum azi viața ta a avut un mare preț înaintea mea, tot așa și viața mea va avea un mare preț înaintea Domnului, și El mă va izbăvi din orice necaz.”

25. Saul a zis lui David: „Fii binecuvîntat, fiul meu David! Tu vei face lucruri mari și vei* birui.” David și-a văzut de drum, și Saul s'a întors acasă. ^{== Ps. 12, 28.}

David în țara Filistenilor; găsirea lui la Țiclag.

27 1. David și-a zis în sine: „Voi peri într-o zi ucis de mîna lui Saul; nu este nimic mai bine pentru mine decît să fug în țara Filistenilor, pentru ca Saul să înceteze să mă caute în tot ținutul lui Israel; așa voi scăpa de mîna lui.”

2. Și David s'a sculat, el și cei șase sufe de oameni cari erau împreună cu el, și* au trecut la Achîș*, fiul lui Maac, împăratul Gatului. ^{== Cap. 15, 18. == Cap. 21, 10.}

3. David și oamenii lui au rămas în Gat la Achîș; își aveau fiecare familia lui, și David își avea cele două* neveste: Ahinoam din Izreel și Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal. ^{== Cap. 18, 26.}

4. Saul, cînd a aflat că David fugise la Gat, a încetat să-l mai caute.

5. David a zis lui Achîș: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, rogu-te să

mi se dea într-una din cetățile țării un loc unde să pot locui; căci pentru-ce să locuiesc robul tău cu tine în cetatea împărătească?”

6. Și chiar în ziua aceea, Achîș i-a dat Țiclagul*. De aceea Țiclagul a fost al împăraților lui Iuda pînă în ziua de azi. ^{== Is. 16, 21; 26, 6.}

7. Timpul cît a locuit David în țara Filistenilor a fost de un an și patru luni.

8. David și oamenii lui se suiau și năvălau asupra Ghesuriților*, Ohiziților* și Amaleciților†; căci neamurile acestea locuiau din vremuri vechi în ținutul acela pînă la Șur†† și pînă în țara Egiptului. ^{== Is. 18, 2. == Is. 16, 10. Judec. 1, 28. + Exod. 16, 17. Cap. 15, 7, 8. + Ps. 25, 18.}

9. David pustia ținutul acesta; nu lăsa cu viață nici bărbat nici femeie, le lua oile, boii, măgarii, cămilele, hainele, și apoi se întorcea și se ducea la Achîș.

10. Achîș zicea: „Unde ați năvălit azi?” Și David răspundea: „Spre miazăzi de Iuda, spre miazăzi de Ierahmedîi* și spre miazăzi de* Cheniți.” ^{== 1 Cron. 2, 8, 26. == Judec. 1, 18.}

11. David nu lăsa cu viață nici bărbat, nici femeie ca să vină la Gat; „căci”, se gîndea el, el „ar putea să vorbească împotriva noastră și să zică: „Așa a făcut David.” Și acesta a fost felul lui de purtare în tot timpul cît a locuit în țara Filistenilor.

12. Achîș se încredea în David, și zicea: „S'a făcut urît poporul său Israel, și va rămînea în slujba mea pe vecie.”

Războiul cu Filistenii.

28 1. Pe vremea aceea*, Filistenii și-au strîns taberile și au făcut o oștire ca să pornească cu război împotriva lui Israel. Achîș a zis lui David: „Să aștii că vei veni cu mine la oștire, tu și oamenii tăi.” ^{== Cap. 26, 1.}

2. David a răspuns lui Achîș: „Ei bine, vei vedea ce va face robul tău.” Și Achîș a zis lui David: „De aceea te voi pune păzitorul capului meu în tot timpul.”

3. Samuel* murise. — Tot Israelul îl plînsese, și-l îngropaseră la Rama în cetatea lui. Saul îndepărtase din țară pe cei ce cheamau morții* și pe cei ce ghiceau. ^{== Cap. 28, 1. == 1 Sam. 28. Exod. 22, 18. Lev. 19, 31; 20, 27. Deut. 18, 10, 11.}

4. Filistenii s'au strins, și au venit de au tăbărit la Sunem": Saul a strins pe tot Israelul, și au tăbărit la Ghiboa".

* Ios. 18, 18. 2 Reg. 4, 8. ** Cap. 28, 1.

5. La vederea taberii Filistenilor, Saul a fost cuprins de frică*, și un tremur puternic i-a apucat inima.

* Iov. 18, 12.

6. Saul a întrebat pe Domnul și Domnul nu i-a răspuns* nici prin** vise, nici prin Urim†, nici prin prooroci.

* Cap. 14, 37. Prov. 1, 28. Psa. 3, 9. ** Sans. 12, 4. † Exod. 28, 30. Sans. 27, 31. Deut. 33, 1.

7. Atunci Saul a zis slujitorilor lui: „Căutați-mi o femeie care să cheme morții, ca să mă duc s'o întreb.” Slujitorii lui i-au zis: „Iată că în En-Dor este o femeie care cheamă morții.”

8. Atunci Saul s'a schimbat, a luat alte haine, și a plecat cu doi oameni. Au ajuns la femeia aceea noaptea. Saul i-a zis: „Spune-mi viitorul chemind un mort, și scoală-mi pe cine-ți* voi spune.”

* Deut. 18, 11. 1 Cron. 10, 13. Isa. 8, 19.

9. Femeia i-a răspuns: „Știi ce a făcut Saul, cum a nimicit* din țară pe ceie cheamă morții și pe ceie ghicesc viitorul: pentruce dar întinzi o cursă vieții mele, ca să mă omori?”

* Vers. 2.

10. Saul i-a jurat pe Domnul, și a zis: „Via este Domnul, că nu ți se va întâmpla niciun rău pentru aceasta.”

11. Femeia a zis: „Pe cine vrei să-ți scoi?” Și el a răspuns: „Scoală-mi pe Samuel.”

12. Când a văzut femeia pe Samuel, a scos un tipăt mare, și a zis lui Saul: „Pentruce m'ai înșelat? Tu ești Saul!”

13. Împăratul i-a zis: „Nu te teme de nimic; dar ce vezi?” Femeia a zis lui Saul: „Văd o ființă dumnezeiască sculindu-se din pământ.”

14. El i-a zis: „Cum e la chip?” Și ea a răspuns: „Este un bătrîn care se scoală, și este învelit cu o mantie.” Saul a înțeles că era Samuel, și s'a plecat cu fața la pământ, și s'a închinat.

* Cap. 18, 27. 2 Reg. 2, 8, 12.

15. Samuel a zis lui Saul: „Pentruce m'ai turburat, chemindu-mă?” Saul a răspuns: „Sint' o mare strîmtoare: Filistenii îmi fac război, și Dumnezeu* S'a depărtat de la mine; nu mi-a'p răspuns nici prin prooroci, nici prin vise. Și te-am chemat să-mi arăți ce să fac.”

* Prov. 8, 13, 18, 34. 14. ** Cap. 18, 12. † Vers. 6.

16. Samuel a zis: „Pentruce mă întrebă pe mine cînd Domnul S'a depărtat de tine și S'a făcut vrăjmașul tău?”

17. Domnul îți face așa cum îți* velleșem din partea Lui; Domnul a rupt împărăția din minile tale, și a dat-o altuia, lui David.

* Cap. 18, 28.

18. N'ai ascultat* de glasul Domnului, și n'ai făcut pe Amalec să simtă aprinderea miniei Lui: de aceea îți face Domnul așa astăzi.

* Cap. 18, 9. 1 Reg. 29, 42. 1 Cron. 10, 13. Ier. 48, 10.

19. Și chiar Domnul va da pe Israel împreună cu tine în minile Filistenilor. Mine, tu și fiii tăi, veți fi împreună cu mine și Domnul va da tabăra lui Israel în minile Filistenilor.”

20. Îndată Saul a căzut la pământ cît era de lung, și cuvintele lui Samuel l-au umplut de groază; nu mai avea nici o putere, căci nu mîncase toată ziua și toată noaptea.

21. Femeia a venit la Saul, și, văzîndu-l foarte înspăimîntat, i-a zis: „Iată că roaba ta i-a ascultat glasul; mi-am pus viața* în primejdie, ascultînd de cuvintele pe care mi le-ai spus.

* Judec. 12, 3. Cap. 18, 5. Iov. 12, 14.

22. Ascultă acum, și tu, glasul roabei tale, și lasă-mă să-ți dau o bucată de pine, ca să mîncînci și să prinzi putere ca să pornești la drum.”

23. Dar el n'a vrut, și a zis: „Nu mîncînc nimic!” Slujitorii lui și femeia au stăruit de el pînă i-a ascultat. S'a sculat dela pământ, și a șezut pe pat.

24. Femeia avea la ea un vițel gras, pe care l-a tăiat în grabă; a luat făină, a frîmîntat-o, și a copt azimi.

25. Le-a pus înaintea lui Saul și înaintea slujitorilor lui, și au mîncat.

Apoi s'au sculat și au plecat chiar în noaptea aceea.

David e trimis înapoi.

29 1. Filistenii* își strînseseră toate oștile la** Afec, și Israel tăbărise la fîntina lui Izreel.

* Cap. 28, 1. ** Cap. 4, 1.

2. Domnii Filistenilor au înaintat cu sutele și miile lor; și David și oamenii lui mergeau mai la coudă cu* Achis.

* Cap. 28, 1, 2.

3. Domnii Filistenilor au zis: „Ce caută Evreii aceștia aici?” Și Achis a răspuns domnitorilor Filistenilor: „Acesta este David, slujitorul lui Saul, împăratul lui Israel. De mult* este cu mine, și n'am găsit” nici cel mai mic

lucru de care să-l învinuiesc, dela veşirea lui şi pînă în ziua de azi.¹¹

¹¹ Cap. 25, 1. ¹² Sam. 8, 5.

4. Dar domnitorii Filistenilor s'au miniat pe Achiş, şi i-au zis: „Trimete înapoi” pe omul acesta, ca să se întoarcă în locul unde l-ai aşezat; să nu se pogore cu noi pe cîmpul de bătăie, ca să nu ne fie vrăjmaş în timpul luptei”. Şi cum ar putea să se facă omul acesta plăcut stăpînului său, decît cu capetele oamenilor noştri?

¹³ 1 Cor. 13, 12. ¹⁴ Cap. 14, 21.

5. Nu este acesta David pentru care cîntau jucînd:

„Saul şi-a bătut mîile lui”,

Iar David zecile lui de mij?¹⁵

¹⁵ Cap. 18, 7; 21, 11.

6. Achiş a chemat pe David, şi i-a zis: „Viu este Domnul că eşti un om curat la suflet, şi-mi place să te văd mergînd” şi venind cu mine în tabără, căci n'am găsit” nimic rău în tine, dela venirea ta la mine pînă în ziua de azi; dar nu eşti pe placul domnitorilor.

¹⁶ 2 Sam. 3, 29. ¹⁷ Reg. 19, 27. ¹⁸ Vers. 3.

7. Întoarce-te dar şi mergi în pace, ca să nu faci nimic neplăcut înaintea domnitorilor Filistenilor.¹⁶

8. David a zis lui Achiş: „Dar ce am făcut, şi ce ai găsit în robul tău, de cînd sînt la tine pînă în ziua de azi, ca să nu merg să lupt împotriva vrăjmaşilor domnului meu, împăratul?”

9. Achiş a răspuns lui David: „Ştiu că eşti plăcut înaintea mea ca” un înger al lui Dumnezeu; dar domnitorii” Filistenilor au zis: „Să nu se suie cu noi la luptă.”

¹⁹ 2 Sam. 14, 17, 20; 19, 27. ²⁰ Vers. 4.

10. Astfel, secoală-te dis de dimineaţă, tu şi slujitorii stăpînului tău, cari au venit cu tine; sculaţi-vă dis de dimineaţă, şi plecaţi de îndată ce se va lumina.¹⁷

11. David şi oamenii lui s'au sculat de noapte de tot, ca să plece dimineaţa, şi să se întoarcă în ţara Filistenilor. Şi Filistenii” s'au suit la Izreel.

²¹ 2 Sam. 4, 4.

Întoarcerea lui David la Tîclag.

30 1. Cînd a ajuns David cu oamenii lui a treia zi la Tîclag, Amaleciţii” năvăliseră în partea de miazăzi în Tîclag. Ei nimickeră şi arseseră Tîclagul.

² Cap. 18, 7; 27, 8.

2. după ce luaseră prinşi pe femei şi pe toţi cei ce se aflau acolo, mici şi mari. Nu omoriseră pe nimeni, dar luaseră totul şi plecaseră.

3. David şi oamenii lui au ajuns în cetate, şi iată că era arsă; şi nevestele, fiii şi fiicele lor, fuseseră luate prinse.

4. Atunci David şi poporul care era cu el au ridicat glasul, şi au plîns pînă n'au mai putut plînge.

5. Cele două” neveste ale lui David: Ahinoam din Izreel, şi Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal, fuseseră luate şi ele.

³ Cap. 20, 42; 48. ⁴ 2 Sam. 3, 3.

6. David a fost în mare strîmtoare, căci poporul vorbea” să-l ucidă cu pietre, pentru că toţi erau amărîţi în suflet, fiecare din pricina fiilor şi fetelor lui. Dar” David s'a îmbărbătat, sprijinindu-se pe Domnul, Dumnezeul lui.

⁵ Exod. 17, 4. ⁶ Ps. 42, 3; 56, 3, 4, 11. ⁷ Heb. 3, 17, 18.

7. El” a zis preotului Abiatar, fiul lui Ahimelec: „Adu-mi efodul!” Abiatar a adus efodul la David.

⁸ Cap. 23, 6, 9.

8. Şi David” a întrebat pe Domnul: „Să urmăresc oastea aceasta? O voi ajunge?” Domnul i-a răspuns: „Urmăreşte-o, căci o vei ajunge şi vei izbăvi totul.”

⁹ Cap. 23, 2, 4.

9. Şi David a pornit, el şi cei şase sute de oameni cari erau cu el. Au ajuns la pîrlul Besor, unde s'au oprit cei ce rămîneau la coadă.

10. David i-a urmărit mai departe, cu patru sute de oameni; dar două” sute de oameni s'au oprit, fiind prea obosiţi ca să mai treacă pîrlul Besor.

¹⁰ Vers. 21.

11. Pe cîmp au dat peste un om Egiptean, pe care l-au adus la David. I-au dat să mîncepe pine şi să bea apă.

12. şi i-au mai dat şi o legătură de smochine şi două legături de stafide. După ce a mîncat”, i-au venit iarăşi puterile, căci nu mîncase şi nu băuse apă de trei zile şi trei nopţi.

¹¹ Ps. 118, 19. ¹² Cap. 14, 27.

13. David i-a zis: „Al cui eşti, şi de unde eşti?” El a răspuns: „Sînt un băiat Egiptean, în slujba unui Amalecit, şi de trei zile stăpînul meu m'a părăsit pentrucă eram bolnav.

14. Am năvălit în partea de miazăzi a Cheretiţilor”, pe ţinutul lui Iuda şi la miazăzi de Caleb”, şi am ars Tîclagul.”

¹³ Vers. 18. ¹⁴ Sam. 8, 28. ¹⁵ Reg. 1, 20, 42.

¹⁶ Reg. 25, 18. ¹⁷ 2 S. 1, 1. ¹⁸ Jos. 14, 15; 18, 18.

15. David i-a zis: „Vrei să mă duci la oastea aceasta?” Şi el a zis: „Jură-mi pe Numele lui Dumnezeu că nu mă vei omorî şi nu mă vei da pe mîna stăpînului meu, şi te voi pogori la oastea aceasta.”

16. El i-a slujit astfel de călăuză. Şi Amaleciţii erau risipiţi pe tot ţinutul, mincînd*, bînd şi jucînd, de bucuria prăzii celei mari pe care o luaseră din ţara Filistenilor şi din ţara lui Iuda.
* 1 Tes. 5, 8.

17. David i-a bătut din zorii zilei pînă a doua zi seara, şi n'a scăpat niciunul din ei, afară de patru sute de tineri, cari au încălecat pe cămile şi au fugit.

18. David a scăpat astfel tot ce luaseră Amaleciţii, şi a scăpat şi pe cele două neveste ale lui.

19. Nu le-a lipsit nimeni, dela mic pînă la mare, nici fiu, nici fiică, nici un lucru din pradă, nimic din ce li se luase: David a adus înapoi totul*.
* Vers. 8.

20. Şi David a luat toate oile şi toţi boii; şi cei ce mîneau turma aceasta şi mergeau în fruntea ei, ziceau: „Acesta este prada lui David!”

21. David a ajuns la cei două* sute de oameni cari fuseseră prea oboseţi ca să mai meargă după el şi pe cari-l lăcase la pîrlul Besor. El au ieşit înaintea lui David şi înaintea poporului care era cu el. David s'a apropiat de ei, şi i-a întrebat de sănătate.
* Vers. 10.

22. Toţi oamenii răi şi de* nimic dintre cei ce merseseră cu David au luat cuvîntul şi au zis: „Fiindcă n'au venit cu noi, să nu le dăm nimic din pradă pe care am scăpat-o, ci doar să-şi ia fiecare nevasta şi copiii, şi să plece.”
* Deut. 19, 18; Judec. 19, 23.

23. Dar David a zis: „Să nu faceţi așa, fraţilor, cu ce ne-a dat Domnul; căci El ne-a păzit, şi a dat în minile noastre ceata care venise împotriva noastră.”

24. Şi cine v'ar asculta în privinţa aceasta? Partea trebuie să fie aceeaşi* pentru cel ce s'a pogorît pe cîmpul de bătăie cît şi pentru cel ce a rămas la calabalăcuri: s'o împartă deoptrivă.
* Sam. 11, 27; Ios. 10, 4.

25. Lucrul acesta a rămas de atunci şi pînă în ziua de azi o lege şi un obicei în Israel.

26. Cînd s'a întors la Ticiag, David a trimis o parte din pradă bătrînilor lui Iuda, prietenilor săi, spunîndu-le aceste cuvinte: „Iată darul pe care vi-l fac din pradă luată dela vrăjmaşii Domnului!”

27. A trimis celor din Betel, celor din Ramot* dela miază zi, celor din Iatir**.

* Ios. 18, 8. ** Ios. 18, 48.

28. celor din Aroer*, celor din Sifmot, celor din Eptemoa**.

* Ios. 17, 26. ** Ios. 18, 50.

29. celor din Racal, celor din cetăţile Ierahmeeliţilor*, celor din* cetăţile Cheniţilor**.

* Cap. 27, 18. ** Judec. 1, 18.

30. celor din Horma*, celor din Cor-Agan, celor din Atar,

* Judec. 1, 17.

31. celor din Hebron*, şi în toate locurile pe cari le străbătuse David cu oamenii lui.

* Ios. 14, 18. 2 Sam. 2, 1.

Israelii biruiţi de Filistenii.

31 1. Filistenii* s'au luptat cu Israel, şi bărbăţii lui Israel au luat-o la fugă dinaintea Filistenilor, şi au căzut ucişi pe muntele Ghilboa**.

* 1 Cron. 10, 1—12. ** Cap. 28, 4.

2. Filistenii au urmărit pe Saul şi pe fiii lui, şi au ucis pe Ionatan*, Abinadab şi Malchisua, fiii lui Saul.

* Cap. 14, 48. 1 Cron. 8, 33.

3. Saul a fost prins în totul* luptei; arcaşii l-au ajuns şi l-au rănit greu.

* 2 Sam. 1, 6, etc.

4. Saul* a zis atunci celui ce-i ducea armele: „Şcoate-ţi sabia, şi străpunge-mă, că nu cumva aceşti nevătaşi* împrejur să vină să mă străpungă şi să-şi bată joc de mine.” Cel ce-i ducea armele n'a voit, căci li era fr teamă. Şi Saul şi-a luat sabia, şi s'a aruncat** în ea.

* Judec. 9, 54. ** Cap. 14, 4; 17, 23.

† 2 Sam. 1, 24. †† 2 Sam. 1, 10.

5. Cel ce ducea armele lui Saul, văzîndu-l mort, s'a aruncat şi el în sabia lui, şi a murit împreună cu el.

6. Astfel au perit în acelaşi timp şi în aceeaşi zi, Saul şi cei trei fii ai lui, cel ce-i purta armele, şi toţi oamenii lui.

7. Cei din Israel, cari erau dincolo de vale şi dincolo de Iordan, văzînd că oamenii lui Israel fugeau şi că Saul şi fiii lui muriseră, şi-au părăsit cetăţile şi au luat-o şi ei la fugă. Şi Filistenii au venit şi s'au aşezat în ele.

8. A doua zi, Filistenii au venit să desbrace pe cei morţi, şi au găsit pe Saul şi pe cei trei fii ai lui căzuţi pe muntele Ghilboa.

9. Au tăiat capul lui Saul, şi i-au luat armele. Apoi au trimis să dea de veste* prin toată ţara Filistenilor în casele idolilor lor şi în popor. * 2 Sam. 1, 20.

10. Au pus* armele lui Saul în casa Astarteelor**, şi i-au afişat trupul* pe zidurile Bet-Şamului††.

* Cap. 21, 9.

* Judec. 2, 23. † 2 Sam. 21, 12. †† Ios. 17, 21. Judec. 2, 27.

11. Cînd au auzit* locuitorii labesului din Galaad ce au făcut Filistenii lui Saul,

* Cap. 11. 3, 9, 11.

12. toți vitejii s'au sculat*, au mers toată noaptea și au luat de pe zidurile Bet-Șanului trupul lui Saul și trupul

riile fiilor lui. Apoi s'au întors la labes, unde le-au ars**;

* Cap. 11. 1-11.

2 Sam. 2. 4-7. ** 2 Cron. 18. 14. Jer. 14. 5. Amos 6. 10.

13. le-au luat oasele, și le-au îngropat* sub stejarul din labes. Și au postit** șapte zile.

* 2 Sam. 2. 4, 5; 21. 12, 13, 14.

** 2 Sam. 10. 2.

A DOUA CARTE A LUI SAMUEL

SAU A DOUA A ÎMPĂRAȚILOR

DOMNIA LUI DAVID

(Faptele Apostolilor 13. 22.)

Știrea morții lui Saul.

1. După moartea lui Saul, David, dupăce bătuse* pe Amaleciți, se întorse de două zile la Tichag.

* 1 Sam. 30. 17, 26.

2. A treia zi, a venit un om* din tabăra lui Saul, cu hainele sfișiate** și cu capul presărat cu țărină. Cînd a ajuns în fața lui David, s'a aruncat cu fața la pămînt, și s'a închinat.

* Cap. 4. 20. ** 1 Sam. 4. 22.

3. David i-a zis: „De unde vii?” Și el i-a răspuns: „Am scăpat din tabăra lui Israel.”

4. David i-a zis: „Spune-mi ce s'a întâmplat?” Și el a răspuns: „Poporul a fugit de pe cîmpul de bătaie, și un mare număr de oameni au căzut și au perit; chiar și Saul și fiul său Ionatan, au murit.”

5. David a zis tînărului care-i aducea aceste vești: „De unde știi că Saul și fiul său Ionatan au murit?”

6. Și tînărul care-i aducea aceste vești, a răspuns: „Am venit din întimplare pe muntele Ghilboa* și Saul** sta rezemat în sulita lui, și carăle și călăreții erau aproape să-l ajungă.

* 1 Sam. 31. 1. ** 1 Sam. 31. 2, 3, 4.

7. Întorcîndu-se, m'a văzut și m'a chemat. Eu am zis: „Iată-mă!”

8. Și el m'a zis: „Cine ești?” I-am răspuns: „Eu sînt Amalecit.”

9. Și a zis: „Apropie-te dar, și omoa-ră-mă; căci m'a apucat ameteala, măcar că sînt încă plin de viață.”

10. M'am apropiat de el, și l-am omorît*, știind bine că n'avea să mai rămînd cu viață în urma înfrîngerii. Am luat cununa împărătească de pe capul lui și brățara pe care o avea la braț, și le-am adus aici domnului meu.”

* Judec. 8. 24.

11. David și-a apucat hainele și le-a sfișiat*, și toți oamenii cari erau lângă el au făcut același lucru.

* Cap. 9. 20; 10. 18.

12. Au jălit, au plîns și au postit pînă seara, de durere pentru Saul, pentru fiul său Ionatan, pentru poporul Domnului, fiindcă fuseseră tăiați cu sabia.

13. David a zis tînărului care-i aducea aceste vești: „De unde ești?” Și el a răspuns: „Sînt fiul unui străin, unui Amalecit.”

14. David i-a zis: „Cum* nu ți-a fost frică** să pui mîna pe unsul Domnului și să-l omori?”

* 2 Sam. 12. 9.

** 1 Sam. 21. 4. † 1 Sam. 24. 6; 26. 9. Ps. 138. 12.

15. Și David* a chemat pe unul din oamenii lui, și a zis: „Apropie-te, și omoa-ră-l!” Omul acela a lovit pe Amalecit, care a murit.

* Cap. 4. 10, 22.

16. Și David i-a zis: „Singele* tău să cadă asupra capului tău, căci gura** ta a mărturisit împotriva ta, fiindcă ai zis: „Am omorît pe unsul Domnului!”

* 1 Sam. 26. 9. † Reg. 2. 32, 33, 37. ** Vers. 10. Luc. 19. 22.

Cîntarea de jale a lui David pentru Saul și Ionatan.

17. Iată cîntarea de jale pe care a alcătuit-o David pentru Saul și fiul său Ionatan,

18. și pe care a poruncit s'o învețe copiii lui Iuda. Este numită cîntarea arcului și se află scrisă în Cartea* Dreptului.

* Ios. 10. 18.

19. „Fala ta, Israele, zace ucisă pe dealurile tale!

Cum* au căzut vitejii!

* Vers. 20.

20. Nu* spuneți lucrul acesta în Gat, nu răsplîndiți vestea aceasta în ulițele Ascalonului,

ca să nu se bucure fetele* Filistenilor,

ca să nu se laude fetele celor netăiași și împrejuri. * 1 Sam. 10, 9. Mic. 1, 10. Judec. 16, 20.

** Judec. 16, 20. Judec. 16, 24. 1 Sam. 10, 6. * 1 Sam. 31, 4.

21. Munți* din Ghilboa! Nici rouă**, nici ploaie să nu cadă pe voi!

Să nu fie pe voi nici timpul cari să dea pirgă pentru darurile de mincare!

Căci acolo au fost aruncate scuturile vitejilor,

scutul lui Saul, ca și cind n'ar fi fost uns* cu untdelemn. * 1 Sam. 31, 1.

** Judec. 1, 20. Ier. 3, 3, 4. Ier. 20, 14. * 1 Sam. 30, 1.

22. Dela singele celor răniți, dela grăsimile celor mai voinici,

arcu* lui Ionatan nu da înapoi niciodată,

și sabia lui Saul nu se învîrtea niciodată în vînt. * 1 Sam. 15, 4.

23. Saul și Ionatan, cari s'au plăcut și s'au iubit în timpul vieții lor,

n'au fost despărțiți nici la moarte; erau mai ușori decît vulturii,

mai tari* decît lei. * Judec. 14, 13.

24. Făcele lui Israel! plîngeți pe Saul, care vă îmbrăca în stacojiu și alte podobe,

care vă puneau găteți de aur pe hainele voastre!

25. Cum au căzut viteji în mijlocul luptei!

Cum a murit Ionatan pe dealurile tale!

26. Mă doare după tine, frate Ionatan!

Tu erai plăcerea mea; dragostea* ta pentru mine era minuată:

mai pe sus de dragostea femeiască.

* 1 Sam. 18, 1, 2; 19, 2; 20, 17, 41; 22, 15.

27. Cum* au căzut viteji!

Cum li s'au pierdut armele! * * Vers. 15.

David, împărat al lui Iuda la Hebron.

2. După aceea, David a întrebat* pe Domnul: „Să mă sui în vreuna din cetățile lui Iuda?” Domnul i-a răspuns:

„Sute-te”. David a zis: „Unde să mă sui?” Și Domnul a răspuns: „La” Hebron”.

* Judec. 1, 1. 1 Sam. 23, 2, 4, 9; 26, 2, 9.

** 1 Sam. 30, 30. Vers. 12. Cap. 5, 1, 2. 1 Reg. 2, 11.

2. David s'a suit acolo, cu cele două neveste* ale sale: Ahinoam din Iazul, și Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal.

* 1 Sam. 30, 5.

3. David a luat cu el și pe oamenii* cari erau la el, pe fiecare cu casa lui; și au locuit în cetățile Hebronului.

* 1 Sam. 27, 2, 3; 30, 1. * 1 Cron. 12, 1.

4. Bărbații lui Iuda au* venit, și au uns acolo pe David ca împărat peste casa lui Iuda.

Au dat de știre lui David că oamenii* din labesul Galaadului au îngropat pe Saul.* Vers. 11. Cap. 5, 5. * 1 Sam. 31, 11, 12.

5. David a trimis niste soli oamenilor din labesul Galaadului, să le spună:

„Binecuvîntați* să fiți de Domnul, fiindcă ați arătat astfel bunăvoință față de Saul, stăpînul vostru, și l-ați îngropat!”

* Ier. 2, 20; 3, 10. Ps. 115, 13.

6. Și acum, Domnul* să vă arate bunăvoință și credincioșie! Vă voi face și eu bine, pentrucă v'ați purtat astfel.

* 1 Tim. 1, 15, 16.

7. Să vi se întărească mințile, și fiți viteji; căci stăpînul vostru Saul a murit, și pe mine m'a uns casa lui Iuda împărat peste ea”.

Iș-Boșet,

împărat al lui Israel la Mahanaim.

8. Însă Abner*, fiul lui Ner, căpetenia oștirii lui Saul, a luat pe Iș-Boșet, fiul lui Saul, și l-a trecut la Mahanaim.

* 1 Sam. 14, 30.

9. L-a pus împărat peste Galaad, peste Gheșuriți, peste Iazul, peste Efraim, peste Benjamin, peste tot Israelul.

10. Iș-Boșet, fiul lui Saul, era în vîrstă de patruzeci de ani, cind s'a făcut împărat al lui Israel, și a domnit doi ani. Numai casa lui Iuda a rămas lipită de David.

11. Timpul* cît a domnit David la Hebron peste casa lui Iuda a fost de șapte ani și șase luni.* Cap. 5, 5. 1 Reg. 2, 11.

Abner ucide pe Asael.

12. Abner, fiul lui Ner, și oamenii lui Iș-Boșet, fiul lui Saul, au ieșit din Mahanaim ca să meargă asupra Gabaonului*.

* Jos. 15, 25.

13. Ioab, fiul Teruiei, și oamenii lui David, au pornit și ei. S'au întîlnit la Iazul* din Gabaon, și s'au oprit unii dincoace de Iaz, și ceilalți dincolo.

* Ier. 41, 22.

14. Abner a zis lui Ioab: „Să se scoale tinerii aceștia, și să se bată înaintea noastră!” Ioab a răspuns: „Să se scoale!”

15. S'au sculat și au înaintat în acelaș număr, doisprezece din Benjamin, pentru Iș-Boșet, fiul lui Saul; și doisprezece înși ai lui David.

16. Fiecare, apucînd pe protivnicul

lui de cap, i-a împlinit sabia în coastă, și au căzut toți deodată. Și locul acela de lângă Gabaon, s'a numit Helcat-Hatirim (*Local Săbîilor*).

17. În ziua aceea a fost o luptă foarte aprigă, în care Abner și bărbații lui Israel au fost bătuți de oamenii lui David.

18. Acolo se aflau cei* trei fii ai Teruiei: Ioab, Abigai și Asael. Asael era iute** de picioare, ca Ț o căprioară de cîmp:

* 1 Cron. 2, 26. ** 1 Cron. 12, 8. 2 Pe. 18, 32. Cant. 2, 17, 8, 14.

19. el a urmărit pe Abner, fără să se abată la dreapta sau la stînga.

20. Abner s'a uitat înapoi, și a zis: „Tu ești Asael?” Și el a răspuns: „Eu.”

21. Abner i-a zis: „Abate-te la dreapta sau la stînga, pune mina pe unul din tinerii aceștia, și ia-i armele.” Dar Asael n'a vrut să se abată dîndărătul lui.

22. Abner a zis iarăși lui Asael: „Abate-te dinapoi: mea; pentruce să te lovești și să te trîntești la pămînt? Cum voi ridica apoi fața înaintea fratelui tău Ioab?”

23. Și Asael n'a vrut să se abată. Atunci Abner l-a lovit în pîntece* cu capătul de jos al sulitei, și sulita a ieșit pe dinapoi. A căzut și a murit pe loc. Toți cei ce ajungeau în locul unde căzuse Asael mort, se opreau.

* Cap. 3, 37; 4, 8; 20, 10.

24. Ioab și Abigai au urmărit pe Abner. Și la asfințitul soarelui, au ajuns la coasta Ama, care este în dreptul Ohiahului, pe drumul care duce în pustia Gabaonului.

25. Fiii lui Benjamin s'au adunat în urma lui Abner, au făcut o ceată, și s'au oprit pe vîrfurile unui deal.

26. Abner a chemat pe Ioab, și a zis: „Oare mereu are să sfișie sabia? Nu știi că la sfîrșit va fi amar? Pînă cînd vei pregeta să spui poporului să nu mai urmărească pe frații lui?”

27. Ioab a răspuns: „Viu este Dumnezeu, dacă n'ai* fi vorbit, poporul n'ar fi încetat pînă mine dimineață să urmărească pe frații lui.”

* Vers. 14. Prov. 17, 14.

28. Și Ioab a sunat din trîmbiță, și tot poporul s'a oprit; n'au mai urmărit pe Israel și nici nu s'au mai bătut.

29. Abner și oamenii lui au mers toată noaptea în cîmpie; au trecut lor-

damul, au străbătut în întregime Bitronul, și au ajuns la Mahanaim.

30. Ioab s'a întors dela urmărire la Abner, și a adunat tot poporul: lipseau noulsprezece înși din oamenii lui David și Asael.

31. Dar oamenii lui David omorîseră treisute șasezeci de înși din bărbații lui Benjamin și ai lui Abner.

32. Au luat pe Asael, și l-au îngropat în mormîntul tatălui său la Betleem. Ioab și oamenii lui au mers toată noaptea, și li s'au revărsat zorile în Hebron.

Puterea lui David crește; familia lui.

3 1. Războiul a ținut mult între casa lui Saul și casa lui David. David era tot mai tare, și casa lui Saul mergea slăbind.

2. Lui David* i s'au născut fii la Hebron. Întîiul lui născut a fost Amnon, din Ahinoam** din Izrael:

* 1 Cron. 3, 1—4. ** 1 Sam. 25, 42.

3. al doilea, Chileab, din Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal; al treilea, Absalom, fiul Maachei, fata lui Talmai, împăratul Gheșurului*;

* 1 Sam. 27, 3. Cap. 18, 27.

4. al patrulea, Adonia*, fiul Hagitei; al cincelea, Șefatiah, fiul Abitaliei;

* 1 Reg. 1, 8.

5. și al șaselea, Itream, din Eglă, nevasta lui David. Aceștia i s'au născut lui David la Hebron.

Abner pentru David.

6. În timpul războiului dintre casa lui Saul și casa lui David, Abner a ținut cu tărie la casa lui Saul.

7. Dar Saul avusese o ȧlitoare, numită Ritpa*, fata lui Aia. Și Iș-Boset a zis lui Abner: „Pentruce ai intrat la ȧlitoarea** tatălui meu?”

* Cap. 21, 8, 10. ** Cap. 18, 23.

8. Abner s'a miniat foarte rău de cuvintele lui Iș-Boset, și a răspuns: „Oare* cap de cine sînt eu, și ȧin cu Iuda? Eu dau astăzi dovadă de bunăvoință față de casa tatălui tău Saul, față de frații și prietenii lui, nu te-am dat în minile lui David, și astăzi îmi bagi vină pentru un păcat făcut cu femeia aceasta?

* Deut. 25, 18. 1 Sam. 24, 14. Cap. 9, 8; 14, 8.

9. Dumnezeu să pedepsească* cu toată asprimea pe Abner, dacă nu voi face cum a jurat** Domnul lui David, * 1 Reg. 1, 17. 1 Reg. 29, 8. ** 1 Sam. 15, 22; 18, 1, 12; 28, 27. 2 Cron. 22, 22.

10. cînd i-a spus că împărăția va fi luată dela casa lui Saul, și că scaunul de domnie al lui David va fi ridicat peste Israel și peste Iuda, dela Dan* pînă la Beer-Seba*.

* Iud. 1. 1. Cap. 17. 11. 1 Reg. 4. 25.

11. Iș-Boșet n'a îndrăznit să mai răspundă o vorbă lui Abner, pentru că se temea de el.

12. Abner a trimis soli la David, să-i spună din partea lui: „A cui este țara? Fă legămînt cu mine, și mina mea te va ajuta să întorci la tine pe tot Israelul!”

13. El a răspuns: „Bine! voi face legămînt cu tine, dar îți cer un lucru: să nu-mi vezi fața* decît dacă-mi vei aduce mai întîi pe Mical**; fata lui Saul cînd vei veni la mine”.

* Ps. 41. 1. ** 1 Sam. 18. 20.

14. Și David a trimis soli lui Iș-Boșet, fiul lui Saul, să-i spună: „Dă-mi pe nevastă-mea Mical, cu care m'am logodit pentru* o sută de prepuțuri dela Filistenii”.

* 1 Sam. 18. 25. 27.

15. Iș-Boșet a trimis s'o la dela bărbatul ei Paltiel*, fiul lui Laig. * 1 Sam. 20. 34.

16. Și bărbatul ei a mers după ea plîngînd pînă la Bahurim*. Atunci Abner i-a zis: „Pleacă, și întoarce-te!” Și el s'a întors.

* Cap. 18. 18.

17. Abner a stat de vorbă cu bătrînii lui Israel, și le-a zis: „Odinoară voi doreați să aveți împărat pe David;

18. puneți-l acum, căci Domnul* a zis despre el: „Prin robul Meu David voi izbăvi pe poporul Meu Israel din mina Filistenilor și din mina tuturor vrăjmașilor lui”.

* Vers. 9.

19. Abner a vorbit și lui Benjamin, și s'a dus să spună în auzul lui David la Hebron că hotărîse Israel și toată casa lui* Benjamin.

* 1 Cron. 12. 20.

20. A ajuns la David în Hebron, însoțit de douăzeci de oameni; și David a dat un ospăț în cinstea lui Abner și a celor cari erau cu el.

21. Abner a zis lui David: „Mă voi scula, și voi pleca să* string tot Israelul la domnul meu împăratul, ca să fac legămînt cu tine, și să domnești** în totul după dorința ta”. David a dat drumul lui Abner, care a plecat în pace.

* Vers. 10, 12. ** 1 Reg. 11. 37.

Abner este omorît de Ioab.

22. Ioab și oamenii lui David s'au întors dela urmărirea unei cete, și au adus cu el o mare pradă. Abner nu

mai era la David în Hebron, căci David îi dăduse drumul, și plecase în pace.

23. Cînd a venit Ioab cu toată ceta lui, i s'a spus: „Abner, fiul lui Ner, a venit la împărat, care i-a dat drumul, și s'a dus în pace.”

24. Ioab s'a dus la împărat, și a zis: „Ce ai făcut? Abner a venit la tine; pentru ce i-ai dat drumul și l-ai lăsat să plece?”

25. Tu cunoști pe Abner, fiul lui Ner! A venit să te înșele, ca să-ți pîn-dească pașii*, și să știe tot ce faci”.

* 1 Sam. 26. 4. Isa. 57. 28.

26. Și Ioab, după ce a plecat dela David, a trimis pe urmele lui Abner niște soli cari l-au adus înapoi dela fîntîna fără apă Sira: David nu știa nimic.

27. Cînd s'a întors Abner la Hebron, Ioab l-a tras deoparte* în mijlocul porții, ca să-i vorbească în taină, și l-a lovit acolo în pîntece** și l-a omorît, ca să răbune moartea fratelui său Asael†.

* 1 Reg. 2. 3. Cap. 20. 9, 10. ** Cap. 4. 5. † Cap. 2. 20.

Plîngeră la David pentru Abner.

28. David a aflat apoi, și a zis: „Nevinovat sînt eu și împărăția mea pe vecie, înaintea Domnului, de sîngele lui Abner, fiul lui Ner.

29. Sîngele acesta să cadă* asupra lui Ioab și asupra întregii case a tatălui său! Totdeauna să fie în casa lui Ioab cineva, alîns de o scurgere** de sîmîntă sau de lepră, sau care să se razine în cîrjă, sau să cadă ucis de sabie, sau să ducă lipsă de pine!”

* 1 Reg. 2. 25, 26. ** Lev. 15. 2.

30. Astfel Ioab și fratele său Abigail, au omorît pe Abner, pentru că omorise pe fratele lor Asael* în lupta dela Gabaon.

* Cap. 2. 22.

31. David a zis lui Ioab și întregului popor care era cu el: „Rupeți-vă* hainele, incingeți-vă** cu saci, și bo-ciți-vă înaintea lui Abner!” Și împăratul David mergea în urma sicriului.

* Isa. 1. 6. Cap. 1. 2, 11. ** Ps. 137. 34.

32. Au îngropat pe Abner la Hebron. Împăratul a ridicat glasul, și a plîns la mormîntul lui Abner, și tot poporul plîngea.

33. Împăratul a făcut următoarea cin-tare de jale pentru Abner, și a zis:

„Să moară Abner cum moare* un mișel?”

* Cap. 13. 12, 13.

34. N'aveai nici minile legate, Nici picioarele puse în lanțuri

Ai căzut cum cade cineva înaintea
celor răi!"

Și tot poporul a plins și mai mult
după Abner.

35. Tot poporul s'a apropiat de Da-
vid ca s'îl facă să mănince ceva,
cît era încă ziuă; dar David a jurat,
zicînd: „Să mă pedepsească” Dum-
nezeu cu toată asprimea, dacă voi gu-
sta pîne sau alt ceva înainte de ț apu-
sul soarelui!”

* Cap. 17, 17. 1er. 18, 7. ** Num. 1, 17. † Cap. 1, 12.

36. Lucrul acesta a fost cunoscut și
plăcut la tot poporul; toți au găsit că
era bine ce făcuse împăratul.

37. Tot poporul și tot Israelul au
înțeles în ziua aceea că Abner, fiul
lui Ner, nu fusese ucis din porunca
împăratului.

38. Împăratul a zis slujitorilor săi:
„Nu știți că o căpetenie, un om mare,
a căzut astăzi în Israel?”

39. Eu sînt încă slab, măcar că am
primit ungerea împărătească; și oa-
menii aceștia, fiii Teruiei, sînt prea
puternici pentru mine. Domnul” să
răsplătească după răutatea lui celui
ce a făcut răul!”

* Cap. 18, 7. ** Cap. 18, 12.
1 Reg. 2, 4, 30, 34. Ps. 38, 4; 62, 11. 3 Tim. 4, 14.

Iș-Boșet este ucis.

4 1. Cînd a auzit fiul lui Saul că
Abner a murit la Hebron, minile
i-au rămas fără putere, și tot Israe-
lul s'a spăimîntat.

* Ezech. 4, 4. Is. 12, 7. ** Mat. 2, 3.

2. Fiul lui Saul avea doi capi peste
celele de război, dintre cari unul se
numea Baana iar altul Recab; erau fiii
lui Rimon din Beerot, dintre fiii lui
Beniamin. — Căci Beerot” era privit
ca făcînd parte din Beniamin, * Is. 18, 28.

3. și Beerotiiți fugiseră la Ghitaim*,
unde au locuit pînă în ziua de azi.

* Num. 11, 19.

4. Ionatan*, fiul lui Saul, avea un
fiu olog de picioare, și în vîrstă de
cinci ani, cînd a venit din Izrael” ve-
stea morții lui Saul și a lui Ionatan;
doica lui l-a luat și a fugit, și fiindcă
se grăbea să fugă, a căzut și a rămas
olog; numele lui era Mefiboset.

* Cap. 9, 3. ** 1 Sam. 26, 3, 11.

5. Și fiii lui Rimon din Beerot, Recab
și Baana, s'au dus în timpul zădufu-
lui zilei în casa lui Iș-Boșet, care își
făcea somnul de amază.

6. Au pătruns pînă în mijlocul casei,
dîndu-se drept negustori de grîu, și

l-au lovit în pîntece”; apoi Recab și
Baana, fratele său, au scăpat. * Cap. 2, 28.

7. Au intrat în casă, pe cînd el era
culcat pe pat în odaia lui de dormit,
l-au lovit, l-au omorît, și l-au tăiat ca-
pul. l-au luat capul, și au mers toată
noaptea prin cîmpie.

8. Au adus capul lui Iș-Boșet la Da-
vid în Hebron, și au zis împăratului:
„Iată capul lui Iș-Boșet, fiul lui Saul,
vrăjmașul tău, care voia să-ți ia” via-
ța; Domnul răzbună azi pe împărat,
domnul meu, împotriva lui Saul și împo-
triva neamului lui.”

* 1 Sam. 18, 2, 10, 14, 17, 19, 26, 28.

9. David a răspuns lui Recab și lui
Baana, fratele său, fiii lui Rimon din
Beerot: „Viu este Domnul” care m'a
izbăvit din orice primejdie,

* Ps. 34, 18. † 1 Reg. 1, 28. Ps. 31, 7.

10. că pe cel ce a venit să-mi spună”:
„Iată, Saul a murit”, și care credea
că-mi aduce o veste bună, l-am prins și
l-am omorît la Tielgal, ca să-l răsplă-
tesc pentru știrea lui; * Cap. 1, 2, 4, 10.

11. și cînd niște răi au ucis pe un
om nevinovat în casa lui și în patul
lui, cu cît mai mult îi voi cere” sin-
gele din minile voastre și vă voi ni-
mici de pe pămînt.”

* Ps. 1, 3, 4.

12. Și David a poruncit” oamenilor
lui să-i omoare; le-au tăiat minile și
picioarele, și i-au spînzurat la margi-
nea iazului din Hebron. Au luat apoi
capul lui Iș-Boșet, și l-au îngropat în
mormîntul” lui Abner la Hebron.

* Cap. 1, 15. ** Cap. 3, 30.

David împărat peste tot Israelul.

5 1. Toate semîințele lui Israel au
venit” la David, în Hebron, și au
zis: „Iată că noi sîntem os” din oase-
le tale și carne din carnea ta.

* 1 Cron. 11, 1; 12, 28. ** Ps. 26, 14.

2. Chiar odinioară, cînd Saul era îm-
păratul nostru, tu” povățuiai și strîngai
pe Israel. Domnul ti-a zis: „Tu
vei paște” pe poporul Meu Israel,
și vei fi căpetenia lui Israel.”

* 1 Sam. 18, 12. ** 1 Sam. 26, 1, 12. Ps. 78, 71. Cap. 2, 7.

3. Astfel toți bătrînii lui Israel au
venit la împărat în Hebron, și îm-
păratul” David a făcut legămint cu
ei la Hebron, înaintea” Domnului.
Și au uns pe David împărat peste
Israel.

* 1 Cron. 12, 2. ** 2 Reg. 12, 17. † Iud. 12, 31. ‡ Sam. 22, 17.

4. David era în vîrstă de treizeci de
ani cînd s'a făcut împărat, și a dom-
nit” patruzeci de ani. * 1 Cron. 29, 28; 29, 27.

5. La Hebron a domnit peste Iuda șapte* ani și șase luni, și la Ierusalim a domnit treizeci și trei de ani peste tot Israelul și Iuda.

* Cap. 2, 11. 1 Cron. 3, 4.

Cucerirea Ierusalimului.

6. Împăratul a mers cu oamenii lui asupra Ierusalimului* împotriva lebusiților**, locuitorii țării. Ei au zis lui David: „Să nu intri aici, căci și orbii și ologii ți se vor împotrivi! Prin aceasta voiau să spună că David nu va intra cu niciun chip aici.

* Judec. 1, 21. ** Isai. 15, 62. Judec. 1, 8; 19, 11, 12.

7. Dar David a pus mina pe cetățuia Sionului: aceasta* este cetatea lui David.

* Vers. 9. 1 Reg. 2, 37; 8, 1.

8. David zisese în ziua aceea: „Oricine va bate pe lebusiți, să arunce în canal pe șchiopii și pe orbiile aceia cari sînt vrăjmașii lui David***. — De aceea se zice: „Orbul și șchiopul să nu intre în casa Domnului.“

* 1 Cron. 11, 4-8.

9. David s'a așezat în cetățuia, pe care a numit-o cetatea* lui David. A făcut întărituri de jur împrejur, în afară și înălțutul lui Milo (*Cetățuia*).

* Vers. 7.

10. David ajungea tot mai mare, și Domnul, Dumnezeuul oștirilor, era cu el.

Casa lui David.

11. Hiram*, împăratul Tirului, a trimis soli lui David, și lemn de cedru și timplari și cioplitori de piatră, cari au zidit o casă lui David.

* 1 Reg. 5, 2. 1 Cron. 14, 1.

12. David a cunoscut că Domnul îl întărea ca împărat al lui Israel, și că-i ridica împărăția din pricina poporului Sion Israel.

13. David* și-a mai luat țitoare și neveste din Ierusalim, după ce a venit din Hebron, și i s'au născut iarăș fii și fiice.

* Deut. 17, 17. 1 Cron. 3, 6; 14, 3.

14. Iată* numele celor ce i s'au născut la Ierusalim: Șamua, Șobab, Natan, Solomon,

* 1 Cron. 3, 6; 14, 4.

15. Ibhaz, Elișua, Nefeg, Iafia,

16. Elișama, Eliada, și Elișet.

Biruințele asupra Filistenilor.

17. Filistenii au aflat* că David fusese uns împărat peste Israel, și s'au suit toți să-l caute. David, căruia i s'a dat de știre, s'a pogorît** în cetățuia.

* 1 Cron. 11, 25; 24, 8. ** Cap. 20, 11.

18. Filistenii au venit, și s'au răspîndit în valea* Refaim.

* Isai. 15, 8; 16, 14. Isa. 17, 3.

19. David a* întrebat pe Domnul: „Să mă sui împotriva Filistenilor? Li vei da în minile mele?“ Și Domnul a zis lui David: „Sui-te, căci voi da pe Filistenii în minile tale.“

* Cap. 2, 1. 1 Sam. 23, 2, 4; 26, 8.

20. David a venit la Baal-Perațim*, unde l-a bătut. Apoi a zis: „Domnul a risipit pe vrăjmașii mei dinaintea mea, ca niște ape cari se rup.“ De aceea s'a dat locului același numele Baal-Perațim (*Șesul rupturii*).

* Isa. 23, 21.

21. Ei și-au lăsat idolii acolo și David și oamenii lui i-au luat*.

* Deut. 7, 5, 25. 1 Cron. 14, 12.

22. Filistenii* s'au suit din nou, și s'au răspîndit în valea Refaim.

* 1 Cron. 14, 12.

23. David a întrebat* pe Domnul. Și Domnul a zis: „Să nu te sui; ci ia-i pe la spate, și mergi asupra lor în dreptul duzilor.

* Vers. 20.

24. Cînd vei auzi* un vuiet de pași în vîrfurile duzilor, atunci să te grăbești, căci Domnul* merge înaintea ta ca să bată oștirea Filistenilor.“

* 2 Reg. 7, 8. ** Judec. 4, 14.

25. David a făcut cum îi poruncise Domnul, și a bătut pe Filistenii dela Gheba* pînă la Ghezer**.

* 1 Cron. 14, 16. ** Isa. 10, 10.

Chivotul la Obed-Edom.

6 1. David a strîns iarăș pe toți așezii lui Israel, în număr de treizeci de mii de oameni.

2. Și David*, cu tot poporul care era cu el, a pornit dela Baale-Iuda, ca să suie de acolo chivotul lui Dumnezeu, înaintea căruia este chemat Numele Domnului oștirilor, care* stă între Heruvimi deasupra chivotului.

* 1 Cron. 12, 5, 6. ** 1 Sam. 4, 4. Ps. 68, 1.

3. Au pus chivotul lui Dumnezeu* într'un car nou, și l-au ridicat din casa lui Abinadab, de pe deal; Uza și Ahio, fiul lui Abinadab, cărmuiau carul cel nou.

* 2 Sam. 7, 9. 1 Sam. 4, 7.

4. L-au luat dar din* casa lui Abinadab de pe deal; Uza mergea alături de chivotul lui Dumnezeu, și Ahio mergea înaintea chivotului.

* 1 Sam. 7, 1.

5. David și toată casa lui Israel cântau înaintea Domnului cu tot felul de instrumente de lemn de chiparos, cu arfe, cu lăute, cu timpane, cu fluier și cu țimbale.

6. Cînd au ajuns la aria lui Nacon*, Uza a întins** mina spre chivotul lui Dumnezeu și l-a apucat, pentru că erau să-l răstoarne boii.* 1 Cron. 13, 2. ** Num. 4, 15.

7. Domnul s'a aprins de minie împotriva lui Uza, și Dumnezeu* l-a lovit pe loc pentru păcatul lui, și a murit acolo lângă chivotul lui Dumnezeu.

* 1 Sam. 6, 19.

8. David s'a întristat că Dumnezeu lovea pe Uza cu o astfel de pedeapsă, rupîndu-l pe loc. Și locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi Peret-Uza (*Ruperes lui Uza*).

9. David* s'a temut de Domnul în ziua aceea, și a zis: „Cum să intre chivotul Domnului la mine?”

* Ps. 135, 126. Luc. 2, 25, 28.

10. N'a vrut să aducă chivotul Domnului la el în cetatea lui David, și l-a dus în casa lui Obed-Edom din* Gat.

* 1 Cron. 13, 13.

11. Chivotul* Domnului a rămas trei luni în casa lui Obed-Edom din Gat, și Domnul a binecuvîntat** pe Obed-Edom și toată casa lui.

* 1 Cron. 13, 14. ** Ps. 135, 27; 136, 2.

Aducerea chivotului la Ierusalim.

12. Au venit și au spus împăratului David: „Domnul a binecuvîntat casa lui Obed-Edom și tot ce avea, din pricina chivotului lui Dumnezeu.” Atunci* David a pornit, și a suit chivotul lui Dumnezeu din casa lui Obed-Edom în cetatea lui David, în mijlocul veseliei.

* 1 Cron. 13, 20.

13. Cînd ceiea duceau* chivotul Domnului au făcut șase pași, au jertfit un bou** și un vițel gras. * Num. 4, 25. Rom. 12, 1. 1 Cron. 15, 2, 15. ** 1 Reg. 5, 5. 1 Cron. 15, 26.

14. David juca* din răspuțeri înaintea Domnului, și era încins cu efordul** de în subțire.

* Ezech. 14, 25. Ps. 151, 11.

** 1 Sam. 18, 15. 1 Cron. 15, 27.

15. Astfel* au suit David și toată casa lui Israel chivotul Domnului, în strigăte de bucurie și în sunet de trâmbițe.

* 1 Cron. 15, 28.

16. Pe cînd* chivotul Domnului intra în cetatea lui David, Mical, fata lui Saul, se uita pe fereastră; și, văzînd pe împăratul David sărînd și jucînd înaintea Domnului, l-a disprețuit în inima ei.

* 1 Cron. 15, 29.

17. După ce au adus* chivotul Domnului, l-au pus la locul** lui în mijlocul cortului pe care-l ridicase David pentru chivot; și David a adus în

tea Domnului ardere de tot și jertfe de mulțămire. * 1 Cron. 15, 1. ** 1 Cron. 15, 1. Ps. 122, 2. † 1 Reg. 5, 5; 15, 25.

18. Cînd a isprăvit David de adus arderile de tot și jertfele de mulțămire, a binecuvîntat* poporul în Numele Domnului oștirilor. * 1 Reg. 5, 12. 1 Cron. 15, 2.

19. Apoi a împărțit* la tot poporul, la toată mulțimea lui Israel, bărbați și femei, fiecăruiua cite o pîne, o bucată de carne și o turtă de stafide. Și tot poporul a plecat, fiecare la casa lui.

* 1 Cron. 15, 3.

20. David* s'a întors să-și binecuvînteze casa. Mical, fata lui Saul, l-a lăsat înaintea, și a zis: „Cu cîtă cinste s'a purtat azi împăratul lui Israel descoperindu-se** înaintea slujnicilor sașilor lui, cum s'ar descoperi un om ț de nimic!”

* Ps. 136, 22-24. ** 1 Sam. 14, 15. 1 Sam. 15, 24. † 2 Ind. 9, 4.

21. David a răspuns Micaliei: „Înaintea Domnului, care* m'a ales mai pe sus de tatăl tău și de toată casa lui, ca să mă pună căpetenie peste poporul Domnului, peste Israel, înaintea Domnului am jucat.

* 1 Sam. 15, 14; 15, 28.

22. Vreau să mă arăt și mai de nimic de cît de data asta, și să mă înjosesc în ochii mei; totuși voi fi în cinste la slujnicele de cari vorbești.”

23. Și Mical, fata lui Saul, n'a avut copii pînă în ziua morții ei.

David dorește să aibă o casă lui Dumnezeu.

7 1. Cînd* a locuit împăratul în casa lui, și cînd l-a dat odihnă Domnul, după ce l-a izbăvit de toți vrăjmașii cari-l înconjurau, *

* 1 Cron. 17, 1, 4-6.

2. a zis prorocului Natan: „Iată! Eu locuiesc într'o casă* de cedru, și** chivotul lui Dumnezeu locuiește într'un ț cort.”

* Cap. 3, 11. ** Ps. 77, 46. † Ezech. 26, 1; 40, 7-9.

3. Natan a răspuns împăratului: „Du-te și fă tot ce ai în inimă*, căci Domnul este cu tine.”

* 1 Reg. 5, 17, 18. 1 Cron. 22, 7; 28, 2.

4. În noaptea următoare, cuvîntul Domnului a vorbit lui Natan:

5. „Du-te și spune robului meu David: „Așa vorbește Domnul: „Oare tu îmi vei* zidi o casă* ca să locuiesc în ea?”

* 1 Reg. 5, 5; 6, 15. 1 Cron. 22, 5; 28, 3.

6. Dar Eu n'am locuit într'o casă, din* ziua cînd am scos pe copiii lui Israel din Egipt pînă în ziua aceasta;

ci am călătorit într'un cort** drept locuință. * 1 Reg. 8, 18. ** Exod. 40, 38, 39, 40.

7. Pretutindeni pe unde am mers* cu toți copiii lui Israel, am spus Eu oare vreo vorbă vreunui din semințiile lui Israel, căreia li poruncisem să pască** pe poporul Meu Israel, zicînd: „Pentru ce nu-Mi zidiți o casă de cedru?” * 1 Reg. 8, 11, 12. Deut. 32, 14. ** Cap. 1, 2. Ps. 78, 71, 72. Mica. 2, 6. Psal. 50, 28.

8. Acum să spui robului Meu David: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Te-am luat* dela pășune, dela oă, ca să fii căpetenie peste poporul Meu, peste Israel;” * 1 Sam. 16, 11, 12. Ps. 78, 70.

9. am fost* cu tine pretutindeni pe unde ai mers, am mimicit pe toți vrăjmașii** tăi dinaintea ta, și ți-am făcut numele mare† ca numele celor mari de pe pămînt; * 1 Sam. 18, 14. Cap. 5, 10; 8, 4, 14. ** 1 Sam. 31, 4. Ps. 90, 20. † Ps. 12, 2.

10. am dat un loc poporului Meu, lui Israel, și l-am sădit* ca să locuiască în el, și să nu mai fie turburat, ca să nu-l mai apese cel rău** ca mai înainte * Ps. 64, 7; 80, 5. Jer. 24, 5. Amos 9, 15. ** Ps. 60, 20.

11. și ca pe vremea cînd* puseseam judecători peste poporul Meu Israel. Ți-am dat odihnă** izbăvindu-te de toți vrăjmașii tăi. Și Domnul îți vestește că-ți† va zidi o casă. * Judec. 3, 14, 15, 16. 1 Sam. 32, 9, 11. Ps. 108, 42. ** Vers. 1. † Exod. 1, 21. Vers. 17. † 1 Reg. 11, 36.

12. Cînd* ți se vor împlini zilele și vei fi culcat** cu părinții tăi, Eu îți voi ridica† un urmaș după tine, care va ieși din trupul tău, și-i voi întări împărăția. * 1 Reg. 2, 1. ** Deut. 31, 16. † 1 Reg. 1, 21. Psal. 13, 26. † 1 Reg. 8, 20. Ps. 132, 11.

13. El* va zidi Numei Meu o casă, și voi** întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui. * 1 Reg. 2, 3; 6, 12; 8, 18. 1 Cron. 22, 10; 28, 6. ** Vers. 16. Ps. 89, 4, 20, 26, 27.

14. Eu* îi voi fi Tată și el îmi va fi fiu. Dacă va face răul**, îl voi pedepsi cu o nua omenească și cu lovituri omenești; * Ps. 89, 28, 29. Ezech. 1, 5. ** Ps. 89, 30, 31, 32, 33.

15. dar harul Meu nu se va depărta dela el, cum* l-am depărtat dela Saul, pe care l-am îndepărtat dinaintea ta. * 1 Sam. 13, 23, 26; 16, 14. † 1 Reg. 11, 33, 34.

16. Ci casa ta și împărăția ta vor dăinui* vecinic înaintea Mea, și scaunul tău de domnie va fi întărit pe vecie**. * Vers. 13. Ps. 89, 36, 37. Isaa. 52, 24.

Rugăciunea lui David.

17. Natan a spus lui David toate aceste cuvinte și toată vedenia aceasta.

18. Și împăratul David s'a dus și s'a înfățișat înaintea Domnului, și a zis: „Cine* sînt eu, Doamne Dumnezeule, și ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sînt?” * Ps. 132, 26.

19. Și încă atît este puțin înaintea Ta, Doamne Dumnezeule! Tu vorbești despre* casa robului Tău și în viitor. Și binevoiești să înveți** pe un om cu privire la aceste lucruri, Doamne Dumnezeule! * Vers. 12, 13. ** Isa. 55, 6.

20. Ce Ți-ar putea spune David mai mult? Tu cunoști* pe robul Tău, Doamne Dumnezeule! * Ps. 132, 13. Ps. 138, 1.

21. După cuvîntul Tău, și după inima Ta, Tu ai făcut toate aceste lucruri mari, ca să le descoperi robului Tău!

22. Ce mare* ești Tu, Doamne Dumnezeule! Căci nimeni** nu este ca Tine, și nu este alt Dumnezeu afară de Tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre. * 1 Cron. 16, 26. 3 Cron. 2, 1, 2. Ps. 48, 1; 96, 10; 98, 4; 135, 3; 145, 3. Jer. 10, 4. ** Deut. 3, 10; 4, 10; 32, 20. 1 Sam. 2, 2. Ps. 86, 4; 89, 4. Isa. 43, 2, 18, 21.

23. Este oare pe pămînt un singur neam* care să fie ca poporul Tău, ca Israel, pe care a venit să-l răscumpere Dumnezeu, ca să facă din el poporul Lui, ca să-și facă un Nume și ca să facă pentru el, pentru țara Ta, minuni și semne, izgonind dinaintea poporului Tău, pe care l-ai răscumpărat din Egipt, neamuri și pe dumnezeii lor? * Deut. 4, 7, 32, 34; 26, 20. Ps. 147, 20. ** Deut. 9, 26. Numei. 1, 10.

24. Tu ai întărit* pe poporul Tău Israel, ca să fie poporul Tău pe vecie; și Tu**, Doamne, Te-ai făcut Dumnezeul lui. * Deut. 26, 20. ** Ps. 48, 14.

25. Acum, Doamne Dumnezeule, fă să rămîină în veci cuvîntul pe care l-ai rostit asupra robului Tău și asupra casei lui, și lucrează după cuvîntul Tău.

26. Slăvit să fie Numele Tău pe vecie, și să se zică: „Domnul oștirilor este Dumnezeul lui Israel”. Și casa robului Tău David, să rămîină înaintea Ta!”

27. Căci Tu însuși, Doamne al oștirilor, Dumnezeul lui Israel, Te-ai descoperit robului Tău, zicînd: „Eu îți voi întemeia o casă!” De aceea a îndrăznit robul Tău să-Ți facă această rugăciune.

28. Acum, Doamne Dumnezeule, Tu ești Dumnezeu, și cuvintele* Tale sînt adevăr, și Tu ai vestit harul acesta robului Tău. * Isaa. 55, 11.

29. Binecuvîntează dar casa robului Tău, ca să dăinuiească pe vecie înaintea Ta! Căci Tu, Doamne Dumnezeu, ai vorbit, și, prin binecuvîntarea Ta, casa robului Tău va fi binecuvîntată pe * vecie".

* Cap. 22, 34.

Biruințele lui David.

8 1. După * aceea, David a bătut pe Filistenii și i-a smerit, și a luat din mina Filistenilor cîrmuirea capitalei lor.

* 1 Cron. 18, 1, etc.

2. A bătut * pe Moabiți, și i-a măsurat cu o frînghie, punîndu-i să se culce la pămînt; a măsurat două frînghii ca să-i omoare, și o frînghie plină, ca să-i lase vii. Și Moabiții ** au fost supuși lui David, și i-au plătit * un bir.

* Num. 34, 37. ** Vers. 4, 14. * Ps. 12, 10. * Sam. 10, 27.

3. David a bătut pe Hadadezer¹, fiul lui Rehob, împăratul din To²ba*, cînd s'a dus să-și așeze iarăși stăpînirea ** peste riul Eufrat.

* Cap. 18, 4. Ps. 80, 10.11. ** Fac. 15, 18.

4. David i-a luat o mie șapte sute de călăreți și douăzeci de mii de pedestri; a tăiat * vinele cailor de trăsură și n'a păstrat cai decît pentru o sută de cară.

* Is. 11, 6, 9.

5. Sirienii* din Damasc au venit în ajutorul lui Hadadezer, împăratul din To²ba, și David a ucis douăzeci și două de mii de Sirieni.

* 1 Reg. 11, 29, 34, 35.

6. David a pus strajă în Siria Damascului. Și Sirienii au fost * supuși lui David, și i-au plătit * un bir. Domnul ocrotea ** pe David ori unde se ducea.

* Vers. 2. ** Vers. 14. Cap. 7, 8.

7. Și David a luat * scuturile de aur, pe cari le aveau slujitorii lui Hadadezer, și le-a adus la Ierusalim.

* 1 Reg. 10, 16.

8. Împăratul David a mai luat multă aramă din Betah și din Berotai, cetățile lui Hadadezer.

9. Toi, împăratul Hamatului, a auzit că David bătuse toată oștirea lui Hadadezer,

10. și a trimis pe fiul său Ioram* la împăratul David, ca să-i ureze de bine, și să-l laude că a sîmînt lupta împotriva lui Hadadezer și că l-a bătut. Căci Toi era în război cu Hadadezer. Ioram a adus vase de argint, vase de aur, și vase de aramă.

* 1 Cron. 18, 18.

11. Împăratul David le-a închinat* Domnului, cum închinase și argintul și aurul lui dela toate neamurile pe cari le biruisse.

* 1 Reg. 7, 31. * 1 Cron. 18, 12, 26, 28.

1. Sam. 11, 29.

12. din Siria, din Moab, dela fiii lui Amon, dela Filistenii, dela Amalec, și din prada dela Hadadezer, fiul lui Rehob, împăratul din To²ba.

13. La întoarcerea dela biruința lui asupra Sirienilor, David și-a făcut iarăși un nume, bătînd în Valea Sării* optsprezece ** mii de Edomiti.

* 1 Cron. 18, 17. Ps. 80, 10.11. ** 1 Reg. 14, 7.

14. A pus străji în Edom, a pus străji în tot Edomul. Și tot* Edomul a fost supus lui David. Domnul ocrotea ** pe David, pretutindeni pe unde mergea.

* Ps. 37, 29, 31, 40. Num. 24, 15. ** Vers. 8.

Înălți slujbași ai lui David.

15. David a împărțit peste Israel, și făcea judecată și dreptate la tot poporul lui.

16. Ioab*, fiul Teruiei, era mai mare peste oștire; Iosafat*, fiul lui Ahileu, era mai mare peste scriitori;

* Cap. 18, 19, 20, 25. * 1 Cron. 11, 4; 18, 15. ** 1 Reg. 4, 9.

17. Tadic*, fiul lui Ahitub, și Ahimelec, fiul lui Abiatar, erau preoți; Seraia era logofăt;

* 1 Cron. 24, 3.

18. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era căpetenia Cheretiților** și a Peletitiților; și fiii lui David erau mari dregători.

* 1 Cron. 18, 17. ** 1 Sam. 30, 14.

David și Mefiboșet.

9 1. David a zis: „A mai rămas cineva din casa lui Saul, ca să-i fac bine* din pricina lui Ionatan?"

* 1 Sam. 18, 30; 20, 14, 25, 34, 37, 42. Prov. 27, 10.

2. Era un slujitor din casa lui Saul, numit Tiba*, pe care l-au adus la David. Împăratul i-a zis: „Tu ești Tiba?" Și el a răspuns: „Robul tău, da!"

* Cap. 24, 1; 19, 27, 28.

3. Împăratul a zis: „Nu mai este nimeni din casa lui Saul, ca să mă port cu el cu o bunăvătă ca bunăvătatea* lui Dumnezeu?" Și Tiba a răspuns împăratului: „Mai este un fiu al lui Ionatan, olog** de picioare".

* 1 Sam. 20, 14. ** Cap. 4, 4.

4. Împăratul a zis: „Unde este?" Și Tiba a răspuns împăratului: „Este în casa lui Machir* fiul lui Amiel, la Lodebar".

* Cap. 17, 27.

5. Împăratul David l-a trimis să-l ia din casa lui Machir, fiul lui Amiel, din Lodebar.

6. Și Mefiboșet, fiul lui Ionatan, fiul lui Saul, a venit la David, a căzut cu fața la pămînt, și s'a închinat. David a zis: „Mefiboșet!" Și el a răspuns: „Iată robul tău!"

7. David i-a zis: „Nu te teme, căci vreau să-ți fac bine” din pricina tatălui tău Ionatan. Iți voi da înapoi toate pământurile tatălui tău Saul, și vei mânca totdeauna la masa mea”.

* Vers. 1, 3.

8. El s'a închinat, și a zis: „Cine este robul tău, ca să te uiți la un cine mort” ca mine?”

* 1 Sam. 24, 14. Cap. 19, 9.

9. Împăratul a chemat pe Tiba, slujbaşul lui Saul, și i-a zis: „Dau fiului stăpînului tău tot ce” era al lui Saul și tot ce avea toată casa lui.

* Cap. 19, 4; 19, 29.

10. Tu să lucrezi pământurile pentru el, tu, fiii tăi, și robii tăi, și să stringi rodurile, ca fiul stăpînului tău să aibă pîine de mîncare; și Mefiboset, fiul stăpînului tău, va mânca” totdeauna la masa mea”. Și Tiba avea” cîncisprezece fii și douăzeci de robi.

* Vers. 7, 12, 13. Cap. 19, 29. ** Cap. 19, 17.

11. El a zis împăratului: „Robul tău va face tot ce poruncește împăratul, domnul meu, robului său”. Și Mefiboset a mîncat la masa lui David, ca unul din fiii împăratului.

12. Mefiboset avea un fiu mic, numit” Mica, și toți ceiloc locuiau în casa lui Tiba erau robii lui Mefiboset.

* 1 Cron. 8, 34.

13. Mefiboset locuia la Ierusalim, căci mânca” totdeauna la masa împăratului. El era olog” de amîndouă picioarele.

* Vers. 1, 10. ** Vers. 9.

Războiul cu Amonii.

10 1. După aceea, împăratul” fiilor lui Amon a murit, și în locul lui a domnit fiul său Hanun.

* 1 Cron. 19, 1, etc.

2. David a zis: „Voi arăta bunăvoință lui Hanun, fiul lui Nahag, cum a arătat și tatăl lui față de mine”. Și David a trimis pe slujitorii săi să-i mîngie pentru moartea tatălui său. Cînd au ajuns slujitorii lui David în țara fiilor lui Amon,

3. căpeteniile fiilor lui Amon au zis stăpînului lor Hanun: „Crezi că David îți trimete oameni să te mîngie, ca să cinstească pe tatăl tău? Ori ca să cunoască și să cerceteze cetatea, ca s'o nimicească și să trimete el slujitorii la tine?”

4. Atunci Hanun a luat pe slujitorii lui David, le-a ras barba pe jumătate, și le-a tăiat hainele pe jumătate pînă la coapse”. Apoi le-a dat drumul.

* Isa. 50, 4; 62, 1.

5. David, înștiințat de lucrul acesta, a trimis niște oameni înaintea lor, căci oamenii aceia erau foarte batjocorîți; și împăratul a spus să le spună: „Rămîneți la Ierihon pînă vă va crește barba, și pe urmă să vă întoarceți.”

6. Fiii lui Amon, văzînd că se făcuseră urîți” lui David, au tocmît douăzeci de mii de pedestri dela Sirienii” din Bet-Rehob și dela Sirienii din Toba, o mic de oameni dela împăratul din Maaca, și douăsprezece mii de oameni dela oamenii din Tob.

* 2 Sam. 24, 22. Esdr. 8, 21. 1 Sam. 13, 4. ** Cap. 9, 8, 9.

7. La auzul acestei vești, David a trimis împotriva lor pe Ioab și toată oștirea, numai” oameni viteji.”

* Cap. 23, 4.

8. Fiii lui Amon au ieșit, și s'au așezat în șiruri de bătaie la intrarea porții; Sirienii” din Toba și din Rehob, și oamenii din Tob și din Maaca, erau deoparte în cîmpie.

* Vers. 6.

9. Ioab a văzut că avea să lupte și înainte și înapoi. A ales atunci din toți aleșii lui Israel o ceată, pe care a așezat-o împotriva Sirienilor;

10. și a pus sub porunca fratelui său Abigai ce mai rămăsese din popor, ca să țină piept fiilor lui Amon.

11. El a zis: „Dacă Sirienii vor fi mai tari decît mine, să vii în ajutorul meu; și dacă fiii lui Amon vor fi mai tari decît tine, voi veni eu să te ajut.

12. Fii tare”, și să ne arătăm plini” de bărbăție pentru poporul nostru; și pentru cetățile Dumnezeului nostru; și Domnul” să facă ce va crede!”

* Deut. 31, 4. ** 1 Sam. 1, 9. 1 Cor. 16, 13. + 1 Sam. 3, 18.

13. Ioab cu poporul lui a înaintat la luptă împotriva Sirienilor, și ei au luat-o la fugă dinaintea lui.

14. Și cînd au văzut fiii lui Amon, că Sirienii o luaseră la fugă, au fugit și ei dinaintea lui Abigai, și au intrat în cetate. Ioab a plecat dela fiii lui Amon, și s'a întors la Ierusalim.

15. Sirienii, văzînd că fuseseră bătuți de Israel, și-au strîns puterile.

16. Hadarezer a trimis după Sirienii, cari erau de cealaltă parte a Rîului; și au venit la Helam, în frunte cu Șobac, căpetenia oștirii lui Hadarezer.

17. Au dat de veste lui David care a strîns tot Israelul, a trecut Iordantul, și a venit la Helam: Sirienii s'au pregătît de au ieșit înaintea lui David, și au început lupta cu el.

18. Dar Sirienii au fugit dinaintea lui Israel. Și David le-a tăiat șapte

sute de cai de trăsură și patruzeci de mii de călăreți"; a lovit și pe căpetenia oștirii lor Șobac, care a murit pe loc. * 1 Cron. 18, 28.

19. Toți împărații supuși lui Hadarezer, văzându-se bătuti de Israel, au făcut pace cu Israel, și i s'au supus. Și Sirienii n'au mai îndrăznit să ajute pe fiii lui Amon. * Cap. 8, 6.

Pădătirea lui David cu Bat-Seba și Urie.

11 1. În anul următor, pe vremea când porneau împărații la război, David a trimis* pe Ioab, cu slujitorii lui și tot Israelul, să pustiască țara lui Amon și să impresoare Raba. Dar David a rămas la Ierusalim. * 1 Cron. 20, 1.

2. Intr-o după amiază spre seară, David s'a sculat de pe pat; și pe cînd se plimba* pe acoperișul casei împărătești, a zărit** de acolo o femeie care se scilda și care era foarte frumoasă la chip.

* Deut. 32, 9. ** Ps. 124, 2. Ier. 31, 1. Mat. 5, 28.

3. David a întrebat cine este femeia aceasta, și i-au spus: „Este Bat-Seba, fata lui Eliam, nevasta lui Urie”, Hetitul.“ * Cap. 20, 26.

4. Și David a trimis niște oameni s'o aducă. Ea a venit la el, și el s'a culcat* cu ea. După ce s'a curățit** de necurăția ei, ea s'a întors acasă.

* Ps. 54, 11. Luc. 1, 14. ** Lev. 15, 19, 26; 18, 18.

5. Femeia a rămas însărcinată și a trimis vorbă lui David, zicînd: „Sînt însărcinată.“

6. Atunci David a trimis următoarea poruncă lui Ioab: „Trimete-mi pe Urie, Hetitul.“ Și Ioab a trimis pe Urie la David.

7. Urie a venit la David, care l-a întrebat despre starea lui Ioab, despre starea poporului, și despre mersul războiului.

8. Apoi David a zis lui Urie: „Pogoară-te acasă, și spală-ți* picioarele.“ Urie a ieșit din casa împărătească, și a fost urmat de un dar din partea împăratului. * Ps. 124, c. 18, 2.

9. Dar Urie s'a culcat la poarta casei împărătești, cu toți slujitorii stăpînului său, și nu s'a pogorit acasă la el.

10. Au dat de știre lui David despre aceasta, și i-au spus: „Urie nu s'a pogorit la el acasă.“ Și David a zis lui Urie: „Nu vii tu oare din călătorie? Pentruce nu te-ai pogorit acasă?“

11. Urie a răspuns lui David: „Chi-

votul* și Israel și Iuda locuiesc în corturi, domnul** meu Ioab și slujitorii domnului meu sînt tăbăriți în cîmp, și eu să intru în casă să măînc și să beau și să mă culc cu nevastă-mea? Via ești tu și via este sufletul tău că nu voi face lucrul acesta.“

* Cap. 1, 2, 6. ** Cap. 20, 6.

12. David a zis lui Urie: „Mai rămii și astăzi aici, și mine îți voi da drumul.“ Și Urie a rămas la Ierusalim în ziua aceea și a doua zi.

13. David l-a poftit să mînce și să bea cu el, și l-a îmbătat*; și seara, Urie a ieșit și s'a culcat cu slujitorii** stăpînului său, dar nu s'a pogorit acasă.

* Ps. 118, 23, 25. ** Ver. 8.

14. A doua zi dimineața, David a scris* o scrisoare lui Ioab, și a trimis-o prin Urie.

* 1 Reg. 2, 8, 9.

15. În scrisoarea aceasta scria: „Puneți pe Urie în locul cel mai greu al luptei, și trageți-vă înapoi dela el, ca să fie lovit* și să moară.“

* Cap. 12, 8.

16. Ioab, impresurînd cetatea, a pus pe Urie în locul pe care-l știa apărât de ostași viteji.

17. Oamenii din cetate au făcut o ieșire și s'au bătut împotriva lui Ioab; au căzut mulți din popor, din slujitorii lui David, și a fost ucis și Urie, Hetitul.

18. Ioab a trimis un sol să istorisească lui David tot ce se petcuse în luptă.

19. Și a dat solului următoarea poruncă: „Cînd vei isprăvi de istorisit împăratului toate amănuntele luptei, 20. poate că se va minia și va zice: „Pentruce v'ați apropiat de cetate să luptați împotriva ei? Nu știati că se aruncă săgeți din vrful zidului?“

21. Cine a omorît pe Abimelec*, fiul lui Ierubeșet"? Nu o femeie, care a aruncat peste el din vrful zidului o piatră de moară, și n'a murit el la Tebet? Pentruce v'ați apropiat de zid?“ Atunci să-i spui: „A murit și robul tău Urie, Hetitul.“

* Judec. 9, 23. ** Judec. 9, 25.

22. Solul a plecat; și, la sosire, a istorisit lui David tot ce-l poruncise Ioab.

23. Solul a zis lui David: „Oamenii aceia au fost mai tari decît noi; făcuseră o ieșire împotriva noastră în cîmp, și i-am dat înapoi pînă la intrarea porții,

24. dar arcașii au tras de pe vrful

zidului asupra slujitorilor tăi, și mulți din slujitorii împăratului au fost uciși, și a murit și robul tău Urie, Hetitul.”

25. David a zis solului: „Iată ce să spui lui Ioab: „Nu te munci pentru împlinirea aceasta, căci sabia doboară cînd pe unul, cînd pe altul; bate cetatea cu putere, dărîmă-o. Și tu, îmbărbătează-l!”

26. Nevasta lui Urie a aflat că bărbatul ei murise, și a pîls pe bărbatul ei.

27. După ce au trecut zilele de jale, David a trimis s'o ia, și a primit-o în casa lui. Ea i-a fost nevastă*, și i-a născut un fiu.

Fapta lui David n'a plăcut Domnului.

* Cap. 12, 9.

*Dumnezeu
mustră pe David prin Natan.*

12 1. Domnul a trimis pe Natan la David. Și Natan a venit* la el și i-a zis**:

„Într-o cetate erau doi oameni, unul bogat și altul sărac.

* Ps. 11, 10. ** Cap. 14, 5. v. 1 Reg. 20, 35—41. Isa. 5, 2.

2. Bogatul avea foarte multe oi și foarte mulți boi.

3. Săracul n'avea nimic decît o mîleușă, pe care o cumpărase; o hrînea, și o creștea la el împreună cu copiii lui; ea mîncă din aceeaș bucată de pîne cu el, bea din acelaș pahar cu el, dormea la sinul lui, și o privea ca pe fata lui.

4. A venit un călător la omul acela bogat. Și bogatul nu s'a îndurat să se atingă de oile sau de boii lui, ca să pregătească un prînz călătorului care venise la el; ci a luat oaia săracului, și a gătit-o pentru omul care venise la el.”

5. David s'a aprins foarte tare de mînie împotriva omului acestuia, și a zis lui Natan: „Via este Domnul că omul care a făcut lucrul acesta este vrednic de moarte.

6. Și să dea înapoi patru miei*, pentru că săvîrșit fapta aceasta, și n'a avut milă.”

* Ezech. 22, 1. Luc. 16, 9.

7. Și Natan a zis lui David: „Tu ești omul acesta!” Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu te-am uns împărat peste Israel, și te-am scăpat din mîna lui Saul;

* 1 Sam. 16, 12.

8. te-am făcut stăpin pe casa stăpînului tău, am pus la sinul tău nevestele stăpînului tău, și îți-am dat casa

lui Israel și Iuda. Și dacă ar fi fost puțin altă, aș mai fi adăugat.

9. Pentruce* dar ai disprețuit** tu cuvîntul Domnului, făcînd ce este rău înaintea Lui? Ai lovit cu sabia pe Urie†, Hetitul; ai luat de nevastă pe nevastă-sa, și pe el i-ai ucis cu sabia fiilor lui Amon.

* 1 Sam. 24, 12. ** Num. 15, 31. † Cap. 11, 14, 16, 17, 27.

10. Acum niciodată nu se va depărta sabia* din casa ta, pentrucă M'ai disprețuit, și pentrucă ai luat de nevastă pe nevasta lui Urie, Hetitul.”

† 2 Amon 7, 8.

11. Așa vorbește Domnul. „Iată, din casa ta voi ridica mînorocirea împotriva ta, și voi lua subț ochii tăi, pe nevestele tale” și le voi da altuia care se va culca cu ele în fața soarelui acestuia.

* Deut. 28, 26. Cap. 16, 22.

12. Cîci ai lucrat pe ascuns; Eu însă* voi face lucrul acesta în fața întregului Israel și în fața soarelui.”

* Cap. 16, 22.

13. David* a zis lui Natan: „Am** păcătuit împotriva Domnului!” Și Natan a zis lui David: „Domnul îți iartă păcatul †, nu vei muri.

* 1 Sam. 26, 24.

** Cap. 24, 10. Iov. 7, 20. Ps. 52, 4; 51, 4. Prov. 28, 12.

† Cap. 24, 10. Iov. 7, 20. Ps. 52, 1. Mic. 7, 18. Zab. 8, 4.

14. Dar, pentrucă ai făcut pe vrăjmașii Domnului să-L hulească*, săvîrșind fapta aceasta, fiul care ți s'a născut, va muri.”

* Isa. 22, 8. Ezech. 24, 20, 22. Rom. 2, 24.

Moartea copilului. — Solomon.

15. Și Natan a plecat acasă.

Domnul a lovit copilul pe care-l născuse lui David nevasta lui Urie, și a fost greu bolnav.

16. David s'a rugat lui Dumnezeu pentru copil, și a postit; și cînd a venit acasă, toată noaptea a stat culcat* pe pămînt.

* Cap. 19, 31.

17. Bătrînii casei au stăruit de el să se scoale dela pămînt; dar n'a voit, și n'a mîncat nimic cu ei.

18. A șaptea zi, copilul a murit. Slujitorii lui David s'au temut să-i dea de veste că a murit copilul. Căci ziceau: „Cînd copilul trăia încă, i-am vorbit, și nu ne-a ascultat: cum să îndrăznim să-i spunem: „A murit copilul?” Are să se întristeze și mai mult.”

19. David a băgat de seamă că slujitorii lui vorbeau în șoaptă între ei, și a înțeles că murise copilul. El a zis

slujitorilor săi: „A murit copilul?”
Și ei au răspuns: „A murit.”

20. Atunci David s'a sculat de la pămînt. S'a spălat, s'a uns*, și și-a schimbat hainele; apoi s'a dus în casa Domnului, și s'a închinat**. Intorcîndu-se acasă, a cerut să i se dea să mănînce, și a mîncat. *Bat. 3, 2. ** Ier. 1, 20.

21. Slujitorii lui i-au zis: „Ce însemnează ceace faci? Cînd trăia copilul, posteați și plîngeați; și acum, cînd a murit copilul, te scoli și mînînci?”

22. El a răspuns: „Cînd trăia copilul, posteam și plîngeam, căci” ziceam: „Cine știe dacă nu Se va îndura Domnul de mine și dacă nu va trăi copilul?”

* Isa. 38, 1, 3. Iona 3, 4.

23. Acum, cînd a murit, pentruce să mai postesc? Pot să-l întorc în viață? Eu mă voi duce la el, dar el nu se va întoarce la mine.”

* Ier. 7, 9, 10, 26.

24. David a mîngîiat pe nevastă-sa Bat-Seba, și a intrat la ea și s'a culcat cu ea. Ea* a născut un fiu, pe care l-a numit** Solomon, și care a fost iubit de Domnul.

* Mal. 1, 6. ** 1 Cron. 22, 9.

25. El l-a încredințat în minile proorocului Natan, și Natan i-a pus numele Iedida (*iubitul Domnului*), pentru Domnul.

Luarea Rabei și supunerea Amoniților.

26. Ioab*, care impresura Raba** fiilor lui Amon, a pus mina pe cetatea împărătească,

* 1 Cron. 20, 1. ** Deut. 3, 11.

27. și a trimis soli lui David să-i spună: „Am început lupta împotriva Rabei, și am și pus stăpînire pe cetatea apelor;

28. strînge acum cealaltă parte a poporului, tăbărăște împotriva cetății, și ia-o, ca să n'o iau eu și să vină asupra mea cîntea.”

29. David a strîns tot poporul, și a mers asupra cetății Raba; a bătut-o și a luat-o.

30. A* luat cununa de pe capul împăratului ei, care cîntărea un talant de aur și era împodobită cu pietre scumpe. Au pus-o pe capul lui David, care a luat o foarte mare pradă din cetate.

* 1 Cron. 20, 2.

31. A scos pe locuitori, și i-a trecut prin ferestre, prin grape de fer și securi de fer, și i-a pus în cuptoarele de cărămizi; așa a făcut tuturor cetăților fiilor lui Amon. David s'a întors la Ierusalim cu tot poporul.

Amnon carvește cu soră-sa.

13. După aceea, iată ce s'a întîmplat. Absalom*, fiul lui David, avea o soră frumoasă, numită Tamar**; și Amnon, fiul lui David, a iubit-o.

* Cap. 3, 2, 3. ** 1 Cron. 3, 9.

2. Amnon era atît de chinat din această pricină, încît a căzut bolnav după soră-sa Tamar; căci era fecioară, și-i venea greu lui Amnon să-i facă ceva.

3. Amnon avea un prieten, numit Ionadab, fiul lui Șimea*, fratele lui David. Și Ionadab era un om foarte șiret.

* 1 Sam. 26, 9.

4. El i-a zis: „Pentruce te usuci din zi în zi, tu, fiul împăratului? Nu vrei să-mi spui?” Amnon i-a răspuns: „Iubesc pe Tamar, sora fratelui meu Absalom.”

5. Ionadab i-a zis: „Culcă-te în pat, și fă-te bolnav. Cînd va veni tatăl tău să te vadă, să-i spui: „Dă voie sori mele Tamar, să vină să-mi dea să mănînce; să-mi pregătească subț ochii mei o mîncare, ca s'o văd și s'o iau din mîna ei.”

6. Amnon s'a culcat și s'a făcut bolnav. Împăratul a venit să-l vadă, și Amnon a zis împăratului: „Te rog, să vină sora-mea Tamar să facă două* turte subț ochii mei și să le mănînce din mîna ei.”

* Fac. 18, 6.

7. David a trimis să spună Tamarei înăuntrul odăilor ei: „Du-te în casa fratelui tău Amnon, și pregătește-i o mîncare.”

8. Tamar s'a dus în casa fratelui ei Amnon, care era culcat. A luat plămădeală, a frămîntat-o, a pregătit turte înaintea lui, și le-a copt;

9. luînd apoi tigăia, le-a răsturnat înaintea lui. Dar Amnon n'a vrut să mănînce. El a zis: „Scoateți* pe toată lumea afară.” Și toată lumea a ieșit afară dela el.

* Fac. 48, 1.

10. Atunci Amnon a zis Tamarei: „Adu-mi mîncarea în odaie, și s'o mănînc din mîna ta.” Tamar a luat turtele pe cari le făcuse, și le-a dus fratelui său Amnon, în odaie.

11. Pe cînd i le dădea ea să le mănînce, el a apucat-o* și i-a zis: „Vino, soro, și culcă-te cu mine.”

* Fac. 38, 13.

12. Ea i-a răspuns: „Nu, frate, nu mă necinsti, căci nu se face așa* în Israel; nu face mișelia** aceasta.

* Lev. 18, 8, 11; 20, 17. ** Fac. 34, 1. Iuda. 18, 23; 20, 6.

13. Unde mă voi duce eu cu rușinea

mea? Și tu vei trece drept un mișel în Israel. Acum, vorbește, te rog, împăratului, și nu * se va împotrivi să fiu a ta. " * Lev. 19, 11.

14. Dar el n'a vrut s'o asculte; a silit-o, a necinstit-o * și s'a culcat cu ea. * Deut. 22, 26. Cap. 13, 11.

15. Apoi Amnon a urlit-o foarte mult, mai mult decât o iubișe. Și i-a zis: „Scoală-te, și du-te!”

16. Ea i-a răspuns: „Nu mai mări răul pe care l-ai făcut, izgonindu-mă.”

17. El n'a vrut s'o asculte și, chemând băiatul care-i slujea, a zis: „Izgonește delă mine pe femeia aceasta, scoate-o afară, și încaie ușa după ea!”

18. Ea avea o rochie pestrită *; căci aceasta era haina pe care o purtau fetele împăratului, câtă vreme erau fecioare. Slujitorul lui Amnon a scos-o afară, și a încuiat ușa după ea. * Ezech. 16, 16. Ierem. 4, 31. Ps. 45, 14.

19. Tamar și-a presărat cenușă * pe cap, și și-a sfîșiat haina pestrită; a pus mîna ** în cap, și a plecat tipînd. * Ier. 1, 6. Cap. 1, 2. 1er. 2, 12. ** Ier. 2, 27.

20. Fratele ei Absalom, i-a zis: „A stat fratele tău Amnon cu tine? Acum, soro, taci, căci este fratele tău; nu te preta trece cu firea din pricina aceasta.” Și Tamar, nemîngîiată, a locuit în casa fratelui ei Absalom.

21. Împăratul David a aflat toate aceste lucruri, și s'a miniat foarte tare.

22. Absalom n'a vorbit nici bine nici rău * cu Amnon; dar a început să-l urască **, pentrucă necinșise pe sora-sa Tamar. * Ps. 24, 12, 13. 1 Sam. 26, 4, 10. ** Lev. 19, 17, 18.

Amnon omorît.

23. După doi ani, pe cînd Absalom avea tunsul oilor * la Baal-Hațor, lângă Efraim, a poștit pe toți fiii împăratului. * Ps. 26, 12, 13. 1 Sam. 26, 4, 10.

24. Absalom s'a dus la împărat, și a zis: „Iată, robul tău are tunsul oilor; să vină împăratul și slujitorii lui la robul tău.”

25. Și împăratul a zis lui Absalom: „Nu, fiule, nu vom veni toți, ca să nu-ți fie greu.” Absalom a stăruit de el; dar împăratul n'a vrut să se ducă, și i-a binecuvîntat.

26. Absalom a zis: „Dă voie măcar fratelui meu Amnon să vină cu noi.” Împăratul i-a răspuns: „Pentruce să vină el cu tine?”

27. În urma stăruințelor lui Absa-

lom, împăratul a lăsat să meargă cu el pe Amnon și toți fiii săi.

28. Absalom a dat următoarea poruncă slujitorilor săi: „Luați seama cînd se va veseli * inima lui Amnon de vin, și cînd vă voi zice: „Loviți pe Amnon!” atunci să-l omoriți; să nu vă temeți de nimic: oare nu vă poruncesc eu? Fiți tari, și arătați-vă oameni de inimă!”

* Ierem. 17, 4, 9, 25. Ezech. 2, 7, 1 Sam. 26, 26. Ezech. 1, 28. Ps. 204, 26.

29. Slujitorii lui Absalom au făcut lui Amnon cum le poruncise Absalom. Și toți fiii împăratului s'au sculat, au încălecat fiecare pe călărețul lui, și au fugit.

30. Pe cînd erau pe drum, a ajuns zvonul la David că Absalom a ucis pe toți fiii împăratului, și că n'a mai rămas niciunul din ei.

31. Împăratul s'a sculat, și-a rupt hainele *, și s'a culcat ** pe pămînt, și toți slujitorii lui stăteau acolo cu hainele sfîșiate. * Cap. 1, 11. ** Cap. 13, 16.

32. Ionadab *, fiul lui Șimea, fratele lui David, a luat cuvîntul și a zis: „Să nu creadă domnul meu că toți tinerii, fiii împăratului, au fost uciși, căci numai Amnon a murit; aceasta este urmarea unei hotărîri a lui Absalom, din ziua cînd Amnon a necinștit pe sora-sa Tamar.” * Vers. 1.

33. Să nu * se mai muncesc dar împăratul, domnul meu, cu gîndul că toți fiii împăratului au murit, căci numai Amnon a murit. * Cap. 13, 18.

34. Absalom * a fugit.

Și tinărul pus de strajă a ridicat ochii și s'a uitat. Și iată că o mare oară venea pe drumul dinapoia lui, dinspre munte. * Vers. 20.

35. Ionadab a zis împăratului: „Iată că vin fiii împăratului! Astfel se adevărește ce spunea robul tău.”

36. Pe cînd isprăvea el vorba, iată că fiii împăratului au venit. Au ridicat glasul, și au plîns; și împăratul și toți slujitorii lui au plîns mult.

37. Absalom fugise, și s'a dus la Talmai *, fiul lui Amihur, împăratul Gheșurului. Și David jălea în fiecare zi pe fiul său. * Cap. 3, 1.

38. Absalom a stat trei ani la Gheșur *, unde se dusese, după ce fugise. * Cap. 14, 23, 25; 15, 8.

39. Împăratul David a încetat să mai urmărească pe Absalom, căci se mingiase * de moartea lui Amnon. * Ps. 26, 12.

Ioab trimite pe o femeie din Tecoa la David.

14 1. Ioab, fiul Teruiei, a băgat de seamă că inima împăratului era aprinsă de dor după Absalom.

* Cap. 19, 26.

2. A trimis să aducă din Tecoa o femeie iscusită, și i-a zis: „Fă-te că plingi, și îmbracă-te în haine de jale; nu te unge cu untdelemn, și fii ca o femeie care de multă vreme plinge după un mort.”

* 2 Cron. 21, 3. ** Sam. 2, 1.

3. Să te duci astfel la împărat, și să-i vorbești așa și așa.” Și Ioab i-a spus ce trebuia să zică.

* Vers. 19. Exod. 1, 10.

4. Femeia aceea din Tecoa s'a dus să vorbească împăratului. A căzut cu fața la pământ, și a închinat, și a zis: „Împărate, scapă-mă!”

* 1 Sam. 20, 41. Cap. 1, 1. ** 2 Reg. 6, 26, 28.

5. Împăratul i-a zis: „Ce ai?” Ea a răspuns: „Da, sint văduvă, bărbatul mi-a murit!”

* Cap. 12, 1.

6. Roaba ta avea doi fii; amindoi s'au certat pe cîmp, și n'a fost nimeni să-l despartă; unul a lovit pe celalt, și l-a omorît.

7. Și lată că toată familia s'a ridicat împotriva roabei tale, zicînd: „Scoate încoace pe ucigașul fratelui său! Vrem să-l omorîm, pentru viața fratelui său pe care l-ai ucis; vrem să nimicim chiar și pe moștenitor!” Ei ar stinge astfel și tăciunele care-mi mai rămînt, ca să nu las bărbatul meu nici nume nici urmaș viu pe fața pămîntului.”

* Sam. 12, 19. Deut. 19, 17.

8. Împăratul a zis femeii: „Du-te acasă. Voi da porunci cu privire la tine.”

9. Femeia din Tecoa a zis împăratului: „Asupra mea”, împărate, domnul meu, și asupra casei tatălui meu să cadă pedeapsa; împărat!” și scaunul lui de domnie să nu aibă nimic de suferit.”

* Ps. 37, 13. 1 Sam. 26, 24. Mat. 27, 24. ** Cap. 8, 28, 29. 1 Reg. 4, 30.

10. Împăratul a zis: „Dacă va vorbi cheia împotriva ta, să-l aduci la mine, și nu se va mai atinge de tine.”

11. Ea a zis: „Să-și aducă aminte împăratul de Domnul, Dumnezeul tău, pentru că răzbușătorul singelui” să nu mărească prăpădul, și să nu mi se nimicească fiul!” Și el a zis: „Via este” Domnul, că un păr din capul fiului tău nu va cădea la pămînt!”

* Sam. 26, 13. ** 1 Sam. 11, 46. Psal. 37, 24.

12. Femeia a zis: „Dă voie roabei tale să spună o vorbă domnului meu, împăratul.” Și el a zis: „Vorbește!”

13. Femeia a zis: „Pentru că gîndesc tu astfel cu privire la poporul lui Dumnezeu, căci nu iese chiar din cuvintele împăratului că împăratul este ca și vinovat cînd nu cheamă înapoi pe acela pe care l-a gonit?”

* 1 Sam. 26, 2. ** Cap. 13, 37, 39.

14. Trebuie negreșit să murim”, și vom fi ca niște ape vărsate pe pămînt, cari nu se mai adună. Dumnezeu nu ia viața, ci dorește” ca fugarul să nu rămînă izgonit dinaintea Lui.

* Jer. 24, 13. Eze. 9, 27. ** Num. 35, 13, 25, 28.

15. Acum, dacă am venit să spun aceste lucruri împăratului, domnului meu, am venit pentru că poporul m'a înspăimîntat. Și roaba ta a zis: „Vreau să vorbesc împăratului; poate că împăratul va face ce va zice roaba sa.”

16. Da, împăratul va asculta pe roaba sa, ca să scape din mina celor ce caută să ne nimicească, pe mine și pe fiul meu, din moștenirea lui Dumnezeu.”

17. Roaba ta a zis: „Cuvîntul domnului meu împăratul să-mi dea odihnă. Căci domnul meu împăratul este ca un inger” al lui Dumnezeu, gata să audă binele și răul. Și Domnul, Dumnezeul tău, să fie cu tine.”

* Vers. 20. Cap. 19, 27.

18. Împăratul a răspuns, și a zis femeii: „Nu-mi ascunde ce te voi întreba.” Și femeia a zis: „Să vorbească domnul meu împăratul!”

19. Împăratul a zis atunci: „Oare mina lui Ioab nu este ea cu tine în toată treaba aceasta?” Și femeia a răspuns: „Via este sufletul tău, împărate, domnul meu, că nu este cu puțință nici o abatere nici la dreapta nici la stînga dela tot ce a zis domnul meu împăratul. În adevăr, robul tău Ioab mi-a poruncit, și a pus în gura roabei tale toate aceste cuvinte.”

* Vers. 2.

20. Ca să dea o altă înfățișare lucrului, a făcut robul tău Ioab lucrul acesta. Dar domnul meu este tot atît de înțelept” ca și un inger al lui Dumnezeu, ca să cunoască tot ce se petrece pe pămînt.”

* Vers. 27. Cap. 19, 27.

Absalom este iertat și adus înapoi.

21. Împăratul a zis lui Ioab: „Iată, vreau să fac lucrul acesta; du-te dar, de adu înapoi pe tinărul Absalom.”

22. Ioab a căzut cu fața la pămînt, și a

închinat, și a binecuvîntat pe împăratul. Apoi a zis: „Robul tău cumoaște azi că am căpătat trecere înaintea ta, împărate, domnul meu, fiindcă împăratul lucrează după cuvîntul robului său.”

23. Ioab s'a sculat, a plecat în Gheșur*, și a adus pe Absalom înapoi la Ierusalim.

* Cap. 12, 25.

24. Dar împăratul a zis: „Să se ducă în casa lui, și să nu-mi vadă* fața.” Și Absalom s'a dus în casa lui, și n'a văzut fața împăratului.

* Fac. 45, 3. Cap. 3, 15.

25. Nu era om în tot Israelul așa de vestit ca Absalom în privința frumuseței lui; din talpa* piciorului pînă în creștetul capului, n'avea niciun cîsur.

* Isa. 1, 5.

26. Cînd își tunde capul — și-l tunde în fiecare an, pentrucă părul îi era greu — greutatea părului de pe capul lui era de două sute de sicli, după greutatea împăratului.

27. Lui Absalom i s'au născut* trei fiu, și o fiică, numită Tamar, care era o femeie frumoasă la chip.

* Cap. 12, 25.

28. Absalom a locuit doi ani la Ierusalim, fără să vadă* fața împăratului.

* Vers. 24.

29. Apoi a chemat pe Ioab, să-l trimească la împăratul: dar Ioab n'a voit să vină la el. L-a chemat a doua oară; și Ioab tot n'a vrut să vină.

30. Absalom a zis atunci slujitorilor lui: „Vedeți, ogorul lui Ioab este lângă al meu; are orz pe el; duceți-vă și puneți-i foc.” Și slujitorii lui Absalom au pus foc cîmpului.

31. Ioab s'a sculat și s'a dus la Absalom acasă. Și i-a zis: „Pentruce au pus slujitorii tăi foc cîmpului meu?”

32. Absalom a răspuns lui Ioab: „Iată, ți-am trimis vorbă și ți-am zis: „Vino aici, și te voi trimite la împărat să-i spui: „Pentruce m'am întors din Gheșur? Ar fi fost mai bine pentru mine să fiu și acum acolo. Doresc acum să văd fața împăratului; și dacă este vreo nelegiuire în mine, să mă omoare.”

33. Ioab s'a dus la împărat, și i-a spus lucrul acesta. Și împăratul a chemat pe Absalom, care a venit la el și s'a aruncat cu fața la pămînt înaintea lui. Împăratul a sărutat* pe Absalom.

* Fac. 32, 4; 45, 15. Lev. 15, 20.

Răscoala lui Absalom.

15. După* aceea, Absalom și-a pregătît care** și cai, și cinci zeci de oameni cari alergau înaintea lui.

* Cap. 12, 21. ** 1 Reg. 1, 6.

2. Se scula disdedimineață, și stătea la marginea drumului la poartă. Și oridecîtorii avea cineva vreo neînțelegere și se ducea la împărat la judecată, Absalom îl chema și zicea: „Din ce cetate ești?” După ce-l răspundea: „Sînt din cutare semînție a lui Israel,”

3. Absalom îi zicea: „Iată, pricina ta este bună și dreaptă; dar nimeni din partea împăratului nu te va asculta.”

4. Absalom zicea: „De* m'ar pune pe mine judecător în țară! Orice om care ar avea o neînțelegere și o judecată, ar veni la mine, și i-aș face dreptate.”

* Judec. 2, 20.

5. Și cînd se apropia cineva să se închine înaintea lui, el îi întindea mîna, îl apuca, și-l săruta.

6. Absalom se purta așa cu toți aceia din Israel cari se duceau la împărat să ceară dreptate. Și Absalom cîștiga* inima oamenilor lui Israel.

* Sam. 12, 25.

7. După trecere de patruzeci¹ de ani, Absalom a zis împăratului: „Dă-mi voie să mă duc la Hebron să împlinesc o juruință pe care am făcut-o Domnului.

8. Căci robul* tău a făcut o juruință**, cînd Ț locuiam la Gheșur în Siria; și am zis: „Dacă mă va aduce Domnul înapoi la Ierusalim, voi da cinste Domnului.”

* Fac. 26, 20, 21. ** 1 Sam. 26, 2. † Cap. 12, 20.

9. Împăratul i-a zis: „Du-te în pace.” Absalom s'a sculat, și a plecat la Hebron.

10. Absalom a trimis iscoade în toate semînțiile lui Israel, să spună: „Cînd veți auzi sunetul trimbiței, să ziceți: „Absalom s'a făcut împărat la Hebron!”

11. Două sute de oameni din Ierusalim, cari fuseseră poștiți*, au însoțit pe Absalom; și i-au însoțit în prostia** lor, fără să știe nimic.

* 1 Sam. 3, 12; 16, 1, 2. ** Fac. 22, 1.

12. Pe cînd aducea Absalom jertfele, a trimis în cetatea Ghilo după Ahiofel, Ghilonitul*, sfetnicul** lui David. Uneltirea căpăta putere, și poporul se

1. Sam. patri.

Indrepta în număr tot mai mare ț de partea lui Absalom.

* Num. 12, 31. ** Ps. 42, 4; 55, 12, 13, 14. + Ps. 8, 1.

Fuga lui David.

13. Cineva a venit și a dat de știre lui David, și a zis: „Înima* oamenilor lui Israel s'a întors spre Absalom.”

* Vers. 6. Judec. 9, 2.

14. Și David a zis tuturor slujitorilor lui cari erau cu el la Ierusalim: „Sculăți-vă să fugim”, căci nu vom scăpa dinaintea lui Absalom. Grăbiți-vă de plecare; altfel, nu va întîrzia să ne ajungă, și va arunca menorocirea peste noi, și va trece cetatea prin ascuțiul săbiei.”

* Cap. 15, 9. Ps. 3, 10.

15. Slujitorii împăratului i-au zis: „Slujitorii tăi vor face tot ce va voi domnul nostru împăratul.”

16. Împăratul* a ieșit, și toată casa lui mergea după el; și a lăsat zece** țitoare pentru paza casei.

* Ps. 3, 10. ** Cap. 10, 21, 22.

17. Împăratul a ieșit astfel, și tot poporul îl urma. Și s'au oprit la cea din urmă casă.

18. Toți slujitorii lui, toți Cheretii* și toți Peletii, au trecut alături de el; și toți Gații, în număr de șase sute de oameni, veniți din Gat după el, au trecut înaintea împăratului.

* Cap. 6, 18.

19. Împăratul a zis lui Itai* din Gat: „Pentruce să vii și tu cu noi? Întoarce-te, și rămii cu împăratul, căci ești străin, și ai fost luat chiar din țara ta.”

* Cap. 18, 2.

20. De ieri ai venit, și azi să te fac să rătăcești cu noi încoace și încolo, cînd nici eu însumi nu știu unde* mă duc! Întoarce-te, și ia și pe frații tăi cu tine. Domnul să se poarte cu tine cu bunăte și credincioșie!”

* 1 Sam. 26, 12.

21. Itai a răspuns împăratului, și a zis: „Viu* este Domnul și viu este domnul meu împăratul, că în locul unde va fi domnul meu împăratul, fie ca să moară, fie ca să trăiască, acolo va fi și robul tău.”

* Ecl. 1, 18, 17. Prov. 17, 17; 18, 24.

22. David a zis atunci lui Itai: „Du-te și treci!” Și Itai din Gat a trecut înainte, cu toți oamenii lui și toți copiii cari erau cu el.

23. Tot tînutul plîngea și scoteau țipete mari, la trecerea întregului popor. Împăratul a trecut apoi și el pîrîul Chedron, și tot poporul a apucat pe drumul care duce în* pustie.

* Cap. 16, 7.

24. Tadoc era și el acolo, și cu el toți Leviții, ducînd* chivotul legămîntului lui Dumnezeu; și au așezat jos chivotul lui Dumnezeu, și Abiatar se suia, în timp ce tot poporul isprăvea de ieșit din cetate.

* Num. 4, 15.

25. Împăratul a zis lui Tadoc: „Du chivotul lui Dumnezeu înapoi în cetate. Dacă voi căpîta trecere înaintea Domnului, mă va aduce înapoi* și mă va face să văd chivotul și locașul lui.”

* Ps. 42, 2.

26. Dar dacă va zice: „Nu-mi place* de tine”, iată-mă, să faci ce va crede cu mine.”

* Num. 14, 8. Cap. 22, 26. 1 Reg. 15, 2. 2 Cron. 9, 8. Is. 44, 22, 4. ** 1 Sam. 3, 18.

27. Împăratul a mai zis preotului Tadoc: „Întelegi? Întoarce-te* în pace în cetate, cu fiul tău Ahimaș, și cu Ionatan, fiul lui Abiatar, cei doi fii** ai voștri.”

* 1 Sam. 9, 9. ** Cap. 17, 17.

28. Vedeți, voi aștepta* în câmpiile pustiei, pînă ce-mi vor veni vești din partea voastră.”

* Cap. 17, 18.

29. Astfel Tadoc și Abiatar au dus înapoi chivotul lui Dumnezeu la Ierusalim, și au rămas acolo.

30. David a suit dealul măslinilor. Sui a plîngînd și cu capul* acoperit, și mergea cu picioarele goale**; și toți ceice erau cu el și-au acoperit ț și ei capul, și suiau plîngînd ț.

* Cap. 9, 4. Ecl. 4, 12. ** Is. 20, 2, 4. 1 Is. 14, 3, 4. + Ps. 138, 6.

31. Au venit și au spus lui David: „Ahitofel* este împreună cu Absalom printre uneltitori.” Și David a zis: „Doamne, nimicește” sfaturile lui Ahitofel!”

* Ps. 2, 1; 36, 12, etc. ** Cap. 15, 23; 17, 14, 25.

32. Cînd a ajuns David pe vîrf, unde s'a închinat înaintea lui Dumnezeu, iată că Hușai, Architul, a venit înaintea lui, cu haina sfișiată* și capul acoperit cu țîrînă.

* Cap. 1, 2.

33. David i-a zis: „Dacă vei veni cu mine, îmi vei fi o* povară.”

* Cap. 18, 16.

34. Dimpotrivă, vei nimici pentru mine sfaturile lui Ahitofel, dacă te vei întoarce în cetate, și vei zice lui Absalom: „Împărate, eu voi fi robul* tău; odinioară am fost robul tatălui tău, dar acum sînt robul tău.”

* Cap. 18, 18.

35. Preoții Tadoc și Abiatar nu vor fi acolo cu tine? Tot ce vei afla din casa împăratului spune* preoților Tadoc și Abiatar.

* Cap. 17, 18, 19.

36. Și fiindcă ei au acolo la* ei pe cei doi fii ai lor, pe Ahimaș, fiul lui Tadoc, și pe Ionatan, fiul lui Abiatar,

prin ei inii veși trimete tot ce veși afla. * Vers. 27.

37. Hușai, prietenul* lui David, s'a întors dar în cetate. Și Absalom** a intrat în Ierusalim.

* Cap. 15, 16. † Gen. 27, 28. ** Cap. 15, 15.

Țiba înegrește pe Mefiboșet.

16. 1. Cînd* trecuse David puțin de vîrf, iată că Țiba**, slujitorul lui Mefiboșet, a venit înaintea lui cu doi măgari înșălați, pe cari erau două sute de plîn, o sută de turte de stafide, o sută de roade de vară, și un burduf cu vin. * Cap. 15, 20, 22. ** Cap. 9, 2.

2. Împăratul a zis lui Țiba: „Ce vrei să faci cu acestea?” Și Țiba a răspuns: „Măgarii sînt pentru casa împăratului, pentru călărie, pînile și roadele de vară sînt pentru hrana tinerilor, și vinul pentru potolirea setei celor* ce vor fi oboșiți în pustie.”

* Cap. 15, 29; 17, 26.

3. Împăratul a zis: „Unde este fiul stăpînului tău?” Și* Țiba a răspuns împăratului: „Iată, a rămas la Ierusalim, căci a zis: „Astăzi casa lui Israel îmi va da înapoi împărăția tatălui meu.”

* Cap. 16, 27.

4. Împăratul* a zis lui Țiba: „Tot ce este al lui Mefiboșet este al tău.” Și Țiba a zis: „Mă închin cu plecăciune! Să capăt trecere înaintea ta, împărate, domnul meu!”

* Prov. 18, 13.

Șimei blestămă.

5. David ajunsese pînă la Bahurim. Și de acolo a ieșit un om din familia și din casa lui Saul, numit Șimei*, fiul lui Ghera. El înainta blestămînd,

* Cap. 15, 25. † Reg. 2, 6, 24.

6. și a aruncat cu pietre după David și după toți slujitorii împăratului David. În timp ce tot poporul și toți vitejii stăteau la dreapta și la stînga împăratului.

7. Șimei vorbea astfel cînd blestema: „Du-te, du-te, om al singelui, om* rău!”

* Deut. 19, 16.

8. Domnul face să cadă asupra ta pedeapsa* pentru tot singele** casei lui Saul, al cărui scaun de domnie l-ai luat, și Domnul a dat împărăția în minile fiului tău Absalom; și iată-te nenorocit, căci ești un om al singelui!”

* Judec. 9, 24, 26, 27. † Reg. 2, 33, 35.

** Cap. 1, 36; 2, 29, 30; 4, 11, 12.

9. Atunci Abigai, fiul Teruici, a zis împăratului: „Pentruce blestămă* acest cine** mort pe domnul meu îm-

păratul? Lasă-mă, te rog, să mă duc să-i tai capul.”

* 1 Sam. 24, 24. Cap. 9, 8. ** Exod. 22, 28.

10. Dar împăratul a zis: „Ce* aveți voi cu mine, fiu Teruici? Dacă blestămă, înscamă că Domnul** i-a zis: „Blestămă pe David!” Cine-i† va zice dar: „Pentruce faci așa?”

11. Și David a zis lui Abigai și tuturor slujitorilor săi: „Iată că fiul meu*, care** a ieșit din trupul meu, vrea să-mi ia viața; cu cît mai mult Beniamitul acesta! Lăsați-l să blesteme, căci Domnul i-a zis.”

* Cap. 12, 11. ** Fac. 25, 4.

12. Poate că Domnul se va uita la necazul meu, și-mi va* face bine în locul blestemelor de azi.”

* Rom. 8, 28.

13. David și oamenii lui și-au văzut de drum. Șimei mergea pe coasta muntelui, în dreptul lui David, și mergînd, blestema, arunca cu pietre împotriva lui, și vîntura praaf.

14. Împăratul și tot poporul care era cu el au ajuns la Alefîm, și acolo s'au odîhnit.

Hușai la Absalom.

15. Absalom* și tot poporul, bărbații lui Israel, intraseră în Ierusalim. Ahitofel era și el cu Absalom.

* Cap. 15, 37.

16. Cînd a ajuns Hușai, Architul, prietenul* lui David, la Absalom, i-a zis: „Trăiască împăratul! Trăiască împăratul!”

* Cap. 15, 37.

17. Și Absalom a zis lui Hușai: „Iată cît de mult îți ta la prietenul tău!” Pentru ce nu* te-ai dus cu prietenul tău?”

* Cap. 15, 25. Prov. 17, 17.

18. Hușai a răspuns lui Absalom: „Pentru că vreau să fii al aceluia pe care l-a ales Domnul și tot poporul acesta și toți bărbații lui Israel, și cu el vreau să rămîn.

19. De altfel, cui* li voi sluji? Nu fiului său? Cum am slujit tatălui tău, așa îți voi sluji și ție.”

* Cap. 15, 24.

Absalom ascultă de Ahitofel.

20. Absalom a zis lui Ahitofel: „Sfătuți-vă împreună; ce avem de făcut?”

21. Și Ahitofel a zis lui Absalom: „Intră la țitoarele* pe cari le-a lăsat tatăl tău pentru paza casei; astfel, tot Israelul va ști că te-ai făcut urît” tatălui tău, și minile tuturor† celor ce sînt cu tine se vor întîri.”

* Cap. 15, 26; 20, 2. ** Fac. 34, 24; 1 Sam. 13, 4. † Cap. 2, 7. Ezech. 5, 13.

22. Au întins un cort pentru Absalom pe acoperiş, şi Absalom a intrat la ţitoarele tatălui său, în faţa întregului* Israel. *Cap. 15, 11, 12.

23. Sfatul dat pe vremea aceea de Ahitofel avea tot aţita putere ca şi cînd ar fi întrebât chiar pe Dumnezeu. Tot aşa era cu toate sfaturile lui Ahitofel, fie pentru* David, fie pentru Absalom. *Cap. 15, 12.

Sfatul lui Ahitofel sădărnici de Huşai.

17 1. Ahitofel a zis lui Absalom: „Lasă-mă să aleg douăsprezece mii de oameni! Mă voi scula, şi voi urmări pe David chiar în noaptea aceasta.

2. Il voi lua pe neaşteptate, cînd va fi obosit* şi va avea minile slăbite, il voi înspăimînta, şi tot poporul care este cu el va fugi. Voi lovi numai pe împărat**.” *Deut. 25, 19. Cap. 15, 14. **Zac. 13, 7.

3. şi voi aduce înapoi la tine pe tot poporul; moartea omului pe care-l urmăreşti va face ca toţi să se întorcă, şi tot poporul va fi în pace.”

4. Cuvintele acestea au plăcut lui Absalom şi tuturor bătrînilor lui Israel.

5. Dar Absalom a zis: „Chemaţi şi pe Huşai, Architul, şi să auzim şi ce va zice el.”

6. Huşai a venit la Absalom, şi Absalom i-a zis: „Iată cum a vorbit Ahitofel; trebuie să facem ce a zis el, sau nu? Spune tu!”

7. Huşai a răspuns lui Absalom: „De data aceasta, sfatul pe care ţi l-a dat Ahitofel nu este bun.”

8. Şi Huşai a zis: „Tu cunoşti vitejia tatălui tău şi a oamenilor lui; sînt infuriaţi ca o ursoaică* de pe cîmp, căreia i s'au răpit puii. Tatăl tău este un om de război, şi nu va petrece noaptea cu poporul;” *Osea 13, 8.

9. Iată, acum, stă ascuns în vreo groapă sau în vreun alt loc. Şi dacă, dela început, vor cădea unii sub loviturile lor, se va auzi îndată, şi se va zice: „Poporul care urma pe Absalom a fost înfrînt!”

10. Atunci cel mai viteaz, chiar dacă ar fi avut o inimă de leu, se va înspăimînta;” căci tot Israelul ştie că tatăl tău este un viteaz, şi că are nişte viteji cu el. *Isa. 31, 13.

11. Sfatul meu este dar ca tot Israelul să se strîngă la tine, dela Dan* pînă la Beer-Şeba, o mulţime ca nis-

pul** de pe marginea mării. Şi tu însuşi să mergi la luptă.

*Iude, 20, 1. **Eze. 38, 17.

12. Dacă vom ajunge la el în vreun loc unde l-am găsi, vom cădea peste el cum cade roua pe pămînt; şi nu va scăpa niciunul, nici el, nici vreunul din oamenii cari sînt cu el.

13. Dacă va fugi într-o cetate, tot Israelul va duce funii la cetatea aceea, şi o vom trage în pîrlu, pînă cînd nu va mai rămînea nici o piatră în ea.”

14. Absalom şi toţi oamenii lui Israel au zis: „Sfatul lui Huşai, Architul, este mai bun decît sfatul lui Ahitofel.” Dar Domnul* hotărîse să nimicească bunul sfat al lui Ahitofel, ca să aducă nenorocirea peste Absalom. *Cap. 15, 31, 34.

Moartea lui Ahitofel.

15. Huşai* a zis preoţilor Tadic şi Abiatar: „Ahitofel a dat cutare şi cutare sfat lui Absalom şi bătrînilor lui Israel, şi eu i-am sfătuit cutare şi cutare lucru.” *Cap. 15, 35.

16. Acum trimeteţi îndată ştire lui David, şi spuneţi-i: „Nu sta noaptea în cîmpiile* pustiei, ci du-te mai departe, ca nu cumva împăratul şi tot poporul care este cu el să fie în primejdie să piară.” *Cap. 15, 26.

17. Ionatan* şi Ahimaaf stăteau lângă fîntina Roguel**. Slujnica venea şi le aducea ştiri, iar ei se duceau să dea de veste împăratului David; căci nu îndrăzneau să se arate şi să intre în cetate. *Cap. 15, 27, 28. **Isa. 25, 7; 26, 18.

18. Dar odată i-a zărit un tînăr, şi a spus lui Absalom. Ei au plecat amîndoi în grabă, şi au ajuns la Bahurim*, la casa unui om care avea o fîntînă în curte, şi s'au pogorît în ea. *Cap. 15, 9.

19. Femeia* a luat o învelitoare, a întins-o peste gura fîntinii, şi a împrăştiat urluială pe ea, ca să nu dea nimic de bănuît. *Isa. 2, 6.

20. Slujitorii lui Absalom au intrat în casă la femeia aceasta, şi au zis: „Unde sînt Ahimaaf şi Ionatan?” Femeia* le-a răspuns: „Au trecut pîrlul.” Au căutat, şi negăsindu-i, s'au întors la Ierusalim. *Eze. 1, 10. Isa. 2, 4, 5.

21. După plecarea lor, Ahimaaf şi Ionatan au ieşit din fîntînă, şi s'au dus să dea de ştire împăratului David. Au zis lui David: „Sculaţi-vă* şi grăbiţi-vă de treceţi apa, căci Ahitofel a

plănuit cutare și cutare lucru împotriva voastră.” * Vers. 15, 16.

22. David și tot poporul care era cu el s'au sculat și au trecut Iordanul; când se lumina de ziua, nu rămăsese nici unul care să nu fi trecut Iordanul.”

23. Ahitofel, când a văzut că sfatul lui n'a fost urmat, a pus șaua pe măgar, și a plecat acasă în cetatea * lui. Și-a pus casa în rînduială, și s'a spînzurat”. Când a murit, l-au îngropat în mormîntul tatălui său.

* Cap. 15, 12. ** Mat. 27, 3.

David la Mahanaim.

24. David ajunsese la Mahanaim*, când a trecut Absalom Iordanul, însoțit de toți bărbații lui Israel.

* Fac. 32, 2. Ios. 12, 26. Cap. 2, 8.

25. Absalom a pus pe Amasa în fruntea oștirii, în locul lui Ioab. Amasa era fiul unui om numit Itra, Israelitul, care intrase la Abigail*, fata lui Nahaș și sora Teruiei, mama lui Ioab.

* I Cor. 1, 17.

26. Israel și Absalom au tăbărit în țara Galaadului.

27. Când a ajuns David la Mahanaim, Șobi*, fiul lui Nahaș, din Raba fiilor lui Amon, Machir**, fiul lui Amiel, din Lodebar, și Barzilai Ț Galaaditul, din Roghelim,

* Cap. 15, 1, 12, 26. ** Cap. 3, 4. † Cap. 19, 31, 32. ‡ Reg. 2, 7.

28. au adus pături, lîghene, vase de pămînt, grîu, orz, făină, grîu prăjit, bob, lînte, uscături,

29. miere, unt, oi, și brînză de vacă. Au adus aceste lucruri lui David și poporului care era cu el, ca să mîncească; căci ziceau: „Poporul acesta trebuie să fi suferit de foame, de oboseală și de sete, în pustie.” * Cap. 18, 2.

Absalom ucis de Ioab.

18 1. David a numărat poporul care era cu el, și a pus peste ei căpetenii peste mii și căpetenii peste sute.

2. A pus o treime din popor supus porunca lui Ioab, o treime* supus Abigail, fiul Teruiei, fratele lui Ioab, și o treime subț Itai din Gat. Și împăratul a zis poporului: „Vreau să ies și eu împreună cu voi.” * Cap. 15, 19.

3. Dar poporul* a zis: „Să nu ieși! Căci dacă vom lua-o la fugă, luarea aminte nu se va îndrepta asupra noastră; și cînd vor cădea jumătate din

noi, nu vor lua seama la noi; dar tu ești ca zece mii dintre noi, și acum este mai bine să ne vii în ajutor din cetate.” * Cap. 17, 17.

4. Împăratul l-a răspuns: „Voi face ce credeți că este mai bine.” Și împăratul a stat lîngă poartă, în timp ce tot poporul ieșea cu sutele și miile.

5. Împăratul a dat următoarea poruncă lui Ioab, lui Abigail și lui Itai: „Pentru dragostea pe care o aveți față de mine, purtați-vă blînd cu tinărul Absalom!” Și tot poporul* a auzit porunca împăratului, dată tuturor căpeteniilor cu privire la Absalom. * Vers. 12.

6. Poporul a ieșit în cîmp înaintea lui Israel, și bătlia a avut loc în pădurea* lui Efraim. * Ios. 17, 15, 18.

7. Acolo, poporul lui Israel a fost bătut de slujitorii lui David, și a fost o mare înfrîngere în ziua aceea, ca douăzeci de mii de oameni.

8. Lupta s'a întins pe tot ținutul, și pădurea a mîncat mai mult popor în ziua aceea decît a mîncat sabia.

9. Absalom s'a pomenit în fața oamenilor lui David. Era călare pe un cal. Cătrul a pătruns sub ramurile înclinate ale unui mare stejar, și capul lui Absalom s'a prins de stejar; a rămas astfel spînzurat între cer și pămînt, și cătrul care era sub el a trecut înainte.

10. Un om, văzînd lucrul acesta, a venit și a spus lui Ioab: „Iată, am văzut pe Absalom spînzurat de un stejar.”

11. Și Ioab a zis omului care i-a adus știrea aceasta: „L-ai văzut! Dece dar nu l-ai tăiat pe loc? Ți-aș fi dat zece sicli de argint și un brîu.”

12. Dar omul acela a zis lui Ioab: „Chiar dacă aș cîntări în mina mea o mie de sicli de argint, n'aș pune mina pe fiul împăratului; căci noi am auzit* următoarea poruncă pe care ți-a dat-o împăratul ție, lui Abigail și lui Itai: „Luați seama fiecare la tinărul Absalom!” * Vers. 3.

13. Și dacă l-aș fi omorît mișelește, nimic n'ar fi rămas ascuns împăratului, și tu însuși ai fi fost împotriva mea.”

14. Ioab a zis: „Nu voi zăbovi atîta cu tine!” Și a luat trei săgeți în mînă, și le-a înfipt în inima lui Absalom, care era încă plin de viață în mijlocul stejarului.

15. Zece tineri, cari duceau armele

lui Ioab, au înconjurat pe Absalom, l-au lovit și l-au omorât.

16. Ioab a sunat din trîmbiță; și poporul s'a întors, încetînd astfel să mai urmărească pe Israel, oprit de Ioab.

17. Au luat pe Absalom, l-au aruncat într-o groapă mare din mijlocul pădurii, și au pus¹ peste el o grămadă foarte mare de petre. Tot Israelul a fugit, fiecare în cortul lui. ¹ Ios. 7, 26.

18. Pe cînd trăia, Absalom își ridicase un stilp de aducere aminte în valea împăratului². Cîci zicea: „N'am³ fii, prin cari să se poată păstra aducerea aminte a numelui meu.” Și a pus numele său stilpului, care și astăzi se numește stilpul lui Absalom.

² Ios. 18, 17. ³ Cap. 18, 27.

Solia lui Cuși.

19. Ahimaat, fiul lui Tadoc, a zis: „Lasă-mă, să dau fuga, și să duc împăratului vestea cea bună că Domnul i-a făcut dreptate, scăpîndu-l din mîna vrăjmașilor săi.”

20. Ioab i-a zis: „Nu tu ai să duci vestile azi; le vei duce într-o altă zi, dar nu astăzi; fiindcă fiul împăratului a murit.”

21. Și Ioab a zis lui Cuși: „Du-te și vestește împăratului ce ai văzut.” Cuși s'a închinat înaintea lui Ioab, și a dat fuga.

22. Ahimaat, fiul lui Tadoc, a zis iarăși lui Ioab: „Orice s'ar întimpla, lasă-mă să alerg după Cuși.” Și Ioab a zis: „Pentruce vrei să alergi, fiule? Nu este o solie care-ți va fi de folos.”

23. „Orice s'ar întimpla, vreau să alerg”, a zis din nou Ahimaat. Și Ioab i-a zis: „Dă fuga!” Ahimaat a alergat pe drumul care duce în cîmpie, și a luat-o înaintea lui Cuși.

24. David ședea între cele două porți. Caraula⁴ s'a dus pe acoperișul porții spre zid; a ridicat ochii și s'a uitat. Și iată că un om alerga singur singurel. ⁴ 2 Reg. 9, 17.

25. Caraula a strigat, și a dat de știre împăratului. Împăratul a zis: „Deci este singur, aduce vești.” Și omul acela se apropia din ce în ce mai mult.

26. Caraula a văzut un alt om alergînd; a strigat la portar: „Iată un om alergă singur singurel.” Împăratul a zis: „Și el aduce vești.”

27. Caraula a zis: „Alergătura celui dintîi pare că e a lui Ahimaat,

fiul lui Tadoc.” Și împăratul a zis: „Este un om de bine, și aduce vești bune.”

28. Ahimaat a strigat, și a zis împăratului: „Este bine de tot!” S'a închinat înaintea împăratului cu fața pînă la pămînt, și a zis: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeuul tău, care a dat în mîinile noastre pe cei ce ridicau mîna împotriva domnului nostru împărat.”

29. Împăratul a zis: „Tînărul Absalom este bine, sănătos?” Ahimaat a răspuns: „Am văzut o mare învîlmăsală, cînd a trimis Ioab pe slujitorul împăratului și pe mine, slujitorul tău: dar nu știu ce era.”

30. Și împăratul a zis: „Stai coala o parte.” Și Ahimaat a stăbuit deoparte.

31. Iată că a sosit Cuși. Și a zis: „Să aflu domnul meu, împăratul, vestea cea bună! Astăzi Domnul ți-a făcut dreptate, scăpîndu-te din mîna tuturor celor ce se ridicau împotriva ta.”

32. Împăratul a zis lui Cuși: „Tînărul Absalom este bine, sănătos?” Cuși a răspuns: „Ca tînărul acesta să fie vrăjmașii domnului meu, împăratul, și toți cei ce se ridică împotriva ta, ca să-ți faci rău!”

33. Atunci împăratul, cutremurîndu-se, s'a suit în odaia de sus a porții, și a plîns. Pe cînd mergea, zicea: „Fiul⁵ meu Absalom! Fiul meu, fiul meu Absalom! Cum n'am murit eu în locul tău! Absalom, fiul meu, fiul meu!” ⁵ Cap. 19, 1.

Valea împăratului.

19 1. Au venit și au spus lui Ioab: „Iată că împăratul plînge și se jălește din pricina lui Absalom.”

2. Și în ziua aceea, biruința s'a prefăcut în jale pentru tot poporul, căci în ziua aceea, poporul auzea zicîndu-se: „Împăratul este mîhnit din pricina fiului său.”

3. În aceeași zi, poporul a intrat în cetate⁶ pe furie, ca niște oameni rușinați că au fugit din luptă. ⁶ Ios. 10.

4. Împăratul își acoperise⁷ fața, și striga în gura mare: „Fiul⁸ meu Absalom! Absalom, fiul meu, fiul meu.”

⁷ Cap. 19, 30. ⁸ Cap. 19, 33.

5. Ioab a intrat în odaia unde era împăratul, și a zis: „Tu acoperi azi de rușine fața tuturor slujitorilor tăi, cari au scăpat azi viața ta, a fiilor tăi

și a fetelor tale, a nevestelor tale și a Țitoarelor tale.

6. Tu lubești pe ceice te urăsc, și urăști pe ceice te iubesc, căci arăți azi că pentru tine nu sînt nici căpetenii nici slujitori; și văd acum că, dacă ar trăi Absalom și noi toți am fi murit în ziua aceasta, lucrul acesta ți-ar fi plăcut.

7. Scoală-te dar, ieși și vorbește după inima slujitorilor tăi! Căci jur pe Domnul că, dacă nu ieși să te arăți, nu va rămînea un om cu tine în noaptea aceasta; și aceasta va fi o nenorocire mai rea pentru tine decît toate nenorocirile cari ți s'au întîmplat din tinereță pînă acum."

8. Atunci împăratul s'a sculat, și a sezut la poartă. Au spus tot poporului: „Iată că împăratul stă la poartă." Și tot poporul a venit înaintea împăratului.

Întoarcerea împăratului la Ierusalim.

Însă Israel fugise, fiecare în cortul lui.

9. Și în toate semîințele lui Israel, tot poporul se certa, zicînd: „Împăratul ne-a izbăvit din mîna vrăjmașilor noștri, el ne-a scîpat din mîna Filiștenilor; și acum a trebuit să fugă" din țară dinaintea lui Absalom. *Cap. 18, 14.

10. Și Absalom, pe care-l unsesem să domnească peste noi, a murit în bătălie: de ce nu puneți o vorbă pentru întoarcerea împăratului?"

11. La rîndul său, împăratul David a trimis să spună preoților Tadoe și Abiatar: „Vorbiți bătrînilor lui Iuda, și spuneți-le: „Pentruce ați fi voi cei din urmă pentru întoarcerea împăratului în casa lui?" — Căci ce se spunea în tot Israelul ajunsese pînă la împărat. —

12. Voi sluteți frații mei, sluteți os* din oasele mele și carne din carnea mea; pentruce ați fi voi cei din urmă pentru aducerea împăratului înapoi? *Cap. 1, 1.

13. Și lui Amasa* spuneți-i așa: „Nu ești tu oare os din oasele mele și carne din carnea mea? Să mă pedepsească" Dumnezeu cu toată asprimea, dacă nu vei fi înaintea mea pentru totdeauna căpetenia oștirii în locul lui Ioab!" *Cap. 17, 25. *1 Reg. 1, 17.

14. David a înmăiat inima tuturor celor din Iuda, de parcă ar fi fost un singur* om; și au trimis să spună

împăratului: „Întoarce-te, tu și toți slujitorii tăi." *2 Iud. 20, 2.

15. Împăratul s'a întors, și a ajuns pînă la Iordan. Și Iuda s'a dus la Gihon-gal*, ca să iasă înaintea împăratului, și să-l facă să treacă Iordanul. *2 Sam. 19, 17.

Bundătea lui David față de Șimei.

16. Șimei*, fiul lui Ghera, Beniamitul, care era din Bahurim, s'a grăbit să se poogore cu cei din Iuda înaintea împăratului David. *Cap. 19, 1. 1 Reg. 2, 8.

17. Avea cu el o mie de oameni din Beniamin, și pe Țiba*, mai marele casei lui Saul, și pe cei cincisprezece fii și pe cei douăzeci de robi ai lui Țiba. Au trecut Iordanul în fața împăratului. *Cap. 19, 18, 19, 1, 2.

18. Luntrea, pusă la îndemîna împăratului, tocmai pornise ca să-l treacă și casa dincolo; și în clipa cînd era să treacă împăratul Iordanul, Șimei, fiul lui Ghera, s'a închinat înaintea lui.

19. Și a zis împăratului: „Să nu țină seamă* domnul meu de nelegiuirea mea", să uite că robul tău l-a ocărît în ziua cînd împăratul, domnul meu, ieșea din Ierusalim, și să nu țină seamă* împăratul de lucrul acesta!

*1 Sam. 22, 25. **Cap. 19, 4, 5, etc. †Cap. 18, 28.

20. Căci robul tău mărturisește că a păcătuit. Și iată, vin astăzi, cîd dinții din toată casa lui Ioab*, înaintea împăratului, domnul meu." *Cap. 19, 6.

21. Atunci Abișai, fiul Teruiei, a luat cuvîntul, și a zis: „Nu trebuie oare să moară Șimei pentrucă a blestemat* pe unsul Domnului?" *Ez. 29, 25.

22. Dar David a zis: „Ce* am eu cu voi, fii Teruiei, și pentruce vă arătați astăzi protivnicii mei? Astăzi să se omoare* oare vreun om în Israel? Nu știu eu că împărățesc azi peste Israel?" *Cap. 19, 15. *1 Sam. 21, 12.

23. Și împăratul* a zis lui Șimei: „Nu vei muri!" Împăratul i-a jurat că nu-l va omori. *1 Reg. 2, 8, 9, 37, 40.

Bundătea lui David față de Meșiboșet.

24. Meșiboșet*, fiul lui Saul, s'a pogorît și el înaintea împăratului. Nu-și îngrijise nici picioarele, nici barba, nici nu-și spălase hainele, din ziua cînd plecase împăratul pînă în ziua cînd se întorcea în pace. *Cap. 1, 4.

25. Cînd s'a dus înaintea împăra-

lui la Ierusalim, împăratul i-a zis: „Pentru ce n'ai venit” cu mine, Mefiboset?”

* Cap. 16, 12.

26. Și el a răspuns: „Împărate, domnul meu, slujitorul meu m'a lășelat, căci robul tău, care este olog, zise: „Voi pune șaua pe măgar, voi înălța pe el, și voi merge cu împăratul.”

27. Și el a înegrit pe robul tău la domnul meu împăratul. Dar domnul meu” împăratul este ca un inger al lui Dumnezeu. Fă ce vei crede.

* Cap. 16, 12. ** Cap. 14, 17, 20.

28. Căci toți cei din casa tăbului meu au fost niște oameni vrednici de moarte înaintea împăratului domnul meu; și totuș*, tu ai pus pe robul tău în rîndul celor ce mîncă la masă cu tine. Ce drept mai pot avea eu, și ce am să cer eu împăratului?”

* Cap. 13, 1, 10, 12.

29. Împăratul i-a zis: „Ce mai vorbești atîta? Am spus: „Tu și Ţiba, veți împărți pămînturile.”

30. Și Mefiboset a zis împăratului: „Să ia chiar totul, căci împăratul domnului meu se întoarce în pace acasă.”

Mulțămirea

lui David față de Barzilai.

31. Barzilai*, Galaaditul, s'a pogorît din Roghelim, și a trecut Iordanul împreună cu împăratul, ca să-l petreacă pînă dincolo de Iordan.

* 1 Reg. 2, 7.

32. Barzilai era foarte bătrîn, în vîrstă de optzeci de ani. El îngrijise* de împărat în timpul șederii lui la Mahanaim, căci era un om foarte bogat.

* Cap. 17, 27.

33. Împăratul a zis lui Barzilai: „Vino cu mine, și te voi hrăni la mine în Ierusalim.”

34. Dar Barzilai a răspuns împăratului: „Cîți ani voi mai trăi, ca să mă sui cu împăratul la Ierusalim?”

35. Eu sint astăzi în vîrstă de optzeci de ani*. Pot eu să mai cunosc ce este bun și ce este rău? Poate robul tău să mai aibă vreun gust pentru ce mîncă și bea? Pot eu să mai aud glasul cîntăreților și cîntărețelor? Și pentru ce să mai fie robul tău o povară pentru domnul meu, împăratul?”

* Ps. 90, 10.

36. Robul tău va merge puțin dincolo de Iordan cu împăratul. Dealtfel, pentru ce mi-ar face împăratul această binefacere?

37. Să se întoarcă robul tău, și să

mor în cetatea mea, lângă mormîntul tatălui meu și mamei mele! Dar iată că robul tău Chimham* va trece cu împăratul, domnul meu; fă ce vei crede pentru el.”

* 1 Reg. 2, 7. 1 Sam. 26, 17.

38. Împăratul a zis: „Chimham să treacă împreună cu mine, și voi face pentru el ce vei vrea: tot ce vei dori dela mine, îți voi da!”

39. După ce tot poporul a trecut Iordanul și după ce l-a trecut și împăratul, împăratul a sărutat* pe Barzilai, și l-a binecuvîntat. Și Barzilai s'a întors acasă.

* Fac. 28, 20.

40. Împăratul s'a îndreptat spre Ghilgal, însoțit de Chimham.

Tot poporul lui Iuda și jumătate din poporul lui Israel petrecuse pe împărat dincolo de Iordan.

41. Dar toți bărbații lui Israel au venit la împărat, și i-au zis: „Pentru ce te-au furat frații noștri, bărbații lui Iuda, și au trecut* pe împărat peste Iordan, împreună cu casa lui, și cu toți oamenii lui David?”

* Vers. 28.

42. Toți bărbații lui Iuda au răspuns bărbaților lui Israel: „Pîndcă împăratul ne este* rudă; și ce ați găsit aici, ca să vă miniați? Am trăit noi pe chelțulă împăratului? Ne-a făcut el daruri?”

* Vers. 12.

43. Și bărbații lui Israel au răspuns bărbaților lui Iuda: „Împăratul este de zece ori mai mult al nostru, și chiar la David avem mai mult drept decît voi. Pentru ce ne-ați nesocotit? N'am fost noi cei dinții cari am spus să se întoarcă împăratul nostru?” Și bărbații lui Iuda au vorbit* cu mai multă asprime decît bărbații lui Israel.

* 2 Sam. 19, 1; 22, 1.

Ioab omoară pe Amasa.

20 1. Acolo era un om de nimic, numit Șeba, fiul lui Biceri, Beniamitul. El a sunat din trîmbiță, și a zis: „Noi” n'avem nicio parte cu David, nicio moștenire cu fiul lui Ișai! Fiecare** la cortul său, Israele!”

* Cap. 18, 42. ** 1 Reg. 12, 16. 2 Cron. 18, 26.

2. Și toți bărbații lui Israel s'au despărțat de David, și au urmat pe Șeba, fiul lui Biceri. Dar bărbații lui Iuda au rămas credincioși împăratului lor, și l-au însoțit dela Iordan pînă la Ierusalim.

3. David a intrat iarăși în casa lui la Ierusalim. Împăratul a luat cele zece jîitoare* pe cari le lăsa pentru paza

casei, și le-a pus într-o casă subț pază; a îngrijit de ele, dar n'a intrat la ele. Și au fost închise până în ziua morții lor, trăind în văduvie. * Cap. 15, 16; 16, 21, 22.

4. Împăratul a zis lui Amasa: „Cheamă-mi” peste trei zile pe bărbatul lui Iuda; și tu să fii de față aici.” * Cap. 18, 15.

5. Amasa a plecat să cheme pe Iuda; dar a răbovit peste vremea pe care l-o hotărîse împăratul.

6. David a zis atunci lui Abișai: „Șeba, fiul lui Bicri, ne va face acum mai mult rău decît Absalom. Ia tu însuși pe slujitorii” stăpînului tău, și urmărește-l, ca nu cumva să găsească cetăți întărite, și să se ascundă dinaintea noastră.” * Cap. 11, 11. 1 Reg. 1, 28.

7. Și Abișai a plecat, urmat de oamenii lui Ioab, de Cheretiți* și de Peletiți, și de toți vitejii; au ieșit din Ierusalim, ca să urmărească pe Șeba, fiul lui Bicri. * Cap. 8, 26. 1 Reg. 1, 28.

8. Cînd au fost lingă piatra cea mare care este la Gabaon, Amasa a ajuns înaintea lor. Ioab era încins cu o sabie pe deasupra hainelor de război, cu cari era îmbrăcat; ea era legată la coapsă și sta în teacă, și cînd a înaintat Ioab, sabia a alunecat.

9. Ioab a zis lui Amasa: „Ești sănătos, frate?” Și cu mîna dreaptă a apucat pe Amasa de barbă să-l sărute. * Mat. 23, 49. Luc. 22, 47.

10. Amasa n'a luat seamă la sabia care era în mîna lui Ioab; și Ioab l-a lovit* cu ea în** pîntece, și l-a vîrsat mîruntaiele pe pămînt, fără să-i mai dea o a doua lovitură. Și Amasa a murit.

Ioab și fratele său Abișai au urmărit pe Șeba, fiul lui Bicri.

* 1 Reg. 1, 6. ** Cap. 2, 23.

11. Un bărbat dintre oamenii lui Ioab a rămas lingă Amasa, și zicea: „Cine vrea pe Ioab și cine este pentru David? Să urmeze pe Ioab!”

12. Amasa se rostogolea în slinge în mijlocul drumului; și omul acela, văzînd că tot poporul se oprește, a tras pe Amasa din drum, pe un cîmp, și a aruncat o haină pe el, cînd a văzut că toți cei ce aungeau lingă el se opreau.

13. După ce a fost luat din drum, fiecare a urmat pe Ioab, ca să urmărească pe Șeba, fiul lui Bicri.

Omorîrea lui Șeba.

14. Ioab a străbătut toate semîntiile lui Israel înspre Abel—Bet—Maaca, și

toți bărbatii de seamă s'au strîns și l-au urmat. * 2 Reg. 19, 28. 2 Cron. 18, 4.

15. Au venit și au impresurat pe Șeba în Abel—Bet—Maaca, și au ridicat* împotriva cetății un val care atîngea întărirea. Tot poporul care era cu Ioab săpa zidul ca să-l facă să cadă. * 2 Reg. 19, 28.

16. Atunci o femeie înțeleaptă a început să strige din cetate: „Ascultați, ascultați! Spuneți, vă rog, lui Ioab: „Apropie-te pînă aici, căci vreau să-ți vorbesc!”

17. El s'a apropiat de ea, și femeia a zis: „Tu ești Ioab?” El a răspuns: „Eu sînt.” Și ea l-a zis: „Ascultă vorbele roabei tale.” El a răspuns: „Ascult.”

18. Și ea a zis: „Odinioară era obiceiul să se spună: „Să întrebăm în Abel!” Și totul se isprăvea astfel.

19. Eu sînt una din cetățile liniștite și credincioase din Israel; și tu cauți să pierzi o cetate care este o mamă în Israel! Pentru ce ai nimici tu moștenirea* Domnului?” * 1 Sam. 28, 18. Cap. 21, 9.

20. Ioab a răspuns: „Departe, departe de mine gîndul să nimicesc sau să dărim!”

21. Nu este așa! Dar un om din muntele lui Efraim, numit Șeba, fiul lui Bicri, a ridicat mîna împotriva împăratului David; dați-l încoace numai pe el, și mîă voi depărta de cetate.” Femeia a zis lui Ioab: „Iată, capul lui îți va fi aruncat peste zid.”

22. Și femeia s'a dus și a înduplecat pe tot poporul cu înțelepciunea* ei; au tăiat capul lui Șeba, fiul lui Bicri, și l-au aruncat lui Ioab. Ioab a sunat din trîmbiță; s'au împrăștiat de lingă cetate, și fiecare s'a dus în cortul lui. Și Ioab s'a întors la Ierusalim, la împărat. * Ecl. 3, 24, 25.

Dregătorii lui David.

23. Ioab* era mai mare peste toată ostîirea lui Israel; Benaia, fiul lui Iehoiada, era în fruntea Cheretiților și a Peletiților; * Cap. 8, 26, 28.

24. Adoram era mai mare* peste dări; Iosafat**, fiul lui Ahilud, era scriitor (arhivar);

* 1 Reg. 4, 6. ** Cap. 8, 26. 1 Reg. 4, 8.

25. Șeia era logofăt: Tadoc* și Abiatar erau preoți; * Cap. 8, 27. 1 Reg. 4, 4.

26. și Ira* din Iair era slujbaş de stat al lui David. * Cap. 20, 26.

Foamete de trei ani.

21 1. Pe vremea lui David, a fost o foamete care a ținut trei ani. David a întrebat pe Domnul, și Domnul a zis: „Din pricina lui Saul și a casei lui singeroase, pentru că a ucis pe Gabaoniți este foametea aceasta.”

2. Împăratul a chemat pe Gabaoniți să le vorbească. — Gabaoniții nu erau dintre copiii lui Israel, ci erau o rămășiță* a Amoritilor; copiii lui Israel se legaseră față de ei cu un jurămint, și totuși Saul voise să-i ucidă, în război pentru copiii lui Israel și Iuda. —

* 1. Sam. 17, 25, 26, 27.

3. David a zis Gabaoniților: „Ce pot face eu pentru voi, și cu ce să fac ispășire, ca să binecuvîntați moștenirea* Domnului?”

* Cap. 20, 19.

4. Gabaoniții i-au răspuns: „Nu voim nici argint nici aur dela Saul și dela casa lui, și nici nu este treaba noastră să omorim pe cineva din Israel.” Și împăratul a zis: „Ce voiți dar să vă fac?”

5. Ei au răspuns împăratului: „Fiindcă omul acela ne-a slăbit și își pusese de gînd să ne nimicească pentru că să ne facă să perim din tot ținutul lui Israel,

6. să ni se dea șapte bărbați din fiii lui, și-i vom spînzura înaintea Domnului, la Ghibea* lui Saul, alesul** Domnului.” Și împăratul a zis: „Vi-i voi da.”

* 1 Sam. 10, 26; 11, 4. ** 1 Sam. 10, 24.

7. Împăratul a cruțat pe Mefiboșet, fiul lui Ionatan, fiul lui Saul, pentru jurămintul* pe care-l făcuseră între ei, înaintea Domnului, David și Ionatan, fiul lui Saul. * 1 Sam. 18, 3; 20, 8, 24, 42; 21, 18.

8. Dar împăratul a luat pe cei doi fii, pe cari-l născuse lui Saul Rițpa*, fata lui Aia, și anume: Armoni și Mefiboșet, și pe cei cinci fii, pe cari-l născuse Merab, fata lui Saul, lui Adriel din Mehola, fiul lui Barzilai; * Cap. 3, 7.

9. I-a dat în mâinile Gabaoniților, cari i-au spînzurat pe munte, înaintea* Domnului. Toți cei șapte au perit împreună; au fost omorîți în cele dintîi zile ale seceratului, la începutul seceratului orzurilor. * Cap. 8, 17.

10. Rițpa*, fata lui Aia, a luat un sac și i-a întins sub ea peste stîncă, dela începutul** seceratului pînă cînd a căzut peste ei ploaie din cer; și a oprit păsările cerului să se apropie de ei în timpul zilei, și fiarele cîmpului în timpul nopții. * Vers. 8, Cap. 8, 7. ** Deut. 21, 25.

11. Au înștiințat pe David despre ce făcuse Rițpa, fata lui Aia, fiștoarea lui Saul.

12. Și David s'a dus și a luat oasele lui Saul și oasele fiului său Ionatan, dela locuitorii din labesul Galaadului*, cari le luaseră din piața Bet-Șan, unde îi spînzuraseră Filistenii** cînd au bătut pe Saul la Gilboa.

* 1 Sam. 31, 11, 12, 13. ** 1 Sam. 31, 24.

13. A luat de acolo oasele lui Saul și oasele fiului său Ionatan; și s'au strîns și oasele celor ce fuseseră spînzurați.

14. Au îngropat oasele lui Saul și fiului său Ionatan în țara lui Beniamin, la Tela*, în mormîntul lui Chis, tatăl lui Saul. Și au făcut tot ce poruncise împăratul.

După aceea, Dumnezeu** a fost potolît față de țară.

* 1 Sam. 31, 26. ** 1 Sam. 7, 26. Cap. 24, 25.

Războiul împotriva Filistenilor.

15. Filistenii au pornit iarăși cu război împotriva lui Israel. David s'a pogorît cu slujitorii lui, și a luptat împotriva Filistenilor. David era obosit.

16. Și Ișbi-Benob, unul din copiii lui Rafa, a voit să omoreze pe David; avea o sulită în greutate de treisute de sicli de aramă, și era încins cu o sabie nouă.

17. Abisai, fiul Teruiei, a venit în ajutorul lui David, a lovit pe Filistean, și l-a omorît. Atunci oamenii lui David, i-au jurat, zicînd: „Să* nu mai ieși cu noi la luptă, ca să nu stingi lumina** lui Israel!”

* Cap. 18, 3. ** 1 Reg. 21, 10; 22, 4. Ps. 135, 17.

18. După aceea, a mai fost* o bătălie la Gob cu Filistenii. Atunci Sibecai**, Hupatitul, a omorît pe Saf, care era unul din copiii lui Rafa.

* 1 Cron. 20, 4. ** 1 Cron. 11, 28.

19. A mai fost o bătălie la Gob cu Filistenii. Și Elhanan, fiul lui Iaare-Oreghim, din Betleem, a omorît pe Goliat* din Gat, care avea o sulită, al cărei mîner era ca sulul de țesut.

* 1 Cron. 20, 5.

20. A mai fost o bătălie la Gat*. Acolo era un om de statură înaltă, care avea șase degete la fiecare mîină și la fiecare picior, în totul douăzeci și patru, și care se trăgea tot din Rafa.

* 1 Cron. 20, 6.

21. El a batjocorit pe Israel; și lo-

natan, fiul lui Șimea*, fratele lui David, l-a omorât. * 1 Sam. 16, 9.

22. Acești patru* oameni erau copii lui Rafa născuți la Gat. Au perit uciși de mîna lui David și de mîna slujitorilor lui. * 1 Cron. 10, 6.

Cîntarea lui David.

22 1. David a îndreptat către Domnul cuvintele* acestei cîntări, după ce Domnul l-a izbăvit** din mîna tuturor vrăjmașilor lui și din mîna lui Saul.* Exod. 15, 1; Judec. 3, 1. ** Ps. 18, 20a; 34, 18.

2. El a zis:

„Domnul* este stîlca mea, cîntăuia mea, izbăvitorul meu.

* Deut. 32, 4. Ps. 18, 2; 34, 1; 71, 3; 91, 2; 144, 2.

3. Dumnezeu este stîlca mea, la care* găsesc un adăpost, scutul** meu și puterea† care mă mîntuiește, turnul†† meu cel înalt și scăparea*† mea.

Mîntuitorule! Tu mă scapi de silnice.

* Exod. 2, 13. ** Ps. 18, 1. † Luc. 1, 29. †† Prov. 18, 10. ** Ps. 9, 9; 14, 4; 20, 10; 71, 7. Is. 16, 13.

4. Eu chem pe Domnul cel vrednic de laudă, și sint izbăvit de vrăjmașii mei.

5. Căci valorile morții mă înconjuraseră, și voaiele nimicirii mă înspălmîntaseră;

6. legăturile* mormîntului mă înconjuraseră, lațurile morții mă prinseseră. * Ps. 116, 3.

7. În strîmtoarea mea, am chemat* pe Domnul,

am chemat pe Dumnezeul meu; din locașul Lui, El mi-a auzit** glasul, și strigătul meu a ajuns la urechile Lui.

* Ps. 118, 4; 120, 1. Is. 2, 2. ** Exod. 3, 7. Ps. 34, 6, 15, 17.

8. Atunci pămîntul s'a cutremurat* și s'a clătînat,

temeliile** cerului s'au mișcat și s'au zguduit, pentru că El Se mîniase. * Judec. 5, 4. Ps. 17, 10; 97, 4. ** Is. 26, 11.

9. Fum se ridica din nările Lui, și un foc* mistuitor ieșea din gura Lui:

cărbuni aprinși țigneau din ea.

* Ps. 97, 3. Hab. 2, 4. Rev. 12, 20.

10. A plecat* cerurile, și S'a pogorit: un nor gros** era sub picioarele Lui.

* Ps. 144, 5. Is. 54, 1. ** Exod. 16, 21. 1 Reg. 8, 12. Ps. 97, 2.

11. Călărea pe un heruvim, și sbura, venea pe aripile* vîntului; * Ps. 104, 3.

12. era înconjurat cu întunerecul* ca și cu un cort,

era înconjurat cu grămcozi de ape și cu nori întunecoși. * Vers. 10. Ps. 97, 2.

13. Din strălucirea care era înaintea Lui

schinteiau cărbuni* de foc. * Vers. 9.

14. Domnul a tunat* din ceruri, Cel Prea înalt a făcut să-l răsunе glasul;

* Judec. 5, 20. 1 Sam. 7, 10; 7, 10. Ps. 79, 1. Is. 30, 30.

15. a aruncat săgeți* și a risipit pe vrăjmașii mei,

a aruncat fulgerul, și i-a pus pe fugă. * Deut. 20, 29. Ps. 17, 12, 13; 144, 6. Hab. 2, 12.

16. Fundul mării s'a văzut, temeliile lumii au fost descoperite, de muștrarea* Domnului, de vîietul suflării nărilor Lui.

* Exod. 15, 8. Ps. 98, 6. Hab. 1, 4. Mat. 3, 20.

17. El* și-a întins mîna de sus din înălțime, m'a apucat,

m'a scos din apele cele mari; * Ps. 144, 7.

18. m'a izbăvit* de protivnicul meu cel puternic,

de vrăjmașii mei

carierau mai tari decît mine. * Vers. 3.

19. Ei mă prinseseră în zăua strîmtoării mele,

dar Domnul a fost spijinitorul meu,

20. El m'a scos la loc* larg. El m'a mîntuit, pentru că mă** înbește. * Ps. 31, 8; 135, 5. ** Cap. 18, 20. Ps. 32, 6.

21. Domnul mi-a* răsplătit după nevinovăția mea,

mi-a făcut după curăția** minilor mele;

* Vers. 25. 1 Sam. 26, 22. 1 Reg. 8, 32. Ps. 7, 8. ** Ps. 78, 4.

22. căci am păzit* căile Domnului, nu m'am făcut vinovat față de Dumnezeu meu.

* Ps. 118, 19. Ps. 119, 3; 128, 1. Prov. 8, 20.

23. Toate poruncile* Lui au fost** înaintea mea,

și nu m'am depărtat dela legile Lui.

* Deut. 7, 12. Ps. 119, 20, 122. ** Ps. 4, 9; 17, 1. Is. 2, 3.

24. Am fost fără vină înaintea Lui, m'am păzit de fărădelegea mea.

25. De aceea Domnul mi-a răsplătit nevinovăția* mea,

după curăția mea înaintea Lui. * Vers. 21.

26. Cu cel bun* Tu ești bun, cu omul drept Te porți după dreptate,

* Mat. 5, 7.

27. cu cel curat ești curat, cu cel îndărătnic* Te porți după îndărătnicia lui.

* Lev. 26, 25, 26, 27, 28.

28. Tu mintuiești pe poporul * care se smerește,
și cu privirea Ta,
scobori pe cei mândri **. * Exod. 3, 7, 8.
Ps. 72, 12, 13. ** Exod. 10, 12. Deut. 2, 11, 12, 17, 26, 13. Dom. 4, 21.
29. Da, Tu ești lumina mea, Doamne!
Domnul luminează întunerecul meu.
30. Cu Tine mă năpustesc asupra
unei oști înarmate,
cu Dumnezeul meu sar peste zid.
31. Căile lui Dumnezeu sînt * desăvîr-
șite,
cuvîntul Domnului este ** curățit;
El este un scut pentru toți cei ce
caută adăpost în El. * Deut. 32, 4.
Dom. 4, 27. Agos. 13, 3. ** Ps. 11, 4; 118, 140. Prov. 30, 5.
32. Căci cine * este Dumnezeu, afară
de Domnul?
Și cine este o stîncă, afară de Dum-
nezeul nostru? * 1 Sam. 2, 2. Isa. 45, 5, 6.
33. Dumnezeu este cetățuia mea * cea
tare,
și El mă călăuzește pe ** calea cea
dreaptă †. * Exod. 13, 2. Ps. 37, 1; 38, 7, 40, 31, 4.
Isa. 42, 3. ** Exod. 13, 21. † Deut. 18, 13. Lev. 22, 3. Ps. 101,
1, 4; 119, 1.
34. El îmi face picioarele ca * ale cer-
boaicelor,
și El mă așează pe locurile mele
cele înalte **. * Cap. 2, 18. Mat. 2, 19. ** Deut. 32, 13. Isa. 33, 16, 19, 14.
35. Îmi * deprinde minile la luptă,
și brațele mele întind arcul de aramă.
* Ps. 144, 1.
36. Tu îmi dai scutul mîntuirii Tale,
și ajung mare prin bunătatea Ta.
37. Lărgești * drumul supt pașii mei,
și picioarele mele nu se clatină.
* Prov. 4, 12.
38. Urmăresc pe vrăjmașii mei, și-i
nimicesc,
nu mă întorc pînă nu-i nimicesc.
39. Îi nimicesc, îi zdrobesc, de nu se
mai scoală;
cad * sub picioarele mele. * Mat. 4, 8.
40. Tu mă încingi * cu putere pentru
luptă,
răpui sub mine pe protivnicii ** mei.
* Ps. 33, 32, 39. ** Ps. 61, 3.
41. Faci pe vrăjmașii mei să dea do-
sul * înaintea mea,
și nimicesc pe cei ce mă urăsc.
* Ps. 61, 3. Exod. 23, 27. Isa. 10, 24.
42. Se uită în jurul lor, și nu-i cine
să-i scape.
Strigă către Domnul * dar nu le ră-
spunde †. * Lev. 25, 9. Prov. 1, 28. Isa. 1, 15. Mic. 3, 4.
43. Îi pîsez ca * pulberea pîmîntului,
li zdrobesc, li calc în picioare, ca
noroiul ** de pe ulițe. * 2 Reg. 22, 7.
Ps. 36, 9. Dan. 2, 32. ** Isa. 32, 4. Mic. 7, 10. Zah. 10, 5.

44. Mă scapi * din neînțelegerile popo-
rului meu;
mă păstrezi drept căpetenie ** a nea-
murilor;
un popor † pe care nu-l cunoșteam
îmi este supus. * Cap. 2, 1; 8, 1; 19, 7, 14, 20,
1, 2, 22. ** Deut. 28, 28. Cap. 8, 1-14. Ps. 2, 8. † 1 Sam. 22, 5.
45. Fiii străinului mă linguesc;
mă ascultă la cea dinții poruncă.
46. Fiii străinului leșină dela inimă,
tremură cînd ies afară din * cetățuia.
* Mic. 7, 17.
47. Trălăscă Domnul,
și binevîntată să fie Stîncă mea!
Înălțat să fie Dumnezeu, Stîncă mîn-
tuirii * mele, * Ps. 89, 26.
48. Dumnezeu, care este răzbunătorul
meu,
care-mi supune * popoarele, * Ps. 144, 2
49. și care mă face să scap de vrăj-
mașii mei!
Tu mă înalți mai presus de protiv-
nicii mei,
mă izbăvești de omul * asupritor.
* Ps. 140, 1.
50. De aceea Te voi lăuda printre *
neamuri, Doamne!
Și voi cînta spre slava Numelui Tău.
* Rom. 15, 9.
51. El dă * mari izbăviri împăratu-
lui Său,
și arată milă unsului **. Său:
lui David, și seminței † lui, pentru
totdeauna. †
* Ps. 144, 10. ** Ps. 89, 20. † Cap. 7, 12, 13. Ps. 89, 20.

Cele din urmă cuvinte ale lui David.

23 1. Iată cele din urmă cuvinte ale
lui David.

Cuvîntul lui David, fiul lui Isai,
cuvîntul omului * care a fost înălțat
sus de tot,
cuvîntul unsului ** Dumnezeuului lui
Iacov,
cuvîntul cîntărețului plăcut al lui Is-
rael. * Cap. 7, 8, 9. Ps. 78, 70, 71; 88, 27.

† 1 Sam. 16, 12, 13. Ps. 89, 20.

2. Duhul * Domnului vorbește prin
mine,
și cuvîntul Lui este pe limba mea.
* 2 Ps. 1, 21.

3. Dumnezeul lui Israel a vorbit. Stîncă
* lui Israel mi-a zis:
„Cel ce împărățește între oameni eu
dreptate, celce împărățește ** în fri-
că de Dumnezeu,

* Deut. 33, 9, 11. Cap. 22, 5, 12. ** Exod. 15, 21. 2 Cron. 18, 5, 6.

4. este * ca lumina dimineții, cînd ră-
sare soarele

În dimineața fără nori;
ca razele soarelui după ploaie, cari
fac să încolțească din pământ ver-
deștea.

* Judec. 5. 20. Ps. 86. 26. Prov. 4. 18. Osea 6. 5. Ps. 118. 3.

5. Măcar că nu este așa casa mea
înaintea lui Dumnezeu,
totuși El a * făcut cu mine un legă-
mint veșnic,
bine întărit în toate prvințele și
tare.

Nu va face El oare să răsară din el
tot ce este spre mîntuirea și bucuria
mea?

* Cap. 7. 15. 18. Ps. 86. 26. Isa. 54. 5.

6. Dar cei răi sînt toți ca niște spini
pe cari-i arunci,
și nu-i iei cu mîna;
7. cine se atinge de el,
se înarmează cu un fer sau cu mine-
rul unei sulige,
și-i arde în foc pe loc.

Vitejii lui David.

8. Iată numele vitejilor cari erau în
slujba lui David.

Ioseb-Baspebet, Tahchemonitul, unul
din fruntașii căpeteniilor. El și-a în-
virtit suliga peste opt sute de oameni,
pe cari l-a omorît dintr-o dată.

9. După el, Eleazar *, fiul lui Dodo,
fiul lui Ahohi. El era unul din cei trei
războinici cari au ținut pept împreună
cu David împotriva Filistenilor strîn-
și pentru luptă, cînd bărbații lui Israel
se dădeau înapoi pe înălțimi.

* 1 Cron. 11. 27. 28. 4.

10. El s'a sculat, și a lovit pe Fili-
steni pînă ce l-a oboșit mîna și a rămas
lipită de sabie. Domnul a dat o mare
îzbăvire în ziua aceea. Poporul s'a în-
tores după Eleazar, numai ca să la
prada.

11. După el, Șama *, fiul lui Aghe,
din Harar. Filistenii ** se strinseseră
la Lehi. Acolo era o bucată de pămînt
sămînată cu linte; și poporul fugea
dinaintea Filistenilor.

* 1 Cron. 11. 27. ** 1 Cron. 11. 13, 14.

12. Șama s'a așezat în mijlocul ogo-
rului, l-a apărut și a bătut pe Filisteni.
Și Domnul a dat o mare izbăvire.

13. Trei * dintre cei treizeci de căpe-
tenii s'au pogorît pe vremea seceră-
tului și au venit la David, în peștera **
Adulam, cînd o ceată de Filisteni tă-
bărise în valea Refaim.

* 1 Cron. 11. 28. ** 1 Sam. 23. 1. † Cap. 5. 18.

14. David era atunci în * cetățuie,
și o strajă a Filistenilor era la Beteleem.

* 1 Sam. 23. 4, 5.

15. David a avut o dorință, și a zis:
„Cîc-mi va da să beau apă din fin-
tina de la poarta Beteleemului?”

16. Atunci cei trei viteji au trecut
prin tabăra Filistenilor, și au scos apă
din fîntina dela poarta Beteleemului.
Au adus-o și au dat-o lui David; dar
el n'a vrut s'o bea și a vărsat-o înain-
tea Domnului.

17. El a zis: „Depart de mine,
Doamne, gîndul să fac lucrul acesta!
Să beau sîngele” oamenilor acestora
cari s'au dus cu primejdia vieții lor?”
Și n'a vrut s'o bea. Iată ce au făcut
acești trei viteji.

* Lev. 17. 16.

18. Abișai *, fratele lui Ioab, fiul Te-
ruici, era căpetenia celor trei. El și-a
învirtit suliga peste trei sute de oame-
ni, și l-a omorît, și a fost vestit între
cei trei.

* 1 Cron. 11. 26.

19. Era cel mai cu vază din cei trei,
și a fost căpetenia lor; dar n'a fost
la înălțimea celor trei dinții.

20. Benaia, fiul lui Iehoiada, fiul unui
om din Gabteel *, om viteaz și vestit
prin faptele lui mari. El ** a ucis pe
cei doi fii ai lui Ariel din Moab. S'a
pogorît în mijlocul unei gropi pentru
apă unde a ucis un leu, într-o zi cînd
căzuse zăpădit.

* Isa. 22. 25. ** Ezech. 25. 15. 1 Cron. 11. 25.

21. A omorît pe un Egiptean groaz-
nic la înfățișare, care avea o suligă
în mînă; s'a pogorît împotriva lui cu
un tolag, a smuls suliga din mîna
Egipteanului, și l-a omorît cu ea.

22. Iată ce a făcut Benaia, fiul lui Ie-
hoiada; și a fost vestit prietre cei trei
viteji.

23. Era cel mai cu vază din cei trei-
zeci; dar n'a ajuns la înălțimea celor
trei dinții. David l-a primit între sfe-
nicii lui * de aproape.

* Cap. 8. 18. 29. 25.

24. Asael *, fratele lui Ioab, din na-
mărul celor treizeci, Elhanan, fiul lui
Dodo, din Beteleem.

* Cap. 7. 18.

25. Șama * din Harod. Elia din Ha-
rod.

* Cron. 11. 27.

26. Helet, din Pelet. Ira, fiul lui
Icheș, din Tecoa.

27. Abiezer din Anatot. Mebunai, din
Huza.

28. Talmon, din Ahoah. Maharai, din
Netofa.

29. Heleb, fiul lui Baana, din Netofa.
Itai, fiul lui Ribai, din Ghibea fiilor
lui Benjamin.

30. Benaia, din Piraton. Hidaï, din
Nahale-Gașș *.

* Judec. 2. 9.

31. Abi-Albon, din Araba. Azmarvê, din Barhum.

32. Eliahba, din Șaibon. Bene-Iaşen. Ionatan.

33. Șama, din Harar. Ahlam, fiul lui Șarar, din Arar.

34. Elifelet, fiul lui Ahasbai, fiul unui Maacatit. Eliam, fiul lui Ahitofel, din Ghilo.

35. Hețrai, din Carmel. Paarai, din Arab.

36. Igheal, fiul lui Natan, din Toba. Bani, din Gad.

37. Telec, Amonitul. Naharai din Beerot, care ducea armele lui Ioab, fiul Teruiei.

38. Ira*, din Ieter. Gareb, din Ieter.

39. Urie*, Hetitul. De toți: treizeci și șapte.

Numărătoarea poporului.

24 1. Domnul S'a aprins de minie* din nou împotriva lui Israel; și a strânit pe David împotriva lor, zicînd: „Du-te” și fă numărătoarea lui Israel și a lui Iuda”.

* Cap. 21, 1. ** 1 Cron. 27, 23, 24.

2. Și împăratul a zis lui Ioab, căpetenia oștirii, care se afla lângă el: „Străbate toate semințiile lui Israel, dela Dan* pînă la Beer-Șeba; să se facă numărătoarea poporului, și să știu” la cît se ridică numărul lor.”

* Judei. 20, 1. ** Ex. 17, 1, 1.

3. Ioab a zis împăratului: „Domnul, Dumnezeul tău, să facă poporul de o sută de ori mai mare, și împăratul, domnul meu, să vadă cu ochii lui lucrul acesta! Dar pentru ce vrea împăratul, domnul meu, să facă lucrul acesta?”

4. Împăratul a stăruit în porunca pe care o dădea lui Ioab și căpeteniilor oștirii; și Ioab și căpeteniile oștirii au plecat dela împărat, ca să facă numărătoarea poporului Israel.

5. Au trecut Iordanul, și au tăbărit la Aroer*, la dreapta cetății care este în mijlocul văii Gad, și lângă Iazer**.

* Deut. 2, 26. Ios. 12, 8, 18. ** Num. 32, 1, 2.

6. Au venit pînă în Galaad și în țara lui Tahtim-Hodși. S'au dus pînă la Dan-Iaaz*, și în împrejurimile Sidonului**.

* Ios. 18, 47. Judei. 18, 28. ** Ios. 18, 28. Judei. 18, 28.

7. Au venit pînă la cetățuia Tir, și în toate cetățile Heviților și ale Cana-

niților. Au ieșit spre partea de miazăzi a lui Iuda, la Beer-Șeba.

8. Au străbătut astfel toată țara, și au ajuns la Ierusalim, după nouă luni și douăzeci de zile.

9. Ioab a dat împăratului numărul poporului: erau* în Israel opt sute de mii de oameni de război cari scoteau sabia, și în Iuda cinci sute de mii de oameni.

* 1 Cron. 21, 5.

Ciuma.

10. David a simțit cum îi bătea* inima, după ce făcuse numărătoarea poporului. Și a zis Domnului: „Am săvîrșit un mare** păcat, făcînd lucrul acesta! Acum, Doamne, binevoiește și iartă nelegiuirea robului Tău, căci am lucrat în totul ca un ț nebul!”

* 1 Sam. 24, 5. ** Cap. 12, 23. † 1 Sam. 13, 13.

11. A doua zi, cînd s'a sculat David, cuvîntul Domnului a vorbit astfel prorocului Gad*: „Văzătorul** lui David:

* 1 Sam. 22, 5. ** 1 Sam. 9, 9. † 1 Cron. 29, 29.

12. „Du-te și spune lui David: „Așa vorbește Domnul: „Îți pun înaintea trei nenorociri; alege una din ele, și te voi lovi cu ea.”

13. Gad s'a dus la David, și i-a făcut cunoscut lucrul acesta, zicînd: „Vrei șapte ani de foamete” în țara ta, sau să fugi trei luni dinaintea vrăjmașilor tăi, cari te vor urmări, sau să bîntuie ciuma trei zile în țară? Acum alege, și vezi ce trebuie să răspund Celui ce mă trimete.”

* 1 Cron. 21, 12.

14. David a răspuns lui Gad: „Sînt într'o mare strîmtoare! Oh! mai bine să cădem în minile Domnului, cîci îndurările! Lui sînt nemărginite; dar să nu** cad în minile oamenilor!”

* Ps. 109, 8, 13, 14; 119, 156. ** Isa. 47, 4. Ezech. 1, 16.

15. Domnul* a trimis ciuma în Israel, de dimineață pînă la vremea ho-tărîții. Și, din Dan pînă la Beer-Șeba, au murit șaptezeci de mii de oameni din popor.

* 1 Cron. 21, 14; 27, 24.

16. Pe* cînd ingerul întindea mina peste Ierusalim ca să-l nimicească, Domnul S'a căit** de răul acela, și a zis ingerului care ucidea poporul: „Destul! Trage-ți mina acum.” Ingerul Domnului era lângă aria lui Aravna†, lebusitul.

* Ezech. 10, 21. † 1 Cron. 21, 12. ** Ps. 4, 4. 1 Sam. 15, 11. Ios. 2, 13, 14. † 1 Cron. 21, 12. Vers. 16, 2 Cron. 3, 1.

17. David, văzînd pe ingerul care lovea pe popor, a zis Domnului: „Iată că am* păcătuit! Eu sînt vinovat:

dar oile acestea, ce au făcut? Mina Ta să se îndrepte dar împotriva mea și împotriva casei tatălui meu!" ^{*1 Cron. 21. 17.}

18. În ziua aceea, Gad a venit la David, și i-a zis: „Sute-te” și înalță un altar Domnului în aria lui Aravna, lebusitul.” ^{*1 Cron. 21. 18, etc.}

19. David s'a suit, după cuvîntul lui Gad, cum poruncise Domnul.

20. Aravna s'a uitat, și a văzut pe împărat și pe slujitorii lui îndreptându-se spre el; și Aravna a ieșit, și s'a închinat înaintea împăratului, cu fața la pămînt.

21. Aravna a zis: „Pentru ce vine domnul meu, împăratul, la slujitorul lui?” Și David a răspuns: „Ca să cumpăr dela tine aria și să zidesc în ea un altar Domnului, pentruca să încetezeurgia” aceasta de peste popor.” ^{*Fac. 22. 8—18. **2 Sam. 24. 48, 50.}

22. Aravna a zis lui David: „Să ia

domnul meu, împăratul, aria, și să aducă în ea jertfele cari-i vor plăcea; vezi”, boii vor fi pentru arderea de tot, și cărăle cu oilele lor vor ținea loc de lemne.” ^{*1 Reg. 18. 21.}

23. Aravna a dat împăratului totul. Și Aravna a zis împăratului: „Domnul, Dumnezeul tău, să te” primească!” ^{*Ezec. 10. 40, 42.}

24. Dar împăratul a zis lui Aravna: „Nu! vreau s'o cumpăr dela tine pe preț de argint, și nu voi aduce Domnului, Dumnezeului meu, ardere de tot, cari să nu mă coste nimic.” Și David a cumpărat” aria și boii cu cincizeci de sicli de argint.” ^{*1 Cron. 21. 24, 25.}

25. David a zidit acolo un altar Domnului, și a adus ardere de tot și jertfe de mulțămire.

Atunci Domnul” a fost potolit față de țară, și a încetat urgia” deasupra lui Israel. ^{*Cap. 21. 14. **2 Sam. 21.}

CARTEA ÎNTÎIA A ÎMPĂRAȚILOR

SAU A TREIA A ÎMPĂRAȚILOR¹

(Deut. 32. 15—18. Osea 10. 1; 4. 15.)

DOMNIA LUI SOLOMON

(Capitolele 1—11. 2 Cronici. 1—8. 2 Samuel 7. 12—15. Ps. 99.)

Bătrînețea lui David.

1. Împăratul David era bătrîn, înaintat în vîrstă; îl acopereau cu haine, și nu se putea încălzi.

2. Slujitorii lui i-au zis: „Să se caute pentru domnul împăratul o fată fecioară; ea să stea înaintea împăratului, să-l îngrijească, și să se culce la sînul său; și domnul meu împăratul se va încălzi.”

3. Au căutat în tot țînutul lui Israel o fată tînă și frumoasă, și au găsit pe Abișag, Sunamita”, pe care au adus-o la împărat. ^{*2 Sam. 18. 18.}

4. Această fată era foarte frumoasă. Ea a îngrijit pe împărat, și i-a slujit; dar împăratul nu s'a împreunat cu ea.

Adonia vrea să ia scaunul de domnie.

5. Adonia”, fiul Haghitei, s'a sumețit pînă acolo în cît a zis: „Eu voi fi împărat!” Și și-a pregătit” care și călăreți, și cincizeci de oameni cari alergau înaintea lui. ^{*2 Sam. 3. 4. **2 Sam. 18. 1.}

6. Tatăl său nu-l muștrase niciodată în viața lui, zicînd: „Pentru ce faci așa?” Adonia, de altfel, era foarte frumos la chip, și se născuse după” Absalom. ^{*2 Sam. 3. 3, 4. 1 Cron. 3. 2.}

7. El a vorbit cu Ioab, fiul Teruiei, și cu preotul” Abiatar: și aceștia au trecut de” partea lui. ^{*2 Sam. 20. 25. **Cap. 2. 28, 29.}

8. Dar preotul Tadic, Benaia, fiul lui Iehoiada, proorocul Natan, Simei”. Rei și viteji” lui David, n'au fost cu Adonia. ^{*Cap. 4. 15. **2 Sam. 20. 9.}

9. Adonia a tăiat oi, boi și viței grași, lingă piatra lui Zobelet, care este, lingă En-Roguel; și a poștit pe toți frații lui, fiii împăratului, și pe toți bărbatii lui Iuda din slujba împăratului.

10. Dar n'a poștit pe proorocul Natan, nici pe Benaia, nici pe viteji, nici pe fratele său Solomon.

Bat-Șeba la David.

11. Atunci Natan a zis Bat-Șebi, mama lui Solomon: „N'ai auzit că Ado-

nia, fiul Haghitei*, s'a făcut împărat, fără să știe domnul nostru David?

* 2 Sam. 3, 4.

12. Vino dar acum, și-ți voi da un sfat, ca să-ți scapi viața ta și viața fiului tău Solomon.

13. Du-te, intră la împăratul David, și spune-i: „Împărate, domnul meu, s'ai jurat tu roabei tale, zicind: „Fiul tău Solomon” va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie?” „Pentruce dar împărătește Adonia?”

* 2 Cron. 22, 9.

14. Și în timp ce tu vei vorbi cu împăratul, eu însumi voi intra după tine, și-ți voi întări cuvintele.”

15. Bat-Șeba s'a dus în odaia împăratului. El era foarte bătrîn; și Abişag, Sunamita, îi slujea.

16. Bat-Șeba s'a plecat și s'a închinat înaintea împăratului. Și împăratul a zis: „Ce vrei?”

17. Ea i-a răspuns: „Domnul meu, tu ai jurat” roabei tale pe Domnul, Dumnezeuul tău, zicind: „Solomon, fiul tău, va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie.”

* Vers. 22, 26.

18. Și acum iată că Adonia împărătește! Și tu nu știi, împărate, domnul meu!

19. El a* junghiat boi, viței grași și oi în mare număr; și a pofțit pe toți fiii împăratului, pe preotul Abiatar, și pe loab, căpetenia oștirii, dar pe robul tău Solomon nu l-a pofțit.

* Vers. 1, 2, 3, 4, 5.

20. Împărate, domnul meu, tot Israelul are ochii îndreptați spre tine, ca să-ți faci cunoscut cine va ședea pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el.

21. Și cînd împăratul, domnul meu, va fi culcat* împreună cu părinții săi, se va întîmpla că eu și fiul meu Solomon vom fi priviți ca niște vinovați.”

* Deut. 31, 24. Cap. 2, 10.

22. Pe cînd încă vorbea ea cu împăratul, iată că a sosit proorocul Natan.

23. Au dat de știre împăratului, și au zis: „Iată că a venit proorocul Natan!” El a intrat înaintea împăratului, și s'a închinat înaintea împăratului cu fața pînă la pămînt.

24. Și Natan a zis: „Împărate, domnul meu, oare tu ai zis: „Adonia va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie?”

25. Căci el s'a* pogorit astăzi, a tăiat boi, viței grași și oi, în mare număr; și a pofțit pe toți fiii împăratului, pe

căpeteniile oștirii, și pe preotul Abiatar. Și ei mînesc și beau înaintea lui, și zic: „Trăiască împăratul!”

* Vers. 26. ** 2 Sam. 19, 24.

26. Dar nu m'a pofțit nici pe mine, care sînt robul tău, nici pe preotul Tadoc, nici pe Benaia, fiul lui Iehoiada, nici pe robul tău Solomon.

27. Oare din porunca domnului meu, împăratul, are loc lucrul acesta, și fără să fi făcut cunoscut robului tău cine are să se suie pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el?”

28. Împăratul David a răspuns: „Chemăți-mi pe Bat-Șeba.” Ea a intrat, și s'a înfățișat înaintea împăratului.

29. Și împăratul a jurat, și a zis: „Viu” este Domnul, care m'a izbăvit din toate necazurile,

* 2 Sam. 4, 9.

30. că, așa* cum am jurat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, zicind: „Fiul tău Solomon va împărați după mine, și va ședea pe scaunul meu de domnie în locul meu,” — așa voi face azi.”

* Vers. 12.

31. Bat-Șeba s'a plecat cu fața la pămînt, și s'a închinat înaintea împăratului. Și a zis: „Trăiască” pe vecie domnul meu, împăratul David!”

* Vers. 1, 2, 3, 4.

Solomon împărat.

32. Împăratul David a zis: „Chemăți-mi pe preotul Tadoc, pe proorocul Natan și pe Benaia, fiul lui Iehoiada.” El au intrat și s'au înfățișat înaintea împăratului.

33. Și împăratul le-a zis: „Luați* cu voi pe slujitorii stăpînului vostru, puneți pe fiul meu Solomon călare pe catinul meu, și pogoriți-l la** Ghihon.

* 2 Sam. 20, 4. ** 2 Cron. 22, 26.

34. Acolo, preotul Tadoc și proorocul Natan să-l* ungă împărat peste Israel. Să sunați** din trâmbiță, și să ziceți: „Trăiască împăratul Solomon!”

* 2 Sam. 20, 1; 24, 12. 2 Sam. 2, 4; 2 Sam. 2, 14. 2 Reg. 2, 11, 12. ** 2 Sam. 15, 10. 2 Reg. 2, 13; 11, 14.

35. Să vă suiți apoi după el ca să vină să se așeze pe scaunul meu de domnie, și să împărătească în locul meu. Căci porunca mea, este ca el să fie căpetenia lui Israel și Iuda.”

36. Benaia, fiul lui Iehoiada, a răspuns împăratului: „Amin! Așa să vrea Domnul, Dumnezeul domnului meu, împăratul!”

37. Domnul să fie cu Solomon cum* a fost cu domnul meu, împăratul, ca să-și înalte** scaunul de domnie mai

pe sus de scaunul de domnie al domnului meu, împăratul David!"

¹ 2 Sam. 1. 6, 17. ² 2 Sam. 20. 13. ³ Vers. 47.

38. Atunci preotul Tadoe s'a pogorît împreună cu proorocul Natan, cu Benaia¹, fiul lui Iehoiada, cu Cheretiții și Peletiiți; au pus pe Solomon călare pe catrul împăratului David, și l-au dus la Ghihon.

¹ 2 Sam. 8. 18; 20. 20-22.

39. Preotul Tadoe a luat cornul cu untdelemn² din cort, și a uns³ pe Solomon. Au sunat din trâmbiță, și tot⁴ poporul a zis: „Trăiască împăratul Solomon!"

¹ 2 Sam. 20. 23, 24, 25. ² Ps. 100. 30. ³ 1 Cron. 29. 22. ⁴ 1 Sam. 10. 24.

40. Tot poporul s'a suit după el, și poporul clăta din fluier și se desfăta cu mare bucurie; se clătina pământul de strigătele lor.

Adonia aude.

41. Zvonul acesta a ajuns pînă la Adonia și la toți cei poftiți cari erau cu el, tocmai în clipa cînd sîrșeau de mîncat. Ioab, auzind sunetul trâmbiței, a zis: „Ce este cu vuietul acesta de care răsună cetatea?"

42. Pe cînd vorbea el încă, a venit Ionatan, fiul preotului Abiatar. Și Adonia a zis: „Apropie-te, că ești un om¹ viteaz, și aduci vești bune."

¹ 2 Sam. 18. 27.

43. „Da", a răspuns Ionatan lui Adonia, „domnul nostru împăratul David a făcut împărat pe Solomon."

44. A trimis cu el pe preotul Tadoe, pe proorocul Natan, pe Benaia, fiul lui Iehoiada, pe Cheretiți și Peletiiți, și l-au pus călare pe catrul împăratului.

45. Preotul Tadoe și proorocul Natan l-au uns împărat la Ghihon. De acolo s'au suit veselindu-se, și cetatea a fost pusă în mișcare: acesta este vuietul pe care l-ați auzit.

46. Solomon s'a și așezat¹ pe scaunul de domnie al împăratului.

¹ 1 Cron. 29. 22.

47. Și slujitorii împăratului au venit să binecuvînteze pe domnul nostru împăratul David, zicînd: „Dumnezeul tău să facă numele lui Solomon mai² vestit decît numele tău, și el să-și înalțe scaunul de domnie mai pe-sus de scaunul tău de domnie!" Și împăratul s'a închinat³ pe patul său.

² Vers. 27. ³ Ps. 47. 10.

48. Iată ce a zis și împăratul: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care mi-a dat⁴ astăzi un urmaș pe scaunul meu de domnie, și mi-a îngăduit să-l văd!"

⁴ Cap. 2. 6. ⁵ Ps. 132. 11. 12.

49. Toți cei poftiți de Adonia s'au umplut de spaimă; s'au sculat și au plecat care încotro.

50. Adonia s'a temut de Solomon; s'a sculat și el, a plecat, și s'a apucat¹ de coarnele altarului.

¹ Cap. 2. 28.

51. Au venit și au spus lui Solomon: „Iată că Adonia se teme de împăratul Solomon, și s'a apucat de coarnele altarului, zicînd: „Să-mi jure împăratul Solomon azi că nu va omori pe robul său cu sabia!"

52. Solomon a zis: „Dacă va fi om cinstit, un¹ păr din cap nu-i va cădea la pămînt; dar dacă se va găsi răutate în el, va muri."

¹ 1 Sam. 14. 45. 2 Sam. 14. 11. Ps. 27. 34.

53. Și împăratul Solomon a trimis niște oameni, cari l-au pogorît de pe altar. El a venit și s'a închinat înaintea împăratului Solomon, și Solomon i-a zis: „Du-te acasă."

Înviștările

date lui Solomon la moarte.

21. David se apropia de clipa¹ morții, și a dat îndrumări fiului său Solomon, zicînd:

¹ Ps. 47. 29. Dav. 31. 14.

2. „Eu² plec pe calea pe care merge toată lumea. Întărește-te³, și fii om!"

² Ion. 23. 14. ³ Deut. 27. 18, 20.

3. Păzește poruncile Domnului, Dumnezeului tău, umblînd în căile Lui, și păzînd legile Lui, poruncile Lui, hotărîrile Lui și învățăturile Lui, dupăcum este scris în legea lui Moise, ca să izbutești⁴ în tot ce vei face și ori încotro te vei întoarce.

⁴ Deut. 29. 9. Ion. 1. 7. 1 Cron. 22. 13, 15.

4. și pentruca Domnul să împlinească⁵ următoarele cuvinte pe cari le-a rostit pentru mine: „Dacă⁶ fiii tăi vor lua seama la calea lor, umblînd în credincioșie înaintea Mea, din toată inima lor și din tot sufletul lor, nu vei fi lipsit⁷ niciodată de un urmaș pe scaunul de domnie al lui Israel."

⁵ 2 Sam. 7. 29. ⁶ Ps. 132. 12. ⁷ 1 Reg. 20. 3. ⁸ 1 Sam. 7. 12. 12. Cap. 3. 28.

5. Știi ce mi-a făcut⁸ Ioab, fiul Teruiel, ce a făcut celor două căpetenii ale oștirii lui Israel, lui Abner⁹, fiul lui Ner, și lui Amasa¹⁰, fiul lui Ieter. l-a omorît; a vărsat în timp de pace sînge de război, și a pus sîngele de război pe cîngătoarea cu care era încins la mijloc și pe încălțămintea din picioare.

⁹ 2 Sam. 3. 26. 10. 6, 12, 14. 12. 5, 6, 7. ¹⁰ 2 Sam. 3. 27. ¹¹ 2 Sam. 20. 20.

6. Fă după înțelepciunea * ta, și să nu lași ca perii lui cei albi să se poare în pace în locuința morților.

* Vers. 8, Prov. 20, 26.

7. Să te porți cu bunăvoință cu fiii lui Barzilai *, Galaaditul, și ei să mă-nince ** la masă cu tine; căci tot așa s'au purtat și ei Ț cu mine, ieșindu-mi înainte, cînd fugeam de fratele tău Absalom.

* 2 Sam. 16, 21, 26. ** 2 Sam. 9, 7, 20; 18, 26. † 2 Sam. 17, 27.

8. Jată că ai lîngă tine pe Șimei *, fiul lui Ghera, Beniamitul, din Bahurim. El a rostit împotriva mea mari blesteme în ziua cînd mă duceam la Mahanaim. Dar s'a pogorît înaintea ** mea la Iordan, și i-am jurat Ț pe Domnul, zicînd: „Nu te voi omori cu sabia.”

* 2 Sam. 16, 1. ** 2 Sam. 18, 18. † 2 Sam. 18, 23.

9. Acum, tu să nu-l lași nepedepsit **; căci ești un om înțelept, și știu cum trebuie să te porți cu el. Să-i pogori perii albi înșingerați ** în locuința morților.”

* Ezech. 20, 7. Iov. 9, 26. ** Psal. 42, 20; 44, 21.

10. David a adormit * cu părinții lui, și a fost îngropat în cetatea ** lui David.

* Cap. 1, 21. Psal. 2, 26; 13, 36. ** 2 Sam. 9, 7.

11. Vremea cîlt a împărătit * David peste Israel a fost de patruzeci de ani: la Hebron a împărătit șapte ani, iar la Ierusalim a împărătit treizeci și trei de ani.

* 2 Sam. 5, 4. † 1 Cron. 29, 26, 27.

12. Solomon a șezut * pe scaunul de domnie al tatălui său David, și împărăția lui s'a întărit foarte mult.

* 1 Cron. 28, 21. † 2 Cron. 1, 1.

Solomon omoară pe Adonia.

13. Adonia, fiul Haghitei, s'a dus la Bat-Șeba, mama lui Solomon. Ea i-a zis: „Vii * cu gînduri pacinice?” El a răspuns: „Da.”

* 2 Sam. 16, 4, 5.

14. Și a adăugat: „Am să-ți spun o vorbă.” Ea a zis: „Vorbește!”

15. Și el a zis: „Știi că împărăția era * a mea, și că tot Israelul își îndrepta privirile spre mine ca să fiu împărat. Dar împărăția s'a lators, și a căzut fratelui meu, pentru că Domnul i-a ** dat-o.”

16. Acum îți cer un lucru: nu-ți întoarce fața!” Ea i-a răspuns: „Vorbește!”

17. Și el a zis: „Spune, te rog, împăratului Solomon — căci nu se poate să nu te asculte — să-mi dea de nevastă pe * Abișag, Sunamita.”

* Cap. 1, 8, 9.

18. Bat-Șeba a zis: „Rime! voi vorbi împăratului pentru tine.”

19. Bat-Șeba s'a dus la împăratul Solomon, să-i vorbească pentru Adonia. Împăratul s'a sculat s'o întîmpine, s'a închinat * înaintea ei, și a șezut pe scaunul său de domnie. Au pus un scaun pentru mama împăratului, și ea a șezut ** la dreapta lui.

* Ezech. 20, 12. ** Ps. 45, 9.

20. Apoi a zis: „Am să-ți fac o mică rugăminte: să mă ascuți!” Și împăratul i-a zis: „Cere, mamă, căci te voi asculta.”

21. Ea a zis: „Abișag, Sunamita, să fie dată de nevastă fratelui tău Adonia.”

22. Împăratul Solomon a răspuns mamei sale: „Pentru ce ceri numai pe Abișag, Sunamita, pentru Adonia? Cere și împărăția pentru el—căci este fratele meu mai mare decît mine—pentru el, pentru preotul Abiatar *, și pentru loab, fiul Teruiei.”

* Cap. 1, 7.

23. Atunci împăratul a jurat pe Domnul, zicînd: „Să mă pedepsească Dumnezeu cu toată * asprimea, dacă nu-l vor costa viața pe Adonia cuvintele acestora!”

* Psal. 17.

24. Acum, viu este Domnul, care m'a întărit și m'a suit pe scaunul de domnie al tatălui meu David, și care mi-a făcut o casă, după făgăduința * Lui, că astăzi va muri Adonia!”

* 2 Sam. 7, 11, 12. † 1 Cron. 22, 10.

25. Și împăratul Solomon a trimis pe Benaia, fiul lui Iehoiada, care l-a lovit; și Adonia a murit.

Abiatar scos din slujbă.

26. Împăratul a zis apoi preotului Abiatar: „Du-te la Anatot * la moșile tale, căci ești vrednic de moarte; dar nu te voi omori azi, pentru că ai purtat ** chivotul Domnului Dumnezeu înaintea tatălui meu David, și pentru că ai luat Ț parte la toate suferințele tatălui meu.”

* Ios. 21, 18. ** 1 Sam. 22, 9. † 2 Sam. 15, 24, 29. ‡ 1 Sam. 22, 20, 21. § Sam. 15, 24.

27. Astfel Solomon a scos pe Abiatar din slujbă de preot al Domnului, ca să împlinescă * cuvîntul rostit de Domnul asupra casei lui Eli în Silo.

* 1 Sam. 2, 31—35.

Omorirea lui loab.

28. Vestea aceasta a ajuns pînă la loab, care luase partea * lui Adonia, măcar că nu luase partea lui Absalom. Și loab a fugit la cortul Domnului, și s'a apucat ** de coarnele altăruui.

* Cap. 1, 7. ** Cap. 1, 8.

29. Au dat de știre împăratului Solomon că loab a fugit la cortul Domnului, și că este la altar. Și Solomon a trimis pe Benaia, fiul lui Iehoiada, zicându-i: „Du-te și lovește-l!”

30. Benaia a ajuns la cortul Domnului, și a zis lui loab: „Ieși! căci așa poruncește împăratul.”

Dar el a răspuns: „Nu! vreau să mor aici.” Benaia a spus lucrul acesta împăratului, zicind: „Așa a vorbit loab, și așa mi-a răspuns.”

31. Împăratul a zis lui Benaia: „Fă” cum a zis, lovește-l, și îngroapă-l; și ia” astfel de peste mine și de peste casa tatălui meu singele pe care l-a vărsat loab fără temel.

“1 Sam. 21, 14. “2 Sam. 20, 10. Deut. 19, 12; 21, 9, 3.

32. Domnul va face ca singele lui să cadă” asupra capului lui, pentru că a lovit pe doi bărbați mai drepti și mai buni” decît el, și i-a ucis cu sabia, fără să fi știut tatăl meu David: pe Abner †, fiul lui Ner, căpetenia oștirii lui Israel, și pe Amasa ††, fiul lui Ieter, căpetenia oștirii lui Iuda.

“Iuda. 9, 24, 27. Ps. 7, 10. “2 Cron. 21, 12. † 2 Sam. 3, 27. †† 2 Sam. 20, 10.

33. Singele lor să cadă peste capul lui loab și peste capul urmașilor” lui pentru totdeauna; dar David”, sămînța lui, casa lui și scaunul lui de domnie, să aibă parte de pace pe vecie din partea Domnului.”

“2 Sam. 3, 28. “Prov. 25, 5.

34. Benaia, fiul lui Iehoiada, s’a suit, a lovit pe loab, și i-a omorît. El a fost îngropat în casa lui, în pustie.

35. Împăratul a pus în fruntea oștirii pe Benaia, fiul lui Iehoiada, în locul lui loab, iar în locul lui Abiatar” a pus pe preotul Iadoc”.

“Vers. 27. “2 Sam. 20, 11, 12, 13. 1 Sam. 2, 35. 1 Cron. 6, 52; 24, 3.

Omorîrea lui Șimei.

36. Împăratul a chemat pe Șimei”, și i-a zis: „Zidește-ți o casă la Ierusalim: să locuiești în ea, și să nu ieși din ea ca să te duci într’o parte sau alta.

“2 Sam. 16, 5. Vers. 8.

37. Să știi bine că în ziua cînd vei ieși și vei trece pîrlul” Chedron, vei muri. Atunci singele” tău va cădea asupra capului tău.

“2 Sam. 16, 23. “Lev. 24, 9. Ios. 2, 18. 2 Sam. 1, 15.

38. Șimei a răspuns împăratului: „Bine! robul tău va face cum spune domnul meu, împăratul.” Și Șimei a locuit multă vreme la Ierusalim.

39. După trei ani, s’a întîmplat că doi slujitori ai lui Șimei au fugit la

Achis”, fiul lui Maaca, împăratul Gatului. Au dat de știre lui Șimei, zicind: „Iată că slujitorii tăi sînt la Gat.”

“1 Sam. 25, 8.

40. Șimei s’a sculat, a pus saua pe măgar, și s’a dus la Gat la Achis să-și caute slujitorii. Șimei s’a dus, și și-a adus înapoi slujitorii din Gat.

41. Au dat de veste lui Solomon că Șimei a plecat din Ierusalim la Gat, și că s’a întors.

42. Împăratul a chemat pe Șimei, și i-a zis: „Nu te-am pus eu să juri pe Domnul, și nu ți-am spus eu hotărît: „Să știi că vei muri în ziua cînd vei ieși să te duci într’o parte sau alta?” Și nu mi-ai răspuns tu: „Bine! am înțeles?”

43. Pentru ce atunci n’ai ascultat de jurămîntul Domnului și de porunca pe care ți-o dădusem?”

44. Și împăratul a zis lui Șimei: „Știi înlăuntrul inimii tale tot” răul pe care l-ai făcut tatălui meu David; Domnul” a întors răutatea ta asupra capului tău.

“2 Sam. 16, 3. Ps. 7, 10. “2 Sam. 17, 18.

45. Dar împăratul Solomon va fi binecuvîntat, și scaunul” de domnie al lui David va fi întărit pe vecie înaintea Domnului.”

“Prov. 25, 5.

46. Și împăratul a poruncit lui Benaia, fiul lui Iehoiada, care a ieșit și a lovit pe Șimei; și Șimei a murit.

Astfel, împărăția” s’a întărit în mîinile lui Solomon.

“Vers. 12.

Cădătorii lui Solomon. — Vișul lui.

31. Solomon” s’a încuscrit cu Faraon, împăratul Egiptului. A luat de nevastă pe fata lui Faraon, și a adus-o în cetatea” lui David, pînă și-a isprăvit de zidit casa† lui, casa†† Domnului, și zidul†† dîmprejurul Ierusalimului.

“2 Sam. 3, 7. † Cap. 2, 1. †† Cap. 6. †† Cap. 7, 2; 9, 24.

2. Poporul” nu aducea jertfe decît pe înălțimi, căci pînă pe vremea aceasta nu se zidise încă o casă în Numele Domnului.”

Lev. 17, 3, 4, 5. Deut. 12, 2, 5, 6. Cap. 22, 42.

3. Solomon iubea” pe Domnul, și se ținea” de obiceiurile tatălui său David. Numai că aducea jertfe și familie pe înălțimi.

“Deut. 6, 2; 10, 12, 20. Ps. 131, 22. Rom. 8, 28. † Cor. 8, 3. “Vers. 14.

4. Împăratul s’a dus” la Gabaon să aducă jertfe acolo, căci” era cea mai însemnată înălțime. Solomon a adus o mie de ardori de tot pe altar.

“2 Cron. 1, 2. “1 Cron. 16, 29. 2 Cron. 1, 2.

5. La Gabaon*, Domnul S'a arătat în via** lui Solomon noaptea, și Dumnezeu i-a zis: „Cere ce vrei să-ți dau.”

*Cap. 9, 8. 2 Cron. 1, 7. ** Num. 12, 6. Mat. 1, 20; 2, 13, 19.

6. Solomon* a răspuns: „Tu ai arătat o mare bunăvoință față de robul Tău David, tatăl meu, pentru că umbra** înaintea Ta în credincioșie, în dreptate și în curăție de inimă față de Tine; i-ai păstrat această mare bunăvoință, și i-ai dat un fiu Ț, care șade pe scaunul lui de domnie, cum se vede astăzi.”

*2 Cron. 1, 8, etc. ** Cap. 2, 4; 9, 4. 2 Reg. 20, 8. Ps. 132, 2. † Cap. 1, 48.

7. Acum Doamne, Dumnezeul meu, Tu ai pus pe robul Tău să împărătească în locul tatălui meu David; și eu nu sint decât un tinăr*, nu sint încercat**.

*1 Cron. 28, 1. ** Num. 27, 17.

8. Robul Tău este în mijlocul poporului pe care l-ai* ales, popor foarte mare, care nu poate fi nici** socotit, nici numărât, din pricina mulțimii lui.

*Deut. 7, 6. ** Ps. 135, 20; 136, 6.

9. Dă dar* robului Tău o inimă pricepută, ca să judece** pe poporul Tău, să deosebească Ț binele de rău! Căci cine ar putea să judece pe poporul Tău, pe poporul acesta așa de mare la număr!

*2 Cron. 1, 10. Prov. 2, 3—9. Iac. 1, 5. ** Ps. 52, 1, 2. † Ezech. 5, 14.

10. Cererea aceasta a lui Solomon a plăcut Domnului.

11. Și Dumnezeu a zis: „Fiindcă lucrul acesta îl ceri, fiindcă nu ceri* pentru tine nici viață lungă, nici bogății, nici moartea vrăjmașilor tăi, ci ceri pricepere, ca să faci dreptate, ”

*Iac. 4, 3.

12. voi* face după cuvîntul tău. Îți voi** da o inimă înțeleaptă și pricepută, așa cum n'a fost nimeni înaintea ta și nu se va scula nimeni niciodată ca tine.

*1 Ioan 5, 14, 15. ** Cap. 4, 29; 20, 21; 2, 12; 22, 24. Ecl. 1, 16.

13. Mai mult, Îți voi da* și ce n'ai cerut: bogății** și slavă, așa încît în tot timpul vieții tale nu va fi niciun împărat ca tine.

*Mat. 6, 23. Ezech. 2, 26. ** Cap. 4, 21; 24; 22, 25, etc. Prov. 3, 16.

14. Și dacă vei umbra în căile Mele, pînă la legile și poruncile Mele, cum* a făcut David, tatăl tău, Îți voi lungi** zilele.”

*Cap. 15, 3. ** Ps. 11, 10. Prov. 3, 2.

și a dat un ospăț** tuturor slujitorilor lui.

*Ps. 42, 7. ** Ps. 42, 20. Cap. 8, 48.

Ecl. 1, 2. Dan. 3, 1. Mat. 2, 21.

Judecata lui Solomon.

16. Atunci au venit două femei curve la împărat, și s'au înfățișat* înaintea lui.

*Num. 27, 2.

17. Una din femei a zis: „Rogu-mă, domnul meu, eu și femeia aceasta locuim în aceeași casă, și am născut lingă ea în casă.”

18. După trei zile, femeia aceasta a născut și ea. Locuim împreună, niciun străin nu era cu noi în casă, nu eram decît noi amîndouă.

19. Peste noapte, fiul acestei femei a murit, pentru că se culcase peste el.

20. Ea s'a sculat pela mijlocul nopții, a luat pe fiul meu de lingă mine, pe cînd dormea roaba ta, și l-a culcat la sinul ei: iar pe fiul ei, care murise, l-a culcat la sinul meu.

21. Dimineța, m'am sculat să dau Țîță copilului; și iată că era mort. M'am uitat cu luare-aminte la el dimineța; și iată că nu era fiul meu, pe care-l născusem.”

22. Cealaltă femeie a zis: „Ba nu; fiul meu este cel viu, iar fiul tău este mort.” Dar cea dintîi a răspuns: „Ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.” Așa au vorbit ele înaintea împăratului.

23. Împăratul a zis: „Una zice: „Fiul meu este cel viu, iar fiul tău este cel mort.” Și cealaltă zice: „Ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.”

24. Apoi a adăugat: „Aduceți-mi o sabie.” Au adus o sabie înaintea împăratului.

25. Și împăratul a zis: „Tăiați în două copilul cel viu, și dați o jumătate uneia și o jumătate celeilalte.”

26. Atunci femeia al cărei copil era viu, a simțit că i* se rupe inima pentru copil, și a zis împăratului: „Ah! domnul meu, dă-i mai bine ei copilul cel viu, și nu-l omori!” Dar cealaltă a zis: „Să nu fie nici al meu nici al tău; tăiați-l!”

*Ps. 42, 20. Iac. 49, 15. Ier. 31, 20. Osea 11, 8.

27. Și împăratul, luînd cuvîntul, a zis: „Dați celei dintîi copilul cel viu, și nu-l omoriți. Ea este mama lui.”

28. Tot Israelul a auzit de hotărîrea pe care o rostise împăratul. Și s'au temut de împărat, căci au văzut că în-

țelepciunea* lui Dumnezeu era în el, povățuindu-l în judecățile lui.

* Vers. 5, 11, 12.

*Sclujbașii cei mai înalți ai
lui Solomon.*

4 1. Împăratul Solomon era împărat peste tot Israelul.

2. Iată căpeteniile pe cari le avea în slujba lui: Azaria, fiul preotului Tadic,

3. Elihorefi și Ahia, fiii lui Șişa, erau logofeți; Iosafat*, fiul lui Ahilud, era scriitor;

* 2 Sam. 8, 16; 10, 24.

4. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era peste ostire; Tadic și Abiatar** erau preoți.

* Cap. 2, 26. ** Cap. 2, 27.

5. Azaria, fiul lui Natan, era mai mare* peste îngrijitorii. Zabud, fiul lui Natan era slujbaș** de stat, cirac† al împăratului;

* Vers. 7. ** 2 Sam. 8, 16; 10, 26.

† 2 Sam. 15, 37; 18, 18. ‡ 1 Cron. 27, 32.

6. Ahişar era mai mare peste casa împăratului; și Adoniram*, fiul lui Abda, era mai mare peste dări.*Cap. 6, 14.

Numele celor douăsprezece Îngrijitori.

7. Solomon avea douăsprezece îngrijitori peste tot Israelul. Ei îngrijeau de hrana împăratului și a casei lui, fiecare timp de o lună din an.

8. Iată-le numele:

Fiul lui Hur, în muntele lui Efraim.

9. Fiul lui Decher, la Macaș, la Saalbim, la Bet-Şemeș, la Elon și la Bet-Hanan.

10. Fiul lui Heseđ, la Arubot; el avea Soco și toată țara Hefer.

11. Fiul lui Abinadab avea tot ținutul Dorului. Tafat, fata lui Solomon, era nevastă lui.

12. Baana, fiul lui Ahilud, avea Taamac și Meghido, și tot Bet-Şeanul de lângă Tartan sub Izreel, dela Bet-Şean până la Abel-Mehola, până dincolo de Iocmeam.

13. Fiul lui Gheber, la Ramot din Galaad; el avea ținuturile* lui Iair, fiul lui Manase, în Galaad; mai avea și ținutul** Argob în Basan, șasezeci cetăți mari cu ziduri și zăvoare de aramă.

* Num. 21, 41. ** Deut. 3, 4.

14. Ahimadab, fiul lui Ido, la Mahanaim.

15. Ahimaș, în Neftali. El luase de nevastă pe Basmat, fata lui Solomon.

16. Baana, fiul lui Hușai, în Așer și la Bealot.

17. Iosafat, fiul lui Paruah, în Isahar.

18. Șimeî, fiul lui Ela, în Beniamin.

19. Gheber, fiul lui Uri, în țara Galaadului; el avea ținutul* lui Sihon, împăratul Amoriților și al lui Og, împăratul Basanului. Era un singur îngrijitor în țara aceasta.

* Deut. 3, 6.

Mărirea lui Solomon.

20. Iuda și Israel erau în număr foarte mare, ca nisipul* de pe țărmul mării. Ei mâncau**, beau și se veseleau.

* Ps. 20, 17. Cap. 2, 8. Prov. 14, 26. ** Ps. 72, 3. 7. Mic. 4, 4.

21. Solomon* mai stăpinea și toate împărățiile dela Riu** până în țara Filistenilor și pînă la hotarul Egiptului. Ei îi aduceau† daruri, și au fost supuși lui Solomon tot timpul vieții lui.

* 2 Cron. 9, 26. Ps. 72, 8. ** Ps. 65, 18. Is. 1, 4.

† Ps. 68, 29; 72, 10, 11.

22. În fiecare zi Solomon mânca: treizeci de cori de floare de făină, și șasezeci de cori de altă făină,

23. zece boi grași, douăzeci de boi de păscut, și o sută de oi, afară de cerbi, căprioare, ciute și păsări îngrășate.

24. Stăpinea peste toată țara de dincoace de Riu, dela Tisrah pînă la Gaza, peste toți împărații* de dincoace de Riu. Și avea pace** pretutindeni de jur împrejur.

* Ps. 72, 17. ** 1 Cron. 22, 3.

25. Iuda și Israel, dela Dan* pînă la Beer-Şeba, au locuit** în liniște fiecare† subt via lui și subt smochinul lui, în tot timpul lui Solomon.

* Jer. 22, 6. ** Mic. 4, 4. Zab. 1, 16. † Iudei. 20, 1.

26. Solomon* avea patruzeci de mii de iește pentru caii** de la carile lui, și douăsprezece mii de călăreți.

* Cap. 20, 26. 2 Cron. 1, 14; 9, 26. ** Deut. 17, 16.

27. Îngrijitorii* îngrijeau de hrana împăratului Solomon și a tuturor celor ce se apropiau de masa lui, fiecare în luna lui; și nu lăssau să fie vreo lipsă.

* Vers. 7.

28. Aduceau și orz și paie pentru armăsari și fugari, în locul unde se afla împăratul, fiecare după poruncile pe cari le primise.

Faima și înțelepciunea lui Solomon.

29. Dumnezeu* a dat lui Solomon înțelepciune, foarte mare pricepere, și cunoștințe multe ca nisipul de pe țărmul mării.

* Cap. 3, 12.

30. Înțelepciunea lui Solomon întrecea înțelepciunea tuturor fiilor Răsăritului* și toată înțelepciunea** Egiptenilor.

* Ps. 20, 4. ** Ps. 71, 1, 22.

31. El era mai înțelept* decât** orice

om, mai mult decât Etan, Ezrahitul, mai mult decât Heman, Calcol și Darda, fiii lui Mahol; și faima lui se răspândise printre toate neamurile, deprimprejur. * Cap. 3, 12. ** 1 Cron. 18, 15. Ps. 135, 10. 1 Tim. 3, 15. 2 Tim. 1, 10. 1 Pet. 5, 10. 1 Pet. 1, 12.

32. A rostit¹ trei mii deilde, și a alcătuit² o mie cinci³ cinstări.

¹ Prov. 1, 1. Ecl. 12, 8. ** 1 Cron. 1, 1.

33. A vorbit despre copaci, dela cedrul din Liban până la isopul care crește pe zid, a vorbit deasemenea despre dobitoace, despre pasări, despre tiritoare și despre pești.

34. Venau¹ oameni din toate popoarele să asculte înțelepciunea lui Solomon, din partea tuturor împăraților pământului cari auzisă vorbindu-se de înțelepciunea lui. * Cap. 10, 1. 2 Cron. 9, 1, 10.

Zidirea Templului.

51. Hiram¹, împăratul Tirului, a trimis pe slujitorii săi la Solomon; căci auzisese că fusese un împărat în locul tatălui său, și el iubea² totdeauna pe David. * 1 Reg. 10, 15. 2 Cron. 2, 1. ** 2 Sam. 8, 11. 1 Cron. 14, 1. Amos. 1, 9.

2. Solomon¹ a trimis vorbă lui Hiram: *

¹ 2 Cron. 2, 1.

3. „Știi că tatăl meu David n'a putut să zidescă o casă Domnului, Dumnezeului lui, din pricina războaielor” cu cari l-au înconjurat vrăjmașii lui, până ce Domnul l-a pus sub talpa picioarelor lui.

¹ 1 Cron. 22, 8. 2 Sam. 1, 1.

4. Acum Domnul, Dumnezeul meu, mi-a dat odihnă¹ din toate părțile; nu mai am nici protivnic, nici nenorociri!

¹ Cap. 4, 24. 1 Cron. 22, 3.

5. Iată¹ că am de gînd să zidesc o casă Numelui Domnului, Dumnezeului meu, cum² a spus Domnul tatălui meu David, zicînd: „Fiul tău, pe care-l voi pune în locul tău, pe scaunul tău de domnie, el va zidi o casă Numelui Meu.” * 2 Cron. 2, 4. ** 2 Sam. 7, 13. 1 Cron. 17, 13; 22, 10.

6. Poruncește acum să se taie pentru mine cedri¹ din Liban. Slujitorii mei vor fi cu ai tăi, și-ți voi plăti simbrila slujitorilor tăi așa cum o vei hotărî tu; căci știi că dintre noi nimeni nu se pricepe să taie lemne ca Sionienii.²

² 2 Cron. 3, 8, 10.

7. Cînd a auzit Hiram cuvintele lui Solomon, a avut o mare bucurie, și a zis: „Binecuvîntat să fie astăzi Domnul, care a dat lui David un fiu înțelept, drept căpetenie a acestui mare popor!”

8. Și Hiram a trimis răspuns lui Solomon: „Am auzit ce ai trimis să mi se spună. Voi face tot ce vei vrea în ce privește lemnele de cedru și lemnele de chiparos.

9. Slujitorii mei le vor pogori din Liban la mare, și¹ le voi trimite pe mare în plute până la locul pe care mi-l vei arăta: acolo, voi pune să le deslege, și le vei lua. Ceea ce cer în schimb, este să trimiți merinde² casei mele.”

¹ 2 Cron. 2, 16. ** 1 Sam. 3, 7. Ezech. 27, 17. Psal. 13, 20.

10. Hiram a dat lui Solomon lemne de cedru și lemne de chiparos cît a voit.

11. Și Solomon¹ a dat lui Hiram douăzeci de mii de cori de grâu pentru hrana casei lui și douăzeci de cori de untdelemn curat; iată ce a dat Solomon în fiecare an lui Hiram.

¹ 2 Cron. 2, 10.

12. Domnul a dat înțelepciune lui Solomon, cum¹ îi făgăduise. Între Hiram și Solomon a fost pace, și au făcut legămint împreună.

¹ Cap. 3, 12.

13. Împăratul Solomon a luat din tot Israelul oameni de corvoadă, în număr de treizeci de mii.

14. I-a trimis în Liban, cîte zece mii pe lună, cu schimbul; o lună erau în Liban, și două luni erau acasă. Adoniram era mai mare peste oamenii de corvoadă.

¹ Cap. 4, 8.

15. Solomon¹ mai avea șaptezeci de mii de oameni cari purtau poverile și optzeci de mii cari tăiau pietrele în munți,

¹ Cap. 5, 21. 2 Cron. 3, 17, 18.

16. afară de căpeteniile, în număr de trei mii trei sute, puse de Solomon peste lucrări și însărcinate cu privegherea lucrătorilor.

17. Împăratul a poruncit să se scoată pietre mari și mărețe, cioplite¹ pentru temelile casei.

¹ 1 Cron. 22, 2.

18. Lucrătorii lui Solomon, ai lui Hiram, și Ghiblitiți, le-au cioplit, și au pregătit lemnele și pietrele pentru zidirea casei.

Zidirea Templului.

61. În¹ al patru sute optzecilea an după ieșirea copiilor lui Israel din țara Egiptului, Solomon a² zidit casa Domnului, în al patrulea an al domniei lui peste Israel, în luna Ziv, care este luna a doua. * 2 Cron. 3, 1, 2. ** Psal. 7, 42.

2. Casa¹ pe care a zidit-o împăratul Solomon Domnului, era lungă de șase-

zeci de coți, lată de douăzeci, și înaltă de treizeci. ^{* Ezech. 41. 1, etc.}

3. Pridvorul dinaintea Templului casei avea o lungime de douăzeci de coți, în lățimea casei, și zece coți lățime în fața casei.

4. Împăratul a făcut casei ferestre* largi înăuntru și strimbe afară.

^{* Ezech. 45. 18; 41. 18.}

5. A zidit lipite de zidul casei mai multe rinduri* de odăi, unul peste altul, de jur împrejur, cari înconjurau zidurile casei, Templul** și sfântul locaș; și a făcut astfel odăi lăturălnice de jur împrejur.

^{* Ezech. 41. 8. ** Vers. 18, 20, 21, 31.}

6. Catul de jos era lat de cinci coți, cel dela mijloc de șase coți, iar al treilea de șapte coți; căci pe partea deasfără a casei a făcut arcade strimbe împrejur ca grinzile să nu fie prinse în zidurile casei.

7. Când s'a zidit casa*, s'au întrebuințat pietre cioplite gata înainte de a fi aduse acolo, așa că nici ciocan, nici seure, nici o unealtă de fer nu s'au auzit în casă în timpul zidirii.

^{* Deut. 27. 1, 8. Cap. 8. 18.}

8. Intrarea odăilor din catul de jos era în partea dreaptă a casei; în catul dela mijloc te suiai pe o scară cotită, și tot așa dela catul de mijloc la al treilea.

9. Dupăce a isprăvit* de zidit casa, Solomon a acoperit-o cu scinduri și cu grinzii de cedru.

^{* Vers. 14, 18.}

10. A făcut de cinci coți de înalte fiecare din caturile dimprejurul întregii case, și le-a legat de casă prin lemne de cedru.

11. Domnul a vorbit lui Solomon, și i-a zis:

12. „Tu zidești casa aceasta! Dacă vei* umbra după legile Mele, dacă vei împlini orînduirile Mele, dacă vei păzi și vei urma toate poruncile Mele, voi împlini față de tine făgăduința** pe care am făcut-o tatălui tău David,

^{* Cap. 2. 4; 9. 4. ** 2 Sam. 7. 12. 1 Cron. 22. 10.}

13. voi* locul în mijlocul copiilor lui Israel, și nu voi părăsi** pe poporul Meu Israel.” ^{* Ezech. 36. 8. Lev. 26. 12. 2 Cor. 6. 16. Apoc. 21. 3. ** Deut. 32. 8.}

14. După ce a isprăvit* de zidit casa,

^{* Vers. 18.}

15. Solomon i-a îmbrăcat zidurile pe din lăuntru cu scinduri de cedru, dela pardoseală pînă la tavan; a îmbrăcat astfel în lemn partea dinlăuntru, și

a acoperit pardoseala casei cu scinduri de chiparos.

16. A îmbrăcat cu scinduri de cedru cei douăzeci de coți ai fundului casei, dela pardoseală pînă în creștetul zidurilor, și a păstrat locul acesta ca să facă din el Sfînta Sfintelor*, Locul prea sfînt. ^{* Ezech. 40. 38. Lev. 26. 2. Cap. 9. 8. 2 Cron. 3. 3. Ezech. 45. 3. Ezech. 4. 2.}

17. Cei patruzei de coți de dinainte alcătuiau Casa, adică Templul.

18. Lemnul de cedru din lăuntru avea săpături de colociți, și flori deschise; totul era de cedru, nu se vedea nicio piatră.

19. Solomon a pregătit Locul prea sfînt înăuntru în mijlocul casei, ca să așeze acolo chivotul legămîntului Domnului.

20. Locul prea sfînt avea douăzeci de coți lungime, douăzeci de coți lățime, și douăzeci de coți înălțime. Solomon l-a căptușit cu aur curat. A făcut înaintea Locului prea sfînt un altar de lemn de cedru, și l-a acoperit cu aur.

21. Partea dinlăuntru a casei a căptușit-o cu aur, și a prins perdeaua dinlăuntru în lăntisoare de aur înaintea Locului prea sfînt, pe care l-a acoperit cu aur.

22. A căptușit toată casa cu aur, casa întreagă, și a acoperit cu aur tot altarul* care era înaintea Locului prea sfînt. ^{* Ezech. 40. 1, 2, 8.}

23. În Locul prea sfînt a făcut* doi heruvimi de lemn de măslin sălbatic, înalți de zece coți.

^{* Ezech. 41. 7, 8, 9. 2 Cron. 3. 10, 11, 12.}

24. Fiecare din cele două aripi ale unuia din heruvimi avea cinci coți, ceace făcea zece coți dela capătul uneia din aripile lui pînă la capătul celeilalte.

25. Al doilea heruvim avea tot zece coți. Măsura și chipul erau aceleași pentru amîndoi heruvimii.

26. Înălțimea fiecearuia din cei doi heruvimi era de zece coți.

27. Solomon a așezat heruvimii în mijlocul casei, în partea dinlăuntru. Aripile lor erau întinse*; aripa celui dinlăi atîngea un zid, și aripa celui de al doilea atîngea celalt zid; iar celelalte aripi ale lor se întîlneau la capete în mijlocul casei.

^{* Ezech. 40. 30; 41. 9. 2 Cron. 3. 8.}

28. Solomon a acoperit și heruvimii cu aur.

29. Pe toate zidurile casei de jur

împrejur, în partea din fund și în față, a pus să sape chipuri de heruvimi, de finici și de flori deschise.

30. A acoperit pardoseala casei cu aur, în partea din fund și în față.

31. La intrarea Locului prea sfânt a făcut două uși din lemn de măsline sălbatic; pragul de sus și ușorii ușilor erau în cinci muchi.

32. Cele două uși erau făcute din lemn de măsline sălbatic. A pus să sape pe ele chipuri de heruvimi, de finici, și de flori deschise, și le-a acoperit cu aur, a întins aurul și peste heruvimi și peste finici.

33. A făcut deasemenea pentru poarta Templului, niște ușori de lemn de măsline sălbatic, în patru muchi,

34. și cu două uși de lemn de chiparos; fiecare* ușă era făcută din două scinduri despărțite. * Ezech. 41, 25, 26, 28.

35. A pus să sape pe ele chipuri de heruvimi, de finici și de flori deschise, și le-a acoperit cu aur, pe care l-a întins pe săpătura de chipuri.

36. A zidit și curtea dinlăuntru din trei rinduri de pietre cioplite și dintr'un rind de grinzi de cedru.

37. În anul al* patrulea, în luna Ziv, s'au pus temelile casei Domnului;

* 1 Reg. 6, 1.

38. și în anul al unsprezecelea, în luna Bul, care este a opta lună, casa a fost isprăvită în toate părțile ei și așa cum trebuia să fie. În timp de șapte* ani a zidit-o Solomon. * 1 Reg. 6, 1.

Zidirea casei lui Solomon.

7 1. Solomon și-a mai zidit și casa lui, și a ținut treisprezece* ani până când a isprăvit-o de tot. * 1 Reg. 6, 12. 2 Cron. 3, 1.

2. A zidit mai întâi casa din pădurea Libanului, lungă de o sută de coți, lată de cincizeci de coți, și înaltă de treizeci de coți. Se sprijinea pe patru rinduri de stilpi de cedru, și pe stilpi erau grinzi de cedru.

3. A acoperit cu cedru odăile cari erau sprijinite de stilpi și cari erau în număr de patruzeci și cinci, câte cincisprezece de fiecare cat.

4. Erau trei caturi, și fiecare din ele avea ferestrele față în față.

5. Toate ușile și toți ușorii erau din birne în patru muchi, și la fiecare din cele trei caturi, ușile erau față în față.

6. A făcut un pridvor de stilpi, lung de cincizeci de coți și lat de treizeci de

coți, și un alt pridvor înalt cu stilpi și trepte în față.

7. A făcut pridvorul scaunului de domnie, unde judeca, pridvorul judecării; și l-a acoperit cu cedru, de la pardoseală până în tavan.

8. Casa lui de locuit a fost zidită în același fel, într'o altă curte, în dosul pridvorului. Și a făcut o casă la fel cu pridvorul acesta pentru fata lui Faraon, pe care* o luase de nevastă.

* 2 Cap. 3, 1. 2 Cron. 3, 12.

9. Pentru toate aceste clădiri a întrebuințat pietre minunate, cioplite după măsură, ferestruite cu ferestral, înlăuntru și în afară; și aceasta din temelii până la strășină, și afară până la curtea cea mare.

10. Temeliile erau de pietre foarte de preț, și mari, pietre de zece coți și pietre de opt coți.

11. Deasupra erau iarăși pietre foarte de preț, tăiate după măsură, și lemn de cedru.

12. Curtea cea mare avea de jur împrejurul ei trei șiruri de pietre cioplite și un șir de birne de cedru, ca și curtea dinlăuntru a casei Domnului, și* ca și pridvorul casei.

* 1 Ioan. 18, 25. 1 Reg. 6, 12.

Cei doi stilpi de aramă.

13. Împăratul Solomon a trimis și a adus din Tir pe Hiram*,

* 2 Cron. 2, 12.

14. fiul* unei văduve din seminția lui Neftali, și al unui tată** din Tir, care lucra în aramă. Hiram era plin de înțelepciune, de pricepere și de știință în săvârșirea oricărei lucrări de aramă. El a venit la împăratul Solomon, și l-a făcut toate lucrările.

* 2 Cron. 2, 14. ** 2 Cron. 2, 14. 1 Ezech. 11, 2; 16, 1.

15. A turnat cei doi* stilpi de aramă. Cei dintii avea optsprezece coți în înălțime, și un fir de doisprezece coți măsura grosimea celui de al doilea.

* 2 Reg. 25, 17. 2 Cron. 3, 15; 4, 12. 1 Reg. 12, 26.

16. A turnat două coperișuri de aramă, ca să le pună pe virfurile stilpilor; cel dintii era înalt de cinci coți, și al doilea era înalt de cinci coți.

17. A mai făcut niște împletituri în chip de rețea, niște ciucuri făcuți cu lăntșoare, pentru coperișurile de pe virful stilpilor, șapte pentru coperișul dintii, și șapte pentru coperișul al doilea.

18. A făcut câte două șiruri de rodii împrejurul uneia din rețele, ca să aco-

pere coperișul de pe virful unuia din stâlpi; tot așa a făcut și pentru al doilea.

19. Coperișurile de pe virful stâlpilor, în pridvor, erau lucrate așa de parcă erau niște crini și aveau patru coți.

20. Coperișurile de pe cei doi stâlpi erau înconjurate de două sute de rodii, sus, lângă umflătura care era peste rețea; de asemenea erau două sute* de rodii înscrise în jurul celui de al doilea coperiș. *2 Cron. 3. 16, 4. 13. 1er. 12. 22.

21. A așezat* stâlpii în pridvorul** Templului; a așezat stâlpul din dreapta, și l-a numit Iachin; apoi a așezat stâlpul din stînga, și l-a numit Boaz.

*2 Cron. 3. 17. **Cap. 8. 8.

22. În virful stâlpilor era o lucrătură în chip de crini. Astfel s'a isprăvit lucrarea stâlpilor.

Marea de aramă, lighenele de aramă.

23. A făcut marea* turnată din aramă. Avea zece coți dela o margine pînă la cealaltă, era rotundă de tot, înaltă de cinci coți, și de jur împrejur se putea măsura cu un fir de treizeci de coți.

*2 Reg. 26. 12. 2 Cron. 4. 2. 1er. 12. 17.

24. Subt buza ei erau săpați niște colociții, cîte zece la fiecare cot, de jur* împrejurul mării; colociții, așezați pe două rînduri, erau turnați împreună cu ea dintr'o singură bucată.

*2 Cron. 4. 3.

25. Era așezată pe doisprezece boi, din cari trei întorși spre miază noapte, trei întorși spre apus; trei întorși spre miază zi, și trei întorși spre răsărit; marea era deasupra lor, și toată partea dinapoi a trupurilor lor era înălțur.

*2 Cron. 4. 4, 5. 1er. 12. 26.

26. Grosimea ei era de un lat de mîncă; și marginea ei era ca marginea unui potir, făcută ca floarea crinului. Avea o încăpere de două* mii de vedre.

*2 Cron. 4. 5.

27. A mai făcut zece temelii de aramă. Fiecare temelie era lungă de patru coți, lată de patru coți, și înaltă de trei coți.

28. Lată cum erau temeliele acestea. Erau făcute din tăblii, legate la colțuri cu încheieturi.

29. Pe tăbliile dintre încheieturi erau niște lei, boi și heruvimi; și pe încheieturi, deasupra și dedesubtul leilor și boilor, erau niște împletituri cari atîrnau în chip de ciucuri.

30. Fiecare temelie avea patru roate

de aramă cu osii de aramă; și la cele patru colțuri erau niște polițe turnate, subt lighen, și lângă ciucuri.

31. Gura temeliei dinlăuntrul coperișului pînă sus era de un cot; gura aceasta era rotundă, ca pentru lucrările de felul acesta, și era lată de un cot și jumătate; avea și săpături. Tăbliile erau în patru muchi, nu rotunde.

32. Cele patru roți erau subt tăblii, și osiile roților erau prinse de temelie; fiecare era înaltă de un cot și jumătate.

33. Roatele erau făcute ca ale unui car. Osile, obezile, spițele și butucii lor erau toate turnate.

34. La cele patru colțuri ale fiecărei temelii erau niște polițe dintr'o bucată cu temelia.

35. Partea de sus a temeliei se sfîrșea cu un cerc înalt de o jumătate de cot, și își avea proptelele cu tăbliile ei făcute dintr'o bucată cu ea.

36. Pe plăcile proptelelor, și pe tăblii, a săpat heruvimi, lei și finici, după locurile goale, și ciucuri de jur împrejur.

37. Așa a făcut cele zece temelii; turnătura, măsura și chipul erau la fel pentru toate.

38. A mai* făcut zece lighene de aramă. Fiecare lighen avea o încăpere de patruzece de bați, fiecare lighen avea patru coți, fiecare lighen era pe cîte una din cele zece temelii. *2 Cron. 4. 8.

39. A pus cinci temelii pe partea dreaptă a casei, și cinci temelii pe partea* stîngă a casei; iar marea de aramă a pus-o în partea dreaptă a casei la miazăzi răsărit.

40. Hiram a făcut cenușarele, lopoțele și lighenele.

Sfîrșitul lucrării.

Așa a sfîrșit Hiram toată lucrarea pe care i-o dăduse împăratul Solomon s'o facă pentru Casa Domnului:

41. doi stâlpi cu cele două coperișuri și cu cununile lor de pe virful stâlpilor; cele două rețele* ca să acopere cele două cununi ale coperișurilor de pe virful stâlpilor;

*2 Cron. 17. 16.

42. cele patru sute de rodii pentru cele două rețele, cîte două rînduri de rodii de fiecare rețea, ca să acopere cele două cununi ale coperișurilor de pe virful stâlpilor;

43. cele zece temelii, și cele zece lighene de pe temelii;

44. marea, și cei doisprezece boi de subț mare;

45. cenușarele*, lăpețile și lighenele. Toate aceste unelte, pe cari le-a dat împăratul Solomon lui Hiram să le facă pentru Casa Domnului, erau de aramă lustruită. *Exod. 27, 1. 2 Cron. 4, 16.

46. Împăratul a pus să le toarne în cimpia* Iordanului, într'un pământ humos, între Sucot** și Tartan†.

*2 Cron. 4, 17. **Ps. 137, 17. †Isa. 2, 12.

47. Solomon a lăsat toate aceste unelte necintărite, căci erau foarte multe, și greutatea aramei nu se putea socoti.

48. Solomon a mai făcut toate celelalte unelte pentru Casa Domnului: altarul* de aur; masa** de aur, unde se puneau pâile† pentru punerea înaintea Domnului;

*Exod. 27, 16, etc. †Exod. 25, 36. Lev. 24, 6-8.

49. sfeșnicile de aur curat, cinci la dreapta și cinci la stînga, înaintea Locului prea sfînt, cu florile, candelile și mearșile de aur;

50. lighenele, cuștele, potirele, ceștile și cătuile de aur curat; și țiștile de aur curat pentru ușa dinăuntru casei la intrarea în Locul prea sfînt, și pentru ușa casei dela intrarea Templului.

51. Astfel s'a isprăvit toată lucrarea, pe care a făcut-o împăratul Solomon pentru Casa Domnului. Apoi a adus argintul, aurul și unelte, pe cari le hărăzise* tatăl său David, și le-a pus la vistierile Casei Domnului.

*2 Sam. 8, 12. 2 Cron. 3, 1.

Mularea chivotului și cortului.

8 1. Atunci împăratul Solomon* a adunat la el la Ierusalim pe bătrînii lui Israel și pe toate căpeteniile semînturilor, pe căpeteniile familiilor copiilor lui Israel, ca să mute din cetatea** lui David, adică Sionul, chivotul† legămîntului Domnului.

*2 Cron. 1, 2, etc. **2 Sam. 5, 17. †2 Sam. 6, 17. 1 Reg. 8, 12, 16.

2. Toți bărbații lui Israel s'au strîns la împăratul Solomon, în luna lui Etanim, care este a șaptea lună, în timpul praznicului*.

*Lev. 23, 34. 2 Cron. 7, 8.

3. Cînd au venit toți bătrînii lui Israel, preoții* au ridicat chivotul.

*2 Sam. 4, 12. Deut. 31, 9. Isa. 5, 3, 4. 1 Cron. 15, 14, 16.

4. Au adus chivotul Domnului, cortul* înfînării, și toate uneltele sfînte, cari erau în cort: preoții și Levii† le-au adus.

*Cap. 8, 4. 2 Cron. 1, 2.

5. Împăratul Solomon și toată adunarea lui Israel chemată la el au stătut înaintea chivotului. Au jertfit* oi și

boi, cari n'au putut fi nici numărați, nici socotiți, din pricina multimii lor.

*2 Sam. 8, 18.

6. Preoții au dus* chivotul legămîntului Domnului la** locul lui, în Locul prea sfînt al casei, în Sfînta Sfintelor, sub† aripile heruvimilor.

*2 Sam. 8, 17. **Exod. 25, 30, 34. Cap. 8, 19. †Cap. 8, 17.

7. Căci heruvimii aveau aripile întinse peste Locul chivotului, și acoperau chivotul și drугii lui pedesupra.

8. Se dăduse drugilor* o așa lungime lăcit capetele lor se vedeau din Locul sfînt dinaintea Locului prea sfînt, dar nu se vedeau deasfără. Ei au fost acolo pînă în ziua de azi.

*Exod. 25, 14, 16.

9. În chivot* nu erau decît** cele două table de piatră, pe cari le-a† pus Moise în el la Horeb, cînd†† a făcut Domnul legămînt cu copiii lui Israel, la ieșirea lor din țara Egiptului.

*Exod. 25, 10. Deut. 10, 5. **Deut. 10, 4. Ex. 8, 4.

†Exod. 40, 20. ††Exod. 24, 27, 28. Deut. 4, 12. Ver. 21.

10. În clipa cînd au ieșit preoții din Locul sfînt, norul* a umplut* casa Domnului.

*Exod. 40, 34, 35. 2 Cron. 3, 13, 14; 7, 2.

11. Preoții n'au putut să rămînă acolo să facă slujba, din pricina norului; căci slava Domnului umpluse Casa Domnului.

Solomon binecuvîntează adunarea.

12. Atunci* Solomon a zis: „Domnul a zis că vrea să locuiască în întunec** †† 2 Cron. 3, 1, etc. **Lev. 16, 2. Ps. 132, 17; 2.

13. Eu am zidit* o casă care va fi locuința Ta, un loc** unde vei locui pe vecie!†

*2 Sam. 7, 13. **Ps. 132, 14.

14. Împăratul și-a întors fața, și a binecuvîntat* pe toată adunarea lui Israel. Toată adunarea lui Israel era în picioare.

*2 Sam. 8, 18.

15. Și el a zis: „Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeu lui Israel, care a vorbit** cu gura Lui tatălui meu David, și care împlinește, prin puterea Lui, ce spusese, cînd a zis:

*Lev. 1, 68. **2 Sam. 7, 1, 26.

16. „Din* ziua cînd am scos din Egipt pe poporul Meu Israel, n'am ales nici o cetate dintre toate semînturile lui Israel ca să Mi se zidească în ea o casă unde** să locuiască Numele Meu, ci am ales pe David† să împărătească peste poporul Meu Israel!††

2 Cron. 6, 5, etc. **Ver. 29. Deut. 12, 11. †2 Sam. 16, 1. 2 Sam. 7, 8. 1 Cron. 28, 4.

†2 Sam. 7, 2. 1 Cron. 17, 1.

18. Și Domnul* a zis tatălui meu David: „Fiindcă ai avut de gând să zidești o casă Numelui Meu, bine ai făcut că ai avut acest gând.” *2 Cron. 2, 18.

19. Numai că nu tu* vei zidi casa; ci fiul tău ieșit din trupul tău, va zidi casa Numelui Meu.”

*2 Sam. 7, 9, 12, 13. Cap. 8, 3, 4.

20. Domnul a împlinit cuvintele pe cari* le rostise. Eu m'am ridicat în locul tatălui meu David, și am șezut pe scaunul de domnie al lui Israel, cum vestise Domnul, și am zidit casa Numelui Domnului, Dumnezeul lui Israel.

*1 Cron. 28, 5, 6.

21. Am rânduit un loc pentru chivot, unde este legământul* Domnului, legământul pe care l-a făcut El cu părinții noștri, când l-a scos din țara Egiptului.

*Ves. 9. Deut. 31, 26.

Rugăciunea lui Solomon.

22. Solomon s'a așezat înaintea altarului* Domnului, în fața întregii adunări a lui Israel. Și-a întins* minile spre cer,

*1 Cron. 2, 12, etc. **Ezod. 9, 26. Ezec. 9, 3. Isa. 1, 15.

23. Și a zis:

„Doamne, Dumnezeul lui Israel! Nu* este Dumnezeu ca Tine, nici sus în ceruri, nici jos pe pământ: Tu îți* legământul și îndurarea față de robii Tăi, cari umblă în înaintea Ta din toată inima lor!” *Ezod. 16, 12. 2 Sam. 7, 22. **Deut. 1, 9. Num. 1, 5. Dan. 9, 4. 1 Pet. 3, 1. Cap. 3, 9. 2 Reg. 20, 2.

24. Astfel, ai ținut cuvântul dat robului tău David, tatăl meu; și ce ai spus cu gura Ta, îmi plinești în ziua aceasta cu puterea Ta.

25. Acum, Doamne, Dumnezeul lui Israel, ține făgăduința pe care ai făcut-o tatălui meu David, când ai zis: „Nu* vei fi lipsit niciodată înaintea Mea de un urmaș care să sadă pe scaunul de domnie al lui Israel, numai fiii tăi să la seamă la calea lor, și să umble înaintea Mea cum ai umblat tu înaintea Mea.” *2 Sam. 7, 12, 13. Cap. 8, 4.

26. Oh, Dumnezeul lui Israel, îmi plinească-se făgăduința* pe care ai făcut-o robului tău David, tatăl meu!

*2 Sam. 7, 26.

27. Dar ce! Va locui* oare cu adevărat Dumnezeu pe pământ? Iată că cerurile și cerurile* cerurilor nu pot să Te cuprindă: cu cât mai puțin casa aceasta pe care Ți-am zidit-o eu!

*2 Cor. 3, 3. Isa. 66, 1. 1 Pet. 23, 24. Psal. 7, 40; 17, 24. **1 Cor. 13, 2.

28. Totuș, Doamne, Dumnezeul meu,

ia aminte la rugăciunea robului Tău și la cererea lui; ascultă strigătul și rugăciunea pe care Ți-o face astăzi robul Tău.

29. Ochii tăi să fie zi și noapte deschiși asupra casei acesteia, asupra locului despre care ai zis: „Acolo va fi Numele Meu!” Ascultă rugăciunea pe care Ți-o face robul Tău în locul* acesta.

*Deut. 4, 26.

30. Binevoiește și ascultă* cererea robului Tău și a poporului Tău Israel, când se vor ruga în locul acesta! Ascultă-i din locul locuinței Tale, din ceruri, ascultă-i și iartă-i!

*2 Cron. 28, 9. Num. 1, 4.

31. Dacă va păcătui cineva împotriva aproapelui său și va fi silit să* facă un jurământ, și va veni să jure înaintea altarului Tău, în casa aceasta, —

*Ezod. 22, 11.

32. ascultă-i din ceruri, lucrăcă, și fă dreptate robilor Tăi; osîndește* pe cel vinovat, și întoarce vina purtării lui asupra capului lui; dă dreptate celui nevinovat, și fă-i după nevinovăția lui!

*Deut. 25, 1.

33. Când* poporul Tău Israel va fi bătut de vrăjmași, pentru că a păcătuit împotriva Ta: dacă se vor întoarce* la Tine și vor da slavă Numelui Tău, dacă Ți vor face rugăciuni și cereri în casa aceasta, —

*Lev. 26, 17. Deut. 28, 25. **Lev. 26, 26, 40. Num. 1, 9.

34. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul poporului Tău Israel, și întoarce-i în țara pe care ai dat-o părinților lor!

35. Când* se va închide cerul, și nu va fi ploaie, din pricina păcatelor făcute de ei împotriva Ta: dacă se vor ruga în locul acesta și vor da slavă Numelui Tău, și dacă se vor abate dela păcatele lor, pentru că-i vei pedepsi —

*Lev. 26, 19. Deut. 28, 23.

36. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul robilor Tăi și al poporului Tău Israel, învață-i* calea cea* bună pe care trebuie să umble, și să trimeți ploaie pe pământul pe care l-ai dat de moștenire poporului Tău!

*Ps. 25, 4; 27, 31; 84, 12; 143, 9. **2 Sam. 22, 25.

37. Când foametea*, ciuma, rugina, tăciunile, lăcustele, de un fel sau altul, vor fi în țară, când vrăjmașul va împresura pe poporul Tău în țara lui, în cetățile lui, când vor fi urgii sau boli de orice fel: — *Lev. 26, 19, 20, 26. Deut. 28, 21, 23, 27, 28, 42, 52. 2 Cron. 29, 9.

38. dacă un om, dacă tot poporul Tău Israel va face rugăciuni și cereri, și

fiecare își va cunoaște mustrarea cugetului lui și va întinde minile spre casa aceasta, —

39. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și iartă-l; lucrează, și răsplătește fiecăruia după căile lui, Tu care cunoști inima fiecăruia, căci numai Tu cunoști * inima tuturor copiilor oamenilor,

* 2 Sam. 14, 7. 1 Cron. 28, 3. Ps. 11, 4. Ier. 17, 10. Psal. 1, 24.

40. ca să se teamă * de Tine în tot timpul cât vor trăi în țara pe care ai dat-o părinților noștri! * Ps. 103, 4.

41. Cînd străinul, care nu este din poporul Tău Israel, va veni dintr-o țară depărtată, pentru Numele Tău,

42. căci se va ști că Numele Tău este mare, mîna * Ta este tare, și brațul Tău este întins, cînd va veni să se roage în casa aceasta, — * Deut. 2, 34.

43. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și dă străinului același tot ce-ți va cere, pentruca toate popoarele pămîntului să cunoască * Numele Tău, să se teamă ** de Tine, ca și poporul Tău Israel, și să știe că Numele Tău este chemat peste casa aceasta pe care am zidit-o eu!

* 2 Sam. 17, 46. 2 Sam. 19, 18. Ps. 47, 2. ** Ps. 102, 16.

44. Cînd poporul Tău va ieși la luptă împotriva vrăjmașului său, urmînd calea pe care i-o vei porunci Tu: dacă vor face rugăciuni Domnului, cu privirile întoarse spre cetatea pe care ai ales-o Tu, și spre casa pe care am zidit-o eu Numelui Tău, —

45. ascultă din ceruri rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate!

46. Cînd vor păcătui împotriva Ta, — căci * nu este om care să nu păcătuiască, — și Te vei minia împotriva lor și-i vei da în mîna vrăjmașului, care-i va duce robi într-o țară ** vrăjmașă, depărtată sau apropiată:

* 2 Cron. 3, 26. Prov. 20, 9. Eccl. 7, 20. Iac. 3, 2. 1 Ioan. 1, 8, 10. ** Lev. 26, 24, 46. Deut. 28, 38, 44.

47. dacă * se vor coborî în ei înșiși, în țara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la Tine, și-ți vor face cereri în țara celor ce-i vor duce în robie, și vor ** zice: „Am păcătuit, am săvîrșit fărădelegi, am făcut rău!”;

* Lev. 26, 40. ** Neem. 1, 5. Ps. 106, 6. Dan. 9, 5.

48. dacă se vor întoarce * la Tine din toată inima lor și din tot sufletul lor, în țara vrăjmașilor lor cari i-au luat robi, dacă-ți vor face rugăciuni **, cu privirile întoarse spre țara lor, pe care ai dat-o părinților lor, spre cetatea

pe care ai ales-o, și spre casa pe care am zidit-o eu Numelui Tău, —

* Lev. 26, 12, 13, 34. ** Dan. 9, 10.

49. ascultă din ceruri, din locul locuinței Tale, rugăciunile și cererile lor: și fă-le dreptate;

50. iartă poporului Tău păcatele lui și toate fărădelegile făcute împotriva Ta; trezește * mila celor ce-i vor ținea robi, ca să se îndure de ei,

* Ezech. 7, 9. Ps. 108, 46.

51. căci sînt * poporul Tău și moștenirea Ta, și Tu i-ai scos din Egipt, din mijlocul unui captor ** de fer!

* Deut. 9, 28. Neem. 1, 10. ** Deut. 4, 20. Ier. 12, 4.

52. Ochii Tăi să fie deschisi la cererea robului Tău și la cererea poporului Tău Israel, ca să-i ascuți în tot ce-ți vor cere!

53. Căci Tu i-ai ales din toate celelalte popoare ale pămîntului, ca să faci din ei moștenirea Ta, cum ai * spus prin robul Tău Moise, cînd ai scos din Egipt pe părinții noștri, Doamne, Dumnezeu! *

* Exod. 16, 3. Deut. 9, 26, 28, 14, 2.

54. Cînd a isprăvit Solomon de spus Domnului toată rugăciunea aceasta și cererea aceasta, s'a sculat dinaintea altarului Domnului, unde ingenunchiase, cu minile întinse spre cer.

55. Și sînd în picioare, a binecuvîntat * cu glas tare toată adunarea lui Israel, zicînd:

* 2 Sam. 4, 18.

56. „Binecuvîntat să fie Domnul, care a dat odihnă poporului Său Israel, după toate făgăduințele Lui! Din toate bunele cuvinte pe cari le rostise prin robul Său Moise, niciunul n'a rămas * neîmplinit.

* Deut. 32, 18. Iac. 21, 40; 22, 14.

57. Domnul, Dumnezeul nostru, să fie cu noi, cum a fost cu părinții noștri; să * nu ne părăsească și să nu ne lase,

* Deut. 31, 6. Iac. 1, 5.

58. ci să * ne plece inimile spre El, ca să umblăm în toate căile Lui, și să păzim poruncile Lui, legile Lui și rînduiele Lui, pe cari le-a poruncit părinților noștri!

* Ps. 118, 36.

59. Cuvintele acestea, cuprinse în cererile mele înaintea Domnului, să fie zi și noapte înaintea Domnului, Dumnezeu al nostru, și să facă în tot timpul dreptate robului Său și poporului Său Israel,

60. pentruca toate popoarele pămîntului să poată cunoaște * că Domnul ** este Dumnezeu și că nu este alt Dumnezeu afară de El!

* Iac. 4, 24. 1 Sam. 17, 46. 2 Reg. 18, 18. ** Deut. 4, 35, 39.

61. Inima* voastră să fie în totul a Domnului, Dumnezeului nostru, cum este astăzi, ca să urmați legile Lui și să păziți poruncile Lui.¹²

*Cap. 12, 4; 13, 3, 14. †2 Reg. 20, 3.

Sfințirea Templului.

62. Împăratul* și tot Israelul împreună cu el au adus jertfe înaintea Domnului.

*2 Cron. 7, 4, etc.

63. Solomon a junghiat douăzeci și două de mii de boi și o sută douăzeci de mii de oi pentru jertfa de mulțămire, pe care a adus-o Domnului. Așa a făcut împăratul și toți copiii lui Israel sfințirea Casei Domnului.

64. În ziua* aceea, împăratul a sfințit mijlocul curții, care este înaintea Casei Domnului; căci acolo a adus arderile de tot, darurile de mâncare, și grăsimile jertfelor de mulțămire, pentru altarul de aramă** care este înaintea Domnului era prea mic, ca să cuprindă arderile de tot, darurile de mâncare, și grăsimile jertfelor de mulțămire.

*2 Cron. 7, 7. **2 Cron. 4, 1.

65. Solomon a prăznuit atunci sărbătoarea*, și tot Israelul a prăznuit împreună cu el. O mare mulțime, venită dela împrejurimile** Hamatului pînă la pîrlul† Egiptului, s'a strîns înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, timp de șapte zile țî, și alte șapte zile, adică patruzecizece zile. *2 Cron. 2, 1; 2 Sam. 17, 3; 1 Cor. 12, 5; Judei 2, 3. †2 Reg. 14, 25. † Ps. 118, 19. † Num. 34, 5. † 2 Cron. 7, 8.

66. În ziua a opta*, a dat drumul poporului. Și ei au binecuvîntat pe împărat, și s'au dus în corturile lor, veseli și cu inima mulțămîită pentru tot binele pe care-l făcuse Domnul robului Său David, și poporului Său Israel.

*2 Cron. 7, 9, 10.

Dumnezeu Se arată a doua oară.

9 1. Cînd a isprăvit* Solomon de zidit Casa Domnului, casa** împăratului, și tot† ce a găsit cu cale să facă, †2 Cron. 7, 11, etc. **Cap. 7, 1. †2 Cron. 8, 4.

2. Domnul S'a arătat a doua oară lui Solomon, cum i Se arătase la* Gaboon.

*Cap. 3, 6.

3. Și Domnul i-a zis: „Îți† ascult rugăciunea și cererea pe care Mi-ai făcut-o, sfințesc casa aceasta pe care ai zidit-o ca** să pui în ea pentru totdeauna Numele Meu, și ochii† Mei și inima Mea vor fi acolo pe vecie.

*2 Reg. 20, 3. Ps. 130, 17. **Cap. 8, 20. † Deut. 11, 12.

4. Și tu, dacă vei umbla* înaintea Mea, cum** a umblat tatăl tău David, cu inimă curată și cu neprîhănire, făcînd tot ce ți-am poruncit, dacă vei păzi legile și poruncile Mele,

*Ps. 17, 1. **Cap. 11, 4, 5, 28; 14, 8; 15, 3.

5. voi întîri pe vecie scaunul de domnie al împărăției tale în Israel, cum* am spus tatălui tău David, cînd am zis: „Nu vei fi lipsit niciodată de un urmaș pe scaunul de domnie al lui Israel.“

*2 Sam. 7, 12, 16. Cap. 2, 4; 8, 12. † 1 Cron. 22, 10. Ps. 132, 12.

6. Dar* dacă vă veți abate dela Mine, voi și fiii voștri, dacă nu veți păzi poruncile Mele și legile Mele pe cari vi le-am dat, și dacă vă veți duce să slujiți altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor,

*2 Sam. 7, 14. † 2 Cron. 7, 20, 26. Ps. 80, 30, etc.

7. voi* nimici pe Israel din țara pe care i-am dat-o, voi lepăda dela Mine casa pe care am sfințit-o Numei** Meu, și Israel va ajunge de ris† și de pomină printre toate popoarele. *Deut. 4, 26. †2 Reg. 17, 36; 20, 21. **Is. 7, 14. † Deut. 28, 37. Ps. 44, 14.

8. Și oricît de înaltă este casa* aceasta, oricine va trece pe lângă ea, va rămînea încremînt și va fluiera. Și va zice: „Pentruce** a făcut Domnul așa țării acesteia și casei acesteia?“

*2 Cron. 7, 11. **Deut. 28, 24, 25, 26. Is. 37, 36, 38.

9. Și i se va răspunde: „Pentru că au părăsit pe Domnul, Dumnezeul lor, care a scos pe părinții lor din țara Egiptului, pentru că s'au alipit de alți dumnezei, s'au închinat înaintea lor și le-au slujit; de aceea a făcut Domnul să vină peste ei toate aceste rele.“

Cetățile zidite de Solomon.

10. După douăzeci* de ani Solomon zidise cele două case, Casa Domnului și casa împăratului.

*Cap. 6, 37, 38; 7, 1. † 1 Cron. 6, 1.

11. Atunci, fiindcă Hiram*, împăratul Tirului, dăduse lui Solomon lemne de cedru și lemne de chiparos, și aur, cît a voit, împăratul Solomon a dat lui Hiram douăzeci de cetăți în țara Galileii.

*2 Cron. 8, 2.

12. Hiram a ieșit din Tir, să vadă cetățile pe cari i le dădea Solomon. Dar nu i-au plăcut.

13. Și a zis: „Ce cetăți mi-ai dat, frate?“ Și le-a numit* țara Cabul, nume pe care l-au păstrat pînă în ziua de azi.

*Is. 19, 37.

14. Hiram trimisese împăratului o sută douăzeci de talanți de aur.

15. Iată cum stau lucrurile cu privire la oamenii de corvoadă* pe cari i-a luat împăratul Solomon pentru zidirea Casei Domnului și a casei sale Milo**, și a zidului Ierusalimului, Hatorului †, Meghidoului †† și Ghezerului ††.

* Cap. 5, 12. ** Vers. 24. † 2 Sam. 8, 9. †† 1 Reg. 12, 25. †† 1 Reg. 17, 12. †† 1 Reg. 18, 10. Judec. 1, 29.

16. Faraon, împăratul Egiptului, venise și cucerise Ghezerul, îi dăduse foc, și omorise pe Cananiții* cari locuiau în cetate. Apoi îi dăduse de zește fetei lui, nevasta lui Solomon.

* 1 Reg. 18, 18.

17. Și Solomon a zidit Ghezerul, Beth-Moronul* de jos, † 1 Reg. 18, 18, 21, 22. † 2 Cron. 8, 4.

18. Baalatul* și Tadmorul, în pustia țării,

* 1 Reg. 19, 46. † 2 Cron. 8, 4, 5, etc.

19. toate cetățile slujindu-i ca magazii și fiind ale lui, cetățile pentru* cară, cetățile pentru călărime, și tot ce a găsit cu** cale Solomon să zidească la Ierusalim, la Liban, și în toată țara peste care împărățea.

* Cap. 4, 26. ** Vers. 1.

20. Iar* pe tot poporul care mai rămăsese din Amoriți, Hetiți, Fereziți, Heviți și Iebusiți, ne făcând parte din copiii lui Israel,

* 2 Cron. 8, 7, etc.

21. pe urmașii lor, cari mai rămăsese* după ei în țară și pe cari** copiii lui Israel nu-i putuseră nimici cu desăvârșire, Solomon i-a luat† ca robi de corvoadă††, și așa au fost până în ziua de astăzi.

* Judec. 1, 21, 22, 26; 2, 1. ** 1 Reg. 12, 25; 17, 12. † Judec. 1, 26. †† 2 Sam. 8, 26, 28. 2 Sam. 9, 24, 26. 2 Sam. 1, 27; 12, 3.

22. Dar Solomon n'a întrebuințat ca robi* de corvoadă pe copiii lui Israel; căci ei erau oameni de război, slujitorii lui, căpeteniile lui, căpitanii lui, circuiteorii carilor și călărimii lui.

* Lev. 25, 26.

23. Căpeteniile puse de Solomon peste lucrări erau în număr de cinci sute cincizeci*, însărcinați să privegheze pe lucrători.

* 2 Cron. 8, 10.

24. Fata* lui Faraon s'a suit din cetatea lui David în casa** ei, pe care i-o zidise Solomon. Atunci a zidit el Milo†.

* Cap. 3, 1. † 2 Cron. 8, 11. ** Cap. 7, 8. 2 Sam. 8, 9. † Cap. 11, 2. † 2 Cron. 32, 5.

25. Solomon aducea* de trei ori pe an ardere de tot și jertfe de mulțămire pe altarul pe care-l zidise Domnului, și ardea tămile pe cel care era înaintea Domnului. Și a isprăvit astfel casa.

* 2 Cron. 8, 12, 13, 16.

26. Împăratul* Solomon a mai făcut și corăbii la Etion-Gheber**, lângă

Eilat, pe țărmurile mării Roșii, în țara Edomului.

* 2 Cron. 8, 17, 18. ** Num. 33, 36. Deut. 2, 8. Cap. 12, 46.

27. Și Hiram* a trimis cu aceste corăbii, la slujitorii lui Solomon, pe înșiși slujitorii lui, marinari cari cunoșteau marea.

* Cap. 10, 11.

28. S'au dus la Ofir*, și au luat de acolo aur, patru sute douăzeci de talanți, pe cari i-au adus împăratului Solomon.

* 1 Reg. 10, 24.

Împărăteasa din Seba la Ierusalim.

10 1. Împărăteasa* din Seba a auzit de fama lui Solomon, în ce privește slava Domnului, și a venit să-l încerce** prin întrebări grele.

* 2 Cron. 9, 1, etc. Mat. 12, 43. Luc. 11, 29. ** Psal. 14, 12. Prov. 1, 4.

2. A sosit la Ierusalim cu un alai foarte mare, și cu cămile cari aduceau mirodenii, aur foarte mult, și pietre scumpe. S'a dus la Solomon și i-a spus tot ce avea pe inimă.

3. Solomon i-a răspuns la toate întrebările, și n'a fost nimic, pe care împăratul să nu fi știut să i-l lămurască.

4. Împărăteasa din Seba a văzut toată înțelepciunea lui Solomon, și casa pe care o zidise,

5. și bucatele dela masa lui, și locuința slujitorilor lui, și slujbele și hainele celor ce-i slujeau, și paharnicii lui, și arderile de tot* pe cari le aducea în Casa Domnului.

* 1 Cron. 26, 18.

6. Uimită, a zis împăratului: „Deci era adevărat ce am auzit în țara mea despre faptele și înțelepciunea ta!

7. Dar nu credeam, până n'am venit și n'am văzut cu ochii mei. Și iată că nici pe jumătate nu mi s'a spus. Tu ai mai multă înțelepciune și propășire de cât am auzit mergându-ți fama.

8. Ferice* de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sînt necurmat înaintea ta, cari aud înțelepciunea ta!

* Prov. 8, 34.

9. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul tău, care a binevoit să te pună pe scaunul de domnie al lui Israel! Pentru că Domnul iubește pentru totdeauna pe Israel, de aceea te-a pus împărat, ca să** judeci și să faci dreptate.

* Cap. 3, 7. ** 2 Sam. 8, 15. Ps. 72, 2. Prov. 8, 16.

10. Ea a dat împăratului* o sută douăzeci de talanți de aur, foarte multe mirodenii, și pietre scumpe. N'au mai venit niciodată în urmă aș-

tea "mirodenii" elite a dat împărăteasa din Seba împăratului Solomon.

* Ps. 72, 15, 16.

11. Corăbiile* lui Hiram, cari au adus aur din Ofir, au adus din Ofir și foarte mult lemn de santal și pietre scumpe.

* Cap. 9, 27.

12. Împăratul* a făcut cu lemnul mirositor** pămîntare pentru Casa Domnului și pentru casa împăratului, și arde și alăute pentru cîntăreți. N'a mai venit de atunci lemn de acesta mirositor, și nu s'a mai văzut pînă în ziua de azi.

* 2 Cron. 2, 11. ** 2 Cron. 2, 12.

13. Împăratul Solomon a dat împărătesei din Seba tot ce a dorit, tot ce a cerut, și i-a mai dat și pe deasupra daruri vrednice de un împărat ca Solomon. Apoi ea s'a întors și i'a dus în țara ei, cu slujitorii ei.

Bogățiile lui Solomon.

14. Creutatea aurului care venea lui Solomon pe fiecare an, era de șase sute șase zeci și șase de talanți de aur,

15. afară de ce scotea dela negustorii cei mari și din negoțul* cu mărfuri, dela toți împărații Arabiei, și dela dregătorii țării.

* 2 Cron. 2, 34. Ps. 72, 10.

16. Împăratul Solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuițat șase sute de sicli de aur,

17. și alte trei* sute de scuturi mici de aur bătut, și pentru fie care din ele a întrebuițat trei mine de aur; și împăratul le-a pus în casa** numită Pădurea Libanului.

* Cap. 14, 26. ** Cap. 1, 1.

18. Împăratul* a făcut un mare scaun de domnie de fildeș, și l-a acoperit cu aur curat.

* 2 Cron. 2, 17, etc.

19. Scaunul acesta de domnie avea șase trepte, și partea de sus era rotundă pe dinapoi, de fiecare parte a scaunului erau răzămători: lingă răzămători stăteau doi lei,

20. și pe cele șase trepte stăteau doisprezece lei de o parte și de alta. Așa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăție.

21. Toate paharele* împăratului Solomon erau de aur, și toate vasele din casa pădurii Libanului erau de aur curat. Nimic nu era de argint: pe vremea lui Solomon argintul n'avea nici o trecere.

* 2 Cron. 2, 20, etc.

22. Căci împăratul avea pe mare corăbii* din Tars cu ale lui Hiram;

și corăbiile din Tars veneau la fiecare trei ani, aducînd aur și argint, fildeș, maimuțe și păsni.

* Fac. 10, 4. 2 Cron. 20, 26.

23. Împăratul Solomon a întrecut* pe toți împărații pămîntului în bogății și înțelepciune.

* Cap. 2, 12, 13, 4, 30.

24. Toată lumea căluta să vadă pe Solomon, ca să audă înțelepciunea pe care o pusese Dumnezeu în inima lui.

25. Și fie care își aducea darul lui: lucruri de argint și lucruri de aur, haine, arme, mirodenii, cai și catiri; așa era în fiecare an.

26. Solomon* a strîns** cară și călărime; avea o mie patru sute de cară și douăsprezece mii de călăreți, pe cari i-a pus în cetățile unde își ținea carțile și la Ierusalim lingă împărat.

* Cap. 4, 26. 2 Cron. 1, 14; 2, 25. ** Deut. 17, 16.

27. Împăratul* a făcut ca argintul să fie tot așa de obicinuit la Ierusalim ca pietrele, și cedrii tot așa de mulți ca smochinii din Egipt cari cresc pe cîmpie.

* 2 Cron. 1, 15—17.

28. Solomon își aducea* caii din Egipt; o ceață de negustori de ai împăratului se ducea să-i ia cu grămada pe un preț hotărît:

* Deut. 17, 16. 2 Cron. 1, 16; 2, 26.

29. un car se aducea din Egipt cu șase sute de sicli de argint, și un cal cu o sută cincizeci de sicli. Deasemenea* aduceau cai cu ei pentru toți împărații Hetiților și pentru împărații Siriei.

* Isa. 1, 4. 2 Reg. 1, 6.

Femeile străine.

11 1. Împăratul* Solomon a iubit** multe femei străine, afară de fata lui Faraon; Moabite, Amonite, Edomite, Sidoniene, Hetite,

* Num. 12, 30. ** Deut. 17, 17.

2. cari făceau parte din neamurile despre cari Domnul zisese copiilor lui Israel: „Să nu intrați* la ele, și nici ele să nu intre la voi; căci v'ar întoarce negreșit inimile înspre dumnezeii lor.” De aceste neamuri s'a alipit Solomon, tirit de iubire.

* Exod. 34, 16. Deut. 7, 3, 4.

3. A avut de neveste șapte sute de crăiese împărătești și trei sute de tii-toare; și nevestele i-au abătut inima.

4. Cînd a îmbătrînit Solomon, nevestele* i-au plecat inima spre alți dumnezei; și inima** nu i-a fost în totul a Domnului, Dumnezeului său, cum fusese inima† tatălui său David.

* Deut. 17, 17. Num. 12, 30. ** Cap. 2, 31. † Cap. 2, 4.

5. Solomon s'a dus după Astartea*, zeița Sidonienilor, și după Milcom, uriciunea Amoniților.

* Vers. 12. Judec. 3. 12. 1 Reg. 11. 13.

6. Și Solomon a făcut ce este rău înaintea Domnului, și n'a urmat în totul pe Domnul, ca tatăl său David.

7. Atunci* Solomon a zidit pe muntele** din fața Ierusalimului un loc înalt pentru Chemoș †, uriciunea Moabului, pentru Moloc, uriciunea fiilor lui Amon.

* Vers. 13. 12. ** 1 Reg. 11. 13. † Vers. 21. 26. Judec. 11. 21.

8. Așa a făcut pentru toate nevestele lui străine, cari aduceau tîmble și jertfe dumnezeilor lor.

9. Domnul S'a miniat pe Solomon, pentru că își abătuse inima* dela Domnul, Dumnezeul lui Israel, care i Se arătase** de două ori.

* Vers. 2. 8. ** Cap. 3. 11. 9. 2.

10. În privința aceasta îi spuseseră să nu merge după alți dumnezei; dar Solomon n'a păzit poruncile Domnului.

* Cap. 5. 13. 6. 8.

11. Și Domnul a zis lui Solomon: „Fiindcă ai făcut așa, și n'ai păzit legămîntul Meu și legile Mele pe cari ți le-am dat, voi rupe* împărăția dela tine și o voi da slujitorului tău.

* Vers. 31. Deut. 17. 16, 17.

12. Numai, nu voi face lucrul acesta în timpul vieții tale, pentru tatăl tău David. Ci din mina fiului tău o voi rupe.

13. Nu voi* rupe însă toată împărăția; voi lăsa o seminție** fiului tău, din pricina robului Meu David, și din pricina Ierusalimului, pe care l-am ales.*

* 2 Sam. 7. 12. Ps. 132. ** Cap. 12. 26. 1 Sam. 12. 21.

VRĂJMĂRIA LUI HADAD ȘI REZON.

14. Domnul* a ridicat un vrăjmaș lui Solomon: pe Hadad, Edomitul, din neamul împărătesc al Edomului.

* 1 Cron. 5. 26.

15. Pe vremea cînd a bătut David Edomul*, Ioab, căpetenia oștirii, suindu-se să îngroape morții, a ucis toată partea** bărbătească din Edom;

* 2 Sam. 8. 14. 1 Cron. 18. 12, 25. ** Vers. 24. 18. Deut. 20. 13.

16. a rămas acolo șase luni cu tot Israelul, pînă ce a nimicit toată partea bărbătească.

17. Atunci Hadad a fugit cu niște Edomiți, slujitori ai tatălui său, și s'a dus în Egipt.

Hadad era încă un băiat pe atunci.

18. Plecînd din Madian, s'au dus la Paran, au luat cu ei niște oameni din

Paran, și au ajuns în Egipt la Faraon, împăratul Egiptului. Faraon a dat o casă lui Hadad, i-a purtat grijă de mincare, și i-a dat moșii.

19. Hadad a căpătat trecere înaintea lui Faraon, pînă acolo încît Faraon i-a dat de nevastă pe sora nevestei lui, sora împărătesei Tahpenes.

20. Sora Tahpenei i-a născut pe fiul său Ghenubat. Tahpeneș i-a înecat în casa lui Faraon; și Ghenubat a fost în casa lui Faraon, în mijlocul copiilor lui Faraon.

21. Cînd a auzit* Hadad în Egipt că David a adormit cu părinții lui, și că Ioab, căpetenia oștirii, murise, a zis lui Faraon: „Lasă-mă să mă duc în țara mea.”

* Cap. 2. 19, 20.

22. Și Faraon i-a zis: „Ce-ți lipsește la mine, de dorești să te duci în țara ta?” El a răspuns: „Nimic, dar lasă-mă să plec.”

23. Dumnezeu a ridicat un alt vrăjmaș lui Solomon: pe Rezon, fiul lui Eliada, care fugise dela stăpînul său Hadadezer*, împăratul din Toba.

* 2 Sam. 8. 2.

24. El strinsese niște oameni la el, și se făcuse capul cetei, cînd* a măcelărit David oștile stăpînului său. S'au dus la Damasc, și s'au așezat acolo și au domnit la Damasc.

* 2 Sam. 8. 2. 10. 8, 10.

25. El a fost un vrăjmaș al lui Israel în tot timpul vieții lui Solomon, în același timp cînd îi făcea rău Hadad, și ursa pe Israel. El a împărățit peste Siria.

PROOROAC

Ahia vestește lui Ieroboam desbiinarea.

26. Și Ieroboam*, slujitorul lui Solomon, a ridicat mina împotriva împăratului. El era fiul lui Nebot, Efratit din Tereda, și avea ca mamă pe o văduvă numită Terua.

* Cap. 12. 2. 1 Cron. 12. 8.

27. Iată cu ce prilej a ridicat* el mina împotriva împăratului. Solomon** zidea Milo, și închidea spărturile cetății tatălui său David.

* 2 Sam. 20. 21. ** Cap. 9. 24.

28. Ieroboam era tare și vîlțez; și Solomon, văzînd pe tînărul acesta la lucru, i-a dat privilegheea peste toți oamenii de corvoadă din casa lui Iosif.

29. În vremea aceea, Ieroboam, ieșind din Ierusalim, a fost întîlnit pe drum de proorocul Ahia* din Silo, îmbrăcat cu o haină nouă. Erau amîndoi singuri pe cîmp.

* Cap. 14. 2.

30. Ahia a apucat haina nouă pe care o avea pe el, a rupt-o* în douăsprezece bucăți,

* 1 Sam. 12, 27; 24, 5.

31. și a zis lui Ieroboam: „Ia-ți zece bucăți! Căci așa vorbește* Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi rupe împărăția din mîna lui Solomon, și-ți voi da zece seminții.

* Yer. 12, 28.

32. Dar el va avea o seminție, din pricina robului Meu David, și din pricina Ierusalimului, cetatea pe care am ales-o din toate semințiile lui Israel.

33. Și aceasta, pentru că* M'au părăsit, și s'au închinat înaintea Astarteei, zeița Sidonienilor, înaintea lui Chemog, dumnezeul Moabului, și înaintea lui Milcom, dumnezeul fiilor lui Amon, și pentru că s'au umblat în căile Mele ca să facă ce este drept înaintea Mea, și să păzească legile și poruncile Mele, cum a făcut David, tatăl lui Solomon.

* Yer. 3, 5, 7.

34. Nu voi lua din mîna lui toată împărăția, căci îl voi ținea domn în tot timpul vieții lui, pentru robul Meu David, pe care l-am ales, și care a păzit poruncile și legile Mele.

35. Dar* voi lua împărăția din mîna fiului său, și-ți voi da zece seminții din ea;

* Cap. 12, 24, 27.

36. Voi lăsa o seminție fiului său, pentru că robul Meu David* să aibă totdeauna o lumină înaintea Mea la Ierusalim, cetatea pe care am ales-o să pun în ea Numele Meu.

* Cap. 13, 4. 2 Reg. 9, 18. Ps. 132, 17.

37. Pe tine te voi lua, și vei domni peste tot ce-ți va da dori sufletul, vei fi împăratul lui Israel.

38. Dacă vei asculta de tot ce-ți voi porunci, dacă vei umbla în căile Mele, și dacă vei face ce este drept înaintea Mea, păzind legile și poruncile Mele, cum a făcut robul Meu David, voi fi* cu tine, îți voi* zidi o casă trainică, așa cum am zidit lui David, și-ți voi da ție pe Israel.

* 2 Reg. 1, 6. ** 2 Sam. 7, 11, 27.

39. Voi smeri prin aceasta sămînța lui David, dar nu pentru totdeauna.

40. Solomon a căutat să omoare pe Ieroboam. Și Ieroboam s'a sculat, și a fugit în Egipt la Șişac, împăratul Egiptului; a locuit în Egipt pînă la moartea lui Solomon.

Moartea lui Solomon.

41. Celelalte* fapte ale lui Solomon, tot ce a făcut el, și înțelepciunea lui,

nu sînt scrise oare în cartea faptelor lui Solomon?

* 2 Cron. 9, 28.

42. Solomon a domnit patruzeci de ani* la Ierusalim peste tot Israelul.

* 2 Cron. 9, 30.

43. Apoi Solomon a adormit* cu părinții lui, și a fost îngropat în cetatea tatălui său David. În locul lui a domnit fiul său Roboam**.

* 2 Cron. 9, 31. ** Mat. 1, 7.

IMPĂRAȚII LUI IUDA ȘI IMPĂRAȚII LUI ISRAEL, DE LA DESBINAREA IMPĂRAȚIEI PÎNĂ LA IOSAFAT, IMPĂRATUL LUI IUDA, ȘI AHAB, IMPĂRATUL LUI ISRAEL.

(Capitolele 12—22. 2 Cronici 10—20.

Osea 4, 15, 17; 6, 10, 11)

Desbinarea Împărăției.

12 1. Roboam* s'a dus la Sihem, aici tot Israelul venise la Sihem să-l facă împărat.

* 2 Cron. 29, 1, etc.

2. Cînd a auzit lucrul acesta Ieroboam*, fiul lui Nebat, era tot în Egipt**, unde fugise de împăratul Solomon, și în Egipt locuia.

* Cap. 11, 26. ** Cap. 11, 40.

3. Au trimis să-l cheme. Atunci Ieroboam, și toată adunarea lui Israel au venit la Roboam și i-au vorbit așa:

4. „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul*; acum tu ușurează această aspră robie și jugul greu pe care l-a pus peste noi tatăl tău. Și îți vom sluji.”

* 1 Sam. 8, 11—13. Cap. 4, 7.

5. El le-a zis: „Duceți-vă, și întoarceți-vă la mine peste trei zile.” Și poporul a plecat.

6. Împăratul Roboam s'a sfătuit cu bătrînii cari fuseseră pe lângă tatăl său Solomon, în timpul vieții lui, și a zis: „Ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia?”

7. Și iată ce i-au zis ei: „Dacă* vei îndatora astăzi pe poporul acesta, dacă le faci ce cer, și dacă le vei răspunde cu vorbe binevoitoare, îți vor sluji pe vecie.”

* 2 Cron. 10, 7. Prov. 16, 1.

8. Dar Roboam a lăsat sfatul pe care i-l dădeau bătrînii, și s'a sfătuit cu tinerii cari crescuseră cu el și cari erau împrejurul lui.

9. El a zis: „Ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia, care-mi vorbește așa: „Ușurează-ne jugul pe care l-a pus peste noi tatăl tău?”

10. Și iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „Să spui așa poporului acestuia care ți-a vorbit astfel: „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul, tu ușurează-mi-l!” Să le vorbești așa: „Degetul meu cel mic va fi mai gros decât coapsele tatălui meu.”

11. Acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu vi-l voi face și mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu vă voi bate cu scorpioane.”

12. Ieroboam și tot poporul au venit la Roboam a treia zi, după cum zicse împăratul: „Întoarceți-vă la mine peste trei zile!”

13. Împăratul a răspuns aspru poporului. A lăsat sfatul pe care i-l dăduseră bătrînii,

14. și le-a vorbit astfel, după sfatul tinerilor: „Tatăl meu v'a îngreuiat jugul, dar eu vi-l voi face și mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu vă voi bate cu scorpioane.”

15. Astfel împăratul n'a ascultat pe popor; căci lucrul acesta a fost cîrmuit de Domnul, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care-l spusese: „Domnul prin Ahia din Silo lui Ieroboam, fiul lui Nebat. +Vers. 24, Judec. 14, 4. 2 Cron. 10, 15; 28, 7; 29, 20. ** Cap. 11, 11, 21.

16. Cînd a văzut tot Israelul că împăratul nu-l ascultă, poporul a răspuns împăratului: „Ce parte avem noi cu David? Noi n'avem moștenire cu fiul lui Ișai! La corturile tale, Israele! Acum vezi-ți de casă, Davide!” Și Israel s'a dus în corturile lui. +2 Sam. 16, 1.

17. Copiii lui Israel cari locuiau în cetățile lui Iuda, au fost singurii peste cari a domnit Roboam. +Cap. 11, 13, 26.

18. Atunci împăratul Roboam a trimis la el pe Adoram, care era mai mare peste biruri. Dar Adoram a fost ucis cu pietre de tot Israelul, și a murit. Și împăratul Roboam s'a grăbit să se suie într'un car, ca să fugă la Ierusalim. +Cap. 14, 9, 14.

19. Astfel s'a deslipit Israel de casa lui David pînă în ziua de azi.

+2 Reg. 17, 21.

20. Tot Israelul, auzind că Ieroboam s'a întors, au trimis să-l cheme în adunare, și i-au făcut împărat peste tot Israelul. Seminția lui Iuda a fost singura care a mers după casa lui David. +Cap. 11, 12, 22.

21. Roboam a ajungînd la Ierusalim, a strîns toată casa lui Iuda și seminția lui Benjamin, o sută optzeci de mii de

oameni aleși, buni pentru război, ca să lupte împotriva casei lui Israel și s'o aducă înapoi sub stăpînirea lui Roboam, fiul lui Solomon. +2 Cron. 11, 1.

22. Dar cuvîntul^a lui Dumnezeu a vorbit astfel lui Șemaia, omul lui Dumnezeu: +Cron. 11, 2.

23. „Vorbește lui Roboam, fiul lui Solomon, împăratul lui Iuda, și întregii case a lui Iuda și a lui Benjamin, și celuialt popor, și spune-le:

24. „Așa vorbește Domnul: „Nu vă suiți, și nu faceți război împotriva fraților voștri, copiii lui Israel! Fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci de la Mine s'a întimplat lucrul acesta.” Ei au ascultat de cuvîntul Domnului, și s'au întors acasă, după cuvîntul Domnului. +Vers. 18.

Cei doi viței de aur.

25. Ieroboam a zidit Sihemul^a pe muntele lui Efraim, și a locuit acolo; apoi a ieșit de acolo, și a zidit^{pe} Pe-nuel. +Judec. 9, 46. ** Judec. 8, 17.

26. Ieroboam a zis în inima sa: „Împărăția s'ar putea acum să se întoarcă la casa lui David.

27. Dacă poporul acesta se va^a sui la Ierusalim să aducă jertfe în Casa Domnului, inima poporului acestuia se va întoarce la domnul său, la Roboam, împăratul lui Iuda, și mă vor omori și se vor întoarce la Roboam, împăratul lui Iuda.” +Deut. 10, 4, 6.

28. După ce s'a sfîșit, împăratul a făcut^a doi viței de aur, și a zis poporului: „Destul v'ați suit la Ierusalim; Israele! Iată^{pe} Dumnezeul tău care te-a scos din țara Egiptului.”

+2 Reg. 10, 26; 17, 16. ** Exod. 32, 4, 8.

29. A așezat unul din acești viței la Betel^a, iar pe celalt l-a pus în Dan.

+Fac. 28, 19. Gen. 4, 15.

30. Și fapta aceasta a fost un prilej^a de păcătuire. Poporul se ducea să se închine înaintea unuia din viței pînă la^{pe} Dan. +Judec. 18, 28. ** Cap. 12, 24. 2 Reg. 17, 21.

31. Ieroboam a făcut o casă^a de înșîlîm și a pus^{pe} preoți luați din tot poporul, cari nu făceau parte din fiii lui Levit. +Cap. 12, 22. ** Vers. 9, 10. Cap. 12, 22. 2 Reg. 17, 22. 3 Cron. 11, 14, 15. Ezech. 44, 7, 8.

32. A rînduit o sîrbătoare în luna a opta, în ziua a cîincisprezecea a lunii, ca sîrbătoarea^a care se prăznuia în Iuda, și a adus jertfe pe altar. Iată ce a făcut la Betel, ca să se aducă jertfe vițelor pe cari-l făcuse el. A pus^{pe}

în slujbă la Betel pe preoții înălțimilor ridicate de el.

* Lev. 26, 26, 34. Num. 33, 12. Cap. 5, 8, 9. ** Amos 7, 18.

33. Și a jertfit pe altarul pe care-l făcuse la Betel, în ziua a cincisprezecea a lunii a opta, luni pe care o alesese după bunul lui plac. A hotărât-o ca sărbătoare pentru copiii lui Israel, și s'a suit la altar să ardă tămâie.

* Num. 15, 20. ** Cap. 12, 1.

Un om al lui Dumnezeu vorbește împotriva altarului.

13 1. Dar iată că un om al lui Dumnezeu a venit* din Iuda la Betel, trimis de cuvântul Domnului, tocmai pe cînd stătea** Ieroboam la altar să ardă tămâie.

* 2 Reg. 23, 17. ** Cap. 12, 20, 28.

2. El a strigat împotriva altarului, după cuvîntul Domnului, și a zis: „Altarul! Altarul! Așa vorbește Domnul: „Iată că se va naște un fiu casei lui David; numele lui va fi Iosia”; el va junghia pe tine, pe preoții înălțimilor, cari ard tămâie pe tine, și pe tine se vor arde osăminte omenești!”

* 2 Reg. 23, 18, 19.

3. Și în aceeași zi a dat un* semn, zîcînd: „Acesta este semnul care arată că Domnul a vorbit: Altarul se va despica, și cenușa de pe el se va vărsa.”

* Isa. 7, 14. Ioan. 5, 28. 2 Cor. 1, 22.

4. Cînd a auzit împăratul cuvîntul pe care-l strigase omul lui Dumnezeu împotriva altarului din Betel, a întins mina de pe altar, zîcînd: „Prindeți-l!” Și mina, pe care o întinsese Ieroboam împotriva lui, s'a uscat, și n'a putut s'o întoarcă înapoi.

5. Altarul s'a despicat, și cenușa de pe el s'a vărsat, după semnul pe care-l dăduse omul lui Dumnezeu, potrivit cu cuvîntul Domnului.

6. Atunci împăratul a luat cuvîntul, și a zis omului lui Dumnezeu: „Roagă-te* Domnului, Dumnezeului tău, și cere-l să-mi pot trage mina înapoi.” Omul lui Dumnezeu s'a rugat Domnului și împăratul a putut să-și tragă înapoi mina, care s'a făcut slăbicioasă ca mai înainte.

* Ezech. 8, 9, 10; 33, 17. Num. 21, 7. Psal. 8, 24. Isa. 5, 28.

7. Împăratul a zis omului lui Dumnezeu: „Intră cu mine în casă, să iei ceva de mîncare, și-ți voi da* un dar.”

* 1 Sam. 9, 7. 2 Reg. 4, 10.

8. Omul lui Dumnezeu a zis împăratului: „Jumătate* din casa ta să-mi dai, și n'aș intra cu tine. Nu voi minca

pline, și nu voi bea apă în locul acesta;

* Num. 23, 18; 24, 23.

9. căci iată ce poruncă mi-a fost dată, prin cuvîntul Domnului: „Să* nu mîncînci pîne nici să bei apă, și nici să nu te întorci pe drumul pe care te vei duce.”

* 1 Cor. 9, 11.

10. El a plecat pe un alt drum, și nu s'a întors pe drumul pe care venise la Betel.

Omul lui Dumnezeu, omorît de un leu.

11. În Betel locuia un prooroc bătrîn. Fiii săi au venit și i-au istorisit toate lucrurile pe care le făcuse omul lui Dumnezeu la Betel în ziua aceea, precum și cuvintele pe cari le spusese împăratului. După ce au istorisit tătălui lor toate,

12. el le-a zis: „Pe ce drum a plecat?” Fiii săi văzuseră pe ce drum plecase omul lui Dumnezeu, care venise din Iuda.

13. Și a zis fiilor săi: „Puneți-mi șaua pe măgar.” I-au pus șaua pe măgar, și a încălecat pe el.

14. S'a dus după omul lui Dumnezeu, și i-a găsit stînd sub un stejar. Și i-a zis: „Tu ești omul lui Dumnezeu care a venit din Iuda?” El a răspuns: „Eu sînt.”

15. Atunci el i-a zis: „Vino cu mine acasă, și să iei ceva să mîncînci.”

16. Dar el a răspuns: „Nu pot* nici să mă întorc cu tine, nici să intru la tine. Nu voi minca pîne și nici nu voi bea apă cu tine în locul acesta;

* Num. 9, 4.

17. căci mi s'a spus, prin cuvîntul* Domnului: „Să nu mîncînci pîne nici să nu bei apă acolo, și nici să nu te întorci pe drumul pe care te vei duce.”

* Cap. 12, 20, 27 Num. 9, 10.

18. Și el i-a zis: „Și eu sînt prooroc ca tine; și un inger mi-a vorbit din partea Domnului, și mi-a zis: „Adu-l acasă cu tine ca să mîncînce pîne și să bea apă.” Îi mințea.

19. Omul lui Dumnezeu s'a întors cu el, și a mîncat pîne și a băut apă în casa lui.

20. Pe cînd stăteau ei la masă, cuvîntul Domnului a vorbit proorocului, care-l adusese înapoi.

21. Și el a strigat omului lui Dumnezeu care venise din Iuda: „Așa vorbește Domnul: „Pentru că n'ai ascultat porunca Domnului, și n'ai păzit porunca pe care ți-o dăduse Domnul, Dumnezeul tău;

22. pentru că te-ai întors, și ai mâncat pine și ai băut apă, în locul despre care^{*} îți spusese: „Să nu măninci pine și să nu bei apă acolo”, — trupul tău mort nu va intra în mormintul părinților tăi.”^{**}

^{*} Vers. 9.

23. Și, după ce a mâncat pine și a băut apă proorocul pe care-l întorsese, i-a pus șaua pe măgar.

24. Omul lui Dumnezeu a plecat; și a fost înfilit pe drum de un leu^{*} care l-a omorât. Trupul lui mort era întins pe drum; măgarul a rămas lângă el, și leul stătea și el lângă trup.^{**}

^{*} Cap. 20, 26.

25. Și niște oameni cari treceau pe acolo, au văzut trupul întins în drum și leul stînd lângă trup; și au spus lucrul acesta, la venirea lor în cetatea în care locuia proorocul cel bătrîn.

26. Cînd a auzit lucrul acesta proorocul care întorsese depe drum pe omul lui Dumnezeu, a zis: „Este omul lui Dumnezeu care n'a ascultat de porunca Domnului, și Domnul l-a dat în ghiarele leului, care l-a sfîrșit și l-a omorât, după cuvîntul pe care i-l spusese Domnul.”

27. Apoi, îndreptîndu-se către fiii săi, a zis: „Puneți-mi șaua pe măgar.” Au pus șaua pe măgar.

28. și el a plecat. A găsit trupul întins în drum, și măgarul și leul stînd lângă trup. Leul nu mîncase trupul și nu sfîrșise pe măgar.

29. Proorocul a ridicat trupul omului lui Dumnezeu, l-a pus pe măgar, și l-a adus înapoi; și bătrînul prooroc s'a întors în cetate să-l jălească și să-l îngroape.

30. l-a pus trupul în mormînt și l-au jălit, zicînd: „Vai^{*}, frate!”^{**}

^{*} Jer. 22, 18.

31. După ce l-a îngropat, a zis fiilor săi: „Cînd voi muri, să mă îngroapeți în mormîntul în care este îngropat omul lui Dumnezeu; să-mi puneți oasele^{*} lângă oasele lui.”^{**}

^{*} 2 Reg. 22, 17, 18.

32. Căci se^{*} va împlini cuvîntul pe care l-a strigat el din partea Domnului împotriva, altarului din Betel, și împotriva tuturor capîștelor de înălțimi din cetățile^{**} Samariei.”

^{*} Vers. 9. ^{**} 2 Reg. 22, 18, 19. ^{***} Cap. 26, 24.

Neascultarea lui Ieroboam.

33. După întimplarea^{*} aceasta, Ieroboam nu s'a abătut de pe calea lui cea rea. A pus iarăși preoți pentru înălțimi, luajî din tot poporul: pe ori-

cine dorea, îl sfințea preot al înălțimilor.^{**}

^{*} Cap. 12, 25, 26. ^{**} 2 Cor. 11, 20; 12, 8.

34. Și fața aceasta a fost^{*} un prilej de păcătuire pentru casa lui Ieroboam, și pentru aceasta a fost nimicită^{**} ea și șterasă de pe fața pămîntului.

^{*} Cap. 12, 26. ^{**} Cap. 14, 16.

Nevasta lui Ieroboam la proorocul Ahia.

14 1. În vremea aceea, s'a îmbolnăvit Ahia, fiul lui Ieroboam.

2. Și Ieroboam a zis nevastei sale: „Scoală-te, te rog, și schimbă-ți hainele, ca să nu se știe că ești nevasta lui Ieroboam, și du-te la Silo, lată că acolo este Ahia, proorocul; el mi-a spus că voi^{*} fi împăratul poporului acestuia.”^{**}

^{*} Cap. 11, 31.

3. Ia^{*} cu tine zece pîni, turte, și un vas cu miere, și intră la el: el îți va spune ce va fi cu copilul.”^{**}

^{*} 1 Sam. 9, 1, 2, 4.

4. Nevasta lui Ieroboam a făcut așa; s'a sculat, s'a dus^{*} la Silo, și a intrat în casa lui Ahia. Ahia nu mai putea să vadă, căci ochii i se întunecaseră de bătrîneț.^{**}

^{*} Cap. 11, 26.

5. Domnul spusese lui Ahia: „Nevasta lui Ieroboam are să vină să te întrebe de fiul ei, pentru că este bolnav. Să vorbești așa și așa. Ea cînd va veni, se va da drept alta.”

6. Cînd a auzit Ahia vuietul pașilor ei, în clipa cînd intra pe ușă, a zis: „Intră, nevasta lui Ieroboam; pentru ce vrei să te dai drept alta? Sînt însărcinat să-ți vestesc lucruri aspre.”

7. Du-te, și spune lui Ieroboam: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Te-am^{*} ridicat din mijlocul poporului, te-am pus căpetenie peste poporul Meu Israel.”^{**}

^{*} 2 Sam. 17, 1, 8. ^{**} Cap. 16, 7.

8. am^{*} rupt împărăția dela casa lui David, și ți-am dat-o ție, și n'ai fost ca robul Meu David, care^{**} a păzit poruncile Mele și a umblat după Mine din toată inima lui, nefăcînd decît ce este drept înaintea Mea.

^{*} 2 Cap. 11, 32. ^{**} Cap. 15, 26, 28; 16, 5.

9. Tu ai făcut^{*} mai rău decît toți ceice au fost înaintea ta: te-ai dus să-ți faci alți dumnezei și chipuri turnate ca să Mă minii, și M'ai lepădat^{**} înapoia ta!

^{*} Cap. 12, 26. ^{**} 2 Cor. 11, 16.

^{***} 2 Sam. 9, 26. ^{****} 2 Reg. 17, 18. ^{*****} 2 Reg. 22, 15.

10. De aceea, voi trimite nenorocirea^{*} peste casa lui Ieroboam, voi nimici^{**} pe oricine este al lui Ieroboam, fie rob[†], fie slobod în Israel, și voi

mătura casa lui Ieroboam, cum se mătura murdăriile, pînă va peri. *Cap. 13, 26. ** Cap. 21, 26. † 1 Reg. 14, 9. ‡ Deut. 10, 16. § 1 Reg. 14, 20.

11. Cel* ce va muri în cetate din casa lui Ieroboam, va fi mîncat de cîni, și cel ce va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului. Căci Domnul a vorbit. *Cap. 16, 4; 21, 24.

12. Tu, scoală-te și du-te acasă. Și cum îți vor plăi* picioarele în cetate, copilul va muri. *Vers. 17.

13. Tot Israelul îl va plînge, și-l vor îngropa; căci el este singurul din casa lui Ieroboam care va fi pus într'un mormînt, pentru că este singurul* din casa lui Ieroboam în care s'a găsit ceva bun înaintea Domnului, Dumnezeuului lui Israel. *2 Cron. 12, 12; 19, 5.

14. Domnul va pune peste Israel un împărat*, care va nimici casa lui Ieroboam în ziua aceea. Și nu se va întîmpla oare chiar acum lucrul acesta? *Cap. 13, 27; 28, 26.

15. Domnul va lovi pe Israel, și Israel va fi ca trestia clătînată în ape; și smulge* pe Israel din această țară bună** pe care o dăduse părinților lor, și-i va împrăștiă dincolo† de Rîu, pentru că†† și-au făcut idoli, minîind pe Domnul. *1 Reg. 17, 6. Ps. 52, 5. ** Isa. 33, 14, 24. † 1 Reg. 15, 20. †† Exod. 24, 12. Deut. 12, 2, 4.

16. Va părăsi pe Israel, din pricina păcatelor* pe cari le-a făcut Ieroboam și în cari a tîrît și pe Israel.†

*Cap. 13, 26; 15, 24; 16, 26; 34; 16, 2.

17. Nevasta lui Ieroboam s'a sculat, și a plecat. A ajuns la Tirza*; și cum** a atins pragul casei, copilul a murit. *Cap. 16, 6, 9, 15, 20. 2 Cron. 6, 4. ** Vers. 12.

18. L-au îngropat, și tot Israelul l-a plîns, după cuvîntul* Domnului, pe care-l spusese prin robul Său Ahia, prorocul. *Vers. 12.

Moartea lui Ieroboam.

19. Celelalte fapte ale lui Ieroboam, cum a făcut* război și cum a domnit, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel. *2 Cron. 13, 2, etc.

20. Ieroboam a împărățit douăzeci și doi de ani; apoi a adormit cu părinții săi. Și în locul lui a împărățit fiul său Nadab.

Domnia lui Roboam.

21. Roboam, fiul lui Solomon, a împărățit peste Iuda. Avea patruzeci* și unu de ani cînd s'a făcut împărat, și a împărățit șaptesprezece ani la Ieru-

salim, cetatea** pe care o alesese Domnul din toate semințiile lui Israel, ca să-și pună Numele în ea. Mamă-sa se chema† Naama, Amonita.

*1 Cron. 12, 13. ** Cap. 11, 36. † Vers. 16.

22. Iuda* a făcut ce este rău înaintea Domnului; și, prin păcatele pe cari le-au săvîrșit, l-au stîrnit** gelozia mai mult decît părinții lor.

*2 Cron. 12, 1. ** Deut. 32, 21. Ps. 78, 26. † 1 Cron. 10, 25.

23. Și-au zidit și ei înălțimi* cu stîlpi închinăți idolilor și Astartee** pe orice deal înalt și supt† orice copac verde.

* Deut. 32, 2. Exod. 17, 24, 26. ** 1 Reg. 17, 6, 10. † Isa. 37, 6.

24. Au fost chiar și sodomiti* în țară. Au făcut de toate uriciunile neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

* Deut. 23, 17. Cap. 16, 12; 22, 26. † 1 Reg. 15, 7.

25. În al cincilea an* al împărăției lui Roboam, Șisac, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva Ierusalimului.

*Cap. 11, 40. † 2 Cron. 27, 2.

26. A luat vistierile* Casei Domnului și vistierile casei împăratului, a luat tot. A luat toate scuturile de aur pe cari le facuse** Solomon.

*2 Cron. 12, 5, 10, 11. ** Cap. 10, 17.

27. Împăratul Roboam a făcut în locul lor niște scuturi de aramă, și le-a dat în grija căpeteniilor alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului.

28. Orice cîte ori se ducea împăratul la Casa Domnului, alergătorii le purtau; apoi le aduceau înapoi în odaia alergătorilor.

29. Celelalte* fapte ale lui Roboam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

*2 Cron. 12, 15.

30. Totdeauna a fost război* între Roboam și Ieroboam.

*Cap. 13, 24; 15, 6. † 2 Cron. 12, 15.

31. Roboam* a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat cu părinții lui în cetatea lui David. Mamă-sa se numea** Naama, Amonita. Și în locul lui a împărățit fiul său Abiam†.

*2 Cron. 12, 29. ** Vers. 21. † 2 Cron. 12, 29.

Abiam.

151. În al optisprezecelea* an al domniei lui Ieroboam, fiul lui Nebat, a început să împărățească peste Iuda Abiam.

*2 Cron. 13, 1.

2. A împărățit trei ani la Ierusalim. Mamă-să* se chema Maaca**, fata lui Abisalom. *2 Cron. 11, 20, 21, 32. ** 2 Cron. 13, 2.

3. El s'a dat la toate păcatele pe cari le făcuse tatăl său înaintea lui; și inima * lui n'a fost întreagă a Domnului, Dumnezeului său, cum fusese inima tatălui său David. * Cap. 11. 4. Ps. 118. 80

4. Dar din pricina * lui David, Domnul Dumnezeu lui i-a dat o lumină la Ierusalim, punind pe fiul lui după el și lăsind Ierusalimul în picioare.

* Cap. 11. 32, 34. 2 Cron. 31. 7.

5. Căci David făcuse * ce este plăcut înaintea Domnului, și nu se abătuse dela niciuna din poruncile Lui în tot timpul vieții lui, afară * de întâmplarea, cu Urie, Hetitul.

* Cap. 14. 9. ** 2 Sam. 11. 4, 5; 12. 9.

6. Între Roboam și Ieroboam a fost război * tot timpul cât a trăit Roboam.

* Cap. 14. 30.

7. Celelalte * fapte ale lui Abiam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda? Între Abiam și Ieroboam a fost război.

* 2 Cron. 23. 2, 3, 22.

8. Abiam * a adormit cu părinții lui, și l-au îngropat în cetatea lui David. Și în locul lui a domnit fiul său Asa.

* 2 Cron. 34. 1.

Asa.

9. În al douăzeciua an al lui Ieroboam, împăratul lui Israel, a început să domnească peste Iuda Asa.

10. El a domnit patruzeci și unu de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Maaca, fata lui Abisalom.

11. Asa * a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, ca tatăl său David.

* 2 Cron. 34. 2.

12. A scos * din țară pe sodomiti, și a îndepărtat toți idolii pe cari-i făcuseră părinții lui.

* Cap. 14. 34; 22. 48.

13. Și chiar pe mama * sa Maaca n'a mai lăsat-o să fie împărăteasă, pentru că făcuse un idol Astarței. Asa i-a sfărâmat idolul, și l-a ars ** în pîrîul Chedron.

* 2 Cron. 15. 16. ** 2 Ezech. 22. 20.

14. Dar înălțimile * n'au perit, măcar că inima ** lui Asa a fost în totul a Domnului în tot timpul vieții lui.

* Cap. 22. 43. 2 Cron. 15. 17, 18. ** 2 Sam. 2.

15. El a pus în Casa Domnului lucrurile hărăzite de tatăl său și de el înșuș: argint, aur și vase.

Războiul dintre Asa și Bașa.

16. Între Asa și Bașa, împăratul lui Israel, a fost război în tot timpul vieții lor.

17. Bașa *, împăratul lui Israel, s'a

suzat împotriva lui Iuda; și a întărit Rama **, ca să țină împedecă pe al lui Asa, împăratul lui Iuda, să iasă și să intre.

* 2 Cron. 16. 1, 4, etc. ** Isa. 10. 28. * Cap. 12. 27.

18. Asa a luat tot argintul și tot aurul cari rămăseseră în vistierile Casei Domnului și vistierile casei împăratului, și le-a pus în minile slugilor săi, pe care i-a trimis la Ben-Hadad *, fiul lui Tabrimon, fiul lui Hexion, împăratul Siriei, care locuia la Damasc **. Împăratul Asa a trimis să-i spună:

* 2 Cron. 16. 2. ** Cap. 11. 22, 24.

19. „Să fie un legămint între mine și tine, cum a fost între tatăl meu și tatăl tău, lată, îți trimesc un dar în argint și în aur. Du-te, rupe legămintul tău cu Bașa, împăratul lui Israel, ca să se depărteze de la mine.”

20. Ben-Hadad a ascultat pe împăratul Asa; a trimis pe căpeteniile oștirii lui împotriva cetăților lui Israel, și au pustiit lionul *, Dan **, Abel-Bet-Maaca †, tot Chimerotul, și toată țara lui Neftali.

* 2 Reg. 15. 29. ** 2 Ezech. 15. 29. † 2 Sam. 20. 14.

21. Cînd a auzit Bașa lucrul acesta, a încetat să mai întărească Rama, și s'a întors la Tirta.

22. Împăratul Asa a chemat * pe tot Iuda, fără să lase la o parte pe cineva, și au ridicat pietrele și lemnul pe care-l trebuința Bașa la întărirea Ramei; și împăratul Asa le-a trebuințat la întărirea Ghebel ** lui Beniamin și Mitpei †.

* 2 Cron. 16. 6. ** Isa. 21. 17. † Isa. 28. 26.

23. Toate celelalte fapte ale lui Asa, toate isprăvile lui și tot ce a făcut, și cetățile pe cari le-a zidit, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda? Totuș, la bătrînețe *, a fost bolnav de picioare.

* 2 Cron. 26. 12.

24. Asa a adormit cu părinții lui, și a fost îngropat cu părinții lui în cetatea tatălui său David. Și în * locul lui a domnit fiul său Iosafat **.

* 2 Cron. 17. 1. ** Mal. 1. 8.

Domnia lui Nadab.

25. Nadab, fiul lui Ieroboam, a început să domnească peste Israel, în al doilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda. El a domnit doi ani peste Israel.

26. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, și a umblat pe calea tatălui său, săvîrșind păcatele * în cari trise tatăl său pe Israel.

* Cap. 22. 30; 24. 18.

27. Bașa *, fiul lui Ahia, din casa

lui Isahar, a uneltit împotriva lui, și Bașa l-a omorât la Ghibeton²², care era al Filistenilor, pe cînd Nadab și tot Israelul împresurau Ghibetonul.

²² Cap. 14, 14. ²³ Ios. 18, 44; 20, 23. Cap. 14, 15.

28. Bașa l-a omorât în al treilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, și a domnit el în locul lui.

29. Cînd s'a făcut împărat, a ucis toată casa lui Ieroboam, n'a lăsat să scape nimeni cu viață, ci a nimicit totul, după cuvîntul²⁴ pe care-l spusese Domnul prin robul său Ahia din Silo.

²⁴ Cap. 14, 16, 18.

30. din pricina păcatelor²⁵ pe cari le făcuse Ieroboam și în cari tirise și pe Israel, minîind astfel pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

²⁵ Cap. 14, 9, 18.

31. Celelalte fapte ale lui Nadab, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

32. Între Asa și Bașa, împăratul lui Israel, a fost război²⁶ în tot timpul vieții lor.

²⁶ Vers. 18.

Domnia lui Bașa.

33. În al treilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste tot Israelul la Tirța, Bașa, fiul lui Ahia. A domnit douăzeci și patru de ani.

34. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, și a umblat pe calea²⁷ lui Ieroboam, săvîrșind păcatele în cari tirise Ieroboam pe Israel.

²⁷ Cap. 12, 28; 20, 17; 22, 14, 16.

16 1. Cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Iehu²⁸, fiul lui Hanani, împotriva lui Bașa: ²⁸ Vers. 7. ²⁹ Cron. 18, 1; 20, 14.

2. „Eu te-am ridicat²⁹ din țărîină, și te-am pus mai mare peste poporul Meu Israel; dar pentru că ai umblat pe calea³⁰ lui Ieroboam, și ai făcut pe poporul Meu Israel să păcătuiască, pentru că să Mă minii prin păcatele lor,

³⁰ Cap. 14, 7. ³¹ Cap. 15, 24.

3. iată că voi mătura³¹ pe Bașa și casa lui, și casa ta o voi face ca și casa lui³² Ieroboam, fiul lui Nebat.

³² Vers. 12. ³³ Cap. 14, 10; 15, 28.

4. Cine³³ va muri în cetate din casa lui Bașa, va fi mîncat de cîni, și cine va muri pe cîmp dintr'ai lui, va fi mîncat de păsările cerului.³⁴

³⁴ Cap. 14, 31.

5. Celelalte fapte ale lui Bașa, ce a făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise³⁵ oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

³⁵ 2 Cron. 28, 1.

6. Bașa a adormit cu părinții săi,

și a fost îngropat la Tirța³⁶. Și în locul lui a domnit fiul său Ela.

³⁶ Cap. 14, 10; 15, 24.

7. Cuvîntul Domnului vorbea prin proorocul Iehu³⁷, fiul lui Hanani, împotriva lui Bașa, și împotriva casei lui, pe deoparte pentru tot răul pe care-l făcuse supt ochii Domnului, minîindu-L prin lucrul minilor lui și a-jungînd ca și casa lui Ieroboam, iar pe de alta pentru că lovise³⁸ casa lui Ieroboam.

³⁷ Vers. 1. ³⁸ Cap. 24, 17, 27, 28. Osea 1, 4.

Domnia lui Ela.

8. În al douăzeci și șaselea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, a început să domnească Ela, fiul lui Bașa. El a domnit peste Israel la Tirța. A domnit doi ani.

9. Slujitorul său Zimri, care era mai mare peste jumătate din casele lui, a uneltit³⁹ împotriva lui. Ela era la Tirța, chefuind și îmbătîndu-se în casa lui Arța, căpetenia casei împăratului la Tirța.

³⁹ 2 Reg. 9, 24.

10. Zimri a intrat, l-a lovit și l-a ucis, în al douăzeci și șaptelea an al lui Asa, împăratul lui Iuda. Și a domnit el în locul lui.

11. Cînd s'a făcut împărat și a șezut pe scaunul lui de domnie, a omorît toată casa lui Bașa, n'a lăsat să scape nimeni⁴⁰ din ai lui: nici nuci nici prieten.

⁴⁰ 1 Sam. 28, 22.

12. Zimri a nimicit toată casa lui Bașa, după⁴¹ cuvîntul pe care-l spusese Domnul împotriva lui Bașa prin proorocul⁴² Iehu,

⁴² Vers. 3. ⁴³ Vers. 1.

13. din pricina tuturor păcatelor pe cari le săvîrșise Bașa și fiul său Ela, și în cari tiriseră și pe Israel, minîind prin idolii⁴³ lor pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

⁴⁴ Deut. 28, 23. 1 Sam. 22, 21. Ios. 21, 28. Ios. 2, 8. 1 Cor. 8, 4; 10, 18.

14. Celelalte fapte ale lui Ela, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

Zimri.

15. În al douăzeci și șaptelea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, Zimri a domnit șapte zile la Tirța.

Poporul tăbăra împotriva Ghibetonului⁴⁵ care era al Filistenilor.

⁴⁵ Cap. 14, 27.

16. Și poporul a auzit în tabără vestea aceasta: „Zimri a uneltit, și chiar a ucis pe împărat!⁴⁶ Și în ziua aceea, tot Israelul a pus în tabără ca împărat al lui Israel pe Omri, căpetenia oștirii.

17. Omri, și tot Israelul cu el, au pornit din Ghibeton, și au impresurat Tirța.

18. Zimri, văzînd că cetatea este luată, a intrat în cetățuia casei împăratului, și a dat foc casei împăratului peste el. Astfel a murit el.

19. din pricina păcatelor pe cari le săvîrșise, făcînd ce este rău înaintea Domnului, umblînd* pe calea lui Iero-boam, săvîrșind păcatele pe cari le făcuse Iero-boam, și făcînd și pe Israel să păcătuiască. *Cap. 15, 26; 16, 25, 24.

20. Celelalte fapte ale lui Zimri, și uneltirea pe care a făcut-o el nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor Împăraților lui Israel?

21. Atunci poporul lui Israel s'a desbinat în două părți: jumătate din popor voia să facă împărat pe Tibni, fiul lui Ghinat, și jumătate era pentru Omri.

22. Ceice urmau pe Omri au biruit pe ceice urmau pe Tibni, fiul lui Ghinat. Tibni a murit, și Omri a domnit.

Domnia lui Omri.

23. În al treizeci și unulea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel Omri. A domnit doispzece ani. După ce a domnit șase ani la Tirța,

24. a cumpărat dela Șemer muntele Samariei, cu doi talanți de argint: a întărit muntele, și a pus cetățiu pe care a zidit-o, numele Samaria*, după numele lui Șemer, domnul muntelui. *Cap. 15, 22. 2 Reg. 17, 24. Ioan 4, 4.

25. Omri* a făcut ce este rău înaintea Domnului, și a lucrat mai rău decît toți ceice fuseseră înaintea lui. *Ier. 4, 15.

26. A umblat* în toată calea lui Iero-boam, fiul lui Nebat, și s'a dedicat la păcatele în cari tirise Iero-boam pe Israel, minîind prin idolii** lor pe Domnul, Dumnezeuul lui Israel. *Vers. 15. **Vers. 13.

27. Celelalte fapte ale lui Omri, ce a făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

28. Omri a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la Samaria. Și în locul lui a domnit fiul său Ahab.

Ahab și Izabela.

29. Ahab, fiul lui Omri, a început să domnească peste Israel, în al treizeci și optulea an al lui Asa, împăratul lui Iuda. Ahab, fiul lui Omri, a domnit

douăzeci și doi de ani peste Israel la Samaria.

30. Ahab, fiul lui Omri, a făcut ce este rău înaintea Domnului, mai mult decît toți ceice fuseseră înaintea lui.

31. Și, ca și cum ar fi fost puțin lucru pentru el să se dedea la păcatele lui Iero-boam, fiul lui Nebat, a mai luat de* nevastă și pe Izabela, fata lui Etbaal, împăratul Sidoniților**, și a ținut slujit lui Baal și s'a închinat înaintea lui. *Deut. 2, 2. **Iudei. 13, 7. *Cap. 15, 20, 26. 2 Reg. 16, 20; 17, 16.

32. A ridicat un altar lui Baal în templul* lui Baal pe care l-a zidit la Samaria. *2 Reg. 16, 21; 17, 27.

33. și a făcut* un idol Astarteei. Ahab** a făcut mai multe rele decît toți împărații lui Israel cari fuseseră înaintea lui, ca să minie pe Domnul Dumnezeuul lui Israel. *2 Reg. 16, 21; 17, 27; 21, 8. 2 Cor. 17, 2. **Vers. 20. Cap. 21, 26.

34. Pe vremea lui, Hiel din Betel a zidit iarăș Ierihonul; i-a pus temeliiile cu prețul lui Abiram, întiiul lui născut, și i-a pus porțile cu prețul lui Segub, cel mai finar fiu al lui, după* cuvîntul pe care-l spusese Domnul prin Iosua, fiul lui Nun. *Ier. 4, 26.

Proorocul Ilie.

17 1. Ilie, Tișbitul, unul din locuitorii Galaadului, a zis lui Ahab: „Viu* este Domnul, Dumnezeuul lui Israel, al** căruî slujitor sînt, că în 7 ani accepția nu ți va fi nici rouă, nici ploaie, decît după cuvîntul meu.” *2 Reg. 1, 14. **Deut. 10, 5. †Luc. 4, 26. ‡Ier. 4, 27.

2. Și cuvîntul Domnului a vorbit lui Ilie, cu aceste vorbe:

3. „Plecă de aici, îndreaptă-te spre răsărit, și ascunde-te lingă pîrlul Cherit, care este în fața Iordanului.

4. Vei bea apă din pîrlu, și am poruncit corbilor să te hrănească acolo.”

5. El a plecat și a făcut după cuvîntul Domnului. S'a dus și s'a așezat lingă pîrlul Cherit, care este în fața Iordanului.

6. Corbii îi aduceau pîne și carne dimineța, și pîne și carne seara, și bea apă din pîrlu.

7. Dar după cîtăva vreme pîrlul a secat, căci nu căzuse ploaie în țară.

Vădava din Sarepta.

8. Atunci cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel:

9. „Scoală-te, du-te la Sarepta” care ține de Sidon, și rămii acolo. Iată că am poruncit acolo unei femei văduve să te hrănească.” * 1 Regi, 17, 1-4, 20.

10. Ilie s'a sculat, și s'a dus la Sarepta. Când a ajuns la poarta cetății, acolo era o femeie văduvă care strângea lemne. El a chemat-o, și a zis: „Du-te și adu-mi, te rog, puțină apă într'un vas, ca să beau.”

11. Pe cind se ducea ea să-i aducă, a chemat-o din nou, și a zis: „Adu-mi, te rog, și o bucată de pîne în mîna ta.”

12. Și ea a răspuns: „Viu este Domnul, Dumnezeul tău, că n'am nimic copt, n'am decît un pumn de făină într-o oală și puțin untdelemn într'un ulcior. Și iată, string două bucăți de lemne, apoi mă voi întoarce și voi pregăti ce am pentru mine și pentru fiul meu: vom mîncă și apoi vom muri.”

13. Ilie i-a zis: „Nu te teme, întoarce-te și fă cum ai zis. Numai, pregătește-mi întîi mie cu untdelemnul și făina aceea o mică turtă, și adu-mi-o; pe urmă să faci și pentru tine și pentru fiul tău.”

14. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Făina din oală nu va scădea și untdelemnul din ulcior nu se va împuțina, pînă în ziua cînd va da Domnul ploaie pe fața pămîntului.”

15. Ea s'a dus, și a făcut după cuvîntul lui Ilie. Și multă vreme a avut ce să mînce, ea și familia ei, și Ilie.

16. Făina din oală n'a scăzut, și untdelemnul din ulcior nu s'a împuținat, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul prin Ilie.

Învierea fiului văduvei.

17. După aceea, fiul femeii, stăpîna casei, s'a îmbolnăvit. Și boala lui a fost atît de cumplită încît n'a mai rămas suflare în el.

18. Femeia a zis atunci lui Ilie: „Ce am” eu a face cu tine, omule al lui Dumnezeu? Ai venit la mine doar ca să aduci aminte lui Dumnezeu de nelegiuirea mea, și să-mi omori astfel fiul?” * Luc. 11, 2.

19. El i-a răspuns: „Dă-mi încoace pe fiul tău.” Și i-a luat de la sînul femeii, l-a suit în odaia de sus unde locuia el, și l-a culcat pe patul lui.

20. Apoi a chemat pe Domnul, și a zis: „Doamne, Dumnezeule, oare atît de mult să mîhnești Tu chiar pe vă-

duva aceasta, la care am fost primit ca oaspete, încît să-i omori fiul?”

21. Și s'a întins” de trei ori peste copil, a chemat pe Domnul, și a zis: „Doamne, Dumnezeule, Te rog, fă să se întoarcă sufletul copilului în el!” * 2 Reg. 4, 34, 35.

22. Domnul a ascultat glasul lui Ilie, și sufletul copilului s'a întors în el, și a înviat.

23. Ilie a luat” copilul, l-a pogorît jos în casă din odaia de sus, și l-a dat mamei sale. Și Ilie a zis: „Iată, fiul tău este viu.” * 1 Reg. 17, 20.

24. Și femeia a zis lui Ilie: „Cunosc” acum că ești un om al lui Dumnezeu, și cuvîntul Domnului în gura ta este adevăr!” * 1 Reg. 17, 24, 25.

Ilie înaintea lui Ahab.

18 1. Au trecut multe” zile, și cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Ilie, în al treilea an: „Du-te, și înfățișază-te înaintea lui Ahab, ca să dau” ploaie pe fața pămîntului.” * Luc. 4, 26. Is. 6, 17. ** Deut. 28, 12.

2. Și Ilie s'a dus să se înfățișeze înaintea lui Ahab.

Era mare foamete în Samaria.

3. Și Ahab a trimis să cheme pe Obadia, mai marele casei lui. — Obadia se temea mult de Domnul.

4. De aceea cînd a nimicit Izabela pe prorocii Domnului, Obadia a luat o sută de proroci, i-a ascuns cîte cincizeci într-o peșteră, și i-a hrănit cu pîne și cu apă. —

5. Ahab a zis lui Obadia: „Maidem prin țară pe la toate izvoarele de apă și pe la toate pîrurile; poate că vom găsi iarbă ca să păstrăm viața cailor și cătrilor, și să n'avem nevoie să omorîm vitele.”

6. Și-au împărțit țara s'o cutreere. Ahab a plecat singur pe un drum, și Obadia a plecat singur pe un alt drum.

7. Pe cînd era Obadia pe drum, iată că l-a întîlnit Ilie. Obadia, cunoscîndu-l, a căzut cu fața la pămînt, și a zis: „Tu ești, domnul meu Ilie?”

8. El i-a răspuns: „Eu sînt; du-te și spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie!”

9. Și Obadia a zis: „Ce păcat am săvîrșit eu, ca să dai pe robul tău în mîinile lui Ahab, ca să mă omore?”

10. Viu este Domnul, că n'a rămas popor sau împărăție unde să nu fi trimis stăpînul meu să te caute; și cînd

se spunea că nu ești acolo, punea pe împărăția și poporul acela să jure că nu te-a găsit.

11. Și acum zici: „Du-te, și spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie!”

12. Și apoi, cînd voi pleca de la tine, Duhul * Domnului te va duce nu știu unde. Dacă m'as duce să dau de știre lui Ahab, și nu te-ar găsi, mă va omorî. Și totuși robul tău se teme de Domnul din tinereța lui.

* 1 Reg. 2, 18. Ezech. 2, 12, 14. Mat. 4, 1. Psal. 8, 20.

13. Nu s'a spus oare domnului meu ce am făcut cînd a ucis Izabela pe proorocii Domnului? Cum am ascuns o sută de prooroci ai Domnului, cîte cincizeci într'o peșteră și i-am hrănit cu pîne și cu apă?

14. Și acum tu zici: „Du-te și spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie!” El mă va ucide.”

15. Dar Ilie a zis: „Viu este Domnul oștirilor, al cărui slujitor sînt, că astăzi mă voi înfățișa înaintea lui Ahab.”

Ilie și proorocii lui Baal.

16. Obadia, ducîndu-se înaintea lui Ahab, l-a înștiințat despre lucrul acesta. Și Ahab s'a dus înaintea lui Ilie.

17. Abia a zărit Ahab pe Ilie, și i-a zis: „Tu ești * acela care nemorocesci pe ** Israel?”

* 1 Cap. 18, 20. ** 1 Sam. 7, 20. Psal. 18, 20.

18. Ilie a răspuns: „Nu eu nemorocesc pe Israel; ci tu, și casa tatălui tău, fiindcă * ați părăsit poruncile Domnului și te-ai dus după Baali.

* 2 Cron. 10, 2.

19. Strînge acum pe tot Israel la mine, la muntele Carmel”, pe cei patru sute cincizeci de prooroci ai lui Baal și pe cei patru sute” de prooroci ai Astarței, cari mîlîncă la masa Izabelei”.

* 1 Cor. 10, 20. ** Cap. 18, 20.

20. Ahab a trimis soli la toți copiii lui Israel, și a strîns * pe prooroci la muntele Carmel.

* Cap. 20, 1.

21. Atunci Ilie s'a apropiat de tot poporul, și a zis: „Pînă * cînd vreți să achiopătați de amîndouă picioarele? Dacă Domnul este Dumnezeu, mergeți după El; iar dacă este Baal, mergeți ** după Baal!” Poporul nu i-a răspuns nimic.

* 2 Reg. 17, 41. Mal. 4, 24. ** 1 Sam. 10, 20.

22. Și Ilie a zis poporului: „Eu singur * am rămas din proorocii Domnului, pe cînd proorocii ** ai lui Baal sînt patru sute cincizeci.

* Cap. 18, 20, 24. ** Vers. 19.

23. Să ni se dea doi junci. Ei să-și aleagă un junc, pe care să-l taie în

bucăți, și să-l pună pe lemne, fără să pună foc. Și cu voi pregăti celalt junc, și-l voi pune pe lemne fără să pun foc.

24. Apoi voi să chemați numele dumnezeului vostru; și eu voi chema Numele Domnului. Dumnezeu care va răspunde prin * foc, acela să fie adevăratul Dumnezeu. Și tot poporul a răspuns, și a zis: „Bine!”

* Vers. 20. 1 Cron. 10, 20.

25. Ilie a zis proorocilor lui Baal: „Alegeți-vă un junc din cei doi, pregătiți-l voi înțîi, căci sînteți mai mulți, și chemați numele dumnezeului vostru; dar să nu puneți foc.”

26. Ei au luat juncul pe care li l-au dat, și l-au pregătit. Și au chemat numele lui Baal, de dimineață pînă la amiază, zicînd: „Baale, auzi-ne!” Dar nu s'a auzit nici glas *, nici răspuns.

Și s'auzau împrejurul altarului pe care-l făcuseră, * Ps. 115, 4. 1er. 10, 4. 1 Cor. 13, 1. 12, 2.

27. La amiază, Ilie și-a bătut joc de ei, și a zis: „Strigați tare, fiindcă este Dumnezeu; se gîndește la ceva, sau are treabă, sau este în călătorie, sau poate că doarme, și se va trezi.”

28. Ei au strigat tare, și, după obiceiul lor, și-au făcut tăieturi * cu săbiile și cu sulilele, pînă ce a curs sînge pe ei.

* Lev. 19, 28. Deut. 10, 1.

29. Cînd a trecut amaza, au aiaurat, pînă în clipa cînd se aducea jertfa de seară. Dar nu s'a auzit nici glas *, nici răspuns, nici semn de luare amînte.

* Vers. 20.

30. Ilie a zis atunci întregului popor: „Apropiati-vă de mine!” Tot * poporul s'a apropiat de el. Și Ilie a dres altarul Domnului care fusese sfărîmat.

* Cap. 18, 20.

31. A luat douăsprezece pietre, după numărul semînțîilor fiilor lui Iacov, căruia Domnul îi zisese: „Israel * îți va fi numele”.

* Psal. 135, 20. 10, 1. 2 Reg. 17, 34.

32. Și a zidit cu pietrele acestea un altar în Numele Domnului. A făcut împrejurul altarului un șanț, în care înclăpeau două măsuri de sîmînță.

33. A așezat * apoi lemnele, a tăiat juncul în bucăți, și l-a pus pe lemne. Apoi a zis: „Umpleți patru vedre cu apă, și vărsați-le” pe arderea de tot și pe lemne.” Și au făcut așa.

* Lev. 1, 9. 7, 13. ** 2 Iudei. 4, 20.

34. Apoi a zis: „Mai faceți lucrul acesta odată.” Și l-au făcut încă odată. Apoi a zis: „Mai faceți-l și a treia oară.” Și l-au făcut și a treia oară.

35. Apa curgea în jurul altarului, și au umplut* cu apă și șantul. *Vers. 33, 36.

36. În clipa cînd se aducea jерfa de seară, proorocul Ilie s'a apropiat și a zis: „Doamne, Dumnezeu! lui Avraam, Isaac și Israel! Pă să se” știe astăzi că Tu ești Dumnezeu în Israel, că eu sînt slujitorul Tău, și că toate aceste lucruri le-am făcut Ț după porunca Ta. *Exod. 3, 6. **Cap. 9, 48. 2 Reg. 18, 19. Ps. 133-35. † Num. 10, 28.

37. Ascultă-mă, Doamne, ascultă-mă, pentruca să cunoască poporul acesta că Tu, Doamne, ești adevăratul Dumnezeu, și să le întorci astfel inima spre bine!”

38. Atunci a căzut foc* dela Domnul, și a mistuit arderea de tot, lemnele, pietrele și pămîntul, și a supt și apa care era în șant.

* Lev. 9, 24. 2 Isai. 6, 21. 1 Cron. 21, 26. 2 Cron. 7, 1.

39. Cînd a văzut tot poporul lucrul acesta, au căzut cu fața la pămînt, și au zis: „Domnul* este adevăratul Dumnezeu! Domnul este adevăratul Dumnezeu!” *Vers. 38.

40. „Puneți* mina pe proorocii lui Baal”, le-a zis Ilie: „niciunul să nu scape!” Și au pus mina pe ei. Ilie l-a pogorit la pîrlul Chizon și i-a jurnghiat* acolo. *2 Reg. 18, 36. **Deut. 12, 3; 18, 20.

Ploaie.

41. Apoi Ilie a zis lui Ahab: „Suiete de mîncă și bea; căci se aude vult de ploaie.”

42. Ahab s'a suit să mînce și să bea. Dar Ilie s'a suit pe vîrfurile Carmelului, și plecîndu-se* la pămînt, s'a așezat cu fața între genunchi.

*Isai. 3, 17, 18.

43. și a zis slujitorului său: „Suiete și uită-te înspre mare.” Slujitorul s'a suit, s'a uitat, și a zis: „Nu este nimic!” Ilie a zis de șapte ori: „Dute iarăși.”

44. A șaptea oară, slujitorul a zis: „Iată că se ridică un mic nor din mare, ca o palmă de om.” Ilie a zis: „Suiete, și spune lui Ahab: „Inhamă, și pogoară-te, ca să nu te oprească ploaia.”

45. Peste cîteva clipe, cerul s'a îngriț de nori, a început vîntul, și a venit o ploaie mare. Ahab s'a suit în car, și a plecat la Izreel.

46. Și mina Domnului a venit peste Ilie, care și-a înclin* mijlocul, și a alergat înaintea lui Ahab pînă la intrarea în Izreel. *2 Reg. 4, 39; 9, 1.

Fuga lui Ilie în pustie.

19. 1. Ahab a spus Izebei tot ce făcuse Ilie, și cum ucisese* cu sabia pe toți proorocii. *Cap. 18, 40.

2. Izebela a trimis un sol la Ilie, să-i spună: „Să mă” pedepsească zeii cu toată asprimea lor, dacă minie, la ceasul acesta, nu voi face cu viața ta ce ai făcut tu cu viața fiecăruia din ei.” *Isai. 1, 17. Cap. 20, 39. 2 Reg. 4, 31.

3. Ilie, cînd a văzut lucrul acesta, s'a sculat și a plecat, ca să-și scape viața. A ajuns la Beer-Șeba, care ține de Iuda, și și-a lăsat slujitorul acolo.

4. El s'a dus în pustie unde, după un drum de o zi, a șezut sub un ienuper, și dorea* să moară, zicînd: „Destul! Acum, Doamne, ia-mi sufletul, căci nu sînt mai bun decît părinții mei.”

*Num. 11, 25. Isai. 43, 9.

5. S'a culcat și a adormit sub un ienuper. Și iată, l-a atins un înger și i-a zis: „Scoală-te și mîncă.”

6. El s'a uitat, și la căpătîiul lui era o turtă coaptă pe niște pietre încălzite și un ulcior cu apă. A mîncat și a băut, apoi s'a culcat din nou.

7. Îngerul Domnului a venit a doua oară, l-a atins, și a zis: „Scoală-te și mîncă, fiindcă drumul pe care-l ai de făcut este prea lung pentru tine.”

8. El s'a sculat, a mîncat și a băut; și, cu puterea pe care i-a dat-o mîncarea aceasta, a mers patruzeci* de zile și patruzeci de nopți pînă la muntele lui Dumnezeu, Horeb.”

*Exod. 24, 28. Deut. 9, 9, 18. Mat. 4, 2. **Exod. 3, 1.

Dumnezeu Se arată.

9. Și acolo, Ilie a intrat într-o peșteră, și a rămas în ea peste noapte. Și cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel: „Ce faci tu aici, Ilie?”

10. El a răspuns: „Am* fost plin de rîvnă” pentru Domnul, Dumnezeul ostîrilor; căci copiii lui Israel au părăsit legămîntul Tău, au sfărîmat altarele Tale, și au ucis cu sabia pe proorocii Tăi; am rămas Ț numai eu singur, și caută să-mi ia viața!”

*Rom. 12, 3. **Num. 25, 13, 15. Ps. 68, 3. † Cap. 18, 4.

†† Cap. 18, 20. Rom. 11, 3.

11. Domnul i-a zis: „Jeși, și stai pe munte* înaintea Domnului!” Și iată că Domnul a trecut pe lângă peșteră. Și înaintea Domnului a trecut un vînt* tare și puternic, care despică munții și sfărîma stîncile. Domnul nu era în vîntul acela. Și după vînt, a

venit un cutremur de pământ. Domnul nu era în cutremurul de pământ.

* Exod. 24, 12. ** Exod. 1, 4; 27, 7.

12. Și după cutremurul de pământ, a venit un foc: Domnul nu era în focul acela. Și după foc, a venit un sușur blînd și supțire.

13. Cînd i-a auzit Ilie, și-a acoperit fața* cu mantaua, a ieșit și a stătut la gura peșterii.

* Exod. 3, 5; Isa. 6, 2.

Și* un glas i-a vorbit, zicînd: „Ce faci tu aici, Ilie?”

* Vers. 9.

14. El a* răspuns: „Am fost plin de rivnă pentru Domnul, Dumnezeul oștirilor; căci copiii lui Israel au părăsit legămîntul Tău, au sfărîmat altarele Tale, și au ucis cu sabia pe proorocii Tăi; am rămas numai eu singur, și caută să-mi ia viața.”

* Vers. 10.

15. Domnul i-a zis: „Du-te, întoarce-te pe drumul tău prin pustie pînă la Damasc; și cînd* vei ajunge, să ungi pe Hazael ca împărat al Siriei.

* 2 Reg. 8, 12, 13.

16. Să ungi și pe Iehu*, fiul lui Nimși, ca împărat al lui Israel; și să ungi pe Elisei**, fiul lui Șafat, din Abel-Mehola, ca prooroc în locul tău.

* 2 Reg. 8, 1-6. ** Luc. 4, 27.

17. Și se va întîmpla* că pe cel ce va scăpa de sabia lui Hazael îl va omori Iehu; și pe cel ce va scăpa de sabia lui Iehu, îl va omori** Elisei.

* 2 Reg. 8, 12; 9, 14, etc.; 10, 4, etc. 12, 3. ** Omori. 8, 3.

18. Dar voi lăsa în Israel* șapte mii de bărbați, și anume pe toți cei ce nu si-au plecat genunchii înaintea lui Baal, și a căror gură** nu i-au sărutat.”

* Rom. 12, 4. ** Om. 12, 2.

Elisei, arenicul lui Ilie.

19. Ilie a plecat de acolo, și a găsit pe Elisei, fiul lui Șafat, arînd. Înaintea lui erau douăsprezece părechi de boi, și el era cu a douăsprezecea. Ilie s'a apropiat de el, și și-a aruncat mantaua pe el.

20. Elisei a părăsit boii, a alergat după Ilie, și a zis: „Lasă-mă să sărut* pe tatăl meu și pe mama mea, și te voi urma.” Ilie i-a răspuns: „Du-te, și apoi întoarce-te: dar gîndește-te la ce ți-am făcut.”

* Mat. 8, 21, 22. Luc. 9, 61, 62.

21. După ce s'a depărtat de Ilie, s'a întors și a luat o păreche de boi pe cari i-a adus jertfă; cu unelteile boilor le-a fierț* carnea, și a dat-o oamenilor s'o mîncine. Apoi s'a sculat, a urmat pe Ilie, și a fost în slujba lui.

* 2 Sam. 24, 22.

Biruința lui Ahab.

20. 1. Ben-Hadad, împăratul Siriei, el și-a strîns toată oștirea: avea cu el treizeci și doi de împărați, cai și cară. S'a suit, a impresurat Samaria și a început lupta împotriva ei.

2. A trimis în cetate soli la Ahab, împăratul lui Israel, să-i spună: „Așa vorbește Ben-Hadad:

3. „Argintul și aurul tău sînt ale mele, nevestele și cei mai frumoși copii ai tăi sînt tot ai mei.”

4. Împăratul lui Israel a răspuns: „Împărate, domnul meu, fie cum zici! Sînt al tău cu tot ce am.”

5. Solii s'au întors, și au zis: „Așa vorbește Ben-Hadad: „Am trimis să-ți spună: „Să-mi dai argintul și aurul tău, nevestele și copiii tăi.

6. De aceea, voi trimete mine, la ceasul acesta, pe slujitorii mei la tine. Ei îți vor scormoni casa ta și casele slujitorilor tăi, vor pune mina pe tot ce ai mai scump, și vor lua.”

7. Împăratul lui Israel a chemat pe toți bătrînii țării și a zis: „Vedeți bine și înțelegeți că omul acesta ne vrea răul; căci a trimis să-mi ceară nevestele și copiii, argintul și aurul, și n'am zis că nu i le dau!”

8. Toți bătrînii și tot poporul au zis lui Ahab: „Nu-l asculta și nu te învoi.”

9. Și el a zis solilor lui Ben-Hadad: „Spuneți domnului meu, împăratul: „Voi face tot ce ai trimis să ceri robului tău înțîia dată; dar lucrul acesta, nu-l pot face.” Solii au plecat și i-au dus răspunsul.

10. Ben-Hadad a trimis să spună lui Ahab: „Să* mă pedepsească zeii cu toată asprimea lor, de va ajunge praful Samariei să umple mina întregului popor care mă urmează!”

* Cap. 19, 3.

11. Și împăratul lui Israel a răspuns: „Cine încinge armele, să nu se laude ca cel ce le pune jos!”

12. Cînd a primit Ben-Hadad răspunsul acesta, stătea la băut* cu împărații în corturi, și a zis slujitorilor lui: „Pregătiți-vă!” Și ei s'au pregătit de năvală împotriva cetății.

* Vers. 16.

13. Dar iată că un prooroc s'a apropiat de Ahab, împăratul lui Israel, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Vezi toată această mulțime mare? O voi da* astăzi în minile tale, ca să cunoști că Eu sînt Domnul.”

* Vers. 28.

14. Ahab a zis: „Prin cine?” Și el a

răspuns: „Așa vorbește Domnul: „Prin slujitorii mei marilor peste ținuturi.” Ahab a zis: „Cine va începe lupta?” Și el a răspuns: „Tu”.

15. Atunci Ahab a numărat slujitorii mai marilor peste ținuturi, și s'au găsit două sute treizeci și doi; și după ei, a numărat tot poporul, pe toți copiii lui Israel, și erau șapte mii.

16. Au făcut o leșire pela miazăzi. Ben-Hadad bea și se îmbăta* în corburile lui cu cei treizeci și doi de împărați cari-l ajutau. * Vers. 12. Cap. 18-9.

17. Slujitorii mai marilor peste ținuturi au ieșit cei dintii. Ben-Hadad a cercetat, și i-au spus astfel: „Au ieșit niște oameni din Samaria.”

18. El a zis: „Dacă ies pentru pace, prindeți-i vii; și chiar dacă ies pentru luptă, prindeți-i vii.”

19. Cînd au ieșit din cetate slujitorii mai marilor peste ținuturi și armata care-i urma,

20. a lovit fiecare pe omul dinaintea lui, și Sirienii au luat-o la fugă. Israel i-a urmărit. Ben-Hadad, împăratul Siriei, a scăpat pe un cal, cu niște călăreți.

21. Împăratul lui Israel a eșit, a lovit caii și carule, și a pricinuit Sirienilor o mare înfrîngere.

A doua biruință asupra lui Ben-Hadad.

22. Atunci proorocul s'a apropiat de împăratul lui Israel, și i-a zis: „Du-te, întărește-te, cercetează și vezi ce ai de făcut; căci, la anul viitor* împăratul Siriei se va sui din nou împotriva ta.”

* 2 Sam. 11. 1.

23. Slujitorii împăratului Siriei i-au zis: „Dumnezeul lor este un dumnezeu al munților; de aceea au fost mai tari decît noi. Dar ia să ne luptăm cu ei în cîmpie, și se va vedea dacă nu vom fi mai tari decît ei.

24. Fă și lucrul acesta: scoate pe fiecare din împărați dela locul lui, și înlocuiește-i cu căpetenii;

25. și fă-ți o armată ca aceea pe care ai pierdut-o, cu tot atîția cai și tot atîtea care. Apoi să ne batem cu ei în cîmpie, și se va vedea dacă nu vom fi mai tari decît ei.” El i-a ascultat, și a făcut așa.

26. În anul următor Ben-Hadad a numărat pe Sirieni, și s'a suit la Afec* să lupte împotriva lui Israel. * 2 Sam. 18. 4.

27. Copiii lui Israel au fost numărați și ei; au primit merinde, și au ieșit în

întîmpinarea Sirienilor. Au tăbărit în fața lor, ca două turme mici de capre, pe cînd Sirienii umpleau țara.

28. Omul lui Dumnezeu s'a apropiat și a zis împăratului lui Israel: „Așa vorbește Domnul: „Pentru că Sirienii au zis: „Domnul este un dumnezeu al munților și au un dumnezeu al văilor,” voi da* toată această mare mulțime în minile tale, și veți ști că Eu sînt Domnul.” * Vers. 12.

29. Au stat tăbăriți șapte zile unii în fața altora. În ziua a șaptea au început lupta, și copiii lui Israel au omorît Sirienilor o sută de mii de oameni pe destrași într'o zi.

30. Ceilalți au fugit în cetatea Afec, și a căzut zidul cetății peste douăzeci și șapte de mii de oameni cari mai rămăseseră.

Ahab dă drumul lui Ben-Hadad.

Ben-Hadad fugise și el în cetate, și umbla din odaie în odaie.

31. Slujitorii lui i-au zis: „Iată, am auzit că împărații casei lui Israel sînt niște împărați mîloși; să ne incingem deci coapsele* cu saci, să ne punem funii pe capetele noastre, și să ieșim la împăratul lui Israel: poate că te va lăsa cu viață.” * Psal. 37. 34.

32. Și-au pus saci împrejurul coapselor și funii împrejurul capului, s'au dus la împăratul lui Israel, și au zis: „Robul tău Ben-Hadad a zis: „Lasă-mă cu viață!” Ahab a răspuns: „Mai este încă în viață? Este fratele meu?”

33. Oamenii aceștia au luat lucrul acesta ca un semn bun, și s'au grăbit să-l ia pe cuvînt și să zică: „Ben-Hadad este fratele tău!” Și el a zis: „Duceți-vă și aduceți-l!” Ben-Hadad a venit la el, și Ahab l-a suit în carul lui.

34. Ben-Hadad i-a zis: „Îți voi da înapoi cetățile* pe cari le-a luat tatăl meu dela tatăl tău; și-ți vei face uliți în Damasc, cum făcuse tatăl meu în Samaria.” „Și eu,” a răspuns Ahab, „Îți voi da drumul, făcînd un legămint.” A făcut legămint cu el, și i-a dat drumul. * Cap. 18. 20.

35. Unul din fiii* proorocilor a zis tovarășului său, după porunca* Domnului: „Lovește-mă, te rog!” Dar omul acela n'a vrut să-l lovească.

* 2 Reg. 2. 2, 5, 7, 10. ** Cap. 18. 17, 18.

36. Atunci el i-a zis: „Pentru că n'ai ascultat de glasul Domnului, iată, cînd vei pleca dela mine, te va omori un

leu. Și cînd a plecat dela el, l-a înțilnit un leu* și l-a omorît. *Cap. 13, 24.

37. A găsit pe un alt om, și a zis: „Lovește-mă, te rog!” Omul acela l-a lovit, și l-a rănit.

38. Proorocul s'a dus și s'a așezat pe drumul împăratului, și s'a legat la ochi.

39. Cînd a trecut împăratul* proorocul a strigat, și i-a zis: „Robul tău era în mijlocul luptei; și iată că un om se apropie și-mi aduce pe un alt om, zicînd: „Păzește pe omul acesta; dacă va fugi, viața ta va răspunde pentru viața² lui, sau vei plăti un talant de argint!” *2 Sam. 12, 1, etc. ** 2 Reg. 18, 26.

40. Și pe cînd robul tău făcea cîte ceva încoace și încolo, omul s'a făcut nevăzut.” Împăratul lui Israel i-a zis: „Acasta îți este osînda; tu însuși ai rostit-o.”

41. Iatăci proorocul și-a scos legătura dela ochi, și împăratul lui Israel l-a cunoscut că făcea parte din prooroci.

42. El a zis atunci împăratului: „Așa vorbește Domnul: „Pentru că” ai lăsat să-ți scape din mîni omul pe care-l sortisem nimicirii, viața ta va răspunde pentru viața lui, și poporul tău pentru poporul lui.” *Cap. 22, 31-37.

43. Împăratul lui Israel s'a dus* acasă, trist și mînios, și a ajuns la Samaria. *Cap. 21, 4.

Via lui Nabot.

21 1. După aceste lucruri, iată ce s'a întîmplat. Nabot, din Izreel, avea o vie la Izreel, lingă casa lui Ahab, împăratul Samariei.

2. Și Ahab a vorbit astfel lui Nabot: „Dă-mi mie via” ta, să fac din ea o grădină de verdeturi, căci este foarte aproape de casa mea. În locul ei îți voi da o vie mai bună, sau dacă-ți vine mai bine, îți voi plăti prețul ei în argint.” *1 Sam. 9, 14.

3. Dar Nabot a răspuns lui Ahab: „Să mă ferească Domnul să-ți dau moștenirea părinților mei!”

4. Ahab a intrat în casă, trist și mîniat, din pricina cuvintelor, pe cari i le spusese Nabot din Izreel: „Nu-ți voi da” moștenirea părinților mei!” Și s'a culcat pe pat, și-a întors fața, și n'a mîncat nimic.

* Lev. 25, 23. Num. 36, 7. Ezech. 46, 18.

5. Nevastă-aa Izabela a venit la el, și i-a zis: „Pentru ce îți este tristă inima și nu mîncîci?”

6. El i-a răspuns: „Am vorbit cu Nabot din Izreel, și i-am zis: „Dă-mi via ta pe preț de argint; sau, dacă vrei, îți voi da o altă vie în locul ei.” Dar el a zis: „Nu pot să-ți dau via mea!”

7. Atunci Izabela, nevasta lui, i-a zis: „Oare nu domnești tu acum peste Israel? Scoală-te, ia și mîncîcă și fii cu inima veselă, căci eu îți voi da via lui Nabot din Izreel!”

8. Și ea a scris niște scrisori în numele lui Ahab, le-a pecetluit cu pecetea lui Ahab, și le-a trimis bătrînilor și dregătorilor cari locuiau cu Nabot în cetatea lui.

9. Iată ce a scris în aceste scrisori: „Vestiți un post; puneți pe Nabot în fruntea poporului,

10. și puneți-l în fața doi oameni de nimic, cari să mărturisească astfel împotriva lui: „Tu ai blestemat” pe Dumnezeu și pe împăratul!” Apoi scoateți-l afară, improșcați-l” cu pietre, și să moară.”

* Ezech. 21, 25. Lev. 24, 16, 18. Psal. 5, 11. ** Lev. 24, 24.

11. Oamenii din cetatea lui Nabot, bătrînii și dregătorii cari locuiau în cetate, au făcut cum le spusese Izabela, după cum era scris în scrisorile pe cari li le trimisese ea.

12. Au vestit* un post, și au pus pe Nabot în fruntea poporului. *Isa. 58, 4.

13. Cei doi oameni de nimic au venit și s'au așezat în fața lui; și acești oameni răi au mărturisit așa înaintea poporului, împotriva lui Nabot: „Nabot a blestemat pe Dumnezeu și pe împăratul!” Apoi l-au scos* afară din cetate, l-au improșcat cu pietre, și a murit. *2 Reg. 9, 26.

14. Și au trimis să spună Izabei: „Nabot a fost improșcat cu pietre, și a murit.”

15. Cînd a auzit Izabela că Nabot fusese improșcat cu pietre și că murise, a zis lui Ahab: „Scoală-te și ia în stăpînire via lui Nabot din Izreel, care n'a vrut să ți-o dea pe preț de argint; căci Nabot nu mai trăiește, a murit.”

16. Ahab, auzind că a murit Nabot, s'a sculat să se pogoare la via lui Nabot din Izreel ca s'o ia în stăpînire.

Vestirea pedepsei.

17. Atunci cuvîntul* Domnului a vorbit lui Ilie, Tișbitul, astfel: *Isa. 6, 12.

18. „Scoală-te și pogoară-te înaintea lui Ahab, împăratul lui Israel la Samaria”; iată-l, este în via lui Nabot, unde s'a pogorît s'o ia în stăpînire.

* Cap. 18, 32; 1 Cron. 22, 9.

19. Să-i spui: „Așa vorbește Domnul: „Nu ești tu un ucigaș și un hoț?” Și să-i mai spui: „Așa vorbește Domnul: „Chiar în locul” unde au lins cîinii singele lui Nabot, vor linge cîinii și singele tău.”

* Cap. 20, 30.

20. Ahab a zis lui Ilie: „M'ai găsit”, vrăjmașule?” Și el a răspuns: „Te-am găsit, pentrucă te-ai vindut” ca să faci ce este rău înaintea Domnului.”

* Cap. 18, 17; ** 2 Reg. 17, 17; Rom. 7, 14.

21. „Iată ce zice Domnul: „Voi aduce nenorocirea” peste tine; te voi mătura, voi nimici pe oricine este” al lui Ahab, fie rob ț, fie slobod în Israel,

* Cap. 14, 10; 2 Reg. 9, 8. ** 1 Sam. 26, 22; † Cap. 14, 10.

22. Și voi face casei tale cum am făcut casei” lui Ieroboam, fiul lui Nebot, și casei lui Bașșa”, fiul lui Ahia, pentrucă M'ai miniat și ai făcut pe Israel să păcătuiască.”

* Cap. 18, 20. ** Cap. 18, 3, 11.

23. Domnul a vorbit și despre Izabela”, și a zis: „Cîinii vor mîncă pe Izabela lingă întăritura izraelului.

* 2 Reg. 9, 30.

24. Cine” va muri în cetate din casa lui Ahab, va fi mîncat de cîni, iar cine va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului.”

* Cap. 14, 11; 18, 4.

25. N'a fost nimeni” care să se fi vindut pentruca să facă ce este rău înaintea Domnului, ca Ahab, pe care nevastă-sa Izabela îl ațîța” la aceasta.

* Cap. 18, 20, etc. ** Cap. 18, 21.

26. El a lucrat în chipul cel mai urcios, mergînd după idoli, cum” făceau Amoritiții, pe cari-i izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

* Psal. 10, 10; 2 Reg. 21, 11.

Smerirea lui Ahab.

27. Dupăce a auzit cuvintele lui Ilie, Ahab și-a rupt hainele, și-a pus” un sac pe trup, și a postit: se culca cu sacul acesta, și mergea încet.

* Psal. 37, 34.

28. Și cuvîntul Domnului a vorbit lui Ilie, Tîșbîtal, astfel:

29. „Ai văzut cum s'a smerit Ahab înaintea Mea? Pentrucă s'a smerit înaintea Mea, nu voi aduce nenorocirea în timpul vieții lui; ci în timpul vieții” fiului său voi aduce nenorocirea casei lui!”

* 2 Reg. 9, 26.

Legămîntul cu Iosafat

22. 1. Au stat trei ani liniștiți, fără să fie război între Siria și Israel.

2. În anul al treilea, Iosafat”, împăratul lui Iuda, s'a pogorît la împăratul lui Israel.

* 2 Cron. 18, 2, etc.

3. Împăratul lui Israel a zis slujitorilor săi: „Știți că Ramot din Galaad este al nostru. Și noi stăm fără grijă, în loc să-l luăm înapoi din mîinile împăratului Siriei.”

* Deut. 1, 43.

4. Și a zis lui Iosafat: „Vrei să vii cu mine să luptăm împotriva Ramotului din Galaad?” Iosafat a răspuns împăratului lui Israel: „Eu” voi fi ca tine, poporul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi.”

* 2 Reg. 3, 7.

5. Apoi Iosafat a zis împăratului lui Israel: „Întrebă acum, te rog, cuvîntul Domnului.”

6. Împăratul lui Israel a strîns” pe prooroci, în număr de aproape patru sute, și le-a zis: „Să merg să lupt împotriva Ramotului din Galaad, sau să mă las?” Și ei au răspuns: „Suie-te, și Domnul îl va da în mîinile împăratului.”

* Cap. 18, 19.

7. Dar Iosafat” a zis: „Nu mai este aici niciun prooroc al Domnului, ca să-L putem întreba?”

* 2 Reg. 3, 11.

8. Împăratul lui Israel a răspuns lui Iosafat: „Mai este un om prin care am putea să întrebăm pe Domnul; dar îl urîsc, căci nu-mi proorocește nimic bun, nu proorocește decît rău: este Mica, fiul lui Imia.” Și Iosafat a zis: „Să nu vorbească împăratul așa!”

9. Atunci împăratul lui Israel a chemat un dregător, și a zis: „Trimete și adu îndată pe Mica, fiul lui Imia.”

10. Împăratul lui Israel și Iosafat, împăratul lui Iuda, ședeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcați cu hainele lor împărătești, în locul dela intrarea porții Samariei. Și toți proorocii prooroceau înaintea lor.

11. Zedechia, fiul lui Chenaana, își făcuse niște coarne de fer, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Cu coarnele acestea vei bate pe Sirieni pînă li vei nimici.”

12. Și toți proorocii prooroceau la fel, zicînd: „Suie-te la Ramot din Galaad! Căci vei izbindi, și Domnul îl va da în mîinile împăratului.”

13. Solul care se dusesese să cheme pe Mica i-a vorbit așa: „Iată, că proorocii, într'un glas, proorocesc bine îm-

păratului; să fie dar și cuvîntul tău ca al fiecăruia din ei! Vesteste-i bine!”

14. Mica a răspuns: „Viu este Domnul, că voi vesti ce-mi” va spune Domnul.” * Num. 23. 18.

15. Cînd a ajuns la împărat, împăratul i-a zis: „Mica, să mergem să luptăm împotriva Ramotului din Galaad, sau să ne lăsăm?” El a răspuns: „Sute-te, căci vei izbîndi, și Domnul îl va da în mîinile împăratului.”

16. Și împăratul i-a zis: „De cîteori trebuie să te pun să juri că nu-mi vei spune decît adevărul în Numele Domnului?”

17. Mica a răspuns: „Văd” tot Israelul risipit pe munți, ca niște oi cari n’au păstor. Și Domnul zice: „Oamenii aceștia n’au stăpîn; să se întoarcă fiecare acasă în pace.” * Mat. 9. 36.

18. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Nu ți-am spus că el nu prooroceste nimic bun despre mine, ci proorocete numai rău?”

19. Și Mica a zis: „Ascultă dar cuvîntul Domnului! Am văzut” pe Domnul stînd pe scaunul Lui de domnie, și toată ostirea” cerurilor stînd lingă El, la dreapta și la stînga Lui. * Isa. 6. 1. Dan. 7. 9. * 2 Cor. 1. 4; 2. 1. Ps. 103. 20, 21. Dan. 7. 10. Mat. 18. 10. Evr. 1. 7, 14.

20. Și Domnul a zis: „Cine va amăgi pe Ahab, ca să se suie la Ramot din Galaad și să piară acolo?” Și au răspuns unul într’un fel, altul într’altul.

21. Și un duh a venit și s’a înfățișat înaintea Domnului, și a zis: „Eu îl voi amăgi.”

22. Domnul i-a zis: „Cum?” „Voi ieși”, a răspuns el, „și voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorociilor lui.” Domnul a zis: „Ii vei” amăgi, și-ți vei ajunge tinta; ieși, și fă așa!” * Psal. 8. 23. Iov. 12. 16. Ezech. 14. 9. 2 Tim. 2. 11.

23. Și acum”, iată că Domnul a pus un duh de minciună în gura tuturor proorociilor tăi cari sînt de față. Dar Domnul a hotărît lucruri rele împotriva ta.” * Ezech. 14. 9.

24. Atunci Zedechia, fiul lui Chenaana, apropiindu-se, a lovit pe Mica peste obraz, și a zis: „Pe unde” a ieșit Duhul Domnului din mine ca să-ți vorbească?” * 2 Cor. 10. 10.

25. Mica a răspuns: „Vei vedea în ziua cînd vei umbla din odaie în odaie ca să te ascunzi.”

26. Împăratul lui Israel a zis: „Ia

pe Mica, du-l la Amon, mai marele cetății, și la Ioas, fiul împăratului,

27. și să le spui: „Așa vorbește împăratul: „Puneți pe omul acesta la închisoare, și hrăniți-l cu pîinea și cu apa întristării, pînă cînd mă voi întoarce în pace.”

28. Și Mica a zis: „Dacă te vei întoarce în pace, Domnul n’a” vorbit prin mine.” Apoi a mai zis: „Auziți, popoare, toate.” * 2 Sam. 16. 19. Deut. 18. 20, 21, 22.

Moartea lui Ahab.

29. Împăratul lui Israel și Iosafat, împăratul lui Iuda, s’au suit la Ramot din Galaad.

30. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Vreau să-mi schimb” hainele ca să merg la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale împărătești.” Și împăratul lui Israel și-a schimbat hainele, și s’a dus la luptă. * 2 Cor. 10. 26.

31. Împăratul Siriei dăduse următoarea poruncă celor treizeci și două de căpetenii ale carălor lui: „Să nu vă luptați nici cu cei mici nici cu cei mari, ci să vă luptați numai cu împăratul lui Israel.”

32. Cînd au zărit căpeteniile carălor pe Iosafat, au zis: „Negreșit, acesta este împăratul lui Israel.” Și s’au apropiat de el să-l lovească. Iosafat a scos” un țipăt. * 2 Cor. 12. 21. Psal. 12. 20.

33. Căpeteniile carălor, văzînd că nu este împăratul lui Israel, s’au depărtat de el.

34. Atunci un om a tras cu arcul la întîmplare, și a lovit pe împăratul lui Israel la încheietura platoșei. Împăratul a zis cărășului său: „Întoarce, și scoate-mă din cîmpul de bătăie, căci sînt greu rănit.”

35. Lupta a fost din ce în ce mai crîncenă în ziua aceea. Împăratul a stat drept în carul lui în fața Sirienilor, și seara a murit. Sîngele a curs din rană în lăuntru carului.

36. La apusul soarelui, s’a strigat prin toată tabăra: „Să plece fiecare în cetatea lui și să plece fiecare în țara lui,

37. căci a murit împăratul.” S’au întors la Samaria, și împăratul a fost îngropat la Samaria.

38. Cînd au spălat carul în iazul Samariei, cîinii au lins sîngele lui Ahab, și curvele s’au scîldat în el, după” cuvîntul pe care-l spusese Domnul.

39. Celelalte fapte ale lui Ahab, tot ce a făcut el, casa* de fildes pe care a zidit-o, și toate cetățile pe cari le-a zidit, nu sînt scrise oare în cartea Croniclelor împăraților lui Israel? * *Amos 9, 15.*

40. Ahab a adormit cu părinții săi. Și în locul lui, a domnit fiul său Ahazia.

Iosafat, împăratul lui Iuda.

41. Iosafat*, fiul lui Asa, a început să domnească peste Iuda, în al patru-lea an al lui Ahab, împăratul lui Israel. * *2 Cron. 20, 31.*

42. Iosafat era de treizeci și cinci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit douăzeci și cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Azuba, fata lui Șilhi.

43. El a umblat* în toată calea tatălui său Asa, și nu s'a abătut deloc dela ea, făcînd ce este plăcut înaintea Domnului. Numai că înălțimile** n'a fost îndepărtate: poporul tot mai aducea jertfe și tămîie pe înălțimi. * *2 Cron. 17, 3.* ** *Cap. 14, 22; 15, 14; 2 Reg. 12, 3.*

44. Iosafat* a trăit în pace cu împăratul lui Israel. * *2 Cron. 18, 2; 2 Cor. 8, 14.*

45. Celelalte fapte ale lui Iosafat, isprăvile și războaiele lui, nu sînt scrise oare în cartea Croniclelor împăraților lui Iuda?

46. El a scos din țară pe sodomiiți* cari mai rămăseseră de pe vremea tatălui său Asa. * *Cap. 14, 24; 15, 12.*

47. În Edom* nu era împărat pe atunci: cîrmuia un dregător. * *Fac. 25, 20; 2 Sam. 8, 14; 2 Reg. 3, 9; 8, 20.*

48. Iosafat* a** făcut corăbii din Tars ca să meargă la Ofir să aducă aur; dar† nu s'au dus, căci corăbiile s'au afîrîmat la Ețion-Gheber††.

* *2 Cron. 20, 25; etc.* ** *Cap. 15, 20.* † *2 Cron. 20, 17.* †† *Cap. 9, 26.*

49. Atunci Ahazia, fiul lui Ahab, a zis lui Iosafat: „Vrei ca slujitorii mei să meargă împreună cu ai tăi pe corăbii?” Dar Iosafat n'a voit.

50. Iosafat* a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi, în cetatea tatălui său David. Și în locul lui a domnit fiul său Ioram. * *2 Cron. 21, 1.*

Domnia lui Ahazia.

51. Ahazia*, fiul lui Ahab, a început să domnească peste Israel la Samaria, în al șaptesprezecelea an al lui Iosafat, împăratul lui Iuda. A domnit doi ani peste Israel. * *Vers. 40.*

52. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, și a umblat în calea* tatălui său și în calea mamei sale, și în calea lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască. * *Cap. 15, 26.*

53. A slujit* lui Baal și s'a închinat înaintea lui, și a miniat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, cum făcuse și tatăl său. * *2 Reg. 2, 12; Cap. 16, 16.*

A DOUA CARTE A ÎMPĂRAȚILOR

SAU A PATRA CARTE A ÎMPĂRAȚILOR*

(Deuteronom 28, 15—28, 1 Samuël 12, 25, Isaia 23.)

ȘIRUL ÎMPARAȚILOR LUI IUDA ȘI ÎMPARAȚILOR LUI ISRAEL, DE LA IOSAFAT ȘI MOARTEA LUI AHAB PÎNA LA NIMICIREA ÎMPARAȚIEI LUI ISRAEL.

(Capitolele 1—17. 2 Cronici 23—28. 1er. 3, 6, 7; Osea 7; 10, 1—11; 12, 1—13.)

Boala lui Ahazia și moartea lui.

1. Moab s'a răzvrătit* împotriva lui Israel, după moartea** lui Ahab.

* *Cap. 1, 1.* ** *2 Sam. 8, 2.*

2. Ahazia a căzut prin zăbrelele odăii lui de sus în Samaria, și s'a îmbolnăvit. A trimis miște soli, și le-a zis: „Duceți-vă și întrebați pe Baal-Zebub, dumezeul Ecronului*, ca să știu dacă mă voi vindeca de boala aceasta.”

* *1 Sam. 5, 10.*

3. Dar ingerul Domnului a zis lui Ilie, Tishbitul: „Scoală-te, suie-te înaintea solilor împăratului Samariei, și spune-le: „Oare nu este Dumnezeu în Israel, de vă duceți să întrebați pe Baal-Zebub, dumezeul Ecronului?”

4. De aceea, așa vorbește Domnul: „Nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suiat, ci vei muri.” Și Ilie a plecat.

5. Solii s'au întors la Ahazia. Și el le-a zis: „Pentru ce v'ati întors?”

6. Ei i-au răspuns: „Un om s'a suit înaintea noastră, și ne-a zis: „Întoarceți-vă la împăratul care v'a trimis, și spuneți-i: „Așa vorbește Domnul: „Oare nu este Dumnezeu în Israel, de trimeteți să întrebe pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului? De aceea nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.”

7. Ahazia le-a zis: „Ce înfățișare avea omul acela care s'a suit înaintea voastră și v'a spus aceste cuvinte?”

8. Ei au răspuns: „Era un om îmbrăcat cu o manta de păr* și încins cu o curea la mijloc.” Și Ahazia a zis: „Este Ilie, Tișbitul.” *Ezech. 16. 1. Mat. 3. 4.

9. A trimis la el pe o căpetenie de cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. Căpetenia aceasta s'a suit la Ilie, care ședea pe vârful muntelui, și i-a zis: „Omule al lui Dumnezeu, împăratul a zis: „Pogoară-te!”

10. Ilie a răspuns căpeteniei peste cincizeci: „Dacă sînt un om al lui Dumnezeu, să se pogoare* foc din cer și să te mistuie, pe tine și pe cei cincizeci de oameni ai tăi!” Și s'a pogorît foc din cer și i-a mistuit pe el și pe cei cincizeci de oameni ai lui. *Luc. 9. 54.

11. Ahazia a trimis din nou la el altă căpetenie peste cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. Căpetenia aceasta a luat cuvîntul, și a zis lui Ilie: „Omule al lui Dumnezeu, așa a zis împăratul: „Grăbește-te de te pogoară!”

12. Ilie le-a răspuns: „Dacă sînt un om al lui Dumnezeu, să se pogoare foc din cer și să te mistuiască, pe tine și pe cei cincizeci de oameni ai tăi!” Și s'a pogorît foc din cer și i-a mistuit, pe el și pe cei cincizeci de oameni ai lui.

13. Ahazia a trimis din nou o a treia căpetenie peste cincizeci, împreună cu cei cincizeci de oameni ai săi. Această a treia căpetenie peste cincizeci s'a suit; și, la sosire, și-a plecat genunchii înaintea lui Ilie, și i-a zis, rugîndu-l: „Omule al lui Dumnezeu, te rog, viața mea și viața acestor cincizeci de oameni, slujitorii tăi, să fie scumpă* înaintea ta!” *1 Sam. 26. 25. Ps. 72. 14.

14. Iată, s'a pogorît foc din cer și a mistuit pe cele dintîi două căpetenii peste cincizeci și pe cei cincizeci de oameni ai lor: dar acum, viața mea să fie scumpă înaintea ta!”

15. Îngerul Domnului a zis lui Ilie: „Pogoară-te împreună cu el, n'ai nicio frică de el.” Ilie s'a sculat și s'a pogorît cu el la împăratul.

16. El i-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Pentru că ai trimis soli să întrebe pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului, ca și cum n'ar fi în Israel Dumnezeu al cărui cuvînt să-l poți întreba, nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.”

17. Ahazia a murit, după cuvîntul Domnului, rostit prin Ilie. Și în locul lui, a început să domnească Ioram, în al doilea an al lui Ioram, fiul lui Iosafat, împăratul lui Iuda; căci n'avea fiu.

18. Celelalte fapte ale lui Ahazia, și ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

Indîlțarea lui Ilie la cer.

2 1. Cînd a voit Domnul să ridice* pe Ilie la cer într'un vârtej de vînt, Ilie pleca din Ohilgal cu** Elisai.

*Psal. 134. **2 Reg. 19. 22.

2. Ilie a zis lui Elisai: „Rămîi aici*, te rog, căci Domnul mă trimete pînă la Betel.” Elisai a răspuns: „Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.” Și s'au pogorît la Betel.

*Nef. 1. 15, 16. **1 Sam. 1. 26. Vers. 4, 5. Cap. 4. 26.

3. Fiii proorocilor*, cari erau la Betel, au ieșit la Elisai, și i-au zis: „Știi că Domnul răpește astăzi pe stăpînul tău deasupra capului tău?” Și el a răspuns: „Știu și eu, dar tăceți.”

*1 Reg. 20. 25. Vers. 4, 5. Cap. 4. 1, 20; 5. 1.

4. Ilie i-a zis: „Eliseie, rămîi aici, te rog, căci Domnul mă trimete la Ierihon.” El a răspuns: „Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.” Și au ajuns la Ierihon.

5. Fiii proorocilor, cari erau la Ierihon, s'au apropiat de Elisai, și i-au zis: „Știi că Domnul răpește azi pe stăpînul tău deasupra capului tău?” Și el a răspuns: „Știu și eu; dar tăceți.”

6. Ilie i-a zis: „Rămîi aici, te rog, căci Domnul mă trimete la Iordan.” El a răspuns: „Viu este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.” Și amîndoi și-au văzut de drum.

7. Cincizeci de inși dintre fiii proorocilor au sosit și s'au oprit la o depărtare oarecare în fața lor, și ei amîndoi s'au oprit pe malul Iordanului.

8. Atunci Ilie și-a luat mantaua, a făcut-o sul, și a lovit cu ea apele, cari s'au despărțit* într-o parte și într'alta, și au trecut amândoi pe uscat.

* Exod. 14, 21; Ios. 3, 16; Vers. 14.

9. După ce au trecut, Ilie a zis lui Elisei: „Cere ce vrei să-ți fac, înaintea ca să fiu răpit dela tine.” Elisei a răspuns: „Te rog să vină peste mine o îndoită măsură din duhul tău!”

10. Ilie a zis: „Greu lucru ceri. Dar dacă mă vei vedea cînd voi fi răpit dela tine, așa ți se va întîmpla; dacă nu, nu ți se va întîmpla așa.”

11. Pe cînd mergeau ei vorbind, iată că un car* de foc și niște cai de foc i-au despărțit pe unul de altul, și Ilie s'a înălțat la cer într'un vârtej de vînt.

* Cap. 3, 17; Ps. 104, 4.

12. Elisei se uita și striga: „Părinte!*! Părinte! Carul lui Israel și călărima lui!” Și nu l-a mai văzut. Apucîndu-și hainele, le-a sfîșiat în două bucăți,

* Cap. 19, 14.

13. și a ridicat mantaua, căreia li dăduse drumul Ilie. Apoi s'a întors, și s'a oprit pe malul Iordanului;

14. a luat mantaua, căreia li dăduse Ilie drumul, și a lovit apele cu ea, și a zis: „Unde este acum Domnul, Dumnezeu lui Ilie?” Și a lovit apele, cari s'au despărțit* într-o parte și în alta, și Elisei a trecut.

* Vers. 8.

Fiii proorocilor trimiși să caute pe Ilie.

15. Fiii proorocilor cari erau în fața* Ierihonului, cînd l-au văzut, au zis: „Duhul lui Ilie a venit peste Elisei.” Și i-au ieșit înaintea, și s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui. *Vers. 7.

16. Ei i-au zis: „Iată că între slujitorii tăi sînt cincizeci de oameni viteji; vrei să se ducă să caute pe stîlpul tău? Poate* că Duhul Domnului l-a dus și l-a aruncat pe vreun munte sau în vreo vale.” El a răspuns: „Nu-i trimeteți!”

* 1 Reg. 18, 16; Ezech. 3, 3; Psalt. 8, 28.

17. Dar ei au stăruit multă vreme de el. Și el a zis: „Trimeteți-i.” Au trimis pe cei cincizeci de oameni, cari au căutat pe Ilie trei zile și nu l-au găsit.

18. Cînd s'au întors la Elisei, care era la Ierihon, el le-a zis: „Nu v'am spus să nu vă duceți?”

Vîndecarea apelor dela Ierihon.

19. Oamenii din cetate au zis lui Elisei: „Iată, așezarea cetății este bună,

după cum vede domnul meu; dar apele sînt rele, și țara este stearpă.”

20. El a zis: „Aduceți-mi un blîd nou și puneți sare în el.” Și i-au adus.

21. Apoi s'a dus la izvorul apelor, și a aruncat* sare în el, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Vîndec apele acestea; nu va mai veni din ele nici moarte, nici sterpiciune.”

* Exod. 16, 13; Cap. 4, 4; 1 R. 17, 16.

22. Și apele au fost vîndecate pînă în ziua aceasta, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul.

Pedepșirea copiilor.

23. De acolo s'a suit la Betel. Și pe cînd mergea pe drum, niște băiețași au ieșit din cetate, și și-au bătut joc de el. Ei li ziceau: „Suie-te, pleșuvule! Suie-te, pleșuvule!”

24. El s'a întors să-i privească, și i-a blestemat în Numele Domnului. Atunci au ieșit doi urși din pădure, și au sfîșiat patruzeci și doi din acești copii.

25. De acolo s'a dus pe muntele Carmel, de unde s'a întors la Samaria.

Ioram, împăratul lui Israel.

31. Ioram*, fiul lui Ahab, a început să domneasca peste Israel la Samaria, în al optsprezecelea an al lui Iosafat, împăratul lui Iuda. A domnit doisprezece ani.

* Cap. 1, 17.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, totuș nu ca tatăl său și ca mama sa. A răsturnat stîlpii lui Baal, pe* cari-i făcuse tatăl său;

* 1 Reg. 16, 30, 32.

3. dar s'a datat la păcatele* lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, și nu s'a abătut dela ele.

* 1 Reg. 12, 28, 30, 32.

4. Meșu, împăratul Moabului, avea turme mari și plătea împăratului lui Israel un bir de o sută de mii de miei* și de o sută de mii de berbeci cu lîna lor.

* Isa. 46, 1.

5. La moartea* lui Ahab, împăratul Moabului s'a răscolat împotriva împăratului lui Israel.

* Cap. 1, 1.

6. Împăratul Ioram a ieșit atunci din Samaria, și a numărat pe tot Israelul.

7. A pornit, și a trimis să spună lui Iosafat, împăratul lui Iuda: „Împăratul Moabului s'a răscolat împotriva mea; vrei să vii cu mine să luptăm împotriva Moabului?” Iosafat a răspuns: „Voi merge, eu ca* tine, popo-

rul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi.”^{† 1 Reg. 20, 4.}

8. Și a zis: „Pe care drum săi ne suim?” Ioram a zis: „Pe drumul care duce în pustia Edomului.”

9. Împăratul lui Israel, împăratul lui Iuda și împăratul Edomului, au plecat; și, după un drum de șapte zile, n’au avut apă pentru oștire și pentru vitele cari veneau după ea.

10. Atunci împăratul lui Israel a zis: „Vai! Domnul a chemat pe acești trei împărați ca să-i dea în minile Moabului!”^{† 1 Reg. 22, 1.}

11. Dar Iosafat* a zis: „Nu este aici nici un prooroc al Domnului, prin care să putem întreba pe Domnul?” Unul din slujitorii împăratului lui Israel a răspuns: „Este aici Elisei, fiul lui Șafat, care turna apă pe minile lui Iie.”^{† 1 Reg. 22, 1.}

12. Și Iosafat a zis: „Cuvântul Domnului este cu el.” Împăratul lui Israel, Iosafat, și împăratul Edomului s’au pogorît* la el.^{† Cap. 3, 25.}

13. Elisei a zis împăratului lui Israel: „Ce am* eu a face cu tine? Du-te” la proorocii* tatălui tău și la proorocii mamei tale.” Și împăratul lui Israel i-a zis: „Nu! căci Domnul a chemat pe acești trei împărați ca să-i dea în minile Moabului!”^{† 1 Reg. 22, 1.}

14. Elisei a zis: „Viu este* Domnul oștirilor, al cărui slujitor sînt, că, dacă n’aș avea în vedere pe Iosafat, împăratul lui Iuda, pe tine nu te-aș băga de loc în seamă, și nici nu m’aș uita la tine.”^{† 1 Reg. 22, 1. Cap. 3, 25.}

15. Acum aduceți-mi un cîntăreț* cu arfa.” Și pe cînd cîntă cîntărețul din arfă, mîna Domnului a fost* peste Elisei.^{† 1 Sam. 10, 5. † 1 Reg. 1, 1. 3, 14. 20, 8, 1.}

16. Și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Faceți gropi* în valea aceasta, groapă lângă groapă!”^{† Cap. 4, 2.}

17. Căci așa vorbește Domnul: „Nu veți vedea vînt și nu veți vedea ploaie, dar totuși valea aceasta se va umplea de apă, și veți bea, voi, turmele voastre și vitele voastre.”

18. Dar aceasta este puțin lucru înaintea Domnului. El va da pe Moab în minile voastre;

19. veți sfărîma toate cetățile întărite și toate cetățile alse, veți tăia toți copacii cei buni, veți astupa toate izvoarele de apă, și veți strîca cu pietre toate ogoarele cele mai bune.”

20. Și dimineața, în clipa cînd se aducea* jertfa, iată că a venit apa de pe drumul Edomului, și s’a umplut țara de apă.^{† 1 Reg. 22, 15, 20.}

21. Însă, toți Moabiții, auzind că împărații se suie să lupte împotriva lor, au chemat pe toți cei în vîrstă să poarte armele și mai mari chiar, și au stăruit la hotar.

22. S’au sculat disdimineasă, și cînd a strălucit soarele peste ape, Moabiții au văzut în fața lor apele roșii ca sîngele.

23. Ei au zis: „Este sînge! Împărații au scos sabia între ei, s’au tăiat unii pe alții; acum, la pradă, Moabiții!”

24. Și au mers împotriva taberei lui Israel. Dar Israel s’a sculat, și a bătut pe Moab, care a luat-o la fugă dinaintea lor. Au pătruns în țară, și au bătut pe Moab.

25. Au sfărîmat cetățile, au aruncat fiecare piatră în toate ogoarele cele mai bune și le-au umplut cu pietre, au astupat toate izvoarele de apă, și au tăiat toți copacii cei buni; prăștiașii au înconjurat și au bătut Chir-Hareset*, din care n’au lăsat decît pietrele.^{† 1 Sam. 10, 7, 11.}

26. Împăratul Moabului, văzînd că fusese înfrînt în luptă, a luat cu el șapte sute de oameni, cari scoteau sabia, și și croiască drum pînă la împăratul Edomului; dar n’au putut.

27. A luat atunci pe fiul său întîi născut, care trebuia să domnească în locul lui, și l-a adus ca ardere de tot pe zid. Și o mare minie a cuprins pe Israel, care s’a depărtat de împăratul Moabului, și s’a întors în țară.

Înmulțirea untdelemnului.

4 1. O femeie dintre nevestele fiilor* proorocilor a strigat lui Elisei: „Robul tău, bărbatul meu, a murit, și știu că robul tău se temea de Domnul; și cel ce l-a împrumutat a venit să ia cei doi** copii ai mei și să-i facă robi.”^{† 1 Reg. 20, 10. † Lev. 25, 39. Mat. 18, 25.}

2. Elisei i-a zis: „Ce pot să fac pentru tine? Spune-mi ce ai acasă?” Ea a răspuns: „Roaba ta n’are acasă decît un vas cu untdelemn.”

3. Și el a zis: „Du-te de cere vase de afară dela toți vecinii tăi, vase goale, și nu cere* puțin.”^{† Cap. 3, 16.}

4. Cînd te vei întoarce, închide ușa după tine și după copiii tăi; toarnă

din untdelemn în toate aceste vase, și pune deoparte pe cele pline.”

5. Atunci ea a plecat dela el. A închis ușa după ea și după copiii ei; ei li apropiau vasele, și ea turna din untdelemn în ele.

6. Cînd s'au umplut vasele, ea a zis fiului său: „Mai dă-mi un vas.” Dar el i-a răspuns: „Nu mai este niciun vas.” Și n'a mai curs untdelemn.

7. Ea s'a dus de a spus omului lui Dumnezeu lucrul acesta. Și el a zis: „Du-te de vinde untdelemnul, și plătește-ți datoria; iar cu ce va rămînea, vei trăi tu și fiii tăi.”

Fiu! Sunamitei.

8. Într-o zi Elisei trecea prin Sunem*. Acolo era o femeie bogată. Ea a stăruit de el să primească să mănînce la ea. Și ori de cîte ori trecea, se ducea să mănînce la ea. *Isa. 16, 13.

9. Ea a zis bărbatului ei: „Iată, știu că omul acesta care trece totdeauna pela noi, este un om sfînt al lui Dumnezeu.”

10. Să facem o mică odaie sus cu ziduri, și să punem în ea un pat pentru el, o masă, un scaun și un sfeșnic, ca să stea acolo cînd va veni la noi.

11. Elisei, întorcîndu-se la Sunem, s'a dus în odaia de sus și s'a culcat acolo.

12. El a zis slujitorului său Ghehazi: „Cheamă pe Sunamita aceasta!” Ghehazi a chemat-o, și ea a venit înaintea lui.

13. Și Elisei a zis lui Ghehazi: „Spune-i: „Iată, pentru noi tu ți-ai făcut toată turburarea aceasta, noi ce putem face pentru tine? Trebuie să vorbim pentru tine împăratului sau căpeteniei oștirii?” Ea a răspuns: „Eu locuiesc liniștită în mijlocul poporului meu.”

14. Și el a zis: „Ce să fac pentru ea?” Ghehazi a răspuns: „Ea n'are fiu, și bărbatul ei este bătrîn.”

15. Și el a zis: „Cheamă-o!” Ghehazi a chemat-o, și ea a venit la ușă.

16. Elisei i-a zis: „La anul* pe vremea aceasta, vei ținea în brațe un fiu.” Și ea a zis: „Nu! domnul meu, omule al lui Dumnezeu, nu amăgi” pe roaba ta!” *Ps. 118, 24. — Vers. 26.

17. Femeia a rămas însărcinată, și a născut un fiu chiar pe vremea aceea, în anul următor, cum li spusese Elisei.

18. Copilul s'a făcut mare. Și într-o zi cînd se dusese pela tatăl său la secerătorii,

19. a zis tatălui său: „Capul meu! Capul meu!” Tatăl a zis slujitorului său: „Du-l la mamă-sa!”

20. Slujitorul l-a luat și l-a dus la mamă-sa. Și copilul a stat pe genunchii mamei sale pînă la ameză, și apoi a murit.

21. Ea s'a suit, l-a culcat pe patul omului lui Dumnezeu, a închis ușa după ea, și a ieșit.

22. A chemat pe bărbatul ei, și a zis: „Trimete-mă, te rog, un slujitor și o măgăriță; vreau să mă duc în grabă la omul lui Dumnezeu, și apoi mă voi întoarce.”

23. Și el a zis: „Pentruce vrei să te duci astăzi la el? Doar nu este nici lună nouă, nici Sabat.” Ea a răspuns: „Fii pe pace!”

24. Apoi a pus saua pe măgăriță, și a zis slujitorului său: „Mînă, și pleacă, să nu oprești pe drum decît cînd ți-oi spune.”

25. Ea a plecat deci și s'a dus la omul lui Dumnezeu pe muntele* Carmel.

Omul lui Dumnezeu a văzut-o de departe, și a zis slujitorului său Ghehazi: „Iată pe Sunamita aceea!” *Cap. 2, 25.

26. Acum, aleargă dar înaintea ei, și spune-i: „Ești bine? Bărbatul tău și copilul sînt bine?” Ea a răspuns: „Bine.”

27. Și cum a ajuns la omul lui Dumnezeu pe munte, i-a îmbrățișat picioarele. Ghehazi s'a apropiat s'o dea înapoie. Dar omul lui Dumnezeu a zis: „Lasă-o, căci este tare amărită, și Domnul m'a ascuns lucrul acesta, și nu mi l-a făcut cunoscut.”

28. Atunci ea a zis: „Am cerut eu oare domnului meu un fiu? N'am zis” eu: „Nu mă amăgi?” *Vers. 26.

29. Și Elisei a zis lui Ghehazi: „Încinge-ți* mijlocul, ia toialgul meu în mînă, și pleacă. Dacă vei întîlni pe cineva, să nu-l întreb” de sănătate; și dacă te va întreba cineva de sănătate, să nu-l răspunzi. Să pui toialgul* meu pe fața copilului.” *1 Reg. 18, 40. Cap. 5, 1. — 1 Reg. 19, 4. — Exod. 1, 10; 14, 18. Cap. 2, 8, 14. Psal. 18, 32.

30. Mama copilului a zis: „Viu” este Domnul și viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.”

Și el s'a sculat și a mers după ea.

*Cap. 2, 2.

31. Ghehazi le-o luase înainte, și pusese toialgul pe fața copilului; dar n'a

dat nici glas, nici semn de simțire. S'a întors înaintea lui Elisei, i-a spus lucrul acesta, și a zis: „Copilul nu s'a trezit.”
* Iona 11, 11.

32. Când a ajuns Elisei în casă, lată că murise copilul, culcat în patul lui.

33. Elisei a intrat * și a închis ușa după el amândoi, și s'a rugat * Domnului.
* Vers. 4, Mat. 9, 9. ** 1 Reg. 17, 30.

34. S'a suit, și s'a culcat pe copil; și-a pus gura pe gura lui, ochii lui pe ochii lui, minile lui pe minile lui, și s'a întins * peste el. Și trupul copilului s'a încălzit.
* 1 Reg. 17, 21. * Psal. 30, 30.

35. Elisei a plecat, a mers încoace și încolo prin casă, apoi s'a suit iarăși și s'a întins * peste copil. Și copilul a strănutat * de șapte ori, și a deschis ochii.
* 1 Reg. 17, 21. ** Cap. 5, 1, 5.

36. Elisei a chemat pe Ghehazi, și a zis: „Cheamă pe Sunamita.” Ghehazi a chemat-o, și ea a venit la Elisei, care a zis: „Ia-ți fiul!”

37. Ea s'a dus și s'a aruncat la picioarele lui, și s'a închinat pînă la pămînt. Și și-a luat * fiul, și a ieșit afară.
* 1 Reg. 17, 20. Ezer 11, 20.

Moartea în oală.

38. Elisei s'a întors la Ghilgal *, și în țară bîntuia o foamete **. Pe cînd fiii proorocilor ședeau † înaintea lui, a zis slujitorului său: „Pune oala cea mare, și fierbe o ciorbă pentru fiii proorocilor!”

* Cap. 2, 1. ** Cap. 8, 1. † Cap. 2, 1. Luc. 10, 29. Psal. 22, 3.
39. Unul din ei a ieșit pe cîmp să culeagă verdețuri; a găsit viță sălbatică și a cules din ea curcubeie † sălbatice, pînă și-a umplut haina. Cînd s'a întors, le-a tăiat în bucăți în oala cu ciorbă, căci nu le cunoștea.

40. Au dat oamenilor acelora să mănînce. Dar, cum au mîncat din ciorba aceea, au strigat: „Omule al lui Dumnezeu, moartea * este în oală!” Și n'au putut să mănînce.
* Ezech. 30, 17.

41. Elisei a zis: „Luați făină.” A aruncat făină * în oală, și a zis: „Dă oamenilor acestora să mănînce.” Și nu mai era nimic vătămător în oală.
* Ezech. 15, 25. Cap. 2, 21. Iona 9, 6.

Cele douăzeci de pîni de orz.

42. A venit un om din Baal-Șalișă *. A adus ** pîne din cele dintîi roade omului lui Dumnezeu, și anume douăzeci de pîni de orz, și spice noi în sac.

Elisei a zis: „Dă oamenilor acestora să mănînce.”

* 1 Sam. 9, 4. ** 1 Sam. 9, 7. 1 Cor. 9, 11. Gal. 4, 4.

43. Slujitorul său a răspuns: „Cum * pot să dau din ele la o sută de inși?” Dar Elisei a zis: „Dă oamenilor să mănînce; căci așa vorbește Domnul: „Vor” mînce, și va mai rămînea.”

* Luc. 9, 12. Iona 9, 9. ** Luc. 9, 17. Iona 9, 11.

44. Atunci le-a pus pînile înaintea; și au mîncat și le-a mai * și rămas, după curvîntul Domnului. * Mat. 14, 20; 15, 37. Iona 9, 12.

Naaman, vindecat de lepră.

5. 1. Naaman *, căpetenia oștirii împăratului Siriei, avea trecere ** înaintea stăpînului său și mare vază; căci prin el izbăvisse Domnul pe Sirieni. Dar omul acesta tare și viteaz era leproș.
* Luc. 4, 27. ** Ezech. 11, 3.

2. Și Sirienii ieșiseră în cete la o luptă, și aduseseră roabă pe o fetiță din țara lui Israel. Ea era în slujba nevastei lui Naaman.

3. Și ea a zis stăpînului său: „Oh, dacă domnul meu ar fi la proorocul acela din Samaria, proorocul l-ar tămădui de lepra lui!”

4. Naaman s'a dus și a spus stăpînului său: „Fata aceea din țara lui Israel a vorbit așa și așa.”

5. Și împăratul Siriei a zis: „Du-te la Samaria, și voi trimite o scrisoare împăratului lui Israel.” A plecat, luînd cu el zece * talanți de argint, șase mii de sicli de aur, și zece haine de schimb.
* 1 Sam. 9, 2. Cap. 9, 9, 9.

6. A dus împăratului lui Israel scrisoarea, care glăsuia așa: „Acum, cînd vei primi scrisoarea aceasta, vei ști că îți trimet pe slujitorul meu Naaman, ca să-l vindec de lepra lui.”

7. După ce a citit scrisoarea, împăratul lui Israel și-a rupt hainele, și a zis: „Oare sînt eu Dumnezeu *, ca să omor și să înviez, de-mi spune să vindec pe un om de lepra lui? Să știți dar și să înțelegeți că el caută prilej de ceartă cu mine.”

* Fac. 30, 3. Deut. 32, 39. 1 Sam. 2, 4.

8. Cînd a auzit Elisei, omul lui Dumnezeu, că împăratul lui Israel și-a sfîșiat hainele, a trimis să spună împăratului: „Pentruce ți-ai sfîșiat hainele? Lasă-l să vină la mine, și va ști că este un prooroc în Israel.”

9. Naaman a venit cu caii și cu carul lui, și s'a oprit la poarta casei lui Elisei.

10. Elisei a trimis să-i spună printr'un sol: „Du-te, și scaldă-te” de șapte ori în Iordan; și carnea ți se va face sănătoasă, și vei fi curat.”¹⁴ Cap. 4.41. Isaia 6.7.

11. Naaman s'a miniat, și a plecat, zicînd: „Eu credeam că va ieși la mine, se va înfățișa el însuși, va chema Numele Domnului, Dumnezeului lui, își va duce mîna pe locul rîinii, și va vindeca lepra.

12. Nu sînt oare rîurile Damascului, Abana și Parpar, mai bune decît toate apele lui Israel? N'aș fi putut oare să mă spăl în ele și să mă fac curat?” Și s'a întors și a plecat plin de minie.

13. Dar slujitorii lui s'au apropiat să-i vorbească, și au zis: „Părinte, dacă proorocul ți-ar fi cerut un lucru greu, nu l-ai fi făcut? Cu atît mai mult trebuie să faci ce ți-a spus: „Scaldă-te, și vei fi curat.”

14. S'a pogorît atunci și s'a cufundat de șapte ori în Iordan, după cuvîntul omului lui Dumnezeu; și carnea” lui s'a făcut iarăș cum este carnea unui copilăș, și s'a” curățit.

¹⁴ 107, 32, 26. ¹⁵ Luc. 4. 37.

15. Naaman s'a întors la omul lui Dumnezeu cu tot alaiul lui. Cînd a ajuns, s'a înfățișat înaintea lui, și a zis: „Iată, cunosc acum că nu este Dumnezeu” pe tot pămîntul, decît în Israel. Și acum, primește, rogu-te, un dar” din partea robului tău.”

¹⁶ Deut. 2. 47; 3. 26; 4. 26, 27. ¹⁷ Fac. 33. 11.

16. Elisei a răspuns: „Viu este „Domnul, al cărui slujitor sînt, că nu” voi primi.” Naaman a stăruit de el să primească, dar el n'a vrut.

¹⁸ Cap. 3. 24. ¹⁹ Fac. 34. 23. Mat. 10. 6. Fapt. 4. 18, 26.

17. Atunci Naaman a zis: „Fîndcă nu vrei să primești tu, îngăduie să se dea robului tău pămînt cît pot duce doi catiri; căci robul tău nu mai vrea să mai aducă altor dumnezei nici ardere de tot, nici jertfă, ci va aduce numai Domnului.

18. Iată totuș ce rog pe Domnul să ierte robului tău: cînd stăpînul meu intră în casa lui Rimon să se închine acolo și se sprijinește” pe mîna mea, mă închin și eu în casa lui Rimon: să ierte Domnul pe robul tău, cînd mă voi închina în casa lui Rimon!”

¹⁹ Cap. 7. 1, 17.

19. Elisei i-a zis „Du-te în pace.”

Ghehazi lovit cu lepra.

După ce a plecat Naaman dela Elisei și a fost la o depărtare bunică,

20. Ghehazi, slujitorul lui Elisei, omul lui Dumnezeu, a zis în sine: „Iată că stăpînul meu a cruțat pe Sirianul acela Naaman, și n'a primit din mîna lui ce adusese. Viu este Domnul că voi alerga după el, și voi căpăta ceva dela el.”

21. Și Ghehazi a alergat după Naaman. Naaman, cînd l-a văzut alergînd după el, s'a dat jos din car ca să-i iasă înainte, și a zis: „Este bine totul?”

22. El a răspuns: „Totul este bine. Stăpînul meu mă trimite să-ți spun: „Iată că au venit la mine doi tineri din muntele lui Efraim, dintre fiii proorocilor; dă-mi pentru ei, te rog, un talant de argint și două haine de schimb.”

23. Naaman a zis: „Fă-mi plăcerea și ia doi talanți.” A stăruit de el, și a legat doi talanți de argint în doi saci, împreună cu două haine de schimb, și a pus pe doi din slujitorii săi să le ducă înaintea lui Ghehazi.

24. Ajungînd la deal, Ghehazi l-a luat din mîinile lor, și l-a pus în casă. Apoi a dat drumul oamenilor aceloră cari au plecat.

25. După aceea s'a dus și s'a înfățișat înaintea stăpînului său. Elisei i-a zis: „De unde vii, Ghehazi?” El a răspuns: „Robul tău nu s'a dus nicăieri.”

26. Dar Elisei i-a zis: „Oare n'a fost duhul meu cu tine, cînd a lăsat omul acela carul și a venit înaintea ta? Este oare acum vremea de luat argint, haine, măslini, vii, oi, boi, robi și roabe?

27. Lepra lui Naaman se va lipi” de tine și de sămînta ta pentru totdeauna.” Și Ghehazi a ieșit dinaintea lui Elisei plin” de lepră, alb ca zăpada.

¹ 1 Tim. 4. 16. ² Ezech. 4. 16. Num. 12. 10. Cap. 15. 4.

Secarea unui flu al proorocilor.

6 1. Fiii” proorocilor au zis lui Elisei: „Iată că locul unde locuim noi cu tine este prea strîmt pentru noi.

³ Cap. 4. 38.

2. Haidem pînă la Iordan: ca să luăm de acolo fiecare citeo bîrnă, și să ne facem acolo un loc de locuit.” Elisei a răspuns: „Duceți-vă.”

3. Și unul din ei a zis: „Fii bun și vino cu slujitorii tăi.” El a răspuns: „Voi merge!”

4. A plecat deci cu ei. Ajungînd la Iordan, au tăiat lemne.

5. Și pe cînd tăia unul din ei o bîrnă,

a căzut ferul dela secure în apă. El a strigat: „Ah! domnul meu, era imprumutat!”

6. Omul lui Dumnezeu a zis: „Unde a căzut?” Și i-a arătat locul. Atunci Elisei a tăiat* o bucată de lemn, a aruncat-o în locul acela, și ferul dela secure a plutit pe apă. *Cap. 2. 2.

7. Apei a zis: „Ridică-l!” Și a întins mina, și i-a luat.

Orbirea Sirienilor.

8. Împăratul Siriei era în război cu Israel. Și, într'un sfat pe care l-a ținut cu slujitorii săi, a zis: „Tabăra mea va fi în cutare loc.”

9. Dar omul lui Dumnezeu a trimis să spună împăratului lui Israel: „Ferește-te să treci pe lângă locul acela, căci acolo sînt ascunși Sirienii.”

10. Și împăratul lui Israel a trimis niște oameni să stea la pîndă spre locul pe care i-l spusese și despre care îl înștiințase omul lui Dumnezeu. Aceasta s'a întîmplat nu odată, nici de două ori.

11. Împăratului Siriei i s'a turburat inima. A chemat pe slujitorii săi, și le-a zis: „Nu voiți să-mi spuneți care din noi este pentru împăratul lui Israel?”

12. Unul din slujitorii săi a răspuns: „Nimeni, împărate, domnul meu; dar proorocul Elisei, care este în Israel, spune împăratului lui Israel cuvintele pe cari le rostiești în odaia ta de culcare.”

13. Și împăratul a zis: „Duceți-vă și vedeți unde este, ca să trimet să-l prind.” Au venit și i-au spus: „Iată că este la” Dotan.” *Fac. 17. 17.

14. A trimis acolo cai, cară și o oaste puternică. Au ajuns noaptea, și au înconjurat cetatea.

15. Slujitorul omului lui Dumnezeu s'a sculat di dedimineață și a ieșit. Și iată că o oaste înconjura cetatea, cu cai și cară. Și slujitorul a zis omului lui Dumnezeu: „Ah! domnul meu, cum vom face?”

16. El a răspuns: „Nu te teme, căci mai mulți* sînt cei cu noi decît cei cu ei.” *2 Cor. 10. 7. Ps. 86. 18. Rom. 8. 31.

17. Elisei s'a rugat, și a zis: „Doamne, deschide-i ochii să vadă.” Și Domnul a deschis ochii slujitorului, care a văzut muntele plin de cai și de cară* de foc împrejurul lui Elisei. *Cap. 2. 21. Ps. 94. 1. 68. 17. Zah. 1. 18. 6. 1—7.

18. Sirienii s'au pogorît la Elisei. El a făcut atunci următoarea rugăciune către Domnul: „Lovește, rogu-Te, pe poporul acesta cu orbire.” Și Domnul i-a lovit* cu orbire, după cuvîntul lui Elisei. *Fac. 28. 18.

19. Elisei le-a zis: „Nu este aceasta calea, și nu este aceasta cetatea; veniți după mine, și vă voi duce la omul pe care-l căutați.” Și i-a dus la Samaria.

20. Cînd au intrat în Samaria, Elisei a zis: „Doamne, deschide ochii oamenilor acestora, să vadă!” Și Domnul le-a deschis ochii, și au văzut că erau în mijlocul Samariei.

21. Împăratul lui Israel, văzîndu-i, a zis lui Elisei: „Să-i măcelăresc, să-i măcelăresc, pîrînte?”

22. „Să nu-i măcelărești”, a răspuns Elisei. „Obicinuiesti tu oare să măcelărești pe aceia pe cari li iei prinzi cu sabia și cu arcul tău? Dă-le* pine și apă, ca să mănîce și să bea; apoi să se ducă la stăpînul lor.” *Rom. 12. 20.

23. Împăratul lui Israel le-a dat un prînz mare, și ei au mîncat și au băut; apoi le-a dat drumul, și au plecat la stăpînul lor. Și oștile Sirienilor nu s'au* mai întors pe ținutul lui Israel. *Cap. 6. 3. Vers. 8, 9.

Impresurarea Samariei.

24. După aceea, Ben-Hadad, împăratul Siriei, stringîndu-și toată oștirea, s'a suit și a impresurat Samaria.

25. În Samaria a fost o mare foamete, și atît de mult au strîmtorat-o încît un cap de măgar prețuia optzeci de sicli de argint, și un sfert de cab de găinaș de porumbel cinci sicli de argint.

26. Și pe cînd trecea împăratul pe zid, o femeie i-a strigat: „Scapă-mă, împărate, domnul meu!”

27. El a răspuns: „Dacă nu te scapă Domnul, cu ce să te scap eu? Cu venitul ariei sau al teascului?”

28. Și împăratul i-a zis: „Ce ai?” Ea a răspuns: „Femeia aceea mi-a zis: „Dă-mi pe fiul tău să-l mîncăm astăzi, și mine vom minca pe fiul meu.”

29. Noi am* fiert pe fiul meu, și l-am mîncat. Și în ziua următoare i-am zis: „Dă pe fiul tău să-l mîncăm.” Dar ea a accusat pe fiul ei.” *Lev. 24. 23. Deut. 21. 22, 23.

30. Cum a auzit împăratul cuvintele acestei femei, și-a rupt* hainele, cînd

stătea pe zid. Și poporul a văzut că pe dinlăuntru avea un sac de pînă pe trup. ^{1 Reg. 13, 27.}

31. Împăratul a zis: „Să mă” pedepsească Dumnezeu cu toată asprimea, dacă va rămînea astăzi capul lui Elisei, fiul lui Șafat, pe trupul lui!”

^{2 Reg. 17, 1 Reg. 20, 2.}

32. Elisei ședea în casă, și bătrînii” ședeau lingă el. Împăratul a trimis pe cineva înainte. Dar înainte ca să ajungă solul, Elisei a zis bătrînilor: „Vedeți” că acest fiu de ucigaș” trimete pe cineva să-mi ia capul? Ascultați! Cînd va veni solul, închideți ușa, și opriți-l la ușă; nu se aude oare sunetul pașilor stăpînului său în urma lui?” ^{2 Reg. 9, 2; 20, 1. ** Luc. 12, 29. † 1 Reg. 20, 4.}

33. Pe cînd le vorbea el încă, solul se și pogorîse la el, și împăratul a zis: „Iată, răul acesta vine dela Domnul; ce mai am” de nădăjduit dela Domnul?” ^{1 Reg. 2, 9.}

Vestirea lui Elisei.

71. Elisei a zis: „Ascultați cuvîntul Domnului! Așa vorbește Domnul: „Mine”, la ceasul acesta, se va vinde la poarta Samariei o măsură de floare de făină cu un siclu și două măsuri de orz cu un siclu.” ^{1 Ysa. 28, 25.}

2. Călărețul pe brațul căruia se reze-ma împăratul a răspuns” omului lui Dumnezeu: „Chiar” dacă ar face Domnul ferestre în cer, cum s’ar putea în-țimpla un asemenea lucru?” Și Elisei a zis: „Vei vedea cu ochii tăi: dar tu nu vei minca din ele.”

^{1 Ysa. 17, 20, 26. ** Mal. 3, 10.}

3. La intrarea” porții erau patru leproși, cari au zis unul către altul: „La ce să ședem aici pînă vom muri?”

^{1 Lev. 13, 46.}

4. Dacă ne vom gîndi să intrăm în cetate, în cetate este foamete, și vom muri; și dacă vom sta aici, dease-menea vom muri. Haidem dar să ne aruncăm în tabăra Sirienilor; dacă ne vor lăsa cu viață, vom trăi, iar dacă ne vor omori, vom muri.”

5. Au plecat dar în amurg, să se ducă în tabăra Sirienilor. Și cînd au ajuns la intrarea taberii Sirienilor, iată că nu era nimeni.

6. Domnul făcuse să se audă” în ta-băra Sirienilor un vuiet de cară și un vuiet de cai, vuietul unei mari oștiri, și își ziseră unul către altul: „Îm-păratul lui Israel a tocmît împotriva

noastră pe împărații Hetiților” și pe împărații Egiptenilor, ca să vină să lupte împotriva noastră.”

^{2 Sam. 8, 24. Cap. 10, 1, Jer. 15, 21. ** 1 Reg. 20, 26.}

7. Și s’au sculat” și au luat-o la fugă în amurg. Și-au lăsat corturile, caii și măgarii, tabăra așa cum era și au fugit ca să-și scape viața.

^{1 Ps. 48, 4, 5, 1 Ps. 137, 20, 1.}

8. Leproșii, ajungînd la intrarea ta-berii, au pătruns într’un cort, au mîncat și au băut, au luat din el argint, aur și haine, și s’au dus și le-au ascuns. S’au întors iarăși, au pătruns într’un alt cort și au luat și de acolo lucruri pe cari s’au dus și le-au ascuns.

9. Apoi, și-au zis unul altuia: „Nu facem bine! Ziua aceasta este o zi de veste bună. Dacă vom tăcea și dacă vom aștepta pînă la lumina zilei de mine, vom fie pedepsiți. Veniți acum și haidem să dăm de știre casei împăratului.”

10. Au plecat, și au chemat pe stră-jerii de la poarta cetății, și le-au spus așa: „Am intrat în tabăra Sirienilor, și iată că nu este nimeni, nu se aude niciun glas de om; n’am găsit decît cai legați și măgari legați, și corturile așa cum erau.”

11. Străjerii dela poartă au strigat, și au trimis vestea aceasta înlăuntru casei împăratului.

12. Împăratul s’a sculat noaptea, și a zis slujitorilor săi: „Vreau să vă spun ce ne fac Sirienii. Fiindcă știu că sim-tem flămînzii, au părăsit tabăra ca să se ascundă în ogoare, și și-au zis: „Cînd vor ieși din cetate, li vom prinde vii, și vom intra în cetate.”

13. Unul din slujitorii împăratului a răspuns: „Să se ia cinci din caii cari au mai rămas în cetate, — li se va întimpla doar cum s’a întimplat la toată mulțimea lui Israel care a mai rămas, toată mulțimea lui Israel care se istovește, — și să trimitem să ve-dem ce se petrece.”

14. Au luat două cară cu caii lor, și împăratul a trimis niște soli pe urmele oștirii Sirienilor, zicînd: „Duceți-vă și vedeți.”

15. S’au dus după ei pînă la Iordan; și iată că tot drumul era plin cu haine și lucruri pe cari le aruncaseră Si-rienii în goana lor. Solii s’au întors, și au spus împăratului.

16. Poporul a ieșit, și a jăfuit tabăra Sirienilor. Și s’a vindut o măsură de

floare de făină cu un siclu și două măsuri de orz cu un siclu, după* cuvîntul Domnului. *Vers. 1.

17. Împăratul încredințase paza porții în mîna călărețului pe brațul căruia se rezemase atunci. Dar călărețul acesta a fost călcat în picioare de popor la poartă și a murit, după cuvîntul* pe care-l rostise omul lui Dumnezeu, cînd se pogorise împăratul la el.

*Cap. 4, 22. Vers. 2.

18. Omul lui Dumnezeu spusese atunci împăratului: „Mîine, la ceasul acesta, se vor vinde la poarta Samariei două* măsuri de orz cu un siclu și o măsură de floare de făină cu un siclu.” *Vers. 1.

19. Iar călărețul răspunsese omului lui Dumnezeu: „Chiar dacă ar face Domnul ferestre în cer, cum s'ar putea întîmpla un asemenea lucru?” Și Elisei zise: „Vei vedea cu ochii tăi; dar tu nu vei mîncea din ele.”

20. În adevăr așa i s'a și întîmplat: a fost călcat în picioare la poartă de popor, și a murit.

Sunamita e ajutată de Elisei.

S 1. Elisei a zis femeii pe al cărei* fiu îl înviase: „Scoală-te, du-te, tu și casa ta, și locuiește pentru o vreme unde vei putea; căci Domnul va trimite o foamete* de șapte ani peste țară, și foamea a și început.”

*Cap. 4, 22. **Ps. 105, 16. Reg. 1, 11.

2. Femeia s'a sculat, și a făcut după cuvîntul omului lui Dumnezeu: a plecat, ea și casa ei, și a locuit șapte ani în țara Filistenilor.

3. După șapte ani, femeia s'a întors din țara Filistenilor, și s'a dus să roage pe împărat pentru casa și ogorul ei.

4. Împăratul stătea de vorbă cu Ohehazi*, slujitorul omului lui Dumnezeu, și zicea: „Istoriește-mi, te rog, toate lucrurile mari pe cari le-a făcut Elisei.” *Cap. 4, 27.

5. Și pe cînd istorisea împăratului cum înviase* pe un mort, tocmai a venit femeia pe al cărei fiu îl înviase Elisei să roage pe împărat pentru casa și ogorul ei. Ohehazi a zis: „Împărate, domnul meu, iată femeia, și iată fiul ei pe care l-a înviat Elisei.” *Cap. 4, 28.

6. Împăratul a întrebat pe femeie, și ea i-a istorisit faptul. Apoi împăratul i-a dat un dregător, căruia i-a zis: „Vezi să se dea înapoi tot ce este al femeii acesteia, cu toate veniturile

ogorului, din ziua cînd a părăsit țara și pînă acum!”

Hazeel, împărat al Siriei.

7. Elisei s'a întors la Damasc. Ben-Hadad, împăratul Siriei, era bolnav. Și l-au înșelîțat, zicînd: „Omul lui Dumnezeu a venit aici!”

8. Împăratul a zis lui Hazeel*: „La ce tîine” un dar, și du-te înaintea omului lui Dumnezeu. Întreabă* prin el pe Domnul, și zi: „Mă voi tămădui de boala aceasta?” *1 Reg. 18, 15. **1 Sam. 9, 7. 1 Reg. 14, 3. Cap. 5, 5. †Cap. 1, 2.

9. Hazeel s'a dus înaintea lui Elisei, luînd cu el un dar, tot ce era mai bun în Damasc, patruzeci de cămile încărcate. Cînd a ajuns, s'a înfățișat înaintea lui, și a zis: „Fiul tău Ben-Hadad, împăratul Siriei, mă trimete la tine să te întreb: „Mă voi tămădui de boala aceasta?”

10. Elisei i-a răspuns: „Du-te și spune-i: „Te vei tămădui”, mîncar că Domnul mi-a descoperit că va* muri.”

*Vers. 15.

11. Omul lui Dumnezeu și-a pironit privirea asupra lui Hazeel, și s'a uitat tîntă la el multă vreme; apoi a* plîns.

*Luc. 19, 48.

12. Hazeel a zis: „Pentru ce plînge domnul meu?” Și Elisei a răspuns: „Pentru că știu răul* pe care-l vei face copiilor lui Israel; vei pune foc cetăților întărite ale lor; vei uide cu sabia pe tinerii lor, vei zdrobi pe pruncii** lor, și vei spînteia pîntecele femeilor însărcinate.” *Cap. 18, 32; 12, 17; 13, 3, 7. Amos 1, 3. **Cap. 15, 16. Osea 13, 16. Amos 1, 12.

13. Hazeel a zis: „Dar ce este robul tău, cînd este acesta, ca să facă lucruri așa de mari?” Și Elisei a zis: „Domnul** mi-a descoperit că vei fi împărat al Siriei.” *1 Sam. 17, 43. **1 Reg. 19, 15.

14. Hazeel a plecat dela Elisei, și s'a întors la stăpînul său, care i-a zis: „Ce ți-a spus Elisei?” Și el a răspuns: „Mi-a spus că te vei tămădui!”

15. A doua zi, Hazeel a luat o învelitoare, pe care a muiat-o în apă, și a întins-o pe fața împăratului, care a murit. Și, în locul lui, a domnit Hazeel.

Domnia lui Ioram.

16. În al cincilea an al lui Ioram, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, a început să domnească Ioram*, fiul lui Iosafat, împăratul lui Iuda. *2 Croa. 21, 3, 4.

17. Avea treizeci și doi* de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit opt ani la Ierusalim. *2 Cron. 21. 1, etc.

18. El a umblat în calea împăraților lui Israel, cum facuse casa lui Ahab, căci avea de nevastă pe o fată* a lui Ahab, și a făcut ce este rău înaintea Domnului. *Vers. 18.

19. Dar Domnul n'a voit să nimicească pe Iuda, din pricina robului Său David, după făgăduința* pe care i-o făcuse că-i va da totdeauna o lumină printre fiii săi.

*2 Sam. 7. 12. 2 Regi. 12. 16; 13. 4. 2 Cron. 23. 7.

20. Pe vremea sa, Edom* s'a răscolit împotriva stăpînirii lui Iuda, și au pus** un împărat peste ei.

*Fac. 27. 40. 2 Cron. 28. 5, 18. **1 Reg. 22. 47.

21. Ioram a trecut la Tair, cu toatearele lui. Sculîndu-se noaptea, a bătut pe Edomiți, cari-l înconjurau, și pe căpeteniile carilor, și poporul a fugit în corturi.

22. Răscoala Edomului împotriva stăpînirii lui Iuda a ținut pînă în ziua de azi. Libna* s'a răscolat tot în acelaș timp. *2 Cron. 21. 16.

23. Celelalte fapte ale lui Ioram, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor Împăraților lui Iuda?

24. Ioram a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ahazia*.

*2 Cron. 27. 1.

Ahazia.

25. În al doisprezecelea an al lui Ioram, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, a început să domnească Ahazia, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda.

26. Ahazia* avea douăzeci și doi de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit un an la Ierusalim. Mamă-sa se cheama Atalia, fata lui Omri, împăratul lui Israel. *2 Cron. 22. 2.

27. El a umblat* în calea casei lui Ahab, și a făcut ce este rău înaintea Domnului, ca și casa lui Ahab, căci era ginerele casei lui Ahab. *2 Cron. 22. 3, 4.

28. El a mers cu Ioram*, fiul lui Ahab, la război împotriva lui Hazael, împăratul Siriei, la Ramot din Galaad. Și Sirienii au rănit pe Ioram. *2 Cron. 22. 5.

29. Împăratul Ioram s'a întors* să se tîmăduiască la Izreel de rănilor pe cari i le făcuseră Sirienii la Rama, cînd se bătea împotriva lui Hazael, împăratul Siriei. Ahazia**, fiul lui Ioram,

împăratul lui Iuda, s'a pogorît să vadă pe Ioram, fiul lui Ahab, la Izreel, pentru că era bolnav.

*Cap. 5. 18. **Cap. 9. 18. 2 Cron. 22. 5, 7.

Împărații lui Israel și Iuda ucși de Iehu.

91. Proorocul Elisei a chemat pe unul din fiii* proorocilor, și i-a zis: „Încinge-ți** mijlocul, ia cu tine sticlucia aceasta cu untdelemn, și du-te† la Ramot în Galaad.

*1 Reg. 20. 26. **Cap. 4. 20. †1. 17. †Cap. 6. 26, 29.

2. Cînd vei ajunge acolo, să cauți să vezi pe Iehu, fiul lui Iosafat, fiul lui Nimși. Să te duci să-l ridici din mijlocul fraților săi*, și să-l aduci într-o odaie deoparte. *Vers. 2, 11.

3. Să iei* sticlucia cu untdelemn, să-l torni pe capul lui, și să zici: „Așa** zice Domnul: „Te ung împărat al lui Israel!“ Apoi să deschizi ușa, și să fugi fără să te oprești.“

*1 Reg. 19. 16. **1 Reg. 19. 16. 2 Cron. 22. 7.

4. Tînărul, slujitorul proorocului, a plecat în Ramot din Galaad.

5. Cînd a ajuns, căpeteniile oștirii ședeau jos. El a zis: „Căpetenie, am să-ți spun o vorbă.“ Și Iehu a zis: „Căruia dintre noi toți?“ El a răspuns: „Ție, căpetenie.“

6. Iehu s'a sculat și a intrat în casă, și tînărul i-a turnat untdelemnul pe cap, zicîndu-i: „Așa zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Te ung împărat al lui Israel, al poporului Domnului.“

7. Să nimicești casa stăpînului tău Ahab, și voi răzbuna asupra Izabelei* singele robilor Mei, proorocii, și singele tuturor slujitorilor Domnului.

*1 Reg. 18. 4; 22. 13.

8. Toată casa lui Ahab va peri; voi nimici* pe oricine ține** de Ahab, fie rob†, fie slobod în Israel.

*1 Reg. 14. 10; 21. 21. **2 Sam. 22. 22. †Deut. 22. 26.

9. și voi face casa lui Ahab asemenea casei lui Ieroboam*, fiul lui Nebat, și casei lui Baesa**, fiul lui Ahia.

*1 Reg. 14. 20; 15. 26; 22. 22. **1 Reg. 16. 1, 11.

10. Cîinii vor mîncă pe Izabela* în ogorul din Izreel, și nu va fi cine s'o îngroape.“ Apoi tînărul a deschis ușa, și a fugit. *1 Reg. 21. 22. Vers. 15, 26.

11. Cînd a ieșit Iehu la slujitorii stăpînului său, el i-au zis: „Toate bune? Pentruce a venit nebulul* acesta la tine?“ Iehu le-a răspuns: „Voi cu-

noștetii bine pe omul acesta și ce poate spune.¹²

¹² 1er. 29, 26. Ioan 10, 30. Psalt. 26, 24. 1 Cor. 4, 18.

12. Dar ei au zis: „Minciună! Spune-ne dar!” Și el a zis: „Mi-a vorbit așa și așa, zicînd: „Așa zice Domnul: „Te ung împărat al lui Israel.”

13. Imediat și-au luat fiecare hainele și le-au pus sub lehu pe treptele goale. Apoi au sunat din trîmbiță, și au zis: „Lehu este împărat!” ¹³ 2 Mla. 24, 7.

14. Astfel a uneltit lehu, fiul lui Iosafat, fiul lui Nimși, împotriva lui Ioram. — Și Ioram și tot Israelul apărău Ramotul din Galaad împotriva lui Hazael, împăratul Siriei.

15. Dar împăratul Ioram se interesea să se vindece la Izreel de rănille pe cari i le făcuseră Sirienii, cînd se bătea împotriva lui Hazael, împăratul Siriei. — lehu a zis: „Dacă vrei, să nu lăsați pe nimeni să scape din cetate, ca să se ducă să dea de veste la Izreel.” ¹⁵ Cap. 8, 29.

16. Și lehu s'a suit în carul lui și a plecat la Izreel; căci Ioram era bolnav în pat acolo, și Ahazia*, împăratul lui Iuda, se pogorise să-l vadă. ¹⁶ Cap. 8, 29.

17. Caraula pusă pe turnul lui Izreel a văzut ceata lui lehu venind, și a zis: „Văd o ceată de oameni.” Ioram a zis: „Ia un călăreț, și trimete-l înaintea lor să întrebe dacă este pace.”

18. Călărețul s'a dus înaintea lui lehu, și a zis: „Așa zice împăratul: „Veniiți cu pace?” Și lehu a răspuns: „Ce-ți pasă de pace? Treci înapoia mea.” Caraula a dat de știre, și a zis: „Șo-lul s'a dus pînă la ei, și nu se mai întoarce.”

19. Ioram a trimis un al doilea călăreț, care a ajuns la ei, și a zis: „Așa zice împăratul: „Veniiți cu pace?” Și lehu a răspuns: „Ce-ți pasă de pace? Treci înapoia mea.”

20. Caraula a dat de știre, și a zis: „S'a dus pînă la ei, și nu se întoarce. Și alaiul este ca al lui lehu, fiul lui Nimși, căci mină ca un nebun.”

21. Atunci Ioram a zis: „Inhamă!” Și au pus caii la car. Ioram*, împăratul lui Israel, și Ahazia, împăratul lui Iuda, au ieșit fiecare, în carul lui, înaintea lui lehu; și l-au înflăit în ogrorul lui Nabot din Izreel. ²¹ 2 Cron. 22, 7.

22. Cum a văzut Ioram pe lehu, a zis: „Pace, lehu?” lehu a răspuns: „Ce, pace! Cîta vreme dăinuiesc curviile ma-

mei tale Izabela, și mulțimea vrăjito-riilor ei!”

23. Ioram a sucit frînele și a fugit, zicînd lui Ahazia: „Vinzare, Ahazia!”

24. Dar lehu a pus mîna pe arc, și a lovit pe Ioram între umeri. Săgeata a ieșit prin inimă, și Ioram a căzut în car.

25. lehu a zis căpeteniei sale Bidcar: „Ia-l și aruncă-l în ogrorul lui Nabot din Izreel; căci adu-ți aminte că atunci cînd stăteam împreună, eu și tu, călări pe cai înapoia tatălui său Ahab, Domnul* a rostit împotriva lui hotărîrea aceasta: ²⁵ 1 Reg. 21, 26.

26. „Am văzut ieri singele lui Nabot și singele fiilor lui,” zice Domnul, „și-ți voi face la fel chiar în ogrorul* acesta,” zice Domnul!” Ia-l dar, și aruncă-l în ogror, după cuvîntul Domnului.” ²⁶ 1 Reg. 21, 26.

27. Ahazia, împăratul lui Iuda, cînd a văzut lucrul acesta, a fugit pe drumul care duce la casa din grădini. lehu l-a urmărit, și a zis: „Lovește-l și pe el în car!” Și l-au lovit la suișul Our, lînga Ibleam. El a fugit la Meghido*, și a murit acolo. ²⁷ 2 Cron. 22, 9.

28. Slujitorii lui l-au dus într'un car la Ierusalim, și l-au îngropat în mormîntul lui, cu părinții lui, în cetatea lui David.

29. Ahazia se făcuse împărat al lui Iuda în anul al unsprezecelea al lui Ioram, fiul lui Ahab.

Izabela aruncată de pe fereastră.

30. lehu a intrat în Izreel. Izabela, auzind lucrul acesta, și-a uns sprîncenele*, și-a împodobit capul, și se uita pe fereastră. ³⁰ Eccl. 25, 26.

31. Pe cînd intra lehu pe poartă, ea a zis: „Pace”, noule Zimri, ucigașul stăpînului său?” ³¹ 1 Reg. 16, 9-20.

32. El a ridicat fața spre fereastră, și a zis: „Cine este pentru mine? Cine?” Și doi sau trei dregători s'au uitat la el, apropiindu-se de fereastră.

33. El a zis: „Aruncă-o jos!” Ei au aruncat-o jos, și i-a țînit singele pe zid și pe cai. lehu a călcat-o în picioare.

34. Apoi a intrat, a mîncat și a băut, și a zis: „Duceți-vă de vedeți pe blestemata aceea, și îngropați-o, căci este fată* de împărat.” ³⁴ 1 Reg. 18, 21.

35. S'au dus s'o îngroape; dar n'au găsit din ea decît teasta capului, picioarele și palmele minilor.*

36. S'au întors și au spus lui Iehu, care a zis: „Așa spusese Domnul prin robul său Ilie, Tîșbitul: „Cîinii vor mînca în ogrorul din Izreel" carnea Izebelei;”

* 1 Reg. 11, 23.

37. și hoitul Izebelei va fi ca gunoierul pe fața ogoarelor, în ogrorul din Izreel, așa încît nu se va mai putea zice: „Aceasta este Izebela!”

* Ps. 135, 10.

Iehu, împărat al lui Israel.

10 1. În Samaria erau șaptezeci de fii ai lui Ahab. Iehu a scris scrisori, și le-a trimis la Samaria căpetenilor din Izreel, bătrînilor, și îngrijitorilor copiilor lui Ahab. În ele zicea:

2. „Acum, cînd veți primi scrisoarea aceasta, — fiindcă aveți cu voi pe fiii stăpînului vostru, cările și caii, o cetate întărită și arme, —

3. vedeți care din fiii stăpînului vostru este cel mai bun și mai vrednic, puneți-l pe scaunul de domnie al tatălui său, și luptați pentru casa stăpînului vostru!”

4. Ei s'au temut foarte mult, și au zis: „Iată că doi împărați n'au putut să-i stea împotrivă; cum îi vom sta noi împotrivă?”

5. Și căpetenia casei împărătești, căpetenia cetății, bătrînii, și îngrijitorii copiilor, au trimis să spună lui Iehu: „Noi sîntem slujitorii tăi, și vom face tot ce ne vei spune; nu vom pune pe nimeni împărat, fă ce vei crede.”

6. Iehu le-a scris o a doua scrisoare, în care spunea: „Dacă sînteți ai mei, și dacă ascultați de glasul meu, luați capetele oamenilor aceloră, fiii stăpînului vostru, și veniți la mine mine la ceasul acesta, la Izreel.” Și cei șaptezeci de fii ai împăratului erau la mai marii cetății, cari-i creșteau.

7. Cînd au primit scrisoarea, au luat pe fiii împăratului, și au tăiat pe acești șaptezeci de oameni; apoi le-au pus capetele în coșuri, și le-au trimis lui Iehu, la Izreel.

* 1 Reg. 11, 21.

8. Solul a venit să-i spună, zicînd: „Au adus capetele fiilor împăratului.” Și el a zis: „Faceți-le două grămizi la intrarea porții, pînă dimineață.”

9. Dimineața a ieșit; și venind înaintea întregului popor, a zis: „Voi sînteți fără vină! Eu am" uneltit împotriva stăpînului meu și l-am omorît; dar cine a lovit pe toți aceștia?”

* Cap. 9, 14, 24.

10. Să știți* dar că nu va cădea nimic la pămînt din cuvîntul Domnului, din cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva casei lui Ahab; Domnul împlinește ce a spus prin robul ** Său Ilie.”

* 1 Sam. 3, 10. ** 1 Reg. 11, 18, 21, 29.

11. Și Iehu a lovit pe toți cei ce mai rămăseseră din casa lui Ahab la Izreel, pe toți mai marii lui, pe prietenii și pe preoții lui, și n'a lăsat să scape nici unul.

12. Apoi s'a sculat, și a plecat la Samaria. Cînd a ajuns la coliba de înfilare a unor ciobani, pe drum,

13. Iehu a dat* peste frații lui Ahazia, împăratul lui Iuda, și a zis: „Cine sînteți voi?” Ei au răspuns: „Sîntem frații lui Ahazia, și ne pogorîm să urăm de bine fiilor împăratului și fiilor împărătesei.”

* Cap. 8, 28. 2 Cron. 22, 8.

14. Iehu a zis: „Prindeți-i de vii.” Și i-au prins de vii, și i-au tăiat la număr de patruzeci și doi, la fîntina colibei de înfilare. Iehu n'a lăsat să scape niciunul.

15. Plecînd de acolo, a întîlnit pe Ionadab*, fiul lui Recab**, care venea înaintea lui. L-a întrebat de sănătate, și i-a zis: „Inima ta este tot așa de curată, cum este inima mea față de a ta?” Și Ionadab a răspuns: „Este.” „Dacă este,” a zis Iehu, „dă-mi ȳ mîna.” Ionadab i-a dat mîna. Și Iehu l-a suit la el în car,

* 2 Cor. 10, 6, etc. ** 1 Cron. 2, 15. † Ebra 10, 18.

16. și a zis: „Vino cu mine, și vei vedea rîvna mea pentru Domnul.” L-a luat astfel în carul său.

* 1 Reg. 10, 18.

Familia lui Ahab și proorocii lui Baal nimiciți.

17. Cînd a ajuns Iehu la Samaria, a ucis* pe toți cei rămași din Ahab în Samaria, și l-a nimicit cu desăvîrșire, după cuvîntul pe** care-l spusese lui Ilie Domnul.

* Cap. 9, 8. 2 Cron. 22, 8. ** 1 Reg. 11, 21.

18. Apoi a strîns tot poporul, și le-a zis: „Ahab" a slujit puțin lui Baal, Iehu însă îi va sluji mult.”

* 1 Reg. 18, 21, 22.

19. Acum chemați la mine pe toți proorocii* lui Baal, pe toți slujitorii lui și pe toți preoții lui, fără să lipsească unul, căci vreau să aduc o mare jertfă lui Baal: oricine va lipsi va muri.” Iehu lucra cu viclenie, ca să omoare pe toți slujitorii lui Baal.

* 1 Reg. 22, 8.

20. El a zis: „Vestiți o sărbătoare în cinstea lui Baal!” Și au vestit-o.

21. A trimis soli în tot Israelul. Și au venit toți slujitorii lui Baal; n'a fost unul care să nu fi venit. Au intrat în templul lui Baal* așa încît templul lui Baal s'a umplut dela un capăt pînă la celalt. * 2 Reg. 10, 20.

22. Iehu a zis celui ce păzea odaia cu veșmintele: „Scoate veșminte pentru toți slujitorii lui Baal.” Și omul acela a scos veșminte pentru ei.

23. Atunci Iehu a venit în templul lui Baal cu Ionadab, fiul lui Recab, și a zis slujitorilor lui Baal: „Căutați și vedeți, să nu fie niciun slujitor al Domnului aici, ci să fie numai slujitori de ai lui Baal.”

24. Și au intrat să aducă jertfe și ardere de tot.

Iehu pusese afară optzeci de oameni, și le zisese: „Cine va lăsa să scape vreunul din oamenii pe cari-i dau pe mîna voastră, va răspunde* de viața lui cu a sa.” * 2 Reg. 10, 26.

25. Cînd au isprăvit de adus arderile de tot, Iehu a zis alergătorilor și căpeteniilor: „Intrați, și loviți-i; unul să nu lăsa.” Și i-au lovit cu ascuțișul săbiei. Alergătorii și căpeteniile i-au aruncat acolo, și s'au dus pînă la odaia din fund a templului lui Baal.

26. Au scos afară stîlpii* Astarteei din casa lui Baal, și i-au ars. * 2 Reg. 10, 26.

27. Au sfărîmat stîlpul lui Baal, au dărîmat și templul lui Baal, și i-au prefăcut într-o hazna* de gunoă, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi. * Ezech. 6, 10. Zech. 7, 2; 8, 20.

Iehu și închinarea la idoli.

28. Iehu a nimicit pe Baal din mijlocul lui Israel,

29. dar nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, n'a părăsit viței* de aur din Betel și Dan. * 2 Reg. 10, 28, 29.

30. Domnul a zis lui Iehu: „Pentru că ai adus bine la îndeplinire ce este plăcut înaintea Mea, și ai făcut casei lui Ahab tot ce era după voia Mea, fii 131* pînă la al patrulea neam vor ședea pe scaunul de domnie al lui Israel.” * Vers. 30. Cap. 12, 1, 2; 14, 23; 15, 9, 12.

31. Totuș Iehu n'a luat seama să umble din toată inima lui în legea Domnului, Dumnezeului lui Israel; și

nu s'a abătut de la păcatele* în cari tirise Ieroboam pe Israel. * 2 Reg. 10, 16.

32. Pe vremea aceea, Domnul a început să taie cite o bucată din ținutul lui Israel; și Hazael* i-a bătut la toate hotarele lui Israel. * Cap. 8, 12.

33. Dela Iordan, spre soare — răsare, a bătut toată țara Galaadului, pe Gaditi, Rubeniti și Manasiți, dela Arzer, care este pe pîrliul Arnon, pînă la Galaad* și Basan. * Amos 1, 3.

34. Celelalte fapte ale lui Iehu, tot ce a făcut el, și toate isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

35. Iehu a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la Samaria. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioahaz.

36. Iehu domnise douăzeci și opt de ani peste Israel la Samaria.

Uneltirea Ataliei.

11 1. Atalia*, mama** lui Ahazia, vînzînd că fiul ei a murit, s'a sculat și a omorît pe toți cei de neam împărătesc. * 2 Cron. 22, 20. ** Cap. 8, 26.

2. Dar Ioseba, fata împăratului Ioram, sora lui Ahazia, a luat pe Ioas, fiul lui Ahazia, și l-a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd i-au omorît: l-a pus împreună cu doica lui în odaia paturilor. Astfel a fost ascuns de privirile Ataliei, și n'a fost omorît.

3. A stat șase ani ascuns cu Ioseba în Casa Domnului. Și în țară domnea Atalia.

Ioas este uns împărat.

4. În anul* al șaptelea, Iehoiada a trimis și a luat pe sutași Cheretitilor și alergătorilor, și i-a adus la el în Casa Domnului. A făcut legămint cu ei, i-a pus să jure în Casa Domnului, și le-a arătat pe fiul împăratului. * 2 Cron. 23, 1, etc.

5. Apoi le-a poruncit astfel: „Iată ce aveți să faceți. O treime din voi, cari intră de slujbă în ziua Sabatului*, să facă de strajă la casa împăratului, * 2 Cron. 23, 2.

6. o treime la poarta Sur, și o treime la poarta dinapoi alergătorilor: să păziți bine casa, așa încît să nu lăsați pe nimeni să intre.

7. Celelalte două cete ale voastre, toți cei ce ies din slujbă în ziua Sabatului, vor păzi Casa Domnului de lingă împărat;

8. să înconjuțați pe împărat de toate

părțile, fiecare cu armele în mână, și să omorîți pe oricine va intra în șirurile voastre; să fiți lângă împărat cînd va ieși și cînd va intra.”

9. Sutașii* au îndeplinit toate poruncile pe care le dăduse preotul Iehoiada. Și-au luat fiecare oamenii, pe cei ce intrau în slujbă și pe cei ce ieșeau din slujbă în ziua Sabatului, și s'au dus la preotul Iehoiada. *2 Cron. 23, 8.

10. Preotul a dat sutașilor sulite și scuturile cari veneau dela împăratul David, și cari se aflau în Casa Domnului.

11. Alergătorii, fiecare cu armele în mână, au înconjurat pe împărat, așezîndu-se dela latura dreaptă pînă la latura stîngă a casei, lângă altar și lângă casă.

12. Preotul a adus înaintea pe fiul împăratului, și i-a pus cununa împărătească și mărturia. L-au pus împărat, l-au uns, și bătînd din palme, au zis: „Trăiește împăratul!” *1 Sam. 10, 24.

13. Atalia a auzit* vuietul alergătorilor și poporului, și a venit la popor în Casa Domnului. *2 Cron. 23, 11, etc.

14. S'a uitat. Și iată că împăratul stătea pe scaunul împărătesc*, după dătină. Căpeteniile și trîmbițele erau lângă împărat: tot poporul țării se bucura, și sunau din trîmbițe. Atalia și-a sfîșiat hainele, și a strigat: „Vînzare!” *Cap. 23, 8. 2 Cron. 24, 21.

15. Atunci preotul Iehoiada a dat următoarea poruncă sutașilor, cari erau în fruntea oștirii: „Scoateți-o afară din șiruri, și ucideți cu sabia pe oricine va merge după ea.” Căci preotul zisese: „Să nu fie omorîtă în Casa Domnului!”

16. I-au făcut loc, și s'a dus la casa împăratului pe drumul pe care intrau caii: acolo a fost omorîta.

17. Iehoiada* a făcut un legămint între Domnul, împărat și popor, prin care ei aveau să fie poporul Domnului; a lăcheiat și un legămint între împărat** și popor. *2 Cron. 23, 16. **2 Sam. 2, 3.

18. Tot poporul țării a intrat în templul lui Baal*, și l-au dărîmat, i-au sfărîmat** cu desăvîrșire altarele și icoanele, și au ucis înaintea altarelor pe Matan, preotul lui Baal. Preotul Iehoiada a pus străjeri în Casa Domnului. *Cap. 19, 26. **Deut. 12, 1. 2 Cron. 23, 17. 22 Cron. 23, 18, 19.

19. A luat pe sutași, pe Cheretiți și alergători, și pe tot poporul țării, au

pogorît pe împărat din Casa Domnului, și au intrat în casa împăratului, pe drumul care duce la poarta alergătorilor. Și loas a șezut pe scaunul de domnie al împăraților.

20. Tot poporul țării se bucura, și cetatea era liniștită. Pe Atalia o omorîseră cu sabia în casa împăratului.

Domnia lui loas.

21. loas avea șapte* ani cînd a ajuns împărat. *2 Cron. 24, 1.

12 1. loas* s'a făcut împărat în al șaptelea an al lui Iehu, și a domnit patruzeci de ani la Ierusalim. Mămăsa se chema Tîbia, din Beer-Seba. *2 Cron. 24, 1.

2. loas a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, în tot timpul cît a urmat îndrumările preotului Iehoiada.

3. Numai, cî înălțimile* s'au înecat; poporul tot mai aducea jertfe și tîmble pe înălțimi. *1 Reg. 15, 14; 22, 40. Cap. 14, 4.

4. loas a zis preoților: „Tot argintul* închinat și adus în Casa Domnului, argintul ieșit la numărătoare, și anume argintul** pentru răscumpărarea oamenilor, după prețuirea făcută, și tot argintul pe care-i spune culva inimă să-l aducă la Casa ț Domnului, *Cap. 22, 4. **Exod. 25, 13. + Exod. 25, 5. 1 Cron. 23, 8.

5. preoții să-l ia fiecare dela cei pe cari-l cunoaște, și să-l întrebuințeze la dregerea casei, ori unde se va găsi ceva de dres.”

6. Dar s'a întîmplat că, în al douăzeci și treilea an al împăratului loas, preoții* încă nu dreseseră stricăciunile casei. *2 Cron. 24, 5.

7. Împăratul loas* a chemat pe preotul Iehoiada și pe ceilalți preoți, și le-a zis: „Pentru ce n'ați dres stricăciunile casei? Acum, să nu mai luați argint dela cunoșcuții voștri, ci să-l dați pentru dregerea stricăciunilor casei.” *2 Cron. 24, 6.

8. Preoții s'au învoit să nu mai ia argint dela popor, și să nu mai fie însărcinați cu dregerea stricăciunilor casei.

9. Atunci preotul Iehoiada a luat o ladă*, i-a făcut o gaură în capac, și a pus-o lângă altar, la dreapta, în drumul pe unde se intra în Casa Domnului. Preoții cari păzeau pragul puneau în ea tot argintul care se aducea în Casa Domnului. *2 Cron. 24, 8, etc.

10. Cînd vedeau că este mult argint în ladă, se sula logofătul împăratului

cu marele preot, și strungeau și numărău argintul care se afla în Casa Domnului.

11. Încredințau argintul cîntărit în minile celor însărcinați cu facerea lucrărilor în Casa Domnului. Și dădeau argintul acestor teslariilor și lucrătorilor cari lucrau la Casa Domnului.

12. zidarilor și ciopliților de pietre, pentru cumpărarea lemnelor și pietrelor ciopliți, trebuitorilor la dregerea stricăciunilor Casei Domnului, și pentru toate cheltăuilele privitoare la stricăciunile casei.

13. Dar, cu argintul care se aducea în Casa Domnului, n'au făcut * pentru Casa Domnului nici lighene de argint, nici mucări, nici potire, nici trîmbițe, nici un vas de aur sau de argint:

* 2 Cron. 24, 14.

14. ci îl dădeau celor ce făceau lucrarea, ca să-l întrebuințeze pentru dregerea Casei Domnului.

15. Nu * se cerea socoteală oamenilor în minile cărora dădeau argintul ca să-l împartă lucrătorilor, căci lucrau cinstiți.

* Cap. 20, 7.

16. Argintul * jertfelor pentru vină și al jertfelor de ispășire nu era adus în Casa Domnului: ci era pentru ** preoți.

* Lev. 6, 15, 16. ** Lev. 7, 7. Num. 15, 9.

Hazeel spre Ierusalim. Ioas omorît.

17. Atunci Hazeel *, împăratul Siriei, s'a suîț și s'a bătut împotriva Gatului, și l-a cucerit. Hazeel ** avea de gînd să se suie împotriva Ierusalimului.

* Cap. 8, 12. ** 2 Cron. 24, 22.

18. Ioas *, împăratul lui Iuda, a luat toate lucrurile închinat Domnului, și anume ce fusese închinat Domnului de Iosafat, de Ioram și de Ahazia, părintii săi, împărații lui Iuda, ce închinase el însuși, și tot aurul care se găsea în vistierile Casei Domnului și casei împăratului. Și a trimis totul lui Hazeel, împăratul Siriei, care nu s'a suîț împotriva Ierusalimului.

* 1 Reg. 15, 18. Cap. 12, 17, 18.

19. Celelalte fapte ale lui Ioas, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

20. Slujitorii * lui s'au răscolat, au făcut o ucneltire și au lovit pe Ioas în casa Milo, care este la pogoșul dela Sala.

* Cap. 24, 5. 2 Cron. 24, 20.

21. Iozacar *, fiul lui Șimeat, și Iozabad, fiul lui Șomer, slujitorii lui, l-au lovit și a murit. Apoi l-au îngropat

cu părintii săi, în cetatea lui David. Și, în locul lui a domnit fiul său Amasia **

* 2 Cron. 24, 20. ** 2 Cron. 24, 22.

Domnia lui Ioahaz în Israel.

13. În al douăzeci și treilea an al lui Ioas, fiul lui Ahazia, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Ioahaz, fiul lui Iehu. A domnit șaptesprezece ani.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; a slăvișit aceleași păcate ca Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, și nu s'a abătut de la ele.

3. Domnul S'a aprins * de minie împotriva lui Israel, și i-a dat în minile lui Hazeel **, împăratul Siriei, și în minile lui Ben-Hadad, fiul lui Hazeel, tot timpul cît au trăit împărații aceștia.

* Judec. 2, 14. ** Cap. 8, 12.

4. Ioahaz * s'a rugat Domnului. Domnul l-a ascultat, căci a văzut apăsarea ** sub care ținea împăratul Siriei pe Israel.

* Ps. 78, 24. ** Ezech. 2, 7. Cap. 14, 20.

5. și Domnul * a dat un izbăvitor lui Israel. Copiii lui Israel au scăpat din minile Sirienilor, și au locuit în corturile lor ca mai înainte.

* Vers. 25. Cap. 14, 27.

6. Dar nu s'au abătut dela păcatele casei lui Ieroboam, care făcuse pe Israel să păcătuiască; s'au dat și ei la ele, și chiar idolul Astarteei * sta încă în picioare la Samaria.

* 1 Reg. 16, 23.

7. Din tot poporul lui Ioahaz Domnul nu-i lăsase decît cincizeci de călăreți, zece cară, și zece mii de pedestrași; căci împăratul Siriei li prăpădise și-i făcuse ca pulberea * pe care o calci în picioare.

* Amos 1, 3.

8. Celelalte fapte ale lui Ioahaz, tot ce a făcut el, și isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

9. Ioahaz a adormit cu părintii săi, și l-au îngropat la Samaria. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioas.

Ioas.

10. În al treizeci și șaptelea an al lui Ioas, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Ioas, fiul lui Ioahaz. A domnit șasesprezece ani.

11. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela niciunul din păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, și s'a dat la ele ca și el.

12. Celelalte * fapte ale lui Ioas, tot * ce a făcut el, isprăvile * lui, și războiul pe care l-a avut cu Amația, împăratul lui Iuda, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

* Cap. 14, 15. ** Vers. 24, 25. † Cap. 14, 9, etc. ‡ 2 Cron. 25, 17, etc.

13. Ioas a adormit cu părinții săi. Și pe scaunul lui de domnie s'a suit Ieroboam. Ioas a fost îngropat la Samaria cu împărații lui Israel.

Moartea lui Elisei.

14. Elisei s'a îmbolnăvit de o boală de care a murit. Ioas, împăratul lui Israel, s'a pogorît la el, a plîns pe fața lui, și a zis: „Părinte, părinte! Carul * lui Israel și călăreșii lui!”

15. Elisei i-a zis: „Ia un arc și săgeți.” Și a luat un arc și niște săgeți!

16. Apoi Elisei a zis împăratului lui Israel: „Încordează arcul cu mîna ta.” Și după ce l-a încordat cu mîna lui, Elisei și-a pus mîinile pe mîinile împăratului,

17. și a zis: „Deschide fereastra din spre răsărit.” Și a deschis-o. Elisei a zis: „Trage.” Și a tras. Elisei a zis: „Aceasta este o săgeată de izbăvire din partea Domnului, o săgeată de izbăvire împotriva Sirienilor: vei bate pe Sirieni la Afec * pînă li vei nimici.”

* 1 Reg. 20, 26.

18. Elisei a mai zis: „Ia săgeți.” Și a luat. Elisei a zis împăratului lui Israel: „Lovește în pămînt!” Și a lovit de trei ori; apoi s'a oprit.

19. Omul lui Dumnezeu s'a miniat pe el, și a zis: „Trebuie să lovești de cinci sau șase ori: atunci ai fi bătut pe Sirieni pînă i-ai fi nimicit, acum * li vei bate numai de trei ori.”

* Vers. 28.

20. Elisei a murit, și a fost îngropat. În anul următor, au intrat în țară niște cete de Moabiti.

21. Și, pe cînd îngropau un om, lată că au zărit una din aceste cete, și au aruncat pe omul acela în mormîntul lui Elisei. Omul s'a atîns de oasele lui Elisei, și a înviat și s'a sculat pe picioare.

22. Hazael *, împăratul Siriei, asuprise pe Israel tot timpul vieții lui Ioas.

* Cap. 8, 12.

23. Dar Domnul * S'a îndurat de ei, și a avut milă de ei. Și-a întors Fața * spre ei din pricina legămîntului * Său cu Avraam, Isaac și Iacov, n'a vrut să-i

nimicească, și pînă acum nu l-a lepădat dela Fața Lui.

* Cap. 14, 27. ** Exod. 2, 24, 25. † Exod. 19, 18.

24. Hazael, împăratul Siriei, a murit, și, în locul lui, a domnit fiul său Ben-Hadad.

25. Ioas, fiul lui Ioahaz, a luat înapoi din mîinile lui Ben-Hadad, fiul lui Hazael, cetățile luate de Hazael dela Ioahaz, tatăl său, în timpul războiului. Ioas l-a bătut de trei ori *, și a luat înapoi cetățile lui Israel.

* Vers. 18, 28.

Amația, împăratul lui Iuda.

14. 1. În al doilea * an al lui Ioas, fiul lui Ioahaz, împăratul lui Israel, a început să domnească Amația *, fiul lui Ioas, împăratul lui Iuda.

* Cap. 13, 10. ** 2 Cron. 25, 1.

2. Avea douăzeci și cinci de ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mă-mă-se se chema Ioadan, din Ierusalim.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, totuș nu ca tatăl său David; ci a lucrat în totul cum lucrase tatăl său Ioas.

4. Numai că înălțimile * nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămîie pe înălțimi.

* Cap. 12, 3.

5. Cînd s'a întărit împărăția în mîinile lui, a lovit pe slujitorii săi cari ucisese * pe tatăl său împăratul.

* Cap. 12, 25.

6. Dar n'a omorît pe fiii ucigașilor, căci așa este scris în cartea legii lui Moise, unde Domnul dă următoarea poruncă: „Să nu se omoare părinții * pentru copii, și să nu se omoare copiii pentru părinți; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.”

* Deut. 24, 16. Exod. 21, 4, 20.

7. A bătut * zece mii de Edomiți în Valea * Sării. Și, în tot timpul războiului, a luat Sela, și a numit-o * Ioc-teel, nume pe care l-a păstrat pînă în ziua de azi.

* 2 Cron. 25, 12. ** 2 Sam. 8, 13. Ps. 60, titlu. † Ios. 18, 28.

8. Atunci * Amația a trimis niște soli la Ioas, fiul lui Ioahaz, fiul lui Iehu, împăratul lui Israel, să-i spună: „Vino, să ne vedem fața!”

* 2 Cron. 25, 17, 18, etc.

9. Și Ioas, împăratul lui Israel, a trimis să spună lui Amația, împăratul lui Iuda: „Spinul * din Liban a trimis să spună cedrului * din Liban: „Dă pe fiică-ta de nevastă fiului meu!” Și fiarele sălbatice din Liban au trecut și au călcat spinul în picioare.

* Iuda. 1, 8. ** 1 Reg. 4, 10.

10. Ai bătut * pe Edomiți, și a înce-

put să și se înalțe inima. Bucură-te mai bine de slava ta, și stai acasă. Pentruce să stâlcești un râu, care ar aduce căderea ta și a lui Iuda?"

* Deut. 8, 14. 2 Cron. 22, 26. Ezech. 26, 3, 5, 17. Mal. 3, 4.

11. Dar Amația nu l-a ascultat. Și Ioas, împăratul lui Israel, s'a suit; și și-au văzut fața, el și Amația, împăratul lui Iuda, la Bet-Semeșul* lui Iuda.

* Ios. 18, 25; 22, 28.

12. Iuda a fost bătut de Israel, și a fugit fiecare în cortul său.

13. Ioas, împăratul lui Israel, a prins la Bet-Semeș, pe Amația, împăratul lui Iuda, fiul lui Ioas, fiul lui Ahazia. Apoi a venit la Ierusalim, și a făcut o spărtură de patru sute de coți în zidul Ierusalimului, dela poarta* lui Efraim pînă la poarta** unghelui.

* Num. 8, 15; 13, 29. ** 1 Reg. 21, 28. Ezech. 14, 20.

14. A luat tot* aurul și argintul și toate vasele cari se aflau în Casa Domnului și în vistieriile casei împăratului; a luat și ostatici, și s'a întors în Samaria.

* 1 Reg. 7, 31.

15. Celelalte* fapte ale lui Ioas, ce a făcut el, isprăvile lui, și războiul pe care l-a avut cu Amația, împăratul lui Iuda, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel? *

* Cap. 13, 10.

16. Ioas a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat la Samaria cu împărații lui Israel. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ieroboam.

17. Amația* fiul lui Ioas, împăratul lui Iuda, a trăit cincisprezece ani după moartea lui Ioas, fiul lui Ioahaz, împăratul lui Israel.

* 2 Cron. 28, 26, etc.

18. Celelalte fapte ale lui Amația, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

19. Impotriva lui s'a făcut o unel-tire* la Ierusalim. El a fugit la** Lachis, dar l-au urmărit și la Lachis, unde l-au omorît.

* 2 Cron. 28, 27. ** Ios. 18, 21.

20. L-au dus pe cal, și a fost îngropat la Ierusalim cu părinții săi, în cetatea lui David.

21. Și tot poporul lui Iuda a luat pe Azaria*, în vîrstă de șaseșprezece ani, și l-a pus împărat în locul tatălui său Amația.

* Cap. 13, 18. 2 Cron. 28, 1.

22. Azaria a zidit iarăși Elatul*, și l-a adus din nou sub stăpînirea lui Iuda, după ce a adormit împăratul cu părinții săi.

* Cap. 13, 4. 2 Cron. 28, 2.

Ieroboam al doilea.

23. În al cincisprezecelea an al lui Amația, fiul lui Ioas, împăratul lui Iu-

da, a început să domnească la Samaria, Ieroboam, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel. A domnit patruzeci și unu de ani.

24. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela niciunul din păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

25. A luat înapoi hotarele lui Israel, dela intrarea* Hamatului pînă la marea** cîmpiei, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul, Dumnezeuul lui Israel, prin robul Său Iona†, proorocul, fiul lui Amitai, din Țt Gat-Hefer.

26. Căci Domnul* a văzut că necazul lui Israel ajunsese prea mare, a văzut și strîmtoarea în care se aflau și robii** și oamenii slobozi, fără să fie cineva care să vină în ajutorul lui Israel.

* Cap. 13, 4. ** Deut. 22, 26.

27. Domnul* nu hotărîse să șteargă numele lui Israel de sub ceruri, și l-a izbăvit prin Ieroboam, fiul lui Ioas.

* Cap. 13, 6.

28. Celelalte fapte ale lui Ieroboam, tot ce a făcut el, isprăvile lui la război, și cum a adus iarăși sub stăpînirea lui Israel Damascul și Hamatul*, cari fuseseră ale lui Iuda, nu sînt scrise oare toate acestea în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

* 2 Sam. 8, 4. 1 Reg. 21, 24. 2 Cron. 8, 2.

29. Ieroboam a adormit cu părinții săi, cu împărații lui Israel. Și, în locul lui, a domnit fiul său Zaharia*.

* Cap. 13, 8.

Azaria, împăratul lui Iuda.

15 1. În al douăzeci și șaptelea an al lui Ieroboam, împăratul lui Israel, a început* să domnească Azaria*, fiul lui Amația, împăratul lui Iuda.

* Cap. 14, 22. 2 Cron. 28, 1, 2, 4. ** Vers. 13, 30, etc. 1 Cron. 28, 1.

2. Avea șaseșprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cinci zeci și doi de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Iecolia din Ierusalim.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Amația.

4. Numai că înălțimile* nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tîmble pe înălțimi.

* Vers. 35. Cap. 13, 14, 4.

5. Domnul a lovit* pe împărat cu lepră și el a fost leproș pînă în ziua morții, și a locuit** într-o casă deosebită. Și Iotam, fiul împăratului, era în fruntea casei și judeca poporul țării.

* 2 Cron. 28, 18-21. ** 2 Reg. 15, 45.

6. Celelalte fapte ale lui Azaria, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

7. Azaria a adormit cu părinții săi, și l-au îngropat* cu părinții săi în cetea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Iotam. *1 Croa. 26, 28.

Zaharia, împăratul lui Israel.

8. În al treizeci și optulea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Zaharia, fiul lui Ieroboam. A domnit șase luni.

9. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, ca și părinții lui; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

10. Șalum, fiul lui Iabeș, a uneltit împotriva lui, l-a lovit* înaintea poporului, și l-a omorît; și, în locul lui, a domnit el. *Amos. 7, 9.

11. Celelalte fapte ale lui Zaharia sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

12. Astfel s'a împlinit ce spusese* lui Iehu Domnul, cînd zisese: „Fiii tăi pînă în al patrulea neam vor ședea pe scaunul de domnie al lui Israel.”

*Cap. 10, 30.

Șalum, împăratul lui Israel.

13. Șalum, fiul lui Iabeș, a început să domnească în al treizeci și nouălea an al lui Ozia*, împăratul lui Iuda. A domnit o lună la Samaria. *Isa. 55, 8; Yer. 1.

14. Menahem, fiul lui Gadi, s'a suit din Tirta* și a venit la Samaria, a lovit în Samaria pe Șalum, fiul lui Iabeș, și l-a omorît; și, în locul lui, a domnit el. *1 Reg. 15, 37.

15. Celelalte fapte ale lui Șalum, și uneltirea pe care a făcut-o, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

16. Atunci Menahem a bătut Tifsahul* și pe toți ceie erau în el, cu ținutul lui dinspre Tirta; l-a bătut pentrucă nu-și deschisese porțile. Și a spintecat pîntecele tuturor femeilor** însărcinate.

*1 Reg. 15, 34. **Cap. 8, 13.

Menahem, împăratul lui Israel.

17. În al treizeci și nouălea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel Menahem, fiul lui Gadi. A domnit zece ani la Samaria.

18. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut, cît a trăit, dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

19. Pul*, împăratul Asiriei, a venit în țară. Și Menahem a dat lui Pul o mie de talanți de argint, ca să-l ajute să-și întărească** domnia.

*1 Croa. 5, 26. Isa. 37, 1. Osea 8, 3. **Cap. 14, 3.

20. Menahem a ridicat argintul acesta dela toți cei cu avere din Israel, ca să-l dea împăratului Asiriei; l-a pus să dea fiecare cîte cincizeci de sicli de argint. Împăratul Asiriei s'a întors înapoi, și nu s'a oprit atunci în țară.

21. Celelalte fapte ale lui Menahem, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Israel?

22. Menahem a adormit cu părinții săi. Și, în locul lui, a domnit fiul său Pecahia.

Pecahia, împăratul lui Israel.

23. În al cincizecilea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria, Pecahia, fiul lui Menahem. A domnit doi ani.

24. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

25. Pecah, fiul lui Remalia, slujbașul lui, a uneltit împotriva lui; l-a lovit la Samaria, în palatul casei împăratului, ca și pe Argob și Arie; avea cu el cincizeci de oameni dintre fiii Galaaditilor. A omorît astfel pe Pecahia, și a domnit în locul lui.

26. Celelalte fapte ale lui Pecahia, și tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

Pecah, împăratul lui Israel.

27. În al cincizeci și doilea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Pecah*, fiul lui Remalia. A domnit douăzeci de ani.

*Isa. 7, 1.

28. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

29. Pe vremea lui Pecah, împăratul lui Israel, a venit* Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei, și a luat lionul**, Abel-Bet-Maaca, Ianoah, Chedez, Hajor,

Galaad și Galileia, toată țara lui Neftali, și pe locuitorii i-a dus în prisoare în Asiria.

* 1 Cron. 5, 26. Isa. 9, 1. ** 1 Reg. 15, 20.

30. Osea, fiul lui Ela, a făcut o unelire împotriva lui Pecah, fiul lui Remalia, l-a lovit și l-a omorât și a domnit el în locul lui, în al douăzeciilea an al lui Iotam, fiul lui Ozia.

* Cap. 17, 1. Osea 10, 3, 5, 15.

31. Celelalte fapte ale lui Pecah, și tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Israel.

Iotam, împăratul lui Iuda.

32. În al doilea an al lui Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, a început să domnească Iotam*, fiul lui Ozia, împăratul lui Iuda.

* 2 Cron. 27, 1.

33. Avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se cheama Ierușa, fata lui Tadoe.

34. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului; a lucrat întotdeauna ca tatăl său Ozia.

* Vers. 2.

35. Numai* că înălțimile nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe și tămie pe înălțimi. Iotam a zidit poarta** cea mai înaltă a Casei Domnului.

* Vers. 4. ** 2 Cron. 27, 3, etc.

36. Celelalte fapte ale lui Iotam, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

37. În vremea aceea, Domnul a început să trimească împotriva lui Iuda pe Rețin*, împăratul Siriei, și pe Pecah**, fiul lui Remalia.

* Cap. 15, 2. Isa. 7, 1. ** Vers. 27.

38. Iotam a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea tatălui său David. Și, în locul lui a domnit fiul său Ahaz.

Ahaz, împăratul lui Iuda.

16 1. În al șaptesprezecelea an al lui Pecah, fiul lui Remalia, a început să domnească Ahaz*, fiul lui Iotam, împăratul lui Iuda.

* 2 Cron. 28, 1, etc.

2. Ahaz avea douăzeci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim.

El n'a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeuului său, cum făcuse tatăl său David.

3. Ci a umblat în calea împăraților lui Israel; și chiar a trecut* pe fiul său prin foc, după uriciunile** neamurilor pe cari le ăgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

* Lev. 16, 21. 2 Cron. 28, 2. Ps. 106, 27, 36. ** Deut. 12, 31.

4. A adus jertfe și tămie pe înălțimi*, pe dealuri și supt toți copacii verzi.

* Deut. 12, 2. 1 Reg. 14, 23.

5. Atunci* Rețin, împăratul Siriei, și Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, s'au suit împotriva Ierusalimului ca să lupte împotriva lui. Au împresurat pe Ahaz, dar n'au putut să-l biruiască.

* Isa. 7, 1, 4, etc.

6. În același timp, Rețin, împăratul Siriei, a adus iarăși Elat* sub stăpînirea Sirienilor; a îgonit pe Evrei din Elat, și Sirienii au venit la Elat, unde au locuit pînă în ziua de azi.

* Cap. 14, 22.

7. Ahaz a trimis soli lui* Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei, să-i spună: „Eu sînt robul tău și fiul tău; suie-te, și izbăvește-mă din mîna împăratului Siriei, și din mîna împăratului lui Israel, care se ridică împotriva mea.”

* Cap. 15, 20.

8. Și Ahaz* a luat argintul și aurul din Casa Domnului și din vistierile casei împăratului, și l-a trimis ca dar împăratului Asiriei.

* Cap. 15, 20. 2 Cron. 28, 21.

9. Împăratul Asiriei l-a ascultat. S'a suit împotriva Damascului, l-a* luat, a dus pe locuitorii în robie la Chir, și a omorît pe Rețin.

* Amos 1, 3.

10. Împăratul Ahaz s'a dus la Damasc înaintea lui Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei. Și, văzînd altarul din Damasc, împăratul Ahaz a trimis preotului Urie chipul și înfățișarea acestui altar, întotdeauna cum era făcut.

11. Preotul Urie a făcut un altar întotdeauna după chipul trimis din Damasc de împăratul Ahaz, și preotul Urie l-a făcut mai înainte ca să se întoarcă împăratul Ahaz din Damasc.

12. La venirea lui din Damasc, împăratul a văzut altarul, s'a apropiat* de el, și s'a suit pe el.

* 2 Cron. 28, 22, 23.

13. A ars pe el arderea de tot și darul de mîncare, a vărsat jertfele de băutură, și a stropit pe altar sîngele jertfelor de mulțămire.

14. A îndepărtat dinaintea casei altarul* de aramă care era înaintea Domnului, ca să nu fie între noul altar și Casa Domnului; l-a pus lângă noul altar, spre miazănoapte.

* 2 Cron. 4, 1.

15. Și împăratul Ahaz a dat următoarea poruncă preotului Urie: „Să arzi pe altarul cel mare arderea* de tot de dimineață și darul de mîncare de seară, arderea de tot a împăratului și darul lui de mîncare, arderile de tot ale

întregului popor din țară și darurile lor de mâncare, să torni pe ei jertfele lor de băutură, și să stropești pe ei tot sîngele arderilor de tot și tot sîngele jertfelor; cît despre altarul de aramă, nu-mi pasă de el." * Exod. 28, 26, 42, 43.

16. Preotul Urie a făcut întocmai cum poruncise împăratul Ahaz.

17. Și împăratul * Ahaz a sfărîmat tăbliile * dela temelie, și a scos lighenele de pe ele. A dat jos marea * de pe boii de aramă cari erau supt ea, și a pus-o pe o pardoseală de piatră.

* 2 Cron. 28, 24. ** 1 Reg. 7, 27, 28. † 1 Reg. 7, 23, 26.

18. De hatîrul împăratului Asiriei, a schimbat în Casa Domnului pridvorul Sabatului care fusese zidit acolo, precum și intrarea de afară a împăratului.

19. Celelalte fapte ale lui Ahaz, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

20. Ahaz a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat * cu părinții săi în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ezechia.

* 2 Cron. 28, 27.

Osea, cel din urmă împărat al lui Israel.

17 1. În al doisprezecelea an al lui Ahaz, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria, Osea *, fiul lui Ela. A domnit nouă ani.

* Cap. 12, 26.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, totuș nu ca împărații lui Israel dinaintea lui.

3. Salmanasar *, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva lui; și Osea i s'a supus, și l-a plătit un bir.

* Cap. 12, 2.

4. Dar împăratul Asiriei a descoperit o uvertură la Osea, căci trimisese soli lui So, împăratul Egiptului, și nu mai plătea pe fiecare an birul împăratului Asiriei. Împăratul Asiriei l-a închis și l-a pus în lanțuri într-o temniță.

5. Și împăratul * Asiriei a străbătut toată țara, și s'a suit împotriva Samariei, pe care a impresurat-o timp de trei ani.

* Cap. 12, 2.

6. În al nouălea * an al lui Osea, împăratul Asiriei a luat Samaria, și a dus pe ** Israel în robie în Asiria, l-a pus * să locuiască la Halah și la Habor, lângă riul Gozan, și în cetățile Mesilor.

* Cap. 12, 20, 21. * Osea 12, 10. ** Lev. 25, 22, 23. Deut. 28, 25, 26; 29, 21, 28. † 1 Cron. 5, 26.

Robia asiriană.

7. Lucrul acesta s'a întîmplat pentru că copiii lui Israel au păcătuit im-

potriva Domnului, Dumnezeului lor, care-i scosese din țara Egiptului, de supt mîna lui Faraon, împăratul Egiptului, și pentru că s'au închinat la alți dumnezei.

8. Au urmat * obiceiurile neamurilor pe cari Domnul le izgonise dinaintea copiilor lui Israel, și obiceiurile rînduite de împărații lui Israel.

* Lev. 18, 3. Deut. 12, 2. Cap. 12, 2.

9. Copiii lui Israel au făcut pe ascuns împotriva Domnului, Dumnezeului lor, lucruri cari nu sînt bune. Și-au zidit înălțimi în toate cetățile lor, dela turnurile * străjerilor pînă la cetățile întărite.

* Cap. 12, 9.

10. Și-au ridicat * stîlpi idolești și Astartee ** pe orice ț deal și sub orice copac verde.

* 1 Reg. 14, 23. Isa. 37, 3. ** Exod. 24, 12. Deut. 16, 21. Mic. 5, 14. † Deut. 12, 2. Cap. 12, 4.

11. Și acolo au ars tîmle pe toate înălțimile, ca și neamurile pe cari le izgonise Domnul dinaintea lor, și au făcut lucruri rele, prin cari au mințat pe Domnul.

12. Au slujit idolilor *, despre cari Domnul le zisese: "Și ** nu faceți lucrul acesta!"

* Exod. 20, 3-4. Lev. 26, 1. Deut. 5, 7, 8. ** Deut. 4, 16.

13. Domnul a înștiințat pe Israel și Iuda prin toți proorocii Lui, prin toți văzătorii *, și le-a zis: "Întoarceți-vă ** dela căile voastre cele rele, și păziți poruncile și rînduilele Mele, urmînd în totul legea pe care am dat-o părinților voștri și pe care v'am trimis-o prin robii Mei prooroci."

* 1 Sam. 9, 9. ** Jer. 18, 11; 25, 5; 28, 16.

14. Dar ei n'au ascultat, și-au înțepenit * grumazul, ca și părinții lor, cari au crezuseră în Domnul, Dumnezeul lor.

* Deut. 10, 27. Prov. 29, 3.

15. N'au vrut să știe de legile lui, de legămîntul * pe care-l făcuse cu părinții lor, și de înștiințările pe cari li le dăduse. S'au luat după lucruri de nimic **, și ei înșii n'au fost decît * nimic, și după neamurile în mijlocul cărora trăiau, măcar că Domnul le poruncise să nu ție se la după ele.

* Deut. 28, 25. ** Deut. 32, 21. 1 Reg. 16, 15. 1 Cor. 9, 4. † Ps. 135, 9. Rom. 1, 21. ‡ Deut. 12, 20, 30.

16. Au părăsit toate poruncile Domnului, Dumnezeului lor, și-au făcut * viței turnați, au făcut idoli de ai Astartee **, s'au închinat înaintea întregii oștiri a cerurilor, și au slujit * lui Baal.

* Exod. 22, 9. 1 Reg. 12, 28. ** 1 Reg. 14, 23, 24, 25; 22, 24, 25. † 1 Reg. 22, 23; 22, 24. Cap. 11, 18.

17. Au trecut* prin foc pe fiil și fiicele lor, s'au dat la** ghicire și vrăjitorii, și s'au vînduț ca să facă ce este rău înaintea Domnului, minșindu-L. *Lev. 19, 21. Cap. 18, 1. Ezei. 23, 37. **Deut. 18, 10. 11 Reg. 23, 26.

18. De acea Domnul S'a minșat foarte tare împotriva lui Israel, și i-a îndepărtat dela Fața Lui. — N'a rămas decât seminția lui Iuda: *1 Reg. 13, 13, 26.

19. și chiar Iuda* nu păzise poruncile Domnului Dumnezeului lui, ci se lăse după obiceiurile rînduite de Israel. — *Isr. 3, 8.

20. Domnul a lepădat tot neamul lui Israel; i-a smerit, i-a dat* în minile jăfuitorilor, și a sfîrșit prin a-i izgoni dinaintea Feței Lui. *Cap. 18, 3; 15, 28.

21. Căci Israel* se deslipise de casa lui David, și făcuseră împărat** pe Ieroboam, fiul lui Nebat, care-i abătuse dela Domnul, și făcuse pe Israel să săvîrșască un mare păcat. *1 Reg. 11, 13, 26. **1 Reg. 12, 20, 28.

22. Copiii lui Israel se dăduseră la toate păcatele pe cari le făcuse Ieroboam; nu s'au abătut dela ele,

23. pînă ce Domnul a izgonit pe Israel dinaintea Lui, cum* vestise prin toți slujitorii Săi prooroci. Și Israel a fost** dus în robie, departe de țara lui, în Asiria, unde a rămas pînă în ziua de azi. *1 Reg. 14, 25. **Yer. 2.

Samaritenii.

24. Împăratul Asiriei a adus* oameni din Babilon, din** Cuta, din Ava †, din Hamat și din Sefarvaim, și i-a așezat în cetățile Samariei în locul copiilor lui Israel. Au pus stăpînire pe Samaria, și au locuit în cetățile ei. *Ezra 4, 2, 30. **Yer. 20. † Cap. 18, 34.

25. Cînd au început să locuiască aici, nu se temeau de Domnul, și Domnul a trimes împotriva lor niște lei, cari-l omorau!

26. Atunci au spus împăratului Asiriei: „Neamurile pe cari le-ai strămutat și le-ai așezat în cetățile Samariei nu cunosc felul în care să slujească Dumnezeului țării, și El a trimes împotriva lor niște lei cari le omoră, pentru că nu cunosc felul în care trebuie să slujească Dumnezeului țării.”

27. Împăratul Asiriei a dat următoarea poruncă: „Trimeteți pe unul din preoții pe cari i-ați luat de acolo în robie; să plece să se așeze acolo, și să le învețe felul în care să slujească Dumnezeului țării.”

28. Unul din preoții cari fuseseră luați robi din Samaria, a venit de s'a așezat la Betel, și le-a învățat cum să se teamă de Domnul.

29. Dar neamurile și-au făcut fiecare dumnezeii săi în cetățile pe cari le locuiau, și i-au așezat în templele idolești din înălțimile zidite de Samariteni.

30. Oamenii din Babilon* au făcut pe Sucot-Benot, oamenii din Cut au făcut pe Nergal, cei din Hamat au făcut pe Așima, *Yer. 21.

31. cei din Ava* au făcut pe Nibhaz și Tartac; cei din Sefarvaim își ardeau** copiii în foc în cinstea lui Adramelec și Anamelec, dumnezeii din Sefarvaim. *Ezra 4, 9. **Lev. 18, 21. Deut. 12, 31.

32. Totodată se închinau și Domnului, și și-au făcut preoți ai înălțimilor, luați* din tot poporul: preoții aceștia aduceau pentru ei jertfe în templele din înălțimi. *1 Reg. 12, 31.

33. Astfel se închinau* Domnului, dar slujeau în același timp și dumnezeilor lor, după obiceiul neamurilor de unde fuseseră mutați. *Yer. 1, 13.

34. Pînă în ziua de astăzi își urmează ei obiceiurile dela început: nu se închină Domnului, și nu se țin nici de legile și rînduiriile lor, nici de legile și poruncile date de Domnul copiilor lui Iacov, căruia i-a pus numele* Israel. *Yer. 22, 28; 26, 23. 1 Reg. 12, 31.

35. Domnul făcuse legămint cu ei, și le dăduse porunca aceasta: „Să nu vă temeți* de alți dumnezei; să nu vă închinați** înaintea lor, să nu le slujiti, și să nu le aduceți jertfe. *Yer. 4, 19. **Ezra. 20, 4.

36. Ci să vă temeți de Domnul, care v'a scos din țara Egiptului cu o mare putere și cu brațul întins*; înaintea Lui să** vă închinați, și Lui să-l aduceți jertfe. *Ezra. 4, 9. **Deut. 10, 20.

37. Să păziți și să împliniți* totdeauna învățăturile, rînduiriile, legea și poruncile, pe cari vi le-a scris El, și să nu vă temeți de alți dumnezei. *Deut. 5, 29.

38. Să nu* uitați legămintul pe care l-am făcut cu voi, și să nu vă temeți de alți dumnezei. *Deut. 4, 23.

39. Ci să vă temeți de Domnul, Dumnezeul vostru; și El vă va izbăvi din mina tuturor vrăjmașilor voștri.”

40. Ei n'au ascultat, și au urmat obiceiurile lor dela început.

41. Neamurile acestea* se temeau de

Domnul și slujeau și chipurilor lor cioplite; și copiii lor și copiii copiilor lor fac pînă în ziua de azi ce au făcut părinții lor.

* Yer. 25, 26.

CEI DIN URMĂ ÎMPĂRAȚI AI LUI IUDA, DE LA EZECHIA PÎNĂ LA NIMIGIREA ÎMPĂRAȚIEI LUI IUDA.

Capitolele 18—25. 2Cr. 29—36. Ier. 34—39. Am. 2, 4, 5. Teofania 3, 1—4.)

Ezechia, împăratul lui Iuda.

18 1. În al treilea an al lui Osea, fiul lui Ela, împăratul lui Israel, a început să domnească Ezechia*, fiul lui Ahar, împăratul lui Iuda.

* 2 Cr. 28, 27; Is. 1, Mal. 1, 9.

2. Avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Abi*, fata lui Zaharia.

* 2 Cr. 28, 1.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său David.

4. A îndepărtat* înălțimile, a sfărîmat stîlpii idolești, a tăiat Astarteele, și a sfărîmat în bucăți șarpele** de aramă, pe care-l făcuse Moise, cîci copiii lui Israel arseseră pînă atunci tîmbele înaintea lui; îl numeau Nehuștan.

* 2 Cr. 31, 1. ** Num. 21, 9.

5. El și-a pus* încrederea în Domnul, Dumnezeuul lui Israel; și dintre toți împărații lui Iuda, cari au venit după el sau cari au fost înainte de el, n'a fost** niciunul ca el.

* Cap. 18, 20. 1er. 22, 26. Ps. 22, 5. ** Cap. 28, 25.

6. El s'a* alipit de Domnul, nu s'a abătut dela El, și a păzit poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

* Deut. 10, 20. Isa. 26, 8.

7. Și Domnul* a fost cu Ezechia, care a izbucit** în tot ce a făcut. El s'a rîsculat† împotriva împăratului Asiriei, și nu i-a mai fost supus.

* 2 Cr. 28, 2. ** 1 Sam. 12, 1, 14. Ps. 93, 12. † Cap. 18, 7.

8. A bătut* pe Filistenii pînă la Gaza, și le-a pustiit ținutul, dela toate turnurile** de pază pînă la cetățile înălțite.

* 1 Cr. 4, 41. Isa. 34, 26. ** Cap. 17, 9.

Luarea Samariei de Asirieni.

9. În al* patrulea an al împăratului Ezechia, care era al șaptelea an al lui Osea, fiul lui Ela, împăratul lui Israel, Salmanasar, împăratul Asiriei,

s'a suit împotriva Samariei, și a împresurat-o.

* Cap. 17, 3.

10. După trei ani, a luat-o, în al șaptelea an al lui Ezechia, care era al nouălea* an al lui Osea, împăratul lui Israel: atunci a fost luată Samaria.

* Cap. 17, 6.

11. Împăratul* Asiriei a dus pe Israel rob în Asiria, și i-a așezat la Halah** și Habor, lângă riul Ozan, și în cetățile Mezilor.

* Cap. 17, 6. ** 1 Cr. 5, 26.

12. Pentrucă n'ascultaseră* de glasul Domnului, Dumnezeului lor, și călțaseră legămîntul Lui; pentrucă nici n'ascultaseră, nici nu împliniseră tot ce poruncise Moise, robul Domnului.

* Cap. 17, 1. Deut. 9, 8, 10.

Năvălirea lui Sanherib.

13. În al* patrusprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva tuturor cetăților întărite din Iuda, și a pus stăpînire pe ele.

* 2 Cr. 32, 1, etc. Isa. 36, 1, etc.

14. Ezechia, împăratul lui Iuda, a trimis să spună împăratului Asiriei la Lachis: „Am greșit! Depărtează-te de mine. Ce vei pune asupra mea, voi purta.” Și împăratul Asiriei a cerut lui Ezechia, împăratul lui Iuda, trei sute de talanți de argint și treizeci de talanți de aur.

15. Ezechia* a dat tot argintul care se afla în Casa Domnului și în vistiriile casei împăratului.

* Cap. 18, 8.

16. Atunci a luat Ezechia, împăratul lui Iuda, și a dat împăratului Asiriei, aurul cu care acoperise ușile și ușorii Templului Domnului.

Împresurarea Ierusalimului.

17. Împăratul Asiriei a trimis din Lachis la Ierusalim, la împăratul Ezechia, pe Tartan, Rab-Saris, și pe Rabșache cu o oștire puternică. S'au suit și au ajuns la Ierusalim. Cînd s'au suit și au ajuns, s'au oprit la canalul de apă al izului de sus, pe drumul* care duce în ogorul sălbitorului.

* Isa. 7, 3.

18. Au chemat pe împărat; și Eliachim, fiul lui Hîlchia, mai marele peste casa împăratului, s'a dus la ei, cu Șebna, logofătul, și cu Ioah, fiul lui Asaf, arhivarul.

19. Rabșache le-a zis: „Spuneți lui Ezechia: „Așa vorbește marele împărat, împăratul Asiriei: „Ce este încrederea* aceasta pe care te bazești?

* 2 Cr. 32, 10, etc.

20. Tu ai zis: „Pentru război trebuie chibzuință și putere.” Dar acestea sînt doar vorbe în vînt. În cine dar ți-ai pus încrederea de te-ai răscolit împotriva mea?

21. Iată*, ai pus-o în Egipt, ai luat în ajutor trestia aceea frîntă, care înțeapă și străpunge mina oricui se sprijinește pe ea: așa este Faraon, împăratul Egiptului, pentru toți ceice se încred în el.
*Ezech. 29, 6, 7.

22. Poate că îmi veți spune: „În Domnul, Dumnezeul nostru, ne încredem.” Dar nu este El acela ale cărui înălțimi* și altare le-a îndepărtat Ezechia, zicînd lui Iuda și Ierusalimului: „Să vă închinați înaintea altarului acestuia la Ierusalim?”
*Ysa. 4, 20; Ezech. 34, 7, 22, 23.

23. Acum fă o învoială cu stăpînul meu, împăratul Asiriei: îți voi da două mii de cai, să vedem dacă poți din partea ta să dai atîția călăreți ca să încalece pe ei.

24. Și cum ai putea îndepărta o căpetenie din cei mai mici slujitori ai stăpînului meu? Îți pui încrederea în Egipt pentru cară și călăreți.

25. De altfel, oare fără voia Domnului m'am supt eu împotriva acestui loc, ca să-l nimicesc? Domnul mi-a zis: „Suiete-ți împotriva țării acesteia, și nimicite-o.”

26. Eliachim, fiul, lui-Hilchia, Șebna și Ioah, au zis lui Rabșache: „Vorbește robilor tăi în limba aramaică, fiindcă o înțelegem; nu ne vorbi în limba iudaică, în auzul poporului de pe zid.”

27. Rabșache le-a răspuns: „Care stăpînului tău și ție m'a trimis stăpînul meu să spun aceste vorbe? Oare nu acestor oameni cari stau pe zid să-și mănince baleta și să-și bea udul cu voi?”

28. Atunci Rabșache, înaintînd, a strigat cu glas tare în limba iudaică, și a zis: „Ascultați cuvîntul marelui împărat, împăratul Asiriei!

29. Așa vorbește împăratul: „Să nu vă înșele” Ezechia, căci nu va putea să vă izbăvească din mina mea.

*2 Cron. 32, 25.

30. Să nu vă faci Ezechia să vă încredeți în Domnul, zicînd: „Domnul ne va izbăvi, și celalata aceasta nu va fi dată în minile împăratului Asiriei.”

31. N'ascultați de Ezechia; căci așa vorbește împăratul Asiriei: „Faceți pace cu mine, supuneți-vă mie, și fiecare din voi va minca din via lui și

din smochinul lui, fiecare va bea apă din fîntina lui.

32. pînă voi veni, și vă voi duce într-o țară ca a voastră, într-o țară cu grâu* și cu vin, o țară cu pîne și vii, o țară cu măsline de untdelemn și miere, și veți trăi și nu veți muri. N'ascultați dar de Ezechia, care vă amăgește zicînd: „Domnul ne va izbăvi.”
*Deut. 8, 7, 8.

33. Oare dumnezeii* neamurilor au izbăvit ei fiecare țara lui din mina împăratului Asiriei?

*Cap. 19, 12, 20; Cron. 32, 24. Isa. 10, 25, 26.

34. Unde* sînt dumnezeii Hamatului și Arpadului? Unde sînt dumnezeii Sefarvaîmului, Henci și Iveti? Au izbăvit ei Samaria din mina mea?

*Cap. 19, 12. **Cap. 17, 24.

35. Cari dintre toți dumnezeii acestor țări și-au izbăvit țara din mina mea, pentruca și Domnul* să izbăvească Ierusalimul din mina mea?”
*Dan. 2, 12.

36. Poporul a tăcut, și nu i-a răspuns o vorbă; căci împăratul dăduse porunca aceasta: „Să nu-i răspundeți.”

37. Și Eliachim, fiul lui Hilchia, căpetenia casei împăratului, Șebna, logofătul, și Ioah, fiul lui Asaf, scriitorul, au venit la Ezechia, cu hainele sfîșiate*, și i-au spus cuvintele lui Rabșache.

*Isa. 20, 7.

Ierusalimul scăpat.

19 1. Cînd a auzit împăratul Ezechia* lucrul acesta, și-a sfîșiat hainele, s'a acoperit cu un sac, și s'a dus în Casa Domnului.

*Isa. 37, 1, 36.

2. A trimis pe Eliachim, căpetenia casei împăratului, pe Șebna, logofătul, și pe preoții cei mai bătrîni, acoperiți cu saci, la prorocul* Isaia, fiul lui Amos.

*Isa. 36, 4.

3. Și i-au zis: „Așa vorbește Ezechia: Ziua aceasta este o zi de necaz, de pedeapsă și de ocară; căci copiii sînt aproape să iasă din pîntecele mamei, și nu este putere pentru naștere.

4. Poate* că Domnul, Dumnezeul tău, a auzit toate cuvintele lui Rabșache, pe care l-a trimis împăratul” Asiriei, stăpînului său, să batjocorească pe Dumnezeul cel viu, și poate că Domnul, Dumnezeul tău, îl va pedepsi pentru cuvintele pe cari le-a auzit. Înălță dar o rugăciune pentru ceilalți cari au mai rămas.”
*2 Sam. 12, 12. **Cap. 18, 28. +Ps. 90, 22.

5. Slujitorii împăratului Ezechia s'au dus dar la Isaia.

6. Și Isaia* le-a zis: „Iată ce să spu-

neji stăpînului vostru: „Așa vorbește Domnul: „Nu te speria de cuvintele pe care le-ai auzit și prin cari M'au batjocorit slujitorii” Împăratului Asiriei.

* Isa. 37. 36, etc. ** Cap. 18. 17.

7. Voi pune în el un duh * care îl va face ca, la auzul unei vesti pe care o va primi, să se întoarcă în țara lui; și-l voi face să cadă ucis de sabie în țara lui.”

* Vers. 35, 36, 37. ** Is. 37. 1, 2.

8. Rășache, plecînd, a găsit pe împăratul Asiriei luptînd împotriva Libnei, căci aflate de plecarea lui din * Lachis.

* Cap. 18. 14.

9. Atunci împăratul Asiriei a primit o veste * cu privire la Tihaca, împăratul Etiopiei. I s'a spus: „Iată că acela a pornit cu război împotriva ta.” Și împăratul Asiriei a trimis soli din nou lui Ezechia, zicînd:

* 1 Sam. 28. 27.

10. „Așa să vorbiți lui Ezechia, împăratul lui Iuda: „Să nu te înșele Dumnezeu tău, în care * te încrezi, zicînd: „Ierusalimul nu va fi dat în mîinile împăratului Asiriei.”

* Cap. 18. 5.

11. Iată, ai auzit ce au făcut împărații Asiriei tuturor țărilor, și cum le-au nimicit; și tu, să fii izbăvit!

12. Dumnezii * neamurilor pe care le-au nimicit pămîntii mei, au izbăvit ei pe Gozan, Haran, Refet, și pe fiii lui * Eden din Telasar?

* Cap. 18. 35. ** Esai. 37. 38.

13. Unde * este împăratul Hamatului, împăratul Arpadului, și împăratul cetății Sefarvaimului, Henei și Ivei ?

* Cap. 18. 34.

14. Ezechia * a luat scrisoarea din mîna solilor, și a citit-o. Apoi s'a suit la Casa Domnului, și a întins-o înaintea Domnului,

* Isa. 37. 34, etc.

15. Cîruia i-a făcut următoarea rugăciune: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, care șezi * pe heruvimi! Tu * ești singurul Dumnezeu al tuturor împăraților pămîntului! Tu ai făcut cerurile și pămîntul.

* 1 Sam. 4. 4. Ps. 80. 1.

** 1 Reg. 28. 28. Isa. 44. 6. Is. 45. 5, 18, 19.

16. Doamne, pleacă-Ți * urechea, și ascultă! Doamne, deschide-Ți * ochii, și privește. Auzi cuvintele lui Sanherib, care a trimis * pe Rășache să batjocorească pe Dumnezeu cel viu.

* Ps. 11. 2. ** 2 Croa. 32. 43. * Vers. 4.

17. Da, Doamne, este adevărat că împărații Asiriei au nimicit neamurile și le-au pustit țărilor,

18. și că au aruncat în foc pe dumnezii lor; dar ei nu erau dumnezii, ci

erau lucrări * făcute de mîna omului, erau lemn și piatră; și i-au nimicit.

* Ps. 115. 4. Is. 37. 2.

19. Acum, Doamne, Dumnezeu nostru, izbăvește-ne din mîna lui Sanherib, ca să știe toate împărățiile * pămîntului că numai Tu ești Dumnezeu, Doamne !

* Ps. 82. 18.

20. Atunci Isaia, fiul lui Amot, a trimis să spună lui Ezechia: Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Am auzit * rugăciunea * pe care Mi-ai făcut-o cu privire la Sanherib, împăratul Asiriei.

* Isa. 37. 33, etc. ** Ps. 82. 2.

21. Iată cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva lui:

„Fecioara, flica * Sionului, te disprețuiește și rîde de tine;

fata Ierusalimului dă * din cap după tine.

* Ps. 137. 1, 2. ** Is. 37. 35. Ps. 137. 3, 4. Ps. 137. 1, 2.

22. Pe cine ai batjocorit și ai ocîrît tu? împotriva cui ai ridicat glasul? Și împotriva cui ți-ai ridicat ochii? Împotriva Sfîntului * lui Israel!

* Ps. 71. 22. Isa. 5. 24. Is. 37. 35, 36.

23. Prin solii * tăi ai batjocorit pe Domnul, și ai zis:

„Cu * mulțimea carărilor mele, am suit virful munților, coastele Libanului!

Voi tăia cei mai înalți cedri ai lui, cei mai frumoși chiparoși ai lui,

și voi atinge creasta lui cea mai înaltă, pădurea lui care este ca o grădina de poame;

* Cap. 18. 17. ** Ps. 70. 7.

24. am săpat, și am băut ape străine, și voi seca cu talpa picioarelor mele toate rîurile Egiptului.

25. N'ai auzit că Eu de mult am pregătît aceste lucruri *, și că le-am hotărît din vremurile vechi? Acum însă am îngăduit să se împlinească,

și să prefaci * cetăți întinse în morname de dărîmături.

* Isa. 45. 7. ** Isa. 45. 8.

26. Locuitorii lor sînt neputincioși, îngrozii și înmărmuriți;

au ajuns ca iarba * de pe cîmp și ca verdeața fragedă,

ca iarba de pe coperisuri și ca grîul care se usucă înainte de a-i da spicul.

* Ps. 128. 4.

27. Dar știa * cînd stai jos, cînd ieși și cînd intri,

și cînd ești furios împotriva Mea.

* Ps. 138. 1, etc.

28. Pentrucă ești furios împotriva Mea, și pentrucă trufia ta a ajuns pînă la urechile Mele,

de aceea voi pune belciugul * Meu în nările tale,

și zăbala Mea între buzele tale, și te voi face să te întorci pe drumul² pe care ai venit.”

¹ Isr. 41, 2. ² Ezech. 38, 4; 39, 4. ³ Amos 4, 2. ⁴ **Vers. 20, 21, 22.

29. Acesta să-ți fie¹ semnul:

Amul acesta veți minca pe crește de la sine,

și al doilea an ce va răsări din rădăcinile rămase;

dar în al treilea an veți sămăna, veți secera,

veți sădi vii, și veți minca din rodul lor. ¹ 1 Sam. 3, 24. ² Cap. 20, 4, 5. ³ Isr. 7, 15, 24. ⁴ Lucr. 3, 12.

30. Rămășița¹ din casa lui Iuda, ce va mai rămîne,

va prinde iarăș rădăcini de desupt, și deasupra va da rod. ¹ 2 Cor. 10, 20, 21.

31. Căci din Ierusalim va ieși o rămășiță,

și din muntele Sionului cei scăpați. Iată ce va face rivna¹ Domnului oștirilor.

¹ Isr. 4, 1.

32. De aceea, așa vorbește Domnul asupra împăratului Asiriei:

„Nu va intra în cetatea aceasta, nici nu va arunca săgeți în ea,

nu va sta înaintea ei cu scuturi, și nu va ridica întărituri de șanțuri împotriva ei.

33. Se va întoarce pe drumul pe care a venit,

și nu va intra în cetatea aceasta, zice Domnul.

34. Căci Eu voi ocroti¹ cetatea aceasta ca s'o mintuiesc,

din pricina Mea, și din pricina robului² Meu David.” ¹ Cap. 20, 4. ² 1 Reg. 11, 12, 13.

35. În noaptea¹ aceea, a ieșit ingerul Domnului, și a ucis în tabăra Asirienilor o sută optzeci și cinci de mii de oameni. Și când s'au sculat dimineața, iată că toți erau niște trupuri moarte.

¹ 2 Cor. 10, 21. ² Isr. 27, 28.

36. Atunci Sanherib, împăratul Asiriei, și-a ridicat tabăra, a plecat și s'a întors; și a locuit la Ninive¹.

¹ Psal. 135, 13.

37. Și, pe când se închina în casa dumnezeului său Nisroc, Adramelec¹ și Șareter, fiii săi, l-au² ucis cu sabia, și au fugit în țara Ararat. Și, în locul lui, a domnit fiul său Esar-Hadon³.

¹ 2 Cor. 10, 21. ² **Vers. 7. ³ Ezech. 4, 2.

Boala și însănătoșirea lui Ezechia.

20 1. În vremea¹ aceea, Ezechia a fost bolnav pe moarte. Proorocul Isaia, fiul lui Amot, a venit la el, și i-a zis: „Așa vorbește Domnul:

„Rîndulește ce ai de rînduit casei tale, căci vei muri, și nu vei mai trăi.”

¹ 2 Cor. 10, 24, etc. ² Isr. 28, 1, etc.

2. Ezechia s'a întors cu fața la părete, și a făcut Domnului următoarea rugăciune:

3. „Doamne, adu-Ți¹ aminte că am umblat² înaintea Feței Tale cu credincioșie și curăție de inimă, și am făcut ce este bine înaintea Ta!” Și Ezechia a vărsat multe lacrimi.

¹ **Vers. 13, 20. ² **Psal. 17, 1. ³ 1 Reg. 3, 4.

4. Isaia, care ieșise, n'ajunsesese încă în curtea din mijloc, cînd cuvîntul Domnului l-a vorbit astfel:

5. „Întoarce-te și spune lui Ezechia, căpetenia¹ poporului Meu: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul tatălui tău David: „Ți-am auzit” rugăciunea, și ți-am văzut lacrimile ți. Iată că te voi face sănătos; a treia zi, te vei sui la Casa Domnului.” ¹ 1 Sam. 9, 18; 10, 1. ² **Cap. 18, 20. ³ Psal. 68, 2. ⁴ 1 Psal. 135, 12; 150, 2.

6. Voi mai adăuga cincisprezece ani la zilele tale. Te voi izbăvi, pe tine și cetatea aceasta, din mina împăratului Asiriei, și voi ocroti¹ cetatea aceasta, din pricina Mea, și din pricina robului Meu David.” ¹ Cap. 18, 24.

7. Isaia¹ a zis: „Luată o turtă de smochine.” Au luat-o și au pus-o pe umflătură. Și Ezechia s'a vindecat.

¹ Isr. 28, 21.

8. Ezechia zisese lui Isaia: „După care semn¹ voi cunoaște că mă va vindeca Domnul, și că mă voi sui a treia zi la Casa Domnului?”

¹ Psal. 8, 17, 27, 28. ² Isr. 7, 11, 14; 28, 20.

9. Și Isaia a zis: „Iată, din partea Domnului, semnul¹ după care vei cunoaște că Domnul va împlini cuvîntul pe care l-a roșit: „Cum vrei: să treacă umbra peste zece trepte înainte, sau să dea înapoi cu zece trepte?” ¹ Isr. 28, 1, 2.

10. Ezechia a răspuns: „Nu este mare lucru ca umbra să treacă înainte peste zece trepte; ci mai bine să se dea înapoi cu zece trepte.”

11. Atunci Isaia, proorocul, s'a rugat Domnului, și Domnul a dat cu zece¹ trepte înapoi umbra din locul în care se pogorise pe cadranul soarelui lui Ahaz.

¹ Isr. 28, 13, 14. ² Isr. 28, 5.

Fudalia lui Ezechia.

12. În același¹ timp, Berodac-Baladan, fiul lui Baladan, împăratul Babilonului, a trimis o scrisoare și un dar

lui Ezechia, căci auzise de boala lui Ezechia. * Isa. 38. 1, etc.

13. Ezechia a ascultat * pe soli, și le-a arătat locul unde erau lucrurile lui de pret, argintul și aurul, mirodeniile și undelemnul cel scump, casa lui cu arme și tot ce se afla în vistierile lui: n'a fost nimic pe care să nu li-l fi arătat Ezechia în casa lui și în toate moșile lui. * 2 Cron. 32. 27, 28.

14. Proorocul Isaia a venit în urmă la împăratul Ezechia, și i-a zis: „Ce au zis oamenii aceia, și de unde au venit la tine?” Ezechia a răspuns: „Au venit dintr-o țară depărtată, din Babilon.”

15. Isaia a mai zis: „Ce au văzut în casa ta?” Ezechia a răspuns: „Au văzut * tot ce este în casa mea: n'a fost nimic în vistierile mele pe care să nu li-l fi arătat.” * Vers. 15.

16. Atunci Isaia a zis lui Ezechia: „Ascultă cuvântul Domnului!”

17. Iată că vor veni vremuri cînd vor duce în Babilon * tot ce este în casa ta și ce au strîns părinții tăi pînă în ziua de azi; eu va rămînea nimic, — zice Domnul. —

* Cap. 24. 12; 25. 12. 1er. 27. 21, 22, 22. 27.

18. Și vor * lua din fiii tăi, cari vor ieși din tine, pe cari-i vei naște, și-i vor face fameni slujitori în casa împăratului Babilonului. * Cap. 24. 12. 2 Cron. 32. 21.

19. Ezechia a răspuns lui Isaia: „Cuvîntul Domnului, pe care l-ai rostit, este * bun.” Și a adăugat: „Căci va fi pace și liniște în timpul vieții mele!” * 1 Sam. 3. 12. 1er. 1. 21. Ps. 84. 9.

20. Celelalte * fapte ale lui Ezechia, toate isprăvile lui, și cum a făcut iazul * și canalul de apă, și a adus apele † în cetate, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor Împăraților lui Iuda? * 2 Cron. 32. 22. * Num. 3. 12. † 2 Cron. 32. 22.

21. Ezechia * a adormit cu părinții săi. Și, în locul lui, a domnit fiul său Manase. * 2 Cron. 32. 23.

Manase, Împăratul lui Iuda.

21. Manase avea doisprezece * ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Heftiba. * 2 Cron. 32. 1, etc.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, după urciunile * neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. * Cap. 18. 2.

3. El a zidit din nou înălțimile, pe

cari * le dărimase tatăl său Ezechia, a ridicat altare lui Baal, a făcut un idol al Astarteei, cum făcuse Ahab **, împăratul lui Israel, și s'a închinat † înaintea întregii oștiri a cerurilor și i-a slujit. * Cap. 18. 4. ** 1 Reg. 16. 22. 23. † Deut. 4. 19; 17. 3. Cap. 17. 15.

4. A * zidit astfel altare în Casa Domnului, măcar că Domnul spusese: „În Ierusalim ** îmi voi pune Numele.”

* 1er. 32. 24. ** 2 Sam. 7. 13. 1 Reg. 3. 29; 8. 2.

5. A zidit altare întregii oștiri a cerurilor în cele două curți ale Casei Domnului.

6. Și-a * trecut pe fiul său prin foc; se îndeletnicea cu ghicirea ** și vrăjitoria, și a ținut la el oameni cari cheamau duhurile și ghiceau viitorul. A făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea Domnului, minîindu-l.

* 1er. 32. 25; 26. 2. Cap. 18. 4; 17. 17. ** Lev. 19. 26, 31. Deut. 18. 10, 11. Cap. 17. 17.

7. A pus idolul Astarteei, pe care-l făcuse, în casa despre care Domnul spusese lui David și fiului său Solomon: „În casa * aceasta, și în Ierusalim, pe care l-am ales din toate semințiile lui Israel, vreau să pun pentru todeauna Numele Meu.” * 2 Sam. 7. 12. 1 Reg. 4. 29; 8. 2. Cap. 20. 27. Ps. 132. 12, 14. 1er. 32. 24.

8. Nu voi * mai muta piciorul lui Israel afară din țara pe care am dat-o părinților lui, numai să aibă grijă să împlinescă tot ce le-am poruncit și toată legea pe care le-a dat-o robul Meu Moise. * Num. 33. 15.

9. Dar ei n'au ascultat; și Manase a fost pricina pentru * care s'au rătăcit și au făcut rău mai mult decît neamurile, pe cari le nimicise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. * Prov. 26. 12.

10. Atunci Domnul a vorbit astfel prin robii Săi prooroci:

11. „Pentru că * Manase, împăratul lui Iuda, a săvîrșit aceste uriciuni, pentru că a făcut mai ** rău decît tot ce făcuseră înaintea lui Amoriții, și pentru că a făcut † și pe Iuda să păcătuiască prin idolii lui, * Cap. 23. 26, 27; 24. 2, 4. 1er. 25. 4. ** 1 Reg. 21. 26. † Vers. 9.

12. Iată ce zice Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Voi aduce peste Ierusalim și peste Iuda nenorociri cari vor asurzii * urechile oricui va auzi vorbindu-se de ele.” * 1 Sam. 2. 11. 1er. 29. 2.

13. Voi întinde asupra Ierusalimului frînghia * ca asupra Samariei și cumplina ca asupra casei lui Ahab: și voi curăți Ierusalimul, ca o farfurie, care

se curățește, și se răstoarnă cu fața în jos, după ce a fost curățită.

¹³ Isa. 34, 15. ¹⁴ Psa. 2, 8. ¹⁵ Amon 7, 7, 8.

14. Voi părăsi rămășița moștenirii Mele, și-i voi da în minile vrăjmașilor lor; și vor ajunge de jaful și prada tuturor vrăjmașilor lor.

15. Pentru că au făcut ce este rău înaintea Mea și M'au miniat din ziua când au ieșit părinții lor din Egipt pînă în ziua de azi!¹⁶

16. Manase a vărsat deasemenea mulți sînge nevinovat, pînă acolo încît a umplut Ierusalimul dela un capăt la altul, afară de păcatele pe care le-a săvîrșit și în cari a trăit și pe Iuda, făcînd ce este rău înaintea Domnului.

¹⁷ Cap. 24, 4.

17. Celelalte¹⁷ fapte ale lui Manase, tot ce a făcut el, și păcatele la cari s'a datat, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

¹⁸ 2 Cron. 33, 11—18.

18. Manase a adormit¹⁸ cu părinții săi, și a fost îngropat în grădina casei, în grădina lui Uza. Și, în locul lui, a domnit fiul său Amon.

¹⁹ 2 Cron. 33, 20.

Amon, împăratul lui Iuda.

19. Amon avea douăzeci și doi¹⁹ de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit doi ani la Ierusalim. Mamă-sa se cheama Meșulemet, fata lui Haruț, din Iotba.

²⁰ 2 Cron. 33, 21—23.

20. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, cum²⁰ făcuse tatăl său Manase;

²¹ Ysa. 2, 19c.

21. a umblat în toată calea în care umblase tatăl său, a slujit idolilor căroro slujise și tatăl său, și s'a închinat înaintea lor;

22. a părăsit²² pe Domnul, Dumnezeuul părinților săi, și n'a umblat în calea Domnului.

²³ 1 Reg. 11, 20.

23. Slujitorii lui Amon au uceltit²³ împotriva lui, și au omorît pe împărat în casa lui.

²⁴ 2 Cron. 33, 24, 25.

24. Dar poporul țării a lovit pe toți cei ce uceltiseră împotriva împăratului Amon; și poporul țării a pus împărat, în locul său, pe fiul său Iosia.

25. Celelalte fapte ale lui Amon, și ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

26. L-au îngropat în mormîntul său, în grădina lui Uza. Și, în locul lui, a domnit fiul său Iosia.

Iosia, împăratul lui Iuda.

22. Iosia avea opt²⁴ ani cînd s'a făcut împărat, și a domnit treizeci și unu de ani la Ierusalim. Mamă-sa se cheama Iedida, fata lui Adaia, din Boțcat²⁵.

²⁶ 2 Cron. 34, 1. ²⁷ Isa. 12, 20.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, și a umblat în toată calea tatălui său David; nu²⁶ s'a abătut dela ea nici la dreapta, nici la stînga.

²⁸ Deut. 5, 23.

3. În anul²⁷ al optsprezecelea al împăratului Iosia, împăratul a trimis în Casa Domnului pe Șafan, logofătul, fiul lui Ațalia, fiul lui Meșulam. El i-a zis:

²⁹ 2 Cron. 34, 2, etc.

4. „Sue-te la marele preot Hilchia, și spune-i să strîngă argintul adus²⁸ în Casa Domnului, pe care l-au primit dela popor orice păzește²⁹ pragul.

³⁰ Cap. 12, 4. ³¹ Cap. 12, 9. ³² Ps. 118, 10.

5. Să se dea argintul acesta în minile³⁰ meșterilor însărcinați cu lucrarea în Casa Domnului. Și să-l dea celor ce lucrează la dregerea stricăciunilor Casei Domnului.

³³ Cap. 12, 11, 12, 14.

6. anume: dulgherilor, zidarilor și petrarilor, pentru cumpărături de lemn și de pietre cioplite, trebuitoare pentru dregerea stricăciunilor casei.

7. Dar să³¹ nu li se ceară socoteala de argintul dat în minile lor, căci ei lucrează cinstit³².

³⁴ Cap. 12, 15.

Cartea legii găsită.

8. Atunci marele preot Hilchia a zis lui Șafan, logofătul: „Am găsit³³ cartea legii în Casa Domnului.” Și Hilchia a dat cartea lui Șafan, și Șafan a citit-o.

³⁵ Deut. 10, 16, etc. ³⁶ 2 Cron. 34, 14, etc.

9. Apoi logofătul Șafan s'a dus să dea socoteala împăratului, și a zis: „Slujitorii tăi au strîns argintul care se afla în casă, și l-au dat în minile meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în Casa Domnului.”

10. Șafan, logofătul, a mai spus împăratului: „Preotul Hilchia mi-a dat o carte.” Și Șafan a citit-o înaintea împăratului.

11. Cînd a auzit împăratul cuvintele din cartea legii, și-a sflșiat hainele.

12. Și împăratul a dat porunca aceasta preotului Hilchia, lui Ahicam, fiul lui Șafan, lui Achor³⁴, fiul lui Mica, lui Șafan, logofătul, și lui Asaia, slujitorul împăratului:

³⁷ 2 Cron. 34, 20.

13. „Duceți-vă și întrețați pe Dom-

mul pentru mine, pentru popor și pentru Iuda, cu privire la cuvintele cărții acesteia care s'a găsit; căci mare este minia * Domnului, care s'a aprins împotriva noastră, pentru că părinții noștri n'au ascultat de cuvintele cărții acesteia, și n'au împlinit tot ce neaste poruncit în ea.¹² * Deut. 28, 27.

14. Preotul Hilkia, Ahicam, Acbor, Șafan și Asaia, s'au dus la prooro-cița Hulda, nevasta lui Șalum, fiul lui Ticva *, fiul lui Harhas, păzitorul veșmintelor. Ea locuia la Ierusalim, în cealaltă mahala a cetății. După ce i-au vorbit, * 2 Cron. 34, 22.

15. ea le-a zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Spuneți omului care v'a trimis la mine:

16. „Așa vorbește Domnul: „Iată, voi trimete nenorociri * asupra locului acestuia și asupra locuitorilor lui, după toate cuvintele cărții, pe care a citit-o împăratul lui Iuda.

* Deut. 28, 27. Deut. 9, 11, 12, 13, 14.

17. Pentru că M'au * părăsit și au adus tămie altor dumnezei, minându-Mă prin toate lucrările minilor lor, minia Mea s'a aprins împotriva locului acestuia, și nu se va stinge.”

* Deut. 28, 25, 26, 27.

18. Dar să spuneți împăratului * lui Iuda, care v'a trimis să întrebați pe Domnul: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre cuvintele pe cari le-ai auzit:

* 2 Cron. 34, 28, etc.

19. „Pentru că ți s'a mișcat * inima, pentru că te-ai smerit * înaintea Domnului când ai auzit ce am spus împotriva acestui loc și împotriva locuitorilor lui, cari vor ajunge de spaimă † și de blestem ††, și pentru că ți-ai sfîșiat hainele, și ai plins înaintea Mea, și Eu am auzit, — zice Domnul. —

* Ps. 51, 17. Isa. 57, 16. †† 1 Reg. 22, 29. † Lev. 26, 31, 32. †† Jer. 22, 8; 44, 22.

20. De aceea, iată, te voi adăuga la părinții tăi, vei fi adăugat * în pace în mormintul tău, și nu-ți vor vedea ochii toate nenorocirile pe cari le voi aduce asupra locului acestuia.”

Ei au dus împăratului răspunsul acesta.

* Ps. 27, 37. Isa. 57, 1, 2.

Nimicirea închinării la idoli.

23. 1. Impăratul Iosia a strins * la el pe toți bătrînii lui Iuda și ai Ierusalimului.

* 2 Cron. 34, 23, 29, etc.

2. Apoi s'a suit în Casa Domnului, cu toți bărbații lui Iuda și cu toți lo-

cuitoarii Ierusalimului, preoții, prooro-cii, și tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare. A citit înaintea lor toate cuvintele din cartea legămintului, pe care o găsiseră în Casa * Domnului.

* Cap. 22, 3.

3. Impăratul stătea * pe scaunul lui împărătesc, și a făcut legămint înaintea Domnului, îndatorindu-se să urmeze pe Domnul, și să păzească poruncile, învățăturile și legile Lui, din toată inima și din tot sufletul lui, ca să îplinească astfel cuvintele legămintului acestuia, scrise în cartea aceasta. Și tot poporul a intrat în legămint.

* 2 Reg. 22, 14, 17.

4. Impăratul a poruncit marelui preot Hilkia, preotilor de al doilea rînd, și celor ce păzeau pragul, să scoată din Templul Domnului toate sculele cari fuseseră făcute pentru Baal, pentru Astartea *, și pentru toată oșirea cerurilor: și le-a ars afară din Ierusalim, în ogoarele Chedronului, și a pus să le ducă cenușa la Betel.

* Cap. 21, 3, 7.

5. A izgonit pe preoții idoloilor, puși de împărații lui Iuda să ardă tămie pe înălțimi în cetățile lui Iuda și în împrejurimile Ierusalimului, și pe cei ce aduceau tămie lui Baal, soarelui, lunii, zodiilor și întregii oșiri * a cerurilor.

* Cap. 21, 3.

6. A scos din Casa Domnului idolul Astarteci *, și l-a dus afară din Ierusalim la pîrîul Chedron; l-a ars la pîrîul Chedron și l-a prefăcut în cenușă, iar cenușa l-a aruncat-o pe mormintele ** copiilor poporului.

* Cap. 21, 7. ** 2 Cron. 34, 4.

7. A dărîmat casele sodomitilor * cari erau în Casa Domnului, și unde ** femeile împleteau corturi pentru Astartea.

* 1 Reg. 14, 34; 15, 22. ** Ezech. 16, 18.

8. A dus pe toți preoții din cetățile lui Iuda; a pîngărit înălțimile unde ardeau preoții tămie, dela Oheba * pînă la Beer-Șeba; și a dărîmat înălțimile dela porți, ceea care era la intrarea porții lui Iosua, căpetenia cetății, și cea care era la stînga porții cetății.

* 1 Reg. 15, 22.

9. Totuș preoții înălțimilor * nu se suiau la altarul Domnului în Ierusalim, ci mîncau ** azime în mijlocul fraților lor.

* Ezech. 44, 20—24. ** 1 Sam. 7, 28.

10. Impăratul a pîngărit Tofetul * în valca ** fiilor lui Hinon, ca nimeni † să nu-și mai treacă fiul sau fiica prin foc în cinstea lui Moloh.

* Isa. 30, 22. Jer. 7, 31; 19, 4, 11, 12, 13. ** Isa. 30, 3. † Lev. 22, 22, Deut. 12, 22. Ezech. 23, 27, 28.

11. A îndepărtat dela intrarea casei Domnului caii, pe cari împărații lui Iuda îi închinaseră soarelui, lângă oada dregătorului Netan-Melec, care locuia în mahala; și a ars în foc cărările soarelui.

12. Împăratul a dărîmat altarele de pe * acoperișul odăii de sus a lui Ahaz, pe cari le ** făcuseră împărații lui Iuda, și altarele pe cari le făcuse Manase în cele două curți ale Casei Domnului; după ce le-a sfărîmat și le-a luat de acolo, le-a aruncat țărîna în piriul Chedron. * 144. 12. 12. 744. 1.6. ** Cap. 21.6.

13. Împăratul a pîngărit înălțimile cari erau în fața Ierusalimului, pe partea dreaptă a muntelui Pierzării, și pe cari * le zidise Solomon, împăratul lui Israel, Astarteei, uriciunea Sîdonienilor, lui Chemoș, uriciunea Moabului, și lui Milcom, uriciunea fiilor lui Amon. * 1 Reg. 11. 7.

14. A sfărîmat * stîlpii idolești și a dărîmat Astarteele, și locul lor l-a umplut cu oase omenești.

* Ezech. 20. 24. Deut. 1. 4. 26.

15. A dărîmat și altarul dela Betel, și înălțimea * făcută de Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască; a ars înălțimea și a prefăcut-o în țărînă, și a ars idolul Astarteei. * 1 Reg. 12. 29, 30.

Mormîntul proorocului din Iuda.

16. Iosia, întorcîndu-se și văzînd mormintele cari erau acolo în munte, a trimis să ia oasele din morminte, și le-a ars pe altar și l-a pîngărit, după cuvîntul * Domnului, rostit prin omul lui Dumnezeu, care vestise aceste lucruri. * 1 Reg. 13. 1.

17. El a zis: „Ce este mormîntul acesta pe care-l văd?” Oamenii din cetate i-au răspuns: „Este mormîntul * omului lui Dumnezeu, care a venit din Iuda, și a strigat împotriva altarului din Betel lucrurile acestea pe cari le împlinești tu.” * 1 Reg. 13. 1, 20.

18. Și el a zis: „Lăsați-l; nimeni să nu-i miște oasele!” Astfel, au păstrat oasele lui împreună cu ale proorocului * care venise din Samaria.

* 1 Reg. 13. 21.

19. Iosia a mai înlăturat toate templele idolești ale înălțimilor cari se aflau în cetățile * Samariei, și pe cari le făcuseră împărații lui Israel ca să minie pe Domnul; a făcut cu ele întotdeauna cum făcuse în Betel. * 2 Cron. 34. 4, 7.

20. A junghiat * pe altare ** pe toți preoții înălțimilor, cari erau acolo, și a ars pe ele oasele * de oameni. Apoi s'a întors la Ierusalim. * 1 Reg. 13. 2.

** Ezech. 20. 26. 1 Reg. 15. 40. Cap. 21. 10. 17 Cron. 34. 3.

Prăznuirea Paștelor.

21. Împăratul a dat următoarea poruncă întregului popor: „Prăznuiește * Paștele în cinstea Domnului, Dumnezeului vostru, cum ** este scris în această carte a legămîntului.” * 1 Cron. 23. 1.

** Ezech. 12. 3. Lev. 22. 3. Num. 9. 2. Deut. 16. 7.

22. Paște ca acestea nu * se prăznuiseră din vremea cînd judecau judecătorii pe Israel și în tot timpul împăraților lui Israel și împăraților lui Iuda. * 2 Cron. 35. 16, 17.

23. Ci abia în al optzeciulea an al împăratului Iosia s'a prăznuit aceste Paște în cinstea Domnului, la Ierusalim.

24. Mai mult, Iosia a stirpit pe cei ce cheamă * dăhurile, pe cei ce spuneau viitorul, terafimii, idolii, și toate uriciunile cari se vedeau în țara lui Iuda și la Ierusalim, ca să împlinească astfel cuvintele legii **, scrise în cartea pe care o găsisse preotul Hîlchia în Casa Domnului.

* Cap. 21. 8. ** Lev. 19. 31; 20. 27. Deut. 18. 11.

25. Înainte de Iosia *, n'a fost niciun împărat care să se întoarcă la Domnul, ca el, din toată inima, din tot sufletul și din toată puterea lui, întotdeauna după toată legea lui Moise; și chiar după el, n'a fost niciunul ca el. * Cap. 18. 6.

26. Totuși Domnul nu S'a întors din iuțimea miniei Lui celei mari, de care era aprins împotriva lui Iuda, din pricina * tuturor celor ce făcuse Manase ca să-L minie. * Cap. 21. 12, 13; 24. 3, 4. 2 Reg. 13. 4.

27. Și Domnul a zis: „Voi lepăda * pe Iuda dinaintea Mea, cum am lepădat * pe Israel, și voi lepăda cetatea aceasta a Ierusalimului, pe care o alesesem, și casa despre care zicisem: „Acolo va fi Numele * Meu.” * Cap. 17. 18, 20; 18. 11; 21. 13. ** 1 Reg. 4. 26; 5. 3. Cap. 21. 4, 7.

28. Celelalte fapte ale lui Iosia, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

29. Pe vremea * sa, Faraon Neco, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva împăratului Asiriei, la riul Eufratului. Împăratul Iosia l-a ieșit înainte; și Faraon l-a omorît la Meghidoo **, cum l-a văzut. * 2 Cron. 35. 20. ** 24. 12. 13. 1 Reg. 21. 4.

30. Slujitorii* lui I-au luat mort într'un car; I-au adus din Meghido la Ierusalim, și I-au îngropat în mormintul său. Și poporul** țării a luat pe Ioahaz, fiul lui Iosia: ei I-au uns, și I-au făcut împărat în locul tatălui său.

* 2 Cron. 35, 24. ** 2 Cron. 35, 1.

Ioahaz, împăratul lui Iuda.

31. Ioahaz avea douăzeci și trei de ani când s'a făcut împărat, și a domnit trei luni la Ierusalim. Mamă-sa se chema Mamutal*, fata lui Ieremia, din Libna.

* Cap. 24, 18.

32. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuseră părinții lui.

33. Faraon Neco I-a pus în lanțuri la Ribla*, în țara Hamatului, ca să nu mai domnească la Ierusalim; și a pus asupra țării o gloabă de o sută de talanți de argint și de un talant de aur.

* Cap. 25, 4. 1er. 40, 27.

34. Și Faraon Neco* a pus împărat pe Eliachim, fiul lui Iosia, în locul tatălui său Iosia, și i-a schimbat** numele în Ioiachim†. A luat pe Ioahaz, care a mers†† în Egipt și a murit acolo. * 2 Cron. 35, 4. ** Cap. 24, 17. Dan. 1, 7. † Mal. 1, 12. †† 1er. 22, 11, 12. Ezech. 19, 5, 6.

35. Ioiachim a dat lui Faraon argintul* și aurul; dar a trebuit să pună bir asupra țării ca să scoată argintul acesta, cerut de Faraon; a hotărât partea fiicărui, și a cerut dela poporul țării argintul și aurul pe care trebuia să-l dea lui Faraon Neco.

* Vers. 28.

Ioiachim, împăratul lui Iuda.

36. Ioiachim* avea douăzeci și cinci de ani când a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Zebuda, fata lui Pedai, din Ruma.

* 2 Cron. 36, 5.

37. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuseră părinții săi.

pe care-l spusese Domnul prin robii Săi proorocii. * 1er. 36, 4; 32, 28. Ezech. 12, 8. ** Cap. 20, 17; 22, 12, 13, 14; 23, 37.

3. Lucrul acesta s'a întâmplat numai după porunca Domnului, care voia să lepede pe Iuda dinaintea Lui, din pricina tuturor păcatelor* săvârșite de Manase,

* Cap. 21, 2, 11; 22, 26.

4. și din pricina sângelui* nevinovat pe care-l vărsase Manase, și de care umpluse Ierusalimul. De aceea, lucrul acesta Domnul n'a vrut să-l lerte.

* Cap. 21, 26.

5. Celelalte fapte ale lui Ioiachim, și tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraților lui Iuda?

6. Ioiachim a adormit* cu părinții săi. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioiachim.

* 2 Cron. 36, 4, 5. 1er. 22, 18, 19; 38, 28.

7. Împăratul* Egiptului n'a mai ieșit din țara lui, căci împăratul** Babilonului luase tot ce era al împăratului Egiptului, dela pîrîul Egiptului pînă la riul Eufratului.

* 1er. 27, 4, 7. ** 1er. 46, 2.

Ioiachim. — Impresurarea Ierusalimului.

8. Ioiachim avea optsprezece* ani când a ajuns împărat, și a domnit trei luni la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ne-hușta, fata lui Elnatan, din Ierusalim.

* 2 Cron. 36, 8.

9. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său.

10. În vremea aceea*, slujitorii lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, s'au suit împotriva Ierusalimului, și cetatea a fost impresurată.

* Dan. 1, 1.

11. Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit înaintea cetății pe cînd o impresurau slujitorii lui.

12. Atunci Ioiachim, împăratul lui Iuda, s'a dus* la împăratul Babilonului, cu mamă-sa, cu slujitorii, căpeteniile și dregătorii lui. Și împăratul** Babilonului I-a luat prins†, în al optulea an†† al domniei lui.

* 1er. 24, 1; 26, 1, 2. Ezech. 12, 13. ** 1er. 25, 1. † Cap. 20, 37. †† 1er. 52, 28.

13. A luat* de acolo toate vistierile Casei Domnului și vistierile casei împăratului; și a sfărîmat** toate vasele de aur pe cari le făcuse Solomon, împăratul lui Israel, în Templul Domnului, cum† spusese Domnul.

* Cap. 20, 17. Dan. 29, 8. ** Dan. 5, 2, 3. † 1er. 20, 8.

14. A dus* în robie tot Ierusalimul, toate căpeteniile și toți oamenii vi-teji, în număr de zece** mii, cu toți

24 1. Pe vremea* sa, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a pornit cu război. Ioiachim i-a fost supus trei ani; dar s'a răscolat din nou împotriva lui.

* 2 Cron. 36, 4. 1er. 25, 1, 2. Dan. 1, 1.

2. Atunci Domnul* a trimis împotriva lui Ioiachim cete de Haldei, cete de Sirieni, cete de Moabiți și cete de Amonii; le-a trimis împotriva lui Iuda, ca să-l nimicească, după cuvîntul**

teslarii† și ferarii: n'a mai rămas decât poporul†† sărac al țării. * 2 Reg. 24, 1.

** 2 Reg. 24, 20. † 1 Sam. 13, 19, 20. †† Cap. 25, 12. 2 Reg. 40, 7.

15. A strămutat* pe Ioiachim la Babilon; și a dus robi din Ierusalim la Babilon pe mama împăratului, pe nevestele împăratului și pe dregătorii lui, și pe mai marii țării.

* 2 Cron. 36, 10. Ezech. 1, 6. 2 Reg. 24, 24, etc.

16. pe toți* războinicii, în număr de șapte mii, și pe teslari și ferari, în număr de o mie, toți numai oameni viteji și buni pentru război. Împăratul Babilonului i-a luat robi în Babilon.

* 2 Reg. 24, 25.

17. Și împăratul* Babilonului a pus împărat, în locul lui Ioiachim, pe unchiul** său Matania, căruia i-a schimbat† numele în Zedechia.

* 2 Reg. 24, 1.

** 1 Cron. 3, 18. 2 Cron. 36, 10. † Cap. 23, 34. 2 Cron. 36, 4.

Zedechia.

18. Zedechia avea douăzeci și unu de ani* când a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mama sa se cheama Hamutal**, fata lui Ieremia, din Libna.

* 2 Cron. 36, 11. 2 Reg. 24, 1. ** Cap. 23, 35.

19. El a făcut ce este rău* înaintea Domnului, întocmai cum făcuse Ioiachim.

* 2 Cron. 36, 12.

20. Și lucrul acesta s'a întâmplat din pricina minții Domnului împotriva Ierusalimului și împotriva lui Iuda, pe cari voia să-i lepede dinaintea Lui. Și Zedechia* s'a răsculat împotriva împăratului Babilonului.

* 2 Cron. 36, 13. Ezech. 27, 18.

25 1. În al nouălea* an al domniei lui Zedechia, în a zecea zi a lunii a zecea, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit cu toată oștirea lui împotriva Ierusalimului; a tăbărit înaintea lui, și a ridicat înfruntări de jur împrejur.

* 1 Cron. 36, 17. 2 Reg. 24, 2; 25, 1; 32, 4, 6. Ezech. 24, 1.

2. Cetatea a fost impresurată până la al unsprezecelea an al împăratului Zedechia.

3. În ziua a noua a lunii a patra*, era mare foamete în cetate, și nu era pline pentru poporul țării.

* 2 Reg. 24, 13; 25, 4.

4. Atunci s'a făcut o spărtură* în cetate; și toți oamenii de război au fugit noaptea, pe drumul porții dintre cele două ziduri de lângă grădina împăratului, pe cînd Haldeii înconjurau cetatea. Fugarii au apucat pe drumul** care duce în cîmpie.

* 2 Reg. 24, 12; 25, 4, etc. ** 2 Reg. 24, 4—7; 32, 7. Ezech. 12, 12.

5. Dar oștirea Haldeilor a urmărit pe împărat, și l-a ajuns în cîmpiile Ierihonului, și toată oștirea lui s'a risipit dela el.

6. Au prins pe împărat, și l-au suit la împăratul Babilonului la* Ribla; și s'a rostit o hotărîre împotriva lui.

* Cap. 23, 35. 2 Reg. 23, 3.

7. Fiii lui Zedechia au fost junghiați în fața lui; apoi lui Zedechia i-au scos ochii*, l-au legat cu lanțuri de aramă, și l-au dus la Babilon.

* 2 Reg. 24, 7. Ezech. 12, 12.

*Dărmarea Ierusalimului și Templului.
Poporul este dus în robie.*

8. În ziua a șaptea* a lunii a cincea, — era în anul** al moadsprezecelea al domniei lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, — a venit† Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, slujitorul împăratului Babilonului, și a intrat în Ierusalim.

* 2 Reg. 24, 13—14. ** Cap. 24, 12. 2 Reg. 27, 1. 2 Reg. 24, 9.

9. A ars* Casa Domnului, casa împăratului, și** toate casele Ierusalimului; a pus foc tuturor caselor cari aveau vreo însemnătate oarecare.

2 Cron. 36, 19. Ps. 79, 1. ** 2 Reg. 24, 9. Amos 2, 6.

10. Toată oștirea Haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a* dărîmat zidurile dimprejurul Ierusalimului.

* Ezech. 1, 3. 2 Reg. 24, 14.

11. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robi pe cei ce mai* rămăseseră în cetate din popor, pe cei ce fugiseră la împăratul Babilonului, și pe ceilalți mulțime.

* 2 Reg. 24, 14; 25, 15.

12. Însă căpetenia străjerilor a lăsat ca vierii și lucrătorii de pămînt cîțiva din cei mai săraci* din țară.

* Cap. 24, 14. 2 Reg. 24, 14; 25, 12.

13. Haldeii au sfărîmat stîlpii* de aramă** din Casa Domnului, temelile†, marea†† de aramă care era în Casa Domnului, și au dus arama în Babilon.

* Cap. 25, 17. 2 Reg. 24, 15; 25, 17, etc. ** 1 Reg. 7, 15. † 1 Reg. 7, 27. †† 1 Reg. 7, 23.

14. Au luat cenușarele*, lopețile, măcările, ceștile și toate uneltele de aramă cu cari se făcea slujba.

* Ezech. 27, 9. 1 Reg. 7, 40, 46.

15. Căpetenia străjerilor a mai luat și tigăile pentru cărbuni și lighenele, tot ce era de aur și tot ce era de argint.

16. Cei doi stîlpi, marea, și temelile, pe cari le făcuse Solomon pentru Casa Domnului, toate uneltele acestea de aramă* aveau o greutate necunoscută.

* 1 Reg. 7, 47.

17. Înălțimea * unui stîlp era de opt-sprezece coți, și deasupra avea un coșperis de aramă, a cărui înălțime era de trei coți; împrejurul coșperisului era o împletitură în chip de rețea și rodii, toate de aramă; tot așa avea și al doilea stîlp cu împletitura în chip de rețea. * 1 Reg. 7, 15, 16; 2 R. 21.

18. Căpetenia * străjerilor a luat pe marele preot Seraia **, pe Tefania †, al doilea preot, și pe cei trei păzitori ai pragului. * 2 R. 24, 26; ** 1 Cron. 4, 24.

† 2 R. 21, 1; 2 R. 25.

19. Și din cetate a luat un dregător care avea supt porunca lui pe oamenii de război, cinci * oameni cari făceau parte din sfetniciei împăratului și cari au fost găsiți în cetate, pe logofătul căpeteniei oștirii, însărcinat să scrie la oaste pe poporul țării, și șasezeci de oameni din poporul țării, cari se aflau în cetate. * 2 R. 25, 25.

20. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a luat, și i-a dus la împăratul Babilonului la Ribla.

21. Împăratul Babilonului i-a lovit și i-a omorît la Ribla, în țara Hamatului.

Ohedalia, dregător;uciderea lui.

Astfel * a fost dus în robie Iuda, departe de țara lui.

* 2 R. 25, 25; Deut. 28, 26, 34; Cap. 25, 27.

22. Și Nebucadnezar, împăratul Babilonului, a pus pe poporul * care mai rămăsese, și pe care-l lăsase în țara lui Iuda, supt porunca lui Ohedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan. * 2 R. 25, 3.

23. Cînd au auzit toate căpeteniile * oștirilor, ei și oamenii lor, că împăratul Babilonului a pus dregător pe Ohedalia, s'au dus la Ohedalia la Mițpa, și anume: Jmael, fiul lui Netania, Ioha-

nan, fiul lui Careah, Seraia, fiul lui Tanhumet, din Netofa, și Iazania, fiul lui Maacatitul, ei și oamenii lor.

* 2 R. 25, 5, 6.

24. Ohedalia le-a jurat, lor și oamenilor lor, și le-a zis: „Să nu vă temeți de nimic din partea slujitorilor Haldeilor; rămîneți în țară, slujiți împăratului Babilonului, și veți duce-o bine.”

25. Dar în luna * a șaptea, Ismael, fiul lui Netania, fiul lui Elișama, din seama împărătească, a venit, însoțit de zece oameni, și au lovit de moarte pe Ohedalia, ca și pe Iudaii și Haldcii cari erau cu el la Mițpa. * 2 R. 41, 1, 2.

26. Atunci tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, și căpeteniile oștirilor, s'au sculat și au plecat în * Egipt, pentru că le era frică de Haldci. * 2 R. 42, 4, 7.

*Robia lui Ioiachim
așurată de Evil-Merodac.*

27. În * al treizeci și șaptelea an al robiei lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, în a douăzeci și șaptea zi a lunii a douăsprezecea, Evil-Merodac, împăratul Babilonului, în cel dintîi an al domniei lui, a înălțat * capul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, și l-a scos din temniță, * 2 R. 25, 26, etc. ** 2 R. 40, 13, 20.

28. I-a vorbit cu bunătate, și a pus scaunul lui de domnie mai pesus de scaunul de domnie al împăraților cari erau cu el la Babilon.

29. I-a schimbat hainele de temniță, și Ioiachim a mîncat * totdeauna la masa lui, în tot timpul vieții lui. * 2 R. 40, 15, 16.

30. Împăratul i-a îngrijit necurmat de hrana de toate zilele, în tot timpul vieții lui.

CARTEA ÎNTÎI A CRONICILOR

SAU ÎNTÎIA PARALIPOMENE.

SPITELE NEAMURILOR.

(Capitolele 1-8. Faptele Apostolilor 17, 26.)

Cel zece patriarhi dela Adam pînă la Noe.

1. Adam, Set *, Enoș, * 2 R. 4, 26, 26; 2 R. 5, 6.
2. Chenan, Mahalaleel, Iered,
3. Enoh, Metuşelah, Lemec,

1. Ace se numesc în Septuaginta.

Fiii lui Noe. — Urmașii lui Iafet și Ham.

4. Noe, Sem, Ham și Iafet.
5. Fiii * lui Iafet: Gomer, Magog, Madai, Iavan, Tubal, Meșec și Tiras.

* 2 R. 10, 3, etc.

6. Fiii lui Gomer: Aſchenaz, Difat ſi Togarma. —

7. Fiii lui Iavan: Eliſa, Tarsisa, Chitim ſi Rodanim.

8. Fiii * lui Ham: Cuſ, Miſraim, Put ſi Canaan. —

9. Fiii lui Cuſ: Saba, Havila, Sabta, Raema ſi Sabteca. — Fiii lui Raema: Seba ſi Dedan.

10. Cuſ * a născut pe Nimrod; el a început să fie puternic pe pământ. —

11. Miſraim a născut pe Ludimi, Ananimi, Lehabimi, Naftuhimi.

12. Patruſimi, Caſluhimi, din cari au ieſit Filistenii ſi Caſtorimii *. —

13. Canaan * a născut pe Sidon, Intrul lui născut, ſi pe Het,

14. ſi pe Iebuſiti, Amoriti, Ghirgaſiti.

15. Heviti, Architi, ſiniți,

16. Arvadiți, Temariți, Hamatiți.

Fiii lui Sem.

17. Fiii lui Sem *: Elam, Aſur, Arpaſad, Lud ſi Aram; Uț, Hul, Giheter ſi Meſec. —

18. Arpaſad a născut pe Œelah; ſi Œelah a născut pe Eber.

19. Lui Eber i ſ'a născut doi fii: numele unuia era Peleg, pentru că pe vremea lui ſ'a împărțit pământul, iar numele fratelui său era Iocan.

20. Iocan * a născut pe Almodad, pe Œelef, pe Haſarmavet, pe Ierah,

21. pe Hadoram, pe Uzal, pe Dicla,

22. pe Ebal, pe Abimael, pe Seba,

23. pe Ofir, pe Havila ſi pe Iobab. Toți aceſtia au fost fii ai lui Iocan.

Cel zece patriarhi dela Sem la Avraam.

24. Sem *, Arpaſad, Œelah,

25. Eber *, Peleg, Rehu,

26. Serug, Nabor, Terah,

27. Avram *, adică Avraam. —

Fiii lui Avraam.

28. Fiii lui Avraam: Isaac * ſi Imael **. —

29. Iată sămînța lor:

Nebaiot, Intrul născut * al lui Imael, Chedar, Adbeel, Miſſam,

30. Miſma, Duma, Maſa, Hadad, Tema,

31. Ietur, Nafiſ ſi Chedma. Aceſtia ſint fiii lui Imael.

32. Fiii Cheturei *, ſiſtoarea lui Avraam. Ea a născut pe Zimran, Ioſan, Medan, Madian, Iſbac ſi Œuah. —

Fiii lui Ioſan: Seba ſi Dedan. —

33. Fiii lui Madian: Efa, Efer, Enoh, Abida ſi Eldaa. — Aceſtia ſint toți fiii Cheturei.

Fiii lui Iſaac ſi Eſau.

34. Avraam * a născut pe Iſaac. —

Fiii lui Iſaac **: Eſau ſi Iſrael.

35. Fiii lui * Eſau: Elifaz, Reuel, Ieuſ, Iaſlam ſi Core. —

36. Fiii lui Elifaz: Teman, Omar, Teſi, Gaſtam, Chenaz, Timna, ſi Amalec. —

37. Fiii lui Reuel: Nahat, Zerah, Œama ſi Miſa.

38. Fiii * lui Seir: Lotan, Œobal, Tiſbeon, Ana, Diſon, Eter, ſi Diſan —

39. Fiii lui Lotan: Hori ſi Homam.

Sora lui Lotan: Timna. —

40. Fiii lui Œobal: Alian, Manahat, Ebal, Œefi ſi Onam. — Fiii lui Tiſbeon: Aia ſi Ana. —

41. Fiul lui Ana: Diſon *. Fiii lui Diſon: Hamran, Eſban, Itran ſi Cheran. —

42. Fiii lui Eter: Biſhan, Zaavan ſi Iaſcan. Fiii lui Diſan: Uț ſi Aran.

Impărații Edomului.

43. Iată împărații * cari au domnit în țara Edomului, înainte ca să fi domnit un împărat peſte copiii lui Iſrael. —

Bela, fiul lui Beor; numele cetății lui era Dinhaba. —

44. Bela a murit; ſi în locul lui, a domnit Iobab, fiul lui Zerah, din Boſtra. —

45. Iobab a murit; ſi, în locul lui, a domnit Huſan, din țara Temanitiſor. —

46. Huſan a murit; ſi, în locul lui, a domnit Hadad, fiul lui Bedad. El a bătut pe Madian în cîmpia Moabului.

Numele cetății lui era Avit. —

47. Hadad a murit; ſi, în locul lui, a domnit Samla din Maſreca. —

48. Samla a * murit; ſi, în locul lui, a domnit Saul, din Rehobot pe Rin. —

49. Saul a murit; ſi, în locul lui, a domnit Baal — Manan, fiul lui Aſbor. —

50. Baal — Hanan a murit; ſi, în lo-

cul lui, a domnit Hadad. Numele cetății lui era Pahi; și numele nevestei lui era Mehetabeel, fata lui Matred, fata lui Mezahab. —

51. Hadad a murit.

Căpeteniile Edomului.

Căpeteniile Edomului* au fost: căpetenia Timna, căpetenia Alia, căpetenia Ietef,

52. căpetenia Oholibama, căpetenia Ela, căpetenia Pinon,

53. căpetenia Chenaz, căpetenia Teman, căpetenia Mibtar,

54. căpetenia Magdiel, căpetenia Iram. Acestea sînt căpeteniile Edomului.

Fiii lui Iacov.

21. Iată fiii lui Israel:

Ruben*, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Zabulon, * Fac. 29, 32; 30, 8, 20; 31, 32, 33; 46, 8, 20.

2. Dan, Iosif, Benjamin, Neftali, Gad și Așer.

3. Fiii lui* Iuda: Er, Onan, Șela; acești trei i s'au născut din fata lui Șua**, Cananita. Er†, întîiul născut al lui Iuda, era rău înaintea Domnului, care l-a omorît. * Fac. 30, 3; 46, 12. Num. 26, 19. ** Fac. 30, 2. † Fac. 30, 7.

4. Tamar*, nora lui Iuda, i-a născut pe Peret și Zerah. Toți fiii lui Iuda au fost cinci. * Fac. 36, 29, 30. Mat. 1, 3.

5. Fiii lui Peret*: Hețron și Hamul. * Fac. 46, 12. Rut. 1, 19.

6. Fiii lui Zerah: Zimri, Etan*, Heman, Calcol și Dara. De toți: cinci. * 1 Reg. 4, 30.

7. — Fiii lui* Carmi au fost: Acar, care a turburat pe Israel cînd a săvîrșit o fărîdelege cu privire la lucrurile cari trebuiau nimicite** cu desăvîrșire. — * Cap. 4, 1. ** Ier. 4, 28; 7, 1.

8. Fiul lui Etan: Azaria.

9. Fiii cari s'au născut lui Hețron au fost Ierahmeel, Ram și Chelubai (Caleb).

10. Ram a născut* pe Aminadab. Aminadab a născut pe Nahșon, domnul** fiilor lui Iuda.

* Rut. 4, 18, 20. Mat. 1, 4. ** Num. 1, 7; 2, 3.

11. Nahșon a născut pe Salma. Salma a născut pe Boaz.

12. Boaz a născut pe Obed. Obed a născut pe Isai.

13. Isai* a născut pe Eliab, întîiul lui născut, pe Abinadab, al doilea, pe Șimea, al treilea. * 1 Sam. 16, 6.

14. pe Netaneel, al patrulea, pe Radai, al cincilea,

15. pe Oțem, al șaselea, pe David, al șaptelea.

16. Surorile lor erau: Teruia și Abigail. Fiii Teruei* au fost: Abişai, Ioab și Asael, trei. * 2 Sam. 2, 26.

17. Abigail* a născut pe Amasa; tatăl lui Amasa a fost Ieter, Imaaelitul. * 2 Sam. 17, 28.

Fiii lui Caleb.

18. Caleb, fiul lui Hețron, a avut copii cu nevestă-sa Azuba, și cu Ieriot. Iată fiii pe cari i-a avut cu Azuba: Ieter, Șobab și Ardun.

19. Azuba a murit; și Caleb a luat pe Efrat*, care i-a născut pe Hur. * Vers. 20.

20. Hur a născut pe Uri, și Uri a născut pe Bețaleel*. — * Ezech. 31, 2.

21. În urmă, Hețron a intrat la fiica lui Machir, tatăl lui Galaad, și avea șasezeci de ani cînd a luat-o; ea i-a născut pe Segub. * Num. 27, 1.

22. Segub a născut pe Iair, care a avut douăzeci și trei de cetăți în țara Galaadului.

23. Gheșuriți* și Sirienii le-au luat tîrgurile lui Iair cu Chenatul și cetățile cari țineau de el: șasezeci de cetăți. Toți aceștia erau fiii lui Machir, tatăl lui Galaad. * Num. 32, 41. Deut. 2, 14. Ier. 48, 30.

24. După moartea lui Hețron la Caleb-Efrata, Abia, nevasta lui Hețron, i-a născut pe Așhur, tatăl lui Tecoa*. * Cap. 4, 6.

25. Fiii lui Ierahmeel, întîiul născut al lui Hețron, au fost: Ram, întîiul născut, Buma, Oren și Oțem, născuți din Abia.

26. Ierahmeel a avut o altă nevestă, numită Atara, care a fost mama lui Onam. —

27. Fii lui Ram, întîiul născut al lui Ierahmeel, au fost: Maaf, Iamin și Echer. —

28. Fii lui Onam au fost: Șamai și Iada. Fiii lui Șamai: Nadab și Abişur.

29. Numele nevestei lui Abişur era Abihail, și ea i-a născut pe Ahban și Molid.

30. Fiii lui Nadab: Seled și Apaim. Seled a murit fără fiu.

31. Fiul lui Apaim: Ișei. Fiul lui Ișei: Șeșan. Fiul* lui Șeșan: Ahlai. * Vers. 34, 35.

32. Fii lui Iada, fratele lui Șamai: Ieter și Ionatan. Ieter a murit fără fiu.

33. Fiii lui Ionatan: Pelet și Zaza.
— Aceștia sînt fiii lui Ierahmeel. —

34. Șeșan m'a avut fiu, dar a avut fete.
Șeșan avea un rob Egiptean numit Iarha.

35. Și Șeșan a dat pe fiică-sa de nevastă robului său Iarha; ea i-a născut pe Atai.

36. Atai a născut pe Natan; Natan a născut pe * Zabad; ^{* Cap. 11, 41.}

37. Zabad a născut pe Eflai; Eflai a născut pe Obed;

38. Obed a născut pe Iehu; Iehu a născut pe Azaria;

39. Azaria a născut pe Haleț; Haleț a născut pe Elasa.

40. Elasa a născut pe Sismai; Sismai a născut pe Șalum;

41. Șalum a născut pe Iecamia; Iecamia a născut pe Elișama.

42. Fiii lui Caleb, fratele lui Ierahmeel: Meșai, Intilul său născut, care a fost tatăl lui Zif, și fiii lui Mareșai, tatăl lui Hebron.

43. Fiii lui Hebron: Core, Tapuah, Rechem și Șema.

44. Șema a născut pe Raham, tatăl lui Iorcheam. Rechem a născut pe Șamai.

45. Fiul lui Șamai: Maon; și Maon, tatăl lui Bet-Tur.

46. Efa, țitoarea lui Caleb, a născut pe Haran, Moșai și Garez. Haran a născut pe Garez.

47. Fiii lui Iahdai: Reghem, Iotam, Gheșan, Pelet, Efa și Șaaf.

48. Mașai, țitoarea lui Caleb, a născut pe Șeber și Tirhana.

49. Ea a mai născut pe Șaaf, tatăl lui Madmana, și pe Șeva, tatăl lui Mașbena și tatăl lui Ghibea. Fata lui Caleb era Aca. ^{* Ier. 15, 17.}

50. Aceștia au fost fiii lui Caleb: Șobai, fiul lui Hur, Intilul născut al Efratei, și tatăl lui Chiriat-Iearim;

51. Salma, tatăl lui Betleem; Haref, tatăl lui Bet-Oader.

52. Fiii lui Șobai, tatăl lui Chiriat-Iearim, au fost: Haroe, Hați-Hamenuhot.

53. Familiile lui Chiriat-Iearim au fost: Ietriții, Putiții, Șumatiții și Mișraiții; din aceste familii au ieșit Toreatiții și Eștaoliții.

54. Fiii lui Salma: Betleem și Netofatiții. Atrout-Bet-Ioab, Hați-Hamanahți, Toreiții;

55. și familiile cărturarilor cari locuiau la Iabeb, Tireatiții, Șimeatiții

și Sucatiții. Aceștia sînt Cheniții*, Ieșiți din Hamat, tatăl casei lui Recab**.

* Iude. 1, 16. ** Ier. 35, 2.

Familia lui David.

31. Iată fiii lui David, cari i s'au născut la Hebron:

Intilul născut, Amnon*, cu Ahinoam din Izreel**; al doilea, Daniel, cu Abigail din Carmel; ^{* 2 Sam. 3, 7. ** Ier. 13, 26.}

2. al treilea: Absalom, fiul Mașchel, fata lui Talmai, împăratul Gheșurului; al patrulea: Adonia, fiul Haghitei,

3. al cincilea Șefatia, cu Abital; al șaselea, Iitream cu nevastă-sa Eglă*.

* 2 Sam. 3, 8.

4. Acești șase i s'au născut la Hebron. El a domnit* acolo șapte ani și șase luni, iar la Ierusalim** a domnit treizeci și trei de ani.

* 2 Sam. 3, 11. ** 2 Sam. 5, 5.

5. Iată cei ce i s'au născut* la Ierusalim:

Șimea, Șobab, Natan și Solomon**, patru, cu Bat-Șua, fata lui Amiel;

* 2 Sam. 5, 14. Cap. 14, 4. ** 2 Sam. 12, 24.

6. Ibhar, Elișama, Elifelet,

7. Noga, Nefeg, Iafia,

8. Elișama, Eliada și Elifelet, nouă*.

* 2 Sam. 5, 14, 15, 16.

9. Aceștia sînt toți fiii lui David, afară de fiii țitoarelor. Și Tamar* era sora lor.

* 2 Sam. 13, 1.

Urmașii lui Solomon.

10. Fiul lui Solomon: Roboam*. Abia, fiul său; Asa, fiul său; Iosafat, fiul său;

* 1 Reg. 11, 42; 15, 9.

11. Ioram, fiul său; Ahazia, fiul său; Ioas, fiul său;

12. Amația, fiul său; Azaria, fiul său; Iotam, fiul său;

13. Ahaz, fiul său; Ezechia, fiul său; Manase, fiul său;

14. Amon, fiul său; Iosia, fiul său.

15. Fiii lui Iosia: Intilul născut, Iohanan; al doilea, Ioiachim; al treilea, Zedechia; al patrulea, Șalum.

16. Fiii lui Ioiachim: Ieconia, fiul său; Zedechia, fiul său.

17. Fiii lui Ieconia: Asir, al cărui fiu a fost Șealtiel;

18. Malchiram, Pedala, Șenatar, Iecamia, Moșama și Nedabia.

19. Fiii lui Pedala: Zorobabel și Șimeel. Fiii lui Zorobabel: Megulam și Hanania; Șelomit, sora lor;

20. și Hașuba, Ohel, Berechia, Mașadia, Lușab-Hesed, cincii.

21. Fiii lui Hanania: Pelatia și Isaia; fiii lui Refaia, fiii lui Arnan, fiii lui Obadia, fiii lui Șecania.

22. Fiul lui Șecania: Șemaia. Fiii lui Șemaia: Hatus*, Igheal, Bariah, Nearia și Șafat, șase. * Ezei 4, 2.

23. Fiii lui Nearia: Elioenai, Ezechia și Azricam, trei.

24. Fiii lui Elioenai: Hodavia, Eliasib, Pelaia, Acub, Iohanan, Delaia și Anani, șapte.

Urmasii lui Iuda.

4 1. Fiii lui Iuda: Peret*, Hețron, Carmi, Hur și Șobal. * Fac. 28, 29, 48, 52.

2. Reaia, fiul lui Șobal, a născut pe Iahat; Iahat a născut pe Ahumai și Lahad. Acestea sînt familiile Tora-titilor.

3. Iată scoboritorii tatălui lui Etam: Izreel, Ișma și Idbas; numele sorei lor era Hațelelponi.

4. Penuel era tatăl lui Ghedor, și Ezer tatăl lui Hușa. Aceștia sînt fiii lui Hur*, inițial născut al Efratei, tatăl lui Betleem. * Cap. 2, 50.

5. Așhur*, tatăl lui Tecoa, a avut două neveste, Helea și Naara. * Cap. 2, 24.

6. Naara i-a născut pe Ahuzam, pe Hefer, pe Temeni și pe Ahaștari: aceștia sînt fiii Naarei.

7. Fiii Heleei: Teret, Tohar și Etnan.

8. Coț a născut pe Anub și Hațobeba, și familiile lui Aharhet, fiul lui Harum.

9. Iaebeț era mai cu vază* decît frații săi; mamă-sa i-a pus numele Iaebeț (*Triad*), zicînd: „Pentru că i-am născut cu durere.” * Fac. 34, 12.

10. Iaebeț a chemat pe Dumnezeu lui Israel, și a zis: „Dacă mă vei binecuvînta și-mi vei întinde hotarele, dacă mina Ta va fi cu mine, și dacă mă vei feri de nenorocire, așa încît să nu fiu în suferință!...” Și Dumnezeu i-a dat ce ceruse.

11. Chelub, fratele lui Șuha, a născut pe Mechir, care a fost tatăl lui Eșton.

12. Eșton a născut casa lui Rafa, Pa-seah și Techina, tatăl cetății lui Na-has. Aceștia sînt bărbații dela Rea.

13. Fiii lui Chenaz: Otniel* și Seraia. Fiul lui Otniel: Hatat. * Ios. 18, 17.

14. Meonotai a născut pe Ofra. Seraia a născut pe Ioab, tatăl vâii* lucră-torilor; aici erau lucrători. * Nemi. 11, 8.

15. Fiii lui Caleb, fiul lui Iefune: Iru, Ela și Naam, și fiii lui Ela, și Chenaz.

16. Fiii lui Iehaleleel: Zif, Zifa, Ti-ria și Asareel.

17. Fiii lui Ezra: Ieter, Mered, Efer și Ialon. Nevasta lui Mered a născut pe Miriam, pe Șamai, și pe Ișbah, tatăl lui Eștemoa.

18. Nevastă-sa, Iudeica, a născut pe Iered, tatăl lui Ghedor, pe Eber, tatăl lui Soco, și pe Iecutiel, tatăl lui Zanoah. Aceștia sînt fiii Bîitei, fata lui Faraon, pe care a luat-o Mered de ne-vastă.

19. Fiii nevestei lui Hodia, sora lui Naham; tatăl lui Chehila, Garmitul și Eștemoa, Maacatitul.

20. Fiii lui Simon: Amnon, Rina, Ben-Hanan și Tilon. Fiii lui Ișei: Zohet și Ben-Zohet.

21. Fiii lui Șela, fiul* lui Iuda: Er, tatăl lui Leca, Laeda, tatăl lui Mareșă, și familiile casei unde s'îl lucrează pin-za, din casa lui Așbera. * Fac. 28, 1, 2; 48, 12.

22. și Iochim, și oamenii lui Cozeba, și Ioas și Saraf, cari au stăpînit asupra Moabului și Ișubi-Lehem. Aceste lu-cruri sînt vechi.

23. Ei erau olari și locuiau în livezi și în lunci; locuiau acolo lingă împă-rat și lucrau pentru el.

Urmasii lui Simeon.

24. Fiii lui Simeon: Nemuel, Iamin, Iarib, Zerah, Saul.

25. Fiul lui Saul: Șalum, Mișsam, fiul său; Mișma, fiul său.

26. Fiii lui Mișma: Hamuel, fiul său. Zacar, fiul său; Șimei, fiul său.

27. Șimeai a avut șasesprezece fii și șase fiice. Frații săi n'au avut mulți fii. Și toate familiile lor nu s'au în-mulțit atît cît fiii lui Iuda.

28. Ei locuiau la Beer-Șeba*, la Mo-lada, la Hațar-Șual. * Ios. 18, 8.

29. la Belha, la Ețem, la Tolad,

30. la Betuel, la Horma, la Ticiag,

31. la Bet-Marcabot, la Hațar-Susim, la Bet-Birei și la Șaaraim. Aceștia au fost cetățile lor pînă la domnia lui David,

32. și satele lor. Ei mai aveau și E-tam, Aia, Rimon, Tochen și Așag, cinci cetăți;

33. și toate satele din împrejurimile acestor cetăți, pînă la Baal. Iată locuin-tele lor și spița neamului lor.

34. Meșobab; Iamlec; Ioșa, fiul lui Amația;

35. Ioel; Iehu, fiul lui Ioșibia, fiul lui Seraia, fiul lui Asiel;

36. Elioenai; Iacoba; Ieșoaba; Azaia; Adiel; Iesimiel; Benaia;

37. Ziza, fiul lui Șifei, fiul lui Alon, fiul lui Iedaia, fiul lui Șimri, fiul lui Șemaia.

38. Aceștia, numiți pe nume, erau domni în familiile lor, și casele lor pămîntești au crescut mult.

39. Ei s'au dus înspre Ghedor pînă la răsăritul văii, să caute pășune pentru turmele lor.

40. Au găsit pășune grase și bune, și o țară întinsă, liniștită și pacinică, fiindcă ceie o locuiau mai înainte se pogorau din Ham.

41. Oamenii aceștia, scriși pe nume, au venit pe vremea lui Ezechia, împăratul lui Iuda; au sfărîmat^{*} corturile lor și pe Maoniți, cari se aflau acolo, i-au nimicit cu desăvîrșire pînă în ziua de azi, și s'au așezat în locul lor, căci acolo erau pășune pentru turmele lor.

^{*} 2 Reg. 18, 8.

42. Și dintre fiii lui Simeon s'au dus la muntele Seir, în număr de cinci sute de oameni. Aveau în frunte pe Pelatia, Nearia, Refaia și Uziel, fiii lui Ipei.

43. Au bătut rămășița^{*} de Amaleciți care scăpase cu viață și s'au așezat acolo pînă în ziua de azi.

^{*} 1 Sam. 12, 8; 20, 17. 2 Sam. 8, 12.

Urmașii lui Ruben.

51. Fiii lui Ruben, întîiul născut al lui Israel. — Căci el era întîiul^{*} născut, dar, pentru că a spurcat^{**} patul tatălui său, dreptul[†] lui de întîi născut a fost dat fiilor lui Iosif, fiul lui Israel; totuș Iosif n'a fost scris în spițele de neam ca întîi născut.

^{*} Fac. 29, 25; 49, 3. ^{**} Fac. 35, 22; 49, 4. [†] 1 Fac. 49, 24, 25.

2. Iuda^{*} a fost în adevăr puternic^{**} printre frații săi, și din el a ieșit un domnitor; dar dreptul de întîi născut este al lui Iosif.

^{*} Fac. 49, 8, 10. 1 Ps. 10, 7; 109, 8. ^{**} Mic. 6, 2. Mat. 2, 4.

3. Fiii lui Ruben^{*}, întîiul născut al lui Israel: Enoh, Palu, Hetron și Carmi.

^{*} Fac. 49, 5. Gen. 4, 14. Num. 26, 6.

4. Fiii lui Ioei: Șemaia, fiul său; Gog, fiul său; Șimei, fiul său;

5. Mica, fiul său; Reaia, fiul său; Baal, fiul său;

6. Beera, fiul său, pe care l-a luat rob Tilgat-Pilnezer, împăratul Asiriei; el era domnul Rubeniților. —

7. Frații lui Beera, după familiile lor, așa cum^{*} sînt înscrîși în spițele neamului după neamurile lor: cel dintîi, Ieiei; Zaharia;

^{*} Gen. 27.

8. Bela, fiul lui Azaz, fiul lui Șema, fiul lui Ioei. Bela locuia la Aroer^{*}, și pînă la Nebo și la Baal-Meon;

^{*} Job. 19, 25, 26.

9. la răsărit, locuia pînă la intrarea pustiei, dela riul Eufrat, căci turmele lor erau în mare număr în țara^{*} Galaadului.

^{*} 1 Sam. 26, 6.

10. Pe vremea lui Saul, au făcut război cu Hagarenii^{*}, cari au căzut în minile lor, și au locuit în corturile lor, pe toată partea de răsărit a Galaadului.

^{*} Fac. 22, 12.

Urmașii lui Gad.

11. Fiii lui Gad locuiau în fața lor, în țara Basanului^{*}, pînă la Salca.

^{*} Job. 12, 11, 24.

12. Ioei, cel dintîi, Șafam, al doilea, Iacmai, și Șafat, în Basan.

13. Frații lor, după casele părinților lor: Micael, Meșulam, Șeba, Iorai, Iacan, Zia și Eber, șapte.

14. Iată fiii lui Abihail, fiul lui Huri, fiul lui Iaroah, fiul lui Galaad, fiul lui Micael, fiul lui Ieșai, fiul lui Iahdo, fiul lui Buz;

15. Ahi, fiul lui Abdiel, fiul lui Guni, era căpetenia caselor părinților lor.

16. Ei locuiau în Galaad, în Basan, și în cetățile lor, și în toate împrejurimile Saronului^{*} pînă la marginile lor.

^{*} Cap. 27, 28.

17. Toți au fost scriși în spițele de neamuri, pe vremea lui Iotam^{*}, împăratul lui Iuda, și pe vremea lui Iero-boam^{**}, împăratul lui Israel.

^{*} 2 Reg. 12, 5, 22. ^{**} 2 Reg. 14, 18, 28.

18. Fiii lui Ruben, Gadiții și jumătate din seminția lui Manase, aveau oameni viteji, cari purtau scut și sabie, trăgeau cu arcul, și erau deprinși cu războiul, în număr de patruzeci și patru de mii șapte sute șase zeci în stare să meargă la oaste.

19. Au făcut război cu Hagarenii^{*}, cu Ietur^{*}, cu Nafis și cu Nodab.

^{*} Fac. 20, 15. Cap. 1, 21.

20. Au^{*} primit ajutor împotriva lor, și Hagarenii și toți ceie erau cu ei au fost dați în minile lor. Căci, în timpul luptei, strigaseră către Dumnezeu, care i-a ascultat, pentrucă se încrezuseră^{**} în El.

^{*} Gen. 21. ^{**} Ps. 22, 4, 5.

21. Și le-au luat turmele, cincizeci de mii de cămile, două sute cincizeci de mii de oi, două mii de măgari, și o sută de mii de înși;

22. căci au fost mulți morți, pen-

trucidă lupta venea dela Dumnezeu. Și s'au așezat în locul lor pînă în vremea cînd au fost luați în robie*.

* 2 Reg. 15, 26; 17, 8.

Jumătatea seminției lui Manase.

23. Fiii jumătății seminției lui Manase locuiau în țară, dela Basan pînă la Baal-Hermon și Senir, și pe muntele Hermon; erau mulți la număr.

24. Iată căpeteniile caselor părinților lor: Efer, Ișei, Eliel, Azriel, Ieremia, Modavia și Iahdiel, oameni viteji, oameni vestiți, căpeteniile caselor părinților lor.

25. Dar au păcătuit împotriva Dumnezeului părinților lor, și au curvit* după dumnezeii popoarelor țării, pe cari Dumnezeu le nimicise dinaintea lor.

* 2 Reg. 17, 7.

26. Dumnezeu lui Israel a ațîțat duhul lui Pul*, împăratul Asiriei, și duhul lui** Tilgat-Pilneser, împăratul Asiriei; și Tilgat-Pilneser a luat robi pe Rubeniți, Gadiți și jumătate din seminția lui Manase și i-a dus la Halah†, la Habor, la Hara și la râul Gozan, unde au rămas pînă în ziua de azi.

* 2 Reg. 15, 19. ** 2 Reg. 15, 20. † 2 Reg. 15, 4; 18, 11.

Urmașii lui Levi.

6 1. Fiii lui Levi: Gherșom*, Chehat și Merari.

* Gen. 46, 11. Exod. 6, 16. Num. 26, 57. Cap. 23, 6.

2. Fiii lui Chehat: Amram, Ișehar, Hebron și Uziel.

3. Fiii lui Amram: Aaron și Moise, și Maria, Fiii lui Aaron: Nadab*, Abihu, Eleazar și Itamar.

* Lev. 10, 1.

4. Eleazar a născut pe Fineas; Fineas a născut pe Abișua:

5. Abișua a născut pe Buchi; Buchi a născut pe Uzi;

6. Uzi a născut pe Zerahia; Zerahia a născut pe Merariot;

7. Merariot a născut pe Amaria: Amaria a născut pe Ahitub;

8. Ahitub* a născut pe Țadoc; Țadoc** a născut pe Ahimaaș:

* 2 Sam. 8, 17. ** 2 Sam. 15, 27.

9. Ahimaaș a născut pe Azaria; Azaria a născut pe Iohanan;

10. Iohanan a născut pe Azaria, care a fost preot* în casa** pe care a zidit-o Solomon la Ierusalim;

* 2 Cron. 26, 17, 18. ** 1 Reg. 4, 2 Cron. 5.

11. Azaria* a născut pe Amaria; Amaria a născut pe Ahitub; * Ezer 7, 6.

12. Ahitub a născut pe Țadoc; Țadoc a născut pe Șalum;

13. Șalum a născut pe Hîlchia, Hîlchia a născut pe Azaria;

14. Azaria a născut pe Seralai*. Seralai a născut pe Iehoțadac.

* Num. 11, 11.

15. Iehoțadac a plecat și el cînd a dus Domnul în robie* pe Iuda și Ierusalimul prin Nebucadnețar.

* 2 Reg. 24, 18.

Urmașii fiilor lui Levi.

16. Fiii lui Levi: Gherșom*, Chehat și Merari. —

* Exod. 6, 16.

17. Iată numele fiilor lui Gherșom: Libni și Șimei. —

18. Fiii lui Chehat: Amram, Ișehar, Hebron și Uziel.

19. Fiii lui Merari: Mahli și Muși. — Acestea sînt familiile lui Levi, după părinții lor.

20. Din Gherșom: Libni, fiul său; Iahat, fiul său; Zîma*, fiul său; * Gen. 46.

21. Ioah, fiul său; Ido, fiul său; Zerah, fiul său; Ieatrai, fiul său. —

22. Fiii lui Chehat: Aminadab, fiul său; Core, fiul său; Asir, fiul său;

23. Elcana, fiul său; Eblasaf, fiul său; Asir, fiul său;

24. Tahat, fiul său; Uriel, fiul său; Ozia, fiul său; Saul, fiul său.

25. Fiii lui Elcana: Amasai* și Ahimot;

* Gen. 29, 26.

26. Elcana, fiul său; Elcana—Țofai, fiul său; Nahat, fiul său;

27. Eliab, fiul său; Ieroham, fiul său; Elcana, fiul său;

28. și fiii lui Samuel, întîiul născut: Vagîi și Abia. —

29. Fiii lui Merari: Mahli; Libni, fiul său; Șimei, fiul său; Uza, fiul său;

30. Șimea, fiul său; Haghia, fiul său; Asaia, fiul său.

Leviții cîntărești: Heman, Asaf și Etan.

31. Iată aceia pe cari i-a pus David pentru cîrmuirea cîntării în Casa Domnului, de cînd a avut chivotul un loc* de odihnă:

* Cap. 16, 1.

32. ei împlineau slujba de cîntărești înaintea locașului cortului înțînirii, pînă cînd a zidit Solomon Casa Domnului la Ierusalim, și își făceau slujba după rînduiala care le era poruncită.

33. Iată cei ce slujeau cu fiii lor. Dintre fiii Chehatiților: Heman, cîntărețul, fiul lui Ioel, fiul lui Samuel,

34. fiul lui Elcana, fiul lui Ieroham, fiul lui Eliel, fiul lui Toah,

35. fiul lui Tuf, fiul lui Elcana, fiul lui Mahat, fiul lui Amasai,
 36. fiul lui Elcana, fiul lui Ioel, fiul lui Azaria, fiul lui Tefania,
 37. fiul lui Tahat, fiul lui Asir, fiul lui Eblasaf*, fiul lui Core, * Exod. 6. 24.
 38. fiul lui Iŭhear, fiul lui Chehat, fiul lui Levi, fiul lui Israel. —
 39. Fratele său Asaf, care stătea la dreapta sa, Asaf, fiul lui Berechia, fiul lui Şimea,
 40. fiul lui Micael, fiul lui Baaseia, fiul lui Malchia,
 41. fiul lui Etni, fiul lui Zerah, fiul lui Adaia,
 42. fiul lui Etan, fiul lui Zima, fiul lui Şimeî,
 43. fiul lui Iahat, fiul lui Gherşom, fiul lui Levi. —
 44. Fiii lui Merari, fraţii lor, la stînga; Etan, fiul lui Chişî, fiul lui Abdi, fiul lui Maluc,
 45. fiul lui Haşabia, fiul lui Amaŭia, fiul lui Hîlchia,
 46. fiul lui Amŭi, fiul lui Bani, fiul lui Şemer,
 47. fiul lui Mahli, fiul lui Muşî, fiul lui Merari, fiul lui Levi.

Familia lui Aaron.

48. Fraţii lor, Leviŭi, erau însărcinaţi cu toată slujba locaşului Casei lui Dumnezeu.
 49. Aaron şi fiii săi aduceau jertfe pe altarul* arderilor de tot şi tămîie pe altarul** tămîiei, împlineau toate slujbele în Locul prea sfînt, şi făceau ispăşire pentru Israel, potrivit cu tot ce poruncise Moise, robul lui Dumnezeu. * Lev. 1. 3. — Exod. 28. 7.
 50. Iată fiii lui Aaron: Eleazar, fiul său; Fincas, fiul său; Abişua, fiul său;
 51. Buchi, fiul său; Uzi, fiul său; Zerahia, fiul său;
 52. Meraiot, fiul său; Amaria, fiul său; Ahitub, fiul său;
 53. Tador, fiul său; Ahîmaş, fiul său.

Locurile date Leviŭilor.

54. Iată locuinŭele* lor, după satele lor, în hotarele cari le-au fost însemnate. Fiilor lui Aaron din familia Chehatŭilor, leşiŭi cei dintîi la sort.

* Is. 31.

55. li s'a dat Hebronul* în ţara lui Iuda, şi locurile lui de păşunat;

* Is. 31. 11, 12.

56. dar cîmpia* cetăŭii şi satele ei au fost date lui Caleb, fiul lui Iefune.

* Is. 34. 13; 35. 25.

57. Fiilor lui Aaron* li s'a dat cetatea de scăpare Hebron, Libna, şi locurile ei de păşunat, Iatir, Eştemoa cu locurile ei de păşunat,

* Is. 31. 23.

58. Hilen cu locurile lui de păşunat, Debîr cu locurile lui de păşunat,

59. Aşan cu locurile lui de păşunat, Bet-Şemeş cu locurile lui de păşunat;

60. şi din seminŭia lui Benjamin: Gheba cu locurile lui de păşunat, Alemet cu locurile lui de păşunat, Anatot cu locurile lui de păşunat. Toate cetăŭile lor erau treisprezece cetăŭi, după familiile lor.

61. Celorlalŭi fii ai lui Chehat li s'au dat prin sorŭi* zece cetăŭi din familiile seminŭiei lui Efraim, din seminŭia lui Dan, şi din jumătatea** seminŭiei lui Manase.

* Gen. 28. ** Is. 31. 5.

62. Fiii lui Gherşom, după familiile lor, au căpătăt treisprezece cetăŭi din seminŭia lui Isahar, din seminŭia lui Aşer, din seminŭia lui Neftali şi din seminŭia lui Manase în Basan.

63. Fiii lui Merari, după familiile lor, au căpătăt prin sorŭi douăsprezece* cetăŭi din seminŭia lui Ruben, din seminŭia lui Gad şi din seminŭia lui Zabulon.

* Is. 31. 7, 24.

64. Copiii lui Israel au dat astfel Leviŭilor cetăŭile şi locurile lor de păşunat.

65. Au dat prin sorŭi, din seminŭia fiilor lui Iuda, din seminŭia fiilor lui Simeon şi din seminŭia fiilor lui Benjamin, aceste cetăŭi, pe cari le-au numit pe nume.

66. Cît pentru celelalte* familii ale fiilor lui Chehat, cetăŭile ţinutului lor au fost luate din seminŭia lui Efraim.

* Gen. 31.

67. Le-au* dat cetatea de scăpare Sihem cu locurile lui de păşunat, în muntele lui Efraim, Ghezer cu locurile lui de păşunat,

* Is. 31. 21.

68. Iocmeam* cu locurile lui de păşunat, Bet-Horon cu locurile lui de păşunat,

* Is. 31. 22—23.

69. Alalon cu locurile lui de păşunat, şi Gat-Rimon cu locurile lui de păşunat;

70. şi din jumătatea seminŭiei lui Manase, au dat: Aner cu locurile lui de păşunat, şi Bileam cu locurile lui de păşunat, pentru familia celorlalŭi fii ai lui Chehat.

71. Fiilor lui Oherșom le-au dat: din familia jumătății seminției lui Manase, Golan în Basan cu locurile lui de pășunat, și Aștarot cu locurile lui de pășunat;

72. din seminția lui Isahar: Chedeș cu locurile lui de pășunat, Dobrat cu locurile lui de pășunat,

73. Ramot cu locurile lui de pășunat, și Anem cu locurile lui de pășunat;

74. din seminția lui Așer, Mașal cu locurile lui de pășunat, Abdon cu locurile lui de pășunat,

75. Hucoc cu locurile lui de pășunat și Rehob cu locurile lui de pășunat;

76. și din seminția lui Neftali: Chedeș din Galilea cu locurile lui de pășunat, Hamon cu locurile lui de pășunat, și Chiriatsaim cu locurile lui de pășunat.

77. Celorlalți Leviți, fiilor lui Merari, le-au dat, din seminția lui Zabulon: Rimono cu locurile lui de pășunat, și Taborul cu locurile lui de pășunat,

78. iar de cealaltă parte a Iordaniului, în fața Ierihonului, la răsărit de Iordan: din seminția lui Ruben, Bețer, în pustie, cu locurile lui de pășunat, Iahtă cu locurile lui de pășunat,

79. Chedemot cu locurile lui de pășunat, și Mefaat cu locurile lui de pășunat;

80. și din seminția lui Gad, Ramot din Galaad cu locurile lui de pășunat, Mahanaim cu locurile lui de pășunat,

81. Heșbonul cu locurile lui de pășunat, și Iazer cu locurile lui de pășunat.

Urmașii lui Isahar.

7 1. Fiii lui Isahar: Tola *, Pua, Iașub și Șimșon, patru.

* Fac. 46, 13; Num. 26, 25.

2. Fiii lui Tola: Uzi, Refaia, Ieriel, Iahtmai, Ibsam și Samuel, căpeteniile caselor părinților lor, anume ai lui Tola, oameni viteji în neamul lor; pe vremea lui David numărul * lor era de douăzeci și două de mii șase sute.

* Num. 24, 1, 2; Cap. 27, 1.

3. Fiul lui Uzi: Izrahia. Fiii lui Izrahia: Micael, Obadia, Ioel, Ișia, de toți cinci căpetenii;

4. aveau cu ei, după neamurile lor, după casele părinților lor, treizeci și șase de mii de oameni, ostași înarmați pentru război, căci aveau multe neveste și fii.

5. Frații lor, după toate familiile lui Isahar, oameni viteji, erau de toți opt-

zeci și șapte de mii, scriși în spițele de neam.

Urmașii lui Benjamin.

6. Fiii lui Benjamin *: Bela, Becher și Iediel, trei, *

7. Fiii lui Bela: Ețbon, Uzi, Uziel, Ierimot, și Irl, cinci căpetenii ai caselor părinților lor, oameni viteji, și scriși în spițele de neam în număr de douăzeci și două de mii treizeci și patru. —

8. Fiii lui Becher: Zemira, Ioșaf, Eliezer, Elioenai, Omri, Ieremot, Abia, Anatot și Alamet; toți aceștia erau fii ai lui Becher,

9. și scriși în spițele de neam, după neamurile lor, drept căpetenii ale caselor părinților lor, oameni viteji, în număr de douăzeci de mii două sute. —

10. Fiul lui Iediel: Bilhan. Fiii lui Bilhan: Ieșu, Benjamin, Ehud, Chenaana, Zetan, Tarsis și Ahiașahar;

11. toți aceștia erau fii ai lui Iediel, căpetenii ale caselor părinților lor, oameni viteji, în număr de șaptesprezece mii două sute, în stare să poarte armele și să meargă la război.

12. Șupim * și Hupim, fiii lui Ir; Hupim, fiul lui Aher.

* Num. 26, 26.

Urmașii lui Neftali.

13. Fiii lui Neftali: Iahtiel, Ouni, Ieter și Șalum *, fiii Bilhel.

* Fac. 46, 24.

Urmașii lui Manase.

14. Fiii lui Manase: Asriel, pe care l-a născut țitoarea sa siriacă; ea a născut pe Machir, tatăl lui Galaad.

15. Machir a luat de nevastă pe sora lui Hupim și Șupim. Numele sorei lui era Maaca. Numele celui de al doilea fiu era Telofnad; și Telofnad a avut fete.

16. Maaca, nevasta lui Machir, a născut un fiu, și l-a pus numele Peres; numele fratelui său era Șereș, și fiii săi erau Ulam și Rechem.

17. Fiul lui Ulam: Bedan *. Aceștia sînt fiii lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase.

* 1 Sam. 13, 11.

18. Soru-șu Hamolechet a născut pe Ișhod, pe Abiezer * și pe Mahia.

* Num. 26, 26.

19. Fiii lui Șemida erau: Ahian, Sihem, Lichi și Aniam.

Urmașii lui Efraim.

20. Fiii lui Efraim *: Șutelah; Bered, fiul său; Tahat, fiul său; Eleada, fiul său; Tahat, fiul său:

* Num. 26, 26.

21. Zabad, fiul său; Șutelah, fiul său; Ezer și Elead, Oamenii din Gat, născuți în țară, i-au omorât, pentru că se pogoriseră să le ia turmele.

22. Efraim, tatăl lor, s'a jălit multă vreme; și frații săi au venit să-l mângâie.

23. Apoi a intrat la nevastă-sa, și ea a zămislit și a născut un fiu; el i-a pus numele Beria (*la nenorocire*), pentru că nenorocirea era în casă.

24. A avut ca fiică pe Șeera care a zidit Bet-Horonul de jos și Bet-Horonul de sus și pe Uzen-Șeera.

25. Refah, fiul său, și Reșef; Telah, fiul său; Tahan, fiul său.

26. Laedan, fiul său; Amihud, fiul său; Elișama, fiul său;

27. Nun, fiul său; Iosua, fiul său.

28. Ei aveau în stăpânire și ca locuință Betelul cu satele lui; la răsărit: Naaran*; la apus: Ghezer cu satele lui, Sihemul cu satele lui, pînă la Gaza cu satele ei. * Eze. 36, 7.

29. Fiii lui Manase* stăpîneau Bet-Șeanul cu satele lui, Taamacul cu satele lui, Meghidoul** cu satele lui, Dorul cu satele lui. În aceste cetăți au locuit fiii lui Iosif, fiul lui Israel. * Eze. 17, 7. ** Eze. 17, 11.

Urmașii lui Așer.

30. Fiii lui Așer*: Imna, Ișva, Ișvi, și Beria; și Serah, sora lor. * Eze. 48, 17. Num. 26, 44.

31. Fiii lui Beria: Eber și Malchiel.

32. Malchiel a fost tatăl lui Birzavit. Și Eber a născut pe Iaflet, pe Șomer și pe Hotam, și pe sora lor Șua. —

33. Fiii lui Iaflet: Pasac, Bimhal, și Așraf. Aceștia sînt fiii lui Iaflet. —

34. Fiii lui Șamer: Ahi, Rohega, Huba și Aram. —

35. Fiii lui Helem, fratele său: To-fah, Imna, Șeleș și Amal.

36. Fiii lui To-fah: Suah, Harnefer, Șual, Beri, Imra,

37. Beșer, Hod, Șama, Șilșu, Itran și Beera.

38. Fiii lui Ieter: Iefune, Pispa și Ara. —

39. Fiii lui Ula: Arah, Haniel și Ri-șia. —

40. Toți aceștia erau fiii lui Așer, căpeteniile caselor părinților lor, oameni aleși și viteji, căpeteniile domnilor, scriși în număr de douăzeci și șase de mii de oameni, în stare să poarte armele și să meargă la război.

Urmașii lui Benjamin.

8 1. Benjamin a născut pe Bela*, în-
tiul lui născut, pe Așbel, al doilea,
Ahrab, al treilea, * Eze. 48, 25. Num. 26, 36. Cap. 7, 4.

2. Noha, al patrulea, și Rafea, al cincelea.

3. Fiii lui Bela au fost: Adar, Ghera, Abihud,

4. Abișu, Naaman, Ahoah,

5. Ghera. Șefufan și Huram.

6. Iată fiii lui Ehud, cari erau capi de familie între locuitorii din Gheba, și cari i-au strămutat la Manahat*: * Cap. 9, 32.

7. Naaman, Ahia și Ghera. Ghera, care i-a strămutat, a născut pe Uza și pe Abihud.

8. Șaharaim a avut copii în țara Moabului, după ce a îndepărtat pe nevestele sale: Hușim și Baara.

9. Cu nevastă-sa Hodeș a avut pe: Iobab, Tibia, Meșu, Malcam,

10. Ieud, Șochia și Mirma. Aceștia sînt fiii săi, capii de familie.

11. Cu Hușim a avut pe: Abitub și Elpaal.

12. Fiii lui Elpaal: Eber, Mișeam, și Șemer, care a zidit Omo, Lod și satele lui.

13. Beria și Șema, cari erau capi de familie între locuitorii Aialonului, au pus pe fugă pe locuitorii din Gat.

14. Ahio, Șagac, Ieremot,

15. Zebadia, Arad, Eder,

16. Micael, Ișfa și Ioha erau fiii lui Beria. —

17. Zebadia, Meșulam, Hîzchi, Eber,

18. Ișmerai, Izlia și Iobab erau fiii lui Elpaal. —

19. Iachim, Zicri, Zabdi,

20. Elienai, Tiltai, Eliel,

21. Adaia, Beraia și Șimrat erau fiii lui Șimel.

22. Ișpan, Eber, Eliel,

23. Abdon, Zicri, Hanan,

24. Hanania, Elam, Antotia,

25. Ifdeia și Penuel erau fiii lui Șagac. —

26. Șamșeraî, Șeharia, Atalia,

27. Iaareșia, Elia și Zicri erau fiii lui Ieroham. —

28. Aceștia sînt capi de familie, capi după neamurile lor. Ei locuiau la Ierusalim.

Spîta neamului lui Șaul.

29. Tatăl lui Gabaon locuia la Gabaon, și numele nevestei* lui era Maaca. * Cap. 9, 34.

30. Abdon era fiul său întâi născut, apoi Tur, Chis, Baal, Nadab,

31. Ghedor, Ahio, și Zecher.

32. Miclot a născut pe Șimea. Și ei locuiau tot la Ierusalim lângă frații lor, împreună cu frații lor. —

33. Ner * a născut pe Chis; Chis a născut pe Saul; Saul a născut pe Ionatan, pe Malchi-Șua, pe Abinadab și pe Eșbaal. ^{* 1 Sam. 14, 50.}

34. Fiul lui Ionatan: Merib-Baal. Merib-Baal a născut pe Mica *. ^{* 2 Sam. 9, 12.}

35. Fiii lui Mica: Piton, Melec, Tareea și Ahaz.

36. Ahaz a născut pe Iehoada; Iehoada a născut pe Alemet, Azmavet și Zimri; Zimri a născut pe Moța;

37. Moța a născut pe Binea. Fiul acestuia a fost Rafa *; Eleasa a fost fiul acestuia; Ațel a fost fiul acestuia; ^{* Cap. 9, 1.}

38. Ațel a avut șase fii, ale căror nume întâi-le: Azricam, Bocru, Ismael, Șearia, Obadia și Hanan. Toți aceștia erau fiii lui Ațel. —

39. Fiii fratelui său Eșec: Ulam, întâiul lui născut, Ieus, al doilea, și Elifelet, al treilea.

40. Fiii lui Ulam au fost oameni viteji, cari trăgeau cu arcul și au avut mulți fii și nepoți, o sută cinci zeci.

Toți aceștia sînt fiii lui Benjamin.

Locuitorii Ierusalimului după întoarcerea din robie.

9 1. Tot * Israelul este scris în spițele de neam și trecut în cartea împăraților lui Israel. Și Iuda a fost luat rob în Babilon, din pricina fărădelegilor lui. ^{* Ezech. 2, 60.}

2. Cei dinții * locuitori cari au locuit în moșile lor, în cetățile lor, erau israeliții, preoții, Leviții și Netiniții **. ^{* Ezech. 2, 70. Nume. 1, 73. ** Ios. 9, 27. 2 Sam. 3, 43; 4, 20.}

3. La Ierusalim * locuiau fiii de ai lui Iuda, fii de ai lui Benjamin, și fii de ai lui Efraim și Manase. — ^{* Nume. 11, 1.}

4. Fii de ai lui Peret, fiul lui Iuda: Utai, fiul lui Amihud, fiul lui Omri, fiul lui Imri, fiul lui Bani.

5. Dintre Șiloniți: Asaia, întâiul născut, și fiii săi.

6. Fii de ai lui Zerah: Ieuel, și frații săi, șase sute nouăzeci. —

7. Fii de ai lui Benjamin: Salu, fiul lui Meșulam, fiul lui Hodavia, fiul lui Asenua;

8. Ibneia, fiul lui Ieroham; Ela, fiul lui Uzi, fiul lui Micri; Meșulam, fiul

lui Șefatia, fiul lui Reuel, fiul lui Ibnia;

9. și frații lor, după neamurile lor, nouă sute cincizeci și șase. Toți oamenii aceștia erau capi de familie în casele părinților lor.

Preoții.

10. Din * preoți: Iedacia; Iehoiarib; Iachin; ^{* Nume. 21, 10, etc.}

11. Azaria, fiul lui Hîlchia, fiul lui Meșulam, fiul lui Tadoe, fiul lui Meraiot, fiul lui Ahitub, mai marele Casei lui Dumnezeu;

12. Adai, fiul lui Ieroham, fiul lui Pașhur, fiul lui Malchia; Maasai, fiul lui Adiel, fiul lui Iahzera, fiul lui Meșulam, fiul lui Meșilemit, fiul lui Imer;

13. și frații lor, căpetenii ale caselor părinților lor, o mie șapte sute șasezeci, oameni viteji, puși în slujba Casei lui Dumnezeu.

Leviții și slujbele sfîntului locaș.

14. Din Leviți: Șemai, fiul lui Hașub, fiul lui Azricam, fiul lui Mașabia, din fiii lui Merari;

15. Bașbacar; Hereș; Galal; Matania, fiul lui Mica, fiul lui Zicri, fiul lui Asaf;

16. Obadia, fiul lui Șemai, fiul lui Galal, fiul lui Iedutun; Berechia, fiul lui Asa, fiul lui Elcana, care locuia în satele Netofațiilor.

17. Și ușierii: Șalum, Acub, Talmon, Ahiman, și frații lor; Șalum era căpetenia lor,

18. și pînă în ziua de azi el este la ușa împăratului, la răsărit. Aceștia sînt ușierii taberei fiilor lui Levi.

19. Șalum, fiul lui Core, fiul lui Ebiassaf, fiul lui Core, și frații săi din casa tatălui său, Coreiții, împlineau slujba de păzitori ai pragurilor cortului; părinții lor păsăseră intrarea în tabăra Domnului,

20. și Fineas *, fiul lui Eleazar, fusese odinioară capetenia lor, și Domnul era cu el. ^{* Nume. 25, 4.}

21. Zaharia, fiul lui Meșelemia, era ușier la intrarea cortului întîlnirii.

22. De toți erau două sute doisprezece, aleși ca ușieri ai pragurilor, și scriși în spițele de neam, după satele lor. David și * văzătorul ** Samuel îi puseseră în slujba lor.

^{* 2 Sam. 8, 9. ** Cap. 18, 1, 2.}

23. Ei și copiii lor păzeau ușile Casei Domnului, adică ale casei cortului.

24. Erau uşieri în cele patru vinturi: la răsărit, la apus, la mieznoapte şi la miezăzi.

25. Fraţii lor, cari locuiau în satele lor, trebuiau să vină din timp în timp la ei* şapte zile. *2 Reg. 11, 2.

26. Căci aceste patru căpetenii ale uşierilor, aceşti Leviţi, erau totdeauna în slujbă, şi mai aveau privigherea asupra odăilor şi vistieriiilor Casei lui Dumnezeu;

27. petreceau noaptea în jurul Casei lui Dumnezeu, a cărei pază o aveau, şi pe care trebuiau s'o deschidă în fiecare dimineaţă.

28. Unii din Leviţi aveau grijă de unelte pentru slujbă, pe cari le numărau la intrare şi le numărau şi la ieşire.

29. Alţii îngrijeau de unelte, de toate unelte sfântului locaş, şi de floarea făinii, de vin, de untdelemn, de tămie şi de miresme.

30. Fii de ai preoţilor pregăteau tămia* mirositoare. *Exod. 30, 23.

31. Matitia, unul din Leviţi, întâiul născut al lui Şalum Coreitul, avea grijă de* turtele coapte în tigale. *Lev. 2, 3; 1, 21.

32. Şi unii din fraţii lor, dintre Chehatiti, erau însărcinaţi să pregătescă pentru fiecare Sabat pâinile* pentru punerea înaintea Domnului. *Lev. 24, 5.

33. Aceştia sînt cîntăreţii*, capii de familie ai Leviţilor, cari locuiau în odăi, scutiţi de alte slujbe, pentru că lucrau zi şi noapte. *Cap. 8, 21; 26, 1.

34. Aceştia sînt capii de familie ai Leviţilor, capi după neamurile lor. Ei locuiau la Ierusalim.

Locuitorii din Gabaon şi casa lui Saul.

35. Tatăl lui Gabaon, Ieiel, locuia la Gabaon, şi numele nevastei lui era Maaca*. *Cap. 8, 26.

36. Abdon a fost fiul său întâi născut, apoi Iur, Chis, Baal, Ner, Nadab,

37. Ţhedor, Ahio, Zaharia şi Miclot.

38. Miclot a născut pe Şimeam. Şi ei locuiau tot la Ierusalim lângă fraţii lor, cu fraţii lor.

39. Ner* a născut pe Chis; Chis a născut pe Saul; Saul a născut pe Ionatan, pe Malchi-Şua, pe Abinadab, şi pe Egbaal. *Cap. 8, 29.

40. Fiul lui Ionatan: Merib-Baal. Merib-Baal a născut pe Mica.

41. Fiii lui Mica: Piton, Melec şi Tahrea.

42. Ahaz* a născut pe Iaera; Iaera a născut pe Alemet, Azmavet şi Zimri; Zimri a născut pe Moţa; *Cap. 8, 30.

43. Moţa a născut pe Binea. Fiul acestuia a fost Refaia; Eleasa a fost fiul acestuia; Aţel a fost fiul acestuia.

44. Aţel a avut şase fii, ale căror nume iată-le: Azricam, Bocru, Ismael, Şearia, Obadia şi Hanan. Aceştia sînt fiii lui Aţel.

ISTORIA LUI DAVID

(Capitolele 10—29. 2 Samuel 23, 3—6.)

Morţea lui Saul.

10 1. Filistenii* s'au luptat cu Israel, şi oamenii lui Israel au luat-o la fugă înaintea Filistenilor şi au căzut morţi pe muntele Ghilboa. *1 Sam. 31, 1, 2.

2. Filistenii au urmărit pe Saul şi pe fiii lui, şi au ucis pe Ionatan, Abinadab şi Malchi-Şua, fiii lui Saul.

3. Învălmăşea luptei a prins şi pe Saul; arcaşii l-au ajuns şi l-au rănit.

4. Saul a zis atunci celui ce-l ducea armele: „Scoate-ţi sabia, şi străpunge-mă cu ea, ca nu cumva să vină aceşti cetălaşi împrejur să mă batjocorească.” Cel ce-l ducea armele s'a voit, căci se temea. Şi Saul şi-a luat sabia şi s'a aruncat în ea.

5. Cel ce ducea armele lui Saul, văzîndu-l mort, s'a aruncat şi el în sabia lui, şi a murit.

6. Astfel a perit Saul şi cei trei fii ai lui, şi toată casa lui a perit în acelaş timp.

7. Toţi bărbaţii lui Israel, cari erau în vale, văzînd fuga şi văzînd că Saul şi fiii lui au murit, şi-au părăsit cetăţile şi au fugit şi ei. Şi Filistenii au venit şi s'au aşezat acolo.

8. A doua zi, Filistenii au venit să jăfuiască morţii, şi au găsit pe Saul şi pe fiii lui, căzuţi pe muntele Ghilboa.

9. L-au jăfuit, şi l-au luat capul şi armele. Apoi au trimis să dea de ştire prin toată ţara Filistenilor, idolilor lor şi poporului.

10. Au pus* armele lui Saul în casa dumnezeului lor, şi l-au atînat ţeasta capului în templul lui Dagon. *1 Sam. 31, 10.

11. Cînd au auzit toţi locuitorii din Iabalul din Galaad tot ce au făcut Filistenii lui Saul,

12. S'au sculat toți oamenii viteji, au luat trupul lui Saul și trupurile fiilor lui, și le-au dus la labes. Le-au îngropat oasele supt stejar, la labes, și au postit șapte zile.

13. Saul a murit, pentru că s'a făcut vinovat de fărâdelege față de Domnul, al cărui cuvânt^{*} nu l-a păzit, și pentru că a întrebat^{**} și cerut sfatul celor ce cheamă morții.

^{*} 1 Sam. 15, 15, 16, 21. ^{**} 1 Sam. 28, 7.

14. N'a întrebat pe Domnul: de aceea Domnul l-a omorât, și împărăția a dat-o^{*} lui David, fiul lui Isai.

^{*} 1 Sam. 15, 28. 2 Sam. 3, 8, 10; 5, 8.

David Împărat.

11. Tot Israelul^{*} s'a strâns la David la Hebron, zicînd: „Iată că noi simțem os din oasele tale și carne din carnea ta.”

^{*} 2 Sam. 5, 1.

2. Odiñoară, chiar cînd era Saul împărat, tu duceai și aduceai pe Israel înapoi. Domnul, Dumnezeul tău, ți-a zis: „Tu vei paște^{*} pe poporul Meu Israel și tu vei fi căpetenia poporului Meu Israel.”

^{*} Ps. 78, 71.

3. Astfel toți bătrînii lui Israel au venit la împărat la Hebron, și David a făcut legămînt cu ei la Hebron înaintea Domnului. Au uns^{*} pe David împărat peste Israel, după cuvîntul Domnului, spus prin Samuel^{**}.

^{*} 2 Sam. 5, 3. ^{**} 1 Sam. 16, 1, 13, 23.

4. David a mers^{*} cu tot Israelul asupra Ierusalimului, adică Iebus. Acolo^{**} erau Iebusiții, locuitorii țării.

^{*} 2 Sam. 5, 8. ^{**} 2 Sam. 1, 21; 19, 20.

5. Locuitorii Iebusului au zis lui David: „Nu vei intra aici.” Dar David a luat cetățuia Sionului: aceasta este cetatea lui David.

6. David zise: „Oricine va bate cel dintîi pe Iebusiți va fi căpetenie și domn.” Ioab, fiul Teruiei, s'a suit cel dintîi, și a ajuns căpetenie.

7. David s'a așezat în cetățuie; de aceea au numit-o cetatea lui David.

8. A făcut zid împrejurul cetății, dela Milo de jur împrejur; și Ioab a dres ecalaltă parte a cetății.

9. David ajungea din ce în ce mai mare, și Domnul optirilor era cu el.

Vitejii lui David.

10. Iată^{*} căpeteniile vitejilor cari erau în slujba lui David, și cari l-au ajutat împreună cu tot Israelul să-și întărească stăpînirea, ca să-l pună im-

părat, după cuvîntul^{**} Domnului cu privire la Israel.

^{*} 2 Sam. 22, 8. ^{**} 1 Sam. 15, 1, 12.

11. Iată, după numărul lor, vitejii cari erau în slujba lui David.

Ioabeam, fiul lui Hacmoni, unul din căpitani de seamă. El și-a învîrțit su-lița peste trei sute de oameni, pe cari i-a omorît dintr'o singură dată.

12. După el, Eleazar, fiul lui Dodo, Ahohitul, unul din cei trei războinici.

13. El era cu David la Pas-Damim, unde se strinseseră Filistenii pentru luptă. Acolo era o bucată de pămînt plină cu orz; și poporul fugea dinaintea Filistenilor.

14. S'au așezat în mijlocul ogorului, l-au ocrotit, și au bătut pe Filisteni. Și Domnul a dat o mare izbăvire.

15. Trei din cele treizeci de căpetenii s'au^{*} pogorît la David pe stîncă în peștera Adulam, cînd tabăra Filistenilor era în valea^{**} Refaimiilor.

^{*} 2 Sam. 23, 12. ^{**} Cap. 14, 8.

16. David era atunci în cetățuie, și o ceată a Filistenilor era la Betleem.

17. David a avut o dorință, și a zis: „Cine-mi va aduce apă de băut din fîntina de la poarta Betleemului?”

18. Atunci cei trei bărbați au trecut prin tabăra Filistenilor, și au scos apă din fîntina dela poarta Betleemului. Au adus-o și au dat-o lui David; dar David n'a vrut s'o bea, ci a vărsat-o înaintea Domnului.

19. El a zis: „Să mă ferească Dumnezeu să fac una ca aceasta! Să beau eu singele acestor oameni, cari s'au dus cu primejdia vieții lor? Căci cu primejdia vieții lor au adus-o.” Și n'a voit s'o bea. Iată ce au făcut acești trei viteji.

20. Abișai^{*}, fratele lui Ioab, era căpetenia celor trei. El și-a învîrțit su-lița peste trei sute de oameni, și i-a omorât; și i-a mers faima între cei trei.

^{*} 2 Sam. 23, 26.

21. El^{*} era cel mai cu vază din cei trei din rîndul al doilea, și a fost căpetenia lor; dar n'a ajuns pe cei trei dintîi.

^{*} 2 Sam. 23, 29.

22. Benaia, fiul lui Iehoiada, fiul unui om din Cabteel, om de preț și vestit prin isprăvile lui. El^{*} a ucis cei doi lei ai Moabului. S'a pogorît în mijlocul unei gropi pentru apă, unde a ucis un leu, într'o zi cînd căzuse zăpada.

^{*} 2 Sam. 23, 20.

23. El a ucis pe un Egiptean, care avea o statură de cinci coși și avea

În mînă o suliță, ca sulul unui țesător; s'a pogorît împotriva lui cu un toiaș, a smuls sulița din mîna Egipteanului, și l-a ucis cu ea.

24. Iată ce a făcut Benaia, fiul lui Iehoiada; și l-a mers falma printre cei trei viteji.

25. Era cel mai cu vază din cei treizeci; dar n'a ajuns pe cei trei dinți. David l-a primit în sfatul celor mai aproape de el.

26. Vitejii ostirii:

Aasel*, fratele lui Ioab. Elhanan, fiul lui Dodo, din Betleem. * 2 Sam. 23, 24.

27. Șamot, din Haror. Heleț, din Palon.

28. Ira, fiul lui Icheș, din Tecoa, Abiezer, din Anatot.

29. Sibecai, Hușatitul. Itai, din Ahoah.

30. Maharai, din Netofa, Meled, fiul lui Baana, din Netofa.

31. Itai, fiul lui Ribai, din Ghibea fiilor lui Beniamin. Benaia, din Pira-ton.

32. Hurai, din Nahale-Gaaș. Abiel, din Araba.

33. Azmavet, din Baharum. Eliahba, din Șaailbon.

34. Bene-Hașem, din Ghizon. Ionatan, fiul lui Șaghe, din Harar.

35. Ahiam, fiul lui Sacar, din Harar. Elifal, fiul lui Ur.

36. Hefer din Mechera. Ahia, din Palon.

37. Hetro, din Carmel. Naarai, fiul lui Ezbai.

38. Ioel, fratele lui Natan. Mibhar, fiul lui Hagri.

39. Telec, Amonitul, Nahrail, din Berot, care ducea armele lui Ioab, fiul Teruiei.

40. Ira, din Ieter. Gareb, din Ieter.

41. Urie, Hetitul. Zabad, fiul lui Ah-lai.

42. Adina, fiul lui Șiza, Rubenitul, căpetenia Rubeniților, și treizeci împreună cu el.

43. Hanan, fiul lui Maaca. Iosafat, din Mitnai.

44. Ozia, din Aștarot. Șama și Iehiel, fiii lui Hotam, din Aroer.

45. Iediael, fiul lui Șimri. Ioha, fratele său, Tiftitul.

46. Eliel, din Mahavim, Ieribai și Iosaria, fiii lui Elnaam. Itma, Moabitul.

47. Eliel, Obed și Iaasiel-Metobaia.

Războiului lui David în timpul lui Saul.

12 1. Iată* cei ce s'au dus la David la Ticiag**, pe cînd se ținea el departe de fața lui Saul, fiul lui Chia. Ei făceau parte din vitejii cari i-au dat ajutor în timpul războiului.

* 1 Sam. 27, 2. ** 1 Sam. 27, 6.

2. Erau arcași, cu mîna dreaptă și cu mîna stîngă* aruncau pietre, iar cu arcu trăgeau săgeți: erau din Beniamin, din numărul fraților lui Saul.

* 2 Cor. 10, 10.

3. Căpetenia Ahiezer și Ioas, fiii lui Șemaa, din Ghibea; Ieziel și Pelet, fiii lui Azmavet; Beraca; Iehu, din Anatot;

4. Ișmaia, din Gabaon, viteaz între cei treizeci, și căpetenie peste treizeci; Ieremia; Iahaziel; Iohanan; Iozabad, din Ghedera;

5. Eluzai; Ierimot; Bealia; Șemaria; Șefatia, din Harof;

6. Elcana, Ișia, Azareel, Ioezer și Iașobeam, Coreiți;

7. Ioela și Zebadia, fiii lui Ieroham, din Ghedor.

8. Dintre Gaditi, niște viteji au plecat să se ducă la David în cetățuia din pustie, ostași deprinși la război, înarmați cu scut și cu suliță, ca niște lei, și luți ca niște câprioare* de pe munți.

* 2 Sam. 2, 15.

9. Ezer, căpetenia; Obadia, al doilea; Eliab, al treilea;

10. Mișmana, al patrulea; Ieremia, al cincilea;

11. Atai, al șaselea; Eliel, al șaptelea;

12. Iohanan, al optulea; Elzabad, al nouălea;

13. Ieremia, al zecelea; Machanai, al unsprezecelea.

14. Aceștia erau fiii lui Gad, căpetenii ale ostirii; unul singur, cel mai mic, putea să se lupte cu o sută de oameni, și cel mai mare cu o mie.

15. Aceștia au trecut Iordanul în luna întâi, cînd ieșea* din mîncă, pe tot cursul lui, și ei sînt acela cari au pus pe fugă pe toți locuitorii din vîi, la răsărit și la apus.

* Ios. 3, 15.

16. Și din fiii lui Beniamin și ai lui Iuda au fost unii cari s'au dus la David în cetățuia.

17. David le-a ieșit înainte, și le-a vorbit astfel: „Dacă veniți la mine cu gînduri bune, ca să mă ajutați, inima mea se va uni cu voi; dar dacă veniți

să mă înșelați, în folosul vrăjmașilor mei, cînd nu fac nicio slăbicie, Dumnezeuul părinților noștri să vadă și să judece!"

18. Amasai*, unul din căpitani de seamă, a fost apucat de Duhul, și a zis: „Sîntem cu tine, Davide, și cu tine, fiul lui Isai! Pace, pace ție, și pace celor ce te ajută, căci Dumnezeuul tău ți-a ajutat!" Și David i-a primit, și i-a pus între căpeteniile oștirii.

* 2 Sam. 17, 25.

19. Niște oameni din Manase s'au unit cu David, cînd* a pornit cu război împotriva lui Saul cu Filistenii. Dar n'au fost de ajutor Filistenilor; căci, după ce s'au sfătuit, domnii Filistenilor au trimis înapoi pe David, zicînd: „S'ar putea ca el să treacă de partea stăpînului său Saul, și să ne pună astfel la primejdie capetele" noastre."

* 1 Sam. 28, 2. ** 1 Sam. 29, 4.

20. Cînd s'a întors la Ticiag, lată cei ce s'au unit cu el din Manase: Adnah, Ioabab, Iedaiel, Micael, Ioabab, Elihu și Tiltai, căpetenia miilor lui Manase.

21. Au dat ajutor lui David împotriva cetei* (jăfuitoarelor Amaleciți), căci toți erau oameni viteji, și au ajuns căpetenii în oștire.

* 1 Sam. 30, 1, 5, 10.

22. Și din zi în zi veneau oameni la David să-l ajute, pînă ce a avut o tabără mare, ca o tabără a lui Dumnezeu.

Războaiacii

celor douăsprezece semînți.

23. Lată numărul oamenilor înarmați pentru război, cari s'au dus* la David în Hebron, ca să treacă** asupra lui domnia lui Saul, după ț porunca Domnului.

* 2 Sam. 1, 3, 4, 5, 11. Cap. 12, 1. ** Cap. 12, 26. † 1 Sam. 18, 1, 8.

24. Fiii lui Iuda, cari purtau scutul și sulita, șase mii opt sute, înarmați pentru război.

25. Din fiii lui Simeon, oameni viteji la război, șapte mii o sută.

26. Din fiii lui Levi, patru mii șase sute;

27. și Iehoiada, mai marele Aaroniților, și cu el trei mii șapte sute;

28. și Jadoe*, tîndr viteaz, și casa tatălui său, douăzeci și două de căpetenii.

* 2 Sam. 8, 17.

29. Din fiii lui Benjamin, frații lui Saul, trei mii; căci pînă atunci cea mai mare* parte dintre ei rămăsese credincioși casei lui Saul.

* 2 Sam. 1, 8, 9.

30. Din fiii lui Efraim, douăzeci de mii opt sute, oameni viteji, oameni cu faimă, după casele părinților lor.

31. Din jumătatea semînței lui Manase, optsprezece mii, cari au fost numiți pe nume să se ducă să pună împărat pe David.

32. Din fiii lui Isahar, cari se pricepeau* în înțelegerea vremurilor și știau ce trebuia să facă Israel, două sute de căpetenii, și toți frații lor erau puși supor porunca lor.

* Est. 1, 12.

33. Din Zabulon, cincizeci de mii, în stare să meargă la oștire, înarmați pentru luptă cu toate armele de război, și gata să se lupte cu o inimă hotărîtă.

34. Din Neftali, o mie de căpetenii, și cu ei treizeci și șapte de mii, cari purtau scutul și sulita.

35. Din Danii, înarmați pentru război, douăzeci și opt de mii șase sute.

36. Din Așer, în stare să meargă la oaste, și gata de luptă: patru zeci de mii.

37. Și de cealaltă parte a Iordanului, din Rubeniți, din Gaditi, și din jumătatea semînței lui Manase, cu toate armele de război, o sută douăzeci de mii.

38. Toți acești bărbați, oameni de război, gata de luptă, au venit la Hebron cu inima neprefăcută, ca să pună pe David împărat peste tot Israelul. Și toți ceilalți din Israel erau tot cu un gînd să facă împărat pe David.

39. Au stat acolo trei zile cu David, mincînd și bînd, căci frații lor le pregătiseră de mîncare.

40. Și chiar celece locuiau lîngă ei pînă la Isahar, la Zabulon și Neftali, aduceau merinde pe măgari, pe cămile, pe cai și pe boi: alături, turte de smochine și de stafide, vin, untdelemn, boi și oi din belșug, căci era bucurie în Israel.

Chivotul adus de David în casa lui Obed-Edom.

13 1. David a ținut sfat cu căpeteniile peste mii și peste sute, cu toți mai marii.

2. Și David a zis întregii adunări a lui Israel: „Dacă găsiți cu cale, și dacă lucrul acesta vine dela Domnul, Dumnezeuul nostru, să trimitem în toate părțile la frații noștri cari au rămas* în toate ținuturile lui Israel, și la preoți și Leviți în cetățile și împrejurimile lor, ca să se strîngă la noi,

* 1 Sam. 31, 1. Isa. 37, 4.

3. și să aducem la noi chivotul Dumnezeului nostru, căci* nu ne-am mai îngrijit de el de pe vremea lui Saul.”

*1 Sam. 7, 1, 2.

4. Toată adunarea a hotărât să facă așa, căci lucrul acesta a părut bun întregului popor.

5. David a strins* pe tot Israelul, dela Șilhor** în Egipt, până la intrarea Hamatului, ca să aducă din† Chiriatar-learim chivotul lui Dumnezeu.

*1 Sam. 7, 5, 2 Sam. 8, 1. **2 Sam. 12, 3. †1 Sam. 4, 20; 7, 1.

6. Și David, împreună cu tot Israelul, s'a suit la Baala*, la Chiriatar-learim, care este al lui Iuda, ca să ridice de acolo chivotul lui Dumnezeu, înaintea căruia este chemat Numele Domnului care șade** între heruvimi.

*2 Sam. 2, 3, 20. **1 Sam. 4, 4, 2 Sam. 8, 2.

7. Au pus într'un car* nou chivotul lui Dumnezeu, pe care l-au luat din casa** lui Abinadab: Uza și Ahio cărmăuiau carul. *Nume. 4, 15, Cap. 15, 7, 13. **1 Sam. 7, 1.

8. David* și tot Israelul jucau înaintea lui Dumnezeu cu toată puterea lor, cîntînd și zicînd din arfe, din lăute, din tobe, din chimvale și din trîmbițe.

*2 Sam. 6, 5.

9. Cînd au ajuns la aria lui Chidon, Uza a întins mîna să apuce chivotul, pentru că boii erau să-l răstoarne.

10. Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Uza, și Domnul l-a lovit, pentrucă* întinsese mîna pe chivot. Uza a murit** acolo înaintea lui Dumnezeu.

*Nume. 4, 25, Cap. 15, 23, 25. **Lev. 10, 2.

11. David s'a mîniat că Domnul făcuse o spîrtură, lovind pe Uza cu o asemenea pedeapsă. De aceea locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi Peret-Uza¹.

12. David s'a temut de Dumnezeu în ziua aceea, și a zis: „Cum să aduc chivotul lui Dumnezeu la mine?”

13. David n'a tras chivotul la el în cetatea lui David, ci l-a dus în casa lui Obed-Edom din Gat.

14. Chivotul* lui Dumnezeu a rămas trei luni la familia lui Obed-Edom, în casa lui. Și Domnul a binecuvîntat casa lui Obed-Edom** și tot ce era al lui.

*2 Sam. 6, 11. **Ps. 135, 27, Cap. 28, 5.

Casa lui David și copiii lui.

14 1. Hiram*, împăratul Tirului, a trimis soli lui David, și lemn de cedru, și cioplitori de piatră și timplari, să-i zidească o casă.

*2 Sam. 5, 11, etc.

1. Sam. Epitaphul lui Uza.

2. David a cunoscut că Domnul îl întărea ca împărat al lui Israel, și că împărăția lui s'a întîrțat foarte mult, din pricina poporului Său Israel.

3. David a mai luat neveste și la Ierusalim: și a mai născut fii și fiice.

4. Iată numele celor* ce i s'au născut la Ierusalim: Șamua, Șobab, Natan, Solomon.

*Cap. 1, 8.

5. Ibhar, Elișua, Elifelet,

6. Noga, Nefeg, Iafia,

7. Elișama, Beeliada și Elifelet.

Biruințele lui David asupra Filistenilor.

8. Filistenii au auzit că David* fusese uns împărat peste tot Israelul, și s'au suit cu toții să-l caute. David a fost înștiințat de acest lucru, și le-a ieșit înainte.

*2 Sam. 5, 17.

9. Filistenii au venit, și s'au răspîndit în valea* Refaimișilor.

*Cap. 11, 15.

10. David a întrebat pe Dumnezeu, zicînd: „Să mă sui împotriva Filistenilor, și îi vei da în mîinile mele?” Și Domnul i-a zis: „Sui-te, și-i voi da în mîinile tale.”

11. S'au suit la Baal-Perașim, unde David i-a bîtut. Apoi a zis: „Dumnezeu a risipit pe vrăjmașii mei prin mîna mea, ca pe niște ape cari se scurg. De aceea s'a dat locului acestuia numele Baal-Perașim.

12. Ei și-au lăsat acolo dumnezeii, cari au fost arși în foc, după porunca lui David.

13. Filistenii* s'au răspîndit din nou în vale.

*2 Sam. 5, 22.

14. David a întrebat iarăși pe Dumnezeu. Și Dumnezeu i-a zis: „Să nu te sui după ei; întoarce-te dela ei, și mergi* asupra lor prin fața dușilor.”

*2 Sam. 5, 23.

15. Cînd vei auzi un vîiet de pași în virfurile dușilor, atunci să ieși la luptă, căci Dumnezeu merge înaintea ta, ca să bată oastea Filistenilor.”

16. David a făcut cum îi poruncise Dumnezeu, și oastea Filistenilor a fost bîtută dela Gabaon* pînă la Ghezer.

*2 Sam. 5, 25.

17. Faima* lui David s'a răspîndit în toată țara, și Domnul l-a făcut de** temut pentru toate neamurile.

*1 Sam. 4, 22, 2 Cron. 28, 5. **Deut. 2, 25; 11, 25.

David aduce Chivotul la Ierusalim.

15 1. David și-a zidit case în cetatea lui David; a pregătît un loc chivotului lui Dumnezeu, și a ridicat un cort* pentru el.

*Cap. 16, 1.

2. Atunci David a zis: „Chivotul* lui Dumnezeu nu trebuie purtat decât de Leviți, căci pe ei i-a ales Domnul să ducă chivotul lui Dumnezeu și să-l slujească pe vecie.”

* Oiam. 4, 2, 18. Deut. 10, 8; 21, 9.

3. Și David a strins* tot Israelul la Ierusalim ca să suie chivotul Domnului la locul pe care i-l pregătise.

* I Reg. 6, 1. Cap. 15, 5.

4. David a strins pe fiii lui Aaron și pe Leviți:

5. din fiii lui Chehat: pe căpetenia Uriel și pe frații săi, o sută douăzeci;

6. din fiii lui Merari: pe căpetenia Asaia și pe frații săi, două sute douăzeci;

7. din fiii lui Gherșom: pe căpetenia Ioel și pe frații săi, o sută treizeci;

8. din fiii lui Elișafan*: pe căpetenia Semaia și pe frații săi, două sute;

* Exod. 6, 26.

9. din fiii lui Hebron*, pe căpetenia Eliel și pe frații săi, optzeci;

* Exod. 6, 18.

10. din fiii lui Uzziel, pe căpetenia Aminadab și pe frații săi, o sută doisprezece.

11. David a chemat pe preoții Tadoc și Abiatar, și pe Leviții Uriel, Asaia, Ioel, Semaia, Eliel și Aminadab.

12. Și le-a zis: „Voi sfințiți capii de familie ai Leviților, sfințiți-vă, voi și frații voștri, și suiți chivotul Domnului, Dumnezeului lui Israel, la locul pe care i l-am pregătit.”

13. Pentru că* n-ați fost întâia dată, deaceia ne-a lovit Domnul** Dumnezeu nostru, căci nu l-am căutat după lege.”

* 2 Sam. 4, 3. Cap. 12, 7. ** Cap. 12, 20, 11.

14. Preoții și Leviții s'au sfințit ca să suie chivotul Domnului, Dumnezeului lui Israel.

15. Fiii Leviților au dus chivotul lui Dumnezeu pe umeri cu niște drugi, cum poruncise* Moise, după cuvântul Domnului.

* Exod. 26, 14. Num. 4, 10; 7, 9.

16. Și David a zis căpeteniilor Leviților să așeze pe frații lor cîntăreți cu instrumente de muzică, cu lăute, arfe și țimbale, și să sune din ele cîntări răsunătoare, în semn de bucurie.

17. Leviții au așezat pe Heman*, fiul lui Ioel; dintre frații lui, pe Asaf**, fiul lui Berechia; și dintre fiii lui Merari, frații lor, pe Etan†, fiul lui Cușia;

* Cap. 6, 12. ** Cap. 6, 26. † Cap. 6, 44.

18. apoi împreună cu ei pe frații lor de a doua mîna: pe Zaharia, Ben, Iasziel, Șemiramot, Iehiel, Uni, Eliab,

Benaia, Maaseia, Matitia, Elifele și Micneia, și Obed-Edom și Ieiel, ușieri.

19. Cîntăreții Heman, Asaf și Etan aveau țimbale de aramă, ca să sune din ele.

20. Zaharia, Aziel, Șemiramot, Iehiel, Uni, Eliab, Maaseia și Benaia aveau lăute pe* alamot;

* Ps. 81, 22-24.

21. și Matitia, Elifele, Micneia, Obed-Edom, Ieiel și Azazia, aveau arfe cu opt coarde, ca să sune tare.

22. Chenania, căpetenia muzicii între Leviți, dirijea muzica, fiindcă era meșter.

23. Berechia și Elcana erau ușierii chivotului.

24. Șebania, Iosafat, Netaneel, Amasai, Zaharia, Benaia și Eliezer, preoții, sunau din trîmbițe* înaintea chivotului lui Dumnezeu. Obed-Edom și Iehia erau ușierii chivotului.

* Num. 10, 8. Ps. 81, 3.

25. David*, bătrînii lui Israel, și căpeteniile miilor au pornit astfel să suie chivotul legămîntului Domnului de la casa lui Obed-Edom, în mijlocul bucuriei.

* 2 Sam. 4, 12, 13, etc. I Reg. 8, 1.

26. Cînd a ajutat Dumnezeu pe Leviți să ridice chivotul legămîntului Domnului, au jertfit șapte viței și șapte berbeci.

27. David era îmbrăcat cu o manta de în suptire; tot așa erau îmbrăcați toți Leviții, cari duceau chivotul, cîntăreții, și Chenania, căpetenia muzicii între cîntăreți, și David avea pe el un efod de în.

28. Tot Israelul a suit* chivotul legămîntului Domnului cu strigăte de bucurie, cu sunete de goarne, de trîmbițe, și de chimvale, și făcînd să răsunе lăutele și arfele.

* Cap. 12, 8.

29. Pe cînd* intra în cetatea lui David chivotul legămîntului Domnului, Mical, fata lui Saul, se uita pe fereastră, și cînd a văzut pe împăratul David sărînd și jucînd, l-a disprețuit în inima ei.

* 2 Sam. 4, 10.

Orînduirile privitoare la slujbă.

16 1. Dupăce au adus* chivotul lui Dumnezeu, l-au pus în mijlocul cortului pe care-l întinsese David pentru el, și au adus înaintea lui Dumnezeu ardere de tot și jertfe de mulțămiri.

* 2 Sam. 4, 27-28.

2. Cînd a isprăvit David de adus

arderile de tot și jertfele de mulțămiri, a binecuvîntat poporul în Numele Domnului.

3. Apoi a împărțit tuturor celor din Israel bărbaiți și femei, fiicăruia cite o pine, o bucată de carne și o turtă de stafide.

4. A dat Leviților sarcina să facă slujba înaintea chivotului Domnului, să chicme*, să laude și să slăvească pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

* Ps. 96, 19, etc.

5. Aceștia erau: Asaf, căpetenia; Zaharia, al doilea după el, Ieiel, Șemiramot, Iehiel, Matitia, Eliab, Benaia, Obad-Edom și Ieiel. Ei aveau instrumente de muzică, alăute și arfe, și Asaf suna din țimbale.

6. Preoții Benaia și Iahaziel sunau mereu din trîmbițe înaintea chivotului legămîntului lui Dumnezeu.

7. În ziua aceea David a însărcinat pentru întîia dată pe Asaf și frații săi să vestească* laudele Domnului.

* Psalm. 98, 1.

Cîntare de laudă.

8. Lăudați* pe Domnul, chemați Numele Lui:

faceți cunoscut printre popoare faptele Lui înalte!

* Ps. 96, 1-2.

9. Cîntați, cîntați în cinstea Lui!

Vorbiți despre toate minunile Lui!

10. Făliți-vă cu Numele Lui cel sfînt!

Să se bucure inima celor ce caută pe Domnul!

11. Cîntați pe Domnul și sprijinul Lui, cîntați necurmat Fața Lui!

12. Aduceți-vă aminte de minunile pe cari le-a făcut, de minunile Lui și de judecățile rostită de gura Lui.

13. voi, sîmînța lui Israel, robul Său, copiii lui Iacov, aleși Lui!

14. Domnul este Dumnezeul nostru: judecățile Lui se împlinesc pe tot pămîntul.

15. Aduceți-vă aminte totdeauna de legămîntul Său:

de făgăduințele Lui, făcute pentru o mie de neamuri de oameni,

16. de legămîntul pe care l-a făcut* cu Avraam,

și de jurămîntul pe care l-a făcut lui Isaac;

* Psal. 105, 9; 106, 11; 106, 12.

17. El l-a făcut o lege pentru Iacov, un legămînt vecinic pentru Israel,

18. zicînd: „Îți voi da țara Canaanului,

ca moștenire care v'a căzut la împărțea!.”

19. Ei erau puțini la număr atunci, foarte* puțin la număr, și străini în țara aceea.

* Psal. 105, 9.

20. Și mergeau dela un neam la altul, și dela o împărăție la un alt popor;

21. dar El n'a îngăduit nimănui să-i asuprească,

și a pedepsit* împăraii din pricina lor,

* Psal. 137; 138, 1. Psal. 137-138.

22. zicînd: „Nu* vă atingeți de unșii Mei,

și nu faceți nici un rău proorocilor mei!”

* Ps. 105, 18.

23. Cîntați* Domnului, toți locuitorii pămîntului!

Vestiti din zi în zi mîntuirea Lui;

* Ps. 98, 1, etc.

24. povestiți printre neamuri slava Lui,

printre toate popoarele minunile Lui!

25. Căci Domnul este mare și foarte vrednic de laudă,

El este de temut mai pesus de toți dumnezeii;

26. căci toți dumnezeii popoarelor sînt* idoli,

dar Domnul a făcut cerurile.

* Lev. 24, 4.

27. Măreția și strălucirea sînt înaintea Feței Lui,

tăria și bucuria sînt în locașul Lui.

28. Familii de popoare, dați Domnului,

dați Domnului slavă și cinste!

29. Dați Domnului slavă pentru Numele Lui!

Aduceți daruri și veniți înaintea Lui, închinăți-vă înaintea Domnului cu poadoabe sfinte.

30. Tremurați înaintea Lui, toți locuitorii pămîntului!

Căci lumea este întărită, și nu se clatină.

31. Să se bucure cerurile, și să se veselească pămîntul!

Să se spună printre neamuri că Domnul împărățește!

32. Să urle marea cu tot ce este în ea!

Cîmpia să se veselească împreună cu tot ce este pe ea!

33. Să chiuie copacii din pădure înaintea Domnului! Căci El vine să judece pămîntul.

34. Lăudați* pe Domnul, căci este bun,

căci îndurarea Lui ține în veac!

* Ps. 98, 1; 107, 1; 138, 1; 100, 4.

35. Ziceți*: „Mintuiește-az, Dumnezeul mintuirii, strînge-ne și scoate-ne din mijlocul neamurilor, ca să lăudăm Numele Tău cel sfînt, și să ne punem slava în a Te lăuda!”
* Ps. 106, 47, 48.

36. Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, din vecinicie în vecinicie!

Și tot* poporul** a zis: „Amin!” și lăuda pe Domnul!* * 1 Reg. 8, 18. ** Deut. 27, 18.

37. David a lăsat acolo, înaintea chivotului legămîntului Domnului, pe Asaf și pe frații lui, ca să slujească securmat înaintea chivotului, împlinindu-și datoria zi de zi.

38. A lăsat pe Obed-Edom și pe Hosa ca frații lor, în număr de șasezeci și opt, pe Obed-Edom, fiul lui Ieditun, și pe Hosa, ca ușieri.

39. A pus pe preotul Tadop și pe preoți, frații săi, înaintea* locașului Domnului, pe înălțimea** din Gabaon.
* Cap. 21, 28. 2 Cron. 1, 3. ** 1 Reg. 13, 4.

40. ca să aducă securmat Domnului arderi de tot, dimineața și seara*, pe altarul arderilor de tot, și să împlinească tot ce este scris în legea Domnului, poruncită lui Israel de Domnul.
* Exod. 28, 28. Num. 28, 3.

41. Cu ei erau Heman și Ieditun, și ceilalți cari fuseseră aleși și numiți pe nume ca să laude pe Domnul, căci îndurarea* Lui ține în veac.
* Vers. 24. 2 Cron. 1, 12; 7, 3. Ezer. 1, 11. 2r. 28, 11.

42. Cu ei erau Heman și Ieditun, cari aveau trîmbițe și țîmbale pentru cele sunau din ele, și instrumente pentru cîntări în cîntea lui Dumnezeu. Fiii lui Ieditun erau ușieri.

43. Tot poporul* s'a dus fiecare la casa lui, și David s'a întors să-și binecuvînteze casa.
* 2 Sam. 4, 23, 26.

David vrea să zidească Templul.

17 1. Pe cînd* locuia David în casa lui, a zis proorocului Natan: „Iată, eu locuiesc într-o casă de cedru, și chivotul legămîntului Domnului este într'un cort.”
* 2 Sam. 7, 1, etc.

2. Natan a răspuns lui David: „Fă tot ce-ți spune inima, căci Dumnezeu este cu tine.”

3. În noaptea următoare, cuvîntul Domnului a vorbit lui Natan:

4. „Du-te și spune robului Meu David: „Așa vorbește Domnul: „Nu tu îmi vei zidi o casă de locuit,

5. Căci Eu n'am locuit într-o casă din ziua cînd am scos pe Israel din Egipt pînă în ziua de azi; ci am mers din cort în cort, și din locaș în locaș.

6. Pretutîndeni pe unde am mers cu tot Israelul, am spus Eu o vorbă vremuia din judecătorii lui Israel, cărora le poruncisem să pască pe poporul Meu, am zis Eu: „Pentruce nu-Mi zidiți o casă de cedru?”

7. Acum să spui robului Meu David: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Te-am luat dela pășune, dinapoia oilor, ca să fi capetenia poporului Meu Israel;

8. am fost cu tine pretutîndeni pe unde ai mers, am nimicit pe toți vrăjmașii tăi dinaintea ta, și ți-am făcut nume ca numele celor mari de pe pămînt:

9. am dat o locuință poporului Meu Israel, și l-am sădit ca să fie statornic acolo și să nu mai fie turburat, pentruca cei răi să nu-l mai nimicească așa cum îl nimiceau mai înainte

10. și pe vremea cînd puseseam judecători peste poporul Meu Israel. Am smerit pe toți vrăjmașii tăi. Și îți vestesc că Domnul îți va zidi o casă.

11. Cînd ți se vor împlini zilele, și cînd te vei duce la pămîntul tăi, voi ridica sămînta ta după tine, și anume pe unul din fiii tăi, și-l voi întări domnia.

12. El îmi va zidi o casă, și-l voi întări pe vecie scaunul lui de domnie.

13. Eu îi voi* fi Tată și el îmi va fi fiu; și nu voi îndepărta bunătatea Mea dela el, cum am îndepărtat-o dela cel dinaintea ta.
* 2 Sam. 7, 14, 15.

14. Îl* voi așeza pentru totdeauna în Casa Mea, și în împărăția Mea scaunul lui de domnie va fi întărit pe vecie.”
* Luc. 1, 30.

Răgăduna lui David.

15. Natan a spus lui David toate aceste cuvinte și toată vedenia aceasta.

16. Și împăratul David* s'a dus și s'a înfățișat înaintea Domnului, și a zis: „Cine sînt eu, Doamne Dumnezeule, și ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sînt?”
* 2 Sam. 7, 18.

17. Și atîta este puțin lucru înaintea ta, Dumnezeule! Tu vorbești și de casa robului Tău pentru vremile viitoare. Și binevoiești să-Ți îndrepti privirile asupra mea în febul oamenilor, Tu care ești înălțat, Doamne Dumnezeule!

18. Ce ar putea să-Ți mai spună David față de slava dată robului Tău? Tu cunoști pe robul Tău.

19. Doamne, din pricina robului Tău, și după inima Ta, ai făcut aceste lucruri mari, și i le-ai descoperit.

20. Doamne! nimeni nu este ca Tine, și nu este alt Dumnezeu afară de Tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre.

21. Este oare pe pământ un singur popor, care să fie ca poporul Tău Israel, pe care Dumnezeu a venit să-l răscumpeze, ca să facă din el poporul Lui, ca să-Ți faci un nume și să săvârșești minuni și semne mari, izgonind neamuri dinaintea poporului Tău, pe care l-ai răscumpărat din Egipt?

22. Tu ai pus pe poporul Tău Israel, ca să fie poporul Tău pe vecie; și Tu, Doamne, Te-ai făcut Dumnezeul lui.

23. Acum, Doamne, cuvîntul pe care l-ai rostit asupra robului Tău și asupra casei lui să rămînă în veac, și fă după cuvîntul Tău!

24. Să rămînă, pentruca Numele Tău să fie slăvit pe vecie și să se spună: „Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, este un Dumnezeu pentru Israel!” Și casa robului Tău David să fie întărită înaintea Ta!

25. Căci Tu însuși, Dumnezeule, ai descoperit robului Tău că ți vei zidi o casă. De aceea a îndrăznit robul Tău să se roage înaintea Ta.

26. Acum, Doamne, Tu ești adevăratul Dumnezeu, și Tu ai vestit harul acesta robului Tău.

27. Binecuvîntează dar casa robului Tău, ca să rămînă pe vecie înaintea Ta! Căci ce binecuvîntezi Tu, Doamne, este binecuvîntat pentru vecinicie!”

Biruințele lui David.

18 1. După aceea, David a bătut* pe Filistenii și i-a smerit, și a luat din mina Filistenilor Oatul și satele lui.

* 2 Sam. 8, 1, etc.

2. A bătut pe Moabiți, și Moabiții au fost supuși lui David și i-au plătit un bir.

3. David a bătut pe Hadarezer, împăratul Tobei, spre Hamat, cînd s'a dus să-și așeze stăpînirea peste riul Eufratului.

4. David i-a luat o mie de cară, șapte mii* de călăreți, și două zeci de mii de

pedestrași; a tăiat vinde tuturor căilor de trăsuri, și n'a plăstat decît o sută de cară.

* 2 Sam. 8, 4.

5. Sirienii din Damasc au venit în ajutorul lui Hadarezer, împăratul Tobei, și David a bătut douăzeci și două de mii de Sirieni.

6. David a pus o strajă de oști în Siria Damascului. Și Sirienii au fost supuși lui David, și i-au plătit bir.

Domnul ocrotea pe David ori unde mergea.

7. Și David a luat scuturile de aur pe cari le aveau slujitorii lui Hadarezer, și le-a adus la Ierusalim.

8. David a mai luat multă aramă din Tibhat și din Cun, cetățile lui Hadarezer. Solomon a făcut* din ea marea de aramă, stîlpii și uneltele de aramă.

* 1 Reg. 7, 23, 26. 2 Cron. 4, 12, 15, 16.

9. Tohu, împăratul Hamatului, a auzit că David bătuse toată oștirea lui Hadarezer, împăratul Tobei,

10. și a trimis pe fiul său Hadoram la împăratul David să-i ureze de bine, și să-l laude că a luptat împotriva lui Hadarezer și l-a bătut. Căci Tohu era în război cu Hadarezer. A trimis de asemenea tot felul de vase de aur, de argint și de aramă.

11. Împăratul David le-a închinat Domnului, împreună cu argintul și aurul pe care-l luase dela toate popoarele, dela Edom, dela Moab, dela fiii lui Amon, dela Filistenii și dela Amalec.

12. Abișai, fiul Teruiei, a bătut în Valea Sării optsprezece mii* de Edomiți.

* 2 Sam. 8, 13.

13. A pus* oști de strajă în Edom, și tot Edomul a fost supus lui David. Domnul ocrotea pe David ori pe unde mergea.

* 2 Sam. 8, 14, etc.

Înalții slujbași ai lui David.

14. David a domnit peste tot Israelul, și făcea judecată și dreptate tot poporului său.

15. Ioab, fiul Teruiei, era mai mare peste oștire; Iosafat, fiul lui Ahilud, era scriitor;

16. Iadoc, fiul lui Ahitub, și Abimelec, fiul lui Abiatar, erau preoți; Șavșă era logofăt;

17. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era căpetenia Cheretților și a Peletitilor; și fiii lui David erau cei dinții pe lângă împărat.

* 2 Sam. 8, 18.

Război împotriva Amonitilor.

19 1. După aceea *, Nahaș, împăratul fiilor lui Amon, a murit, și în locul lui a domnit fiul său. * 2 Sam. 18, 1, etc.

2. David a zis: „Voi arăta bunăvoință lui Hanun, fiul lui Nahaș, căci tatăl lui a arătat bunăvoință față de mine.” Și David a trimis soli să-l mângie pentru moartea tatălui său. Când au ajuns slujitorii lui David în țara fiilor lui Amon, la Hanun, ca să-l mângie,

3. căpeteniile fiilor lui Amon au zis lui Hanun: „Crezi că David îți trimete oameni să te mângie, ca să cinstească pe tatăl tău? — Oare n'au venit slujitorii lui la tine ca să cunoască cetatea și s'o nimicească, și ca să iscodească țara?”

4. Atunci Hanun a luat pe slujitorii lui David, a pus să-l radă, și să le taie hainele pela mijloc până la brâu. Apoi le-a dat drumul.

5. David, căruia au venit și i-au dat de știre despre cele întâmplate cu oamenii aceștia, a trimis niște oameni înaintea lor, căci li se făcuse mare rușine; și împăratul a trimis să le spună: „Rămîneți la Ierihon pînă vă va crește barba, și apoi să vă întoarceți.”

6. Fiii lui Amon au văzut că se făcuseră urși lui David, și Hanun și fiii lui Amon au trimis o mie de talanți de argint să tocească în slujba lor cară și călăreți dela Sirienii din Mesopotamia și dela Sirienii din Maaca și din Toba *. * Cap. 10, 5, 9.

7. Au tocmit treizeci și două de mii de cară și pe împăratul din Maaca împreună cu poporul lui, cari au venit și au tăbărit înaintea Medebelei. Fiii lui Amon s'au strîns din cetățile lor, și au mers la luptă.

8. La auzul acestei vești, David a trimis împotriva lor pe Ioab și toată oștirea de oameni viteji.

9. Fiii lui Amon au ieșit, și s'au înșirat în linie de bătaie la intrarea cetății; împărații cari veniseră au tăbărit deosebit pe cîmp.

10. Ioab a văzut că avea de luptat și înainte și înapoi. A ales atunci din toți voinicii de frunte ai lui Israel o cearță, pe care a așezat-o împotriva Sirienilor;

11. și a pus supt porunca fratelui său Abișai cealaltă parte a poporului, ca să țină piept fiilor lui Amon.

12. El a zis: „Dacă Sirienii vor fi mai tari decît mine, să-mi vii tu în ajutor; și dacă fiii lui Amon vor fi mai tari decît tine, îți voi veni eu în ajutor.

13. Fii tare, și să ne îmbărbătăm pentru poporul nostru și pentru cetățile Dumnezeului nostru, și Domnul să facă ce va crede!”

14. Ioab, cu poporul lui, a înaintat la luptă împotriva Sirienilor, și ei au fugit dinaintea lui.

15. Și cînd au văzut fiii lui Amon că Sirienii o luaseră la fugă, au fugit și ei dinaintea lui Abișai, frațele lui Ioab, și s'au întors în cetate. Și Ioab s'a întors la Ierusalim.

16. Sirienii, văzînd că fuseseră bătute de Israel, au trimis și au adus pe Sirienii cari erau de cealaltă parte a Rîului; și Șofah, căpetenia oștirii lui Hadarezer, era în fruntea lor.

17. Au dat de știre lui David, care a strîns pe tot Israelul, a trecut Iordaniul, a mers împotriva lor, și s'a pregătit de luptă împotriva lor. David s'a înșiruit în linie de bătaie împotriva Sirienilor. Dar Sirienii, după ce se bătuseră cu el,

18. au fugit dinaintea lui Israel. David le-a ucis oamenii dela șapte mii de cară și patruzeci de mii de pedestrași, și a omorît pe Șofah, căpetenia oștirii.

19. Slujitorii lui Hadarezer, văzîndu-se bătute de Israel, au făcut pace cu David, și i s'au supus. Și Sirienii n'au vrut să mai ajute pe fiii lui Amon.

Cucerirea cetății Raba.

20 1. În anul următor *, pe vremea cînd porneau împărății la război, Ioab ** a pornit, în fruntea unei puternice oștiri, să pustiască țara fiilor lui Amon și să impresoare Raba. Dar David a rămas la Ierusalim. Ioab a bătut Raba și a nimicit-o.

* 2 Sam. 11, 1. ** 2 Sam. 10, 26.

2. David a luat * cununa de pe capul împăratului ei, și a găsit-o în greutate de un talant de aur: era împodobită cu petre scumpe. Au pus-o pe capul lui David, care a luat o mare pradă din cetate. * 2 Sam. 12, 29, 31.

3. A scos afară pe locuitori, și i-a tăiat în bucăți pe ferestrele, cu securi, și cu topoare; tot așa a făcut tuturor cetăților fiilor lui Amon. David s'a întors la Ierusalim cu tot poporul.

Biruințele asupra Filistenilor.

4. După aceea, a avut loc * o bătălie la Ghezer cu Filistenii. Atunci Sibecai **, Hușatitul, a ucis pe Săpai, unul din copiii lui Rafa. Și Filistenii au fost smeriți. * 2 Sam. 21, 18. ** Cap. 11, 29.

5. A mai fost o bătălie cu Filistenii. Și Elhanan, fiul lui Iair, a ucis pe fratele lui Goliat, Lahmi din Gat, care avea o sulită al cărei minier era ca un sul de țesut.

6. A mai fost * o bătălie la Gat. Acolo a fost un om de statură înaltă, care avea șase degete la fiecare mână și la fiecare picior, douăzeci și patru de toate, și care se trăgea și el din Rafa. * 2 Sam. 21, 20.

7. El a batjocorit pe Israel; și Iонатан, fiul lui Șimea, fratele lui David, l-a ucis.

8. Oamenii aceștia erau dintre copiii lui Rafa la Gat. Ei au perit uciși de mîna lui David și de mîna slujitorilor lui.

Numărătoarea poporului.

21 1. Satana * s'a sculat împotriva lui Israel, și a aștit pe David să facă numărătoarea lui Israel. * 2 Sam. 24, 1, etc.

2. Și David a zis lui Ioaab și căpetenienilor poporului: „Duceți-vă, de faceți numărătoarea lui Israel, de la Beer-Seba pînă la Dan, și spuneți-mi ca să știu la cît se ridică * numărul poporului.” * Cap. 27, 28.

3. Ioaab a răspuns: „Domnul să facă pe poporul Lui încă de o sută de ori pe atîta! Împărate, domnul meu, nu sînt ei toți slujitori ai domnului meu? Dar pentruce cere domnul meu lucrul acesta? Pentruce să faci pe Israel să păcătuiască astfel?”

4. Împăratul a stăruit în porunca pe care o dădea lui Ioaab. Și Ioaab a plecat, și a străbătut tot Israelul; apoi s'a întors la Ierusalim.

5. Ioaab a dat lui David cartea numărătorii poporului: în tot Israelul erau o mie de mii și o sută de mii de bărbați în stare să scoată sabia, iar în Iuda erau patru sute șaptezeci de mii de bărbați în stare să scoată sabia.

6. Între ei n'a numărât și pe Levi și Benjamin *, căci porunca împăratului i se părea o urfclume. * Cap. 27, 24.

Ciuma.

7. Porunca aceasta n'a plăcut lui Dumnezeu, care a lovit pe Israel.

8. Și David a zis lui Dumnezeu: „Am săvîrșit un mare păcat * făcînd lucrul acesta! Acum, iartă ** frădelegea robului Tău, căci am lucrat în totul ca un nebun!” * 2 Sam. 24, 24. ** 2 Sam. 22, 19.

9. Domnul a vorbit astfel lui Gad, văzătorul * lui David: * 1 Sam. 9, 9.

10. „Du-te și spune lui David: „Așa vorbește Domnul: „Îți pun înaintea trei urgii; alege una din ele, și te voi lavi cu ea.”

11. Gad s'a dus la David, și i-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Primește:

12. sau trei * ani de foamete, sau trei luni în timpul cărora să fii nimicit de protivnici tăi și atîns de sabia vrămașilor tăi, sau trei zile în timpul cărora sabia Domnului și ciuma să fie în țară și ingerul Domnului să ducă nimicirea în tot ținutul lui Israel. Vei acum ce trebuie să răspund Celui ce mă trimete.” * 2 Sam. 24, 12.

13. David a răspuns lui Gad: „Sînt într-o mare strîmtoare! Să cad în minile Domnului, căci îndurările Lui sînt nemărginite; dar să nu cad în minile oamenilor!”

14. Domnul a trimis ciuma în Israel, și au căzut șaptezeci de mii de oameni din Israel.

15. Dumnezeu a trimis un inger * la Ierusalim, ca să-l nimicească; și, pe cînd îl nimicea, Domnul S'a uitat, și i-a părut ** rău de răul acesta; și a zis ingerului care nimicea: „Destul! Acum, trage-ți mîna înapoi!” Ingerul Domnului stătea lingă aria lui Ornan, lebusitul. * 2 Sam. 24, 16. ** Fac. 3, 6.

16. David a ridicat ochii, și a văzut * pe ingerul Domnului stînd între pămînt și cer, și ținînd în mînă sabia scoasă și întoarsă împotriva Ierusalimului. Atunci David și bătrînii, învelți cu saci, au căzut cu fața la pămînt. * 2 Cron. 3, 1.

17. Și David a zis lui Dumnezeu: „Oare n'am poruncit eu numărătoarea poporului? Eu am păcătuit și am făcut răul acesta; dar oile acestea, ce au făcut oare? Doamne, Dumnezeul meu, mîna Ta să fie dar peste mine și peste casa tatălui meu și să nu peardă pe poporul Tău!”

18. Ingerul * Domnului a spus lui Gad să vorbească lui David, să se suie să ridice un altar Domnului în aria lui Ornan, lebusitul. * 2 Cron. 3, 1.

19. David s'a suit, după cuvîntul pe

care-l spusese Gad în Numele Domnului.

20. Ornan s'a întors și a văzut ingerul, și cei patru fii ai lui s'au ascuns împreună cu el: treiera grul atunci.

21. Când a ajuns David la Ornan, Ornan s'a uitat, și a zărit pe David; apoi a ieșit din arie, și s'a închinat înaintea lui David, cu fața la pământ.

22. David a zis lui Ornan: „Dă-mi locul ariei să zidesc în el un altar Domnului; dă-mi-l pe prețul lui în argint, ca să se depărteze urgia deasupra poporului.”

23. Ornan a răspuns lui David: „Ia-l, și să facă domnul meu împăratul ce va crede; iată eu dau boii pentru arderea de tot, cărăile în loc de lemne, și grul pentru darul de mîncare, toate le dau.”

24. Dar împăratul David a zis lui Ornan: „Nu! Vreau să-l cumpăr pe prețul lui în argint, căci nu voi da Domnului ce este al tău, și nu voi aduce o ardere de tot care să nu mă coste nimic.”

25. Și David a dat* lui Ornan șase sute de sicli de aur pentru locul ariei.

* 2 Sam. 24, 24.

26. David a zidit acolo un altar Domnului, și a adus ardere de tot și jertfe de mulțămire. A chemat pe Domnul, și Domnul i-a răspuns prin foc*, care s'a pogorît din cer pe altarul arderii de tot.

* Lev. 9, 24. 2 Cron. 6, 1; 7, 1.

27. Atunci Domnul a vorbit ingerului, care și-a vîrît iarbă sabie în teacă.

28. Pe vremea aceasta, David, văzînd că Domnul îl ascultase în aria lui Ornan, lebusitul, aducea jertfe acolo.

29. Dar locașul* Domnului, făcut de Moise în pustie, și altarul arderilor de tot, erau atunci pe înălțimea Ga-baonului.

* Cap. 18, 26.

30. David* nu putea să meargă înaintea acestui altar să caute pe Dumnezeu, pentru că îl înspăimîntase sabia ingerului Domnului.

* 1 Reg. 3, 4. Cap. 18, 26. 2 Cron. 1, 8.

22 1. Și David a zis: „Aici* să fie Casa Domnului Dumnezeu, și aici să fie altarul arderilor de tot pentru Israel.”

* Deut. 12, 5. 2 Sam. 24, 18. Cap. 21, 18, 19, 26, 28. 2 Cron. 3, 1.

Pregătirile

În David pentru zidirea Templului.

2. David a strîns pe străinii* din țara lui Israel, și a însărcinat pe ciopli-

torii de piatră să pregătească pietre cioplite pentru zidirea Casei lui Dumnezeu.

* 1 Reg. 3, 21.

3. A pregătît și fer din belșug pentru cuiele dela aripile ușilor și pentru scoabe, aramă atît de multă încît nu puteau s'o numere*.

* 2 Sam. 14, 1 Reg. 7, 47.

4. și lemne de cedru fără număr, căci Sidonienii* și Tirienii aduseseră lui David lemne de cedru din belșug.

* 1 Reg. 3, 4.

5. David zicea: „Fiul meu Solomon* este tînăr și plîpînd, și casa care va fi zidită Domnului trebuie să fie de mare faimă și slavă în toate țările; de aceea vreau să-i pregătesc cele de trebuință pentru zidirea ei.” Și David a făcut mari pregătiri înainte de moarte.

* Cap. 28, 1.

Sfaturile date lui Solomon.

6. David a chemat pe fiul său Solomon, și i-a poruncit să zidească o casă Domnului, Dumnezeul lui Israel.

7. David a zis lui Solomon: „Fiul meu, aveam de gînd* să zidesc o casă Numelui** Domnului, Dumnezeul meu.

* 2 Sam. 7, 2. 1 Reg. 8, 17. Cap. 13, 1; 28, 2. ** Deut. 12, 5, 11.

8. Dar cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel: „Tu ai vîrșat mult sînge*, și ai făcut mari războaie; de aceea nu vei zidi o casă Numelui Meu, căci ai vîrșat înaintea Mea mult sînge pe pămînt.

* 1 Reg. 3, 1. Cap. 28, 2.

9. Iată* că ți se va naște un fiu, care va fi un om al odihnei, și căruia îi voi da odihnă**, izbăvind-l din mîna tuturor vrăjmașilor lui de jur împrejur; căci numele lui va fi Solomon (*Pacea*), și voi aduce peste Israel pacea și liniștea în timpul vieții lui.

* Cap. 28, 1. ** 1 Reg. 4, 20; 5, 4.

10. El* va zidi o casă Numelui Meu. El** îmi va fi fiu, și Eu îi voi fi Tată; și voi întîrî pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui în Israel.”

* 2 Sam. 7, 23. 1 Reg. 3, 5. Cap. 17, 12, 13; 28, 4. ** Eze. 1, 5.

11. Acum, fiule, Domnul* să fie cu tine, ca să propășești și să zidești Casa Domnului, Dumnezeului tău, cum a spus El despre tine!

* 2 Sam. 7, 23.

12. Numai să-ți dea* Domnul înțelepciune și pricepere, și să te faci să domnești peste Israel în pămîntul legii Domnului, Dumnezeului tău!

* 1 Reg. 3, 6, 12. Ps. 72, 1.

13. Atunci* vei propăși, dacă vei căuta să împlinești legile și poruncile pe

cari le-a dat lui Moise Domnul pentru Israel. Întărește-te și îmbărbătează-te", nu te teme și nu te spăimînta.

* Ios. 1, 7, 8. Cap. 20, 7. ** Deut. 37, 7, 8. Ios. 1, 4, 5, 9. Cap. 20, 20.

14. Iată, prin străduințele mele, am pregătit pentru Casa Domnului o sută de mii de talanți de aur, un milion de talanți de argint, și o mulțime de aramă și de fier, care nu se poate cântări*, căci este foarte mult; am pregătit de asemenea lemne și pietre, și vei mai adăuga și tu.

* Vers. 5.

15. Tu ai la tine un mare număr de lucrători, cioplitori de piatră, și timplari, și oameni îndemnați în tot felul de lucrări.

16. Aurul, argintul, arama și fierul sînt fără număr. Scoală-te dar și lucrează, și Domnul* să fie cu tine."

* Vers. 13.

17. David a poruncit tuturor căpeteniilor lui Israel să vină în ajutor fiului său Solomon, zicînd:

18. „Domnul, Dumnezeul vostru*, nu este care cu voi, și nu v'a dat El odihnă de toate părțile? Căci a dat în minile mele pe locuitorii țării, și țara este supusă înaintea Domnului și înaintea poporului Său.

* Deut. 33, 10. Ios. 23, 4. 1 Sam. 7, 1. Cap. 20, 20.

19. Puneți-vă* acum inima și sufletul să caute pe Domnul, Dumnezeul vostru; sculați-vă, și zidiți sfîntul locaș al Domnului Dumnezeu, ca să aduceți** chivotul legămîntului Domnului și uneltele închinat lui Dumnezeu în casa care va fi zidită Numelui* Domnului."

* 2 Cron. 20, 5. ** 1 Reg. 8, 6, 21. 2 Cron. 8, 7; 6, 12. † Vers. 7. ‡ Reg. 8, 2.

Leviții, numărătoarea și slujbele lor.

23 1. David, fiind bătrîn și sătul de zile, a pus pe fiul său Solomon* împărat peste Israel. * 1 Reg. 1, 20—26. Cap. 20, 6.

2. El a strîns pe toate căpeteniile lui Israel, pe preoți și pe Leviți.

3. Au făcut numărătoarea Leviților, dela vîrsta de treizeci de ani* în sus; socotiți pe cap și pe bărbați, s'au găsit în număr de treizeci și opt de mii.

* Num. 4, 3, 47.

4. Și David a zis: „Douăzeci și patru de mii dintre ei să vegheze asupra slujbelor din Casa Domnului, șase mii să fie dregători și judecători,

* Deut. 20, 16. Cap. 20, 26. 2 Cron. 19, 6.

5. patru mii să fie portari, și patru mii să fie însărcinați să laude pe Dom-

nul cu instrumentele pe cari le-am făcut" ca să-l. prea mărim."

* 2 Cron. 20, 26, 28. Amos 6, 5.

6. David i-a împărțit* în cete după fiii lui Levi: Gherșon, Chebat și Merari.

* Exod. 6, 15. Num. 26, 57. Cap. 4, 1, etc. 2 Cron. 2, 14; 20, 26.

7. Din Gherșoniți*: Laedan și Șimei. —

* Cap. 20, 21.

8. Fiii lui Laedan: căpetenia Iehiel, Zetam și Ioel, trei.

9. Fiii lui Șimei: Șelomit, Haziël și Haran, trei. Aceștia erau capii caselor părintești ale familiei lui Laedan. —

10. Fiii lui Șimei: Iahat, Zina, Ieșu și Beria. Aceștia sînt cei patru fii ai lui Șimei.

11. Iahat era căpetenia, și Zina al doilea; Ieșu și Beria n'au avut mulți fii, și au alcătuit o singură casă părintească la numărătoare.

12. Fiii lui Chehat*: Amram, Ișehar, Hebron și Uziel, patru. —

* Exod. 6, 16.

13. Fiii lui Amram*: Aaron și Moise. Aaron** a fost pus deoparte să fie sfînt ca prea sfînt, el și fiii lui pe vecie, ca să aducă tămîie* înaintea Domnului, să-l facă slujba ††, și să binecuvînteze †† pe vecie în Numele Lui.

* Exod. 4, 29. ** Exod. 28, 1. Eze. 1, 4. † Exod. 28, 7. Num. 17, 40. 1 Sam. 7, 20. †† Deut. 21, 8. †† Num. 4, 22.

14. Dar fiii* lui Moise, omul lui Dumnezeu, au fost numărați în semîntia lui Levi.

* Cap. 20, 24, 26, 28.

15. Fiii* lui Moise: Gherșom și Eliezer.

* Exod. 3, 22; 26, 5, 6.

16. Fiul lui Gherșom: Șebuel*, căpetenia.

* Cap. 20, 24.

17. Și fiii lui Eliezer au fost: Rehabia*, căpetenia; Eliezer n'a avut alt fiu, dar fiii lui Rehabia au fost foarte mulți la număr. —

* Cap. 20, 26.

18. Fiul lui Ișehar: Șelomit, căpetenia. —

19. Fiii lui Hebron*: Ieria, căpetenia; Amaria, al doilea; Iahaziël, al treilea; și Iecameam, al patrulea. —

* Cap. 24, 20.

20. Fiii lui Uziel: Mica, căpetenia; și Ișia, al doilea.

21. Fiii lui Merari*: Mahli și Muși. — Fiii lui Mahli: Eleazar și Chis**.

* Cap. 24, 20. ** Cap. 24, 20.

22. Eleazar a murit fără* să aibă fii; dar a avut fete pe cari le-au luat** de neveste fiii lui Chis, frații lor. —

* Cap. 24, 21. ** Num. 26, 5, 6.

23. Fiii lui Muși*: Mahli, Eder și Iereiaot, trei.

* Cap. 24, 20.

24. Aceștia sînt fiii lui Levi*, după casele lor părintești, capii caselor părintești, după numărătoarea făcută numărînd numele pe cap. Ei erau întrebuințați în slujba Casei Domnului, de la vîrsta de douăzeci** de ani în sus.

25. Căci David a zis: „Domnul, Dumnezeul lui Israel, a dat* odihnă poporului Său, și va locui pe vecie la Ierusalim;”

26. și Leviții nu vor mai avea să poarte* cortul și toate uneltele pentru slujba lui.[†]

27. După cele din urmă porunci ale lui David, numărătoarea fiilor lui Levi s'a făcut de la vîrsta de douăzeci de ani în sus.

28. Puși lângă fiii lui Aaron pentru slujba Casei Domnului, ei aveau să îngrijească de curți și de odăi, de curățirea tuturor lucrurilor sfinte, de împlinirea slujbei în Casa lui Dumnezeu,

29. de plaiile* pentru punerea înaintea Domnului, de floarea** de flîmă pentru darurile de mîncare, de plăcintele fără* aluat, de turtele coapte în tîgăi și de turtele ț ț prăjite, de toate măsurile** de încăpere și de lungime;

30. ei aveau să stea în fiecare dimineață și în fiecare seară, ca să laude și să mărească pe Domnul,

31. și să aducă neîncetat înaintea Domnului toate arderile de tot Domnului, în zilele de Sabat*, de luni nouă și de sărbători**, după numărul și obiceiurile rînduite.

32. Îngrijeau* de cortul înfîlțirii, de sfîntul locaș și de fiii** lui Aaron, frații lor, pentru slujba Casei Domnului.

Preoții împărțiți în douăzeci patru cete.

24 1. Iată cetele fiilor lui Aaron, Fiii* lui Aaron: Nadab, Abihu, Eleazar și Itamar.

2. Nadab* și Abihu au murit înaintea tatălui lor, fără să aibă fii; și Eleazar și Itamar au împlinit slujba de preoți.

3. David a împărțit pe fiii lui Aaron, rînduindu-i după slujba pe care aveau s'o facă: Țadoc făcea parte din urmașii lui Eleazar, și Ahimelec din urmașii lui Itamar.

4. Printre fiii lui Eleazar s'au găsit

mai multe căpetenii decît printre fiii lui Itamar, și i-au împărțit așa că fiii lui Eleazar aveau șasesprezece căpetenii de case părintești, și fiii lui Itamar opt căpetenii de case părintești.

5. I-au împărțit prin sorți, între unii și alții, căci căpeteniile sfîntului locaș și căpeteniile lui Dumnezeu erau din fiii lui Eleazar și din fiii lui Itamar.

6. Șemai, fiul lui Netaneel, scriitorul, din semînția lui Levi, i-a scris înaintea preotului și mai marilor, înaintea preotului Țadoc și Ahimelec, fiul lui Abiatar, și înaintea căpeteniilor caselor părintești ale preoților și Leviților.

Au tras la sorți cîte o casă părintească pentru Eleazar, și au tras și cîte una pentru Itamar.

7. Cel dintîi sorț a ieșit pentru Iehoiarib; al doilea pentru Iedaia;

8. al treilea pentru Harim; al patrulea, pentru Seorim;

9. al cincilea, pentru Malchia; al șaselea, pentru Milamin;

10. al șaptelea, pentru Macot; al optulea, pentru Abia*;

11. al nouălea, pentru Iosua; al zecelea, pentru Șecania;

12. al unsprezecelea, pentru Eliașib; al doisprezecelea, pentru Iachim;

13. al treisprezecelea, pentru Hupa; al patrusprezecelea, pentru Ieșebab;

14. al cincisprezecelea, pentru Bilga; al șasesprezecelea, pentru Imer;

15. al șaptesprezecelea, pentru Hezir; al optsprezecelea pentru Hapitet;

16. al nouăsprezecelea, pentru Pethia; al douăzeci, pentru Ezechiel;

17. al douăzeci și unulea, pentru Iachim; al douăzeci și doilea, pentru Gamul;

18. al douăzeci și treilea, pentru Delaia; al douăzeci și patrulea, pentru Maasia.

19. Acesta era șirul în care aveau să-și facă slujba, ca să intre* în Casa Domnului, după rînduiala pusă de Aaron, tatăl lor, potrivit cu poruncile pe cari i le dăduse Domnul, Dumnezeul lui Israel.

Căpeteniile Leviților.

20. Iată căpeteniile celorlalți Leviți. — Din fiii lui Amram: Șubael*; din fiii lui Șubael: Iehdia;

21. din Rehabia*, din fiii lui Rehabia: căpetenia Ișia.

22. Din Iŭehariŭi: Ŗelomot; din fiil lui Ŗelomot*: Iahat. *Cap. 23, 18.

23. Fiil lui* Hebron: Ieria, Amaria, al doilea, Iahaziel, al treilea, Iacameam, al patrulea. *Cap. 23, 19; 24, 23.

24. Fiul lui Uziel: Mica; din fiil lui Mica: Ŗamir;

25. fratele lui Mica: Iŭia; din fiil lui Iŭia: Zaharia. —

26. Fiil lui Merari: Mahli ŭi Muŭi, ŭi fiil fiului ŭău Iazia.

27. Fiil lui* Merari, al fiului ŭău Iazia: Ŗoham, Zacur ŭi Iŭri. *Exod. 6, 19. Cap. 23, 20.

28. Din Mahli: Eleazar, care* n'a avut fiil; *Cap. 23, 22.

29. din Chis, fiil lui Chis: Ierahmeel.

30. Fiil lui* Muŭi: Mahli, Eder ŭi Ierimot.

Aceŭtia ŭint fiil lui Levi, după ca-sele lor părinteŭti. *Cap. 23, 23.

31. Ŗi ei, ca ŭi fraŭii lor, fiil lui Aaron, au tras la ŭorŭ înaintea împăratului David, înaintea lui Iadoc ŭi Ahimelec, ŭi înaintea căpeteniilor caŭtelor părinteŭti ale preoŭilor ŭi Leviŭilor, ŭi anume fiecare cap de caŭă întocmai ca cel mai mic din fraŭii ŭăi.

Căldăreŭii

Impărŭiŭi în două ŭi patru de cele.

25 1. David ŭi căpeteniile oŭtirii au pus de o parte pentru ŭlujă pe acela din fiil lui Aŭaf*, Heman ŭi Iedutun, cari prooroceau întovăreŭiŭi de ară, de alăuă ŭi de chimvale. Ŗi atât numărul celor ce aveau de îndeplinit lucrarea aceasta. *Cap. 4, 33, 34, 44.

2. Din fiil lui Aŭaf: Zacur, Ioŭif, Netania ŭi Aŭareela, fiil lui Aŭaf, ŭubt cîrmuirea lui Aŭaf, care proorocea după poruncile împăratului.

3. Din Iedutun, fiil lui Iedutun: Ghedalia, Ŗeri, Iŭia, Haŭabia, Matitia ŭi Ŗimeŭ, ŭase, ŭubt cîrmuirea tatălui lor Iedutun, care proorocea cu ară, ca ŭă laude ŭi ŭă mărească pe Domnul.

4. Din Heman, fiil lui Heman: Buchia, Matania, Uziel, Ŗebuel, Ierimot, Hanania, Hanani, Eliata, Ohidalti, Romamti-Ezer, Ioŭbecaŭa, Maloti, Hotir, Mahaziot,

5. toŭi fiil al lui Heman, care era văzătorul împăratului, ca ŭă descopere cuvinele lui Dumnezeu ŭi ŭă înalte puterea Lui; Dumnezeu dăduse lui Heman patruŭsprezece fiil ŭi trei fete.

6. Toŭi aceŭtia erau ŭubt cîrmuirea părinŭilor lor pentru cîntarea în Casa

Domnului, ŭi aveau chimvale, alăute ŭi arfe pentru ŭlujă Casei lui Dumnezeu. Aŭaf, Iedutun ŭi Heman lucrau ŭubt poruncile împăratului.

7. Erău în număr de douăŭute optzeci ŭi opt, cuprînzîndu-se în acest număr ŭi fraŭii lor deprînŭi la cîntarea Domnului, toŭi cei ce erau meŭteri.

8. Au tras la ŭorŭ pentru ŭlujbele lor, mici ŭi mari, învăŭători* ŭi ucenici. *2 Cron. 23, 13.

9. Cel dinŭii ŭorŭ ieŭit, a foŭt din Aŭaf, pentru Ioŭif; al doilea, pentru Ghedalia, el, fraŭii ŭi fiil lui, doisprezece;

10. al treilea, Zacur, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

11. al patrulea, pentru Iŭeri, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

12. al cîncelea, pentru Netania, fiil ŭăi ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

13. al ŭaselea, pentru Buchia, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

14. al ŭaptelea, pentru Iŭareela, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

15. al ophulea, pentru Iŭia, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

16. al nouălea, pentru Matania, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

17. al zecelea, pentru Ŗimeŭ, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

18. al unsprezecelea, pentru Azareel, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

19. al doisprezecelea, pentru Haŭabia, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

20. al treisprezecelea, pentru Ŗubael, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

21. al patruŭsprezecelea, pentru Matitia, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

22. al cincisprezecelea, pentru Ierimot, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

23. al ŭasesprezecelea, pentru Hanania, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

24. al ŭaptesprezecelea, pentru Ioŭbecaŭa, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

25. al optŭsprezecelea, pentru Hanani, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

26. al nouăŭsprezecelea, pentru Maloti, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

27. al douăzecilea, pentru Eliata, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

28. al douăzeci ŭi unulea, pentru Hotir, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

29. al douăzeci ŭi doilea, pentru Ohidalti, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

30. al douăzeci ŭi treilea, pentru Mahaziot, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece;

31. al douăzeci ŭi patrulea, pentru Romamti-Ezer, fiil ŭi fraŭii ŭăi, doisprezece.

Uşierii Templului şi vistierii.

26 1. Iată celele uşierilor.
Din Coreiţi: Meşelemia, fiul lui Core, dintre fiii lui Asaf.

2. Fiii lui Meşelemia: Zaharia, întâiul născut, Iediaz, al doilea, Zebadia, al treilea, Iatmiel, al patrulea.

3. Elam, al cincilea, Iohanen, al şaselea, Elioenai, al şaptelea.

4. Fiii lui Obed-Edom: Semaia, întâiul născut, Ioabad, al doilea, Ioah al treilea, Sacar al patrulea, Netaneel, al cincilea,

5. Amiel, al şaselea, Isahar al şaptelea, Peultai al optulea; căci Dumnezeu îl binecuvântase.

6. Fiului său Semaia i s'au născut fii, cari au stăpinit în casa tatălui lor, căci erau oameni viteji;

7. fiii lui Semaia: Otni, Refael, Obed, Elzabad şi fraţii săi, oameni viteji, Elihu şi Semaia.

8. Toţi aceştia erau fiii lui Obed-Edom, ei, fiii şi fraţii lor; erau oameni plini de vlagă şi de putere pentru slujbă, şasezeci şi doi de ai lui Obed-Edom.

9. Fiii şi fraţii lui Meşelemia, oameni viteji, erau în număr de optsprezece. —

10. Din fiii lui Merari: Hosa*, care avea ca fii pe: Şimri, căpetenia, pus căpetenie de tatăl său, măcar că nu era el întâiul născut: *

Cap. 18. 28.

11. Hülchia, al doilea; Tebalia, al treilea; Zaharia, al patrulea. Toţi fiii şi fraţii lui Hosa erau în număr de treisprezece.

12. Acelor cete de uşieri, căpeteniilor acestor oameni şi fraţilor lor, a fost încredinţată paza pentru slujba Casei Domnului.

13. Au tras la sort, pentru fiecare uşă, mici şi mari, după casele lor părinteşti.

14. Sorţul a căzut pe Şelemia pentru partea de răsărit. Au tras la sort pentru fiul său Zaharia, care era un sfetnic înţelept, şi i-a căzut la sort partea de miază-noapte.

15. Partea de miazăzi a căzut lui Obed-Edom, iar casa magaziiilor a căzut fiilor săi.

16. Partea de apus a căzut lui Şupim şi lui Hosa, cu uşa Şalechet, pe drumul care suia sus: o strajă era în faţa alteia.

17. La răsărit erau şase Leviţi, la miazănoapte, patru pe zi, la miazăzi

patru pe zi, şi patru la magazii, alte doi în două locuri deosebite;

18. spre mahala, la apus: patru spre drum, doi spre mahala.

19. Acestea sînt celele uşierilor, dintre fiii Coreiţilor şi dintre fiii lui Merari.

20. Unul din Leviţi, Ahia, avea grija vistierilor* Casei lui Dumnezeu şi vistierilor lucrurilor sfinte.

* Cap. 26. 22. Mai 1. 2. 22.

21. Dintre fiii lui Laedan, fiii Oherşoniţilor ieşiţi din Laedan, căpeteniile caselor părinteşti ale lui Laedan, Oherşonitul, erau: Iehieli,

22. şi fiii lui Iehieli, Zeţam şi fratele său Ioel, cari păzeau vistierile Casei Domnului.

23. Dintre Amramiţi, Iţchariţi, Hebroniti şi Uzieti,

24. era* Şebuel, fiul lui Oherşom, fiul lui Moise, care îngrijea de vistierii.

* Cap. 27. 18.

25. Dintre fraţii lui, ieşiţi din Eliezer, al cărui fiu a fost Rehobia, al cărui fiu a fost Isaia, al cărui fiu a fost Ioram, al cărui fiu a fost Zieri, al cărui fiu a fost* Şelomit,

* Cap. 28. 28.

26. erau Şelomit şi fraţii săi, cari păzeau toate vistierile lucrurilor sfinte, pe cari le închinaseră împăratul David, capii caselor părinteşti, căpeteniile peste mii şi sute, şi căpeteniile oştirii: le închinaseră

27. din prada luată la război, pentru întreţinerea Casei Domnului.

28. Tot ce fusese închinat de Samuel, văzătorul*, de Saul, fiul lui Chia, de Abner, fiul lui Ner, de Ioab, fiul Teruiei, toate lucrurile închinute erau sub paza lui Şelomit şi a fraţilor săi.

* I Sam. 3. 1.

Orînduirea judecătorilor.

29. Dintre Iţchariţi: Chenania şi fraţii săi erau întrebuinţaţi pentru treburile de afară, ca dregători* şi judecători în Israel.

* Cap. 26. 4.

30. Dintre Hebroniti: Maşabia şi fraţii săi, oameni viteji, în număr de o mie şapte sute, aveau privileghearea asupra lui Israel, dincoace de Iordan, la apus, pentru toate treburile Domnului şi pentru slujba împăratului.

31. În ce priveşte pe Hebroniti, a căror căpetenie era Ieria*, s'au făcut, în al patruzecilea an al domniei lui David, cercetări cu privire la ei, după spiţele lor de neam, şi după casele lor

părintești, și s'au găsit între ei la lae-
zer" în Galaad oameni viteji.

* Cap. 25, 18. ** Isa. 21, 19.

32. Frații lui Ieria, oameni viteji,
erau în număr de două mii șapte sute
capi de case părintești. Împăratul Da-
vid i-a pus peste Rubeniți, peste Ga-
diți și peste jumătatea seminției lui
Manase, pentru toate treburile lui
Dumnezeu și pentru treburile împăra-
tului*.

* 2 Cron. 18, 11.

Căpeteniile optirii.

27 1. Aceștia sînt copiii lui Israel,
după numărul lor, capii caselor
părintești, căpeteniile peste mii și pe-
ste sute, și slujbași în slujba împăra-
tului pentru tot ce privea șirul cete-
lor, sosirea și plecarea lor, luni după
lună, în toate lunile anului; fiecare
ceată era de douăzeci și patru de mii
de oameni.

2. În fruntea celei dintîi cete, pentru
luna întâi, era Iașobeam*, fiul lui Zab-
diel; și avea o ceată de douăzeci și
patru de mii de oameni.

* 2 Sam. 20, 8. Cap. 12, 11.

3. El era din fiii lui Peret, și era capul
tuturor căpeteniilor optirii în luna întâi.

4. În fruntea celei din luna a doua
era Dodai, Ahohitul; Miclot era unul
din capii cetei sale. El avea o ceată
de douăzeci și patru de mii de oameni.

5. Capul cetei a treia, pentru luna a
treia, era Benaia, fiul preotului Iehola-
da, capul; și el avea o ceată de două-
zeci și patru de mii de oameni.

6. Acest Benaia* era un viteaz dintre
cei treizeci și în fruntea celor treizeci.
Fiul său Amizadab era una din căpe-
tenii cetei sale.

* 2 Sam. 23, 25, 26, 28. Cap. 11, 22, etc.

7. Al patrulea, pentru luna a patra,
era Asael*, fratele lui Ioab; și, după
el, fiul său Zebadia. El avea o ceată
de douăzeci și patru de mii de oameni.

* 2 Sam. 23, 24. Cap. 11, 26.

8. Al cincilea, pentru luna a cincea,
era căpetenia Șamehut, Izrahitul. El
avea o ceată de douăzeci și patru de
mii de oameni.

9. Al șaselea, pentru luna a șasea, era
Ira*, fiul lui Icheș, Tecoitul. El avea
o ceată de douăzeci și patru de mii de
oameni.

* Cap. 11, 28.

10. Al șaptelea, pentru luna a șaptea,
era Melet*, Pelonitul, din fiii lui E-
fraim. El avea o ceată de douăzeci de
mii de oameni.

* Cap. 11, 27.

11. Al optulea, pentru luna a opta,
era Sibecai*, Mușatitul, din familia
Zerahiților. El avea o ceată de două-
zeci și patru de mii de oameni.

* 2 Sam. 21, 18. Cap. 11, 29.

12. Al nouălea, pentru luna a noua,
era Abiezer*, din Anatot, din Bena-
miți. El avea o ceată de douăzeci și
patru de mii de oameni.

* Cap. 11, 29.

13. Al zecelea, pentru luna a zecea,
era Maharai*, din Netofa, din familia
Zerahiților. El avea o ceată de două-
zeci și patru de mii de oameni.

* 2 Sam. 22, 28. Cap. 11, 30.

14. Al unsprezecelea, pentru luna a
unsprezecea, era Benaia*, din Piraton,
din fiii lui Efraim. El avea o ceată de
douăzeci și patru de mii de oameni.

* Cap. 11, 30.

15. Al doisprezecelea, pentru luna a
doisprezecea, era Heldai* din Netofa,
din familia lui Otniel. El avea o
ceată de douăzeci și patru de mii de
oameni.

* Cap. 26, 30.

Capii semințiilor.

16. Iată capii semințiilor lui Israel.

Capul Rubeniților: Eliezer, fiul lui
Zicri; al Simeoniților: Șefatia, fiul lui
Maaca;

17. al Levitiților: Hașabia, fiul lui
Chemuel; al familiei lui Aaron: Ta-
doc;

18. al lui Iuda: Erihu*, din frații lui
David; al lui Isahar: Omri, fiul lui
Micael;

* 1 Sam. 26, 8.

19. al lui Zabulon: Ișemaia, fiul lui
Obadia; al lui Neftali: Ierimot, fiul
lui Azriel;

20. al fiilor lui Efraim: Hosea, fiul
lui Azazia;

21. al jumătății seminției lui Manase:
Ioel, fiul lui Pedaia; al jumătății se-
minției lui Manase din Galaad: Ido,
fiul lui Zaharia; al lui Benjamin: Ia-
siel, fiul lui Abner;

22. al lui Dan: Azareel, fiul lui Iero-
ham. Aceștia sînt capii semințiilor lui
Israel.

23. David n'a făcut numărătoarea ce-
lor în vîrstă de la douăzeci de ani în
jos din Israel, căci Domnul* făgă-
duise că va înmulți pe Israel ca stelele
cerului.

* Psal. 135, 5.

24. Ioab, fiul Teruiei, începuse nu-
mărătoarea, dar n'a isprăvit-o, căci
Domnul Se miniașă* pe Israel, din
pricina acestei numărători, care n'a
fost trecută în Cronicile împăratului
David.

* 2 Sam. 24, 25. Cap. 25, 1.

Slujitorii și slujbașii curții.

25. Armavet, fiul lui Adiel, era pus peste visteriile împăratului; Ionatan, fiul lui Oria, peste merindele din ogoare, cetăți, saie și turnuri;

26. Ezri, fiul lui Chelub, peste lucrătorii dela țară, cari lucrau pământul;

27. Șimeî, din Rama, peste vii; Zabdi, din Șefam, peste pivnițele cu vin din vii;

28. Baal-Hanan, din Gheder, peste măslini și sicomori în cîmpie; Ioaz, peste magazinele de untdelemn;

29. Șitrai, din Saron, peste boii cari pășeau în Saron; Șafat, fiul lui Adlai, peste boii din văi;

30. Obil, Ismaelitul, peste cămile; Iehia, din Meronot, peste măgărite; 31. Iaziz, Hagarenitul, peste oi. Toți aceștia erau îngrijitori puși peste averile împăratului David.

32. Ionatan, unchiul lui David, era sfetnic, om cu minte și învățat; Iehiel, fiul lui Hacmoni, era lingă fiilor împăratului;

33. Ahitofel* era sfetnicul împăratului; Hugai**, Architul, era prietenul împăratului; *2 Sam. 15, 12. **2 Sam. 15, 37; 16, 23.

34. după Ahitofel au fost sfetnici: Iehoisada, fiul lui Benaia, și Abiatar*; Ioab** era căpetenia oștirii împăratului. *1 Reg. 11, 7. **Cap. 11, 4.

David înălțasează pe Solomon.

28 1. David a chemat la Ierusalim toate căpeteniile lui Israel, căpeteniile* semintilor, căpeteniile** cetele din slujba împăratului, căpeteniile peste mii și căpeteniile peste sute, pe cei mai mari peste toate averile și turmele împăratului și ale fiilor săi, pe dregători, pe viteji și pe toți voinicii.

*Cap. 27, 24. **Cap. 27, 1, 2. †Cap. 27, 26. ††Cap. 13, 26.

2. Împăratul David s'a sculat în picioare și a zis: „Ascultați-mă, fraților și poporul meu! Avem de gînd* să zidesc o casă de odihnă pentru chivotul legămîntului Domnului și pentru așternutul** picioarelor Dumnezeului nostru, și mă pregăteam s'o zidesc.

*2 Sam. 7, 1. Ps. 132, 3, 4, 5. **Ps. 96, 5; 132, 7.

3. Dar Dumnezeu mi-a zis: „Să nu zidești* o casă Numelui Meu, căci ești un om de război și ai vărsat sînge.”

*2 Sam. 7, 5, 13. †1 Reg. 4, 3. Cap. 17, 4; 22, 8.

4. Domnul, Dumnezeul lui Israel, m'a ales* din toată casa tatălui meu, pen-

truca să fiu împărat al lui Israel pe vecie; căci pe Iuda** l-a ales căpetenie, casa* tatălui meu a ales-o din casa lui Iuda, și dintre†† fiii tatălui meu pe mine m'a pus să domnesc peste tot Israelul. *1 Sam. 16, 7-12. **Ps. 132, 8. Cap. 3, 2. Ps. 60, 7; 78, 68. †1 Sam. 16, 1. ††1 Sam. 16, 12, 13.

5. Dintre* toți fiii mei — căci Domnul mi-a dat mulți fii — a ales pe fiul meu Solomon*, ca să-l pună pe scaunul de domnie al împărăției Domnului, peste Israel. *Cap. 3, 1 etc.; 28, 1. **Cap. 28, 4.

6. El mi-a zis: „Fiul tău Solomon* îmi va zidi casa și curțile; căci l-am ales ca fiu al Meu; și-l voi fi Tată.

*2 Sam. 7, 13, 14. Cap. 28, 9, 10. †2 Cron. 1, 4.

7. Ii voi întări împărăția pe vecie, dacă se va* ținea, ca astăzi, de împlinirea poruncilor și rînduicilor Mele.”

*Cap. 28, 13.

8. Acum, înaintea întregului Israel, înaintea adunării Domnului, și în fața Dumnezeului nostru care vă aude, păziți și puneți-vă la inimă toate poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, ca să stăpîniți această bună țară, și s'o lăsați de moștenire fiilor voștri după voi pe vecie.

9. Și tu, fiule Solomone, cunoaște* pe Dumnezeul tatălui tău, și slujește-l cu toată* inima și cu un suflet binevoitor; căci Domnul† cercetează toate inimile și pătrunde toate închipuirile și toate gîndurile. Dacă-L†† vei căuta, Se va lăsa găsit de tine; dar dacă-L vei părăsi, te va lepăda și El pe vecie.

*Jer. 9, 24. Cane 4, 1. Isac 17, 1. **1 Reg. 20, 3. Ps. 101, 2. †1 Sam. 16, 7. †1 Reg. 4, 30. Cap. 28, 17. Ps. 7, 9; 13, 9, 2. Prov. 17, 3. Jer. 12, 20; 17, 10; 20, 12. Apoc. 2, 23. ††Cane 4, 2.

10. Vezi acum că Domnul* te-a ales, ca să zidești o casă care să-l slujească de locaș sfînt. Întărește-te și lucră-ză.”

*Vers. 4.

David dă lui Solomon

tot ce sîrîlase pentru Templu.

11. David a dat fiului său Solomon, chipul* prispel și clădirilor, odăilor visteriei, odăilor de sus, odăilor dinlăuntru, și al odăii pentru scaunul îndurării.

*Exod. 26, 40. Vers. 18.

12. I-a dat planul a tot ce avea în minte cu privire la curțile Casei Domnului, și toate odăile dejur împrejur pentru visteriile* Casei lui Dumnezeu și visteriile sfîntului locaș.

*Cap. 28, 20.

13. și cu privire la cetele preoților și Leviților, la tot ce privea slujba Casei Domnului, și la toate unelte pentru slujba Casei Domnului.

14. I-a dat chipul uneltelor de aur, cu greutatea celor ce trebuiau să fie de aur pentru toate unelele fiecărei slujbe; și chipul tuturor uneltelor de argint, cu greutatea lor, pentru toate unelele fiecărei slujbe.

15. A dat greutatea sfeșnicelor de aur și a candelelor lor de aur cu greutatea fiecărui sfeșnic și a candelelor lui; și greutatea sfeșnicelor de argint, cu greutatea fiecărui sfeșnic și a candelor lui, după întrebuințarea fiecărui sfeșnic.

16. I-a dat greutatea de aur pentru mesele pinilor pentru punerea înaintea, pentru fiecare masă; și greutatea de argint pentru mesele de argint.

17. I-a dat chipul furculițelor, lighelelor și ceștilor de aur curat; chipul potirelor de aur, cu greutatea fiecărui potir, și a potirelor de argint, cu greutatea fiecărui potir;

18. și chipul altarului tămii în aur curățit, cu greutatea lui. I-a mai dat și chipul carului heruvimilor* de aur, cari își întind aripile și acopăr chivotul legământului Domnului.

* Exod. 25, 18-22; 1 Sam. 4, 4. 1 Reg. 6, 29, etc.

19. „Toate acestea”, a zis David, „toate lucrările înzodului acestuia, mi le-a făcut cunoscut Domnul, însemnându-le” în scris cu mîna Lui.”

* Exod. 25, 44. Yer. 17, 12.

20. David a zis fiului său Solomon: „Întărește-te”, îmbărbătează-te, și lucrează; nu te teme, și nu te spăimînta. Căci Domnul Dumnezeu, Dumnezeul meu, va fi cu tine. El nu te va lăsa”, nici nu te va părăsi, pînă se va isprăvi toată lucrarea pentru slujba Casei Domnului.

* Exod. 31, 7; 1. Is. 1, 4; 7, 9. Cap. 22, 12. ** Is. 1, 4.

21. Iată, ai lîngă tine cetele* preoților și Levitiilor pentru toată slujba Casei lui Dumnezeu; și iată că ai lîngă tine, pentru toată lucrarea, toți oamenii binevoitori și îndemnatici în tot felul de lucrări”, și căpeteniile și tot poporul, supuși la toate poruncile tale.”

* Cap. 24, 26; 28. ** Exod. 25, 25; 26, 1, 2.

Dărite bogate pentru zidirea Templului.

29 1. Împăratul David a zis întregii adunări: „Fiul meu Solomon, singurul pe care l-a ales Dumnezeu, este tînăr și plăpînd”, și lucrarea este însemnată, căci casa aceasta nu este pentru un om, ci este pentru Domnul Dumnezeu.

* 1 Reg. 3, 7. Cap. 22-3. Prov. 4, 3.

2. Mi-am întrebuințat toate puterile să pregătesc pentru Casa Dumnezeului meu aur pentru ceea ce trebuie să fie de aur, argint pentru ceea ce trebuie să fie de argint, aramă pentru ceea ce trebuie să fie de aramă, fer pentru ceea ce trebuie să fie de fer, și lemn pentru ceea ce trebuie să fie de lemn, pietre de onix* și pietre scumpe de legat, pietre strălucitoare și de felurile colorii, tot felul de pietre scumpe, și marmoră albă multă.

* Is. 54, 11, 12. Apoc. 21, 20, etc.

3. Mai mult, în dragostea mea pentru Casa Dumnezeului meu, dau Casei Dumnezeului meu aurul și argintul pe care l-am, afară de tot ce am pregătit pentru casa sfîntului locaș:

4. trei mii de talanți de aur, de aur de Ofir*, și șapte mii de talanți de argint curățit, pentru îmbrăcarea pereților clădirilor,

* 1 Reg. 6, 26.

5. aurul pentru ceea ce trebuie să fie de aur, și argintul pentru ceea ce trebuie să fie de argint, și pentru toate lucrările pe cari le vor face lucrătorii. Cine vrea să-și mai aducă de bunăvoie astăzi darurile înaintea Domnului?”

6. Căpeteniile* caselor părintești, căpeteniile semînțiilor lui Israel, căpeteniile peste mii și peste sute, și îngrijitorii averii** împăratului au adus daruri de bunăvoie.

* Cap. 27, 1. ** Cap. 27, 25, etc.

7. Au dat pentru slujba Casei lui Dumnezeu: cinci mii de talanți de aur, zece mii de darici, zece mii de talanți de argint, optsprezece mii de talanți de aramă, și o sută de mii de talanți de fer.

8. Cei ce aveau pietre scumpe le-au dat pentru vistieria Casei Domnului în minile lui Iehiel*, Oherșonitul.

* Cap. 28, 19.

9. Poporul s'a bucurat de darurile lor de bunăvoie*, căci le dădeau cu dragă inimă Domnului; și împăratul David deasemenea s'a bucurat mult.

* 2 Cor. 9, 7.

Rugăciunea lui David.

10. David a binecuvîntat pe Domnul în fața întregii adunări. El a zis: „Binecuvîntat să fii Tu din veac în veac, Doamne, Dumnezeul părintelui nostru Israel!”

11. A Ta* este, Doamne, mărirea, puterea și măreția, vecinicia și slava, căci tot ce este în cer și pe pămînt este

al Tău; a Ta, Doamne, este domnia, căci Tu Te înalți ca un stâpîn mai presus de orice! *Mat. 6, 13. 1 Tim. 1, 17. Apoc. 12.

12. Dela Tine vine bogăția* și slava, Tu stăpînești peste tot, în mina Ta este tăria și puterea, și mina Ta poate să mărească și să întărească toate lucrurile. *Rom. 11, 35.

13. Acum, Dumnezeul nostru, Te lăudăm, și prea mărim Numele Tău cel slăvit.

14. Căci ce sînt eu, și ce este poporul meu, ca să putem să-Ți aducem daruri de bună voie? Total vine dela Tine, și din mina Ta primim ce-Ți aducem.

15. Înaintea Ta noi sîntem niște străini* și locuitori, ca toți pămîntii noștri. Zilele noastre** pe pămînt sînt ca umbra, și fără nici o nădejde.

*Ps. 138, 12. Ezech. 11, 13. 1 Pet. 2, 11. **Isa. 14, 2. Ps. 90, 9; 102, 11; 144, 4.

16. Doamne, Dumnezeul nostru, din mina Ta vin toate aceste bogății, pe cari le-am pregătit ca să-Ți zidim o casă, Ție, Numelui Tău celui sfînt, și ale Tale sînt toate.

17. Știu, Dumnezeule, că Tu cercetezi* inima, și că iubești** curăția de inimă; de aceea Ți-am adus toate aceste daruri de bunăvoie în curăția inimii mele, și am văzut acum cu bucurie pe poporul Tău, care se află aici, aducîndu-Ți de bunăvoie darurile lui.

*1 Sam. 16, 7. Cap. 28, 9. **Prov. 11, 20.

18. Doamne, Dumnezeul părinților noștri Avraam, Isaac și Israel! Ține totdeauna în inima poporului Tău aceste pominiri și aceste gînduri, și întărește-i inima în Tine.

19. Dă fiului meu Solomon* o inimă bună, ca să păzească poruncile Tale, învățăturile Tale, și legile Tale, ca să împlinească toate aceste lucruri, și să zidească el casa pentru care am făcut** pregătiri. *Ps. 121, 1. **Yer. 22, 14.

Ungerea lui Solomon.

20. David a zis întregii adunări: „Binocuvîntați pe Domnul, Dumnezeul vostru.” Și toată adunarea a binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul pămî-

ntilor lor. Ei s'au plecat și s'au închinat înaintea Domnului și înaintea împăratului.

21. A doua și după aceasta, au adus ca jertfă și ardere de tot Domnului o mie de viței, o mie de berbeci și o mie de miei, împreună cu jertfele de băutură obicinuite, și alte jertfe în mare număr pentru tot Israelul.

22. Au mîncat și au băut în ziua aceea înaintea Domnului cu mare bucurie, au făcut a doua oară împărat pe Solomon, fiul lui David, l-au uns* înaintea Domnului ca domn, și au uns pe Țadoc ca preot. *1 Reg. 1, 38, 39.

23. Solomon a șezut pe scaunul de domnie al Domnului, ca împărat în locul tatălui său David. El a propășit, și tot Israelul l-a ascultat.

24. Toate căpeteniile și vitejii, și chiar toți fiii împăratului David s'au supus* împăratului Solomon. *2 Sam. 8, 2.

25. Domnul a înălțat tot mai mult pe Solomon, supt ochii întregului Israel, și l-a făcut domnia mai strălucită* decît a fost a oricărui împărat al lui Israel înaintea lui.

*1 Reg. 3, 13. 2 Cron. 1, 15. Ezech. 3, 9.

Moartea lui David.

26. David, fiul lui Isaî, a domnit peste tot Israelul.

27. Vremea* cit a domnit peste Israel a fost de patruzeci de ani: la** Hebron a domnit șapte ani, și la Ierusalim a domnit treizeci și trei de ani. *2 Sam. 5, 4. 1 Reg. 2, 11. **2 Sam. 5, 5.

28. A murit* la o bătrînețe fericită, sîtul** de zile, de bogăție și de slavă. Și în locul lui, a domnit fiul său Solomon. *Ps. 101, 8. **Cap. 29, 1.

29. Faptele împăratului David, cele dintîi și cele depe urmă, sînt scrise în cartea lui Samuel vizătorul, și în cartea proorocului Natan și în cartea proorocului Gad.

30. Împreună cu toată domnia și toate* isprăvile lui, precum și ce s'a petrecut pe vremea lui, fie în Israel, fie în toate împărățiile celorlalte țări.

*Dan. 2, 21.

A DOUA CARTE A CRONICILOR

SAU CARTEA A DOUA PARALIPOMENE¹

ISTORIA LUI SOLOMON

(Capitolele 1—8. Faptele Apostolilor 7, 47.)

Solomon împărat.

1 1. Solomon^{*}, fiul lui David, s'a înălțat în domnie; Domnul^{**}, Dumnezeuul lui, a fost cu el; și i-a înălțat[†] din ce în ce mai mult.

^{*} 1 Reg. 2, 46. ^{**} Psal. 138, 2. [†] 1 Cron. 28, 28.

2. Solomon a poruncit întregului Israel, căpeteniilor^{*} peste mii și sute, judecătorilor, mai marilor întregului Israel, căpeteniilor caselor părintești;

^{*} 1 Cron. 27, 1.

3. și Solomon s'a dus cu toată adunarea la înălțimea dela Gabaon^{*}. Acolo se afla cortul întâlnirii lui Dumnezeu, făcut în pustie de Moise, robul Domnului.

^{*} 1 Reg. 3, 4. 1 Cron. 28, 28; 31, 28.

4. Dar chivotul^{*} lui Dumnezeu fusese mutat de David din Chiriat-lea-rim la locul pe care i-l pregătise, căci li întinsese un cort la Ierusalim.

^{*} 2 Sam. 6, 17. 1 Cron. 18, 1.

5. Tot acolo se afla, înaintea cortului Domnului, altarul de aramă^{*} pe care-l făcuse Bejaalel^{**}, fiul lui Uri, fiul lui Hur.

^{*} Exod. 27, 1, 2; 28, 1, 2. ^{**} Exod. 31, 2.

6. Solomon și adunarea au căutat pe Domnul. Și acolo, pe altarul de aramă care era înaintea cortului întâlnirii, a adus^{*} Solomon Domnului o mie de ardere de tot.

^{*} 1 Reg. 8, 4.

7. În timpul nopții^{*}, Dumnezeu S'a arătat lui Solomon și i-a zis: „Cere ce vrei să-ți dau.”

^{*} 1 Reg. 3, 5, 6.

8. Solomon a răspuns lui Dumnezeu: „Tu ai arătat o mare bunăvoință tatălui meu David, și m'ai pus^{*} să domnesc în locul lui.

^{*} 1 Cron. 28, 6.

9. Acum, Doamne Dumnezeule, împlinescă-se făgăduința Ta, făcută tatălui meu David, fiindcă m'ai^{*} pus să domnesc peste un popor mare la număr ca pulberea pământului!”

^{*} 1 Reg. 2, 7.

10. Dă-mi dar^{*} înțelepciune și pricepere, ca să știu cum să mă port^{**} în fruntea acestui popor! Căci cine ar putea să judece pe poporul Tău, pe poporul acesta atât de mare?”

^{*} 1 Reg. 3, 9. ^{**} Num. 27, 17. Deut. 32, 2.

11. Dumnezeu^{*} a zis lui Solomon: „Fiindcă dorința aceasta este în inima ta, fiindcă nu ceri nici bogății, nici

averi, nici slavă, nici moartea vrăjmașilor tăi, nici chiar o viață lungă, ci ceri pentru tine înțelepciune și pricepere ca să judeci pe poporul Meu, peste care te-am pus să domnești,

^{*} 1 Reg. 3, 11, 12, 13.

12. înțelepciunea și priceperea îți sînt date. Îți voi da, pe deasupra, bogății, averi și slavă, cum n'a mai avut niciodată niciun împărat^{*} înaintea ta, și cum nici eu va mai avea după tine.”

^{*} 1 Cron. 28, 26. Cap. 9, 32. Rel. 2, 8.

Aviația lui Solomon.

13. Solomon s'a întors la Ierusalim, după ce a părăsit înălțimea de la Gabaon și cortul întâlnirii. Și a domnit peste Israel.

14. Solomon^{*} a strîns cară și călări-me; avea o mie patru sute de cară și douăsprezece mii de călăreți, pe cari i-a așezat în cetățile unde ținea carările și la Ierusalim lângă împărat.

^{*} 1 Reg. 4, 26; 10, 26, etc. Cap. 9, 26.

15. Împăratul^{*} a făcut argintul și aurul tot atât de obicinuite la Ierusalim ca pietrele, și cedrii tot atât de obișnuți ca sicomorii[†] cari cresc în climă.

^{*} 1 Reg. 10, 27. Cap. 9, 27. Ier. 22, 24.

16. Solomon^{*} își aducea cai din Egipt; o ceată de negustori ai împăratului se duceau și-i luau în cete pe un preț hotărît;

^{*} 1 Reg. 10, 28; 10, 29. Cap. 9, 28.

17. se duceau și aduceau din Egipt un car cu șase sute de sicli de argint, și un cal cu o sută cincizeci de sicli. Tot așa aduceau și pentru toți împărații Hetiților și pentru împărații Siriei.

Pregătirile

lui Solomon pentru zidirea Templului.

2 1. Solomon a poruncit^{*} să se zidească o casă Numelui Domnului și o casă împărătească pentru el.

^{*} 1 Reg. 6, 1.

2. Solomon^{*} a numărat șapte zeci de mii de oameni, ca să ducă sarcinile, optzeci de mii ca să taie pietre pe munte, și trei mii șase sute ca să-i privegheze.

^{*} 1 Reg. 5, 15. 2 Tim. 18.

3. Solomon a trimis să spună lui Hiram, împăratul Tirului: „Fă-mi și mie

cum * ai făcut tatălui meu David, căruia i-ai trimis cedri, ca să-și zidească o casă de locuit. *1 Cron. 28, 1.

4. Iată, eu înalț * o casă Numelui Domnului, Dumnezeului meu, ca să l-o închin Lui, să ard înaintea Lui tămiile** mirositoare, să aduc necurmat ț în ea pinile pentru punerea înainte, și să aduc arderile ț de tot de dimineață și de seară, în zilele de Sabat, de lună nouă, și de sărbătoare ale Domnului, Dumnezeului nostru, după o lege vecinică pentru Israel. *Vers. 1. ** Ezech. 40, 7. † Ezech. 40, 30. Lev. 24, 8. †† Num. 28, 3, 9, 11.

5. Casa pe care o voi zidi trebuie să fie mare, căci Dumnezeul nostru este mai mare decât toți dumnezeii. *Ps. 138, 6.

6. Dar cine * poate să-l zidească o casă, clind cerurile și cerurile cerurilor nu-l pot cuprinde? Și cine sînt eu, ca să-l zidesc o casă, decât doar ca să ard tămiile înaintea Lui?

*1 Reg. 8, 27. Cap. 3, 12. Isa. 66, 1.

7. Trimete-mi dar un om iscusit în lucrarea aurului, argintului, aramel și ferului, a materiilor văpsite în purpură, a materiilor de colorarea cărmezului și de colorare albastră, și care să cunoască săpătura în lemn, ca să lucreze cu meșterii iscușiți cari sînt la mine în Iuda și la Ierusalim și pe cari * l-a ales tatăl meu David. *1 Cron. 22, 16.

8. Trimete-mi * din Liban și lemn de cedru, de chiparos și de santal; căci știu că slujitorii tăi se pricep să taie lemne din Liban. Iată că slujitorii mei vor fi cu ai tăi. *1 Reg. 5, 6.

9. Să mi se pregătească lemn din belșug, căci casa pe care o voi zidi, va fi mare și măreasă.

10. Slujitorilor tăi cari vor tăia *, cari vor doborî jos lemnele, le voi da douăzeci de mii de cori de grîu treierat, douăzeci de mii de cori de orz, douăzeci de mii de bați de vin, și douăzeci de mii de bați de untdelemn.† *1 Reg. 5, 11.

11. Hiram, împăratul Tirului, a răspuns astfel, printr'o scrisoare, pe care a trimis-o lui Solomon: „Pentru-că * Domnul iubeste pe poporul Său, de aceea te-a pus împărat peste el.”

*1 Reg. 10, 2. Cap. 1, 8.

12. Hiram a mai zis: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care * a făcut cerurile și pămîntul, că a dat împăratului David un fiu înțelept, priceput și cuminte, care va zidi o casă Domnului și o casă împărătească pentru el! *1 Reg. 5, 7. ** Ps. 1, 3. Ps. 138, 6; 139, 13; 140, 5, 6. Psal. 9, 24; 14, 18. Apoc. 21, 3.

13. Îți trimet dar un om meșter și priceput, pe Huram-Abi,

14. fiul* unei femei dintre fetele lui Dan, și al unui tată Tirian. El este meșter pentru lucrările în aur, în argint, în aramă și în fer, în piatră și în lemn, în materii văpsite, în purpură și în albastru, în materii de vison și cărmiz, și pentru orice fel de săpături și lucruri meșteșugite, cari i se dau de făcut. El va lucra cu oamenii tăi iscușiți și cu oamenii iscușiți ai domnului meu David, tatăl tău. *1 Reg. 7, 13, 14.

15. Acum, domnul meu * să trimească slujitorilor tăi grîul, orzul, untdelemnul și vinul de care a vorbit. *Vers. 12.

16. Și noi * vom tăia lemne din Liban atît cît vei avea nevoie; și le vom trimete pe mare în plute pînă la Iafă, și de acolo tu le vei sui la Ierusalim.†

*1 Reg. 5, 8, 9.

17. Solomon * a numărat pe toți străinii cari erau în țara lui Israel, și a căror numărătoare fusese făcută de tatăl său David*. S'au găsit o sută cincizeci și trei de mii șase sute. *Vers. 2. †1 Reg. 5, 13, 14, 18; 9, 20, 21. Cap. 8, 2, 6. **1 Cron. 22, 2.

18. Și a luat din ei șaptezeci de mii *, ca să poarte sarcinile, optzeci de mii să taie pietre în munte, și trei mii șase sute, ca să privegheze și să îndemne pe popor la lucru. *Vers. 2.

Zidirea Templului.

3. 1. Solomon * a început zidirea Casei Domnului la Ierusalim**, pe muntele Moria, care fusese arătat tatălui său David, în locul pregătit de David în aria lui Ornam ț, Iebusitul.

*1 Reg. 6, 1, etc. ** Ps. 22, 3, 14. †1 Cron. 22, 18; 22, 1.

2. A început să zidească în a doua zi a lunii a doua, în al patrulea an al domniei lui.

3. Iată pe ce temeliile * a zidit Solomon Casa lui Dumnezeu. Lungimea, în coți de măsura cea veche a coșilor, era de șasezeci de coți, iar lățimea de douăzeci de coți. *1 Reg. 6, 2.

4. Pridvorul * dinainte avea douăzeci de coți lungime, cît era de lată casa, și o sută douăzeci de coți înălțime; Solomon l-a acoperit pe dinlăuntru cu aur curat. *1 Reg. 6, 3.

5. A îmbrăcat cu lemn de chiparos casa * cea mare, a acoperit-o cu aur curat, și a săpat pe ea finici și împletituri de lăntșoare. *1 Reg. 6, 17.

6. A acoperit casa cu pietre scumpe

ca podoabă; și aurul era aur din Parvaim.

7. A acoperit cu aur casa, birnele, pragurile, pereții și ușile, și a pus să sape heruvimi pe pereți.

8. A făcut casa Locului prea sfânt. Ea era lungă de douăzeci de coți, cât lărgimea casei, și largă de douăzeci de coți. A acoperit-o cu aur curat, care prețuia gase sute de talanți.

9. Greutatea aurului pentru cui se ridică la cincizeci de sicli. A îmbrăcat cu aur și odăile de sus.

10. A făcut în casa* Locului prea sfânt doi heruvimi săpați, și i-a acoperit cu aur.

1 Reg. 6, 28, etc.

11. Aripile heruvimilor aveau o lungime de douăzeci de coți. Aripa celui dinții, lungă de cinci coți, atingea zidul casei; și cealaltă aripă, lungă tot de cinci coți, atinge aripa celui de al doilea heruvim.

12. Aripa celui de al doilea heruvim, lungă de cinci coți, atinge zidul casei; și cealaltă aripă, lungă tot de cinci coți, se unea cu aripa celui dinții heruvim.

13. Aripile acestor heruvimi, întinse, aveau douăzeci de coți. Ei stăteau în picioare, cu fața întoarsă spre casă.

14. A făcut perdeaua* albastră, purpurie și cărmizie, și de în suptire, și a lucrat heruvimi pe ea.

* Exod. 26, 31. Mat. 27, 52. Evr. 9, 8.

Cei doi stilpi de aramă.

15. A făcut înaintea casei doi* stilpi de treizeci și cinci de coți înălțime, cu un cap de cinci coți în vârful lor.

* 1 Reg. 7, 16—21. Ier. 52, 28.

16. A făcut niște rețele ca acelea cari erau în Locul prea sfânt, și le-a pus pe vârful stilpilor. Apoi a făcut o sută* de rodii pe cari le-a pus pe rețele.

* 1 Reg. 7, 26.

17. A așezat* stilpii în partea dinainte a Templului, unul la dreapta și altul la stînga; a numit pe cel dela dreapta Iachin, și pe cel dela stînga Boaz.

* 1 Reg. 7, 25.

Altarul de aramă, marea, și lighenele.

1. A făcut un altar* de aramă, lung de douăzeci de coți, lat de douăzeci de coți, și înalt de zece coți.

* Exod. 27, 1, 2. 1 Reg. 16, 34. Ezech. 48, 16.

2. A făcut marea* turnată. Ea avea zece coți dela o margine la alta, era rotundă de tot, înaltă de cinci coți, și

un fir de treizeci de coți ar fi înconjurat-o.

* 1 Reg. 7, 26.

3. Supt* marginea ei, de jur împrejur, erau niște chipuri de boi, câte zece de fiecare cot, de jur împrejurul mării; boii așezați pe două rânduri, erau turnați dintr'o singură bucată cu ea.

* 1 Reg. 7, 24, 25, 26.

4. Era așezată pe doisprezece boi, dintre cari trei întorși spre miazănoapte, trei întorși spre apus, trei întorși spre miazăzi, și trei întorși spre răsărit; marea era așezată pe ei, și toată partea dindărăt a trupurilor lor era înfundru.

5. Grosimea ei era de un lat de mână, și marginea, ca marginea unui pahar, era făcută în felul unei flori de crin. Puteau să încapă în ea trei mii de bați*.

* 1 Reg. 7, 26.

6. A făcut zece* lighene, și a pus cinci la dreapta și cinci la stînga, ca să slujească la curățiri: în ele se spălau feluritele părți ale arderilor de tot. Marea era pentru spălarea preoților.

* 1 Reg. 7, 30.

Celelalte lucruri și unelte pentru Templu.

7. A mai* făcut zece sfeșnice de aur, după* porunca privitoare la ele, și le-a așezat în Templu, cinci la dreapta și cinci la stînga.

* 1 Reg. 7, 46. ** Exod. 25, 31, 40. 1 Cron. 26, 12, 18.

8. A mai făcut* zece mese, și le-a așezat în Templu, cinci la dreapta și cinci la stînga.

* 1 Reg. 7, 48.

A mai făcut o sută de potire de aur.

9. A mai făcut* curtea preoților, și curtea cea mare, cu porțile ei, ale căror aripi le-a acoperit cu aramă.

* 1 Reg. 6, 36.

10. A așezat marea* în partea dreaptă, la miazăzi-răsărit.

* 1 Reg. 7, 39.

11. Hiram* a făcut cenușarele, lopotile și potirele.

Astfel a isprăvit Hiram lucrarea pe care i-a dat-o împăratul Solomon s'o facă pentru Casa lui Dumnezeu:

* 1 Reg. 7, 40.

12. doi stilpi, cu cele două capete* și coperișurile lor cu cununi de pe vârful stilpilor; cele două rețele pentru acoperirea celor două coperișuri ale capetelor de pe vârful stilpilor; *

* 1 Reg. 7, 41.

13. cele patru sute* de rodii pentru cele două rețele, câte două șiruri de rodii pentru fiecare rețea, pentru acoperirea celor două coperișuri cu cu-

numi ale capetelor de pe virtul stîlpilor; * 1 Reg. 7, 29.

14. cele zece temelii*, și cele zece lighele de pe temelii; * 1 Reg. 7, 27, 28.

15. marea, și cei doisprezece bol de sub ea;

16. cenușarele, lopetile și furculițele. Toate aceste unelte, pe cari le-a dat împăratul Solomon lui Hiram-Abi* să le facă pentru Casa Domnului, erau de aramă lustruită. * 1 Reg. 7, 34, 35.

17. Împăratul a pus să le toarne în cîmpia* Iordaniului, într'un pămînt cîlcios, între Sucot și Jereda. * 1 Reg. 7, 36.

18. Solomon* a făcut toate aceste unelte în număr atît de mare, încît nu s'a putut cerceta greutatea aramei. * 1 Reg. 7, 37.

19. Solomon* a mai făcut toate celelalte unelte pentru Casa lui Dumnezeu: altarul de aur, mesele pe cari se puneau pinile** pentru punerea înaintea Domnului; * 1 Reg. 7, 40, 41, 42. ** Exod. 25, 30.

20. sfeșnicile și candelarele lor de aur curat, cari trebuiau aprinse, după poruncă* înaintea Locului prea sfînt, * Exod. 27, 20, 21.

21. florile*, candelarele, și mucărlile de aur, de aur foarte curat; * Exod. 26, 31, 32.

22. cușitele, potirele, ceștile și cătușile de aur curat; și aripile de aur pentru ușa dinlăuntru a casei, dela intrarea Locului prea sfînt, și pentru ușa casei dela intrarea Templului.

5 1. Astfel a fost isprăvită toată* lucrarea pe care a făcut-o Solomon pentru Casa Domnului. Apoi a adus argintul, aurul și toate uneltele pe cari le închinase Domnului tatăl său David, și le-a pus în vistierile Casei lui Dumnezeu. * 1 Reg. 7, 51.

Sfințirea Templului.

2. Atunci* Solomon a strîns la Ierusalim pe bătrîinii lui Israel și pe toate căpeteniile semintîrilor, pe capii familiilor copiilor lui Israel, ca să mute din cetatea** lui David, adică din Sion, chivotul legămîntului Domnului. * 1 Reg. 8, 1, etc. ** 2 Sam. 6, 12.

3. Toți bărbații lui Israel s'au adunat* la împărat, pentru sărbătoarea** din luna a șaptea. * 1 Reg. 8, 2. ** Cap. 7, A, B, 10.

4. Cînd au ajuns toți bătrîinii lui Israel, Leviții au ridicat chivotul.

5. Au adus chivotul, cortul înfîlînării, și toate uneltele sfînte cari erau în cort: preoții și Leviții le-au dus.

6. Împăratul Solomon și toată aduna-

rea lui Israel, chemată la el, a stătut înaintea chivotului. Au jertfit oi și boi, cari nu se pot nici socoti, nici număra, din pricina mulțimii lor.

7. Preoții au dus chivotul legămîntului Domnului la locul lui, în sfîntul locaș al casei, în Locul prea sfînt, supt aripile heruvimilor.

8. Heruvimii aveau aripile întinse peste locul chivotului, și acopereau chivotul și drugii lui pe deasupra.

9. Drugilor li se dăduse o astfel de lungime încît capetele lor se vedeau la o depărtare de chivot dinaintea sfîntului locaș, dar nu se vedeau de afară. Chivotul a fost acolo pînă în ziua de azi.

10. În chivot nu erau decît cele două table, pe cari le pusese* acolo Moise, în Horeb, cînd a făcut Domnul legămînt cu copiii lui Israel, la ieșirea lor din Egipt. * Exod. 26, 2, 3. Cap. 3, 12.

11. În clipa cînd au ieșit preoții din Locul sfînt, — căci toți preoții de față se sfințiseră fără să mai țină șirul cetelor,

12. și toți Leviții* cari erau cîntăreți: Asaf, Heman, Iedutun, fiii și frații lor, îmbrăcați în în suptire, stăteau la răsăritul altarului cu chimvale, alăute și arfe, și aveau cu** ei o sută douăzeci de preoți cari sunau din trîmbițe; — * 1 Cron. 15, 2. ** 1 Cron. 15, 24. Ps. 150.

13. și cînd cei ce sunau din trîmbițe și cei ce cîntau, unindu-se într'un glas ca să mărească și să laude pe Domnul, au sunat din trîmbițe, chimvale și celelalte instrumente, și au mîrîit pe Domnul prin aceste cuvinte: „Căci este bun”, căci îndurarea Lui ține în veci!” în clipa aceea, casa, și anume Casa Domnului, s'a umplut cu un nor. * 1 Cron. 15, 24, 25.

14. Preoții n'au putut să mai stea acolo ca să facă slujba, din pricina norului; căci* slava Domnului umpluse Casa lui Dumnezeu. * Exod. 40, 35. Cap. 7, A.

Binecuvîntarea rostită de Solomon.

6 1. Atunci Solomon* a zis: „Domnul a zis că vrea să locuiască în Ierusalim!” * 1 Reg. 8, 12, etc. ** Lev. 24, 2.

2. Și eu am zidit o casă care-ți va fi locuința, un loc unde vei locui în veci!”

3. Împăratul și-a întors fața, și a binecuvîntat toată adunarea lui Israel. Și toată adunarea lui Israel stătea în picioare.

4. Și el a zis: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care a vorbit cu gura Sa tatălui meu David, și a împlinit prin puterea Sa ce spusese, cînd a zis:

5. „Din ziua cînd am scos pe poporul Meu din țara Egiptului, n'am ales nicio cetate dintre toate semințiile lui Israel, ca să se zidească acolo o casă în care să locuiască Numele Meu, și n'am ales pe niciun om, care să fie căpetenia poporului Meu Israel.

6. Ci^{*} Ierusalimul l-am ales, pentru că în el să locuiască Numele Meu, și pe David^{**} l-am ales, ca să domnească peste poporul Meu Israel![†]

^{*} Cap. 12, 15. ^{**} 1 Cron. 28, 4.

7. Tatăl meu David avea^{*} de gînd să zidească o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.

^{*} 2 Sam. 7, 2. 1 Cron. 17, 1; 28, 2.

8. Și Domnul a zis tatălui meu David: „Fiindcă ai avut de gînd să zidești o casă Numelui Meu, bine ai făcut că ai avut gîndul acesta.

9. Numai că nu tu vei zidi casa; ci fiul tău, ieșit din tine, va zidi Numelui Meu o casă.[†]

10. Domnul a împlinit cuvîntul pe care-l spusese. Eu m'am ridicat în locul tatălui meu David, și am șezut pe scaunul de domnie al lui Israel, cum vestise Domnul, și am zidit o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.

11. Am așezat în ea chivotul, în care^{*} este legămintul Domnului, legămintul pe care l-a făcut El cu copiii lui Israel.[†]

^{*} Cap. 5, 10.

Rugăciunea lui Solomon.

12. Solomon s'a așezat^{*} înaintea altarului Domnului, în fața întregii adunări a lui Israel, și a întins minile.

^{*} 1 Reg. 8, 25.

13. Căci Solomon făcuse o treaptă de aramă, și o pusese în mijlocul curții. Ea era lungă de cinci coți, lată de cinci coți, și înaltă de trei coți; a șezut pe ea, s'a așezat în genunchi în fața întregii adunări a lui Israel, și a întins minile spre cer.

14. Și a zis:

„Doamne, Dumnezeul lui Israel! Nu^{*} este Dumnezeu ca Tine, în ceruri și pe pămînt: Tu ții legămintul și îndurarea Ta față de robii Tăi, cari umblă înaintea Ta cu toată inima lor!

^{*} Exod. 35, 11. Deut. 4, 39; 7, 6.

15. Așfel, Ți-ai ținut cuvîntul^{*} dat robului Tău David, tatăl meu; și ce ai spus cu gura Ta, împlinești astăzi prin puterea Ta.

^{*} 1 Cron. 22, 9.

16. Acum, Doamne, Dumnezeul lui Israel, ține făgăduința pe care ai făcut-o tatălui meu David, cînd ai zis: „Niciodată^{*} nu vei fi lipsit înaintea Mea de un urmaș care să șadă pe scaunul de domnie al lui Israel, numai^{**} fiii tăi să ia seama la calea lor și să meargă în legea Mea, cum ai mers tu înaintea Mea.[†]”

^{*} 2 Sam. 7, 12; 14, 1 Reg. 2, 4-5, 12. Cap. 1, 18. ^{**} Ps. 132, 12.

17. Împlinească-se dar, Doamne, Dumnezeul lui Israel, făgăduința pe care ai făcut-o robului Tău David!

18. Dar ce! Să locuiască Dumnezeu cu adevărat împreună cu omul pe pămînt? Iată^{*} că cerurile, și cerurile cerurilor nu Te pot cuprinde: cu cît mai puțin această casă, pe care am zidit-o eu!

^{*} Cap. 2, 6. Isa. 66, 1. Psalt. 7, 49.

19. Totuș, Doamne, Dumnezeul meu, ia aminte la rugăciunea robului Tău și la cererea lui! Ascultă strigătul și rugăciunea pe care Ți-o face robul Tău.

20. Ochii Tăi să fie zi și noapte deschiși pește casa aceasta, peste locul despre care ai zis că acolo va fi Numele Tău! Ascultă rugăciunea pe care o face robul Tău în locul acesta!

21. Ascultă cererile robului Tău și ale poporului Tău Israel, cînd se vor ruga în locul acesta! Ascultă din locul locuinței Tale, din ceruri, ascultă și iartă!

22. Dacă va păcătui cineva împotriva aproapelui său, și se va pune peste el un jurămint ca să-l facă să jure, și dacă va veni să jure înaintea altarului Tău, în casa aceasta, —

23. ascultă-l din ceruri, lucrează, și judecă pe robii Tăi: osîndește pe cel vinovat, și fă ca purtarea lui să cadă asupra capului lui; fă dreptate celui nevinovat, și răsplătește-l, după nevinovăția lui!

24. Cînd poporul tău Israel va fi bătut de vrăjmaș, pentru că a păcătuit împotriva Ta: dacă se vor întoarce la Tine și vor da slavă Numelui Tău, dacă îți vor face rugăciuni și cereri în casa aceasta, —

25. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul poporului Tău Israel, și adu-i înapoi în țara pe care ai dat-o lor și pămîntilor lor.

26. Cînd cerul^{*} va fi închis, și nu va

fi ploaie, din pricina păcatelor lor împotriva Ta: dacă se vor ruga în acest loc, și vor da slavă Numelui Tău, și dacă se vor întoarce dela păcatele lor (pentru că-îvei fi pedepsit), — ¹ 1 Reg. 17, 1.

27. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul robilor Tăi și al poporului Tău Israel, învață-i calea cea bună în care trebuie să meargă, și trimete ploaie pe pământul pe care l-ai dat de moștenire poporului Tău!

28. Când vor fi în țară foametea*, ciurma, rugina în grâu, și mătura, răcusele de un soi sau altul, când vrăjmașul va impresura pe poporul Tău, în țara lui, în cetățile lui, când vor fi urgii sau boli de vreun fel: — ² Cap. 26, 2.

29. dacă un om, dacă tot poporul Tău Israel va face rugăciuni și cereri, și fiecare își va cunoaște rana și durerea și va întinde minile spre casa aceasta, —

30. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și iartă-l; răsplătește fiecăruia după căile lui, Tu care cunoști inima fiecăruia, — căci numai Tu cunoști inima copiilor oamenilor, — ³ 1 Cron. 28, 9.

31. ca să se teamă de Tine, și să umble în căile Tale tot timpul cât vor trăi în țara, pe care ai dat-o părinților noștri!

32. Când străinul, care* nu este din poporul tău Israel, va veni dintr-o țară depărtată, din pricina Numelui Tău celui mare, din pricina minii Tale celei tari și din pricina brațului Tău întins, când va veni să se roage în casa aceasta, — ⁴ 1 Ion. 12, 26. Fapt. 8, 27.

33. ascultă-l din ceruri, din locul locuinței Tale, și dă străinului acelaia tot ce-Ți va cere, pentru ca toate popoarele pământului să cunoască Numele Tău, să se teamă de Tine, ca poporul Tău Israel, și să știe că Numele Tău este chemat peste casa aceasta, pe care am zidit-o!

34. Când va ieși poporul Tău la luptă împotriva vrăjmașilor lui, urmînd calea pe care li vei porunci s'o urmeze: dacă îți vor face rugăciuni, cu privirile îndreptate spre cetatea aceasta pe care ai ales-o și spre casa pe care am zidit-o în Numele Tău, —

35. ascultă din ceruri rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate!

36. Când vor păcătui împotriva Ta, — căci nu* este om care să nu păcătuiască, — și când vei fi mâniat îm-

potriva lor și-i vei da în mîna vrăjmașului, care-i va duce robi într-o țară depărtată sau apropiată:

⁵ Prov. 24, 9. Eccl. 7, 26. Iac. 3, 2. 1 Ion. 1, 8.

37. dacă îți vor veni în fire în țara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la Tine și îți vor face cereri în țara robiei lor, și vor zice: „Am păcătuit, am săvîrșit fărădelegi, am făcut rău!”

38. dacă se vor întoarce la Tine din toată inima lor și din tot sufletul lor, în țara robiei lor, unde au fost duși robi, dacă-Ți vor face rugăciuni, cu privirile întoarse spre țara lor, pe care ai dat-o părinților lor, spre cetatea pe care ai ales-o și spre casa pe care am zidit-o Numelui Tău, —

39. ascultă din ceruri, din locul locuinței Tale, rugăciunile și cererile lor, și fă-le dreptate: iartă poporului Tău păcatele făcute împotriva Ta!

40. Acum, Dumnezeule, ochii Tăi să fie deschiși, și urechile să-Ți fie cu luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta!

41. Acum*, Doamne, Dumnezeule, scoală-Te, vino la locul** Tău de odihnă, Tu și chivoțul măreției Tale. Preoții Tăi, Doamne Dumnezeule, să fie îmbrăcați cu mîntuirea, și prea iubiții Tăi să se bucure ț de fericire!

⁶ Ps. 132, 8, 9, 16, 18. ⁷ 1 Cron. 28, 2. ⁸ 1 Neem. 8, 25.

42. Doamne Dumnezeule, nu îndepărta pe unsul Tău, adu-Ți* aminte de bunățile făgăduite robului Tău David!⁹

⁹ Ps. 132, 1. Iac. 10, 2.

Sfîrșitul sfînșirii.

7 1. Când* și-a isprăvit Solomon rugăciunea, s'a pogorît** foc din cer și a mistuit arderea de tot și jertfele, și slava † Domnului a umplut casa.

¹ 1 Reg. 9, 24. ² Lev. 9, 24. Iuda. 8, 20. 1 Reg. 18, 38. 1 Cron. 28, 26. ³ 1 Reg. 9, 10, 11. Cap. 5, 12, 14. Eccl. 10, 2, 4.

2. Preoții* nu puteau să intre în Casa Domnului, căci slava Domnului umplea Casa Domnului. ⁴ Cap. 5, 14.

3. Toți copiii lui Israel au văzut pogorîndu-se focul și slava Domnului peste casă; ei și-au † plecat fața la pămînt pe pardoseală, s'au închinat, și au laudat pe Domnul, zicînd*: „Căci este bun, căci îndurarea Lui ține în** veac!”

⁵ Cap. 5, 22. Ps. 138, 1. ⁶ 1 Cron. 16, 41. Cap. 20, 21.

4. Împăratul* și tot poporul au adus jertfe înaintea Domnului. ⁷ 1 Reg. 9, 42, 43.

5. Împăratul Solomon a junghiat două-

zeci și două de mii de boi și o sută-douăzeci de mii de oi. Astfel au făcut împăratul și tot poporul sfințirea Casei lui Dumnezeu.

6. Preoții* stăteau la locul lor, și tot astfel și Levii, cu instrumentele făcute în cinstea Domnului de împăratul David pentru cîntarea laudelor Domnului, cînd i-a însărcinat David să mărească pe Domnul, zicînd: „Căci îndurarea lui ține în veac!“ Preoții sunau** din trîmbițe în fața lor. Și tot Israelul era de față. *1 Cron. 15, 16. **Cap. 5, 12.

7. Solomon a sfințit* și mijlocul curții, care este înaintea Casei Domnului; căci acolo a adus arderile de tot și grăsimile jertfelor de mulțămire, pentru că altarul de aramă, pe care-l făcuse Solomon, nu putea cuprinde arderile de tot, darurile de mîncare și grăsimile. *1 Reg. 8, 24.

8. Solomon a prăznuit sărbătoarea în vremea aceea* șapte zile, și tot Israelul a prăznuit împreună cu el; venise o mare mulțime de oameni, dela intrarea Hamatului pînă la pîrlul** Egiptului. *1 Reg. 8, 65. **2 Sam. 12, 3.

9. În ziua a opta, au avut o adunare de sărbătoare; căci sfințirea altarului au făcut-o șapte zile, și sărbătoarea tot șapte zile.

10. În a douăzeci și treia* zi a lunii a șaptea, Solomon a trimis înapoi în corturi pe popor, care era vesel și mulțămît de binele pe care-l făcuse Domnul lui David, lui Solomon și poporului Său Israel. *1 Reg. 8, 58.

Dumnezeu Se arată lui Solomon.

11. Cînd a isprăvit* Solomon Casa Domnului și casa împăratului, și a izbutit în tot ce-și pusese de gînd să facă în Casa Domnului și în casa împăratului. *1 Reg. 8, 1, etc.

12. Domnul S'a arătat lui Solomon noaptea, și i-a zis: „Îți ascult rugăciunea, și aleg locul* acesta drept casa unde va trebui să Mi se aducă jertfe. *Deut. 12, 5.

13. Cînd voi* închide cerul, și nu va fi ploaie, cînd voi porunci lăcustelor să mîncească țara, cînd voi trimite ciurma în poporul Meu: *Cap. 5, 26, 28.

14. dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va* smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea, și se va abate dela căile lui rele, — îl** voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și-i voi tîmădui țara. *2 Sam. 4, 10. **Cap. 5, 27, 30.

15. Ochii* Mei vor fi deschiși de acum, și urechile Mele vor fi cu luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta. *Cap. 5, 40.

16. Acum, aleg* și sfințesc casa aceasta, pentruca Numele Meu să locuiască în ea pe vecie, și voi avea totdeauna ochii și inima Mea acolo. *1 Reg. 8, 3, Cap. 6, 8.

17. Și tu*, dacă vei umbla înaintea Mea cum a umblat tatăl tău David, făcînd tot ce ți-am poruncit, și dacă vei păzi legile și poruncile Mele,

*1 Reg. 9, 4, etc.

18. voi întări scaunul de domnie al împărăției tale, cum am făgăduit tatălui tău David, cînd am zis: „Niciodată nu* vei fi lipsit de un urmaș, care să domnească peste Israel.“ *Cap. 6, 16.

19. Dar dacă vă* veți abate, dacă veți părăsi legile și poruncile Mele, pe cari vi le-am dat, și dacă vă veți duce să slujiti altor dumnezei și să vă închinați înaintea lor, *2 Sam. 14, 10. Deut. 12, 15, 20, 21.

20. vă voi smulge din țara Mea, pe care v'am dat-o, voi lepăda dela Mine casa aceasta, pe care am închinat-o numelui Meu, și o voi face de pomină și de batjocură printre toate popoarele.

21. Și cît de înaltă este casa aceasta, oricine va trece pe lingă ea, va rămînea încremenit, și va zice: „Pentruce* a făcut Domnul așa pîrlii și casei acesteia?“ *Deut. 28, 24. Jer. 22, 4, 5.

22. Și se va răspunde: „Pentru că au părăsit pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, care i-a scos din țara Egiptului, pentru că s'au alipit de alți dumnezei, s'au închinat înaintea lor și le-au slujit; iată de ce a trimis peste ei toate aceste rele.“

Cetățile zidite de Solomon.

8 1. După douăzeci de ani*, în timpul cărora Solomon a zidit Casa Domnului și casa lui însuși, *1 Reg. 6, 18, etc.

2. a întărit cetățile, pe cari i le-a dat Hiram și a așezat în ele pe copiii lui Israel.

3. Solomon a mers împotriva Hamatului, la ToBa, și a pus stăpînire pe ea.

4. A întărit* Tadmorul în pustie, și toate cetățile cari slujeau ca cetăți pentru merinde în Hamat. *1 Reg. 9, 17, etc.

5. A întărit apoi Bet-Horomul de sus și Bet-Horomul de jos, ca cetăți întărite cu ziduri, porți și zăvoare;

6. Baalatul, și toate cetățile cari slujeau ca cetăți pentru merinde și cari țineau de el, toate cetățile pentru cară,

cetățile pentru călărime, și tot ce a găsit cu cale Solomon să zidească la Ierusalim, la Liban, și în toată țara al cărei stăpîn era.

7. Pe^{*} tot poporul care mai rămăsese din Hetiți, din Amoriți, din Fereziți, din Hiviți și din Iebusiți, care nu făceau parte din Israel, ^{*1 Reg. 9, 20, etc.}

8. pe urmașii lor cari rămăseseră după ei în țară și pe cari nu-i nimickeră copiii lui Israel, Solomon i-a ridicat ca oameni de corvoadă, ceea ce au fost pînă în ziua de azi.

9. Solomon n'a întrebuințat ca robi pentru lucrările lui, pe niciunul din copiii lui Israel; căci ei erau oameni de război, căpeteniile lui, slujbașii lui, mai marii carilor și călărimii lui.

10. Căpeteniile puse de împăratul Solomon în fruntea poporului, și însărcinați să privegheze peste el, erau în număr de două sute cincizeci^{*}. ^{*1 Reg. 4, 29.}

11. Solomon^{*} a sosit pe fata lui Parazon din cetatea lui David în casa pe care i-o zidise; căci a zis: „Nevastă-mea să nu locuiască în casa lui David, împăratul lui Israel, pentru că locurile în cari a intrat chivotul Domnului sînt sfinte.” ^{*1 Reg. 8, 17; 9, 24.}

Rînduiala slujbei.

12. Atunci Solomon a adus ardere de tot Domnului pe altarul Domnului, pe care-l zidise înaintea pridvorului.

13. Aducea ce era poruncit de Moise pentru fiecare zi^{*}, pentru zilele de Sabat, pentru zilele de lună nouă, și pentru sărbători, de trei ori^{**} pe an, la sărbătoarea azimilor, la sărbătoarea săptămînilor, și la sărbătoarea corburilor. ^{* Exod. 29, 38. Num. 28, 9, 11, 28; 29, 1, etc. ** Exod. 29, 14. Deut. 16, 26.}

14. A pus în slujbele lor, așa cum le rînduise tatăl său David, cetele^{*} preoților, după slujba lor, pe Leviți^{**} după însărcinarea lor, care era să mărească pe Domnul și să facă zi de zi de slujbă în fața preoților, și pe ușierii, împărțiți la fiecare ușă, după cetele lor: căci așa poruncise David, omul lui Dumnezeu.

^{*1 Cron. 24, 1. **1 Cron. 24, 1. †1 Cron. 9, 17; 24, 1.}

15. Nu s'au abătut dela porunca împăratului cu privire la preoți și Leviți, nici cu privire la vreun alt lucru, nici în privința vistierierilor.

16. Așa s'a înfăptuit toată lucrarea lui Solomon, din ziua cînd s'a pus temelia Casei Domnului și pînă în ziua

cînd a fost înălțată. Casa Domnului a fost deci înălțată.

17. Solomon a plecat atunci la Etion — Oheber^{*} și la Eliot, pe țărmul mării, în țara Edomului. ^{*1 Reg. 9, 26.}

18. Și^{*} Hiram i-a trimis, prin slujitorii săi, corăbii și slujitori cari cunoșteau marea. Ei s'au dus cu slujitorii lui Solomon la Ofir, și au luat de acolo patru sute cincizeci de talanți de aur, pe cari i-au adus împăratului Solomon. ^{*1 Reg. 9, 27. Cap. 9, 30, 33.}

Împărăteasa din Seba.

91. Împărăteasa^{*} din Seba a auzit de faima lui Solomon, și a venit la Ierusalim ca să-l încerce prin întrebări grele. Ea avea un alai foarte mare, și cămile încărcate cu mirodenii, aur mult de tot și pietre scumpe. S'a dus la Solomon, și i-a spus tot ce avea pe inimă.

^{*1 Reg. 10, 1, etc. Mat. 22, 42. Luc. 21, 21.}

2. Solomon i-a răspuns la toate întrebările, și n'a fost nimic pe care să nu fi știut Solomon să i-l lămurească.

3. Împărăteasa din Seba a văzut înțelepciunea lui Solomon, și casa pe care o zidise,

4. și bucatele dela masa lui, și locuința slujitorilor lui, și slujbele și hainele celor ce-i slujeau, și paharmicii lui și hainele lor, și treptele pe cari se suia la Casa Domnului. Uimită,

5. ea a zis împăratului: „Era adevărat deci ce am auzit eu în țara mea despre faptele și înțelepciunea ta!”

6. Nu credeam tot ce se zicea, pînă n'am venit și am văzut cu ochii mei. Și iată că nu mi s'a istorisit nici jumătate din mărirea și înțelepciunea ta. Tu întreci faima pe care am auzit-o despre tine.

7. Ferice de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sînt pururea înaintea ta, și cari aud înțelepciunea ta!

8. Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul tău, care S'a îndurat de tine, și te-a pus pe scaunul Lui de domnie ca împărat pentru Domnul, Dumnezeul tău! Pentru că Dumnezeul tău iubește pe Israel și vrea să-l facă să rămînă în picioare pe vecie, pentru aceea te-a pus împărat peste ei, ca să faci judecată și dreptate.”

9. Ea a dat împăratului o sută douăzeci de talanți de aur, foarte multe mirodenii, și pietre scumpe. N'au mai

foșt mironenii ca cele date împăratului Solomon de împărăteasa din Seba.

10. Slujitorii lui Hiram și slujitorii lui Solomon, cari* au adus aur din Ofir, au adus și lemn mirositor** și pietre scumpe. * 1 Reg. 5, 12. ** 1 Reg. 10, 11.

11. Împăratul a făcut cu lemnul mirositor scări pentru Casa Domnului și pentru casa împăratului, și arce și alăute pentru cîntăreți. Nu se mai văzuse așa ceva în țara lui Iuda.

12. Împăratul Solomon a dat împărătesei din Seba tot ce a dorit ea, ce a cerut, mai mult decît adusese ea împăratului. Apoi s'a întors și s'a dus în țara ei, ea și slujitorii ei.

Avația, înțelepciunea și mărirea lui Solomon.

13. Greutatea aurului care venea pe fiecare an lui Solomon era de șase sute șasezeci și șase de talanți de aur,

14. afară de ce lua dela negustorii cei mari și dela cei mici, dela toți împărații Arabiei și dela dregătorii țării, cari aduceau aur și argint lui Solomon.

15. Împăratul Solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuițat șase sute de sicli de aur bătut,

16. și alte trei sute de scuturi de aur bătut, și pentru fiecare din ele a întrebuițat trei sute de sicli de aur; și împăratul le-a pus în casa pădurii Libanului.

17. Împăratul a făcut un mare scaun de domnie de fildeş, și l-a acoperit cu aur curat.

18. Scaunul acesta de domnie avea șase trepte, și un așternut pentru picioare, de aur, care se ținea de scaunul de domnie; de fiecare parte a scaunului erau răzămători, lingă răzămătorii erau doi lei,

19. și pe cele șase trepte, de o parte și de alta, erau doisprezece lei. Așa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăție.

20. Toate paharele împăratului Solomon erau de aur, și toate vasele din casa pădurii Libanului erau de aur curat. Nu era nimic de argint: argintului nu i se dădea niciun preț, pe vremea lui Solomon.

21. Căci împăratul avea corăbii din Tarsis cari călătoreau cu slujitorii lui Hiram; și la fiecare trei ani veneau

corăbiiile din Tarsis, aducînd aur și argint, fildeş, maimuțe și păuni.

22. Împăratul Solomon a întrecut pe toți împărații pămîntului prin bogățiile și înțelepciunea lui.

23. Toți împărații pămîntului căutau să vadă pe Solomon, ca să audă înțelepciunea pe care o pusese Dumnezeu în inima lui.

24. Și fiecare din ei își aducea darul lui, lucruri de argint și lucruri de aur, haine, arme, mironenii, cai și cătiri; așa era în fiecare an.

25. Solomon* avea patru mii de ieșe pentru caii dela carăle lui, și douăsprezece mii de călăreți pe cari l-a așezat în cetățile unde își ținea carăle și la Ierusalim lingă împărat.

* 1 Reg. 4, 26; 10, 26. Cap. 1, 34.

26. El stăpînea* peste toți împărații, dela Riu** pînă la țara Filistenilor și pînă la hotarul Egiptului.

* 1 Reg. 4, 21. ** Ps. 12, 18. Ps. 72, 8.

27. Împăratul* a făcut argintul tot așa de obicinuit la Ierusalim ca pietrele, și cedrii tot atît de mulți ca smochinii sălbatici, cari cresc pe cîmpie.

* 1 Reg. 10, 27. Cap. 1, 35.

28. Din Egipt și din toate țările se aduceau* cai pentru Solomon.

* 1 Reg. 10, 28. Cap. 1, 36.

Moartea lui Solomon.

29. Celelalte* fapte ale lui Solomon, cele dintîi și cele depe urmă, nu sînt scrise oare în Cartea prorocului Natan, în prorocia lui Ahia** din Silo, și în descoperirile prorocului† Ieod despre Ieroboam, fiul lui Nebat?

* 1 Reg. 11, 41. ** 1 Reg. 11, 29. † Cap. 12, 18; 18, 22.

30. Solomon* a domnit patruzeci de ani la Ierusalim peste tot Israelul.

* 1 Reg. 11, 42, 43.

31. Apoi Solomon a adormit cu părinții lui, și l-au îngropat în cetatea tatălui său David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Roboam.

**ISTORIA
IMPARĂȚIEI LUI IUDA, DELA
DESBINARE PÎNĂ LA ROBIE.**

(Capitolele 10—26. Ieremia 26, 4—11.)

Desbînarea împărăției.

10 1. Roboam* s'a dus la Sihem, căci tot Israelul venise la Sihem să-l facă împărat.

* 1 Reg. 12, 1, 2.

2. Cînd a auzit lucrul acesta, Ieroboam, fiul lui Nebat, era în Egipt,

unde* fugise de împăratul Solomon; și s'a întors din Egipt. *1 Reg. 11, 46.

3. Au trimis să-l cheme. Atunci Ieroboam și tot Israelul au venit la Roboam și i-au vorbit așa:

4. „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul: acum ușurează această aspră robie și jugul greu pe care l-a pus peste noi tatăl tău. Și îți vom sluji.”

5. El le-a zis: „Întoarceți-vă la mine după trei zile.” Și poporul a plecat.

6. Împăratul Roboam a întrebat pe bătrînii cari fuseseră cu tatăl său Solomon, în timpul vieții lui, și a zis: „Ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia?”

7. Și iată ce i-au zis ei: „Dacă vei fi bun cu poporul acesta, dacă-l vei primi bine, și dacă le vei vorbi cu bunăvoință, îți vor sluji pe vecie.”

8. Dar Roboam a lăsat sfatul pe care l-i dădeau bătrînii, și a întrebat pe tinerii cari crescuseră cu el și cari-l înconjurau.

9. El le-a zis: „Ce mă sfătuiți să răspund poporului acestuia care-mi vorbeste astfel: „Ușurează jugul pe care l-a pus tatăl tău peste noi?”

10. Și iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „Așa să vorbești poporului acestuia care ți-a vorbit așa: „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul, iar tu ușurează-ni-l!” să le vorbești așa: „Degetul meu cel mic este mai gros decît coapsele tatălui meu.”

11. Acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu îl voi face și mai greu: tatăl meu v'a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.”

12. Ieroboam și tot poporul au venit la Roboam a treia zi, după cum le spusese împăratul: „Întoarceți-vă la mine peste trei zile.”

13. Împăratul le-a răspuns aspru. Împăratul Roboam a lăsat sfatul bătrînilor.

14. și le-a vorbit așa, după sfatul tinerilor: „Tatăl meu v'a îngreuiat jugul, dar eu îl voi îngreua și mai mult; tatăl meu v'a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.”

15. Astfel împăratul n'a ascultat pe popor; căci* așa rînduise Dumnezeu, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care-l spusese Domnul prin Ahia** din Silo lui Ieroboam, fiul lui Nebat. *1 Sam. 2, 35. *1 Reg. 12, 15, 24. **1 Reg. 11, 26.

16. Cînd a văzut tot Israelul că împăratul nu-l ascultă, poporul a răspuns

împăratului: „Ce parte avem noi cu David? Noi n'avem nicio moștenire cu fiul lui Isai! La corturile tale, Israele! Acum, vezi-ți de casă, Davide!” Și tot Israelul s'a dus în corturile lui.

17. Copiii lui Israel, cari locuiau în cetățile lui Iuda, au fost singurii peste cari a domnit Roboam.

18. Atunci împăratul Roboam a trimis pe Hadoram, care era mai mare peste dări. Hadoram a fost împroșcat cu pietre de copiii lui Israel, și a murit. Și împăratul Roboam s'a* grăbit și s'a suit într'un car, ca să fugă la Ierusalim. *1 Reg. 12, 16.

19. Astfel s'a deslipit Israel de casa lui David pînă în ziua de azi.

Măsurile luate de Roboam.

11 1. Roboam, venind* la Ierusalim, a strins casa lui Iuda și a lui Beniamin, o sută optzeci de mii de oameni de frunte, buni pentru război, ca să lupte împotriva lui Israel și să-l aducă iarăș sub stăpînirea lui Roboam. *1 Reg. 12, 21, 22.

2. Dar cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Șemaia*, omul lui Dumnezeu: *Cap. 12, 15.

3. „Vorbește lui Roboam, fiul lui Solomon, împăratul lui Iuda, și întregului Israel din Iuda și din Beniamin. Și spune-le:

4. „Așa vorbește Domnul: „Să nu vă suiți și să nu faceți război împotriva fraților voștri! Fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci dela Mine s'a întîmplat lucrul acesta.” Ei au ascultat de cuvintele Domnului, s'au întors acasă, și nu s'au mai dus împotriva lui Ieroboam.

5. Roboam a locuit la Ierusalim, și a zidit cetăți întărite în Iuda.

6. A zidit Betleemul, Etamul, Tecoa,

7. Bet-Tur, Soco, Adulam,

8. Gat, Mareș, Zif,

9. Adoraim, Lachis, Azeca,

10. Torea, Alalon și Hebronul, cari erau în Iuda și în Beniamin, și a făcut din ele niște cetăți întărite.

11. Le-a întărit, a pus în ele căpîtani și magazii de bucate, de untdelemn și vin.

12. A pus în fiecare din aceste cetăți scuturi și sulite, și le-a făcut foarte tari. Iuda și Beniamin erau ai lui.

13. Preoții și Leviții, cari se aflau în tot Israelul, și-au părăsit locuințele și s'au dus la el;

14. cîci Leviții și-au părăsit * ținuturile și moșiile și au venit în Iuda și la Ierusalim, pentru că Ieroboam ** și fiii săi i-au împedecat să-și împlinească slujbele ca preoți ai Domnului.

* Num. 18, 2. ** Cap. 13, 9.

15. Ieroboam a pus * preoți pentru înălțimile, pentru țapii ** și pentru viteli † pe cari îi făcuse. * 1 Reg. 12, 31; 13, 30; 14, 8. Osea 13, 2. † Lev. 17, 7. † Cor. 10, 20. † 1 Reg. 12, 28.

16. Acela din toate semințiile lui Israel, cari aveau pe inimă să caute pe Domn, Dumnezeul lui Israel, au urmat * pe Leviți la Ierusalim, ca să jertfească Domnului, Dumnezeului părinților lor. * Cap. 13, 8; 20, 31, 36.

17. Ei au dat astfel tărie * împărăției lui Iuda, și au întărit pe Roboam, fiul lui Solomon, timp de trei ani; cîci trei ani au umblat în calea lui David și a lui Solomon. * Cap. 13, 1.

Nevestele și copiii lui Roboam.

18. Roboam a luat de nevastă pe Mahalat, fata lui Ierimot, fiul lui David și al Abihalei, fata lui Eliab, fiul lui Isai.

19. Ea i-a născut fii pe: Ieuș, Șemaria și Zaham.

20. După ea, a luat pe Maaca *, fata lui Absalom. Ea i-a născut pe Abia, pe Atai, pe Ziza și pe Șelomit.

* 1 Reg. 15, 2. Cap. 13, 2.

21. Roboam iubea pe Maaca, fata lui Absalom, mai mult de cît pe toate nevestele și fiitoarele lui; cîci a avut optsprezece neveste și șasezeci de fiitoare, și a născut douăzeci și opt de fii și șasezeci de fete.

22. Roboam a dat cel dintîi loc lui Abia, fiul Maachei, și i-a pus * căpetenie peste frații lui, cîci voia să-l facă împărat. * Deut. 17, 14, 15, 17.

23. El a lucrat cu minte, împrăștiind pe toți fiii săi în toate ținuturile lui Iuda și lui Beniamin, în toate cetățile întărite; le-a dat de mîncare din belșug, și le-a cîntat o mulțime de neveste.

Năvălirea lui Șisac.

12 1. Cînd * a întărit Roboam în domnie și a căpătat putere, a părăsit ** legea Domnului, și tot Israelul a părăsit-o împreună cu el.

* Cap. 11, 17. ** 1 Reg. 14, 22, 23, 24.

2. În al cincilea * an al domniei lui Roboam, Șisac, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva Ierusalimului, pen-

tru că păcătuiseră împotriva Domnului.

* 1 Reg. 14, 24, 25.

3. Avea o mie două sute de cară și șasezeci de mii de călăreți; și împreună cu el a venit din Egipt un popor fără număr, dintre Libieni *, Sučienii și Etiopienii. * Cap. 26, 8.

4. A luat cetățile întărite ale lui Iuda, și a ajuns pînă la Ierusalim.

5. Atunci prorocul * Șemaia s'a dus la Roboam și la căpeteniile lui Iuda, cari se adunaseră în Ierusalim, la apropierea lui Șisac, și le-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Voi ** M'ați părăsit; vă părăsesc și Eu, și vă dau în mîinile lui Șisac.” * Cap. 11, 2. ** Cap. 13, 2.

6. Căpeteniile lui Israel și împăratul s'au smerit *, și au zis: „Domnul este ** drept!” * Is. 4, 10. ** Exod. 9, 27.

7. Și cînd a văzut Domnul că s'au smerit, cuvîntul Domnului a * vorbit astfel lui Șemaia: „S'au smerit, nu-i voi nimici, nu voi zăbovi să le vin în ajutor, și minia Mea nu va veni asupra Ierusalimului prin Șisac; * 1 Reg. 21, 26, 28.
8. dar îi vor fi supuși *, și vor ști ce însemnă să-Mi slujească Mie” sau să slujească împăraților altor țări.”

* Is. 28, 15. ** Deut. 10, 47, 48.

9. Șisac, împăratul Egiptului, s'a suit * împotriva Ierusalimului. A luat vistierile Casei Domnului și vistierile casei împăratului, a luat tot. A luat scuturile de aur pe cari le făcuse ** Solomon. * 1 Reg. 14, 25, 26. ** 1 Reg. 15, 18, 17. Cap. 9, 10, 16.

10. Împăratul Roboam a făcut în locul lor niște scuturi de aramă, și le-a dat în grija căpeteniilor * alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului. * 2 Sam. 8, 18.

11. Oridcitori se ducea împăratul la Casa Domnului, alergătorii veneau și le purtau înaintea lui; apoi le aduceau iarăși în odaia alergătorilor.

12. Pentru că Roboam se smerise, Domnul Și-a abătut minia de la el, și nu l-a nimicit de tot. Și tot mai era ceva bun în Iuda.

13. Împăratul Roboam s'a întărit în Ierusalim și a domnit. Avea patruzeci și unu * de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șaptesprezece ani la Ierusalim, cîtăta * pe care o alesese Domnul din toate semințiile lui Israel, ca să-Și pună Numele în ea. Mamă-sa se numea Naama, Amonita.

* 1 Reg. 14, 21. ** Cap. 8, 8.

14. El a făcut lucruri rele, pentru că nu și-a pus inima să caute pe Domnul.

15. Faptele lui Roboam, cele dintii și cele depe urmă, nu sînt scrise oare în cartea proorocului Șemai, și a proorocului Ido*, în cărțile spițelor de neam?

Totdeauna a fost război** între Roboam și Ieroboam.

* Cap. 9, 26; 12, 22. ** 1 Reg. 14, 26.

16. Roboam a adormit cu părintii săi, și a fost îngropat în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Abia*.

* 1 Reg. 14, 32.

Abia, împăratul lui Iuda.

13 1. În* al optsprezecelea an al domniei lui Ieroboam, peste Iuda a început să domnească Abia.

* 1 Reg. 15, 1, etc.

2. El a domnit trei ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Micia*, fata lui Uriel, din Ghîbea. Între Abia și Ieroboam a fost război.

* Cap. 11, 20.

3. Abia a început lupta cu o oaste de războinici viteji, patru sute de mii de oameni aleși; și Ieroboam s'a înșuruit de bătaie împotriva lui cu opt sute de mii de oameni aleși, războinici viteji.

4. Depe virful muntelui Temaraim*, care face parte din muntele lui Efraim, Abia s'a sculat și a zis: „Ascultă-mă, Ieroboame, și tot Israelul!

* 1 Is. 18, 22.

5. Nu trebuie oare să știți că Domnul, Dumnezeu lui Israel, a dat* pe vecie domnia peste Israel lui David și fiilor lui printr'un legămint** care nu se poate călca?

* 2 Sam. 7, 12, 13, 16. ** Num. 25, 18.

6. Dar Ieroboam, fiul lui Nebat, slujitorul lui Solomon, fiul lui David, s'a sculat* și s'a răzvrătit împotriva stăpînului său.

* 1 Reg. 12, 26, 32, 26.

7. Niște oameni* de nimic, oameni răi, s'au strîns la el și s'au împotrivit lui Roboam, fiul lui Solomon. Roboam era tînar și fricos, și nu putea să li se împotrivescă.

* Iud. 9, 4.

8. Și acum, voi credeți că puteți ieși biruitori asupra împărăției Domnului, care este în mîinile fiilor lui David; și voi sînteți o mare mulțime, și aveți cu voi vițelii de aur pe cari vi i-a făcut* Ieroboam ca dumnezei.

* 1 Reg. 12, 28; 16, 9. Osea 8, 4.

9. N'ați* îndepărtat voi pe preoții Domnului, pe fiii lui Aaron și pe Leviți, și nu v'ați făcut voi preoți, ca și popoarele celorlalte țări? Oricine** venea cu un vițel și șapte ber-

beci, ca să fie sfințit, se făcea preot al celui ce nu este Dumnezeu.

* Cap. 11, 14, 15. ** Exod. 28, 36.

10. Dar cît despre noi, Domnul este Dumnezeul nostru, și noi nu L-am părăsit, preoții din slujba Domnului sînt fii ai lui Aaron, și Leviții stau și își împlinesc slujbele.

11. Noi aducem* în fiecare dimineață și în fiecare seară ardere de tot Domnului, ardem tămîie mirositoare, punem pinile** pentru punerea înaintea Domnului pe masa cea curată, și aprindem† în fiecare seară sfeșnicul de aur cu candelile lui; căci păzim poruncile Domnului, Dumnezeului nostru. Dar voi L-ați părăsit.

* Cap. 1, 4. ** Lev. 24, 3. † Exod. 27, 20; 1, Lev. 24, 1, 3.

12. Iată că Dumnezeu și preoții Lui* sînt cu noi, în fruntea noastră, și avem și trîmbițele răsunătoare ca să sunăm din ele împotriva voastră. Copii ai lui Israel! nu faceți** război împotriva Domnului, Dumnezeului părinților voștri, căci nu veți avea nicio izbîndă!††

* Num. 10, 8. ** Psal. 5, 20.

13. Ieroboam i-a luat pe din apoi, cu ajutorul unor oameni puși la pîndă, așa că oștile lui erau în fața lui Iuda, iar cei ce stăteau la pîndă erau înapoia lor.

14. Cei din Iuda, întorcîndu-se, au avut de luptat înainte și înapoi. Au strigat către Domnul, și preoții au sunat din trîmbițe.

15. Oamenii lui Iuda au scos un strigăt de război și, la strigătul de război al oamenilor lui Iuda, Domnul a lovit* pe Ieroboam și pe tot Israelul dinaintea lui Abia și a lui Iuda.

* Cap. 14, 22.

16. Copiii lui Israel au fugit dinaintea lui Iuda, și Dumnezeu i-a dat în mîinile lui.

17. Abia și poporul lui le-au pricînit o mare înfrîngere, și cinci sute de mii de oameni aleși au căzut morți printre cei din Israel.

18. Copiii lui Israel au fost smeriți în vremea aceea, și copiii lui Iuda au cîștigat biruința, pentru că se sprijiniseră* pe Domnul, Dumnezeul părinților lor.

* 1 Cor. 1, 26. Ps. 12, 5.

19. Abia a urmărit pe Ieroboam și i-a luat cetăți: Betelul cu satele lui, leguna cu satele ei, și Efronul* cu satele lui.

* Is. 25, 9.

20. Ieroboam n'a mai avut putere pe vremea lui Abia, și Domnul l-a* lovit, și a** murit.

* 1 Sam. 31, 30. ** 1 Reg. 14, 20.

21. Dar Abia a ajuns puternic; a avut patruşprezece neveste, şi a născut douăzeci şi doi de fii şi şasesprezece fete.

22. Celelalte fapte ale lui Abia, ce a făcut şi ce a spus el, sînt scrise în cartea prorocului Ido*.

* Cap. 12, 18.

14 1. Abia a adormit cu părinţii lui, şi a fost îngropat în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Asa. Pe vremea lui, ţara a avut odihnă zece ani.

Asa, împăratul lui Iuda.

2. Asa* a făcut ce este bine şi plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului său.

* 1 Reg. 15, 8, etc.

3. A îndepărtat altarele dumnezeilor străini şi înălţimile*, a sfărîmat** stilpii idoleşti şi a tăiat† Astarteele.

* 1 Reg. 15, 14. Cap. 13, 17. ** Ezech. 14, 18. † 1 Reg. 13, 7.

4. A poruncit lui Iuda să caute pe Domnul, Dumnezeul părinţilor săi, şi să împlinească legea şi poruncile.

5. A îndepărtat din toate cetăţile lui Iuda înălţimile şi stilpii închinăţi soarelui. Şi împărăţia a avut pace supă el.

6. A zidit cetăţi întărite în Iuda; căci ţara a fost liniştită, şi împotriva lui n'a fost război în anii aceia, pentru că Domnul i-a dat odihnă.

7. El a zis lui Iuda: „Să zidim aceste cetăţi, şi să le înconjurăm cu ziduri, cu turnuri, cu porţi şi cu zăvoare; ţara este încă a noastră, căci am căutat pe Domnul, Dumnezeul nostru. L-am căutat, şi El ne-a dat odihnă de toate păştile.“ Au zidit dar, şi au izbutit.

8. Asa avea o oştire de trei sute de mii de oameni din Iuda, cari purtau scut şi sulită, şi două sute optzeci de mii din Benjamin, cari purtau scut şi trăgeau cu arcu, toţi oameni viteji.

Asa biruieşte pe Etiopieni.

9. Zerah*, Etiopianul, a ieşit împotriva lor cu o oştire de un milion de oameni şi trei sute de cară, şi a înaintat pînă la Mareaşă**.

* Cap. 12, 8. ** Ier. 12, 41.

10. Asa a mers înaintea lui, şi s'au înşiruit de bătaie în valea Tefata, lângă Mareaşă.

11. Asa* a chemat pe Domnul, Dumnezeul lui, şi a zis: „Doamne, numai Tu poţi veni în ajutor“ celui slab ca şi celui tare: vino în ajutorul nostru, Doamne Dumnezeul nostru! Căci pe Tine ne sprijinim, şi în Numele Tău

am venit împotriva acestei mulţimi. Doamne, Tu eşti Dumnezeul nostru: să nu lăsa biruitor omul împotriva Ta!“

* Ezech. 14, 18. Cap. 12, 14. Ps. 124. ** 1 Sam. 14, 6. 1 Sam. 17, 45. Prov. 18, 10.

12. Domnul a lovit* pe Etiopieni dinaintea lui Asa şi dinaintea lui Iuda, şi Etiopienii au luat-o la fugă.

* Cap. 12, 18.

13. Asa şi poporul care era cu el i-a urmărit pînă la Gherar*, şi Etiopienii au căzut fără să-şi poată scăpa viaţa, căci au fost nimiciţi de Domnul şi de oştirea Lui. Asa şi poporul lui au făcut o pradă mare;

* Ps. 10, 10, 20, 1.

14. au bătut toate cetăţile din împrejurimile Gherarului, căci groaza* Domnului căzuse peste ele, şi au jăfuit toate cetăţile, a căror pradă era mare.

* Ps. 10, 5. Cap. 17, 10.

15. Au lovit şi corturile turmelor, şi au luat cu ei o mare mulţime de oi şi de cămile. Apoi s'au întors la Ierusalim.

Cuvîntul lui Dumnezeu către Asa.

15 1. Duhul* lui Dumnezeu a venit peste Azaria, fiul lui Oded,

* Num. 24, 1. Iudei. 8, 10. Cap. 16, 14; 24, 20.

2. şi Azaria s'a dus înaintea lui Asa, şi i-a zis: „Ascultaţi-mă, Asa, şi tot Iuda şi Benjamin! Domnul* este cu voi cînd sînteţi cu El; dacă-L** căutaţi, El veţi găsi; iar dacă-L † părăsiţi, şi El vă va părăsi.“

* Ier. 4, 8. ** Ps. 4, 10. † Ier. 28, 8. Cap. 12, 12. Ier. 28, 12. Mat. 7, 7. † Cap. 24, 20.

3. Multă vreme* Israel a fost fără Dumnezeu cel adevărat, fără** preot care să înveţe pe oameni, şi fără lege.

* Osea 4, 6. ** Lev. 10, 11.

4. Dar în mijlocul strîmtoării lor s'au întors* la Domnul, Dumnezeul lui Israel, L-au căutat, şi L-au găsit.

* Ier. 4, 28.

5. În vremile* acelea, nu era linişte pentru cei ce se duceau şi veneau, căci erau mari turburări printr-o locuitorii ţării;

* Iudei. 8, 8.

6. un* popor se bătea împotriva altui popor, o cetate împotriva altei cetăţi, pentru că Dumnezeu le turbura cu tot felul de strîmtoări;

* Mat. 24, 7.

7. voi dar, întăriţi-vă, şi nu lăsaţi să vă slăbească minile, căci faptele voastre vor avea o răsplătă.“

Rîvna lui Asa.

8. După ce a auzit aceste cuvinte şi prorocia lui Oded, prorocul, Asa s'a întărit şi a îndepărtat uriciunile din

toată țara lui Iuda și Benjamin și din cetățile pe* cari le luase în muntele lui Efraim, și a înalt altarul Domnului care era înaintea pridvorului Domnului.¹² *Cap. 18, 19.

9. A strins pe tot Iuda și Benjamin, și pe cei din Efraim, din Manase și din Simeon, cari locuiau* printre ei, căci un mare număr dintre oamenii lui Israel au trecut la el cînd au văzut că Domnul, Dumnezeul lui, era cu el.¹³ *Cap. 11, 16.

10. S'au adunat la Ierusalim în luna a treia a anului al cincisprezecelea al domniei lui Asa. În ziua aceasta,

11. au* jertfit Domnului, din pradă** pe care o aduseseră: șapte sute de boi și șapte mii de oi.

*Cap. 14, 15. **Cap. 14, 15.

12. Au făcut* legămint să caute pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, din toată inima și din tot sufletul lor;

*2 Reg. 23, 3. Cap. 14, 21. 2 Cron. 10, 26.

13. și oricine* nu căuta pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, trebuia** omorît, fie mic fie mare, fie bărbat fie femeie.¹⁴ *Exod. 22, 20. **Deut. 12, 5, 9, 10.

14. Au jurat credință Domnului, cu glas tare, cu strigăte de bucurie, și cu sunet de trâmbițe și de buclume;

15. tot Iuda s'a bucurat de jurămintul acesta, căci juraseră din toată inima lor, căutaseră pe Domnul de bună voia* lor, și-L găsiseră. Și Domnul le-a dat odihnă de jur împrejur.¹⁶ *Ysa. 2.

16. Împăratul Asa n'a lăsat nici chiar pe mamă-sa Maaca* să mai fie împărăteasă, pentrucă făcuse un idol. Astartei. Asa i-a dărîmat idolul, pe care l-a făcut praf, și l-a ars lingă pîrlul Chedron.¹⁷ *1 Reg. 15, 13.

17. Dar înălțimile* tot n'au fost îndepărtate din Israel, măcar că inima lui Asa a fost în totul a Domnului în tot timpul vieții lui.

*Cap. 14, 3, 5. 1 Reg. 15, 14, etc.

18. A pus în Casa lui Dumnezeu lucrurile închinăte Domnului de tatăl său și de el însuș: argint, aur și vase.

19. N'a fost niciun război pînă la al treizeci și cincilea an al domniei lui Asa.

Asa face legămint cu împăratul Siriei.

16 1. În al treizeci și șaselea an al domniei lui Asa, Baeșă*, împăratul lui Israel, s'a suit împotriva lui Iuda; și a întărit Rama, ca să** nu lase pe ai lui Asa, împăratul lui Iuda, să iasă și să intre.² *1 Reg. 15, 17, etc. **Cap. 15, 9.

2. Asa a scos argint și aur din vistierile Casei Domnului și ale casei împăratului, și a trimis soli la Ben-Hadad, împăratul Siriei, care locuia la Damasc. Și a pus să-i spună:

3. „Să fie un legămint între mine și tine, cum a fost unul între tatăl meu și tatăl tău. Iată, îți trimesc argint și aur. Du-te, și rupe legămintul tău cu Baeșă, împăratul lui Israel, ca să se depărteze dela mine.“

4. Ben-Hadad a ascultat pe împăratul Asa; a trimis pe căpeteniile oștirii sale împotriva cetăților lui Israel, și au bătut Honul, Dan, Abel-Maim, și toate locurile pentru merinde din cetățile lui Neftali.

5. Cînd a auzit Baeșă, a încetat să mai întărească Rama, și a pus capăt lucrărilor sale.

6. Împăratul Asa a pus pe tot Iuda să ridice pietrele și lemnele, pe cari le întrebănta Baeșă la întărirea Ramei, și le-a întrebăntat la întărirea Ghebel și Miței.

Mostrarea lui Asa.

7. În vremea aceea, Hanani*, văzătorul, s'a dus la Asa, împăratul lui Iuda, și i-a zis: „Pentrucă** te-ai sprijinit pe împăratul Siriei, și nu te-ai sprijinit pe Domnul, Dumnezeul tău, de aceea a scîpat oastea împăratului Siriei din minile tale.“

*1 Reg. 22, 1. Cap. 22, 2. **Isa. 31, 1. Ier. 17, 5.

8. Etiopienii* și Libienii** nu alcătuiau oare o oaste mare, cu o mulțime de cară și călărați? Și totuș Domnul l-a dat în minile tale, pentrucă te sprijinisei pe El.⁹ *Cap. 14, 8. **Cap. 12, 1.

9. Căci Domnul își întinde* privirile peste tot pămîntul, ca să sprijinească pe acela a căror inimă este întregă a Lui. Ai lucrat ca un** nebum în privința aceasta, căci deacum vei avea războaie.¹⁰ *Ier. 32, 21. Prov. 3, 21; 15, 3. Ier. 18, 27; 22, 29. Zah. 4, 20. **1 Sam. 15, 13. †1 Reg. 15, 22.

10. Asa s'a miniat pe văzător, și l-a* pus la închisoare, pentrucă era infuriat împotriva lui. Tot în același timp Asa a apăsă și pe unii din popor.

*Cap. 15, 25. Ier. 20, 2. Mat. 14, 5.

11. Faptele* lui Asa, cele dintîi și cele depe urmă, sînt scrise în cartea împăraților lui Iuda și Israel.¹² *1 Reg. 15, 23.

12. În al treizeci și nouălea an al domniei sale, Asa s'a îmbolnăvit de picioare așa încît avea mari dureri;

chiar în timpul boalei lui, n'a* căutat pe Domnul, ci a întrebat pe doftorii.

* 1er. 17, 6.

13. Așa a adormit* cu părinții săi, și a murit în al patruzeci și unulea an al domniei lui;

* 1 Reg. 15, 24.

14. I-au îngropat în mormintul pe care și-l săpase în cetatea lui David. L-au culcat pe un pat pe care-l umpluseră cu mirodenii*, și mirosuri pregătite după meșteșugul celui ce pregătește mirul, și au ars** în cinstea lui foarte multe mirodenii.

* Psal. 44, 7.

Mare. 16, 1. Ioan. 19, 39, 40. ** Cap. 21, 18. 1er. 34, 5.

Iosafat, împăratul lui Iuda.

17 1. În locul lui a domnit fiul său Iosafat*. El s'a întărit împotriva lui Israel:

* 1 Reg. 15, 24.

2. a pus oști în toate cetățile întărite ale lui Iuda, și a rînduit căpetenii în țara lui Iuda și în cetățile lui Efraim, pe care le luase tatăl său Așa.

* Cap. 15, 8.

3. Domnul a fost cu Iosafat, pentru că a umblat în cele dinții căi ale tatălui său David, și n'a căutat pe Baali;

4. căci a alergat la Dumnezeuul tatălui său, și a urmat poruncile Lui, fără să facă* ce făcea Israel.

* 1 Reg. 15, 26.

5. Domnul a întărit domnia în minile lui Iosafat, căruia tot Iuda îi aducea daruri*. Și a avut** o mulțime de bogății și slavă.

* 1 Sam. 26, 27. 1 Reg. 15, 26. ** 1 Reg. 15, 27. Cap. 18, 1.

6. Inima lui s'a întărit din ce în ce în căile Domnului, și a îndepărtat* din Iuda chiar și înălțările și idolii.

1 Reg. 22, 43. Cap. 18, 17; 18, 2; 20, 25.

7. În al treilea an al domniei lui, a înălțat pe căpeteniile sale Ben-Hail, Obadia, Zaharia, Netaneel și Mica, să se ducă* să învețe pe oameni în cetățile lui Iuda.

* Cap. 15, 8.

8. A trimis cu ei pe Levii Șemaia, Netania, Zebadia, Asael, Șemiramot, Iomatan, Adonia, Tobia și Tob-Adonia, Leviți, și pe preoții Elișama și Ioram.

9. Ei* au învățat pe oameni în Iuda, avînd cu ei cartea legii Domnului. Au străbătut toate cetățile lui Iuda, și au învățat pe oameni în mijlocul poporului.

* Cap. 16, 3. Mare. 6, 7.

10. Groaza* Domnului a apucat toate împărățiile țărilor dinprejurul lui Iuda, și n'au făcut război împotriva lui Iosafat.

* Psal. 135, 6.

11. Niște Filistenii* au adus lui Iosafat daruri și un bir în argint; și Ara-

bi i-au adus și ei vite, șapte mii șapte sute de berbeci și șapte mii șapte sute de țapi.

* 2 Sam. 8, 2.

12. Iosafat se ridicase la cea mai înaltă treaptă de mărire. A zidit în Iuda cetăți și cetăți pentru merinde.

13. A strîns multe merinde în cetățile lui Iuda, și avea la Ierusalim o cetă de oameni viteji ca oști.

14. Iată numărul lor, după casele părinților lor.

Din Iuda, căpetenii peste o mie: Adna, căpetenia, cu trei sute de mii de viteji;

15. după el, Iohanan, căpetenia, cu două sute optzeci de mii de oameni;

16. după el, Amasia, fiul lui Zicri, care se predase* de bunăvoie Domnului, cu două sute de mii de viteji.

* Iud. 1, 2, 9.

17. Din Beniamin: Eliada, om viteaz, cu două sute de mii de oameni înarmați cu arc și cu scut,

18. și după el, Zozabad, cu o sută optzeci de mii de oameni înarmați pentru război.

19. Aceștia sînt cei ce erau în slujba împăratului, afară de aceia* pe cari îi pusese împăratul în toate cetățile întărite ale lui Iuda.

* 2 Sam. 2.

Ahab și Iosafat împotriva Sirienilor.

18 1. Iosafat a avut* bogății și slavă din belșug, și s'a încuscrit** cu Ahab.

* Cap. 17, 8. ** 2 Reg. 8, 18.

2. După cîțiva* ani, s'a pogorît la Ahab în Samaria. Ahab a tăiat pentru el și pentru poporul care era cu el un mare număr de oi și boi, și i-a rugat să se suie la Ramot din Galaad.

* 1 Reg. 22, 2, etc.

3. Ahab, împăratul lui Israel, a zis lui Iosafat, împăratul lui Iuda: „Vrei să vii cu mine la Ramot în Galaad?” Iosafat i-a răspuns: „Eu ca tine, și poporul meu ca poporul tău, vom merge la luptă împotriva lui cu tine.”

4. Apoi Iosafat a zis împăratului lui Israel: „Întrebă* acum, te rog, cuvîntul Domnului.”

* 1 Sam. 28, 2, 4, 9. 2 Sam. 2, 1.

5. Împăratul lui Israel a strîns pe prooroci, în număr de patru sute, și le-a zis: „Să ne ducem la luptă împotriva Ramotului din Galaad, sau să-mi văd de treabă?” Și ei au răspuns: „Sue-te, și Dumnezeu o va da în minile împăratului.”

6. Dar Iosafat a zis: „Nu mai este

aici nici un proroc al Domnului, prin care să-L putem întreba?"

7. Împăratul lui Israel a răspuns lui Iosafat: „Mai este un om prin care am putea să întrebăm pe Domnul; dar îl urăsc, căci nu-mi proorocește nimic bun, nu proorocește niciodată decât rău: este Mica, fiul lui Imla.” Și Iosafat a zis: „Să nu vorbească așa împăratul!”

8. Atunci împăratul lui Israel a chemat un dregător, și i-a zis: „Trimete să vină îndată Mica, fiul lui Imla.”

9. Împăratul lui Israel și Iosafat, împăratul lui Iuda, ședeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcați cu hainele lor împărătești; ședeau în locul de la intrarea porții Samariei. Și toți prorocii prooroceau înaintea lor.

10. Zedechia, fiul lui Chenaana, își făcuse niște coarne de fer, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Cu aceste coarne, vei bate pe Sirieni pînă îi vei nimici.”

11. Și toți prorocii au proorocit la fel, zicînd: „Sui-te la Ramot în Galaad, căci vei avea izbîndă și Domnul o va da în minile împăratului.”

12. Solul care se dusese să cheme pe Mica, i-a vorbit așa: „Iată, prorocii cu un gînd proorocesc de bine împăratului; cuvîntul tău să fie dar ca și cuvîntul fiecăruia din ei! Vestește de bine!”

13. Mica a răspuns: „Viu este Domnul că voi vesti* ce va spune Dumnezeu-meu.”

* Num. 23, 26, 28, 30; 23, 32, 36, 38, 1. 1 Reg. 22, 14.

14. Cînd a venit la împărat, împăratul i-a zis: „Mica, să ne ducem la luptă împotriva Ramotului din Galaad, sau să-mi văd de treabă?” El a răspuns: „Suiți-vă! Căci veți avea izbîndă, și vor fi dați în minile voastre.”

15. Și împăratul i-a zis: „De cîte ori va trebui să te pun să juri că nu-mi vei spune decât adevărul în Numele Domnului?”

16. Mica a răspuns: „Văd tot Israelul risipit pe munți, ca niște oi cari n'au păstor; și Domnul a zis: „Oamenii aceștia n'au stăpîn, fiecare să se întoarcă în pace acasă!”

17. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Nu ți-am spus eu? El nu-mi proorocește nimic bun, nu-mi proorocește decât rău.”

18. Și Mica a zis: „Ascultați dar cu-

vîntul Domnului! Am văzut pe Domnul stînd pe scaunul Său de domnie, și toate oastea cerurilor stînd la dreapta și la stînga Lui.

19. Și Domnul a zis: „Cine va amăgi pe Ahab, împăratul lui Israel, ca să se suie la Ramot în Galaad și să peard acolo?” Au răspuns unul într-un fel, altul într'altul.

20. Și un duh* a venit și s'a infățîșat înaintea Domnului, și a zis: „Eu îl voi amăgi.” Domnul i-a zis: „Cum?”

* Jer. 1, 8.

21. „Voi ieși,” a răspuns el, „și voi fi un duh de minciună în gura tuturor prorocilor lui.” Domnul a zis: „Îl vei amăgi, și vei izbuti; ieși, și fă așa.”

22. Și acum, iată că Domnul a pus* un duh de minciună în gura prorocilor tăi cari sînt de față. Dar Domnul a vorbit rău împotriva ta.”

* Jer. 12, 34. Isa. 19, 34. Ezei. 14, 9.

23. Atunci Zedechia, fiul lui Chenaana, apropiindu-se, a lovit pe Mica* peste obraz, și a zis: „Pe ce drum a ieșit duhul Domnului din mine ca să-ți vorbească?”

* Jer. 20, 2. Marc. 14, 65. Psalt. 20, 3.

24. Mica a răspuns: „Vei vedea în ziua cînd vei umbla, din odaie în odaie, ca să te ascunzi.”

25. Împăratul lui Israel a zis: „Luați pe Mica, și duceți-l la Amon, căpetenia cetății, și la Ioas, fiul împăratului.

26. Și spuneți: „Așa vorbește împăratul: „Băgați” pe omul acesta în temniță, și hrăniți-l cu pînea și cu apa întristării, pînă mă voi întoarce în pace.”

* Cap. 18, 30.

27. Și Mica a zis: „Dacă te vei întoarce în pace, n'a vorbit Domnul prin mine!” Apoi a mai zis: „Voi, toate popoarele, auziți!”

Moartea lui Ahab.

28. Împăratul lui Israel și Iosafat, împăratul lui Iuda, s'au suit la Ramot în Galaad.

29. Împăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Vreau să-mi schimb hainele ca să mă duc la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale.” Și împăratul lui Israel și-a schimbat hainele, și s'au dus la luptă.

30. Împăratul Siriei dăduse următoarea poruncă mai marilor peste carile lui: „Să nu vă luptați nici cu cel mic nici cu cel mare, ci să vă luptați numai cu împăratul lui Israel.”

31. Cînd au zărit mai marii carilor

pe Iosafat, au zis: „Este împăratul lui Israel.” Şi l-au înconjurat ca să lupte cu el, Iosafat a scos un tipăt. Domnul l-a ajutat, şi Dumnezeu l-a îndepărtat dela el.

32. Mai marii carălor, văzînd că nu era împăratul lui Israel, s'au depărtat de el.

33. Atunci un om a tras cu arcu la împlinire, şi a lovit pe împăratul lui Israel între încheieturile armăturii. Împăratul a zis celui ce-i mîna carul: „Întoarce-te, şi scoate-mă din cîmpul de bătăie, căci sînt rănit.”

34. Lupta a fost înverşunată în ziua aceea. Împăratul lui Israel a stat în car, în faţa Sirienilor, pînă seara, şi a murit pe la apusul soarelui.

Manani mustră pe Iosafat.

19 1. Iosafat, împăratul lui Iuda, s'a întors în pace acasă la Ierusalim.

2. Iehu, fiul proorocului* Manani, i-a ieşit înainte, şi a zis împăratului Iosafat: „Cum de ai ajutat tu pe cel rău, şi ai iubit** pe cei ce urăsc pe Domnul? Din pricina aceasta este miniat† Domnul pe tine.

* 1 Sam. 9, 9. ** Ps. 139, 21. † Cap. 19, 26.

3. Dar tot se mai găseşte şi ceva* bun în tine, căci ai înlăturat din ţară idolii, şi ţi-ai pus** inima să caute pe Dumnezeu.”

* Cap. 17, 4, 6. Cap. 12, 12. ** Cap. 20, 19. Ezei. 7, 20.

Măsurile pentru împărşirea dreptăţii.

4. Iosafat a rămas la Ierusalim.

Apoi a mai făcut o călătorie prin mijlocul poporului, dela Beer-Seba, pînă la muntele lui Efraim, şi i-a adus înapoi la Domnul, Dumnezeul părinţilor lor.

5. A pus judecători în toate cetăţile întărite din ţara lui Iuda, în fiecare cetate.

6. Şi a zis judecătorilor: „Luaţi seama la ce veţi face, căci nu pentru oameni* veţi rosti judecăţi; ci pentru Domnul**, care va fi lingă voi cînd le veţi rosti.

* Deut. 1, 17. ** Ps. 92, 1. Rom. 8, 8.

7. Acum, frica Domnului să fie peste voi; vegheaţi asupra faptelor voastre, căci la Domnul*, Dumnezeul nostru, nu este nici o nelegiuire, nici nu se are** în vedere faţa oamenilor, nici nu se primesc daruri.”

* Deut. 10, 4. Rom. 8, 14.

** Deut. 10, 17. 1 Pet. 14, 10. Ps. 18, 24. Rom. 2, 12. Gal. 2, 6. Ezei. 8, 9. Col. 3, 25. 1 Pet. 1, 17.

8. Cînd s'a întors la Ierusalim, Iosafat* a pus şi aici, pentru judecăţile

Domnului şi pentru neînţelegeri, Leviţi, preoţi şi căpetenii peste casele părinţeşti ale lui Israel. * Deut. 16, 18. Cap. 17, 6.

9. Şi iată poruncile pe cari li le-a dat: „Voi să lucraţi în frica* Domnului, cu credinţă şi curăţie de inimă.

* 2 Sam. 22, 3.

10. În orice* neînţelegere, care vă va fi supusă de fraţii voştri, cari locuiesc în cetăţile lor, şi anume: cu privire la un omor, la o lege, la o poruncă, la învăţăture şi la rînduieală, să-i lumaţi, ca să nu se facă vinovaţi faţă de Domnul, şi să nu izbucnească minia** Lui peste voi† şi peste fraţii voştri. Aşa să lucraţi, şi nu veţi fi vinovaţi.

* Deut. 17, 8, etc. ** Num. 16, 46. † Ezei. 5, 12.

11. Şi iată că aveţi în faţă pe marele preot Amaria, pentru toate treburile* Domnului, şi pe Zebadia, fiul lui Ismael, căpetenia casei lui Iuda, pentru toate treburile împăratului, şi aveţi înainte ca dregători pe Leviţi. Întăriţi-vă şi lucraţi, şi Domnul să fie cu cel ce va face** binele!”

* 1 Cron. 26, 20. ** Cap. 15, 2.

Bătălia lui Iosafat asupra Moabitilor şi Amonitilor.

20 1. După aceea, fiii lui Moab şi fiii lui Amon, şi cu ei nişte Maoniţi, au pornit cu război împotriva lui Iosafat.

2. Au venit şi au dat de ştire lui Iosafat, zicînd: „O mare mulţime înaintază împotriva ta de dincolo de mare, din Siria, şi sînt la* Haţaton-Tamar, adică** En-Ghedî.”

* Ps. 14, 7. ** Isa. 16, 22.

3. În spaima sa, Iosafat şi-a îndreptat faţa să caute* pe Domnul, şi a vestit** un post pentru tot Iuda.

* Cap. 19, 3. ** Ezei. 5, 21. 1 Pet. 25, 9. Iona 2, 4.

4. Iuda s'a adunat să cheme pe Domnul, şi au venit din toate cetăţile lui Iuda să caute pe Domnul.

5. Iosafat a venit în mijlocul adunării lui Iuda şi a Ierusalimului, în Casa Domnului, înaintea curţii celei noi.

6. Şi a zis: „Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri, nu eşti Tu Dumnezeu în ceruri* şi nu stăpîneşti** Tu peste toate împărăţiile neamurilor? Oare n'ai Tu în mînă† ţăria şi puterea, aşa că nimeni nu Ți se poate împotrivi?

* Deut. 4, 39. Isa. 2, 21. † 1 Reg. 4, 22.

Mat. 4, 8. ** Ps. 47, 8. Dan. 4, 17, 26, 32. † 1 Cron. 29, 12.

Ps. 42, 11. Mat. 6, 12.

7. Oare n'ai izgonit* Tu, Dumne-

zeul¹¹ nostru, pe locuitorii țării acesteia dinaintea poporului Tău Israel, și n'ai dat-o Tu pentru totdeauna de moștenire seminței lui Avraam care Te iubea? *Ps. 44, 2; Ps. 137, 7. **Exod. 6, 7. *Isa. 41, 8; Isa. 53, 10.

8. Ei au locuit-o și Ti-au zidit în ea un locaș sfânt pentru Numele Tău, zicînd:

9. „Dacă¹² va veni peste noi vreo nenorocire, sabla, judecata, ciuma sau foametea, ne vom înfățișa înaintea casei acestuia și înaintea Ta, căci¹³ Numele Tău este în casa aceasta; vom striga către Tine din mijlocul strălucirii noastre, și Tu ne vei asculta și ne vei mîntui!” *1 Reg. 8, 33, 37. *Cap. 6, 20, 29, 30. **Cap. 6, 20.

10. Acum iată, fiii lui Amon, și ai lui Moab și cei din muntele Seir, la cari n'ai îngăduit¹⁴ lui Israel să intre, cînd venea din țara Egiptului, — căci s'a abătut¹⁵ de la ei și nu i-a nimicit, — *Deut. 2, 4, 9, 18. **Num. 20, 21.

11. Iată-i cum ne răspătesc acum, venind¹⁶ să ne izgonească din moștenirea Ta, pe care ne-ai dat-o în stăpînire! *Ps. 82, 13.

12. O, Dumnezeul nostru, nu-i vei judeca¹⁷ Tu pe ei? Căci noi sîntem fără putere înaintea acestei mari mulțimi, care înaintează împotriva noastră, și nu știm ce să facem, dar ochii noștri sînt îndreptați¹⁸ spre Tine!” *1 Sam. 2, 13. **Ps. 20, 18; 121, 1, 2; 122, 8. *140, 8.

13. Tot Iuda stătea în picioare înaintea Domnului, cu pruncii, nevestele și fiii lor.

14. Atunci Duhul¹⁹ Domnului a venit în mijlocul adunării peste Iahaziel, fiul lui Zaharia, fiul lui Benaia, fiul lui Ieiel, fiul lui Matania, Levitul, dintre fiii lui Asaf. *Num. 11, 25, 26; 24, 2. *Cap. 15, 1; 24, 20.

15. Și Iahaziel a zis: „Ascultați, tot Iuda și locuitorii din Ierusalim, și tu, împărate Iosafat! Așa vă vorbește Domnul: „Nu²⁰ vă temeți și nu vă spăimîntați dinaintea acestei mari mulțimi, căci nu voi veți lupta, ci Dumnezeu.” *Exod. 14, 13, 14; Deut. 1, 20, 26; 21, 4, 8. *Cap. 20, 7.

16. Mine pogorîți-vă împotriva lor. Ei se vor sui pe dealul Tîi, și-i veți găsi la capătul văii, în fața pustiei Ieruel.

17. Nu veți²¹ avea de luptat în lupta aceasta: aștezați-vă, stați acolo, și veți vedea izbăvirea pe care v'o va da Domnul. Iuda și Ierusalim, nu vă te-

meți și nu vă spăimîntați; mine, ieșiți-le înainte, și Domnul²² va fi cu voi!”

*Exod. 14, 13, 14. **Num. 14, 9. *Cap. 15, 2; 22, 8.

18. Iosafat s'a plecat²³ cu fața la pămînt, și tot Iuda și locuitorii Ierusalimului s'au aruncat înaintea Domnului să se închine înaintea Lui. *Exod. 4, 11.

19. Leviții dintre fiii Chehatîților și dintre fiii Coreîților s'au sculat și au lăudat cu glas tare și puternic pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

20. A doua zi, au pornit diadodimează spre pustia Tecoa. La plecarea lor, Iosafat a venit și a zis: „Ascultați-mă, Iuda și locuitorii Ierusalimului! Incredeti-vă²⁴ în Domnul, Dumnezeul vostru, și veți fi întăriți; Incredeti-vă în proorocii Lui, și veți izbui.” *Isa. 7, 9.

21. Apoi în învoire cu poporul, a numit niște cîntăreți cari, îmbrăcați cu podoabe sfinte, și mergînd înaintea ostirii, lăudau²⁵ pe Domnul și ziceau: „Lăudați²⁶ pe Domnul, căci în durarea Lui ține în veac!” *1 Cron. 16, 20. **1 Cron. 16, 24. *Ps. 150, 1. *1 Cron. 16, 41. *Cap. 5, 12; 7, 3, 6.

22. În clipa cînd au început cîntările și laudele, Domnul a pus²⁷ o pîndă împotriva fiilor lui Amon și ai lui Moab și împotriva celor din muntele Seir, cari veniseră împotriva lui Iuda. Și au fost bîtuți. *Isaia. 7, 20. *1 Sam. 14, 20.

23. Fiii lui Amon și ai lui Moab s'au aruncat asupra locuitorilor din muntele Seir ca să-i nimicească cu desăvîșire și să-i prăpădească. Și, după ce au isprăvit cu locuitorii din Seir, s'au ajutat unii pe alții să se nimicească.

24. Cînd a ajuns Iuda pe înălțimea de unde se zărește pustia, s'au uitat înapre mulțime, și iată că ei erau niște trupuri moarte întinse pe pămînt, și nimeni nu scăpase.

25. Iosafat și poporul său s'au dus să ia prăzile; au găsit printre trupuri multe bogății și lucruri scumpe, și au luat atît de multe că n'au putut să le ducă pe toate. Trei zile au prădat, căci era multă pradă.

26. A patra zi, s'au strîns în valea Beraca (*Binecuvîntare*), unde au binecuvîntat pe Domnul; de aceea au numit locul acesta valea Beraca, nume care i-a rămas pînă în ziua de azi.

27. Toți oamenii din Iuda și din Ierusalim, în frunte cu Iosafat, au plecat veseli și s'au întors la Ierusalim, căci Domnul li umpluse de bucurie²⁸, izbăvindu-i de vrăjmașii lor. *Num. 22, 41.

28. Au intrat în Ierusalim și în Casa

Domnului, în sunete de alăute, și de arte și trîmbițe.

29. Groaza * Domnului a apucat toate împărățiile celorlalte țări, cînd au auzit că Domnul luptase împotriva vrăjmașilor lui Israel. * Cap. 17, 10.

30. Și împărăția lui Iosafat a fost liniștită, și Dumnezeu * lui i-a dat pace de jur împrejur. * Cap. 16, 18; 20v. 24, 25.

Sfîrșitul domniei lui Iosafat.

31. Iosafat * a domnit peste Iuda. Avea treizeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit douăzeci și cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Azuba, fata lui Șilhi. * 1 Reg. 22, 43, etc.

32. El a mers pe calea tatălui său Asa, și nu s'a abătut deloc, făcînd ce este bine înaintea Domnului.

33. Numai că înălțimile * n'au fost îndepărtate, și poporul tot n'avea inimă * strîns lipită de Dumnezeu părinților săi. * Cap. 17, 6. ** Cap. 12, 14; 28, 3.

34. Celelalte fapte ale lui Iosafat, cele dinții și cele de pe urmă, sînt scrise în istoria lui Iehu, fiul lui Hanani, care * este cuprinsă în cartea împăraților lui Israel. * 1 Reg. 16, 1, 7.

35. După aceea, Iosafat, împăratul lui Iuda, s'a unit * cu împăratul lui Israel, Ahazia, a cărui purtare era nelegiuită. * 1 Reg. 22, 45, 46.

36. S'a unit cu el ca să zidească niște corăbii, cari să meargă la Tarsis, și au făcut corăbii la Ețion-Gheber.

37. Atunci Eliezer, fiul lui Dodava, din Maresa, a proorocit împotriva lui Iosafat, și a zis: „Pentru că te-ai unit cu Ahazia, Domnul îți nimicește lucrarea.” Și corăbiile * au fost sfărîmate, și n'au putut să se ducă la Tarsis **. * 1 Reg. 22, 46. ** Cap. 3, 21.

21 1. Iosafat * a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat cu părinții săi în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioram. * 1 Reg. 22, 40.

Ioram, împăratul lui Iuda.

2. Ioram avea ca frați, fii ai lui Iosafat, pe: Azaria, Iehiel, Zaharia, Azaria, Micael și Șefatia, toți fii ai lui Iosafat, împăratul lui Israel.

3. Tatăl lor le dăduse daruri însemnate în argint, în aur și în lucruri scumpe, împreună cu cetăți întărite în Iuda; dar împărăția a lăsat-o lui Ioram, pentru că el era întîiul născut.

4. Cînd a luat Ioram în stăpînire im-

părăția tatălui său, și cînd s'a întărit, a omorît cu sabia pe toți frașii săi și pe vreo cîțiva din capii lui Israel.

5. Ioram avea treizeci și doi * de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit opt ani la Ierusalim. * 2 Reg. 3, 17, etc.

6. El a umblat în calea împăraților lui Israel, cum făcuse casa lui Ahab *, căci avea de nevastă pe o fată a lui Ahab, și a făcut ce este rău înaintea Domnului. * Cap. 22, 2.

7. Dar Domnul n'a voit să peardă casa lui David, din pricina legămîntului pe care-l făcuse cu David, și din pricina făgăduinței pe care o făcuse că li va da totdeauna o lumină, lui și fiilor * lui. * 2 Sam. 7, 12, 13. 1 Reg. 12, 26. 2 Reg. 3, 29. Ps. 132, 11, etc.

8. Pe vremea * sa, Edom s'a răscolat împotriva stăpînirii lui Iuda, și și-a pus un împărat. * 2 Reg. 3, 26, etc.

9. Ioram a pornit cu căpeteniile și cu toate carările sale. Sculindu-se noaptea, a bătut pe Edomiți, cari-l înconjurau și pe căpeteniile carălor lor.

10. Răscoala lui Edom împotriva stăpînirii lui Iuda a ținut pînă în ziua de azi. În același timp s'a răscolat și Libna împotriva stăpînirii lui, pentru că părăsisse pe Domnul, Dumnezeu părinților săi.

11. Ioram a făcut chiar înălțimi în munții lui Iuda. A ținut pe locuitorii Ierusalimului la curvie *, și a amăgît pe Iuda. * 2 Cor. 11, 7; 28, 8. Vers. 12.

12. I-a venit o scrisoare dela proorocul Ilie, care zicea: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul tatălui tău David: „Pentru că n'ai umblat în căile tatălui tău Iosafat, și în căile lui Asa, împăratul lui Iuda,

13. ci ai umblat în calea împăraților lui Israel; pentru că ai ținut * la curvie ** pe Iuda și locuitorii Ierusalimului, cum a făcut * casa lui Ahab față de Israel; și pentru că ai omorît pe frații ** tăi, cari erau mai buni decît tine, și cari făceau parte din însăși casa tatălui tău; — * Vers. 13. ** Ezech. 34, 10. Deut. 32, 16. 1 Reg. 16, 11—18. 2 Reg. 3, 23. 11 Vers. 4.

14. Iată, Domnul va lovi cu o mare urgie pe poporul tău, pe fiii tăi, pe nevestele tale, și tot ce este al tău.

15. Iar pe tine, te va lovi cu o boală grea, cu o boală de măruntăie *, care se va îngreuna din zi în zi pînă cînd îți vor ieși măruntaiele din pricina tăriei bolii. ** * Vers. 16, 18.

16. Și Domnul a așîțat * împotriva lui

loram duhul Filistenilor și al Arabilor, cari sînt în vecinătatea Etiopienilor.

* 1 Reg. 11, 14, 15.

17. S'au suit împotriva lui Iuda, au năvălit în el, au jăfuit toate bogățiile cari se aflau în casa împăratului, și i-au luat fiii* și nevestele, așa încît nu i-a mai rămas alt fiu decît Ioahaz¹, cel mai tînăr dintre fiii săi.

* Cap. 24, 7.

18. După toate acestea, Domnul l-a lovit cu o boală de măruntaie*, care era fără leac.

* Vers. 15.

19. Ea s'a îngreuiat din zi în zi, și pela sfîrșitul anului al doilea i-au ieșit lui Ioram măruntaiele din pricina tîrîcii bolii. A murit în dureri grele. Și poporul lui n'a ars tămiile în cinstea lui, cum făcuse pentru părinții* lui.

* Cap. 18, 14.

20. Avea treizeci și doi de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit opt ani la Ierusalim. A murit fără să lase pîrere de rău în urmă, și l-au îngropat în cetatea lui David, dar nu în mormintele împăraților.

Ahazia, împăratul lui Iuda,

22 1. Locuitorii Ierusalimului au pus împărat, în locul lui, pe Ahazia*, fiul lui cel mai tînăr; căci oastea venită în tabără cu Arabii omorîse pe toți cei* mai mari în vîrstă. Astfel a început să domnească Ahazia, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda.

* 1 Reg. 23, 24, etc. Cap. 21, 17. Vers. 8. ** Cap. 21, 17.

2. Ahazia avea patruzeci și doi de ani*, cînd a ajuns împărat, și a domnit un an la Ierusalim. Mamă-sa se chema Atalia*, fata lui Omri.

* 1 Reg. 23, 26. ** Cap. 21, 8.

3. El a umblat în căile casei lui Ahab, căci mamă-sa li dădea sfaturi nelegiuite.

4. A făcut ce este rău înaintea Domnului, ca și casa lui Ahab, căci după moartea tatălui său ei li erau sfințici, spre perzarea lui.

5. Tîrît de sfatul lor, s'a dus cu Ioram*, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, la război împotriva lui Hazael, împăratul Siriei, la Ramot în Galaad. Sirienii au rănit pe Ioram.

* 1 Reg. 23, 26, etc.

6. Ioram s'a întors* să se vindece la Izreel de rănile, pe cari i le făcuseră Sirienii la Rama, cînd se bătea împotriva lui Hazael, împăratul Siriei. Azaria, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda, s'a pogorît să vadă pe Ioram, fiul lui Ahab, la Izreel, pentru că era bolnav.

* 2 Reg. 9, 25.

7. Prin voia* lui Dumnezeu, și spre perzarea lui a venit Ahazia la Ioram. Cînd a ajuns, a ieșit** cu Ioram să se ducă înaintea lui Iehu, fiul lui Nimsi, pe care-l ț unsese Domnul, ca să peardă casa lui Ahab.

* Judec. 11, 4. 1 Reg. 19, 15. Cap. 10, 10. ** 2 Reg. 9, 21. 1 Reg. 9, 6, 7.

8. Și pe cînd se răzbuna* Iehu împotriva casei lui Ahab, a dat peste** capii lui Iuda și peste fiii fraților lui Ahazia, cari erau în slujbă lui Ahazia, și i-a omorît.

* 2 Reg. 10, 10, 11. ** 2 Reg. 11, 10, 14.

9. A căutat pe Ahazia*, și l-au prins în Samaria, unde se ascunsese. L-au adus la Iehu, și l-au omorît. Apoi l-au îngropat, căci ziceau: „Este fiul lui Iosafat, care căuta pe** Domnul din toată inima lui.” Și n'a mai rămas nimeni din casa lui Ahazia care să fi fost în stare să domnească.

* 1 Reg. 9, 27. ** Cap. 17, 4.

Atalia, împărăteasa lui Iuda.

10. Atalia, mama lui Ahazia, văzînd* că fiul ei a murit, s'a sculat și a omorît tot neamul împărătesc al casei lui Iuda.

* 2 Reg. 11, 1, etc.

11. Dar Ioabab*, fata împăratului, a luat pe Ioas, fiul lui Ahazia, l-a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd au fost omorîți; și l-a pus cu doica lui în odaia paturilor. Astfel l-a ascuns Ioabab, fata împăratului Ioram, nevasta preotului Iehoiada, și sora lui Ahazia, de privirile Ataliei, care nu l-a omorît.

* 2 Reg. 11, 2.

12. A stat șase ani ascuns cu ei în Casa lui Dumnezeu. Și în țară domnea Atalia.

Ioas se încununază împărat.

23 1. În* al șaptelea an, Iehoiada s'a îmbărbătat, și a făcut legămînt cu căpeteniile peste sute. Aceștia erau: Azaria, fiul lui Ieroham, Imael, fiul lui Iohanan, Azaria, fiul lui Obed, Maaseia, fiul lui Adaia, și Elişafat, fiul lui Zicri.

* 2 Reg. 11, 4, etc.

2. Au străbătut toată țara lui Iuda, și au strîns pe Leviti din toate cetățile lui Iuda și pe capii de familie din Israel; și au venit la Ierusalim.

3. Toată adunarea a făcut legămînt cu împăratul în Casa lui Dumnezeu. Și Iehoiada le-a zis: „Iată că fiul împăratului va domni, cum a spus* Domnul cu privire la fiii lui David.

* 2 Sam. 7, 12. 1 Reg. 1, 4; 2, 4. Cap. 2, 10; 7, 12; 21, 7.

4. Iată ce veți face. A treia parte din voi, cari intră* de slujbă în ziua Sa-

batului, preoți și Leviți, să facă paza pragerilor;

* 1 Cron. 9, 26.

5. altă treime să stea în casa împăratului, și o treime la poarta lesed. Tot poporul să fie în curțile Casei Domnului.

6. Nimeni să nu intre în Casa Domnului, afară de preoți și Leviți* de slujbă: ei să intre, căci sînt sfinți. Și tot poporul să facă de straji cu privire la porunca Domnului.*

* 1 Cron. 23, 25, 26.

7. Leviți să înconjoare pe împărat de toate părțile, fiecare cu armele în mînă, și oricine va intra în casă să fie omorît. Voi să fiți pe lângă împărat, cînd va intra și cînd va ieși."

8. Leviți și tot luda au împlinit toate poruncile pe cari le dăduse preotul Iehoiada. Și-au luat fiecare oamenii lui, pe cei ce intrau în slujbă și pe orice ieșeau din slujbă în ziua Săbătu-lui; căci preotul Iehoiada nu scutise pe niciuna din* cete.

* 1 Cron. 24, 26.

9. Preotul Iehoiada a dat sutașilor sulitele și scuturile, mari și mici, cari veneau dela împăratul David, și cari se aflau în Casa lui Dumnezeu.

10. A așezat tot poporul, fiecare cu arma în mînă, dela partea dreaptă pînă la partea stîngă a casei, lângă altar și lângă casă de jur împrejurul împăratului.

11. Au adus înainte pe fiul împăratului, i-au pus cununa împărătească și mărturia*, și l-au făcut împărat. Și Iehoiada și fiii săi l-au uns, și au zis: "Trăiască împăratul."

* Deut. 17, 15.

12. Atalia a auzit zarva poporului care alerga și mărea pe împărat, și a venit la popor în Casa Domnului.

13. S'a uifat. Și lată că, împăratul stătea pe scaunul său împărătesc la intrare. Căpeteniile și trîmbițele erau lângă împărat; tot poporul țării se bucura, și sunau din trîmbițe, iar cîntăreții cu instrumentele de muzică ziceau cîntările* de laudă. Atalia și-a sfîșiat hainele, și a zis: "Vinzare! Vinzare!"

* 1 Cron. 23, 8.

14. Atunci preotul Iehoiada, scoțînd pe sutași, cari erau în fruntea ostirii, le-a zis: "Scoateți-o afară din siruri, și oricine o va urma, să fie ucis." Căci preotul zisese: "N'o omoriți în Casa Domnului."

15. I-au făcut loc, și s'a dus la casa împăratului pe intrarea porții* cailor: și au omorît-o acolo.

* Neem. 3, 26.

16. Iehoiada a făcut între ei, tot po-

porul și împărat, un legămint prin care aveau să fie poporul Domnului.

17. Tot poporul a intrat în casa lui Baal, și au dărîmat-o; i-au sfărîmat altarele și chipurile, și au ucis înaintea altarelor pe Matan*, preotul lui Baal.

* Deut. 12, 2.

18. Iehoiada a încredințat slujbele Casei Domnului în mîinile preoților, Leviților, pe cari-l împărțise* David în Casa Domnului, ca să aducă arderi de tot Domnului, cum este scris în legea** lui Moise, în mijlocul bucuriilor și cîntărilor, după rînduiala lui David.

* 1 Cron. 23, 8, 20, 21; 24, 1. ** Num. 28, 2.

19. A pus ușieri* la porțile Casei Domnului, ca să nu intre nimeni spurcat prin ceva.

* 1 Cron. 26, 1, 20.

20. A luat pe sutași*, pe oamenii cu vază, pe cei ce aveau putere peste popor, și pe tot poporul țării, și a pororît pe împărat din Casa Domnului. Au intrat în casa împăratului pe poarta de sus, și au pus pe împărat pe scaunul de domnie al împărăției.

* 2 Reg. 11, 12.

21. Tot poporul țării se bucura, și cetatea era liniștită. Pe Atalia o omorîseră cu sabia.

Ioas începe să domnească și dregre Templul.

24 1. Ioas avea șapte* ani, cînd a ajuns împărat, și a domnit patruzeci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ţibia, din Beer-Seba.

* 2 Reg. 11, 21; 12, 1, etc.

2. Ioas a făcut ce este bine* înaintea Domnului în tot timpul vieții preotului Iehoiada.

* Cap. 26, 4.

3. Iehoiada a luat pentru Ioas două neveste, și Ioas a născut fii și fiice.

4. După aceea, Ioas și-a pus de gînd să dregă Casa Domnului.

5. A strîns pe preoți și pe Leviți, și le-a zis: "Duceți-vă prin cetățile lui Iuda, și stringeți bani* din tot Israelul, pe fiecare an, pentru dregerea Casei Dumnezeului vostru. Și grăbiți-vă cu lucrul acesta." Dar Leviți nu s'au grăbit.

* 2 Reg. 12, 4.

6. Împăratul* a chemat pe marele preot Iehoiada, și i-a zis: "Penruce n'ai vegheat ca Leviți să stringă** din Iuda și din Ierusalim darea poruncită de Moise**, robul Domnului, și pusă pe adunarea lui Israel pentru cortul* mărturie?"

* 2 Reg. 12, 7. ** Exod. 26, 12, 13, 14, 26. * Num. 1, 50. * Psalt. 7, 44.

7. Căci nelegiuirea aceea de Atalia și fiii* ei au pustiit Casa lui Dumnezeu,

și au întrebuințat în slujba Baalilor toate lucrurile^{**} închinate Casei Domnului.^{**} *Cap. 24, 17. **1 Reg. 12, 4.

8. Atunci împăratul a poruncit^{*} să se facă o ladă, și să se pună afară la poarta Casei Domnului.^{**} *1 Reg. 12, 9.

9. Și s'a dat de veste în Iuda și în Ierusalim ca să se aducă Domnului darea^{*} pusă de Moise, robul Domnului, pe Israel în pustie.^{**} *Vers. 4.

10. Toate căpeteniile și tot poporul s'au bucurat de lucrul acesta, și au adus și au aruncat în ladă tot ce aveau de plătit.

11. Cînd^{*} vedeau Leviții că e mult argint în ladă și că era vremea ca s'o dea în minile dregătorilor împăratului, venea logofitul împăratului și slujbașul marelui preot și goleau lada. Apoi o luau și o puneau iarăși la loc. Așa făceau în fiecare zi, și au strîns mult argint.^{**} *1 Reg. 12, 30.

12. Împăratul și Iehoiada îl dădeau meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în Casa Domnului, cari tocmeau cioplitorii de piatră și timplari, ca să dregă Casa Domnului, precum și lucrători în fier și aramă, ca să dregă Casa Domnului.

13. Lucrătorii s'au apucat de lucru, și au isprăvit ce era de dres; au pus casa lui Dumnezeu iarăși în stare bună și au înfășit-o.

14. Cînd au isprăvit, au adus înaintea împăratului și înaintea lui Iehoiada argintul care mai rămăsese. Și cu el^{*} au făcut unelte pentru casa Domnului, unelte pentru slujbă și pentru arderile de tot, pahare și alte scule de aur și de argint. Și, în tot timpul vieții lui Iehoiada, au adus necurmat arderi de tot în Casa Domnului.^{**} *1 Reg. 12, 32.

15. Iehoiada a murit bătrîn și sătul de zile. La moarte, avea o sută treizeci de ani.

16. L-au îngropat în cetatea lui David la un loc cu împărații, pentru că făcuse bine în Israel, și față de Dumnezeu și față de Casa Lui.

Ioas și închinarea la idoli.

17. După moartea lui Iehoiada, căpeteniile lui Iuda au venit și s'au închinat înaintea împăratului. Atunci împăratul i-a ascultat.

18. Și au părăsit Casa Domnului, Dumnezeului părinților lor, și au slujit Astarteeilor^{*} și idolilor. Minia^{**} Domnului a venit asupra lui Iuda și

asupra Ierusalimului, pentru că se făcuseră vinovați în felul acesta.

*1 Reg. 14, 23. **Iudei 4, 4. Cap. 24, 21; 25, 13; 26, 4; 32, 25.

19. Domnul a trimis^{*} la ei proroci să-i întoarcă înapoi la El, dar n'au ascultat de înștiințările pe cari le-au primit.^{**} *Cap. 24, 18; 25, 1, 24; 26, 4.

20. Zaharia, fiul preotului Iehoiada, a fost îmbrăcat cu Duhul^{*} lui Dumnezeu. El s'a înfățișat înaintea poporului și i-a zis: „Așa vorbește Dumnezeu: „Pentruce^{**} călcați poruncile Domnului? Nu veți propăși. Pentru că[†] ați părăsit pe Domnul, și El vă va părăsi.”

*Cap. 14, 21; 26, 24. **Nume, 24, 41. †Cap. 14, 2.

21. Și au uneltit împotriva lui, și l-au ucis^{*} cu pietre, din porunca împăratului, în curtea Casei Domnului.

*Mat. 23, 23. Fapt. 7, 58; 26, 4.

22. Împăratul Ioas nu și-a adus aminte de bunăvoința pe care o avusese față de el Iehoiada, tatăl lui Zaharia, și a omorît pe fiul lui. Zaharia a zis cînd a murit: „Domnul să vadă, și să judece!”

23. După trecerea anului, oastea^{*} Sirienilor s'a suit împotriva lui Ioas, și a venit în Iuda și la Ierusalim. Au omorît din popor pe toate căpeteniile poporului, și au trimis împăratului toată prada la Damasc.^{**} *1 Reg. 17, 17.

24. Oastea Sirienilor a venit cu un mic^{*} număr de oameni. Totuși, Domnul a dat^{**} în minile lor o oaste foarte însemnată, pentru că părăsiseră pe Domnul, Dumnezeul părinților lor. Astfel au pedepsit[†] Sirienii pe Ioas.^{**} *Lev. 26, 8; Deut. 32, 30; Isa. 30, 17. **Lev. 26, 26; Deut. 32, 32. †Cap. 22, 6; Isa. 10, 4.

25. Cînd au plecat dela el, după ce-l lăseseră în mari suferințe, slujitorii^{*} lui au uneltit împotriva lui din pricina singelui fiului^{**} preotului Iehoiada. L-au omorît în patul lui, și a murit. L-au îngropat în cetatea lui David, dar nu l-au îngropat în mormintele împăraților.^{**} *1 Reg. 12, 20. **Vers. 21.

26. Iată pe ceice au uneltit împotriva lui: Zabad, fiul Șimezei, o femeie Amonită, și Iozabad, fiul Șimritei, o femeie Moabită.

27. Cît despre fiii lui, despre marele număr de prorocii^{*} făcute cu privire la el, și despre dregerea Casei lui Dumnezeu, toate acestea sînt scrise în istoria din cartea împăraților.

În locul lui a domnit fiul său Amazia^{**}.^{**} *1 Reg. 12, 26. **1 Reg. 12, 26.

Amația, împăratul lui Iuda.

25 1. Amația a ajuns împărat la vîrsta de douăzeci și cinci* de ani, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mamă- sa se chema Ioadan, din Ierusalim. *2 Reg. 24. 1, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, dar cu o inimă care nu* era în totul dată Lui. *2 Reg. 24. 2. Vers. 14.

3. Cînd s'a întărit* domnia în minile lui, a omorît pe slujitorii cari ucisese- ră pe împăratul, tatăl său. *2 Reg. 24. 3, etc.

4. Dar n'a omorît pe fiii lor, căci a lucrat potrivit cu ceea ce este scris în Lege, în cartea lui Moise, unde Dom- mul dă porunca aceasta: „Să nu se omoare părinții* pentru copii, și să nu se omoare copiii pentru părinți; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.” *Deut. 24. 16. 2 Reg. 24. 3. Ier. 31. 20. Ezech. 18. 20.

5. Amația a strîns pe oamenii din Iuda și i-a pus după casele părin- tești, căpetenii peste mii și căpetenii peste sute, pentru tot Iuda și Benia- min. Le-a făcut numărătoarea dela* vîrsta de douăzeci de ani în sus, și a găsit trei sute de mii de oameni aleși, în stare să poarte armele, mînuind su- lița și scutul. *Sam. 1. 2.

6. A mai tocmît cu plată din Israel o sută de mii de viteji, cu o sută de ta- lanți de argint.

7. Un om al lui Dumnezeu a venit la el, și a zis: „Împărate, să nu me-urgă cu tine oastea lui Israel, căci Domnul nu este cu Israel, nu este cu toți ace- ști fii ai lui Efraim.

8. Dacă mergi cu ei, chiar dacă ai fa- ce la luptă fapte de vitejie, să știi că Dumnezeu te va face să cazi înaintea vrăjmașului. Căci Dumnezeu are pu- tere* să te ajute și să te facă să cazi.” *Cap. 20. 2.

9. Amația a zis omului lui Dumnezeu: „Dar ce să fac cu- cel o sută de talanți pe cari i-am dat oastei lui Israel?” Omul lui Dumnezeu a răspuns: „Dom- nul poate* să-ți dea mult mai mult decît atît.” *Psalm. 138. 22.

10. Atunci Amația a despărțit ceata care-i venise din Efraim, și a porun- cit ca oamenii aceștia să se întoarcă acasă. Dar ei s'au miniat foarte tare pe Iuda, și au plecat acasă cu mare furie.

11. Amația s'a îmbărbătat, și și-a dus poporul în Valea Sării*, unde a bătut zece mii de oameni din fiii lui Seir. *2 Reg. 24. 1.

12. Și fiii lui Iuda au prins din ei zece mii de inși vii, pe cari i-au dus pe virful unei stînci, de unde i-au pră- vălit în vale așa încît toți au fost zdro- biți).

13. Însă, oamenii din ceata căreia li dăduse drumul ca să nu me-urgă la răz- boi cu el, au năvălit în cetățile lui Iuda, dela Samaria pînă la Bet-Ho- ron, au ucis acolo trei mii de inși, și au luat multe prăzi.

Războiul cu Ioaș.

14. Cînd s'a întors Amația dela în- frîngerea Edomiților, a adus* pe dum- nezeii fiilor lui Seir, și i-a pus dum- nezeii pentru** el; s'a închinat înain- tea lor, și le-a adus tîmble. *Cap. 28. 25. **Ezech. 20. 9, 10.

15. Atunci Domnul S'a aprins de minie împotriva lui Amația, și a tri- mes la el pe un proroc, care i-a zis: „Pentru că ai căutat pe dumnezeii* po- porului acestuia, cînd ei n'au** putut să-și izbăvească poporul din mîna ta?” *Ps. 96. 2. **Vers. 12.

16. Pe cînd vorbea el, Amația i-a zis: „Oare te-am făcut sfetnic al împăra- tului? Pleacă! Pentru ce vrei să fii lo- vit?” Prorocul a plecat, zicînd: „Știu acum că Dumnezeu* a hotărît să te nimicească, pentru că ai făcut lucrul acesta și n'ai ascultat sfatul meu.” *1 Sam. 2. 25.

17. După ce s'a sfătuit*, Amația, împăratul lui Iuda, a trimis să spună lui Ioaș, fiul lui Ioașaz, fiul lui Iehu, împăratul lui Israel: „Vino, să ne vedem față în față!” *2 Reg. 24. 3, 4, etc.

18. Și Ioaș, împăratul lui Israel, a trimis să spună lui Amația, împăratul lui Iuda: „Spînal din Liban a trimis să spună cedrului din Liban: „Dă pe fiică- ta de nevastă fiului meu!” Și fiarele sălbatice din Liban au trecut și au călcat în picioare spinul.

19. Tu te gîndești că ai bătut pe Edo- miți, și de aceea ți se înalță inima ca să te mîndrești. Acum stai mai bine acasă. Pentru că să stîrnești un rău, care ți-ar aduce peirea ta și a lui Iuda?”

20. Dar Amația nu i-a ascultat, fiind- că Dumnezeu* hotărîse să-i dea în minile vrăjmașului, căci căutaseră** pe dumnezeii Edomului.

*1 Reg. 22. 15. Cap. 22. 7. **Vers. 24.

21. Și Ioaș, împăratul lui Israel, s'a suî: și s'au văzut în față, el și Ama-

ția, împăratul lui Iuda, la Bet-Semeșul lui Iuda.

22. Iuda a fost bătut de Israel, și fiecare a fugit în cortul lui.

23. Ioas, împăratul lui Israel, a luat la Bet-Semeș pe Amația, împăratul lui Iuda, fiul lui* Ioas, fiul lui Ioahaz. L-a adus la Ierusalim, și a făcut o spărtură de patru sute de coți în zidul Ierusalimului, dela poarta lui Efraim până la poarta unghiului. *Cap. 25, 17; 26, 1, 2.

24. A luat tot aurul și argintul, și toate vasele, cari se aflau în Casa lui Dumnezeu, la Obed-Edom, și vistierile casei împăratului. A luat și ostatici, și s'a întors la Samaria.

25. Amația*, fiul lui Ioas, împăratul lui Iuda, a trăit cincisprezece ani după moartea lui Ioas, fiul lui Ioahaz, împăratul lui Israel. *2 Reg. 24, 17.

26. Celelalte fapte ale lui Amația, cele dintii și cele de pe urmă, nu sînt scrise oare în cartea împăraților lui Iuda și Israel?

27. De cînd s'a abătut Amația dela Domnul, s'a făcut împotriva lui o uneltire la Ierusalim, și el a fugit la Lachis. Dar l-au urmărit la Lachis și l-au omorît.

28. L-au adus pe cai, și l-au îngropat cu părinții săi în cetatea lui Iuda.

Domnia lui Ozia.

26 1. Tot poporul din Iuda a luat pe Ozia*, care era în vîrstă de șasesprezece ani, și l-a pus împărat în locul tatălui său Amația. *2 Reg. 24, 25, 26; 25, 1, etc.

2. Ozia a întărit Elotul și l-a adus iarăși sub stăpînirea lui Iuda, după ce adormit împăratul cu părinții săi.

3. Ozia avea șasesprezece ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și doi de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Iecolia, din Ierusalim.

4. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Amația.

5. A căutat* pe Dumnezeu în timpul vieții lui Zaharia, care pricepea** vedeniile lui Dumnezeu. Și în timpul cînd a căutat pe Domnul, Dumnezeu l-a făcut să propăsească. *Cap. 24, 2. **Ps. 41, 15. Dan. 1, 17; 2, 25; 10, 1.

6. A pornit cu război* împotriva Filistenilor. A dărîmat zidurile Gatului, zidurile labnei, și zidurile Asdodului, și a zidit cetăți în ținutul Asdodului, și între Filistenii. *Isa. 24, 20.

7. Dumnezeu l-a ajutat împotriva Filistenilor*, împotriva Arabilor cari locuiau la Gur-Baal, și împotriva Maoniților. *Cap. 25, 18.

8. Amoniții aduceau* daruri lui Ozia, și faima lui s'a întins până la hotarele Egiptului, căci a ajuns foarte puternic. *2 Sam. 8, 2. Cap. 27, 12.

9. Ozia a zidit turnuri la Ierusalim pe poarta* unghiului, pe poarta văii, și pe unghiul, și le-a întărit.

*2 Reg. 24, 12. Neem. 3, 15, 16, 20. Zab. 2, 10.

10. A zidit turnuri în pustie, și a săpat multe fîntini, pentru că avea multe turme în văi și în cîmpie, și plugari și vieri în munți și la Carmel, căci îi plăcea lucrarea pămîntului.

11. Ozia avea o oaste de ostași cari mergeau la război în cete, socotite după numărîtoarea făcută de logofîntul leiei și dregătorul Maaseia, și puse sub poruncile lui Hanania, una din căpeteniile împăratului.

12. Tot numărul capilor caselor părintești, al vitejilor, era de două mii șase sute.

13. El porunceau peste o oaste de trei sute șapte mii cinci sute de ostași, în stare să ajute pe împărat împotriva vrăjmașului.

14. Ozia le-a dat pentru toată oștirea scuturi, sulți, coifuri, platoșe, arcuri și praștii.

15. A făcut la Ierusalim mașini iscodite de un meșter, cari aveau să fie așezate pe turnuri și pe unghiuri, ca să arunce săgeți și pietre mari. Faima lui s'a întins pînă departe, căci a fost ajutat în chip minunat pînă ce a ajuns foarte puternic.

Semeția lui Ozia.

16. Dar cînd a ajuns* puternic, inima l s'a** înălțat și l-a dus la peire. A păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeuul său, intrînd în Templul Domnului* ca să ardă tămîie pe altarul tîmlierii. *Isa. 22, 15. **Isa. 2, 24. Cap. 25, 28. *2 Reg. 24, 22, 23.

17. Preotul Azaria* a intrat după el, cu optzeci de preoți ai Domnului, oameni de inimă, *1 Cron. 9, 20.

18. Cari s'au împotrivit împăratului Ozia, și l-au zis: „N'ai drept*, Ozia, să aduci tămîie Domnului! Dreptul acesta îl au preoții**, fiii lui Aaron, cari au fost sfințiți ca s'o aducă. Ieși din sfîntul locaș, căci faci un păcat!

Și lucrul acesta nu-ți va face cinste înaintea Domnului Dumnezeu.”

* Num. 12. 40; 12. 7. ** Ezech. 30. 7, 8.

19. Ozia s'a miniat. În mână avea o cădelniță. Și cum s'a miniat pe preoți, i-a izbucnit lepra* pe frunte, în fața preoților, în Casa Domnului, lângă altarul tămâierii. * Num. 12. 10, 1 Reg. 5. 37.

20. Marele preot Azaria și toți preoții și-au îndreptat privirile spre el, și iată că era plin de lepră pe frunte. L-au scos repede afară, și el însuș s'a grăbit* să iasă, pentru că Domnul îl lovisese. * Ezech. 4. 17.

21. Împăratul Ozia* a fost leproș până în ziua morții, și a locuit într-o casă deosebită** ca leproș, căci a fost izgonit din Casa Domnului. Și fiul său Iotam era în fruntea casei împăratului și judeca poporul țării.

* 2 Reg. 25. 5. ** Lev. 13. 46. Num. 5. 2.

22. Celelalte fapte ale lui Ozia, cele dintii și cele de pe urmă, au fost scrise de Isaia*, fiul lui Amoș, proorocul.

* Isa. 1. 1.

23. Ozia* a adormit cu părinții săi. Și l-au îngropat cu părinții săi în ogrădă de înmormîntare al împăraților, căci ziceau: „Este leproș.” În locul lui, a domnit fiul său Iotam.

* 2 Reg. 15. 7. Isa. 4. 1.

Iotam, împăratul lui Iuda.

27 1. Iotam avea douăzeci și cinci* de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ierusa, fata lui Iadoc.

* 2 Reg. 15. 32, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Ozia. Numai că n'a intrat în Templul Domnului. Totuș, poporul* se strica mereu.

* 2 Reg. 15. 35.

3. Iotam a zidit poarta de sus a Casei Domnului, și a făcut multe clădiri pe zidurile depe deal.

4. A zidit cetăți în muntele lui Iuda, și cetăți și turnuri în dumebrăvi.

5. A fost în război cu împăratul fiilor lui Amon, și l-a biruit. Fiii lui Amon i-au dat în anul acela o sută de talanți de argint, zece mii de cori de grâu, și zece mii de orz; și i-au plătit tot astf pe anul al doilea și al treilea.

6. Iotam a ajuns puternic, pentru că și-a urmat necurmat căile înaintea Domnului, Dumnezeului său.

7. Celelalte fapte ale lui Iotam, toate războaiele lui, și tot ce a făcut el, sînt

scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda.

8. El avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim.

9. Iotam a adormit* cu părinții săi, și l-au îngropat în cetatea lui David. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ahaz.

* 2 Reg. 15. 38.

Ahaz, împăratul lui Iuda.

28 1. Ahaz avea douăzeci de ani* cînd a ajuns împărat, și a domnit șasesprezece ani la Ierusalim.

El n'a făcut ce este bine înaintea Domnului, cum făcuse tatăl său David.

* 2 Reg. 15. 32.

2. A umblat în căile împăraților lui Israel; și a făcut chiar chipuri* turnate pentru** Baali,

* Ezech. 34. 17. Lev. 19. 4. ** Judec. 2. 13.

3. a ars tîmble în valea* fiilor lui Hinnom, și a trecut pe fiii** săi prin foc, după urciunile neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

* 2 Reg. 23. 10. Lev. 18. 21. ** 2 Reg. 16. 5. Cap. 20. 6.

4. Aducea jertfe și tîmble pe înălțimi, pe dealuri și supt orice copac verde.

5. Domnul*, Dumnezeul său, l-a dat în minile împăratului Siriei. Sirienii l-au** bătut și l-au luat un mare număr de prinși de război, pe cari l-au dus la Damasc. A fost dat și în minile împăratului lui Israel, care l-a pricînit o mare înfrîngere.

* Isa. 7. 1. ** 2 Reg. 18. 5, 6.

6. Pecah*, fiul lui Remalia, a ucis într-o singură zi în Iuda o sută douăzeci de mii de oameni, toți viteji, pentru că părăsiseră pe Domnul, Dumnezeul părinților lor.

* 2 Reg. 18. 27.

7. Zicri, un războinic din Efraim, a ucis pe Maaseia, fiul împăratului, pe Azricam, căpetenia casei împărătești, și pe Elcana, care era al doilea după împărat.

8. Copiii lui Israel au luat dintre frații* lor două sute de mii de prinși de război, femei, fii și fiice, și le-au luat multă pradă, pe care au adus-o la Samaria.

* Cap. 31. 4.

9. Acolo era un prooroc al Domnului, numit Oded. El a ieșit înaintea oștirii care se întorcea la Samaria, și le-a zis: „În minia Sa împotriva lui Iuda l-a dat* Domnul, Dumnezeul părinților voștri în minile voastre, și voi

i-ați ucis cu o furie, care s'a ridicat pînă la²² ceruri. * Ps. 88, 28. Isa. 30, 3; 47, 8. Ezech. 25, 12, 15; 26, 2. Oseas. 10, vlc. Zech. 1, 12. ** Ezech. 9, 6. Apoc. 18, 5.

10. Și credeți acum că veți face din copiii lui Iuda și din Ierusalim robii și roabele²³ voastre? Dar voi nu sînteți vinovați înaintea Domnului, Dumnezeului vostru? * Lev. 25, 25, 41, 43, 45.

11. Ascultați-mă dar, și dați drumul acestor prinși pe cari i-ați luat dintre frații voștri; căci minia aprinsă²⁴ a Domnului este peste voi! * Is. 2, 12.

12. Unii dintre capii fiilor lui Efraim: Azaria, fiul lui Iohanan, Berechia, fiul lui Meșilemot, Ezechia, fiul lui Șalum, și Amasa, fiul lui Hadlai, s'au ridicat împotriva celor ce se întorceau dela ostire,

13. și le-au zis: „Să nu aduceți aici pe acești prinși de război. Căci, după ce că sîntem vinovați înaintea Domnului, voi vreți să mai și adăugați la păcatele și la greșelile noastre. Sîntem foarte vinovați, și minia aprinsă a Domnului este peste Israel.”

14. Ostașii au lăsat pe prinșii de război și prada înaintea căpeteniilor și înaintea întregii adunări.

15. Și oamenii numiți pe nume pentru aceasta, s'au sculat²⁵ și au luat pe prinșii de război, au îmbrăcat cu prada pe toți cei ce erau goi, le-au dat haine și încălțăminte, le-au dat să mănînce²⁶ și să bea, i-au uns, au încălecat pe măgari pe toți cei osteniți, și i-au adus la Ierihon, cetatea finicilor †, la frații lor. Apoi s'au întors la Samaria.

* Vers. 12. ** 2 Reg. 4, 22. Prov. 25, 21, 22. Lec. 9, 27. Rom. 12, 20. † Deut. 24, 2. Iuda. 1, 18.

Pedepsele asupra lui Ahaz.

16. Pe vremea²⁷ aceea, împăratul Ahaz a trimis să ceară ajutor dela împărații Asiriei.

* 2 Reg. 18, 7.

17. Edomiții au venit iarăși, au bătut pe Iuda, și le-au luat prinși de război.

18. Filistenii²⁸ au năvălit în cetățile din cîmpie și din partea de miazăzi a lui Iuda; au luat Bet-Șemeșul, Aialonul, Ghederotul, Socu și satele lui, Timna și satele ei, Ohimzo și satele lui, și s'au așezat acolo. * Ezech. 25, 27, 27.

19. Căci Domnul a smerit pe Iuda, din pricina lui Ahaz, împăratul lui Israel²⁹, care avusese o purtare fără frîu³⁰ în Iuda și păcătuse împotriva Domnului.

* Cap. 21, 2. ** Ezech. 22, 26.

20. Tilgat Pilnecer³¹, împăratul Asiriei, a venit împotriva lui, s'a purtat cu el cum s'ar purta cu un vrăjmaș, și nu l-a ajutat.

* 2 Reg. 18, 28; 19, 7, 8, 9.

21. Căci Ahaz a prădat Casa Domnului, casa împăratului și a mai marilor, ca să facă daruri împăratului Asiriei; dar nu l-a ajutat la nimic.

22. Pe vremea aceea, chiar cînd era la strîmtoare, a păcătuit și mai mult împotriva Domnului, el, împăratul Ahaz.

23. A adus jertfa³² dumnezeilor Damascului, cari-l bătuseră, și a zis: „Fiindcă dumnezeii împăraților Siriei le vin în ajutor, le voi aduce și eu jertfe, ca să-mi³³ ajute.” Dar ei au fost prilejul căderii lui și a întregului Israel.

* Cap. 28, 24. ** Is. 44, 17, 18.

24. Ahaz a strîns uneltele din Casa lui Dumnezeu, și a făcut buclăși uneltele din Casa lui Dumnezeu. A închis³⁴ ușile Casei Domnului, și-a făcut altare în toate colțurile Ierusalimului.

* Cap. 28, 2, 5.

25. și a ridicat înălțimi în fiecare cetate a lui Iuda, ca să aducă tîmble altor dumnezei. Și a miniat astfel pe Domnul, Dumnezeul părinților săi.

26. Celelalte³⁵ fapte ale lui și toate căile lui, cele dinții și cele de pe urmă, sînt scrise în cartea împăraților lui Iuda și Israel.

* 2 Reg. 18, 19, 20.

27. Ahaz a adormit cu părinții săi, și a fost îngropat în cetatea Ierusalimului, căci nu l-au pus în mormintele împăraților lui Israel. Și în locul lui, a domnit fiul său Ezechia.

Ezechia, împăratul lui Iuda.

29 1. Ezechia a ajuns împărat³⁶ la vîrsta de douăzeci și cinci de ani, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa sechema Abia, fata lui Zaharia³⁷.

* 2 Reg. 18, 1. ** Cap. 28, 6.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său David.

3. În anul întii al domniei lui, în luna întii, a deschis³⁸ ușile Casei Domnului, și le-a dres.

* Cap. 28, 24. Vers. 2.

4. A adus pe preoți și pe Leviti, pe cari l-a strîns în locul deschis dinspre răsărit,

5. și le-a zis: „Ascultați-mă, Leviților! Acum sfințiți-vă³⁹, sfințiți Casa Domnului, Dumnezeului părinților voștri, și scoateți afară din sfîntul loc caș ce este necurat.

* 1 Cron. 28, 12. Cap. 28, 4.

6. Căci părinții noștri au păcătuit, au făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului nostru. L-au părăsit, și-au abătut privirile* dela cortul Domnului, și l-au întors spatele.

* Lev. 2, 37. Num. 8, 26.

7. Au* închis chiar ușile pridvorului și au stins candelarele, și n'au adus Dumnezeului lui Israel nici tămâie, nici ardere de tot în sfântul locaș.* Cap. 28, 24.

8. De aceea minia Domnului a fost* peste Iuda și peste Ierusalim, și i-a făcut de groază, de spaimă și de bătaie** de joc, cum vedeți cu ochii voștri.

* Cap. 24, 25. ** 1 Reg. 9, 8. Ier. 18, 20; 19, 4; 25, 9, 18; 26, 18.

9. Și din pricina aceasta au căzut părinții* noștri uciși de sabie, și fiii noștri, fiicele noastre și nevestele noastre sînt în robie.

* Cap. 28, 1, 4, 9, 17.

10. Am de gînd dar să fac legămint* cu Domnul, Dumnezeul lui Israel, pentruca minia Lui aprinsă să se abată de la noi.

* Cap. 15, 12.

11. Acum, fiilor, nu mai stați nepăsători; căci voi ați fost aleși* de Domnul ca să stați în slujbă înaintea Lui, să fiți slujitorii Lui, și să-l aduceți tămâie.

* Num. 3, 6; 8, 14; 18, 2, 4.

12. Și Leviții s'au sculat: Mahat, fiul lui Amasai, loel, fiul lui Araria, din fiii Chehatîților; și din fiii Merarîților: Chis, fiul lui Abdî, Azaria, fiul lui Iehaleleel; și din Gherșonîți: Ioah, fiul lui Zima, Eden, fiul lui Ioah;

13. și din fiii lui Elișafan: Șumri și Ieiel; și din fiii lui Asaf: Zaharia și Matania;

14. și din fiii lui Heman: Iehiel și Șimeî, și din fiii lui Iedutun: Șemaia și Uziel.

15. Au adunat pe frații lor, și, după ce s'au* sfințit, au venit să curățească** și Casa Domnului, după porunca împăratului, și după cuvintele Domnului.

* Vers. 1. ** Cron. 3, 10, 20.

16. Preoții au intrat înăuntrul Casei Domnului ca s'o curățească; au scos toate necurățiile pe cari le-au găsit în Templul Domnului, și le-au pus în curtea Casei Domnului, unde le-au adunat Leviții ca să le ducă afară în pîrlul Chedron.

17. Au început aceste curățiri în ziua întâi a lunii întii; în a opta zi a lunii, au intrat în pridvorul Domnului, și opt zile au curățit Casa Domnului; în a șasesprezecea zi a lunii întii, isprăviseră.

18. S'au dus apoi la împăratul Ezechia, și au zis: „Am curățit toată Casa Domnului, altarul arderilor de tot cu toate unelte lui, și masa pinilor pentru punerea înaintă cu toate uneltele ei.

19. Am adus iarăș în bună stare și am curățit toate uneltele, pe* cari le pîngărise împăratul Ahaz în timpul domniei lui, cînd cu fărădelegile lui: sînt înaintea altarului Domnului.“

* Cap. 28, 24.

Jertfele de ispășire.

20. Împăratul Ezechia s'a sculat din dedimineață, a strîns pe mai marii cetății și s'a suit la Casa Domnului.

21. Au adus șapte viței, șapte berbeci, șapte miei, și șapte țapi, ca jertfă de ispășire* pentru împărăție, pentru sfîntul locaș, și pentru Iuda. Împăratul a poruncit preoților, fiii lui Aaron, să le aducă pe altarul Domnului.

* Lev. 4, 3, 14.

22. Preoții au junghiat boii, și au strîns sîngele, pe care l-au stropit* pe altar; au junghiat berbecii, și au stropit sîngele pe altar; au junghiat miei, și au stropit sîngele pe altar.

* Lev. 4, 14, 15, 18, 24. Ex. 9, 18.

23. Au adus apoi țapii ispășitori înaintea împăratului și înaintea adunării, cari și-au pus minile* peste ei.

* Lev. 4, 15, 24.

24. Preoții i-au junghiat, și au turnat sîngele la piciorul altarului, ca ispășire* pentru păcatele întregului Israel; căci pentru tot Israelul poruncise împăratul să se aducă arderea de tot și jertfa de ispășire.

* Lev. 14, 20.

25. A pus* pe Leviți în Casa Domnului cu chimvale, alăute și arfe, după rînduiala** lui David, lui Gad ț, văzătorul împăratului, și proorocul Nathan; căci** astfel era porunca Domnului, dată prin proorocii Săi.

* 1 Cron. 16, 4; 28, 4. ** 1 Cron. 23, 4; 25, 1. Cap. 8, 14. 12 Sam. 24, 31. 11 Cap. 19, 17.

26. Leviții au luat loc cu instrumentele lui David*, și preoții cu** trimbițele.

* 1 Cron. 23, 5. Aron. 4, 5. ** Num. 10, 8, 10. 1 Cron. 15, 24; 16, 4.

27. Ezechia a poruncit să aducă arderea de tot pe altar; și, în clipa cînd a început arderea de tot, a început* și cîntarea Domnului, în sunetul trimbițelor și instrumentelor lui David, împăratul lui Israel.

* Cap. 23, 18.

28. Toată adunarea s'a închinat, au cîntat cîntarea, și au sunat din trim-

bițe, pînă s'a isprăvit arderea de tot.
29. Și cînd au isprăvit de adus arderea de tot, împăratul * și toți ceilce erau cu el au îngenușchiat și s'au închinat. *Cap. 20, 18.

30. Apoi împăratul Ezechia și căpeteniile au zis Levitiilor să laude pe Domnul cu cîntecurile lui David și ale proorocului Asaf. L-au lăudat cu bucurie, și s'au plecat și s'au închinat.

31. Ezechia a luat atunci cuvîntul, și a zis: „Acum, dupăce v'ați sfințit în slujba Domnului, apropiați-vă, aduceți dobitoacele pentru jertfă, și aduceți jertfe de mulțămire la Casa Domnului. Și adunarea a adus dobitoacele pentru jertfă, și a adus jertfe * de mulțămire; și toți cei pe cari-i îndemna inima au adus aderi de tot. *Lev. 7, 12.

32. Numărul arderilor de tot aduse de adunare a fost de șaptezeci de boi, o sută de berbeci, și două sute de miei; toate aceste vite au fost jertfite ca ardere de tot Domnului.

33. Și au mai închinat Domnului șase sute de boi și trei mii de oi.

34. Dar preoții erau în număr mic, și n'au putut să despoaie toate arderile de tot; l-au ajutat frații * lor, Leviti, pînă s'a isprăvit lucrarea, și pînă s'au sfințit și ceilalți preoți; căci ** Leviti s'au sfințit mai de grabă decît preoții. *Cap. 15, 11. **Cap. 26, 2.

35. De altfel erau foarte multe ardere de tot, cu grăsimile * jertfelor de mulțămire, și cu jertfele ** de băutură ale arderilor de tot.

Astfel a fost așezată din nou slujba Casei Domnului. *Lev. 2, 15. **Num. 15, 5, 7, 10.

36. Ezechia și tot poporul s'au bucurat că Dumnezeu făcuse pe popor cu voie bună, căci lucrul s'a făcut pe neașteptate.

Prăznuirea Paștelor.

30 1. Ezechia a trimis soli în tot Israelul și Iuda, și a scris scrisori și lui Efraim și lui Manase, ca să vină la Casa Domnului la Ierusalim să prăznuiască Paștele în cinstea Domnului, Dumnezeul lui Israel.

2. Împăratul, căpeteniile lui, și toată adunarea țineră afat la Ierusalim, ca Paștele să fie prăznuite în luna * a doua; *Num. 9, 10, 11.

3. Căci nu puteau fi prăznuite la vremea * lor, pentrucă preoții nu ** se sfințiseră în număr destul de mare și poporul nu se adunase la Ierusalim. *Exod. 12, 4, 16. **Cap. 26, 16.

4. Lucrul avînd încredințarea împăratului și a întregii adunări,

5. au hotărît să dea de veste în tot Israelul, dela Beer-Seba pînă la Dan, ca să vină la Ierusalim să prăznuiască Paștele în cinstea Domnului, Dumnezeul lui Israel. Căci de mult nu mai fuseseră prăznuite după cum era scris.

6. Alergătorii s'au dus cu scrisorile împăratului și căpeteniilor lui în tot Israelul și Iuda. Și, după porunca împăratului, au zis: „Copii ai lui Israel, întoarceți-vă * la Domnul, Dumnezeul lui Avraam, lui Isaac și Israel, ca să Se întoarcă și El la voi, rămășiță scîlpătă din mina împărăților ** Asiriei. *Isr. 4, 1. Isrl. 12, 13. **2 Reg. 18, 16, 20.

7. Nu fiți * ca părinții voștri și ca frații voștri, cari au păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului părinților lor, și pe cari de aceea i-a dat pradă pustirii **, cum vedeți. *Exod. 20, 18. **Cap. 26, 8.

8. Nu vă înțepeniți grumazul *, ca părinții voștri; dați mina Domnului, veniți la sfințul Lui locaș, pe care l-a sfințit pe vecie, și sluiți Domnului, Dumnezeului vostru, pentruca minia ** Lui aprinsă să se abată dela voi. *Deut. 10, 16. **Cap. 26, 10.

9. Dacă vă întoarceți la Domnul, frații voștri și fiii voștri vor găsi milă * la ceice i-au luat robi, și se vor întoarce în țară. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, este milostiv ** și îndurător, și nu-și va întoarce Fața dela voi, dacă vă întoarceți † la El.† *Ps. 106, 40. **Exod. 34, 6. †Isa. 58, 7.

10. Alergătorii au mers astfel din cetate în cetate prin țara lui Efraim și Manase, pînă la Zabulon. Dar ei rideau și își băteau * joc de ei. *Cap. 26, 16.

11. Însă cîțiva oameni * din Așer, din Manase și Zabulon, s'au smerit și au venit la Ierusalim. *Cap. 21, 18. Ysa. 18, 21.

12. În Iuda, deasemenea, mina * lui Dumnezeu a lucrat și le-a dat o singură inimă ca să-i facă să împlinească porunca împăratului și a căpeteniilor, după cuvîntul ** Domnului. *Filip. 2, 13. **Cap. 26, 20.

13. Un popor în mare număr s'a adunat la Ierusalim să prăznuiască sîrbătoarea azimilor în luna a doua: a fost o adunare foarte mare.

14. S'au sculat, și au îndepărtat altarele * pe cari se jertfea în Ierusalim și pe toate acelea pe cari se aducea tă-

mile, și le-au aruncat în pirlul Chedron. *Cap. 20, 24.

15. Au jertfit apoi Paștele în ziua a patrusprezecea a lunii a doua. Preenții și Leviții, plini de rușine*, s'au sfințit, și au adus ardere de tot în Casa Domnului. *Cap. 20, 24.

16. Ei ședeau în locul lor obicnuit, după Legea lui Moise, omul lui Dumnezeu, și preoții stropseau singele, pe care-l luau din mâna Leviților.

17. Fiindcă în adunare erau mulți inși, cari nu se sfințiseră, Leviții* au junghiat ei jertfele de Paște pentru toți: cei ce nu erau curați, ca să le închine Domnului. *Cap. 20, 24.

18. Căci o mare parte din popor, mulți* din Efraim, Manase, Isahar și Zabulon nu se curățiseră, și au** mincat Paștele nu după cele scrise. Dar Ezechia s'a rugat pentru ei, zicind: „Domnule, care este bun, să ierte pe toți”. *Vers. 11. **Ezech. 10, 45, 46.

19. cei ce și-au* pus inima să caute pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, măcar că n'au făcut sfinta curățire! *Cap. 20, 2.

20. Domnul a ascultat pe Ezechia, și a iertat poporul.

21. Astfel copiii lui Israel, cari se aflau la Ierusalim, au prăznuit sărbătoarea* azimilor, șapte zile, cu mare bucurie. Și, în fiecare zi, Leviții și preoții lăudau pe Domnul cu instrumente cari răsunau în cinstea Lui. *Ezech. 12, 35; 13, 4.

22. Ezechia a vorbit inimii tuturor Leviților, cari arătau o mare* pricepere pentru slujba Domnului. Șapte zile au mincat dobitoacele jertfite, aducind jertfe de mulțămire, și lăudind** pe Domnul, Dumnezeul părinților lor. *Deut. 12, 20. Cap. 17, 9; 18, 3. **Ezech. 10, 11.

23. Toată adunarea a fost de părere să mai prăznuiască alte* șapte zile. Și au prăznuit cu bucurie încă șapte zile. *1 Reg. 8, 65.

24. Căci Ezechia, împăratul lui Iuda, dăduse* adunării o mie de viței și șapte mii de oi, iar căpeteniile i-au dat o mie de viței și zece mii de oi, și mulți preoți se** sfințiseră. *Cap. 20, 7, 8. **Cap. 20, 24.

25. Și s'a bucurat toată adunarea lui Iuda, și preoții și Leviții, și tot poporul venit* din Israel, și străinii veniți din țara lui Israel sau așezați în Iuda. *Vers. 11, 18.

26. A fost mare veselie la Ierusalim.

De pe vremea lui Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel, nu mai fusese la Ierusalim așa ceva.

27. Preenții și Leviții s'au sculat și au binecuvîntat* poporul. Glasul lor a fost auzit, și rugăciunea lor a ajuns pînă la ceruri, pînă la locuința sfîntă a Domnului. *Nem. 8, 10.

Orînduiri cu privire la slujbe.

31 1. Cînd s'au isprăvit toate acestea, toți cei din Israel cari erau de față au plecat în cetățile lui Iuda, și au sfărîmat* stîlpii idolești, au tăiat Astarteele, și au surpat de tot înălțimile și altarele din tot Iuda și Beniamin și din Efraim și Manase. Apoi toți copiii lui Israel s'au întors în cetățile lor, fiecare la moșia lui. *1 Reg. 18, 4.

2. Ezechia a așezat din nou cetele* preoților și Leviților, după șirul lor, fiecare după slujbele sale, preoți și Leviți, pentru** arderile de tot și jertfele de mulțămire, pentru slujbă, pentru cîntări și laude, la porțile taberii Domnului. *1 Cron. 23, 3; 24, 1. **1 Cron. 23, 30, 31.

3. Împăratul a dat o parte din averile lui pentru ardere de tot, pentru arderile de tot de dimineață și de seară, și pentru arderile de tot din zilele de Săbat, de lună nouă și de sărbători, cum este scris în legea* Domnului. *Nem. 10, 20.

4. Si a poruncit poporului, locuitorilor Ierusalimului, să dea preoților și Leviților partea* cuvenită lor, ca să țină cu scumpătate legea** Domnului. *Nem. 10, 8, etc. Nem. 13, 10. **Mat. 2, 7.

5. Cînd a ieșit porunca aceasta, copiii lui Israel au dat din belșug cele dinții roade* de grîu, de must, de untdelemn, de miere, și din toate roadele de pe cîmp; au adus din belșug și zeceiala din toate. *Ezech. 45, 20. Nem. 10, 17.

6. Tot odată, copiii lui Israel și Iuda, cari locuiau în cetățile lui Iuda, au dat zeceiala* din boi și oi, și zeceiala din lucrurile sfînte cari erau închinare Domnului, Dumnezeului lor, și au făcut mai multe grămezi. *Lev. 27, 26. Deut. 14, 28.

7. Au început să facă grămezile în luna a treia, și au isprăvit în luna a șaptea.

8. Ezechia și căpeteniile au venit să vadă grămezile, și au binecuvîntat pe Domnul și pe poporul Său Israel.

9. Și Ezechia a întrebat pe preoți și pe Leviți de grămezile acestea.

10. Atunci marele preot Azaria, din casa lui Iadoc, i-a răspuns: „De când” au început să se aducă darurile în Casa Domnului, noi am mâncat, ne-am săturat, și a mai rămas mult, căci Domnul a binecuvîntat pe poporul Său. Și iată ce mare grămadă a mai rămas!”

* Mai. 3, 18.

11. Ezechia a dat poruncă să pregătească noapte cărări în Casa Domnului; și le-au pregătit.

12. Au adus în ele cu credințioșie darurile de mîncare, zeciuiala, și lucrurile sfinte. Levitul Conania avea grija lor, și fratele său Șimei era al doilea după el.

* Num. 13, 13.

13. Iehiel, Azazia, Nahat, Asael, Ierimot, Iozabad, Eliel, Ismachia, Mahat și Benaia erau întrebuințați supz cîrmuirea lui Conania și a fratelui său Șimei, după porunca împăratului Ezechia și a lui Azaria, căpetenii Casei lui Dumnezeu.

14. Levitul Core, fiul lui Imna, ușier în partea de răsărit, avea grijă de darurile de bună voie aduse lui Dumnezeu, ca să împartă ce era adus Domnului prin ridicare și lucrurile prea sfinte.

15. În cetățile* preoțești, Eden, Miniamin, Iosua, Șemaia, Amaria și Șecania erau puși supz cîrmuirea lui ca să împartă cu credințioșie fraților lor, mari și mici, partea cuvenită lor, după cetele lor:

* Ios. 21, 3.

16. Celor de parte bărbătească înscrîși dela vîrsta de trei ani în sus; tuturor celor ce intrau zilnic în Casa Domnului ca să-și facă slujba după înscrîșările și după cetele lor;

17. preoților înscrîși după casele lor părintești, și Leviților dela* douăzeci de ani în sus, după slujbele și după cetele lor:

* I. Cron. 23, 24, 27.

18. la toată adunarea preoților și Leviților înscrîși cu toți pruncii lor, cu nevestele lor, cu fiii și fiicele lor, căci erau fără prihană în împărțirea lucrurilor sfinte.

19. Și pentru fiii lui Aaron, preoții, cari locuiau la țară în împrejurimile* cetăților lor, erau în fiecare cetate oameni numiți anume**, ca să împartă părțile cuvenite tuturor celor de parte bărbătească din preoți și tuturor Leviților înscrîși.

* Lev. 25, 34. Num. 35, 2. ** Ver. 13, 13, 14, 15.

20. Iată ce a făcut Ezechia în tot Iuda. El a făcut* ce este bine, ce este

drept, ce este adevărat, înaintea Domnului, Dumnezeului său.

* 2 Reg. 20, 2.

21. A lucrat cu toată inima, și i-a izbutit în tot ce a făcut pentru Casa lui Dumnezeu, pentru lege și pentru porunci, ca să caute pe Dumnezeul său.

Năvălirea

lui Sanherib, împăratul Asiriei.

32 1. După* aceste lucruri și după aceste fapte de credințioșie, a venit Sanherib, împăratul Asiriei, care a pătruns în Iuda, și a impresurat cetățile întărite, cu gînd să pună mina pe ele.

* 2 Reg. 18, 13, etc. Isa. 36, 1, 19b.

2. Ezechia, văzînd că a venit Sanherib și că are de gînd să înceapă lupta împotriva Ierusalimului,

3. s'a sfătuit cu căpeteniile sale și cu oamenii lui cei viteji, ca să astupe izvoarele de apă cari erau afară din cetate. Și ei au fost de părerea lui.

4. S'au strîns o mulțime de oameni, și au astupat toate izvoarele și pîrlul care curge prin mijlocul ținutului aceleia. „Pentruce”, ziceau ei, „să găsească împărații Asiriei, la venirea lor, ape din belșug?”

5. Ezechia s'a* îmbărbătat; a zidit** din nou zidul care era stricat și l-a ridicat pînă la turnuri. A mai zidit un alt zid în afară, a întărit Miloș în cetatea lui David, și a pregătit o mulțime de arme și de scuturi.

* Isa. 37, 3, 23. ** Cap. 32, 28. + 2 Sam. 5, 9. 1 Reg. 9, 24.

6. A pus căpetenii de război peste popor, și i-a adunat la el pe locul deschis dela poarta cetății. Vorbindu-le inimii, a zis:

7. „Întăriți-vă* și îmbărbătați-vă. Nu vă** temeți și nu vă spăimîntați înaintea împăratului Asiriei și înaintea întregii mulțimi care este cu el; căci eu noi* sînt mai mulți decît cu el.

* Deut. 20, 4. ** Cap. 20, 15. + 1 Reg. 6, 15.

8. Cu el este un braț de carne*, dar cu** noi este Domnul, Dumnezeul nostru, care ne va ajuta și va lupta pentru noi.” Poporul a avut încredere în cuvintele lui Ezechia, împăratul lui Iuda.

* Jer. 17, 5. 1 Isai. 4, 4. ** Cap. 18, 27. Rom. 8, 26.

Trimeșii lui Sanherib.

9. După aceea*, Sanherib, împăratul Asiriei, a trimis pe slujitorii săi la Ierusalim, pe cînd era înaintea Lachisului cu toate puterile lui; i-a trimis la Ezechia, împăratul lui Iuda, și la

toți cei din Iuda cari erau la Ierusalim, să le spună: *2 Reg. 18, 17.

10. „Așa” vorbește Sanherib, împăratul Asiriei: „Pe ce se bazează încrederea voastră, de stați impresurați la Ierusalim?” *2 Reg. 18, 18.

11. Oare nu vă amăgește Ezechia, ca să vă dea morții prin foamete și prin sete, cînd zice: „Domnul”, Dumnezeul nostru, ne va scăpa din mina împăratului Asiriei?” *2 Reg. 18, 19.

12. Oare nu? Ezechia a îndepărtat înălțimile și altarele Domnului, și a dat porunca aceasta lui Iuda și Ierusalimului: „Să vă închinați numai unui altar, și să aduceți tîmble numai pe el?” *2 Reg. 18, 20.

13. Nu știți ce am făcut noi, cu și pîrîinții mei, tuturor popoarelor celorlalte țări? Dumnezeii neamurilor acestor țări au putut ei să le izbăvească țările din mina mea? *2 Reg. 18, 20, 24, 26.

14. Care dintre toți dumnezeii acestor neamuri pe cari le-au nimicit pîrîinții mei, a putut să izbăvească pe poporul lui din mina mea, pentru că să vă poată izbăvi Dumnezeul vostru din mina mea?

15. Să nu vă amăgească Ezechia dar și să nu vă înșele astfel; nu vă încredeți în el! Căci dumnezeul niciunui neam, niciunei împărății n'a putut să izbăvească pe poporul lui din mina mea și din mina pîrîinților mei: cu cît mai puțin vă va izbăvi Dumnezeul vostru din mina mea!” *2 Reg. 18, 20.

16. Slujitorii lui Sanherib au mai vorbit și alte lucruri împotriva Domnului Dumnezeu, și împotriva robului Său Ezechia.

17. Și a trimis o scrisoare* batjocuitoare pentru Domnul, Dumnezeul lui Israel, vorbind astfel împotriva Lui: „După cum” dumnezeii neamurilor celorlalte țări n'au putut să izbăvească pe poporul lor din mina mea, tot așa nici Dumnezeul lui Ezechia nu va izbăvi pe poporul Său din mina mea.

*2 Reg. 18, 21. **2 Reg. 18, 22.

18. Slujitorii lui Sanherib au strigat* cu glas tare în limba eвреască, pentru că să arunce groaza și spaima în poporul din Ierusalim, care** era pe zid, și să poată pune astfel stăpînire pe cetate. *2 Reg. 18, 22. **2 Reg. 18, 23, 27, 29.

19. Au vorbit despre Dumnezeul Ierusalimului ca despre dumnezeii po-

oarelor pămîntului, cari sînt lucrarea* minilor omenești. *2 Reg. 18, 22.

Nimicirea lui Sanherib.

20. Împăratul Ezechia* și proorocul Isaia**, fiul lui Amos, au început să se roage pentru lucrul acesta și au strigat către cer. *2 Reg. 18, 23. **2 Reg. 19, 2, 4.

21. Atunci Domnul a trimis* un înger care a nimicit în tabăra împăratului Asiriei pe toți vitejii, domnitorii și căpeteniile. Și împăratul s'a întors rușinat în țara lui. A intrat în casa dumnezeului său, și cei ce ieșiseră din coapsele lui l-au ucis acolo cu sabia. *2 Reg. 18, 23, 24, 26.

22. Astfel a scăpat Domnul pe Ezechia și pe locuitorii Ierusalimului din mina lui Sanherib, împăratul Asiriei, și din mina tuturor, și i-a ocrotit împotriva celor ce-i impresurau.

23. Mulți au adus Domnului daruri în Ierusalim, și au adus daruri bogate* lui Ezechia, împăratul lui Iuda, care de atunci s'a înălțat** în ochii tuturor popoarelor. *Cap. 19, 2. **Cap. 1, 1.

Boala și moartea lui Ezechia.

24. În vremea* aceea, Ezechia a fost bolnav de moarte. El a făcut o rugăciune Domnului. Domnul i-a vorbit, și i-a dat un semn. *2 Reg. 20, 1. Isa. 38, 1.

25. Dar Ezechia n'a răsplătit* binefacerea pe care a primit-o, căci i s'a îngîmfat** inima. Minia ț Domnului a venit peste el, peste Iuda și peste Ierusalim.

*Is. 116, 12. **Cap. 20, 25. Alina. 2, 4. †Cap. 24, 18.

26. Atunci Ezechia* s'a smerit din mîndria lui, împreună cu locuitorii Ierusalimului, și minia Domnului n'a venit peste ei în timpul** vieții lui Ezechia. *Is. 20, 18, 19. **2 Reg. 20, 19.

27. Ezechia a avut multe bogății și multă slavă. Și-a făcut vistierii de argint, de aur, de pietre scumpe, de mirodenii, de scuturi, și de toate lucrurile cari se pot dori;

28. hambare pentru roadele de grâu, de must și de untdelemn, grajduri pentru tot felul de vite, și staule pentru oi.

29. Și-a zidit cetăți, și a avut belșug de boi și de oi; căci 'Dumnezeu îi dăduse multe* avuții. *1 Cron. 29, 12.

30. Tot Ezechia* a astupat și gura de sus a apelor Ghion, și le-a adus în jos spre apus de cetatea lui David.

Ezechia a izbutit în toate lucrările lui. ^{* Isa. 38, 9, 11.}

31. Însă, cînd au trimis căpeteniile Babilonului soli la* el să întrebe de minunea care avusese loc în țară, Dumnezeu l-a părăsit ca să-l încerce^{**}, pentruca să cunoască tot ce era în inima lui. ^{* 2 Reg. 20, 12. Isa. 38, 1. ** Deut. 8, 2.}

32. Celelalte fapte ale lui Ezechia, și faptele lui evlavioase, sînt scrise în vedenia* proorocului Isaia, fiul lui Amos, în cartea^{**} împăraților lui Iuda și Israel. ^{* Isa. 38, 37; 39, 26. ** 2 Reg. 19, 19; 20.}

33. Ezechia a adormit* cu părinții săi, și l-au îngropat în cel mai bun loc al mormintelor fiilor lui David. Tot Iuda și locuitorii Ierusalimului i-au dat^{**} cinste la moarte. Și, în locul lui, a domnit fiul său Manase. ^{* 2 Reg. 20, 21. ** Prov. 10, 7.}

Manase, împăratul lui Iuda.

33 1. Manase avea doisprezece* ani cînd a ajuns împărat, și a domnit cincizeci și cinci de ani la Ierusalim. ^{* 2 Reg. 21, 1, etc.}

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, după urciunile* neamurilor pe cari le înșoșise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. ^{* Deut. 10, 9. 2 Cron. 33, 3.}

3. A zidit iarăși înălțimile pe cari le dărmase* tatăl său Ezechia. A ridicat altare Baalilor, a făcut idoli^{**} Astarteei, și s'a închinat înaintea întregii oștiri† a cerurilor și i-a slujit. ^{* 2 Reg. 18, 4. Cap. 33, 14; 31, 1; 32, 12. ** Deut. 18, 28. † Deut. 17, 3.}

4. A zidit altare în Casa Domnului, măcar că Domnul zisese: „În Ierusalim* va fi Numele Meu pe vecie.”

^{* Deut. 12, 11. 1 Reg. 8, 29; 9, 3. Cap. 6, 8; 7, 14.}

5. A zidit altare întregii oștiri a cerurilor, în* cele două curți ale Casei Domnului. ^{* Cap. 4, 9.}

6. Și-a trecut* fiii prin foc în valea fiilor lui Hinom; umbla cu^{**} desclutece și vrăjitorii, și ținea la el oameni cari chemau† durerile și cari-i spuneau viitorul. A făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea Domnului, ca să-l mînie. ^{* Lev. 24, 15. Deut. 18, 10. 2 Reg. 23, 10. Cap. 33, 3. Ezech. 23, 37, 38. ** Deut. 18, 10, 12. † 2 Reg. 21, 8.}

7. A pus* chipul cioplit al idolului pe care-l făcuse, în Casa lui Dumnezeu, despre care Dumnezeu spusese lui David și fiului său Solomon: „În casa^{**} aceasta, și în Ierusalim, pe care l-am ales din toate semințiile lui Israel îmi voi pune Numele pe vecie.”

^{* 2 Reg. 21, 7. ** Ps. 132, 14.}

8. Nu voi mai strămuta pe Israel* din țara pe care am dat-o părinților voștri, numai să caute să împlinească tot ce le-am poruncit, după toată legea, învățăturile și poruncile date prin Moise.” ^{* 2 Sam. 7, 10.}

9. Dar Manase a fost pricina că Iuda și locuitorii Ierusalimului s'au rătăcit și au făcut rău mai mult decît neamurile pe cari le nimicise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

10. Domnul a vorbit lui Manase și poporului său, dar ei n'au vrut să asculte.

11. Atunci Domnul* a trimis împotriva lor pe căpeteniile oștirii împăratului Asiriei, cari au prins pe Manase și l-au pus în^{**} lanțuri. L-au legat cu lanțuri de aramă, și l-au dus la Babilon. ^{* Deut. 28, 26. ** Lev. 24, 8. Ps. 107, 10, 11.}

12. Cînd a fost la strîmtoare, s'a rugat Domnului, Dumnezeului lui, și s'a smerit* adînc înaintea Dumnezeului părinților săi. ^{* 1 Pet. 5, 6.}

13. I-a făcut rugăciuni; și Domnul, lîsîndu-Se înduplecat, i-a* ascultat cererile, și l-a adus înapoi la Ierusalim în împărăția lui. Și Manase a cunoscut^{**} că Domnul este Dumnezeu.

^{* 1 Cron. 5, 20. Ezech. 23, ** Ps. 9, 18. Dan. 4, 24.}

14. După aceea, a zidit afară din cetatea lui David, la apus, spre Ghilbon* în vale, un zid care se întindea pînă la poarta pestilor și cu care a înconjurat^{**} dealul, și l-a făcut foarte înalt. A pus și căpetenii de război în toate cetățile întărite ale lui Iuda.

^{* 2 Reg. 1, 37. ** Cap. 27, 8.}

15. A înlăturat din Casa Domnului dumnezeii străini* și idolul Astarteei, a dărîmat toate altarele pe cari le zidise pe muntele Casei Domnului și la Ierusalim, și le-a aruncat afară din cetate. ^{* Vers. 3, 4, 7.}

16. A așezat din nou altarul Domnului, a adus pe el jertfe de mulțumire și de laudă*, și a poruncit lui Iuda să slujească Domnului, Dumnezeului lui Israel. ^{* Lev. 2, 12.}

17. Poporul* jertfea tot pe înălțimi, dar numai Domnului Dumnezeului său.

^{* Cap. 33, 12.}

18. Celelalte fapte ale lui Manase, rugăciunea lui către Dumnezeu lui, și cuvintele proorocilor*, cari i-au vorbit în Numele Domnului, Dumnezeu lui Israel, sînt scrise în faptele împăraților lui Israel. ^{* 2 Sam. 9, 9.}

19. Rugăciunea lui și felul în care

1-a ascultat Dumnezeu, păcatele și nelegiuirile lui, locurile unde a zidit înălțimi și a înălțat idoli Astarteei și chipuri cioplite, înainte de a se smeri, sint scrise în cartea lui Hozai.

20. Manase a adormit* cu părinții săi, și a fost îngropat în casa lui. Și, în locul lui, a domnit fiul său Amon.

* 2 Reg. 21, 18.

Amon, împăratul lui Iuda.

21. Amon avea douăzeci și doi* de ani când a ajuns împărat, și a domnit doi ani la Ierusalim.

* 2 Reg. 21, 19, etc.

22. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, cum făcuse tatăl său Manase. A adus jertfe tuturor chipurilor cioplite pe cari le făcuse tatăl său Manase, și le-a slujit.

23. Și nu s'a smerit înaintea Domnului, cum* se smerise tatăl său Manase, căci Amon s'a făcut din ce în ce mai vinovat.

* Vers. 12.

24. Slujitorii lui au umeltit* împotriva lui, și l-au omorât în casa lui.

* 2 Reg. 21, 23, 24.

25. Dar poporul țării a ucis pe toți cei ce umeltiseră împotriva împăratului Amon. Și, în locul lui, poporul țării a pus împărat pe fiul său Iosia.

Iosia, împăratul lui Iuda.

34 1. Iosia avea opt* ani când a ajuns împărat, și a domnit treizeci și unu de ani la Ierusalim.

* 2 Reg. 22, 1, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului și a umblat în căile tatălui său David: nu s'a abătut dela ele nici la dreapta nici la stînga.

3. În al optulea an al domniei lui, pe cînd era încă tînr, a început să caute* pe Dumnezeul tatălui său David. Și în al doisprezecelea an, a început să curățească** Iuda și Ierusalimul de înălțimi†, de idoli Astarteei, de chipuri cioplite și de chipuri turnate.

* Cap. 15, 2. ** 1 Reg. 15, 2. † Cap. 15, 17, 22.

4. Au dărîmat* înaintea lui altarele Baalilor, și au tăiat stîlpii închinăți soarelui, cari erau deasupra lor; a sfărîmat idoli Astarteei, chipurile cioplite și chipurile turnate, le-a făcut praf, a presărat praful pe mormintele** celor ce le aduseseră jertfe,

* Lev. 26, 30. 2 Reg. 23, 4. ** 2 Reg. 23, 6.

5. și a ars* oasele preoților pe altarele lor. Astfel a curățit Iuda și Ierusalimul.

* 1 Reg. 13, 2.

6. În cetățile lui Manase, lui Efraim, lui Simeon, și chiar lui Neftali, pretutindeni, în mijlocul dărîmăturilor lor, 7. a dărîmat altarele, a făcut bucăți idoli Astarteei și chipurile cioplite, le-a făcut praf*, și a tăiat toți stîlpii închinăți soarelui în toată țara lui Israel. Apoi s'a întors la Ierusalim.

* Deut. 2, 21.

8. În al* optsprezecelea an al domniei lui, după ce a curățit țara și casa, a trimis pe Șafan, fiul lui Ațalia, pe Maaseia, căpetenia cetății și pe Ioah, fiul lui Ioahaz, arhivarul, să dregă casa Domnului, Dumnezeului său.

* 2 Reg. 22, 3.

9. S'au dus la marele preot Hilchia, și au dat argintul* adus în Casa lui Dumnezeu, pe care-l strinseseră Leviții păzitori ai pragului, dela Manase și Efraim și dela toată cealaltă parte a lui Israel, și dela tot Iuda și Beniamin și dela locuitorii Ierusalimului.

* 1 Reg. 12, 4, etc.

10. L-au dat în minile meșterilor însărcinați cu facerea lucrării în Casa Domnului. Aceștia l-au dat lucrătorilor cari munceau la dregerea Casei Domnului,

11. iar ei l-au dat timplarilor și zidarilor, ca să cumpere pietre cioplite și lemne pentru grinzi și pentru căptușitul clădirilor pe cari le stricaseră împărății lui Iuda.

12. Oamenii aceștia au lucrat cinstit în lucrul lor. Erau puși supt privegherea lui Iahat și Obadia, Leviți din fiii lui Merari, și a lui Zaharia și Mesulam, din fiii Chehatiților. Toți acia dintre Leviți, cari știau să cînte bine,

13. vegheau asupra lucrărilor și cirnuiau pe toți lucrătorii cari aveau de făcut felurite lucrări. Mai erau și alți Leviți*, logofeți, dregători și ușieri.

* 1 Cron. 23, 4, 5.

Găsirea cărții Legii.

14. În clipa cînd au scos argintul care fusese adus în Casa Domnului, preotul Hilchia a găsit* cartea Legii Domnului, dată prin Moise.

* 2 Reg. 22, 5, etc.

15. Atunci Hilchia a luat cuvîntul și a zis logofătului Șafan: „Am găsit cartea Legii în Casa Domnului.” Și Hilchia a dat lui Șafan cartea.

16. Șafan a adus împăratului cartea. Și cînd a dat socoteală împăratului, a zis: „Slujitorii tăi au făcut tot ce li s'a poruncit,

17. Au strâns argintul care se afla în Casa Domnului, și l-au dat în minile priveghetorilor și lucrătorilor."

18. Logofătul Șafan a mai spus împăratului: „Preotul Hîlchia mi-a dat o carte." Și Șafan a citit-o înaintea împăratului.

19. Când a auzit împăratul cuvintele Legii, și-a sfîșiat hainele.

20. Și împăratul a dat următoarea poruncă lui Hîlchia, lui Ahicam, fiul lui Șafan, lui Abdon, fiul lui Mica, lui Șafan, logofătul, și lui Assia, slujitorul împăratului:

21. „Duceți-vă și întrebați pe Domnul pentru mine și pentru rămășița lui Israel și Iuda, cu privire la cuvintele cărții acesteia care s'a găsit. Căci mare minie s'a vărsat peste noi din partea Domnului, pentru că părinții noștri n'au ținut cuvîntul Domnului, și n'au împlinit tot ce este scris în cartea aceasta.

22. Hîlchia și cei trimiși de împărat s'au dus la prorocii Hulda, nevasta lui Șalum, fiul lui Tochehat", fiul lui Hasra, străjerul veșmintelor. Ea locuia la Ierusalim, în cealaltă mahala a cetății. După ce au spus ce aveau de spus,

23. ea le-a răspuns: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu lui Israel: „Spuneți omului care v'a trimis la mine:

24. „Așa vorbește Domnul: „Iată, voi trimite nenorociri peste locul acesta și peste locuitorii lui, și asume toate blestemele scrise în cartea care s'a citit înaintea împăratului lui Iuda.

25. Pentru că n'au părăsit și au adus tămăie altor dumnezei, mîniindu-Mă prin toate lucrările minilor lor, minia Mea s'a vărsat asupra acestui loc, și nu se va stinge."

26. Dar să spuneți împăratului lui Iuda care v'a trimis să întrebați pe Domnul: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel, cu privire la cuvintele pe cari le-ai auzit:

27. „Pentru că ți s'a îndulșit inima, pentru că te-ai smerit înaintea lui Dumnezeu, cînd ai auzit cuvintele rostite de El împotriva acestui loc și împotriva locuitorilor lui, pentru că te-ai smerit înaintea Mea, pentru că ți-ai sfîșiat hainele și ai plîns înaintea Mea, și Eu, am auzit, — zice Domnul. —

28. Iată, te voi strînge în gîmă pînă la moarte, și nu vei vedea cu ochii tăi

toate nenorocirile pe cari le voi trimite peste locul acesta și peste locuitorii lui."

Ei au adus împăratului răspunsul acesta.

Însoirea legămîntului.

29. Împăratul* a strîns pe toți bătrînii din Iuda și din Ierusalim.

* 2 Reg. 23, 1. **

30. Apoi s'a suit la Casa Domnului, cu toți oamenii lui Iuda și cu locuitorii Ierusalimului, cu preoții și Levii, și cu tot poporul, dela cel mai mare pînă la cel mai mic. A citit înaintea lor toate cuvintele cărții legămîntului, care se găsisse în casa Domnului.

31. Împăratul stătea* pe scaunul lui împărătesc, și a încheiat legămînt înaintea Domnului, îndatorindu-se să urmeze pe Domnul și să păzească poruncile Lui, învățăturile Lui, și legile Lui, din toată inima și din tot sufletul lui, și să împlinească cuvintele legămîntului, scrise în cartea aceasta.

* 2 Reg. 23, 14; 23, 2. Cap. 3, 18.

32. Și a făcut să intre în legămînt toți cei ce se aflau la Ierusalim și în Benjamin. Și locuitorii Ierusalimului au lucrat după legămîntul lui Dumnezeu, legămîntul Dumnezeului părinților lor.

33. Iosia a îndepărtat toate uriciunile* din toate țările copiilor lui Israel, și a făcut ca toți cei ce se aflau în Israel să slujească Domnului, Dumnezeului lor. În tot timpul* vieții lui, nu s'au abătut dela Domnul, Dumnezeu părinților lor. * 2 Reg. 23, 2. ** 2 Reg. 23, 25.

Prăznuirea Paștelor.

35 1. Iosia a prăznuit* Paștele în cinstea Domnului la Ierusalim, și au jertfit Paștele în a patruzezecea** zi a lunii întâi.

* 2 Reg. 23, 21, 22. ** Exod. 23, 16. Exod. 34, 18.

2. A pus pe preoți în slujbele* lor, și i-a îmbărbătat** la slujba Casei Domnului, * Cap. 23, 18. Exod. 34, 18. ** Cap. 20, 9, 11.

3. A zis Levitilor, cari învățau pe tot Israelul și cari erau închinăți Domnului: „Puneți chivotul sfînt** în casa pe care a zidit-o Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel. N'aveți ț să-l mai purtați pe umeri. Slujiți acum Domnului, Dumnezeului vostru, și poporului Său Israel. * Deut. 10, 16. Cap. 20, 22. Mai. 3, 7. ** Cap. 3, 7. * 1 Cron. 23, 28.

4. Pregătiți-vă, după casele voastre

părintești, după cetele voastre, cum au rinduit prin scris" David, împăratul lui Israel, și fiul său Solomon.

* 1 Cron. 9: 15. ** 1 Cron. 22: 24-26; 26. † 1 Cap. 8: 14.

5. Luați-vă* locurile în sfântul locaș, după felurilele case părintești ale fraților voștri, fiii poporului, și după înșiruirea caselor părintești ale Leviților.

* 1 Ps. 134: 1.

6. Jertfiți Paștele, sfințiți-vă*, și pregătiți-le pentru frații voștri, întocmai după cuvîntul Domnului, rostit prin Moise.¹²

* 1 Cap. 26: 3, 11; 30: 3, 15. Exod. 6: 26.

7. Iosia a dat* oamenilor poporului, tuturor celor ce se aflau acolo, miei și capre în număr de treizeci de mii, toți pentru Paște, și trei mii de boi. Aceștia au fost luați din averile împăratului.

* 1 Cap. 26: 24.

8. Căpeteniile lui au făcut de bună voie un dar poporului, preoților și Leviților, Hichia, Zaharia și Iehiel, mai mari Casei lui Dumnezeu, au dat preoților, pentru Paște, două mii șase sute de miei și trei sute de boi.

9. Comania, Șemai și Netaneel, frații săi, Hașabia, Ieiel și Iozabad, capi Leviților, au dat Leviților, pentru Paște, cinci mii de miei și cinci sute de boi.

10. Astfel s'a întocmit slujba, și preoții* și Leviții și-au luat locul, după cetele lor, după porunca împăratului.

* Exod. 6: 26.

11. Au jertfit Paștele. Preoții austropit* singele pe care-l luau din mîna Leviților, și Leviții au jupuit** vitele de piele.

* 1 Cap. 26: 22. ** 1 Cap. 26: 24.

12. Au pus deoparte arderile de tot, ca să le dea cetelor caselor părintești ale oamenilor din popor, ca să le aducă Domnului, cum este scris în cartea* lui Moise. Tot așa au făcut și cu boii.

* Lev. 17: 3.

13. Au fiert* Paștele la foc, după orînduială, și au fiert lucrurile sfinte în cazane*, cîldări și tigăi. Și le-au împărțit în grabă la tot poporul.

* Exod. 12: 9, 10. Deut. 16: 1. ** 1 Sam. 2: 13, 14, 15.

14. Apoi au pregătit ce era pentru ei și pentru preoți, căci preoții, fiii lui Aaron, au avut treabă pînă noaptea cu aducerea arderilor de tot și a grăsimilor. De acela au pregătit Leviții pentru ei și pentru preoți, fiii lui Aaron.

15. Cîntăreții, fiii lui Asaf, stăteau la locul lor, după rînduiala lui* David, lui Asaf, lui Heman, și lui Iedutun,

văzătorul împăratului. Ușierii** deasemenea erau la fiecare ușă. N'au avut nevoie să se abată de la slujba lor, căci frații lor Leviții au pregătit ce era pentru ei.

* 1 Cron. 26: 1, etc. ** 1 Cron. 9: 17, 18, 26; 14, 26.

16. Astfel a fost întocmită în ziua aceea toată slujba Domnului, ca să prăznuiască Paștele și să aducă arderile de tot pe altarul Domnului, după porunca împăratului Iosia.

17. Copiii lui Israel, cari se aflau acolo, au prăznuit Paștele în acelaș timp și sărbătoarea azimilor* șapte zile.

* Exod. 12: 15; 13: 6. 1 Cap. 35: 21.

18. Nicio sărbătoare a Paștelor nu* mai fusese prăznuită ca aceasta în Israel din zilele prorocului Samuel. Și niciunul din împărații lui Israel nu mai prăznuise Paște ca cele pe cari le-au prăznuit Iosia, preoții și Leviții, tot Iuda și Israelul cari se aflau acolo, și locuitorii Ierusalimului.*

* 1 Reg. 13: 21, 22.

19. În al optsprezecelea an al domniei lui Iosia au fost prăznuite Paștele acestea.

Iosia ucis.

20. După toate aceste* lucruri, după ce a dres Iosia Casa Domnului, Neco, împăratul Egiptului, s'a suit să lupte împotriva Carchemișului pe Eufrat. Iosia i-a ieșit înainte.

* 1 Reg. 23: 29. Jer. 46: 2.

21. Și Neco i-a trimis soli să-i spună: „Ce am eu cu tine, împăratul lui Iuda? Nu împotriva ta vin astăzi; ci împotriva unei case cu care sînt în război. Și Dumnezeu mi-a spus să mă grăbesc. Nu te împotrivi lui Dumnezeu, care este cu mine, ca să nu te nimicească.“

22. Dar Iosia nu s'a întors dela el, ci și-a schimbat hainele, ca să lupte* împotriva lui, fără să asculte cuvintele lui Neco, cari veneau din gura lui Dumnezeu. A înaintat la luptă în valea Meghido.

* 1 Reg. 23: 26.

23. Arcașii au tras asupra împăratului Iosia, și împăratul a zis slujitorilor săi: „Luați-mă, căci sînt greu rănit.“

24. Slujitorii l-au luat din car, l-au pus într'un alt car al lui, și l-au adus* la Ierusalim. A murit, și a fost îngropat în mormîntul părinților săi.

Tot Iuda* și Ierusalimul au plîns pe Iosia.

* 1 Reg. 23: 30. ** Ezech. 34: 11.

25. Ieremia a făcut un cîntec de jale* pentru Iosia. Toți cîntăreții și toate

clintărețele au vorbit de Iosia în cîntecele lor de jale pînă în ziua de azi, și au ajuns o dată¹ în Israel. Cîntările acestea sînt scrise în „Cîntecele de jale.” ¹171a. 4, 20. ²1er. 32, 30.

26. Celelalte fapte ale lui Iosia, și faptele lui evlavioase, făcute așa cum poruncește Legea Domnului,

27. cele dinți și cele de pe urmă fapte ale lui, sînt scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda.

Domnia lui Ioahaz.

36 1. Poporul¹ țării a luat pe Ioahaz, fiul lui Iosia, și l-a pus împărat în locul tatălui său la Ierusalim. ²2 Reg. 23, 30, etc.

2. Ioahaz avea douăzeci și trei de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit trei luni la Ierusalim.

3. Împăratul Egiptului l-a dat jos de pe scaunul de domnie în Ierusalim, și a pus peste țară un bir de o sută de talanți de argint și de un talant de aur.

4. Împăratul Egiptului a pus împărat peste Iuda și peste Ierusalim pe Eliachim, fratele lui Ioahaz, și l-a schimbat numele în Ioachim. Neco a luat pe fratele său Ioahaz, și l-a dus în Egipt.

Ioachim.

5. Ioachim avea douăzeci și cinci¹ de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim.

El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său. ²2 Reg. 23, 30, 37.

6. Nebucadnețar, împăratul Babilonului, s'a suit împotriva¹ lui, și l-a legat cu lanțuri de aramă ca să-l ducă² la Babilon. ²2 Reg. 24, 1. ³2 Reg. 24, 6. 1er. 52, 18, 19, 30, 35.

7. Nebucadnețar a dus la Babilon unelte¹ din Casa Domnului, și le-a pus în casa lui în Babilon. ²2 Reg. 24, 19. Dan. 1, 2, 5, 7.

8. Celelalte fapte ale lui Ioachim, uriciunile pe cari le-a săvîrșit, și răul ce se afla în el, sînt scrise în cartea împăraților lui Israel și Iuda. Și, în locul lui, a domnit fiul său Ioachin.

Ioachin.

9. Ioachin¹ avea opt² ani cînd a ajuns împărat, și a domnit trei luni și zece zile la Ierusalim.

El a făcut ce este rău înaintea Domnului. ²2 Reg. 24, 8.

10. În anul următor, împăratul Nebucadnețar l-a¹ dus la Babilon împreună² cu uneltele scumpe ale Casei Domnului. Și a pus împărat peste Iuda și peste Ierusalim pe Zedechia³ Ț, fratele lui Ioachim.

¹2 Reg. 24, 10-17. ²Dan. 1, 1, 2; 5, 2. 1er. 52, 1.

Zedechia.

11. Zedechia avea douăzeci și unu¹ de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim.

²2 Reg. 24, 18. 1er. 52, 1, etc.

12. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său; și nu s'a smerit înaintea proorocului Ieremia, care-l vorbea din partea Domnului.

13. S'a răsculat¹ chiar împotriva împăratului Nebucadnețar, care-l pusese să jure pe Numele lui Dumnezeu. Și-a înșepetit grumazul² și și-a învîrtoșat inima, pînă acolo încît nu s'a întors la Domnul, Dumnezeul lui Israel. ¹1er. 52, 5. Ezech. 12, 15, 20. ²2 Reg. 27, 14.

14. Toate căpeteniile preoților și poporul au înmulțit și ei fărâdelegile, după toate uriciunile neamurilor; și au pîngărit Casa Domnului, pe care o sfințise El în Ierusalim.

15. Domnul, Dumnezeul¹ părinților lor, a dat din vreme trimișilor Săi în-sărcinarea să-i înștiințeze, căci voia să cruțe pe poporul Său și locașul Său. ²1er. 25, 3, 4; 26, 10; 44, 4.

16. Dar ei și-au bătut joc¹ de trimișii lui Dumnezeu, l-au nesocotit² cuvintele, și au ris³ de proorocii Lui, pînă cînd minia⁴ Domnului împotriva poporului Său a ajuns fără leac.

¹1er. 5, 12, 13. ²Prov. 1, 29, 30. 1er. 32, 3; 38, 6. Mat. 23, 34. ³Ps. 74, 1; 79, 5.

17. Atunci Domnul a făcut¹ să se suie împotriva lor împăratul Haldeilor, și a ucis² cu sabia pe tinerii lor în casa locașului lor celui sfînt. N'a crutat nici pe tînăr, nici pe tînără, nici pe bătrîn, nici pe omul gîrbos supt povara perilor albi, ci a dat totul în mîna lui. ¹Deut. 20, 48. 2 Reg. 25, 1, etc. Ezech. 9, 7. ²Ps. 74, 20; 79, 5.

18. Nebucadnețar a dus la Babilon toate uneltele¹ din Casa Domnului, mari și mici, vistieriile Casei Domnului, și vistieriile împăratului și ale căpeteniilor lui. ²2 Reg. 25, 15, etc.

19. Au ars¹ Casa lui Dumnezeu, au dărîmat zidurile Ierusalimului, au pus foc tuturor caselor lui și au nimicit toate lucrurile scumpe.

²2 Reg. 25, 9. Ps. 74, 6, 7; 79, 1, 7.

1. În 2 Impărați 34, 8. citim: optzecișase ani.

20. Pe cei ce au scăpat* de sabie, Nebucadnețar i-a dus prinși la Babilon. Ei i-au fost supuși**, lui și fiilor lui, până la stăpânirea împărăției Persilor,

* 2 Reg. 25, 11. ** 1er. 22, 7.

21. ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura lui* Ieremia: „pînă la țara și-a ținut” Saba-tele ei și s'a odihnit* tot timpul cît a fost pustie, pînă la împlinirea celor șaptezeci de ani.

* 1er. 25, 9, 11, 12; 28, 4, 7; 29, 10. ** 1er. 28, 34, 35, 40. Dan. 9, 2. † 1er. 25, 4, 5.

Porunca lui Cir.

22. În cel dintîi an* al lui Cir, împă-

ratul Persilor, ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura lui Ieremia**, Domnul a trezit duhul lui Cir†, împăratul Persilor, care a pus să se facă prin viu grai și prin scris această vestire în toată împărăția lui:

23. „Așa” vorbește Cir, împăratul Persilor: „Domnul, Dumnezeul cerurilor, mi-a dat toate împărățiile pămîntului, și mi-a poruncit să-l zidesc o casă la Ierusalim în Iuda. Cine dintre voi este din poporul Lui? Domnul, Dumnezeul lui, să fie cu el, și să plece!”

* Esai. 45, 1, 2, 4.

EZRA

(Psalmul 35, 2—4).

Porunca

lui Cir. — Întoarcerea din robie.

1 1. În cel dintîi an al lui Cir, împăratul Persilor, ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura* lui Ieremia, Domnul a trezit duhul lui Cir, împăratul Persilor, care a pus să se facă prin viu grai și prin scris vestirea** aceasta în toată împărăția lui:

* 2 Cron. 36, 22, 23. 1er. 25, 12; 28, 10. ** Cap. 5, 12, 14.

2. Așa vorbește Cir, împăratul Persilor: „Domnul, Dumnezeul cerurilor mi-a dat toate împărățiile pămîntului, și mi-a poruncit* să-l zidesc o casă la Ierusalim în Iuda.”

* Esai. 44, 28; 45, 1, 13.

3. Cine dintre voi este din poporul Lui? Dumnezeul lui să fie cu el, și să se suie la Ierusalim în Iuda și să zidească acolo Casa Domnului, Dumnezeului lui Israel! El este adevăratul Dumnezeu*, care locuiește la Ierusalim.

* Dan. 4, 26.

4. Ori unde locuiesc rămășițe din poporul Domnului, oamenii din locul acela să le dea argint, aur, avere, și vite, pe lingă daruri de bunăvoie pentru Casa lui Dumnezeu, care este la Ierusalim**

5. Capii de familie din Iuda și Beniamin, preoții și Leviii, și anume toți aceia al căror duh l-a trezit* Dumnezeu, s'au sculat să meargă să zidească la Ierusalim Casa Domnului.

* Filip. 2, 13.

6. Și toți cei dimprejurul lor le-au dat lucruri de argint, de aur, avere, vite, și lucruri scumpe, afară de toate darurile de bunăvoie.

7. Împăratul Cir a dat* înapoi unelte Casei Domnului, pe cari le luase** Nebucadnețar din Ierusalim și le pusese în casa dumezeului său.

* Cap. 5, 14; 4, 5. ** 2 Reg. 24, 13. 2 Cron. 36, 1.

8. Cir, împăratul Persilor, le-a scos prin Mitredat, vistiernicul, care le-a dat lui Șeșbatar* (Zorobabel), vorvodul lui Iuda.

* Cap. 5, 14.

9. Iată-le numărul: treizeci de lighe-ne de aur, o mie de lighe-ne de argint, douăzeci și nouă de cuțite,

10. treizeci de potire de aur, patru-sute zece potire de argint de mîna a doua, și o mie de alte unelte.

11. Toate lucrurile de aur și de argint erau în număr de cinci mii patru-sute. Șeșbatar a adus tot din Babilon la Ierusalim, împreună cu cei ce s'au întors din robie.

Numărul

Israelitilor întorși în țara lui Iuda.

2 1. Iată* oamenii din țară, cari s'au întors din robie, și anume aceia pe cari li luase Nebucadnețar**, împăratul Babilonului, robi la Babilon, și cari s'au întors la Ierusalim și în Iuda, fiecare în cetatea lui.

* 2 Cron. 34, 14, 15, 16; 25, 11. 2 Cron. 36, 20.

2. Au plecat cu Zorobabel, Iosua, Neemia, Seraias, Reelais, Mardoheu, Bilșan, Mispar, Bigvai, Rehum, Baana.

Numărul bărbaților din poporul lui Israel:

3. fiii lui Pareoz, două mii o sută șaptezeci și doi;

4. fiii lui Șefatia, trei sute șaptezeci și doi;
 5. fiii lui Arah, șapte sute șaptezeci și cinci*;
 6. fiii lui Pahat-Moab*, din iiii lui Iosua și lui Ioab, două mii opt sute doisprezece;
 7. fiii lui Elam, o mie două sute cincizeci și patru;
 8. fiii lui Zatu, nouă sute patruzeci și cinci;
 9. fiii lui Zacai, șapte sute șasezeci;
 10. fiii lui Bani, șase sute patruzeci și doi;
 11. fiii lui Bebai, șase sute douăzeci și trei;
 12. fiii lui Azgad, o mie două sute douăzeci și doi;
 13. fiii lui Adonicam, șase sute șasezeci și șase;
 14. fiii lui Bigvai, două mii cincizeci și șase;
 15. fiii lui Adin, patru sute cincizeci și patru;
 16. fiii lui Ater, din familia lui Ezechia, nouăzeci și opt;
 17. fiii lui Bețai, trei sute douăzeci și trei;
 18. fiii lui Iora, o sută doisprezece;
 19. fiii lui Hașum, două sute douăzeci și trei;
 20. fiii lui Ghibar, nouăzeci și cinci;
 21. fiii lui Betleem, o sută douăzeci și trei;
 22. oamenii din Netofa, cincizeci și șase;
 23. oamenii din Anatot, o sută douăzeci și opt;
 24. fiii lui Azmavet, patruzeci și doi;
 25. fiii lui Chiriat-Arim, Chefirei și Beerotului, șapte sute patruzeci și trei;
 26. fiii Ramei și ai Ghebei, șase sute douăzeci și unu;
 27. oamenii din Mîimas, o sută douăzeci și doi;
 28. oamenii din Betel și Ai, două sute douăzeci și trei;
 29. fiii lui Nebo, cincizeci și doi;
 30. fiii lui Magbiș, o sută cincizeci și șase;
 31. fiii celui-alt Elam*, o mie două sute cincizeci și patru;
 32. fiii lui Harim, treisute douăzeci;
 33. fiii lui Lod, lui Hadid și lui Ono, șapte sute douăzeci și cinci;
 34. fiii Ierihonului, trei sute patruzeci și cinci;
 35. fiii lui Senaa, trei mii șase sute treizeci.

36. Preoți: fiii lui Iedacia*, din casa lui Iosua, nouă sute șaptezeci și trei;

37. fiii lui Imer*, o mie cincizeci și doi;

38. fiii lui Pașhur*, o mie două sute patruzeci și șapte;

39. fiii lui Harim*, o mie șaptesprezece.

40. Leviți: fiii lui Iosua și Cadmiel, din fiii lui Hodavia, șaptezeci și patru.

41. Cîntăreți: fiii lui Asaf, o sută douăzeci și opt.

42. Fiii ușierilor: fiii lui Șalum, fiii lui Ater, fiii lui Talmon, fiii lui Acub, fiii lui Hatita, fiii lui Șobai, de toți o sută treizeci și nouă.

43. Slujitorii* Templului: fiii lui Tîha, fiii lui Hașufa, fiii lui Tabaot,

44. fiii lui Cheros, fiii lui Sîaha, fiii lui Padon,

45. fiii lui Lebana, fiii lui Hagaba, fiii lui Acub,

46. fiii lui Hagab, fiii lui Șamlai, fiii lui Hanan,

47. fiii lui Ghidel, fiii lui Gahar, fiii lui Reaia,

48. fiii lui Reșin, fiii lui Necoda, fiii lui Gazam,

49. fiii lui Uza, fiii lui Paseah, fiii lui Besai,

50. fiii lui Asna, fiii lui Mehunim, fiii lui Nefusim,

51. fiii lui Barbuc, fiii lui Macufa, fiii lui Harhur,

52. fiii lui Bașlut, fiii lui Mehida, fiii lui Harșa,

53. fiii lui Barcos, fiii lui Sisera, fiii lui Tamah,

54. fiii lui Neșiah, fiii lui Hatifa.

55. Fiii robilor* lui Solomon: fiii lui Sotai, fiii lui Soferet, fiii lui Peruda,

56. fiii lui Iaala, fiii lui Darcon, fiii lui Ghidel,

57. fiii lui Șefatia, fiii lui Hatil, fiii lui Pocheret-Hatebaim, fiii lui Ami.

58. Toți slujitorii* Templului și fiii robilor** lui Solomon erau trei sute nouăzeci și doi.

59. Iată ceie au plecat din Tel-Melah, din Tel-Harșa, din Cherub-Adan, din Imer și cari n'au putut să-și arate casa lor părintească și neamul, ca să facă dovada că erau din Israel.

60. Fiii lui Delaia, fiii lui Tobia, fiii lui Necoda, șase sute cincizeci și doi.

* 1 Cron. 24, 7.

* 1 Cron. 24, 24.

* 1 Cron. 9, 12.

* 1 Cron. 24, 8.

* 1 Cron. 9, 2.

* 1 Reg. 9, 21.

* 1 Reg. 9, 21, 27. * 1 Cron. 9, 2. ** 1 Reg. 9, 21.

61. Și dintre fiii preoților: fiii lui Mabaia, fiii lui Macot, fiii lui Barzilai*, care luase de nevastă pe una din fetele lui Barzilai, Galaaditul, și a fost numit cu numele lor. *2 Sam. 17-27.

62. Și-au căutat însemnarea în cărțile spitelor de neam, dar n'au găsit-o. De aceea*, au fost îndepărtați dela preoție. *2 Sam. 8. 18.

63. și dregătorul le-a spus să nu* mânince lucruri prea sfinte, pînă cînd un preot va întreba pe Urim** și Tumim. *Lev. 22. 3, 15, 16. **Ezra. 2. 20. *Num. 17-21.

64. Toată* adunarea era de patruzeci și două de mii trei sute șasezeci de inși, *2 Sam. 7. 60, etc.

65. afară de robii și roabele lor, în număr de șapte mii trei sute treizeci și șapte. Între ei se aflau două sute de cîntăreți și cîntărețe.

66. Aveau șapte sute treizeci și șase de cai, două sute patruzeci și cinci de călări,

67. patru sute treizeci și cinci de cămile, și șase mii șapte sute douăzeci de măgari.

68. Unii* capi de familie, la venirea lor la Casa Domnului în Ierusalim, au adus daruri de bună voie pentru Casa lui Dumnezeu, ca s'o așeze din nou pe locul unde fusese. *2 Sam. 7. 29.

69. Au dat la vistieria* lucrării, după mijloacele lor, șasezeci și una de mii de darici de aur, cinci mii de mine de argint, și o sută de haine preoțești. *1 Cron. 26. 26.

70. Preoții* și Leviții, oamenii din popor, cîntăreții, ușierii și slujitorii Templului s'au așezat în cetățile lor. Tot Israelul a locuit în cetățile lui.

*Cap. 4. 16, 17. *Num. 7. 72.

Altarul arderilor.

3 1. Cînd a venit luna a șaptea, copiii lui Israel erau în cetățile lor. Atunci poporul s'a strîns ca un singur om la Ierusalim.

2. Iosua, fiul lui Iotadac, cu frații săi preoți și Zorobabel, fiul lui Șealtiel*, cu frații săi, s'au sculat și au zidit altarul Dumnezeului lui Israel, ca să aducă pe el arderi de tot, după cum este scris** în Legea lui Moise, omul lui Dumnezeu. *2 Sam. 1. 12. *Ezra. 3. 27. **Deut. 12. 8.

3. Au așezat din nou altarul pe temelile lui, măcar că au avut să se teamă de popoarele țării, și au adus arderi* de tot Domnului, arderile de tot de dimineață și de seară. *2 Sam. 16. 3, 4.

4. Au prînzuit* sîrbătoarea corturilor, cum** este scris, și au adus† zi de zi arderi de tot, după numărul poruncii pentru fiecare zi. *2 Sam. 8. 16, 17. *Ezra. 14. 16, 17. **Ezra. 2. 14. †2 Sam. 26. 22, etc.

5. După aceea au adus arderea de tot* acumată, arderile de tot pentru fiecare lună nouă și pentru toate sîrbătorile închinat Domnului, afară de cele pe cari le aducea fiecare, ca daruri de bună voie Domnului.

*Ezra. 2. 26. *Num. 28. 3, 11, 12, 26; 29. 2, 9, 12.

6. Din cea dintîi zi a lunii a șaptea, au început să aducă Domnului arderi de tot. Însă temelile Templului Domnului nu erau încă puse.

7. Au dat argint ciopliitorilor de piatră și timplarilor, și merinde*, băuturi și untdelemn Sidonienilor și Tiri-nilor, ca să aducă pe mare pînă la lafo** lemne de cedru din Liban, după† învoirea dată de Cir, împăratul Persilor. *1 Reg. 5. 4, 6. †2 Cron. 1. 10. *Fapt. 12. 20. **2 Cron. 2. 16. *Fapt. 9. 36. †Cap. 4. 2.

Panerea temelilor Templului.

8. În al doilea an dela venirea lor la Casa lui Dumnezeu la Ierusalim, în luna a doua, Zorobabel, fiul lui Șealtiel, Iosua, fiul lui Iotadac, cu ceilalți frați ai lor, preoți și Leviți, și toți ceie se întorseseră din robie la Ierusalim, s'au pus pe lucru și au în-sărcinat* pe Leviți dela douăzeci de ani în sus să vegheze asupra lucrărilor Casei Domnului. *1 Cron. 23. 24, 27.

9. Și Iosua*, cu fiii și frații săi, Cadmiel, cu fiii săi, fiii lui Iuda, fiul lui Henadad, cu fiii și frații lor Leviți, s'au pregătit toți, ca un om, să vegheze asupra celor ce lucrau la casa lui Dumnezeu. *Cap. 2. 46.

10. Cînd au pus lucrătorii temelile Templului Domnului, au așezat* pe preoți în veșminte, cu trîmbițe, și pe Leviți, fiii lui Asaf, cu chimvale, ca să laude pe Domnul, după rînduiala lui David**, împăratul lui Israel.

*1 Cron. 15. 2, 3, 4, 12. **1 Cron. 15. 21; 16. 4, 26, 31.

11. Cîntau*, mîrînd și lăudînd pe Domnul prin aceste cuvinte: „Căci** este bun, căci îndurarea Lui pentru Israel ține† în veac!” Și tot poporul scotea mari strigăte de bucurie, lăudînd pe Domnul, pentru că puneau temelile Casei Domnului. *Ezra. 3. 22. †2 Cron. 7. 6. *Num. 12. 24. **1 Cron. 16. 24. *Ps. 136. 2. †1 Cron. 16. 42. *Ier. 33. 12.

12. Dar mulți* din preoți și Leviți,

și din capii de familie mai în vîrstă, cari văzuseră casa dinții, plîngeau tare, cînd se puneau supt ochii lor temelile casei aceștia. Mulți alții își arătau bucuria prin strigăte, ^{*Ezr. 3, 5.}

13. așa încît nu se putea deosebi glasul strigătelor de bucurie de glasul plîsetelor poporului; căci poporul scotea mari strigăte, al căror sunet se auzea mai departe.

Amplarea zidirii Templului.

4. 1. Vrăjmașii * lui Iuda și Benjamin au auzit că filii robiei zidesc un Templu Domnului, Dumnezeuului lui Israel. ^{* Yer. 1, 8, 9.}

2. Au venit la Zorobabel și la capii de familie, și le-au zis: „Să zidim și noi cu voi; căci, și noi chemăm ca și voi pe Dumnezeuul vostru, și-l aducem jertfe din vremea lui Esar-Hadon * împăratul Asiriei, care ne-a adus aici.” ^{* 2 Reg. 17, 34, 35, 36, 37, 38, 39. Yer. 20.}

3. Dar Zorobabel, Iosua, și ceilalți capi ai familiilor lui Israel, le-au răspuns: „Nu * se cuvine să zidiți împreună cu noi Casa Dumnezeuului nostru; ci noi singuri o vom zidi Domnului, Dumnezeuului lui Israel, cum ne-a poruncit” împăratul Cîr, împăratul Persilor.” ^{* 2 Reg. 17, 34, 35, 36, 37, 38, 39. Yer. 20.}

4. Atunci oamenii * țării au mișcat inima poporului lui Iuda; i-au înfricoșat ca să-l împedea să zidească, ^{* Ezr. 3, 7.}

5. și au mituit cu preț de argint pe sfetnici ca să-i zădărnicească lucrarea. Așa a fost tot timpul vieții lui Cîr, împăratul Persilor, pînă la domnia lui Darius, împăratul Persilor.

6. Supt domnia lui Asuerus, la începutul domniei lui, au scris o pîră împotriva locuitorilor din Iuda și din Ierusalim.

7. Și pe vremea lui Artaxerxe, Biglam, Mitredat, Tabeel, și ceilalți tovarăși de slujbă ai lor, au scris lui Artaxerxe, împăratul Persilor. Scrisoarea a fost scrisă cu slove aramaice și tălmăcită în limba aramaică.

8. Dregătorul Rehum și logofătul Șimșai au scris împăratului Artaxerxe scrisoarea următoare la Ierusalim.

9. Dregătorul Rehum, logofătul Șimșai, și ceilalți tovarăși de slujbă ai lor, cei din Din *, din Arfarsatac, din Tarpel, din Afarsa, din Erec, din Babilon, din Susa, din Deha, din Elam,

^{* 2 Reg. 17, 36, 37.}

10. și celelalte popoare pe cari le-a mutat marea și vestitul Osnapar și le-a așezat în cetatea Samariei, și în celelalte locuri de dincoace de Rîu, și așa mai departe.

11. Iată cuprinsul scrisorii pe care au trimis-o împăratului Artaxerxe:

„Robii tăi, oamenii de dincoace de Rîu, și așa mai departe...”

12. Să știe împăratul că Iudeii plecaci dela tine și veniți printre noi la Ierusalim zidesc din nou cetatea aceea răzvrătită și rea, li ridică zidurile și-i dreg temelile.

13. Să știe dar împăratul că, dacă se va zidi cetatea aceasta și i se vor ridica zidurile, nu vor mai plăti nici bir *, nici dare, nici drept de trecere, și viștieria împărătească va suferi din pricina aceasta. ^{* Ezr. 3, 12.}

14. Și, fiindcă noi mîncăm sarea curții domnești și nu ne șade bine să vedem pe împărat păgubit, trimetem împăratului aceste știri.

15. Să se facă cercetări în cartea cronicilor părinților tăi; și vei găsi și vei vedea în cartea cronicilor că cetatea aceasta este o cetate răzvrătită, vătămătoare împăraților și ținuturilor, și că s'au dat la răscoală încă din vremuri străbune. De aceea a fost nimicită cetatea aceasta.

16. Facem cunoscut împăratului că dacă va fi zidită din nou cetatea aceasta, și dacă i se vor ridica zidurile, prin chiar faptul acesta nu vei mai avea stăpînire dincoace de Rîu.”

17. Iată răspunsul trimis de împărat dregătorului Rehum, logofătului Șimșai și celorlalți tovarăși ai lui de slujbă, cari locuiau la Samaria și în alte locuri de cealaltă parte a Rîului.

„Sănătate, și așa mai departe.

18. Scrisoarea pe care ne-ați trimis-o a fost citită întocmai înaintea mea.

19. Am dat poruncă să se facă cercetări; și s'a găsit că din vremuri vechi cetatea aceasta s'a răscolat împotriva împăraților, și s'a dat la răscoală și la răzvrătire.

20. Au fost la Ierusalim împărați puternici, stăpîni * peste toată țara de dincolo” de Rîu, și cărora li se plătea bir, dare, și drept de trecere pe drum. ^{* 1 Reg. 4, 21. Ps. 72, 8. ** Ps. 25, 18. Isa. 2, 4.}

21. Ca urmare, porunciți să înceteze lucrările oamenilor aceloră, și să nu se mai zidească cetatea aceasta pînă

ce nu vor avea o învoire din partea mea.

22. Vedeți să nu vă abateți dela porunca aceasta, ca să nu crească râul acela spre paguba împăraților."

23. Îndată ce s'a citit cuprinsul scrisorii împăratului Artaxerxe înaintea lui Rehun, înaintea logofătului Șimșai, și înaintea tovarășilor lor de slujbă, s'au dus în grabă la Ierusalim la Iudei, și i-au oprit cu silă și cu putere dela lucrările lor.

24. Atunci s'a oprit lucrarea Casei lui Dumnezeu la Ierusalim, și a fost oprită până în anul al doilea al domniei lui Darius, împăratul Persilor.

Zidirea Templului începe iarăși.

5 1. Proorocii: Hagai *, proorocul, și Zaharia **, fiul lui Ido, au proorocit Iudeilor cari erau în Iuda și la Ierusalim, în Numele Dumnezeului lui Israel.

* Reg. 1. 1. ** Zab. 1. 1.

2. Atunci Zorobabel *, fiul lui Șealtiel, și Iosua, fiul lui Ioșadac, s'au sculat și au început zidirea Casei lui Dumnezeu la Ierusalim. Și împreună cu ei erau și proorocii lui Dumnezeu cari-l ajutau.

* Cap. 3. 2.

3. În aceeași vreme, Tatnai *, dregătorul de dincoace de Riu, Șetar-Boznai, și tovarășii lor de slujbă au venit la ei și le-au vorbit așa: „Cine ** v'a dat învoire să zidiți casa aceasta și să ridicați zidurile acestea?"

* Ysa. 4. Cap. 4. 6. ** Ysa. 9.

4. Ei le-au mai * zis: „Cari sint numele oamenilor cari zidesc clădirea aceasta?"

* Ysa. 10.

5. Dar ochiul * lui Dumnezeu veghea asupra bătrînilor Iudeilor. Și au lăsat să meargă înainte lucrările pînă la trimeterea unei înștiințări către Darius, și pînă la primirea unei scrisori ** dela el în această privință.

* Cap. 1. 6, 28. Ps. 33, 35. ** Cap. 6. 6.

6. Iată cuprinsul scrisorii trimise împăratului Darius de Tatnai, dregătorul de dincoace de Riu, de Șetar-Boznai *, și tovarășii lor din Afarsac, cari locuiau dincoace de Riu.

* Cap. 4. 8.

7. I-au trimis o scrisoare cu următorul cuprins:

„Către împăratul Darius, sănătate!

8. Să știe împăratul că ne-am dus în ținuturile lui Iuda, la Casa Dumnezeului celui mare. Ea se zidește din pietre cioplite, și în pereți se pune lemn;

lucrul merge repede și izbutește în minile lor.

9. Am întrebat pe bătrîni, și le-am vorbit așa: „Cine v'a dat * învoire să zidiți casa aceasta și să ridicați zidurile acestea?"

* Ysa. 4. 4.

10. Le-am cerut și numele lor ca să și le facem cunoscut, și am pus în scris numele oamenilor cari sint în fruntea lor.

11. Iată răspunsul pe care ni l-au dat: „Noi sintem slujitorii Dumnezeului cerurilor și al pămîntului, și zidim din nou casa care fusese zidită acum mulți ani. Un mare împărat * al lui Israel o zidise și o isprăvisc.

* Reg. 2. 1.

12. Dar, dupăce * părinții noștri au miniat pe Dumnezeul cerurilor, El i-a dat în minile lui Nebucadnetar **, împăratul Babilonului, Halc'e'arul, care a nimicit casa aceasta și a luat pe popor rob la Babilon.

* 2 Cron. 36. 17, 18. ** 2 Reg. 24. 2; 25. 2, 3, 11.

13. Totuși, în cel dintîi an al lui Cir *, împăratul Babilonului, împăratul Cir a dat poruncă să se zidească din nou această casă a lui Dumnezeu.

* Cap. 1. 1.

14. Și chiar împăratul Cir a scos din templul din Babilon unelte de aur * și de argint ale Casei lui Dumnezeu, pe cari le luase Nebucadnetar în Templul dela Ierusalim și le dusese la templul din Babilon, le-a dat în mina așa zisului ** Șeșbatar, pe care l-au pus dregător.

* Cap. 1. 7, 8; 6. 4. ** Reg. 1. 14; 2. 25.

15. și i-a zis: „La unelte acestea, du-te de le pune în Templul din Ierusalim, și să se zidească din nou Casa lui Dumnezeu pe locul unde era."

16. Acest Șeșbatar a venit dar, și a pus * temelile Casei lui Dumnezeu la Ierusalim. De atunci pînă acum se zidește ea, și nu s'a ** isprăvit."

* Cap. 3. 8, 10. ** Cap. 4. 10.

17. Acum, dacă împăratul găsește cu cale, să se facă cercetări * în casa vistierilor împăratului la Babilon, ca să vadă dacă s'a dat din partea împăratului Cir o poruncă pentru zidirea Casei acesteia a lui Dumnezeu la Ierusalim. Apoi, să ne trimeată împăratul voința lui asupra acestui lucru.

* Cap. 4. 13.

Porunca lui Darius.

6 1. Atunci împăratul Darius a dat poruncă să se facă cercetări * în casa scrisorilor unde se puneau vistierile în Babilon.

* Cap. 4. 17.

2. Și s'a găsit la Ahmeta, capitala ținutului Mediei, un sul pe care era scrisă această aducere aminte:

3. — „În anul întâi al domniei împăratului Cir, împăratul Cir a dat această poruncă privitoare la Casa lui Dumnezeu din Ierusalim: „Casa să fie zidită iarăși, ca să fie un loc unde să se aducă jertfe, și să aibă temelii tari. Să aibă o înălțime de șasezeci de coti, o lățime de șasezeci de coti,

4. trei rânduri* de pietre cioplite și un rând de lemn nou. Cheltuielile vor fi plătite din casa împăratului.” *1 Reg. 4, 10.

5. Mai mult, unelile de aur* și de argint ale Casei lui Dumnezeu, pe care le luase Nebucadnețar din Templul dela Ierusalim și le adusese la Babilon, să fie date înapoi, duse în Templul din Ierusalim la locul unde erau, și puse în Casa lui Dumnezeu.” —

* Cap. 1, 7, 8; 5, 14.

6. Acum, Tatnai, dregătorul de dincolo de Riu, Șetar-Boznai, și tovarășii voștri de slujbă din Afarsac, cari locuiți dincolo de Riu, depărtați-vă* de locul acesta.

* Cap. 4, 3.

7. Lăsați să meargă înainte lucrările acestei case a lui Dumnezeu; dregătorul Iudeilor și bătrânii Iudeilor s'o zidească iarăși pe locul unde era.

8. Iată porunca pe care o dau eu privire la ce veți avea de făcut față de acești bătrâni ai Iudeilor, pentru zidirea acestei Case a lui Dumnezeu: cheltuielile, luate din averile împăratului venite din bîzurile de dincolo de Riu, să fie plătite îndată oamenilor acestora, ca să nu înceteze lucrul.

9. Lucrurile trebuincioase pentru arderea de tot ale Dumnezeului cerurilor, viței, berbeci și miei, grâu, sare, vin și undelema, să li se dea, la cerere, preoților din Ierusalim, zi de zi, și fără nicio lipsă,

10. ca să aducă jertfe de bun miros* Dumnezeului cerurilor, și să se** roage pentru viața împăratului și a fiilor lui.

* Cap. 1, 25. 1er. 22, 7. ** 1 Tim. 2, 1, 2.

11. Și iată porunca pe care o dau eu privire la oricine va călca porunca aceasta: să se scoată din casa lui o birnă, s'o ridice ca să fie spânzurat pe ea, și casa* să i se prefacă într'o grămadă de gunoi.

* Dan. 3, 3; 5, 25.

12. Dumnezeul care a pus să locuiască în locul acela Numele Lui* să răstoarne pe orice împărat și pe orice popor, care ar întinde mîna să calce

cuvîntul meu, ca să nimicească această Casă a lui Dumnezeu din Ierusalim! Eu, Darius, am dat porunca aceasta. Să fie împlinită întocmai.” *1 Reg. 4, 3.

13. Tatnai, dregătorul de dincoace de Riu, Șetar-Boznai, și tovarășii lor de slujbă, au împlinit întocmai porunca aceasta pe care le-a trimis-o împăratul Darius.

14. Și bătrînii* Iudeilor au zidit cu izbîndă, după prorociile prorocului Hagai, și ale lui Zaharia, fiul lui Ido; au zidit și au isprăvit, după porunca Dumnezeului lui Israel, și după porunca lui Cir**, lui Darius†, și lui †† Artaxerxe, împăratul Persilor. —

* Cap. 5, 1, 2. † Cap. 1, 1; 5, 13. Vers. 2. †† Cap. 4, 24. †† Cap. 7, 1.

15. Casa a fost isprăvită în ziua a treia a lunii Adar, în al șaselea an al domniei împăratului Darius.

Sfințirea Templului.

16. Copiii lui Israel, preoții și Leviții, și ceilalți fii ai robiei, au făcut cu bucurie sfințirea* acestei Case a lui Dumnezeu.

* 1 Reg. 8, 22. 2 Cron. 7, 5.

17. Au adus*, pentru sfințirea acestei Case a lui Dumnezeu, o sută de viței, două sute de berbeci, patru sute de miei, și ca jertfe ispășitoare pentru tot Israelul, doisprezece țapi, după numărul semînțiilor lui Israel.

* Cap. 8, 25.

18. Au pus pe preoți, după cetele* lor, și pe Leviți, după împărțirile** lor, pentru slujba lui Dumnezeu la Ierusalim, cum este scris† în cartea lui Moise.

19. Fiii robiei au prăznuit Paștele* în a patruzprezecea zi a lunii întâi.

* Ezech. 42, 4.

20. Preoții și Leviții se curățiseră* cu toții, așa că toți erau curați; au jertfit Paștele** pentru toți fiii robiei, pentru frații lor preoți, și pentru ei înșiși.

* 2 Cron. 29, 15. ** 2 Cron. 29, 31.

21. Copiii lui Israel, întorși din robie, au mîncat Paștele, împreună cu toți cei ce se depărtaseră de secură* neamurilor țării și cari s'au unit cu ei ca să caute pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

* Cap. 8, 31.

22. Au prăznuit cu bucurie șapte zile sărbătoarea azimilor*, căci Domnul li înveselise, făcînd** pe împăratul† Asiriei să-i sprijinească în lucrarea Casei lui Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel.

* Ezech. 42, 15; 13, 6. 2 Cron. 29, 21; 35, 17. ** 2 Cron. 21, 1. † 1 Reg. 20, 28. 2 Cron. 28, 11. Cap. 5, 3; Vers. 4, etc.

Venirea lui Ezra la Ierusalim.

7. După aceste lucruri, supt domnia lui* Artaxerxe, împăratul Persilor, a venit Ezra, fiul** lui Seraia, fiul lui Azaria, fiul lui Hilchia,

* Nehem. 5. 1. ** 1 Cron. 6. 14.

2. fiul lui Şalum, fiul lui Tadoe, fiul lui Ahitub,

3. fiul lui Amaria, fiul lui Azaria, fiul lui Meraioe,

4. fiul lui Zerahia, fiul lui Uzi, fiul lui Buchi,

5. fiul lui Abihua, fiul lui Pineas, fiul lui Eleazar, fiul lui Aaron, marele preot.

6. Acest Ezra a venit din Babilon: era un cărturar iscusit* în Legea lui Moise, dată de Domnul, Dumnezeuul lui Israel. Şi, fiindcă mîna** Domnului, Dumnezeului său, era peste el, împăratul i-a dat tot ce ceruse.

* Vers. 11, 12, 21. ** Vers. 9. Cap. 8. 20, 21.

7. Mulţi din copiii lui Israel, din preoţi şi din Leviţi*, din cîntăreţi, din uşieri, şi din slujitorii** Templului, au venit† şi ei la Ierusalim, în al şaptelea an al împăratului Artaxerxe.

* Cap. 8. 40; 9. 20. ** Cap. 8. 1. † Cap. 8. 15. 40.

8. Ezra a venit la Ierusalim în a cincea lună a anului al şaptelea al împăratului.

9. Plecase din Babilon în ziua întâi a lunii întâia, şi a ajuns la Ierusalim în ziua întâi a lunii a cincea, mîna bună* a Dumnezeului său fiind peste el.

* Vers. 4. Nehem. 3. 6, 10.

10. Căci Ezra îşi pusese inima să adîncească şi să împlinească* Legea Domnului, şi să înveţe** pe oameni în mijlocul lui Israel legile şi poruncile.

* Ps. 119. 45. ** Vers. 4. 20. Deut. 22. 10. Nehem. 3. 1—8, Mal. 2. 7.

11. Iată cuprinsul scrisorii date de împăratul Artaxerxe preotului şi cărturarului Ezra, care învîta poruncile şi legile Domnului cu privire la Israel:

12. „Artaxerxe, împăratul* împăraţilor, către Ezra, preotul şi cărturarul iscusit în Legea Dumnezeului cerurilor, şi aşa mai departe:

* Ezech. 26. 7. Dan. 2. 37.

13. Am dat poruncă să se lase să plece acela din poporul lui Israel, din preoţi şi din Leviţi lui, cari se află în împărăţia mea, şi cari vor să plece cu tine la Ierusalim.

14. Tu eşti trimis de împăratul şi de cei şapte sfinţi* ai lui să cercetezi

în Iuda şi Ierusalim, după Legea Dumnezeului tău, care este în minile tale,

* Est. 1. 14.

15. şi să duci argintul şi aurul pe care împăratul şi sfinţicii săi i-au dăruit cu dragă inimă Dumnezeului lui Israel, a cărui locuinţă* este la Ierusalim,

* 1 Cron. 6. 2. Ps. 132. 21.

16. tot argintul şi aurul* pe care-l vei găsi în tot ţinutul Babilonului, şi darurile de bunăvoie făcute de popor** şi preoţi pentru Casa Dumnezeului lor la Ierusalim.

* Cap. 8. 26. ** 1 Cron. 29. 4, 6.

17. Ca urmare, vei avea grijă să cumperi cu argintul acesta vite, berbeci, miei, şi ce trebuie pentru darurile* de mincare şi jertfele de blătură, şi să** le aduci pe altarul Casei Dumnezeului vostru la Ierusalim.

* Sam. 13.—15. ** Deut. 12. 6, 11.

18. Cu celalt argint şi aur să faceţi ce veţi crede de cuviinţă, tu şi fraţii tăi, potrivit cu voia Dumnezeului vostru.

19. Pune înaintea Dumnezeului din Ierusalim unelte care-ţi vor fi încredinţate pentru slujba Casei Dumnezeului tău.

20. Să scoţi din casa vistierilor împăratului ce va trebui pentru celelalte cheltuieli pe cari le vei avea de făcut cu privire la Casa Dumnezeului tău.

21. Eu, împăratul Artaxerxe, dau poruncă tuturor vistiernicilor de dincolo de Rîu să dea îndată lui Ezra, preot şi cărturar iscusit în Legea Dumnezeului cerurilor, tot ce vă va cere.

22. pînă la o sută de talanţi de argint, o sută de cori de grâu, o sută de baţi de vin, o sută de baţi de untdelemn, şi sare cîtă va vrea.

23. Tot ce este poruncit de Dumnezeu cerurilor să se facă întocmai pentru Casa Dumnezeului cerurilor, pentruca să nu vie mînia Lui asupra împăraţiei, asupra împăratului şi asupra fiilor săi.

24. Vă facem cunoscut că nu puteţi pune nici bîr, nici dare, nici vamă de trecere, peste niciunul din preoţi, din Leviţi, din cîntăreţi, din uşieri, din slujitorii Templului şi din slujitorii acestei Case a lui Dumnezeu.

25. Şi tu, Ezra, după înţelepciunea lui Dumnezeu pe care o ai, pune* judecători şi dregători cari să facă dreptate la tot poporul de dincolo de Rîu, tuturor celor care cunosc legile Dumne-

zeului tău; și să-le cunoscute celor ce nu le cunosc". * Exod. 18, 21, 25, Deut. 10, 18.

** Vers. 10, 1 Cron. 17, 1, Mat. 2, 7, Mat. 23, 2, 3.

26. Oricine nu va păzi întocmai Legea Dumnezeului tău și legea împăratului, să fie osândit la moarte, la surghiun, la o gloabă, sau la temniță."

27. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul părinților noștri, care ** a pregătit inima împăratului ca să slăvească astfel Casa Domnului la Ierusalim, * 1 Cron. 28, 20. ** Cap. 4, 22.

28. și a îndreptat* asupra mea bunăvoința împăratului, a sfetnicilor săi, și a tuturor căpeteniilor puternice ale lui! Întărit de mîna** Domnului, Dumnezeului meu, care era asupra mea, am strîns pe căpeteniile lui Israel, ca să plece cu mine.

* Cap. 3, 9. ** Cap. 5, 5. Vers. 4, 5. Cap. 8, 18.

Towardsii lui Ezra.

S 1. Iată capii de familie și spițele de neam ale celor ce s'au suit cu mine din Babilon, după domnia împăratului Artaxerxe.

2. Din fiii lui Fineas, Oherșom; din fiii lui Itamar, Daniel; din fiii lui David, Matus*.

* 1 Cron. 3, 22.

3. din fiii lui Șecania; din fiii lui Pareș*, Zaharia, și cu el o sută cincizeci de bărbați înscrîși; * Cap. 3, 5.

4. din fiii lui Pahat-Moab, Elieoenai, fiul lui Zerahia, și cu el două sute de bărbați;

5. din fiii lui Șecania, fiul lui Iahaziel, și cu el trei sute de bărbați;

6. din fiii lui Adin, Ebed, fiul lui Ionatan, și cu el cincizeci de bărbați;

7. din fiii lui Elam, Isaia, fiul Atahiel, și cu el șaptezeci de bărbați;

8. din fiii lui Șefatia, Zebadia, fiul lui Micael, și cu el optzeci de mii de bărbați;

9. din fiii lui Ioab, Obadia, fiul lui Iehiel, și cu el două sute optzeci de bărbați;

10. din fiii lui Șelomit, fiul lui Iosifia, și cu el o sută șasezeci de bărbați;

11. din fiii lui Bebai, Zaharia, fiul lui Bebai, și cu el douăzeci și opt de bărbați;

12. din fiii lui Arzag, Iohanen, fiul lui Macatan, și cu el o sută zece bărbați;

13. din fiii lui Adoniam, cei din urmă, ale căror nume iată-le: Elife-

let, Iehiel și Șemaia, și cu ei șasezeci de bărbați;

14. din fiii lui Bigvai, Utai și Zabud, și cu ei șaptezeci de bărbați.

15. I-am strîns la riul care curge spre Ahava, și am tăbărit acolo trei zile. Am căutat între popor și preoți, și n'am găsit acolo pe niciunul din fiii lui* Levi. * Cap. 7, 7.

16. Atunci am trimis să cheme pe căpeteniile Eliezer, Ariel, Șemaia, Elnatan, Iarib, Elnatan, Natan, Zaharia și Meșulam, și pe învățătorii Ioarib și Elnatan.

17. I-am trimis la căpetenia Ido, care locuia la Casifia, și am pus în gura lor ce trebuiau să spună lui Ido și fraților săi slujitori ai Templului cari erau la Casifia, ca să ne aducă slujitori pentru Casa Dumnezeului nostru.

18. Și, fiindcă mîna cea bună a Dumnezeului nostru era peste noi, ne-au adus* pe Șerebia, bărbat cu minte, dintre fiii lui Mahli, fiul lui Levi, fiul lui Israel, și cu el pe fiii și frații lui, în număr de optsprezece; * Deut. 3, 7; 2, 4, 8.

19. pe Hașabia, și cu el pe Isaia, dintre fiii lui Merari, frații săi și fiii lor, în număr de douăzeci;

20. și dintre slujitorii* Templului, pe cari David și căpeteniile li pusese-ră în slujba Leviților, două sute douăzeci de slujitori ai Templului, toți numiți pe nume. * Cap. 2, 42.

21. Acolo, la riul Ahava, am vestit* un post de smerire** înaintea Dumnezeului nostru, ca să cerem dela El o* călătorie fericită pentru noi, pentru copiii noștri, și pentru tot ce era al nostru.

* 1 Cron. 20, 3. ** Lev. 16, 29; 22, 29. Deut. 10, 3, 5. † Ps. 6, 8.

22. Mi-era rușine* să cer împăratului o oaste de însoțire și călătorie, ca să ne ocrotească împotriva vrăjmașului pe drum, căci spusese împăratului: „Mîna** Dumnezeului nostru este, spre binele† lor, peste toți cei ce-L caută, dar puterea și minia†† Lui sînt peste toți cei ce-L părăsesc*†.”

* 1 Cor. 9, 15. ** Cap. 7, 8, 9, 28. † Ps. 26, 15; 24, 15, 26. Rom. 8, 28. †† Ps. 24, 18. †† 1 Cron. 16, 2.

23. Pentru aceasta am postit și am chemat pe Dumnezeul nostru. Și El ne-a ascultat*. * 1 Cron. 4, 20. † Cron. 16, 15. Deut. 10, 22.

24. Am ales douăsprezece căpetenii dintre preoți, pe Șerebia, Hașabia, și zece din frații lor.

25. Am cîntărit înaintea lor argintul*, aurul, și unelte, date în dar pentru

Casa Dumnezeului nostru de împărat, sfinții și căpeteniile lui, și de toți cei din Israel cari se aflau acolo. * Cap. 7, 14, 16.

26. Am dat în minile lor șase sute cincizeci de talanți de argint, unelte de argint de o sută de talanți, o sută de talanți de aur.

27. douăzeci de pahare de aur de o mie de darici, și două vase de aramă frumoasă poleită, tot atât de scumpă ca aurul.

28. Apoi le-am zis: „Sinteți închinați” Domnului. Vasele acestea sînt lucruri sfinte”, și argintul și aurul acesta sînt un dar de bună voie făcut Domnului, Dumnezeului părinților voștri. * Lev. 25, 2, 7, 8. Deut. 10, 9. ** Lev. 23, 1, 2. Num. 4, 4, 14, 16, 20.

29. Fiți cu ochii în patru, și luați lucrurile acestea supt paza voastră, pînă le veți cîntări înaintea căpeteniilor preoților și înaintea Leviților, și înaintea capilor de familie ai lui Israel, la Ierusalim, în cămărilor Casei Domnului.”

30. Și preoții și Leviții au luat greutatea argintului, aurului și vaselor, ca să le ducă la Ierusalim, în Casa Dumnezeului nostru.

31. Am plecat dela riul Ahava, ca să ne ducem la Ierusalim, în a douăsprezecea zi a lunii întâia. Mîna” Dumnezeului nostru a fost peste noi, și ne-a pîzit de loviturile vrămașului și de orice piedică pe drum. * Cap. 7, 4, 9, 28.

32. Am ajuns” la Ierusalim, și ne-am odihnit acolo trei zile. * Num. 3, 11.

33. În ziua a patra, am cîntărit” în Casa Dumnezeului nostru argintul, aurul, și vasele, pe cari le-am încredințat lui Meremot, fiul lui Urie, preotul. Cu el era Eleazar, fiul lui Fineas, și împreună cu ei Leviții Iozabad, fiul lui Iosua, și Noadia, fiul lui Binui. * Num. 38, 20.

34. Fiind cercetate toate după număr și greutate, am pus atunci în scris greutatea tuturor.

35. Fiii robiei, întorși din robie, au adus, ca ardere de tot” Dumnezeului lui Israel, doisprezece viței pentru tot Israelul, nouăzeci și șase de berbeci, șaptezeci și șapte de miei, și doisprezece tapi, ca jertfe ispășitoare, toate ca ardere de tot Domnului. * Cap. 8, 17.

36. Au dat poruncile” împăratului dregătorilor împăratului și cîrmușorilor de dincoace de Rîu, cari au ajutat pe popor și Casa lui Dumnezeu.

* Cap. 7, 25.

Rugăciunea lui Ezra.

9 1. După ce s'a sfîrșit lucrul acesta, căpeteniile s'au apropiat de mine, și au zis: „Poporul lui Israel, preoții și Leviții nu s'au despărțit” de popoarele acestor țări, și au făcut” uriciunile lor, ale Cananiților, Hetiților, Fereziților, Iebusiților, Amoniiților, Moabiților, Egiptenilor și Amoriților.

* Cap. 4, 21. Num. 9, 2. ** Deut. 12, 30, 31.

2. Căci și-au” luat neveste din fetele lor pentru ei și pentru fiii lor, și au amestecat” neamul” sfînt cu popoarele țărilor acestora. Și căpeteniile și dregătorii au fost cei dinții cari au săvîrșit păcatul acesta.” * Exod. 34, 16. Deut. 7, 2. Num. 13, 23. ** Exod. 10, 4, 23, 25. Deut. 7, 2. 12 Cor. 4, 14.

3. Cînd am auzit lucrul acesta, mi-am sfîșiat” hainele și mantaua, mi-am smuls părul din cap și perii din barbă, și am stat jos mîhnit”.

* Jer. 1, 20. ** Ps. 140, 4.

4. Atunci s'au strîns la mine toți ceie se temeau” de cuvintele Dumnezeului lui Israel, din pricina păcatului fiilor robiei. Și eu, am stat jos mîhnit, pînă la jertfa de seară”.

* Cap. 10, 2. Is. 66, 2. ** Exod. 29, 39.

5. Apoi, în clipa jertfei de seară, m'am sculat din smerirea mea, cu hainele și mantaua sfîșiate, am căzut în genunchi, am întins” minile spre Domnul, Dumnezeul meu, și am zis:

* Exod. 9, 20, 22.

6. „Dumnezeule, slînt uluit, și mi-e” rușine, Dumnezeule, să-mi ridic fața spre Tine. Căci fărădelegile” noastre s'au înmulțit deasupra capetelor noastre, și greșelile noastre au ajuns” pînă la ceruri.

* Dan. 9, 1, 5. ** Ps. 51, 4. 12 Cron. 20, 9. Apoc. 18, 6.

7. Din zilele părinților noștri, am fost foarte” vinovați pînă în ziua de azi, și din pricina fărădelegilor noastre am” fost dați, noi, împărații noștri și preoții noștri, în minile împăraților străini, pradă sâbiei, robiei, jafului, și rușinii” care ne acopere astăzi fața. * Ps. 108, 4. Dan. 9, 2, 4, 5. ** Deut. 28, 26, 28. Num. 9, 20. 1 Dan. 9, 1, 2.

8. Și totuși Domnul, Dumnezeul nostru, S'a îndurat de noi, lăsîndu-ne cîțiva oameni scăpați, și dîndu-ne un adăpost în locul Lui cel sfînt, ca să ne lumineze” ochii și să ne dea puțină răsufare în mijlocul robiei noastre.

* Ps. 124, 9, 10, 12.

9. Căci^{*} sintem robi, dar Dumnezeu^{**} nu ne-a părăsit în robia noastră. A îndreptat spre noi bunăvoința[†] împărășilor Persilor și ei ne-au dat o nouă putere de viață, ca să putem zidi Casa Dumnezeului nostru, și să-i dregem dărmăturile, făcându-ne astfel rost de un loc de adăpost^{††} în Iuda și la Ierusalim.

^{*} Exod. 3, 28. ^{**} Ps. 136, 23. [†] Cap. 7, 26. ^{††} Isa. 5, 2.

10. Acum, ce să mai zicem noi după aceste lucruri, Dumnezeule? Căci am părăsit poruncile Tale,

11. pe cari ni le poruncisei prin robii Tăi proorocii, zicând: „Țara în care intrați s'o stăpâniți este o țară întinată^{*} de necurățiile popoarelor din aceste ținuturi, de uriciunile cu cari au umplut-o, dela un capăt la altul, cu necurățiile lor.”

^{*} Cap. 8, 31.

12. Să nu^{*} dați deci pe fetele voastre după fiii lor, nici să nu luați pe fetele lor de neveste pentru fiii voștri, și să nu vă pese^{**} niciodată nici de propășirea lor nici de bună starea lor. În chipul acesta veți ajunge tari, veți minca cele mai bune roade ale țării, și o veți lăsa[†] pe veci moștenire fiilor voștri.^{††}

^{*} Exod. 23, 32; 34, 26. Deut. 7, 3.

^{**} Deut. 28, 9. [†] Prov. 13, 22; 30, 7.

13. După tot ce mi s'a întâmplat din pricina faptelor rele și marilor greșeli pe cari le-am făcut, măcar că, Tu, Dumnezeule, nu ne-ai pedepsit^{*} după fărădelegile noastre, se cuvine ca, acum, când ne-ai păstrat pe acești oameni scăpați,

^{*} Ps. 103, 10.

14. să începem iarăși să călcăm^{*} poruncile Tale, și să ne încuscrim^{**} cu aceste popoare urcicioase? N'ar fi izbucni atunci iarăși minia Ta împotriva noastră, pînă acolo încît ne-ar nimici, fără să lase nici rămășiță nici robi izbăviți?

^{*} Ioan. 5, 14. [†] Ps. 7, 30, 31. ^{**} Vers. 2. ^{††} Nume. 13, 25, 27. [‡] Deut. 9, 5.

15. Doamne, Dumnezeul lui Israel, Tu ești drept^{*}; căci astăzi noi sintem o rămășiță de robi izbăviți. Iată-ne înaintea^{**} Ta ca niște[†] vinovați, și din această pricină^{††} nu putem sta înaintea Ta.^{†††}

^{*} Nume. 5, 23. Deut. 9, 14. ^{**} Rom. 3, 19. [†] Cor. 10, 17. ^{††} Ps. 129, 2.

Trimeterea femeilor străine.

10. 1. Pe cînd^{*} sta Ezra, plîngînd și cu fața la pămînt înaintea^{**} Casei lui Dumnezeu, și făcea această rugăciune și mărturisire, se strînsese

la el o mulțime foarte mare de oameni din Israel, bărbați, femei și copii, și poporul vărsa multe lacrimi.

^{*} Deut. 9, 25. ^{**} 2 Cor. 10, 9.

2. Atunci Șecania, fiul lui Iehiel, dintre fiii lui Elam, a luat cuvîntul și a zis lui Ezra: „Am păcătuit^{*} împotriva Dumnezeului nostru, ducîndu-ne la femei străine cari fac parte din popoarele țării. Dar Israel n'a rămas fără nădejde în această privință.”

^{*} Nume. 13, 27.

3. Să facem acum un legămînt^{*} cu Dumnezeul nostru pentru izgonirea tuturor acestor femei și a copiilor lor, după părerea domnului meu și a celor ce se tem^{**} de poruncile[†] Dumnezeului nostru. Și faci-se după Lege.

^{*} 2 Cor. 31, 31. ^{**} Cap. 8, 4. [†] Deut. 1, 2, 3.

4. Scoală-te, căci treaba aceasta te privește. Noi vom fi cu tine. Îmbărbățează-te^{*} și lucrează.^{**}

^{*} 1 Cor. 10, 19.

5. Ezra s'a sculat, și a pus pe căpeteniile preoților, Leviților și întregului Israel, să jure^{*} că vor face ce se spusese. Și ei au jurat.

^{*} Nume. 5, 12.

6. Apoi Ezra a plecat dinaintea Casei lui Dumnezeu, și s'a dus în odaia lui Iohanan, fiul lui Eliashib. Cînd a intrat, n'a mîncat pîne^{*} și n'a băut apă, pentru că era mîhnit din pricina păcatului fiilor robiei.

^{*} Deut. 9, 18.

7. S'a dat de veste în Iuda și la Ierusalim că toți fiii robiei trebuiau să se adune la Ierusalim,

8. și că, după părerea căpeteniilor și bătrînilor, oricui nu va veni în trei zile i se vor lua averile, și el însuș va fi izgonit din adunarea fiilor robiei.

9. Toți bărbații lui Iuda și Beniamin s'au strîns la Ierusalim în trei zile. Era a douăzecea zi a lunii a noua. Tot poporul^{*} stătea pe locul deschis dinaintea Casei lui Dumnezeu, tremurînd din pricina împrejurării aceleia și de ploaie.

^{*} 1 Sam. 12, 18.

10. Preotul Ezra s'a sculat și le-a zis: „Ați păcătuit luînd femei străine, și ați făcut pe Israel și mai vinovat.

11. Mărturisiți-vă acum^{*} greșala înaintea Domnului, Dumnezeului părinților voștri, și faceți voia Lui! Despărțiți-vă^{**} de popoarele țării și de femeile străine.”

^{*} Isa. 7, 26. Prov. 25, 12. ^{**} Vers. 3.

12. Toată adunarea a răspuns cu glas tare: „Trebuie să facem cum ai zis!

13. Dar poporul este în mare număr, vremea este ploioasă, și nu poate să

rămân afară. De altfel, aceasta nu este treabă de o zi sau două, căci sînt mulți printre noi cari au păcătuit în privința aceasta.

14. Să rămînă dar toate căpeteniile noastre în locul întregii adunări. Și toți cei din cetățile noastre, cari s'au înșurat cu femei străine, să vină la timpuri hotărîte, cu bătrîni și judecători din fiecare cetate, pînă se va abate dela noi minia * aprinsă a Dumnezeui nostru din pricina întîmplării acestei.”

* 2 Cron. 36. 8.

15. Ionatan, fiul lui Asael, și Iahzia, fiul lui Tievva, ajutați de Meșulam, și de Levitul Șabtal, au fost singurii împotriva acestei păreri,

16. pe care au primit-o fiii robiei. Au ales pe preotul Ezra, și capi de familie după casele lor pîrintești, toți numiți pe nume, și au stătut în ziua întîi a lunii a zecea să cerceteze lucrul acesta.

17. În ziua întîi a lunii întîia, au isprăvit cu toți bărbații cari se înșuraseră cu femei străine.

18. Între fiii preoților, s'au găsit unii cari se înșuraseră cu femei străine: dintre fiii lui Iosua, fiul lui Iotadac, și dintre frații săi: Maaseia, Eliezer, Iarib și Ghedalia, cari s'au îndatorat,

19. dînd * mina, să-și izgonească nevestele și să aducă un berbec ca jertfă pentru vină;

* 2 Reg. 16. 16. 1 Cron. 28. 24. 2 Cron. 30. 8.

20. din fiii lui Imer: Hanani și Zebadia;

21. din fiii lui Harim: Maaseia, Ilie, Șemaia, Iehiel și Ozia;

22. din fiii lui Pașhur: Elieoenai,

Maaseia, Ismael, Netaneel, Iozabad și Eleasa.

23. Dintre Leviți: Iozabad, Șimei, Chelaia sau Chelita, Petahia, Iuda și Eliezer.

24. Dintre cîntăreți: Eliașib.

Dintre ușieri: Șalum, Telem și Uri.

25. Dintre cei din Israel: din fiii lui Pareoș, Ramia, Izia, Malchia, Miamin, Eleazar, Malchia și Benaia;

26. din fiii lui Elam: Matania, Zaharia, Iehiel, Abdi, Ieremot și Ilie;

27. dintre fiii lui Zatu: Elieoenai, Eliașib, Matania, Ieremot, Zabad și Aziza;

28. dintre fiii lui Bebai: Iohanan, Hanania, Zabai și Attai;

29. dintre fiii lui Bani: Meșulam, Maluc, Adaia, Iașub, Șeal și Ramot;

30. dintre fiii lui Pahat-Moab: Adna, Chelal, Benaia, Maaseia, Matania, Bețaleel, Binui și Manase;

31. dintre fiii lui Harim: Eliezer, Izia, Malchia, Șemaia, Simeon,

32. Beniamin, Maluc și Șemaria;

33. dintre fiii lui Hașum: Matnai, Matata, Zabad, Elifelet, Ieremai, Manase și Șimei;

34. dintre fiii lui Bani: Maadai, Amram, Uel,

35. Benaia, Bedia, Cheluhu,

36. Vania, Meremot, Eliașib,

37. Matania, Matnai, Iaasai,

38. Bani, Binui, Șimei,

39. Șelemia, Natan, Adaia,

40. Macnadbai, Șagai, Șarai,

41. Azareel, Șelemia, Șemaria,

42. Șalum, Amaria și Ioșif;

43. dintre fiii lui Nebo: Ieiel, Matitia, Zabad, Zebina, Iadai, Ioel și Benaia.

44. Toți aceștia luaseră femei străine, și mulți avuseseră copii cu ele.

NEEMIA

(Isaia 58. 12.)

Rugăciunea lui Neemia.

1 1. Istorisirea lui Neemia *, fiul lui Hacalia.

În luna Chișleu, în al douăzecilea an, pe cînd eram în capitala Sușă,

* Cap. 16. 1.

2. a venit Hanani, unul din frații mei, și cîțiva oameni din Iuda. I-am în-

trebat despre ludeii scăpați cari mai rămăseseră din robie, și despre Ierusalim.

3. Ei mi-au răspuns: „Ceice au mai rămas din robie sînt acolo în țară, în cea mai mare nenorocire și ocară; zidurile Ierusalimului sînt dărîmate **, și porțile sînt arse de foc.”

* Cap. 2. 17. ** 2 Reg. 25. 10.

4. Cînd am auzit aceste lucruri, am

șezut jos, am plîns, și m'am jălit multe zile. Am postit și m'am rugat înaintea Dumnezeului cerurilor,

5. și am zis:

„Doamne, Dumnezeul cerurilor, Dumnezeul mare și înfricoșat, Tu¹ care ții legămîntul Tău și ești plin de îndurare față de cei ce Te iubesc și păresc poruncile Tale!

¹ Deut. 3, 4. ² Exod. 20, 6.

6. Să ia aminte urechea Ta și ochii să-Ți fie² deschîși: ascultă rugăciunea pe care ți-o face robul Tău acum, zi și noapte, pentru robii Tăi copiii lui Israel, mărturisind³ păcatele copiilor lui Israel, păcatele făcute de noi împotriva Ta; căci eu și casa tatălui meu am păcătuit.

¹ 1 Reg. 8, 26, 28. ² 1 Cron. 4, 40. Deut. 4, 17, 28. ³ Deut. 9, 20.

7. Te-am supărat⁴ și n'am păzit⁵ poruncile Tale, legile și orînduirile, pe cari le-ai dat robului Tău Moise.

⁴ Ps. 106, 4. Deut. 9, 5. ⁵ Deut. 28, 15.

8. Adu-Ți aminte de cuvintele acestea pe cari le-ai dat robului Tău Moise să le spună: „Cînd veți păcătui⁶, vă voi risipi printre popoare;

⁶ Lev. 26, 33. Deut. 4, 26, 28, 27; 28, 64.

9. dar⁷ dacă vă veți întoarce la Mine, și dacă veți păzi poruncile Mele și le veți împlini, atunci, chiar⁸ dacă veți fi izgoniți la marginea cea mai depărtată a cerului, de acolo vă voi aduna și vă voi aduce iarăși în locul pe care l-am ales ca să locuiască Numele Meu acolo.⁹

⁷ Lev. 26, 35, etc. Deut. 4, 26, 28, 35; 30, 1. ⁸ Deut. 28, 4.

10. Ei¹⁰ sînt robii Tăi și poporul Tău, pe care l-ai răscumpărat prin puterea Ta cea mare și prin mila Ta cea tare.

¹⁰ Deut. 9, 26. Deut. 8, 18.

11. Ah! Doamne, să¹¹ ia aminte urechea Ta la rugăciunea robului Tău, și la rugăciunea robilor Tăi, cari vor¹² să se teamă de Numele Tău! Dă astăzi izbîndă robului Tău, și fă-l să capete trecere înaintea omului acestuia!¹³ Pe atunci eram paharnicul împăratului.

¹¹ Ysa. 65, 2. ¹² Exod. 15, 13. ¹³ Cap. 2, 1.

Neemia la Ierusalim.

2 1. În luna Nisan, anul al douăzeci-cilea al împăratului Artaxerxe¹, pe cînd vinul era înaintea lui, am² luat vinul și l-am dat împăratului. Niciodată nu fusese trist înaintea lui.

¹ Ezra 7, 1. ² Cap. 1, 11.

2. Împăratul mi-a zis: „Pentru ce ai fața tristă? Totuș nu ești bolnav; nu

poate fi decît o întristare³ a inimii.⁴ Atunci m'a apucat o mare frică,

³ Prov. 23, 13.

3. și am răspuns împăratului: „Trăiască împăratul⁵ în veac! Cum să n'am fața tristă, cînd cetatea⁶ în care sînt mormintele părinților mei este nimicită și porțile ei sînt arse de foc?⁷

⁵ 1 Reg. 1, 1. ⁶ Deut. 2, 4; 3, 10; 4, 26. ⁷ Cap. 1, 2.

4. Și împăratul mi-a zis: „Ce ceri?⁸ Eu m'am rugat Dumnezeului cerurilor,

5. și am răspuns împăratului: „Dacă găsește cu cale împăratul, și dacă robul tău îi este plăcut, trimete-mă în Iuda, la cetatea mormintelor părinților mei, ca s'o zidesc din nou.⁹

6. Împăratul, lingă care ședea și împărăteasa, mi-a zis atunci: „Cît va ține călătoria ta, și cînd te vei întoarce?¹⁰ Împăratul a găsit cu cale să mă lase să plec, și i-am hotărît o¹¹ vreme.

¹¹ Cap. 3, 14, 15, 6.

7. Apoi am zis împăratului: „Dacă găsește împăratul cu cale, să mi se dea scrisori pentru dregătorii de dincolo de Rîu, ca să mă lase să trec și să intru în Iuda,

8. și o scrisoare pentru Asaf, păzitorul pădurii împăratului, ca să-mi dea lemne să fac grînzii pentru porțile cetății de lingă casă¹², pentru zidul cetății, și pentru casa în care voi locui.¹³ Împăratul mi-a dat aceste scrisori, căci¹⁴ mila cea bună a Dumnezeului meu era peste mine.

¹² Cap. 3, 7. ¹³ Ezra 3, 3; 7, 4, 9, 20. ¹⁴ Ysa. 40.

9. M'am dus la dregătorii de dincolo de Rîu, și le-am dat scrisorile împăratului, care puseseră să mă însoțească niște mai mari ai oastei și niște călăreți.

10. Sanbalat, Moronitul, și Tobia, slujitorul Amonit, cînd au auzit lucrul acesta, nu le-a plăcut deloc că venea un om să caute binele copiilor lui Israel.

Neemia îmbărbătează pe popor.

11. Am¹⁵ ajuns la Ierusalim, și am rămas acolo trei zile.

¹⁵ Ezra 8, 12.

12. După aceea, m'am sculat noaptea cu cîțiva oameni, fără să fi spus cuiva ce-mi pusese Dumnezeul meu în inimă să fac pentru Ierusalim. Nu era cu mine nicio altă vîtă, afară de vîta pe care călăream.

13. Am ieșit noaptea pe poarta¹⁶ vîii, și m'am îndreptat spre izvorul balaurului și spre poarta gunoaiului, ultîm-

du-mă cu băgare de seamă la zidurile dărimate" ale Ierusalimului și la porțile lui arse de foc.

¹³ 2 Cron. 30, 9. Cap. 3, 15. ¹⁴ Cap. 1, 3. Vers. 17.

14. Am trecut pela poarta * izvorului și pela izalul împăratului, și nu era loc pe unde să treacă vita care era supt mine.

¹⁵ Cap. 3, 15.

15. M'am suit noaptea pe la * pârâu, și m'am uitat iarăși, cu băgare de seamă la zid. Apoi am intrat pe poarta văii, și astfel m'am întors.

¹⁶ 2 Sam. 15, 23. 1er. 31, 40.

16. Dregătorii nu știau unde fusesem, și ce făceam. Pînă în clipa aceea nu spuseseam nimic iudeilor, nici preoților, nici mai marilor, nici dregătorilor, nici vreunula din cei ce vedeau de treburi.

17. Le-am zis atunci: „Vedeți starea nenorocită în care sîntem! Ierusalimul este dărîmat, și porțile sînt arse de foc. Veniți să zidim iarăși zidul Ierusalimului, și să nu mai fim de * ocară!”

¹⁸ Cap. 1, 3. Ps. 44, 12; 79, 4. 1er. 34, 9. Ezech. 3, 14, 15; 39, 4.

18. Și le-am istorisit cum mîna * cea bună a Dumnezeuului meu fusese peste mine, și ce cuvinte îmi spusese împăratul. Ei au zis: „Să ne sculăm, și să zidim!” Și s'au întărit ** în această hotărîre bună.

¹⁹ Vers. 3. ²⁰ 2 Sam. 3, 1.

19. Sanbalat, Moronit, Tobia, slujitorul Amonit, și Gheșem, Arabul, fiind înștiințați, și-au bătut joc * de noi și ne-au disprețuit. Ei au zis: „Ce faceți voi acolo? Vă răsculați” împotriva împăratului?”

²¹ Ps. 44, 12; 79, 4; 90, 5. ²² Cap. 3, 4.

20. Și eu le-am răspuns: „Dumnezeul cerurilor ne va da izbînda. Noi, robii Săi, ne vom scula și vom zidi; dar voi *, n'aveți nici parte, nici drept, nici aducere aminte în Ierusalim.”

²³ Ezech. 4, 3.

Dregerea zidurilor Ierusalimului.

3 1. Marele preot Eliashib * s'a sculat împreună cu frații săi, preoții, și au zidit ** poarta oilor. Au sfințit-o, și i-au pus ușile; au sfințit-o dela turnul Meaș, pînă la turnul ȚȚ lui Hananeel.

² Cap. 12, 10. ³ 1 Sam. 4, 2. ⁴ Cap. 12, 10. ⁵ 1er. 31, 38. Zab. 14, 10.

2. Alături de Eliashib au zidit și oamenii * din Ierihon; alături de ei a zidit și Zaeur, fiul lui Imri.

⁶ Ezech. 2, 14.

3. Fiii lui Senaa au zidit poarta * pe-

știlor. Au acoperit-o cu scinduri, și i-au pus ușile **, incuietorile și zăvoarele.

⁷ 2 Cron. 28, 24. Cap. 12, 10. 1er. 1, 10. ⁸ Cap. 4, 1; 7, 1.

4. Alături de ei a lucrat la dregerea zidului Meremoș, fiul lui Urie, fiul lui Hacoț; alături de ei a lucrat Meșulam, fiul lui Berechia, fiul lui Meșazbeel; alături de ei a lucrat Tadoe, fiul lui Baana;

5. alături de ei au lucrat Tecoiti, ai căror fruntași nu s'au supus în slujba * Domnului.

⁹ 1er. 3, 20.

6. Ioiada, fiul lui Paseah, și Meșulam, fiul lui Besodia, au dres poarta * cea veche. Au acoperit-o cu scinduri, și i-au pus ușile, incuietorile și zăvoarele.

¹⁰ Cap. 12, 10.

7. Alături de ei au lucrat Melatîa, Gabaonitul, Iadon, Meronotitul, și oamenii din Gabaon și Mitpa, pînă la scaunul * dregătorului de dincoace de riul Eufрат;

¹¹ Cap. 2, 8.

8. Alături de ei a lucrat Uziel, fiul lui Harhaia, dintre argintari, și alături de ei a lucrat Hanania, dintre făcătorilor de mir. Au întărit Ierusalimul pînă la zidul cel lat *.

¹² Cap. 12, 10.

9. Alături de ei a lucrat Refaia, fiul lui Hur, care era mai mare peste jumătate din ținutul Ierusalimului.

10. Alături de ei a lucrat, în fața casei sale, Iedaia, fiul lui Harumaf, și alături de ei a lucrat Mafuș, fiul lui Mașabnia.

11. O altă parte a zidului și turnul * cuptoarelor au fost drese de Malchia, fiul lui Harim, și de Mașub, fiul lui Pahat-Moab.

¹³ Cap. 12, 10.

12. Alături de ei a lucrat, cu fetele sale, Șatum, fiul lui Haloheș, mai mare peste jumătate din ținutul Ierusalimului.

13. Hanun și locuitorii Zanoahului au dres poarta * văii. Au zidit-o, și i-au pus ușile, incuietorile și zăvoarele. Ei au făcut o mie de coți de zid pînă la poarta * gunoierului.

14. Malchia, fiul lui Recab, mai mare peste ținutul Bet-Macheremului, a dres poarta gunoierului. A zidit-o, și i-a pus ușile, incuietorile și zăvoarele.

15. Șalum, fiul lui Col-Hoze, mai mare peste ținutul Mitpa, a dres poarta * izvorului. A zidit-o, a acoperit-o cu scinduri, și i-a pus ușile, incuietorile și zăvoarele. A făcut zidul izalului Siloe * lângă grădina împăratului, pînă la treptele cari pogoară din cetatea lui David.

¹⁶ Cap. 3, 14. ¹⁷ 1 Sam. 9, 7.

16. După el Neemia, fiul lui Azbuc, mai mare peste jumătate din ținutul Bet-Turului, a lucrat la dregerea zidului până în fața mormintelor lui David, până la iazul* care fusese zidit, și până la casa vitejilor.

* 2 Reg. 20, 20. Isa. 22, 10.

17. După el au lucrat Leviții, Rehun, fiul lui Bani, și alături de el a lucrat, pentru ținutul său, Hașabia, mai mare peste jumătate din ținutul Cheila;

18. După el au lucrat frații lor, Bava, fiul lui Henadad, mai mare peste jumătate din ținutul Cheila;

19. și alături de el Ezer, fiul lui Iosua, mai mare Mitpel, a dres o altă parte a zidului, în fața sușului casei armelor, în unghi*.

* 2 Cor. 10, 5.

20. După el Baruc, fiul lui Zabat, a dres cu rivă o altă parte, dela unghi până la poarta casei marelui preot Elișib.

21. După el Meremot, fiul lui Urie, fiul lui Hacoț, a dres o altă parte, dela poarta casei lui Elișib, până la capătul casei lui Elișib.

22. După el au lucrat preoții din împrejurimile Ierusalimului.

23. După ei Beniamin și Hașub au lucrat în dreptul casei lor. După ei Azaria, fiul lui Maaseria, fiul lui Anania, a lucrat lângă casa lui.

24. După el Binui, fiul lui Henadad, a dres o altă parte, dela casa lui Azaria până la unghi* și până la colț.

* 1 Tim. 10.

25. Palal, fiul lui Uzai, a lucrat în fața unghiului și în fața turnului de sus care iese înainte din casa împăratului, lângă curtea* temniței. După el a lucrat Pedala, fiul lui Pareș.

* 1 Cor. 10, 2; 2 Cor. 1, 27, 28.

26. Slujitorii* Templului, cari locuiesc pe deal**, au lucrat până în dreptul porții apelor, la răsărit, și până în dreptul turnului care iese în afară.

* 1 Cor. 2, 43. Cap. 11, 24. ** 2 Cor. 10, 1.

27. După ei Tecoții au dres o altă parte, în dreptul turnului celui mare, care iese înafară până la zidul dealului.

28. Deasupra porții* cailor, preoții au lucrat fiecare înaintea casei lui.

* 2 Reg. 21, 18. 2 Cron. 25, 18. 2 Cor. 11, 48.

29. După ei Tadoț, fiul lui Imer, a lucrat înaintea casei lui. După el a lucrat Șemaia, fiul lui Șecania, păzitorul porții dela răsărit.

30. După el Hanania, fiul lui Șelemia, și Hanun, și șasele fiu al lui Talaf, au dres o altă parte a zidului. După ei Meșulam, fiul lui Berechia, a lucrat în fața odăii lui.

31. După el Malchia, dintre argintarii, a lucrat până la casele slujitorilor Templului și negustorilor, în dreptul porții Mifcad, și până la odaia de sus din colț.

32. Argintarii și negustorii au lucrat între odaia de sus din colț și poarta oilor.

Lucrările urmează.

4 1. Când a auzit Sanbalat* că zidim iarăși zidul, s'a miniat și s'a supărat foarte tare. Și-a bătut joc de ludei,

* Cap. 2, 20, 28.

2. și a zis înaintea fraților săi și înaintea ostașilor Samariei: „La ce lucrează acești ludei neputincioși? Oare vor fi lăsați să lucreze? Oare vor jertfi? Oare vor ispravi? Oare vor da ei viață unor pietre înmormântate supt mormane de praf și arse de foc?”

3. Tobia*, Amonitul, era lângă el, și a zis: „Să zidească numai! Dacă se va sui o vulpe, le va dărâma zidul lor de piatră.”

* Cap. 2, 10, 18.

4. „Ascultă”, Dumnezeuul nostru, cum sintem batjocoriți! Fă să cadă** ocările lor asupra capului lor, și dă-i pradă pe un pământ unde să fie robi.

* Ps. 120, 5, 6. ** Ps. 79, 22. Prov. 2, 14.

5. Nu le lerta* fărădelegea, și păcatul lor să nu fie șters dinaintea Ta; căci au necăjit pe cei ce zidesc.”

* Ps. 105, 27, 28; 106, 24, 25. 1 Cor. 10, 28.

6. Am zidit zidul, care a fost isprăvit pretutindeni până la jumătate din înălțimea lui. Și poporul lucra cu inimă.

7. Dar Sanbalat*, Tobia, Arabii, Amonitii și Asdoditii, s'au supărat foarte tare când au auzit că dregerea zidurilor înainta și că spărturile începeau să se astupe.

* Vers. 3.

8. S'au unit toți împreună ca să vină împotriva Ierusalimului, și să-i facă stricăciuni.

* Ps. 105, 2, 4, 6.

9. Ne-am* rugat Dumnezeuul nostru, și am pus o strajă zi și noapte ca să ne apere împotriva loviturilor lor.

* Ps. 105, 28.

10. Însă Iuda zicea: „Puterile celor ce duc poverile slăbesc, și dărîmăturile sînt multe; nu vom putea să zidim zidul.”

11. Și vrăjmașii noștri ziceau: „Nu

vor ști și nu vor vedea nimic până vom ajunge în mijlocul lor; îi vom ucide și vom face astfel să înceteze lucrarea.”

12. Și iudeii, cari locuiau lângă ei, au venit de zece ori și ne-au înștiințat despre toate locurile pe unde veneau la noi.

13. De aceea am pus, în locurile cele mai de jos, dinapoia zidului, și în locurile tari, poporul pe familii, i-am așezat pe toți cu săbiile, sulitele și arcurile lor.

14. M'am uitat, și sculindu-mă, am zis mai marilor, dregătorilor și celui-lalt popor: „Nu vă temeți” de ei! Aduceți-vă aminte de Domnul cel mare” și înfricoșat, și luptați-vă pentru frații voștri, pentru fiii voștri și fetele voastre, pentru nevestele voastre, și pentru casele voastre!”

15. Cînd au auzit vrăjmașii noștri că am fost înștiințați, Dumnezeu le-a nimicit” planul, și ne-am întors cu toții la zid, fiecare la lucrarea lui.

16. Din ziua aceea, jumătate din oamenii mei lucrau, iar cealaltă jumătate era înarmată cu sulite, cu scuturi, cu arcuri și cu platoșe. Căpeteniile erau înapoia întregii case a lui Iuda.

17. Ceice zideau zidul, și cei ce duceau sau încăreau poverile, cu o mîină lucrau, iar cu alta țineau arma.

18. Fiecare din ei, cînd lucra, își avea sabia încinsă la mijloc. Cel ce suma din trîmbiță stătea lângă mine.

19. Am zis mai marilor, dregătorilor, și celui-lalt popor: „Lucrarea este mare și întinsă, și noi sîntem risipiți pe zid, departe unii de alții.

20. La sunetul trîmbiței, să vă strîngeți la noi, spre locul de unde o veți auzi. Dumnezeu” nostru va lupta pentru noi.”

21. Așa făceam lucrarea: jumătate din noi stînd cu sulita în mîină din zorii zilei pînă la ivirea stelelor.

22. În același timp, am mai zis poporului: „Fiecare să petreacă noaptea în Ierusalim cu slujitorul lui; noaptea să facem de strajă, iar ziua să lucrăm.”

23. Și nu ne-am desbrîcat de haine, nici eu, nici frații mei, nici slujitorii mei, nici oamenii de strajă, cari erau

subț porunca mea. Fiecare se ducea cu armele la apă.

Plîngerile poporului.

51. Din partea oamenilor din popor și din partea nevestelor lor s'au ridicat mari plîngerii” împotriva fraților” lor Iudei.

* Isa. 5, 7. ** Lev. 25, 25, 26, 27. Deut. 15, 7.

2. Unii ziceau: „Noi, fiii noștri și fetele noastre, sîntem mulți; să ni se dea grîu ca să mîncăm și să trăim.”

3. Alții ziceau: „Punem zalog ogoarele, vile și casele noastre, ca să avem grîu în timpul foametei.”

4. Alții ziceau: „Am împrumutat argint punînd zalog ogoarele și vile noastre pentru birul împăratului.

5. Și totuși carnea” noastră este ca și carnea fraților noștri, copiii noștri sînt ca și copiii lor; și iată, supunem la robie” pe fiii noștri și pe fetele noastre, și multe din fetele noastre au și fost supuse la robie; sîntem fără putere, căci ogoarele și vile noastre sînt ale altora.”

* Isa. 50, 7. ** Exod. 21, 7. Lev. 25, 39.

6. M'am supărat foarte tare cînd le-am auzit plîngerile și cuvintele acestora.

7. Am hotărît să mustru pe cei mari și pe dregători, și le-am zis: „Ce! voi împrumutați cu” camătă fraților voștri?” Și am strîns în jurul meu o mare mulțime,

* Exod. 22, 25. Lev. 25, 36. Eccl. 22, 12.

8. și le-am zis: „Noi am răscumplat”, după puterea noastră, pe frații noștri Iudei, vinduți neamurilor; și voi să vindeți pe frații voștri? Și încă nouă să ne fie vinduți?” Ei au tăcut, ne avînd ce să răspundă. * Lev. 25, 45.

9. Apoi am zis: „Ce faceți voi nu este bine. N'ar trebui să umblați în frica” Dumnezeului nostru, ca” să nu fiți de ocară neamurilor vrăjmaș nouă?”

* Lev. 25, 36. ** 2 Sam. 12, 14. Rom. 2, 24. 1 Pet. 2, 12.

10. Și eu, și frații mei și slujitorii mei, le-am împrumutat argint și grîu. Să le lăsam dar datoria aceasta!”

11. Dați-le înapoi astăzi ogoarele, vile, mîslinii și casele, și a suta parte din argintul, din grîul, din mustul și din untdelemnul, pe care l-ați cerut dela ei ca dobîndă.”

12. Ei au răspuns: „Le vom da înapoi, și nu le vom cere nimic, vom face cum ai zis.” Atunci am chemat pe

preoți, înaintea cărora i-am pus să jure¹ că își vor ținea cuvântul.

¹ Ezer 10, 2. Ier. 28, 5, 9.

13. Și mi-am² scuturat mantaua, zicînd: „Așa să scuture Dumnezeu afară din Casa Lui și de averile lui pe orice om care nu-și va ținea cuvîntul, și așa să fie scuturat omul acela și lăsat cu minile goale!” Toată adunarea a zis: „Amin.” Și au lăudat pe Domnul. Și poporul s'a³ ținut de cuvînt. ² Mai. 15, 14. Psal. 13, 5; 18, 6. ³ 2 Reg. 20, 3.

Neemia ca dregător.

14. Din ziua cînd m'a pus împăratul dregător peste ei în țara lui Iuda, de la al douăzecilea an pînă la al treizeci și doilea⁴ an al împăratului Artaxerxe, timp de doisprezece ani, nici eu, nici frații mei n'am trăit din veniturile cuvenite⁵ dregătorului.

⁴ Cap. 12, 6. ⁵ 1 Cor. 9, 4, 15.

15. Înainte de mine, cei dinții dregători împovărau poporul, și luau dela el pîne și vin, afară de cei patruzeci de sicli de argint; chiar și slujitorii lor apăsau poporul. Eu⁶ n'am făcut așa, din frică⁷ de Dumnezeu.

⁶ 2 Cor. 12, 9; 12, 12. ⁷ Ysa. 9.

16. Ba, mai mult, am lucrat la dregerea zidului acestuia, n'am cumpărat niciun ogor, și toți slujitorii mei erau la lucru.

17. Aveam la masă⁸ o sută cincizeci de oameni, Iudei și dregători, afară de cei ce veneau la noi din neamurile deprimprejur.

⁸ 2 Sam. 9, 1; 1 Reg. 18, 19.

18. Mi se pregătea⁹ în fiecare zi un bou, șase berbeci aleși, și păsări, și la fiecare zece zile se pregătea din belșug tot vinul care era de trebuință. Cu toate acestea, n'am cerut¹⁰ veniturile cuvenite dregătorului, pentru că lucrările apăsau greu asupra poporului acestuia.

⁹ 1 Reg. 4, 22. ¹⁰ Ysa. 14, 12.

19. Adu-Ți¹¹ aminte de mine, spre bine, Dumnezeule, pentru tot ce am făcut pentru poporul acesta! ¹¹ Cap. 12, 22.

Noi pledici.

6 1. Nu pusese¹² încă ușile porților cînd Sanbalat, Tobia, Gheșem, Arabul, și ceilalți vrăjmași ai noștri au auzit¹³ că zidisem zidul și că n'a mai rămas nicio spărtură.

¹² Cap. 3, 1, 2. ¹³ Cap. 2, 19; 12, 4, 1, 7.

2. Atunci Sanbalat și Gheșem au trimes¹⁴ să-mi spună: „Vino, și să ne

întîlim în satele din valea Ono¹⁵ — își puseseră¹⁶ de gînd să-mi facă rău.

¹⁵ Prov. 23, 24. ¹⁶ 1 Cron. 8, 12. Cap. 11, 28. + Ps. 37, 12, 29.

3. Le-am trimis soli cu următorul răspuns: „Am o mare lucrare de făcut, și nu pot să mă pogor; cît timp l-aș lăsa ca să vin la voi, lucrul ar înceta.”

4. Mi-au făcut în patru rînduri aceeaș cerere, și le-am dat acelaș răspuns.

5. Sanbalat mi-a trimis solia aceasta a cincea oară prin slujitorul său, care ținea în mînă o scrisoare deschisă.

6. În ea era scris: „Se răspîndește zvonul printre popoare, și Gașmu spune că tu¹⁷ și Iudeii aveți de gînd să vă răsculați, și că în acest scop zidești zidul. Se zice că tu vei ajunge împăratul lor.”

¹⁷ Cap. 2, 19.

7. și că ai pus chiar prooroci, ca să te numească la Ierusalim împărat al lui Iuda. Și acum lucrurile acestea vor ajunge la cunoștința împăratului. Vino dar, și să ne sfătui¹⁸ împreună.”

8. Am trimis următorul răspuns lui Sanbalat: „Ce ai spus tu în scrisoare nu este; tu dela tine le născoci!”

9. Toți oamenii aceștia voiau să ne înfricoșeze, și își ziceau: „Lă se va mîia inima, și lucrarea nu se va face.”

Acum, Dumnezeule, întărește-mă!

10. M'am dus la Șemai, fiul lui Delai, fiul lui Mehetabeel. El se închinase, și a zis: „Haide¹⁹ împreună în Casa lui Dumnezeu, în mijlocul Templului, și să închidem ușile Templului: căci vin să te omoare, și au să vină noaptea să te omoare.”

11. Eu am răspuns: „Un om ca mine să fugă? Și care om ca mine ar putea să intre în Templu și să trăiască? Nu voi intra!”

12. Și am cunoscut că nu Dumnezeu îl trimetea. Ci a proorocit²⁰ așa pentru mine, fiindcă Sanbalat și Tobia îi dăduseră argint.

²⁰ Ezer. 12, 28.

13. Și cîștigîndu-l astfel, nădărduiam că am să mă tem, și că am să urmez sfaturile lui și să fac un păcat. El s'ar fi folosit de această atingere a bunului meu nume, ca să mă umple de ocară.

14. Adu-Ți aminte, Dumnezeule²¹, de Tobia și de Sanbalat, și de faptele lor! Adu-Ți aminte și de Noadia, proorocița²², și de ceilalți prooroci cari căutau să mă sperie!

²¹ Cap. 12, 29. ²² Ezer. 12, 27.

15. Zidul a fost isprăvit în a douăzeci

și cincea zi a lunii Elul, în cincizeci și două de zile.

16. Cînd * au auzit toți vrăjmașii noștri, s'au temut toate popoarele dimprejurul nostru; s'au smerit foarte mult, și au cunoscut ** că lucrarea se făcuse prin voia Dumnezeului nostru.

* Cap. 1, 10; 4, 1, 7; 8, 1. ** Ps. 136, 3.

17. În vremea aceea erau unii fruntași din Iudaea, cari trimeteau deseori scrisori lui Tobia și primeau și ei scrisori dela el.

18. Căci mulți din Iuda erau legați cu el prin jurămint, pentrucă era ginerile lui Șecania, fiul lui Arah, și fiul său Iohanan luase pe fata lui Megulam, fiul lui Berechia.

19. Vorbeau bine de el chiar în fața mea, și-i spuneau cuvintele mele. Tobia trimetea scrisori ca să mă înfricoșeze.

Numărul

Israelitilor întorși după Zorobabel.

7. După ce s'a zidit zidul și am pus * ușile porților, au fost puși în slujbele lor ușierii, cîntăreții și Levii.

* Cap. 8, 1.

2. Am poruncit fratelui meu Hanani, și lui Hanania, căpetenia cetății Ierusalimului, om care întrecuse pe mulți prin credincioșia și prin frica * lui Dumnezeu.

* Ezech. 10, 21.

3. și le-am zis: „Să nu se deschidă porțile Ierusalimului înainte de căldura soarelui, și ușile să fie închise cu încuietorile, în fața voastră. Locuitorii Ierusalimului să facă de strajă, fiecare la locul lui, înaintea casei lui.”

4. Cetatea era încăpătoare și mare, dar popor era puțin în ea, și casele nu erau zidite.

5. Dumnezeul meu mi-a pus în inimă gîndul să adun pe mai mari, pe dregători și poporul, ca să-i număr. Am găsit o carte cu spițele de neam ale celor ce se suiseră înții din robie, și am văzut scris în ea cele ce urmează.

6. Iată pe cei * din țară cari s'au întors din robie, din aceia pe cari îi luase robî Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și cari s'au întors la Ierusalim și în Iuda, fiecare în cetatea lui.

* Ezech. 2, 1, etc.

7. Au plecat cu Zorobabel, Iosua, Neemia, Azaria, Raamia, Nahamani, Mardoheu, Bilșan, Misperet, Bigvai, Nehum, Baana.

Numărul bărbaților din poporul lui Israel:

8. fiii lui Pareos, două mii o sută șaptezeci și doi;

9. fiii lui Șefatia, trei sute șaptezeci și doi;

10. fiii lui Arah, șase sute cincizeci și doi;

11. fiii lui Pahat-Moab, din fiii lui Iosua și ai lui Ioab, două mii opt sute optzeci;

12. fiii lui Elam, o mie două sute cincizeci și patru;

13. fiii lui Zatu, opt sute patruzeci și cinci;

14. fiii lui Zacai, șapte sute șasezeci;

15. fiii lui Binui, șase sute patruzeci și opt;

16. fiii lui Bebai, șase sute douăzeci și opt;

17. fiii lui Azgad, două mii trei sute douăzeci și doi;

18. fiii lui Adonicam, șase sute șasezeci și șapte;

19. fiii lui Bigvai, două mii șasezeci și șapte;

20. fiii lui Adin, șase sute cincizeci și cinci;

21. fiii lui Ater, din familia lui Ezechia, nouăzeci și opt;

22. fiii lui Hașum, trei sute douăzeci și opt;

23. fiii lui Bețai, trei sute douăzeci și patru;

24. fiii lui Harif, o sută doisprezece;

25. fiii lui Gabson, nouăzeci și cinci;

26. oamenii din Betleem și din Netofa, o sută optzeci și opt;

27. oamenii din Anatot, o sută douăzeci și opt;

28. oamenii din Bet-Azmavet, patruzeci și doi;

29. oamenii din Chiriat-Iearim, din Chefira și din Beerot, șapte sute patruzeci și trei;

30. oamenii din Rama și din Oheba, șase sute douăzeci și unu;

31. oamenii din Micmas, o sută douăzeci și doi;

32. oamenii din Betel și din Ai, o sută douăzeci și trei;

33. oamenii din celalt Nebo, cincizeci și doi;

34. fiii celuialt Elam *, o mie două sute cincizeci și patru;

* Gen. 12.

35. fiii lui Harim, trei sute douăzeci;

36. fiii lui Ierihon, trei sute patruzeci și cinci;

37. fiii lui Lod, lui Hadid și lui Ono, șapte sute douăzeci și unu;

38. fiii lui Senaa, trei mii nouă sute treizeci.

39. Preoți: fiii lui Iedaia*, din casa lui Iosua, nouă sute șaptezeci și trei;

* 1 Cron. 24, 7.

40. fiii lui Imer*, o mie cincizeci și doi;

* 1 Cron. 24, 11.

41. fiii lui Pașhur*, o mie două sute patruzeci și șapte;

* 1 Cron. 9, 12; 24, 9.

42. fiii lui Harim*, o mie șaptesprezece.

* 1 Cron. 24, 9.

43. Leviți: fiii lui Iosua și lui Cadmiel, din fiii lui Hodva, șaptezeci și patru.

44. Cîntăreți: fiii lui Asaf, o sută patruzeci și opt.

45. Ușieri: fiii lui Șalum, fiii lui Ater, fiii lui Talmon, fiii lui Acub, fiii lui Hatita, fiii lui Șobai, o sută treizeci și opt.

46. Slujitori ai Templului: fiii lui Tiha, fiii lui Masufa, fiii lui Tabaot.

47. fiii lui Cheroș, fiii lui Sîa, fiii lui Padon,

48. fiii lui Lebana, fiii lui Hagaba, fiii lui Salmai,

49. fiii lui Hanan, fiii lui Ghidel, fiii lui Gahar,

50. fiii lui Reala, fiii lui Reșin, fiii lui Necoda,

51. fiii lui Oazam, fiii lui Uza, fiii lui Paseah,

52. fiii lui Besai, fiii lui Mchunim, fiii lui Neșîșim,

53. fiii lui Bacbuc, fiii lui Hacufa, fiii lui Harhur,

54. fiii lui Bașlit, fiii lui Mehida, fiii lui Harșa,

55. fiii lui Barcoș, fiii lui Sisera, fiii lui Tamah,

56. fiii lui Neșiah, fiii lui Hatifa.

57. Fiii robilor lui Solomon: fiii lui Sotai, fiii lui Soferet, fiii lui Perida,

58. fiii lui Iasla, fiii lui Darcon, fiii lui Ghidel,

59. fiii lui Șefatia, fiii lui Hatil, fiii lui Pocheret-Hatehaim, fiii lui Amon.

60. Toți slujitorii Templului și fiii robilor lui Solomon: trei sute nouăzeci și doi.

61. Iată* pe celea au plecat din Tel-Melah, din Tel-Harșa, din Cherub-Aton, și din Imer, și cari n'au putut să-și arate casa părintească și neamul, ca dovadă că erau din Israel.

* Ezra 2, 58.

62. Fiii lui Delala, fiii lui Tobia, fiii

lui Necoda, șase sute patruzeci și doi.

63. Și dintre preoți: fiii lui Hobaia, fiii lui Hacoș, fiii lui Barzilai, care luase de nevastă pe una din fetele lui Barzilai, Galaaditul, și a fost numit cu numele lor.

64. Și-au cîntat cartea spițelor neamului lor, dar n'au găsit-o. De aceea au fost dați afară din preoție,

65. și dregătorul le-a spus să nu mîlînce de lucrurile prea sfînte pînă nu va întreba un preot pe Urim și Tumim.

66. Adunarea întregă era de patruzeci și două de mii trei sute șasezeci de inși,

67. afară de robii și roabele lor, în număr de șapte mii trei sute treizeci și șapte. Printre ei se aflau două sute patruzeci și cinci de cîntăreți și cîntărețe.

68. Aveau șapte sute treizeci și șase de cai, două sute patruzeci și cinci de catiri,

69. patru sute treizeci și cinci de cămile, și șase mii șapte sute douăzeci de măgari.

70. Mulți din capii de familie au făcut daruri pentru lucrare. Dregătorul* a dat vistieriei o mie de darici de aur, cincizeci de potire, cinci sute treizeci de veșminte preoțești.*

71. Capii de familie au dat în vistieria lucrării douăzeci de mii de darici* de aur și două mii două sute de mine de argint.

* Ezra 2, 68.

72. Celalt popor a dat douăzeci de mii de darici de aur, două mii de mine de argint, și șasezeci și șapte de veșminte preoțești.

73. Preoții și Leviții, ușierii, cîntăreții, oamenii din popor, slujitorii Templului și tot Israelul s'au așezat în cetățile lor.*

* Ezra 2, 1.

Citirea Legii.

8 1. Cînd a venit luna a șaptea, copiii lui Israel erau în cetățile lor.

Atunci tot poporul* s'a strîns ca un singur om pe locul deschis dimineața** porții apelor. Au zis cărturarului† Ezra să se ducă să ia cartea Legii lui Moise, dată de Domnul lui Israel.

* Ezra 3, 1. ** Cap. 3, 20. † Ezra 3, 2.

2. Și preotul Ezra a adus Legea înaintea adunării, alcătuită din bărbați* și femei și din toți cei ce erau în stare s'o înțeleagă. Era înflăc** și a lunei a șaptea. † Lev. 23, 24. ** Deut. 16, 11, 12.

3. Ezra a citit în carte de dimineață pînă la amiază, pe locul deschis dinaintea porții apelor, în fața bărbaților și femeilor și în fața celor ce erau în stare s'o înțeleagă. Tot poporul a fost cu luare aminte la citirea cărții Legii.

4. Cărturarul Ezra stătea pe un scaun de lemn, ridicat cu prilejul acesta. Lîngă el, la dreapta, stăteau Matitia, Șema, Anai, Urie, Hîchia și Maaseia, și la stînga: Pedai, Mișael, Malchia, Hașum, Hașbadana, Zaharia și Meșulam.

5. Ezra a deschis cartea înaintea întregului popor, căci stătea mai sus de cît tot poporul. Și cînd a deschis-o, tot poporul s'a * sculat.

6. Ezra a binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul cel mare, și tot poporul a răspuns * ridicînd mîinile: "Amin! Amin!" Și s'au plecat și s'au închinat înaintea Domnului, cu fața la pămînt.

* 1 Cor. 14, 16. ** Filip. 3, 41. 1 Tim. 2, 8. † Exod. 4, 8; 12, 27. ‡ 1 Cor. 30, 18.

7. Iosua, Bani, Șerebia, Iamin, Acub, Șabetai, Hodia, Maaseia, Chelita, Azaria, Izabab, Hanan, Pelaia, și Leviții, lămureau poporului Legea *, și fiecare stătea la locul lui.

* Lev. 10, 11. Deut. 32, 18. † 1 Cor. 17, 7. 2, 9. Mat. 2, 7.

8. Ei citeau deslușit în cartea Legii lui Dumnezeu, și-i arătau înțelesul, ca să-i facă să înțeleagă ce citiseră.

Prăznuirea sîrbătorii corturilor.

9. Dregătorul Neemia *, preotul și cărturarul Ezra, și Leviții ** cari învățau pe popor, au zis întregului popor: "Ziua aceasta * este închinată Domnului, Dumnezeului vostru; să nu vă bocliți și să nu plîngeți!" Căci tot poporul plîngea cînd a auzit cuvintele Legii.

* Ezra 2, 62. Cap. 7, 9; 10, 1. ** 1 Cor. 30, 8. Tim. 2, 1. † Lev. 23, 34. Num. 29, 1. ‡ Deut. 16, 14, 15. Sol. 2, 4.

10. Ei le-au zis: „Duceți-vă de mincați cărnuri grase și beți băuturi dulci, și trimeteți cîte o parte * și celor ce s'au nimic pregătît, căci ziua aceasta este închinată Domnului nostru; nu vă mîhnîți, căci bucuria Domnului va fi țîria voastră.”

* Est. 9, 19, 20. Apoc. 11, 18.

11. Leviții potoleau pe tot poporul, zicînd: „Tăceți, căci ziua aceasta este sfîntă; nu vă mîhnîți!”

12. Și tot poporul s'a dus să mînnce și să bea. Și au trimis cîte o parte * și altora, și s'au veselît mult. Căci

înțeleseseră ** cuvintele cari li se tilcuiseră.

* Yers. 10. ** Yers. 7, 4.

13. A doua zi, capii de familie din tot poporul, preoții și Leviții, s'au strîns la cărturarul Ezra, ca să audă tilcuirea cuvintelor Legii.

14. Și au găsit scris în Lege că Domnul poruncise prin Moise, că fiii lui Israel trebuie să locuiască în corturi *, în timpul sîrbătorii lumii a șaptea.

* Lev. 23, 34, 42. Deut. 16, 13.

15. Atunci au trimis să răspîndească vestea * aceasta în toate cetățile lor și la Ierusalim **: „Duceți-vă la munte și aduceți ramuri de mîslin, ramuri de mîslin sălbatic, ramuri de mirt, ramuri de finic, și ramuri de copaci stufoși, ca să faceți corturi, cum este scris.”

* Lev. 23, 4. ** Deut. 16, 13. † Lev. 23, 40.

16. Atunci poporul s'a dus și a adus ramuri, și au făcut corturi pe acoperișul * caselor lor, în curțile lor, în curțile Casei lui Dumnezeu, pe locul deschis dinaintea porții apelor ** și pe locul deschis dela poarta † lui Efraim.

* Deut. 22, 8. ** Cap. 12, 27. † 2 Reg. 14, 12. Cap. 12, 28.

17. Toată adunarea celor ce se întorseseră din robie a făcut corturi și au locuit în aceste corturi. Din vremea lui Iosua, fiul lui Num, pînă în ziua aceasta, nu mai făcuseră copiii lui Israel așa ceva. Și a fost foarte mare veselie *.

* 1 Cor. 10, 21.

18. Au citit în cartea Legii lui Dumnezeu în fiecare zi *, din cea dintîi zi pînă la cea din urmă. Au prăznuit sîrbătoarea șapte zile, și a fost o adunare de sîrbătoare în ziua a opta, cum este poruncit **.

* Deut. 31, 10, etc. ** Lev. 23, 35. Num. 29, 35.

Postul și mărturisirea păcatelor.

91. În a douăzeci și patra zi a * aceleiașă luni, copiii lui Israel s'au adunat, îmbrăcați în saci * și presărîți cu țîrlină, pentru ținerea unui post.

* Cap. 8, 2. ** Is. 7, 6. 1 Sam. 4, 12, 2. Sam. 1, 7. Lev. 2, 12.

2. Cei ce erau din neamul lui Israel, despărțindu-se * de toți străinii, au venit și și-au mărturisit păcatele lor și fărîdelegile părinților lor.

* Ezra 10, 11. Cap. 10, 8, 10.

3. După ce au șezut jos, au citit * în cartea Legii Domnului, Dumnezeului lor, a patra parte din zi; și altă a patra parte din zi și-au mărturisit păcatele și s'au închinat înaintea Domnului, Dumnezeului lor.

* Cap. 8, 7, 8.

4. Iosua, Bani, Cadmiel, Șebania, Bu-

ni, Șerebia, Bani și Chenani s'au suit pe scaunul Leviților și au strigat cu glas tare către Domnul, Dumnezeul lor.

5. Și Leviții Iosua, Cadmiel, Bani, Hașabnia, Șerebia, Hodia, Șebania și Petahia, au zis:

„Sculați-vă și binecuvințați pe Domnul, Dumnezeul vostru, din vecinicie în vecinicie!

„Binecuvântat să fie Numele Tău cel slăvit”, care este mai pe sus de orice binecuvântare și de orice laudă!

* 1 Cron. 29. 12.

6. Tu, Doamne, numai * Tu, ai făcut** cerurile, cerurile Ț cerurilor Ț toată Ț Ț ostirea lor, și pământul cu tot ce este pe el, mările cu tot ce cuprind ele. Tu dai Ț viața tuturor acestor lucruri, și ostirea cerurilor se închină înaintea Ta.

* 2 Reg. 19. 15. 18. Ps. 88. 10. Isa. 37. 18. 20. ** Ps. 1. 1. 2. 10. 11. Apoc. 14. 7. Ț Deut. 10. 14. 1 Reg. 8. 27. Ț Ps. 8. 1. ** Ps. 88. 6.

7. Tu, Doamne Dumnezeule, ai ales pe Avram *, l-ai scos din Ur din Haldela, și l-ai pus numele Avram **.

* Ps. 11. 2; 12. 1. ** Ps. 17. 6.

8. Tu ai găsit inima lui credincioasă * înaintea Ta, ai făcut legământ** cu el, și ai făgăduit că vei da seminței lui țara Cananiților, Hetiților, Amoriților, Fereziților, Iebusiților și Ohingasiților. Și Ti-ai ținut Ț cuvântul, căci ești drept. * Ps. 13. 6. ** Ps. 105. 7. 10. 11. 17. 7. Ț 1 Sam. 23. 14.

9. Tu ai văzut * necazul părinților noștri în Egipt, și le-ai auzit** strigătele la Marea Roșie.

* Exod. 2. 25. Ț 7. 1. ** Exod. 14. 10.

10. Ai făcut * semne și minuni împotriva lui Faraon, împotriva tuturor slujitorilor lui și împotriva întregului popor din țara lui, pentru că știai cu câtă îngîmfare** se purtaseră față de părinții noștri, și Ti-ai arătat Ț slava Ta cum se vede astăzi. * Exod. 7. 6, 8. 10. 12. 14. Exod. 13. 11. Ț Exod. 9. 16. Isa. 43. 12. 14. Ț 1 Cor. 10. 21.

11. Ai despărțit * marea înaintea lor, și au trecut pe uscat prin mijlocul mării: dar ai prăbușit în adînc, ca o piatră** în fundul apelor, pe cei ce-i urmăreau.

* Exod. 14. 21. 22. 29. 30. Ps. 78. 13. ** Exod. 15. 8. 10.

12. I-ai călăuzit * ziua printr'un stîlp de nor, și noaptea printr'un stîlp de foc, care le lumina drumul pe care aveau să-l urmeze. * Exod. 13. 21.

13. Te-ai pogorît * pe muntele Sinai, le-ai vorbit din înălțimea cerurilor, și le-ai dat porunci drepte**, legi ade-

vărate, învățături și orînduiri minunate. * Exod. 19. 20. 20. 1. ** Ps. 10. 4. Rom. 7. 12.

14. Le-ai făcut cunoscut Sabatul * Tău cel sfînt, și le-ai dat prin robul Tău Moise, porunci, învățături și o lege.

* Ps. 1. 3. Exod. 20. 8. 11.

15. Le-ai dat, dela înălțimea cerurilor, pîne*, cînd le era foame, și ai scos apă** din stîncă, atunci cînd le era sete. Și le-ai spus să intre Ț în stăpînirea Țării pe care jurasei că le-o vei da. * Exod. 16. 14. 15. 1. Isa. 48. 21. ** Exod. 17. 6. Num. 20. 9. etc. Ț Deut. 32. 8.

16. Dar părinții noștri * s'au îngîmfat și și-au înțepenit** grumazul. N'au urmat poruncile Tale.

* Ps. 95. 20. Ps. 106. 6. ** Deut. 32. 27. Ț 2 Reg. 17. 34. Ț 1 Cron. 10. 6. 1. 10. 15.

17. N'au vrut să asculte, și au dat uitării * minunile pe cari le făcusei pentru ei. Și-au înțepenit grumazul; și, în răzvrătirea lor, și-au pus o căpetenie** ca să se întoarcă în robia lor. Dar Tu, Tu ești un Dumnezeu gata să ierți, îndurător Ț și milostiv, înecet la minie și bogat în bunătate.

Și nu i-ai părăsit, * Ps. 78. 11. 42. 43. ** Num. 14. 4. Ț Exod. 34. 6. Num. 14. 18. Ps. 88. 6. 15. 10. 12. 13.

18. nici chiar atunci cînd * și-au făcut un vitel turnat, și au zis: „Iată Dumnezeul tău care te-a scos din Egipt!” și s'au dedat la mari ocări față de Tine.

* Exod. 32. 4.

19. În îndurarea * Ta fără margini, nu i-ai părăsit în pustie, și stîlpul** de nor n'a încetat să-i călăuzească ziua pe drum, nici stîlpul de foc să le lumineze noaptea drumul, pe care aveau să-l urmeze.

* Ps. 78. Ps. 106. 46. ** Exod. 13. 21. 22. Num. 14. 14. 1 Cor. 10. 1.

20. Le-ai dat Duhul Tău * cel bun, ca să-i faci înțelepți; n'ai îndepărtat mana** Ta dela gura lor, și le-ai dat apă Ț să-și potolească setea. * Num. 11. 12. Isa. 40. 31. ** Exod. 16. 12. Isa. 48. 12. Ț Exod. 17. 6.

21. Patruzeci* de ani, ai avut grija să-i hrănești în pustie, și n'au dus lipsă de nimic, hainele** nu li s'au învechit, și picioarele nu li s'au umflat.

* Deut. 2. 1. ** Deut. 8. 4. Ț 28. 6.

22. Le-ai dat în mină împărații și popoare, ale căror ținuturi le-ai împărțit între ei, și au stăpînit țara lui Sihon*, împăratul Hesbonului, și țara lui Og, împăratul Basanului.

* Num. 21. 31. etc.

23. Le-ai înmulțit * fiii ca stelele cerurilor, și i-ai adus în țara despre care spusesei părinților lor că au să o ia în stăpînire.

* Ps. 135. 27.

24. Și fiii lor au intrat * și au luat țara în * stăpînire; ai smerit înaintea lor pe locuitorii țării, Cananiții, și i-ai dat în minile lor, împreună cu împărații și popoarele țării, ca să le facă ce le place. * *Isa. 1, 2, etc. ** Ps. 44, 2, 3.*

25. Au ajuns stăpîni pe cetăți întărite și pe pămînturi roditoare *; au stăpînit case * pline de tot felul de bunătați, puțuri sâpate, vii, mîslini, și pomi roditori din belșug; au mîncat, s'au săturat, s'au îngrășat *, și au trăit în desfășură, prin bunătața * Ta cea mare. * *Yer. 30, Num. 13, 27. Deut. 8, 1, 9. Eze. 20, 4. ** Deut. 4, 17. † Deut. 10, 13. †† Deut. 3, 2.*

26. Totuși, ei s'au răsculat * și s'au răzvrătit împotriva Ta. Au aruncat Legea * Ta la spatele lor, au ucis pe proorocii * Tăi, cari-i rugau ferbinte să se întoarcă la Tine, și s'au dat la mare ocări față de Tine. * *Judec. 2, 11, 12. Eze. 20, 11. ** 1 Reg. 14, 1. Ps. 50, 17. † 1 Reg. 18, 4; 19, 10. †† Gen. 24, 26, 27. Mat. 23, 37. Psal. 7, 35.*

27. Atunci * i-ai lăsat în minile vrăjmașilor lor, cari i-au apăsă, Dar, în vremea necazului lor, au strigat către Tine; și Tu i-ai auzit dela înălțimea cerurilor *, și, în îndurarea Ta cea mare, le-ai dat izbăvitori * cari i-au scăpat din minile vrăjmașilor lor. * *Judec. 2, 14; 3, 9, etc. Ps. 108, 41. †† Ps. 109, 42. † Judec. 2, 18; 3, 9.*

28. Cînd au avut odihnă, au început iarăși să facă rău *, înaintea Ta. Atunci i-ai lăsat în minile vrăjmașilor lor, cari i-au stăpînit. Dar, din nou au strigat către Tine; și Tu i-ai auzit dela înălțimea cerurilor, și, în marea Ta îndurare, i-ai izbăvit de mai multe * ori.

* *Judec. 3, 11, 12, 30; 4, 1; 5, 31; 6, 1. ** Ps. 108, 43.*

29. I-ai rugat ferbinte să se întoarcă la Legea Ta; dar ei au stăruit în îngîmfarea * lor, n'au ascultat de poruncile Tale, au păcătuit împotriva ordinilor Tale, cari fac viu pe cele * le împlinește, Ti-au întors spatele cu îndărătnicie, și-au înțepenit grumazul, și n'au ascultat.

* *Yer. 14. ** Lev. 18, 5.*

30. I-ai îngăduit astfel mulți ani, le-ai dat înștiințări * prin Duhul tău, prin prooroci *, și tot n'au luat aminte. Atunci i-ai dat în minile * unor popoare străine. * *2 Reg. 17, 13. 2 Cron. 36, 15. 1er. 7, 30; 26, 4. ** Psal. 7, 35. † Psal. 11, 1. Psal. 121, 1. †† Isa. 5, 5, 6; 28.*

31. Dar, în marea Ta îndurare, nu i-ai nimicit *, și nu i-ai părăsit, căci Tu ești un Dumnezeu milostiv * și îndurător.

* *Isa. 4, 37; 5, 19, 20. ** Yer. 17.*

32. Și acum, Dumnezeul nostru, Dumnezeule mare, puternic * și înfricoșat, Tu care îțiții legămîntul Tău de îndurare, nu privi ca puțin lucru toate suferințele prin cari am trecut noi, împărații noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri, proorocii noștri, părinții noștri și tot poporul Tău, din vremea * împăraților Asiriei pînă în ziua de azi.

* *Ezech. 34, 6, 7. Cap. 1, 4. ** 2 Reg. 17, 3.*

33. Tu * ai fost drept în tot ce ni s'a întimplat, căci Te-ai arătat credincios, iar noi am făcut * rău.

* *Ps. 119, 137. Dan. 9, 14. ** Ps. 106, 8. Dan. 9, 1, 4, 9.*

34. Împărații noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri, și părinții noștri n'au păzit Legea, și n'au dat ascultare nici poruncilor, nici înștiințărilor pe cari li le dădeai.

35. Cînd erau stăpîni, în mijlocul multelor * binefaceri pe cari li le dădeai, în țara * întinsă și roditoare, pe care le-o dădusei, nu Ti-au * slujit și nu s'au abătut dela faptele lor rele.

* *Deut. 28, 47. ** Yer. 25. † Yer. 25.*

36. Și astăzi, lată-ne robi *! lată-ne robi pe pămîntul pe care i-ai dat părinților noștri, pentruca să se bucure de roadele și de bunurile lui!

* *Deut. 28, 48. Eze. 3, 2.*

37. El își înmulțește * roadele pentru împărații cărora ne-ai supus, din pricina păcatelor noastre; ei stăpînesc * după plac asupra trupurilor noastre și asupra vitelor noastre, și sîntem într'o mare strîmtorare !

* *Deut. 28, 30, 31. ** Deut. 28, 48.*

Învierea legămîntului.

38. Pentru toate acestea, noi am încheiat * un legămînt, pe care l-am făcut în scris. Și căpeteniile noastre, Leviții noștri și preoții noștri și-au pus pecetea * pe el.

* *2 Reg. 23, 2. 2 Cron. 36, 10, 14, 31. Eze. 10, 5. Cap. 10, 20. ** Cap. 10, 1.*

10 1. Iată pe cei ce și-au pus pecetea : Dregătorul Neemia *, fiul lui Hachia *.

Zedechia, * *Cap. 8, 3. ** Cap. 1, 1.*

2. Seria *, Azaria, Ieremia, * *Cap. 12, 1—11.*

3. Pașhur, Amaria, Malchia,

4. Hatuf, Șebania, Maluc,

5. Harim, Meremot, Obadia,

6. Daniel, Ghineton, Baruc,

7. Meșulam, Abia, Miamin,

8. Maazia, Bilgai, Șemala, preoți.

9. Leviți: Iosua, fiul lui Azania, Binnui, din fiii lui Henadad, Cadmiel,

10. și frații lor, Șebania, Hodia, Che-lia, Pelaia, Hanan,

11. Mica, Rehob, Hașabia,

12. Zacur, Șerebia, Șebania,

13. Hodia, Bani, Beninu.

14. Căpeteniile poporului: Pareoș*, Pahat-Moab, Elam, Zatu, Bani,

* Exod. 2. 1, etc. Cap. 7. 8, etc.

15. Buni, Argad, Bebai,

16. Adonia, Bigvai, Adin,

17. Ater, Ezechia, Azur,

18. Hodia, Hașum, Bețai,

19. Harif, Anatot, Nebai,

20. Magpias, Meșulam, Mezir,

21. Meșezabeel, Tadoe, Iadua,

22. Pelaia, Hanan, Amaia,

23. Hosea, Hanania, Hașub,

24. Haloheș, Pilha, Șobec,

25. Rehun, Hașabna, Maaseia,

26. Ahia, Hanan, Anan,

27. Maluc, Harim, Baana.

28. Cealaltă* parte a poporului, preoții, Leviți, ușierii, cântăreții, slujitorii Templului, și toți** ce se despărțiseră de popoarele străine, ca să urmeze Legea lui Dumnezeu, vestele lor, fiii și fetele lor, toți cei ce aveau cunoștință și pricepere.

* Exod. 3. 36—43.

** Exod. 1. 1; 20. 12, 13, 24. Cap. 13. 8.

29. s'au unit cu frații lor mai cu vază dintre ei. Au făgăduit cu jurămint* și au jurat să umble** în Legea lui Dumnezeu, dată prin Moise, robul lui Dumnezeu, să păzească și să împlinească toate poruncile Domnului, Stăpînului nostru, orînduirile și legile Lui.

* Deut. 28. 12, 14. Cap. 4. 12, 13. Ps. 119. 106.

** 2 Reg. 23. 8. 7 Cron. 34. 31.

30. Am făgăduit să nu dăm pe fetele* noastre după popoarele țării și să nu luăm pe fetele lor de neveste pentru fiii noștri;

* Exod. 24. 16. Deut. 7. 3. Ezech. 9. 17, 18.

31. să nu cumpărăm nimic, în ziua Sabatului, și în zilele de sărbătoare, dela popoarele* țării cari ar aduce de vânzare în ziua Sabatului mărfuri sau altceva de cumpărat, și să lăsăm nelucrat pămîntul în anul al șaptelea** și să nu cerem ț plata nici unei datorii.

* Exod. 20. 10. Lev. 23. 3. Deut. 5. 12. Cap. 13. 18, etc.

** 1. 2. Deut. 15. 1, 2. Lev. 25. 4. 7 Deut. 15. 1, 2. Cap. 9. 17.

Hotărîri pentru întreținerea slujbei.

32. Am luat asupra noastră îndatorirea să dăm a treia parte dintr'un sâ-

clu pe an pentru slujba Casei Dumnezeului nostru,

33. pentru pinile* pentru punerea înaintea Domnului, pentru darul** de mîncare necurmat, pentru arderea de tot necurmată din zilele de Sabat, din zilele de lună nouă și din zilele de sărbători, pentru lucrurile închinăte Domnului, pentru jertfele de ispășire pentru Israel, și pentru tot ce se face în Casa Dumnezeului nostru.

* Lev. 24. 1, etc. 2 Cron. 2. 4. ** Num. 28. 26.

34. Am tras la sorti, preoți, Leviți și popor, pentru lemnele cari trebuiau aduse pe fiecare an, ca dar*, la Casa Dumnezeului nostru, după casele noastre părintești, la vremi hotărîte, ca să fie ars pe altarul Domnului, Dumnezeului nostru, cum este scris** în Lege.

* Cap. 13. 31. Isa. 40. 24. ** Lev. 6. 12.

35. Am hotărît să aducem în fiecare an* la Casa Domnului cele dintii roade ale pămîntului nostru și cele dintii roade din toate roadele tuturor pomilor;

* Exod. 23. 10; 24. 26. Lev. 23. 26. Num. 18. 12. Deut. 26. 2.

36. să aducem la Casa Dumnezeului nostru, preoților cari fac slujba în Casa Dumnezeului nostru, pe întâii născuți ai fiilor noștri și ai vitelor noastre, cum este scris în Lege*, pe întâii născuți ai vacilor și oilor noastre;

* Exod. 13. 2, 12, 13. Lev. 27. 26, 27. Num. 18. 15, 16.

37. să* aducem preoților, în cămările Casei Dumnezeului nostru, cele dintii roade din pămîntul și darurile noastre de mîncare, din roadele tuturor pomilor, din must și din untdelemn; și să dăm zeciuială** din pămîntul nostru Leviților, cari trebuie s'o ia ei înșiși în toate cetățile așezate pe pămînturile pe cari le lucrăm.

* Lev. 23. 17. Num. 18. 10; 18. 12, etc. Deut. 18. 4; 26. 2.

** Lev. 27. 30. Num. 18. 21, etc.

38. Preotul, fiul lui Aaron, va fi cu Leviților cînd* vor ridica zeciuiala; și Leviții vor aduce zeciuială din zeciuială la Casa Dumnezeului nostru, în cămările** casei vistieriei.

* Num. 18. 26. ** 1 Cron. 9. 26. 2 Cron. 26. 21.

39. Căci copiii lui Israel și fiii lui Levi vor aduce* în cămările acestea darurile de grîu, de must și de untdelemn; acolo sînt unelele sfințului locaș, și acolo stau preoții cari fac slujba, ușierii și cântăreții. Astfel ne-am hotărît să nu părăsim** Casa Dumnezeului nostru.

* Deut. 12. 4, 11. 2 Cron. 23. 12. Cap. 13. 12. ** Cap. 13. 15, 16.

Impărțirea noulor locuitori.

11 1. Căpeteniile poporului s'au așezat la Ierusalim. Cealaltă parte a poporului a tras la sort, pentruca unul din zece să vină să locuiască la Ierusalim în cetatea * sfântă, iar ceilalți să locuiască în cetăți. * *1 Cron. 28. 2. 3; 29. 35.*

2. Poporul a binecuvîntat pe toți cei ce au primit de bună voie * să locuiască la Ierusalim. * *2 Psal. 122. 3.*

3. Iată * căpeteniile ținutului caris'au așezat la Ierusalim. În cetățile lui Iuda, fiecare s'a așezat în moșia lui, în cetatea lui Israel, preoții și Leviiți, slujitorii * Templului, și fiii * robilor lui Solomon.

* *1 Cron. 9. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

4. La Ierusalim * s'au așezat unii din fiii lui Iuda și din fiii lui Beniamin. — Din fiii lui Iuda: Ataia, fiul lui Ozia, fiul lui Zaharia, fiul lui Amaria, fiul lui Șefatia, fiul lui Mahalaieel, din fiii lui * Pereț.

* *1 Cron. 9. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

5. și Maaseia, fiul lui Baruc, fiul lui Col-Hose, fiul lui Hazaia, fiul lui Adala, fiul lui Ioarib, fiul lui Zaharia, fiul lui Șiloni.

6. Toți fiii lui Pereț cari s'au așezat la Ierusalim, au fost patru sute șasezeci și opt de oameni viteji. —

7. Iată fiii lui Beniamin: Salu, fiul lui Meșulam, fiul lui Ioel, fiul lui Pedala, fiul lui Colaia, fiul lui Maaseia, fiul lui Itiel, fiul lui Isaia,

8. și după el, Gabai și Salai, nouă sute douăzeci și opt.

9. Ioel, fiul lui Zicri, era căpetenia lor; și Iuda, fiul lui Senua, era a doua căpetenie a cetății.

10. Din preoți *: Iedaia, fiul lui Ioarib, Iachin,

* *1 Cron. 9. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

11. Seralia, fiul lui Mișchia, fiul lui Meșulam, fiul lui Tadoc, fiul lui Meraiot, fiul lui Ahitab, domnul Casei lui Dumnezeu,

12. și frații lor cari făceau slujba Casei, opt sute douăzeci și doi; Adala, fiul lui Ieroham, fiul lui Pelalia, fiul lui Amți, fiul lui Zaharia, fiul lui Pașhur, fiul lui Malchia,

13. și frații săi, capii caselor părințești, două sute patruzeci și doi; și Amasai, fiul lui Azareel, fiul lui Ahzai, fiul lui Meșilemot, fiul lui Imer,

14. și frații lor, oameni viteji, o sută douăzeci și opt; Zabdiel, fiul lui Obedolim, era căpetenia lor.

15. Din Leviiți: Șemaia, fiul lui Ma-

sub, fiul lui Azricam, fiul lui Mașabia, fiul lui Buni,

16. Șabetai și Iozabad, însărcinați cu treburile * de afară ale Casei lui Dumnezeu, și făcînd parte din căpeteniile Leviiților;

* *1 Cron. 28. 28.*

17. Matania, fiul lui Mica, fiul lui Zabdi, fiul lui Asaf, căpetenia care cînta lauda la rugăciune, și Bacbuchia, al doilea din frații săi, și Abda, fiul lui Șamua, fiul lui Galai, fiul lui Iedutun.

18. Toți Leviiții din cetatea * sfîntă erau două sute optzeci și patru. * *1 Cron. 23. 3.*

19. Și ușierii: Acub, Talmon, și frații lor, păzitorii porților, o sută șaptezeci și doi.

20. Cealaltă parte din Israel, din preoți, și din Leviiți s'au așezat în toate cetățile lui Iuda, fiecare în moșia lui.

21. Slujitorii * Templului s'au așezat pe deal, și aveau de căpetenii pe Tiha și Ohispa.

* *Cap. 1. 28.*

22. Căpetenia Leviiților la Ierusalim era Uzi, fiul lui Bani, fiul lui Mașabia, fiul lui Matania, fiul lui Mica, dintre fiii lui Asaf, cîntăreții însărcinați cu slujba Casei lui Dumnezeu;

23. căci era o poruncă * a împăratului ca privire la cîntăreți, și li se dădea o parte hotărîtă pe fiecare zi.

* *2 Sam. 6. 9. 10. 11. 12. 13.*

24. Petahia, fiul lui Meșezabeel, din fiii lui Zerah *, fiul lui Iuda, era dragătorul * împăratului pentru toate treburile poporului.

* *1 Cron. 28. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

25. Cît despre sate și cîmpiile lor, unii din fiii lui Iuda s'au așezat la Chiriat-Arba * și în locurile cari țin de el, la Dibon și în locurile cari țin de el, Iecabteel și în satele cari țin de el,

* *2 Sam. 14. 15.*

26. la Iezua, la Molada, la Bet-Palet,

27. la Hațar-Șual, la Beer-Șeba și în locurile cari țin de ea,

28. la Ticiag, la Mecona și în locurile cari țin de ea,

29. la En-Rimon, la Torea, la Iarmut,

30. la Zanoah, la Adulam, și în satele cari țin de el, la Lachis și în ținutul lui, la Azeca și în locurile cari țin de el. S'au așezat astfel dela Beer-Șeba pîna la valea lui Hinom.

31. Fiii lui Beniamin s'au așezat, dela Gheba la Micmas, la Aia, la Betel și în locurile cari țin de el,

32. la Anatot, la Nob, la Hanania,

33. la Mafor, la Rama, la Ohitaim,
34. la Hadid, la Teboim, la Nebalat,
35. la Lod, și la Ono, valea * lucră-
torilor. * 1 Cron. 4, 14.
36. Au fost unii Leviți cari s'au unit
cu Beniamin, măcar că făceau parte
din cetele lui Iuda.

Nămăritoarea preoților și Leviților.

12 1. Iată preoții * și Leviții cari s'au
întors cu Zorobabel, fiul lui Șeal-
tiel, și cu Iosua: Seraia **, Ieremia,
Ezra, * Ezra 2, 1, 2. ** Cap. 12, 2-5.

2. Amaria, Maluc, Hatuș,
3. Șecania, Rehum, Meremot,
4. Ido, Ghinetoi, Abia *. * Luc. 1, 8.
5. Miiamin, Maadia, Bilga,
6. Șemaia, Ioiarib, Iedaia,
7. Salu, Amoc, Hilechia, Iedaia. Ace-
știa au fost căpeteniile preoților și a
fraților lor, pe vremea lui Iosua *. —
* Ezra 2, 2. Reg. 1, 1. Zab. 3, 1.

8. Leviți: Iosua, Binui, Cadmiel, Șe-
rebia, Iuda, Matania, care cîntărea îm-
preună cu frații săi cîntarea * laude-
lor; * Cap. 11, 17.

9. Bacbuchia și Uni, cari își impli-
neau slujbele lângă frații lor.

10. Iosua a născut pe Ioiachim, Ioi-
achim a născut pe Eliașib, Eliașib a
născut pe Ioiada,

11. Ioiada a născut pe Ionatan, și Io-
natan a născut pe Iadua.

12. Iată, cari erau pe vremea lui Ioi-
achim, preoții, capi de familie: pentru
Seraia, Meraia; pentru Ieremia, Ha-
nania;

13. pentru Ezra, Meșulam; pentru
Amaria, Iohanani;

14. pentru Meluchi, Ionatan, pentru
Șebania, Iosif;

15. pentru Harim, Adna; pentru Me-
raiot, Helcai;

16. pentru Ido, Zaharia; pentru Ghi-
neton, Meșulam;

17. pentru Abia, Zicri; pentru Mi-
niamin și Moodia, Piltai;

18. pentru Bilga, Șamua; pentru Șe-
maia, Ionatan;

19. pentru Ioiarib, Matnai; pentru
Iedaia, Uzi;

20. pentru Salai, Calai; pentru Amoc,
Eber;

21. pentru Hilechia, Mașabia; pentru
Iedaia, Netaneel.

22. Pe vremea lui Eliașib, lui Ioiada,
lui Iohanani și lui Iadua, Leviții, capi
de familie, și preoții, au fost scriși,
supt domnia lui Darius, Persanul.

23. Fiii lui Levi, capi de familie, au
fost scriși în cartea * Cronicilor pînă
pe vremea lui Iohanani, fiul lui Elia-
șib. * 1 Cron. 9, 14, etc.

24. Căpeteniile Leviților, Mașabia, Șe-
rebia, și Iosua, fiul lui Cadmiel, și
frații lor împreună cu ei, stînd unii în
fața * altora, erau însărcinați să mă-
rească și să laude pe Domnul, după
rînduiala ** lui David, omul lui Dum-
nezeu. * Ezra 2, 11. ** 1 Cron. 23, 24, 26.

25. Matania, Bacbuchia, Obadia, Me-
șulam, Talmon și Acub, ușieri, făceau
de straajă la cîmările dela porți.

26. Ei trăiau pe vremea lui Ioiachim,
fiul lui Iosua, fiul lui Iotadac, și pe
vremea lui Neemia, dregătorul *, și pe
vremea preotului și cărturarului ** Ez-
ra. * Cap. 8, 9. ** Ezra 7-8, 11.

Sfințirea zidurilor.

27. La sfințirea * zidurilor Ierusalim-
ului, au chemat pe Leviți din toate
locurile în cari locuiau, și i-au adus
la Ierusalim, ca să prăznuiască sfin-
țirea și sărbătoarea cu laude ** și cîntă-
ri, în sunet de chimvale, alăute și
arfe.

* Deut. 20, 4. Ps. 150, 151a. ** 1 Cron. 16, 4. 2 Cron. 4, 12; 5, 4.

28. Fiii cîntăreților s'au strîns din
împrejurimile Ierusalimului, din satele
slujitorilor Templului,

29. din Bet-Ghilgal, și din ținutul
Ohebel și din Azmavet; căci cîntăreții
își zidiseră sate împrejurul Ierusalim-
ului.

30. Preoții și Leviții s'au curățit, și
au curățit și pe popor, porțile și zidul.

31. Am suit pe zid pe căpeteniile lui
Iuda, și am făcut două coruri mari.
Cel dintîi a pornit pe partea * dreaptă
a zidului, spre ** poarta gunoierului.

* Vers. 26. ** Cap. 3, 15; 8, 13.

32. În urma acestui cor mergeau Ho-
sea și jumătate din căpeteniile lui
Iuda,

33. Azaria, Ezra, Meșulam,

34. Iuda, Beniamin, Șemaia, și Iere-
mia,

35. unii din fiii preoților cu trimbî-
țe *, Zaharia, fiul lui Ionatan, fiul lui
Șemaia, fiul lui Matania, fiul lui Mica,
fiul lui Zacur, fiul lui Asaf. * Num. 10, 2, 8.

36. Și frații săi, Șemaia, Azareel, Mi-
lalai, Ghilalai, Maai, Netaneel, Iuda
și Hanani, cu instrumentele * de muzi-
că ale lui David, omul lui Dumnezeu.
Cărturarul Ezra era în fruntea lor.

* 1 Cron. 15, 14.

37. La poarta* izvorului, s'au suit drept înainte pe treptele** cetății lui David pe ridicătura zidului, deasupra casei lui David, pînă la poarta† apelor, spre răsrit.

* Cap. 3, 14; 5, 15. ** Cap. 3, 15. † Cap. 3, 26; 4, 1, 8, 16.

38. Al doilea cor* a pornit spre stînga. În urma lui veneam eu cu cealaltă jumătate din popor, pe zid. Trecînd pe deasupra turnului** cuptoarelor, au mers pînă la zidul† cel lat;

* Vers. 31. ** Cap. 3, 15. † Cap. 3, 5.

39. apoi pe deasupra* porții lui Efraim, pedesupra porții** celei vechi, pe deasupra porții† peștilor, pe deasupra turnului†† lui Hananeel și pe deasupra turnului Mea, pînă la poarta†† oilor. Și s'au oprit la poarta† temniței.

* 2 Reg. 14, 23. Cap. 4, 16. ** Cap. 3, 6. † Cap. 3, 3. †† Cap. 3, 3. †† Cap. 3, 30. †† Jer. 20, 2.

40. Cele două coruri s'au oprit în Casa lui Dumnezeu; și tot așa și eu și dregătorii cari erau cu mine,

41. și preoții Eliachim, Maaseria, Miniamin, Mica, Elieoenai, Zaharia, Hanania, cu trîmbițe,

42. și Maaseria, Șemaia, Eleazar, Uzi, Iohanan, Malchia, Elam și Ezer. Cîntăreții și-au înălțat glasul, cîrmuși de Ieraiia,

43. în* ziua aceea s'au adus multe jertfe, și a fost mare bucurie, căci Dumnezeu dăduse poporului o mare pricină de bucurie. Se bucurau și femeile și copiii, și strigătele de bucurie ale Ierusalimului se auzeau pînă departe.

* 2 Cron. 20, 21, 22. Cap. 12, 5, 12, 13.

Așezarea dregătorilor Templului.

44. În ziua aceea, s'au rînduit oameni cari să privegheze asupra odăilor cari slujeau de cămări pentru darurile de mîncare, cele dinții roade și zeciuiele. Ei au fost însărcinați să adune în ele, din ținutul cetăților, părțile hoțărîte de Lege preoților și Leviților. Căci Iuda se bucura că preoții și Leviții erau la locul lor,

45. pîzind tot ce privea slujba lui Dumnezeu și a curățirilor. Cîntăreții și ușierii își împlineau și ei slujbele, după* rînduiala lui David și a fiului său Solomon.

* 1 Cron. 25, 26.

46. Căci odinioară, pe vremea lui David și* lui Asaf, erau căpetenii peste cîntăreți și cîntări de laudă și de mulțămire în cinstea lui Dumnezeu.

* 1 Cron. 25, 1, etc. 2 Cron. 20, 26.

47. Tot Israelul a dat pe vremea lui

Zorobabel și Neemia, părțile cuvenite cîntăreților și ușierilor, zi de zi; au dat* Leviților lucrurile sfințite, iar Leviții** au dat fiilor lui Aaron lucrurile sfințite cuvenite lor.

* Num. 18, 25, 26. ** Num. 18, 26.

Călcarea de lege a lui Elișib.

13. 1. În vremea aceea, s'a celit* în fața poporului în cartea lui Moise, și s'a găsit scris că Amonitul** și Moabitul nu trebuiau să intre niciodată în adunarea lui Dumnezeu.

2. pentrucă nu veniseră înaintea copioilor lui Israel cu pîne și apă, și pentrucă tocmiseră* împotriva lor cu preț de argint pe Balaam ca să-i blesteme. Dar** Dumnezeu nostru a prefăcut blestemul în binecuvîntare.

* Num. 22, 5. Jer. 24, 9, 10. ** Num. 22, 11; 24, 10. Deut. 23, 5.

3. Cînd au auzit Legea, au deosebit* din Israel pe toți străinii.

* Cap. 8, 2; 10, 28.

4. Înainte de aceasta, preotul Elișib, care era pus peste cămările Casei Dumnezeului nostru, și rudă cu Tobia,

5. pregătise pentru el o cămară mare, unde* puneau mai înainte darurile de mîncare, tîmnia, unelte, zeciuiala din grîu, din must, și din untdelemn, părțile rînduite** pentru Leviți, cîntăreți și ușieri, și darurile ridicate pentru preoți.

* Cap. 12, 44. ** Num. 18, 23, 24.

6. Eu nu eram la Ierusalim cînd s'au petrecut toate acestea, căci mă întorsesem la împărat în al treizeci și doilea an* al lui Artaxerxe, împăratul Babilonului. La sfîrșitul anului am căpătat de la împărat învoire

* Cap. 5, 14.

7. să mă întorc la Ierusalim, și am văzut răul pe care-l făcuse Elișib, pregătind* o cămară pentru Tobia, în curțile Casei lui Dumnezeu.

* Vers. 1, 5.

8. Mi-a părut foarte rău, și am aruncat afară din cămară toate lucrurile lui Tobia.

9. Apoi am poruncit să se curățescă* odăile, și am pus iarăși în ele unelte Casei lui Dumnezeu, darurile de mîncare și tîmnia.

* 2 Cron. 29, 5, 15, 16, 18.

Zeciuiele aduse din nou.

10. Am auzit deasemenea că părțile Leviților nu* li se dăduseră, și că Leviții și cîntăreții, însărcinați cu slujba, fugiseră fiecare în** ținutul lui.

* Mal. 3, 5. ** Num. 26, 2.

11. Am mustrat* pe dregători, și am

zis: „Pentruce” a fost părăsită Casa lui Dumnezeu? Și am strins pe Leviți și pe cîntăreți, și i-am pus iarăși în slujba lor.

* Vers. 17, 26. Prov. 26, 4. ** Cap. 10, 26.

12. Atunci * tot luda a adus în cîmări zeciuiala din grîu, din must și din untdelemn.

* Cap. 10, 26; 28; 12, 44.

13. Am dat cîmările * în grija preotului Șelemia, cărturarului Tadoe, și lui Pedata, unul din Leviți, și le-am adaos și pe Hanan, fiul lui Zacur, fiul lui Matania, căci le merseas numele că sînt credincioși**. Ei au fost însărcinați să facă împărțirile cuvenite fraților lor. * 2 Cron. 31, 12. Cap. 12, 44. ** Cap. 7, 2. 1 Cron. 4, 2.

14. Adu-Ți aminte * de mine, Dumnezeu, pentru aceste lucruri, și nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru Casa Dumnezeului meu și pentru lucrurile cari trebuiesc pázite în ea!

* Vers. 22, 31. Cap. 5, 19.

Sfințirea Sabatului.

15. Pe vremea aceasta am văzut în luda niște oameni călcînd la teasc în ziua Sabatului *, aducînd snoopi, încărcînd măgarii cu vin, struguri și smochine, și cu tot felul de lucruri, și aducîndu-le ** la Ierusalim în ziua Sabatului. Și i-am mustrat chiar în ziua cînd își vindeau mărfurile.

* Ezech. 20, 23. ** Cap. 10, 31. Jer. 17, 21, 28.

16. Mai erau și niște Tirieni, așezați în Ierusalim, cari aduceau pește și tot felul de mărfuri, și le vindeau fiilor lui luda în ziua Sabatului și în Ierusalim.

17. Am mustrat * pe mai marii lui luda, și le-am zis: „Ce însemnează această faptă rea pe care o faceți, pingărind ziua Sabatului?”

* Vers. 15.

18. Oare n’au lucrat * așa părinții voștri, și nu din pricina aceasta a trimis Dumnezeuul nostru toate aceste nenorociri peste noi și peste cetatea aceasta? Și voi aduceți din nou minia Lui împotriva lui Israel, pingărind Sabatul!

* Jer. 17, 25; 28, 26.

19. Apoi am poruncit să se închidă porțile Ierusalimului înainte de Sabat, de îndată ce le va ajunge umbra *, și să nu se deschidă decît după Sabat. Și am pus cîțiva din slujitorii mei la porți**, să oprească intrarea sarcinilor de mărfuri în ziua Sabatului.

* Lev. 23, 32. ** Jer. 17, 26, 28.

20. Și așa negustorii și vinătorii de

tot felul de lucruri au petrecut noaptea odată și de două ori afară din Ierusalim.

21. I-am mustrat, și le-am zis: „Pentruce stați noaptea înaintea zidului? Dacă veți mai face încă odată lucrul acesta, voi pune mina pe voi.” Din clipa aceea, n’au mai venit în timpul Sabatului.

22. Am poruncit și Leviților să se curățească *, și să vină să păzească porțile, ca să sfințească ziua Sabatului.

* Cap. 12, 30.

Adu-Ți aminte * de mine, Dumnezeu, și pentru aceste lucruri, și ocrotește-mă după marea Ta îndurare!

* Vers. 24, 26.

Mustrarea pentru femeile străine.

23. Tot pe vremea aceea, am văzut pe niște Iudei, cari își luaseră neveste * Asdodiene, Amonite și Moabite.

* Ezech. 9, 2.

24. Jumătate din fiii lor vorbeau limba asdodiană, și nu știau să vorbească limba evreiască; nu cunoșteau decît limba cutărui sau cutărui popor.

25. I-am mustrat *, și i-am blestemat; am lovit pe unii din ei, le-am smuls părul, și i-am pus să jure ** în Numele lui Dumnezeu, zicînd: „Să nu vă dați fetele după fiii lor, și să nu luați fetele lor de neveste nici pentru fiii voștri, nici pentru voi.”

* Vers. 12. Prov. 20, 4. ** Ezech. 10, 5. Cap. 10, 26; 30.

26. Oare nu în aceasta a păcătuit * Solomon, împăratul lui Israel? Nu era alt împărat ca el, în mulțimea ** popoarelor; el era iubit de Dumnezeuul lui, și Dumnezeuul îi pusese împărat peste tot Israelul. Totuși **, femeile străine l-au lîrlit și pe el în păcat.

* 1 Reg. 11, 1, etc. ** 1 Reg. 3, 12. 2 Cron. 1, 12. † 2 Sam. 12, 24. †† 1 Reg. 11, 4, etc.

27. Și acum trebuie să auzim despre voi că săvîrșiți o nelegiuire atît de mare și că păcătuiți * împotriva Dumnezeului nostru, luînd neveste străine ?

* Ezech. 10, 2.

28. Unul din fiii lui Ioiada *, fiul marelui preot Eliasib, era ginerelul lui Sanbalat, Horonitul. I-am izgonit dela mine.

* Cap. 12, 10, 21.

29. Adu-Ți aminte * de ei, Dumnezeu, căci au spurcat preoții și legămîntul ** încheiat de preoți și Leviți.

* Cap. 8, 14. ** Mal. 2, 4, 11, 12.

30. I-am curățit * de orice străin, și

am pus rinduială în tot ce trebuiau să păzească preoții și Leviții, fiecare în slujba lui, *Cap. 10, 30.

31. în ce privea atât darul lemnelor *

la vreme hotărîte, cît și cele dinții roade. *Cap. 10, 30.

Adu-Ți aminte de mine *, spre bine, Dumnezeuule! *Ysa. 14, 20.

ESTERA

(Psalmul 7, 15—17; 37, 34; 134, 2 Petru 2, 9.)

Ospățul lui Ahașveroș.

1. Era pe vremea lui Ahașveroș *, al celui Ahașveroș care domnea dela India ** pînă în Etiopia peste ț o sută douăzeci și șapte de ținuturi.

* Ebra. 4, 4. Dan. 3, 1. ** Cap. 3, 3. † Dan. 4, 1.

2. împăratul Ahașveroș ședea * atunci pe scaunul lui împărătesc la Susa **, în capitală. *1 Reg. 1, 30. ** Num. 1, 1.

3. În al treilea an al domniei lui, a dat * un ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor săi. Căpeteniile oștirii Perșilor și Mezilor, mai mari și capi ținuturilor, s'au strîns înaintea lui.

* Fac. 40, 20. Cap. 2, 18. Marc. 4, 21.

4. El le-a arătat bogăția strălucită a împărăției lui și slava minunată a mărimii lui, în multe zile, timp de o sută optzeci de zile.

5. După ce au trecut aceste zile, împăratul a dat întregului popor care se afla în capitala Susa, dela cel mai mare pînă la cel mai mic, un ospăț, care a ținut șapte zile, în curtea grădinii casei împărătești.

6. Covoare albe, verzi și albastre, erau legate cu funii de în suptire și de purpură de niște verigi de argint și de niște stîlpi de marmoră. Pături de aur * și de argint stăteau pe o podeală de porfir, de marmoră, de safed și de pietre negre. *Cap. 7, 8. Ebra. 20, 41. Amos 6, 4.

7. Iar de băut turnau în vase de aur, de felurite soiuri. Era belșug de vin împărătesc, mulțămîntă dărnicii împăratului.

8. Dar nimeni nu era silit să bea, căci împăratul poruncise tuturor oamenilor din casa lui să facă după voia fiecăruia.

9. Împărăteasa Vasti a dat și ea un ospăț femeilor, în casa împărătescă a împăratului Ahașveroș.

Neascultarea împărătesei Vasti.

10. A șaptea zi, pe cînd inima împăratului era veselă * de vin, a poruncit lui Mehuman, Bizta, Harbona ** Big-

ta, Abagta, Zetar și Carcas, cei șapte fameni cari slujeau înaintea împăratului Ahașveroș, *2 Sam. 15, 20. ** Cap. 7, 8.

11. să aducă în fața lui pe împărăteasa Vasti, cu cumuna împărătescă, pentru ca să arate frumusețea ei popoarelor și mai marilor săi, căci era frumoasă la chip.

12. Dar împărăteasa Vasti n'a vrut să vină, cînd a primit prin fameni porunca împăratului. Și împăratul s'a supărat foarte tare, s'a aprins de mînie.

13. Atunci împăratul a vorbit cu înțelepții * cari ** cunoșteau obiceiurile vremii. Căci așa se puneau la cale treburile împăratului: înaintea tuturor celor ce cunoșteau legile și dreptul. *Ier. 18, 7. Dan. 2, 12. Mat. 2, 1. ** Croa. 12, 10.

14. Avea lingă el pe Carșena, pe Șetar, pe Admata, pe Tarsis, pe Meres, pe Marsena, pe Memucan, șapte * domnitori ai Persiei și Mediei, cari ** vedeau fața împăratului și cari aveau locul înfrî în împărăție.

* Ebra. 7, 14. ** 2 Reg. 20, 10.

15. „Ce trebuie“, a zis el, „să se facă împărătesei Vasti, după lege, pentru că n'a împlinit ce i-a poruncit împăratul Ahașveroș prin fameni?“

16. Memucan a răspuns înaintea împăratului și domnitorilor: „Nu numai față de împărat s'a purtat rău împărăteasa Vasti; ci și față de toți domnitorii și de toate popoarele cari sînt în toate ținuturile împăratului Ahașveroș.

17. Căci fața împărătesei va ajunge la cunoștința tuturor femeilor, și le va face să-și nesocotească * bărbații. Ele vor zice: „Împăratul Ahașveroș a poruncit să i se aducă înaintea împărătesei Vasti, și ea nu s'a dus.“ *Ebra. 3, 20.

18. Și din ziua aceasta crăiesele Persiei și Mediei, cari vor afla de fața împărătesei, vor vorbi tot așa tuturor căpeteniilor împăratului: de aici va veni mult dispreț și minie.

19. Dacă împăratul găsește cu cale, să se dea poruncă din partea lui și să se scrie în legile Persilor și Mezilor, cu arătarea că nu trebuie să se calce, o poruncă împărătească, după care Vasti să nu se mai arate înaintea împăratului Ahașveroș. Iar împăratul să dea vrednicia de împărăteasă altela, mai bună decât ea.

20. Porunca împăratului se va vesti astfel în toată împărăția lui, — căci este mare — și toate femeile vor da * cinste bărbaiilor lor, dela mare pînă la mic.¹²

* Eshm. 3, 32. Col. 3, 18. 1 Pet. 3, 1.

21. Părerea aceasta a fost primită de împărat și de domnitori, și împăratul a lucrat după cuvîntul lui Memucan.

22. A trimis scrisori tuturor ținuturilor din împărăția lui, fiecărui ținut * după scrierea lui, și fiecărui popor după limba lui; ele spuneau că orice bărbat trebuie să fie stăpîn ** în casa lui, și că va vorbi limba poporului său.

* Cap. 3, 9. ** Eshm. 4, 22, 23, 24. 1 Tim. 3, 12.

Estera împărăteasă.

2 1. După aceste lucruri, cînd s'a potolit mînia împăratului Ahașveroș, s'a glîndit la Vasti, la ce făcuse ea, și la hotărîrea * luată cu privire la ea.

* Cap. 1, 26, 28.

2. Atunci cei ce slujeau împăratului au zis: „Să se caute pentru împărat niste fete, fecioare și frumoase.

3. Împăratul să pună în toate ținuturile din împărăția lui dregători însărcinați să strîngă pe toate fetele, fecioare și frumoase, în capitala Susa, în casa femeilor, supt privegherea lui Hegai, famenul împăratului și păzitorul femeilor, care să le dea cele trebuincioase pentru gătit.

4. Și fata care-i va plăcea împăratului, să fie împărăteasă în locul Vastii.” Părerea aceasta a fost primită de împărat, și așa a făcut.

5. În capitala Susa era un Iudeu numit Mardoheu, fiul lui Iair, fiul lui Șimei, fiul lui Chis, bărbat din Beniamin,

6. care * fusese luat din Ierusalim printre robii strămutați împreună cu Ieconia, împăratul lui Iuda, de Nebucadnetar, împăratul Babilonului.

* 2 Reg. 24, 14. 2 Croa. 36, 10, 20. Ier. 34, 2.

7. El creștea pe Madasa, adică Estera, fata * unchiului său; căci ea n'avea nici tată nici mamă. Fata era fru-

moasă la statură și plăcută la vedere. După moartea tatălui și a mamei sale, Mardoheu o luase de suflet.

* Vers. 18.

8. Cînd s'a auzit porunca împăratului și hotărîrea lui, au fost strînse * un mare număr de fete în capitala Susa, supt privegherea lui Hegai. Odată cu ele a fost luată și Estera și adusă în casa împăratului, supt privegherea lui Hegai, păzitorul femeilor.

* Vers. 2.

9. Fata i-a plăcut, și a căpătat trecere înaintea lui. El s'a grăbit să-i dea cele de trebuință pentru găteală * și hrană, i-a dat șapte slujnice alese din casa împăratului, și a pus-o împreună cu slujnicele ei în cea mai bună încăpere din casa femeilor.

* Vers. 3, 12.

10. Estera * nu și-a făcut cunoscut nici poporul, nici nașterea, căci Mardoheu o oprise să vorbească despre aceste lucruri.

* Vers. 20.

11. Și în fiecare zi Mardoheu se ducea și venea înaintea curții casei femeilor, ca să afle cum li merge Esterei și ce se face cu ea.

12. Fiecare fată se ducea la rîndul ei la împăratul Ahașveroș, după ce timp de douăsprezece luni împlinea ce era poruncit femeilor. În timpul acesta, aveau grijă să se gătească, ungîndu-se șase luni cu untdelemn de mîrt, și șase luni cu mîrșame de mirozine femeiești.

13. Așa se ducea fiecare fată la împărat. Și, cînd trecea din casa femeilor în casa împăratului, o lăsau să ia cu ea tot ce voia.

14. Se ducea seara; și a doua zi dimineața trecea în a doua casă a femeilor, supt privegherea lui Șașgaz, famenul împăratului și păzitorul ținuturilor împăratului. Nu se mai întorcea la împărat, decît cînd ar fi dorit împăratul și ar fi chemat-o pe nume.

15. Cînd i-a venit rîndul să se ducă la împărat, Estera, fata * lui Abihail, unchiul lui Mardoheu, care o înfiase, n'a cerut decît ce a fost rînduit de Hegai, famenul împăratului și păzitorul femeilor. Estera căpăta trecere înaintea tuturor celor ce o vedeau.

* Vers. 7.

16. Estera a fost dusă la împăratul Ahașveroș, în casa împărătească, în luna a zecea, adică luna Tebet, în al șaptelea an al domniei lui.

17. Împăratul a iubit pe Estera mai mult decît pe toate celelalte femei, și ea a căpătat trecere și iubire înaintea

lui mai mult decât toate celelalte fete. I-a pus cununa împărătească pe cap, și a făcut-o împărăteasă în locul Vastii.

18. Împăratul a dat * un mare ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor lui, un ospăț în cinstea Esterei. Cu prilejul acesta a ușurat sarcinile ținuturilor, și a împărțit daruri cu o dărnicie împărătească.

* Cap. 1, 2.

*Mardoheu descoperă
o ucluire împotriva împăratului.*

19. A doua oară, când s'au strins fețele, Mardoheu ședea la * poarta împăratului.

* Vers. 21. Cap. 2, 2.

20. Estera * nu-și spusese nici nașterea nici poporul, căci o oprise Mardoheu. Și ea urma acum poruncile lui Mardoheu cu tot alfa scumpătate ca atunci când o creștea el.

* Vers. 20.

21. În același timp, pe când Mardoheu stătea la poarta împăratului, Bigtan și Teres, doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, s'au lăsat biruiți de o supărare și au vrut să întindă mina împotriva împăratului Ahașveroș.

22. Mardoheu a avut cunoștință de lucrul acesta, și a dat de știre * împărătesei Estera, care l-a spus împăratului din partea lui Mardoheu.

* Cap. 5, 2.

23. Faptul fiind cercetat și găsit întocmai, cei doi fameni au fost spânzurați de un lemn. Și lucrul acesta a fost scris în cartea * Cronicilor în fața împăratului.

* Cap. 6, 2.

Haman capătă omorîrea Iudeilor.

3. După aceste lucruri, împăratul Ahașveroș a ridicat la putere pe Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul * L-a ridicat în cinste, și a pus scaunul lui mai pe sus de scaunele tuturor căpeteniilor cari erau lângă el.

* Vers. 24. 7. 1 Sam. 15, 8.

2. Toți slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta împăratului, plecau genunchiul și se închinau înaintea lui Haman, căci așa era porunca împăratului cu privire la el. Dar Mardoheu nu-și pleca * genunchiul și nu se închina.

* Cap. 2, 28. ** Vers. 5. Ps. 135, 4.

3. Și slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta împăratului, au zis lui Mardoheu: „Pentru ce * calci porunca împăratului?”

* Vers. 2.

4. Fiindcă ei li spuneau în fiecare zi lucrul acesta, și el nu-i asculta, l-au spus lui Haman, ca să vadă dacă Mar-

dohu are să se țină de hotărîrea lui; căci el spusese că este iudeu.

5. Și Haman a văzut că Mardoheu nu-și * pleca genunchiul și nu se închina înaintea lui. S'a umplut de * minie;

* Vers. 2. Cap. 5, 5. ** Gen. 3, 15.

6. dar a crezut prea puțin pentru el să pună mina numai pe Mardoheu, căci i se spusese din ce popor era Mardoheu, și a voit * să nimicească pe poporul lui Mardoheu, pe toți iudeii cari se aflau în toată împărăția lui Ahașveroș.

* Ps. 135, 4.

7. În luna Intii, adică luna Nisan, în al doisprezecelea an al împăratului Ahașveroș, au aruncat Pur *, adică sorțul, înaintea lui Haman, pentru fiecare zi și pentru fiecare lună, pînă în luna a douăsprezecea, adică luna Adar.

* Cap. 8, 20.

8. Atunci Haman a zis împăratului Ahașveroș: „În toate ținuturile împărăției tale este risipit un popor deosebit între popoare, care are legi * deosebite de ale tuturor popoarelor și nu ține legile împăratului. Nu este în folosul împăratului să-l lase liniștit.

* Gen. 1, 26. Ps. 135, 4.

9. Dacă împăratul găsește cu cale, să se scrie o poruncă pentru ca ei să fie nimiciți, și eu voi cinstiți zece mii de talanți de argint în minile slujbaşilor, ca să-i ducă în vistieria împăratului.”

10. Împăratul și-a scos * inelul * din deget, și l-a dat lui Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, vrăjmașul Iudeilor.

* Ps. 135, 4. ** Cap. 8, 2, 3.

11. Și împăratul a zis lui Haman: „Îți dăruiesc și argintul și pe poporul acesta; fă cu el ce vei voi.”

12. Logofeții împăratului au fost chemați * în a treisprezecea zi a lunii Intii, și au scris în totul cum a poruncit Haman, mai marilor oștirii, dregătorilor fiecărui ținut și căpeteniilor fiecărui popor, fiecărui ținut după scrierea * lui și fiecărui popor după limba lui. Au scris în numele * împăratului Ahașveroș, și au pecetluit scrisorile cu inelul împăratului.

* Cap. 8, 3. ** Cap. 1, 22. 3, 3. 7. 1 Reg. 21, 3. Cap. 8, 5, 15.

13. Scrisorile au fost trimise * prin alergători în toate ținuturile împăratului, ca să nimicească, să omoare și să peardă pe toți Iudeii, tineri și bătrîni, prunci și femei, și anume într-o singură zi **, în ziua a treisprezecea

a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar, și să li se prade averile.

¹⁰ Cap. 8, 10. ¹¹ Cap. 8, 12, etc. ¹² Cap. 8, 11.

14. Aceste scrisori¹⁰ cuprindeau porunca împăratului care trebuia vestită în fiecare ținut, și îndemneau pe toate popoarele să fie gata pentru ziua aceea.

¹⁰ Cap. 8, 12, 14.

15. Alergătorii au plecat în grabă mare, după porunca împăratului.

Porunca a fost vestită și în capitala Susa. Și pe cind împăratul și Haman stăteau și beau, cetatea Susa¹¹ era îngrozită.

¹¹ Cap. 8, 16. Prov. 26, 2.

Groaza și postul Iudeilor.

4 1. Mardoheu, aflind tot ce se petrecea, și-a sfișiat¹² hainele, s'a îmbrăcat cu un sac și s'a presărat cu¹³ cenușă. Apoi s'a dus în mijlocul cetății, scoțind cu putere strigăte amare,

¹² 2 Sam. 1, 18. ¹³ Job. 7, 8. Ezech. 27, 30. ¹⁴ Psal. 137, 34.

2, și a mers pînă la poarta împăratului, a cărei intrare era oprită oricui era îmbrăcat cu un sac.

3. În fiecare ținut unde ajungea porunca împăratului și hotărîrea lui, a fost o mare jale printre Iudei; poșteau, plîngeau și se boceau, și mulți se culcau în sac și cenușă.

4. Slujnicele Esterei și famenii ei au venit și i-au spus lucrul acesta. Și împărăteasa a rămas îngrozită. A trimis haine lui Mardoheu ca să-i îmbrace, și să ia sacul de pe el, dar el nu le-a primit.

5. Atunci Estera a chemat pe Hatac, unul din famenii pe cari-l pusese împăratul în slujba ei, și l-a însărcinat să se ducă să întrebe pe Mardoheu ce înseamnă lucrul acesta și de unde vine.

6. Hatac s'a dus la Mardoheu în locul deschis al cetății, înaintea porții împăratului.

7. Și Mardoheu i-a istorisit tot ce i se întimplase, și i-a spus suma¹⁴ de argint pe care făgăduise Haman că o va da visteriei împăratului în schimbul mîclării Iudeilor.

¹⁴ Cap. 3, 9.

8. I-a dat și cuprinsul¹⁵ poruncii vestite în Susa în vederea nimicirii lor, ca s'o arate Esterei și să-i spună totul. Și a poruncit ca Estera să se ducă la împărat să-l roage și să stăruiască de el pentru poporul său.

¹⁵ Cap. 3, 14, 15.

9. Hatac a venit și a spus Esterei cuvintele lui Mardoheu.

10. Estera a însărcinat pe Hatac să se ducă să spună lui Mardoheu:

11. „Toți slujitorii împăratului și poporul din ținuturile împăratului știu că este o lege¹⁶ care pedepsește cu moartea pe oricine, fie bărbat fie femeie, care intră la împărat, în curtea¹⁷ dinlăuntru, fără să fie chemat. Numai acele scapă cu viață, căruiu¹⁸ li întinde împăratul toaigul lui împărătesc de aur. Și eu n'am fost chemată la împărat de treizeci de zile.”

¹⁶ Deut. 2, 9. ¹⁷ Cap. 3, 1. ¹⁸ Cap. 3, 2, 8, 4.

12. Cind s'au spus cuvintele Esterei lui Mardoheu,

13. Mardoheu a trimis următorul răspuns Esterei: „Să nu-ți închipui că numai tu vei scăpa dintre toți Iudeii, pentrucă ești în casa împăratului.

14. Căci, dacă vei tăcea acum, ajutorul și izbăvirea vor veni din altă parte pentru Iudei, și tu și casa tatălui tău veți peri. Și cine știe dacă nu pentru o vreme ca aceasta ai ajuns la împărăție?”

15. Estera a trimis să spună lui Mardoheu:

16. „Du-te, stringe pe toți Iudeii cari se află în Susa, și poștii pentru mine, fără să minceai: nici să beți, trei zile¹⁹, nici noaptea, nici ziua. Și eu voi posti odată cu slujnicile mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă²⁰ va fi să per, voi peri.”

¹⁹ Cap. 3, 3. ²⁰ Psal. 42, 14.

17. Mardoheu a plecat, și a făcut tot ce-i poruncise Estera.

Estera merge la împărat.

5 1. A treia²¹ zi, Estera s'a îmbrăcat cu hainele împărătești și a venit în curtea dinlăuntru²² a casei împăratului, înaintea casei împăratului. Împăratul ședea pe scaunul lui împărătesc, în casa împărătească, în fața ușii casei.

²¹ Cap. 4, 16. ²² Cap. 4, 11; 8, 4.

2. Cind a văzut împăratul pe împărăteasa Estera în picioare în curte, ea a căpătat trecere²³ înaintea lui. Și împăratul²⁴ a întins Esterei toaigul împărătesc, pe care-l ținea în mînă. Estera s'a apropiat, și a atins vîrfu toaigului.

²³ Prov. 23, 3. ²⁴ Cap. 4, 11; 8, 4.

3. Împăratul i-a zis: „Ce ai tu, împărăteasă Estero, și ce ceri? Chiar dacă ai cere jumătate²⁵ din împărăție, îți voi da.”

²⁵ Marc. 6, 23.

4. Estera a răspuns: „Dacă împăratul găsește cu cale, să vină împăratul

astăzi cu Haman la ospățul pe care i l-am pregătit.”

5. Și împăratul a zis: „Duceți-vă îndată și aduceți pe Haman, cum dorește Estera.”

Împăratul s'a dus cu Haman la ospățul pe care-l pregătise Estera.

6. Și pe cînd beau¹ vin, împăratul a zis Esterei: „Care² este cererea ta? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta.” *Cap. 5, 6. **Cap. 5, 12.

7. Estera a răspuns: „Iată ce cer și ce doresc.

8. Dacă am căpătat trecere înaintea împăratului, și dacă găsește cu cale, împăratul să-mi împlinească cererea și să-mi facă dorința, să mai vină împăratul cu Haman și la ospățul pe care li-l voi pregăti, și mine voi da răspuns împăratului după porunca lui.”

Planul lui Haman.

9. Haman a ieșit în ziua aceea, vesel și cu inima mulțumită. Dar, cînd a văzut, la poarta împăratului, pe Mardoheu care nu se scula³ nici nu se mișca înaintea lui, s'a umplut de mînie împotriva lui Mardoheu. *Cap. 5, 7.

10. A știut totuș să se stăpînească⁴, și s'a dus acasă. Apoi a trimis să aducă pe prietenii săi și pe nevastă-sa Zereș. *2 Sam. 15, 22.

11. Haman le-a vorbit despre strălucirea bogățiilor lui, despre numărul fiilor⁵ săi, despre tot ce făcuse împăratul ca să-l ridice în vrednicie, și despre locul pe care i-l dăduse mai pesus⁶ de căpeteniile și slujitorii împăratului. *Cap. 5, 7, etc. **Cap. 5, 1.

12. Și a adăugat: „Eu sînt chiar singurul pe care împărăteasa Estera l-a primit împreună cu împăratul la ospățul pe care l-a făcut, și sînt poftit și pe mine la ea cu împăratul.

13. Dar toate acestea n'au niciun preț pentru mine, cîtă vreme voi vedea pe Mardoheu, ludeul acela, șezînd la poarta împăratului.”

14. Nevastă-sa Zereș, și toți prietenii lui i-au zis: „Să se pregătească o spînzurătoare⁷ înaltă de cincizeci de coți, și mine dimineată cere⁸ împăratului ca Mardoheu să fie spînzurat. Apoi vei merge vesel la ospăț cu împăratul.” Părerea aceasta a plăcut lui Haman, și a pus să pregătească⁹ spînzurătoarea. *Cap. 5, 8. **Cap. 5, 4. †Cap. 7, 10.

Cinstea dată lui Mardoheu.

6. 1. În noaptea aceea, împăratul n'a putut să doarmă, și a poruncit să-l aducă lîngă el cartea¹ aducerilor aminte, Cronicile. Le-au citit înaintea împăratului. *Cap. 5, 22.

2. și s'a găsit scris ce descoperise Mardoheu cu privire la Bigtan și Teres, cei doi famenii ai împăratului, păzitorii pragului, cari voiseră să întindă mina asupra împăratului Ahașveroș.

3. Împăratul a zis: „Ce cinste și mărire i s'a făcut lui Mardoheu pentru aceasta?” „Nu i s'a făcut nimic,” au răspuns cei ce slujeau împăratului.

4. Atunci împăratul a zis: „Cine este în curte?” — Haman venise în curtea de afară² a casei împăratului, să³ ceară împăratului să spînzure pe Mardoheu pe lemnul pe care-l pregătise pentru el. — *Cap. 5, 2. **Cap. 5, 14.

5. Slujitorii împăratului i-au răspuns: „Haman este în curte.” Și împăratul a zis: „Să intre.”

6. Haman a intrat, și împăratul i-a zis: „Ce trebuie făcut pentru un om pe care vrea să-l cîntească împăratul?” Haman și-a zis în sine: „Pe cine altul decît pe mine ar vrea împăratul să-l cîntească?”

7. Și Haman a răspuns împăratului: „Omului pe care vrea împăratul să-l cîntească,

8. trebuie să i se aducă haina împărătească, aceea cu care se îmbracă împăratul, și calul⁴ pe care călărește împăratul, și să i se pună cununa împărătească pe cap. *1 Reg. 1, 22.

9. Să se dea haina și calul uneia din căpeteniile de seamă ale împăratului, apoi să îmbrace cu haina pe omul acela pe care vrea să-l cîntească împăratul, să-l plimbe călare pe cal prin locul deschis al cetății, și să se strige⁵ înaintea lui: „Așa se face omului pe care vrea împăratul să-l cîntească!” *Psa. 45, 22.

10. Împăratul a zis lui Haman: „Ia îndată haina și calul, cum ai zis, și fă așa ludeului Mardoheu, care șade la poarta împăratului. Nu lăsa nefăcut nimic din ce ai spus.”

11. Și Haman a luat haina și calul, a îmbrăcat pe Mardoheu, l-a plimbat călare pe cal prin locul deschis al cetății, și a strigat înaintea lui: „Așa se face omului pe care vrea împăratul să-l cîntească!”

12. Mardoheu s'a întors la poarta împăratului, și Haman s'a dus în grabă^{*} acasă, mhnit și^{**} cu capul acoperit.

^{*}2 Cor. 12, 20. ^{**}2 Sam. 15, 30. 1er. 14, 3, 4.

13. Haman a istorisit nevestei sale Zereș și tuturor prietenilor săi tot ce i se întâmplase. Și înțelepții lui, și nevestă-sa Zereș, i-au zis: „Dacă Mardoheu, înaintea căruia ai început să cazi, este din neamul Iudeilor, nu vei putea face nimic împotriva lui, ci vei cădea înaintea lui.”

14. Pe cînd îi vorbeau ei încă, au venit famenii împăratului și au luat îndată pe Haman la ospățul^{*} pe care-l pregătise Estera.

^{*}Cap. 5, 8.

Haman dat de gol.

7 1. Împăratul și Haman s'au dus la ospățul la împărăteasa Estera.

2. În această a doua zi, împăratul a zis iarăș Esterei, pe cînd beau^{*} vin: „Care este cererea ta, împărăteasă Estero? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta.”

^{*}Cap. 5, 8.

3. Împărăteasa Estera a răspuns: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, împărate, și dacă găsește cu cale împăratul, dă-mi viața: iată cererea mea; și scapă pe poporul meu: iată dorința mea!”

4. Cîci eu și poporul meu sîntem vinduți^{*} să fim nimiciți, junghiați și prăpădiți. Măcar dacă am fi vinduți să fim robi și roabe, așa tîcra, dar vrăjmașul n'ar putea să înlocuiască perderea făcută împăratului.”

^{*}Cap. 2, 9; 4, 7.

5. Împăratul Ahașveros a luat cuvîntul, și a zis împărătesei Estera: „Cine și unde este acela care are de gînd să facă așa?”

6. Estera a răspuns: „Apăsătorul, vrăjmașul, este Haman, răul acesta!” Haman a rămas îngrozit în fața împăratului și a împărătesei.

7. Și împăratul, în minia lui, s'a sculat și a părăsit ospățul, și s'a dus în grădina casei împărătești. Haman a rămas să-și oară viața dela împărăteasa Estera, cîci vedea bine că perderea lui era hotărîtă în mintea împăratului.

8. Cînd s'a întors împăratul din grădina casei împărătești în odaia ospățului, a văzut pe Haman că se aruncase spre^{*} patul pe care era Estera, și i-a zis: „Cum, să mai și silești pe

împărăteasă, la mine, în casa împărătească?”

^{*}Cap. 1, 4.

Cum au ieșit cuvintele acestea din gura împăratului, i-au și acoperit^{*} fața lui Haman.

^{*}1er. 3, 24.

9. Și Harbona^{*}, unul din famenii, a zis în fața împăratului: „Iată, spinzurătoarea^{**} pregătită de Haman pentru Mardoheu, care a vorbit spre binele împăratului, este ridicată în casa lui Haman, la o înălțime de cincizeci de coți.” Împăratul a zis: „Haman să fie spinzurat pe ea!”

^{*}Cap. 1, 10. ^{**}Cap. 5, 14. Ps. 7, 10. Prov. 11, 9, 10.

10. Și au spinzurat^{*} pe Haman pe spinzurătoarea pe care o pregătise el pentru Mardoheu. Și minia împăratului s'a potolit.

^{*}Ps. 107, 38. Dan. 4, 24.

Porunca pentru Iudei.

8 1. În aceeași zi, împăratul Ahașveros a dat împărătesei Estera casa lui Haman, vrăjmașul Iudeilor. Și Mardoheu a venit înaintea împăratului, cîci Estera arătase legătura ei de rudenie^{*} cu el.

^{*}Cap. 2, 7.

2. Împăratul și-a scos inelul^{*}, pe care-l luase înapoi dela Haman, și i-a dat lui Mardoheu. Estera, din partea ei, a pus pe Mardoheu peste casa lui Haman.

^{*}Cap. 3, 10.

3. Apoi Estera a vorbit din nou înaintea împăratului. S'a aruncat la picioarele lui, a plîns, i-a rugat să oprească urmările răutății lui Haman, Agaghitul, și izbînda planurilor lui împotriva Iudeilor.

4. Împăratul a întins toiagul^{*} împărătesc de aur Esterei, care s'a ridicat și a stat în picioare înaintea împăratului.

^{*}Cap. 4, 11; 5, 2.

5. Ea a zis atunci: „Dacă împăratul găsește cu cale și dacă am căpătat trecere înaintea lui, dacă lucrul pare potrivit împăratului, și dacă eu sînt plăcută înaintea lui, să se scrie ca să se întoarcă scrisorile făcute de Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, și scrise de el cu gînd să peardă pe Iudeii cari sînt în toate ținuturile împăratului.

6. Căci cum aş putea eu să văd nenorocirea^{*}, care ar atinge pe poporul meu, și cum aş putea să văd nimicirea neamului meu?”

^{*}Neem. 1, 1. Cap. 7, 4.

7. Împăratul Ahașveros a zis împărătesei Estera și Iudeului Mardoheu: „Iată, am^{*} dat Esterei casa lui Haman, și el a fost spinzurat pe spin-

zurătoare, pentru că întinsese mina împotriva Iudeilor. *Vers. 1. Prov. 12, 25.

8. Scrieți dar în folosul Iudeilor cum vă va plăcea, în numele împăratului, și pecetluiți cu inelul împăratului. Căci o scrisoare scrisă în numele împăratului și pecetluită cu inelul împăratului nu poate fi desființată. *Cap. 1, 19. Dan. 6, 5, 12, 16.

9. Logofetii împăratului au fost chemați în vremea aceea, în a douăzeci și treia zi a lunii a treia, adică luna Sivan, și au scris, după tot ce a poruncit Mardoheu, Iudeilor, căpeteniilor oștirii, dregătorilor și mai marilor celor o sută douăzeci și șapte de ținuturi așezate de la India la Etiopia, fiecărui ținut după scrierea lui, fiecărui popor după limba lui, și Iudeilor după scrierea și limba lor. *Cap. 8, 12. **Cap. 1, 1. †Cap. 1, 22; 8, 12.

10. Au scris în numele împăratului Ahașveros, și au pecetluit cu inelul împăratului. Au trimis scrisorile prin alergători, călări pe cai și catiri măscați din iepe. *1 Reg. 21, 8. Cap. 2, 12, 13.

11. Prin aceste scrisori, împăratul dădea voie Iudeilor, ori în care cetate ar fi fost, să se adune și să-și apere viața, să nimicească, să omoare și să peardă, împreună cu pruncii și femeile lor, pe toți aceia din fiecare popor și din fiecare ținut cari ar lua armele să-i lovească, și să le prădeze averile. *Cap. 8, 10, 12, 16.

12. Aceasta să se facă într-o singură zi, în toate ținuturile împăratului Ahașveros, și anume în a treisprezecea zi a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar. *Cap. 8, 12, etc.; 9, 1.

13. Aceste scrisori cuprindeau hotărârea care trebuia vestită în fiecare ținut, și dădeau de știre tuturor popoarelor că Iudeii stau gata pentru ziua aceea ca să se răzbune pe vrăjmașii lor. *Cap. 8, 14, 15.

14. Alergătorii, călări pe cai și pe catiri, au plecat îndată și în toată graba, după porunca împăratului.

Hotărârea a fost vestită și în capitala Susa.

15. Mardoheu a leșit dela împărat, cu o haină împărătească albastră și albă, cu o mare cunună de aur, și cu o mantie de în subțire și de purpură. Cetatea Susa striga și se bucura. *Cap. 8, 15. Prov. 29, 2.

16. Pentru Iudei nu era dedit fericire și bucurie, veselie și slavă. *Ps. 27, 11.

17. În fiecare ținut și în fiecare cetate, pretutindeni unde ajungea porunca împăratului și hotărârea lui, a fost între Iudei bucurie și veselie, oștețe și zile de sărbătoare. Și mulți oameni dintre popoarele țării s'au făcut Iudei, căci li apucase frica de Iudei. *1 Sam. 25, 8. Cap. 9, 19, 22. **Ps. 12, 42. †Ps. 26, 8. Ezech. 12, 15. Droc. 2, 26; 12, 25. Cap. 9, 2.

Răzbunarea Iudeilor.

9 1. În luna a douăsprezecea, adică luna Adar, în a treisprezecea zi a lunii, ziua în care avea să se aducă la îndeplinire porunca și hotărârea împăratului, și când vrăjmașii Iudeilor nădăjduiseră să stăpînească peste ei, s'a întâmplat tocmai dimpotrivă, că Iudeii au stăpînit asupra vrăjmașilor lor. *Cap. 8, 12. **Cap. 8, 12. †2 Sam. 22, 41.

2. Iudeii s'au strîns în cetățile lor, în toate ținuturile împăratului Ahașveros, ca să pună mina pe ceice căutau să-i peardă. Nimeni n'a putut să le stea împotrivă, căci frica de ei apucase pe toate popoarele! *Cap. 8, 12; Vers. 16. **Ps. 71, 19, 24. †Cap. 8, 12.

3. Și toți mai marii ținuturilor, căpeteniile oștirii, dregătorii, slujbașii împăratului, au sprijinit pe Iudei, din pricina fricii pe care le-o însufla Mardoheu.

4. Căci Mardoheu era puternic în casa împăratului, și faima lui se răspîndea în toate ținuturile, pentru că ajungea din ce în ce mai puternic. *2 Sam. 3, 1. 1 Cron. 11, 9. Prov. 4, 18.

5. Iudeii au ucis cu lovituri de sabie pe toți vrăjmașii lor, i-au omorît și i-au prăpădit. Au făcut ce au vrut cu vrăjmașii lor.

6. În capitala Susa, Iudeii au ucis și au prăpădit cinci sute de oameni.

7. Și au junghiat pe Parșandata, Daltom, Aspata,

8. Porata, Adalia, Aridata,

9. Parmashta, Arizai, Aridai, și Vaiezata,

10. cei zece fii ai lui Haman, fiul lui Hamedata, vrăjmașul Iudeilor. Dar n'au pus mina pe averile lor. *Cap. 8, 11. Jer. 18, 20; 27, 12, 14, 15. Ps. 20, 20. **Cap. 8, 11.

11. În ziua aceea, numărul celor ce fuseseră uciși în capitala Susa a ajuns la cunoștința împăratului.

12. Și împăratul a zis împărătesei Estera: „Iudeii au ucis și au prăpădit în capitala Susa cinci sute de oameni și pe cei zece fii ai lui Haman. Ce vor

fi făcut în celelalte ținuturi ale împăratului?... Care-ți * este cererea? Ea îți va fi împlinită. Ce mai dorești? Vei câpăta.”

* Cap. 5, 4; 7, 2.

13. Estera a răspuns: „Dacă împăratul găsește cu cale, să fie îngăduit Iudeilor cari sînt la Susa să facă și mine după * porunca de azi, și să spinzure” pe lemn pe cei zece fii ai lui Haman.

* Cap. 5, 12. ** 2 Sam. 21, 6, 9.

14. Și împăratul a poruncit să se facă așa. Porunca a fost adusă la cunoștința poporului din Susa. Au spinzurat pe cei zece fii ai lui Haman.

15. Iudeii cari se aflau în Susa s’au strîns * din nou în a patruzeccea zi a lunii Adar, și au ucis în Susa trei sute de oameni. Dar n’au pus * mina pe averile lor.

* Vers. 2; Cap. 8, 12. ** Vers. 12.

16. Ceilalți Iudei din celelalte ținuturi ale împăratului s’au strîns * și și-au apărât viața. Au câpătat astfel odihnă, scăpînd de vrăjmașii lor, și au ucis șaptezeci și cinci de mii din cei ce le erau vrăjmași. Dar * n’au pus mina pe averile lor.

* Vers. 2; Cap. 8, 11. ** Cap. 8, 12.

Sărbătoarea Purim.

17. Aceste lucruri s’au întîmplat în a treisprezecea zi a lunii Adar. În ziua a patruzeccea, Iudeii s’au odîhnit, și au făcut din ea o zi de ospăț și de bucurie.

18. Cei ce se aflau la Susa, s’au strîns în ziua a treisprezecea * și a patruzeccea, dar în ziua a cincisprezecea s’au odîhnit, și au făcut din ea o zi de ospăț și de bucurie.

* Vers. 11, 12.

19. De aceea Iudeii dela țară, cari locuiesc în cetăți fără ziduri, au făcut din ziua a patruzeccea a lunii Adar o zi * de bucurie, de ospăț și de * sărbătoare, în care își trimet * daruri unii altora.

* Deut. 16, 12, 14. ** Cap. 8, 17. + Vers. 22. Num. 15, 12.

20. Mardoheu a scris aceste lucruri, și a trimis scrisori tuturor Iudeilor din toate ținuturile împăratului Ahașveros, de aproape și din depărtare.

21. Le poruncește să prăznuiască în fiecare an ziua a patruzeccea și a cincisprezecea a lunii Adar,

22. ca zile în cari câpătaseră odihnă, scăpînd de vrăjmașii lor. Le-a poruncit să prăznuiască luna în care intrarea lor se prefăcuse * în bucurie și jalea lor în zi de sărbătoare, și să facă din aceste zile niște zile de ospăț

și de bucurie, cînd să-și trimească * daruri de mincare unii altora și să împartă daruri celor lipsiți.

* Ps. 103, 11. ** Vers. 18. Num. 15, 12.

23. Iudeii s’au îndatorat să facă ce-ace și începuseră să facă și ce le scrisese Mardoheu.

24. Căci Haman, fiul lui Mamedata, Agaghiul, vrăjmașul tuturor Iudeilor, făcuse planul * să-i peardă, și aruncase Pur, adică sorțul, ca să-i omoare și să-i nimicească.

* Cap. 3, 4, 7.

25. Dar Estera, venind * înaintea împăratului, împăratul a poruncit în scris să întorcă * asupra capului lui Haman planul cel rău pe care-l făcuse împotriva Iudeilor, și să-i spiazure pe lemn, pe el și pe fiii lui.

* Vers. 12, 14. Cap. 7, 8, etc.; 8, 2, etc. ** Cap. 7, 10. Ps. 7, 16.

26. De aceea zilele acestea s’au numit Purim, dela numirea Pur.

Potrivit cu tot cuprinsul acestei scrisori *, potrivit cu cele ce văzuseră ei înșiși și potrivit cu cele ce li se întîmplaseră,

* Vers. 20.

27. Iudeii au luat pentru ei, pentru sămînța lor, și pentru toți ceie se vor lipi * de ei, hotărîrea și îndatorirea ne schimbăcioasă ca să prăznuiască în fiecare an aceste două zile, în felul rînduit, și la vremea hotărîtă.

* Cap. 8, 17. Isa. 56, 2, 6. Zab. 3, 12.

28. Zilele acestea trebuiau să fie pomenite și prăznuite din neam în neam, în fiecare familie, în fiecare ținut și în fiecare cetate. Și zilele acestea Purim nu trebuiau desființate niciodată din mijlocul Iudeilor, nici să se ștergă aducerea aminte de ele printru urmașii lor.

29. Împărăteasa Estera, fata lui Abihail *, și Iudeul Mardoheu au scris stăruitor a doua oară pentruca să întărească scrisoarea * privitoare la Purim.

* Cap. 3, 15. ** Cap. 8, 10; Vers. 21.

30. Au trimis scrisori tuturor Iudeilor, în cele o sută douăzeci și șapte * de ținuturi ale împăratului Ahașveros. Ele cuprindeau cuvinte de pace și de credințioșie,

* Cap. 1, 1.

31. Întărînd țineră acestor zile Purim, la vremea hotărîtă, cum le rînduiseră Iudeul Mardoheu și împărăteasa Estera pentru ei, și cum și le rînduiseră și pentru ei înșiși și pentru sămînța lor, cu prilejul postului * lor și țîpetelor lor.

* Cap. 4, 3, 16.

32. Porunca Esterei a întărit așeza-

rea aceste: sărbătorii Purim, și lucrul acesta a fost scris în carte.

Lauda lui Mardoheu.

10 1. Împăratul Ahașveros a pus un bir asupra țării și asupra ostroavelor* mărilor. * *Ps. 72. 1, Ps. 72. 10, Is. 23. 18.*

2. Toate faptele privitoare la puterea lui și isprăvile lui, și amănuntele despre mărirea la care* a ridicat împă-

ratul pe Mardoheu, nu sînt scrise în cartea Cronicilor împăraților Mezilor și Perșilor? * *Cap. 2. 10, 9. 14.*

3. Căci ludeul Mardoheu era cel dinții* după împăratul Ahașveros. El era cu vază între ludei și iubit de mulțimea fraților săi, căci a căutat** bănele poporului său și a vorbit pentru fericirea întregului său neam.

* *Ps. 41. 10, 1 Cron. 28. 7.* ** *Kern. 1. 10, Ps. 121. 9, 8.*

IOV

(Psalmul 73, Ecclesiastul 14, Ioan 9. 3, Romani 9. 20, 1 Cor. 4. 3-5, 9.)

Propășirea lui Iov.

1 1. Era în țara* Uț un om care se numea Iov**. Și omul acesta era fără prihană† și curat la suflet. El se temea†† de Dumnezeu, și se abătea de la rău. * *Ps. 32. 10, 31.* ** *Ecc. 14. 14, Is. 6. 11.* † *Ps. 4. 8, 12. 1.* †† *Prov. 9. 10, 15. 9.*

2. I s'au născut șapte fii și trei fete.

3. Avea șapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi, cinci sute de măgărițe, și un foarte mare număr de slujitori. Și omul acesta era cel mai cu vază din toți locuitorii Răsăritului.

4. Fiii săi se duceau unii la alții, și dădeau, rînd pe rînd, cîte un ospăt. Și poșteau și pe cele trei surori ale lor să mănînce și să bea împreună cu ei.

5. Și, după ce treceau zilele de ospăt, Iov chema și sfințea pe fiii săi: se scula disdedimineață și aducea pentru fiecare din ei cîte o ardere de tot*. Căci zicea lor: „Poate că fiii mei au păcătuit și au supărat** pe Dumnezeu în inima lor.” Așa avea Iov obicei să facă. * *Ps. 4. 20, Cap. 42. 8.* ** *1 Reg. 21. 10, 12.*

Satana cere să se atîngă de Iov.

6. Fiii lui Dumnezeu au venit* într-o zi** de s'au înfățișat înaintea Domnului. Și a venit și Satana în mijlocul lor. * *1 Reg. 22. 19, Cap. 28. 7.* ** *Cap. 3. 1.*

7. Domnul a zis Satanei: „De unde vii?” Și Satana a răspuns Domnului: „Dela cutrecerarea* pămîntului și dela plimbarea pe care am făcut-o pe el.”

* *Cap. 3. 8, Mat. 12. 40, 1 Pet. 2. 6.*

8. Domnul a zis Satanei: „Ai văzut* pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pămînt. Este un om fără prihană**

și curat la suflet, care se teme de Dumnezeu și se abate dela rău.”

* *Cap. 2. 8.* ** *Yer. 1.*

9. Și Satana a răspuns Domnului: „Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu?

10. Nu l-ai* ocrotit Tu pe el, casa lui și tot ce este al lui? Al binecuvîntat lucrul** minilor lui, și turmele lui acopăr țara.

* *Ps. 31. 7, Is. 4. 2.* ** *Ps. 128. 2, 2. Prov. 10. 22.*

11. Dar ia întinde-Ți* mîna, și stinge-te de tot ce are, și sînt încredințat că Te va blestema** în față.”

* *Cap. 2. 8, 12. 21.* ** *Is. 5. 21, Mat. 5. 12, 14.*

12. Domnul a zis Satanei: „Iată, îți dau pe mîină tot ce are, numai asupra lui să nu întinzi mîna.”

Și Satana a plecat dinaintea Domnului.

Răbdarea lui Iov.

13. Într-o zi, pe cînd fiii și fiicele* lui Iov mînceau și beau vin în casa fratelui lor celui întâi-născut, * *Is. 9. 12.*

14. A venit la Iov un sol, care a zis: „Boii erau și măgărițele pășteau lângă ei.

15. Și s'au aruncat niște Sabeeni asupra lor, i-au luat, și au trecut pe slujitorii prin ascuțișul săbiei. Numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.”

16. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „Focul lui Dumnezeu a căzut din cer, și a aprins oile și pe slujitorii tăi, și i-a ars de tot. Numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.”

17. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „Niște Haldeeni, înșirați în trei cete, s'au aruncat asupra

cămilelor, le-au luat și au trecut pe slujitori prin ascuțitul săbiei. Numai eu am scăpat, ca să-ți dau de știre.”

18. Pe cind vorbea el încă, a venit un altul și a zis: „Fiii* tăi și fiicele tale mineau și beau vin în casa fratelui lor înfri-născut.”

*Vers. 4, 10.

19. Și deodată, a venit un vînt mare de dincolo de pustie, și a izbit în cele patru colțuri ale casei: Casa s'a prăbușit peste tineri, și au murit. Și am scăpat numai eu, ca să-ți dau de știre.”

20. Atunci Iov s'a sculat, și-a sfișiat* mantaua, și și-a tuns capul. Apoi, aruncîndu-se** la pămînt, s'a închinat,

*Ps. 137, 20. Ezech. 1, 3. **1 Pet. 5, 6.

21. și a zis: „Gol* am ieșit din pîn-tecele mamei mele, și gol mă voi întoarce în sinul pămîntului. Domnul a dat**, și Domnul a luat†, — binecuvîntat†† fie Numele Domnului!”

*Ps. 48, 17. Eccl. 5, 15. †Tren. 4, 7. **Eccl. 5, 10. Iac. 1, 17. †Mat. 10, 16. ††Ezech. 5, 20. †Tren. 5, 10.

22. În toate* acestea, Iov n'a părăsit de loc, și n'a vorbit nimic necuviincios împotriva lui Dumnezeu.

*Cap. 2, 10.

Satana învinuiește pe Iov.

2 1. Fiii lui Dumnezeu au venit într-o zi* de s'au înfățișat înaintea Domnului. Și a venit și Satana în mijlocul lor și s'a înfățișat înaintea Domnului.

*Cap. 1, 6.

2. Domnul a zis Satanei: „De unde vii?” Și Satana a răspuns* Domnului: „Dela cîntreierarea pămîntului și de la plimbarea pe care am făcut-o pe el.”

*Cap. 1, 7.

3. Domnul a zis Satanei: „Ai văzut pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pămînt. Este un om fără prihană* și curat la suflet. El se teme de Dumnezeu, și se abate de la rău. El se ține tare** în neprihănirea lui, și tu Mă îndemni să-l perd† fără pricină.”

*Cap. 1, 1, 8. **Cap. 27, 5, 6. †Cap. 2, 17.

4. Și Satana a răspuns Domnului: „Piele pentru piele! Omul dă tot ce are pentru viața lui.

5. Dar ia întinde-Ți* mîna și atinge-Te de oasele** și de carnea lui, și sînt încredințat că Te va blestema în fața.”

*Cap. 1, 11. **Cap. 19, 20.

6. Domnul* a zis Satanei: „Iată, Ți-l dau pe mîna: numai cruță-i viața.”

*Cap. 1, 12.

7. Și Satana a plecat dinaintea Domnului.

Apoi a lovit pe Iov cu o bubă rea, din talpa* piciorului pînă în creștetul capului.

*Iac. 1, 6.

8. Și Iov a luat un ciob să se scar-pine, și a șezut pe cenușă.”

*2 Sam. 13, 19. Cap. 41, 6. Ezech. 37, 20. Mat. 23, 23.

9. Nevastă-sa i-a zis: „Tu rămil* ne-clintit** în neprihănirea ta! Bleastă-mă pe Dumnezeu, și mori!”

*Cap. 21, 10. **Vers. 3.

10. Dar Iov i-a răspuns: „Vorbești ca o femeie nebună. Ce! primim* dela Dumnezeu binele, și să nu primim și răul?”

În toate* acestea, Iov n'a părăsit† de loc cu buzele lui.

*Cap. 1, 21. Rom. 12, 12. Iac. 5, 10, 11. **Cap. 1, 22. †Ps. 39, 1.

Cel trei prieteni vin la Iov.

11. Trei prieteni* ai lui Iov, Elifaz din Teman**, Bildad din Șuah†, și Tofar din Naama, au aflat de toate nenorocirile cari-l loviseră. S'au sfătuit și au plecat de acasă să se ducă să-i pîlîngă de milă†† și să-l mîngie.

*Prov. 27, 17. **Ps. 36, 12. Ier. 48, 7. †Ps. 35, 2. ††Cap. 42, 11. Rom. 12, 15.

12. Ridicîndu-și ochii de departe, nu l-au mai cunoscut. Și au ridicat glasul și au plîns. Și-au sfișiat mantalele, și au aruncat* cu țîrlă în văzduh deasupra capetelor lor.

*Ezech. 5, 1. Ps. 13, 10. Ezech. 37, 20.

13. Și au șezut pe pămînt lingă el șapte zile și șapte* nopți, fără să-i spună o vorbă, căci vedeau cît de mare li este durerea.

*Ps. 30, 10.

Pîlîgerea lui Iov.

3 1. După aceea, Iov a deschis gura și a blestemat ziua în care s'a născut.

2. A luat cuvîntul și a zis:

3. „Blestemată* să fie ziua în care m'am născut.”

*Cap. 10, 10, 19. Ier. 15, 10; 20, 14.

și noaptea care a zis: „S'a zămislit un copil de parte bărbătească!”

4. Prefacîndu-se în întunec la ziua aceea, să nu se îngrijească Dumnezeu de ea din cer,

și să nu mai strălucească lumina peste ea!

5. S'o cuprindă întunerecul* și umbra morții,

nori groși să vină peste ea, și neguri de peste zi s'o înspăimînte!

*Cap. 10, 21, 22; 19, 14; 20, 2. Ps. 30, 4; 44, 19; 137, 10, 14. Ier. 13, 16. Amos 5, 8.

6. Noaptea aceea! S'o acopere întunerecul,

să piară din an,
să nu mai fie numărată între luni!
7. Da, steapă să fie noaptea aceea,
ducă-se veselia din ea!
8. Blestemată să fie de coice blastă-
mă zilele,
de coice * știu să întărite Leviata-
nul¹; * *Jer. 9, 17, 18.*
9. să se întunece stelele din amurgul
ei,
în zădar să aștepte lumina,
și să nu mai vadă genele zorilor
zilei!
10. Căci n'a închis pîntecele care m'a
zămislit,
nici n'a ascuns suferința dinaintea
ochilor mei.
11. Dece * n'am murit în pîntecele
mamei mele?
Dece nu mi-am dat sufletul la ieși-
rea din pîntecele ei? * *Cap. 10, 18.*
12. Dece am găsit genunchi * cari să
mă primească?
Și țîțe cari să-mi dea lapte?
* *Ps. 10, 3; Isa. 40, 12.*
13. Acum aș fi culcat, aș fi liniștit,
aș dormi și m'aș odihni
14. cu împărații și cei mari de pe pămînt,
cari și-au zidit falnice * morminte,
* *Cap. 18, 20.*
15. cu domnitorii cari aveau aur,
și și-au umplut casele cu argint.
16. Sau n'aș mai fi în viață,
aș fi ca o stîrpitură * îngropată,
ca niște copii cari n'au văzut lu-
mina!
* *Ps. 88, 3.*
17. Acolo nu te mai necăjesc cei răi,
acolo se odihnesc cei sileți de pu-
teri.
18. Acolo cei puși în lanțuri sînt lă-
sați toți în pace,
nu mai aud * glasul asupritorului;
* *Cap. 16, 7.*
19. cel mic și cel mare sînt tot una
acolo,
și robul scapă de stăpînului său.
20. Pentru ce dă * Dumnezeu lumină
celui ce suferă,
și viață celor amărîți ** la suflet,
* *Jer. 20, 18.* ** *1 Sam. 1, 25. 2 Reg. 4, 27. Prov. 25, 2.*
21. cari așteaptă * moartea și nu vine;
măcar că o dorește mai mult decît
o comoară **, * *Apoc. 9, 8.* ** *Prov. 2, 4.*
22. cari n'ar mai putea de bucurie
și de veselie, dacă ar găsi mormîn-
tul? —

23. Pentruce, zic, dă El lumină omului
care nu știe încotro să meargă,
pe care îl îngrădește * Dumnezeu de
toate părțile? * *Cap. 19, 8. Ps. 137, 7.*
24. Suspinurile lui sînt hrana de toa-
te zilele,
și jalea mi se varsă ca apa.
25. De ce mă tem, aceea mi se în-
tîmplă;
de ce mi-e frică, de aceea am parte!
26. N'am nici liniște, nici pace, nici
odihnă,
și necazul dă peste mine."

Cuvîntarea lui Eliŋaz către Iov.

4 1. Elifaz din Teman a luat cuvîn-
tul și a zis:
2. „Dacă vom îndrăzni să-ți vorbim,
te vei supăra?
Dar cine ar putea să tacă?
3. De multeori tu ai învățat pe
alii,
și ai întărit minile * slăbite. * *Isa. 50, 2.*
4. Cuvintele tale au ridicat pe cei ce
se clătinau,
și ai întărit genunchii * cari se în-
doiau. * *Isa. 35, 2.*
5. Și acum, cînd este vorba de tine,
ești slab!
Acum, cînd ești atins tu, te turburi!
Nu este frica * ta de Dumnezeu spi-
rijinul tău? * *Cap. 1, 1.*
6. Nădejdea * ta, nu-i neprihănirea
ta? * *Prov. 2, 20.*
7. Adu-ți aminte, te rog: care nevinov-
vat * a perit?
Cari oameni neprihăniți au fost ni-
micii? * *Ps. 37, 28.*
8. După cite am văzut eu, numai cei
ce ară * fărădelegea
și sîmînă nelegiuirea li seceră roa-
dele! * *Ps. 7, 17. Prov. 22, 8. Osea 10, 22. Gal. 6, 7, 8.*
9. Acela pier prin suflarea lui Dum-
nezeu,
nimiciți de vîntul miniei Lui.
10. Mugetul leilor încetează,
dinții * puilor de lei sînt zdrobiți!
* *Ps. 104, 8.*
11. Leul * bătrîn piere din lipsă de
pradă,
și puii leoaicei se risipesc. * *Ps. 104, 20.*
Toți oamenii sînt vinovați.
12. Un cuvînt s'a furișat pînă la mine,
și urechea mea l-a prins sunetele
ușoare.
13. În clipa cînd * vedeniile de noap-
te frămîntă gîndul,

1. Bani: crocodil.

cînd oamenii sînt cufundați într'un somn adînc, * Cap. 38, 16.

14. m'a apucat groaza * și spaima, și toate oasele mi-au tremurat. * Ps. 138, 16.

15. Un duh a trecut pe lângă mine... Tot părul mi s'a sbîrlit ca ari-cul... * Cap. 38, 16.

16. Un chip cu o înfățișare necu-nscută era înaintea ochilor mei.

Și am auzit un glas care șoptea încetșor:

17. „Fi-va omul * fără vină înaintea lui Dumnezeu?

Fi-va el curat înaintea Celui ce l-a făcut? * Cap. 9, 2.

18. Dacă n'are încredere Dumnezeu * nici în slujitorii Săi,

dacă găsește El greșeli chiar la In-gerii Săi, * Cap. 38, 16; 39, 5. 2 Pet. 2, 4.

19. cu cît * mai mult la cei ce locuiesc în case ** de lut,

cari își trag obîrșia din țărînă, și pot fi zdrobiți ca un vierme!

* Cap. 38, 16. ** 2 Cor. 4, 7; 5, 1.

20. De dimineață pînă seara sînt * zdrobiți,

pier pentru totdeauna, și nimeni nu ține seama de ei. * Ps. 90, 4, 6.

21. Li se * taie firul vieții: mor, și tot n'au căpătat înțelepci-nea! ** * Ps. 39, 11; 49, 14. ** Cap. 38, 12.

Nelegiuitul pier.

5. Strigă acum! Cine îți va răs-punde?

Cîrula dintre sfinți li vei vorbi?

2. Nebunul pierе ucis de minia lui, prostul moare ucis de aprinderea lui.

3. Am * văzut pe un nebun prinzînd rădăcină;

apoi deodată i-am blestemat lo-cuința. * Ps. 37, 36, 38. Ier. 12, 7, 9.

4. Fiii * lui n'au noroc, sînt căleați în picioare la poartă, și nimeni ** nu i scapă!

* Ps. 138, 16; 137, 8. ** Ps. 138, 12.

5. Secerîșul lui este mîncat de cei flă-mînz,

cați vin să-l ia chiar și din spini, și averile lui sînt lăghite de oame-ni * însetați. * Cap. 18, 9.

6. Nenorocirea mu răsare din țărînă, și suferința mu încolțește din pămînt.

7. Omul se naște * ca să sufere, după cum scînteia se naște ca să zboare.

* Ps. 39, 15, 18, 19. 1 Cor. 10, 13.

Ajutorul este la Dumnezeu.

8. Eu aș alerga la Dumnezeu, lui Dumnezeu i-aș spune necazul meu.

9. El face lucruri * mari și nepă-trunse,

minuni fără număr.

* Cap. 9, 18; 37, 5. Ps. 40, 5; 52, 18; 148, 5. Rom. 11, 35.

10. El varsă ploaia * pe pămînt, și trimete apă pe cîmpul. * Cap. 28, 26. Ps. 68, 9, 10; 147, 8. Ier. 5, 34; 50, 12; 51, 10. Ps. 134, 12.

11. El înalță * pe cei smeriți, și izbăvește pe cei necăjiți.

* 1 Sol. 2, 7. Ps. 113, 7.

12. El nimicește * planurile oamen-lor vicleni,

și minile lor nu pot să le impli-nească. * Mat. 4, 13. Ps. 35, 10. Isa. 5, 19.

13. El prinde * pe cei înțelepți în viclenia lor,

și planurile oamenilor înșelători sînt răsturnate: * Ps. 9, 15. 1 Cor. 3, 19.

14. dau peste întunec în mijlocul * zilei,

bîjbăie ziua nameaza mare ca noap-tea. * Deut. 28, 29. Isa. 58, 10. Amos 5, 8.

15. Astfel, Dumnezeu ocrotește pe cel slab împotriva amenințărilor lor,

și-l scapă * din mina celor puternici.

* Ps. 35, 10. Rom. 8, 9.

16. Așa * încît nădejdea sprijinește pe cel nenorocit,

iar fărădelegea își închide gura.

* Ps. 137, 12.

La adăpostul lui Dumnezeu.

17. Ferice * de omul pe care-l ceartă Dumnezeu!

Nu nesocoti mustrarea Celui Atot Puternic. * Ps. 64, 12. Prov. 3, 11, 12. Ecl. 12, 5. Ier. 1, 12. Apoc. 3, 19.

18. El face * rana, și tot El o leagă; El rănește, și mina Lui tămăduiește.

* Deut. 32, 39. 1 Sam. 2, 6. Isa. 28, 25. Ose. 4, 1.

19. De șase * ori te va izbăvi din necaz,

și de șapte ** ori nu te va atinge răul.

* Ps. 34, 19; 91, 5. Prov. 24, 18. 1 Cor. 10, 13. ** Ps. 91, 12.

20. El te va scîpa de moarte în vre-me de foamete *,

și de loviturile săbiei în vreme de război. * Ps. 34, 19; 37, 39.

21. Vei fi la adăpost de biciul * lim-bii,

vei fi fără teamă cînd va veni pu-stirea. * Ps. 34, 20.

22. Vei rîde de pustiire ca și de foa-mete,

și nu vei avea să te temi de fiarele*
pământului. *Isa. 11, 9; 32, 9; 33, 28. Ezei. 34, 25.

23. Căci vei face legământ pînă și cu
pietrele* cîmpului,
și fiarele pământului vor fi în pace
cu tine. *Ps. 92, 12. Osea 2, 18.

24. Vei avea fericire în cortul tău,
îți vei găsi turmele întregi,

25. Îți vei vedea sămînța* crescîndu-ți,

și odraslele înmulțindu-se ca iarba**
de pe cîmp. *Ps. 112, 1. **Ps. 72, 16.

26. Vei intra în mormînt la bătrîne-
ță*, ca snopul strîns la vremea lui.

*Prov. 9, 11; 10, 27.

27. Iată ce am cercetat*, și așa este!
Ascultă, că sînt spre folosul tău!

*Ps. 111, 2.

Răspunsul lui Iov.

6 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „Oh! de ar fi cu puțință să mi
se cîntărească durerea,
și să mi se pună toate nenorocirile
în cîmpină,

3. ar fi mai grele decît nisipul* mării:
de aceea îmi merg cuvintele pînă la
nebulie! *Prov. 27, 3.

4. Căci* săgețile Celui Atotputernic
m'au străpuns,

sufletul meu le suge otrava,
și groază** Domnului bagă fiori în
mine! *Ps. 38, 2. **Ps. 38, 15, 16.

5. Sblăra măgarul sălbatec cînd are
verdeț?

Mugește bouul cînd are de mîncare?

6. Poți mîncea ce-i fără gust și fără
sare?

Arc vreun gust albușul unui ou?

7. Orice lucru de care aș vrea să nu
m'ating,
acela-i hrana mea, fie cît de gre-
toasă ea!

8. O, de mi s'ar asculta dorința,
și de mi-ar împlini Dumnezeu nă-
dejdea!

9. De* ar vrea Dumnezeu să mă
zdrobească,

întindă-Și mîna și să mă prăpă-
dească! *1 Reg. 19, 4.

10. Îmi va rămînea măcar această
mîngîiere,
această bucurie în durerile cu cari
mă copleșește:

că* niciodată n'am călcat porum-
bile** Celui Sfînt.

*Psalm. 38, 28. **Lev. 19, 2. Isa. 57, 15. Osea 11, 9.

11. La ce să mai nădăjduiesc cînd nu
mai pot?

La ce să mai aștept, cînd asfîrșitul
se știe?

12. Tăria mea oare este o tărie de
piatră?

Trupul meu e de aramă?

13. Nu sînt eu lipsit de ajutor,
și n'a fugit mîntuirea de mine?

Iov se înguste.

14. Cel ce suferă* are drept la mila
prietenului,
chiar dacă părăsește frica de Cel
Atot puternic. *Prov. 17, 12.

15. Frații* mei s'au arătat înșelători
ca un pîriu,
ca albia pîraielor** cari trec.

*Ps. 38, 12; 41, 9. **Isa. 35, 10.

16. Un sloi le turbură cursul,
zăpada se îngîmădește pe ele;

17. vine arșița vremii și seacă,
vine căldura soarelui, și li se usucă
albia.

18. Cete de călători se abat din dru-
mul lor,
se cufundă în pustie, și pier.

19. Cetele celor din Tema* se uită
întă la ele,

călătorii din Seba** sînt plini de
nădejde cînd le văd.

*Ps. 72, 15. **1 Reg. 10, 1. Ps. 72, 16. Ezei. 37, 22, 23.

20. Dar rămîn înșelați* în nădejdea
lor,

rămîn uimiți cînd ajung la ele. *Isa. 14, 9.

21. Apa sînteți* și voi acum pentru
mine.

Voi îmi vedeți necazul, și vă în-
groziți**!

*Cap. 13, 4. **Ps. 38, 11.

22. V'am zis eu oare: „Dați-mi ceva,
cheltuiți din averile voastre pentru
mine,

23. scăpați-mă din mîna vrăjmașului,
rîscumparați-mă din mîna celor răi?”

24. Învățați-mă, și voi tăcea;
faceți-mă să înțeleg în ce am păcă-
tuit.

25. O cît de înduplecătoare sînt cu-
vințele adevărului!

Dar ce dovedesc muștrările voastre?

26. Vreți să mă muștrați pentru tot
ce am zis,

și să nu vedeți decît vînt în cuvîn-
tele unui desnădăjduit?

27. Voi năpăstuiți pe orfan,
prigoniți* pe prietenul vostru.

*Ps. 37, 9.

28. Uitați-vă la mine, vă rog!

Doar nu voi minți în față!

29. Intoarceți-vă *, nu fiți nedrepti: Intoarceți-vă, și mărturisiți că sînt nevinovat! * Cap. 17, 10.

30. Este vreo nelegiuire pe limba mea, și nu deosbește gura mea ce este rău?

Iov desădădădult.

7 1. Soarta omului pe pămînt este ca a unui ostaș *, și zilele lui sînt ca ale unui muncitor cu ziua. * Cap. 14, 5, 13, 14. Ps. 136, 4.

2. Cum suspină robul după umbră, cum își așteaptă muncitorul plata, 3. așa am eu parte de luni de durere *, și partea mea sînt nopți de suferință. * Cap. 25, 2.

4. Mă culc, și zic: „Cînd mă voi scula?” Cînd se va sfîrși noaptea?”

Și mă satur de frămîntări pînă în revărsatul zorilor. * Deut. 28, 67. Cap. 17, 12.

5. Trupul mi se acopere * cu viermi și cu o coajă pămîntoasă, pielea-mi crapă și se desface.

* Isai. 14, 11.

6. Zilele mele * sboară mai luți decît suveica țesătorului, se duc și nu mai am nicio nădejde!

* Cap. 8, 26; 16, 22; 17, 11. Ps. 90, 9; 102, 11; 102, 12; 144, 4. Isai. 38, 12; 40, 2. Iac. 4, 14.

7. Adu-Ți aminte, Dumnezeule, că viața mea * este doar o suflare!

Ochii mei nu vor mai vedea fericirea. * Ps. 115, 10; 116, 17.

8. Ochiul *, care mă privește, nu mă va mai privi;

ochiul tău mă va căuta, și nu voi mai fi.

* Cap. 32, 9.

9. Cum se risipește norul și trece, așa nu se va mai ridica celce se * pogoră în Locuința morților!

* 2 Sam. 12, 20.

10. Nu se va mai întoarce în casa lui, și nu-și va mai cunoaște locul * în care locuia.

* Cap. 8, 13; 26, 9. Ps. 102, 12.

11. De aceea nu-mi * voi ținea gura, ci voi vorbi în neliniștea inimii mele, mă voi tingui * în amărăciunea suflului meu.

* Ps. 39, 1, 2; 40, 9. ** 1 Sam. 1, 10. Cap. 16, 2.

12. Oare o mare sînt eu, sau un balaur de mare, de-ai pus strajă în jurul meu?

13. Cînd * zic: „Patul mă va ușura, culcușul îmi va alina durerile.”

* Cap. 9, 27.

14. atunci mă înspăimîntă prin vizuri, mă îngrozești prin vedenii.

15. Ah! aș vrea mai bine gituirea, mai bine moartea decît aceste case!

16. Le disprețuiesc *!... nu voi trăi în veci...

Lasă-mă **, căci doar o suflare mi-i viață!

* Cap. 16, 1. ** Cap. 16, 20; 14, 4. Ps. 136, 13. + Ps. 102, 9.

17. Ce este * omul, ca să-Ți pese atît de mult de el, ca să iei stama la el,

* Ps. 8, 4; 144, 3. Ier. 2, 2.

18. să-l cercetezi în toate diminețile, și să-l încerci în toate clipele?

19. Cînd vei înceta odată să mă privești?

Cînd îmi vei da răgaz să-mi înghit scuipatul?

20. Dacă am păcătuit, ce pot să-Ți fac, Păzitorul * oamenilor?

Pentruce m'ai pus * în tîntă săgeților Tale,

de am ajuns o povară chiar pentru mine însumi?

* Ps. 108, 6. ** Cap. 16, 12. Ps. 20, 22. Psa. 3, 12.

21. Pentruce nu-mi ierți păcatul, și pentruce nu-mi uiți fărâdelegea?

Căci voi adormi în țărîna, și cînd mă vei căuta, nu voi mai fi!”

Curîntarea lui Bildad.

8 1. Bildad din Șuah a luat cuvîntul și a zis:

2. „Pînă cînd vrei să vorbești astfel, și pînă cînd vor fi cuvintele gurii tale ca un vînt puternic?”

3. Oare va răsturna * Dumnezeu dreptul?

Sau va răsturna Cel Atotputernic dreptatea?

* Psal. 18, 26. Deut. 32, 4. 2 Cron. 19, 7.

Cap. 34, 12, 17. Dan. 9, 14. Rom. 9, 5.

4. Dacă fiii tăi au păcătuit * împotri-va Lui,

i-a dat pe mina păcatului. * Cap. 1, 6, 18.

5. Dar tu, dacă * alergi la Dumnezeu, dacă rogi pe Cel Atot puternic,

* Cap. 5, 4; 11, 12; 22, 29, etc.

6. dacă ești curat și fără prihană, atunci negreșit, El va veghea asupra ta,

și va da înapoi fericirea locuinței tale nevinovate.

7. Vechea ta propășire va fi mică față de cea de mai tîrziu.

Învățămintă din pîntecul celor dinainte.

8. Întreabă * pe cei din neamurile trecute,

și la aminte la pîntecul părinților lor. —

* Deut. 4, 22; 32, 7. Cap. 12, 12.

9. Căci noi * sîntem de ieri, și nu știm nimic,

zilele noastre pe pămînt nu sînt decît o umbră. — * Ps. 47, 9. 1 Cron. 29, 18. Cap. 7, 4. Ps. 90, 5; 102, 11; 144, 4.

10. Ei te vor învăța, îți vor vorbi, și vor scoate din inima lor aceste cuvinte:

11. „Crește papura fără bălță?

Crește trestia fără umezeală?

12. Fiind încă * verde și fără să se taie,

ea se usucă mai repede decît toate ierburile. * Ps. 128, 5. Ier. 17, 8.

13. Așa se întîmplă tuturor celor ce uită pe Dumnezeu,

și nădejdea * celui nelegiuit va peri.

* Cap. 11, 20; 18, 14; 27, 8. Ps. 112, 10. Prov. 10, 28.

14. Increderea lui este zdrobită, și sprijinul lui este o pînă de pîianjen.

15. Se bizuie * pe casa lui, dar nu este tare;

se prinde de ea, dar nu ține. * Cap. 17, 18.

16. Cum dă soarele, înverzește, își întinde ramurile peste grădina sa.

17. Își împletește rădăcinile printre pietre,

pătrunde pînă în ziduri.

18. Dar dacă-l smulgi * din locul în care stă,

locul acesta se leapădă de el și zice: „Nu știu să te fi cunoscut vreodată!”

* Cap. 7, 10; 20, 6. Ps. 27, 36.

19. Iată, așa sînt desfătările pe cari i le aduc căile vieții lui;

apoi din * acelaș pămînt răsar alții după el. * Ps. 129, 7.

20. Nu, Dumnezeu nu leapădă pe omul fără prihană,

și nu ocrotește pe cei răi.

21. Ba încă, El îți umple gura cu strigăte de bucurie,

și buzele cu cîntări de veselie.

22. Vrajmașii tăi vor fi acoperiți * de rușine,

iar cortul celor răi va pieri.”

* Ps. 35, 26; 138, 20.

Răspunsul lui Iov.

9. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „Știu bine că este așa.

Și cum ar putea omul să-și scoată * dreptate înaintea lui Dumnezeu?

* Ps. 143, 2. Rom. 3, 20.

3. Dacă ar voi să se certe cu El, din o mie de lucruri n'ar putea să răspundă la unul singur.

4. A Lui * este înțelepciunea, și atotputernicia:

cine l'ar putea împotrivi fără să fie pedepsit? * Cap. 38, 3.

5. El mută deodată munții,

și-i răstoarnă în mînia Sa.

6. Zguduie * pămîntul din temelii ** lui,

de i se clatină stîlpii.

* Isa. 2, 19, 21. Hag. 2, 6, 21. Eze. 12, 26. ** Cap. 26, 11.

7. Poruncește soarelui, și soarele nu mai răsare;

și ține stelele supt pecetea Lui.

8. Numai El * întinde cerurile,

și umblă pe înălțimile mării.

* Ps. 1, 4. Ps. 104, 2, 3.

9. El a făcut * Ursul mare, luceafărul de seară și Ralițele,

și stelele din înșururile de miazăzi.

* Ps. 1, 16. Cap. 38, 31, etc. Amos 5, 8.

10. El face * lucruri mari și nepătrunse,

minuni fără număr. * Cap. 5, 9. Ps. 71, 16.

11. Iată *, El trece pe lingă mine, și nu-L văd,

se duce și nu-L zăresc. * Cap. 33, 3, 9; 35, 14.

12. Dacă * apucă El, cine-L va opri? Cine-l va zice: „Ce faci?”

* Isa. 45, 9. Ier. 18, 6. Rom. 9, 20.

13. Dumnezeu nu-Și întoarce mînia; supt El se pleacă toți sprijinatorii mîndriei *.

* Cap. 20, 12; Isa. 30, 7.

14. Și eu, cum să-l răspund?

Ce cuvinte să aleg?

15. Chiar dacă aș * avea dreptate, nu l-aș răspunde.

Nu pot decît să mă rog judecătorului.

* Cap. 10, 12.

16. Și chiar dacă m'ar asculta, cînd îl chem,

tot n'aș putea crede că mi-a ascultat glasul;

17. El, care mă izbește ca într-o furtună,

care îmi înnulțește fără pricină * rănilile,

* Cap. 2, 3; 34, 6.

18. care nu mă lasă să răsufliu,

mă satură de amarăciune.

19. Să aleg la putere? El este atotputernic.

La dreptate? Cine mă va apăra?

20. Oricîtă dreptate aș avea, gura mea mă va osîndi;

și oricît de nevinovat aș fi, El mă va arăta ca vinovat.

21. Nevinovat! Sînt; dar nu țin la viață, îmi disprețuiesc viața.

22. Ce-mi pasă la urma urmei?

Căci, îndrăznesc s'o spun:

El nimicește pe cel nevinovat * ca și pe cel vinovat. * Ecl. 9, 2, 8. Ecl. 11, 3.

23. Și dacă bîciul ar pricinui măcar îndată moartea!...

Dar El ride de încercările celui nevinovat.

24. Pămîntul este dat pe minile celui nelegiuit;

El acopere * ochii judecătorilor; de nu El, apoi cine altul?

* 2 Sam. 15, 30; 18, 4. Ier. 14, 4.

25. Zilele * mele aleargă mai iute decît un alergător;

fug fără să fi văzut fericirea;

* Cap. 7, 8, 1.

26. trec ca și corăbiile cele iuți, ca vulturul * care se răpede asupra prăzii.

* Ecl. 1, 8.

27. Dacă * zic: „Vreau să-mi uit suferințele,

să-mi las întristarea, și să fiu voios,”

* Cap. 7, 13.

28. sînt îngrozit * de toate durerile mele.

Știu că nu mă vei scoate nevinovat *.

* Ps. 119, 120. ** Ecl. 9, 1.

29. Și dacă voi fi judecat vinovat, pentruce să mă mai trudesc degeaba?

30. Chiar dacă * m'aș spăla cu zăpadă,

chiar dacă mi-aș curăți minile cu leșie,

* Ier. 2, 22.

31. Tu tot m'ai cufunda în mocirlă, de s'ar scribi plină și hainele de mine!

32. Căci El nu * este un om ca mine, ca să-l pot răspunde,

și să mergem împreună la judecată.

* Ecl. 4, 12. Ier. 42, 8. Ier. 48, 78. Rom. 9, 20.

33. Nici nu * este vreun mijlocitor între noi,

care să-și pună mina peste noi amîndoi.

* Ysa. 49, 1 Sam. 2, 26.

34. Să-și tragă * însă varga deasupra mea,

și să nu mă mai turbure spaima Lui.

* Cap. 13, 26, 31, 35; 36, 7. Ps. 36, 10.

35. Atunci voi vorbi și nu mă voi teme de El.

Altfel, nu sînt stăpîn pe mine.

10 1. M'am descurat * de viață! Voi da drum slobod plîngerii mele,

voi vorbi * în amărăciunea sufletului meu.

* 1 Reg. 19, 4. Cap. 7, 16. Ier. 4, 8, 9. ** Cap. 7, 11.

2. Eu zic lui Dumnezeu: „Nu mă osîdi!

Aară-mi pentru ce Te cerți cu mine!

3. Îți place să chinuiești, să disprețuiești făptura minilor Tale,

în timp ce faci să-Ți strălucească bunăvoința peste sfatul celor răi?

4. Oare ai ochi de carne, sau vezi * cum vede un om?

* 1 Sam. 16, 7.

5. Zilele Tale sînt ca zilele omului, și anii Tăi ca anii lui,

6. ca să cercetezi fărădelegea mea și să cauți păcatul meu,

7. cînd * știi bine că nu sînt vinovat, și că nimem nu mă poate scăpa din mina Ta?

* Ps. 138, 1, 2.

8. Minile * Tale m'au făcut și m'au zidit,

ele m'au întocmit în întregime...

* Ps. 119, 73.

9. Adu-Ți aminte * că Tu m'ai lucrat ca lutul;

și vrei din nou să mă prefaci în țîrîină?

* Ps. 2, 7; 3, 18. Ier. 54, 5.

10. Nu m'ai * muls ca laptele?

* Ps. 120, 14, 15, 16.

Nu m'ai încheat ca brînză?

11. M'ai îmbrăcat cu piele și carne, m'ai țesut cu oase și vine;

12. mi-ai dat bunăvoința Ta și viața, m'ai păstrat cu suflarea prin îngrijirile și paza Ta,

13. lată totuș ce ascundeai în inima Ta,

lată, știu acum, ce aveai de gînd:

14. că, dacă păcătulesc, să mă * pîndești,

și să nu-mi lerți fărădelegea. * Ps. 138, 1.

15. Dacă sînt vinovat, vai * de mine! Dacă sînt nevinovat **, nu îndrăznesc să-mi ridic capul,

sătul de rușine și cufundat în ticăloșia mea.

* Ier. 9, 11. ** Cap. 9, 12, 13, 20, 21. + Ps. 36, 18.

16. Și dacă îndrăznesc să-l ridic, mă urmărești * ca un leu,

mă lovești cu lucruri de mîrat,

* Ier. 26, 12. Psa. 3, 12.

17. Îmi pui înalate noi martori împotriva,

îți crește minia împotriva mea, și mă năpădești cu o droaie de nenorociri.

18. Pentruce * m'ai scos din pîntecele mamei mele?

O, de aș fi murit, și ochiul să nu mă fi văzut!

* Cap. 9, 12.

19. Aș fi ca și cum n'aș fi fost,

și din plutecele mamei mele așa fi trecut în mormânt!

20. Nu sînt zilele mele destul de puține?

Să mă lase²² dar, să plece[†] dela mine, și să răsuflu puțin,

²² Cap. 7, 8; 20, 8, 9. Ps. 20, 3. [†] Ps. 20, 13. [†] Cap. 7, 18, 19.

21. Înainte de a mă duce, ca să nu mă mai întorc,

22. În țara[†] întunerecului și a umbrei²³ morții,

în țara negurii adînci, unde domnește umbra morții și neorînduiala,

și unde lumina este ca întunerecul!²⁴

²³ Ps. 20, 12. ²⁴ Ps. 23, 4.

Cuvîntarea lui Iov.

11 1. Iov din Naama a luat cuvîntul și a zis:

2. „Să rămîină această năvală de cuvinte fără răspuns,

și să creadă limbutul că are dreptate?

3. Vor face vorbele tale deșerte pe oameni să tacă?

Și-ți vei bate joc de alții, fără să te faci cineva de rușine?

4. Tu zici[†]: „Felul meu de a vedea este drept,

și sînt curat în ochii Tăi.“ —

[†] Cap. 8, 10; 10, 7.

5. A! de ar vrea Dumnezeu să vorbească,

de Și-ar deschide buzele să-ți răspundă,

6. și de Și-ar descoperi tainele înțelepciunii Lui,

ale înțelepciunii Lui nemărginite, ai vedea atunci că nu-ți[†] răspunde totuș după fărădelegea ta.

[†] Ecl. 9, 12.

7. Poți spune tu că poți pătrunde[†] adîncimile lui Dumnezeu,

că poți ajunge la cunoștința desăvîrșită a Celui Atot puternic?

[†] Ecl. 9, 11. Rom. 11, 28.

8. Cît cerurile-i de înaltă: ce poți face?

Mai adînc decît Locuința morților: ce poți ști?

9. Întinderea ei este mai lungă decît pămîntul,

și mai lată decît marea.

10. Dacă[†] apucă, dacă închide și cheamă El la judecată, cine-L poate opri?

[†] Cap. 9, 17; 12, 14. Apoc. 9, 7.

11. Căci El[†] cunoaște pe făcătorii de rele,

vede ușor pe vinovați.

[†] Ps. 25, 13, 14; 28, 23; 24, 11.

12. Omul[†] dîmpotrivă, are minte de nebun,

și s'a născut ca minzul unui măgar sălbatic!

[†] Ps. 73, 20; 22, 4. Ecl. 3, 18. Rom. 1, 22.

13. Tu, îndreaptă-ți[†] inima²⁵ spre Dumnezeu,

întinde-ți[†] minile spre El.

[†] Cap. 4, 8; 22, 21. ²⁵ 1 Sam. 7, 3. Ps. 78, 3. [†] Ps. 20, 12; 24, 4.

14. Depărtează-te de fărădelege, și nu lăsa nedreptatea[†] să locuiască în cortul tău.

[†] Ps. 101, 3.

15. Și atunci[†], îți vei ridica fruntea fără teamă,

vei fi tare și fără frică;

[†] Ps. 4, 5, 6. Cap. 22, 26. Ps. 119, 4. 1 Ioan. 3, 21.

16. Îți vei uita[†] suferințele, și-ți vei aduce aminte de ele ca de niște ape cari s'au scurs.

[†] Isa. 48, 10.

17. Zilele tale vor străluci mai tare[†] decît soarele la amiază,

întunerecul tău va fi ca lumina dimineții.

[†] Ps. 37, 4; 132, 4. Isa. 58, 8, 10.

18. Vei fi plin de încredere, și nădejdea nu-ți va fi zădărnice.

Te vei uita în jurul tău, și vei vedea că te poți odihni[†] liniștit.

[†] Lev. 25, 5, 6. Ps. 135, 4, 6. Prov. 3, 24.

19. Te vei culca și nimeni nu te va turbura,

și mulți vor umbra după bunăvoința ta.

20. Dar ochii[†] celor răi se vor topi; ei n'au loc de scăpare:

moartea, iată nădejdea²⁶ lor![†]

[†] Lev. 26, 18. Deut. 28, 26. ²⁶ Cap. 9, 14; 18, 14. Prov. 21, 7.

Răspunsul lui Iov.

12 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „S'ar putea zice, în adevăr, că neamul omeneșc slăbește voi,

și că odată cu voi va muri și înțelepciunea!

3. Am[†] și eu minte ca voi, nu sînt mai pe jos decît voi.

Și cine nu știe lucrurile pe cari le spuneți voi?

[†] Cap. 12, 2.

4. Eu sînt de batjocura[†] prietenilor mei,

cînd²⁷ cer ajutorul lui Dumnezeu: dreptul, nevinovatul, de batjocură!

²⁷ Cap. 16, 20; 17, 2, 4; 21, 3; 30, 1. [†] Ps. 81, 12.

5. Dispreț în nenorocire! — iată zicerea celor fericiți:

„dă brînci cui alunecă cu piciorul!

6. Jăfuiților li se lasă corturile în pace[†],

celor ce minie pe Dumnezeu le merge bine,

măcar că Dumnezeu lor este în pumn.

* Cap. 21, 7. Ps. 37, 1, 36; 73, 11, 12; 92, 7.

Jer. 12, 1. Mat. 2, 15.

7. Întreabă dobitoacele, și te vor învăța;

păsările cerului, și îți vor spune;

8. vorbește pământului, și te va învăța;

și peștii mării îți vor povesti.

9. Cine nu vede în toate acestea dovada că mina Domnului a făcut asemenea lucruri?

10. El ține în mină * suflatul a tot ce trăiește,

sufierea oricărui trup omenesc.

11. Nu deosebește * urechea cuvintele,

cum gustă cerul gurii mîncările?

12. La bătrîni * se găsește înțelepciunea,

și într-o viață lungă e priceperea.

13. La Dumnezeu * este înțelepciunea și puterea;

statul și priceperea ale Lui sînt.

14. Ce dărimă * El, nu va fi zidit din nou;

pe cine-l închide ** El, nimeni nu-l va scăpa.

15. El oprește * apele și totul se usucă;

El le dă ** drumul, și pustiește pământul.

16. El * are puterea și înțelepciunea;

El stăpînește pe cel ce se rătăcește sau rătăcește pe alții.

17. El ia robi pe sfinctici,

și turbură * mintea judecătorilor.

18. El desleagă legătura împăraților,

și le pune o frînghie în jurul coapselor.

19. El ia robi pe preoți;

El răstoarnă pe cel puternici.

20. El taie * vorba celor meșteri la vorbă;

El ia mintea celor bătrîni.

21. El varsă * disprețul asupra celor mari;

El desleagă briul celor tari.

22. El descopere * ce este ascuns în întunec,

El aduce la lumină umbra morții.

23. El face * pe neamuri să crească, și El le nimicește;

El le întinde pînă departe, și El le aduce înapoi în hotarele lor.

24. El ia mintea căpeteniilor poporului,

El îi face * să rătăcească în pustii fără drum,

25. unde * blîbăie prin întunec, și nu văd deslușit;

El îi face să se clatine ** ca niște oameni beți.

1. Iată, ochiul meu a văzut toate acestea,

urechea mea a auzit și a luat seama.

2. Ce * știți voi, știu și eu,

nu sînt mai pe jos decît voi.

3. Dar * vreau să vorbesc acum Celui Atotputernic,

vreau să-mi apăr pricina înaintea lui Dumnezeu.

4. Cîci voi sînteți niște flăcări de minciuni,

sînteți cu toții niște doctori * de nimic.

5. O, de ați fi tăcut,

ce înțelepciune * ați fi arătat!

6. Acum, ascultați, vă rog, apărarea mea,

și luați aminte la răspunsul buzelor mele!

7. Vreți să vorbiți lucruri nedrepte din dragoste pentru Dumnezeu?

Și să spuneți minciuni, ca să-L apărați?

8. Vreți să țineți cu El

și să faceți pe apărătorii lui Dumnezeu?

9. Dacă vă va cerceta El, va găsi bine care?

Sau vreți să-L înșelați cum înșelați pe un om?

10. Nu, nu; ci El yă va osîndi,

dacă în ascuns nu lucrați decît pîrtinindu-L pe El.

11. Nu vă înfricoșază mîreția Lui?

Și nu cade groaza Lui peste voi?

12. Părerile voastre sînt părerî de cenușă,

întăriturile voastre sînt întărituri de lut.

13. Tăceți, lăsați-mă, vreau să vorbesc!

Întimplă-mi-se ce mi s'ar întimpla.
14. Îmi voi lua carnea * în dinți,
și îmi voi pune viața ** în joc.

* Cap. 10, 1. ** I Sam. 26, 25. Ps. 119, 108.

15. Da, mă va ucide *: n'am nimic de nădăjdut;

dar îmi ** voi apăra purtarea în fața Lui.

* Ps. 22, 4. Prov. 14, 22. ** Cap. 27, 5.

16. Chiar și lucrul acesta poate sluji la scăparea mea,

căci un selegiuit nu îndrăznește să vină înaintea Lui.

17. Ascultați, ascultați cuvintele mele, luați aminte la cele ce voi spune.

18. Iată-mă sînt gata să-mi apăr pricina,

căci știu că am dreptate.

19. Are cineva * ceva de spus împotriva mea?

Atunci tac, și vreau să mor.

* Cap. 20, 6. Ier. 20, 8.

20. Numai * două lucruri fă-mi,
și nu mă voi ascunde de Fața Ta:

* Cap. 9, 24; 20, 7.

21. Trage-Ți * mina de pe mine, și nu mă mai turbura cu groaza Ta.

* Ps. 26, 11.

22. Apoi cheamă-mă și-Ți voi răspunde;

sau lasă-mă să vorbesc eu, și răspunde-mi Tu!

23. Cîte fărîdelegi și păcate am făcut?

Arată-mi călcările de lege și păcatele mele.

24. Pentru ce îți * ascunzi Fața,
și măiei drept ** vrăjmaș?

* Deut. 29, 26. Ps. 28, 1; 44, 24; 68, 14. Ier. 6, 27. ** Deut. 29, 47. Ecl. 1, 21. Cap. 10, 9; 19, 11; 28, 25. Ps. 2, 5.

25. Vrei să * lovești o frunză suflată de vînt?

Vrei să urmărești un pai uscat?

* Ier. 47, 2.

26. Pentruce să mă lovești cu suferințe amare,

și să mă pedepsești * pentru greșeli din tinereță?

* Cap. 20, 11. Ps. 26, 7.

27. Pentru ce să-mi pui * picioarele în butuci,

să-mi plănăști toate mișcările,

să pui hotar pașilor mei, * Cap. 20, 11.

28. Cînd trupul meu cade în putrezire ca o haină mîncată de molii?

fuge și piere ca o umbră. * Cap. 8, 9. Ps. 90, 4, 6, 8; 102, 11; 103, 15; 144, 4. Ier. 49, 4. Ier. 1, 10; 12, 14. I Pet. 1, 24.

3. Și asupra lui * ai Tu ochiul deschis!

Și pe mine mă tragi ** la judecată cu Tine!

* Ps. 145, 3. ** Ps. 143, 2.

4. Cum ar putea * să iasă dintr'o ființă necurată un om curat?

Nu poate să iasă niciunul.

* Ps. 5, 2. Ps. 51, 5. Ier. 1, 8. Rom. 7, 12. Ecl. 2, 14.

5. Dacă * zilele lui sînt hotărîte, dacă i-ai numărat lunile,

dacă i-ai însemnat hotarul pe care nu-l va putea trece,

* Cap. 7, 1.

6. Întoarce-Ți * măcar privirile dela el, și dă-i răgaz,

să aibă măcar bucuria pe care o are simbriașul ** la sfîrșitul zilei.

* Cap. 7, 18; 28, 10, 20. Ps. 26, 23. ** Cap. 7, 1.

7. Un copac, și tot are nădejde: căci cînd este tăiat *, odrăsește din nou,

și iar dă lăstari.

* Vers. 24.

8. Cînd i-a îmbătrînit rădăcina în pămînt,

cînd îi piere trunchiul în țărîna,

9. Înverzeste iarăș de mîrosul apei, și dă ramuri de parcă ar fi sădit din nou.

10. Dar omul cînd moare, rămîne întins;

omul, cînd își dă sufletul, unde mai este?

11. Cum pier apele din lacuri, și cum seacă și se usucă riurile,

12. așa se culcă și omul și nu se mai scoală;

cît * vor fi cerurile, nu se mai deșteaptă,

și nu se mai scoală din somnul lui.

* Ps. 108, 26. Ier. 21, 8; 25, 17; 26, 22. Ps. 115, 21. Rom. 8, 20. 2 Pet. 3, 7, 10, 11. Apoc. 20, 11; 21, 1.

13. Ah! de m'ai ascunde în locuința morților,

de m'ai acoperi pînă-Ți va trece minia,

și de mi-ai rîndul o vreme cînd îți vei aduce iarăș aminte de mine!

14. Dacă omul odată mort ar putea să mai învieze,

aș * mai trage nădejde în tot timpul suferințelor mele,

pînă ** mi se va schimba starea în care mă găsesc.

* Cap. 23, 13. ** Vers. 7.

15. Atunci m'ai * chema, și Ți-aș răspunde,

și Ți-ar fi dor de făptura minilor Tale.

* Cap. 13, 25.

14 1. Omul născut din femeie, are viața scurtă, dar plină * de necazuri.

* Cap. 8, 7. Ecl. 2, 20.

2. Se naște * și e tăiat ca o floare;

16. Dar astăzi îmi numeri * pașii,
ai ochiul asupra păcatelor mele;

* Cap. 13, 4, 14, 13, 27; 21, 4; 24, 21. Ps. 65, 8; 109, 1, 3, 8.
Prov. 3, 20. Ier. 22, 18.

17. călcările mele de lege * sînt pe-
celtuite într'un mănunchi,
și născocescți fărădelegi în sarcina
mea. * Deut. 32, 34. Gen. 12, 17.

18. Cum se prăbușește muntele și
piere,

cum pierе sfînca din locul ei,

19. cum este mîncată piatra de ape,
și cum este luat pămîntul de rîu:
așa nimicești Tu nădejdea omului.

20. Il urmărești într'una, și se duce;
li schimonosești fața, și apoi li dai
drumul.

21. De ajung fiii lui la cîmste, el * nu
știe nimic;

de sînt înjosiți, habar n'are.

* Eccl. 9, 5. Isa. 65, 15.

22. Numai pentru el simte durere în
trupul lui,

numai pentru el simte întristare în
sufletul lui."

A doua cuvîntare a lui Elifaz.

15 1. Elifaz din Teman a luat cuvîn-
tul, și a zis:

2. „Se cade să dea înțeleptul ca răs-
puns înțelepciune departă?

Sau să-și umfle pieptul cu vînt de
rădărit?

3. Să se apere prin cuvinte cari n'aju-
tă la nimic,

și prin cuvîntări cari nu slujesc la
nimic?

4. Tu nimicești chiar și frica de Dum-
nezeu,

nimicești orice simțire de evlavie fa-
ță de Dumnezeu.

5. Nelegiuirea ta îți cîrmulește gura,
și împrumuți vorbirea oamenilor vi-
cleni.

6. Nu eu, ci gura * ta te osîndește,
buzele tale mărturisesc împotriva ta.

* Lac. 19, 20.

7. Tu ești omul care s'a născut înfiș?
Te-ai născut * tu înaintea decaluri-
lor?

* Ps. 90, 2. Prov. 8, 25.

8. Ai fost tu * la sfaturile lui Dumne-
zeu;

și ai sorbit din ele înțelepciune pen-
tru tine?

* Rom. 11, 34. 1 Cor. 2, 11.

9. Ce * știi tu și să nu știm și noi?
Ce cunoștință ai tu pe care să n'o
avem și noi?

* Cap. 13, 2.

10. Între * noi sînt peri albi, bătrîni,
oameni mai înziliți decît tatăl tău.

* Cap. 16, 4, 7.

11. Puțin lucru sînt mîngîlierile lui
Dumnezeu pentru tine,

și cuvintele cari-ți vorbesc altul de
blind?...

12. Încotro te frage inima,
și ce înseamnă această privire țintă
a ochilor tăi?

13. Cel împotriva lui Dumnezeu îți
îndrepti tu minia,

și-ți ies din gură cuvinte ca acestea?

14. „Ce * este omul, ca să fie curat?

Și poate cel născut din femeie să
fie fără prihană?

* 1 Reg. 8, 46. 1 Cron. 8, 26.
Cap. 14, 4. Ps. 14, 5. Prov. 20, 9. Eccl. 7, 20. 1 Ioan. 1, 8, 10.

15. Dacă n'are încredere Dumnezeu
nici în sfinții * Săi,

dacă nici cerurile nu sînt curate
înaintea Lui,

* Cap. 4, 18; 15, 3.

16. cu cît * mai puțin ființa uricioasă

și stricată — omul,

care * bea nelegiuirea ca apă! "

* Cap. 4, 19. Ps. 14, 3; 53, 2. ** Cap. 14, 7. Prov. 19, 26.

17. Vreau să te învăț, ascultă-mă!

Voi istorisi ce am văzut,

18. ce au arătat înțelepții,

ce au descoperit ei, auzind dela pă-
rintii * lor,

* Cap. 5, 8.

19. cărora singuri li se dăduse țara,
și printre cari nici un străin * nu ve-
nise încă.

* Eccl. 5, 12.

20. „Omul cel rău își duce în neli-
niște toate zilele vieții,

toți * anii de cari are parte cel ne-
legiuit.

* Ps. 37, 12.

21. Tipete de spaimă răsună la ure-
chile lui:

În mijlocul fericirii * lui, pustitorul

se va arunca asupra lui.

* 1 Tim. 5, 3.

22. El nu trage nădejde să scape de
întunec,

vede sabia care-l amenință;

23. aleargă * încoace și încolo să cau-
te pine,

știe că-l așteaptă ziua întunerecu-
lui **.

* Ps. 36, 12; 109, 18. ** Cap. 13, 12.

24. Necazul și neliniștea îl înspă-
mintă,

și se aruncă asupra lui ca un împă-
rat gata de luptă.

25. Căci a ridicat mina împotriva lui
Dumnezeu,

s'a împotrivit Celui Atot Puternic,
26. și a avut îndrăzneala să se nă-
pustească asupra Lui

cu partea cea mai tare a scuturilor
lui.

27. Avea fața acoperită cu grăsimi,
coapsele încărcate cu osînză,

28. și locuia în cetăți nimicite,
în case părăsite,
sortite să fie dărimate.
29. Nu se va mai îmbogăți,
averea nu-i va crește,
și averea lui nu se va mai întinde pe
pământ.
30. Nu va putea ieși din întunec,
flacăra îi va arde mădăritele,
și Dumnezeu îl va pierde * cu sufla-
rea gurii Lui. * Cap. 12, 15. Ps. 138, 28.
31. Dacă se încrede * în rău, se în-
șală,
căci răul îi va fi răsplata. * Isa. 58, 4.
32. Ea va veni înainte * de capătul zi-
lelor lui,
și ramura lui nu va mai înverzi.
33. Va fi ca o viță despoiată de roa-
dele ei încă verzi,
ca un măslin ale cărui flori au căzut.
34. Căci casa celui nelegiuit va ajunge
stearpă,
și cortul omului stricat îl va minca
focul.
35. El zămislește * răul și naște răul:
în sinul lui coace roade cari-l în-
șală. * Ps. 7, 14. Isa. 58, 4. Osea 10, 13.

Răspunsul lui Iov.

- 16** 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:
2. „Astfel de lucruri am auzit eu
des;
voi toți sînteți niște * mîngîietori su-
părcioși. * Cap. 12, 4.
3. Cînd se vor sfîrși aceste vorbe
în vînt?
Și pentru ce atîta supărare în răs-
punsurile tale?
4. Ca voi aș vorbi eu,
de ați fi în locul meu?
V'aș copleși cu vorbe,
aș da * din cap la voi,
* Ps. 22, 7; 109, 26. Psa. 5, 12.
5. V'aș mîngîia cu gura,
și aș mișca din buze
ca să vă ușurez durerea?
6. Dacă vorbesc, durerea nu mi s'a-
lină,
iar dacă tac, cu ce se micșorează?
7. Dar acum, vai! El m'a stors de
puteri...
Mi-ai pustiit toată casa!
8. M'ai apucat, ca pe un vinovat;
dovadă slăbiciunea mea,
care se ridică și mă învinuie în fața.
9. Mă așipe și mă urmărește în mî-
nia * Lui,
scrîșnește din dinți împotriva mea,

- mă lovește * și mă străpunge cu
priveirea Lui. * Cap. 12, 16, 17. * Cap. 12, 24.
10. Ei deschid * gura să mă mînie,
mă ocărăsc și mă bat * peste obraji,
se învierșunează * cu toții după
mine. * Ps. 22, 12. * Psa. 5, 10; 102, 5, 1. * Ps. 124, 2.
11. Dumnezeu mă lasă * la bunul plac
al celor nelegiuiți,
și mă aruncă în mîinile celor răi.
* Cap. 1, 15, 17.
12. Eram liniștit, și m'a scuturat,
m'a apucat de ceafă și m'a zdrobit,
a tras asupra mea ca * într-o țintă.
* Cap. 7, 20.
13. Săgețile Lui mă înconjură de
toate părțile;
îmi străpunge rărunchii fără milă,
îmi vară fierrea pe pămînt,
14. mă frînge bucăți, bucăți,
se aruncă asupra mea ca un război-
nic.
15. Mi-am cusut un sac pe piele,
și mi-am prăvălit capul * în țărîna.
* Cap. 10, 19. Ps. 7, 2.
16. Plînsul mi-a înroșit fața;
și umbra morții este pe pleoapele
mele.
17. Totuș n'am făcut nicio nelegiuire,
și rugăciunea mea totdeauna a fost
curată.
18. Pămîntule, nu-mi acoperi singele,
și viațele * mele să n'aibă margine!
* Cap. 27, 9. Ps. 96, 18, 19.
19. Chiar acum, martorul * meu este
în cer,
apărătorul meu este în locurile în-
alte. * Rom. 1, 9.
20. Prietenii mei rid de mine,
dar eu mă rog lui Dumnezeu cu
lacrimi,
21. să facă dreptate * omului înaintea
lui Dumnezeu,
și fiului omului împotriva prietenii-
lor lui. * Cap. 21, 26. Ecl. 9, 20. Isa. 46, 1. Rom. 9, 20.
22. Căci numărul anilor mei se apro-
pie de sfîrșit,
și mă voi duce pe o cărare * de unde
nu mă voi mai întoarce. * Ecl. 12, 5.
- 17** 1. Mi se pierde suflarea,
mi se sting zăcele,
mă așteaptă mormîntul *. * Ps. 88, 3, 4.
2. Sînt înconjurat de batjocoritori,
și ochiul meu trebuie să privească
spre ocările * lor. * 1 Sam. 1, 4, 7.
3. Pune-Te singur zălog * pentru mi-
ne înaintea Ta;
altfel, cine ar putea răspunde pen-
tru mine? * Prov. 11, 17, 18; 22, 26.

4. Căci le-ai încluiat inima în fața prikerii.

De aceea nici nu-i vei lăsa să biruie.

5. Cine dă pe prietenii să fie prădați,

copiilor aceluia li se vor topi ochii.

6. M'a făcut de basmul * oamenilor,
și ca unul pe care-l scuipi în față!

* Cap. 20, 9.

7. Ochii * mi se întunecă de durere;
toate măduarele mele sînt ca o umbră.

* Ps. 4, 7; 28, 9.

8. Oamenii fără prihană sînt înmărmuriți de aceasta,
și cel nevinovat se răscoală împotriva celui nelegiuit.

9. Cel fără prihană rămîne totuș tare pe calea lui,
cel cu minile * curate se întărește tot mai mult.

* Ps. 24, 4.

10. Dar voi toți, întoarceți-vă *,
veniți iarăși cu cuvîntările voastre,
și vă voi arăta că între voi niciunul nu e înțelept.

* Cap. 9, 20.

11. Ce! mi s'au dus * zilele,
mi s'au nimicit planurile,
planurile acelea făcute cu atîta iubire în inima mea...

* Cap. 7, 9; 9, 25.

12. Și ei mai spun că noaptea este zi,
că se apropie lumina, cînd întunerecul a și venit!

13. Cînd Locuința morților o aștept ca locuință,
cînd în întunerec îmi voi înălța calucul;

14. cînd strig gropii: „Tu ești tatăl meu!”

Și viermilor: „Voi sînteți mama și sora mea!”

15. Unde mai este atunci nădejdea mea?

Și cine mai poate vedea nădejdea mea?

16. Ea se va pogori cu mine * la porțile locuinței morților,
cînd vom merge împreună! să ne odîhnim ** în țărîină.

* Cap. 16, 18. ** Cap. 3, 7, 18, 19.

A doua cuvîntare a lui Bildad.

18 1. Bildad din Șuah a luat cuvîntul și a zis:

2. „Cînd vei pune capăt acestor cuvîntări?

Vino-ți în mințe, și apoi vom vorbi.

3. Pentruce ne socoși atît de * dobitoți?

Pentru ce ne privești ca pe niște vite?

* Ps. 78, 22.

4. Oare pentru tine, care te sfilii * în mînia ta,

s'ajungă pustiu pămîntul,
și să se strămute sfîncile din locul lor?

* Cap. 12, 14.

5. Da, lumina celui rău se va * stinge,
și flacăra din locul lui, nu va mai străluci.

* Prov. 13, 9; 20, 20; 24, 20.

6. Se va întuneca lumina în cortul lui,
și se va stinge candelă * deasupra lui.

* Cap. 21, 17; Ps. 18, 26.

7. Pașii lui cei puternici se vor strîmța;

și, cu toate opintirile * lui, va cădea.

* Cap. 8, 13.

8. Căci calcă cu picioarele * pe laș,
și umblă prin ochiuri de reșea;

* Cap. 22, 20; Ps. 7, 15; 28, 9.

9. este prins în cursă de călcăi,
și lașul * pune stăpînire pe el; * Cap. 22.

10. capcana în care se prinde este ascunsă în pămînt,

și prinșătoarea li stă pe cărare.

11. De jur împrejur * îl apucă spaima,
și-l urmărește pas cu pas.

* Cap. 15, 21; 20, 25; 28, 9; 29, 3; 30, 4; 31, 20.

12. Foamea îi mîlîncă puterile,
nenorocirea * este alături de el.

* Cap. 18, 13.

13. Măduarele îi sînt mistuite unul după altul,
măduarele îi sînt mîncate de înfiul născut al morții.

14. Este amuls din cortul lui unde se credea la adăpost *,
și este trîntit spre împăratul apaimelor.

* Cap. 9, 14; 11, 20; Ps. 128, 12; Prov. 18, 25.

15. Nimeni din ai lui nu locuiește în cortul lui,
pucioasă este presărîată pe locuința lui.

16. Jos *, i se usucă rădăcinile;
sus îi sînt ramurile tăiate.

* Cap. 20, 19; Isa. 5, 24; Athon 2, 9; Mal. 4, 1.

17. Ii pierd pomenirea * de pe pămînt,

numele lui nu mai este pe uși.

* Ps. 24, 29; 109, 18; Prov. 3, 22; 10, 7.

18. Este împins din lumină în întunec,

și este izgonit din lume.

19. Nu * lasă nici moștenitori, nici sîmînță în poporul său,
niciu rămășiță vie în locurile în cari locuia.

* Isa. 14, 22; 28, 22; 30.

20. Neamurile cari vor veni se vor uimi de prăpădirea * lui,

și neamul de acum va fi cuprins de groază. * Ps. 37. 18.

21. Aceasta este soarta celui rău, aceasta este soarta celui ce nu * cunoaște pe Dumnezeu. "

* Jer. 2. 1; 10. 25. 1 Tes. 4. 6. 2 Tes. 1. 9. Tit. 1. 26.

Răspunsul lui Iov.

19. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „Pînă cînd îmi veți înfrîsta sufletul,

și mă veți zdrobi cu cuvîntările voastre?

3. Iată că de zece ori m'ați batjocorit *;

nu vă este rușine să vă purtați așa?

* Ps. 35. 2. 2 Petr. 26. 26.

4. Dacă am păcătuit cu adevărat, numai eu sînt răspunzător de aceasta.

5. Credeți că mă puteți lua * de sus?

Credeți că mi-ați dovedit că sînt vinovat?

* Ps. 38. 16.

6. Atunci să știți că Dumnezeu mă urmărește,

și mă învelește cu lațul Lui.

7. Iată, tip de silnicie, și nimeni nu răspunde;

cer dreptate, și dreptate nu este!

8. Mi-a tăiat orice ieșire *, și nu pot trece;

am răspîndit întunecare pe cărările mele.

* Cap. 1. 23. Ps. 38. 9.

9. M'a despoiat de slava * mea, mi-a luat cununa de pe cap, *

* Ps. 38. 44.

10. m'a zdrobit din toate părțile, și pier;

mi-a smuls nădejdea ca pe un copac.

11. S'a aprins de minie împotriva mea,

S'a purtat cu mine ca și cu un vrăjmaș *.

* Cap. 13. 24. Ps. 38. 2. 5.

12. Oștile Lui au pornit deodată înainte,

și-au croit drum * pînă la mine,

și au tăbărit în jurul cîrului meu.

* Cap. 16. 13.

13. A depărtat pe frații mei * dela mine,

și prietenii mei s'au înstrăinat de mine.

* Ps. 38. 11; 38. 13; 39. 7; 39. 8, 10.

14. Rudele mele m'au părăsit,

și cei mai desaproape ai mei m'au uitat.

15. Casnicii mei și slugile mele mă privesc ca pe un străin,

în ochii lor sînt un necunoscut.

16. Chem pe robul meu, și nu răspunde;

îl rog cu gura mea, și degeaba.

17. Suflarea mea a ajuns nesuferită nevastei mele,

și duhoarea mea a ajuns nesuferită fiilor mamei mele.

18. Pînă și copiii * mă disprețuiesc: dacă mă scol, ei mă ocărăsc. *

* 2 Sam. 4. 20.

19. Accia * în cari mă încredeam mă urlăsc,

acea pe cari li iubeam s'au întors împotriva mea.

* Ps. 41. 9; 38. 13, 14, 20.

20. Oasele mi se țin de piele * și de carne;

nu mi-a mai rămas decît pielea de pe dinți.

* Cap. 30. 20. Ps. 102. 4. Ps. 137. 3.

21. Fie-vă milă, fie-vă milă de mine, prietenii mei!

Căci mina * lui Dumnezeu m'a lovit.

* Cap. 1. 11. Ps. 38. 3.

22. Dece mă urmăriți * ca Dumnezeu?

Și nu vă mai săturați de carnea mea?

* Ps. 38. 26.

23. Oh! aș vrea ca vorbele mele să fie scrise,

să fie scrise într-o carte;

24. aș vrea să fie săpate cu un pîrboi de fier

și cu plumb în stîlucă pe vecie...

25. Dar știu că Răscumpărătorul meu este viu,

și că se va ridica la urmă pe pămînt.

26. Chiar dacă mi se va nimici pielea, și chiar dacă nu voi mai avea carne *,

voi vedea totuș pe Dumnezeu.

* Ps. 17. 15. 1 Cor. 15. 12. 1 Ioan. 2. 2.

27. Îl voi vedea și-mi va fi binevoitor;

ochii mei îl vor vedea, și nu ai altuia.

Sufletul meu tinjește de dorul acesta înlăuntrul meu.

28. Atunci veți zice: „Pentruce-l * urmăream noi?”

Căci dreptatea pricinii mele va fi cunoscută.

* Vers. 23.

29. Temeți-vă de sabie:

căci pedepsele date cu sabia sînt grozave!

Și să * știți că este o judecată.”

* Ps. 58. 10, 11.

A doua cuvîntare a lui Iov.

20. Iov din Naama a luat cuvîntul și a zis:

2. „Gîndurile mele mă sîlesc să răspund,

1. Învelește: Goli.

- și frământarea mea nu-mi dă pace.
 3. Am auzit muștrări cari mă umplu de rușine,
 și din adîncul minții mele duhul mă face să răspund.
 4. Nu știi tu
 că, de mult de tot,
 de cînd a fost așezat omul pe pămînt,
 5. biruința celor răi a fost scurtă *,
 și bucuria nelegiuitului numai de o clipă ?
 6. Chiar dacă s'ar înălța * pînă la ceruri,
 și capul i-ar ajunge pînă la mori,
 7. va pieri pentru totdeauna, ca *
 murdăria lui,
 și cei ce-l vedeau vor zice: „Unde
 este ?”
 8. Va ștura ca * un vis, și nu-l vor
 mai găsi;
 va pieri ca o vedenie de noapte.
 9. Ochii * care-l privea nu-l va mai
 privi,
 locul în care locuia nu-l va mai zări.
 10. Peste filii lui vor năvăli cei săraci,
 și minile lui * vor da înapoi ce a
 răpit cu sila.
 11. Oasele lui, pline de * vîlaga tîne-
 reții,
 își vor avea calcușul ** cu el în țî-
 rină.
 12. Dulce era rîul în gura lui,
 îl ascundea sub limbă,
 13. îl mesteca într'una și nu-l lăsa,
 îl ținea în cerul gurii:
 14. dar hrana lui se va prefăce în
 măruntăieile lui,
 va ajunge în trupul lui o otravă de
 aspidă.
 15. Bogățiile înghițite le va vărsa,
 Dumnezeu le va scoate din plate-
 cele lui.
 16. Otravă de aspidă a supt,
 și de aceea, limba năpîrcii îl va
 ucide.
 17. Nu-și va mai plimba privirile
 peste piraiele *
 și riurile de miere și de lapte,
 18. va da înapoi * ce a cîștigat,
 și nu va mai trage folos din cîștig;
 va da înapoi tot ce a luat,
 și nu se va mai bucura de el,
 19. căci a asuprit pe săraci, și i-a
 lăsat să piară,

a dărimat case și nu le-a zidit la loc.

20. Lăcomia lui n'a cunoscut * mar-
 gini;

dar nu va scăpa ce are mai scump.
 * Ecl. 1, 13, 14.

21. Nimic nu scapă de lăcomia lui,
 dar bună starea lui nu va ținea.

22. În mijlocul belșugului va fi în
 nevoie;

mina tuturor ticăloșilor se va ridica
 asupra lui.

23. Și iată, ca să-l umple pîntecul,
 Dumnezeu va trimite peste el fo-
 cul miniei Lui,

și-l va sătura * cu o ploaie de să-
 geti.

24. Dacă va scăpa * de armele de
 fer,

îl va străpunge arcul de aramă.

25. Își smulge din trup săgeata, care
 schinteie * la ieșirea din fierul lui,

și îl apucă spaimile ** morții.

26. Toate nenorocirile sînt păstrate
 pentru comorile lui;

va fi mistuit de un foc * pe care
 nu-l va aprinde omul,

și de va mai rămînea în cortul lui
 va fi ars de foc.

27. Cerurile îi vor desvelii fărâdele-
 gea,

și pămîntul se va ridica împotriva
 lui.

28. Veniturile casei lui se vor perde,
 vor pieri în ziua miniei lui Dum-
 nezeu.

29. Aceasta * este soarta pe care o
 păstrează Dumnezeu celui rău,

aceasta este moștenirea pe care i-o
 hotărăște Dumnezeu.
 * Cap. 20, 12; 21, 2, 3.

Răspunsul lui Iov.

21 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:
 2. „Ascultați, ascultați cuvintele
 mele,

dați-mi măcar această mîngîiere.

3. Lăsați-mă să vorbesc, vă rog;
 și, după ce voi vorbi, veți putea să
 vă bateți * joc.

4. Oare împotriva unui om se în-
 dreaptă pîngerea mea?

Și pentru ce n'aș fi nerăbdător?

5. Priviți-mă, mirați-vă,
 și puneți mina * la gură.

6. Cînd mă gîndesc, mă înspăimînt,
 și un tremur îmi apucă tot trupul:

7. Pentruce trăiește * cel răi?

Pentruce li vezi îmbătrânind și sporind în putere?

* Cap. 13, 6. Ps. 17, 18, 50; 73, 3, 17. Ier. 12, 1. Hab. 1, 18.

8. Sămînța lor se întărește cu ei și în fața lor,

odraslele lor propășesc supt ochii lor.

9. În casele lor domnește pacea, fără umbră de frică;

nuiua * lui Dumnezeu nu vine să-i lovească.

* Ps. 73, 5.

10. Taurii lor sînt plini de vlagă și prăsitori,

juncanele lor zămislesc și nu lea-padă *.

* Exod. 23, 26.

11. Își lasă copiii să se împrăștie ca niște oi,

și copiii se sbeaguesc în jurul lor.

12. Cîntă cu sunet de tobă și de arfă, se desfășează cu sunete de caval.

13. Își petrec zilele * în fericire, și se pogoară într-o clipă în locuința morților.

* Cap. 28, 14.

14. Și totuș * diceau lui Dumnezeu: „Pleacă dela noi.

Nu vom să cunoaștem căile Tale.

* Cap. 22, 17.

15. Ce * este Cel Atot puternic, ca să-l slujim?

Ce vom * cîștiga dacă-l vom înălța rugăciuni?”

* Exod. 5, 2. Cap. 34, 9. ** Cap. 35, 9. Mal. 3, 14.

16. Ce! nu sînt ei în stăpînirea fericirii? —

Dearte de mine sfatul celor * răi! —

* Cap. 22, 28. Ps. 2, 1. Prov. 1, 10.

17. dar de multe ori se întimplă să li se stingă * candelă,

să vină sărăcia peste ei,

să le dea și lor Dumnezeu partea * lor de dureri în minia Lui,

* Cap. 20, 6. ** 22, 28.

18. să fie ca paiul * luat de vînt, ca pleava luată de vîrtej?

* Ps. 1, 4; 50, 6. Ier. 17, 13; 26, 5. Osea 13, 3.

19. Veți zice că pentru fiii Săi păstrează Dumnezeu * pedeapsa.

Dar pe ei, pe nelegiuit, ar trebui să-l pedepsească Dumnezeu, ca să simtă;

* Exod. 20, 6.

20. el ar trebui să-și vadă nimicirea, el ar trebui să bea * minia Celui Atotputernic.

* Ps. 13, 6. Ier. 23, 17. Ier. 23, 18. Apoc. 14, 10; 18, 15.

21. Căci, ce-l pasă lui ce va fi de casa lui după el,

cînd numărul lunilor i s'a împlinit?

22. Oare pe Dumnezeu îl vom învăța * minte,

pe El, care cîrmuiește duhurile cerești?

* Isa. 40, 13; 48, 9. Rom. 11, 34. 1 Cor. 2, 16.

23. Unul moare în mijlocul propășirii, păcii și fericirii,

24. cu coapsele încărcate de grăsimi, și mîduva oaselor plină de suc.

25. Altul moare, cu amărăciunea în suflet,

fără să se fi bucurat de vreo fericire,

26. și amîndoi adorm * în țărîină, amîndoi sînt mîncăți de viermi.

* Cap. 26, 11. Ecl. 9, 2.

27. Știu eu bine cari sînt gîndurile voastre,

ce judecăți nedrepte roștiți asupra mea.

28. Voi ziceți: „Unde * este casa apăsătorului?

Unde este cortul în care locuiau nelegiuiții?”

* Cap. 26, 1.

29. Dar ce! n'ați întrebat pe călători, și nu știți ce istorisesc ei?

30. Cum în ziua nenorocirii, cel rău * este cruțat,

și în ziua miniei, el scapă.

* Prov. 11, 4. 1 Ps. 1, 6.

31. Cine îl mustră în față pentru purtarea * lui?

Cine li răspunde tot ce a făcut?

* Gal. 3, 11.

32. Este dus la groapă, și i se pune o strajă la mormînt.

33. Bulgării din vale li sînt mai ușori, căci toți oamenii * merg după el,

și o mulțime li merge înainte. * Eze. 3, 20.

34. Pentruce dar îmi dați mîngîieri deșerte?

Ce mai rămîne din răspunsurile voastre decît viclenie?”

* Cap. 20, 6.

* Gal. 3, 11.

A treia cuvîntare a lui Elifaz.

22 1. Elifaz din Teman a luat cu-vîntul și a zis:

2. „Poate un om * să aducă vreun folos lui Dumnezeu?

Nu; ci înțeleptul nu-și folosește de cît lui.

* Cap. 26, 7. Ps. 10, 2. Luc. 17, 10.

3. Dacă ești fără prihană, are Cel Atotputernic vre un folos?

Și dacă trăiești fără vină, ce va ciștiga El?

4. Pentru evlavia ta te pedepsește El oare,

și intră la judecată cu tine?

5. Nu-i mare răutatea ta?

Și fărădelegile tale fără număr?

6. Luai * fără pricină zălog de la frații tăi,

lăsaî fără haine pe cei goi. * Ezech. 16, 26, 27. Deut. 24, 10, etc. Cap. 24, 3, 8. Ezech. 16, 23.

7. Nu dădeai apă omului însetat, nu voiai * să dai pline omului flămînd. * Cap. 31, 17. Deut. 18, 7, etc. Isa. 56, 7. Ezech. 16, 7, 24. Mat. 23, 23.

8. Țara era a ta, fiindcă erai mai tare, te așezai în ea, fiindcă erai cu vază.

9. Dădeai afară pe văduve cu minile goale, și brațele * orfanilor le frîngeai. * Cap. 21, 23. Isa. 10, 2. Ezech. 20, 7.

10. Pentru aceea ești înconjurat * de curse, și te-a apucat groaza dintr'o dată. * Cap. 15, 8, 9, 20, 24, 4.

11. Nu vezi dar acest întinerec, aceste ape multe cari te * năpădesc? * Ps. 66, 1, 2; 124, 4. Psa. 3, 24.

12. Nu este Dumnezeu sus în ceruri?

Privește vîrfurile stelelor, ce înalt este !
13. Și tu zici: „Ce știe * Dumnezeu? Poate să judece El prin întinericul de nori?” * Ps. 10, 21; 96, 7; 76, 21; 94, 7.

14. El înfășoară norii *, nu vede nimic, bolta cerească abea dacă o străbate !¹⁰ * Ps. 120, 11, 12.

15. Ce ! vrei să apuci pe calea străveche, pe care au urmat-o cei nelegîluiți,

16. cari * au fost luați înainte de vreme, și au ținut cît țin un pîrlu care se scurge? * Cap. 15, 22. Ps. 55, 23; 102, 24. Ecl. 7, 17.

17. El * ziceau lui Dumnezeu: „Pîcătoarea dela noi !

Ce ne¹¹ poate face Cel Atot puternic ?¹² * Cap. 21, 24. ** Ps. 4, 8.

18. Și totuși Dumnezeu le umpluse casele de bunătăți. —

Departe * de mine sfatul celor răi ! — * Cap. 21, 24.

19. Cei fără prihană * vor fi martori ai căderii lor și se vor bucura, cel nevinovat va rîde de ei. * Ps. 55, 20; 107, 42.

20. și va zice: „Iată pe protivnicii noștri nimiciți !

Iată-le bogățiile arse de foc !¹³

21. Impietenește-te dar cu Dumnezeu, și vei * avea pace; te vei bucura astfel iarăși de fericire. * Isa. 27, 3.

22. Primește învățătură din gura Lui, și pune-ți * la inimă cuvintele Lui. * Ps. 119, 11.

23. Vei fi așezat iarăși la locul tău,

dacă te * vei întoarce la Cel Atot puternic,

dacă depărtezi fărădelegea din corul tău. * Cap. 8, 3, 4; 21, 12, 14.

24. Aruncă * dar aurul în jărînă, aruncă aurul din Ofir în prundul pîraielor ! * 2 Cron. 1, 16.

25. Și atunci Cel Atot puternic va fi aurul tău, argintul tău, bogăția ta.

26. Atunci Cel Atot puternic va fi desfătarea ta *.

și îți vei ridica ** fața spre Dumnezeu. * Cap. 27, 10. Isa. 58, 14. ** Cap. 11, 10.

27. Il vei * ruga, și te va asculta, și îți vei putea împlini juruințele. * Ps. 65, 14, 15. Isa. 58, 9.

28. Pe ce vei pune mina îți va izbîui, pe cărările tale va străluci lumina.

29. Vină smerirea, tu te vei ruga pentru ridicarea ta:

Dumnezeu ajută pe cel * cu ochii plecați. * Prov. 28, 26. Iac. 4, 8. 1 Pet. 3, 8.

30. El va izbăvi chiar și pe cel vinovat, care își va datora scăparea curăției minilor tale.¹⁴

Răspunsul lui Iov.

23 1. Iov a luat cuvîntul, și a zis: 2. Și acum plîngerea mea este tot o răzvrătire.

Dar suferința îmi înădușe suspinurile.

3. Oh ! dacă aș * ști unde să-L găsesc, dacă aș putea să ajung pînă la scaunul Lui de domnie, * Cap. 12, 3; 16, 22.

4. mi-aș apăra pricina înaintea Lui, mi-aș umplea gura cu dovezi.

5. Aș ști ce poate să răspundă, aș vedea ce are să-mi spună.

6. Și-ar întrebuința El toată puterea ca să lupte * împotriva mea ? Nu ; ci m'ar asculta negreșit. * Isa. 27, 4, 8; 57, 16.

7. Doar un om fără prihană ar vorbi cu El,

și aș fi iertat pentru totdeauna de judecătorul meu.

8. Dar *, dacă mă duc la rîsărit, nu este acolo ;

dacă mă duc la apus, nu-L găsesc : * Cap. 9, 11.

9. dacă are treabă la mieznoapte, nu-L pot vedea ;

dacă se ascunde la miezăzi, nu-L pot descoperi.

10. Dar El știe * ce cale am urmat ;

și, dacă m'ar încerca**, aș leși curat ca aurul.

* Ps. 106. 1, 2, 3. ** Ps. 17. 3; 66. 10. Isac. 1. 12.

11. Piciorul meu s'a ținut de pașii * Lui;

am ținut calea Lui, și nu m'am abătut dela ea.

* Ps. 41. 10.

12. N'am părăsit poruncile buzelor Lui;

mi-am plecat voia * la cuvintele gurii Lui.

* Isac. 4. 20, 24.

13. Dar hotărîrea Lui este luată, cine * i se va împotrivi?

Cel dorește sufletul, aceea ** face.

* Cap. 9. 12; 10. 12, 14. Rom. 9. 19. ** Ps. 116. 2.

14. El își va împlini dar planurile * față de mine,

și va mai face și multe altele.

* 1 Tim. 5. 2.

15. De aceea tremur înaintea Lui, și cînd mă gîndesc la lucrul acesta, mă tem de El.

16. Dumnezeu * mi-a tăiat inima, Cel Atotputernic m'a umplut de groază.

* Ps. 10. 14.

17. Căci nu întunerecul durerii mele mă nimicește, nici negura în care sînt înfășurat.

24 1. Pentruce * nu păzește Cel Atotputernic vremurile de judecată,

și de ce nu văd ceice-L cunosc zilele Lui de pedespea?

* Psal. 1. 7.

2. Sînt unii cari mută hotărele *, fură turmele, și le pase;

* Deut. 19. 14; 27. 17. Prov. 28. 20; 29. 10. Osea 4. 10.

3. Iau măgarul orfanului, iau zălog * vaca văduvei;

* Deut. 24. 6, 10, 12, 17. Cap. 23. 6.

4. Imbrîncesc din drum pe cel lipsit, silesc pe toți nenorociții * din țară să se ascundă.

* Prov. 28. 20.

5. Și accepția, ca măgarul sălbatic din pustie,

les dimineța la lucru să caute hrană, și în pustie trebuie să caute pînca pentru copiii lor.

6. Taie nutrețul care a mai rămas pe cîmp,

culeg ciorchinele rămase pe urma culegătorilor în via celui nelegiuit.

7. Ii apucă * noaptea în umezală, fără îmbrăcăminte, fără învelitoare împotriva frigului.

* Ezech. 32. 26, 27. Deut. 24. 12, 18. Cap. 22. 4.

8. Ii pătrunde ploia munților, și, neavînd alt adăpost, se ghemuiesc * lângă stînci.

* Psal. 4. 5.

9. Acela smulg pe orfan dela țîță, iau zălog tot ce are săracul.

10. Și săracii umblă goi de tot, fără îmbrăcăminte,

string smopii și-a flămînzii;

11. în grădiniile nelegiuitului ei fac undelemn,

calcă teascu, și le este sete;

12. în cetăți se aud vaietele celor ce mor,

sufletul celor răniți strigă...

Și Dumnezeu nu ia seama la aceste mișelii!

13. Alții sînt vrăjmași ai luminii, nu cunosc căile ei,

nu umblă pe cărările ei.

14. Ucigașul se scoală în revărsatul * zorilor,

ucide pe cel sărac și lipsit,

și noaptea fură.

* Ps. 10. 3.

15. Ochiul * preacurvarului pîndește amurgul;

„Nimeni nu mă va vedea,” zice ** el, și își pune o măhramă pe față.

* Prov. 7. 6. ** Ps. 10. 11.

16. Noaptea sparg casele, ziua stau închîși;

se tem de lumină *.

* Isac. 3. 20.

17. Pentru el, dimineța este umbra morții,

și cînd o văd, sînt toate spaimele morții.

18. Dar nelegiuitul alunecă ușor pe fața apelor,

pe pămînt n'are decît o parte blestemată,

și niciodată n'apucă pe drumul celor vii!

19. Cum sorb secrete și căldura apei zăpezii,

așa înghite locuința morților pe cei ce păcătuiesc.

20. Pîntecele mamei îl uită, viermii se ospătează cu el,

nimeni nu-și mai aduce aminte * de el!

Nelegiuitul este sfărîmat ca un copac,

* Prov. 10. 7.

21. el, care pradă pe femeia stearpă și fără copii,

el care nu face nici un bine văduvei!...

22. Și totuși, Dumnezeu prin puterea Lui lungeste zilele celor sinici,

și lată-i în picioare cînd nu mai trăgeau nădejde de viață;

23. El le dă liniște și încredere, are privirile * îndreptate spre căile lor.

* Ps. 11. 4. Prov. 15. 1.

24. S'au ridicat; și într-o clipă nu mai sînt,
cad, mor ca toți oamenii,
sînt tăiați ca spicele coapte.
25. Nu este așa?
Cine mă va dovedi de minciună,
cine-mi va nimici cuvintele mele?"

A treia cuvîntare a lui Bîldad.

25 1. Bîldad din Șuah a luat cuvîntul și a zis:

2. „Puterea și groaza sînt ale lui Dumnezeu;

El face să împărășească pacea în ținuturile Lui înalte.

3. Cine ar putea să-l numere oștile?
Și peste cine nu răsare lumina * Lui?

* Isai. 1, 17.

4. Cum ar putea omul * să fie fără vină înaintea lui Dumnezeu?

Cum ar putea cel născut din femeie să fie curat?

* Cap. 4, 17, etc.; 18, 14, etc. Ps. 138, 3; 143, 2.

5. Iată, în ochii Lui nici luna nu este strălucitoare,

și stelele nu sînt curate înaintea Lui;

6. cu cît mai puțin omul, care nu este decît un vierme *,

fiul omului, care nu este decît un viermușor !"

* Ps. 20, 4.

Răspunsul lui Iov.

26 1. Iov a luat cuvîntul și a zis:

2. „Cît de bine știi tu să vii în ajutorul slăbiciunii !

Cum dai tu ajutor brațului fără putere !

3. Ce bune sfaturi dai tu celui fără pricepere !

Ce belșug de înțelepciune dai tu la iveauă !

4. Către cine se îndreaptă cuvintele tale?

Și al cui duh vorbește prin tine ?

5. Înaintea lui Dumnezeu tremură umbrele supt ape

și supt locuitorii lor ;

6. Înaintea Lui locuința morților este goală *,

adîncul n'are acoperiș.

* Ps. 138, 3, 11. Prov. 18, 11. Eze. 4, 13.

7. El întinde * miazănoaptea asupra golului,

și splanzură pămîntul pe nimic.

* Cap. 9, 8. Ps. 14, 2; 104, 3, etc.

8. Leagă * apele în norii Săi,

și norii nu se sparg supt greutatea lor.

* Prov. 30, 4.

9. Acopere fața scaunului Său de domnie,

și își întinde norul peste el.

10. A tras * o boltă pe fața apelor,

ca hotar între lumină și întunerec.

* Cap. 26, 8. Ps. 104, 2; 104, 3. Prov. 8, 26. Ier. 5, 22.

11. Stîlpul cerului se clatină,

și se înspăimîntă la amenințarea Lui.

12. Prin puterea Lui turbură * marea,

prin priceperea Lui îi sfarmă furia.

* Ezech. 26, 21. Ps. 74, 13. Ier. 51, 25. Ier. 51, 30.

13. Sufierea Lui * înseninează cerul,

mîna Lui străpunge șarpele ** fugar.

* Ps. 104, 3. ** Isai. 37, 1.

14. Și acestea sînt doar marginile căilor Sale,

și numai adierea lor ușoară ajunge plină la noi !

Dar tunetul lucrărilor Lui puternice cine-l va auzi?"

Cel din urmă răspuns al lui Iov.

27 1. Iov a luat din nou cuvîntul, a vorbit în pilde, și a zis:

2. „Viu este Dumnezeu, care * nu-mi dă dreptate !

Viu este Cel Atotputernic, care îmi amărăște viața,

* Cap. 24, 2.

3. că atîta vreme cît voi avea suflet,

și suflarea lui Dumnezeu va fi în nările mele,

4. buzele mele nu vor rosti nimic nedrept,

limba mea nu va spune nimic neadevărat.

5. Departe de mine gîndul să vă dau dreptate !

Pînă la cea din urmă suflare îmi voi apăra * nevinovăția.

* Cap. 2, 9; 12, 13.

6. Țin * să-mi scot dreptatea,

și nu voi slăbi; inima ** nu mă mustră pentru niciuna din zilele mele.

* Cap. 1, 9. ** Psal. 34, 18.

7. Vrăjmașul meu să fie ca cel rău,

și protivnicul meu ca cel nelegiuit !

8. Ce * nădejde-i mai rămîne celui nelegiuit,

cînd îi tale Dumnezeu firul vieții,

cînd îi ia sufletul ?

* Mal. 2, 20. Ier. 17, 20.

9. Îi ascultă * Dumnezeu strigătele,

cînd vine strîmtoarea peste el ?

* Cap. 22, 12. Ps. 135, 4; 136, 7. Prov. 1, 28; 28, 9. Ier. 14, 21. Ezech. 9, 28. Mic. 3, 4. Ierem. 9, 31. Ier. 4, 3.

10. Este * Cel Atotputernic desfătarea lui?

Înalță el în tot timpul rugăciunii lui Dumnezeu ?

* Cap. 22, 26, 27.

11. Vă voi învăța căile lui Dumnezeu, nu vă voi ascunde planurile Celui Atotputernic.

12. Dar voi le cunoașteți, și sînteți de același gînd; pentru că dar vorbiți așa de prostete?

13. Iată * soarta pe care o păstrează Dumnezeu celui rău,

moștenirea pe care o hotărăște Cel Atotputernic celui nelegiuît. *Cap. 20, 26.

14. Dacă * are mulți fii, li are pentru sabie,

și odraslele lui duc lipsă de pine.

* Deut. 32, 41. Eccl. 9, 10. Gen. 9, 12.

15. Ceice scapă din ai lui, sînt îngropați de ciumă,

și văduvele * lor nu-i plîng. *Ps. 115, 10.

16. Dacă strînge argint ca țărîna, dacă îngrămădește haine ca moroiul, —

17. el le strînge, dar cel fără vină se îmbracă în ele,

și de argintul lui omul fără prihană * are parte. *Prov. 10, 4. Eccl. 2, 26.

18. Casa lui este ca aceea * pe care o zidește molia,

ca o colibă pe care și-o face un străjer. *Isa. 21, 8. Ps. 127, 1.

19. Se culcă bogat, și moare despoiat;

deschide ochii, și totul a pierit.

20. Îl apucă groaza ca niște * ape; și noaptea, îl ia vîrtejul. *Cap. 18, 11.

21. Vîntul de răsărit îl ia, și se duce; îl smulge cu putere din locuința lui.

22. Dumnezeu aruncă fără milă săgeți împotriva lui,

și cel rău ar vrea să fugă să scape de ele.

23. Oamenii bat din palme la căderea lui,

și-i fluieră la plecarea din locu lui.

28 1. Argintul are o mină de unde se scoate, și aurul are un loc de unde este scos ca să fie curățit.

2. Ferul se scoate din pămînt, și piatra se topește ca să dea arama.

3. Omul pune capăt întinerului *, cercetează, pînă în ținuturile cele mai adînci,

pietrele ascunse în negura și în umbra morții.

4. Sapă o fîntînă departe de locurile locuite;

picioarele nu-i mai sînt de ajutor, stă atîrnat și se clatină, departe de locuințele omenești *.

5. Pămîntul, de unde iese pîna, este răscolit în lăuntrul lui ca de foc,

6. pietrele lui cuprind safir, și în el se găsește pulbere de aur.

7. Pasărea de pradă nu-i cunoaște cărarea.

Ochiul vulturului n'a zărit-o,

8. cele mai trufașe dobitoace n'au călcat pe ea,

și leul n'a trecut niciodată pe ea.

9. Omul își pune mina pe stîlca de cremene,

și răstoarnă munții din rădăcină.

10. Sapă șanțuri în stînci,

și ochiul lui privește tot ce este de preț în ele.

11. Oprește curgerea apelor,

și scoate la lumină ce este ascuns.

12. Dar * înțelepciunea unde se găsește?

Unde este locuința priceperii?

* Gen. 30. Eccl. 1, 21.

13. Omul nu-i cunoaște prețul *, ca nu se găsește în pămîntul celor vii.

* Prov. 2, 12.

14. Adîncul * zice: „Nu este în mine“;

și marea zice: „Nu este la mine.“

* Gen. 22. Rom. 11, 33, 34.

15. Ea * nu se dă în schimbul aurului curat,

nu se cumpără clătărindu-se cu argint;

* Prov. 2, 13, 14, 15; 8, 10, 11, 12; 18, 18.

16. Nu se cîntărește pe aurul din Ofir, nici pe onbul cel scump, nici pe safir.

17. Nu se poate asemenea cu aurul, nici cu diamantul,

nu se poate schimba cu un vas de aur ales.

18. Mărgearul și cristalul nu sînt nimic pe lîngă ea:

înțelepciunea prețuiește mai mult decît mărgăritarele.

19. Topazul din Etiopia nu este ca ea, și aurul curat nu se cumpănește cu ea.

20. De unde * vine atunci înțelepciunea?

Unde este locuința priceperii? *Gen. 30.

21. Este ascunsă de ochii tuturor celor vii,

este ascunsă de păsările cerului.

22. Adîncul * și moartea zic:

1. Cu sfințirea făcîndu-lui, de care se cinsteau părinții.

1. Zăgăzirea înțelepciunii ascunse de toată lumea.

„Noi am auzit vorbindu-se de ea.”
* Vers. 14.

23. Dumnezeu îi ştie drumul,
El îi cunoaşte locuinţa.

24. Căci El vede până la marginile
pământului,

zăreşte * totul sub ceruri. * Prov. 18. 8.

25. Cînd a rînduit * greutatea vîntului,
şi cînd a hotărît măsura apelor,

* Ps. 124. 7.

26. cînd a dat legi * ploii,

şi cînd a însemnat drumul fulgeru-
lui şi tunetului,

* Cap. 26. 26.

27. atunci a văzut înţelepciunea şi
a arătat-o,

i-a pus temeliiile şi a pus-o la încercare.

28. Apoi a zis omului: „Iată, frica
de * Domnul, aceasta este înţelepciune;
nea;

depărtarea de rău, este pricepere.”

* Deut. 4. 6. Ps. 111. 10. Prov. 1. 7; 9. 10. Eccl. 12. 13.

Iov mai înainte.

29 1. Iov a luat din nou cuvîntul
în pîlde, şi a zis:

2. „Oh! cum nu pot să fiu ca * în
lunile trecute,

ca în zilele cînd mă păzea Dumne-
zeu,

* Cap. 7. 8.

3. cînd * candelă Lui strălucea dea-
supra capului meu,

şi Lumina lui mă călăuzea în întu-
nec!

* Cap. 18. 6.

4. Cum nu sînt ca în zilele puterii
mele,

cînd Dumnezeu veghea ca un prie-
ten * peste cortul meu,

* Ps. 35. 14.

5. cînd Cel Atotputernic încă era cu
mine,

şi cînd copiii mei stăteau în jurul
meu;

6. cînd mi se scîldau paşii * în
smîntînă,

şi stîncă ** vărsa lîngă mine pîraie
de untdelemn!

* Psal. 40. 11. Deut. 32. 13; 33. 24. Cap. 26. 17. ** Ps. 61. 16.

7. Dacă ieşeam să mă duc la poarta
cetăţii,

şi dacă îmi pregăteam un scaun în
piaţă,

8. tinerii se trăgeau înapoi la apro-
pierea mea,

bătrîni se apleau şi stăteau în pi-
cioare.

9. Mai marii îşi opriau cuvîntările,
şi îşi puneau mina * la gură.

* Cap. 31. 6.

10. Glasul căpeteniilor tăcea,
şi li se lipa limba * de cerul gurii.

* Ps. 137. 6.

11. Urechea care mă auzea, mă nu-
mea fericit,

ochiul care mă vedea mă lăuda.

12. Căci scăpam * pe săracul care
cerea ajutor,

şi pe orfanul lipsit de sprîjin.

* Ps. 72. 13. Prov. 22. 13; 24. 12.

13. Binecuvîntarea nenorocitului ve-
nea peste mine,

umpleam de bucurie inima văduvei.

14. Mă îmbrăcam cu dreptatea * şi-i
slujeam de îmbrăcăminte,

neprîhănirea îmi era manta şi tur-
ban.

* Deut. 24. 13. Ps. 132. 9. Isa. 60. 17; 61. 10. Eccl. 9. 14, etc. 1 Tim. 2. 8.

15. Orbului * îi eram ochi,

* Sam. 18. 31.

şi şchiopului păcior.

16. Celor nenorociţi le eram tată,
şi cercetam pricina * celui necuno-
scut.

* Prov. 26. 7.

17. Rupeam falca * celui nedrept,
şi-i smulgeam prada din dinţi.

* Ps. 35. 6. Prov. 26. 14.

18. Atunci ziceam: „În cuibul * meu
voi muri,

zilele mele vor fi multe ca nisipul.

* Ps. 30. 6.

19. Apa * va pătrunde în rădăcinile **
mele,

roua va sta toată noaptea peste ra-
murile mele.

* Ps. 1. 8. Is. 17. 8. ** Cap. 18. 18.

20. Slava mea va lăvra neînce-
tat,

şi arcu * îmi va întineri în mîni.”

* Psal. 40. 24.

21. Oamenii mă ascultau şi aşteptau,
tăceau înaintea sfaturilor mele.

22. După cuvîntările mele, niciunul
nu răspundea,

şi cuvîntul meu era pentru toţi o
rouă binefăcătoare.

23. Mă aşteptau ca pe ploaie,
căseau gura ca după ploaie * de pri-
măvară.

* Zab. 10. 1.

24. Cînd li se muia inima, le zim-
beam.

şi nu puteau izgoni seninătatea de
pe fruntea mea.

25. Îmi plăcea să mă duc la ei, şi mă
aşezam în fruntea lor;

eram ca un împărat în mijlocul unei
oştiri,

ca un mîngietor lîngă nişte întrî-
staţi.

30 1. Şi acum!... Am ajuns de ri-
sul celor mai tineri de cît mine,

pe al căror părinţi nu-i socoteam
vrednici să-i pun printre cinii turmei
mele.

2. Dar la ce mi-ar fi folosit puterea minilor lor,
cînd ei nu erau în stare să ajungă la bătrînețe?

3. Sfrijiiți de sărăcie și foame,
fug în locuri uscate, de multă vreme părăsite și pustii.

4. Smulg ierburile sălbatice de lângă copăcei,

și n'au ca pine de cît rădăcina de buccau.

5. Sînt izgoniți din mijlocul oamenilor,

strigă lumea după ei ca după niște hoți.

6. Locuiesc în văi îngrozitoare,
în peșterile pămîntului și în stînci.

7. Urlă printre stufuluri,
și se adună supt mărșăcini.

8. Fiiște mirșave și disprețuite, —
sînt izgoniți din țară.

9. Și acum *, astfel de oameni mă pun în cîntecele lor,
am ajuns de batjocura lor.

* Cap. 17. 4. Ps. 135. 19. 22. Ps. 136. 3. 14. 22.

10. Mă urăsc, mă ocolesc,
mă scuișc * în față.

* Num. 12. 14. Deut. 28. 9. Isa. 50. 6. Mat. 26. 67; 27. 30.

11. Nu se mai sfiesc și mă înjosesc,
nu mai au niciun friu înaintea mea.

12. Ticăloșii aceștia se scoală la dreapta mea,

și îmi împing picioarele,
și își croiesc * cărări împotriva mea
ca să mă peardă.

* Cap. 18. 12.

13. Îmi nimicește cărarea
și lucrează ca să mă prăpădească,
ei, cărora nimeni nu le-ar veni în ajutor.

14. Ca printr'o largă spărtură străbat spre mine,

se măpustesc supt pocnetul dărîmăturilor.

15. Mă apucă groaza.
Slava îmi este spulberată ca de vînt,

ca un nor a trecut fericirea mea.

16. Și acum, mi se topește * sufletul în mine,

și m'au apucat zilele suferinței.

* Ps. 42. 4.

17. Noaptea mă pătrunde și-mi smulge oasele,

durerea care mă roade nu încetează.

18. De țîria suferinței haina își pierde fața,

mi se lipește de trup ca o cămașă.

19. Dumnezeu m'a aruncat în noroi,
și am ajuns ca țîrla și cenușa.

20. Strig către Tine, și nu-mi răspunzi;

stau în picioare, și nu mă vezi.

21. Ești fără milă împotriva mea,
lupți împotriva mea cu țîria minii Tale.

22. Mă ridică, îmi dai drumul pe vînt,

și mă nimicești cu suflarea furtunii.

23. Căci știu că mă duci la moarte,
în locul unde * se întîlnește toți cei vii.

* Ps. 42. 4. Ps. 139. 15.

24. Dar cel ce se prăbușește nu-și întinde minile?

Cel în nenorocire nu cere ajutor?

25. Nu plîngeam * eu pe cel amărît?

N'avea inima mea milă de cel lipsit?

* Ps. 135. 19. 14. Num. 12. 15.

26. Mă așteptam la fericire,
și cînd colo, nenorocirea * a venit

peste mine;

trăgeam nădejde de lumină, și cînd colo, a venit întunerecul.

* Job. 3. 18.

27. Îmi ferb măruntaiele fără încetare,

m'au apucat zilele de durere.

28. Umblu înegrit *, dar nu de soare.
Mă scol în plină adunare, și strig

ajutor.

* Ps. 35. 4. 42. 1. 42. 2.

29. Am ajuns frate * cu șacalii,
tovarăș cu struții.

* Ps. 137. 3. Mic. 1. 4.

30. Pielea * mi se înegrește și cade,
iar oasele ** îmi ard și se usucă.

* Ps. 137. 35. Ps. 1. 4. 1. 10. ** Ps. 137. 3.

31. Arfa mea s'a prefăcut în instrument de jale,

și cavatul meu scoate sunete plîngătoare.

31 1. Făcusem un legămint cu ochii *

mei,
și nu mi-aș fi oprit privirile asupra unei fecioare.

* Mat. 5. 28.

2. Dar ce soartă mi-a păstrat * Dumnezeu de sus?

Ce moștenire mi-a trimis Cel Atotputernic din ceruri?

* Cap. 20. 26; 27. 22.

3. Peirea nu-i oare pentru cel rău,
și nenorocirea pentru cei ce fac fărâdelege?

4. N'a cunoscut * Dumnezeu căile mele?

Nu mi-a numărat El toți pașii mei?

* 2 Cron. 16. 9. Cap. 14. 21. Prov. 3. 21; 16. 9. Deut. 32. 17.

5. Dacă am umblat cu minciuna,
de mi-a alergat piciorul după înșăcături:

6. să mă cîntărească Dumnezeu în
cumpîna celor fără prihană,
și-mi va vedea neprihănirea!

7. De mi s'a abătut pasul de pe calea
cea dreaptă,
de mi-a urmat inima * ochii,
de s'a lipit vreo închinăciune de mi-
nile mele,

* Num. 15. 36. Est. 10. 3. Ezech. 8. 9. Mat. 2. 18.

8. atunci eu * să samăn și altul să
secere,
și odraslele mele să fie desrădăci-
nate!

* Lev. 26. 16. Deut. 28. 38, etc.

9. Dacă mi-a fost amăgită inima de
vreo femeie,

dacă am pîdrit la ușa aproapelui
meu,

10. atunci nevastă-mea să macine
pentru altul *,

și s'o necinstească alții!

* 2 Sam. 13. 12. Ier. 9. 10.

11. Căci aceasta ar fi fost o nelegi-
uire,

o fărădelege * vrednică să fie pedep-
sită de judecători,

* Ps. 50. 24. Lev. 24. 16. Deut. 22. 22. Vers. 28.

12. un foc care mistuie pînă la nimi-
cire,

și care mi-ar fi prăpădit toată bo-
găția.

13. De aș fi nesocotit dreptul slugii
sau slujnicei mele,

cînd se certau cu mine,

14. ce aș putea să fac, cînd se ridică *
Dumnezeu?

Ce aș putea răspunde cînd pedep-
sește El?

* Ps. 44. 21.

15. Cel ce m'a făcut pe mine în pin-
tecele mamei mele, nu l-a făcut * și
pe el?

Oare nu ne-a întocmit același Dum-
nezeu în pîntecele mamei?

* Cap. 24. 18. Prov. 24. 20; 22. 2. Mat. 2. 19.

16. Dacă m'am dat săracilor ce-mi
cereau,

dacă am făcut să se topească de
pline ochii văduvei,

17. dacă mi-am mîncat singur pinea,
fără ca orfanul să-și fi avut și el
partea lui din ea,

18. eu, care din tinereță l-am crescut
ca un tată,

eu, care dela naștere am sprijinit
pe văduvă;

19. dacă am văzut pe cel nenorocit
ducînd lipsă de haine,

pe cel lipsit acavînd învîlitoare,

20. fără ca inima lui să mă fi binecu-
vîntat *,

fără să fi fost încălzit de lîna miei-
lor mei;

* Deut. 24. 18.

21. dacă am ridicat mina împotriva
orfanelui *,

pentru că mă simțeam sprijinit de
judecători;

* Cap. 22. 9.

22. atunci, să mi se deslipească umă-
rul dela încheietură,

să-mi cadă brațul și să se sfîrșime!

23. Căci mă temeam * de pedeapsa
lui Dumnezeu,

și nu puteam lucra astfel din pri-
cina măreției Lui.

* Isa. 42. 8. Ier. 1. 18.

24. Dacă mi-am pus * încrederea în
aur,

dacă am zis aurului: „Tu ești nă-
dejdea mea”;

* Marc. 12. 34. 1 Tim. 4. 17.

25. dacă m'am îngîmfat * de mărimea
averilor mele,

de mulțimea bogățiilor pe care le
dobîndisem;

* Ps. 62. 10. Prov. 11. 28.

26. dacă am privit * soarele cînd stră-
lucua,

luna cînd înalța mărășă,

* Deut. 4. 19; 17. 3; 17. 3. Ezech. 8. 16.

27. și dacă mi s'a lăsat amăgită in-
ima în taină,

dacă le-am aruncat sărutări¹, du-
cîndu-mi mina la gură;

28. și aceasta este tot o fărădelege *
care trebuie pedepsită de judecători,

căci m'aș fi lepădat de Dumnezeu
cel de sus!

* Vers. 12.

29. Dacă m'am bucurat de nenoro-
cirea * vrăjmașului meu,

dacă am sărit de bucurie cînd l-a
atins nenorocirea,

* Prov. 27. 8.

30. eu, care m'am dat voie * limbii
mele să pîcătuiescă,

să-i ceră moartea cu blestem;

* Mat. 5. 42. Rom. 12. 14.

31. dacă nu ziceau oamenii din corul
meu:

„Unde este cel ce nu s'a săturat din
carnea lui?”

32. Dacă petrecea străinul * noaptea
afară,

dacă nu mi-aș fi deschis ușa să intre
călătorul;

* Ps. 118. 2. Jude. 19. 20, 21. Rom. 12.

13. Ezech. 16. 2. 1 Pet. 4. 9.

33. Dacă mi-am ascuns fărădelegile,
ca * oamenii²,

și mi-am închis nelegiuirile în sin,

* Ps. 3. 8. 12. Prov. 28. 13. Osea 4. 7.

34. pentru că mă temeam de mulțime *,
pentru că mă temeam de disprețul

1. Sărutări, în sens de închinare.

2. Cu oamenii sau cu Adam.

familiiilor, ținându-mă deoparte și necutând să-mi trec pragul... * *Eccl. 28. 2.*
 35. Oh! de aș găsi pe cineva să * m'asculte!

Iată apărarea mea, iscălită de mine: să-mi răspundă Cel * Atotputernic!

Cine-mi va da plăngerea iscălită de protivnicul meu? * *Cap. 30. 4.* * *Cap. 33. 23.*

36. Ca să-i port scrisoarea pe umăr, s'o leg de fruntea mea ca o cunună;

37. să-i dau socoteală de toți pașii mei,

să mă apropii de el ca un domn.

38. Dacă pământul meu strigă împotriva mea,

și dacă brazele lui varsă lacrimi;

39. dacă i-am mincat * roada fără s'o fi plătit,

și dacă am * intristat sufletul vechilor lui stăpîni: * *Ier. 5. 4.* * *1 Reg. 21. 19.*

40. atunci să crească spini * din el în loc de grâu,

și neghină în loc de orz!

Sfîrșitul cuvintelor lui Iov. * *Ps. 1. 19.*

Cuvîntarea lui Elihu.

32 1. Acești trei oameni au încetat să mai răspundă lui Iov, pentru că el se socotea * fără vină. * *Cap. 30. 9.*

2. Atunci s'a aprins de minie Elihu, fiul lui Baracheel din Buz*, din familia lui Ram. El s'a aprins de minie împotriva lui Iov, pentru că zicea că este fără vină înaintea lui Dumnezeu. * *Ps. 22. 21.*

3. Și s'a aprins de minie împotriva celor trei prieteni ai lui, pentru că nu găseau nimic de răspuns și totuș osîndeau pe Iov.

4. Fiindcă ei erau mai în vîrstă decît el, Elihu așteptase pînă în clipa aceasta, ca să vorbească lui Iov.

5. Dar, văzînd că nu mai era niciun răspuns în gura acestor trei oameni, Elihu s'a aprins de minie.

6. Și Elihu, fiul lui Baracheel din Buz, a luat cuvîntul, și a zis: „Eu sînt tînăr, și * voi sințeti bătrîni: de aceea m'am temut,

și m'am ferit să vă arăt gîndul meu. * *Cap. 31. 10.*

7. Eu îmi ziceam: „Să vorbească bătrîneța, marele număr de ani să învețe pe alții înțelepciunea.”

8. Dar, de fapt, în om, duhul, suflarea * Celui Atotputernic, dă priceperea. * *1 Reg. 3. 12; 4. 29.* * *Cap. 30. 11.* * *1 Reg. 30. Ps. 2. 6. Mat. 2. 28. Dan. 1. 17; 2. 21. Mat. 11. 28. Luc. 1. 6.*

9. Nu vîrstă * aduce înțelepciunea, nu bătrîneța te face în stare să judeci. * *1 Cor. 1. 28.*

10. Iată de ce zic: „Ascultați-mă! Îmi voi spune și eu părerea.

11. Am așteptat sfîrșitul cuvîntărilor voastre, v'am urmărit dovezile, cercetarea pe care ați făcut-o cuvintelor lui Iov.

12. V'am dat toată luarea aminte; și iată că, niciunul din voi nu l-a încredințat,

niciunul nu l-a răsturnat cuvintele. 13. Să * nu ziceți însă: „În el noi am găsit înțelepciunea;

numai Dumnezeu îl poate înfunda, nu un om!” * *Ier. 5. 22.* * *1 Cor. 1. 28.*

14. Mie nu mi-a vorbit deodreptul: de aceea eu li voi răspunde cu totul altfel decît voi.

15. Ei se tem, nu mai răspund!

Li s'a tăiat cuvîntul!

16. Am așteptat pînă și-au sfîrșit cuvîntările, pînă s'au oprit și n'au știut ce să mai răspundă.

17. Vreau să răspund și eu la rîndul meu,

vreau să spun și eu ce gîndesc.

18. Căci sînt plin de cuvinte, îmi dă ghes duhul în lăuntrul meu;

19. lăuntrul meu este ca un vin care n'are pe unde să iasă, ca miște burdufuri noi, gata să plesnească.

20. Voi vorbi deci, ca să răsufliu în voie,

îmi voi deschide buzele și voi răspunde.

21. Nu voi căuta la înfățișare *, nu voi linguși pe nimeni;

* *Ier. 18. 18. Deut. 1. 17; 18. 19. Prov. 24. 29. Mat. 23. 34.*

22. cîci nu știu să linguesc: altfel, într'o clipeală m'ar lua Ziditorul meu.

33 1. Acum dar, Iov, ascultă cuvîntările mele, ia aminte la toate cuvintele mele!

2. Iată, deschid gura, și mi se mișcă limba în cerul gurii.

3. Cu curăție de inimă voi vorbi, buzele mele vor spune adevărul curat:

4. Duhul * lui Dumnezeu m'a făcut, și suflarea Celui Atotputernic îmi dă viață. * *Ps. 2. 7.*

5. Dacă poți, răspunde-mi,
apără-ți pricina, fiu gata!

6. Înaintea lui Dumnezeu cu sînt se-
menul * tău,

și eu ca și tine am fost făcut din
noroi. * Cap. 9, 34, 35; 12, 10, 21; 24, 26.

7. Astfel frica de mine * nu te va tur-
bura,
și greutatea mea nu te va copleși.

* Cap. 9, 34; 12, 21.

8. Dar tu ai spus în auzul meu,
și am auzit sunetul cuvintelor tale:

9. „Sînt curat”, sînt fără păcat,
sînt fără prihană, nu este fărăde-
lege în mine.

* Cap. 9, 17; 10, 7; 12, 4; 13, 17; 22, 16; 31, 27; 42, 36; 34, 1; 35, 1.

10. Și Dumnezeu caută pricină de
ură împotriva mea,
mă socotește * vrăjmaș al Lui;

* Cap. 12, 34; 13, 6; 19, 11.

11. Îmi pune * picioarele în butuci,
îmi prindește toate mișcările.”

* Cap. 12, 37; 14, 30; 21, 4.

12. Îți voi răspunde că aici n'ai drep-
tate,
căci Dumnezeu este mai mare decît
omul.

13. Vrei dar să te cerți * cu El,
pentru că nu dă socoteală fiicăruia
de faptele Lui?

* Isa. 46, 9.

14. Dumnezeu vorbește însă, cînd în-
tr'un fel *, cînd într'altul,
dar omul nu ia seama. * Cap. 40, 2. Ps. 42, 21.

15. El vorbește prin visuri *, prin
vederii de noapte,
cînd oamenii sînt cufundați într'un
somn adînc, cînd dorm în patul lor.

* Num. 22, 3. Cap. 4, 13.

16. Atunci El le dă înștiințări *,
și le întipărește învățăturile Lui,

* Cap. 38, 32, 33.

17. ca să abată pe om de la rău,
și să-l ferească de mindrie,

18. ca să-l păzească sufletul de groapă
și viața de loviturile săbiei.

19. Și prin durere este mustrat omul
în culcușul lui,
cînd o luptă necurmată îi frîmîntă
oasele.

20. Atunci îi este greață * de pine,
chiar și de bucatele cele mai alese.

* Ps. 107, 35.

21. Carneea i se prăpădește și piere,
oasele cari nu i se vedeau rămin
goale;

22. sufletul i se apropie de groapă,
și viața de vestitorii morții.

23. Dar dacă se găsește un înger
mijlocitor pentru el,

unul din mîile acelea, cari vestesc
omului calea pe care trebuie s'o ur-
meze,

24. Dumnezeu Se îndură de el și
zice îngerului:

„Izbăvește-l, ca să nu se pogoare în
groapă;

am găsit un preț de răscumpărare
pentru el!”

25. Și atunci carnea lui se face mai
fragilă ca în copilărie,

se întoarce la zilele tinereții lui.

26. Se roagă lui Dumnezeu, și Dum-
nezeu îi este binevoitor,

îi lasă să-l vadă Fața cu bucurie,
și-i dă înapoi nevinovăția.

27. Atunci el cîntă înaintea oame-
nilor, și * zice:

„Am păcătuit, am călcat dreptatea,
și n'am fost” pedepsit după fap-
tele mele; * Psalm. 12, 23. Prov. 20, 23. Luc. 12, 21.
1 Ioan. 1, 9. ** Rom. 6, 23.

28. Dumnezeu mi-a izbăvit sufletul *
ca să nu intru în groapă,

și viața mea vede lumina !” * Isa. 55, 17.

29. Iată, acestea
le face Dumnezeu, de două ori, de
trei ori, omului.

30. ca să-l ridice * din groapă,
ca să-l lumineze cu lumina celor vii.

* Vers. 26. Ps. 54, 23.

31. Ia aminte, Iov, și ascultă-mă !
Taci, și voi vorbi !

32. Dacă ai ceva de spus, răspunde-mi !
Vorbește, căci aș vrea să-ți dau
dreptate.

33. Dacă n'ai nimic de zis, ascultă-
mă * !

Taci, și te voi învăța înțelepciunea.”

* Ps. 54, 23.

34 1. Elihu a luat din nou cuvîntul,
și a zis:

2. „Ascultați, înțelepților, cuvintele
mele !

Luată aminte la mine, pricepuților !

3. Căci urechea * deosebește cuvîn-
tele,

cum gustă cerul gurii bucatele.”

* Cap. 9, 30; 12, 22.

4. Să alegem ce este drept,
să vedem între noi ce este bun.

5. Iov a zis: „Sînt nevinovat”
Și Dumnezeu nu vrea” să-mi dea
dreptate;

* Cap. 26, 9. ** Cap. 27, 2.

6. am * dreptate și trec drept minci-
nos;
rana mea este jalnică, și sînt fără
păcat.”

* Cap. 9, 17.

7. Este vreun om ca Iov,
care * să bea batjocura ca apa, *^{Cap. 15. 16.}
8. care să umble în tovărășia celor ce
fac rău,
care să meargă mină în mină cu cei
nelegiuiți?
9. Căci * el a zis: „Nu-i folosește
nimic omului

să-și pună plăcerea în Dumnezeu.”

* Cap. 9. 24, 25, 30; 10. 3. Mat. 5. 14.

10. Ascultați-mă dar, oameni price-
puți!

Depart * de Dumnezeu nedreptatea,
departe de Cel Atotputernic fărâde-
legea! *<sup>Ps. 12. 25. David. 10. 4. 3 Cron. 18. 1. Cap. 8.
8; 10. 20. Ps. 105. 15. Rom. 8. 14.</sup>

11. El dă omului după * faptele lui,
răsplătește fiecăruia după căile lui.

*<sup>Ps. 62. 12. Prov. 24. 12. Ier. 17. 10. Ezech. 25. 26. Mat. 16. 27.
Rom. 2. 6. 3 Cor. 4. 10. 1 Pet. 1. 17. Apoc. 22. 12.</sup>

12. Nu, negreșit, Dumnezeu nu săvâr-
șește fărâdelegea;

Cel Atotputernic nu calcă drepta-
tea *.

* Cap. 9. 3.

13. Cine L-a însărcinat să cirmuiască
pământul?

Cine l-a dat lumea în grija Lui?

14. Dacă nu s'ar glândi decât la El,
dacă și-ar lua înapoi * duhul și su-
flarea,

*^{Ps. 104. 29.}

15. tot ce este carne * ar pieri deo-
dată,

și omul s'ar întoarce în țărină.

*^{Ps. 1. 20. Eccl. 12. 7.}

16. Dacă ai pricepere, ascultă lucrul
acesta,

la aminte la glasul cuvintelor mele!

17. Oare ar putea să domnească * un
vrăjmaș al dreptății?

Și vei osîndi tu pe Cel drept, pe
Cel puternic,

*^{Ps. 18. 30. 3 Sam. 26. 9.}

18. care * strigă către împărați: „Ne-
trebaților!”

Și către domnitori: „Nelegiuiților!”

*^{Ezech. 22. 28.}

19. Care nu * caută la fața celor mari,
și nu face deosebire între bogat și
sărac,

pentru că toți sînt lucrarea ** minilor
Lui?

*<sup>David. 16. 17. 3 Cron. 18. 1. Psal. 104. Rom. 2. 11.
Gal. 2. 6. Ezech. 4. 6. Col. 3. 26. 1 Pet. 1. 17. ** Cap. 21. 12.</sup>

20. Într-o clipă, ei își pierd viața.
La miezul nopții *, un popor se cla-
tină și pier. Cel puternic pier,

fără amestecul minii vreunui om.

*^{Ezech. 12. 20, 30.}

21. Căci Dumnezeu vede * purtarea
tuturor,

privește pașii fiecăruia.

*^{3 Cron. 16. 9.}

Cap. 10. 4. Ps. 34. 15. Prov. 5. 21; 16. 9. Ier. 16. 17; 18. 19.

22. Nu * este nici întunerec, nici um-
bră a morții,

unde să se poată ascunde cei ce fac
fărâdelegea. *^{Ps. 139. 12. Amos 9. 1, 2. Ezech. 4. 12.}

23. Dumnezeu n'are nevoie să pri-
vească multă vreme,

ca să tragă pe un om la judecată
înainte Lui.

24. El * zdrobește pe cei mari fără
cercetare,

și pune pe alții în locul lor. *^{Deut. 2. 21.}

25. Căci El cunoaște faptele lor:
noaptea îi răstoarnă, sînt zdrobiți.

26. Ii lovește ca pe niște nelegiuiți,
în fața tuturor.

27. Abătîndu-se * dela El,
și părăsind ** toate căile Lui,

*^{1 Sam. 16. 11. ** Ps. 28. 5. Ier. 5. 12.}

28. ei au făcut * să se înalțe la Dum-
nezeu strigătul săracului.

I-au îndreptat luarea aminte ** la
strigătul celui nemorocit.

*^{Ezech. 22. 28. ** Cap. 10. 3. Ier. 5. 4.}

29. Dacă dă El pace, cine poate s'o
turbare?

Dacă își ascunde El Fața, cine poate
să-L vadă?

La fel se poartă fie cu un popor, fie
cu un om,

30. pentru ca nelegiuitul să nu mai
stăpînească

și să nu mai fie o * cursă pentru po-
por.

*^{1 Reg. 12. 20, 21. 2 Reg. 21. 9.}

31. Căci a zis el vreodată lui Dum-
nezeu:

„Am fost pedepsit, nu * voi mai pă-
cătui;

*^{Deut. 9. 7-14.}

32. arată-mi ce nu văd;
dacă am făcut nedreptăți, nu voi
mai face?”

33. Oare după părerea ta va face
Dumnezeu dreptate?

Tu lepezi, tu alegi, și nu eu;
Spune dar ce ști!

34. Oamenii cu pricepere vor fi de
părerea mea,

Înteptul care m'ascultă va gîndi
ca mine:

35. „Iov * vorbește fără pricepere,
și cuvîntările lui sînt lipsite de ju-
decată.”

*^{Cap. 20. 28.}

36. Să fie încercat dar mai departe,
fiindcă răspunde ca oei răi!

37. Căci adaugă la greșelile lui păca-
te noi;

bate din palme în mijlocul nostru,
își înmulțește cuvintele împotriva lui
Dumnezeu.”

35 1. Elihu a luat din nou cuvîntul, și a zis:

2. „Închipuiești că ai dreptate, și crezi că te îndreptățești înaintea lui Dumnezeu,

3. cînd * zici: „La ce-mi folosește, ce cîștig am că nu păcătuiesc?“

* Cap. 21, 24; 34, 8.

4. Îți voi răspunde și la aceasta, ție, și prietenilor * tăi totodată. * Cap. 34, 8.

5. Uită-te * spre ceruri, și privește! Vezi norii, cît de sus sînt față de tine?

* Cap. 22, 12.

6. Dacă păcătuiești, ce rău li faci Lui? Și cînd păcatele ți se înmulțesc, ce-l faci * Lui?

* Ps. 67, 8, 26. Ier. 7, 10.

7. Dacă ești drept *, ce-l dai Lui?

Ce primește El din mîna ta?

* Cap. 22, 1, 3. Ps. 18, 1. Prov. 8, 12. Rom. 11, 26.

8. Răutatea ta nu poate vătăma decît seminului tău, dreptatea ta nu folosește decît fiului omului.

9. Oamenii strigă împotriva mulțimii apăsătorilor *,

se plîng de silnicia multora;

* Exod. 1, 22. Cap. 34, 26.

10. dar niciunul nu zice: „Unde * este Dumnezeu, Făcătorul meu, care ** ne însuflă cîntări de veselie noaptea,

* Isa. 22, 13. ** Ps. 42, 8; 77, 4; 148, 3. Psal. 136, 26.

11. care ne învață mai mult decît pe dobitoacele pămîntului,

și ne dă mai multă pricepere * decît păsărilor cerului?“

* Ps. 94, 12.

12. Să tot strige * ei atunci, căci Dumnezeu nu răspunde,

din pricina mîndriei celor răi. * Prov. 1, 26.

13. Degeaba strigă, căci Dumnezeu * n'ascultă,

Cel Atotputernic nu ia aminte.

* Cap. 27, 9. Prov. 15, 26. Isa. 1, 15. Ier. 11, 12.

14. Măcarcă * zici că nu-L vezi, totuși pricina ta este înaintea Lui: așteaptă-L **!

* Cap. 9, 11. ** Ps. 27, 3, 8.

15. Dar, pentrucă minia Lui nu pedepsește * încă,

nu înscamnă că puțin li pasă de nelegiuire.

* Ps. 69, 22.

16. Așa că Iov își deschide * gura de-geaba,

și spune o mulțime de vorbe fără rost. **

* Cap. 34, 26; 35, 2.

3. Îmi voi lua temeiurile de departe, și voi dovedi dreptatea Ziditorului meu.

4. Fii încredințat, cuvîntările mele nu sînt minciuni,

ci ai a face cu un om cu simțiminte curate.

5. Dumnezeu este puternic, dar nu leapădă pe nimeni;

și este puternic * prin tăria priceperii Lui.

* Cap. 9, 4; 12, 13; 14, 27; 26, 24; 29, 4.

6. El nu lasă pe cel rău să trăiască, și face dreptate celui nenorocit.

7. Nu-Și * întoarce ochii de asupra celor fără prihană,

și-i pune pe scaunul de domnie cu ** împărații,

li aşază pentru totdeauna ca să domnească.

* Ps. 10, 16; 14, 15. ** Ps. 111, 8.

8. Se întimplă să cadă în lanțuri *, și să fie prinși în legăturile nenorocirii?

* Ps. 107, 16.

9. Le pune înainte faptele lor, fărădelegile lor, mîndria lor.

10. Li înștiințează * ca să se îndrepte, li îndeamnă să se întoarcă dela nelegiuire.

* Cap. 35, 14, 16.

11. Dacă ascultă și se supun, își sfîrșesc * zilele în fericire,

și anii în bucurie. * Cap. 31, 22. Isa. 1, 19, 20.

12. Dacă n'ascultă, pier ucii de sabie,

mor în orbirea lor.

13. Nelegiuirii se minie *, nu strigă către Dumnezeu cînd li înlăntuie;

* Rom. 2, 8.

14. Își pierd viața în * tinerețe, mor ca cei desfrînați.

* Cap. 13, 20; 22, 16. Ps. 55, 22.

15. Dar Dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui,

și prin suferință li înștiințează.

16. Și pe tine te va scoate din strimtoare,

ca să te pună la loc * larg, în slobozenie deplină,

și masa ** ta va fi încărcată cu bucate gustoase †.

* Ps. 12, 19; 21, 8; 118, 5. ** Ps. 23, 5. † Ps. 36, 8.

17. Dar dacă-ți aperi pricina ca un nelegiuit,

pedeapsa este nedeslipită de pricina ta.

18. Supărarea să nu te împingă la batjocură,

și mărimea * prețului răscumpărării să nu te ducă în rătăcire!

* Ps. 48, 2.

19. Oare ar ajunge strigătele * tale să te scoată din necaz,

36 1. Elihu a urmat și a zis:

2. „Așteaptă puțin, și voi urma, căci mai am încă de vorbit pentru Dumnezeu.

și chiar toate puterile pe cari le-ai putea desfășura? * Ps. 136, 5-6.

20. Nu suspina după noapte, care la popoarele din locul lor.

21. Fereste-te să faci * rău, căci suferința te îndeamnă ** la rău. * Ps. 36, 18. ** Ezech. 12, 25.

22. Dumnezeu este mare în puterea Lui;

cine ar putea să învețe * pe alții ca El? * Isa. 40, 13, 14. Rom. 11, 34. 1 Cor. 2, 16.

23. Cine îi cere socoteală * de căile Lui,

și cine îndrăznește să-l ** spună:

„Faci rău?” * Cap. 34, 13. ** Cap. 34, 15.

24. Nu uita să lauzi * faptele Lui, pe cari toți oamenii trebuie să le mărească! * Ps. 92, 5. Apoc. 15, 3.

25. Orice om le privește, fiecare muritor le vede de departe.

26. Iată ce mare e Dumnezeu!

Dar noi nu-L putem pricepe *, numărul anilor ** Lui nimeni nu l-a pătruns. * 1 Cor. 13, 12. ** Ps. 90, 2; 100, 24, 27. Ezech. 1, 12.

27. Căci El trage * la El picăturile de apă,

le preface în abur și dă ploaia, * Ps. 135, 6.

28. pe care norii * o strecoară,

și o picură peste mulțimea oamenilor. * Ps. 135, 6.

29. Și cine poate pricepe ruperea norului,

și bubuitul cortului Său?

30. Iată, El își întinde * lumina în jurul Lui,

și acoperă adâncimile mării. * Cap. 37, 2.

31. Prin aceste mijloace *,

El judecă popoarele,

și dă ** belșug de hrană.

* Cap. 37, 12; 38, 25. ** Ps. 135, 26. Psalt. 14, 17.

32. la fulgerul în mână,

și-l aruncă asupra protivnicilor Lui.

33. Dă de veste că e de față printr'un * bubuit,

și pînă și turmele îi simt apropierea.

* 1 Reg. 18, 41, 46.

37 1. La auzul acestor lucruri îmi tremură inima de tot, și sare din locul ei.

2. Ascultați, ascultați trăsnetul tunetului Său,

bubuitul care iese din gura Lui!

3. Îl rostogolește pe toată întinderea cerurilor,

și fulgerul Lui luminează pînă la marginele pămîntului.

4. Apoi se aude un bubuit *, tună cu glasul Lui măreț;

și nu mai oprește fulgerul, de îndată ce răsună glasul Lui. * Ps. 29, 3; 136, 6.

5. Dumnezeu tună cu glasul Lui în chip minunat;

face lucruri * mari pe cari noi nu le înțelegem. * Cap. 5, 9; 9, 10; 38, 39. Apoc. 15, 2.

6. El zice zăpezii *: „Cazi pe pămînt!”

Zice acelaș lucru ploii, chiar și celor mai puternice ploi. * Ps. 135, 15, 17.

7. Pecetluiește mina tuturor oamenilor,

pentruca toți să se recunoască * de făpturi ale Lui. * Ps. 136, 37.

8. Fiara sălbatică se * trage într-o peșteră,

și se culcă în vizuina ei. * Ps. 134, 2.

9. Vijelia vine dela miazăzi,

și frîgul, din vînturile dela miază-noapte.

10. Dumnezeu, prin suflarea * Lui, face gheața,

și micșorează locul apelor mari.

* Cap. 38, 29, 30. Ps. 137, 17, 18.

11. Încercă norii cu aburi,

și-i risipește schinteietori;

12. mișcarea lor se îndreaptă după planurile Lui,

pentru împlinirea * a tot ce le poruncește El.

pe fața pămîntului locuit. * Ps. 136, 6.

13. Îi face să pară ca o noia *

cu care lovește pămîntul **,

sau ca un semn al f' dragostei Lui.

* Ezech. 4, 16, 21. 1 Sam. 12, 16, 19. Ezech. 10, 9. Cap. 38, 22.

** Cap. 38, 28, 27. + 2 Sam. 21, 16. 1 Reg. 18, 46.

14. Iov, la aminte la aceste lucruri! Privește * liniștit minunile lui Dumnezeu!

* Ps. 113, 2.

15. Știi cum cirnuiește Dumnezeu norii,

și cum face să strălucească din ei fulgerul Său?

16. Înțelegi * tu plutirea norilor, minunile Aceluia a cărui știință este ** desăvîrșită? * Cap. 38, 28. ** Cap. 38, 4.

17. Știi pentruce și se încălzesc vînturile,

cînd se odihnește pămîntul de vîntul de miazăzi?

18. Poți tu să întinzi * cerurile ca El,

tari ca o oglindă turnată?

* Ps. 136, 6. Isa. 46, 24.

19. Arată-ne ce trebuie să-l spunem. Căci sîntem prea neștiutori ca să-l putem vorbi.

20. Cine-l va da de veste că îi voi vorbi?

Dar care este omul care-și dorește pierderea?

21. Acum, firește, nu putem vedea lumina soarelui care strălucește în dosul norilor,

dar va trece un vânt și-l va curăți;
22. dela miez-noapte ne vine aurora,

și ce înfricoșată este măreția care înconjoară pe Dumnezeu!

23. Pe Cel Atotputernic nu-L putem ajunge*,

căci este mare în** tărie,
dar dreptul și dreptatea deplină El nu le frînge.

24. De aceea oamenii trebuie să se teamă* de El;

El nu-și îndreaptă privirile spre cei ce se cred** înțelepți.**

* Ps. 102, 28. ** Mat. 11, 28. 1 Cor. 1, 28.

Răspunsul Domnului.

38 1. Domnul a răspuns lui Iov din mijlocul* furtunii, și a zis:

* Ezech. 10, 24, 26. 1 Reg. 19, 11. Ezech. 1, 4. Mat. 1, 2.

2. „Cine* este celce îmi întunecă planurile,

prin cuvîntări** fără pricepere?

* Cap. 34, 35; cf. 2. ** 1 Tim. 1, 7.

3. Încinge-ți mijlocul* ca un vîlceaz, ca Eu să te întreb, și tu să Mă înveți.

* Cap. 40, 7.

4. Unde* erai tu cînd am întemeiat pămîntul?

Spune, dacă ai pricepere.

* Ps. 104, 5. Prov. 8, 26; 30, 4.

5. Cine i-a hotărît măsurile, știi?

Sau cine a întins frînghia de măsurat peste el?

6. Pe ce sînt sprijinite temelile lui?

Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului,

7. atunci cînd stelele dimineții izbucneau în cîntări de bucurie,

și cînd toți* fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?

* Cap. 1, 6.

8. Cine* a închis marea cu porți, cînd s'a aruncat din plutecele mamei ei?

* Ps. 124, 3. Ps. 124, 10; 134, 3. Prov. 8, 26. Is. 4, 28.

9. Cînd i-am făcut haina din nori,

și scutece din întinerec;

10. cînd i-am pus hotar*,

și cînd i-am pus zăvoare și porți;

* Cap. 38, 10.

11. cînd am zis: „Pînă aici să vii, să nu treci mai departe;

aici să ți se oprească* mîndria va-lurilor tale?”

* Ps. 104, 7; 136, 4.

12. De cînd ești, ai poruncit* tu dimineții?

Ai arătat zorilor locul lor, *

13. ca să apuce capetele pămîntului, și să scuture pe cei răi* de pe el?

* Ps. 104, 20.

14. Ca pămîntul să se schimbe ca lutul pe care se pune o pecete,

și toate lucrurile să se arate imbrăcate ca în haina lor adevărată?

15. Pentruca cei răi să fie lipsiți de lumina* lor,

și brațul** care se ridică să fie zdrobit?

* Cap. 38, 3. ** Ps. 77, 16.

16. Ai pătruns tu pînă la izvoarele* mării?

Sau te-ai plimbat tu prin fundurile adîncului?

* Ps. 77, 18.

17. Ți s'au deschis porțile* morții? Sau ai văzut tu porțile umbrei morții?

* Ps. 9, 13.

18. Ai cuprins tu cu privirea întinderea pămîntului?

Vorbește, dacă știi toate aceste lucruri.

19. Unde este drumul care duce la locașul luminii?

Și întineretul unde își are locuința?

20. Poți să le urmărești pînă la hotarul lor,

și să cunoști cărările locuinței lor?

21. Știi, căci atunci erai născut,

și numărul zilelor tale este mare!

22. Ai ajuns tu pînă la cîmările* zăpezii?

Ai văzut tu cîmările grindinei,

* Ps. 108, 7.

23. pe cari* le păstrez pentru vremurile de strîmtoare,

pentru zilele de război și de bătălie?

* Ezech. 9, 10. Is. 10, 11. Is. 30, 30. Ezech. 38, 12.

24. Pe ce cale se împarte lumina?

Și pe ce cale se împrăștie vîntul de răsărit pe pămînt?

25. Cine a deschis* un loc de scurgere ploii,

și a însemnat drumul fulgerului și al tunetului,

* Cap. 38, 26.

26. pentru ca să cadă ploaia pe un pămînt fără locuitori,

pe un pustiu unde nu sînt oameni;

27. pentru ca să adape* locurile pu-

stii și uscate,

și ca să facă să incolțească și să răsără iarba?

* Ps. 107, 35.

28. Are ploaia* tată?

Cine dă naștere picăturilor de rouă?

* Ps. 147, 3. Is. 54, 26.

29. Din al cui sîn lese ghiața,
și cine naște promoroacă * cerului,
* Ps. 147. 26.
30. ca apele să se îngroașe ca o piatră,
și fața adîncului să * se întîrească?
* Cap. 37. 10.
31. Poți să înnozi tu legăturile Găinușei *
sau să deslegi frînghiile Orionului?
* Cap. 3. 3. Amos 5. 8.
32. Tu faci să iasă la vremea lor
semnele zodiacului,
și tu cîrmuiești Ursul mare cu puilui?
33. Cunoști tu legile * cerului?
Sau tu îi orînduiești stăpînirea pe pămînt?
* Ier. 31. 35.
34. Îți înalți tu glasul pînă la nori,
ca să chemi să te acopere riuri de ape?
35. Poți tu să arunci fulgerile, ca să plece?
- Îți zic ele: „Iată-ne?”
36. Cine * a pus înțelepciunea în negura norilor,
sau cine a dat pricepere întocmirii văzduhului?
* Cap. 35. 5. Ps. 111. 5. Eccl. 2. 26.
37. Cine poate să numere norii cu înțelepciune,
și să verse burdufurile cerurilor,
38. pentruca să înceapă pulbera să facă noroi,
și bulgării de pămînt să se lipească împreună?
39. Tu * izgonești prada pentru leoaică,
și tu potolești foamea puilor de lei,
* Ps. 124. 22; 146. 12.
40. cînd stau ghemuiți în vizuina lor,
cînd stau la pîndă în culcușul lor?
41. Cine pregătește corbului * hrana,
cînd puilui strigă spre Dumnezeu,
cînd umblă rătăciți și flămînzi?
* Ps. 147. 9. Mat. 6. 26.

39 1. Știi tu cînd îți fac caprele sălbătice puil?

Vezi tu pe cerboalce * cînd fată?

* Ps. 36. 9.

2. Numeri tu lunile în cari sînt însărcinate,
și cunoști tu vremea cînd nasc?
3. Ele se pleacă, fată puil,
și scapă lute de durerile lor.
4. Puil lor prind vlagă și cresc supt cerul slobod,
pleacă, și nu se mai întorc la ele.
5. Cine a lăsat slobod măgarul sălbatic,
izbăvindu-l de orice legătură?

6. I-am dat * ca locuință pustiu,
și pămîntul sărac ca locaș.
7. El ride de zarva cetăților,
* Cap. 41. 5. Ier. 5. 14. Osea 8. 7.
și s'aude strigătele stăpînului, care-l mîină.
8. Străbate munții ca să-și găsească hrana,
și umblă după tot ce este verde.
9. Vrea bivoulul sălbatic * să fie în slujba ta?
- Și stă el noaptea la ieslea ta?
* Num. 20. 28. Deut. 32. 11.
10. Il poți lega tu cu o funie, ca să tragă o brazdă?
Merge el după tine, ca să grăpeze bulgării din văi?
11. Te încrezi tu în el, pentrucă puterea lui este mare?
- Și-i lași tu grija lucrărilor tale?
12. Te lași tu pe el, pentru căratul rodurilor tale,
ca să le strîngă în aria ta?
13. Aripa struțului bate cu veselie,
de-si zice că este aripa și penișul berzei.
14. Dar struțoaica își încredințează pămîntului ouăle,
și le lasă să se încălzească în nisip.
15. Ea uită că piciorul le poate strivi,
că o fiară de cîmp le poate călca în picioare.
16. Este aspră * cu puil săi de parcă nici n'ar fi ai ei.
Că s'a trudit de graba, nu-i pasă nici de cum!
* Psa. 4. 1.
17. Căci Dumnezeu nu i-a dat înțelepciune *,
și nu i-a făcut parte de pricepere.
* Cap. 35. 12.
18. Cînd se scoală și pornește,
ride de cal și de călărețul lui.
19. Tu dai putere calului,
și-i îmbraci gîtul cu o coamă ce flăcăie?
20. Tu-l faci să sară ca lăcusta?
Nechezatul lui puternic răsplîndește groaza.
21. Scurmă pămîntul, și, mîndru de puterea lui,
se aruncă * asupra celor înarmați;
* Ier. 5. 6.
22. Își bate joc de frică, nu se teme,
și nu se dă înapoi dinaintea săbiei.
23. Zîngănește toibă cu săgeți pe el,
sulita și lancea strălucesc,
24. fierbe de aprindere, mînlăcă pămîntul,

n'are astimpăr cînd răsună trimbița.

25. La sunetul trimbiței parcă zice: „Înainte!”

De departe miroase bălălia,
glasul ca de tunet ai căpeteniilor
și strigătele de luptă.

26. Oare prin priceperea ta își ia
ulul sborul,

și își întinde aripile spre miazăzi?

27. Oare din porunca ta se înalță
vulturul,

și își așează cuibul * pe înălțimi?

* Ier. 49, 38. Obad. 4.

28. El locuiește în stînci,
acolo își are locuința,
pe virful zimțat al stîncilor și pe
virful munților.

29. De acolo descoperă el prada,
și își cufundă privirile în depărtare
după ea.

30. Puii lui îi beau singele;
și acolo unde sînt hoituri*, acolo-i
și vulturul.”

* Mal. 34, 36. Ier. 17, 37.

40 1. Domnul, a vorbit lui Iov, și a
zis:

2. „Ești încredințat acum tu, care vor-
bești* împotriva Celui Atotputernic?

Tu care mustrî pe Dumnezeu, mai
ai vreun răspuns de dat?”

* Cap. 38, 16.

3. Iov a răspuns Domnului, și a zis:

4. „Iată, eu sînt prea* mic; ce să-ți
răspund?

Îmi pun mina la gură.

* Rom. 9, 4. Cap. 42, 6. Ps. 51, 4.

5. Am vorbit odată, și nu voi mai ră-
punde;

de două ori, și nu voi mai adăuga
nimic.”

6. Domnul* a răspuns lui Iov din
mijlocul furtunii, și a zis:

* Cap. 38, 1.

7. „Încinge-ți mijlocul* ca un viteaz;
ca Eu** să te întreb, și tu să Mă
înveți.

* Cap. 38, 3. ** Cap. 41, 6.

8. Vrei* să nimicești pînă și drep-
tatea Mea?

Și să Mă osîndești, ca să-ți scoți
dreptatea?

* Ps. 11, 4. Rom. 8, 4.

9. Ai tu un braț ca al lui Dumnezeu,
și un glas de tunet* ca al Lui?

* Cap. 37, 4. Ps. 29, 3, 4.

10. Împodobește-te cu* măreție și
mărire,

îmbracă-te cu strălucire și cu slavă!

* Ps. 29, 1; 104, 1.

11. Varsă-ți valurile mîinii tale,
și doboară cu o privire pe cei tru-
fași!

12. Smerește cu o privire pe cei*
trufași,

zdrobește pe loc pe cei răi,

* Isa. 2, 12. Dan. 4, 27.

13. Încunde-i pe toți împreună în țî-
rîna,

învește-le fața în întunec!

14. Și atunci voi aduce și Eu lauda
puterii dreptei tale.

15. Uită-te la Iopotamul, cărula i-am
dat viață ca și tie!

El mîmîncă iarbă ca boul.

16. Uită-te ce tîrîe are în coapse,
și ce putere are în mușchii pîntece-
lui său!

17. Își îndoiește coada tare ca un ce-
dru,

și vinele coapselor lui sînt între-
țlăute.

18. Oasele lui sînt ca niște țevi de
aramă,

mădularele lui sînt ca niște drugi de
fer,

19. El este cea mai mare dintre lucră-
rile lui Dumnezeu.

Cel ce l-a făcut l-a înzestrat cu o su-
lță!

20. El își găsește hrana* în munți,
unde se joacă toate fiarele cîmpului.

* Ps. 104, 14.

21. Se culcă supt lotus,
în mijlocul trestiiilor și mlaștinilor.

22. Desigur lotusului îi acopere cu
umbra lui,

sălcile pîrlului îi înconjoară.

23. Dacă se întîmplă ca riul să iasă
din mîncă, el nu fuge:

chiar de s'ar năpusti Iordanul în
gîtlejul lui, el ar rămînea liniștit.

24. Crezi că-l poți prinde lovindu-l în
față?

Sau crezi că-l vei putea străpunge
nasul cu ajutorul lațurilor?

41 1. Poți tu să prinzi Leviatanul* cu
undița?

Sau să-i legi limba cu o funie?

* Ps. 104, 26. Isa. 27, 1.

2. Ii vei putea petrece papura prin
nări?

Sau să-i străpungi cu un cîrlig fal-
că?

3. Îți va face el multe rugămînti?

Îți va vorbi el cu un glas dulce?

4. Va face el un legămint cu tine.

ca să-ți fie rob pe vecie?

5. Te vei juca tu cu el ca și cu o pa-
săre?

1. Adică dinți mari ca să se apere.

Il vei lega tu, ca să-ți înveseleşti fetele?

6. Fac pescarii negoț cu el?

Il împart ei între negustori?

7. Ii vei acoperi pielea cu țepușe, și capul cu cângi?

8. Ridică-ți numai mina împotriva lui, și nu-ți va mai veni gust să-l lovești.

9. Iată că ești înșelat în așteptarea ta de a-l prinde:

numai să-l vezi, și cazi la pământ!

10. Nimeni nu este atât de îndrăzneț ca să-l întărite.

Cine Mi s'ar împotrivi în față?

11. Cui sînt dator*, ca să-i plătesc? Supt cer totul** este al Meu.

* Isa. 37, 36. ** Rom. 11, 36.

12. Vreau să mai vorbesc iarăși de mândările lui, și de tăria lui, și de frumusețea întocmirii lui.

13. Cine-i va putea ridica veșmintul? Cine va putea pătrunde între făclile lui?

14. Cine va putea deschide porțile gurii lui?

Șirurile dinților lui

sînt de înspăimîntătoare!

15. Scuturile¹ lui mîrețe și puternice, sînt unite împreună ca printr'o pecete;

16. se țin unul de altul, și nici aerul n'ar putea trece printre ele.

17. Sînt ca niște frați cari se îmbrățișează,

se apucă, și rămin nedespărțiți.

18. Sîrămurile lui fac să strălucească lumina;

ochii lui sînt ca geana zorilor.

19. Din gura lui țișesc flăcări, scapără schinte de foc din ea.

20. Din nările lui iese fum, ca dintr'un vas care fierbe, ca dintr'o căldare fierbinte.

21. Suflarea lui sprinde cărbunii, și gura lui aruncă flăcări.

22. Tăria lui stă în grumaz, și înaintea lui sare groaza.

23. Părțile lui cele cărnose se țin împreună,

ca turnate pe ei, neclintite.

24. Inima lui este tare ca piatra, tare ca piatra de moară care stă desuș.

25. Cînd se scoală el, tremură vitejii, și spaima li pune pe fugă.

26. Degeaba este lovit cu sabie;

căci sulița, săgeata și pavița nu folosesc la nimic.

27. Pentru el ferul este ca paiul, arama, ca lemnul putred.

28. Săgeata nu-l pune pe fugă, pietrele din praștie sînt ca pleva pentru el.

29. Nu vede în ghioagă decît un fir de pai,

și rîde la șuieratul săgeților.

30. Supt pîntecele lui sînt țepi ascuțiți:

ai zice că este o grapi întinsă peste noroi.

31. Face să clocotească fundul mării ca un cazan,

și-l clatină ca pe un vas plin cu măr.

32. În urmă el lasă o cărare luminoasă; și adîncul pare ca pletele unui bătrîn.

33. Pe pământ nimic nu-i este stăpîn; este făcut, ca să nu se teamă de nimic.

34. Privește cu dispreț tot ce este înălțat,

este împăratul* celor mai mindre dobitoace.¹

* Ezech. 18, 9. Daniel. 10, 14. Ps. 34, 1; 80, 12. 1 Cor. 10, 26, 28.

Smerirea și cîntărea lui Iov.

42 1. Iov a răspuns Domnului, și a zis:

2. „Știu că Tu poți* totul, și că nimic nu poate sta împotriva gîndurilor Tale”. —

* Ps. 135, 14. Mat. 18, 26. Marc. 16, 37; 14, 36. Luc. 18, 27.

3. „Cine* este acela care are nebulina să-Mi întunece planurile?” —

„Da, am vorbit, fără să le înțeleg, de minuni, cari sînt mai pe sus de mine” și pe cari nu le pricep. —

* Cap. 38, 2. ** Ps. 40, 4; 135, 1; 136, 4.

4. „Ascultă-Mă, și voi vorbi; te* voi întreba, și Mă vei învăța.” —

* Cap. 38, 3; 40, 7.

5. „Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine;

dar acum ochiul meu Te-a văzut.

6. De aceea mi-e scribă de mine* și mă pocăiesc în țărîni și cenușă.”

* Ezech. 9, 6. Cap. 40, 4.

7. După ce a vorbit Domnul aceste cuvinte lui Iov, a zis lui Elifaz din Teman: „Minia Mea S'a aprins împotriva ta și împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentru că n'ați vorbit așa de drept de Mine, cum a vorbit robul Meu Iov.

8. Luați acum șapte* viței și șapte

berbeci, duceți-vă¹ la robul Meu Iov, și aduceți o ardere de tot pentru voi. Robul Meu Iov să se roage² pentru voi, și numai în vederea lui nu vă voi face după nebunia voastră; căci n'ați vorbit așa de drept despre Mine, cum a vorbit robul Meu Iov.³

¹ Num. 28. 1. ² Mat. 6. 24. ³ Fac. 28. 17. Gen. 3. 13, 16. 1 Sam. 8. 20.

9. Elifaz din Teman, Bildad din Șush, și Tofar din Naama s'au dus și au făcut cum le spusese Domnul. Și Domnul a ascultat rugăciunea lui Iov.

10. Domnul¹ a adus pe Iov Iarș în starea lui dela început, după ce s'a rugat Iov pentru prietenii săi. Și Domnul i-a dat înapoi îndoit² decât tot ce avusese.

11. Frații³, surorile, și vechii prieteni ai lui Iov au venit toți să-l vadă, și au mâncat cu el în casă. L-au plins și l-au mîngîiat pentru toate nenorocirile, pe cari le trimisese Domnul peste el, și fiecare i-a dat un chesita și un inel de aur,

¹ Ps. 14. 7; 128. 1. ² Gen. 48. 3.

³ Cap. 19. 13.

12. În cei din urmă ani⁴ ai săi, Iov a primit dela Domnul mai multe binecuvîntări decît primise în cei dinți. A avut patrușprezece mii⁵ de oi, șase mii de cămile, o mie de părechi de boi, și o mie de măgărițe.

⁴ Cap. 2. 7. Gen. 4. 13. ⁵ Cap. 1. 2.

13. A avut șapte⁶ fii și trei fete;

⁶ Cap. 1. 2.

14. celei dinții i-a pus numele Iemima, celei de a doua Cheția, și celei de a treia Cheren-Hapuc.

15. În toată țara nu erau femei așa de frumoase ca fetele lui Iov. Tatăl lor le-a dat o parte de moștenire printre frații lor.

16. Iov⁷ a mai trăit⁸ după aceea o sută patruzeci de ani, și a văzut pe fiii săi și pe fiii fiilor săi pînă la al patrulea neam.

⁷ Cap. 2. 26. Prov. 1. 14.

17. Și Iov a murit bătrîn și sîtul⁹ de zile.

⁹ Fac. 26. 8.

PSALMII

CARTEA ÎNTÎIA

PSALMUL 1.

1 1. Ferice de omul¹ care nu se duce la sfatul celor răi, nu se oprește pe calea celor păcătoși, și nu se aștează pe scaunul² celor batjocoritori!

¹ Prov. 4. 14, 15. ² Ps. 26. 4. Is. 23. 17.

2. Ci își găsește plăcerea³ în Legea Domnului,

și zi și noapte cugetă la Legea⁴ Lui!

³ Ps. 119. 28, 47, 50. ⁴ Is. 1. 3. Ps. 122. 1, 27.

3. El este ca un pom sădit⁵ lângă un izvor de apă,

care își dă rodul la vremea lui, și ale cărui frunze nu se vestejesc: tot ce începe, duce la bun sfîrșit⁶.

⁵ Jer. 17. 3. Ezech. 47. 12. ⁶ Ps. 26. 5, 28. Ps. 128. 2. Is. 3. 10.

4. Nu tot așa este cu cei răi: ei ei sînt ca pleava⁷, pe care o spulberă vîntul.

⁷ Is. 21. 18. Ps. 26. 5. Is. 17. 13; 28. 5. Osea 12. 3.

5. Deaceia cei răi nu pot ținea capul sus în ziua judecării, nici păcătoșii în adunarea celor neprihăniți.

6. Căci Domnul⁸ cunoaște calea celor neprihăniți,

dar calea păcătoșilor duce la pierire.

⁸ Ps. 27. 18. Ps. 1. 7. Is. 40. 14. 2 Tim. 2. 18.

PSALMUL 2.

2 1. Pentruce se întărită¹ neamurile, și pentruce cugetă popoarele lucruri deșerte?

¹ Ps. 48. 5. Ps. 4. 20, 26.

2. Împărații pămîntului se răscoală, și domnitorii se sfătuesc împreună împotriva Domnului și împotriva Unului Său², zicînd:

² Ps. 48. 7. Is. 44. 21.

3. „Să le rupem³ legăturile și să scăpăm de lanțurile lor!” —

³ Is. 4. 5. Luc. 19. 24.

4. Celce⁴ șade în ceruri ride⁵, Domnul își bate joc de ei.

⁴ Ps. 11. 4. ⁵ Ps. 27. 13; 26. 8. Prov. 1. 26.

5. Apoi, în minia Lui, le vorbește, și-i îngrozește cu urgia Sa, zicînd:

6. „Totuș, Eu am uns pe împăratul Meu

pe Sion, muntele⁶ Meu cel sfînt.”

⁶ Sam. 8. 1.

7. „Eu voi vesti hotărîrea Lui,” — zice Unsul —

„Domnul Mi-a zis: „Tu⁷ ești Fiul Meu!

Astăzi Te-am născut.

⁷ Ps. 13. 23. Ezech. 1. 3; 2. 4.

8. Cere-Mi⁸, și-Ți voi da neamurile de moștenire,

și marginile pămîntului în stăpînire!

⁸ Ps. 23. 27; 71. 9; 86. 27. Is. 40. 7, 23, 24. Is. 47. 4, 5; 28. 23.

9. Tu^{*} le vei zdrobi cu un toiag de fer,
și le vei sfărâma ca pe vasul unui
olar.^{**}

^{*Ps. 68. 25. Apoc. 2. 27; 12. 2.}

10. Acum dar, împărați, purtați-vă cu
înțelepciune!

Luați învățtură, judecătorii pămîntului!

11. Slujiți^{*} Domnului cu frică,
și bucurați-vă, tremurînd^{**}.

^{*Evr. 12. 28. **Ps. 119. 1. 12.}

12. Dați cinste^{*} Fiului, ca să nu Se
minie,
și să nu pieriți pe calea voastră,
căci minia^{**} Lui este gata să se
aprindă!

Ferice^{*} de toți cîți se încred în El!

<sup>*Ps. 41. 48. 1 Sam. 12. 1. Isaa. 5. 23. **Apoc. 2. 19, 17.
†Ps. 34. 8; 54. 12. Prov. 15. 30. Isaa. 50. 10. Ier. 17. 7. Rom. 8.
20; 10. 11. 1 Pet. 2. 4.</sup>

PSALMUL 3.

*Un psalm al lui David, făcut cu pri-
lejul fugii lui dinaintea fiului său Ab-
salom.*

3 1. Doamne, ce^{*} mulți sînt vrăjmașii
mei!

Ce mulțime se scoală împotriva mea!

^{*1 Sam. 16; 16; 17; 18.}

2. Cît de mulți zic despre mine:

„Nu mai este scăpare pentru^{*} ei la
Dumnezeu!“ —^{**}

^{*1 Sam. 18. 6. Ps. 71. 11. (Oprire.)}

3. Dar, Tu, Doamne, Tu ești scutul^{*}
meu,

Tu ești slava mea, și Tu îmi înalți^{**}
capul!

^{*Ps. 18. 3. Ps. 28. 8; 129. 12. **Ps. 27. 4.}

4. Eu strig cu glasul meu către Dom-
nul,

și El îmi răspunde^{*} din muntele^{**}
Lui cel sfînt.

^{*Ps. 34. 4. **Ps. 2. 6; 48. 1; 90. 2.}

(Oprire.)

5. Mă culc^{*}, adorm,
și mă deștept lară, căci Domnul este
sprijinul meu.

^{*Evr. 26. 6. Ps. 4. 8. Prov. 3. 24.}

6. Nu mă tem^{*} de zecile de mii de
popoare,

căci mă împresoară de toate părțile.

^{*Ps. 37. 3.}

7. Scoală-Te, Doamne! Scapă-mă,
Dumnezeule!

Căci Tu bați^{*} peste obraz pe toți
vrăjmașii mei,

și zdrobești dinții celor răi.

^{*Evr. 18. 10; 26. 17. Ps. 36. 4. Ps. 119. 130.}

8. La Domnul^{*} este scăparea:
binecuvîntarea Ta să fie peste popo-
rul Tău.

<sup>*Prov. 31. 21. Isaa. 48. 12. Ier. 3. 23.
Osea 12. 4. Iona 2. 9. Apoc. 7. 10; 12. 1.</sup>

(Oprire.)

PSALMUL 4.

*Către mai marele cîntăreților. De cla-
tat pe instrumente cu coarde. Un
psalm al lui David.*

4 1. Răspunde-mi, cînd strig, Dumne-
zeul neprîhănirii mele:
scoate-mă la loc larg, cînd sînt la
strîmtoare!

Ai milă, de mine, ascultă-mi rugă-
ciunea!

2. Fiii oamenilor, pînă cînd va fi
batjocorită slava mea?

Pînă cînd veți iubi desertăciunea,
și veți umbla după minciuni? (Oprire.)

3. Să știți că Domnul^{*} Și-a ales un
om pe care-l iubește:

Domnul aude cînd strig către El.

^{*1 Tim. 2. 14. 1 Pet. 2. 4.}

4. Cutremurați-vă^{*}, și nu păcătuiți!
Spuneți^{**} lucrul acesta în inimile
voastre cînd stați în pat: apoi tăceți.

^{*Ezch. 4. 23. **Ps. 77. 4. 1 Cor. 13. 2. (Oprire.)}

5. Aduceți jertfe^{*} neprîhănite,
și credeți-vă^{**} în Domnul.

^{*Ps. 119. 12. 18. Ps. 50. 14; 51. 12. 1 Sam. 13. 12. **Ps. 37. 3; 42. 5.}

6. Mulți zic: „Cine ne va arăta feri-
cirea?“

Eu însă zic: „Fă să risară^{*} peste
noi lumina Feței Tale, Doamne!“

^{*1 Sam. 4. 20. Ps. 30. 5, 7, 10; 119. 120.}

7. Tu-mi dai mai multă bucurie^{*} în
inima mea, decît au ei

cînd li se înmulțește rodul grîului și
al vinului.

^{*Isaa. 5. 5.}

8. Eu mă culc și adorm în pace^{*},
căci^{**} numai Tu, Doamne, îmi dai
liniște deplină în locuința mea.

^{*Evr. 11. 28, 18. Ps. 3. 5. **1 Cor. 16. 10; 28. 1. 1 Tim. 12. 10.}

PSALMUL 5.

*Către mai marele cîntăreților. De cla-
tat cu flautele. Un psalm al lui David.*

5 1. Pleacă-Ți urechea la cuvintele
mele, Doamne!

Ascultă suspinurile mele!

2. Ia aminte la strigătele^{*} mele, îm-
păratul meu și Dumnezeuul meu,
căci către Tine mă rog^{**}!

^{*Ps. 3. 4. **Ps. 62. 2.}

3. Doamne, auzi-mi glasul^{*}, dimi-
neața!

Dimineața eu îmi îndrept rugăciunea
spre Tine, și aștept.

^{*Ps. 36. 4; 50. 12; 120. 4.}

4. Căci Tu nu ești un Dumnezeu că-
rula să-l placă răul;

cel rău nu poate locui lângă Tine.

5. Nebunii^{*} nu pot să stea în preaj-
ma ochilor Tăi;

Tu urăști pe cei ce fac fărădelegea.

^{*Ezch. 1. 12.}

6. și pierzi * pe cei mincinoși ;

Domnul urâște pe oamenii * cari
vară singe și înșală. * *Ps. 26, 2. ** Ps. 26, 20.*

7. Dar eu, prin îndurarea Ta cea mare,
pot să intru în casa Ta,

și să mă închin cu frică în Templul
Tău cel sfânt. * *1 Reg. 4, 30, 30, 30, Ps. 26, 2;
120, 7; 120, 2.*

8. Doamne, călăuzește-mă * pe calea
plăcută Ție, din pricina vrăjmașilor
mei !

Netezește * calea Ta supt pașii mei.

* *Ps. 26, 8. ** Ps. 26, 4; 27, 11.*

9. Căci nu este nimic adevărat în
gura lor ;

inima le este plină de răutate,
gitlejul * le este un mormint deschis,

și pe limbă au vorbe lingusitoare *.

* *Isa. 11, 44. Rom. 3, 13. ** Ps. 42, 4.*

10. Lovește-i ca pe niște vinovați,
Dumnezeule !

Fă-i să cadă * prin laseși sfaturile
lor,

Prăbușește-i în mijlocul păcatelor
lor fără număr !

Căci se răzvrătesc împotriva Ta.

* *2 Sam. 15, 31; 17, 14, 23.*

11. Atunci toți cei ce se încred în
Tine, se vor bucura *.

se vor veseli totdeauna, căci Tu li
vei ocroti.

Tu vei fi bucuria

celor ce iubesc Numele Tău. * *Isa. 65, 13.*

12. Căci Tu binecuvintezi * pe cel ne-
prihănit, Doamne,

și-l înconjură cu bunăvoința Ta, cum
l-ai înconjura cu un scut. * *Ps. 115, 13.*

PSALMUL 6.

*Către mai marele cântăreților. De cîntat
pe instrumente cu coarde. Pe arfa cu
opt coarde. Un psalm al lui David.*

6 1. Doamne *, nu mă pedepsi cu mi-
nia Ta,

și nu mă mustra cu urgia Ta.

* *Ps. 26, 1. Is. 10, 24; 48, 20.*

2. Ai milă * de mine, Doamne, căci
mă ofilesc !

Vindecă-mă **, Doamne, căci îmi tre-
mură oasele. * *Ps. 42, 4. ** Ps. 42, 1.*

3. Sufletul mi-l îngrozit de tot ;
și Tu, Doamne, pînă cînd * vei zăbo-
vi să Te înduri de mine ? * *Ps. 10, 13.*

4. Întoarce-Te, Doamne, izbăvește-
mi sufletul !

Mîntuiește-mă, pentru îndurarea Ta !

5. Căci cel ce moare * nu-și mai adu-
ce aminte de Tine ;

și cine Te va lăuda în locuința mor-
ților ? * *Ps. 20, 9; 20, 21; 110, 17; 110, 17; 120, 20, 23.*

6. Nu mai pot gemînd !
În fiecare noapte îmi astropesc așter-
nutul,

și-mi scald patul în lacrimi.

7. Mi s'a supt fața * de întristare,
și a îmbătrînit din pricina tuturor
celor ce mă prigonesc.

* *Is. 37, 3; Ps. 21, 7; 20, 10; 20, 9. Psa. 6, 12.*

8. Depărtați-vă * dela mine, toți cei
ce faceți răul !

Căci Domnul a auzit * glasul plîn-
gerii mele !

* *Ps. 115, 115. Mat. 7, 20; 20, 41. Luc. 12, 27. ** Ps. 2, 4.*

9. Domnul îmi ascultă cererile,
și Domnul îmi primește rugăciunea !

10. Toți vrăjmașii mei vor fi acoperi-
ți de rușine, și cuprinși de spalmă ;
într-o clipă vor da înapoi, acoperiți
de rușine.

PSALMUL 7.

*O cîntare de jale a lui David. Cîntată
Domnului din pricina cuvintelor
Beniamitului Șap.*

7 1. Doamne, Dumnezeule, în Tine
îmi caut scăparea !

Scapă-mă * de toți prigonitorii mei
și izbăvește-mă, *

* *Ps. 20, 15.*

2. ca * să nu mă afișie ca un leu,
care înghite * fără să sara cineva în
ajutor.

* *Isa. 28, 15. ** Ps. 20, 23.*

3. Doamne, Dumnezeule, dacă * am
făcut un astfel de rău,

dacă este fărădelege * pe minile
mele,

* *2 Sam. 24, 7, 8. ** 2 Sam. 24, 11.*

4. dacă am răsplătit cu rău pe cel ce
trăia în pace cu mine,

și n'am izbăvit * pe cel ce mă asu-
prea fără temel,

* *2 Sam. 24, 7; 20, 9.*

5. atunci : să mă urmărească vrăjma-
șul și să m'ajungă,

să-mi calce viața la pămînt,
și slava mea în pulbere să mi-o
arunce !

(Opties.)

6. Scoală-Te, Doamne, cu minia Ta !
Scoală-Te * împotriva urgiei protiv-
nicilor mei,

trezește-Te ** ca să-mi ajuți, și rin-
duiește o judecată ! * *Ps. 24, 2. ** Ps. 44, 23.*

7. Să Te înconjure adunarea popoa-
relor,

și zeii mai sus decît ea, la înălțime !

8. Domnul judecă popoarele :
fă-mi dreptate Doamne, după * ne-
prihănirea și nevinovăția mea !

* *Ps. 115, 20; 24, 24.*

9. Ah ! pune odată capăt răutății ce-
lor răi, și întărește pe cel neprihănit,

12. Căci El răzbună * singele vârsat,

și își aduce aminte de cei nenorociți, nu uită strigătele lor. * Ps. 8. 5.

13. Ai milă de mine, Doamne!

Vezi ticăloșia în care mă aduc vrăjmașii mei,

și ridică-mă din porțile morții,

14. ca să vestesc toate laudele Tale, în porțile fiicei Sionului, și să mă bucur * de mîntuirea Ta.

* Ps. 12. 5; 26. 5; 28. 9.

15. Neamurile * cad în groapa pe care nu făcut-o,

și li se prinde piciorul în lațul pe care l-au ascuns.

* Ps. 7. 15, 16; 26. 5; 27. 5; 28. 23. Prov. 5. 22; 22. 8; 26. 27.

16. Domnul Se arată *, face dreptate,

și prinde pe cel rău în lucrul minilor lui.

(Cîntec de instrumente **. Optîm.)

* Exod. 7. 1; 14. 4, 10, 21. ** Ps. 12. 14; 21. 3.

17. Cel rău se întorc la locuința morților:

toate neamurile * cari uită pe Dumnezeu.

* Lev. 24. 23. Ps. 50. 21.

18. Căci cel nenorocit nu este uitat pe vecie *,

nădejdea ** celor sărmani nu piere pe vecie. * Yer. 12. Ps. 12. 5. ** Prov. 22. 26; 24. 14.

19. Scoală-Te, Doamne, ca să nu biruie omul;

neamurile să fie judecate înaintea Ta!

20. Aruncă groaza în ei, Doamne, ca să știe popoarele că nu sînt decît oameni!

(Optîm.)

PSALMUL 10.

10 1. Pentruce stai așa de departe, Doamne?

Pentruce Te ascunzi la vreme de necaz?

2. Cel rău, în mindria lui, urmărește pe cei nenorociți,

și ei cad * jertfă curselor urzite de el.

* Ps. 7. 15; 9. 15, 16. Prov. 4. 25.

3. Căci cel rău se fîlește * cu pofta lui,

iar răpitorul ** batjocorește și nesocotește pe Domnul.

* Ps. 24. 4. ** Prov. 26. 4. Rom. 1. 28.

4. Cel rău zice cu trufie: „Nu * pedepsește Domnul!

Nu este Dumnezeu! *” lată toate gîndurile ** lui.

* Ps. 14. 2. ** Ps. 14. 1; 24. 1.

5. Treburile îi merg bine în orice vreme;

judecățile * Tale sînt prea înalte pentru ei, ca să le poată vedea,

și suflă cu dispreț ** împotriva tuturor protivnicilor lui.

* Prov. 24. 7. Isa. 26. 12. ** Ps. 12. 5.

6. El zice * în inima lui: „Nu mă clatin,

în veci ** sînt scutit de nenorocire!”

* Ps. 20. 4. Ecl. 9. 11. Isa. 26. 12. ** Apoc. 22. 7.

7. Gura * îi este plină de blesteme, de înșelătorii și de viclesuguri;

și supt limbă ** are răutate și fără-delegeț.

* Rom. 3. 14. ** Lev. 20. 12. † Ps. 12. 5.

8. Să la pîndă lingă sate,

și ucide pe cel nevinovat în locuri *

dosnice:

ochii lui pîndesc ** pe cel nenorocit.

* Hab. 2. 14. ** Ps. 37. 12.

9. Să * la pîndă în ascunzătoarea lui, ca leul în vișină;

să la pîndă să prindă pe cel nenorocit.

Îl prinde, și-l trage în lațul lui:

* Ps. 37. 12. Mic. 7. 2.

10. se îndoaie, se pleacă, și-i cad săracii în ghiare!

11. El zice în inima lui: „Dumnezeu uită!

Își ascunde * Fața și în veac nu va vedea!”

* Lev. 20. 12. Ps. 72. 11; 74. 7. Rom. 9. 22; 9. 6.

12. Scoală-Te, Doamne, Dumnezeule, ridică * mina!

Nu uita pe cei nenorociți! * Mic. 3. 8.

13. Pentruce să hulească cel rău pe Dumnezeu?

Pentruce să zică în inima lui că Tu nu pedepsești?

14. Dar Tu vezi; căci Tu privești necazul și suferința, ca să lei în mînă pricina lor.

În nădejdea Ta se lasă * cel nenorocit,

și Tu vii în ajutor orfanului **.

* 2 Tim. 1. 12. † Ps. 4. 25. ** Ps. 28. 9. Gen. 24. 2.

15. Zdrobește * brațul celui rău, pedepsește-i fărădelegile, ca să piară din ochii Tăi!

* Ps. 27. 17.

16. Domnul * este împărat în veci de veci;

neamurile sînt nimicite din țara Lui.

* Ps. 29. 10; 145. 13; 148. 10. Lev. 25. 18. 2 Tim. 2. 18. Dan. 4. 34; 4. 36. † 2 Tim. 1. 17.

17. Tu auzi rugăciunile celor ce suferă, Doamne!

Le întărești * inima, îți pleci urechea spre ei,

* 1 Cor. 10. 18.

18. ca să faci * dreptate orfanului și celui asuprit,

și ca să nu mai însuflească groaza omul cel luat din pămînt. * Ps. 22. 3. Isa. 22. 4.

PSALMUL 11.

*Către mai marele cântăreşilor.
Făcut de David.*

11 1. La Domnul* găseşte scăpare!
Cum** puteţi să-mi spuneţi:

„Fugi în munţii voştri, ca o pasăre?”¹

¹ Ps. 55, 11. ** 1 Sam. 26, 19, 20.

2. Căci lată că cei răi* îşi încordează arcul,

îşi potrivesc săgeata** pe coardă,
ca să tragă pe ascuns asupra celor
cu inima curată. ³ Ps. 64, 5, 6. ** Ps. 35, 12.

3. Şi când se surpă* temeliiile,
ce ar putea să mai facă cei neprihăniţi?

³ Ps. 35, 5.

4. Domnul* este în Templul Lui cel sfânt,
Domnul îşi are scaunul** de domnie în ceruri.

Ochii† Lui privesc, şi picioarele Lui
cercează pe fiii oamenilor. ¹ Mat. 2, 20.
** Ps. 2, 4. Isa. 66, 1. Ier. 3, 34; 23, 20. Ps. 7, 16.
Apoc. 4, 2. † Ps. 35, 12; 36, 35; 135, 7.

5. Domnul cerească* pe cel neprihănit,
dar urăşte pe cel rău şi pe cel ce
iubeşte silnicia. ¹ Ps. 35, 1. Isa. 1, 12.

6. Peste cei răi plouă* cărbuni, foc
şi pucioasă:

un vânt dogoritor**, lată paharul,
de care au ei parte. ¹ Ps. 18, 24. Ezech. 38, 22.
** Ps. 68, 24. 1 Sam. 1, 4; 2 Sam. 19, 2.

7. Căci Domnul este drept, iubeşte
dreptatea*,

şi cei neprihăniţi privesc Faşa** Lui.
¹ Ps. 65, 7; 145, 5. ** Ier. 33, 7. Ps. 88, 12; 143, 2. Ps. 8, 22.

PSALMUL 12.

Către mai marele cântăreşilor. De cântat pe arfa cu opt coarde. Un psalm al lui David.

12 1. Vino în ajutor, Doamne, căci
se duc oamenii evlavioşi*,
pier credincioşii dintre fiii oamenilor.

¹ Isa. 57, 1. Ier. 7, 3.

2. Oamenii îşi spun minciuni* unii altora,

pe buze au lucruri linguşitoare**,
vorbesc cu inimă prefăcută.

¹ Ps. 12, 7. ** Ps. 28, 5; 82, 4. Ier. 9, 3. Rom. 16, 18.

3. Nimicească Domnul toate buzele
linguşitoare,

limba care vorbeşte cu trufie*,
¹ 1 Sam. 2, 3. Ps. 17, 10. Dan. 7, 4, 26.

4. pe cei ce zic: „Sintem tari cu limba noastră,

căci buzele noastre sînt cu noi: cine
ar putea să fie stăpîn peste noi?”

5. „Pentru că cei nenorociţi sînt asupriţi
şi pentru că săracii gem,

acum¹, zice Domnul, „Mă scol”, şi
aduc mîntuire celor obîjduiţi”².

¹ Ezech. 2, 7, 8. Isa. 25, 10. ** Ps. 12, 5.

6. Cuvintele Domnului sînt cuvinte* curate,

un argint lămurit în cuptor de pămînt,
şi curăţit de şapte ori. —

¹ 1 Sam. 22, 21. Ps. 18, 30; 119, 140. Prov. 30, 5.

7. Tu, Doamne, li vei păzi,
şi-i vei apăra de neamul acesta pe vecie.

8. Pretutîndeni mişună cei răi,
cînd domneşte ticlăşia printre fiii
oamenilor.

PSALMUL 13.

*Către mai marele cântăreşilor.
Un psalm al lui David.*

13 1. Pînă cînd, Doamne, mă vei
uita neîncetat?

Pînă cînd* îţi vei ascunde Faşa de mine?

¹ Ier. 33, 17. Ier. 13, 24. Ps. 64, 24; 88, 14; 89, 25. Isa. 58, 2.

2. Pînă cînd voi avea sufletul plin
de griji,

şi inima plină de necazuri în fiecare zi?

Pînă cînd se va ridica vrăjmaşul
meu împotriva mea?

3. Priveşte, răspunde-mi, Doamne,
Dumnezeul meu!

Dă lumină* ochilor mei, ca** să
n'adorm somnul morţii,

¹ Ezech. 9, 1. ** Ier. 31, 26.

4. ca să nu zică* vrăjmaşul meu:
„L-am biruit!”

Şi să nu se bucure protivnicii mei,
cînd mă clatin. ¹ Ps. 26, 2; 28, 19; 30, 14.

5. Eu am încredere în bunătatea*
Ta,

sînt cu inima veselă, din pricina mîntuirii Tale:

¹ Ps. 30, 22.

6. cînt Domnului,
căci mi-a făcut* bine! ¹ Ps. 135, 7; 138, 27.

PSALMUL 14.

*Către mai marele cântăreşilor.
Un psalm al lui David.*

14 1. Nebunul* zice în inima lui:
„Nu este Dumnezeu!”

S'au stricat** oamenii, fac fapte urâte;

nu este niciunul care să facă binele.

¹ Ps. 14, 4; 53, 1, etc. ** Ps. 8, 11, 12. Rom. 1, 32, etc.

2. Domnul* Se uită dela înălţimea
cerurilor peste fiii oamenilor,

să vadă de este vreunul care să ai-
bă pricere,

şi care să caute pe Dumnezeu.

¹ Ps. 33, 22; 148, 26.

3. Dar toți* s'au răstăcit, toți s'au dovedit niște nețrebnici;
nu este nici unul care să facă binele, niciunul măcar. * Rom. 3. 10, 11, 12.

4. Și-au pierdut mintea toți cei ce săvârșesc fărădelegea,
de mâinică* pe poporul Meu, cum mâinică pâinea,
și nu cheamă** pe Domnul? * Ier. 12. 21. Amos 8. 4. Mic. 3. 3. ** Ps. 79. 9. Isa. 54. 7.

5. Ei vor tremura de spaimă,
cînd Se va arăta Dumnezeu în mijlocul neamului neprihănit.

6. Rideți voi de nădejdea celui nenorocit...
dar scăparea lui este Domnul*.

7. O! de* ar porni din Sion izbăvirea lui Israel!... * Ps. 9. 14, 15. 4. 4. * Ps. 52. 4.

Cînd* va întoarce Domnul înapoi pe prinți de război ai poporului Său,
Iacov se va veseli, și Israel se va bucura. * Ier. 42. 10. Ps. 126. 1.

PSALMUL 15.

Un psalm al lui David.

15 1. Doamne, cine* va locui în cortul Tău?

Cine va locui pe muntele** Tău cel sfînt? * Ps. 24. 3, 4. 10. ** Ps. 2. 4, 5. 4.

2. — Cel ce* umblă în neprihănire,
cel ce face voia lui Dumnezeu,
și spune** adevărul din inimă.

* Ier. 23. 10. ** Zab. 8. 16. Mic. 4. 23.

3. Acela nu clevețește* cu limba lui,
nu face rău semenului său,
și nu aruncă** ocara asupra aproapelui său. * Lev. 19. 16. Ps. 34. 13. ** Exod. 22. 1.

4. El privește* cu dispreț pe cel vrednic de disprețuit,
dar cinstește pe celce se tem de Domnul.

El nu-și ia vorba înapoi, dacă face un jurămint** în paguba lui.

* Ex. 3. 9. ** Jude. 11. 30.

5. El nu-și dă banii* cu dobîndă,
și nu ia mită** împotriva celui nevinovat.

Cel ce se poartă așa, nu se clatină† nici odată. * Exod. 22. 20. Lev. 19. 36. Deut. 16. 18. Exod. 18. 1. 12. 13. ** Exod. 23. 8. Deut. 16. 19. † Ps. 16. 8. 2 Ps. 1. 10.

PSALMUL 16.

O cântare a lui David.

16 1. Păzește-mă, Dumnezeule, căci* în Tine mă încred. * Ps. 28. 20.

2. Eu zic Domnului: „Tu ești Domnul meu,

Tu ești singura* mea fericire!”

* Ier. 22. 2. 3. 16. 1. 8. Ps. 60. 9. Rom. 11. 36.

3. Sfinții, cari sînt în țară,
oamenii evlavioși, sînt toată plăcerea mea.

4. Idolii se înmulțesc, oamenii alcar-gă după dumnezei străini,
dar eu n'aduc jertfele lor de slage,
și nu pun numele* lor pe buzele mele. * Exod. 23. 13. Isa. 28. 7. Osea 2. 16, 17.

5. Domnul* este partea mea de moștenire și paharul** meu,

Tu îmi îndrepti sorțul meu. * Deut. 32. 9. Ps. 22. 20. 119. 57. 142. 5. Ier. 17. 13. Psa. 3. 24. ** Ps. 11. 6.

6. O moștenire plăcută mi-a căzut la sort,
o frumoasă moșie mi-a fost dată.

7. Eu binecuvîntez pe Domnul, care mă sfătuește,
căci plină* și noaptea îmi dă îndem-nuri inima*. * Ps. 37. 9.

8. Am securat pe Domnul înaintea* ochilor mei:
cînd este El la dreapta mea**, nu mă clatin†.

* Psal. 3. 25, etc. ** Ps. 72. 28. 119. 4. 120. 4. † Ps. 12. 6.

9. De aceea inima mi se bucură, sufletul mi se veselește*,
și trupul mi se odihnește în liniște. * Ps. 30. 12, 17. 9.

10. Căci* nu vei lăsa sufletul** meu în locuința morților,
nu vei îngădui ca prea iubitul Tău să vadă putrezirea.

* Ps. 68. 18. Psal. 2. 27, 31. 13. 35. ** Lev. 19. 28. Num. 4. 6.

11. Îmi vei arăta cărarea vieții*;
înainte* Feței Tale sînt bucurii ne-spuse,

și desfășări vecinice în dreapta† Ta. * Mat. 7. 14. ** Ps. 12. 13. 21. 6. Mat. 6. 9. † Cor. 13. 12. † Ioan 3. 2. † Ps. 30. 9.

PSALMUL 17.

O rugăciune a lui David.

17 1. Doamne, ascultă-mi pîcina nevinovată, ia aminte la strigătele mele,

pleacă urechea la rugăciunea mea, făcută cu buze neprefăcute!

2. Să se arate dreptatea mea înaintea Ta,
și să privească ochii Tăi neprihăni-rea mea!

3. Dacă îmi vei cerca inima, dacă o vei cerceta* noaptea,
dacă mă vei încerca**, nu vei găsi nimic:

căci ce-mi iese din gură, aceea și gîndesc. * Ps. 139. 7. ** Ier. 23. 10. Ps. 26. 10, 11. 139. 2. Zab. 13. 9. Mal. 2. 2, 8. † Ps. 1. 7.

4. Cîl privește legăturile cu oamenii,
cu, după cuvîntul buzelor Tale,
mă feresc de calea celor asupritori;

5. pașii mei stau neclintîți* pe cărările Tale,
și nu mi se clatină picioarele. *Ps. 119, 128.

6. Strig* către Tine, căci m'ascuți, Dumnezeu!

Pleacă-Ți urechea spre mine, ascultă cuvîntul meu! *Ps. 116, 2.

7. Arată-Ți bunătatea Ta cea minunată*, Tu, care scapi pe cei ce caută adăpost,

și-i izbăvești de protivnicii lor, prin dreapta Ta! *Ps. 30, 21.

8. Păzește-mă* ca lumina ochiului, ocrotește-mă, la umbra* aripilor

Tale, *Deut. 32, 30. Zab. 2, 8. **Ps. 12, Ps. 36, 7; Mt. 1, 42. 4, 32. 7, 31. 1, 4. Mat. 23, 37.

9. de cei răi, cari mă prigonesc, de vrăjmașii mei de moarte, cari mă împresoară.

10. Ei își închid* inima, au cuvînt semeț* în gură. *Deut. 10, 16.

11. Se tin de pașii mei, mă înconjoară*

ră* chiar, mă pîndesc ca** să mă trîntească la pămînt. *1 Sam. 28, 26. **Ps. 10, 8, 9, 10.

12. Parcă ar fi un leu lacom după pradă,

un pui de leu, care stă la pîndă în cultușul lui.

13. Scoală-te, Doamne, ieși înaintea vrăjmașului, doboară-l!

Izbăvește-mă de cel rău cu sabia* Ta! *Isa. 10, 5.

14. Scapă-mă de oameni, cu mîna Ta, Doamne, de oamenii lumii acesteia,

cari își au partea lor în viața aceasta*,

și cărora le umpli plîntecele cu bunătățile Tale.

Copiii lor sînt sîtui

și prisoarul lor îl lasă pruncilor lor. *Ps. 75, 17. Luc. 16, 26. Isa. 5, 8.

15. Dar eu, în nevinovăția* mea, voi vedea Fața Ta:

cum mă voi trezi, mă voi sătura** de chipul Tău. *1 Isaa. 5, 2. **Ps. 4, 5, 7, 10, 11, 26, 6.

PSALMUL 18.

Către mai marele cîntăreților.

Un psalm al lui David, robul Domnului. El a spus Domnului cuvintele cîntării acesteia, cînd i-a scîlpat Domnul din mîna tuturor vrăjmașilor săi și din mîna lui Saul. El a zis:

1. „Te iubesc* din inimă, Doamne, tîrnia mea! *Ps. 146, 1.

2. Doamne, Tu ești stîncă mea, cetățuia mea, izbăvitorul meu!

Dumnezeule, Tu ești stîncă mea, în care mă ascund*.

scutul meu, tîrnia care mă scapă, și întăritura mea! *Eze. 2, 10.

3. Eu strig: „Lăudat să fie Domnul!“*

și sînt izbăvit de vrăjmașii mei. *Ps. 76, 4.

4. Mă înconjuraseră legăturile morții*, și mă îngroziseră rîurile pîcîrii;

Ps. 124, 3.

5. mă înfășuraseră legăturile mor-mintului,

și mă prinseseră lașurile morții.

6. Dar, în strîmtoarea mea, am chemat pe Domnul,

și am strigat către Dumnezeul meu: din locașul Lui, El mi-a auzit glasul,

și strigătul meu a ajuns pînă la El, pînă la urechile Lui.

7. Atunci s'a sguduit* pămîntul și s'a cutremurat,

temeliile munților s'au mișcat, și s'au clătînat, pentru că El se mi-nase.

*Ps. 1, 30.

8. Din nările Lui se ridica fum,

și un foc mistuitor ieșea din gura Lui: cărbuni aprinși țîneau din ea.

9. A plecat* cerurile, și S'a pogorît: un nor gros era supt picioarele Lui.

*Ps. 104, 3.

10. Călărea* pe un heruvim, și sbura, venea plutind** pe aripile vîntului.

*Ps. 10, 1. **Ps. 104, 3.

11. Intunerecul și-l făcuse înveli-toare,

iar cortul Lui*, împrejurul Lui, erau niște ape întunecoase și nori negri.

*Ps. 92, 2.

12. Din strălucirea*, care se răsfrîngea înaintea Lui, ieșeau nori,

cari aruncau grindină și cărbuni de foc. *Ps. 57, 6.

13. Domnul a tunat în ceruri, Cel Prea înalt a făcut să-l răsunе glasul*.

cu grindină și cărbuni de foc. *Ps. 29, 3.

14. A aruncat* săgeți și a risipit pe vrăjmașii mei,

a înmulțit loviturile trăsnetului și i-a pus pe fugă. *Isa. 30, 16. Ps. 144, 6. Isa. 30, 30.

15. Atunci s'a văzut albia* apelor, și s'au descoperit temeliile lumii,

la mustrarea Ta, Doamne, la vîietul suflării nărilor Tale.

*Ezech. 12, 3. Ps. 102, 6.

16. El și-a întins mîna* de sus, m'a apucat,

m'a scos din apele cele mari; *Ps. 124, 7.

17. m'a izbăvit de protivnicul meu cel puternic,
de vrăjmașii mei, cari erau mai tari decât mine.

18. Ei năvăliseră deodată peste mine în ziua strimtorării mele;
dar Domnul a fost sprijinul meu.

19. El m'a scos la loc larg*,
și m'a scăpat, pentrucă mă iubește.

* Ps. 21, 3; 118, 5.

20. Domnul mi-a făcut* după neprihănirea mea,
mi-a răsplătit după curăția minilor mele;

* 1 Sam. 26, 20.

21. căci am păzit căile Domnului,
și am păcătuțit împotriva Dumnezeului meu.

22. Toate poruncile Lui au fost înaintea mea,
și nu m'am depărtat dela legile Lui.

23. Am fost fără vină față de El,
și m'am păzit de fărădelegea mea.

24. Deaceia*, Domnul mi-a răsplătit după neprihănirea mea, după curăția minilor mele înaintea ochilor Lui.

* 1 Sam. 26, 20.

25. Cu cel bun* Tu Te arăți bun,
cu omul neprihănit Te arăți neprihănit;

* 1 Reg. 6, 20.

26. cu cel curat Te arăți curat,
și cu cel stricat* Te porți după stricăciunea lui.

* Lev. 26, 25, 26, 27, 28. Prov. 3, 34.

27. Tu mintuiești pe poporul care se smerește,
și smerești privirile* truface.

* Ps. 101. Prov. 6, 17.

28. Da, Tu îmi aprinzi* lumina mea.
Domnul, Dumnezeul meu, îmi luminează întunerecul meu.

* Lev. 23, 4.

29. Cu Tine mă năpustesc asupra unei oști înarmate,
cu Dumnezeul meu sar peste un zid înălțit.

30. Căile lui Dumnezeu sînt desăvîșite*,
Cuvîntul Domnului este încercat**:

El este un scut pentru Ț toți cei ce alegă la El.

* Deut. 32, 4. Dan. 4, 37. Apoc. 18, 2.
** Ps. 33, 9; 128, 140. Prov. 30, 6. * Ps. 17, 3.

31. Căci* cine este Dumnezeu, afară de Domnul,
și cine este o stîncă, afară de Dumnezeul nostru?

* Deut. 32, 31; 32, 1 Sam. 2, 2. Ps. 86, 8. Isa. 45, 2.

32. Dumnezeu mă încinge* cu putere,
și mă povățuiește pe calea cea dreaptă.

* Ps. 81, 1.

33. El îmi face picioarele ca ale cerboaicelor*,

și mă aşează pe înălțimile** mele.

* 1 Sam. 2, 35. Zab. 1, 19. ** Deut. 32, 13; 33, 29.

34. El îmi deprinde* minile la luptă,
așa că brațele mele întind arcu de aramă.

* Ps. 138, 1.

35. Tu îmi dai scutul mîntuirii Tale,
dreapta Ta mă sprijinește,
și îndurarea Ta mă face mare.

36. Tu lărgești drumul supt pașii mei,
și nu-mi alunecă glezenele*.

* Prov. 4, 12.

37. Urmărește pe vrăjmașii mei, li ajung,

și nu mă întore pînă nu-i nimicesc.

38. Ii zdrobesc, de nu pot să se mai ridice:

ei cad supt picioarele mele.

39. Tu mă încingi cu putere pentru luptă,

și răpui pe protivnicii mei supt picioarele mele.

40. Tu faci pe vrăjmașii mei să dea dosul înaintea mea,

și eu nimicesc pe cei ce mă urăsc.

41. Ei strigă, dar n'are cine să-i scape!

Strigă către Domnul*, dar nu le răspunde!

* Lev. 27, 4; 26, 12. Prov. 1, 28. Isa. 1, 10.
Is. 21, 17; 24, 18. Ezech. 8, 18. Mic. 3, 4. Zab. 7, 12.

42. Ii pisiez ca praful, pe care-l ia vîntul,

li calc în picioare ca noroiul* de pe ulițe.

* Zab. 10, 6.

43. Tu mă scapi* din neînțelegerile poporului;
mă pui în fruntea** neamurilor;

un popor, pe care nu-l cunoașteam Ț, îmi este supus.

* 1 Sam. 2, 8; 10; 2, 1. ** 2 Sam. 8. Ț Isa. 25, 10; 26, 2.

44. El ascultă de mine la cea dintîi poruncă,

fiul străinului* mă lingusec**.

* Deut. 32, 29. Ps. 68, 3; 81, 10. ** Mic. 7, 12.

45. Fiilor străinului li se moaie inima de mine,

și ies tremurînd din cetățile lor.

46. Trăiască Domnul, și binecuvîntată să fie Stîncă mea!

Mărit să fie Dumnezeul mîntuirii mele,

47. Dumnezeu, răzbnîcătorul meu,
care îmi supune* popoarele,*

* Ps. 47, 6.

48. și mă izbăvește de vrăjmașii mei!

Tu mă înalți* mai presus de protivnicii mei,

mă scapi de omul asupritor.

* Ps. 58, 1.

49. Deacota *, Doamne, Te voi lăuda
printre neamuri,

voi cînta spre slava Numelui Tău.

* Sam. 18, 4.

50. El dă mari izbăviri * împăratului
Său,

și dă îndurare unsului Său:

lui David, și seminței lui, pe ve-
cie **.

* Ps. 144, 19. ** 2 Sam. 7, 12.

PSALMUL 19.

*Către mai marele cîntăreților.
Un psalm al lui David.*

19 1. Cerurile * spun slava lui Dum-
nezeu,

și întinderea lor vestește lucrarea
minilor Lui. * Fac. 1, 5. Isa. 40, 22. Rom. 1, 19, 20.

2. O zi istorisește altele acest lucru,
o noapte dă de știre altele despre el.

3. Și aceasta, fără vorbe, fără cu-
vinte,

al căror sunet să fie auzit:

4. dar răsunetul lor străbate tot * pămîntul,

și glasul lor merge pînă la margi-
nile lumii.

În ceruri El a întins un cort soare-
lui.

* Rom. 10, 18.

5. Și soarele, ca un mire, care iese
din odaia lui de nuntă,

se aruncă în drumul lui cu bucu-
ria * unui viteaz:

* Eccl. 1, 5.

6. Răsare la un capăt al cerurilor,
și își isprăvește drumul la celalt ca-
păt;

nimic nu se ascunde de căldura lui.

7. Legea Domnului este deăvîrșî-
tă *, și înviorează sufletul;

mărturia Domnului este adevărată
și dă înțelepciune celui neștiutor.

* Ps. 119, 7.

8. Orînduirile Domnului sînt fără pri-
hand, și veselesc inima;

poruncile Domnului sînt curate * și
luminează ** ochii.

* Ps. 119, 6. ** Ps. 119, 9.

9. Frica de Domnul este curată, și
ține pe vecie;

judecățile Domnului sînt adevărate,
toate sînt drepte.

10. Ele sînt mai de preț decît aurul,
decît * mult aur curat;

sînt mai dulci ** decît mierea, decît
picurul din faguri.

* Ps. 119, 72, 127. Prov. 8, 10, 11, 18. ** Ps. 119, 103.

11. Robul Tău primește și el invă-
țătura dela ele;

pentru cine le păzește *, răsplata
este mare.

* Prov. 20, 28.

12. Cine își cunoaște greșelile * fă-
cute din neștiință ?

Iartă-mi greșelile ** pe cari nu le cu-
noșc ! †

* Ps. 40, 12. ** Lev. 4, 1, etc. † Ps. 50, 5.

13. Păzește * de asemenea pe robul
Tău de mîndrie,

ca să ** nu stăpînească ea peste
mine !

Atunci voi fi fără prihană, nevino-
vat de păcate mari.

* Ps. 20, 9.

1 Sam. 26, 12, 13, 14, 15. ** Ps. 119, 133. Rom. 4, 12, 14.

14. Primește cu bunăvoință cuvintele
* gurii mele,

și cugetele inimii mele,

Doamne, Stîlca mea și izbăvitorul **
meu !

* Ps. 32, 15. ** Isa. 40, 14; 44, 4; 47, 4. 1 Tim. 1, 10.

PSALMUL 20.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

20 1. Să te asculte Domnul în ziua
necazului,

să te ocrotească * Numele Dumne-
zeului lui Iacov,

* Prov. 18, 10.

2. să-ți trimeată ajutor din locașul *
Său cel Sfînt,

și să te sprijinească din Sion !

* 1 Reg. 4, 18. 2 Cor. 10, 5. Ps. 78, 17.

3. Să-Și aducă aminte de toate daru-
rile tale de mîncare,

și să primească arderile tale de tot !

(Opere).

4. Să-ți dea * ce-ți dorește inima,
și să-ți împlinească toate planurile
tale !

* Ps. 21, 2.

5. Atunci noi ne vom bucura * de bi-
ruința ta,

și vom flutura steagul în ** Numele
Dumnezeului nostru.

Domnul să-ți asculte toate dorințele
tale !

* Ps. 5, 14. ** Ezech. 17, 15. Ps. 60, 4.

6. Știu de acum că Domnul scapă
pe unsul * Său,

și-i va răspunde din ceruri, din lo-
cașul Lui cel Sfînt,

prin ajutorul atotputernic al dreptei
Lui.

* Ps. 2, 2.

7. Unii * se bizuiesc pe călăile lor,
alții pe caii lor ;

dar noi ** ne bizuim pe Numele Dom-
nului, Dumnezeului nostru.

* Ps. 33, 16, 17. Prov. 21, 31. Isa. 31, 1. ** 2 Cor. 10, 4.

8. Ei se îndoaie și cad ;

dar noi ne ridicăm și rămînem în
picioare.

9. Scapă, Doamne, pe împăratul,
și ascultă-ne cînd Te chemăm !

PSALMUL 21.

Către mai marele cântăreților. Un psalm al lui David.

21 1. Doamne, împăratul se bucură de ocrotirea puternică, pe care i-o dai Tu.

Și cum îl umple de veselie ajutorul * Tău!

2. I-ai dat ce-i dorea * inima, și n'ai lăsat neîmplinit ce-i certau buzele. * Ps. 20, 4, 5. ** Ps. 20, 4, 5. (Oprește).

3. Căci i-ai ieșit înainte cu binecuvântări de fericire,

și i-ai pus pe cap * o cunună de aur curat. * Psalm. 12, 20. 1 Cron. 10, 2.

4. I-ai cerea viața *, și i-ai dat-o: o viață lungă * pentru totdeauna și pe vecie. * Ps. 61, 4, 5. ** Psalm. 7, 10. Ps. 92, 10.

5. Mare este slava lui în urma ajutorului Tău.

Tu pui peste el strălucirea și măreția.

6. Îl faci pe vecie o pricină de binecuvântări,

și-l umpli de bucurie * înaintea Feții Tale. * Ps. 18, 11; 45, 7. Psalt. 2, 20.

7. Căci împăratul se încrede în Domnul; și bunătatea Celui Prea Înalt îl face să nu se clatine *.

8. Mîna ta, împărate, va ajunge * pe toți vrăjmașii tăi,

dreapta ta va ajunge pe cei ce te urăsc. * 1 Sam. 21, 2.

9. Și-i vei face ca un cuptor * aprins, în ziua cînd te vei arăta;

Domnul îl va nimici * în mînia Lui, și-i va mîncă focul *.

10. Le vei șterge sămînța * de pe pămînt, și neamul lor din mijlocul fiilor oamenilor. * 1 Reg. 22, 24. Iov. 18, 15, 17, 18. Ps. 10, 20; 108, 13. Isa. 14, 20.

11. Ei au urzit lucruri rele împotriva ta,

au făcut sfaturi * rele, dar nu vor izbui. * Ps. 2, 1.

12. Căci îi vei face să dea dosul, și vei trage cu arcul tău asupra lor.

13. Scoală-Te, Doamne, cu puterea Ta, și vom cînta și vom lăuda puterea Ta.

PSALMUL 22.

Către mai marele cântăreților. Se cântă ca „cerbocica zorilor”. Un psalm al lui David.

22 1. Dumnezeule *! Dumnezeule! Pentruce m'ai părăsit, și pentruce Te depărtezi fără să-mi ajuti și fără s'ascuți plîngerile * mele? * Mat. 27, 46. Marc. 15, 34. ** Ezech. 5, 7.

2. Strig ziua, Dumnezeule, și nu-mi răspunzi:

strig și noaptea, și tot n'am odihni.

3. Totuș Tu ești Cel Sfînt, și Tu locuiești în mijlocul laudelor * lui Israel. * Deut. 10, 17.

4. În Tine se încredeau părinții noștri:

se încredeau, și-i izbăveai.

5. Strigau către Tine, și erau scăpați; se încredeau în Tine *, și nu rămîneau de rușine.

* Ps. 22, 2, 3, 11, 1; 71, 1. Isa. 40, 26. Rom. 9, 20.

6. Dar eu sînt vierme *, nu om, am ajuns de ocară oamenilor * și disprețuit de popor.

* Iov. 20, 5. Isa. 41, 14. ** Isa. 22, 1.

7. Toți ceice mă văd * își bat joc de mine,

își deschid gura, dau din cap * și zic: * Mat. 27, 20. Marc. 15, 20. Luc. 23, 25. ** Iov. 10, 4. Ps. 100, 10.

8. „S'a încrezut * în Domnul! Să-l mintuiescă * Domnul,

să-l izbăvească, fiindcă-l iubește!” — * Mat. 27, 42. ** Ps. 31, 14.

9. Da, Tu m'ai * scos din pîntecele mamei,

m'ai pus la adăpost de orice grijă la țîțele mamei mele; * Ps. 71, 4.

10. de cînd eram la sînul * mamei, am fost supt paza Ta,

din pîntecele mamei ai fost Dumnezeul meu. * Isa. 46, 3; 49, 1.

11. Nu Te depărta de mine, căci s'a-propie necazul,

și nimeni nu-mi vine în ajutor.

12. O mulțime * de tauri sînt împrejurul meu,

niște tauri din Basan mă înconjoară. * Deut. 12, 14. Ps. 22, 20. Ezech. 20, 18. Amos 4, 1.

13. Își deschid * gura împotriva mea, ca un leu, care sfîșie și răcește.

* Iov. 10, 10. Ps. 22, 21. Ps. 2, 10; 9, 40.

14. Am ajuns ca apa, care se scurge, și toate oasele * mi se despart;

mi s'a făcut inima * ca ceara, și se topește în lînghețul meu.

* Dan. 2, 8. ** Iov. 7, 8. Iov. 24, 10.

15. Mi se usucă puterea * ca lutul, și mi se lipește * limba de cerul gurii:

m'ai adus în țărîna morții. * Prov. 17, 22. ** Iov. 20, 10. Ps. 4, 4. Isa. 38, 20.

16. Căci niște cîni mă înconjoară *, o ceată de nelegiuîți dau îndoială împrejurul meu,

mi-au străpuns * mîinile și picioarele: * Apoc. 22, 15. ** Mat. 27, 32. Marc. 15, 24. Luc. 23, 26. Ioan 19, 23, 27; 20, 26.

17. toate oasele aş putea să mi le număr.
 Ei, însă, pindesc* şi mă privesc;

* Luc. 23, 37, 38.

18. Îşi împart* hainele mele între ei,
 şi trag la sorţ pentru cămaşa mea.

* Luc. 23, 34. Ioan 19, 23, 24.

19. Dar Tu, Doamne, nu Te depărta*!
 Tu, Tăria mea, vino de grabă în ajutorul meu!

* Ps. 11, Ps. 18, 1.

20. Scapă-mi sufletul de sabie,
 şi viaţa* din ghiarele cailor**!

* Ps. 18, ** Ps. 34, 17.

21. Scapă-mă* din gura leului,
 şi scoate-mă** din coarnele bivoli-
 lui!

* 2 Tim. 4, 17. ** Is. 34, 7. Ps. 4, 27.

22. Voi vesti* Numele Tău fraţilor**
 mei,

şi Te voi lăuda în mijlocul adunării.
 * Ps. 46, 8. Evr. 2, 12. ** Is. 26, 17. Rom. 8, 26.

23. Cel ce* vă temeţi de Domnul,
 lăudaţi-L!

Voi toţi, sămînţa lui Iacov, slăvi-
 ţi-L!

Cutremuraţi-vă înaintea Lui, voi to-
 ţi, sămînţa lui Israel!

* Ps. 135, 18, 20.

24. Căci El nici nu dispreţuieşte,
 nici nu urăşte necazurile celui nenor-
 oşit,

şi nu-Şi ascunde Faţa de el,
 ci* îl ascultă cînd strigă către El.

* Evr. 8, 7.

25. În adunarea cea mare, Tu* vei fi
 pricina laudelor mele:

şi-mi voi împlini juruinţele** în fa-
 ța celor ce se tem de Tine.

* Ps. 135, 26. 40, 5. 101, 1. ** Ps. 68, 33. 118, 14. 124, 8. 4.

26. Cei săraci* vor minca şi se vor
 sătura,

ceice caută pe Domnul, îi vor lăuda:
 vestă să vă fie inima** pe vecie!

* Evr. 7, 11, 12, 13, 15. Ps. 69, 33. 101, 1. ** Is. 40, 5, 11.

27. Toate* marginile pămîntului îşi
 vor aduce aminte şi se vor întoarce
 la Domnul:

toate familiile neamurilor** se vor
 închina înaintea Ta.

* Ps. 2, 8. 72, 11. 86, 9. 96, 3. Is. 46, 6. ** Ps. 66, 7.

28. Căci* a Domnului este împără-
 ția:

El stăpîneşte peste neamuri.
 * Ps. 47, 6. 104, 21. 148, 24. 2. Mat. 4, 13.

29. Toţi cei puternici* de pe pămînt
 vor minca şi se vor închina şi ei;

înaintea Lui se vor pleca toţi** ceice
 se pogoară în ărlină,

ceice nu pot să-şi păstreze viaţa.

* Ps. 48, 12. ** Is. 38, 18. Ps. 137, 2, 10.

30. O sămînţă de oameni îi va sluji;

şi se va vorbi* despre Domnul
 către ceice vor veni** după ei.

* Ps. 47, 8. ** Ps. 18, 4; 101, 4; 102, 18.

31. Aceştia vor veni* şi vor vesti
 dreptatea Lui,

vor vesti lucrarea Lui poporului
 care se va naşte.

* Is. 40, 1. Rom. 8, 29, 30.

PSALMUL 23.

O cântare a lui David.

23 1. Domnul este Păstorul* meu:
 nu voi duce lipsă de nimic**.

* Is. 40, 11. Evr. 23, 4. Rom. 14, 11, 12, 20. Ioan 10, 11.

1 Pet. 2, 25. Apoc. 7, 17. ** Ps. 137, 4, 18.

2. El mă paşte în* păşuni verzi,
 şi mă duce la** ape de odihnă;

* Rom. 14, 14. ** Apoc. 7, 17.

3. Îmi înviorează sufletul,
 şi mă* povăţuieşte pe cărări drepte,
 din pricina Numei Lui Său.

* Ps. 1, 6. 21, 8. Prov. 8, 20.

4. Chiar dacă ar fi să umblu prin va-
 lea umbrei* morţiilor,

nu mă tem de** niciun rău, căci † Tu
 eşti cu mine.

Toagul şi nuiaua Ta mă mîngîie.

* Evr. 2, 4; 10, 20, 22; 24, 17. Ps. 44, 19. ** Ps. 5, 4; 27, 1;

120, 4. † Is. 43, 2.

5. Tu* îmi întinzi masa în faţa pro-
 tivnicilor mei;

îmi ungi capul cu untdelemn**,
 şi paharul meu este plin de dă-
 peste el.

* Ps. 104, 15. ** Ps. 103, 15.

6. Da, fericirea şi îndurarea mă vor
 însoţi

în toate zilele vieţii mele,
 şi voi locui în Casa Domnului pînă
 la sfîrşitul zilelor mele.

PSALMUL 24.

Un psalm al lui David.

24 1. Al Domnului este* pămîntul
 cu tot ce este pe el,

lumea şi cei ce o locuiesc!

* Rom. 8, 20;

19, 8. Deut. 10, 14. Evr. 41, 11. Ps. 103, 12. 1 Cor. 10, 26, 28.

2. Căci* El l-a întemeiat pe mări,
 şi l-a întărit pe riuri.

* Ps. 1, 6. Evr. 26, 6. Ps. 104, 5; 136, 4. 1 Pet. 3, 6.

3. Cine* va putea să se suie la mun-
 tele Domnului?

Cine se va ridica pînă la locul Lui
 cel Sfînt? —

* Ps. 36, 1.

4. Cel* ce are minile nevinovate**
 şi inima curată†,

cel ce nu-şi dedă sufletul la min-
 ciumă,

şi nu jură †† ca să înşele.

* Is. 32, 18, 19.

** Evr. 17, 8. † Tim. 2, 8. † Mat. 5, 8. †† Ps. 120, 4.

5. Acela va căpăta binecuvîntarea
 Domnului,

starea după voia Lui dată de Dumnezeu mintuirii lui.

6. Iată partea de moștenire a celor ce-L cheamă,
a celor ce caută * Fața Ta,
Dumnezeul lui Iacov. —

* Ps. 27, 8; 106, 4. (Coptele).

7. Porți, ridicați-vă * capetele;
ridicați-vă, porți vecinice,
ca ** să intre împăratul slavei! —

* Is. 26, 5. ** Ps. 87, 8. Hag. 2, 1. Mal. 3, 1. 1 Cor. 3, 8.

8. „Cine este acest împărat al slavei?” —

Domnul cel tare și puternic,
Domnul cel viteaz în lupte.

9. Porți, ridicați-vă capetele;
ridicați-le, porți vecinice,
ca să intre împăratul slavei! —

10. „Cine este acest împărat al slavei?” —

— Domnul oștirilor:

El este împăratul slavei! — (Coptele).

PSALMUL 25.

Un psalm al lui David.

25 1. La Tine *, Doamne, îmi înalt sufletul. * Ps. 36, 4; 146, 5. Ps. 3, 42.

2. În Tine, Dumnezeule, mă încred *:
să nu fiu dat de rușine,
ca să ** nu se bucure vrăjmașii mei de mine! * Ps. 36, 4; 11, 1; 34, 8. Is. 26, 38; 49, 23. Rom. 10, 11. ** Ps. 13, 4.

3. Da, toți cei ce nădăjduiesc în Tine nu vor fi dați de rușine:

ci de rușine vor fi dați cei ce Te părăsesc fără temei.

4. Arată-mi, Doamne, căile * Tale,
și învață-mă cărările Tale.

* Ezech. 38, 25. Ps. 25, 9; 27, 31; 99, 31; 119; 143, 8, 20.

5. Povățuiește-mă în adevărul Tău, și învață-mă;

căci Tu ești Dumnezeul mintuirii mele,

Tu ești totdeauna nădejdea mea!

6. Adu-Ți aminte, Doamne, de îndurarea * și bunătatea Ta;

căci sînt vecinice.

* Ps. 108, 12; 109, 1; 137, 1. Is. 40, 15. Ier. 33, 15.

7. Nu-Ți aduce aminte de greșelile * din tinereța mea, nici de fărâdelegile mele;

ci adu-Ți aminte de mine,

după ** îndurarea Ta, pentru bunătatea Ta, Doamne!

* Ier. 31, 29; 39, 11. Ier. 3, 25. ** Ps. 88, 1.

8. Domnul este bun și drept:

de aceea arată El păcătoșilor calea.

9. El face pe cei smeriți să umble în tot ce este drept.

El învață pe cei smeriți calea Sa.

10. Toate cărările Domnului sînt îndurare și credincioșie,
pentru cei ce păesc legămîntul și poruncile Lui.

11. Pentru * Numele Tău, Doamne, iartă-mi fărâdelegea,
căci ** mare este!

* Ps. 21, 12; 78, 9; 109, 21; 143, 11. ** Rom. 8, 26.

12. Cine este omul, care se teme de Domnul?

Aceluia * Domnul îi arată calea pe care trebuie s'o aleagă. * Ps. 87, 28.

13. El * va locui în fericire,
și sămînța ** lui va stăpîni țara.

* Ps. 128, 28. ** Ps. 87, 11; 128, 28.

14. Prietenia * Domnului este pentru cei ce se tem de El,
și legămîntul făcut cu El le dă învîltitură.

* Ps. 101, 5. Is. 54, 17; 55, 35.

15. Eu îmi întorc necurmat ochii * spre Domnul,
căci El îmi va scoate picioarele din laț.

* Ps. 141, 8.

16. Privește-mă * și ai milă de mine,
căci sînt părăsit și nenorocit.

* Ps. 69, 24; 88, 28.

17. Neliniștea inimii mele crește:
scoate-mă din necazul meu!

18. Uita-Te * la ticlășia și truda mea,
și iartă-mi toate păcatele mele.

* 1 Sam. 16, 22.

19. Vezi cît de mulți sînt vrăjmașii mei,
și cu ce ură mare mă urmăresc.

20. Păzește-mi sufletul, și scapă-mă!
Nu * mă lăsa să fiu dat de rușine cînd mă încred în Tine!

* Ysa. 2.

21. Să mă ocrotească nevinovăția și neprihănirea,

cînd îmi pun nădejdea în Tine!

22. izbăvește *, Dumnezeule, pe Israel din toate necazurile lui. * Ps. 124, 8.

PSALMUL 26.

Un psalm al lui David.

26 1. Fără-mi * dreptate, Doamne, căci umblu ** în nevinovăție,
și mă țin încred în Domnul, fără șovăire. * Ps. 7, 8. ** Ysa. 11, 5. Hag. 30, 8. Ps. 30, 7. 1 Ps. 26, 7; 31, 14. Ps. 28, 25.

2. Cercetează-mă *, Doamne, încercă-mă,

trece-mi prin cuptorul de foc rărunchii și inima!

* Ps. 7, 8; 27, 8; 69, 32; 139, 23. Ezech. 10, 6.

3. Căci bunătatea Ta este înaintea ochilor mei,

și umblu * în adevărul Tău. * Hag. 30, 8.

4. Nu șed împreună cu * oamenii mincinoși,

și nu merg împreună cu oamenii vicleni. ^{* Ps. 1. 1. Ier. 18. 17.}

5. Urâsc * adunarea celor ce fac răul, și^{***} nu stau împreună cu cei răi. ^{* Ps. 88. 4; 138. 22, 23. ** Ps. 1. 1.}

6. Imi spăl minile în * nevinovăție, și așa înconjur altarul Tău, Doamne, ^{* Ezech. 40. 19, 20. Ps. 73. 13. 1 Tim. 2. 8.}

7. ca să izbucnesc în mulțămiri, și să istorisesc toate minunile Tale.

8. Doamne, eu iubesc * locașul Casei Tale,

și locul în care locuiește slava Ta. ^{* Ps. 27. 4.}

9. Nu-mi * lua sufletul împreună cu păcătoșii,

nici viața cu oamenii cari varsă sânge, ^{* 1 Sam. 26. 29. Ps. 26. 2.}

10. ale căror mâni sînt nelegiuite, și a căror dreptă * este plină de mită * ! ^{* Ezech. 23. 8. Ier. 18. 28. 1 Sam. 2. 3. Ier. 23. 28.}

11. Eu umblu * în neprăhănire; izbăvește-mă, și ai milă de mine ! ^{* Ysa. 1.}

12. Piciorul * meu stă pe calea cea dreaptă^{***};

voi binecuvînta pe Domnul în * adunări. ^{* Ps. 40. 2. ** Ps. 37. 13. 1 Ps. 32. 22; 137. 32; 141. 1.}

PSALMUL 27.

Un psalm al lui David.

27 1. Domnul este lumina * și mîntuirea^{***} mea:

de cine să mă tem ?

Domnul * este sprijinitorul vieții mele:

de cine să-mi fie frică ? ^{* Ps. 54. 12.}

^{1 Sam. 26. 20, 21; 1 Sam. 2. 3. ** Ezech. 13. 2. 1 Ps. 62. 1, 4; 138. 14, 21. Ier. 17. 2.}

2. Cînd înaintează cei răi împotriva mea,

ca * să-mi mănînce carnea,

toată ei—prigonitorii și vrăjmașii mei —

se clatină și cad. ^{* Ps. 34. 4.}

3. Chiar o oștire de * ar tăbări împotriva mea,

inima mea tot nu s'ar teme.

Chiar război de s'ar ridica împotriva mea,

tot plin de încredere aș fi. ^{* Ps. 5. 4.}

4. Un * lucru cer dela Domnul, și-l doresc fierbinte:

aș vrea să locuiesc^{***} toată viața mea în Casa Domnului,

ca să privesc frumusețea * Domnului,

și să mă minunez de Templul Lui. ^{* Ps. 26. 8. ** Ps. 65. 4. Luc. 2. 27. 1 Ps. 136. 17.}

5. Căci El mă va ocroti în coliba Lui, în * ziua necazului,

mă va ascunde supt acoperișul cortului Lui,

și mă va înălța pe^{***} o stîncă.

^{* Ps. 30. 20; 40. 2; 51. 1. Ier. 4. 2. ** Ps. 40. 3.}

6. Iată că mi se și înalță capul * peste vrăjmașii mei, cari mă înconjoară:

voi aduce jertfe în cortul Lui

în sunetul trâmbiței,

voi cînta și voi lăuda pe Domnul. ^{* Ps. 3. 2.}

7. Ascultă-mi, Doamne, glasul cînd Te chîm:

ai milă de mine și ascultă-mă !

8. Inima îmi zice din partea Ta: „Caută * Fața Mea !”

Și Fața Ta, Doamne, o caut !

^{* Ps. 34. 4; 138. 4.}

9. Nu-mi * ascunde Fața Ta, nu îndepărta cu minie pe robul Tău !

Tu ești ajutorul meu, nu mă lăsa,

nu mă părăsi, Dumnezeul mîntuirii mele ! ^{* Ps. 30. 27; 140. 7.}

10. Căci * tatăl meu și mama mea mă părăsesc,

dar Domnul mă primește. ^{* Ier. 49. 18.}

11. Invață *-mă, Doamne, calea Ta, și povățuiește-mă pe cărarea cea dreaptă,

din pricina vrăjmașilor mei. ^{* Ps. 25. 4; 38. 32; 138.}

12. Nu * mă lăsa la bunul plac al protivnicilor mei !

Căci împotriva mea se ridică niște martori^{***} mincinoși,

și niște oameni, cari nu sufli * decît

asuprire. ^{* Ps. 30. 23. ** 1 Sam. 22. 9. 2 Sam. 19. 7, 8. Ps. 26. 11. 1 Psal. 5. 1.}

13. O ! dacă n'aș fi încredințat că voi vedea bunătatea Domnului

pe * pămîntul celor vii !...

^{* Ps. 30. 13; 118. 9; 142. 8. Ier. 11. 26. Ezech. 26. 20.}

14. Nădăjduiește * în Domnul ! Fii tare, îmbărbătează-ți inima,

și nădăjduiește în Domnul !

^{* Ps. 31. 24; 52. 1, 8; 138. 5. Ier. 28. 8. Ier. 3. 8.}

PSALMUL 28.

Un psalm al lui David.

28 1. Doamne, către Tine strig. Sîntina mea !

Nu * rămînea surd la glasul meu,

ca^{***} nu cumva, dacă Te vei depărta

fără să-mi răspunzi,

să ajung ca cei ce se pogoară în groapă. ^{* Ps. 20. 1. ** Ps. 30. 4; 140. 7.}

2. Ascultă glasul rugăciunilor mele, cînd strig către Tine,

și cînd * îmi ridic minile spre^{***} locașul Tău cel Sfînt.

^{* 1 Reg. 4. 22; 22. 6; 28. 26. Ps. 1. 7. ** Ps. 138. 8.}

3. Nu * mă lua de pe pămînt împreună cu cei răi

și cu oamenii nelegiului,
cari^{**} vorbesc de pace aproapei lui
lor.

și, cînd colo, au răutate în inimă,
^{* Ps. 26, 9. ** Ps. 12, 2; 55, 21; 82, 4. Jer. 9, 9.}

4. Răsplătește^{*} -le după lucrările lor
și după răutatea faptelor lor,
răsplătește-le după lucrarea minilor
lor!

Dă-le plata care li se cuvine!
^{* 2 Tim. 4, 14. Apoc. 18, 4.}

5. Căci ei^{*} nu iau aminte la lucrările
Domnului,
la lucrarea minilor Lui.
Să-i doboare și să nu-i mai scoale!

^{* 109, 24, 27. Isa. 5, 17.}

6. Binecuvîntat să fie Domnul,
cîci ascultă glasul rugă-uniilor mele.

7. Domnul este tăria^{*} mea și scutul
meu;

în El mi se^{**} încrede inima, și sînt
ajutat.

De aceea îmi este plină de veselie
inima,

și-L laud prin cîntările mele.
^{* Ps. 118, 2. ** Ps. 124, 3; 132, 4.}

8. Domnul este tăria poporului Său,
El este Stîlca^{*} izbăvitoare a umului
Său.
^{* Ps. 124, 4.}

9. Mintuiește, Doamne, poporul Tău,
și binecuvîntează moștenirea^{*} Ta!

Fii păstori și^{**} sprîmîntorul lor în
veci

^{* Deut. 5, 26. 1 Reg. 8, 54, 55. ** Exod. 1, 4.}

PSALMUL 20.

Un psalm al lui David.

29 1. Fiii lui Dumnezeu, dați^{*} Dom-
nului,

dați Domnului slavă și cînte.
^{* 1 Cor. 14, 26, 26. Ps. 96, 7, 8, 9.}

2. Dați Domnului slava cuvenită Nu-
melui Lui!

Inchinați-vă înaintea Domnului îm-
brăcați cu podocabe^{*} sfinte!

^{* 1 Cor. 14, 21.}

3. Glasul Domnului răsună pe ape,
Domnezeu^{*} slavei face să bubue
tunetul:

Domnul este pe ape mari. ^{* 109, 37, 4, 5.}

4. Glasul Domnului este puternic,
glasul Domnului este măreț.

5. Glasul Domnului sfarmă cedrii;
Domnul sfarmă cedrii^{*} Libanului;

^{* Isa. 2, 13.}

6. Ii^{*} face să sară ca niște viței,
și Libanul și Sirionul^{**} sar ca niște
pui de bivoli.

^{* Ps. 114, 4. ** Deut. 3, 8.}

7. Glasul Domnului face să țîșnească
flăcări de foc,

8. glasul Domnului face să se cutre-
mure pustia;

Domnul face să tremure pustia Ca-
des^{*}.

^{* 2 Sam. 12, 29.}

9. Glasul Domnului face pe cerboai-
ce^{*} să nască;

El despoale pădurile;
în locașul Lui totul strigă: „Slavă!”

^{* 109, 28, 1, 2, 3.}

10. Domnul stătea^{*} pe scaunul Lui
de domnie cînd cu poporul,

și Domnul împărățește în^{**} veci pe
scaunul Lui de domnie.

^{* Psal. 4, 17. 109, 28, 4, 29. ** Ps. 124, 12.}

11. Domnul^{*} dă tărie poporului Său.
Domnul binecuvîntează pe poporul
Său cu pace.

^{* Ps. 124, 6.}

PSALMUL 30.

*Un psalm. O cîntare pentru sfințirea
Casei Domnului, făcută de David.*

30 1. Te înalți, Doamne, căci m'ai^{*}
ridicat,

și m'ai lăsat pe vrăjmașii mei să
se bucure^{**} de mine.

^{* Ps. 30, 5. ** Ps. 28, 2; 35, 18, 24.}

2. Doamne, Dumnezeule,
eu am strigat către Tine,

și Tu m'ai vindecat^{*}.

^{* Ps. 4, 2; 103, 3.}

3. Doamne, Tu mi-ai ridicat^{*} sufletul
din locuința morților,

Tu m'ai adus la viață din mijlocul
celor ce se pogoară^{**} în groapă.

^{* Ps. 50, 15. ** Ps. 28, 1.}

4. Cîntați^{*} Domnului, voi cei iubiți
de El,

măriți prin laudele voastre Numele
Lui cel Sfînt!

^{* 1 Cor. 14, 4. Ps. 67, 27.}

5. Căci minia Lui ține numai o clipă^{*},
dar îndurarea Lui ține toată^{**} viața:

seara vine plînsul,

iar dimineața[†] veselie.

^{* Ps. 124, 8.}

6. Cînd îmi mergea bine^{*}, ziceam:

„Nu mă voi clătina niciodată!”

^{* 109, 28, 15.}

7. Doamne, prin bunăvoința Ta mă
așezasei pe un munte tare...

dar Ți-ai ascuns^{*} Fața, și m'am tur-
burat.

^{* Ps. 124, 29.}

8. Doamne, eu am strigat către Tine,
și m'am rugat Domnului, zicînd:

9. „Ce vei cîștiga dacă-mi verși sin-
gele, și mă pogori în groapă?

Poate să Te laude țîrîna^{*}?”

Poate ea să vestească credincioșia

Ta?

^{* Ps. 43, 4; 88, 11; 115, 17; 124, 17. Isa. 39, 16.}

10. Ascultă, Doamne, ai milă de mine!
Doamne, ajută-mă!”

—

11. Și mi-ai prefăcut^{*} tînguiriile în
veselie,

mi-ai deslegat sacul de jale, și m'ai încins cu bucurie, *^{2 Sam. 4, 14. Job 31, 3. Jer. 31, 6.}
12. pentruca inima mea să-Ți cînte, și să nu stea mută.

Doamne, Dumnezeule, eu pururea Te voi lăuda!

PSALMUL 31.

*Către mal marelui clădăreților.
Un psalm al lui David.*

31 1. Doamne, în Tine * mă încred: să nu fiu dat de rușine niciodată. Izbăvește-mă, în * dreptatea Ta!

* Ps. 22, 3; 23, 2; 31, 1. Job. 40, 28. ** Ps. 140, 1.

2. Pleacă * Ți urechea spre mine, grăbește de-mi ajută!

Fii pentru mine o stîncă ocrotitoare, o cetățuie unde să-mi găsesc scăparea!

* Ps. 31, 2.

3. Căci * Tu ești Stîncă mea, Cetățuia mea,

și, pentru * Numele Tău, mă vei poartă și mă vei călăuzi.

* Ps. 31, 2. ** Ps. 23, 2; 35, 15.

4. Scoate-mă din lațul, pe care mi l-au întins vrăjmașii.

Căci Tu ești Ocrotitorul meu!

5. În minile * Tale îmi încredințez duhul:

Tu mă vei izbăvi, Doamne, Dumnezeule adevărate!

* Luc. 23, 46. Fapt. 7, 59.

6. Eu urăsc pe ceice * se lipsesc de idoli deșerti,

și mă încred în Domnul. *^{Isaia 2, 8.}

7. Fă-mă să mă veselesc și să mă bucur de îndurarea Ta,

căci vezi ticăloșia mea, știu * neliniștea sufletului meu,

*^{Isaia 16, 27.}

8. și nu mă vei da * în minile vrăjmașului,

ci îmi vei pune picioarele * la loc larg. *^{Isaia 33, 20. 1 Sam. 17, 42; 24, 15. ** Ps. 4, 1; 18, 26.}

9. Ai milă de mine, Doamne, căci sînt în strîmtorare:

fața, sufletul, și trupul mi s'au topit * de întristare;

*^{Ps. 4, 3.}

10. mi se sfîrșește viața în durere, și anii în suspinuri.

Mi s'au slăbit puterile din pricina fărâdelegii mele, și-mi putrezesc oasele *!

*^{Ps. 32, 3; 102, 9.}

11. Din pricina protivnicilor mei, am ajuns * de ocară,

de mare ocară pentru vecinii * mei, și de groază pentru prietenii mei;

ceice * mă văd pe uliță, fug de mine.

*^{Ps. 41, 3. Isa. 52, 4. ** Jer. 18, 25. Ps. 35, 12; 60, 8, 12. *^{Ps. 64, 5.}}

12. Sînt uitat de * inimi ca un mort, am ajuns ca un vas sfărîmat. *^{Ps. 68, 4, 6.}

13. Aud * vorbele rele ale multora, văd spaima * care domnește împrejur, cînd se sfătuesc * ei împreună împotriva mea,

și uneltesc să-mi ia viața.

*^{Jer. 20, 10. ** Jer. 6, 25; 20, 3. Ps. 11, 2. 22, 1. Mat. 27, 1.}

14. Dar eu mă încred în Tine, Doamne, și zic: „Tu ești Dumnezeul meu!”

15. Soarta mea este în mîna Ta; scapă-mă de vrăjmașii și de prigonitorii mei!

16. Fă * să lumineze Fața Ta peste robul Tău,

scapă-mă, prin îndurarea Ta!

*^{Exod. 6, 25, 26. Ps. 4, 6; 47, 1.}

17. Doamne, să nu * rămîn de rușine cînd Te chem.

Ci să rămînă de rușine cei răi, și ei să se pogoare muți * în locuința morților!

*^{Ps. 35, 2. ** 1 Sam. 2, 9. Ps. 115, 17.}

18. Să amuțească * buzele mincinoase,

cari vorbesc * cu îndrăzneală, cu trufie și dispreț împotriva celui neprihănit!

*^{Ps. 12, 3. ** 1 Sam. 2, 3. Ps. 54, 4. Ps. 115.}

19. O, cit * de mare este bunătatea Ta, pe care o păstrezi pentru cei ce se tem de Tine,

și pe care o arăți celor ce se încred în Tine, în fața fiilor oamenilor!

*^{Isa. 61, 4. 1 Cor. 2, 8.}

20. Tu * îi ascunzi, la adăpostul Fetei Tale, de cei-i prigonesc,

li * ocrotești în cortul Tău de limbile cari-i clevetesc. *^{Ps. 37, 3; 32, 1. ** Jer. 4, 21.}

21. Binecuvîntat să fie Domnul, căci și-a arătat în * chip minunat îndurarea față de mine:

parcăș fi fost într-o * cetate întărită.

*^{Ps. 17, 1. ** 1 Sam. 22, 7.}

22. În * pornirea mea nechibzuită, ziceam: „Sînt izgonit * dinaintea Ta!”

Dar Tu ai auzit glasul rugăciunilor mele,

cînd am strigat spre Tine. *^{1 Sam. 28, 20. Ps. 115, 11. ** Isa. 38, 11, 12. Ps. 115, 2, 4. Isaia 2, 4.}

23. Iubiți * dar pe Domnul, toți cei iubiți de El.

Căci Domnul păzește pe cei credincioși,

și pedepsește aspru pe cei mindri.

*^{Ps. 34, 9.}

24. Fiți tari *, și îmbărbătați-vă inima,

toți cei ce nădărduiți în Domnul!

*^{Ps. 27, 14.}

PSALMUL 32.

*Un psalm al lui David,
O cîntare.*

32 1. Ferice de cel cu fărâdelegea iertată*,
și de cel cu păcatul acoperit!

*Ps. 32, 1; Rom. 4, 6, 7, 8.

2. Ferice de omul, cărui nu-i ține în seamă* Domnul nelegiuirea,
și în** dăhul cărui nu este violență!

*2 Cor. 5, 19. ** Ioan 1, 47.

3. Cîntă vreme am tăcut, mi se topeau oasele de gemetele mele necurmate.

4. Căci zi și noapte mîna* Ta apăsa asupra mea;

mi se usca vîlaga cum se usucă pămîntul de seceta verii.

*1 Sam. 2, 9, 11. Lev. 26, 7. Ps. 32, 2. (Oprirea).

5. Atunci Ți-am mărturisit păcatul meu, și nu mi-am ascuns fărâdelegea. Am zis*: „Imi voi mărturisi Domnului fărâdelegile!“

Și Tu ai iertat vina păcatului meu.
*Prov. 28, 13. Isa. 43, 24. Luc. 11, 13, 21, etc. 1 Ioan 1, 9. (Oprirea).

6. De* aceea orice om evlavios să se roage** Ție la vreme potrivită!

Și chiar de s'ar vărsa ape mari, pe el nu-l vor atinge de loc.

*1 Tim. 1, 16. ** Isa. 55, 6. Ioan 7, 34.

7. Tu* ești ocrotirea mea, Tu mă scoți din necaz,

Tu mă înconjuři cu cîntări** de izbăvire.
*Ps. 3, 9; 27, 1; 33, 20; 118, 124. ** Exod. 15, 1. Zech. 4, 1. 2 Sam. 22, 1. (Oprirea).

8. „Eu — zice Domnul — te voi învăța, și-ți voi arăta calea pe care trebuie s'o urmezi,

te voi sfătui, și voi avea privirea îndreptată asupra ta.“

9. Nu* fiți ca un cal sau ca un câțir fără** pricepere,

pe cari-i strunești cu un frîu și o zăbală cu cari-i legi,

ca să nu se apropie de tine. —

*Prov. 26, 3. Isa. 5, 2. ** Lev. 25, 12.

10. De multe* dureri are parte cel rău,

dar cel ce** se încrede în Domnul, este înconjurat cu îndurarea Lui.

*Prov. 19, 21. Rom. 2, 9. ** Ps. 34, 9; 94, 22. Prov. 18, 23. Job. 17, 7.

11. Neprihăniților, bucurați-vă* în Domnul și veseliți-vă!

Scoateți strigăte de bucurie, toți cei cu inima fără prihană!

*Ps. 34, 10; 98, 5.

PSALMUL 33.

33 1. Neprihăniților, bucurați-vă în* Domnul!

Oamenilor** fără prihană le șade bine cîntarea de laudă.

*Ps. 33, 12; 97, 12. ** Ps. 147, 1.

2. Lăudați pe Domnul cu arfa, lăudați-L cu alăuta cu* zecor coarde.
*Ps. 33, 2; 148, 3.

3. Cîntați-l* o cîntare nouă!
Faceți să răsunе coardele și glasurile voastre!
*Ps. 33, 1; 98, 1; 144, 3; 149, 3. Isa. 42, 10. Apoc. 5, 9.

4. Căci Cuvîntul Domnului este adevărat,

și toate lucrările Lui se împlinesc cu credincioșie.

5. El* iubește dreptatea și neprihănirea;

bunătatea** Domnului umple pămîntul.

*Ps. 11, 7; 45, 7. ** Ps. 119, 64.

6. Cerurile au fost făcute prin* Cuvîntul Domnului,

și toată** ostirea lor prin† suflarea gurii Lui.
*Ps. 1, 6, 7. Evr. 11, 3. 2 Pet. 3, 6. Lev. 26, 12. † Ps. 3, 1.

7. El* îngrămădește apele mării într'un morman,

și pune adîncurile în cămări.
*Ps. 1, 9. Lev. 26, 10; 38, 6.

8. Tot pămîntul să se teamă de Domnul!

Toți locuitorii lumii să tremure înaintea Lui!

9. Căci el* zice, și se face;
poruncește și ce poruncește la ființă.

*Ps. 1, 3. Ps. 148, 6.

10. Domnul* răstoarnă sfaturile Neamurilor,

zădărnicește planurile popoarelor.
*Isa. 40, 15; 48, 18.

11. Dar sfaturile* Domnului dăinuiesc pe vecie,

și planurile inimii Lui, din neam în neam.

*Is. 23, 18. Prov. 19, 21. Isa. 45, 29.

12. Ferice* de poporul, al cărui Dumnezeu este Domnul!

Ferice de poporul, pe care Și-l alege** El de moștenire!

*Ps. 33, 4; 144, 12. ** Exod. 19, 5. Deut. 7, 6.

13. Domnul privește din* înălțimea cerurilor,

și vede pe toți fiii oamenilor.
*2 Cor. 12, 9. Lev. 26, 34. Ps. 11, 4; 14, 2. Prov. 15, 3.

14. Din locașul locuinței Lui, El privește

pe toți locuitorii pămîntului.

15. El le întocmește inima la toți,
și la aminte* la toate faptele lor.

*Is. 44, 21. Lev. 26, 19.

16. Nu mărirea ostirii scapă pe împărat*,

nu mărirea puterii izbăvește pe vi-teaz;

*Ps. 44, 3.

17. Calul nu poate* da chează bi-ruinței,

și toată vîlaga lui nu dă izbăvirea.

^{* Ps. 30, 7; 147, 10. Prov. 21, 21.}

18. Iată *, ochiul Domnului privește peste ** ceie se tem de El,

peste ceie nădăjduiesc în bunătatea Lui. ^{* Iov. 35, 7; Ps. 34, 15. 1 Pet. 3, 12. ** Ps. 140, 11.}

19. ca să le scape sufletul dela moarte, și să-i țină * cu viață în mijlocul foametei. ^{* Iov. 3, 20. Ps. 107, 29.}

20. Sufletul * nostru nădăjduiește în Domnul;

El ** este Ajutorul și Scutul nostru.

^{* Ps. 30, 1, 4; 100, 1. ** Ps. 124, 9, 10, 11.}

21. Da, inima * noastră își găsește bucuria în El,

căci avem încredere în Numele Lui cel Sfînt. ^{* Ps. 124, 8. Zab. 10, 7. Iosif 10, 22.}

22. Doamne, fie îndurarea Ta peste noi,

după cum o nădăjduim noi dela Tine!

PSALMUL 34.

Un psalm alcătuit de David, cînd a făcut pe nebunul în fața lui Abimelec, și a plecat izgonit de el.

34 1. Voi binecuvînta * pe Domnul în orice vreme;

lauda Lui va fi totdeauna în gura mea. ^{* Ecl. 3, 10. 1 Tes. 5, 18. 2 Tes. 1, 3, 4, 13.}

2. Să mi se laude * sufletul în Domnul! Să asculte cei ** nenorociți și să se bucure.

^{* Iov. 9, 10. 1 Cor. 1, 31. 2 Cor. 10, 17. ** Ps. 119, 74; 140, 7.}

3. Înălțați * pe Domnul, împreună cu mine.

Să lăudăm cu toții Numele Lui! —

^{* Ps. 30, 30. Luc. 1, 46.}

4. Eu am căutat * pe Domnul, și mi-a răspuns:

m'a izbăvit din toate temerile mele. ^{* Mat. 7, 7. Luc. 11, 9.}

5. Cînd îți întorci privirile spre El, te luminezi de bucurie,

și nu ți se umple fața de rușine.

6. Cînd strigă un nenorocit *, Domnul aude,

și-l scapă din ** toate necazurile lui.

^{* Ps. 3, 4. ** Vers. 17, 19. 2 Sam. 22, 1.}

7. Ingerul * Domnului tăbărăște ** în jurul celor ce se tem de El,

și-i scapă din primejdie. ^{* Dan. 4, 20. Ecl. 1, 14. ** Ps. 32, 1, 2. 2 Reg. 4, 17. Zab. 3, 2.}

8. Gustați * și vedeți ce bun este Domnul!

Ferice ** de omul care se încrede în El!

^{* 1 Pet. 2, 3. ** Ps. 2, 12.}

9. Temeți-vă * de Domnul, voi, sfinții Lui,

căci de nimic nu duc lipsă cei ce se tem de El!

^{* Ps. 34, 20.}

10. Pui de leu * duc lipsă, și li-l foame,

dar ** cei ce caută pe Domnul nu duc lipsă de nici un bine.

^{* Iov. 4, 10, 11. ** Ps. 34, 11.}

11. Veniți, fiilor, și ascultați-mă, căci vă voi * învăța frica Domnului.

^{* Ps. 32, 8.}

12. Cine * este omul, care dorește viața,

și vrea să aibă parte de zile ferice?

^{* 1 Pet. 3, 10, 11.}

13. Ferește-ți limba de rău, și buzele de * cuvinte înșelătoare!

^{* 1 Pet. 2, 22.}

14. Depărtează-te * de rău, și fă binele;

caută ** pacea, și alceargă după ea!

^{* Ps. 37, 37. Iac. 1, 16, 17. ** Rom. 12, 18. Ecl. 12, 14.}

15. Ochi * Domnului sînt peste cei fără prihană,

și urechile Lui iau aminte la strigătele ** lor.

^{* Iov. 35, 7. Ps. 30, 19. 1 Pet. 3, 12. ** Vers. 4, 17.}

16. Domnul își întoarce Fața * împotriva celor răi,

ca ** să le steargă pomenirea de pe pămînt.

^{* Lev. 17, 10. Ier. 44, 11. Amos 4, 4. ** Prov. 10, 1.}

17. Cînd strigă cei fără prihană, Domnul * aude,

și-i scapă din toate necazurile lor.

^{* Vers. 4, 10, 13. Ps. 140, 19, 20.}

18. Domnul este aproape * de cei ** cu inima înfrîntă,

și mistuiește pe cei cu duhul zdrobit.

^{* Ps. 140, 13. ** Ps. 31, 17. Iac. 57, 30; 61, 1; 66, 2.}

19. De multe * ori vine nenorocirea peste cel fără prihană,

dar ** Domnul îl scapă totdeauna din ea.

^{* Prov. 24, 10. 2 Tim. 2, 11, 12. ** Vers. 4, 12.}

20. Toate oasele i le păzește, ca niciunul * din ele să nu i se sfîrșime.

^{* Iosif 19, 20.}

21. Pe * cel rău îl omoară nenorocirea,

dar vrăjmașii celui fără prihană sînt pedepsiți.

^{* Ps. 34, 21.}

22. Domnul scapă * sufletul robilor Săi,

și niciunul din cei ce se încred în El, nu este osîndit.

^{* 2 Sam. 4, 9. 1 Reg. 1, 20. Ps. 11, 20; 100, 4. 1 Tim. 2, 10.}

PSALMUL 35.

Un psalm al lui David.

35 1. Apără-mă * Tu, Doamne, de potrivnicii mei,

luptă ** Tu cu cei ce se luptă cu mine!

^{* Ps. 40, 1; 118, 104. 1 Tim. 3, 20. ** Ecl. 14, 20.}

2. Ia * pavăza și scutul,
și scoală-Te să-mi ajuți. * *Isa. 42. 13.*

3. Învrte sulita și săgeata împotriva
prigonitorilor mei!
zi sufletului meu: „Eu sint mîntui-
rea ta!”

4. Rușinați * și înfrunțați să fie cei-
ce vor să-mi la viața!

Să dea înapoi ** și să roșească cei
ce-mi gîndesc peirea!

* *Ysa. 20. Ps. 45. 14, 15; 70. 2. 1. ** Ps. 138. 6.*

5. Să fie * ca pleava luată de vînt,
și să-i gonască ingerul Domnului!

* *Isa. 21. 12. Ps. 1. 4; 88. 12. Isa. 28. 5. Osea 13. 2.*

6. Drumul să le fie întunecos * și
alunecos,

și să-i urmărească ingerul Domnu-
lui!

* *Ps. 73. 18. Isa. 22. 12.*

7. Căci mi-au întins * lațul lor, fă-
ră pricină, pe o groapă,

pe care au săpat-o, fără temei,
ca să-mi la viața;

* *Ps. 8. 18.*

8. să-i ajungă * prăpădul pe neaștep-
tate,

să fie prinși în lațul **, pe care
l-au întins,

să cadă în el și să piară!

* *1 Tim. 5. 5. ** Ps. 7. 18; 18. 7. 4; 140. 6. 18. Prov. 8. 23.*

9. Și atunci mi se va bucura sufletul
în Domnul:

se * va veseli de mîntuirea Lui. * *Ps. 124. 4.*

10. Toate * casele mele vor zice:
„Doamne, cine ** poate, ca Tine,

să scape pe cel nenorocit de unul
mai tare de cît el,

pe cel nenorocit și sărac de cel ce-l
jăluiește?”

* *Ps. 81. 8. ** Ezech. 15. 11. Ps. 71. 18.*

11. Niște martori * mincinoși se ri-
dică,

și mă întrebă de ceace nu știu.

* *Ps. 27. 12.*

12. Imi întorc * rău pentru bine:
mi-au lăsat sufletul pustiu.

* *Ps. 38. 20; 108. 1. 4. 6. Isa. 28. 20. Osea 15. 25.*

13. Și eu, cînd * erau ei bolnavi, mă
îmbrăcam cu sac,

imi smercam sufletul cu post,

și mă rugam ** cu capul plecat la șin.

* *Isa. 20. 25. Ps. 68. 10, 11. ** Mat. 23. 12. Luc. 22. 8.*

14. Umblam plin de durere ca pen-
tru un prieten, pentru un frate;

cu capul plecat, ca de jalea unei
mame.

15. Dar cînd mă clatin eu, ei se bu-
cură și se string;

se string fără știrea mea *, ca să mă
batjocorească,

și mă sfișie ** nelincetat.

* *Isa. 28. 1. 8, 12. ** Isa. 28. 8.*

16. Scrișească * din dinți împotriva mea,
împreună cu cei nelegiuîți, cu secă-
turile batjocoritoare.

* *Isa. 28. 8. Ps. 27. 12. Psa. 2. 12.*

17. Doamne, pînă cînd Te vei uita *
la ei?

Scapă-mi sufletul din cursele lor,
scapă-mi viața ** din ghiarele ace-
stor pui de lei!

* *Mat. 1. 12. ** Ps. 22. 20.*

18. Și eu Te voi lăuda * în adunarea
cea mare,

și Te voi slăvi în mijlocul unui po-
por mare la număr. * *Ps. 22. 20, 21; 45. 4, 10; 111. 1.*

19. Să * nu se bucure de mine ceice
pe nedrept îmi sint vrăjmași,

nici să ** nu-și facă semne cu ochiul,
ceice ț * mă urăsc fără temei!

* *Ps. 12. 4; 28. 2; 38. 28. ** Ps. 68. 4; 108. 2; 118. 58. Psa. 142. Osea 15. 25.*

† *Isa. 18. 12. Prov. 4. 12; 10. 10.*

20. Căci ei nu vorbesc de pace,
ci urzesc înșelătorii împotriva oa-
menilor liniștiți din țară.

21. Își deschid * gura larg împotriva
mea,

și zic: „Ha **! Ha! Ochii noștri își
vîd acum dorința împlinită!”

* *Ps. 22. 15. ** Ps. 45. 20; 54. 7; 70. 3.*

22. Doamne, Tu vezi *: Nu ** țieca!
Nu Te depărta * de mine, Doamne!

* *Ezech. 9. 1. Psal. 7. 24. ** Ps. 28. 1; 101. 1. † Ps. 10. 1; 20. 11; 38. 21; 71. 12.*

23. Trezește-Te, și scoală *-Te să-mi
faci dreptate!

Dumnezeule și Doamne, apără-mi
pricina!

* *Ps. 44. 20; 50. 1.*

24. Judecă *-mă după ** dreptatea Ta,
Doamne, Dumnezeul meu,

ca să ț * nu se bucure ei de mine!

* *Ps. 36. 1. ** 2 Tim. 1. 4. † Ysa. 18.*

25. Să * nu zică în inima lor: „Aha!
îată ce doream!”

Să nu zică „L-am înghițit **!”

* *Ps. 27. 12; 70. 3; 140. 8. ** Psa. 2. 12.*

26. Ci să fie rușinați * și înfrunțați
toți cei ce se bucură de nenorocirea
mea!

Să se îmbrace ** cu rușine și ocară,
cei ce se ridică ț împotriva mea!

* *Ysa. 4. Ps. 45. 14. ** Ps. 138. 20; 152. 18. † Ps. 38. 21.*

27. Să * se bucure și să se veselească,
cei ce găsesc plăcere în nevinovăția
mea,

și să zică ** nelincetat: „Mărit să fie
Domnul,

care ț vrea pacea robului Său!”

* *Isa. 12. 16. † Osea 12. 20. ** Ps. 70. 4. † Ps. 138. 4.*

28. Și atunci limba * mea va lăuda
dreptatea Ta,

în toate zilele va spune lauda Ta.

* *Ps. 38. 20; 39. 14; 71. 24.*

PSALMUL 36.

Cântec mai marele cântăreților. Un psalm al lui David, robul Domnului.

36 1. Nelegiuirea celui rău zice inimii mele;

„Nu” este frică de Dumnezeu înaintea ochilor lui.” * Rom. 8, 15.

2. Căci se măgulește” singur în ochii lui,

ca să-și deslășvirească fărădelegea, ca să-și potolească ura. * Deut. 32, 19. Ps. 18, 3; 49, 18.

3. Cuvintele gurii lui sînt mincinoase și înșelătoare”;

nu mai vrea” să lucreze ca înțelepciune și să facă binele. * Ps. 12, 2. ** Is. 4, 22.

4. În așternutul lui se gîndește la răutate”;

stă pe” o cale care nu este bună, și nu urăște răul.

* Prov. 4, 18. Mica 2, 1. ** Is. 58, 2.

5. Bunătatea Ta, Doamne, ajunge pînă” la ceruri,

și credincioșia Ta pînă la mori.

* Ps. 37, 10; 108, 4.

6. Dreptatea Ta este ca munții lui Dumnezeu,

și judecățile” Tale sînt ca Adîncul cel mare.

Doamne, Tu sprijinești pe oameni” și pe dobitoace ! * Is. 11, 3. Ps. 77, 18. Rom. 8, 19.

7. Cît” de scumpă este bunătatea Ta, Dumnezeu !

La umbra aripilor Tale găsesc” fiii oamenilor adăpost.

* Ps. 36, 19. ** Rom. 2, 12. Ps. 37, 36; 91, 4.

8. Se” satură de belugul Casei Tale, și-i adăpi din șivoul” desfătărilor Ț Tale.

* Ps. 36, 4. ** Is. 28, 17. Apoc. 22, 1. 1 Ps. 36, 11.

9. Căci” la Tine este izvorul vieții; prii” lumina Ta vedem lumina.

* Is. 2, 18. Is. 49, 4, 10, 14. ** 1 Ps. 2, 9.

10. Întinde-Ți și mai departe bunătatea peste” ceice Te cunosc,

și dreptatea peste cei cu inima neprihănită” !

* Is. 28, 18. ** Ps. 7, 10; 94, 10; 97, 12.

11. Să nu m’ajungă pîclorul celui mindru,

și să nu mă pună pe fugă mina celor răi.

12. Ceice fac fărădelegea au și început să cadă;

sînt răsturnați, și” nu pot să se mai scoale.

* Ps. 1, 6.

PSALMUL 37.

Un psalm al lui David.

37 1. Nu” te minia pe cei răi,

și nu te uita cu jînd la ceice fac răul ;

* Vers. 7. Ps. 73, 8. Prov. 25, 17; 26, 2, 18.

2. Căci sînt cîșiți iute ca” iarba, și se vestejesc ca verdeța.

* Ps. 36, 5, 6.

3. Încrede-te în Domnul, și fă binele ; locuiește în țară, și umblă în credincioșie.

4. Domnul să-ți fie desfătarea”, și El îți va da tot ce-ți dorește inima.

* Is. 58, 14.

5. Încredințează”-ți soarta în mina Domnului,

încrede-te în El, și El va lucra,

* Ps. 36, 23. Prov. 16, 3. Mat. 6, 26. Luc. 12, 22. 1 Pet. 5, 7.

6. El va” face să strălucească dreptatea ta ca lumina,

și dreptul tău ca soarele la amiază.

* Is. 60, 17. Mica 7, 8.

7. Taci” înaintea Domnului, și nădăjduiește” în El.

Nu Ț te minia pe cei ce izbutește în umbletele lui,

pe omul, care își vede împlinirea planurilor lui rele.

* Ps. 32, 1. ** Is. 58, 12. Filip. 2, 28. * Vers. 1, 8. Is. 12, 1.

8. Lasă minia, părăsește lăutimea ; nu” te supăra, căci supărarea duce numai la rău.

* Ps. 73, 8. Ecl. 4, 20.

9. Fiindcă” cei răi vor fi nimiciți, iar cei ce nădăjduiesc în Domnul vor stăpîni” țara.

* Is. 27, 12, 14. ** Vers. 11, 28, 29. Is. 57, 18.

10. Încă” puțină vreme, și cei rău nu va mai fi ;

te vei” uita la locul unde Țra, și nu va mai fi.

* Ecl. 12, 20, 27. ** Is. 7, 10; 28, 9.

11. Cei” blînzi moștenesc țara, și au belug de pace.

* Mat. 5, 4.

12. Cel rău face la planuri împotriva celui neprihănit,

și” scrișnește din dinți împotriva lui.

* Ps. 36, 16.

13. Domnul” rîde de cel rău, căci vede că-i vine și lui ziua”.

* Ps. 2, 4. ** 1 Sam. 26, 10.

14. Cei răi trag sabia și își încordează arcu,

ca să doboare pe cel nenorocit și sărac,

ca să junghie pe cei cu inima neprihănită.

15. Dar sabia” lor intră în însăș inima lor, și li se sfîrșimă arcurile.

* Mica 5, 4.

16. Mai” mult face puștinul celui neprihănit,

decît belugul multor răi.

* Prov. 18, 10; 19, 8. 1 Tim. 6, 6.

17. Căci brațele” celui rău vor fi zdrobite,

dar Domnul sprijinește pe cei neprihăniți.

* Is. 54, 10. Ps. 10, 18. Ecl. 30, 21, etc.

18. Domnul* cunoaște zilele oamenilor cinstiți;

și moștenirea lor țin' pe** vecie.

*Ps. 1. 8. **Isa. 58. 11.

19. Ei nu rămân de rușine în ziua nemorocirii,

ci au de ajuns în* zilele de foamete.

*Isa. 5. 25. Ps. 38. 18.

20. Dar cei răi pier,
și vrăjmașii Domnului sînt ca cele
mai frumoase pășune:

pier, pier ca* fumul.

*Ps. 102. 8.

21. Cel rău la cu împrumut, și nu dă
înapoi;

dar cel neprihănit* este milos, și dă.

*Ps. 132. 1. 9.

22. Căci* cei binecuvîntați de Domnul
stăpînesc țara,

dar cei blestemați de El sînt** nimiciți.

*Prov. 1. 28. **Ysa. 6.

23. Domnul* întărește pașii omului,
cînd îi place calea lui;

*1 Sam. 2. 8. Prov. 10. 9.

24. dacă se* întîmplă să cadă, nu este
dătorit de tot,

căci Domnul îi apucă de mînă.

25. Am fost tînăr, și am îmbătrînit,
dar n'am văzut pe cel neprihănit

părăsit,

nici pe urmașii lui cerșindu*-și pînă.

*Isa. 58. 25. Ps. 38. 10; 100. 10.

26. Ci el totdeauna* este milos, și
dă cu împrumut;

și urmașii lui sînt binecuvîntați.

*Deut. 15. 8. 10. Ps. 132. 1. 9.

27. Depărtează*-te de rău, fă binele,
și vei dăinui pe vecie.

28. Căci Domnul iubește* dreptatea,
și nu părăsește pe credincioșii Lui.

Totdeauna ei sînt supt paza Lui,
dar** sîmînța celor răi este nimici-

tită.

29. Cei* neprihăniți vor stăpîni țara,
și vor locui în ea pe vecie.

30. Gura* celui neprihănit vestește
înțelepciunea,

și limba lui trîmbețază dreptatea.

*Mat. 12. 35.

31. Legea* Dumnezeului său este în
inima lui;

și nu i se clatină pașii.

*Deut. 5. 8. Ps. 40. 8; 133. 26. Isa. 51. 7.

32. Cel rău pîndește* pe cel nepri-

hănit,
și caută să-l omoare.

*Ps. 38. 8.

și nu-l osîdește** cînd vine la judecată.

*1 Ps. 2. 8. **Ps. 106. 31.

34. Nădăjdulește* în Domnul, pazește
calta Lui,

și El te va înălța ca să stăpînești
țara:

vei vedea pe cei răi nimiciți**.

35. Am văzut* pe cel rău în toată
puterea lui;

se întindea ca un copac verde.

36. Dar cînd am trecut a doua oară,
nu mai era* acolo;

l-am căutat, dar nu l-am mai putut
găsi.

37. Uită-te bine la cel fără prihană,
și privește pe cel fără vicieșug;

căci omul* de pace are parte de moștenitori.

38. Dar* cei răzvrățiți sînt nimiciți
cu totii,

sîmînța celor răi este prăpădită.

39. Scăparea* celor neprihăniți vine
dela Domnul;

El este ocrotitorul lor la vremea
necazului**.

40. Domnul îi* ajută și-i izbăvește;
li izbăvește de cei răi și-i scapă,
pentrucă** se încred în El.

*Isa. 31. 8. **1 Cor. 13. 20. Dan. 3. 17; 10. 4. 23.

PSALMUL 38.

Un psalm al lui David.

Spre adăcere aminte.

38 1. Doamne*, nu mă muștra în
mînia Ta,

și nu mă pedepsi în urgia Ta.

2. Căci săgețile* Tale s'au înfipt în
mine,

și mîna** Ta apasă asupra mea.

3. N'a mai rămas nimic sîntos în
carnea mea, din pricina mîniei Tale;

nu mai este nici* o vlagă în oasele
mele, în urma păcatului meu.

4. Căci fărădelegile* mele se ridică
deasupra capului meu;

ca o povară grea, sînt** prea grele
pentru mine.

5. Rînille mele miroasă greu și sînt
pline de coptură,

în urma neamiei mele.

6. Sînt gîrbovit, peste măsură de istovit*;

toată ziua umblu** plin de întristare.

*Ps. 38. 14. **Isa. 38. 26. Ps. 42. 5; 43. 1.

7. Căci o durere arzătoare* îmi mi-

și n'a mai rămas nimic^{**} sănătos în
carnea mea. ^{* Isr. 1, 8. ** Vers. 9.}

8. Sînt fără putere, zdrobit cu desă-
vîrșire;
turburarea inimii mele mă face să
gem^{*}. ^{* Isr. 3, 24. Ps. 32, 1. Isa. 38, 11.}

9. Doamne, toate dorințele mele sînt
înaintea Ta,
și suspinurile mele nu-Ți sînt as-
cunse.

10. Inima îmi bate cu tărie, puterea
mă părăsește,
și lumina^{*} ochilor mei nu mai este
cu mine. ^{* Ps. 6, 7. 98, 9.}

11. Prietenii^{*} și cunoșcuii mei se
depărtează^{**} de rana mea,
și rudele mele stau ț de o parte.
^{* Ps. 31, 11. ** Lucr. 10, 13. 22. † Lucr. 22, 49.}

12. Ceice vor să-mi ia viața își întind
cursele^{*};
ceice-mă caută nenorocirea, spun^{**}
răutăți,
și toată ziua urzesc ț la înșelătorii.
^{* 2 Sam. 17, 1, 2, 3. ** 2 Sam. 19, 7, 8. † Ps. 35, 20.}

13. Iar eu^{*} sînt ca un surd, n'aud;
sînt^{**} ca un mut, care nu deschide
gura. ^{* 2 Sam. 18, 12. ** Ps. 39, 2, 9.}

14. Sînt ca un om, care n'aud,
și în gura căruia nu este niciun ră-
spuns.

15. Doamne, în Tine nădăjduiesc^{*};
Tu vei răspunde, Doamne, Dumne-
zeule! ^{* 2 Sam. 14, 12. Ps. 39, 7.}

16. Căci zic: „Nu îngădui să^{*} se bu-
cure vrăjmașii mei de mine,
și să se fudulească^{**} împotriva mea,
cînd mi se clatină piciorul ț!”
^{* Ps. 12, 4. ** Ps. 35, 20. † Deut. 32, 35.}

17. Căci sînt aproape să cad,
și durerea mea este totdeauna înain-
tea mea.

18. Îmi mărturisesc^{*} fărâdelegea,
mă doare^{**} de păcatul meu.
^{* Ps. 32, 5. Prov. 28, 13. ** 2 Cor. 7, 9, 10.}

19. Dar vrăjmașii mei sînt plini de
viață și plini de putere;
ceice mă urăsc fără^{*} temei, sînt mulți
la număr. ^{* Ps. 35, 19.}

20. Ei îmi întorc^{*} rău pentru bine,
îmi sînt potrivnici, pentru că^{**} eu ur-
măresc binele. ^{* Ps. 35, 12. ** 1 Pet. 3, 13; Ioan. 3, 12.}

21. Nu mă părăsi, Doamne!
Dumnezeule, nu^{*} Te depărta de mine!
^{* Ps. 35, 23.}

22. Vino degrabă în ajutorul meu,
Doamne, Mîntuirea^{*} mea!
^{* Ps. 37, 1; 98, 2, 4. Isa. 43, 2.}

PSALMUL 39.

*Către mai marele cântăreților: Către
Iedutun. Un psalm al lui David.*

39 1. Ziceam: „Voi veghea^{*} asupra
căilor mele,
ca să nu păcătuesc cu limba;
îmi voi pune friu gurilor^{**},
cît ț va sta cel rău înaintea mea.”

^{* Reg. 2, 4. 2 Reg. 10, 21. ** Ps. 141, 3. Isa. 5, 2. † Col. 4, 6.}
2. Am stat^{*} mut, în tăcere;
am tăcut, măcar că eram nenorocit;
și totuș durerea mea nu era mai pu-
țin mare. ^{* Ps. 38, 12.}

3. Îmi ardea inima în mine,
un foc^{*} lăuntric mă mistuia;
și atunci mi-a venit cuvîntul pe lim-
bă, și am zis:

4. „Doamne, spune-mi^{*} care este sfîr-
șitul vieții mele,
care este măsura zilelor mele,
ca să știu cît de trecător sînt.”
^{* Ps. 39, 12; 109, 24.}

5. Iată că zilele mele sînt cît un lat
de mînă,
și viața^{*} mea este ca o nimica înai-
ntea Ta.

Da^{**}, orice om este doar o suflare,
oricît de bine s'ar ținea. —

^{* Ps. 90, 4. ** Vers. 11. Ps. 92, 9; 144, 4. (Oprire).}
6. Da, omul umblă ca o^{*} umbră,
se frîmîntă degeaba,
strînge^{**} la comori, și nu știe cine
le va lua. <sup>* 1 Cor. 7, 31. Luc. 4, 14. ** Iac. 27, 17.
Eccl. 2, 18, 21, 26; 3, 14. Lucr. 12, 20, 21.</sup>

7. Acum, Doamne, ce mai pot nădăj-
dui eu?

În Tine îmi este nădejdea^{*} ^{* Ps. 39, 23.}

8. Izbăvește-mă de toate fărâdelegile
mele!

Nu mă face de ocară^{*} celui ne-
bun! ^{* Ps. 61, 12; 79, 4.}

9. Stau^{*} mut, nu deschid gura,
căci Tu^{**} lucrezi. <sup>* Lev. 20, 2. Isr. 43, 4, 5.
Ps. 39, 12. ** 2 Sam. 18, 10; 2 Reg. 2, 18.</sup>

10. Abate-Ți^{*} loviturile dela mine!
Îmi iese sufletul supt loviturile mî-
nii Tale. ^{* Isr. 9, 10; 12, 21.}

11. Tu pedepsești pe om, și-l love-
ști pentru fărâdelegea lui:
îi prăpădești^{*}, ca molia, ce are el
mai scump.

Da^{**}, orice om este doar o suflare.
^{* Isr. 4, 12; 12, 20. Isa. 50, 9. Ier. 4, 12. ** Vers. 5. (Oprire).}

12. Ascultă-mi rugăciunea, Doamne,
și pleacă-Ți urechea la strigătele mele!
Nu tăcea în fața lacrimilor mele!
Căci^{*} sînt un străin înaintea Ta,
un pribeag, ca^{**} toți praiinții mei.

^{* Lev. 25, 23. 1 Cron. 29, 16. Ps. 138, 19. 2 Cor. 4, 4. Ebr. 11, 22, 1. 1 Pet. 1, 12; 2, 11. ** Fac. 47, 9.}

13. Abate-Ți* privirea dela mine, și lasă-mă să răsuflu,

pină nu mă duc șiă** nu mai fiu!

* Lev. 20, 29; 21; 14, 3, 6. ** Lev. 14, 29, 33, 35.

PSALMUL 40.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David.

40 1. Imi pusesem nădejdea* în Domnul,

și El S'a plecat spre mine, mi-a ascultat strigătele. * Ps. 27, 34; 27, 7.

2. M'a scos din groapa pietrii, din fundul mocirlei*;

mi-a pus** picioarele pe stîncă, și mi-a întărit* pașii.

* Ps. 26, 2, 24. ** Ps. 27, 3. + Ps. 27, 25.

3.* Mi-a pus în gură o cîntare nouă, o laudă pentru Dumnezeuul nostru.

Mulți** au văzut lucrul acesta, s'au temut,

și s'au încrezut în Domnul.

* Ps. 33, 3. ** Ps. 33, 6.

4. Ferice* de omul, care își pune încrederea în Domnul,

și care nu** se îndreaptă spre cei truși și mincinoși†!

* Ps. 24, 6. Lev. 17, 7. ** Ps. 101, 3, 7. + Ps. 120, 5.

5. Doamne, Dumnezeule, multe* sînt minunile și planurile** Tale pentru mine:

nimeni nu se poate asemăna cu Tine.

Aș vrea să le vestesc și să le trimbez,

dar numărul lor este prea mare ca să le povestesc.

* Exod. 15, 11. Lev. 9, 9; 9, 10. Ps. 71, 22; 92, 4; 108-9, 27. ** Isa. 40, 5.

6. Tu nu dorești nici jertfă*, nici dar de mîncare,

ci mi-ai străpuns urechile;

nu ceri nici ardere de tot, nici jertfă de ispășire.

* 1 Sam. 15, 22. Ps. 50, 8; 51, 16. Isa. 1, 11; 55, 3. Osea 6, 6. Mal. 1, 10; 12, 3. Lev. 10, 5.

7. Atunci am zis: „Iată-mă că vin! — în sulul cărții este scris* despre mine —

* Luce. 24, 44.

8. vreau* să fac voia Ta, Dumnezeule!

Și Legea Ta este în** fundul inimii mele.

* Ps. 119, 16, 21, 47, 97. Ioan. 4, 24. Rom. 7, 22. ** Ps. 37, 31. Lev. 26, 32. 7 Cîr. 3, 3.

9. Vestesc* îndurarea Ta, în adunarea cea mare;

iată că nu-mi închid buzele**.

Tu† știi lucrul acesta, Doamne!

* Ps. 22, 23; 23; 28, 25. ** Ps. 120, 13. + Ps. 108, 3.

10. Nu* țin în inima mea îndurarea Ta,

ci vestesc adevărul Tău și mîntuirea Ta,

și nu ascund bunătatea și credințioșia Ta în adunarea cea mare.

* Psal. 28, 29, 27.

11. Tu, Doamne, nu-mi vei opri îndurările Tale;

ci bunătatea* și credințioșia Ta mă vor păzi totdeauna.

* Ps. 43, 3; 57, 3; 61, 7.

12. Căci rele fără număr mă împresoară,

m'au ajuns* pedepsele pentru neleguirile mele; și nu le mai pot suferi vederea.

Sînt mai multe decît perii capului meu, și mi se moale** inima.

* Ps. 39, 1. ** Ps. 72, 26.

13. Izbăvește*-mă, Doamne!

Vino, Doamne, degrabă în ajutorul meu!

* Ps. 70, 1, 10.

14. Să fie rușinați* și înfrunțați, toți cei ce vor să-mi ia viața!

Să dea înapoi și să roșească de rușine

ceice-mi doresc pierzarea!

* Ps. 35, 4, 20; 70, 2, 3; 71, 12.

15. Să* rămîină înlemniți de rușinea** lor,

cei ce-mi zic: „Ha! Ha!“

* Ps. 35, 18.

16. Să se bucure* și să se veselească în Tine toți cei ce Te caută!

Ceice iubesc mîntuirea Ta să zică** fără încetare:

„Mărit să fie Domnul!“

* Ps. 70, 4. ** Ps. 35, 27.

17. Eu* sînt sărac și lipsit, dar Domnul** Se gîndește la mine.

Tu ești ajutorul și izbăvitorul meu: nu zăbovi, Dumnezeule!

* Ps. 70, 5. ** 1 Pet. 5, 7.

PSALMUL 41.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David.

41 1. Ferice de cel* ce îngrijește de cel sărac!

Căci în ziua nenorocirii Domnul îl izbăvește;

* Prov. 14, 21.

2. Domnul îl păzește și-l ține în viață.

El este fericit pe pămînt,

și nu-l* lași la bunul plac al vrăjmașilor lui.

* Ps. 37, 23.

3. Domnul îl sprijinește, cînd este pe patul de suferință;

îi ușurezi durerile în toate boalele lui.

4. Eu zic: „Doamne, ai milă de mine!

Vindecă*-mi sufletul! Căci am păcătuit împotriva Ta.“

* 2 Cor. 10, 20. Ps. 4, 2; 147, 3.

5. Vrajmașii mei zic cu răutate despre mine:

„Cînd va muri? Cînd îi va pieri numele?”

6. Dacă vine cineva să mă vadă, vorbește * neadevăruri,

stringe temeiuri ca să mă vorbească de rău;

și cînd pleacă, mă vorbește de rău pe afară. * Ps. 37. 2. Prov. 26. 24, 25, 26.

7. Toți vrajmașii mei șoptesc între ei împotriva mea,

și cred că nenorocirea mea îmi va aduce pieirea.

8. „Este atîns rău de tot, — zic ei — lăță-l culcat, n'are să se mai scoale!”

9. Chiar * și acela cu care trăiam în pace,

în care îmi puneam încrederea și care ** minca din pînea mea,

ridică * și el călcîiul împotriva mea. * 2 Sam. 16. 12. 1er. 20. 25. Ps. 36. 12, 13, 20. 1er. 20. 25. * Obad. 7. Iona 12. 10.

10. Dar Tu, Doamne, ai milă de mine și ridică-mă,

ca să le răsplătesc cum li se cuvine.

11. Prin aceasta voi cunoaște că mă iubești,

dacă nu mă va birui vrajmașul meu.

12. Tu m'ai sprijinit, din pricina ne-prihănirii mele,

și m'ai * așezat pe vecie înaintea Ta. * 1er. 26. 7. Ps. 34. 25.

13. Binecuvîntat * să fie Domnul, Dumnezeuul lui Israel,

din vecinicie în vecinicie!

Amin! Amin! * Ps. 108. 45.

CARTEA A DOUA

PSALMUL 42.

Către marea dinăfăreșilor.

Cîntarea fiilor lui Core.

42 1. Cum dorește un cerb izvoarele de apă,

așa Te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule!

2. Sufletul * meu insetează după Dumnezeu, după Dumnezeul cel ** viu;

cînd mă voi duce și mă voi arăta înaintea lui Dumnezeu?

3. Cu lacrimi * mă hrănesc zi și noapte,

cînd mi se zice fără încetare **: „Unde este Dumnezeuul tău?”

* Ps. 42. 1; 54. 5. Iona 7. 27. ** 1 Tes. 1. 3.

* Ps. 30. 5; 102. 3. ** Vers. 20. Ps. 78. 10; 112. 3.

4. Mi-aduc aminte, și-mi vărs * tot focul inimii în mine,

cînd mă gîndesc cum mergeam înconjurat de multime,

și cum înaintam ** în fruntea ei spre Casa lui Dumnezeu,

în mijlocul strigătelor de bucurie și mulțămire

ale unei mulțimi în sărbătoare.

* 1er. 20. 25. Ps. 42. 5. ** 1 Tes. 20. 25.

5. Pentruce * te mîhnesci, suflete, și gemi înăuntrul meu?

Nădăjduiește * în Dumnezeu, căci iarăși îl voi lăuda;

El este mîntuitorul mea și Dumnezeul meu.

* Vers. 11. Ps. 42. 5. ** Filip. 2. 24.

6. Îmi este mîhnit sufletul în mine, Dumnezeule;

de aceea la Tine mă gîndesc, din țara Iordanului,

din Hermon, și din muntele Mișear.

7. Un val * cheamă un alt val, la vîietul căderii apelor Tale;

toate ** talazurile și valurile Tale trec peste mine.

* 1er. 4. 20. Ezech. 7. 26. ** Ps. 26. 7. Iona 2. 3.

8. Ziua, Domnul îmi dădea * îndurarea Lui,

iar noaptea **, cîntam laudele Lui, și înălțam o rugăciune Dumnezeului vieții mele.

* 1er. 26. 21. Deut. 26. 5. Ps. 138. 3. ** 1er. 26. 22. Ps. 32. 7; 42. 4; 138. 1.

9. De aceea, zic lui Dumnezeu, Stîncă mea: „Pentruce mă uști?”

Pentruce * trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrajmașului?”

* Ps. 26. 2; 42. 1.

10. Parcă mi se sfîrșim oasele cu sabia cînd mă batjocoresc vrajmașii mei,

și-mi zic neîncetat *: „Unde este Dumnezeul tău?”

* Vers. 3. Iona 2. 17. Min. 7. 10.

11. Pentruce * te mîhnesci, suflete, și gemi înăuntrul meu?

Nădăjduiește în Dumnezeu, căci iarăși îl voi lăuda;

El este mîntuirea mea și Dumnezeul meu.

* Vers. 5. Ps. 42. 5.

PSALMUL 43.

43 1. Fă * -mi dreptate, Dumnezeule, apără ** -mi pricina împotriva unui neam nemilos!

Izbăvește-mă de oamenii plini de viclenie și de fărădelege!

* Ps. 35. 1; 35. 24. ** Ps. 35. 1.

2. Tu ești Dumnezeul, care mă ocrotește *: pentruce mă lepezi?

Pentruce ** trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrajmașului?”

* Ps. 26. 7. ** Ps. 42. 5.

3. Trimete * lumina și credințioșia Ta, ca să mă călăuzească,

și să mă ducă la muntele[™] Tău cel sfânt

și la locașurile Tale!

^{™ Ps. 42, 11; 57, 8. — Ps. 8, 4.}

4. Atunci voi merge la altarul lui Dumnezeu,
la altarul lui Dumnezeu, care este bucuria și veselia mea,
și Te voi lăuda cu arfa, Dumnezeu, Dumnezeul meu!

5. Pentruce^{*} te mîhnești, suflete,
și gemi înăuntrul meu?

Nădăjduiești în Dumnezeu, căci lăudă-
ră-șă Il voi lăuda:

El este mîntuirea mea și Dumnezeu-
zeul meu.

^{™ Ps. 42, 4, 11.}

PSALMUL 44.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al fiilor lui Core. O cîntare.

44 1. Dumnezeu, am auzit cu ure-
chile noastre, și părinții^{*} noștri ne-au povestit

lucrările, pe cari le-ai făcut pe vremea lor, în zilele de odinioară.

^{™ Exod. 12, 26, 27. Ps. 78, 8.}

2. Cu mîna Ta^{*}, ai izgonit neamuri,
ca să-l sîdești pe ei,

ai lovit popoare, ca să-i întinzi pe ei.

^{™ Exod. 12, 17. Deut. 7, 1. Ps. 78, 55; 80, 8.}

3. Căci nu^{*} prin sabia lor au pus mîna pe țară,
nu brațul lor l-a mîntuit,

ci dreapta Ta, brațul Tău, lumina Feței Tale,

pentrucă[™] îi iubeai.

^{™ Deut. 8, 17. Isa. 24, 12. — Deut. 4, 37; 7, 7, 8.}

4. Dumnezeu, Tu^{*} ești împăratul meu:

poruncește izbăvirea lui Iacov!

^{™ Ps. 74, 12.}

5. Cu Tine doborîm^{*} pe vrăjmașii noștri,

cu Numele Tău zdrobim pe protivnicii noștri.

^{™ Deut. 8, 4.}

6. Căci nu^{*} în arcu meu mă încred,
nu sabia mea mă va scăpa;

^{™ Ps. 33, 16. — Osea 1, 7.}

7. ci Tu ne izbăvești de vrăjmașii noștri,

și dai de rușine pe^{*} cel ce ne urîsc.

^{™ Ps. 43, 14.}

8. Noi, în fiecare zi, ne lăudăm cu Dumnezeu^{*}, și pururea slăvim Numele Tău. —

^{™ Ps. 34, 3. Is. 9, 24. Rom. 8, 27. (Optre).}

9. Dar Tu ne lepezi^{*}, ne acoperi de rușine,

nu mai leși cu ostirile noastre;

^{™ Ps. 80, 1, 20; 74, 1; 88, 14; 90, 20; 108, 11.}

10. ne faci să dăm^{*} dosul înaintea vrăjmașului,

și ceice ne urîsc, ridică prăzi luate dela noi.

^{™ Lev. 26, 17. Gen. 28, 20. Is. 7, 8, 22.}

11. Ne dai^{*} ca pe niște oi de mîncat, și ne[™] risipești printre neamuri.

^{™ Rom. 8, 36. — Deut. 8, 27; 28, 24. Ps. 69, 1.}

12. Vinzi^{*} pe poporul Tău pe nimic, și nu-l socotești de mare pret.

^{™ Is. 52, 3, 4. Is. 23, 12.}

13. Ne faci^{*} de ocară vecinilor noștri,

de batjocura și de risul celor ce ne înconjoară.

^{™ Deut. 1, 26, 27. Ps. 79, 4; 80, 4.}

14. Ne faci^{*} de pomîă printre neamuri,

și[™] pricină de clătinare din cap printre popoare.

^{™ Is. 24, 8. — 2 Reg. 19, 21. Is. 14, 4. Ps. 22, 7.}

15. Ocară mea este totdeauna înaintea mea,

și rușina lmi acopere fața,

16. la^{*} glasul celui ce mă batjocorește și mă ocărăște,

la vederea vrăjmașului și răzbunătorului.

^{™ Ps. 8, 8.}

17. Toate acestea ni se întimplă^{*}, fără ca noi să Te fi uitat,

fără să fi călcat legămîntul Tău:

^{™ Deut. 8, 12.}

18. da, inima nu ni s'a abătut, pașii^{*} nu ni s'au depărtat de pe cărarea Ta,

^{™ Is. 23, 11. Ps. 119, 24, 127.}

19. ca^{*} să ne zdrobești în locuința șacalilor,

și să ne acoperi cu[™] umbra morții.

^{™ Is. 24, 23; 26, 7. — Ps. 25, 4.}

20. Dacă am fi uitat Numele Dumnezeului nostru,

și ne-am fi întins^{*} minile spre un dumnezeu străin,

^{™ Is. 12, 12. Ps. 68, 12.}

21. n'ar ști^{*} Dumnezeu lucrul acesta,

El, care cunoaște tainele inimii?

^{™ Is. 21, 14. Ps. 139, 1. Is. 17, 10.}

22. Dar^{*} din pricina Ta slătem junghiați în toate zilele,

sîntem priviți ca niște oi sortite pentru măcelărie.

^{™ Rom. 8, 36.}

23. Trezește-Te^{*}! Pentruce dormi, Doamne?

Trezește-Te! Nu[™] ne lepăda pe vecie!

^{™ Ps. 7, 4; 28, 20; 88, 4, 11; 95, 20. — Ysa. 8, 2.}

24. Pentruce^{*} îți ascunzi Fața?

Pentruce uiți de nenorocirea și apăsarea noastră?

^{™ Is. 23, 24. Ps. 12, 1; 68, 14.}

25. Căci sufletul ne este doborît^{*} în țărînă de mîlnăire,

trupul nostru este lipit de pămînt.

^{™ Ps. 118, 26.}

26. Scoală-Te, ca să ne ajuți!
Izbăvește-ne, pentru bunătatea Ta!

PSALMUL 45.

Către mai marele cântăreților. De cântat cum se cântă: „Crisaii”. Un psalm al fiilor lui Core. O cântare. O cântare de dragoste.

45 1. Cuvinte pline de farmec îmi clocotesc în inimă,
și zic: „Lucrarea mea de laudă este pentru împăratul!”

Ca pana unui scriitor iscusit să-mi fie limba!

2. Tu ești cel mai frumos dintre oameni,

harul * este turnat pe buzele tale:
de aceea te-a binecuvîntat Dumnezeu pe vecie. * *Ps. 45, 25.*

3. Războinic viteaz *, încinge-ți sabia **, —
podoaba și slava. * *Ps. 45, 2. ** Ps. 45, 2. Evr. 4, 25. Apoc. 1, 16; 19, 15.*

4. da, slava * ta! — Fii biruitor, suie-te în carul tău de luptă,

apără adevărul, blindeja și neprihănirea,

și dreapta ta să strălucească prin isprăvi minunate! * *Apoc. 6, 7.*

5. Săgețile tale sînt ascuțite:
supt tine vor cădea popoare,
și săgețile tale vor străpunge inima
vrăjmașilor împăratului.

6. Scaunul * Tău de domnie, Dumnezeu,
este vecinic;

toiagul de domnie al împărăției Tale
este un toiag de dreptate. * *Ps. 45, 2. Evr. 1, 5.*

7. Tu * iubești neprihănirea, și urăști răutatea.

De aceea, Dumnezeuule **, Dumnezeule Tău Te-a uns *

cu un untdelemn de bucurie **, mai
pe sus decît pe tovarășii Tăi de slujbi.

8. Smirna *, aloia și casia îți umplu
de miros plăcut toate veșmintele;

în casele tale împărătești de fildes
te înveselesc instrumentele cu coarde. * *Cant. 1, 3.*

9. Printre prea iubitele tale sînt fete * de împărați;

împărăteasa **, mireasa ta, stă la dreapta ta, împodobită cu aur de Ofir. * *Cant. 6, 9. ** 1 Reg. 3, 16.*

10. Ascultă, fiică, vezi și pleacă-ți urechea;

uită * pe poporul tău și casa tatălui tău!

* *Deut. 20, 19.*

11. Și atunci împăratul îți va pofti frumuseța.

Și fiindcă este Domnul * tău, adu-
încălinăciunile tale. * *Ps. 135, 5. Isa. 44, 5.*

12. Și fiica Tirului, și cele mai bogate * din popor vor umbra
cu daruri ca să capete bunăvoința ta. * *Ps. 135, 25; 72, 16. Isa. 60, 20; 60, 5.*

13. Fata * împăratului este plină de strălucire înăuntrul casei împărătești;

ca poartă o haină țesută cu aur. * *Apoc. 7, 8.*

14. Este adusă înaintea împăratului,
îmbrăcată cu * haine cusute la gherghel,

și urmată de fete, însoțitoarele ei,
cari sînt aduse la tine. * *Cant. 1, 4.*

15. Ele sînt duse în mijlocul bucuriei și veseliei,
și intră în casa împăratului.

16. Copiii tăi vor lua locul părinților tăi;

tu * vei pune domni în toată țara. * *1 Pet. 2, 9. Apoc. 1, 6; 5, 10; 20, 6.*

17. Din neam în neam îți voi * pomeni numele:

de aceea în veci de veci te vor lauda popoarele. * *Mal. 1, 11.*

PSALMUL 46.

Către mai marele cântăreților. Un psalm al fiilor lui Core. De cântat pe alamot. O cântare.

46 1. Dumnezeu este adăpostul * și
sprijinul nostru,
un ajutor **, care nu lipsește nicio-
dată în nevoi.

2. De aceea nu ne temem, chiar dacă
s'ar zgudui pămîntul,
și s'ar clătina munții în inima mării.

3. Chiar * dacă ar urla și ar spumega
valurile mării,

și s'ar ridica pînă acolo de să se
cutremure munții. — * *Ps. 93, 3, 4. Is. 5, 25. Mal. 3, 20. 10petr. 1.*

4. Este un riu *, ale cărui izvoare în-
veselesc cetatea ** lui Dumnezeu,
sfîntul locaș al locuitorilor Celui
Prea Înalt. * *Is. 6, 7. ** Ps. 46, 1, 5. Isa. 40, 14.*

5. Dumnezeu este în * mijlocul ei: ea
nu se clătina;

Dumnezeu o ajută în revărsatul zo-
rilor, * *Deut. 33, 14. Isa. 12, 5. Ezech. 47, 1, 5. Osea 11, 9. Is. 2, 27. Tef. 3, 25. Zah. 2, 5, 10, 11; 8, 3.*

6. Neamurile * se frămîntă, împără-
țiile se clătina,

dar glasul Lui răsună, și pământul ** se topește de groază. — ^{Ps. 2. 1. ** Isa. 2. 9, 19.}

7. Domnul * oștirilor este cu noi, Dumnezeu lui Iacov este un turn de scăpare pentru noi. —

^{Ps. 11. Num. 14. 9. 1 Cron. 13. 12. (Opere).}

8. Veniți * și priviți lucrările Domnului,

pustiirile, pe cari le-a făcut El pe pământ. — ^{Ps. 96. 3.}

9. El * a pus capăt războaielor pînă la marginea pământului;

El a sfărîmat ** arcul, și a rupt sulița, a ars cu Ț foc carăle de război. —

^{Ps. 2. 4. ** Ps. 134. 3. † Ezech. 38. 5.}

10. „Opriți-vă, și să știți că Eu sînt Dumnezeu:

Eu stăpînesc * peste neamuri,

Eu stăpînesc pe pământ. — ^{Ps. 2. 11, 12.}

11. Domnul * oștirilor este cu noi.

Dumnezeul lui Iacov este un turn de scăpare pentru noi. — ^{Ps. 7. (Opere).}

PSALMUL 47.

Cîntec mai marele cîntăreților. Un psalm făcut de fiii lui Core.

47 1. Bateți * din palme, toate popoarele!

Înălțați lui Dumnezeu strigăte de bucurie! — ^{Isa. 10. 17.}

2. Căci Domnul, Cel Prea înalt, este înfricoșat *;

El este împărat ** mare peste tot pământul.

^{Ps. 7. 11. Num. 1. 4. Ps. 78. 12. ** Mal. 1. 14.}

3. El * ne supune popoarele, El pune neamurile supt picioarele noastre; — ^{Ps. 135. 47.}

4. El ne alege moștenirea *, slava lui Iacov, pe care-l iubește. —

^{1 Pet. 1. 4. (Opere).}

5. Dumnezeu Se suie * în mijlocul strigătelor de biruință,

Domnul înaintază în sunetul trâmbiței. — ^{Ps. 98. 24, 25.}

6. Cîntați lui Dumnezeu, cîntați!

Cîntați împăratului nostru, cîntați!

7. Căci * Dumnezeu este împărat peste tot pământul:

cîntați ** o cîntare înțeleaptă!

^{Ps. 14. 6. ** 1 Cor. 14. 15, 16.}

8. Dumnezeu * împărățește peste neamuri,

Dumnezeu șade pe scaunul Lui de domnie cel sfînt.

^{1 Cron. 18. 31. Ps. 135. 1; 136. 1; 137. 1; Apoc. 19. 4.}

9. Domnitorii popoarelor se adună împreună

cu poporul * Dumnezeului lui Avraam;

căci ** ale lui Dumnezeu sînt scuturile pământului:

El este mai înalt și mai pe sus de orice. — ^{Ps. 11. 12. ** Ps. 97. 10.}

PSALMUL 48.

O cîntare. Un psalm al fiilor lui Core.

48 1. Mare este Domnul și lăudat de toți,

în * cetatea Dumnezeului nostru, pe muntele ** Lui cel sfînt.

^{Ps. 46. 4. 10. 2. ** Isa. 2. 2, 3. Mic. 4. 1. Zech. 14. 2.}

2. Frumoașă * înălțime, bucuria ** întregului pământ, este muntele Sionului;

în Ț partea de miazănoapte este cetatea Ț Marelui împărat. — ^{Ps. 46. 2. 10. 2, 13. Ps. 2. 13. Dan. 5. 5; 21. 16. ** Ezech. 20. 4. † Isa. 14. 13. † Mat. 5. 25.}

3. Dumnezeu, în casele Lui împărățește, este cunoscut ca un turn de scăpare.

4. Căci iată că împărații * se adunaseră:

doar au trecut împreună,

^{1 Sam. 17. 5. 14. 16, 17, 18.}

5. au privit-o, au înlemnit, s'au temut, și au luat-o la fugă.

6. I-a apucat * un tremur acolo, ca durerea ** unei femei la facere.

^{Ezech. 14. 18. ** Osea 13. 13.}

7. Au fost izgoniți de parcă ar fi fost luați de * vîntul de răsărit, care sfărîmă ** corăbiele din Tarsis.

^{Isa. 17. 12. ** Ezech. 27. 26.}

8. Intocmai cum auzisem spunîndu-se, așa am văzut

în cetatea * Domnului oștirilor, în cetatea Dumnezeului nostru:

Dumnezeu o va face să dăinuiască ** pe vecie. — ^{Ps. 1. 3. ** Isa. 2. 2. Mic. 4. 1. (Opere).}

9. Dumnezeule, la bunătatea * Ta ne gîndim,

în mijlocul Templului Tău!

^{Ps. 26. 7; 40. 10.}

10. Ca și Numele * Tău, Dumnezeule, și lauda Ta răsună pînă la marginea pământului;

dreapta Ta este plină de îndurare.

^{Ps. 26. 10. Isa. 7. 9. Ps. 118. 5. Mal. 1. 11, 14.}

11. Se bucură muntele Sionului, și se veselesc fiicele lui Iuda

de judecățile Tale.

12. Străbateți Sionul, și ocoliți-l, numărați-i turnurile,

13. priviți-i întăritura, și cercetați-i palatele,

ca să povestiți celor ce vor veni după ei.

14. Iată, Dumnezeu! acesta este Dumnezeuul nostru în veci de veci;
El va fi călăuză noastră * până la moarte. * Isa. 40, 31.

PSALMUL 49.

Către mai marele cântăreților. Un psalm al fiilor lui Core.

49 1. Ascultați lucrul acesta, toate popoarele,
luați aminte, toți locuitorii lumii:

2. mici * și mari,
bogați și săraci! * Ps. 82, 7.

3. Oara mea va vorbi cuvinte înțelepte,

și inima mea are gânduri pline de judecată.

4. Eu îmi plac * urechea la pământ
cari îmi sînt insuflați,

îmi încep cîntarea în sunetul arfei. * Ps. 78, 3. Mat. 13, 30.

5. Pentru ce să mă tem în zilele neonorocirii,

cînd mă înconjoară nelegiuirea * protivnicilor mei? * Ps. 38, 4.

6. Ei se încred * în avuțiile lor,
și se fălesc cu bogăția lor cea mare. * Ier. 17, 24, 26. Ps. 52, 7; 62, 10. Marc. 10, 24. 1 Tim. 6, 17.

7. Dar nu pot să se răscumpere unul pe altul,

nici să dea * lui Dumnezeu prețul răscumpărării. * Mat. 18, 26.

8. Răscumpărarea * sufletului lor este așa de scumpă,

că nu se va face niciodată. * Is. 48, 12, 18.

9. Nu vor trăi pe vecie,
nu pot să * nu vadă mormîntul. * Ps. 90, 48.

10. Da, îl vor vedea: căci înțelepții * mor,

nebulul și prostul deopotrivă pier,
și * lasă altora avuțiile lor. * Ecl. 2, 18. ** Prov. 11, 4. Ecl. 3, 18, 21.

11. Ei își închipuiesc că vecinice le vor fi casele,

că locuințele lor vor dăinui din veac în veac,

ei, cari dau * numele lor la țări înțregi. * Ps. 4, 17.

12. Dar omul pus în * cinste nu dăinuiește,

ci este ca dobitoacele cari se taie. * Ps. 38, 1. Ps. 39, 1; 62, 7.

13. Iată ce soartă au ei, cei plini de atîta încredere *,

precum și cei ce li urmează, cărora le plac cuvintele lor. — * Luc. 12, 20. (Opotrei).

14. Sînt duși ca o turmă în locuința morților,

li paște moartea,
și în * curînd oamenii fără prihană

li calcă în picioare:

li se duce frumuseța **, și locuința morților le este locașul. * Ps. 47, 3. Dan. 7, 26. Mat. 4, 8. Luc. 16, 26. 1 Cor. 4, 8. Apoc. 2, 26; 20, 4. ** Ier. 1, 21. Ps. 38, 11.

15. Dar mie Dumnezeu îmi va * scăpa sufletul din locuința morților,

căci mă va lua supt ocrotirea Lui. — * Ps. 14, 13. Dan. 12, 14. (Opotrei).

16. Nu te teme cînd se îmbogățește cineva,

și cînd i se înmulțesc vistierile casei;

17. căci * nu ia nimic cu el cînd moare:

vistierile lui nu se pogoară după el. * Ier. 37, 19.

18. Să se tot creadă omul fericit * în viață,

să se tot laude cu bucuriile pe cari și le face, * Deut. 32, 19. Luc. 12, 19.

19. căci tot în locuința părinților săi va * merge,

și nu va mai vedea lumina ** niciodată. * Ps. 13, 15. ** Ier. 23, 20. Ps. 50, 15.

20. Omul * pus în cinste, și fără pricepere,

este ** ca dobitoacele pe cari le tai. * Ps. 32, 1. ** Ier. 12, 19.

PSALMUL 50.

Un psalm al lui Asaf.

50 1. Dumnezeu *, da, Dumnezeu, Domnul, vorbește,

și cheamă pămîntul, dela răsăritul soarelui pînă la asfințitul lui. * Ps. 134, 3. Isa. 40, 5. Ier. 33, 26.

2. Din Sion, care este întruparea * frumuseții desăvîrșite,

de acolo strălucește Dumnezeu **. * Ps. 68, 2. ** Deut. 33, 2. Ps. 55, 1.

3. Dumnezeu! nostru vine și nu tace. Înaintea Lui merge un foc * mistuitor,

și împrejurul Lui o furtună puternică. * Lev. 10, 2. Num. 28, 26. Ps. 97, 3. Dan. 7, 26.

4. El * strigă spre ceruri sus,
și spre pămînt, ca să judece pe poporul Său: * Deut. 4, 26; 28, 28; 32, 1. Isa. 1, 2. Mat. 23, 2.

5. „Stringeți-Mi pe credincioșii * Mei, cari ** au făcut legămînt cu Mine prin jertfă!” — * Deut. 33, 9. Isa. 43, 3. ** Exod. 24, 7.

6. Atunci cerurile * vor vesti dreptatea Lui,

căci Dumnezeu ** este cel ce judecă. — * Ps. 97, 6. ** Ps. 25, 7. (Opotrei).

7. Ascultă *, poporul Meu, și voi vorbi;

ascultă, Israele, și te voi înștiința.
Eu sînt Dumnezeu²², Dumnezeuul tău.
^{*Ps. 81, 8. **Ezech. 38, 2.}

8. Nu^{*} pentru jertfele tale te²³ mu-
stru:

căci arderile tale de tot sînt necur-
mat înaintea Mea.

^{*Osea 6, 6. **Isa. 1, 11. Ier. 7, 22.}

9. Nu^{*} voi lua tauri din casa ta,
nici țapi din stăulele tale.

^{*Mica 6, 6. Psal. 17, 26.}

10. Căci ale Mele sînt toate dobitoa-
cele pădurilor,
toate fiarele munților cu mîile lor.

11. Eu cunosc toate păsările de pe
munți,

și tot ce se mișcă pe cîmp este al
Meu.

12. Dacă Mi-ar fi foame, nu ți-aș
apune ție,

căci^{*} a Mea este lumea și tot ce cu-
prinde ea.

^{*Ezech. 18, 4. Deut. 10, 14. Ier. 41, 11.}

^{Ps. 24, 1. 1 Cor. 10, 26, 28.}

13. Oare mîncîc Eu carnea taurilor?
Oare beau Eu sîngele țapilor?

14. Adu ca jertfă^{*} lui Dumnezeu
mulțămiri,

și împlinește-ți²⁴ juruințele făcute
Celui Prea înalt.

^{*Osea 14, 3. Ier. 33, 18.}

^{**Deut. 26, 21. Ier. 22, 27. Ps. 26, 12. Ecl. 1, 4, 6.}

15. Cheamă-Mă^{*} în ziua necazului,
și Eu te voi izbăvi, iar tu Mă²⁵ vei
proslăvi!

^{*Ier. 29, 27. Ps. 86, 10; 107, 4, 13, 18, 28.}

^{Ecl. 12, 9. **Ysa. 26. Ps. 22, 23.}

16. Dumnezeu zice însă celui rău:
„Ce tot înșiri tu legile Mele,

și ai în gură legămîntul Meu,

17. cînd^{*} tu urăști muștrările,
și arunci²⁶ cuvintele Mele înapoi
ta?

^{*Rom. 2, 21, 22. **Nema. 3, 26.}

18. Dacă vezi un hoț, te unești^{*} cu el,
și te însoțești cu²⁷ preacurvarii.

^{*Rom. 1, 28. **1 Tim. 4, 22.}

19. Dai drumul gurii la rău,
și limba ta^{*} urzește vicieșuguri.

^{*Ps. 55, 2.}

20. Stai și vorbești împotriva frate-
lui tău,

clevetești pe fiul mamei tale.

21. Iată ce ai făcut, și^{*} Eu am tăcut.
Ți-ai închipuit²⁸ că Eu sînt ca tine.

Dar te ții voi muștra, și îți voi pune
totul supț ochi!

^{*Ecl. 8, 11, 12. Isa. 26, 20; 27, 12.}

^{**Rom. 2, 4. 1 Ps. 90, 4.}

22. Luați seama dar, voi cari uita-
ți^{*} pe Dumnezeu,

ca nu cumva să vă sfîșii, și să nu
fie nimeni să vă scape.

^{*Ier. 9, 17. Ps. 9, 17. Isa. 51, 12.}

23. Cine^{*} aduce mulțămiri, ca jert-
fă, acela Mă proslăvește,
și celui²⁹ ce veghează asupra căii
lui,

aceluia îi voi arăta mîntuirea lui
Dumnezeu.

^{*Ps. 37, 4. Rom. 12, 9. **Isa. 6, 10.}

PSALMUL 51.

*Către mai marele cîntăreșilor. Un
psalm al lui David. Păcat cînd a venit
la el prorocul Natan, după ce intrase
David la Bat-Seba.*

51 1. Ai milă de mine, Dumnezeule,
în bunătatea Ta!

După îndurarea Ta cea mare, șter-
ge^{*} fărădelegile mele!

^{*Ysa. 43, 20; 44, 22. Col. 2, 14.}

2. Spală-mă^{*} cu desăvîrșire de nele-
giurca mea,

și curățește-mă de păcatul meu!

^{*Evr. 9, 14. 1 Ioan 1, 7, 9. Apoc. 1, 6.}

3. Căci îmi cunosc bine fărădele-
gile^{*},

și păcatul meu stă necurmat înai-
ntea mea.

^{*Ps. 51, 30, 38.}

4. Împotriva Ta, numai^{*} împotriva
Ta, am păcătuit

și am făcut ce este rău înaintea³⁰
Ta;

așa că ți vei fi drept în hotărîrea Ta,
și fără vină în judecata Ta.

^{*Ps. 104; 105, 2.}

^{Lev. 24, 10; 2, 2; 2 Sam. 12, 21. **Isa. 12, 21. 1 Rom. 2, 4.}

5. Iată că^{*} sînt născut în nelegiure,
și³¹ în păcat m'a zămislit mama mea.

^{*Ier. 17, 4. Ps. 51, 5. Ioan 9, 4. Rom. 5, 12. Ecl. 9, 2.}

^{**Ier. 14, 4.}

6. Dar Tu ceri ca adevărul să fie în
adîncul^{*} inimii:

fă dar să pătrundă înțelepciunea în-
lăuntrul meu!

^{*Ier. 20, 26.}

7. Curățește-mă^{*} cu isop, și voi fi
curat;

spală-mă, și voi fi³² mai alb decît
zăpada.

^{*Lev. 24, 4, 9, 10. Rom. 12, 18. Evr. 9, 26. **Isa. 1, 18.}

8. Fă-mă să aud veselie și bucurie,
și oasele, pe cari le-ai zdrobit Tu,

se^{*} vor bucura.

^{*Mat. 5, 4.}

9. Întoarce-Ți^{*} privirea dela păcatele
mele,

șterge³³ toate nelegiuirile mele!

^{*Ier. 22, 17. **Ysa. 1.}

10. Zidește ca mine o inimă^{*} cura-
tă, Dumnezeule,

pune în mine un duh nou și stator-
nic!

^{*Psal. 51, 9. Ecl. 9, 10.}

11. Nu mă lepăda dela^{*} Fața Ta,

și nu lua dela mine Duhul³⁴ Tău cel

Sfînt.

^{*Ps. 4, 14. 1 Reg. 18, 28. **Rom. 8, 8. Ecl. 4, 10.}

12. Dă-mi lărgă bucuria mîntuirii Tale,

și sprijinește-mă cu un duh* de bunăvoință! ^{*2 Cor. 13, 1.}

13. Atunci voi învăța căile Tale pe ceie le calcă,

și păcătoșii se vor întoarce la Tine.

14. Dumnezeu, Dumnezeul minturii mele! Izbăvește-mă de vina singelui* vărsat,

și limba mea va lăuda** îndurarea Ta. ^{*2 Sam. 11, 27; 12, 9. ** Ps. 10, 20.}

15. Doamne, deschide-mi buzele,

și gura mea va vesti lauda Ta.

16. Dacă ai fi voit jertfe*, Ți-aș fi adus:

dar Ție nu-Ți plac arderile de tot.

^{*2 Sam. 12, 27; 20. Ps. 40, 5; 50, 9. Isa. 1, 11. Ier. 17, 22. Osea 14, 2.}

17. Jertfele* plăcute lui Dumnezeu sînt un duh zdrobît:

Dumnezeule, Tu nu disprețuiești o inimă zdrobită și mîhnită.

^{*Ps. 34, 18. Isa. 57, 15; 66, 2.}

18. În îndurarea Ta, varsă-Ți binefacerile asupra Sionului,

și zidește zidurile Ierusalimului!

19. Atunci vei primi jertfe* neprihănite, ardori de tot și jertfe întregi; atunci se vor aduce pe altarul Țău vițel.

^{*Ps. 110, 5. Mal. 1, 13.}

PSALMUL 52.

Către mai marele cîntăreților. O cîntare a lui David. Făcută cu prilejul celor spuse de Doeg, Edomitul, lui Saul, cînd zicea: „David s'a dus în casa lui Ahimelec.”

52 1. Pentruce te fîlești cu răutatea ta, asupritorul*?

Bunătațea lui Dumnezeu ține în veci.

^{*1 Sam. 21, 7.}

2. Limba* ta nu născocoște decît răutate,

ca** un brici ascuțit, viclean ce ești!

^{*Ps. 55, 18. ** Ps. 57, 4; 58, 7; 64, 3.}

3. Tu iubești mai degrabă răul decît binele,

mai degrabă minciuna* decît adevărul. —

^{*Ier. 9, 4, 5. (Optim).}

4. Tu iubești numai cuvinte* nimicioare,

limbă înșelătoare!

5. De aceea și Dumnezeu te va doborî pe vecie,

te va apuca și te va ridica din cortul tău,

și te va deașdăcina* din pămîntul celor vii. —

^{*Prov. 2, 20. (Optim).}

6. Cel* fără prihană vor vedea lucrul acesta, se vor teme,

și** vor ride de el, zicînd:

^{*Ier. 12, 18. Ps. 57, 24; 60, 5; 64, 5. Mal. 1, 3. ** Ps. 55, 10.}

7. „Iată omul, care nu lua ca ocrotitor pe Dumnezeu,

ci se* încredea în bogățiile lui cele mari,

și se bizuia pe răutatea lui.” ^{*Ps. 40, 4.}

8. Dar eu sînt în Casa lui Dumnezeu ca* un mîslin verde,

mă încred în bunătațea lui Dumnezeu, în veci de veci. ^{*Ier. 17, 25. Osea 14, 5.}

9. Te voi lăuda totdeauna, pentrucă ai lucrat;

și, în fața copiilor Țăi, voi nădăjdui în Numele Țău, căci* este binevoitor.

^{*Ps. 145, 5.}

PSALMUL 53.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat pe flaut. O cîntare a lui David.

53 1. Nebunul* zice în inima lui: „Nu este Dumnezeu!”

S'au stricat oamenii, au săvîrșit fărâdelegi urite,

nu este nici** unul care să facă binele.

^{*Ps. 10, 4; 14, 1, etc. ** Rom. 3, 10.}

2. Dumnezeu Se uită* dela înălțimea cerurilor peste fiii oamenilor,

ca să vadă dacă este cineva care să fie priceput,

și să caute** pe Dumnezeu.

^{*Ps. 10, 35. ** 1 Tim. 2, 1; 12, 2.}

3. Dar toți s'au rătăcit, toți s'au stricat; nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar.

4. „Și-au* perdut oare mintea ceie săvîrșesc nelegiuirea,

de mîincă pe poporul Meu, cum mîincă pînea,

și nu cheamă pe Dumnezeu?” ^{*Ier. 4, 28.}

5. Atunci* vor tremura de spaimă, fără să fie vreo pricină de spaimă;

Dumnezeu va risipi** oasele celor ce tăbăciser împotriva ta,

li vei face de rușine, căci Dumnezeu i-a lepădat. ^{*Ier. 26, 17, 20. Prov. 26, 5. ** Rom. 9, 5.}

6. O! cine va face să poartească din Sion izbăvirea lui Israel?

Cînd va aduce Dumnezeu înapoi pe prinții de război ai poporului Său,

Iacov se va veseli, și Israel se va bucura.

^{*Ps. 144, 7.}

PSALMUL 54.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat cu instrumente cu coarde. O cîntare a lui David. Făcută cînd au venit Zifiții să spună lui Saul: „Știu că David gade ascuns printre noi?”

54 1. Scapă-mă, Dumnezeule, prin Numele Țău,

și fă-mi dreptate, prin puterea Ta?

2. Ascultă-mi rugăciunea, Dumnezeule,

la aminte la cuvintele gurii mele.
3. Căci niște străini * s'au sculat împotriva mea,
niște oameni asupritori vor să-mi ia viața;
ei nu se glădesc la Dumnezeu. —

* Ps. 36, 14. (Optim.).

4. Da, Dumnezeu este ajutorul meu,
Domnul * este sprijinul sufletului meu!

* Ps. 124, 7.

5. Răul se va întoarce asupra protivnicilor mei;

nimicește-i în * credințioșia Ta!

* Ps. 36, 36.

6. Atunci îți voi aduce jertfe de bună voie,

voi lauda Numele Tău, Doamne, căci * este binevoitor;

* Ps. 34, 9.

7. căci El mă izbăvește din toate nezarurile,

și * cu ochii mei îmi văd împlinită dorința privitoare la vrăjmașii mei.

* Ps. 36, 10, 11.

PSALMUL 55.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat pe instrumente cu coarde. O cîntare a lui David.

55 1. la aminte, Dumnezeule, la rugăciunea mea,

și nu Te ascunde de cererile mele!

2. Ascultă-mă, și răspunde-mi!

Rătăcesc * încoace și încolo, și mă frîmînt,

* Ps. 36, 14.

3. din pricina zarvei vrăjmașului și din pricina apăsării celui rău.

Căci * ei aruncă nenorocirea peste mine,

și mă urmăresc cu minie.

* Ps. 36, 14, 7, 8; 39, 18.

4. Îmi tremură inima * în mine, și mă cuprinde spaima morții, * Ps. 34, 9.

5. mă apucă frica și groaza,

și mă iau florii.

6. Eu zic: „O, dacă aș avea aripile porumbelului,

aș zbura, și aș găsi undeva odihnă!”

7. Da, aș fugi departe de tot, și m'aș duce să locuiesc în pustie, —

(Optim.).

8. Aș fugi în grabă la un adăpost de vîntul acesta năpraznic și de furtuna aceasta.

9. Nimicește-l, Doamne, împarte-le limbile,

căci în cetate văd silă * și certuri;

* Is. 4, 7.

10. zi și noapte ei ți dau ocol pe ziduri;

nelegiuirea și răutatea sînt în slaul ei;

11. răutatea este în mijlocul ei,

și vicleșugul și înșelătoria nu lipesc din piețele ei.

12. Nu * un vrăjmaș mă batjocorește, căci aș suferi;

nu protivnicul meu se ridică * împotriva mea,

căci m'aș ascunde dinaintea lui.

* Ps. 41, 9. ** Ps. 36, 36, 18.

13. Ci tu, pe care te socoteam una cu mine,

tu, frate * de cruce și prieten cu mine!

* Ps. 36, 18, 19; 39, 23. Ps. 41, 9. Is. 4, 4.

14. Noi, cari trăiam împreună într-o plăcută prietenie,

și ne diceam împreună * cu mulțimea în Casa lui Dumnezeu!

* Ps. 41, 9.

15. Să vină moartea peste ei,

și să se pogoare * de vii în locuința morților!

Căci răutatea este în locuința lor, în inima lor.

* Ps. 36, 18, 20.

16. Dar eu strig către Dumnezeu, și Domnul mă va scăpa.

17. Seara *, dimineața, și la amiază, oftet și gem,

și El va auzi glasul meu.

* Ps. 3, 12. Luc. 12, 1. Ps. 1, 1; 2, 8, 10. 1 Tim. 2, 17.

18. Mă va scăpa din lupta care se dă împotriva mea, și-mi va aduce pacea,

căci mulți * mai sînt împotriva mea!

* 2 Cor. 12, 7, 8.

19. Dumnezeu va auzi, și-i va smeri, El, care *, din vecinicie, stă pe scaunul Lui de domnie. —

(Optim.).

Căci în ei nu este nicio nădejde de schimbare,

și nu se tem de Dumnezeu. * Ps. 36, 17.

20. Ei pun * mina pe cei ce trăiau ** în pace cu ei,

și își calcă legămîntul.

* Ps. 12, 4. ** Ps. 7, 4.

21. Oura lor este dulce ca smîntîna,

dar în inimă poartă războiul; cuvintele * lor sînt mai alunecoase

decît undelelmeul,

dar cînd ies ele din gură, sînt niște săbii. * Ps. 36, 1; 37, 4; 42, 4; 54, 5. Prov. 1, 3, 4, 12, 13.

22. Încredințează-ți * soarta în mîna Domnului, și El te va sprijini.

El nu ** va lăsa niciodată să se clatine cel neprihănit.

* Ps. 37, 5. Mat. 4, 23. Luc. 12, 22. 1 Pet. 5, 7. ** Ps. 37, 24.

23. Și Tu, Dumnezeule, îi vei pogori în fundul gropii.

Oamenii * scotoși de singe și de înșelăciune, nu ** vor ajunge nici jumătate din zilele lor.

Eu însă mă încred în Tine!

* Ps. 5, 6. ** Is. 13, 22. Prov. 10, 27. Sol. 7, 17.

PSALMUL 56.

Către mai marele cîntăreților. Se cîntă ca „Porumbel din stejeri depărtați”. O cîntare de laudă a lui David. Făcînd cînd l-au prins Filistenii la Gat.

56¹. Ai milă * de mine, Dumnezeu! Căci niște oameni mă hărțuiesc.

Toată ziua îmi fac război și mă chinuiesc. * Ps. 56. 1.

2. Toată ziua mă hărțuiesc * protivnicii mei;

sînt mulți, și se războiesc cu mine ca niște trufași. * Ps. 56. 2.

3. Oridecileori mă tem, eu mă încred în Tine.

4. Eu mă voi lăuda cu * Dumnezeu, cu Cuvîntul Lui.

Mă încred în Dumnezeu,

și nu ** mă tem de nimic:

ce pot să-mi facă niște oameni?

* Vers. 10, 12. ** Ps. 118. 5, 124. 2, 2. Eze. 16. 8.

5. Intr'una ei îmi ating drepturile, și n'au decît gînduri rele față de mine.

6. Uneltesc *, pladesc și îmi urmăresc pașii,

pentru că ** vor să-mi ia viața.

* Ps. 56. 2; 140. 3. ** Ps. 71. 10.

7. Ei trag nădejde să scape prin nelegiuirea lor:

doboară popoarele, Dumnezeule, în minia Ta!

8. Tu numeri pașii vieții mele de pribeg;

pune-mi lacrimile în burduful Tău: nu sînt ele * scrise în cartea Ta?

* Mat. 2. 18.

9. Vrăjmașii mei dau înapoi, în ziua cînd Te strig:

știu că Dumnezeu este de * partea mea.

* Rom. 8. 31.

10. Eu mă voi lăuda cu * Dumnezeu, cu Cuvîntul Lui, da, mă voi lăuda cu Domnul, cu Cuvîntul Lui.

* Vers. 4.

11. Mă încred în Dumnezeu, și nu mă tem de nimic:

Ce pot să-mi facă niște oameni?

12. Dumnezeule, trebuie să împlinesc juruințele pe cari Ți le-am făcut:

Îți voi aduce jertfe de mulțămire.

13. Căci mi-ai izbăvit sufletul dela * moarte,

mi-ai ferit picioarele de cădere,

ca să umblu înaintea lui Dumnezeu,

în lumina ** celor vii.

* Ps. 118. 5. ** Ier. 52. 30.

PSALMUL 57.

Către mai marele cîntăreților. „Nu ni-mici”. O cîntare de laudă a lui David. Făcînd cînd a fugit în peșteră, urmărit de Saul.

57¹. Ai milă * de mine, Dumnezeu, ai milă de mine!

Căci în Tine mi se încrede sufletul; la ** umbra aripilor Tale caut un loc de scăpare,

pină Ț vor trece nemerocirile.

* Ps. 56. 1. ** Ps. 17. 3; 50. 1. † Vers. 20, 20.

2. Eu strig către Dumnezeu, către Cel Prea înalt,

către Dumnezeu, care * lucrează pentru mine.

* Ps. 135. 3.

3. El * îmi va trimete izbăvire din cer,

în timp ce prigonitorul meu îmi aruncă ** ochii.

(Optim.)

Da, Dumnezeu își va Ț trimete bunătatea și credincioșia.

* Ps. 144. 2, 7. ** Ps. 56. 1. † Ps. 40. 12; 45. 2; 61. 7.

4. Sufletul meu este între niște lei: stau culcat în mijlocul unor oameni cari varsă flăcări,

în mijlocul unor oameni ai * căror dinți sînt sulite și săgeți,

și a căror limbă ** este o sabie ascuțită.

* Prov. 20. 14. ** Ps. 56. 7; 64. 2.

5. Înaltă *-Te peste ceruri, Dumnezeule,

peste tot pămîntul să se întindă slava Ta!

* Vers. 11. Ps. 135. 3.

6. Ei * întînseră un laț supț pașii mei;

sufletul mi se încovoia,

și-mi săpaseră o groapă înaintea:

Dar au căzut ei în ea. —

* Ps. 7. 15, 16; 8. 23. (Optim.)

7. Inima mea este tare *, Dumnezeule, inima mea este tare;

voi cînta, da, și voi suna din instrumentele mele.

* Ps. 135. 1, etc.

8. Trezește-te, suflete *! Treziți-vă, slăvită și artă!

Mă voi trezi în zori de zi.

* Ps. 14. 5; 50. 12; 138. 1, 3.

9. Te voi lăuda * printre popoare, Doamne!

Te voi cînta printre neamuri. * Ps. 135. 3.

10. Căci * bunătatea Ta ajunge pînă la ceruri,

și credincioșia Ta pînă la nori.

* Ps. 85. 5; 111. 22; 135. 3; 138. 4.

11. Înaltă -Te * peste ceruri, Dumnezeule,

peste tot pămîntul să se întindă slava Ta!

* Vers. 3.

PSALMUL 58.

Către mai marele cântăreților. „Nu nimici”. O cântare de laudă a lui David.

58 1. Oare, tăcînd, faceți voi dreptate?

Oare așa judecați voi fără părtinire, fiii oamenilor?

2. Dimpotrivă! În inimă, săvîrșiți nelegiuiri;

în țară, puneți în cumpănă¹ sîlnicia minilor voastre. ^{* Ps. 54, 20; Isa. 28, 1.}

3. Cel răi slăt stricați încă din² pîntecetele mamei lor,

mincinoșii se rătăcesc odată cu leșirea din pîntecetele mamei lor. ^{* Ps. 52, 5; Isa. 48, 8.}

4. Au o otravă³ ca otrava unui șarpe, ca otrava unei aspidă⁴ surzi, care își astupă urechea, ^{* Ps. 56, 3; Ecl. 10, 11. ** Isr. 8, 17.}

5. care n'auze glasul vrăjitorilor, glasul fermecătorului celui mai iscusit.

6. Dumnezeu, zdrobește⁵ le dinții din gură!

Smulge, Doamne, măselele acestor pui de lei! ^{* Isr. 4, 10; Ps. 5, 7.}

7. Să se risipească⁶ întocmai ca niște ape cari se scurg!

Săgețile, pe cari le-aruncă ei, să fie niște săgeți tocite! ^{* Isr. 1, 5; Ps. 112, 10.}

8. Să piară, ca un melc, care se topește umblînd;

să nu vadă soarele, ca⁷ stirpîtura unei femei! ^{* Isr. 8, 18; Ecl. 9, 2.}

9. Înainte ca oalele voastre să simtă focul de spin

verde sau uscat, îl⁸ va lua virtedul. ^{* Prov. 15, 20.}

10. Cel⁹ fără prihană se va bucura la vederea răzbumării;

își va călîda picioarele¹⁰ în singele celor răi. ^{* Ps. 32, 6; 54, 10; 137, 32. ** Ps. 56, 20.}

11. Și¹¹ atunci oamenii vor zice: „Da, este o răsplătă pentru cel fără prihană!

Da, este un Dumnezeu care judecă¹² pe pămînt!” ^{* Ps. 32, 12. ** Ps. 87, 4; 96, 13; 98, 9.}

PSALMUL 59.

Către mai marele cântăreților. „Nu nimici”. O cântare de laudă a lui David. Făcută cînd a trimis Saul să-i împresoare casa, ca să-l omoare.

59 1. Dumnezeu, scapă-mă¹ de vrăjmașii mei, ocrotește-mă de protivnicii mei! ^{* Ps. 18, 4.}

2. Scapă-mă de răufăcători, izbăvește-mă de oamenii setoși de singe!

3. Căci iată-i că stau la pîndă să-mi ia viața;

niște oameni porniți la² rău urzesc lucruri rele împotriva mea, fără³ să fiu vinovat, fără să fi păcătuit, Doamne! ^{* Ps. 38, 9. ** 1 Sam. 24, 12.}

4. Cu toată nevinovăția mea, ei așteargă, se pregătesc:

trezește⁴-Te, ieși înaintea mea, și privește! ^{* Ps. 35, 20; 44, 20.}

5. Doamne, Dumnezeul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, scoală-Te, ca să pedepsești toate neamurile!

N'avea milă de niciunul din acești vinzători nelegiuți. — ^{(Oprirea).}

6. Se⁵ întorc în fiecare seară, urlă ca niște cîni, și dau ocol cetății. ^{* Vers. 14.}

7. Da, din gura lor țîșnește răul, pe buzele lor slăt săbii⁶; căci zic: „Cine⁷ aude?” ^{* Ps. 37, 4. Prov. 12, 18. ** Ps. 18, 11; 54, 5; 73, 17; 84, 7.}

8. Dar Tu⁸, Doamne, rîzi de ei, Tu îți bați joc de toate neamurile. ^{* 1 Sam. 18, 26; Ps. 2, 4.}

9. Oricare le-ar fi puterea, eu în Tine nădăjduiesc, căci⁹ Dumnezeu este scăparea mea. ^{* Vers. 17. Ps. 62, 2.}

10. Dumnezeul meu, în bunătatea Lui, îmi iese¹⁰ înainte, Dumnezeu¹¹ mă face să-mi văd împlinită dorința față de cei ce mă prigonesc. ^{* Ps. 32, 8. ** Ps. 34, 7; 66, 12; 123, 8.}

11. Nu¹²-i ucide, ca să nu uite lucrul acesta poporul meu, ci fă-i să pribegască, prin puterea Ta, și doboară-i.

Doamne, Scutul nostru! ^{* Ps. 4, 12; 12.}

12. Gura lor păcătuiește la fiecare¹³ vorbă, care le iese de pe buze:

să se prindă în însăș mindria lor, căci nu spun decît blesteme și minciuni! ^{* Prov. 12, 18; 16, 7.}

13. Nimicește-i¹⁴, în minia Ta, prăpădește-i, ca să nu mai fie!

Fă-i¹⁵ să știe că împărățește Dumnezeu peste lacov,

pînă la marginile pămîntului. — ^{* Ps. 7, 6. ** Ps. 36, 10. (Oprirea).}

14. Se¹⁶ întorc în fiecare seară, urlă ca niște cîni,

și dau ocol cetății. ^{* Vers. 6.}

15. Umblă¹⁷ încoace și încolo după hrană,

și petrec noaptea ne sătul. ^{* Isr. 13, 20. Ps. 100, 10.}

16. Dar eu voi cînta puterea Ta;

diededăminează, voi lăuda bunătatea Ta.

Căci Tu ești un turn de scăpare pentru mine,
un loc de adăpost în ziua necazului meu.

17. O, Tăria* mea! pe Tine Te voi lăuda,

căci** Dumnezeu, Dumnezeul meu cel prea bun, este turnul meu de scăpare.
*Ps. 18, 1. **Ps. 9, 10.

PSALMUL 60.

Către mai marile cântăreșilor. Se cântă ca și „Cîntul mărturiei”. O cântare de laudă a lui David, spre învățătură. Făcând cînd purta război cu Sirienii din Mesopotamia și cu Sirienii din Toba și cînd s'a întors laob și a bătat în Valea Sării douăsprezece mii de Edomiți.

60 1. Dumnezeule, ne-ai lepădat, ne-ai lăsat, și Te-ai mințit: ridică-ne iarăși!
*Ps. 44, 3.

2. Ai cutremurat pămîntul, l-ai despicat;
drege-i* spărturile, căci se clatină!

*Ps. 104, 7, 24.
*Ps. 104, 7, 24.

3. Ai făcut* pe poporul Tău să treacă prin lucruri grele, ne-ai adăpat** cu un vin de amorțire.
*Ps. 71, 20. **Ps. 114, 17, 21, 107, 20, 22.

4. Ai dat* celorce se tem de Tine un steag,
ca să-l înalțe spre biruința adevărului. —
*Ps. 20, 4. (Optim).

5. Pentruca* prea iubiții Tăi să fie izbăviți,
scapă-ne prin dreapta Ta, și ascultă-ne!
*Ps. 108, 6, etc.

6. Dumnezeu a zis* în sfințenia Lui: „Voi ieși biruitor,
voi împărți** Sihemul †, și voi măsura valea ‡ Sucot.
*Ps. 108, 10. **Ps. 1, 4. †Ps. 12, 6. ‡Ps. 12, 27.

7. Al Meu este Galaadul, al Meu este Manase;
Efraim* este tîria capului Meu,

iar Iuda** toiașul Meu de cîrmuire;
*Ps. 124, 17. **Ps. 49, 10.

8. Moab* este ligheanul în care Mă spăl;

peste** Edom îmi arunc încălțămintea:
Țara Filistenilor † strigă de bucurie din pricina Mea ‡ —
*Ps. 124, 8, 2. **Ps. 124, 8, 14. Ps. 108, 9. †Ps. 124, 8, 1.

9. Cine mă va duce în cetatea întărită?
Cine mă va duce la Edom?

10. Oare nu Tu, Dumnezeule, care ne-ai lepădat,
și nu** mai ieși, Dumnezeule, cu ostirile noastre?

*Ps. 1, 1. Ps. 44, 9, 108, 11. **Ps. 7, 12.

11. Dă-ne ajutor, ca să scăpăm din necaz!

Căci ajutorul omului este zădărnice*.
*Ps. 118, 31, 140, 5.

12. Cu Dumnezeu vom face* isprăvi mari,
și El va zdrobi** pe vrășmașii noștri.
*Ps. 124, 18. †Ps. 118, 12. **Ps. 68, 2.

PSALMUL 61.

Către mai marile cântăreșilor. De cântat pe instrumente cu coarde. Un psalm al lui David.

61 1. Ascultă, Dumnezeule, strigătele mele,
la aminte la rugăciunea mea!

2. De la capătul pămîntului strig către Tine cu inima mîhnită, și zic:

„Du-mă pe stîncă pe care n'o pot ajunge, căci este prea înaltă pentru mine!

3. Căci Tu ești un adăpost pentru mine,

un turn* tare împotriva vrășmașului.
*Ps. 18, 10.

4. Aș* vrea să locuiesc pe vecie în cortul Tău:

să** alerg la adăpostul aripilor Tale. —
*Ps. 27, 4. **Ps. 12, 6, 37, 1; 30, 4. (Optim).

5. Căci Tu, Dumnezeule, îmi ascuți juruințele,

Tu îmi dai moștenirea celorce se tem de Numele Tău.

6. Tu adaugi* zile la zilele împăratului:

lungescă-i-se anii pe vecie! *Ps. 20, 4.

7. În veci să rămîină el pe scaunul de domnie, înaintea lui Dumnezeu!

Fă ca bunătatea* și credincioșia Ta să vegheze asupra lui! *Ps. 40, 11. Ps. 72, 20, 26.

8. Atunci voi cînta nelincetat Numele Tău,

și zi de zi îmi voi împlini juruințele.

PSALMUL 62.

Către mai marile cântăreșilor. După leduton. Un psalm al lui David.

62 1. Da, numai în* Dumnezeu mi se încrede sufletul;

dela El îmi vine ajutorul. *Ps. 36, 20.

2. Da*, El este Stîncă și Ajutorul meu,

Turnul meu de scăpare; nicidecum** nu mă voi clătina.
*Ps. 62, 1. **Ps. 27, 26.

3. Pînă cînd vă veți năpusti asupra unui om,
pînă cînd veți căuta cu toții să-l doborîți?

ca* pe un zid gata să cadă, ca pe un gard gata să se surpe? * *Isa. 30. 13.*

4. Da, ei pun la cale să-l doboare din înălțimea lui:

le place minciuna;
cu* gura binecuvînteară, dar cu inima blasfemă. — * *Ps. 36. 3. (Oprire).*

5. Da*, suflete, încrede-te în Dumnezeu,

căci dela El îmi vine nădejdea.

* *Ysa. 1. 2.*

6. Da, El este Sfîncă și Ajutorul meu, Turul meu de scăpare: nicidecum nu mă voi clătina.

7. Pe* Dumnezeu se întemeiază ajutorul și slava mea;

în Dumnezeu este sfîncă puterile mele, locul meu de adăpost. * *Isa. 2. 22.*

8. Popoare, în orice vreme, încredeti-vă în El,

vărsați*-vă inimile înaintea Lui!

Dumnezeu este adăpostul** nostru. — * *1 Sam. 1. 13. Ps. 42. 1. Psa. 1. 19. ** Ps. 18. 2. (Oprire).*

9. Da, o* nimica sînt fiii omului! Minciună sînt fiii oamenilor!

Puși în cumpănă toți la olaltă, ar fi mai ușori decât o suflare.

* *Ps. 36. 5. 11. Isa. 40. 13, 17. Rom. 8. 4.*

10. Nu vă încredeți în asuprire, și nu vă puneți nădejdea zădarnică în răpire;
cînd* cresc bogățiile, nu vă lipiți inima de ele.

* *Isa. 31. 25. Ps. 31. 7. Luc. 12. 15. 1 Tim. 6. 17.*

11. Odată* a vorbit Dumnezeu, de două ori am auzit

că „Puterea** este a lui Dumnezeu.”

* *Isa. 30. 14. ** Apoc. 19. 1.*

12. A Ta, Doamne, este și bunătatea*,

căci Tu** răsplătești fiecăruia după faptele lui. — * *Ps. 36. 10; 100. 5. Psal. 3. 6. ** Is. 34. 11. Psal. 34. 12. Luc. 10. 18. Ezech. 7. 27; 33. 23. Mat. 16. 27. Rom. 2. 6. 1 Cor. 3. 8. 2 Cor. 5. 10. Ezech. 6. 6. Col. 3. 25. 1 Pet. 1. 17. Apoc. 20. 12.*

PSALMUL 63.

Un psalm al lui David. Făcut cînd era în pustia lui Iuda.

63 1. Dumnezeu, Tu ești Dumnezeul meu, pe Tine Te caut!
îmi însetează sufletul* după Tine, îmi înăjește trupul după Tine, într'un pămînt sec, uscat și fără apă.

* *Ps. 42. 2; 54. 2; 103. 4.*

2. Așa Te privesc eu în locașul cel sfînt,

ca să-Ți văd puterea* și slava.

* *1 Sam. 4. 21. 1 Cor. 13. 11. Ps. 37. 4; 78. 35.*

3. Fiindcă* bunătatea Ta prețuiește mai mult decît viața,

de aceea buzele mele cîntă laudele Tale.

* *Ps. 36. 5.*

4. Te voi binecuvînta dar toată* viața mea,

și în Numele Tău îmi voi ridica minile.

* *Ps. 104. 33; 145. 2.*

5. Mi se* satură sufletul ca de niște bucate grase și mîeioase,

și gura mea Te laudă cu strigăte de bucurie pe buze,

* *Ps. 36. 6.*

6. cînd mi-aduc* aminte de Tine în așternutul meu,

și cînd mă gîndesc la Tine în timpul priveghiurilor nopții.

* *Ps. 42. 8; 118. 55; 140. 4.*

7. Căci Tu ești ajutorul meu, și sînt plin de veselie la* umbra aripilor Tale.

* *Ps. 31. 4.*

8. Sufletul meu este lipit de Tine; dreapta Ta mă sprijinește.

9. Dar cei ce caută să-mi ia viața, se vor duce în adîncurile pămîntului;

10. vor* fi dați pradă săbiei, vor fi prada șacalilor.

* *Ezech. 39. 4.*

11. Dar împăratul se va bucura în Dumnezeu;

oricine* jură pe El se va va fîli, căci va astupa gura mincinosilor.

* *Psalm. 5. 22. Isa. 48. 20; 66. 14. Ps. 1. 2.*

PSALMUL 64.

Către mai marele chetăreșilor. Un psalm al lui David.

64 1. Ascultă-mi glasul, Dumnezeu-le, cînd gem!

Ocrotește-mi viața împotriva vrămașului de care mă tem!

2. Păzește-mă de umelirile celor răi, de ceața gălăgioasă a oamenilor nelegiuți!

3. Ei* își ascut limba ca o sabie, își aruncă** vorbele lor amare, ca niște săgeți,

4. ca să tragă în ascuns asupra celui nevinovat:

trag asupra lui pe neașteptate, fără nici o frică.

5. Ei se* îmbărbătează în răutatea lor:

se sfîșuiesc împreună ca să întindă curse,

și zic**: „Cine ne va vedea?”

* *Psalm. 1. 11. ** Ps. 36. 11; 38. 7.*

6. Pun la cale nelegiuiri, și zic: „Iată-ne gata, planul este făcut!”

O prăpastie este lăuntrul și inima
fiecăruia!

7. Dar * Dumnezeu aruncă săgeți im-
potriva lor:

deodată iată-i loviți. * Ps. 7, 12, 13.

8. * Limba lor le-a pricinuit căderea;
și toți cei ce-i văd, clatină * din
cap. * Prov. 12, 13; 18, 7. ** Ps. 33, 31; 52, 4.

9. * Toți oamenii sînt cuprinși de frică,
și mărturisesc **: „Iată ce a făcut
Dumnezeu,“

și recunosc că aceasta este lucrarea
Lui! * Ps. 40, 5. ** Jer. 32, 26; 51, 16.

10. Cel * neprihănit se bucură în
Domnul și în El își caută scăparea;
toți cei cu inima fără prihană se
laudă că sînt fericiți. * Ps. 32, 11; 33, 12; 34, 5.

PSALMUL 65.

*Către mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David. O cîntare.*

65 1. Cu încredere, Dumnezeu, vei
fi laudat în Sion,
și împlinite vor fi juruințele cari
Ți-au fost făcute.

2. Tu ascuți rugăciunea,
de aceea toți oamenii vor veni la *
Tine. * Isa. 65, 23.

3. Mă copleșesc * nelegiuirile:
dar Tu vei ierta ** fărădelegile no-
stre. * Ps. 25, 4; 42, 12. ** Ps. 51, 2; 79, 9. Isa. 4, 7.
Ezch. 14, 1. Ier. 1, 7, 9.

4. Ferice * de cel pe care-l alegi **
Tu, și pe care-l primești înaintea Ta,
ca să locuiască în curțile Tale!
Ne vom sătura Ț de binecuvîntarea
Casei Tale,
de sfințenia Templului Tău.

5. În bunătatea Ta, Tu ne ascuți
prin minuni,

Dumnezeul mîntuirii noastre,
nădejdea * tuturor marginilor îndepă-
rtate ale pămîntului și mării! * Ps. 22, 27.

6. El întărește munții prin țîria Lui,
și este * incins cu putere. * Ps. 33, 1.

7. El * potolește urletul mărilor, ur-
letul valurilor lor,
și zarva ** popoarelor. * Ps. 33, 9; 107, 29.
Mat. 8, 26. ** Ps. 18, 10. Isa. 17, 12, 13.

8. Ceice locuiesc la marginile lumii
se înspăimîntă de minunile Tale:

Tu umpli de veselie răsăritul și apu-
sul îndepărtat.

9. Tu cercetezi * pămîntul și-i dai **
belșug,

îi umpli de bogății,
și de riuri Ț dumnezeiești, pline cu
apa.

Tu le dai griu, pe care iată cum îl
faci să rodească: * Deut. 32, 12. ** Ps. 65, 8, 10;
104, 13. Jer. 31, 34. Ț Ps. 48, 4.

10. Îi uzi brazele,
îi sfărîmi bulgării,
îl moi cu ploaia,
și-i binecuvîntezi răsadul.

11. Incununezi anul cu bunățțile
Tale,

și pașii Tăi varsă belșugul.

12. Cîmpiile pustiei sînt adăpate,
și dealurile sînt incinse cu veselie.

13. Pășunile se acopăr de oi,
și văile * se îmbracă cu griu:
toate strigă de bucurie și cîntă.
* Isa. 55, 12.

PSALMUL 66.

*Către mai marele cîntăreților. O cîn-
tare. Un psalm.*

66 1. Înălțați lui Dumnezeu strî-
găte * de bucurie, toți locuitorii
pămîntului. * Ps. 150, 1.

2. Cîntați slavă Numelui Său,
măriți slava Lui prin laudele voa-
stre.

3. Ziceți lui Dumnezeu: „Cît de in-
fricoșate * sînt lucrările Tale!
Din ** pricina mărimii puterii Tale,
vrăjmașii Tăi Te linguesc.“

4. Tot * pămîntul se închină înaintea
Ta,

și cîntă ** în cîntea Ta,
cîntă Numele Tău. —
* Ps. 22, 27; 47, 9; 137, 1. ** Ps. 34, 1, 2. (Opetre).

5. Veniți * și priviți lucrările lui
Dumnezeu!

Ce înfricoșat este El, cînd lucrează
asupra fiilor oamenilor! * Ps. 46, 5.

6. El a prefăcut * marea în pămînt
uscăt,

și riul ** a fost trecut cu piciorul:
atunci ne-am bucurat în El.

7. El stăpînește pe vecie, prin pute-
rea Lui.

Ochii * Lui urmăresc pe neamuri,
ca cei răsvrățiți să nu se mai scoale
împotriva Lui! — * Ps. 11, 4. (Opetre).

8. Binecuvîntați, popoare, pe Dum-
nezeul nostru!

Faceți să răsunе lauda Lui!

9. El ne-a păstrat sufletul cu viață,
și n-a îngăduit să ni se clatine pi-
ciorul.

10. Căci Tu * ne-ai încercat, Dumne-
zeule,
ne-ai trecut ** prin captorul cu foc,
ca argintul.

* Ps. 17, 3. Isa. 48, 10. ** Ezch. 13, 9. 1 Pet. 1, 4, 7.

11. Ne-ai adus* în laț,
și ne-ai pus o grea povară pe
coapse. * Ps. 1. 10.

12. Ai lăsat* pe oameni să încalcece
pe capetele noastre,
am trecut** prin foc și prin apă:
dar Tu ne-ai scos și ne-ai dat bel-
șug. * Isa. 41. 20. ** Isa. 43. 2.

13. De aceea, voi merge* în Casa Ta
cu ardere de tot,
imi voi** împlini juruințele făcute
Ție. * Ps. 100. 4; 110. 14, 17, 18, 19. ** Eccl. 5. 4.

14. juruințe, cari mi-au ieșit de pe
buză,
pe cari mi le-a rostit gura când eram
la strimtoare.

15. Îți voi aduce oi grase, ca ardere
de tot,
cu grăsimea berbecilor,
voi jertfi oi împreună cu țapi. —

(Opiter).

16. Veniți* de ascultați, toți cei ce
vă temeți de Dumnezeu,
și voi istorisi ce a făcut El sufletului
meu. * Ps. 34. 11.

17. Am strigat către El cu gura mea,
și îndată lauda a fost pe limba mea.
18. Dacă* aș fi cugetat lucruri ne-
legiuite în inima mea,
nu m'ar fi ascultat Domnul.

* Is. 27. 8. Prov. 15. 26; 28. 9. Isa. 1. 15. Ioan. 8. 21. Luc. 8. 8.

19. Dar Dumnezeu m'a* ascultat,
a luat aminte la glasul rugăciunii
mele. * Ps. 116. 1, 2.

20. Binecuvîntat să fie Dumnezeu,
care nu și-a lepădat rugăciunea,
și nu mi-a îndepărtat bunătatea Lui!

PSALMUL 67.

Către mai marele cîntăreșilor. De cîntat pe instrumente cu coarda. Un psalm. O cîntare.

67 1. Dumnezeu să aibă milă de
noi și să ne binecuvînteze,
să facă* să lumineze peste noi Fața
Lui. — * Num. 6. 25. Ps. 4. 6; 21. 14; 60. 2, 3; 119. 110.

(Opiter).

2. ca să se cunoască pe pămînt ca-
lea* Ta,
și printre toate neamurile mîntui-
rea** Ta! * Ps. 18. 26. ** Luc. 2. 30, 31. Tit. 2. 12.

3.* Te laudă, popoarele, Dumnezeule,
toate popoarele Te laudă. * Ps. 66. 4.

4. Se bucură neamurile și se veselesc;
căci Tu judeci popoarele* cu nepăr-
tinitate,

și povățuiești neamurile pe pămînt. —

* Ps. 66. 12, 13, 16, 17. (Opiter).

5. Te laudă, popoarele, Dumnezeule,
toate popoarele Te laudă.

6. Pămîntul* își dă roadele;

Dumnezeu, Dumnezeul nostru, ne
binecuvîntează, * Lev. 26. 4. Ps. 65. 12. Ezech. 34. 27.

7. Dumnezeu ne binecuvîntează,
și toate marginile pămîntului se*
tem de El. * Ps. 22. 27.

PSALMUL 68.

Către mai marele cîntăreșilor. Un psalm al lui David. O cîntare.

68 1. Dumnezeu Se scoală*, vrăj-
mașii Lui se risipesc,
și protivnicii Lui fug dinaintea Fe-
ței Lui. * Num. 32. 20. Isa. 55. 1.

2. Cum* se risipește fumul, așa-i
risipești Tu;
cum** se topește ceara la foc,
asa pier cei răi dinaintea lui Dum-
nezeu. * Isa. 5. 18. Gen. 22. 2. ** Ps. 37. 5. Mic. 1. 4.

3. Dar cei* neprihăniți se bucură,
saltă de bucurie înaintea lui Dumne-
zeu,
și nu mai pot de veselie.

* Ps. 32. 11; 33. 10; 34. 10.

4. Cîntați* lui Dumnezeu, lăudați
Numele Lui!

Faceți** drum Celui ce înaintează
prin cîmpii.

Domnul† este Numele Lui: bucu-
rați-vă înaintea Lui!

* Ps. 68. 4. ** Deut. 32. 20. Ysa. 30. † Exod. 3. 2.

5. El este Tatăl* orfanilor, Apără-
torul văduvelor,

El, Dumnezeu, care locuiește în lo-
cașul Lui cel sfînt. * Ps. 135. 12; 136. 2.

6. Dumnezeu* dă o familie celor pă-
răsiți,

El izbăvește** pe prinșii de război
și-i face fericiți;

numai cei† răsvrătiți locuiesc în lo-
curi uscate. * 1 Sam. 2. 5. Ps. 112. 5. ** Ps. 107. 20,
24; 136. 7. Ps. 124. 5, 6. † Ps. 107. 34, 40.

7. Dumnezeule, cînd* ai ieșit Tu în
fruntea poporului,

și cînd mergeai în pustie, —

* Exod. 12. 11. Jud. 4. 14. Mic. 2. 13. (Opiter).

8. s'a cutremurat* pămîntul,
s'au topit cerurile, dinaintea lui Dum-
nezeu,

s'a zguduit Sinai dinaintea lui Dum-
nezeu, Dumnezeul lui Israel.

* Exod. 19. 18, 19. Jud. 4. 4. Isa. 64. 1, 2.

9. Ai dat o* ploaie binefăcătoare,
Dumnezeule,
și ai întărit moștenirea Ta, sleitî
de puteri.

* Deut. 32. 12, 13. Ezech. 34. 26.

10. Poporul Tău și-a așezat locuința
în țara,
pe care, prin bunătatea Ta, Dumne-

zeule, o pregătisei pentru cei nenorociți *.

* Deut. 26, 4, 5. Ps. 74, 26.

11. Un cuvânt spune Domnul, și femeile aducătoare de vești bune sînt o mare oștire: —

12. împărașii * oștirilor fug, fug, și cea care rămîne acasă, împarte prada.

* Num. 31, 9, 24. Isa. 13, 16; 12, 8.

13. Pe cînd * voi vă odihniți în mijlocul staulilor,

aripile porumbelului sînt acoperite ** de argint,

și penele lui sînt de un galben auriu. —

* Ps. 81, 5. ** Ps. 105, 27.

14. Cînd * a împrăștiat Cel Atotputernic pe împărași în țară, parcă ninge în Talmon.

* Mic. 21, 2. Isa. 13, 25; 13, 1, etc.

15. Munții lui Dumnezeu, munții Basanului,

munți cu multe piscuri, munții Basanului,

16. penține *, munți cu multe piscuri, purtați pismă

pe ** muntele pe care l-a ales Dumnezeu ca locaș împărătesc?

Cu toate acestea Domnul va locui în el în vecl.

* Ps. 114, 4, 5. ** Deut. 12, 5, 11. 1 Reg. 9, 3. Ps. 67, 1, 2; 102, 16, 17.

17. Carăle * Domnului se numără cu doazdecile de mii, cu mii și mii;

Domnul este în mijlocul lor, venind din Sinai în locașul Său cel sfînt.

* Deut. 10, 1; 1 Reg. 9, 24, 27. Deut. 7, 19. Eze. 12, 21. Apoc. 1, 16.

18. Te-ai suit * pe înălțime, ai ** luat prînz de război,

ai luat † în dar oameni; cei răzvrătiți †† vor locui și ei *† lângă Domnul Dumnezeu.

* Psal. 1, 2. Eze. 4, 8. ** Iude. 6, 12. † Psal. 2, 4, 20. †† 1 Tim. 1, 13. †† Ps. 74, 20.

19. Binecuvîntat să fie Domnul, care zilnic ne poartă povara,

Dumnezeu, mîntuirea noastră. —

(Optim).

20. Dumnezeu este pentru noi Dumnezeu izbăvirilor,

și Domnul*, Dumnezeu, ne poate scăpa de moarte.

* Deut. 10, 26. Prov. 4, 29. Apoc. 1, 28; 2, 1.

21. Da, Dumnezeu * va zdrobi capul vrăjmașilor Lui,

creștetul ** capului celor ce trăiesc în păcat.

* Ps. 135, 8. Mat. 5, 13. ** Ps. 54, 20.

22. Domnul zice: îi voi aduce înapoi * din Basan,

îi voi aduce înapoi din ** fundul mării,

* Num. 21, 22. ** Eze. 14, 22.

23. ca * să-ți cufunzi piciorul în singe, și ** limba cîinilor tăi să-și capete partea din vrăjmașii tăi.

* Ps. 26, 19. ** 1 Reg. 21, 10.

24. Ei văd intrarea Ta, Dumnezeule, intrarea Dumnezeului meu, împăratului meu, în locașul cel sfînt.

25. În frunte merg cîntăreții *, apoi ceice cîntă din instrumente,

în mijlocul fetelor cari sună din timpane.

* 1 Cron. 15, 8; 16, 18. Ps. 47, 3.

26. Binecuvîntați pe Dumnezeu în adunări,

binecuvîntați pe Domnul, ceice vă scoboriți * din Israel!

* Deut. 10, 23. Isa. 45, 1.

27. Iată tînărul * Benjamin, care stăpînește peste ei,

căpeteniile lui Iuda și ceața lor, căpeteniile lui Zabulon, căpeteniile lui Neftali.

* 1 Sam. 9, 21.

28. Dumnezeul tău te-a făcut * puternic.

Întărește, Dumnezeule, ce ai făcut pentru noi în Templul Tău.

* Ps. 45, 5.

29. Împărașii * îți vor aduce daruri la Ierusalim.

* 1 Reg. 10, 10, 24, 25. 2 Cron. 32, 20. Ps. 72, 10; 73, 12. Isa. 60, 18, 17.

30. Însălimintă fiara din trestii, ceața * taurilor, cu viteii popoarelor;

calcă în picioare pe ceice îți pun ** plăcerea în argint!

Risipește popoarele cărora le place să se bată!

* Ps. 22, 12. ** 2 Sam. 8, 2, 3.

31. Cei * mari vin din Egipt; Etiopia ** aleargă † cu minile întinse spre Dumnezeu.

* Isa. 18, 21. ** Ps. 72, 8. Isa. 45, 14. Teh. 3, 10. Psal. 3, 27. † Ps. 44, 20.

32. Cîntați lui Dumnezeu, împărățiile pămîntului,

și lăudați pe Domnul! —

(Optim).

33. Cîntați Celui ce * călărește pe cerurile cerurilor vecinice!

Iată că ** se aude glasul Lui, glasul Lui cel puternic!

* Ps. 18, 10; 104, 3. Yerm. 4. ** Ps. 29, 3, etc.

34. Dați * slavă lui Dumnezeu, a cărui măreție este peste Israel,

și a cărui putere este în ceruri.

* Ps. 29, 1.

35. Ce înfricoșat * ești, Dumnezeule, din locașul Tău cel sfînt!

Dumnezeul lui Israel dă poporului Său tărie și mare putere.

Binecuvîntat să fie Dumnezeu!

* Ps. 45, 4; 55, 3; 88, 3; 76, 12.

PSALMUL 69.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat ca și „Crini”. Un psalm al lui David.

69 1. Scapă-mă, Dumnezeule, căci * îmi amenință apele viața.

* Yerm. 2, 14, 15. Isaia 2, 4.

2. Mă afund * în noroi, și nu mă pot ținea;

am căzut în prăpastie, și dau apele peste mine. * Ps. 61. 1.

3. Nu mai pot * strigînd, mi se usucă gîtlejul, mi se topesc ** ochii, privind spre Dumnezeu meu. * Ps. 138. 1. * Ps. 119. 82, 128. Isa. 38. 14.

4. Cei ce mă urăsc * fără temei, sînt mai mulți decît perii capului meu; ce puternici sînt cei ce vor să mă peardă, cei ce pe nedrept îmi sînt vrăjmași; trebuie să dau înapoi ce n'am furat. * Ps. 36. 18. Isa. 48. 15.

5. Dumnezeule, Tu cunoști nebulnia mea,

și greșelile mele nu-Ți sînt ascunse. 6. Să nu rămînă de rușine, din pricina mea, cei ce nădăjduiesc în Tine, Doamne, Dumnezeul ostirilor!

Să nu roșescă de rușine, din pricina mea, cei ce Te caută, Dumnezeul lui Israel!

7. Căci pentru Tine port eu ocară, și îmi acopere fața rușinea.

8. Am ajuns * un străin pentru frații mei, și un necunoscut pentru fiii mamei mele. * Ps. 38. 11. Isa. 53. 3. Ioan. 1. 11; 7. 6.

9. Căci * rivala Casei Tale mă mîncă și ** ochările celor ce Te ocărăsc pe Tine cad asupra mea. * Ps. 119. 139. Ioan. 8. 17. * Ps. 39. 20, 31. Rom. 15. 3.

10. Plîng și * postesc, și ei mă ocărăsc. * Ps. 39. 19, 24.

11. Mă îmbrac cu sac, și * ei mă batjocoresc. * 1 Reg. 6. 7. Isa. 54. 9.

12. Cei ce stau la poartă vorbesc de mine, și * cei ce beau băuturi tari mă pun în cîntece. * 1 Cor. 10. 9. Ps. 35. 24, 28.

13. Dar eu către Tine îmi înalț rugăciunea, Doamne, la * vremea potrivită. În bunătatea Ta cea mare, răspunde-mi, Dumnezeule, și dă-mi ajutorul Tău! * Isa. 49. 9. 24. 9. 2 Cor. 1. 3.

14. Scoate-mă din moroi, ca să nu mă mai afund!

Să * flu izbăvit de vrăjmașii mei și din prăpastie **! * Ps. 144. 7. * 1 Pet. 1. 2, 18.

15. Să nu mai dea valurile peste mine, să nu mă înghită adîncul, și să nu se închidă * groapa peste mine! * Num. 16. 29.

16. Ascultă-mă, Doamne, căci * bunătatea Ta este nemărginită.

În îndurarea Ta cea mare, întoarce-Ți ** privirile spre mine,

* Ps. 68. 6. ** Ps. 39. 20; 86. 16.

17. și nu-Ți ascunde * fața de robul Tău!

Căci sînt în necaz: grăbește de m'a-sculță! * Ps. 37. 9; 102. 1.

18. Apropie-Te de sufletul meu și izbăvește-l!

Scapă-mă, din pricina vrăjmașilor mei!

19. Tu știi ce ocară *, ce rușine și batjocură mi se face;

toți protivnicii mei sînt înaintea Ta. * Ps. 22. 6, 7. Isa. 53. 3. Rom. 15. 3.

20. Ocara îmi rupe inima, și sînt bolnav;

aștept să-i fie cuiva mîla * de mine, dar degeaba;

aștept mingăietori **, și nu găsesc niciunul. * Ps. 140. 4. Isa. 53. 3. ** 1 Cor. 13. 1.

21. Ei îmi pun fiere în mîncare, și, cînd * mi-e sete, îmi dau să beau oțet. * Mat. 27. 34, 48. Marc. 15. 20. Ioan. 19. 29.

22. Să li se prefacă masa într'o cursă *, și liniștea într'un laț! * Rom. 11. 9, 10.

23. Să li se întunece * ochii, și să nu mai vadă,

și clatină-le mereu coapsele!

* Isa. 45. 5, 10. Ioan. 12. 39, 40.

24. Varsă-Ți * minia peste ei, și să-i atingă urgia Ta aprinsă!

* 1 Tim. 2. 16.

25. Pustie * să le rămînă locuința, și nimeni să nu mai locuiască în corturile lor! * Mat. 23. 28. Psal. 1. 30.

26. Căci ei * prigonesc pe ** cel lovit de Tine,

povestesc suferințele celor răniți de Tine. * 2 Cor. 12. 9. Zab. 1. 18. ** Isa. 53. 4.

27. Adaugă * alte nelegiuiri la neleguirile lor,

și ** să n'ăibă parte de îndurarea Ta!

* Rom. 1. 26. ** Isa. 26. 18. Rom. 9. 21.

28. Să fie șterși * din cartea vieții, și ** să nu fie scriși împreună cu cei neprăhniți!

* Rom. 9. 22. 23. Filip. 4. 3.

Apoc. 3. 5; 13. 8. ** Rom. 13. 9. Luc. 10. 20. Ebr. 12. 23.

29. Eu sînt nenorocit și sufăr; Dumnezeule, ajutorul Tău să mă ridice!

30. Atunci voi lăuda * Numele lui Dumnezeu prin cîntări,

și prin laude îl voi preamări. * Ps. 36. 7.

31. Lucrul acesta este mai * plăcut Domnului, decît un vițel

cu coarne și copite! * Ps. 50. 13, 14, 23.

32. Nenorocii * văd lucrul acesta și se bucură;

voi, cari căutați pe Dumnezeu, vesela ** să vă fie inima!

* Ps. 34. 2. ** Ps. 32. 20.

33. Căci Domnul ascultă pe cei săraci,
și nu nesocotește pe prinșii * Lui de
război.

* Ezech. 3. 1.

34. Să-L laude * cerurile și pământul,
mările și * tot ce mișună în ele!

* Ps. 148. 12; 149. 1. Isa. 44. 22; 45. 12. ** Isa. 55. 12.

35. Căci * Dumnezeu va mintui Siomul,
și va zidi cetățile lui Iuda;

ele vor fi locuite și luate în stăpî-
nire;

* Ps. 51. 12. Isa. 44. 28.

36. * Sămînța robilor Lui le va mo-
șteni,

și cei ce iubesc Numele Lui vor locui
în ele.

* Ps. 132. 28.

PSALMUL 70.

*Către mai marele cântăreșilor. Un
psalm al lui David. Ca aducere aminte.*

70 1. Grăbește, Dumnezeule *, de mă
izbăvește!

Grăbește de-mi ajută, Doamne!

* Ps. 40. 13, etc.; Ps. 12.

2. Să rămînă de rușine * și înfrunțați,
cei ce vor să-mi ia viața!

Să dea înapoi și să rosească,
cei ce-mi doresc pieirea!

* Ps. 35. 4, 20; 71. 12.

3. Să se întoarcă * înapoi de rușine,
cei ce zic: „Aha, Aha!”

* Ps. 40. 12.

4. Toți cei ce Te caută, să se veselească
și să se bucure în Tine!

Cei ce iubesc minuirea Ta,
să zică nelăcetă: „Prea mărit să
fie Dumnezeu!”

5. * Eu sînt sărac și lipsit: grăbește**
să-mi ajuti, Dumnezeule.

Tu ești ajutorul și izbăvitorul meu:
Doamne, nu zăbovi!

* Ps. 40. 17. ** Ps. 143. 1.

PSALMUL 71.

71 1. În Tine *, Doamne, îmi caut scă-
parea:

să nu rămîn de rușine niciodată!

* Ps. 35. 2, 3; 31. 1.

2. Scapă-mă, în dreptatea Ta, și iz-
băvește-mă *

Plecă-ți** urechea spre mine, și
ajută-mi.

* Ps. 31. 1. ** Ps. 17. 6.

3. Fii * o stîncă de adăpost pentru
mine, unde să pot fugi totdeauna!

Tu ai hotărît** să mă scapi,
căci Tu ești stîncă și cetățuia mea.

* Ps. 31. 2, 3. ** Ps. 44. 4.

4. Izbăvește-mă *, Dumnezeule, din
mîna celui rău,

din mîna omului nelegiuit și asu-
pător!

* Ps. 140. 1, 4.

5. Căci Tu ești nădejdea * mea, Doam-
ne, Dumnezeule!

În Tine mă încred din tinerețea mea.

* Ier. 17. 1, 17.

6. Pe * Tine mă sprijinesc, din pin-
tecele mamei mele.

Tu ești binefăcătorul meu încă din
pîntecele mamei;

pe Tine Te laud fără încetare.

* Ps. 22. 9, 10. Isa. 49. 1.

7. Pentru * mulți am ajuns ca o mi-
nune,

dar Tu ești scăparea mea cea tare.

* Isa. 2. 12. Ezech. 2. 2. 1 Cor. 4. 2.

8. Să mi se umple gura * de laudele
Tale,

și'n fiecare zi să Te slăvească!

* Ps. 33. 20.

9. Nu * mă lepăda la vremea bătri-
neciei;

cînd mi se duc puterile, nu mă pără-
sîi!

* Ysa. 38.

10. Căci vrăjmașii mei vorbesc de
mine,

și ceice-mi plîdesc viața se * sfîșu-
iesc între ei,

* Ezech. 17. 1. Mat. 27. 1.

11. zicînd: „L-a părăsit Dumnezeu;
urmăriți-l, puneți mîna pe el, căci
nu-i nimeni care să-l scape!”

12. Dumnezeule *, nu Te depărta de
mine!

Doamne, vino de grab ** înaju-
torul meu!

* Ps. 22. 11, 12; 35. 22; 36. 21, 22. ** Ps. 72. 1.

13. Să rămînă de rușine * și nîmi-
ciți, cei ce vor să-mi ia viața!

Să fie acoperiți de rușine și de oca-
ră, cei ce-mi caută perzarea!

* Ysa. 34. Ps. 35. 4, 20; 40. 14; 70. 2.

14. Și eu voi nădărdui pururea,
Te voi lauda tot mai mult.

15. Cîntă * mea va vesti, zi de zi, drep-
tatea și minuirea Ta,

căci nu-i** cunosoc marginile.

* Ysa. 40. 34. Ps. 35. 28. ** Ps. 42. 3; 139. 12, 13.

16. Voi spune lucrările Tale cele pu-
ternice, Doamne, Dumnezeule!

Voi pomeni dreptatea Ta și numai
pe a Ta.

17. Dumnezeule, Tu m'ai învățat din
tinereță,

și pînă acum eu vestesc minunile
Tale.

18. Nu mă părăsi, Dumnezeule,
chiar * la bătrînețe cîrînte,

ca să vestesc tîria Ta neamului de
acum,

și puterea Ta neamului de oameni
care va veni!

* Ysa. 4.

19. Dreptatea * Ta, Dumnezeule, a-
junge pînă la cer;

Tu ai săvîrșit lucruri mari:

Dumnezeule**, cine este ca Tine?

* Ps. 57. 20. ** Ps. 30. 10; 50. 5; 60. 2.

20.* Ne-ai făcut să trecem prin multe necazuri și nenorociri;
dar ne vei da iarăși viața*,
ne vei scoate iarăși din adâncurile pământului. * Ps. 69. 3. ** Osea 6. 1, 2.

21. Înaltă-mi mărirea mea,
Întoarce-Te, și mângie-mă din nou!
22. Și te voi lauda în sunet de* a-lăută,
Îți voi cînta credincioșia. Dumnezeu,

Te voi lauda cu arfa,
Sfîntul** lui Israel!
* Ps. 69. 13, 2, 3; 135. 2. ** 2 Reg. 19. 22. Isa. 40. 5.

23. Cînd Te voi lauda, voi fi cu bucuria pe buze,
cu bucuria în sufletul*, pe care mi l-ai izbăvit; * Ps. 136. 4.

24. și limba* mea va vesti zi de zi dreptatea Ta,
căci** cei ce-mi caută pierzarea sînt rușinași și roși de rușine.
* Vers. 4, 23. ** Vers. 23.

PSALMUL 72.

Un psalm al lui Solomon.

72 1. Dumnezeu, dă judecățile Tale împăratului,
și dă dreptatea Ta fiului împăratului!
2. Și el va* judeca pe poporul Tău cu dreptate,
și pe nenorociții Tăi cu nepărținire.

* Isa. 41. 2, 3, 4; 52. 1.
3. Munții* vor aduce pace poporului,
și dealurile de asemenea, ca urmare a dreptății Tale. * Ps. 66. 10. Isa. 55. 17; 62. 7.

4. El va* face dreptate nenorociților poporului,
va scăpa pe copiii săracului,
și va zdrobi pe asupritor. * Isa. 41. 4.

5. Așa că se vor teme de Tine, cît* va fi soarele,
și cît se va arăta luna, din neam în neam;
* Vers. 7, 17. Ps. 72. 10, 17.

6. va* fi ca o ploaie, care cade pe un pămînt cosit,
ca o ploaie repede, care udă cîm-
pia. * 2 Sam. 22. 4. Osea 6. 3.

7. În zilele lui va înflori cel neprihănit,

și* va fi belșug de pace pînă nu va mai fi lăună. * Isa. 2. 4. Dan. 2. 44. Luc. 1. 10.

8. El va stăpîni* dela o mare la alta,
și dela Riu pînă la marginile pămîntului.
* Ezech. 39. 15. 1 Reg. 4. 21, 24. Ps. 72. 8; 80. 11; 89. 25. Zab. 9. 15.

9. Locuitorii* pustiei își vor pleca genunchiul înaintea lui,
și** vrăjmașii vor linge țărîna.

* Ps. 74. 14. ** Isa. 49. 26. Malc. 1. 17.

10. Împărații* Tarsisului și ai ostroavelor vor plăti biruri,

împărații Sebei și Sabei vor aduce daruri. * 1 Cron. 9. 21. Ps. 68. 12; 89. 26. Isa. 49. 7; 60. 6, 9.

11. Da, toți împărații se vor închina* înaintea lui,

toate neamurile îi vor sluji. * Isa. 49. 23. 26.

12. Căci el va* izbăvi pe săracul care strigă,

și pe nenorocitul, care n'are ajutor.
* 2 Pet. 2. 13.

13. Va avea milă de cel nenorocit și de cel lipsit,

și va scăpa viața săracilor;

14. li va izbăvi de apăsare și de silă,
și sîngele lor va fi scump* înaintea lui.
* Ps. 136. 12.

15. Ei vor trăi, și-i vor da aur din Seba;

se vor ruga nelincetat pentru el,
și-i vor binecuvînta în fiecare zi.

16. Va fi belșug de grîne în țară, pînă în vîrful munților,

și spicele lor se vor cîntina ca și copacii din Liban;

oamenii* vor înflori în cetăți ca iarba pămîntului.
* 1 Reg. 4. 20.

17. Numele* lui va dăinui pe vecie:
cît soarele îi va ținea numele.

Cu el se** vor binecuvînta unii pe alții,

și toate ț neamurile îi vor numi fericit.
* Ps. 89. 26. ** Psal. 72. 8; 89. 26. Jer. 4. 2. † Luc. 1. 68.

18. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeu lui Israel,

singurul care** face minuni! * 1 Cron. 16. 12. Ps. 72. 13; 136. 26. ** Ezech. 15. 11. Ps. 77. 14; 136. 4.

19.* Binecuvîntat să fie în veci slăvitul lui Nume!

Tot pămîntul să** se umple de slava Lui!

Amin! Amin!

* Numer. 1. 5. ** Numer. 14. 21. Zab. 14. 8.

20. Sfîrșitul rugăciunilor lui David, fiul lui Isai.

CARTEA A TREIA

PSALMUL 73.

Un psalm al lui Asaf.

73 1. Da, bun este Dumnezeu cu Israel,
cu cei cu inima curată.

2. Totuș, era să mi se îndoale piciorul,
și erau să-mi alunece pașii!

3. Căci* mă uitam cu jînd la cei ne-socotiți,

cînd vedeam fericirea celor răi.

* Job 21. 7. Ps. 37. 1. Jer. 12. 1.

4. Intr'adevăr, nimic nu-i turbură plină la moarte,

și trupul le este încărcat de grăsime.

5. N'au * parte de suferințele omenești,

și nu sînt loviți ca ceilalți oameni.

* Ier. 21, 9.

6. Deaceia mîndria le slujește ca salbă, și asuprirea este haina care-i * învelește.

* Ps. 138, 18.

7. Li se bulbucă ochii * de grăsime, și au mai mult decît le-ar dori inima.

* Ier. 16, 17. Ps. 17, 10; 118, 76. Ier. 9, 28.

8. Rid *, și vorbesc * cu răutate de asuprire:

vorbesc * de sus,

* Ps. 22, 1. * Gen. 7, 26. * I Ps. 3, 18. Iuda 16.

9. Își înalță gura * pînă la ceruri, și limba le cîntărea pămîntul.

* Apoc. 19, 6.

10. Deaceia alcargă lumea la ei, înghite * apă din plin,

* Ps. 74, 9.

11. și zice: „Ce * ar putea să știe Dumnezeu,

și ce ar putea să cunoască Cel Prea Înalt? *

* Ier. 23, 13. Ps. 13, 11; 94, 7.

12. Așa sînt cei răi:

totdeauna fericiți *, și își măresc bogățiile.

* Ysa. 3.

13. Degeaba * dar mi-am curățit cu inima,

și mi-am * spălat minile în nevinoșăție: *

* Ier. 21, 12; 24, 9; 25, 2. Mal. 2, 14. * Ps. 26, 6.

14. căci în fiecare zi sînt lovit,

și în toate dimineațele sînt pedepsit.

15. Dacă aș zice: „Vreau să vorbesc ca ei,”

îată că n'aș fi credincios neamului copiilor Tăi.

16. M'am * gîndit la aceste lucruri ca să le pricep,

dar zădarnic mi-a fost truda, * Ecl. 9, 12.

17. pînă ce am * intrat în sfîntul locaș al lui Dumnezeu,

și am luat seama la soarta * dela urmă a celor răi.

* Ps. 77, 13. * Ps. 17, 16.

18. Da, Tu-i pui * în locuri alunecease,

și-i arunci în prăpăd. * Ps. 38.

19. Cum sînt nimiciți într'o clipă! Sînt perduți, prăpădiți printr'un sfîrșit năpraznic.

20. Ca * un vis la deșteptare, așa le lezezi chipul, Doamne, la * deșteptarea Ta!

* Ier. 23, 2. Ps. 93, 5, 6. Isa. 29, 7, 8. * Ps. 78, 36.

21. Cînd mi se * amăra inima, și mă simțeam străpuns în măruntaie,

* Ysa. 3.

22. eram prost * și fără judecată, eram ca un dobitoc înaintea Ta.

* Ps. 42, 6. Prov. 12, 2.

23. Însă eu sînt totdeauna cu Tine, Tu m'ai apucat de mîna dreaptă;

24. mă vei călăuzi cu * sfatul Tău, apoi mă vei primi în slavă.

* Ps. 138, 5. Isa. 58, 6.

25. Pe * cine altul am eu în cer afară de Tine?

Și pe pămînt nu-mi găsesc plăcerea în nimeni decît în Tine.

* Filip. 3, 8.

26. Carne * și inima pot să mi se prăpădească:

fiindcă Dumnezeu va fi pururea stîncă inimii mele și partea * mea de moștenire.

* Ps. 84, 2; 118, 22. * Ps. 103, 2; 118, 27.

27. Căci îată că ceice * se depărtează de Tine, pier;

Tu nimicești pe toți ceice-Ți sînt necredincioși *.

* Ps. 118, 126. * Exod. 24, 15. Num. 15, 26. Ier. 4, 4.

28. Cît pentru mine, fericirea mea este să mă apropii * de Dumnezeu:

pe Domnul Dumnezeu îl fac locul meu de adăpost,

ca să povestesc * toate lucrările Tale.

* Eze. 32, 22. * Ps. 107, 22; 118, 27.

PSALMUL 74.

O cîntare a lui Asaf.

74 1. Pentruce, Dumnezeule, ne lepezi * pentru totdeauna?

Pentruce Te minii * pe turma * pășunii Tale?

* Ps. 44, 9; 29, 9; 1, 10; 77, 5. Ier. 23, 27; 26, 24. * Deut. 28, 26. * Ps. 94, 7; 102, 2.

2. Adu-Ți aminte de poporul Tău, pe * care l-ai cîștigat odinioară,

pe care l-ai răscumpărat ca semănție * a moștenirii Tale!

Adu-Ți aminte de muntele Sionului, unde l-ai avut locuința;

* Ezech. 16, 25. Deut. 9, 26. * Deut. 28, 5. Ier. 18, 24.

3. Indreaptă-Ți pașii spre aceste locuri pustite fără curmare!

Vrăjmașul a pustiit totul în locașul Tău cel sfînt.

4. Protivnicii Tăi au mugit * în mijlocul Templului Tău;

și-au pus * semnele lor drept semne.

* Filip. 3, 7. * Deut. 4, 27.

5. Parcă erau niște oameni, cari ridică toporul într'o pădure deasă:

6. în curînd au sfîrșit toate podobe * săpate,

cu lovituri de securi și ciocane.

* 1 Reg. 5, 18; 22, 10.

7. Au pus foc * sfîntului Tău locaș;

au dărîmat și au pingărit * locuința Numelui Tău.

* 1 Reg. 29, 8. * Ps. 93, 26.

8. Ei riceau * în inima lor:
„Să-i prăpădăm pe toți!”
Au ars toate locurile sfinte din țară.
* Ps. 68, 4.
9. Semnele noastre nu le mai vedem;
nu * mai este niciun prooroc,
și nu mai este nimeni prioste noi,
care să știe până când . . .
* 1 Sam. 3, 1. Amos 8, 12.
10. Până când, Dumnezeuule, va batjocori
asupritorul,
și va nesocoti vrăjmașul fără curmare
Numele Tău?
11. Pentruce * îți tragi înapoi mina
și dreapta Ta?
Scoate-o din sîn și nimicește-i!
* Ps. 2, 6.
12. Totuș, Dumnezeu * este împără-
tul meu, care din vremuri străvechi
dă izbăviri în mijlocul acestei țări.
* Ps. 41, 4.
13. Tu ai despărțit * marea cu pute-
rea Ta,
ai sfărîmat ** capetele balaurilor din
ape; * * Exod. 14, 29. ** Is. 24, 9, 10. Exod. 26, 12; 28, 3.
14. ai zdrobit capul Leviatanului,
l-ai dat să-l * mănince fiarele ** din
pustie. * Num. 24, 9. ** Ps. 72, 9.
15. Ai făcut să țighească * izvoare în
pirale,
ai uscat ** rîuri, cari nu seacă. * Exod. 27, 4. Num. 26, 12. Ps. 106, 41. Is. 48, 21. ** Is. 3, 12, 40.
16. A Ta este ziua, a Ta este și
noaptea;
Tu * ai așezat lumina și soarele.
* Ps. 1, 14, 19.
17. Tu ai statornicit * toate hotarele
pămîntului,
Tu ai cînduit vara ** și iarna.
* Ps. 17, 26. ** Ps. 8, 22.
18. Adu *-Ți aminte, Doamne, că vrăj-
mașul Te batjocorește,
și un ** popor nechibzuit hulește
Numele Tău! * Vers. 20. Apoc. 18, 25. ** Ps. 26, 9.
19. Nu lăsa pradă fiarelor sufletul
turturelei * Tale,
și nu uita ** pe vecie viața nenoro-
ciților Tăi! * Clai. 5, 14. ** Ps. 68, 10.
20. Ai * în vedere legămîntul!
Căci locurile doasnice din țară sînt
pline de birloage de tîlhari.
* Ps. 17, 7. 8. 1 Cor. 26, 44, 45. Ps. 108, 45. 1 Cor. 26, 21.
21. Să nu se întoarcă ruginat cel apăsător,
ci nenorocitul și săracul să laude
Numele Tău!
22. Scoală-te, Dumnezeuule, apără-Ți
pricina!
Adu *-Ți aminte de ocările, pe cari
Ți le aruncă în fiecare zi cel fără
mînte! * Vers. 28. Ps. 68, 31.

23. Nu uita strigătele protivnicilor
Tăi,
zarva care crește necurmat a celor
ce se ridică împotriva Ta!

PSALMUL 75.

*Către mai marele cîntăreților. „Nu ni-
mici.” Un psalm al lui Asaf. O cîntare.*

- 75** 1. Te lăudăm, Dumnezeuule, Te
lăudăm;
noi, cari chemăm Numele Tău,
vestim minunile Tale!
2. „Atunci cînd va veni vremea hotă-
rită,” zice Domnul,
„voi judeca fără părtinire.
3. Poate să se cutremure pămîntul
cu locuitorii lui:
căci Eu îi întăresc stîlpii.” — *(Opinet).*
4. Eu zic celor ce se fălesc: „Nu vă
făliți!”
Și celor răi: „Nu * ridicați capul
sus!” * Zab. 1, 20.
5. Nu vă ridicați capul așa de sus,
nu vorbiți cu atîta trufie!
6. Căci nici dela răsărit, nici dela
apus,
nici din pustie, nu vine înălțarea.
7. Ci Dumnezeu * este Cel ce judecă:
El ** scoboară pe unul, și înalță pe
altul. * Ps. 20, 4; 26, 12. ** 1 Sam. 2, 7. Dea. 2, 20.
8. În mina Domnului este un * potir,
în care fierbe un vin plin de ** ame-
stecătură.

- Cînd îl varsă,
toți cei răi de pe pămînt sug, îl sorb
și-l beau pînă în fund†!
* 1 Cor. 12, 20.
Ps. 68, 3. 1 Cor. 26, 25. Apoc. 14, 10; 15, 2. ** Prov. 23, 30.
† Ps. 75, 10.
9. Eu însă voi vesti pururea aceste
lucruri;
voi cînta laude în cîntea Dumnezeu-
lui lui Iacov.
10. Și voi doborî toate * puterile ce-
lor răi:

puterile ** celui neprihănit însă se
vor înalța. * Ps. 101, 9. 1 Cor. 13, 25. ** Ps. 68, 17; 145, 14.

PSALMUL 76.

*Către mai marele cîntăreților. De cîntat
cu instrumente cu coarde. Un
psalm al lui Asaf. O cîntare.*

- 76** 1. Dumnezeu este cunoscut în
Iuda*,
mare este Numele Lui în Israel.
* Ps. 68, 1, 10.
2. Cortul Lui este în Salem,
și locuința Lui în Sion;
3. acolo a sfărîmat * El săgetile,
scutul, sabia, și armele de război. —
* Ps. 68, 1. Exod. 25, 9. (Opinet).

4. Tu ești mai măreț, mai puternic decît * munții răpitorilor.

* Ezech. 38, 12, 13, 30, 4.

5. Despoiați au fost vitejii * aceia plini de inimă, au adormit * somnul de apoi;

n'au putut să se apere, toți acei oameni viteji. * Isa. 40, 15. ** Ps. 12, 3. Ier. 52, 39.

6. La * mustrarea Ta, Dumnezeu! lui Iacov,

au adormit și călăreții și cai.

* Ezech. 10, 1, 21. Ezech. 39, 20. Zah. 1, 12. Zah. 12, 4.

7. Cît de înfricoșat ești Tu!

Cine * poate să-ți stea împotrivă, cînd îți izbucnește minia? * Zah. 1, 4.

8. Ai * rostit hotărîrea dela înălțimea cerurilor;

pămîntul s'a îngrozit * și a tăcut,

* Ezech. 38, 20. ** 2 Cron. 20, 26, 28.

9. cînd S'a * ridicat Dumnezeu să facă dreptate,

și să scape pe toți nemerociții de pe pămînt. — * Ps. 6, 7, 8, 9; 12, 4. (Oprire).

10. Omul Te laudă chiar și în minia * lui,

cînd Te îmbraci cu toată urgia Ta.

* Ezech. 9, 10; 10, 12. Ps. 68, 7.

11. Faceți * juruințe Domnului, Dumnezeului vostru, și împliniți-le!

Toți * cei ce-L înconjoară, să aducă daruri Dumnezeului celui înfricoșat.

* Ezech. 4, 4, 5, 9. ** 2 Cron. 32, 32, 33. Ps. 68, 29; 69, 1.

12. El frînge mîndria domnitorilor, El este înfricoșat * pentru împărății pămîntului.

* Ps. 68, 35.

PSALMUL 77.

Către mai marele cîntăreșilor. După Iedutun. Un psalm al lui Asaf.

77 1. Strig * cu glasul meu către Dumnezeu,

strig cu glasul meu către Dumnezeu, și El mă va asculta. * Ps. 3, 4.

2. În * ziua necazului meu, caut * pe Domnul;

noaptea, minile îmi stau întinse fără curmare;

sufletul meu nu vrea nicio mîngiere. * Ps. 30, 15. ** Isa. 26, 9, 16.

3. Mi-aduc aminte de Dumnezeu, și gem;

mă gîndesc adînc în mine, și mi se mihnește duhul *. — * Ps. 142, 3; 143, 4. (Oprire).

4. Tu îmi ții pleoapele deschise;

și, de mult ce mă frămînt, nu pot vorbi.

5. Mă gîndesc * la zilele de demult, la anii de odinioară.

* Deut. 32, 7. Ps. 143, 3. Isa. 51, 9. Ps. 42, 5.

6. Mă gîndesc la cîntările * mele noaptea,

cuget * adînc în lăuntrul inimii mele,

îmi cade duhul pe gînduri, și zic:

* Ps. 42, 5. ** Ps. 4, 4.

7. „Va lepăda * Domnul pentru totdeauna?

Și nu va mai * fi El binevoitor?

* Ps. 78, 1. ** Ps. 88, 1.

8. S'a isprăvit bunătatea Lui pe vecie? S'a dus făgăduința * Lui pentru totdeauna?

* Rom. 9, 8.

9. A uitat * Dumnezeu să sîmbă mîla? Și-a tras El, în minia Lui, înapoi îndurarea? * —

* Isa. 40, 15. (Oprire).

10. Atunci îmi zic: „Ceeace mă face să sufăr *

este că dreapta Celui Prea Înalt nu mai este aceeași *... „

* Ps. 31, 22.

11. Dar tot voi lăuda * lucrările Domnului,

căci îmi aduc aminte de minunile Tale de odinioară;

* Ps. 143, 3.

12. da, mă voi gîndi la toate lucrările Tale,

și voi lua aminte la toate isprăvile Tale.

13. Dumnezeule, căile * Tale sînt sfînte!

Care * Dumnezeu este mare ca Dumnezeul nostru? * Ps. 72, 17. ** Ezech. 38, 11.

14. Tu ești Dumnezeu, care faci minuni;

Tu Ți-ai arătat puterea printre popoare.

15. Prin brațul Tău, Tu ai izbăvit * pe poporul Tău,

pe fiii lui Iacov și ai lui Iosif.

* Ezech. 4, 4. Deut. 4, 20. (Oprire).

16. Cînd Te-au văzut * apele, Dumnezeule,

cînd Te-au văzut apele, s'au cutremurat,

și adîncurile s'au mișcat.

* Ezech. 14, 21. Isa. 5, 15, 16. Ps. 14, 3. Zah. 1, 5, etc.

17. Norii au turnat apă cu găleata, tunetul a răsunat în nori,

și * stîgțile Tale au sburat în toate părțile.

* 2 Sam. 22, 15. Zah. 1, 15.

18. Tunetul Tău a izbucnit în vîrtej de vînt,

fulgerile * au luminat lumea:

pămîntul s'a mișcat și s'a * cutremurat.

* Ps. 97, 4. ** 2 Sam. 22, 9.

19. Ți-ai croit un drum prin * mare, o cărare prin apele cele mari,

și * nu Ți s'au mai cunoscut urmele.

* Zah. 1, 10. ** Ezech. 34, 26.

20. Ai povățuit* pe poporul Tău ca pe o turmă,
prin mina lui Moise și Aaron. *Exod. 18.
22; 14. 18. Ps. 78. 22; 80. 1. Isa. 53. 11, 12. Osea. 12. 13.

PSALMUL 78.

O clătare a lui Asaf.

78 1. Ascultă*, poporul meu, învățăturile mele!

Luați aminte la cuvintele gurii mele!

* Isa. 58. 4.

2. Imi deschid* gura și vorbesc în pilde,
vestesc înțelepciunea vremurilor străvechi.

* Ps. 48. 4. Mat. 13. 35.

3. Ce* am auzit, ce știm,
ce ne-au povestit părinții noștri,

* Ps. 44. 1.

4. nu* vom ascunde de copiii lor;
ci vom** vesti neamului de oameni care va veni laudele Domnului,
puterea Lui, și minunile pe cari le-a făcut.

* Deut. 4. 9; 6. 7. Ier. 1. 1. ** Exod. 12. 26, 27; 23. 14. Isa. 4. 6, 7.

5. El* a pus o mărturie în Iacov,
a dat o lege în Israel,
și a poruncit părinților noștri
să-și** învețe în ea copiii,

* Ps. 147. 18. ** Deut. 4. 9; 6. 7; 11. 19.

6. ca* să fie cunoscută de cei ce vor veni după ei, de copiii cari se vor naște,
și cari, cind se vor face mari, să vorbească despre ea copilor lor;

* Ps. 102. 18.

7. pentruca aceștia să-și pună încrederea în Dumnezeu,
să nu uite lucrările lui Dumnezeu,
și să păzească poruncile Lui.

8. Să* nu fie, ca părinții lor,
un** neam neascultător și răzvrătit,
un neam, care ț n'avea o inimă tare,
și al cărui duh nu era credincios lui Dumnezeu!

* 2 Reg. 17. 14. Exod. 20. 28. ** Exod. 20. 21; 22. 3; 24. 8. Deut. 9. 8, 10; 21. 27. Ps. 88. 4. + Num. 27. 3 Osea. 20. 28.

9. Fiii lui Efraim, înarmați și trăgând cu arcul,

au dat dosul în ziua luptei,

10. pentrucă n'au* ținut legământul lui Dumnezeu,
și n'au voit să umble întocmai după Legea Lui.

* 2 Reg. 17. 18.

11. Au dat uitării* lucrările Lui,
minunile Lui, pe cari li le arătase.

* Ps. 108. 12.

12. Înaintea părinților lor, El făcuse minuni*

în țara Egiptului, în** cimpia Toan.

* Exod. 7. 8; 9; 10; 11; 21. ** Ps. 81. 8. Num. 18. 22. Ysa. 48. Isa. 19. 11, 12. Exod. 30. 14.

13. A despărțit* marea, și le-a deschis un drum prin ea,
ridicând** apele ca un zid.

* Exod. 14. 21. ** Exod. 15. 8. Ps. 88. 7.

14. I*-a călăuzit ziua cu un nor,
și toată noaptea cu lumina unui foc strălucitor.

* Exod. 13. 21; 14. 24. Ps. 108. 10.

15. A despăcat* stînci în pustie,
și le-a dat să bea ca din niște valuri cu ape multe.

* Exod. 17. 8. Num. 20. 11. Ps. 108. 41. 1 Cor. 10. 4.

16. A făcut să țînească izvoare din* stînci,
și să curgă ape ca niște riuri.

* Deut. 8. 21. Ps. 108. 41.

17. Dar ei tot n'au încetat să păcătuiască împotriva Lui,
n'au încetat să se răzvrătească* împotriva Celui Prea înalt în pustie.

* Deut. 8. 20. Ps. 95. 8. Eze. 1. 12.

18. Au ispitit* pe Dumnezeu în inima lor,
cerind mîncare după poftele lor.

* Exod. 16. 2.

19. Au vorbit* împotriva lui Dumnezeu,
și au zis: „Oare va putea Dumnezeu să pună o masă în pustie?”

* Num. 11. 4.

20. Iată* că El a lovit stîncă, de au curs ape,
și s'au vărsat șiroaie.

Dar va putea El să dea și pîine,
sau să facă rost de carne poporului Său?”

* Exod. 17. 4. Num. 20. 11.

21. Domnul a auzit, și S'a* miniat.
Un foc s'a aprins împotriva lui Iacov,

și s'a stîrnit împotriva lui Israel mînia Lui,

* Num. 11. 1, 28.

22. pentrucă n'au crezut* în Dumnezeu,
pentrucă n'au avut încredere în ajutorul Lui.

* Eze. 2. 12. Iudaic.

23. El a poruncit norilor de sus,
și* a deschis porțile cerurilor!

* Ps. 7. 11. Mat. 5. 18.

24. a* plouat peste ei mană de mîncare,
și le-a dat grîu din cer.

* Exod. 16. 4, 14. Ps. 108. 40. Ioan 6. 31. 1 Cor. 10. 8.

25. Au mîncat cu toții pîinea celor mari,
și le-a trimis mîncare să se sature.

26. A* pus să sufle în ceruri vîntul de răscîrit,
și a adus, prin puterea Lui, vîntul de miazăzi.

* Num. 11. 31.

27. A plouat peste ei carne ca pulberea,

și păsări înaripate, cît nisipul mării ;
28. le-a făcut să cadă în mijlocul ta-
berii lor,
dejur împrejurul locuințelor lor.
29. Ei * au mâncat și s'au săturat din
destul :

Dumnezeu le-a dat ce doriseră.

* Num. 11, 18.

30. Dar n'apucaseră să-și stîmpere
bine pofța,

mîncarea * le era încă în gură,

* Num. 11, 18.

31. cînd s'a stîrnit mînia lui Dumne-
zeu împotriva lor,

a lovit de moarte pe cei mai tari
din ei,

și a doborât pe tinerii lui Israel.

32. Cu toate acestea, ei * n'au încetat
să păcătuiască,

și ** n'au crezut în minunile Lui.

* Num. 14; 16; 17. ** Ysa. 53.

33. De * aceea, El le-a curmat zilele
ca o suflare,

le-a curmat anii printr'un sfîrșit nă-
praznic.

* Num. 14, 29; 33; 34, 35.

34. Cînd * îi lovea de moarte, ei îl
cîntau,

se întorceau și se îndreptau spre
Dumnezeu ;

* Osea 5, 15.

35. Își aduceau aminte că Dumnezeu *
este Sfînca lor,

și că Dumnezeul Atotputernic este
Izbăvitorul ** lor.

* Deut. 32, 4, 15, 17.

** Exod. 15, 12. Deut. 7, 8. Isa. 41, 14; 44, 6; 45, 9.

36. Dar îl înșelau * cu gura,
și-l mințeau cu limba.

* Exod. 16, 11.

37. Inima * nu le era tare față de El,
și nu erau credincioși legămintului
Său.

* Ysa. 5.

38. Totuș *, în îndurarea Lui, El iar-
tă nelegiuirea și nu nimicește ;

își oprește ** de multe ori mînia
și ține să dă drumul întregii Lui urgil.

* Num. 14, 18, 20. ** Isa. 58, 9. * 1 Reg. 21, 29.

39. El Și-a * adus deci aminte că **
ei au erau deci carne,

o ț suflare care trece și nu se mai
întoarce.

* Ps. 103, 14, 28. ** Ps. 4, 2. Iona 2, 8.

40. Declteorii s'au răvrătit ei împo-
triva Lui în pustie !

Declteorii L-au miniat * ei în pustie-
tate !

* Ysa. 17. Ps. 45, 9, 10. Isa. 7, 18; 30, 12. Ezei. 4, 10.

41. Da, n'au încetat să ispitească * pe
Dumnezeu,

și să întărite ** pe Sfîntul lui Israel.

* Num. 14, 25. Deut. 8, 16. ** Ysa. 20.

42. Nu și-au mai adus aminte de pu-
terea Lui,

de ziua, cînd i-a izbăvit de vrăjmaș,

43. de minunile, pe cari le-a * făcut
în Egipt,

și de semnele Lui minunate din cim-
pia Ioan.

* Ysa. 12. Ps. 105, 27, 34.

44. Cum * le-a prefăcut riurile în
sînge,

și n'au putut să bea din apele lor.

* Exod. 7, 20. Ps. 105, 28.

45. Cum a * trimis împotriva lor ni-
ște muște otrăvitoare, cari i-au mîncat,

și ** broaște, cari i-au nîmicit.

* Exod. 8, 24. Ps. 105, 31. ** Exod. 8, 4. Ps. 105, 30.

46. Cum * le-a dat holdele pradă omi-
zilor,

rodul muncii lor pradă lăcustelor.

* Exod. 10, 13, 15. Ps. 105, 34, 35.

47. Cum le-a * prăpădit vilele, bătîn-
du-le cu piatră,

și smochinii din Egipt cu grindină.

* Exod. 9, 23, 25. Ps. 105, 31.

48. Cum le-a lăsat * vitele pradă grin-
dinei,

și turmele pradă focului cerului.

* Exod. 9, 23, 24, 25. Ps. 105, 31.

49. El Și-a aruncat împotriva lor mî-
nia Lui aprinsă,

urgia, iușimes și necazul :

o droaie de îngeri aducători de ne-
norociri.

50. Cum Și-a dat drum slobod miniei,
nu le-a scăpat sufletul dela moarte,

și le-a dat viața pradă molimei ;

51. cum * a lovit pe toți înții nă-
cuți din Egipt,

pirga puterii în corturile ** lui Ham.

* Exod. 12, 29. Ps. 105, 36; 106, 10. ** Ps. 105, 22.

52. Cum a * pornit pe poporul Său ca
pe niște oi,

și i-a povățuit ca pe o turmă în
pustie.

* Ps. 77, 20.

53. Cum i-a dus * fără nici o grijă,
ca să nu le fie frică,

iar ** marea a acoperit pe vrăjmașii
lor.

* Exod. 14, 19, 20. ** Exod. 14, 22, 28; 15, 12.

54. Cum i-a adus spre hotarul Lui
cel sfînt *,

spre muntele acesta, pe ** care drea-
pta Lui l-a cîștigat.

* Exod. 15, 17. ** Ps. 44, 5.

55. Cum a izgonit * neamurile dinîn-
tea lor,

le-a împărțit țara în părți de mo-
ștenire,

și a pus semîntiile lui Israel să lo-
cuiască în corturile lor.

* Ps. 44, 5. ** Isa. 18, 7; 22, 15. Ps. 106, 21, 22.

56. Dar * ei au ispitit pe Dumnezeu

Prea înalt, s'au răvrătit împotriva Lui,

și n'au ținut poruncile Lui. * *Isa. 2, 11, 12.*

57. Ci s'au* depărtat și au fost necredincioși, ca și părinții lor, s'au abătut la o parte, ca** un arc îngelător. * *Ysa. 41, Ezech. 30, 27, 28.* ** *Osea 7, 14.*

58. L-au* supărat prin înălțimile** lor,

și i-au stîrnit gelozia cu idolii lor. * *Deut. 32, 16, 21, Judec. 2, 13, 20, Ezech. 20, 28.* ** *Deut. 12, 2, 4, 1 Reg. 12, 7, 12, 31.*

59. Dumnezeu a auzit, și S'a mîniat, și a urgisit rău de tot pe Israel.

60. A* părăsit locuința Lui din Silo, cortul în care locuia între oameni.

61. Și-a* dat slava pradă robiei, și măreția Lui în minile vrăjmașului. * *Isa. 10, 20.*

62. A* dat pradă sâbiei pe poporul Lui,

și S'a mîniat pe moștenirea Lui. * *1 Sam. 4, 10.*

63. Pe tinerii lui i-a ars focul, și fecioarele* lui n'au mai fost sărbătorite cu cîntări de nuntă. * *Isa. 7, 24; 26, 9; 28, 16.*

64. Preoții* săi au căzut uciși de sabie,

și văduvele** lui nu s'au bociț. * *1 Sam. 4, 11; 28, 18.* ** *Isa. 27, 16, Ezech. 24, 20.*

65. Atunci Domnul S'a* trezit, ca** umul care a dormit,

ca un viteaz îmbărbătat de vin, * *Ps. 44, 23.* ** *Isa. 40, 13.*

66. și* a lovit pe protivnicii Lui, cari fugeau,

acoperindu-i cu vecinică ocară. * *1 Sam. 6, 6, 12; 8, 4.*

67. Însă a lepădat cortul lui Iosif, și n'a ales seminția lui Efraim;

68. ci a ales seminția lui Iuda, muntele Sionului, pe* care-l iubește. * *Ps. 67, 1.*

69. Și-a* zidit sfîntul locaș ca cerurile de înalt,

și tare ca pămîntul, pe care l-a întemeiat pe veci. * *1 Reg. 8.*

70. A* ales pe robul Său David, și i-a luat dela staulele de oi.

71. L-a luat dindărătul oilor*, cari slăptau,

ca să pască** pe poporul Său Iacov, și pe moștenirea Sa Israel.

72. Și David i-a cîrmuit cu o inimă neprăhănită*,

și i-a povățuit cu mini pricepute. * *1 Reg. 2, 4.*

PSALMUL 79.

Un psalm al lui Asaf.

79¹. Dumnezeu, au năvălit neamurile în moștenirea* Ta, au pîngărit Templul Tău cel sfînt**, și au prefăcut Ierusalimul într'un morman de pietre. * *Ezech. 24, 17, Ps. 74, 1.* ** *Ps. 14, 7, 1 Reg. 24, 4, 10, 2 Cron. 28, 18, Mic. 1, 12.*

2. Trupurile* neinsuflețite ale robilor Tăi le-au dat să le mănince păsările cerului,

și carnea credincioșilor Tăi au dat-o s'o mănince fiarele pămîntului. * *Isa. 7, 20; 18, 4; 34, 20.*

3. Ca apa le-au vărsat singele, de jur împrejurul Ierusalimului,

și* n'a fost nimeni să-i îngroape. * *Ps. 141, 7, Isa. 24, 18; 25, 4, Apoc. 11, 8.*

4. Am ajuns de* ocara vecinilor noștri,

de batjocura și de risul celor ce ne înconjoară. * *Ps. 44, 12; 50, 5.*

5. Pînă* cînd, Doamne, Te vei minia fără încetare,

și va** arde minia Ta ca focul? * *Ps. 74, 1, 9, 10; 80, 4; 88, 48.* ** *Isa. 1, 18; 9, 8.*

6. Varsă*-Ți minia peste neamurile, cari nu** Te cunosc,

și peste împărățiile, cari nu cheamă* Numele Tău!

* *Isa. 20, 25, Apoc. 18, 1.* ** *Isa. 25, 4, 2 Tes. 1, 8.* * *Ps. 104, 1.*

7. Căci au mîncat pe Iacov, și i-au pustiit locuința,

8. Nu-Ți* mai aduce aminte de neleguirile strămoșilor noștri,

ci să ne lese degrab înainte îndurările Tale!

Căci sîntem nenorociți** de tot! * *Isa. 24, 9.* ** *Deut. 28, 43, Ps. 122, 4.*

9. Ajută-ne*, Dumnezeul mîntuirii noastre, pentru slava numelui Tău!

Izbăvește-ne, și iartă-ne păcatele, pentru Numele** Tău!

* *2 Cron. 24, 11.* ** *Isa. 24, 7, 21.*

10. Pentruce* să zică neamurile: „Unde este Dumnezeul lor?”

Să se știe, înaintea ochilor noștri, printre neamuri,

că Tu răzbuni singele vărsat al robilor Tăi!

* *Ps. 42, 10; 118, 3.*

11. Să ajungă* pînă la Tine gemelele prînzilor de război!

Scapă, prin brațul Tău cel puternic, pe cei ce pier!

* *Ps. 122, 20.*

12. Întoarce vecinilor noștri, de* șapte ori în sînul lor, batjocurile**, pe cari Ți le-au aruncat ei Ție, Doamne!

* *Ps. 4, 18, Isa. 26, 4, 7, 12, 22, 28, Luc. 9, 28.* ** *Ps. 74, 24, 27.*

13. Și* noi, poporul Tău, turma pășunii Tale,

Te vom lăuda în veci,
și vom** vesti din neam în neam
laudele Tale. *Ps. 74. 1; 96. 7; 100. 1. **Isa. 43. 21.

PSALMUL 80.

Către mai marele cântăreților. De cîntat ca și „Cîntîc mînturiei”. Un psalm al lui Asaf.

80 1. Ia aminte, Păstorul lui Israel,
Tu, care povățuiești pe Iosif ca*
pe o turmă!

Arată** Te ȋn strălucirea Ta, Tu,
care ȳzi pe heruvimi!

*Ps. 77. 20. **Exod. 24. 20; 32. 1; Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2.
Ps. 80. 1. †Deut. 33. 2. Ps. 50. 3; 94. 1.

2. Trezește-Ți puterea, înaintea* lui
Efraim, Benjamin și Manase,
și vino în ajutorul nostru!

*Num. 2. 18-20.

3. Ridică-ne*, Dumnezeuule,
fă** să strălucească Fața Ta, și vom
fi scăpați!

*Vers. 3. 18. Ps. 81. 8, 21. **Num. 4. 20. Ps. 4. 6; 67. 1.

4. Doamne, Dumnezeuul oștirilor,
pînă cînd Te vei minia, cu toată ru-
găciunea poporului Tău?

5. Li hrănești* cu o pine de lacrimi,
și-i adăpi cu lacrimi din plin.

*Ps. 42. 3; 102. 9. Isa. 30. 20.

6. Ne faci* să fim mărul de ceartă
al vecinilor noștri,

și vrăjmașii noștri rid de noi în-
tre ei.

*Ps. 44. 22; Ps. 4.

7. Ridică-ne*, Dumnezeuul oștirilor!
Fă să strălucească Fața Ta, și vom
fi scăpați!

*Vers. 3. 18.

8. Tu ai adus o* vie din Egipt,
ai izgonit** neamuri, și ai sădit-o.

*Isa. 4. 1, 7. Jer. 2. 21. Exod. 13. 6; 17. 9; 19. 10. **Ps. 44.
2; 79. 10.

9. Ai făcut* loc înaintea ei:
și ea a dat rădăcini și a umplut țara.

*Exod. 23. 26. Jer. 74. 13.

10. Munții erau acoperiți de umbra
ei,

și ramurile ei erau ca niște cedri ai
lui Dumnezeu.

11. Iși întindea mîlăditele pînă la
mare,

și lăstarii pînă* la Rîu. *Ps. 72. 8.

12. Pentruce i-ai* rupt gardul acum,
de-o jăfulesc toți trecătorii?

*Ps. 80. 40, 41. Isa. 5. 5. Job. 3. 1.

13. O rimă mistrețul din pădure,
și o mîincă fiarele cîmpului.

14. Dumnezeuul oștirilor, întoarce-Te
iarăș!

Privește* din cer, și vezi! Cercetea-
ză via aceasta!

*Isa. 66. 18.

15. Ocrotește ce a sădit dreapta Ta,
și pe fiul, pe care Ți* l-ai ales!...

*Isa. 48. 4.

16. Ea este arsă de foc, este tăiată!
De* mustrarea Feței Tale, ei pier!

*Ps. 80. 11; 79. 7.

17. Mina Ta să fie* peste omul drep-
tei Tale,

peste fiul omului, pe care Ți l-ai
ales!

*Ps. 80. 21.

18. Și atunci nu ne vom mai depărta
de Tine.

Înviează-ne iarăș, și vom chema
Numele Tău.

19. Doamne, Dumnezeuul oștirilor, ri-
dică-ne* iarăș!

Fă să strălucească Fața Ta, și vom
fi scăpați!

*Vers. 3. 7.

PSALMUL 81.

Către mai marele cântăreților. De cîntat pe Ghîtit. Un psalm al lui Asaf.

81 1. Cîntați cu veselie lui Dumne-
zeu, care este tăria noastră!

Înălțați strigăte de bucurie Dumne-
zeului lui Iacov!

2. Cîntați o cîntare, sunați din tobă,
din arfa cea plăcută și din altută!

3. Sunați din trîmbița la luna nouă,
la luna plină, în ziua sărbătorii noas-
tre!

4. Căci aceasta este o lege* pentru
Israel,

o poruncă a Dumnezeului lui Iacov.

*Lev. 23. 24. Num. 28. 25.

5. El a rînduit sărbătoarea aceasta
pentru Iosif,
cînd a mers împotriva țării Egiptu-
lui...

Atunci am auzit un glas*, pe care
nu l-am cunoscut: —

*Ps. 124. 1.

6. „I-am descîrcat* povara de pe
umăr,

și mîinile lui nu mai țin coșul**.

*Isa. 4. 6; 10. 27. **Exod. 1. 14.

7. Ai strigat* în necaz, și te-am iz-
băvit;

ȳ-am răspuns** în locul tainic al
tunetului,

și te-am încercat* la apele Meriba. —

*Exod. 2. 23; 14. 10. Ps. 80. 13. **Exod. 15. 13. †Exod. 17.
6, 7. Num. 32. 13. ‡Optim.

8. Ascultă*, poporul Meu, și te voi
sîftui,

Israele, de M'ai asculta!

*Ps. 80. 1.

9. Niciun dumnezeu* străin să** nu
fie în mijlocul tău,

și să nu te închini înaintea dumne-
zeilor străini!

*Deut. 32. 12. Isa. 48. 13. **Exod. 31. 2, 3.

10. Eu* sînt Domnul, Dumnezeuul tău,
care te-am scos din țara Egiptului;
deschide-ți* gura larg, și ți-o voi
simpla!"

* Exod. 10, 3. ** Ps. 81, 8, 4. Isac. 18, 7. 22Ps. 3, 20.

11. Dar poporul Meu n'a ascultat
glasul Meu,
Israel nu* M'a ascultat.

* Exod. 12, 1. Deut. 10, 16, 18.

12. Atunci* i-am lăsat în voia porni-
rilor inimii lor,
și au urmat sfaturile lor.

* Psal. 1, 12; 14, 18. Rom. 1, 24, 26.

13. O*! de M'ar asculta poporul Meu,
de ar umbla Israel în căile Mele!

* Deut. 3, 29; 10, 12, 13; 28, 29. Isac. 48, 18.

14. Într-o clipă aș înfrunta pe vrăj-
mașii lor,

Mi-aș întoarce mina împotriva pro-
prietarilor lor;

15. ceice* urăsc pe Domnul L-ar lin-
guși,

și fericirea lui Israel ar dăinui în
veci.

* Ps. 28, 48. Rom. 1, 20.

16. L-aș* hrăni cu cel mai bun grâu,
și l-aș sătura cu miere din** stîncă.

* Deut. 12, 18, 14. Ps. 147, 14. ** Lev. 26, 8.

PSALMUL 82.

Un psalm al lui Asaf.

82 1. Dumnezeu stă* în adunarea
lui Dumnezeu;

El judecă în mijlocul dumnezeilor**.

* 2 Cor. 12, 8. Gal. 3, 8. ** Exod. 21, 9; 22, 28.

2. — „Pînă cînd veți judeca strîmb,
și veți clăta* la fața celor răi? —

* Deut. 1, 17. 2 Cor. 12, 2. Prov. 18, 5. (Optim).

3. Faceți dreptate celui* slab și or-
fanului,

dați dreptate nemorocitului și săra-
cului,

* Lev. 23, 8.

4. scăpați* pe cel nevoias și lipsit,
 izbăviți-i din mina celor răi."

* Lev. 19, 15. Prov. 24, 11.

5. Dar ei nu* vor să știe de nimic, nu
pricep nimic,

ci umblă în întunec; de aceea se clatină toate** teme-
liile pămîntului.

* Mic. 3, 1. ** Ps. 11, 8; 78, 8.

6. Eu am zis*: „Sînteți dumnezei,
toți sînteți fii ai Celui Prea Înalt."

* Exod. 21, 9. 22Ps. 1, 10a 10, 34.

7. Însă veți* muri ca niște oameni,
veți cădea ca un domnitor oare-
care."

* Lev. 23, 28. Ps. 48, 12. Exod. 21, 14.

8. Scoală-Te*, Dumnezeule, și judecă
pămîntul!

Căci** toate neamurile sînt ale Tale.

* Mic. 7, 8. 2. ** Ps. 2, 8. Apoc. 11, 18.

PSALMUL 83.

O cântare. Un psalm al lui Asaf.

83 1. Dumnezeule, nu* tăcea!

Nu tăcea, și nu Te odihni, Dum-
nezeule!

* Ps. 28, 1; 137/138, 1.

2. Căci iată că vrăjmașii* Tăi se
frîmintă,

și ceice Te** urăsc înalță capul.

* Ps. 2, 1. Psal. 4, 20. ** Ps. 27, 18.

3. Fac planuri pline de vicieșug îm-
potriva* poporului Tău,

și se sfătuesc împotriva celor ocro-
tiți de Tine.

* Ps. 27, 3; 31, 20.

4. „Veniți", zic ei, „să-i* nimicim din
mijlocul neamurilor,

ca să nu se mai pomenească numele
lui Israel!"

* Rom. 8, 4, 8. 12. 11, 18; 31, 20.

5. Se strîng toți cu o inimă,
fac un legămint împotriva Ta;

6. corturile* lui Edom și Ismaeliții,
Moabul și Hagareniiții,

* 2 Cor. 10, 1; 12, 11.

7. Gheba!, Amon, Amalec,
Filistenii cu locuitorii Tirului.

8. Asiria se unește și ea cu ei,
și își împrumută brațul ei copiilor
lui Lot. —

(Optim).

9. Fă-le ca lui Madian*,
ca lui Sisera**, ca lui Iabin la pi-
ruiul Chison.

* Num. 31, 7. Judec. 7, 25. ** Judec. 4, 18, 24; 5, 21.

10. cari au fost nimicii la En-Dor,
și au ajuns* un gunoi pentru îngră-
șarea pămîntului.

* 2 Reg. 9, 27. Tat. 1, 17.

11. Căpeteniilor lor fă-le ca lui Oreb*
și Zeeb,

și tuturor domnilor lor ca lui Ze-
bah** și Talmuna!

* Judec. 7, 25. ** Judec. 8, 13, 21.

12. Căci ei zic: „Să punem mina
pe locuințele lui Dumnezeu!"

13. Dumnezeule*, fă-i ca virtutea de
praf,

ca** palul luat de vînt,

* Isac. 17, 13, 14. ** Ps. 88, 8.

14. ca focul care arde pădurea,
și ca flacăra, care aprinde* muntii!

* Deut. 32, 22.

15. Urmărește-i astfel cu* furtuna Ta,
și bagă groaza în ei cu vijelia Ta!

* Lev. 12, 12.

16. Acopere-le* fața de rușine,
ca să caute Numele Tău, Doamne!

* Ps. 28, 4.

17. Să fie rușinați și îngroziți pe vecie,
să le roșască obrazul de rușine și
să piară!

18. Ca* să știe că numai Tu, al cărui
Nume** este Domnul,
Tu ești Cel Prea Înalt pe tot pă-
mîntul;

* Ps. 28, 12. ** Exod. 4, 2. † Ps. 22, 8.

PSALMUL 84.

Către mai marele cântăreților. De cântat pe Ghittî. Un psalm al fiilor lui Cori.

84 1. Cît de plăcute * sînt locașurile Tale,

Doamne al oștirilor ! * Ps. 77, 4.

2. Sufletul * meu suspină și tinjește de dor după curțile Domnului, inima și carnea mea strigă către Dumnezeu cel viu !

* Ps. 42, 1, 2; 83, 1; 78, 26; 119, 26.

3. Pînă și pasărea își găsește o casă acolo, și rîndunica un cuib unde își pune puii...

Ah ! altarele Tale, Doamne al oștirilor,

împăratul meu și Dumnezeuul meu !

4. Ferice * de ceie locuiesc în Casa Ta !

Căci ei tot mai pot să Te laude. —

* Ps. 84, 4. (Optim.)

5. Ferice de ceie-și pun tîria în Tine,

în a căror inimă locuiește încrederea.

6. Cînd străbat aceștia Valea Pilingerii *, o prefac într'un loc plin de izvoare,

și ploaia timpurie o acoperă cu binecuvîntări. * 1 Sam. 6, 22, 23.

7. El merg din * putere în putere, și se ** înfățișează înaintea lui Dumnezeu în Sion.

* Prov. 4, 18. 2 Cor. 5, 10. ** Ezech. 16, 19. Zab. 14, 18.

8. Doamne, Dumnezeuul oștirilor, ascultă rugăciunea mea !

Ia aminte, Dumnezeuul lui Iacov ! —

(Optim.)

9. Tu, care ești scutul nostru, vezi, Dumnezeule *

și privește fața unsului Tău !

* Ps. 35, 1. Ysa. 25, 1.

10. Căci mai mult face o zi în curțile Tale de cît o mie în altă parte ; eu vreau mai bine să stau în pragul Casei Dumnezeului meu, decît să locuiesc în corturile răutății !

11. Căci Domnul Dumnezeu este un soare * și un scut **,

Domnul dă îndurare și slavă,

și nu lipsește de niciun * bine pe cei ce duc o viață fără prihană. * Isa. 60, 19. * Ps. 25, 1. Ysa. 2, 6. Ps. 118, 8, 14, 17, 118, 114. Prov. 2, 7. * Ps. 34, 9, 10.

12. Doamne al oștirilor, ferice * de omul care se încrede în Tine !

* Ps. 2, 12.

PSALMUL 85.

Către mai marele cântăreților. Un psalm al fiilor lui Cori.

85 1. Tu ai fost binevoitor cu țara Ta, Doamne !

Ai adus * înapoi pe prinșii de război ai lui Iacov : * Ps. 1, 11; 2, 1. Ps. 14, 7. Ier. 50, 28; 51, 22. Ezech. 39, 23. Iosif 2, 1.

2. ai iertat * nelegiuirea poporului Tău,

* Ps. 78, 1.

3. i-ai scoperit toate păcătele ; — (Optim.)

Ți-ai abătut toată aprinderea,

și Te-ai întors din iuțimea miniei Tale.

4. Întoarce *-ne iară, Dumnezeuul minții noastre !

Încetează-Ți minia împotriva noastră !

* Ps. 80, 7.

5. În veci Te vei minia * pe noi ?

În veci îți vei lungi minia ?

* Ps. 74, 1; 79, 5; 80, 4.

6. Nu ne vei iavira * iară, pentruca să se bucure poporul Tău în Tine ?

* Zab. 2, 2.

7. Arată-ne, Doamne, bunătatea Ta,

și dă-ne mîntuirea Ta !

8. Eu voi * asculta ce zice Dumnezeu,

Domnul :

căci El ** vorbește de pace poporu-

lui Său și iubiților Lui,

numai, ei să * nu cadă iară în ne-

bunie. * Zab. 2, 1. ** Zab. 2, 10. 1 Pet. 2, 20, 21.

9. Da, mîntuirea Lui este aproape *

de ceie se tem de El,

pentruca ** în țara noastră să lo-

cuiască slava. * Isa. 40, 12. ** Zab. 2, 6. Iosif 2, 14.

10. Bunătatea și credincioșia se înfil-

trează,

dreptatea * și pacea se sîrută.

* Ps. 72, 6. Isa. 55, 17. Luc. 2, 14.

11. Credincioșia * răsare din pămînt,

și dreptatea privește dela înălțimea

cerurilor. * Isa. 40, 6.

12. Domnul * ne va da și fericirea,

și pămîntul ** nostru își va da roa-

dele. * Ps. 24, 11. Isa. 1, 17. ** Ps. 87, 6.

13. Dreptatea * va merge și înaintea Lui,

și-L va și urma, călcînd pe urmele

pașilor Lui !

* Ps. 85, 14.

PSALMUL 86.

O rugăciune a lui David.

86 1. Ia aminte, Doamne, și ascultă-mă !

Căci sînt nenorocit și lipsit.

2. Păzește-mi sufletul, căci sînt unul

din cei iubiți de Tine !

Scapă, Dumnezeule, pe robul Tău,

care * se încrede în Tine !

* Isa. 38, 6.

3. Ai milă * de mine, Doamne!

Căci toată ziua strig către Tine.

** Ps. 34, 1; 37, 1.*

4. Inveseleşte sufletul robului Tău,
căci * la Tine, Doamne, îmi înalț sufletul.

** Ps. 28, 1; 143, 8.*

5. Căci * Tu ești bun, Doamne, gata să ierți,

și plin de îndurare cu toți ceice Te cheamă.

** Ps. 115, Ps. 130, 7; 143, 9. Isai 2, 12.*

6. Pleacă-Ți urechea, Doamne, la rugăciunea mea,

la aminte la glasul cererilor mele!

7. Te chem, în * ziua necazului meu,
căci m'ascuți.

** Ps. 30, 15.*

8. Nimeni nu este ca Tine între * dumnezei, Doamne,

și nimic^{oo} nu seamănă cu lucrările Tale.

** Exod. 16, 11. Ps. 86, 4. ** Deut. 1, 24.*

9. Toate * neamurile, pe cari le-ai făcut,
vor veni să se închine înaintea Ta, Doamne,

și să dea slavă Numelui Tău.

** Ps. 72, 10; 102, 18. Isai 45, 7. Apoc. 11, 4.*

10. Căci Tu ești mare, și faci * minuni,

numai^{oo} Tu ești Dumnezeu.

** Exod. 16, 11. Ps. 72, 10; 77, 14. ** Deut. 4, 4; 32, 39. Isai 37, 16; 44, 6. Marc. 12, 29. 1 Cor. 8, 4. Filip. 4, 6.*

11. Iarăși *-mă căile Tale, Doamne!
Eu voi umbla în adevărul Tău.

Fă-mi inima să se teamă de Numele Tău.

** Ps. 26, 4; 37, 31; 119, 30; 143, 8.*

12. Te voi lăuda din toată inima mea,
Doamne, Dumnezeul meu,

și voi prea mări Numele Tău în veci!

13. Căci mare este bunătatea Ta față de mine,

și Tu îmi izbăvești * sufletul din adâncă locuință a morților.

** Ps. 55, 15; 119, 8.*

14. Dumnezeule, niște îngimfați^{oo} s'au sculat împotriva mea,

o ceată de oameni asupritori vor să-mi la viață,

și nu se gîndesc la Tine.

** Ps. 54, 8.*

15. Dar * Tu, Doamne, Tu ești un Dumnezeu îndurător și milostiv,

îndelung răbdător și bogat în bunătate și în credincioșie.

** Exod. 34, 6.*

** Ps. 145, 8. Ps. 119, 11. Ps. 136, 1. 121, 4; 136, 4; 143, 8. Isai 2, 12.*

16. Îndreaptă *-Ți privirile spre mine, și ai milă de mine;

dă tîrie robului Tău,

și scapă pe fiul^{oo} roabei Tale!

** Ps. 26, 30; 66, 16. ** Ps. 124, 18.*

17. Fă un semn pentru mine,
ca să vadă vrăjmașii mei și să rămî-nă de rușine,

căci Tu mă ajuți și mă mîngii,
Doamne!

PSALMUL 87.

Un psalm al fiilor lui Core. O cîntare.

87 1. Sionul are temeliiile aşezate
pe * munții cei sfinți: ** Ps. 48, 1.*

2. Domnul * iubește porțile Sionului
mai mult decît toate locaşurile lui Iacov.

** Ps. 76, 27, 28.*

3. Lucruri pline de slavă * au fost
spuse despre tine,

cetate a lui Dumnezeu! —

** Isai 60, 10 (Optine).*

4. Eu pomenesc Egiptul * și Babilonul
printre cei ce Mă cunosc;

iață, țara Filistenilor, Tirul, cu Etiopia:

„În Sion s'au născut.” —

** Ps. 88, 10. Isai 51, 8.*

5. Iar despre Sion este zis: „Toți s'au
născut în el,”

și Cel Prea Înalt îl întărește.

6. Domnul * numără popoarele, scriindu-le^{oo}:

„Acolo s'au născut.” —

** Ps. 22, 26. ** Exod. 16, 4. (Optine).*

7. Și cei ce cîntă și ceice joacă strigă:
„Toate izvoarele mele sînt în Tine.”

PSALMUL 88.

O cîntare. Un psalm al fiilor lui Core. Către mai marele cîntăreșilor. De cîntat cu flautul. O cîntare a lui Heman,

Erahîtal.

88 1. Doamne, Dumnezeul * mintuirii mele!

Zi^{oo} și noapte strig înaintea Ta!

** Ps. 37, 9; 51, 14. ** Luc. 12, 7.*

2. S'ajungă rugăciunea mea înaintea Ta!

la aminte la cererile mele;

3. căci mi s'a săturat sufletul de rele,
și * mi se apropie viața de locuința morților.

** Ps. 107, 26.*

4. Sînt pus în rîndul * celor ce se
pogoră în groapă,

sînt^{oo} ca un om, care nu mai are putere.

** Ps. 28, 1. ** Ps. 30, 12.*

5. Stau întins printre cei morți,
ca cei uciși și culcați în mormînt,

de cari nu-Ți mai aduci aminte,

și cari sînt despărțiți de * mina Ta.

** Isai 58, 8.*

6. M'ai aruncat în groapa cea mai de jos,

în întunec, în adîncuri.

7. Minia Ta mă apasă,
și mă năpădești cu * toate valurile

Tale. —

** Ps. 42, 7. (Optine).*

8. Ai îndepărtat * dela mine pe toți prietenii mei,
m'ai făcut o pricină de scribă pen-
tru ei;

sînt închis¹ și nu pot să ies.

¹ Lev. 22, 32, 33, Ps. 11, 13, 142, 4. ² Ps. 8, 7.

9. Mi se topește ochii * de suferință;
în toate zilele Te chem², Doamne,
și-mi întind³ minile spre Tine!

² Ps. 88, 12. ³ Ps. 88, 3. ⁴ Lev. 11, 32. Ps. 142, 4.

10. Oare * pentru morți faci Tu mi-
nuni?

Sau se scoală morții să Te lau-
de? — ¹ Ps. 88, 10, 9; 115, 17; 138, 17. Isa. 26, 19. (Oprire).

11. Se vorbește de bunătatea Ta în
mormint,

și de credințioșia Ta în Adînc?

12. Sînt cunoscute * minunile Tale
în întunec,

și¹ dreptatea Ta în țara uitării?

¹ Lev. 10, 20. Ps. 142, 8. ² Ps. 11, 12. Vers. 8. Ecl. 8, 20, 8, 8.

13. Doamne, eu îți cer ajutorul,
și * dimineața rugăciunea mea se înal-
ță la Tine.

¹ Ps. 8, 3; 119, 147.

14. Pentruce *, Doamne, lepezi sufle-
tul meu?

Pentruce lmi ascunzi¹ Fața Ta?

¹ Ps. 42, 2. ² Lev. 12, 34. Ps. 12, 1.

15. Din tinereță, sînt nenorocit și
trag să mor,

sînt cuprins * de spaima Tale, și
nu știu ce să mai fac.

¹ Lev. 8, 4.

16. Minia Ta trece peste mine,
spaima Tale mă nimicește de tot.

17. Ele mă * înconjoară toată ziua,
ca niște ape,

mă înfășoară toate deodată. ¹ Ps. 22, 22.

18. Ai depărtat * dela mine pe pri-
etenii și tovarăși;

și cei de aproape ai mei s'au făcut
nevăzuți.

¹ Lev. 22, 22. Ps. 22, 22; 26, 21.

PSALMUL 89.

O cântare a lui Etan, Ezrahitul.

89 1. Voi cînta * totdeauna îndură-
rile Domnului:

voi spune din neam în neam, cu gura
mea, credințioșia¹ Ta. ² Ps. 101, 1. ³ Ps. 119, 26.

2. Cîci zic: „Îndurarea este temelii
vecinice!

Tare ca cerurile este credințioșia
Ta¹ —

3. „Am făcut * legămint cu alesul
Meu² — zice Domnul —

„iată ce am jurat³ robului Meu Da-
vid:

¹ 1 Reg. 8, 18. Isa. 42, 1. ² 2 Sam. 7, 12, 16.

³ 1 Cron. 17, 13, 14, 15; 22, 10, 11. 2 Sam. 24, 22. 2 Cron. 2, 2.

4. „Îți voi întări sămînța¹ pe vecie,
și-n veci² îți voi așeza scaunul de
domnie.³

¹ Vers. 28, 29. ² Vers. 1. Luc. 1, 32, 33.

(Oprire).

5. Cerurile * laudă minunile Tale,
Doamne,

și credințioșia Ta în adunarea sfin-
ților¹! ² Ps. 12, 1; 27, 8. Apoc. 7, 10, 11, 12. ³ Vers. 2.

6. Căci, în cer², cine se poate ase-
măna cu Domnul?

Cine este ca Tine între fiii lui Dum-
nezeu?

¹ Ps. 42, 3; 71, 22; 86, 8; 112, 1.

7. Dumnezeu * este înfricoșat în adu-
narea cea mare a sfinților,

și de temut pentru toți cei ce stau în
jurul Lui.

¹ Ps. 74, 7, 11.

8. Doamne, Dumnezeul ostirilor,
cine este puternic * ca Tine, Doamne!

Și credințioșia Ta Te înconjoară.

¹ Exod. 15, 12. 2 Sam. 2, 2. Ps. 26, 10; 71, 19.

9. Tu * îmblînzești mîndria mării;
cînd se ridică valurile ei, Tu le poto-
lești.

¹ Ps. 88, 7; 92, 3, 4; 107, 25.

10. Tu * ai zdrobit Egiptul ca pe un
hoit,

ai risipit pe vrăjmașii Tăi prin pu-
terea brațului Tău.

¹ Exod. 14, 26, 27, 28. Ps. 107, 4. Isa. 30, 7; 31, 9.

11. Ale * Tale sînt cerurile și pămî-
ntul,

Tu ai întemeiat lumea și tot ce cu-
prinde ea. ¹ Psal. 1, 1. 1 Cron. 16, 12. Ps. 24, 1, 2; 33, 12.

12. Tu ai făcut miezînoaptea¹ și
miezîziua;

Taborul² și Hermonul³ se bucură
de Numele Tău.

¹ Lev. 23, 7. ² 2 Sam. 12, 22. ³ 2 Sam. 12, 1.

13. Brațul Tău este puternic,
mina Ta este tare, dreapta Ta este
înălțată.

14. Dreptatea¹ și judecata sînt temelii
scaunului Tău de domnie;

bunătatea² și credințioșia sînt înai-
ntea Feței Tale.

¹ Ps. 27, 2. ² Ps. 88, 12.

15. Ferice de poporul, care cunoaște
sunetul³ trîmbiței,

care umblă în lumina⁴ Feței Tale,
Doamne!

¹ 2 Sam. 12, 12; 22, 21. Ps. 92, 8. ² Ps. 4, 6; 94, 8.

16. El se bucură nelincetat de Nu-
mele Tău,

și se fîlește cu dreptatea Ta.

17. Căci Tu ești fala puterii lui;
și, în¹ bunăvoința Ta, ne ridici pu-
terea noastră.

¹ Vers. 24. Ps. 71, 22; 92, 10; 132, 12.

18. Căci Domnul este scutul nostru,
Sfîntul lui Israel este împăratul no-
stru.

19. Atunci ai vorbit într-o vedenie
prea iubitului Tău,

și ai zis: „Am dat ajutorul Meu
unui vitroz,

am ridicat din mijlocul poporului un
finăr¹;

¹ Vers. 2. 1 Reg. 11, 24.

20. am găsit * pe robul Meu David,
și l-am uns cu untdelemnul Meu cel
sfânt. * 1 Sam. 16. 1, 12.

21. Mina Mea îl * va sprijini,
și bratul Meu îl va întări. * Ps. 89. 17.

22. Vrajmașul * nu-l va prinde,
și cel rău nu-l va apăsa; * 2 Sam. 1. 18.

23. ci voi zdrobi * dinaintea lui pe
protivnicii lui,
și voi lovi pe cei ce-l urăsc. * 2 Sam. 1. 9.

24. Credințioșii * și bunătatea Mea
vor fi cu el,
și * * * tărnia lui se va înălța prin Nu-
mele Meu. * Ps. 81. 7. ** Ysa. 17.

25. Voi da în mina * lui marea,
și în dreapta lui riurile, * Ps. 72. 8, 9, 12.

26. El îmi va zice: „Tu ești Tatăl *
meu,
Dumnezeul meu și Sfîncă * * mintuirii
mele! * 2 Sam. 7. 14. 1 Cron. 22. 10. ** 2 Sam. 26. 47.

27. Iar Eu îl voi face întîiul * născut,
cel mai înalt * * dintre împărașii pămîntului.
* Ps. 2. 7. Cel. 1. 15, 18. ** Psal. 24. 7.

28. Îl voi păstra totdeauna bunătă-
tea * Mea,
și legămîntul * * Meu îl va fi ne-
clintit. * Isa. 55. 3. ** Ysa. 54.

29. Îl voi face vecinică sămînta *,
și scaunul * * lui de domnie ca ț zilele
cerurilor.

* Ysa. 4. 5. ** Ysa. 4. Isa. 9. 7. Jer. 33. 17. † Deut. 12. 21.

30. Dacă fiii * lui vor părăsi * * Legea
Mea,
și nu vor umbla după poruncile
Mele, * 2 Sam. 7. 14. ** Ps. 119. 58. Jer. 2. 22.

31. dacă vor călca orînduirile Mele,
și nu vor păzi poruncile Mele,
32. atunci le voi pedepsi * fărîdele-
gile cu snăua,

și nelegiuirile cu lovituri;
* 2 Sam. 7. 14. 1 Reg. 11. 31.

33. dar * nu-Mi voi îndepărta deloc
bunătatea dela ei,
și nu-Mi voi face credințioșii de
măciună; * 2 Sam. 7. 15.

34. nu-Mi voi călca legămîntul,
și nu voi schimba ce a ieșit de pe
buzele Mele.

35. Am jurat odată * pe sfințenia
Mea:

sămînt Eu oare lui David? * Amos 4. 2.

36. Sămînta * lui va dăinui în veci;
scaunul lui de domnie va fi înaintea
Mea ca * * soarele; * 2 Sam. 7. 16. Eccl. 1. 10.

Isa. 33. 16. Ysa. 4. 26. ** Ps. 72. 5, 17. Jer. 33. 20.

37. ca luna, va dăinui pe vecie,
și ca martorul credincios din cer. —

(Optine).

38. Și totuș *, Tu l-ai îndepărtat * *,

și Te-ai miniat pe unsul Tău;

* 1 Cron. 28. 9. Ps. 42. 9; 60. 1, 10. ** Deut. 32. 19. Ps. 78. 36.

39. ai nesocotit legămîntul făcut cu
robul Tău;

l-ai doborât și l-ai pîngărit * cununa.

* Ps. 74. 7. Psal. 3. 10.

40. l-ai prăbușit * toate zidurile,
și l-ai dărîmat toate cetățile.

* Ps. 89. 12.

41. Toți trecătorii îl jăfuiesc,
și a ajuns de batjocura * vecinilor

lui. * Ps. 42. 10; 78. 4.

42. Ai înălțat dreapta protivnicilor lui,
ai înveselit pe toți vrăjmașii lui,

43. ai făcut ca ascuțitul săbiei lui
să dea înapoi,

și nu l-ai sprijinit în luptă.

44. Ai pus capăt strălucirii lui,
și l-ai trîntit la pămînt scaunul de

domnie *;

* Ysa. 39.

45. l-ai scurtat zilele tinereții,
și l-ai acoperit de rușine. — (Optine.)

46. Pînă * cînd, Doamne, Te vei as-
cunde fără încetare,

și-Ti * * va arde minia ca focul?

* Ps. 78. 3. ** Ps. 78. 35.

47. Adu-ți * aminte ce scurtă este via-
ța mea,

și penstruțe nimic ai făcut pe toți
fiii omului. * Jer. 7. 7; 10. 9; 14. 1. Ps. 90. 4; 119. 94.

48. Este vreun om care * să poată
trăi și să nu * * vadă moartea,

care să poată să-și scape sufletul
din locuința morților? —

* Ps. 49. 9. ** Jer. 12. 5. (Optine.)

49. Unde sînt, Doamne, îndurările
Tale dintîi,

pe cari le-ai jurat * lui David, în *
credințioșii Ta? * 2 Sam. 7. 16. Isa. 55. 3. ** Ps. 144. 4.

50. Adu-Ți aminte, Doamne, de oca-
ra robilor Tăi,

adu-Ți * aminte că port în sin ocara
multor popoare; * Ps. 89. 3. 12.

51. adu-Ți aminte de ocările vrăjma-
șilor Tăi, Doamne;

de * ocările lor împotriva pașilor un-
sului Tău! * Ps. 74. 18.

52. Binecuvîntat * să fie Domnul în
veci!

Amin! Amin! * Ps. 41. 12.

CARTEA A PATRA

PSALMUL 90.

*O rugăciune a lui Moise, omul lui
Dumnezeu.*

90 1. Doamne, Tu ai fost * locul
nostru de adăpost,

din neam în neam. * Deut. 33. 27. Eccl. 11. 16.

2. Înainte * ca să se fi născut munții,

și înainte ca să se fi făcut pământul și lumea,
din vecinicie în vecinicie, Tu ești Dumnezeu!

* Ps. 90, 2b, 2c.

3. Tu întorci pe oameni în jărină, și zici: „Întoarceți-vă” fiii oamenilor!”

* Ps. 90, 2b, Eccl. 12, 7.

4. Căci * înaintea Ta, o mie de ani sînt ca ziua de ieri, care a trecut, și ca o strajă din noapte.

* 2 Ps. 90, 4.

5. Ii măture, ca un * vis: dimineata, sînt * ca iarba, care încoșește iarăși: * Ps. 90, 2b, * Ps. 102, 12, Is. 40, 6.

6. Inflorește dimineata *, și crește, iar seara este tăiată și se usucă.

* Is. 40, 6, Ps. 90, 7.

7. Noi sîntem mistuiți de minia Ta, și îngroșiți de urgia Ta.

8. Tu pui * înaintea Ta nelegiuirile noastre,

și scoți la lumina Feței Tale păcatele noastre cele * ascunse.

* Ps. 90, 21, Is. 24, 17, * Ps. 10, 12.

9. Toate zilele noastre pier de urgia Ta,

vedem cum ni se duc anii ca un sunet.

10. Anii vieții noastre se ridică la șaptezeci de ani,

iar, pentru cei mai tari, la optzeci de ani;

și lucrul cu care se mîndrește omul în timpul lor nu este decît trudă și durere,

căci trec înute, și noi sburăm.

11. Dar cine ia scama la tăria minii Tale,

și la urgia Ta, așa cum se cuvine să se teamă de Tine?

12. Învață-ne * să ne numărăm bine zilele,

ca să căpătăm o inimă înțeleaptă!

* Ps. 90, 4.

13. Întoarce-Te, Doamne! Pînă cînd zăbovești?

Ai * milă de robii Tăi!

* Deut. 32, 26, Ps. 120, 14.

14. Satură-ne în fiecare dimineață de bunătața Ta,

și * toată viața noastră ne vom bucura și ne vom veseli.

* Ps. 65, 4; 148, 4.

15. Înveselește-ne tot alilea zile cîte ne-ai amerit,

tot alția ani cît am văzut nenorocirea!

16. Să se arate robilor Tăi lucrarea * Ta,

și slava Ta fiilor lor!

* Ps. 86, 12.

17. Fie peste noi bunăvoința * Domnului Dumnezeului nostru!

Și întărește * lucrarea minilor noastre,
da, întărește lucrarea minilor noastre!

* Ps. 27, 4, * Is. 26, 12.

PSALMUL 91.

91 1. Celce * stă supt ocrotirea Celui Prea înalt,

și se odihnește la * umbra Celui Atotputernic,

* Ps. 27, 4; 11, 2b; 12, 7, * Ps. 17, 6.

2. zice * despre Domnul: „El este locul meu de scăpare, și cetățuia mea, Dumnezeul meu în care mă încred!”

* Ps. 142, 6.

3. Da, El * te scapă de lațul vinătorului,

de ciumă și de pustirile ei.

* Ps. 124, 7.

4. El te va acoperi cu * penele Lui, și te vei ascunde supt aripile Lui.

Căci scut și pază este credințioșia Lui!

* Ps. 17, 8; 37, 1; 81, 4.

5. Nu * trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopții,

nici de săgeata care zboară ziua,

nici de ciuma, care umblă în întunec,

nici de molima, care bîntuie ziua neameza mare,

7. O mie să cadă alături de tine, și zece mii la dreapta ta,

dar de tine nu se va apropia.

8. Doar vei * privi cu ochii, și vei vedea răsplătirea celor răi.

* Ps. 37, 24, Mal. 1, 6.

9. Pentrucă zici: „Domnul este locul meu de adăpost”!

și faci din Cel Prea înalt turnul * tău de scăpare,

* Vers. 2, * Ps. 71, 3; 92, 3.

10. de aceea nici * o nenorocire nu te va ajunge,

nici o urgie nu se va apropia de cotul tău.

* Prov. 12, 22.

11. Căci! El va porunci îngerilor Săi să te păzească în toate cele tale;

* Ps. 34, 7; 71, 3; Mat. 4, 6; Luc. 4, 10, 11; Ev. 1, 14.

12. și ei te vor duce pe mini, ca * nu cumva să-ți lovești piciorul de vreo piatră.

* Is. 41, 20, Ps. 37, 24.

13. Vei păși peste lei și peste năpîrci,

și vei călca peste pul de lei și peste șerpi.

14. „Îndică Mă iubește — zice Domnul — deaceia îl voi izbăvi;

il voi ocroti, căci cunoaște * Numele Meu.

* Ps. 9, 10.

15. Cînd Mă va * chema, îi voi răspunde;

voi fi cu * el în strîmtorare,

Il voi izbăvi și-l voi [†]proslăvi.

^{* Ps. 90, 10; ** Is. 40, 5; † 1 Sam. 2, 20.}

16. Il voi sătura cu viață lungă,
și-i voi arăta mîntuirea Mea[†].

PSALMUL 92.

Un psalm. O cântare pentru zina Sabatului.

92 1. Frumos^{*} este să laudăm pe Domnul,

și să mărim Numele Tău, Prea Înalt,[†]

^{† Ps. 147, 1.}

2. să vestim^{*} dîmîneța bunătatea Ta,
și noaptea credincioșia Ta,^{*}

^{* Ps. 88, 1.}

3. cu^{*} instrumentul cu zece coarde
și cu alăuta,

în sunetele arfei.^{*}

^{* 1 Cron. 28, 4; Ps. 88, 2.}

4. Căci Tu mă înveselești cu lucrările Tale, Doamne,

și cu cînt de veselie, cînd văd lucrarea minilor Tale.

5. Cît^{*} de mari sînt lucrările Tale, Doamne,

și cît de adînci^{**} sînt gîndurile Tale!

^{* Ps. 42, 6; 138, 17; ** Is. 28, 18; Rom. 11, 33, 34.}

6. Omul^{*} prost nu cunoaște lucrul acesta,

și cel nebun nu la seama la el.

^{* Ps. 73, 22; 94, 6.}

7. Dacă cei^{*} răi înverzesc ca iarba,
și dacă toți cei ce fac răul înfloresc,
este numai ca să fie nimiciți pe vecie.

^{* Is. 28, 9; 32, 1; Ps. 37, 1, 2, 30, 38; 107, 37, 1, 8; Mal. 2, 12.}

8. Dar^{*} Tu, Doamne, ești înălțat în veci de veci!

^{* Ps. 55, 2; 88, 18.}

9. Căci iată, Doamne, vrăjmașii Tăi,
iată vrăjmașii Tăi pier:

toți cei ce fac răul sînt risipiți^{*}.

^{* Ps. 55, 1; 88, 18.}

10. Dar mie, Tu-mi dai puterea^{*} bi-volului,

și m'ai stropit cu^{**} untdelemn proaspăt.

^{* Ps. 88, 17, 24; ** Ps. 28, 6.}

11. Ochiul^{*} meu își vede împlinită dorința față de vrăjmașii mei,

și urechea mea aude împlinirea dorinței mele față de protivnicii mei cei răi.

^{* Ps. 34, 7; 88, 18; 122, 8.}

12. Cel fără prihană înverzește ca^{*} finicul,

și crește ca cedrul din Liban.

^{* Ps. 52, 8; Is. 66, 22; Osee 14, 8; 6.}

13. Cei sădiți în Casa Domnului,
înverzesc în^{*} curțile Dumnezeului

nostru.

^{* Ps. 108, 4; 138, 2.}

14. Ei aduc roade și la bătrîneță,
sînt plini de suc și verzi,

15. ca să arate că Domnul este drept,
El Stînea^{*} mea, în care nu^{**} este

alegiuire.

^{* Deut. 22, 4; ** Rom. 9, 14.}

PSALMUL 93.

93 1. Domnul^{*} împărățește, îmbrăcat cu^{**} măreție;

Domnul este îmbrăcat și încins[†] cu putere:

de aceea lumea este tare^{††} și nu se clatină.

^{* Ps. 88, 18; 92, 2; 98, 1; Is. 52, 7; Apoc. 21, 6; 22, 3; 1 Pet. 2, 1; 1 Ps. 88, 6; †† Ps. 98, 10.}

2. Scaunul Tău de domnie este așezat din^{*} vremuri străvechi;

Tu ești din vecinicie!^{*}

^{* Ps. 44, 6; Prov. 8, 23, 24.}

3. Rîurile vîiesc, Doamne,
rîurile vîiesc tare,

rîurile se umflă cu putere.

4. Dar mai puternic decît vîietul apelor mari,

și mai puternic decît vîietul valurilor năpraznice ale mării,

este Domnul^{*} în locurile cerești.

^{* Ps. 42, 2; 88, 6.}

5. Mărturiile Tale sînt cu totul ade-vărate;

sfințenia este podoaba Casei Tale,
Doamne, pentru tot timpul cît vor ținea vremurile.

PSALMUL 94.

94 1. Doamne, Dumnezeul răzbună-rilor^{*},

Tu, Dumnezeul răzbunărilor, arată-Te!

^{* Deut. 32, 35; Nah. 1, 2.}

2. Scoală-Te^{*}, Judecătorul^{**} pămîntului,

și răspîlăște celor mindri după faptele lor!

^{* Ps. 7, 8; ** Ps. 12, 28.}

3. Pînă^{*} cînd vor birui cei răi, Doamne,

pînă cînd vor birui cei răi?

^{* Is. 26, 6.}

4. Ei țîn^{*} cuvîntări puternice, vorbesc cu trufie,

și toți cei ce fac răul se fălesc.

^{* Ps. 21, 18; Is. 28.}

5. Ei zdrobesc pe poporul Tău, Doamne,

și asupresc moștenirea Ta.

6. Junghie pe văduv și pe străin,
ucid pe orfani,

7. și^{*} zic: „Nu vede Domnul,
și Dumnezeul lui Iacov nu ia a-minte!”

^{* Ps. 10, 11; 128, 5.}

8. Totuș, învățați-vă^{*} minte, oameni fără minte!

Cînd vă veți înțelepți, nebunilor?

^{* Ps. 73, 22; 92, 6.}

9. Cel^{*} ce a sădit urechea, s'ar putea să n'audă?

Cel ce a întocmit ochiul, s'ar putea să nu vadă?

^{* Eccl. 4, 11; Prov. 20, 12.}

10. Cel ce pedepsește neamurile, s'ar putea să nu pedepsească,

El, care * a dat omului pricepere?

* Iov 32, 11. Isa. 38, 26.

11. Domnul * cunoaște gândurile omului: știe că sînt deșerte.

* I Cor. 2, 20.

12. Ferice * de omul, pe care-l pedepsești Tu, Doamne, și pe care-l înveți din Legea Ta,

* Iov 9, 17. Prov. 9, 11. I Cor. 11, 32. Ebr. 12, 6, etc.

13. ca să-l liniștești în zilele nenorocirii,

pină se va săpa groapa celui rău!

14. Căci * Domnul nu lasă pe poporul Său,

și nu-și părăsește moștenirea.

* I Sam. 12, 22. Rom. 11, 1, 2.

15. Ci se va face odată judecata după dreptate,

și toți cei cu inima curată o vor găsi bună.

16. Cine mă va ajuta împotriva celor răi?

Cine mă va sprijini împotriva celor ce fac răul?

17. De * n'ar fi Domnul ajutorul meu, cît de curînd ar fi sufletul meu în tăcerea morții!

* Ps. 124, 1, 2.

18. Oridecîte ori zic: „Mi se * clatină piciorul!”

bunătatea Ta, Doamne, mă sprijinește totdeauna.

* Ps. 124, 18.

19. Cînd gânduri negre se frîmîntă cu grămada înălțăturii mele, mîngîierile Tale îmi înviorează sufletul.

20. Te vor pune cei răi să șezi pe scaunul * lor de domale,

ei cari * pregătesc nenorocirea la adăpostul legii?

* Amos 5, 2. ** Ps. 122, 1. Isa. 10, 1.

21. Ei * se string împotriva vieții celui neprihănit,

și osîndesc ** sînge nevinovat.

* Mat. 27, 1. ** Ezech. 24, 7. Prov. 17, 12.

22. Dar Domnul este turnul * meu de scăpare,

Dumnezeul meu este stîncă mea de adăpost.

* Ps. 124, 2; 121, 2, 3.

23. El * va face să cadă asupra lor nelegiuirea,

El îi va nimici prin răutatea lor; Domnul, Dumnezeul nostru, îi va nimici.

* Ps. 7, 16. Prov. 2, 20; 9, 22.

PSALMUL 95.

95 1. Veniți să cîntăm cu veselie Domnului,

și să * strigăm de bucurie către Stîncă ** mintuirii noastre.

* Ps. 100, 1. ** Deut. 32, 12. Psalm. 22, 47.

2. Să mergem înaintea Lui cu laude,

să facem să răsunе cîntecе în cîntecеa Lui!

3. Căci * Domnul este un Dumnezeu mare,

este un împărat mare mai pesus de toți dumnezeii.

* Ps. 95, 4; 97, 9; 124, 3.

4. El ține în mînă adîncimile pămîntului,

și vîrfurile munților sînt ale Lui.

5. A Lui este marea *, El a făcut-o, și minile Lui au întocmit uscatul:

* Ps. 1, 8, 10.

6. veniți să ne închinăm și să ne smerim,

să ne plecăm genunchiul * înaintea Domnului, Făcătorului nostru!

* I Cor. 2, 20.

7. Căci El este Dumnezeul nostru, și noi * sîntem poporul păgunei Lui, turma, pe care o povățuiește mîna Lui...

O! de ați asculta azi ** glasul Lui! —

* Ps. 78, 12; 105, 1; 124, 3. ** Ebr. 3, 7; 4, 7.

8. „Nu vă împetriți inima, ca la Meriba *,”

ca în ziua dela Masa, în pustie,

* Ezech. 17, 2, 7. Num. 14, 22; 16, 1; 10, 12. Deut. 3, 28.

9. unde părinții * voștri M'au ispitit, și M'au încercat, măcarcă văzuseră ** lucrările Mele.

* Ps. 78, 12; 40, 10. I Cor. 10, 9. ** 2 Tim. 14, 22.

10. Patruzeci * de ani M'am scrisbit de neamul acesta,

și am zis: „Este un popor cu inima răcîcit;

ei nu cunosc căile Mele.”

* Ebr. 3, 10, 17.

11. De aceea am jurat * în minia Mea: „Nu vor intra în odîhna Mea!”

* Num. 14, 23, 28, 30. Ebr. 3, 11, 12; 4, 2, 3.

PSALMUL 96.

96 1. Cîntați * Domnului o cîntare nouă!

Cîntați Domnului, toți locuitorii pămîntului!

* I Cor. 14, 26—28. Ps. 124, 3.

2. Cîntați Domnului, binecuvîntați Numele Lui,

vestiți din zi în zi mîntuirea Lui!

3. Povestiți printre neamuri slava Lui, printre toate popoarele minunile Lui!

4. Căci Domnul este mare * și foarte vrednic ** de laudă.

El este mai de temut * decît toți dumnezeii.

* Ps. 124, 3. ** Ps. 124, 3. + Ps. 96, 3.

5. Căci toți * dumnezeii popoarelor sînt niște idoli,

dar ** Domnul a făcut cerurile.

* Iov. 10, 11, 12. ** Ps. 115, 22. Isa. 40, 8.

6. Strălucirea și măreția sînt înaintea Fetei Lui,

slava * și podoaba sînt în locașul Lui cel sfînt.

* Ps. 16, 2.

7. Familiile popoarelor, dați * Domnului,

dați Domnului slavă și cinste! * *Ps. 96. 1, 2.*

8. Dați Domnului slava cuvenită Numelui Lui!

Aduceți daruri de mâncare, și intrați în curțile Lui!

9. Închinăți-vă înaintea Domnului îmbrăcați cu * podoabe sfinte, tremurați înaintea Lui, toți locuitorii pământului! * *Ps. 96. 2; 116. 1.*

10. Spuneți printre seamuri: „Domnul * împărățește!

Dececea lumea este tare, și nu se clatină.”

Domnul judecă popoarele ** cu dreptate. * *Ps. 96. 1; 97. 1. ** Apoc. 11. 16; 19. 6.*

11. Să se bucure * cerurile, și să se veselească pământul;

să mugească ** marea cu tot ce cuprinde ea! * *Ps. 96. 14. ** Ps. 96. 7, etc.*

12. Să tresalte cîmpia, cu tot ce e pe ea, toți copacii pădurii să strige de bucurie

13. Înaintea Domnului! Căci El vine, vine să judece pământul.

El va judeca * lumea cu dreptate, și popoarele după credințioșia Lui.

* *Ps. 97. 4. Apoc. 19. 11.*

PSALMUL 97.

97 1. Domnul * împărățește: să se veselească pământul, și să se bucure ** ostroavele cele multe! * *Ps. 96. 10. ** Isai. 60. 2.*

2. Norii * și negura îl înconjoară, dreptatea ** și judecata sînt temelii scaunului Său de domnie.

* *1 Reg. 8. 12. Ps. 98. 11. ** Ps. 96. 14.*

3. Înaintea Lui merge focul *, și arde dejur împrejur pe protivnicii Lui. * *Ps. 98. 5; 99. 3. Dan. 7. 10. Ier. 17. 14.*

4. Fulgerile * Lui luminează lumea: pământul îl vede și se cutremură.

* *Exod. 16. 18. Ps. 77. 18; 104. 24.*

5. Munții * se toposc ca ceara înaintea Domnului, înaintea Domnului întregului pământ.

* *Judec. 8. 8. Mic. 1. 4. Ier. 1. 14.*

6. Cerurile * vestesc dreptatea Lui, și toate popoarele văd slava Lui.

* *Ps. 98. 1; 104. 6.*

7. Sînt rușinați *, toți cei ce slujesc icoanelor,

și cari se fălesc cu idolii: toți dumnezeii se închină ** înaintea Lui. * *Exod. 20. 4. Lev. 24. 1. Deut. 10. 17. 18. ** Ps. 96. 10.*

8. Sionul aude lucrul acesta, și se bucură, se veselește fiicele lui Iuda de judecățile Tale, Doamne!

9. Căci Tu, Doamne, Tu ești Cel Prea * înalt peste tot pământul, Tu ești prea înălțat ** mai pe sus de toți dumnezeii.

* *Ps. 98. 18. ** Exod. 15. 11. Ps. 96. 3; 99. 4.*

10. Uriți râul, ceice * iubiți pe Domnul!

El ** păzește sufletele credincioșilor Lui,

și-i izbăvește din ț. mina celor răi. * *Ps. 94. 14; 97. 27; 103. 3. Amos 5. 15. Rom. 13. 4. ** Ps. 91. 20; 97. 28; 146. 20. Prov. 1. 5. † Ps. 97. 26; 48. Dan. 3. 28; 4. 22, 27.*

11. Lumina este sămănată pentru * cel neprihănit,

și bucuria pentru cei cu inima curată.

* *Isai. 23. 20. Ps. 112. 4. Prov. 4. 18.*

12. Neprihăniților *, bucurați-vă în Domnul,

și ** măriți prin laudele voastre sfîntenia Lui!

* *Ps. 98. 1. ** Ps. 98. 4.*

PSALMUL 98.

Un psalm.

98 1. Cîntați * Domnului o cîntare nouă,

căci El a făcut minuni **. Dreapta ț și brațul Lui cel sfînt l-au venit în ajutor.

* *Ps. 98. 3; 99. 1. Isai. 48. 10. ** Exod. 15. 12. Ps. 77. 14; 98. 10; 103. 5; 136. 4; 138. 14. † Exod. 15. 6. Isai. 58. 10; 61. 1.*

2. Domnul * Și-a arătat mintuirea, Și-a descoperit ** dreptatea înaintea neamurilor.

* *Isai. 55. 10. Lev. 2. 30. 31. ** Isai. 62. 2. Rom. 1. 20, 26.*

3. Și-a adus * amînte de bunătatea și credințioșia Lui față de casa lui Israel:

toate ** marginile pământului au văzut mintuirea Dumnezeuului nostru.

* *Lev. 1. 34, 36, 37. ** Isai. 49. 6; 52. 10. Lev. 2. 30, 31; 3. 6. Psal. 12. 47; 20. 20.*

4. Strigați * către Domnul cu strigăte de bucurie, toți locuitorii pământului! Chiuși, strigați, și cîntați laude!

* *Ps. 98. 1; 100. 1.*

5. Cîntați Domnului cu arfa, cu arfa și cu cîntece din gură!

6. Cu * trîmbițe și sunete din corn, strigați de bucurie înaintea împăratului, Domnului!

* *Num. 10. 10. 1 Cron. 15. 28. 2 Cron. 29. 27.*

7. Să urle * marea cu tot ce cuprinde ea,

să chiuie lumea și cei ce locuiesc pe ea.

* *Ps. 98. 11, etc.*

8. să bată * din palme riurile, să strige de bucurie toți munții

* *Isai. 55. 12.*

9. Înaintea Domnului! Căci * El vine să judece pământul!

El va judeca lumea cu dreptate,
și popoarele cu nepărtimire.

PSALMUL 99. * Ps. 99, 1, 10.

99 1. Domnul* împărătește: popoarele tremură;

El** șade pe heruvimi: pământul se clatină. * Ps. 99, 1. ** Ezech. 10, 22. Ps. 18, 10; 99, 2.

2. Domnul este mare în Sion,
și înălțat* peste toate popoarele.

* Ps. 99, 9.

3. Să laude oamenii Numele Tău cel* mare și înfricoșat,

căci este sfânt! * Deut. 28, 26. Apoc. 19, 4.

4. Să laude oamenii țaria* împăratului, căci iubește dreptatea!

Tu întărești dreptatea,

Tu faci dreptate și judecată în lavă,

* Ier. 17, 4, 5, 7.

5. Înălțați* pe Domnul, Dumnezeul nostru,

și închinați-vă înaintea așternutului** picioarelor Lui,

căci este sfânt! * Ps. 9, 5. ** 1 Cron. 28, 2. Ps. 138, 7. + Lev. 19, 2.

6. Moise* și Aaron, dintre preoții Lui,
și Samuel, dintre ceice cheamă Numele Lui,

au chemat** pe Domnul, și El i-a ascultat.

* Ier. 35, 1. ** Ezech. 14, 18; 15, 10. 1 Sam. 7, 9; 12, 18.

7. El le-a vorbit din* stîlpul de nor;
ei au păzit poruncile Lui și Legea,

pe care le-a dat-o El. * Ezech. 40, 9.

8. Doamne, Dumnezeul nostru, Tu i-ai ascultat;

și fost pentru ei un Dumnezeu* iertător,

dar i-ai pedepsit** pentru greșelile lor.

* Num. 14, 18. Ier. 48, 28. Tef. 3, 7.

** Ezech. 16, 2, etc. Num. 20, 22, 24. Deut. 9, 12.

9. Înălțați* pe Domnul, Dumnezeul nostru,

și închinați-vă pe muntele Lui cel sfânt!

Căci Domnul, Dumnezeul nostru, este sfânt! * Ps. 9, 1. Ezech. 15, 2. Ps. 99, 9; 138, 20.

PSALMUL 100.

Un psalm de laudă.

100 1. Strigați de* bucurie către Domnul,

toți locuitorii pământului! * Ps. 99, 1; 99, 4.

2. Slujiți Domnului cu bucurie,

veniți cu veselie înaintea Lui.

3. Să știți că Domnul este Dumnezeu!

El* ne-a făcut, ai Lui sîntem:

noi sîntem poporul** Lui și turma pășunii Lui.

* Ps. 134, 79; 139, 13, etc.; 148, 2. Ezech. 2, 10. ** Ps. 99, 1. Ezech. 34, 30, 31.

4. Intrați* cu laude pe porțile Lui,
intrați cu cîntări în curțile Lui!

Lăudați-L și binecuvîntați-l Numele.

* Ps. 99, 9; 134, 17, 18, 19.

5. Căci Domnul este bun; bunătatea Lui ține în* veaci,

și credincioșia Lui din neam în neam.

* Ps. 136, 1, etc.

PSALMUL 101.

Un psalm al lui David.

101 1. Voi* cînta bunătatea și dreptatea;

Ție, Doamne, îți voi cînta. * Ps. 99, 1.

2. Mă voi* purta cu înțelepciune pe o cale neprihănită. —

Cînd vei veni la mine? —

Voi umbla** cu inima fără prihană, în mijlocul casei mele.

* 1 Sam. 15, 14. ** 1 Reg. 9, 4; 11, 4.

3. Nu voi pune nimic rău înaintea ochilor mei;

urăsc* purtarea** plăcătoșilor;

ca nu se va lipi de mine.

* Ps. 27, 10. ** Ier. 23, 4. 1 Sam. 12, 30. 12, 31. Ps. 40, 4; 139, 4.

4. Inima stricată se va depărta de mine;

nu vreau să cunosc pe cel rău*.

* Mat. 7, 23. 2 Tim. 2, 19.

5. Pe cel ce clevește în ascuns pe aproapele său, îl voi nimici;

pe cel* cu priviri trufășe și cu inima îngîmfată, nu-l voi suferi.

* Ps. 15, 17. Prov. 4, 22.

6. Voi avea ochii îndreptați asupra credincioșilor din țară, ca să locuiescă lângă mine;

cel ce umblă pe o cale fără prihană acela îmi va sluji.

7. Cel ce se dedă la înșelăciune nu va locui în casa mea;

cel ce spune minciuni nu va sta înaintea mea.

8. În* fiecare dimineață voi nimici pe toți cei răi din țară,

ca să sterpească** din cetatea Domnului pe toți ceice săvîrșesc nelegiuirea.

* Ps. 78, 50. Ier. 11, 12. ** Ps. 48, 2, 3.

PSALMUL 102.

O rugăciune a unui nenorocit, cînd este doborât de întristare și își varsă plîngerea înaintea Domnului.

102 1. Doamne, ascultă-mi rugăciunea,

și s'ajungă* strigătul meu pînă la Ține!

* Ezech. 3, 12. 1 Sam. 2, 14. Ps. 18, 6.

2. Nu-mi* ascunde Fața Ta în ziua necazului meu!

Placă-Ți** urechea spre mine, cînd strig!

Ascultă-mă degrab!

^{Ps. 77, 2; 88, 17. Ps. 71, 2; 88, 2.}

3. Căci* zilele mele pier ca fumul,
și oasele^{me} îmi ard ca un tăciune.

^{Ps. 119, 86; Isac. 4, 14. Ps. 107, 39; 139, 15; 139, 16; 139, 17.}

4. Inima îmi este lovită, și mi se usucă* întocmai ca iarba;

pină și pinea uit să mi-o mănânc.

^{Ps. 37, 2; Vers. 11.}

5. Așa de mari îmi sînt gemetele,
că mi se lipsesc oasele* de carne.

^{Ps. 137, 36; 139, 14, 15.}

6. Seamăn* cu pelicanul^{me} din pustie,
sînt ca o cucuvea din dărîmături;

^{Ps. 107, 36; 139, 14, 15; 139, 16; 139, 17.}

7. Nu mai pot dormi*, și sînt

ca pasărea singuratică^{me} pe un acoperiș.

^{Ps. 77, 4. Ps. 137, 36.}

8. În fiecare zi mă batjocoresc vrăjmașii mei,

și protivnicii mei jură* pe^{me} mine
în minia lor.

^{Ps. 137, 36; 139, 14, 15.}

9. Mănînc țărîna în loc de pine,
și îmi amestec lacrimile cu băutura*.

^{Ps. 42, 3; 88, 4.}

10. din pricina miniei și urgiei Tale;
căci Tu m'ai* ridicat, și m'ai aruncat departe.

^{Ps. 30, 1.}

11. Zilele mele sînt ca* o umbră gata
să treacă,

și mă usuc ca iarba.

^{Ps. 143, 4; Ps. 139, 16; 144, 4; 144, 4, 15.}

12. Dar* Tu, Doamne, Tu împără-
țești pe vecie,

și pomenirea^{me} Ta ține din neam
în neam.

^{Ps. 103, 4; 139, 14, 15; 139, 16; 139, 17.}

13. Tu Te vei scula, și vei avea mi-
lă* de Sion;

căci este vremea^{me} să Te înduri de
ei, a venit vremea hotărîri pentru ei.

^{Ps. 136, 13. Ps. 139, 16; 139, 17; 139, 18.}

14. Căci robii Tăi iubesc pietrele*
Sionului,

și le e milă de țărîna lui.

^{Ps. 136, 13.}

15. Atunci se vor teme* neamurile
de Numele Domnului,

și toți împărații pămîntului de slava
Ta.

^{Ps. 76, 1.}

16. Da, Domnul va zidi iarăși Sionul,
și Se va arăta în* slava Sa.

^{Ps. 134, 3; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

17. El ia aminte la* rugăciunea ne-
voiașului,

și nu-i nesocotește rugăciunea.

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

18. Să se scrie* lucrul acesta pentru
neamul de oameni care va veni,

și poporul^{me}, care se va naște, să
laude pe Domnul!

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

19. Căci El privește* din înălțimea
sfînteniei Lui;

Domnul privește din ceruri pe pămînt,

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

20. ca* să audă gemetele prinșilor
de război,

și să izbăvească pe cei ce sînt pe
moarte;

^{Ps. 76, 11.}

21. pentru ca ei să vestească* în Sion
Numele Domnului,

și laudele Lui în Ierusalim.

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

22. cînd se vor strînge toate popoa-
rele,

și toate împărățiile, ca să slujească
Domnului.

23. El mi-a frînt puterea în drum,
și mi-a scutrit* zilele.

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

24. Eu zic*: „Dumnezeule, nu mă
lua la jumătatea zilelor mele,

Tu, al cărui am^{me} țin vecinic!”

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

25. Tu ai întemeiat în* vechime pămîntul,

și cerurile sînt lucrarea minilor Tale.

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

26. Ele* vor pieri, dar Tu^{me} vei ră-
mînea;

toate se vor învechi ca o haină;
le vei schimba ca pe un veșmînt,

și se vor schimba.

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

27. Dar Tu* rămîi Acelaș,
și anii Tăi nu se vor sfîrși.

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

28. Fiii* robilor Tăi își vor locui
țara,

și sămînța lor va rămînea înaintea
Ta.

^{Ps. 136, 13.}

PSALMUL 103.

Un psalm al lui David.

103 1. Binecuvîntează, suflete, pe*
Domnul,
și tot ce este în mine să binecuvîn-
teze Numele Lui cel sfînt!

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

2. Binecuvîntează, suflete, pe Dom-
nul,
și nu uita nici una din binefacerile
Lui!

3. El* îți iartă toate fărădelegile tale,
El îți vindecă* toate boalele tale;

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

4. El îți izbăvește* viața din groapă,
El te încununează* cu bunătate și
îndurare;

^{Ps. 136, 13; 139, 14; 139, 15; 139, 16.}

5. El îți satură de bunăstări bătrîneța,
și te face să* întinerești iarăși ca
vulturul.

^{Ps. 136, 13.}

6. Domnul face dreptate* și judecă
tuturor celor asupriți. *Ps. 146. 7.

7. El și-a arătat* căile Sale lui Moise,
și lucrările Sale copiilor lui Israel.
*Ps. 147. 10.

8. Domnul este îndurător* și milostiv,
îndelung răbdător și bogat în bunătate.
*Ps. 148. 8, 9. *Ps. 149. 10. *Ps. 150. 1. *Ps. 151. 1. *Ps. 152. 1. *Ps. 153. 1.

9. El nu* Se ceartă fără încetare,
și nu ține mînia pe vecie.
*Ps. 154. 5. *Ps. 155. 1. *Ps. 156. 1. *Ps. 157. 1.

10. Nu ne face după* păcatele noastre,
nu ne pedepsește după fărădelegile
noastre. *Ps. 158. 1.

11. Cî* cît sînt de sus cerurile față
de pămînt,

atît este de mare bunătatea Lui pen-
tru cei ce se tem de El; *Ps. 159. 1. *Ps. 160. 1.

12. cît este de departe răsăritul de
apus,

atît de mult depărtează* El fărăde-
legile noastre dela noi. *Ps. 161. 1. *Ps. 162. 1.

13. Cum* se îndură un tată de copii
lui,

așa Se îndură Domnul de cei ce se
tem de El. *Ps. 163. 1.

14. Căci El știe din ce sîntem făcuți;
îlî aduce* aminte că sîntem țărî-
nă**. *Ps. 164. 1. *Ps. 165. 1. *Ps. 166. 1.

15. Omul! zilele* lui sînt ca iarba,
și înflorește ca** floarea de pe cîmp.
*Ps. 167. 1. *Ps. 168. 1. *Ps. 169. 1. *Ps. 170. 1.

16. Cînd trece un vînt peste ea, nu
mai este,

și locul* pe care-l cuprîndea, n'o
mai cunoaște. *Ps. 171. 1. *Ps. 172. 1.

17. Dar bunătatea Domnului ține în
veci pentru cei ce se tem de El,

și îndurarea Lui pentru* copii co-
piilor lor, *Ps. 173. 1.

18. pentru* cei ce păzesc legămîntul
Lui,

și îli aduc aminte de poruncile Lui,
ca să le împlinească. *Ps. 174. 1.

19. Domnul și-a așezat scaunul de
domnie* în ceruri,

și domnia** Lui stăpînește peste tot.
*Ps. 175. 1. *Ps. 176. 1. *Ps. 177. 1.

20. Binecuvîntați* pe Domnul, îngerii
Lui,

cari sînteți tari în putere, cari îm-
plinești** poruncile Lui,

și cari ascultați de glasul cuvîntu-
lui Lui. *Ps. 178. 1. *Ps. 179. 1. *Ps. 180. 1.

21. Binecuvîntați* pe Domnul, toate
ostirile Lui,

robi** Lui, cari faceți voia Lui! *Ps. 181. 1. *Ps. 182. 1. *Ps. 183. 1. *Ps. 184. 1.

22. Binecuvîntați* pe Domnul, toate
lucrările Lui,

în toate locurile stăpînirii Lui!
Binecuvîntează*, suflăte, pe Dom-
nul! *Ps. 185. 1. *Ps. 186. 1.

PSALMUL 104.

104 1. Binecuvîntează, suflăte, pe*
Domnul!

Doamne, Dumnezeu, Tu ești ne-
mărginit de mare!

Tu** ești îmbrăcat cu strălucire și
măreție! *Ps. 105. 1. *Ps. 106. 1. *Ps. 107. 1.

2. Te* învelești cu lumina ca și cu
o manta; întinzi** cerurile ca un cort.

*Ps. 108. 1. *Ps. 109. 1. *Ps. 110. 1. *Ps. 111. 1.

3. Cu* apele îli întocmești virful lo-
cuinței Tale;

din** nori îli faci carul,
și ț umbli pe aripile vîntului.

*Ps. 112. 1. *Ps. 113. 1. *Ps. 114. 1. *Ps. 115. 1.

4. Din vînturi îli faci* soli,
și din flăcări** de foc, slujitori.

*Ps. 116. 1. *Ps. 117. 1. *Ps. 118. 1. *Ps. 119. 1.

5. Tu ai așezat* pămîntul pe teme-
liile lui,

și niciodată nu se va clătina.
*Ps. 120. 1. *Ps. 121. 1. *Ps. 122. 1. *Ps. 123. 1.

6. Tu îl acoperisei cu* adîncul cum
l-ai acoperi cu o haină;

apele stăteau pe munți, *Ps. 124. 1. *Ps. 125. 1.

7. dar, la amenințarea Ta, au fugit*,
la glasul tunetului Tău au lăsat-o la
fugă,

8. suindu-se pe munți* și pogorîndu-
se în văi,

pină la locul**, pe care li-l hotărî-
sei Tu. *Ps. 126. 1. *Ps. 127. 1. *Ps. 128. 1.

9. Le-ai pus o margine*, pe care nu
trebuie s'o treacă,

pentruca să** nu se mai întoarcă să
acopere pămîntul.

*Ps. 129. 1. *Ps. 130. 1. *Ps. 131. 1. *Ps. 132. 1.

10. Tu faci să țînească lăvoarele în
văi,

și ele curg printre munți.

11. Tu adăpi la ele toate fiarele cim-
pului;

în ele îli potolește setea măgarilor săl-
batici.

12. Păsările cerului locuiesc pe mar-
ginile lor,

și fac să le răsune glasul printre ra-
muri.

13. Din locașul Tău cel înalt Tu*
uzi munții;

și se satură** pămîntul de rodul ț
lucrărilor Tale.

*Ps. 147. 1. *Ps. 148. 1. *Ps. 149. 1. *Ps. 150. 1.

14. Tu * faci să crească iarba pentru vite,
și verdețuri pentru nevoile omului,
ca pământul să dea hrană** : * Ps. 1, 26-30;
8, 26-28; Ps. 147, 8. ** Lev. 26, 8; Ps. 108, 30; 147, 8.

15. vin *, care înveselește inima omu-
lui,
untdelemn, care-i înfrumusețează
fața,
și pîne, care-i întărește inima.

* Job. 8, 12; Ps. 133, 3; Prov. 12, 4, 7.

16. Se udă copacii Domnului,
cedrii din Liban, pe cari * i-a sădit
El.

* Gen. 3, 10.

17. În ei își fac păsările cuiburi;
iar cocostircul își are locuința în chi-
paroși;

18. munții cei înalți sînt pentru șapii
sălbatici,
iar stîncile sînt adăpost pentru ie-
puri*.

* Prov. 26, 26.

19. El a făcut * luna ca să arate vre-
mile;
soarele știe** cînd trebuie să apună.

* Ps. 1, 14. ** Lev. 23, 18.

20. Tu aduci * întunecul, și se face
noapte:

atunci toate fiarele pădurilor se pun
în mișcare;

* Gen. 1, 7.

21. puii * de lei mugesc după pradă,
și își cer hrana de la Dumnezeu.

* Lev. 26, 26; Job. 1, 24.

22. Cînd răsare soarele, ele fug ina-
poi,
și se culcă în vizuinile lor.

23. Dar omul iese la lucrul * său,
și la munca lui, pînă seara.

* Ps. 8, 13.

24. Cît * de multe sînt lucrările Tale,
Doamne!

Tu pe toate le-ai făcut cu înțelep-
ciune,

și pământul este plin de făpturile
Tale.

* Prov. 8, 28.

25. Iată marea cea întinsă și mare;
în ea se mișcă nenumărate viețui-
toare
mici și mari.

26. Acolo în ea, umbli corăbiile,
și în ea este Leviatanul * acela pe
care l-ai făcut să se joace în valuri-
le ei.

* Lev. 41, 1.

27. Toate * aceste viețuitoare Te aş-
teaptă,

ca să le dai hrana la vreme.

* Ps. 136, 2; 148, 20; 147, 8.

28. Le-o dai Tu, ele o primesc;
îți deschizi Tu mina, ele se satură
de bunăstările Tale.

29. Îți ascunzi Tu Fața, ele tremură;

le iei * Tu suflarea: ele mor,
și se întorc în țărina lor.

* Job. 34, 14, 15; Ps. 148, 4; Job. 12, 7.

30. Îți trimiți * Tu suflarea: ele sînt
zidite,
și înolești astfel fața pământului.

* Gen. 1, 11; Exod. 17, 6.

31. În veți să țină slava Domnului!
Să Se * bucure Domnul de lucrările
Lui!

* Ps. 1, 25.

32. El privește pământul, și pământul
se * cutremură;
atinge** munții, și ei fumegă.

* Job. 3, 16. ** Ps. 148, 8.

33. Voi * cînta Domnului cît voi trăi,
voi lauda pe Dumnezeul meu cît
voi fi.

* Ps. 148, 4; 149, 3.

34. Fie plăcute Lui cuvintele mele!
Mă bucur de Domnul.

35. Să piară * păcătoșii de pe pâm-
înt,

și cei răi să nu mai fie!

Binecuvîntează*, suflă, pe Domnul!
Lăudați pe Domnul!

* Ps. 137, 36; Prov. 3, 22. ** Vers. 2.

PSALMUL 105.

105 1. Lăudați * pe Domnul, che-
mați Numele Lui!

Faceți** cunoscut printre popoare
isprăvile Lui!

* 3 Cron. 20, 21-22; Gen. 12, 4. ** Ps. 148, 4, 5, 11.

2. Cîntați, cîntați în cinstea Lui!
Vorbiți * despre toate minunile Lui!

* Ps. 72, 3; 118, 27.

3. Făliți-vă cu Numele Lui cel sfînt!
Să se bucure inima celor ce caută pe
Domnul!

4. Alergați la Domnul și la sprîjinul
Lui,

căutați * necurmat Fața Lui!

* Ps. 37, 8.

5. Aduceți-vă aminte * de semnele mi-
nunate pe cari le-a făcut,

de minunile și de judecățile rostite
de gura Lui,

* Ps. 77, 12.

6. sămîntă a robului Său Avraam,
copii ai lui Iacov, aleși Săi!

7. Domnul este Dumnezeul nostru:
Judecățile * Lui se aduc la îndepli-
nire pe tot pământul.

* Gen. 28, 2.

8. El își aduce * aminte totdeauna de
legămîntul Lui,

de făgăduințele Lui făcute pentru o
mie de neamuri de om,

* Gen. 1, 28.

9. de legămîntul, pe * care l-a în-
cheiat cu Avraam,

și de jurămîntul, pe care l-a făcut
lui Isaac;

* Ps. 117, 2; 135, 26; 106, 2; 136, 12;
136, 13. Gen. 1, 28; Exod. 6, 17.

10. El l-a făcut lege pentru Iacov,
legământ vecinic pentru Israel,
11. zicînd: „Ție * îți voi da țara Ca-
naanului ca moștenire,
care v'a căzut la sort.” * Exod. 15. 16. 15. 18.
12. Pe atunci * ei erau puțini la nu-
măr,
foarte puțini la număr, și * străini în
țară; * Psal. 34. 20. Deut. 1. 7; 26. 8. ** Deut. 10. 6.
13. mergeau dela un neam la altul,
și de la o împărăție la un alt popor;
14. dar n'a dat voce * nimănui să-i
asuprească,
și a pedepsit * împărați din pricina
lor. * Psal. 36. 3. ** Psal. 135. 17; 20. 3, 7.
15. „Nu vă atingeți de unșii Mei, —
a zis El —
și nu faceți rău proorocilor Mei!”
16. A chemat * foametea asupra țării,
și a tăiat * orice mijloc de trai.
* Psal. 41. 34. ** Lev. 26. 26. Isa. 5. 1. Exod. 4. 18.
17. Le-a trimis * înainte pe un om;
Iosif * a fost vîndut ca rob.
* Psal. 45. 3; 53. 20. ** Psal. 37. 26, 36.
18. l-au strîns picioarele în * lanțuri,
l-au pus în fiare, * Psal. 36. 20; 45. 18.
19. pînă la vremea cînd s'a întîmplat
ce vestise el,
și pînă cînd l-a încercat Cuvîntul *
Domnului. * Psal. 45. 26.
20. Atunci împăratul a trimis * să-i
scoată lanțurile,
și stăpînitorul popoarelor l-a izbăvit.
* Psal. 41. 14.
21. L-a * pus domn peste casa lui,
și dregătorul tuturor averilor lui,
* Psal. 45. 48.
22. ca să lege după plac pe domni-
torii lui,
și să învețe pe bătrînii lui înțelep-
ciunea.
23. Atunci Israel a venit în Egipt *,
și Iacov a locuit în * țara lui Ham.
* Psal. 45. 4. ** Psal. 78. 51; 108. 23.
24. Domnul * a înmulțit pe poporul
Său foarte mult,
și l-a făcut mai puternic decît pro-
vinții lui. * Exod. 1. 7.
25. Acestora le-a schimbat * inima,
pînă acolo că au urît pe poporul Lui,
și s'au purtat mișelește cu robii Săi.
* Exod. 1. 9, etc.
26. A trimis * pe robul Său Moise,
și pe Aaron, pe * care-l alesese.
* Exod. 3. 10; 4. 13, 14. ** Num. 26. 3; 27. 4.
27. Prin puterea Lui, ei * au făcut
semne minunate în mijlocul lor,
au * făcut minuni în țara lui Ham.
* Exod. 7. 8; 9; 10; 11; 12. Psal. 78. 43, etc. ** Psal. 105. 29.

28. A * trimis întunerec și a adus ne-
gura,
ca să nu * fie neascultători la Cu-
vîntul Lui. * Exod. 10. 21. ** Psal. 78. 7.
29. Le-a prefăcut * apele în sînge,
și a făcut să le piară toți peștii.
* Exod. 7. 19. Psal. 78. 44.
30. Țara * lor a forfotit de broaște,
pînă în odăile împăraților lor.
* Exod. 8. 2. Psal. 78. 45.
31. El a zis *, și au venit muște otră-
vitoare,
păduchi pe tot ținutul lor.
* Exod. 8. 17, 24. Psal. 78. 46.
32. În * loc de ploaie le-a dat grim-
dină,
și flăcări de foc în țara lor.
* Exod. 9. 23, 25. Psal. 78. 48.
33. Le-a bătut * vile și umochinii,
și a sfărîmat copacii din ținutul lor.
* Psal. 78. 47.
34. El a zis *, și au venit lăcuste,
lăcuste fără număr,
* Exod. 10. 4. 13, 14. Psal. 78. 49.
35. cari au mîncat toată iarba din
țară,
și au mistuit roadele de pe cîmpile
lor.
36. A * lovit pe toți înfii născuți din
țara lor,
toată pîrga * puterii lor.
* Exod. 12. 29. Psal. 78. 51. ** Psal. 49. 3.
37. A scos * pe poporul Său cu argint
și aur,
și niciunul n'a șovăit dintre semî-
nțele Lui. * Exod. 12. 36.
38. Egiptenii * s'au bucurat de ple-
carea lor,
căci li apucase groaza de el.
* Exod. 12. 38.
39. A * întins un nor, ca să-i acopere,
și focul, ca să lumineze noaptea.
* Exod. 13. 21. Num. 9. 15.
40. La * cererea lor, a trimis pre-
pelește,
și l-a săturat cu pine * din cer.
* Exod. 16. 13, etc. Psal. 78. 18, 27. ** Psal. 78. 24, 26.
41. A deschis * stîncă, și au curs ape,
cari s'au vărsat ca un rîu în locurile
uscate.
* Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Psal. 78. 15, 16. 1 Cor. 10. 4.
42. Căci Și-a adus aminte de Cu-
vîntul * Lui cel sfînt,
și de robul Său Avraam. * Psal. 105. 14.
43. A scos pe poporul Său cu veselie,
pe aleși Săi în mijlocul strigătelor
de bucurie.
44. Le-a * dat pămînturile neamurilor,
și au pus stăpînire pe rodul muncii
popoarelor, * Deut. 4. 14, 15. Isa. 48. 7, etc. Psal. 78. 56.

45. ca * să păzească poruncile Lui,
și să țină legile Lui.
Lăudați pe Domnul ! * Deut. 4.1, 40; 5. 21-23.

PSALMUL 106.

106 1. Lăudați pe Domnul !
Lăudați * pe ** Domnul, căci
este bun,

căci îndurarea Lui ține în veci !

* 1 Cor. 13. 14. ** Ps. 137. 1; 118. 1; 136. 1.

2. Cine * va putea spune isprăvile
mărețe ale Domnului ?

Cine va putea vesti toată lauda Lui ?

* Ps. 40. 5.

3. Ferice de cei ce păzesc Legea,
de cei ce înfăptuiesc dreptatea * în
orice ** vreme ! * Ps. 119. 2. ** Ps. 119. 1; 118. 1; 136. 1.

4. Adu-Ți * aminte de mine, Doamne,
în bunăvoința Ta pentru poporul Tău !
Adu-Ți aminte de mine, și dă-i aju-
torul Tău, * Ps. 118. 132.

5. ca să văd fericirea aleșilor Tăi,
să mă bucur de bucuria poporului
Tău,
și să mă laud cu moștenirea Ta !

6. Noi am păcătuit * ca și părinții
noștri,
am săvârșit nelegiuire, am făcut rău.

* Lev. 26. 40. 1 Reg. 8. 47. Deut. 32. 5.

7. Părinții noștri în Egipt n'au luat
aminte la minunile Tale,

nu și-au adus aminte de mulțimea
îndurărilor Tale, și * au fost neasculta-
tori la mare, la marea Roșie. * Exod. 14. 11, 13.

8. Dar El i-a scăpat, din pricina Num-
elui * Lui,
ca ** să-și arate puterea.

* Exod. 15. 14. ** Exod. 6. 14.

9. A muștrat * marea Roșie, și ea s'a
uscat;

și i-a trecut ** prin adâncuri ca prin-
tr'un pustiu. * Exod. 14. 21. Ps. 136. 13. Neh. 9. 11.

** Exod. 14. 21, 22, 23, 24.

10. I-a scăpat * din mina celui ce-i ura,
și i-a izbăvit din mina vrăjmașului.

* Exod. 14. 30.

11. Apele * au acoperit pe protivnicii
lor.

N'a rămas unul măcar din ei.

* Exod. 14. 27, 28, 29, 30.

12. Atunci * ei au crezut în cuvintele Lui
și au cântat laudele Lui. * Exod. 14. 31; 15. 1.

13. Dar au uitat curind * lucrările Lui,
și n'au așteptat împlinirea planuri-
lor Lui. * Exod. 15. 24; 16. 7; 17. 2. Ps. 78. 13.

14. Ci * i-a apucat pofta în pustie,
și au ispitit pe Dumnezeu în pustie-
tate. * Num. 11. 4, 23. Ps. 78. 18, 1 Cor. 10. 6.

15. El * le-a dat ce cereau ;
dar a trimis ** o molimă printre ei.

* Num. 11. 31. Ps. 78. 26. ** Exod. 16. 15.

16. În tabără au fost geloși * pe
Moise,

și pe Aaron, sfântul Domnului.

* Num. 16. 1, etc.

17. Atunci s'a deschis * pământul, și
a înghițit pe Datan,

și s'a închis deasupra cetei lui Abi-
ram.

* Num. 16. 31, 32. Deut. 11. 6.

18. Focul * le-a aprins ceata,
și flacăra a mistuit pe cei răi.

* Num. 16. 35, 40.

19. Au făcut un * vitel în Moreb,
S'au închinat înaintea unui chip tur-
nat.

* Exod. 32. 4.

20. și au schimbat * Slava lor,
pe chipul unui bou, care mănincă
iarbă.

* Lev. 2. 13. Rom. 1. 23.

21. Au uitat * pe Dumnezeu, Mintui-
torul lor,

care făcuse lucruri mari în Egipt,

* Ps. 78. 11.

22. minuni în țara * lui Ham,
semne minunate la marea Roșie.

* Ps. 78. 51; 136. 29, 37.

23. Și * El a vorbit să-i nimicească :
dar Moise, alesul Său, a stăruit ** la
mijloc înaintea Lui,

ca să-l abată dela minia Lui și să-l
oprească să-i nimicească. * Exod. 32. 19, 21, 32.

24. El au nesocotit țara * desfătări-
lor ;

n'au ** crezut în Cuvântul Domnului,

* Deut. 32. 7. Jer. 2. 32; Rom. 20. 6. ** Exod. 3. 22.

25. ci * au cântat în corturile lor,
și n'au ascultat de glasul Lui.

* Num. 14. 3, 37.

26. Atunci * El a ridicat ** mâna și a
jurat

că-i va face să cadă în pustie,

* Num. 14. 29, etc. Ps. 136. 11. Exod. 32. 15. Eze. 3. 11, 12.

** Exod. 32. 15. Deut. 32. 41.

27. că * le va dobori sămînța printre
neamuri,

și-i va împrăști în mijlocul țărilor.

* Lev. 26. 28. Ps. 44. 11. Exod. 32. 35.

28. El * s'au alipit de Baal-Peor,
și au mîncat vite jertfite morților.

* Num. 25. 2; 31. 18. Deut. 32. 17. Osee 9. 15. Apoc. 2. 24.

29. Au miniat astfel pe Domnul prin
faptele lor,

și o urgie a izbucnit între ei.

30. Dar * Fintas s'a sculat și a făcut
judecată,

și astfel 'urgia s'a oprit. * Num. 25. 7, 8.

31. Lucrul acesta i-a fost socotit ca *

o stare de neprihănire,

din neam în neam, pe vecie.

* Num. 25. 11, 12, 13.

32. Ei* au miniat pe Domnul la apele Meriba;

și** Moise a fost pedepsit din pricina lor. * Num. 26. 9, 13. Ps. 81. 7. ** Num. 26. 12. Deut. 1. 37; 3. 26.

33. Căci* s'au răzvrătit împotriva Duhului Lui,

și Moise a vorbit în chip uguratic cu buzele. * Num. 26. 10.

34. Ei n'au* nimicit popoarele, pe** cari le poruncise Domnul să le nimicească. * Judec. 1. 21, 27, 28, 29, etc. ** Deut. 1. 3, 16. Judec. 2. 2.

35. Ci* s'au amestecat cu neamurile, și au învățat faptele lor,

36. au* slujit idolilor lor, cari** au fost o cursă pentru ei.

* Judec. 2. 21, 27, 28; 3. 6, 7. ** Exod. 23. 23. Deut. 7. 28. Judec. 2. 8, 14, 15.

37. Și-au jertfit* fiii și fiicele la idoli**;

* 2 Reg. 16. 8. Isa. 57. 6. Exod. 34. 20; 35. 28. ** Lev. 27. 7. Deut. 32. 17. 3 Cron. 31. 13. 3 Cor. 10. 20.

38. au vărsat sînge nevinovat, sîngele fiilor și fiicelor lor,

pe cari i-au jertfit idolilor din Canaan,

și țara* a fost spurcată astfel prin omoruri. * Num. 35. 33.

39. S'au spurcat* prin faptele lor, au desfrînat** prin faptele lor.

* Exod. 23. 23, 24, 25. ** Lev. 17. 7. Num. 15. 26. Exod. 23. 20.

40. Atunci Domnul S'a aprins* de minie împotriva poporului Său,

și a urit moștenirea** Lui.

* Judec. 14. etc. Ps. 78. 26, 28. ** Deut. 9. 26.

41. I-a dat* în minile neamurilor, cei ce îi urau au stăpînit peste ei,

42. vrăjmașii lor i-au asuprit, și au fost smeriți sup puterea lor.

43. El de* mai multe ori i-a izbăvit, dar ei s'au arătat neascultători în planurile lor,

și au ajuns nenorociți prin nelegiuirea lor. * Judec. 3. 15. Num. 9. 27, etc.

44. Dar El le-a văzut strîmtorarea, cînd le-a auzit* strigătele.

* Judec. 3. 9; 4. 1; 5. 7; 15. 15. Num. 9. 27. etc.

45. Și-a* adus aminte de legămîntul Său,

și a** avut milă de ei, după* bunătatea Lui cea mare:

* Lev. 26. 41, 43. ** Judec. 2. 25. † Ps. 81. 1; 86. 16. Isa. 63. 7. Pîin. 3. 25.

46. a* stîrnit pentru ei mila tuturor celor ce i țineau prînși de război.

* Exod. 3. 17. etc. 12. 47. Scapă-ne*, Doamne, Dumnezeu nostru,

și strînge-ne din mijlocul neamurilor, ca să lăudăm Numele Tău cel sfînt, și să ne fîlim cu lauda Ta!

* 1 Cron. 16. 26, 28.

48. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeu lui Israel,

din vecinicie la vecinicie!

Și tot poporul să zică: „Amin!

Lăudați pe Domnul!” * Ps. 41. 13.

CARTEA A CINCEA

PSALMUL 107.

107¹. „Lăudați* pe Domnul, căci este bun**, căci în veac ține îndurarea Lui!”

* Ps. 136. 1; 118. 1; 136. 1. ** Ps. 135. 26. Mat. 26. 17.

2. Așa să zică cei răscumparați de Domnul,

pe* cari i-a izbăvit El din** mina vrăjmașului, * Ps. 136. 13. ** Ps. 136. 47. Isa. 48. 4, 6.

3. și pe cari i-a strîns din toate țările:

dela răsărit și dela apus, dela miazănoapte și dela mare.

4. Ei pribegeau prin pustie*, umblau** pe căi neumbrate,

și nu găseau nicio cetate, unde să poată locui. * Ysa. 42. ** Deut. 28. 23.

5. Sufereau de foamă și de sete; le tinjese sufletul în ei.

6. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,

și El i-a izbăvit din necazurile lor;

7. i-a călăuzit pe drumul* cel drept, ca să ajungă într'o cetate de locuit.

* Ysa. 12. 29, 30. Ps. 85. 12. Osea 6. 12.

8. O, de ar lăuda* camenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,

și pentru minunile Lui față de fiii oamenilor!

9. Căci El a potolit* setea sufletului însetat,

și a umplut de bunățăți sufletul flămînd.

* Ps. 34. 10. Lev. 1. 16.

10. Cei ce ședeau* în întunec și umbra morții,

trăiau legați** în ticăloșie și în fiare,

11. pentru că se* răzvrătiseră împotriva cuvintelor lui Dumnezeu,

pentru că nesocotiseră sfatul** Celui Prea Înalt.

* Pîin. 3. 41. ** Ps. 78. 34; 118. 24. Lev. 7. 26. Psalt. 26. 27.

12. El le-a smerit inima prin suferință:

au căzut, și nimeni nu i-a* ajutat.

* Ps. 35. 11. Isa. 48. 6.

13. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,

și El i-a izbăvit din necazurile lor.

* Vers. 1, 10, 20.

14. I-a scos* din întunec și din umbra morții,

și i-a rupt legăturile.

* Ps. 124, 2; 148, 7. Ps. 124, 2, etc.; 126, 20, etc.

15. O, de ar lăuda* oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui, și pentru minunile Lui față de fiii oamenilor!

* Vers. 8, 12, 21.

16. Căci El a sfărîmat* porți de aramă,

și a rupt zăvoare de fier.

* Is. 44, 2.

17. Nebunii, prin* purtarea lor vinovată,

și prin nelegiuirile lor, ajunseseră nenorociți.

* Ps. 119, 10.

18. Sufletul* lor se des gustase de orice hrană,

și erau lingă** porțile morții.

* Lev. 26, 26. ** Lev. 26, 26. Ps. 5, 12; 106, 3.

19. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,

și El i-a izbăvit din necazurile lor;

* Vers. 8, 12, 20.

20. a trimis* cuvîntul Său și i-a tămăduit**,

și i-a f* scăpat de groapă.

* 2 Reg. 10, 4, 5. Ps. 147, 12, 18. Mat. 9, 9. ** Ps. 106, 2; 108, 5. 7. Lev. 26, 26, 30. Ps. 106, 30; 148, 12; 155, 12; 158, 4.

21. O, de ar lăuda* oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,

și pentru minunile Lui față de fiii oamenilor!

* Vers. 8, 12, 21.

22. Să-l* aducă jertfe de mulțimi, și să** vestească lucrările Lui cu strigăte de bucurie.

* Lev. 7, 12. Ps. 69, 34; 136, 17. Ezech. 18, 18. ** Ps. 9, 11; 73, 20; 148, 17.

23. Ceile se pogoriseră pe mare în corăbii,

și făceau negoț pe apele cele mari.

24. acia au văzut lucrările Domnului și minunile Lui în mijlocul adîncului.

25. El a zis, și* a pus să sufle furtuna,

care a ridicat valurile mării.

* Is. 41, 4.

26. Se suiau spre ceruri, se pogorau în adînc;

sufletul* le era pierdut în fața primejdiei.

* Ps. 22, 34; 124, 20. Mat. 2, 10.

27. Apucați de ameteală, se clătinau ca un om beat,

și sădarnică le era toată iscusința.

28. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,

și El i-a izbăvit din necazurile lor.

* Vers. 8, 12, 20.

29. A oprit* furtuna, a adus liniștea, și valurile s'au potolit.*

* Ps. 106, 3. Mat. 8, 26.

30. Ei s'au bucurat că valurile s'au liniștit,

și Domnul i-a dus în limanul dorit.

31. O, de ar lăuda* oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,

și pentru minunile Lui față de fiii oamenilor!

* Vers. 8, 12, 21.

32. Să-l înalțe în* adunarea poporului,

și să-l laude în adunarea bătrînilor!

* Ps. 22, 22; 124, 1.

33. El prefăce* rîurile în pustiu, și izvoarele de apă în pămînt uscat,

* 1 Reg. 17, 1, 2.

34. țara* roditoare în țară sărăcă,

din pricina răutății locuitorilor ei.

* Ps. 106, 33; 14, 31; 126, 20.

35. Tot El prefăce* pustiu în iaz, și pămîntul uscat în izvoare de ape.

* Ps. 124, 8. Is. 41, 18.

36. Așază acolo pe cei flămînzii,

și ei întemeiază o cetate ca să locuiască în ea;

37. înălmîntează ogoare, sîdesc vii, și-i culeg roadele.

38. El* îi binecuvîntează, și se** înmulțesc neapus,

și nu le împuținează vitele.

* Ps. 124, 1; 17, 14, 20. ** Ezech. 1, 7.

39. Dacă sînt împuținați* și apăsați prin asuprire,

nenorocire și suferință,

* 2 Reg. 10, 20.

40. El* varsă disprețul peste cei mari, și-i face să pribegască prin pustii fără drum,

* Lev. 26, 24, 26.

41. dar* ridică pe cel lipsit, izbăvește pe cel nevoiaș,

și înmulțește** familiile ca pe niște turme.

* 1 Sam. 2, 8. Ps. 124, 7, 8. ** Ps. 78, 52.

42. „Oamenii* fără prihamă văd lucrul acesta și se bucură,

și orice nelegiuire** își închide gura!”

* Lev. 26, 18. Ps. 52, 4; 58, 10. ** Lev. 2, 16. Ps. 68, 12. Prov. 20, 21. Rom. 3, 26.

43. Cine* este înțelept, să ia seama la aceste lucruri,

și să fie cu luare aminte la bună-

țățile Domnului. * Ps. 64, 8. Is. 2, 12. Osea 14, 9.

PSALMUL 108.

O cîntare. Un psalm al lui David.

108 1. Gata* îmi este inima să cînte, Dumnezeule!

Voi cînta, voi suna din instrumentele mele; aceasta este slava mea!

* Ps. 67, 7.

2. Deșteptați*-vă, alături și arși!

Mă voi trezi în zori de zi. * Ps. 67, 8-12.

3. Te voi lăuda printre popoare,
Doamne,

Te voi cînta printre neamuri.

4. Cîci mare este bunătatea Ta și se
înalță mai pe sus de ceruri,
iar credințioșii Ta pînă la nori.

5. Înalță-Te * peste ceruri, Dumnezeule,

și fie slava Ta peste tot pămîntul!

* Ps. 107, 8, 12.

6. Pentru ca * prea iubiții Tăi să fie
îzbăviți,
scapă-ne prin dreapta Ta, și ascultă-ne!

* Ps. 86, 1, etc.

7. Dumnezeu a vorbit în sfîințenia
Lui: „Voi birui,
voi împărți Sihemul, voi măsura valea
Succot;

8. al Meu este Galaadul, al Meu Manase;
Efraim este întăritura capului Meu,
și Iuda *, toaigul Meu de cîrmuire;

* Ps. 80, 16.

9. Moab este ligheanul în care Mă
aspîl;

îmi arunc încălțămîntea asupra Edomului;

strig de bucurie asupra țării Filiștenilor!

10. Cine * mă va duce în cetatea întărită?

Cine mă va duce la Edom? * Ps. 80, 3.

11. Oare nu Tu, Dumnezeule, care
ne-ai lepădat,

și care nu vrei să mai ieși, Dumnezeule,
cu oștirile noastre?

12. Dă-ne ajutor în neceaz,
cîci zădărnice este ajutorul omului.

13. Cu * Dumnezeu vom face mari
împrăvi;

El va zdrobi pe vrăjmașii noștri.

* Ps. 80, 12.

PSALMUL 109.

*Cîntec mai marele cîntăreților. Un
psalm al lui David.*

109 1. Dumnezeul laudei mele, nu *
tăcea!

* Ps. 88, 1.

2. Cîci protivnicii au deschis im-
potriva mea o gură rea și înșelătoare,

îmi vorbesc cu o limbă mîncinoasă,
3. mă înconjoară cu cuvîntări pline de
ură,

și se războiesc cu mine fără * teme.

* Ps. 36, 1; 89, 4. Isac. 16, 16.

4. Pe cînd eu îi iubesc, ei îmi sînt
protivnici;

dar eu alerg la rugăciune.

5. Ei * îmi întorc rău pentru bine,
și ură pentru dragostea mea.

* Ps. 36, 1, 12; 89, 20.

6. Pe vrăjmașul meu pune-i supt stă-
pînirea unui om rău,

și un pîrlîș * să stea la dreapta lui!

* Eccl. 8, 1.

7. Cînd va fi judecat, să fie găsit vi-
novat,

și rugăciunea * lui să treacă drept
un păcat!

* Prov. 20, 9.

8. Puține să-i fie zilele la număr,
și slujba să i-o ia altul *!

* Psal. 1, 26.

9. Să-i rămîină copiii orfani *

* Eccl. 22, 3.

și nevastă-sa văduvă!

10. Copiii lui să umble fără niciun
căpătîi și să cerșească,

să-și caute pînea departe de locuința
lor dărmată!

11. Cel ce l-a împrumutat *, să-i pu-
nă mina pe tot ce are,

și străinii să-i jăfulască rodul mun-
cii lui!

* Is. 2, 3; 28, 2.

12. Nimeni să nu mai țină la el,
și nimeni să n'aibă milă de orfanii
lui!

13. Urmașii lui să fie nimiciți *,
și să li se stingă numele ** în nea-
mul următor!

* Is. 18, 28. Ps. 17, 28. ** Prov. 10, 7.

14. Nelegiuirea * părinților săi să ră-
mîină ca aducere aminte înaintea Dom-
nului,

și să nu se ** ștergă păcatul mamei
lui!

* Eccl. 20, 5. ** Psalm. 4, 5. Is. 18, 28.

15. Domnul să-i aibă totdeauna înain-
tea ochilor,

ca să le ștergă * pomenirea de pe
pămînt,

* Is. 18, 27. Ps. 84, 10.

16. pentrucă nu și-a adus aminte să
facă îndurare,

pentrucă a prigonit pe cel nenorocit
și pe cel lipsit,

pînă acolo încît să omoare pe omul
cu inima zdrobită *!

* Ps. 36, 10.

17. Ii plăcea * blestemul: să cadă
asupra lui!

Nu-i plăcea binecuvîntarea: să se
depărteze de el!

* Prov. 14, 24. Eccl. 20, 5.

18. Se îmbracă cu blestemul cum se
îmbracă cu haina lui,

îi pătrunde * ca apa înlăuntrul lui,
ca untdelemnul în oase!

* Num. 5, 23.

19. Deaceia, să-i slujească de vep-
sînt ca să se acopere,

de înclăntătoare cu care să fie tot-
deauna incins!

20. Aceasta să fie, din partea Dom-
nului, plata vrăjmașilor mei,

și a celor ce vorbesc cu răutate de
mine!

21. Iar Tu, Doamne, Dumnezeule, lu-

crează pentru mine din pricina Nume-
lui Tău,

căci mare este bunătatea Ta; izbă-
vește-mă!

22. Sînt memorocit și lipsit,

și îmi e rănită inima înăuntrul meu.

23. Pier ca * umbra gata să treacă,

sînt izgonit ca o lăcustă. * Ps. 108. 12; 144. 4.

24. Mi-au slăbit genunchii * de post,

și mi s'a sleit trupul de slăbiciune.

* Ezech. 12. 12.

25. Am ajuns de ocara * lor;

cînd mă privesc ei, dau ** din cap.

* Ps. 138. 4, 7. ** Mat. 27. 30.

26. Ajută-mi, Doamne, Dumnezeul
meu!

Scapă-mă prin bunătatea Ta!

27. Și * să știe că mina Ta,

că Tu, Doamne, ai făcut lucrul acesta!

* Ezech. 37. 7.

28. Măcar că ei blastămă *, Tu bine-
cuvintează;

măcar că se ridică ei împotriva mea,
vor fi înfrunțați, iar robul ** Tău se va
bucura.

* Psalm. 12. 11, 12. ** Isa. 45. 14.

29. Protivnicii * mei să se îmbrace cu
ocara,

să se acopere cu rușinea lor cum
se acopăr cu o manta! * Ps. 106. 30; 138. 18.

30. Voi lăuda foarte mult cu gura
mea pe Domnul.

II * voi mări în mijlocul mulțimii;

* Ps. 26. 10; 132. 1.

31. căci El * stă la dreapta săracului,
ca să-l izbăvească de cei ce-l osin-
desc.

* Ps. 34. 8; 78. 32; 118. 4; 132. 8.

PSALMUL 110.

Un psalm al lui David.

110 1. Domnul * a zis Domnului
meu: „Șezi la dreapta Mea,

plînd voi pune pe vrăjmașii Tăi supt
piciorarele Tale.” —

* Mat. 22. 44. Marc. 12. 36.
Luc. 20. 42. Psal. 1. 1. 1 Cor. 15. 25. Ezech. 1. 12. 1 Pet. 3. 22.
Ps. 45. 1, 7.

2. Domnul va întinde din Sion tola-
gul de cîrmuire al puterii Tale, zicînd:

„Stăpînește în mijlocul vrăjmașilor
Tăi!”

3. Poporul * Tău este plin de înflă-
cărare, cînd îți aduni optirea;

cu ** podoabe sfinte, ca din sinul
zorilor,

vine tineretul Tău la Tine, ca roua.

* Iudei. 1. 2. ** Ps. 104. 3.

4. Domnul a jurat, și nu-l * va părea
rău:

„Tu ** ești preot în veac,

în felul lui Melchisedec.” —

* Rom. 15. 18. ** Ezech. 40. 4, 20; 7. 17, 21. Zab. 6. 13.

5. Domnul, dela * dreapta Ta,

zdrobește pe împărați în ** zina mi-
niei Lui.

* Ps. 108. 8. ** Ps. 2. 1, 12. Rom. 16. 8. Apoc. 12. 18.

6. El face dreptate printre neamuri:
totul este plin de trupuri moarte;

El zdrobește * capete pe toată întin-
derea țărilor.

* Ps. 82. 21. Mat. 23. 35.

7. El bea din * pirlu în timpul mer-
sului:

de ** aceea își înalță capul.

* Iudei. 7. 3, 5. ** Isa. 58. 12.

PSALMUL 111.

111 1. Lăudați pe Domnul!

Voi lăuda * pe Domnul din toa-
tă inima mea,

în tovarășia camenilor fără prihană
și în adunare. * Ps. 105. 32; 106. 4; 137. 32; 139. 32; 140. 1.

2. Mari * sînt lucrările Domnului,
cercetate ** de toți cei ce le iubesc.

* Ezech. 39. 40; 41. Ps. 124. 12; 134. 14. Apoc. 15. 3. ** Ps. 138. 8.

3. Strălucire și măreție * este lucra-
rea Lui,

și dreptatea Lui ține în veci.

* Ps. 145. 4, 13.

4. El a lăsat o aducere aminte a mâ-
nurilor Lui,

Domnul este îndurător și milostiv *.

* Ps. 103. 1; 138. 8.

5. El a dat hrană * celor ce se tem de El;
El își aduce pururea aminte de le-
gămîntul Lui.

* Mat. 23. 29, 38.

6. El a arătat poporului Său puterea
lucrărilor Lui,

căci le-a dat moștenirea neamurilor.

7. Lucrările minilor Lui sînt credin-
cioșie * și dreptate;

toate poruncile Lui sînt adevărate **.

* Apoc. 19. 2. ** Ps. 119. 7.

8. Întărite * pentru vecinicie,
făcute ** cu credințioșie și neprihă-
nire.

* Isa. 40. 8. Mat. 24. 35. ** Ps. 119. 8. Apoc. 19. 2.

9. A trimis poporului Său izbăvirea *,
a așezat legămîntul Său în veci;

Numele Lui este sfînt ** și înfricoșat.

* Mat. 1. 21. Luc. 1. 35. ** Luc. 1. 49.

10. Frica Domnului este începutul *
înțelepciunii;

toți cei ce o păzesc, au o minte să-
nătoasă,

și slava Lui ține în veci.

* Deut. 4. 6. Ier. 29. 25. Prov. 1. 7; 9. 10. Ecl. 12. 12.

PSALMUL 112.

112 1. Lăudați pe Domnul!

Ferice * de omul care se teme
de Domnul,

și care ** are o mare plăcere pentru
poruncile Lui!

* Ps. 128. 1. ** Ps. 119. 35, 36, 47, 74, 148.

2. Sămînța lui va fi puternică* pe pămînt;

neamul oamenilor fără prihană va fi binecuvîntat. *Ps. 28, 24, 25, 26, 102, 28.

3. El are în casă bogăție* și belșug, și neprihănirea lui dăinuiește în veți. *Mat. 6, 19.

4. Celui fără prihană îi răsare o lumină* în întunec,

El este milostiv, îndurător și drept. *Is. 12, 17. Ps. 91, 12.

5. Ce bine*-i merge omului care face milă și împrumută pe altul, și care își rînduiește faptele** după dreptate! *Ps. 27, 28. Luc. 4, 25. **Ecc. 5, 28. Gal. 4, 6.

6. Căci el nu se clatină niciodată*; pomenirea** celui neprihănit ține în veți. *Ps. 15, 5. **Prov. 10, 7.

7. El nu se teme de* veștii rele, ci inima** lui este tare, încrezătoare Ț în Domnul.

*Prov. 1, 33. **Ps. 37, 1. †Ps. 54, 25.

8. Inima îi este mîngîiată, n'are* nici-o teamă, pînă ce își vede** împlinită dorința față de protivnicii lui.

*Prov. 1, 33. **Ps. 38, 10; 118, 7.

9. El este* darnic, dă celor lipsiți; milostenia** lui ține în veți; capul Ț i se înalță cu slavă.

*2 Cor. 9, 8. **Deut. 34, 12. Ysa. 5. †Ps. 78, 12.

10. Cel rău* vede lucrul acesta, și se minie,

scrișnește din dinți** și se Ț topește.

Postele Ț celor răi rămîn neîmplinite. *Luc. 12, 26. **Ps. 37, 12. †Ps. 58, 7, 8. ‡Prov. 10, 28; 11, 7.

PSALMUL 113.

113 1. Lăudați pe Domnul!
Robii Domnului lăudați*,

lăudați Numele Domnului! *Ps. 135, 1.

2. Fie* Numele Domnului binecuvîntat,

deacum și pînă în veac! *Deu. 3, 20.

3. De la* răsritul soarelui pînă la apusul lui,
fie Numele Domnului lădat.

*Is. 58, 10; Mat. 1, 11.

4. Domnul este înălțat* mai pe sus de toate neamurile,
slava Lui este mai pesus de** ceruri.

*Ps. 78, 8; 98, 2. **Ps. 8, 1.

5. Cine* este ca Domnul, Dumnezeuul nostru,

care locuiește atît de sus? *Ps. 90, 4.

6. El* își pleacă privirile să vadă ce se face în ceruri și pe pămînt.

*Ps. 11, 4; 135, 4. Is. 67, 15.

7. El* ridică pe sărac din ȧrîlnă,

înalță pe cei lipsit din gunoi,

*1 Sam. 2, 8. Ps. 135, 4.

8. ca să-i* facă să șadă împreună cu cei mari:

cu mai marii poporului Său. *Is. 58, 1.

9. El* dă o casă celei ce era stearpă, face din ea o mamă veselă în mijlocul copiilor ei.

Lăudați pe Domnul!

*1 Sam. 2, 8. Ps. 92, 8. Is. 54, 1. Gal. 4, 27.

PSALMUL 114.

114 1. Cînd a ieșit* Israel din Egipt,
cînd a plecat casa lui Iacov de la** un popor străin,

*Exod. 12, 8. **Ps. 81, 5.

2. Iuda* a ajuns locașul Lui cel sfînt,
și Israel stăpînirea Lui.

*Exod. 8, 7; 16, 4; 25, 8; 26, 45. Deut. 37, 3.

3. Marea* a văzut lucrul acesta și a fugit,

Iordanul** s'a întors înapoi:

*Exod. 14, 21. Ps. 77, 16. **Is. 43, 16, 18.

4. munții* au sărit ca niște berbeci,
și dealurile ca niște miei.

*Ps. 29, 8; 96, 12. Hab. 3, 6.

5. Ce* ai tu, mare, de fugi,
și tu, Iordanule, de te întorci înapoi?

*Hab. 3, 6.

6. Ce aveți, munților, de săltați ca niște berbeci,

și voi, dealurilor, ca niște miei?

7. Da, cutremură-te, pămîntule, înaintea Domnului,

înaintea Dumnezeului lui Iacov,

8. care* p-eface stîncă în iaz,
și cremenea în izvor de ape.

*Exod. 17, 6. Num. 25, 11. Ps. 137, 26.

PSALMUL 115.

115 1. Nu nouă*, Doamne, nu nouă,
ci Numelui Tău dă slavă
pentru bunătatea Ta, pentru credin-
cioșia Ta!

*Is. 40, 12. Exod. 30, 12.

2. Pentru ce zici neamurile:
„Unde* este Dumnezeuul lor?”

*Ps. 42, 3, 10; 72, 25. Is. 2, 17.

3. Dumnezeuul* nostru este în cer,
El face tot ce vrea.

*1 Cor. 15, 24. Ps. 135, 6. Deut. 4, 38.

4. Idolii* lor sînt argint și aur,
fîcuși de mini omenesci.

*Deut. 4, 28. Ps. 135, 15, 16, 17. Jer. 10, 3, etc.

5. Au gură, dar nu vorbesc,
au ochi, dar nu văd,

6. au urechi, dar n'aud,
au nas, dar nu miroase,

7. au mîni, dar nu pipăie,
picloare, dar nu merg;

nu scot niciun sunet din gîtlejul lor.

8. Ca ei sînt cei ce-i* fac;
toți cei ce se încred în ei.

*Ps. 135, 15. Is. 44, 9, 10, 11. Ier. 10, 3, 5. Hab. 2, 18, 19.

9. Israele*, crede-te în Domnul!
El este ajutorul** și scutul lor.
*Ps. 124, 1, 4; 126, 20, 26. **Ps. 33, 20; Prov. 10, 4.
10. Casa lui Aaron, crede-te în Domnul!
El este ajutorul și scutul lor.
11. Cel ce vă temeți de Domnul, încredeți-vă în Domnul!
El este ajutorul și scutul lor.
12. Domnul și-aduce aminte de noi:
El va binecuvînta,
va binecuvînta casa lui Israel,
va binecuvînta casa lui Aaron,
13. va* binecuvînta pe cei ce se tem de Domnul,
pe cei mici și pe cei mari. *Ps. 128, 1, 4.
14. Domnul să vă înmulțească tot mai mult,
pe voi și pe copiii voștri!
15. Fiți binecuvîntați** de Domnul,
care** a făcut cerurile și pămîntul!
*Ps. 14, 26. **Ps. 1, 1. Ps. 98, 3.
16. Cerurile sînt ale Domnului,
dar pămîntul l-a dat fiilor oamenilor.
17. Nu* morții laudă pe Domnul,
și nici vreunul din cei ce se pogoară în locul tăcerii. *Ps. 4, 8; 88, 12, 13, 14; 90, 10.
18. ci* noi, noi vom binecuvînta pe Domnul,
decum și pînă în veac.
Lăudați pe Domnul! *Ps. 113, 2. Deo. 2, 20.

PSALMUL 116.

- 116** 1. Iubesc* pe Domnul, căci El aude
glasul meu, cererile mele. *Ps. 138, 1.
2. Da, El și-a plecat urechea spre mine,
de aceea-L voi chema toată viața mea.
3. Mă înfășuraseră legăturile* morții,
și m'apucaseră sudorile mormintului;
eram pradă necazului și durerii.
*Ps. 116, 4, 5, 6.
4. Dar am chemat Numele Domnului, și am zis:
„Doamne, mîntuiește-mi sufletul.”
5. Domnul este milostiv* și drept**, și Dumnezeuul nostru este plin de îndurare.
*Ps. 138, 8. **Ezech. 9, 15. Num. 9, 8. Ps. 124, 127; 142, 17.
6. Domnul păzește pe cei fără răutate:
eram nemorocit de tot, dar El m'a mîntuit.
7. întoarce-te, suflete, la odihna* ta, căci Domnul** ți-a făcut bine.
*Isa. 4, 28. Mat. 11, 28. **Ps. 137, 9; 138, 17.
8. Da*, Tu mi-ai izbăvit sufletul de la moarte,

- ochii din lacrimi,
și picioarele de cădere. *Ps. 138, 12.
9. Voi umbra înaintea Domnului,
pe* pămîntul celor vii. *Ps. 2, 12.
10. Aveam* dreptate cînd ziceam:
„Sînt foarte nenorocit!” *1 Cor. 4, 12.
11. În neliniștea mea, ziceam*:
„Orice” om este înșelător.”
*Ps. 31, 22. **Rom. 3, 4.
12. Cum voi răsplăti Domnului toate binefacerile Lui față de mine?
13. Voi înălța paharul izbăvirilor,
și voi chema Numele Domnului;
14. îmi voi împlini juruințele* făcute Domnului,
în fața întregului Său popor.
*Ysa. 18. Ps. 22, 25. Deo. 2, 9.
15. Scumpă* este înaintea Domnului moartea celor iubiți de El. *Ps. 72, 14.
16. Ascultă-mă, Doamne, căci sînt robul* Tău:
robul Tău, fiul** roabei Tale,
și Tu mi-ai desfăcut legăturile.
*Ps. 124, 126; 142, 12. **Ps. 98, 18.
17. Ți voi aduce o jertfă* de mulțămire,
și voi chema Numele Domnului;
*Lev. 2, 12. Ps. 30, 14; 107, 20.
18. îmi voi împlini juruințele* făcute Domnului
în fața întregului Său popor. *Ysa. 14.
19. În curțile* Casei Domnului,
în mijlocul tău, Ierusalime!
Lăudați pe Domnul! *Ps. 98, 3; 100, 4; 106, 3.

PSALMUL 117.

- 117** 1. Lăudați* pe Domnul, toate neamurile,
lăudați-L, toate popoarele! *Rom. 15, 11.
2. Căci mare este bunătatea Lui față de noi,
și credincioșia* Lui ține în vece.
Lăudați pe Domnul! *Ps. 108, 3.

PSALMUL 118.

- 118** 1. Lăudați* pe Domnul, căci este bun,
„căci în veac ține îndurarea Lui!”
*1 Cor. 13, 8, 14. Ps. 108, 1; 107, 1; 126, 1.
2. Să* zică Israel:
„Căci în veac ține îndurarea Lui!”
*Ps. 124, 9, etc.
3. Casa lui Aaron să zică:
„Căci în veac ține îndurarea Lui!”
4. Cel ce se tem de Domnul să zică:
„Căci în veac ține îndurarea Lui!”
5. În* mijlocul strîmtorării am chemat pe Domnul:

Domnul m'a ascultat și m'a scos la¹⁰⁰
larg. * Ps. 120, 1. ** Ps. 12, 12.

6. Domnul * este de partea mea, nu
mă tem de nimic;
ce pot să-mi faci niște oameni?

* Ps. 27, 1; 56, 4, 11; 126, 2. Is. 41, 12. Eze. 16, 2.

7. Domnul * este ajutorul meu,
și mă bucur când îmi văd¹⁰¹ împlinită
dorința față de vrăjmașii mei.

* Ps. 34, 4. ** Ps. 30, 10.

8. Mai * bine este să cauți un adăpost
în Domnul,

decît să te încrezi în om;

* Ps. 40, 4; 60, 8, 9. Is. 17, 4, 7.

9. mai * bine să cauți un adăpost în
Domnul

decît să te încrezi în cei mari.

* Ps. 140, 3.

10. Toate seamurile mă înconjurau:
în Numele Domnului, le tai în bu-
cătă.

11. Mă înconjurau *, m'au impresu-
rat:

dar în Numele Domnului, le tai în
bucătă.

* Ps. 66, 17.

12. M'au înconjurat ca * niște albine:
se sting ca¹⁰² un foc de spini;

în Numele Domnului, le tai în bu-
cătă.

* Ps. 1, 14. ** Ecl. 7, 4. Job. 1, 16.

13. Tu mă împingeai ca să mă faci
să cad,

dar Domnul m'a ajutat.

14. Domnul este tîria * mea și pricina
laudelor mele;

El m'a mîntuit.

* Ezech. 16, 2. Is. 12, 2.

15. Strigăte de biruință și de mîntuire
se înalță în corturile celor neprihă-
niți:

dreapta Domnului cîștigă biruința!

16. Dreapta * Domnului se înalță;
dreapta Domnului cîștigă biruința!

* Ezech. 16, 2.

17. Nu * voi muri, ci voi trăi,
și voi¹⁰³ povesti lucrările Domnului.

* Ps. 4, 4. Job. 1, 12. ** Ps. 12, 12.

18. Domnul m'a pedepsit *,
da, dar nu m'a dat pradă morții.

* 2 Cor. 4, 4.

19. Deschideți *-mi porțile neprimă-
nirii,

ca să intru și să laud pe Domnul.

* Is. 26, 2.

20. Iată * poarta Domnului:
pe¹⁰⁴ ea intră cei neprimăniți.

* Ps. 24, 7. ** Is. 26, 2. Apoc. 21, 27; 22, 14, 18.

21. Te laud, pentru că m'ai * ascultat,
pentru că m'ai¹⁰⁵ mîntuit.

* Ps. 128, 1. ** Vers. 14.

22. Piatra *, pe care au lepădat-o zi-
darii,

a ajuns să fie pusă în capul unghiu-
lui clădirii. * Mat. 21, 42. Marc. 12, 10. Luc. 20, 17.
Fapt. 4, 11. Ezech. 2, 20. 1 Pet. 2, 4, 7.

23. Domnul a făcut lucrul acesta:
și este o minunăție înaintea ochilor
noștri.

24. Aceasta este ziua, pe care a fă-
cut-o Domnul:

să ne bucurăm și să ne veselim în
ea!

25. Doamne, ajută!

Doamne, dă izbîndă!

26. Binecuvîntat * să fie cel ce vine
în Numele Domnului!

Vă binecuvîntăm din Casa Domnului.

* Mat. 23, 39; 26, 20. Marc. 12, 9. Luc. 19, 20. Zah. 4, 7.

27. Domnul este Dumnezeu, și ne lu-
minează *.

Legăți cu funii vita pentru jertfă, și
aduceți-o pînă la coarnele altarului!

* Ps. 4, 18. 1 Pet. 2, 9.

28. Tu ești Dumnezeul meu, și eu
Te voi lăuda;

Dumnezeule *, Te voi prea mări.

* Ezech. 16, 2. Is. 26, 2.

29. Lăudați * pe Domnul, căci este
bun,

căci în veac ține îndurarea Lui! * Vers. 1.

PSALMUL 119.

119 1. Ferice de cei fără prihană în
calea lor,

cari * umblă întotdeauna după Legea
Domnului!

* Ps. 128, 1.

2. Ferice de cei ce păesc poruncile
Lui,

cari-L caută din toată inima lor,

3. cari * nu săvîrșesc nicio nelegiuire,
și umblă în căile Lui! * 1 Ioan. 3, 9; 2, 18.

4. Tu ai dat poruncile Tale
ca să fie păzite cu sfințenie.

5. O, de ar ținti căile mele
la păzirea orînduirilor Tale!

6. Atunci * nu voi roși de rușine,
la vederea tuturor poruncilor Tale!

* Iov 22, 30. 1 Ioan. 2, 28.

7. Te voi lăuda * cu inimă neprimăniță,
cînd voi învăța legile dreptății Tale.

* Vers. 171.

8. Vreau să păesc orînduirile Tale:
nu mă părăsi de tot!

9. Cum îți va ținea tînărul curată
cîrarea?

Indreptînde — se după Cuvîntul Tău.

10. Te * caut din toată inima mea;
nu mă lăsa să mă abat¹⁰⁶ dela porun-
cile Tale.

* 2 Cor. 13, 10. ** Vers. 21, 128.

11. String Cuvîntul Tău în * inima
mea,

ca să nu păcătuesc împotriva Ta!

* Ps. 37. 31. Luc. 9. 39, 41.

12. Binecuvîntat să fi Tu, Doamne!
învăţă-mă* orînduirile Tale!

* Vers. 26, 28, 34, 35, 108, 124, 126. Ps. 26. 4.

13. Cu buzele mele vestesc*
toate hotărîrile gurii Tale.

* Ps. 34. 13.

14. Cînd urmez învăţăturile Tale, mă
bucur

de parc'aş avea toate comorile.

15. Mă gîndesc* adînc la poruncile
Tale,

şi cărările Tale le am suit ochi.

* Ps. 1. 3. Vers. 23, 48, 76.

16. Mă desfăţez* în orînduirile Tale,
şi nu uit Cuvîntul Tău.

* Ps. 1. 3. Vers. 36, 47, 76, 77.

17. Fă* bine robului Tău, ca să trăiesc
şi să păzesc Cuvîntul Tău!

* Ps. 116. 7.

18. Deschide-mi ochii, ca să văd
lucrurile minunate ale Legii Tale!

19. Sînt un străin* pe pămînt:
nu-mi ascundea poruncile Tale!

* Ps. 67. 8. 1 Cor. 12. 13. Ps. 106. 12. 2 Cor. 5. 8. Evr. 11. 10.

20. Totdeauna mi se topeşte* sufletul
de dor

după legile Tale.

* Ps. 42. 1, 3; 62. 1; 84. 3. Vers. 40, 101.

21. Tu mustră pe cei îngîmfai, pe
blestemaţii aceştia,

cari se* rătăcesc de la poruncile
Tale.

* Vers. 95, 109, 120.

22. Ridică* de peste mine ocara şi
dispreţul!

Căci păzesc învăţăturile Tale.

* Ps. 38. 3.

23. Să tot stea vocevozi şi să vorbească
împotriva mea:

robul Tău cugetă* adînc la orîndui-
rile Tale.

* Vers. 15.

24. Învăţăturile* Tale sînt desfăta-
rea mea

* Vers. 77. 62.

şi sfîşuitorii mei.

25. Sufletul meu este lipsit* de ţă-
rîină:

învîioresc-mă** după făgăduinţa Ta!

* Ps. 42. 26. ** Vers. 40. Ps. 143. 11.

26. Eu îmi istorisesc căile, şi Tu mă
ascuţi:

învăţă-mă* orînduirile Tale!

* Vers. 12. Ps. 25. 4; 37. 12; 66. 11.

27. Fă-mă să pricep calea poruncilor
Tale,

şi voi* cugeta la lucrurile Tale cele
minunate.

* Ps. 143. 5, 6.

28. Îmi plînge sufletul* de durere:
ridică-mă, după Cuvîntul Tău!

* Ps. 107. 26.

29. Depărtează-mă de calea necredin-
doşiei către Tine,

şi dă-mi îndurarea Ta, ca să urmez
Legea Ta!

30. Aleg calea adevărului,
pun legile Tale supt ochii mei.

31. Mă ţin de învăţăturile Tale,
Doamne, nu mă lăsa de ruşine!

32. Alerg pe calea poruncilor Tale,
căci îmi scoţi inima la* larg.

* 1 Reg. 4. 26. Isa. 40. 5. 2 Cor. 8. 12.

33. Învăţă-mă*, Doamne, calea orîn-
duirilor Tale,

ca s'o ţin pînă** în sfîrşit!

* Vers. 12. ** Vers. 112. Mat. 12. 21. Apoc. 2. 26.

34. Dă-mi* pricepere, ca să păzesc
Legea Ta

şi s'o ţin din toată inima mea!

* Vers. 75. Prov. 2. 6. Isa. 1. 6.

35. Povăţuieşte-mă pe cărarea porun-
cilor Tale,

căci îmi place* de ea.

* Vers. 18.

36. Pleacă-mi inima spre învăţăturile
Tale,

şi nu spre cîştig*!

* Ezech. 30. 22. Marc. 7.

37. Abate-mi* ochii dela vederea**

lucrurilor deşarte,

învîioresc-mă† în calea Ta!

* Isa. 32. 17. ** Prov. 23. 4. † Vers. 40.

38. Împlineşte* — Ţi făgăduinţa fa-
ţă de robul Tău,

făgăduinţa făcută pentru cei ce se

tem de Tine!

* 2 Sam. 7. 26.

39. Depărtează dela mine ocara de
care mă tem!

Căci judecăţile Tale sînt pline de
bunătate.

40. Iată, doresc* să împlinesc porun-
cile Tale:

fă-mă să trăiesc** în neprihănirea

cerută de Tine!

* Vers. 20. ** Vers. 26, 27, 30, 107, 146, 159, 160.

41. Să vină*, Doamne, îndurarea Ta
peste mine,

mintuirea Ta, după făgăduinţa Ta!

* Ps. 108. 4. Vers. 77.

42. Şi atunci voi putea răspunde ce-
lui ce mă batjocoreşte,

căci mă încred în Cuvîntul Tău.

43. Nu lua de tot din gura mea cuvînt
adevărului!

Căci mădăduiesc în judecăţile Tale.

44. Voi păzi Legea Ta necurmat,
totdeauna şi pe vecie.

45. Voi umbra în loc larg,
căci caut poruncile Tale.

46. Voi* vorbi despre învăţăturile
Tale înaintea împăraţilor,

şi nu-mi va roşi obrazul.

* Ps. 108. 1. Mat. 12. 18, 19. Psal. 1. 2.

47. Mă desfătez * în poruncile Tale,
cîci le iubesc. * Vers. 14.
48. Îmi întind minile spre poruncile
Tale, pe cari le iubesc,
și vreau să mă gîndesc * adînc la o-
rînduirile Tale. * Vers. 15.
49. Adu-Ți aminte de făgăduința dată
robului Tău,
în care m'ai făcut să-mi pun * nă-
dejdea ! * Vers. 16, 17, 18.
50. Aceasta este mîngîierea * mea în
necazul meu:
că făgăduința Ta îmi dă iarăși viață.
* Rom. 15, 4.
51. Niște îngîmfați mi-aruncă batjo-
curi * ;
totuș eu nu mă abat^{am} dela Legea Ta.
* Ier. 20, 7. ** Ier. 20, 11. Ps. 64, 18. Vers. 127.
52. Mă gîndesc la judecățile Tale de
odinioară, Doamne,
și mă mîngîi.
53. M'apucă o minie * aprinsă la ve-
derea celor răi,
cari părăsesc Legea Ta. * Rom. 8, 8.
54. Orînduirile Tale sînt prilejul cin-
tărilor mele,
în casa pribegiei mele.
55. Noaptea îmi aduc * aminte de Nu-
mele Tău, Doamne,
și păresc Legea Ta. * Ps. 103, 8.
56. Așa mi se curvine,
cîci păresc poruncile Tale.
57. Partea * mea, Doamne, o spun,
este să păresc cuvintele Tale.
* Ps. 118, 5. Ier. 10, 16. Filip. 3, 16.
58. Te rog din toată inima mea :
ai milă de mine, după * făgăduința
Ta ! * Vers. 42.
59. Mă gîndesc * la căile mele,
și îmi îndrept picioarele spre învă-
țăturile Tale. * Luc. 10, 17, 18.
60. Mă grăbesc, și nu preget
să păresc poruncile Tale.
61. Cursele celor răi mă înconjoară,
dar nu uit Legea Ta.
62. Mă scol la * miezul nopții să Te
laud
pentru judecățile Tale cele drepte.
* Psal. 118, 18.
63. Sînt prieten cu toți cei ce se tem
de Tine,
și cu cei ce păresc poruncile Tale.
64. Pămîntul, Doamne, este plin de
bunătatea * Ta ;
învăț-mă orînduirile Tale ! * Ps. 103, 8.
65. Tu faci bine robului Tău,
Doamne, după făgăduința Ta.
66. Învăț * -mă să am înțelegere și
pricepere,
cîci cred în poruncile Tale. * Vers. 12, 20.
67. Pînă * ce am fost smerit, rătă-
ceam ;
dar acum păresc Cuvîntul Tău.
* Vers. 71. Ier. 31, 10, 11. Eze. 12, 13.
68. Tu ești bun * și binefăcător :
învăț-mă^{am} orînduirile Tale !
* Ps. 103, 1 ; 137, 1. Mat. 23, 12. ** Vers. 12, 20.
69. Niște îngîmfați urzesc * neadevă-
ruri împotriva mea ;
dar eu păresc din toată inima mea
poruncile Tale. * Ier. 12, 4. Ps. 100, 5.
70. Inima lor este nesimțitoare * ca
grăsimi :
dar eu mă desfătez în^{am} Legea Ta.
* Ps. 117, 16. Isa. 4, 10. Psal. 118, 27. ** Vers. 20.
71. Este spre * binele meu că m'ai
smerit,
ca să învăț orînduirile Tale.
* Vers. 47. Eze. 12, 10, 11.
72. Mai * mult prețuiește pentru mine
legea gurii Tale,
decît o mie de lucruri de aur și de
argint. * Vers. 127. Ps. 119, 10. Prov. 8, 10, 11, 12.
73. Minile * Tale m'au făcut, și m'au
întocmit ;
dă-mi pricepere^{am}, ca să învăț po-
runcile Tale !
* Ier. 10, 5. Ps. 100, 5 ; 100, 8 ; 100, 14. ** Vers. 24, 26.
74. Cei * ce se tem de Tine mă văd
și se bucură,
cîci nădăjduiesc în făgăduințele^{am}
Tale. * Ps. 34, 2. ** Vers. 40, 50.
75. Știu, Doamne, că judecățile Tale
sînt drepte :
din^{am} credincioșii m'ai smerit. * Eze. 33, 12.
76. Fă ca bunătatea Ta să-mi fie mîn-
gîierea,
cum ai făgăduit robului Tău !
77. Să vină^{am} peste mine îndurările
Tale, ca să trăiesc,
cîci Legea^{am} Ta este desfătarea mea.
* Vers. 41. ** Vers. 34, 47, 174.
78. Să fie înfrunțați^{am} îngîmfații cari
mă asupresc fără^{am} temei !
Cîci eu mă gîndesc^{am} adînc la porun-
cile Tale. * Ps. 103, 5. ** Vers. 20. † Vers. 20.
79. Să se întoarcă la mine, cei ce se
tem de Tine,
și cei ce cunosc învățăturile Tale !
80. Inima să-mi fie neîmpărțită în
orînduirile Tale,
ca să nu fiu dat de rușine !
81. Îmi tinjește * sufletul după mîn-
tuirea Ta :
nădăjduiesc în făgăduința^{am} Ta.
* Ps. 81, 20. Mat. 2, 2. ** Vers. 74, 114.
82. Mi se toposc * ochii după făgă-
duința Ta,
și zic : „Cînd mă vei mîngîia ?”
* Vers. 122. Ps. 68, 2.

83. Căci am ajuns * ca un burduf pus în fum;
totuș nu uit orînduirile Tale. * *Isr. 18, 10.*

84. Care * este numărul zilelor robu-
lui Tău?

Cînd * vei pedepsi pe cei ce mă pri-
gonesc? * *Ps. 38, 4. ** Apoc. 5, 10.*

85. Niște îngîmfați * sapă gropi înain-
tea mea;

nu lucrează după Legea Ta.

* *Ps. 38, 7. Prov. 18, 27.*

86. Toate poruncile Tale nu sînt decît
credincioșie;

ei mă prigonesc * fără ** temei: aju-
tă-mă! * *Ysa. 16. ** Ps. 135, 18; 136, 16.*

87. Oata, gata să mă doboare și să
mă prăpădească,

dar eu nu părăsesc poruncile Tale.

88. Înviește-mă * după bunătatea
Ta,

ca să păesc învățăturile gurii Tale!

* *Ysa. 40.*

89. Cuvîntul Tău, Doamne,
dăinuiește în * veci în ceruri.

* *Ps. 138, 2. Mat. 24, 34, 35. 1. Pet. 1, 23.*

90. Credincioșia Ta ține din neam în
neam;

Tu ai întemeiat pămîntul, și el ră-
mîne tare.

91. După legile * Tale stă în picioare
totul astăzi,

căci toate lucrurile îți sînt supuse.

* *Isr. 26, 23.*

92. Dacă n'ar fi fost Legea * Ta des-
fătarea mea,

as fi pierit în ticlășia mea. * *Ysa. 24.*

93. Niciodată nu voi uita poruncile
Tale,

căci prin ele mă înviezi.

94. Al Tău sînt: mintuiește-mă!
Căci caut poruncile Tale.

95. Niște răi mă așteaptă ca să mă
piardă;

dar eu iau aminte la învățăturile
Tale.

96. Văd că tot * ce este desăvîrșit are
marginii:

poruncile Tale însă sînt fără mar-
ginii. * *Mat. 5, 19; 23, 23.*

97. Cît de mult iubesc Legea Ta!
Toată ziua mă gîndesc * la ea. * *Ps. 1, 3.*

98. Poruncile Tale mă fac mai înțe-
lept * decît vrăjmașii mei,

căci totdeauna le am cu mine.

* *Deut. 4, 9, 10.*

99. Sînt mai învățat decît toți învăță-
torii mei,

căci * mă gîndesc la învățăturile Tale.

* *2 Tim. 3, 15.*

100. Am mai * multă pricepere decît
bătrînii,

căci păesc poruncile Tale. * *Isr. 28, 2, 3, 4.*

101. Îmi țin * piciorul departe de ori-
ce drum rău,

ca să păesc Cuvîntul Tău. * *Prov. 1, 15.*

102. Nu mă depărtez de legile Tale,
căci Tu mă înveți.

103. Ce * dulci sînt cuvintele Tale
pentru cerul gurii mele!

Mai dulci decît mierea în gura mea!

* *Ps. 119, 103. Prov. 3, 17.*

104. Prin poruncile Tale mă fac mai
priceput,

deaceia urăsc * orice cale a minciunii.

* *Ysa. 128.*

105. Cuvîntul Tău este o candelă *
pentru picioarele mele,

și o lumină pe cărarea mea. * *Prov. 6, 23.*

106. Jur *, — și mă voi ținea de jură-
mint, —

că voi păzi legile Tale cele drepte.

* *Deut. 10, 20.*

107. Sînt foarte amărit:
înviește-mă *, Doamne, după Cu-
vîntul Tău!

* *Ysa. 38.*

108. Primește, Doamne, simțiminte-
le * pe cari le spun gura mea,

și învață-mă ** legile Tale!

* *Deut. 10, 17. Isr. 12, 12. ** Ysa. 12, 20.*

109. Viața * îmi este necurmat în pri-
mejdie,

și totuș nu uit Legea Ta. * *Isr. 18, 14.*

110. Niște răi îmi întind * curse,
dar eu nu ** mă rălesc dela porun-
cile Tale.

* *Ps. 140, 1; 141, 3. ** Ysa. 10, 21.*

111. Învățăturile Tale sînt moșteni-
rea * mea de veci,

căci ele ** sînt bucuria inimii mele.

* *Deut. 33, 4. ** Ysa. 71, 22, 27, 4.*

112. Îmi plec inima să împlinesc orîn-
duirile Tale,

totdeauna și pînă * la sfîrșit. * *Ysa. 38.*

113. Urăsc pe oamenii nehotărîți,
dar iubesc Legea Ta.

114. Tu ești adăpostul * și scutul
meu;

eu nădăjduesc în făgăduința ** Ta.

* *Ps. 32, 7; 91, 1. ** Ysa. 38.*

115. Depărtați-vă * de mine, răilor,
ca să păesc poruncile Dumnezeului
meu!

* *Ps. 5, 8; 138, 19. Mat. 7, 23.*

116. Sprijinește-mă, după făgăduința
Ta, ca să trăiesc,

și nu mă lăsa * de rușine în nădejdea
mea!

* *Ps. 26, 3. Rom. 8, 1; 9, 33; 10, 11.*

117. Fii sprijinul meu, ca să fiu scîl-
pat,

și să mă veselesc nelincetat de orîn-
duirile Tale!

118. Tu disprețuiești pe toți cei ce se depărtează* de orinduirile Tale, căci înșelătoria lor este zădarnică.
* Vers. 21.

119. Ca* spuma lei pe toți cei răi de pe pământ:
de aceea eu iubesc învățăturile Tale.

* Ezech. 26, 19.

120. Mi se înfioară carnea* de frica Ta,
și mă tem de judecățile Tale.

* Ier. 2, 19.

121. Păzesc legea și dreptatea:
nu mă lăsa în voia asupritorilor mei!

122. Ia supt ocrotirea* Ta binele robului Tău,
și nu mă lăsa apăsât de niște îngimfați!

* Ezech. 1, 22.

123. Mi se topesc ochii* după mîntuirea Ta,
și după făgăduința Ta cea dreaptă.

* Vers. 24, 25.

124. Poartă-Te cu robul Tău după bunătatea Ta,
și învață-mă* orinduirile Tale!

* Vers. 12.

125. Eu sint robul* tău; dă-mi pricepere,
ca să cunosc învățăturile Tale.

* Ps. 135, 18.

126. Este vremea ca Domnul să lucreze:
căci ei calcă Legea Ta.

127. De aceea*, eu iubesc poruncile Tale,
mai mult de cît aurul, da, mai mult decît aurul curat!

* Vers. 73. Ps. 19, 10. Prov. 8, 11.

128. De aceea găsesc drepte toate poruncile Tale,
și urăsc* orice cale a minciunii.

* Vers. 104.

129. Învățăturile Tale sint minunate:
de aceea le păzește sufletul meu.

130. Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină,
dă pricepere* celor fără răutate.

* Ps. 26, 7. Prov. 1, 4.

131. Deschid gura și ofttez,
căci sint* lacom după poruncile Tale.

* Vers. 20.

132. Întoarce-Ți* Fața spre mine, și ai milă de mine,
după* obiceiul Tău față de cei ce iubesc Numele Tău!

* Ps. 136, 4. ** 177a, 1, 7.

133. Întărește-mi* pașii în Cuvîntul Tău,
și nu** lăsa nici o nelegiuire să stăpînească peste mine!

* Ps. 17, 1. ** Ps. 18, 13. Rom. 6, 12.

134. Izbăvește-mă de* asuprirea oamenilor,
ca să păzesc poruncile Tale!

* Luc. 1, 74.

135. Fă să strălucească Fața* Ta peste robul Tău,
și învață-mă** orinduirile Tale!

* Ps. 4, 6. ** Vers. 12, 26.

136. Ochii îmi versă giroaie* de ape, pentrucă Legea Ta nu este păzită.

* Ier. 9, 1; 14, 17. Ezech. 9, 4.

137. Tu ești drept*, Doamne, și judecățile Tale sint fără prihană.

* Ezech. 9, 15. Neem. 9, 28. Ier. 12, 1. Dan. 9, 7.

138. Tu îți întemeiezi învățăturile* pe dreptate,
și pe cea mai mare credincioșie.

* Ps. 18, 7, 9, 9.

139. Rîvna* mea mă mîncîncă, pentru că protivnicii mei uită cuvintele Tale.

* Ps. 69, 3. Ier. 2, 17.

140. Cuvîntul Tău este cu totul încercat*,
și robul Tău îl iubeste.

* Ps. 12, 6; 19, 10; 19, 9. Prov. 30, 6.

141. Sint mic și disprețuit, dar nu uit poruncile Tale.

142. Dreptatea Ta este o dreptate vecinică,
și Legea Ta este adevărul*.

* Vers. 141. Ps. 19, 9. Ier. 12, 17.

143. Necazul și strîmtorarea mă ajung, dar poruncile Tale sint desfătarea* mea.

* Vers. 77.

144. Învățăturile Tale sint drepte pe vecie:
dă-mi pricepere*, ca să trăiesc!

* Vers. 14, 15, 100.

145. Te chem din toată inima mea: ascultă-mă, Doamne,
ca să păzesc orinduirile Tale.

146. Te chem: mîntuiește-mă, ca să păzesc învățăturile Tale!

147. O iau înaintea* zorilor și strig: nădăjduiesc** în făgăduințele Tale.

* Ps. 6, 3; 118, 12; 130, 6. ** Vers. 74.

148. O iau înaintea* străjilor de noapte, și deschid ochii,
ca să mă gîndesc adînc la Cuvîntul Tău.

* Ps. 121, 6.

149. Ascultă-mi glasul, după bunătatea Ta:
înviează-mă*, Doamne, după judecata Ta!

* Vers. 40, 124.

150. Se apropie cei ce urmăresc mîșelă,
și se depărtează de Legea Ta.

151. Dar Tu ești aproape*, Doamne, și** toate poruncile Tale sint adevărul.

* Ps. 143, 7. ** Vers. 127.

152. De multă vreme ştiu din învăţăturile Tale,
că le-ai aşezat pentru* totdeauna.

* Lucr. 21, 39.

153. Vezi-mi* ticăloşia, şi izbăveşte-mă,
căci nu uit Legea Ta.

* Ps. 4, 1.

154. Apără-mi* pricina, şi răscumpără-mă,

înviează-mă** după făgăduinţa Ta.

* 1 Sam. 24, 15; Ps. 30, 1. Mica. 7, 8. ** Vers. 40.

155. Mintuirea este departe* de cei răi,
căci ei nu caută orînduirile Tale.

* Ier. 5, 4.

156. Mari sînt îndurările Tale,
Doamne!

Înviează-mă* după judecăţile Tale!

* Vers. 1-6.

157. Mulţi sînt prigonitorii şi protivnicii mei,

dar nu* mă depărtez de învăţăturile Tale.

* Ps. 44, 25; Vers. 11.

158. Văd cu scribă* pe cei necredincioşi Ție,

cari nu păresc Cuvîntul Țău.

* Vers. 126; Eccl. 9, 4.

159. Vezi cît de mult iubesc eu poruncile Tale:

înviează-mă*, Doamne, după bunătatea Ță!

* Vers. 36.

160. Temelia Cuvîntului Țău este adevărul,

şi toate legile Tale cele drepte sînt vecinice.

161. Nişte* voievozi mă prigonesc fără temei,

dar inima mea nu tremură decît de cuvintele Tale.

* 1 Sam. 24, 12, 14; 26, 18; Vers. 28.

162. Mă bucur de Cuvîntul Țău,
ca cel ce găseşte o mare pradă.

163. Urăsc şi nu pot suferi minciuna,
dar iubesc Legea Ță.

164. De şapte ori pe zi Te laud,
din pricina legilor Tale celor drepte.

165. Multă* pace au celor iubesc Legea Ță,

şi nu li se întîmplă nicio nenorocire.

* Prov. 12, 2; Isa. 26, 17.

166. Eu nădăjduiesc* în mintuirea Ță, Doamne,

şi împlinesc poruncile Tale.

* Ps. 40, 15; Vers. 37-4.

167. Sufletul meu ţine învăţăturile Tale,

şi le iubesc mult de tot!

168. Păresc poruncile şi învăţăturile Tale,

căci* toate căile mele sînt înaintea Ță.

* Prov. 1, 11.

169. Să ajungă strigătul meu pînă la Ține, Doamne!

Dă-mi pricepere*, după făgăduinţa Ță.

* Vers. 144.

170. Să ajungă cererea mea pînă la Ține!

Izbăveşte-mă, după făgăduinţa Ță!

171. Buzele* mele să vestească lauda Ță,

căci Tu mă înveţi orînduirile Tale!

* Vers. 7.

172. Să cînte limba mea Cuvîntul Țău,
căci toate poruncile Tale sînt drepte!

173. Mina Ță să-mi fie într'ajutor,
căci am* ales poruncile Tale.

* Isa. 24, 23; Prov. 1, 28; Lucr. 10, 41.

174. Suspîn* după mintuirea Ță, Doamne,

şi Legea** Ță este desfătarea mea.

* Vers. 126. ** Vers. 24, 26, 47, 77, 131.

175. Să-mi trăiască sufletul şi să Te laude,

şi judecăţile Tale să mă sprijinească!

176. Rătăcesc* ca o oale pierdută:
caută pe robul Țău,

căci nu uit poruncile Tale.

* Isa. 20, 3; Lucr. 24, 4, 26. 1 Pet. 2, 26.

PSALMUL 120.

O cîntare a treptelor.

120 1. Către Domnul strig în strimtorarea* mea,

şi El m'ascultă.

* Ps. 118, 5; Iona 2, 2.

2. Doamne, scapă-mi sufletul de buza mincinoasă,

de limba înşelătoare!

3. Ce-ţi dă El ție, ce-ţi aduce El ție, limbă înşelătoare!

4. Săgeţi ascuţite de războinic,
cu cărbuni aprinşi de inepier.

5. Vai de mine că locuiesc la Meşec*,

că** locuiesc în corturile Chedarului!

* Ps. 70, 2; Eccl. 27, 12. ** Ps. 25, 12; 1 Sam. 26, 1.

Der. 46, 26, 28.

6. Destul mi-a locuit sufletul
îngă cei ce urăsc pacea.

7. Eu sînt pentru pace;
dar deîndată ce vorbesc eu, ei sînt pentru război.

PSALMUL 121.

O cîntare a treptelor.

121 1. Îmi ridic ochii spre munţi...

De unde-mi va veni ajutorul?

2. Ajutorul* îmi vine dela Domnul,
care a făcut cerurile şi pămîntul.

* Ps. 124, 8.

3. Da, El nu* va îngădui să ți se cîntine piciorul;

Cel ce te păzeşte, nu** va dormita.

* 1 Sam. 2, 9. Prov. 1, 24, 26. ** Ps. 127, 1; Isa. 27, 3.

4. Iată că nu dormitază, nici nu doarme

Cel ce păzește pe Israel.

5. Domnul este Păzitorul tău,

Domnul este umbra* ta pe mîna ta cea** dreaptă. *Ps. 121, 4. **Ps. 124, 8; 129, 21.

6. De aceea nu te va bate soarele* ziua, nici luna noaptea. *Ps. 121, 4; 124, 10; Apoc. 7, 16.

7. Domnul te va păzi* de orice rău, își va păzi sufletul. *Ps. 121, 3; 127, 10; 146, 20.

8. Domnul te va păzi* la plecarea și la venire, de acum și pînă în veac.

*Ps. 121, 8. Prov. 2, 8; 3, 4.

PSALMUL 122.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

122 1. Mă bucur cînd mi se zice:
„Haidem* la Casa Domnului!“

*Isa. 2, 3; Zach. 8, 21.

2. Picioarele mi se opresc în porțile tale, Ierusalime!

3. Ierusalime, tu ești zidit ca o cetate făcută* dintr'o bucată!

*Isa. 2, 2.

4. Acolo* se suie semîințele, semîințele Domnului, după legea** lui Israel, ca să laude Numele Domnului.

*Ezech. 48, 17; Deut. 16, 16. **Ezech. 16, 24.

5. Căci* acolo sînt scaunele de domnie pentru judecată, scaunele de domnie ale casei lui David.

*Deut. 17, 2. 2 Cron. 19, 5.

6. Rugați-vă* pentru pacea Ierusalimului!

Cei ce te iubesc, să se bucure de odihnă.

*Ps. 121, 16.

7. Pacea să fie între zidurile tale, și liniștea în casele tale domnești!

8. Din pricina fraților și prietenilor mei,

doresc pacea în sinul tău.

9. Din pricina Casei Domnului, Dumnezeului nostru,

facurări pentru fericirea* ta. *Salm. 120.

PSALMUL 123.

O cîntare a treptelor.

123 1. La Tine îmi* ridic ochii, la Tine, care locuiești** în ceruri.

*Ps. 123, 1; 136, 8. **Ps. 2, 4; 11, 4; 136, 8.

2. Cum se uită ochii robilor la mîna stăpînilor lor,

și ochii roabei la mîna stăpînului ei, așa se uită ochii noștri la Domnul, Dumnezeul nostru,

pînă va avea milă de noi.

3. Ai milă de noi, Doamne, ai milă de noi, căci sîntem sîtui de dispreț;

4. ne este sîtul sufletul de batjocurile celor îngîmfați, de disprețul celor trufași.

PSALMUL 124.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

124 1. De s'ar fi fost Domnul de partea noastră, —

să spună* Israel acum! — *Ps. 124, 1.

2. de s'ar fi fost Domnul de partea noastră, cînd s'au ridicat oamenii împotriva noastră,

3. ne-ar* fi înghițit de vii, cînd li s'a aprins mînia împotriva noastră;

*Ps. 124, 1, 2; 17, 1. Prov. 1, 12.

4. ne-ar fi înecat apele, ar fi trecut rîurile peste sufletul nostru;

5. ar fi trecut peste sufletul nostru valurile năpraznice.

6. Binecuvîntat să fie Domnul, care nu ne-a dat pradă dinților lor!

7. Sufletul ne-a scăpat ca* pasărea din lațul păsărarului; lațul s'a rupt, și noi am scăpat.

*Ps. 124, 2. Prov. 1, 6.

8. Ajutorul* nostru este în Numele Domnului,

care** a făcut cerurile și pămîntul.

*Ps. 121, 2. **Ps. 1, 1. Ps. 124, 2.

PSALMUL 125.

O cîntare a treptelor.

125 1. Cei ce se încred în Domnul sînt ca muntele Sionului, care nu se clatină, ci stă întărit pe vecie.

2. Cum este înconjurat Ierusalimul de munți,

asa înconjoară Domnul pe poporul Său,

decum și pînă în veac.

3. Căci tolagul* de cîrmuire al rîu-tății nu va rămînea pe moștenirea celor neprihăniți,

pentru ca cei neprihăniți să nu întindă mîinile spre nelegiuire.

*Prov. 22, 2. Isa. 34, 2.

4. Doamne, varsă-Ți binefacerea peste cei buni,

și peste cei cu inima fără prihană!

5. Dar pe cei ce apucă pe căi* litu-ralnice,

să-i nimicească Domnul împreună cu

cei ce fac rău!

Pacea** să fie peste Israel!

*Prov. 2, 15. **Ps. 124, 4. Gal. 3, 14.

PSALMUL 126.

O cântare a treptelor.

126 1. Cînd a adus Domnul înapoi pe prinșii de război ai Sionului, parcă^{*} visam. * Psal. 124, 8.

2. Atunci gura^{*} ne era plină de strigăte de bucurie, și limba de cîntări de veselie.

Atunci se spunea printre neamuri: „Domnul a făcut mari lucruri pentru ei!” * Jer. 31, 12.

3. Da, Domnul a făcut mari lucruri pentru noi, și deaceia sîntem plini de bucurie.

4. Doamne, adu înapoi pe prinșii noștri de război, ca pe niște riuri în partea de miază zi!

5. Cei^{*} ce sîmîină cu lacrimi, vor se-cera cu cîntări de veselie. * Jer. 31, 4, etc.

6. Cel ce umblă pîlîgînd, cînd aruncă sîmînța, se întoarce cu veselie, cînd își strînge snopii.

PSALMUL 127.

O cântare a treptelor. Un psalm al lui Solomon.

127 1. Dacă nu zidește Domnul o casă,

degeaba lucrează cei ce o zidesc; dacă nu^{*} păzește Domnul o cetate, degeaba veghează cei ce o păzește. * Ps. 127, 1, 2, 3, 4, 5.

2. Degeaba vă sculați de dimineață și vă culcați tirziu, ca să mîncăți^{*} o pîne ciștigată cu durere;

cîci prea iubiților Lui El le dă pîne ca în somn. * Psal. 127, 18.

3. Iată, fiii^{*} sînt o moștenire dela Domnul,

rodul^{**} pîntecelui este o rîsplată dată de El. * Psal. 128, 3; 130, 4, 5; 136, 24, 5, 6. ** Deut. 32, 4.

4. Ca săgețile în mîna unui războinic, așa sînt fiii făcuți la tîneretă.

5. Ferice de omul care își umple toa-ba de săgeți cu ei!

Căci ei^{*} nu vor rămînea de rușine, cînd vor vorbi cu vrîjmașii lor la poartă. * Jer. 6, 4. Prov. 27, 12.

PSALMUL 128.

O cântare a treptelor.

128 1. Ferice de^{*} oricine se teme de Domnul,

și umblă pe căile Lui! * Ps. 128, 1; 135, 18; 139, 1.

2. Cîci^{*} atunci te bucuri de lucrul mîinilor tale, ești fericit, și-ți merge bine. * Isa. 3, 10.

3. Neastă-ta este ca^{*} o viță roditoare înlăuntrul casei tale;

copiii tăi stau ca^{**} niște listari de mîslin împrejurul mesei tale. * Eccl. 18, 10. ** Ps. 127, 5; 132, 12.

4. Apa este binecuvîntat omul care se teme de Domnul.

5. Să te binecuvînteze^{*} Domnul din Sion,

să vezi fericirea Ierusalimului, în toate zilele vieții tale, * Ps. 134, 3.

6. și să vezi^{*} pe copiii copiilor tăi! Pacea^{**} să fie peste Israel!

* Psal. 120, 20. ** Jer. 42, 15. Ps. 135, 6.

PSALMUL 129.

O cântare a treptelor.

129 1. Destul m'au asuprit din tîne-reță^{*} —

s'o spună^{**} Israel! — * Eccl. 32, 1. Osea 7, 10; 31, 1. ** Ps. 134, 1.

2. destul m'au asuprit din tîne-reță, dar nu m'au biruit.

3. Plugarii au arat pe spinarea mea, au tras brazde lungi pe ea.

4. Domnul este drept: El a tăiat funiile celor răi.

5. Să se umple de rușine ei și dea înapoi,

toți ceie urîsc Sionul!

6. Să fie ca iarba^{*} de pe acoperișuri, care se usucă înainte de a fi smulsă! * Ps. 37, 3.

7. Secerătorul nu-și umple mîna cu ea, cel ce leagă snopii nu-și încarcă brațul cu ea,

8. și trecătorii nu zic: „Binecuvîntarea^{*} Domnului să fie peste voi!”

„Vă binecuvîntăm în Numele Dom-nului!” * Eccl. 2, 4. Ps. 135, 20.

PSALMUL 130.

O cântare a treptelor.

130 1. Din fundul^{*} adîncului, Te chem, Doamne! * Ps. 130, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

2. Doamne, ascultă-mi glasul! Să la aminte urechile Tale

la glasul cererilor mele!

3. Dacă^{*} ai păștra, Doamne, aduce-rea aminte a nelegiuirilor,

cine ar putea sta în picioare, Doamne? * Ps. 143, 2. Eccl. 1, 20, 21, 22.

4. Dar la Tine este iertare^{*}, ca să fii de temut^{**},

* Eccl. 10, 7. ** 1 Reg. 5, 40. Ps. 2, 11. Jer. 32, 4, 5.

5. Eu nădăjduesc^{*} în Domnul, su-fletul meu nădăjdăduiește,

și aștept^{**} făgăduința Lui. * Ps. 27, 34; 30, 20; 40, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

6. Sufletul^{*} meu așteaptă pe Domnul,

mai mult decît aşteaptă străjerii dimineata,
da, mai mult decît aşteaptă străjerii
dimineata.

* Ps. 129, 4; 130, 107.

7. Israele, pune-ţi nădejdea* în Domnul,
căci la* Domnul este îndurarea,
şi la El este belşug de răscumpă-
rare!

* Ps. 124, 1. ** Ps. 103, 3, 12, 124, 10, 7.

8. El* va răscumpăra pe Israel
din toate nelegiuirile lui.

* Ps. 103, 3, 4. Mat. 1, 21.

PSALMUL 131.

O cântare a treptelor. Un psalm al lui David.

131 1. Doamne, eu n'am o inimă îngimfată, nici priviri trufaşe,
nu mă îndeletnicesc cu lucruri prea mari

şi' prea înalte pentru mine.

* Rom. 12, 16.

2. Dimpotrivă, sufletul îmi este li-
năştit şi potolît,

ca* un copil înşercat, care stă lângă
mamă-sa;

da, sufletul meu este ca un copil
înşercat.

* Mat. 18, 3. 1 Cor. 14, 20.

3. Pune-ţi nădejdea* în Domnul, Is-
raele,

de acum şi pînă în veac!

* Ps. 120, 7.

PSALMUL 132.

O cântare a treptelor.

132 1. Doamne, adu-Ţi aminte de
David,

şi de toate necazurile lui!

2. Adu-Ţi aminte cum a jurat el Dom-
nului,

şi a făcut* următoarea juruinţă Pu-
ternicului** lui Iacov;*

* Ps. 65, 1. ** Ps. 49, 24.

3. „Nu voi intra în cortul în care
locuiesc,

nu mă voi sui în patul în care mă
odihnesc,

4. nu* voi da somn ochilor mei,
nici aştipire pleoapelor mele,

* Prov. 3, 4.

5. pînă nu voi găsi* un loc pentru
Domnul,

o locuinţă pentru Puternicul lui Ia-
cov.”

* Ps. 1, 48.

6. Iată, am auzit vorbindu-se despre
el la* Efrata,

I-am găsit** în ȧ ogorul Isar...

* 1 Sam. 17, 12. ** 1 Sam. 7, 1. 1 Cor. 15, 3.

7. „Haidem la locuinţa Lui,
să* ne închinăm înaintea aşternu-
tului picioarelor Lui!...”

* Ps. 9, 7; 10, 4.

8. Scoală-Te*, Doamne, vino la lo-
cul Tău de odihnă,

Tu şi Chivotul** măreţiei Tale!

* Num. 10, 35. 2 Cron. 6, 41, 43. ** Ps. 78, 61.

9. PreoŢii Tăi să se îmbrace* în ne-
prihănire,

şi credincioşii Tăi să scoată strigăte
de bucurie!

* Lev. 21, 14. Ysa. 18, 16. 41, 10.

10. Pentru robul Tău David,
nu lepăda pe unsul Tău!* —

11. Domnul* a jurat lui David ade-
vărul,

şi nu Se va întoarce dela ce a jurat:

„Voi pune pe scaunul tău de domnie
un fiu din** trupul tău.

* Ps. 132, 3, 4, 10, 107.

110, 4. ** 2 Sam. 7, 12. 1 Reg. 3, 15. 2 Cron. 6, 16. Lev. 1, 10.
Ps. 1, 10.

12. Dacă fiii tăi vor păzi legămîntul
Meu,

şi învăţăturile Mele, pe cari li le
voi da,

vor şedea şi fiii lor în veci pe scau-
nul tău de domnie.”

13. Da*, Domnul a ales Sionul,
I-a dorit ca locuinţă a Lui, şi a zis:

* Ps. 48, 1, 3.

14. „Acesta* este locul Meu de odih-
nă pe vecie;

voi locui în el, căci l-am dorit.”

* Ps. 68, 16.

15. Ii voi* binecuvînta din belşug
hrana,

voi sătura cu pine pe săracii lui.

* Ps. 127, 16.

16. Voi îmbrăca în* mintuire pe
preoŢii lui,

şi** credincioşii lui vor scoate strigăte
de bucurie.

* 2 Cron. 6, 41. Ysa. 6, 1. Ps. 148, 4. ** Ps. 117, 12.

17. Acolo* voi înălţa puterea lui David,
voi pregăti** o candelă unsului Meu,

* Ezech. 41, 11. Luc. 1, 68. ** 1 Reg. 4, 10; 15, 4. 2 Cron. 21, 7.

18. voi îmbrăca* cu ruşine pe vrăj-
maşii lui,

şi peste el va străluci cununa lui.”

* Ps. 135, 20; 139, 20.

PSALMUL 133.

O cântare a treptelor. Un psalm al lui David.

133 1. Iată, ce plăcut şi ce dulce este
să locuiască fraŢii împreună!

* Ps. 133, 6. Ysa. 55, 1.

2. Este ca untdelemnul* de preŢ,
care, turnat pe capul lui,

se pogoară pe barbă,

pe barba lui Aaron,

se pogoară pe marginea veşminte-
lor lui.

* Ezech. 44, 18, 20.

3. Este ca roua Hermonului*,
care se pogoară pe munŢii Sionului,

căci acolo** dă Domnul binecuvîn-
tarea,

viaŢa, pentru vecinicie.

* Deut. 4, 48. ** Lev. 25, 21. Deut. 28, 6. Ps. 42, 6.

PSALMUL 134.

O cântare a treptelor.

134 1. Iată, binecuvîntați pe Domnul, toți * robii Domnului, cari * stați noaptea în Casa Domnului!

* Ps. 135. 1, 2. ** 1 Cron. 9. 30.

2. Ridicați-vă * minile spre sfîntul locaş, şi binecuvîntați pe Domnul! * 1 Tim. 2. 8.

3. Domnul să te binecuvînteze din * Sion, El, care * a făcut cerurile şi pămîntul!

* Ps. 134. 3. ** Ps. 135. 3; 136. 21.

PSALMUL 135.

135 1. Lăudați pe Domnul! Lăudați Numele Domnului, lăudați-L *, robii ai Domnului.

* Ps. 135. 1; 136. 1.

2. cari * stați în Casa Domnului, în curtile * Casei Dumnezeului nostru!

* Luc. 2. 37. ** Ps. 135. 10; 136. 19.

3. Lăudați pe Domnul, căci Domnul este bun *;

cîntați Numele Lui, căci * este binevoitor.

* Ps. 135. 26. ** Ps. 137. 1.

4. Căci Domnul Şi-a ales pe Iacov *, pe Israel, ca să fie al Lui.

* Exod. 19. 5. Deut. 1. 6, 7; 10. 15.

5. Ştiu că Domnul este mare *, şi că Domnul nostru este mai pe sus de toţi dumnezeii.

* Ps. 86. 9; 97. 9.

6. Domnul face tot * ce vrea în ceruri şi pe pămînt, în mări şi în toate adîncurile.

* Ps. 135. 6.

7. El * ridică norii dela marginile pămîntului,

dă * naştere la fulgere şi ploaie, şi scoate vîntul din cămăşile Ţ lui.

* Gen. 1. 10; 12. 10. ** 1 Pet. 1. 12; 1 Pet. 3. 1. Zah. 10. 1.

8. El * a lovit pe întîii născuţi ai Egiptului,

dela oameni pînă la dobitoace.

* Exod. 12. 12; 28. Ps. 78. 51; 136. 10.

9. A trimis * semne şi minuni, în mijlocul Ţsă, Egiptule:

împotriva * lui Faraon şi împotriva tuturor slujitorilor lui.

* Exod. 7. 8; 9. 10; 14. ** Ps. 136. 15.

10. A * lovit multe neamuri, şi a ucis împăraţi puternici:

* Num. 21. 24, 25; 27. 34, 35. Ps. 136. 17, etc.

11. pe Sihon, împăratul Amoriţilor, pe Og, împăratul Basanului,

şi pe toţi împăraţii * Canaanului;

* Gen. 12. 7.

12. şi * le-a dat Ţara de moştenire, de moştenire poporului Său Israel.

* Ps. 78. 55; 136. 21, 22.

13. Doamne, Numele * Ţsă rămîne pe vecie;

Doamne, pomenirea Ta ţine din seamă în seamă,

* Exod. 3. 15. Ps. 135. 13.

14. căci * Domnul va judeca pe poporul Său,

şi va avea milă de robii Săi.

* Deut. 32. 36.

15. Idolii * neamurilor sînt argint şi aur, lucrare făcută de minile oamenilor.

* Ps. 115. 4, 5, 6, 7, 8.

16. Au gură, şi nu vorbesc, au ochi, şi nu văd,

17. au urechi, şi totuşi n'aud, da, n'au suflare în gură.

18. Ca ei sînt cei ce-i fac, toţi cei ce se încred în ei.

19. Casa lui Israel, binecuvîntaţi * pe Domnul!

Casa lui Aaron, binecuvîntaţi pe Domnul!

* Ps. 135. 9, etc.

20. Casa lui Levi, binecuvîntaţi pe Domnul!

Cei ce vă temeţi de Domnul, binecuvîntaţi pe Domnul!

21. Domnul să fie binecuvîntat din * Sion,

El, care locuieşte în Ierusalim!

Lăudaţi pe Domnul!

* Ps. 135. 9.

PSALMUL 136.

136 1. Lăudaţi * pe Domnul, căci este bun,

căci * în veac ţine îndurarea Lui!

2. Lăudaţi pe Dumnezeul * dumnezeilor, căci în veac ţine îndurarea Lui!

* Deut. 32. 17.

3. Lăudaţi pe Domnul domnilor, căci în veac ţine îndurarea Lui!

4. Pe Cel ce * singur face mîni mari,

căci în veac ţine îndurarea Lui!

* Ps. 72. 16.

5. Pe Cel * ce a făcut cerurile cu pricepere,

căci în veac ţine îndurarea Lui!

* Ps. 1. 1. Prov. 3. 19; 14. 24, 25.

6. Pe Cel * ce a întins pămîntul pe ape,

căci în veac ţine îndurarea Lui!

* Ps. 1. 8. Ps. 34. 2. Jer. 10. 12.

7. Pe Cel * ce a făcut luminători mari,

căci în veac ţine îndurarea Lui!

* Ps. 1. 16.

8. Soarele *, ca să stăpînească ziua, căci în veac ţine îndurarea Lui!

* Ps. 1. 16.

9. Luna şi stelele, ca să stăpînească noaptea,

căci în veac ține îndurarea Lui!
10. Pe Cel * ce a lovit pe Egipteni în
întîii lor mîscuți,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 12, 29; Ps. 136, 8.

11. Și * a scos pe Israel din mijlo-
cul lor,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 13, 21; 15, 8, 17.

12. Cu * mînd tare și cu braț întins,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 4, 8.

13. Pe Cel * ce a tăiat în două marea
Roșie,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 14, 21, 22; Ps. 78, 13.

14. Care a trecut pe Israel prin mij-
locul ei,
căci în veac ține îndurarea Lui!

15. Și * a aruncat pe Faraon și oște-
rea lui în marea Roșie,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 14, 27; Ps. 136, 9.

16. Pe Cel * ce a călăuzit pe poporul
Său în pustie,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Exod. 13, 18; 15, 22. Deut. 8, 15.

17. Pe Cel * ce a lovit împărați mari,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Ps. 136, 10, 11.

18. Pe * Cel ce a ucis împărați puter-
nici,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Deut. 20, 7.

19. Pe Sion *, împăratul Amoriților,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Num. 21, 21.

20. Și pe Og *, împăratul Basanului,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Num. 21, 20.

21. Și * le-a dat țara de moștenire,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Ios. 12, 1, etc. Ps. 136, 12.

22. De moștenire robului Său Israel,
căci în veac ține îndurarea Lui!

23. Pe Cel ce Și-a adus * aminte de
noi, cînd eram smeriți,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Psal. 8, 1. Deut. 32, 26. Ps. 118, 7.

24. Și ne-a izbăvit de asupritorii noș-
tri,
căci în veac ține îndurarea Lui!

25. Pe Cel * ce dă hrană oricărei făp-
turi,
căci în veac ține îndurarea Lui!

* Ps. 104, 27; 145, 15; 147, 8.

26. Lăudați pe Dumnezeul cerurilor,
căci în veac ține îndurarea Lui!

PSALMUL 137.

137 1. Pe malurile rîurilor Babilo-
nului,
ședeam jos și plîngeam,
cînd ne aduceam aminte de Sion.
2. În sălcile din tînutul acela
ne afirmaserăm artele.
3. Căci acolo, biruitoarii noștri ne ce-
reau cîntări,
și asupritorii * noștri ne cereau bu-
curie, zîcînd:
„Cîntați-ne cîteva din cîntările Sio-
nului!” —
4. Cum să cîntăm noi cîntările Dom-
nului

* Ps. 79, 1.

pe un pămînt străin?

5. Dacă te voi uita, Ierusalime,
să-și uite dreapta mea destoinicia ei!
6. Să mi se lipească limba * de cerul

* Exod. 3, 20.

gurii,
dacă nu-mi voi aduce aminte de tine,
dacă nu voi face din Ierusalim
culmea bucuriei mele!

7. Adu-Ți aminte, Doamne, de copiii *
Edomului,

cari, în ziua nenorocirii Ierusalimului,
ziceau: „Radeți-l, radeți-l
din temelii!”

* Ier. 40, 7, etc. Psal. 4, 22. Exod. 25, 12. Oseas. 10, etc.

8. Ah! fiica Babilonului, sortită pu-
stirii *,

ferice de cine-ți ** va întoarce la fel
rîul pe care ni l-ai făcut!

* I. Ier. 52, 12; 52, 2. ** Ier. 50, 12, 20. Apoc. 18, 6.

9. Ferice de cine va apuca pe pruncii tăi,
și-i va zdrobi * de stîncă!

* Ier. 13, 24.

PSALMUL 138.

Un psalm al lui David.

138 1. Te laud din toată inima,
cînt laudele Tale înaintea * dum-
nezeilor.

* Ps. 138, 4b.

2. Mă * închin în ** Templul Tău cel
sfînt,

și laud Numele Tău, pentru bunăta-
tea și credințioșia Ta,

căci Ți s'a mărit * faima prin impli-
nirea făgăduințelor Tale.

* Ps. 26, 2. ** 1 Reg. 3, 29, 30. Ps. 5, 7. + Ier. 40, 21.

3. În ziua cînd Te-am chemat, m'ai
ascultat,

m'ai îmbărbătat și mi-ai întărit su-
fletul.

4. Toți * împărații pămîntului Te vor
lăuda, Doamne,

cînd vor auzi cuvintele gurii Tale;

* Ps. 102, 18, 20.

5. ei vor lăuda căile Domnului,
căci mare este slava Domnului!

6. Domnul este * înălțat: totuș vede ** pe cei smeriți,

și cunoaște de departe pe cei îngimfați. * Ps. 138. A. 1. 12. 13. ** Prov. 15. 3. 16. 1. 17. 1. 18. 1.

7. Cînd * umblu în mijlocul strîmtoarelor, Tu mă înviezi,

Iți întinzi mîna spre mînia vrăjmașilor mei,

și dreapta Ta mă mintulește. * Ps. 138. A. 4.

8. Domnul * va sfîrși ce a început pentru mine.

Doamne, bunăstare Ta ține în veci: nu ** părăsi lucrările mîinilor Tale.

* Ps. 137. 3. 139. 1. 4. ** Is. 46. 10. 4. 34. 13.

PSALMUL 139.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David.

139 1. Doamne, Tu mă cercetezi * de aproape și mă cunoști,

* Ps. 137. 3. 139. 12. 8.

2. Știi * cînd stau jos și cînd mă scol, și de departe îmi pătrunzi ** gîndul.

* 1 Reg. 19. 27. ** Mat. 9. 4. Luc. 11. 34. 26.

3. Știi * cînd umblu și cînd mă culc, și cunoști toate căile mele. * Is. 40. 4.

4. Căci nu-mi ajunge cuvîntul pe limbă,

și Tu *, Doamne, îl și cunoști în totul. * Ecl. 4. 15.

5. Tu mă înconjori pe dinapoi și pe dinainte,

și-Ți pui mîna peste mine.

6. O știință * aflat de minunăție este mai pe sus de puterile mele: este prea înaltă ca s'o pot prinde.

* Is. 48. 5. Ps. 46. 10. 13. 1.

7. Unde * mă voi duce departe de Duhul Tău,

și unde voi fugi departe de Fața Ta ?

* Is. 39. 24. Iona 1. 9.

8. Dacă * mă voi sui în cer, Tu ești acolo;

dacă ** mă voi culca în locuința morților, iată-Te și acolo;

* Amos 9. 2. 3. 4. ** Is. 39. 4. Prov. 15. 11.

9. dacă voi lua aripile zorilor, și mă voi duce să locuiesc la marginea mării,

10. și acolo mîna Ta mă va călăuzi, și dreapta Ta mă va apuca.

11. Dacă voi zice: „Cel puțin întunerecul mă va acoperi, —

și se va face noapte lumina dimprejurul meu !”

12. Iată că nici chiar întunerecul * nu este întunecos pentru Tine; ci noaptea strălucește ca ziua, și întunerecul ca lumina.

* Is. 60. 5. 34. 22. Dan. 2. 22. Ecl. 4. 13.

13. Tu mă-ai întocmit rărunchii, Tu m'ai ținut în pîntecele mamei mele:

14. Te laud că sînt o făptură așa de minunată.

Minunate sînt lucrările Tale, și ce bine vede sufletul meu lucrul acesta !

15. Trupul * meu nu era ascuns de Tine, cînd am fost făcut într'un loc tainic, ținut în chip ciudat, ca în adîncimile pămîntului.

* Is. 46. 8. 9. Ecl. 12. 8.

16. Cînd nu eram decît un plod fără chip, ochii Tăi mă vedeau;

și în cartea Ta erau scrise toate zilele cari-mi erau rînduite, mai înainte de a fi fost vremea din ele.

17. Cît * de nepătrunse mi se păgîndurile Tale, Dumnezeuule, și cît de mare este numărul lor !

* Ps. 40. 5.

18. Dacă le număr, sînt mai multe decît boabele de nisip.

Cînd mă trezesc, sînt tot cu Tine.

19. O, Dumnezeuule, de ai ucide * pe cel rău !

Depărtați-vă ** dela mine, oamenise-toși de singe !

* Is. 14. 4. ** Ps. 119. 119.

20. Ei vorbesc * despre Tine în chip nelegiuit,

Iți iau Numele ca să mint, ei, vrăjmașii Tăi !

* Ps. 138.

21. Să * nu urîsc eu, Doamne, pe cei ce Te urîsc,

și să nu-mi fie scribă de cei ce se ridică împotriva Ta ? * 1 Cor. 10. 1. Ps. 119. 139.

22. Da, îi urîsc cu o ură desăvîrșită; îi privesc ca pe vrăjmași ai mei.

23. Cercetează-mă *, Dumnezeuule, și cunoaște-mi inima !

Încearcă-mă, și cunoaște-mi gîndurile !

* Is. 26. 8. Ps. 26. 8.

24. Vezi dacă sînt pe o cale rea, și du-mă * pe calea vecinicii !

* Ps. 5. 8. 143. 10.

PSALMUL 140.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al lui David.

140 1. Scapă-mă, Doamne, de oamenii cei răi !

Păzește-mă * de oamenii asupritori,

* Ps. 4.

2. cari cugetă lucruri rele în inima lor, și sînt totdeauna * gata să aștie războaie !

* Ps. 36. 2.

3. Ei își ascut limba ca un șarpe, au pe buze o otrăvă de năpîrcă *.

* Ps. 58. 4. Rom. 3. 13. (Opîrcă).

4. Păzește-mă *, Doamne, de minile celui rău !

Ferește-mă ** de oamenii asupritori, cari se gîndesc să mă doboare !

* Ps. 73. 4. ** Ysa. 5.

5. Niște * îngîmfați îmi întind curse și lațuri, pun rețele dealungul drumului, și îmi întind capcane. —

* Ps. 20. 7; 27. 8; 118. 110; 141. 9. Yer. 15. 20. (Osteyr.)

6. Eu zic Domnului: „Tu ești Dumnezeul meu !

la aminte, Doamne, la glasul rugăciunilor mele !

7. Doamne, Dumnezeule, țîria minții-rîi mele,

Tu-mi acoperi capul în ziua luptei.”

8. Nu împlini, Doamne, dorințele celui rău,

nu lăsa să-i izbutească planurile, ca * să nu se fălească ! —

* Psal. 20. 27. (Osteyr.)

9. Asupra capului celor ce mă înconjoară

să cadă * nelegiuirea buzelor lor !

* Ps. 1. 16; 34. 20. Prov. 12. 13; 20. 7.

10. Cărbuni * aprinși să cadă peste ei ! În foc să fie aruncați,

în adîncuri, de unde să nu se mai scoale !

* Ps. 11. 6.

11. Omul cu limba mincinoasă nu se întărește pe pămînt,

și pe omul asupritor, nenorocirea îi paze și-l duce la pierzare.

12. Știu că Domnul face * dreptate celui obîduit,

dreptate celor lipsiți. * 1 Reg. 2. 46. Ps. 1. 4.

13. Da, cei neprihăniți vor lăuda Numele Tău,

oamenii fără prihană vor locui înaintea Ta.

PSALMUL 141.

Un psalm al lui David.

141 1. Doamne, eu Te chem : vino degrabă * la mine !

la aminte la glasul meu, cînd Te chem !

* Ps. 70. 1.

2. Ca * tîmbla să fie rugăciunea ** mea înaintea Ta,

și ca ț jertfa de seară să fie ridicarea ** minilor mele ! * Apoc. 2. 2. ** Apoc. 2. 2. 3. 4. † Ps. 134. 2. † Tim. 2. 8. † Ezech. 20. 20.

3. Pune, Doamne, o strajă înaintea gurii mele,

și păzește ușa buzelor mele !

4. Nu-mi abate inima la lucruri rele, la fapte vinovate împreună cu oameni cari fac răul,

și * să nu măninc din ospetele lor !

* Prov. 20. 4.

5. Lovească-mă cel * neprihănit, căci lovirea lui îmi este binevenită ;

pedepsească-mă, căci pedeapsa lui este ca untdelemnul turnat pe capul meu.

Să nu-mi întorc capul dela ea :

dar rugăciunea mea se va înălța într-una împotriva răutății lor.

* Prov. 25. 2; 28. 20; 29. 25. Gal. 6. 1.

6. Cînd li se vor prăvăli judecătorii dealungul stîncilor,

atunci vor asculta cuvintele mele, și vor vedea că sînt plăcute.

7. Cum se brînzează și se spintecă pămîntul,

așa ni se risipesc casele la * gura mormîntului.

* 2 Cor. 1. 6.

8. De aceea, către Tine, Doamne, Dumnezeule, îmi îndrept * ochii,

la Tine caut adăpost ; nu-mi părăsi sufletul !

* 2 Cor. 10. 12. Ps. 20. 2; 130. 1, 2.

9. Păzește-mă de * cursa pe care mi-o întind ei,

și de piedicile celor ce fac răul !

* Ps. 118. 11; 140. 5; 142. 1.

10. Să cadă * cei răi în lațurile lor, în timp ce eu să scap !

* Ps. 38. 4.

PSALMUL 142.

O cântare a lui David. O rugăciune făcută cînd era la pîierd.

142 1. Cu glasul meu strig către Domnul,

cu glasul meu mă rog către Domnul.

2. Îmi vîrs * necazul înaintea Lui, și-mi povestesc strîmtoarea înaintea Lui.

* Ps. 108. 11; 140. 10; 142. 10.

3. Cînd * îmi este mîhnit duhul în mine, Tu îmi cunoști cărarea.

Pe ** drumul pe care umblu, mi-au întins o cursă.

* Ps. 143. 4. ** Ps. 140. 5.

4. Aruncă-Ți * ochii la dreapta, și privește ! Nimeni ** nu mă mai cunoaște,

orice scăpare este pierdută pentru mine, nimănui nu-i pasă de sufletul meu.

* Ps. 68. 20. ** Ps. 31. 11; 60. 1, 10.

5. Doamne, către Tine strig, și zic : „Tu * ești scăparea mea,

partea ** mea de moștenire pe ț pămîntul celor vii.”

* Ps. 68. 1. 10. 2. ** Ps. 10. 5; 70. 20; 138. 57. † Ps. 138. 24. † Ps. 27. 10.

6. la aminte la strigătele mele, căci sînt nenorocit * de tot.

Izbăvește-mă de cei ce mă prigonesc, căci sînt mai tari decît mine.

* Ps. 138. 4.

7. Scoate-mi sufletul din temniță, ca să laud Numele Tău !

Cei neprihăniți vor veni să mă înconjoare *, cînd ** îmi vei face bine.

* Ps. 34. 2. ** Ps. 124. 4; 128. 17.

PSALMUL 143.

Un psalm al lui David.

143 1. Doamne, ascultă-mi rugăciunea, pleacă-Ți urechea la cererile mele!

Ascultă-mă în * credincioșia și dreptatea Ta! * Ps. 12. 1.

2. Nu * intra la judecată cu robul Tău!

Căci nici un om viu nu este fără prihană înaintea ** Ta. * Is. 64. 3. ** Ezech. 34. 7. Is. 4. 17; 9. 2; 15. 14; 26. 4. Ps. 120. 3. Eccl. 7. 20. Rom. 3. 20. Gal. 3. 12.

3. Vrăjmașul îmi urmărește sufletul, îmi calcă viața în picioare la pămînt: mă face să locuiesc în întunerec, ca cei ce au murit de multă vreme.

4. Îmi * este mîhnit duhul în mine, îmi este turburată inima în lăuntrul meu. * Ps. 77. 3; 142. 3.

5. Mi-aduc * aminte de zilele de odinioară, mă gîndesc la toate lucrările Tale, cuget la lucrarea minilor Tale.

* Ps. 77. 3; 10. 11.

6. Îmi întind * minile spre Tine; îmi suspină sufletul ** după Tine, ca un pămînt uscat. —

* Ps. 88. 9. ** Ps. 88. 1. (cogit).

7. Grăbește de m'ascultă, Doamne! Mi se topește duhul:

nu-mi ascunde Fața Ta!

Căci * aş ajunge atunci ca cei ce se pogorîră în groapă! * Ps. 28. 1.

8. Fă-mă să aud disdedimineață * bunătața Ta,

căci mă încred în Tine.

Arată-mi ** calea pe care trebuie să umblu,

căci la Tine îmi înalț sufletul.

* Ps. 43. 3. ** Ps. 33. 3; 74. 12. 1.

9. Scapă-mă de vrăjmașii mei, Doamne, căci la Tine caut adăpost.

10. Invață-mă * să fac voia Ta, căci Tu ești Dumnezeu meu.

Duhul ** Tău cel bun să mă călăuzească pe calea Ța dreaptă!

* Ps. 25. 4; 128. 34. ** Num. 9. 26. 1 Sam. 26. 19.

11. Pentru Numele Tău, Doamne, înviorează * mă;

în dreptatea Ta, scoate-mi sufletul din necaz! * Ps. 118. 25, 27, 45, etc.

12. În bunătața Ta, nimicește * pe vrăjmașii mei,

și perde pe toți protivnicii sufletului meu,

căci eu ** sînt robul Tău.

* Ps. 34. 3. ** Ps. 128. 35.

PSALMUL 144.

Un psalm al lui David.

144 1. Binecuvîntat să fie Domnul, Stîlca mea,

care * mi deprime minile la luptă, degetele la bătaie, * 2 Sam. 22. 36. Ps. 124. 34.

2. Binefacătorul * meu și Căpătînia mea, Turnul meu de scăpare și izbăvitorul meu,

Scutul meu de adăpost, care-mi supune pe poporul meu!

* 1 Sam. 22. 3. 2. 40, 42.

3. Doamne *, ce este omul, ca să îți cunoască de el,

fiul omului ca să îți seama la el?

* Is. 7. 17. Ps. 8. 4. Ezech. 2. 4.

4. Omul * este ca o suflare, zilele ** lui sînt ca umbra care trece.

* Is. 4. 13; 54. 2. Ps. 90. 3; 92. 9. ** Ps. 102. 11.

5. Pleacă * cerurile, Doamne, și pogorîră-Te!

Atinge ** muntele, ca să fumege!

* Ps. 104. 6. Isa. 54. 1. ** Ps. 104. 32.

6. Fulgeră *, și risipește pe vrăjmașii mei!

* Ps. 18. 12, 14.

7. Întinde * Ți minile de sus, izbăvește ** mă și scapă-mă din apele cele mari,

din mina fiilor Ț celui străin, * Ps. 18. 16.

** Vers. 11. Ps. 88. 1, 2, 14. * Ps. 34. 3. Mat. 2. 11.

8. a căror gură spune neadevăruri *, și a căror dreaptă este o dreptă mincinoasă.

* Ps. 12. 3.

9. Dumnezeuule, Îți voi cînta o cîntare * nouă,

Te voi lăuda cu alături cu zece coarde.

* Ps. 82. 2; 45. 6.

10. Tu, care * dai împăraților biruința,

care ai scăpat de sabie ucigașă pe

robul Tău David, * Ps. 18. 39.

11. Izbăvește * mă și scapă-mă din mina fiilor celui străin,

a căror gură spune neadevăruri,

și a căror dreaptă este o dreptă mincinoasă!...

* Vers. 1. 9.

12. Fiii noștri sînt ca * niște odrasle, cari cresc în tinereța lor;

fetele noastre ca niște stîlpi săpați

frumosi, cari fac prinosul casei lor părtășii.

* Ps. 128. 3.

13. Grîinarele noastre sînt pline, și gem de tot felul de merinde;

turmele ni se înmulțesc cu miiile,
cu zecile de mii, în câmpiile noastre:
14. vitele noastre sînt prăsitoare;
nu-i nicio pagubă, nicio robie,
nici un țipăt în ulițele noastre!
15. Ferice * de poporul care stă astfel!
Ferice de poporul, al cărui Dumnezeu
este Domnul! * Deut. 33, 26. Ps. 124, 27; 136, 4; 146, 5.

PSALMUL 145.

*O cîntare * de laudă a lui David.*

145 1. Te voi înălța, Dumnezeule,
împăratul meu,
și voi binecuvînta Numele Tău în
veci de veci. * Ps. 120, 122a.

2. În fie care zi Te voi binecuvînta,
și voi lauda Numele Tău în veci de
veci.

3. Mare * este Domnul și foarte vred-
nic de laudă,
și mărirea * Lui este nepătrunsă.

* Ps. 96, 4; 147, 5. ** Is. 6, 3; 9, 10; Rom. 15, 12.

4. Fiecare * neam de om să laude
lucrările Tale,
și să vestească isprăvile Tale cele
mari! * Is. 40, 37.

5. Voi spune strălucirea slăvită a mă-
reției Tale,
și voi cînta minunile Tale.

6. Oamenii vor vorbi de puterea Ta
cea înfricoșată,
și cu voi povesti mărirea Ta.

7. Să se trîmbițeze aducerea aminte
de nemărginita Ta bunătate,
și să se laude dreptatea Ta!

8. Domnul este milostiv și plin de
îndurare *.

îndelung răbdător și plin de bună-
tate. * Rom. 12, 8; 1. Tim. 1, 16. Ps. 86, 5, 15; 108, 5.

9. Domnul este bun * față de toți,
și îndurărilor Lui se întind peste toa-
te lucrările Lui. * Ps. 103, 5; 146, 1. 7.

10. Toate * lucrările Tale Te vor lau-
da, Doamne!

Și credincioșii Tăi Te vor binecu-
vînta. * Ps. 135, 1.

11. Vor spune slava împărăției Tale,
și vor vesti puterea Ta.

12. ca să faci cunoscut fiilor oame-
nilor puterea Ta,
și strălucirea plină de slavă a îm-
părăției Tale.

13. Împărăția * Ta este o împărăție
vecinică,

și stăpînirea Ta rămîne în picioare
în toate veacurile. * Ps. 146, 10; 1. Tim. 1, 17.

14. Domnul sprijinește pe toți ceice
cad,

și îndreaptă * pe cei încovoiați. * Ps. 146, 5.

15. Ochii * tuturor nădăjduiesc în
Tine,

și Tu ** le dai hrana la vreme.

* Ps. 124, 27. ** Ps. 106, 28.

16. Îți deschizi mina,
și * saturi după dorință tot ce are
viață. * Ps. 104, 21; 147, 9.

17. Domnul este drept în toate căile Lui,
și milostiv în toate faptele Lui.

18. Domnul este lingă * toți cei ce-L
cheamă,

lingă cei ce-L cheamă cu toată * inî-
ma. * Deut. 4, 7. ** Is. 44, 2.

19. El împlinește dorințele celor ce
se tem de El,

le aude strigătul și-i scapă.

20. Domnul * păzește pe toți cei ce-L
iubesc,

și nimicește pe toți cei răi.

* Ps. 31, 23; 107, 10.

21. Gura mea să vestească lauda Dom-
nului,

și orice făptură să binecuvinteze Nu-
mele Lui cel sfînt în veci de veci!

PSALMUL 146.

146 1. Lăudați pe Domnul!
Laudă *, suflați, pe Domnul!

* Ps. 103, 1.

2. Voi lauda pe Domnul cît * voi trăi,
voi lauda pe Dumnezeul meu cît
voi fi.

* Ps. 104, 23.

3. Nu * vă încredeți în cei mari,
în fiii oamenilor, în cari nu este a-
jutor.

* Ps. 124, 4, 5; Is. 2, 22.

4. Suflarea lor trece *, se întorc în
pămînt,

și în aceeași zi le pier și planurile **
lor. * Ps. 104, 29; Eccl. 12, 7; Is. 2, 22. ** 1 Cor. 2, 6.

5. Ferice * de cine are ca ajutor pe
Dumnezeul lui Iacov,

ferice de cine-și pune nădejdea în
Domnul, Dumnezeul său!

* Ps. 146, 13; Is. 37, 7.

6. El * a făcut cerurile și pămîntul,
marea și tot ce este în ea.

El ține credincioșia în veci.

* Ps. 1, 1. Apoc. 22, 7.

7. El * face dreptate celor asupriți;
dă ** pline celor flămînzî:

Domnul † izbăvește pe prînșii de răz-
boi; * Ps. 103, 6. ** Ps. 107, 7. † Ps. 99, 6; 107, 10, 14.

8. Domnul * deschide ochii orbilor;
Domnul ** îndreaptă pe cei încovo-
iați;

Domnul iubește pe cei neprihăniți.

* Mat. 9, 10; Rom. 9, 12-15. ** Ps. 146, 14; 147, 6; Eccl. 12, 12.

9. Domnul * ocrotește pe cei străini,

sprîjinește pe orfan și pe văduvă,
dar¹ rîstoarnă calea celor răi.

¹ Deut. 10, 18. Ps. 68, 5. ** Ps. 147, 4.

10. Domnul¹ împărățește în veaci;
Dumnezeul tău, Sioane, rămîne din
veac în veac!

Lăudați pe Domnul!

¹ Exod. 15, 18. Ps. 93, 16; 146, 10. Apoc. 11, 15.

PSALMUL 147.

147 1. Lăudați pe Domnul!
Căci¹ este frumos să lăudăm
pe Dumnezeul nostru,
căci este² plăcut, și se cuvine să-L
lăudăm ț.

¹ Ps. 93, 1. ** Ps. 135, 3. + Ps. 93, 1.

2. Domnul zidește¹ iarăș Ierusalimul,
stringe² pe surghiuniții lui Israel;

¹ Ps. 135, 19. ** Deut. 30, 3.

3. tîmăduiește¹ pe cei cu inima zdrobi-
tă,
și le leagă rănile.

¹ Ps. 147, 13. Isa. 57, 15; 61, 1. Luc. 4, 18.

4. El socotește¹ numărul stelelor,
și le dă nume la toate.

¹ Fac. 15, 5. Isa. 40, 26.

5. Mare¹ este Domnul nostru și pu-
ternic prin tîria² Lui,
priceperea ț Lui este fără margini.

¹ Gen. 14, 22. Ps. 45, 1; 95, 4; 145, 3. ** Ps. 1, 3. + Isa. 40, 26.

6. Domnul¹ sprîjinește pe cei seno-
rociți,
și doboară pe cei răi la pămînt.

¹ Ps. 146, 3, 5.

7. Cîntați Domnului cu mulțămiri,
lăudați pe Dumnezeul nostru cu
arfa!

8. El¹ acoperă cerul cu nori,
pregătește ploaia pentru pămînt,
și face să răsăr iarba pe munți.

¹ Ier. 33, 26, 27. Ps. 134, 13, 14.

9. El¹ dă hrană vitelor,
și puilor² corbului cînd strigă.

¹ Ier. 33, 28. Ps. 104, 21, 26; 136, 3; 145, 10. ** Ier. 33, 41. Mal. 2, 28.

10. Nu¹ de puterea calului Se bu-
cură El,

nu-Și găsește plăcerea în picioarele
omului.

¹ Ps. 33, 16, 17, 20. Gen. 1, 7.

11. Domnul iubește pe cei ce se tem
de El,

pe cei ce nădăjduiesc în bunătatea
Lui.

12. Laudă pe Domnul, Ierusalime,
laudă pe Dumnezeul tău, Sioane!

13. Căci El întărește zăvoarele por-
ților,

El binecuvîntează pe fiii tăi în mij-
locul tău;

14. El¹ dă pace tîntului tău

și te satură cu cel mai bun grîu²

¹ Isa. 54, 17, 18. ** Ps. 135, 15.

15. El¹ își trimete poruncile pe pămînt,

Cuvîntul Lui aleargă cu luțeață mare.

¹ Ier. 23, 12. Ps. 107, 26.

16. El¹ dă zăpada ca lîna,
El presară bruma albă ca cenușa;

¹ Ier. 23, 4.

17. El își asvire gheața în bucăți;
cine poate sta înaintea frigului Său?

18. El¹ își trimete Cuvîntul Său, și
le topește;

pune să sufle vîntul Lui, și apele
curg.

¹ Vers. 15. Ier. 27, 16.

19. El¹ descopere lui Iacov Cuvîntul
Său,

lui Israel legile² și poruncile Sale.

¹ Deut. 32, 2, 3, 4. Ps. 78, 1; 79, 4; 103, 7. ** Mal. 4, 4.

20. El s'a¹ lucrat așa cu toate nea-
murile,

și ele nu cunosc poruncile Lui.

Lăudați pe Domnul!

¹ Deut. 4, 22, 23, 24. Rom. 8, 1, 2.

PSALMUL 148.

148 1. Lăudați pe Domnul!
Lăudați pe Domnul din înălți-
mea cerurilor,

lăudați-L în locurile cele înalte!

2. Lăudați-L¹ toți îngerii Lui!

Lăudați-L, toate oștirile Lui!

¹ Ps. 136, 20, 21.

3. Lăudați-L, soare și lună,
lăudați-L, toate stelele luminoase!

4. Lăudați-L, cerurile¹ cerurilor,
și voi, ape², cari sînteți mai pe sus
de ceruri!

¹ 1 Reg. 8, 20. 2 Cor. 12, 2. ** Ps. 1, 7.

5. Să laude Numele Domnului,
căci¹ El a poruncit și au fost fă-
cute,

¹ Fac. 1, 1, 4, 7. Ps. 33, 4, 9.

6. le-a¹ întărit pe veci de veci;
le-a dat legi, și nu le va călca.

¹ Ps. 33, 27; 135, 20, 21. Ier. 31, 35; 32, 28.

7. Lăudați pe Domnul de jos de pe
pămînt,

balauri¹ de mare, și adîncuri toate;

¹ Isa. 48, 20.

8. foc și grindină, zăpadă și ceață,
vînturi năpraznice, cari¹ împliniți
poruncile Lui,

¹ Ps. 147, 18-19.

9. munți¹ și dealuri toate,
pomi roditori, și cedri toți,

¹ Isa. 44, 23; 48, 13; 55, 12.

10. fiare și vite toate,
fîrtoare și păsări înaripate,

11. împărați ai pămîntului și popoa-
re toate,

voievozi și toți judecătorii pămîn-
tului,

12. tineri și tinere,

bătrîni și copii!

13. Să laude Numele Domnului!

Căci numai Numele¹ Lui este înălțat:

măreția¹ Lui este mai pe sus de pământ și de ceruri. * Ps. 8. 1. Isa. 13. 4. ** Ps. 113. 4.

14. El¹ a înălțat țărija poporului Său: iată o pricină de laudă² pentru toți credincioșii Lui, pentru copiii lui Israel, popor³ de lângă El.

Lăudați pe Domnul!

* Ps. 113. 10. ** Ps. 148. 9. † Ezech. 2. 12.

PSALMUL 149.

149 1. Lăudați pe Domnul!
Cîntați¹ Domnului o cîntare nouă,

cîntați laudele Lui în adunarea credincioșilor Lui! * Ps. 33. 3. Isa. 42. 10.

2. Să se bucure Israel de Cel ce l-a făcut²,

să se veselească fiii Sionului de împăratul³ lor!

* Ezech. 10. Ps. 135. 3. Isa. 54. 5. ** Ezech. 9. 9. Mat. 21. 9.

3. Să laude¹ Numele Lui cu jocuri, să-L laude cu toba și cu arfa!

* Ps. 81. 2; 150. 4.

4. Căci Domnul¹ are plăcere de poporul Său,

și slăvește² pe cei nenorociți, mîntuindu-i. * Ps. 103. 27. ** Ps. 135. 10.

5. Să salte de bucurie credincioșii Lui îmbrăcați în slavă,

să scoată strigăte³ de bucurie în așternutul lor! * Ier. 17. 10.

6. Laudele lui Dumnezeu să fie în gura lor,

și sabia¹ cu două tălșuri în mîna lor, * Ezech. 4. 12. Apoc. 1. 16.

7. ca să facă răzbunare asupra neamurilor,

și să pedepsească popoarele;

8. să lege pe împărații lor cu lanțuri,

și pe marii lor cu obezi de fer,

9. ca¹ să aducă la îndeplinire împotriva lor judecata scrisă!

Aceasta² este o cinste pentru toți credincioșii Lui.

Lăudați pe Domnul!

* Ezech. 7. 1. 2. ** Ps. 148. 14.

PSALMUL 150.

150 1. Lăudați pe Domnul!
Lăudați pe Dumnezeu în Locașul Lui cel sfînt,

lăudați-L în întinderea cerului, unde se arată puterea Lui!

2. Lăudați-L¹ pentru isprăvile Lui cele mari,

lăudați-L, după mărimea² Lui nemărginită!

* Ps. 143. 5. c. ** Ezech. 3. 10.

3. Lăudați-L¹ cu sunet de trîmbiță, lăudați-L cu alăuta și arfa!

* Ps. 81. 2; 150. 2.

4. Lăudați-L cu¹ timpane și cu jocuri, lăudați-L, cîntînd cu instrumente cu² coarde și cu cavalul.

* Ezech. 10. 20. ** Ps. 33. 2; 93. 3; 148. 9. Isa. 55. 20.

5. Lăudați-L cu¹ chimvale sunătoare, lăudați-L cu chimvale zîngănitoare!

* 1 Cor. 15. 24. 28; 200. 3; 20. 1. c.

6. Tot ce are suflare, să laude pe Domnul!

Lăudați pe Domnul!

PILDELE SAU PROVERBELE LUI SOLOMON

(Isaia 33. 6. 1 Timotei 4. 8.)

Strigarea înțelepciunii.

1 1. Pildele¹ lui Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel,

* 1 Reg. 4. 10. Cap. 10. 1; 26. 1. Ecl. 12. 9.

2. pentru cunoașterea înțelepciunii și învățăturii,

pentru înțelegerea cuvintelor mîinii;

3. pentru¹ căpătarea învățăturilor de bun simț,

de dreptate, de judecată și de nepărtinire;

* Cap. 2. 1. 9.

4. ca să dea celor¹ neîncercați agerime de minte,

înălcului cunoștință și chibzuință, —

* Cap. 9. 4.

5. să asculte¹ însă și înțeleptul, și lăi va mări știința,

și cel priceput, și va căpăta iscusință —

* Cap. 9. 9.

6. pentru prinderea înțeleșului unei pîlde sau al unui cuvînt adînc,

înțeleșul cuvîntelor înțelepților și al cuvîntelor lor cu tîlc.

* Ps. 119. 2.

7. Frica Domnului este începutul¹ științei;

dar nebunii nesocotesc înțelepciunea și învățătura.

* Ier. 23. 20. Ps. 111. 10. Cap. 9. 10. Ecl. 12. 10.

8. Ascultă, fiule¹, învățătura tatălui tău,

și nu lepăda îndrumările mamei tale!

* Cap. 1. 1; 9. 20.

9. Căci ele sînt o cunună¹ plăcută pe capul tău,

și un lanț de aur la gîtul tău. * Cap. 3. 25.

Ferirea de ispite.

10. Fiule, dacă miște păcătoși vor să te amăgească,
nu te^{*} lăsa cîștigat de ei!

^{*} Ps. 38, 7, etc.; Ps. 1, 1; Ecl. 5, 11.

11. Dacă-ți vor zice: „Vino cu noi!
Haideam să întindem curse ca să văr-
săm^{*} singe,
să întindem fără temelii lațuri celui
nevinovat;

^{*} Isr. 5, 26.

12. haideam să-i înghitim de vii, ca
locușta moșților,
și întregi, ca^{*} pe cei ce se pogoară
în groapă;

^{*} Ps. 35, 1; Isr. 7, 3.

13. vom găsi tot felul de lucruri
scumpe,

și ne vom umplea casele cu pradă;
14. vei avea și tu partea ta la fel
cu noi,

o pungă vom avea cu toții!“ —

15. fiule, să nu pornești la^{*} drum
cu ei,

abate-ți^{**} piciorul de pe cărarea lor!

^{*} Ps. 1, 1; Cap. 4, 14. ^{**} Ps. 124, 101.

16. Cîci^{*} picioarele lor aleargă la
rău,
și se grăbesc să verse singe.

^{*} Isr. 58, 7; Rom. 8, 13.

17. Dar degeaba se aruncă lațul
înaintea ochilor tuturor păsărilor;

18. cîci ei întind curse tocmai împo-
triva singelui lor,

și sufletului lor își întind ei lațuri.

19. Aceasta este soarta^{*} tuturor celor
lacomî de cîștig:

lăcomia aduce pierderea celor ce se
dedau la ea.

^{*} Cap. 10, 17. 1 Tim. 3, 10.

Cei neascultători.

20. Înțelepciunea^{*} strigă pe ulițe,
își înalță glasul în piețe:

^{*} Cap. 8, 1, etc.; Is. 55, 1; Isr. 7, 37.

21. strigă unde e zarva mai mare;
la porți, în cetate, își spune cuvîn-
tele ei:

22. „Pînă cînd veți iubi prostia, pro-
știlor?”

Pînă cînd le va plăcea batjocorito-
rilor batjocura,

și vor urî nebunii știința?

23. Întoarceți-vă să ascultați mustră-
rile mele!

Îată, voi turna^{*} dăhul meu peste
voi,

vă voi face cunoscut cuvintele
mele...

^{*} Isr. 5, 26.

24. Fiindcă^{*} eu chem și voi vă împo-
triviți,

fiindcă îmi întind mîna și nimeni n-
ia seama,

^{*} Isr. 66, 12; Isr. 4, 1; Isr. 7, 13; Zah. 7, 1.

25. fiindcă lepădați^{*} toate sfaturile
mele,

și nu vă plac mustrările mele,

^{*} Ps. 137, 12; Vers. 20; Isr. 7, 1.

26. de aceea și^{*} eu, voi rîde cînd
veți fi în vreo nenorocire,

îmi voi bate joc de voi cînd vă va
apuca groaza,

^{*} Ps. 2, 4.

27. cînd vă va apuca groaza ca^{*} o
furtună,

și cînd vă va învălui nenorocirea
ca un vîrtej,

cînd va da peste voi necazul și
strîmtoarea.

^{*} Cap. 10, 24.

28. Atunci^{*} mă vor chema, și nu voi
răspunde;

mă vor căuta, și nu mă vor găsi.

^{*} Isr. 57, 9; Isr. 12, 1; Isr. 1, 15; Isr. 12, 11; Isr. 12, 12; Rom. 8, 13.

29. Pentru că au^{*} urît știința,
și n'au ales^{**} frica Domnului,

^{*} Isr. 31, 14; Vers. 22. ^{**} Ps. 120, 120.

30. pentru că n'au iubit^{*} sfaturile
mele,

și au nesocotit toate mustrările
mele.

^{*} Vers. 20; Ps. 35, 11.

31. De aceea se vor hrîni^{*} cu roada
umbreltelor lor,

și se vor sătura cu sfaturile lor.

^{*} Isr. 4, 5; Cap. 24, 14; Isr. 5, 11; Isr. 5, 23.

32. Cîci împotrivirea proștilor îi
ucide,

și liniștea nebulilor îi pierde;

33. dar cei ce^{*} m'ascultă va locui
fără grijă,

va trăi liniștit^{**} și fără să se tea-
mă de vreun rău.

^{*} Ps. 34, 12. ^{**} Ps. 127, 7.

Indemn la cîntarea înțelepciunii.

21. Fiule, dacă vei primi cuvintele
mele,

dacă vei păstra^{*} cu tine învățătu-
rile mele,

^{*} Cap. 4, 21; 7, 1.

2. dacă vei lua aminte la înțelepciune,
și dacă-ți vei pleca inima la price-
pere;

3. dacă vei cere înțelepciune,
și dacă te vei ruga pentru pricepere,

4. dacă o vei căuta^{*} ca argintul,
și vei umbla după ea ca după o co-
moară,

^{*} Cap. 2, 24; Mat. 13, 44.

5. atunci vei înțelege frica de Dom-
nul,

și vei găsi cunoștința lui Dumnezeu.

6. Cîci^{*} Domnul dă înțelepciune;
din gura Lui iese cunoștință și pri-
cepere.

^{*} 1 Reg. 3, 9, 12; Isr. 1, 6.

7. El dă izbindă celor fără prihană,
dă un scut * celor ce umblă în nevinovăție.
* Ps. 34, 11. Cap. 30, 5.

8. Ocrotește cărările neprihănilor,
și păzește * calea credincioșilor Lui.
* 1 Sam. 2, 9. Ps. 38, 9.

9. Atunci vei înțelege dreptatea, judecata,
nepărtinirea, toate căile cari duc la bine.

*Înțelepciunea
ne ferește de cei amăgitori.*

10. Căci înțelepciunea va veni în inima ta,
și cunoștința va fi desfătarea sufletului tău;

11. chibzuța * va veghea asupra ta,
priceperea te va păzi.
* Cap. 4, 22.

12. ca să te scape de calea cea rea,
de omul care ține cuvântări stricate;
13. de cei ce părăsesc cărările adevărate,
ca să umble * pe drumuri întunecoase;
* Rom. 8, 13, 20.

14. cari se bucură * să facă răul,
și își pun plăcerea ** în răutate,
* Cap. 10, 22. 1er. 11, 20. ** Rom. 1, 22.

15. cari * umblă pe cărări strimbe,
și apucă pe drumuri sucite; * Ps. 120, 5.

16. ca să te scape și de nevasta * altuia,
de strălăna **, care întrebuițează vorbe ademenitoare,
* Cap. 5, 20. ** Cap. 5, 8; 2 Sam. 1, 2.

17. care părăsește * pe bărbatul tinereței ei,
și uită legământul Dumnezeuului ei.
* Mal. 2, 14, 15.

18. Căci casa * ei pogoară la moarte,
și drumul ei duce la cei morți;
* Cap. 7, 27.

19. niciunul care se duce la ea nu se mai întoarce,
și nu mai găsește cărările vieții.

20. De aceea, tu să umblă pe calea oamenilor de bine,
și să ții cărările celor neprihăniți!

21. Căci oamenii * fără prihană vor locui țara,
și oamenii neclintăți vor rămânea în ea;
* Ps. 37, 35.

22. dar cei răi * vor fi nimiciți din țară,
și cei necredincioși vor fi smulși din ea.
* 1er. 18, 17. Ps. 37, 38; 104, 35.

Folosul temerii

de Dumnezeu și al înțelepciunii.

31. Fiule, nu uita învățăturile mele,
și păstrează în inima * ta sfaturile mele!
* Deut. 32, 1; 32, 10, 20.

2. Căci ele îți vor lungi zilele și anii vieții tale,
și-ți vor aduce multă pace *.

3. Să nu te părăsească bunătatea și credincioșia:
leagă-ți-le * la gât,
scrie-le ** pe tăblița inimii tale.
* Ezech. 38, 9. Deut. 6, 8. Cap. 9, 21; 7, 8. ** 1er. 17, 1. 2 Cor. 3, 3.

4. Și astfel vei căpăta trecere * și minte sănătoasă,
înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.
* Ps. 112, 10. 1 Sam. 2, 26. Luc. 2, 52. Psal. 1, 47. Rom. 14, 18.

5. Incede-te * în Domnul din toată inima ta,
și nu ** te bizui pe înțelepciunea ta!
* Ps. 37, 2, 5. ** 1er. 9, 22.

6. Recunoaște-L * în toate căile tale,
și El îți va metezi ** cărările.

7. Nu te socoti singur * înțelept;
teme-te *** de Domnul, și abate-te de la rău!
* Rom. 12, 16. ** 1er. 1, 1. Cap. 30, 4.

8. Aceasta va aduce sănătate trupului tău,
și răcorire oaselor * tale.
* 1er. 31, 24.

9. Cinstește * pe Domnul cu averile tale,
și cu cele dinți roade din tot venitul tău:
* Ezech. 33, 29; 33, 10; 34, 26. Deut. 10, 2, etc. Mal. 3, 10, etc. Luc. 14, 13.

10. căci * atunci grănarele îți vor fi pline de belșug,
și teascurile tale vor geme de must.
* Deut. 28, 5.

Fericirea și înțelepciunea adevărată.

11. Fiule *, nu disprețui mustrarea Domnului,
și nu te mîhni de pedepsele Lui.
* 1er. 5, 17. Ps. 34, 13. Ezech. 33, 5, 9. Apoc. 3, 19.

12. Căci Domnul mustră pe cine iubeste,
ca un părinte * pe copilul pe care-l iubeste!
* Deut. 8, 5.

13. Ferice * de omul care găsește înțelepciunea,
și de omul care capătă pricepere!
* Cap. 8, 24, 26.

14. Căci distigul * pe care-l aduce ea este mai bun decît al argintului,
și venitul adus de ea este mai de preț decît aurul;
* 1er. 18, 15, etc. Ps. 112, 10. Cap. 3, 4; 3, 11, 12; 16, 16.

15. ea este mai de preț decât mărghăritarele,
și toate comorile tale nu se pot
asemui cu ea. *Mat. 13, 44.

16. În dreapta ei este o viață lungă*;
în stînga ei, bogăție și slavă.
*Cap. 8, 18; 1 Tim. 4, 8.

17. Căile* ei sînt niște căi plăcute,
și toate cărările ei sînt niște cărări
păcinoase. *Mat. 11, 19, 30.

18. Ea este un pom de* viață pentru
cei ce o apucă,
și cei ce o au sînt fericiți. *Psa. 1, 3; 2, 28.

19. Prin înțelepciune a întemeiat Domnul*
pămîntul,
și prin pricepere a întărit El ceru-
rile; *Ps. 104, 24; 136, 5. Cap. 8, 27. Ier. 10, 12; 51, 15.

20. prin știința* Lui s'au deschis Adin-
curile,
și strecoară norii** roua.
*Psa. 1, 3. **Deut. 33, 26. Ier. 33, 26.

21. Fiule, să nu se depărteze învăș-
turile acestea de ochii tăi:
păstrează înțelepciunea și chibzuința!

22. Căci ele vor fi viața sufletului tău,
și podoaba* gîtului tău. *Cap. 1, 9.

23. Atunci* vei merge cu încredere
pe drumul tău,
și piciorul nu ți se va poticni.

24. Cînd* te vei culca, vei fi fără
teamă,
și cînd vei dormi, somnul îți va fi
dulce. *Psa. 37, 24; 51, 11, 12. Cap. 33, 9.

25. Nu te teme nici de spaimă nă-
praznică*,
nici de o năvălire din partea celor
răi; *Psa. 91, 5; 112, 7.

26. căci Domnul va fi nădejdea ta,
și El îți va păzi piciorul de cădere.

Indemnuri la o bună viață.

27. Nu opri o binefacere* celui ce
are nevoie de ea,
cînd poți s'o faci. *Rom. 12, 7. Gal. 6, 10.

28. Nu* zice aproapelui tău: „Du-te
și vino iarăși;
îți voi da mine!“
cînd ai de unde să dai.

29. Nu gîndi rău împotriva aproape-
lui tău,
cînd locuiește liniștit lângă tine.

30. Nu te certa* fără pricină cu cineva,
cînd nu ți-a făcut nici un rău. *Rom. 12, 18.

31. Nu pizmuie pe omul asupritor*,
și nu alege niciuna din căile lui!

*Ps. 101, 1; 118, 6. Cap. 34, 1.

32. Căci Domnul urăște pe oamenii
stricați,

dar este prieten cu cei fără prihană*.
*Ps. 25, 17.

33. Blestemul* Domnului este în cu-
sa celui rău,
dar locuința celor neprihăniți o bi-
necuvîntează**. *Lev. 24, 14, etc. Ps. 37, 23.

34. Cînd are a face cu cei batjocori-
tori,

își bate joc* de ei,
dar celor smeriți le dă har.
*Ier. 4, 6. 1 Pet. 3, 6.

35. Înțelepții vor moșteni slava,
dar partea celor nebuni este rușina.

4 1. Ascultați, fiilor*, învăștura unui
tată,
și luați aminte, ca să pricepeți;
*Ps. 34, 11. Cap. 1, 9.

2. căci eu vă dau sfaturi bune:
nu lepădați învăștura mea.

3. Căci cînd eram încă fiu la tatăl
meu,

și fiu gingaș* și singur la mama
mea, *1 Cor. 13, 2.

4. el* mă învăța atunci, și-mi zicea:
„Păstrează bine în inima ta cuvîn-
tele mele,

păzește** învășturile mele, și vei
trăi!“ *1 Cor. 13, 3. Efm. 4, 4. **Cap. 2, 2.

5. Dobîndește* înțelepciune, dobîn-
dește pricepere;
nu uita cuvintele gurii mele, și nu
te abate dela ele. *Cap. 2, 2, 9.

6. N'o părăsi, și ea te va păzi;
iubește-o*, și te va ocroti! *1 Tim. 4, 16.

7. Iată* începutul înțelepciunii:
dobîndește înțelepciunea,
și cu tot ce ai, dobîndește price-
perea. *Mat. 13, 44. Luc. 10, 42.

8. Înalță-o*, și ea te va înălța;
ea va fi slava ta, dacă o vei îmbră-
țișa. *1 Sam. 2, 30.

9. Ea îți va pune pe cap o cunună
plăcută*,
te va împodobi cu o strălucită cunu-
nă împărătească. *Cap. 1, 9; 3, 25.

10. Ascultă, fiule, primește cuvintele
mele,
și anii* vieții tale se vor înmulți.

11. Eu îți arăt calea înțelepciunii,
te povățuiesc pe cărările neprihă-
nirii.

12. Cînd vei umbra, pasul nu-ți* va fi
stîmjenit;

și cînd vei alerga**, nu te vei po-
ticni. *Ps. 133, 36. **Ps. 121, 12.

13. Ține învățătura, n'o lăsa din mână;
păstrează-o, căci ea este viața ta.
14. Nu* intra pe cărarea celor răi,
și nu umbla pe calea celor nelegiuți!

* Ps. 1. 1. Cap. 1. 10, 16.

15. Ferește-te de ea, nu treci pe ea;
ocoleşte-o, și treci înainte!

16. Căci* ei nu dorm, dacă n'au făcut răul,

le pierd somnul dacă nu fac pe cineva să cadă;

* Ps. 10. 4. Isa. 57. 26.

17. căci ei mănincă pline nelegiuță,
și beau vin stors cu sîla.

18. Dar* cărarea celor neprihăniți este** ca lumina strălucitoare,
a cărei strălucire merge mereu crescînd pînă la miezul zilei.

* Mat. 5. 14, 16. Filip. 2. 15. ** 2 Sam. 22. 4.

19. Calea celor răi este ca întunericul* gros:

ei nu văd de ce se vor poticni.

* 1 Sam. 2. 9. 10. 1. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

20. Fiule, ia aminte la cuvintele mele,
pleacă-ți urechea la vorbele mele!

21. Să* nu se depărteze cuvintele acestora de ochii tăi,

păstrează-le** în fundul inimii tale!

* Cap. 2. 3, 24. ** Cap. 2. 1.

22. Căci ele sînt viață pentru cei ce le găsesc,

și sănătate* pentru tot trupul lor.

* Cap. 2. 8; 22. 19.

23. Păzește-ți inima mai mult de cît orice,

căci din ea ies izvoarele vieții.

24. Izgonește neadevărul din gura ta;
și depărtează viclenia de pe buzele tale!

25. Ochii tăi să privească drept,
și pleoapele tale să caute drept înaintea ta.

26. Cărarea pe care mergi să fie netedă,

și toate căile tale să fie hotărîte:

27. nu te* abate nici la dreapta nici la stînga,

și ferește-te** de rău.

* Deut. 3. 29; 28. 14. Isa. 1. 7. ** Isa. 1. 16. Rom. 12. 9.

Ferește-te de desfrînare.

5. 1. Fiule, ia aminte la înțelepciunea mea,

și pleacă urechea la învățătura mea,

2. ca să fii cu chibzuință,

și buzele tale să aibă* cunoștința.

* Mat. 2. 7.

3. Căci* buzele femeii străine strecoară miere,

și cerul gurii ei este mai luncos** decît undelele mării;

* Cap. 2. 10; 5. 16. ** Ps. 10. 24.

4. dar* la urmă este amară ca pelinul, ascuțită** ca o sabie cu două tășuri.

* Eccl. 7. 19. ** Eccl. 4. 12.

5. Picioarele* ei pogorî la moarte, pașii ei dau în locuința morților.

* Cap. 7. 27.

6. Așa că ea nu poate găsi calea vieții, rătăcește în căile ei, și nu știe unde merge.

7. Și acum, fiilor, ascultați-mă, și nu vă abateți dela cuvintele gurii mele:

8. depărtează-te de drumul care duce la ea,

și nu te apropia de ușa casei ei,

9. ca nu cumva să-ți dai altora vla-ga ta,

și unui om fără milă anii tăi;

10. ca nu cumva niște străini să se sa-ture de averea ta,

și tu să te trudești pentru casa al-tuia;

11. ca nu cumva să gemi, la urmă, cînd carnea și trupul ți se vor istovi,

12. și să zici: „Cum am putut eu să urăsc* certarea,

și cum a disprețuit inima** mea mu-strarea?”

* Cap. 1. 26. ** Cap. 1. 20; 12. 1.

13. Cum am putut să n'ascult glasul învățătorilor mei,

și să nu iau aminte la ceice mă în-vățau?

14. Cît pe ce să mă nenorocesc de tot

în mijlocul poporului și adunării!”

15. Bea apă din fîntina ta,

și din izvoarele puțului tău.

16. Ce, vrei să ți se verse izvoarele afară?

Și să-ți curgă riurile pe piețele de obște?

17. Lasă-le să fie numai pentru tine, și nu pentru străinii de lângă tine.

18. Izvorul tău să fie binecuvîntat,

și bucură-te de nevasta* tinereții tale.

* Mat. 2. 14.

19. Cerboaică* iubită, căprioară plă-cută:

fii îmbătat tot timpul de dragă-lă-siile ei,

fii îndrăgostit necurmat de drago-stea ei!

* Cînt. 2. 8; 4. 5; 7. 9.

20. Și prinde-l, prinde-l, și-l îmbră-gostit de o* străină,

și ai îmbrățișa sînul unei necuno-scute?

* Cap. 2. 16; 7. 9.

21. Căci* căile omului sînt lămurite
înaștea ochilor Domnului,
și El vede toate cărările lui. * 2 Cor. 12, 9.
Ier. 31, 4; Sal. 11. Cap. 15, 3. Ier. 33, 17; 38, 15. Osea 7, 3.
Eze. 4, 12.

22. Cel rău este prins în înșeși*
nelegiuirile lui,
și este apucat de legăturile păcatu-
lui lui. * Ps. 9, 15.

23. El va muri din lipsă de înfrînare*,
se va poticni din prea multa lui ne-
bunie. * Ier. 4, 21; 36, 12.

Asupra cheștiei.

6 1. Fiule, dacă* te-ai pus chezaș
pentru aproapele tău,
dacă te-ai prins pentru altul,
* Cap. 11, 16; 17, 18; 20, 16; 22, 26; 27, 13.

2. dacă ești legat prin făgăduința
gurii tale,
dacă ești prins de cuvintele gurii
tale,

3. fă totuș lucrul acesta, fiule: de-
sleagă-te,
căci ai căzut în mîna aproapelui
tău!

De aceea du-te, aruncă-te cu fața
la pămînt, și stăruiește de el.

4. Nu da* somn ochilor tăi,
nici aștipe pleoapelor tale! * Ps. 128, 4.

5. Scapă din mîna lui cum scapă că-
prioara din mîna vîntorului,
și ca pasărea din mîna păsărarului...

Ferește-te de lenenie.

6. Du-te* la furnică, lenesule;
uită-te cu băgare de seamă la căile
ei, și înțelepțește-te! * Ier. 12, 7.

7. Ea n'are nici clipetenie,
nici priveghetor, nici stăpîn;

8. totuș își pregătește hrana vara,
și strînge de ale mîncării în timpul
secerîșului.

9. Pînă cînd* vei sta culcat, lenes-
ule?

Cînd te vei scula din somnul tău?

* Cap. 24, 35, 36.

10. Să mai dormi puțin, să mai aș-
pești puțin,
să mai încrucișezi puțin mîinile ca
să dormi!...

11. Și sărăcia* vine peste tine, ca un
hoț,
și lipsa, ca un om înarmat.

* Cap. 10, 4; 12, 4; 20, 4.

Ferește-te de răutate.

12. Omul de nimie, omul nelegiuit,
umbă cu neadevărul în gură,

13. clipește* din ochi, dă din picior,
și face semne cu degetele.

* Ier. 12, 12. Ps. 26, 10. Cap. 18, 10.

14. Răutatea este în inima lui, ur-
zește* lucrurile rele într'una,
și stîrnește** certuri. * Mîc. 2, 1. ** Vers. 10.

15. De aceea mimicia li va veni pe
neapăptate;

va li zdrobit* deodată, și fără
leac**. * Ier. 12, 11. ** 2 Cor. 10, 10.

16. Șase lucruri urăște Domnul,
și chiar șapte li sînt urite:

17. ochii* trufași, limba** mîncino-
asă,

mîinile† cari varsă sînge nevinovat,
* Ps. 10, 27; 101, 5. ** Ps. 120, 2, 3. † Isa. 1, 15.

18. inima* care urzește planuri nele-
giuite,

picioarele** cari aleargă repede la
rău. * Ps. 6, 5. ** Isa. 58, 7. Rom. 2, 15.

19. martorul* mincinos, care spune
mînciuni,

și cel ce stîrnește** certuri între
frați. * Ps. 27, 12. Cap. 18, 6. ** Vers. 14.

Ferește-te de precurvie.

20. Fiule*, păzește sfaturile tatălui
tău,

și nu lepăda învățătura mamei tale:
* Cap. 1, 8. Ekle. 5, 1.

21. leagă-le* necurmat la inimă,
afirmă-le de gît.

* Cap. 2, 2; 7, 3.

22. Ele te vor însoți* în mersul tău,
te vor** păzi în pat,
și îți vor vorbi la deșteptare!

* Cap. 2, 21, 24. ** Cap. 2, 21.

23. Căci* sfatul este o candelă, învă-
țătura este o lumină,
iar îndemnul și mustrarea sînt calea
vieții.

* Ps. 119, 8; 119, 105.

24. Ele te vor feri* de femeia strî-
cată,

de limba ademenitoare a celei străine.

* Cap. 2, 14; 4, 9; 7, 3.

25. N'o* pofti în inima ta pentru fru-
museța ei,

și nu te lăsa ademenit de pleoape-
le ei.

* Mat. 5, 28.

26. Căci pentru* o femeie curvă,
o-mul ajunge de nu mai rămîne decît cu
o bucată de pine,
și** femeia măritată întinde† o cur-
să unui suflet scump.

* Cap. 10, 5. ** Ps. 10, 14. † Eze. 12, 12.

27. Poate cineva să ia foc în sin,
fără să i se aprindă hainele?

28. Sau poate merge cineva pe căr-
buni aprinși,

fără să-i ardă picioarele?

29. Tot așa este și cu cel ce se duce la nevasta aproapelui său:

ori cine se atinge de ea nu va rămânea nepedepsit.

30. Hoțul nu este urgisit când fură ca să-și potolească foamea, căci li este foame;

31. și dacă este prins, trebuie să dea înapoi înșepțit*.

să dea chiar tot ce are în casă.

* Eccl. 10. 1, 4.

32. Dar cel ce preacurvește cu o femeie este* un om fără minte, singur își pierde viața cine face așa.

* Cap. 7. 2.

33. Nu va avea decît rană și rușine, și ocară nu i se va șterge.

34. Căci gelozia ia furie pe un bărbat, și n'are milă în ziua răzbunării;

35. nu se uită la miciu preț de răscumpărare,

și nu se lasă înduplecat nici chiar de cel mai mare dar.

Isipă preacurviei și urmările ei.

7 1. Fiule, păstrează cuvintele mele, și țin^e la tine sfaturile mele. * Cap. 7. 1.

2. Ține^e sfaturile mele, și vei trăi; păzește învățăturile** mele ca lumina ochilor.

* Lev. 19. 4. Cap. 4. 4. Isa. 55. 3. ** Deut. 32. 10.

3. Leagă-le* la degete, scrie-le pe tăblița inimii tale.

* Deut. 6. 8; 11. 18. Cap. 9. 3; 9. 24.

4. Zi înțelepciunii: „Tu ești sora mea!”

Și numește priceperea prietena ta, —

5. ca* să te ferească de nevasta altuia, de străna care întrebuițează cuvinte ademenitoare.

* Cap. 1. 10; 5. 2; 6. 24.

6. Stăteam la fereastra casei mele, și mă uitam prin zăbrele.

7. Am zărit printre cei neîncercați, am văzut priestre tineri pe un băiat fără minte*.

* Cap. 4. 10; 9. 4, 16.

8. Trecea pe uliță, la colțul unde stătea una din aceste străine, și a apucat pe calea care ducea spre locuința ei.

9. Era în* amurg, seara, în noaptea neagră și întunecoasă.

* Job 24. 15.

10. Și, iată că, i-a alergat înainte o femeie

îmbrăcată ca o curvă și cu inima și-restă.

11. Era bună* de gură și fără astim-păre;

picioarele** nu-l puteau sta acasă:

* Cap. 9. 16. ** 1 Tim. 5. 15. Tit. 2. 4.

12. cînd în uliță, cînd în piețe, pela toate colțurile stătea la pîndă.

13. Ea l-a îmbrățișat și l-a sărutat, și cu o față fără rușine l-a zis:

14. „Eram datoare cu o jertfă de mulțămire,

azi mi-am împlinit juruințele.

15. De aceea ți-am leșit înainte,

să te caut, și te-am și găsit.

16. Mi-am împodobit patul cu înveli-tori,

cu așternut de pînzeturi* din Egipt;

17. mi-am stropit așternutul cu smirnă, alot și scorțișoară.

* Isa. 55. 1.

18. Vino, să ne îmbătăm de dragoste pînă dimineată,

să ne desfătăm cu desmierdări!

19. Căci bărbatul meu nu este acasă,

a plecat într-o călătorie lungă,

20. a luat cu el sacul cu bani,

și nu se va întoarce acasă decît la luna nouă.”

21. Tot vorbindu-l*, ea l-a ademenit, și l-a atras cu** buzele ei ademeni-toare.

* Cap. 1. 1. ** Ps. 12. 3.

22. De odată a început să meargă du-pă ea,

ca un cerb care se duce la măcelărie, ca un cerb care alceargă spre cursă,

23. ca pasărea* care dă buza în laț, fără să știe că o va costa viața,

pînă ce săgeata îi străpunge ficatul.

* Eccl. 9. 12.

24. Și acum, fiilor, ascultați-mă, și luați aminte la cuvintele gurii mele.

25. Să nu ți se abată inima spre calea unei asemenea femei,

nu te rătăci pe cărările ei.

26. Căci ea a făcut să cadă multe jertfe,

și* mulți sînt cei pe cari l-a ucis ea.

* 2 Sam. 13. 26.

27. Casa* ei este drumul spre locuin-ța morților,

drumul care pogoară spre locașurile morții.

* Cap. 9. 10; 9. 5; 9. 24.

Strigarea înțelepciunii.

8 1. Nu strigă înțelepciunea*, și nu-și înalță priceperea glasul?

* Cap. 1. 20; 9. 9.

2. Ea se așează sus pe înălțimi, afară pe drum, la răspîntii,

3. și strigă lingă porți, la intrarea cetății,

la intrarea porților:

4. „Oamenilor, către voi strig,

și spre fiii oamenilor se îndreaptă glasul meu.

5. Învățați-vă minte, proștilor,
și înțelepțiți-vă nebunilor!

6. Ascultați, căci am lucruri * mari de spus,

și buzele mi se deschid ca să învețe pe alții ce este drept. *Cap. 25. 26.

7. Căci gura mea vestește adevărul,
și buzele mele urăsc minciuna!

8. Toate cuvintele gurii mele sînt drepte,
n'au nimic neadevărat nici sucit în ele.

9. Toate sînt lămurite pentru cel priceput,
și drepte pentru cei ce au găsit știința.

10. Primiți mai de grabă învățăturile mele decît argintul,
și mai de grabă știința de cît aurul scump.

11. Căci * înțelepciunea prețuiește mai mult de cît mărgăritarele,
și nici un lucru de preț nu se poate asemui cu ea. *Ier. 23. 24, etc. Ps. 22. 26; 129. 127.
Cap. 8. 14, 25; 4. 1, 7; 16. 25.

12. Eu, înțelepciunea, am ca locuință mintea,
și pot născoci cele mai chibzuite planuri.

13. Frica * de Domnul este urirea răului;

trufia și mîndria **, purtarea rea
și gura * mincinoasă, iată ce urăsc eu.
*Cap. 16. 5. **Cap. 6. 17. +Cap. 4. 24.

14. Dela mine vine sfatul și izbinda,
eu sînt priceputa, a mea * este puterea. *Ecl. 7. 26.

15. Prin * mine împărătesc împărății
și dau voievozii porunci drepte.
*Dan. 2. 21. Rom. 16. 1.

16. Prin mine cîrmuiesc dregătorii,
și mai mari, toți judecătorii pămîntului.

17. Eu * iubesc pe cei ce mă iubesc,
și cei ** ce mă caută cu tot dinadinsul mă găsesc.
*1 Sam. 1. 26. Ps. 21. 14. Ier. 14. 21. **Dan. 1. 5.

18. Cu mine este bogăția * și slava,
avușile trainice și dreptatea. *Cap. 7. 16. Mat. 6. 23.

19. Rodul * meu este mai bun decît aurul cel mai curat,
și venitul meu întrece argintul cel mai ales. *Cap. 8. 14. Yer. 10.

20. Eu umblu pe calea nevinovăției,
pe mijlocul cărărilor neprihănirii.

21. ca să dau o adevărată moștenire celor ce mă iubesc,
și să le umplu vistierile.

Obșteja înțelepciunii.

22. Domnul * m'a făcut cea dintii dintre lucrările Lui,
înaintea celor mai vechi lucrări ale Lui. *Cap. 8. 16. Ier. 1. 1.

23. Eu am fost așezată din * vecinicie,
înainte de orice început,

înainte de a fi pămîntul. *Ps. 136.

24. Am fost născută cînd încă nu erau adîncuri,
nici izvoare încărcate cu ape;

25. am fost născută înainte * de întărirea munților,

înainte de a fi dealurile. *Ier. 32. 1, 5.

26. cînd nu era încă nici pămîntul,
nici cîmpurile,
nici cea dintii fărîmă din pulberea lumii.

27. Cînd a întocmit Domnul cerurile, eu eram de față;

cînd a tras o zare pe fața adîncului,

28. cînd a pironit norii sui,
și cînd au țîșnit cu putere izvoarele adîncului,

29. cînd * a pus un hotar mării,
ca apele să nu treacă peste porunca Lui,

cînd a pus temelii ** pămîntului,
*Ps. 1. 5, 16. Ier. 32. 12. Ps. 52. 7. Ier. 5. 22.
**Ier. 32. 4.

30. eu eram * meșterul Lui, la lucru lingă El,

și în toate zilele eram desfătarea ** Lui,

jucînd neîncetat înaintea Lui,
*Ier. 1. 1, 2, 18. **Mat. 5. 17. Gal. 1. 12.

31. jucînd pe rotocolul pămîntului Său,

și gîsindu-mi plăcerea * în fiii oamenilor. *Ps. 18. 2.

32. Și acum, fiilor, ascultați-mă,
căci ferice * de cei ce pășesc căile mele!

*Ps. 119. 1, 2; 135. 1, 2. Luc. 11. 28.

33. Ascultați învățătura, ca să vă faceți înțelepți,

și nu lepădați sfatul meu.

34. Ferice * de omul care m'ascultă,
care veghează zilnic la porțile mele,
și păzește pragul ușii mele. *Cap. 8. 12, 23.

35. Căci cei ce mă găsesc, găsesc viața,
și capătă bunăvoința * Domnului.

*Cap. 12. 2.

36. Dar cei ce păcătuiesc împotriva mea își vatămă * sufletul său;
toți cei ce mă urăsc pe mine, iubesc moartea.
*Cap. 8. 26.

Strigarea prietenoasă a înțelepciunii.

9 1. Înțelepciunea și-a zidit* casa,
și-a tăiat cel șapte stâlpi.

* Mat. 18, 28. 22, 28; 2, 20; 11, 22. 1 Pet. 2, 6.

2. Și-a junghiat* vitele, și-a amestecat** vinul,
și-a pus masa.

* Mat. 26, 8, etc. ** Vers. 2. Cap. 28, 26.

3. Și-a trimes* slujnicile, și** strigă,
de peț virful înălțimilor cetății:

* Rom. 12, 12. ** Cap. 9, 1, 2. 1 Vers. 14.

4. „Cine* este prost, să vină încoace!”

Celor lipsiți de pricepere le zice:

* Vers. 12. Cap. 4, 20. Mat. 11, 28.

5. „Veniți* de mîcați din pînea mea,
și beți din vinul pe care l-am amestecat!”

* Vers. 2. Mat. 1, 1. Isa. 55, 1. Ioan. 6, 27.

6. Lăsați prostia, și veți trăi,
și umblați pe calea priceperii!”

7. Celce muștră pe un batjocoritor își frage dispreț,
și celce caută să îndrepte pe cel rău se alege cu ocară.

8. Nu* muștra pe cel batjocoritor, ca să nu te urască;

muștră** pe cel înțelept, și el te va iubi!

* Mat. 7, 4. ** Ps. 141, 4.

9. Dă înțeleptului, și se va face și mai înțelept;

învăță pe cel neprihănit, și* va învăța și mai mult!

* Mat. 23, 12.

10. Începutul* înțelepciunii este frica de Domnul;

și știința sfinților, este priceperea.

* Iov. 28, 28. Ps. 111, 10. Cap. 1, 7.

11. Prim* mine și se vor înmulți zilele,

și și se vor mări anii vieții tale.

* Cap. 9, 1, 10; 16, 27.

12. Dacă* ești înțelept, pentru tine ești înțelept;

dacă ești batjocoritor, tu singur vei suferi.

* Iov. 26, 4, 7. Cap. 16, 26.

Indemn împotriva ademenirii nebunii.

13. Nebunia este o femeie* gălăgioasă,

proastă și care nu știe nimic.

* Cap. 7, 11.

14. Ea cade totuși la ușa casei sale,
pe un scaun, pe înălțimile cetății.

* Vers. 2.

15. ca să strige la trecătorii,
cari merg pe calea cea dreaptă:

16. „Cine* este prost, să vină aici!”
Iar celui fără minte li zice:

* Vers. 4.

17. „Apele furate sînt dulci”,
și pînea luată pe ascuns este plăcută!”

* Cap. 22, 27.

18. El nu știe că acolo sînt morții*,
și că oaspeții ei sînt în văile locuinței morților.

* Cap. 2, 26; 7, 21.

*Binecuvîntarea dreptății,
blestemul păcatului.*

10 1. Pildele lui Solomon.

Un fiu* înțelept este bucuria tatălui,

dar un fiu nebum este mîhnirea mamei sale.

* Cap. 12, 20; 17, 24; 20, 12; 26, 4, 25.

2. Comorile cîștigate pe nedrept nu* folosesc,

dar** neprihănirea izbăvește de la moarte.

* Ps. 49, 4, etc. Cap. 12, 4. Luc. 12, 16, 20. ** Deut. 4, 27.

3. Domnul* nu lasă pe cel neprihănit să sufere de foame,

dar îndepărtează pofța celor răi.

* Ps. 12, 14; 34, 4, 20; 37, 26.

4. Cine lucrează cu o inimă* leneșă sîrsește,

dar mina** celor harnici îmbogățește.

* Cap. 12, 24; 18, 12. ** Cap. 12, 4; 21, 8.

5. Cine strînge vara, este un om chibzuit,

cine doarme în timpul seceratului este un om* care face rușine.

* Cap. 12, 4; 17, 3; 26, 26.

6. Pe capul celui neprihănit sînt binecuvîntări,

dar gura* celor răi ascunde silnicie.

* Vers. 11. Mat. 7, 8.

7. Pomenirea* celui neprihănit este binecuvîntată,

dar numele celor răi putrezește. —

* Ps. 7, 4, 6; 112, 4. Mat. 8, 23.

8. Cine are o inimă înțeleaptă primește învățăturile,

dar* cine are o gură nesocotită se prăpădește singur. —

* Vers. 12.

9. Cine* umblă fără prihană, umblă fără teamă,

dar cine apucă pe căi strîmbe se dă singur de gol. —

* Ps. 22, 4. Cap. 26, 12. Isa. 26, 12, 18.

10. Cine* clipește din ochi este o pricină de intristare,

și** cine are o gură nesocotită se prăpădește singur. —

* Cap. 4, 23. ** Vers. 8.

11. Gura* celui neprihănit este un izvor de viață,

dar gura** celor răi ascunde silnicie. —

* Ps. 27, 20. Cap. 12, 14; 18, 4. ** Ps. 127, 4. Vers. 8.

12. Ura silrînește certuri,
dar dragostea* acopere toate greșelile. —

* Cap. 17, 9. 1 Cor. 13, 4. 1 Pet. 4, 8.

13. Pe buzele omului priceput se află înțelepciunea,

dar nuiaua* este pentru apatele celui fără minte. — *Cap. 26. 1.

14. Înțelepții păstrează știința, dar gura* nebulului este o picire apropiată. — *Cap. 26. 7; 21. 29.

15. Avera* este o cetate întărită pentru cel bogat; dar prăpădirea celor nenorociți, este sârclia lor. —

*Isr. 18. 24. Ps. 121. 7. Cap. 18. 11. 1 Tim. 6. 17.

16. Cel neprihănit își întreabinează câștigul pentru viață, iar cel rău își întreabinează venitul pentru păcat. —

17. Cine își aduce aminte de certare apucă pe calea vieții;

dar cel ce uită mustrarea apucă pe căi greșite. —

18. Cine ascunde ura, are buze mincinoase,

și cine* răspindește birfelile este un nebul. — *Ps. 36. 1.

19. Cine vorbește* mult nu se poate să nu păcătuiască,

dar cel** ce-și ține buzele, este un om chibzuit. — *Ecl. 8. 8. **Isr. 5. 2.

20. Limba celui neprihănit este argint ales;

inima celor răi este puțin lucru. —

21. Buzele celui neprihănit înviorează pe mulți oameni,

dar nebunii mor fiindcă n'au judecată. —

22. Binecuvîntarea* Domnului îmbogățește,

și El nu lasă să fie urmat de niciun neceaz. — *Ps. 34. 20; 36. 12. Ps. 37. 23.

23. Pentru cel nebul este* o plăcere să facă răul,

dar pentru cel înțelept este o plăcere să lucreze cu pricepere. —

*Cap. 14. 9; 18. 21.

24. Celui rău de* ce se teme aceea i se întâmplă,

dar celor neprihăniți** li se împlinește dorința. —

*Isr. 15. 21. **Ps. 140. 18. Mat. 5. 6. 1 Cor. 13. 14. 15.

25. Cum trece virtutea, așa* pierce cel rău;

dar cel** neprihănit are temelii vecinice. —

*Ps. 37. 3. 15. **Ps. 125. 5. Vers. 22. Mat. 7. 24. 26; 16. 13.

26. Cum este oțetul pentru dinți și fumul pentru ochi,

asa este leneșul pentru cel ce-l trimete. —

27. Frica* de Domnul lungeste zilele, dar anii** celui rău sînt scurtați. —

*Cap. 8. 12. **Isr. 35. 10; 39; 55. Ps. 91. 23. Ecl. 7. 17.

28. Așteptarea* celor neprihăniți nu va fi decât bucurie,

dar** nădejdea celor răi va pieri. — *Isr. 8. 18; 15. 10. Ps. 112. 10. Cap. 12. 7. **Ps. 1. 4; 37. 20.

29. Calea Domnului este un zid de apărare pentru cel nevinovat,

dar este o topenie pentru cei ce fac răul. —

30. Cel neprihănit* nu se va clătina niciodată,

dar cei răi nu vor locui în țară. — *Ps. 37. 28; 29; 126. 1. Vers. 26.

31. Oura* celui neprihănit scoate înțelepciune,

dar limba stricată va fi nimicită. — *Ps. 37. 20.

32. Buzele celui neprihănit știu să vorbească lucruri plăcute,

dar gura celor răi spune răutăți.

11 1. Cumpăna* înșelătoare este urită Domnului,

dar cîntăreala dreaptă li este plăcută.

*Isr. 11. 20; 26. Deut. 25. 13—15. Cap. 16. 11; 20. 25; 28.

2. Cînd* vine mîndria, vine și rușinea;

dar înțelepciunea este cu cei smeriți.

*Cap. 16. 20; 18. 12; 19. 12. Deut. 4. 29; 21.

3. Neprihănirea* oamenilor cinstiți li dăruiește fără teamă,

dar vicleniile celor stricați le aduc pîierea.

*Cap. 12. 6.

4. În ziua minci, bogăția nu* slujește la nimic;

dar neprihănirea** izbăvește dela moarte. *Cap. 10. 2. Ezech. 7. 20. Tot. 1. 12. **Ps. 7. 2.

5. Nevinovăția omului fără prihană li netezește calea,

dar cel rău* cade prin însăși răutatea lui.

*Cap. 6. 22. Ecl. 10. 8.

6. Nevinovăția oamenilor fără prihană li scapă,

dar cei răi sînt prinși de răutatea lor.

7. La* moartea celui rău, li pierie nădejdea,

și așteptarea oamenilor nelegiuți este nimicită.

*Cap. 10. 28.

8. Cel neprihănit* este scăpat din strîmtoare,

și cel rău li ia locul.

*Cap. 21. 16.

9. Cu gura lui omul nelegiuit* pierde pe aproapele său,

dar cei neprihăniți sînt scăpați prin știință.

*Isr. 5. 23.

10. Cînd le merge bine* celor neprihăniți, toată cetatea se bucură;

și cînd pier cei răi, toți strigă de veselie.

*Ecl. 3. 15. Cap. 26. 16; 28.

11. Cetatea* se înalță prin binecuvîntarea oamenilor fără prihană,

dar este surpată prin gura celor răi. —
*Cap. 26, 8.

12. Cine defaimă pe aproapele său este fără minte,
dar omul cu pricepere primește și tăce. —

13. Cine umblă cu birfeli* dă pe față lucruri ascunse,
dar sufletul credincios ține ce i s'a încredințat. —
*Lec. 18, 16. Cap. 26, 19.

14. Cînd* nu este chibzuință, poporul cade;
dar biruința vine prin marele număr de sfinți. —
*1 Reg. 12, 1, etc. Cap. 15, 20; 24, 4.

15. Cui se pune chează pentru altul, îi merge rău*,
dar cine se teme să se pună chează este liniștit. —
*Cap. 8, 1.

16. O femeie* plăcută capătă cinste, și cei asupritori capătă bogăție. —
*Cap. 31, 30.

17. Omul* milostiv își face bine sufletului său,
dar omul fără milă își turbură însăși carnea lui. —
*Mat. 5, 7; 26, 24, etc.

18. Cel rău dobîndește un cîștig înșelător,
dar cel* ce seamănă neprihănirea are o adevărată plată. —
*Gen. 25, 12. Gal. 6, 8, 9. Iac. 3, 18.

19. Adevărata neprihănire duce la viață,
dar cel ce urmărește răul găsește moartea. —

20. Cel cu inima stricată sînt o scribă înaintea Domnului,
dar cel ce umblă fără prihană îi sînt plăcuți.

21. Motărit: cel rău nu va rămînea* nepedepsit,
dar sîmintă** celor neprihăniți va fi scăpată. —
*Cap. 18, 6. **Ps. 123, 2.

22. Femeia frumoasă și fără minte este
ca un inel de aur pus în ritul unui porc. —

23. Dorința celor neprihăniți este numai bine;
dar așteptarea celor răi este numai minie*. —
*Rom. 7, 8, 9.

24. Unul, care dă cu mîna largă*, ajunge mai bogat;
și altul, care economisește prea mult, nu face decît să sărăcească. —
*Ps. 112, 8.

25. Sufletul* binefăcător va fi săturat, și** cel ce udă pe alții va fi udât și el. —
*1 Cor. 13, 3, 7, 8, 10. **Mat. 5, 7.

26. Cine* oprește griul este blestemat de popor,

dar pe capul celui ce-l vinde vine binecuvîntarea**. — *Amos 5, 5. **Ier. 28, 18.

27. Cine urmărește binele, își cîștigă bunăvoință,
dar* cine urmărește răul este atîns de el. — *Ecl. 7, 10. Ps. 7, 10, 18; 9, 15, 16; 10, 27, 28.

28. Cine* se încrede în bogății va cădea,
dar cei neprihăniți vor înverzi ca** frunzișul. — *Ier. 31, 34. Ps. 32, 7. Marc. 16, 24. Luc. 22, 31. 1 Tim. 6, 17. **Ps. 1, 3; 52, 8; 92, 13, etc. Ier. 17, 8.

29. Cine își turbură casa va moșteni vînt*,
și nebulul va fi robul omului înțelept! — *Ecl. 5, 10.

30. Rodul celui neprihănit este un pom de viață,
și cel* înțelept cîștigă suflete. —
*Dan. 12, 3. 1 Cor. 9, 10, etc. Iac. 3, 20.

31. Iată*, cel neprihănit este răsplătit pe pămînt;
cu cît mai mult cel rău și păcătoș!
*Ier. 25, 28. 1 Ps. 4, 17, 18.

12 1. Cine iubește certarea, iubește știința;
dar cine urăște mustrarea, este prost. —

2. Omul de bine* capătă bunăvoința Domnului,
dar Domnul osîndește pe cel plin de răutate. — *Cap. 8, 20.

3. Omul nu se întărește prin răutate,
dar rădăcina* celor neprihăniți nu se va clătina. — *Cap. 18, 20.

4. O femeie* cinstită este cununa bărbatului ei,
dar cea care-i face rușine este ca** putregaiul în oasele lui. —
*Cap. 31, 28. 1 Cor. 11, 7. **Cap. 14, 20.

5. Gîndurile celor neprihăniți nu sînt decît dreptate,
dar sfaturile celor răi nu sînt decît înșelăciune. —

6. Cuvintele* celor răi sînt niște curse ca să verse sînge,
dar** gura celor fără prihană îi izbăvește. — *Cap. 1, 21, 18. **Cap. 14, 8.

7. Cei răi* sînt răsturnați, și nu mai sînt,
dar casa celor neprihăniți rămîne în picioare! —
*Ps. 37, 36, 37. Cap. 31, 21. Mat. 7, 24, 26, 28, 27.

8. Un om este prețuit după măsura priceperii lui,
dar* cel cu inima stricată este disprețuit. —
*1 Sam. 26, 17.

9. Mai* bine să fii într'o stare amerită și să ai o slugă,
decît** să faci pe fudulul și să n'ai
ce minca. — *Cap. 12, 7. **Deut. 28, 4.

10. Cel neprihănit se îndură de vite,
dar inima celui rău este fără milă.

11. Cine-și* lucrează ogorul va avea
belșug de pine,
dar cine umblă după lucruri de nimic
este** fără minte. —

*Ps. 128, 2. Cap. 12, 12. **Cap. 8, 20.

12. Cel rău pofteste prada celor nelegiuți,
dar rădăcina celor neprihăniți ro-
dește. —

13. În păcătuirea cu buzele este* o
cursă primejdioasă,
dar** cel neprihănit scapă din bu-
cluc. —

*Cap. 12, 7. **2 Pet. 2, 9.

14. Prin rodul* gurii te sature de
bunătăți,

și** fiecare primește după lucrul mi-
nilor lui. —

*Cap. 12, 2; 28, 20. **Isa. 55, 1; 55, 11.

15. Calea nebulului este fără pri-
hană în* ochii lui,

dar înțeleptul ascultă sfaturile. —

*Cap. 2, 7. Luc. 21, 12.

16. Nebunul* îndată își dă pe față
minia,

dar înțeleptul ascunde ocara. —

*Cap. 28, 12.

17. Cine* spune adevărul face o mâr-
turisire dreaptă,

dar martorul mincinos vorbește în-
șelăciune. —

*Cap. 14, 8.

18. Cine vorbește* în chip ușuratic,
rănește ca străpungerea unei săbii,

dar** limba înțelepților aduce vin-
decare. —

*Ps. 57, 4; 58, 7; 54, 5. **Ps. 38, 3. Cap. 12, 6.

19. Buza care spune adevărul este în-
tărită pe vecie,

dar limba mincinoasă nu stă decît
o clipă. —

20. Înșelătoria este în inima celor ce
cugetă răul,

dar bucuria este pentru cei ce sfă-
tuiesc la pace. —

21. Nicio nenorocire nu se întimplă
celui neprihănit,

dar cei răi sînt năpădiți de rele. —

22. Buzele mincinoase sînt urite*
Domnului,

dar cei ce lucrează cu adevăr li sînt
plăcuți. —

*Cap. 8, 27; 11, 20. Apoc. 22, 25.

23. Omul* înțelept își ascunde știința,
dar inima nebulilor vestește nebu-
nia. —

*Cap. 12, 10; 12, 2.

24. Mina* celor harnici va stăpîni,
dar mina leneșă va plăti bir. —

*Cap. 10, 4.

25. Neliniștea* din inima omului îl
doboară,

dar o vorbă** bună îl învecește. —

*Cap. 12, 18. **Isa. 55, 4.

26. Cel neprihănit arată prietenului
său calea cea bună,

dar calea celor răi îl duce în rătă-
cire. —

27. Leneșul nu-și frige vinatul,
dar comoara de pref a unui om este
munca. —

28. Pe cărarea neprihănirii este viața,
și pe drumul însemnat de ea nu este
moarte. —

13 1. Un fiu înțelept ascultă învă-
țătura tatălui său,

dar* batjocoritorul n'ascultă mu-
strarea. —

*1 Sam. 2, 26.

2. Prin rodul gurii* ai parte de bine,
dar cei stricați au parte de sil-
nicie. —

*Cap. 12, 14.

3. Cine-și* păzește gura, își păzește
sufletul;

cine-și deschide buzele mari alungă
spre pieirea lui. —

*Ps. 39, 1. Cap. 21, 28. Isa. 57, 3.

4. Leneșul* dorește mult, și totuș,
n'are nimic,

dar cei harnici se sature. —

*Cap. 12, 4.

5. Cel neprihănit urăște cuvintele
mincinoase,

dar cel rău se face urît și se aco-
peră de rușine. —

6. Neprihănirea* păzește pe cel ne-
vinovat,

dar răutatea aduce pierzarea păcă-
tosului. —

*Cap. 11, 3; 5, 4.

7. Unul* face pe bogatul, și n'are
nimic,

altul face pe săracul, și are totuș
mari avuții. —

*Cap. 12, 9.

8. Omul cu bogăția lui își răscumpără
viața,

dar săracul n'ascultă mustrarea. —

9. Lumina* celor neprihăniți arde
voioasă,

dar candelă celor răi se stinge. —

*Isa. 60, 1; 5, 2; 27, 1. Cap. 24, 20.

10. Prin mîndrie se așîi numai cer-
turi,

dar înțelepciunea este cu cel ce as-
cultă sfaturile. —

11. Bogăția* cîștigată fără trudă
scade,

dar ce se stringe încetul cu încetul,
crește. —

*Cap. 10, 2; 20, 21.

12. O nădejde aminată îmbolnăvește
inima,

dar o dorință* împlinită este un
pom de viață. — *Vers. 19.

13. Cine nesocotește* Cuvîntul Dom-
nului se pierde,

dar cine se teme de poruncă este
răsplătit. — *2 Crov. 28, 25.

14. Învățătura* înțeleptului este un
izvor de viață,

ca să abată pe om din cursele**
morții. — *Cap. 22, 12; 24, 27; 28, 25. **2 Sam. 22, 4.

15. O minte sănătoasă cliștigă bun-
voință,

dar calea celor stricați este pietroa-
să. —

16. Orice* om chibzuit lucrează cu
cunoștință,

dar nebunul își dă la iveală nebu-
nia. — *Cap. 12, 20; 15, 2.

17. Un sol rău cade în nenorocire,
dar un sol credincios* aduce tîmă-
duire. — *Cap. 20, 12.

18. Sărăcia și rușinea sînt partea ce-
lui ce leapădă certarea,

dar cel* ce la seama la muștrare
este pus în cinste. — *Cap. 12, 8, 20.

19. Împlinirea unei dorințe* este dul-
ce sufletului,

dar celor nebuni le este urît să se
lase de rău. — *Vers. 22.

20. Cine umblă cu înțelepții se face
înțelept,

dar cui îi place să se însoțească cu
nebunii o duce rău. —

21. Nenorocirea urmărește pe cei* ce
păcătuiesc,

dar cei neprihăniți vor fi răsplătiți
cu fericire. — *Ps. 25, 10.

22. Omul de bine lasă moștenitori
pe copiii copiii săi,

dar bogățiile* păcătosului sînt pă-
strate pentru cei neprihăniți. —

*Jer. 27, 18, 17. Cap. 28, 8. Ecl. 2, 26.

23. Ogorul pe care-l desțelinește să-
racul dă o hrană* îmbelșugată,

dar mulți pier din pricina nedrep-
tății lor. — *Cap. 12, 11.

24. Cine* cruță nulaus, urăște pe
fiul său,

dar cine-l iubește, îl pedepsește în-
dată. — *Cap. 24, 18; 25, 18; 26, 15; 27, 17.

25. Cel* neprihănit mînlăcă pînă se
satură,

dar platește celor răi duce lipsă. —
*Ps. 24, 10; 27, 8.

2. Cine umblă cu neprihănire, se te-
me de Domnul,

dar* cine apucă pe căi strimbe, îl
nesocotește. — *Jer. 12, 4.

3. În gura nebulului este o nua pen-
tru minăria lui,

dar* pe înțelepți li păzește buzele
lor. — *Cap. 12, 4.

4. Unde nu sînt boi, ieslea rămîne
goală,

dar puterea boilor aduce belșug de
roduri. —

5. Un martor* credincios nu minte,
dar un martor mincinos spune min-
ciuni. — *Ecl. 20, 18; 22, 1. Cap. 8, 19; 12, 17. Vers. 26.

6. Batjocoritorul caută înțelepciunea
și n'o găsește,

dar pentru omul priceput* știința
este lucru ușor. — *Cap. 2, 9; 17, 24.

7. Depărtează-te de nebun,
căci nu pe buzele lui vei găsi știința. —

8. Înțelepciunea omului chibzuit îl
face să vadă pe ce cale să meargă,

dar nebunia celor nesocotiți li în-
șală pe ei înșiși. —

9. Cei* nesocotiți glumesc cu păcatul,
dar între cei fără prihană este bu-
năvoință. — *Cap. 10, 26.

10. Inima își cunoaște necazurile,
și nici un străin nu se poate ame-
stea în bucuria ei. —

11. Casa* celor răi va fi nimicită,
dar cortul celor fără prihană va în-
flori. — *Jer. 9, 12.

12. Multe căi pot* părea bune omu-
lui,

dar la** urmă se văd că duc la
moarte. — *Cap. 12, 26. **Rom. 8, 21.

13. De multe ori chiar în mijlocul
risului inima poate fi mîhăită,

și bucuria poate sfîrși* prin ne-
caz. — *Cap. 2, 4. Ecl. 2, 2.

14. Cel cu inima rătăcită se satură*
de căile lui,

și omul de bine se satură și el de ce
este în el. — *Cap. 1, 20; 12, 14.

15. Omul lesne crezător crede orice
vorbă,

dar omul chibzuit la seama bine cum
merge. —

16. Înțeleptul* se teme și se abate
dela rău,

dar nesocotitul este îngîmfat și fără
frică. — *Cap. 22, 2.

17. Cine este lute la minie face pro-
stii,

și omul plin de răutate se face
urît. —

14 1. Femela* înțeleptă își zidește**
casa,

iar femela nebună o dărimă cu înșeși
minile ei. — *Cap. 24, 8. **Ecl. 4, 11.

18. Cel proștii au parte de nebulie,
dar oamenii chibzuți sînt încunu-
mați cu știință. —

19. Cel răi se pleacă înaintea celor
buni,
și cei nelegiuți înaintea porților ce-
lui neprihănit. —

20. Săracul * este urît chiar și de
prietenu lui,
dar bogatul are foarte mulți prie-
teni. — * Cap. 19. 7.

21. Cine disprețuiește pe aproapele
său face un păcat,
dar * ferice de cine are milă de cei
nemorociji. — * Ps. 41. 1; 112. 9.

22. În adevăr ceice gîndesc răul se
rătăcesc,
dar ceice gîndesc binele lucrează cu
bunătate și credincioșie.

23. Oriunde se muncește este și cî-
știg,
dar oriunde numai se vorbește, este
lipsă. —

24. Bogăția este o cunună pentru cei
înțelepți,
dar cei nesocotiți n'au altceva decît
nebulie. —

25. Martorul * care spune adevărul
scapă suflute,
dar cel înșelător spune minciuni. — * Vers. 2.

26. Cine se teme de Domnul are un
sprijin tare în El,
și copiii lui au un loc de adăpost
la El. —

27. Frica * de Domnul este un izvor
de viață,
ea ne ferește de cursele morții. — * Cap. 10. 14.

28. Multimea poporului este slava
împăratului,
lipsa poporului este pierrea voio-
dului. —

29. Cine * este încet la minie are
multă pricepere,
dar cine se aprinde iute, face multe
proștii. — * Cap. 18. 22. Is. 1. 29.

30. O inimă liniștită este viața tru-
lului,
dar pizma * este putrezirea ** oase-
lor. — * Ps. 112. 10. ** Cap. 12. 4.

31. Cine * asuprește pe sărac, batjo-
corește pe Ziditorul ** său,
dar cine are milă de cel lipsit, cin-
stește pe Ziditorul său. —

* Cap. 17. 2. Mat. 23. 43, 45. ** Is. 51. 13, 14. Cap. 22. 2.

32. Cel rău este doborît de răutatea
lui,

dar cel neprihănit * chiar și la
moarte trage nădejde. — * Is. 53. 10; 54. 16.
Ps. 22. 4, 27. 28. 7 Cap. 1. 9; 2. 9. 3 Tim. 4. 18.

33. Înțelepciunea se odihnește într-o
inimă pricepută,
dar în * mijlocul celor nesocotiți ea
se dă de gol. — * Cap. 19. 16, 20, 21.

34. Neprihănirea înaltă pe un popor,
dar păcatul este rușinea popoare-
lor. —

35. Un împărat are plăcere * de un
slujitor chibzuit,
dar pe cel de ocară, îl atinge minia
lui. — * Mat. 24. 45, 47.

15 1. Un răspuns * blind potolește
minia,
dar o vorbă ** aspră sîtîșcă minia. * Is. 58. 2.
1. 2, 3. Cap. 18. 16. ** 1 Sam. 25. 18, etc. 1 Reg. 12. 13, 14, 16.

2. Limba înțelepților dă știință plă-
cută,
dar gura * nesocotiților împrăscă
nebulie. — * Vers. 28. Cap. 12. 22; 13. 16.

3. Ochii Domnului sînt în * orice loc,
ei văd pe cei răi și pe cei buni. —
* Is. 54. 21. Cap. 4. 21. Is. 16. 17; 32. 19. Ecl. 4. 12.

4. Limba dulce este un pom de viață,
dar limba stricată adrobește sufle-
tul. —

5. Nesocotitul * disprețuiește învăță-
tura tatălui său,
dar ** cine ia seama la mustrare
ajunge înțelept. —

* Cap. 18. 1. ** Cap. 12. 28. Vers. 21. 22.
6. În casa celui neprihănit este mare
belșug,
dar în clișturile celui rău este tur-
burare. —

7. Buzele înțelepților samănă știința,
dar inima celor nesocotiți este stri-
cată. —

8. Jertfa * celor răi este o scribă în-
aintea Domnului,
dar rugăciunea celor fără prihană îi
este plăcută. — * Cap. 21. 27; 28. 9. Is. 1. 11; 66. 3.
Mat. 5. 20; 7. 22. Amos 5. 22.

9. Calea celui rău este urîtă Domnu-
lui,
dar El iubește pe cel ce umblă * du-
pă neprihănire. — * Cap. 21. 21. 1 Tim. 4. 11.

10. Cine părăsește cărarea este aspru *
pedepsit,
și cine ** urăște mustrarea va muri. —
* 1 Reg. 22. 6. ** Cap. 5. 12; 10. 17.

11. Locuința morților * și Adîncul
sînt cunoscute Domnului,
cu cît mai mult inimile ** oameni-
lor! — * Is. 53. 8. Ps. 139. 8. ** 1 Cron. 28. 20. Ps. 1. 5;
44. 21. Is. 66. 24, 25; 81. 17. Ps. 1. 24.

12. Batjocoritorului * nu-i place să fie mustrat,
de aceea nu se duce la cei înțelepți. —
* Amos. 10. 2 Tim. 4. 1.

13. O inimă * veselă înseninează fața;
dar cînd ** inima este tristă, duhul este mîhnit. —
* Cap. 17. 22. ** Cap. 18. 20.

14. Inima celor pricepuți caută știința,
dar gura nesocotiților găsește plăcere în nebunie. —

15. Toate zilele celui nemorocit sînt rele,
dar * cel cu inima mulțămît are un ospăț necurmat. —
* Cap. 17. 22.

16. Mai * bine puțin, cu frică de Domnul,
de cît o mare bogăție, cu turburare! —
* Ps. 119. 30. Cap. 16. 9. 1 Tim. 6. 6.

17. Mai * bine un prînz de verdețuri,
și dragoste,
de cît un bou îngrășat, și ură. —
* Cap. 17. 1.

18. Un om * lute la minie stîrnește certuri,
dar cine este încet la minie potolește neînțelegerile. —
* Cap. 16. 21; 19. 22.

19. Drumul * leneșului este ca un hăț de spini,
dar cărarea celor fără prihană este netezită. —
* Cap. 22. 3.

20. Un fiu * înțelept este bucuria tatălui său,
dar un om nesocotit disprețuiește pe mamă-sa. —
* Cap. 10. 1; 26. 3.

21. Nebunia * este o bucurie pentru cel fără minte,
dar ** un om priceput merge pe drumul cel drept. —
* Cap. 10. 23. ** Ezech. 3. 23.

22. Planurile nu izbutesc, cînd * lipsește o adunare care să chibzuiască,
dar izbutesc cînd sînt mulți sfetnici. —
* Cap. 11. 14; 20. 16.

23. Omul are bucurie să dea un răspuns cu gura lui,
și ce bună este o * vorbă spusă la vreme potrivită! —
* Cap. 25. 11.

24. Pentru cel înțelept cărarea * vieții duce în sus,
ca să-l abată de la locuința morților, care este jos. —
* Ps. 9. 20. Col. 3. 1, 2.

25. Domnul surpă casa * celor mindri,
dar întărește hotarele ** văduvei. —
* Cap. 22. 7; 14. 31. ** Ps. 68. 5; 146. 9.

26. Gîndurile * rele sînt urite Domnului,
dar ** cuvintele prietenoase sînt curate înaintea Lui. —
* Cap. 6. 24, 25. ** Ps. 57. 10.

27. Cel * lacom de câștig își turbură casa,
dar cel ce urăște mita va trăi. —
* Cap. 11. 28. Iac. 5. 5. Ier. 17. 10.

28. Inima celui neprihănit se gîndește * ce să răspundă,
dar gura celor răi împroașcă răutăți. —
* 1 Pet. 3. 10.

29. Domnul Se depărtează * de cei răi,
dar ascultă rugăciunea ** celor neprihăniți. —
* Ps. 115. 1; 34. 18. ** Ps. 146. 10, 19.

30. O privire prietenoasă înveselește inima,
o veste bună întărește oasele. —

31. Urechile * care la aminte la învățăturile cari duc la viață,
locuiește în mijlocul înțelepților. —
* Ysa. 6.

32. Cel ce leapădă certarea își disprețuiește sufletul,
dar cel ce ascultă mustrarea capătă pricepere. —

33. Frica * de Domnul este școala înțelepciunii,
și smerenia merge înaintea ** slavei. —
* Cap. 1. 7. ** Cap. 16. 22.

16 1. Planurile * pe cari le face inima atîrnă de om,
dar ** răspunsul pe care-l dă gura vine dela Domnul. —
* Ysa. 5. Cap. 19. 21; 28. 24. Ier. 23. 22. ** Mat. 10. 19, 20.

2. Toate căile omului sînt curate în * ochii lui,
dar celce cercetează duhurile este Domnul **. —
* Cap. 20. 2. ** 1 Sam. 16. 7.

3. Încredințează-ți lucrările * în mina Domnului,
și îți vor izbuti planurile. —
* Ps. 57. 6; 58. 22. Mat. 6. 25. Luc. 12. 22. Filip. 4. 6. 1 Pet. 5. 7.

4. Domnul * a făcut toate pentru o țintă,
chiar ** și pe cel rău pentru zius nemorocirii. —
* Iac. 4. 7. Rom. 11. 26. ** Ier. 21. 20. Rom. 9. 22.

5. Orice inimă trușafă este o scîrbă * înaintea Domnului;
hotărît **, ea nu va rămînea nepedepsită. —
* Cap. 6. 17; 8. 13. ** Cap. 12. 21.

6. Prin * dragoste și credincioșie omul ispășește nelegiuirea,
și prin frica ** de Domnul se abate dela rău. —
* Dan. 4. 27. Luc. 11. 41. ** Cap. 14. 26.

7. Cînd sînt plăcute Domnului căile cuiva,
li face prieteni chiar și pe vrăjmașii lui. —

8. Mai * bine puțin, cu dreptate,
decît mari venituri, cu strîmbătate. —
* Ps. 107, 16. Cap. 16, 18.
9. Inima * omului se gîndește pe ce
cale să meargă,
dar ** Domnul îi îndreaptă pașii. —
* Ps. 138, 21. ** Ps. 137, 23. Prov. 10, 24. Isr. 40, 23.
10. Hotărîri dumnezeiești sînt pe bu-
zele împăratului,
gura lui nu trebuie să facă greșeli
cînd judecă. —
11. Cîntarul * și cumpăna dreaptă vin
dela Domnul;
toate greutățile de cîntărit sînt lu-
crarea Lui. — * Lev. 19, 36. Cap. 11, 1.
12. Împăraților le este scribă să facă
rău,
căci prin * neprihănire se întărește
un scaun de domnie. — * Cap. 25, 2; 28, 14.
13. Buzele * neprihănite sînt plăcute
împăraților,
și ei iubesc pe celce vorbește cu ne-
prihănire. — * Cap. 24, 28; 28, 11.
14. Minia * împăratului este un vesti-
tor al morții,
dar un om înțelept trebuie s'o poto-
lească. — * Cap. 18, 12; 28, 2.
15. Seninătatea feței împăratului este
viața,
și bunăvoința * lui este ca ** o ploaie de
primăvară. — * Cap. 19, 12. ** Isr. 28, 23. Isa. 40, 1.
16. Cu cit mai mult face cîștigarea *
înțelepciunii decît a aurului!
Cu cit este mai de dorit cîștigarea
priceperii decît a argintului! —
* Cap. 8, 11, 18.
17. Călea oamenilor fără prihană este
să se ferească de rău;
aceia își păzește sufletul, care ve-
ghează asupra căii sale. —
18. Mindria * merge înaintea pieirii,
și trufia merge înaintea căderii. —
* Cap. 11, 2; 17, 18; 18, 12.
19. Mai bine să fii smerit cu cei sme-
riți,
decît să împarți prada cu cei mîn-
dri. —
20. Cine cugetă la Cuvîntul Domnu-
lui, găsește fericirea,
și cine se încrede * în Domnul este
fericit. — * Ps. 125, 1; 141, 8; 138, 1. Isa. 26, 16. Isr. 37, 7.
21. Cine are o inimă înțeleaptă este
numit priceput,
dar dulceața buzelor mărește știin-
ța. —
22. Înțelepciunea * este un izvor de
viață pentru cine o are;
dar pedeapsa nebulilor este nebulia-
lor. — * Cap. 13, 14; 14, 27.

23. Cine are o inimă * înțeleaptă, își
arată înțelepciunea cînd vorbește,
și mereu se văd învîștături noi pe
buzele lui. — * Ps. 37, 30. Mat. 22, 34.
24. Cuvintele prietenoase sînt ca un
fagur de miere,
dulci pentru suflet, și sănătoase pen-
tru oase. —
25. Multe căi * i se par bune omului,
dar la urmă duc la moarte. —
* Cap. 14, 12.
26. Cine * muncește, pentru el mun-
cește,
căci foamea lui îl îndeamnă la lu-
cră. — * Cap. 9, 12. Eccl. 3, 7.
27. Omul stricat pregătește nenoro-
cirea,
și pe buzele lui este ca un foc
aprins. —
28. Omul * neastîmpărat stîrnește cer-
turi,
și pîrlitorul ** desbină pe cei mai bu-
ni prieteni. —
* Cap. 9, 14; 15, 1; 16, 28; 20, 22. ** Cap. 17, 8.
29. Omul asupritor amăgește * pe
aproapele său,
și-l duce pe o cale, care nu este bu-
nă. — * Cap. 1, 10; etc.
30. Cine închide ochii, ca să se dedea
la gînduri stricate,
cine-și mușcă buzele, a și săvîrșit
răul. —
31. Perii * albi sînt o cunună de cinste,
ea se găsește pe calea neprihănirii. —
* Cap. 20, 29.
32. Cel * încet la minie prețuiește mai
mult decît un viteaz,
și cîpe este stăpîn pe sine prețuie-
ște mai mult decît cine cucerește ce-
tăți. — * Cap. 19, 11.
33. Se aruncă sorțul în poala hainei,
dar orice hotărîre vine dela Dom-
nul. —

- 17** 1. Mai bine o bucată * de pine us-
cată, cu pace,
decît o casă plină de cămuri, cu
ceartă! — * Cap. 15, 17.
2. Un argat cu minte stăpînește peste
fiul * care face rușine,
și va împărți moștenirea cu frații lui.
* Cap. 10, 4; 18, 20.
3. Tigaia * lămurește argintul, și cup-
torul lămurește aurul;
dar Cel ce încearcă inimile, este
Domnul. — * Ps. 26, 1. Cap. 27, 11. Isr. 17, 10. Mat. 2, 8.
4. Cel rău ascultă cu luare aminte la
buză nelegiuită,
și mincinosul pleacă urechea la lim-
ba nîmicioare. —

5. Cine * își bate joc de sărac, își bate joc de Cel ce l-a făcut ;

cine se bucură de o nenorocire, nu va rămânea nepedepsit. — *Cap. 14, 21. **Jer. 20, 20. Ohsd. 12.

6. Copiii copiilor sînt cununa * bătrînilor, și păriștil sînt slava copiilor lor. — *Ps. 127, 3; 128, 3.

7. Cuvintele alese nu se potrivesc în gura unui nebun ;

cu cît mai puțin cuvintele mincinoase în gura unui om de viță aleasă ! —

8. Darurile par o * piatră scumpă în ochii celor ce le primesc :

ori încotro se întorc, izbîndesc. — *Cap. 10, 14; 18, 4.

9. Cine * acopere o greșală, caută dragostea,

dar ** cine o pomenește mereu în vorbirile lui, desbină pe prietenii. —

10. O mustrare pătrunde mai mult pe omul priceput,

decît o sută de lovituri pe cel nebun. —

11. Cel rău nu caută decît răscoală,

dar un sol fără milă va fi trimis împotriva lui. —

12. Mai * bine să înfilănești o ursoaică jefuită de puii ei,

decît un nebun în timpul nebuniei lui. — Ohsd. 12, 3.

13. Celui ce întoarce * rău pentru bine,

nu-l va părăsi răul casa. — *Ps. 109, 4, 5.

14. Începutul unei certe este ca slobozirea unor ape ;

deaceia, curmă * cearta înainte de a se înțeți. — *Cap. 20, 3. 1 Tes. 4, 12.

15. Cel * ce iartă pe vinovat și osîndește pe cel nevinovat,

sînt amîndoi o scribă înaintea Domnului. — *Eccld. 10, 7. Cap. 24, 24. Isa. 1, 16.

16. La ce slujește argintul în mina nebului ?

Să cumpere înțelepciunea ? ... Dar * n'are minte. — *Cap. 21, 20, 26.

17. Prietenul * adevărat iubește ori-cînd,

și în nenorocire ajunge ca un frate. — *Eccld. 1, 10. Cap. 18, 24.

18. Omul * fără minte dă cheazășe,

se pune chezaș pentru aproapele său. — *Cap. 9, 1; 11, 16.

19. Cine iubește certurile iubește păcatul,

și cine-și * zidește poarta prea înal-tă, își caută pieirea. — *Cap. 18, 18.

20. Cel cu inimă prefăcută nu găsește fericirea,

și cel cu limba * stricată cade în nenorocire. — *Isa. 5, 6.

21. Cine * dă naștere unui nebun va avea întristare,

și tatăl unui nebun nu poate să se bucure. — *Cap. 20, 1; 28, 18. Vers. 20.

22. O inimă * veselă este un bun leac,

dar un ** duh mîhnit usucă casele. — *Cap. 12, 20; 15, 13, 15. **Ps. 22, 26.

23. Cel rău primește daruri pe as-cuns,

ca să succească * și căile dreptății. — *Eccld. 25, 4.

24. Înțelepciunea * este în fața omu-lui priceput,

dar ochii nebului o caută la capă-tul pămîntului. — *Cap. 24, 5. Ecc. 1, 14; 2, 1.

25. Un fiu nebun aduce necaz * tată-lui său,

și amărăciune celei ce l-a născut. — *Cap. 20, 1; 25, 20; 28, 15. Vers. 21.

26. Nu este bine să osîndești * pe cel neprîhănit la o gloabă,

nici să lovești pe cei de neam ales din pricina neprîhănitii lor. —

27. Cine * își înfrînează vorbele, cu-noaște știința,

și cine are duhul potolit este un om priceput. — *Isa. 1, 19.

28. Chiar * și un prost ar trece de în-țept dacă ar tăcea,

și de priceput dacă și-ar ținea gura. — *Iov. 28, 3.

18 1. Cel ursuz caută ce-i place lui,

se supără de orice lucru bun. —

2. Nebunului nu-i este de învîștură,

ci vrea să arate ce știe el. —

3. Cînd vine cel rău, vine și dispreț-ul ;

și odată cu rușinea, vine și ocara. —

4. Cuvintele gurii unui om sînt ca niște ape * adînci ;

izvorul înțelepciunii este ca un și-voi ** care curge într-una. — *Cap. 10, 11; 20, 5. **Ps. 78, 2.

5. Nu * este bine să ai în vedere fața celui rău,

ca să nedreptățești pe cel neprîhă-nit la judecată. —

6. Vorbele nebului aduc ceartă,

și gura lui injură pînă stîrneaște lo-vituri. —

7. Gura * nebului li aduce pieirea, și buzele li sînt o cursă pentru su-flet. — *Cap. 10, 24; 22, 10; 28, 3. Ecc. 10, 12.

8. Cuvintele * birfitorului sînt ca prăjiturile:

aluneacă pînă în fundul măruntaiei-
lor. — * Cap. 12, 19; 26, 22.

9. Cine se lenevește în lucrul lui
este frate * cu cel ce nimicește. —
* Cap. 26, 24.

10. Numele Domnului este un turn *
tare;
cel neprihănit fuge în el, și stă la
adăpost. —

* Ps. 18, 2; 27, 1; 31, 3; 47, 9; 91, 2; 144, 2.

11. Averea * este o cetate întărită
pentru cel bogat;
în închipuirea lui, ea este un zid
înalt. —

* Cap. 18, 19.

12. Înainte * de picire, inima omului
se îngimfă,
dar smerenia merge înaintea slavei. —

* Cap. 11, 2; 15, 25; 16, 18.

13. Cine răspunde fără * să fi ascu-
tat,
face o prostie și își trage rușinea. —

* Isai. 7, 34.

14. Duhul omului îl sprijinește la
boală;
dar duhul doborât de înfrîntare,
cine-l va ridica? —

15. O inimă pricepută dobîndește
știința,
și urechea celor înțelepți caută
știința. —

16. Darurile * unui om îi fac loc,
și-i deschid intrarea înaintea celor
mari. —

* Ps. 72, 20. 1 Sam. 25, 27. Cap. 17, 8; 21, 14.

17. Cel care vorbește înfrî în pricina
lui, pare că are dreptate,
dar vine celalt, și-l ia la cercetare. —

18. Sortul pune capăt neînțelegerilor,
și hotărăște între cei puternici. —

19. Frații nedreptății sînt mai greu
de cîștigat decît o cetate întărită,
și certurile lor sînt tot așa de greu
de înălturat ca zăvoarele unei case
împărâtești. —

20. Din * rodul gurii lui își satură
omul trupul,
din venitul buzelor lui se satură. —

* Cap. 12, 14; 19, 2.

21. Moartea * și viața sînt în puterea
limbii;
oricine o iubește, îi va mîca roa-
dele. —

* Mat. 12, 27.

22. Cine * găsește o nevastă bună,
găsește fericirea;
este un har pe care-l capătă dela
Domnul. —

* Cap. 18, 14; 24, 26.

23. Săracul vorbește rugîndu-se,
dar bogatul răspunde cu * asprime. —

* Isai. 3, 2.

24. Cine își face mulți prieteni, îi
face spre nenorocirea lui,
dar * este un prieten care ține mai
mult la tine decît un frate. —

* Cap. 17, 12.

19 1. Mai mult prețuiește * săracul,
care umblă în neprihănirea lui,
decît un bogat cu buze stricate și
nebun. —

* Cap. 20, 4.

2. Lipsa de știință este o pagubă
pentru cineva,
și cine aleargă neghiobește înainte,
o nimerește rău. —

3. Nebunia omului îi sucește calea,
și apoi cîrtește împotriva Domnului
cu inima * lui. —

* Ps. 37, 7.

4. Bogăția * aduce un mare număr de
prieteni,
dar săracul este părăsit de prietenul
lui. —

* Cap. 14, 20.

5. Martorul * mincinos nu rămîne ne-
pedepsit,
și cel ce spune minciuni nu va
scăpa. —

* Vers. 8. Exod. 23, 1. Deut. 19, 16, 19.
Cap. 4, 25; 21, 26.

6. Omul darnic are mulți * linguși-
tori,
și toți * sînt prieteni cu cel ce dă
daruri. —

* Cap. 20, 28. ** Cap. 12, 8; 18, 16; 21, 24.

7. Toți * frații săracului îi urăsc;
cu cît mai mult se * depărtează pri-
etenii lui de el!

El se îndreaptă spre ei cu vorbe ru-
gătoare, dar ei se fac nevăzuți. —

* Cap. 14, 20. ** Ps. 22, 24.

8. Cine capătă înțelepciunea, își iu-
bește sufletul;
cine păstrează priceperea, găsește *
fericirea. —

* Cap. 14, 20.

9. Martorul * mincinos nu rămîne ne-
pedepsit,
și celce spune minciuni va pieri. —

* Vers. 8.

10. Unui nebun nu-i șade bine să
trăiască în desfătări,
cu atît mai puțin unui rob * să stă-
pînească peste voievozi. —

* Cap. 20, 22. Ecl. 10, 8, 7.

11. Înțelepciunea * face pe om răb-
dător,
și * este o cinste pentru el să uite
greșelile. —

* Cap. 14, 29. Isai. 1, 19. ** Cap. 14, 29.

12. Minia împăratului este ca * răo-
netul unui leu,

și bunăvoința lui este ca roaua pe
iarbă. —

* Cap. 14, 14, 18; 20, 2; 28, 25. ** Isai. 14, 5.

13. Un fiu * nebun este o nenorocire
pentru tatăl său,

și** o nevastă gilecivitoare este ca o straișină de pe care picură într'una. —

* Cap. 10, 1; 24, 20; 27, 20, 26. ** Cap. 21, 9, 19; 27, 15.

14. Casa* și averea le moștenim dela părinți,

dar o** nevastă pricepută este un dar dela Domnul. —

* 2 Cor. 12, 14. ** Cap. 19, 22.

15. Lenea* te cufundă într'un somn adinc,

și sufletul molatic suferă** de foame. —

* Cap. 4, 9. ** Cap. 10, 4; 26, 13; 28, 21.

16. Cine* păzește porunca, își păzește sufletul;

cine nu veghează asupra căii sale, va muri. —

* Luc. 10, 26; 11, 28.

17. Cine* are milă de sărac, imprumută pe Domnul,

și El îi va răsplăti binefacerea. —

* Cap. 28, 27. Rom. 11, 1. Mat. 25, 42; 26, 45. 2 Cor. 8, 4, 7, 9. Ebr. 4, 15.

18. Pedepsește-ți* fiul, căci tot mai este nădejde,

dar nu dori să-l omori. —

* Cap. 13, 24; 23, 13; 29, 17.

19. Cel pe care-l apucă mânia trebuie să-și ia pedeapsa;

căci dacă-l scoți din ea, va trebui să mai faci odată lucrul acesta. —

20. Ascultă sfaturile, și primește învățătura,

ca să* fii înțelept pe viitor! —

* Ps. 37, 37.

21. Omul face multe* planuri în inima lui,

dar hotărîrea Domnului, aceea se împlinește. —

* 2 Cor. 10, 15; Ps. 33, 10, 11.

22. Ceeace face farmecul unui om este bunătatea lui;

și mai mult prețuiește un sărac decât nu mîncînos. —

23. Frica* de Domnul duce la viață, și celce o are, petrece noaptea sătul,

fără să fie cercetat de nenorocire. —

* 1 Tim. 4, 8.

24. Leneșul* își vîră mîna în strachină,

și n'o duce înapoi la gură. —

* Cap. 10, 18; 26, 13, 16.

25. Lovește* pe batjocoritor, și prostul se** va face înțelept;

muștră ț pe omul priceput, și va înțelege ștînța. —

* Cap. 21, 21. ** Deut. 15, 11. * Cap. 9, 8.

26. Cine jăluiește pe tatăl său și izgonește pe mamă-sa,

este un fiu* care aduce rușine și ocară. —

* Cap. 17, 3.

27. Încetează, fiule, să mai ascuți învățătura,

dacă ea te depărtează de învățăturile înțelepte. —

28. Un martor stricat își bate joc de dreptate,

și gura* celor răi înghite melegiurea. —

* 2 Cor. 10, 10; 20, 12, 13; 24, 7.

29. Pedepsele sînt pregătite pentru batjocoritori,

și loviturile* pentru spinările nebunilor.

* Cap. 10, 13; 24, 3.

20 1. Vinul este* batjocoritor, băuturile tari sînt gălăgioase; oricine se îmbată cu ele nu este înțelept. —

* Ps. 7, 21. Cap. 23, 29, 30. Isa. 56, 7. Osea 4, 11.

2. Frica pe care o insufă împăratul este ca* răcnetul unui leu,

cine îl supără, picătuiește** împotriva sa însuș. —

* Cap. 19, 12; 24, 15. ** Cap. 6, 26.

3. Este o cinste* pentru om să se ferească de certuri;

dar orice nebun se lasă stăpînit de apîndere. —

* Cap. 17, 24.

4. Toamna*, leneșul nu ară;

la secerat, ar vrea să strîngă roade, dar** nu este nimic! —

* Cap. 10, 4; 19, 24. ** Cap. 15, 15.

5. Sfaturile în inima omului sînt ca* niște ape adînci,

dar omul priceput știe să scoată din ele. —

* Cap. 18, 4.

6. Mulți* oameni își trimbițează bunătatea;

dar cine poate găsi un om** credincios? —

* Cap. 25, 14. Mat. 4, 3. Luc. 16, 11. ** Ps. 115, 1. Luc. 18, 8.

7. Cel neprihănit umbli în* neprihănirea lui;

ferice** de copiii lui după el! —

* 2 Cor. 1, 12. ** Ps. 27, 29; 122, 2.

8. Împăratul*, care șade pe scaunul de domnie al dreptății,

risipește orice rău cu privirea lui. —

* Vers. 26.

9. Cine* poate zice: „Mi-am curățit inima,

sînt curat de păcatul meu?“ —

* 1 Reg. 8, 46. 2 Cron. 6, 26. 2 Cor. 7, 1. Ps. 51, 5. Rom. 7, 20.

10. Două feluri de greutăți* și două feluri de măsuri,

sînt o scribă înaintea Domnului. —

* Deut. 25, 13, etc. Vers. 20. Cap. 11, 1; 16, 11. Mic. 6, 10, 11.

11. Copilul lasă să se vadă* încă din faptele lui

dacă purtarea lui va fi curată și fără prihană. —

* Mat. 7, 18.

12. Urechea care aude*, și ochiul care vede,

și pe una și pe celalt, Domnul le-a făcut. — *Eccle. 4. 11. Ps. 146. 9.

13. Nu * iubi somnul, căci vei ajunge sărac;

deschide ochii, și te vei sătura de pine. — *Cap. 6. 7; 12. 11; 18. 12. Rom. 12. 11.

14. „Rău! Rău!” zice cumpărătorul, și plecînd, se fericește. —

15. Este aur și sînt multe mîrgăritare;

dar buzele înțelepte sînt un lucru * scump. — *Isa. 28. 12, 14, 17, 18, 19. Cap. 8. 10; 9. 12.

16. Ia-î * haina, căci s'a pus cheaș pentru altul;

și ține-l zălog pentru alții. — *Cap. 22. 26, 27; 27. 12.

17. Pinea minciunii este dulce * omului,

dar mai pe urmă gura îi este plină de pietriș. — *Cap. 9. 17.

18. Planurile se pun la cale prin * sfat!

Fă * războiul cu chibzuință. —

*Cap. 15. 22; 24. 8. **Ecc. 14. 12.

19. Cine * umblă cu birfeli dă pe față lucrurile ascunse;

și cu cel ce nu-și poate ținea gura * să nu te amesteci. —

*Cap. 11. 12. **Rom. 24. 12.

20. Dacă cineva * blăstămă pe tatăl său și pe mamă-sa,

i se va stinge lumina * în mijlocul întinerecului. —

*Ecc. 12. 17. Lev. 24. 9.

21. O moștenire * repede distigată dela început,

nu va fi binecuvîntată la * sfîrșit. —

*Cap. 26. 20. **Mat. 2. 8.

22. Nu * zice: „Îi voi întoarce eu răul!”

Nădăjduiește * în Domnul, și El te va ajuta. —

*Deut. 32. 35. Cap. 17. 12; 24. 20.

Rom. 12. 17, 19. 1 Tim. 6. 12. 1 Pet. 2. 9. **2 Sam. 16. 12.

23. Domnul urăște * două feluri de greutăți,

și cinstarul mincinos nu este un lucru bun. — *Ysa. 18.

24. Domnul * îndreaptă pașii omului, dar ce înțelege omul din calea sa ? —

*Ps. 37. 23. Cap. 16. 9. Isa. 40. 23.

25. Este o cursă pentru om să facă în pripă o făgăduință sfîntă,

și abea după * ce a făcut juruința să se gîndească. —

*Ecc. 4. 4. 5.

26. Un împărat * înțelept vîntură pe cei răi,

și trece cu roata peste ei. —

*Ps. 102. 5, etc. Ysa. 9.

27. Suflarea omului este o lumină * a Domnului,

care pătrunde pînă în fundul măruntaicilor. — *1 Cor. 2. 12.

28. Bunătatea * și credincioșia păzesc pe împărat,

și el își întărește scaunul de domnie prin bunătate. — *Ps. 101. 1. Cap. 26. 14.

29. Slava tinerilor este lăria,

dar podoaba * bătrînilor sînt perii albi. — *Cap. 16. 21.

30. Mijloacele de vindecare pentru cel rău sînt bătăile

și vinătăile pînă la rană. —

21. Inima împăratului este ca un rîu de apă în mina Domnului,

pe care îl îndreaptă încotro vrea. —

2. Omul * socotește că toate căile lui sînt fără prihană,

dar * Cel ce cercetează inimile este Domnul. — *Cap. 16. 2. **Cap. 14. 12. Luc. 12. 12.

3. A * face dreptate și judecată, este mai plăcut Domnului decît jertfele. —

*1 Sam. 15. 22. Ps. 50. 9. Cap. 12. 8. Isa. 1. 11, etc. Osea 6. 6. Mic. 6. 7, 8.

4. Privirile * trufașe și inima îngim-fată,

această candelă a celor răi, nu este decît păcat. — *Cap. 6. 17.

5. Planurile * omului harnic nu duc de cit la belșug,

dar celce lucrează cu grabă n'ajunge de cit la lipsă. — *Cap. 16. 4; 12. 4.

6. Comorile distigate * cu o limbă mincinoasă

sînt o deșertăciune care fuge, și ele duc la moarte. — *Cap. 16. 2; 12. 11; 26. 12. Ps. 12. 2.

7. Silnicia celor răi îi mătură,

pentru că nu vor să facă ce este drept. —

8. Cel visovat merge pe căi sucite,

dar cel nevinovat face ce este bine.

9. Mai * bine să locuiești într'un colț pe acoperis,

decît cu o nevastă gîlcevitore într'o casă mare. — *Ysa. 26. Cap. 18. 12; 26. 24; 37. 12.

10. Sufletul * celui rău dorește răul, semenul lui n'are nici o trecere înaintea lui. —

*Isa. 4. 5.

11. Cînd * este pedepsit batjocoritorul, prostul se face înțelept;

și cînd se dă învățătură celui înțelept, el capătă știință. — *Cap. 12. 10.

12. Cel neprihănit * se uită la casa celui rău,

și vede ce repede sînt aruncați cei răi în nenorocire. —

*Mat. 7. 2; 18. 20, etc. Isa. 2. 12.

13. Cine își astupă urechea la strigătul săracului,

nici el nu va căpăta răspuns, cînd va striga. —

14. Un dar * făcut în taină potolește minia, —

și o mîtă dată pe ascuns potolește cea mai puternică minie. —

* Cap. 17, 3, 22; 18, 28.

15. Este o bucurie pentru cel neprihănit să facă ce este bine, —

dar * pentru ceia ce fac răul este o groază. —

* Cap. 16, 26.

16. Omul care se abate dela calea înțelepciunii,

se va odihni în adunarea celor morți. —

17. Cine iubește petrecerile va duce lipsă, —

și cine iubește visul și untdelemnul dresurilor nu se îmbogățește. —

18. Cel rău slujește ca preț de răscumpărare * pentru cel neprihănit, —

și cel stricat, pentru oamenii fără prihană. —

* Cap. 11, 3. Isa. 48, 2, 4.

19. Mai * bine să locuiești într'un pămînt pustiu,

de cît cu o nevastă gîlcevitoare și supărăcioasă. —

* Prov. 2.

20. Comori * de preț și untdelemn sînt în locuința celui înțelept,

dar omul fără minte le risipește. —

* Ps. 119, 3. Mat. 23, 3, 4.

21. Cine * urmărește neprihănirea și bunătatea,

găsește viață, neprihănire și slavă. —

* Cap. 10, 3. Mat. 5, 4.

22. Înțeleptul cucerește cetatea * vitejilor,

și doboară puterea în care se încredea. —

* Ecl. 9, 14, etc.

23. Cine * își păzește gura și limba,

își scutește sufletul de multe necazuri. —

* Cap. 12, 17; 13, 3; 18, 21. Iac. 3, 2.

24. Cel mîndru și trufaș se cheamă batjocoritor:

el lucrează cu aprinderea îngîmfării.

25. Poftele leneșului * îl omoară, —

pentru că nu vrea să lucreze cu minile. —

* Cap. 12, 4.

26. Toată ziua o duce numai în poftă: —

dar cel * neprihănit dă fără agrecenie. —

* Ps. 27, 25; 112, 9.

27. Jertfa * celor răi este o scribă înaintea Domnului,

cu cît mai mult cînd o aduc cu gînduri nelegiuite. —

* Ps. 50, 9. Cap. 10, 3. Isa. 66, 3. Ier. 4, 20. Amos 5, 22.

28. Martorul * mincinos va pieri, —

dar omul care ascultă bine va vorbi totdeauna cu izbindă. —

* Cap. 19, 4, 9.

29. Cel rău ia o înfățișare nerușinată, —

dar omul fără prihană își îmbunătățește calea. —

30. Nici * înțelepciunea, nici priceperea,

nici statul n'ajută împotriva Domnului. —

* Isa. 40, 26. Ier. 2, 22. Psal. 6, 20.

31. Calul * este pregătît pentru ziua bătăliei,

dar biruința * este a Domnului. —

* Ps. 20, 7; 22, 27. Isa. 31, 1. ** Ps. 2, 8.

22 1. Un nume * bun este mai de

dorit decît o bogăție mare, —

și a fi iubit prețuiește mai mult decît argintul și aurul. —

* Ecl. 7, 1.

2. Bogatul * și săracul se întîlnesc: —

Domnul * i-a făcut și pe unul și pe altul. —

* Cap. 20, 12. 1 Cor. 12, 21. ** Ier. 22, 12. Cap. 14, 21.

3. Omul * chibzuit vede memorocirea și se ascunde,

dar cei proști merg înainte și sînt pedepsiți. —

* Cap. 14, 10; 17, 12.

4. Răsplata * smereniei, a fricii de Domnul,

este bogăția, slava și viața. —

* Ps. 112, 3. Mat. 6, 10.

5. Spini * și curse sînt pe calea omului stricat:

cel * ce-și păzește sufletul se depărtează de ele. —

* Cap. 12, 22. ** 1 Iac. 4, 12.

6. Învăț * pe copil calea pe care trebuie s'o urmeze,

și cînd va îmbătrîni, nu se va abate dela ea. —

* Ecl. 4, 4. 1 Tim. 3, 15.

7. Bogatul * stăpînește peste cei săraci,

și cel ce ia cu împrumut, este robul celui ce-i dă cu împrumut. —

* Iac. 2, 4.

8. Cine * samăn neleguire, neleguire va secera,

și nuiaua nelegiurii lui este gata. —

* Ier. 4, 3. Osea 10, 12.

9. Omul milostiv * va fi binecuvîntat, —

pentru că dă săracului din pînea lui.

* 2 Cor. 9, 4.

10. Izgonește * pe batjocoritor, și cearta se va sfîrși,

nelîntelegeriile și ocările vor înceta. —

* Psal. 21, 9, 10. Ps. 104, 3.

11. Cine * iubește curăția inimii,

și are bunăvoința pe buze, este prieten cu împăratul. —

* Ps. 101, 4. Cap. 20, 12.

12. Ochii Domnului păzesc pe cel ce are știință,

dar înfruntă cuvintele celui stricat.

13. Leneșul * zice: „Afară este un leu, —

care m'ar putea ucide pe uliță!” —

* Cap. 26, 12.

14. Gura * curvelor este o groapă adîncă;

pe cine vrea să-l pedepsească Domnul, acela ** cade în ea. —

* Cap. 11. 18; 1. 3; 7. 8; 10. 25. ** Ecl. 7. 26.

15. Nebunia este lipită de inima copilului,

dar nălăua * certării o va deslipi de el. —

* Cap. 12. 24; 15. 12; 22. 13; 14; 26. 15, 17.

16. Cine asuprește pe sărac ca să-și mărească averia,

va trebui să dea și el altuia mai bogat și va duce lipsă. —

17. Pleacă-ți urechea, și ascultă cuvintele înțelepților,

și la învățătura mea în inimă.

18. Căci este bine să le păstrezi în-lăuntrul tău,

și să-ți fie toate de odată pe buze. —

19. Pentru ca să-ți pui încrederea în Domnul,

vreau să te învăț eu astăzi, da, pe tine.

20. N'am așternut eu oare în scris pentru tine

sfaturi * și cugetări, * Cap. 8. 4.

21. ca * să te învăț lucruri temeinice, cuvinte adevărate,

ca ** să răspunzi cu vorbe adevărate

celui ce te trimete ? — * Luc. 1. 3. 4. ** Ps. 33. 13.

22. Nu * despuia pe sărac, pentru că este sărac,

și nu asupri ** pe nenorocitul care stă la poartă !

* Ecl. 10. 4, 14; Ps. 10. 18. ** Ecl. 7. 10. Mat. 23. 4.

23. Căci * Domnul le va apăra pricina lor,

și va despuia viața celor ce-l despozie. —

* 1 Sam. 24. 12; 26. 20. Ps. 12. 3; 35. 4, 10; 58. 2; 140. 12. Cap. 22. 13. 37. 31. 36.

24. Nu te împrieteni cu omul minios, și nu te însoți cu omul iute la minie,

25. ca nu cumva să te deprinzi cu cărările lui,

și să-ți ajungă o cursă pentru suflet. —

26. Nu * fi printre cei ce pun cheazăii,

printre cei ce dau zălog pentru datorii.

* Cap. 8. 1; 11. 15.

27. Căci dacă n'ai cu ce să plătești, pentru ce ai voi să îți * se ia patul de supt tine ?

* Cap. 20. 14.

28. Nu * muta hotarul cel vechi, pe care l-au așezat părinții tăi. —

* Deut. 19. 14; 27. 17. Cap. 22. 28.

29. Dacă vezi un om iscusit în lucrul lui, acela poate sta lângă împărați,

nu lângă oamenii de rînd.

23. 1. Dacă stai la masă la unul din cei mari,

ia seama ce ai dîlnaite :

2. pune-ți un cuțit în gît,

dacă ești prea lacom.

3. Nu poți mincările lui alese,

căci sînt o hrană înepelătoare.

4. Nu * te chinui ca să te îmbogățești, nu-ți pune ** priceperea în această.

* Cap. 28. 20. 1 Tim. 6. 9, 10. ** Cap. 1. 3. Rom. 12. 16.

5. Abia ți-ai aruncat ochii spre ea și nu mai este ;

căci bogăția își face aripi,

și, ca vulturul, își ia sborul spre ceruri.

6. Nu * mînca pînea celui ** pîsmăș, și nu poți mincările lui alese,

* Ps. 143. 4. ** Deut. 15. 9.

7. căci el este ca unul care își face socotelile în suflet.

„Mîncă și bea“, îți * va zice el ;

dar inima lui nu este cu tine. * Ps. 33. 2.

8. Bucata pe care ai mîncat-o, o vei vărsa,

și cuvintele plăcute pe cari le vei spune, sînt perdute.

9. Nu vorbi la * urechea celui nebun, căci el nesocotește cuvintele tale înțelepte.

* Cap. 9. 8. Mat. 7. 6.

10. Nu * muta hotarul văduvei, și nu intra în ogrorul orfanilor,

* Deut. 19. 14; 27. 17. Cap. 22. 26.

11. Abia * răzbunătorul lor este puternic :

El le va apăra pricina împotriva ta.

* Lev. 25. 21. Cap. 22. 26.

12. Deschide-ți inima la învățătură, și urechile la cuvintele științei.

13. Nu * cruța copilul de muștrare, căci dacă-l vei lăsa cu nălăua, nu va muri.

* Cap. 13. 24; 15. 20; 22. 15; 26. 14, 17.

14. Lovindu-l cu nălăua,

îi * scoți sufletul din locuința morților.

* 1 Cor. 6. 6.

15. Fiule, dacă-ți * va fi inima înțeleaptă,

inima mea se va bucura ;

* Vulg. 24. 26. Cap. 20. 9.

16. și lăuntru meu se va veseli, cînd buzele tale vor spune ce este bine.

17. Să nu-ți pîsmuiești inima * pe cei păcătoși,

ci ** să aiă totdeauna frică de Domnul ;

* Ps. 37. 1; 39. 3. Cap. 8. 11; 24. 1. ** Cap. 28. 14.

18. căci * este o răspălată, și nu ți se va tăia nădejdea.

* Ps. 37. 37. Cap. 24. Luc. 19. 26.

19. Ascultă, fiule, și fii înțelept ;

Indreaptă-ți* inima pe calea cea dreaptă. *Cap. 4, 26.

20. Nu* fi printre ceice beau vin, nici printre ceice se îmbuibază cu carne. *Isa. 5, 22; Mat. 24, 49; Luc. 21, 34; Rom. 13, 13; Efez. 5, 18.

21. Căci bețivul și cel ce se dedă la îmbuibare sârcălesc, și așipirea te face să porți* zdrențe. *Cap. 18, 16.

22. Ascultă* pe tatăl tău, care te-a născut, și nu sesocoti pe mamă-ta, când a îmbătrânit. *Cap. 1, 8; 20, 17; Efez. 6, 1, 2.

23. Cumpără* adevărul, și nu-l vinde, înțelepciunea, învățătura și priceperea. *Cap. 4, 6, 7; Mat. 13, 44.

24. Tatăl* celui neprihănit se veselește, și cel ce dă naștere unui înțelept se bucură. *Cap. 10, 1; 26, 20; Vers. 15.

25. Să se bucore tatăl tău și mama ta, să se veselească cea care te-a născut.

26. Fiule, dă-mi inima ta, și să găsească plăcere ochii tăi în căile mele.

27. Căci* curva este o groapă adâncă, și strălăna o fântână strimă. *Cap. 20, 14.

28. Ea* plindește ca un hoț, și mărește între oameni numărul celor stricați. *Cap. 7, 12; Ecl. 7, 20.

29. Ale* cui sînt vaielele? Ale cui sînt ostăriile? Ale cui sînt neînțelegerile?

Ale cui sînt plîngerile? Ale cui sînt rănirile fără pricină?

Ai cui sînt ochii** roși? *Isa. 5, 11, 22. **Ps. 69, 12.

30. Ale celor ce* infirzie la vin, și se duc să golească paharul cu vin amestecat. *Cap. 20, 1. Efez. 5, 18.

31. Nu te uita la vin* cînd curge roș și face mîrgăritare în pahar; el alunecă ușor, *Ps. 75, 8. Cap. 9, 2.

32. dar pe urmă ca un șarpe mușcă și înțeapă ca un basilisc.

33. Ochii și se vor uita după femeile altora, și inima îți va vorbi prostii.

34. Vei fi ca un om culcat în mijlocul mării,

ca un om culcat pe virful unui cartag.

35. „M'a lovit*... dar nu mă doare!... M'a bătut... dar nu** simt nimic! Cînd mă voi trezi? Mai vreau vin!”

*Cap. 27, 20; Ier. 5, 2. **Efez. 6, 10; 1 Tim. 3, 10; Ier. 5, 2.

24. 1. Nu pismui* pe oamenii cei răi.

și nu** dori să fii cu ei; *Ps. 27, 1, etc.; Ps. 8, Cap. 9, 11; 25, 17; Vers. 18. **Cap. 1, 18.

2. căci* inima lor se gîndește la prăpăd, și buzele lor vorbesc nelegiuiri. — *Ps. 20, 7.

3. Prin înțelepciune se înalță o casă, și prin pricepere se întărește;

4. prin știință se umplu cămările ei de toate bunățiile de preț și plăcute.

5. Un om* înțelept este plin de putere, și cel priceput își oțelește vîlaga. *Cap. 21, 22; Ecl. 9, 10.

6. Căci* prin măsuri chibzuite cîștigă bătaia, și prin marele număr al sfințicilor ai biruința. — *Cap. 11, 24; 26, 22; 29, 18; Luc. 14, 21.

7. Înțelepciunea este prea* înaltă pentru cel nebul: el nu va deschide gura la judecătă. — *Ps. 25, 8. Cap. 14, 6.

8. Cine se* gîndește să facă rău, se cheamă un om plin de răutate. — *Rom. 1, 20.

9. Cîndul celui nebul nu este decît păcat, și batjocoritorul este o scîrbă pentru oameni. —

10. Dacă slăbești în ziua necazului, mică îți este puterea. —

11. Izbăvește* pe cei tirîți la moarte, și scapă pe ceice sînt aproape să fie junghiați. — *Ps. 32, 4. Isa. 58, 6, 7. 1 Ioan. 3, 16.

12. Dacă zici: „Ah! n'am știut!”... Crezi că nu vede Celce* cîntărește inimile

și Celce veghează asupra sufletului tău?

Și nu va răsplăti El fiecăruia după** faptele lui? — *Cap. 29, 2. **Ier. 34, 21. Ps. 42, 22; Ier. 32, 19; Rom. 2, 6. Apoc. 3, 12; 22, 12.

13. Fiule, mîنینă* miere, căci este bună,

și fagurul de miere este dulce pentru cerul gurii tale. *Cant. 5, 1.

14. Tot* așa, și înțelepciunea este bună pentru sufletul tău: dacă o vei găsi, ai un viitor**, și nu ți se va tăia nădejdea. — *Ps. 128, 10; 129, 102. **Cap. 23, 18.

15. Nu* întinde curse, nelegiuitule, la locuința celui neprihănit, și nu-i turbura odihna. *Ps. 35, 9, 10.

16. Căci* cel neprihănit de șapte ori cade, și se ridică,

dar²² cei răi se prăbușesc în nenorocire.

²² Lev. 2, 10. Ps. 34, 10; 37, 24. Mîc. 2, 9.

17. Nu²³ te bucura de căderea vrjmașului tău,

și să nu ți se veselească inima cînd se poticnește el.

²³ Lev. 21, 20. Ps. 35, 16, 19. Cap. 17, 5. Eccl. 10, 1.

18. ca nu cumva Domnul să vadă, să nu-l plăcă,

și să-Și întoarcă minia dela el. —

19. Nu²⁴ te minia din pricina celor ce fac rău,

și nu pizmui pe cei răi!

²⁴ Ps. 37, 1; 118, 5. Cap. 20, 17. Yer. 1, 1.

20. Căci²⁵ cel ce face răul n'are niciun viitor,

și lumina²⁶ celor răi se stinge. —

²⁵ Ps. 37, 3. ²⁶ Lev. 24, 2; 21, 17. Cap. 13, 9; 20, 20.

21. Fiule, teme-te²⁷ de Domnul și de împăratul;

și să nu te amesteci cu cei neastîmpărați!

²⁷ Rom. 12, 1. 1 Pet. 3, 17.

22. Căci deodată le va veni pieirea, și cine poate ști așiripitul amîndorora! —

23. Iată ce mai spun înțelepții:

„Nu²⁸ este bine să ai în vedere fața oamenilor în judecări.” —

²⁸ Lev. 19, 15. Deut. 1, 17; 16, 19. Cap. 16, 5; 20, 21. Ioan. 1, 24.

24. Pe cine²⁹ zice celui rău: „Tu ești bun!”

El blastămă popoarele, și-l urîsc neamurile.

²⁹ Cap. 17, 10. Isa. 5, 20.

25. Dar celor ce judecă drept le merge bine,

și o mare binecuvîntare vine peste ei. —

26. Un răspuns bun este

ca un sărut pe buze.

27. Vezi-ți³⁰ înfi de treburi afară,

îngrijește de lucrul cîmpului,

și apoi apucă-te să-ți zidești casa. —

³⁰ 1 Reg. 5, 17, 18. Luc. 14, 28.

28. Nu³¹ vorbi în chip ușuratic împotriva aproapelui tău;

ori ai vrea să înșeli cu buzele tale? —

³¹ Eccl. 4, 20.

29. Nu³² zice: „Cum mi-a făcut el așa am să-i fac și eu,

li voi răsplăti după faptele lui!” —

³² Cap. 20, 23. Mat. 5, 39, 44. Rom. 12, 17, 19.

30. Am trecut pe lingă ogrorul unui leneș,

și pe lingă viaa unui om fără minte.

31. Și era³³ numai spini,

acoperit de mărăcini,

și zidul de piatră era prăbușit. ³³ Fac. 3, 18.

32. M'am uitat bine și cu luare aminte,

și am tras învățătură din ce am văzut.

33. „Să mai dorm puțin”, să mai ațipesc puțin,

să mai încruciez minile puțin ca să mă odihnesc!³⁴...

³⁴ Cap. 4, 8, 9, 10.

34. Și sărăcia vine peste tine pe neașteptate,

ca un hoț, și lipsa, ca un om înarmat.

25 1. Iată încă³⁵ vreo câteva din Pildele lui Solomon, strînse de oamenii lui Ezechia, împăratul lui Iuda. —

³⁵ 1 Reg. 4, 29.

2. Slava³⁶ lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor,

dar slava împăraților stă în cercetarea³⁷ lucrurilor. —

³⁶ Deut. 30, 20. Rom. 11, 25. ³⁷ Lev. 20, 26.

3. Înălțimea cerurilor, adîncimea pămîntului,

și inima împăraților sînt nepătrunse. —

4. Scoate³⁸ zgura din argint, și argintarul va face din el un vas ales.

³⁸ 2 Tim. 2, 20.

5. Scoate³⁹ și pe cel rău dinaintea împăratului,

și scaunul lui de domnie⁴⁰ se va întări prin neprihănire. —

³⁹ Cap. 20, 5. ⁴⁰ Cap. 10, 12; 20, 14.

6. Nu te fîli înaintea împăratului, și nu lua locul celor mari;

7. căci⁴¹ este mai bine să ți se zică: „Sue-te mai sus!”

decît să fii pogorît înaintea voivodului

pe care ți-l vîd ochii. —

⁴¹ Lev. 14, 8, 9, 10.

8. Nu⁴² te grăbi să te ieși la ceartă, ca nu cumva la urmă să nu știi ce să faci,

cînd te va lua la ocări aproapele tău. —

⁴² Cap. 17, 14. Mat. 5, 25.

9. Apără-ți⁴³ pricina împotriva aproapelui tău,

dar nu da pe față taina altuia,

⁴³ Mat. 5, 25; 23, 18.

10. ca nu cumva, aflînd-o cineva, să te umple de rușine,

și să-ți iasă nume rău care să nu se mai ștergă. —

11. Un cuvînt spus la vremea potrivită,

este ca niște mere⁴⁴ de aur într'un coșuleț de argint. —

⁴⁴ Cap. 25, 26. Isa. 60, 4.

12. Ca o verigă de aur și o podoabă de aur curat,

asa este înțeleptul care mustră, pentru o ureche ascultătoare. —

13. Ca * răcoreala săpezii pe vremea secerişului,
aşa este un sol credincios pentru cel
ce-l trimete:

el înviorează sufletul stăpînului său.
+ Cap. 10, 17.

14. Ca norii * şi vîntul fără ploaie,
aşa este un om care ** se laudă pe
nedrept cu dărniciile lui. —

+ Isaia 57. ** Cap. 10, 4.

15. Prin * răbdare se înduplecă un
voivod,
şi o limbă dulce poate zdrobi oase.

+ Psal. 38, 4, etc. 1 Sam. 25, 34, etc. Cap. 25, 1; 28, 14.

16. Dacă * dai peste miere, nu mîlca
decît atît cît îţi ajunge,
ca să nu îţi se scribească şi s'o verşi
din gură. —

+ Prov. 27.

17. Calcă rar în casa aproapelui tău,
ca să nu se sature de tine şi să te
urască. —

18. Ca un buzdugan, ca o sabie şi
ca o săgeată ascuţită,

aşa este un om care * face o mărtu-
riare mincinoasă împotriva aproapelui
său. —

+ Ps. 57, 4; 100, 3, 4. Cap. 12, 18.

19. Ca un dinte stricat şi ca un picior
care şchiopătează,

aşa este încrederea într'un stricat la
ziua necazului. —

20. Ca unul care îşi scoate haina pe
o zi rece, sau vară oţet pe silitră,

aşa este cine cîntă cîntece unei inimi
în memorocire. —

21. Dacă * este flămînd vrăjmaşul
tău, dă-i pine să mănînce,
dăcî-i este sete, dă-i apă să bea.

+ Deut. 10, 16. Rom. 12, 18.

22. Cîci * făcînd aşa, aduni cărbuni
aprinşi pe capul lui,

şi ** Domnul îţi va răsplăti. —

+ Ezech. 25, 4, 5. Mat. 5, 24. Rom. 12, 20. ** 2 Sam. 16, 12.

23. Vîntul * de miazănoapte aduce
ploaia,
şi limba ** cleveţitoare aduce o faţă
mîhnită. —

+ Iov 27, 22. ** Ps. 137, 6.

24. Mai * bine să locuieşti într'un
colţ pe acoperiş,

decît să locuieşti într'o casă mare
cu o nevastă gilcevitoare. —

+ Cap. 18, 19; 21, 9, 10.

25. Ca apa prouspătată pentru un om
obosit,

aşa este o veste bună venită dintr'o
ţară depărtată. —

26. Ca o fîntină turbure şi ca un iz-
vor stricat,

aşa este cel neprihănit care se cla-
timă înaintea celui rău. —

27. Nu * este bine să mănînci multă
miere:

tot aşa, nu este o cinste să ** alergi
după slava ta însuţi. —

+ Prov. 16. ** Cap. 27, 2.

28. Omul care * nu este stăpîn pe
sine,
este ca o cetate surpră şi fără zi-
duri.

+ Cap. 18, 25.

26 1. Cum nu se potriveşte zăpada
vara, şi * ploaia în timpul sece-
rişului,

aşa nu se potriveşte slava pentru un
nebun.

+ 1 Sam. 13, 17.

2. Cum sare vrabia încoace şi în-
colo şi cum zboară rîndunica,

aşa nu nimereşte blestemul * neîn-
temeiat. —

+ Num. 23, 8. Deut. 28, 4.

3. Biciul * este pentru cal, friul pen-
tru măgar,

şi mlausa pentru spinarea nebuni-
lor. —

+ Ps. 102, 9. Cap. 10, 13.

4. Nu răspunde nebunului după ne-
bunia lui,

ca să nu semeni şi tu cu el. —

5. Răspunde * însă nebunului după
nebunia lui,

ca să nu se creadă înţelept. —

+ Mat. 15, 1—4; 23, 34.—27.

6. Celce trimete o solie printr'un ne-
bun,

îşi taie singur picioarele, şi bea ne-
dreptatea. —

7. Cum sînt picioarele ologului,
aşa este şi o vorbă înţeleaptă în gu-
ra unor nebuni. —

8. Cum ai pune o piatră în praştie,
aşa este cînd dai mărire unui ne-
bun. —

9. Ca un spin care vine în mina unui
om beat,

aşa este o vorbă înţeleaptă în gura
nebunilor. —

10. Ca un arcaş care rîneşte pe toată
lumea,

aşa este celce tocmeşte pe nebuni şi
pe înfal veniţi. —

11. Cum * se întoarce cînele la ce a
vîrşat,

aşa se întoarce nebunul ** la nebu-
nia lui. —

+ 2 Pet. 2, 22. ** Ezech. 8, 12.

12. Dacă vezi * un om care se crede
înţelept,

poţi să ai mai multă mîdejde pentru
un nebun decît pentru el. —

+ Cap. 26, 25. Luc. 14, 11. Rom. 12, 18. Apoc. 8, 17.

13. Leneşul * zice: „Afară este un leu,
pe uliţe este un leu!

+ Cap. 26, 12.

14. Cum se învîrtește ușa pe ținîle ei,
așa se învîrtește leneșul * în patul lui.

* Cap. 19, 24.

15. Leneșul își viră mina în bîld,
și-i vine greu s'o ducă iarăși la gură. —

16. Leneșul se crede mai înțelept
decît șapte oameni cari răspund cu judecată.

17. Un trecător care se amestecă într-o ceartă care nu-l privește,
este ca unul care apucă un cîine de urechi.

18. Ca nebunul care aruncă
săgeți aprinse și ucigătoare,

19. așa este omul care înșală pe aproapele său,

și apoi zice: „Am * vrut doar să glumesc!” —

* Ecl. 5, 4.

20. Cînd nu mai sînt lemne, focul se stinge;

și cînd nu * mai este niciun clevetitor,
cearta se potolește.

* Cap. 22, 10.

21. După cum * cărbunele face jăritic,
și lemnul foc,

tot așa și omul gilceviitor aprinde cearta.

* Cap. 25, 18; 26, 20.

22. Cuvintele * clevetitorului sînt ca niște prăjituri,
aluneacă pînă în fundul măruntaielelor. —

* Cap. 18, 6.

23. Ca zgura de argint pusă pe un ciob de pămînt,

asa sînt buzele aprinse și o inimă rea.

24. Celce urîște se prefacă cu buzele lui,

și laîuntru lui pregătește înșelăciunea.

25. Cînd * îți vorbește cu glas dulce,
nu-l crede,

căci șapte uriciuni sînt în inima lui.

* Ps. 28, 2; Ier. 9, 8.

26. Chiar dacă-și ascunde ura în prefăcătorie,

totuș răutatea lui se va descoperi în adunare. —

27. Cine * sapă groapa altuia cade el în ea,

și piatra se întoarce peste cel ce o prăvălește.

* Ps. 7, 15; 18, 6; 19, 2; 37, 6. Cap. 26, 10. Ecl. 10, 8.

28. Limba mincinoasă urîște pe cei pe cari-i doboară ea,

și gura lingușitoare pregătește pieirea. —

27. Nu * te fîli cu zua de mine,
căci nu știi ce poate aduce o zi. —

* Luc. 12, 19, 20. Iac. 4, 13, etc.

2. Să te laude altul *, nu gura ta,
un străin, nu buzele tale.

* Cap. 26, 27.

3. Piatra este grea, și nisipul este greu,

dar supărarea pe care o pricinuieste
nebunul este mai grea de cît amîndouă. —

4. Furia este fără milă și mînia năvalnică,

dar cine * poate sta împotriva
geoziei? —

* I. Ioan. 3, 12.

5. Mai bine o muștrare * pe față
de cît o prietenie ascunsă. —

* Cap. 26, 28. Gal. 2, 14.

6. Rănile * făcute de un prieten
dovelesc credincioșia lui,

dar sărutările unui vrîjmaș sînt mincinoase. —

* Ps. 141, 5.

7. Sătulul calcă în picioare fagurul
de miere,

dar pentru cel * flămînd toate amărăciunile sînt dulci. —

* Ier. 4, 7.

8. Ca pasărea plecată din cuibul ei,
asa este omul plecat din locul său.

9. Cum înveseleşte untdelemnul și tămia inima,

asa de dulci sînt sfaturile pline de dragoste ale unui prieten. —

10. Nu părăsi pe prietenul tău și pe prietenul tatălui tău,

dar nu intra în casa fratelui tău în ziua necazului tău:

mai * bine un vecin aproape de cît
un frate departe. —

* Cap. 17, 17; 18, 24. Cap. 18, 7.

11. Fiule *, fii înțelept, și înveseleşte-
mi inima,

și ** atunci voi putea răspunde celui
ce mă batjocorește. —

* Cap. 10, 1; 26, 14, 24. ** Ps. 127, 6.

12. Omul chibzuit * vede răul și se ascunde;

dar proștii merg spre el și sînt pedepsiți. —

* Cap. 22, 3.

13. Ia-i * haina, căci s'a pus chezaș
pentru altul,

ia-l zălog în locul unei străine. —

* Ecl. 23, 26. Cap. 22, 16.

14. Binecuvîntarea aproapelui cu glas tare
dis de dimineață,

este privită ca un blestem. —

15. O * strașină, care picură acurmat într-o zi de ploaie,

și o nevastă gilceviitoare sînt tot una.

* Cap. 18, 18.

16. Cine o oprește, parcă oprește vinul,

și parcă ține untdelemnul la mîna dreaptă. —

17. După cum ferul ascute ferul, tot așa și omul aștă minia altui om. —

18. Cine * îngrijește de un smochin va mîncea din rodul lui,

și cine-și păzește stăpînul va fi prețuit. —

19. Cum răspunde în apă fața la față, așa răspunde inima omului inimii omului. —

20. După cum locuința morților * și adîncul nu se pot sătura,

tot așa nici ochii * omului nu se pot sătura. —

21. Ce este tîgăia * pentru lămurirea argintului și cuptorul pentru lămurirea aurului:

aceea este bunul nume pentru un om. —

22. Pe nebun chiar * dacă l-ai pisa cu pistilogul în pluș, în mijlocul grăunțelor,

nebulia tot n'ar ieși din el. —

23. Îngrijește bine de oile tale, și la seama la turmele tale.

24. Căci nici o bogăție nu ține vecinic, și nici cununa nu rămîne pe vecie. —

25. După ce se ridică finul *, se arată verdeța nouă,

și ierburile de pe munți sînt strînse. —

26. Mieii sînt pentru îmbrăcăminte, și țapii pentru plata ogorului;

27. laptele caprelor și-ajunge pentru hrana ta, a casei tale,

și pentru întreținerea slujnicilor tale.

28 1. Cel rău * fuge fără să fie urmărit,

dar cel neprihănit îndrăznește ca un leu tînăr. —

2. Cînd este răscoală într-o țară, sînt mulți capi,

dar cu un om priceput și încercat, domnia dăinuiește. —

3. Un om * sărac care apasă pe cei obișduiți,

este ca o rupere de nori care aduce lipsă de pînă. —

4. Celce * părăsesc legea, laudă pe cel rău,

dar ** celce păsesc legea se minie pe el. —

5. Oamenii * dedași la rău nu înțeleg ce este drept,

dar celce ** caută pe Domnul înțeleg totul. —

6. Mai * mult prețuiește săracul care umblă în neprihănirea lui,

decît bogatul care umblă pe căi sucite. —

7. Celce * păzește legea, este un fiu priceput,

dar celce ** umblă cu cei desfrînați face rușine tatălui său. —

8. Cine * își înmulțește avuțiile prin dobîndă și camătă,

le strînge pentru celce are milă de săraci. —

9. Dacă cineva își întoarce urechea ca să n'asculte legea,

chiar * și rugăciunea lui este o scribă. —

10. Cine * rătăcește pe oamenii fără prihană pe calea cea rea,

cade în groapa pe care a săpat-o,

dar ** oamenii fără prihană moștănesc fericirea. —

11. Omul bogat se crede înțelept,

dar săracul care este priceput îl cerețează. —

12. Cînd * biruiesc cei neprihăniți, este o mare slavă,

dar cînd se înalță cei răi, fiecare se ascunde. —

13. Cine * își ascunde fărădelegile, nu propășește,

dar cine le mărturișește și se lasă de ele, capătă îndurare. —

14. Ferice de omul care * se teme ne-
contentit,

dar ** cel ce-și împietrește inima cade în amoroșire. —

15. Ca un leu * care răcește și ca un urs flămînd,

asa este ** cel rău care stăpînește peste un popor sărac. —

16. Un voivod fără pricepere își înmulțește faptele de asuprire,

dar cel ce urăște lăcomia își lungeste zilele. —

17. Un om * al cărui cuget este încălcat cu sîngele altuia,

fuge pînă la groapă: nimeni să nu-l oprească. —

18. Cine * umblă în neprihănire, găsește mintuirea,

dar cine ** umblă pe două căi strîmbe cade într-o groapă. —

19. Cine* își lucrează timpul are belșug de pine,
dar cine aleargă după lucruri de nimic are belșug de sărăcie. — *Cap. 12, 11.

20. Un om credincios este năpădit de binecuvântări,
dar* celce vrea să se îmbogățească repede nu rămâne nepedepsit. —

*Cap. 12, 11; 28, 21; 28, 4. Vers. 22, 1 Tim. 4, 9.

21. Nu este bine să* cauți la fața oamenilor;
chiar pentru* o bucată de pine poate un om să se dedea la păcat. —

*Cap. 12, 8; 24, 26. **Ecc. 12, 12.

22. Un om* pizmas se grăbește să se îmbogățească,
și nu știe că lipsa va veni peste el. —

*Vers. 20.

23. Cine* mustră pe alții, găsește mai multă bunăvoință pe urmă,
decît cel cu limba lingușitoare. —

*Cap. 27, 3, 4.

24. Cine fură pe tatăl său și pe mama sa, și zice că nu este un păcat,
este tovarăș* cu nimicitorul. —

**Cap. 2, 9.

25. Cel lacom* stîrnește certuri,
dar** celce se încrede în Domnul este săturat din belșug. —

*Cap. 12, 10. **1 Tim. 4, 4.

26. Cine se încrede în inima lui este un nebun,
dar cine umblă în înțelepciune va fi mintuit. —

27. Cine* dă săracului, nu duce lipsă,
dar cine închide ochii, este încărcat cu blesteme. — *Deut. 15, 7, etc. Cap. 12, 17; 22, 9.

28. Cînd* se înalță cei răi, fiecare** se ascunde,
dar cînd pier ei, cei buni se înmulțesc. —

*Vers. 22. Cap. 28, 2. **1 Cor. 14, 4.

29 1. Un* om care se împotrivește tuturor mustrărilor,
va fi zdrobit deodată și fără leac. —

*1 Sam. 2, 36. 2 Cron. 26, 15. Cap. 1, 24-27.

2. Cînd* se înmulțesc cei buni, poporul se bucură,
dar cînd stăpînește cel rău, poporul** geme. —

*Ecc. 3, 12. Cap. 11, 10; 26, 12, 26. **Ecc. 3, 12.

3. Cine* iubeste înțelepciunea învaselește pe tatăl său,
dar** cine umblă cu curvele risipește averea. —

*Cap. 20, 1; 25, 26; 27, 12. **Cap. 4, 9, 10; 1, 26; 26, 7. Luc. 12, 12, 20.

4. Un împărat întărește țara prin dreptate,
dar cine ia mită, o nimicește. —

5. Cine lingușește pe aproapele său, îi întinde un laț supt pașii lui. —

6. În păcatul omului rău este o cursă,
dar cel bun biruie și se bucură. —

7. Cel* bun pricepe pricina săracilor,
dar cel rău nu poate s'o priceapă. —

*1 Cor. 13, 12, 13. Ps. 40, 1.

8. Cei* asuratici aprind focul în cetate,
dar înțelepții potolește** minia. —

*Cap. 12, 11. **Ecc. 12, 20.

9. Cînd se ceartă un înțelept cu un nebun,

să se tot supere sau* să tot ridice,
cîci pace nu se face. —

*Mat. 12, 17.

10. Oamenii* setoși de sînge urase pe omul fără prihană,
dar oamenii fără prihană îi ocrotese viața. —

*Fac. 4, 4. 1, 1 Ioan. 2, 12.

11. Nebunul* își arată toată patima,
dar înțeleptul o stăpînește. —

*Iude. 18, 17. Cap. 12, 16; 14, 22.

12. Cînd celce stăpînește dă ascultare cuvintelor mincinoase,
toți slujitorii lui sînt niște răi. —

13. Săracul și asupritorul se* înfîlesc,
dar Domnul** le luminează ochii la amîndoi.

*Cap. 28, 3. **Mat. 2, 42.

14. Un împărat* care judecă pe săraci după** adevăr,
își va avea scaunul de domnie întărit pe vecie. —

*Cap. 20, 8, 28, 2. **Ps. 72, 4, 12, 14.

15. Nuiava* și certarea dau înțelepciunea,
dar copilul** lîsat de capul lui face rușine mamei sale. —

*Vers. 17. **Cap. 10, 1; 17, 21, 26.

16. Cînd se înmulțesc cei răi, se înmulțește și păcatul,
dar* cei buni le vor vedea căderea. —

*Ps. 37, 38; 38, 18; 26, 6; 28, 21.

17. Pedepsește-ți* fiul, și el îți va da odihnă,
și îți va aduce desfătare sufletului. —

*Cap. 13, 24; 19, 18; 23, 13, 14. Vers. 18.

18. Cînd* nu este nicio descoperire dumnezeiască, poporul este fără friu;
dar** ferice de poporul care păzește legea! —

*1 Sam. 4, 1. Amos 8, 11, 12. **Ioan. 12, 17. Iac. 1, 22.

19. Nu prin vorbe se pedepsește un rob,
cîci chiar dacă pricepe, s'ascultă. —

20. Dacă vezi un om care vorbește nechibzuit,
poți să nădăduiești mai* mult dela un nebun decît dela el. —

*Cap. 26, 12.

21. Slujitorul pe care-l răsfeți din copilărie,
la urmă ajunge de se crede fiu. —

22. Un om* minios stîrnește certuri,
și un infuriat face multe păcate. —

* Cap. 15, 18; 26, 21.

23. Mîndria* unui om îl scoboară,
dar cine este smerit cu duhul capătă
cinste. —

* Lev. 22, 29. Cap. 15, 33; 18, 12. Isa. 58, 1.
Dan. 4, 30, 1, etc. Mat. 23, 12. Luc. 14, 11; 18, 14. Fapt. 13,
35. Iac. 4, 6, 10. 1 Pet. 5, 6.

24. Cine împarte cu un hoț își urîște
viața,

aude* blestemul, și nu spune nimic. —

* Lev. 24, 1.

25. Frica* de oameni este o cursă,
dar cel ce se încrede în Domnul
n'are dece să se teamă. —

* Prov. 15, 10; 30, 2, 11.

26. Mulți* umblă după bunăvoința
celui ce stăpînește,
dar Domnul este acela care face
dreptate fiecăruia.

* Ps. 29, 9. Cap. 15, 8.

27. Omul nelegiuit este o scribă înaintea
celor neprihăniți,

dar cel ce umblă fără prihană este
o scribă înaintea celor răi.

30 1. Cuvintele lui Agur, fiul lui
Iache. Cuvintele* înțelepte ro-
sitate de omul acesta pentru Iteîl, pen-
tru Iteîl și pentru Ucal.

* Cap. 31, 1.

2. Negreșit*, sînt mai prost decît
oricine,

și n'am pricepere de om. *Ps. 33, 20.

3. N'am învățat înțelepciunea,
și nu cunosc știința sfinților.

4. Cine* s'a suit la ceruri, și cine
s'a pogorît din ele?

Cine** a adunat vîntul în pumnii
lui?

Cine a strîns apele în haina lui?

Cine a hotărît toate marginile pămîntului?

Cum se numește el, și cum cheamă
pe fiul său? Știi tu lucrul acesta? —

* Gen. 1, 12. ** Lev. 26, 4, etc. Ps. 104, 3, etc. Isa. 40, 12, etc.

5. Orice cuvînt al lui Dumnezeu este
încercat*.

El este un scut pentru celce se în-
cred în El.

* Ps. 12, 6; 18, 30; 19, 8; 119, 140.
** Ps. 18, 30; 64, 11; 118, 9, 10, 11.

6. N'adăuga* nimic la cuvintele Lui,
ca să nu te pedeptească, și să fii
găsit mincinos. —

* Deut. 4, 2; 12, 32. Apoc. 22, 18, 19.

7. Două lucruri îți cer;
nu mi le opri, înainte de moarte!

8. Depărtează dela mine neadevrul
și cuvîntul mincinos;

nu-mi da nici sărăcie, nici bogăție,
dă-mi* pînea care-mi trebuie.

* Mat. 6, 11.

9. Ca* nu cumva, în belșug, să mă
lepăd de Tine, și să zic: „Cine este
Domnul?”

Sau ca nu cumva în sărăcie, să fur,
și să iau la deșert Numele Dumne-
zeului meu. —

* Deut. 3, 16, 14, 17; 31, 20; 32, 16.
Nem. 9, 25, 26. Lev. 24, 23, 25. Osea 12, 6.

10. Nu cleveți pe un slujitor la stăpi-
nului lui,
ca să nu te blesteme și să te faci
vinovat. —

11. Este un neam de oameni care bla-
stămă pe tatăl său,
și nu binecuvîntează pe mamă-sa.

12. Este un neam de oameni care* se
crede curat,

și totuș, nu este spălat de întîn-
ciunea lui.

* Lev. 15, 12.

13. Este un neam de oameni ai căror
ochi sînt trușiși*,
și cari își țin pleoapele sus.

* Ps. 121, 1. Cap. 6, 17.

14. Este* un neam de oameni, ai că-
ror dinți sînt niște săbii, și ale căror
măsele sînt niște cuțite,

ca** să mănînce pe cel nenorocit de
pe pămînt, și pe cei lipsiți dintre oa-
meni. —

* Lev. 26, 17. Ps. 58, 2; 57, 4. Cap. 22, 16.
** Ps. 14, 4. Amos 3, 4.

15. Lipitoarea are două fete: „Dă!
dă!”

Trei lucruri sînt nesătioase,
patru lucruri nu zic niciodată: „De-
stul!”

16. și anume: Locuința morților*,
femeia stearpă,

pămîntul, care nu este sătul de apă,
și focul, care nu zice niciodată: „De-
stul!”

* Cap. 27, 20. Job. 2, 4.

17. Pe ochiul* care își bate joc de
tatăl său,

și nesocotește ascultarea de mamă,
îl vor scobi corbii dela pîrîu,

și îl vor mînce puii de vultur. —

* Fac. 3, 20. Lev. 20, 9. Cap. 20, 20; 24, 10.

18. Trei lucruri sînt mai pesus de
puterile mele,

și chiar patru pe cari nu le pot pri-
cepe:

19. urma vulturului pe cer,
urma șarpelui pe stîncă,
urma corăbiei în mijlocul mării,

și urma omului la o fată.

20. Tot așa este și calea femeii prea-
curve:

ca mîncîcă, și se șterge la gură,
și apoi zice: „N'am făcut nimic
rău.” —

21. Trei lucruri fac să se răscoale o țară,
și patru lucruri nu le poate suferi:
22. un rob *, care a început să împărătească,
un nebun, care are pine din belșug,
23. o femeie disprețuită care se mărită,
și o roabă care moștenește pe stăpînă-sa. —
24. Patru vietăți sînt mai mici pe pămînt,
și totuș din cele mai înțelepte:
25. furnicile *, cari nu sînt un popor tare,
dar își pregătesc hrana vara,
26. șoarecii * de munte, cari nu sînt un popor puternic,
dar își aștează locuința în stînci;
27. lăcustele n'au împărat,
și totuș pornesc toate în cete;
28. pănjenul îl poți prinde cu mîinile,
și se găsește totuș în casele împăraților.
29. Trei ființe au o ținută frumoasă,
și patru au mers măreț:
30. leul, viteazul dobitoacelor,
care nu se dă înapoi dinaintea nimănui,
31. calul închinat gata, și țapul;
și împăratul, căruia nimeni nu-i poate sta împotrivă. —
32. Dacă mîndria te împinge la fapte de nebanie,
și dacă ai gînduri rele,
pune * mina la gură:
33. cîci batera laptelui dă smîntînă,
scărpinarea nasului dă sînge,
și stoarcerea minci dă certuri.

31 1. Cuvintele împăratului Lemuel.
Învățătura * pe care l-o dădea mamă-sa.

2. Ce să-ți spun, fiule? Ce să-ți spun fiul trupului meu?

Ce să-ți spun, fiule, rodul * juruinelor mele?

3. Nu-ți * da femeilor vlagă,
și desmierdările tale celor ** ce pierd pe împărați.

4. Nu * se cade împăraților, Lemuele,

nu se cade împăraților să bea vin,
nici voievozilor să umble după băuturi tari;

5. ca * nu cumva, blind, să uite legea,
și să calce drepturile tuturor celor nenorociți.

6. Dați * băuturi tari celui ce pierde,
și vin, celui cu sufletul amar;

7. ca să bea să-și uite sărăcia,
și să nu-și mai aducă aminte de neazurile lui. —

8. Deschide-ți * gura pentru cel mut,
pentru ** pricina tuturor celor părăsiți!

9. Deschide-ți gura, judecă * cu dreptate,
și apără ** pe cel nenorocit și pe cel lipsit.

10. Cine poate găsi o femeie * cinstită?

Ea este mai de preț decît mărgăritarele.

11. Inima bărbatului se încrede în ea,
și nu duce lipsă de venituri.

12. Ea îi face bine, și nu rău,
în toate zilele vieții sale.

13. Ea face rost de lînă și de în,
și lucrează cu mîini harmice.

14. Ea este ca o corabie de negoț;
de departe își aduce pînea.

15. Ea se * scoală cînd este încă noapte,
și dă ** hrană casei sale,

și împarte lucrul de peste zi slujnicilor sale.

16. Se gîndește la un ogor, și-l cumpără;

din rodul muncii ei sîdește o vie. —

17. Ea își învinge mijlocul cu putere,
și își oșelește brațele.

18. Vede că munca îi merge bine,
lumina ei nu se stinge noaptea.

19. Ea pune mina pe furcă,
și degetele ei tîn fusul.

20. Ea * își întinde mina către cel nenorocit,

își întinde brațul către cel lipsit.

21. Nu se teme de zăpadă pentru casa ei,

căci toată casa ei este îmbrăcată cu cîrmășiu.

22. Ea își face învelitori,
are haine de în suptire și purpură.

23. Bărbatul * ei este bine văzut la porți,

cînd șade cu bătrînii țării.

24. Ea face cîmăși, și le vinde,
și dă cîngători negustorului.

25. Ea este îmbrăcată cu tîrîieși slavă,
și ride de ziua de mine.

26. Ea deschide gura cu înțelepciune,
și învățături plăcute îi sînt pe limbă.
27. Ea veghează asupra celor ce se
petrec în casa ei,
și nu mîncă pînea lenevirii.
28. Fiii ei se scoală, și o numesc fe-
ricită;
bărbatul ei se scoală, și-i aduce lau-
de zicînd:

29. „Multe fete au o purtare cinstită,
dar tu le întreci pe toate.”
30. Desmerdările sînt înșelătoare, și
frumuseța este deșartă,
dar femeia care se teme de Domnul
va fi laudată.
31. Răsplătiți-o cu rodul muncii ei,
și faptele ei s'o laude la porțile ce-
tății.

ECLESIASTUL

SAU PROPOVĂDUITORUL

(Isaia 40, 9—8. 1 Ioan 2, 17. Ioan 4, 13. 2 Corinteni 4, 18.)

Mersul tuturor lucrurilor.

1 1. Cuvintele Ecclesiastului*, fiul lui
David, împăratul Ierusalimului.

* Vers. 12. Cap. 7, 27; 12, 9, 9, 10.

2. O, deșertăciune* a deșertăciunilor,
zice Ecclesiastul, o deșertăciune a de-
șertăciunilor! Totul** este deșertă-
ciune.

* Ps. 39, 3, 4; 42, 3; 144, 4. Cap. 12, 9. ** Rom. 8, 20.

3. Ce* folos are omul din toată truda
pe care și-o dă supt soare?

* Cap. 3, 20; 5, 9.

4. Un meam trece, altul vine, și* pă-
mintul rămîne vecinic în picioare.

* Ps. 104, 5; 119, 90.

5. Soarele* răsare, apune și aleargă
spre locul de unde răsare din nou.

* Ps. 104, 5, 6.

6. Vîntul* suflă spre miază-zi, și se
întoarce spre miază-noapte; apoi ia-
ră se întoarce, și începe din nou ace-
leași rotituri.

* Isaia 57, 8.

7. Toate* rîurile se varsă în mare, și
marea tot nu se umple: ele aleargă ne-
curmat spre locul de unde pornesc, ca
iară să pornească de acolo.

* Ier. 31, 13. Ps. 134, 3, 4.

8. Toate lucrurile sînt într-o acur-
mată frîmîtare, așa cum nu se poate
spune; ochiul* nu se mai satură prî-
vind, și urechea nu obosește auzind.

* Prov. 27, 26.

9. Ce* a fost, va mai fi, și ce s'a fă-
cut, se va mai face; nu este nimic nou
supt soare.

* Cap. 3, 15.

10. Dacă este vreun lucru despre care
s'ar putea spune: „Iată ceva nou!” de
mult lucrul acela era și în veacurile
dîinaintea noastră.

11. Nimeni nu-și mai aduce aminte
de ce a fost mai înainte; și ce va mai
fi, ce se va întîmpla mai pe urmă nu

va lăsa nici o urmă de aducere aminte
la cei ce vor trăi mai tîrziu.

Deșertăciunea tuturor lucrurilor.

12. Eu*, Ecclesiastul, am fost împă-
rat peste Israel, în Ierusalim.

* Vers. 1.

13. Mi-am pus inima să cercetez și
să adîncesc cu înțelepciune tot ce se
întîmplă supt ceruri: iată o îndelet-
nicire* plină de trudă, la care supune
 Dumnezeu pe fiii oamenilor.

* Ps. 3, 19. Cap. 3, 10.

14. Am văzut tot ce se face supt
soare; și iată că totul este deșertă-
ciune și goană după vînt!

15. Ce* este strîmb, nu se poate îndrepta, și ce lipsește nu poate fi tre-
cut la număr.

* Cap. 7, 13.

16. Am zis în mine însumi: „Iată că
am sporit și am întrecut” în înțelep-
ciune pe toți cei ce au stăpînit înaintea
mea peste Ierusalim, și mîntea mea a
văzut multă înțelepciune și știință.

* 1 Reg. 3, 12, 13; 4, 30; 10, 7, 20. Cap. 2, 9.

17. Mi-am pus* inima să cunosc înțelep-
ciunea, și să cunosc prostia și ne-
bunia. Dar am înțeles că și aceasta
este goană după vînt.

* Cap. 3, 8, 13; 7, 24, 25. 1 Tim. 3, 21.

18. Căci unde* este multă înțelep-
ciune, este și mult necaz, și cine știe
multe, are și multă durere.

* Cap. 12, 12.

2 1. Am zis* inimii mele: „Haide!
vreau să te încerc cu veselie, și
gustă fericirea.” Dar iată că și** acea-
sta este o deșertăciune.

* Luc. 12, 19. ** Isa. 55, 11.

2. Am zis* risulul: „Ești o nebulă!”
și veselici: „Ce te înșeli degeaba?”

* Prov. 14, 12. Cap. 7, 4.

3. Am hotărît* în inima mea să-mi

veselesc trupul cu vin, în timp ce inima mă va cîrmui cu înțelepciune, și să stărui astfel în nebanie, pînă voi vedea ce este bine să facă fiii oamenilor supt ceruri, în tot timpul vieții lor.

* Cap. 1, 17.

4. Am făcut lucruri mari: mi-am zidit case, mi-am sădit vii;

5. mi-am făcut grădini și livezi de pomi, și am sădit în ele tot felul de pomi roditori.

6. Mi-am făcut iazuri, ca să ud dumbrava unde cresc copacii.

7. Am cumpărat robi și roabe, și am avut copii de casă; am avut cirezi de boi și turme de oi, mai mult de cît toți cei ce fuseseră înainte de mine în Ierusalim.

8. Mi-am strîns * argint și aur, și bogății ca de împărași și țări. Mi-am adus cîntăreși și cîntărețe, și desfătarea fiilor oamenilor: o mulțime de femei.

* 1 Reg. 9, 26; 10, 10, 14, 21, etc.

9. Am ajuns * mare, mai mare de cît toți cei ce erau înaintea mea în Ierusalim. Mi-am păstrat chiar înțelepciunea.

* Cap. 1, 16.

10. Tot ce mi-au poftit ochii, le-am dat; nu mi-am oprit inima dela nicio veselie, ci am lăsat-o să se bucure de toată truda mea, și aceasta * mi-a fost partea din toată osteneala mea.

* Cap. 1, 10; 1, 15; 1, 18.

11. Apoi, cînd m'am uitat cu băgare de seamă la toate lucrările pe cari le făcusem cu mîinile mele, și la truda cu care le făcusem, am văzut că în toate este numai deșertăciune * și goană după vînt, și că nu este nimic trainic supt soare.

* Cap. 1, 2, 14.

12. Atunci mi-am întors privirile spre înțelepciune, prostie și nebanie*. — Căci ce va face omul care va veni după împărat? Ceeace s'a făcut și mai înainte. —

* Cap. 1, 17; 1, 19.

13. Și am văzut, că înțelepciunea este cu aîltă mai de folos de cît nebania, cu cît este mai de folos lumina de cît întunerecul;

14. înțeleptul * își are ochii în cap, iar nebunul umblă în întunerec. Dar am băgat de seamă că și unul și altul au aceeași soartă.

* Prov. 17, 16. Cap. 9, 1. ** Ps. 48, 10. Cap. 9, 2, 3, 12.

15. Și am zis în inima mea: „Dacă și eu voi avea aceeași soartă ca nebunul, atunci pentru ce am fost mai înțelept?” Și am zis în inima mea: „Și aceasta este o deșertăciune.”

16. Căci pomenirea înțeleptului nu este mai vecinică de cît a nebunului: chiar în zilele următoare totul este uitat. Și apoi și înțeleptul moare, și nebunul!

17. Atunci am urît viața căci nu m'a plăcut ce se face supt soare: totul este deșertăciune și goană după vînt.

18. Mi-am urît pînă și toată munca pe care am făcut-o supt soare, muncă pe care o las * omului care vine după mine, ca să se bucure de ea.

* Ps. 48, 12.

19. Și cine știe dacă va fi înțelept sau nebun? Și totuși el va fi stăpîn pe toată munca mea, pe care am agonisit-o cu trudă și înțelepciune supt soare. Și aceasta este o deșertăciune.

20. Am ajuns pînă acolo că m'a apucat o mare deslăndejde de toată munca pe care am făcut-o supt soare.

21. Căci este cîte un om care a muncit cu înțelepciune, cu pricepere și cu înbîndă, și lasă rodul muncii lui unui om care nu s'a ostenit deloc cu ea. Și aceasta este o deșertăciune și un mare rău.

22. Căci *, drept vorbind, ce folos are omul din toată munca lui și din toată străduința inimii lui, cu care se trudește supt soare?

* Cap. 1, 2; 1, 18.

23. Toate zilele lui sînt pline de durere *, și truda lui nu este de cît ne-caz: nici măcar noaptea n'are odihnă inima lui. Și aceasta este o deșertăciune.

* Iov. 3, 7; 14, 1.

24. Nu * este altă fericire pentru om decît să mănînce și să bea, și să-și înveselească sufletul cu ce este bun din agoniseala lui! Dar am văzut că și aceasta vine din mîna lui Dumnezeu.

* Cap. 2, 17, 18, 20; 1, 10; 1, 16.

25. Cine, în adevăr, poate să mănînce și să se bucure fără El?

26. Căci El dă omului plăcut Lui înțelepciune, știință și bucurie; dar celui păcătos li dă grija să strîngă și s'adune, ca să dea * celui plăcut lui Dumnezeu! Și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

* Iov. 22, 16, 17. Prov. 10, 1.

Orice lucru își are vremea lui.

3 1. Toate își au vremea lor, și fiecare * lucru de supt ceruri își are ceasul lui.

* Vint. 17. Cap. 9, 1.

2. Nașterea își are vremea ei, și moartea își are vremea * ei; sădîitul își are vremea lui, și smulgerea celor sădite își are vremea ei.

* Ecl. 1, 27.

3. Uciderca își are vremea ei, și tămbăduirea își are vremea ei; dărlmarea își are vremea ei, și zidirea își are vremea ei;

4. plinsul își are vremea lui, și râsul își are vremea lui; bocitul își are vremea lui, și jucatul își are vremea lui;

5. aruncarea cu pietre își are vremea ei, și stringerea pietrelor își are vremea ei; îmbrățișarea își are vremea ei, și depărtarea de îmbrățișări își are vremea ei;

6. clătarea își are vremea ei, și pierderea își are vremea ei; păstrarea își are vremea ei, și lepădarea își are vremea ei;

7. raptul își are vremea lui, și cusutul își are vremea lui; tăcerea își are vremea ei, și vorbirea își are vremea ei;

8. iubitul își are vremea lui, și uritul își are vremea lui; războiul își are vremea lui, și pacea își are vremea ei.

9. Ce * folos are cel ce muncește din truda lui?

10. Am văzut * la ce îndeletnicire supune Dumnezeu pe fiii oamenilor.

11. Orice lucru El îl face frumos la vremea lui; a pus în inima lor chiar și gândul vecinicii, măcarcă * omul nu poate cuprinde, dela început până la sfârșit, lucrarea pe care a făcut-o Dumnezeu.

12. Am ajuns * să cunosc că nu este altă fericire pentru ei decât să se bucure și să trăiască bine în viața lor;

13. dar și faptul că un om mănîncă * și bea și ducă un trai bun în mijlocul întregii lui munci, este un dar dela Dumnezeu.

14. Am ajuns la cunoștința că tot ce face Dumnezeu dăinuiește în veci, și la ceace face El nu mai este nimic * de adăugat și nimic de scăzut, și că Dumnezeu, face așa pentru ca lumea să se teamă de El.

15. Ce * este, a mai fost, și ce va fi, a mai fost; și Dumnezeu aduce iarăși înapoi ce a trecut.

Teme-te de Dumnezeu.

16. Am mai văzut * supt soare că în locul rînduit pentru judecată domnește nelegiuirea, și că în locul rînduit pentru dreptate este răutate.

17. Atunci am zis în inima mea:

„Dumnezeu * va judeca și pe cel bun și pe cel rău; căci El a sorocit o vreme * pentru orice lucru și pentru orice faptă.”

* Rom. 1, 4, 7, 8, 12 Cor. 1, 10, 1 Tes. 1, 4, 7. ** Vers. 1.

18. Am zis în inima mea că acestea se întîmplă numai pentru oameni, ca să-i cerce Dumnezeu, și ei își pipăie să vadă că nu sînt decît niște dobitoace.

19. Căci * soarta omului și a dobitocului este aceeași; aceeași soartă au amîndoi; cum moare unul, așa moare și celalt, toți au aceeași suflare, și omul nu întrece cu nimic pe dobitoc; căci totul este deșertăciune.

* Ps. 49, 12, 20; 75, 22. Cor. 1, 20.

20. Toate merg la un loc; toate * nu sînt făcute din țărîină, și toate se întorc în țărîină.

* Ps. 1, 20.

21. Cine * știe dacă suflarea omului se suie în sus, și dacă suflarea dobitocului se pogoară în jos în pămînt?

* Cap. 12, 1.

22. Așa * că am văzut că nu este nimic mai bun pentru om decît să se veselească de lucrările lui; aceasta * este partea lui. Căci * cine-l va face să se bucure de ce va fi după el?

* Vers. 22. Cap. 2, 24, 3, 12, 13, 9. ** Cap. 2, 16. + Cap. 6, 12; 7, 16, 14.

4. 1. M'am uitat apoi la toate asuprurile * cari se fac supt soare; și iată că cei apăsăți varsă lacrimi, și nu este nimeni să-i mîngie! Ei sînt pradă silniciei asupritorilor lor, și n'are cine să-i mîngie!

2. Și * am găsit că morții, cari au murit mai înainte, sînt mai fericiti decît cei vii, cari sînt încă în viață.

* Iov 1, 17, etc.

3. Dar * mai fericit decît amîndoi am găsit pe celce nu s'a născut încă, fiindcă n'a văzut toate relele cari se petrec supt soare.

* Iov 1, 12, 14, 21. Cap. 4, 2.

4. Am mai văzut că orice muncă și orice iscusință la lucru își are temeiul numai în pîzma unuia asupra altuia. Și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

5. Nebunul * își întrucîșează minile, și își mănîncă însăși carnea lui.

* Prov. 4, 10; 14, 22.

6. Mai * bine o mină plină de odihnă, decît amîndoi pumnii plini de trudă și goană după vînt.

* Prov. 12, 10; 17, 14, 9.

7. Am mai văzut o altă deșertăciune supt soare.

8. Un om este singur singurel, n'are nici fiu, nici frate, și totuși munca lui

n'are sfîrșit, ochii* nu i se satură niciodată de bogății, și** nu se gîndeste: „Pentru cine muncesc eu, și-mi lipsesc sufletul de plăceri?” Și aceasta este o deșertăciune și un lucru rău.

* Prov. 17, 22, 1 Isai. 5, 21. ** Ps. 38, 4.

9. Mai bine doi decît unul, căci iau o plată cu altul mai bună pentru munca lor.

10. Căci, dacă se întîmplă să cadă, se ridică unul pe altul; dar vai de cine este singur, și cade, fără să aibă pe altul care să-l ridice!

11. Tot așa, dacă se culcă doi împreună, se încălesc unul pe altul, dar cum are să se încălească dacă e singur?

12. Și dacă se scoală cineva asupra omului, doi pot să-i stea împotrivă; și funia împletită în trei nu se rupe ușor.

13. Mai bine un copil sărac și înțelept decît un împărat bătrîn și fără minte, care nu înțelege că trebuie să se lase îndrumat;

14. căci el poate să iasă din temniță ca să domnească, măcară poate chiar să se fi născut sărac în împărăția celui din urmă.

15. Am văzut pe toți cei vii, cari umblă supt soare, înconjurînd pe copilul, care avea să urmeze după împărat și să domnească în locul lui.

16. Fără sfîrșit era tot poporul, în fruntea căruia mergea el. Și totuși, ceie vor veni după el nu se vor bucura de el. Căci și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

5 1. Păzește-ți piciorul*, cînd intri în Casa lui Dumnezeu, și apropie-te mai bine să ascuți, decît** să aduci jertfa nebunilor; căci ei nu știu că fac rău cu aceasta.

* Ecl. 5, 2-6. Is. 1, 27-28. ** 1 Sam. 15, 22. Ps. 10, 8. Prov. 15, 3; 17, 27. Osea 6, 6.

2. Nu te grăbi să deschizi gura, și să nu-ți rostescă inima cuvinte pripite înaintea lui Dumnezeu; căci Dumnezeu este în cer, și tu pe pămînt, de aceea să nu spui vorbe* multe.

* Prov. 15, 15. Mat. 5, 7.

3. Căci, dacă visurile se nasc din mulțimea grijilor, prostia* nebulului se cunoaște din mulțimea cuvintelor.

* Prov. 15, 19.

4. Dacă* ai făcut o juruință lui Dumnezeu, nu zăbovi s'o împlinești, căci Lui nu-l plac cei fără minte; de aceea împlinește** juruința, pe care ai făcut-o.

* Num. 30, 3. Deut. 23, 21, 22, 23. Ps. 50, 14; 78, 12. ** Ps. 66, 13, 14.

5. Mai* bine să nu faci nicio juruință, decît să faci o juruință și să n'o împlinești.

* Prov. 20, 25. Ps. 6, 4.

6. Nu lăsa gura să te bage în păcat, și nu* zice înaintea trimisului lui Dumnezeu: „M'am pripit.” Pentruce să Se minie Dumnezeu din pricina cuvintelor tale, și să nimicească lucrarea minilor tale?

* 1 Cor. 11, 15.

7. Căci, dacă este deșertăciune în mulțimea visurilor, nu mai puțin este și în mulțimea vorbelor; de aceea, teme-te* de Dumnezeu.

* Cap. 10, 15.

8. Cînd vezi* în țară pe cel sărac năpăstuit și jăfuit în numele dreptului și drepții, să nu te miri de lucrul acesta! Căci peste cel** mare veghează altul mai mare, și peste ei toți Cel Prea înalt.

* Cap. 3, 16. ** Ps. 12, 5; 13, 12; 13, 1.

9. Dar un folos pentru țară în toate privințele, este un împărat prețuit în țară.

10. Cine iubește argintul, nu se satură niciodată de argint, și cine iubește bogăția multă, nu trage folos din ea. Și aceasta este o deșertăciune!

11. Cînd se înmulțesc bunătățile, se înmulțesc și ceie le papă; și ce folos mai are din ele stăpînul lor decît că le vede cu ochii?

12. Dulce este somnul lucrătorului, fie că a mîncat mult, fie că a mîncat puțin; dar pe cel bogat nu-l lasă îmbuibarea să doarmă.

13. Este* un mare rău, pe care l-am văzut supt soare: avuții păstrate spre nefericirea stăpînului lor.

* Cap. 6, 1.

14. Dacă se perd aceste bogății prin vreo înfîptuire nenorocită, și el are un fiu, fiului nu-i rămîne nimic în mînă.

15. Cum* a ieșit de gol din pîntecele mamei sale, din care a venit, așa se întoarce, și nu poate să ia nimic în mînă din toată osteneala lui.

* Ier. 1, 21. Ps. 48, 17. 1 Tim. 4, 7.

16. Și acesta este un mare rău, anume că se duce cum venise; și ce* folos are el că** s'a trudit în vînt?

* Cap. 1, 8. ** Prov. 11, 20.

17. Ba încă, toată viața lui a* mai trebuit să mînină cu neceaz, și a avut multă durere, grijă și supărare.

* Ps. 127, 3.

18. Iată ce am văzut: este* bine și frumos ca omul să mînină și să bea, și să trăiască bine în mijlocul muncii lui, cu care se trudește supt soare, în toate zilele vieții lui, pe cari i le-a dat

Dumnezeu; căci¹¹ aceasta este partea lui.

¹¹ Cap. 3, 24; 5, 18, 19, 20; 6, 7; 11, 9. 1 Tim. 4, 17. ¹² Cap. 3, 19; 5, 23.

19. Dar dacă¹ a dat Dumnezeu cuiva avere și bogății, și i-a îngăduit să mănânce din ele, să-și ia partea lui din ele, și să se bucure în mijlocul muncii lui, acesta este un dar dela Dumnezeu.

¹ Cap. 3, 24; 5, 10; 6, 2.

20. Căci nu se mai gândește mult la scurtimea zilelor vieții lui, de vreme ce Dumnezeu îi umple inima de bucurie.

Avera și cinstea sînt tot deșertăciuni.

6 1. Este¹ un râu, pe care l-am văzut supt soare, și care se întîlnește des între oameni.

¹ Cap. 1, 12.

2. Este, de pildă, un om căruia i-a dat Dumnezeu avere, bogății, și slavă, așa² că nu-i lipsește nimic din ce-i doarește sufletul; dar³ Dumnezeu nu-l lasă să se bucure de ele, ci un străin se bucură de ele; aceasta este o deșertăciune și un râu mare.

² Iov 21, 12, etc. Ps. 27, 14; 78, 7. ³ Luce. 12, 20.

3. Chiar dacă un om ar avea o sută de copii, și ar trăi mulți ani, — oricît de mult i s'ar mări numărul zilelor anilor lui, dar dacă nu i se satură sufletul de bunătațile agonisite de el, și dacă⁴ nici de înmormîntare n'are parte, eu zic că o stăpînire este mai⁵ fericită decît el.

⁴ 2 Reg. 4, 25. Isa. 14, 19, 20. Jer. 22, 19. ⁵ Iov 1, 26. Ps. 38, 5. Cap. 4, 8.

4. Căci aceasta din urmă pierе odată cu venirea ei, se duce în întunec, și numele îi rămîne acoperit cu întunec;

5. n'a văzut, nici n'a cunoscut soarele; și de aceea este mai bine de ea decît de omul acela.

6. Și de ar trăi chiar de două ori o mie de ani un astfel de om, fără să se bucure de fericire, nu merg toate la un loc?

7. Toată¹ truda omului este pentru gura lui, și totuș poftele nu i se împlinesc niciodată.

¹ Prov. 10, 28.

8. Căci ce are înțeleptul mai mult decît nebulul? Ce folos are nenorocitul care știe să se poarte înaintea celor vii?

9. Mai bine ce vezi cu ochii decît frămîntare de poftă neîmplinită: și aceasta este o deșertăciune și goană după vînt.

10. Ce este omul, se cunoaște după numele care i s'a dat de mult: se știe

că este din pămînt, și nu¹ poate să se judece cu celce este mai tare decît el.

¹ Iov 9, 32. Isa. 40, 6. Jer. 48, 19.

11. Căci chiar dacă face multă vorbă, care doar înmulțește deșertăciunea, ce folos are omul din ea?

12. Căci cine știe ce este bine pentru om în viață, în toate zilele vieții lui de viațuire deșertă, pe cari le petrece ca o² umbră? Și cine³ poate să spună omului ce va fi după el supt soare?

² Ps. 121, 12; 128, 22; 144, 4. Jer. 4, 14. ³ Ps. 39, 6. Cap. 3, 7.

7 1. Mai mult face un nume¹ bun de cît undelemnul mirositor, și ziua mortii de cît ziua nașterii.

2. Mai bine să te duci într-o casă de jale de cît să te duci într-o casă de petrecere; căci acolo îți aduci aminte de sfîrșitul oricărui om, și cine trăiește, își pune la inimă lucrul acesta.

3. Mai² bună este întristarea decît risul; căci prin întristarea feței inima se face mai bună.

² 1 Cor. 7, 32.

4. Inima înțelepților este în casa de jale, iar inima celor fără minte este în casa petrecerii.

5. Mai³ bine să ascuți mustrarea înțeleptului de cît să ascuți la cîntecul celor fără minte.

³ Ps. 141, 8. Prov. 23, 26; 25, 26, 27.

6. Căci⁴ risul celor fără minte este ca pîrșitul spinilor supt căldare. Și aceasta este o deșertăciune.

7. Avera luată prin silă înnebunește pe cel înțelept, și⁵ mîta strîcă inima.

⁵ Ezech. 28, 6. Ierem. 16, 19.

8. Mai bun este sfîrșitul unui lucru de cît începutul lui; mai bine cel⁶ bun la suflet de cît cel îngîmfat.

⁶ Prov. 24, 29.

9. Nu⁷ te grăbi să te minii în sufletul tău, căci minia locuiește în sinul nebulilor.

⁷ Prov. 24, 27; 28, 22; Iac. 1, 19.

10. Nu zice: „Cum se face că zilele de mai înainte erau mai bune de cît acestea?” Căci nu din înțelepciune înțrebi așa.

11. Înțelepciunea prețuiește cît o moștenire, și chiar mai mult pentru cei⁸ ce vîd soarele.

⁸ Cap. 11, 7.

12. Căci ocrotire dă și înțelepciunea, ocrotire dă și arginsul; dar un folos mai mult al științei este că înțelepciunea ține în viață pe cei ce o au.

13. Uită-te cu băgare de seamă la lucrarea lui Dumnezeu: cine⁹ poate să îndrepte ce a făcut El strîmb?

⁹ Iov 22, 24. Cap. 1, 15. Isa. 54, 28.

14. În* ziua fericirii, fii fericit, și în ziua nenorocirii, gîndește-te că Dumnezeu a făcut și pe una și pe cealaltă, pentru că omul să nu mai poată ști nimic din ce va fi după el. *Cap. 3, 4. Deut. 28, 47.

15. Tot felul de lucruri am văzut în zilele deșertăciunii mele. Este cîte un om fără prihană*, care piere în neprihănirea lui, și este cîte un nelegiuît, care o duce mult în răutatea lui. *Cap. 3, 14.

16. Nu* fi prea neprihănit și** nu te arăta prea înțelept: pentru* ce să te pierzi singur? *Prov. 25, 28. **Rom. 12, 3. †Isr. 18, 20. Ps. 50, 20. Prov. 10, 12.

17. Dar nu fi nici peste măsură de rău și nu fi fără mințe: pentru ce vei să mori înainte de vreme?

18. Bine este să ții la aceasta, dar nici pe cealaltă să n'o lași din mînă; căci cine se teme de Dumnezeu, scapă din toate acestea.

19. Înțelepciunea* face pe cel înțelept mai tare de cît zece viteji, cari sînt într'o cetate. *Prov. 21, 20; 24, 5. Cap. 9, 14, 15.

20. Fiindcă pe pămînt nu este nici* un om fără prihană, care să facă binele fără să păcătuiască. *1 Reg. 8, 20. †Croc. 4, 26. Prov. 20, 9. Rom. 3, 20. ‡Isaia 1, 8.

21. Nu lua nici tu seama la toate vorbele cari se spun, ca nu cumva s'auzi pe sluga ta vorbindu-te de rău!

22. Căci știe inima ta de cîte ori ai vorbit și tu de rău pe alții.

23. Toate acestea le-am cercetat cu înțelepciune. Am* zis: „Mă voi înțelepti.” Dar înțelepciunea a rămas departe de mine. *Rom. 1, 22.

24. Cu mult mai departe* decît era mai înainte, și ce adînc**! Cine o va putea găsi?

*Isr. 28, 12, 26. †Tim. 6, 16. **Rom. 11, 23.

25. M'am apucat și am cercetat toate lucrurile*, cu gînd să înțeleg, să adîncesc, și să caut înțelepciunea și rostul lucrurilor, și să pricep nebulia răutății și răstăcirea prostiei. *Cap. 1, 17; 2, 12.

26. Și* am găsit că mai amară de cît moartea este femeia, a cărei inimă este o cursă și un laț, și ale cărei mîni sînt niște lanțuri; cel plăcut lui Dumnezeu scapă de ea, dar cel păcîtos este prins de ea. *Prov. 5, 3, 4; 22, 24.

27. Iată ce am găsit, zice Ecclesiastul*, cercetînd lucrurile unui cîte unul, ca să le pătrund rostul; *Cap. 1, 1, 2.

28. Iată ce-mi caută și acum sufletul, și n'am găsit. Din o mie am găsit un om: dar o femeie n'am găsit în toate acestea. *Isr. 28, 26. Ps. 13, 1.

29. Numai, iată ce am găsit: că* Dumnezeu a făcut pe oameni fără prihană, dar ei** umblă cu multe șiretenii.

*Ps. 1, 27. **Ps. 3, 6, 7.

8 1. Cine este ca cel înțelept, și cine pricepe rostul lucrurilor? Înțelepciunea* omului îi luminează fața, și asprimea** feței i se schimbă.

*Prov. 4, 8; 17, 24. Ps. 11, 2. **Deut. 28, 20.

2. Eu îți spun: „Păzește poruncile împăratului, din pricina* jurămîntului, făcut înaintea lui Dumnezeu.

*1 Croa. 28, 24. Eccl. 17, 18. Rom. 13, 4.

3. Nu* te grăbi să pleci dinaintea lui, și nu stăruir într'un lucru rău: căci el poate face tot ce vrea, *Cap. 10, 4.

4. Pentru că vorba împăratului are putere. Cine* poate zice: „Ce faci?”

*Isr. 24, 18.

5. Pe cine păzește porunca, nu-l va atinge nici o nenorocire, dar inima înțeleptului cunoaște și vremea și judecata.

6. Căci pentru* orice lucru este o vreme și o judecată și nenorocirea paște pe om. *Cap. 3, 1.

7. Dar* el nu știe ce și cum se va înîmpla, căci n'are nici cine-l spune.

*Prov. 24, 22. Cap. 4, 12; 5, 12; 10, 14.

8. Omul* nu este stăpîn pe suflarea lui ca s'o poată opri, și n'are nicio putere peste ziua morții; în lupta aceasta nu este izbăvire, și răutatea nu poate scăpa pe cei răi. *Ps. 49, 6, 7.

9. Toate acestea le-am văzut, și mi-am îndreptat inima spre tot ce se face sub soare. Este o vreme cînd un om stăpînește peste alt om, ca să-l facă nenorocit.

10. Atunci am văzut pe cei răi îngropați și ducîndu-se la odihna lor, iar pe ceice lucraseră cu neprihănire depărtîndu-se de locul sînt și uitați în* cetate. Și aceasta este o deșertăciune!

*Isr. 24, 4.

11. Pentru că* nu se aduce repede la îndeplinire hotărîrea dată împotriva faptelor rele, de aceea este plină inima fiilor oamenilor de dorința să facă rău. *Ps. 10, 4, 20, 21. Isa. 29, 19.

12. Totuș, măcară păcîtosul face* de o sută de ori rău și stăruiește multă vreme în el, cu ațîu că fericirea este pentru cei** ce se tem de Dumnezeu, și au frică de El. *Isa. 60, 20. Rom. 2, 8. **Ps. 37, 21, 28, 29. Prov. 1, 32, 33. Isa. 3, 10, 11. Mat. 25, 34, 41.

13. Dar cel rău, nu este fericit și

nu-și va lungi zilele, întocmai ca umbra, pentru că n'are frică de Dumnezeu.

14. Este o desertăciune care se petrece pe pământ: și anume sînt oameni neprihăniți, cărora le merge ca și celor răi cari fac fapte rele, și sînt răi, cărora le merge ca și celor neprihăniți, cari fac fapte bune. Eu zic că și aceasta este o desertăciune.

* Ps. 73, 14. Cap. 2, 14; 7, 15; 8, 1, 2.

15. Am lăudat dar petrecerea, pentru că nu este altă fericire pentru om supt soare de cît să mănince și să bea și să se veselească; iată ce trebuie să-l însoțească în mijlocul muncii lui, în zilele vieții pe cari i le dă Dumnezeu supt soare.

* Cap. 2, 10; 3, 12, 22; 8, 15; 9, 7.

16. Cînd mi-am pus inima să cunosc înțelepciunea și să mă uit cu băgare de seamă la truda pe care și-o dă omul pe pământ — căci omul nu vede somn cu ochii, nici zi nici noapte, —

17. am văzut atunci toată lucrarea lui Dumnezeu, am văzut că omul nu poate să pătrundă ce se face supt soare; oricît s'ar trudi el să cerceteze, tot nu va putea afla; și chiar dacă înțeleptul ar zice că a ajuns să înțeleagă, tot nu poate să găsească.

* Ier. 1, 8. Cap. 3, 11. Rom. 11, 33. — Ps. 73, 16.

9 1. Da, mi-am pus inima în căutarea tuturor acestor lucruri, am cercetat toate aceste lucruri, și am văzut că cel neprihănit și înțelept, și faptele lor, sînt în mîna lui Dumnezeu, atît dragostea cît și ura. Oamenii nu știu nimic mai dinainte; totul este înaintea lor în viitor.

* Cap. 8, 14.

2. Tuturor li se întâmplă toate deopotrivă: aceeaș soartă are cel neprihănit și cel rău, cel bun și curat ca și cel necurat, cel ce aduce jertfă, ca și cel ce n'aduce jertfă; cel bun ca și cel păcătos, cel ce jură ca și cel ce se teme să jure!

* Ier. 17, 9. etc. Ps. 73, 8, 12, 13. Mat. 8, 13.

3. Iată cel mai mare rău în tot ce se face supt soare: anume că aceeaș soartă au toți. De aceea și este plină inima oamenilor de răutate, și deaceia este atîta nebulie în inima lor tot timpul cît trăiesc. Și după aceea? Se duc la cei morți.

4. Căci cine este scutit? Oricine trăiește, tot mai trage nădejde; căci un cine viu face mai mult decît un leu mort.

5. Cei vii, în adevăr, măcar știu că vor muri; dar cei morți nu știu nimic, și nu mai au nicio răsplătă, fiindcă plină și pomenirea li se uită.

* Ier. 14, 22. Isa. 38, 18. — Ier. 7, 8, 9, 13. Isa. 38, 14.

6. Și dragostea lor, și ura lor, și pizma lor, de mult au și pierit, și nicio dată nu vor mai avea parte de tot ce se face supt soare.

7. Du-te, dar, de mîncă-ți pînea cu bucurie, și bea-ți cu inimă bună vinul; căci de mult a găsit Dumnezeu plăcere în ce faci tu acum.

* Cap. 8, 15.

8. Hainele să-ți fie albe, în orice vreme, și umdelemnul să nu-ți lipsească de pe cap.

9. Gustă viața cu nevasta, pe care o iubești, în tot timpul vieții tale deșerte, pe care ți-a dat-o Dumnezeu supt soare, în această vreme trecătoare; căci aceasta îți este partea în viață, în mijlocul trudei cu care te ostenеști supt soare.

* Cap. 3, 12, 24; 8, 12, 23; 9, 10.

10. Tot ce găsește mina ta să faci, fă cu toată puterea ta! Căci, în locuința morților, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune!

11. Am mai văzut apoi supt soare că nu cei luți aleargă, că nu cei viteji câștigă războiul, că nu cei înțelepți cîștigă pînea, nici cei pricepuți bogăția, nici cei învățați bunăvoință, ci toate atîrnă de vreme și de împrejurări.

* Amos 3, 14, 15. Ier. 17, 23.

12. Căci omul nu-și cunoaște nici măcar ceasul, întocmai ca pești prinși în mreaja nimicitoare, și ca păsările prinse în laț; ca și ei sînt prinși și fiul oamenilor în vremea nenorocirii, cînd vine fără veste nenorocirea peste ei.

* Cap. 8, 7. — Prov. 26, 8. Luc. 12, 30, 35, 17, 28, etc. 1 Tim. 5, 8.

13. Am mai văzut următoarea înțelepciune supt soare, și mi s'a părut mare.

14. Era o mică cetate, cu puțini oameni în ea; și a venit asupra ei un împărat puternic, a împresurat-o, și a ridicat mari întărituri împotriva ei.

* 1 Sam. 28, 18—22.

15. În ea se afla un om sărac dar înțelept, care a scăpat cetatea cu înțelepciunea lui. Și nimeni nu se gîndise la omul acela sărac.

16. Atunci am zis: „Mai bună este înțelepciunea de cît fîria!“ Totuș înțelepciunea săracului este disprețuită, și nimeni nu-l ascultă.

* Prov. 22, 29; 24, 5. Cap. 7, 18. Ysa. 58. — Marc. 4, 2, 3.

17. Cuvintele înțelepților, ascultate

în liniște, sînt mai de preț decît strigătele unui care stăpînește între nebuni.

18. Înțelepciunea este mai * de preț de cît sculele de război; dar un * singur păcătoș nimicește mult bine.

* Prov. 20. ** Eccl. 7, 1, 12, 13.

10 1. Muștele moarte strică și acresc untdelemnul negustorului de unsoari; tot așa, puțină nebunie biruie înțelepciunea și slava.

2. Inima înțeleptului este la dreapta lui, iar inima nebului la stînga lui.

3. Și pe orice drum ar merge nebulul, peste tot îi lipsește mîntrea, și * spune tuturor că este un nebul!

* Prov. 23, 10; 28, 2.

4. Cînd izbucnește împotriva ta mînia celui care stăpînește, nu-ți * părăsi locul, căci * singele rece te păzește de mari păcate.

* Cap. 8, 2. ** 1 Sam. 25, 24, etc. Prov. 25, 26.

5. Este un râu pe care l-am văzut supt soare, ca o gresală, care vine dela celce cîrmuiește:

6. nebulnia * este pusă în dregătorii înalte, iar bogații stau în locuri de jos.

* Eccl. 9, 1.

7. Am văzut robi călări *, și voievozi mergînd pe jos ca niște robi.

* Prov. 18, 20; 20, 28.

8. Cine * sapă groapa altuia, cade el în ea, și cine surpă un zid, va fi mușcat de un sarpe.

* Ps. 7, 16. Prov. 26, 27.

9. Cine sfarmă piatră, este rănit de ele, și cine despică lemne este în primejdie.

10. Cînd se tocește ferul, și rămîne neascuțit, trebuie să-ți îndoiești puterile; de aceea la izbîndă ajungi prin înțelepciune.

11. Cînd mușcă șarpele, fiindcă n'a * fost vrăjit, vrăjitorul n'are niciun cîștig din meșteșugul lui.

* Ps. 38, 4, 5. Eccl. 8, 17.

12. Cuvintele * unui înțelept sînt plăcute, dar ** buzele nebulului îi aduc pieirea.

* Prov. 10, 20; 12, 12. ** Prov. 10, 14; 16, 7.

13. Cel dinții cuvînt care-i iese din gură este nebulie, și cel din urmă este o nebulie și mai rea.

14. Nebulul * spune o mulțime de vorbe, măcar că omul nu știe ce se va întîmpla, și cine-i va spune ce ** va fi după el?

* Prov. 15, 2. ** Cap. 8, 20; 9, 2.

15. Truda nebulului obosește pe cel ce nu cunoaște drumul spre cetate.

16. Vai * de tine, țară, ai cărei împărat este un copil, și ai cărei voievozi benchetuiesc de dimineață!

* Eccl. 5, 4, 5, 12; 8, 12.

17. Ferice de tine țară, ai cărei împărat este de neam mare, și ai cărei voievozi * mînîncă la vremea potrivită, ca să-și întărească puterile, nu ca să se dedea la beție!

* Prov. 21, 4.

18. Cînd minile sînt leneșe, se lasă grînda, și cînd se lenevesc minile, ploaie în casă.

19. Ospetele se fac pentru petrecere, vinul * înveștește viața, iar argintul le dă pe toate.

* Ps. 104, 16.

20. Nu blestema pe împărat, nici chiar în glînd, și nu * blestema pe cel bogat în odaia în care te culci; căci s'ar putea împlini ca pasărea cerului să-ți ducă vorba, și un sol înaripat să-ți dea pe față vorbele.

* Eccl. 21, 26. Psal. 135, 6.

11 1. Aruncă-ți pînea pe * ape, și **, după multă vreme o vei găsi iarăși!

* Eccl. 22, 26. ** Deut. 15, 10. Prov. 10, 17. Mat. 23, 22. 2 Cor. 9, 6. Gal. 6, 9, 10. Ezech. 4, 10.

2. Imparte-o * în ** șapte și chiar în opt, căci * nu știi ce nenorocire poate da peste pămînt.

* Ps. 112, 9. Luc. 14, 10.

3. Cînd se umplu norii de ploaie, o vară pe pămînt. Ori încotro ar cădea copacul, fie spre miazăzi, fie spre miazănoapte, în locul unde cade, acolo rămîne.

4. Cine se uită după vînt, nu va sămîna, și cine se uită după nori, nu va secera.

5. Cum nu * știi care este calea vîntului, nici ** cum se fac oasele în pîntecul femeii însărcinate, tot așa nu cunoști nici lucrarea lui Dumnezeu, care le face pe toate.

* Eccl. 9, 9. ** Ps. 139, 14, 15.

6. Diminează, samănu-ți sămînța, și pînă seara nu lasa mîna să și se odihnească, fiindcă nu știi ce va izbuti, aceasta sau aceea, sau dacă amîndouă sînt deopotrivă de bune.

7. Dulce este lumina și o plăcere pentru ochi să * vadă soarele.

* Cap. 7, 12.

8. Deci, dacă un om trăiește mulți ani, să se bucure, în toți anii acestia, și să se gîndească ce multe vor fi zilele de întinerec. Tot ce va veni este deșertăciune.

9. Bucură-te, tinere, în tinereța ta, fii cu inima veselă cît ești tînăr, umblă * pe căile alese de inima ta și plăcute ochilor tăi; dar să știi că pentru toate acestea te va chema Dumnezeu ** la judecată.

* Num. 15, 29. ** Cap. 12, 14. Rom. 2, 6-11.

10. Gonește * orice secaz din inima

ta, și depărtează răul din trupul tău; căci¹ tinereța și zorile vieții sînt trecătoare. ^{1 2 Cor. 7. 1. 2 Tim. 2. 22. ** Ps. 90. 8.}

12 1. Dar adu-ți^{*} aminte de Făcăto-
rul tău în zilele tinereței tale, pî-
nă nu vin zilele cele rele și pînă nu
se apropie anii, cînd^{**} vei zice: „Nu
găsesc nici o plăcere în ei”;

^{* Prov. 22. 4. Film. 2. 27. ** 2 Sam. 19. 36.}

2. pînă nu se întunecă soarele, și lu-
mina, luna și stelele, și pînă nu se în-
torc morii îndată după ploaie;

3. pînă nu încep să tremure paznicii
casei (*măile*), și să se încovoieze cele
tari (*picioarele*); pînă nu se opresc
ceice macină (*dinții*), căci s’au împu-
șinat; pînă nu se întunecă ceice se
uită pe ferestre (*ochii*);

4. pînă nu se închid cele două uși
dinspre uliță (*bazele*), cînd uruitul
morii slăbește, te scoli la cîripitul u-
nei pasări, glasul tuturor cîntărețelor^{*}
se aude înăbușit, ^{* 2 Sam. 19. 36.}

5. te temi de orice înălțime, și te spe-
rui pe drum; pînă nu înflorește mig-
dalul cu peri albi, și de abea se li-
răște lăcusta, pînă nu-ți trec poftele,
căci omul merge spre casa^{*} lui cea
vecinică, și bocitorii^{**} eutreieră uli-
țele; ^{* Jer. 17. 32. ** Jer. 9. 37.}

6. pînă nu se rupe funia de argint,
pînă nu se sfarmă vasul de aur, pînă
nu se sparge găleata la izvor, și pînă
nu se strică roata dela flintină;

7. pînă nu se^{*} întoarce țărîna în pî-
mînt, cum a fost, și^{**} pînă nu se în-
toarce duhul la Dumnezeu, care[†] l-a
dat. <sup>* Ps. 2. 10. Jer. 34. 10. Ps. 90. 3. ** Cap. 2. 21.
† 2 Sam. 14. 20; 27. 10. Jer. 34. 14. Isa. 57. 20. Zab. 12. 1.</sup>

8. O, deșertăciune^{*} a deșertăciunilor,
zice Eclesiastul; totul este deșertă-
ciune. ^{* Ps. 62. 9. Cap. 2. 2.}

9. Pe lîngă că Eclesiastul a fost în-
țelept, el a mai învățat și știința pe
popor, a cercetat, a adîncit și a întoc-
mit^{*} un mare număr de zicători.

^{* 1 Reg. 4. 10.}

10. Eclesiastul a căutat să afle cu-
vînte plăcute, și să scrie întocmai cu-
vînte adevărate.

11. Cuvintele înțelepților sînt ca niște
bolduri; și, strînse la un loc, sînt ca
niște cuie bătute, date de un singur
stăpîn.

12. Incolo, fiule, la învățătură din a-
ceste lucruri; dacă ai voi să faci o
mulțime de cărți, să știi că n’ai mai
isprăvi, și multă^{*} învățătură obosește
trupul. ^{* Cap. 1. 10.}

13. Să ascultăm dar încheieria tutu-
ror învățăturilor: Teme-te^{*} de Dum-
nezeu și păzește poruncile Lui. Aca-
sta este datoria oricărui om.

^{* Deut. 4. 2; 10. 12.}

14. Căci Dumnezeu va aduce orice^{*}
faptă la judecată, și judecata aceasta
se va face cu privire la tot ce este
acuma, fie bine, fie rău. <sup>* Cap. 11. 9.
Mat. 12. 36. Ps. 17. 30. 31. Rom. 2. 12; 14. 12, 13.
1 Cor. 4. 5. 2 Cor. 5. 10.</sup>

CÎNTAREA CÎNTĂRILOR

(Romani 8. 28, 29. 2 Corinteni 11. 2, 3. Pildele 1. 17.)

1 1. Cîntarea^{*} cîntărilor, făcută de So-
lomon. ^{* 1 Reg. 4. 32.}

2. Să mă sărute cu sărutările gurii lui!
Căci^{*} toate desmierdările tale sînt
mai bune de cît vinul, ^{* Cap. 4. 20.}

3. mirodeniile tale au un miros plăcut.
Numele tău este ca o mireasmă vîr-
sată.

De aceea te iubesc pe tine fetele!
4. Trage-mă^{*} după tine! Și haidem
să alergăm^{**}!

Împăratul mă duce[†] în odăile lui...
Ne vom veseli și ne vom bucura de
tine;

vom lăuda desmierdările tale mai
mult de cît vinul!

Pe drept ești iubit. <sup>* Osea 14. 1; Ier. 12. 22.
** Filip. 3. 22. 12. 14. † Ps. 45. 14. 15. Ioan. 11. 2. 2 Tim. 2. 4.</sup>

5. Sînt neagră, dar sînt frumoasă,
fice ale Ierusalimului,
cum sînt corturile Chedarului,
și cum sînt covoarele lui Solomon.

6. Nu vă uitați că sînt așa de negri-
cioasă,
căci m’a ars¹ soarele.

Fiii mamei mele s’au minșat pe mine,
și m’au pus pîzitoare la vii.
Dar via frumoșiei mele n’am pîzit-o.

7. Spune-mi tu, pe care te iubesc îni-
ma mea,

unde îți paști oile, unde te odihnești la amiază?

Căci de ce să umblu ca o rătăcită pe la turmele tovarășilor tăi? —

8. Dacă nu știi, o tu, cea * mai frumoasă dintre femei,
ieși pe urmele oilor,
și paște-ți ierzi lângă colibele păstorilor. * Cap. 5, 8; 1, 1.

9. Cu * lapa înhămată la carile lui Faraon,

te aseamă cu pe tine, scumpa** mea. * Cap. 2, 2, 10, 17; 4, 1, 7; 5, 2; 8, 4. Isaia 10, 14, 15. ** 2 Cor. 1, 13, 17.

10. Ce frumoși îți sînt obrazi * în mijlocul lăntșoarelor dela gît,
și ce frumos îți este gîtul în mijlocul șirurilor de mîrgăritare! * Ezech. 16, 11, 12, 13.

11. Îți vom face deci lăntșoare de aur,
cu stropituri de argint. —

12. Cît stă împăratul la masa lui,
nardul meu își răspîndește mirosul.

13. Prea iubitul meu îmi este ca un mînunchi de mir,
care se odihnește între țițele mele.

14. Prea iubitul meu este pentru mine un strugure de mălîniță,
din vile din En-Ghedî. —

15. Ce frumoasă * ești, iubito, uite ce frumoasă ești,
cu ochii tăi de porumbiță! —

* Cap. 4, 1; 5, 12.

16. Ce frumos ești, prea iubitule, ce plăcut ești!

Verdeața este patul nostru! —

17. Cedrii sînt grinzile caselor noastre,
și chiparoșii sînt pardoselele noastre. —

2 1. Eu sînt un trandafir din Saron,
un crin din văi. —

2. Ca un crin în mijlocul spîmilor,
așa este iubita mea între fete. —

3. Ca un măr între copacii pădurii,
așa este prea iubitul meu între tineri.

Cu așa drag stau la umbra lui,
și rodul * lui este dulce pentru cerul gurii mele. * Apoc. 22, 1, 2.

4. El m'a dus în casa de ospăț,
și dragostea era steagul fluturat peste mine.

5. Întărită-mă cu turte de struguri,
înviați-mă cu mere,
căci sînt bolnavă de dragostea lui.

6. Să-și pună mina stîngă * supt capul meu,

și să mă îmbrățișeze cu dreapta lui! —

* Cap. 8, 6.

7. Vă jur *, fiice ale Ierusalimului,
pe căprioarele și cerboacicele de pe cîmp:

nu stîrniți, nu treziți dragostea,
pînă nu vine ea! —

* Cap. 8, 6; 8, 4.

8. Aud glasul prea iubitului meu!
Iată-l că vine,

sărînd peste munți, sălînd pe dealuri.

9. Prea iubitul meu seamănă cu * o căprioară, sau cu puil de cerboaică.
Iată-l că este după zidul nostru,

se uită pe ferestra,

privește printre zăbrele. * Ysa. 17.

10. Prea iubitul meu vorbește și-mi zice:

Scoală-te *, iubito, și vino, frumoaso!

* Ysa. 18.

11. Căci iată că a trecut iarna;
a încetat ploaia, și s'a dus.

12. Se arată florile pe cîmp,
a venit vremea cîntării,

și se aude glasul turturicii în cîmpurile noastre.

13. Se pîrguiesc roadele în smochin,
și viile înflorite

își răspîndesc mirosul.

Scoală-te *, iubito, și vino, frumoaso.

* Ysa. 19.

14. Porumbiță din crăpăturile stîncii,
ascunsă în scobiturile prăpăstiilor,

arată-mi * fața ta, și fă-mă să-ți aud glasul!

Căci glasul tău este dulce, și fața ta plăcută.

* Cap. 5, 13.

15. Prindeți-ne vulpile *, vulpile cele mici, cari strică viile;

căci viile noastre sînt în floare.

* Ps. 80, 13. Ezech. 13, 4. Luca 13, 32.

16. Prea iubitul meu este al * meu, și eu sînt a lui;

el își paște turma între crini.

* Cap. 5, 3; 7, 10.

17. Pînă * la răcoarea zilei, și pînă la lungirea umbrelor,

întoarce-te!... Iubitule, sai ca o căprioară** sau ca puil de cerb,

peste munții ce ne despart.

* Cap. 4, 5. ** Ysa. 5, Cap. 5, 14.

3 1. Am căutat noaptea *, în așternutul meu, am căutat pe iubitul inimii mele;

l-am căutat, dar nu l-am găsit...

* Isa. 26, 9.

2. M'am sculat, atunci, și am cutreierat cetatea,

ulițele și piețele;

și am căutat pe iubitul inimii mele...

L-am căutat, dar nu l-am găsit!

3. M'au înfălțit păcătoșii * cari dau ocol cetății;

și l-am întrebat: „N'ați văzut pe iubitul inimii mele?” * Cap. 5, 7.

4. Abia trecusem de el,

și am găsit pe iubitul inimii mele. L-am apucat, și nu l-am mai lăsat pînă nu l-am adus în casa mamei mele,

în odala celei ce m'a rămislit. —

5. Vă * jur, fiice ale Ierusalimului, pe căprioarele și cerboaițele de pe cîmp,

nu stîrniți, nu treziți dragostea,

pînă nu vine ea. — * Cap. 5, 7; 8, 4.

6. Ce * se vede suindu-se din pustie, ca niște stîlpi de fum, în mijlocul aburilor de mir și de tămîie,

înconjurată de toate mirezmele negustorilor de mir? — * Cap. 5, 8.

7. Iată, este patașca lui Solomon, cu șasezeci de viteji, de jur împrejur, cei mai viteji din Israel.

8. Toți sînt înarmați cu săbii, și toți sînt deprinși la luptă, fiecare cu sabia la coapsă, ca să n'aibă nimic de temut în timpul nopții.

9. Împăratul Solomon și-a făcut această patașcă din lemn din Liban.

10. Stîlpii i-a făcut de argint, rezemătoarea de aur, scaunul de purpură;

iar mijlocul împodobit cu o țesătură aleasă, lucrată de dragostea fiicelor Ierusalimului.

11. Ieșiți, fetele Sionului, și priviți pe împăratul Solomon, cu cununa cu care l-a încununat mama sa în ziua cununiei lui, în ziua veseliei inimii lui. —

4 1. Ce frumoasă * ești, iubito, ce frumoasă ești!

Ochii tăi sînt ochi de porumbiță, supt mîhrama ta.

Părul tău este ca o turmă ** de capre, poposită pe coama muntelui Galaad.

* Cap. 1, 18; 5, 12. ** Cap. 6, 5.

2. Dinții * tăi sînt ca o turmă de oi tunse, cari ies din scîlditoare,

toate cu gemeni, și nici una din ele nu este steapă. * Cap. 4, 8.

3. Buzele tale sînt ca un fir de cîrmă,

și gura ta este drăguță;

obrazul * tău este ca o jumătate de rodie,

supt mîhrama ta. * Cap. 4, 7.

4. Gîtul * tău este ca turnul lui David, zidit ca să fie o casă ** de arme; o mie de scuturi atîrnă de el, toate acuturi de viteji.

* Cap. 7, 4. ** Num. 3, 38.

5. Amîndouă * țitele tale sînt ca doi pui de cerb, ca gemenii unei căprioare, cari pase între crini. * Prov. 5, 18. Cap. 7, 2.

6. Pînă * se răcorește ziua, și pînă fug umbrele,

voi veni la tine, munte de mir,

și la tine, deal de tămîie. * Cap. 5, 11.

7. Ești frumoasă de * tot, iubito, și n'ai nici un cusur. * Ezech. 1, 16.

8. Vino cu mine din Liban, mireaso, vino cu mine din Liban!

Privește din virful muntelui Amana, din virful muntelui Senir și * Hermon,

din vizuinile leilor,

din munții pardoșilor! * Deut. 3, 8.

9. Mi-ai răpit inima, soror, mireaso, mi-ai răpit inima numai cu o privire, numai cu unul din lăntșoarele dela gîtul tău!

10. Ce lipici în desmierdările tale, soror, mireaso!

Desmierdările tale prețuiesc mai * mult decît vinul,

și mirezmele tale sînt mai plăcute decît toate miroznelor! * Cap. 1, 2.

11. Miere picură din buzele tale, mireaso,

miere * și lapte se află supt limba ta,

și ** mirosul hainelor tale este ca mirosul Libanului.

* Prov. 24, 13, 14. Cap. 4, 1. ** Ps. 45, 27. Ose. 14, 8, 7.

12. Ești o grădină închisă, soror, mireaso,

un izvor închis, o fîntînă pecetluită.

13. Odraslele tale sînt o grădină de rodii, cu cele mai alese roade, mîlîni negri și nard;

14. nard și șofran, trestie miroitoare și scortîșoară, cu tot felul de tufari de tămîie,

amîrnă și aloec, cu cele mai alese mirezme.

15. O fîntînă din grădini, un izvor de ape * vii,

ce curge din Liban. * Is. 44, 18; 7, 25.

16. Scoală-te, crivăţule! Vino, vintule de miazăzi!

Sufiaţi peste grădina mea, ca să pi-
cure mirosurile din ea! —

Să intre * iubitul meu în grădina lui,
şi să mănânce din roadele ei alese! —

* Cap. 8, 1.

5 1. Eu intru * în grădina mea, soro,
mireaso,
îmi culeg smirna cu mirezmele mele,
îmi mănânc * fagurul de miere cu
mierea mea,

îmi beau vinul cu laptele meu... —
Mîncăţi, prieteni,

beţi şi îmbătaţi-vă de dragoste! —

* Cap. 4, 16. ** Cap. 4, 11. † Luc. 15, 7, 10. Ioan 8, 12; 16, 14.
2. Adormisem, dar inima îmi veghea...
Este glasul prea iubitului meu, care
bate *:

„Deschide-mi, soro, scumpo, porum-
bişo, neprihănită!

Căci capul îmi este plin de rouă,
cîrlionţii îmi sînt plini de picurii
noptii.” —

* Apoc. 5, 20.

3. „Mi-am scos haina, cum să mă îm-
brac iarăş?

Mi-am spălat picioarele: cum să le
murdăresc iarăş?

4. Dar iubitul meu a virit mîna pe
gaura zăvorului,
şi mi-a fost mîlă de el atunci.

5. M'am sculat să deschid iubitului
meu,

în timp ce de pe mîinile mele picura
smirna,

şi de pe degetele mele picura cea
mai aleasă smirna

pe minerul zăvorului.

6. Am deschis iubitului meu;
dar iubitul meu plecase, se făcuse
nevăzut.

Înebuneam, cînd îmi vorbea.

L-am căutat *, dar nu l-am găsit;

l-am strigat, dar nu mi-a răspuns.

* Cap. 8, 1.

7. Păzitorii cari dau ocol cetăţii m'au
înlănit;

m'au bătut, m'au rănit;

mi-au luat măhrama străjerii * de pe
ziduri.

* Cap. 8, 8.

8. Vă rog ferbînte, fiice ale Ierusalimului,
dacă găsiţi pe iubitul meu,
ce-i veţi spune?... Că sînt bolnavă
de dragoste! —

9. Ce are iubitul tău mai mult de cit
altul,

o, cea mai frumoasă dintre femei?

Ce are iubitul tău mai mult de cit
altul,

de ne rogi aşa de fierbînte? —

10. Iubitul meu este alb şi rumen,
osebindu-se din zece mii.

11. Capul lui este o cumună de aur
curat,

pletele lui ca nişte valuri, sînt negre
cum e corbul.

12. Ochii * lui sînt ca nişte porumbei
pe marginea izvoarelor,

scăldaţi în lapte, şi odihnindu-se în
faţa lui plină.

* Cap. 1, 8.

13. Obrajii lui sînt ca nişte straturi
de mirezme, în cari cresc saduri miro-
sitoare;

buzele * lui sînt nişte crini, din cari
curge cea mai aleasă smirna.

* Cap. 1, 15; 4, 1.

14. Mîinile lui sînt nişte inele de aur,
ferecate cu pietre de hrisolit;

trupul lui este un chip de fildes lu-
struit, acoperit cu pietre de safir;

15. Picioarele lui sînt nişte stîlpi de
marmoră albă, aşezaţi pe nişte temelii
de aur curat.

Înfăţişarea lui este ca Libanul, pare
un tînăr ales ca cedril.

16. Cercul gurii lui este numai dul-
ceaţă şi toată fiinţa lui este plină de
farmec.

Aşa este iubitul meu, aşa este scum-
pul meu,

fiice ale Ierusalimului! —

6 1. Unde s'a dus iubitul tău,

cea mai * frumoasă dintre femei?

Încotro a apucat iubitul tău,
ca să-l căutăm şi noi împreună cu
tine? —

* Cap. 1, 8.

2. Iubitul meu s'a pogorît la grădina
lui, la stratul de mirezme,

ca să-şi pască turma în grădini, şi
să culeagă crini.

3. Eu sînt a * iubitului meu şi iubitul
meu este al meu;

el îşi păşte turma între crini. —

* Cap. 2, 16; 7, 10.

4. Frumoasă eşti, iubito, ca Tirza,
plăcută ca Ierusalimul,

dar cumplită * ca nişte oşti supt
steagurile lor.

* Vers. 10.

5. Întoarce-ţi ochii dela mine,

căci mă turbură.

Perii tăi sînt ca * o turmă de capre,
cari poponesc pe coama Galaadului.

* Cap. 4, 1.

6. Dinţii * tăi sînt ca o turmă de oi,
cari ies din scîlditoare,

toate cu gemeni,
și niciuna din ele nu este stearcă.
*Cap. 4.2.

7. Obrazul tău este ca * o jumătate
de rodie,
supt mährama ta... *Cap. 4.3.

8. Am șasezeci de împărăteșe, optzeci
de țitoare,
și fete fără număr,

9. dar numai una singură este porum-
bița mea, neprihănită mea;
ea este singură la mamă-sa,
cea mai aleasă a celei ce a născut-o.
Fetele o văd, și o numesc fericită;
împărăteșele și țitoarele deaseme-
nea o laudă. —

10. „Cine este aceea care se ivește
ca zorile,
frumoasă ca luna,
curată ca soarele,

dar cumplită * ca niște oști supt
stragurile lor?” — *Ysa. 4.

11. M'am pogorît în grădina cu nuci,
să * văd verdeața din vale,
să văd dacă a înmugurit via,
și dacă au înflorit rodiile. *Cap. 7.12.

12. Dar fără să bag de seamă, do-
rința mea m'a dus
la carăle poporului unui om ales. —

13. Întoarce-te, întoarce-te, Sulamito!
Întoarce-te, întoarce-te, ca să te pri-
vim. —

Ce aveți voi să vă uitați la Sulamita
ca la niște fete ce joacă în cor? *

plină și un împărat ar fi înălțun
de pletele tale!...

6. Ce frumoasă și ce plăcută ești, tu,
iubito, în mijlocul desfătărilor!

7. Statura ta este ca finicul,
și țigetele tale ca niște struguri.

8. Imi zic: „Mă voi sui în finic,
și-i voi apuca crăcile!”

Atunci țigetele tale vor fi ca strugurii
din vie,

mirosul suflării tale ca al merelor.

9. Și gura ta * toarnă un vin ales,
care curge lin ca răspuns la desmier-
dările mele,

și alunecă pe buzele noastre cind
adormim! *Cap. 2.10; 4.5.

10. Eu sînt a iubitului meu, și * el
dorește de mine. *Ps. 45.11.

11. Vino, iubitele, haidem să încep pe
cîmp,

să minem noaptea în sate!

12. Dis de dimineață ne vom duce la
vii,

să * vedem dacă a înmugurit via,
dacă s'a deschis floarea,

și dacă au înflorit rodiile.
Acolo îți voi da dragostea mea.

13. Mandragorele * își răspindesc mi-
rosul,
și deasupra ușii avem ** tot felul de

roade bune, noi și vechi,
pe cari, pentru tine, iubitele, le-am

păstrat. *Prov. 30.14. ** Mat. 23.32.

7 1. Ce frumoase îți sînt picioarele
în încălțămînta ta, fată * de domn!
Marginile rotunde ale coapsei tale
sînt ca niște lăntișoare de pus la gît,
lucrate de minile unui meșter iscusit.
*Ps. 45.13.

2. Pinteclele tău este un pahar rotund,
de unde nu lipsește vinul mirositor;
trupul tău este un sноп de grîu,
încins cu crîni.

3. Amîndouă * țigetele tale sînt ca doi
pai de cerb,

ca gemenii unei căprioare. *Cap. 4.5.

4. Gîtlul * tău este ca un turn de fil-
des;

ochii tăi sînt ca iazurile Mesbonului,
de lingă poarta Bat-Rabim;

nasul tău este ca turnul Libanului,
care privește spre Damaec. *Cap. 4.4.

5. Capul tău este cum e Carmelul,
și părul capului tău este ca purpura
împărătească:

8 1. O! de ai fi fratele meu,
care a supt la țigetele mamei mele!

Cind te-aș întîlni în uliță, te-aș să-
ruta,

și nimeni nu m'ar ținea de rău.

2. Te-aș lua și te-aș aduce la casa
mamei mele;

ea m'ar învăța
să-ți dau să bei vin * mirositor,
must din rodiile mele. *Prov. 3.2.

3. Mina lui cea stîngă * să fie supt
capul meu,

și dreapta lui să mă îmbrățișeze! —
*Cap. 2.6.

4. Vă rog * fierbinte, fiice ale Ieru-
salimului,

nu stîrniți, nu treziți dragostea,
plină nu vine ea. — *Cap. 3.7; 8.6.

5. Cine * este aceea, care se suie din
pustie,

rezemată de iubitul ei și zicînd:
„Te-am trezit supt măr;

acolo te-a născut mamă-tă,
acolo te-a născut și te-a făcut ea.¹² —

¹² Cap. 8, 8.

6. Pune-mă * ca o pecete pe inima ta,
ca o pecete pe brațul tău;
căci dragostea este tare ca moartea,
și gelozia este nelinduplecată ca lo-
cuița morților;
jarul ei este jar de foc,
o flacără a Domnului.

¹³ Isa. 48, 24. Jer. 22, 24. Hag. 2, 20.

7. Apele cele mari nu pot să stingă
dragostea,
și riurile n'ar putea s'o înecă;
de * ar da omul toate averile din
casa lui pentru dragoste,
tot n'ar avea de cît dispreț. ¹⁴ Prov. 8, 18.

8. Avem o soră micuță *,
care n'are încă țife.
Ce vom face cu sora noastră
în ziua cînd li vor veni pețitorii?

¹⁵ Ezech. 16, 36.

9. Dacă este zid,
vom zidi niște zimți de argint pe ea;
dar dacă este ușă,

o vom închide cu o scindură de ce-
dru. —

10. Eu sînt un zid, și țifele mele sînt
ca niște tornuri;
în ochii lui am fost ca una care a
găsit pace.

11. Solomon avea o vie la Baal-Ha-
mon;

a închiriat-o * unor păritori;
și fiecare trebuia să aducă pentru
rodul ei o mie de sicli de argint.

¹⁶ Mal. 12, 10.

12. Via mea, care este a mea, o pă-
strează eu.

Tine-ți, Solomoane, cei o mie de sicli,
și două sute fie celor ce păzesc ro-
dul! —

13. Tu, care locuiești în grădini,
niște prieteni își pleacă urechea la
glasul tău;

binevoiește * și fă-mă să-l aud! —

¹⁷ Cap. 3, 14.

14. Vino * repede, iubite,
ca ** o căprioară sau ca puil de cerb
pe munți plini de mirozine!

¹⁸ Apoc. 12, 17, 20. ¹⁹ Cap. 3, 17.

ISAIA

(Ieremia 23, 4—6. 1 Petru 1, 10, 11, 16. Apocalipsa 13, 3.)

Necredința și pedeapsa lui Israel.

1. Proorocia * lui Isaia, fiul lui Amot,
despre Iuda și Ierusalim, pe vremea
lui Ozia, Iotam, Ahaz și Ezechia, im-
pirații lui Iuda.

¹ Nume. 12, 6.

2. Ascultați *, ceruri, și ia aminte, pămî-
ntule, căci Domnul vorbește: „Am
hrănit și am crescut niște copii **, dar
ei s'au răsculat împotriva Mea.

² Deut. 32, 1. Jer. 2, 12; 4, 10; 22, 28. Ezech. 36, 4. Mal. 1, 2; 2, 1, 2. ³ Cap. 5, 1, 2.

3. Boul * își cunoaște stăpînul, și mă-
garul cunoaște ieslea stăpînului său;
dar Israel nu ** Mă cunoaște, poporul
Meu nu ține aminte la Mine.⁴

⁴ Jer. 5, 7. ⁵ Jer. 5, 3, 4. ⁶ Cap. 5, 13.

4. Vai, neam păcătos, popor încărcat
de fărîdelegi, sămîntă * de nelegiuiri,
copii stricați! Au părăsit pe Domnul,
au disprețuit pe Sfîntul lui Israel. I-au
întors spatele...

⁷ Cap. 17, 3, 4. Mal. 2, 7.

5. Ce * pedepse noi să vă mai dea,
chad voi vă răvrătiți din ce în ce mai
rău? Tot capul este bolnav, și toată
inima suferă de moarte!

⁸ Cap. 5, 13. Jer. 2, 20; 4, 4.

6. Din tălpi plină'n creștet, nimic nu-
sănătos: ci numai răni, vîntăii și car-

ne vie, ne stoarse *, ne legate, și ne
alinate cu umdelemn: ⁹ Jer. 5, 22.

7 țara * vă este pustie, cetățile vă
sînt arse de foc, străinii vă mînlăcă
ogoarele supt ochii voștri, pustiesc
și nimicesc, ca niște sălbatici. ¹⁰ Deut. 28, 24, 25.

8. Și fiica Sionului a rămas ca * o co-
libă în vie, ca o covercă într'un cîmp
de castraveți, ca ** o cetate impresu-
rată.

¹¹ Jer. 27, 18. Filip. 3, 4. ¹² Jer. 4, 27.

9. De * nu ne-ar fi lăsat Domnul oști-
rilor o mică rămășiță, am fi ajuns ca
Sodoma **, și ne-am fi asemănat cu Go-
mora.

¹³ Filip. 3, 22. Rom. 9, 29. ¹⁴ Fac. 18, 24.

Nu jertfe și sărbători.

10. Ascultați cuvîntul Domnului, că-
petenii * ale Sodomei! Ia aminte la Le-
gea Dumnezeului nostru, popor al Go-
morei!

¹⁵ Deut. 22, 22. Ezech. 16, 46.

11. „Ce-Mi trebuie Mie multimea jert-
felor * voastre, zice Domnul. Sînt să-
tul de arderile de tot ale berbecilor,
și de grăsimile viteilor; nu-Mi place
sîngele taurilor, oilor și țapilor.

¹⁶ 1 Sam. 15, 22. Ps. 50, 9; 11, 18. Prov. 15, 8; 21, 27.
Cap. 16, 5. Jer. 4, 29; 7, 21. Amos 5, 21; 22. Mic. 6, 7.

12. Cînd veniți să * vă înfățișați înain-

tea Mea, cine vă cere astfel de lucruri, ca să-Mi spurcați curțile?

*Ezech. 20. 17; Mal. 2.

13. Nu mai aduceți daruri * de mincare nefolositoare, căci Mi-e scribă de tămăie! Nu vreau luni noi, Sabate și adunări de sărbătoare **, nu pot să văd nelegiuirea unită cu sărbătoarea!

*Mal. 2. 8. **Isaia 1. 14; 2. 18.

14. Urâsc lumile * voastre cele noi și praznicele ** voastre; Mi-au ajuns o povară, nu ște le mai pot suferi.

*Ezech. 20. 11. **Lev. 22. 1, etc. Fila. 2. 4. †Cap. 48. 24.

15. Când * vă întindeți minile, lăsați înafară ochii dela voi; și ori cît ** de mult v-ați ruga, n'ascult: căci minile vă sînt pline de slinge f! *

*Isaia 27. 8. Ps. 134. 2. Prov. 1. 28. Cap. 18. 2. Jer. 14. 12. Mica 2. 4. **Ps. 65. 18. 1 Tim. 2. 8. †Cap. 30. 5.

Indema la poartă.

16. „Spălați-vă * deci și curățiți-vă! Luați dinaintea ochilor Mei faptele rele pe cari le-ați făcut! Incetați ** să mai faceți răul!”

17. Învățați-vă să faceți binele, căutați * dreptatea, ocrotiți pe cel asuprit, faceți dreptate orfanului, apărați pe văduv! *

18. „Veniți totuși să * ne judecăm, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cîrmizul, se vor face ** albe ca zăpada; de vor fi roșii ca purpura, se vor face ca lîna.

*Cap. 45. 26. Mica 6. 2. **Ps. 51. 7. Apoc. 7. 14.

19. De veți voi și veți asculta, veți mîna cele mai bune roade ale țării;

20. dar de nu veți voi și nu veți asculta, de sable veți fi înghițiți, căci * gura Domnului a vorbit.”

*Isaia 28. 18. Tîr. 1. 2.

21. Vai, cetatea * aceea credincioasă, cum a ajuns o curvă! Era plină de judecată, dreptatea locuia în ea, și acum e plină de ucigași!

*Isaia 2. 20, 21.

22. Argintul * tău s'a prefăcut în agură, și vinul tău cel ales a fost amestecat cu apă.

*Isaia 4. 24, 26. Ezech. 22. 18, 19.

23. Mai * maril tăi sînt răvrățiți și părtași cu hoții, toți ște iubesc mita și alcargă după plată; orfanului ște nu-l fac dreptate, și pricina văduvei n'ajunge pînă la ei.

*Osea 2. 15. **Prov. 28. 24. †Isaia 28. 17. Ezech. 22. 18. Osea 4. 18. Mica 3. 3; 7. 8. ††Isaia 2. 28. Zăb. 7. 10.

24. De aceea, iată ce zice Domnul, Dumnezeu al oștirilor, Puternicul lui Israel: „Ah! Voi cere socoteala * pro-

tivnicilor Mei, și Mă voi răzbuna pe vrăjmașii Mei.

*Ezech. 22. 43. Ezech. 3. 18.

25. Îmi voi întinde mina împotriva ta, îți * voi topi agura, cum o topește leșea, toate particulele de plumb le voi depărta din tine.

*Isaia 4. 20; 9. 7. Mal. 3. 6.

26. Voi face iarăși pe judecătorii tăi ca * odinioară, și pe sfetnicii tăi ca la început. După aceea, vei fi numită ** cetatea neprihănită, cetatea credincioasă.

*Isaia 28. 1. **Zăb. 2. 2.

27. Sionul va fi mintuit prin judecată, și celce se vor întoarce la Dumnezeu în el, vor fi mîntuiți prin dreptate.

28. Dar pieirea * va atinge pe toți cei răvrățiți și păcătoși, și celce părăsesc pe Domnul vor pieri.

*Isaia 21. 3. Ps. 1. 6; 5. 6; 78. 27; 88. 14; 104. 35.

29. Vă va fi rușine de terebînti * în cari găseai plăcere, și ** veți roși din pricina grădinilor în cari vă desfaceți.

*Cap. 27. 8. **Cap. 35. 1; 40. 17.

30. căci veți fi ca un terebînt cu frunzele ofilite, ca o grădină care n'are apă.

31. Omul * tare va fi ca ** un cîlt, și lucrarea lui ca o scînteie; amîndoi vor arde împreună, și nimeni nu-i va stinge.

*Ezech. 28. 25. **Cap. 47. 17.

21. Proorocia lui Isaia, fiul lui Amot, asupra lui Iuda și asupra Ierusalimului.

2. Se * va întîmpla în ** scurgerea vremurilor, cîț muntele Casei Domnului va fi întemeiat ca cel mai înalt munte; se va înălța deasupra dealurilor, și ște toate neamurile se vor îngrămădi spre el.

*Mica 4. 1, etc. **Ps. 48. 1. Jer. 26. 20. †Ps. 68. 16, 18. ††Ps. 72. 8. Cap. 27. 12.

3. Popoarele se vor duce cu grămada la el, și vor zice: „Veniți *, să ne suim la muntele Domnului, la Casa Dumnezeului lui Iacov, ca să ne învețe căile Lui, și să umblăm pe cărările Lui.” Căci ** din Sion va ieși Legea, și din Ierusalim cuvîntul Domnului.

*Isaia 41. 4; Mal. 3. 1; Zăb. 4. 21. **Lev. 24. 47.

4. El va fi judecătorul neamurilor, El va hotărî între un mare număr de popoare; așa în cît din sîbiile lor își vor * flăuri fiare de plug, și din suliteșle lor cosoare: nici un popor nu va mai scoate sabia împotriva altuia, și nu ** vor mai învăța războiul.

*Ps. 46. 8. Osea 2. 18. Zăb. 9. 10. **Ps. 72. 4. 7.

5. „Veniți, casă a lui Iacov, să umblăm * în lumina Domnului!”

*Ezech. 40. 1.

de* idolii Răsăritului, și dedați** la vrăjitorie ca Filistenii, și ȋ se unesc cu fiii străinilor.

* Num. 23, 7. ** Deut. 12, 2. † Ps. 106, 36. Jer. 10, 2.

7. Țara lor este plină* de argint și de aur, și comorile lor n'au sfîrșit; țara este plină de cal, și cările lor sînt fără număr.

* Deut. 17, 16, 17.

8. Dar țara lor este plină* și de idoli, căci se închină înaltea lucrării minilor lor, înaltea lucrurilor făcute de degetele lor.

* Lev. 2, 29.

9. De aceea cei mici vor fi scoboriți, și cei mari vor fi smeriți: nu-l vei ierta.

10. „Intră* în stînci, și ascunde-te în ȋlîrîni, de frica Domnului și de strălucirea măreției Lui!”

* Ysa. 19, 21. Apoc. 9, 13.

11. Omul va trebui să-și plece în jos privirea* semeață și îngimfarea lui va fi smerită: numai Domnul va fi înălțat** în ziua aceea.

* Ysa. 17, Cap. 5, 13, 26; 12, 11. ** Cap. 4, 1; 11, 10, 11; 12, 1, 4; 24, 23; 26, 9; 28, 1; 37, 1, 2, 13, 14; 38, 5; 39, 18; 40, 23; 42, 8. Jer. 50, 1, 6. Ezech. 38, 14, 15; 39, 11, 22. Osea 2, 24, 25, 21. Joel 2, 18. Amos 9, 11. Obad. 9. Mic. 4, 8; 5, 2; 7, 12, 13. Tef. 3, 21, 12. Zah. 3, 10.

12. Căci este o zi a Domnului ostirilor împotriva oricărui om mîndru și trușag, împotriva oricui se înalță, ca să fie plecat:

13. împotriva tuturor cedrilor* înalți și falnici ai Libanului, și împotriva tuturor stejarilor Basamului;

* Cap. 14, 8; 37, 24. Ezech. 31, 3. Zah. 11, 1, 2.

14. împotriva* tuturor munților înalți, și împotriva tuturor dealurilor falnice;

* Cap. 30, 24.

15. împotriva tuturor turnurilor înalte, și împotriva* tuturor zidurilor înfrînte;

* 1 Reg. 10, 22.

16. împotriva tuturor corăbiilor din Tarsis, și împotriva tuturor lucrurilor pîlcute la vedere.

17. Mîndria* omului va fi smerită, și trufia oamenilor va fi plecată; numai Domnul va fi înălțat în** ziua aceea.

* Ysa. 12. ** Ysa. 21.

18. Toți idolii vor pieri.

19. Oamenii vor intra în peșterile* stîncilor și în crăpăturile pămîntului, de** frica Domnului și de strălucirea măreției Lui, cînd Se va scula să ȋngrozească pămîntul.

* Ysa. 30. Osea 10, 8. Ezech. 26, 20. Apoc. 9, 15; 9, 4. ** 1 Tim. 1, 4. † Cap. 31, 22. Hag. 2, 8, 21. Ezech. 12, 24.

20. În* ziua aceea, oamenii ȋși vor arunca idolii de argint și idolii de aur pe cari și-i făcuseră, ca să se închine la ei, ȋi vor arunca la șobolani și la lilieci;

* Cap. 30, 22; 31, 7.

21. și* vor intra în găurile stîncilor, și în crăpăturile pietrelor, de frica** Domnului și de strălucirea măreției Lui, cînd Se va scula să ȋngrozească pămîntul.

* Ysa. 12. ** Ysa. 12, 19.

22. Nu vă mai încredeți* dar în om, în** ale cărui nări nu este decît suflare: căci ce preț are el?

* Ps. 138, 2. Jer. 17, 2. ** Jer. 22, 2.

31. Domnul, Dumnezeul ostirilor, va* lua din Ierusalim și din Iuda orice sprijin** și orice mijloc de trai, orice izvor de pîine, și orice izvor de apă,

* Jer. 37, 31; 38, 2. ** Lev. 26, 26.

2. pe viteaz* și pe omul de război, pe judecător și pe prooroc, pe ghicitor și pe bătrîn,

* 1 Reg. 24, 4.

3. pe căpetenia peste cincizeci și pe dregător, pe sfințic, pe meșteșugarul ales și pe vrăjitorul iscusit.

4. „Le voi da băieți* drept căpetenii, — zice Domnul, — și niște copii vor stăpîni peste ei.”

* Ezech. 34, 16.

5. Oamenii se vor asupri unii pe alții, unul va apăsa pe celalt, fiecare pe aproapele lui, tînărul va lovi pe cel bătrîn, și omul de nimic pe cel pus în cinste.

6. Vor merge pînă acolo încît unul va apăsa pe fratele său în casa părintească, și-l va zice: „Tu ai o haină, fii căpetenia noastră! la dărămurile acestea supt mîna ta!”

7. Dar în aceeaș zi el va răspunde: „Nu pot să fiu doftor, căci în casa mea nu este nici pîine nici haină: nu mă puneți căpetenie peste popor.”

8. Se clătină Ierusalimul*, se prăbușește Iuda, pentru că vorbele și faptele lor sînt îndreptate împotriva Domnului, înfruntînd privirile Lui mărețe.

* Mic. 3, 12.

9. Înfrîntarea feței lor mărturiseste împotriva lor, și, ca Sodomiți!, ȋși dau pe față nelegiuirea, fără s'o ascundă. Vai de sufletul lor, căci ȋși pregătesc rele!

* Ps. 12, 12; 18, 20; 19, 2.

10. Bine* de cel neprihănit! Lui ȋi va merge bine, căci** se va bucura de rodul faptelor lui.

* Ezech. 3, 12. ** Ps. 228, 2.

11. Vai de cel rău! Lui ȋi va merge rău, căci va culege rodul faptelor lui.

* Ps. 11, 6. Ezech. 9, 12.

12. Poporul meu este asuprit de niște copii*, și-l stăpînesc niște femei! Poporul meu, cîrmuitorii** tăi te duc la răstăcire, și pustiesc calea pe care umbli!

* Ysa. 4. ** Cap. 3, 25.

13. Domnul Se înfățișază la judecată*, stă în picioare ca să judece popoarele.

* Mic. 6, 2.

14. Domnul intră la judecată cu bătrînii poporului Său și cu mai marii lui: „Voi ați mîncat via*! Prada luată dela sărac este în casele voastre!

* Cap. 3, 7. Mat. 23, 35.

15. Cu ce drept călcați* voi în picioare pe poporul Meu, și apăsați pe săraci? zice Domnul, Dumnezeul oștirilor.

* Cap. 38, 4. Mic. 1, 2, 3.

16. Domnul zice: „Pentru că fiicele Sionului sînt mîndre, și umblă cu gîtul întins și cu privire porficioasă, pentru că pășesc măruntel, și zornănesc cu verigile dela picior, —

17. Domnul va pleșuvi* creștetul capului fiicelor Sionului, Domnul le va descoperi** rușinea“.

* Deut. 28, 27. ** Cap. 47, 2, 3. Ier. 13, 28. Zab. 1, 3.

18. În ziua aceea, Domnul va scoate verigile cari le slujesc ca podoabă la picioare, și sorișorii și lunșoarele*,

* Judec. 8, 21.

19. cerceii, brățările și măhramele;

20. legăturile de pe cap, lînșoarele dela picioare și briele, cutile cu mirosuri și băierele desclîntate;

21. inelele și verigile dela nas;

22. hainele de sîrbătoare și cămășile cele largi, mantilele și pungile;

23. oglinzile și cămășile suptiri, turbanele și măhramele ușoare.

24. Și atunci în loc de miros plăcut va fi putoare; în loc de brîu, o funie; în loc de păr încrețit, un cap pleșuv*, în loc de mantie largă, un sac strîmt; un semn de infierare, în loc de frumuseală.

* Cap. 32, 32. Mic. 1, 24.

25. Bărbații tăi vor cădea ucii de sabie și vitejii tăi în luptă.

26. Porțile* fiicei Sionului vor geme și se vor jăli; și ea va ședa despoiată pe pămînt.

* Ier. 34, 2. Ps. 137, 4; 2, 19.

4. Șapte femei vor apuca în* ziua aceea un singur bărbat, și vor zice: „Vom mîncea** pînea noastră înșine, și ne vom îmbrăca în hainele noastre înșine; numai fă-ne să-ți purtăm numele, și ia ocară* de peste noi!“

* Cap. 2, 21, 22. ** 2 Tim. 3, 12. * Luc. 1, 20.

Prostrăvirea Sionului.

2. În vremea aceea odrasla* Domnului va fi plină de măreție și slavă, și rodul țării va fi plin de strălucire și

frumuseță pentru cel mintuși al lui Israel.

* Ier. 31, 5. Zab. 3, 8; 4, 12.

3. Și cel rămas în Sion, cel lăsat în Ierusalim, se* va numi „sfînt“, oricine va fi scris** printre cei vii, la Ierusalim.

* Cap. 30, 21. ** Ps. 4, 2. Apoc. 3, 12.

4. După ce va spăla Domnul* murdăriile fiicelor Sionului, și va curăți Ierusalimul de vinovăția de sînge din mijlocul lui, cu duhul judecării și cu duhul nimicirii,

* Mat. 3, 2, 3.

5. Domnul va așeza, peste toată întinderea muntelui Sionului și peste locurile lui de adunare, un nor* de fum ziua, și un foc** de flăcări strălucitoare noaptea. Da, peste toată slava va fi un adăpost,

* Ezech. 43, 21. ** Zab. 3, 2.

6. o colibă, ca umbră împotriva căldurii zilei, și ca loc de adăpost* și de ocrotire împotriva furtunii și ploii.

* Cap. 28, 4.

Via Domnului.

5. 1. Voi cînta Prea Iubitului meu, cîntarea Prea Iubitului meu despre via* Lui. Prea Iubitul meu avea o vie, pe o cîmpie foarte mănoasă.

* Ps. 80, 8. Gen. 1, 12.

Cap. 27, 2. Ier. 2, 21. Mat. 21, 33. Marc. 12, 1. Luc. 20, 9.

2. I-a săpat pămîntul, l-a curățit de pietre, și a sădit în el vîetele cele mai alese. A zidit un turn în mijlocul ei, și a săpat și un teasc, apoi trăgea nădejde* că are să-l facă struguri buni, dar a făcut struguri sălbatici.

* Deut. 32, 6. Cap. 1, 2, 3.

3. „Acum dar, — zice Domnul — locuitorii ai Ierusalimului și bărbații ai lui Iuda, judecați* voi între Mine și via Mea!

* Rom. 2, 4.

4. Ce aș mai fi putut face vicii Mele, și nu i-am făcut? Pentru ce a făcut ca struguri sălbatici, cînd Eu mă așteptam să facă struguri buni?

5. Vă voi spune însă acum, ce voi face vicii Mele: li voi smulge gardul, ca să fie păscuți de vite; li voi surpa* zidul, ca să fie călcați în picioare;

* Ps. 80, 12.

6. o voi pustii; nu va mai fi curățită, nici săpată, spini și mărăcini vor crește în ea! Voi porunci și norilor, să nu mai ploaie peste ea.“

7. Via Domnului oștirilor este casa lui Israel, și bărbații lui Iuda sînt vița pe care o iubea. El se aștepta la judecată, și cînd colo, iată sînge vărsat! — Se aștepta la dreptate, și cînd colo, iată strigăte de apăsare!

8. Vai de cei ce înșiră casă* lingă ca-

să și lipesc ogor lângă ogor, pină nu mai rămâne loc, și locuiesc în mijlocul țării!

* Mic. 2, 2.

9. Iată* ce mi-a descoperit Domnul oștirilor: „Hotărât, aceste case multe vor fi pustite, aceste case mari și frumoase nu vor mai fi locuite.”

* Cap. 22, 14.

10. Chiar zece pogoane de vie nu vor da decât un bat*, și un omer de sămânță nu va da decât o efa.

* Ezech. 45, 11.

11. Vai* de cei ce disdemințează aleargă după blături amestecate, și sed până tîrziu noaptea și se inferbințează de vin!

* Prov. 23, 30, 31. Eccl. 31, 13. Ysa. 56, 10.

12. Arfa* și alăuta, timpana, flautul și vinul le înveselesc ospetele; dar nu iau seama la lucrarea*. Domnului, și nu văd lucrul minilor Lui.

* Amos 6, 4, 5. * Isr. 34, 27. Ps. 135, 4.

13. De aceea* poporul meu va fi dus pe neașteptate* în robie; boierimea lui va muri de foamă; și gloata lui se va usca de sete.

* Osea 4, 6. * Cap. 1, 5. Isr. 29, 64.

14. De aceea își și deschide locuința morților gura, și își lărgește peste măsura gîtlejul, ca să se pogoare în ea marea și bogăția Sionului, cu toată mulțimea lui gălăgioasă și veselă.

15. Și astfel, cei mici vor fi doborîți*, cei mari vor fi smeriți, și privilegiile trufașe vor fi plecate.

* Cap. 2, 9, 11, 17.

16. Dar Domnul oștirilor va fi înălțat prin judecată, și Dumnezeu cel sfînt va fi sfîntit prin dreptate.

17. Acolo vor paște miei ca pe imasul lor, și păstori pribegi vor mîca moșile prăpădite ale bogăților*.

* Cap. 10, 14.

18. Vai de cei ce trag după ei nelegiuirea cu funiile minciunii, și păcatul, cu șleurile unei căruțe,

19. și zic*: „Să-și grăbească, să-și facă iute lucrarea, ca s'o vedem! Să vină odată hotărîrea Sfințului lui Israel și să se aducă la îndeplinire, ca s'o cunoaștem!”

* Cap. 19, 5. Isr. 17, 15. Amos 6, 13. 7, 14. 8, 2, 4.

20. Vai de cei ce numesc răul bine, și binele rău, cari spun că întunerecul este lumină, și lumina întunerec, cari dau amărăciunea în loc de dulceață, și dulceața în loc de amărăciune!

21. Vai de cei ce se socot înțelepți*, și se cred pricepuți!

* Prov. 2, 7. Rom. 1, 22; 12, 18.

22. Vai* de cei tari cînd este vorba de blînt vin, și viteji cînd este vorba de amestecat blături tari;

* Ysa. 51.

23. cari scot* cu fața curată pe cel vinovat, pentru mită, și iau drepturile celor nevinovați!

* Prov. 27, 18; 28, 24.

24. De aceea, cum* mistuie o limbă de foc miriștea, și cum arde flacăra iarba uscată, tot așa: ca putregaiul le va fi rădăcina* lor, și floarea li se va risipi în vînt ca țîrîna, căci au nesocotit legea Domnului oștirilor, și au disprețuit cuvîntul Sfințului lui Israel.

* Ezech. 15, 7. * Isr. 18, 28. Osea 9, 25. Amos 2, 9.

25. De* aceea Se și aprinde Domnul de minie împotriva poporului Său, și întinde mina împotriva lui, și-l lovește de se* zguduie munții, și trupurile moarte stau ca noroiul în mijlocul ulițelor. Cu ț toate acestea, minia Lui nu se potolește, și minia Lui este încă întinsă.

* 1 Reg. 22, 15, 17. * Isr. 4, 24.

† Lev. 26, 14, etc. Cap. 9, 12, 17, 26; 10, 4.

26. El* ridică un strig popoarelor îndepărtate, și le fluieră* dela un capăt al pămîntului: și iată-le, vin* repede și ușor.

* Cap. 11, 12. * Cap. 7, 12.

† Deut. 28, 49. Ps. 72, 8. Mal. 1, 11. * Isr. 2, 7.

27. Niciunul nu este obosit, niciunul nu șovăiește de oboseală, niciunul nu dormitează, nici nu doarme; niciunul nu i se descinge brîul* dela mijloc, nici nu i se rupe cureaua dela încălțăminte.

* Osea 6, 4.

28. Săgețile* lor sînt ascuțite, și toate arcurile încordate; copitele cailor lor parcă sînt cremene, și roțile carărilor lor parcă sînt un vîrtej.

* Isr. 5, 13.

29. Răcesc ca niște lei, mugesc ca niște pui de lei; sforăie și apacă prada, o iau cu ei, și nimeni nu vine în ajutor.

30. În ziua aceea, va fi asupra lui Iuda un muget, ca mugetul unei furtuni pe mare; uitîndu-se* la pămînt, nu vor vedea decât întunerec și strîmtoare, iar lumina se va întuneca în norii lui.

* Cap. 4, 22. Isr. 4, 28. Ps. 8, 5. Ezech. 32, 7, 8.

Isaia în sfî/bd.

6 1. În anul morții împăratului* Ozia, am văzut* pe Domnul șezînd pe un scaun de domnie foarte înalt, și poalele mantiei Lui umpleau Templul.

* 1 Reg. 22, 7. * 1 Reg. 22, 19. Isr. 23, 21. Apoc. 4, 2.

2. Serafimi stăteau deasupra Lui, și fiecare avea șase aripi: cu două își acopereau fața, cu două își acopereau picioarele, și cu două sburau.

* Ezech. 6, 11.

3. Strigau unul la altul, și ziceau: „Sfînt, sfînt, sfînt este Domnul oști-

rilor! Tot²² pământul este plin de mărirea Lui²³!

²² Apoc. 4, 8. ²³ Ps. 72, 18.

4. Și se zguduias ușorii uși de glasul care răsună, și casa²⁴ s'a umplut de fum.

²⁴ Exod. 40, 34. 1 Reg. 8, 10.

5. Atunci²⁵ am zis: „Vai de mine! Slat pierdut, căci sînt un om cu buze necurate, locuiesc în mijlocul unui popor tot cu buze necurate, și am văzut cu ochii mei pe împăratul, Domnul oștirilor!”

6. Dar unul din serafimi a zburat spre mine cu un cărbune aprins în mîni, pe care-l luase cu cleștele de pe altar²⁶.

²⁶ Apoc. 8, 8.

7. Mi-a atins²⁷ gura cu el, și a zis: „Iată, atingîndu-se cărbunele acesta de buzele tale, nelegiuirea ta este îndepărtată și păcatul tău este ispășit!”

²⁷ Jer. 1, 9. Cap. 30, 18.

8. Am auzit glasul Domnului, întrebînd: „Pe cine să trimet²⁸, și cine va merge pentru Noi²⁹?” Eu am răspuns: „Iată-mă, trimete-mă!”

²⁸ Ps. 138, 1. ²⁹ 1 Cor. 12, 18.

9. El a zis atunci: „Du-te și spune poporului acestuia: „Intr'una veți auzi³⁰ și nu veți înțelege; Intr'una veți vedea, și nu veți pricepe!”

³⁰ Cap. 48, 8. Mat. 13, 14. Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8.

10. Impetrestre inima³¹ acestui popor, fă-l tare de urechi, și astupă-i ochii ca³² să nu vadă cu ochii, să n'audă cu urechile, să nu înțeleagă cu inima, să nu se întoarcă la Mine, și să nu fie tămăduit.”

³¹ Ps. 118, 70. Cap. 66, 17. ³² Jer. 4, 21.

11. Și eu am întrebat: „Pînă cînd, Doamne?” El a răspuns: „Pînă³³ cînd vor rămînea cetățile pustii și lipsite de locuitori; pînă cînd nu va mai fi nimeni în case, și țara va fi pustiită de tot;

³³ Mic. 3, 12.

12. pînă va îndepărta Domnul³⁴ pe oameni, și țara va ajunge o mare pustie.

³⁴ 1 Reg. 20, 20.

13. Și chiar a zeca parte de va mai rămînea din locuitori, vor fi nimiciți și ei la rîndul lor. Dar, după cum terebiatul și stejarul își păstrează butucul din rădăcină, cînd sînt tăiați, tot așa, o sămînță³⁵ sfîntă se va naște iarăș din poporul acesta.”

³⁵ Eze. 3, 1. Mat. 3, 12. Rom. 11, 16.

Proorocie împotriva lui Israel și Asiriei.

71. S'a întîmplat, pe vremea lui Ahaz³⁶, fiul lui Iotam, fiul lui Ozia, împăratul lui Iuda, că Rețin, împăra-

tul Siriei, s'a suit cu Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, împotriva Ierusalimului, ca să-l bată; dar n'a putut să-l bată.

³⁶ 2 Reg. 16, 5. 2 Cron. 28, 2, 3.

2. Cînd au venit și au spus casei lui David: „Sirienii au tăbărit în Efraim” a tremurat inima lui Ahaz și inima poporului său, cum se clatină copaci din pădure cînd bate vîntul.

3. Atunci Domnul a zis lui Isaia: „Ieși înaintea lui Ahaz, tu și fiul tău Șear-lasub³⁷, la capătul canalului” de apă al iazului de sus, pe drumul care duce la ogorul nălbitorului.

³⁷ Cap. 30, 21. ³⁸ 2 Reg. 20, 17. Cap. 30, 2.

4. și spune-i: „Ia seama și fii liniștit; nu te teme de nimic, și să nu ți se moaie inima, din pricina acestor două cozi de tăciuni cari fumegă: din pricina miniei lui Rețin și a Siriei, și din pricina fiului lui Remalia!”

5. Nu te teme că Siria gîndește rău împotriva ta, și că Efraim și fiul lui Remalia zic:

6. „Să ne suim împotriva lui Iuda, să batem cetatea, s'o spargem, și să punem împărat în ea pe fiul lui Tabeel.”

7. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Așa³⁹ ceva nu se va întîmpla și nu va avea loc.

³⁹ Prov. 21, 30. Cap. 8, 10.

8. Căci⁴⁰ Damascul va fi capitala Siriei, și Rețin va fi capitala Damascului. Și peste șase zeci și cinci de ani, Efraim va fi nimicit și nu va mai fi un popor.

⁴⁰ Sam. 8, 6.

9. Samaria va fi capitala lui Efraim, și fiul lui Remalia va fi capul Samariei. Dacă⁴¹ nu credeți, nu veți sta în picioare.”

⁴¹ 2 Cron. 28, 20.

10. Domnul a vorbit din nou lui Ahaz, și i-a zis:

11. „Cere⁴² un semn dela Domnul, Dumnezeul tău; cere-l, fie în locurile de jos, fie în locurile de sus.”

⁴² Jer. 18, 20. Eze. 14, 20.

12. Ahaz a răspuns: „Nu vreau să cer nimic, ca să nu ispitesc pe Domnul.”

13. Isaia a zis atunci: „Ascultați totuși, casa lui David! Nu vă ajunge oare să oboșiți răbdarea oamenilor, de mai oboșiți și pe a Dumnezeului meu?

14. De aceea Domnul însuș vă va da un semn: Iată, fecioara⁴³ va rămînea însărcinată, va naște un⁴⁴ fiu, și-i va pune numele Emanuel⁴⁵ (Dumnezeu este cu noi).

⁴³ Mat. 1, 23. Luc. 1, 35. Mat. ⁴⁴ Cap. 9, 6. ⁴⁵ Cap. 9, 6.

15. El va mîncea smîntînă și miere, pînă va și să lepede răul și să aleagă binele.

16. Dar* înainte ca să știe copilul să lepede răul, și să aleagă binele, țara de al cărei doi** împărați te temi tu, va fi pustie.[†] *Cap. 3, 4. **2 Reg. 15, 30; 16, 7.

17. „Domnul* va aduce peste tine, peste poporul tău și peste casa tatălui tău, zile cum n'au mai fost niciodată, din ziua cînd s'a** despărțit Efraim de Iuda (adică pe împăratul Asiriei).[†]

[†]2 Cron. 28, 18. **1 Reg. 12, 16.

18. În ziua aceea, Domnul va șulera* muștelor, dela capătul rîurilor Egiptului, și albinelor din țara Asiriei;

*Cap. 5, 26.

19. ele vor veni, și se vor așeza toate în vîlcelele pustii, și în crăpăturile* stîncilor, pe toate stușfurile, și pe toate imășurile.[†] *Cap. 2, 25. 16, 18, 19.

20. În ziua aceea, Domnul va rade, cu un brici* luat cu chirie de dincolo de Rîu, și anume cu împăratul Asiriei, capul și părul de pe picioare; ba va rade chiar și barba.

[†]2 Reg. 19, 1, 2. 2 Cron. 28, 30, 31. Ezech. 4, 1.

21. În ziua aceea, fiecare va hrăni numai o juncă și două oi,

22. și vor da un așa belșug de lapte în cît vor mîncea smîntînă; căci cu smîntînă și cu miere se vor hrăni toți ceice vor rămînea în țară.

23. În ziua aceea, orice loc care va avea o mie de butuci de viță, prețind o mie de sicli de argint, va* fi lăsat pradă mărșăcinilor și spinilor: *Cap. 5, 6.

24. vor intra acolo cu săgeți și cu arcu, căci toată țara nu va fi decît mărșăcin și spinii.

25. Și toți munții lucrați cu cazmaua acum, nu vor mai fi culeșierați, de frica mărșăcinilor și a spinilor; vor da drumul boilor în ei, și le vor bătături oile.

Prăbușirea Siriei și a lui Iarael.

8. Domnul mi-a zis: „Ia o tablă mare, și scrie* pe ea, așa ca să se înțeleagă: „Grăbește-te de prădează, aruncă-te asupra prăzii.“[†]

[†]Cap. 30, 8. Hab. 2, 2.

2. Am luat cu mine niște martori vrednici de credință: pe preotul Urie*, și pe Zaharia, fiul lui Berechia.[†]

[†]2 Reg. 18, 17.

3. M'am apropiat de proorocii. Ea a rămislit, și a născut un fiu. Apoi Domnul mi-a zis: „Pune-i numele Ma-

her-Șalal-Haș-Baz.“ (*Grăbește de prădează, aruncă-te asupra prăzii.*)

4. Căci* înainte ca să știe copilul să spună: „Tată!“ și „mamă!“ se vor lua dinaintea împăratului Asiriei bogățiile** Damascului și prada Samariei.[†] *Cap. 7, 18. **2 Reg. 18, 30; 19, 8. Cap. 17, 8.

5. Domnul mi-a vorbit iarăși, și mi-a zis:

6. „Pentrucă poporul acesta a disprețuit apele din Siloe* cari curg lin, și s'a bucurat de** Rețîn și de fiul lui Remalia,[†]

[†]2 Sam. 3, 26. Ioan. 3, 7. **Cap. 7, 1, 2, 4.

7. iată, Domnul va trimite împotriva lor apele puternice și mari ale Rîului (Eufrat), adică pe împăratul* Asiriei cu toată puterea lui; prețutindeni el va ieși din albia lui, și se va vărsa peste malurile lui;[†] *Cap. 26, 19.

8. va pătrunde în Iuda, va da peste maluri, va năvăli, și va* ajunge pînă la gît. Iar aripelă întinse ale oastei lui vor umplea întinderea țării tale, Emanuel**![†] *Cap. 26, 20. **Cap. 7, 14.

9. Scoateți strigăte* de război cît voiți, popoare, căci tot veți fi zdrobiți; luați aminte, toți ceice locuiți departe! Pregătiți-vă oricît de luptă, căci tot veți fi zdrobiți. Pregătiți-vă oricît de luptă, căci tot veți fi zdrobiți.[†] *Isai. 3, 17, 18.

10. Faceți la planuri*, cît voiți, căci nu se va alege nimic de ele! Luați la hotărîri cît voiți, căci** vor fi fără urmări! Căci† Dumnezeu este cu noi (Emanuel).[†] *Isai. 3, 12. **Cap. 7, 1. †Cap. 7, 14. Psal. 5, 10, 20. Rom. 8, 31.

11. Așa mi-a vorbit Domnul, cînd m'a apucat mîna Lui, și m'a înștiințat să nu umblu pe calea poporului acestuia:

12. „Nu numiți uelțire tot ce numește poporul* acesta uelțire; și** nu vă temeți de ce se teme el, nici nu vă speriați![†] *Cap. 7, 3. **1 Pet. 3, 14, 15.

13. Sfințiți înăș pe* Domnul ostirilor. De El** să vă temeți și să vă înfricoșați.[†] *Num. 26, 12. **Ps. 76, 7. Luc. 12, 6.

14. Și atunci El* va fi un locaș sfînt, dar și o pătră** de poticnire, o stîncă de pîcătuire pentru cele două case ale lui Iarael, un laț și o cursă pentru locuitorii Ierusalimului![†] *Ezech. 11, 16. **Cap. 26, 14. Luc. 2, 34. Rom. 9, 33. 1 Pet. 2, 8.

15. Mulți se* vor poticni, vor cădea și se vor sfărîma, vor da în laț și vor fi prinși.“ —

*Mat. 21, 44. Luc. 20, 18. Rom. 9, 33; 11, 26.

16. „Învelește această mărturie, petruiește această descoperire, între ucenicii Mei.“

17. Eu mîdîşduiesc în Domnul, care
îşi ascunde * Faţa de casa lui Iacov. În
El îmi pun încrederea **.

* Cap. 34, 8. ** Hab. 2, 3. Luc. 2, 25, 26.

18. Iată *, eu şi copiii pe cari mi * a
dat Domnul, sîntem ** nişte semne şi
nişte minuni în Israel, din partea Dom-
nului oştirilor, care locuieşte pe mun-
tele Sionului. * Eze. 2, 12. ** Ps. 71, 7. Zec. 3, 8.

19. Dacă vi se zice însă: „Întrebaţi *
pe cei ce cheamă morţii şi pe cei ce
spun viitorul, cari şoptesc ** şi bolbo-
resc,“ răspundeţi: „Nu va întreba
oare un popor pe Dumnezeul său?
Va întreba el pe * cei morţi pentru
cei vii? “

* 1 Sam. 28, 5. Cap. 19, 3. ** Cap. 19, 4. † Ps. 108, 26.

20. La * lege şi la mărturie! * Căci
dacă nu vor vorbi aşa, nu ** vor mai
rîsări zorile pentru poporul acesta.

* Luc. 24, 26. ** Mic. 3, 4.

21. El va pribegi prin ţară, apăsă şi
flămînd, şi, cînd îi va fi foame, se va
mînia, şi va huli * pe împăratul şi
Dumnezeul lui, apoi fie că va ridica
ochii în sus,

* Apoc. 16, 11.

22. fie că se va * uita spre pămînt,
îată, nu va fi decît neccaz, negură, ne-
voie seagră, şi se va vedea îgonit în
întunec * beznă.

* Cap. 8, 20. ** Cap. 9, 1.

9 1. Totuşi întunerecul * nu va împă-
răţi vecinic pe pămîntul în care acum
este neccaz. După cum în vremurile **
trecute a acoperit cu ocară ţara lui Za-
bulon şi ţara lui Neftali, în * vre-
murile viitoare va acoperi cu slavă ţinu-
tul de lângă mare, ţara de dincolo de
Iordan, Galilea Neamurilor. * Cap. 8, 23.
** 2 Reg. 18, 28. 2 Cron. 16, 4. † Lev. 26, 24. 2 Reg. 17, 3, 4.
‡ 2 Cron. 3, 20.

2. Poporul *, care umbla în întunec,
vede o mare lumină; peste cei ce lo-
cuiau în ţara umbrei morţii rîsare o
lumină.

* Mat. 4, 16. Eze. 5, 6, 14.

3. Tu înmulţeşti poporul, îi dai mari
bucurii; şi el se bucură înaintea Ta,
cum se bucură la seceriş, cum se ve-
seleşte la * împărţirea prăzii.

* Judec. 5, 26.

4. Căci jugul care apăsa asupra lui,
toiagul *, care-l lovea spinarea, mlausa
celei ce-l asupra, le-ai sfărîmat, ca
în ziua lui Madian **.

* Cap. 10, 2; 14, 5. ** Judec. 7, 25. Ps. 135, 9. Cap. 10, 26.

5. Căci orice încălţămintă purtată în
învălmăşala luptei, şi orice haînă de
război tăvălită în singe, vor * fi arun-
cate în flăcări, ca să fie arse de foc.

* Cap. 66, 17, 18.

6. Căci * un Copil ni s'a născut, un
Fiu ** ni s'a dat, şi domnia * va fi pe
umărul Lui; îl vor numi: „Minu-
mat **, Sfetnic, Dumnezeu * tare, Pa-
rintele vecinicilor, Domn * al păcii.

* Cap. 1, 24. Luc. 2, 11. ** Isac. 9, 16. † Mat. 26, 28.
‡ 1 Cor. 15, 26. §§ Judec. 13, 16. ** Tîl. 3, 12. ** Eze. 3, 24.

7. El va face ca domnia Lui să crească,
şi o pace fără * sfîrşit va da scau-
nului de domnie al lui David şi îm-
părăţiei lui, o va întări şi o va sprijini
prin judecată şi neprihănire, de acum
şi'n veci de veci: îată ce va face rin-
na ** Domnului oştirilor.

* Dea. 2, 41. Luc. 1, 32, 33. ** 2 Reg. 19, 31. Cap. 17, 35.

Impotriva lui Israel.

8. Domnul trimete un cuvînt împotri-
va lui Iacov: cuvînt care cade asupra
lui Israel.

9. Tot poporul va avea cunoştinţă de
el, Efraim şi locuitorii Samariei, cari
spun cu mîndrie şi îngîmfare:

10. „Au căzut nişte cărămizi, dar vom
zidi cu pietre cioplite, au fost tăiaţi
nişte smochini din Egipt, dar li vom
înlocui cu cedri.“

11. De aceea Domnul va ridica îm-
potriva lor pe vrăjmaşii lui Reţin, şi
va sfîrşi pe vrăjmaşii lor:

12. pe Sirieni de la răsărit, pe Fili-
steni de la apus; şi vor minca pe Is-
rael cu gura plină; cu * toate acestea,
mînia Lui nu se potoleşte, şi mînia Lui
este tot întinsă.

* Cap. 8, 20; 10, 4. Ier. 4, 2.

13. Căci nici poporul * nu se întoarce
la Cel ce-l loveşte, şi nu caută pe
Domnul oştirilor.

* Ier. 2, 3. Osea 7, 10.

14. De aceea Domnul va smulge din
Israel capul şi cînda, ramura de finic
şi trestia, într'o * singură zi.

* Cap. 10, 17. Apoc. 18, 4.

15. (Bătrînul şi dregătorul sînt ca-
pul, şi proorocul, care invadează pe oa-
menii mincîni, este cînda.)

16. Cei ce povăţuiesc * pe poporul
acesta îl duc în rătăcire, şi cei ce se
lasă povăţuiţi de ei sînt pierduţi.

* Cap. 3, 12.

17. De aceea nici Domnul n'ar putea
să se bucur de tinerii * lor, nici să
aibă milă de orfanii şi văduvele lor,
căci toţi * sînt nişte nelegiuîţi şi nişte
răi, şi toate gurile lor spun mişelii.
Cu toate * acestea, mînia Lui nu se po-
toleşte, şi mînia Lui este tot întinsă.

* Ps. 147, 10, 11. ** Mic. 7, 3. † Vers. 12, 21. Cap. 8, 20; 10, 4.

18. Căci răutatea arde * ca un foc, ca-
re mîncă mărşini şi spini, aprinde

desigur pădurii, din care se înalță stâlpi de fum. *Cap. 10, 17. Mal. 4, 1.

19. De minia Domnului oștirilor, țara parcă ar fi aprinsă*, și poporul este ca ars de foc; nimeni** nu cruță pe fratele său. *Cap. 8, 20. **Mal. 1, 7, 8.

20. fiecare jăfăuiește în dreapta, și rămine flămând, mănincă în stînga, și* nu se satură. La urmă își mănincă fiecare** carnea brațului său: *Lec. 26, 26. **Cap. 4, 20. Ier. 26, 9.

21. Manase mănincă pe Efraim, Efraim pe Manase, și amîndoi împreună pe Iuda. Cu toate* acestea, minia Lui nu se potolește, și minia Lui este tot întinsă. *Ysa. 17, 17. Cap. 4, 20; 10, 4.

10 1. Vai de cei ce rostesc* hotăriri nelegiuite, și de cei ce scriu porunci nedrepte, *Ps. 10, 3; 94, 20.

2. ca să nu faci dreptate săracilor, și să răpească dreptul nenorociților popoului Meu, ca să faci pe văduve prada lor, și să jăfăuiască pe orfani!

3. „Ce* veți face voi în ziua pedepsei**, și a pieirii, care va veni din depărtare peste voi?“ „La cine veți fugi după ajutor, și unde vă veți lăsa bogăția?“ *Ier. 51, 14. **Osea 7, 7. Luc. 19, 44.

4. Unii vor fi ingenușiați între cei prinși în război, iar alții vor cădea între cei morți. Cu* toate acestea, minia Lui nu se potolește, și minia Lui tot întinsă este. *Cap. 8, 20; 9, 12, 17, 26.

Asirianul smerit. Vremurile lui Mesia.

5. „Vai de Asirian — zice Domnul — nuiaua miniei Mele, care poartă în mînă toiagul* urgiei Mele!“ *Ier. 51, 20.

6. I-am dat drumul împotriva unui neam* nelegiuit, I-am trimis** împotriva unui popor pe care sînt miniat, ca să-l prădeze și să-l jăfăuiască, să-l calce în picioare ca noroiul de pe ulițe. *Cap. 9, 17. **Ier. 54, 22.

7. Dar* el nu judecă așa, și nu acesta este gîndul inimii lui; el nu se gîndește decît să nimicească, decît să prăpădească neamurile cu grămadă. *Ps. 59, 20. Mic. 4, 13.

8. Căci* el zice: „Nu sînt voievozii mei tot aliații împăraților?“ *2 Reg. 24, 24, 25, etc.; 18, 30, etc.

9. „Nu s'a întîmplat cu Calno* la fel ca** și cu Carchemishul?“ „Nu s'a întîmplat cu Hamatul ca și cu Arpadul?“ „Nu s'a întîmplat Samariei la fel ca† Damascului?“ *Amos 6, 2. **2 Cron. 28, 20. †2 Reg. 18, 9.

10. „După cum mina mea a pus stăpînire pe împărățiile idolilor, (unde erau mai multe icoane decît la Ierusalim și în Samaria),

11. cum am făcut Samariei și idolilor ei, nu voi face și Ierusalimului și icoanelor lui?“

12. Dar, după ce Domnul își va împlini toată lucrarea Lui pe* muntele Sionului și la Ierusalim, voi** pedepsi — zice Domnul — pe împăratul Asiriei pentru rodul inimii lui îngîmfate, și pentru trufia privirilor lui semețe, *2 Reg. 20, 21. **Ier. 50, 18.

13. căci* el a zis: „Prin puterea miniei mele am făcut aceste lucruri, și prin înțelepciunea mea, — căci sînt priceput; am împins înapoi hotarele popoarelor, și le-am jăfuit vistierile, și, ca un viteaz, am dat jos pe cei ce ședeau pe scaunele lor de domnie;

14. am pus mina* pe bogățiile popoarelor, ca pe un cuib, și, cum se string niște ouă părăsite, așa am strîns eu tot pămîntul: niciunul n'a mișcat vreo aripă, nici n'a deschis ciocul, ca să cîrpească. — *Ier. 51, 26.

15. „Se fălește* oare securia împotriva celui ce se slujește de ea?“ „Sau se mîndrește fereastră la față de cel ce-l minăuiește?“ „Ca și cum nuiaua ar mișca pe cel ce o ridică, parcă toiagul ar ridica pe cel ce nu este de lemn!“ *Ier. 51, 20.

16. De aceea Domnul, Dumnezeu al oștirilor, va trimete ofilirea prin războinicii* lui cei voinici; și între aleșii lui va izbucni un pîrjol, ca pîrjolul unui foc. *Cap. 9, 17.

17. Lumina lui Israel se va prefăce în foc, și Sfîntul lui într-o flăcără, care* va mistui și va arde spinii și măriciniile lui, într'o zi. *Cap. 9, 19; 27, 4.

18. Va arde, trup și suflet, strălucirea pădurii și cîmpurilor* lui, de va fi ca un bolnav, care cade în leșin. *2 Reg. 18, 26.

19. Ceilalți copaci din pădurea lui vor putea fi numărați, și un copil le-ar putea scrie numărul.

20. În ziua aceea, rămășița lui Israel și cei scăpați din casa lui Iacov, nu* se vor mai sprijini pe cel ce li lovea; el se vor sprijini cu încredere pe Domnul, Sfîntul lui Israel. *2 Reg. 19, 7. 2 Cron. 28, 20.

21. O rămășiță*, rămășița lui Iacov, se va întoarce la Dumnezeu cel puternic. *Cap. 7, 8.

22. Chiar * dacă poporul tău, Israele, ar fi ca nisipul mării, totuși numai ** o rămășiță se va întoarce, căci nimicirea ți este hotărâtă, făcînd să se reverse dreptatea.

* Rom. 9, 27. ** Cap. 4, 18. † Cap. 30, 20.

23. Și * nimicirea aceasta, care a fost hotărâtă, Domnul, Dumnezeuul ostirilor, o va aduce la îndeplinire în toată țara.

* Cap. 28, 22. Dan. 9, 27. Rom. 9, 28.

24. Totuși, așa vorbește Domnul, Dumnezeuul ostirilor: „Poporul Meu, care locuiește în Sion, nu * te teme de Asirian; da, el te lovește cu năluca, și își ridică toaigul asupra ta, cum făceau Egiptenii **.

* Cap. 37, 6. ** Exod. 21.

25. Dar *, peste puțină vreme, pedepsa ** va înceta, și mînia Mea se va întoarce împotriva lui, ca să-l nimicirească.”

* Cap. 34, 7. ** Dan. 11, 36.

26. Domnul ostirilor va învîrți biciul * împotriva lui, cum a lovit pe Madian ** la stîlca Oreb; și își va mai ridica toaigul ți odată asupra mării, ca odinioară în Egipt.

* 2 Reg. 12, 26. ** Judec. 7, 25. Cap. 9, 4. † Exod. 14, 26, 27.

27. În ziua aceea, se * va lua povara lui de pe umărul tău, și jugul lui de pe gîtul tău, ba încă jugul va căpa de grăsimi **.

* Cap. 14, 26. ** Ps. 106, 16. Dan. 9, 24. 1 Ioan. 1, 20.

28. El vine asupra Aiatului, străbate Migronul, își lasă calabalicul la Migmaș.

29. Trec trecătoarea *, se culcă la Gheba **; Rama tremură, Ghibea lui Saul o ia la fugă.

* 1 Sam. 12, 20. ** 1 Sam. 11, 4.

30. Ridică-ți glasul, fiică * Galimului! „la seama, Lais **!” „Vai ți de tine, Anatot!”

* 1 Sam. 26, 24. ** Judec. 18, 7. † Isai. 21, 18.

31. Madmena * se împărtășe, locuitorii din Ghebim fug.

* Isai. 15, 31.

32. Încă o zi de oprire la * Nob, și amenință ** cu mîna lui muntele filiceii Sionului, dealul Ierusalimului.

* 1 Sam. 21, 1; 22, 18. Neem. 11, 32. ** Cap. 13, 2. † Cap. 37, 22.

33. Iată, Domnul, Dumnezeuul ostirilor, tale crăile cu putere; cei * mai mari sînt tăiați, cei mai înalți sînt doborîți.

* Amos 2, 9.

34. Dă jos cu fierul crîngul pădurii, și Libanul cade supț mîna Celui Puternic.

11 Apoi o Odraslă va * ieși din tulpina lui Isai **, și un ți Vlăstar va da din rădăcinile lui.

* Cap. 33, 2. Zab. 4, 2.

Apoi. 1, 5. ** Psal. 13, 23. Ysa. 10. † Cap. 4, 2. Jer. 23, 5.

2. Duhul * Domnului Se va odihni peste El, duh de înțelepciune și de pricepere, duh de sfat și de tărie, duh de cunoștință și de frică de Domnul.

* Cap. 61, 1. Mat. 3, 18. Ioan. 1, 32, 33, 34.

3. Plăcerea lui va fi frica de Domnul; nu va judeca după înfățișare, nici nu va hotări după cele auzite,

4. ci * va judeca pe cei săraci cu dreptate, și va hotări cu nepărtinire asupra memorocitiilor țării; va lavi ** pămîntul cu toaigul cuvîntului Lui, și cu suflarea buzelor Lui va omori pe cel rău.

* Ps. 112, 4. Apoc. 18, 11. ** Isai. 4, 2. Mat. 4, 4. 2 Tim. 2, 8. Apoc. 1, 16; 2, 26; 19, 15.

5. Neprihănirea * va fi brîul coapselor Sale, și credincioșia brîul mijlocului Său.

* Eze. 6, 14.

6. Atunci lupul va * locui împreună cu mielul, și pardosul se va culca împreună cu iedul; vițelul, puilul de leu, și vitele îngrășate, vor fi împreună, și le va mîna un copilaș;

* Cap. 45, 26. Eze. 34, 26. Osea 2, 18.

7. vaca și ursoaica vor păște la un loc, și puil lor se vor culca împreună. Leul va mîca paie ca boul,

8. pruncul de țîță se va juca la gura bortei năpîrcii, și copilul întărcat va băga mîna în vizunzia basilicului.

9. Nu * se va face nici un rău și nici o pagubă pe tot muntele Meu cel sfînt; căci pămîntul va fi plin ** de cunoștință Domnului, ca fundul mării de apele cari-l acopăr.

* Isai. 5, 22. Cap. 3, 4; 38, 9. ** Hab. 2, 14.

10. În * ziua aceea, Vlăstarul * lui Isai va fi ca un steag pentru popoare ți; neamurile se vor întoarce la El, și slava va fi locuința ți Lui.

* Cap. 3, 11.

** Ysa. 1. Rom. 15, 12. † Rom. 15, 16. †† Eze. 4, 1, 26.

11. În acelaș * timp, Domnul își va întinde mîna a doua oară, ca să răscumpere rămășița poporului Său, risipit în ** Asiria și în Egipt, în Patros și în Etiopia, la Elam, la Șingar și la Hamat, și în ostroavele mării.

* Cap. 3, 11. ** Zab. 10, 20.

12. El va înălța un steag pentru neamuri, va strînge pe surghiniții lui Israel, și va aduna pe cei * risipiti ai lui Iuda, de la cele patru capete ale pămîntului.

* Isai. 7, 26. Isai. 1, 1.

13. Pizma * lui Efraim va înceta, și vrăjmașii lui Iuda vor fi nimiciti; Efraim nu va mai fi gelos pe Iuda, și Iuda nu va mai fi vrăjmaș lui Efraim,

* Isai. 5, 18. Eze. 37, 15, 17, 22. Osea 1, 11.

14. ci vor sbura pe umărul Filistenii.

lor la apus, și vor jăfui împreună pe fiii Răsăritului, Edom * și Moab vor fi prada minilor lor, și fiii lui Amon le vor¹ fi supuși. * *Isaia. 11, 41. ** Cap. 40, 14.*

15. Domnul va seca * limba mării Egiptului, își va ridica mina asupra Rîului în minia Lui, îl va împărți în șapte piraie, așa că îl vor² putea trece încălțați. * *Isaia. 18, 11. ** Apoc. 18, 12.*

16. Și va³ fi un drum pentru rămășița poporului Său, care va mai rămânea în Asiria, cum⁴ a fost pentru Israel, în ziua cînd a ieșit din țara Egiptului. * *Cap. 18, 26. ** Exod. 14, 29. Cap. 31, 5; 40, 12, 13.*

12 1. În * ziua aceea vei zice: „Te laud, Doamne, căci ai fost supărat pe mine, dar minia Ta s'a potolit și m'ai mîngîiat!” * *Cap. 2, 12.*

2. „Iată, Dumnezeu este izbăvirea mea, voi fi plin de încredere, și nu mă voi teme de nimic; căci Domnul * Dumnezeu este tăria⁵ mea și pricina laudelor mele, și El m'a mîntuit.” * *Exod. 15, 2. ** Ps. 63, 10. Ps. 118, 14.*

3. Veți scoate apă * cu bucurie din izvoarele mîntuirii, * *Isaia. 4, 10, 14; 7, 37, 39.*

4. și veți zice în ziua aceea: „Lăudați⁶ pe Domnul, chemați Numele Lui, vestiți⁷ lucrările Lui printre popoare, pomeniți⁸ măreția Numelui Lui!” * *1 Cor. 14, 16. Ps. 105, 1. ** Ps. 145, 4, 5, 6. + Ps. 146, 3.*

5. Cîntați * Domnului, căci a făcut lucruri strălucite: să fie cunoscut în tot pămîntul!” * *Exod. 15, 1, 21. Ps. 66, 32; 96, 1.*

6. Strigă * de bucurie și veselie, locuitoare a Sionului, căci mare este în mijlocul tău Sfîntul⁹ lui Israel.” * *Cap. 34, 1. Tef. 3, 14. ** Ps. 71, 22; 98, 18. Cap. 41, 14, 16.*

13 1. Proorocie * împotriva Babilonului, descoperită lui Isaia, fiul lui Amos.

2. Ridicați * un steag pe¹⁰ un munte gol, înălțați glasul spre el, faceți semn¹¹ cu mina, ca să vină la porțile asupritorilor!

* *Cap. 6, 2; 18, 3. Isr. 40, 91. ** Isr. 40, 26. + Cap. 10, 20.*

3. „Am dat poruncă sfintei Mele oștiri — zice Domnul — am chemat pe vitejii¹² Mei la judecata miniei Mele, pe cei¹³ ce se bucură de măreția Mea.” * *Isaia. 11, 1. ** Ps. 148, 3, 4, 6.*

4. Un vuiet se aude pe munți, cavaliul de popor mult; se aude o zarvă de împărății, de neamuri adunate. Domnul oștirilor își cercetează oastea care va da lupta.

5. Ei vin dintr'o țară depărtată, de la marginea cerurilor: Domnul și unelte miniei Lui vor nimici tot pămîntul.

6. Oameții! căci ziua * Domnului este aproape: ca¹⁴ vine ca o pustiire a Celui Atotputernic!

* *Tef. 1, 7. Apoc. 6, 17. ** Isr. 11, 23. Isai. 1, 24.*

7. De aceea toate minile slăbesc, și orice inimă omenească se topește.

8. Ei sînt năpădiți de spaimă; li apucă chinurile¹⁵ și durerile; se zvîrcolesc ca o femeie în durerile nașterii, se uită unii la alții încremeniți; fețele lor sînt roșii ca focul, * *Ps. 68, 4. Cap. 31, 8.*

9. Iată, vine ziua * Domnului, zi fără milă, zi de minie și urgie aprinsă, care va prefăce tot pămîntul în pustiu, și va nimici pe toți păcătoșii¹⁶ de pe el. * *Mal. 4, 1. ** Ps. 104, 35. Prov. 2, 22.*

10. Căci stelele cerurilor și Orionul nu vor mai străluci; soarele se va întuneca * la răsăritul lui, și luna nu va mai lumina. * *Cap. 24, 21, 23. Exod. 10, 7. Isai. 2, 20; 8, 18. Mal. 24, 29. Marc. 13, 24. Luc. 21, 26.*

11. Voi pedepsi — zice Domnul — lumea pentru răutatea ei, și pe cei răi pentru nelegiuirile lor; voi¹⁷ face să înceteze mîndria celor trufași, și voi doborî semeția celor asupritori. * *Cap. 2, 17.*

12. Voi face pe oameni mai rari decît aurul curat, și mai scumpi decît aurul din Ofir.

13. Pentru * aceasta voi clătina cerurile, și pămîntul se va zgudu din temelii lui, de minia Domnului oștirilor, în ziua¹⁸ miniei Lui aprinse.

* *Isaia. 2, 6. ** Ps. 115, 6. Psa. 1, 12.*

14. Atunci, ca o căprioară speriată, ca o turmă fără păstor, fiecare se¹⁹ va întoarce la poporul său, fiecare va fugi în țara lui. * *Isr. 60, 10; 61, 9.*

15. Toți ceie vor fi prinși, vor fi străpunși, și toți cei ce vor fi apucați, vor cădea ucși de sabie.

16. Copiii lor vor fi zdrobiți²⁰ supt ochii lor, casele le vor fi jăfuite, și nevestele lor vor fi acinate.

* *Ps. 137, 4. Neb. 2, 10. Zab. 14, 2.*

17. Iată *, aștit împotriva lor pe Mezi, cari nu se uită la argint, și nu potesc aural. * *Cap. 23, 8. Isr. 60, 21, 26. Dea. 2, 26, 31.*

18. Cu arcurile lor vor doborî pe tineri, și vor fi fără milă pentru rodul pîntecelor: ochiul lor nu va cruța pe copil.

19. Și astfel * Babilonul, podosba împărățiilor, falnica mîndrie a Haldeilor,

va fi ca Sodoma¹⁹ și Gomora, pe cari le-a nimicit Dumnezeu.

¹⁹ Ps. 11, 24, 26. Dint. 25, 28. Jer. 48, 38; 49, 40.

20. El nu va mai fi locuit²⁰, nu va mai fi niciodată popor în el. Arabul nu-și va mai întinde cortul acolo, și păstorii nu-și vor mai țărcaul turmele acolo,

²⁰ Jer. 50, 4, 39; 51, 26, 42.

21. ci²¹ fiarele pustiei își vor face culcușul acolo, bufințele îi vor umplea casele, struții vor locui acolo, și stațiile se vor juca acolo.

²¹ Cap. 34, 11, 18. Apoc. 18, 2.

22. Șacalii vor urla în casele lui împărătești pustii, și cinișii sălbatici în casele lui de petrecere. Vremea lui este aproape²² să vină, și zilele nu i se vor lungi.

²² Jer. 51, 38.

14 1. Căci¹ Domnul va avea milă de Iacov, va alege iarăși² pe Israel, și-i va aduce iarăși la odihnă în țara lor; străinii³ se vor alipi de ei, și se vor uni cu casa lui Iacov.

¹ Ps. 138, 13.

² Ezech. 1, 37; 2, 12. ³ Cap. 60, 4, 5, 10. Ezech. 2, 12, 13, etc.

2. Popoarele îi vor lua, și-i⁴ vor aduce înapoi la locuința lor, și casa lui Israel îi va stăpîni⁵ în țara Domnului, ca robi și roabe. Vor ținea astfel robi pe cei ce-i robiseră pe ei, și vor stăpîni peste asupritorii lor.

⁴ Cap. 48, 22; 60, 9, 26. ⁵ Cap. 60, 14.

3. Iar cînd⁶ îți va da Domnul odihnă după ostenețele și frămîntările tale, și după aspra robie care a fost pusă peste tine,

4. atunci vei cînta⁷ cîntarea aceeași asupra împăratului Babilonului, și vei zice:

„Iată, asupritorul nu mai este, asuprirea⁸ a încetat,

⁶ Cap. 12, 19. Ezech. 2, 4. ⁷ Apoc. 18, 24.

5. Domnul a frînt tolagul⁹ celor răi, năzuia stăpînitorilor.

⁹ Ps. 138, 3.

6. Cel ce, în urgia lui, lovea popoarele, cu lovituri fără răgaz, cel ce, în mînia lui, supunea neamurile, este prigonit fără crutare.

7. Tot pămîntul se bucură acum de odihnă și pace; izbucnesc oamenii în cîntece de veselie.

8. Pînă și chiparoșii și cedrii din Liban se¹⁰ bucură de căderea ta și zic: „De cînd ai căzut tu, nu se mai suie nimeni să ne taie!”

¹⁰ Cap. 66, 12. Ezech. 31, 26.

9. Locuința morților¹¹ se mișcă pînă în adîncimile ei, ca să te primească la sosire, ea trezește înaintea ta umbrele, pe toți mai marii pămîntului, scoală

de pe scaunele lor de domnie pe toți împărații neamurilor.

¹¹ Ezech. 32, 21.

10. Toți iau cuvîntul ca să-ți spună: „Și tu ai ajuns fără putere ca noi, și tu ai ajuns ca noi!”

11. Strălucirea ta s'a pogorît și ea în locuința morților, cu sunetul alăutelor tale; așternut de viermi vei avea, și viermii te vor acoperi.

12. Cum¹² ai căzut din cer, Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborât la pămînt, tu, biruitorul neamurilor!

¹² Cap. 34, 4.

13. Tu ziceai în inima ta: „Mă voi sui¹³ în cer, îmi voi ridica¹⁴ scaunul de domnie mai pe sus de stelele lui Dumnezeu; voi pedea pe muntele adunării dumnezeilor, la capătul miază-noaptei;

¹³ Mat. 11, 23. ¹⁴ Dan. 8, 10.

14. mă voi sui pe¹⁵ virful norilor, voi¹⁶ fi ca Cel Prea Înalt.”

¹⁵ Ps. 48, 2. ¹⁶ Cap. 47, 8, 17; 52, 4.

15. Dar ai fost aruncat în locuința morților¹⁷, în adîncimile mormîntului!

¹⁷ Mat. 12, 28.

16. Cei ce te văd se uită tîntă mirați la tine, te privesc cu luare aminte și zic: „Acesta este omul care făcea să se cutremure pămîntul, și zguduia împărățiile,

17. care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetățile și nu dădea drumul prinșilor săi de război?”

18. Toți împărații neamurilor, da, toți, se odihnesc cu cinste, fiecare în mormîntul lui.

19. Dar tu ai fost aruncat departe de mormîntul tău, ca o ramură disprețuită, ca o pradă luată dela niște oameni uciși cu lovituri de sabie, și aruncată pe pietrele unei gropi, ca un hoit călcat în picioare.

20. Tu nu ești unit cu ei în mormînt, căci ți-ai nimicit țara și ți-ai prăpădit poporul. Nu se va mai vorbi niciodată de neamul²⁰ celor răi.

²⁰ Jer. 18, 19; Ps. 21, 10; 37, 38; 108, 13.

21. Pregăștiți măcelărirea fiilor, din²¹ pricina alegerii părinților lor! Ca să nu se mai scoale să cucerească pămîntul, și să umple lumea cu cetăți!”

²¹ Ezech. 30, 8. Mat. 21, 28.

22. „Eu mă voi ridica împotriva lor! — zice Domnul ostirilor — și voi șterge numele²² și urma²³ Babilonului, pe fiu²⁴ și nepot,” zice Domnul.

²² Ezech. 18, 2. Jer. 51, 63. ²³ Jer. 14, 19. ²⁴ Jer. 51, 18.

23. „Voi²⁵ face din ei un culcuș de arici și o mlaștină, și îi voi mătura cu

mătura mimicii," zice Domnul oştirilor.
*Cap. 34, 12. *Is. 2, 14.

Impotriva Asiriei.

24. Domnul oştirilor a jurat, și a zis: „Da, ce am hotărît se va întâmpla, ce am pus la cale se va împlini.

25. Voi zdrobi pe Asirian în țara Mea, îl voi călca în picioare pe munții Mei; astfel jugul* lui se va lua de pe ei, și povara lui va fi luată de pe umerii lor.”
*Cap. 10, 27.

26. Iată hotărîrea luată împotriva întregului pământ, iată mina, întinsă peste toate neamurile.

27. Domnul oştirilor a luat această hotărîre*: cine l se va împotrivi? Mina Lui este întinsă: cine o va abate?

*2 Cron. 20, 6. Is. 9, 12; 29, 15. Ps. 82, 12. Prov. 18, 21; 28, 20. Cap. 48, 12. Dan. 4, 32, 33.

Impotriva Filistenilor.

28. În anul morții împăratului* A haz, a fost rostită această proorocie:

*2 Reg. 18, 20.

29. „Nu te bucura, țara Filistenilor, că* s'a frînt toiașul care te lovea! Căci din rădăcina șarpelui va ieși un basilic, și** rodul lui va fi un balaur sbrător.

*1 Cron. 10, 8. **2 Reg. 18, 8.

30. Atunci cei mai săraci vor putea paște, și cei nenorociți vor putea să locuiască liniștiți; dar îți voi lăsa neamul să piară de foame, și ce va mai rămînea din tine va fi omorît.

31. Gemi, poartă! Boceste-te, cetate! Cutremură-te, toată țara Filistenilor! Căci un fum vine dela miază noapte, și șirurile vrămașului sînt strînse.”

32. „Și ce va răspunde trimișilor poporului?” — „Că Domnul* a întemeiat Sionul, și că cei nenorociți** din poporul Lui găsesc un loc de adăpost acolo.” —

*Ps. 87, 1, 6. 102, 16. **Tut. 2, 12. 2 Sam. 12, 21.

Impotriva Moabului.

15 1. Proorocie* împotriva Moabului.

Chiar la noaptea cînd este pustit, Ar-Moabul** este nimicit! Chiar în noaptea cînd este pustit, Chir-Moabul este nimicit!...

*Is. 48, 1. **Ezek. 25, 8-12. Amos 2, 1. **Nem. 21, 28.

2. Poporul se* suie la templu și la Dibon, pe înălțimi, ca să plîngă; Moabul se boceste: pe Nebo și pe Medeba toate** capetele sînt rase, și toate bărbile sînt tăiate. *Cap. 16, 12. **Lev. 21, 4. Cap. 3, 34; 28, 13. Is. 47, 1; 48, 1, 27, 28. Ezek. 7, 13.

3. Pe ulițe, sînt înclăși cu saci, pe* acoperișuri și în piețe, totul geme, și se tocesc plîngînd.

*Is. 48, 28.

4. Hesbonul și* Eleale țipă de li se aude glasul pînă la lahat, chiar și războinicii Moabului se bocesc cu suflul plin de groază.

*Cap. 16, 9.

5. Îmi plînge inima* pentru Moab, ai cărui fugari aleargă pînă la Toar, pînă la** Eglat-Selișa; căci suie, plîngînd, sușul† Luhitului, și scot țipete de durere pe drumul Horonsimului.

*Cap. 16, 11. Is. 48, 21. **Cap. 16, 14. Is. 48, 24. †Is. 48, 6.

6. Căci apele Nimrim* sînt pustiițe, s'a uscat iarba, s'a dus verdeța, și nu mai este niciun fir verde.

*Nem. 21, 26.

7. De aceea string ce le mai rămînea, și își strîmută averile dincolo de pîriul sălcilor.

8. Căci țipetele înconjură hotarele Moabului; bocetele lui răsună pînă la Eglaim, și urletele lui răsună pînă la Beer-Elim.

9. Apele Dimonului sînt pline de singe, și voi trimite peste Dimon noi nenorociți; un leu* va veni împotriva celor scăpați ai Moabului, împotriva rămășiței din țară.

*2 Reg. 17, 28.

16 1. Trimeteți* miei cîrmuitorului țării, trimeteți-i din** Sela, prin pustie, la muntele filicei Sionului!

*2 Reg. 1, 4. **2 Reg. 14, 7.

2. Ca o pasăre fugară, zgurnită din cuib, așa vor fi filicele Moabului, la trecerea Arnonului*.

*Nem. 21, 13.

3. Și vor zice: „Stătuiește, mijlocește, acopere-ne ziua namiaza mare cu umbra ta, ca noaptea neagră, ascunde pe celce sînt urmăriți, nu da pe față pe cei fugiți!”

4. Lasă să locuiască pentru o vreme la tine cei gonți din Moab, fii un loc de scăpare pentru cei împotriva pustitorului! Căci apăsarea va înceta, pustirea se va sfîrși, celce calcă țara în picioare va pieri.

5. Și atunci un scaun de domnie se* va întări prin îndurare; și se va vedea șezînd cu credincioșie, în casa lui David, un** judecător, prieten al dreptului și plin de rival pentru dreptățe.

*Is. 48, 1. **Is. 7, 14, 27. Mic. 4, 7. Luc. 1, 32. **Ps. 12, 3; 96, 13; 98, 9.

6. „Auzim îngimfarea mîndrului* Moab, fudulia și fala lui, trufia** și înălțimea lui.”

*Is. 48, 20. Tut. 2, 15. **Cap. 28, 18.

7. De aceea geme* Moabul pentru

Moab, toți gem; suspinați pe dărmăturile Chir-Haresetului¹, adică mînărilor;
¹ Jer. 48, 20. ² Jer. 2 Reg. 1, 20.

8. Căci cîmpurile² Hesbonului încețesc; stăpînii neamurilor au sfărîmat butucii vrei din³ Sibma, cari se întindeau pînă la Iazer, și se încăleau prin pustie; mîlădițele ei se întindeau și treceau dincolo de mare.
² Cap. 24, 7. ³ Vers. 8.

9. Deaceia plîng pentru via din Sibma, ca pentru Iazer; vă ud⁴ cu lacrămile mele, Hesbonule⁵ și Eleale! Căci peste culesul roadelor voastre și peste secerișul vostru a căzut un strigăt de război!
⁴ Jer. 48, 22. ⁵ Cap. 25, 4.

10. S'a⁶ dus bucuria și veselia din cîmpii! Și în vii, nu mai sînt cîntece, nu mai sînt veselii! Nimeni nu mai calcă vinul în teascuri. — „Am făcut să încețeze strigătele de bucurie la cules.”
⁶ Cap. 25, 8. Jer. 48, 25.

11. Deaceia îmi plînge sufletul⁷ pentru Moab ca o arfă și inima pentru Chir-Hares;
⁷ Cap. 25, 4; 66, 12. Jer. 48, 26.

12. Și cînd se va arăta Moabul, obosindu-se pe înălțimi⁸ și va intra în locașul său cel sfînt să se roage, nu va putea să capete nimic!⁹ — „Cap. 18, 2.”

13. Acesta este cuvîntul, pe care l-a rostit Domnul de multă vreme asupra Moabului.

14. Iar acum Domnul vorbește, și zice:
 „În trei ani, ca¹⁰ ani unui simbrîș, slava Moabului va fi disprețuită, împreună cu toată această mare mulțime; și ce va rămînea, va fi puțin lucru, aproape nimic.”
¹⁰ Cap. 22, 26.

Impotriva Damascului.

17 1. Proorocie¹ împotriva Damascului:

„Iată, Damascul nu va mai fi o cetate, ci va ajunge un morman de dărmături;
¹ Jer. 48, 20. Amos 1, 3. Zab. 9, 1.

2. cetățile Aroerului sînt părăsite, sînt date spre pășune harmelor, cari se culcă nestîngherite² acolo.
² Jer. 7, 26.

3. S'a isprăvit cu cetățuia³ lui Efraim, și s'a sfîrșit cu împărăția Damascului; dar rămășița Siriei va fi ca slava copiilor lui Israel, zice Domnul oștirilor.
³ Cap. 7, 30; 9, 4.

4. „În ziua aceea, slava lui Iacov va fi slăbită, și grăslimea⁴ cîrnii lui va pieri.”
⁴ Cap. 22, 16.

5. Se va⁵ întîmpla ca atunci cînd strînge secerătorul griul, și brațul lui

taie spicele; da, ca la strînsul spicelor în valea Refaim;
⁵ Jer. 41, 20.

6. vor⁶ mai rămînea doar cîteva, ca la scuturatul măslinului: două, trei măslini, pe virful crengiilor, patru sau cinci, în ramurile cu roade, zice Domnul, Dumnezeul lui Israel.⁷
⁶ Cap. 25, 12.

7. În ziua aceea, omul se va uita⁸ spre Făcătorul său, și ochii i se vor întoarce spre Sfîntul lui Israel;
⁸ Ps. 7, 7.

8. Nu se va mai uita spre altare, cari sînt lucrarea minilor lui, și nu va mai privi la ce au făcut degetele lui, la idoli ai Astartei și la stîlpii închinați soarelui.

9. În ziua aceea, cetățile lui întărite vor fi ca dărmăturile din pădure și de pe virful muntelui, părăsite odinioară înaintea copiilor lui Israel: va fi o pustie!

10. Căci ai uitat pe Dumnezeul⁹ mîntuirii tale, și nu ți-ai adus aminte de Stîncă scăpării tale. De aceea ți-ai sădit răsăduri plăcute, și ai sădit butuci străini.
⁹ Ps. 68, 24.

11. Cînd i-ai sădit, i-ai înconjurat cu un gard, și în curînd i-ai văzut înflorînd. Dar culesul roadelor a fugit tot-mai în clipa veseliei; și durerea este fără leac.

12. Vai! ce vulet de popoare multe, cari urlă cum¹⁰ urlă marca! Ce zarvă de neamuri, cari mugesc cum mugesc niște ape puternice.
¹⁰ Jer. 4, 23.

13. Neamurile mugesc cum mugesc apele mari... Dar cînd le muștră¹¹ Dumnezeu, ele fug departe, izgonite¹² ca pleava de pe munți la suflarea vîntului, ca țărîna luată de vîrtej.
¹¹ Ps. 9, 5. ¹² Ps. 92, 12. Osea 13, 2.

14. Indeseară, vine o prăpădenie neașteptată, și pînă dimineața, nu mai sînt! Iată partea celor ce ne jupoale, și soarta celor ce ne jăfuiesc.

Asupra Etiopiei.

18 1. Vai de tine, țară¹, în care răsună zîngănit de armă, și care ești dincolo de fluviile Etiopiei!

¹ Cap. 20, 4. 2. Ezech. 28, 4. 3. Jer. 12, 12. 13.

2. Tu, care trimiți soli pe mare, în corăbii de papură cari plutesc pe luciul apelor! Duceți-vă, soli luți, la neamul² acela tare și puternic, la poporul acela înfricoșat dela începutul lui, neam puternic care zdrobește totul, și a cărui țară este tăiată de riuri.
² Vers. 7.

3. Voi toți, locuitori ai lumii și voi, locuitori ai pămîntului, luați seama

cind * se înalță steagul pe munți, și ascultă cind sună trîmbița! * Cap. 1, 26.

4. Căci așa mi-a vorbit Domnul: „Eu privesc liniștit din locuința Mea pe căldura arzătoare a luminii soarelui, și pe aburul de rouă, în vîpia secerișului.

5. Dar înainte de seceriș, cînd cade floarea, și rodul se face aguridă, ei taie îndată mîdăile cu coșoare, ba taie chiar lăstarii și-i aruncă...”

6. Și Asirienii vor fi lăsați astfel pradă păsărilor răpitoare din munți și fiarelor pămîntului; păsările de pradă vor petrece vara pe trupurile lor moarte, și fiarele pămîntului vor ierna pe ele.

7. În vremea aceea, se vor aduce * dăruri de mîncare Domnului oștirilor, de poporul cel tare și puternic, de poporul cel înfricoșat dela începutul lui, neam puternic, care zdrobește totul, și a cărui țară este tăiată de riuri: vor fi aduse acolo unde locuiește Numele Domnului oștirilor, pe muntele Sionului. * Ps. 68, 31; 71, 10. Cap. 24, 1. Tot. 2, 18. Mai. 1, 11.

Asupra Egiptului.

19 1. Proorocie * împotriva Egiptului. Iată, Domnul călărește * pe un nor repede și vine în Egipt. Idoli * Egiptului tremură înaintea Lui, și li se îndoaie inima Egiptenilor în el. * Jer. 46, 13. Ezech. 29, 30. ** Ps. 12, 10; 124, 3. * Ezech. 17, 12. Jer. 46, 12.

2. „Voi înarma * pe Egipteni unui împotriva altora, și se vor bate frate cu frate, prieten cu prieten, cetate cu cetate, împărție cu împărție.

* Iudei. 7, 20. 1 Sam. 14, 14, 20. 2 Cor. 10, 20.

3. Duhul Egiptenilor va pieri din ei, și le voi nimici sfatul; atunci vor înțreba * pe idoli și pe vrăjitori, pe cei-ce cheamă morții și pe ghicitori.

* Cap. 8, 19; 47, 12.

4. Voi da Egiptul în * minile unui stăpîn aspru, și un împărat fără milă va stăpîni peste el, zice Domnul, Dumnezeu oștirilor.” * Cap. 20, 4. Jer. 46, 26. Ezech. 29, 18.

5. Apele * mării vor seca, și riul va seca și se va usca, * Jer. 14, 20. Ezech. 30, 12.

6. Riurile se vor împuși, canalele * Egiptului vor fi goale și uscate, pîpîrugul și trestia se vor vesteji. * 2 Reg. 19, 24.

7. Livezile Nilului de la îmbucătura riului, și toate sămănăturile din valea riului se vor usca, se vor prefăce în țărîină și vor pieri.

8. Vor geme pescarii, se vor boci toți cei ce aruncă undița în riu, și cei-ce întind mreji pe ape vor fi nemîngiați.

9. Ceice lucrează inul * dărîcit, și cei-ce țes țesături albe vor fi acoperiți, de rușine, * 1 Reg. 10, 26. Prov. 7, 14.

10. Stăpînitorii țării vor fi întristați și toți simbriașii vor fi cu inima amară.

11. În adevăr, voievozii Toanului * au înebunit, sfetnicii înțelepți ai lui Faraon s’au prostiți. „Cum îndrăzniți voi să spuneți lui Faraon: „Noi slătem fiii înțelepților, fiii străvechilor împărați?” * Num. 16, 22.

12. Unde * sint înțelepții tăi? * „Să-ți faci descoperiri dumnezeiești, și să spună ce a hotărît Domnul oștirilor împotriva Egiptului.” * 1 Cor. 1, 20.

13. Voievozii Toanului au înebunit, voievozii * Nofului s’au înșelat, căpeteniile semînșilor duc Egiptul în ră-tăcire: * Jer. 2, 14.

14. Domnul a răspîdit în mijlocul lui un * duh de amețală ca să facă pe Egipteni să se clatine în toate faptele lor, cum se clatină un om beat și varsă, * 1 Reg. 22, 22. Cap. 29, 24.

15. Și Egiptul nu va avea pe nimeni, care să poată face ceva, nici cap *, nici coadă, nici ramură de finic, nici trestie! * Cap. 9, 14.

16. În ziua aceea, Egiptul va fi * ca o femeie: va tremura și se va teme, vă-zind mișcarea minii Domnului oștirilor, cînd * o va ridica împotriva lui.

* Jer. 51, 30. Nah. 3, 13. ** Cap. 11, 10.

17. Chiar și țara lui Iuda va fi o groază pentru Egipt; cum i se va vorbi de ea, se va îngrozi, din pricina hotărîrii luate împotriva lui de Domnul oștirilor.

Egiptul împreună cu Asur și Israel.

18. În vremea aceea, vor fi cinci ce-tăți în țara Egiptului, cari vor vorbi * limba Canaanului, și vor jura pe Dom-nul oștirilor: una din ele se va numi cetatea nimicirii! * Tot. 2, 3.

19. Tot în vremea aceea va * fi un altar pentru Domnul în țara Egiptu-lui, și la hotar, va * fi un stîlp de aducere aminte pentru Domnul. * Ps. 124, 18. Ezech. 24, 4. Jer. 23, 18, 26, 27. ** Jer. 4, 20; 23, 27.

20. Acesta va fi pentru Domnul oști-rilor un semn și o mărturie în țara Egiptului. Ei vor striga către Domnul din pricina asupritorilor, și El le va trimete un mîntuitor și un apărător, care să-i izbăvească.

21. Atunci Domnul Se va descoperi

Egiptenilor, și Egiptenii vor cunoaște pe Domnul în ziua aceea. Vor* aduce jertfe și daruri de mincare, vor face juruințe Domnului și le vor împlini.

*Mal. 1, 11.

22. Astfel, Domnul va lovi pe Egipteni, îi va lovi, dar îi va tămădui. Ei se vor întoarce la Domnul, care-i va asculta, și-i va vindeca.

23. În aceeași vreme, va* fi un drum care va duce din Egipt în Asiria: Asirienii se vor duce în Egipt și Egiptenii în Asiria, și Egiptenii împreună cu Asirienii vor sluji Domnului.

*Cap. 11, 16.

24. Tot în vremea aceea, Israel va fi al treilea, unit cu Egiptul și cu Asiria, ca o binecuvîntare în mijlocul pămîntului.

25. Domnul oștirilor îi va binecuvînta și va zice: „Binecuvîntat să fie Egiptul, poporul Meu, și Asiria, lucrarea* minilor Mele, și Israel, moștenirea Mea!”

*Ps. 135, 9. Cap. 28, 25. Osea 2, 21. Ezei. 2, 13.

Asar împotriva Egiptului și Etiopiei.

20 1. În anul cînd a venit Tartan* la Asdod, trimis de Sargon, împăratul Asiriei, să bată Asdodul, și i-a luat,

*2 Reg. 18, 17.

2. în vremea aceea Domnul a vorbit lui Isala, fiul lui Amos, și i-a zis: „Du-te, desleagă-ți sacul de pe coapse* și scoate-ți încălțămintea din picioare!” El a făcut așa, a umblat** gol și descult.

*Ezei. 13, 4. **2 Sam. 10, 24. Mic. 1, 8, 11.

3. Și Domnul a zis: „După cum robul meu Isala umblă gol și descult, trei ani de zile, ca* semă și înstîntare pentru Egipt și pentru Etiopia,”

*Cap. 9, 18.

4. tot așa și împăratul Asiriei va lua din Egipt și din Etiopia prinși de război și surghinuniți, tineri și bătrîni, goi și desculți, și* cu spîrnea descoperită, spre rușinea Egiptului.

*2 Sam. 10, 4. Cap. 9, 17. Ier. 13, 22, 26. Mic. 1, 11.

5. Atunci* se vor îngrozi și se vor rușina ceice își puseseră încrederea în Etiopia, și se făleau cu Egiptul.

*2 Reg. 18, 21. Cap. 30, 3, 7; 37, 4.

6. Și locuitorii de pe țărmul acesta vor zice în ziua aceea: „Iată ce a ajuns încrederea noastră, pe care ne bizuiserăm, ca să fim ajutați și să fim izbăviți de împăratul Asiriei! Cum vom scăpa acum?”

Împotriva Babilonului.

21 1. Proorocie asupra pustiei mărilor.

Cum* înaintează vijelia dela miazăzi, așa vine el din pustie, din țara înghețată.

*Ezei. 9, 24.

2. O vedenie grozavă mi s'a descoperit. Asupritorul* asuprește, pustii-torul pustiește. — „Suic-te”, Elamule! Impresoară, Medio! Căci fac să înceteze toate ofțările lor, — zice Domnul.”

*Cap. 38, 1. **Cap. 12, 17. Ier. 48, 34.

3. De aceea mi s'a umplut inima* de neliniște, m'apucă durerile**, ca durerile unei femei cînd naște. Zvîrcolirile nu mă lasă s'aud, tremurul mă împedecă să văd.

*Cap. 38, 6; 38, 11. **Cap. 12, 8.

4. Îmi bate inima cu putere, m'apucă groaza; noaptea* plăcerilor mele a-junge o noapte de spaimă.

*Ezech. 18, 47.

5. Ei* pun masa, straja veghează, și ei mîncă, beau... Dar deodată se aude strigînd: „În picioare, voievozi! Ungeți scutul!”

*Ezech. 18, 4.

6. Căci așa mi-a vorbit Domnul: „Du-te și pune un străjer, ca să dea de veste despre ce va vedea.” —

7. El* a văzut călărime, călăreți doi cîte doi, călăreți pe măgari, călăreți pe cămile; și asculta cu luare aminte, cu cea mai mare băgare de seamă.

*Ysa. 2.

8. Apoi a strigat, ca un leu: „Doamne, am stat mereu în turnul meu de* pază, și stam de strajă în toate nopțile.

*Hab. 2, 1.

9. Și iată că a venit călărime și călăreți doi cîte doi.” Apoi a luat iarăș cuvîntul, și a zis: „A* căzut, a căzut Babilonul, și toate* icoanțele dumnezeilor lui sînt sfărîmate la pămînt!”

*Ier. 51, 2. Apoc. 14, 8; 18, 2. **Cap. 40, 1. Ier. 50, 2; 51, 48.

10. O*, poporul meu, care ai fost stropșit ca boabele de grîu din aria mea, ce am auzit dela Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel, acela vî vestesc.

*Ier. 51, 38.

Împotriva Edomului și Arabiei.

11. Proorocie* asupra Dumei.

Mi se strigă din Seir: „Străjerule, cît mai este din noapte?” „Străjerule, mai este mult din noapte?”

*1 Osea. 1, 38. Ier. 49, 7, 8. Ezei. 35, 3. Obad. 1.

12. Străjerul răspunde: „Vine dimineața, și este tot noapte. Dacă vreți să întrebați, întrebați; întoarceți-vă, și veniți iarăși.”

13. Proorocie* asupra Arabiei.

Veți petrece noaptea în tufele Arabiei, cete de negustori din Dedan**!

* Jer. 49, 26. ** 1 Cron. 1, 9, 10.

14. Duceți apă celor ce le este sete; locuitorii țării Tema duceți pine fugărilor!

15. Căci ei fug dinaintea săbiilor, dinaintea săbiei scoase din teacă, dinaintea arcului încordat, și dinaintea unei lupte învenjunate.

16. Căci așa mi-a vorbit Domnul: „Încă un an, ca* anii unui simbrîș, și s'a isprăvit cu toată slava Chedarului**.

* Cap. 24, 14. ** Ps. 120, 5. Cap. 62, 7.

17. Nu va mai rămînea decît un mic număr din vitejii arcași, fiii ai Chedarului, căci Domnul, Dumnezeuul lui Israel, a spus-o.

22 1. Proorocie asupra văii vedeniilor. „Ce este de vă suiți cu toții pe acoperișuri,

2. cetate* gălăgioasă, plină de zarvă, cetate veselă! Morții tăi nu vor pieri uciși de sabie, nici nu vor muri luptînd.

* Cap. 26, 18.

3. Ci toate căpeteniile tale fug împreună, sînt luați prinși de arcași; toți locuitorii tăi ajung deodată robi, în timp ce o iau la fugă în depărtare.

4. De aceea zic: „Întoarceți-vă privirile dela mine, lăsați-mă să plîng* cu amar; nu stăruieți să mă mîngîiați pentru nenorocirea fiicei poporului meu!

* Jer. 4, 19; 9, 1.

5. Căci* este o zi de necaz, de zdrobire și de învălmășală, trimeasă de** Domnul, Dumnezeuul ostșirilor, în valea vedeniilor. Se dărîmă zidurile, și răsună țipete de durere spre munte.

* Cap. 27, 1. ** Psal. 1, 4; 2, 3.

6. Elamul* poartă toiba cu săgeți; cară de luptători, de călăreți înaintea-ză; Chirul** desvelește scutul.

* Jer. 49, 16. ** Cap. 22, 1.

7. Cele mai frumoase văi ale tale sînt pline de cară, și călăreții se înșirule de bătaie la porțile tale.

8. Cele din urmă șanțuri de întărire ale lui Iuda sînt silite, și în ziua aceasta cercetezi tu armăturile din* casa pădurii.

* 1 Reg. 7, 8; 26, 17.

9. Vă uitați* la spărturile cele multe făcute cetății lui David, și opriți apele iazului de jos.

* 1 Reg. 20, 38. 1 Cron. 28, 4, 10.

10. Numărați casele Ierusalimului, și le stricați, ca să întăriți zidul.

11. Faceți* o cămară între cele două ziduri*, pentru apele iazului celui veci; — dar nu vă uitați spre Cel** ce a vrut aceste lucruri, nu vedeți pe Cel ce de mult le-a pregătît.

* Isaia. 1, 16. ** Cap. 27, 30.

12. Și totuș Domnul, Dumnezeuul ostșirilor, vă cheamă* în ziua aceea să plîngeți și să vă bateți în piept, să vă radeți capul și să vă încingeți cu sac.

13. Dar iată, în schimb, vesellie și bucurie! Se junghe boi și se taie oi, se mîncă la carne și se bea la vin: „Să* mîncăm și să bem, căci mine vom muri!”

* Cap. 24, 12. 1 Cor. 15, 22.

14. Domnul ostșirilor mi-a* descoperit, și mi-a zis: „Nu**, nelegiuirea aceasta nu vi se va ierta pînă nu veți muri, zice Domnul, Dumnezeuul ostșirilor.”

* Cap. 2, 9. ** 1 Sam. 2, 14. Eccl. 24, 12.

Impotriva lui Șebna.

15. Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul ostșirilor: „Du-te la curtea lui acela, la Șebna*, dregătorul** casei împărătești, și zi-i: * 1 Reg. 18, 27. Cap. 36, 3. ** 1 Reg. 4, 9.

16. „Ce ai tu aici la tine, și pe cine ai aici, de-ți săpi aici un mormint?” El își sapă un mormint* sus pe înălțime, își scobește o locuință în stîncă!

* 1 Sam. 18, 18. Mat. 27, 60.

17. Iată, Domnul te va asvîrli cu o aruncătură puternică*, te va învîrli ca pe un ghem.

* Eccl. 7, 9.

18. Te va asvîrli, te va asvîrli ca pe o minge, pe un pămînt întins, și acolo vei muri, acolo vor veni carele tale cele strălucite, tu, ocara casei stăpînului tău!

19. Vei fi izgonit din dregătoria ta, și te va smulge Domnul din locul tău.

20. „În ziua aceea, zice Domnul, voi chema pe robul Meu Eliachim*, fiul lui Hîlchia,

* 1 Reg. 18, 18.

21. Îl voi îmbrăca în tunica ta, îl voi încinge cu briul tău, și voi da puterea ta în minile lui. El va fi un tată pentru locuitorii Ierusalimului și pentru casa lui Iuda.

22. Voi pune pe umărul lui chela casei lui David: cînd va deschide* el, nimeni nu va închide, și cînd va închide el, nimeni nu va deschide.

* Lev. 22, 14. Apoc. 3, 7.

23. Îl voi împlinea ca pe un* drug într'un loc tare, și va fi un scaun de slavă pentru casa tatălui său.

* Ezech. 4, 9.

24. Pe el se va sprijini toată slava casei tatălui său, odraslele alese și de ocără, toate sculele cele mici, atât li-ghelele cit și vasele."

25. „În ziua aceea, zice Domnul oști-rilor, dragul acela împlinit într'un loc tare va fi scos, va fi tăiat și va cădea, și povara care era pe el va fi nimicită, căci Domnul a vorbit."

Impotriva Tirului.

23 1. Proorocie * impotriva Tirului. „Bociți-vă, corăbii din Tarsis! Căci Tirul a fost nimicit: nu mai are nici case, nici intrare! Din ** țara Chi-tim-le-a venit vestea aceasta."

2. „Amuțiți de groază, locuitori ai țărmului, pe care o umpleau odată ne-gustorii din Sidon, cari străbăteau ma-rea!

3. Veniturile lui erau grtul Nilului și secerișul riului, aduse pe ape mari, așa că * el era tirul neamurilor."

4. „Rușinează-te Sidoane! căci așa vorbește marea, cetățuia mării: „Eu n'am avut durerile facerii, nici n'am născut, n'am hrănit tineri, nici n'am crescut fete."

5. Cînd * vor afla Egiptenii vestea aceasta, vor tremura auzind de căde-rea Tirului,

6. și vor zice: „Treceți la Tarsis, bociți-vă, locuitori ai țărmului!

7. Aceasta este cetatea * voastră cea veselă, care avea o obirșie veche, și ale cărei picioare o duceau să locuiască departe.

8. Cine a luat această hotărîre im-potriva Tirului, împărțitorul * comuni-ilor, el, ai cărui negustorii erau niște voievozi, și ai cărui tirgoveji erau cei mai bogați de pe pămînt? "

9. Domnul oștirilor a luat această ho-tărîre, ca să rușineze mîndria a-tot ce strălucește, și să smerească pe toți cei mari ai pămîntului:

10. „Străbate-ți țara, ca Nilul, niciun bîrlu nu te mai strînge, fiica Tarsis-u-lui! Nu mai este niciun jug!

11. Domnul și-a tatins mîna asupra mării; a făcut să tremure împărășii; a poruncit nimicirea cetățuilor Canaa-nului,

12. și a zis: „De acum nu * te vei mai bucura, fecioară necinstită, fiica Sido-

nului! Scoală-te și treci ** în țara Chi-tim; dar nici acolo nu vei avea odihnă.

13. Iacă pe Haldei, cari nu erau un popor, locuitorii aceștia * ai pustiei, cărora Asirianul le-a întemeiat o țară; ei înalță turnuri, surpă casele împă-rătești ale Tirului, le prefăc în dăr-mături."

14. „Bociți-vă *, corăbii din Tarsis! Căci cetățuia voastră este nimicită."

15. În vremea aceea, Tirul va fi dat uitării șaptezeci de ani, cît ține viața unui împărat, dar după șaptezeci de ani, se va întîmpla Tirului ca și curvei despre care vorbește cîntecul:

16. „Ja arfa și străbate cetatea, curvă dată uitării; cîntă bine, cîntă-ți cînte-cele de mai multe ori, ca iarăși să-și aducă lumea aminte de tine."

17. Tot așa, după șaptezeci de ani, Domnul va cerceta Tirul, și se va in-toarce iarăși la cîștigul lui; va avea * legături cu toate împărățiile lumii de pe fața pămîntului;

18. dar cîștigul și plata lui vor * fi închinat Domnului, nu vor fi nici strînse nici plătate; ci cîștigul lui va aduce celor ce locuiesc înaintea Dom-nului, o hrană îmbelșugată și haine strălucite.

Iuda pustie.

24 1. Iată, Domnul departă țara și o pustiește, li răstoarnă fața și risipește locuitorii;

2. cum se întîmplă preotului * se în-tîmplă și poporului, stăpînului ca și slugii, stăpînei ca și slujnicei, vînzăto-rului ca și cumpărătorului **, celui ce dă cu împrumut ca și celui ce ia cu împrumut, datornicului ca și cel căruia li este dator.

3. Țara este pustie de tot și pră-dată; căci Domnul a hotărît așa.

4. Țara este tristă, sleită de puteri; locuitorii sînt mîhniți și tînjesc; că-petenile poporului sînt fără pu-tere,

5. căci țara * a fost spurcată de locui-torii ei; ei călcău legile, nu țineau po-runcile, și rupeau legămîntul cel ve-cinic!

6. De aceea mîنینcă blestemul * ța-ra, și sufăr locuitorii ei pedeapsa nele-găuirilor lor; de aceea sînt prăpădiți locuitorii țării, și nu mai rămîne decît un mic număr din ei.

7. Mustul * stă trist, via este vestejită; toți cei ce erau cu inima veselă, suspină. *Cap. 16, 8; 1. Isai 1, 10, 12.

8. A încetat desfătarea timpanelor *, s'a sfârșit veselia gălăgioasă, s'a dus bucuria artei. *Isai. 1, 24; 16, 9; 26, 10. Ezech. 26, 18. Osea 2, 11. Apoc. 18, 22.

9. Nu se mai cîntă cînd se bea vin, și bănturile tari li se par amare celor ce le beau.

10. Cetatea pustie este dărimată; toate casele sînt închise, nu mai intră nimeni în ele.

11. Pe ulițe se strigă după vin; s'a dus orice desfătare, nu mai este nicio veselie în țară.

12. Numai pustiire a mai rămas în cetate, și porțile stau dărimate.

13. Da, în țară, în mijlocul popoarelor, este ca * atunci cînd se scutură măslinul, sau ca la culesul ciorchinelor rămase după culesul vici. *Cap. 17, 4-6.

Babilonul nimicit și Ierusalimul ridicat.

14. Ceilalți însă, cari vor mai rămînea, își înalță glasul, scot strigăte de veselie; de pe țărmurile mării, laudă măreția Domnului.

15. „Proslăviți dar pe Domnul în locurile unde strălucise lumină, laudați Numele * Domnului, Dumnezeului lui Israel, în ostroavele mării!” *Mat. 1, 18.

16. Dela marginele pămîntului auzim cîntînd: „Slavă celui neprihănit!” Dar eu zic: „Sînt pierdut! Sînt pierdut! Vai de mine!” Jăfuitorii * jăfuiască, jăfuitorii se înverșunează la jaf. *Isai. 2, 18.

17. Oroaza *, groapa, și lațul, vin peste tine, locuitor al țării!

* 1 Reg. 18, 17. Isai. 48, 45, 46. Amos 5, 18.

18. Cel ce fuge dinaintea strigătelor de groază cade în groapă, și cel ce se ridică din groapă se prinde în laț; căci se deschid stăvilarele * de sus, și se clatină temeliele * pămîntului!

* Psal. 7, 11. ** Psal. 18, 7.

19. Pămîntul * se rupe, pămîntul se sfărîmă, pămîntul se crapă. *Isai. 4, 20.

20. Pămîntul se * clatină ca un om beat, tremură ca o colibă; păcatul lui îl apasă, cade, și nu se mai ridică. *Cap. 22, 14.

21. În ziua aceea, Domnul va pedepsi în cer ostirea de sus, iar pe pămînt pe împărații * pămîntului.

* Psal. 74, 12.

22. Aceștia vor fi strînși ca prinși de război și puși într-o temniță, vor fi închiși în gherle, și, după un mare număr de zile, vor fi pedepsiți

23. Luna * va fi acoperită de rușine, și soarele de groază; căci Domnul ostiilor va împărți ** pe muntele Țișonului și la Ierusalim, strălucind de slavă în fața bătrînilor Lui. *Cap. 13, 10, 12, 18. Ezech. 38, 7. Isai 2, 21; 3, 18. ** Apoc. 18, 4, 8. † Isai. 13, 22.

25 1. „Doamne, Tu ești Dumnezeul meu; pe Tine Te * voi înălța! Laud Numele tău, căci ** ai făcut lucruri minunate; planurile Ț Tale făcute mai dinainte s'au împlinit cu credincioșie.

* Ezech. 38, 2. Ps. 118, 28. ** Psal. 98, 1. † Num. 23, 18.

2. Căci ai prefăcut cetatea (Babilon) într'un * morman de pietre, cetățuia cea tare într-o grămadă de dărimături; cetatea cea mare a străinilor este nimicită, și niciodată nu va mai fi zidită. *Cap. 21, 9; 22, 10, 18; 31, 37.

3. De aceea Te slăvesc * popoarele puternice, și cetățile neamurilor puternice se tem de Tine. *Apoc. 11, 18.

4. Căci Tu ai fost un loc * de scăpare pentru cel slab, un loc de scăpare pentru cel nenorocit în neceaz, un adăpost împotriva furtunii, un umbrar împotriva căldurii; căci suflarea asupritorilor este ca vijelia care izbește în zid. *Cap. 4, 6.

5. Cum domolești căldura într'un pămînt arzător, așa ai domolit zarva străinilor; cum este înădușită căldura de umbra unui nor, așa au fost înădușite cîntările de biruință ale asupritorilor.”

6. Domnul * ostiilor pregătește tuturor ** popoarelor pe muntele acesta, un ospăț de bucate gustoase, un ospăț de vinuri vechi, de bucate miezoase, pline de mîduvă, de vinuri vechi și limpezite. *Isai. 2, 2. Mat. 22, 4.

** Cap. 2, 2, 3. † Isai. 7, 14. Mat. 22, 11.

7. Și, pe muntele acesta, înălătură măhrama care acopere toate popoarele, și învelitoarea * care înfășură toate neamurile; *2 Cor. 3, 18. Ezech. 4, 10.

8. Nimicește * moartea pe vecie: Domnul Dumnezeu șterge ** lacrămile de pe toate fețele, și îndepărtează de pe tot pămîntul ocara poporului Său; da, Domnul a vorbit. *Osea 12, 14. 1 Cor. 15, 24. Apoc. 20, 14; 21, 4. ** Apoc. 7, 17; 21, 4.

9. În ziua aceea, vor zice: „Iată, acesta este Dumnezeul nostru, în care aveam încredere * că ne va mîntui. Acesta este Domnul, în care ne încredam, acum să ne veselim”, și să ne bucurăm de mîntuirea Lui!

* Psal. 48, 12. Tit. 2, 13. ** Psal. 2, 6.

10. Căci mina Domnului se odihnește pe muntele acesta; dar Moabul este călcat în picioare pe loc, cum este călcat în picioare pașul în bălegar.

11. În mijlocul acestei băltoace, el își întinde minile, cum le întinde înotătorul ca să însoțe; dar Domnul îi doborâș mândria, și face de nimica dibăcia minilor lui.

12. El surpă, prăbușește înfășurările înalte* ale zidurilor tale, le prăbușește la pământ, în țărână. ^{Cap. 25, 1.}

26 1. În ziua* aceea, se va cînta următoarea cîntare în țara lui Iuda: „Avem o cetate tare; Dumnezeu ne dă mîntuirea”¹ ca ziduri și întăritură. ^{Cap. 2, 11. Cap. 60, 18.}

2. Deschideți* porțile, ca să intre neamul cel neprihănit și credincios. ^{Ps. 118, 19, 20.}

3. Celui cu inima tare, Tu-i chează-luiești pacea; da, pacea, căci se încrede în Tine.

4. Încredeți-vă în Domnul pe veci, căci* Domnul Dumnezeu este Stîlca veacurilor. ^{Cap. 48, 17.}

5. El a răsturnat pe ceile locuiau pe înălțimi, El a plecat cetatea* îngimfată; a doborât-o la pământ, și a aruncat-o în țărână. ^{Cap. 26, 37; 38, 18.}

6. Ea este călcată în picioare, în picioarele săracilor, supt pașii celor obișnuiți.

7. Călea* dreptului este neprihănirea; Tu, care ești fără prihană, netezești cărarea dreptului. ^{Ps. 37, 36.}

8. De aceea Te așteptăm, Doamne, și pe calea* judecăților Tale; sufletul nostru suspină după Numele Tău și după pomenirea Ta. ^{Cap. 34, 5.}

9. Sufletul* meu Te dorește noaptea, și duhul meu Te caută înăuntrul meu. Căci, cînd se împlinesc judecățile Tale pe pământ, locuitorii lumii învață dreptatea. ^{Ps. 32, 4. Cînt. 3, 1.}

10. Dacă* ierți pe cel rău, el totuș nu învață neprihănirea, se dedă la rău în țara** în care domnește neprihănirea, și nu caută la marea Domnului. ^{Eccl. 8, 12. Rom. 2, 4. Ps. 145, 20.}

11. Doamne, mina Ta este puternică: ei* n'o zăresc! Dar vor vedea rîvna Ta pentru poporul Tău, și vor fi rușinați; va arde focul pe vrăjmașii Tăi. ^{Isa. 34, 27. Ps. 36, 5. Cap. 3, 12.}

12. Dar nouă, Doamne, Tu ne dai pace, căci tot ce facem noi, Tu împlinești pentru noi.

13. Doamne, Dumnezeul nostru, alți* stăpîni afară de Tine au stăpînit peste noi, dar acum numai pe Tine, și numai Numele Tău îl chemăm. ^{2 Cor. 12, 8.}

14. Ceile sînt morți acum nu vor mai trăi, sînt niște umbre, și nu se vor mai scula; căci Tu i-ai pedepsit, i-ai nimicit, și le-ai șters pomenirea.

15. Inmulțește poporul, Doamne! Inmulțește poporul, arată-Ți slava; dă înapoi toate hotarele țării.

16. Doamne, ei Te-au căutat, cînd erau în strîmțorare*; au început să se roage, cînd i-ai pedepsit. ^{Isa. 5, 12.}

17. Cum se svircolește o femeie însărcinată*, gata să nască, și cum strigă ea în mijlocul durerilor ei, așa am fost noi, departe de Fața Ta, Doamne! ^{Cap. 13, 8. Ioan. 16, 21.}

18. Am zămislit, am simțit dureri, și, cînd să naștem, am născut vînt: țara nu este mîntuită, și locuitorii* ei nu sînt născuți. ^{Ps. 17, 14.}

19. Să lăvie dar morții* Tăi! Să se scoale trupurile mele moarte! — Treziți-vă** și săriți de bucurie, ceile locuiți în țărână! Căci roua Ta este o rouă dătătoare de viață, și pămîntul va scoate iarăși afară* pe cei morți. ^{Eccl. 37, 1. Eccl. 37, 12.}

20. „Du-te, poporul meu, intră* în odala ta, și încuie ușa după tine; ascunde-te** cite-va clipe, pînă va trece mînia!” ^{Eccl. 12, 12, 22. Ps. 30, 5. Cap. 34, 7, 8. 2 Cor. 4, 17.}

21. Căci iată, Domnul iese* din locuința Lui, să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pămîntului; și pămîntul va da singele pe față, și nu va mai acoperi uciderile. ^{Mic. 1, 3. Isaia 34.}

27 1. În ziua aceea, Domnul va lovi cu sabia Lui cea aspră, mare și tare, Leviatanul*, Babilonul, șarpele fugar (Asur), și Leviatanul, șarpele inelat (Babel), și va ucide balaurul** de lingă mare (Egiptul). ^{Ps. 74, 13, 14. Cap. 32, 6. Eccl. 30, 3; 32, 2.}

2. În ziua aceea, cîntați* o cîntare* asupra vîiei celei** mai alese: ^{Cap. 3, 1. Ps. 30, 5. Is. 2, 21.}

3. „Eu”, Domnul, sînt Păzitorul ei, Eu o ud în fiecare clipă; Eu o păzesc zi și noapte ca să n'o vatămă nimeni. ^{Ps. 135, 4, 5.}

4. N'am nici o minie. Dar dacă voi găsi mărăcini* și spini, voi merge la luptă împotriva lor, și-i voi arde pe toți, ^{2 Sam. 22, 8. Cap. 3, 18.}

5. afară numai dacă vor căuta * ocrotirea Mea, vor face ** pace cu Mine, da, vor face pace cu Mine. ^{††} Cap. 26. 4. ^{†††} Vers. 22, 23.

6. În vremile viitoare, Iacov va * prin-de rădăcină, Israel va înflori și va odrăși, și va umplea lumea cu roadele lui.

[†] Cap. 27. 31. ^{††} Osea 14. 5, 6.

7. L-a lovit oare Domnul cum a lovit pe cei ce-l loveau? L-a ucis El cum a ucis pe cei ce-l ucidteau?

8. Cu măsură * l-ai pedepsit în robie, luându-l ** cu suflarea năpraznică a vîntului de răsărit.

[†] Ier. 49. 6. ^{††} Ps. 6. 1. ^{†††} Ier. 30. 24; 30. 11; 30. 26. 1 Cor. 12. 12. ^{††††} Ps. 78. 26.

9. Astfel nelegiuirea lui Iacov a fost ispășită, și iată rodul iertării păcatului lui: Domnul a făcut toate pietrele altarelor ca niște pietre de var prefăcute în țărână; idolii Astartei și stil-pii soarelui nu se vor mai ridica.

10. Căci cetatea cea tare a rămas singuratică, a ajuns o locuință lăsată și părăsită ca pustia. În * ea paște vițelul, în ea se culcă și-i mînlîncă ramurile.

[†] Cap. 17. 1; 32. 14.

11. Cînd i se usucă ramurile, sînt rupte; vin femele, să le ardă. Căci aceasta era un popor fără * pricepere; de aceea Cel ** ce l-a făcut n'a avut milă de el, și Cel ce l-a întocmit nu l-a iertat.

[†] Deut. 32. 20. ^{††} Cap. 1. 8. ^{†††} Ier. 5. 7. ^{††††} Deut. 32. 18. ^{†††††} Cap. 43. 1, 7; 44. 2, 21, 24.

12. În vremea aceea, Domnul va scutura roade dela cursul Rîului pînă la plîul Egiptului; iar voi veți fi străni și unul cite unul, copii ai lui Israel!

13. În * ziua aceea, se ** va suna cu trîmbița cea mare și atunci se vor întoarce cei surghiuniți din țara Asiriei și fugarii din țara Egiptului. Ei se vor închina înaintea Domnului, pe muntele cel sfînt, Ierusalim.

[†] Cap. 3. 11. ^{††} Mat. 24. 31. ^{†††} Apoc. 11. 15.

28 1. Vai * de cununa îngîmfată a bețivilor lui Efraim, de floarea vestejită, care este strălucirea ** podoabei sale, pe culmea văii mănoase a celor ce se îmbată! [†] Vers. 3. ^{††} Vers. 4.

2. Iată că vine dela Domnul, un om tare și puternic, ca * o furtună de piatră, ca o vijelie nimicitoare, ca o cupere de nori cu mari și voale de ape, care o doboră cu putere la pămînt.

[†] Cap. 30. 30. ^{††} Ezech. 13. 11.

3. Va fi călcată în picioare, cununa * îngîmfată a bețivilor lui Efraim;

[†] Vers. 1.

4. și floarea vestejită, care este strălucirea * podoabei ei, pe culmea văii mănoase, va fi ca o smochină timpurie care se vede înainte de culesul roadelor și pe care, abia o iei în mînă, și îndată o și înghiți.

[†] Vers. 1.

5. În ziua aceea, Domnul ostiilor va fi o cunună strălucitoare și o podoabă măreață pentru rămășița poporului.

6. sau: un duh de dreptate pentru cel ce șade pe scaunul de judecată, și o putere pentru cei ce dau pe vrăjmaș înapoi pînă la porțile lui.

7. Dar și ei, se * clatină de vin, și băuturile tari li ameteșc; preoți ** și prooroci sînt îmbătați de băuturi tari, sînt stăpîniți de vin, au amețeli din pricina băuturilor tari; se clatină cînd proorocesc, se potinesc cînd judecă.

[†] Prov. 20. 1. ^{††} Osea 4. 11. ^{†††} Cap. 28. 16, 19.

8. Toate mesele sînt pline de vîrsături murdare, și nu mai este nici un loc curat, —

9. Ei zic: „Pe * cine vrea el să învețe înțelepciunea? Cui vrea să dea învățături? Unor copii întărcați de curînd, luați dela țîță?”

[†] Ier. 6. 10.

10. Căci dă învățatură peste învățatură, învățatură peste învățatură, poruncă peste poruncă, puțin aici, puțin acolo.” —

11. Ei bine! Prin niște oameni cu buze * bilbăitoare și cu vorbirea străină va vorbi poporului acestuia Domnul.

[†] 1 Cor. 14. 21.

12. Ei îi zicea: „Iată odihna; lăsa-ți pe cel ostent să se odihnească; iată locul de odihnă!” Dar ei n'au vrut să asculte,

13. și pentru ei cuvîntul Domnului va fi: „Învățatură peste învățatură, învățatură peste învățatură, poruncă peste poruncă, puțin aici, puțin acolo”, ca mergînd, să cadă pe spate și să se zdrobească, să dea în laț și să fie prinși.

14. De aceea ascultați Cuvîntul Domnului, batjocoritorilor, cari stăpîniți peste poporul acesta din Ierusalim!

15. Pentrucă ziceți: „Noi am făcut un legămînt cu moartea, am făcut o învoială cu locuința morților: cînd va trece urgia apelor năvălitoare, nu ne va atînge, căci * avem ca loc de scăpare neadevărul și ca adăpost minciuna!”

[†] Amos 4. 4.

16. deaceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, pun ca temelie în Sion o piatră”, o piatră încercată, o piatră de preț, piatră din capul unghiului clădirii, temelie puternică; cel ce o va lua ca sprijin, nu se va grăbi să cadă.

17. Voi face din neprihănire o lege,
și din dreptate o cumpănă; și grindina
va surpa locul* de scăpare al neade-
vărului, și apele vor îneca adăpostul
minciunii.

18. Aşa că legământul vostru cu moartea va fi nimicit, şi învoiala voastră cu locuinţa morţilor nu va dăinui. Când va trece urgia apelor năvălitoare, veţi fi striviţi de ea.

19. Ori de câte ori va trece, vă va apuca; căci va trece în toate dimineațele, zi și noapte, și numai vrietul ei vă va îngrozi."

20. Patul va fi prea scurt, ca să te întinzi în el, și învelitoarea prea îngustă, ca să te învelești cu ea.

21. Căci Domnul Se va scula ca la muntele Perașin*, și Se va minia ca în valea Gabaonului**, ca să-Și facă lucrarea, lucrarea Lui ciudată, ca să-Și împlinească lucrul, lucrul Lui nemai-auzit.

22. Acum, nu batjocoriți, ca nu cumva să vi se strângă mai tare legăturile; căci am aflat dela Domnul, Dumnezeui oștirilor, că nimicește întregii țări este hotărâtă * * Cap. 10, 22-26. Dan. 9, 27.

23. „Plecați-vă urechea, și ascultați glasul meu! Fiți cu luare aminte, și ascultați cuvântul meu!

24. Cel ce ară pentru sîmîntură, ară oare neconținut? Neconținut își brăzdează și își grăpăcește el pămîntul?

25. Care duble a netezit fața pămîntului, nu aruncă el măcăriche și samănă chimen? Nu pune el grîul în rînduri, orzul într'un loc deosebit, și alacul pe marelui?

26. Dumnezeu lui I-a învățat să facă așa. El i-a dat aceste învățături.

27. Măzărîchea nu se treieră cu leasa, și roata carului nu trece peste chimen; ci măzărîchea se bate cu bățul, și chimenul cu nujana.

28. Oritul se bate, dar nu se bate ne-
contentit; împingi peste el roata ca-
rului și caii, dar nu-l sfărâmi.

39. Si lucrul acesta vine de la Dom-

nul ostirilor; minunat² este planul Lui, și mare este înțelepciunea Lui.”

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

29 1. Vai de Ariel * (*Leul lui Dumnezeu*), de Ariel! Cetatea în care a tăbărit David! Adămuși an la an, și lăsați sărbătorile să-și facă opoziții lor.

2. Apoi voi impresura pe Ariel; plinsete și gemete vor fi în ea și octatea va fi ca un Ariel pentru Mine.

3. Căci te voi împresura de toate părțile, te voi înconjura cu cete de străjeri, și voi ridica întărituri de șanțuri împotriva ta.

4. Vei fi doborât la pământ și de acolo vei vorbi, și din țărână îți se vor auzi vorbele. Glasul tău va ieși din pământ* ca al unei năluci, și din țărână îți vei senti cuvintele. * Cap. 3, 25.

5. Dar mulțimea vrăjmașilor* tăi va fi ca o pulbere mărunți, și mulțimea asupritorilor va fi ca²² pielea care sboară, și aceasta deodată Ț, într'o clipă.²³

6. Dela Domnul ostirilor va⁹ veni pedeapsa, cu tunete, cutremure de pământ și pocnet puternic, cu vijelie și furtună, și cu flacăra unui foc mistuitor.

7. Și, ca un vis, ca o vedenie de noapte, așa va fi mulțimea* neamurilor care vor lupta împotriva lui Ariel, așa vor fi cei ce se vor bate împotriva lui și cetății lui, stringându-l de aproape.

8. După cum cel flămînd visează*
că mîncîna, și se trezește cu stomacul
gol, și, după cum cel însetat visează**
că bea, și se trezește atîrda de puteri
și cu setea nestîmpărîată: tot așa va
fi și cu mulțimea neamurilor cari vor
veni să lupte împotriva muntelui Si-
onului.

9. „Rămișteți încremeniți și uimiți!
Închideți ochii și fiți orbi!” „Ei sînt”
beți; dar¹ nu de vin; se clatină, dar
nu din pricina băuturilor tari.

10. Ci pentru că¹ Domnul a turnat peste voi un duh de adormire; v'a închis² ochii, proorocilor, și v'a acoperit capetele, vizitatorilor ț.

11. De aceea toată descoperirea dumnezeiască a ajuns pentru voi ca vorbele unei cărți¹ peretluite. Dacă o dai

cuiva care ştie să citească, şi-i zici: „la citeşte!” El¹ răspunde: „Nu pot, căci este pecetluită!”²

¹ Cap. 8, 18. ² Deut. 12, 4, 9. Apoc. 5, 1-8, 9, 1, 1.

12. Sau dacă dai cartea unuia care nu ştie să citească şi-i zici: „la citeşte!” El răspunde: „Nu ştiu să citesc.”

13. Domnul zice: „Cînd¹ se apropie de Mine poporul acesta, Mă cinsteşte cu gura şi cu buzele, dar inima lui este departe de Mine, şi frica pe care o are de Mine, nu este decît o învîtătură² de datină omenească.

¹ Ezech. 10, 10. Mat. 15, 8, 9. Marc. 7, 6, 7. ² Col. 2, 20.

14. De¹ aceea voi lăsa iarăşi pe poporul acesta cu semne şi minuni din ce în ce mai minunate, aşa că² înţelepciunea înţeleptilor lui va pieri, şi pricepera oamenilor lui pricepuşi se va face nevăzută.”

¹ Hab. 1, 13. ² Jer. 46, 7. Oseas. 8, 1. Cap. 1, 19.

15. Vai¹ de cei ce îşi ascund planurile dinaintea Domnului, cari îşi fac faptele în întunec, şi zic²: „Cine ne vede şi cine ne ştie?”

¹ Cap. 10, 1. ² Ps. 94, 7.

16. Stricaţi ce sînteţi! Oare olarul trebuie privit ca lutul, sau poate lucrarea¹ să zică despre lucrător: „Nu m'a făcut el?” Sau poate vasul să zică despre olar: „El nu se pricepe?”

¹ Cap. 47, 5. Ier. 18, 20.

17. Peste puţină vreme, Libanul¹ se va preface în pomâz, şi pomâzul va fi socotit ca o pădure!

¹ Cap. 23, 19.

18. În¹ ziua aceea, surzii vor auzi cuvintele cântîi, şi ochii orbilor, izbăviţi de negură şi întunec, vor vedea.

¹ Cap. 26, 5.

19. Cei¹ nenorociţi se vor bucura tot mai mult în Domnul, şi săracii² se vor veseli de Sfîntul lui Israel.

¹ Cap. 61, 1. ² Is. 2, 3.

20. Căci asupritorul nu va mai fi, batjocoritorul¹ va pieri, şi toţi celor plîndeau² nelegiuirea vor fi nimiciţi:

¹ Cap. 26, 14, 20. ² Mic. 2, 1.

21. Ceice osîndeau pe alţii la judecată, întindeau¹ curse cui li înfruntau la poarta cetăţii, şi năpăstuiu² fără temei pe cel nevinovat.

¹ Amos 3, 10, 12. ² Ps. 10, 21.

22. De aceea aşa vorbeşte Domnul către casa lui Iacov, El, care¹ a răscumpărat pe Avraam: „Acum Iacov nu va mai roşi de ruşine, şi nu i se va mai îngălbeni faţa acum.”

¹ Is. 24, 2.

23. Căci cînd vor vedea ei, cînd vor vedea copiii lor, în mijlocul lor, lucra-

rea¹ minilor Mele, îmi vor sfîinşi Numele; vor sfîinşi pe Sfîntul lui Iacov, şi se vor teme de Dumnezeu lui Israel.

¹ Cap. 18, 20; 48, 11; 49, 21. Ezech. 2, 19.

24. Cei rătăciţi¹ cu duhul vor lua învîşătură.²

¹ Cap. 26, 5.

30 1. „Vai, — zice Domnul — de copiii răvrătiţi, cari¹ iau hotărîri fără Mine, fac legămînte cari nu vin din Duhul Meu, şi² îngrămădesc astfel păcat peste păcat!

¹ Cap. 26, 12. ² Deut. 29, 18.

2. Ei¹ se pogoară în Egipt, fără² să Mă întrebe, ca să fugă supt ocrotirea lui Faraon, şi să caute un adăpost supt umbra Egiptenilor!

¹ Cap. 21, 1. ² Is. 27, 21. Is. 19, 14, 1 Reg. 22, 7. Is. 21, 3; 48, 1, 20.

3. Dar¹, ocrotirea lui Faraon vă va da de ruşine, şi adăpostul supt umbra Egiptului vă va da de ocară.

¹ Cap. 20, 3. Is. 27, 6, 7.

4. Căci voievozii lui au şi ajuns la Toan¹, şi trimeşii lui au şi atîns Nenezul.

¹ Cap. 18, 12.

5. Dar toţi¹ vor rămînea de ruşine, din pricina unui popor, care nu le va fi de folos, nici nu-i va ajuta, nici nu le va folosi, ci va fi spre ruşinea şi ocara lor.”

¹ Is. 2, 20.

6. Proorocie asupra unor dobitoace¹ dela miazăzi: printr'un ţinut strîmtorat şi necăjit, de unde vine leoaica şi leul, năpîrca² şi şarpele sburător, îşi duc ei bogăţiile în spinarea măgarilor, şi visteriile pe coccşaşă cămîlelor, către un popor care nu le va fi de folos.

¹ Cap. 27, 1. Oseas. 8, 12, 1. ² Deut. 6, 15.

7. Căci¹ ajutorul Egiptului nu este decît deperţaciune şi mimic; de aceea eu numesc lucrul acesta: „carvă² fără nici o ispravă.”

¹ Is. 27, 7. ² Ysa. 18, Cap. 7, 4.

8. „Du-te acum — zice Domnul — de scrie¹ aceste lucruri înaintea lor pe o tăbliţă, şi sapă-le într'o carte, ca să rămîna pînă în ziua de apoi, ca mărturie pe vecie şi în veci de veci.

¹ Hab. 2, 1.

9. Scrie că: „Poporul acesta¹ este un popor răvrătit, nişte copii mincinoşi, nişte copii cari nu vor să asculte Legea Domnului.”

¹ Deut. 29, 20. Cap. 1, 4. Ysa. 1.

10. cari¹ zic văzătorilor: „Să nu vedeţi!” şi proorocilor: „Să nu proorociţi adevăruri, ci spuneţi-ne² lucruri măgulitoare, proorociţi-ne lucruri închipuite!

¹ Is. 11, 21. Amos 2, 12; 7, 12. Mic. 2, 4. ² 1 Reg. 22, 18. Mic. 2, 11.

11. Abateți-vă din drum, dați-vă în lături de pe cărare, lăsați-ne în pace cu Sfîntul lui Israel!¹⁴

12. De aceea așa vorbește Sfîntul lui Israel: „Fiindcă lepădați cuvîntul acesta, și vă încredeți în silnicie și viclesuguri, și vă aprîjiți pe ele,

13. de aceea nelegiuirea aceasta va fi pentru voi ca* spărtura unui zid înalt, care, spărgîndu-se, amenință să cadă, și a cărui prăbușire vine¹⁵ deodată, într'o clipă:” *Ps. 40, 5. **Cap. 28, 5.

14. Il sfărîmă cum se sfărîmă un vas de pămînt, care se* sfărîmă fără nicio milă, și din ale cărui sfărîmături nu mai rămînea niciun ciob măcar, cu care să iei foc din vatră, sau să scoți apă din fîntină.¹⁶

15. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu, Sfîntul lui Israel: „In liniște* și odihnă va fi mintuirea voastră, în seninătate și încredere va fi tăria voastră.” Dar¹⁷ n'ați voit!

16. Ci ați zis: „Nu! Ci vom fugi pe cai!” — „De aceea veți și fugi!” — „Vom călări pe cai iuți!” — „De aceea cei ce vă vor urmări vor fi și mai iuți!

17. O* mie vor fugi la amenințarea unuia singur; și cînd vă vor amenința cinci, toți veți fugi, pînă veți rămînea ca un stîlp pe vîrfurile unui munte, și ca un steag pe creștetul unui deal.”¹⁸

18. „Totuși Domnul așteaptă să Se milostivească de voi, și Se va scula să vă dea îndurare, căci Domnul este un Dumnezeu drept: ferice* de toți ceice nădăjdulesc în El!

19. Da, popor al Sionului, locuitor al Ierusalimului, nu vei mai plînge! El Se va îndura de tine, cînd vei striga; cum va auzi, te va asculta.” *Cap. 40, 5.

20. Domnul vă va da pine* în nezar, și apă în strîmtoare. Invățătorii¹⁹ tăi nu se vor mai ascunde, ochii tăi vor vedea pe invățătorii tăi.

21. Urechile tale vor auzi după tine glasul care va zice: „Iată drumul, mergeți pe el!” cînd veți voi să vă mai abateți!²⁰ la dreapta sau la stînga.” *Isa. 1, 7.

22. Veți* socoti ca spurcate argintul care vă acopere idolii și aurul cu care sînt poleite chipurile turnate. Ca pe o necurăție le vei arunca, și le vei zice²¹: „Afară cu voi de aici!”

23. Atunci* El va da ploaie peste sămînța pe care o vei pune în pămînt, și pinea, pe care o va da pămîntul, va fi gustoasă și hrănitoare; în acelaș timp, turmele tale vor paște în pășuni întinse.

24. Bodi și măgarii, cari ară pămîntul, vor mîncă un nutreț sărat, vînturat cu lopata și cu ciurul.

25. Pe* orice munte înalt și pe orice deal înalt, vor izvorî rîuri, curgeri de apă, în ziua marelui măcel, cînd turnurile vor cădea.

26. Și lumina* lunii va fi ca lumina soarelui, iar lumina soarelui va fi de șapte ori mai mare (ca lumina a șapte zile), cînd va lega Domnul vinătăile poporului Său, și va tămădui rana lovirurilor lui.²²

27. „Iată, Numele Domnului vine din depărtare! Minia Lui este aprinsă, și un pirjol puternic; buzele Lui sînt pline de urgie, și limba Lui este ca un foc mistuitor;

28. suflarea* Lui este ca un șivoi ieșit din albie, care ajunge²³ pînă la gît ca să ciuruiască neamurile cu ciurul nimicerii, și să pună o sîbală²⁴ înșelătoare în fălcile popoarelor.

29. Voi însă veți afla ca în noaptea cînd se prăznuiește* sărbătoarea, veți fi cu inima veselă, ca cel ce merge în sunetul flautului, ca să se ducă la muntele²⁵ Domnului, spre Stîlca lui Israel.

30. Și* Domnul va face să răsunе glasul Lui mareț, își va arăta brațul gata să lovească, în minia Lui aprinsă, în mijlocul flăcării unui foc mistuitor, în mijlocul incului, furtunii și pietrelor²⁶ de grindină.

31. Atunci, Asirianul va tremura de* glasul Domnului, care²⁷ îl va lovi cu nulaa Sa.

32. La fiecare lovitură de nula hotărîtă, pe care i-o va da Domnul, se vor auzi timpanele și arfele, Domnul va lupta împotriva lui cu mîna* ridicată.

33. Căci de multă vreme este pregătit un rug*, gătit și pentru împărat: adînc și lat este făcut, cu foc și lemne din belșug. Suflarea Domnului îl aprinde ca un șivoi de pucioasă.²⁸

* 2 Cor. 11, 1. Cap. 3, 26; 31, 7. ** Cap. 14, 5.

* Isa. 7, 21; 28, 4, etc.

31 1. Vai de cel ce* se pogoară în Egipt după ajutor, se bizuiesc** pe cai și se încred în mulțimea carilor și în puterea călăreților, dar nu privesc spre Sfântul lui Israel, și nu țin caută pe Domnul ! * Cap. 30, 3; 36, 6, Ezech. 17, 15, ** Ps. 10, 7. Cap. 30, 9. † Dan. 8, 13. Osea 7, 7.

2. Dar și El, este înțelept și aduce nenorocirea, și nu* își ia vorbele înapoi, ci Se ridică împotriva casei celor răi, și împotriva ajutorului celor ce săvârșesc nelegiuirea. * Num. 23, 19.

3. Căci Egipteanul este om* nu Dumnezeu, și caii lui sînt carne nu duh. Doar mina să-și întindă Domnul, și ocrotitorul se va clătina, iar cel ocrotit va cădea, și vor pieri cu toții.

* Ps. 146, 3, 4.

4. Căci așa mi-a vorbit Domnul: „Cum* mugește leul și puilul de leu asupra prăzii, în ciuda tuturor păstorilor strîși împotriva lui, și nu se înspăimîntă de glasul lor, nici nu se sperie de numărul lor, așa** Se va pogoși și Domnul oștirilor să lupte pe muntele Sionului și pe dealul lui.

* Osea 12, 29. Amos 3, 8. ** Cap. 42, 11.

5. Cum* își întind păsările aripile peste puil lor, așa va ocroti Domnul oștirilor Ierusalimul, îl va ocroti** și-l va izbăvi, îl va cruța și-l va mîntui.”

* Deut. 32, 11. Ps. 91, 4. ** Ps. 37, 40.

6. „Întoarceți-vă la Acela de la care v'ati abătut* mult, copii ai lui Israel.”

* Osea 5, 8.

7. „Căci în ziua aceea, fiecare își va lepăda* idolii de argint și de aur, pe cari vi i-ați făcut cu minile voastre nelegiuite**.

* Cap. 3, 20; 30, 22. ** 1 Reg. 12, 30.

8. Și Asirianul va cădea* ucis de o sabie, dar nu a unui om: îl va nimici o sabie, dar nu este a unui om; va fugi de sabie, și tinerii lui războinici vor fi robiți.

* 1 Reg. 19, 33, 34. Cap. 37, 36.

9. Stîncă lui se va topi de groază*, și căpeteniile lui vor tremura înaltea steagului, — zice Domnul, — care își are locul în Sion și cuptorul în Ierusalim.”

* Cap. 37, 37.

32 1. „Atunci împăratul* va împărăși cu dreptate, și voievozii vor cîrmui cu nepărtinire.

* Ps. 45, 1, etc. 1er. 23, 5. Osea 3, 5. Zah. 4, 9.

2. Fiecare va fi ca un adăpost împotriva vîntului, și ca un* loc de scăpare împotriva furtunii, ca niște riuri de

apă într'un loc uscat, ca umbra unei stînci mari într'un pămînt ars de sete.

* Cap. 4, 6; 26, 4.

3. Ochii* celor ce văd nu vor mai fi legați, și urechile celor ce aud vor lua aminte.

* Cap. 26, 18; 35, 5, 6.

4. Inima celor ușuratici va pricepe și va înțelege, și limba gîngavilor va vorbi iute și deslușit.

5. Nebunul nu se va mai numi ales la suflet, nici mișelul nu se va mai numi cu inimă largă.

6. Căci nebunul spune nebunii, și inima lui gîndește rău, ca să lucreze în chip nelegiuit, și să spună neadevăruri împotriva Domnului, ca să lase lihnit sufletul celui flămînd, și să ia băutura celui însetat.

7. Armele mișelului sînt nimicitoare; el face planuri vinovate, ca să piardă pe cel nenorocit prin cuvinte mincinoase, chiar cînd pricina săracului este dreaptă.

8. Dar cel ales la suflet face planuri alese, și stăruie în planurile lui alese.”

9. „Femei fără grijă*, sculați-vă și ascultați glasul meu! Fiice nepăsătoare, luați aminte la cuvîntul meu!

* Amos 6, 1.

10. Într'un an și cîteva zile, veți tremura, nepăsătoarelor; căci se va duce culesul viilor, și stringerea poamelor nu va mai veni.

11. Îngroziți-vă, voi cele fără grijă! Tremurați, nepăsătoarelor! Desbrăcați-vă, desgoliți-vă și încingeți-vă coapsele cu haine de jale!

12. Bateți-vă pieptul, aducîndu-vă aminte de frumuseța cîmpilor și de rodnicia viilor.

13. Pe* pămîntul poporului meu cresc spinii și mărarîni, chiar și în toate casele de plăcere ale cetății** celei vesele.

* Cap. 34, 13. Osea 9, 6. ** Cap. 32, 2.

14. Casa împărătească* este părăsită, cetatea gălăgioasă este lăsată; dealul și turnul vor sluji pe vecie ca peșteri; măgarii sălbatici se vor juca în ele, și turmele vor paște,

* Cap. 37, 38.

15. plînd cînd se va turna Duhul* de sus peste noi; atunci pustia** se va prefăce în pămînt, și pomătul va fi privit ca o pădure.

* Ps. 134, 3. Isai 32, 15. ** Cap. 35, 17; 36, 2.

16. Atunci nepărtinirea va locui în pustie, și neprihănirea își va avea locuința în pomăt.

17. Lucrarea* neprihănirii va fi pa-

cea, roada neprihănirii: odihna și liniște pe vecie. ^{* Is. 3, 15.}

18. Poporul meu va locui în locuința păcii, în case fără grijă și în adăposturi liniștite.

19. Dar pădurea va fi prăbușită supt grindină și cetatea * plecată adinec. ^{* Cap. 30, 30. ** Zab. 11, 2.}

20. Ferice de voi, cari sămănați pretutindeni dealungul apelor, și cari dați drumul pretutindeni bouului * și măgarului! ^{* Cap. 30, 24.}

33 1. „Vai de tine, pustitorule”, care totuși n'ai fost pustii; care jăfuești, și n'ai fost jăfuit încă! După * ce vei sfârși de pustii, vei fi pustii și tu, după ce vei isprăvi de jăfuit, vei fi jăfuit și tu.” ^{* Cap. 31, 7. Hab. 2, 8. ** Apoc. 12, 12.}

2. „Doamne, ai milă de noi! Noi nădăjdum în Tine”. Fii ajutorul nostru în fiecare dimineață și izbăvirea noastră la vreme de nevoie! ^{* Cap. 26, 8.}

3. Cînd răsună glasul Tău, popoarele fug; cînd Te scoli Tu, neamurile se împrăstie.”

4. „Și prada voastră va fi strînsă cum strînge mușta: sar peste ea cum sar lăcustele.”

5. Domnul * este înălțat, și locuiește în înălțime. El umple Sionul de nepărtinire și dreptate. ^{* Ps. 97, 9.}

6. „Zilele tale sînt statornice, înțelepciunea și priceperea sînt un izvor de mistuire”; frica de Domnul, iată comora Sionului.

7. Iată, vitejii strigă afară; solii * păcii plîng cu amar. ^{* 2 Reg. 18, 18, 20.}

8. Drumurile * sînt pustii; nimeni nu mai umblă pe drumuri. Azur * a rupt legămîntul, disprețuiește cetățile, nu se uită la nimeni. ^{* Judec. 1, 8. ** 2 Reg. 18, 14, 15, 16, 17.}

9. Țara * jălește și este întristată; Libanul este plin de rușine, tinjește; Saronul este ca o pustie; Bazanul și Carmelul își scutură frunza. ^{* Cap. 34, 4.}

10. „Acum * Mă voi scula, — zice Domnul, — acum Mă voi înălța, acum Mă voi ridica. ^{* Ps. 12, 5.}

11. Aji * zămislit fin, și nașteți paie de miriște; suflarea voastră de minie împotriva Ierusalimului este un foc, care pe voi înșivă vă va arde de tot. ^{* Ps. 7, 14. Cap. 30, 4.}

12. Popoarele vor fi ca niște cupatoare de var, ca * niște spini tăiați cari ard în foc.” ^{* Cap. 9, 15.}

13. „Voi, cei * de departe, ascultați ce am făcut! Și voi, cei de aproape, vedeți puterea mea!” ^{* Cap. 40, 1.}

14. Păcătoșii sînt îngroziți, în Sion, un tremur a apucat pe cei selegiuiți, cari zic: „Cine din noi va putea să rămînă lîngă un foc mistuitor?” „Cine din noi va putea să rămînă lîngă niște flăcări vecinice?”

15. Celce umblă * în neprihănire, și vorbește fără viclesug, celce nesocotește un clișig scos prin storcere, celce își trage minile înapoi, ca să nu primească mită, cel ce își astupă urechea să n'audă cuvinte sebase de singe, și își * leagă ochii ca să nu vadă răul, ^{* Ps. 12, 2; 24, 4. ** Ps. 119, 37.}

16. acela va locui în locurile înalte; stînci întărite vor fi locul lui de scăpare; i se va da pîine, și apa nu-i va lipsi.”

17. „Ochii tăi vor vedea pe împărat în strălucirea Lui, vor privi țara în toată întinderea ei.

18. Inima ta își va aduce aminte de groaza trecută și va zice: „Unde * este logofătul? Unde este vistiernicul? Unde este celce veghea asupra turnurilor?” ^{* 1 Cor. 1, 26.}

19. Atunci nu vei mai vedea pe poporul * acela îndrămet, pe poporul * cu vorbirea încleștă de n'o puteai înțelege, cu limba gingavă, de n'o puteai pricepe. ^{* 2 Reg. 18, 32. ** Deut. 28, 49, 50. Ier. 1, 15.}

20. Privește * Sionul, cetatea sărbătorilor noastre! Ochii tăi vor vedea Ierusalimul *, ca locuință liniștită, ca un cort, care nu va mai fi mutat, ai cărui țîrșuși * ne ții vor mai fi scoși niciodată, și ale cărui funii nu vor mai fi deslegate. ^{* Ps. 68, 12. ** Ps. 46, 5; 125, 1, 2.}

^{* Cap. 27, 32. ** Cap. 54, 2.}

21. Da, acolo cu adevărat Domnul este minuat pentru noi: El ne ține loc de riuri, de pirale late, unde totuși nu pătrund corăbii cu lopeți, și nu trece niciun vas puternic.

22. Căci Domnul este Judecătorul nostru, Domnul este Legiutorul * nostru, Domnul * este Împăratul nostru: El ne mintuește! ^{* Is. 4, 12. ** Ps. 98, 12.}

23. Funiiile tale s'au slăbit, așa că nu mai pot strînge piciorul catargului, și nu mai pot întinde pînzile. Atunci se imparte prada, care-i așa de mare, că pînă și ologii iau parte la ea.

24. Niciun locuitor nu zice: „Sînt

bolnav! " Poporul " Ierusalimului ca-
pătă iertarea fărădelegilor lui ".

* Jer. 50, 20.

34 1. Apropiati-vă *, neamuri, să au-
ziți! Popoare, luați aminte! " S'asculte " pământul, el și ce-l umple,
lumea cu toate făpturile ei!

* Ps. 42, 1. ** Deut. 32, 1.

2. Căci Domnul este miniat pe toate
neamurile, și plin de urgie pe toată
oștirea lor: El le nimicește cu desă-
vîrșire, le măcelărește de tot.

3. Morții lor sînt aruncați, trupurile
lor moarte miroasă greu *, și se to-
pesc munții de singele lor.

* Isai. 3, 20.

4. Toată * oștirea cerurilor piere, ce-
rurile sînt făcute sul " ca o carte, și ț
toată oștirea lor cade, cum cade frun-
za ț de viță, cum cade frunza de smo-
chin. * Ps. 102, 26. Ezech. 28, 1, 2. Isai. 2, 21; 3, 15. M. 1, 34, 36.
2 Pet. 3, 10. ** Apoc. 8, 14. † Cap. 34, 12. †† Apoc. 8, 12.

5. „Căci sabia " Mea — rice Domnul
— s'a îmbătat în ceruri; iată, se " va
pogori asupra Edomului, asupra po-
porului, pe care l-am lortit nimicirii,
ca să-l pedepesc."

* Jer. 49, 10. ** Jer. 49, 7, etc. Mal. 1, 4.

6. Sabia Domnului este plină de singe,
unsă cu grăsime, cu singele mieilor
și țapilor, cu grăsimile răunchilor ber-
becilor; căci Domnul " ține un praznic
de jertfe la Boțra, și un mare măcel
este în țara Edomului.

* Cap. 33, 1. Jer. 49, 19. Tet. 1, 7.

7. Bivolii cad împreună cu ei, și boii
împreună cu taurii; țara lor se adapă
cu singe, și țărîna se umple de gră-
sime.

8. Căci este o zi de răzbunare * a
Domnului, un an de răsplătire și răz-
bunare pentru Sion.

* Cap. 33, 4.

9. Piraiele * Edomului se vor prefa-
ce în smoală, și pulberea lui în pu-
cioasă; da, țara lui va fi ca smoala
care arde.

* Deut. 28, 24.

10. Nu se va stinge nici zi nici noap-
te, și fumul * lui se va înălța în veci.
Din " veac în veac va fi pustit, și
nimeni nu va trece prin el în veci de
veci.

* Apoc. 14, 11; 18, 18; 19, 3. ** Mal. 1, 4.

11. Ci * pelicanul și arișul îl vor stă-
pîni, bufnița și corbul îl vor locui.
Se " va întinde peste el funia pustii-
rii, și cumpăna nimicirii.

* Cap. 14, 20.

12. Nu vor mai fi în el fruntași, ca
să aleagă un împărat, și toți voievozii
lui vor fi nimiciți.

13. În casele lui împărătești vor cre-
ște spinii *, în cetățile lui mărăcini și
urzici. Acolo " va fi locuința șacalilor
și viziuna strușilor.

* Cap. 32, 13. Osea 9, 6. ** Cap. 23, 21, etc.

14. Fiarele din pustie se vor întîlni
acolo cu cîinii sălbatici, și țapii pă-
roși se vor chema unii pe alții. Aco-
lo își va găsi un loc de odihnă,
și își va găsi un loc de odihnă.

15. Acolo își va face cuibul șarpele
de noapte, își va pune ouăle, le va
doci, și își va strînge puii la umbra
lui; acolo se vor strînge toți alții: fie-
care la tovarășul lui.

16. Căutați în cartea * Domnului, și
citiți! Niciuna din toate acestea nu va
lipsi, nici una nici alta nu vor da greș,
căci gura Domnului a poruncit lucrul
acesta: Duhul Lui va strînge acele săl-
băticiuni.

* Mal. 2, 16.

17. El a tras la sorț pentru ele și
mina Lui le-a împărțit cu funia de mă-
surat țara aceasta: ele o vor stăpîni
totdeauna și o vor locui din veac în
veac.

35 1. Pustia * și țara fără apă se vor
bucura; pustietatea se va veseli,
și va înflori ca trandafirul; * Cap. 33, 12.

2. se va acoperi * cu flori, și va sîri
de bucurie, cu cîntece de veselie și
strigăte de biruință, căci i se va da
slava Libanului, strălucirea Carmelu-
lui și a Saronului. Vor vedea slava
Domnului, măreția Dumnezeului no-
stru.

* Cap. 33, 12.

3. „Întăriți * minile slăbănogite, și
întăriți genunchii cari se clătină.

* Lev. 4, 3, 4. Ezech. 12, 12.

4. Spuneți celor slabi de inimă: „Fiți
tari, și nu vă temeți! Iată Dumnezeul
vostru, răzbunarea va veni, răsplătirea
lui Dumnezeu; El însuș va veni, și vă
va mîntui."

5. Atunci se vor deschide ochii * or-
bilor, se vor deschide urechile " sur-
zilor; * Cap. 33, 18; 35, 5, 6; 42, 7. Mal. 2, 21, etc.; 11, 5, 12,
20; 30, 30, etc.; 31, 14. Ioan. 9, 6, 7. ** Mal. 2, 14. Mare. 2, 22, etc.

6. atunci ghiopul * va sări ca un cerb,
și limba " mutului va cînta de bucu-
rie; căci în pustie vor țîșni ape, și
în pustietate piraie; * Mal. 11, 5; 12, 20; 31, 14,
Ioan. 9, 6, 7. Psal. 3, 3, etc.; 8, 7; 14, 6, etc. ** Cap. 32, 4,
Mal. 2, 20, 21; 12, 21; 15, 20.

7. marea de nisip se va preface în iaz
și pământul uscat în izvoare * de ape.
În viziuna care slujea " de culcuș șac-
alilor, vor crește trestii și papură.

* Cap. 41, 18; 42, 26. Ioan. 7, 38, 39. ** Cap. 34, 12.

8. Acolo se va croi o cale, un drum, care se va numi Calea cea sfântă: niciun om necurat* nu va trece pe ea, ci va fi numai pentru cei sfinți; ceice vor merge pe ea, chiar și cei fără mințe, nu vor putea să se rătăcescă.

*Cap. 52, 1; Isai 5, 17; Apoc. 21, 27.

9. Pe calea aceasta nu va fi niciun leu*, și nici o fiară sălbatică nu va apuca pe ea, nici nu va fi înălținită pe ea, ci cei** răscumpărați vor umbla pe ea. *Lev. 26, 6. Cap. 21, 6. Ezei 34, 26. **Cap. 54, 17.

10. Cei izbăviți de Domnul se vor întoarce, și vor merge spre Șion cu cîntec de biruință. O bucurie vecinică le va încununa capul, veselia și bucuria li vor apuca, iar durerea și gemetele vor fugi! *Cap. 26, 8; Is. 39. Apoc. 7, 17; 21, 4.

36 1. În* al patrusprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva tuturor cetăților întărite ale lui Iuda și le-a luat. *2 Reg. 18, 13, 17. 2 Cron. 32, 1.

2. Și împăratul Asiriei a trimis din Lachis la Ierusalim, la împăratul Ezechia, pe Rabșache, cu o puternică oștire. Rabșache s'a oprit la canalul de apă al iazului de sus, pe drumul ogorului nălbitorului.

3. Atunci Eliachim, fiul lui Hilchia, căpetenia casei împăratului, s'a dus la el, cu logofătul Șebna, și cu Ioah, fiul lui Asaf, scriitorul (arhivarul).

4. Rabșache* le-a zis: „Spuneți lui Ezechia: „Așa vorbește marele împărat, împăratul Asiriei: „Ce este încrederea aceasta, pe care te bizi?”

*2 Reg. 18, 18, etc.

5. Eu îți spun că acestea sînt vorbe în vînt: pentru război trebuie chibzuință și putere. În cine ți-ai pus dar încrederea, de te-ai răsculat împotriva mea?

6. Iată, ai pus-o în Egipt, ai luat ca sprijin această trestie* ruptă, care înțepă și străpunge mina ori cuișeaprijinește pe ea! Așa este Faraon, împăratul Egiptului, pentru toți ceice se încred în el. *Ezei 29, 6, 7.

7. Dar poate că îmi vei spune: „Ne încredem în Domnul, Dumnezeul nostru!” Dar nu este El acela ale cărui înălțimi și altare le-a îndepărtat Ezechia, zicînd lui Iuda și Ierusalimului: „Să vă închinați înaintea acestui altar?”

8. Acum fă o învoială cu stăpînul meu, împăratul Asiriei, și-ți voi da

două mii de cai; să vedem dacă poți face rost de călăreți ca să încalece pe ei!

9. Cum ai putea să stai tu împotriva unei singure căpetenii, dintre cei mai neînsemnați slujitori ai stăpînului meu? Și totuși tu îți pui încrederea în Egipt pentru cară și pentru călăreți.

10. Și apoi, fără voia Domnului m'am suit eu împotriva țării acestuia s'o nimicesc? Domnul mi-a zis: „Să-ți împotriva țării acestuia, și nimicește-o!”

11. Eliachim, Șebna și Ioah au zis lui Rabșache: „Vorbește robilor tăi în limba aramaică, fiindcă o înțelegem; nu ne vorbi în limba evreiască, în auzul poporului care este pe zid.”

12. Rabșache a răspuns: „Oare stăpînului tău și ție m'a trimis stăpînul meu să spun aceste cuvinte? Nu m'a trimis el să le spun oamenilor acestora, cari șed pe zid ca să-și mănince balega și să-și bea udul împreună cu voi?”

13. Apoi Rabșache a înaintat și a strigat cu toată puterea lui în limba evreiască: „Ascultați cuvintele marelui împărat, împăratul Asiriei!”

14. Așa vorbește împăratul: „Nu vă lăsați amăgiți de Ezechia, căci nu va putea să vă izbăvească.

15. Nu vă lăsați mîngiați de Ezechia cu încrederea în Domnul, cînd vă zice: „Domnul ne va izbăvi, și cetatea aceasta nu va fi dată în minile împăratului Asiriei.”

16. Nu ascultați pe Ezechia. Căci așa vorbește împăratul Asiriei: „Faceți pace cu mine, supuneți-vă mie, și* fiecare din voi va mîncă din via lui și din smochinul lui, și va bea apă din fîntina lui.” *Isai 3, 19.

17. Plînă voi veni, și vă voi lua într'o țară ca a voastră, într'o țară plină de grâu și de vin, o țară plină de pîne și de vii.”

18. Nu vă lăsați amăgiți de Ezechia, cînd vă zice: „Domnul ne va izbăvi.” Oare dumnezeii neamurilor au izbăvit ei fiecare țara lui din mina împăratului Asiriei?

19. Unde sînt dumnezeii Hamatului și Arpadului? Unde sînt dumnezeii din Sefarvaim? Și unde sînt dumnezeii Samariei? Au izbăvit ei Samaria din mina mea?

20. Dintre toți dumnezeii acestor țări, cari din ei și-au izbăvit țara din mi-

na mea, pentruca Domnul să izbăvească Ierusalimul din mina mea?"

21. Dar el au tăcut, și nu i-au răspuns o vorbă; căci împăratul dăduse porunca aceasta: „Să nu-i răspundeți!”

22. Și Eliachim, fiul lui Hilkia, căpetenia casei împăratului, pe Șebna, logofătul, și Ioah, fiul lui Asaf, scriitorul, au venit astfel la Ezechia, cu hainele sfășiate, și i-au spus cuvintele lui Rabshake.

37 1. Cînd a auzit împăratul * Ezechia cuvintele acestea, și-a sfășiat hainele, s'a acoperit cu un sac, și s'a dus în Casa Domnului. * 1 Reg. 18, 1, etc.

2. A trimis pe Eliachim, căpetenia casei împăratului, pe Șebna, logofătul, și pe cei mai bătrîni dintre preoți, acoperiți cu saci, la prorocul Isaia, fiul lui Amos.

3. Și i-au zis: „Așa vorbește Ezechia: „Ziua aceasta este o zi de necaz, de pedeapsă și de ocară; căci copiii sînt aproape să iasă din plîntecele mamei lor, și totuș mamele n'au putere să nască.

4. Poate că Domnul Dumnezeuul tău, a auzit cuvintele lui Rabshake, pe care l-a trimis împăratul Asiriei, stăpînul său, să batjocorească pe Dumnezeu cel viu, și poate că Domnul Dumnezeuul tău îl va pedepsi pentru cuvintele pe cari le-a auzit. Înaltă dar o rugăciune pentru rămășița care a mai rămas.”

5. Slujitorii împăratului Ezechia s'au dus deci la Isaia.

6. Și Isaia le-a zis: „Iată ce veți spune stăpînului vostru: „Așa vorbește Domnul: „Nu te spămînta de cuvintele pe cari le-ai auzit și prin cari M'au batjocorit slujitorii împăratului Asiriei.

7. Căci voi pune în el un duh de așă fel încît, la o veste pe care o va primi, se va întoarce în țara lui; și-l voi face să cadă ucid de sabie în țara lui.”

8. Rabshake, la întoarcere, a găsit pe împăratul Asiriei luptînd împotriva Libnei, căci aflase de plecarea lui din Lachis.

9. Atunci împăratul Asiriei a primit o veste despre Tihaca, împăratul Etiopiei, prin care i se spunea: „El a porinit să-ți faci război.” Cum a auzit lucrul acesta, a trimis soli la Ezechia, zicîndu-le:

10. „Așa să vorbești lui Ezechia, im-

păratul lui Iuda: „Nu te lăsa amăgit de Dumnezeuul tău, în care te încrezi, și zici: „Ierusalimul nu va fi dat în minile împăratului Asiriei.”

11. Căci ai auzit ce au făcut împărații Asiriei tuturor țărilor, și cum le-au nimicit cu desăvîrșire; și tu, să fii izbăvit?

12. Oare dumnezeii neamurilor, pe cari le-au nimicit pînă în zilele mele, le-au izbăvit ei, și anume: Gozanul, Haranul, Retef, și fiii lui Eden cari sînt la Telasar?

13. Unde este împăratul Hamatului *, împăratul Arpadului, și împăratul cetății Sefarvaim, Hena și Iva? * 2 Cor. 10, 10.

14. Ezechia a luat scrisoarea din mîna solilor, și a citit-o. Apoi s'a suit la Casa Domnului, a întins-o înaintea Domnului,

15. și i-a făcut următoarea rugăciune:

16. „Doamne al oștirilor, Dumnezeuul lui Israel, care șezi pe beruvimi! Tu ești singurul Dumnezeu al tuturor împărățiilor pămîntului! Tu ai făcut cerurile și pămîntul!

17. Doamne, pleacă-Ți * urechea, și ascultă! Doamne, deschide-Ți ochii, și privește! Auzi toate cuvintele pe cari le-a trimis Sanherib ca să batjocorească pe Dumnezeu cel viu! * Dan. 9, 18.

18. Este adevărat, Doamne, că împărații Asiriei au pustit toate țările și țăările lor,

19. și că au aruncat în foc pe dumnezeii lor; dar ei nu erau dumnezei, ci erau lucrări făcute de mîinile omului, de lemn și de piatră. De aceea i-au nimicit.

20. Acum, Doamne, Dumnezeul nostru, izbăvește-ne din mîna lui Sanherib, ca toate împărățiile pămîntului să știe că numai Tu, Doamne, ești Dumnezeu!”

21. Atunci Isaia, fiul lui Amos, a trimis să spună lui Ezechia: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Am auzit rugăciunea pe care Mi-ai făcut-o cu privire la Sanherib, împăratul Asiriei.

22. Iată cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva lui: „Fecioara, fiica Sionului, te disprețuiește și îți bate joc de tine; fata Ierusalimului că din cap după tine.

23. Pe cine ai batjocorit și ai ocărit tu? Împotriva cui ți-ai ridicat glasul, și ți-ai îndreptat ochii? Împotriva Sfințitului lui Israel;

24. prin slujitorii tăi tu ai batjocorit pe Domnul, și ai zis: „Cu mulțimea carilor mele, m'am suit pe vârful munților, pe coastele Libanului, și voi tăia cedrii lui cei mai înalți, cei mai frumoși chiparoși ai lui, și voi ajunge pe culmea cea mai înaltă, în pădurea lui care este ca un pomăt.

25. Am săpat izvoare, și am băut din apele lor, și cu talpa picioarelor mele voi seca toate râurile Egiptului.”

26. „Dar n'ai auzit că am pregătit aceste lucruri de demult, și că le-am hotărât din vremuri străvechi? Acum însă am dat voie să se împlinescă, pentru ca să prefaci cetăți tari în niște mormane de dărâmturi.

27. Și locuitorii lor sînt neputincioși, spăimîntați și uluiți: sînt ca iarba de pe cîmp și verdeața fragedă, ca iarba de pe acoperișuri, și ca grîul care se usucă înainte de a da în spic.

28. Dar Eu știu cînd stai jos, cînd ieși afară, cînd intri, și cînd ești minios împotriva Mea.

29. Deci pentrucă ești minios împotriva Mea, și mîndria ta a ajuns pînă la urechile Mele, voi pune veriga * Mea în nările tale și răbala Mea între buzele tale, și te voi face să te întorci pe drumul pe care ai venit.”

* Cap. 30, 26. Ezech. 38, 4.

30. „Și acesta să-ți fie semnul, Ezechia: anul acesta, veți mîncea ce va crește singur dela sine, și în al doilea an ce va rîsări din aceasta; dar în al treilea an, veți sămăna, veți seceră, veți sădi vii și veți mîncea din rodul lor.

31. Și ce va mai scăpa din casa lui Iuda, și ce va mai rămînea iarăș va prinde rădăcini de desuș, și va aduce rod deasupra.

32. Căci din Ierusalim va ieși o rămășiță, și din muntele Sionului cei izbăviți. Iată ce va face rîvna * Domnului oștirilor.

* 2 Reg. 19, 31. Cap. 9, 7.

33. Deaceia așa vorbește Domnul despre împăratul Asiriei:

„El nu va intra în cetatea aceasta, nu va arunca săgeți în ea, nu-i va sta înainte cu scuturi, și nu va ridica întărituri de șanțuri împotriva ei.

34. Ci se va întoarce pe drumul pe care a venit, și nu va intra în cetatea aceasta, zice Domnul,

35. căci Eu voi ocroti * cetatea aceasta ca s'o scap, din pricina Mea, și din pricina robului Meu David!”

* 2 Reg. 20, 4. Cap. 38, 4.

36. Ingerul * Domnului a ieșit, și a ucis în tabăra Asirienilor o sută optzeci și cinci de mii de oameni. Și cînd s'au sculat dimineața, iată că toți aceștia erau niște trupuri moarte. * 2 Reg. 19, 35.

37. Atunci Sanherib, împăratul Asiriei, și-a ridicat tabăra, a plecat și s'a întors; și a rămas la Ninive.

38. Și, pe cînd stătea cu fața la pămînt rugîndu-se în casa lui Nisroc, dumnezeul său, fiii săi Adramalec și Șareter l-au lovit cu sabia, și au fugit în țara Ararat. Și în locul lui a domnit fiul său Esar-Hadon.

Boala și însănătoșirea lui Ezechia.

38 1. În vremea * aceea, Ezechia a fost bolnav pe moarte. Proorocul Isaia, fiul lui Amot, a venit la el, și i-a zis: „Așa vorbește Domnul: „Pune-ți în rînduială” casa, căci vei muri, și nu vei mai trăi.”

* 2 Reg. 20, 1, etc. 2 Cron. 32, 24. ** 2 Sam. 17, 23.

2. Ezechia s'a întors cu fața la pîrete, și a făcut Domnului următoarea rugăciune:

3. „Doamne, adu-Ți aminte * că am umblat înaintea Ta cu credincioșie și inimă curată, și am făcut ce este bine înaintea Ta!” Și Ezechia a vărsat multe lacrimi.

* Num. 10, 14.

4. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit lui Isaia astfel:

5. „Du-te, și spune lui Ezechia: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul tatălui tău David: „Am auzit rugăciunea ta și am văzut lacrimile tale. Iată că voi mai adăuga încă cincisprezece ani la zilele vieții tale.

6. Te voi izbăvi pe tine și cetatea aceasta, din mîna împăratului Asiriei; voi ocroti * cetatea aceasta. * Cap. 37, 35.

7. Și iată semnul * din partea Domnului după care vei cunoaște că Domnul va împlini cuvîntul pe care l-a rostit:

* 2 Reg. 20, 8, etc. Cap. 7, 11.

8. voi întoarce înapoi cu zece trepte umbra treptelor cu care s'a pogorît soarele pe cadranul lui Ahaz.” Și soarele s'a dat înapoi cu zece trepte de pe treptele pe cari se pogorise.

9. Cîntarea lui Ezechia, împăratul lui Iuda, cu prilejul bolii și însănătoșirii lui.

10. „Ziceam: „În cel mai bun an al vieții mele trebuie să mă duc la porțile locuinței morților!

Sînt pedepsit cu pierderea celorlalți ani ai mei, cari-mă mai rămîn!

11. Ziceam: „Nu voi mai vedea pe Domnul, pe Domnul, în * pământul celor vii;

nu voi mai vedea pe niciun om în locuința morților!

* Ps. 27, 13; 118, 9.

12. Locuința * mea este luată și mutată dela mine, ca o colibă de păstori. Imi simt firul vieții tăiat ca de un țesător, care m'ar rupe din țesătura lui.

Până deseară imi vei pune capăt.

* Jer. 1, 4.

13. Am strigat până dimineața; ca un leu, imi zdrobise toate oasele!

Până deseară imi vei pune capăt.

14. Cîrpeam ca o rîndunea, cîncă-neam ca un cocor,

și gemeam * ca o porumbiță. Ochii-mi priveau toți spre cer:

„Doamne, sint în necaz, ajută-mă!”

* Cap. 38, 15.

15. Ce să mai spun? El mi-a răspuns și m'a ascultat.

Acum voi umbla smerit pînă la capăt anilor mei, dupăce * am fost instruit astfel.

* Jer. 7, 11; 28, 1.

16. Doamne, prin îndurarea Ta se bucură omul de viață,

prin ea mai am și eu suflare,

căci Tu mă faci sănătos și imi dai iarăși viață.

17. Iată, chiar suferințele mele erau spre mîntuirea mea;

Tu ai găsit plăcere să-mi scoți suflul din groapa putrezirii.

Căci ai aruncat înapoia Ta toate păcatele mele!

18. Căci nu locuința morților Te laudă, nu moartea Te mărește,

și cei * ce s'au pogorît în groapă nu mai nădăjduiesc în credințioșia Ta.

* Ps. 6, 5; 30, 9; 38, 11; 118, 17. Ecl. 9, 10.

19. Ci cel viu, da, cel viu Te laudă, ca mine astăzi.

Tatăl * face cunoscut copiilor săi credințioșia Ta.

* Deut. 4, 9; 5, 1. Ps. 78, 3, 4.

20. Domnul m'a mîntuit!

De aceea, în toate zilele vieții noastre

vom suna din coardele instrumentelor noastre,

în Casa Domnului.”

21. Isaia zisese *: „Să se aducă o turță de smochine, și s'o întindă peste bubă; și Ezechia va trăi.”

* 2 Reg. 20, 7.

22. Și Ezechia zisese *: „După ce semă voi cunoaște că mă voi sui la Casa Domnului?”

* 2 Reg. 20, 8.

Ezechia și trimeșii din Babilon.

39 1. În același * timp, Merodac-Baladan, fiul lui Baladan, împăratul Babilonului, a trimis o scrisoare și un dar lui Ezechia, * pentrucă aflase de boala și însănătoșirea lui.

* 2 Reg. 20, 12, etc.

2. Ezechia s'a * bucurat, și a arătat trimeșilor locul unde erau lucrurile lui de preț, argintul și aurul, mirezmele și untdelemnul de preț, toată casa lui de arme, și tot ce se afla în vistierile lui: n'a rămas nimic în casa și în ținuturile lui, pe care să nu li-l fi arătat.

* 2 Cron. 32, 24.

3. Proorocul Isaia a venit apoi la împăratul Ezechia, și l-a întrebat: „Ce au spus oamenii acia, și de unde au venit la tine?” Ezechia a răspuns: „Au venit la mine dintr'o țară depărtată, din Babilon.”

4. Isaia a mai zis: „Ce au văzut în casa ta?” Ezechia a răspuns: „Au văzut tot ce este în casa mea: n'a rămas nimic în vistierile mele, pe care să nu li-l fi arătat.”

5. Atunci Isaia a zis lui Ezechia: „Ascultă cuvîntul Domnului oștirilor!

6. „Iată, vor veni vremurile cînd vor duce în Babilon tot ce * este în casa ta și tot ce au strîns părinții tăi pînă în ziua de azi; nimic nu va rămînea, zice Domnul.

* Jer. 29, 3.

7. „Și vor lua din fiii tăi, ieșiți din tine, pe cari-l vei naște, ca să-i faci fameni în casa împăratului Babilonului.”

8. Ezechia a răspuns lui Isaia: „Cuvîntul Domnului, pe care l-ai rostit, este bun”. Căci, a adăugat el, măcar în timpul vieții mele va fi pace și liniște!

* 1 Sam. 3, 18.

40 1. „Mîngîiați, mîngîiați pe poporul Meu, zice Dumnezeu vorștru.

2. „Vorbiți bine Ierusalimului, și strigați-i că robia lui s'a sfîrșit, că nelegiuirea lui este ispășită; căci * a primit din mîna Domnului de două ori cît toate păcatele lui.

* Jer. 42, 20. Cap. 41, 2.

3. Un * glas strigă: „Pregătiți * în pustie calea Domnului, neteziți * în locurile uscate un drum pentru Dumnezeuul nostru!

* Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Luc. 3, 4. Ioan 1, 23.

* * Mal. 3, 1. * Ps. 85, 4. Cap. 40, 11.

4. Orice vale să fie înălțată, orice munte și orice deal să fie plecate, coa-

stele să se prefacă * în cîmpii, și strîmtorile în vîlcele! * Cap. 40, 5.

5. Atunci se va descoperi slava Domnului, și în clipa aceea orice făptură o va vedea; căci gura Domnului a vorbit.

6. Un glas zice: „Strigă!” — Și eu am răspuns: „Ce să strig?” — „Orice” făptură este ca iarba, și toată strălucirea ei ca floarea de pe cîmp. * Isa. 54, 5. Ps. 90, 5; 103, 15; 109, 15. Iac. 1, 10. 1 Pet. 1, 24.

7. Iarba se usucă, floarea cade, cînd suflă vîntul * Domnului peste ea. — În adevăr, poporul este ca iarba: * Ps. 103, 16.

8. Iarba se usucă, floarea cade; dar cuvîntul * Dumnezeului nostru rămîne în veac. * Isaia 55, 34. 1 Pet. 1, 23.

9. Suie-te pe un munte înalt, ca să vestești Sionului vestea cea bună; înalță-ți glasul cu putere, ca să vestești Ierusalimului vestea cea bună; înalță-ți glasul, nu te teme, și spune cetăților lui Iuda: „Iată Dumnezeul vostru!”

10. Iată, Domnul Dumnezeu vine cu putere, și poruncește cu brațul * Lui. Iată că plata * este cu El, și răsplătirile vin înaintea Lui.

11. El își va paște * turma ca un Păstor, va lua micii în brațe, îi va duce la sinul Lui, și va călăuzi blînd oile cari alăptează. * Cap. 40, 10. Ezech. 34, 23; 37, 24. Isaia 50, 11. Ezech. 34, 20. 1 Pet. 2, 25; 2, 24. Apoc. 7, 17.

Puterea lui Dumnezeu.

12. „Cine” a măsurat apele cu mîna lui? Cine a măsurat cerurile cu palma, și a strîns țărîna pămîntului într-o treime de măsură? Cine a cîntărit munții cu cîntarul, și dealurile cu cumpăna? * Psalm. 104, 4.

13. Cine * a cercetat Duhul Domnului, și cine L-a luminat cu sfaturile lui? * Isa. 40, 13; 48, 32. Rom. 11, 34. 1 Cor. 2, 16.

14. Cu cine s'a sfătuit El, ca să ia învățătură? Cine L-a învățat cărarea dreptății? Cine L-a învățat înțelepciunea, și L-a făcut cunoscut calea prieriei!

15. Iată, neamurile sînt ca o picătură de apă din vadră, sînt ca praful pe o cumpănă; El ridică ostroavele ca un bob de nisip.

16. Libanul n'ajunge pentru foc, și dobitoacele lui n'ajung pentru arderea de tot.

17. Toate neamurile sînt ca o nimi-

ca * înaintea Lui, nu sînt decît * mimincie și deșertăciune. * Dan. 4, 35. Ps. 42, 9.

18. Cu cine voiți să asemănați * pe Dumnezeu? Și cu ce asemănare îl veți asemăna? * Isaia 40, 25. Ps. 135, 17.

19. Meșterul * toarnă idolul, și argintarul îl îmbracă cu aur, și-i toarnă lanțușoare de argint.

20. Iar cine este sărac, alege ca dar un lemn care nu putrezește; își caută un meșter iscusit, ca * să facă un idol, care să nu se clatine. * Cap. 40, 7. Ier. 10, 4.

21. „Nu” știți? N'ați auzit? Nu vi s'a făcut cunoscut de la început? Nu v'ați gîndit niciodată la întemeierea pămîntului? * Ps. 104, 1. Ps. 136, 5. Ps. 136, 6.

22. El șade deasupra cerului pămîntului, și locuitorii lui sînt ca niște lăcuste înaintea Lui; El întinde * cerurile ca o mahramă suptire, și le lățește ca un cort, ca să locuiască în el. * Isa. 55, 9. Ps. 104, 2. Cap. 40, 5; 44, 24; 54, 17. Ier. 33, 13.

23. El prefăce într-o nimica pe voi-vorzi, și face o nimica din judecătoria pămîntului. * Ier. 12, 21. Ps. 107, 40.

24. De abia sînt săditi, deabia sînt sămănați, de abia li s'a înrădăcinat tulpina în pămînt: și El suflă peste ei, de se usucă, și un vîrtej li ia ca pe niște paie.

25. „Cu” cine Mă veți asemăna, ca să fiu deopotrivă cu el? * zice Cel Sfînt. * Isaia 40, 26.

26. „Ridicați-vă ochii în sus, și priviți! Cine a făcut aceste lucruri? Cine a făcut să meargă după număr, în șir, ostirea lor? El le cheamă * pe toate pe nume; așa de mare e puterea și înălțimea Lui, că una nu lipsește.” * Dan. 4, 35. Ps. 147, 4.

27. „Pentruce zici tu, Israele: „Soarta mea este ascunsă dinaintea Domnului, și dreptul meu este trecut cu vederea înaintea Dumnezeului meu?”

28. Nu știi? N'ați auzit? Dumnezeu cel vecinic, Domnul a făcut marginile pămîntului. El nu obosește, nici nu ostenește; priceperea * Lui nu poate fi pătrunsă. * Ps. 147, 5. Rom. 11, 33.

29. El dă tărie celui oboșit, și mărește puterea celui ce cade în leșin.

30. Flăcăii obosesc și ostenesesc, chiar tinerii se clatină;

31. dar cei ce se încred în Domnul își înaltesc * puterea, ei zboară ca vulturii; aleargă și nu obosesc, umblă, și nu ostenesesc.” * Ps. 138, 4.

Israel să se încreadă în Domnul.

41 1. „Țăceți”, ostroave, și ascultați-Mă! Să-și învioreze popoarele puterea, să înaltimeze, și să vorbească! Să ne apropiem și să ne judecăm împreună. * Zah. 2. 10.

2. Cine a ridicat dela * răsărit pe acela pe care, în neprăhănia Lui, îl cheamă să calce pe urmele Lui? Cine îi supune neamuri și împărați? Cine le face sabia praf, și arcul o pleavă lăsat de vânt?

* Cap. 40. 11. ** Ps. 124. 14, 16. Ysa. 26. Cap. 40. 1.

3. El îi urmărește, merge în pace pe un drum pe care n'a mai călcat nici odată cu piciorul lui.

4. Cine * a făcut și a împlinit aceste lucruri? Acela care a chemat neamurile dela început, Eu, Domnul, cel * dintii și Acelaș pînă în cele din urmă veacuri. * Ysa. 26. Cap. 44. 7; 48. 10. ** Cap. 42. 10; 44. 4; 48. 12. Apoc. 1. 17; 22. 13.

5. Ostroavele văd lucrul acesta și se tem, capetele pămîntului tremură: se apropie și vin.

6. Se * ajută unul pe altul, și fiecare zice fratelui său: „Fii cu inimă!”

* Cap. 40. 17; 44. 12.

7. Lemnarul * îmbărbătează pe argintar; celce lustruiește cu ciocanul îmbărbătează pe celce bate pe nicovală, zicînd despre îmbinare: „Este bună!” și întărește idolul în cuie ca * să nu se clatine.”

* Cap. 40. 19. ** Cap. 40. 20.

8. Dar tu, Israele, robul Meu, Iacove, pe care te-am ales *, sămînța lui Avraam, prietenul * Meu, * David, I. 4; 26. 10; 24. 2. Ps. 136. 4. Cap. 42. 1; 44. 1. ** 2 Cor. 10. 7. Iac. 2. 23.

9. Tu, pe care te-am luat dela marginea pămîntului, și pe care te-am chemat dintr'o țară depărtată, căruia ți-am zis: „Tu ești robul Meu, te aleg, și nu te lepăd!”

10. Nu * te teme, căci * Eu sînt cu tine; nu te uita cu îngrijorare, căci Eu sînt Dumnezeuul tău; Eu te întăresc, tot Eu îți vin în ajutor. Eu te sprijinesc cu dreapta Mea biruitoare.

* Ysa. 12. 14. Cap. 40. 1. ** Deut. 31. 4, 5.

11. Iată, înfrunțați, și acoperiți de rușine *, vor fi toți celce sînt miniați pe tine; vor fi nimiciți și vor pieri, celce și se împotrivesc.

* Ezech. 28. 22. Cap. 40. 24; 48. 12. Zah. 12. 3.

12. Ii vei clăta, și nu-i vei mai găsi, pe ceie se certau cu tine; vor fi nimiciți, vor fi perduți cei ce se războiau cu tine.

13. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeuul tău, care te iau de mina dreaptă și-ți zic: „Nu * te teme de nimic, Eu îți vin în ajutor!”

* Ysa. 20.

14. Nu te teme de nimic, vermele lui Iacov, și rămășiță slabă a lui Israel; căci Eu îți vin în ajutor, — zice Domnul, — și Sfîntul lui Israel este Mîntuitorul tău.

15. Iată, te fac * o sanie ascuțită, nouă de tot, cu mulți dinți; vei zdrobi, vei sfărâma munții, și vei face dealurile ca pleavă.

* Mic. 4. 13. 2 Cor. 10. 4, 5.

16. Le vei vintura *, și le va lua vîntul, și un vîrtej le va risipi, dar tu, te vei bucura în Domnul, te * vei fali cu Sfîntul lui Israel.

* Ier. 17. 2. ** Cap. 40. 20.

17. Cei nemorociți și cei lipsiți caută apă, și nu este; li se usucă limba de sete. Eu, Domnul, îi voi asculta; Eu, Dumnezeuul lui Israel, nu-i voi părăsi.

18. Voi face să izvorască riuri * pe dealuri, și izvoare în mijlocul văilor; voi prefăce pustia * în iaz, și pămîntul uscat în șiroaie de ape;

* Cap. 35. 6, 7; 43. 10; 44. 1. ** Ps. 107. 20.

19. voi sădi cedri, salcîmi, mîrți și măslini în pustie; voi pune chiparoși, ulmi, și merisori turcești la un loc în pustie,

20. ca * să vadă cu toții și să știe, să priceapă și să înțeleagă că mina Domnului a făcut aceste lucruri, și Sfîntul lui Israel le-a zidit.”

* Ier. 12. 6.

21. „Apărăți-vă pricina, — zice Domnul — arștați-vă dovezile cele mai tari”, zice Împăratul lui Iacov.

22. „Să le arate *, și să ne spună ce are să se întîmple; cari sînt proorociile pe cari le-ați făcut vreedată? Spuneți, ca să luăm seama la ele, și să le vedem împlinirea; sau, vestiți-ne viitorul.

* Cap. 40. 21.

23. Spuneți-ne * ce se va întîmpla mai tirziu, ca să știm că sînteți dumnezei, faceți * măcar ceva bun sau rău, ca să vedem și să primim cu toții.

* Cap. 42. 9; 44. 7, 8; 48. 5. Ioan. 15. 15. ** Ier. 10. 1.

24. Iată că nu sînteți * nimic și lucrarea voastră este nimic; o scribă este cine vă alege pe voi.

* Ps. 115. 5. Cap. 44. 9. 1 Cor. 3. 4.

25. Am sculat pe cineva dela miară-noapte, și vine dela răsărit; el cheamă * Numele Meu; trece * peste voi-voi ca pe moroi și-i calcă în picioare cum calcă olarul lutul.

* Ezech. 1. 2. ** Ysa. 2.

26. Cine * a vestit lucrul acesta dela

inceput, ca să-l știm, și cu mult înainte, ca să zicem: „Are dreptate?” Nimeni nu l-a vestit, nimeni nu l-a proorocit, și nimeni n'a auzit cuvintele voastre.

* Cap. 41, 9.

27. Eu*, Cel dinții, am zis** Sionului: „Iată-î, iată-î!” Și Ierusalimului: „Îți trimit un vestitor de vești bune!”

* Vers. 4. ** Cap. 40, 9.

28. Căci* Mă uit, și nu este nimeni, nimeni între ei care să proorocască și care să poată răspunde, dacă-l voi întreba.

* Cap. 40, 9.

29. Iată* că toți sînt nimic, lucrările lor sînt zădarnice, idoliilor lor sînt o suflare goală!”

* Vers. 26.

Robul Domnului.

42 1. „Iată Robul* Meu, pe care-L sprijinesc, Alesul Meu, în care Își găsește plăcere** sufletul Meu. Am pus† Duhul Meu peste El; El va vesti neamurilor judecata.

* Cap. 42, 10; 49, 1, 4; 52, 13; 55, 12. Mat. 22, 12; 25, 30. Filip. 2, 7. ** Mat. 3, 17; 27, 4. Ezech. 1, 8. † Cap. 11, 2. Ioan. 3, 34.

2. El nu va striga, nu-Și va ridica glasul, și nu-l va face să se audă pe ulițe.

3. Trestia frîntă n'o va zdrobi, și mucul care mai arde încă, nu-l va stînge. Va vesti judecata după adevăr.

4. El nu va slăbi, nici nu se va lăsa, pînă va așeza dreptatea pe pămînt; și ostroavele* vor nădăjdui în legea Lui.”

* Ps. 42, 10.

5. Așa vorbește Domnul Dumnezeu, care* a făcut cerurile și le-a întins, care** a întins pămîntul și cele de pe el, care† a dat suflare celor ce-l locuiesc, și suflet celor ce merg pe el.

* Cap. 44, 24. Ezech. 12, 1. ** Ps. 136, 6. † Psalt. 17, 20.

6. „Eu*, Domnul, Te-am chemat ca să dai mîntuire, și Te voi lua de mînă, Te voi păzi și** Te voi pune ca legămînt al poporului, ca să fii Lumina† neamurilor,

* Cap. 42, 1. ** Cap. 49, 6. † Cap. 49, 6. Luc. 2, 32. Psalt. 13, 47.

7. să deschizi* ochii orbilor, să scoți** din temniță pe cei legați, și din prisoare pe cei ce locuiesc în întuneric†.

* Cap. 42, 6. ** Cap. 42, 1. Luc. 4, 18. 2 Tim. 2, 26. Ezech. 2, 14, 15. † Cap. 9, 2.

8. Eu sînt Domnul, acesta este Numele Meu; și slava* Mea n'o voi da altuia, nici cîmstea Mea idoliilor.”

* Cap. 48, 11.

9. „Iată că cele dinții lucruri s'au împlinit, și vă vestesc altele noi; vi le spun mai înainte ca să se întîmple.

10. Cîntați* Domnului o cîntare nouă, cîntați laudele Lui pînă la marginile pămîntului, voi** cari mergeți pe mare și cei ce locuțiți în ea, ostroave și locuitorii lor!

* Ps. 136, 3; 48, 2; 49, 1. ** Ps. 107, 33.

11. Pustia și cetățile ei să înalțe glasul! Satele locuite de Chedar, să-și înalțe glasul! Locuitorii stîncilor să sară de veselie: să strige de bucurie din virful munților!

12. Să dea slavă Domnului, și să vestească laudele Lui în ostroave!”

13. „Domnul înaintează ca un viteaz, Își stîrnește rivala ca un om de război; înalță glasul*, strigă, Își arată puterea împotriva vrăjmașilor Săi. —

* Cap. 31, 4.

14. „Am tăcut multă vreme —, zice Domnul, — am tăcut, și M'am ținut. Dar acum voi striga ca o femeie în durerile nașterii, voi gîfăi și voi răsufla.

15. Voi pustii munți și dealuri, le voi usca toată verdeața; voi prefăce riurile în ostroave, și lazurile le voi usca.

16. Voi duce pe orbi pe un drum necunoscut de ei, li voi povățui pe cărări neștiute de ei; voi prefăce întunerecul în lumină, înaintea lor, și locurile strîmbe în locuri netede: iată ce voi face, și nu-i voi pălăsi.

17. Vor da înapoi*, vor fi acoperiți de rușine cei ce se încred în idoli ciopliți și zic idoliilor turnați: „Voi slăviți dumnezeii noștri!”

* Ps. 137, 2. Cap. 1, 20; 44, 12; 48, 16.

18. „Ascultați, surzilor, priviți și vedeți, orbilor!

19. Cine* este orb, dacă nu robul Meu și surd ca solul Meu, pe care îl trimit? Cine este orb ca prietenul lui Dumnezeu, și orb ca robul Domnului?

* Cap. 42, 6. Ezech. 12, 2. Ioan. 9, 35, 41.

20. Ai văzut multe, dar* n'ai luat seama la ele; ai deschis urechile, dar n'ai auzit:

* Num. 2, 20.

21. Domnul a voit, pentru dreptatea Lui, să vestească o lege mare și minunată.

22. Și totuși poporul acesta este un popor prădat și jăfuit! Toți zac înlănuțiți în peșteri, și înfundați în temnițe. Sînt lăsați de pradă, și nimeni nu-i scapă! Jăfuiți, și nimeni nu zice: „Dă înapoi!”

23. Cine dintre voi, însă, pleacă urechea la aceste lucruri? Cine vrea să ia aminte la ele și să asculte pe viitor?

24. Cine a dat pe lacov pradă jafu-

lui, și pe Israel în minile jăfuitorilor? Oare nu Domnul, împotriva căruia am păcătuit? El n'au voit să umble pe căile Lui, și n'au ascultat Legea Lui.

25. De aceea a vărsat El peste Israel văpaia miniei Lui, și grozăviile războiului: războiul l-a aprins* din toate părțile și** n'a înțeles; l-a ars, și n'a luat seama.*

* 2 Reg. 22, 9. ** Osea 7, 9.

Nu mai Domnul răscumpără pe Israel.

43 1. „Acum, așa vorbește Domnul, care te-a făcut*, Iacove, și Cel ce te-a întocmit**, Israele!“ Nu te teme de nimic, căci Eu te izbăvesc, te chem* pe nume: ești al Meu.*

* Vers. 7. ** Vers. 21. Cap. 44, 2, 21, 24. † Cap. 44, 5. ‡ Cap. 42, 9; 43, 4.

2. Dacă* vei trece prin ape, Eu voi fi cu** tine; și riurile nu te vor îneca; dacă vei merge prin foc, nu te va arde, și flacăra nu te va aprinde.

* Ps. 124, 2; 136, 3, etc. ** Deut. 31, 6, 8. † Dan. 3, 25, 27.

3. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeuul tău, Sfîntul lui Israel, Mîntuitorul tău! Eu dau Egiptul ca preț pentru răscumpărarea ta, Etiopia și Saba în locul tău.

* Prov. 12, 8; 23, 23.

4. De aceea, pentru că ai preț în ochii Mei, pentru că ești prețuit și te iubesc, dau oameni pentru tine, și popoare pentru viața ta.

5. Nu* te teme de nimic, căci Eu sînt cu tine, Eu voi aduce înapoi neamul tău dela răsărit, și te voi stringe dela apus.

* Cap. 43, 19, 24, 44, 2. Ser. 30, 10, 11, 48, 27, 28.

6. Voi zice miază noaptei: „Dă încoace!“ și miază zilei: „Nu opri“, ci adu-Mi fiii din țările depărtate și fiicele dela marginea pămîntului:

7. pe toți cei ce poartă* Numele Meu și pe cari l-am făcut** spre slava Mea, pe cari l-am întocmit și l-am alcătuit.*

* Cap. 49, 18. Isa. 5, 7. ** Ps. 135, 3. Cap. 29, 28. Ierem. 2, 2, 8. 1 Cor. 5, 27. Efec. 2, 10. † Vers. 1.

8. „Scoate* afară poporul cel orb, care totuș are ochi, și surzii, cari totuș au urechi.

* Cap. 6, 7; 42, 19. Ezech. 12, 2.

9. Să se strîngă toate neamurile și să se adune popoarele! Cine* dintre ei a vestit aceste lucruri? Cari dintre ei ne-au făcut cele dinții proorocii? Să-i aducă martorii și să-i dovedească dreptatea, ca să asculte oamenii și să zică: „Adevărat!“ —

* Cap. 41, 23, 25, 26.

10. „Voi* slăbești martorii Mei —, zice Domnul, — voi și** Robul Meu pe care L-am ales, ca să știți, ca să Mă credeți și să înțelegeți că Eu sînt: înainte* de

Mine n'a fost făcut niciun Dumnezeu, și după Mine nu va fi.

* Cap. 44, 6. ** Cap. 42, 1; 43, 4. † Cap. 41, 4, 44, 6.

11. Eu, Eu sînt* Domnul, și afară de Mine nu este niciun Mîntuitor!

* Cap. 45, 21. Osea 12, 4.

12. Eu am vestit, am mîntuit, am proorocit, nu sînt străin* între voi: voi** îmi slăbești martori —, zice Domnul, — că Eu sînt Dumnezeu.

* Deut. 32, 18. Ps. 51, 9. ** Cap. 41, 8. Vers. 10.

13. Eu sînt dela* început, și nimeni nu izbăvește din mîna Mea; cînd lucrez Eu, cine se poate împotrivi**?

* Ps. 90, 2. Ierem. 9, 26. ** Ierem. 12. Cap. 18, 27.

14. „Așa vorbește Domnul, Răscumpărătorul vostru, Sfîntul lui Israel: „Din pricina voastră, trimet pe vrămaș împotriva Babilonului, și pogor pe toți fugarii, chiar și pe Haldei, pe corăbiile cu cari se făleau.

15. Eu sînt Domnul, Sfîntul vostru, Făcătorul lui Israel, împăratul vostru.“

16. Așa vorbește Domnul, care a croit* un drum pe mare, și o cărare** pe apele cele puternice,

* Ezech. 24, 18, 22. Ps. 17, 19. Cap. 24, 20. ** Isa. 43, 12, 16.

17. care a* scos cară și cai, o ostire și războinici viteji, culcați deodată împreună, ca să nu se mai scoale, nimiciți, și stinși ca un muc de luminare:

* Ezech. 24, 4—6, 20.

18. „Nu vă* mai gîndiți la ce a fost mai înainte, și nu vă mai uitați la cele vechi!

* Ser. 18, 14; 23, 7.

19. Iată, voi face ceva* nou, și-i gata să se întîmple: să nu-l cunoașteți voi oare? Voi face** un drum prin pustie, și riuri în locuri secetoase.

* 2 Cor. 5, 17. Apoc. 21, 6. ** Ezech. 17, 6. Num. 20, 11. Deut. 8, 25. Ps. 78, 25. Cap. 32, 8; 47, 25.

20. Fiarele cîmpului Mă vor slăvi, șacalii și struții, pentru că voi da* ape în pustie, și riuri în locuri secetoase, ca să adăp pe poporul Meu, pe poporul Meu cel ales,

* Cap. 45, 25.

21. poporul mi* care Mi l-am alcătuit, ca să vestească laudele Mele.*

* Ps. 135, 25. Vers. 1, 7. Lucr. 1, 14, 75. Ezech. 1, 8, 6.

22. „Și tu nu M'ai chemat, Iacove, căci te-ai oboșit* de Mine, Israele!

* Mal. 1, 25.

23. Nu* Mi-ai adus oile tale ca ardere de tot, și nu M'ai cinstit cu jertfele tale. Nu te-am chemat cu daruri de mîncare, pe cari trebuia să Mi le aduci; și nu te-am oboșit cu jertfe de tîmle.

* Amos 5, 22.

24. Nu M-ai cumpărat trestie mirositoare cu argint, și nu M-ai săturat cu grăsimea jertfelor tale; dar tu M-ai chinuit cu păcatele tale, și M-ai oboșit cu nelegiuirile tale. *Cap. 1, 14. Mal. 2, 17.

25. Eu, Eu îți sterg* fărădelegile, pentru** Mine, și Țu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele tale. *Cap. 44, 20; 48, 9. Jer. 50, 24. Psal. 5, 18. ** Ezech. 36, 22, etc. *Cap. 1, 18. Jer. 31, 34.

26. Adu-Mi aminte, să ne judecăm împreună, vorbește tu însuși, ca să-ți scoți dreptatea.

27. Cel dinții tăi al Țu a păcătuit, și învățătorii tăi s-au răsvrătit împotriva Mea.

28. De acuma am socotit ca niște pângăriți* pe căpeteniile sfintului locaș, am** dat pierzării pe Iacov, și batjocorii pe Israel. *Cap. 47, 4. Psa. 2, 3, 4, 7. ** Ps. 79, 4. Jer. 34, 9. Dan. 9, 11. Zab. 8, 18.

44 1. „Ascultă acum, Iacove*, robul Meu, Israele, pe care te-am ales!” *Ysa. 43, Cap. 41, 8; 42, 1. Jer. 30, 10; 47, 36.

2. Așa vorbește Domnul, care* te-a făcut și întocmit, și care dela nașterea ta este sprijinul Țu: „Nu te teme de nimic, robul Meu Iacov, Israelul” Meu, pe care l-am ales.

*Cap. 43, 1, 7. ** Deut. 32, 18.

3. Căci voi turna* ape peste pământul înșelat și riuri pe pământul uscat; voi turna Duhul Meu peste sămânța ta, și binecuvântarea Mea peste odraslele tale, *Cap. 30, 7. Isai. 2, 28. Ioan. 7, 38. Psal. 7, 18.

4. și vor râdări ca firele de iarbă între ape, ca sălcile lângă piraiele de apă.

5. Unul va zice: „Eu sînt al Domnului!” Altul se va numi cu numele lui Iacov; iar altul va scrie cu mîna lui: „Al Domnului sînt!” Și va fi cinstit cu numele lui Israel. **

6. „Așa vorbește Domnul, Împăratul lui Israel și* Răscumpărătorul lui, Domnul oștirilor: „Eu” sînt Cel dinții și Cel de pe urmă, și afară de Mine, nu este alt Dumnezeu. *Ysa. 34, Cap. 42, 1, 14. ** Cap. 41, 4; 48, 12. Apoc. 1, 8, 17, 20, 13.

7. Cine* a făcut proorocii ca Mine (să spună și să-Mi dovedească!), de cînd am făcut pe oameni din vremile străvechi? Să vestească viitorul și ce are să se întîmple! *Cap. 41, 4, 22; 48, 11.

8. Nu vă temeți, și nu tremurați; căci* nu Ți-am vestit și nu Ți-am spus Eu de mult lucrul acesta? Voi** Îmi sînteți martori! Este oare un alt Dum-

nezeu afară de Mine? Nu Ț este altă Stîncă, nu cunosc alta! *Cap. 41, 29. ** Cap. 43, 10, 12. * Deut. 4, 35, 39; 32, 39. 1 Sam. 2, 2. 2 Sam. 22, 32. Cap. 46, 9.

9. Ceice* fac idoli, toți sînt deșerta-ciune, și cele mai frumoase lucrări ale lor nu slujesc la nimic. Ele însele măturisesc lucrul acesta: n-au** nici vedere, nici pricepere, tocmai ca să rămînă de rușine. *Cap. 41, 24, 29. ** Ps. 115, 4, etc.

10. Cine este acela care să fi făcut un dumnezeu, sau să fi turnat un idol, și să nu* fi tras niciun folos din el? *Jer. 10, 3. Hab. 2, 18.

11. Iată, toți închinătorii lor vor rămînea de rușine*, căci Înpîși meșterii lor nu sînt decît oameni; să se strîngă cu toții, să se înfățișeze, și tot vor tremura cu toții și vor fi acoperiți de rușine. *Ps. 115, 7. Cap. 1, 24; 42, 17; 46, 26.

12. Ferarul* face o secure, lucrează cu cărbuni, și o făcuște și-i dă un chip cu lovituri de ciocan, și o lucrează cu puterea brațului; dar dacă-i este foamă, este fără vlagă; dacă nu bea apă, este sleit de puteri.

*Cap. 40, 10; 42, 8. Jer. 18, 2, etc.

13. Lemnarul întinde sfoara, face o trîntură cu creionul, făcuște lemnul cu o rîndea, și-i înseamnă mărirea cu compasul; face un chip de om, un frumos chip omeneș, ca să locuiască într-o casă.

14. Își taie cedri, goruni și stejari, pe cari și-i alege dintre copacii din pădure. Sădește brazi, și ploaia îi face să crească.

15. Copacii aceștia slujesc omului pentru ars, el îi ia și se încălzește cu ei. Ii pune pe foc, ca să coacă pine, și tot din ei face și un dumnezeu căruia i se închină, își face din ei un idol, și Ingenunche înaintea lui!

16. O parte din lemnul acesta o arde în foc, cu o parte fierbe carne, pregătește o friptură, și se satură; se și încălzește, și zice: „Ha! ha!” m'am încălzit, simt focul!”

17. Cu ce mai rămîne însă, face un dumnezeu, idolul lui. Ingenunche înaintea lui, i se închină, îi cheamă, și strigă: „Mîntuiește-mă, căci tu ești dumnezeul meu!”

18. Ei* nu pricep și nu înțeleg, căci li s-au lipit** ochii, ca să nu vadă, și inima, ca să nu înțeleagă.

*Cap. 43, 20. ** 2 Tim. 2, 12.

19. Niciunul nu intră în sine* însuși, și n'are nici minte, nici pricepere să-și

zică: „Am ars o parte din el în foc, am copt pine pe cărbuni, am fript carne și am mâncat-o: și să fac din cealaltă parte o scribă? Să mă închin înaintea unei buciți de lemn?” *Cap. 44, 3.

20. El se hrănește cu cenușă, inima* lui amăgită îl duce în rătăcire, ca să nu-și mintuiască sufletul, și să nu zică: „N'am oare o minciună în mină?” *Cant. 4, 12. Rom. 1, 21. *1 Tes. 2, 12.

21. Ține minte aceste lucruri, Iacove, și tu, Israele, căci ești robul* Meu. Eu te-am făcut, tu ești robul Meu, Israele, nu Mă uita! *Ysa. 1, 2.

22. Eu îți șterg* fărădelegile ca un nor, și păcatele ca o ceață: întoarce-te la Mine, căci Eu** te-am răscumpărat.” *Cap. 43, 25. **Cap. 43, 1; 44, 22. *1 Cor. 6, 20. *1 Pet. 1, 18, 19.

23. Bucurați-vă*, ceruri! Căci Domnul a lucrat; răsunăți de veselie, adin-cimi ale pământului! Izbucniți în strigăte de bucurie, munților! Și voi, pădurilor, cu toți copacii voștri! Căci Domnul a răscumpărat pe Iacov, și-a arătat slava în Israel. *Ps. 48, 14; 49, 13. *1 Pet. 3, 14. *1 Cor. 13, 20.

24. Așa vorbește Domnul, Răscum-părătorul* tău, Celce** te-a întocmit din pîntecele mamei tale: „Eu, Dom-nul, am făcut toate aceste lucruri, Eu Ț singur am desfășurat cerurile, Eu am întins pământul. Cine era cu Mine?” *Cap. 43, 14. *Ysa. 5, 1. **Cap. 43, 1. *1 Ier. 5, 5. *Ps. 104, 2. *Cap. 43, 22; 44, 3; 45, 12; 54, 13.

25. Eu zădărnicesc* semnele proorocilor** mincinoși, și arăt ca înșelători pe ghicitori; fac pe cei înțelepți să dea înapoi, și Ț le prefac știldața în nebulie. *Cap. 47, 13. **Ysa. 55, 26. *1 Cor. 1, 20.

26. Dar* întăresc cuvîntul robului Meu, și împlinesc ce proorocesc trimișii Mei; Eu zic despre Ierusalim: „Va fi locuit,” și despre cetățile lui Iuda: „Vor fi zidite iarăși, și le voi ridica dărmăturile.” *Zah. 1, 6.

27. Eu* zic adîncului: „Usucă-te, și îți voi seca rîurile.” *1 Ier. 18, 20; 34, 10, 18.

28. Eu zic despre Cîr: „El este păstorul Meu, și el va împlini toate voia Mea; el va zice despre Ierusalim: „Să fie zidit iarăși!” Și despre Templu: „Să i se pună temelile!”

*1 Cor. 10, 22, 23. *Eze. 1, 1, 6. *Cap. 43, 28.

Împăraților, să-i deschidă porțile, ca** să nu se mai închidă:

*Cap. 41, 13. **Cap. 41, 2. *Eze. 3, 20.

2. „Eu voi merge înaintea ta, voi* netezi drumurile muntoase, voi sfărîma** ușile de aramă, și voi rupe zăvoarele de fer.” *Cap. 40, 4. **Ps. 107, 18.

3. Îți voi da vistierii ascunse, bogății îngropate, ca* să știi că Eu sînt Domnul care te chem pe** nume, Dumnezeul lui Israel.

*Cap. 41, 26. **Exod. 33, 17. *Cap. 43, 1; 44, 1.

4. Din dragoste pentru robul Meu Iacov*, și pentru Israel, alesul Meu, te-am chemat pe nume, Ț-am vorbit cu bună voință, înaintea** ca tu să Mă cunoști.

*Cap. 44, 1. **1 Tes. 4, 5.

5. Eu sînt* Domnul, și** nu mai este altul, afară de Mine nu este Dumne-zeu. Eu Ț te-am încins, înaintea ca tu să Mă cunoști. *Deut. 4, 35, 39; 32, 39. *Cap. 44, 3; 46, 9. **Ysa. 14, 18, 21, 22. *1 Pet. 2, 23, 29.

6. Ca* să se știe, dela răsăritul soarelui pînă la apusul soarelui, că afa-ră de Mine nu este Dumnezeu: Eu sînt Domnul, și nu este altul.

*Ps. 102, 25. *Cap. 37, 33. *Mat. 1, 12.

7. Eu întocmesc lumina, și fac întunerecul, Eu dau propășirea, și aduc restrîngerea, Eu, Domnul, fac toate aceste lucruri.

*Amos 3, 4.

8. Să picure* cerurile de sus și să ploieze norii neprihănirea! Să se deschidă pământul, să dea din el mintui-rea, și să iasă totodată din el izbăvi-rea! Eu, Domnul, fac aceste lucruri.”

*Ps. 72, 3; 86, 12.

9. „Vai de cine se ceartă cu Făcăto-rul* său! — Un ciob dintre cioburile pământului! — Oare lutul** zice el celui ce-l făcuiește: „Ce faci?” Și lu-crarea ta zice ca despre tine: „El n'are mină?”

*Cap. 44, 3. **Cap. 20, 13. *1 Ier. 18, 6. *Rom. 9, 20.

10. Vai de cine zice tatălui său: „Pentru ce m'ai născut?” Și mamei sale: „Pentru ce m'ai făcut?”

11. Așa vorbește Domnul, Sfîntul lui Israel, și Făcătorul său: „Vrea cineva să Mă întrebe asupra viitorului, să-Mi poruncească pentru copiii* Mei și pentru lucrarea** minilor Mele?”

*1 Ier. 31, 9. **Isa. 28, 23.

12. Eu* am făcut pământul, și am făcut** pe om pe el; Eu cu minile Mele am întins cerurile, și am așezat toate Ț ostirea lor.

*Cap. 42, 5. *1 Ier. 27, 6. **Ps. 1, 20, 27. *1 Fac. 2, 1.

13. Eu* am ridicat pe Cîr, în drep-tatea Mea, și voi netezi toate cărările

45 1. „Așa vorbește Domnul către unsul Său, către Cîr, pe care-l Ține de mină*, ca să doboare neamu-rile înaintea lui, și să deslege brîul

lui. El îmi va zidi¹ iarăși cetatea, și va da drumul prinzilor Mei de război, fără² preț de răscumpărare și fără daruri, zice Domnul oștirilor.³

¹Cap. 41, 2. ²2 Cor. 10, 22. ³Isa. 1, 1, etc. Cap. 44, 26. ⁴Cap. 51, 3. Rom. 1, 24.

14. „Așa vorbește Domnul: „Căstigurile” Egiptului și negoțul Etiopiei și ale Saberenilor, oameni de statură înaltă, vor trece la tine și ei vor fi ale tale. Popoarele acestea vor merge după tine, vor trece înălțuite¹, se vor închina înaintea ta, și-și vor zice rugându-te: „Numai la tine se află Dumnezeu, și nu² este alt Dumnezeu afară de El.”³

¹Ps. 68, 31; 72, 10, 11. Cap. 49, 22; 66, 3, 18, 19, 26. ²Isa. 4, 22, 23. ³Ps. 146, 8. 1 Cor. 14, 25. 1 Tim. 2, 5.

15. Dar Tu ești un Dumnezeu care¹ Te ascunzi, Tu, Dumnezeul lui Israel, Mintuitorule!

¹Ps. 44, 24. Cap. 6, 17; 57, 17.

16. Toți sînt rușinați și uluiți, toți pleacă plini de ocară, făuritorii¹ idoloilor.

¹Cap. 44, 21.

17. Dar¹ Israel va fi mintuit de Domnul, cu o mințuire vecinică. Voi nu veți fi nici rușinați, nici înfrunțați, în veci.

¹Cap. 20, 4. ²Ysa. 26, 1. Rom. 11, 26.

18. Căci așa vorbește Domnul, Făcătorul cerurilor, singurul Dumnezeu, care¹ a întocmit pămîntul, l-a făcut și l-a întărit, l-a făcut nu ca să fie pustiu, ci l-a întocmit ca să fie locuit — „Eu” sînt Domnul, și nu este altul!

¹Cap. 42, 1. ²Ysa. 4, 1.

19. Eu n'am vorbit în¹ ascuns, într'un colț întunecos al pămîntului. Eu n'am zis semînții lui Iacov: „Căutați-Mă în zădar!” Eu², Domnul, spun ce este adevărat, vestesc ce este drept.³

¹Deut. 32, 11. Cap. 48, 16. ²Ps. 59, 1; 139, 127, 128.

20. „Stringeți-vă, veniți și apropiați-vă împreună, voi cei scăpați dintre neamuri! N'au¹ nicio pricepere cei ce își duc idolul de lemn, și cheamă pe un dumnezeu, care nu poate² să-i mintuiască.

¹Cap. 44, 17, 18, 19; 46, 7; 48, 7. Rom. 1, 20, 23. ²Cap. 43, 22; 45, 19; 46, 7; 48, 12; 48, 14.

21. Spuneți-le, și aduceți-l iacocce, ca să se afliască unii cu alții! Cine a proorocit aceste lucruri dela început, și le-a vestit de mult? Oare nu Eu, Domnul? Nu¹ este alt Dumnezeu decît Mine, Eu sînt singurul Dumnezeu drept și mintuitor, alt Dumnezeu afară de Mine nu este.

¹Ysa. 5, 24, 18. Cap. 44, 6; 46, 9; 48, 3, etc.

22. Întoarceți-vă¹ la Mine, și veți fi mintuiți toți cei ce stați la marginile

pămîntului! Căci Eu sînt Dumnezeu, și nu altul.

¹Ps. 22, 27; 68, 3.

23. Pe¹ Mine însumi Mă jur, adevărul iese din gura Mea și cuvîntul Meu nu va fi luat înapoi: orice² genunchi se va pleca înaintea Mea, și orice³ limbă va jura pe Mine.

¹Ysa. 22, 24. ²Ysa. 4, 13. ³Ysa. 14, 11. Filip. 2, 10. 1 Pet. 3, 15. Deut. 10, 17. Ps. 62, 11. Cap. 45, 16.

24. „Numai în Domnul”, Mă se va zice, „locuiește dreptatea” și puterea; la El vor veni, și vor fi înfrunțați toți¹ cei ce erau miniați împotriva Lui.

¹Ysa. 22, 4. 1 Cor. 1, 20. ²Cap. 42, 12.

25. În¹ Domnul vor fi făcuți² neprihăniți și proslăviți toți urmașii lui Israel.³

¹Ysa. 17. ²1 Cor. 1, 21.

46 1. „Bel se prăbușește”, Nebo cade; idoli lor sînt puși pe vite și dobitoace; idoli pe cari-i purtați voi au ajuns o sarcină, o povară¹ pentru viaa obosită!

¹Cap. 21, 9. ²Ysa. 22, 1; 51, 24. ³Ysa. 29, 3.

2. Au căzut, s'au prăbușit împreună, nu pot să scape povara; ei înșiși¹ se duc în robie.

¹Ysa. 46, 7.

3. Ascultați-Mă, casa lui Iacov, și toată rămășița casei lui Israel, voi, pe cari v'am luat în spinare dela obirgia voastră, pe¹ cari v'am purtat pe umăr dela nașterea voastră:

¹Ysa. 17, 4. Deut. 1, 31; 32, 11. Ps. 71, 6. Cap. 49, 9.

4. pînă la bătrîneța voastră Eu¹ voi fi Acelaș, pînă la căruntețele voastre vă voi² sprijini. V'am purtat, și tot vreau să vă mai port, să vă sprijinesc și să vă mintuiesc.

¹Ps. 136, 27. ²Isa. 4, 5. ³Ps. 46, 14; 71, 18.

5. Cu¹ cine Mă veți pune alături, ca să Mă asemînați? Cu cine Mă veți asemîna, și mă veți potrivi?

¹Cap. 46, 15, 16.

6. Ei¹ varsă aurul din pungă, și cîntăresc argintul în cumpănă; toarnă un argintar să facă un dumnezeu din ele, și se închină și îngenunchă înaintea lui.

¹Cap. 46, 19; 47, 9; 48, 12, 13. ²Ysa. 23, 2.

7. Îl¹ poartă, îl iau pe umăr, îl pun la locul lui; acolo rămîne, și nu se mișcă din locul lui. Apoi strigă² la el, dar nu răspunde, nici nu-l scapă din nevoie.

¹Ysa. 10, 6. ²Cap. 45, 20.

8. Tineți¹ minte aceste lucruri, și fiți oameni! Veniți-vă în fire, păcătoșilor.²

¹Cap. 44, 19; 47, 4.

9. „Aduceți-vă¹ aminte de cele petrecute în vremile străbune; căci Eu sînt Dumnezeu, și nu este altul”, Eu sînt

Dumnezeu, și nu este niciunul ca Mine.

* Deut. 32, 7. ** Cap. 45, 5, 21.

10. Eu * am vestit dela început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit. Eu zic: „Hotărârile” Mele vor rămânea în picioare, și Imi voi aduce la îndeplinire toată voia Mea.

* Cap. 45, 21. ** Ps. 20, 12. Prov. 10, 21; 21, 26. Fapte 5, 29. Eze. 6, 12.

11. Eu chem dela * răsărit o pasăre de pradă, dintr-o țară depărtată, un om ca să împlinească planurile” Mele: da, Eu am Ț spus, și Eu voi împlini; Eu am plănuit și Eu voi împlini.

* Cap. 41, 2, 26. ** Cap. 44, 26, 45, 12. † Rom. 10, 20.

12. Ascultați-Mă, oameni! * cu inima împietrită, vrăjmași” ai neprihănirii!

* Ps. 78, 4. ** Rom. 10, 2.

13. Eu Imi apropii * neprihănirea: nu este departe; și mintuiea Mea nu” va zăbovi. Eu voi pune mintuirea Ț Mea în Sion și slava Mea peste Irael.

* Cap. 11, 5. Rom. 1, 17; 2, 21. ** Eze. 2, 5. † Cap. 42, 11.

47 1. „Pogoară-te * și sezi” în țărînă, fecioară, fiica Babilonului; sezi pe pământ, fără scaun de domnie, fiica Haldeilor; căci nu te vor mai mumi supțirică și plăcută.

* Jer. 49, 18. ** Cap. 3, 26.

2. Ia * pietrele de moară, și macină făină; scoate-ți măhrama, ridică-ți poala rochiei, descopere-ți picioarele, treci riurile!

* Eze. 11, 3. Ier. 18, 21. Mat. 24, 42.

3. Goliciunea * Ți se va descoperi, și Ți se va vedea rușinea. Imi voi răbuna”, și nu voi cruța pe nimeni.” —

* Cap. 3, 17; 20, 4. Jer. 13, 12, 26. Nah. 3, 5. ** Rom. 12, 19.

4. „Răscumpărătorul nostru se cheamă Domnul ostiilor”, Sfințul lui Irael.” —

* Cap. 43, 3, 24. Jer. 50, 24.

5. „Sezi într-un colț, și faci”, fata Haldeilor! căci” nu te vor mai numi împărăteasa împărățiilor.

* 1 Sam. 2, 9. ** Vers. 7. Cap. 13, 29. Deut. 2, 17.

6. Mă * miniasem pe poporul Meu, Imi plângărisem” moștenirea, și-i dădusem în mîinile tale: dar tu n'ai avut milă de ei, ci Ți-ai apăsât greu Ț jugul asupra bătrînului.

* 1 Sam. 24, 14. 2 Cron. 28, 9. Is. 1, 13. ** Cap. 43, 29. † Deut. 32, 36.

7. Tu ziceai: „In veci voi fi împărăteasă!” și nu te-ai gîndit”, nici Ț n'ai visat că lucrul acesta are să se sfîrșească.

* Vers. 5. Apoc. 18, 7. ** Cap. 45, 9. † Deut. 32, 29.

8. Ascultă însă acum, tu cea dedată plăcerilor, care stai fără grijă și zici

în inima ta: „Eu”, și numai eu, nu voi fi niciodată văduvă, și nu” voi fi niciodată lipsită de copii!”

* Vers. 10. Tel. 3, 18. ** Apoc. 18, 7.

9. Și totuș aceste două * lucruri Ți se vor întâmpla deodată”, în aceeași zi; și pierderea copiilor și văduvia; vor cădea asupra ta cu putere mare, în ciuda tuturor vrăjitorilor tale și multelor Ț tale descîntece.

* Cap. 14, 21. ** 1 Tes. 5, 2. † Nah. 2, 4.

10. Căci * te încredeai în răutatea ta și ziceai”: „Nimeni nu mă vede!” Înțelepciunea și știința ta te-au amăgit, de Ț ziceai în inima ta: „Eu și numai eu.”

11. De aceea nenorocirea va veni peste tine, fără să-i vezi zorile; urgia va cădea peste tine, fără s'o poți împăca; și deodată va veni peste tine prăpădul”, pe neașteptate.

* 1 Tes. 5, 5.

12. Vino dar cu descîntecele tale și cu mulțimea vrăjitorilor tale, cărora Ți-ai închinat munca din tinereță; poate că vei putea să tragi vreun folos din ele, poate că vei izbui.

13. Te-ai obosea * tot întrebînd: să se scoale dar și să te scape cei” ce împart cerul, cari plîdese stelele, cari vestesc, după lunile noi, ce are să Ți se întâmple!

* Cap. 17, 19. ** Cap. 44, 25. Deut. 2, 2.

14. Iată-i, au ajuns ca miriștea *, pe care o arde focul, și nu-Ți vor scăpa viața din flăcări: căci nu va fi ca un cărbune, la care se încălzește cineva, niciun foc, la care stă.

* Nah. 1, 10. Mat. 4, 2.

15. Așa va fi soarta aceluia pe care te oboseai să-i întrebî. Și cei cu * cari ai făcut negoț din tinereța ta se vor risipi fiecare într-o parte: și nu va fi nimeni care să-Ți vină în ajutor.”

* Apoc. 18, 12.

Vechile și noile proorocii.

48 1. „Ascultați lucrul acesta, casa lui Iacov, voi, cari purtați numele lui Israel, și cari” ați ieșit din apele lui Iuda; voi, cari” ați jurat pe Numele Domnului, și cari chemați pe Dumnezeul lui Israel, dar Ț nu în adevăr, nici cu neprihănire!

* Ps. 68, 26.

** Deut. 6, 13. Cap. 46, 16. Tel. 1, 9. † Jer. 4, 2; 5, 2.

2. Căci ei Ți trag numele dela * cetatea sfîntă, și se” bizuiesc pe Dumnezeu lui Israel, al cărui Nume este Domnul ostiilor.

* Cap. 48, 1. ** Mic. 6, 11. Rom. 9, 17.

3. De multă vreme am făcut * cele dinții proorocii, din gura Mea au ie-

șit, și Eu le-am vestit: deodată am lucrat, și¹ s'au împlinit. * Cap. 41, 20; 42, 9; 43, 9; 44, 1, 4; 45, 20; 46, 10. ** Ps. 101, 48.

4. Știind că ești împietrit, că grumazul² îți este un drog de fier, și că ai o frunte de aramă, * Ezech. 38, 5; Deut. 28, 27.

5. Și-am³ vestit de mult aceste lucruri, și le-am spus mai înainte ca să se împlinească, ca să nu poți să zici: „Idolul meu le-a făcut, chipul meu cioplit sau chipul meu turnat le-a poruncit!” * Vers. 1.

6. Ai auzit toate aceste lucruri pe care le vezi acum! Și nu vrei să le mărturisești acum? ... De acum, îți vestesc lucruri noi, ascunse, necunoscut de tine.

7. Ele se fac în timpul de față, și nu fac parte din trecut; până în ziua de azi n'aveai nicio cunoștință despre ele, ca să nu poți zice: „Iată, că le știam.”

8. Nici nu le-ai auzit, nici nu le-ai știut, și nici nu-ți era deschisă odinioară urechea la ele: căci știam că ai să fii necredincios, și că din⁴ naștere ai fost numit răvrătit. * Ps. 58, 3.

9. Din⁵ pricina Numei Meu, sint îndelung⁶ răbdător, pentru slava Mea Mă opresc față de tine, ca să nu te nimicesc. * Ps. 78, 9; 103, 9. Cap. 42, 25. Vers. 11. Ezech. 20, 5, 14, 22, 44. ** Ps. 78, 38.

10. Iată, te-am pus în cuptor⁷, dar nu te-am găsit argint; te-am lămurit în cuptorul urgiei. * Ps. 66, 10.

11. Din⁸ dragoste pentru Mine vreau să lucrez! Căci cum⁹ ar putea fi hulit Numele Meu? Nu ți voi da alba slava Mea. * Vers. 9. ** Deut. 32, 24, 27. Ezech. 20, 9. † Cap. 42, 9.

12. „Ascultă-Mă, Iacove! Și tu, Israele, pe care te-am chemat! Eu, Eu¹⁰ sint Cel dintâi, și tot Eu sint și Cel¹¹ din urmă.

* Deut. 32, 26. ** Cap. 41, 4; 44, 6. Apoc. 1, 17; 20, 13.

13. Mîna¹² Mea a întemeiat pămîntul, și dreapta Mea a întins cerurile: cum le-am¹³ chemat, s'au și înfățișat îndată. * Ps. 102, 25. ** Cap. 40, 26.

14. Stringeți-vă¹⁴ cu toții și ascultați! Cine dintre ei a vestit aceste lucruri? Acela pe care-l iubeste Domnul¹⁵ va împlini voia¹⁶ Lui împotriva Babilonului, și brațul lui va apăsă asupra Haldeilor. * Cap. 41, 22; 43, 9; 44, 7; 46, 30, 31. ** Cap. 45, 1. † Cap. 44, 26.

15. Eu am vorbit, și Eu¹⁷ l-am și chemat; Eu l-am adus, și lucrarea lui va izbuti. * Cap. 45, 1, 2, etc.

16. Apropiati-vă de Mine, și ascultați! Dels început, n'am¹⁸ vorbit în ascuns, dela obârșia acestor lucruri, am fost de față. Și acum, Domnul¹⁹ Dumnezeu m'a trimis cu Duhul Său.

* Cap. 40, 15. ** Cap. 51, 1, 24. Zah. 2, 6, 8, 12.

17. Așa vorbește Domnul²⁰, Răscum-părătorul tău, Sfîntul lui Israel: „Eu, Domnul, Dumnezeul tău, te învăț ce este de folos, și te călăuzesc” pe calea pe care trebuie să mergi!

* Cap. 40, 14; 44, 5, 24. Vers. 20. ** Ps. 127, 8.

18. O²¹! de ai fi luat aminte la poruncile Mele, atunci²² pacea ta ar fi fost ca un riu, și fericirea ta ca valurile mării. * Deut. 32, 29. Ps. 81, 13. ** Ps. 125, 126.

19. Sămînța²³ ta ar fi fost ca nisipul, și roadele pînteceiului tău ca boabele de nisip; numele tău ar fi fost șters și nimicît înaintea Mea. * Ps. 125, 17. Osea 1, 10.

20. Ieșiți²⁴ din Babilon, fugiți din mijlocul Haldeilor! Vestiți, trimbațiți cu glas de veselie, dați de știre pînă la capătul pămîntului, spuneți: „Domnul a răscum-părat” pe robul Său Iacov!

* Cap. 12, 11. Ier. 50, 9; 51, 6, 45. Zah. 2, 6, 7.

Apoc. 18, 4. ** Ezech. 39, 4, 5, 6. Cap. 46, 22, 23.

21. Și nu vor suferi de sete²⁵ în pusturile în cari-i va duce: ci va face²⁶ să curgă pentru ei apă din stîncă, va despica stîncă, și va curge apa.

* Cap. 42, 17, 18. ** Ezech. 17, 4. Mica. 7, 11. Ps. 103, 41.

22. Cei răi n'au pace²⁷, zice Domnul.

* Cap. 17, 23.

Lumina neamurilor.

49 1. „Ascultați-Mă”, ostroave! Luați aminte, popoare depărtate! Domnul²⁸ M'a chemat din sinul mamei și M'a numit dela ieșirea din pîntecele mamei.

* Cap. 48, 1. ** Vers. 5. Ier. 1, 5. Mat. 1, 20, 24. Luc. 1, 29-31. Ioan 10, 20. Gal. 1, 15.

2. Mă²⁹ făcut gura³⁰ ca o sabie ascuțită, Mă³¹ acoperit cu³² umbra minii Lui; și Mă³³ făcut o³⁴ și sîgeată ascuțită, Mă³⁵ ascuns în tolba Lui cu sîgeți.

* Cap. 11, 1; 34, 24. Osea 6, 3. Ezech. 4, 12. Apoc. 1, 16. ** Cap. 51, 18. † Ps. 45, 5.

3. și Mă³⁶ zis: „Israel, Tu ești Robul³⁷ Meu, în³⁸ care Mă³⁹ voi slăvi.”

* Cap. 42, 1. Zah. 2, 8. ** Cap. 44, 26. Ioan 12, 31; 13, 9. Ezech. 1, 9.

4. Și⁴⁰ Eu Mă⁴¹ gindeam: „Degeaba am muncit în zădar și fără folos Mă⁴² istovit puterea.” Dar dreptul Meu este la Domnul, și răsplata Mea la Dumnezeul Meu.

* Ezech. 2, 25.

5. Și acum, Domnul vorbește, El, ca-

re * M'a întocmit din pîntecele mamei ca să fiu Robul Lui, ca să aduc înapoi la El pe Iacov, și pe Israel, care este încă * împrăștiat; căci Eu sînt prețuit înaintea Domnului, și Dumnezeuul Meu este Tăria Mea.

* Vers. 1. ** Mat. 23, 37.

6. El zice: „Este prea puțin lucru să fiu Robul Meu ca să ridic semîințele lui Iacov și să aduci înapoi rămășițele lui Israel. De aceea, te pun să fii Lumina * neamurilor, ca să duci mintuirea pînă la marginile pămîntului.

* Cap. 42, 6; 60, 1. Luc. 2, 32. Psal. 13, 47; 70, 18.

7. Așa vorbește Domnul, Răscumprătorul, Sfințul lui Israel, către * Cel disprețuit și urît de popor, către Robul celor puternici: „Împărații * vor vedea lucrul acesta, și se vor scuza, și voievozii se vor arunca la pămînt și se vor închina, din pricina Domnului, care este credincios, din pricina Sfințului lui Israel, care Te-a ales.”

* Cap. 52, 3. Mat. 26, 37. ** Ps. 72, 10, 11. Vers. 23.

Așezarea din nou a lui Israel.

8. „Așa vorbește mai departe Domnul: „La * vremea îndurării Te voi asculta, și în ziua mîntuirii Te voi ajuta. Te voi păzi și Te voi pune * să faci legămînt cu poporul, să ridici țara, și să împarți moștenirile pustiite;

* Ps. 113, 3 Oct. 8, 2. ** Cap. 42, 6.

9. să spui prînzilor * de război: „Jeșiți!” și celor ce sînt în întinerce: „Arătați-vă.” Ei vor paște pe drumuri și vor găsi locuri de pășune pe toate coastele.

* Cap. 42, 7. Zab. 8, 12.

10. Nu le va fi foame *, nici nu le va fi sete; nu-i * va bate arșița, nici soarele; căci Cel ce are milă de ei li va călăuzi † și-i va duce la izvoare de ape.

* Apoc. 7, 16. ** Ps. 121, 3. † Ps. 23, 2.

11. Voi * prefăce toți munții Mei în drumuri, și drumurile Mele vor fi bine croite.

* Cap. 40, 4.

12. Iată-i * că vin de departe, unii dela miază noapte și dela apus, iar alții din țara Sinim.

* Cap. 42, 1, 2.

13. Bucurați-vă *, ceruri! Veselește-te, pămîntule! Izbucniți în strigăte de bucurie, munților! Căci Domnul mîngie pe poporul Său, și are milă de nenorocirii Lui.”

* Cap. 44, 23.

14. Sînu-l zicea *: „M'a părăsit Domnul, și m'a uitat Domnul!”

* Cap. 48, 17.

15. Poate * o femeie să uite copilul pe care-l alăptează, și să n'aibă milă de rodul pîntecei ei? Dar * chiar dacă

l-ar uita, totuși Eu nu te voi uita cu niciun chip:

* Ps. 138, 18. Mat. 2, 17. Mat. 7, 12. ** Rom. 11, 29.

16. Iată că te-am săpat pe * minile Mele, și zidurile tale sînt totdeauna înaintea ochilor Mei! * Rămășița, Cîntecul.

17. Fiii tăi aleargă; dar * celce te dărimaseră și te pustiseră vor ieși din mijlocul tău.

* Vers. 13.

18. Ridică-ți * ochii de jur împrejur, și privește: toți aceștia se string, vin la tine.” „Pe viața Mea, zice Domnul, că te vei îmbrăca cu toți aceștia ca * și cu o podoabă, și te vei înduce cu ei ca o mireasă.

* Cap. 62, 4. ** Prov. 27, 4.

19. Căci locurile tale pustiite și pusti, țara ta mimicită, vor * fi strîmte pentru locuitorii tăi; și celce voiau să te mînce se vor depărta.

* Cap. 64, 1, 2. Zab. 2, 4; 32, 10.

20. Fiii * aceștia, de cari ai fost lipsit *, vor spune mereu la urechile tale: „Locul este prea strîmt pentru mine; fă-mi loc, ca să pot să mă așez.”

* Cap. 60, 4. ** Mat. 2, 6. Rom. 11, 12, 12, etc.

21. Și vei zice în inima ta: „Cine mi i-a mîscut? Căci eram fără copil, și steapă; eram roabă, izgonită: cine i-a crescut? Rămăsesem singură: unde erau aceștia?”

22. De aceea, așa * vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi face neamurilor semn cu mina, și-Mi voi înălța steagul spre popoare; ele vor aduce înapoi pe fiii tăi în brațele lor, și vor duce pe fetele tale pe umeri.

* Cap. 60, 4-10, 20.

23. Te vor hrăni împărații *, și împărătesele lor te vor alăpta. Se vor închina cu fața la pămînt înaintea ta, și vor linge * țărîna de pe picioarele tale, ca să știu că Eu sînt Domnul, și că † celce nădăjdulesc în Mine nu vor fi dați de rușine.”

* Ps. 72, 11. Vers. 7. Cap. 62, 10; 66, 23. ** Ps. 72, 9. Mat. 7, 17. † Ps. 34, 12. Rom. 9, 4; 9, 20, 12, 13.

24. „Se poate * lua prada celui puternic? Și poate să scape cel prins din prisoare? —

* Mat. 23, 29. Luc. 11, 21, 22.

25. „Da, zice Domnul, prada celui puternic li va fi luată, și cel prins de asupritor va scăpa; căci Eu voi lupta împotriva vrăjmașilor tăi, și voi scăpa pe fiii tăi.

26. Eu voi da * asupritorilor tăi să-și mînce carne, și se vor îmbăta ca de must de însuș singele * lor. Și va † și orice făptură, că Eu sînt Domnul, Mîntuitorul tău, Răscumprătorul tău, Puternicul lui Iacov.”

* Cap. 8, 20. ** Apoc. 14, 20; 18, 6. † Ps. 9, 15. Cap. 65, 14.

Robul Domnului batjocorit și ajutat.

50 1. „Așa vorbește Domnul: „Unde este cartea” de despărțire, prin care am izgonit pe mama voastră? Sau, căruia dintre ceie M'au imprumutat” v'am vindut? Vedeți, din pricina fărădelegilor voastre ați fost vinduți, și din pricina păcatelor voastre a fost izgonită mama voastră.

* Deut. 34. 1. Jer. 3. 5. Ose 2. 2. ** 2 Reg. 4. 1. Mat. 18. 23. † Cap. 30. 8.

2. Pentru ce nu era nimeni cînd am venit? Pentru ce n'a răspuns nimeni cînd” am strigat? Este mîna” Mea prea scurtă ca să răscumpere? Sau n'am Eu destulă putere ca să izbăvesc? Cu ț musturarea Mea, Eu usuc ț ț marea; și prefac rîurile” ț în pustie; peștii” lor se strică, din lipsă de apă, și pier de sete!

* Prov. 1. 24. Cap. 40. 12; 48. 4. Jer. 17. 18; 50. 16. ** Nume. 11. 22. Cap. 30. 1. † Ps. 105. 9. Neh. 1. 4. †† Exod. 14. 21. †† Is. 3. 16. †† Exod. 7. 18, 21.

3. Imbrac” cerurile cu negura de jale, și” le învelesc cu un sac.”

* Exod. 10. 21. ** Apoc. 6. 12.

4. „Domnul” Dumnezeu Mi-a dat o limbă iscusită, ca să știu să înviorez cu vorba pe cel” doborât de întristare. El îmi trezește, în fiecare dimineață, El îmi trezește urechea, să ascult cum ascultă niște ucenici.

* Exod. 4. 11. ** Mat. 11. 20.

5. Domnul Dumnezeu Mi-a” deschis urechea, și nu M'am împotrivit”, nici nu M'am tras înapoi.

* Ps. 40. 6, 7, 8. ** Mat. 26. 39. Ioan 14. 31. Filip. 2. 8. Evr. 10. 5, etc.

6. Mi-am dat spatele” înaintea celor ce Mă loveau, și obraji” înaintea celor ce-Mi smulgeau barba; nu Mi-am ascuns fața de ochii și de sculpări.

* Is. 50. 6; 57. 26. Ioan 18. 22. ** Filip. 1. 30.

7. Dar Domnul Dumnezeu M'a ajutat; de aceea nu M'am rușinat, de aceea Mi-am făcut” fața ca o cremene, știind că nu voi fi dat de rușine.

* Exod. 3. 2, 3.

8. Cel ce Mă îndreptățește este aproape”: „Cine va vorbi împotriva Mea? Să ne înfățișăm împreună!” „Cine este protivnicul Meu? Să înaintez spre Mine!”

* Rom. 8. 33, 34, 35.

9. Iată”, Domnul Dumnezeu Mă ajută: cine Mă va osîndi? Intr'adevăr, se prefac cu toții în zdrênțe ca o haină: molia” îi va minca.

* Jer. 13. 23. Ps. 102. 26. Cap. 51. 6. ** Cap. 51. 8.

10. Cine dintre voi se teme de Domnul, să asculte glasul Robului Său! Cine umblă în” istanțier și n'are lumină, să” se încreadă în Numele

Domnului, și să se bizuie pe Dumnezeu-lui!

* Ps. 23. 4. ** 2 Cor. 10. 30. Ps. 30. 7.

11. Iar voi toți, cari aprindeți focul, și puneți tăciuni pe el, umblați în lumina focului vostru și în tăciunii pe cari i-ați aprins. Din” mîna Mea vi se întîmplă aceste lucruri, ca să ziceți în dureri”.

* Ioan 1. 29. ** Ps. 104. 4.

Izbăvirea și însoțirea.

51 1. „Ascultați-Mă”, voi”, cari umblați după neprihănire, cari căutați pe Domnul! Priviți spre stîncă din care ați fost ciopliți, spre gaura gropii din care ați fost scoși.

* Vers. 7. ** Rom. 9. 26, 27, 28.

2. Uitați-vă” la părintele vostru Avraam, și spre Sara care v'a născut: căci” l-am chemat, cînd era numai el singur, l-am ț binecuvîntat și înmulțit.

* Rom. 4. 14. Evr. 11. 21, 22. ** Ps. 113. 2. † Ps. 104. 24.

3. Tot astfel, Domnul are milă” de Sion, și mîngie toate dărmăturile lui. El va face pustia lui ca” un Rai, și pămîntul lui uscat ca o grădină a Domnului. Bucuria și veselia vor fi în mijlocul lui, mulțămiri și cîntări de laudă.

* Ps. 137. 21. Cap. 40. 1; 62. 6. Vers. 12. ** Ps. 137. 20. Is. 61. 3.

4. Ia aminte spre Mine, dar, poporul Meu, pleacă urechea spre Mine, neamul Meu! Căci” din Mine va ieși Legea, și voi pune Legea Mea lumină” popoarelor.

* Cap. 2. 3; 42. 4. ** Cap. 42. 6.

5. Neprihănirea” Mea este aproape, mintuirea Mea se va arăta, și brațele” Mele vor judeca popoarele, ostroavele ț vor nădăjdui în Mine, și se vor încrede în ț brațul Meu.

* Cap. 48. 12; 58. 1. Rom. 1. 16, 17. ** Ps. 67. 4; 98. 9. † Cap. 60. 8. †† Rom. 1. 16.

6. Ridicați” ochii spre cer, și priviți în jos pe pămînt! Căci cerurile” vor pieri ca un fum, pămîntul ț se va prefăce în zdrênțe ca o haină, și locuitorii lui vor muri ca niște muște; dar mintuirea Mea va dăinui în veci, și neprihănirea Mea nu va avea sfîrșit.

* Cap. 40. 26. ** Ps. 138. 26. Mat. 24. 28. 2 Pet. 3. 10, 12. † Cap. 50. 9.

7. Ascultați-Mă”, voi cari cunoașteți neprihănirea, popor, care ai în” inimă Legea Mea! Nu ț te teme de ocară oamenilor, și nu tremura de ocările lor.

* Vers. 1. ** Ps. 37. 31. † Mat. 10. 28. Fapt. 5. 41.

8. Căci” îi va minca molia ca pe o haină, și-i va roade vermele cum roade lina; dar neprihănirea Mea va dăinui în veci, și mintuirea Mea se va întinde din veac în veac.”

* Cap. 50. 9.

9. Trezește-te*, trezește-te și îmbracă-te** cu putere, braț al Domnului! Trezește-te, ca în zilele de odinioară, și în veacurile din urmă! Oare tu n'ai doborât Tu Egiptul †, și ai strâpuns balaurul ‡? * Ps. 80, 1. Apoc. 11, 17. † Ps. 147, 1. ‡ 1er. 29, 12. * Ps. 87, 4. Ps. 124, 1. Cap. 27, 1. Ezech. 28, 2.

10. Nu ești Tu acela, care ai uscat marea, apele adîncului celui mare, și ai croit în adîncimile mării, un drum pentru trecerea celor răscumparați?

* Ezech. 24, 21. Cap. 42, 16.

11. Astfel cei* răscumparați de Domnul se vor întoarce, vor veni în Sion cu cîntări de biruință, și o bucurie vecinică le va încununa capul; li va apuca veselia și bucuria, iar durerea și gemetele vor fugi.

* Cap. 52, 10.

12. Eu, Eu vă mîngîi*. Dar cine ești tu, ca să te temi de omul cel muritor, și de fiul omului, care trece ca iarba †.

* Ysa. 2, 2. Cap. 1, 2. ** Ps. 115, 8. † Cap. 40, 8. † Ps. 136, 1.

13. și să uiți pe Domnul, care te-a făcut, care* a întins cerurile și a întemeiat pămîntul? Dece să tremuri necontenit toată ziua, înaintea miniei asupritorului, cînd umbli să te nîmicască? Unde** este minia asupritorului?

* 1er. 18, 6. Ps. 104, 2. Cap. 40, 25; 42, 8; 44, 24. ** 1er. 20, 1.

14. În carul cel încovoiat supt fiare va fi deslegat; nu* va muri în groapă, și nu va duce lipsă de pine.

* Zech. 9, 11.

15. Eu sînt Domnul, Dumnezeuul tău, care* stîrnesc marea și fac să-i urle valurile, și al cărui Nume este Domnul oștirilor.

* 1er. 26, 12. Ps. 74, 12. 1er. 21, 26.

16. Eu pun* cuvintele Mele în gura ta, și te acopăr** cu umbra minii Mele, ca să întinzi ceruri noi și să întemeiez un pămînt nou, și să zic Sionului: „Tu ești poporul Meu!”

* Ezech. 28, 12. Cap. 58, 2. Isai. 5, 24. ** Cap. 40, 7. † Cap. 55, 17; 58, 12.

17. Trezește-te*, trezește-te! Scoală-te, Ierusalime, care ai** bîdît din mina Domnului potirul miniei Lui, care ai bîdît, ai sorbit pînă în fund potirul ameteții!

* Cap. 52, 1. ** 1er. 21, 26. 1er. 25, 15, 16. † Ezech. 28, 26. Ps. 90, 3; 75, 8. Ezech. 25, 22, 23, 24. Zech. 12, 2. Apoc. 14, 10.

18. Căci nu este nici unul, care să-l călăuzească, din toți copiii pe cari i-a născut, nu este niciunul, care să-l ia de mînă din toți copiii pe cari i-a crescut.

19. Amîndouă aceste lucruri și s'au împlinit*: — dar cine te va plînge?

— pustirea și dărăpănarea, foamea și sabla. — „Cum** să te mîngîi Eu?”

* Cap. 47, 8. ** Amos 1, 2.

20. Fii* tăi, leșinați, săreau în toate colțurile ulișelor, ca cerbul într'un laț, plini de minia Domnului, și de mustrarea Dumnezeului tău.

* Psal. 2, 11, 12.

21. De aceea, nenorocitul, beat ce ești, dar* nu de vin, ascultă:

* Ysa. 27, 1. Psal. 2, 12.

22. „Așa vorbește Domnul tău, Domnul, Dumnezeuul tău, care* apără pe poporul Lui: „Iatăcă îți iau din mînă potirul ameteții, potirul miniei Mele, ca să nu mai bei din el!”

* 1er. 50, 24.

23. Și îl* voi pune în mîna asupritorilor tăi, cari** îți ziceau: „Îndoaie-te, ca să trecem peste tine!” Îți făcea atunci spinarea ca un pămînt, și ca o ulișă pentru trecători.

* 1er. 25, 17, 28, 29. Zech. 12, 2. ** Ps. 68, 11, 12.

52 1. „Trezește-te, trezește-te*! Imbracă-te în podoaba tăa, Sioane! Pune-ți hainele de sărbătoare, Ierusalime, cetate** sfîntă! Căci† nu va mai intra în tine nici†† un om netăiat împrejur sau necurat.

* Cap. 52, 8, 27.

** Nume. 11, 1. Cap. 48, 2. Mal. 2, 8. Apoc. 21, 2. † Cap. 40, 8; 60, 21. Sab. 1, 15. †† 1er. 21, 27.

2. Scutură-ți* țărîna de pe tine, scoală-te, și sezi în capul oaselor, Ierusalime! Deslegă-și** legăturile dela gît, filcă, roabă a Sionului!

* Cap. 2, 28; 14, 22. ** Zech. 2, 7.

3. Căci așa vorbește Domnul: „Fără plată* ați fost vînduți, și nu veți fi răscumparați cu preț de argint.”

* Ps. 44, 12. Cap. 45, 12. 1er. 12, 12.

4. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Odinioară poporul Meu s'a porogit să locuiască pentru o vreme în Egipt*; apoi Asirianul l-a asuprit fără temel.

* Fac. 46, 8. Ezech. 7, 14.

5. Și acum, ce am să fac aici — zice Domnul — cînd poporul Meu a fost luat pe nimic*? „Asupritorii lui strigă de bucurie — zice Domnul — și cîntecul de mare este batjocorit” Numele Meu.

* Ezech. 20, 26, 27. Rom. 2, 24.

6. De aceea poporul Meu va cunoaște Numele Meu; de aceea va ști, în ziua aceea, că Eu vorbesc și zic: „Iată-Mă!”

7. Ce* frumoase sînt pe munți, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește pacea, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește mîntui-

rea! Picioarele celui ce zice Sionului:
„Dumnezeu” tău împărătește!”

* Mat. 1. 10. Rom. 10. 15. ** Ps. 93. 1; 98. 10; 97. 1.

8. „Iată, glasul străjerilor tăi răsună;
ei înalță glasul, și strigă toți de ve-
sele; căci văd cu ochii lor cum Se
întoarce Domnul în Sion.

9. Izbucniți cu toate în strigăte de
bucurie, dăruimături ale Ierusalimului!
Căci” Domnul mîngîie pe poporul
Său, și răscumpără” Ierusalimul.

* 1 Cap. 52. 3. ** Cap. 48. 20.

10. Domnul” își descopere brațul
Său cel sfînt, înaintea tuturor neamu-
rilor; și toate” marginile pămîntului
vor vedea mîntuirea Dumnezeului no-
stru.”

* Ps. 98. 2, 3. ** Luc. 2. 3, 4.

11. „Plecați”, plecați, ieșiți din Ba-
bilon! Nu vă atingeți de nimic neacu-
rat! Ieșiți din mijlocul lui! Curăți-
ți-vă”, cei ce purtați vasele Domnu-
lui!

* Cap. 48. 20. Jer. 50. 8; 51. 4, 46. Zab. 2. 4, 7.
2 Cor. 6. 17. Apoc. 18. 4. ** Lev. 22. 2, etc.

12. Nu” ieșiți cu grabă, nu plecați în
fugă; căci” Domnul vă va ieși înai-
nte și Ț Dumnezeul lui Israel vă va
tăia calea.”

* Ezech. 12. 10, 19. ** Mic. 2. 13.
† Num. 10. 20. Cap. 50. 8. Ezech. 14. 20.

Fiinta și lucrarea Robului Domnului.

13. Iată, Robul” Meu va propăși;
Se” va sui, Se va ridica, Se va înălța
foarte sus.

* Cap. 42. 1. ** Filip. 2. 9.

14. După cum pentru mulți a fost
o pricină de groază — atît de schi-
monosită li era fața, și atît de mult
se deosebea înfățișarea Lui de a fiilor
oamenilor —

* Ps. 22. 4, 7. Cap. 50. 2, 3.

15. tot așa”, pentru multe popoare
va fi o pricină de bucurie; înaintea
Lui împărații” vor închide gura, căci
vor vedea ce Ț nu li se mai istorisise,
și vor auzi ce nu mai auiseră.

* Ezech. 38. 20. Filip. 2. 10. Ezech. 2. 13, 14. ** Cap. 48. 7, 20.
† Cap. 48. 8. Rom. 16. 25; 10. 20. Ezech. 2. 3, 4.

53 1. Cine a crezut” în cetace ni se
vestise? Cine a cunoscut brațul”
Domnului? * Iac. 12. 26. Rom. 10. 16. ** Cap. 51. 9.
Rom. 1. 16. 1 Cor. 1. 28.

2. El a crescut” înaintea Lui ca o
odrasă slabă, ca un Lăstar care iese
dintr-un pămînt uscat. N’avea” nici
frumusețe, nici strălucire ca să ne atra-
gă privirile, și înfățișarea Lui n’avea
nimic care să ne plăcă.

* Cap. 51. 1. ** Cap. 52. 14. Marc. 8. 12.

3. Disprețuit” și părăsit de oameni,
om al durerii și obicînit” cu sufe-
rința, era așa de disprețuit că Ți in-

torcea fața dela El, și noi nu Ț L-am
băgat în seamă.

* Ps. 22. 6. Cap. 48. 7. ** Ezech. 4. 15. † Iac. 1. 16, 17.

4. Totuș, El” suferințele noastre le-a
purtat, și durerile noastre le-a luat
asupra Lui, și noi am crezut că este
pedepsit, lovit de Dumnezeu, și smerit.

* Mat. 8. 17. Ezech. 9. 26. † Ps. 2. 24.

5. Dar El era străpuns” pentru pă-
catele noastre, zdrobit pentru fărâde-
legile noastre. Pedecapsa, care ne dă
pacea, a căzut peste El, și prin ră-
nile” Lui sîntem tămăduiți.

* Rom. 4. 25. † 1 Cor. 15. 3. † Ps. 1. 18. ** † Ps. 2. 24.

6. Noi” rătăceram cu toții ca niște
oi, fiecare își vedea de drumul lui;
dar Domnul a făcut să cadă asupra
Lui nelegiuirea noastră a tuturor.

* Ps. 118. 136. † Ps. 2. 26.

7. Cînd a fost chinuit și asuprit, n’a”
deschis gura deloc, ca un miel pe
care-l duci” la măcelărie, și ca o oaie
mută înaintea celor ce o tund: n’a
deschis gura. + Mat. 26. 46; 27. 12, 14. Marc. 14. 30;
15. 5. † Ps. 2. 22. ** Filip. 2. 23.

8. El a fost luat prin apăsare și ju-
decată; dar cine din cei de pe vremea
Lui a crezut că El fusese șters” de pe
pămîntul celor vii și lovit de moarte pen-
tru păcatele poporului meu? * Ps. 4. 20.

9. Groapa” Lui a fost pusă între cei
răi, și mormîntul Lui la un loc cu cel
bogat, măcar că nu săvîrșise nicio ne-
legiuire și nu se găsisse niciun vi-
cleșug” în gura Lui.

* Mat. 27. 17, 38, 40. ** † Ps. 2. 22. † Iac. 2. 9.

10. Domnul” a găsit cu cale să-L zdro-
bească prin suferință... Dar, dupăce
Ți va da viața ca jertfă” pentru păcat,
va vedea o sămînță de urmași, va trăi
multe zile”, și lucrarea Ț Domnului
va propăși în minile Lui. * 2 Cor. 4. 11.
† Ps. 2. 24. ** Rom. 8. 9. † Ezech. 1. 4, 5. † Ps. 1. 11.

11. Va vedea rodul muncii sufletului
Lui și se va înviora. Prin” cunoștința
Lui, Robul” Meu cel neprîhînit Ț va
pune” pe mulți oameni într-o stare du-
pă voia lui Dumnezeu Ț, și va lua Ț
asupra Lui povara nelegiuirilor lor.

* Iac. 17. 3. † Ps. 1. 3. ** Cap. 41. 1; 42. 1. † Iac. 2. 1.

12. De” aceea li voi da partea Lui la
un loc cu cei mari, și” va împărți
prada cu cei puternici, pentrucă S’a
dat pe Sine însuș la moarte, și a fost
pus în numărul Ț celor fărîdelege,
pentrucă a purtat păcatele multora și
S’a Ț rugat pentru cei vinovați.

* Ps. 2. 9. Filip. 2. 8. ** Col. 2. 13. † Marc. 14. 28. † Luc. 22.
27. † Luc. 22. 34. Rom. 8. 34. Ezech. 7. 20; 9. 26. † Iac. 2. 2.

Fericirea care aşteaptă pe Israel.

54 1. „Bucură-te, steapo“, care nu mai naşti! Izbucneşte în strigăte de bucurie şi veselie, tu care nu mai ai durerile naşterii! Căci¹ fiii celei lăsată de bărbat vor fi mai mulţi de cât fiii celei măritate, zice Domnul.²

¹ Ps. 8, 14. Gal. 4, 31. ² Ps. 113, 9. 5.

2. „Lărgeşte“ locul cortului tău; şi întinde învelitoarele locuinţei tale; nu te opri! Lungeste-ţi funiile, şi întindeşte-ţi ţărşii!¹

¹ Cap. 40, 13, 26.

3. Căci te vei întinde la dreapta şi la stînga, slămiţa¹ ta va cotropi neamurile, şi va locui cetăţile pustii.

¹ Cap. 54, 3; 61, 9.

4. Nu te teme, căci nu vei rămînea de ruşine; nu roşi, căci nu vei fi acoperită de ruşine; şi vei uita şi ruşinea tinereţii tale, şi nu-ţi vei mai aduce aminte de văduvia ta,

5. căci¹ Făcătorul tău este bărbatul tău: Domnul² este Numele Lui, şi Răscumpărătorul tău este Sfîntul lui Israel. El se numeşte Dumnezeu³ întru-gului pămînt,

¹ Is. 5, 14. ² Luc. 1, 32. ³ Ezech. 14, 9. Rom. 9, 26.

6. căci Domnul te¹ cheamă înapoi ca pe o femeie părăsită şi cu inima întristată, ca pe o nevastă din tinereţă, care a fost izgonită, zice Dumnezeu² tău.³

¹ Cap. 52, 4.

7. „Cîteva“ clipe te părăsisem, dar¹ te voi primi înapoi ca mare dragoste.

¹ Ps. 30, 5. Cap. 30, 20; 66, 10. 2 Cor. 4, 17. ² Cap. 50, 9. Is. 54, 9.

8. Într-o izbucnire de minie, îmi ascunsesem o clipă Faţa de tine, dar Mă voi îndura de tine cu o dragoste vecinică, zice Domnul, Răscumpărătorul tău.

9. Şi lucrul acesta va fi pentru Mine ca şi cu apele lui Noe: după cum jurasem că apele lui Noe¹ nu vor mai veni pe pămînt, tot aşa jur că nu Mă voi mai minia pe tine şi nu te voi mai mustra.

¹ Ps. 8, 23; 9, 11. Cap. 50, 11. Is. 54, 9, 26.

10. Pot să se mute¹ munţii, pot să se clatine dealurile, dar² dragostea Mea nu se va muta dela tine, şi legămîntul Meu de pace nu se va clătina, zice Domnul, care are milă de tine.³

¹ Ps. 46, 3. Cap. 54, 6. Mat. 2, 18. ² Ps. 89, 33, 34.

11. „Nenorocito, bătuto de furtună, şi nemîngîiat! Iată, îţi voi împodobi¹ pietrele scumpe cu antimoniu, şi-ţi voi da temelii de safir.

¹ 1 Cor. 10, 3. Apoc. 21, 18, etc.

12. Îţi voi face creştele zidurilor de rubin, porţile de pietre scumpe, şi tot ocolul de nestemate.

13. Toţi fiii tăi vor fi ucenici¹ ai Domnului, şi mare² va fi propăşirea fiilor tăi.

¹ Cap. 55, 3. Is. 54, 24. Ioan 6, 45. 1 Cor. 1, 10. 1 Tes. 4, 9. 1 Ioan 2, 20. ² Ps. 137, 15b.

14. Vei fi întărită prin neprihănire. Izgoneşte neliniştea, căci n'ai nimic de temut, şi spaima, căci nu se va apropia de tine.

15. Dacă se urzesc uneltiri, nu vin dela Mine; oricine se va uni împotriva ta va cădea sub puterea ta.¹

16. „Iată, Eu am făcut pe meşterul, care suflă cărbunii în foc, şi face o armă după meşterugul lui. Dar tot Eu am făcut şi pe nimicitor ca s'o sfărîme.

17. Orice armă flurită împotriva ta va fi fără putere; şi pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta, o vei osîdi. Aceasta este moştenirea robilor Domnului, aşa¹ este minţuirea care le vine dela Mine, zice Domnul.²

¹ Cap. 46, 24, 26.

Toate popoarele chemate.

55 1. „Voi“ toţi cei însetaţi, veniţi la ape, chiar şi cei ce n'are bani! Veniţi¹ şi cumpăraţi bucate, veniţi şi cumpăraţi vin şi lapte, fără bani şi fără plată!²

¹ Ioan 4, 14; 7, 37. Apoc. 21, 6; 22, 17. ² Mat. 13, 44, 45. Apoc. 3, 18.

2. De ce cîntăriţi argint pentru un lucru care nu hrăneşte? De ce vă daţi cliştigul muncii pentru ceva care nu saturează? Ascultaţi-Mă dar, şi veţi minca ce este bun, şi sufletul vostru se va desăşa cu bucate gustoase.

3. Luaţi aminte, şi veniţi¹ la Mine, ascultaţi, şi sufletul vostru va trăi: căci² Eu voi încheia cu voi un legămint vecinic, ca să întăresc îndurările Mele faţă de David.³

¹ Mat. 11, 28. ² Cap. 54, 9; 61, 9. Is. 52, 40. ³ 2 Sam. 7, 16. Ps. 89, 28. Ps. 132, 14.

4. Iată, l-am pus martor¹ pe lângă popoare, cap şi stăpînitor² al popoarelor.

¹ Ioan 15, 27. Apoc. 1, 5. ² Is. 50, 9. Ezech. 34, 23. Dan. 9, 26. Osea 3, 5.

5. Într'adevăr¹, vei chema neamuri, pe cari nu te cunoşti, şi² popoare cari nu te cunosc vor alerga la tine, pentru Domnul, Dumnezeu³ tău, pentru Sfîntul lui Israel, care⁴ te proslăveşte.⁵

¹ Cap. 55, 12. Ezech. 2, 13, 17. ² Cap. 50, 9. ³ Cap. 50, 1. Ps. 2, 12.

6. „Căutaţi“ pe Domnul cîtă vreme

se poate găsi; chemați-L, câtă vreme este aproape.

† Ps. 32. 9. Mal. 4. 2; 10. 11. Isai. 7. 34; 4. 21. 2 Cor. 6. 1. 2. Eze. 3. 12.

7. Să se lase* cel rău de calea lui, și omul sclegiuit să se lase de gîndurile* lui, să se întoarcă la Domnul care ȳ va avea milă de el, la Dumnezeu nostru, care nu obosește iertînd.

* Cap. 1. 16. ** Zab. 3. 17. † Ps. 120. 7. 100. 3. 12.

8. „Căci” gîndurile Mele nu sînt gîndurile voastre, și căile voastre nu sînt căile Mele, zice Domnul.

* Zab. 7. 10.

9. „Ci cit” sînt de sus cerurile față de pămînt, atît sînt de sus căile Mele față de căile voastre și gîndurile Mele față de gîndurile voastre.

* Ps. 100. 11.

10. Căci dupăcum* ploaia și zăpada se pogoră din ceruri, și nu se mai întorc înapoi, ci udă pămîntul și-l fac să rodească și să odrăslască, pentru ca să dea sămînța sămînătorului și pine celui ce mînîncă.

* Deut. 32. 2.

11. tot așa* și Cuvîntul Meu, care iese din gura Mea, nu se întoarce la Mine fără rod, ci va face voia Mea și va împlini planurile Mele.

* Cap. 54. 5.

12. Da*, veți ieși cu bucurie, și veți fi călăuziți în pace. Munții și dealurile vor răsuна* de veselie înaintea voastră, și toți ȳ copacii din cîmpie vor bate din palme.

* Cap. 32. 10-12. 12. 14. ** Ps. 98. 12; 98. 8. Cap. 14. 3; 32. 1. 2; 42. 12. † 1 Cor. 10. 13.

13. În* locul spinului** se va înălța chiparosul, în locul mărăcinilor va crește mirtul. Și lucrul acesta va fi o slavă ȳ pentru Domnul, un semn vecinic, nepieritor.

* Cap. 41. 18. ** Mic. 7. 4. † Jer. 17. 11.

56 1. „Așa vorbește Domnul: „Păziți ce este drept, și faceți ce este bine; căci” minuirea Mea este aproape să vină, și neprihănirea Mea este aproape să se arate.

* Cap. 46. 10. Mat. 5. 2; 4. 17. Rom. 12. 11. 12.

2. Ferice de omul care face lucrul acesta, și de fiul omului care rămîne statornic în el, păzind* Sabatul, ca să nu-l pîngărească, și stăpînindu-și mîna, ca să nu facă nici un rău!”

* Cap. 58. 13.

3. Străinul* care se alipește de Domnul, să nu zică: „Domnul mă va despărți de poporul Său!” Și femeia să nu zică: „Iată, eu sînt un copac uscat!”

* Deut. 32. 1. 2. 9. Psal. 6. 37; 10. 4, 5, 34; 17. 4; 20. 7. † Psal. 1. 1.

4. Căci așa vorbește Domnul: „Femeilor, cari vor păzi Sabatele Mele, cari vor alege ce-Mi este plăcut, și vor stăruî în legămîntul Meu,

5. le voi da în Casa* Mea și înlăuntru zidurilor Mele un loc” și un nume mai bune de cît filii și fiice; le voi da un nume vecinic, care nu se va stinge.

* 1 Tim. 3. 15. ** Isai. 1. 32. † Isai. 2. 1.

6. Și pe străinii, cari se vor lipi de Domnul ca să-l slujească, și să iubească Numele Domnului, pentru ca să fie slujitorii Lui, și pe toți cei ce vor păzi Sabatul, ca să nu-l pîngărească, și vor stăruî în legămîntul Meu,

7. li voi aduce* la muntele Meu cel sfînt, și-i voi umplea de veselie în Casa Mea de rugăciune. Arderile* lor de tot și jertfele lor vor fi primite pe altarul Meu, căci ȳ Casa Mea se va numi o casă de rugăciune pentru ȳ toate popoarele.”

* Cap. 2. 2. † Psal. 1. 1. 2.

** Rom. 12. 1. Eze. 12. 18. † Psal. 2. 9. ‡ Mat. 21. 12. Marc. 11. 17. Luc. 19. 46. †† Mal. 1. 12.

8. Așa vorbește Domnul Dumnezeu, care* stringe pe cei risipiți ai lui Israel: „Voi” mai stringe și alte popoare la cei strînși acum din el.”

* Ps. 107. 2. Cap. 10. 12. ** Isai. 10. 18. Eze. 1. 10; 2. 14, 15, 16.

Mastrări și mîngîierii.

9. „Veniți toate fiarele de pe cîmp, veniți de mîncăți, toate” fiarele din pădure!

* Jer. 32. 9.

10. Toți păzitorii lui sînt orbi*, fără pricepere; toți” sînt niște cîni muți, cari nu pot să latre; alurează, stau tolăniți, și le place să doarmă.

* Mat. 15. 14; 20. 16. ** Filip. 2. 2.

11. Totuș sînt niște cîni* lacomi, cari nu se mai saturează”. Sînt niște păstori cari nu pot pricepe nimic; toți își vîd de calea lor, fiecare umblă după folosul lui, fără abateri: —

* Mic. 3. 11. ** Eze. 34. 2. 3.

12. „Veniți, — zic ei — am să caut vin, și ne vom îmbăta cu băuturi tari! Mine” vom face tot ca azi, ba încă și mai rău!”

* Ps. 10. 9. Prov. 20. 16. Cap. 32. 12. Luc. 12. 19. † Cor. 10. 12.

57 1. Piere cel neprihănit, și nimă-mui nu-i pasă; se duc oamenii* de bine și ȳ nimeni nu la amînte că din pricina ȳ rîutății este luat cel neprihănit.

* Ps. 10. 1. Mic. 7. 2. ** 1 Reg. 14. 25. † 2 Reg. 20. 20.

2. El intră în pace în groapa lui: cel ce umblă pe drumul cel drept, se odihnește în culcușul* lui.

* 2 Cor. 10. 14.

3. „Dar voi, apropiați-vă încoace filii” ai vrăjitoarei, sîmînța preacurvarului și a curvei!

* Mat. 18. 4.

4. De cine vă bateți voi joc? Impotriva cui vă deschideți voi gura larg, și scoateți limba? Nu simțiți voi mișle copiii ai păcatului, o sămânță a minciunii,

5. care se încălzește pentru idoli supt * orice copac verde, care ** junghe pe copii în văi, supt crăpăturile stâncilor? * 1 Reg. 18, 4; 17, 20. Jer. 2, 20. * Lev. 18, 21; 20, 1. 2 Reg. 18, 4; 20, 20. Jer. 7, 31. Ezech. 16, 20; 20, 26.

6. În pietrele lustruite din piraie este partea ta de moștenire, ele sînt soarta ta; lor le torni și jertfe de blătură, și le aduci daruri de mîncare: „Pot Eu să fiu nesimțitor la lucrul acesta?

7. Pe un munte * înalt și ridicat îți faci culcușul **; tot acolo te sui să aduci jertfe. * Ezech. 26, 41. ** Ezech. 16, 18, 24.

8. Îți pui pomenirea în dosul ușii și ușiorilor; căci, departe de Mine, îți ridici învelitoarea și te sui în pat, îți lărgesti culcușul, și faci legămînt cu ei, îți place * legătura cu ei, și iei seama la semnul lor. * Ezech. 16, 28; 23, 2-26.

9. Te duci * la împărț cu untdelemn, îți înmulțești mîreșmele, îți trimiți solii departe, și te pleci pînă la locuința morților.

* Cap. 30, 4. Ezech. 16, 20; 23, 26. Osea 7, 11; 12, 1.

10. Obosești mergînd, și * nu zici: „Încetez!” Tot mai găsești putere în mîna ta: De aceea nu te doboară înfrustarea. * Jer. 2, 28.

11. Și de * cine te sfîșii, de cine te temeai, de nu Mi-ai fost credincioasă, de nu ți-ai adus aminte, și nu ți-ai păsat de Mine? Și Eu ** tac, și încă de multă vreme: de aceea nu te temi tu de Mine. * Cap. 31, 12, 13. ** Ps. 50, 21.

12. Dar acum îți voi da pe față neprihănirea, și faptele tale nu-ți vor folosi!

13. Și atunci să strigi, și să te izbăvească mulțimea idoloilor tăi! Căci li va lua vîntul pe toți, o suflare li va ridica. Dar celce se încrede în Mine va moșteni țara, și va stăpîni muntele Meu cel sfînt.” —

14. Și El zice: „Croiți *, croiți drum, pregătiți calea, lăsați orice pîdică din calea poporului Meu!” * Cap. 40, 3; 41, 20.

15. Căci așa vorbește Cel Prea Înalt, a cărui locuință este vecinică și al cărui Nume * este sfînt. „Eu ** locuiesc în locuri înalte și în sfîntenie; dar sînt cu ț omul zdrobit și smerit, ca ță să înviorez duhurile smerite, și să îmbărbătez inimile zdrobite. * Jer. 4, 10.

Lev. 1, 40. ** Ps. 99, 4. Ezech. 11, 18. 1 Pet. 3, 14. 1 Pet. 17, 226, 4. Cap. 40, 2. 1 Pet. 1, 17, 3. Cap. 40, 1.

16. Nu * vreau să cert în veci, nici să țin o minie necurmată, cînd înaintea Mea cad în leșin duhurile, și sufletele pe * cari ** le-am făcut. * Ps. 59, 200, 3. Mica. 7, 10. ** Num. 16, 22. Ier. 14, 1. Ezech. 12, 4.

17. Din pricina păcatului lăcomiei * lui, M'am ** mîniat și l-am lovit, M'am ț ascuns, în supărarea Mea, și cel răzvrătit a urmat și mai mult pe căile inimii lui.

* Jer. 4, 23. ** Cap. 3, 17; 40, 26. + Cap. 9, 23.

18. l-am văzut căile, și totuș îl voi * tîmădui; îl voi călăuzi, și-l voi mîngia, pe el și pe orice plîng * împreună cu el. * Jer. 3, 22. ** Cap. 61, 2.

19. Voi pune lauda * pe buze: „Pace, pace celui” de departe și celui de aproape! — zice Domnul — Da ț Eu îl voi tîmădui!

* Ezech. 12, 15. ** Psal. 2, 10. Ezech. 2, 17. + Jer. 13, 20. Ezech. 34, 16.

20. Dar cei răi sînt ca marea înfuriată, care nu se poate liniști, și ale cărei ape aruncă afară noroi și mil.”

21. „Cei răi n'au pace *** zice Dumnezeu-zul meu. — * Cap. 40, 28.

Adevraturul post.

58 1. „Strigă în gura mare, nu te opri! Înaltă-ți glasul ca o trîmbiță, și vestește poporului Meu nelegiuirile lui, casei lui lacov păcatele ei!

2. În toate zilele Mă întrebă, și vor să afle căile Mele, ca un neam, care ar fi înfăptuit neprihănirea, și n'ar fi părăsit Legea Dumnezeului său. Imi cer hotărîri drepte, doresc să se apropie de Dumnezeu. —

3. „La * ce ne folosește să postim” — zic ei — „dacă Tu nu vezi? „La ce să ne chinuim * sufletul, dacă Tu nu ții seama de lucrul acesta?” — „Pentru că, zice Domnul, în ziua postului vostru, vă lăsați în voia pornirilor voastre, și asupriți pe simbrăziții voștri.

* Mal. 2, 24. ** Lev. 10, 20; 21, 20, 27.

4. Iată *, postiiți ca să vă ciorovăști și să vă certați, ca să bateți răutăcios cu pumnul; nu postiiți cum cere ziua aceea, ca să vi se audă strigătul sus.

* 1 Reg. 11, 9; 12, 18.

5. Oare acesta * este postul plăcut Mie: să-și chinuiască omul sufletul o ** zi? Să-și plece capul ca un pipirig, și să ț se culce pe sac și cenușă? Aceasta numești tu post și zi plăcută Domnului? * Zach. 7, 5. ** Lev. 10, 20. + Ezech. 4, 2. Jer. 2, 8. Dan. 9, 3. Iona 3, 4.

6. Iată postul plăcut Mie: desleagă

lanțurile răutății, desnoadă legăturile^a robiei, dă^{aa} drumul celor asupriți, și rupe orice fel de jug:

^a Prov. 3, 10, 11, 12. ^{aa} Jer. 24, 2.

7. Imparte-ți pînea^a cu cel flămînd, și adu în casa ta pe nenorociții fără adăpost; dacă^{aa} vezi pe un om gol, acopere-l, și nu întoarce spatele semenului^b tău.

^a Ezech. 16, 7, 17. ^b Mat. 26, 10.

^{aa} Jer. 21, 19. ^b Ps. 26, 14. ^c Num. 5, 2.

8. Atunci^a lumina ta va răsări ca zori, și vindecarea ta va incolți repede; neprihănirea ta îți va merge înainte, și slava^{aa} Domnului te va însoți.

^a Jer. 11, 17. ^{aa} Ezech. 14, 19. ^b Cap. 51, 12.

-9. Atunci tu vei chema, și Domnul va răspunde, vei striga, și El va zice: „Iată-Mă!” Dacă^a vei îndepărta jugul din mijlocul tău, amenințările cu degetul și vorbele^a de ocară,

^a Ps. 12, 2.

10. dacă^a vei da mîncarea ta celui flămînd, dacă^a vei sătura sufletul lipsit, atunci lumina ta va răsări peste întunecime, și întunerecul tău va fi ca ziua nămeaza mare!

11. Domnul te va călăuzi neîncetat, îți va sătura sufletul chiar în locuri fără apă, și va da din nou putere mădularilor tale; vei fi ca o grădină bine udată, ca un lăptos ale cărui ape nu seacă.

12. Ai tăi vor^a zidi larăș pe dărîmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temeliiile străbune; vei fi numit „Dregător de spărturi”, „Cel ce dregă drumurile, și face țara cu puțință de locuit.”

^a Cap. 61, 4.

13. Dacă^a îți vei^a opri piciorul în ziua Sabatului, ca să nu-ți faci gusturile tale în ziua Mea cea sfîntă; dacă^a Sabatul va fi desfătarea ta, ca să sfințești pe Domnul, slăvindu-L, și dacă-l vei cinsti, neurmînd căile tale, neîn-deletnicindu-te cu treburile tale și ne-dedîndu-te la flegări,

^a Cap. 54, 2.

14. atunci^a te vei putea desfăta în Domnul, și Eu te voi sui^{aa} pe înălțimile țării, te voi face să te bucuri de moștenirea tatălui tău Iacov; căci^a gura Domnului a vorbit.”

^a Jer. 23, 28.

^{aa} Deut. 32, 12, 28, 29. ^b Cap. 1, 20; 40, 5. ^c Mic. 4, 4.

Nelegiuirile poporului.

59 1. Nu, mina Domnului nu este prea scurtă^a ca să mintuiască, nici urechea Lui prea tare ca să audă,

^a Num. 11, 23. ^b Cap. 50, 2.

2. ci nelegiuirile voastre pun un zid de despărțire între voi și Dumnezeuul

vostru; păcatele voastre vă ascund Fața Lui și-L împiedecă să v'asculte!

3. Căci minile^a vă sînt minjite de sînge, și degetele de nelegiuiri; buzele voastre spun minciuni, și limba voastră vorbește nelegiuiri.

^a Cap. 1, 16.

4. Niciunuia nu-i place dreptatea, niciunul nu se judecă cu dreptate; ei se bizuiesc pe lucruri deșerte și spun neadevăruri, zămislesc răul, și nasc^a nelegiuirea.

^a Jer. 15, 26. ^b Ps. 7, 14.

5. Clocește ouă de basiliș și țes pînze de păianjen. Cine mîncă din ouăle lor, moare; și dacă se sparge vreunul, iese o mîpircă.

6. Pînzele^a lor nu slujesc la facerea hainelor, și nu pot să se acopere cu lucrarea lor; căci lucrările lor sînt niște lucrări nelegiuite, și în minile lor sînt fapte de sîlmicie.

^a Jer. 17, 14, 15.

7. Picioarele^a lor aleargă spre rău, și se grăbesc să verse sînge nevinovat; gîndurile lor sînt gînduri nelegiuite, prăpădul și nimicirea sînt pe drumul lor.

^a Prov. 1, 16. ^b Rom. 8, 13.

8. Ei nu cunosc calea păcii, și în căile lor nu este dreptate; apucă pe cărări suelte^a; oricine umblă pe ele, nu cunoaște pacea. —

^a Ps. 125, 1. ^b Prov. 2, 15.

9. Deaceia hotărîrea de izbăvire este departe de noi și mîntuirea nu ne ajunge. Așteptăm^a lumina, și iată întunerecul, lucirea, și umblăm în negură!

^a Jer. 8, 18.

10. Bîjbăim^a ca niște orbi de-alungul unui zid, bîjbăim ca ceice n'au ochi, ne poticnim ziua nameaza mare, ca noaptea, în mijlocul celor sîmătoși sîntem ca niște morți.

^a Deut. 28, 26. ^b Jer. 5, 14. ^c Amos 5, 2.

11. Mormăim cu toții ca niște urși, ne^a vîntăm ca niște porumbei, așteptăm izbăvirea, și nu este, așteptăm mîntuirea, și ea este departe de noi.

^a Cap. 26, 14. ^b Ezech. 7, 24.

12. Căci fărădelegile noastre sînt multe înaintea Ta, și păcatele noastre măturisesc împotriva noastră; fărădelegile noastre sînt cu noi, și ne cunoaștem nelegiuirile noastre.

13. Am fost vinovați și necredincioși față de Domnul, am părăsit pe Dumnezeuul nostru; am vorbit cu apăsare și răzvrătire, am cugetat^a și vorbit cuvinte mincinoase;

^a Mat. 23, 34.

14. și astfel izbăvirea s'a întors îndărăt, și mîntuirea a stat departe; căci adevărul s'a poticnit în piața de

obște și neprihănirea nu poate să se apropie.

15. Adevărul s'a făcut nevăzut, și cel ce se depărtează de rău este jăluit.

Domnul vede, cu privirea minioasă, că nu mai este nicio neprihănire.

16. El vede * că nu este nici un om, și Se miră ** că nimeni nu mijlocește. Atunci brațul Lui îi vine în ajutor, și neprihănirea Lui îl sprijinește.

* Ezech. 22, 30. ** Matei. 2, 6. † Ps. 98, 1. Cap. 43, 3.

17. Se * îmbracă cu neprihănire ca și cu o platoșă, își pune pe cap coiful mistuirii; la răzbușarea ca o haină, și Se acopere cu gelozia ca și cu o manta.

* Ezech. 2, 14, 17. † Ps. 2, 6.

18. El va răsplăti fiecăruia după * faptele lui, va da protivnicilor Săi minia, va întoarce la fel vrăjmașilor săi, și va da ostroavelor plata cuvenită !

* Cap. 43, 6.

19. Atunci * se vor teme de Numele Domnului cei dela apus, și de slava Lui cei dela răsăritul soarelui; cînd va năvăli vrăjmașul ca ** un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă.

* Ps. 118, 3. Mal. 1, 11. ** Apoc. 12, 18.

20. „Da, va veni un Răscumpărător * pentru Sion, pentru cei ai lui Iacov, cari se vor întoarce dela păcatele lor, zice Domnul.

* Ezech. 11, 20.

21. „Și lată * legămîntul Meu, cu ei, zice Domnul: „Duhul Meu, care Se odihnește peste tine, și cuvintele Mele, pe cari le-am pus în gura ta, nu se vor mai depărta din gura ta, nici din gura copiilor tăi, nici din gura copiilor copiilor tăi, de acum și pînă'n veac, zice Domnul.”

* Ezech. 8, 10; 30, 18.

Ierusalimul zidit din nou.

60 1. „Scoală-te, luminează-te ! Căci lumina ta vine, și slava * Domnului răsare peste tine.

* Ezech. 5, 14. ** Mal. 4, 2.

2. Căci lată, întunerecul acopere pămîntul, și negură mare popoarele ; dar peste tine răsare Domnul, și slava Lui se arată peste tine.

3. Neamuri * vor umbra în lumina ta, și împărați în strălucirea razelor tale.

* Cap. 48, 6, 20. Apoc. 21, 24.

4. Ridică-ți * ochii împrejur, și privește : toți se strîng și vin ** spre tine ! Fiii tăi vin de departe, și fîlcele tale sînt purtate pe brațe.

* Cap. 49, 15. ** Cap. 48, 20, 21, 22; 66, 12.

5. Cînd vei vedea aceste lucruri, vei tresări de bucurie, și îți va bate in-

ma și se va lărge, căci bogățiile * mării se vor întoarce spre tine, și visceriile neamurilor vor veni la tine. * Ezech. 11, 20.

6. Vei fi acoperit de o mulțime de cămile, de dromadere din Madian și Efa * ; vor veni toți din Seba **, aducînd aur și tămîie, și vor vesti laudele Domnului.

* Ps. 22, 4. ** Ps. 72, 10. † Cap. 41, 6. Mal. 2, 12.

7. Toate turmele Chedarului * se vor aduna la tine, berbecii din Nebaiot vor fi în slujba ta ; se vor sui pe altarul Meu ca jertfă plăcută Mie, și casa slavei Mele o voi face ** și mai slăvită.

* Ps. 22, 12. ** Ezech. 2, 7, 8.

8. Cine sînt aceia cari zboară ca niște porumbi, ca niște porumbi spre porumbarul lor ?

9. Căci *, pe Mine Mă așteaptă ostroavele, și corăbiile din Tarsis sînt în frunte, ca ** să aducă înaspoi de departe pe copiii tăi, cu argintul și aurul lor, pentru ții Numele Domnului, Dumnezeuului tău, pentru Numele Sfîntului lui Israel, care ** te proslăvește.

* Ps. 72, 10. Cap. 42, 4; 54, 6. ** Ezech. 4, 28. † Ps. 68, 20. Zah. 14, 24. †† Ezech. 5, 17. †† Cap. 60, 1.

10. Străinii * îți vor zidi zidurile, și împărații ** lor îți vor sluji : căci te-am lovit în ții minia Mea, dar, în ții îndurarea Mea, am milă de tine.

* Zah. 2, 10.

** Cap. 48, 18. Apoc. 21, 24. † Cap. 37, 17. †† Cap. 54, 7, 8.

11. Porțile tale vor * sta vecinic deschise, nu vor fi închise nici zi nici noapte, ca să lase să intre la tine bogăția neamurilor, și împărații lor cu alaiul lor.

* Apoc. 21, 26.

12. Căci * neamul și împărăția cari nu-ți vor sluji, vor pieri, și neamurile acelea vor fi în totul nimicite.

* Zah. 14, 17, 19. Mal. 2, 14.

13. Slava * Libanului va veni la tine, chiparosul, ulmul și merisorul (cimișirul), cu toți laolaltă, ca să împodobească locul sfîntului Meu locaș, căci Eu voi proslăvi locul ** unde se odihnesc picioarele Mele.

* Cap. 28, 2; 41, 48. ** † Ezech. 28, 2. Ps. 138, 7.

14. Fiii asupritorilor tăi vor veni plecați înaintea ta, și toți ceice te disprețuiau se * vor închina la picioarele tale ; și te vor numi „Cetatea Domnului,“ „Sionul“ Sfîntului lui Israel.

* Cap. 48, 28. Apoc. 5, 8. † Ezech. 22, 32. Apoc. 14, 2.

15. De unde erai părăsită și urîită, și nimeni nu trecea prin tine, te voi face o podoabă vecinică, o pricină de bucurie pentru oameni din neam în neam.

16. Vei suga * laptele neamurilor, vei

suge tita împăraților; și vei ști astfel că Eu²² sînt Domnul, Mintuitorul tău, Răscumpărătorul tău, Puternicul lui Iacov. * Cap. 48, 20; 41, 4; 50, 13, 21. ** Cap. 48, 9.

17. În loc de aramă voi aduce aur, în loc de fier voi aduce argint, în loc de lemn, aramă, și în loc de pietre, fier. Voi face ca pacea să domnească peste tine, și să stăpînească dreptatea.

18. Nu se va mai auzi vorbindu-se de sîlănie în țara ta, nici de pustire și prăpăd în ținutul tău, ci vei numi zidurile²³ tale „Mintuire”, și porțile tale „Laudă”. * Cap. 26, 1.

19. Nu soarele îți va²⁴ mai sluji ca lumină ziua, nici luna nu te va mai lumina cu lumina ei; ci Domnul va fi Lumina ta pe vecie, și Dumnezeu²⁵ tău va fi slava ta. * Apoc. 21, 23; 22, 5. ** Zah. 2, 5.

20. Soarele²⁶ tău nu va mai asfinți, și luna ta nu se va mai întineca; căci Domnul va fi Lumina ta pe vecie, și zilele suferinței tale se vor sfîrși.

* Amos 8, 9.

21. Nu vor mai fi decît oameni neprihăniți în poporul²⁷ tău: ei vor²⁸ stăpîni țara pe vecie, ca o odraslă²⁹ sădită de Mine, lucrarea³⁰ minilor Mele, ca să slujească spre slava Mea. * Cap. 52, 1.

Apoc. 21, 27. ** Ps. 37, 13, 33. Mat. 5, 5. † Cap. 61, 4. Mat. 13, 19. Ioan. 12, 3. †† Cap. 29, 20; 48, 11. Eze. 2, 10.

22. Cel³¹ mai mic se va face o mie, și cel mai neînsemnat un neam puternic. Eu, Domnul, voi grăbi aceste lucruri, la vremea lor.” * Mat. 13, 19, 35.

Vestirea mîntuirii.

61 1. „Duhul¹ Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M'a² uns să aduc vești bune celor nenorociți: El M'a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia³ și prînzilor de război izbăvirea.” * Cap. 11, 2. Luc. 4, 18. Ioan. 1, 33; 9, 39. ** Ps. 40, 7. † Ps. 137, 5. Cap. 57, 15. †† Cap. 42, 7. Ier. 24, 5.

2. să⁴ vestesc un an de îndurare al Domnului, și o zi⁵ de răzbunare a Dumnezeului nostru; să⁶ mîngîi⁷ pe toți cei întristați; * Lev. 26, 9. ** Cap. 54, 8; 66, 4; 68, 14. Mat. 4, 1, 2. 2 Tim. 1, 7, 8, 9. † Cap. 57, 15. Mat. 5, 4.

3. să⁸ dau celor întristați din Sion, să le⁹ dau o cunună împărătească în loc de cenușă, un untdelemn de bucurie în locul plînsului, o haină de laudă în locul unui duh mișnit, ca să fie numiți¹⁰ „terebinți ai neprihănirii”, „un sad”¹¹ al Domnului, ca să slujească spre slava Lui.” * Ps. 26, 11. ** Cap. 62, 21. † Ioan. 12, 3.

4. „Ei vor zidi iarăși¹² vechile dărk-

mături, vor ridica iarăși năruirile din vechime, vor înnoi cetăți pustiite, rămasese pustii din neam în neam.

* Cap. 49, 15; 55, 12. Eze. 36, 35—36.

5. Străinii¹³ vor sta și vă vor paște turmele, și fiii străinului vor fi plugarii și vierii voștri. * Eze. 1, 12.

6. Dar¹⁴ voi vă veți numi preoți ai Domnului, și veți fi numiți slujitori ai Dumnezeului nostru, veți¹⁵ mîncă bogățiile neamurilor, și vă veți fali cu fala lor. * Eze. 13, 8. Cap. 60, 17; 66, 21. 1 Pet. 2, 9, 9. Apoc. 1, 6; 5, 10. ** Cap. 60, 4, 12, 18.

7. În¹⁶ locul ocării voastre, veți avea îndoită cinste; în locul rușinii, se vor veseli de partea lor, căci vor stăpîni îndoit în țara lor, și vor avea o bucurie vecinică. * Cap. 42, 3. Zah. 4, 12.

8. Căci Eu¹⁷, Domnul, iubesc dreptatea, urăsc¹⁸ răpirea și nelegiuirea; le voi da cu credincioșie răsplata lor, și voi încheia cu ei un legămint vecinic. * Ps. 111, 7. ** Cap. 1, 31, 32. † Cap. 60, 3.

9. Sămînța lor va fi cunoscută între neamuri, și urmașii lor printre popoare; toți ceice-i vor vedea, vor cunoaște că¹⁹ sînt o sămînță binecuvîntată de Domnul.” * Cap. 62, 22.

10. „Mă²⁰ bucur în Domnul, și sufletul Meu este plin de veselie în Dumnezeul Meu; căci²¹ M'a îmbrăcat cu hainele mîntuirii, M'a acoperit cu manta izbăvirii, ca²² pe un mire împodobit cu o cunună împărătească, și ca o mireasă, împodobită cu sculele ei.

* Zah. 3, 18. ** Ps. 122, 5, 16. † Cap. 49, 18. Apoc. 21, 2.

11. Căci, după cum pămîntul face să rîsară lîstarul lui, și după cum o grădină face să încolțească sămînăturile ei, așa va face Domnul, Dumnezeu, să rîsară mîntuirea²³ și lauda²⁴, în fața tuturor neamurilor.”

* Ps. 72, 8; 85, 11. ** Cap. 60, 12; 62, 7.

Vestirea mîntuirii.

62 1. „De dragostea Sionului nu voi tăcea, de dragostea Ierusalimului nu voi înceta, pînă nu se va arăta mîntuirea lui, lumina soarelui și izbăvirea lui, ca o făclie, care s'aprinde.

2. Atunci neamurile vor vedea¹ mîntuirea ta, și toți împărații slava ta; și-ți² vor pune un nume nou, pe care-l va hotărî gura Domnului.

* Cap. 60, 3. ** Ysa. 4, 12. Cap. 66, 18.

3. Vei fi o cunună strălucitoare în mina Domnului, o legătură împărătească în mina Dumnezeului tău. * Zah. 2, 15.

4. Nu³ te vor mai numi Părăsită⁴,

și nu-ți vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi: „Păscerea Mea este în ea,” și țara ta o vor numi Beulah: „Măritată”; căci Domnul își pune plăcerea în tine, și țara ta se va mărita iarăși. * *Isaia 1. 30, 1 Pet. 2. 10, ** Cap. 49. 14, 54. 6, 7. † Cap. 34. 1.*

5. Cum se unește un tânăr cu o fecioară, așa se vor uni fiii tăi cu tine; și cum se bucură mirele de mireasa lui, așa * se va bucura Dumnezeuul tău de tine. * *Cap. 50. 10.*

6. „Pe zidurile tale, Ierusalime, am * pus niște străjeri, cari nu vor tăcea nici odată, nici zi nici noapte! Voi cari aduceți aminte Domnului de el, nu vă odihniți de loc! * *Isaia 2. 17, 20. 7.*

7. Și nu-l dați răgaz, până nu va așeza din nou Ierusalimul, și-l va face o * laudă pe pământ. * *Cap. 41. 11, 16. 1. 20.*

8. Domnul a jurat pe dreapta Lui și pe brațul Lui cel puternic, zicînd: „Nu voi mai da * grîul tău hrană vrăjmașilor tăi, și fiii străinului nu vor mai bea vinul tău, pentru care tu te-ai ostentit. * *Isaia 20. 31, 40. 10. 4, 17.*

9. Ci cei ce vor strînge grîul, aceia îi vor minca și vor lauda pe Domnul, și cei ce vor face vinul, aceia îi vor bea, în * curțile locașului Meu celui sfînt. * *Isaia 12. 13, 14, 20, 26, 10. 11, 14.*

10. „Treceți, treceți pe porți! Pregătiți * o cale poporului! Croiți, croiți drum, dați pietrele la o parte! Ridicați * un steag peste popoare! * *Cap. 40. 3, 17, 24. ** Cap. 11. 10.*

11. Iată ce vestește Domnul pînă la marginile pământului: „Spuneți * fiicei Sionului: „Iată”, Mîntuitorul tău vine; iată, plata este cu El, și răsplătirile merg înaintea Lui. * *Isaia 40. 5, 6. Mai. 31. 9. Isaia 12. 15. ** Cap. 40. 30. Apoc. 22. 12.*

12. El vor fi numiți „Popor sfînt, Răscumpărați ai Domnului.” Iar pe tine, te vor numi „Cetate cîntată și nepărsită”. * *Isaia 4.*

O zi de răzbunare.

63 1. „Cine este acesta, care vine din Edom, din Boțra, în haine roșii, în haine strălucitoare, și calcă mîndru, în plîințata puterii Lui? — „Eu sînt Cel care am făgăduit mîntuirea, și am putere să izbăvesc!” —

2. „Dar pentru ce îți sînt hainele roșii”, și veșmintele Tale ca veșmintele celui ce calcă în teacă? * — * *Apoc. 19. 13.*

3. „Eu singur * am călcat în teacă, și niciun om dintre popoare nu era cu

Mine; i-am călcat astfel în minia Mea, și i-am zdrobit în urgia Mea; așa că singele lor a țîșnit pe veșmintele Mele, și Mi-am mînjit toate hainele Mele cu el. * *Psalm. 14. 10. Apoc. 14. 10, 20, 19. 15.*

4. Căci în inima Mea era o zi de răzbunare”, și venise anul celor răscumpărați ai Mei. * *Cap. 34. 8, 10. 2.*

5. Mă uitam împrejur”, și nu era nimeni” să M'ajute, și Mă îngrozeam, dar nu era cine să Mă sprijinească; atunci brațul Ț Meu Mi-a fost întru-ajutor, și urgia Mea M'a sprijinit! * *Cap. 41. 20, 29. 20. ** Isaia 14. 22. † Ps. 70. 1. Cap. 60. 10.*

6. Am călcat astfel în picioare popoare în minia Mea, le-am * îmbătat în urgia Mea, și le-am vărsat singele pe pământ. * *Apoc. 19. 15.*

Rugăciunea poporului.

7. Voi vesti îndurările Domnului, faptele Lui minunate, după tot ce a făcut Domnul pentru noi! Voi spune marea Lui bunătate față de casa lui Israel, căci i-a făcut după îndurările și bogăția dragostei Lui.

8. El a zis: „Negreșit, ei sînt poporul Meu, niște copii cari nu vor fi necredincioși!” Și astfel El s'a făcut Mîntuitorul lor.

9. În toate necazurile * lor s'a u fost fără ajutor, și ingerul” care este înaintea Peței Lui i-a mîntuit; El însuși i-a răscumpărat, în dragostea Ț și îndurarea Lui, și necumart i-a sprijinit Ț și i-a purtat în zilele din vechime. * *Isaia 10. 30. Zah. 3. 2. Ps. 9. 4. ** Isaia 14. 12, 19, 20, 21, 30. 14. Mai. 3. 1. Ps. 124. 1. † Isaia 7. 2. 4. ‡ Isaia 12. 1. 21, 30. 21, 12. Cap. 40. 3, 4.*

10. Dar ei au fost neascultători * și au intristat” pe Duhul Lui cel sfînt; Iar El li s'a făcut Ț vrăjmaș și a luptat împotriva lor. * *Isaia 14. 24. Mai. 3. 1. Ps. 78. 30, 32. 9. ** Ps. 78. 40. Ps. 7. 40. 1. 30. † Isaia 14. 20. ‡ Isaia 14. 20.*

11. Atunci poporul Său și-a adus aminte de zilele străvechi ale lui Moise, și a zis: „Unde este Acela, care i-a scos din mare”, cu păstorul turmei Sale? Unde este Acela care punea” în mijlocul lor Duhul Lui cel sfînt; * *Isaia 14. 20, 22. 12. Num. 14. 13, 14. 10. 10. 2. 4. ** Num. 11. 17, 20. Num. 8. 20. Dea. 4. 8. Mag. 2. 6.*

12. care povățuia dreapta lui Moise, cu brațul Său cel * slăvit; care despică” apele înaintea lor, ca să-și facă un Nume vecinic; * *Isaia 15. 2. ** Isaia 14. 21. Isa. 1. 10.*

13. care li călăuzea” prin valuri, ca un cal pe loc neted, fără ca ei să se poticească? * — * *Ps. 106. 9.*

14. „Ca fiara, care se pogoară în vale, așa i-a dus Duhul Domnului la odihnă. Așa ai povățuit Tu pe poporul Tău, ca * să-Ți faci un Nume plin de slavă!”
† 2 Sam. 7, 26.

15. „Privește * din cer și vezi, din locuința ** Ta cea sfântă și slăvită: unde este rivala și puterea Ta? Fiorul inimii Tale ț și îndurările Tale nu se mai arată față de mine!”
† Deut. 26, 25. Ps. 90, 24. Ps. 10, 34. † Jer. 17, 20. † Ose. 11, 8.

16. Totuș * Tu ești Tatăl nostru! Căci Avraam nu ** ne cunoaște, și Israel nu știe cine slătem; dar Tu, Doamne, ești Tatăl nostru, Tu, din vecinicie, Te numești „Mântuitorul nostru.”
† Deut. 32, 6. 1 Cron. 29, 10. Cap. 64, 8. † Jer. 14, 21. Ecl. 9, 8.

17. Pentruce, Doamne, ne lași * să rățimc dela căile Tale, și ne împietrești ** inima ca să nu ne temem de Tine? Întoarce-Te Ț, din dragoste pentru robii Tăi, pentru semințiile moștenirii Tale! *
† Ps. 118, 13. † Cap. 8, 10. Ioan. 12, 40. Rom. 9, 18. † 2 Sam. 10, 26. Ps. 90, 13.

18. Poporul Tău cel * sfânt n'a stăpinit țara de cît puțină vreme; vrăjmașii noștri ** au călcat în picioare locașul Tău cel sfânt.

† Deut. 7, 6; 26, 19. Cap. 62, 12. Dan. 9, 16. † Ps. 74, 7.

19. Am ajuns ca un popor pe care niciodată nu l-ai cîrmuit Tu, și peste care niciodată nu s'a chemat Numele Tău...

64 ¹. „O! de ai despica * cerurile, și Țe-ai pogori, s'ar topi munții ** înaintea Ta, *
† Ps. 104, 6. † Iude. 1, 9. Mîc. 1, 4.

2. ca de un foc care aprinde vreascurile, ca de un foc care face apa să dea în cloot! Ți-ar cunoaște atunci vrăjmașii Numele, și ar tremura neamurile înaintea Ta!

3. Cînd ai făcut * minuni la cari nu ne așteptam, Țe-ai pogorit, și munții s'au zguduit înaintea Ta,

† Ezech. 34, 25. Iude. 1, 4, 9. Ps. 66, 8. Hab. 3, 3, 6.

4. cum niciodată * nu s'a pomenit, nici nu s'a auzit vorbindu-se, și cum nici n'a văzut vreodată ochiul așa ceva: anume ca un alt Dumnezeu afară de Tine să fi făcut asemenea lucruri pentru cei ce se încred în El. *
† Ps. 115, 15. † 1 Cor. 2, 8.

5. Tu lești înaintea celor ce Împlinesc cu bucurie dreptatea *, celor ce umblă în căile Tale, și își aduc aminte ** de Tine. Dar Țe-ai miniat, pentrucă am Ț păcătuit: vom suferi noi vecinic, sau putem fi mîntuiți?

† Psal. 10, 26. † Cap. 26, 8. † Mal. 3, 6.

6. Toți am ajuns ca niște necurați, și toate faptele noastre bune * sînt ca o haină mințită. Toți sîntem ofiliți ** ca o frunză, și nelegiuirile noastre ne iau ca vîntul.
† Filip. 2, 9. † Ps. 90, 3, 4.

7. Nu este nimeni * care să cheme Numele Tău, sau care să se trezească și să se alipească de Tine: de aceea ne-ai ascuns Fața Ta, și ne lași să pierim din pricina nelegiuirilor noastre.
† Ose. 7, 7.

8. Dar *, Doamne, Tu ești Tatăl nostru; noi sîntem lutul, și Tu olarul **, care ne-ai întocmit: sîntem cu toții lucrarea Ț minilor Tale.
† Cap. 62, 16. † Cap. 28, 16; 45, 9. Jer. 18, 6. Rom. 9, 20, 21. † Ezech. 2, 10.

9. Nu Te minia * prea mult, Doamne, și nu-Ți aduce aminte în veci de neleguire! Privește dar, spre noi, căci toți sîntem ** poporul Tău.

† Ps. 74, 1, 2; 79, 8. † Ps. 79, 10.

10. Cetățile Tale cele sfinte sînt pustii; Sionul este pustiu, Ierusalimul * o pustietate!
† Ps. 79, 1.

11. Casa noastră * cea sfântă și slăvită, în care părinții noștri cîntau laudele Tale, a ajuns pradă flăcărilor, și tot ce aveam mai scump ** a fost pus stîit.

† 2 Reg. 25, 9. † 2 Cron. 36, 19. Ps. 74, 7. † Ezech. 24, 21, 25.

12. După toate acestea, Te vei opri * Tu, Doamne? Vei tăcea ** Tu care și ne vei întrista neșpus de mult *?
† Cap. 62, 14. † Ps. 68, 1.

Răspîrlirile Domnului.

65 ¹. Eram gata să răspund * celor ce nu întrebau de Mine, eram gata să fiu găsit de cei ce nu Mă căutau; am zis: „Iată-Mă, iată-Mă!” către un neam, care nu chema ** Numele Meu.

† Rom. 9, 14, 15, 26, 28; 10, 20. Ezech. 2, 12, 13. † Cap. 62, 15.

2. Mi-am întins minile * toată ziua spre un popor răvrătit, care umblă pe o cale rea, în voia gîndurilor lui!

† Rom. 10, 21.

3. Spre un popor, care nu conștește să Mă * minie în față, aducînd jertfe ** în grădini, și arzînd tîmle pe cărămizile de pe acoperiș;

† Deut. 12, 17. † Cap. 1, 20; 66, 17. Lev. 17, 4.

4. care locuiește * în morminte, și petrece noaptea în peșteri, mîncînd ** carne de porc, și avînd în străchini bucate necurate.
† Deut. 18, 11. † Cap. 66, 17. Lev. 11, 7.

5. Și care totuș * zice: „Dă-te înapoi, nu te apropia de mine, căci sînt sfînt!” ... Asemenea lucruri sînt un

fum în nările Mele, un foc, care arde neconștient! * Mat. 9, 12. Luc. 9, 55; 12, 11. Iuda 19.

6. Iată ce am hotărât în Mine: „Ni-ci” gînd să tac, ci țî îi voi pedepsi; da, îi voi pedepsi. * Deut. 32, 34. Mal. 3, 18. ** Ps. 60, 7. * Ps. 78, 12. Ier. 18, 18. Ezech. 11, 31.

7. Pentru nelegiuirile voastre — zice Domnul — și pentru nelegiuirile * pă-rinților voștri, cari au ars tîmle” pe munți, și M’au batjocorit ț pe înălțimi, de aceea, le voi măsura plata pentru faptele lor din trecut.”

* Ezech. 20, 1. ** Ezech. 24, 4. * Ezech. 20, 27, 28.

8. „Așa vorbește Domnul: „După cum cînd se găsește zeamă într-un strugure, se zice: „Nu-l nimici, căci este o binecuvîntare” în el!” tot așa, și Eu voi face la fel, din dragoste pentru robii Mei, ca să nu nimicesc totul.

* Ier. 2, 14.

9. Voi scoate o sămînță din Iacov, și din Iuda un moștenitor al munților Mei; aleșii Mei” vor stăpîni țara, și robii Mei vor locui în ea.

* Ier. 12, 22. Mat. 24, 22. Rom. 11, 4, 7.

10. Saronul” va sluji ca loc de pășune oilor, și vales Acor” va sluji de culcuș boilor, pentru poporul Meu care Mă va cînta.

* Cap. 33, 9; 38, 3. ** Ier. 7, 34, 36. Osea 2, 15.

11. Dar pe voi, cari părăsiți pe Domnul, cari uitați muntele Meu cel sfînt”, cari puneți o masă” „Norocului””, și umpleți un pahar în cinstea „Soartei””,

* Cap. 38, 7, 37, 38. Ysa. 29, 17. ** Ezech. 23, 41. 1 Cor. 10, 21.

12. Vă sortesc săbiei, și toți veți plăca genunchiul ca să fiți junghiați; căci Eu am chemat”, și n’ați răspuns, am vorbit și n’ați ascultat, ci ați făcut ce este rău înaintea Mea, și ați ales ce nu-Mi place.”

* Cap. 38, 4. Ier. 7, 13. Zah. 7, 2. Mal. 3, 34—35.

13. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că robii Mei vor minca, iar voi veți fi flămînzii; iată că robii Mei vor bea, iar vouă vă va fi sete. Iată că robii Mei se vor bucura și voi vă veți rușina.

14. Iată că robii Mei vor cînta, de veselă ce le va fi inima, dar voi veți striga, de durerea pe care o veți avea în suflet, și vă veți boci”, de mîhnit ce vă va fi duhul.”

* Mal. 3, 12. Luc. 13, 28.

15. Veți lăsa numele vostru ca blestem” aleșilor” Mei; și anume: „Domnul, Dumnezeul vă va omori””, și va da ț robilor Săi un alt nume. * Ier. 22, 22. Zah. 8, 13. ** Ysa. 4, 25. * Cap. 62, 3. Psal. 11, 28.

16. Așa că, cine” se va binecuvînta în țară, se va binecuvînta în Dumnezeu adevăratului, și cine va jura” în țară, va jura pe Dumnezeul adevăratului, căci vechile suferințe vor fi uitate, vor fi ascunse de ochii Mei.”

* Ps. 78, 17. Ier. 4, 2. ** Deut. 4, 15. Ps. 90, 11. Cap. 18, 23, 45, 25. Tei. 1, 4.

17. „Căci iată, Eu fac ceruri noi” și un pămînt nou; așa că nimeni nu-și va mai aduce aminte de lucrurile trecute, și nimănui nu-i vor mai veni în minte.

* Cap. 55, 10; 58, 22. 1 Pet. 3, 12. Apoc. 21, 1.

18. Ci vă veți bucura și vă veți veseli, pe vecie, pentru cele ce voi face. Căci voi preface Ierusalimul în veselie, și pe poporul lui în bucurie.

19. Eu însuși Mă voi veseli” asupra Ierusalimului, și mă voi bucura de poporul Meu; nu se va mai auzi” în el de acum nici glasul plînselor, nici glasul țipetelor.

* Cap. 42, 3. ** Cap. 33, 10; 52, 11. Apoc. 7, 17; 21, 4.

20. Nu vor mai fi în el nici copii cu zile puține, nici bătrîni cari să nu-și împlinească zilele. Căci cine va muri la vîrstă de o sută de ani va fi încă tînăr, și cel ce va muri la vîrstă de o sută de ani” va fi blestemat ca păcătos.

* Ecl. 4, 12.

21. Vor zidi” case și le vor locui; vor sădi vii, și le vor minca rodul.

* Lev. 26, 10. Deut. 28, 20. Cap. 62, 3. Amos 9, 14.

22. Nu vor zidi case, ca altul să locuiască în ele, nu vor sădi vii, pentruca altul să le mîncească rodul, căci zilele poporului” Meu vor fi ca zilele copacilor, și aleșii” Mei se vor bucura de lucrul minilor lor.

* Ps. 92, 12. ** Ysa. 9, 14.

23. Nu vor munci degeaba, și nu vor avea” copii ca să-i vadă pierind, căci vor alcătui o sămînță” binecuvîntată de Domnul, și copiii lor vor fi împreună cu el.

* Deut. 28, 4. Osea 9, 12. ** Cap. 61, 3.

24. Înainte” ca să Mă cheme, le voi răspunde; înainte ca să isprăvesc vorba, îi voi asculta!

* Ps. 135, 3. Dan. 9, 23.

25. Lupul și mielul” vor paște împreună, leul va minca paie ca boul, și șarpele se va hrăni” cu țîrîrî. Nicun rău, nici o vîltămare nu se va face pe tot muntele Meu cel sfînt, zice Domnul.”

* Cap. 11, 4, 5, 6. ** Psal. 3, 14.

66 1. „Așa vorbește Domnul: „Ce-
rul” este scaunul Meu de dom-
nie, și pămîntul este așternutul picioa-
relor Mele! Ce cașă ați putea voi să-

Mi zidiți, și ce loc Mi-ați putea voi da ca locuință? *1 Reg. 8, 27. 2 Cron. 8, 18. Mat. 23, 34. 35. Psal. 134, 48; 137, 24.

2. Toate aceste lucruri, doar mina Mea le-a făcut, și toate și-au căpătat astfel flința, — zice Domnul. — „Iată” spre cine îmi voi îndrepta privirile: spre cel ce suferă” și are duhul mîhnit, spre cel ce se teme ț de cuvîntul Meu. *Cap. 37, 38; 41, 1. **Ps. 34, 18; 51, 17. +Ezech. 9, 4; 25, 8. Prov. 26, 14. Yer. 5.

3. Cine junghe* un bou ca jertfă, nu este mai bun decît cel ce ucide un om; cine jertfește un miel este ca cel ce ar rupe gîtul unui cine”, cine aduce un dar de mîncare, este ca cel ce ar vărsa sînge de porc, cine arde tămiile, este ca cel ce s’ar închina la idoli; toți aceștia își aleg căile lor, și sufletul lor găsește plăcere în urciunile lor. *Cap. 1, 11. **Deut. 26, 16.

4. De aceea și Eu, voi alege ce este spre nefericirea lor, și voi aduce peste ei lucrurile de cari se tem, căci” cînd am chemat Eu, n’au răspuns, și cînd am vorbit Eu, n’au ascultat; ci au făcut ce este rău înaintea Mea, și au ales ce nu-Mi place! *1 Petr. 2, 24. Cap. 66, 12. 1er. 2, 12.

5. „Ascultați Cuvîntul Domnului, voi, cari vă temeți” de Cuvîntul Lui. Iată ce zic frații voștri, cari vă urăsc și vă izgonesc din pricina Numelui Meu: „Să-și arate Domnul slava”, ca să vă vedem bucuria!” — Dar ei vor rămînea ț de rușine!

*Yer. 2. **Cap. 1, 19. +2 Tes. 1, 10. Tit. 2, 13.

6. Un glas răsunător iese din cetate! Un glas iese din Templu! Este glasul Domnului, care dă vrăjmașilor lui plata cuvenită!”

7. „Înainte ca să simți dureri, a născut, și înainte ca să-i vină suferințele, a dat naștere unui fiu.

8. Cine a auzit vreodată așa ceva? Cine a văzut vreodată așa ceva? Se poate naște oare o țară într’o zi? Se naște un neam așa dintr’o dată? Abia au apucat-o muncile, și fiica Sionului și-a și născut fiili!

9. „Aș putea să deschid plutecele mamei, și să nu las să nască? zice Domnul. — Eu care fac să nască, aș putea să împedec oare nașterea?” zice Dumnezeuul tău.

10. „Bucurați-vă împreună cu Ierusalimul, și veseliți-vă cu el, toți cei ce-l iubiți; împărțiți și bucuria cu el, acum, toți cei ce l-ați plîns,

11. ca să fiți săturați, bind laptele

mingiierilor lui, ca să vă desfățați în totul de plînsătatea slavei lui.

12. Căci așa vorbește Domnul: „Iată”, voi îndrepta spre el pacea ca un rîu, și slava neamurilor ca un pîrlu iese ț din mîncă, și veți fi alăptați”; veți fi purtați ț în brațe, și desmerdați pe genunchi.

*Cap. 48, 35; 60, 5. **Cap. 60, 16. +Cap. 49, 22; 60, 4.

13. Cum mingie pe cineva mamă-sa, așa vă voi mingia Eu; da, veți fi mingiați în Ierusalim!

14. Și cînd veți vedea aceste lucruri, inima vi se va bucura, și” oasele voastre vor prinde putere ca larba.” — Domnul își va arăta astfel puterea față de robii Săi, dar va face pe vrăjmașii Lui să-l simtă minia. *Ezech. 37, 1, etc.

15. „Căci iată”, Domnul vine într’un foc, și carăle Lui sînt ca un vîrtej; își preface minia într’un jăralic, și amenințările în flăcări de foc.

*Cap. 3, 5. 2 Tes. 1, 8.

16. Căci cu foc își aduce Domnul la îndeplinire judecățile, și cu sabla” Lui pedepsește pe origine; și cei uciși de Domnul vor fi mulți la număr. *Cap. 37, 3.

17. Ceice se sfîntesc” și se curățesc în grădini, mergînd unul cîte unul, în mijlocul celor ce mîncă și carne de porc, și șoareci și alte lucruri uricioase, toți aceia vor pieri, — zice Domnul. —

*Cap. 66, 4.

18. „Eu pedepsesc faptele și gîndurile lor! Dar vine vremea cînd voi strînge toate neamurile și toate limbile; ele vor veni și vor vedea slava Mea.

19. Și voi pune un semn” între ele, și voi trimete la neamuri pe cei ce vor scăpa din Israel, la Tarsis, la Pul și la Lud, cari trag cu arcul, la Tubal și la Iavan, în ostroavele depărtate, cari n’au auzit vorbindu-se niciodată de Mine, și n’au văzut slava Mea; ei vor vesti” slava Mea printre neamuri.

*Lev. 2, 34. **Mat. 1, 11.

20. Vor aduce pe toți frații voștri din mijlocul tuturor neamurilor, ca dar” Domnului, pe cai, în cară și pe țărni, pe catiri și pe dromadere, la muntele Meu cel sfînt, la Ierusalim — zice Domnul — cum își aduc copiii lui Israel darurile de mîncare, într’un vas curat, la Casa Domnului.

*Rom. 15, 16.

21. Și voi lua și dintre ei, pe unii ca preoți și Leviți”, — zice Domnul.

*Ezech. 40, 6. Cap. 61, 6. 1 Pet. 2, 9. Apoc. 1, 6.

22. Căci după cum cerurile cele noi*, și pământul cel nou, pe cari le voi face, vor dăinui înaintea Mea — zice Domnul — așa va dăinui și sămînța voastră și numele vostru.

* Cap. 66, 17. 2 Pet. 3, 13. Apoc. 21, 1.

23. În fiecare lună* nouă și în fiecare Săbat, va veni** orice făptură să

se închine înaintea Mea, — zice Domnul. —

* Zah. 14, 16. ** Ps. 96, 2.

24. „Și cînd vor ieși, vor vedea trupurile moarte* ale oamenilor cari s'au răzvrătit împotriva Mea; căci vermele** lor nu va muri, și focul lor nu se va stinge; și vor fi o pricină de groază pentru orice făptură.”

* Yer. 18. ** Ezech. 3, 14, 15, 16.

IEREMIA

(Îngerile 3, 1. Faptele 9, 16. Deut. 32, 15—43. 2 Cronici 36, 13, etc.

Neemia 9, 29—31. Iefania 2, 1—4. Zaharia 7, 11, etc.)

1 1. Cuvintele lui Ieremia, fiul lui Hilkia, unul din preoții din Anatot*, din țara lui Benjamin.

* Is. 21, 11. 1 Cron. 3, 69. Cap. 35, 7, 8, 9.

2. Cuvîntul Domnului i-a vorbit pe vremea lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda, în al treisprezecelea an al domniei lui,

3. și pe vremea lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, pînă la sfîrșitul anului al unsprezecelea* al lui Zedechia, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, pînă** pe vremea cînd a fost dus Ierusalimul† în robie, în luna†† a cincea.

* Cap. 21, 2. ** Cap. 36, 2. † Cap. 32, 12, 13. †† 2 Reg. 25, 8.

4. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

5. „Mai înainte ca să te fi* întocmit în pîntecele mamei tale, te** cunoșteam, și mai înainte ca să fi ieșit tu din pîntecele ei, Eu te puseseam deoparte†, și te făcusem prooroc al neamurilor.”

* Is. 49, 1, 5. ** Ezech. 20, 12, 17. 1 Ezech. 1, 12, 13. Gal. 1, 15, 16.

6. Eu am răspuns: „Ah! Doamne Dumnezeu!, vezi că eu nu știu să vorbesc, căci sînt un copil.”

* Ezech. 4, 10; 6, 12, 30. Is. 6, 8.

7. Dar Domnul mi-a zis: „Nu zice: „Sînt un copil,” căci te vei duce la toți acia la cari te vei trimite, și vei spune tot* ce-ți voi porunci.

* Num. 22, 20, 30. Mat. 28, 20.

8. Nu te teme* de ei; căci Eu sînt cu tine** ca să te scap, — zice Domnul. —

* Ezech. 2, 4; 3, 9. Yer. 17. ** Ezech. 3, 12. Deut. 31, 6, 8. Is. 1, 5. Cap. 15, 10. Fap. 18, 17. Ezech. 15, 8.

9. Apoi Domnul Și-a întins* mina, și mi-a atins gura. Și Domnul mi-a zis: „Iată, pun cuvintele Mele** în gura ta.

* Is. 4, 1. ** Is. 51, 16. Cap. 9, 14.

10. Iată*, astăzi te pun peste nea-

muri și peste împărății, ca să smulgi** și să tai, să dărîmi și să nimicești, să zidești† și să sîdești.

* 2 Reg. 19, 17. ** Cap. 38, 7. 2 Cor. 10, 4, 5.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel: „Ce vezi, Ieremie?” Eu am răspuns: „Văd un veghetor.”

12. Și Domnul mi-a zis: „Bine ai văzut; căci Eu veghez asupra Cuvîntului Meu, ca să-l împlinesc.”

13. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit a doua oară, astfel: „Ce vezi?” Eu am răspuns: „Văd un cazan* dăcînd, dinspre miază-noapte.”

* Ezech. 11, 8. 2, 24, 2.

14. „Și Domnul mi-a zis: „Dela miazănoapte* va izbucni nenorocirea peste toți locuitorii țării.

* Cap. 4, 6; 9, 1.

15. Căci iată, voi chema* toate popoarele împărățiilor dela miazănoapte, zice Domnul; ele vor veni, și își vor așeza fiecare scaunul de domnie** la intrarea porților Ierusalimului, împotriva tuturor zidurilor lui de jur împrejur, și împotriva tuturor cetăților lui Iuda.

* Cap. 5, 13; 6, 22; 18, 22; 20, 9. ** Cap. 39, 2; 43, 10.

16. Imi voi rosti judecțiile împotriva lor, din pricina întregii lor răutăți, pentru că M'au părăsit* și au adus tîmnie altor dumnezei și s'au închinat înaintea lucrării minilor lor.

* Deut. 32, 20. Cap. 17, 12.

17. Dar tu, încinge-ți coapsele*, scoală-te, și spune-le tot ce-ți voi porunci. Nu tremura** înaintea lor, ca nu cumva să te fac să tremuri înaintea lor.

* 2 Reg. 23, 30. 2 Reg. 4, 29; 5, 1. 1er. 28, 2. Luc. 12, 30. 1 Pet. 1, 12. ** Ezech. 3, 12. Yer. 8, Ezech. 2, 4.

18. Iată că în ziua aceasta te fac o cetate întărită*, un stîlp de fier și un zid de aramă, împotriva întregii țări,

Impotriva împăraților lui Iuda, impotriva căpeteniilor lui, impotriva preoților lui și impotriva poporului țării.

• Isa. 29, 7. • Cap. 6, 27; 25, 26.

19. Ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui; căci Eu* sînt cu tine, ca să te scap, zice Domnul.*

• Vers. 8.

Mustarea poporului.

21. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Du-te, și strigă la urechile cetății Ierusalimului: „Așa vorbește Domnul: „Mi-aduc aminte încă de dragostea pe care o aveai cînd erai tinăra*, de iubirea ta, cînd erai logodită, cînd Mă urmași în pustie, într'un pămînt nesămănat.

• Ezech. 16, 4, 22, 40; 23, 3, 4, 19. • Osea 2, 16. • Deut. 1, 7.

3. Atunci Israel* era închinat Domnului, era cele dinții roade** ale lui; toți cei ce mincau† din ele se făceau vinovați și venea nenorocirea peste ei, zice Domnul.“

• Ezech. 16, 4, 5. • Isa. 1, 28.

4. „Ascultați Cuvîntul Domnului, casa lui Iacov, și voi, toate familiile casei lui Israel!

5. Așa vorbește Domnul: „Ce nelegiune* au găsit părinții voștri în Mine, de s'au depărtat de Mine, și au mers după nimicuri** și au ajuns ei înșiși de nimic?

• Isa. 5, 4. • Mica 1, 2. • 2 Reg. 17, 18. • Iona 2, 8.

6. Ei n'au întrebant: „Unde este Domnul, care ne-a scos* din țara Egiptului, care ne-a povățuit prin pustie**, printr'un pămînt uscat și plin de gropi, printr'un pămînt unde domnește seceta și umbra morții, printr'un pămînt pe unde nimeni nu trece și unde nu locuiește nici un om?“

• Isa. 52, 8, 11, 12. • Osea 12, 4. • Deut. 8, 15; 22, 10.

7. „V'am adus într'o țară ca o livadă de pomi*, ca să-i mincați roadele și bunățiile; dar voi ați venit, Mi-ați spurcat** țara și Mi-ați prefăcut moștenirea într'o urlicune. • Psalm. 12, 27; 14, 7, 9. • Ezech. 6, 7, 9, 9. • Lev. 18, 25, 27, 28. • Mica 3, 25, 26. • Ps. 78, 38, 50; 108, 28. • Cap. 1, 1; 15, 10.

8. Preoții n'au întrebant: „Unde este Domnul? Păzitorii Legii* nu M'au cunoscut, păstorii sufletești Mi-au fost necredincioși, proorocii** au proorocit prin Baal, și au alergat după cei ce nu sînt de niciun† ajutor.“

• Mal. 2, 4, 7. • Rom. 2, 20. • Cap. 22, 13. • 2 Vers. 11. • Hab. 2, 20.

9. De aceea, Mă voi mai certa* cu voi, zice Domnul, și Mă voi certa cu copiii** copiilor voștri.

• Ezech. 20, 26, 36. • Mica 4, 2. • Ezech. 20, 5. • Lev. 20, 9.

10. Treceți în ostroavele Chitim, și priviți! Trimeteți la Chedar, uitați-vă bine, și vedeți dacă s'a întîmplat acolo așa ceva:

11. Și-a schimbat* vreodată un popor dumnezeii, măcarcă ei nu sînt** dumnezei? Dar poporul Meu și-a† schimbat Slava, cu ceva†† care nu este de niciun ajutor!

• Mica 1, 5. • Ps. 135, 1. • Isa. 37, 18. • Cap. 24, 20. • Ps. 106, 20. • Ezech. 1, 23. • 2 Vers. 2.

12. Mirați-vă* de așa ceva, ceruri, înflorați-vă de spaimă și de groază, zice Domnul.“

• Isa. 1, 2. • Cap. 6, 26.

13. „Căci poporul Meu a săvîrșit un îndoit păcat: M'au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii*, și și-au săpat puturi, puturi crăpate, cari nu țin apă.“

• Ps. 59, 9. • Cap. 17, 13; 18, 14. • Iona 4, 14.

14. „Este Israel un rob* cumpărat, sau fiu de rob născut în casă? „Atunci pentru ce a ajuns de pradă?“

• Ezech. 4, 23.

15. „Niște pui* de lei mugesc și strigă împotriva lui, și-i pustiesc țara; cetățile li sînt arse și fără locuitori.

• Isa. 1, 7. • Cap. 1, 2.

16. Chiar și cei din Nof și Tahpanes* îi vor zdrobi creștetul capului.

• Cap. 40, 1, 2, 3.

17. Nu ți-ai făcut* tu singur lucrul acesta pentru că ai părăsit pe Domnul, Dumnezeul tău, cînd te îndreptă** pe calea cea bună?

• Cap. 4, 18. • Deut. 22, 10.

18. Și acum, ce cauți să te duci* în Egipt, să bei apă? Nilului? Ce cauți să te duci în Asiria, să bei apa râului?

• Isa. 30, 1, 2. • Isa. 32, 9.

19. Tu singur te pedepsești cu răutatea* ta și tu singur te lovești cu necredincioșia ta, și vei ști și vei vedea ce rău și amar este să părăsești pe Domnul, Dumnezeul tău, și să n'ai nici o frică de Mine, zice Domnul, Dumnezeul ostiilor.“

• Isa. 3, 9. • Osea 5, 9.

20. „De mult ți-ai sfărîmat jugul, ți-ai rupt legăturile, și ai* zis: „Nu mai vreau să slujesc ca un rob!“ Căci pe orice deal* înalt și supt orice copac verde, te-ai întins ca o† curvă.

• Ezech. 12, 8. • Isa. 24, 18. • Judec. 10, 16. • 1 Sam. 12, 10.

• Deut. 12, 2. • Isa. 37, 3, 7. • Cap. 2, 8. • † Ezech. 16, 15, 18.

21. Te sîldisem ca o vie minunată* și de cel mai bun soi: cum te-ai schimbat și te-ai prefăcut într'o coardă** de viță sălbatică?

• Ezech. 16, 17.

• Ps. 64, 2; 68, 8. • Isa. 5, 1, etc.; 60, 21. • Mal. 2, 20. • Marc. 12, 1.

• Luc. 20, 9. • Deut. 32, 33. • Isa. 1, 23; 5, 4.

22. Chiar dacă te-ai spăla cu sîlîtră*, chiar dacă ai da cu multă sodă,

nelegiuirea²² ta tot ar rămânea scrisă înaintea Mea, zice Domnul, Dumnezeu.²³

²² Lev. 19, 30. ²³ Deut. 32, 34, 37-38, 37. Osea 12, 13.

23. „Cum²⁴ poți să zici: „Nu m'am spurcat, și nu m'am dus după Baali²⁵”? Privește-ti urma pașilor în vale²⁶, și vezi ce ai făcut, drumaderă²⁷! Iute la mers și care bați drumurile și le încredințezi!

²⁴ Prov. 20, 25. ²⁵ Cap. 1, 21. ²⁶ 1 Ier. 20, 6-8. Cap. 24, 8.

24. Măgăriță sălbatică, deprinsă cu pustia, care gășie în aprinderea patimei ei, cine o va împiedeca să-și facă pofta? Toți cei ce o caută n'au nevoie să se ostenească: o găsec în luna ei.

25. Nu te lăsa cu picioarele goale, nu-ți ușa gîtlejul de sete! Dar²⁸ tu zici: „Degeaba, nu! Căci iubesc dumnezei²⁹ străini, și vreau să merg după ei.”

²⁸ Cap. 15, 12. ²⁹ Deut. 32, 17. Cap. 8, 19.

26. Cum rămîne uluit un hoț cînd este prins, așa de uluiți vor rămîne cei din casa lui Israel, ei, împărașii lor, căpeteniile lor, preoții lor și proorocii lor.

27. Ei zic lemnului: „Tu ești tatăl meu!” Și pietrei: „Tu mi-ai dat viața!” Căci ei își întorc spatele și nu se uită la Mine. Dar cînd sînt în nenorocire³⁰, zic: „Scală-Te și scapă-mă!”

³⁰ Ier. 18, 10. Ps. 72, 24. Isa. 26, 16.

28. Unde sînt³¹ dumnezeii tăi, pe cari ți-i ai făcut? Să se scoale ei, dacă pot să te scape³² în vremea nenorocirii! Căci cîte³³ cetăți ai, alții dumnezei ai, luda³⁴!

³¹ Deut. 32, 37. Ier. 18, 14. ³² Isa. 43, 30. ³³ Cap. 11, 18.

29. „Pentruce vă³⁵ certați cu Mine? Toți Mi-ați fost necredincioși, zice Domnul.”

³⁵ Vers. 23, 26.

30. „Degeaba v'am lovit³⁶ copiii; n'au luat seama la certare; sabia voastră a mîncat³⁷ pe proorocii voștri, ca un leu simicilor.”

31. O, neam rău de oameni, uitați-vă bine la Cuvîntul Domnului, care zice: „Am fost Eu o pustie³⁸ pentru Israel, sau o țară plină de întunecare beznă? Pentruce zice atunci poporul Meu: „Sîntem slobozi³⁹, nu voim⁴⁰ să ne întorcem la Tine?”

³⁸ Vers. 5. ³⁹ Ps. 12, 4. ⁴⁰ Deut. 32, 35.

32. Iși uită fata picioarele, sau mîreasa brîul? Dar poporul Meu M'a uitat⁴¹ de zile fără număr.

⁴¹ Ps. 108, 31. Cap. 15, 28. Osea 8, 14.

33. Ce bine ești să-ți întocmești căile cînd este vorba să cauți ce iubești! Chiar și la neleguire te deprinzi.

34. Pînă și pe poalele hainei tale se află sîngele sărmanilor⁴² nevinovați, pe cari nu i-ai prins făcînd nicio spargere.

⁴² Ps. 126, 36. Cap. 19, 4.

35. Și cu toate acestea⁴³, tu zici: „Da, sînt nevinovați! Să se întorcă acum minia Lui dela mine!” Iată⁴⁴, Mă vei certa cu tine, pentrucă⁴⁵ zici: „N'am păcătuit!”

⁴³ Vers. 23, 26. ⁴⁴ Vers. 5. ⁴⁵ Prov. 20, 18. 1 Ier. 1, 8, 10.

36. Pentruce⁴⁶ ațita grabă ai să-ți schimbi drumul? Din Egipt îți va veni rușinea⁴⁷, cum⁴⁸ ți-a venit și din Asiria!

⁴⁶ Vers. 18. Cap. 31, 22. Osea 8, 12; 12, 1.

⁴⁷ Isa. 30, 3. Cap. 37, 7. ⁴⁸ Osea 20, 18, 20, 21.

37. Tot deacolo vei ieși, cu minile⁴⁹ pe cap; căci Domnul leapădă pe acia în cari te încrezi, și nu vei izbûti cu ei.

⁴⁹ 2 Sam. 15, 19.

31. „El zice: „Cînd se desparte un bărbat de nevastă-sa, pe care o părăsește, și ea ajunge nevasta altuia, se mai întoarce⁵⁰ bărbatul acesta la ea? N'ar fi chiar și țara⁵¹ aceea spurcată⁵² și tu, ai curvit⁵³ cu mulți ibovnici, și să⁵⁴ te întorci iarăși la Mine? — zice Domnul.”

⁵⁰ Deut. 24, 4. ⁵¹ Cap. 2, 7. ⁵² Cap. 2, 30. Ezech. 16, 26, 29, 30. ⁵³ Cap. 4, 1. Ezech. 1, 5.

2. „Ridică-ți ochii spre înălțimi⁵⁵, și privește: unde n'ai curvit? Te țineai⁵⁶ la drumuri, ca Arabul în pustie, și ai spurcat⁵⁷ țara prin curviile tale și ai răutatea⁵⁸ tă!

⁵⁵ Deut. 32, 8. Cap. 2, 30. ⁵⁶ Psal. 28, 14.

⁵⁷ Prov. 20, 28. Ezech. 16, 24, 25. ⁵⁸ Cap. 2, 7. Vers. 9.

3. Măcar că ploile au fost oprite⁵⁹, și ploaia de primăvară a lipsit, totuși tu ți-ai păstrat fruntea de curvă⁶⁰, și n'ai vrut să ai rușine!

⁵⁹ Lev. 26, 18. Deut. 28, 23, 24.

⁶⁰ Cap. 9, 22; 14, 4. ⁶¹ Cap. 9, 8; 9, 10; 9, 12. Ezech. 9, 7. 1 Ier. 2, 6.

4. Acum, nu-l așa? strigi la Mine: „Tată! Tu ai fost⁶¹ Prietenul tinereții⁶² mele!”

⁶¹ Prov. 2, 17. ⁶² Cap. 2, 2. Osea 8, 13.

5. Iși va ținea El minia⁶³ pe vecie? „O va păstra El todeauna?” Iată, așa ai vorbit, și totuși ai făcut lucruri nelegiuite, cît ai putut!

⁶³ Ps. 77, 1, etc.; 108, 3. Isa. 57, 18. Vers. 18.

Indemnuri la pocînîă.

6. „Domnul mi-a zis, pe vremea împăratului Iosia: „Ai văzut ce a făcut necredincioșii⁶⁴ Israel? S'a dus⁶⁵ pe orice munte înalt și supt orice copac verde, și a curvit acolo.

⁶⁴ Vers. 31, 34. Cap. 1, 24. ⁶⁵ Cap. 2, 30.

7. Eu ziceam că dupăce a făcut⁶⁶ toate aceste lucruri, se va întoarce la Mi-

ne. Dar nu s'a întors. Și sora¹ ei, vicleana Iuda, a fost martoră la aceasta.

¹ 2 Reg. 17, 15. ² Ezech. 16, 45; 20, 2, 4.

8. Și cu toate că a¹ văzut că M'am despărțit² de necredincioasa Israel, din pricina tuturor precăruirilor ei, și i-am dat cartea ei de despărțenie, totuș sora-sa, vicleana ț luda, nu s'a temut, ci s'a dus să curvească la fel.

¹ Ezech. 23, 2. ² 2 Reg. 17, 15. ³ Ezech. 23, 17, etc.

9. Și astfel, prin necurăția ei strigătoare, Israel a spurcat¹ țara, a precăruit cu piatra² și lemnul.

¹ Cap. 2, 7. Vers. 2. ² Cap. 2, 27.

10. Cu toate acestea, vicleana Iuda, sora ei, nu s'a întors la Mine din toată inima¹ ei, ci cu prefăcătorie, zice Domnului.²

¹ 2 Cor. 14, 20. Osea 7, 14.

11. Domnul mi-a zis: „Necredincioasa Israel pare nevinovată față de vicleana¹ Iuda.”

¹ Ezech. 16, 51; 20, 12.

12. Du-te de strigă aceste cuvinte spre miazănoapte¹, și zi: „Întoarce-te, necredincioasa Israel, zice Domnul.”

„Nu voi arunca o privire întunecoasă împotriva voastră, căci sînt² milostiv, zice Domnul, și nu țin minte pe vecie.”

¹ 2 Reg. 17, 4. ² Ps. 103, 10; 100, 4. 2. Vers. 2.

13. Recunoaște-ți¹ numai nelegiuirea, recunoaște că ai fost necredincioasă Domnului, Dumnezeului tău, că ai alergat² încoace și încolo la dumnezei străini ț, supt orice copac³ verde, și că n'ai ascultat glasul Meu, zice Domnul.⁴

¹ Lev. 26, 40, etc. Deut. 32, 1, 2, etc. Prov. 28, 13. ² Vers. 2. Ezech. 16, 16, 24, 25. ³ Cap. 2, 22. ⁴ Deut. 12, 2.

14. „Întoarceți-vă, copii răzvrătiți, zice Domnul; căci¹ Eu sînt Stăpînul vostru. Eu vă voi lua, pe unul² dintr-o cetate, pe doi dintr-o familie, și vă voi aduce înapoi în Sion.

¹ Cap. 31, 32. Osea 2, 15, 20. ² Rom. 11, 1.

15. Vă voi da păstori¹ după inima Mea, și vă voi paște² cu pricepere și cu înțelepciune.

¹ Cap. 23, 4. Ezech. 34, 23. Ezech. 4, 11. ² Psal. 20, 28.

16. Cînd vă veți înmulți și veți crește în țară, în zilele acelea, zice Domnul, nu se va mai vorbi de chivotul legămîntului Domnului, și nu-i va mai veni nimănui¹ în gînd, nu-și vor mai aduce aminte de el, nu-i vor mai simți lipsa, și nici nu vor mai face altul.

¹ Isa. 55, 17.

17. În vremea aceea, Ierusalimul se va numi scaunul de domnie al Domnului; toate neamurile se vor strînge la Ierusalim, în¹ Numele Domnului, și

nu vor mai urma pornirile inimii² lor rele.

¹ Isa. 60, 3. ² Cap. 12, 4.

18. În zilele acelea, casa¹ lui Iuda va umbla cu casa lui Israel și vor veni împreună din țara dela miazănoapte², în țara ț pe care am dat-o în stăpînire părinților voștri.

¹ Isa. 11, 10. Ezech. 37, 16—23. Osea 1, 11. ² Vers. 12. Cap. 22, 8. ³ 2 Aduca 9, 15.

19. Eu ziceam: „Cum să te pun printre copiii Mei, și să-ți dau o țară plăcută¹, o moștenire, podoabă între podoabele neamurilor? Mă gindeam că Mă vei chema: „Tată!”² Și nu te vei mai abate dela Mine.”

¹ Ps. 105, 24. Ezech. 20, 8. Dan. 9, 2; 11, 14, 41, 45. ² Isa. 63, 16.

20. Dar, cum este necredincioasă iubitelui său o femeie, așa M-ați fost necredincioși¹ voi, casa lui Israel, zice Domnul!²

¹ Isa. 48, 8. Cap. 2, 11.

21. „Un vuleț se aude pe înălțimi¹: sînt plîsetele și rugămintile de iertare ale copilor lui Israel; căci și-au sucit calea, și au uitat pe Domnul, Dumnezeul lor.”

¹ Isa. 55, 2.

22. „Întoarceți-vă¹, copii răzvrătiți, și vă voi ierta² abaterile.” — „Iată-ne, venim la Tine, căci Tu ești Domnul, Dumnezeul nostru.”

¹ Vers. 14. Osea 14, 1. ² Osea 2, 1; 14, 4.

23. „În adevăr¹, zădărnice se așteaptă mintuire dela dealuri și dela mulțimea munților; în adevăr, în² Domnul, Dumnezeul nostru, este mintuirea lui Israel.”

¹ Ps. 124, 1, 2. ² Ps. 2, 2.

24. Idolii, dimpotrivă¹, au mîncat rodul muncii părinților noștri, din tinereța noastră, oile și boii lor, fiii și fiicele lor.

¹ Cap. 11, 13. Osea 9, 20.

25. Să ne culcăm în rușinea noastră, și să ne învelim cu ocară noastră, căci am păcătuit¹ împotriva Domnului, Dumnezeului nostru, noi și părinții noștri, din tinereța noastră și pînă în ziua de azi, și n'am ascultat² glasul Domnului, Dumnezeului nostru.³

¹ Rom. 9, 7. ² Cap. 22, 21.

4 1. „Israel, de te vei întoarce, dacă te vei întoarce¹ la Mine, zice Domnul, dacă vei scoate uriciunile tale dinaintea Mea, nu vei mai răciți.”

¹ Cap. 3, 1, 20. Joel 2, 12.

2. Dacă¹ vei jura: „Viu este Domnul!” cu adevăr², cu neprihănire și cu dreptate, atunci neamurile ț vor fi binecuvîntate în El, și se vor fîli ț cu El.

¹ Deut. 10, 20. Isa. 45, 23; 46, 25. Cap. 2, 7. ² Isa. 45, 1. Ezech. 16, 8. ³ Psal. 22, 15. Ps. 72, 17. Gal. 3, 8. ⁴ Isa. 45, 20. ⁵ Gen. 1, 21.

3. „Căci așa vorbește Domnul către

oamenii din Iuda și din Ierusalim:
„Deștealăți-vă” un ogor nou, și nu
sămănați între” spini!

* Osea 10, 12. ** Mat. 13, 7, 23.

4. Tăiați-vă împrejur” pentru Domnul, tăiați-vă împrejur inimile, oamenii lui Iuda și locuitorii ai Ierusalimului, ca nu cumva să izbucnească minia Mea ca un foc, și să se aprindă, fără să se poată stinge, din pricina răutății faptelor voastre!”

* Deut. 32, 12; 30, 4. Cap. 9, 26; Rom. 1, 26, 28. Col. 3, 11.

O avertisire străină.

5. „Dați de știre în Iuda, vestiți la Ierusalim, și spuneți: „Sunăți din trimbiță în țară!” „Strigați în gura mare, și ziceți: „Stringeți-vă” și haidem în cetățile întărite!”

* Cap. 9, 14.

6. „Înălțați un steag spre Sion, fugiți și nu vă opriți! Căci dela miază-noapte” aduc nenorocirea și un mare prăpăd.

* Cap. 1, 13, 14, 15; 4, 1, 26.

7. Leul se aruncă” din tufarul său, nimicitorul” neamurilor la pornit, și-a părăsit locul, ca să-ți pustiască țara, să-ți dărime cetățile, și nimeni să nu mai locuiască în ele.

* 2 Reg. 24, 1. Cap. 5, 8. Deut. 1, 4. ** Cap. 26, 9. 1 Isa. 1, 7. Cap. 3, 18.

8. De aceea, acoperiți-vă” cu saci, plângeți și gemeți; căci minia aprinsă a Domnului nu se abate dela noi.

* Isa. 22, 12. Cap. 4, 26.

9. „În ziua aceea, zice Domnul, împăratul și căpeteniile lui vor pierde inima, preoții vor rămânea încremețiți, și proorocii uimiți.

10. „Eu am zis: „Ah! Doamne, Dumnezeu! Ai înșelat” în adevăr pe poporul acesta și Ierusalimul, cînd” ai zis: „Veți avea pace!” Și totuși sabia le amenință viața.

* Ezech. 14, 9. 2 Tim. 3, 12. ** Cap. 5, 23; 14, 18.

11. În vremea aceea, se va zice popoului acestuia și Ierusalimului: „Un vînt” arzător suflă din locurile înalte ale pustiei pe drumul filicei popoului Meu, nu ca să vinture nici ca să curețe grîul.

* Cap. 41, 1. Ezech. 11, 17. Osea 12, 12.

12. Ci un vînt năpraznic vine de acolo pînă la Mine! Acum le voi” rosti hotărîrea!”

* Cap. 1, 18.

13. „Iată, nimicitorul înaintează ca norii; cărările lui” sînt ca un vârtej, caii” lui sînt mai ușori decît vulturii.”

„Vai de noi, căci sîntem prăpădiți!” —

* Isa. 5, 28. ** Deut. 28, 48. Ps. 124, 6. Osea 1, 1. Hab. 1, 8.

14. „Curățește-ți inima” de rău, Ierusalime, ca să fii mintuit! Pînă cînd

vei păstra gînduri nelegiuite în inima ta?”

* Isa. 1, 18. Ier. 4, 8.

15. „Căci un glas care pornește dela Dan” și vestește nenorocirea, o vestește dela muntele lui Efraim.

* Cap. 5, 14.

16. „Spuneți lucrul acesta neamurilor, faceți-l cunoscut Ierusalimului. „Vin niște impresurători dintr-o țară” depărtată, și strigă împotriva cetăților lui Iuda.

* Cap. 5, 15.

17. Ca cei ce păzesc un ogor”, ei înconjoară Ierusalimul, căci s’a răzvrătit împotriva Mea, zice Domnul.”

* 2 Reg. 25, 1, 4.

18. „Acesta este rodul căilor și faptelor tale”, este vina răutății tale, dacă este așa de amar, și te pătrunde pînă la inimă.”

* Ps. 107, 17. Isa. 30, 1. Cap. 3, 17, 18.

19. „Măruntaiele” mele! Măruntaiele mele! Cum mă doare înăuntrul inimii mele! Imi bate inima, nu pot să tac! Căci auzi, suflați, sunetul trimbiței, și strigătul de război.

* Isa. 31, 4; 18, 13; 22, 3; 22, 4. Cap. 9, 1, 15. Ezech. 27, 42.

20. Se vestește dărîmarea” peste dărîmarea, căci toată țara este pustie; colibe” imi sînt pustiite deodată, și corturile într-o clipă!

* Ps. 42, 7. Ezech. 7, 26. ** Cap. 25, 26.

21. Pînă cînd voi vedea steagul filăind, și voi auzi sunetul trimbiței?”

22. „Căci poporul Meu este nebun, nu Mă cunoaște; sînt niște copii fără minte și lipsiți de pricepere; sînt meșteri” să facă răul, dar nu știu să facă binele.”

* Rom. 11, 25.

23. „Mă uit la pămînt”, și iată că este pustiu” și gol; mă uit la ceruri, și lumina lor a pierit!”

* Isa. 24, 18. ** Ps. 124.

24. Mă uit” la munți, și iată că sînt zguduiți; și toate dealurile se clatină!

* Isa. 3, 25. Ezech. 26, 20.

25. Mă uit, și iată că nu este niciun om; și toate păsările cerurilor” au fugit!

* Ps. 124.

26. Mă uit, și iată, Carmelul este un pustiu; și toate cetățile sale sînt nimicite înaintea Domnului, și înaintea miniei Lui aprinse!”

27. „Căci apa vorbește Domnul: „Toată țara va fi pustie; dar nu o voi nimici” de tot.

* Cap. 5, 12, 13; 26, 11; 48, 26.

28. Din pricina aceasta, țara” este în jale, și cerurile” sus sînt întunecate; căci Eu am zis, am hotărît lucrul acesta, și nu-Mi pare rău” de el, nu Mă voi întoarce.”

* Osea 4, 6. ** Isa. 4, 32; 55, 6. 1 Tim. 22, 12. Cap. 7, 12.

29. „La vuietul călăreșilor și arcașilor, toate cetățile fug; se ascund în păduri și se suie pe stînci; toate cetățile sînt părăsite, nu mai au locuitori.

30. Și tu, pustiito, ce vei face? Te vei îmbrăca în cîrmă, te vei împodobi cu podoabe de aur, îți vei sulimenei* ochii; dar degeaba te vei înfrumuseța: ibovnicii tăi** te disprețuiesc, și vor să-ți ia viața.

* Reg. 1, 20. Ezei. 23, 40. ** Cap. 20, 20, 21. Psa. 1, 15, 16.

31. Căci Eu aud niște tipete ca ale unei femei în chinurile nașterii, tipete de durere ca la cea dintîi facere. Este glasul fiicei Sionului, care suspină și întinde* minile, zicînd: „Nenorocita de mine! Mor din pricina ucigașilor!”

* Isa. 1, 15. Psa. 1, 17.

51. „Cutețerați ulițele Ierusalimului, uitați-vă, întrebați și căutați* în piețe, dacă se găsește un om, dacă** este vreunul care să înfăptuiască ce este drept, care să se țină de adevăr, și voi ierta Ierusalimul.

* Ezei. 20, 20. ** Psa. 18, 20, etc. Ps. 12, 1. + Psa. 18, 20.

2. Chiar cînd* zic: „Viu** este Domnul!” ei jură* strîmb.

* Ps. 1, 18. ** Cap. 4, 2. + Cap. 7, 8.

3. „Doamne, nu văd ochii Tăi* adevărul? Tu-i lovești** și ei nu sînt nimic; îi nimicești, și nu vor să ia în-văștătură; iau o înfățișare mai tare de cît stîlca, nu vorf să se întoarcă la Tine.”

* 2 Cron. 16, 9. ** Isa. 1, 5; 9, 15. Cap. 5, 20. + Cap. 7, 20. Tel. 3, 5.

4. „Eu ziceam: „Numai cei mici sînt apă; ei lucrează fără minte, pentru că nu cunosc” calea Domnului, Legea Dumnezeului lor!

* Cap. 8, 7.

5. Mă voi duce deci la cei mari, și le voi vorbi; căci ei* cunosc calea Domnului, Legea Dumnezeului lor!”

„Dar toți au sfărîmat** jugul, și au rupt legăturile.

* Mic. 1, 1. ** Ps. 2, 3.

6. De aceea îi omoară leul* din pădure, și-i nimicește lupul** din pustie. Stă la pîndă pardosul† înaintea cetăților lor: toți cei ce vor ieși din ele vor fi sfîșiați; căci fărâdelegile lor sînt multe, abaterile lor s'au înmulțit!”

* Cap. 4, 7. ** Ps. 104, 20. Hab. 1, 8. Tel. 3, 5. + Gen. 22, 7.

7. „Cum să te iert? — zice Domnul — Copiii tăi M'au părăsit, și jură* pe dumnezei cari** n'au ființă. Și după ce le-am primit† jurămintele, se dedau la prăcucit, și aleargă cu grămadă în casa curvei!

* Isa. 28, 7. Tel. 1, 8. ** Deut. 32, 21. Gal. 4, 8. † Deut. 32, 32.

8. Ca niște cal* bine hrăniți, cari aleargă încoace și încolo, fiecare nechează** după nevasta aproapelui său.”

* Ezei. 23, 18. ** Cap. 10, 27.

9. „Să* nu pedepsesc Eu aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbum Eu** pe un asemenea popor?”

* Vers. 20. Cap. 3, 8. ** Cap. 44, 26.

10. „Suiți-vă* pe zidurile ei și dărîmați, dar** nu nimiciți de tot! Luați-i butucii acestia, căci nu sînt ai Domnului!”

* Cap. 30, 8. ** Cap. 4, 27. Vers. 10.

11. Căci casa* lui Israel și casa lui Iuda Mi-au fost necredincioase, zice Domnul.”

* Cap. 3, 20.

12. „Ei tăgăduiesc* pe Domnul și zic: „Nu** este El! Și nu† va veni nenorocirea peste noi; nu vom vedea nici sabia nici foamea.”

* 2 Cron. 18, 16. Cap. 4, 10. ** Isa. 28, 15. † Cap. 14, 22.

13. Proorocii sînt vînt, și nu Dumnezeu vorbește în ei. Apă să li se facă și lor!”

14. „Deaceia apă vorbește Domnul, Dumnezeul oștirilor: „Pentru că ați zis lucrul acesta, iată*, Cuvîntul Meu îl fac foc în gura ta, și poporul acesta lemne, ca să-i ardă focul acesta.”

* Cap. 1, 8.

15. Iată, aduc de departe un neam împotriva voastră, casă a lui Israel, — zice Domnul — un neam* tare, un neam** străvechi, un neam a cărui limbă n'o cunoști, și ale cărui vorbe nu le pricepi.

* Deut. 28, 48. Isa. 4, 20. Cap. 1, 10; 4, 22. ** Isa. 28, 5. Cap. 4, 10.

16. Tolba lui cu săgeți este ca un mormînt deschis; toți sînt niște vițeji.

17. El îți va minca secerișul* și pâinea, îți va minca filii și fiecele, îți va minca oile și boii, îți va minca via și smochinul; și îți va trece prin sabie cetățile întărite, în cari te încrezi.

* Lev. 26, 16. Deut. 28, 22, 26.

18. Dar, și în zilele acelea, zice Domnul, — nu vă voi nimici* de tot.

* Cap. 4, 27.

19. Dacă veți întreba atunci: „Pentru ce* ne-a făcut toate acestea Domnul, Dumnezeul nostru?” „Apă le vei răspunde: „După cum voi M'ași părăsit† și ați slujit unor dumnezei străini în țara voastră, tot așa, acum veți sluji† unor străini într-o țară care nu este a voastră!”

* Deut. 28, 24, etc. † Reg. 3, 8; 9. Cap. 20, 22; 44, 19. ** Cap. 3, 13. † Deut. 28, 48.

20. „Spuneți lucrul acesta casei lui Iacov, vestiți-l în Iuda, și ziceți:

21. „Ascultați lucrul acesta, popor*

fără minte, și fără inimă, care are ochi și nu vede, urechi și n'auze! * Isa. 6, 9, Ezech. 12, 1, Mat. 13, 14, Marc. 13, 40, Psal. 115, 5, Rom. 11, 8.

22. „Nu voîți să vă temeți” de Mine, zice Domnul, nu voîți să tremurați înaintea Mea? Eu am pus măriile” ca hotar nisipul, hotar vecinic, pe care nu trebuie să-l treacă. Și chiar dacă valorile ei se infurie, totuși sint neputincioase; urlă, dar nu-l trec.

* Apoc. 18, 4. ** Ier. 18, 16; 26, 16, 11. Ps. 104, 8. Prov. 8, 26.

23. Poporul acesta însă are o inimă dirză și răzvrătită; se răscoală, și pleacă,

24. și nu zic în inima lor: „Să ne temem de Domnul, Dumnezeuul nostru, care dă ploaie” la vreme, ploaie timpurie” și tirzie, și ne păstrează țărâșlămiile hotărâte pentru secerie.

* Ps. 107, 8, Cap. 14, 21. Mat. 24, 26, Psal. 14, 17. ** Deut. 11, 14. Ier. 5, 28. † Ps. 8, 28.

25. „Din pricina nelegiuirilor voastre” n'au loc aceste orînduiri, păcatele voastre vă lipsesc de aceste bunătați.

* Cap. 3, 1.

26. Căci în poporul Meu sint oameni răi; ei pîndesc” ca păsărarul care întinde lațuri, întind curse, și prind oameni.

* Prov. 1, 31, 17, 26. Mat. 1, 13.

27. Cum se umple o colivie de păsări, așa se umplu casele lor prin viclenie; așa ajung ei puternici și bojași.

28. Se îngrășă”, lucesc de grăsimă; întrec orice măsură în rău, nu apără pricina”, pricina orfanului, ca să le meargă bine, au fac dreptate celor lipsiți.

* Deut. 10, 18. ** Isa. 1, 23. Ezech. 7, 10. † Ier. 18, 6. Ps. 78, 12. Cap. 18, 1.

29. „Să nu pedepsesc” Eu aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbum Eu pe un asemenea popor?”

* Ysa. 6, Mat. 9, 8.

30. „Grozave lucruri, uricioase” lucruri se fac în țară.

* Cap. 20, 14. Osea 9, 10.

31. Proorocii proorocesc neadevăruri, preoții stăpînesc cu ajutorul lor, și poporul Meu li plac” aceste lucruri. Dar ce veți face la urmă?

* Cap. 14, 14; 23, 26, 28. Ezech. 13, 6. ** Mic. 3, 11.

6 1. „Fugiți, copii ai lui Beniamin, fugiți din mijlocul Ierusalimului, sunați din trâmbiță la Tecoa, ridicați un semn la Bet-Hacherem!” Căci dela miez-de-noapte se vede venind o nenorocire” și un mare prăpăd.

* Zec. 1, 14. ** Cap. 1, 14; 4, 8.

2. Pe frumoasa și supțirica fiică a Sionului, o nimicesc!

3. La ea vin păstorii cu turmele lor, își întind corturile” în jurul ei, și își pase fiecare partea lui.”

* 2 Reg. 20, 1, 4. Cap. 4, 17.

4. „Pregătiți-vă” s'o bateți! Haidem! Să ne suim ziua nameaza” mare!”... Vai de noi, căci ziua scade, și umbrele de seară se lungesc.”

* Cap. 31, 27. Ier. 2, 9. ** Cap. 18, 8.

5. Haidem să ne suim noaptea! Și să-i dărîmăm casele împărătești!”

6. „Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „Tăiați copaci, și ridicați șanțuri împotriva Ierusalimului! Aceasta este cetatea care trebuie pedepsită; căci în mijlocul ei este numai apăsare.

7. Cum țîșnesc apele dintr'o fîștină”, așa țîșnesc răutățile ei din ea; nu se aude în ea decît silnicie” și prăpăd; durerea și rănile lui izbesc fără curmare privirile.

* Isa. 17, 20. ** Ps. 26, 9, 16, 11. Cap. 20, 8. Ezech. 7, 11, 26.

8. Ia învățătură, Ierusalime, ca nu cumva să Mă depărtez” de tine, și să fac din tine un pustiu, o țară nelocuită!”

* Ezech. 28, 18. Osea 9, 12.

9. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Vor culege rămășițele lui Israel cum se culeg ciorchinile rămase dintr'o vie. Puneți din nou mina pe ea, ca și cu legătura pe mîlădițe.”

10. „Cui să vorbesc, și pe cine să las martor ca să m'asculte?” Urechea lor” este netăiată împrejur, și nu sint în stare să ia aminte. Iată”, Cuvîntul Domnului este o ocară pentru ei, și nu le place de el.

* Cap. 7, 26. Psal. 7, 31. Ezech. 4, 12. ** Cap. 20, 8.

11. Eu sint așa de plin” de minia Domnului, că n'o pot opri.” — „Toarnă-o peste” copilul de pe uliță, și peste adunările tinerilor. Căci și bărbatul și nevasta vor fi prinși, și bătrînul și cel încărcat de zile.

* Cap. 20, 8. ** Cap. 9, 21.

12. Casele” lor vor trece în stăpînirea altora, ogoarele și nevestele lor deasemenea, cînd îmi voi întinde mina asupra locuitorilor țării, zice Domnul.”

* Deut. 28, 25. Cap. 9, 26.

13. „Căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toți sint lacomi de” cîștig; dela prooroc pînă la preot, toți înșală.

* Isa. 58, 11. Cap. 4, 10; 14, 18; 29, 11. Mic. 3, 8, 11.

14. Leagă în chip ușuratic” rana fiicei poporului Meu, zicînd”: „Pace! Pace!” Și totuș nu este pace!

* Cap. 8, 11. Ezech. 18, 20. ** Cap. 4, 10; 14, 18; 29, 17.

15. Sint dați de rușine”, căci săvîșesc uriciuni; și totuș nu roșesc, și nu

știu de rușine. De aceea vor cădea împreună cu ceace cad, vor fi răsturnați, când îi voi pedepsi, zice Domnul.”

* Cap. 5, 9; 6, 13.

16. Așa vorbește Domnul: „Stați în drumuri, uitați-vă, și întrebați cari sînt cărările cele vechi”, care este calea cea bună: umblați pe ea, și veți găsi” odihnă pentru sufletele voastre!” Dar ei răspund: „Nu vrem să umblăm pe ele!”

17. „Am pus niște străjeri peste voi: Fiți cu luare aminte la sunetul trâmbiței!” Dar ei răspund: „Nu vrem să fim cu luare aminte!”

* Isa. 21, 11; Jer. 1, 1. Cap. 25, 4. Ezech. 3, 17. Hab. 2, 1.

18. „Deaceia, ascultați, neamuri, și Juauți seama la ce li se va întîmpla, a-dunare a popoarelor!

19. Ascultă” și tu, pămîntule! Iată, voi aduce peste poporul acesta o nenorocire, care va fi rodul” gîndurilor lui; căci m’au luat aminte la cuvintele Mele, și au nesocotit Legea Mea.

* Isa. 1, 2. ** Prov. 1, 21.

20. Ce nevoie am” Eu de familia care vine din Seba”, de trestia mirositoare dintr’o țară depărtată? Arderile Ț voastre de tot nu-Mi plac, și jertfele voastre nu-Mi sînt plăcute.”

21. Deaceia, așa vorbește Domnul: „Iată, voi pune înaintea poporului acestuia niște pietre de poticnire, de cari se vor lovi împreună părinții și fiii, vecinii și prietenii, și vor pieri.”

22. „Așa vorbește Domnul: „Iată că vine un popor din țara dela miază-noapte”, un neam mare se ridică dela marginile pămîntului.

* Cap. 1, 14; 5, 13; 10, 22; 50, 41, 42, 43.

23. Ei poartă arc și sulită; sînt cumpiliți și fără milă; glasul lor urlă ca” marea; sînt călări pe cai, și gata de luptă ca un om pregătit de război, împotriva ta, fiica Sionului!”

24. La vîlcutul apropierii lor, minile ni se slăbesc, ne apucă groaza”, ca durerea unei femei care naște.”

* Cap. 4, 31; 13, 22; 40, 24; 50, 43.

25. „Nu ieșiți în ogoare, și nu mergeți pe drumuri! Căci acolo este sabia vrăjmașului, răspîndind spaima de jur împrejur!

26. Fiica poporului meu, acopere-te cu un sac” și tăvălește-te” în cenușă, jălește-te Ț ca după singurul tău fiu, varsă lacrimi, lacrimi amare! Căci pe neașteptate vine pustiitorul peste noi.”

* Cap. 6, 5. ** Cap. 20, 34. Mic. 1, 15. Ț Ezech. 23, 18.

27. „Te pusesem de pază” peste poporul Meu, ca o cetățiuă, ca să le cunoști și să le cercetezi calea.

* Cap. 1, 18; 15, 20.

28. Toți sînt niște” răzvrătiți, niște birfitori”, aramă Ț și fer, toți sînt niște stricați.

29. Foalele ard, plumbul este topit de foc; degeaba curățesc, căci zgura nu se deslipește.”

30. „De aceea se vor numi argint” lepădat, căci Domnul l-a lepădat.”

* Isa. 1, 22.

Mastrări și amenințări.

71. Iată cuvîntul vorbit lui Ieremia din partea” Domnului: *

2. „Șezi la poarta Casei Domnului, vestește acolo cuvîntul acesta, și spune: „Ascultați Cuvîntul Domnului, toți bărbații lui Iuda, cari intrați pe aceste porți, ca să vă închinați înaintea Domnului!”

3. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Indreptați-vă căile” și faptele, și vă voi lăsa să locuiți în locul acesta.”

4. Nu vă hrăniți” cu nădejdi înșelătoare, zicînd: „Acesta este Templul Domnului, Templul Domnului, Templul Domnului!”

5. „Căci numai dacă vă veți indrepta căile și faptele, dacă veți înfăptui dreptatea” unui față de alții,

6. dacă nu veți asupri pe străin, pe orfan și pe văduvă, dacă nu veți vărsa sînge nevinova! în locul acesta, și dacă nu veți merge” după alți dumnezei, spre nenorocirea voastră,

* Deut. 4, 14, 15; 5, 29; 11, 28. Cap. 13, 18.

7. numai așa” vă voi lăsa să locuiți în locul acesta, în țara” pe care am dat-o părinților voștri, din vecinicie în vecinicie.

8. Dar iată că voi vă hrăniți” cu nădejdi înșelătoare”, cari nu slujesc la nimic.

9. Cum? Furați”, ucideți, precurviți, jurați strîmb, aduceți tămăle lui Baal, mergeți după alți dumnezei” pe cari nu-i cunoașteți!...

10. Și apoi veniți” să vă înfățișați înaintea Mea, în Casa aceasta peste care este chemat Numele Meu” și ziceți: „Sîntem izbăviți!”... ca iarăși să faceți toate aceste urlicuri!

* Ezech. 23, 20. ** Vers. 21, 24, 30. Cap. 23, 34; 34, 12.

11. „Este Casa aceasta” peste care

este chemat Numele Meu, o peșteră²² de tihlari înaintea voastră?²³ „Eu însumi văd lucrul acesta, zice Domnul!”

²² Isa. 56. 7. ²³ Mat. 21. 12. Marc. 11. 12. Luc. 19. 46.

12. „Duceți-vă dar la locul²⁴ care-Mi fusese închinat la Silo, unde²⁵ pusesem să locuiască odinioară Numele Meu, și vedeți ce i-am făcut²⁶ și din pricina răutății poporului Meu Israel!”

²⁴ Gen. 33. 1. Judei. 18. 21. ²⁵ Deut. 32. 11. ²⁶ 1 Sam. 4. 30. 11. Ps. 78. 60. Cap. 26. 6.

13. „Și acum, fiindcă ați făcut toate aceste fapte, zice Domnul, fiindcă v'am vorbit din de dimineată²⁷, și n'ati ascultat, fiindcă v'am chemat²⁸ și n'ati răspuns,

²⁷ 2 Cron. 36. 12. ²⁸ 1 Sam. 28. Cap. 31. 7. ²⁹ Prov. 1. 24. Isa. 66. 17. 66. 4.

14. voi face Casei peste care este chemat Numele Meu, în care vă puncti încrederea, și locului pe care vi l-am dat vouă și părinților voștri, le voi face întocmai cum am făcut lui Silo²⁹.”

²⁹ 1 Sam. 4. 30. 11. Ps. 78. 60. Cap. 26. 6.

15. Și vă voi lepăda dela Fața Mea, cum³⁰ am lepădat pe toți frații voștri, pe toată sămînța³¹ lui Efraim!”

³⁰ 2 Reg. 17. 20. ³¹ Ps. 78. 47. 88.

16. „Tu însă nu mijloci³² pentru poporul acesta, nu înalța nici cereri, nici rugăciuni pentru ei, și nu stăruie pe lângă Mine; căci³³ nu te voi asculta!”

³² Exod. 32. 30. Cap. 12. 14. 15. ³³ Cap. 18. 1.

17. Nu vezi ce fac ei în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului?

18. Copiii³⁴ string lemne, părinții aprind focul, și femeile frământă plămădeala, ca să pregătescă turtă împărătesei cerului, și să toarne jertfe de băutură altor dumnezei³⁵, ca să Mă minie³⁶.”

³⁵ Cap. 34. 17. 18. ³⁶ Cap. 18. 12.

19. „Pe Mine Mă minie ei³⁷ oare? zice Domnul; nu pe ei înșiși, spre rușinea lor?”

³⁷ Deut. 32. 16. 20.

20. „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, minia și urgia Mea se vor vărsa peste locul acesta, peste oameni și dobitoace, peste copaci de pe câmp și peste roadele pământului; și va arde, și nu se va stinge.”

21. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Adăugați³⁸ arderile voastre de tot la jertfele voastre, și mâncați-le carnea!”

³⁸ Isa. 1. 11. Cap. 4. 20. Amos 6. 21. Osea 8. 12.

22. Căci n'am vorbit³⁹ nimic cu părinții voștri și nu le-am dat nici o poruncă, cu privire la arderi de tot și jertfe, în ziua când l-am scos din țara Egiptului.

³⁹ 1 Sam. 15. 22. Ps. 51. 16. 17. Osea 6. 4.

23. Ci iată porunca pe care le-am dat-o: „Ascultați glasul⁴⁰ Meu, și Eu voi fi⁴¹ Dumnezeul vostru, iar voi veți fi poporul Meu; umblați pe toate căile pe cari vi le-am poruncit, ca să fiți fericiți.”

⁴⁰ Exod. 12. 26. Deut. 4. 2. Cap. 11. 4. 7.

24. Dar⁴² ei n'au ascultat, și n'au luat aminte, ci au urmat⁴³ sfaturile și pornicirile inimii lor rele, au dat înapoi⁴⁴ și n'au mers înainte.

⁴² Ps. 81. 11. Cap. 21. 8. ⁴³ Deut. 29. 18. Ps. 81. 12. ⁴⁴ Cap. 1. 27. 22. 33. Osea 4. 20.

25. Din ziua când au ieșit părinții voștri din Egipt, pînă în ziua de azi, v'am trimis⁴⁵ pe toți slujitorii Mei, proorocii, i-am trimis în fiecare zi, de⁴⁶ dimineată.

⁴⁵ 2 Cron. 36. 12. Cap. 26. 4. 29. 12. ⁴⁶ Ysa. 12.

26. Dar ei nu M'au ascultat⁴⁷, n'au luat aminte; și-au înțepenit⁴⁸ gîtul, și au făcut⁴⁹ mai rău de cît părinții lor.

⁴⁷ Ysa. 36. 4. Cap. 11. 8. 17. 20. 25. 3. 4. ⁴⁸ Ysa. 6. 17. 26. Cap. 19. 12. ⁴⁹ Cap. 34. 12.

27. Și chiar dacă le vei spune⁵⁰ toate aceste lucruri, tot nu te vor asculta; și dacă vei striga la ei, nu-ți vor răspunde.

⁵⁰ Exod. 2. 7.

28. De aceea, spune-le: „Acesta este poporul care n'ascultă glasul Domnului, Dumnezeului său, și care nu vrea să se învîțătură; s'a dus adevărul⁵¹, a fugit din gura lor.”

⁵¹ Cap. 5. 8. 22. 23. ⁵² Cap. 8. 8.

29. „Acum, tunde-ți⁵² părul, Ierusalime, și aruncă-l departe; suie-te pe înălțimi, și fă o cîntare de jale! Căci Domnul lapădă și îndepărtează nămaul de oameni, care l-a ațîtat urgia.

⁵³ Jeri. 30. Isa. 12. 2. Cap. 18. 6. 40. 17. Mic. 1. 10.

30. Căci copiii lui Iuda au făcut ce este rău înaintea Mea, zice Domnul; și-au așezat uriciunile⁵⁴ lor în Casa peste care este chemat Numele Meu, ca s'o spurce.

⁵⁴ 2 Reg. 23. 4. 7. 1 Cron. 28. 4. 5. 2. Cap. 23. 12. 24. Exod. 7. 20. 4. 5. 4. 10. Deut. 9. 27.

31. Au zidit și locuri înalte la Tofet⁵⁵, în valea Ben-Hinom, ca să-și ardă⁵⁶ în foc pe fiii și fiicele lor: lucru pe care Eu nu-l poruncisem⁵⁷ și nici nu-Mi trecuse prin minte.”

⁵⁵ 2 Reg. 23. 10. Cap. 19. 5. 22. 23. ⁵⁶ Ps. 136. 20. ⁵⁷ Deut. 17. 2.

32. „De aceea iată⁵⁸, vin zile, zice Domnul, când nu se va mai zice Tofet și valea Ben-Hinom, ci se va zice valea măcelului, și se vor îngropa⁵⁹ morții la Tofet, din lipsă de loc.

⁵⁸ Cap. 18. 4. ⁵⁹ 2 Reg. 23. 12. Cap. 19. 12. Exod. 4. 8.

33. Trupurile moarte⁶⁰ ale acestui popor vor fi hrana păsărilor cerului și a

fiarelor pământului; și nimeni nu le va speria. * Deut. 28, 26. Ps. 79, 2. Cap. 12, 9; 16, 4; 24, 26.

34. Voi face astfel să înceteze * în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cînteculele miresei și cînteculele miresci, căci țara ** va ajunge un pustiu!¹⁴ * Isa. 24, 7, 8. Cap. 16, 9; 26, 10; 28, 12. Ezech. 26, 12. Osea 2, 11. Apoc. 18, 26. ** Lev. 26, 28. Isa. 1, 7; 2, 20.

8 1. „În vremea aceea, zice Domnul, se vor scoate din mormintele lor oasele împăraților lui Iuda, oasele căpeteniilor lui, oasele preoților, oasele proorocilor, și oasele locuitorilor Ierusalimului.

2. Le vor întinde în fața soarelui, în fața lunii, și în fața întregii oștiri a cerurilor, pe cari i-au iubit ei, cărora le-au slujit*, pe cari i-au urmat, pe cari i-au căutat și înaintea cărora s'au închinat. Nu le vor mai strînge **, nici nu le vor mai îngropa, și se vor face guioi pe pămînt. * 2 Reg. 23, 5. Ezech. 8, 26. ** Cap. 22, 12. † 2 Reg. 4, 26. Ps. 22, 26. Cap. 8, 22; 16, 4.

3. Toți ceie vor rămînea din acest neam rîu, vor dori mai degrabă moartea de cît viața, în toate locurile unde li voi izgoni, zice Domnul oștirilor.”

* Lev. 26, 26; 27, 14, 16. Apoc. 8, 6.

4. „Spune-le: „Așa vorbește Domnul: „Cine cade și nu se mai scoală? ” Sau cine se abate fără să se întoarcă înapoi?”

5. „Pentruce dar poporul acesta al Ierusalimului se lasă dus în necumate rătăciri”, stăruiesc în înșelătorie **, și nu vor să se întoarcă † la Dumnezeu?

* Cap. 7, 24. ** Cap. 8, 6. † Cap. 8, 3.

6. „Căci Eu * sînt cu luare amînte, și aud că ei nu vorbesc cum ar trebui; niciunul nu se călește de răutatea lui, și nu zice: „Ce am făcut?” Cî toți își încep din nou alergarea, ca un cal care se aruncă la luptă. * 2 Pet. 2, 8.

7. Chiar și cocostreul * își cunoaște vremea pe ceruri; turtureaua **, rîndunica și cocorul își păzesc vremea venirii lor; dar poporul Meu † nu cunoaște Legea Domnului!”

* Isa. 1, 3. ** Cînt. 2, 12. † Cap. 8, 4, 5.

8. Cum puteți voi să ziceți: „Sîntem înțelepți, și Legea” Domnului este cu noi?” „Cu adevărat, degeaba s'a pus la lucru pana mincinoasă a cărturarilor.

* Rom. 2, 17.

9. Înțelepții * sînt dați de rușine, sînt uimiți, sînt prinși; căci au nesocotit

Cuvîntul Domnului, și ce înțelepciune au ei? * Cap. 8, 12.

10. De aceea, pe nevestele * lor le voi da altora, și ogoarele lor altor stăpîni. Căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toți sînt lacomi de câștig ** mirșav, dela prooroc pînă la preot, toți înșală! * Deut. 28, 26. Cap. 6, 12. Amos 6, 12. Tel. 1, 12. ** Isa. 56, 11. Cap. 8, 12.

11. Leagă în chip ușuratic * rana fiicei poporului Meu, zicînd: „Pace!” Pace!” Și totuș pace nu este.

* Cap. 8, 14. ** Ezech. 12, 12.

12. Vor fi dați de rușine *, căci săvîrșesc astfel de uriciuni; nu roșesc, și nu știu de rușine; de aceea, vor cădea împreună cu ceie cad, și vor fi răsturnați, cînd li voi pedepsi, zice Domnul.”

* Cap. 8, 8; 9, 12.

13. „Vreau să isprăvesc cu ei, zice Domnul. Nu vor mai fi struguri în vie *, nici smochine în smochin **, și frunzele se vor vesteji. Le voi da celor ce vor trece peste ele.”

* Isa. 5, 1, etc. Ier. 1, 7. ** Mat. 21, 19. Ezech. 12, 4, etc.

14. „Pentruce ședem jos? ” „Strîngeți-vă”, și haidem în cetățile întărite, ca să pierim acolo! Căci Domnul, Dumnezeul nostru, ne sortiește la moarte, ne dă să bem ape otrăvite **, pentrucă am păcătuit împotriva Domnului.

* Cap. 4, 8. ** Cap. 9, 15; 22, 12.

15. Așteptam * pacea, și nu vine nimic mai bun; o vreme de vindecare, și iată groaza!¹⁵ —

* Cap. 14, 19.

16. „Sforțitul cailor săi se aude dinșpre Dan * și de vulețul nechezatului lor ** se cutremură toată țara; vin, mîncîcă țara și ce cuprinde ea, cetatea și pe cei ce o locuiesc.”

* Cap. 4, 12. ** Ier. 4, 22. Cap. 47, 3.

17. „Căci iată că trimet între voi niște șerpi, niște basilici, împotriva cărora nu * este niciun descîntec, și vă vor mușca, zice Domnul.”

* Ps. 91, 4, 5. Ier. 16, 11.

18. „Aș vrea să-mi alin durerea; dar mă doare inima în mine.

19. Iată, strigătele fiicei poporului meu răsună dintr'o țară * depărtată.” „Nu mai este Domnul în Sion?” „Nu mai este în ea împăratul ei?” — „Pentru ce M'au miniat ** și cu chipurile lor cloplite, cu idoli străini?”

* Isa. 48, 8. ** Deut. 32, 21. Tel. 1, 14.

20. „Scerișul a trecut, vara s'a isprăvit, și noi tot nu sîntem mîntuiți!”

21. „Sînt adrobii * de durerea fiicei poporului meu, mă doare *, m'apucă groaza. * Cap. 4, 19; 5, 14; 17, 17. ** Ier. 2, 8. Nah. 2, 16.

22. Nu este nici un leac alinător* în Galaad? Nu este niciun doftor acolo? Pentru ce nu se face dar vindecarea fiicei poporului meu? —

* Ps. 27, 22; 40, 11. Cap. 46, 12; 51, 8.

9 1. „O! de mi-ar fi capul plin* cu apă, de mi-ar fi ochii un lezvor de lacrimi, aş plînge zi şi noapte pe morţii fiicei poporului meu!

* Isa. 20, 4. Cap. 4, 12; 13, 17; 14, 17. Psa. 3, 10; 5, 49.

2. O! dac'aş avea un han de călătorii în pustie, aş părăsi pe poporul meu, şi m'aş depărta de el! Căci toţi sînt nişte precurvari* şi o ceată de mişei.“ —

* Cap. 5, 7, 8.

3. „Au limba întinsă* ca un arc şi aruncă minciuna; şi nu prin adevăr sînt ei puternici în ţară; căci merg din răutate în răutate, şi nu** Mă cunosc, zice Domnul.“

* Ps. 54, 5. Isa. 28, 4, 13, 15. ** 1 Sam. 2, 12. Osea 4, 1.

4. „Fiecare să se păzească* de prietenul lui, şi să nu se încreadă în niciunul din fraţii săi; căci orice frate caută să înşele, şi orice prieten umblă cu** birfeli.“

* Cap. 23, 4. Mic. 7, 3, 4. ** Cap. 5, 20.

5. Se trag pe sfoară unii pe alţii, şi nu spun adevărul; îşi deprind limba să mintă, şi se trudesă să facă rău.“ —

6. „Locuinţa ta este în mijlocul fărânciei, şi, de fărânciei ce sînt, nu vor să Mă cunoască, — zice Domnul.“ —

7. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată, li voi topi* în cuptor, şi li voi încerca. Căci cum aş putea** să mă port altfel cu fiica poporului Meu? —

* Isa. 1, 26. Mal. 3, 3. ** Osea 11, 8.

8. Limba lor este o săgeată ucigătoare, nu spun de cît* minciună; cu gura vorbesc** aproapelui lor de pace, şi în fundul inimii li întind curse.

* Ps. 13, 2; 120, 5. Ysa. 3. ** Ps. 20, 3; 50, 21.

9. Să nu-i pedepsesc* Eu pentru aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbun Eu pe un asemenea popor?“

* Cap. 5, 9, 20.

10. „Munţii vreau să-i plîng şi să gem pentru ei, pentru cîmpurile pustii* vreau să fac o jălanie; căci sînt arse de tot, şi nimeni nu mai trece prin ele; nu se mai aude în ele behăitul tarmelor; păsările cerului şi dobitoacele** au fugit şi au pierit. —

* Cap. 12, 4; 25, 13. Osea 4, 8. ** Cap. 4, 26.

11. Voi face şi Ierusalimul un morman* de pietre, o viziună de şacali**, şi cetăţile lui Iuda le voi preface într'un pustiu fără locuitori.

* Isa. 25, 2. ** Isa. 13, 22; 24, 12. Cap. 10, 22.

12. Unde* este omul înţelept care să înţeleagă aceste lucruri? Să spună acela, căruia i-a vorbit gura Domnului, pentru ce este nimicită ţara, arsă ca un pustiu pe unde nu mai trece nimeni?

* Ps. 107, 45. Osea 14, 8.

13. Domnul zice: „Pentru că au părăsit Legea Mea, pe care le-o puseseam înainte; pentru că n'au ascultat glasul Meu, şi nu l-au urmat;

14. ci au umblat* după aplecările inimii lor, şi au mers după Baali, cum i-au** învăţat părinţii lor.“

* Cap. 5, 27; 7, 24. ** Ose. 1, 14.

15. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi hrăni* poporul acesta cu pelin“, şi-i voi da să bea ape otrăvite.

* Ps. 80, 3. ** Cap. 5, 14; 23, 15. Psa. 3, 15, 19.

16. Ii voi risipi* printre nişte neamuri pe cari nu le-au cunoscut nici ei, nici părinţii lor, şi voi trimite** sabia în urma lor, plină-i voi nimici.“

17. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Căutaţi, şi chemaţi plîngătoarele* să vină! Trimeteţi la femeile lascivite, ca să vină!

* 2 Cron. 20, 28. Lev. 2, 8. Ecl. 22, 3. Amos 5, 14. Mat. 5, 20.

18. Să se grăbească să facă o cîntare de jale asupra noastră ca să ne curgă lacrimile din* ochi, şi să curgă apa din pleoapele noastre!“

* Cap. 21, 17.

19. Căci strigăte de jale se aud din Sion: „Cît sîntem de prăpădiţi! Cît de jalnic! sîntem acoperiţi de ruşine! Trebuie să părăsim ţara, căci ne-au surpat locuinţele!“ —

* Lev. 26, 28; 26, 29.

20. „Ascultaţi, femeilor, cuvîntul Domnului, şi să prindă urechea voastră ce spune gura Lui! Învăţaţi pe copiii voştri cîntece de jale, învăţaţi-vă plîngeri unele pe altele!

21. Căci moartea s'a suit pe ferestrele noastre, a pătruns în casele noastre împărăteşti; a nimicit pe copii* pe uliţă, şi pe tineri în pieţe.“

* Cap. 5, 12.

22. „Spune: „Aşa vorbeşte Domnul: „Trupurile moarte ale oamenilor vor cădea ca gunoia* pe cîmpii, cum cade înapoia secerătorului un snop, pe care nu-l strînge nimeni!“

* Cap. 5, 2; 18, 4.

23. „Aşa vorbeşte Domnul: „Înţeleptul* să nu se laude cu înţelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu tîrnia lui, bogatul să nu se laude cu bogăţia lui.

* Ecl. 5, 11.

24. Ci* cel ce se laudă să se laude că are pricepere şi că Mă cunoaşte, că

știe că Eu sînt Domnul, care fac milă, judecată și dreptate pe pămînt! Căci¹ în acestea găsesc plăcere Eu, zice Domnul.¹¹ * 1 Cor. 13, 1. 2 Cor. 10, 17. ** Rom. 9, 8; 7, 18.

25. „Iată, vin zilele, zice Domnul, cînd¹ voi pedepsi pe toți cei tăiați împrejur, cari nu sînt tăiați împrejur cu inima,² * Rom. 2, 25, 26.

26. pe Egipteni, pe Iudei, pe Edomiți, pe Amonii, pe Moabiți, pe toți cei ce își rad¹ colturile bărbii, pe cei ce locuiesc în pustie; căci toate neamurile sînt netăiate împrejur, și toată casa lui Israel are inima² netăiată împrejur.³

* Cap. 24, 25; 46, 25. ** Lev. 19, 13. Ezech. 44, 7. Rom. 2, 29, 30.

Idolii și Domnul.

10 1. „Ascultați Cuvîntul pe care vi-l vorbește Domnul, casa lui Israel!

2. „Așa vorbește Domnul: „Nu¹ vă luați după felul de viețuire al neamurilor, și nu vă temeți de semnele cerului, pentrucă neamurile se tem de ele.² * Lev. 19, 3; 20, 23.

3. Căci obiceiurile popoarelor sînt deșerte. Taie¹ un lemn din pădure; mîna meșterului îl lucrează cu secura;² * Isa. 40, 18, 20; 44, 3, 15, etc.; 46, 20.

4. Il împodobește cu argint și aur, și ei îl ținutesc¹ cu cuie și ciocane, ca să nu se clatine.² * Isa. 41, 7; 46, 7.

5. Dumnezeuii aceștia sînt ca o sperietoare de păsări într'un ogor de castraveți¹, și nu² vorbesc; sînt duși³ de alții, pentrucă nu pot să meargă.⁴ „Nu vă temeți de ei, căci nu pot să facă niciun rău, și nu sînt în stare să facă niciun bine.“ * Ps. 115, 5; 138, 18. Hab. 2, 18. 1 Cor. 12, 2. ** Ps. 115, 7. Isa. 46, 1, 7. † Isa. 41, 20.

6. „Niciunul nu este ca Tine¹, Doamne! Mare ești Tu, și mare este Numele Tău prin puterea Ta.²

* Ezech. 16, 11. Ps. 96, 4, 10.

7. Cine¹ să nu se teamă de Tine, împărate al neamurilor? Ție se cuvine teama; căci între² toți întelepții neamurilor și în toate împărățiile lor, niciunul nu este ca Tine.³ * Apoc. 12, 4. ** Ps. 96, 4.

8. Toți laolaltă, sînt proști¹ și fără minte, știința idolilor nu este decît deșertăciune, e lemn!²

* Ps. 115, 8. Isa. 41, 20. Hab. 2, 18. Zab. 10, 2. Rom. 1, 21, 23.

9. Ei aduc din Tarsis foite de argint și aur¹ din Ufaz; meșterul și mîna argintarului le pun în lucruri; hainele acestor dumnezei sînt de materii vâp-

site în albastru și în purpură, toate sînt lucrate² de meșteri iscușiți. —

* Isa. 48, 3. ** Ps. 115, 4.

10. Dar Domnul este Dumnezeu cu adevărat, este un Dumnezeu¹ viu și un împărat² vecinic. Pămîntul tremură de mînia Lui, și neamurile nu pot să suferă urgia Lui.³ * 1 Tim. 6, 17. ** Ps. 10, 18.

11. „Așa să le vorbiți: „Dumnezeii¹, cari n'au făcut nici cerurile, nici pămîntul, vor pieri² depe pămînt și de supt ceruri.³ * Ps. 96, 4. ** Vers. 10. Isa. 2, 18. Zab. 13, 2.

12. Dar El a făcut¹ pămîntul prin puterea Lui, a întemeiat² lumea prin întelepțiunea Lui, a întîns³ cerurile prin priocoperia Lui. * Ps. 1, 1, 4, 6. Ps. 104, 4, 6. Cap. 51, 15, etc. ** Ps. 96, 1. Ține 9, 8. Ps. 104, 2. Isa. 40, 22.

13. La tunetul¹ Lui, urlă apele în ceruri; El ridică² norii dela marginile pămîntului, dă naștere fulgerelor și ploii, și scoate vîntul din cămările Lui.³ * Lev. 26, 34. ** Ps. 105, 7.

14. Atunci¹ se arată omul cît este de prost² cu știința lui, și orice argintar³ rămîne de rușine cu chipul lui cioplit; căci idolii⁴ țîț lui nu sînt decît minciună, și nu este nicio suflare în ei; * Cap. 51, 17, 18. ** Prov. 20, 2. † Isa. 47, 17; 48, 11; 49, 18. ‡ Hab. 2, 18.

15. Sînt un lucru de nimic, o lucrare îngelătoare, și vor pieri¹, cînd va veni pedeapsa.² * Vers. 11.

16. Dar Cel ce este partea¹ lui Iacov, nu este ca ei; căci El a întocmit totul, și Israel² este semînța moștenirii Lui; Domnul oștirilor este Numele țîț Lui.³ * Ps. 104, 5; 78, 20; 138, 27. Cap. 51, 19. Fil. 2, 32. ** Deut. 28, 9. Ps. 74, 2. † Isa. 47, 4; 48, 15; 54, 5. Cap. 52, 10; 53, 10; 55, 32.

Apropierea pedepsei.

17. „Ia din țară legătura¹ cu ce este al tău, tu, care ești în strîmtoare!²

* Cap. 4, 1. Ezech. 12, 5, etc.

18. „Căci așa vorbește Domnul: „Iată, de data aceasta, voi arunca¹ departe pe locuitorii țării. Îi voi strînge de aproape, ca² să simtă.³ —

* 1 Sam. 26, 20. Cap. 18, 12. ** Ezech. 4, 10.

19. „Vai de¹ mine! Sînt zdrobită! Mă doare rana!² „Dar eu zic: „O nenorocire³ a dat peste mine țîț și o voi suferi!⁴ * Cap. 4, 18; 9, 1; 9, 3. ** Ps. 72, 10. † Mic. 7, 8.

20. Cortul¹ îmi este dărîmat, toate familiile îmi sînt rupte, fiii mei m'au părăsit, nu mai sînt; n'am pe nimeni, care să-mi întîndă cortul din nou, sau să-mi ridice plînzele!² * Cap. 4, 30.

21. Păstorii s'au prostiț, n'au căutat

pe Domnul; pentru aceea n'au propășit, și li se risipesc toate turmele.
22. Iată, se aude un vuiet! O mare zarvă vine dela miazănoapte * să prefacă cetățile lui Iuda într'un pustiu, într'o vizuină ** de șacali. —

* Cap. 1, 18; 4, 4; 5, 15; 6, 25. ** Cap. 9, 13.

23. „Știi, Doamne, că soarta omului * nu este în puterea lui; nici nu stă în puterea omului, cînd umbliă, să-și îndrepte pașii spre țintă. * Prov. 16, 1; 23, 24.

24. Pedepsește-mă, Doamne *, dar cu măsură, și nu în minia Ta, că să nu mă nimicești! * Ps. 6, 1; 106, 1. Cap. 10, 12.

25. Varsă-Ți * urgia peste neamurile cari ** nu Te cunosc, și peste popoarele cari nu cheamă Numele Tău! Căci mîniecă † pe Iacov, îl înghit, îl topest, și-l pustiește locuința.¹¹

* Ps. 78, 4. ** Ier. 18, 21. † Ier. 4, 2. ‡ Ier. 1, 8 + Cap. 6, 18.

Legământul călcat.

11 1. „Iată Cuvîntul Domnului care a vorbit lui Ieremia din partea Domnului, astfel:

2. „Ascultați cuvintele acestui legămint, și spuneți-le oamenilor lui Iuda și locuitorilor Ierusalimului!

3. „Zi-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Blestemat * să fie omul care n'ascultă cuvintele legămintului acestuia, * Deut. 27, 26. Gal. 3, 10.

4. pe care l-am poruncit părinților voștri, în ziua cînd i-am scos din țara Egiptului, din * cuptorul de fer, zicînd: „Ascultați ** glasul Meu, și faceți tot ce vă voi porunci; și veți fi poporul Meu, iar Eu voi fi Dumnezeuul vostru;

* Ier. 4, 20. † Ier. 6, 21. ** Lev. 26, 3, 12. Cap. 7, 26.

5. atunci voi împlini jurămintul * pe care l-am făcut părinților voștri, că le voi da o țară în care curge lapte și miere, cum vedeți astăzi. — * Și cu am răspuns: „Amin, Doamne!¹²

* Deut. 7, 12, 13. Ps. 106, 8, 10.

6. Domnul mi-a zis iarăși: „Vestește toate cuvintele acestea în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului, și zi: „Ascultați cuvintele legămintului acestuia, și * împliniți-le! * Rom. 2, 13. Ier. 1, 20.

7. Căci am înștiințat pe părinții voștri, din ziua cînd i-am scos din țara Egiptului și pînă în ziua de azi; i-am înștiințat în toate * diminețile, zicînd: „Ascultați glasul Meu!¹³ * Cap. 7, 14, 20; 10, 18.

8. „Dar ei n'au * ascultat, n'au luat aminte, ci au urmat ** fiecare pornirile inimii lor rele. De aceea am îm-

plinit asupra lor toate cuvintele legămintului acestuia, pe care le poruncisem să-l păzească și pe care nu l-au păzit.” * Cap. 7, 26. ** Cap. 8, 17; 1, 24; 9, 14.

9. „Domnul mi-a zis: „Este o uneltire * între bărbații lui Iuda și între locuitorii Ierusalimului. * Ezech. 35, 22. Osea 2, 8.

10. S'au întors la * nelegiuirile celor dinții părinți ai lor, cari n'au vrut să asculte cuvintele Mele, și s'au dus și ei după alți dumnezei ca să le slujească. Casa lui Israel și casa lui Iuda au călcat legămintul Meu, pe care-l făcusem cu părinții lor.” * Ezech. 20, 18.

11. „De aceea, așa vorbește Domnul: „Iată, voi aduce peste ei niște nenorociri din cari nu vor putea să scape. Vor striga * la Mine, dar nu-i voi asculta! * Ps. 10, 4. Prov. 1, 26. Isa. 1, 15. Cap. 14, 22; Ezech. 8, 18. Mic. 3, 2. Zach. 7, 12.

12. Cetățile lui Iuda și locuitorii Ierusalimului se vor duce să cheme * pe dumnezeii cărora le aduc tămile, dar nu-i vor scăpa la vremea nenorocirii lor. * Deut. 32, 37, 38.

13. Căci cite cetăți * ai, atîția dumnezei ai, Iuda! Și cite uliți are Ierusalimul, atîtea altare ai ridicat idolilor, altare ca să aduceți tămile lui Baal!...¹⁴ * Cap. 2, 28.

14. „Tu însă, nu mijloci * pentru poporul acesta, nu înălța nici cereri nici rugăciuni pentru ei; căci nu-i voi asculta nicidecum, cînd Mă vor chema din pricina nenorocirii lor.

* Ezech. 32, 10. Cap. 7, 13; 14, 12. † Ier. 6, 26.

15. Ce ar putea * să facă prea iubitul Meu popor în Casa Mea? Să facă o mulțime de nelegiuiri ** în ea? Vor îndepărta juruințele și carnea sfîntă †, răutățile dinaintea ta? Atunci ai putea să te †† bucuri!

* Ps. 56, 16. Isa. 1, 11, etc. ** Ezech. 16, 25, etc. † Hag. 2, 12, 13, 14. †† 1, 16. †† Prov. 2, 14.

16. „Măslin * verde, gras și cu roade frumoase și plăcute¹⁵ este numele pe care ți-l dăduse Domnul, dar cu vuietul unei mari troznituri, îl arde cu foc, și ramurile lui sînt sfărîmate.

* Ps. 52, 8. Rom. 11, 17.

17. Căci Domnul ostirilor, care te-a sădit *, cheamă nenorocirea peste tine, din pricina răutății casei lui Israel și a casei lui Iuda, pe care au făcut-o ca să Mă minie, aducînd tămile lui Baal.¹⁶

* Isa. 6, 2. Cap. 8, 75.

18. „Domnul mi-a dat de știțe, și am știut; atunci Tu mi-ai arătat faptele lor.

19. Dar eu eram ca un miel blind pe

care-l duci la măcelărie, și nu știm planurile rele*, pe cari le urzeau ei împotriva mea, zicînd: „Să nimicim pomul cu rodul lui, să-l stîrpim” din pămîntul țărilor vii, ca să nu i se mai pomenască numele.” —

* Cap. 18, 19. ** Ps. 92, 4. † Ps. 77, 13; 119, 9; 143, 5.

20. „O, Doamne, Dumnezeul ostirilor, Tu, care ești un judecător drept, care cercetezi” răsrunchii și inimile: fă-mă să văd răzbunarea Ta împotriva lor, căci Ție îți încredințez pricina mea!” —

* 1 Sam. 16, 7. † 1 Cron. 28, 9. ‡ Ps. 7, 8. § Cap. 17, 20; 30, 12. ¶ Apoc. 2, 23.

21. „Deaceia așa vorbește Domnul împotriva oamenilor din Anatot, cari vor să-ți ia viața”, și zic: „Nu prooroci” în Numele Domnului, căci vei muri ucis de mina noastră!” —

* Cap. 12, 5. † 1 Sam. 30, 15. ‡ Amos 3, 12; 7, 13; 18, 10; 2, 8.

22. „Deaceia așa vorbește Domnul ostirilor: „Iată, îi voi pedepsi; tinerii vor muri uciși de sabie, iar fiii și fiicele lor vor muri de foamete.” —

23. Și niciunul din ei nu va scăpa, căci voi aduce nenorocirea peste oamenii din Anatot, în anul cînd îi voi” pedepsi.” —

* Cap. 21, 12; 48, 21; 49, 44; 50, 37. † Lev. 26, 44.

12 1. „Tu ești prea drept”, Doamne, ca să mă cert cu Tine; vreau totuș să Te întreb asupra orînduirilor Tale. Pentruce propășește” calea celor răi, și toți mișei trăiesc în pace?” —

* Ps. 61, 4. ** Jer. 12, 8; 21, 7. † Ps. 37, 1, 20; 73, 3, etc. ‡ Cap. 8, 20. § Job. 1, 4. || Mal. 3, 15.

2. I-ai sădit, au prins rădăcină, cresc, fac rod. Ce-i drept, ești aproape” de gura lor, dar departe de inima lor! —

* Is. 59, 13. † Mat. 15, 8. ‡ Marc. 7, 6.

3. Totuș, Tu, Doamne, mă” cunoști, mă vezi, îmi cercetezi” inima și vezi că este cu Tine. Ia-l ca pe niște oi, cari trebuiesc tăiate, și pregătește-i pentru ziua ță măcelului! —

* Ps. 17, 3; 139, 1. ** Cap. 31, 26. † Is. 5, 5.

4. Pînă cînd să se jălească” țara, și să se usuce iarba de pe toate cîmpurile? Pier vitele” și păsările din pricina răufățiilor locuitorilor. Căci ei zic: „El, (Ieremia) n'are să ne vadă sfîrșitul!” —

* Cap. 29, 18. † Osea 4, 3. ** Cap. 4, 20; 7, 20; 9, 12. ‡ Osea 4, 8. † Ps. 107, 34.

5. „Dacă alergînd cu cei ce alergă pe picioare, ei te obosec, cum vei putea să te lei la întrecere cu niște cai? Și dacă nu te crezi la adăpost decît într-o țară liniștită, ce vei face pe malurile îngîmfate ale” Iordanului? —

* Is. 1, 15. † 1 Cron. 12, 15. ‡ Cap. 48, 18; 50, 44.

6. Căci chiar frații” tăi și casa tatălui tău te vînd, ei însuși strigă în gura mare după tine. Nu-i crede” cînd îți vor spune vorbe prietenoase.” —

* Cap. 9, 4; 12, 10; 23, 24. † Prov. 26, 28.

Țara pustie. Asupra pășunilor.

7. „Mi-am părăsit casa, și Mi-am lăsat moștenirea, Mi-am dat pe iubita Mea în minile vrăjmașilor ei.” —

8. Moștenirea Mea a ajuns pentru Mine ca un leu în pădure, a mugit împotriva Mea; și de aceea o urasc.” —

9. A ajuns oare moștenirea Mea pentru Mine o pasăre de pradă pestriță, în jurul căreia se strîng păsările de pradă?” „Duceți-vă”, și strîngeți toate fiarele cîmpului, aduceți-le ca s'o mînce!” —

* Is. 26, 3. † Cap. 7, 28.

10. „Un mare” număr de păstori îmi pustiesc via”, îmi calcă ogorul în picioare; ogorul meu cel plăcut îl prefac într'un pustiu părăsit.” —

* Cap. 6, 8. ** Is. 3, 1, 2. † Is. 40, 18.

11. Il pustiesc, și ei stă” trist și puștiit înaintea mea. Toată țara este puștiită, căci nimeni” nu la seama la ea.” —

* Jer. 4, 4. † Is. 41, 26.

12. Peste toate înălțimile pustiei vin puștiitori, căci sabia Domnului mîncecă țara dela un capăt la altul; și nimeni nu-i lăsat în pace.” —

13. Au sămănat” grîu, și secără spini, s'au ostenit fără folos.” „Să vă fie rușine de ce calegeți, în urma miniei aprinse a Domnului!” —

* Lev. 26, 26. † Deut. 28, 28. ‡ Mic. 3, 12. § Hag. 1, 4.

14. „Așa vorbește Domnul despre toți vecinii mei cei răi, cari se ating” de moștenirea pe care am dat-o poporului Meu Israel: „Iată, îi voi smulge” din țara lor, și voi smulge casa lui Iuda din mijlocul lor.” —

* Zab. 1, 3. † Deut. 20, 3. ‡ Cap. 30, 37.

15. Dar” după ce-i voi smulge, voi avea iarăși milă de ei, și-i voi aduce înapoi” pe fiecare în moștenirea lui, și pe fiecare în țara lui.” —

* Ezech. 39, 28. † Amos 9, 14.

16. Și dacă vor învăța căile poporului Meu, dacă vor jura” pe Numele Meu, zicînd: „Viu este Domnul!” cum au învățat pe poporul Meu să jure pe Baal, atunci vor fi fericiți” în mijlocul poporului Meu.” —

* Cap. 4, 2. † Ezech. 2, 20; 21, 1. ‡ Ps. 2, 8.

17. Dar dacă nu vor asculta” nimic, voi nimici cu desăvîrșire pe un astfel de popor, îl voi nimici și îl voi pierde, zice Domnul.” —

* Is. 60, 18.

Prezicerea robiei.

13. „Așa mi-a vorbit Domnul: „Du-te de cumpără-ți un brâu de în, și pune-l în jurul coapselor tale; dar să nu-l moi în apă!”

2. Am cumpărat brăul, după porunca Domnului, și l-am pus în jurul coapselor mele.

3. Apoi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit a doua oară, astfel:

4. „Ia brăul, pe care l-ai cumpărat, și pe care l-ai pus în jurul coapselor tale, scoală-te, du-te la Euftrat, și ascunde-l acolo în crăpătura unei stînci.”

5. M'am dus, și l-am ascuns la Euftrat, cum îmi poruncise Domnul.

6. După mai multe zile, Domnul mi-a zis: „Scoală-te, du-te la Euftrat, și ia de acolo brăul, pe care-ți poruncisem să-l ascunzi acolo!”

7. M'am dus la Euftrat, am săpat, și am luat brăul din locul în care-l ascunsesem; dar iată că brăul era stricat și nu mai era bun de nimic.

8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Așa vorbește Domnul: „Așa voi * nimici mîndria lui Iuda și mîndria peste măsură de mare a Ierusalimului.

* Lev. 26, 10.

10. Poporul acesta este un popor rău: nu vrea să asculte cuvintele Mele, urmează * pornirile inimii lui, și merge după alți dumnezei, ca să le slujească și să se închine înaintea lor; de aceea va ajunge întotdeauna ca brăul acesta, care nu mai este bun de nimic!

* Cap. 9, 14; 21, 8; 26, 12.

11. Căci, cum se lipește brăul de coapsa unui om, așa îmi lipisem Eu toată casa lui Israel și toată casa lui Iuda, zice Domnul, ca să fie * poporul Meu, Numele * Meu, lauda Mea și slava Mea; dar nu M'au ascultat.

* Exod. 16, 1. ** Cap. 10, 9.

12. De aceea spune-le cuvintele acestea: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Toate vasele se vor umplea cu vin!” Și ei își vor zice: „Crezi că noi nu știm, că toate vasele se vor umplea cu vin?”

13. Atunci spune-le: „Așa vorbește Domnul: „Iată, voi umplea pe toți locuitorii țării acesteia, pe împărații cari stau pe scaunul de domnie al lui David, pe preoți, pe prooroci, și pe toți locuitorii Ierusalimului, îi voi umplea de * beție. * Isa. 61, 17; 66, 4; Cap. 25, 27; 51, 7.

14. Ii voi sfărîma * pe unii de alții, pe părinți și pe fii laolaltă, zice Domnul. „Nu-i voi cruța, nu voi avea milă de ei, nu Mă voi îndura de ei, nimic nu Mă va împedeca să-l năimicesc.”

* Ps. 2, 9.

15. „Ascultați și luați aminte! Nu fiți mîndri, căci Domnul vorbește!

16. Dați slavă * Domnului, Dumnezeu lui vostru, pînă nu vine întunerecul”, pînă nu vi se lovesc picioarele de munții nopții! Veți aștepta lumina †, dar El o va prefăce în umbră †† morții, și o va prefăce în negură adîncă.

* Isa. 7, 12. ** Isa. 4, 20; 5, 20. Amos 8, 9. Psa. 10, 1. †† Ps. 44, 19.

17. Iar dacă nu vreți să ascultați, voi plînge în ascuns, pentru mîndria voastră; mi se vor topi ochii în * lacrimi, pentru că turma Domnului va fi dusă în robie.

* Cap. 9, 1; 14, 17. Psa. 1, 2; 10, 1, 2.

18. Spune împăratului * și împărătesei: „Ședeți pe pămînt! Căci v'a căzut de pe cap cumuna împărătească ce vă slujea ca podoabă.”

19. „Cetățile dela miazăzi sînt închise, și nu-i cine să deschidă. Tot Iuda este dus în robie, da, în întregime este dus în robie.”

20. „Ridică-ți ochii și privește pe orice vin * dela miazănoapte. Unde este turma care-ți fusese dată, turma de care erai așa de mîndru?”

* Cap. 4, 20.

21. Ce vei zice cînd va pune maimari peste tine pe străinii acia pe cari l-ai obicinuit să-ți fie prieteni de aproape? Nu te vor apuca durerile, cum apucă pe o femeie la naștere?

* Cap. 5, 16.

22. Și dacă vei zice în inima ta: „Pentru că * mi se întîmplă lucrul acesta?” — „Din pricina multimei nelegiuirilor tale, și s'au ridicat poalele * hainelor, și și se desgolească călcările cu sila.

* Cap. 4, 19; 25, 26. ** Isa. 3, 17; 47, 2, 3. Ysa. 26, 16; 28, 17, 28; 30, 16; 31, 1.

23. Poate un Etiopian să-și schimbe pielea, sau un pardos să-și schimbe petele? Tot așa, ați putea voi să faceți binele, voi, cari sînteți deprinși să faceți răul?

24. De aceea, îi voi risipi, ca pielea * luată de vîntul pustiei.

* Ps. 1, 4. Osea 13, 8.

25. Iată-ți soarta *, partea pe care ți-o măsoară, zice Domnul, pentru că M'ai uitat, și ți-ai pus încrederea în * minciună.

* Jer. 20, 20. Ps. 11, 4. ** Cap. 10, 14.

26. De aceea îți voi ridica * poalele și ți le voi da peste cap, ca să și se vadă rușinea.

* Ysa. 22.

27. Am văzut preacurville și nechezăturile* tale, curville nelegiuite pe dealuri** și în ogoare, și-am văzut urliunile! Vai de tine, Ierusalime! Nu vrei să te curăți? Cît vei mai răbovi?*

* Cap. 2, 8. ** Isai. 58, 1. Cap. 2, 20; 2, 3, 8. Ezech. 8, 18.

14 1. Cuvîntul Domnului, spus lui Ieremia, cu prilejul secetei.

2. „Iuda jălește, cetățile* lui sînt pustite, triste, posomorite** și strigătele Ierusalimului se ț înalță.“

* Isai. 1, 26. ** Cap. 2, 20. † 1 Ezech. 8, 18.

3. Cei mari trimet pe cei mici să aducă apă, dar cei mici, cînd se duc la fîntîni, nu găsesc apă, și se întorc cu vasele goale: rușinați* și roșiți, își** acopăr capul.

* Ps. 42, 24. ** 2 Ezech. 12, 20.

4. Pămîntul crapă, pentru că nu cade ploaie în țară, și plugarii, înșelați în nădejdea lor, își acopăr capul.

5. Chiar și cerboaca de pe cîmp naște și își părăsește puii, pentru că nu găsește verdeață.

6. Măgarii sălbatici* stau pe locuri înalte și pleșuve, trăgînd aier ca niște serpi; li se topesc ochii, pentru că nu este iarbă.*

* Cap. 2, 24.

7. „Dacă nelegiuirile noastre mărturisesc împotriva noastră, lucrează, pentru* Numele Tău, Doamne! Căci abaterile noastre sînt multe, am păcătuit împotriva Ta.

* Ps. 26, 21.

8. Tu, care ești nădejdea* lui Israel, Mîntuitorul lui la vreme de nevoie: pentru că sîi fi ca un străin în țară, ca un călător, care intră doar să petreacă noaptea în ea?

* Cap. 17, 13.

9. De ce să sîi fi ca un om încremenit, ca un vîteaz, care* nu ne poate ajuta? Și totuși, Tu ești în mijlocul** nostru, Doamne, și Numele Tău este chemat peste noi. De aceea nu ne părăsi!“

* Isai. 50, 1. ** Ezech. 38, 45, 46. Lev. 26, 11, 12.

10. Iată ce spune Domnul despre poporul acesta: „Le place* să alerge încoace și încolo. Nu-și cruță picioarele; de aceea Domnul n'are plăcere de ei; acum își aduce** amînte de nelegiuirile lor, și le pedepsește păcatele!“

* Cap. 2, 23, 24, 26. ** Osea. 8, 13; 2, 8.

11. Și Domnul mi-a zis: „Nu mijloci* pentru poporul acesta!“

* Ezech. 32, 20. Cap. 7, 18; 11, 14.

12. Căci, chiar dacă vor* posti, tot nu le voi asculta rugăciunile, și chiar dacă vor aduce** ardori de tot și jertfe de mîncare, nu le voi primi; ci

vreau să-i nimicesc† cu sabia, cu foamea și cu ciuma.*

* Prov. 1, 26. Isai. 1, 15; Ezech. 33, 12. Ezech. 8, 18. Mic. 6, 4. Zah. 7, 23. ** Cap. 2, 20; 7, 22, 23. † Cap. 2, 25.

13. „Eu am* răspuns: „Ah! Doamne Dumnezeule! Iată că proorocii lor le zic: „Nu veți vedea sabie, și nu veți avea foame; ci Domnul vă va da în locul acesta o pace trainică.“

* Cap. 4, 19.

14. Dar Domnul mi-a răspuns: „Proorocii lor proorocesc* minciuni în Numele Meu; Eu nu i-am** trimis, nu le-am dat poruncă, și nu le-am vorbit; ci ei vă proorocesc niște vedenii mincinoase, proorocii deșerte, înșelătorii și închipuiri scoase din inima lor.

* Cap. 27, 10. ** Cap. 28, 21, 27, 28; 30, 8, 9.

15. De aceea așa vorbește Domnul despre proorocii cari măcar că nu i-am trimis Eu, proorocesc totuși în Numele Meu, și* zic: Nu va fi nici sabie, nici foame în țara aceasta.“ — „Proorocii aceștia vor pieri uciși de sabie și de foame!“

* Cap. 4, 12, 13.

16. Iar aceia, cărora le proorocesc ei, vor fi înținși pe ulițele Ierusalimului, de foame și de sabie; nu va avea cine să-i îngroape*, nici pe ei, nici pe nevestele lor, nici pe fiii lor, nici pe fiicele lor; voi turna astfel rîutatea lor asupra lor.*

* Ps. 79, 8.

17. „Spune-le lucrul acesta: „Îmi varsă lacrimi* ochii zi și noapte, și nu se opresc. Căci fecioara**, fiica poporului meu este greu lovită cu o rană foarte usturătoare.

* Cap. 9, 1; 13, 17. Psa. 1, 19; 2, 26. ** Cap. 8, 13.

18. Dacă ies la cîmp*, dau peste oameni străpuși de sabie. Dacă intru în cetate, dau peste niște ființe sleite de foame; chiar și proorocul și preotul cîtreieră țara, fără să știe unde merg.“

* Ezech. 7, 16.

19. „Ai lepădat* Tu de tot pe Iuda, și a urit sufletul Tău atît de mult Sionul? Pentru ce ne lovești așa, că** nu mai este nici o vindecare pentru noi? Trăgeam† nădejde de pace, și nu vine nimic bun, așteptăm o vreme de vindecare, și nu-i de cît groază!“

* Psa. 8, 22. ** Cap. 25, 18. † Cap. 8, 18.

20. „Doamne, ne recunoaștem răutatea noastră, și nelegiuirea părinților noștri; căci am păcătuit* împotriva Ta.

* Ps. 106, 6. Dan. 9, 8.

21. Pentru Numele Tău, nu nesocoti, nu necinsti scaunul de domnie al slavei Tale! Nu uita*, nu rupe legămîntul Tău cu noi!

* Ps. 74, 2; 108, 4.

22. Este* oare printre idoli! neamurilor vreunul care să aducă ploaie? Sau poate cerul să dea ploaie? Nu dai? Tu ploaie, Doamne, Dumnezeuul nostru? Noi nădăjduim în Tine, căci Tu ai făcut toate aceste lucruri!"

*Ezech. 1, 1. **Deut. 28, 21. †Ps. 135, 7; 147, 8. Ezech. 28, 26. Cap. 3, 24; 18, 13.

15. „Domnul mi-a zis: „Chiar* dacă Moise** și Samuel s'ar înfățișa înaintea Mea, tot n'as fi binevoitor față de poporul acesta. Izoștește-l dinaintea Mea, ducă-se!"

*Ezech. 34, 14. **Ezech. 33, 11, 12. Ps. 90, 4. †1 Sam. 2, 35.

2. Și dacă-ți vor zice: „Unde să ne ducem?" să le răspunzi: „Așa vorbește Domnul: „La moarte" cei sortiți la moarte, la sabie cei sortiți săbiei, la foamete cei sortiți foametei, la robie, cei sortiți robici!"

*Cap. 48, 11. Ezech. 5, 2, 13. Ezech. 31, 9.

3. Căci voi trimete* împotriva lor patru feluri de nenorociri, zice Domnul: sabia, ca să-i ucidă, cîinii ca să-i sfîșie, păsările** cerului și fiarele pămîntului, ca să-i mănînce și să-i nimicească.

*Lev. 26, 14, 16. **Deut. 28, 26. Cap. 7, 38.

4. Ii voi face de pomină* pentru toate împărățiile pămîntului, din pricina lui Manase**, fiul lui Ezechia, împăratul lui Iuda, și pentru tot ce a făcut el în Ierusalim.

*Deut. 28, 25. Cap. 24, 2. Ezech. 28, 26. **2 Reg. 21, 11, etc.; 28, 26; 34, 3, 4.

5. Căci cine* să aibă milă de tine, Ierusalime, cine să te plîngă? Cine să meargă să te întrebe de sănătate?"

*Ezech. 31, 19.

6. „M'ai* părăsit, zice Domnul, ai dat** înapoi; de aceea îmi întind mîna împotriva ta și te nimicesc: sînt sîtul* de milă.

*Cap. 2, 13. **Cap. 7, 24. †Osea 13, 14.

7. Ii vîntur cu lopata, la porțile țării; îi lipsește de copil, pierd pe poporul Meu, căci nu s'au* abătut dela căile lor.

*Ezech. 9, 13. Cap. 9, 3. Amos 6, 10, 11.

8. Văduvele lor sînt mai multe de cît boabele de nisip din mare; peste mama tînrului, aduc un pustitor ziua nameaza mare; fac să cadă deodată peste ea necazul și groaza.

9. Cea* care născuse șapte fii tinjește, își dă sufletul; soarele ei apune** cînd este încă ziua: este roșie, acoperită de rușine. Pe cei ce mai rămîn, îi dau pradă săbiei înaintea vrăjmașilor lor, zice Domnul."

*1 Sam. 2, 5. **Amos 8, 9.

10. „Vai de mine", mamă, că m'ai

născut, pe mine, om de ceartă și de pricină pentru toată țara! Nu iau cu împrumut, nici nu dau cu împrumut, și totuși toți mă blastămă!"

*Isa. 3, 1. etc. Cap. 20, 14.

11. Domnul a răspuns: „Da, vei avea un viitor fericit; da, voi sili pe vrăjmaș* să te roage, la vreme de nenorocire și la vreme de necaz!"

*Cap. 20, 11, 12; 40, 4, 5.

12. Poate ferul să frîgă ferul dela miază noapte și arama?

13. Averile și comorile tale le voi da pradă fără despăgubire*, din pricina tuturor păcatelor tale, pe tot tînutul tău.

*Ps. 44, 12. Cap. 27, 9.

14. Te voi duce rob la vrăjmașul tău într-o țară*, pe care n'o cunoști, căci focul miniei** Mele s'a aprins și arde peste voi!"

*Cap. 24, 13; 17, 4. **Deut. 32, 22.

15. „Tu știi tot", Doamne! Adu-ți aminte de mine, nu mă uita, răzbu-nă-mă** pe prigonitorii mei! Nu mă lua, după îndelunga Ta răbdare. Gîndește-Te că sufăr ocară* din pricina Ta!

*Cap. 12, 3. **Cap. 21, 20; 28, 22. †Ps. 88, 7.

16. Cînd am primit cuvintele Tale, le-am* înghitit; cuvintele** Tale au fost bucuria și veselia inimii mele, căci după Numele Tău sînt numit, Doamne, Dumnezeuul oștirilor!

*Ezech. 3, 1, 3. Apoc. 10, 9, 10. **Isa. 22, 13. Ps. 118, 70, 113.

17. N'am șezut în adunarea* celor ce petrec, ca să mă veselesc cu ei: de frica puterii Tale, am stat singur la o parte, căci mă umplusei de minie.

*Ps. 1, 1; 28, 4, 5.

18. Pentruce nu mai contenește suferința* mea? Pentruce mă ustură rama și nu vrea să se vindecă? Să fil Tu pentru mine ca** un izvor lașelător, ca o apă*, care seacă?"

*Cap. 20, 15. **Cap. 1, 18, 19. †Isa. 43, 10, etc.

19. „Deaceia așa vorbește Domnul: „Dacă te vei lipi* iarăși de Mine, îți voi răspunde iarăși, și vei sta înaintea** Mea; dacă vei despărți* te este de preț de ce este fără preț, vei fi ca gura Mea. Ei să se întorcă la tine, nu tu să te întorci la ei!"

*Ezech. 3, 7. **Ysa. 1, †Ezech. 28, 26; 44, 28.

20. Te voi face pentru poporul acesta ca un zid tare* de aramă; ei se vor război cu tine, dar nu** te vor birui; căci Eu voi fi cu tine, ca să te scap și să te izbăvesc, zice Domnul."

*Cap. 1, 18; 5, 27. **Cap. 20, 21, 23.

21. „Te voi izbăvi din mina celor răi, și te voi scăpa din mina asupritorilor."

Urgii și robie.

16. 1. Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Să nu-ți fie neavastă, și să n'ai în locul acesta nici fii nici fiice!

3. Căci așa vorbește Domnul despre fiii și fiicele cari se vor naște în locul acesta, despre mamele cari-i vor naște, și despre tații lor cari, le vor da naștere în țara aceasta:

4. vor muri doborâți de boala * rea. Nimeni nu-i va plînge¹, nici nu-i va îngropa, ci vor fi ca un gunoi² pe pământ; vor pieri de sabie și de foamete; și trupurile³ lor moarte vor sluji ca hrană păsărilor cerului și fiarelor pămîntului.⁴

5. „Căci așa vorbește Domnul: „Să nu intri în nici o casă⁵ de jale, să nu plîngi în ea, și nici să nu te bocsești cu ei, căci Mi-am luat înapoi dela poporul acesta pacea Mea, zice Domnul, bunătatea și îndurarea Mea.

6. Și mari și mici, toți vor muri în țara aceasta, și nu vor fi îngropați: nimeni nu-i va plînge⁶, nimeni nu-și va face tăieturi⁷ din pricina lor, și nu se va⁸ rade pentru ei.

7. Nimeni nu le va pune mână în timpul jălirii ca să-i mîngie pentru cel mort; și nimeni nu le va întinde paharul⁹ mîngierii pentru tatăl sau pentru mama lor.

8. Să nu intri nici într-o casă de petrecere, ca să te așezi cu ei, să mîlînci și să bei.¹⁰

9. „Căci așa vorbește Domnul ostirii-lor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi face să înceteze¹¹ în locul acesta, supt ochii voștri și în zilele voastre, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cîntecul marelui și cîntecul mîrsei.¹²

10. „Cînd vei vesti poporului acestuia toate aceste lucruri, ei îți vor zice: „Pentru ce¹³ ne amenință Domnul cu toate aceste mari nenorociri? Ce nelegiuire și ce păcat am făcut împotriva Domnului, Dumnezeului nostru?¹⁴

11. „Atunci să le răspunzi: „Părinții voștri M'au părăsit, zice Domnul, s'au dus după alți dumnezei, le-au slujit și s'au închinat înaintea lor;

iar pe Mine M'au părăsit, și n'au părăsit Legea Mea!¹⁵

12. Și voi ați făcut și mai rău¹⁶ de cît părinții voștri; căci iată că fac¹⁷ care¹⁸ umblați după pornirile inimii voastre rele, și nu M'ascultați.

13. De aceea¹⁹, vă voi muta din țara aceasta într-o țară²⁰, pe care n'ați cunoscut-o, nici voi, nici părinții voștri; și acolo, veți sluji altor dumnezei, și și noapte, căci nu vă voi lerta!²¹

14. „De aceea iată, vin²² zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice: „Viu este Domnul, care a scos din țara Egiptului pe copiii lui Israel!²³

15. Cî se va zice: „Viu este Domnul, care a scos pe copiii lui Israel din țara de la miază-noapte și din toate țările unde-i izgonise!²⁴ Căci²⁵ îi voi aduce înapoi în țara lor, pe care o dădusem părinților lor.²⁶

16. „Iată, trimet o mulțime²⁷ de pescari, zice Domnul, și-i vor pescui; și după aceea, voi trimete o mulțime de vînători, și-i vor vîna pe toți munții și pe toate dealurile, și în crăpăturile stîncilor.

17. Căci ochii²⁸ Mei sînt cu luare aminte la toate căile lor; ele nu sînt ascunse înaintea Feții Mele, și nelegiuirea lor nu este ascunsă de privirile Mele.

18. De aceea le voi răsplăti mai în-
tîi îndoit nelegiuirea²⁹ și păcatul lor, pentru că Mi-au spurcat³⁰ țara, pentru că Mi-au umplut moștenirea cu trupurile moarte ale jertfelor aduse idoloilor lor și cu urciunile lor.

19. Doamne, tîrîa³¹, cetățuia și scăparea³² mea în ziua necazului! Neamurile vor veni la Tine dela marginile pămîntului, și vor zice: „Părinții noștri m'au moștenit decît minciună, idoli deșerti, cari nu sînt de niciun³³ ajutor!

20. Cum poate omul să-și facă dumnezei, cari nu sînt³⁴ dumnezei?³⁵ —

21. De aceea iată că le arăt, de data aceasta, și-i fac să știe puterea și tîrîria Mea; și vor cunoaște că Numele Meu³⁶ este Domnul.³⁷

17 1. Păcatul lui Iuda este scris cu un priboi* de fer, cu un vîrî de diamant; este săpat** pe tabla inimii lor, și pe cornele altarelor lor.

* Ier. 17, 24. ** Prov. 23, 2. † Gen. 3, 9.

2. Cum se gîndesc la copiii lor, așa se gîndesc la altarele lor, și la idolii și Astartele* lor lângă copacii verzi, pe dealuri înalte.

* Judec. 3, 7. † Gen. 24, 26.

3. Eu dau la pradă* muntele Meu și ogoarele lui, avuțiile tale, toate vîstierile și înălțimile tale, din pricina păcatelor tale, pe tot ținutul tău!

* Cap. 15, 20.

4. Din vina ta vei pierde moștenirea, pe care ți-o dădusem; te vei face al slujestî vrăjmașului tău într-o țară*, pe care n'o cunoști, căci ai aprins focul minci Mele, care va arde tot-deauna.**

* Cap. 15, 22. ** Cap. 15, 14.

5. „Așa vorbește Domnul: blestemat* să fie omul care se încrede în om, care se sprijinește pe un muritor** și își abate inima dela Domnul!

* Isa. 30, 1, 2; 31, 1. ** Isa. 31, 2.

6. Căci este ca un nenorocit* în pustie, și nu** vede venind fericirea; locuiește în locurile arse ale pustiei, într'un pămînt* sărat și fără locuitori.

* Cap. 40, 6. ** Ier. 20, 17. † Deut. 20, 22.

7. Binecuvîntat* să fie omul, care se încrede în Domnul, și a cărui nădejde este Domnul!

* Ps. 2, 12; 34, 8; 128, 1; 146, 5. Prov. 31, 23. Isa. 30, 18.

8. Căci el este ca un pom* sădit lângă ape care-și întinde rădăcinile spre rîu; nu se teme de căldură, cînd vine, și frunzișul lui rămîne verde; în anul secetei, nu se teme, și nu încetează să aducă roadă.**

* Ier. 17, 24. Ps. 1, 3.

9. „Inima este nespun de înălțătoare și de demnă/dăruit de rea; cine poate s'o cunoască?

10. „Eu, Domnul, cercetez* inima, și cerc răunchii, ca să** răspătesc fiecărui după purtarea lui, după rodul faptelor lui.“

* Ps. 139, 1. † Rom. 2, 7. ‡ Gen. 26, 9. Ps. 2, 9; 138, 2, 34. Prov. 17, 3. Cap. 11, 20; 26, 12. Rom. 2, 27. Apoc. 2, 23. ** Ps. 62, 12. Cap. 32, 18. Rom. 2, 6.

11. Ca o potirnicie, care clocește niște ouă pe cari nu le-a ouat ea, așa este celce agonisește bogății pe nedrept; trebuie să le părăsească* în mijlocul zilelor sale, și la urmă nu este decît un** nebur.

* Ps. 54, 7. ** Luc. 12, 20.

12. Seaua de domnie plin de slavă, înălțat dela început, loc al sfințului nostru Locaș,

13. Doamne, nădejdea* lui Israel!

Toți cei ce** Te părăsesc, vor fi acoperiți de rușine.“ — „Cei ce se abat dela Mine vor fi acrși† pe pămînt, căci părăsesc pe Domnul, izvorul †† de apă vie.“ —

* Cap. 14, 8. ** Ps. 73, 27. Isa. 1, 28. † Luc. 10, 20. †† Cap. 2, 13.

14. Vindecă-mă, Tu, Doamne, și voi fi vindecat; mîntuiește-mă Tu, și voi fi mîntuit; căci Tu* ești slava mea!

* Deut. 10, 21. Ps. 136, 1; 146, 14.

15. Iată, ei îmi zic: „Unde* este Cuvîntul Domnului? Să se împlinească dar!“

* Isa. 55, 28. Ezech. 12, 22. Amos. 1, 2. Ps. 2, 4.

16. „Și eu, ca să Te ascult, n'am* vrut să nu fiu păstor; nici n'am dorit ziua nenorocirii, știți; și ce a ieșit din buzele mele, este descoperit înaintea Ta.

* Cap. 1, 4, etc.

17. De aceea, nu fi o pricină de groază pentru mine, căci Tu ești scăparea* mea în ziua nenorocirii!

* Cap. 16, 2.

18. Prigonitorii mei să fie acoperiți de rușine*, dar să nu fiu rușinat** eu; să tremure ei, dar să nu tremur eu! Adu peste ei ziua nenorocirii, lovește-îi cu o îndoită urgie!“

* Ps. 68, 40; 14; 70, 5. ** Ps. 26, 3. † Cap. 11, 20.

Sfințirea Sabatului.

19. „Așa mi-a vorbit Domnul: „Du-te, și stai la poarta copiilor poporului, pe care intră și ies împărații lui Iuda, și la toate porțile Ierusalimului.

20. și spune-le: „Ascultați* Cuvîntul Domnului, împărați ai lui Iuda, tot Iuda, și toți locuitorii Ierusalimului, cari intrați pe aceste porți!“

* Cap. 16, 1; 22, 2.

21. „Așa vorbește Domnul: „Luați seama*, în sufletele voastre, să nu purtați nici o povară în ziua Sabatului, și să n'o aduceți înăuntru pe porțile Ierusalimului.

* Num. 15, 32, etc. Num. 15, 32.

22. Să nu scoateți din casele voastre nici o povară în ziua Sabatului, și să nu faceți nici o lucrare, ci sfințiți ziua Sabatului, cum am poruncit* părinților voștri.“

* Ezech. 20, 4; 23, 27; 36, 18. Ezech. 20, 12.

23. Dar* ei n'au ascultat și n'au luat aminte; ci și-au înșepenit gîtul, ca să n'asculte și să nu se învățătură.

* Cap. 7, 24; 26, 11, 22.

24. Dacă Mă veți asculta în adevăr, zice Domnul, și nu veți aduce nici o sarcină înăuntru pe porțile acestei cetăți, în ziua Sabatului, ci veți sfinți ziua Sabatului, și nu veți face nici o lucrare în ziua aceasta,

25. atunci pe porțile acestei cetăți vor* intra împărați și voievozi, cari

vor şedea pe scaunul de domnie al lui David; ei vor veni în cară şi călări pe cai, ei şi voievozii lor, oamenii lui Iuda şi locuitorii Ierusalimului, şi cetatea aceasta va fi locuită în vechi.

¹ Cap. 33, 4.

26. Vor veni din cetăţile lui Iuda şi din împrejurimile Ierusalimului, din tara lui Benjamin, din vale, de pe munte şi dela miazăzi¹, ca să aducă ardori de tot şi jertfe², să aducă daruri de mincare şi tămâie, şi să aducă jertfe de mulţămire³ în Casa Domnului.

¹ Cap. 33, 44; 38, 18. ² Zab. 7, 2. ³ Zab. 7, 7. ⁴ Ps. 137, 35; 138, 27.

27. Dar dacă nu veţi asculta cînd vă poruncesc să sfinţiţi ziua Săbădu-lui, să nu duceţi nici o povară, şi să n'o aduceţi înăuntru pe porţile Ierusalimului, în ziua Săbădu-lui, atunci voi aprinde¹ un foc la porţile cetăţii, care² va arde casele cele mari ale Ierusalimului şi nu se va stinge.³

¹ Cap. 23, 14; 49, 27. ² Fitea. 4, 1. ³ Amos 1, 4, 7, 10, 12; 2, 2, 3. ⁴ 2 Reg. 23, 9. Cap. 32, 13.

Vasul olarului şi nepoedînaşul poporului.

18 1. Cuvîntul vorbit lui Ieremia din partea Domnului şi care sună astfel:

2. „Scoală-te şi pogoară-te în casa olarului; acolo te voi face să auzi cuvintele Mele!¹”

3. Cînd m'am pogorit în casa olarului, iată că el lucra pe roată.

4. Vasul pe care-l făcea n'a izbutit, — cum se întîmplă cu lutul în mina olarului. Atunci el a făcut un alt vas, cum i-a plăcut lui să-l facă.

5. Şi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

6. „Nu pot Eu să fac cu voi ca olarul acesta, caşă¹ a lui Israel? zice Domnul. Iată, cum² este lutul în mina olarului, aşa sînteţi voi în mina Mea, caşă a lui Israel!

¹ Isa. 45, 9. Rom. 9, 20, 21. ² Isa. 64, 8.

7. Deodată zic despre un neam, despre o împărăţie, că-l voi smulge¹, că-l voi surpa, şi că-l voi nimici;

² Cap. 1, 18.

8. dar dacă neamul acesta², despre care am vorbit astfel, se întoarce dela răutatea lui, atunci şi Mie îmi pare rău³ de răul pe care lmi puseseam în gînd să-l fac.

¹ Ezech. 16, 32; 33, 11. ² Cap. 28, 9. Iona 3, 10.

9. Tot aşa însă, deodată zic despre un neam, sau despre o împărăţie, că-l voi zidi sau că-l voi sădi.

10. Dar dacă neamul acesta face ce este rău înaintea Mea, şi n'ascultă glasul Meu, atunci îmi pare rău şi de binele, pe care aveam de gînd să-l fac.¹”

11. „De aceea, vorbeşte acum oamenilor lui Iuda şi locuitorilor Ierusalimului, şi zi: „Aşa vorbeşte Domnul: Iată, pregătesc o nenorocire împotriva voastră, şi fac un plan împotriva voastră. De aceea, întoarceţi-vă² fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptaţi-vă umbletele şi faptele!³”

¹ 2 Reg. 17, 18. Cap. 7, 3; 25, 5; 26, 12; 35, 12.

12. „Dar ei zic: „Degeaba! Cîci noi ne vom urma gândurile noastre, şi vom lucra fiecare după pornirile inimii noastre rele!“

¹ Cap. 3, 25.

13. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul: „Întrebaţi¹ pe neamuri! Cine a auzit vreodată asemenea lucruri? Fecioara lui Israel a făcut grozave² blestemă-ţii.

¹ Cap. 2, 20. ² 1 Cor. 6, 1. ³ Cap. 3, 26.

14. Părăseşte zăpada Libanului stîlca ogoarelor? Sau se văd scind apele cari vin de departe proaspete şi curgătoare?

15. Totuşi poporul Meu M'a uitat¹ şi aduce tămîie idoloilor²; n'a abîntat din căile lui, a părăsit vechile cărări³, şi a apucat pe cărări şi drumuri nebătute,

¹ Cap. 2, 13, 22; 3, 21; 18, 26; 27, 13. ² Cap. 22, 12; 18, 25. ³ Cap. 6, 10.

16. făcînd astfel din ţara lor, o pustietate¹, o vecinică batjocură²; toţi ceice trec prin ea sînt uimiţi şi dau din cap.

¹ Cap. 26, 9; 49, 13; 50, 12. ² 1 Reg. 2, 2. Fitea. 2, 15; 30, 6, 16.

17. Ca¹ vîntul de la răsărit, îi voi risipi² înaintea vrajmaşului; iar în ziua necazului lor, le voi întoarce³ spatele şi nu Mă voi uita la ei!⁴

¹ Ps. 45, 7. ² Cap. 13, 24. ³ Cap. 2, 27.

18. „Atunci ei au zis: „Veniţi¹, să urzim rele împotriva lui Ieremia! Căci² doar nu va pieri Legea din lipsă de profeţi, nici cuvîntul din lipsă de înţelepţi, nici cuvîntul din lipsă de prooroci. Haidem să-l ucidem cu vorba, şi să nu luăm seama la toate vorbirile lui!³”

¹ Cap. 11, 12. ² Lev. 18, 11. Mal. 2, 7. Iona 7, 41, 42.

19. „Ascultă-mă, Doamne, şi auzi glasul protivnicilor mei!

20. Cu rău¹ se răspîlăteşte binele? Căci au săpat² o groapă ca să-mi ia viaţa. Adu-ţi aminte că am stat înaintea Ta, ca să vorbesc bine pentru ei, şi să abat minia Ta de la ei.

¹ Ps. 109, 4, 5. ² Ps. 56, 7; 57, 6. Yona 3, 12.

21. De aceea, dă* pe copiii lor pradă foamei, și doboară-i cu sabia! Nevestele lor să fie lipsite de copii și să rămână văduve, și bărbații lor să fie luați de ciună; tinerii lor să fie uciși de sabie în luptă! * Ps. 109, 8, 10.

22. Să se audă strigăte leșind din casele lor, cînd cetele aduse de Tine vor cădea decodată peste ei! Căci au săpat* o groapă, ca să mă prindă, și mi-au întins lațuri supt picioare. * Yer. 20.

23. Dar Tu, Doamne, cunoști toate neștiirile lor făcute ca să mă omoare. Nu le ierta* nelegiuirea, și nu le șterge păcatul dinaintea Ta: ci să fie doborîți în Fața Ta! Lucrează împotriva lor la vremea minții Tale!¹

* Ps. 35, 4; 109, 14; Caps. 11, 20; 15, 18.

Vasul

zdrobit și dărîmarea Ierusalimului.

19 1. Așa a vorbit Domnul: „Du-te de cumpără de la un olar un vas de pămînt, și ia cu tine pe cîtiva din bătrînii poporului și din bătrînii preoților.

2. Du-te în valea* Ben-Hinom, care este la intrarea porții olăriei, și acolo să vestești cuvintele pe cari și le voi spune. * Is. 15, 4; 2 Reg. 23, 10; Cap. 7, 21.

3. Să spui*: „Ascultați Cuvîntul Domnului, împărați ai lui Iuda, și locuitorii ai Ierusalimului!

Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste locul acesta o nenorocire, care va face să țuie urechile* oricui va auzi vorbindu-se de ea.

* Cap. 17, 20. ** 1 Sam. 3, 11; 2 Reg. 21, 10.

4. Pentrucă M'au părăsit*, au spurcat locul acesta, au adus în el tămieșii altor dumnezei, pe cari nu-i cunoșteau nici ei, nici părinții lor, nici împărații lui Iuda, și au umplut locul acesta cu sînge* nevinovat. * Is. 26, 30; Is. 40, 13; Cap. 2, 17, 18; 15, 4; 17, 13. ** 2 Reg. 21, 16; Cap. 2, 34.

5. Au zidit* și înălțîmîi lui Baal, ca să ardă pe copiii lor în foc ca arderi de tot lui Baal: lucru, pe care nici nu-l poruncisem*, nici nu-l rînduisem, și nici nu-Mi trecuse prin minte.¹

* Cap. 2, 21; 22, 32, 36. ** Lev. 18, 21.

6. „De aceea, iată, vin zile, zice Domnul, cînd locul acesta nu se va mai numi Tofet, nici Valea* Ben-Hinom, ci se va numi Valea Măcelului! * Is. 15, 4.

7. În locul acesta voi zădărnici așafu lui Iuda și al Ierusalimului; îi voi face* să cadă uciși de sabie înaintea

vrăjmașilor lor, și de mina celor ce vor să le ia viața. Trupurile lor moarte* le voi da hrană păsărilor cerului și fiarelor pămîntului.

* Lev. 22, 17; Deut. 28, 26. ** Ps. 79, 3; Cap. 7, 33; 14, 4; 34, 28.

8. Voi face din cetatea aceasta o groază și o batjocură*: așa că toți cei ce vor trece pe lângă ea, se vor îngrozi și vor zădărnici, cînd vor vedea toate rănilile ei.

* Cap. 18, 10; 48, 22; 50, 28.

9. Îi voi face să mănînce carnea* fiilor și fiicelor lor, așa că își vor minca unii carnea altora, în mijlocul necazului și strîmtorării, în care-i vor aduce vrăjmașii lor, și cei ce vor să le ia viața. * Lev. 26, 26; Deut. 28, 52; Is. 9, 20; 1 Pet. 4, 10.

10. Să spargi* apoi vasul, supt ochii oamenilor cari vor merge cu tine.

* Cap. 11, 22, 24.

11. Și să le spui: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Toamă așa voi zdrobi* pe poporul acesta și cetatea aceasta, cum se sparge vasul unui olar, fără să poată fi făcut la loc. Și morții vor fi îngropați* în Tofet, din lipsă de loc pentru îngropare.

* Ps. 2, 8; Is. 20, 14; 39, 4, 5. ** Cap. 7, 21.

12. Așa voi face locul acestuia — zice Domnul — și locuitorilor lui, și voi face cetatea aceasta ca Tofetul.

13. Casele Ierusalimului, și casele împăraților lui Iuda vor fi necurate ca* Tofetul, toate casele pe acoperișul* cărora se aducea tămieșii întregiei oștiri a cerurilor, și se turnau jertfe de băutură* altor dumnezei!¹

* 2 Reg. 23, 12.

** 2 Reg. 23, 12; Cap. 22, 20; 24, 1, 2. † Cap. 7, 18.

Închiderea lui Ieremia.

14. Ieremia s'a întors din Tofet, unde-l trimisese Domnul să proorocească. Apoi a stătut în curtea* Casei Domnului, și a zis întregului popor:

* 2 Cron. 24, 9.

15. Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste cetatea aceasta și peste toate cetățile cari țin de ea, toate nenorocirile pe cari i le-am vestit mai dinainte, pentrucă și-au întepenit gîtul* ca să n'asculte cuvintele Mele.¹

* Cap. 7, 26; 27, 28.

20 1. Pașhur, fiul lui Imer*, preot și priveghetor de căpetenie în Casa Domnului, a auzit pe Ieremia proorocind aceste lucruri.

* 1 Cron. 24, 21.

2. Și Pașhur a lovit pe proorocul Ieremia, și l-a aruncat în temnița cu

butuci, care era la poarta de sus a lui Beniamin, în Casa Domnului.

3. Dar a doua zi, Pașhur a scos pe Ieremia din temniță. Și Ieremia i-a zis: „Domnul nu te mai numește Pașhur” (*Noroc din toate părțile*), ci Magor-Misabib (*Spaimă din toate părțile*).

4. Căci așa vorbește Domnul: „Iată, te voi face de groază, pe tine și pe toți prietenii tăi; ei vor cădea uciși de sabia vrăjmașilor lor, și ochii tăi vor vedea lucrul acesta. Voi da de asemenea pe tot Iuda în mâinile împăratului Babilonului, care-l va duce rob la Babilon și-i va uide cu sabia.

5. Toate bogățiile cetății acesteia, tot rodul muncii ei, tot ce are ea mai scump, și toate vistierile împăraților lui Iuda le voi da” în minile vrăjmașilor lor; accepția le vor jăful, le vor lua și le vor duce la Babilon.

¹2 Reg. 20, 17, 24, 25—18, 18, etc. Cap. 2, 24.

6. Chiar și tu, Pașhur, și toți ceice locuiesc în casa ta, veți merge la Babilon în robie; acolo vei muri și acolo vei fi îngropat, tu și toți prietenii tăi, cărora le-ai proorocit” minciuni.”

²Cap. 14, 18, 19; 20, 12, 20, 21.

Pilagerile proorocului.

7. M'ai înduplecat, Doamne, și m'am lăsat înduplecat; ai” fost mai tare decât mine și m'ai biruit! În fiecare zi sînt o pricină de ris”, toată lumea își bate joc de mine. ¹Cap. 1, 8, 9. ²Ps. 135, 2, 24.

8. Căci ori de cîte ori vorbesc, trebuie să” strig: „Silnicie și apăsare!” Așa încît cuvîntul Domnului îmi aduce numai ocară și batjocură toată ziua.

³Cap. 8, 7.

9. Dacă zic: „Nu voi mai pomeni de El, și nu voi mai vorbi în Numele Lui!” Iată că în inima mea este ca un foc” mistuitor, închis în oasele mele. Caut să-l opresc, dar nu” pot.

⁴Is. 20, 18, 19. Ps. 20, 3. ⁵Is. 27, 26. Ps. 1, 1.

10. Căci aud” vorbele rele ale multora, spalma care domnește împrejur. —„Invinuiri!” strigă ei: „haidem să-l invinuiim!” Toți ceice trăiau în pace” cu mine, pîndesc să vadă dacă mă clatin, și zic: „Poate că se va lăsa prins, vom pune mîna pe el, și ne vom răzbuna pe el!”

⁶Ps. 31, 18. ⁷Is. 20, 18. Ps. 41, 9; 55, 15, 16. Is. 11, 15, 24.

11. Dar Domnul” este cu mine ca un viteaz puternic; deaceia, prigonitorii mei se vor poticni și nu vor” birui. Se vor umple de rușine că m'au lucrat

cu chibzuință: de o vecinică rușine”, care nu se va uita!

⁸Cap. 1, 8, 19. ⁹Cap. 15, 20, 21, 22. ¹⁰Cap. 20, 20.

12. Și acum, Doamne, Dumnezeul oștirilor, care încerci pe cel” neprihănit, care pătrunzi rîrunchii și inimile, fă-mă” să văd răzburarea Ta împotriva lor! Căci Tîe îmi încredințez pricina.

¹¹Cap. 21, 20; 17, 20. ¹²Ps. 34, 7; 50, 10.

13. Clătești Domnului, lăudați pe Domnul! Căci El izbăvește” sufletul celui nenorocit din mîna celor răi.”

¹³Ps. 30, 5, 10; 100, 20, 20.

14. Bălestemată” să fie ziua cînd m'am născut! Ziua în care m'a născut mama, să nu fie binecuvîntată!

¹⁴Is. 55, 3. Cap. 10, 10.

15. Bălestemat să fie omul care a adus vestea aceasta tatălui meu: „Ți s'a născut un copil de parte bărbătească”, și l-a umplut de bucurie cu ea!

16. Omul acela să ajungă ca cetățile, pe cari le-a nimicit” Domnul fără milă! Să audă gemete dimineața”, și strigăte de război la amiază!

¹⁵Ps. 10, 25. ¹⁶Cap. 10, 25.

17. De ce n'am fost” omorît în pîntecele mamei, ca să-mi fi fost ca mormîntul meu!” De ce n'a rămas ca vecinic însărcinată cu mine? ¹⁷Is. 2, 19, 21.

18. Pentruce am ieșit” din pîntecele mamei ca să văd” numai suferință și durere, și să-mi isprăvesc zilele în rușine?

¹⁸Is. 2, 20. ¹⁹Ps. 2, 1.

Proorocie despre luarea Ierusalimului.

21 1. Cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, cînd i-a trimis împăratul Zedechia pe Pașhur”, fiul lui Malchia, și pe Tefania”, fiul lui Maaseia, preotul, ca să-i zică:

¹Cap. 20, 1. ²2 Reg. 20, 18. Cap. 20, 20; 27, 1.

2. „Întreabă pe Domnul” pentru noi; căci Nebucadnețar, împăratul Babilonului, este în război cu noi! Poate că Domnul va face pentru noi vreuna din minunile Lui, ca să-l depărteze dela noi.”

³Cap. 27, 3, 1.

3. Ieremia le-a răspuns: „Să spuneți lui Zedechia:

4. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi întoarce armele de război cari sînt în minile voastre, și cu cari vă luptați în afară de ziduri, împotriva împăratului Babilonului și împotriva Haldeilor cari vă impresoră, și le voi strînge” în mijlocul cetății acesteia.

⁴Is. 10, 4.

5. Apoi Eu insumi voi lupta împotriva voastră, cu mîna întinsă* și cu braț tare, cu minie, urgie, și mare supărare.

*Ezech. 4, 5.

6. Voi lovi pe locuitorii cetății acesteia, atît oameni cît și dobitoace, și vor muri de o ciumă grozavă.*

7. După aceea — zice Domnul — voi* da pe Zedechia, împăratul lui Iuda, pe slujitorii lui, pe popor, și pe cele ce vor scăpa în cetatea aceasta de ciumă, de sabie și de foamete, îi voi da în minile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața; și Nebucadnețar îi va trece prin ascuțișul săbiei, nu-i va cuța** , nu va avea nici o milă de ei, și nu se va îndura de ei.

*Cap. 21, 17; 26, 5; 32, 9. **Deut. 20, 26. 2 Cron. 26, 17.

8. Iar poporului acestuia să-i spui: „Așa vorbește Domnul: „Iată că vă pun* înainte calea vieții și calea morții.

*Deut. 20, 19.

9. Cine va* rămînea în cetatea aceasta, va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciumă; dar cine va ieși să se ducă la Haldei, cari vă impresoară, va scăpa cu viață, care va fi singura** lui pradă.

*Cap. 20, 17, 28. **Cap. 20, 18; 45, 5.

10. Căci Eu îmi îndrept privilegiile* împotriva cetății acesteia ca să-i fac rău, nu bine, zice Domnul; ea va fi dată în minile** împăratului Babilonului, care o va arde† cu foc.”

*Lev. 17, 35. Cap. 24, 17. Amos 9, 4. **Cap. 20, 2. †Cap. 24, 2, 20; 27, 10; 30, 18, 20; 32, 18.

11. „Și să spui casei împăratului lui Iuda: „Ascultați Cuvîntul Domnului,

12. casă a lui David! Așa vorbește Domnul: „Faceți dreptate* disdedimi-nează”, și scoateți pe cel asuprit din minile asupritorului, ca să nu izbucnească minia Mea ca un foc, și să se aprindă, fără să se poată stinge, din pricina răutății faptelor voastre!

*Cap. 22, 3, Zab. 7, 9. **Ps. 101, 5.

13. Iată, am necaz pe* tine, cetate așezată în vale, pe stîncă din cîmpie, zice Domnul, pe voi cari ziceți: „Cine** se va pogori împotriva noastră? Cine va intra în locuințele noastre?”

*Ezech. 22, 9. **Cap. 49, 4.

14. Vă voi pedepsi după rodul* faptelor voastre, zice Domnul; — voi pune foc pădurii voastre, și-i va mîncă toate** împrejurimile.”

*Prov. 1, 31. Isa. 5, 15, 17. **2 Cron. 26, 18. Cap. 22, 18.

Impotriva casei împărătești a lui Iuda.

22 1. „Așa vorbește Domnul: „Pogoară-te în casa împăratului lui Iuda, și acolo rostește cuvintele acestea.

2. Să spui: „Ascultă Cuvîntul* Domnului, împărat al lui Iuda, care stai pe scaunul de domnie al lui David, tu, slujitorii tăi, și tot poporul, cari intrați pe porțile acestea!”

*Cap. 17, 20.

3. Așa vorbește Domnul: „Faceți dreptate* și judecați; scoateți pe cel asuprit din minile asupritorului; nu chinuiți** pe străin, pe orfan și pe văduvă; nu apăsați, și nu vărsați sînge nevinovat în locul acesta!

*Cap. 21, 12. **Ysa. 17.

4. Căci dacă lucrați după cuvîntul acesta, vor intra* pe porțile casei acesteia împărați cari stau pe scaunul de domnie al lui David, suiți în cară și călări pe cai, ei, slujitorii lor și poporul lor.

*Cap. 17, 20.

5. Dar dacă nu veți asculta cuvintele acestea, pe Mine insumi* jur, zice Domnul, că această casă va ajunge o dărmătură!

*Ysa. 5, 13, 17.

6. Căci așa vorbește Domnul asupra casei împăratului lui Iuda: „Tu ești pentru Mine ca Galaadul, ca virful Libanului; dar, cu adevărat, voi face din tine un pustiu, o cetate fără locuitori!

7. Pregătesc împotriva ta niște nimicitori, fiecare cu armele lui: ei vor tăia cei mai frumoși* cedri ai tăi, și-i vor** arunca în foc.

*Isa. 27, 24. **Cap. 21, 14.

8. Multe neamuri vor trece pe lângă cetatea aceasta, și vor zice unul altuia: „Pentruce a făcut Domnul* așa acestei cetăți mari?”

9. Și se va răspunde: „Pentrucă* au părăsit legămîntul Domnului, Dumnezeului lor, pentrucă s'au închinat înaltea altor dumnezei și le-au slujit!”

*2 Reg. 22, 17. 2 Cron. 24, 26.

10. „Nu plîngeți pe cel* mort, și nu vă hociți pentru el; ci plîngeți mai de grabă pe cel ce se duce**, care nu se va mai întoarce, și nu-și va mai vedea țara de naștere!

*2 Reg. 22, 20. **Ysa. 11.

11. Căci așa vorbește Domnul despre Șalum*, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, care domnea în locul tatălui său Iosia, și care** a ieșit din locul acesta: „Nu se va mai întoarce în el;

*1 Cron. 5, 15. 2 Reg. 22, 26. **2 Reg. 22, 24.

12. ci va muri în locul unde este dus rob, și nu va mai vedea țara aceasta.”

13. „Vai* de cel ce își zidește casa cu

sedreptate, și odăile cu nelegiuire; care pune ** pe aproapele său să lucreze de geaba, fără să-i dea plată;

* 2 Reg. 22, 26. Vers. 15. ** Lev. 19, 13. Deut. 24, 14, 15. Mic. 2, 20. Mat. 23, 5. Luc. 11, 4.

14. care zice: „Imi voi zidi o casă mare, și odăi încăpătoare;” și-i face ferestre multe, o câptușește cu cedru, și o văpșește cu roș!”

15. „Împărat ești tu oare, de te întreci în cedri?” Nu mînca tatăl * tău, și nu bea * ei? ** Și totuși el făcea dreptate și judecată, și era ** fericit!

* 2 Reg. 22, 25. ** Ps. 135, 2. Isa. 5, 10.

16. Judeca pricina săracului și a celui lipsit, și era fericit. Nu înseamnă lucrul acesta a Mă cunoaște? zice Domnul.

17. Dar tu n’ai ochi * și inimă decît ca să te dedai la lăcomie, ca să verși singe nevinovat, și să întrebuințezi asupra și alțiine.

* Ezech. 10, 4.

18. De aceea, așa vorbește Domnul despre Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda: „Nu-l vor * plînge, zicînd: „Vai”, fratele meu! Vai, sora mea!” Nici nu-l vor plînge, zicînd: „Vai, doamne! Vai, măriia sa!”

* Cap. 22, 4, 5. ** 1 Reg. 21, 30.

19. Ci va * fi înmormîntat ca un măgar, va fi tirît și aruncat afară din porțile Ierusalimului!”

* 2 Cron. 35, 5. Cap. 39, 30.

20. „Suie-te pe Liban, și strigă! Înălță-ți glasul de pe Basan! Și strigă de pe înălțimea Abarim! Căci toți cei ce te iubeau sînt zdrobiți!”

21. „Ți-am vorbit cînd îți mergea bine; dar tu ziceai: „Nu pot * asculta!” Așa ai lucrat * din tinereța ta, și n’ai ascultat glasul Meu.

* Cap. 3, 25; 7, 24, etc.

22. Pe toți păstorii * tăi li va păste vîntul, și cei ce te iubesc ** vor merge în robie. Atunci vei fi acoperit de rușine și vei roși, din pricina întregii tale răutăți.

* Cap. 23, 1. ** Vers. 20.

23. Tu, care locuiești pe Liban acum, care îți ai cuibul în cedri, cum vei geme cînd te vor ajunge durerile, dureri * ca ale unei femei în munci.”

* Cap. 4, 34.

24. „Pe viața Mea, zice Domnul, că, și chiar dacă * leonia * fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, ar fi un inel ** de peccatuit în mina Mea cea dreaptă, te-aș scoate și de acolo.

* 2 Reg. 24, 4, 5.

2 Cron. 3, 18. Cap. 37, 1. ** Gen. 24, 30. Reg. 2, 32.

25. Te voi da * în minile celor ce vor

1. Sau Ioiachim.

să-ți ia viața, în minile aceluia înaintea căruia tremuri, în minile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, în minile ** Haldeilor.

* Cap. 34, 20. ** 2 Reg. 24, 25. 2 Cron. 36, 20.

26. Te voi arunca, pe tine și pe mamă-ta care te-a născut, într’o altă țară, unde nu v’ăți născut, și acolo veți muri!

27. Dar în țara în care vor dori să se întoarcă, nu se vor mai întoarce!

28. Este un vas disprețuit, sfărîmat, acest leonia? Este el un lucru *, căruia nu-i dai niciun preț? Pentruce sînt aruncați, oare, el și sîmînța lui, și avirîții într’o țară, pe care n’o cunoști? **

* Ps. 51, 13. Cap. 45, 20. Gen. 2, 8.

29. Țară *, țară, țară, ascultă glasul Domnului!

* Deut. 32, 1. Isa. 1, 2; 34, 1. Mic. 1, 2.

30. Așa vorbește Domnul: „Scrieți pe omul acesta ca lipsit de * copii, ca un om căruia nu-i va merge bine toată viața lui; căci niciunul din urmașii lui nu va izbuti să șadă pe scaunul de domnie al lui David” și să domnească peste Iuda.”

* 1 Cron. 3, 16, 17. Mat. 1, 22. ** Cap. 39, 30.

Păstorii lui Israel.

23 1. „Vai de păstorii * cari nimicec * și risipesc turma pășunei Mele, zice Domnul.”

* Cap. 10, 21; 22, 22. Ezech. 34, 2.

2. „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel, împotriva păstorilor cari pasc pe poporul meu: „Pentrucă Mi-ăți risipit oile, le-ăți izgonit, și nu v’ăți îngrijit de ele, lată * că vă voi pedepsi din pricina răutății faptelor voastre, zice Domnul.”

* Ezech. 34, 34.

3. „Și Eu însuși voi strînge * rămășița oilor Mele din toate țărilor, în cari le-am izgonit; le voi aduce înapoi în pășunea lor, și vor crește și se vor înmulți.

* Cap. 30, 27. Ezech. 34, 13, etc.

4. Voi pune peste ele păstori * cari le vor păste; nu le va mai fi teamă, nici groază, și nu va mai lipsi niciuna din ele, zice Domnul.”

* Cap. 3, 15. Ezech. 34, 20, etc.

5. „Iată * vin zile, zice Domnul, cînd voi ridica lui David o Odraslă neprihănită. El va împărași, va lucra cu înțelepciune, și va face dreptate” și judecată în țară.

* Isa. 4, 2; 11, 1; 49, 22, 23. Cap. 33, 14, 15. Deut. 33, 24. Zach. 3, 8; 6, 12. Ioan. 1, 45. ** Ps. 72, 2. Isa. 9, 7; 10, 1, 16.

6. În vremea Lui, Iuda * va fi mîntuit, și Israel va avea liniște” în locuința

lui; și iată Numele Ț pe care i-L vor da: „Domnul, Neprihănirea noastră!”

* Prov. 20, 26. Ezech. 14, 31. ** Cap. 23, 37. † Cap. 23, 39. ‡ Cap. 1, 20.

7. „De aceea iată, vin* zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice: „Viu este Domnul, care a scos din țara Egiptului pe copiii lui Israel!”

* Cap. 10, 14, 15.

8. Ci se va zice: „Viu este Domnul, care a scos și a adus înapoi sămînta casei lui Israel din țara dela miază noapte și din toate țările” în cari li risipisem! „Și vor locui în țara lor.”

* Isa. 43, 1, 4. Vers. 2.

9. Asupra proorocilor.

„Inima lui este zdrobită în mine, toate oasele Ț îmi tremură; sînt ca un om beat, ca un om amețit de vin, din pricina Domnului și din pricina sfințitelor Lui cuvinte.

* Ezech. 2, 10.

10. Căci țara* este plină de precăruvii, și țara se jălește din pricina jurămintelor; cîmpurile Ț pustiei sînt uscate. Toată alergătura lor țineste numai la rîu, și toată vitejia lor este pentru nelegiuire!

* Cap. 9, 7, 8, 9, 2. ** Osea 4, 2, 3. † Cap. 9, 20, 22, 4.

11. Proorocii* și preoții sînt stricați; „le-am găsit răutatea chiar și în Casa Mea, zice Domnul.”

* Cap. 4, 13, 8, 10. † Ezech. 9, 11; 23, 30.

12. „De aceea, calea* lor va fi luncă-coasă și întunecoasă, vor fi împinși și vor cădea; căci voi aduce nenorocirea” peste ei în anul cînd îi voi prinde, zice Domnul.”

* Ps. 35, 4. Prov. 4, 19. Cap. 13, 10. ** Cap. 11, 20.

13. „In proorocii Samariei am văzut următoarea nebulie: au proorocit pe Baal, și au răstăcit” pe poporul Meu Israel!

* Cap. 2, 8. ** Isa. 9, 10.

14. Dar în proorocii Ierusalimului am văzut lucruri grozave. Sînt precăcurvari*, trăiesc în minciună; întăresc minile celor răi, așa că nici unul nu se mai întoarce dela răutatea lui; toți sînt înaintea Mea ca Sodoma Ț, și locuitorii Ierusalimului ca Gomora.”

* Cap. 23, 28. ** Vers. 26. † Ezech. 16, 26. ‡ Deut. 32, 32. Isa. 1, 9, 10.

15. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor despre prooroci: iată, îi voi hrăni cu* pînă, și le voi da să bea ape otrăvite; căci prin proorocii Ierusalimului s’a răspîndit nelegiuirea în toată țara.”

* Cap. 9, 10, 9, 10.

16. „Așa vorbește Domnul oștirilor:

„N’ascultați cuvintele proorocilor cari vă proorocesc! Ei vă leagă în închipuire zădărnice; spun* vedenii ieșite din inima lor, nu ce vine din gura Domnului.

* Cap. 14, 14. Vers. 20.

17. Ei spun celor ce Mă mesocotesc: „Domnul a zis: „Veți avea* pace!” și zic tuturor celor ce trăiesc după aplecările inimii lor: „Nu” vi se va întîmpla nimic rău.”

* Cap. 9, 14; 9, 11. Ezech. 13, 10. Ezech. 10, 2. ** Mic. 3, 11.

18. Cine* a fost de față la sfatul Domnului ca să vadă și să asculte cuvîntul Lui? Cine a plecat urechea la cuvîntul Lui și cine l-a auzit?

* Lev. 16, 8. 1 Cor. 2, 10.

19. Iată că furtuna* Domnului, urgia izbucnește, se năpustește vijelia și cade peste capul celor răi!

* Cap. 23, 20; 26, 20.

20. Minia* Domnului nu se va potoli, pînă nu va împlini și va înlăptui planurile inimii Lui. Veți înțelege în totul lucrul acesta în cursul* vremilor.

* Cap. 20, 24. ** Ps. 48, 1.

21. Eu n’am trimis* pe proorocii aceștia, și totuși ei au alergat; nu le-am vorbit, și totuși au proorocit.

* Cap. 14, 14; 27, 10; 29, 9.

22. Dacă ar fi fost* față la sfatul Meu, ar fi trebuit să spună cuvintele Mele poporului Meu, și să-i întoarcă” dela calea lor rea, dela răutatea faptelor lor!”

* Vers. 15. ** Cap. 23, 1.

23. „Sînt Eu numai un Dumnezeu de aproape, zice Domnul, și nu sînt Eu și un Dumnezeu de departe?

24. Poate cineva să stea într’un loc ascuns* fără să-l văd Eu? zice Domnul. Nu umplu” Eu cerurile și pămîntul? zice Domnul.

* Ps. 139, 7, 8. Amos 9, 2, 3. * 1 Reg. 9, 27. Ps. 139, 7.

25. „Am auzit ce spun proorocii, cari proorocesc minciuni în Numele Meu, zicînd: „Am avut un vis! Am visat un vis!”

26. Pînă cînd vor proorocii aceștia să proorocească minciuni, să proorocească îngelătoriile inimii lor?

27. Cred ei oare că pot face pe poporul Meu să uite Numele Meu prin visurile pe cari le istorisește fiecare din ei apropielui său, cum* Mi-au uitat pămîntii lor Numele din pricina lui Baal?

* Ierem. 9, 7; 9, 20, 24.

28. Proorocul, care a avut un vis, să istorisească visul acesta, și cine a auzit Cuvîntul Meu, să spună întocmai

Cuvîntul Meu! „Pentruce să amesteci paiele cu grîul?” zice Domnul.”

29. „Nu este Cuvîntul Meu ca un foc, zice Domnul, și ca un ciocan care sfărîmă stîncă?”

30. „De aceea, iată, zice Domnul, am necaz” pe proorocii cari își ascund unul altuia cuvintele Mele.”

* Deut. 18, 20. Cap. 14, 14, 15.

31. „Iată, zice Domnul, am necaz pe proorocii cari iau cuvîntul lor și-l dau drept cuvînt al Meu.”

32. „Iată, zice Domnul, am necaz pe cei ce proorocesc visuri neadevărate, cari le istorisesc și rătăcesc pe poporul Meu, cu minciunile și cu îndrăzneala” lor; nu i-am trimis Eu, nu Eu le-am dat poruncă, și nu sînt de niciun folos poporului acestuia, zice Domnul.”

* Tat. 2, 1.

33. „Dacă poporul acesta, sau un prooroc, sau un preot te va întreba: „Care este amenințarea” Domnului?” să le spui care este această amenințare: „Vă voi” lepăda, zice Domnul.”

* Mal. 1, 1. ** Vers. 28.

34. „Și pe proorocul, pe preotul, sau pe acela din popor care va zice: „O amenințare a Domnului,” îl voi pedepsi, pe el și casa lui!”

35. Așa să spuneți înăsa, fiecare aproapelui său, fiecare fratelui său: „Ce a răspuns Domnul?” Sau: „Ce a zis Domnul?”

36. Dar să nu mai ziceți: „O amenințare a Domnului,” căci cuvîntul fiecărui va fi o amenințare pentru el, dacă veți suci astfel cuvintele Dumnezeului Celui viu, cuvintele Domnului oștirilor, Dumnezeului nostru!

37. Așa să zici proorocului: „Ce ți-a răspuns Domnul?” Sau: „Ce a zis Domnul?”

38. Dar dacă veți mai zice: „O amenințare a Domnului,” atunci așa vorbeste Domnul: „Pentru că spuseți cuvintele acestea: „O amenințare a Domnului,” măcar că am trimis să vă spună: Să nu mai ziceți: O amenințare a Domnului,

39. din pricina aceasta”, iată, vă voi uita, și vă voi lepăda”, pe voi și cetatea, pe care v-o dădusem vouă și părinților voștri, vă voi arunca dinaintea Mea;

* Gen. 4, 8. ** Vers. 28.

40. și voi pune peste voi o” vecinică ocară, și o vecinică necinste, care nu se va uita.”

* Cap. 20, 11.

Cele două coșuri cu smochine.

24. 1. Domnul” mi-a arătat două coșuri cu smochine, puse înaintea Templului Domnului, după ce Nebucadnețar, împăratul” Babilonului, strămutase din Ierusalim și dusese în Babilon, pe Ieconia”, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, pe căpeteniile lui Iuda, pe lemnari și ferari.

* Amos 7, 1, 2; 8, 1. ** 2 Reg. 24, 12, etc. 3 Cron. 36, 12. † Cap. 22, 24, etc.; 28, 2.

2. Unui din coșuri avea smochine foarte bune, ca smochinele cari se coc înții, iar celalt coș avea smochine foarte rele, cari nu se puteau minca de rele ce erau.

3. Domnul mi-a zis: „Ce vezi, Iere-mio?” Eu am răspuns: „Niște smochine! Smochinele cele bune sînt foarte bune, iar cele rele sînt foarte rele și, de rele ce sînt, nu se pot minca.”

4. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

5. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Cum deosebești tu aceste smochine bune, așa voi deosebi Eu, ca să le dau îndurare, pe prinșii de război ai lui Iuda, pe cari i-am trimis din locul acesta în țara Haldeilor;

6. îi voi privi cu un ochi binevoitor, și-i voi aduce” înapoi în țara aceasta: îi voi așeza” și nu-i voi mai nimici, îi voi sădi și nu-i voi mai smulge.

* Cap. 12, 15; 29, 10. ** Cap. 22, 41; 28, 7; 42, 10.

7. Le voi da o inimă” ca să înțeleagă că Eu sînt Domnul. Ei vor fi poporul” Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor, dacă se vor întoarce la Mine” cu toată inima lor.

* Deut. 10, 4. Cap. 29, 26. Ezech. 11, 19; 36, 26, 27. ** Cap. 30, 22; 31, 10; 32, 39. † Cap. 29, 12.

8. „Și ca smochinele cele rele” cari, de rele ce sînt, nu se pot minca, zice Domnul, așa voi face să ajungă Zedechia, împăratul lui Iuda, căpeteniile lui, și rămășița Ierusalimului, cei ce au rămas în țara aceasta și cei ce locuiesc” în țara Egiptului.

* Cap. 29, 17. ** Cap. 42; 44.

9. Îi voi face de pomină”, o pricină de nenorocire pentru toate împărățiile pămîntului, de ocară”, de batjocură, de ris, și de blestem”. În toate locurile unde îi voi izgoni.

* Deut. 28, 25, 27. 1 Reg. 9, 7. 2 Cron. 7, 20. Cap. 15, 4; 29, 18; 34, 17. ** Ps. 44, 15, 14. † Cap. 29, 18, 22.

10. Voi trimite” în ei sabia, foametea și ciuma, plină vor pieri din țara pe care le-o dădusem lor și părinților lor.”

Cei şaptezeci ani de robie. Pedepsirea Babilonului şi tuturor neamurilor.

25 1. Cuvîntul, care a fost spus lui Ieremia despre tot poporul lui Iuda, în al patrulea * an al lui Iosiahim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda — acesta era cel dintîi an al lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului—

* Cap. 36, 1.

2. cuvînt, pe care l-a rostit Ieremia înaintea întregului popor al lui Iuda şi înaintea tuturor locuitorilor Ierusalimului, zicînd:

3. „De la al treisprezecelea an * al lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda, sint douăzeci şi trei de ani de cînd mi-a vorbit Cuvîntul Domnului; v'am vorbit, v'am vorbit de dimineaţă, şi n'aţi * ascultat. * Cap. 1, 2. ** Cap. 7, 12; 11, 7, 8, 20; 13, 14, 17; 15, 12; 17, 20; 18, 12; 19, 10; 20, 12.

4. Domnul v'a trimis pe toţi slujitorii Săi proorocii, i-a trimis disdemindeaţă *; şi n'aţi ascultat, n'aţi plecat urechea să ascultaţi.

* Cap. 7, 12, 20; 10, 8; 19, 12.

5. Ei au zis: „Întoarceţi-vă ficare * dela calea voastră cea rea şi dela răutatea faptelor voastre, şi veţi rămînea în ţara pe care v'am dat-o vouă şi pîrîşilor voştri, din vecinicie în vecinicie; * 2 Reg. 17, 23. Cap. 12, 13; 13, 15; 24, 8.

6. nu vă duceţi după alţi dumnezei, ca să le sluiţi şi să vă închinaţi înaintea lor, nu Mă miniaţi prin lucrarea minilor voastre, şi nu vă voi face niciun rău !”

7. Dar nu M'aţi ascultat, zice Domnul, ci M'aţi miniat * prin lucrarea minilor voastre, spre nenorocirea voastră. * Deut. 32, 21. Cap. 7, 13; 22, 20.

8. De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Pentru că n'aţi ascultat cuvintele Mele,

9. iată, voi trimete să aducă toate * popoarele dela miazănoapte, zice Domnul; şi voi trimete la robul * Meu Nebucadneţar, împăratul Babilonului; El voi aduce împotriva acestei ţări şi împotriva locuitorilor ei, şi împotriva tuturor acestor neamuri de jur împrejur, ca să le nimicească cu desăvîrşire şi să facă din ele un pustiu * şi o pricină de batjocură, nişte dărîmături vecinice. * Cap. 1, 25. ** Cap. 27, 1; 43, 12. Isa. 44, 26; 45, 1. Cap. 48, 3. † Cap. 25, 12.

10. Voi face să înceteze între ei strigătele de bucurie * şi strigătele de ve-

selie, cîntecul marelui şi cîntecul marelui, uruitul morţii * şi lumina lămpii. * Isa. 24, 24. Cap. 2, 24; 13, 9. Ezech. 10, 12. Osea 2, 12. Apoc. 18, 23. ** Ecl. 12, 4.

11. Toată ţara aceasta va fi o paragină, un pustiu, şi neamurile acestea vor fi supuse împăratului Babilonului timp de şapte zeci de ani.

12. Dar cînd se vor împlini * aceşti şaptezeci de ani, voi pedepsi pe împăratul Babilonului şi pe neamul acela, zice Domnul, pentru nelegiuirile lor; voi pedepsi ţara Haldelor, şi o voi prefăce în nişte dărîmături * vecinice. * 2 Cron. 36, 22; 23. Ezech. 1, 1. Cap. 20, 25. Dan. 2, 2. ** Isa. 12, 20; 14, 22; 21, 1, 4, 10; 47, 1. Cap. 50, 1, 12, 20, 24, 40, 41, 42, 43.

13. Voi aduce peste ţara aceea toate lucrurile pe cari le-am vestit despre ea, tot ce este scris în cartea aceasta, tot ce a proorocit Ieremia despre toate neamurile.

14. Căci * neamuri puternice şi împăraţi * mari le vor supune * şi pe ele, şi le voi răsplăti * după faptele şi lucrarea minilor lor. * Cap. 50, 8; 51, 27, 28.

** Cap. 50, 41; 51, 27. † Cap. 27, 7. †† Cap. 50, 20; 51, 24, 2, 7, 11.

15. Căci aşa mi-a vorbit Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Ia * din mina Mea acest potir plin cu vinul miniei Mele, şi dă-l să-l bea toate neamurile la cari te voi trimete.

* Ier. 25, 20. Ps. 75, 8. Isa. 51, 17. Apoc. 14, 10.

16. Vor bea *, şi se vor ameţi şi vor fi ca nişte nebuni, la vederea săbiei, pe care o voi trimete în mijlocul lor !

* Cap. 25, 7. Ezech. 23, 34. Ier. 48, 12.

17. Eu am luat potirul din mina Domnului, şi l-am dat să-l bea toate neamurile la cari mă trimetea Domnul:

18. Ierusalimului şi cetăţilor lui Iuda, împăraţilor şi căpeteniilor sale, ca să le prefăc în dărîmături *, într'un pustiu, să-i facă de batjocură şi de blestem *, cum se vede lucrul acesta astăzi; * Ysa. 4, 11. ** Cap. 24, 9.

19. lui Faraon *, împăratul Egiptului, slujitorilor lui, căpeteniilor lui, şi tot poporului lui; * Cap. 45, 3, 20.

20. la toată Arabia *, tuturor împăraţilor ţării Uti *, tuturor împăraţilor * ţării Filistenilor, Ascalonului, Gazei, Eeromului, şi celor ce au mai rămas * din Asod; * Ysa. 24. ** Ier. 2, 1. † Cap. 47, 1, 2, 3. †† Isa. 20, 2.

21. Edomului *, Moabului *, şi copiilor lui Amon *;

* Cap. 48, 7, etc. ** Cap. 48, 2. † Cap. 48, 1.

22. tuturor împăraţilor Tirului *, tuturor împăraţilor Sidonului, şi împă-

rajiilor ostroavelor cari sint dincolo de mare" *; *Cap. 47, 4. **Cap. 48, 20.

23. Dedanului *, Temei, Buzului, și tuturor celor ce își rad colțurile bărbii, *Cap. 48, 9.

24. tuturor împăraților Arabiei *, și tuturor împăraților Arabilor ** cari locuiesc în pustie;

*12 Oreb, 8, 13. **Vers. 26. Cap. 48, 31; 50, 27. Ezech. 30, 4.

25. tuturor împăraților Zimrei, tuturor împăraților Elamului *, și tuturor împăraților Mediei; *Cap. 48, 34.

26. tuturor împăraților * dela miază-noapte, de aproape sau de departe, și unora și altora, și tuturor împăraților lumii cari sint pe fața pămîntului. Iar împăratul Șeșacului ** va bea după ei.

*Cap. 48, 9. **Cap. 36, 41.

27. „Să le spui: „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Beți *, îmbătați-vă **, și vărsați, și cădeți fără să vă mai ridicați, la vederea săbiei pe care o voi trimite în mijlocul vostru" *; *Isa. 2, 18. **Isa. 31, 25; 52, 4.

28. „Și dacă nu vor vrea să ia din mîna ta potirul ca să bea, spune-le: „Așa vorbește Domnul oștirilor": „Beți!"

29. Căci iată că în cetatea * peste care se cheamă Numele Meu, încep ** să fac rău: și voi să rămineti nepedepsiți? " „Nu veți rămînea nepedepsiți, căci voi chema ț sabia peste toți locuitorii pămîntului, zice Domnul oștirilor." *Isa. 9, 18, 26. **Psalm. 11, 31. Cap. 48, 31. Ezech. 34, 6. Oseas. 10, 1. Ier. 25, 35. 1 Pet. 4, 17. †Ezech. 38, 21.

30. „Și tu, să le proorocești toate aceste lucruri, și să le spui: „Domnul va răzni * de sus; din Locașul Lui ** cel sfînt va face să-l răsuné glasul; va răzni împotriva locului † locuinței Lui; va striga ††, ca cei ce calcă în tease, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului. *Isa. 42, 12. Ier. 2, 18. Amos 1, 2. ††Ps. 11, 4. Cap. 27, 12. †1 Reg. 9, 23. Ps. 132, 14. ††Isa. 38, 9. Cap. 48, 30.

31. Vulețul ajunge pînă la marginea pămîntului; căci Domnul Se ceartă cu * neamurile, intră ** la judecată împotriva oricărei fapțiuri, și dă pe cei răi pradă săbiei, zice Domnul." *Cap. 4, 1. Isa. 48, 2. **Isa. 56, 26. Ier. 2, 2.

32. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, nenorocirea merge din popor în popor, și o mare furtună * se ridică delamarginile pămîntului. *Cap. 25, 16; 30, 22.

33. Cei pe cari-i va ucide * Domnul în ziua aceea vor fi întinși de la un capăt al pămîntului pînă la celalt; nu

vor fi nici jăliți **, nici adunați †, nici îngropați, ci vor fi un gunoi de pămînt. *Isa. 56, 12. **Cap. 18, 4, 6. †Ps. 78, 3. Cap. 5, 2. Apoc. 11, 9.

34. Gemeți *, păstori, și strigați! Tăvăliți-vă în cenușă, povățuitori ai turmelor! Căci au venit zilele junghierii voastre. Vă voi adrobi, și veți cădea la pămînt ca un vas de pîet. *Cap. 4, 8; 5, 26.

35. Nu mai este niciun loc de adăpost pentru păstori! Nu mai este nici o scăpare pentru povățuitorii turmelor!

36. Se aud strigătele păstorilor, și gemetele povățuitorilor turmelor, căci Domnul le pustiește locul de pășune,

37. și colibeile cele liniștite sint nimice de minia aprinsă a Domnului.

38. El Și-a părăsit locuința *, ca un pui de leu vizuina; așa că țara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului și de minia lui aprinsă. *Ps. 78, 3.

Proorocie despre dărîmarea Ierusalimului și Templului.

26 1. La începutul domniei lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, a fost rostit următorul cuvînt din partea Domnului:

2. „Așa vorbește Domnul: „Stai în curtea * Casei Domnului, și spune acelor cari vin din toate cetățile lui Iuda să se închine în Casa Domnului, toate cuvintele ** pe cari-ți poruncesc să li le spui; nu lăsa † niciun cuvînt din ele. *Cap. 18, 14. **Ezech. 3, 10. Mat. 28, 20. †Psalm. 20, 27.

3. Poate * că vor asculta, și se vor întoarce fiecare dela calea lui cea rea; atunci Mă voi căi ** de răul, pe care mă gîndisem să li-l fac din pricina răutății faptelor lor."

*Cap. 38, 3. **Cap. 35, 8. Isa. 5, 5, 6.

4. „Să le spui: „Așa vorbește Domnul: „Dacă nu * Mă ascultați cînd vă poruncesc să urmați Legea Mea, pe care v'am pus-o înainte;

*Lev. 26, 14, etc. Deut. 28, 25.

5. dacă nu ascultați cuvintele robilor Mei prooroci, pe cari vi-i trimet, pe cari vi i-am trimis * dinde dimineată, și pe cari nu i-ați ascultat,

*Cap. 1, 18, 20; 21, 7; 26, 4, 6.

6. atunci voi face Casei acestuia ca lui Silo *, și voi face din cetatea aceasta o pricină de blestem ** pentru toate neamurile pămîntului." *1 Sam. 4, 10, 11. Ps. 78, 60. Cap. 7, 13, 14. **Isa. 66, 25. Cap. 24, 9.

7. Preoții, proorocii, și tot poporul, au auzit pe Ieremia rostind aceste cuvinte în Casa Domnului.

8. Și cînd a isprăvit de spus Ieremia tot ce-i poruncise Domnul să spună întregului popor, preoții, proorocii, și tot poporul, au pus mîna pe el, și au zis: „Trebuie să mori negreșit!”

9. Pentruce proorocești în Numele Domnului, și zici: „Casa aceasta va ajunge ca Silo, și cetatea aceasta va fi pustită și lipsită de locuitori?” Tot poporul s'a îngrămădit în jurul lui Ieremia în Casa Domnului.

10. Cînd au auzit căpeteniile lui Iuda aceste lucruri, s'au suit din casa împăratului la Casa Domnului, și au șezut la intrarea porții celei noi a Casei Domnului.

11. Atunci preoții și proorocii au vorbit astfel căpeteniilor și întregului popor: „Omul acesta este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci * a proorocit împotriva cetății acesteia, cum ați auzit voi înșivă cu urechile voastre!”

* Cap. 26, 4.

12. Ieremia a zis tuturor căpeteniilor și întregului popor: „Domnul m'a trimis să proorocesc împotriva Casei acesteia și împotriva cetății acesteia toate lucrurile pe cari le-ați auzit voi.

13. Acum îndreptați-vă * căile și faptele, ascultați glasul Domnului, Dumnezeului vostru, și Domnul Se va căi ** de răul pe care l-a rostit împotriva voastră!

* Cap. 1, 10. ** Ver. 3, 18.

14. Cît despre mine, lată-mă * în mîinile voastre; faceți-mi ce vi se va părea că este bine și drept!

* Cap. 26, 6.

15. Numai să știți că, dacă mă veți omorî vă veți face vinovați de sînge nevinovat, voi, cetatea aceasta și locuitorii ei; căci Domnul m'a trimis în adevăr la voi să rostesc în auzul vostru toate aceste cuvinte!”

16. Căpeteniile și tot poporul au zis preoților și proorocilor: „Omul acesta nu este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci ne-a vorbit în Numele Domnului, Dumnezeului nostru!”

17. Și unii din bătrînii țării s'au sculat *, și au zis întregii adunări a poporului:

* Fapt. 6, 24, etc.

18. „Mica * din Moreșet proorocea pe vremea lui Ezechia, împăratul lui Iuda, și spunea întregului popor al lui Iuda: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Sionul” va fi arat ca un ogor, Ierusalimul va ajunge un morman de pietre, și muntele Casei Domnului o înălțime acoperită cu păduri.”

* Mica, 1, 1. ** Mica, 3, 12.

19. L-a omorît însă oare Ezechia, împăratul lui Iuda, și tot Iuda? Nu s'a temut * Ezechia de Domnul? Nu s'a rugat el Domnului? Și atunci Domnul S'a călît ** de răul pe care-l rostise împotriva lor. Și noi ț să ne împovărăm sufletul cu o nelegiuire așa de mare?”

* 2 Cron. 33, 20. ** Ezech. 25, 17; Ezech. 24, 15. † Fapt. 5, 28.

20. (A mai fost însă un om care proorocea în Numele Domnului: Urie, fiul lui Șemaia, din Chiriat-Iearim. El a proorocit împotriva cetății acesteia și împotriva țării acesteia tocmai aceleași lucruri ca Ieremia.

21. Împăratul Ioiachim, toți vitejii lui, și toate căpeteniile lui, au auzit cuvintele lui, și împăratul a căutat să-l omoare. Dar Urie, care a fost înștiințat de lucrul acesta, s'a temut, a fugit, și s'a dus în Egipt.

22. Împăratul Ioiachim a trimis niște oameni în Egipt și anume: pe Elna-tan, fiul lui Achor, și pe alții împreună cu el în Egipt.

23. Aceștia au scos din Egipt pe Urie și l-au adus la împăratul Ioiachim, care l-a omorît cu sabia, și l-a aruncat trupul mort în mormintele copiilor poporului.) —

24. Totuș mîna * lui Ahicam, fiul lui Șafan, a fost cu Ieremia, și el n'a lăsat să fie dat pe mîna poporului ca să fie omorît.

* 2 Reg. 22, 12, 14. Cap. 26, 14.

Sfîtul lui Ieremia.

27 1. La începutul domniei lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul * lui Iuda, a fost rostit către Ieremia din partea Domnului, următorul cuvînt:

* Ver. 1, 12, 20. Cap. 28, 1.

2. „Așa mi-a vorbit Domnul: „Fă-ți niște legături și niște juguri, și pune-ți-le * la gît.

* Cap. 28, 10, 12. Ezech. 4, 1; 12, 3; 24, 3, etc.

3. Trimete-le împăratului Edomului, împăratului Moabului, împăratului copiilor lui Amon, împăratului Tirului și împăratului Sidonului, prin trimișii cari au venit la Ierusalim la Zedechia, împăratul lui Iuda.

4. Și apune-le să spună stăpînilor lor: „Așa vorbește Domnul oștirilor, Împăratul lui Israel: „Iatăce să apuneți stăpînilor voștri:

5. „Eu am * făcut pămîntul, pe oameni, și dobitoacele cari sînt pe pămînt, cu puterea Mea cea mare și cu brațul

Meu întins, și dau^{***} pământul cui îmi place.

^{**Ps. 135, 18-19; 136, 2; Is. 45, 13.**Ps. 115, 16. Dan. 4, 37, 38, 39.}

6. Acum^{*} dau toate aceste țări în minile robului^{**} Meu Nebucadnețar, împăratul Babilonului; și dau chiar și fiarele[†] câmpului ca să-i fie supuse.

^{*Cap. 26, 14. **Cap. 26, 9; 43, 10. Ezech. 29, 19, 20. †Cap. 26, 14. Dan. 2, 35.}

7. Toate^{*} neamurile vor fi supuse lui, fiului său, și fiului fiului său, pînă va veni și vremea^{**} țării lui, și o vor supune[†] neamuri puternice și împărați mari.

^{*2 Cron. 36, 20. **Cap. 26, 12; 50, 37. Dan. 1, 20. †Cap. 12, 14.}

8. Dar dacă un popor sau o împărăție nu se va supune lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și nu-și va pleca grumazul supt jugul împăratului Babilonului, voi pedepsi pe poporul acela cu sabie, cu foamete și cu ciumă, zice Domnul, pînă îl voi nimici prin mîna lui.

9. De aceea, să n'ascultați pe proorocii voștri, pe ghicitorii voștri, pe visătorii voștri, pe cititorii voștri în stele, și pe vrăjitorii voștri, cari vă zic: „Nu veți fi supuși împăratului Babilonului!”

10. Căci^{*} ei vă proorocesc minciuni, ca să fiți depărtați din țara voastră, ca să vă izgonesc și să pieriți. ^{*Ysa. 44.}

11. Dar pe poporul care își va pleca grumazul supt jugul împăratului Babilonului, și care-i va fi supus, îl voi lăsa în țara lui, zice Domnul, ca să o lucreze și să locuiască în ea.[†]

12. „Am spus întocmai aceiași lucruri lui Zedechia^{*}, împăratul lui Iuda: „Plecăți-vă grumazul supt jugul împăratului Babilonului, supuneți-vă lui și poporului lui, și veți trăi.

^{*Cap. 26, 11; 38, 17.}

13. Pentruce să muriți[†], tu și poporul tău, de sabie, de foamete și de ciumă, cum a hotărît Domnul asupra poporului care nu se va supune împăratului Babilonului?

^{*Ezech. 18, 31.}

14. N'ascultați de cuvintele proorocilor cari vă zic: „Nu veți fi supuși împăratului Babilonului!” Căci ei vă proorocesc^{*} minciuni;

^{*Cap. 14, 14; 28, 21; 29, 6, 9.}

15. „Nu i-am trimis Eu, zice Domnul, ei proorocesc minciuni în Numele Meu, ca să vă izgonesc și să pieriți, voi și proorocii cari vă proorocesc!”

16. Am vorbit și preoților și întregu-

lui popor și le-am spus: „Așa vorbește Domnul: „N'ascultați de cuvintele proorocilor voștri, cari vă proorocesc și zic: „Iată că uneltele^{*} Casei Domnului vor fi aduse în curînd din Babilon!” Căci ei vă proorocesc minciuni.

^{*2 Cron. 36, 17, 18. Cap. 26, 3. Dan. 1, 2.}

17. Nu-i ascultați; supuneți-vă împăratului Babilonului, și veți trăi. Pentruce să ajungă cetatea aceasta o dărmătură?

18. Dacă sînt ei prooroci și dacă este cu ei Cuvîntul Domnului, să mijlocească la Domnul oștirilor, pentruca uneltele cari au mai rămas în Casa Domnului, în casa împăratului lui Iuda, și în Ierusalim, să nu se ducă în Babilon.

19. Căci așa vorbește Domnul oștirilor cu privire la stîlpi^{*}, la marea de aramă, la temelii și la toate celelalte unelte cari au mai rămas în cetatea aceasta,

^{*2 Reg. 26, 12, 13. Cap. 26, 17, 20, 21.}

20. și cari s'au fost ridicate de Nebucadnețar, împăratul Babilonului, cînd a luat robi din Ierusalim^{*} în Babilon pe Ieconia, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, și pe toți mai marii lui Iuda și Ierusalimului;

^{**2 Reg. 24, 14, 15. Cap. 24, 1.}

21. așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel, despre uneltele, cari au mai rămas în Casa Domnului, în casa împăratului lui Iuda, și în Ierusalim:

22. „Ele vor fi duse^{*} în Babilon, și vor rămînea acolo pînă în ziua, cînd le voi căuta^{**} Eu — zice Domnul — cînd le voi ridica[†] iarăși și le voi aduce înapoi în locul acesta.”

^{*2 Reg. 26, 13. 2 Cron. 36, 18. **2 Cron. 36, 21. Cap. 26, 10; 32, 6. †Ezech. 1, 7; 7, 12.}

Proorocia

lui Ieremia împotriva lui Hanania.

28. 1. În același^{*} an, la începutul domniei lui Zedechia, împăratul lui Iuda, în luna a cincea a anului al patrulea, Hanania, fiul lui Azur, prooroc din Gabaon, mi-a zis în Casa Domnului, în fața preoților și a întregului popor:

^{*Cap. 27, 1.}

2. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Eu sfărim jugul” împăratului Babilonului!”

^{*Cap. 27, 12.}

3. Peste doi^{*} ani, voi aduce înapoi în locul acesta toate uneltele Casei Domnului, pe cari le-a ridicat Nebucadnețar, împăratul Babilonului, din locul acesta, și le-a dus în Babilon.

^{*Cap. 27, 14.}

4. Și voi aduce înapoi în locul acesta, zice Domnul, pe Ieconia, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, și pe toți prinșii de război ai lui Iuda, cari s'au dus în Babilon; căci voi sfărâma jugul împăratului Babilonului."

5. Proorocul Ieremia a răspuns proorocului Hanania, în fața preoților și a întregului popor, cari stăteau în Casa Domnului.

6. Ieremia, proorocul, a zis: „Amin! Așa să facă Domnul! Să împlinească Domnul cuvintele, pe cari le-ai proorocit tu, și să aducă înapoi din Babilon în locul acesta unelte de război!"

* 1 Reg. 1, 28.

7. Numai ascultă cuvîntul pe care-l rostesc eu în auzul tău și în auzul întregului popor:

8. Proorocii, cari au fost înaintea mea și înaintea ta, din vremile străvechi, au proorocit război, foamete și ciumă împotriva unor țări puternice și unor împărății mari.

9. Dar, dacă un prooroc * proorocește pacea, numai după împlinirea celor ce proorocește, se va cunoaște că este cu adevărat trimis de Domnul." * Deut. 18, 22.

10. Atunci proorocul Hanania a ridicat jugul * de pe grumazul proorocului Ieremia și l-a sfărâmat. * Cap. 27, 2.

11. Și Hanania a zis în fața întregului popor: „Așa vorbește Domnul: „Așa voi sfărâma, peste doi ani de pe * grumazul tuturor neamurilor jugul lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului!" Proorocul Ieremia a plecat. * Cap. 27, 3.

12. După ce a sfărâmat proorocul Hanania jugul de pe grumazul proorocului Ieremia, Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

13. „Du-te, și spune lui Hanania: „Așa vorbește Domnul: „Ai sfărâmat un jug de lemn, dar cu aceasta ai făcut în locul lui un jug de fer!"

14. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Pun un jug de fer * pe grumazul tuturor acestor neamuri, ca să fie subjugate de Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și-i vor sluji, și-i dau chiar * și fiarele cîmpului!"

* Deut. 19, 46. Cap. 27, 1. ** Cap. 27, 4.

15. Și proorocul Ieremia a zis proorocului Hanania: „Ascultă, Hanania! Domnul nu te-a trimis, ci tu * însuși poporul o încredere mincinoasă.

* Cap. 28, 21. Ezech. 13, 28.

16. De aceea, așa vorbește Domnul: „Iată, te izgonesc de pe pământ, și vei muri chiar în anul acesta; căci cuvintele tale sînt o răzvrătire * împotriva Domnului." * Deut. 18, 2. Cap. 28, 28.

17. Și proorocul Hanania a murit chiar în anul acela, în luna a șaptea.

Scrisoare către prinșii de război.

29 1. Iată cuprinsul epistolei, pe care a trimis-o proorocul Ieremia, din Ierusalim, către rămășița bătrînilor din robie, preoților, proorocilor, și întregului popor, pe cari-i dusesse în robie Nebucadnețar, din Ierusalim la Babilon.

2. După ce împăratul Ieconia *, împărăteasa, famenii dregători, căpeteniile lui Iuda și ale Ierusalimului, lemnarii și ferarii au părăsit Ierusalim.

* 2 Reg. 24, 22, etc. Cap. 22, 30; 28, 4.

3. Le-a trimis-o prin Eleasa, fiul lui Șafan, și prin Ghemaria, fiul lui Mîlchia, trimiși la Babilon de Zedechia, împăratul lui Iuda, la Nebucadnețar, împăratul Babilonului. Ea cuprindea următoarele:

4. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, către toți prinșii de război, pe cari i-am dus din Ierusalim la Babilon:

5. „Zidiți * case, și locuiți-le; sădiți grădini și mîncăți din roadele lor!"

* Yere. 28.

6. Luați-vă neveste, și faceți fii și fiice; însurați-vă fiii, și măritați-vă fetele, să facă fii și fiice, ca să vă înmulțiți acolo unde sînteți, și să nu vă împuținați.

7. Urmăriți binele cetății, în care v'am dus în robie, și rugați-vă * Domnului pentru ea, pentru că fericirea voastră atîrnă de fericirea ei!

* Ezech. 10, 1 Tim. 2, 2.

8. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Nu vă lăsați * amăgiți de proorocii voștri, cari sînt în mijlocul vostru, nici de ghi-citorii voștri; n'ascultați nici de visătorii voștri, ale căror visuri voi le pricinuiți!" * Cap. 14, 14; 28, 21; 27, 14, 15. Ezech. 13, 2.

9. Căci ei * vă proorocesc minciuni în Numele Meu. Eu nu i-am trimis, zice Domnul."

* Yere. 28.

10. Dar iată ce zice Domnul: „De îndată ce vor trece șaptezeci * de ani ai Babilonului, îmi voi aduce aminte de voi, și voi împlini față de voi făgă-

duința Mea cea bună, aducându-vă înapoi în locul acesta.

* 2 Croa. 36, 21, 22. Ezei. 1, 1. Cap. 20, 12; 27, 20. Dan. 9, 2, 3.

11. Căci Eu știu gândurile, pe cari le am cu privire la voi, zice Domnul, gânduri de pace și nu de nemorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde.

12. Voi Mă veți chema*, și veți pleca; Mă veți ruga, și vă voi asculta.

* Dan. 9, 3. 196.

13. Mă veți* căuta, și Mă veți găsi, dacă Mă veți căuta cu toată* inima.

* Lev. 26, 26, 40, etc. Deut. 10, 1, etc. ** Cap. 24, 7.

14. Mă voi lăsa* să fiu găsit de voi, zice Domnul, și voi aduce înapoi pe prinșii voștri de război; vă voi strânge** din toate neamurile și din toate locurile, în cari v'am izgonit, zice Domnul, și vă voi aduce înapoi în locul de unde v'am dus în robie.*

15. „Totuș voi ziceți: „Dumnezeu ne-a ridicat prooroci în Babilon!“

16. „Așa vorbește Domnul asupra împăratului, care șade pe scaunul de domnie al lui David, asupra întregului popor, care locuiește în cetatea aceasta, asupra fraților voștri, cari n'au mers cu voi în robie:

17. așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, voi trimete între ei sabie*, foa-mete și ciură, și-i voi face ca niște smochine** grozave cari, de rele ce sînt, nu se pot minca. * Cap. 24, 10. ** Cap. 24, 9.

18. Ii voi urmări* cu sabie, cu foa-mete și cu ciură, li voi face o pricină de spaimă pentru toate împărățiile pămîntului, de blestem** de pustiire, de batjocură și de ocară, printre toate neamurile pe unde li voi izgoni.

* Deut. 28, 25. 2 Croa. 28, 2. Cap. 24, 4; 24, 9; 24, 27. ** Cap. 29, 4. Cap. 42, 15.

19. pentru că n'au ascultat cuvintele Mele, zice Domnul, ei, cărora în nemărate rînduri le-am trimes* pe robii Mei prooroci; dar n'ați vrut să ascultați, zice Domnul.*

20. „Voi însă, ascultați Cuvîntul Domnului, voi toți, prinșii de război, pe cari v'am trimes din Ierusalim în Babilon!“

21. Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel, despre Ahab, fiul lui Colai, și despre Zedechia, fiul lui Maaseia, cari vă prooroceesc minciuni în Numele Meu: „Iată, li dau în mîinile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului; și-i va omorî supt ochii voștri.

22. Vor sluji ca prilej de blestem*, între toți prinșii de război ai lui Iuda cari sînt la Babilon. Și se va zice: „Să-ți faci Domnul ca lui Zedechia și ca lui Ahab, pe cari** împăratul Babilonului i-a fript în foc!“

* Ps. 40, 20; Isa. 48, 13. ** Dan. 9, 3.

23. Și lucrul acesta se va întîmpla pentru că au făcut o* mișelie în Israel, precurvînd cu nevestele aproapelui lor, și pentru că au spus minciuni în Numele Meu, cînd Eu nu le dădusem nici o poruncă. Știu lucrul acesta, și sînt martor, zice Domnul.*

* Cap. 23, 24.

24. „Iar lui Șemaia, Nehelamitul, să-i spui:

25. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Tu ai trimis în numele tău întregului popor din Ierusalim, lui* Tefania, fiul lui Maaseia, preotul, și tuturor preoților, o scrisoare cu următorul cuprins:

* 2 Reg. 22, 28. Cap. 21, 1.

26. „Domnul te-a pus preot în locul preotului Iehoiada, ca să priveghezi* în Casa Domnului peste toți nebulni** și peste toți cei ce se dau drept prooroci, ca să-i arunci în butuci† și în fiare.

* Cap. 26, 1. ** 2 Reg. 9, 11. Ps. 116, 24. † Cap. 26, 2.

27. Acum, pentruce nu pedepsești pe Ieremia din Anatot, care proorocește printre voi?

28. Ba încă a trimes chiar să ne spună în Babilon: „Robia va fi lungă; zidiți* case, și locuiți-le; sădiți grădini, și mincați din roadele lor!“

* Vers. 1.

29. (Preotul Tefania citise în adevăr scrisoarea aceasta în fața proorocului Ieremia.) —

30. Și Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia astfel:

31. „Trimete să spună tuturor celor din robie: „Așa vorbește Domnul despre Șemaia, Nehelamitul: „Pentru că Șemaia vă proorocește, fără* să-l fi trimes Eu, și vă însuflă o încredere mincinoasă,

* Cap. 28, 25.

32. Iată ce zice Domnul: „Voi pedepsi pe Șemaia, Nehelamitul, și sâmința lui: niciunul din ai lui nu va locui în mijlocul poporului acestuia, și nu va vedea binele pe care-l voi face poporului Meu, zice Domnul; căci* el a propovăduit răzvrătire împotriva Domnului.“

* Cap. 28, 26.

Întoarcerea din robie.

30 1. Iată cuvîntul rostit lui Ieremia din partea Domnului:

2. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Scrie într-o carte toate cuvintele pe cari ți le-am spus.

3. Iată, vin zile, zice Domnul, cînd voi aduce înapoi* prinșii de război ai poporului Meu Israel și Iuda, zice Domnul; îi voi aduce înapoi** în țara, pe care am dat-o părinților lor, și o vor stăpîni.” *Vers. 12. Cap. 32. 44. Ezech. 39. 25. Amos 9. 14, 15. ** Cap. 15. 15.

4. Iată însă cuvintele pe cari le-a rostit Domnul asupra lui Israel și asupra lui Iuda.

5. „Așa vorbește Domnul: „Auzim strigăte de groază; e apaimă, nu este pace!

6. Întrebați și vedeți dacă nu cumva naște vreun bărbat! Pentru ce văd pe toți bărbații cu minile pe coapse, ca o femeie* la facere? Pentru ce s'au îngălbenit toate fețele? *Cap. 4. 31. 4. 34.

7. Vai! căci* ziua aceea este mare; nici una n'a fost** ca ea? Este o vreme de necaz pentru Iacov; dar Iacov va fi izbăvit din ea.

*Isai. 2. 21, 22. Amos 6. 15. Jer. 1. 14, etc. **Ezech. 32. 1.

8. În ziua aceea, zice Domnul ostirilor, voi sfărîma jugul de pe grumazul lui, îi voi rupe legăturile, și străinii muli vor mai supune.

9. Ci vor sluji Domnului, Dumnezeului lor, și împăratului lor* David, pe care li-l voi scula**.

*Isai. 32. 2. 4. Ezech. 34. 23; 37. 24. Oseas 3. 5. **Isai. 1. 60. Psal. 132. 13, 15.

10. De aceea, nu* te teme, robul Meu Iacov, zice Domnul; și nu te speria, Israele! Căci te voi izbăvi din** țara cea depărtată, și îți voi izbăvi sîmînța din țara în care este roabă; Iacov se va întoarce iarăși, va avea odihnă și liniște; și nu-l va mai turbura nimeni.

*Isai. 41. 10; 42. 24. Jer. 2. 3. Cap. 40. 27, 28. **Cap. 8. 13.

11. Căci Eu sînt cu tine, zice Domnul, ca să te izbăvesc; voi nimici* pe toate seamurile printre cari te-am risipit, dar pe tine** nu te voi nimici; te voi pedepsi cu dreptate ț, nu pot să te las nepedepsit.” *Amos 9. 8. **Cap. 4. 27. Jer. 1. 14. Jer. 2. 3. Cap. 10. 24; 40. 28.

12. „Așa vorbește Domnul: „Lovitura* ta este de nevindecat, și rana ta este usturătoare.” *Isai. 48. 36. Jer. 30. 18.

13. Niciunul nu-și apără pricina, ca să-ți lege rana; nu-i niciun leac*, niciun mijloc de vindecare! *Cap. 8. 23.

14. Toți cei ce te iubeau* te uită, niciunul nu-i pasă de tine; căci te-am lovit cum lovește pe un vrăjmaș**, te-am pedepsit cu putere ț, din pricina mulțimii ff nelegiuirilor tale, și al marelui număr al păcatelor tale. *Isai. 1. 2. **Jer. 12. 24; 14. 2; 15. 15. Jer. 20. 21. Jer. 22. 24.

15. De ce te* plîngi de rana ta, de durerea, pe care ți-o pricinuieste boala ta? Pentru mulțimea nelegiuirilor tale, pentru marele număr al păcatelor tale, te-am făcut să suferi aceste lucruri! *Cap. 15. 18.

16. Totuș, toți cei ce te mîniacă* vor fi mincați, și toți vrăjmașii tăi, toți, vor merge în robie; cei ce te jăluiesc vor fi jăfuiți, și voi da pradă pe toți cei ce te prădează.

*Ezech. 25. 23. Jer. 25. 1; 41. 11. Cap. 20. 25.

17. Dar* te voi vindeca, și îți voi lega rănile, zice Domnul. Căci ei te numesc: „Cel izgonit,” „Sionul acela de care nimănui nu-i pasă.” *Cap. 20. 4.

18. „Așa vorbește Domnul: „Iată, aduc înapoi* pe prinșii de război ai corturilor lui Iacov, și Mi-e milă** de locașurile lui; cetatea va fi zidită iarăși pe dealurile ei, și casa împărătească va fi locuită iarăși cum era.

*Vers. 3. Cap. 30. 7, 11. **Ps. 137. 23.

19. Din mijlocul* lor se vor înălța mulțămiri și strigăte de bucurie; li voi** îmulți, și nu se vor împușina; li voi cinsti, și nu vor fi disprețuiți.

*Isai. 58. 12; 60. 21. Cap. 31. 4, 12, 13; 33. 10, 11. **Ezech. 39. 8.

20. Fiii lui vor fi ca altădată*, adunarea lui va rămîne înaintea Mea, și voi pedepsi pe toți asupritorii lui.

*Isai. 1. 26.

21. Căpetenia lui va fi din mijlocul lui, și* stăpînitorul lui va ieși din mijlocul lui; li voi apropia**, și va veni la Mine; căci cine ar îndrăzni să se apropie din capul lui de Mine? zice Domnul.” *Ezech. 40. 15. **Isai. 58. 1.

22. „Voi veți fi poporul* Meu, și Eu voi fi Dumnezeul vostru.”

*Cap. 24. 7; 31. 1, 20; 32. 28. Ezech. 11. 20; 36. 26; 37. 27.

23. „Iată, furtuna* Domnului, urgia izbucnește, se năpustește vijelia și cade peste capul celor răi! *Cap. 23. 19; 25. 25.

24. Minia aprinsă a Domnului nu se va potoli, pînă ce va împlini și va împlăni gîndurile inimii lui. Veți înțelege în totul lucrul acesta în* cursul vremilor.” *Ezech. 40. 1.

31 1. „În vremea” aceea, zice Domnul, Eu voi fi” Dumnezeuul tuturor semințiilor lui Israel, și ei vor fi poporul Meu.” * Cap. 30, 24. ** Cap. 30, 22.

2. Așa vorbește Domnul: „Poporul celor ce-au scăpat de sabie, a călătat trecere în pustie: Israel merge” spre locul lui de odihnă.”

* Ezech. 39, 25; Ezech. 1, 25; Ps. 95, 11; Isa. 65, 14.

3. „Domnul mi Se arată de departe: „Te iubesc” cu o iubire” vecinică; deaceia îți păstrez” bunătatea Mea!

* Mal. 1, 2. ** Rom. 11, 26, 29. † Osea 11, 4.

4. Te voi așeza” din nou, și vei fi așezată din nou, fecioara lui Israel! Te vei împodobi iarăși cu timpanele” tale, și vei ieși în mijlocul jocurilor voioase.

* Cap. 30, 7. ** Ezech. 16, 20; Ierem. 11, 34; Ps. 148, 3.

5. Vei sădi” iarăși vii pe înălțimile Samariei; ceice le vor sădi, le vor culege și roadele.

* Isa. 65, 21. Amos 9, 14.

6. Căci vine ziua, când străjerii vor striga pe muntele lui Efraim: „Sculați-vă”, să ne suim în Sion, la Domnul, Dumnezeul nostru!

* Isa. 3, 5. Mic. 4, 9.

7. Căci așa vorbește Domnul: „Strigați” de bucurie asupra lui Iacov, chiuiți de veselie în fruntea neamurilor! Înălțați-vă glasurile, cîntați laude, și ziceți: „Doamne, izbăvește pe poporul Tău, pe rămășița lui Israel!”

* Isa. 12, 3, 5.

8. „Iată, îi aduc înapoi din țara” dela miazănoapte, îi adun” dela marginile pămîntului: între ei este și orbul și schiopul, femcia însărcinată și cea în durerile nașterii; o mare mulțime se întoarce înapoi aici!

* Cap. 3, 12, 18; 25, 6. ** Ezech. 36, 24, 41; 34, 16.

9. Pîlînd vin”, și îi duc în mijlocul rugăciunilor lor; îi duc la” riuri de apă, pe un drum neted pe care nu se poticnesc. Căci Eu sînt Tatăl lui Israel, și Efraim este întîiul Meu născut.”

* Ps. 126, 5, 6. Cap. 30, 4. ** Isa. 30, 3; 43, 10; 48, 15, 16. † Ezech. 4, 20.

10. „Ascultați Cuvîntul Domnului, neamuri, și vestiți-l în ostroave departate! Spuneți: „Celea a risipit pe Israel îl va aduna”, și-l va păzi cum își păzește păstorul turma.

* Isa. 40, 11. Ezech. 34, 23, 24, 24.

11. Căci Domnul” rîscumpără pe Iacov, și-l izbăvește din” mîna unuia mai tare decît el.

* Isa. 44, 23; 48, 20. ** Isa. 48, 24, 26.

12. Ei vor veni, și vor chiui de bucurie pe înălțimile” Sionului; vor aler-

ga la bunătățile” Domnului, la grîu, la must, la untuldelemn, la oi și boi, sufletul le va fi ca o grădină bine” udată, și nu vor mai fi tinji. * Ezech. 37, 26; 39, 26. ** Osea 1, 6. Ierem. 31, 11. † Isa. 30, 10; 32, 19. ‡ Ps. 22, 4.

13. Atunci fetele se vor veseli la joc, tinerii și bătrînii se vor bucura și ei; le voi preface jalea în veselie, și-i voi mîngia, le voi da bucurie, după necazurile lor.

14. Voi sătura de grăsimi sufletul preoților, și poporul Meu se va sătura de bunătățile Mele, zice Domnul.”

15. „Așa vorbește Domnul: Un tipăt” se aude la Rama”, plîngerii și lacrimi amare: Rahela își plînge copiii; și nu vrea să se mîngie pentru copiii ei, căci nu mai sînt!”

* Mat. 2, 17, 18. ** Isa. 30, 20. † Ps. 42, 10.

16. „Așa vorbește Domnul: „Oprește-ți plînsul, oprește-ți lacrimile din ochi; căci trudă îți va fi răsplătită”, zice Domnul; ei se vor întoarce” iarăși din țara vrăjmașului.

* Vers. 4, 5. Ezech. 1, 6. Osea 1, 11.

17. Este nădejde pentru urmașii tăi, zice Domnul; copiii tăi se vor întoarce în țîntul lor!”

18. Aud pe Efraim bocindu-se: „M’al pedepsit, și am fost pedepsit, ca un junc nedeprins la jug; întoarce-mă” Tu, și mă voi întoarce, căci Tu ești Domnul, Dumnezeul meu!”

* Ps. 1, 2, 21.

19. După ce m’am întors”, m’am cîlit; și după ce mi-am recunoscut greșele, mă bat pe pulpă; sînt rușinat și roș de rușine, căci port ocara tîmpetelor mele.”

* Ezech. 30, 2.

20. „Imi este Efraim un fiu scump, un copil iubit de Mine?” „Căci cînd vorbesc de el, Imi aduc aminte cu gingăsie de el, de aceea Imi arde” inima în Mine pentru el, și voi avea milă” negreșit de el, zice Domnul.

* Ezech. 30, 20. Isa. 65, 19. Osea 11, 9. ** Isa. 57, 18. Osea 14, 4.

21. „Ridică semne pe drum, pune stîlpi, la” seama la calea, la drumul pe care l-ai urmat... întoarce-te, fecioara lui Israel, întoarce-te în cetățile acestea cari sînt ale tale!”

* Cap. 30, 6.

22. Pînă cînd” vei fi pribeagă, fiică răstăcită”? Căci Domnul face un lucru nou pe pămînt: femcia va peți pe bărbat.

* Cap. 3, 18, 23, 26. ** Cap. 3, 9, 13, 14, 15, 22.

Israel și Iuda vor propăși împreună.

23. „Așa vorbește Domnul ostirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată ce se va

zice iarăși în țara lui Iuda și în cetățile sale, când voi aduce înapoi pe prinșii lor de război: „Domnul” să te binecuvinteze, locaș al neprihănirii, munte” sfânt!”

* Ps. 137, 5, 6, 7, 8. Isa. 1, 26. ** Zah. 8, 3.

24. Iuda va locui acolo fără teamă în toate” cetățile lui, plugarii și cei ce umblă cu turmele la pășune. *Cap. 30, 18, 19.

25. Căci voi răcori sufletul însetat, și voi sătura orice suflet lihnit de foamete.”

26. La aceste lucruri m’am trezit, și am privit; și somnul îmi fusese dulce. —

27. „Iată, vin zile, zice Domnul, când voi însămînța” casa lui Israel și casa lui Iuda cu o sămînță de oameni și o sămînță de dobitoace.

* Ezech. 36, 9, 10, 11. Osea 2, 26. Zah. 10, 9.

28. Și cum am vegheat” asupra lor ca să-i smulg”, să-i tai, să-i dărim, să-i nimicesc și să le fac rău, tot așa voi veghea asupra lor ca să-i ț zidesc și să-i sădesc, zice Domnul.”

* Cap. 44, 27. ** Cap. 1, 10; 10, 7. † Cap. 34, 6.

29. „În zilele” acelea, nu se va mai zice: „Părinții au mâncat aguridă, și copiii lor i s’au stercpezit dinții.”

* Ezech. 16, 3, 5.

30. ci fiecare” va muri pentru nelegiuirea lui; oricărui om, care va mânca aguridă, i se vor stercpezi dinții!

* Gal. 3, 10, 7.

Legământul cel nou.

31. „Iată”, vin zile, zice Domnul, când voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legământ nou.

* Cap. 30, 40; 33, 14. Ezech. 37, 26. Ezech. 3, 9—12; 36, 26, 27.

32. Nu ca legământul, pe care l-am încheiat cu părinții lor, în ziua” când l-am apucat de mînă, să-l scot din țara Egiptului, legământ, pe care l-au călcat, măcarcă aveam drepturi de soț asupra lor, zice Domnul.”

* Deut. 1, 31.

33. „Ci iată legământul”, pe care-l voi face cu casa lui Israel, după zilele acelea, zice Domnul: Voi” pune Legea Mea înăuntrul lor, o voi scrie în inima lor; și Eu voi fi Dumnezeu ț lor, iar ei vor fi poporul Meu. *Cap. 30, 40. ** Ps. 40, 6. Ezech. 37, 18, 20; 36, 26, 27. † 2 Cor. 3, 3. ‡ Cap. 34, 7; 36, 26; 38, 33.

34. Niciunul nu va mai învăța pe aproapele, sau pe fratele său, zicînd: „Cunoaște pe Domnul!” Ci toți” Mă vor cunoaște, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, zice Domnul; căci le

voi ierta” nelegiuirea, și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor.

* Isa. 44, 22. Iona 4, 10. † 2 Cor. 2, 10. ‡ Iona 2, 20. ** Cap. 30, 4; 30, 30. Mic. 7, 19. Psal. 10, 40; 10, 50. Rom. 11, 27.

Primirea lui Israel tot alți de sigurd ca legile firii.

35. „Așa vorbește Domnul, care a făcut soarele” să lumineze ziua, care a rînduit luna și stelele să lumineze noaptea, care întărește” marea și face valurile ei să urle, El, al cărui Nume este Domnul ț ostilor: *Psal. 1, 10. Ps. 73, 4, 17; 88, 2, 26, 27; 139, 10. ** Isa. 55, 10. † Cap. 10, 10.

36. Dacă vor înceta aceste legi” dinaintea Mea, zice Domnul, și neamul lui Israel va înceta pe vecie să mai fie un neam înaintea Mea!”

* Ps. 146, 6. Isa. 54, 9, 10. Cap. 30, 26.

37. „Așa vorbește Domnul: „Dacă cerurile sus” pot fi măsurate, și dacă temelile pămîntului jos pot fi cercetate, atunci voi lepăda și Eu pe tot neamul lui Israel, pentru tot ce a făcut, zice Domnul.”

* Cap. 30, 26.

38. „Iată, vin zile, zice Domnul, când cetatea va fi zidită iarăși în cîstea Domnului, dela turnul lui Hanneel” pînă la poarta unghiului.

* Ezech. 4, 1. Zah. 14, 10.

39. Frînghia” de măsurat va trece încă pe dinaintea ei, pînă la dealul Garreb, și de acolo va face un ocol în spre Goat.

* Ezech. 40, 8. Zah. 2, 1.

40. Toată valea unde se aruncă trupurile moarte și cenușa, și toate ogoarele pînă la pîrlul Chedron, pînă la unghiul porții” cailor la răsărit, vor fi închinat” Domnului și nu vor mai fi niciodată nici surpate nici nimicite.”

* 2 Cron. 28, 15. Ezech. 8, 20. ** Ier. 2, 17.

Începutul istoriei celor doi ani dinaintea dărimării Ierusalimului.

32 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, în al zecelea” an al lui Zedechia, împăratul lui Iuda. — Acesta era anul al optsprezecelea al lui Nebucadnețar.

* 2 Reg. 25, 1, 2. Cap. 30, 1.

2. Oastea împăratului Babilonului împresura pe atunci Ierusalimul, și proorocul Ieremia era închis în curtea” temniței, care ținea de casa împăratului lui Iuda.

* Ezech. 3, 25. Cap. 30, 1; 37, 21; 38, 4; 39, 14.

3. Zedechia, împăratul lui Iuda, puse să-l închidă, și-i zise: „Pentru ce proorocești, și zici: „Așa vorbește Domnul: „Iată”, dau cetatea aceasta

în minile împăratului Babilonului, și o va lua;

4. Zedechia, împăratul lui Iuda, nu va * scăpa de Haldei, ci va fi dat în minile împăratului Babilonului, și va vorbi gură către gură, și se vor vedea față în față.

5. Împăratul Babilonului va duce pe Zedechia la Babilon, unde va rămânea până când * Imi voi aduce Eu amănunte de el, zice Domnul. Chiar dacă * vă bateți împotriva Haldeilor, nu veți avea izbândă.

6. Ieremia a zis: „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

7. „Iată că Hanameel, fiul unchiului tău Șalum, va veni la tine să-ți spună: „Cumpără ogorul meu care este la Anatot, căci tu ai drept * de răscumpărare ca să-l cumperi.”

8. Și Hanameel, fiul unchiului meu, a venit la mine, după Cuvîntul Domnului, în curtea temniței, și mi-a zis: „Cumpără ogorul meu, care este la Anatot, în țara lui Benjamin, căci tu ai drept de moștenire și de răscumpărare, cumpără-l!” Am cunoscut că era cuvîntul Domnului.

9. Și am cumpărat dela Hanameel, fiul unchiului meu, ogorul dela Anatot, și i-am cîntărit * argintul, șaptesprezece sicli de argint.

10. Am scris un zăpis, pe care l-am pecetluit, am pus martori, și am cîntărit argintul într-o cumpănă.

11. Am luat apoi zăpisul de cumpărare, pe cel care era pecetluit după lege și obiceiuri, și pe cel ce era deschis;

12. și am dat zăpisul de cumpărare lui * Baruc, fiul lui Neria, fiul lui Mahseia, în fața lui Hanameel, fiul unchiului meu, în fața martorilor **, cari iscăliseră zăpisul de cumpărare, și în fața tuturor Iudeilor cari se aflau în curtea temniței.

13. Și am dat lui Baruc înaintea lor următoarea poruncă:

14. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „la zăpisurile acestea de cumpărare, cel pecetluit și cel deschis, și pune-le într-un vas de pămînt, ca să se păstreze multă vreme!

15. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Iarăș * se vor mai cumpăra case, ogoare și vii, în țara aceasta.”

16. După ce am dat zăpisul de cum-

părare lui Baruc, fiul lui Neria, am făcut Domnului această rugăciune:

17. „Ah! Doamne Dumnezeule, iată, Tu ai făcut * cerurile și pămîntul cu puterea Ta cea mare și cu brațul Tău întins: nimic nu este de mirat * din partea Ta!

18. Tu dai îndurare pînă la al mîile * neam de oameni, și pedepsești nelegiuirea părinților în sinul copiilor lor după ei. Tu ești Dumnezeul cel mare, cel puternic **, al cărui Nume este Domnul * oștirilor!

19. Tu ești mare * la sfat și puternic la faptă, Tu ai ochii * deschiși asupra tuturor căilor copiilor oamenilor, ca să dai fiecăruia după căile lui, după rodul faptelor lui.

20. Tu ai făcut minuni și semne mari în țara Egiptului și pînă în ziua de azi, și în Israel și printre oameni, și Ti-ai făcut un Nume * așa cum este astăzi.

21. Ai scos * din țara Egiptului pe poporul tău Israel, cu minuni și semne mari, cu mîină tare și cu braț întins, și cu o mare groază.

22. Tu le-ai dat țara * aceasta, pe care jurasei părinților lor că le-o vei da, țară în care curge lapte și miere.

23. Ei au venit, și au luat-o în stăpînire. Dar n'au * ascultat de glasul Tău, n'au păzit Legea Ta, și n'au făcut tot ce le poruncisei să facă. Și atunci ai trimis peste ei toate aceste nenorociri!

24. Iată, șanțurile de apărare se înalță împotriva cetății și o amenință: cetatea va fi * dată în minile Haldeilor cari luptă împotriva ei, biruită de sabie **, de foamete și de ciumă. Ce ai spus Tu s'a întimplat: Tu însuși vezi!

25. Și totuș, Doamne, Dumnezeule, Tu mi-ai zis: „Cumpără-ți un ogor cu argint, și pune și martori!” ... cînd totuș cetatea este * dată în minile Haldeilor!

26. Cuvîntul Domnului a vorbit atunci lui Ieremia, astfel:

27. „Iată, Eu sînt Domnul, Dumnezeu * oricărei făpturi. Este ceva de mirat * din partea Mea?”

28. Deaceia, așa vorbește Domnul:

„Iată, dau * cetatea aceasta în minile Haldeilor, și în minile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și o va lua.

* Vers. 1.

29. Haldeii, cari luptă împotriva cetății acesteia vor intra, li vor pune * foc, și o vor arde, împreună cu casele pe acoperișul * cărora au adus tîmblele lui Baal și au turnat jertfe de băutură altor dumnezei, ca să Mă minie.

* Cap. 12, 10, 20, 1, 10, 12, 13. ** Cap. 19, 10.

30. Căci copiii lui Israel și copiii lui Iuda n'au făcut din tinerețe lor, de cît ce este rău * înaintea Mea; copiii lui Israel numai M'au miniat într'una cu lucrarea minilor lor, zice Domnul.

* Cap. 2, 7, 2, 26; 7, 22, 26; 22, 21. Ezech. 30, 20.

31. „Căci cetatea aceasta lmi așîță minia și urgia, din ziua cînd s'a zidit și pînă azi; de aceea, vreau s'o iau * dinaintea Feței Mele, + 1 Reg. 20, 27, 24, 1.

32. din pricina tot răului pe care l-au făcut copiii lui Israel și copiii lui Iuda ca să Mă minie, ei *, împărații lor, căpeteniile lor, preoții lor și proorocii lor, oamenii lui Iuda și locuitorii Ierusalimului.

* Isa. 1, 4, 5. Dan. 9, 5.

33. Mi-au întors * spatele, nu s'au uitat la Mine; i-am învățat, i-am învățat * într'una, dar n'au ascultat și nu s'au învățat. * Cap. 2, 27; 1, 24. ** Cap. 7, 10.

34. Cîi și-au pus urciunile * idolești în Casa peste care este chemat Numele Meu, și au spurcat-o.

* Cap. 7, 30, 21; 22, 11. Ezech. 6, 6, 9.

35. Au zidit înălțimi lui Baal în valea Ben-Hinom, ca să treacă prin * foc lui Moloc * pe fiii și fiicele lor: lucru pe care nu ți li-l porundisem; și nici nu-Mi trecuse prin gînd, că au să facă asemenea grozăvii ca să ducă pe Iuda în păcat.

* Cap. 7, 31; 10, 6. ** Lev. 18, 21. 1 Reg. 12, 30. + Cap. 7, 30.

36. „Și acum, așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre cetatea aceasta, despre care ziceți: „Va * fi dată în minile împăratului Babilonului, biruiți prin sabie, prin foamete și prin ciumă“.

* Vers. 24.

37. Iată, li voi strînge * din toate țările unde i-am izgonit, în minia Mea, în urgia Mea, și în marea Mea supărare; li voi aduce înapoi în locul acesta, și-i voi face să locuiască în * li-niște acolo. + Psal. 30, 5. Cap. 20, 9; 20, 14, 31, 10. Ezech. 37, 31. ** Cap. 27, 4; 28, 18.

38. Ei vor * fi poporul Meu, și Eu voi fi Dumnezeul lor. * Cap. 24, 7; 30, 22, 31, 32.

39. Le voi da o inimă * și o cale, ca

să se teamă de Mine totdeauna, spre fericirea lor și a copiilor lor după ei.

* Cap. 24, 7. Ezech. 11, 19, 20.

40. Voi încheia * cu ei un legămint vecinic, că nu Mă voi mai întoarce dela ei, ci le voi face bine, și le voi pune în inimă frica * de Mine, ca să nu se depărteze de Mine.

* Isa. 55, 3. Cap. 33, 11. ** Cap. 33, 10.

41. Mă voi * bucura să le fac bine, li voi sădi ** cu adevărat în țara aceasta, din toată inima și din tot sufletul Meu.

* Deut. 30, 9. Psal. 137. ** Cap. 34, 8; 35, 10. Amos 9, 14.

42. Căci așa vorbește Domnul: „După cum * am adus peste poporul acesta toate aceste mari nenorociri, tot așa voi aduce peste ei tot binele, pe care li-l făgăduiesc.

* Cap. 33, 20.

43. Se vor cumpăra * iarăși ogoare în țara aceasta, despre * care ziceți că este o pustie fără oameni și fără dobitoace, și că este dată în minile Haldeilor.

* Vers. 18. ** Cap. 33, 10.

44. Se vor cumpăra * iarăși ogoare pe argint, se vor scrie zapisuri, se vor pecetui, se vor pune martori, în țara * lui Beniamin și în împrejurimile Ierusalimului, în cetățile lui Iuda, în cetățile dela munte, în cetățile dela cîmpie și în cetățile dela miază-zi, căci voi aduce * înapoi pe prinșii lor de război, zice Domnul.

* Cap. 17, 20. ** Cap. 30, 1, 12, 20.

33 1. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia a doua oară, pe cînd era încă închis * în curtea temniței:

* Cap. 32, 2, 3.

2. „Așa vorbește Domnul, care * face aceste lucruri, Domnul, care le urzește și le înfrîtuiește, El, al cărui Nume este Domnul *:

* Isa. 47, 20. ** Ezech. 21, 5. Amos 9, 6, 7.

3. „Cheamă-Mă *, și-ți voi răspunde; și îți voi vesti lucruri mari, lucruri ascunse, pe cari nu le cunoști.

* Ps. 11, 12. Cap. 20, 12.

4. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre casele cetății acestuia, și despre casele împăraților lui Iuda, cari vor fi surpate ca să facă loc pentru șanțurile de întărire * și pentru săbii,

* Cap. 33, 24.

5. cînd vor înainta să lupte * împotriva Haldeilor, și cînd se vor umplea cu trupurile moarte ale oamenilor, pe cari-i voi lăsa în minia Mea și în urgia

Mea, și din pricina răutății cărora îmi voi ascunde Fața de această cetate:

* Cap. 32, 6.

6. Iată, îi voi da vindecare* și sănătate, îi voi vindeca, și le voi deschide un izvor bogat în pace și credincioșie.

* Cap. 30, 17.

7. Voi aduce* înapoi pe prinșii de război ai lui Iuda și pe prinșii de război ai lui Israel, și-i voi așeza iarăși ca odinioară**.

* Cap. 30, 2; 32, 44. Vers. 11. ** Isa. 1, 26. Cap. 24, 4; 30, 20; 31, 4; 32; 42, 10.

8. Îi voi curăți* de toate nelegiuirile, pe cari le-au săvârșit împotriva Mea, le voi ierta** toate nelegiuirile prin cari M'au supărat, și prin cari s'au răzvrătit împotriva Mea.

* Ezech. 36, 25. Zah. 13, 1. Ezech. 33, 14. ** Cap. 31, 24. Mic. 7, 18.

9. Cetatea aceasta* va fi pentru Mine o pricină de laudă și de slavă, printre toate neamurile pământului. Ele vor afla tot binele pe care îl-l voi face, vor rămănea mirate** și uimite de toată fericirea, și de toată propășirea pe care le-o voi da.**

* Isa. 48, 7. Cap. 18, 11. ** Isa. 60, 5.

10. Așa vorbește Domnul: „Se vor mai auzi iarăși în locul acesta despre* care ziceți că este pustiu, că nu mai are oameni nici dobitoace, se vor mai auzi iarăși în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului, pustite, lipsite de oameni, de locuitori, de dobitoace,

* Cap. 32, 43.

11. strigătele* de bucurie și strigătele de veselie, cântecul miresei, glasul celor ce zic: „Lăudați** pe Domnul ostirilor, căci Domnul este bun, căci în veac ține îndurarea Lui!“ Glasul celor ce aduc jertfe* de mulțumire în Casa Domnului. Căci voi aduce înapoi*** pe prinșii de război ai țării, și îi voi așeza iarăși ca odinioară, zice Domnul.”

* Cap. 7, 34; 18, 2; 29, 30. Apoc. 18, 23. ** 1 Cron. 16, 8; 24, 2; 2 Cron. 5, 12; 7, 3. Ezech. 3, 17. Ps. 136, 1. Isa. 12, 4. † Lev. 7, 32. Ps. 107, 22; 118, 17. ‡ Lev. 7, 3.

12. „Așa vorbește Domnul ostirilor: „În locul* acesta pustiu, fără oameni și fără dobitoace, și în toate cetățile lui, vor mai fi iarăși locuințe de păstori, cari-și vor odihni turmele. În cetățile de la munte**.

* Isa. 40, 35. Cap. 31, 24; 32, 18. ** Cap. 17, 26; 31, 44.

13. În cetățile din cimpie, în cetățile de la miază zi, în țara lui Benjamin și în împrejurimile Ierusalimului, și în cetățile lui Iuda, vor mai trece iarăși* oile pe supt mina celui ce le numără, zice Domnul.”

* Lev. 27, 32.

14. „Iată*, vin zile, zice Domnul“, când voi împlini** cuvîntul cel bun, pe care l-am spus despre casa lui Israel și despre casa lui Iuda.

* Cap. 28, 5; 31, 27, 31. ** Cap. 28, 18.

15. În zilele acelea și în vremile acelea voi face să răsară lui David o Odraslă* neprihănită, care va înfăptui dreptatea și judecata în țară.

* Isa. 4, 2; 11, 1. Cap. 33, 5.

16. În zilele* acelea, Iuda va fi mîntuit, și Ierusalimul va locui în liniște. Și Iată cum îi vor numi: „Domnul, Neprihănirea* noastră.”

* Cap. 23, 6.

17. Căci așa vorbește Domnul: „David nu va* fi lipsit niciodată de un urmaș, care să stea pe scaunul de domnie al casei lui Israel.

* 2 Sam. 7, 12. 1 Reg. 2, 4. Ps. 132, 10. Luc. 1, 32; 33.

18. Nici preoții și Leviții, nu vor fi lipsiți niciodată înaintea Mea de urmași cari să aduc arderideto*, să ardă tămiile împreună cu darurile de mâncare, și să aducă jertfe în toate zilele!*

* Rom. 12, 1; 15, 16. 1 Pet. 2, 5; 3. Apoc. 1, 6.

19. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

20. „Așa vorbește Domnul: „Dacă puteți* să rupeți legămîntul Meu cu ziua, și legămîntul Meu cu noaptea, așa încît ziua și noaptea să nu mai fie la vremea lor,

* Ps. 107, 37. Isa. 54, 9. Cap. 31, 35. Vers. 25.

21. atunci se va putea rupe și legămîntul* Meu cu robul Meu David, așa încît să nu mai aibă fiu, cari să domnească pe scaunul lui de domnie, și legămîntul Meu cu Leviții, preoții, cari îmi fac slujba.

* Ps. 107, 34.

22. Ca* ostirea cerurilor, care nu se poate număra, și ca nisipul mării, care nu se poate măsura, așa voi înmulți sămînța robului Meu David, și pe Leviții, cari-Mi slujesc.”

* Ps. 12, 16; 13, 5; 22, 17. Cap. 31, 37.

23. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

24. „N'ai băgat de seamă ce zic oamenii aceștia: „A lepădat Domnul cele* două familii, pe cari le alesese?“ Atît de mult disprețuiesc ei pe poporul Meu că nu-l mai privesc ca un popor.

* Vers. 21, 22.

25. Așa vorbește Domnul: „Dacă n'am făcut legămîntul* Meu cu ziua și cu noaptea, dacă n'am așezat** legile cerurilor și ale pământului,

* Vers. 20. Ps. 8, 22. ** Ps. 74, 15, 17; 104, 19. Cap. 31, 35; 36.

1. Sau: Starea noastră după voia lui Dumnezeu.

26. atunci* voi lepăda și sămînța lui Iacov și a robului Meu David, și nu voi mai lua din sămînța lui pe cei ce vor stăpîni peste urmașii lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, căci voi aduce înapoi** pe prinșii lor de război, și voi avea milă de ei![†]

*Cap. 31, 37. **Vers. 7, 11. Ezei. 36, 1.

Proorocie asupra soartei lui Ezechia.

34 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, cînd* Nebucadnețar, împăratul Babilonului, cu toată oștirea sa, și toate împărățiile** pămîntului de supt stăpînirea lui, și toate popoarele, făceau război împotriva Ierusalimului și împotriva tuturor cetăților cari țineau de el:

*2 Reg. 23, 1, etc. Cap. 36, 1; 32, 4. **Cap. 1, 13.

2. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Du-te de spune lui Zedechia, împăratul lui Iuda, și zi-i: „Așa vorbește Domnul: „Iată*, dau cetatea aceasta în minile împăratului Babilonului, și o va** arde cu foc.

*Cap. 21, 30; 32, 8, 26. **Cap. 32, 26. Vers. 22.

3. Și tu* nu vei scăpa din minile lui, ci vei fi luat și dat în mina lui, vei da ochi cu împăratul Babilonului, el îți va vorbi gură către gură, și vei merge la Babilon.

*Cap. 37, 4.

4. Numai, ascultă Cuvîntul Domnului, Zedechia, împăratul lui Iuda! Așa vorbește Domnul despre tine: „Nu vei muri ucis de sabie,

5. ci vei muri în pace: și cum au ars mirezme* pentru părinții tăi, vechii împărați, cari au fost înaintea ta, tot așa vor arde** și pentru tine, și te vor ține jălă, zicînd: „Vai, doamne![†] Căci Eu am rostit cuvîntul acesta, zice Domnul.“

*2 Cron. 33, 14; 35, 25. **Isa. 7, 45. †Cap. 22, 18.

6. Proorocul Ieremia a spus toate aceste cuvinte lui Zedechia, împăratul lui Iuda, la Ierusalim,

7. pe cînd oastea împăratului Babilonului lupta împotriva Ierusalimului și împotriva tuturor celorlalte cetăți ale lui Iuda, împotriva Lachisului și Azechei, căci acestea erau cetățile*, cari mai rămăseseră din toate cetățile întărite ale lui Iuda.

*2 Reg. 18, 15; 19, 5. 2 Cron. 11, 1, 5.

Amenințări.

8. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, după ce împăratul Zedechia făcuse o învoială cu tot po-

porul Ierusalimului, ca să vestească slobozenia* robilor,

*Ezei. 34, 2. Lev. 25, 10. Vers. 14.

9. pentru ca* fiecare să lase slobodi pe robul și roaba sa, pe Evreu și pe Evreică, și nimeni** să nu mai țină în robie pe fratele său Iudeu.

*Isa. 5, 13. **Lev. 25, 39—45.

10. Toate căpeteniile și tot poporul, cari făcuseră învoiala, s'au legat să lase slobodi fiecare pe robul și roaba lui, și să nu-i mai țină în robie. Ei au ascultat, și le-au dat drumul.

11. Dar mai pe urmă* s'au răzgîndit, au luat înapoi pe robii și roabele, pe cari-i slobodiseră, și i-au silit să le fie iarăși robi și roabe.

*Vers. 21. Cap. 37, 3.

12. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia din partea Domnului, astfel:

13. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu lui Israel: „Eu am făcut un legămînt cu părinții voștri, în ziua cînd i-am scos din țara Egiptului, din casa robiei și le-am zis:

14. „După șapte* ani, fiecare din voi să lase slobod pe fratele său evreu care i se vinde lui; șase ani să-ți slujească, și apoi să-l lași slobod dela tine. Dar părinții voștri nu M'au ascultat și n'au luat aminte la Mine.

*Ezei. 34, 2; 25, 10. Deut. 15, 12.

15. Voi v'ați întors astăzi în voi înșivă, ați făcut ce este bine înaintea Mea, vestind fiecare slobozenia pentru aproapele său, și ați făcut o învoială* înaintea Mea, în Casa** peste care este chemat Numele Meu.

*2 Reg. 23, 3. Isa. 56, 26. **Cap. 7, 10.

16. Dar pe urmă v'ați luat vorba îndărăt, și Mi-ați pîngărit* Numele, luînd iarăși înapoi fiecare pe robii și roabele, pe cari-i slobodiserăți, și-i lăsaerăți în voia lor, și i-ați silit să vă fie iarăși robi și roabe.[†]

*Ezei. 36, 7. Lev. 25, 12.

17. „De aceea așa vorbește Domnul: „Nu M'ați ascultat ca să vestiți slobozenia* fiecare pentru fratele său, fiecare pentru aproapele său. Iată, Eu vestesc împotriva voastră, zice Domnul, slobozenia săbiei**, cîmii și foametei, și vă voi face de pomîni printre toate împărățiile ț pămîntului.

*Isa. 7, 3. Gal. 3, 7. Isa. 5, 13. **Cap. 32, 14, 26. †Deut. 28, 25, 34. Cap. 36, 18.

18. Și pe oamenii, cari au călcat legămîntul Meu, cari n'au păzit îndatoririle învoielii pe care o făcuseră înaintea Mea, tîind* un vițel în două

și trecind printre cele două jumătăți ale lui,

* Psal. 12, 17.

19. Și anume pe căpeteniile lui Iuda și pe căpeteniile Ierusalimului, pe oamenii dregători, pe preoți, și pe tot poporul țării, cari au trecut printre bucățile vițelului,

20. Ii voi da în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața, și pe trupurile lor moarte* vor sluji ca hrană păsărilor cerului și fiarelor câmpului.

* Cap. 7, 36; 18, 4; 29, 7.

21. Dar pe Zedechia, împăratul lui Iuda, și pe căpeteniile lui, îi voi da în minile vrăjmașilor lor, în minile celor ce vor să le ia viața, în minile ostirii împăratului Babilonului, care* a plecat dela voi!

* Cap. 27, 8, 11.

22. Iată*, voi da poruncă, zice Domnul, și-i voi aduce înapoi împotriva cetății acesteia; o vor* bate, o vor lua, și o vor arde cu foc. Și voi prefăceț cetățile lui Iuda într'un pustiu fără locuitori.*

* Cap. 27, 8, 20. ** Cap. 28, 2.

23. 1, 2, 3, 12, 1, 13. † Cap. 9, 11; 44, 2, 4.

Recabiții.

35 1. Cuvîntul rostit către Ieremia din partea Domnului, pe vremea lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, sună astfel:

2. „Du-te la casa Recabiților*, vorbește cu ei și adu-i în Casa Domnului, în una din chilii** și dă-le să bea vin!”

* 2 Reg. 10, 12. † 1 Cron. 2, 36. ** 1 Reg. 4, 5.

3. Am luat pe Iazania, fiul lui Ieremia, fiul lui Habazinia, pe frații săi, pe toți fiii săi, și toată casa Recabiților,

4. și i-am dus la Casa Domnului, în chilia fiilor lui Manan, fiul lui Igdalia, omul lui Dumnezeu, lângă chilia căpeteniilor, deasupra chiliei lui Maaseia, fiul lui Șalum, ușierul*.

* 2 Reg. 12, 9; 23, 18. † 1 Cron. 9, 18, 28.

5. Am pus înaintea fiilor casei Recabiților niște vase pline cu vin, și pahare, și le-am zis: „Beți vin!”

6. Dar ei au răspuns: „Noi nu bem vin! Căci Ionadab*, fiul lui Recab, tatăl nostru, ne-a dat următoarea poruncă: „Să nu beți niciodată vin, nici voi, nici fiii voștri;”

* 2 Reg. 10, 12.

7. și nici să nu zidiți case, să nu sămănați nicio sămînță, să nu sădiți vii, nici să nu stăpîniți vii, ci toată viața voastră să locuiți în corturi, ca să* trăiți multă vreme în țara, în care sînteți străini.”

* Ezech. 30, 12. Ezech. 6, 2, 3.

8. Astfel, noi ascultăm tot ce ne-a poruncit Ionadab, fiul lui Recab, tatăl nostru; nu bem vin toată viața noastră, nici noi, nici nevestele noastre, nici fiii, nici fiicele noastre;

9. nu zidim nici case ca locuințe pentru noi, și nu stăpînim nici vii, nici ogoare, nici pămînturi însămînțate;

10. ci locuim în corturi, și urmăim și împlinim tot ce ne-a poruncit tatăl nostru Ionadab.

11. Cînd s'a suit însă Nebucadnetar, împăratul Babilonului, împotriva țării acestela, am zis: „Haidem, să fugim la Ierusalim, de oastea Haldeilor și de oastea Siriei.” Așa se face că acum locuim la Ierusalim.”

12. Atunci Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

13. „Așa vorbește Domnul ostirilor, Dumnezeul lui Israel: „Du-te și spune oamenilor lui Iuda și locuitorilor Ierusalimului: „Nu voiți* să luați în-vățătură ca să ascultați de cuvintele Mele? zice Domnul.”

* Cap. 22, 23.

14. „Cuvintele lui Ionadab, fiul lui Recab, care a poruncit fiilor săi să nu bea vin, sînt păzite; căci ei nu beau vin pînă în ziua de azi, și ascultă astfel de porunca tatălui lor. Iar* Eu v'am vorbit, și de vreme** și tîrziu, și nu M'ați ascultat!

* 2 Cron. 36, 16. ** Cap. 7, 12; 26, 2.

15. V'am* trimis pe toți slujitorii Mei proorocii, i-am trimis într'una la voi, să vă spună: „Întoarceți-vă** fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptați-vă faptele, nu mergeți după alți dumnezei, ca să le slujiți, și veți rămînea în țara, pe care v'am dat-o vouă și părinților voștri! Dar voi n'ați luat aminte și nu M'ați ascultat.”

* Cap. 7, 25; 26, 4. ** Cap. 18, 21; 28, 2, 4.

16. Da, fiii lui Ionadab, fiul lui Recab, păzesc porunca pe care le-a dat-o tatăl lor, însă poporul acesta nu M'ascultă!”

17. „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeul ostirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste Iuda și peste toți locuitorii Ierusalimului toate memorocirile, pe cari le-am vestit cu privire la ei, pentru că* le-am vorbit și nu M'au ascultat, pentru că i-am chemat și n'au răspuns!”

* Psal. 1, 24. Isa. 66, 12; 66, 4. Cap. 7, 12.

18. Și Ieremia a zis casei Recabiților: „Așa vorbește Domnul ostirilor, Dumnezeul lui Israel: Pentru că ați as-

cultat de poruncile tatălui vostru Ionadab, pentru că ați păzit toate orînduirile lui și ați făcut tot ce v'a poruncit el;

19. pentru aceasta, așa vorbește Domnul optîrilor, Dumnezeul lui Israel: „Ionadab, fiul lui Recab, nu va fi lipsit niciodată de urmași cari să stea înaintea Mea!”

* Cap. 15, 18.

Cartea lui Ieremia arde.

36 1. În al patrulea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, următorul cuvînt a fost rostit către Ieremia din partea Domnului:

2. „Ia un sul de carte, și scrie în ea toate cuvintele, pe cari ți le-am spus cu privire la Israel și cu privire la Iuda, și cu privire la toate neamurile, din ziua cînd ți-am vorbit, pe vremea lui Iosia††, pînă în ziua de azi! + Ier. 36, 1. Ezech. 3, 1. * Cap. 20, 2. + Cap. 20, 15, 44. †† Cap. 20, 2.

3. Poate că dacă va auzi casa lui Iuda cînd răul pe care am de gînd să i-l fac, se vor întoarce fiecare dela calea lor cea rea, și le voi ierta astfel nelegiuirea și păcatul.”

* Vers. 7. Cap. 20, 2. * Cap. 20, 2. Ier. 36, 1.

4. Ieremia a chemat pe Baruc, fiul lui Neria; și Baruc a scris într-o carte, dupăcum spunea Ieremia, toate cuvintele pe cari le spusese lui Ieremia Domnul.

* Cap. 32, 12. * Cap. 40, 1.

5. Apoi Ieremia a dat următoarea poruncă lui Baruc: „Eu sînt închis, și nu pot să merg la Casa Domnului.

6. De aceea, du-te tu însuși, și citește din carte ce ai scris în ea după spusele mele, și anume, cuvintele Domnului, citește-le în auzul poporului, în Casa Domnului, în ziua postului: să le citești și în auzul tuturor aceloră din Iuda, cari vor veni din cetățile lor.

* Lev. 16, 29; 22, 26—28. Psal. 37, 9.

7. Poate că se vor smeri cu rugăciuni înaintea Domnului, și se vor întoarce fiecare dela calea sa cea rea. Căci mare este mînia și urgia, cu care a amenințat Domnul pe poporul acesta!”

* Vers. 3.

8. Baruc, fiul lui Neria, a făcut tot ce-i poruncise prorocul Ieremia, și a citit din carte cuvintele Domnului, în Casa Domnului.

9. În al cincilea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, în luna a noua, au chemat la un post

înaintea Domnului pe tot poporul Ierusalimului și pe tot poporul venit din cetățile lui Iuda la Ierusalim.

10. Atunci Baruc a citit din carte cuvintele lui Ieremia, în auzul întregului popor, în Casa Domnului, în chilia lui Ochemaria, fiul lui Șafan, logofătul, în curtea de sus, la intrarea porții celei noi a Casei Domnului.

* Cap. 20, 10.

11. Însă Mica, fiul lui Ochemaria, fiul lui Șafan, auzind toate cuvintele Domnului cuprinse în carte,

12. s'a pogorit la casa împăratului, în odaia de scris a logofătului, unde stăteau toate căpeteniile, logofătul Elișama, Delaia, fiul lui Șemaia, Elnatan, fiul lui Achor, Ochemaria, fiul lui Șafan, Zedechia, fiul lui Hanania, și toate celelalte căpetenii.

13. Și Mica le-a spus toate cuvintele pe cari le auzise, cînd citea Baruc în carte, în auzul poporului.

14. Atunci toate căpeteniile au trimis la Baruc pe Iehudi, fiul lui Netania, fiul lui Șelemia, fiul lui Cuși, să-i spună: „Ia în mîna cartea din care ai citit, în auzul poporului, și vino!” Baruc, fiul lui Neria, a luat cartea în mîna, și s'a dus la ei.

15. Ei i-au zis: „Sezi și citește-o în auzul nostru.” Astfel Baruc a citit-o în auzul lor.

16. Cînd au auzit ei toate cuvintele, s'au uitat cu groază unii la alții, și au zis lui Baruc: „Vom spune împăratului toate cuvintele acestea.”

17. Și au mai pus lui Baruc următoarea întrebare: „Spune-ne cum ai scris toate cuvintele acestea după spusele lui!”

18. Baruc le-a răspuns: „Ei îmi spunea cu gura lui toate cuvintele acestea, și eu le-am scris în cartea aceasta cu cerneală.”

19. Căpeteniile au zis lui Baruc: „Du-te de te ascunde, tu și Ieremia, ca să nu știe nimeni unde sînteți.”

20. Ei s'au dus apoi la împăratul în curte, lăsînd cartea în odaia de scris a logofătului Elișama, și au spus toate cuvintele din ea în auzul împăratului.

21. Împăratul a trimis pe Iehudi să ia cartea, Iehudi a luat-o din odaia logofătului Elișama, și a citit-o în auzul împăratului și în auzul tuturor căpeteniilor cari stăteau împrejurul împăratului.

22. Împăratul ședea în casa de iarnă, — căci era în luna a noua — și

nia, era acolo, și a pus mîna pe proorocul Ieremia, zicînd: „Tu vrei să treci la Haldei!”

14. Ieremia a răspuns: „Nu este adevărat! Nu vreau să trec la Haldei!” Dar Ireia s'a vrut să-l creadă, ci a apucat pe Ieremia și l-a dus înaintea căpeteniilor.

15. Căpeteniile, miniate pe Ieremia, l-au lovit, și l-au aruncat în temniță* în casa logofîntului Ionatan, căci o prefăcuseră în temniță.

16. Așa a intrat* Ieremia în temniță și în gherlă, unde a stat multă vreme.

17. Împăratul Zedechia a trimis să-l aducă, și l-a întrebat în taină la el acasă. El a zis: „Al vreun cuvînt din partea Domnului?” Ieremia a răspuns: „Da.” Și a adăugat: „Vei fi dat în mîinile împăratului Babilonului!”

18. Ieremia a mai spus împăratului Zedechia: „Cu ce am păcătuit eu împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, și împotriva poporului acestuia, de m'ați aruncat în temniță?”

19. Și unde sînt proorocii voștri, cari vă proorocează, și ziceau: „Împăratul Babilonului nu va veni împotriva voastră, nici împotriva țării acestea?”

20. Acum ascultă, te rog, împărate, domnul meu! Fie bine primite înaintea ta rugămintile mele! Nu mă trimete iarăși în casa logofîntului Ionatan, ca nu cumva să mor acolo!”

21. Împăratul Zedechia a poruncit să păzească pe Ieremia în curtea* temniței, și să-i dea în fiecare zi o pîne din ulița brutarilor, pînă** s'a sfîrșit toată pînea din cetate. Astfel Ieremia a rămas în curtea temniței.

* Cap. 36. 2; 38. 12, 26. ** Cap. 36. 6; 38. 4.

Ieremia într-o groapă.

38 1. Șefatîia, fiul lui Matan, Obedalia, fiul lui Pașhur, Iucal*, fiul lui Șelemia, și Pașhur**, fiul lui Malchia, au auzit* cuvintele, pe cari le spunea Ieremia întregului popor, zicînd:

2. „Așa vorbește Domnul: „Cine* va rămînea în cetatea aceasta va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciumă; dar cine va ieși și se va duce la Haldei, va scăpa cu viață, va avea ca pradă viața lui, și va trăi.”

3. Așa vorbește Domnul: „Cetatea* ”

aceasta va fi dată în mîna oștirii împăratului Babilonului, și o va lua!”

* Cap. 31. 10; 38. 4.

4. Atunci căpeteniile au zis împăratului: „Omul acesta ar trebui* omorît! Căci moare inima oamenilor de război cari au mai rămas în cetatea aceasta, și a întregului popor, ținîndu-le asemenea cuvîntări; omul acesta nu urmărește binele poporului acestuia, și nu-i vrea de cît nenorocirea.”

* Cap. 36. 12.

5. Împăratul Zedechia a răspuns: „Iată-l că este în mîinile voastre; căci împăratul nu poate nimic împotriva voastră!”

6. Atunci* ei au luat pe Ieremia, și l-au aruncat în groapa lui Malchia, fiul împăratului, care se afla în curtea temniței, și au pogorit în ea pe Ieremia cu funii. În groapă nu era apă, dar era noroi; și Ieremia s'a așezat în noroi.

* Cap. 37. 21.

7. Ebed-Melec, Etiopianul*, famendregător la curtea împăratului, a auzit că Ieremia fusese aruncat în groapă. Împăratul stătea la poarta lui Beniamin.

* Cap. 38. 26.

8. Ebed-Melec a ieșit din casa împăratului, și a vorbit împăratului astfel:

9. „Împărate, domnul meu, oamenii aceștia au făcut rău de s'au purtat așa cu proorocul Ieremia, aruncîndu-l în groapă; are să moară de foamete acolo unde este, căci în cetate nu este pîne!”

10. Împăratul a dat următoarea poruncă lui Ebed-Melec, Etiopianul: „Ia de aici treizeci de oameni cu tînc, și scoate din groapă pe proorocul Ieremia, pînă nu moare!”

11. Ebed-Melec a luat cu el pe oamenii aceia, și s'a dus la casa împăratului, într'un loc dedesuptul vîstieriei; a luat de acolo niște petece de haine purtate și niște trențe de haine vechi, și le-a pogorit lui Ieremia în groapă, cu niște funii.

12. Ebed-Melec, Etiopianul, a zis lui Ieremia: „Pune aceste petece purtate și aceste trențe supt subsiori, supt funii.” Și Ieremia a făcut așa.

13. Au tras* astfel pe Ieremia cu funiile, și l-au scos afară din groapă. Ieremia a rămas în curtea** temniței.

* Vers. 6. ** Cap. 37. 21.

14. Împăratul Zedechia a trimis

după proorocul Ieremia, și l-a adus la el la intrarea a treia a Casei Domnului. Și împăratul a zis lui Ieremia: „Am să te întreb ceva, să nu-mi ascunzi nimic!”

15. Ieremia a răspuns lui Zedechia: „Dacă ți-l voi spune, mă vei omori; iar dacă-ți voi da un sfat, nu mă vei asculta.”

16. Împăratul Zedechia a jurat în taină lui Ieremia, și a zis: „Viu este Domnul, care ne-a dat viața”, că nu te vei omori, și nu te vei lăsa în minile oamenilor acestora, cari vor să-ți ia viața!”

* Isa. 57, 18.

17. Ieremia a zis atunci lui Zedechia: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Dacă te vei” supune căpeteniilor” împăratului Babilonului, vei scăpa cu viață, și nici cetatea aceasta va fi arsă cu foc, iar tu vei trăi împreună cu casa ta.”

* 2 Reg. 24, 12. — Cap. 38, 3.

18. Dar dacă nu te vei supune căpeteniilor împăratului Babilonului, cetatea aceasta va fi dată în minile Haldeilor, cari o vor arde cu foc; iar tu nu” vei scăpa din minile lor!”

* Cap. 39, 4; 24, 3. — Vers. 23.

19. Împăratul Zedechia a zis lui Ieremia: „Mă tem de ludeii cari au trecut la Haldei; mă tem să nu mă dea în minile lor, și să mă” batjocorească.”

* 2 Sam. 20, 4.

20. Ieremia a răspuns: „Nu te vor da.” Ascultă glasul Domnului în ce-ți spun, căci o vei duce bine, și vei scăpa cu viață.

21. Dar dacă nu vrei să ieși, iată ce mi-a descoperit Domnul:

22. „Toate nevestele cari au mai rămas în casa împăratului lui Iuda, vor fi luate de căpeteniile împăratului Babilonului, și vor zice jălind: „Prietenii tăi cei buni te-au înșelat și te-au înduplecat; dar când ți s’au afundat picioarele în noroi, ei au fugit!”

23. Toate nevestele tale și copiii” ți vor fi luați de Haldei; și nu” vei scăpa de minile lor, ci vei fi prins de mina împăratului Babilonului, și cetatea aceasta va fi arsă cu foc.”

* Cap. 39, 4; 41, 10. — Vers. 18.

24. Zedechia a zis lui Ieremia: „Să nu știe nimeni nimic din cuvintele acestea, și nu vei muri!”

25. Dar dacă vor auzi căpeteniile că ți-am vorbit, și dacă vor veni și-ți vor zice: „Spune-ne ce ai spus împăra-

tului, și ce ți-a spus împăratul, nu ne ascunde nimic, și nu te” vom omori!” —

26. Să le răspunzi: „Am rugat” pe împărat să nu mă trimeată iarăși în casa lui Ionatan”, ca nu cumva să mor acolo!”

* Cap. 37, 30. — Cap. 37, 32.

27. Toate căpeteniile au venit la Ieremia și l-au întrebat. El le-a răspuns întocmai cum poruncise împăratul. Ei au tăcut atunci, și au plecat, căci nimeni n’auzise nimic.

28. Ieremia însă a rămas” în curtea temniței până în ziua luării Ierusalimului.”

* Cap. 37, 37; 38, 34.

Luarea Ierusalimului.

39 1. Ierusalimul a fost luat. În al nouălea” an al lui Zedechia, împăratul lui Iuda, în luna a zecea, a venit Nebucadnețar, împăratul Babilonului, cu toată oștirea lui înaintea Ierusalimului, și l-a impresurat;

* 2 Reg. 25, 1—4. Cap. 37, 4—7.

2. iar în anul al unsprezecelea al lui Zedechia, în ziua a noua a lunii a patra, au pătruns în cetate.

3. Atunci au înaintat toate căpeteniile” împăratului Babilonului, și au cuprins poarta dela mijloc. Erau: Nergal-Șarețer, Samgar-Nebu, Sarsechim, căpetenia famenilor dregători, Nergal-Șarețer, căpetenia magilor, și toate celelalte căpetenii ale împăratului Babilonului.

* Cap. 38, 17.

4. Zedechia, împăratul lui Iuda, și toți oamenii de război, cum” l-au văzut, au fugit, și au ieșit noaptea din cetate, pe drumul grădinii împăratului, pe poarta dintre cele două ziduri, și au apucat pe drumul câmpiei.

* 2 Reg. 25, 4, 6—8. Cap. 37, 7, etc.

5. Dar oastea Haldeilor l-a urmărit, și a ajuns” pe Zedechia în câmpiile Ierihonului. L-au luat, și l-au dus la Nebucadnețar, împăratul Babilonului, la Ribla”, în țara Hamatului; el a dat o hotărâre împotriva lui.

* Cap. 32, 4; 33, 13, 20. — 2 Reg. 25, 22.

6. Împăratul Babilonului a pus să junghie la Ribla pe fiii lui Zedechia înaintea lui, împreună cu toți mai marii lui Iuda.

7. Apoi a pus să scoată” ochii lui Zedechia, și a pus să-l lege cu lanțuri de aramă, ca să-l ducă la Babilon.

* Ezech. 12, 13. Cap. 32, 4.

8. Haldeii” au ars cu foc casa împă-

ratului și casele poporului, și au dărmătat zidurile Ierusalimului.

² 2 Reg. 25, 9. Cap. 38, 10; 39, 12.

9. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robi la Babilon pe aceia din popor cari rămăseseră în cetate, pe cei ce se supuseseră lui, și pe rămășița poporului. ² 2 Reg. 25, 11, etc. Cap. 39, 13, etc.

10. Dar Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a lăsat în țara lui Iuda pe unii din cei mai săraci din popor, pe cei ce n'aveau nimic; și le-a dat atunci vii și ogoare.

11. Nebucadnețar, împăratul Babilonului, dăduse porunca următoare cu privire la Ieremia, prin Nebuzaradan, căpetenia străjerilor:

12. „Ia-l, poartă grijă de el, și nu-l face niciun rău, ci fă-l ce-ți va cere!”

13. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, Nebuzarban, căpetenia famenilor-dregători, Nergal-Sharețer, căpetenia magilor, și toate căpeteniile împăratului Babilonului,

14. au trimis să aducă* pe Ieremia din curtea temniței, și l-au încredințat lui Ghedalia*, fiul lui Ahicam†, fiul lui Șafan, ca să-l ducă acasă. Și a rămas în mijlocul poporului.

^{*} Cap. 38, 26. ^{**} Cap. 40, 5. [†] Cap. 38, 24.

15. Cuvîntul Domnului vorbise astfel lui Ieremia, pe cînd era închis în curtea temniței:

16. „Du-te de vorbește lui Ebed-Melec*, Etiopianul, și spune-i: „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce** peste cetatea aceasta lucrurile, pe cari le-am vestit în rău și nu în bine; în ziua aceea ele se vor împlini înaintea ochilor tăi. ^{*} Cap. 38, 1, 12. ^{**} Deut. 9, 12.

17. Dar pe tine te voi izbăvi în ziua aceea, zice Domnul, și nu vei fi dat în minile oamenilor de cari te temi.

18. Te voi scăpa, și nu vei cădea sub sabia, ci viața* îți va fi pradă ta de război, pentrucă** ai avut încredere în Mine, zice Domnul.”

^{*} Cap. 31, 9; 40, 5. ^{**} 1 Croa. 5, 20. Ps. 37, 40.

Ieremia slobod.

40 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, după ce* Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a dat drumul din Rama. Cînd a trimis să-l aducă, Ieremia era încă legat cu lanțuri, împreună cu toți prizonii de război din Ierusalim și din Iuda, cari aveau să fie duși în Babilon. ^{*} Cap. 38, 14.

2. Căpetenia străjerilor a trimis să aducă pe Ieremia, și i-a* zis: „Domnul, Dumnezeul tău, a vestit mai dinainte aceste nenorociri împotriva locului acestuia; ^{*} Cap. 38, 7.

3. Domnul a adus și a împlinit ce spusese; și lucrurile acestea vi s'au împlinit pentrucă* ați păcătuit împotriva Domnului și n'ați ascultat glasul Lui. ^{*} Deut. 28, 24, 25. Deut. 9, 21.

4. Acum, iată, te izbăvesc astăzi din lanțurile, pe cari le ai la mîni; dacă vrei* să vii cu mine la Babilon, vino, și voi îngriji de tine. Dar, dacă nu-ți place să vii cu mine la Babilon, nu veni. Iată, toată țara** este înaintea ta, du-te unde vei crede, și unde-ți place să te duci!” ^{*} Cap. 38, 12. ^{**} Ps. 38, 10.

5. Însă fiindcă el zăbovea să răspundă, „Întoarce-te,” a adăugat el, „la Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, pe care* l-a pus împăratul Babilonului peste cetățile lui Iuda, și rămîi cu el în mijlocul poporului; sau, du-te ori unde vei vrea să te duci!” Căpetenia străjerilor i-a dat merinde și daruri, și i-a dat drumul. ^{*} 2 Reg. 25, 23, etc.

6. Ieremia* s'a dus la Ghedalia, fiul lui Ahicam, la Mitpa*, și a rămas cu el în mijlocul poporului, care rămăsesse în țară. ^{*} Cap. 38, 24. ^{**} Ierem. 38, 1.

Ghedalia.

7. Cînd au aflat* toate căpeteniile oștirilor cari rămăseseră pe cîmp, cu oamenii lor, că împăratul Babilonului a pus ca dregător al țării pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, și că i-a încredințat bărbații, femeile, copiii, și pe acela din săracii** țării, cari nu fuseseră luați robi în Babilon, ^{*} 2 Reg. 25, 23, etc. ^{**} Cap. 38, 18.

8. s'au dus la Ghedalia la Mitpa; și anume: Ismael*, fiul lui Netania, Iohanan și Ionatan, fiul lui Careah, Se-raia, fiul lui Tanhumet, fiii lui Efai din Netofa, și Iezania, fiul unui Maacatit, ei și oamenii lor. ^{*} Cap. 41, 1.

9. Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, le-a jurat, lor și oamenilor lor, zicînd: „Nu vă temeți să slujiți Haldeilor; rămîneți în țară, slujiți împăratului Babilonului, și o veți duce bine!”

10. Iată că eu rîmîn la Mitpa, ca să fiu la porunca Haldeilor, cari vor veni la noi. Voi strîngeți deci vinul, poamele de vară și undelemnul, puneți-le în vasele voastre, și locuiți în cetățile, în cari vă aflați!”

11. Toți iudeii cari erau în țara Moabului, la Amoniți, în țara Edomului, și în toate țările, au auzit că împăratul Babilonului lăsa o rămășiță în Iuda, și că le dăduse ca dregător pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan.

12. Și toți iudeii aceștia s'au întors din toate locurile, pe unde erau împărgiați, au venit în țara lui Iuda la Ghedalia, la Mitpa, și au avut un mare belșug de vin și de poame de vară.

13. Iohanen, fiul lui Careah, și toate căpeteniile oștilor cari mai erau pe cîmp, au venit la Ghedalia, la Mitpa,

14. și i-au zis: „Știi că Baalis”, împăratul Amoniților, a însărcinat pe Ismael, fiul lui Netania, să te omoare?” Dar Ghedalia, fiul lui Ahicam, nu i-a crezut. ^{2 Reg. 41, 10.}

15. Și Iohanen, fiul lui Careah, a spus în taină lui Ghedalia, la Mitpa: „Dă-mi voie să mă duc să omor pe Ismael, fiul lui Netania. Nimeni n'are să știe. Pentruce să te omoare el, și să se risipească toți cei din Iuda, cari s'au strîns la tine, și să piară rămășița lui Iuda?”

16. Ghedalia, fiul lui Ahicam, a răspuns lui Iohanen, fiul lui Careah: „Nu face lucrul acesta: căci ce spui tu despre Ismael, nu este adevărat!”

Omorirea lui Ghedalia.

41 1. În luna a șaptea*, Ismael, fiul lui Netania, fiul lui Elișama, din neamul împăratului, a venit cu mai marii împăratului și cu zece oameni la Ghedalia, fiul lui Ahicam, la Mitpa. Și au mîncat împreună acolo, la Mitpa. ^{2 Reg. 40, 20. Cap. 40, 1, 2.}

2. Atunci Ismael, fiul lui Netania, s'a sculat cu cei zece oameni de cari era însoțit, și au lovit* cu sabia pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, și au omorît astfel pe acela, pe care îi pusese împăratul Babilonului dregător peste țară. ^{2 Reg. 40, 20.}

3. Ismael a mai omorît pe toți iudeii, cari erau cu Ghedalia la Mitpa, și pe Haldaii, cari se aflau acolo, oameni de război.

4. A doua zi, după omorirea lui Ghedalia, pe cînd nimeni nu știa nimic,

5. au venit din Sihem, din Silo și din Samaria, optzeci de oameni, cu barba rasă* și cu haine sfiliate, cari își făcuseră tăieturi în piele; aveau

daruri de mîncare și tîmble, ca să le aducă la Casa** Domnului. ^{2 Lev. 19, 27, 28. Deut. 14, 1. Isa. 16, 2. ** 2 Sam. 1, 7. 2 Reg. 25, 8.}

6. Ismael, fiul lui Netania, le-a ieșit înainte din Mitpa, și mergea plîngînd. Cînd i-a întîlnit, le-a zis: „Veniți la Ghedalia, fiul lui Ahicam!”

7. Și cînd au ajuns ei în mijlocul cetății, Ismael, fiul lui Netania, i-a junghiat și i-a aruncat în groapă, cu ajutorul oamenilor, cari-l însoțeau.

8. Dar s'au găsit printre ei zece oameni cari au zis lui Ismael: „Nu ne omorî, căci mai avem merinde ascunse în cîmp: grîu, orz, undelemn și mîere!” Atunci el i-a cruțat, și nu i-a omorît împreună cu frații lor.

9. Groapa în care a aruncat Ismael toate trupurile moarte ale oamenilor pe cari i-a ucis, afară de Ghedalia, este groapa aceea mare pe care o făcuse* împăratul Asa, cînd se temea de Bașpa, împăratul lui Israel; groapa aceasta a umplut-o Ismael, fiul lui Netania, cu cei uciși. ^{2 Reg. 15, 22. 2 Cron. 18, 2.}

10. Ismael a luat prînzi de război pe toți ceie mai rămăseseră la Mitpa din popor, pe fîccele* împăratului și pe toți aceia din popor, cari locuiau acolo, și pe** cari-l încredințase Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, lui Ghedalia, fiul lui Ahicam; Ismael fiul lui Netania, i-a luat prînzi de război, și a plecat ca să treacă la f Amoniți. ^{2 Reg. 40, 8. ** Cap. 40, 1. 1 Cap. 40, 14.}

11. Dar Iohanen, fiul lui Careah, și toate căpeteniile* oștilor, cari erau cu el, au fost înștiințați de tot răul, pe care-l făcuse Ismael, fiul lui Netania. ^{2 Reg. 40, 7, 8, 12.}

12. Au luat pe toți oamenii, și au pornit să bată pe Ismael, fiul lui Netania, pe care l-au găsit lângă apele cele mari* ale Qabaonului. ^{2 Sam. 2, 12.}

13. Cînd a văzut tot poporul, care era cu Ismael, pe Iohanen, fiul lui Careah, și pe toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, s'a bucurat;

14. și tot poporul, pe care-l luase Ismael din Mitpa, s'a întors și a venit de s'a unit cu Iohanen, fiul lui Careah.

15. Dar Ismael, fiul lui Netania, a scăpat de Iohanen cu opt oameni, și s'a dus la Amoniți.

16. Iohanen, fiul lui Careah, și toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, au luat toată rămășița poporului, pe care l-au izbăvit din minile lui Ismael, fiul

lui Netania, cînd îl ducea din Mițpa, după ce ucisese pe Ghedalia, fiul lui Ahicam. Și anume pe oamenii de război, pe femei, pe copii, pe tamenii-dregători, pe cari l-a adus Iohanan în-ai din Gabazon.

17. Au pornit, și s'au oprit la hanul lui Chimham* lângă Betleem, ca să plece apoi în Egipt. * 2 Sam. 16, 27, 28.

18. departe de Haldei, de cari se temeau, pentru că Ismael, fiul lui Netania, ucisese pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, pe care-l* pusese împăratul Babilonului dregător peste țară. * Cap. 40, 1.

Impotriiva lui Ieremia.

42 1. Toate căpeteniile oștilor, Iohanan*, fiul lui Careah, Iezania, fiul lui Hosea, și tot poporul dela cel mai mic pînă la cel mai mare, au înaintat, * Cap. 40, 5, 13; 41, 1.

2. și au zis proorocului Ieremia: „Fie bine primită înaintea ta rugămîntea noastră! Mijlocește* pentru noi la Domnul, Dumnezeul tău, pentru toți cei ce au mai rămas, căci eram mulți**, dar am mai rămas numai un mic număr, cum bine vezi tu însuși cu ochii tăi. * 1 Sam. 7, 9; 12, 18. Is. 37, 4. Is. 5, 18. ** Lev. 26, 20.

3. Binevoiască Domnul, Dumnezeul tău, să ne arate drumul* pe care trebuie să mergem și să ne spună ce avem de făcut!“ * Exod. 8, 11.

4. Proorocul Ieremia le-a zis: „Am auzit! Iată că mă voi ruga Domnului Dumnezeului vostru, după cererea voastră, și vă voi face cunoscut, fără să vă ascund* ceva, tot** ce vă va răspunde Domnul!“ * 1 Sam. 2, 18. Ps. 20, 20. ** 1 Reg. 23, 14.

5. Atunci ei au zis lui Ieremia: „Domnul* să fie un martor adevărat și credincios împotriiva noastră, dacă nu vom face tot ce-ți va porunci Domnul, Dumnezeul tău, să ne spui!“ * Ps. 31, 16.

6. Fie bine, fie rău, noi vom asculta de glasul Domnului, Dumnezeului nostru, la care te trimetem, ca să fim fericiți*, ascultînd de glasul Domnului, Dumnezeului nostru!“ * Deut. 3, 2. Cap. 7, 28.

7. După zece zile, cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia.

8. Și Ieremia a chemat pe Iohanan, fiul lui Careah, pe toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, și pe tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare,

9. și le-a zis: „Așa vorbește Domnul,

Dumnezeul lui Israel, la care m'ați trimis, să-l aduc înaintea rugăciunilor voastre:

10. „Dacă veți rămînea în țara aceasta, vă voi face să propășiți* în ea, și nu vă voi nimici, vă voi sădi și nu vă voi smulge; căci îmi** pare rău de răul, pe care vi l-am făcut!“

* Cap. 24, 6; 25, 20; 28, 7. ** Deut. 32, 26. Cap. 28, 8.

11. Nu vă temeți de împăratul Babilonului, de care vă este frică; nu vă temeți de el, zice Domnul, căci* Eu sînt cu voi, ca să vă scap și să vă scot din mîna lui. * Is. 43, 2. Rom. 8, 31.

12. Îi voi însufla milă* de voi, și se va îndura de voi, și vă va lăsa să locuiți în țara voastră.“ * Ps. 108, 45, 46.

13. Dar dacă nu veți asculta de glasul Domnului, Dumnezeului vostru, și dacă veți zice*: „Nu vrem să rămînem în țara aceasta,“

* Cap. 41, 18.

14. eu, ci vom merge în țara Egiptului, unde nu vom vedea nici războiul, nici nu vom auzi glasul trâmbiței, nici nu vom duce lipsă de pîne, și acolo vom locui!“ —

15. atunci, ascultați Cuvîntul Domnului, rămășițe ale lui Iuda: Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Dacă* vă veți îndrepta** fața să mergeți în Egipt, dacă vă veți duce să locuiți pentru o vreme acolo,

* Deut. 17, 16. Cap. 44, 12, 13, 14. ** Lev. 24, 21.

16. sabia de care* vă temeți vă va ajunge acolo, în țara Egiptului, foamea de care vă este frică se va lipi de voi acolo în Egipt, și veți muri acolo.

* Exod. 11, 8.

17. Toți ceice își vor îndrepta fața să meargă în Egipt ca să locuiască pentru o vreme acolo, vor muri* de sabie, de foamete sau de ciumă; niciunul** nu va rămînea, și nu va scăpa de nenorocirile, pe cari le voi aduce peste ei!“

* Cap. 24, 16. Ysa. 22. ** Cap. 44, 14, 20.

18. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Cum s'a vărsat* mînia și urgia Mea peste locuitorii Ierusalimului, așa se va vărsa urgia Mea și peste voi, dacă veți merge în Egipt; veți fi o pricină de afurisenie, de groază, de blestem** și de ocară, și nu veți mai vedea niciodată locul acesta!“ * Cap. 7, 26. ** Cap. 18, 16; 24, 7; 26, 6; 28, 18, 20; 44, 12. Zah. 8, 23.

19. Rămășițe ale lui Iuda, Domnul vă zice: „Nu* vă duceți în Egipt!“ „Băgați bine de seamă că vă opresc lucrul acesta astăzi.“ * Deut. 17, 18.

20. Căci vă înșelați singuri, dacă m'ați trimis la Domnul, Dumnezeul vostru, zicând: „Mijlocește * pentru noi la Domnul, Dumnezeul nostru, că-ne cunoșcut tot ce va spune Domnul, Dumnezeul nostru, și vom face!”

* Vers. 2.

21. Eu v'am spus astăzi; dar voi n'ascultați glasul Domnului, Dumnezeul vostru, nici tot ce m'a înscărcinat El să vă spun.

22. De aceea să știți că veți * muri de sabie, de foamete sau de ciumă, în locul unde voiți să vă duceți să locuiți!”

* Vers. 17. Ezech. 4, 13.

Jeremia trimis în Egipt.

43 1. Când a isprăvit Jeremia de spus întregului popor toate cuvintele Domnului, Dumnezeul lor, toate cuvintele pe cari-l însărcinase Domnul, Dumnezeul lor, să le spună,

2. Azaria *, fiul lui Hosea, Iohanan, fiul lui Careah, și toți oamenii aceia îngîmfăți, au zis lui Jeremia: „Minți! Nu Domnul, Dumnezeul nostru, te-a însărcinat să ne spui: „Nu vă duceți în Egipt ca să locuiți acolo pentru o vreme!”

* Cap. 42, 1.

3. Ci Baruc, fiul lui Neria, te așteaptă împotriva noastră, ca să ne dai în mâinile caldeilor, să ne omoare sau să ne ducă robi la Babilon!”

4. Astfel, Iohanan, fiul lui Careah, toate căpeteniile oștilor, și tot poporul, n'au ascultat de glasul Domnului, care le poruncește să rămână în țara lui Iuda.

5. Și Iohanan, fiul lui Careah, și toate căpeteniile oștilor, au luat * pe toate rămasăcele lui Iuda, cari din imprăștiat cum erau printre toate neamurile, se întorseseră să locuiască în țara lui Iuda,

* Cap. 42, 11, 12.

6. și anume pe bărbații, femeile, copiii, fiecele * împăratului, și pe toate sufletele, pe cari le lăsase Nebuzardan, căpetenia strășerilor, cu Ohedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Șafan, precum și pe proorocul Jeremia, și pe Baruc, fiul lui Neria.

* Cap. 41, 10. ** Cap. 39, 12; 42, 7.

7. Au plecat dar în țara Egiptului, — căci n'au ascultat de porunca Domnului, — și au ajuns pînă la Tahpanes *.

* Cap. 3, 10; 44, 1.

Proorocde asupra cuceririi Egiptului.

8. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Jeremia, la Tahpanes, astfel:

9. „Ia în mîna niște pietre mari, și ascunde-le, în fața ludeilor, în lutul cuptorului de cărămizi care este la intrarea casei lui Farson din Tahpanes.

10. Și spune ludeilor: „Așa vorbește Domnul oștilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi trimite să aducă pe robul Meu * Nebucadnețar, împăratul Babilonului, și voi pune scaunul lui de domnie peste aceste pietre, pe cari le-am ascuns, și își va întinde covorul peste ele.

* Cap. 39, 9; 37, 4. Ezech. 39, 10, 16.

11. El * va veni, și va lovi țara Egiptului: va omorî pe cei sortiți ** să moară, va duce în robie pe cei sortiți robiei, și va ucide cu sabia pe cei sortiți la sabie!”

* Cap. 44, 10; 46, 12. ** Cap. 19, 2. Ezech. 11, 9.

12. Voi pune foc caselor dumnezeilor * Egiptului; Nebucadnețar le va arde, va duce robi pe idoli, se va înveli cu țara Egiptului cum se învelește păstorul cu haina lui, și va ieși în pace din ea.

* Cap. 46, 26.

13. Va sfărîma stîlpii din Bet-Semes, din țara Egiptului, și va arde cu foc casele dumnezeilor Egiptului.”

Mastrarea ludeilor în Egipt.

44 1. Iată cuvîntul spus lui Jeremia cu privire la toți ludeii, cari locuiau în țara Egiptului, la Migdol *, la Tahpanes **, la Noff și în țara Patros:

* Ezech. 14, 2. Cap. 46, 14. ** Cap. 46, 1. † Isa. 19, 12.

2. „Așa vorbește Domnul oștilor, Dumnezeul lui Israel: „Ați văzut toate nenorocirile, pe cari le-am adus asupra Ierusalimului și asupra tuturor cetăților lui Iuda: iată că astăzi ele nu mai sînt decît niște dărîmături *, și nimeni nu mai locuiește în ele.

* Cap. 4, 11; 34, 26.

3. din pricina răutății, cu care au lucrat, ca să Mă minie, ducîndu-se să tîmlicez * și să slujească ** altor dumnezei, cari nu erau cunoscuți nici de ei, nici de voi, nici de părinții voștri.

* Cap. 19, 4. ** Ezech. 16, 4; 20, 17.

4. V'am * trimis într'una pe toți slujitorii Mei prooroci, ca să vă spună: „Nu faceți aceste uriciuni, pe cari le urăsc.”

* 2 Cron. 36, 16. Cap. 7, 26; 28, 6; 29, 10, 18.

5. Dar ei n'au vrut s'asculte, n'au luat aminte, nu s'au întors dela răutatea lor, și n'au încetat să aducă tîmlice altor dumnezei.

6. De aceea s'a vărsat * urgia Mea și a izbucnit mînia Mea, și în cetățile lui

Iuda și în ulițele Ierusalimului, cari nu mai sînt decît niște dărîmături și un pustiu, cum se vede astăzi. * Cap. 43. 18.

7. „Acum, așa vorbește Domnul, Dumnezeul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Pentru ce vă faceți voi singuri un rău” alit de mare, ca să se nimicească din mijlocul lui Iuda bărbați, femei, copii și prunci, și să nu mai rămîină nici o rămășiță din voi?

* Num. 10. 35. Cap. 7. 19.

8. Pentruce Mă miniați” voi prin lucrările minilor voastre, aducînd tîmnie altor dumnezei al țării Egiptului, unde ați venit să locuiți pentru o vreme, ca să fiți nimiciți și să ajungeți o pricină de blestem” și de ocară prin toate neamurile pămîntului?

* Cap. 28. 4, 7. ** Cap. 43. 18. Vers. 12.

9. Ați uitat nelegiuirile părinților voștri, nelegiuirile împăraților lui Iuda, nelegiuirile nevestelor lor, nelegiuirile voastre și nelegiuirile nevestelor voastre, săvîrșite în țara lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului?

10. Ei nu s’au smerit nici pînă în ziua de azi, n’au frică”, nu urmează Legea Mea și poruncile Mele, pe cari le-am pus înaintea voastră și înaintea părinților voștri.

* Prov. 28. 14.

11. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, îmi întorc” Fața împotriva voastră, ca să vă fac rău, și să nimicesc pe tot Iuda.

* Lev. 17. 14; 26. 5, 6. Cap. 21. 10. Amos 4. 4.

12. Voi lua rămășițele lui Iuda, cari și-au îndreptat fața ca să meargă în țara Egiptului, să locuiască acolo pentru o vreme: toți vor fi nimiciți”, și vor cădea în țara Egiptului; vor fi nimiciți de sabie, de foamete, dela cel mai mic pînă la cel mai mare; vor pieri de sabie și de foamete; și vor fi o pricină de afurisenie, de apalimă, de blestem” și de ocară.

* Cap. 42. 15, 16, 17. 22. ** Cap. 43. 18.

13. Voi pedepsi” astfel pe ceie locuiesc în țara Egiptului, cum am pedepsit Ierusalimul, cu sabie, cu foamete și cu ciumă.

* Cap. 43. 11.

14. Nu va rămînea și nu va scăpa niciunul din rămășițele lui Iuda, cari au venit să locuiască pentru o vreme în țara Egiptului, cu gînd să se întoarcă iarăși în țara lui Iuda, unde doresc să se întoarcă iarăși să se aștepte: nu se vor mai întoarce” decît vreo cîtiva, cari vor scăpa!”

* Vers. 28.

15. Toți bărbații, cari știau că nevestele lor aduceau tîmnie altor dumnezei, toate femeile cari se aflau acolo în mare număr, și tot poporul care locuia în țara Egiptului, la Patros, au răspuns așa lui Ieremia:

16. „Nu” te vom asculta în nimic din cele ce ne-ai spus în Numele Domnului.

* Cap. 4. 16.

17. Ci voim să facem cum am spus cu gura noastră”, și anume: să aducem tîmnie împărătesei” cerului, și să-i turnăm jertfe de băutură, cum am făcut, noi și părinții noștri, împărații noștri și căpeteniile noastre, în cetățile lui Iuda și în ulițele Ierusalimului. Atunci aveam pline de ne săturam, eram fericiți, și nu treceam prin nici o nenorocire!”

* Num. 28. 12. Deut. 28. 26. Ier. 11. 28. Vers. 25. ** Cap. 7. 19.

18. Dar, de cînd am încetat să aducem tîmnie împărătesei” cerului, și să-i turnăm jertfe de băutură, am dus lipsă de toate, și am fost nimiciți de sabie și de foamete...”

19. „De altfel, cînd” aducem tîmnie împărătesei” cerului și-i turnăm jertfe de băutură, oare fără voia bărbaților noștri îi pregătăm noi tute ca s’o cîștim făcîndu-i chipul, și-i aducem jertfe de băutură?”

* Cap. 7. 18.

20. Ieremia a zis atunci întregului popor, bărbaților, femeilor și tuturor celor ce-i dăduseră răspunsul acesta:

21. „Nu Și-a adus aminte Domnul, și nu l-a venit Lui în minte tîmnia, pe care ați ars-o în cetățile lui Iuda și în ulițele Ierusalimului, voi și părinții voștri, împărații voștri și căpeteniile voastre, și poporul din țară?”

22. Domnul n’a putut să mai suferă lucrul acesta, din pricina răutății faptelor voastre, din pricina uricunilor pe cari le-ați săvîrșit; și de aceea țara voastră a ajuns o paragină, un pustiu”, o pricină de blestem, cum vedeți” astăzi.

* Cap. 25. 11, 12, 28. ** Vers. 6.

23. Tocmai pentru că ați ars tîmnie și ați păcătuit împotriva Domnului, pentru că n’ați ascultat glasul Domnului, și n’ați păzit Legea, poruncile și învățăturile Lui, tocmai pentru aceea” vi-s’au întimplat aceste nenorociri, cum se vede astăzi.”

* Dan. 9. 11, 23.

24. Ieremia a mai zis întregului popor și tuturor femeilor: „Ascultați

Cuvîntul Domnului, voi toți cei din Iuda, cari sinteți* în țara Egiptului!

* Cap. 43, 1. Vers. 15.

25. Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel: „Voi* și nevestele voastre ați mărturisit cu gurile voastre și ați împlinit cu minile voastre ce spuneți: „Vrem să împlinim juriunțele pe cari le-am făcut, să aducem tămîie împărțesci cerului, și să-i turnăm jertfe de băntură!“

* Vers. 15, etc.

26. De aceea, acum, dupăce v'ați împlinit juriunțele, și v'ați înfăptuit făgăduințele, ascultați Cuvîntul Domnului, voi toți cei din Iuda, cari locuiți în țara Egiptului! „Iată, jur* pe Numele Meu cel mare, zice Domnul, — că Numele Meu** nu va mai fi chemat de gura niciunuia din oamenii lui Iuda, și în toată țara Egiptului niciunul nu va zice: „Viu este Domnul, Dumnezeu!“

* Ps. 22, 15. ** Ezech. 20, 20.

27. Iată, voi veghea* asupra lor ca să le fac rău și nu bine; și toți oamenii lui Iuda, cari sînt în țara Egiptului, vor fi nimiciți** de sabie și de foamete plîd vor pieri de tot.

* Cap. 1, 25-27, 28. Ezech. 7, 4. ** Vers. 12.

28. Acela, în mic număr, cari* vor scăpa de sabie, se vor întoarce din țara Egiptului în țara lui Iuda. Dar toată rămășița lui Iuda, toți cei ce au venit să locuiască în țara Egiptului, vor vedea dacă se va împlini Cuvîntul** Meu sau al lor.“

* Vers. 14. Isa. 27, 13. ** Vers. 17, 20, 28.

29. „Și iată, zice Domnul, un semn, după care veți cunoaște că vă voi pedepsi în locul acesta, ca să știți că vorbele Mele se vor împlini* peste voi, spre nenorocirea voastră.“

* Ps. 20, 11.

30. Așa vorbește Domnul: „Iată, voi* da pe Faraon Hofra, împăratul Egiptului, în minile vrăjmașilor lui, în minile celor ce vor să-l omoare, cum am dat pe Zedechia**, împăratul lui Iuda, în minile lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, vrăjmașul său, care voia să-l omoare.“

* Cap. 43, 25, 26. Ezech. 20, 3, etc.; 20, 21, etc. ** Cap. 30, 2.

Către Baruc.

45 1. Cuvîntul*, pe care l-a spus proorocul Ieremia către Baruc, fiul lui Neria, cînd a scris într-o carte cuvintele acestea, după apusele lui Ieremia, în al patrulea an al lui Ioachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, sînd astfel:

* Cap. 36, 1, 4, 22.

2. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeuul lui Israel, despre tine, Baruc:

3. „Tu zici: „Vai de mine! căci Domnul a adus întristare peste durerea mea; îmi stieșc puterile suspinînd, și nu găsesc odihnă!“

4. Spune-i: „Așa vorbește Domnul: „Iată că ce am zidit*, voi dărîma; ce am sădit, voi smulge, și anume țara aceasta.“

* Isa. 9, 3.

5. Și tu umbli după lucruri mari? Nu umbla după ele! Căci iată*, voi aduce nenorocirea peste orice făptură, zice Domnul, dar ție îți voi da ca pradă** de război viața ta, în toate locurile unde vei merge.“

* Cap. 25, 26. ** Cap. 21, 2; 25, 2; 26, 18.

46 1. Cuvîntul Domnului spus proorocului Ieremia asupra* neamurilor:

* Cap. 25, 15, etc.

2. asupra Egiptului, împotriva oastei* lui Faraon Neco, împăratul Egiptului, care era lângă râul Eufratului, la Carchemiş, și care a fost bătută de Nebucadnețar, împăratul Babilonului, în al patrulea an al lui Ioachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda:

* 2 Reg. 19, 20. 2 Cron. 35, 26.

3. „Pregătiți scutul* și pînză, și mergeți la luptă;”

* Cap. 11, 11; 22, 24; 23, 14.

4. Înhamăți caii, și încălecați, călăreți; arătați-vă cu coifurile voastre, lustruți-vă sulicele, îmbrăcați-vă cu plătoșă!...

5. Ce văd? Li-i frică, dau înapoi; vitejii lor sînt bătuți: fug fără să se mai uite înapoi... Groaza* se răspîndește în toate părțile — zice Domnul. —

* Cap. 4, 20; 46, 20.

6. Cel mai iute nu scapă prin fugă, cel mai viteaz nu poate scăpa! La miez-noapte, pe malurile Eufratului, se clatină* și cad!

* Isa. 21, 10.

7. Cine este acela care înaintază ca* Nilul, și ale cărui ape se rostogolesc ca riurile?

* Isa. 2, 7, 8. Cap. 47, 2; 26, 11, 22.

8. Este Egiptul. El se umflă ca Nilul, și apele lui se rostogolesc ca riurile. El zice: „Mă voi sui, voi acoperi țara, voi nimici cetățile și pe locuitorii lor.

9. Suiți-vă, cai! Năpustiți-vă, cară! Să iasă vitejii, cei din Etiopia și din Put, cari minuiesc scutul, și cei din Lud, cari* minuiesc și întind arcul!

* Isa. 66, 19.

10. Această zi este a Domnului, Dumnezeuul oștirilor; este o zi* de răzbunare, în care Se răzbună El pe vrăj-

mașii Săi. Sabia** mănincă, se satură, și se îmbată cu sîngele lor. Căci Domnul, Dumnezeul oștirilor, are o jertfă în țara dela miază-noapte, pe mările Eufратului.

¹ Isa. 21, 8. ² Isai 1, 15; 2, 1. ³ Deut. 32, 42. Isa. 34, 6. ⁴ Psal. 1, 7. ⁵ Ezech. 39, 17.

11. Suie-te în Qalad*, și adu leac alinător, fecioară**, fiica Egiptului! Degeaba întrebuințezi atîtea leacuri, căci nu este vindecare pentru tine!

¹ Cap. 8, 20; 31, 8. ² Isa. 47, 1. ³ Ezech. 30, 21.

12. Neamurile aud de rușinea ta, și este plin pămîntul de strigătele tale; căci războinicii se potinesc unul de altul, cad cu toții laolaltă.

13. Iată cuvîntul spus de Domnul către proorocul Ieremia, despre venirea lui Nebucadnezar, împăratul Babilonului, ca să lovească țara Egiptului:

¹ Isa. 20, 1. Cap. 42, 18, 21. Ezech. 29, 30, 32.

14. „Dați de știre în Egipt, dați de veste la Migdol, și vestiți la Nof și la Tahpanes! Ziceți: „Scoală-te”, pregătește-te, căci sabia** mînincă în jurul tău!

¹ Vers. 2, 4. ² Vers. 2, 4.

15. Pentruce ți-au căzut vitejii tăi? Nu pot să țină piept, căci Domnul îi răstoarnă!

16. El face pe mulți să se potinească; cad* unul peste altul, și zic: „Haidem să ne întoarcem la poporul nostru, în țara noastră de naștere, departe de sabia nimicitorului!”

¹ Lev. 26, 27.

17. Acolo strigă: „Faraon, împăratul Egiptului, nu este decît un pustiu, căci a lăsat să treacă clipa potrivită.”

18. „Pe viața Mea!” zice împăratul, al* cărui Nume este Domnul oștirilor: „Ca Taborul printre munți, cum înaintează Carmelul în mare, așa va veni.

¹ Isa. 47, 4; 48, 2. Cap. 46, 25.

19. Fă-ți calabalicul pentru* robie, locuitoare**, fiica Egiptului! Căci Nof va ajunge un pustiu, va fi pustii și nu va mai avea locuitori.

¹ Isa. 20, 4. ² Cap. 46, 18.

20. Egiptul este o juncană* foarte frumoasă... Nimicitorul vine dela** miază noapte peste ea...

¹ Osea. 2, 12. ² Cap. 1, 14; 47, 2. Vers. 4, 18.

21. Simbrișii lui deasemenea sînt ca niște vite îngrășate în mijlocul lui. Dar și ei dau dosul, fug toți fără să poată ținea pept. Căci vine peste ei ziua* nenorocirii lor, ziua pedepșirii lor!

¹ Ps. 37, 18. Cap. 50, 27.

22. I se aude glasul* ca flușitul unui șarpe! Căci el înaintează cu o oștire,

și vin cu topoare împotriva lui, ca niște tăietori de lemne.”

¹ Isa. 20, 4.

23. „Tăiați-i* pădurea, zice Domnul, măcar că este fără capăt! Căci sînt mai mulți decît lacustele**, și nu-i poți număra!

¹ Isa. 23, 54. ² Ierem. 4, 8.

24. Fiica Egiptului este acoperită de rușine, și este dată în minile poporului dela* mează-noapte.

¹ Cap. 1, 18.

25. Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, zice: „Iată, voi pedepsi pe Amon din* No, pe Faraon și Egiptul, pe dumnezeii** și împărații lui, pe Faraon și pe cei ce se încred în el.

¹ Ezech. 30, 14, 18, 19. ² Psal. 2, 8. ³ Cap. 46, 17, 23. Ezech. 30, 13.

26. Ii voi da* în minile celor ce vor să-i omoare, în minile lui Nebucadnezar, împăratul Babilonului, și în minile slujitorilor lui. După aceea, însă, Egiptul va fi* locuit ca în zilele de altă dată, zice Domnul.”

¹ Cap. 44, 20. Ezech. 32, 12. ² Ezech. 29, 21, 23, 24.

27. „Iar* tu, robul Meu Iacov, nu te teme, și nu te spăimînta, Israele! Căci te voi izbăvi din pămîntul depărtat, și-ți voi izbăvi sîmînța din țara în care este roabă. Iacov se va întoarce iarăși, va locui liniștit și fără teamă; și nu-l va mai turbura nimeni.”

¹ Isa. 41, 10, 14; 43, 2; 44, 2. Cap. 30, 18, 21.

28. Nu te teme, robul Meu Iacov, zice Domnul; căci Eu sînt cu tine. Voi nimici toate neamurile printre cari te-am împrăștiat, dar pe tine nu* te voi nimici; ci Te voi pedepsi cu dreptate, nu pot să te las nepedepsit.”

¹ Cap. 18, 10; 30, 11.

47 1. Iată cuvîntul Domnului, spus proorocului Ieremia cu privire la* Filistenii, înainte ca** Faraon să bată Gaza.

¹ Cap. 20, 25. Ezech. 26, 18, 19. Psal. 2, 4, 5. ² Amos 1, 8, 7, 8.

2. „Așa vorbește Domnul: Iată, se ridică niște ape* dela miază noapte**, cresc ca un riu ieșit din mîncă; îneca-că țara și ce cuprinde ea, cetatea și locuitorii ei. Tipă oamenii, și se bocesc toți locuitorii țării

¹ Isa. 8, 7. Cap. 46, 7, 8. ² Cap. 1, 24; 46, 20.

3. de tropăitul* copitelor cailor lui puternici, de uruiul carților lui și de scîrțitul roatelor; părinții nu se mai întorc spre copiii lor, așit le sînt de slăbite minile,

¹ Cap. 8, 18. ² Psal. 2, 2.

4. pentrucă vine ziua cînd vor fi nimiciți toți Filistenii, și atîrșiți toți cei ce slujeau ca ajutoare Tirului* și

Sidonului, Căci Domnul va nimici pe Filistenii, rămășițele" ostrovului Caf-tor.

* Cap. 25, 22. ** Ezech. 25, 18. Amos 1, 8; 9, 7. † Psal. 13, 14.

5. Gaza a ajuns * pleșuvă, Ascalo-nul ** piere cu rămășița văilor lui! "Pînă cînd îți vei face țăleturi de ja-le în piele?" — * Amos 1, 7. Mic. 1, 16. † Psal. 2, 4, 7. Zah. 9, 3. ** Cap. 25, 28. † Cap. 18, 9; 41, 3; 48, 37.

6. „Ah! Sabie * a Domnului, cînd te vei odihni odată? Intoarce-te în tea-că, oprește-te, și fii liniștită!" —

* Deut. 32, 41. Ezech. 21, 3, 4, 5.

7. „Dar cum ar putea să se odihnea-scă? Cînd Domnul * doar îi poruncește, și o îndreaptă ** împotriva Asca-lonului și coastei mării.”

* Ezech. 14, 17. ** Mic. 6, 8.

48 1. Asupra Moabului *. „Așa vor-bește Domnul oștirilor, Dumnezeu-lui Israel: „Vai de Nebo **, căci este pustit! Chiriataimul † este acoperit de rușine, este luat; cetățuia este acoperită de rușine și zdrobită!

* Isa. 24, 18. Cap. 26, 21; 27, 3. Ezech. 26, 8. Amos 2, 1, 2. ** Nume. 22, 39; 23, 47. Isa. 16, 3. † Nume. 22, 32.

2. S'a dus * fala Moabului, la Hes-bon ** i se pune la cale pierrea: „Hes-dem, să-l nimicim din mijlocul seamu-rilor!” „Și tu vei fi nimicit Madme-nule, sabia va merge după tine!”

* Isa. 15, 4. ** Isa. 15, 4.

3. Se aud strigăte * din Horonaim: prăpăd și nimicire!

* Vers. 4.

4. Moabul este zdrobit! Chiar și cei mici ai lui strigă.

5. Căci într'un plîns necurmat suie suiful * Luhitului, și se aud strigăte de durere la pogorișul Horonaimului, din pricina nimicirii!”

* Isa. 15, 4.

6. „Fugiți *, scăpați-vă viața, și fiți ca un nevoiaș ** destărat în pustie!

* Cap. 51, 4. ** Cap. 17, 4.

7. Căci, pentrucă te-ai încrezut în fa-tele și în vistierile tale, vei fi luat și tu, și Chemoșul * va merge în robie, cu preoții ** și căpeteniile lui.

* Nume. 21, 28. Psal. 11, 34. Isa. 46, 1, 2. Cap. 41, 12. ** Cap. 48, 3.

8. Pustiitorul * va intra în fiecare ce-tate, și nicio cetate nu va scăpa. Va-lea va pieri și cîmpia va fi nimicită, cum a spus Domnul.

* Cap. 8, 26. Vers. 18.

9. Dați * aripi Moabului, să plece în sbor! Cetățile lui sînt prefăcute în pustie, nu vor mai avea locuitori.

* Ps. 56, 3. Vers. 26.

10. Blestemat * să fie cel ce face cu neabăgare de seamă lucrarea Domnului,

blestemat să fie celce își oprește sabia dela măcel! * Psal. 1, 21; 2 Sam. 12, 3, 9. † Reg. 20, 42.

11. Moabul era neturbat din tine-reța lui, și se odihnea * fără teamă pe drojdiile lui, nu era turnat dintr'un vas în altul, și nu era dus în robie. De aceea i s'a păstrat gustul, și nu i s'a schimbat mirosul.”

* Psal. 1, 13

12. „De aceea iată, vin zile, zice Domnul, cînd îi voi trimete oameni cari-l vor priticaci; îi vor goli vasele, și vor face să-i plesneasă burdu-furile.

13. Moabul va fi dat de rușine cu Chemoș *, cum a fost dat de rușine ** casa lui Israel cu Betel †, în care își punea încrederea.

* Psal. 11, 24. † Reg. 11, 7. ** Osea 10, 8. † † Reg. 13, 26.

14. Cum puteți să ziceți: „Sîntem viteji!, ostașii gata de luptă?”

* Isa. 16, 6.

15. „Moabul * este pustit, cetățile lui se înalță în fum, floarea tinerimii lui este ** jungheată, zice împăratul †, al cărui Nume este Domnul oștirilor.”

* Vers. 3, 9, 18. ** Cap. 50, 27. † Cap. 48, 12; 51, 37.

16. „Peirea Moabului este aproape să vină, nenorocirea lui vine în graba mare.

17. Bocîți-l, toți celce-l înconjurăți, toți cari-i cunoașteți numele! Și zi-ceți: „Cum * a fost sfărîmat acest pu-ternic toag de cîrmuire, acest toag mîreț!”

* Isa. 9, 4; 11, 4, 5.

18. „Pogoară-te din locașul slavei, șezi jos pe pămîntul uscat, locuitoare *, fiica Dibonului!” Căci pustiito-rul † Moabului se suie împotriva ta, și-ți nimicește cetățile.

* Isa. 47, 1. Cap. 48, 18. ** Nume. 21, 20. Isa. 15, 2. † Vers. 8.

19. Stai * pe drum și plîdește, locui-toarea Aroerului! Intreabă pe fu-gar și pe cel scăpat, și zi: „Ce s'a îm-plînat?”

* Deut. 2, 26. ** † Sam. 4, 13, 16.

20. Moabul este acoperit de rușine, căci este zdrobit, Omezei * și strigați! Vestiți în Arnon ** că Moabul este pu-stit!

* Isa. 26, 7. ** Nume. 21, 13.

21. A venit pedeapsa și peste țara cîmpiei *, peste Holon, peste Iahat, pe-ste Mefaat,

* Vers. 8.

22. peste Dibon, peste Nebo, peste Bet-Diblataim,

23. peste Chiriataim, peste Bet-Ga-mul, peste Bet-Meon,

24. peste Cheriot *, peste Boțra, pe-ste toate cetățile din țara Moabului, fie depărtate, fie apropiate.

* Vers. 41. Amos 9, 8.

25. Tăria^{1*} Moabului este frântă, și brațul^{2*} lui zdrobit, zice Domnul.^{3*}

* Ps. 75. 12. ** Ezech. 30. 23.

26. „Îmbătați-l^{4*}, căci s'a semețit împotriva Domnului! De aceea, prăvălească-se Moabul în vărsătura lui, și să ajungă de ris și el!^{5*}”

* Cap. 26. 15, 27.

27. N'a fost Israel^{6*} de risul tău? A fost^{7*} prins el care printre hoți, de dai din cap, ori de cte ori vorbești de el?

* Trt. 2. 6. ** Cap. 2. 26.

28. Părăsiți cetățile, și locuiți în stin-ci^{8*}, locuitori ai Moabului! Și fiți ca porumbeii^{9*}, cari își fac cuibul pe marginea peșterilor!

* Ps. 106. 6. 7. Ysa. 6. ** Cânt. 2. 14.

29. Am auzit de fudulia^{10*} mîndrului Moab, de infumurarea lui, de trufia lui, de semețirea lui, și de inima lui îngîmfată.^{11*}

* Isa. 16. 6. 7.

30. „Cunosc, zice Domnul, infumurarea lui, lăudăroșiile lui deșarte, și faptele lui^{12*} de nimic.”

* Isa. 16. 6. Cap. 30. 26.

31. „De aceea gem^{13*} pentru Moab, și mă jălesc pentru tot Moabul; oamenii suspină pentru cei din Chir-Heres.

* Isa. 16. 9. 10. 7. 11.

32. Vie^{14*} din Sibma, te pîlîng mai mult de cît laezerul^{15*}; ramurile tale se întindeau dincolo de mare, se întindeau pînă la marca laezerului; dar pustitorul s'a aruncat peste strîngerea roadelor tale și peste culeșul viilor tale.

* Isa. 16. 8. 9.

33. Și astfel, s'a dus bucuria^{16*} și veselia din cîmpurile și din țara roditoare a Moabului.^{17*} „Am secat vinul din teascuri — zice Domnul —; nimeni nu mai calcă teascul cu strigăte de bucurie; sînt strigăte de război, nu strigăte de bucurie.”

* Isa. 16. 10. Ier. 1. 12.

34. Strigătele Hesbonului^{18*} răsună pînă la Eleale, și glasul lor se aude pînă la Iahaj, dela Toar^{19*} pînă la Hononaim, pînă la Eglat-Şeligia; căci și apele Nimrimului sînt prefăcute în pustiu.

* Isa. 16. 4. 5. 6. ** Isa. 16. 5. 6. Ysa. 5.

35. „Vreau s'o isprăvesc în Moab, zice Domnul, cu cel ce se^{20*} suie pe înălțimile de jertfă, și aduce tîmălie damnezului său.

* Isa. 16. 22. 10. 12.

36. De aceea îmi jăleşte inima^{21*} ca un fluer pentru Moab, îmi jăleşte inima ca un fluer pentru oamenii din Chir-Heres, pentru că toate avuțiile pe cari le-au strîns^{22*}, sînt pierdute.

* Isa. 16. 5. 16. 11. ** Isa. 16. 7.

37. Căci toate capetele sînt rase^{23*},

1. Evreiescilor comuni.

toate bărbile sînt tăiate; pe toate mî-nile sînt tăieturi de jale, și pe coapse^{24*} saci.^{25*}

* Isa. 16. 2. 3. Cap. 37. 3. ** Ps. 127. 24.

38. „Pe toate acumărișurile Moabului și în piețe, sînt numai bocete, pentru că am sfărîmat Moabul ca pe un vas^{26*} fără preț, zice Domnul.”

* Cap. 10. 28.

39. „Cît este de sfărîmat Moabul! Gemeți! Cît de rușinos întoarce Moab spatele! Moabul ajunge astfel de ris și de pomînă pentru toți cei ce-l înconjoară.

40. Căci așa vorbește Domnul: „Iată că vrăjmașul sboară ca vulturul^{27*}, și își întinde^{28*} aripile asupra Moabului!

* Ezech. 26. 48. Cap. 48. 22. Dan. 7. 4. Oseas. 1. 10. 1. 1. 8. ** Isa. 5. 8.

41. Cherilotul este luat, cetățile^{29*} sînt cucerite, și în ziua aceea, inima^{30*} vitejilor Moabului este ca inima unei femei în durerile nașterii.^{31*}

* Ysa. 24. ** Isa. 13. 8. 21. 3. Cap. 30. 5. 48. 22. 24. 26. 43. 41. 50. Mic. 4. 9.

42. Astfel Moabul va fi nimicit de tot, și nu^{32*} va mai fi un popor, căci s'a semețit împotriva Domnului.

* Ps. 33. 4. Isa. 7. 8.

43. Groaza^{33*}, groapa și lațul sînt peste tine, locuitor al Moabului, zice Domnul.^{34*}

* Isa. 24. 17. 18.

44. „Cel ce fuge de groază, cade în groapă, și cel ce se ridică din groapă, se prinde în laț; căci aduc^{35*} asupra lui, asupra Moabului, anul pedepsei lui, zice Domnul.”

* Cap. 11. 26.

45. „Fugarii se opresc sleiți de puteri la umbra Hesbonului; dar din Hesbon iesc^{36*} un foc, o flăcără iesc din mijlocul Sihonului, și mistuie la-turile^{37*} Moabului și creștetul capului celor ce se fălesc.”

* Ysa. 31. 26. ** Ysa. 34. 12.

46. „Vai de tine^{38*}, Moabule! Poporul din Chemoș este pierdut! Căci fiii tăi sînt luați prinși de război, și fiicele tale prinse de război.”

* Ysa. 31. 26.

47. Dar în vremile^{39*} de apoi, voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Moabului, zice Domnul.”

Aceasta este judecata asupra Moabului.

* Cap. 49. 6. 26.

49 1. Asupra copiilor^{40*} lui Amon.

Așa vorbește Domnul: „N'are Israel fii? Și n'are moștenitori? Atunci pentru ce stăpînește Malcom Gadul^{41*}, și locuiește poporul lui în cetățile lui?

* Ezech. 31. 24. 25. 2. Amos 1. 13. Trt. 1. 6. 9. ** Amos 1. 13.

2. De aceea, iată că vin zile, zice Domnul, cînd voi face să răsune strî-

gătul de război împotriva Rabei * copiii lui Amon. Ea va ajunge un morman de dărâmături, și satele sale vor fi arse de foc. Atunci Israel va izgoni pe cei ce-l izgoniseră, zice Domnul.”

* Ezech. 26, 1. Amos 1, 14.

3. „Gemi, Hesbonule, căci Ai este pustit! Strigați, fiicele Rabei, îmbrăcați-vă * cu saci, și bocșiți-vă alergând încoace și încolo dealungul zidurilor! Căci Malcom se duce în robie, cu preoții” și căpeteniile sale!

* Isai. 22, 11. Cap. 4, 9; 6, 26. ** Cap. 45, 7. Amos 1, 15.

4. „Ce te lauzi cu văile?” „Valea ta se scurge, fiică” răvrătită, care te încredeai în vistierile tale, și” ziceai: „Cine va veni împotriva mea?”

* Cap. 3, 14; 7, 24. ** Cap. 21, 12.

5. „Iată, voi aduce groaza peste tine, zice Domnul, Dumnezeu al oștirilor; ea va veni din toate împrejurimile tale, fiecare din voi va fi izgonit drept înafte, și nimeni nu va stringe pe fugari!”

6. Dar după aceea *, voi aduce înapoi pe prinții de război ai copiilor lui Amon, zice Domnul.”

* Ysa. 38 Cap. 48, 47.

7. Asupra * Edomului.

Așa vorbește Domnul oștirilor: „Nu” mai este înțelepciune în Teman? A pierit * chibruința dela oamenii pricepuți? S’a dus înțelepciunea lor?”

* Ezech. 25, 12. Amos 1, 11. ** Obad. 8. † Isai. 19.

8. „Fugiți”, dați dosul, plecați în peșteri, locuitori ai” Dadanului! Căci voi aduce nenorocirea peste Esau, la vremea cînd îl voi pedepsi.”

* Ysa. 35, 10. ** Cap. 30, 22.

9. „Oare, dacă ar veni niște * culegători de struguri la tine, nu ți-ar lăsa nimic de cules pe urma culegătorilor?” „Dacă ar veni niște hoști noaptea, n’ar pustii decît pînă s’ar sătura!”

* Obad. 5.

10. Dar * Eu însumi voi despoia pe Esau, îi voi descoperi ascunzătorile, și” nu va putea să se ascundă. Copiii lui, frații lui, vecinii lui, vor pieri, și el nu va mai fi!”

* Mal. 1, 3. ** Isai. 17, 14.

11. Lasă pe orfanii tăi! Eu îi voi ținea în viață, și văduvele tale să se încreadă în Mine!”

12. Căci așa vorbește Domnul: „Iată” că cei ce nu trebuiau să bea potîrul totuși îl vor bea; și tu să rămi nepeдеpsit? Nu, nu vei rămînea nepeдеpsit, ci îl vei bea și tu!”

* Cap. 30, 26. Obad. 18.

13. Căci pe Mine însumi jur *, zice Domnul, că Boțra” va fi dată pradă pustirii, ocării, nimicirii și blestemu-

lui, și toate cetățile ei se vor preface în niște dărâmături vecinice.”

* Ezech. 26, 18. Isai. 48, 20. Amos 1, 9. ** Isai. 24, 9; 48, 1.

14. Am auzit o veste * dela Domnul, și un sol a fost trimis printre neamuri: „Stringeți-vă, și porniți împotriva ei! Sculați-vă pentru război!”

* Obad. 1, 2, 3.

15. „Căci iată, te voi face mic printre neamuri, disprețuit printre oameni.

16. Infumarea ta, îngîmfarea inimii tale te-a rătăcit, pe tine care locuiești în crăpăturile stîncilor, și care stai pe virful dealurilor. Dar chiar” dacă ți-ai așeza cuibul” tot ai fi de sus ca al vulturului, și de acolo ți te voi prăbuși, zice Domnul.”

* Obad. 4. ** Ier. 39, 27. † Amos 2, 2.

17. „Edomul va fi pustit; toți” cei ce vor trece pe lângă el se vor mira și vor fluera pentru toate rănile lui.

* Cap. 18, 26; 30, 18.

18. Ca * și Sodoma și Gomora și cetățile vecine, cari au fost nimicite, zice Domnul, nici el nu va mai fi locuit, și nimeni nu se va mai așeza acolo...

* Ezech. 16, 26. Deut. 29, 22. Cap. 30, 40. Amos 4, 11.

19. Iată *, vrăjmașul se suie ca un leu de pe malurile” îngîmfate ale Iordanului împotriva locuinței tale tari; deodată voi face Edomul să fugă de acolo și voi pune peste el pe acela pe care l-am ales. Căci cine ți este ca Mine? Cine-Mi va porunci? Cine-Mi ți va sta împotriva?”

* Cap. 30, 44, 46. ** Cap. 17, 4. † Ezech. 15, 12. ‡ Ier. 41, 12.

20. „De aceea”, ascultați hotărîrea pe care a luat-o Domnul împotriva Edomului, și planurile, pe cari le-a făcut împotriva locuitorilor din Teman: „Cu adevărat, îi vor țiri ca pe niște oi slabe, cu adevărat li se va poștii locuința!”

* Cap. 30, 42.

21. De vultulul căderii lor se cutremură * pămîntul; strigătul lor se aude pînă la marea Roșie...

* Cap. 30, 46.

22. Iată *, ca vulturul înaintează vrăjmașul și zboară, își întinde aripile peste Boțra, și în ziua aceea inima vitejilor Edomului este ca inima unei femei în durerile nașterii.”

* Cap. 4, 13; 48, 42, 43.

23. Asupra Damascului *.

Hamatul și Arpadul sînt roși de rușine, căci au auzit o veste rea și tremură; frica lor este ca” o mare înfuriată, care nu se poate potoli.

* Isai. 17, 1; 37, 36. Amos 1, 5. Ezech. 2, 1, 2. † Isai. 47, 26.

24. Damascul este topit, se întoarce să fugă, îl ia groaza, îl apucă nelî-

niștea * și durerile, ca pe o femeie în durerile nașterii. —

* Isa. 13, 8. Cap. 4, 31; 4, 34, 35, 41, 42. Ysa. 22.

35. „Ah! cum nu este cruțată cetatea” slăvită, cetatea bucuriei mele”¹⁴. —

* Cap. 20, 3; 31, 41. ** Cap. 50, 30; 51, 4.

26. „De aceea tinerii * ei vor cădea pe ulițe, și toți bărbații ei de război vor pieri în ziua aceea, zice Domnul oștirilor.”

* Amos 1, 4.

27. „Voi pune foc * zidurilor Damascului, și va mistui casele împărătești din Ben-Hadad.”

* Isa. 21, 13.

28. Asupra Chedarului * și împărățiilor Hațorului, pe cari le-a bătut Nebucadnețar, împăratul Babilonului.

Așa vorbește * Domnul: „Sculați-vă, suiți-vă împotriva Chedarului, și nimiciți pe fiii Răsăritului!”¹⁵

* Jer. 4, 3. * Jer. 1, 2.

29. Le vor lua corturile * și turmele, le vor ridica pinzele, tot calabalicul și cămilele, și le vor striga: „Spaimă”, de jur împrejur!”

* Ps. 120, 5. ** Cap. 4, 35; 46, 5.

30. Fugiți *, fugiți din toate puterile voastre, căutați o locuință deoparte, locuitori ai Hațorului! zice Domnul: căci Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a luat o hotărâre împotriva voastră, a făcut un plan împotriva voastră.”

* Ysa. 5.

31. „Sculați-vă, suiți-vă împotriva unui neam * liniștit, care locuiește fără teamă, zice Domnul; n'are nici porți, nici zăvoare, și locuiește” singur. * Ezech. 26, 11. ** Num. 23, 8. Deut. 20, 28; Mic. 1, 14.

32. Cămilele lor vor fi de jaf, și mulțimea turmelor lor vor fi o pradă. Voi risipi în toate vânturile pe cei ce-și rad” colțurile bărbii, și le voi aduce pieirea din toate părțile. — zice Domnul. —

* Ysa. 22, Ezech. 1, 15. ** Cap. 9, 26; 28, 23.

33. Hațorul * va fi astfel vizuina șacalilor, un pustiu pe vecie; nimeni” nu va locui în el, și niciun om nu va ședea în el.”¹⁶

* Cap. 9, 31; 10, 22. Mal. 1, 2. ** Ysa. 13.

34. Cuvîntul Domnului, care a fost spus prorocului Ieremia, asupra Elamului *, la începutul domniei lui Zedechia, împăratul lui Iuda, sună astfel:

* Cap. 20, 26.

35. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, voi sfărâma arcul Elamului *, puterea lui de căpetenie.”

* Isa. 22, 4.

36. Voi aduce asupra Elamului cele patru vânturi dela cele patru margini ale cerului, li voi risipi în toate vânturile * acestea, și nu va fi niciun popor, la care să n'ajungă fugarii din Elam.

* Ysa. 32.

37. Voi face ca locuitorii Elamului să tremure înaintea vrăjmașilor lor, și înaintea celor ce vor să-i omoare. Voi aduce nenorociri peste el, minia Mea aprinsă, zice Domnul, și-i voi urmări” cu sabia, până ce li voi nimici.”

* Cap. 9, 15; 46, 2.

38. Imi voi așeza scaunul de domnie în Elam *, și-i voi nimici împăratul și căpeteniile, zice Domnul.”

* Cap. 49, 19.

39. „Dar în zilele de apoi * voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Elamului, zice Domnul.”

* Cap. 48, 47. Ysa. 4.

50 1. „Iată cuvîntul rostit de Domnul asupra * Babilonului, asupra țării Haldailor, prin prorocul Ieremia:

* Isa. 13, 1; 21, 1; 47, 1.

2. „Dați de știre printre neamuri, dați de veste și înălțați un strig! Vestați, n'ascundeți nimic! Spuneți: „Babilonul este luat! Bel” este acoperit de rușine, Merodac este zdrobit! Idoli” lui sînt acoperiți de rușine, idoli lui sînt sfărîmați!

* Isa. 48, 1. Cap. 51, 44. ** Cap. 42, 12, 15.

3. Căci împotriva lui se suie un neam * dela” mează-noapte, care-i va preface țara într-o pustie, și nu va mai fi locuită: atît oamenii cît și dobitoacele fug și se duc.”

* Isa. 13, 17, 20, 26. Ysa. 20, 40. ** Cap. 51, 46.

4. „În zilele acelea, în vremile acelea, zice Domnul, copiii lui Israel și copiii lui Iuda” se vor întoarce împreună; vor merge” plîngînd și vor căuta” pe Domnul, Dumnezeul lor.

* Osea 1, 12. ** Ezech. 3, 12, 18. Ps. 120, 1, 2. Cap. 31, 8. Zab. 12, 10. * Osea 3, 5.

5. Vor întreba de drumul Sionului, își vor întoarce privirile spre el, și vor zice: „Venii să ne alipim de Domnul, printr'un legămint” vecinic care să nu fie uitat niciodată!”

* Cap. 30, 21, etc.; 32, 40.

6. „Poporul Meu era o turmă de oi” pierdute; păstorii lor li rățăceau, li făceau să cutreiere” munții; treceau de pe munți pe dealuri, uitîndu-și staulul.

* Isa. 53, 6. Ysa. 17, 1 Ps. 2, 26. ** Cap. 2, 20; 3, 4, 23.

7. Toți cei ce-i găseau li mincau”, și vrăjmașii lor” ziceau: „Noi nu știm vinovați, fiindcă au păcătuit împotriva Domnului, Locașul neprîhîrîrii”, împotriva Domnului, Nădejdea” părinților lor.”

* Ps. 79, 7. ** Cap. 40, 2, 3. Zab. 11, 5. * Cap. 2, 3. Dan. 9, 16. † Ps. 92, 1; 91, 2. †† Ps. 22, 4.

8. „Fugiți” din Babilon, ieșiți din

țara Haldeilor, și mergeți ca niște țapi în fruntea turmii!

* Isa. 48. 20. Cap. 51. 4, 48. Zah. 2. 4, 7. Apoc. 18. 4.

9. Căci iată* că voi ridica și voi aduce împotriva Babilonului o mulțime de neamuri mari din țara dela miazănoapte; se vor înșiruî în șiruri de bătaie împotriva lui, și vor pune stăpînire pe el; săgețile lor sînt ca ale unui războinic iscusit, care nu se întoarce cu minile țu goale. * Cap. 50. 14; 51. 27. Yers. 2. 41. ** Yers. 34. 29. † 2 Sam. 1. 22.

10. Astfel va fi dată pradă jafului, Haldea, și toți* ceice o vor jăful se vor sătura de jaf, zice Domnul.

* Apoc. 17. 16.

11. „Căci voi v'ați bucurat* și v'ați veselit, cînd Mi-ați jăfuit moștenirea Mea! Da, săreați ca o juncănă* în iarbă, nechiezați ca niște armăsari focosi!”

* Isa. 47. 8. ** Osea 10. 11.

12. „Mama voastră este acoperită de rușine, cea care v'a născut roșește de rușine; iată, ea este coada neamurilor, este un pustiu, un pămînt uscat și fără apă!

13. Din pricina miniei Domnului nu va mai fi locuită, și va fi* o pustietate. Toți* ceice vor trece pe lângă Babilon, se vor mira și vor flutura pentru toate rănile lui.

* Cap. 50. 12. ** Cap. 48. 17.

14. Înșiruîți-vă* de bătaie împotriva Babilonului, voi toți*, arcași! Trageți împotriva lui, nu faceți economie de săgeți! Căci a păcătuit împotriva Domnului.

* Yers. 2. Cap. 51. 2. ** Cap. 48. 35. Yers. 29.

15. Scoateți din toate părțile un strigăt de război împotriva lui! El întinde* minile; temeliele i se prăbușesc; zidurile* i se surpă. Căci este răzburarea* Domnului. Răzburăți-vă pe el! Faceți-i cum ȋi a făcut și el!

* 1 Cron. 20. 24. 2 Cron. 35. 8. Filip. 3. 8. Ezech. 17. 24. ** Cap. 51. 58. † Cap. 51. 8, 11. †† Ps. 137. 8. Yers. 29. Apoc. 18. 8.

16. Nimiciți cu desăvîrșire din Babilon pe celce samăni, și pe cel ce minăiește scocrea la vremea scerșurii! Înaintea săbiei nimicitorului, fiecare* să se întoarcă la poporul său, fiecare să fugă spre țara lui.

* Isa. 13. 24. Cap. 51. 9.

17. Israel este o oaie răătăcită* pe care au gonit-o* lei; împăratul ȋi Asiriei a mîncat-o cel dintîi; și acesta din urmă i-a zdrobit oasele, acest Nebucadnețar ȋi, împăratul Babilonului.

* Yers. 6. ** Cap. 13. 15. † 2 Reg. 17. 8. †† 2 Reg. 24. 10, 14.

18. „De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeuul lui Israel: „Iată, voi pedepsi pe împăratul Babilonului și țara lui, cum am pedepsit pe împăratul Asiriei.

19. Voi aduce înapoi* pe Israel în pășunea lui; va paște pe Carmel și pe Basan, și ȋi va potoli foamea pe muntele lui Efraim și în Galaad.

* Isa. 55. 12. Cap. 55. 12. Ezech. 34. 13, 14.

20. În zilele acelea, în vremea aceea, — zice Domnul — se va căuta nelegiuirea* lui Israel, și nu va mai fi, și păcatul lui Iuda, și nu se va mai găsi; căci voi ierta rămășița*, pe care o voi lăsa.”

* Cap. 33. 34. ** Isa. 1. 9.

21. „Suie-te împotriva țării de două ori răzvrătită*, împotriva locuitorilor ei, și pedepsește-i! Urmărește, măcelărește, nimiceste-i! — zice Domnul — și împlinește în totul poruncile* Mele!”

* Ezech. 22. 22. ** 2 Sam. 19. 11. 2 Reg. 18. 25. 2 Cron. 35. 23. Isa. 55. 8; 64. 29; 66. 14. Cap. 54. 22.

22. Strigăte de război* răsună în țară, și prăpădul este mare. * Cap. 51. 14.

23. Cum s'a rupt și s'a sfărîmat cloacul* întregului pămînt! Babilonul este nimicit în mijlocul neamurilor!

* Isa. 14. 8. Cap. 51. 20.

24. Ți-am întins o cursă, și ai fost prins, Babilonule, fără* să te aștepți.” Ai fost ajuns, apucat, printră ai luptat împotriva Domnului.

* Cap. 51. 8, 21, 29, 37. Isa. 1. 30, 31.

25. Domnul ȋi-a deschis casa de armă, și a scos din ea armele* miniei Lui; căci aceasta este o lucrare a Domnului, Dumnezeuul oștirilor, în țara Haldeilor.”

* Isa. 33. 6.

26. „Pătrundeți din toate părțile în Babilon, deschideți-i grînarele, faceți-le niște mormane ca niște grămezi de snop, și nimiciți-le. Nimic să nu mai rămînă din el!

27. Ucideți-i toți taurii* și junghiați-i! Vai de ei! Căci le-a venit ziua, vremea pedepșirii* lor!

* Ps. 22. 17. Isa. 54. 7. Cap. 46. 21. * Cap. 48. 44. Yers. 21.

28. Ascultați strigătele fugarilor, ale celorce scapă din țara Babilonului, ca să vestească* în Sion răzburarea Domnului, Dumnezeuul nostru, răzburarea pentru Templul Său! * Cap. 51. 30, 31.

29. Cheamați împotriva Babilonului pe arcași, voi toți* cari încordați arcu! Tăbăriți în jurul lui, ca nimeni să nu scape, răsplătiți-i* după faptele lui, faceți-i întocmai cum a făcut și el!

Căci s'a semeșit împotriva Domnului, împotriva Sfântului lui Israel!"

* Vers. 24. ** Vers. 24. Cap. 51, 52. Apoc. 18, 2. (Ier. 48, 30).

30. „De aceea", tinerii lui vor cădea pe ulițe, și toți oamenii lui de război vor pieri în ziua aceea, zice Domnul."

* Cap. 48, 30; 51, 4.

31. „Iată, am necaz pe tine, îngimfatele! zice Domnul, Dumnezeu al oștirilor; căci ți-a sosit ziua", vremea pedepșirii tale!

* Vers. 27.

32. Îngimfatul acela se va poticni și va cădea, și nimeni nu-l va ridica, voi pune" foc cetăților lui, și-l va mistui toate împrejurimile."

* Cap. 51, 14.

33. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Copiii lui Israel și copiii lui Iuda sînt apăsai împreună; toți cei ce i-au dus robi li opresc și nu vor să le dea drumul.

34. Dar" puternic este Răzbunătorul lor, El, al cărui Nume" este Domnul oștirilor. El le va apăra pricina, ca să dea odihnă țării, și să facă pe locuitorii Babilonului să tremure."

* Apoc. 18, 3. ** Isa. 47, 4.

35. Sabia împotriva Haldeilor! — zice Domnul, — împotriva locuitorilor Babilonului, împotriva căpeteniilor" și înțelepților" lui!

* Dea. 5, 20. ** Isa. 47, 13.

36. Sabia împotriva proorocilor minciunii", ca să ajungă ca niște oameni fără minte! Sabia împotriva vitejilor lui, ca să rămână încremeniți!

* Isa. 44, 25. Cap. 48, 30.

37. Sabia împotriva cailor și carălor lui, împotriva oamenilor" de tot felul cari sînt în mijlocul lui, ca să ajungă" ca femeile! Sabia împotriva victimilor lui, ca să fie jăfuite!

* Cap. 25, 20, 24. Ezech. 30, 5. ** Cap. 51, 30. Nah. 3, 18.

38. Seceta" peste apele lui, ca să sece! Căci este o țară de idoli", și au înnebunit cu idoli" lor.

* Isa. 44, 20; Cap. 51, 32, 34. Apoc. 18, 10. ** Vers. 2. Cap. 51, 44, 47, 52.

39. Deacera" fiarele pustiei se vor așeza acolo împreună cu șacalii, și struții vor locui acolo; nu va mai fi locuit niciodată, ci vecinic va rămînea nelocuit."

* Isa. 13, 21, 22; 34, 14. Cap. 51, 37. Apoc. 18, 2. ** Isa. 32, 20. Cap. 51, 32.

40. Ca" și Sodoma și Gomora și cetățile vecine, pe cari le-a nimicit Dumnezeu, zice Domnul, așa nu va mai fi locuit nici el, și nimeni nu se va mai așeza acolo. —

* Ezech. 16, 25. Isa. 13, 18. Cap. 48, 18; 51, 38.

41. Iată", vine un popor dela miază-noapte, și un neam mare și niște im-

părați puternici se ridică dela margi-nile pământului.

* Vers. 9. Cap. 4, 22; 25, 14; 51, 27. Apoc. 17, 12.

42. Poartă" arc și suliță, sînt" necruțători și fără milă; glasul" le mugește ca marea; sînt călări pe cai, ca un om gata de luptă, împotriva ta, fiica Babilonului!

* Cap. 4, 22. ** Isa. 13, 15. * Isa. 5, 30.

43. Împăratul Babilonului aude vestea, minile i se slăbesc, și li apucă groaza", ca durerea pe o femeie care naște...

* Cap. 48, 34.

44. Iată, vrăjmașul" se suie ca un leu, depe malurile îngimfate ale Iordanului împotriva locuinței tale tari; deodată li voi izgoni de acolo, și voi pune peste ei pe acela, pe care l-am ales. Căci cine" este ca Mine? Cine-Mi va porunci? Și care căpetenie lmi va sta împotriva?"

* Cap. 48, 15, etc. ** Ier. 41, 10. Cap. 48, 19.

45. Deaceea, ascultați hotărîrea" pe care a luat-o Domnul împotriva Babilonului, și planurile pe cari le-a făcut El împotriva țării Haldeilor! „Cu adevărat, li vor țîr ca pe niște oi slabe, cu adevărat, le vor pustii locuința.

* Isa. 14, 24, etc. Cap. 51, 11.

46. De strigătul" lui" Babilonului se cutremură pămîntul, și se aude un strigăt de durere printre neamuri."

* Apoc. 18, 8.

51 1. Așa vorbește Domnul: „Iată, ridic împotriva Babilonului și împotriva locuitorilor Haldeei, un vînt" nimicitor.

* 2 Reg. 19, 7. Cap. 4, 11.

2. Trimet împotriva Babilonului niște vînturători" cari-l vor vîntura, și-l vor goli țara. Vor veni din toate părțile asupra lui, în ziua" nenorocirii.

* Cap. 18, 7. ** Cap. 50, 14.

3. Să se întindă arcul împotriva celui ce se mîndrește în platoșa lui!" „Nu cruțați pe tinerii lui! Nimiciți cu desăvîrșire toată" oștirea lui!

* Cap. 50, 14. ** Cap. 50, 21.

4. Să cadă uciși în țara Haldeilor, strîpuși" de lovituri pe ulițele Babilonului!

* Cap. 48, 30; 50, 30, 37.

5. Căci Israelul și Iuda nu sînt părăsiți de Dumnezeul lor, de Domnul oștirilor, și țara Haldeilor este plină de nelegiuiri împotriva Sfântului lui Israel.

6. Fugiți" din Babilon, și fiecare să-și scape viața, ca nu cumva să pieriți

în pieirea lui! Căci aceasta este o vreme de răzbunare pentru Domnul! El îi va ț răsplăti după faptele lui.

*Cap. 50, 8. Apoc. 18, 4. **Cap. 50, 15, 26. †Cap. 50, 14.

7. Babilonul* era în mina Domnului un potir de aur, care îmbăta tot pământul; Neamurile au băut din vinul lui; deaceia au fost neamurile ca într-o ț nebulie.

*Apoc. 17, 4. **Apoc. 18, 8. †Cap. 50, 18.

8. Deodată cade* Babilonul și este zdrobit! Văitați-l**, aduceți leac alinaător pentru rana lui; poate că se va vindeca!¹ —

*Isa. 21, 9. Apoc. 18, 8, 19, 2. **Cap. 48, 20. Apoc. 18, 9, 11, 19. †Cap. 50, 11.

9. „Am voit să vindecăm Babilonul, dar nu s'a vindecat! Părăsiți-l*, și haideți fiecare în țara noastră, căci pedeapsa² lui a ajuns pînă la ceruri, și se înalță pînă la nori.” —

*Isa. 20, 14. Cap. 50, 18. **Apoc. 18, 4.

10. „Domnul scoate* la lumină dreptatea pricinii noastre: veniți să istorisim³ în Sion lucrarea Domnului, Dumnezeuului nostru.”⁴

11. „Ascuțiți* săgețile, prindeți scuturile! Domnul⁵ a aștit duhul împăraților Mediei, pentru că vrea ț să nimicească Babilonul; căci aceasta este răzbunarea⁶ Domnului, răzbunarea pentru Templul Său.”

*Cap. 48, 4. **Isa. 28, 17. Vers. 28. †Cap. 50, 42. ‡Cap. 50, 28.

12. Înălțați* un steag împotriva zidurilor Babilonului! Întăriți-ți străjile, puneți caraula, întindeți curse! Căci Domnul a luat o hotărîre, și aduce la îndeplinire ce a rostit împotriva locuitorilor Babilonului.⁷

13. „Tu”, care locuiești lângă ape mari, și care ai vistierii nemărginite, ți-a venit sfîrșitul, și lăcomia ta a ajuns la capăt!⁸

14. Domnul* oștirilor a jurat pe Sine însuși: „Da, te voi umplea de oameni ca⁹ de niște lăcuste, și vor scoate ț strigăte de război împotriva ta.”

*Cap. 48, 12. Amos 9, 8. **Nah. 3, 15. †Cap. 50, 19.

15. El a făcut* pământul cu puterea Lui, a întemeiat lumea cu înțelepciunea Lui, a întins¹⁰ cerurile cu priceperea Lui.

16. De glasul* Lui, urlă apele în ceruri; El ridică¹¹ norii dela marginile pământului, dă naștere la fulgere și ploaie, și scoate vîntul din cămășile lui.

17. Atunci orice om* se vede cît este de prost cu știința lui, orice argintar

rămîne rușinat de chipurile lui cioplite; căci idolii¹² lui nu sînt decît minciună, și s'a nu nicio suflare în ei!

18. Sînt o nimica* toată și o lucrare de rîu: cînd le vine pedeapsa, pier cu desăvîrșire!

19. Dar Cel ce este* partea lui Iacov nu este ca ei; căci El a întocmit totul, și Israel este seminția moștenirii Lui: Domnul oștirilor, este Numele Lui.

20. „Tu” Mi-ai fost un ciocan și o unealtă de război. Am zdrobit neamuri prin tine, am nimicit împărății prin tine.

21. Prin tine am sfărîmat pe cal și pe călărețul lui;

22. prin tine am sfărîmat carul și pe cel ce ședea în el. Prin tine am sfărîmat pe bărbat și pe femeie; prin tine am sfărîmat pe bătrîn¹³ și pe copil; prin tine am sfărîmat pe tînăr și pe fată.

23. Prin tine am sfărîmat pe păstor și turma lui; prin tine am sfărîmat pe plugar și boii lui; prin tine am sfărîmat pe cîrmuitori și pe căpeteniile lui.

24. Dar acum, voi răsplăti* Babilonului și tuturor locuitorilor Haldeii, tot răul, pe care l-au făcut Sionului, supt ochii voștri, zice Domnul.¹⁴

25. „Iată, am necaz pe tine, munte” nimicitor, zice Domnul, pe tine, care nimiceai tot pământul! Îmi voi întinde mina peste tine, te voi prăvăli dela înălțimea sfîncilor, și te voi preface¹⁵ într'un munte aprins.

26. Nu se vor mai scoate din tine nici pietre din capul unghiului clădirii, nici pietre pentru temelii; căci vei fi¹⁶ o dărîmătură vecinică, zice Domnul...

27. „Înălțați* un steag pe pămînt! Sunați din trâmbiță printre neamuri! Pregătiți¹⁷ neamurile împotriva lui, chemați împotriva lui împărățiile ț Araratului, Minului și Aschenazului! Puneți căpetenii de oaste împotriva lui! Faceți să înainteze caii ca niște lăcuste sbrlitate!

28. Pregătiți împotriva lui pe neamuri, pe împărăți¹⁸ Mediei, pe cîrmuitorii lui și pe toate căpeteniile lui, și toată țara de supt stăpînirea lor!

29. Se clatină pământul, se cutremură; căci planul Domnului împotriva Babilonului se împlinește; și El va face¹ din țara Babilonului un pustiu nelocuit.
* Cap. 50. 13, 26, 40. Vers. 40.

30. Vitejii Babilonului nu mai luptă, ci stau în cetățui; puterea le este aleasă, și au ajuns² ca niște femei. Vrăjmașii pun foc locuințelor lor și le sfărâmă³ zăvoarele!
* Isa. 19. 18. Cap. 48. 41; 50. 37. ** Ps. 2. 9. Amos 1. 8. Nah. 3. 13.

31. Se întindesc alergătorii⁴, se încrucișează solii, ca să vestească împăratului Babilonului, că cetatea lui este luată din toate părțile.
* Cap. 50. 24.

32. Că trecătorile⁵ sînt luate, bălțile cu trestie sînt uscate de foc, și oame-nii de război îngroziți.
* Cap. 50. 26.

33. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeu lui Israel: „Fieca Babilonului este ca⁶ o arle pe vremea cînd este călcată cu picioarele⁷: încă o clipă, și va⁸ veni pentru ea vremea secerîșului.”
* Isa. 21. 10. Amos 1. 8. Mic. 4. 13. ** Isa. 41. 26. Nah. 3. 13. * Gen. 27. 2. * Gen. 27. 2. * Gen. 27. 2. * Gen. 27. 2. * Gen. 27. 2.

34. „Nebucadnețar, împăratul Babilonului, m'a mîncat⁹; m'a nimicit; m'a făcut ca un vas gol; m'a înghițit, ca un balaur, și-a umplut pîntecele cu ce aveam mai scump, și m'a izgonit.”
* Cap. 50. 17.

35. Silnicia făcută față de mine și față de carnea mea sfîșiată să se întoarcă asupra Babilonului, zice locuitoarea Sionului. „Sîngele meu să cadă asupra locuitorilor Haldeii!” zice Ierusalimul. —

36. De aceea, așa vorbește Domnul: „Iată, ți voi apăra pricina¹⁰, și te voi răzbuna! Voi seca¹¹ marea Babilonului, și-i voi usca izvorul.”
* Cap. 50. 34. ** Cap. 50. 38.

37. Babilonul¹² va ajunge un morman de dărmături, o vizuină de șacali, un pustiu¹³ și o batjocură, și nu va mai avea locuitori.
* Isa. 13. 20. Cap. 50. 39. Apoc. 18. 2. ** Cap. 50. 3, 16.

38. Vor răni împreună ca niște lei, vor țipa ca niște pui de lei.

39. Cînd vor fi încălziți de vin, le voi da să bea, și-i voi îmbăta¹⁴, ca să se veselească, și apoi să adoarmă somnul cel de veac, ca să nu se mai scoale, zice Domnul.
* Vers. 37.

40. „Îi voi pogori ca pe niște miei la tăiere, ca pe niște berbeci și niște țapi.

41. Cum s'a luat Șeșacul¹⁵! Cum a fost cucerit acela a cărui slavă¹⁶ um-

plea tot pământul! Cum a fost nimicit Babilonul din mijlocul neamurilor!

* Cap. 50. 39. ** Isa. 13. 20. Cap. 49. 26. Dan. 4. 30.

42. Marea s'a înălțat peste Babilon: Babilonul a fost acoperit de mulțimea¹⁷ valorilor sale.
* Isa. 5. 7, 8.

43. Cetățile¹⁸ lui au ajuns un pustiu; un pămînt fără apă și pustiu, o țară unde nimeni nu locuiește, și pe unde niciun om nu trece.
* Cap. 50. 39, 40. Vers. 39.

44. Voi pedepsi¹⁹ pe Bel în Babilon, îi voi smulge din gură ce a înghițit, și neamurile nu se vor mai îngrămădi în el: chiar și zidul²⁰ Babilonului va cădea!
* Isa. 46. 1. Cap. 50. 3. ** Vers. 38.

45. Ieșiți²¹ din mijlocul lui, poporul Meu, și fiecare să-și scape viața, scăpînd de mînia aprinsă a Domnului!
* Vers. 2. Cap. 50. 3. Apoc. 18. 4.

46. Să nu vi se turbure inima, și nu vă spăimîntați de zvonurile²² cari se răspîndesc în țară; căci anul acesta va veni un zvon, iar anul următor un alt zvon; în țară va domni silnicia, și un stăpînitor se va ridica împotriva altui stăpînitor.
* 2 Reg. 18. 7.

47. De aceea, iată, vin zile cînd voi pedepsi²³ idolii Babilonului: atunci toată țara lui va fi acoperită de rușine, și toți morții lui vor cădea în mijlocul lui.
* Cap. 50. 3. Vers. 40.

48. Cerurile și pămîntul²⁴ cu tot ce cuprind ele, vor striga de bucurie asupra Babilonului, căci pustitorii²⁵ se vor arunca dela mează-noapte asupra lui, zice Domnul.
* Isa. 44. 26; 45. 12. Apoc. 18. 20. ** Cap. 50. 3, 41.

49. „Chiar și Babilonul va cădea, o morți ai lui Israel, cum a făcut și el să cadă morții din toată țara.

50. Cei cari ați scăpat²⁶ de sabie, plecați, nu zăboviți! Cei din pămîntul depărtat, gîndiți-vă la Domnul, și Ierusalimul să fie în inimile voastre!”
* Cap. 50. 39.

51. „Ne rușinam²⁷, cînd auzeam ocară; ne ascundeam fețele de rușine, cînd au venit niște străini în sfîntul locaș al Casei Domnului.”
* Ps. 44. 13, 14, 19, 24.

52. „De aceea, iată, vin zile, zice Domnul, cînd²⁸ îi voi pedepsi idolii, și în toată țara lui vor geme rîniții.”
* Vers. 47.

53. Chiar dacă Babilonul²⁹ s'ar înălța pînă la ceruri, chiar dacă ar face cu neputință de ajuns cetățuile lui cele înalte, tot voi trimete pe pustitori împotriva lui, zice Domnul.
* Cap. 49. 26. Amos 6. 2. Obad. 4.

54. Răsună strigăte * din Babilon, și un mare prăpăd în țara Haldelor.

* Cap. 50, 28.

55. Căci Domnul pustiește Babilonul, și face să-l înceteze zarva cea mare. Valurile pustiitorilor urlă ca niște ape mari, al căror vânt tulburat se aude.

56. Da, pustiitorul se aruncă asupra lui, asupra Babilonului; vitejii Babilonului sînt prinși, și li se sfărîmă arcurile. Căci Domnul * este un Dumnezeu care răsplătește ! El va da negreșit fiecăruia plata cuvenită lui !

* Ps. 44, 1. Cap. 30, 26. Vers. 24.

57. „Și asume, voi îmbăta * pe voi-vozii și înțelepții lui, pe cîrmușitorii, pe căpeteniile și vitejii lui; vor adormi somnul cel de veci, și nu se vor mai trezi, zice împăratul **, al cărui Nume este Domnul oștirilor.”

* Vers. 26. ** Cap. 48, 35; 49, 38.

58. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Zidurile * cele largi ale Babilonului vor fi surpate, și porțile lui cele înalte vor fi arse cu foc. Astfel popoarele muncesc degeaba **, și Neamurile se trudesc pentru foc !”

* Vers. 44. ** Ezech. 2, 12.

59. Iată porunca, dată de proorocul Ieremia, lui Seraia, fiul lui Neria, fiul lui Mahseia, cînd s'a dus la Babilon cu Zedechia, împăratul lui Iuda, în al patrulea an al domniei lui Zedechia. Seraia era cel mai mare cămăraș.

60. Ieremia a scris într-o carte toate nenorocirile, cari aveau să vină asupra Babilonului, toate cuvintele acestora scrise asupra Babilonului.

61. Ieremia a zis lui Seraia: „Cînd vei ajunge la Babilon, vezi să citești toate cuvintele acestea,

62. și să zici: „Doamne, Tu ai spus că locul acesta are să fie nimicît, și că n'are să mai * fie locuit nici de oameni nici de dobitoace, ci are să ajungă un pustiu pentru totdeauna.”

* Cap. 50, 1, 26. Vers. 26.

63. Și cînd vei isprăvi citirea cărții acestora, să * legi de ea o piatră, și s'o arunci în Eufurat,

* Apoc. 18, 21.

64. și să zici: „Așa va fi înecat Babilonul, și nu se va mai ridica din nenorocirile, pe cari le voi aduce asupra lui; vor * cădea sleiți de puteri !”

Pînă aici sînt cuvintele lui Ieremia.

* Vers. 26.

Mamă-sa se chema Hamutal, fiica lui Ieremia, din Libna.

* 2 Reg. 24, 18.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuse Ioiachim.

3. Și lucrul acesta s'a întîmplat din pricina miniei Domnului împotriva Ierusalimului și împotriva lui Iuda, pe cari voia să-i lepede dela Fața Lui. Și Zedechia s'a răscolat împotriva împăratului Babilonului.

4. În al nouălea an * al domniei lui Zedechia, în ziua a zecea a lunii a zecea, a venit Nebucadnetar, împăratul Babilonului, cu toată oștirea lui, împotriva Ierusalimului; au izbîrfit înaintea lui, și au ridicat șanțuri de apărare dejur împrejurul lui.

* 2 Reg. 25, 1—27. Cap. 39, 1. Ezech. 4, 18.

5. Cetatea a stat impresurată pînă în anul al unsprezecelea al împăratului Zedechia.

6. În ziua a noua a lunii a patra, era mare foamete în cetate, așa că poporul țării nu mai avea pîne de loc.

7. Atunci s'a făcut o spîrtură în cetate; și toți oamenii de război au fugit, și au ieșit din cetate noaptea, pe drumul porții dintre cele două ziduri de lîngă grădina împăratului, pe cînd înconjurau Haldeli cetatea. Fugarii au apucat pe drumul cîmpiei.

8. Dar oastea Haldelor a urmărit pe împărat, și au ajuns pe Zedechia în cîmpiile Ierihonului, după ce toată oștirea lui se risipise dela el.

9. Au pus mîna pe împărat *, și l-au dus la împăratul Babilonului la Ribla, în țara Hamatului; și el a rostit o hotărîre împotriva lui.

* Cap. 39, 4.

10. Împăratul Babilonului a pus să jughie * pe fiul lui Zedechia în fața lui; a pus să taie la Ribla și pe toate căpeteniile lui Iuda.

* Ezech. 12, 10.

11. Apoi a pus să scoată ochii lui Zedechia, și a pus să-l lege cu lanțuri de aramă. Apoi împăratul Babilonului l-a dus la Babilon, și l-a ținut în temniță pînă în ziua morții lui.

12. În * ziua a zecea a lunii a cincea, în al nouăsprezecelea an ** al domniei lui Nebucadnetar, împăratul Babilonului, — a venit † la Ierusalim Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, care era în slujba împăratului Babilonului.

* Ezech. 33, 2, 3, 20. ** Vers. 26. † Cap. 39, 2.

13. El a ars Casa Domnului, casa împăratului, și toate casele Ierusalimului; a dat foc tuturor caselor mai mari.

Impresurarea și luarea Ierusalimului.

52 1. Zedechia avea douăzeci și unu * de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit unsprezece ani la Ierusalim.

14. Toată oastea Haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a dărîmat de asemenea toate zidurile dimprejurul Ierusalimului.

15. Nebuzaradan*, căpetenia străjerilor, a luat prinşi de război o parte din cei mai săraci din popor, pe aceia din popor cari rămăseseră în cetate, pe cei ce se supuseseră împăratului Babilonului, cealaltă rămăşiţă a mulţimii.

* Cap. 39, 9.

16. Totuşi Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a lăsat ca vieri şi ca plugari pe unii din cei mai săraci din ţară.

17. Haldeii au sfărîmat* stîlpii** de aramă cari erau în Casa Domnului, temelile, marea de aramă care era în Casa Domnului, şi toată arama lor au dus-o în Babilon.

* Cap. 39, 20. ** 1 Reg. 7, 15, 20, 27, 30.

18. Au luat oabele*, lopetile, cuţitele, potirele, ceştile şi toate unelte de aramă cu cari se făcea slujba.

* Exod. 27, 1. 2 Reg. 25, 14, 15, 16.

19. Căpetenia străjerilor a mai luat şi lîghenele, tîmietoarele, potirele, cununarele, sfînciile, ceştile şi paharele, tot ce era de aur şi ce era de argint.

20. Cei doi stîlpi, marea, şi cei doisprezece boi de aramă cari slujeau drept temelie, şi pe cari-i făcuse împăratul Solomon pentru Casa Domnului, toate aceste unelte de aramă* aveau o greutate care nu se putea cîntări.

* 1 Reg. 7, 47.

21. Înălţimea unuia din stîlpi* era de doisprezece coţi, şi un fir de doisprezece coţi îl cuprîndea; era gol şi gros de patru degete;

* 1 Reg. 7, 15. 2 Reg. 25, 17. 2 Cron. 3, 15.

22. Deasupra lui era un coperiş de aramă, şi înălţimea unui coperiş era de cinci coţi; împrejurul coperişului era o reţea şi rodii, toate de aramă; tot aşa era şi al doilea stîlp, şi avea şi el rodii.

23. Erău nouăzeci şi şase de rodii de fiecare parte, şi toate rodiile* dimprejurul reţelei erau în număr de o sută.

* 1 Reg. 7, 30.

24. Căpetenia* străjerilor a luat pe marcele preot Seraia, pe** Tefania, al doilea preot, şi pe cei trei uşieri.

* 1 Reg. 20, 28. ** Cap. 21, 1, 25, 26.

25. Şi din cetate a luat pe un famen, care avea supţ porunca lui pe oamenii de război, şapte oameni din cele fa-ceau parte din sfetnicii împăratului şi cari au fost găsiţi în cetate, apoi pe logofătul căpeteniei oştirii, care era însărcinat să scrie la oaste poporul din ţară, şi şasezeci de oameni din poporul ţării, cari se aflau în cetate.

26. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a luat, şi i-a dus la împăratul Babilonului la Ribla.

27. Împăratul Babilonului i-a lovit şi i-a omorît la Ribla în ţara Hamatului.

Astfel a fost dus rob Iuda departe de ţara lui.

28. Iată poporul* pe care l-a dus Nebucadnezar în robie: în al şaptelea** an: trei mii douăzeci şi trei de Iudei; * 2 Reg. 24, 2. ** 2 Reg. 24, 12. 2 Reg. 24, 14.

29. În al optsprezecelea an* al lui Nebucadnezar, a luat din Ierusalim opt sute treizeci şi doi de inşi;

* Vers. 12. Cap. 39, 9.

30. În al douăzeci şi treilea an al lui Nebucadnezar, Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat şapte sute patruzeci şi cinci de Iudei; de toţi: patru mii şase sute de inşi.

31. În al treizeci şi şaptelea* an al robiei lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, în a douăzeci şi cincea zi a lunii a douăsprezecea, Evil-Merodac, împăratul Babilonului, în anul întâi** al domniei lui, a înălţat capul lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, şi l-a scos din temniţă. * 2 Reg. 25, 27, 28, 29, 30. ** Psal. 40, 12, 30.

32. I-a vorbit cu bunătate, şi l-a aşezat scaunul lui de domnie mai pe sus de scaunul de domnie al împăraţilor cari erau cu el la Babilon.

33. A pus să-i schimbe hainele de temniţă, şi Ioiachin a mîncat* totdeauna la masa împăratului în tot timpul vieţii sale.

* 2 Sam. 1, 12.

34. Împăratul Babilonului a purtat grijă necunoscut de hrana lui zilnică, pînă în ziua morţii lui, în tot timpul vieţii sale.

PLÎNGERILE LUI IEREMIA

(Ieremia 8, 21, 22; 9, 1. Psalmul 74; 79; 88; 137.)

Neorocirile Ierusalimului.

1. Vai! Cum stă părăsită acum, cetatea aceasta atît de plină de popor altă dată!

A rămas * ca o văduvă!
Ea, care altă dată era mare între neamuri, fruntaşă ** printre ţări,
a ajuns roabă astăzi!

* Isa. 47, 7, 8. ** Ezei 4, 20.

2. Plînge amarnic noaptea *, şi-i curg lacrimi ** pe obraji.

Niciunul † din toţi †† cei ce o iubeau n'o mîngie;

toţi prietenii ei au părăsit-o,
şi s'au făcut vrăjmaşi. * Jer. 12, 17. ** Jer. 1, 8.
Ps. 44, 1. † Jer. 4, 10; 10, 24. Vers. 26. †† Vers. 9, 18, 17, 25.

3. Iuda a plecat * în prăbie, din pricina apăsării şi muncilor grele.

Locuieşte ** în mijlocul neamurilor,
şi nu găseşte odihnă!

Toţi prizonierii lui l-au ajuns tocmai cînd îi era mai mare strîmtoarea.

* Jer. 22, 27. ** Deut. 28, 24, 26. Cap. 2, 3.

4. Drumurile Sionului sînt triste, căci nimeni nu se mai duce la sărbători, toate † orîile lui sînt pustii, preoţii lui oftează;

fecioarele lui sînt mîhnite, şi ei însuşi este plin de amărăciune.

5. Asupritorii * lui s'ar biruitori, vrăjmaşii lui sînt mulţămîti.

Căci Domnul l-a smerit, din pricina mulţimii ** păcatelor lui;

copiii † lui au mers în robie înaintea asupritorului. * Deut. 28, 42, 44. ** Jer. 22, 14, 26. Dan. 9, 7, 16. † Jer. 22, 26.

6. S'a dus dela filia Sionului toată podoaba ei.

Căpeteniile ei au ajuns ca nişte cerbi cari nu găsesc păşune,

şi merg fără putere înaintea celui ce-i goneste.

7. În zilele necazului şi ticăloşiei lui, Ierusalimul † aduce aminte

de toate bunătăţile de cari a avut parte din zilele străbune;

cînd a căzut poporul lui în mîna asupritorului, nimeni nu l-a venit în ajutor, iar vrăjmaşii se uitau la el şi rîdeau de prăbuşirea lui.

8. Oreu a păcătuit * Ierusalimul! De aceea a ajuns de scribă.

Toţi cei ce-l preţuiau îl dispreţuiesc acum, văzîndu-l goliciunea **.

şi ei însuşi se întorc în altă parte şi oftează. * 1 Reg. 2, 26. ** Jer. 12, 22, 23. Ezei. 24, 27; 25, 20. Osea 2, 10.

9. Necurăţia sta lipită pe poala hainei lui,

şi nu se gîndea * la sfîrşitul său.

A căzut greu de tot. Nimeni ** nu-l mîngie. —

* Vezi-mi ticăloşia, Doamne, căci ia-tă ce semeţ este vrăjmaşul! † —

* Deut. 22, 20. Isa. 47, 7. ** Vers. 2, 17, 25.

10. Asupritorul a întins mîna la tot ce avea el mai * scump;

ba încă a văzut cum, în Locaşul lui cel sînt, au intrat ** neamurile

cărora Tu le porunciseai să nu intre † în adunarea Ta!

* Vers. 7. ** Jer. 21, 21. † Deut. 22, 2. Numer. 23, 1.

11. Tot poporul lui caută * pline suspinînd;

şi-au dat lucrurile scumpe pe hrană, numai ca să-şi ţină viaţa.

„Uită-Te, Doamne, şi priveşte cit de înjosit sînt!” * Jer. 22, 27; 22, 4. Cap. 2, 12; 4, 4.

12. O! voi, cari treceţi pe lângă mine, priviţi şi vedeţi dacă * este vre o durere ca durerea mea,

ca durerea cu care m'a lovit Domnul în ziua miniei Lui aprinse! * Dan. 9, 12.

13. Mi-a asvîrlit de sus în oase un foc care le arde;

mi-a întins un * laţ supţ picioare, şi m'a dat înapoi.

M'a lovit cu pustiire şi o lincezeală de toate zilele! * Ezei. 12, 12; 17, 20.

14. Mîna Lui a legat jugul * nelegiurilor mele,

cari stau împletite şi legate de gîtul meu. Mi-a frînt puterea.

Domnul m'a dat în mîinile aceloră, cărora nu pot să le stau împotrivă.

* Deut. 28, 46.

15. Domnul a trîntit la pămînt pe toţi vitejii din mijlocul meu;

a strîns o oştire împotriva mea, ca să-mi prăpădească tineretul;

ca în teasc a călcat * Domnul pe fecioara, fiica lui Iuda.

* Isa. 48, 2. Apoc. 14, 19, 20; 22, 12.

16. De aceea plîng, îmi varsă lacrimi * ochii,

căci s'a depărtat dela mine Cel ce trebuia să mă ** mîngie, Cel ce trebuia să-mi învioreze viaţa;

filii mei sînt zdrobiți, căci vrăjmașul a biruit. — *Jer. 18, 17; 14, 17. Cap. 2, 28. **Vers. 2, 8.

17. Sionul* întinde minile rugător, și nimeni** nu-l mîngîie.

Domnul a trimis împotriva lui Iacov dejur împrejur vrăjmași;

Ierusalimul a ajuns de batjocură în mijlocul lor. — *Jer. 4, 31. **Vers. 2, 8.

18. Domnul este drept*, căci m'am răzvrătit** împotriva poruncilor Lui. Ascultați, toate popoarele, și vedeți-mi durerea!

Fecioarele și tinerii mei s'au dus în robie. *Nem. 9, 32. Deut. 9, 7, 14. **1 Sam. 12, 14, 15.

19. Mi-am chemat prietenii, dar m'au înșelat*, preoții și bătrînii mei au murit în cetate,

căufînd** hrană, ca să-și țină viața.*

*Vers. 2, Jer. 30, 14. **Vers. 11.

20. Doamne, uită-Te la necazul meu. Lăuntru meu* fierbe,

mi s'a întors inima în mine, căci am fost neascultător.

Afară sabia m'a** lăsat fără copii, în casă moartea. *Jer. 30, 17. Isa. 16, 11. Jer. 4, 30; 38, 30. Cap. 2, 11. Osea 11, 8. **Deut. 32, 26. Ezech. 7, 15.

21. M'au auzit suspinînd, dar nimeni* nu m'a mîngîiat.

Toți vrăjmașii mei, cînd au aflat de nenorocirea mea, s'au bucurat că Tu ai adus-o;

dar vei aduce, vei vesti** ziua cînd și ei vor fi ca mine.

*Vers. 2. **Isa. 18, etc. Jer. 48, etc.

22. Adu toată răutatea lor înaintea* Ta,

și fă-le cum mi-ai făcut mie, pentru toate fărădelegile mele!

Căci suspinurile mele sînt multe, și inima îmi este** bolnavă.*

*Ps. 108, 15. **Cap. 1, 17.

Jalea Ierusalimului.

2 1. Vai! în ce întunecime a aruncat Domnul, în minia Lui, pe fiica Sionului.

A* asvirlit din cer pe pămînt po-doaba** lui Israel,

și nu Și-a mai adus aminte de scaunul* picioarelor Lui, în ziua mîniei Lui!

*Mat. 11, 25. **Ezech. 1, 18. †1 Cron. 28, 2; Ps. 90, 5; 102, 7.

2. Domnul a nimicit, fără milă*, toate locuințele lui Iacov.

În urgia Lui, a dărîmat întăriturile fiicei lui Iuda,

și le-a prăvălit la pămînt;
a făcut de ocară** împărăția și căpeteniile ei. *Vers. 12, 22. Cap. 1, 48. **Ps. 108, 10.

3. În minia Lui aprinsă, a doborît toată puterea lui Israel;

Și-a tras înapoi* dela el dreapta, înaltea vrăjmașului,

și a aprins** în Iacov o vîpaie de foc care mistalește toate dejurimprejur.

*Ps. 74, 11. **Ps. 90, 48.

4. Și-a încordat* arcul ca un vrăjmaș, Și-a ridicat dreapta ca un asupritor,

și a prăpădit tot** ce era plăcut privirilor,

Și-a vărsat ca un foc urgia peste cortul fiicei Sionului.

*Isa. 48, 10. Vers. 1. **Ezech. 24, 25.

5. Ca un vrăjmaș a ajuns* Domnul, a nimicit pe Israel,

i-a dărîmat** toate palatele, i-a prăbușit întăriturile,

și a umplut pe fiica lui Iuda de jale și suspin. *Vers. 4. Jer. 30, 14. **2 Reg. 25, 8. Jer. 32, 13.

6. I-a pustit* cortul sfînt ca** pe o grădină,

a nimicit locul adunării sale;

Domnul† a făcut să se uite în Sion sărbătorile și Sabatul,

și, în minia Lui năpraznică a lepădat pe împărat și pe preot. *Ps. 80, 12;

80, 40. Isa. 5, 5. **Isa. 1, 8. †Cap. 1, 4. Jer. 2, 15.

7. Domnul Și-a disprețuit altarul, Și-a lepădat locașul Său cel sfînt,

A dat în minile vrăjmașului zidurile palatelor Sionului;

au răsunat* strigătele în Casa Domnului, ca într'o zi de sărbătoare. *Ps. 71, 4.

8. Și-a pus de gînd Domnul să dărîme zidurile fiicei Sionului;

a întins* sfeoara de măsurat, și nu

Și-a tras mina plină nu le-a nimicit.

A cufundat în jale întăritura și zidurile, căci nu mai sînt, toate, decît niște dărîmături triste. *2 Reg. 25, 10. Isa. 34, 11.

9. Porțile li sînt cufundate în pămînt; i-a nimicit și rupt* zăvoarele.

Împăratul** și căpeteniile sale sînt între neamuri. Lege† nu mai au,

și chiar prooroci†† nu mai primesc nici o vedenie dela Domnul.

*Jer. 51, 30. **Deut. 28, 38. 2 Reg. 24, 20; 25, 7. Cap. 1, 7.

†2 Cron. 18, 5. ††Ps. 74, 9. Ezech. 7, 26.

10. Bătrînii fiicei Sionului șed* pe pămînt și tac;

și-au presărat** țărîna pe cap, s'au încins† cu saci;

fecioarele Ierusalimului își pleacă la pămînt capul. *Jer. 2, 12. Isa. 5, 26. Cap. 3, 26.

**Jer. 2, 12. †Isa. 16, 8. Ezech. 7, 10; 27, 31.

11. Mi s'au stors ochii* de lacrimi, îmi fierb măruntaiele**,

mi se varsă ficatul[†] pe pământ, din pricina prăpădului fiicei poporului meu,

din pricina copiilor^{††} și pruncilor de țăță leșinați[†] pe ulițele cetății.

[†] Ps. 67, 1. Cap. 2, 4b, etc. ^{††} Cap. 1, 20. ^{†††} Jer. 16, 13. Ps. 22, 14. ^{††††} Vers. 18. Cap. 4, 4.

12. Ei ziceau către mamele lor: „Unde este pine și vin?”

Și cădeau leșinați ca niște răniți pe ulițele cetății,

își dădeau sufletul la pieptul mamei lor.

13. „Cu ce să te îmbărbătez și cu ce să te asemăn, fiica Ierusalimului?

Cu cine* să te pun alături, și cu ce să te mângii, fecioară, fiica Sionului?

Căci rana ta este mare ca marea: cine va putea să te vindece?

^{*} Cap. 1, 22. Dan. 9, 17.

14. Proorocii tăi* ți-au proorocit vedenii departe și amăgitoare, nu ți-au dat pe față** nelegiuirea, ca să abată astfel robla dela tine, ci ți-au făcut proorocii mincinoase și înșelătoare.

^{*} Jer. 2, 8; 9, 25; 14, 14; 28, 18; 27, 14; 29, 9, 6. Ezech. 13, 2. ^{**} Isa. 58, 1.

15. Toți trecătorii* bat din palme** asupra ta,

șuieră și dau[†] din cap împotriva fiicei Ierusalimului, și zic:

„Aceasta este cetatea despre care se zicea că este cea mai frumoasă^{††}, și bucuria întregului pământ?”

^{*} 1 Reg. 9, 8. Jer. 24, 18. Nah. 3, 19. ^{**} Ezech. 26, 8. ^{††} 1 Reg. 10, 21. Ps. 44, 14. ^{†††} Ps. 46, 2, 5, 7.

16. Toți vrăjmașii tăi deschid* gura împotriva ta,

șuieră, scrișnesc din dinți, și zic: „Am^{††} înghitit-o!”

„Da, aceasta este ziua pe care o așteptam, am ajuns-o și o vedem!”

^{*} Jer. 16, 9, 10. Ps. 22, 12. Cap. 3, 4b. ^{**} Ps. 68, 2. ^{††} Ps. 10, 11.

17. Domnul a înălțuit ce* hotărâse, a împlinit cuvântul pe care-l sorocise de multă vreme,

a nimic^{††} fără milă;

a făcut din tine[†] bucuria vrăjmașului, a înălțat țăria asupritorilor tăi!

^{*} Jer. 26, 14, etc. Deut. 28, 15, etc. ^{**} Vers. 2. [†] Ps. 28, 18; 30, 42.

18. Inima lor strigă către Domnul...

Zid* al fiicei Sionului, varsă^{††} zi și noapte șiroaie de lacrimi!

Nu-ți da niciun răgaz, și ochiul tău să n'aibă odihnă!

^{*} Vers. 3. ^{**} Jer. 34, 17. Cap. 1, 16.

19. Scoală-te și* gemi noaptea cînd încep străjile!

Varsă-ți^{††} inima ca niște apă, înaintea Domnului!

Ridică-ți minile spre El pentru viața copiilor tăi,

car[†] mor de foame la toate^{††} colțurile ulițelor!

^{*} Ps. 119, 127. ^{**} Ps. 62, 6.

20. Uită-Te, Doamne, și privește: cui i-ai făcut Tu apă?

Să mănînce* femeile rodul pîntecei lor, pruncii desmierdați de minile lor?

Să fie măcelăriți^{††} preoții și proorocii în Locașul cel sfînt al Domnului?

^{*} Jer. 26, 20. Deut. 28, 53. Jer. 19, 9. Cap. 4, 10. Ezech. 5, 10. ^{**} Cap. 2, 13, 18.

21. Copiii și bătrînii* stau culcați pe pământ în ulițe;

fecioarele și tinerii mei au căzut uciși de sabie;

i-ai^{††} ucis, în ziua miniei Tale, și i-ai junghheat fără milă.

^{*} 1 Cron. 26, 17. ^{**} Cap. 3, 4b.

22. Ai chemat groaza* din toate părțile peste mine, ca la o zi de sărbătoare.

În ziua miniei Domnului, n'a scăpat unul și n'a rămas cu viață.

Pe^{††} cei îngrijiiți și crescuți de mine, mi i-a nimic[†] vrăjmașul!

^{*} Ps. 22, 12. Jer. 9, 20; 48, 9. ^{**} Osea 9, 12, 13.

Suferințe și mîngieri.

3 1. Eu sînt omul care a văzut suferința supt nălașa urgiei Lui.

2. El m'a dus, m'a mînat în întunec, și nu în lumină.

3. Numai împotriva mea își întinde și își întoarce mîna, toată ziua.

4. Mi-a prăpădit* carnea și pielea, și mi-a zdrobit^{††} oasele.

^{*} Jer. 20, 8. ^{**} Ps. 51, 5. Isa. 38, 13. Jer. 30, 17.

5. A făcut zid împrejurul meu, și m'a înconjurat cu otravă și durere.

6. Mă așează* în întunec, ca pe cei morți pentru totdeauna. ^{*} Ps. 88, 4; 137, 3.

7. M'a înconjurat* cu un zid, ca să nu ies; m'a pus în lanțuri grele.

^{*} Jer. 2, 27; 19, 2. Osea 2, 8.

8. Să tot strig* și să tot cer ajutor, căci El tot nu-mi primește rugăciunea.

^{*} Jer. 30, 20. Ps. 20, 2.

9. Mi-a astupat calea cu pietre cioplite, și mi-a strîmbat cărările.

10. Mă pindește* ca un urs și ca un leu într'un loc ascuns.

^{*} Jer. 15, 10. Isa. 38, 13. Osea 9, 14; 13, 7, 8.

11. Mi-a abătut căile, și apoi s'a* aruncat pe mine, și m'a pus în țăr.

^{*} Osea 9, 1.

12. Și-a încordat arcu, și m'a pus*
jintă săgeții Lui. *Jer. 7, 26; 16, 12; Ps. 60, 2.

13. În rărunții mi-a înfipt săgețile*
din tobla Lui. *Jer. 6, 4.

14. Am ajuns de risul* poporului
meu, și foată ziua sînt pus în cîntece*
de batjocură de ei.

*Jer. 20, 7. **Jer. 20, 8. Ps. 60, 12. Ysa. 52.

15. M'a săturat* de amărăciune, m'a
îmbătut cu pelin. *Jer. 9, 15.

16. Mi-a sfărîmat dinții cu pietre*,
m'a acoperit cu cenușă. *Prov. 20, 17.

17. Mi-ai luat pacea, și nu mai cu-
nosoc fericirea.

18. Și am* zis: „S'a dus puterea mea
de viață, și nu mai am nici o nădejde
în Domnul.” *Ps. 31, 20.

19. „Gîndește-Te la necazul și sufe-
rința mea, la pelin* și la otravă!”

*Jer. 9, 16.

20. Cînd îți aduce aminte sufletul
meu de ele, este mîhnit în mine.

21. Iată ce mai gîndesc în inima mea,
și iată ce mă face să mai trag nădejde:

22. Bunătățile* Domnului nu s'au
sfîrșit, îndurările Lui nu sînt la capăt,
*Mal. 3, 6.

23. ei se înolesc în fiecare* diminea-
șă. Și credincioșia Ta este astfel de mare!

*Isa. 32, 2.

24. „Domnul este partea mea* de mo-
ștenire,” zice sufletul meu; de aceea
nădăjdulse în El.

*Ps. 135, 4; Ps. 20, 12; 137, 6; Jer. 10, 16.

25. Domnul este bun cu cine nădă-
duiește* în El, cu sufletul care-L
caută. *Ps. 135, 4. Isa. 30, 18. Mic. 7, 7.

26. Bine este să aștepti* în tăcere
ajutorul Domnului. *Ps. 37, 7.

27. Este bine* pentru om să poarte
un jug în tineretea lui. *Ps. 64, 2; 119, 71.

28. Să stea* singur și să tacă, pen-
trucă Domnul i-l-a pus pe grumaz;

*Jer. 16, 17. Cap. 2, 16.

29. să-și umple gura* cu țîrîna, și
să nu-și peară nădejdea; *Jer. 42, 4.

30. să dea* obrazul celui ce-l lovește,
și să se sature de ocări. *Isa. 50, 6. Mal. 3, 2.

31. Cîci* Domnul nu leapădă pentru
totdeauna. *Ps. 31, 14.

32. Ci, cînd mîhneste pe cineva, Se
îndură iarăș de el, după îndurarea Lui
cea mare:

33. cîci El nu necește* cu plăcere,
nici nu mîhneste bucurou pe copiii oa-
menilor. *Isa. 63, 17. Ezech. 12, 13.

34. Cînd se calcă în picioare toți
prinșii de război ai unei țări,

35. cînd se calcă dreptatea omenească
în fața Celui Prea Înalt,

36. cînd este nedreptății un om în
pricina lui, nu vede* Domnul?

*Mal. 1, 18.

37. Cine a spus* și s'a întîmplat ce-
va fără porunca Domnului? *Ps. 33, 9.

38. Nu iese din gura Celui Prea Înalt
răul* și binele? *Jer. 23, 20. Isa. 45, 7. Amos. 3, 6.

39. De ce* să se plîngă omul cît trăiește?
Fiecare** să se plîngă mai bine
de păcatele lui! *Prov. 20, 9. **Mic. 7, 8.

40. Să luăm seama la umbrelele noas-
tre, să le cercetăm, și să ne întoarcem
la Domnul.

41. Să ne înălțăm* și inimile cu mi-
nile spre Dumnezeu din cer, zicînd:

*Ps. 90, 4.

42. „Am păcătuit*, am fost îndărăt-
nici, și nu ne-ai iertat!”

*Dan. 9, 6.

43. În minia Ta, Te-ai ascuns, și ne-ai
urmărit, ai ucis* fără milă. *Cap. 2, 2, 17, 21.

44. Te-ai învîlăuit într'un nor, ca* să
nu străbată la Tine rugăciunea noas-
tră. *Ysa. 2.

45. „Ne-ai făcut de batjocură* și de
ocară printre popoare,

*1 Cor. 4, 16.

46. Toți vrăjmașii* noștri deschid
gura împotriva noastră.

*Cap. 2, 16.

47. De groază* și de groapă am avut
parte, de prăpăd* și pustiere.

*Isa. 34, 17. Jer. 40, 45. **Isa. 34, 10.

48. Șivoaie* de apă îmi curg din
ochi din pricina prăpădului fiicei po-
porului meu. *Jer. 4, 18; 9, 1; 14, 17. Cap. 2, 12.

49. Mi se topește ochiul* în lacrimi,
necurmat și fără răgaz, *Ps. 77, 3. Cap. 1, 16.

50. plînce Domnul va privi din cer*
și va vedea. *Isa. 66, 16.

51. Mă doare ochiul de plîns pentru
toate fiicele cetății mele.

52. Cei ce mă urăsc fără temei*, m'au
gonit ca pe o pasăre.

*Ps. 56, 7. 27; 66, 4; 109, 3; 118, 16.

53. Voiau să-mi simicească viața în-
tr-o groapă*, și au aruncat** cu pietre
în mine. *Jer. 17, 19; 30, 6, 9, 10. **Dan. 6, 17.

54. Mi-au năvălit* apele peste cap
și** ziceam: „Sînt perdut!”

*Ps. 69, 2; 124, 4, 8. **Ps. 31, 23. Isa. 38, 17, 11. Ysa. 24.

55. Dar am chemat* Numele Tău,
Doamne, din fundul gropii.

*Ps. 120, 1. Isa. 2, 2.

56. Tu mi-ai auzit* glasul: „Nu-Ți
astupa urechea la suspinurile și strî-
gătele mele.” *Ps. 6, 4, 5; 12, 4; 68, 10; 136, 1.

57. În ziua cînd Te-am chemat, Te-ai
apropiat*, și ai zis: „Nu te teme!”

*Isa. 4, 8.

58. Doamne, Tu ai apărât* pricina sufletului meu, mi-ai răscumpărat* viața!
* Ps. 124, 1. Is. 54, 26. ** Ps. 71, 23.

59. Doamne, ai văzut apăsarea mea: fă-mi* dreptate.
* Ps. 143, 28.

60. Ai văzut toate răzbunările lor, toate uneltirile* lor împotriva mea.
* Is. 11, 28.

61. Doamne, le-ai auzit ocările, toate uneltirile împotriva mea,

62. cuvântările protivnicilor mei, și planurile pe cari le urzeau în fiecare zi împotriva mea.

63. Uită-Te când stau* ei jos sau când se scotă. Eu** sînt cîntecul lor de batjocură.
* Ps. 138, 2. ** Ps. 14, 2.

64. Răspătește-le*, Doamne, după faptele minilor lor!

* Ps. 28, 4. Is. 11, 20. 2 Tim. 4, 24.

65. Împetreste-le inima, și aruncă blestemul Tău împotriva lor!

66. Urmărește-i, în minia Ta, și șterge-i de supt* ceruri**.

* Doct. 22, 18. Is. 10, 11. ** Ps. 8, 2.

Plîngere asupra soartei poporului.

4 1. Vai! cum s'a înegrit aurul, și cum s'a schimbat aurul cel curat! Cum s'au risipit pietrele sfîntului Locaș pela toate colțurile* ulițelor!

* Cap. 2, 19.

2. Cum sînt priviți acum fiii Sionului, cei aleși și prețuiți ca aurul curat altă dată,

cum sînt priviți acum, vai! Ca niște vase* de pămînt, și ca o lucrare făcută de minile olarului!

* Is. 30, 14. Is. 29, 11. 2 Cor. 4, 7.

3. Chiar și șacalii își apleacă țîța, și dau să sugă puilor lor;

dar fiica poporului meu a ajuns fără milă, ca struții* din pustie.

* Is. 30, 14. Is. 29, 11.

4. Limba* sugătorului i se lipește de cerul gurii, uscată de sete;

copiii cer** plîne, dar nimeni nu le-o dă.

* Ps. 22, 15. ** Cap. 2, 11, 12.

5. Ceice se hrăneau cu bucate alese, leșină pe ulițe.

Ceice fuseseră crescuți în purpură se bucură* acum de o grămadă de gunoi!

* Is. 22, 8.

6. Căci vina fiicei poporului meu este mai mare decît păcatul Sodomei, care a fost nimicită* într-o clipă, fără să fi pus cineva mîna pe ea.

* Ps. 118, 25.

7. Voievozii ei erau mai strălucitori decît zăpada, mai albi decît laptele;

trupul le era mai roș decît mărgeanul; fața le era ca safirul.

8. Dar acum înfățișarea le este mai negricioasă* decît funinginea; așa că nu mai sînt cunoscuți pe ulițe, pielea le este** lipită de oase, uscată ca lemnul.

* Cap. 2, 15. Is. 64, 6. Mat. 2, 20. ** Ps. 102, 4.

9. Ceice pier ucși de sabie sînt mai fericiți decît ceice pier de foamă, cari cad sleiți de puteri, din lipsa roadelor cîmpului!

10. Femeile*, cu toată mila** lor, își fierb copiii, cari le slujesc ca ță hrană, în mijlocul prăpădului fiicei poporului meu.

* Cap. 2, 20. ** Is. 48, 22. + Doct. 22, 27. 2 Reg. 4, 28.

11. Domnul Și-a sleit urgia, Și-a vărsat* minia aprinsă;

a aprins** în Sion un foc, care-i mistuie temelile.

* Is. 7, 36. ** Doct. 22, 22. Is. 21, 14.

12. Împărații pămîntului n'ar fi crezut, și nici unul din locuitorii lumii n'ar fi crezut

că protivnicul, care-l impresura, are să intre pe porțile Ierusalimului.

13. Iată roada păcatelor* proorocilor săi, a nelegiuirilor profeților săi,

cari** au vărsat în mijlocul lui sîngele celor neprihăniți!

* Is. 56, 12. Is. 56, 14. Is. 56, 15. Is. 56, 16. Is. 56, 17. Is. 56, 18. Is. 56, 19. Is. 56, 20. Is. 56, 21. Is. 56, 22. Is. 56, 23. Is. 56, 24. Is. 56, 25. Is. 56, 26. Is. 56, 27. Is. 56, 28. Is. 56, 29. Is. 56, 30. Is. 56, 31. Is. 56, 32. Is. 56, 33. Is. 56, 34. Is. 56, 35. Is. 56, 36. Is. 56, 37. Is. 56, 38. Is. 56, 39. Is. 56, 40. Is. 56, 41. Is. 56, 42. Is. 56, 43. Is. 56, 44. Is. 56, 45. Is. 56, 46. Is. 56, 47. Is. 56, 48. Is. 56, 49. Is. 56, 50. Is. 56, 51. Is. 56, 52. Is. 56, 53. Is. 56, 54. Is. 56, 55. Is. 56, 56. Is. 56, 57. Is. 56, 58. Is. 56, 59. Is. 56, 60. Is. 56, 61. Is. 56, 62. Is. 56, 63. Is. 56, 64. Is. 56, 65. Is. 56, 66. Is. 56, 67. Is. 56, 68. Is. 56, 69. Is. 56, 70. Is. 56, 71. Is. 56, 72. Is. 56, 73. Is. 56, 74. Is. 56, 75. Is. 56, 76. Is. 56, 77. Is. 56, 78. Is. 56, 79. Is. 56, 80. Is. 56, 81. Is. 56, 82. Is. 56, 83. Is. 56, 84. Is. 56, 85. Is. 56, 86. Is. 56, 87. Is. 56, 88. Is. 56, 89. Is. 56, 90. Is. 56, 91. Is. 56, 92. Is. 56, 93. Is. 56, 94. Is. 56, 95. Is. 56, 96. Is. 56, 97. Is. 56, 98. Is. 56, 99. Is. 56, 100. Is. 56, 101. Is. 56, 102. Is. 56, 103. Is. 56, 104. Is. 56, 105. Is. 56, 106. Is. 56, 107. Is. 56, 108. Is. 56, 109. Is. 56, 110. Is. 56, 111. Is. 56, 112. Is. 56, 113. Is. 56, 114. Is. 56, 115. Is. 56, 116. Is. 56, 117. Is. 56, 118. Is. 56, 119. Is. 56, 120. Is. 56, 121. Is. 56, 122. Is. 56, 123. Is. 56, 124. Is. 56, 125. Is. 56, 126. Is. 56, 127. Is. 56, 128. Is. 56, 129. Is. 56, 130. Is. 56, 131. Is. 56, 132. Is. 56, 133. Is. 56, 134. Is. 56, 135. Is. 56, 136. Is. 56, 137. Is. 56, 138. Is. 56, 139. Is. 56, 140. Is. 56, 141. Is. 56, 142. Is. 56, 143. Is. 56, 144. Is. 56, 145. Is. 56, 146. Is. 56, 147. Is. 56, 148. Is. 56, 149. Is. 56, 150. Is. 56, 151. Is. 56, 152. Is. 56, 153. Is. 56, 154. Is. 56, 155. Is. 56, 156. Is. 56, 157. Is. 56, 158. Is. 56, 159. Is. 56, 160. Is. 56, 161. Is. 56, 162. Is. 56, 163. Is. 56, 164. Is. 56, 165. Is. 56, 166. Is. 56, 167. Is. 56, 168. Is. 56, 169. Is. 56, 170. Is. 56, 171. Is. 56, 172. Is. 56, 173. Is. 56, 174. Is. 56, 175. Is. 56, 176. Is. 56, 177. Is. 56, 178. Is. 56, 179. Is. 56, 180. Is. 56, 181. Is. 56, 182. Is. 56, 183. Is. 56, 184. Is. 56, 185. Is. 56, 186. Is. 56, 187. Is. 56, 188. Is. 56, 189. Is. 56, 190. Is. 56, 191. Is. 56, 192. Is. 56, 193. Is. 56, 194. Is. 56, 195. Is. 56, 196. Is. 56, 197. Is. 56, 198. Is. 56, 199. Is. 56, 200. Is. 56, 201. Is. 56, 202. Is. 56, 203. Is. 56, 204. Is. 56, 205. Is. 56, 206. Is. 56, 207. Is. 56, 208. Is. 56, 209. Is. 56, 210. Is. 56, 211. Is. 56, 212. Is. 56, 213. Is. 56, 214. Is. 56, 215. Is. 56, 216. Is. 56, 217. Is. 56, 218. Is. 56, 219. Is. 56, 220. Is. 56, 221. Is. 56, 222. Is. 56, 223. Is. 56, 224. Is. 56, 225. Is. 56, 226. Is. 56, 227. Is. 56, 228. Is. 56, 229. Is. 56, 230. Is. 56, 231. Is. 56, 232. Is. 56, 233. Is. 56, 234. Is. 56, 235. Is. 56, 236. Is. 56, 237. Is. 56, 238. Is. 56, 239. Is. 56, 240. Is. 56, 241. Is. 56, 242. Is. 56, 243. Is. 56, 244. Is. 56, 245. Is. 56, 246. Is. 56, 247. Is. 56, 248. Is. 56, 249. Is. 56, 250. Is. 56, 251. Is. 56, 252. Is. 56, 253. Is. 56, 254. Is. 56, 255. Is. 56, 256. Is. 56, 257. Is. 56, 258. Is. 56, 259. Is. 56, 260. Is. 56, 261. Is. 56, 262. Is. 56, 263. Is. 56, 264. Is. 56, 265. Is. 56, 266. Is. 56, 267. Is. 56, 268. Is. 56, 269. Is. 56, 270. Is. 56, 271. Is. 56, 272. Is. 56, 273. Is. 56, 274. Is. 56, 275. Is. 56, 276. Is. 56, 277. Is. 56, 278. Is. 56, 279. Is. 56, 280. Is. 56, 281. Is. 56, 282. Is. 56, 283. Is. 56, 284. Is. 56, 285. Is. 56, 286. Is. 56, 287. Is. 56, 288. Is. 56, 289. Is. 56, 290. Is. 56, 291. Is. 56, 292. Is. 56, 293. Is. 56, 294. Is. 56, 295. Is. 56, 296. Is. 56, 297. Is. 56, 298. Is. 56, 299. Is. 56, 300. Is. 56, 301. Is. 56, 302. Is. 56, 303. Is. 56, 304. Is. 56, 305. Is. 56, 306. Is. 56, 307. Is. 56, 308. Is. 56, 309. Is. 56, 310. Is. 56, 311. Is. 56, 312. Is. 56, 313. Is. 56, 314. Is. 56, 315. Is. 56, 316. Is. 56, 317. Is. 56, 318. Is. 56, 319. Is. 56, 320. Is. 56, 321. Is. 56, 322. Is. 56, 323. Is. 56, 324. Is. 56, 325. Is. 56, 326. Is. 56, 327. Is. 56, 328. Is. 56, 329. Is. 56, 330. Is. 56, 331. Is. 56, 332. Is. 56, 333. Is. 56, 334. Is. 56, 335. Is. 56, 336. Is. 56, 337. Is. 56, 338. Is. 56, 339. Is. 56, 340. Is. 56, 341. Is. 56, 342. Is. 56, 343. Is. 56, 344. Is. 56, 345. Is. 56, 346. Is. 56, 347. Is. 56, 348. Is. 56, 349. Is. 56, 350. Is. 56, 351. Is. 56, 352. Is. 56, 353. Is. 56, 354. Is. 56, 355. Is. 56, 356. Is. 56, 357. Is. 56, 358. Is. 56, 359. Is. 56, 360. Is. 56, 361. Is. 56, 362. Is. 56, 363. Is. 56, 364. Is. 56, 365. Is. 56, 366. Is. 56, 367. Is. 56, 368. Is. 56, 369. Is. 56, 370. Is. 56, 371. Is. 56, 372. Is. 56, 373. Is. 56, 374. Is. 56, 375. Is. 56, 376. Is. 56, 377. Is. 56, 378. Is. 56, 379. Is. 56, 380. Is. 56, 381. Is. 56, 382. Is. 56, 383. Is. 56, 384. Is. 56, 385. Is. 56, 386. Is. 56, 387. Is. 56, 388. Is. 56, 389. Is. 56, 390. Is. 56, 391. Is. 56, 392. Is. 56, 393. Is. 56, 394. Is. 56, 395. Is. 56, 396. Is. 56, 397. Is. 56, 398. Is. 56, 399. Is. 56, 400. Is. 56, 401. Is. 56, 402. Is. 56, 403. Is. 56, 404. Is. 56, 405. Is. 56, 406. Is. 56, 407. Is. 56, 408. Is. 56, 409. Is. 56, 410. Is. 56, 411. Is. 56, 412. Is. 56, 413. Is. 56, 414. Is. 56, 415. Is. 56, 416. Is. 56, 417. Is. 56, 418. Is. 56, 419. Is. 56, 420. Is. 56, 421. Is. 56, 422. Is. 56, 423. Is. 56, 424. Is. 56, 425. Is. 56, 426. Is. 56, 427. Is. 56, 428. Is. 56, 429. Is. 56, 430. Is. 56, 431. Is. 56, 432. Is. 56, 433. Is. 56, 434. Is. 56, 435. Is. 56, 436. Is. 56, 437. Is. 56, 438. Is. 56, 439. Is. 56, 440. Is. 56, 441. Is. 56, 442. Is. 56, 443. Is. 56, 444. Is. 56, 445. Is. 56, 446. Is. 56, 447. Is. 56, 448. Is. 56, 449. Is. 56, 450. Is. 56, 451. Is. 56, 452. Is. 56, 453. Is. 56, 454. Is. 56, 455. Is. 56, 456. Is. 56, 457. Is. 56, 458. Is. 56, 459. Is. 56, 460. Is. 56, 461. Is. 56, 462. Is. 56, 463. Is. 56, 464. Is. 56, 465. Is. 56, 466. Is. 56, 467. Is. 56, 468. Is. 56, 469. Is. 56, 470. Is. 56, 471. Is. 56, 472. Is. 56, 473. Is. 56, 474. Is. 56, 475. Is. 56, 476. Is. 56, 477. Is. 56, 478. Is. 56, 479. Is. 56, 480. Is. 56, 481. Is. 56, 482. Is. 56, 483. Is. 56, 484. Is. 56, 485. Is. 56, 486. Is. 56, 487. Is. 56, 488. Is. 56, 489. Is. 56, 490. Is. 56, 491. Is. 56, 492. Is. 56, 493. Is. 56, 494. Is. 56, 495. Is. 56, 496. Is. 56, 497. Is. 56, 498. Is. 56, 499. Is. 56, 500. Is. 56, 501. Is. 56, 502. Is. 56, 503. Is. 56, 504. Is. 56, 505. Is. 56, 506. Is. 56, 507. Is. 56, 508. Is. 56, 509. Is. 56, 510. Is. 56, 511. Is. 56, 512. Is. 56, 513. Is. 56, 514. Is. 56, 515. Is. 56, 516. Is. 56, 517. Is. 56, 518. Is. 56, 519. Is. 56, 520. Is. 56, 521. Is. 56, 522. Is. 56, 523. Is. 56, 524. Is. 56, 525. Is. 56, 526. Is. 56, 527. Is. 56, 528. Is. 56, 529. Is. 56, 530. Is. 56, 531. Is. 56, 532. Is. 56, 533. Is. 56, 534. Is. 56, 535. Is. 56, 536. Is. 56, 537. Is. 56, 538. Is. 56, 539. Is. 56, 540. Is. 56, 541. Is. 56, 542. Is. 56, 543. Is. 56, 544. Is. 56, 545. Is. 56, 546. Is. 56, 547. Is. 56, 548. Is. 56, 549. Is. 56, 550. Is. 56, 551. Is. 56, 552. Is. 56, 553. Is. 56, 554. Is. 56, 555. Is. 56, 556. Is. 56, 557. Is. 56, 558. Is. 56, 559. Is. 56, 560. Is. 56, 561. Is. 56, 562. Is. 56, 563. Is. 56, 564. Is. 56, 565. Is. 56, 566. Is. 56, 567. Is. 56, 568. Is. 56, 569. Is. 56, 570. Is. 56, 571. Is. 56, 572. Is. 56, 573. Is. 56, 574. Is. 56, 575. Is. 56, 576. Is. 56, 577. Is. 56, 578. Is. 56, 579. Is. 56, 580. Is. 56, 581. Is. 56, 582. Is. 56, 583. Is. 56, 584. Is. 56, 585. Is. 56, 586. Is. 56, 587. Is. 56, 588. Is. 56, 589. Is. 56, 590. Is. 56, 591. Is. 56, 592. Is. 56, 593. Is. 56, 594. Is. 56, 595. Is. 56, 596. Is. 56, 597. Is. 56, 598. Is. 56, 599. Is. 56, 600. Is. 56, 601. Is. 56, 602. Is. 56, 603. Is. 56, 604. Is. 56, 605. Is. 56, 606. Is. 56, 607. Is. 56, 608. Is. 56, 609. Is. 56, 610. Is. 56, 611. Is. 56, 612. Is. 56, 613. Is. 56, 614. Is. 56, 615. Is. 56, 616. Is. 56, 617. Is. 56, 618. Is. 56, 619. Is. 56, 620. Is. 56, 621. Is. 56, 622. Is. 56, 623. Is. 56, 624. Is. 56, 625. Is. 56, 626. Is. 56, 627. Is. 56, 628. Is. 56, 629. Is. 56, 630. Is. 56, 631. Is. 56, 632. Is. 56, 633. Is. 56, 634. Is. 56, 635. Is. 56, 636. Is. 56, 637. Is. 56, 638. Is. 56, 639. Is. 56, 640. Is. 56, 641. Is. 56, 642. Is. 56, 643. Is. 56, 644. Is. 56, 645. Is. 56, 646. Is. 56, 647. Is. 56, 648. Is. 56, 649. Is. 56, 650. Is. 56, 651. Is. 56, 652. Is. 56, 653. Is. 56, 654. Is. 56, 655. Is. 56, 656. Is. 56, 657. Is. 56, 658. Is. 56, 659. Is. 56, 660. Is. 56, 661. Is. 56, 662. Is. 56, 663. Is. 56, 664. Is. 56, 665. Is. 56, 666. Is. 56, 667. Is. 56, 668. Is. 56, 669. Is. 56, 670. Is. 56, 671. Is. 56, 672. Is. 56, 673. Is. 56, 674. Is. 56, 675. Is. 56, 676. Is. 56, 677. Is. 56, 678. Is. 56, 679. Is. 56, 680. Is. 56, 681. Is. 56, 682. Is. 56, 683. Is. 56, 684. Is. 56, 685. Is. 56, 686. Is. 56, 687. Is. 56, 688. Is. 56, 689. Is. 56, 690. Is. 56, 691. Is. 56, 692. Is. 56, 693. Is. 56, 694. Is. 56, 695. Is. 56, 696. Is. 56, 697. Is. 56, 698. Is. 56, 699. Is. 56, 700. Is. 56, 701. Is. 56, 702. Is. 56, 703. Is. 56, 704. Is. 56, 705. Is. 56, 706. Is. 56, 707. Is. 56, 708. Is. 56, 709. Is. 56, 710. Is. 56, 711. Is. 56, 712. Is. 56, 713. Is. 56, 714. Is. 56, 715. Is. 56, 716. Is. 56, 717. Is. 56, 718. Is. 56, 719. Is. 56, 720. Is. 56, 721. Is. 56, 722. Is. 56, 723. Is. 56, 724. Is. 56, 725. Is. 56, 726. Is. 56, 727. Is. 56, 728. Is. 56, 729. Is. 56, 730. Is. 56, 731. Is. 56, 732. Is. 56, 733. Is. 56, 734. Is. 56, 735. Is. 56, 736. Is. 56, 737. Is. 56, 738. Is. 56, 739. Is. 56, 740. Is. 56, 741. Is. 56, 742. Is. 56, 743. Is. 56, 744. Is. 56, 745. Is. 56, 746. Is. 56, 747. Is. 56, 748. Is. 56, 749. Is. 56, 750. Is. 56, 751. Is. 56, 752. Is. 56, 753. Is. 56, 754. Is. 56, 755. Is. 56, 756. Is. 56, 757. Is. 56, 758. Is. 56, 759. Is. 56, 760. Is. 56, 761. Is. 56, 762. Is. 56, 763. Is. 56, 764. Is. 56, 765. Is. 56, 766. Is. 56, 767. Is. 56, 768. Is. 56, 769. Is. 56, 770. Is. 56, 771. Is. 56, 772. Is. 56, 773. Is. 56, 774. Is. 56, 775. Is. 56, 776. Is. 56, 777. Is. 56, 778. Is. 56, 779. Is. 56, 780. Is. 56, 781. Is. 56, 782. Is. 56, 783. Is. 56, 784. Is. 56, 785. Is. 56, 786. Is. 56, 787. Is. 56, 788. Is. 56, 789. Is. 56, 790. Is. 56, 791. Is. 56, 792. Is. 56, 793. Is. 56, 794. Is. 56, 795. Is. 56, 796. Is. 56, 797. Is. 56, 798. Is. 56, 799. Is. 56, 800. Is. 56, 801. Is. 56, 802. Is. 56, 803. Is. 56, 804. Is. 56, 805. Is. 56, 806. Is. 56, 807. Is. 56, 808. Is. 56, 809. Is. 56, 810. Is. 56, 811. Is. 56, 812. Is. 56, 813. Is. 56, 814. Is. 56, 815. Is. 56, 816. Is. 56, 817. Is. 56, 818. Is. 56, 819. Is. 56, 820. Is. 56, 821. Is. 56, 822. Is. 56, 823. Is. 56, 824. Is. 56, 825. Is. 56, 826. Is. 56, 827. Is. 56, 828. Is. 56, 829. Is. 56, 830. Is. 56, 831. Is. 56, 832. Is. 56, 833. Is. 56, 834. Is. 56, 835. Is. 56, 836. Is. 56, 837. Is. 56, 838. Is. 56, 839. Is. 56, 840. Is. 56, 841. Is. 56, 842. Is. 56, 843. Is. 56, 844. Is. 56, 845. Is. 56, 846. Is. 56, 847. Is. 56, 848. Is. 56, 849. Is. 56, 850. Is. 56, 851. Is. 56, 852. Is. 56, 853. Is. 56, 854. Is. 56, 855. Is. 56, 856. Is. 56, 857. Is. 56, 858. Is. 56, 859. Is. 56, 860. Is. 56, 861. Is. 56, 862. Is. 56, 863. Is. 56, 864. Is. 56, 865. Is. 56, 866. Is. 56, 867. Is. 56, 868. Is. 56, 869. Is. 56, 870. Is. 56, 871. Is. 56, 872. Is. 56, 873. Is. 56, 874. Is. 56, 875. Is. 56, 876. Is. 56, 877. Is. 56, 8

Ne-au fugărit pe munți, și ne-au pîn-
dit în pustie.

¹ Isai. 26, 46. Ier. 4, 18.

20. Suflarea * vieții noastre, unsul
Domnului, a fost prins¹ în gropile
lor, el,

despre care ziceam: „Vom trăi supt
umbra lui pînăre neamuri.”

² Psal. 2, 7. Cap. 3, 9. ³ Ier. 32, 4. Ezech. 12, 23; 18, 4, 8.

21. „Bucură-te * și saltă de bucurie,
fîlca Edomului, care locuiește în țara
Uț!

Dar și la tine va trece potirul⁴, și
tu te vei îmbăta, și te vei desgoli!

⁵ Ecl. 11, 9. ⁶ Ier. 25, 16, 18, 21. Oseas. 12.

22. Fiica Sionului, nelegiuirea * îți
este ispășită:

El nu te va mai trimite în robie.

Dar ție, fiica Edomului, îți va⁷ pe-
depsi nelegiuirea;

și îți va da pe față păcatele.⁸

⁹ Ier. 40, 2. ¹⁰ Ps. 137, 7.

Relele de acum și aducerile aminte.

5 1. „Adu-Ți * aminte, Doamne, de
ce ni s'a întâmplat!

Uită-Te și vezi-ne ocara¹!

² Ps. 90, 50, 52. ³ Ps. 79, 4. Cap. 3, 15.

2. Moștenirea * noastră a trecut la ni-
ște străini,

casele noastre la cei din alte țări!

⁴ Ps. 79, 1.

3. Am rămas orfani, fără tată;

mamele noastre sînt ca niște văduve.

4. Apa noastră o bem pe bani,

și lemnele noastre trebuie să le plă-
tim.

5. Prigonitorii ne urmăresc cu îndră-
jire¹,

și cînd oboșim, nu ne dau odihnă.

² Ierem. 25, 45. Ier. 28, 24.

6. Am întins * mina spre³ Egipt,

spre Asiria, ca să ne săturăm de pline.

⁴ Psal. 34, 1. Ier. 50, 15. ⁵ Oseas. 12, 1.

7. Părinții noștri, cari au păcătuit *,
nu mai⁶ sînt,

iar noi le purtăm păcatele.

⁷ Ier. 31, 26. Ezech. 18, 2. ⁸ Psal. 42, 25. Zah. 1, 1.

8. Robii ne⁹ stăpînesc,

și nimeni nu ne izbăvește din mini-
le lor.

¹⁰ Zah. 9, 18.

9. Ne căutăm pînea cu primejdia vie-
ții noastre,

cîci ne amenință sabia în pustie.

10. Ne arde pielea * ca un cuptor,
de frigurile foamei.

¹ Ier. 20, 20. Ps. 118, 55. Cap. 4, 8.

11. Au necinstit * pe femei în Sion,
pe fecioare în cetățile lui Iuda.

² Ier. 13, 26. Zah. 14, 2.

12. Mai marii noștri au fost splazu-
rați de minile lor;

Bătrînii nu le-a dat nici o cinste³.

⁴ Ier. 47, 8. Cap. 4, 26.

13. Tinerii au fost puși să riștească *,
și copiii cădeau supt poverile de
lemn.

⁵ Psal. 79, 25.

14. Bătrînii nu se mai duc la poartă,
și tinerii au încetat să mai cînte.

15. S'a dus bucuria din inimile noa-
stre,

și jalea a luat locul jocurilor noastre.

16. A căzut cununa * de pe capul no-
stru!

Vai de noi, cîci am păcătuit!

¹ Ier. 13, 8. Ps. 88, 38.

17. Dacă ne doare * inima,
dacă ni s'au întunecat² ochii,

³ Cap. 1, 22. ⁴ Ps. 4, 7. Cap. 3, 11.

18. este din pricină că muntele Si-
onului este pustiit,

din pricină că se plimbă șacalii
prin el.

19. Dar Tu, Doamne, împărățești *
pe vecie;

scaunul Tău de domnie⁴ dăinuiește
din neam în neam!

⁵ Ps. 9, 7; 18, 50; 20, 20.

20. Pentruce * să ne uii pe vecie,

și să ne părăsești pentru multă
vreme?

¹ Ps. 12, 1.

21. Intoarce-ne * la Tine, Doamne, și
ne vom întoarce!

-Dă-ne iarăși zile ca cele de odini-
oară!

¹ Ps. 90, 3, 7, 10. Ier. 31, 28.

22. Să ne fi lepădat Tu de tot oare,
și să Te fi miniat Tu pe noi peste
măsură de mult?

EZECHIEL

(Exod. 29, 43-46; Levitic. 20, 22-24, 26; Apocalipsa 21, 3.)

Chemarea lui Ezechiel.

1. În al treizecilea an, în a cincea zi a lunii a patra, pe cînd eram între prinși de război dela¹ riul Chebar, s'au deschis² cerurile, și am avut vedenii³ dumnezeiești. * Vers. 3, Cap. 3, 10, 12; 10, 15, 16, 22; 41, 3. ** Mat. 3, 16. Psalt. 7, 10; 10, 11. Apoc. 10, 11. * Cap. 3, 3.

2. În a cincea zi a lunii — era în anul al cincilea al robiei⁴ împăratului Ioiachin, — * 1 Reg. 24, 12, 15.

3. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ezechiel, fiul lui Buzi, preotul, în țara caldeilor, lingă riul Chebar; și acolo a venit mîna⁵ Domnului peste el. * 1 Reg. 15, 46; 2 Reg. 3, 15. Cap. 3, 14, 20; 8, 1; 40, 1.

4. M'am uitat, și iată că a venit dela mează-noapte⁶ un vînt⁷ năpraznic, un nor gros, și un snop de foc, care răspîndea de jurîmprejur o lumină strălucitoare, în mijlocul căreia lucea ca o aramă lustruită, care ieșea din mijlocul focului. * 1 Pet. 1, 10; 4, 6, 11. ** Is. 29, 10; 30, 22.

5. Tot în mijloc⁸, se mai vedeau patru făpturi⁹ vii, a căror înfățișare¹⁰ avea o asemănare¹¹ omenească. * Apoc. 4, 6, etc. ** Cap. 10, 5, etc. † Vers. 10. Cap. 10, 24, 25.

6. Fiecare din ele avea patru fețe, și fiecare avea patru aripi.

7. Picioarele lor erau drepte, și talpa picioarelor lor era ca a piciorului unui vișel, și sclînceiau¹² ca niște aramă lustruită. * Dan. 10, 6. Apoc. 1, 15.

8. Supt aripi, de cele patru părți ale lor, aveau niște mini¹³ de om; și toate patru aveau fețe și aripi. * Cap. 10, 4, 21.

9. Aripile¹⁴ lor erau prinse una de alta. Și cînd mergeau¹⁵, nu se întorceau în nicio parte, ci fiecare mergea drept înainte. * Vers. 12. ** Vers. 12. Cap. 10, 21.

10. Cît despre chipul¹⁶ fețelor lor era așa: înainte, toate¹⁷ aveau o față de om; la dreapta lor, toate patru aveau¹⁸ câte o față de leu, la stînga lor¹⁹, toate patru aveau câte o față de bou, iar înapoi, toate patru aveau câte o²⁰ față de vultur. * Apoc. 4, 7. ** Marc. 2, 10. † Num. 2, 2. †† Num. 2, 10. †† Num. 2, 20.

11. Aripile²¹ fiecăreia erau întinse în sus, așa că două din aripile lor ajungeau pînă la cele învecinate, iar două²² le acopereau trupurile. * Is. 4, 2.

12. Fiecare²³ mergea drept înainte, și anume încotro le mîna²⁴ duhul să meargă, într'acolo mergeau; iar în mer-

sul lor nu se întorceau în nici o parte. * Vers. 9. Cap. 10, 22. ** Vers. 20. † Vers. 8, 17.

13. În mijlocul acestor făpturi²⁵ vii era ceva ca niște cărbuni de foc aprinși, cari ardeau; și ceva ca niște făclii²⁶ umbla încoace și încolo printre aceste făpturi vii; focul acesta arunca o lumină strălucitoare, și din el ieșeau fulgere. * Apoc. 4, 6.

14. Făpturile vii însă cînd alergau²⁷ și se întorceau, erau ca fulgerul²⁸. * Zab. 4, 10. ** Mat. 24, 20.

15. Mă uitam la aceste făpturi vii, și iată că pe pămînt, afară de făpturile vii, era o roată²⁹ la fiecare din cele patru fețe ale lor. * Cap. 10, 8.

16. Înfățișarea³⁰ acestor roate și materialul din care erau făcute, păreau de brisolit³¹, și toate patru aveau aceeași întocmire. Înfățișarea și alcătuirea lor erau de așa fel încît fiecare roată³² părea că este în mijlocul unei alte roate. * Cap. 10, 9, 10. ** Dan. 10, 6.

17. Cînd mergeau³³, alergau pe toate cele patru laturi ale lor, și nu se întorceau deloc în mersul lor. * Vers. 12.

18. Aveau niște oaze³⁴ de o înălțime înspăimîntătoare, și pe oazele lor cele patru roate erau pline cu ochi³⁵ de jur împrejur. * Cap. 10, 12. Zab. 4, 10.

19. Cînd mergeau³⁶ făpturile vii, mergeau și roatele pe lingă ele; și cînd se ridicau făpturile vii dela pămînt, se ridicau și roatele. * Cap. 10, 24, 27.

20. Unde³⁷ le mîna duhul să meargă, acolo mergeau, încotro voia duhul; și împreună cu ele se ridicau și roatele, căci³⁸ duhul făpturilor vii era în roate. * Vers. 12. ** Cap. 10, 27.

21. Cînd³⁹ mergeau făpturile vii, mergeau și roatele; cînd se opreau ele, se opreau și roatele; cînd se ridicau de pe pămînt, se ridicau și roatele; căci duhul făpturilor vii era în roate. * Vers. 20, 26. Cap. 10, 24.

22. Deasupra capetelor făpturilor vii era ceva ca o întindere⁴⁰ a cerului, care semăna cu cristalul strălucitor, și se întindea în aer sus peste capetele lor. * Cap. 10, 1.

23. Supt cerul acesta, aripile lor stăteau drepte, întinse una spre alta, și mai aveau fiecare câte două aripi, cari le acopereau trupurile.

24. Cînd⁴¹ umblau, am auzit vijitiul

aripilor lor, ca²² vijăutul unor ape mari, și ca glasul²³ Celui Atotputernic. Cînd mergeau, era un vuit gălăgios, ca al unei oștiri; iar cînd se opreau, își lăsau aripile în jos. *Cap. 10, 8. **Cap. 48, 2. Dan. 10, 6. Apoc. 1, 10. †Isa. 37, 3-5. Ps. 29, 3-4, 10, 12.

25. Și venea un vuit care pornea de deasupra cerului întins peste capetele lor; iar cînd se opreau își lăsau aripile în jos.

26. Deasupra²⁴ cerului care era peste capetele lor, era ceva ca²⁵ o piatră de safir, în chipul unui scaun de domnie; pe acest chip de scaun de domnie se vedea ca un chip de om, care ședea pe el. *Cap. 10, 1. **Ezech. 24, 25.

27. Am²⁶ mai văzut iarăși o lucrare de aramă lustruită ca niște foc, înăuntrul căruia era omul acesta, și care strălucea de jur împrejur; dela chipul răunchilor lui pînă sus, și dela chipul răunchilor lui pînă jos, am văzut ca un fel de foc, și de jur împrejur era înconjurat cu o lumină strălucitoare. *Cap. 8, 2.

28. Ca înfățișarea curcubeului²⁷, care stă în nor într'o zi de ploaie, așa era și înfățișarea acestei lumini strălucitoare, care-l înconjură. Astfel²⁸ era arătarea slavei Domnului. Cînd am văzut-o, am²⁹ căzut cu fața la pămînt, și am auzit glasul Uneia care vorbea.

*Apoc. 4, 3; 10, 1. **Cap. 8, 27; 9, 4. †Cap. 3, 28. Dan. 8, 17. Fapt. 9, 4. Apoc. 1, 17.

21. El mi-a zis: „Fiul omului, stai³⁰ în picioare, și-ți voi vorbi!”

*Dan. 10, 11.

2. Cum mi-a vorbit aceste cuvinte, a intrat³¹ duh în mine, și m'a făcut să stau pe picioare; și am ascultat la Celce-mi vorbea. *Cap. 2, 24.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, te trimet la copiii lui Israel, la aceste „popoare îndărătnice,” cari s'au răvrărit împotriva Mea; ei și părinții lor³² au păcătuit împotriva Mea, pînă în ziua de azi. *Isa. 2, 25. Cap. 20, 26, 29, 30.

4. Da, copiii acestia la cari te trimet, sînt nerușinați³³ și cu inima împietrită. Tu să le spui: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu!” *Cap. 2, 7.

5. Fie³⁴ că vor asculta, fie că nu vor asculta, — căci sînt o casă de îndărătnici — vor ști³⁵ totuș că în mijlocul lor este un prooroc.

*Cap. 8, 11, 16, 27. **Cap. 31, 26.

6. Tu, fie al omului, să nu te³⁶ temi de ei, nici să nu te sperii de cuvintele lor; și măcar că ei sînt niște mărăci-

ni³⁷ și spîni lîngă tine, și măcar că locuiești împreună cu niște scorpii, totuș nu te teme³⁸ de cuvintele lor și nu te spăimînta de fețele lor, căci sînt³⁹ o casă de îndărătnici. *Isa. 1, 8, 17. Luc. 12, 4. **Isa. 9, 18. Isa. 4, 28. Mic. 7, 4. †Cap. 8, 9. 1 Pet. 5, 14. **Cap. 3, 9, 26, 27.

7. Ci să le spui⁴⁰ cuvintele Mele, fie⁴¹ că vor asculta, fie că nu vor asculta; căci sînt niște îndărătnici!

*Isa. 1, 7, 17. **Yera. 2.

8. Tu, însă, fiul omului, ascultă ce-ți spun! Nu fi îndărătnic, ca această casă de îndărătnici! Deschide-ți gura, și mîlînce⁴² ce-ți voi da!” *Apoc. 10, 9.

9. M'am uitat, și iată că o mină era întinsă⁴³ spre mine, și ținea o carte în chip⁴⁴ de sul. *Cap. 8, 2. Isa. 1, 2. **Cap. 8, 1.

10. A desfășurat-o înaintea mea, și era scrisă și pe dinăuntru și pe din afară; în ea erau scrise bocete, plîngerii și gemete.

31. El mi-a zis: „Fiul omului, mîlînce⁴⁵ ce vei găsi înaintea ta, mîlînce⁴⁶ sulul acesta, și du-te de vorbește casei lui Israel!” *Cap. 2, 8, 9.

2. Am deschis gura, și mi-a dat să mîlînce sulul acesta.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, hrănește-ți trupul și uple-ți măruntăile cu sulul acesta, pe care ți-l dau!” — L-am mîncat⁴⁷, și în gura mea a fost dulce ca mierea⁴⁸.

*Apoc. 10, 9. Isa. 10, 16. **Ps. 119, 103; 112, 102.

4. El mi-a zis: „Fiul omului, du-te la casa lui Israel, și spune-le cuvintele Mele!

5. Căci nu ești trimis la un popor cu o vorbire încurcată și cu o limbă greoaie, ci la casa lui Israel.

6. Nu la niște popoare mari, cu o vorbire încurcată și cu o limbă greoaie, ale căror cuvinte să nu le poți pricepe. Negreșit⁴⁹ dacă te-ai trimite la ele, te-ar asculta!” *Mat. 13, 11, 12.

7. Dar casa lui Israel nu va voi să te asculte, pentrucă⁵⁰ nu vrea să M'asculte; căci⁵¹ toată casa lui Israel are fruntea încrustată și inima împietrită.

*Isaia 17, 26. **Cap. 8, 4.

8. Iată, îți voi face fața tot așa de aspră ca și fețele lor, și fruntea tot așa de aspră ca fruntea lor.

9. Îți voi face fruntea ca un diamant⁵², mai aspră decît stîncă. Nu te teme⁵³ și nu te speria de ei, căci sînt o casă de îndărătnici!” *Isa. 20, 7. Isa. 4, 18; 13, 28. Mic. 2, 8. **Isa. 1, 8, 17. Cap. 2, 4.

10. El mi-a zis: „Fiul omului, pri-

mește în inima ta și ascultă cu urechile tale toate cuvintele pe cari îți le spun!

11. Du-te la prinșii de război, la copiii poporului tău: vorbește-le, și, fie că vor asculta, fie că nu vor asculta, să le spui: „Așa” vorbește Domnul Dumnezeu!” *Cap. 3, 5, 7. Vers. 27.

12. Și Duhul m'a răpit, și am auzit înapoia mea dîrdăitul unui mare cutremur de pămînt: slava Domnului s'a ridicat din locul ei.

* Vers. 11. Cap. 3, 5, 7. Reg. 18, 12. 2 Reg. 2, 26. Ps. 8, 26.

13. Am auzit și vijăitul aripilor făpturilor vii, cari se loveau una de alta, uruțul rotelor de lingă ele, și dîrdăitul unui mare cutremur de pămînt.

14. Cînd m'a răpit* Duhul și m'a luat, mergeam amărît și minios, și mîna* Domnului apăsă tare peste mine.

* Vers. 11. Cap. 3, 5. ** 2 Reg. 2, 18. Cap. 1, 30, 31. Ps. 1, 1.

15. Am ajuns la Tel-Abîb, la robii de război cari locuiau la riul Chebar, în locul* unde se aflau; și am rămas acolo, înmărmurit în mijlocul lor, șapte zile.

16. După șapte zile, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

17. „Fiul* omului, te pun păzitor* peste casa lui Israel. Cînd vei auzi un cuvînt, care va ieși din gura Mea, să-i înștiințezi din partea Mea!”

* Cap. 28, 7, 8, 9. ** Isa. 52, 9. Jer. 42, 6. Jer. 9, 17.

18. Cînd voi zice celui rău: „Vei muri negreșit!”, dacă nu-l vei înștiința, și nu-l vei spune, ca să-l întorci dela calea lui cea rea și să-l scapi viața, acel om rău va muri* prin nelegiuirea lui, dar îi voi cere sîngele din mîna ta!

* Cap. 28, 9. Ios. 9, 24, 26.

19. Dar dacă vei înștiința pe cel rău, și el tot nu se va întoarce dela răutatea lui și dela calea cea rea, va muri prin nelegiuirea lui, dar tu îți vei mintui* sufletul!

* Isa. 58, 4, 5. Ps. 39, 26.

20. Dacă un om neprihănit* se va abate de la neprihănirea lui și va face ce este rău, îi voi pune un laț înaintea, și va muri. Dacă nu l-ai înștiințat, va muri prin păcatul lui și nu i se va mai pomeni neprihănirea, în care a trăit, dar îi voi cere sîngele din mîna ta!

* Cap. 28, 24; 29, 12, 13.

21. Dar dacă vei înștiința pe cel neprihănit să nu păcătuiască, și nu va păcătui, va trăi, pentru că a primit înștiințarea, iar tu îți vei mintui sufletul!

22. Și mîna Domnului a venit* peste

mine acolo, și mi-a zis: „Scoală-te, du-te în vale”, și acolo îți voi vorbi!”

* Vers. 14. Cap. 2, 2. ** Cap. 3, 1.

23. M'am sculat, și m'am dus în vale; și iată că slava* Domnului s'a arătat acolo, așa cum o văzusem* la riul Chebar. Atunci am căzut* cu fața la pămînt.

* Cap. 1, 26. ** Cap. 1, 1. † Cap. 1, 26.

24. Duhul a intrat* în mine, și m'a făcut să stau pe picioare. Și Domnul mi-a vorbit și mi-a zis: „Du-te și închide-te în casă!”

* Cap. 3, 2.

25. Căci iată, fiul omului, vor pune peste* tine funii, cu cari te vor lega, ca să nu mai poți ieși în mijlocul lor.

* Cap. 4, 8.

26. Îți voi lipi* limba de cerul gurii, ca să rămîi mut, și să nu-i poți muștra, căci sînt* o casă de îndărătnici!

* Cap. 24, 27. Luc. 1, 26, 28. ** Cap. 2, 4, 6, 7.

27. Dar cînd* îți voi vorbi, îți voi deschide gura, ca să le spui: „Așa” vorbește Domnul, Dumnezeu: „Cine vrea să asculte, să asculte; cine nu vrea, să n'asculte! Căci sînt o casă de îndărătnici!”

* Cap. 24, 27; 28, 22. ** Vers. 11. † Vers. 2, 26. Cap. 12, 2, 6.

Proorocie despre dărinarea Ierusalimului.

4¹. „Și tu, fiul omului, ia o cărămîdă, pune-o înaintea ta, și sapă pe ea cetatea Ierusalimului.

2. Înfașipează-o împresurată, zidește întărituri în jurul ei, înconjoară-o cu un șanț de apărare, pune tabere de ostași împrejurul ei, și ridică berbeci de fer împotriva ei de jur împrejur.

3. Ia o tîgaie de fer, și pune-o, ca un zid de fer, între tine și cetate; îndreaptă-ți fața împotriva ei, ca să fie împresurată, și s'o strîmtozezi. Aceasta* să fie un semn pentru casa lui Israel!

* Cap. 12, 4, 21; 24, 24, 27.

4. Apoi culcă-te pe coasta stîngă, și pune pe ea nelegiuirea casei lui Israel; cite zile vei sta culcat pe coasta aceasta, le vei purta nelegiuirea lor.

5. Îți voi socoti un număr de zile deopotrivă cu acela al anilor nelegiuirii lor, și anume trei sute nouăzeci de zile, în cari* să porți nelegiuirea casei lui Israel.

* Num. 14, 34.

6. După ce vei isprăvi aceste zile, culcă-te a doua oară pe coasta dreaptă, și poartă nelegiuirea casei lui Iuda patruzeci de zile; îți pun cite o zi pentru fiecare an.

7. Apoi întoarce-ți fața și brațul des-

golit spre Ierusalimul împresurat, și proorocește împotriva lui.

8. Și iată, voi pune* funii peste tine, ca să nu poți să te întorci de pe o coastă pe alta, până nu vei împlini zilele împresurării tale. *Cap. 3, 26.

9. Ia-ți și grâu, orz, bob, linte, mei și alac, pune-le într'un vas, și fă pîne din ele cîte zile vei sta culcat pe coasta: trei sute nouăzeci de zile să măninci din ele.

10. Hrana pe care o vei minca, s'o măninci cu cîntarul și anume cîte douăzeci de sicli pe zi: să măninci din ea din cînd în cînd.

11. Apa pe care o vei bea, o vei bea cu măsura și anume cîte o șesime de him; vei bea din ea din cînd în cînd.

12. Hrana s'o măninci ca turtă de orz, pe cari le vei coace în fața lor cu balegă de om.*

13. Și Domnul a zis: „Așa* îți vor minca pînea spurcată copiii lui Israel printre neamurile printre cari îi voi izgoni.” *Cant. 5, 5.

14. Eu am zis: „Ah*! Doamne, Dumnezeule, iată, sufletul meu n'a fost pîngărit niciodată; din tinerețea mea și pînă acum, niciodată n'am mîncat dintr'un dobitoc mort** sau afșișat, și nicio carne necurată† n'a intrat în gura mea.” *Psalm. 10, 14. **Exod. 22, 28. Lev. 17, 40; 17, 15. †Deut. 14, 9. Isa. 65, 4.

15. El mi-a răspuns: „Ei bine, iată că îți dau balegă de bou în loc de balegă omenească, și-ți vei face pînea pe ea.”

16. El mi-a mai zis: „Fiul omului, iată că voi afirmă tolagul pînii* la Ierusalim, așa că vor minca pîne cu cîntarul**, și cu necaz, și vor bea apă† cu măsură și cu groază. *Lev. 26, 26. Ps. 105, 10. Isa. 5, 1. Cap. 5, 16; 14, 18. **Vern. 10, Cap. 12, 18. †Vern. 11.

17. Vor duce lipsă de pîne și de apă, se vor uimi unii de alții, și se vor sfîrși* din pricina nelegiuirii lor.” *Lev. 26, 26. Cap. 24, 28.

5 1. „Și tu, fiul omului, ia o sabie ascuțită, ia-o ca brici de ras, și trece-o* peste cap și barbă. Ia apoi o cumpănă de cîntărit, și împarte părul.

*Lev. 21, 5. Isa. 7, 20. Cap. 44, 20.

2. O treime* din el arde-o în foc, în mijlocul cetății**, cînd se vor împlini zilele† împresurării; o treime ia-o și taie-o cu sabia de jur împrejurul cetății; iar o treime risipește-o în vînt, căci voi trage sabia după ei.

*Vern. 10. **Cap. 4, 1. †Cap. 4, 8, 9.

3. Totuș* ia vreo cîtiva peri din el, și strînge-i în poalele hainei tale.

*Jer. 40, 4, 52, 18.

4. Din aceștia să mai iei iarăș vreo cîtiva, să-i arunci în foc și să-i arzi* în foc. Din el va ieși un foc împotriva întregii case a lui Israel.”

*Jer. 42, 1, 2, 48a; 44, 14.

5. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Acesta este Ierusalimul! Eu îl pusem în mijlocul neamurilor și de jur împrejurul lui sînt țări.

6. Dar el s'a răzvrătit împotriva legilor și poruncilor Mele, și s'a făcut mai vinovat decît neamurile și țările de primprejur; căci a nesocotit legile Mele, n'a urmat poruncile Mele.

7. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că ați fost mai îndărătnici decît neamurile cari vă înconjoară; pentru că n'ați urmat poruncile Mele și n'ați împlinit legile Mele, și n'ați lucrat nici măcar după* legile neamurilor cari vă înconjoară; —

*Jer. 2, 10, 11. Cap. 18, 47.

8. din pricina aceasta, așa zice Domnul, Dumnezeu: „Iată am necaz pe tine, și voi aduce la îndeplinire în mijlocul tău judecățile Mele, supt ochii neamurilor.

9. Din pricina tuturor uriciunilor tale, îți voi face* ce n'am mai făcut niciodată, și nici nu voi mai face vreodată.

*Psalm. 4, 5. Deut. 9, 12. Amos 3, 2.

10. De aceea părinții vor minca* pe copiii lor, în mijlocul tău, și copiii vor minca pe părinții lor; imi voi împlini judecățile împotriva ta, și voi risipi† în toate vînturile pe toți ceice vor mai rămînea din tine. *1 Pet. 2, 25. Deut. 28, 26. 2 Reg. 4, 29. Jer. 18, 8. Ps. 2, 20; 4, 10. **Lev. 26, 28. Deut. 28, 24. Vern. 10. Cap. 12, 14. Zab. 2, 4.

11. De aceea, pe viața Mea! zice Domnul, Dumnezeu: pentru că Mi-ai pîngărit* locașul Meu cel sfînt cu toți idoli și toate uriciunile** tale; și Eu imi voi întoarce ochii dela tine; ochiul Meu† va fi fără milă, și nu Mă voi îndura. *2 Cron. 28, 14. Cap. 7, 20; 8, 5, 66a; 28, 28. **Cap. 11, 21. †Cap. 7, 4; 9, 8, 18; 9, 10.

12. O treime* din locuitorii tăi va muri de ciumă, și va fi nimicită de foamete în mijlocul tău: o treime va cădea ucisă de sabie în jurul tău; și o treime o voi risipi** în toate vînturile, și voi scoate sabia† după ei.

*Vern. 2. Jer. 15, 9; 21, 8. Cap. 8, 12. **Jer. 2, 14. Vern. 2, 20. Cap. 8, 8. †Lev. 26, 28. Vern. 2, Cap. 12, 14.

13. Imi voi potoli* astfel minia, imi voi domoli** astfel urgia cu ei, și Mă†

voi răzbuna, ca să şti^{††} că Eu, Domnul, am vorbit în minia Mea, vărsându-Mi urgia peste ei. *Pitt. 4, 11. Cap. 8, 12; 7, 8. **Cap. 21, 17. † Deut. 32, 35. Isa. 1, 24. †† Cap. 30, 45; 35, 19.

14. Te voi prefăce* într'un pustiu, te voi face de ocară printre neamurile cari te înconjoară, înaintea tuturor trecătorilor. *Lev. 26, 31, 32. Num. 3, 47.

15. Vei ajunge de ocară* şi de ruşine, vei fi o pildă şi o groază pentru neamurile cari te înconjoară, când voi aduce la îndeplinire judecăţile Mele împotriva ta, cu minie, cu urgie, şi cu** pedepse aspre. — Eu, Domnul, o spun, — când voi arunca† împotriva lor săgeţile nimicitoare ale foamei, cari dau moarte, şi pe cari le voi trimite să vă nimicească. *Deut. 28, 37. † Reg. 3, 7. Ps. 78, 4. Jer. 24, 9. Pitt. 2, 25. **Cap. 25, 17. † Deut. 32, 24.

16. Căci la nenorocirile voastre voi mai adăuga şi foamea, şi vă voi sfărâma toiagul* pîinii. *Lev. 26, 20. Cap. 4, 13; 14, 13.

17. Voi trimite împotriva voastră nu numai foamea, ci şi fiarele* sălbătice, cari vă vor lăsa fără copii. Ciurma** şi vărsarea de sînge vor trece prin mijlocul tău: voi aduce peste tine şi sabie, Eu, Domnul, vorbesc. *Lev. 26, 22. Deut. 28, 24. Cap. 14, 21; 20, 27; 34, 28. **Cap. 22, 22.

6 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului*, întoarce-ţi faţa spre munţi** lui Israel, prooroceste împotriva lor, *Cap. 20, 45; 21, 3; 25, 1. **Cap. 26, 1.

3. şi zi: „Munţi ai lui Israel, ascultaţi cuvîntul Domnului, Dumnezeu! Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu către munţi şi dealuri, către văgăuni şi văi: „Iată, voi aduce sabie împotriva voastră, şi vă voi nimici† înălţimile. *Lev. 26, 30.

4. Altarele voastre vor fi pustii, stîlpii voştri închinaţi soarelui vor fi sfărîmaţi, şi voi face* ca morţii voştri să cadă înaintea idoliilor voştri. *Lev. 26, 30.

5. Voi pune trupurile moarte ale copilor lui Israel înaintea idoliilor lor, şi vă voi risipi oasele în jurul altarelor voastre.

6. Pretutindeni pe unde locuiţi, cetăţile vă vor fi nimicite, şi înălţimile pustii; altarele voastre vor fi surpate şi părăsite, idoliul voştri vor fi sfărîmaţi şi vor pieri, stîlpii voştri închinaţi soarelui vor fi tăiaţi, şi lucrările voastre nimicite.

7. Morţii vor cădea în mijlocul vostru, şi veţi şti* că Eu sînt Domnul. *Ysa. 18, Cap. 7, 4, 9; 11, 10; 12; 13, 15.

8. Dar* voi lăsa cîteva rămăşiţe dintre voi, cari vor scăpa de sabie printre neamuri, când veţi fi risipiţi în felurile ţării. *Jer. 44, 28. Cap. 1, 2, 12; 12, 13; 14, 22.

9. Şi cei ce vor scăpa din voi îşi vor aduce aminte de Mine printre neamurile unde vor fi robi, pentrucă le voi zdrobi* inima preacurvară şi necredincioasă, şi ochii** cari au curvit după idoliul lor. Atunci le va fi scîrbă† de ei înşişi, din pricina mîşelilor pe cari le-au făcut, din pricina tuturor uriciunilor lor. *Ps. 78, 40. Isa. 7, 12; 48, 34; 49, 26. **Num. 15, 22. Cap. 20, 7, 24. † Lev. 26, 28. Jer. 47, 5. Cap. 20, 42; 35, 31.

10. Şi vor şti că Eu sînt Domnul, şi că nu degeaba i-am ameninţat că le voi trimite toate aceste rele.

11. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Bate din mini*, dă din picioare, şi zi: „Vai!“ pentru toate uriciunile cele rele ale casei lui Israel, care va** cădea lovită de sabie, de foamea şi de ciumă. *Cap. 21, 14. **Cap. 3, 12.

12. Cine va fi departe va muri de ciumă, şi cine va fi aproape va cădea ucis de sabie; iar cine va rămîne şi va fi impresurat, va pieri de foame. Aşa* îmi voi potoli urgia asupra lor. *Cap. 5, 12.

13. Şi veţi şti* că Eu sînt Domnul, cînd morţii lor vor fi în mijlocul idoliilor lor, împrejurul altarelor lor, pe orice deal înalt**, pe toate virturile† munţilor, supt†† orice copac verde, supt orice stejar stufos, acolo unde aduceau tămîie cu miros plăcut tuturor idoliilor lor.

*Ysa. 7. **Jer. 2, 20. † Osea 2, 12. †† Isa. 37, 4.

14. Îmi voi întinde* mina împotriva lor, şi voi face ţara departi şi pustie, dela pustie pînă la Dibra, pretutindeni unde locuiesc. Şi vor şti că Eu sînt Domnul. *Isa. 2, 20. **Num. 32, 42. Jer. 48, 22.

7 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Şi tu, fiul omului, ascultă: aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu, despre ţara lui Israel: „Vine sfîrşitul*, vine sfîrşitul peste cele patru margini ale ţării! *Ysa. 3, 3. Amos 8, 2. Mat. 24, 4, 12, 14.

3. Acum vine sfîrşitul peste tine; îmi voi trimite minia împotriva ta, te voi judeca* după faptele tale. Şi te voi pedepsi pentru toate uriciunile tale. *Ysa. 3, 3.

4. Ochiul Meu va fi fără milă* pentru tine, şi nu Mă voi îndura, ci te voi

pedepsi după faptele tale, cu toate că uriciunile tale vor fi în mijlocul tău și ar trebui să te ajute. Și veți ști** că Eu sînt Domnul.” * Vers. 9, Cap. 6, 11; 8, 12; 9, 10. ** Vers. 27, Cap. 6, 7; 12, 20.

5. Apa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, vine o nenorocire, o nenorocire nemaiapomenită!

6. Vine sfîrșitul, vine sfîrșitul; se trezește împotriva ta! Iată că a și venit!

7. Îți vine rîndul*, locuitor al țării! Vine vremea**, se apropie ziua de ne-
caz, și nu de bucurie pe munți!

* Vers. 10. ** Vers. 12, 17; 1, 24, 26.

8. Acum îmi voi vărsa în curînd urgia* peste tine, îmi voi potoli mînia peste tine; te voi judeca** după faptele tale, și te voi pedepsi pentru toate minciunile tale. * Cap. 20, 8, 23. ** Vers. 2.

9. Ochiul Meu* va fi fără milă, și nu Mă voi îndura; te voi pedepsi după faptele tale, mîcar că uriciunile tale vor fi în mijlocul tău, și ar trebui să te ajute. Și veți ști** că Eu sînt Domnul, cel ce lovește! * Vers. 4. ** Vers. 4.

10. Iată ziua! Iată-o că vine! Îți vine* rîndul! Înflăcărește toiagul, odrăselește mindria! * Vers. 7.

11. Silnicia* s'a înălțat, ca să slujească de toag răutății; nu mai rămîne nimic din ea, nici din gloata lor gălăgioasă, nici din bogăția lor! Și nimeni** nu-i bocește!

* 1er. 4, 7. ** 1er. 16, 6, 8. Cap. 24, 18, 20.

12. Vine vremea*, se apropie ziua! Să nu se bucure cumpărătorul, să nu se mîhnească vînzătorul! Căci izbucnește mînia împotriva întregii lor mulțimi. * Vers. 7.

13. Nu, vînzătorul nu va mai căpăta înapoi ce a vîndut, chiar dacă ar mai fi printre cei vii; căci proorocia împotriva întregii lor mulțimi nu va fi schimbată, și din pricina nelegiuirii lui niciunul nu-și va păstra viața.

14. Sună trîmbița, totul este gata, dar nimeni nu merge la luptă; căci urgia Mea izbucnește împotriva întregii lor mulțimi.”

15. Afară* bîntuie sabia, în casă ciurma și foamea! Cine este la cîmp va muri de sabie, iar cine este în cetate va fi mîncat de foamea și ciurma.

* Deut. 20, 20. Ps. 1, 20. Cap. 6, 13.

16. Fugarii* lor, cînd scapă, stau pe munți, ca niște porumbei ai văilor, vîntîndu-se toți, fiecare de nelegiuirea lui.

* Cap. 6, 8.

17. Mîinile* tuturor au slăbit, și ghemurile tuturor se topeșe ca apa.

* Isa. 34, 7. 1er. 4, 24. Cap. 20, 7.

18. Se încing* cu saci, și-i apucă** groaza. Toate fețele sînt acoperite de rușine, și toate capetele sînt rase.

* Isa. 3, 24; 33, 2, 3. 1er. 48, 27. Amos 6, 30. ** 1er. 32, 2.

19. Îți vor arunca argintul pe ulițe, și aurul lor le va fi o scribă. Argintul* sau aurul lor nu poate să-i scape, în ziua urgiei Domnului; nu poate nici să le sature sufletul, nici să le umple măruntaiele! Căci el i-a aruncat** în nelegiuirea lor.

* Prov. 22, 4. 1er. 1, 26. ** Cap. 14, 3, 4; 44, 12.

20. Se făleau cu podoaba lor mărcată, și cu ea au făcut* icoanele uriciunilor lor, ale idolilor lor. De aceea le-o voi prefăce în scribă pentru ei.

* 1er. 7, 20.

21. O voi da de jaf în mîinile strănilor, și ca pradă nelegiuitorilor pămîntului ca s'o plîngărească.

22. Îmi voi întoarce fața dela ei, și Mize va pingări Locașul Meu cel sfînt; da, prădătorii vor pătrunde în el, și-i vor pingări.

23. Pregătiți lanțurile! Căci țara* este plină de omoruri, și cetatea este plină de silnicie.

* 2 Reg. 20, 16. Cap. 9, 8; 11, 4.

24. Voi aduce popoarele cele mai rele, ca să pună mîna pe casele lor; voi pune capăt mindriei celor puternici, și sfînteile lor locașuri vor fi pingărite.

25. Vine prăpădul! — Ei caută scăpare, dar scăpare nu-i!

26. Vine nenorocire peste* nenorocire, zvon după zvon. El cer** vedenii proorocilor; dar preoții nu mai cunosc Legea, și bătrîni nu mai pot da sfaturi.

* Deut. 32, 22. 1er. 4, 20. ** Ps. 74, 8. Ps. 74, 8. Cap. 20, 1, 2.

27. Împăratul jălește, voivodul se înspăimîntă, și mîinile poporului țării tremură. Le voi face după umbletele lor, li voi judeca după cuvîntă, și vor ști* că Eu sînt Domnul.” * Vers. 4.

8 1. În al șaselea an, în ziua a cincea a lunii a șasea, pe cînd ședeam în casă, și bătrîni* lui Iuda ședeau înaintea mea, mîna** Domnului Dumnezeu a căzut peste mine.

* Cap. 14, 3; 20, 3; 33, 31. ** Cap. 1, 3; 33, 20.

2. M'am uitat*, și iată că era un chip care avea o înfățișare de om; dela coapse în jos, era foc, și dela coapse în sus era ceva strălucitor, ca niște aramă** lustruită. * Cap. 1, 26, 27. ** Cap. 1, 4.

3. El a întins * ceva ca o mînă, și m'a apucat de zuluful capului. Duhul m'a răpit" între pămînt și cer, și m'a dus, în vedenii dumnezeiești, la Ierusalim, la ușa porții dela curtea din lăuntru, care caută spre miezînoapte, unde era locul ȚȚ idolului geloziei, care stîrnea ȚȚ gelozia Domnului.

* Dan. 5, 5. ** Cap. 3, 15. + Cap. 11, 1, 24; 40, 2. ȚȚ Ier. 2, 26; 31, 31. Cap. 8, 11. ** Deut. 32, 16, 31.

4. Și iată că slava Dumnezeului lui Israel era acolo, așa cum o văzusem * în vale.

* Cap. 1, 26; 3, 25, 26.

5. El mi-a zis: „Fiul omului, la ridică ochii spre miezînoapte!" Am ridicat ochii spre miezînoapte; iată că idolul acesta al geloziei era la miezînoapte de poarta altarului, la intrare.

6. Și El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac ei? Vezi tu marile uriciuni, pe cari le săvîrșesc aici casa lui Israel, ca să Mă depărteze de sfîntul Meu locaș? Dar vei mai vedea și alte uriciuni și mai mari!"

7. Atunci m'a dus la poarta curții. M'am uitat, și iată că era o gaură în pîrete!

8. Și mi-a zis: „Fiul omului, la sapă în pîrete!" Am săpat în zid, și iată că era o ușă.

9. Și mi-a zis: „Intră, și vezi uriciunile cele rele, pe cari le săvîrșesc ei aici!"

10. Am intrat și m'am uitat; și iată că erau tot felul de chipuri de tîrtoare și de dobitoace uricioase, și toți idolii casei lui Israel, zugrăviți pe pereți de jur împrejur.

11. Înaintea acestor idoli stăteau șaptezeci de oameni din bătrînii casei lui Israel, în mijlocul cărora era Iazania, fiul lui Șafan; fiecare din ei avea o cădelniță în mînă și se înălța un nor gros de tămîie.

12. Și El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac în întunerec bătrînii casei lui Israel, fiecare în odaia lui plină de chipuri? Căci ei zic: „Nu ne vede" Domnul; a părăsit Domnul țara aceasta!"

* Cap. 9, 9.

13. Și mi-a zis: „Vei mai vedea și alte uriciuni mari, pe cari le săvîrșesc ei!"

14. Și m'a dus la intrarea porții Casei Domnului din spre miezînoapte. Și iată că acolo stăteau niste femei, cari plîngeau pe Tamuz.

15. Și El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Vei mai vedea și alte uriciuni mai mari decît acestea!"

16. Și m'a dus în curtea dinlăuntru a Casei Domnului. Și iată că la ușa Templului Domnului, între pridvor * și altar, erau aproape douăzeci și cinci ** de oameni, cu dosul ȚȚ întors spre Templul Domnului și cu fața spre răsărit; și se închinau înaintea soarelui ȚȚ spre răsărit.

* Ier. 2, 17. ** Cap. 11, 2. + Ier. 2, 27; 32, 26. ȚȚ Deut. 4, 16. ȚȚ Reg. 21, 5, 11. Ier. 31, 26. Ier. 41, 17.

17. Și El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Este prea puțin oare pentru casa lui Iuda că săvîrșesc ei uriciunile pe cari le săvîrșesc aici? Trebuia să mai umple și țara cu sîlnicie * și să nu înceteze să Mă minie? Iată că ei își apropie ramura de nas!"

* Cap. 9, 9.

18. De aceea * și Eu, voi lucra cu urgie; ochiul Meu ** va fi fără milă, și nu Mă voi îndura; chiar dacă vor striga în gura mare la urechile Mele, tot nu-i voi asculta."

* Cap. 9, 25; 18, 42; 24, 22.

** Cap. 9, 11; 1, 4; 9, 8, 10. + Ier. 1, 26. Ier. 1, 26. Ier. 11, 11; 14, 12. Mic. 3, 4. Zach. 7, 12.

91. Apoi a strigat cu glas tare la urechile mele: „Apropiăți-vă voi cari trebuie să pedepsiți cetatea, fiecare cu unealta lui de nimicare în mînă!"

2. Și iată că au venit șase oameni de pe drumul porții de sus dinspre miezînoapte, fiecare cu unealta lui de nimicare în mînă. În mijlocul lor era un * om îmbrăcat într-o haină de în, și cu o călimară la brîu. Au venit și s'au așezat lîngă altarul de aramă.

* Ier. 16, 4. Cap. 10, 2, 8, 7. Apoc. 18, 8.

3. Slava * Dumnezeului lui Israel s'a ridicat de pe heruvimul pe care era, și s'a îndreptat spre pragul casei; și el a chemat pe omul acela care era îmbrăcat cu haina de în și care avea călimara la brîu.

* Cap. 9, 26; 9, 4; 10, 4, 10; 11, 22, 23.

4. Domnul i-a zis: „Treci prin mijlocul cetății, prin mijlocul Ierusalimului, și fă un * semn pe fruntea oamenilor, cari suspină ** și gem din pricina tuturor uriciunilor, cari se săvîrșesc acolo."

* Exod. 12, 7. Apoc. 7, 8; 9, 4; 13, 24, 17; 20, 4. ** Ps. 118, 25, 126. Ier. 10, 17. ȚȚ Ier. 22, 22. ȚȚ Ps. 7, 8.

5. Iar celorlalți le-a zis, în auzul meu: „Treceți după el în cetate, și loviți; ochiul vostru * să fie fără milă, și să nu vă îndurați!"

* Ier. 22, Cap. 9, 11.

6. Ucideți *, și nimiciți pe bătrîni, pe tineri, pe fecioare, pe copii și pe fe-

mei; dar să nu vă atingeți¹ de nici unul din cece au semnul pe frunte! Incepeti² însă cu Locașul Meu cel sfânt!³ Ei⁴ au început cu bătrînii, cari erau înaintea Templului.

¹ + 2 Cron. 36, 12.

² Apoc. 8, 4. † Is. 38, 28. † Ps. 4, 17. † Cap. 9, 11, 12, 19.

7. Și Ei le-a zis: „Spurcați casa, și umpleți curțile cu morți!... Ieșiți...” Ei au ieșit, și au început să ucidă în cetate.

8. Pe cînd ucideau ei astfel, și eu stam încă singur acolo, am⁵ căzut cu fața la pămînt, și am strigat: „Ah!” Doamne Dumnezeule, vrei să nimicești care tot ce a mai rămas din Israel, vîrîindu-Ți urgia asupra Ierusalimului?”

⁵ Ysa. 38, 4; 10, 4; 20, 45. Is. 7, 5. † Cap. 11, 12.

9. El mi-a răspuns: „Nelegiuirea casei lui Israel și Iuda este mare, peste măsură de mare! Țara este plină⁶ de omoruri, și cetatea este plină de ne dreptate; căci ei zic: „Domnul” a părăsit țara și Domnul⁷ nu vede nimic!”

⁶ Reg. 18, 16. Cap. 4, 12. † Cap. 9, 12. † Ps. 18, 11. Is. 39, 22.

10. De aceea și Eu⁸ voi fi fără milă, și nu Mă voi îndura, ei voi face⁹ să cadă asupra capului lor faptele lor.”

⁸ Cap. 9, 11; 7, 4; 8, 18. † Cap. 11, 21.

11. Și iată că omul cel îmbrăcat în haina de în, și care avea călimara la brîu, a adus următorul răspuns: „Am făcut ce mi-ai poruncit!”

10 1. M'am uitat, și iată că pe cerul¹ care era deasupra capului heruvimilor era ceva ca o piatră de safir; deasupra lor se vedea ceva asemănător cu un chip de scaun de domnie.

¹ Cap. 1, 22, 26.

2. Și Domnul a zis² omului acelaia îmbrăcat în haine de în: „Vîrî-te între roatele de supt heruvimi, umple-ți minile cu³ cărbunii aprinși cari sînt între heruvimi, și îmbrășie-ți⁴ peste cetate!” Și el s'a vîrît între roate supt ochii mei.

² Cap. 9, 2, 3. † Cap. 1, 12. † Apoc. 8, 5.

3. Heruvimii stăteau în partea dreaptă a casei, cînd s'a vîrît omul acela între roate, iar norul a umplut curtea din lîntreu.

4. Atunci slava⁵ Domnului s'a ridicat de pe heruvimi, și s'a îndreptat spre pragul casei, așa în cît Templul s'a umplut⁶ de nor, și curtea s'a umplut de strălucirea slavei Domnului.

⁵ Ysa. 18, Cap. 1, 26; 9, 3. † Reg. 9, 10, 11. Cap. 40, 5.

5. Vîjiitul⁷ aripilor heruvimilor s'a auzit pînă la curtea de afară, ca gla-

sul⁸ Dumnezeului Celui Atotputernic, cînd vorbește.

⁸ Cap. 1, 24. † Ps. 20, 3, etc.

6. Cînd a poruncit deci omului acelaia îmbrăcat în haina de în să ia foc dintre roate, dintre heruvimi, omul acesta s'a dus și s'a așezat lîngă roate.

7. Atunci un heruvim a întins mina între heruvimi spre focul care era între heruvimi; a luat foc, și l-a pus în minile omului acelaia îmbrăcat cu haina de în. Și omul acesta l-a luat, și a ieșit afară.

8. La heruvimi se vedea ceva⁹ ca o mină de om supt aripile lor.

⁹ Cap. 1, 8. Ysa. 31.

9. M'am uitat, și iată¹⁰ că lîngă heruvimi erau patru roți; o roată lîngă un heruvim și o roată lîngă celalt heruvim; dar roatele acestora străluceau ca o piatră de¹¹ hrisolit.

¹⁰ Cap. 1, 18. † Cap. 1, 16.

10. După înfățișare, toate cele patru roți aveau același chip; fiecare roată părea că este în mijlocul altei roți.

11. Cînd¹² mergeau, mergeau de cele patru laturi ale lor, și nu se învîrteau în mers, ei mergeau încotro mergea capul, fără să se învîrtească în mersul lor.

¹² Cap. 1, 17.

12. Tot trupul heruvimilor, spatele lor, minile lor și aripile lor, erau pline de ochi, ca și cele patru roți dimprejur.

13. Am auzit cu urechile mele că roatele¹³ erau chemate: „Roate învîrtitoare.”

¹³ Cap. 1, 18.

14. Fiecare¹⁴ avea patru fețe; fața celui dinții era o față de heruvim, fața celui de al doilea o față de om, a celui de al treilea o față de leu, și a celui de al patrulea o față de vultur.

¹⁴ Cap. 1, 4, 10.

15. Și heruvimii s'au ridicat. Erau făpturile¹⁵ vii¹⁶ pe cari le văzusem lîngă rîul Chebar.

¹⁵ Cap. 1, 4.

16. Cînd¹⁷ mergeau heruvimii, mergeau și roatele cu ei, și cînd își întindeau heruvimii aripile ca să se înalțe dela pămînt, nici roatele nu se depărtau de ei.

¹⁷ Cap. 1, 18.

17. Cînd¹⁸ se opreau ei, se opreau și ele, și cînd se înălțau ei, se înălțau și ele cu ei, căci duhul făpturilor¹⁹ vii era în ele.

¹⁹ Cap. 1, 18, 20, 31.

18. Slava²⁰ Domnului a plecat²¹ din pragul Templului, și s'a așezat pe heruvimi.

²⁰ Ysa. 4. † Ysa. 6, 12.

19. Heruvimii²² și-au întins aripile, și s'au înălțat de pe pămînt supt ochii

mei; cînd au plecat ei, au plecat și roțile cu ei. S'au oprit la intrarea porții Casei Domnului spre răsărit; și slava Dumnezeului lui Israel era sus deasupra lor. [†]Cap. 11, 22.

20. Erau făpturile vii*, pe cari le văzusem supt Dumnezeul lui Israel îngă** riul Chebar, și am băgat de seamă că erau heruvimi. [†]Cap. 1, 22. Vers. 18. ** Cap. 1, 1.

21. Fiecare* avea patru fețe, fiecare avea patru aripi, și supt aripile lor era ceva** ca o mină de om. [†]Cap. 1, 6. Vers. 14. ** Cap. 1, 8. Vers. 8.

22. Dar fețele lor erau ca* cele pe cari le văzusem la riul Chebar, cu aceeași înfățișare: erau tot ei. Fiecare** mergea drept înainte. [†]Cap. 1, 10. ** Cap. 1, 12.

11 1. Duhul* m'a răpit, și m'a dus la poarta de răsărit** a Casei Domnului, care caută spre răsărit. Și iată că la intrarea porții†, erau douăzeci și cinci de oameni; și în mijlocul lor am văzut pe Iazania, fiul lui Azur, și pe Pelatia, fiul lui Benaia, căpeteniile poporului. [†]Cap. 1, 12, 14; 8, 3. Vers. 24. ** Cap. 10, 19. † Cap. 8, 28.

2. Și Domnul mi-a zis: „Fiul omului, aceștia sînt oamenii cari fac planuri nelegiuite, și dau sfaturi rele în cetatea aceasta!”

3. Ei zic: „Nu este încă vremea* potrivită ca să zidim case! Cetatea** este cazanul, și noi sîntem carnea.” [†]Cap. 12, 22, 27. † Ps. 3, 4. ** Ier. 1, 13. Cap. 24, 3, etc.

4. De aceea proorocește împotriva lor, proorocește, fiul omului!”

5. Atunci Duhul Domnului* a căzut peste mine, și mi-a zis: „Spune: „Așa vorbește Domnul: „Astfel vorbiți voi, casa lui Israel! Și ce vă vine în gînd, știu foarte bine!” [†]Cap. 2, 2; 3, 24.

6. Ați făcut o mulțime* de omoruri în cetatea aceasta, și ați umplut ulițele cu cei uciși. [†]Cap. 7, 25; 22, 3, 4.

7. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Morții voștri* pe cari i-ați întins în mijlocul cetății acesteia, sînt carnea, și ea este cazanul; dar voi** veți fi scoși afară din ea. [†]Cap. 24, 3, 4, 10, 12. Mic. 3, 3. ** Vers. 9.

8. Vă temeți de sabie, dar Eu voi aduce sabie peste voi, zice Domnul, Dumnezeu.”

9. „Vă voi scoate din cetatea aceasta, vă voi da în minile străinilor, și voi împlini* judecățile Mele împotriva voastră!” [†]Cap. 8, 8.

10. Veți cădea* loviți de sabie, vă

voi judeca** la hotarul lui Israel, și veți ști† că Eu sînt Domnul.

† 2 Reg. 20, 19, 20, 21. Ier. 30, 4; 32, 18. ** 1 Reg. 3, 25. † 2 Reg. 14, 28. † Ps. 3, 25. Cap. 8, 7; 13, 8, 14, 21, 22.

11. Cetatea aceasta* nu va fi cazanul vostru, și voi nu veți fi carnea din ei: ci la hotarul lui Israel vă voi judeca! [†]Vers. 8.

12. Și veți ști* că Eu sînt Domnul, ale cărui porunci nu le-ați urmat, și ale cărui legi nu le-ați împlinit, ci ați** lucrat după obiceiurile neamurilor cari vă înconjoară.” [†]Vers. 20. ** Lev. 18, 3, 24, etc. Deut. 12, 30, 31. Cap. 9, 10; 14, 10.

13. Pe cînd prooroceam eu, a murit Pelatia*, fiul lui Benaia. Eu am** căzut cu fața la pămînt, și am strigat cu glas tare: „Ah! Doamne Dumnezeule, vrei să nimicești Tu și ce a mai rămas din Israel?” [†]Vers. 1. Ps. 1, 3. ** Cap. 9, 8.

14. Și Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

15. „Fiul omului, frații tăi, da, frații tăi, cei din robie, și toată casa lui Israel, sînt acia despre cari zic locuitorii Ierusalimului: „Ei sînt departe de Domnul, țara ne-a fost dată nouă în stăpînire!...”

16. De aceea spune despre ei: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Dacă-i țin depărtați printre neamuri, dacă i-am risipit în felurite țări, totuși le-am fost* un Templu pentru cîtva vreme, în țara în care au venit. [†]Ps. 100, 5; 119, 3. Ier. 1, 14.

17. De aceea să le spui: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Vă voi strînge* din mijlocul popoarelor, vă voi aduna iarăși din țările în cari sta-teți risipiți, și vă voi da țara lui Israel. [†]Ier. 24, 5. Cap. 29, 27; 34, 13; 36, 24.

18. Și cînd vor veni în ea, vor scoate* de acolo toți idoli și toate uriciunile. [†]Cap. 17, 23.

19. Le voi* da o altă inimă, și voi pune un duh nou** în voi. Voi lua din trupul lor inima† de piatră, și le voi da o inimă de carne, [†]Ier. 32, 39. Cap. 36, 26, 27. † Ier. 3, 3. ** Ps. 51, 12. Ier. 31, 33; 32, 39. Cap. 13, 31. † 2 Pet. 7, 12.

20. Ca să urmeze* poruncile Mele, să părăsască și să împlinească legile Mele; și ei vor fi poporul* Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor. [†]Ps. 136, 45. ** Ier. 24, 7. Cap. 14, 11; 36, 26; 37, 27.

21. Dar aceloră a căror inimă simte plăcere față de idoli și uriciunile lor, le voi* întoarce faptele asupra capului lor, zice Domnul Dumnezeu.” [†]Cap. 9, 10; 22, 32.

22. După aceea, heruvimii și-au întins* aripile, însoțiți de roți, și slava Dumnezeului lui Israel era sub deasupra lor. *Cap. 1. 10; 10. 10.

23. Slava* Domnului s'a înălțat din mijlocul cetății, și s'a așezat pe muntele* de la răsritul ț. cetății. *Cap. 8. 4; 9. 3; 10. 4, 10; 43. 4. **Zach. 14. 4. †Cap. 40. 2.

24. Pe mine însă m'a răpit* Duhul și m'a dus iară, în vedenie, prin Duhul lui Dumnezeu, în Haldea, la prînsii de război. Și astfel vedenia, pe care o avusesem, a pierit de la mine. *Cap. 8. 3.

25. Apoi am spus prînșilor de război toate lucrurile, pe cari mi le descoperise Domnul.

Robia lui Zedachia și risipirea poporului.

12 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, tu locuiești în mijlocul unei case de îndărătnici, cari au ochi* să vadă și nu văd, urechi de auzit și n'auz; căci ț. sînt o casă de răzvrătîți. *Cap. 2. 5, 6, 7, 8; 3. 26, 27. **Isa. 6. 9; 42. 20. †Is. 6. 21. ‡Mal. 2. 15, 16. †Cap. 8. 6.

3. De aceea, fiul omului, pregătește-ți lucrurile de călătorie, și pleacă ziua, supt ochii lor! Pleacă, în fața lor, din locul unde ești și du-te în alt loc: poate că vor vedea că sînt o casă de îndărătnici.

4. Scoate-ți lucrurile ca niște lucruri de călătorie, ziua, supt ochii lor; dar pleacă seara, în fața lor, cum pleacă cei ce se duc în robie.

5. Să spargi zidul supt ochii lor, și să-ți scoți lucrurile pe acolo.

6. Să le pui pe umăr supt ochii lor, să le scoți afară pe negură, să-ți acoperi fața și să nu te uiți la pămînt; căci vreau să fiu un semn* pentru casa lui Israel. *Isa. 5. 18. Cap. 4. 9; 24. 26. Vers. 11.

7. Am făcut cu mi se poruncise: mi-am scos lucrurile ziua ca pentru călătorie, seara am spart zidul cu mina, și le-am scos pe negură și le-am pus pe umăr, în fața lor.

8. Dimineața însă, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Fiul omului, nu ți-a zis casa lui Israel, această casă* de îndărătnici: „Ce* faci?” *Cap. 2. 5. **Cap. 17. 10; 24. 16.

10. Spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Proorocia* aceasta privește pe domnul care este la Ierusalim, și pe toată casa lui Israel, care se află acolo. *Mal. 1. 1.

11. Spune: „Eu sînt un semn* pentru voi! Cum am făcut eu, așa li se va face și lor: se vor duce* într'o țară străină în robie. *Vers. 8. **2 Reg. 20. 4, 5, 7.

12. Domnitorul* care este în mijlocul lor își va pune lucrurile pe umăr și va pleca pe negură; vor sparge zidul ca să-l scoată afară; își va acoperi fața, ca să nu vadă pămîntul cu ochii. *Isa. 20. 4.

13. Imi voi întinde mreaja* peste ei, și va fi prins în lațul Meu; îl voi duce* la Babilon, în țara Haldeilor; dar nu-i va vedea, și va muri acolo. *1er. 19. 8. †Is. 32. 8. ‡Ps. 118. 1, 13. Cap. 17. 20. **2 Reg. 20. 7. †Is. 32. 11. Cap. 17. 18.

14. Pe toți cei ce stau în jurul lui și îi sînt de ajutor, și pe toate oștile lui, îi voi risipi* în toate vînturile, și voi scoate* sabia după ei. *2 Reg. 20. 4, 5. Cap. 8. 10. **Cap. 8. 2, 10.

15. Atunci vor ști* că Eu sînt Domnul, cînd îi voi împrăția printre neamuri, și îi voi risipi în felurile țării. *Ps. 8. 26. Cap. 8. 7, 14; 11. 20. Vers. 10, 20.

16. Dar voi lăsa* din ei vreo cîțiva oameni cari vor scăpa de sabie, de foamete și de ciumă, ca să istorisească toate uriciunile lor printre neamurile la cari vor merge, și să știe că Eu sînt Domnul. *Cap. 4. 9, 10.

17. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, îți vei minca* pînea tremurînd, și îți vei bea apa cu neliniște și groază. *Cap. 4. 18.

19. Spune poporului din țară: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu, despre locuitorii Ierusalimului din țara lui Israel: „Ei își vor minca pînea cu neliniște, și își vor bea apa cu groază; căci țara le va fi jăfuită* de tot ce are, din pricina silinicii* tuturor celor ce o locuiesc. *Zach. 1. 18. **Ps. 107. 34.

20. Cetățile pline cu popor vor fi nimicite, și țara va fi pustie, ca să știți că Eu sînt Domnul.†

21. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

22. „Fiul omului, ce înseamnă acest cuvînt de batjocură, pe care-l întrebuințați în țara lui Israel: „Zilele se* lungesc, și toate vedeniile rămin neîmplinite?” *Vers. 27. Cap. 11. 8. ‡Isa. 44. 7 †Ps. 8. 4.

23. De aceea spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Voi face să înceteze acest cuvînt de batjocură, și nu se va mai întrebuința în Israel. Dea-

ceea spune-le: „Se apropie” zilele, și toate vedeniile se vor împlini!”

* Isai. 2, 1. Tot. 1, 14.

24. Căci nu^{*} vor mai fi vedenii^{**} mincinoase, nici proorocii înșelătoare, în mijlocul casei lui Israel!

* Cap. 13, 25. ** Psal. 2, 14.

25. Căci Eu, Domnul, voi vorbi; ce voi spune^{*} se va împlini, și nu va mai fi amintat; da, în zilele voastre, casă de îndărătnicie, voi rosti un cuvânt și-l voi împlini, zice Domnul, Dumnezeu.”

* Isai. 25, 11. Ysa. 29. Dan. 9, 13. Luc. 11, 21.

26. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit apoi astfel:

27. „Fiul omului”, iată, casa lui Israel zice: „Vedeniile pe cari le are el nu sînt aproape să se împlinească, și proorocește pentru vremuri^{**} depărtate!”

* Ysa. 29. ** 2 Pet. 3, 4.

28. Deaceia^{*} spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Nu va mai fi zăbavă în împlinirea cuvintelor Mele; ci cuvîntul, pe care-l voi rosti, se va împlini, zice Domnul, Dumnezeu.”

* Ysa. 29, 25.

Impotriva proorocilor mincinoși.

13 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, proorocește împotriva proorocilor lui Israel, cari proorocesc, și spune celor ce^{*} proorocesc după gustul inimii^{**} lor: „Ascultați cuvîntul Domnului!”

* Ysa. 17. ** Jer. 14, 14; 23, 18, 20.

3. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vai de proorocii fără minte, cari umblă după duhul lor și nu văd nimic!

4. Proorocii tăi, Israele, sînt ca niște șacali^{*} în mijlocul dărîmăturilor!

* Cînt. 2, 15.

5. Voi nu^{*} v'ați suit înaintea spîrturilor, n'ați înconjurat cu un zid casa lui Israel, ca să rămineți tari în luptă, în ziua Domnului.”

* Ps. 108, 25, 26. Cap. 22, 30.

6. Vedeniile^{*} lor sînt înșelătoare, și proorociile lor mincinoase. Ei zic: „Așa vorbește Domnul!”^{**} măcar că Domnul nu i-a trimis; și fac pe oameni să tragă nădejde că se va împlini cuvîntul lor.

* Ysa. 29. Cap. 12, 21; 22, 26.

7. Nu sînt înșelătoare vedeniile, pe cari le aveți, și nu sînt mincinoase proorociile pe cari le roștiți? Voi ziceți: „Așa vorbește Domnul!”^{*} în timp ce Eu n'am vorbit.

8. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că spuneți lucruri

înșelătoare, și vedeniile voastre sînt minciuni, iată, am necaz pe voi, zice Domnul, Dumnezeu.”

9. „Mîna Mea va fi împotriva proorocilor, ale căror vedenii sînt înșelătoare și ale căror proorocii sînt mincinoase; ei nu vor rămîne în adunarea poporului Meu, nu vor fi scrîși în cartea^{*} casei lui Israel, nici nu vor^{**} intra în țara lui Israel. Și veți ști[†] că Eu sînt Domnul Dumnezeu.”

* Ezei. 2, 26, 27. Xerxi. 7, 3. Ps. 69, 28. ** Cap. 20, 28. † Cap. 11, 12.

10. Lucrurile acestea se vor întîmpla pentru că ei rătăcesc pe poporul Meu, zicînd: „Pace!”^{*} cînd nu este pace. Poporul Meu zidește un zid, și ei îl tencuiesc^{**} cu ipsos.

* Jer. 4, 14; 9, 11. ** Cap. 22, 28.

11. De aceea, spune celor ce-l acopăr cu ipsos că se va prăbuși, va veni o ploaie^{*} cu vîfor, pietrele de grindină vor cădea, și se va deslănțui furtuna.

* Cap. 26, 22.

12. Iată, vi se prăbușește zidul! Și atunci vi se va zice: „Unde este ipsosul cu care l-ați tencuit?”

13. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „In urgia Mea, voi porni furtuna; în mînia Mea, va veni o ploaie cu vîfor; și vor cădea pietre de grindină ca să nimicească.

14. Voi surpa zidul pe care l-ați tencuit cu ipsos, îl voi doborî la pămînt, și i se vor dragoli temeliele; se va prăbuși, și veți pieri în mijlocul dărîmăturilor lui. Și veți ști^{*} că Eu sînt Domnul.

* Ysa. 9, 21, 25. Cap. 14, 9.

15. Imi voi potoli astfel mînia împotriva zidului și împotriva celor ce l-au tencuit cu ipsos; și vă voi spune: „Nu mai este niciun zid! Și s'a isprăvit cu cei ce l-au tencuit cu ipsos!”

16. S'a isprăvit cu proorocii lui Israel, cari proorocesc asupra Ierusalimului, și au vedenii^{*} de pace asupra lui, cînd nu este pace, zice Domnul, Dumnezeu.”

* Jer. 14, 14; 29, 9.

17. Iar tu, fiul omului, întoarce-ți^{*} privirile împotriva fiicelor poporului tău, cari proorocesc^{**} după gustul inimii lor, și proorocește împotriva lor!

* Cap. 20, 42; 21, 2. ** Ysa. 2,

18. Spune: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vai de cele ce cos perinate pentru subsiori, și fac măhrame pentru capetele oamenilor de orice mărime, ca să prindă suflete! Socotiți că veți prinde sufletele^{*} poporu-

lui Meu, ca să vă păstrați cu viață sufletele voastre? * 2 Pet. 2, 14.

19. Voi Mă necinștiți înaintea poporului Meu, pentru clijva* pumni de orz și cîteva bucăți de pine, ucizînd niște suflete, cari n'ar trebui să moară, și făcînd să trăiască niște suflete cari n'ar trebui să trăiască, înșelînd astfel pe poporul Meu care ascultă minciunile voastre. * Prov. 20, 22. Mic. 2, 8.

20. De aceea așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe perimintele voastre prin cari prindeți sufletele ca păsările; deaceia vi le voi smulge de la brațe și voi da drumul sufletelor, și anume sufletelor pe cari le prindeți ca păsările!

21. Vă voi rupe măramele, și voi scoate pe poporul Meu din minile voastre, ca să nu mai cadă pradă în minile voastre; și veți ști* că Eu sînt Domnul. * Vers. 8.

22. Pentrucă întristați prin minciuni inima celui neprîhănit, cînd Eu însumi nu l-am întristat, și pentrucă întăriți* minile celui rău ca să-l împedeați să se lase de calea lui cea rea, făgăduindu-i viața, — * Ier. 20, 24.

23. De aceea nu veți* mai avea vedenii înșelătoare, și nu veți mai rosti proorocii. Voi scoate din minile voastre pe poporul meu, și veți ști* că Eu sînt Domnul.” * Vers. 8, etc. Cap. 12, 24. Mic. 2, 8. ** Vers. 9. Cap. 14, 9; 15, 7.

Impotriva celor ce se alipesc de idoli.

14 1. Clijva din bătrîniîi lui Israel au venit* la mine și au șezut înaintea mea. * Cap. 8, 1; 20, 1; 33, 21.

2. Și Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

3. „Fiul omului, oamenii aceștia își poartă idoli în inimă, și își pîronească privirile spre ceea ce l-a făcut să cadă în nelegiuire! Să Mă** las Eu să fiu întrebător de ei?

* Cap. 7, 19. Vers. 4, 7. ** 2 Reg. 3, 19.

4. De aceea vorbește-le, și spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Orice om din casa lui Israel, care își poartă idoli în inimă, și care își pîronește privirile spre ceea ce l-a făcut să cadă în nelegiuirea lui — dacă va veni să vorbească proorocului, — Eu, Domnul, îi voi răspunde, în ciuda mulțimei idoliilor lui,

5. ca să prind în chiar inima lor pe acela din casa lui Israel, cari s'au de-

părtat de Mine din pricina tuturor idoliilor.

6. De aceea, spune casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Întoarceți-vă, și abateți-vă de la idoli voștri, întoarceți-vă privirile dela toate uriciunile voastre!

7. Căci orice om din casa lui Israel, sau din străinii cari locuiesc pentru o vreme în Israel, care s'a depărtat de Mine, care își poartă idoli în inima lui, și nu-și ia privirile dela ceea ce l-a făcut să cadă în nelegiuirea lui, — dacă va veni să vorbească unui prooroc, ca să Mă întrebe prin el, — Eu, Domnul, prin Mine însumi îi voi răspunde.

8. Îmi voi întoarce* Fața împotriva omului acestuia, îi voi face un semn** și de pomină, și-l voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul poporului Meu. Și veți ști* că Eu sînt Domnul! * Lev. 17, 27² 20, 2, 4. Ier. 44, 12. Cap. 18, 7. ** Num. 26, 20. Deut. 28, 27. Cap. 5, 15. † Cap. 8, 7.

9. Dacă proorocul se va lisa amăgit* să rostască un cuvînt, Eu, Domnul, am amăgit pe proorocul acela; îmi voi întinde mina împotriva lui, și-l voi nimici din mijlocul poporului Meu Israel. * 2 Reg. 22, 25. Ier. 22, 26. Ier. 4, 16.

10. Își vor purta astfel păcatul lor, și pedeapsa proorocului va fi la fel cu pedeapsa celuiui întrebător,

11. ca să nu se mai răstăcească* dela Mine casa lui Israel, și să nu se mai spurce cu toate fărâdelegile ei. Atunci vor fi poporul** Meu, și Eu voi fi Dumnezeul lor, zice Domnul, Dumnezeu!” — * 2 Pet. 2, 15. ** Cap. 11, 20; 32, 27.

Dreptatea pedepșelor Domnului.

12. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

13. „Fiul omului, cînd va păcătuia o țară împotriva Mea, dîndu-se la fărâdelege, și îmi voi întinde mina împotriva ei, — dacă îi voi sfîrșina toaigul* pînii, dacă îi voi trimete foametea, dacă îi voi nimici cu desăvîrșire oamenii și vitele,

* Lev. 26, 26. Isa. 4, 1. Cap. 4, 16; 14, 26.

14. chiar de ar fi* în mijlocul ei acești trei oameni: Noe, Daniel și Iov, ei nu și-ar mîntui decît sufletul lor prin neprîhănirea** lor, zice Domnul, Dumnezeu.” * Ier. 18, 1. Vers. 23, 18, 20. Ier. 7, 19; 11, 14; 24, 18. ** Prov. 11, 6.

15. „Dacă așa lisa ca țara să fie culegerată de fiare sălbatice*, cari ar

lăsa-o fără popor, dacă ar ajunge un pustiu pe unde n'ar mai putea trece nimeni, din pricina acestor flare.

* Lev. 26, 32.

16. și ar fi în mijlocul ei acești* trei oameni, pe viața Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că n'ar scăpa nici fiul, nici fiice, ci numai ei ar scăpa, și țara ar ajunge un pustiu.

* Yer. 14, 18, 20.

17. Sau dacă aș* aduce sabie împotriva țării acestale, dacă aș zice să treacă sabia prin țară, dacă i-aș nimici** cu desăvîrșire oamenii și vitele,

* Lev. 26, 25. Cap. 6, 22, 23, 4, 6, 26-8, 28, 29.

** Cap. 26, 28. Tot. 1, 8.

18. și* ar fi în mijlocul ei acești trei oameni, pe viața Mea, — zice Domnul Dumnezeu, — că n'ar scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei singuri ar scăpa.

* Yer. 14.

19. Sau dacă aș trimete ciuma* în țara aceasta, dacă Mi-aș vîrșa** urgia împotriva ei prin molimă, ca să-i nimicesc cu desăvîrșire oamenii și vitele,

* Ezech. 34, 13. Cap. 20, 22. ** Cap. 7, 8.

20. și ar fi* în mijlocul ei Noe, Daniel și Iov, pe viața Mea — zice Domnul, Dumnezeu — că n'ar scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei și-ar mîntui sufletul prin neprihănirea lor.**

* Yer. 14.

21. Totuș, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Măcar că trimet* împotriva Ierusalimului cele patru pedepse grozave ale Mele: sabia, foametea, fiarele sălbatice și ciuma, ca să nimicesc cu desăvîrșire din el oamenii și vitele,

* Cap. 6, 17, 20, 27.

22. tot va fi o rămăgîtă* care va scăpa, care va ieși din el, și anume: fii și fiice. Iată, accepția vor veni la voi, le veți vedea purtarea** și faptele, și vă veți mîngia de nemorocirea pe care o aduc asupra Ierusalimului, de tot ce aduc asupra lui.

* Cap. 4, 8. ** Cap. 20, 48.

23. Ei vă vor mîngia, cînd le veți vedea purtarea și faptele, și veți cunoaște că nu fără* temei fac Eu tot ce fac împotriva Ierusalimului, zice Domnul, Dumnezeu.”

* Jer. 20, 8, 9.

Locuitorii Ierusalimului asemănați cu lemnul de viță.

15 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Fiul omului, ce are lemnul de viță mai mult decît orice alt lemn, vitele de vie mai mult decît cele ce sînt printre copacii din pădure?

3. Ia oare cineva din lemnul acesta,

ca să facă vreo lucrare? Face cineva din el vreun cîrlig de atîrnat ceva în el?

4. Iată că este pus pe foc* să ardă; dupăce li arde focul cele două capete și mijlocul, mai poate fi el bun de ceva?

* Iona 12, 8.

5. Iată, cînd era întreg, nu se putea face nimic din el; cu cit mai puțin acum, dupăce l-a mistuit și l-a ars focul, s'ar mai putea face vreo lucrare din el?

6. Deaceia așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Ca lemnul de viță dintre copacii din pădure, pe care-l pun pe foc să-l ard, așa voi da și pe locuitorii Ierusalimului.

7. Îmi voi întoarce Fața* împotriva lor; au ieșit** din foc, dar focul li va arde de tot. Și veți ști* că Eu sînt Domnul, cînd îmi voi întoarce Fața împotriva lor.

* Lev. 17, 20. Cap. 24, 8. ** Isa. 24, 24.

8. Voi preface țara într'un pustiu, pentrucă au fost necredincioși, zice Domnul Dumnezeu.”

Ierusalimal închipuit printr-o curvă.

16 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, arată* Ierusalimului uriciunile lui! * Cap. 20, 4, 22, 2; 26, 7, 8, 9.

3. Și spune-i: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu, către cetatea Ierusalimului: „Prin obîrșia și nașterea* ta ești din țara Cananiților; tatăl** tău era Amorit, și mama ta Hetită.

* Cap. 21, 20. ** Yer. 48.

4. La naștere, în ziua* cînd te-ai născut, buricul nu ți s'a tăiat, n'ai fost scăldată în apă, ca să fi curățită, nici n'ai fost frecată cu sare, și nici n'ai fost înfășată în scutece.

* Osea 2, 3.

5. Ochiul nimănuui nu s'a îndurat de tine, ca să-ți facă măcar unul din aceste lucruri, din milă pentru tine; ci ai fost aruncată pe cîmp, apă de scribă le era de tine, în ziua nașterii tale.

6. Atunci Eu am trecut pe lîngă tine, te-am văzut tăvălită în singele tău, și am zis: „Trăiește chiar și în singele tău!“ Da, și-am zis: „Trăiește chiar și în singele tău!“

7. Te-am înmulțit* cu zecile de mii, ca iarba de pe cîmp. Și ai crescut, te-ai făcut mare, ai ajuns de o frumusețe desăvîrșită; ți s'au rotunjit lîțele, ți-a crescut părul. Dar erai tot goală, goală de tot.

* Ezech. 1, 7.

8. Cînd am trecut Eu pe lângă tine, M'am uitat la tine, și iată că îți venise vremea, vremea dragostelor. Atunci am întins peste tine poala* hainei Mele, (ți-am acoperit goliciunea, ți-am jurat credință), am făcut legămint cu tine, zice Domnul Dumnezeu, și ai fost** a Mea! * Rut. 3, 9. ** Ezech. 16, 8. Ier. 2, 2.

9. Te-am scădat în apă, te-am spălat de singele de pe tine, și te-am uns cu untdelemn.

10. Ți-am dat haine cusute cu fir, și o încălțăminte de piele de vițel de mare, te-am încălșat cu în suptire, și te-am îmbrăcat în mătășă.

11. Te-am împodobit cu scule scumpe, ți-am pus brățări* la mîni, și o salbă** la gît; * Ps. 34, 32, 37. ** Prov. 1, 9.

12. Ți-am pus o verigă în nas, ceroci în urechi, și o cunună minunată pe cap.

13. Astfel, ai fost împodobită cu aur și cu argint, și ai fost îmbrăcată cu în suptire, cu mătășă și cusături cu fir. Ai mîncat* floarea făinei, miere de untdelemn. Erai de o frumuseță desăvîrșită**, ba ajunsesei chiar împărăteasă. * Deut. 32, 13, 14. ** Ps. 45, 2.

14. Ți s'a dus vestea* printre neamuri, pentru frumuseța ta; căci era desăvîrșită de tot, datorită strălucirii cu care te împodobisem, zice Domnul, Dumnezeu. * Psa. 2, 25.

15. „Dar te-ai încrezut* în frumuseța ta, și ai** curvit, la adăpostul numelui tău celui mare; ți-ai revîrșat curviile înaintea tuturor trecătorilor, și te-ai dat lor. * Deut. 32, 15. Ier. 2, 4. Mic. 2, 11. ** Isa. 1, 31, 37, 9. Ier. 2, 20; 3, 2, 4, 20. Cap. 16, 2, 4, 11, 12. Osea 2, 2.

16. Ai luat* și din hainele tale, ți-ai făcut înălțimi pe cari le-ai împodobit cu toate culorile, și ai curvit pe ele: așa cum nu s'a întîmplat și nici nu se va mai întîmpla vreodată. * 2 Reg. 23, 7. Cap. 1, 30. Osea 2, 8.

17. Ți-ai luat pînă și minunatele tale podoabe de aur și de argint, pe cari ți le dădusem, și ți-ai făcut niște chipuri de bărbați, cu cari ai curvit.

18. Ți-ai luat și hainele cusute la gherghef, le-ai îmbrăcat cu ele și ai adus acestor chipuri untdelemnul Meu și tîmbla Mea.

19. Pinea* pe care ți-o dădusem, floarea făinii, untdelemnul și miera, cu care te hrăneam, le-ai adus înaintea lor, ca niște tîmle cu un miros plăcut. Iată ce s'a întîmplat, zice Domnul Dumnezeu! * Osea 2, 8.

20. „Apoi ți-ai* luat fiii și fiecele, pe cari Mi-i născusei, și i-ai jertfit lor, ca să le slujească de mîncare. Nu erau oare de ajuns curviile tale, * 2 Reg. 16, 3. Ps. 106, 37, 38. Isa. 57, 5. Ier. 7, 31; 32, 35. Cap. 20, 26, 28, 37.

21. De Mi-ai mai junghiat fiii, și i-ai dat, trecîndu-i prin foc în cinstea lor?

22. Și în mijlocul tuturor uriciunilor și curviilor tale, nu ți-ai adus aminte de vremea tinereții* tale, cînd erai goală**, goală de tot, și te zbătesei în singele tău! * Ier. 2, 2. Vers. 40, 42. Osea 11, 1. ** Vers. 4, 8, 9.

23. După toate aceste răutăți ale tale, — (vai, vai de tine! zice Domnul Dumnezeu), —

24. ți-ai zidit* case de curvie, ți-ai făcut** înălțimi în toate pîcetele. * Vers. 21. ** Isa. 57, 5, 7. Ier. 2, 20; 3, 2.

25. La toate colțurile* ulițelor ți-ai făcut înălțimi, ți-ai necinstit frumusețea, ți-ai desfăcut picioarele înaintea tuturor trecătorilor, ai făcut tot mai multe curvii. * Prov. 9, 14.

26. Ai curvit cu Egiptenii*, vecinii tăi, cu trupul plin de vlagă, și ți-ai înmulțit curviile, ca să Mă minii. * Cap. 8, 10, 14; 20, 7, 8; 23, 19, 20, 21.

27. Dar iată că Mi-am întins mina împotriva ta, am micșorat partea de întreținere pe care ți-o rîndisem, te-am lăsat în voia vrăjmașilor tale, fiecele Filistenilor*, cari au roșit de purtarea ta nelegiuită. * 2 Osea 25, 15, 16. Vers. 27.

28. Apoi ai curvit* cu Asirienii, pentru că erai fără saț; ai curvit cu ei, și tot nu te-ai săturat. * 2 Reg. 18, 7, 10. 2 Osea 25, 16. Ier. 3, 24, 26. Cap. 23, 12, etc.

29. Ți-ai înmulțit curviile cu țara Canaanului și pînă în Haldea*, dar aici acolo nu te-ai săturat. * Cap. 23, 14, etc.

30. Ce slăbiciune de inimă ai avut, zice Domnul, Dumnezeu, de ai făcut toate aceste lucruri, cari sînt fapta unei ibovnice dedate la curvie,

31. zidindu-ți case de curvie* la toate colțurile ulițelor, și făcîndu-ți înălțimi în toate pîcetele; n'ai fost nici măcar ca o curvă care-și cere plata. * Vers. 24, 26.

32. Ai fost femeia prea curvă, care primește pe străini în locul bărbatului ei!

33. tuturor curvelor li se plătește o plată; dar* tu ai dat daruri tuturor ibovnicilor tăi, i-ai cîștigat prin daruri, ca să-i tragi la tine din toate părțile și să curvești cu ei. * Isa. 56, 4. Osea 2, 5.

34. Ai fost cu totul altfel decît cele-

vă veți întoarce iarăși la starea voastră de mai înainte.

56. Nu vorbeai deloc despre sora ta Sodoma, în vremea mândriei tale,

57. mai înainte de vădirea răutății tale, când ai primit batjocurile * fiicelor Siriei, ale tuturor vecinilor tăi, și ale fiicelor Filistenilor **, cari te disprețuiesc de jur împrejur!

* 2 Reg. 25, 5. 2 Cron. 35, 10. Isa. 1, 1; 34, 10. ** Vers. 27.

58. Trebuie să-ți porți *, în adevăr, nelegiuirile și urciunile, zice Domnul.

* Cap. 23, 48.

59. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Îți voi face întocmai cum ai făcut și tu, care ai nesocotit * jurământul **, rupând legământul!

* Cap. 17, 13, 15. ** Deut. 32, 13, 14.

60. Dar îmi vei aduce aminte * de legământul Meu făcut cu tine în vremea tinereții tale, și voi face cu tine un legământ ** vecinic.

* Ps. 119, 48. ** Jer. 32, 42, 43, 5.

61. Atunci îți vei aduce aminte * de purtarea ta, te vei rușina, când vei primi la tine pe surorile tale; mai mari și mai mici, pe cari ți le voi da ca fiice **, dar ți nu pe temelul legământului făcut cu tine.

* Cap. 20, 42, 43, 21. ** Isa. 54, 1; 66, 4. Gal. 4, 26, etc. 1 Ter. 21, 22, etc.

62. Voi face * legământul Meu cu tine, și vei ști că Eu sînt Domnul,

* Osea. 2, 19, 20.

63. ca să-ți aduci aminte * de trecut și să roșești, și să nu mai deschizi ** gura de rușine, când îți voi ierta tot ce ai făcut, zice Domnul Dumnezeu.

* Vers. 41. ** Rom. 2, 19.

Pedepsirea lui Zedechia.

17 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, spune o vorbă cu tîlc, spune o pildă casei lui Israel,

3. și zi: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Un * vultur mare, cu aripi lungi, cu aripile întinse, acoperit cu pene pestrice, a venit în Liban, și a luat ** virful unui cedru.

* Vers. 12, etc. ** 2 Reg. 24, 12.

4. A rupt ramura cea mai înaltă a lui, a dus-o într'o țară de negoț, și a pus-o într'o cetate de negustori;

5. a luat și din sămînța țării și a pus-o într'un pămînt roditor *; a pus-o lingă o apă mare, și a sădit-o ca pe ** o salcie.

* Deut. 8, 7, 8, 9. ** Isa. 41, 4.

6. Lăstarul acesta a crescut, și s'a fă-

cut un butuc de viță întins, dar nu prea * înalt; vîștele îi erau îndreptate spre vultur, și rădăcinile erau supt el. Astfel s'a făcut un butuc de viță, a dat lăstari, și a făcut mlădițe.

* Vers. 14.

7. Mai era însă un alt vultur, mare, cu aripi lungi și cu pene multe. Și iață că din pămîntul unde era sădită, vița * aceasta și-a întins rădăcinile cu lăcomie spre el, și și-a îndreptat ramurile spre el, ca s'o ude mai mult decît pe stratul în care era sădită.

* Vers. 14.

8. Vița era sădită într'un pămînt bun, lingă o apă mare, așa ca să facă mlădițe, să dea rod, și să se facă o viță minunată.

9. „Spune, zice Domnul, Dumnezeu, li va merge bine ei oare? Nu-i * va smulge vulturul dinți rădăcinile, și-i va tăia rodul, și i se vor usca toate frunzele odrăslite? Se va usca și nu va trebui niciun braț puternic, nici mulțime lume, ca s'o scoată din rădăcinile ei.

* 2 Reg. 25, 7.

10. Iață că este sădită: li va merge bine? Dacă o va atinge vîntul de răsărit, nu se va usca * ea oare? Da, se va usca în straturile unde a odrăslit.

* Cap. 17, 12. Osea. 12, 13.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

12. „Spune casei acesteia * răvrîțite: „Nu știți ce însemnă aceasta? * Și spune: „Iată, împăratul ** Babilonului a venit la Ierusalim, a luat pe împăratul și pe căpeteniile lui, și i-a dus cu el în Babilon.

* Cap. 2, 5; 12, 5. ** Vers. 5, 2 Reg. 24, 11—16.

13. A luat un * vîlstar de neam împărătesc, a făcut legămint cu el, și i-a pus ** să jure; dar pe mai mari țării i-a luat cu el,

* 2 Reg. 24, 17. ** 2 Cron. 36, 13.

14. ca împărăția să rămînă * smerită, să nu se mai poată ridica, ci împăratul să-și țină legămintul, rămîndu-i credincios.

* Vers. 5. Cap. 26, 14.

15. Dar el s'a răscolat * împotriva lui, și a trimis soli în Egipt, ca să-i dea ** cai și un mare număr de oameni. Celea a făcut asemenea lucruri va izbuti el oare, va scăpa ți el oare? Cum să mai scape dacă a rupt legămintul? *

* 2 Reg. 24, 20. 2 Cron. 36, 13. ** Deut. 17, 16. Isa. 37, 3, 8; 38, 8, 9. * Vers. 2.

16. „Pe viața Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că în țara * împăratului care i-a pus să domnească, față de care și-a călcat jurămintul și al cărui legă-

mint l-a rupt, lângă el, în mijlocul Babilonului va muri!

* Jer. 32, 3; 34, 3; 52, 11. Cap. 12, 18.

17. Așa că nici Faraon* nu va veni cu o oaste mare și popor mult să-l ajute în război, cînd se vor ridica întărituri** și se vor face șanturi pentru nimicirea multor suflete. * Lev. 27, 7. ** Jer. 33, 4. Cap. 4, 3.

18. El a nesocotit jurămintul, pînă într'atît, că a rupt legămintul, ba încă și-a dat mina*, și a făcut toate aceste lucruri; nu va scăpa! * 1 Croa. 20, 24. Psa. 5, 6.

19. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pe viața Mea că, întrucît a nesocotit jurămintul făcut în Numele Meu, și a rupt legămintul Meu, voi face să se întoarcă asupra capului lui lucrul acesta.

20. Îmi voi* întinde mreața peste el, și va fi prins în lațul Meu. Îl voi duce în Babilon, și acolo îl voi** judeca pentru abaterea săvîrșită de el față de Mine. * Cap. 12, 12; 20, 2. ** Cap. 20, 28.

21. Dar toți fugarii* din toate oștile lui vor cădea loviți de sabie, și ceie vor mai rămînea vor fi risipiți în toate vînturile. Și veți ști că Eu, Domnul, am spus aceste lucruri.“ * Cap. 12, 14.

22. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Eu însuși voi lua o rămurea* din virful unui cedru mare, și o voi pune la pămînt. Voi rupe din virful ramurilor lui o mîlădiță fragedă**, și o voi sădi ț pe un munte înalt și ridicat.

* Isa. 31, 1. Jer. 22, 8. Zab. 2, 8. ** Isa. 52, 2. 7 Ps. 2, 8.

23. Și anume, o voi sădi pe un munte* înalt al lui Israel; ea va da lăstari, va aduce rod, și se va face un cedru măreț. Păsări** de tot felul se vor odihni supț el, tot ce are aripi se va odihni supț umbra ramurilor lui. * Isa. 52, 8. Cap. 20, 40. Mic. 4, 1. ** Cap. 31, 6. Dan. 4, 12.

24. Și toți copacii de pe cîmp vor ști că Eu, Domnul, am* porocit copacul care se înălța și am înălțat copacul care era plecat; că Eu am uscat copacul cel verde și am înverzit copacul cel uscat. Eu**, Domnul, am vorbit, și voi și face. * Lev. 1, 12. ** Cap. 22, 24; 24, 14.

Răspîdările dumnezeiești.

18. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Pentruce spuneți voi zicătoarea aceasta în țara lui Israel: „Părinții* au mîncat aguridă, și copiii lor s'au sterpezit dinții?“ * Jer. 31, 20. Psa. 5, 7.

3. „Pe viața Mea, zice Domnul, Dum-

nezeu, că nu veți mai avea prilej să spuneți zicătoarea aceasta în Israel.

4. Iată că toate sufletele sînt ale Mele. După cum sufletul fiului este al Meu, tot așa și sufletul tatălui este al Meu. Sufletul* care păcătuiește, acela va muri. * Vers. 20. Rom. 8, 22.

5. Omul care este drept, care face judecată și dreptate,

6. care nu mîncă pe munți* carne jertfită idolilor, și nu ridică ochii spre idoli casei lui Israel, care nu necinstește** nevasta aproapelui său, și nu se apropie de nevastă-sa în timpul ț necurăteniei ei,

* Cap. 22, 3. ** Lev. 18, 20; 20, 10. 7 Lev. 18, 27; 20, 18.

7. care n'asuprește* pe nimeni, care dă înapoi datornicului zălogul**, care nu răpește nimic, care dă ț din pinea lui celui flămînd și învește cu o haină pe cel gol, * Exod. 22, 21. Lev. 19, 27; 22, 14.

** Exod. 22, 26. Deut. 24, 12, 13. 7 Deut. 24, 7, 8. Isa. 58, 7.

8. care nu împrumută cu dobîndă* și nu ia camătă, care își abate mina dela negliuire și judecă** după adevăr între un om și altul, * Exod. 22, 25. Lev. 25, 36, 37. Deut. 22, 10. Num. 3, 7. Ps. 112, 9. ** Deut. 1, 17. Zab. 8, 18.

9. care urmează legile Mele și păzește poruncile Mele, lucrînd cu credincioșie, — omul acela este drept, și va trăi* negreșit, zice Domnul, Dumnezeu. * Cap. 20, 21. Amos 5, 4.

10. „Dacă acum omul acesta are un fiu iute la minie, care varsă* sînge, sau care face ceva de felul acesta;

* Ps. 9, 6. Exod. 21, 22. Num. 35, 34.

11. dacă acest fiu nu se ia în nimic după purtarea tatălui său neprihănit, ci mîncă pe munți, necinstește pe nevasta aproapelui său,

12. asuprește pe cel memorocit și pe cel lipsit, răpește, nu dă înapoi zălogul, ridică ochii spre idoli și face* uriciuni, * Cap. 2, 4, 17.

13. împrumută cu dobîndă și ia camătă, s'ar putea oare să trăiască un astfel de fiu? Nu va trăi; a săvîrșit toate aceste uriciuni, de aceea trebuie să moară. Sîngele* lui să cadă asupra capului lui!

* Lev. 20, 9, 11, 12, 13, 14, 17. Cap. 3, 18; 33, 4. Psal. 25, 4.

14. Dar dacă un om are un fiu, care vede toate păcatele tatălui său, le vede, dar nu face la fel;

15. dacă fiul acela nu mîncă* pe munți și nu ridică ochii spre idoli casei lui Israel, nu necinstește pe nevasta aproapelui său,

* Vers. 6, etc.

16. nu asuprește pe nimeni, nu ia ni-

cium sălog, nu răpește, ci dă din pinea lui celui flămînd și acoperă cu o haină pe cel gol.

17. Iși abate mina dela nelegiuire, nu ia nici dobîndă nici camătă, păzește poruncile Mele și urmează legile Mele, acela nu va muri pentru nelegiuirea tatălui său, ci va trăi negreșit.

18. Dar tatăl său, care a fost un asupritor, a răpit dela alții, a făcut în mijlocul poporului său ce nu este bine, el va muri pentru nelegiuirea lui!"

* Cap. 8, 18.

19. „Voi însă ziceți: „Pentruce" nu poartă fiul pedeapsa pentru nelegiuirea tatălui său?" Pentrucă fiul a lucrat după neprihănire și dreptate, a păzit și a împlinit toate legile Mele; el va trăi negreșit!

* Ezech. 20, 1. Deut. 5, 9. 2 Reg. 22, 26; 24, 3, 4.

20. Sufletul* care păcătuiește, acela va muri. Fiul** nu va purta nelegiuirea tatălui său, și tatăl nu va purta nelegiuirea fiului său! Neprihănirea celui neprihănit va fi peste el, și răutatea** celui rău va fi peste el.

* Vers. 4. ** Deut. 24, 16. 2 Reg. 14, 6. 2 Cor. 10, 4. Jer. 31, 29. 1 Ier. 3, 12, 13. ** Rom. 2, 5.

21. Dar dacă* cel rău se întoarce dela toate păcatele pe cari le-a săvîrșit, și păzește toate legile Mele și face ce este drept și plăcut, va trăi negreșit, nu va muri.

* Vers. 27. Cap. 18, 22, 28.

22. Toate* fărîdelegile pe cari le-a făcut, i se vor uita! El va trăi, din pricina neprihănirii în care a trăit.

* Cap. 18, 16.

23. Doresc* Eu moartea păcătoșului? zice Domnul, Dumnezeu. Nu doresc Eu mai degrabă ca el să se întoarcă de pe căile lui și să trăiască?

* Vers. 32. Cap. 33, 11. 1 Tim. 2, 4. 1 Pet. 3, 9.

24. Însă dacă* cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșeste nelegiuirea, dacă se la după toate uriciunile celui rău, s'ar putea să trăiască el oare? Nu, ci toată neprihănirea** lui va fi uitată, pentrucă s'a dat la nelegiuire și la păcat; de aceea va muri în ele.

* Cap. 2, 26; 32, 12, 13, 16. ** 1 Pet. 2, 20.

25. Voi ziceți: „Calea* Domnului nu este dreaptă!" Ascultați dar, casa lui Israel! Nu este calea Mea dreaptă? Oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte?

* Vers. 26. Cap. 33, 17, 20.

26. Dacă* cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșeste nelegiuirea, și moare pentru aceasta, moare

re din pricina nelegiurii pe care a săvîrșit-o.

* Vers. 24.

27. Dar dacă* cel rău se întoarce dela răutatea lui și face ce este drept și bine, își va păstra sufletul viu.

* Vers. 26.

28. Pentrucă* își deschide ochii și se abate dela toate fărîdelegile pe cari le-a săvîrșit, va trăi și nu va muri."

* Vers. 14.

29. Casa* lui Israel zice: „Calea Domnului nu este dreaptă." Oare calea Mea nu este dreaptă, casa lui Israel? Oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte?

* Vers. 26.

30. De aceea* vă voi judeca pe fiecare după căile lui, casă a lui Israel, zice Domnul, Dumnezeu. Întoarceți-vă** și abateți-vă dela toate fărîdelegile voastre, pentrucă să nu vă ducă nelegiuirea la pierire.

* Cap. 7, 3; 32, 26. ** Mat. 3, 2. Apoc. 3, 6.

31. Lepădați* dela voi toate fărîdelegile, prin cari ați păcătuit, faceți-vă roșu de o inimă** nouă și un duh nou. Pentruce vreți să muriți, casă a lui Israel?

* Ezech. 4, 32, 33. ** Ier. 32, 39. Cap. 11, 19; 36, 26.

32. Căci Eu nu doresc* moartea celui ce moare, zice Domnul Dumnezeu. Întoarceți-vă dar la Dumnezeu, și veți trăi."

* Fila. 2, 32. Vers. 23. Cap. 33, 11. 1 Pet. 3, 9.

Plîngeri asupra domniilor lui Israel.

19 1. „Tu însă, fă o plîngere* asupra domnului lui Israel,

* Cap. 33, 17; 37, 2.

2. și zi: „Ce era mamă-ta? O leoaică. Stătea culcată cu leiul, și își creștea puii în mijlocul puilor de lei.

3. A crescut pe unul din puii ei, care s'a făcut un leuș, învățat să sfîșie pradă; și a mîncat oameni.

* Vers. 2. 2 Reg. 21, 31, 32.

4. Neamurile au făcut o prinsoare împotriva lui, și a fost prins în groapa lor; i-au pus un belciug în mări și i-au dus în țara Egiptului*.

* 2 Reg. 22, 28. 2 Cor. 10, 4. Jer. 22, 12, 13.

5. Leoaica, dacă a văzut că degeaba îl aștepta, și că s'a înșelat în nădejdea ei, a luat un alt* pui, și l-a făcut leuș.

* 2 Reg. 22, 34.

6. El a* umblat cu leiul, s'a făcut leuș. a învățat să sfîșie pradă, și a mîncat oameni.

* Jer. 22, 13—17. ** Vers. 2.

7. A năvălit în palatele lor, și le-a micșorat cetățile; așa că țara, cu tot ce

se afla în ea, s'a îngrozit de mugetul răcnetelor lui.

8. Dar împotriva lui s'au înșiruit neamurile¹ din toate ținuturile de prin prejur. I-au întins lațuri, și a fost prins² îngroapelor. ^{1 Reg. 34, 2. ** Vers. 4.}

9. I-au pus un belciug în nări, I-au pus într-o cușcă, și I-au dus³ la împăratul Babilonului, apoi I-au dus într-o cetățuie, ca să nu i se mai audă glasul pe munții⁴ lui Israel. ^{1 Cron. 36, 4. Jer. 32, 15. ** Cap. 4, 2.}

10. „Mamă-ta, ca și tine”, era ca o vie sădită lângă ape. Era roditoare⁵ și încălcată de mîlădite, din pricina belșugului apelor. ^{Cap. 17, 8. ** Deut. 8, 7, 8, 9.}

11. Ramurile ei erau așa de tari că se puteau face toiege de cîrmuitori din ele; prin înălțimea ei⁶ întrecea ramurile stufoase, și atrăgea privirile cu înălțimea ei, și prin mulțimea mîlădițelor ei. ^{Cap. 31, 3. Dan. 4, 41.}

12. Dar a fost smulșă cu minie și aruncată la pămînt; vîntul⁷ de răsărit i-a uscat roada; mîlădițele ei cele puternice au fost rupte, s'au uscat, și le-a mîncat focul. ^{Cap. 17, 10. Osea 13, 10.}

13. Și acum este sădită în pustie, într-un pămînt uscat și fără apă.

14. Din mîlădițele ei a ieșit foc⁸, și i-a mîncat roada; așa că nu mai are ramuri tari, bune pentru un toag de cîrmuitor. Această-i o cintare de jale⁹ și va sluji drept cîntare de jale. ^{Jer. 9, 15. 2 Reg. 24, 20. Cap. 17, 10. ** Fila, 4, 20.}

Mustrări și îndgduințe.

20 1. În al șaptelea an, în ziua a zecea a lunii a cincea, unii din bătrînii¹ lui Israel au venit la mine să întrebe pe Domnul, și au șezut jos înaintea mea. ^{Cap. 8, 1; 14, 1.}

2. Și Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

3. „Fiul omului, vorbește bătrînilor lui Israel, și spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Să Mă întrebați ați venit? Pe viața Mea, că nu² Mă voi lăsa să fiu întrebate de voi, zice Domnul, Dumnezeu.” ^{Vers. 31. Cap. 14, 2.}

4. „Vrei să-i judeci”, fiul omului? Dacă vrei să-i judeci, pune-le³ înaintea uriciunilor părinților lor!

^{Cap. 22, 3; 33, 30. ** Cap. 10, 2.}

5. Spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „În ziua cînd am⁴ ales pe Israel, Mi-am ridicat mina spre sămînța casei lui Iacov, și M'am arătat⁵ lor în țara Egiptului; Mi-am ridicat

mina spre ei, și am zis: „Eu sînt⁶ Domnul, Dumnezeul vostru!” ^{Exod. 6, 7. Deut. 7, 6. ** Exod. 6, 8; 4, 21. Deut. 4, 24. 1 Exod. 20, 2.}

6. În ziua aceea, Mi-am ridicat mina spre ei, ca să-i duc⁷ din țara Egiptului într-o țară, pe care o căutasem pentru ei, țară în care curge lapte și miere, cea mai frumoasă⁸ dintre toate țările. ^{Exod. 3, 8. 17. Deut. 3, 7, 8, 9. Jer. 33, 20. ** Ps. 44, 2. Vers. 18. Dan. 9, 9; 10, 40. Ezech. 7, 24.}

7. Atunci le-am zis: „Lepădați⁹ fire-care uriciunile¹⁰ cari vă atrag privirile, și nu vă spurcați cu idoli¹¹ țării! Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru!” ^{Cap. 18, 21. ** 2 Cron. 35, 8. 1 Lev. 17, 7; 19, 3. Deut. 20, 17, 18. Isa. 24, 24.}

8. Dar ei s'au răzvrătit împotriva Mea, și n'au vrut să Mă asculte. Nicînd n'a lepădat uriciunile, cari îi străbeau privirile, și n'au părăsit idolii Egiptului. Atunci am pus de gînd să-Mi vărs minia¹² peste ei, să-Mi slăvesc minia împotriva lor, în mijlocul țării Egiptului. ^{Cap. 7, 8. Vers. 12, 20.}

9. Dar am avut în vedere¹³ Numele Meu, ca să nu fie pîngărit în ochii neamurilor printre cari se aflau, și în fața cărora Mă arătasem lor, ca să-i scot din țara Egiptului. ^{Exod. 20, 22. Num. 14, 15, 16. Deut. 9, 20. Vers. 14, 20. Cap. 30, 21, 22.}

10. Și i-am scos¹⁴ astfel din țara Egiptului, și i-am dus în pustie. ^{Exod. 12, 10.}

11. Le-am dat¹⁵ legile Mele și le-am făcut cunoscut poruncile Mele, pe cari¹⁶ trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele. ^{Deut. 4, 8. Num. 8, 15, 16. Ps. 147, 19, 20. ** Lev. 26, 3. Vers. 12, 21. Rom. 10, 5. Gal. 3, 12.}

12. Le-am dat și Sabatele Mele¹⁷, să fie ca un semn între Mine și ei, pentru că știu că Eu sînt Domnul, care-i sfîntesc. ^{Exod. 20, 8, 11, 12, 16; 31, 2. Deut. 5, 12. Num. 9, 14.}

13. Dar casa lui Israel s'a răzvrătit împotriva Mea¹⁸ în pustie. N'au urmat legile Mele, ci au lepădat poruncile¹⁹ Mele, pe cari trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele, și Mi-au pîngărit²⁰ peste măsură de mult Sabatele Mele. Atunci am avut de gînd să-Mi vărs minia peste ei în pustie²¹, ca să-i nimicesc. ^{Num. 14, 22. Ps. 78, 40; 90, 8, 9, 10. ** Prov. 1, 26. Vers. 10, 24. 1 Exod. 10, 22. 11 Num. 14, 20; 26, 62. Ps. 108, 22.}

14. Dar am avut în vedere²² Numele Meu, ca să nu fie pîngărit în ochii neamurilor în fața cărora li scosesem din Egipt. ^{Vers. 9, 22.}

15. Chiar și în pustie Mi-am ridicat* mina spre ei și le-am jurat că nu-i voi duce în țara pe care le-o hotărâsem, țară în care curge lapte și miere, cea mai frumoasă** din toate țările.

* Num. 14, 28. Ps. 93, 11; 108, 26. ** Vers. 6.

16. și aceasta pentru că* au lepădat poruncile Mele și n-au urmat legile Mele, și pentru că au pîngărit Sabatele Mele, căci inima** nu li s'a depărtat dela idolii lor.

* Vers. 11, 24. ** Num. 12, 30. Ps. 78, 37. Amos 4, 25, 26. Ezech. 7, 42, 43.

17. Dar m'am uitat cu mila* la ei, nu i-am nimicit, și nu i-am stîrpit în pustie.

* Ps. 78, 38.

18. Atunci am zis fiilor lor în pustie: „Nu vă luați după rînduiețile părinților voștri, nu țineți obiceiurile lor, și nu vă spurcați cu idolii lor!

19. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru; umblați* întotdeauna după rînduiețile Mele, păziți poruncile Mele, și împlineți-le.

* Deut. 5, 32. Ezech. 7, 23; 33, 11; 38.

20. Sfințiți* Sabatele Mele, căci ele sînt un semn între Mine și voi, ca să știți că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru!”

* Lev. 17, 32. Vers. 12.

21. Dar fiii s'au răvrătit* și ei împotriva Mea. N'au umblat după rînduiețile Mele, n'au păzit și n'au împlinit poruncile Mele, pe cari** trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele, și au pîngărit Sabatele Mele. Atunci am avut de gînd să-Mi vărs țargia peste ei, să-Mi sting minia împotriva lor în pustie.

* Num. 32, 1, 2. Deut. 4, 25, 26; 31, 27. ** Vers. 11, 22. * Vers. 8, 12.

22. Dar Mi-am tras mina* înapoi, și am avut în vedere** Numele Meu, ca să nu fie pîngărit înaintea neamurilor în fața cărora li scoseseam din Egipt.

* Ps. 78, 38. Vers. 17. ** Vers. 9, 14.

23. În pustie, Mi-am ridicat iarăși mina spre ei, și le-am jurat că am să-i împrăști* printre neamuri, și să-i risipesc în felurite țări,

* Lev. 26, 33. Deut. 28, 64. Ps. 106, 37. Ezech. 12, 4.

24. pentru că n'au împlinit* poruncile Mele, și au lepădat învățăturile Mele, au pîngărit Sabatele Mele, și și-au întors ochii** spre idolii părinților lor.

* Vers. 12, 15. ** Cap. 6, 9.

25. Ba încă le-am dat și legi* cari nu erau bune, și porunci prin cari nu puteau să trăiască.

* Ps. 13, 21. Vers. 30. Rom. 7, 24. 2 Tes. 2, 13.

26. I-am spurcat prin darurile lor de mîncare, cînd treceau prin foc* pe toți tatii lor născuți; am vrut să-i pe-

delesc astfel, și să le arăt** că Eu sînt Domnul.”

* 2 Reg. 17, 37; 21, 6. 2 Cron. 26, 5, 28, 6. Jer. 39, 10. Cap. 16, 24, 25. ** Cap. 6, 7.

27. „De aceea, fiul omului, vorbește casei lui Israel, și spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul: „Părinții voștri M'au batjocorit*, și mai mult, arătîndu-se necredincioși față de Mine.

* Rom. 7, 24.

28. Și anume, cînd i-am dus în țara pe care jurasem că le-o voi da, și ei și-au aruncat ochii* spre orice deal înalt și spre orice copac stufos, acolo și-au adus jirifele, acolo și-au adus darurile de mîncare cari Mă miniau, acolo și-au ars mirezmele** de un miros plăcut, și acolo și-au turnat jirifele de băutură.

* Isa. 57, 3, etc. Cap. 4, 25. ** Cap. 16, 13.

29. Eu i-am întrebat: „Ce sînt aceste înălțimi, la cari vă duceți?” De aceea li s'a dat numele de „înălțimi” pînă în ziua de azi!

30. Deaceia spune casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul: „Voiți voi să vă spurcați în felul părinților voștri și să curviți alergînd după uriciunile lor?

31. Da, aducîndu-vă darurile* de mîncare, trecîndu-vă copiii prin foc, vă spurcați și azi prin idolii voștri. Și Eu să Mă las** să fiu întrebat de voi, casa lui Israel! Pe viața Mea, zice Domnul, Dumnezeul, că nu Mă voi lăsa întrebat de voi!

* Vers. 26. ** Vers. 3.

32. Nu veți vedea împlinindu-se ce vă* închipuiți, cînd ziceți: „Vrem să fim ca neamurile, ca familiile celorlalte țări, vrem să slujim lemnului și pietrei!”

* Cap. 12, 6.

33. Pe viața Mea, — zice Domnul Dumnezeu — că Eu însumi voi fi împărat peste voi, cu mină tare și cu braț întins*, și vărsîndu-Mi urgia.

* Isa. 31, 6.

34. Vă voi scoate din mijlocul popoarelor, și vă voi strînge din țările în cari v'am risipit, cu mină tare și cu braț întins, și vărsîndu-Mi urgia.

35. Vă voi aduce în pustia popoarelor, și acolo* Mă voi judeca față în față cu voi.

* Isa. 2, 4, 16. Cap. 17, 20.

36. Cum M'am judecat* cu părinții voștri în pustia țării Egiptului, așa Mă voi judeca și cu voi, — zice Domnul Dumnezeu.

* Num. 14, 21, 22, 23, 26, 28.

37. Vă voi trece* pe supt toaiei, și vă voi pune supt muștrărea legămîntului.

* Lev. 27, 30. Jer. 33, 13.

38. Voi deosebi* dintre voi pe cei în-

dărnici și pe ceie nu-Mi sînt credincioși; îi voi scoate din țara în care sînt străini, dar nu vor merge¹¹ iarăși în țara lui Israel. Și veți ști¹² că Eu sînt Domnul.”

¹¹ Cap. 34, 17, 20; Mal. 2, 25, 28, 32.

¹² Jer. 44, 24. ¹³ Cap. 6, 7, 12, 17, 23, 49.

39. Acum, casa lui Israel, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Duceți-vă și slușiți¹ fiecare la idolii voștri! După aceea, Mă veți asculta negreșit, și nu veți mai pingări² Numele Meu cel sfînt cu darurile voastre de mîncare și cu idolii voștri!”

¹ Iudei. 10, 14. Ps. 81, 12.

² Amos 4, 5. ³ Jer. 1, 18. Cap. 20, 28, 38.

40. Căci pe muntele Meu¹ cel sfînt, pe muntele cel înalt al lui Israel, — zice Domnul, Dumnezeu — acolo îmi va sluji toată casa lui Israel, toți cei ce vor fi în țară; acolo îi² voi primi cu bunăvoință, voi cere darurile voastre de mîncare, cele dinții roade din darurile voastre, și tot ce-Mi veți închină³.

¹ Jer. 2, 2, 3. Cap. 17, 23. Mic. 4, 1. ² Jer. 36, 7; Ez. 7, 24b, 8, 20, etc. Mal. 2, 4. Rom. 15, 1.

41. Vă voi primi ca pe niște mirese¹ cu miros plăcut, după ce vă voi scoate din mijlocul popoarelor, și vă voi strînge din țările în care sînteți risipiți; și voi fi sfîșit² de voi înaintea neamurilor.

¹ Eze. 16, 2. Filip. 4, 28.

42. Și¹ veți ști că Eu sînt Domnul, cînd² vă voi aduce înapoi în țara lui Israel, în țara pe care jurasem că o voi da părinților voștri.

¹ Yere. 28, 44. Cap. 38, 20; 39, 28. ² Cap. 11, 17, 34, 35, 38, 39.

43. Acolo¹ vă veți aduce aminte de purtarea voastră și de toate faptele voastre cu cari² ați spurcat; și vă va fi scribă³ de voi înșivă, din pricina tuturor fărădelegilor pe cari le-ați făcut.

¹ Cap. 18, 21. ² Lev. 26, 30. Cap. 4, 9. Gen. 3, 12.

44. Și veți ști¹ că Eu sînt Domnul, cînd Mă voi purta cu voi avînd în vedere² Numele Meu, și nicicum după purtarea voastră rea, nici după faptele voastre stricate, casa lui Israel, zice Domnul, Dumnezeu.”

¹ Yere. 38. Cap. 34, 36. ² Cap. 38, 28.

Impotriva Ierusalimului și Amonitilor.

45. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

46. „Fiul omului¹, întoarce-ți fața spre miazăzi, și vorbește împotriva locurilor de miazăzi! Proorocește împotriva pădurii din cîmpii de miazăzi!”

¹ Cap. 4, 2; 31, 3.

47. Spune pădurii de la miazăzi: „Ascultă cuvîntul Domnului! Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi aprin-

de¹ un foc în tine, care va mistui orice² copac verde și orice copac uscat: nimeni nu va putea stinge flacăra aprinsă, și totul va fi ars de ea, dela miazăzi³ pînă la miazănoapte.

¹ Jer. 31, 14. ² Lev. 26, 31. ³ Cap. 31, 4.

48. Și orice făptură va vedea că Eu, Domnul, l-am aprins, și nu se va stinge nici de cum!”

49. Eu am zis: „Ah! Doamne, Dumnezeu! Ei zic despre mine: „Omule acesta face într-una la pilde!”

21 1. Și Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului¹, întoarce-ți fața spre Ierusalim, și vorbește² împotriva locurilor sfînte, proorocește împotriva țării lui Israel!”

¹ Cap. 20, 46. ² Deut. 32, 2. Amos 7, 18. Mic. 3, 4, 11.

3. Spune țării lui Israel: „Așa vorbește Domnul: „Iată, am necaz pe tine, îmi voi trage sabia din teacă și voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul tău pe cel neprihănit și pe cel rău.”

4. Pentrucă vreau să nimicesc cu desăvîrșire din mijlocul tău pe cel neprihănit și pe cel rău, sabia Mea va ieși din teacă, pentrucă să lovească orice făptură, dela¹ miazăzi pînă la miază noapte.

¹ Cap. 20, 47.

5. Și orice făptură va ști că Eu, Domnul, Mi-am scos sabia din teacă, și nu¹ se va mai întoarce înapoi în ea.

¹ Jer. 48, 20; 50, 12.

6. Și tu, fiul omului, gemi¹! Cu răunchii zdrobiți, și cu amărîciune în suflet, gemi supt privirile lor!”

7. Și dacă te vor întreba: „Pentru ce gemi?” să răspunzi: „Pentru că vine o veste... Cînd va veni, toate inimile se vor înspăimînta, toate mințile vor slăbi, toate sufletele se vor mîhni, și toți gemunchii se vor topi ca apa!.. Iată că vine, a sosit, — zice Domnul, Dumnezeu!”

¹ Cap. 1, 17.

8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Fiul omului, proorocește și spune: „Așa vorbește Domnul. Zi: „Sabia, da, sabia¹ este ascuțită, și lustruită.”

¹ Deut. 32, 41. Yere. 18, 28.

10. Este ascuțită pentru măcel, și lustruită ca să luccască!... Că, sabie, tu tai tolașul de cîrmuire al fiului meu, care mesocotește orice lemn...

11. A dat-o la lustruit, ca s'o apuce cu mîna; este ascuțită sabia, și lustru-

ită, ca să înarmeze mina celui ce * măcelărește. * Vers. 18.

12. Strigă și vaia-te, fiul omului! Căci este scoasă împotriva poporului Meu, împotriva tuturor voievozilor lui Israel, cari sînt dați pradă săbiei împreună cu poporul Meu; deaceia bate-te * pe coapsă! * Vers. 19, 20.

13. Da, încercarea * s'a făcut, și ce va fi dacă tolagul acesta de cîrmuire, care nesocotește totul, va fi * nimicit? zice Domnul Dumnezeu! * Vers. 21, 22.

14. „Și tu, fiul omului, proorocește, și bate * din mîni! Loviturile săbiei să fie îndoite, întreite! Este sabia de mîcel, sabia mîcelului celui mare, care li urmărește * de toate părțile. * Vers. 23, 24. 2 Cor. 6, 2. * Vers. 22.

* Num. 34, 20. Vers. 27. Cap. 4, 11. * 1 Reg. 20, 36; 23, 25.

15. Ca să arunc groaza în inimi, ca să înmulțesc pe cei loviți, deaceia am tras sabia, amenințîndu-i la toate porțile lor. Vai! e făcută * să fîlgere, și ascuțită pentru mîcel! * Vers. 25, 26.

16. Stringe-ți * puterile, sabie, întoarce-te la dreapta! Apează-te, întoarce-te la stînga! Îndreaptă-ți ascuțitul în toate părțile! * Cap. 14, 17.

17. Și Eu voi bate * din mîni de bucurie, și îmi voi * potoli urgia. Eu, Domnul, vorbesc! * Vers. 14, Cap. 22, 18. * Cap. 4, 12.

18. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

19. „Fiul omului, croiește-ți două drumuri pe unde să treacă sabia împăratului Babilonului! Amîndouă trebuie să iasă din aceeași țară. Fă un semn pe drum, fă-l la începutul drumului care duce într-o cetate.

20. Să faci unul din aceste drumuri așa ca sabia să vină la Raba*, cetatea copiilor lui Amon, și pe celălalt, așa ca sabia să vină în Iuda, la Ierusalim, cetatea întărită. * Vers. 40, 2. Cap. 25, 5. Amos 1, 14.

21. Căci împăratul Babilonului stă la rîscruce, la capătul celor două drumuri, ca să dea cu bobul; el scutură săgețile, întreabă terafimii, și cercetează fîcîntul.

22. Sorțul, care este în dreapta lui, înseamnă Ierusalimul, unde vor trebui să ridice berbeci, să dea poruncă pentru mîcel, și să scoată strigăte * de război; vor ridica berbeci * împotriva porților, vor ridica întărituri și vor face șanțuri de apărare. * Vers. 26, 28. * Cap. 4, 2.

23. Copiii lui Israel nu văd în aceasta

decît niște vrăjitorii deșerte, ei cari au făcut jurăminte * mincinoase. Dar împăratul Babilonului își aduce aminte de nelegiuirea lor, așa că vor fi prinși. * Cap. 27, 12, 13, 14, 15.

24. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că vă făliti cu nelegiuirea voastră, vădîndu-vă fîrădelegile, arătîndu-vă păcatele în toate faptele voastre; pentru că vă făliti cu ele, veți fi prinși de mina lui!

25. Și tu, domn * nelegiuit, gata să fii ucs, domn al lui Israel, a cărui zi * vine tocmăi cînd nelegiuirea este la culme! * 2 Cor. 10, 12. Vers. 2, 3. Cap. 17, 20. * Vers. 20. Cap. 35, 5.

26. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „La o parte cu mitra, jos cumuna împărătească! Nu mai este cum a fost. Ce este plecat va * fi înălțat, și ce este înălțat va fi plecat! * Cap. 17, 24. Luc. 1, 32.

27. Voi da jos cumuna, o voi da jos, o voi * da jos. Dar lucrul acesta nu va avea loc decît la venirea Aceluia care are drept la ea, și în mina căruia o voi încredința. * Fac. 45, 18. Vers. 13. Luc. 1, 32, 33. Ioan 1, 40.

28. „Și tu, fiul omului, proorocește, și spune: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu, despre copiii lui Amon * și despre ocara lor. Spune: „Sabia, da, sabia * este scoasă pentru mîcel; este lustruită pentru nimicire, ca să lucrească! * Vers. 40, 1. Cap. 26, 1, 2, 4. Vers. 2, 3, 5, 10. * Vers. 3, 10.

29. În mijlocul vedeniilor * cu cari te înalță ei și în mijlocul proorociilor mincinoase pe cari ți le fac ei, te vor face să cazi între trupurile moarte ale celor răi, a căror * zi vine tocmăi cînd nelegiuirea lor este la culme. * Cap. 22, 34; 23, 28. * Vers. 26. Vers. 18, 20. Ps. 37, 18.

30. Bagă-ți sabia * înapoi în teacă. În locul în care ai fost făcut, în țara ta * de naștere, te voi * judeca! * Vers. 47, 4, 7. * Fac. 25, 24. Cap. 21, 26. * Cap. 16, 2.

31. Îmi voi vîrșa * minia peste tine, voi sufla * împotriva ta cu focul urgiei Mele, și te voi da în mîinile unor oameni cari sfilie și cari nu lucrează decît la nimicire. * Cap. 7, 8; 14, 18; 22, 22. * Cap. 22, 26, 28.

32. Veți fi ars de foc; sîngele tău va curge în mijlocul țării! Nu-și * vor mai aduce aminte de tine! Căci Eu, Domnul, am vorbit. * Cap. 26, 28.

22 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Și tu, fiul omului, vrei * să judeci? Vrei să judeci cetatea setoasă * de

singe? Pune-i înainte toate uriciunile ei! * Cap. 20, 4; 23, 26. ** Cap. 24, 4, 9. Mat. 9, 1.

3. Spune: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Cetate, care verși singe în mijlocul tău, ca să-ți vină ziua, și care-ți faci idoli ca să te spurci!”

4. Te-ai făcut vinovat din pricina singelui pe care l-ai vărsat”, și te-ai spurcat prin idoli pe cari l-ai făcut. Ți-ai apropiat astfel zilele, și ai ajuns la capătul anilor tăi! De aceea” te fac de ocară printre neamuri și de batjocură printre toate țările. * 1 Reg. 21, 16. ** Deut. 28, 1. 1 Reg. 9, 7. Cap. 9, 14. Deut. 9, 15.

5. Cei de aproape și cei de departe își vor bate joc de tine, căci ești vestită ca spurcată și plină de turburări!

6. Iată că în tine, toți voievozii* lui Israel își întrebuințează puterea ca să verse singe. * Isa. 1, 28. Mic. 3, 1, 2, 3. Tel. 3, 3.

7. În tine, tatăl și mama sînt* disprețuiți, străinul** este chinuit, orfanul și văduva sînt asupriți. * Deut. 27, 16. ** Exod. 22, 21, 22.

8. Tu îmi nesocotești* locașurile Mele cele sfinte, îmi spurci** Sabatele. * Ysa. 28. ** Lev. 24, 16. Cap. 23, 38.

9. În tine sînt birfitori*, ca să verse singe; în tine** se mănincă jertfe idolești pe munte; în mijlocul tău se fac desfrimări. * Exod. 23, 1. Lev. 23, 18. ** Cap. 18, 4, 11.

10. În mijlocul tău, se descopere* goliciunea tatălui; în mijlocul tău, este silîtă femeia în timpul** necurăției ei! * Lev. 18, 7, 9; 20, 11. 1 Cor. 6, 1. ** Lev. 18, 19; 20, 18. Cap. 18, 6.

11. În mijlocul tău, fiecare se dedă la uriciuni cu nevasta aproapelui său, fiecare se spurcă prin amestecare de singe* cu noră-sa, fiecare necinstește** pe soru-sa, pe fiica tatălui său. * Lev. 18, 20; 20, 18. Deut. 22, 28. Jer. 3, 9. Cap. 18, 11. ** Lev. 18, 14; 20, 13. Lev. 18, 9; 20, 17.

12. În tine, se iau* daruri pentru vânzare de singe. Tu vei dobîndi** și cămătă, jăfuiesti cu sîla pe aproapele tău, și pe Mine Mă ți uși, zice Domnul, Dumnezeu. * Exod. 22, 9. Deut. 18, 16; 27, 26. ** Exod. 22, 26. Lev. 25, 36. Deut. 23, 19. Cap. 17, 13. † Deut. 18, 18. Jer. 9, 21. Cap. 25, 15.

13. „De aceea, iată că bat din mini* din pricina lăcomiei pe care ai avut-o, și din pricina singelui vărsat în mijlocul tău. * Cap. 21, 17.

14. Ți va suferi inima*, și ți vor fi minile destul de tari în zilele cînd voi lucra împotriva ta? Eu, Domnul**, am vorbit, și voi și lucra.

* Cap. 21, 7. ** Cap. 17, 24.

15. Te voi risipi* printre neamuri, te

voi răspîndi în felurite țări, și îți voi nimici** cu desăvîrșire necurăția din mijlocul tău. * Deut. 4, 27; 28, 25, 34. Cap. 12, 14, 15. ** Cap. 23, 27, 28.

16. Vei fi spurcată astfel de tine însăși înaintea neamurilor, și vei ști* că Eu sînt Domnul. * Ex. 9, 16. Cap. 9, 7.

17. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, casa lui Israel a ajuns* pentru Mine ca niște agură; toți sînt aramă, cositor, fer, plumb, în cuptorul de topit; au ajuns niște agură de argint. * Isa. 1, 22. Jer. 6, 29. etc. Ps. 119, 119.

19. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că toți aji ajuns niște agură, iată că vă voi strînge în mijlocul Ierusalimului.

20. Cum se strînge argintul, arama, ferul, plumbul și cositorul, în cuptorul de topit și se suflă în foc ca să se topească, așa vă voi strînge și Eu în minia și urgia Mea, vă voi pune acolo și vă voi topi.

21. Da, vă voi strînge și voi sufla* peste voi cu focul miniei Mele și vă veți topi în el. * Cap. 21, 24.

22. Cum se topește argintul în topitoare, așa veți fi topiți voi în mijlocul lui. Și veți ști că Eu Domnul, Mă-am vărsat* minia peste voi. * Cap. 20, 8, 20. Ysa. 31.

23. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

24. „Fiul omului, spune Ierusalimului: „Ești o țară necurățită, și neudată de ploaie în ziua miniei.”

25. Mai marii lui uneltesc* în mijlocul lui, ca să înghită** sufletele, ca un leu care răcnesc și își așfîie prada; pun mina* pe bogății și lucruri scumpe, și măresc numărul văduvelor în mijlocul lui.

* Osea 4, 8. ** Mat. 23, 14. † Mic. 3, 11. Tel. 3, 3, 4.

26. Preoții* lui calcă Legea Mea și îmi pîngăresc** lucrurile Mele sfinte, nu fac nici o deosebire† între ce este sfînt și ce nu este sfînt, nici nu învață pe oameni să facă deosebire între ce este necurat și ce este curat, își întorc ochii de la Sabatele Mele, și sînt pîngărit în mijlocul lor. * Mat. 23, 4. ** Lev. 22, 3. Mic. 3, 3. Jer. 23, 10. Cap. 44, 20.

27. Căpeteniile* lui sînt în mijlocul lui ca niște lupi cari își așfîie prada; vîrsă singe, pierd sufletele, numai ca să-și potolească lăcomia de bani.

* Isa. 3, 20. Cap. 23, 4. Mic. 3, 3, 4, 9, 10, 11. Tel. 3, 3.

28. Proorocii* lui au pentru ei ten-

cuieli de ipsos, vedenii** înșelătoare, proorocii mincinoase. Ei zic: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu!” Și Domnul nu le-a vorbit!

* Cap. 13, 18. ** Cap. 13, 5; 7, 21, 26.

29. Poporul* din țară se dedă la slăbici, fură, asuprește** pe cel memoros și pe cel lipsit, calcă în picioare pe străin împotriva oricărei dreptăți!

* Ier. 4, 20, 27, 28. Cap. 16, 17. ** Ezech. 22, 21, 22, 9. Lev. 19, 33. Cap. 22, 7.

30. Caut* printre ei un om care să înalțe** un zid, și să stea în mijlocul spărturii† înaintea Mea pentru țară, ca să n'o nimicesc; dar nu găsesc niciunul!

* Ier. 6, 1. ** Cap. 13, 5. † Ps. 108, 20.

31. Imi voi vărsa urgia* peste ei, îi voi nimici cu focul minci Mele, și le voi întoarce faptele** asupra capului lor, zice Domnul, Dumnezeu.

* Ier. 22. ** Cap. 9, 10; 11, 21, 16, 43.

Cele două surori curve, Samaria și Ierusalimul.

23 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, erau două* femei, fiice ale aceleiași mame.

* Ier. 3, 7, 8, 18. Cap. 16, 46.

3. Ele au curvit* în Egipt, au curvit în tinerete** lor; acolo le-au fost strineș țigle, acolo le-a fost atins sinul fecioresc.†

* Lev. 17, 7. Ier. 24, 14. Cap. 20, 8. ** Cap. 16, 22.

4. Cea mai mare se chema Ohola, și sora ei Oholiba. Erau* ale Mele, și au născut fii și fiice.† Ohola este Samaria; Oholiba este Ierusalimul.

* Cap. 16, 8, 20.

5. Ohola nu Mi-a fost credincioasă; s'a aprins de dragoste pentru ibovnicii ei, după Asirieni*, vecinii ei.

* 2 Reg. 18, 18; 19, 7; 17, 8. Osea 4, 8.

6. Imbrăcați cu ștofe văpsite în albastru, dregători și căpetenii, toți tineri și plăcuți, călăreți călări pe cai.

7. Ea a curvit cu ei, cu toată fruntea copiilor Asiriei; s'a spurcat cu toți aceia pentru cari umbra nebună, s'a spurcat cu toți idoli lor.

8. Nu s'a lăsat nici de curville ei* din Egipt, căci aceștia se culcaseră cu ea în tinerete ei, li atinseseră sinul fecioresc, și își vărsaseră curville peste ea.

* Ier. 2.

9. De aceea, am dat-o în minile ibovnicilor ei, în minile copiilor Asiriei*, pentru cari se aprinseseră de dragoste.

* 2 Reg. 17, 8; 4, 6; 19, 18; 8, 18, 21.

10. Ei i-au descoperit* goliciunea, i-au luat fiii și fiicele, și pe ea au

ucis-o cu sabia, de i s'a dus vestea printre femei, după judecățile făcute de ei asupra ei.

* Cap. 16, 35, 41.

11. Sora* ei Oholiba a văzut lucrul acesta, și a fost mai fără frîu** de cit ea în patima ei; și a întrecut pe sora-ea în curvii.

* Ier. 3, 8. ** Ier. 3, 11. Cap. 16, 47, 51.

12. Ea s'a aprins de dragoste după copiii Asiriei*, după dregători** și căpetenii, vecinii ei, imbrăcați în chip strălucit, călăreți călări pe cai, toți tineri și plăcuți.

* 2 Reg. 18, 7, 18. 2 Cron. 28, 18—20. Cap. 16, 28. ** Ier. 3, 23.

13. Am văzut că se spursese, întocmai ca cea dintîi din amîndouă.

14. Ea a mers chiar mai departe în curville ei. A zărit pe ziduri niște zugrăveli de bărbai, niște iocane de Haldei zugrăviți cu coloare roșie,

15. cu brile împrejurul coapselor lor, cu turbane de felurite colori pe cap, toți avînd înfățișarea unor vite†, după felul Babilonenilor, a căror țară de naștere este Haldea; și s'a* aprins după ei.

* 2 Reg. 24, 2. Cap. 16, 28.

16. Ia cea dintîi privire, și le-a trimis soli în Haldea.

17. Și copiii Babilonului au venit la ea, în patul de dragoste, și au spurcat-o cu curville lor. Așa că ea s'a spurcat cu ei, și apoi inima i s'a înstrăinat* de ei.

* Ier. 22, 28.

18. Și cînd și-a desgolit ea necurăția, și-a descoperit goliciunea, și inima* Mea s'a înstrăinat de ea, cum se înstrăinase și de sora-ea.

* Ier. 3, 8.

19. Dar ea și-a înmulțit curville tot mai mult, gîndindu-se iarăși la zilele tineretei ei, cînd curvea* în țara Egiptului.

* Ier. 2.

20. Ea s'a aprins după niște necurați, a căror carne* era ca a măgarilor, și a căror apropiere era ca a armăsarilor.

* Cap. 16, 39.

21. Astfel, și-ai înalt iarăși nelegiuirile tineretei tale, cînd Egiptenii îți strîngeau țigle, din pricina sinului tău fecioresc.

22. Deaceia, Oholiba, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că ați† împotriva ta pe ibovnicii tăi, de cari și-ai înstrăinat inima, și-i aduc din toate părțile împotriva ta:

* Cap. 16, 37. Ier. 28.

23. pe Babilonenii și pe toți Haldeii, căpitani*, voievozi și domni, și pe toți copiii Asiriei împreună cu ei, tineri** și plăcuți, toți dregători și căpetenii, oameni vestiți, toți călări pe cai.

* Ier. 20, 20. ** Ier. 12.

24. Ei vin împotriva ta cu arme, cără și roți, și cu o multime de popoare. Cu scut, pavară și coifuri, înaintea de toate părțile împotriva ta. Lor le încredințeai judecata, și te vor judeca după legile lor.

25. Te fac să-Mi simți gelozia, și se vor purta cu urgie cu tine. Îți vor tăia nasul și urechile, și sămânța ta va cădea lovită de sabie. Îți vor lua fiii și fiicele, și ce-ți va mai rămânea, va fi mâncat de foc.

26. Te^{*} vor desbrăca de haine, și vor lua podoabele scumpe cu cari te gătești.

^{*}Cap. 16, 20.

27. Voi^{*} pune astfel capăt nelegiuirilor tale și curviilor^{**} tale din țara Egiptului. Așa că nu-ți vei mai îndrepta privirea spre ei, și nu te vei mai gândi la Egipt.

^{*}Cap. 16, 41; 22, 25. ^{**}Vers. 3, 25.

28. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, te dau în minile acelorora pe cari li urăști, în minile acelorora de cari ți s'a înstrăinat^{**} inima.

^{*}Cap. 16, 37. ^{**}Vers. 17.

29. Se vor purta cu ură cu tine; îți vor ridica toate bogățiile, și te vor lăsa goală^{*}, goală de tot. Rușinea acurărilor tale se va descoperi, rușinea nelegiuirilor și curviilor tale.

^{*}Cap. 16, 20. Vers. 26.

30. Lucrurile acestea ți se vor întimpla, pentrucă ai curvit^{*} cu neamurile, pentrucă te-ai spurcat cu idoliilor lor.

^{*}Cap. 6, 9.

31. Ai mers pe calea sorei tale, deaceia, și Eu îți pun potirul^{*} ei în mână.

^{*}Ier. 20, 15, etc.

32. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vei bea potirul sorei tale, cel larg și adânc; vei ajunge de ris^{*} și de batjocură. Încapă mult în el!

^{*}Cap. 22, 4, 5.

33. Te vei umplea de beție și durere; căci potirul sorei tale Samaria este un potir de groază și spaimă!

34. Îi vei bea^{*} și îi vei goli, îi vei roade cioburile, și-ți vei sfîșia țițele. Căci Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu.^{**}

^{*}Ps. 75, 8. Isa. 51, 17.

35. Deaceia așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă M'ai uitat^{*}, pentrucă M'ai aruncat^{**} la spate-ți, poartă-ți și tu acum pedepșa nelegiuirilor și curviilor tale.”

^{*}Ier. 2, 32; 3, 21; 12, 28. Cap. 22, 18. ^{**}1 Reg. 14, 9. Nereu, 9, 26.

36. Domnul mi-a zis: „Fiul omului, vrei să judeci pe Ohola și pe Oholibă? Pune-le înaintea urciunilor^{**} lor!

^{*}Cap. 20, 4; 22, 2. ^{**}Isa. 58, 1.

37. Ele s'au dedat la preacurvie, și pe minile lor este^{*} sînge: au preacurvit cu idoliilor lor; și copiii pe cari Mi-i^{**} născuseră, i-au trecut prin foc în cinstea lor, ca să-i mănince!

^{*}Cap. 16, 26. Vers. 40. ^{**}Cap. 16, 20, 21, 26, 40; 20, 26, 30.

38. Afară de aceasta iată ce Mi-au mai făcut: Mi-au spurcat Locașul cel sfînt în aceeași zi, și Mi-au pîngărit^{*} Sabatele.

^{*}Cap. 22, 3.

39. Căci dupăce și-au jertfit copiii la idoliilor lor, tot în ziua aceea s'au dus și în Locașul Meu cel sfînt, ca să-l spurce. Iată^{*} ce au făcut în Casa Mea.

^{*}2 Reg. 23, 4.

40. Au umblat chiar după oamenii, cari veneau de departe, le-au trimis soli^{*}, și iată că ei au venit. Pentru ei te-ai scaldat tu^{**}, te-ai sulemenit[†] la ochi, și te-ai gătit cu podoabele tale;

^{*}Isa. 27, 9. ^{**}Isa. 3, 3. [†]2 Reg. 3, 30. Ier. 4, 30.

41. ai peșut pe un pat măreț^{*}, înaintea căruia era întinsă o masă, pe care ai pus^{**} tîmăia și untdelemnul Meu.

^{*}Isa. 1, 6. Isa. 27, 7. Amos 2, 8; 5, 4. ^{**}Prov. 7, 17. Cap. 16, 25, 18. Osea 2, 8.

42. S'au auzit strigătele unei mulțimi vesele; și cu multimea aceasta de oameni de rînd au adus niște bețivi din pustie, cari au pus brățări în minile celor două surori și mîndre cununi pe capetele lor.

43. Am zis atunci cu privire la curva cea bătrînă: „Și acum își va urma ea oare curville, și tot vor mai veni la ea?”

44. Și au venit la ea cum vin la o curvă; așa s'au dus la Ohola și Oholibă, la aceste femei nelegiuite.

45. De aceea oamenii fără prihană le vor osîndi^{*}, cum se osîndesc femeile preacurve, cum se osîndesc cele ce varsă sînge; căci sînt prea curve, și au sînge^{**} pe mîni.

^{*}Cap. 16, 26. ^{**}Vers. 27.

46. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Voi aduce^{*} împotriva lor o multime de gloată mare, și le voi da pradă chinului și jafului.

^{*}Cap. 16, 40.

47. Adunarea le va ucide^{*} cu pietre, și le va doborî cu lovituri de sabie; le vor ucide^{**} fiii și fiicele lor, și le vor arde casele cu foc.

^{*}Cap. 16, 40. ^{**}2 Cor. 10, 17, 18. Cap. 24, 21.

48. Voi face astfel să înceteze nelegiuirea^{*} în țară; ca^{**} toate femeile să ia învățătură, și să nu mai facă o nelegiuire ca a voastră!

^{*}Cap. 22, 16. Vers. 27. ^{**}Deut. 12, 11. 2 Pet. 2, 6.

49. Vi se va răsplăti astfel nelegiuirile

rea, și veți purta păcatele* săvârșite cu idolii voștri, și veți ști** că Eu sînt Domnul, Dumnezeu!"

* Vers. 25. ** Cap. 16, 26, 42, 44; 25, 5.

Dărîmarea Ierusalimului.

24 1. În anul al nouălea, în ziua a zecea a lunii a zecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, scrie numele zilei acesteia, numele zilei de azi! Căci chiar în ziua aceasta* se apropie împăratul Babilonului de Ierusalim.

* 2 Reg. 25, 1. Jer. 39, 1; 52, 4.

3. Spune o pildă acestei case* de îndărîmici, și zi-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pune, pune cazanul", și toarnă apă în el!"

* Cap. 17, 12. ** Jer. 1, 13. Cap. 11, 3.

4. Pune bucăți de carne în el, toate bucățile cele bune, coapsa și spata, și umple-l cu cele mai bune oase.

5. Alege ce e mai bun din turmă, și pune lemnele grămadă supt cazan; fă-l să fiarbă în focot mare, și să fiarbă și oasele din el."

6. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vai de cetatea cea setoasă* de singe, cazanul cel plin de rugină, și de pe care nu se la rugina! Scoateți bucățile din el unele după altele, fără să trageți** la sorți. *Cap. 16, 2; 23, 7. Vers. 1. ** 2 Sam. 14, 2. 1 Cor. 14, 23b. 1 Cor. 14, 23b.

7. Căci singele pe care l-a vărsat ea este încă în mijlocul ei. L-a pus pe stîlca goală, nu l-a vărsat* pe pămînt, ca să-l acopere apoi cu țărînă.

* Lev. 17, 13. Deut. 12, 16, 24.

8. Ca să-Mi arăt urgia, ca să Mă răzbun, i-am vărsat* singele pe stîlca goală, pentruca să nu fie acoperit.

* Mat. 7, 2.

9. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Vai* de cetatea cea setoasă de singe! Vreau să fac un rug mare!"

* Vers. 8. Neh. 5, 1. Neh. 5, 12.

10. Ingrămădește multe lemne, aprinde focul, fierbe bine carnea, fă fertura groasă, ca să se ardă și ciolanele.

11. Apoi pune cazanul gol pe jărat, ca să se încălzească, să i se înferbînte arama, să i se topească* mîndria din lăuntru, și să i se șteargă rugina.

* Cap. 22, 18.

12. Trudă de geaba! Căci rugina de care este plin nu se deslăpește de el; rugina nu se va lua de pe el de cît prin foc.

13. Și tu dorești iarăși nelegiuire în

spurcăciunea ta! Pentrucă am vrut să te curăț și nu te-ai făcut curat, nu vei mai fi curățită de spurcăciunea ta plină* îmi voi potoli mînia asupra ta.

* Cap. 1, 18; 5, 18; 16, 42.

14. Eu, Domnul*, am vorbit! Lucrul acesta se va întîmpla, și Eu îl voi împlini! Nu Mă voi lăsa, nu** voi avea milă, nici nu Mă voi căi. Vei fi judecată după puterea ta și după faptele tale, zice Domnul, Dumnezeu."

* 1 Sam. 15, 29. ** Cap. 6, 11.

15. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

16. „Fiul omului, iată, îți voi răpi printr-o lovitură ce ți-e mai scump în ochi. Dar să nu te jălești, nici să nu plîngi, și să nu-ți curgă lacrimile pentru ea.

17. Suspînă în tăcere, dar nu plînge* ca la morți! Leagă-ți turbanul**, pune-ți încălțămînta ți în picioare, nu-ți acoperi ți barba, și nu mîncă pînea de jale!"

* Jer. 16, 1, 4, 7. ** Lev. 19, 4; 21, 18. + 2 Sam. 15, 30. + Mic. 2, 7.

18. Vorbisem poporului dimineața, și seara mi-a murit nevasta. A doua zi dimineața, am făcut cum mi se poruncise.

19. Poporul mi-a zis: „Nu vrei să ne lămurești* ce înseamnă pentru noi ceea ce faci?"

* Cap. 12, 4; 27, 18.

20. Eu le-am răspuns: „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

21. „Spune casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi plîngeri* Locașul Meu cel sfînt, fala puterii voastre, ce vă e mai scump** în ochi, lucrul iubit de voi; și fiu ți voștri și fiicele voastre, pe cari i-ați lăsat după voi, vor cădea ucise de sabie.

* Jer. 7, 14. Cap. 2, 35, 31, 32. ** Ps. 37, 4. + Cap. 22, 17.

22. Și atunci veți face cum am făcut și eu. Nu* vă veți acoperi barba și nu veți mîncă pînea de jale,

* Jer. 16, 4, 7. Vers. 17.

23. veți sta cu turbane pe cap și cu încălțămînta în picioare, nu* vă veți jăli și nici nu veți plînge; ci veți înji** pentru nelegiuirile voastre, și vă veți vălta între voi.

* Jer. 27, 13. Ps. 78, 64. ** Lev. 26, 26. Cap. 22, 26.

24. Ezechiel* va fi un semn pentru voi. Veți face întocmai cum a făcut el. Și** cînd se vor întîmpla aceste lucruri, veți ști ți că Eu sînt Domnul, Dumnezeu.

* Jer. 20, 3. Cap. 4, 9; 12, 4, 15.

** Jer. 17, 15. 1 Sam. 15, 19; 14, 28. + Cap. 8, 7; 25, 5.

25. Tu, însă, fiul omului, în ziua când le voi răpi ceea ce face tăria* lor, bucuria și fala lor, ce le este scump ochilor și lucrul iubit de ei, pe fiii și fiicele lor,

* Vers. 21.

26. În ziua aceea, va veni un fugar* la tine, ca să-ți dea de știre și să auzi cu urechile tale.

* Cap. 24, 21, 22.

27. În* ziua aceea, și se va deschide gura odată cu a fugarului, vei vorbi, și nu vei mai fi mut. Vei fi** un semn pentru ei, și vor ști că Eu sint Domnul.*

* Cap. 2, 25, 27, 28, 31, 32, 33. ** Vers. 24.

25 1. Cuvîntul Domnului m-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-ți* fața spre copiii** lui Amon, și proorocește împotriva lor!

* Cap. 2, 12, 32, 2. ** Ier. 49, 2, etc. Cap. 21, 26. Amos 1, 12. Tel. 2, 2.

3. Spune copiilor lui Amon: „Ascultați Cuvîntul Domnului, Dumnezeu! Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că* ai zis: „Ha! Ha!“ sfîntului Meu Locaș, cînd era plîngărit, țării lui Israel, cînd era pustie, și casei lui Iuda, cînd se ducea în robie,

* Ier. 12, 6. Cap. 26, 2.

4. de aceea, iată, te dau în stăpînirea fiilor Răsăritului; și îți vor așeza stăulele în mijlocul tău și îți vor face locuințele în tine; îți vor mîncă roadele, și îți vor bea laptele.

5. Voi face din Raba* un ocol** de cămîle, și din țara copiilor lui Amon o stîna de oi, ca să știți* că Eu sint Domnul!

* Cap. 21, 26. ** Ier. 17, 2; 25, 14. Tel. 2, 14, 15. † Cap. 24, 24; 26, 2, 3.

6. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că ai bătut din mîni*, și ai dat din picior, pentru că te-ai bucurat** în chip batjocoritor și din adîncul sufletului de țara lui Israel,

* Ier. 21, 26. Ps. 2, 12. Tel. 2, 15. ** Cap. 26, 2. Tel. 2, 15.

7. de aceea, iată că îmi întind* mîna peste tine, și te dau pradă neamurilor; te șterg din mijlocul popoarelor, te scot din numărul țărilor, și te nimicesc. Și vei ști că Eu sint Domnul!”

* Cap. 26, 2.

8. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că Moabul* și Seirul** au zis: „Iată, casa lui Iuda a ajuns ca toate neamurile!“

* Ier. 18, 16. Ier. 49, 1, etc. Amos 2, 1. ** Cap. 26, 2, 4, 12.

9. De aceea, deschid țînutul Moabului din spre cetăți, dinspre cetățile lui dela hotare, cari sint podoaba țării și anume: Bet-lepimotul, Baal-Meonul și Chiriataim,

10. îl deschid și-l dau în stăpînirea fiilor* Răsăritului împreună cu țara Amoniților, ca să nu mai fie pomeniți** printre neamuri copiii lui Amon.

* Vers. 4. ** Cap. 21, 22.

11. Îmi voi împlini judecățile împotriva Moabului! Și vor ști că Eu sint Domnul.*

12. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că Edomul* s'a dat la răzbunare față de casa lui Iuda, pentru că s'a făcut vinovat și s'a răzbunat pe ea,

* 2 Cron. 28, 17. Ps. 137, 7. Ier. 49, 1, 2, etc. Cap. 26, 2, etc. Amos 1, 11. Obad. 10, etc.

13. de aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Îmi întind mîna împotriva Edomului, îl voi nimici cu desăvîrșire oamenii și vitele, îl voi preface într'un pustiu, dela Teman pînă la Dedan; vor cădea loviți de sabie.

14. Îmi voi răzbuna* pe Edom prin poporul Meu Israel. El va face Edomului după mînia și urgia Mea; ca să vadă răzbunarea Mea, zice Domnul, Dumnezeu.“

* Ier. 11, 14. Ier. 49, 2.

15. „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că* Filistenii** s'au dat la răzbunare, pentru că s'au răzbunat în chip batjocoritor și din adîncul sufletului, vînd să nimicească totul, în ura lor străveche,

* Ier. 26, 20; 47, 1, etc. Ier. 2, 4, etc. Amos 1, 8. ** 2 Cron. 28, 18.

16. așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că îmi întind mîna* împotriva Filistenilor, nimicesc cu desăvîrșire pe Cheretiți**, și prăpădesc tot ce a mai rămas* pe coasta mării,

* Tel. 2, 4, etc. ** 1 Sam. 31, 14. † Ier. 47, 4.

17. Mă voi năpusti* cu mare răzbunare asupra lor, pedepsindu-i cu urgie. Și vor ști** că Eu sint Domnul, cînd îmi voi răzbuna pe ei.“

* Cap. 5, 15. ** Ps. 4, 15.

Proorocie

Impotriva Tirului și Sidonului.

26 1. În anul al unsprezecelea, în ziua întâi a lunii, cuvîntul Domnului m-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, pentru că* Tirul a zis despre Ierusalim: „Ha! Ha!“ Este zdrobită poarta popoarelor! Și se întoarce la mine! Mă voi îmbogăți, căci el a rămas pustiu!“

* Ier. 22, 22; 47, 4. Amos 1, 8. Zab. 9, 2. ** Cap. 26, 2; 28, 2.

3. de aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că am necaz pe tine, Tirule, și voi aduce împotriva ta multe neamuri, cum își ridică marea valurile!

4. Ele vor dărîma zidurile Tirului, îi vor surpa turnurile, îi voi răzuî şi ţărîna, şi o voi face * o stîncă goală.

* Vers. 14.

5. Va rămînea în mare ca un loc unde se vor întinde mreji * de prins peşte; Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu. Va fi prada neamurilor!

* Cap. 25, 26.

6. Cetăţile din ţinutul lui vor fi trecute prin sabie. Şi vor şti * astfel că Eu sînt Domnul.

* Cap. 25, 5.

7. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată că aduc dela miazănoapte împotriva Tirului pe Nebucadneţar, împăratul Babilonului, împăratul * tuturor împăraţilor, cu cai, cară, călăreţi, şi cu o mare mulţime de popoare.

* Ezech. 1, 28. Ier. 2, 37.

8. El va nimici cu sabia cetăţile din ţinutul tău; va face şanţuri * de apărare împotriva ta, va ridica întărituri, şi va ridica scutul împotriva ta.

* Cap. 21, 22.

9. Va îndrepta loviturile berbecilor săi împotriva zidurilor tale, şi îi va surpa turnurile cu maşinile lui.

10. Mulţimea cailor lui te va acoperi de praş, zidurile tale se vor cutremura de vuietul călăreţilor, roţilor şi carălor, cînd va intra Nebucadneţar pe porţile tale cum se intră într-o cetate cucerită.

11. Va călca toate uliţele tale cu copitele cailor lui, şi-ţi va ucide poporul cu sabia, şi stîlpii mîndriei tale vor cădea la pămînt.

12. Îţi vor ridica bogăţiile, îţi vor prăda mărfurile, îţi vor surpa zidurile, îţi vor dărîma casele tale cele plăcute, şi vor arunca în ape pîctrele, lemnele şi ţărîna ta.

13. Voi * face să înceteze astfel glauul * cîntecelor tale, şi nu se va mai auzi sunetul arfelor tale.

14. Te * voi face o stîncă goală; vei fi ca un loc în mare unde se vor întinde mreji de prins peştii; şi nu vei mai fi zidit la loc. Căci Eu, Domnul, am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu.

* Vers. 4, 5.

15. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu despre Tir: „Se vor cutremura * ostroavele de vuietul căderii tale, de gemetele răniţilor şi de măcelul din mijlocul tău.

16. Toţi voivozii mării * se dau jos * de pe scaunele lor de domnie,

îşi scot mantalele, şi îşi lasă hainele cusute la gherghef; se învelesc în spaimă, şi stau * pe pămînt; într'una tremură * de groază, şi stau înmărmuriţi * din pricina ta.

* Ier. 25, 6. * Ier. 25, 4. * Ier. 2, 25. * Cap. 25, 10. * Cap. 27, 26.

17. Ei fac o cîntare de jale * asupra ta, şi-ţi zic: „Vai, cum ai fost nimicit, tu, care erai locuit de ceice străbat mările, cetate vestită, care erai puternică * pe mare! Cum a fost nimicită cetatea aceasta cu locuitorii ei, cari băgau groaza în toţi cei dinprejur!

* Cap. 27, 27. Apoc. 18, 9. * Ier. 25, 4.

18. Acum tremură * ostroavele în ziua căderii tale, stau îngrozite ostroavele mării de sfîrşitul tău.

* Vers. 15.

19. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Cînd te voi preface într-o cetate pustie, ca cetăţile cari s'au locuitori, cînd voi ridica împotriva ta adîncul, şi cînd te vor acoperi apele cele mari,

20. te voi pogori împreună cu ceice * se pogoară în groapă, la poporul de odinioară, şi te voi aşeza în adîncurile pămîntului, în singurătăţi vecinice, înăgă ceice s'au pogorit în groapă, ca să nu mai fii locuită şi să nu te mai scole în ţara * celor vii.

* Cap. 25, 15, 24. * Cap. 25, 25, 26, 27, 28.

21. Te voi nimici * cu desăvîrşire, şi nu vei mai fi; te vor călca *, şi nu te vor mai găsi niciodată, zice Domnul, Dumnezeu.

* Cap. 27, 26; 28, 15. * Ier. 27, 28.

27 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Şi tu, fiul omului, rosteşte * această cîntare de jale asupra Tirului!

* Cap. 18, 1; 26, 17; 28, 12; 29, 3.

3. Spune Tirului: „Tu, care * stai pe malul mării, şi faci negoţ * cu popoarele unui mare număr de ostroave, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Tirule, tu aici: „Eu * sînt de o desăvîrşită frumuseţe!”

* Cap. 28, 2. * Ier. 28, 3. * Cap. 28, 13.

4. Ţinutul tău este în inima mărilor, şi cei ce te-au zidit te-au făcut desăvîrşit de frumos.

5. Cu chitaroşi din Senir * şi-au făcut toate laturile corăbiilor. Au luat cedri din Liban, ca să-ţi ridice catargurile;

* Ier. 2, 8.

6. Ipeţile şi le-au făcut din stejari de Basan, şi laviţele cu fildes prins în cîmîşir, adus din ostroavele * Chitim.

* Ier. 2, 15.

7. Pinzele cari-ți slujeau ca steag erau de în subțire din Egipt, cusut la gherghel, iar învelitoarea ta era de purpură albastră și roșie, din ostroavele Elișei.

8. Locuitorii Sidonului și Arvadului îți erau vizlași, și cei mai înțelepți din mijlocul tău, Tirule, îți erau cîrmaci.

9. Bătrînii* Ghebalului și lucrătorii lui iscusii erau la tine, și-ți dădeau crăpăturile. Toate corăbiile mării cu marinarii lor erau la tine, ca să faci schimb de mărfuri cu tine.

* 1 Reg. 10, 18. Ps. 107, 7.

10. Cei din Persia, din Lud și din Put*, slujeau în oastea ta, ca oameni de război; ei își splauzurau în tine scutul și coiful, și-ți dădeau strălucire.

* 1er. 48, 6. Cap. 39, 3; 39, 5.

11. Cei din Arvad îți umpleau zidurile cu războinicii tăi, și oamenii viteji erau în turnurile tale. Ei își atîrnau pazele pe toate zidurile tale, și-ți desăvîrșeau astfel frumuseța*.

* Vers. 2.

12. Cei din Tars* făceau negoț cu tine, cu tot felul de mărfuri pe cari le aveai din belșug. Veneau la tirgul tău cu argint, cu fer, cu coșitor și cu plumb.

* Ps. 10, 4. 2 Cor. 20, 36.

13. Iavanul*, Tubalul și Meșecul făceau negoț cu tine; dădeau robi și unelte de aramă** în schimbul mărfurilor tale.

* Ps. 118, 2. ** Apoc. 18, 12.

14. Cei din casa Togarmei* aduceau la tirgul tău cai, călăreți și catiri.

* Ps. 10, 3. Cap. 39, 6.

15. Cei din Dedan* făceau negoț cu tine; negoțul multor ostroave trecea prin mările tale; îți aduceau ca bir coarne de fildes și de abanos.

* Ps. 10, 7.

16. Siria făcea negoț cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine; ei veneau la tirgul tău cu amărăd, purpură, și materii pestrițe cu în subțire, mărgean și agat.

17. Iuda și țara lui Israel făceau negoț cu tine; îți dădeau grâu* de Mînit**, turte, miere, untdelemn și leac alinător*, în schimbul mărfurilor tale.

* 1 Reg. 5, 9, 11. 2 Cor. 9, 7. Ps. 12, 30. ** Judec. 11, 30. 1 Tim. 5, 20.

18. Damascul făcea negoț cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine, cu tot felul de mărfuri, pe cari le aveai din belșug; îți dădea vin din Helbon și lînă albă.

19. Vedanul și Iavanul, dela Uzal, veneau la tirgul tău; fer lucrat, casie și trestie miroitoare, erau schimbate cu tine.

20. Dedanul* făcea negoț cu tine cu învelitori de pus pe cal.

* Ps. 10, 3.

21. Arabia și toți voievozii Chedarului* erau negustorii tăi, și-ți aduceau miei, berbeci și țapi.

* Ps. 118, 12. Isa. 60, 7.

22. Negustorii din Seba* și din Raema făceau negoț cu tine; îți plăteau cu cele mai bune mirezme, cu pietre scumpe și aur, mărfurile tale.

* Ps. 107, 1. 1 Reg. 10, 1, 2. Ps. 72, 10, 12. Isa. 60, 6.

23. Haranul*, Caneșul și Edenul, negustorii din Seba**, din Asiria, din Chilmad, făceau negoț cu tine;

* Ps. 118, 10. 2 Reg. 18, 12. ** Ps. 10, 6.

24. făceau negoț cu tine de haine scumpe, de mantale de purpură albastră și cusături la gherghel, de covoare scumpe puse în lăzi de funii, sucite și bine împletite, aduse la tirgul tău.

25. Corăbiile* din Tars îți aduceau mărfurile pe mare; erai în culmea bogăției și slavei, în inima** mărilor! —

* Ps. 48, 7. Isa. 2, 16; 23, 14. ** Vers. 4.

26. Vizlașii tăi te duceau pe ape mari: dar un vînt* dela răsărit te va sfărîma în inima mărilor!

* Ps. 48, 7.

27. Bogățiile tale*, tirgurile tale și mărfurile tale, marinarii și cîrmacii tăi, ceice îți dreg crăpăturile corăbiilor, și ceice fac schimb de mărfuri cu tine, toți oamenii de război cari sînt în tine, și toată mulțimea, care este în mijlocul tău, se vor prăbuși în inima mărilor, în ziua căderii tale.

* Prov. 11, 4. Vers. 24. Apoc. 18, 9, 10.

28. Toate valurile mării se vor cutremura* de țipetele cîrmacilor tăi!

* Cap. 26, 12, 13.

29. Și toți vizlașii*, marinarii, toți cîrmacii de pe mare, se vor da jos din corăbii și vor păși pe uscat.

* Apoc. 18, 17, 18.

30. Vor striga cu glas tare din pricina ta, și vor scoate țipete amarnice. Își vor arunca țărîna* în cap și se vor tăvăli** în cenușă.

* 1er. 2, 22. Apoc. 18, 18. ** Mat. 4, 1, 2. 1er. 4, 20.

31. Își vor rade* capul din pricina ta, și se vor îmbrăca în saci, te vor plînge cu sufletul amărît, și cu mîhnire mare.

* 1er. 16, 6. 2 Cor. 1, 11.

32. În durerea lor, vor* face un cîntec de jale asupra ta, te vor bocîi, și vor zice: „Cine era** ca Tirul, cel nimicît în mijlocul mării?”

* Cap. 26, 17. Vers. 3. ** Apoc. 18, 18.

33. Cînd* ieșeau mărfurile tale pe mări, sîlturai un mare număr de popoare; cu belșugul avuțiilor și măr-

furilor tale, îmbogățeai pe împărații pământului. * Apoc. 18, 18.

34. Acum însă ești sfărâmat* de mări, negoțul* tău a pierit în adâncimea apelor, și toată mulțimea ta de came-ni s'a cufundat odată cu tine!

* Cap. 26, 26. ** Vers. 27.

35. Toți locuitorii* ostroavelor stau înmărmuriți din pricina ta, împărații lor stau cu părul vilvoi de groază, și le tremură fața!

* Cap. 26, 28, 29.

36. Negustorii popoarelor fluieră* asupra ta! Ești nimicit* de tot, și te-ai dus pentru totdeauna!¹⁴

* Isr. 13, 26. ** Cap. 26, 29.

28 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, spune voivodului Tirului: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că ți s'a îngîmfat inima și ai zis*: „Eu sînt Dumnezeu, și șed pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu în mijlocul* mărilor”, măcar că nu ești decît om† și nu ești Dumnezeu, măcar că îți dai ifose ca și cînd ai fi Dumnezeu.

* Vers. 3. ** Cap. 27, 3, 4. † Isr. 38, 1.

3. Iată că ești mai înțelept* decît Daniel, nicio taină nu este ascunsă de tine;

* Zab. 9, 3.

4. prin înțelepciunea și pricepera ta ți-ai făcut avere, și ți-ai grămădit aur și argint în vistierile tale;

5. prin marea ta înțelepciune* și prin negoțul tău ți-ai mărit bogățiile, și prin bogățiile tale inima ți s'a îngîmfat foarte mult.

* Ps. 51, 18. Zab. 9, 3.

6. Deaceia, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pentru că îți dai ifose ca și cînd ai fi Dumnezeu,

7. iată că voi aduce împotriva ta niște străini, pe cele mai* asupritoare dintre popoare, cari vor scoate sabia împotriva înțelepciunii tale strălucitoare, și-ți vor pingări frumuseța.

* Cap. 28, 11; Isr. 12; 32, 12.

8. Te vor arunca în groapă, și vei muri ca ceie cad străpunși de lovitu-ri, în mijlocul mărilor.

9. Vei mai* zice tu atunci în fața ucigașului tău: „Sînt Dumnezeu”, măcar că ești om și nu Dumnezeu, supt mîna celui ce te va ucide?

* Vers. 2.

10. Vei muri de moartea celor ne-îlășiți împrejur*, de mîna străinilor! Căci Eu am vorbit, zice Domnul, Dum-nezeu.”

* Cap. 31, 18; Isr. 24, 25, 27.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

12. „Fiul omului, fă un cîntec de jale* asupra împăratului Tirului, și spune-i: „Așa vorbește Domnul, Dum-nezeu: ajunseși la cea mai înaltă de-săvîrșire, erai plin de înțelepciune”, și desăvîrșit în frumuseță.

* Cap. 27, 3. ** Cap. 27, 3. Vers. 9.

13. Stăteai în Eden*, grădina lui Dumnezeu, și erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe: cu sardonice, cu topaz, cu diamant, cu hrisolit, cu onix, cu iaspă, cu safir, cu rubin, cu smaragd, și cu aur; timpanele* și flau-tele erau în slujba ta, pregătite pen-tru ziua cînd ai fost făcut.

* Cap. 27, 3, 9. ** Cap. 28, 13.

14. Erai un heruvim* ocrotitor, cu aripile întinse; te pusesem pe mun-tele* cel sfînt al lui Dumnezeu, și umblai prin mijlocul pietrelor scîn-teietoare.

* Exod. 25, 20. Vers. 15. ** Cap. 28, 15.

15. Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua, cînd ai fost făcut, pînă în ziua cînd s'a găsit nelegiuirea în tine.

16. Prin mărimea negoțului tău te-ai umplut de silnicie, și ai păcătuit; de aceea te-am aruncat de pe muntele lui Dumnezeu, și te nimicesc, heruvim ocrotitor*, din mijlocul pietrelor scîn-teietoare.

* Vers. 14.

17. Ți s'a îngîmfat* inima din pricina frumuseții tale, ți-ai stricat în-telepciunea cu strălucirea ta. De aceea, te arunc la pămînt, te dau privescîte împăraților.

* Vers. 3, 4.

18. Prin mulțimea nelegiuirilor tale, prin nedreptatea negoțului tău, ți-ai spurcat locașurile sfînte; de aceea, scot din mijlocul tău un foc, care te mistuie, și te prefac în cenușă pe pămînt, înaintea tuturor celor ce te prive-sc.

19. Toți cei ce te cunosc între popoa-re rămîn uimiți din pricina ta; ești nimicit*, și nu vei mai fi niciodată!¹⁴

* Cap. 28, 21; 27, 26.

20. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

21. „Fiul omului, întoarce-ți* fața spre Sidon”, și proorocete împotriva lui!

* Cap. 4, 2; 26, 2; 28, 2. ** Isr. 23, 4; Isr. 17, 25, 27; 27, 3. Cap. 28, 20.

22. Spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată* că am necaz pe tine, Sidonule, și voi fi proslăvit în mij-locul tău; ca să se știe” că Eu sînt Domnul, cînd îmi voi împlini jude-

căile împotriva lui, și când îmi voi arăta sfîntenia[†] în mijlocul lui.

* Exod. 14, 4, 17. Cap. 28, 12. ** Ps. 9, 18. † Cap. 28, 41; 28, 23. Vers. 20.

23. Voi trimite cluma^{*} în el, voi face să curgă sîngele pe ulișele lui; vor cădea morții în mijlocul lui, uciși de sabia care va veni din toate părțile să-i lovească, și vor ști astfel că Eu sînt Domnul.

* Cap. 28, 22.

24. Atunci el nu va mai fi pentru casa lui Israel un spin^{*} care înțepă, un mărcine aducător de dureri, printre toți ceilalți înconjoară și-l disprețuiesc. Și vor ști astfel că Eu sînt Domnul, Dumnezeu.

* Num. 23, 25. Isa. 23, 13.

25. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Cînd voi stringe^{*} iarăși casa lui Israel din mijlocul popoarelor la cari este risipită, îmi voi arăta în ea sfințenia^{**} înaintea neamurilor, și vor locui în țara lor pe care am dat-o robului meu Iacov.

* Isa. 11, 12. Cap. 11, 17; 30, 41; 34, 25; 37, 21. ** Vers. 21.

26. Vor locui^{*} liniștiți în ea, vor zidi case^{**} și vor sădi[†] vii; da, vor locui liniștiți în ea, cînd îmi voi împlini judecățile împotriva tuturor celorce-i înconjoară și-i disprețuiesc. Și vor ști că Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor.

* Jer. 28, 4. Cap. 28, 26; ** Isa. 65, 21. Amos 9, 14. † Jer. 28, 9.

Împotriva Egiptului.

29 1. În anul al zecelea, în ziua a douăzecișecilea a lunii a zecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-te cu fața^{*} spre Faraon, împăratul Egiptului, și proorocește împotriva lui și împotriva întregului^{**} Egipt!

* Cap. 28, 21. ** Isa. 18, 1. Jer. 28, 27; 46, 2, 26.

3. Vorbește, și spune: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că^{*} am necaz pe tine, Faraone, împăratul Egiptului, crocodil^{**} mare, care te culci în mijlocul riurilor tale, și ți zici: „Rîul meu Nilul este al meu, eu l-am făcut[†]”

* Jer. 44, 26. Cap. 28, 22. Vers. 20. ** Ps. 74, 13, 14. Isa. 27, 1; 41, 9. Cap. 28, 3. † Cap. 28, 2.

4. Îți voi pune^{*} însă un cîrlig în fîșci, voi lipsi peștii riurilor tale de solzii tăi, și te voi scoate din mijlocul riurilor tale, cu toți peștii cari se află în ele, și cari se vor lipsi de solzii tăi.

* Isa. 27, 28. Cap. 28, 4.

5. Te voi arunca în pustie, pe tine și pe toți peștii din riurile tale. Vei cădea pe fața ogoarelor, nu vei fi ridicat^{*}, nici îngropat; ci te voi^{**} da

de mîncare fiarelor pămîntului și păsărilor cerului.

* Jer. 9, 2, 18, 4; 25, 35. ** Jer. 7, 23; 24, 20.

6. Și toți locuitorii Egiptului vor ști că Eu sînt Domnul, pentru că am fost o proptea de trestie^{*} pentru casa lui Israel.

* 2 Reg. 18, 21. Isa. 36, 6.

7. Cînd au pus mina^{*} pe tine, te-ai rupt, și le-ai străpuns tot umărul; cînd s'au proptit de tine, te-ai sfărîmat, și le-ai scîrînit șoldurile.

* Jer. 27, 4, 7, 12. Cap. 17, 17.

8. De aceea așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, voi aduce sabia^{*} împotriva ta, și voi nimici cu desăvîrșire din mijlocul tău oamenii și vitele.

* Cap. 14, 27; 22, 11, 12, 13.

9. Țara Egiptului va ajunge o pustietate și un pustiu, și vor ști că Eu sînt Domnul, pentru că a zis: „Nilul este al meu, eu l-am făcut[†]”

10. De aceea iată că am necaz pe tine și pe riurile tale,

și voi^{*} prefăce țara Egiptului într-un pustiu și într-o pustietate, de la^{**} Migdol pînă la Siena și pînă la hotarele Etiopiei.

* Cap. 28, 22. ** Cap. 30, 4.

11. Nici picior^{*} de om nu va trece prin ea,

nici picior de vită nu va trece prin ea, și va rămînea patru zeci de ani fără să fie locuită.

* Cap. 28, 25.

12. Voi prefăce^{*} țara Egiptului într-o pustietate

în mijlocul altor țări pustite, și cetățile ei vor fi pustii între alte cetăți pustii, timp de patruzeci de ani.

Iar pe Egipteni îi voi risipi printre neamuri, și-i voi împrăștia în felurite țări.

* Cap. 20, 7, 26.

13. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu:

„După^{*} patru zeci de ani, voi strînge pe Egipteni

din mijlocul popoarelor între cari li voi risipi.

* Isa. 18, 23. Jer. 46, 26.

14. Voi aduce înapoi pe prinșii de război ai Egiptului, li voi aduce înapoi în țara Patros, în țara lor de baștină, și vor alcătui acolo o împărăție^{*} slabă.

* Cap. 17, 4, 14.

15. Da, va fi cea mai neînsemnată dintre împărății, și nu se va mai înălța peste neamuri; li voi imputina, ca să nu stăpînească peste neamuri.

16. Împărăția aceasta nu va mai fi pentru casa lui Israel o pricină de încredere^{*}; ci li va aduce aminte de

nelegiuirea ei, cînd se întorcea spre ei. Și vor ști că Eu sînt Domnul, Dumnezeu.”

* Isa. 30, 2, 3; 38, 4, 6.

17. În al douăzeci și șaptelea an, în ziua întâi a lunii întâi, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, Nebucadnețar”, împăratul Babilonului, și-a pus oastea să facă o slujbă grea împotriva Tirului. Toate capetele au ajuns pleșuve, toți umerii sînt jupați, și n'a luat dela Tir nicio plată, nici el, nici oastea lui, pentru slujba pe care a făcut-o împotriva lui.

* Jer. 27, 6. Cap. 26, 7, 8.

19. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că dau lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului, țara Egiptului; el îi va ridica bogățiile, o va prăda, și o va jăfui; aceasta va fi plata oastei lui!”

20. Ca plată pentru slujba făcută împotriva Tirului, îi dau țara Egiptului; căci pentru Mine s'au¹ ostentat, zice Domnul Dumnezeu.”

* Jer. 26, 6.

21. „În ziua aceea, voi da tărîe² casei lui Israel, și-ți voi deschide³ gura veselă în mijlocul lor; și vor ști că Eu sînt Domnul.”

* Ps. 122, 17. ** Cap. 24, 27.

30 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. Fiul omului, proorocește, și spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Văitați-vă!”... Nenorocită zi!”

* Isa. 13, 6.

3. Căci se apropie¹ ziua, se apropie ziua Domnului, și întunecoasă² aceasta va fi vremea neamurilor.

* Cap. 7, 7, 12. Isai. 2, 1. Jer. 1, 7.

4. Sabia va pătrunde în Egipt, și în Etiopia va fi groază, cînd vor cădea morții în Egipt, cînd i se vor ridica³ bogățiile, și i se vor răsturna⁴ temelile.

* Cap. 29, 29. ** Jer. 50, 15.

5. Etiopia, Put, Lud, toată⁵ Arabia, Cub, și fiil țării unite cu ele, vor cădea împreună cu ei loviți de sabie.”

* Jer. 48, 26, 28.

6. Așa vorbește Domnul: „Sprijinitorii Egiptului vor cădea, și mindria țării lui se va prăbuși! Din Migdol⁶ pînă la Siene vor cădea loviți de sabie, zice Domnul Dumnezeu.”

* Cap. 29, 28.

7. „Vor⁷ fi pustiiți între alți țări pustite, și cetățile lui vor fi nimicite în mijlocul altor cetăți nimicite.”

* Cap. 29, 27.

8. Și vor ști că Eu sînt Domnul, cînd voi pune foc în Egipt, și cînd toți sprijinitorii lui vor fi zdrobiți.

9. În ziua aceea niște soli⁸ se vor du-

ce din partea Mea cu corăbiile să turbure Etiopia în liniștea ei; și-i va apuca spaimă mare în ziua Egiptului; căci iată că lucrurile acestea se întîmplă!”

* Isa. 18, 1, 2.

10. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Voi pierde⁹ mulțimea Egiptului, prin mina lui Nebucadnețar, împăratul Babilonului.”

* Cap. 29, 29.

11. El și poporul lui cu el, cel mai grozav¹⁰ dintre popoare, vor fi trimiși să nimicească țara. Vor scoate sabia împotriva Egiptului, și vor umple țara de morți.

* Cap. 29, 7.

12. Canalurile le voi¹¹ seca, voi da țara¹² în minile celor răi; voi pustii țara cu tot ce cuprinde ea, prin mina străinilor. Ea, Domnul, am vorbit!”

* Isa. 18, 5, 6. ** Isa. 29, 4.

13. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Voi nimici¹³ idolii, și voi stirpi din Nof chipurile deserte. Nu¹⁴ va mai fi niciun voivod din țara Egiptului, și voi răspîndi¹⁵ groaza în țara Egiptului.”

* Isa. 19, 1. Jer. 42, 12; 46, 25. Ezech. 12, 8. ** Ezech. 12, 11. † Isa. 29, 16.

14. Voi pustii Patrosul¹⁶, voi pune foc Toanului¹⁷, și-Mi voi aduce la îndeplinire¹⁸ judecățile asupra Noului.

* Cap. 29, 14. ** Ps. 78, 12, 41. † Ezech. 2, 6, 7, 10.

15. Imi voi vărsa urgia asupra Sinului, cetățuia Egiptului, și voi nimici¹⁹ cu desăvîrșire mulțimea din Nof.

* Jer. 48, 26.

16. Voi pune foc²⁰ Egiptului; Sinul va fi cuprins de spaimă. Nu va fi deschis prin spărtură, și Noful cucerit ziua nameaza mare de vrăjmași.

* Ysa. 8.

17. Tinerii din On și din Pi-Beset vor cădea ucisi de sabie, și cetățile acestea se vor duce în robie.

18. La Tahpanes²¹ se va întineca ziua, cînd voi sfărîma jugul Egiptului, și cînd se va sfîrși mindria țării lui; un nor va acoperi Tahpanesul, și cetățile lui vor merge în robie.

* Jer. 4, 28.

19. Imi voi aduce astfel la îndeplinire judecățile asupra Egiptului, și vor ști că Eu sînt Domnul.”

20. În anul al unsprezecelea, în ziua a șaptea a lunii întâi, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

21. „Fiul omului, am²² frînt brațul lui Faraon, împăratul Egiptului; și iată că nu-i vor lega²³ rana ca să se vindece, nu-l vor obloji cu legături, nu-l vor lega ca să se întrezeze, și să poată minui sabia.”

* Jer. 48, 26. ** Jer. 48, 11.

22. De aceea așa vorbește Domnul

Dumnezeu: Iată, am necaz pe Faraon, împăratul Egiptului, și-i voi rupe brațele, pe cel tare și pe cel frânt, ca să-i cadă sabia din mână. * Psa. 135, 17.

23. Iar pe Egipteni îi voi * împrăștiă printre neamuri, și-i voi risipi în felurite țări. * Vers. 26, Cap. 29, 18.

24. În schimb, voi întări brațele împăratului Babilonului, și-i voi pune o sabie în mână; iar brațele lui Faraon le voi frînge, ca să geamă înaintea lui cum gem cei răniți de moarte.

25. Dar voi întări brațele împăratului Babilonului, iar brațele lui Faraon vor cădea. Și vor ști * că Eu sînt Domnul, cînd voi pune sabia Mea în mina împăratului Babilonului, și cînd o va întoarce împotriva țării Egiptului. * Psa. 9, 14.

26. Voi împrăștiă * pe Egipteni printre neamuri, îi voi risipi în felurite țări, și vor ști că Eu sînt Domnul. * Vers. 29, Cap. 29, 12.

31 1. În anul al unsprezecelea, în ziua întâi a lunii a treia, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Fiul omului, spune lui Faraon, împăratul Egiptului, și mulțimii lui: „Cu cine * te asemeni tu în mărimea ta? * Vers. 18.

3. Iată * că Asirianul era un cedru falnic în Liban; ramurile lui erau stufoase, frunzișul umbros, tulpina înaltă, iar virtul îi ajungea pînă la nori. * Isa. 4, 10.

4. Apele * îl făcuseră să crească, adîncul îl făcuse înalt, riurile lui îi scăldau răsadnița, și își trimeteau piracle la toți copacii de pe cîmp. * Jer. 17, 26.

5. De aceea, tulpina * lui se înălța deasupra tuturor copacilor de pe cîmp, crengile i se înmulțiseră și ramurile i se întindeau, de mulțimea apelor, care-l făcuseră să dea lăstari. * Dea. 4, 13.

6. Toate păsările * cerului își făceau cuiburi în crengile lui, toate fiarele cîmpului fătau supt ramurile lui, și tot felul de neamuri multe locuiau supt umbra lui. * Cap. 17, 25; Dea. 4, 12.

7. Era frumos prin mărimea lui, prin întinderea ramurilor lui; căci rădăcinile îi erau înfipte în ape mari.

8. Cedrii din grădina * lui Dumnezeu nu-l întreceau, chiparoșii nu erau de asemuit cu crengile lui, și platanii nu erau ca ramurile lui; niciun copac din grădina lui Dumnezeu nu era ca el în frumusețe. * Psa. 2, 8; 13, 16; Cap. 30, 13.

9. Îl făcusem atît de frumos prin mulțimea crăcilor lui, că-l pismuiau toți

copacii Edenului, cari se aflau îngrădina lui Dumnezeu.

10. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Pentru că avea o tulpină așa de înaltă, pentru că își înălța * virful pînă la nori și inima i se mindrea cu înălțimea lui. * Dea. 4, 20.

11. I-am dat în minile viteazului neamurilor, care-i va face după răutatea lui; căci l-am izgonit.

12. Străinii, cele mai grozave * popoare, l-au tăiat și l-au lepădat. Crengile ** i-au căzut în mumi și în toate văile. Ramurile i s'au sfărîmat în toate puvoarele țării; și toate popoarele pămîntului au plecat dela umbra lui, și l-au părăsit. * Cap. 26, 7. ** Cap. 30, 23; 2, 4.

13. Pe sfărîmăturile lui * au venit și s'au așezat toate păsările cerului, și toate fiarele cîmpului și-au făcut culcușul între ramurile lui. * Isa. 23, 6; Cap. 32, 4.

14. Ca să nu se mai îngîmfie niciunul din copacii de lângă ape cu înălțimea lor, și să nu-și mai ridice virful pînă în nori, ca să nu se mai fălească stejarii udați de apă cu înălțimea lor; căci toți * sînt dați pradă morții, în * adîncimile pămîntului, printre copiii oamenilor, împreună cu cei ce se pogoră în groapă. * Psa. 52, 7. ** Cap. 30, 18.

15. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „În ziua cînd s'a pogorit în locuința morților, am răspîndit jalea, am acoperit adlocul din pricina lui, și i-am oprit riurile; apele cele mari au fost oprite; am întristat Libanul pentru el, și toți copacii de pe cîmp s'au uscat.

16. De vîietul căderii lui am făcut să se cutremure * neamurile, cînd l-am aruncat ** în locuința morților, împreună cu cei ce se pogoră în groapă, și s'au mîngîiat † în adîncimile pămîntului toți †† copacii Edenului, cei mai frumoși și cei mai buni copaci din Liban, toți cei udați de ape. * Cap. 26, 19. ** Isa. 14, 15. † Cap. 31, 35. †† Isa. 14, 8.

17. S'au pogorit și ei cu el în locuința morților, la cei ce au pierit ucși de sabie, ei cari erau brațul lui și locuiau * la umbra lui printre neamuri. * Psa. 4, 20.

18. Cu * cine poți fi asemuit tu în slavă și în mărime între copacii Edenului? Totuș vei fi aruncat împreună cu copacii Edenului în adîncimile pămîntului, și vei fi ** culcat în mijlocul celor netăiați împrejur, împreună cu cei ce au pierit ucși de sabie.

lată ce este Faraon și toată mulțimea lui, zice Domnul, Dumnezeu.”

* Vers. 2. Cap. 22, 12. ** Cap. 22, 12; 22, 12, 13, 14, etc.

32 1. În anul al doisprezecelea, în ziua întâi a lunii a douăsprezecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, fă un cîntec de jale” asupra lui Faraon, împăratul Egiptului, și spune-i: „Semănai” cu un pui de leu între neamuri, erai ț ca un crocodil în mări, te aruncau în riurile tale, turburai ț apele cu picioarele tale, și le întărai valorile. * Cap. 27, 2. Vers. 12. ** Cap. 27, 2; 28, 12. † Cap. 28, 1. †† Cap. 24, 12.

3. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Imi voi întinde mreaja” peste tine, în mijlocul unei mari mulțimi de popoare, și te vor trage în lațul Meu. * Cap. 12, 12; 17, 20. Osea. 7, 12.

4. Te” voi arunca pe uscat, și te voi întinde pe cîmpie, ca toate păsările cerului să șadă” pe tine; și voi sătura fiarele întregului pămînt cu tine. * Cap. 28, 5. ** Cap. 28, 12.

5. Îți voi asvîrli carnea pe munți”, și voi umplea văile cu sfîrîmăturile tale. * Cap. 21, 12.

6. Țara în care înoți, o voi uda cu singele tău, pînă la munți, și se vor umplea puvoaiele de tine.

7. Cînd te voi atinge, voi” acoperi cerurile, și le voi întuneca stelele; voi acoperi soarele cu nori, și luna nu-și va mai da lumina ei. * Isa. 24, 23. Ioan. 2, 21; 3, 12. Amos. 8, 9. Mat. 24, 29. Apoc. 8, 12, 13.

8. Din pricina ta, voi întuneca pe toți luminătorii cerurilor, și voi răsplîndi întunerecul peste țara ta, zice Domnul, Dumnezeu.”

9. „Voi mîhni și inima multor popoare, cînd voi vesti pieirea ta printre neamuri, în țările, pe cari nu le cunoșteai.

10. Voi face să se” îngrozească multe popoare de tine, și împăraților lor li se va face părul măciucă din pricina ta, cînd îmi voi învîrli sabia înaintea lor; vor tremura” în orice clipă fie care pentru viața lui, în ziua căderii tale.” * Cap. 27, 26. ** Cap. 28, 12.

11. Căci așa” vorbește Domnul, Dumnezeu: „Sabia împăratului Babilonului va veni peste tine. * Jer. 46, 26. Cap. 30, 4.

12. Mulțimea ta o voi face să cadă lovită de sabia unor viteji, cei mai cîmpliți” dintre popoare. Ei vor nimici” mîndria Egiptului, și toată mulțimea lui va fi prăpădită. * Cap. 28, 7. ** Cap. 28, 12.

13. Voi pierde și toate vitele lui de lîngă apele cele mari; nici picior” de om nu le va mai turbura, nici copită de vite nu le va mai turbura. * Cap. 28, 12.

14. Atunci li voi potoli apele, și voi face să-i curgă riurile lin ca undelele, zice Domnul, Dumnezeu.”

15. „Cînd voi prefăce țara Egiptului într-o pustietate, și țara va fi jăfuită de tot ce are, cînd voi lovi pe toți cei ce o locuiesc, vor ști” că Eu sînt Domnul. * Ezech. 1, 4; 14, 4, 15. Ps. 9, 18. Cap. 8, 7.

16. Acesta este cîntecul de jale”, pe care îl vor cînta. Fiicele neamurilor îl vor cînta: da, asupra Egiptului și asupra întregii lui mulțimi îl vor cînta, zice Domnul, Dumnezeu.” * Ezech. 1, 17. 2 Cron. 35, 25. Cap. 28, 17. Vers. 2.

17. În anul al doisprezecelea, în ziua a cincisprezecea a lunii, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, bocăște-te pentru mulțimea Egiptului, și aruncă-o”, pe ea și pe fiicele neamurilor puternice în adîncimile pămîntului, la cei pogorîți în groapă! * Cap. 28, 12; 14.

19. Pe cine” întreci tu în frumusețe? Pogoară-te”, și culcă-te lîngă cei netăiați împrejur!

* Isa. 1, 2; 2, 18. ** Vers. 24, 24, etc. Cap. 28, 12.

20. Vor cădea astfel în mijlocul celor ucîși de sabie. Sabia vă este dată: doborîți în mormînt Egiptul, și toată mulțimea lui!

21. Atunci vitejii cei puternici” vor vorbi în locuința morților despre el și cei ce-l sprijineau, și vor zice: „S’au pogorît”, s’au culcat cei netăiați împrejur, ucîși de sabie!”

* Isa. 1, 24; 14, 9, 10. Vers. 27. ** Vers. 24, 25, etc.

22. Acolo este Asirianul”, cu toată mulțimea lui, și mormintele lor stau împrejurul lui, — toți au murit, și au căzut ucîși de sabie. * Vers. 24, 25, 26, 27.

23. Mormintele” lor sînt în adîncimile gropii, și mulțimea lui este împrejurul mormîntului lui; toți au murit și au căzut ucîși de sabie, ei, cari răspindeau” groaza în țara celor vii.

* Isa. 14, 12. ** Cap. 28, 17. Vers. 24, 25, 26, 27, 28.

24. Acolo este și Elamul”, cu toată mulțimea lui, împrejurul mormîntului lui; toți au murit și au căzut ucîși de sabie, s’au pogorît” netăiați împrejur în adîncimile pămîntului, ei, cari răspindeau” groaza în țara celor vii, și își poartă acum ocară cu cei ce se pogoară în groapă.

* Jer. 46, 24, etc. ** Vers. 21. † Vers. 22.

25. L-au culcat la un loc cu morții, împreună cu toată mulțimea lui, și mormintele lor sînt împrejurul lui; toți acești netăiași împrejur au murit uciși de sabie, căci răspîndeau groaza în țara celor vii, și își poartă acum ocară cu cei ce se pogoră în groapă; i-au culcat acum la un loc cu cei morți.

26. Acolo sînt și Meșec*, Tubal, și toată mulțimea lor, și mormintele lor sînt împrejurul lor; toți acești netăiași împrejur** au murit uciși de sabie, căci răspîndeau groaza în țara celor vii. *Psal. 10, 2. Cap. 27, 13, 19, 2. **Vers. 19, 20, etc.

27. Ei sînt culcați* împreună cu vitejii, căzuți din vechime dintre cei netăiași împrejur; sînt pogoriți în locuința morților împreună cu armele lor de război, cu săbiile puse supt capetele lor, și nelegiuirile lor lipite pe osîmintele lor, căci vitejia lor era o groază în țara celor vii. *Vers. 20. Isai 34, 28, 29.

28. Și tu vei fi zdrobit în mijlocul celor netăiași împrejur, și te vei culca împreună cu cei uciși de sabie!

29. Acolo este și Edomul*, cu împărații lui și toți voievozii lui, cari, cu toată vitejia lor, au fost așteptați la un loc cu cei uciși de sabie: stau culcați împreună cu cei netăiași împrejur, cu cei pogoriți în groapă. *Cap. 25, 12, etc.

30. Tot acolo* sînt toți voievozii dela miază-noapte, și toți Sidonienii**, cari s'au pogorît la cei morți, acoperiți de rușine, cu toată groaza pe care o aruncă vitejia lor; acești netăiași împrejur stau culcați cu cei uciși de sabie, și-și poartă ocară lingă cei pogoriți în groapă. *Cap. 26-4, 12; 29, 2. **Cap. 26, 32.

31. Faraon îi va vedea, și se va minția* pentru toată mulțimea lui, pentru ai lui cari au murit uciși de sabie și pentru toată oastea lui, zice Domnul Dumnezeu.† *Cap. 21, 18.

32. „Căci l-am lăsat să răspîndească groaza în țara celor vii. De aceea Faraon și toată mulțimea lui se vor culca împreună cu cei netăiași împrejur, cu cei ce au murit uciși de sabie, zice Domnul Dumnezeu.”

Datoriile proorocilor.

33 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, vorbește copiilor* poporului tău, și spune-le: „Cînd** voi aduce sabia peste vreo țară, și poporul țării va lua din mijlocul lui pe

un om care cart, și-l va pune ca străjer†, — *Cap. 3, 31. **Cap. 14, 17, 18 Sam. 24, 25, 2 Sam. 2, 12. Vers. 7. Căp. 9, 2.

3. Dacă omul acela va vedea venind sabia asupra țării, va suna din trîmbiță, și va da de știre poporului.

4. și dacă cel ce va auzi sunetul trîmbiței nu se va feri, și va veni sabia și-l va prinde, singele* lui să cadă asupra capului lui. *Cap. 18, 28.

5. Fiindcă a auzit sunetul trîmbiței, și nu s'a ferit, de aceea singele lui să cadă asupra lui; dar dacă se va feri, își va scăpa viața.

6. Dacă însă străjerul va vedea venind sabia, și nu va suna din trîmbiță, și dacă poporul nu va fi înștiințat, și va veni sabia și va răpi viața vreunui om, omul acela va pieri din pricina nelegiuirii* lui, dar voi cere singele lui din mina străjerului.† *Vers. 8.

7. Acum, fiul omului*, te-am pus străjer peste casa lui Israel. Tu trebuie să ascuți Cuvîntul care iese din gura Mea, și să-i înștiințezi din partea Mea.

*Cap. 3, 17, etc.

8. Cînd zic celui rău: „Răule, vei muri negreșit!” și tu nu-i spui, ca să-l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar singele lui îl voi cere din mina ta.

9. Dar dacă vei înștiința pe cel rău, ca să se întoarcă de la calea lui, și el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îți vei mintui sufletul.

10. Spune dar, fiul omului, casei lui Israel: „Voi cu drept cuvînt ziceți: „Fărădelegile și păcatele noastre sînt asupra noastră, și din pricina lor fim-jim”; cum** am putea să trăim?”

*Cap. 24, 25. **Isai. 49, 14. Cap. 37, 12.

11. Spune-le: „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc* moartea păcătoșului, ci să se întoarcă de la calea lui și să trăiască. întoarceți-vă de la calea voastră cea rea! Pentruce** vreți să muriți voi, casa lui Israel?”

*Isai. 55, 14. Cap. 26, 23, 25. 2 Psal. 3, 9. **Cap. 18, 21.

12. Și tu, fiul omului, spune copiilor poporului tău: „Neprihănirea* celui neprihănit nu-l va mintui în ziua fărădelegii lui, și cel rău nu va cădea** lovit de răutatea lui, în ziua cînd se va întoarce de la ea, după cum nici cel neprihănit nu va putea să trăiască prin neprihănirea lui în ziua cînd va săvîrși o fărădelege.

*Cap. 2, 10; 18, 24, 26, 27. **3 Căp. 7, 14.

13. Cînd zic celui neprihănit că va trăi negreșit, — dacă se încrede* în neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, atunci toată neprihănirea lui se va uita, și el va muri din pricina nelegiurii pe care a săvîrșit-o.

* Cap. 3, 20; 18, 24.

14. Dimpotrivă cînd* zic celui rău: „Vei muri!” — dacă se întoarce dela păcatul lui și face ce este bine și plăcut,

* Cap. 3, 18; 18, 27.

15. dacă dă înapoi* zălogul, întoarce** ce a răpit, urmează învățăturile țării dau viața, și nu săvîrșește nicio nelegiuire, va trăi negreșit, și nu va muri.

* Cap. 18, 7. ** Ezech. 33, 8. Lev. 24, 2, 4. Num. 31, 4, 7. Luc. 19, 8. † Lev. 24, 8. Cap. 30, 12, 23, 25.

16. Toate* păcatele pe cari le-a săvîrșit se vor uita; a făcut ce este bine și plăcut, și va trăi negreșit!

* Cap. 18, 25.

17. Copiii* poporului tău zic: „Calea Domnului nu este dreaptă!” Totuș, mai degrabă calea lor nu este dreaptă!

* Vers. 20. Cap. 18, 25, 26.

18. Dacă* cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui și săvîrșește nelegiuirea, trebuie să moară din pricina aceasta.

* Cap. 18, 26, 27.

19. Dar dacă cel rău se întoarce dela răutatea lui și face ce este bine și plăcut, va trăi totmai din pricina aceasta!

20. Fiindcă ziceți: „Calea* Domnului nu este dreaptă!” vă voi judeca pe fiecare după umbletele lui, casa lui Israel!

* Vers. 17. Cap. 18, 25, 26.

21. În al doisprezecelea an*, în ziua a cincea a lunii a zecea a robiei noastre, un om** care scăpase din Ierusalim, a venit la mine și a zis: „Cetea* Ța a fost luată!”

* Cap. 1, 2. ** Cap. 34, 26. † Ezech. 33, 4.

22. Dar mina* Domnului venise peste mine seara, înainte de venirea fugarului la mine, și Domnul îmi deschisese** gura pînă a venit el la mine dimineața. Oura îmi era deschisă și nu mai eram mut.

* Cap. 1, 2. ** Cap. 34, 27.

23. Atunci Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

24. „Fiul omului, ceice* locuiesc în dărîmăturile** aceea în țara lui Israel zic: „Avraam* era singur, și tot a moștenit țara; dar noi*† sîntem mulți și țara ne-a fost dată în stăpînire!”

* Cap. 34, 2. ** Vers. 27. Cap. 35, 4. † Isa. 51, 2. Psal. 7, 5. ‡ Mic. 6, 11. Mat. 2, 4. Ioan. 8, 36.

25. „De aceea spune-le: „Așa vor-

bește Domnul, Dumnezeu: „Voi mincați* carne cu sînge, vă ridicati** ochii spre idoli voștri și vărsați† sînge. Și voi să stăpîniți țara?”

* Fac. 9, 4. Lev. 2, 17; 7, 26, 30; 19, 26. Deut. 12, 16. ** Cap. 18, 4. † Cap. 20, 4, 9.

26. Voi vă bîzuți pe sabia voastră, săvîrșiți urciuni, fiecare din voi ne-cinstește* pe nevasta aproapului său.

* Cap. 18, 4; 20, 11.

27. De aceea spune-le: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Pe viața Mea, că ceice* locuiesc în aceste dărîmături vor cădea ucigi de sabie; pe ceice sînt pe cîmp îi voi da de mîncare fiarelor**; iar ceice sînt în întărituri și în peșteri† vor muri de ciună!”

* Vers. 24. ** Cap. 35, 4. † Ier. 4, 2. 1 Sam. 13, 6.

28. Voi preface* țara într-o pustietate și într-un pustiu; mîndria** țării ei se va sfîrși, munții† lui Israel vor fi pustii, și nimeni nu va mai trece prin ei.

* Lev. 24, 2, 4, 25. Cap. 34, 24, 26. ** Cap. 7, 24; 24, 21; 30, 4, 7. † Cap. 4, 2, 3, 6.

29. Și vor ști că Eu sînt Domnul, cînd voi preface țara într-o pustietate și într-un pustiu, din pricina tuturor urciunilor pe cari le-au săvîrșit!”

30. Fiul omului! Copiii poporului tău vorbesc de tine pe lingă ziduri și pe la ușile caselor, și zic* unul altuia, fiecare fratelui său: „Venii dar, și ascultați care este cuvîntul ieșit dela Domnul!”

* Isa. 29, 12.

31. Și vin* cu grîmada la tine, stau** înaintea ta ca popor al meu, ascultă cuvintele tale, dar nu le împlinesc, căci cu gura† vorbesc dulce de tot, dar cu inima†† umblă tot după poftele lor.

* Cap. 14, 1; 20, 1, 10. ** Cap. 8, 1. † Ps. 78, 36; 107, 12. Isa. 29, 13. †† Mat. 23, 27.

32. Iată că tu ești pentru ei ca un cîntăreț plăcut, cu un glas frumos și iscusit la cîntare pe coarde. Ei îți ascultă cuvintele, dar nu le împlinesc de loc.

33. Cînd* se vor întimpla însă aceste lucruri, — și iată că se întimplă! — vor ști** că era un prooroc în mijlocul lor.”

* 1 Sam. 3, 20. ** Cap. 2, 4.

*Impotriva
căpetenilor lui Israel. Făgăduințe.*

34 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, proorocește împotriva păstorilor* sufletești ai lui Israel! Proorocește, și spune-le lor, păstorilor: „Așa vorbește Domnul Dum-

mezeu: „Vai” de păstorii lui Israel, cari se pasc pe ei înșiși! Nu trebuie păstorii să pască turma?

* Cap. 33, 24. ** Ier. 23, 1. Zab. 11, 17.

3. Voi mincați * grăsimile, vă îmbrăcați cu lână, tăiați” ce e gras, dar nu pașteți oile.

* Ier. 23, 1. Zab. 11, 18.
** Cap. 33, 24, 26. Mic. 3, 1, 2, 3. Zab. 11, 3.

4. Nu întăriți pe cele slabe *, nu vindecați pe cea bolnavă, nu legați pe cea rănită; n'aduceți înapoi pe cea răătăcită, nu căutați” pe cea pierdută, ci le stăpiniți cu asuprire și cu asprime!

* Vers. 10. Zab. 11, 18. ** Ier. 13, 4. † I Pet. 2, 2.

5. Astfel ele s'au risipit”, pentru că n'aveau păstor; au ajuns prada tuturor fiarelor cîmpului, și s'au risipit.

* Cap. 33, 21, 26. ** 1 Reg. 22, 17. Mat. 9, 36. † Ier. 50, 9. Ier. 22, 8. Vers. 8.

6. Turma Mea rătăcește pe toți munții și pe toate dealurile înalte; oile Mele sînt risipite pe toată fața țării, și nimeni nu îngrijește de ele, nici nu le caută!”

7. „De aceea, păstorilor, ascultați Cuvîntul Domnului!

8. „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, pentru că oile Mele au ajuns de jaf și sînt” prada tuturor fiarelor cîmpului, din lipsă de păstor, pentru că păstorii Mei n'au nicio grijă de oile Mele, ci se pășteau” numai pe ei înșiși, și nu pășteau oile Mele”. —

* Vers. 1, 4. ** Vers. 2, 10.

9. de aceea, păstorilor, ascultați Cuvîntul Domnului!

10. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe păstori! Imi voi” lua înapoi oile din minile lor, nu-i voi mai lăsa să-Mi pască oile, și nu se vor mai paște” nici pe ei înșiși; căci Imi voi izbăvi oile din gura lor, și nu le vor mai sluji ca hrană!”

* Cap. 3, 15. Ier. 13, 17. ** Vers. 2, 8.

11. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, Mă voi îngriji Eu însumi de oile Mele, și le voi ceceta!”

12. Cum își cercetează un păstor turma cînd este în mijlocul oilor sale împrișiate, așa Imi voi cerceta Eu oile, și le voi strînge din toate locurile pe unde au fost risipite în ziua plină de nori” și negură.

* Cap. 30, 2. Ier. 2, 2.

13. Le voi” scoate dintre popoare, le voi strînge din felurite țări, și le voi aduce înapoi în țara lor; le voi

paște pe munții lui Israel, dealungul riurilor, și în toate locurile locuite ale țării.

* Ier. 33, 8, 10. Ier. 23, 8. Cap. 33, 26; 34, 24; 37, 21, 22.

14. Le voi” paște pe o pășune bună, și stîna lor va fi pe munții cei înalți ai lui Israel; acolo” se vor odihni într'un staul plăcut, și vor avea pășuni grase pe munții lui Israel.

* Ps. 23, 2. ** Ier. 33, 12.

15. Eu însumi Imi voi paște oile, Eu le voi duce la odihnă, zice Domnul Dumnezeu.”

16. „Voi” căuta pe cea pierdută, voi aduce înapoi pe cea răătăcită, voi lega pe cea rănită, și voi întări pe cea slabă. Dar voi păzi pe cele grase” și pline de vlagă: vreau să le pasc” cum se cade.”

* Vers. 4. Ier. 40, 12. Mic. 4, 4. Mat. 23, 11. Marc. 9, 17. Luc. 4, 23. ** Ier. 15, 16. Amos 4, 1. † Ier. 10, 24.

17. „Și voi, oile Mele, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, voi” judeca între oaie și oaie, între berbeci și țapi.

* Cap. 33, 37, 38. Vers. 20, 22. Zab. 12, 2. Mat. 26, 32, 33.

18. Este prea puțin pentru voi că pașteți în pășunea cea bună, de mai călcați în picioare și cealaltă parte a pășunii voastre? Că beți o apă limpede, de mai turburați și pe cealaltă cu picioarele?”

19. Și oile Mele trebuie apoi să pască ce ați călcat voi cu picioarele voastre, și să bea ce ați turburat voi cu picioarele voastre!”

20. Deaceia, așa le vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată că voi” judeca între oaia grasă și oaia slabă.

* Vers. 17.

21. Pentru că ați izbit cu coasta și cu umărul, și ați împuns cu coarcele voastre toate oile slabe, pînă le-ați izgonit,

22. voi veni în ajutorul oilor Mele, ca să nu mai fie de jaf, și voi judeca între oaie” și oaie.

* Vers. 17.

23. Voi pune peste ele un singur păstor”, care le va paște, și anume pe Robul” Meu David; El le va paște, El va fi păstorul lor.

* Ier. 23, 11. Ier. 23, 4, 5.

Ier. 12, 13. Ier. 13, 20. 1 Pet. 2, 25; 3, 4. ** Ier. 23, 5. Cap. 37, 24, 25. Osea 3, 5.

24. Eu”, Domnul, voi fi Dumnezeul lor, și Robul Meu David va fi voi-vod” în mijlocul lor. Eu, Domnul, am vorbit!

* Gen. 28, 42. Vers. 30. Cap. 37, 27. ** Cap. 37, 22. Luc. 1, 32, 33.

25. Voi încheia” cu ele un legămint de pace, și voi” îndepărta din țară toate fiarele sălbatice; ele vor locui

în liniște în pustie, și vor putea dormi în mijlocul pădurilor. *Cap. 28, 25. **Lev. 26, 4. Isa. 11, 6-9; 32, 8. Osea 2, 15. †Lev. 26, 6. Ysa. 26.

26. Le voi face, pe ele și împrejurimile dealului * Meu, o pricină de binecuvântare; le voi trimite ploaie la vreme, și aceasta va fi o ploaie de binecuvântată! *Isa. 58, 7. Cap. 30, 40. **Ps. 133, 3. Isa. 26, 24. Zech. 8, 12. †Lev. 26, 4. ††Ps. 133, 3. Mal. 3, 10.

27. Pomul * de pe cîmp își va da roada, și pămîntul își va da rodurile. Ele vor fi liniștite în țara lor și vor ști că Eu sînt Domnul, cînd voi rupe legăturile jugului lor, și cînd le voi izbăvi din mîna celor ce le asupresc. *Lev. 26, 4. Ps. 86, 12. Isa. 4, 2. **Lev. 26, 12. Ser. 2, 20. †Lev. 26, 14.

28. Nu vor * mai fi de jaf între neamuri, nu le vor minca fiarele din țară, ci vor locui în liniște, și nu le va mai turbura nimeni.

* Ysa. 3, Cap. 34, 4. ** Lev. 26, 12; 46, 27. Ysa. 26.

29. Le voi pune un rîsad * căruia i se va duce faima; nu vor mai fi miștuite de foame în țară, și nu vor mai purta ocară neamurilor.

* Isa. 11, 1. Ser. 23, 5. ** Cap. 30, 5, 9, 15.

30. Și vor ști astfel că Eu *, Domnul, Dumnezeu lor, sînt cu ele, și că ele sînt poporul Meu, ele, casa lui Israel, zice Domnul Dumnezeu.

* Ysa. 24, Cap. 27, 27.

31. Voi stăteți oile * Mele, oile pășunii Mele, și Eu sînt Dumnezeu vostru, zice Domnul Dumnezeu.

* Ps. 100, 3. Ioan 10, 11.

Prooroce împotriva Edomiților.

35 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-te * cu fața spre muntele * Seir, proorocește împotriva lui. *Cap. 4, 2. **Deut. 2, 5. †Lev. 46, 7, 9. Cap. 26, 12. Acton 1, 11. Osea 10, 40.

3. și zi: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe tine, muntele Seirului! Imi întind * mina împotriva ta, și te prefac într-o pustietate și într'un pustiu! *Cap. 4, 14.

4. Îți voi prefăce cetățile * în dărîmături, vei ajunge o pustietate, ca să știi că Eu sînt Domnul! * Ysa. 9.

5. Pentru că aveai o ură * vecinică, și ai doborât cu sabia pe copiii lui Israel, în ziua necazului lor, în vremea cînd nelegiuirea * era la culme, *Cap. 26, 12. Osea 10. **Ps. 137, 7. Cap. 21, 25, 26. Deut. 2, 24. Osea 12.

6. de aceea, pe viața Mea, zice Dom-

mul Dumnezeu, că te voi face singe, și te va urmări singele; fiindcă * n'ai urît singele, de aceea singele te va urmări. * Ps. 138, 17.

7. Voi prefăce muntele Seir într-o pustietate și într'un pustiu, și voi nimici cu desăvîrșire din el și pe cele ce se duc * și pe cele ce se întorc.

* Jer. 1, 5. 6. Cap. 20, 11.

8. Îi voi umplea * munții cu morți, și cei uciși de sabie vor cădea pe dealurile tale, în văile tale și în toate puhoaiile tale. *Cap. 21, 12; 30, 4.

9. Te voi prefăce * în niște pustietăți vecinice, cetățile nu-ți vor mai fi locuite, și veți ști * că Eu sînt Domnul. *Jer. 48, 27, 18. Ysa. 4, Cap. 26, 12. Mal. 1, 3, 4. **Cap. 4, 7; 7, 4; 9; 30, 11.

10. Pentru că ai zis: „Aceste două neamuri, și aceste două țări vor fi ale mele, și le vom lua * în stăpînire! * măcar că Domnul * era acolo, * Ps. 44, 12. Cap. 30, 5. Osea 12. **Ps. 44, 1, 2; 102, 12, 14. Cap. 48, 20.

11. de aceea pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că Mă voi purta cu tine după minia * și urgia, pe cari le-ai arătat și tu, în ura ta, împotriva lor; și Mă voi face cunoscut în mijlocul lor, cînd te voi judeca. *Mal. 1, 2. Isa. 2, 12.

12. Vei ști * însă că Eu, Domnul, am auzit toate batjocurile, pe cari le-ai rostit împotriva munților lui Israel, cînd ai zis: „Sînt pustii, și se sînt dați ca pradă! * *Ps. 9, 16. Cap. 4, 7.

13. V'ați fîlît astfel împotriva Mea prin vorbările * voastre, și v'ați înmulțit cuvintele împotriva Mea: am auzit! *†1 Sam. 2, 1. Apoc. 12, 6.

14. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Cînd * toată țara se va bucura, pe tine te voi prefăce într-o pustietate! *Isa. 55, 12, 14.

15. Din pricina bucuriei * pe care ai simțit-o că moștenirea casei lui Israel era pustie, îți voi face și ție la fel. Vei ajunge * o pustietate, munte al Seirului, tu și tot Edomul, și se va ști că Eu sînt Domnul.

* Osea 12, 15. ** Ysa. 9, 4.

Așezarea din nou a lui Israel.

36 1. Tu, fiul omului, proorocește asupra munților * lui Israel, și spune: „Munți ai lui Israel, ascultați Cuvîntul Domnului! *Cap. 4, 2, 3.

2. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Pentru că * vrăjmașul a zis despre voi:

„Ha! Ha! Aceste înălțimi” vecinice
au ajuns moștenirea Ț noastră!”

* Cap. 35, 26, 3. ** Deut. 32, 33. † Cap. 35, 10.

3. proorocește și zi: „Așa vorbește
Domnul Dumnezeu: „Da, pentrucă din
toate părțile au voit să vă pustiască
și să vă înghită, ca să aduneți moș-
tenirea altor neamuri, și pentrucă ați
fost” de batjocura și de ocara popoa-
relor.” * Deut. 28, 27. † Reg. 9, 7. ‡ Ezech. 2, 15. § Ezech. 9, 10.

4. de aceea, munți ai lui Israel, ascu-
tați Cuvîntul Domnului Dumnezeu!
Așa vorbește Domnul Dumnezeu mun-
ților și dealurilor, rîurilor și văilor,
dărîmăturilor pustii și cetăților pără-
site, cari au ajuns” de prada și de
risul” celorlalte neamuri din prejur:

* Cap. 34, 24. † Ezech. 29, 4.

5. „așa vorbește Domnul Dumnezeu:
„Da, în” focul geloziei Mele, vorbesc
împotriva celorlalte neamuri și împo-
triva întregului Edom, cari și-au în-
sușit” țara Mea, și s’au bucurat din
toată inima lor și cu tot disprețul su-
fletului lor, ca să-i jăfuiască roadele.

* Deut. 4, 24. Cap. 35, 28. ** Cap. 35, 10, 12.

6. De aceea, proorocește despre țara
lui Israel, și spune munților și dea-
lurilor, rîurilor și văilor: „Așa vor-
bește Domnul Dumnezeu: „Iată, vor-
besc în gelozia și urgia Mea, pentrucă
suferiți ocară” din partea neamuri-
lor!”

* Ps. 138, 5, 4. Cap. 34, 28. Vers. 28.

7. De aceea, așa vorbește Domnul
Dumnezeu: „Îmi ridic” mîna și jur,
că neamurile cari vă înconjoară, își
vor purta ele însele ocara!” * Cap. 30, 5.

8. Iar voi, munți ai lui Israel, veți
da crengi, și vă veți purta roadele
pentru poporul Meu Israel, căci lu-
crurile acestea sînt aproape să se în-
tîmple.

9. Iată că vă voi fi binevoitor, Mă
voi întoarce spre voi, și veți fi lucrăți
și sîmnați.

10. Voi pune să locuiască pe voi oa-
meni în mare număr, totată casa lui
Israel, pe toți! Cetățile vor fi locuite,
și se vor zidi iarăși dărîmăturile.”

* Isa. 60, 12; 61, 4. Vers. 33. Amos 9, 14.

11. Voi înmulți” pe voi oamenii și
vitele, cari vor crește și se vor înmul-
ți: voi face să fiți locuiți ca și mai
înainte, și vă voi face mai mult bine-
decît odinioară; și veți ști” că Eu
sînt Domnul.

* Jer. 31, 27; 33, 12. ** Cap. 35, 9; 37, 4, 18.

12. Voi face să umble pe voi oameni,
și anume poporul Meu Israel; ei te

vor stăpîni”; și tu vei fi moștenirea
lor, și nu-i vei mai” nimici.

* Oseai. 17, 20. † Jer. 15, 7.

13. Așa vorbește Domnul Dumnezeu:
„Pentrucă ți se zice: „Tu”, țară, ai
mîncat oameni, și-ai nimicit chiar nea-
mul tău.”

* Nume. 13, 32.

14. din pricina aceasta, de acum în-
colo nu vei mai mîncă oameni, și nu-ți
vei mai nimici neamul, zice Domnul
Dumnezeu.

15. De acum, nu te voi mai face” să
auzi batjocurile neamurilor, și nu vei
mai purta ocara popoarelor; nu-ți vei
mai nimici neamul, zice Domnul Dum-
nezeu.”

* Cap. 34, 28.

16. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit
astfel:

17. „Fiul omului, cei din casa lui
Israel, cînd locuiau în țara lor, au
spurcat-o” prin purtarea lor și prin
faptele lor; așa că purtarea lor a fost
înainte Mea ca spurcăciunea” unei
femei în timpul necurăției ei.

* Lev. 15, 25, 27, 28. Lev. 2, 7. ** Lev. 15, 19, etc.

18. Atunci M-am vărsat urgia peste
ei, din pricina singelui” pe care-l vâr-
saseră în țară, și din pricina idolilor
cu cari o spurcaseră.” * Cap. 18, 24, 25, 26, 27.

19. I-am risipit” printre neamuri, și
au fost împrăștiți în felurite țări;
i-am” judecat după purtarea și fa-
ptele lor rele.” * Cap. 22, 15. † Cap. 1, 2; 18, 26; 30, 24.

20. Cînd au venit printre neamuri,
ori încotro se duceau, plîngreau” Nu-
mele Meu cel sfînt, așa încît se zicea
despre ei: „Acesta este poporul Dom-
nului, ei au trebuit să lasă din țara
lor.”

* Isa. 52, 5. Ierem. 2, 24.

21. Și am vrut să scap cîntea Nu-
melui” Meu celui sfînt, pe care-l plî-
gărea casa lui Israel printre neamurile
la cari se duseseră.”

* Cap. 30, 9, 14.

22. „De aceea, spune casei lui Is-
rael: „Așa vorbește Domnul Dumne-
zeu: „Nu din pricina voastră fac ace-
ste lucruri, casa lui Israel, ci din pri-
cina numelui Meu” celui sfînt, pe care
l-ați plîngărit printre neamurile la
cari ați mers.”

* Ps. 136, 3.

23. De aceea voi sfînti Numele Meu
cel mare, care a fost plîngărit printre
neamuri, pe care l-ați plîngărit în mij-
locul lor. Și neamurile vor cunoaște
că Eu sînt Domnul, zice Domnul
Dumnezeu, cînd voi fi sfîșit” în voi
supt ochii lor.

* Cap. 35, 43; 38, 25.

24. Căci vă voi scoate” dintre nea-

muri, vă voi strânge din toate țările, și vă voi aduce iarăși în țara voastră.

* Cap. 34, 10; 37, 21.

25. Vă voi stropi* cu apă curată, și veți fi curățiți; vă voi curăți** de toate spurcăciunile voastre și de toți idoliile voștri.

* Isa. 52, 10. Eze. 10, 22. ** Jer. 33, 9.

26. Vă voi* da o inimă nouă, și voi pune în voi un duh nou; voi scoate din trupul vostru inima de piatră, și vă voi da o inimă de carne.

* Jer. 32, 39. Cap. 11, 19.

27. Voi pune Duhul* Meu în voi, și vă voi face să urmați poruncile Mele și să păziți și să împliniți legile Mele.

* Cap. 11, 19; 37, 14.

28. Veți locui* în țara, pe care am dat-o părinților voștri; voi veți fi poporul Meu** și Eu voi fi Dumnezeul vostru.*

* Cap. 28, 30; 37, 26. ** Jer. 30, 22. Cap. 11, 30; 37, 27.

29. Vă voi* izbăvi de toate necurățiile voastre. Voi chema** grîul, și-l voi înmulți; nu voi mai trimite foametea peste voi.

* Mat. 1, 21. Rom. 11, 26. ** Ps. 105, 16. † Cap. 34, 29.

30. Voi înmulți* rodul pomilor și venitul cîmpului, ca să nu mai purtați ocara foametei printre neamuri.

* Cap. 34, 29.

31. Atunci vă veți* aduce aminte de purtarea voastră cea rea, și de faptele voastre, cari nu erau bune; vă va fi scîrbă** de voi înșivă, din pricina neglegiurilor și urciunilor voastre.

* Cap. 18, 41, 42. ** Lev. 26, 39. Cap. 4, 9; 39, 43.

32. Și toate aceste lucruri nu* le fac din pricina voastră, zice Domnul Dumnezeu, să știți! Rușinați-vă și roșiți de purtarea voastră, casa lui Israel!

* Deut. 9, 5. Vers. 22.

33. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „În ziua cînd vă voi curăți de toate neglegiurile voastre, voi face ca cetățile voastre să fie locuite, și dărmăturile vor fi zidite din nou; * Vers. 26.

34. Țara pustie* va fi lucrată iarăși, de unde pînă aici era pustie în ochii tuturor trecătorilor.

35. Și se va spune atunci: „Țara aceasta pustie* a ajuns ca o grădină a Edenului*; și cetățile acestea dărmate, cari erau pustii și surpate, sînt întărite și locuite!”

* Isa. 51, 3. Cap. 35, 12. Deut. 10, 4.

36. Și neamurile, cari vor mai rămînea în jurul vostru, vor ști că Eu, Domnul, am zidit din nou ce era sur-

pat, și am sădit ce era pustiu. Eu*, Domnul, am vorbit, și voi și face.”

* Cap. 17, 24; 22, 14; 37, 24.

37. Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată în ce privință Mă voi* lăsa înduplecat de casa lui Israel, și iată ce voi face pentru ei: voi înmulți** pe oameni ca pe o turmă de oi.

* Cap. 34, 3; 36, 3, 21. ** Vers. 25.

38. Cetățile dărmate se vor umplea cu turme de oameni, ca turmele închinăte Domnului, ca turmele cari sînt aduse la Ierusalim în timpul sărbătorilor celor mari. Și vor ști că Eu sînt Domnul.”

Întoarcerea lui Israel și unirea celor două împărății.

37 1. Mina* Domnului a venit peste mine, și m'a luat în Duhul** Domnului, și m'a pus în mijlocul unei văi pline de oase.

* Cap. 1, 3. ** Cap. 2, 14; 3, 8; 11, 24. Loc. 4, 1.

2. M'a făcut să trec pe lângă ele, de jur împrejur, și iată că erau foarte multe pe fața văiei, și erau uscate de tot.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, vor putea oare oasele acestea să învieze?” Eu am răspuns: „Doamne Dumnezeule, tu știi* lucrul acesta!”

* Deut. 29, 29. 1 Sam. 2, 9. Ioan 3, 21. Rom. 4, 37. 5 Cor. 13, 8.

4. El mi-a zis: „Proorocește despre oasele acestea, și spune-le: „Oase uscate, ascultați cuvîntul Domnului!”

5. Așa vorbește Domnul Dumnezeu către oasele acestea: „Iată că voi face* să intre în voi un duh, și veți învia!”

* Ps. 134, 30. Vers. 8.

6. Vă voi da vine, voi face să crească pe voi carne, vă voi acoperi cu piele, voi pune un duh în voi, și veți învia. Și veți ști* că Eu sînt Domnul.”

* Cap. 6, 7; 36, 12. Deut. 2, 37; 3, 17.

7. Am proorocit cum mi se poruncise. Și pe cînd prooroceam, s'a făcut un zăuș, și iată că s'a făcut o mișcare, și oasele s'au apropiat unele de altele!

8. M'am uitat, și iată că le-au venit vine, carnea a crescut, și le-a acoperit pielea pe deasupra; dar nu era încă duh în ele.

9. El mi-a zis: „Proorocește, și vorbește duhului! Proorocește, fiul omului, și zi duhului: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Duhule, vino* din cele patru vînturi, suflă peste morții aceștia, ca să învieze!”

* Ps. 134, 30. Vers. 8.

10. Am proorocit, cum mi se poruncise. Și a intrat* duhul în ei, și au înviat, și au stătut pe picioare: era o oaste mare, foarte mare la număr.

* Apoc. 11, 11.

11. El mi-a zis: „Fiul omului, oasele acestora sînt toată casa lui Israel. Iată că și zic: „Ni s'au uscat oasele”, nă s'a dus nădejdea; sîntem pierduți!”

* Ps. 141, 7. Isac. 48, 14.

12. Deaceia, proorocește, și spune-le: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, vă voi deschide mormintele, vă voi scoate din mormintele voastre, poporul Meu”, și vă voi aduce** iarăș în țara lui Israel.

* Isac. 26, 12. Osea 13, 14. ** Cap. 36, 24. Vers. 25.

13. Și veți ști că Eu sînt Domnul, cînd vă voi deschide mormintele, și vă voi scoate din mormintele voastre, poporul Meu!

14. Voi pune Duhul Meu* în voi, și veți trăi; vă voi așeza iarăș în țara voastră, și veți ști că Eu, Domnul, am vorbit și am și făcut, zice Domnul.”

* Cap. 36, 27.

15. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

16. „Fiul omului, ia* o bucată de lemn, și scrie pe ea: „Pentru Iuda și pentru copiii” lui Israel, cari sînt tovarășii lui.” Ia apoi o altă bucată de lemn, și scrie pe ea: „Pentru Iosif, lemnul lui Efraim, și pentru toată casa lui Israel, care este tovarășa lui.”

* Num. 27, 2. ** 2 Cron. 11, 12, 13, 14; 24, 8; 26, 11, 16.

17. După aceea, împreună-le* una cu alta, într-o singură bucată, așa încît să fie una în mîna ta.

* Vers. 16, 24.

18. Și cînd îți vor zice copiii poporului tău: „Nu vrei* să ne lămurești ce înseamnă lucrul acesta?”

* Cap. 18, 9; 24, 18.

19. să le răspunzi*: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că voi lua toiagul” de lemn al lui Iosif, care este în mîna lui Efraim, și al semînțiilor lui Israel cari-i sînt tovarășe, le voi uni cu toiagul lui Iuda, și voi face un singur lemn, așa că vor fi una în mîna Mea.”

* Zah. 10, 4. ** Vers. 18, 17.

20. Toiegele de lemn, pe cari vei scrie, să le ții astfel în mîna ta, sub ochii* lor.

* Cap. 12, 8.

21. Și să le spui: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi lua* pe copiii lui Israel din mijlocul neamurilor la cari s'au dus, li voi strînge din toate părțile, și-i voi aduce înapoi în țara lor.

* Cap. 36, 24.

22. Voi face* din ei un singur neam în țară, pe muntii lui Israel; toți vor avea un singur” împărat, și nu vor mai fi două neamuri, nici nu vor mai fi împărțiți în două împărății.

* Isac. 31, 12. Ier. 2, 35; 30, 4. Osea 1, 11. ** Cap. 34, 23, 24. Ioan 10, 16.

23. Nici nu* se vor mai spurge, prin idoli lor, cu uriciunile lor, și cu toate fărâdelegile lor. Li voi scoate” din toate abaterile cu cari au păcătuit, și-i voi curăți; ei vor fi poporul Meu, și Eu voi fi Dumnezeul lor.

* Cap. 36, 25. ** Cap. 36, 26.

24. Robul* Meu David va fi împărat peste ei, și toți vor avea un singur” păstor. Vor urma ț poruncile Mele, vor păzi legile Mele și le vor împlini.

* Cap. 36, 28, 29. Isac. 40, 11. Ier. 23, 5; 30, 4. Cap. 34, 23, 24. Osea 2, 6. Ier. 1, 32. ** Vers. 22. Ioan 10, 16. † Cap. 36, 27.

25. Vor locui* iarăș în țara, pe care am dat-o robului Meu Iacov, și pe care au locuit-o și părinții voștri. Da, vor locui în ea, ei, copiii lor, și copiii copiilor lor, pe vecie, și Robul Meu” David va fi voivodul lor în veci ț.

* Cap. 36, 28. ** Vers. 24. Ioan 12, 34. † Isac. 40, 11. Ier. 1, 32. Amos 9, 15.

26. Voi încheia cu ei un legămint de pace*, care va fi un legămint vecinic cu ei; li voi sădi și-i voi înmulți**, și voi pune locașul* Meu cel sfînt în mijlocul lor pentru totdeauna.

* Ps. 86, 3. Isac. 55, 3. Ier. 32, 40. Cap. 34, 25. ** Cap. 36, 29, 32. † 2 Cor. 5, 16.

27. Locuința* Mea va fi între ei; Eu voi fi Dumnezeul” lor, și ei vor fi poporul Meu.

* Lev. 26, 11, 12. Cap. 45, 7. Ioan 1, 14. ** Cap. 11, 20; 14, 11; 36, 26.

28. Și neamurile vor ști* că Eu sînt Domnul, care sfințește” pe Israel, cînd Locașul Meu cel sfînt va fi pentru totdeauna în mijlocul lor.”

* Cap. 36, 28. ** Cap. 36, 12.

Proorocie împotriva lui Gog.

38 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul* omului, întoarce-te” cu fața spre Gog ț, din țara lui Magog, spre domnul Roșului, Meșecului ț ț și Tubalului, și proorocește împotriva lui!

* Cap. 36, 1. ** Cap. 36, 5, 8. † Apoc. 20, 8. ‡ Cap. 32, 26.

3. Și spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe tine, Gog, domnul Roșului, Meșecului și Tubalului!

4. Te voi* țiri, și-ți voi pune un cîrlig în fâlci; te voi scoate, pe tine și

toată oastea ta, cai și călăreți, toți* îmbrăcați în chip strălucit, ceată mare de popor, care poartă scut și pavăză, și cari toți minulesc sabia;

* 2 Reg. 17, 26. Cap. 26, 4; 28, 2. ** Cap. 28, 22.

5. Împreună cu ei voi scoate pe cei din Persia, Etiopia și Put, toți cu scut și coif:

6. Gomerul* cu toate oștile lui, țara Togarmei**, din fundul miază-noaptei, cu toate oștile sale, popoare multe împreună cu tine!

* Fac. 10, 2. ** Cap. 27, 14.

7. Pregătește-te* dar, fiu gata, tu, și toată mulțimea adunată în jurul tău! Fii căpetenia lor!

* Isa. 45, 16. Jer. 48, 4, 14; 50, 22.

8. După multe* zile, vei fi* în fruntea lor; în vremea de apoi, vei merge împotriva țării, ai cărei locuitori, scăpați de sabie, vor fi strinși dintre mai multe popoare pe munții* lui Israel cari multă vreme fuseseră puștii; dar, fiind scoși din mijlocul popoarelor, vor fi toți liniștiți în* locuințele lor.

* Fac. 48, 1. Deut. 4, 38. Vers. 26. ** Isa. 26, 4. † Vers. 12. Cap. 34, 12. ‡ Cap. 36, 1, 4, 5. § Jer. 23, 4. Cap. 28, 26; 34, 25, 28. Vers. 11.

9. Iar tu te vei sui, vei înainta ca o furtună*, vei fi cu un nor** negru care va acoperi țara, tu cu toate oștile tale, și multe popoare cu tine.

* Isa. 26, 2. ** Jer. 4, 12. Vers. 16.

10. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „În ziua aceea, multe gânduri îți vor veni în minte, și vei urzi planuri rele.

11. Vei zice: „Mă voi sui împotriva țării acestuia deschise, voi năvăli* peste oamenii acestia liniștiți, cari stau** fără grijă în locuințele lor, toți în locuințe fără ziduri, și neavind nici zăvoare, nici porți! —

* Jer. 49, 31. ** Vers. 8.

12. Mă voi duce să iau pradă și să mă dedau la jaf, să pun mîna pe aceste dărmături* locuite din nou, pe poporul* acesta strîns din mijlocul neamurilor, care are turme și moșii, și locuiește în mijlocul pămîntului.

* Cap. 36, 34, 35. ** Vers. 8.

13. Seba* și Dedan**, negustorii din Tarș† și toți puii lor†† de lei, îți vor zice: „Vii să iei pradă? Pentru jaf ți-ai adunat oare mulțimea ta, ca să iei argint și aur, ca să iei turme și aveau, și să faci o pradă mare?“

* Cap. 27, 10, 24. † Cap. 27, 12. †† Cap. 28, 1, 2.

14. De aceea proorocește, fiul omului, și spune lui Gog: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Da, în ziua* cînd poporul Meu Israel va trăi** în liniște, vei porni din țara ta,

* Isa. 4, 1. ** Vers. 8.

15. și vei veni* din fundul miază-noaptei, tu** și multe popoare cu tine, toți călări pe cai, o mare mulțime și o puternică oștire!

* Cap. 26, 2. ** Vers. 8.

16. Vei* înainta împotriva poporului Meu Israel, ca un nor, care va acoperi țara. În zilele* de apoi, te voi aduce împotriva țării Mele, ca să Mă cunoască† neamurile, cînd voi fi stînjit în tine supț ochii lor, Gog!“

* Vers. 8. ** Vers. 8. † Exod. 14, 4. Cap. 28, 26; 29, 21.

17. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Nu ești tu acela despre care am vorbit odinioară, prin robii Mei proorocii lui Israel, cari au proorocit atunci ani de zile, că te voi aduce împotriva lor?

18. În ziua aceea, însă, în ziua cînd va porni Gog împotriva pămîntului lui Israel, zice Domnul Dumnezeu, Mi se va sui în nări mînia aprinsă.

19. O spun, în* gelozia și în focul miniei** Mele: în ziua aceea†, va fi un mare cutremur în țara lui Israel.

* Cap. 26, 4; 28, 26. ** Ps. 68, 6. † 2 Reg. 2, 2, 7. Apoc. 16, 18.

20. Peștii* mării și păsările cerului vor tremura de Mine, și fiarele cîmpului și toate firitoarele cari se tirăsc pe pămînt, și toți oamenii cari sînt pe fața pămîntului; munții** se vor răsturna, pereții stîncilor se vor prăbuși, și toate zidurile vor cădea la pămînt.

* Osea 4, 2. ** Jer. 4, 24. Salm. 1, 1, 8.

21. Atunci voi chema* groaza** împotriva lui pe toți munții Mei, zice Domnul Dumnezeu; sabia† fiecăruia se va întoarce împotriva fratelui său.

* Ps. 135, 18. ** Cap. 14, 17. † 1 Iud. 7, 22. ‡ Sam. 14, 26. § Osea 20, 28.

22. Îl voi judeca* prin ciună** și sînge, printr-o ploaie† năpraznică și prin pietre de grindină††; voi ploua foc și pucioasă peste el, peste oștile lui, și peste popoarele cele multe, cari vor fi cu el.

* Isa. 30, 26. Jer. 26, 21. ** Cap. 4, 17. † Ps. 114, 4. Isa. 38, 4; 50, 20. †† Cap. 13, 12. Apoc. 16, 21.

23. Îmi voi arăta astfel mărimea și sfințenia*, Mă voi face cunoscut** înaintea mulțimii neamurilor, și vor ști că Eu sînt Domnul.”

* Cap. 26, 22. ** Ps. 7, 16. Cap. 27, 26; 36, 7. Vers. 14.

39 1. „Fiul omului*, proorocește acum împotriva lui Gog, și spune: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată că am necaz pe tine, Gog, domnul Roșului, Meșecului și Tubalului!

* Cap. 26, 2, 8.

2. Te voi* tîrî, te voi aduce, te voi

sui din fundul miazănoaptei, și te voi aduce pe munții lui Israel. *Cap. 38. 15.

3. Iți voi doborî arcul din mîna stîngă, și voi face să-ți cadă săgețile din mîna dreaptă.

4. Vei cădea pe munții lui Israel, tu * și toate oștile tale, și popoarele cari vor fi cu tine; te * voi da de mîncare păsărilor de pradă, tuturor celor ce au aripi, și fiarelor cîmpului.

* Cap. 38. 21. Vers. 17. ** Cap. 38. 27.

5. Vei cădea pe fața cîmpului, căci Eu am vorbit, zice Domnul Dumnezeu.

6. „Voi pune * foc Magogului, și ceteror locuiesc liniștiți în * ostroave, ca să știe că Eu sînt Domnul.

* Cap. 38. 22. Amos 1. 4. ** Ps. 72. 16.

7. Îmi voi face cunoscut * Numele Meu cel sfînt în mijlocul poporului lui Israel, și nu-i voi mai lăsa să-Mi îngărească * Numele Meu cel sfînt; ci vor ști * neamurile că Eu sînt Domnul, Sfîntul lui Israel!”

* Vers. 22. ** Lev. 18. 21. Cap. 38. 28. † Cap. 38. 16, 23.

8. „Iată * că lucrurile acestea vin și se întîmplă, zice Domnul Dumnezeu! Aceasta este ziua, despre care * am vorbit.

* Apoc. 18. 17; 21. 8. ** Cap. 38. 17.

9. Atunci locuitorii cetăților lui Israel vor ieși, vor arde și vor da pradă flăcărilor armele, pavezele și scuturile, arcurile și săgețile, lăncile și suțite; și șapte ani vor face focul cu ele.

10. Nu vor lua lemne de pe cîmp, și nu vor tăia lemne din păduri, ci vor face focul cu armele. Vor jăfui * pe cei ce i-au jăfuit, și vor prăda pe cei ce i-au prădat, zice Domnul Dumnezeu.”

* Isa. 14. 2.

11. „În ziua aceea, voi da lui Gog un loc de înmormîntare în Israel: valea călătorilor, la răsăritul mării moarte, și mormîntul acesta va astupa trecerea călătorilor. Acolo vor îngropa pe Gog cu toată mulțimea lui, și vor numi valea aceasta: „Valea mulțimii lui Gog.”

12. Șapte luni îi va îngropa casa lui Israel, ca să curățe * țara.

* Deut. 21. 22. Vers. 14. 16.

13. Tot poporul țării îi va îngropa, și i se va duce vestea, în ziua cînd voi fi * proslăvit, zice Domnul Dumnezeu.”

* Cap. 38. 22.

14. Apoi vor alege niște oameni cari vor cutreiera neîncetat țara, și cari vor îngropa trupurile rămase pe fața pă-

mintului, ca să curățe * țara; după șapte luni vor începe să cerceteze.

* Vers. 12.

15. Cei ce vor străbate țara, o vor cutreiera, și cînd unul din ei va vedea oasele unui om, va pune un semn lângă el, pînă îl vor îngropa proparii în „Valea mulțimii lui Gog.”

16. Tot acolo va mai fi și o cetate numită Hamona (*Mulțime*). Așa vor * curăți țara.”

* Vers. 12.

17. Fiul omului, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Spune * păsărilor de orice soi, și tuturor fiarelor cîmpului: „Adunați-vă”, și veniți! Strîngeți-vă din toate părțile, pentru jertfa Mea, pe care o junghii pentru voi; jertfa mare este * pe munții lui Israel! Mîncăți carne, și beți sînge,

* Apoc. 18. 17. ** Isa. 18. 4; 34. 3. Jer. 22. 9. Ps. 1. 7. † Vers. 4.

18. Mîncăți * carnea vitejilor, și beți sîngele voievozilor pămîntului, sînge de berbeci, de miei, de țapi, de tauri îngrașiți * din Basan!

* Apoc. 18. 15. ** Deut. 22. 14. Ps. 22. 12.

19. Mîncăți grăsimi pînă vă veți sătura, și beți sînge pînă vă veți îmbăta, din jertfele mele, pe cari le voi junghia pentru voi.

20. Săturați-vă * la masa Mea de carnea cailor și a călăreților, de carnea vitejilor * și a tuturor oamenilor de război, zice Domnul Dumnezeu.”

* Ps. 75. 4. Cap. 38. 4. ** Apoc. 18. 18.

21. „Îmi voi * arăta slava între neamuri; și toate neamurile vor vedea judecățile pe cari le voi face, și pedepsele cu cari îi va lovi mîna * Mea.

* Cap. 38. 18, 22. ** Exod. 7. 4.

22. Cei din casa lui Israel vor ști * că Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor, din ziua aceea și de atunci înainte.

* Vers. 7. 26.

23. Și neamurile * vor cunoaște că din pricina nelegiuirilor ei, a fost dusă casa lui Israel în robie, din pricina fărâdelegilor ei, săvîrșite de ea împotriva Mea; de aceea le-am ascuns * Fața Mea, și i-am dat în mîinile vrăjmașilor lor, ca să piară toți ucii de sabie. *Cap. 38. 18, 19, 20, 21. ** Deut. 21. 17. Isa. 58. 3. † Lev. 24. 24.

24. Le-am făcut după necurățiile * lor și după fărâdelegile lor, și le-am ascuns Fața Mea.”

* Cap. 38. 18.

25. „De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Acum * voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui Iacov, voi

avea milă de toată¹ casa lui Israel, și voi fi gelos de Numele Meu cel sfânt.

¹ Ex. 39, 1, 18. Cap. 38, 13; 39, 24. ² Cap. 20, 40. Osea 1, 11.

26. Atunci își vor uita³ ocara, și toate fărâdelegile pe cari le-au săvârșit împotriva Mea, cînd locuiau⁴ liniștiți în țara lor, și cînd nu-i turbura nimeni.

³ Isa. 5, 18. ⁴ Lev. 26, 5, 8.

27. Cînd îi voi aduce⁵ înapoi dintre popoare, și îi voi strînge din țara vrăjmașilor lor, voi fi sfințit⁶ de ei înaintea multor neamuri.

⁵ Cap. 39, 25, 26. ⁶ Cap. 39, 28, 34, 39, 48.

28. Și vor ști⁷ că Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor, care-i lăsasem să fie luați prînși de război între neamuri, și care-i string iarăși în țara lor; nu voi mai lăsa pe nici unul din ei acolo

⁷ Cap. 31, 26. ⁸ Fer. 22.

29. și nu le⁸ voi mai ascunde Fața Mea, cîci voi turna⁹ Duhul Meu peste casa lui Israel, zice Domnul Dumnezeu.¹⁰

Vedenia noului Ierusalim.

40¹. În anul al douăzeci și cincilea al robiei noastre, la începutul a-mului, în ziua a zecea a lunii, la patru-sprezece ani după dărlmarea² cetății, tocmai în ziua aceea, a venit mina³ Domnului peste mine, și m'a strămutat în țara lui Israel.

² Cap. 39, 21. ³ Cap. 1, 2.

2. M'a dus acolo, în niște vedenii⁴ dumnezeiești, și m'a așezat⁵ pe un munte foarte înalt; spre miazăzi de acest munte era ceva ca o cetate zidită.

⁴ Cap. 9, 2. ⁵ Apoc. 21, 10.

3. M'a dus acolo; și iată că acolo era un om, a cărui înfățișare era ca înfățișarea⁶ aramei; el avea în mînă o sfoară⁷ de măsurat, de în, și o prăjină⁸ de măsurat, și stătea la poartă.

⁶ Cap. 1, 7. Isa. 40, 6. ⁷ Cap. 40, 8. ⁸ Apoc. 11, 1; 21, 15.

4. Omul acela mi-a zis: „Fiul omului⁹, privește cu ochii tăi, ascultă cu urechile tale, și ia aminte la toate lucrurile, pe cari îți le voi arăta; căci ai fost adus aici ca să îți le arăt. Fă cunoscut¹⁰ casei lui Israel tot ce vei vedea.”

⁹ Cap. 41, 6. ¹⁰ Cap. 42, 18.

5. Un zid¹¹ înconjura Templul pe din afară de jur împrejur. În mina omului acelaia era o prăjină de măsurat lungă de șase coți, fiecare cot avînd o palmă mai mult decît cotul obicnuit. A măsurat lățimea zidului, care era de o prăjină, și înălțimea, care era tot de o prăjină.

¹¹ Cap. 42, 20.

6. A mers la poarta de răsărit, și i-a suit treptele. A măsurat pragul porții, care era lat de o prăjină, și celălalt prag care era lat de o prăjină.

7. Fiecare odăie de pază era lungă de o prăjină, și largă tot de o prăjină. Între fiecare două odăi de pază era un loc gol de cinci coți. Pragul porții, de lingă tînda porții din lăuntru, era de o prăjină.

8. A măsurat și tînda porții dinlăuntru; era de o prăjină.

9. A măsurat apoi tînda porții; era de opt coți, și stîlpii ei erau de doi coți. Tînda porții era spre partea dinlăuntru.

10. Odăile de pază ale porții de răsărit erau în număr de trei de o parte și trei de cealaltă; cîteși trele aveau aceeași măsură, și stîlpii de fiecare parte aveau tot aceeași măsură.

11. A măsurat apoi lărgimea deschizăturii porții, care era de zece coți, și lungimea porții, care era de trei-sprezece coți.

12. Înaintea odăilor de pază era un loc gol de un cot de o parte și de cealaltă; fiecare odăie de pază avea șase coți de o parte, și șase coți de cealaltă.

13. A măsurat poarta dela acoperișul unei odăi de pază, pînă la acoperișul celeilalte; între cele două deschizături cari erau față în față era o lățime de douăzeci și cinci de coți.

14. A măsurat tînda porții curții și a găsit douăzeci de coți; tînda da într-o curie, de jur împrejurul porții.

15. Locul dintre poarta dela intrare și tînda porții dinlăuntru era lung de cincizeci de coți.

16. La odăile de pază și la stîlpii lor dinlăuntru porții de jur împrejur erau niște ferestre¹² îngrădite; ferestre erau și înlăuntru în tinzile porții de jur împrejur; iar pe stîlpi erau săpate ramuri de finici.

¹² 1 Reg. 6, 4.

17. M'a dus în curtea¹³ de afară, unde se aflau odăi¹⁴ și un caldarim de jur împrejur; pe caldarimul acesta erau treizeci¹⁵ de odăi.

¹³ Apoc. 11, 2. ¹⁴ 1 Reg. 6, 3. ¹⁵ Cap. 46, 8.

18. Caldariumul era pe lingă porți, și era dealungul porților: acesta era caldarimul de jos.

19. A măsurat lățimea dela poarta de jos pînă la partea de afară a curții dinlăuntru, și avea o sută de coți, la răsărit și la miazănoapte.

20. A măsurat lungimea și lățimea

porții de miazănoapte a curții de afară.

21. Odăile ei de pară, în număr de trei de o parte și trei de alta, stîlpii și tinda ei, aveau aceeași măsură ca poarta dinții, cincizeci de coți în lungime și douăzeci și cinci de coți în lățime.

22. Ferestrele ei, tinda ei, finicii ei, aveau aceeași măsură ca poarta de răsărit; te suiai la ea pe șapte trepte, iar tinda ei era în partea dinlăuntru.

23. La curtea dinlăuntru era o poartă, în fața porții de miazănoapte și în fața porții de răsărit; a măsurat o sută de coți dela o poartă pînă la cealaltă.

24. M'a dus în partea de miazăzi, unde se afla poarta dela miazăzi. I-a măsurat stîlpii și tinda, cari aveau aceeași măsură.

25. Poarta aceasta și tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, ca și celelalte ferestre, și poarta era lungă de cincizeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți.

26. La ea te suiai pe o scară de șapte trepte, iar tinda ei era în partea dinlăuntru; pe stîlpi era cite un finic de fiecare parte.

27. Curtea dinlăuntru avea o poartă înspre miazăzi; a măsurat dela o poartă pînă la cealaltă spre miazăzi o sută de coți.

28. M'a dus în curtea dinlăuntru, pe poarta de miazăzi. A măsurat poarta de miazăzi, și a găsit că avea aceeași măsură.

29. Odăile ei de pară, stîlpii și tinda ei, aveau aceeași măsură. Poarta aceasta și tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, și poarta era lungă de cincizeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți.

30. (De jur împrejur erau tinzi lungi de douăzeci și cinci* de coți și late de cinci coți.)

* 1 Reg. 21, 26; 22, 26.

31. Tinda porții dădea în curtea de afară; pe stîlpi ei erau finicii, și opt trepte pentru suit la poartă.

32. M'a dus apoi în curtea dinlăuntru, pe intrarea de răsărit. A măsurat poarta, și a găsit că avea aceeași măsură.

33. Odăile ei de pară, stîlpii ei și tinda ei, aveau aceeași măsură. Poarta aceasta și tinda ei aveau și ele ferestre de jur împrejur, lungi de cincizeci de coți și late de douăzeci și cinci.

34. Tinda ei dădea în curtea de afa-

ră; de fiecare parte erau finicii pe stîlpi, și opt trepte pentru suit la poartă.

35. M'a dus la poarta de miază-noapte. A măsurat-o, și a găsit aceeași măsură.

36. Și ea avea odăi de pară, stîlpi, tindă și ferestre de jur împrejur; era lungă de cincizeci de coți și lată de douăzeci și cinci de coți.

37. Tinda ei dădea în curtea de afară; de fiecare parte erau finicii pe stîlpii ei, și opt trepte pentru suit la poartă.

38. Era o odaie, care se deschidea spre tinda porții; acolo trebuiau spălate arderile de tot.

39. În tinda porții erau de fiecare parte două mese, pe cari trebuia junghiate arderea de tot, jertfa de ispășire* și jertfa pentru vină**.

* Lev. 4, 2, 3. ** Lev. 4, 9; 5, 2, 3.

40. În una din părțile de afară, cum te sui la intrarea porții de miază-noapte, erau două mese; și în cealaltă parte, spre tinda porții, erau iarăși două mese.

41. În cele două părți ale porții, se aflau astfel patru mese de o parte și patru mese de cealaltă, de toate opt mese, pe cari trebuiau injunghiate jertfele.

42. În fața meselor pentru jertfe, mai erau pentru arderile de tot patru mese de pietre cioplite, lungi de un cot și jumătate, late de un cot și jumătate, și înalte de un cot; pe mesele acestea trebuiau puse uneltele cu cari se junghiau vitele pentru ardere de tot și pentru celelalte jertfe.

43. Pe dinlăuntru casa avea de jur împrejur pervazuri de un lat de mină, cari slujeau ca mese pentru carnea jertfelor.

44. Afară din poarta dinlăuntru erau două odăi pentru cîntăreți* în curtea dinlăuntru: una era alături de poarta de miază noapte și avea fața spre miazăzi, cealaltă era alături de poarta de miazăzi și avea fața spre miazănoapte.

* 1 Cron. 4, 21.

45. El mi-a zis: „Odaia aceasta, dinspre miazăzi, este pentru preoții cari îngrijesc* de slujba Templului.”

46. Iar odaia dinspre miazănoapte este pentru preoții cari îngrijesc* de slujba altarului. Fiii lui Tadoe**

sint aceia cari, din fiii lui Levi, se apropie de Domnul, ca să-l slujească.

* Num. 26, 6. Cap. 44, 15. ** 1 Reg. 2, 26. Cap. 40, 19, 44, 24, 25.

47. A măsurat curtea, care era în patru colțuri, lungă de o sută de coți. Altarul era înaintea casei.

48. M'a dus în tinda casei. A măsurat stîlpul tinzii, și a găsit cinci coți de o parte, și cinci coți de cealaltă. Lățimea porții era de patrusprezece coți, iar peretele de pe laturile porții era de trei coți deoparte și de trei coți de cealaltă.

49. Tinda avea o lungime* de douăzeci de coți și o lățime de doisprezece coți; te suiai la ea pe zece trepte. Lingă stîlpi** mai erau și alți stîlpi, unul de oparte și altul de alta.

* 1 Reg. 6, 3. ** 1 Reg. 7, 21.

41 1. M'a dus în Templu. A măsurat stîlpul; aveau o lățime de șase coți deoparte, și o lățime de șase coți de alta — aceasta este lățimea stîlpilor.

2. Lățimea ușii era de zece coți; iar canaturile ușii erau lați de cinci coți deoparte, și cinci coți de cealaltă parte. A măsurat și lungimea Templului: patruzeci de coți, și lățimea: douăzeci de coți.

3. Apoi a intrat înăuntru. A măsurat ușorii ușii: doi coți, ușa șase coți, și lățimea ușii, șapte coți.

4. Pe partea dinainte a Templului a măsurat* în lungime douăzeci de coți și în lățime douăzeci de coți; și mi-a zis: „Acesta este Locul prea sfînt!“

* 1 Reg. 6, 20. 2 Cron. 3, 6.

5. A măsurat zidul casei: gros de șase coți, și lățimea odăilor lăturănice de jur împrejurul casei, patru coți.

6. Odăile* lăturănice erau unele peste altele, în număr de treizeci, așezate în trei caturi; ele dădeau în niște îmbucături de zid făcute anume pentru odăile acestea de jur împrejurul casei, așa că se sprijineau pe ele, și nu pe zidul casei.

* 1 Reg. 4, 6-8.

7. Odăile, cu cît erau mai sus*, cu atît erau mai încăpătoare, și te suiai la ele ocolind; căci te suiai împrejurul casei pe o scară șerpuitoare. Astfel era mai mult loc, ca lățime, în partea de sus a casei, și din catul de jos te suiai în catul de sus prin cei dela mijloc.

* 1 Reg. 6, 8.

8. De jur împrejurul casei se vedea o pardoseală leșită în afară. Odăile

lăturănice aveau niște temelii, și erau de o prăjină* întreagă, adică șase coți la unghiu.

* Cap. 40, 3.

9. Zidul de afară al odăilor lăturănice avea o grosime de cinci coți.

10. Locul gol dintre odăile lăturănice ale casei și odăile împrejurul casei, avea o lățime de douăzeci de coți, de jur împrejur.

11. Ușa odăilor lăturănice dădea în locul gol: o ușă la mieză noapte, și o ușă la miez zii; și lățimea locului gol era de cinci coți de jur împrejur.

12. Clădirea din fața locului gol, din partea de apus, avea o lățime de șaptezeci de coți, un zid de cinci coți de gros de jur împrejur, și era lung de nouăzeci de coți.

13. A măsurat și casa, care avea o lungime de o sută de coți. Locul gol, clădirea și zidurile sale, aveau de asemenea o lungime de o sută de coți.

14. Lățimea feței casei și a locului gol, din spre răsărit, era de o sută de coți.

15. A măsurat lungimea clădirii dinaintea locului gol, pe partea dinapoi a casei, și pridvoarele ei de fiecare parte: erau o sută de coți.

16. Templul și casa dinăuntru, tinda de afară, pragurile, ferestrele* îngrădite, pridvoarele din jurul celor trei caturi, din fața pragurilor, erau acoperite cu lemn de jur împrejur. Dela pămînt pînă la ferestrele acoperite,

* Cap. 40, 16. Vers. 20.

17. pînă deasupra ușii, partea din lăuntru casei, partea de afară, tot zidul de jur împrejurul casei din lăuntru și din afară, totul era după măsură.

18. și împodobit cu* heruvimi și finici. Între doi heruvimi era un finic. Fiecare heruvim avea două fețe,

* 1 Reg. 4, 20.

19. o față de om* întoarsă spre un finic deoparte, și o față de leu întoarsă spre celalt finic, de cealaltă parte; așa era de jur împrejurul casei.

* Cap. 5, 19.

20. Dela pămînt pînă deasupra ușii, erau heruvimi și finici, și tot așa și pe zidul Templului.

21. Ușorii Templului erau în patru muchi. Și în fața Locului prea sfînt era ceva care se vedea.

22. ca un altar* de lemn, înalt de trei coți, lung de doi coți și lat de doi coți. Colțurile, temelia, și pereții lui erau de lemn. Omul acela mi-a zis:

„Aceasta este masa” care este înaintea Domnului!

* Ezech. 40, 1. ** Cap. 40, 18. Mai. 1, 7, 12. † Ezech. 40, 2.

23. Templul* și Locul prea sfânt aveau două uși. * 1 Reg. 6, 31—32.

24. Fiecare ușă avea două canaturi, cari se întorceau amândouă pe uși, două canaturi pentru o ușă și două pentru cealaltă.

25. Pe ușile Templului erau săpați heruvimi și finici, ca și pe ziduri. În fața pridvorului de afară erau niște grinzi de lemn îmbucate între ele.

26. Erau ferestre* îngrădite, și deoparte și de cealaltă erau finici, și tot așa era și pe laturile pridvorului, pe odăile laterale ale casei și pe grinzile de sus. * Cap. 40, 16. Vers. 12.

42 1. Apoi m'a scos și m'a dus în curtea deafară din spre miazănoapte, și m'a dus în odăile* din fața locului gol și din fața clădirii la miazănoapte. * Cap. 40, 12, 18.

2. Fața unde se afla ușa de miazănoapte, avea o lungime de o sută de coți; și lățimea era de cincizeci de coți.

3. În dreptul celor douăzeci de coți ai curții dinlăuntru, și în dreptul caldărului curții de afară, se aflau pridvoare* lângă pridvoare în catul al treilea. * Cap. 41, 18.

4. Pe dinaintea odăilor, era un loc de trecere lat de zece coți, și un drum de un cot; ușile lor erau spre miazănoapte.

5. Odăile de sus erau mai strimte decât cele de jos și decât cele dela mijlocul clădirii, pentrucă le mai luau din loc și pridvoarele.

6. Erau trei cuturi, dar n'aveau stilpi ca stilpii curților; de aceea, începând de jos, odăile de sus erau mai strimte decât cele de jos și cele dela mijloc.

7. Zidul de afară, care mergea alături cu odăile, dinspre curtea de afară, în fața odăilor, avea o lungime de cincizeci de coți;

8. căci lungimea odăilor din spre curtea de afară era de cincizeci de coți. Dar fața Templului avea o sută de coți.

9. Dedesuptul acestor odăi era intrarea dela răsărit, cum veneai din curtea de afară.

10. Mai erau niște odăi de grosimea zidului curții dinspre răsărit, în dreptul locului gol și în dreptul clădirii.

11. În fața lor, era un loc de trecere*, ca și înaintea odăilor dinspre miazănoapte, de aceeași lungime și lățime; ieșirile, întocmirea și ușile lor erau la fel. * Vers. 4.

12. Tot așa era și cu ușile odăilor dinspre miazăzi. Era o ușă la capul locului de trecere, care se afla drept înaintea zidului dinspre răsărit, pe unde intrai.

13. El mi-a zis: „Odăile dela miazănoapte și odăile dela miazăzi, cari sînt în fața locului gol, sînt odăile sfinte, unde vor minca* lucrurile prea sfinte preoții, cari se apropie de Domnul; în ele vor pune lucrurile prea sfinte, darurile de mincare”, vitele aduse ca jertfe de ispășire și de vină; căci locul acesta este sfânt. * Lev. 6, 16, 20; 24, 9. ** Lev. 2, 10; 6, 14, 17, 25, 30; 7, 1, 10—13, 14. Num. 18, 6, 12.

14. Cînd* vor intra preoții, nu vor ieși din locul sfînt ca să se ducă în curtea de afară, ci își vor lăsa acolo hainele cu cari fac slujba, căci hainele acestea sînt sfinte; se vor îmbrăca în alte haine ca să se apropie de curtea care este pentru popor.” * Cap. 44, 18.

15. După ce a isprăvit de măsurat casa dinlăuntru, m'a scos pe poarta dinspre răsărit, și a măsurat-o pe partea de afară de jur împrejur.

16. A măsurat partea de răsărit cu prăjina de măsurat, și de jur împrejur a găsit cinci sute de prăjini.

17. A măsurat partea de miazănoapte cu prăjina de măsurat, și a găsit de jur împrejur cinci sute de prăjini.

18. A măsurat partea de miazăzi cu prăjina de măsurat, și a găsit cinci sute de prăjini.

19. S'a întors apoi spre apus, și a măsurat cinci sute de prăjini cu prăjina de măsurat.

20. A măsurat astfel în cele patru laturi zidul* de jur împrejurul casei; lungimea era de cinci sute* de prăjini, și lățimea de cinci sute de prăjini; zidul acesta despărțea locul sfînt de cel nesfînt. * Cap. 40, 5. ** Cap. 40, 2.

43 1. M'a dus la poartă, la poarta dinspre* răsărit. * Cap. 30, 18; 44, 1; 48, 1.

2. Și iată* că slava Dumnezeului lui Israel venea dela răsărit. Glasul* Său era ca urletul unor ape mari, și pămîntul strălucea* de slava Sa. * Cap. 11, 20. ** Cap. 2, 14. Apoc. 1, 12; 14, 2; 19, 1, 6. † Cap. 18, 4. Apoc. 19, 1.

3. Vedenia aceasta semăna* cu aceea

pe care o avusesem când venisem să nimicesc²² cetatea; și vedeniile acestea semănau cu aceea pe care o avusesem lângă riul Ț Chebar. Și am căzut cu fața la pământ.

²² Cap. 1. 4, 20; 2. 4. ²³ Jer. 1. 18. ²⁴ Cap. 1. 2; 2. 28.

4. Slava^{*} Domnului a intrat în Casă pe poarta dinspre răsărit.

²⁵ Cap. 40. 18; 44. 2.

5. Atunci, Duhul^{*} m'a răpit și m'a dus în curtea dinlăuntru. Și Casa²⁶ era plină de slava Domnului!

²⁶ Cap. 2. 12, 14; 3. 2. ²⁷ 1 Reg. 8. 10, 11. ²⁸ Cap. 40. 4.

6. Am auzit pe cineva vorbindu-mi din Casă, și un om^{*} stătea lângă mine.

²⁹ Cap. 40. 3.

7. El mi-a zis: „Fiul omului, acesta este locul^{*} scaunului Meu de domnie, locul³⁰ unde voi pune talpa picioarelor Mele; aici voi locui³¹ vecinic în mijlocul copiilor lui Israel! Casa lui Israel și împărații lor nu-Mi vor mai plîngări³² Numele Meu cel sfânt, prin curvile lor și prin trupurile³³ moarte ale împăraților lor la moartea lor,

³⁰ Ps. 99. 1. ³¹ 2 Cr. 26. 2. ³² Ps. 90. 3. ³³ Ezech. 20. 49. ³⁴ Ps. 68. 10; 102. 14. ³⁵ Ier. 2. 27. ³⁶ Ier. 1. 14. ³⁷ 2 Cor. 8. 10. ³⁸ Cap. 20. 7. ³⁹ Lev. 24. 20; Jer. 24. 18.

8. ca atunci când își puneau pragul^{*} lor lângă pragul Meu, stîlpii lor lângă stîlpii Mei, și nu era de cît un zid între Mine și ei. Așa au plîngărit ei Numele Meu cel sfânt cu uriciunile pe cari le-au săvîrșit; de aceea i-am miștuit în minia Mea.

⁴⁰ 2 Reg. 10. 14; 21. 4, 5. ⁴¹ Cap. 8. 3; 22. 20; 44. 7.

9. Acum vor depărta de la Mine curvile lor și trupurile moarte^{*} ale împăraților lor, și voi⁴² locui vecinic în mijlocul lor.

⁴² Vers. 7. ⁴³ Vers. 7.

10. Tu, însă, fiul omului, arată^{*} Templul acesta casei lui Israel; ei să-i măsoare planul, și să roșească de nelegiuirile lor.

⁴⁴ Cap. 40. 4.

11. Dacă vor roși de toată purtarea lor, arată-le chipul casei acestuia, înlocuirea ei, ieșirile și intrările ei, toate planurile și toate legile ei; zăgrăvește-le-o supt ochi, ca să păzească toate planurile ei, toate poruncile ei și toate orînduirile ei, și să facă întoarcere după ele.

12. Aceasta este legea privitoare la Casă. Pe vârful muntelui^{*}, tot locul pe care-l va cuprinde ea, este prea sfînt. Iată, aceasta este legea asupra Casei.

⁴⁵ Cap. 40. 2.

13. Iată măsurile altarului, în coți; fiecare cot^{*} era cu o palmă mai lung decît cotul obicinuit. Temelia era înal-

tă de un cot, și lată de un cot; și pervazul dimprejur avea o lățime de un lat de mînă; aceasta era propteașă altarului.

⁴⁶ Cap. 40. 2; 41. 2.

14. Dela temelia de pe pământ pînă la pervazul de jos erau doi coți, și o lățime de un cot; și dela pervazul cel mic pînă la cel mare erau patru coți, și un cot lățime.

15. Altarul avea o vatră de patru coți; și din vatra altarului se înălțau patru coarne.

16. Vatra altarului avea o lungime de doisprezece coți, o lățime de doisprezece coți, și cu cele patru laturi ale lui făcea un patrat.

17. Pervazul avea patrusprezece coți lungime pe patrusprezece coți lățime, în cele patru laturi ale lui; marginea de sus era de o jumătate de cot; temelia era lată de un cot de jur împrejur, și treptele^{*} erau îndreptate spre răsărit.

⁴⁷ Ezech. 20. 28.

18. El mi-a zis: „Fiul omului, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată legile cu privire la altar, pentru ziua cînd îl vor face, ca să aducă pe ei ardere de tot și să stropască^{*} singele.

⁴⁸ Lev. 1. 5.

19. Să dai preoților^{*}, Levitiilor, cari sînt din sămînța lui Țadoc și cari se apropie de Mine ca să-Mi slujească, zice Domnul Dumnezeu, un vițel⁴⁹ pentru jertfa de ispășire.

⁴⁹ Cap. 40. 45. ⁵⁰ Ezech. 20. 12, 13. ⁵¹ Lev. 8. 14, 15. ⁵² Cap. 40. 18, 19.

20. Să iei din singele lui, și să ungi cele patru coarne ale altarului, cele patru colțuri ale pervazului, și marginea care-l înconjoară; să curățești astfel altarul și să faci ispășire pentru el.

21. Să iei vițelul pentru ispășire, și să-l ardă^{*} într'un loc anume lângă Casă, afară⁵³ din sfîntul Locaș.

⁵³ Ezech. 20. 14. ⁵⁴ Ezech. 12. 11.

22. În ziua a doua, să aduci ca jertfă de ispășire un țap fără cusur, ca să curățe altarul, cum l-au curățit cu vițelul.

23. După ce vei isprăvi de făcut ispășirea, să aduci un vițel fără cusur, și un berbec din turmă fără cusur.

24. Să-i aduci înaintea Domnului; preoții^{*} să-i presare cu sare, și să-i aducă Domnului ca ardere de tot.

⁵⁵ Lev. 2. 12.

25. Timp de șapte^{*} zile, să jertfești în fiecare zi un țap ca jertfă de ispășire.

gire; să jertfească și un vițel și un berbec din turmă, amindoi fără cusur.

* Exod. 29, 38, 39. Lev. 9, 18.

26. Timp de șapte zile, vor face ispășirea și curățirea altarului, și-l vor sfinți astfel.

27. După ce* se vor împlini aceste zile, dela ziua a opta înainte, preoții să aducă pe altar arderile voastre de tot, și jertfele voastre de mulțumire. Și vă voi** fi binevoitor, zice Domnul Dumnezeu.⁴¹

* Lev. 2, 1. ** Lev. 22, 3. Cap. 20, 40, 41. Rom. 12, 1. 1 Pet. 2, 6.

44 1. M'a adus înapoi la poarta de afară a sfintului Locaș, dinspre* răsărit. Dar era închisă.

* Cap. 43, 1.

2. Și Domnul mi-a zis: „Poarta aceasta va sta închisă, nu se va deschide, și nimeni nu va trece pe ea; căci* Domnul, Dumnezeu lui Israel, a intrat pe ea. De aceea va rămânea închisă!”

* Cap. 43, 4.

3. În ce privește pe voi, voi, voi, putea să cadă supt ea, ca să mănince* pînea de jertfă înaintea Domnului. El** va intra pe drumul care dă în tînda porții, și va ieși pe același drum.⁴²

* Psal. 81, 14. 1 Cor. 10, 18. ** Cap. 43, 2, 3.

4. M'a dus apoi la poarta de miază noapte, înaintea casei Templului. M'am uitat și iată* că slava Domnului umplea Casa Domnului! Și am căzut** cu fața la pămînt.

* Cap. 3, 26; 43, 3. ** Cap. 1, 28.

5. Domnul mi-a zis: „Fiul omului*, fii cu laare aminte, uită-te cu ochii tăi și ascultă cu urechile tale tot ce-ți voi spune cu privire la toate rînduicile Casei Domnului și cu privire la toate legile ei; privește cu băgare de seamă intrarea casei și toate ieșirile sfintului Locaș!”

* Cap. 43, 4.

6. Și spune celor îndărătnici*, casei lui Israel: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Ajungă-vă** toate uriciunile voastre, casa lui Israel!”

* Cap. 2, 5. ** Cap. 43, 3. 1 Pet. 4, 8.

7. Ați băgat* în Locașul Meu cel sfînt niște străini** cu inima* netăiată împrejur, și cu carnea netăiată împrejur, ca să-Mi spure casa; ați adus pînea Mea††, grăsimile*† și sîngele înaintea tuturor uriciunilor voastre, și ați rupt astfel legămîntul Meu.

* Cap. 43, 8. Vers. 8. Psal. 24, 39. ** Lev. 22, 25. † Lev. 22, 41. Deut. 10, 16. Psal. 7, 14. †† Lev. 21, 6, 8, 12, 21. ** Lev. 2, 24, 12.

8. N'ați păzit* ce trebuia păzit cu privire la lucrurile Mele cele sfînte,

ci i-ați pus în locul vostru, ca să facă slujbă în Locașul Meu cel sfînt.

* Lev. 22, 3, etc.

9. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Niciun străin*, netăiat împrejur cu inima și netăiat împrejur cu trupul, să nu intre în Locașul Meu cel sfînt, niciunul din străinii cari vor fi în mijlocul copiilor lui Israel.”

* Vers. 7.

10. Mai mult, Leviții* cari s'au despărțat de Mine, cînd se rătăcea Israel și se abătea dela Mine ca să-și urmeze idolii, vor purta pedecapsa nelegiuirilor lor:

* 1 Reg. 22, 8, etc. 2 Cor. 12, 4, 5. Cap. 43, 11.

11. ei vor fi în Locașul Meu cel sfînt ca slugi, vor păzi* porțile casei și vor face slujbă în casă; vor junghia** pentru popor vitele rînduite pentru arderile de tot și pentru celelalte jertfe, și vor sta† înainte lui ca să-l slujească.

* 1 Cor. 26, 1. ** 2 Cor. 12, 24. † Sam. 24, 9.

12. Pentrucă i-au slujit înaintea idoloilor lui, și au făcut* să cadă în păcat casa lui Israel, deaceia îmi ridic mîna** asupra lor, zice Domnul Dumnezeu, ca să-și poarte pedecapsa nelegiuirilor lor.

* Isa. 9, 26. Mal. 2, 8. ** Ps. 106, 28.

13. Nu se vor* apropia de Mine ca să fie în slujba Mea ca preoți, nu se vor apropia de lucrurile Mele cele sfînte, nici de lucrurile Mele prea sfînte; ei vor purta* pedecapsa rușinii lor și uriciunilor pe cari le-au săvîrșit.

* Sam. 18, 2. 1 Reg. 22, 8. ** Cap. 22, 30; 26, 7.

14. Totuș le voi da paza* casei, li voi întrebuinta la toată slujba ei și la tot ce trebuie făcut în ea.

* Num. 18, 4. 1 Cor. 12, 28, 29.

15. „Dar* preoții, Leviții, fiii** lui Iadoc, cari au păzit slujba locașului Meu celui sfînt cînd† se rătăceau copiii lui Israel dela Mine, aceia se vor apropia de Mine să-Mi slujească, și vor sta†† înaintea Mea ca să-Mi aducă grăsimile*† și sînge, zice Domnul Dumnezeu.⁴³

* Cap. 43, 45; 43, 15. ** Sam. 2, 28. † Vers. 12. †† Deut. 18, 6. †† Vers. 7.

16. „Ei vor intra în Locașul Meu cel sfînt, se vor apropia de masa* Mea ca să-Mi slujească, și vor fi în slujba Mea.”

* Cap. 41, 22.

17. Cînd vor trece pe porțile curții dinlăuntru, se vor îmbrăca* în haine de în; nu vor avea pe ei nimic de lînă, cînd vor face slujba în porțile curții dinlăuntru și în casă.

* Exod. 28, 28, 42, 43; 29, 27, 28.

18. Vor avea pe cap* și scufii de în,

și ismene de în pe coapsele lor; nu se vor incinge cu ceva care să aducă suđoarea; ^{• Exod. 28, 43, 47; 39, 28.}

19. Iar cînd vor ieși să se ducă în curtea de afară la popor, vor lepăda veșmintele* cu cari fac slujba; și le vor pune în odăile sfîntului Locaș; se vor îmbrăca în altele ca să nu sfințească poporul cu veșmintele lor. ^{• Cap. 42, 14; 44, 20. Exod. 28, 37; 39, 28. Lev. 6, 27. Mat. 23, 17, 19.}

20. Nu-și* vor rade capul, dar nici nu vor lăsa părul să crească în voie; ci vor trebui să-și taie părul. ^{• Lev. 19, 4.}

21. Niciun preot* nu va bea vin cînd va intra în curtea dinlăuntru. ^{• Lev. 10, 9.}

22. Nu vor lua de nevastă nici o văduvă*, nici o femeie lăsată de bărbat, ci vor lua numai fecioare din sămînta casei lui Israel; totuș vor putea să ia și pe văduva unui preot. ^{• Lev. 21, 7, 13, 14.}

23. Vor* învăța pe poporul Meu să deosebească ce este sfînt de ce nu este sfînt, și vor arăta deosebirea dintre ce este necurat și ce este curat. ^{• Lev. 18, 19, 31. Cap. 22, 26. Mat. 2, 7.}

24. Vor judeca în neîntelegeri*, și vor hotări după legile Mele. Vor păzi deasemenea legile și poruncile Mele, la toate sărbătorile Mele, și vor sfinți* Sabatele Mele. ^{• Deut. 17, 8, etc. 2 Cron. 19, 8, 10. •• Cap. 22, 26.}

25. Un preot nu se va duce la un* mort, ca să nu se facă necurat; nu va putea să se facă necurat decît pentru un tată, pentru o mamă, pentru un fiu, pentru o fiică, pentru un frate, și pentru o soră, care nu era măritată. ^{• Lev. 21, 1, etc.}

26. După curățire*, i se vor număra șapte zile. ^{• Num. 6, 10; 26, 11, etc.}

27. În ziua cînd va intra în Locașul Meu cel sfînt, în curtea* dinlăuntru, ca să facă slujba în sfîntul Locaș, își va aduce** jertfa de ispășire, zice Domnul Dumnezeu. ^{• Vers. 1, 2. •• Lev. 4, 2.}

28. „Iată moștenirea pe care o vor avea: Eu voi fi* moștenirea lor. Să nu le dați nici o moșie în Israel: Eu voi fi moșia lor!“ ^{• Num. 18, 20. Deut. 10, 9; 18, 1, 2. Isa. 13, 14, 32.}

29. Dar se vor hrăni* cu darurile de mîncare, cu jertfele de ispășire și de vină; și tot ce va fi închinat** Domnului prin făgăduință în Israel va fi al lor. ^{• Lev. 6, 16, 20; 7, 2. •• Lev. 22, 29, 30. Num. 28, 14.}

30. Cele mai bune* din cele dinții roade de orice fel, și partea ridicată din toate darurile de mîncare, pe cari le veți aduce ca daruri ridicate, vor fi

ale preoților; veți da preoților și păr-gă** făinii voastre, pentru ca țî binecuvîntarea să rămîna peste casa voastră. ^{• Exod. 22, 2; 22, 26, 30; 23, 19. Num. 5, 10; 18, 12, 13. •• Num. 18, 20. Num. 10, 37. 1 Prov. 3, 9, 10. Mat. 5, 12.}

31. Preoții însă nu vor mîncă din nici-o pasăre sau vită moartă* ori sfințită de fiară. ^{• Exod. 22, 31. Lev. 22, 8.}

45¹. „Cînd veți împărți* țara ca moștenire prin sorț, să ridicați** ca dar sfînt pentru Domnul o bucată din țară, lungă de douăzeci și cinci de mii de coți și lată de zece mii: aceasta va fi sfîntă în toată întinderea ei. ^{• Cap. 42, 22. •• Cap. 48, 8.}

2. Din bucată aceasta veți lua pentru sfîntul Locaș cinci sute de coți în lung și cinci sute* de coți în lat, în patru laturi; și cinci zeci de coți ca loc slobod de jur împrejur. ^{• Cap. 42, 26.}

3. Din această întindere să mîsori o bucată lungă de douăzeci și cinci de mii și lată de zece mii, pentru* sfîntul Locaș, pentru Locul prea sfînt. ^{• Cap. 48, 18.}

4. Aceasta* este partea sfîntă din țară: ea va fi a preoților cari fac slujba în sfîntul Locaș, cari se apropie de Domnul să-l slujească; acolo vor fi casele lor, și acesta va fi un loc sfînt pentru Locașul cel sfînt. ^{• Vers. 1. Cap. 48, 19, etc.}

5. Leviților, cari slujesc în casă, să li se dea în stăpînire un ținut de douăzeci și cinci de mii* de coți în lung și zece mii în lat, pentru cetății în cari vor locui împreună cu douăzeci de odăi**. ^{• Cap. 48, 12. •• Cap. 48, 17.}

6. Să dați* și cetății o moșie de cinci mii de coți în lat și douăzeci și cinci de mii în lung, lingă partea cea sfîntă luată pentru sfîntul Locaș; aceasta va fi pentru toată casa lui Israel. ^{• Cap. 48, 18.}

7. Pentru domnitor* veți osebii un loc lingă cele două laturi ale părții sfînte și ale moșiei cetății, dealungul părții sfînte și dealungul moșiei cetății, la apus de partea de apus și la răsărit de partea de răsărit, pe o lungime cit una din părți, dela hotarul de apus pînă la hotarul de răsărit. ^{• Cap. 48, 21.}

8. Aceasta va fi pămîntul lui, moșia lui în Israel; și domnitorii* Mei nu vor mai asupra poporul Meu, ci vor împărți casei lui Israel cealaltă parte a țării, după semințiile ei. ^{• Jer. 22, 17. Cap. 28, 27; 44, 28.}

9. Așa vorbește Domnul Dumnezeu:

„Destul”, domnitori ai lui Israel! Ince-teați” cu silaicia și răpirile, faceți judecată și dreptate! Înlăturați stoa- cerile voastre dela poporul Meu, — zice Domnul Dumnezeu. —

¹Cap. 44, 6. ²Lev. 23, 2.

10. Să aveți cumpene* drepte, o efa dreptă, și un bat drept.

¹Lev. 19, 35, 36. Prov. 11, 1.

11. Efa și batul să aibă aceeaș măsura: batul să cuprindă a zecea parte dintr'un omer, și efa a zecea parte dintr'un omer; măsura lor se va po-trivi după omer.

12. Siclul* să fie de douăzeci de ghere. Cinci sicli să fie cinci, zece sicli să fie zece, iar mina să fie de cincizeci de sicli!

¹Exod. 28, 33. Lev. 27, 24. Num. 1, 47.

13. Iată darul de mâncare pe care-l veți ridica: a șasea parte dintr'o efa la un omer de grâu, și a șasea parte din efa la un omer de orz.

14. Pentru untdelemn, la un bat de untdelemn, veți datora a zecea parte dintr'un bat la un cor, care este tot una cu un omer de zece bați, căci zece bați fac un omer.

15. O oale dintr'o turmă de două sute de oi din toate semințiile lui Is-rael, să fie dată ca dar de mâncare, ar- dere de tot și jertfă de mulțămire, pentru ca să slujească drept jertfă* de ispășire, — zice Domnul Dumnezeu. —

¹Lev. 1, 4.

16. Tot poporul din țară va trebui să dea darul acesta de mâncare pentru domnitorul lui Israel.

17. Domnitorul va fi dator să dea ar- derile de tot, darurile de mâncare și jertfele de băutură la sărbători, la lu- nile noi, la Sabate, la toate adunările de sărbătoare ale casei lui Israel. El va îngriji de jertfa ispășitoare, de da- rul de mâncare, de arderea de tot, și de jertfa de mulțămire, ca să se facă ispășire pentru casa lui Israel.¹⁹

18. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „În cea dintâi zi a lunii întâi, vei lua un vițel fără cusur, și vei face ispă- șire* pentru sfântul Locaș. ¹Lev. 22, 18.

19. Preotul* va lua din așele jert- fei ispășitoare, și va pune pe ușorii casei, pe cele patru colțuri ale per- vazului altarului, și pe ușorii porții curții dinlăuntru. ¹Cap. 46, 20.

20. Tot așa vei face și în ziua întâi a lunii* a șaptea, în ziua întâi a lunii noi, pentru cei din popor cari păcătu-

iesc fără voie sau din nechipăznă; și astfel veți curăți casa. ¹Lev. 4, 27.

21. În ziua a patrusprezecea a lunii întâi*, veți prăznui Paștele. Sărbătoa- rea va ține șapte zile, în care timp se vor mânca azimi. ¹Exod. 12, 18. Lev. 23, 6, 8. Num. 28, 1, 2; 29, 18, 17. Deut. 16, 1, 6, 8.

22. Domnitorul va aduce în ziua a- ceea, pentru el și pentru tot poporul țării, un vițel* ca jertfă de ispășire. ¹Lev. 4, 14.

23. În timpul celor șapte* zile ale sărbătorii, va aduce ca ardere de tot Domnului, șapte viței și șapte ber- beci fără cusur, în fiecare* din cele șapte zile, și un țap ca jertfă de ispă- șire, în fiecare zi. ¹Lev. 22, 8. ²Num. 28, 19, 22, 29, 29, 3, 11, 14, 15, 28.

24. Va adăuga* și darul de mâncare: cîte o efa de fiecare vițel, și o efa de fiecare berbec, cu cîte un hin de unt- delemn de efa. ¹Cap. 46, 7.

25. În ziua a cincisprezecea a lunii a șaptea, la sărbătoare*, va aduce timp de șapte zile aceleași jertfe de ispă- șire, aceleași ardere de tot și acelaș dar de mâncare împreună cu untde- lemnul.¹² ¹Lev. 23, 34. Num. 28, 22. Deut. 16, 18.

46 1. Așa vorbește Domnul Dum- nezeu: „Poarta curții dinlăuntru: dinspre răsărit, va rămînea închisă în cele șase zile de lucru; dar se va des- chide în ziua Săbatului, și va fi deschi- să și în ziua lunii noi.

2. Domnitorul* va intra pe drumul care dă în tinda porții de afară, și va sta lângă ușorii porții. Apoi preoții vor aduce arderea lui de tot și jertfele lui de mulțămire. El se va închina pe pragul porții, apoi va ieși iarăși afară, și poarta nu se va închide pînă seara. ¹Cap. 44, 2. Vers. 3.

3. Poporul țării se va închina și el înaintea Domnului la intrarea acestei porți, în zilele de Sabat și la lunile noi.

4. Arderea de tot pe care o va aduce Domnului domnitorul*, în ziua Saba- tului, va fi de șase miei fără cusur și un berbec fără cusur; ¹Cap. 46, 17.

5. iar darul* lui de mâncare va fi o efa de berbec, și un dar de bună voie pentru miei, cu un hin de untdelemn de fiecare efa. ¹Cap. 46, 24. Vers. 7, 11.

6. În ziua lunii noi, va da un vițel fără cusur, șase miei și un berbec, toți fără cusur.

7. Și darul lui de mâncare va fi de o

efă pentru vițel, o efă pentru berbece, și cît va voi pentru miei, cu un hin de untdelemn de fiecare efă.

8. Cînd va intra domnitorul*, va intra pe drumul din tînda porții, și va ieși pe acelaș drum. *Vers. 2.

9. Dar cînd va veni poporul țării înaintea* Domnului, la sărbători, elce va intra pe poarta de miazănoapte, ca să se incline, va ieși pe poarta de miazăzi; iar celce va intra pe poarta de miazăzi, va ieși pe poarta de miazănoapte; nu trebuie să se întoarcă pe aceeaș poartă pe care vor intra, ei vor ieși drept înainte pe cealaltă.

*Ezech. 21, 14-17. Deut. 16, 16.

10. Domnitorul va intra cu el cînd vor intra, și vor ieși împreună cînd vor ieși.

11. La sărbători și la praznice, darul* de mîncare va fi de o efă pentru vițel, o efă pentru berbece, și cît va voi pentru miei, împreună cu un hin de untdelemn de fiecare efă. *Vers. 3.

12. Dacă însă domnitorul aduce Domnului o ardere de tot de bunăvoie sau o jertfă de mulțămire de bună voie, li vor deschide* poarta dinspre răsărit, și el își va aduce arderea de tot și jertfa de mulțămire așa cum o aduce în ziua Săbatului; apoi va ieși afară, și după ce va ieși, vor închide iarăș poarta. *Cap. 44, 3. Vers. 2.

13. În fiecare zi vei aduce* Domnului ca ardere de tot un miel de un an, fără cusur; pe acesta li vei aduce în fiecare dimineață. *Ezech. 20, 29. Num. 28, 3.

14. Vei mai adăuga la el ca dar de mîncare, în fiecare dimineață, a șasea parte dintr'o efă, și a treia parte dintr'un hin de untdelemn, pentru stropirea floarei de făină. Acesta este darul de mîncare de adus Domnului; aceasta este o lege vecinică, pentru totdeauna!

15. În fiecare dimineață, vor aduce astfel mielul și darul de mîncare împreună cu untdelemnul, ca o ardere de tot vecinică."

16. „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Dacă domnitorul dă unuia din fiii săi un dar luat din moștenirea sa, darul acesta va rămînea al fiilor săi, ca moșia lor prin drept de moștenire.

17. Dar dacă dă unuia din slujitorii lui un dar luat din moștenirea lui, darul acela va fi al lui pînă în anul slobozeniei*, apoi se va întoarce înapoi

domnitorului; numai fiii lui vor stăpîni ce le va da din moștenirea lui.

*Lev. 25, 26.

18. Domnitorul* nu va lua nimic din moștenirea poporului, mul va despuia de moșile lui. Ci, ce va da de moștenire fiilor săi, va lua din ce are el, pentru ca niciunul din poporul Meu să nu fie îndepărtat din moșia lui!"

*Cap. 45, 8.

19. M'a dus, pe intrarea de lîngă poartă, în odăile sfînte, rînduite preoților, și cari se află spre miază-noapte. Și iată că în fund, era un loc, în spre apus.

20. El mi-a zis: „Acesta este locul unde vor fierbe* preoții carnea dela jertfele pentru vină și pentru ispășire, și unde vor coace** darurile de mîncare, ca să se ferească să le ducă în curtea de afară și să sfîrșească astfel poporul prin ele.

*2 Cor. 13, 13. **Lev. 2, 4, 5, 7. *Cap. 44, 19.

21. M'a dus apoi în curtea de afară, și m'a făcut să trec pe lîngă cele patru colțuri ale curții. Și iată că era o curte la fiecare colț al curții.

22. Și în cele patru colțuri ale curții erau niște curți despărțite, lungi de patru zeci de coți și late de trei; zeci; cîteși patru aveau aceeaș măsură, și erau în colțuri.

23. Cîteși patru erau înconjurate cu un zid, și la picioarele zidului de jur împrejur erau niște vetre pentru gătit.

24. El mi-a zis: „Acestea sînt bucătăriile, unde vor fierbe* slujitorii casei carnea de la jertfele aduse de popor. *Vers. 20.

47 1. M'a adus înapoi la ușa casei. Și iată că lînga apă* de supt pragul casei, dinspre răsărit; căci fața casei era spre răsărit. Apa se pogora de supt partea dreaptă a casei în spre partea de miază-zi a altarului.

*Isa. 1, 18. Zah. 13, 1, 14, 8. Apoc. 22, 1.

2. M'a scos pe poarta de miază-noapte, și m'a făcut să ocolesc pe din afară pînă la poarta de răsărit. Și iată că apa curgea din partea dreaptă.

3. Cînd a înaintat omul* acela spre răsărit, cu măsura în mînă, a măsurat o mie de coți, și m'a trecut prin apă; apa îmi venea pînă la glezne. *Cap. 40, 3.

4. A mai măsurat iarăși o mie de coți, și m'a pus să trec prin apă, și apa îmi venea pînă la genunchi. A mă-

surat iarăși o mic de coți, și m'a trecut prim ea, și apa îmi venea pînă la șolduri.

5. A măsurat iarăși o mic de coți, și atunci era un riu pe care nu-l puteam trece, căci apa era atît de adincă încît trebuia să înot — un riu, care nu se putea trece.

6. El mi-a zis: „Ai văzut, fiul omului?” Și m'a luat și m'a adus înapoi pe malul rîului.

7. Cînd m'a adus înapoi, iată că pe malul rîului erau o mulțime de copaci* pe amîndouă părțile.

* Vers. 12. Apoc. 22, 2.

8. El mi-a zis: „Apa aceasta curge spre ținutul de răsărit, se pogărește în cîmpie, și se varsă în marea și vîrșindu-se în mare, apele mării se vor vindeca.

9. Orice făptură vie, care se mișcă, va trăi pretutindeni pe unde va curge rîul, și vor fi o mulțime de pești; căci ori pe unde va ajunge apa aceasta, apele se vor face sănătoase, și pretutindeni pe unde va ajunge rîul acesta va fi viață.

10. Pescarii vor sta pe malurile lui, dela En-Ohedî pînă la En-Eglaim, și vor întinde mrejele; vor fi pești de felurite soiuri, ca peștii mării* celei mari, și vor fi foarte mulți.

* Num. 34, 6. Ier. 31, 4. Cap. 48, 28.

11. Mlaștinile și gropile ei nu se vor vindeca, ci vor fi lăsate pradă sării.

12. Dar lingă* rîul acesta, pe malurile lui de amîndouă părțile, vor crește tot felul de pomi roditori. Frunza** lor nu se va vesteji, și roadele lor nu se vor sfîrși; în fiecare lună vor face roade noi, pentru că apele vor ieși din sfîntul Locaș. Roadele lor vor sluji ca hrană, și frunzele lor ca leac†.

* Vers. 7. ** Ier. 17, 18. Ps. 1, 3. Ier. 17, 8. † Apoc. 22, 2.

13. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată hotarele țării, pe care o veți împărți ca moștenire celor douăsprezece seminții ale lui Israel. Iosif* va avea două părți.

* Fac. 48, 1. 1 Cron. 5, 1. Cap. 41, 4, 5.

14. O veți stăpîni unul ca și altul, cum am jurat, cu mina* ridicată, că o voi da părinților voștri. Țara aceasta vă va cădea deci la împărțea ca moștenire**.

* Fac. 32, 7. 13, 14. 16, 7. 17, 8. 26, 12. 28, 12. Cap. 39, 5, 6. 28, 42. ** Cap. 48, 28.

15. Iată hotarele țării: în spre miază noapte, dela marea cea mare, drumul* Hetlomului pînă la Teḡad†.

* Cap. 48, 1. ** Num. 34, 8.

16. Hamat*, Berota**, Sibram, între hotarul Damascului și hotarul Hamatului, Hațer-Haticon, spre hotarul Havranului.

* Num. 34, 8. ** Num. 34, 8.

17. Astfel hotarul va fi, dela mare pînă la Hațer-Enon*, și la miază noapte de el hotarul Damascului, Tafonului, și hotarul Hamatului. Acesta va fi hotarul dinspre miază-noapte.

* Num. 34, 9. Cap. 48, 1.

18. În partea de răsărit, dintre Havran și Damasc, între Galaad și țara lui Israel, hotarul va fi Iordanul, dela hotarul de miază noapte pînă la marea de răsărit și anume pînă la Tamar. Acesta va fi hotarul de răsărit.

19. Hotarul de miază zi, în spre miază-zi, va merge dela Tamar pînă la apele Meriba* dela Cades, pînă la pîrlul Egiptului, și pînă la marea cea mare. Acesta va fi hotarul de miază zi.

* Num. 35, 12. Deut. 35, 31. Ps. 81, 7. Cap. 48, 28.

20. Hotarul de apus va fi marea cea mare, pînă la locul unde apucă spre Hamat: acesta va fi hotarul de apus.

21. Țara aceasta o veți împărți între voi, după semințiile lui Israel.

22. O veți împărți însă ca moștenire prin sort între voi și între străinii cari vor locui în mijlocul vostru, acei străini* cari vor naște copii în mijlocul vostru. Pe aceștia li veți privi ca pe niște băștinași** între copiii lui Israel. Ei să aibă moștenirea prin sort împreună cu voi între semințiile lui Israel. — Rîm. 1, 8. Apoc. 7, 9, 10. ** Rom. 10, 12. Gal. 3, 28. Col. 3, 11.

23. Străinului li veți da moștenirea lui în seminția în care va locui, zice Domnul Dumnezeu.†

48 1. Iată numele semințiilor. La marginea de* miază noapte, de-a lungul drumului dela Hetlon, cum mergi spre Hamat și Hațer-Enon, la hotarul Damascului dela miază noapte spre Hamat, dela răsărit pînă la apus: partea lui Dan.

* Cap. 47, 14, etc.

2. Lingă hotarul lui Dan, dela răsărit pînă la apus, partea lui Așer.

3. Lingă hotarul lui Așer, dela răsărit pînă la apus partea lui Neftali.

4. Lingă hotarul lui Neftali, dela răsărit pînă la apus, partea lui Manase.

5. Lingă hotarul lui Manase, dela răsărit pînă la apus, partea lui Efraim.

6. Lingă hotarul lui Efraim, dela răsărit pînă la apus, partea lui Ruben.

7. Lingă hotarul lui Ruben, dela răsărit pînă la apus, partea lui Iuda.

8. Lingă hotarul lui Iuda, dela răsărit pînă la apus, va fi partea * sfîntă pe care o veți despărți, lată de douăzeci și cinci de mii de coți și lungă cît una din părțile dela răsărit pînă la apus; în mijlocul ei va fi sfîntul Locaș.

* Cap. 48. 1-4.

9. Partea pe care o veți despărți pentru Domnul, va avea douăzeci și cinci de mii de coți în lungime și zece mii în lățime.

10. Această parte sfîntă va fi a preoților: douăzeci și cinci de mii de coți la miază noapte, zece mii în lat la apus, zece mii în lat la răsărit, și douăzeci și cinci de mii în lung la miazăzi. În mijloc însă va fi sfîntul Locaș al Domnului.

11. Ea * va fi a preoților sfînțiți, a fiilor lui Iadoc, cari au făcut slujba sfîntului Meu Locaș, cari nu s'au rătăcit ** ca Leviții, cînd se rătăceau copiii lui Israel.

* Cap. 44. 15. ** Cap. 44. 16.

12. Ea va fi a lor, ca parte prea sfîntă, luată din partea țării, care va fi osebită Domnului, lingă hotarul Leviților.

13. Leviții vor avea, alături cu hotarul preoților, douăzeci și cinci de mii de coți în lung și zece mii în lat, douăzeci și cinci de mii în toată lungimea și zece mii în lățime.

14. Nu * vor putea să vîndă nimic din ea nici să schîmbe; și această pîrgă a țării nu va putea fi înstrăinată, căci este închinată Domnului.

* Ezech. 33. 29. Lev. 17. 10, 18, 23.

15. Celalți cinci mii * de coți însă, cari mai rămîn în lat înaintea celor douăzeci și cinci de mii, vor fi dați cetății ca loc ** obicinuit, pentru locuințe și pășune; și cetatea va fi la mijloc.

* Cap. 48. 6. ** Cap. 48. 20.

16. Lată-i măsurile: în spre miază noapte patru mii cinci sute de coți, în spre miazăzi patru mii cinci sute, în spre răsărit patru mii cinci sute, în spre apus patru mii cinci sute.

17. Cetatea va avea o împrejurime de două sute cincizeci de coți la miază noapte, două sute cincizeci la miazăzi, două sute cinci zeci la răsărit, și două sute cinci zeci la apus.

18. Rămășița din lungime, de lingă partea sfîntă, zece mii la răsărit și zece mii la apus, alături de partea sfîntă, va da veniturile rînduite pentru întreținerea lucrătorilor cetății.

19. Lucrătorii * cetății vor fi luați din toate semințiile lui Israel.

* Cap. 48. 8.

20. Toată partea sfîntă va fi de douăzeci și cinci de mii de coți în lung și douăzeci și cinci de mii în lat; și va alcătui un patrat împreună cu partea pe care o veți deosebi din ea ca moșie a cetății.

21. Partea care va rămîne * va fi a domnitorului, de amîndouă laturile părții sfînte și moșiei cetății, în dreptul celor douăzeci și cinci de mii de coți ai părții sfînte lingă hotarul de răsărit, și la apus în dreptul celor două zeci și cinci de mii de coți lingă hotarul de apus, în dreptul părților semințiilor. Aceasta va fi partea domnitorului. Partea sfîntă însă și sfîntul Locaș ** al casei vor fi la mijloc.

* Cap. 48. 7. ** Yere. 8. 16.

22. Astfel moșia Leviților și moșia cetății vor fi în locul părții cuvenite domnitorului, în mijloc; adică ce va fi între hotarul lui Iuda și hotarul lui Benjamin va fi al domnitorului.

23. Lată celelalte seminții. Dela răsărit pînă la apus va fi partea lui Benjamin.

24. Lingă hotarul lui Benjamin, dela răsărit pînă la apus, partea lui Simeon.

25. Lingă hotarul lui Simeon, dela răsărit pînă la apus, partea lui Isahar.

26. Lingă hotarul lui Isahar, dela răsărit pînă la apus, partea lui Zabulon.

27. Lingă hotarul lui Zabulon, dela răsărit pînă la apus, partea lui Gad.

28. Lingă hotarul lui Gad însă, pe partea de miazăzi, la miazăzi, hotarul va merge dela Tamar pînă la apele Meriba * dela Cades, pînă la pîrlul Egiptului, și pînă la marea cea mare.

* Cap. 47. 19.

29. Aceasta * este țara pe care o veți împărți ca moștenire prin sort semințiilor lui Israel, și acestea sînt părțile lor, zice Domnul Dumnezeu.

* Cap. 47. 14, 21, 22.

30. „Lată ieșirile cetății. În partea de miază noapte, care are o întindere de patru mii cinci sute de coți, —

31. și porțile * cetății se vor numi după numele semințiilor lui Israel — trei porți la miază noapte: o poartă a lui Ruben, o poartă a lui Iuda, și o poartă a lui Levi.

* Apoc. 21. 12, etc.

32. În partea de răsărit care are o

Intindere de patru mii cinci sute de coți, cu trei porți: o poartă a lui Iosif, o poartă a lui Benjamin, și o poartă a lui Dan.

33. În partea de miazăzi, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui Simeon, o poartă a lui Isahar, și o poartă a lui Zabulon.

34. În partea de apus, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui Gad, o poartă a lui Așer, și o poartă a lui Neftali.

35. De jur împrejurul cetății: opt sprezece mii de coți. Și din ziua aceea, numele * cetății va fi: „Domnul” este aici! *
* 1er. 3, 16. ** 1er. 3, 17. 1ed. 3, 21. Zab. 2, 15. Apoc. 21, 2; 22, 3.

DANIEL

(Psalmi 25, 34. 1 Corinteni 4, 2. Evrei 11, 2. Ieremia 33, 2.)

Daniel la Babilon.

1. În al treilea an al domniei lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit * împotriva Ierusalimului, și l-a impresurat.
* 2 Reg. 24, 1. 2 Cron. 36, 4.

2. Domnul a dat în minile lui pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte * din vasele Casei lui Dumnezeu. Nebucadnețar a dus vasele în țara Șinear **, în casa dumnezeului său, le-a pus * în casa vistieriei dumnezeului său.
* 1er. 51, 17, 20. ** 2 Fac. 29, 10; 11, 2. Isa. 51, 11. Zab. 5, 12. 1 2 Cron. 36, 7.

3. Împăratul a dat poruncă lui Așpenaz, căpetenia famenilor săi dregători, să-i aducă vreo cîțiva din copiii lui Israel de neam împărătesc și de viță boierească.

4. niște tineri fără * vreun cusur trupesc, frumoși la chip, înzestrați cu înțelepciune ** în orice ramură a științei, cu minte ageră și pricepere, în stare să slujească în casa împăratului, și pe cari să-i învețe scrierea și limba Haldeilor.
* 1er. 51, 18, 20. ** 2 Fac. 7, 20.

5. Împăratul le-a rinduit pe fiecare și o parte din bucatele dela masa lui și din vinul de care bea el, vrînd să-i crească timp de trei ani, după cari aveau să fie în slujba * împăratului.
* 2 Fac. 41, 46. 1 Reg. 16, 8. 2er. 20.

6. Printre ei erau, dintre copiii lui Iuda: Daniel, Hanania, Mișael și Azaria.

7. Căpetenia * famenilor dregători le-a pus însă alte nume, și anume: lui Daniel ** i-a pus numele Belțatșar, lui Hanania Șadrac, lui Mișael Meșac, și lui Azaria Abed-Nego.

* 2 Fac. 41, 46. 1 Reg. 16, 17. ** Cap. 4, 1; 5, 12.

8. Daniel s'a hotărît să nu se spurce cu bucatele * alese ale împăratului și

cu vinul pe care-l bea împăratul, și a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu-l silească să se spurce.

* 2er. 22, 28. 2er. 4, 12. 2er. 2, 2.

9. Dumnezeu a făcut * ca Daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea căpeteniei famenilor dregători.

* 2 Fac. 39, 21. Ps. 108, 45. Prov. 24, 7.

10. Căpetenia famenilor a zis lui Daniel: „Mă tem numai de domnul meu împăratul, care a hotărît ce trebuie să mîncăm și să bem, ca nu cumva să vadă fețele voastre mai triste decît ale celorlalți tineri de vîrstă voastră, și să-mi puneti astfel capul în primejdie înaintea împăratului.”

11. Atunci Daniel a zis îngrijitorului, căruia li încredințase căpetenia famenilor privegherea asupra lui Daniel, Hanania, Mișael și Azaria:

12. „Încearcă pe robii tăi zece zile, și să ni se dea de mîncat zarzavaturi și apă de băut;

13. să te uiți apoi la fața noastră și la a celorlalți tineri cari mîncă din bucatele împăratului, și să faci cu robii tăi după cele ce vei vedea!”

14. El i-a ascultat în privința aceasta, și l-a încercat zece zile.

15. După cele zece zile, ei erau mai bine la față și mai grași decît toți tinerii cari mîncau din bucatele împăratului.

16. Îngrijitorul lua bucatele și vinul cari le erau rinduite, și le dădea zarzavaturi.

17. Dumnezeu a dat * acestor patru tineri știință și pricepere ** pentru tot felul de scrieri, și înțelepciune; mai ales însă a făcut pe Daniel priceput * în toate vedeniile și în toate visele.

* 1 Reg. 3, 12. 1ed. 1, 5, 17. ** 2 Fac. 7, 28. 1 Num. 12, 4. 2 Cron. 28, 3. Cap. 5, 12, 13, 14; 12, 1.

18. La vremea sorocită de împărat ca să-i aducă la el, căpetenia famenilor i-a adus înaintea lui Nebucadnețar.

19. Împăratul a stat de vorbă cu ei: dar între toți tinerii aceia, nu s'a găsit niciunul ca Daniel, Hanania, Mișael și Azaria. De aceea ei au fost primiți în slujba * împăratului. * Fac. 41, 40. Vers. 3.

20. În toate * lucrurile cari cereau înțelepciune și pricepere, și despre cari îi întreba împăratul, li găsea de zece ori mai deosebiți decât toți vrăjitorii și cititorii în stele, cari erau în toată împărăția lui. * 1 Reg. 10, 1.

21. Așa a dus-o * Daniel pînă în anul dinții al împăratului Cîr. * Cap. 4, 29; 10, 1.

Visul lui Nebucadnețar.

21. În al doilea an al domniei lui Nebucadnețar, Nebucadnețar a avut niște visuri. Duhul li era * turburat, și i-a perit somnul **.

* Fac. 41, 5. Cap. 4, 5. ** Est. 3, 1. Cap. 5, 18.

2. Împăratul * a poruncit să cheme pe vrăjitori, pe cititorii în stele, pe descîntători și pe Haldei, ca să-i spună visurile. Ei au venit, și s'au înfățișat înaintea împăratului.

* Fac. 41, 8. Exod. 7, 11. Cap. 4, 7.

3. Împăratul le-a zis: „Am visat un vis; duhul îmi este turburat, și aș vrea să știu visul acela.”

4. Haldeii au răspuns împăratului în limba aramaică: „Vecinic să trăiești, împărate! Spune robilor tăi visul, și-ți vom arăta tilcuirea lui!”

* 1 Reg. 1, 11. Cap. 3, 9, 10, 11, 12.

5. Împăratul a luat iarăși cuvîntul și a zis Haldeilor: „Mi-a scăpat din mînt lucrul acela: dacă nu-mi veți face cunoscut visul și tilcuirea lui, veți fi făcuți * bucăți, și casele voastre vor fi prefăcute într'un morman de murdărie.”

* 1 Reg. 10, 27. Exod. 6, 11. Cap. 3, 26.

6. Dar * dacă-mi veți spune visul și tilcuirea lui, veți primi dela mine daruri și răsplătiri, și mare cinste. Deaceia, spuneți-mi visul și tîlmăcirea lui!”

* Cap. 5, 18.

7. Ei au răspuns a doua oară: „Să spună împăratul robilor săi visul, și i-l vom tîlmăci!”

8. Împăratul a luat iarăși cuvîntul și a zis: „Văd, cu adevărat, că voiți să clișegați vreme, pentru că vedeți că lucrul mi-a scăpat din mînt.”

9. Dacă deci nu-mi veți spune visul, vă așteaptă pe toți aceeaș * soartă,

fiindcă vreți să vă înțelegeți ca să-mi spuneți minciuni și acadevăruri, pînă se vor schimba vremurile. De aceea, spuneți-mi visul, ca să știu dacă simteți în stare să-mi-l și tilcușiți!” * Psal. 4, 11.

10. Haldeii au răspuns împăratului: „Nu este nimeni pe pămînt, care să poată spune ce cere împăratul; deaceia niciodată niciun împărat, oricît de mare și puternic ar fi fost, n'a cerut așa ceva dela niciun vrăjitor, cititor în stele sau Haldeu!”

11. Ce cere împăratul este greu; nu este nimeni care să spună lucrul acesta împăratului, afară de zei”, a căror locuință nu este printre muritori!”

* Vers. 26. Cap. 5, 11.

12. La auzul acestor cuvinte, împăratul s'a miniat, și s'a supărat foarte tare. A poruncit să piardă pe toți înțelepții Babilonului.

13. Hotărîrea ieșise, înțelepții începuseră să fie omorîți, și căutau și pe Daniel și pe tovarășii lui, ca să-l piardă.

14. Atunci Daniel a vorbit cu mînte și cu judecată lui Arioc, căpetenia străjerilor împăratului, care ieșise să omoare pe înțelepții Babilonului.

15. A luat cuvîntul și a zis lui Arioc, căpitanul împăratului: „Pentru ce a dat împăratul o poruncă atît de aspră?” Arioc a spus lui Daniel cum stau lucrurile.

16. Și Daniel s'a dus la împărat, și l-a rugat să-i dea vreme ca să dea împăratului tilcuirea.

17. Apoi Daniel s'a dus în casa lui, și a spus despre lucrul acesta tovarășilor săi Hanania, Mișael și Azaria,

18. rugîndu-i să ceară * îndurarea Dumnezeului cerurilor pentru această taină, ca să nu piară Daniel și tovarășii săi odată cu ceilalți înțelepți al Babilonului.

* Psal. 18, 26.

19. După aceea i s'a descoperit lui Daniel taina într'o vedenie * în timpul nopții. Și Daniel a binecuvîntat pe Dumnezeul cerurilor.

* Psal. 12, 6. Isai. 16, 26.

20. Daniel a luat cuvîntul și a zis: „Binecuvîntat * să fie Numele lui Dumnezeu, din vecinicie în vecinicie! A Lui” este înțelepciunea și puterea.

* Psal. 113, 2; 118, 18. --- Isai. 40, 18.

21. El schimbă vremurile * și împrejurările; El răstoarnă” și pune pe

împărați; El dă înțelepciune 7 înțelepților și pricepere celor pricepuți!

* 1 Cron. 28, 20. Ecl. 1, 13. Cap. 1, 12; 11, 6. ** Is. 43, 18. Ps. 75, 6, 7. Ier. 27, 5. Cap. 4, 17. 1 Sam. 1, 5.

22. El descopere* ce este adinc și ascuns; El știe** ce este în întinerec, și la El locuiește lumina 7. * Is. 43, 20. Ps. 25, 14. Vers. 25, 26. ** Ps. 139, 11, 12. Ecl. 4, 12. 7 Cap. 2, 11, 14. Is. 1, 17.

23. Pe Tine, Dumnezeul părinților mei, Te slăvesc și Te laud că mi-ai dat înțelepciune și putere, și mi-ai făcut cunoscut ce Ți-am cerut* noi; căci ne-ai descoperit taina împăratului!

* Vers. 18.

24. După aceea, Daniel s'a dus la Arioc, căruia îi poruncise împăratul să piardă pe înțelepții Babilonului; s'a dus, și i-a vorbit așa: „Nu pierde pe înțelepții Babilonului! Du-mă înaintea împăratului, și voi da împăratului tilcuirea!”

25. Arioc a dus degrabă pe Daniel înaintea împăratului, și i-a vorbit așa: „Am găsit un om care va da împăratului tilcuirea!”

26. Împăratul a luat cuvîntul și a zis lui Daniel, care se numea Belșațar: „Ești tu în stare să-mi spui visul pe care l-am visat și tilcuirea lui?”

27. Daniel a răspuns înaintea împăratului, și a zis: „Ce cere împăratul este o taină pe care înțelepții, cititorii în stele, vrăjitorii și ghicitorii nu sînt în stare s'o descopere împăratului.

28. Dar* este în ceruri un Dumnezeu, care descopere tainele, și care face cunoscut împăratului Nebucadnețar ce se va întîmpla** în vremurile de pe urmă. Iată visul tău și vedeniile pe care le-ai avut în patul tău.

* Ps. 41, 2; 41, 18. Vers. 28, 47. Amos 4, 13. ** Ps. 48, 1.

29. În patul tău, împărate, Ți-au venit în minte gânduri ca privire la cele ce vor fi după aceste vremuri; și Celce* descopere tainele Ți-a făcut cunoscut ce se va întîmpla.

* Vers. 22, 28.

30. Iată dacă* mi s'a descoperit taina aceasta, nu înseamnă că este în mine o înțelepciune mai mare decît a tuturor celor vii, ci pentru ca să se dea împăratului tilcuirea ei, și să afli ce-ți dorește** inima să știi.

* Ps. 41, 18. Ps. 41, 12. ** Vers. 47.

31. Tu, împărate, te uitați, și iată că ai văzut un chip mare. Chipul acesta era foarte mare, și de o strălucire ne-mai pomenită. Stătea în picioare în

întea ta, și înfățișarea lui era înfricoșătoare.

32. Capul chipului acestuia era de aur* curat; pieptul și brațele îi erau de argint; pîntecele și coapsele îi erau de aramă;

* Vers. 20, etc.

33. Fluierele picioarelor, de fer; picioarele, parte de fer, și parte de lut.

34. Tu te uitați la el, și s'a deslipit o piatră, fără ajutorul vreunei mini*, a izbit picioarele de fer și de lut ale chipului, și le-a făcut bucăți.

* Cap. 2, 25. Zah. 4, 4. 2 Cor. 5, 1. Ecl. 8, 24.

35. Atunci ferul, lutul, arama, argintul și aurul s'au sfărîmat împreună, și s'au făcut ca pleava* din arie vară; le-a luat vîntul, și nici urmă** nu s'a mai găsit din ele. Dar piatra, care sfărîmase chipul, s'a făcut un munte mare, și a umplut 7 tot pămîntul.

* Ps. 1, 4. Osea 12, 8. ** Ps. 27, 18, 20. 7 Is. 41, 2, 2, 3. ** Ps. 20, 8.

36. Iată visul. Acum îi vom spune și tilcuirea înaintea împăratului.

37. Tu, împărate*, ești împăratul împăraților, căci** Dumnezeul cerurilor Ți-a dat împărăție, putere, bogăție și slavă. * Ecl. 7, 12. Is. 47, 5. Ier. 27, 4, 7. Ecl. 26, 7. Osea 8, 10. ** Ecl. 1, 2.

38. El Ți-a dat în mini, ori* unde locuiești el, pe copiii oamenilor, fiarele cîmpului și păsările cerului, și te-a făcut stăpîn peste toate acestea: tu** ești capul de aur!

* Cap. 2, 25, 26. Ier. 27, 5. ** Vers. 20.

39. După tine, se va ridica o altă* împărăție, mai** neînsemnată decît a ta; apoi o a treia împărăție, care va fi de aramă, și care va stăpîni peste tot pămîntul.

* Cap. 2, 26, 31. ** Vers. 20.

40. Va fi o a patra* împărăție, tare ca ferul; după cum ferul sfărîmă și rupe totul, și ea va sfărîma și va rupe totul, ea ferul care face totul bucăți.

* Cap. 1, 7, 20.

41. Și după cum ai văzut picioarele* și degetele picioarelor parte de lut de olar și parte de fer, tot așa și împărăția aceasta va fi împărțită; dar va rămînea în ea ceva din tăria ferului, tocmai așa cum ai văzut ferul amestecat cu lutul.

* Vers. 20.

42. Și după cum degetele dela picioare erau parte de fer și parte de lut, tot așa și împărăția aceasta va fi în parte tare și în parte plăpîndă.

43. Dacă ai văzut ferul amestecat cu lutul, înseamnă că se vor amesteca prin legături omenești de căsătorie, dar nu vor fi lipiți unul de altul, după cum ferul nu se poate uni cu lutul.

44. Dar în vremea acestor împărați, Dumnezeu^{*} cerurilor va ridica o împărăție, care nu va fi nimicimă niciodată^{**}, și care nu va trece supt stăpânirea unui alt popor. Ea va sfărâma[†] și va nimici toate acle împărății, și ea însăși va dăinui vecinic. ^{* Vers. 28. ** Cap. 4, 3; 5, 6; 28, 1. 14, 27. Mic. 4, 7. Luc. 1, 32, 33. 1 Pa. 2, 8. Iac. 40, 12. 1 Cor. 15, 24.}

45. Aceasta înseamnă piatra, pe^{*} care ai văzut-o deslipindu-se din munte, făcând ajutorul vreunei mini, și care a sfărâmat fierul, arama, lutul, argintul și aurul. Dumnezeu^{*} cel mare a făcut deci cunoscut împăratului ce are să se întâmple după aceasta. Visul este adevărat, și tilcuirea lui este temeinică.^{**} ^{* Iac. 28, 18. Vers. 28.}

46. Atunci împăratul^{*} Nebucadnețar a căzut cu fața la pământ și s'a închinat înaintea lui Daniel, și a poruncit să i se aducă jertfe de mâncare și miresme.^{**} ^{* Iac. 28, 18; 14, 27; 28, 4. ** Ezech. 10.}

47. Împăratul a vorbit lui Daniel și a zis: „Cu adevărat, Dumnezeu^{*}ul vostru este Dumnezeu^{*}ul dumnezeilor și Domnul împăraților, și El descoperă^{*} tainele, fiindcă ai putut să descoperi taina aceasta!^{**}” ^{* Vers. 28.}

48. Apoi împăratul a înălțat pe Daniel, și i-a dat daruri^{*} multe și bogate; i-a dat stăpânire peste tot ținutul Babilonului, și i-a pus ca cea mai înaltă căpetenie^{**} a tuturor înțelepților Babilonului. ^{* Vers. 4. ** Cap. 4, 3; 5, 13.}

49. Daniel a rugat pe împărat să dea grija treburilor ținutului Babilonului în mîna^{*} lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego. Daniel însă a rămas^{**} la curtea împăratului. ^{* Cap. 5, 12. ** Ezech. 2, 19; 21, 3, 2.}

Cei trei tovarăși ai lui Daniel în captiv.

3 1. Împăratul Nebucadnețar a făcut un chip de aur, înalt de șasezeci de coti și lat de șase coti. L-a ridicat în valea Dura, în ținutul Babilonului.

2. Împăratul Nebucadnețar a poruncit să cheme pe dregători, pe îngrijitori și pe cirmuitoari, pe judecătorii cei mari, pe vistiernici, pe legiuitori, pe judecători, și pe toate căpeteniile ținuturilor, ca să vină la sfîșierea chipului, pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar.

3. Atunci dregătorii, îngrijitorii și cirmuitoarii, judecătorii cei mari, vistiernicii, legiuitorii, judecătorii, și toate căpeteniile ținuturilor, s'au strîns

la sfîșierea chipului pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar. S'au așezat înaintea chipului pe care-l înălțase Nebucadnețar.

4. Iar un crăinic a strigat cu glas tare: „Iată ce vi se poruncește, popoare^{*}, neamuri, oameni de toate limbile!” ^{* Cap. 4, 1; 5, 20.}

5. În clipa cînd veți auzi sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului, și a tot felul de instrumente de muzică, să vă aruncați cu fața la pământ, și să vă închinați chipului de aur, pe care l-a înălțat împăratul Nebucadnețar.

6. Oricine nu se va arunca cu fața la pământ și nu se va închina, va fi aruncat^{*} chiar în clipa aceea în mijlocul unui cuptor aprins.^{**} — ^{* Ier. 28, 22. Apoc. 18, 18.}

7. De aceea, în clipa cînd au auzit toate popoarele sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, și a tot felul de instrumente de muzică, toate popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile s'au aruncat cu fața la pământ și s'au închinat chipului de aur pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar.

8. Cu prilejul acesta, și în aceeași vreme, clița Haldei s'au apropiat^{*} și au pîrît pe Iudei. ^{* Cap. 4, 12.}

9. Ei au luat cuvîntul și au zis împăratului Nebucadnețar: „Să trăiești vecinic împărate^{*}!” ^{* Cap. 2, 4; 5, 10; 5, 4, 20.}

10. Ai dat o poruncă, după care toți cei ce vor auzi sunetul trimbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului și a tot felul de instrumente de muzică, vor trebui să se arunce cu fața la pământ, și să se închine chipului de aur;

11. și după care, oricine nu se va arunca cu fața la pământ, și nu se va închina, va fi aruncat în mijlocul unui cuptor aprins.

12. Dar, sînt niște^{*} Iudei, cărora le-ai dat în grijă treburile ținutului Babilonului, și anume Șadrac, Meșac și Abed-Nego, oameni cari nu țin seama deloc de tine, împărate. Ei nu slujesc dumnezeilor tăi, și nu se închină chipului de aur pe care l-ai înălțat tu!^{**} ^{* Cap. 2, 46.}

13. Atunci Nebucadnețar, miniat și plin de urgie, a dat poruncă să aducă pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego. Și oamenii aceștia au fost aduși îndată înaintea împăratului.

14. Nebucadnețar a luat cuvîntul, și le-a zis: „Inadins oare, Șadrac, Meșac și Abed-Nego, nu slujiți voi dumnezeilor mei, și nu vă închinați chipului de aur, pe care l-am înălțat?”

15. Acum fiți gata, și în clipa cînd veți auzi sunetul trimbeții, cavalului, chitarei, alături, psaltirii, cimpoiului și a tot felul de instrumente, să vă aruncați cu fața la pămînt, și să vă închinați chipului pe care l-am făcut^{*}; dacă nu vă veți închina lui, veți fi aruncați pe dată în mijlocul unui cuptor aprins! Și care^{**} este dumnezeul acela, care vă va scoate din mina mea?^{***}

^{*} Exod. 32, 32. Lev. 24, 9. ^{**} Exod. 9, 2. 2 Reg. 18, 36.

16. Șadrac, Meșac și Abed-Nego au răspuns împăratului Nebucadnețar: „Noi^{*} n'avem nevoie să-ți răspundem la cele de mai sus.”

^{*} Mat. 23, 35.

17. Iată, Dumnezeul nostru, căruia îi slujim, poate să ne scoată din cuptorul aprins, și ne va scoate din mina ta, împărate.

18. Și chiar de nu ne va scoate, să știi, împărate, că nu vom sluji dumnezeilor tăi, și nici nu ne vom închina chipului de aur, pe care l-ai înălțat!^{*}

19. La auzul acestor cuvinte, Nebucadnețar s'a umplut de minie, și și-a schimbat fața, întorcîndu-și privirile împotriva lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego. A luat din nou cuvîntul și a poruncit să încălzească de șapte ori mai mult cuptorul, de cum se cădea să-l încălzească.

20. Apoi a poruncit anora din cei mai voinici ostași din oștirea lui să lege pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego, și să-i arunce în cuptorul aprins.

21. Oamenii aceștia au fost legați cu lămene, cămășile, mantalele și celelalte haine ale lor, și aruncați în mijlocul cuptorului aprins.

22. Fiîndcă porunca împăratului era aspră și cuptorul era neobicinuit de încălzit, flacăra a ucis pe toți oamenii, cari aruncaseră în el pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego.

23. Dar acești trei oameni: Șadrac, Meșac și Abed-Nego, au căzut legați în mijlocul cuptorului aprins.

24. Atunci împăratul Nebucadnețar s'a înspăimîntat, și s'a sculat repede. A luat cuvîntul, și a zis sfetnicilor săi: „N'am aruncat noi în mijlocul focului trei oameni legați?” Ei au răspuns împăratului: „Negreșit, împărate!”

25. El a luat iarăși cuvîntul și a zis: „Ei bine, eu văd patru oameni umblînd^{*} slobozi în mijlocul focului, și nevătămați; și chipul celui de al patrulea seamănă cu al unui fiu^{**} de dumnezei!”

^{*} Isa. 43, 2. ^{**} Isa. 1, 4. 22, 7. Ps. 34, 7. Ysa. 28.

26. Apoi Nebucadnețar s'a apropiat de gura cuptorului aprins, și, luînd cuvîntul, a zis: „Șadrac, Meșac și Abed-Nego, slujitorii Dumnezeului celui Prea Înalt, ieșiți afară și veniți încoace!” Și Șadrac, Meșac și Abed-Nego au ieșit din mijlocul focului.

27. Dregătorii, îngrijitorii, dîrnitoarii, și sfetnicii împăratului s'au strîns și au văzut că focul n'avusese nici o putere asupra^{*} trupului acestor oameni, că nici perii capului lor nu se pîrliseră, hainele le rămăseseră neschimbate, și nici măcar miros de foc nu se prinsese de ei.

^{*} Eze. 31, 34.

28. Nebucadnețar a luat cuvîntul, și a zis: „Binecuvîntat să fie Dumnezeul lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego, care a trimis pe îngerul Său și a izbăvit pe slujitorii Săi cari s'au încrezut^{*} în El, au călcat porunca împăratului și și-au dat mai degrabă trupurile lor de cît să slujească și să se închine altui dumnezeu de cît Dumnezeului lor!”

^{*} Ps. 34, 1. 2. 2 Tim. 1, 12. Cap. 3, 22, 23.

29. Iată acum^{*} porunca pe care o dau: orice om, din orice popor, neam sau limbă ar fi, care va vorbi rău de Dumnezeul lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego, va fi^{**} făcut buclăci, și casa lui va fi prefăcută într'un morman de murdărie, pentru că[†] nu este niciun alt dumnezeu, care să poată izbăvi ca El.[‡]

^{*} Cap. 3, 26. ^{**} Cap. 1, 1. [†] Cap. 3, 27.

30. După aceea, împăratul a înălțat pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego la mare cinste, în țînutul Babilonului.

Copacul cel mare.

4 1. „Nebucadnețar, împăratul, cître toate^{*} popoarele, seamurile, oamenii de toate limbile, cari locuiesc pe tot pămîntul: Să aveți multă pace!”

^{*} Cap. 1, 4; 8, 28.

2. Am găsit cu cale să fac cunoscut semnele și minunile, pe cari^{*} le-a făcut Dumnezeul cel Prea Înalt față de mine.

^{*} Cap. 2, 28.

3. Cît^{*} de mari sînt semnele Lui și cît de puternice sînt minunile Lui! Împărăția Lui este o împărăție^{**} vecinică,

și stăpînirea Lui dăinuiește din neam în neam! *Cap. 5, 27. **Vers. 24. Cap. 2, 4; 5, 25.

4. Eu, Nebucadnețar, trăiam liniștit în casa mea, și fericit în palatul meu.

5. Am visat un vis, care m'a înspăimîntat; gîndurile de cari eram urmărit în patul meu și vedeniile * duhului meu mă umpleau * de groază.

*Cap. 2, 24, 25. **Cap. 2, 1.

6. Am poruncit atunci să aducă înaintea mea pe toți înțelepții Babilonului, ca să-mi tilcuiească visul.

7. Iată s'a venit * vrăjitorii, cititorii în stele, Maldi și ghicitorii. Le-am spus visul, și nu mi l-au putut tilcu.

*Cap. 2, 2.

8. La urmă de tot, s'a înfățișat înaintea mea Daniel, numit * Beltșatar, după numele dumnezeului meu, și care * are în el duhul dumnezeilor celor sfinți. I-am spus visul, și am zis:

*Cap. 1, 7. **Isa. 48, 21. Vers. 25. Cap. 2, 21; 5, 11, 14.

9. — „Beltșatere, căpetenia * vrăjitorilor, știu că ai în tine duhul dumnezeilor sfinți, și că pentru tine nici o taină nu este grea; deci tilcuiește-mi vedeniile, pe cari le-am avut în via.

*Cap. 2, 46; 5, 11.

10. Iată vedeniile cari mi-au trecut prin cap, cînd eram în pat. Mă uitam, și iată că în mijlocul pămîntului era un * copac foarte înalt. *Eze. 31, 3, etc. Vers. 20.

11. Copacul acesta s'a făcut mare și puternic, virful lui se înălța pînă la ceruri, și se vedea dela marginile întregului pămînt.

12. Frunza lui era frumoasă, și avea roade multe; în el se găsea hrană pentru toți; fiarele * cîmpului se adăposteau sub umbra lui, păsările cerului își făceau cuibul în ramurile lui, și orice făptură vie se hrănea din el.

*Eze. 17, 22; 31, 6. Ps. 14, 20.

13. În vedeniile cari-mi treceau prin cap, în patul meu, mă uitam, și iată că s'a pogorît din ceruri un străjer * sfînt **.

*Ps. 104, 20. Vers. 17, 20. **Deut. 33, 2. Cap. 6, 15. Zah. 14, 5. Iuda 14.

14. El a strigat cu putere și a vorbit așa: „Tăiați * copacul, și rupeți ramurile; scuturați-l frunza, și risăpiți roadele; fugăriți fiarele * de sub el, și păsările din ramurile lui!

*Mal. 3, 10. **Eze. 31, 10.

15. Dar trunchiul cu rădăcinile lui, lăsați-l în pămînt, și legați-l cu lanțuri de fer și de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, și să fie la un loc cu fiarele în iarba pămîntului.

16. Inima lui de om i se va prefăce într-o inimă de fiară, și vor trece șapte vremuri * peste el. *Cap. 11, 35; 12, 7.

17. Hotărîrea aceasta a fost luată în sfatul străjerilor, și pusă la cale înaintea sfinților, ca să știe * cei vii că * Cel Prea Înalt stăpînește peste împărăția oamenilor, că o dă cui îi place, și înalță pe ea pe cel mai de jos dintre oameni! * *Ps. 9, 38. **Cap. 2, 21; 5, 21. Vers. 25, 26.

18. Iată visul pe care l-am văzut eu, împăratul Nebucadnețar. Tu, Beltșatar, tilcuiește-l, fiindcă * toți înțelepții din împărăția mea nu pot să mi-l tilcuiească; tu însă poți, căci ai în tine duhul * dumnezeilor sfinți. *

*Ps. 41, 3, 10. Cap. 3, 3, 10. **Vers. 3.

19. Atunci Daniel, numit * Beltșatar, a rămas uimit o clipă, și gîndurile lui îl tulburau. Împăratul a luat din nou cuvîntul, și a zis: „Beltșatere, să nu te turbure visul și tilcuirea! * Și Beltșatar a răspuns: „Domnul meu, visul acesta * să fie pentru vrăjmașii tăi, și tilcuirea lui pentru protivnicii tăi!

*Vers. 8. **2 Sam. 23, 22. Ier. 2, 7.

20. Copacul * pe care l-ai văzut, care se făcuse atît de mare și puternic, îndt i se înălța virful pînă la ceruri și se vedea dela toate capetele pămîntului; *

*Vers. 10, 11, 12.

21. copacul acesta, a cărui frunză era așa de frumoasă și care avea roade atît de multe și în care era hrană pentru toți, sub care se adăposteau fiarele cîmpului, și în ramurile căruia își făceau cuibul păsările cerului,

22. ești tu *, împărate, care ai ajuns mare și puternic, a cărui mărime a crescut și s'a înălțat pînă la ceruri, și a cărui stăpînire * se întinde pînă la marginile pămîntului.

*Cap. 2, 20. **Ier. 10, 4, 7, 8.

23. Împăratul * a văzut pe un străjer sfînt pogorîndu-se și zicînd: „Tăiați copacul, și nimiciți-l; dar trunchiul cu rădăcinile lui lăsați-l în pămînt, și legați-l cu lanțuri de fer și de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, și să stea la un loc cu fiarele * cîmpului, pînă vor trece șapte vremuri peste el. * *Vers. 23. **Cap. 3, 21.

24. Iată tilcuirea acestui fapt, împărate, iată hotărîrea Celui Prea Înalt, care se va împlini asupra domnului meu împăratul.

25. Te vor izgoni * din mijlocul oamenilor, vei locui la un loc cu fiarele cîmpului, și îți vor da să mănînci iar-

bă¹⁰⁰ ca la bol; vei fi udă de roua cerului și șapte vremi vor trece peste tine, până vei ț cunoaște că Cel Prea înalt stăpânește peste împărăția oamenilor și o dă¹⁰¹ cui vrea. ¹⁰⁰Vers. 22. Cap. 4, 24-26. ¹⁰¹Ps. 108, 20. 1 Ps. 103, 16. Vers. 17, 22. 11 Iov. 27, 8.

26. Porunca să lase trunchiul cu rădăcinile copacului, înseamnă că împărăția ta îți va rămânea tie îndată ce vei recunoaște stăpânirea Celui ce este în¹⁰² ceruri. ¹⁰²Mat. 23, 28. Luc. 13, 16, 21.

27. Deaceia, împărate, plăc-ți sfatul meu! Pune capăt¹⁰³ păcatelor tale, și trăiește în neprihănire, rupe-o cu neleguirile tale, și ai milă de cei nenorociți, și poate¹⁰⁴ că ți se va prelungi¹⁰⁵ fericirea! ¹⁰³Ps. 4, 8. ¹⁰⁴Ps. 41, 1, 4-6. 11 Reg. 21, 29.

28. Toate aceste lucruri s'au împlinit asupra împăratului Nebucadnețar.

29. După douăsprezece luni, pe cînd se plimba pe acoperișul palatului împărațesc din Babilon,

30. Împăratul¹⁰⁶ a luat cuvîntul, și a zis: „Oare nu este acesta Babilonul cel mare, pe care mi l-am zidit eu, ca loc de ședere împărațescă, prin puterea bogăției mele și spre slava măreției mele?” ¹⁰⁶Ps. 118, 28. Cap. 4, 20.

31. Nu se sfîrșise încă vorba¹⁰⁷ aceasta a împăratului, și un glas¹⁰⁸ s'a pogorit din cer și a zis: „Află, împărate Nebucadnețar, că ți s'a luat împărăția!” ¹⁰⁷Cap. 4, 4. Luc. 22, 26. ¹⁰⁸Vers. 26.

32. Te vor izgoni¹⁰⁹ din mijlocul oamenilor, și vei locui la un loc cu fiarele cîmpului; îți vor da să mîncîni iarbă ca la boi, și vor trece peste tine șapte vremi, până vei recunoaște că Cel Prea înalt stăpînește peste împărăția oamenilor și că o dă¹¹⁰ cui vrea!” — ¹⁰⁹Vers. 28.

33. Chiar în clipa aceea, s'a împlinit cuvîntul acela asupra lui Nebucadnețar. A fost izgonit din mijlocul oamenilor, a mîncat iarbă ca boii, trupul i-a fost udă de roua cerului, până i-a crescut părul ca penele vulturului, și unghiile ca ghiarele păsărilor.¹¹¹

34. După trecerea¹¹² vremii sorocite, eu, Nebucadnețar, am ridicat ochii spre cer, și mi-a venit iarăși mîntea la loc. Am binecuvîntat pe Cel Prea înalt, am lăudat și slăvit pe Cel ce trăiește¹¹³ vecinic, Acela a cărui stăpînire¹¹⁴ este vecinică, și a cărui împărăție dănuiește din neam în neam. ¹¹²Vers. 29. ¹¹³Cap. 12, 7. Apoc. 4, 10. ¹¹⁴Ps. 103, 16. Cap. 4, 48, 7, 16. Mic. 4, 7. Luc. 1, 33.

35. Toți¹¹⁵ locuitorii pămîntului sînt o nimica înaintea Lui; El face ce vrea¹¹⁶

cu oastea cerurilor și cu locuitorii pămîntului, și nimeni¹¹⁷ nu poate să stea împotriva minii Lui, nici să-l zică: „Ce¹¹⁸ faci?” ¹¹⁵Isa. 40, 23, 27. ¹¹⁶Ps. 115, 3, 126, 3. 1 Iov. 24, 26. 11 Iov. 8, 12. Isa. 40, 9. Rom. 8, 20.

36. În vremea aceea, mi-a venit mîntea înapoi; slava¹¹⁹ împărăției mele, măreția și strălucirea mea mi s'au dat înapoi; sfetnicii și mai marii mei din nou m'au căutat; am fost pus iarăși peste împărăția mea, și puterea mea a crescut¹²⁰. ¹¹⁹Vers. 28. ¹²⁰Iov. 42, 12, 13. Prov. 25, 4. Mat. 6, 13.

37. Acum, eu, Nebucadnețar, laud, înalt și slăvesc pe Împăratul cerurilor, căci toate¹²¹ lucrările Lui sînt adevărate, toate căile Lui sînt drepte, și El poate¹²² să amerească pe cei ce umblă cu mîndrie!¹²³

¹²¹Ps. 22, 4. Apoc. 22, 3, 16, 7. ¹²²Ezec. 26, 11. Cap. 5, 20.

Ospățul lui Belșazar și luarea Babilonului.

5 1. Împăratul Belșazar a făcut¹²⁴ un mare ospăț celor o mie de mai mari ai lui, și a băut vin înaintea lor. ¹²⁴Est. 1, 8.

2. Și în cheful vinului, a pruncit să aducă vasele de aur și de argint, pe cari¹²⁵ le luase tatăl său Nebucadnețar din Templul dela Ierusalim, ca să bea cu ele împăratul și mai marii lui, nevestele și jîtoarele lui. ¹²⁵Cap. 1, 2. 1er. 52, 18.

3. Au adus îndată vasele de aur, cari fuseseră luate din Templu, din casa lui Dumnezeu din Ierusalim, și au băut din ele împăratul și mai marii lui, nevestele și jîtoarele lui.

4. Au băut vin, și au lăudat¹²⁶ pe dumnezeii de aur, de argint, de aramă și de fer, de lemn și de piatră. ¹²⁶Apoc. 9, 20.

5. În clipa¹²⁷ aceea, s'au arătat degetele unei mini de om, și au scris, în fața sfîșnicului, pe tencuiala zidului palatului împărațesc. Împăratul a văzut această bucată de mină, care a scris. ¹²⁷Cap. 4, 24.

6. Atunci împăratul a îngălbenit, și gîndurile atît i-au tulburat că i s'au desfăcut încheieturile soldurilor, și gemunchii¹²⁸ i s'au izbît unul de altul. ¹²⁸Mat. 2, 18.

7. Împăratul a strigat¹²⁹ în gura mare să i se aducă cetătorii¹³⁰ în stele, Haldeli și ghicitorii. Apoi împăratul a luat cuvîntul și a zis înțelepților Babilonului: „Oricine va putea citi scrierarea aceasta și mi-o va tilcui, va fi îmbrăcat cu purpură, va purta un lăntșor de

aur la gît, şi va avea locul al treilea[†] în cîrmuirea împărăţiei.”

[†] Cap. 2, 32; 4, 3. [†] Isa. 47, 13. [†] Cap. 4, 3.

8. Toţi înţelepţii împăratului au intrat, dar n'au putut^{*} nici să citească scrisoarea şi nici s'o filcuiască împăratului.

^{*} Cap. 2, 27; 4, 7.

9. Din pricina aceasta împăratul Belşaşar s'a spăimîntat^{*} foarte tare, faţa i s'a îngălbenit, şi mai marii lui au rămas încremeniţi.

^{*} Cap. 2, 1.

10. Împărăteasa, la auzul cuvîntelor împăratului şi mai marilor lui, a intrat în odaia ospăţului, a luat cuvîntul şi a vorbit astfel: „Să trăieşti vecinic, împărate^{*}! Să nu te turbure gîndurile tale, şi să nu ţi se îngălbenească faţa!

^{*} Cap. 2, 4; 3, 9.

11. În împărăţia ta este^{*} un om, care are în el duhul dumnezeilor celor sfinţi; şi pe vremea tatălui tău, s'au găsit la el lumini, pricepere şi o înţelepciune dumnezeiască. De aceea împăratul Nebucadnezar, tatăl tău, da, tatăl tău, împărate, l-a pus mai mare^{**} peste vrăjitori, cititori în stele, Haldei, ghicitori,

^{*} Cap. 2, 48; 4, 5, 6, 18. ^{**} Cap. 4, 9.

12. şi anume, pentru că s'a găsit la el, la Daniel, numit de împărat^{*} Belşaşar, un duh înalt, ştiinţă şi pricepere, putinţa să filcuiască visele, să lămurească întrebările grele, şi să deslege lucrurile incalitate. Să fie chemat dar Daniel, şi el îţi va da filcuierea![†]

^{*} Cap. 6, 9. ^{**} Cap. 1, 7.

13. Atunci Daniel a fost adus înaintea împăratului. Împăratul a luat cuvîntul, şi a zis lui Daniel: „Tu eşti Daniel acela, unul din prinşii de război ai lui Iuda, pe cari i-a adus aici din Iuda, tatăl meu împăratul?

14. Am aflat despre tine că ai în tine duhul^{*} dumnezeilor, şi că la tine se găsesc lumini, pricepere, şi o înţelepciune nemaipomenită.

^{*} Vers. 11, 12.

15. Au adus înaintea mea pe înţelepţi^{*} şi pe cititorii în stele, ca să citească scrierea aceasta şi să mi-o filcuiască; dar n'au putut să filcuiască aceste cuvinte.

^{*} Vers. 7, 8.

16. Am aflat că tu poţi să filcuiesti şi să deslegi întrebări grele; acum^{*}, dacă vei putea să citeşti scrierea aceasta şi să mi-o filcuiesti, vei fi îmbrăcat cu purpură, vei purta un lăntşor de aur la gît, şi vei avea locul al treilea în cîrmuirea împărăţiei![†]

[†] Vers. 7.

17. Daniel a răspuns îndată înaintea împăratului: „Ține-ţi darurile, şi

dă altuia răsplătirile tale! Totuşi voi citi împăratului scrierea, şi i-o voi filcui.

18. Împărate, Dumnezeu^{*} cel Prea Înalt dăduse tatălui tău Nebucadnezar: împărăţie, mărime, slavă şi strălucire;

^{*} Cap. 2, 23, 28; 4, 17, 22, 26.

19. şi din pricina mărimei pe care i-o dăduse, toate^{*} popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile se temeau, oamenii de toate limbile se temeau şi tremurau înaintea lui. Căci împăratul omora pe cine voia, şi lăsa cu viaţă pe cine voia; înălţa pe cine voia, şi scobora pe cine voia.

^{*} Jer. 27, 7. Cap. 2, 4.

20. Dar cînd^{*} i s'a îngîmfat inima şi i s'a împietrit duhul pînă la mîndrie, a fost aruncat de pe scaunul lui împăraţesc şi a fost despuiat de slava lui;

^{*} Cap. 4, 20, 27.

21. a fost^{*} izgonit din mijlocul copilor oamenilor, inima i s'a făcut ca a fiarelor, şi a locuit la un loc cu măgarul sălbatic; i-au dat să mănînce iarbă ca la boi, şi trupul i-a fost udat cu roua cerului, pînă cînd a recunoscut^{**} că Dumnezeu cel Prea Înalt stăpîneşte peste împărăţia oamenilor şi că o dă cui vrea.

^{*} Cap. 4, 22, etc. ^{**} Cap. 4, 17, 26.

22. Dar tu, Belşaşar, fiul lui, nu ţi-ai smerit inima, măcar că ai ştiut toate aceste lucruri.

^{*} 1 Cor. 13, 22; 16, 12.

23. Ci te-ai^{*} înălţat împotriva Domnului cerurilor; vasele din casa Lui au fost aduse înaintea ta, şi ai băut vin cu ele, tu şi mai marii tăi, nevestele şi ţiţtoarele tale; ai lăudat pe dumnezeii de argint, de aur, de aramă, de fer, de lemn şi de piatră, cari^{**} nici nu văd, nici n'aud, şi nici nu pricep nimic, şi n'ai slăvit pe Dumnezeu în mina[†] căruia este suflarea ta şi toate căile tale!

^{*} Vers. 3, 4. ^{**} Ps. 115, 6, 8. [†] Jer. 12, 26.

24. De aceea a trimis El acest cap de mină, care a scris scrierea aceasta.

25. Iată însă scrierea care a fost scrisă: „Numărat, numărat, cîntărit, şi împărţit![†]”

26. Şi iată filcuierea acestor cuvinte. Numărat, înseamnă că Dumnezeu ţi-a numărat zilele domniei, şi i-a pus capăt.

27. Cîntărit^{*}, înseamnă că ai fost cîntărit în cumpănă şi ai fost găsit uşor!

^{*} Jer. 31, 6. Ps. 62, 2. Jer. 4, 10.

28. Împărţit, înseamnă că împărăţia ta va fi împărţită, şi dată Mezilor^{*} şi Persilor^{**}!”

^{*} Isa. 21, 2. Vers. 21. Cap. 5, 1. ^{**} Cap. 6, 20.

29. Iată, Belșatar a dat poruncă, și au îmbrăcat pe Daniel cu purpură, i-au pus un lăntșor de aur la gît, și au dat de știre că va avea locul al treilea* în cîrmuirea împărăției. *Vers. 1.

30. Dar chiar în noaptea* aceea, Belșatar, împăratul Haldeilor, a fost omorît. *Jer. 51. 35, 36, 37.

31. Și a pus mîna pe împărăție Darius*, Medul, care era în vîrstă de șasezeci și doi de ani. *Cap. 2, 1.

Daniel în groapa leilor.

6 1. Darius a găsit cu cale să pună* peste împărăție o sută douăzeci de dregători, cari trebuiau să fie răsplînziți în toată împărăția; *Ecl. 1, 1.

2. a pus în fruntea lor trei căpetenii, în numărul cărora era și Daniel. Dregătorii aceștia aveau să le dea socoteală, ca împăratul să nu sufere nici o pagubă.

3. Daniel însă întrecia pe toate aceste căpetenii și pe dregători, pentru că în el era un duh* înalt; și împăratul se gîndea să-l pună peste toată împărăția. *Cap. 5. 12.

4. Atunci* căpeteniile și dregătorii au clătat să afle ceva asupra lui Daniel, ca să-l pișască în ce privea treburile împărăției. Dar n'au putut să găsească nimic, niciun lucru vrednic de mustrare, pentru că el era credincios, și nu se găsea nici o greșală la el și niciun lucru rău. *Ecl. 4, 4.

5. Atunci oamenii aceștia au zis: „Nu vom găsi niciun cuvînt de plîngere împotriva acestui Daniel, afară numai dacă am găsi vreunul în Legea Dumnezeului lui!”

6. Apoi aceste căpetenii și dregătorii aceștia s'au dus cu mare zărvă la împărat, și i-au vorbit așa: „Să trăiești vecinic, împărate* Darius!

*Nem. 2. 2, Vers. 21, Cap. 2, 4.

7. Toate căpeteniile împărăției, îngrijitorii, dregătorii, sfetnicii, și cîrmuitorii sînt de părere să se dea o poruncă împărătească, însoțită de o așpră oprire, care să spună că oricine va înălța, în timp de trei zeci de zile, rugăciuni către vreun dumnezeu sau către vreun om, afară de tine, împărate, va fi aruncat în groapa cu lei.

8. Acum, împărate, întărește oprirea, și iscălește porunca aceasta, pentru ca să nu se poată schimba, după legea* Mezilor și Persilor, care, odată dată, rămîne neschimbată.²¹ *Ecl. 1. 10; 9. 9. Vers. 23, 25.

9. În urma celor de mai sus, împăratul Darius a scris porunca și oprirea.

10. Cînd a aflat Daniel că s'a iscălit porunca, a intrat în casa lui, unde ferestrele odăii de sus erau deschise în spre* Ierusalim, și de trei* ori pe zi îngenunchea, se ruga și lăuda pe Dumnezeu lui, cum făcea și mai înainte.

*1 Reg. 8. 24, 48, Ps. 8. 2, Isaa. 2. 4. **Ps. 88. 17, Ps. 9. 2, 12; 3. 1, 10, 9.

11. Atunci oamenii aceștia au dat năvală în casă, și au găsit pe Daniel rugându-se și chemînd pe Dumnezeu lui.

12. Apoi s'au înfățișat* înaintea împăratului, și i-au zis cu privire la oprirea împărătească: „N'ai scris tu o oprire, care spune că oricine va înălța, timp de trei zeci de zile, rugăciuni vreunui dumnezeu sau vreunui om, afară de tine, împărate, să fie aruncat în groapa cu lei?” Impăratul a răspuns: „Lucrul acesta este adevărat, după legea* Mezilor și Persilor, care nu se poate schimba!”

*Cap. 2, 8. **Vers. 8.

13. Ei au luat din nou cuvîntul și au zis împăratului: „Daniel, unul* din prinzi de război ai lui Iuda, nu** ține deloc seama de tine, împărate, nici de oprirea pe care ai scris-o, și își face rugăciunile de trei ori pe zi!”

*Cap. 1, 6; 5. 13. **Cap. 2. 17.

14. Impăratul s'a mîhnit* foarte mult cînd a auzit lucrul acesta; s'a gîndit cum ar putea să scape pe Daniel, și pînă la asfințitul soarelui s'a trudit să-l scape. *Marc. 6. 26.

15. Dar oamenii aceia au stăruit de împărat, și i-au zis: „Să știi, împărate, că, după legea* Mezilor și Persilor, orice oprire sau orice poruncă, întărită de împărat, nu se poate schimba!”

*Vers. 8.

16. Atunci împăratul a poruncit să aducă pe Daniel, și să-l arunce în groapa cu lei. Impăratul a luat cuvîntul și a zis lui Daniel: „Dumnezeul tău, căruia necurmat îi slujești, să te scape!”

17. Au adus* o piatră, și au pus-o la gura gropii. Impăratul** a pecetluit-o cu inelul lui și cu inelul mai marilor lui, ca să nu se schimbe nimic cu privire la Daniel. *Psa. 3. 10. **Mat. 27. 66.

18. Impăratul s'a întors apoi în palatul său, a petrecut noaptea fără să mănînce, nu l'a adus nicio țîitoare, și n'a putut* să doarmă. *Cap. 2, 1.

19. În revărsatul zorilor, însă, îm-

păratul s'a sculat și s'a dus în grabă la groapa cu lei.

20. Și apropiindu-se de groapă, a chemat pe Daniel cu un glas plîngător. Împăratul a luat cuvîntul, și a zis lui Daniel: „Daniele, robul Dumnezeului celui viu, a putut Dumnezeul tău, căruia îi slujești necurmat, să te scape de lei?”

21. Și Daniel a zis împăratului: „Vecinic să trăiești*, Împărate!”

22. Dumnezeul* meu a trimis pe ingerul Său și a închis** gura leilor, cari nu mi-au făcut niciun rău, pentru că am fost găsit nevinovat înaintea Lui. Și nici înaintea ta, Împărate, n'am făcut nimic rău!”

23. Atunci împăratul s'a bucurat foarte mult, și a poruncit să scoată pe Daniel din groapă. Daniel a fost scos din groapă, și nu s'a găsit nicio rană pe el, pentru că avusese încredere* în Dumnezeul său.

24. Împăratul a poruncit să aducă* pe oamenii acela cari pîrăiseră pe Daniel. Și au fost aruncați în groapa cu lei, ei, copiii** lor și nevestele lor; și, pînă să ajungă în fundul gropii, lei i-au și apucat și le-au fărîmîțat oasele.

* Deut. 19, 19. ** Est. 9, 10. Deut. 24, 15. 2 Reg. 14, 9.

25. După aceea*, împăratul Darius a scris o scrisoare către toate popoarele, către toate neamurile, către oamenii de toate limbile, cari locuiau în toată împărăția: „Pacea să vă fie dată din belșug!”

26. Poruncese* ca, în toată întinderea împărăției mele, oamenii să se teamă** și să se înfricoșeze de Dumnezeul lui Daniel. Căci† El este Dumnezeul cel viu, și El dăinuiește vecinic; împărăția Lui nu se va nimici†† niciodată, și stăpînirea Lui nu va avea sfîrșit.

* Ps. 10, 1. † Cap. 4, 34. †† Cap. 2, 44; 4, 9, 34; 7, 14, 27. Luc. 1, 33.

27. El izbăvește și mintuiește, El face semne* și minuni în ceruri și pe pămînt. El a izbăvit pe Daniel din ghiarele leilor!”

28. Daniel a dus-o bine supt domnia* lui Darius și supt domnia lui Cir**, Persanul.

* Cap. 1, 21. ** Est. 1, 4, 9.

Vedeniile lui Daniel.

7 1. În anul dinții al lui Belșațar, împăratul Babilonului, Daniel a visat* un vis și a avut vedenii** în mintea lui, pe cînd era în pat. În urmă a scris

visul și a istorisit lucrurile de căpetenie.

* Num. 12, 8. Amos 1, 7. ** Cap. 1, 28.

2. Daniel a început și a zis: „În vedenia mea de noapte am văzut cum cele patru vînturi ale cerurilor au izbucnit pe marea cea mare.

3. Și patru fiare mari au ieșit* din mare, deosebite una de alta.

* Apoc. 13, 1.

4. Cea dintîi semăna cu un* leu, și avea aripi de vultur. M'am uitat la ea, pînă în clipa cînd i s'au smuls aripile; și, sculîndu-se de pe pămînt, a stat drept în picioare ca un om, și i s'a dat o inimă de om.

* Deut. 28, 49. 2 Sam. 1, 23.

5. Și iată* că o a doua fiară era ca un urs și stătea într'o rină; avea trei coaste în gură între dinți; și i s'a zis:

„Scoală-te, și mîncă multă carne!”

* Cap. 2, 38.

6. După aceea m'am uitat mai departe, și iată o alta ca un pardos, care avea pe spate patru aripi ca o pasăre; fiara aceasta avea și patru capete*, și i s'a dat stăpînire.

* Cap. 8, 4, 20.

7. După aceea m'am uitat în vedeniile mele de noapte, și iată că era o a patra* fiară, nespus de grozav de înspăimîntătoare și de puternică; avea niște dinți mari de fer, minca, sfărîma, și călca în picioare ce mai rămînea; era cu totul deosebită de toate fiarele de mai înainte, și avea zece** coarne.

* Cap. 2, 40. Yers. 13, 20. ** Cap. 2, 41. Apoc. 13, 1.

8. M'am uitat cu băgare de seamă la coarne, și iată că un alt* corn mic a ieșit din mijlocul lor, și dinaintea acestui corn au fost smulse trei din cele dinții coarne. Și cornul acesta avea niște ochi ca ochii de om**, și o gură, care vorbea cu trufie.

* Yers. 30, 21, 34.

Cap. 8, 9. ** Apoc. 8, 7. † Ps. 12, 8. Yers. 30. Apoc. 10, 4.

9. Mă uitam la aceste lucruri, pînă cînd s'au așezat niște scaune de domnie. Și un îmbătrînit* de zile a pezut jos. Mîna† Lui era albă ca zăpada, și părul capului Lui era ca niște lînă curată; scaunul Lui de domnie era ca niște flacări de foc, și roatele†† Lui ca un foc aprins.

* Apoc. 20, 4. ** Ps. 30, 2.

Yers. 10, 20. † Ps. 104, 2. Apoc. 1, 14. †† Ezech. 1, 15, 16.

10. Un riu* de foc curgea și înșea dinaintea Lui. Mii de mii* de slujitori li slujeau, și de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea Lui. S'a ținut judecată† și s'au deschis cărțile.

* Ps. 60, 8; 97, 3. Isa. 30, 30; 66, 15. ** 1 Reg. 10, 20. Ps. 60.

17. Ezech. 12, 28. Apoc. 4, 12. † Apoc. 20, 4, 12.

11. Eu mă uitam* mereu, din pri-

cina cuvintelor pline de trufie, pe cari le rostea cornul acela: m'am uitat până cînd fiara a fost ucisă, și trupul ei a fost nimicit și aruncat în foc, ca să fie ars.

* Apoc. 18, 20.

12. Și celelalte fiare au fost desbrăcate de puterea lor, dar li s'a îngăduit o lungire a vieții pînă la o vreme și un ceas anumit.

13. M'am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte, și iată că pe norii cerurilor a venit unul* ca un fiu al omului; a înaintat spre Cel îmbătrînit** de zile și a fost adus înaintea Lui. * Ezech. 1, 28. Mat. 24, 30; 26, 64. Apoc. 1, 7, 13, 14, 15. ** Vers. 9.

14. I S'a* dat stăpînire, slavă și putere împărătească, pentru ca să-i slujească toate popoarele**, neamurile, și oamenii de toate limbile. Stăpînirea Lui este o stăpînire ț vecinică, și nu va trece nicidecum, și împărăția Lui nu va fi nimicită niciodată. * Ps. 2, 8; 7, 8; 88, 110; 1, 2. Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan 3, 35. 1 Cor. 15, 27. Ezech. 1, 22. ** Cap. 5, 4. * Ps. 148, 13. Cap. 2, 44. Vers. 27. Nic. 4, 7. Luc. 1, 33. Ioan 12, 34. Ezech. 12, 38.

15. Eu, Daniel, m'am turburat* cu duhul, și vedeniile din capul meu m'au ispășimîntat.

* Vers. 28.

16. M'am apropiat de unul din cei ce stăteau acolo, și l-am rugat să-mi dea lămuriri temelnice cu privire la toate aceste lucruri. El mi-a vorbit și mi le-a tălucuit astfel:

17. „Aceste* patru fiare mari, sînt patru împărați, cari se vor ridica pe pămînt.

* Vers. 3.

18. Dar* sfinții Celui Prea Înalt vor primi împărăția și vor stăpîni împărăția în veci, din vecinicie în vecinicie.

* Isa. 60, 12, 13, 14. Vers. 27, 27. 1 Tim. 3, 15, 12. Apoc. 3, 20, 27; 5, 34; 20, 4.

19. În urmă am dorit să știu adevărul asupra fiarei a patra*, care se deosebea de toate celelalte; și era nespus de grozav: avea dinți de fer și ghiare de aramă, minca, sfărîma și călca în picioare ce rămînea;

* Vers. 7.

20. și asupra celor zece coarne pe cari le avea în cap, și asupra celui alt corn care ieșise, și înaintea căruia căzuseră trei; asupra cornului acestuia, care avea ochi, o gură, care vorbea cu trufie, și avea o înfățișare mai mare decît celelalte coarne.

21. Am văzut deasemenea cu cornul* acesta a făcut război sfinților, și i-a biruit.

* Cap. 8, 12, 24; 12, 31. Apoc. 13, 7; 18, 2; 17, 14; 19, 19.

22. pînă* cînd a venit Cel îmbătrînit de zile și a făcut** dreptate sfinților

Celui Prea Înalt, și a venit vremea, cînd sfinții au luat în stăpînire împărăția.

* Vers. 9. ** Vers. 28. 1 Cor. 4, 2. Apoc. 1, 8; 5, 10; 20, 4.

23. El mi-a vorbit așa: „Fiara a patra, este o a patra împărăție*, care va fi pe pămînt. Ea se va deosebi de toate celelalte, va sfișia tot pămîntul, îl va călca în picioare și-l va zdrobi.

* Cap. 2, 40.

24. Cele zece coarne*, înseamnă că din împărăția aceasta se vor ridica zece împărați. Iar după ei se va ridica un altul, care se va deosebi de înaintașii lui, și va doborî trei împărați.

* Vers. 1, 8, 20. Apoc. 17, 12.

25. El va rosti* vorbe de hulă împotriva Celui Prea Înalt, va asupra** pe sfinții Celui Prea Înalt, și se va încumeta* să schimbe vremile și legea; și sfinții** vor fi dați în minile lui timp** de o vreme, două vremi, și o jumătate de vreme.

* Isa. 37, 23. Cap. 8, 24, 26; 11, 20, 30, 32, 36. Apoc. 13, 5, 6. ** Apoc. 17, 8; 18, 24. † Cap. 2, 21. †† Apoc. 13, 7. ††† Apoc. 12, 14.

26. Apoi va veni judecata*, și i se va lua stăpînirea, care va fi prăbușită și nimicită pentru totdeauna.

* Vers. 10, 22.

27. Dar domnia*, stăpînirea și puterea tuturor împărățiilor cari sînt pretutindeni sapt ceruri, se vor da poporului sfinților Celui Prea Înalt. Împărăția Lui** este o împărăție vecinică, și toate puterile* îi vor sluji și-l vor asculta!

* Vers. 14, 18, 27. ** Cap. 2, 42. Luc. 1, 33. Ioan 12, 34. Apoc. 12, 10. † Isa. 60, 12.

28. Aici s'au sfîrșit cuvintele. Pe mine, Daniel, m'au turburat nespus de mult gîndurile* mele, și mi s'a schimbat culoarea feței; dar am păstrat** cuvintele acestea în inima mea.

* Vers. 15. Cap. 8, 27; 10, 8, 10. ** Luc. 2, 28, 34.

8 1. În anul al treilea al domniei împăratului Belșațar, eu, Daniel, am avut o vedenie, afară de cea pe care o avusesem mai înainte*.

* Cap. 7, 1.

2. Cînd am avut vedenia aceasta, mi s'a părut că eram la capitala Susa*, în ținutul Elam; și în timpul vedeniei mele, mă aflam lângă riul Ulai.

* Ezech. 1, 2.

3. Am ridicat ochii, m'am uitat, și iată că într'un rîu stătea un berbec, și avea două coarne; coarnele acestea erau înalte, dar unul era mai înalt decît celalt, și cel mai înalt a crescut cel din urmă.

4. Am văzut cum berbecul împungea cu coarnele spre apus, spre miază-noapte și spre miazăzi; nici o fiară

nu putea să-i stea împotrivă, și nimeni nu putea să scape pe cine-l cădea în mână; ci el făcea ce voia*, și a ajuns puternic. ^{* Cap. 8, 10; 11, 5, 16.}

5. Pe cînd mă uitam cu băgare de seamă, iată că a venit un faț de apă, și a cutureierat toată fața pămîntului, fără să se atingă de el; țapul acesta însă avea un corn* mare între ochi. ^{* Vers. 10.}

6. A venit pînă la berbecule care a-vea coarne, și pe care-l văzusem stînd în rîu, și s'a repezit asupra lui cu toată puterea lui.

7. L-am văzut cum s'a apropiat de berbec, s'a aruncat încrunțat asupra lui, a izbit pe berbec, și l-a frînt a-mîndouă coarnele, fără ca berbecule să i se fi putut împotrivi; l-a trîntit la pămînt, și l-a călcat în picioare, și nimeni n'a scăpat pe berbec din mîna lui.

8. Țapul însă a ajuns foarte puternic; dar cînd a fost puternic de tot, i s'a frînt cornul cel mare. În locul lui au crescut patru coarne mari*, în cele patru vînturi ale cerurilor. ^{* Cap. 7, 4; 11, 4. Vers. 20.}

9. Dintr'unul* din ele a crescut un corn mic, care s'a mărit nespus de mult spre miazăzi**, spre răsărit, și spre țara ț cea minunată. ^{* Cap. 7, 6; 11, 20. ** Cap. 11, 20. † Ps. 40, 2. Ezech. 20, 4, 25. Cap. 11, 18, 21, 40.}

10. S'a înălțat* pînă la ostîrea cerurilor**, a doborît* la pămînt o parte din ostîrea aceasta și din stele, și le-a călcat în picioare. ^{* Cap. 11, 20. ** Isa. 14, 13. † Apoc. 12, 4.}

11. S'a înălțat* pînă la căpetenia** ostîirii, i-a smuls* jertfa necurmată††, și i-a surpat locul locașului său celui sfînt. ^{* Jer. 48, 26. †2. Cap. 11, 20. Vers. 20. ** Cap. 11, 21; 12, 12. † Lev. 2, 14. †† Ezech. 20, 28. Num. 20, 3. Ezech. 40, 22.}

12. Oastea* a fost pedepsită din pricina păcatului săvîrșit împotriva jertfei necurmate; cornul a aruncat adevărul** la pămînt, și a izbutit* în ce a început. ^{* Cap. 11, 21. ** Ps. 118, 43. 142. Isa. 50, 14. † Vers. 4. Cap. 11, 20, 26.}

13. Am auzit pe un sfînt* vorbind; și un alt sfînt a întrebat pe celce vorbea: „În cîtă vreme se va împlini vedenia despre desființarea jertfei necurmate și despre urciunea pustiirii? Pînă cînd va fi călcat în picioare sfîntul Locaș și ostîrea?” ^{* Cap. 4, 13; 12, 6. † Ps. 1, 12.}

14. Și el mi-a zis: „Pînă vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi sfîntul Locaș va fi curățit!”

15. Pe cînd eu, Daniel, aveam vedenia aceasta, și căutam* s'o pricep, iată că înaintea mea stătea cineva, care a-vea înfățișarea unui om**.

^{* Cap. 12, 8. † Ps. 1, 15, 11. ** Ezech. 1, 26.}

16. Și am auzit un glas* de om în mijlocul rîului* Ulai, care a strigat și a zis: „Gavriile”, tîlcuiește-i vedenia aceasta. ^{* Cap. 12, 4, 7. ** Cap. 9, 21. Ezech. 1, 12, 26.}

17. El a venit atunci lîngă locul unde eram; și la apropierea lui, m'am înspăimîntat, și am căzut* cu fața la pămînt. El mi-a zis: „Fii cu luare a-minte, fiul omului, căci vedenia privește vremea sfîrșitului!”

^{* Ezech. 1, 26. Apoc. 1, 17.}

18. Pe cînd* îmi vorbea el, am căzut cu fața la pămînt leșinat. El m'a atîns**, și m'a așezat iarăși în picioare în locul în care mă aflam.

^{* Cap. 10, 4, 10. Luc. 9, 21. ** Ezech. 1, 2.}

19. Apoi mi-a zis: „Iată, îți arăt ce se va întîmpla la vremea de apoi a mîinii, căci vedenia aceasta privește vremea sfîrșitului.

^{* Cap. 9, 27; 11, 37, 38, 39; 12, 7. Ezech. 2, 2.}

20. Berbecule*, pe care l-ai văzut, cu cele două coarne, sînt împărații Meziilor și Persilor.

^{* Vers. 3.}

21. Țapul* însă este împărăția Greciei, și cornul cel mare dintre ochii lui, este cel dinții împărat**.

^{* Vers. 3. ** Cap. 11, 3.}

22. Cele patru coarne cari au crescut în locul acestui corn frînt*, sînt patru împărății, cari se vor ridica din neamul acesta, dar cari nu vor avea atîta putere. ^{* Vers. 8. Cap. 11, 4.}

23. La sfîrșitul stăpînirii lor, cînd păcătoșii vor fi umplut măsura meleguirilor, se va ridica un împărat* fără rușine** și viclean. ^{* Vers. 8. ** Deut. 28, 26.}

24. El va fi tare, dar* nu prin puterea lui înșuș; el va face pustiiri de necrezut, va izbuti** în tot ce va începe, va nimici* pe cei puternici și chiar pe poporul sfînților.

^{* Apoc. 17, 13, 17. ** Vers. 22. Cap. 11, 26. † Vers. 20. Cap. 2, 26.}

25. Din pricina propagării* lui și izbindirii viclenilor lui, inima i se va îngîmfă**, va pierde pe mulți oameni cari trăiau liniștiți, și se va ridica* împotriva Domnului domnilor, dar va fi zdrobit, fără ajutorul vreunei mîni†† omenești. ^{* Cap. 11, 21, 23, 24. ** Vers. 11. Cap. 11, 26. † Vers. 11. Cap. 11, 26. †† Vers. 24, 25. Pînă 4, 4. Cap. 2, 24, 25.}

26. Iar vedenia* cu serile și diminețile, de cari a fost vorba, este adevărată. Tu, pecetluiește* vedenia acea-

sta, căci este cu privire la niște vremi îndepărtate.”

*Cap. 10, 1. **Ezech. 12, 27. Cap. 10, 10; 12, 4, 9. Apoc. 10, 10.

27. Eu *, Daniel, am stat leșinat și bolnav mai multe zile; apoi m'am sculat, și mi-am văzut de treburile * împăratului. Eram oimit de vedenia aceasta, și Ț nimeni nu știa.

*Cap. 7, 29; 10, 8, 10. **Cap. 8, 2, 3. †Vers. 8.

9 1. În anul dintii * al lui Darius, fiul lui Așașveros, din neamul Mezilor, care ajunsesă împărat peste împărăția Haldelor,

*Cap. 1, 21; 5, 30; 6, 20.

2. în anul dintii al domniei lui, eu, Daniel, am văzut din cărți ca trebuiau să treacă șaptezeci de ani pentru dărimăturile Ierusalimului, după numărul anilor, despre cari vorbise Domnul către prorocul * Ieremia.

*2 Cron. 36, 21. Ier. 25, 11, 27, 28.

3. Și mi-am întors * fața spre Domnul Dumnezeu, ca să-L caut cu rugăciune și cereri, postind în sac și cenușă.

*Nem. 1, 4. Ier. 25, 18, 19. Cap. 8, 10. Iac. 4, 8, 9, 10.

4. M'am rugat Domnului, Dumnezeului meu, și i-am făcut următoarea mărturisire:

„Doamne *, Dumnezeule mare și înfricoșate, Tu, care ții legământul și dai îndurare celor care Te iubesc și păzește poruncile Tale!

*Ezech. 30, 8. Deut. 7, 9. Nem. 1, 5, 9, 20.

5. Noi * am păcătuit, am săvârșit nelegiuire, am fost răi și îndărătnici, ne-am abătut dela poruncile și ordinerile Tale.

*1 Reg. 15, 27, 28. Nem. 1, 5, 7; 9, 22, 24. Ps. 106, 6. Iac. 4, 5, 6, 7. Ier. 14, 7. Vers. 11.

6. N'am ascultat * pe robii Tăi prooroci, cari au vorbit în Numele Tău, împăraților noștri, căpeteniilor noastre, părinților noștri, și către tot poporul țării.

*2 Cron. 36, 13, 16. Vers. 10.

7. Tu, Doamne, ești * drept, iar nouă ni se cuvine astăzi să ni se umele fața de rușine, nouă tuturor oamenilor lui Iuda, locuitorilor Ierusalimului și înțregului Israel, fie ei aproape, fie departe, în toate țările în cari i-ai izgonit, din pricina fărădelegilor de cari s'au făcut vinovați față de Tine!

*Nem. 9, 20.

8. Doamne, nouă ni se cuvine să ni se umele fața de rușine *, da, nouă, împăraților noștri, căpeteniilor noastre, și părinților noștri, pentru că am păcătuit împotriva Ta!

*Vers. 7.

9. La Domnul, Dumnezeul nostru *,

însă, este îndurarea și iertarea, căci împotriva Lui ne-am răzvrătit!

*Nem. 9, 17. Ps. 130, 4, 7.

10. N'am ascultat * glasul Domnului, Dumnezeului nostru, ca să urmăim legile Lui, pe cari ni le pusese înainte prin robii Săi prooroci;

*Vers. 4.

11. ci tot Israelul * a călcat Legea Ta, și s'a abătut astfel ca să n'asculte de glasul Tău. De aceea, ne-au și lovit blestemurile și jurămintele scrise în Legea * lui Moise, robul lui Dumnezeu, pentru că am păcătuit împotriva lui Dumnezeu.

*Isa. 1, 4, 5, 9. Ier. 1, 6, 10.

**Lev. 26, 14, etc. Deut. 27, 16, etc.; 28, 15, etc.; 29, 20, etc.; 30, 17, 18, 19, 27, etc.; 31, 13, etc. Ps. 119, 3, 17.

12. El a împlinit * astfel cuvintele pe cari le rostise împotriva noastră și împotriva căpeteniilor noastre, cari ne-au dăruit, și a adus peste noi o mare nenorocire, așa cum nici odată și nicăieri supt cer nu s'a mai întâmplat * o nenorocire ca aceea care a venit acum asupra Ierusalimului.

*Zah. 1, 6. **Ps. 119, 1, 12; 2, 13. Ezech. 2, 9. Amos 3, 2.

13. După cum * este scris în Legea lui Moise, toată nenorocirea aceasta a venit peste noi; și noi n'am rugat * pe Domnul, Dumnezeul nostru, nu ne-am întors de la nelegiuirile noastre, și n'am luat aminte la adevărul Tău.

*Lev. 26, 14, etc. Deut. 28, 15. Ps. 119, 2, 17. **Isa. 9, 23. Ier. 2, 30; 5, 3. Ezech. 7, 7, 10.

14. De aceea și Domnul a îngrijit * ca nenorocirea aceasta să vină peste noi; căci Domnul, Dumnezeul nostru **, este drept în toate lucrurile pe cari le-a făcut, dar noi n'am ascultat Ț glasul Lui.

*Ier. 21, 20, 44, 27. **Nem. 9, 23. Vers. 7. †Vers. 10.

15. Și acum, Doamne Dumnezeul nostru, Tu care ai scos * pe poporul Tău din țara Egiptului prin mina Ta cea puternică, și Ț-ai făcut un Nume **, așa cum este și astăzi: noi am păcătuit Ț, am săvârșit nelegiuire.

*Ezech. 8, 7, 9, 12, 11. †1 Reg. 8, 51. Nem. 1, 10. Ier. 21, 21. **Ezech. 14, 18. Nem. 9, 10. Ier. 30, 26. †Vers. 8.

16. Dar, Doamne, după toată îndurarea Ta *, abate minia și urgia Ta de la cetatea ta Ierusalimul, dela muntele * Tău cel sfânt; căci din pricina păcatelor noastre și din pricina nelegiuirilor Ț părinților noștri este Ierusalimul †† și poporul Tău de ocara * Ț tuturor celor ce ne înconjoară.

*1 Sam. 12, 7. Ps. 139, 1; 71, 2. Mic. 6, 4, 5. **Vers. 20. Zah. 8, 3. †Ezech. 30, 3. ††Ps. 2, 12, 18. ††Ps. 44, 12, 14; 79, 4.

17. Ascultă dar, acum, Dumnezeul nostru, rugăciunea și cererile robului

Tău, și, pentru dragostea* Domnului, fă** să strălucească Fața Ta peste sfântul Tău locaș pustiit†! + Ps. 8, 12. + Ps. 13, 1; 130, 3, 7, 19. + Is. 16, 24.

18. Pleacă* urechea, Dumnezeu, și ascultă! Deschide ochii, și privește** la dărimăturile noastre, și la cetatea peste care este chemat Numele† Tău! Căci nu pentru neprihănirea noastră îți aducem noi cererile noastre, ci pentru îndurările Tale cele mari.

+ Is. 17, 17. + Exod. 3, 7. Ps. 10, 14, etc. + Is. 26, 20.

19. Ascultă, Doamne! Iartă, Doamne! la aminte, Doamne! Lucrează și nu zăbovi, din dragoste pentru Tine*, Dumnezeul meu! Căci Numele Tău este chemat peste cetatea Ta și peste poporul Tău†!

+ Ps. 79, 9, 10; 106, 13, 16.

20. Pe cînd* încă vorbeam eu, mă rugam, îmi mărturiseam păcatul meu și păcatul poporului meu Israel, și îmi aduceam cererile înaintea Domnului, Dumnezeului meu, pentru muntele cel sfînt al Dumnezeului meu;

+ Ps. 121, 5. Is. 60, 24.

21. pe cînd vorbeam eu încă în rugăciunea mea, a venit repede în zbor iute, omul Gavriil*, pe care-l văzusem mai înainte într-o vedenie, și m'a atins** în clipa† cînd se aducea jertfa de seară.

+ Cap. 8, 16. + Cap. 8, 26; 10, 10, 14. + 1 Reg. 18, 26.

22. El m'a învățat, a stat de vorbă cu mine, și mi-a zis: „Daniele, am venit acum să-ți luminez mintea.

23. Cînd ai început tu să te rogi, a ieșit cuvîntul, și eu* vin să ți-l vesteșc; căci tu ești prea iubit** și scump. la aminte† dar la cuvîntul acesta, și înțelege vedenia!

+ Cap. 10, 12. + Cap. 10, 11, 19. + Mat. 24, 19.

24. Șaptezeci de săptămîni au fost hotărîte asupra poporului tău și asupra cetății tale celei sfînte, pînă la încetarea fărîdelegilor, pînă la ispășirea păcatelor*, pînă la ispășirea nelegiilor, pînă la aducerea neprihănirii** vecinice, pînă la pecetluirea vedeniei și proorocii, și pînă la ungera† Sfîntului sfinților.

+ Is. 52, 10.

+ Is. 52, 11. Is. 26, 5, 9. Ezech. 12, 40. + Ps. 46, 7. Luc. 1, 30. + Is. 1, 40. Ezech. 9, 12.

25. Să știi* dar, și să înțelegi, că dela** darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului, pînă la Unsul (Mesia)†, la Cîrmuitorul††, vor trece șapte săptămîni; apoi timp de șasezeci și două de săptămîni, porțile

și gropile vor fi zidite din nou, și anume†† în vremuri de strîmtorare.

+ Vers. 26. Mat. 24, 16. + Ezech. 4, 24; 5, 1, 12; 7, 1, etc. + Ezech. 2, 1, 2, 4, 5, 8. + Is. 1, 10; 4, 18. + Is. 52, 1. + Ezech. 4, 5, 14, 17, 18; 5, 12.

26. După aceste șasezeci și două de săptămîni, unsul* va fi atîrșit, și nu** va avea nimic. Poporul† unui domn care va veni, va nimici†† cetatea și sfîntul Locaș††, și sfîrșitul* lui va fi ca printr'un potop**†; este hotărît că războiul va ținea pînă la sfîrșit și împreună cu el și pustiirile.

+ Is. 52, 9. + Ezech. 4, 12. Luc. 24, 46. + 1 Pet. 2, 21; 3, 10. + Mat. 22, 7. + Luc. 21, 24. + Mat. 24, 2. + Mat. 24, 3, 10. + 1 Is. 5, 2, 3. Cap. 11, 35, 39. + Mat. 1, 8.

27. El va face un legămint* trainic cu mulți, timp de o săptămîină**, dar la jumătatea săptămîinii va face să înceteze jertfa și darul de mincare, și pe aripa uriciunilor idolești† va veni u-mul care pustiiește, pînă va cădea asupra celui pustiit prăpădul†† hotărît.

+ Is. 42, 6; 55, 3. Is. 1, 21, 22. + Ezech. 15, 6; 21, 6. + Is. 52, 11. + Mat. 22, 29. Rom. 5, 12, 19. Ezech. 8, 20. + Mat. 24, 10. + Marc. 13, 14. Luc. 21, 20. + Is. 10, 25, 27; 28, 22. Cap. 11, 35. Luc. 21, 24. Rom. 11, 26.

10. 1. În anul al treilea al lui Cîr, împăratul Persiei, s'a descoperit un cuvînt lui Daniel, numit* Belșatar. Cuvîntul** acesta, care este adevărat, vestește o mare nenorocire†. El a fost cu luare aminte la cuvîntul acesta, și a priceput†† vedenia. + Cap. 1, 7. + Cap. 8, 26. Apoc. 18, 3. + Vers. 14. + Cap. 1, 17; 8, 18.

2. „În vremea aceea, eu, Daniel, trei săptămîni am fost în jale.

3. N'am mîncat deloc bucate alese, nu mi-a intrat în gură nici carne, nici vîn, și nici nu m'am uns* deloc, pînă s'au împlinit cele trei săptămîni.

+ Mat. 6, 17.

4. În a douăzeci și patra zi a lunii întîi, eram pe malul rîului celui mare, care este Hidechel* (Tigru).

+ Ps. 2, 14.

5. Am ridicat* ochii, m'am uitat, și iată că acolo stătea un om** îmbrăcat în haine de în, și încins† la mijloc cu un brîu de aur†† din Ufaz.

+ Is. 6, 12.

+ Cap. 12, 6, 7. + Apoc. 1, 13, 14, 15; 15, 6. + Is. 10, 8.

6. Trupul lui era ca o piatră de he-solit*, fața îi strălucea ca fulgerul** și ochii† îi erau niște flăcări ca de foc; dar brațele și picioarele†† se-mănau cu niște aramă lustruită, și glasul†† lui tuna ca vîsul unei mari mulțimi.

+ Ezech. 1, 26. + Ezech. 1, 14. + Apoc. 1, 14; 19, 12. + Ezech. 1, 7. Apoc. 1, 15. + Ezech. 1, 24. Apoc. 1, 16.

7. Eu, Daniel, am văzut singur * vedenia; dar oamenii cari erau cu mine n'au văzut-o; totuși au fost apucați de o mare spaimă, și au luat-o la fugă ca să se ascundă! ^{22 Reg. 4, 17. Psal. 9, 7.}

8. Eu am rămas singur, și am văzut această mare vedenie. Puterile m'au lăsat *, coloarea mi s'a schimbat **, fața mi s'a slujit, și am pierdut orice vlagă. ^{* Cap. 9, 21. ** Cap. 7, 28.}

9. Am auzit glasul cuvintelor lui; și pe cînd * auzeam glasul cuvintelor lui, am căzut leșinat cu fața la pămînt. ^{* Cap. 8, 18.}

10. Și iată că o mîină * m'a atins, și m'a așezat tremurînd pe genunchii și minile mele. ^{* Jer. 1, 8. Cap. 9, 21. Apoc. 1, 17.}

11. Apoi mi-a zis: „Daniele, om prea iubit * și scump, fii cu luare aminte la cuvintele, pe cari ți le voi spune acum, și stai în picioare în locul unde ești; căci acum sînt trimise la tine!” După ce mi-a vorbit astfel, am stătut în picioare tremurînd. ^{* Cap. 9, 28.}

12. El mi-a zis: „Daniele, nu te teme * de nimic! Căci cuvintele tale au fost ascultate ** din cea dinții zi, cînd ți-ai pus inima ca să înțelegi, și să te smeriești înaintea Dumnezeui tău, și tocmai din pricina cuvintelor tale vin eu acum!” ^{* Apoc. 1, 17. ** Cap. 9, 23, 4, 22, 23. Psal. 10, 4.}

13. Dar căpetenia * împărăției Persiei mi-a stat împotriva douăzeci și una de zile; însă iată că Mihail **, una din căpeteniile cele mai de seamă, mi-a venit în ajutor, și am ieșit biruitor acolo lîngă împărăția Persiei. ^{* Vers. 20. ** Vers. 21. Cap. 12, 1. Isai. 6, Apoc. 12, 7.}

14. Acum vin să-ți fac cunoscut ce are să se întîmple poporului tău în vremurile de apoi *, căci ** vedenia este cu privire tot la acele vremuri îndepărtate. ^{* Psal. 49, 1. Cap. 2, 28. ** Cap. 9, 26. Vers. 1. Mat. 2, 8.}

15. Pe cînd îmi spuneai aceste lucruri, eu mi-am plecat ochii * în pămînt, și am tăcut. ^{* Vers. 9. Cap. 9, 20.}

16. Și iată că cineva * care avea înfățișarea copiilor oamenilor, s'a atins ** de buzele mele. Eu am deschis gura, am vorbit, și am zis celui ce stătea înaintea mea: „Domnul meu, vedenia aceasta m'a umplut de groază *, și am pierdut orice putere!” ^{* Cap. 9, 12. ** Vers. 20. Jer. 1, 8. † Vers. 8.}

17. Cum ar putea robul domnului meu să vorbească domnului meu? Acum puterile m'au părăsit, și nu mai am nici suflare! **

18. Atunci cel ce avea înfățișarea unui om m'a atins din nou, și m'a întărit.

19. Apoi mi-a zis: „Nu te teme” de nimic, om prea iubit! Pace ție! Fii tare și cu inimă! ** Și pe cînd îmi vorbea el, am prins iar puteri, și am zis: „Vorbește, domnul meu, căci m'ai întărit.” ^{* Vers. 12. ** Isai. 4, 20.}

20. El mi-a zis: „Știi pentru ce am venit la tine? Acum mă întorc să mă lupt împotriva căpeteniei * Persiei; și cînd voi pleca, iată că va veni căpetenia Greciei!” ^{* Vers. 13.}

21. Dar vreau să-ți fac cunoscut ce este scris în cartea adevărului. Nimeni nu mă ajută împotriva acestora, afară de voievodul vostru Mihail *.

^{* Vers. 13. Isai. 6, Apoc. 12, 7.}

11 1. În anul * dintîi al lui Darius * Medul, eram și eu la el, ca să-l ajut și să-l sprijinesc. ^{* Cap. 6, 1. ** Cap. 6, 21.}

2. Acum, îți voi face cunoscut adevărul:

Iată că vor mai fi încă trei împărați în Persia. Cel de al patrulea va strînge mai multă bogăție decît toți ceilalți; și cînd se va simți puternic prin bogățiile lui, va răscula totul împotriva împărăției Greciei.

3. Dar se va ridica un împărat viteaz *, care va stăpîni cu o mare putere, și va face ** ce va voi.

^{* Cap. 7, 8, 9, 8. ** Cap. 8, 4. Vers. 18, 26.}

4. Și cum se va întări, așa se va și sfărîma împărăția * lui, și va fi împărțită în cele patru vînturi ale cerurilor, dar nu între urmașii lui, și nici nu va fi tot atît de puternică ** pe cît era supt el, căci va fi făcută bucățele, și va trece la alții afară de accepția.

^{* Cap. 8, 8. ** Cap. 8, 25.}

5. Împăratul dela miază zi va ajunge tare. Dar unul din mări lui va fi și mai tare decît el, și va domni întemeind o mare împărăție.

6. După cîtiva ani, se vor uni, și fata împăratului dela miază zi va veni ca nevastă la împăratul dela miază noapte, ca să facă o învoială. Dar aceste mijloace de ajutorare nu vor avea nici o putere, și nici celelalte mijloace ale ei nu vor putea ținea pept, ci ea va fi dată la moarte împreună cu alaiul ei, cu tatăl ei și cu cel ce s'a legat cu ea.

7. În vremea aceea însă se va ridica în locul ei un lăstar din aceeaș rîdă-

cină cu ea, și va veni împotriva ostirii Siriei, da, va intra în cetățuia împăratului dela miază noapte, va face ce va voi cu ea, și va fi biruitor.

8. Va ridica și va strămuta în Egipt, odată cu prinții de război, chiar și pe dumnezeii și chipurile lor turnate, împreună cu vasele lor scumpe de argint și de aur. Apoi va lăsa cîtiva ani în pace pe împăratul dela miază noapte.

9. Acesta va porni împotriva împărăției împăratului dela miază zi, dar se va întoarce iarăși în țara sa.

10. Totuș fiii săi vor începe iarăși războiul, și vor strînge o mare mulțime de oști, care va înainta, se va revărsa * ca un riu, care iese din mîncă, și-l vor împinge iarăși înapoi pînă ** la cetățuile.

* Isa. 17, 8. Cap. 5, 25. ** Vers. 7.

11. Împăratul dela miază-zi, miniat de aceasta, va ieși și se va lupta cu împăratul dela miază-noapte; va ridica o mare ostire, dar ostile împăratului dela miază-noapte vor fi date în minile lui și nimicite.

12. Atunci inima împăratului se va îngîmfa, va doborî zece mii, dar tot nu va birui.

13. Căci împăratul dela miază-noapte se va întoarce și va strînge o ostire mai mare de cît cea dintîi; și după cîtăva vreme, după cîtiva ani, va porni în fruntea unei mari ostiri bine înarmate.

14. În vremea aceea, se vor ridica mulți împotriva împăratului dela miază-zi, și o ceată de derbedei din poporul tău se vor riscula, ca să implinească vedenia; dar vor cădea.

15. Împăratul dela miază-noapte va înainta, va ridica întărituri, și va pune mina pe cetățile întărite. Ostile dela miază-zi, nici chiar floarea oamenilor împăratului, nu vor putea să țină piept, nu vor avea putere să se împotrivescă.

16. Cel ce va merge împotriva lui, va face * ce va voi, și nimeni ** nu i se va împotrivi; el se va opri în țara minunată, nimicind cu desăvîrșire tot ce-i va cădea în mînă.

* Cap. 5, 4, 7. Vers. 3, 26. ** Isa. 1, 18.

17. Iși va pune de gînd * să la în stăpînire toată împărăția lui, și, făcîndu-se că are gînduri curate cu el, îi va da pe flică-sa de nevastă, cu gînd să-l piardă; dar lucrul acesta nu se va înîmpla, și nu-i va ** izbîndi.

* 2 Cron. 20, 3. ** Cap. 5, 26.

18. Apoi își va întoarce privirile înspre ostroave, și va lua pe multe din ele; dar o căpetenie va pune capăt rușinii pe care voia el să i-o aducă, și o va întoarce asupra lui.

19. Apoi se va îndrepta spre cetățuile țării lui; dar se va poticni, va cădea, și nu-l * vor mai găsi.

* Isa. 20, 3. Ps. 27, 26. Ezech. 26, 21.

20. Cel ce-l va lua locul, va aduce un asupritor, în cea mai frumoasă parte a împărăției; dar în cîteva zile va fi zdrobit, și anume nu prin minie, nici prin război.

21. În locul lui se va ridica * un om disprețuit, fără să aibă putere împărătească; dar se va ridica deodată, și va pune mina pe împărăție prin unelire.

* Cap. 7, 8, 9, 22, 26.

22. „Ostile” se vor revărsa ca un riu înaintea lui dar vor fi nimicite, împreună cu o căpetenie ** a legămîntului.

* Vers. 19. ** Cap. 8, 13, 17, 25.

23. După ce se vor uni cu el, el va întrebuița * o viclenie; va porni, și va birui cu puțină lume.

* Cap. 8, 25.

24. Va intra, pe neașteptate, în locurile cele mai roditoare ale ținutului; va face ce nu făcuseră nici părinții lui, nici părinții părinților lui; va împărți prada, jafurile și bogățiile; va urzi la planuri împotriva cetățuilor, și aceasta va ținea o vreme.

25. Apoi, va porni în fruntea unei mari ostiri, cu puterea și minia lui, împotriva împăratului dela miază-zi. Și împăratul dela miază-zi se va prinde la război cu o oaste mare și foarte puternică; dar nu va putea să țină piept, căci se vor urzi planuri rele împotriva lui.

26. Ceice vor minca bucate dela masa lui îi vor aduce pieirea; ostile lui se vor împărșia ca un riu *, și morții vor cădea în mare număr.

* Vers. 19, 22.

27. Cel doi împărați nu vor căuta decît să-și facă rău unul altuia, vor sta la aceeaș masă și vor vorbi cu viclenie. Dar nu vor izbîti, căci sfîrșitul * nu va veni decît la vremea hotărîrîi.

* Vers. 26, 27, 42. Cap. 8, 19.

28. Cînd se va întoarce în țara lui cu mari bogății, în inima * lui va fi vrăjmas legămîntului sfînt, va lucra împotriva lui, și apoi se va întoarce în țara lui.

* Vers. 28.

29. La o vreme hotărîtă, va porni din nou împotriva împăratului de mia-

ză-zi; dar de data aceasta* lucrurile nu vor mai merge ca mai înainte**.

* Vers. 23. ** Vers. 28.

30. Ci niște corăbii* din Chitim vor înainta împotriva lui; iar el, desădăduit, se va întoarce înapoi. Apoi, minios împotriva legământului sfânt**, nu va sta cu minile în sin; ci, la întoarcere, se va înțelege cu ceice vor părăsi legământul sfânt.

* Num. 24, 24. Jer. 2, 18. ** Vers. 28.

31. Niște oști trimise de el, vor veni și vor spurca* sfântul Locaș, cetățuia, vor face să înceteze jertfa necurmată, și vor așeza uriciunea pustiorului. Va ademeni prin lingușiri pe ceice rup legământul.

* Cap. 8, 12; 12, 14.

32. Dar aceia din popor, cari vor cunoaște pe Dumnezeul lor, vor rămînea tari, și vor face mari isprăvi.

33. Înțelepții* poporului vor învăța pe mulți. Unii vor cădea, pentru o vreme, loviți de sabie** și de flacără, de robie și de jaf.

* Mat. 2, 7. ** Eze. 11, 20, etc.

34. Cînd vor cădea, vor fi ajutați puțin, și mulți se vor uni cu ei din fărîmnicie.

35. Chiar și din cei înțelepți, mulți vor cădea, ca să fie încercați*, curățiti și albiți, pînă la vremea sfîrșitului**, căci sfîrșitul* nu va fi decît la vremea hotărîrî.

36. Împăratul va face* ce va voi; se va înălța**, se va slăvi mai pe sus de toți dumnezeii, și va spune lucruri nemai auzite împotriva† Dumnezeului dumnezeilor; și va propăși pînă va trece minia, căci ce este hotărît se va†† împlini.

37. Nu va ținea seamă nici de dumnezeii părinților săi, nici de dorința* femeilor; cu un cuvînt, nu va ținea seamă** de niciun dumnezeu, ci se va slăvi pe sine mai pe sus de toți.

* 1 Tim. 2, 2. ** Isa. 14, 13. † 2 Tim. 2, 4.

38. În schimb, va cînta pe dumnezeul cetățuilor; acestui dumnezeu, pe care nu-l cunoșteau părinții săi, li va aduce cinste cu aur și argint, cu pietre scumpe și lucruri de preț.

39. Cu ajutorul acestui dumnezeu străin va lucra împotriva locurilor întărite; cui li va recunoaște, li va da mare cinste, li va face să domnească peste mulți, și le va împărți moșii ca răsplătă.

40. La vremea sfîrșitului*, împăratul

dela miazăzi se va impune cu el. Și împăratul dela miazănoapte se va năpusti ca o furtună** peste el, cu cară și călăreți†, și cu multe corăbii; va înainta asupra țărilor lui, se va revărna ca un riu†† și le va îneca.

* Vers. 26. ** Isa. 28, 1. Eze. 2, 14. † Eze. 26, 4, 12. Apoc. 18, 2. †† Vers. 10, 21.

41. Va intra și în țara cea dinumată, și zeci de mii vor cădea. Dar Edomul*, Moabul, și fruntașii copiilor lui Amon vor scăpa din mîna lui.

* Isa. 17, 14.

42. Iși va întinde mîna peste felurile țărilor, și nici țara Egiptului nu va scăpa.

43. Ci se va face stăpîn pe vistierile de aur și de argint, și pe toate lucrurile scumpe ale Egiptului, Libienii și Etiopienii vor veni în alai după el*.

* Eze. 11, 8. Judec. 4, 12.

44. Dar niște zvonuri, venite dela răsrît și dela miazănoapte, li vor înspăimînta, și atunci va porni cu o mare minie, ca să prăpădească și să nimicească cu desăvîrșire pe mulți.

45. Iși va întinde corturile palatului său între mare și muntele* cel slăvit și sfînt. Apoi își va ajunge** sfîrșitul, și nimeni nu-i va fi în†† ajutor.

* Ps. 48, 2. Vers. 18, 41. † 2 Tim. 2, 4. ** 2 Tim. 2, 8. Apoc. 18, 20.

12 1. În vremea aceea se va scula marele volvod Mihail*, ocrotitorul copiilor poporului tău; căci aceasta va fi o vreme de strîmtoare**, cum n'a mai fost de cînd sînt neamurile și pînă la vremea aceasta. Dar în vremea aceea, poporul tău† va fi mîntuit, și anume oricine va fi găsit scris†† în carte.

2. Mulți din cei ce dorm în țărina pămîntului se vor scula; unii pentru viața vecinică*, și alții pentru ocară** și rușine vecinică.

* Mat. 26, 46. Isa. 6, 26, 28. Psal. 24, 15. ** Isa. 65, 24. Rom. 9, 21.

3. Cei înțelepți* vor străluci** ca strălucirea cerului, și cei† ce vor învăța pe mulți să umble în neprăhănire vor străluci ca stelele††, în veac și în veci de veci.

* Cap. 11, 33, 35. ** Prov. 4, 18.

Mat. 18, 43. † Luc. 8, 28. †† 1 Cor. 15, 41, 42.

4. Tu*, însă, Daniele, ține ascunsă** aceste cuvinte, și pecetluiește cartea, pînă la vremea sfîrșitului†. Atunci mulți o vor citi, și cunoștința va crește.^{††}

* Cap. 8, 26. Vers. 3. ** Apoc. 10, 4; 22, 10. † Cap. 10, 1. Vers. 5.

5. Și eu, Daniel, m'am uitat, și lată că alți doi oameni stăteau în picioare,

unul dincoace de riu, și altul dincolo de malul râului".

* Cap. 10, 4.

6. Unul din ei a zis omului* acelaia îmbrăcat în haine de în, care stătea deasupra apelor râului: „Cît” va mai fi pînă la sfîrșitul acestor minuni?”

* Cap. 10, 5. ** Cap. 8, 18.

7. Și am auzit pe omul acela îmbrăcat în haine de în, care stătea deasupra apelor râului; el și-a ridicat spre ceruri mina dreaptă* și mina stîngă, și a jurat pe Cel ce trăiește vecinic** că va mai fi 7 o vreme, două vremuri, și o jumătate de vreme, și că toate aceste lucruri se vor sfîrși cînd puterea 77 poporului sfînt 77 va fi zdrobită de tot. 11

* Deut. 10, 40. Apoc. 10, 4, 6.

** Cap. 4, 34. † Cap. 7, 25; 11, 18. Apoc. 12, 14. †† Luc. 21, 26. Apoc. 10, 7. †† Cap. 8, 24.

8. Eu am auzit, dar n'am înțeles; și am zis: „Domnul meu, care va fi sfîrșitul acestor lucruri?”

9. El a răspuns: „Du-te Daniele! Căci cuvintele acestea vor fi ascunse și pecetluite pînă la vremea sfîrșitului.”

* Vers. 4.

10. Mulți* vor fi curățiți, albiți și lămurii; cei răi vor face răul**, și niciunul din cei răi nu va înțelege, dar cei pricepuți vor înțelege. + Cap. 12, 10. Zab. 13, 9. ** Osea 14, 9. Apoc. 9, 20; 12, 11. † Cap. 12, 10, 18. Ioan 9, 27; 8, 47; 18, 37.

11. Dela vremea cînd* va înceta jertfa necurmată, și de cînd se va așeza urciunea pustiitorului, vor mai fi o mie două sute nouăzeci de zile.

* Cap. 8, 21; 12, 31.

12. Ferice de cine va aștepta, și va ajunge pînă la o mie trei sute treizeci și cinci de zile!

13. Iar tu, du-te*, pînă va veni sfîrșitul; tu te vei odihni**, și te vei acula iarăși odată în partea fa de moștenire, la sfîrșitul zilelor.”

* Vers. 9. ** Isa. 37, 3. Apoc. 14, 13. † Ps. 1, 6.

OSEA

(Fildele 21. 3. Isaia 1. 3. Ioan 17. 3. 1 Corin. 15. 34. Tit. 1. 16. 2 Tim. 2. 13.)

Închinarea la idoli.

1. Cuvîntul Domnului, spus lui Osea, fiul lui Beerî, pe vremea lui Ozia, Iotam, Ahaz, Ezechia, împărații lui Iuda, și pe vremea lui Ieroboam, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel.

2. Întîia dată cînd a vorbit Domnul către Osea, Domnul a zis lui Osea: „Du-te”, și ia-ți o nevastă curvă și copii din curvie; căci țara** a săvîrșit o mare curvie, părăsind pe Domnul!”

* Cap. 1, 2. ** Deut. 31, 16. Ps. 78, 27. Jer. 2, 28. Ezech. 23, 4, etc.

3. El s'a dus, și a luat pe Gomera, fiica lui Diblaim. Ea a zămislit și i-a născut un fiu.

4. Și Domnul i-a zis: „Pune-i numele Izreel; căci peste puțină vreme, voi pedepsi* casa lui Iehu, pentru singele vărsat la Izreel, și voi pune capăt** domniei lui peste casa lui Israel.

* 2 Reg. 10, 12. ** 2 Reg. 10, 10, 12.

5. În ziua aceea*, voi sfîrșii arcul lui Israel în valea Izreel.” + 2 Reg. 10, 26.

6. Ea a zămislit din nou, și a născut o fată. Și Domnul a zis lui Osea: „Pune-i numele Lo-Ruhama (*Cea fără îndurare*); căci” nu voi mai avea milă de casa lui Israel, n'o voi mai ierta!

* 2 Reg. 17, 4, 28.

7. Dar voi avea milă* de casa lui

Iuda, și-i voi izbăvi prin Domnul, Dumnezeul lor; dar nu-i voi izbăvi** nici prin arc, nici prin sabie, nici prin lupte, nici prin cal, nici prin călăreți.”

* 2 Reg. 10, 25. ** Zab. 4, 6; 9, 10.

8. Ea a înțecat pe Lo-Ruhama; apoi iar a zămislit și a născut un fiu.

9. Și Domnul a zis: „Pune-i numele Lo-Ami (*Nu-i poporul meu*); căci voi nu sînteți poporul Meu, și Eu nu voi fi Dumnezeul vostru.”

10. „Totuș numărul* copiilor lui Israel va fi ca nisipul mării, care nu se poate nici măsura, nici număra; și de unde** li se zicea: „Nu 7 sînteți poporul Meu,” li se va zice: „Copiii 77 Dumnezeului Celui viu!”

* Ps. 51, 12. Rom. 9, 27, 28. ** Rom. 9, 26, 28. † Ps. 135, 5. † Cap. 2, 12.

11. Atunci* copiii lui Iuda și copiii lui Israel se vor stringe la un loc, își vor pune o singură căpetenie, și vor ieși din țară; căci mare va fi ziua lui Izreel. + Isa. 11, 12, 13. Jer. 3, 18. Ezech. 34, 30; 37, 16—22.

21. Ziceți fraților voștri: „Ami” (*Poporul meu*), și surorilor voastre Ruhama (*Cea îndurată*)!”

2. „Pîngeți-vă, pîngeți-vă împotriva mamei voastre! Căci” nu este nevasta Mea, și Eu nu sînt bărbatul ei! Să-și

depărteze²² curvile dinaintea ei, și precurvile dela țîțele ei!

²² Isa. 55, 1. ²³ Ezech. 16, 26.

3. Altfel, o desbrac²⁴ în pielea goală, cum era în ziua nașterii ei²⁵, o fac ca o pustie, ca un pământ uscat²⁶, și o las să moară de sete²⁷!

4. Nu voi avea milă de copiii ei, căci sînt copii din curvie²⁸.

5. Mama²⁹ lor a curvit; cea care i-a născut s'a necinstit; căci a zis: „Voi alerga după ibovnicii mei, cari îmi dau pinea³⁰ și apa mea, lina și inul meu, undelemnul și băuturile mele!”

²⁴ Isa. 1, 26. ²⁵ Jer. 2, 1, 5, 6, 9. ²⁶ Ezech. 16, 25, 26, etc. ²⁷ Jer. 41, 17. ²⁸ Ysa. 12, 12.

6. Deaceia iată, îi voi astupa³¹ drumul cu spini, i-l voi astupa cu un zid, ca să nu-și mai afle cărările.

³¹ Jer. 3, 23; 39, 8. ³² Psa. 2, 7, 8.

7. Va alerga după ibovnicii ei, dar nu-l va ajunge; îi va căuta, dar nu-l va găsi. Apoi va zice: „Mai să mă întorc iarăși la bărbatul³³ meu cel dinții, căci eram mai fericită atunci decît acum!”

8. N'a cunoscut³⁴ că Eu³⁵ îi dădeam grîul, mustul și undelemnul, și au închinat slujbei lui Baal argintul și aurul cel mult pe care i-l dădeam.

³⁴ Isa. 1, 3. ³⁵ Ezech. 16, 17, 18, 20.

9. Deaceia îmi voi lua iarăși înapoi³⁶ grîul la vremea lui, și mustul la vremea lui, și îmi voi ridica iarăși dela ea lina și inul pe cari i le dădusem ca să-i acopere goliciunea.

³⁶ Ysa. 58, 12.

10. Și acum îi voi descoperi³⁷ rușinea înaintea ibovnicilor ei, și niciunul n'o va scoate din mîna Mea.

³⁷ Ezech. 16, 37; 26, 26.

11. Voi face³⁸ să înceteze toată bucuria ei, sărbătorile³⁹ ei, lunile ei cele noi, Sabatele ei, și toate praznicile ei.

³⁸ Amos 8, 10. ³⁹ 1 Reg. 12, 32. ⁴⁰ Amos 8, 9.

12. Îi voi pustii și vile și smochini, despre cari⁴⁰ zicea: „Aceasta este plata pe care mi-au dat-o ibovnicii mei!” Le voi preface⁴¹ într-o pădure, și le vor mîncă fiarele cîmpului.

⁴¹ Ysa. 5. ⁴² Ps. 80, 12, 13. ⁴³ Isa. 5, 5.

13. O voi pedepsi pentru zilele cînd tîmia Baalilor, cînd se gîtea⁴² cu veriga de nas, cu salba ei, și alerga după ibovnicii ei, uitînd de Mine, zice Domnul.

⁴² Ezech. 23, 40, 41.

14. „Deaceia iată, o voi ademini și o voi duce⁴³ în pustie, și-i voi vorbi pe placul inimii ei.

⁴³ Ezech. 30, 20.

15. Acolo, îi voi da iarăși vile, și va-

lea Acor⁴⁴ i-o voi preface într-o ușă de nădejde, și acolo, va cînta ca în vremea tinereții ei⁴⁵, și ca în ziua cînd s'a sult⁴⁶ din țara Egiptului.

⁴⁴ Isa. 7, 26. ⁴⁵ Isa. 48, 20. ⁴⁶ Jer. 2, 2. ⁴⁷ Ezech. 16, 8, 22, 40. ⁴⁸ Ezech. 16, 1.

16. În ziua aceea, zice Domnul, îmi vei zice: „Bărbatul meu!” și nu-Mi vei mai zice: „Stăpînul meu!”

17. Voi scoate⁴⁷ din gura ei numele Baalilor, ca să nu mai fie pomeniți pe nume.

⁴⁸ Ezech. 23, 13. ⁴⁹ Isa. 23, 7. ⁵⁰ Ps. 36, 4. ⁵¹ Zech. 12, 2.

18. În ziua aceea, voi încheia, pentru ei un legămint⁵² cu fiarele cîmpului, cu păsările cerului și cu tiritoarele pămîntului, voi sfărîma din țară arcul⁵³, sabia și orice unealtă de război, și-i voi face să locuiască⁵⁴ în liniște.

19. Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate și îndurare;

20. te voi logodi cu Mine prin credincioșie, și vei cunoaște⁵⁵ pe Domnul!

⁵² Jer. 31, 32, 34. ⁵³ Isa. 17, 1.

21. În ziua aceea, voi⁵⁶ asculta, zice Domnul, voi asculta cerurile, și ele vor asculta pămîntul;

⁵⁶ Zech. 8, 12.

22. Pămîntul va asculta grîul, mustul și undelemnul, și acestea⁵⁷ vor asculta pe Izrael.

⁵⁷ Cap. 1, 4.

23. Îmi voi sădi⁵⁸ pe Lo-Ruhama în țară, și-i voi da îndurare⁵⁹; voi zice⁶⁰ lui Lo-Ami: „Tu ești poporul Meu!” Și el va răspunde: „Dumnezeul meu!”

⁵⁸ Jer. 31, 27. ⁵⁹ Zech. 10, 6. ⁶⁰ Cap. 1, 6. ⁶¹ Cap. 1, 10. ⁶² Zech. 12, 8. ⁶³ Ezech. 9, 26. ⁶⁴ 1 Pet. 2, 16.

31. Domnul mi-a zis: „Du-te⁶⁵ iarăși, și iubește-o femeie iubită de un ibovnic⁶⁶, și preacurvă; iubește-o cum iubește Domnul pe copiii lui Israel, cari se îndreaptă spre alți dumnezei și cari iubesc turtele de stafide!”

⁶⁵ Cap. 1, 2. ⁶⁶ Jer. 2, 30.

2. Mi-am cumpărat-o cu cincisprezece sicli de argint, un omer de orz și un letec de orz.

3. Și i-am zis: „Rămii⁶⁷ multă vreme numai a mea, nu te dăda la curvie, nu mai fi a nici unui alt bărbat, și voi fi și eu la fel cu tine!”

⁶⁷ Deut. 21, 12.

4. Căci copiii lui Israel vor rămînea multă vreme fără împărat⁶⁸, fără căpetenie, fără jertfă, fără chip de idol, fără efod⁶⁹, și fără terafimi⁷⁰.

⁶⁸ Cap. 18, 2. ⁶⁹ Ezech. 28, 4. ⁷⁰ Jer. 17, 8.

5. După aceea, copiii lui Israel se vor întoarce, și vor căuta* pe Domnul, Dumnezeul lor, și pe împăratul lor David*; și vor tresări la vederea Domnului și a bunătății Lui, în vremurile de pe urmă. *Isr. 30, 4, 5; Cap. 3, 5. **Isr. 30, 5; Ezech. 34, 23, 24; 37, 23, 24. Isa. 5, 2, 3; Isr. 30, 24. Ezech. 39, 24, 25. Dan. 9, 24. Mic. 4, 1.

Nelegiuirea lui Israel și Iuda, Mustrări și făgăduințe.

4. 1. Ascultați Cuvântul Domnului, copiii lui Israel! Căci Domnul are o judecată* cu locuitorii țării, pentru că nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoștință* de Dumnezeu în țară. *Isr. 1, 10; 2, 12, 14. Isr. 28, 51. Cap. 12, 2. Mic. 4, 2. **Isr. 1, 20; 3, 4.

2. Fiecare jură strîmb și minte, ucide, fură, și prea curvește; năpăstuieste și face omoruri după omoruri.

3. De aceea, țara se va jeli*, toți cei ce o locuiesc vor țînji*, împreună cu fiarele cîmpului și păsările cerului; chiar și peștii mării vor pieri.

*Isr. 4, 20; 12, 4. Amos 5, 18, 2, 5. **Isr. 1, 2.

4. Dar nimeni să nu certe pe altul, nimeni să nu mustră pe altul, căci poporul tău este ca cei ce se ceartă* cu preoții.

*Deut. 17, 12.

5. Te vei poticni ziua*, proorocul se va poticni și el împreună cu tine noaptea, și pe mama ta o voi nimici.

*Isr. 8, 4, 5; 12, 8.

6. Poporul Meu* pierde din lipsă de cunoștință. Fiindcă ai lepădat cunoștința, și Eu te voi lepăda, și nu-Mi vei mai fi preot. Fiindcă ai uitat Legea Dumnezeului tău, voi uita și Eu pe copiii tăi!

*Isa. 5, 12.

7. Cu cît s'au înmulțit, cu atît au păcătuit împotriva Mea. De aceea, le voi prefăce slava** în ocară.

*Cap. 12, 8. **Isa. 2, 20. Mal. 2, 2. Ps. 2, 18.

8. Ei se hrănesc din jertfele pentru păcatele poporului Meu, și sînt lacomi de nelegiuirile lui.

9. Dar și preotului* i se va întimpla ca și poporului; îi voi pedepsi după umbletele lui, și-i voi răsplăti după faptele lui.

*Isa. 34, 2. Isr. 1, 12.

10. Vor minca* și tot nu se vor sătura, vor curvi și tot nu se vor înmulți, pentru că au părăsit pe Domnul și poruncile Lui.

*Isr. 38, 28. Mic. 4, 14. Hag. 1, 6.

11. Curvia, vinul și mustul lui minșile* omului.

*Isa. 28, 7. Eccl. 3, 3.

12. Poporul Meu își întreabă lemnul* lui, și toiașul lui îi proorocește; căci

duhul curviei* îi duce în rătăcire, și sînt necredincioși Dumnezeului lor.

*Isr. 2, 27. Hab. 2, 20. **Isa. 44, 20. Cap. 4, 2.

13. Aduc jertfe* pe virtul munților, ard tîmle pe dealuri, supt stearji, plopi și terebinți, a căror umbră este plăcută. De aceea*, fetele voastre curvesc, și năruirile voastre sînt prea curve.

*Isa. 1, 20; 37, 4, 7. Ezech. 4, 13; 39, 28. **Amos 5, 27. Rom. 1, 26.

14. Nu pot pedepsi pe fetele voastre pentru că sînt curve, nici pe năruirile voastre pentru că sînt preacurve, căci ei înșiși se duc la oparte cu niște curve, și jertfesc împreună cu desfrîinatele din temple. Poporul fără minte* aleargă spre pierire.

*Vers. 1, 4.

15. Dacă tu curvești, Israele, măcar Iuda să nu se facă vinovat. Nu vă duceți* măcar la Ghilgal, nu vă suiți la Bet-Aven*, și nu jurați* zicînd: „Viu este Domnul!“

*Cap. 4, 15; 12, 11. Amos 4, 6; 5, 5. **Isa. 56, 12, 20. Cap. 12, 5. †Amos 5, 14. Tob. 1, 5.

16. Pentru că Israel călăd din picioare* ca o minzată neîmbîlînită; și să-l mai pască Domnul acum ca pe un miel în imășuri întinse!

*Isr. 5, 8; 7, 24; 8, 5. Hab. 3, 11.

17. Efraim s'a lipit de idoli: lasă-l* în pace!

*Mal. 10, 14.

18. Abia au încetat să bra, și se dedau la curvie; cîrmuitorii lor* sînt lacomi, da, sînt lacomi după rușine!

*Mic. 3, 11; 7, 8.

19. Vîntul* îi va strînge cu aripile lui, și vor fi dați de rușine* cu altarele lor!

*Isr. 4, 11, 12; Mal. 1. **Isa. 1, 28. Isr. 2, 28.

5. 1. Ascultați lucrul acesta, preoții! la aminte, casa lui Israel! Și pleacă urechea, casa împăratului! Căci pe voi vă amenință judecata, pentru că ați fost o cursă* la Mițpa, și un laț întins pe Tabor!

*Cap. 5, 8.

2. Necredincioșii se afundă* în neleguire, dar voi avea Eu pedepse pentru toți!

*Isa. 26, 18.

3. Cunosc* Eu doar pe Efraim, și Israel nu-Mi este ascuns; știu că tu, Efraime, ai curvit*, și că Israel s'a spurcat.

*Amos 5, 2. **Ezech. 23, 2, etc. Cap. 4, 17.

4. Faptele lor nu le îngăduiesc să se întoarcă la Dumnezeul lor, căci un duh de curvie* este în inima lor, și nu cunosc pe Domnul!

*Cap. 4, 12.

5. Dar mindria* lui Israel va fi mărtoară împotriva lui, și Israel și Efraim

vor cădea prin nelegiuirea lor, și Iuda va cădea și el cu ei. *Cap. 7, 10.

6. Vor merge* cu oile și boii lor să caute pe Domnul, dar nu-l vor găsi nicidecum: căci S'a depărtat din mijloacelor. *Prov. 1, 26; Isa. 1, 10; Jer. 12, 11; Ezech. 10, 10; 2, 4; Ioan. 7, 34.

7. Au fost necredincioși* Domnului, căci au născut copii din curvie; acum îi va înghiți o lună* nouă cu avuțiile lor. *Isa. 48, 8; Jer. 3, 20; 5, 11. *Cap. 6, 7; Mal. 2, 12. **Zach. 11, 8.

8. Sunați* din trâmbiță la Ohîbea, sunați din trâmbiță la Rama! Strigați* la Bet-Aven! Iacă-i pe urma ta! Beniamine! *Cap. 6, 1; Ioan. 2, 1. **Isa. 10, 20; 1 Ioan. 1, 2. *Cap. 4, 15. **Ier. 5, 14.

9. Efraim va fi pus în ziuă pedepsei: ce vestesc Eu împotriva semințiilor lui Israel, va veni negreșit!

10. Căpeteniile lui Iuda sînt ca cei ce mută* semnul dela hotare; ca apa lîmă voi vărsa minia peste ei! *Deut. 10, 14; 27, 17.

11. Efraim este asuprit*, zdrobit în judecată, căci a urmat învățăturile carii-i plăceau*. *Deut. 10, 12. **1 Reg. 12, 20; Mic. 6, 16.

12. Voi fi ca o molie pentru Efraim, ca o putreziciune* (a dărilor) pentru casa lui Iuda. *Prov. 12, 4.

13. Cînd își vede Efraim boala, și Iuda rănile*, Efraim alcargă în Asiria*, și trimete la împăratul țării, măcar că împăratul acesta nu poate nici să vă facă sănătoși, nici să vă leucăscă rănile. *Isa. 30, 12. **2 Reg. 18, 18; Cap. 1, 11; 12, 1. +Cap. 28, 4.

14. Voi fi* ca un leu pentru Efraim, și ca un pui de leu pentru casa lui Iuda; Eu, da, Eu voi sfîșia*, și apoi voi pleca, voi lua, și nimeni nu-Mi va răpi prada. *Psalm. 10, 10; Cap. 12, 7, 9. **Ps. 92, 22.

15. Voi pleca, Mă voi întoarce în locuința Mea, pînă cînd vor mărturisii* că sînt înovați și vor căuta Fața Mea. Cînd vor fi în necaz*, vor alerga la Mine. *Lev. 26, 42; 41; Jer. 20, 12; 12. Ezech. 6, 9; 20, 42; 30, 12. **Ps. 78, 24.

6 1. Veniți, să ne întoarcem la Domnul! Căci El ne-a sfîșiat*, dar tot El** ne va vindeca; El ne-a lovit, dar tot El ne va lega rănile. *Deut. 30, 10. 1 Sam. 2, 4; Jer. 5, 18; Cap. 6, 14. **Jer. 30, 17.

2. El* ne va da iarăși viața în două zile; a treia zi ne va scula, și vom trăi înaintea Lui. *1 Cor. 15, 4.

3. Să cunoaștem*, să căutăm să cunoaștem pe Domnul! Căci El se învește

ca zorile dimineții**, și va veni la noi ca o ploaie**, ca ploaia de primăvară, care udă pămîntul! —

*Isa. 44, 12. **2 Sam. 22, 4. †Ps. 72, 6. ††Jer. 29, 12.

4. Ce* să-ți fac, Efraime? Ce să-ți fac, Iudo? Evlavia voastră este ca norul** de dimineață, și ca roua care trece curînd. *Cap. 11, 6. **Cap. 18, 2.

5. Deaceia îi voi biciui prin prooroci, îi voi ucide prin cuvintele** gurii Mele, și judecățile Mele vor străluci ca lumina!

*Jer. 1, 10; 9, 14. **Jer. 23, 29; Ezech. 4, 12.

6. Căci bunătețe* voiesc, nu jertfe**, și cunoștință* de Dumnezeu mai mult decît ardere de tot! *1 Sam. 15, 22; Ecl. 8, 1. Mic. 6, 8; Mal. 2, 17; 12, 1. **Ps. 50, 8, 9; Prov. 21, 3; Isa. 1, 11. †Jer. 22, 18; Ioan. 17, 2.

7. Dar ei au călcat* legămîntul, ca oricare om de rînd; și nu Mi-au fost credincioși** atunci. *Cap. 6, 7. **Cap. 3, 7.

8. Galaadul* este o cetate de nelegiuți, plină de urme de sînge! *Cap. 12, 12.

9. Ceata preoților* este ca o ceată de tîlhari, care stă la pîndă, săvîrșind omoruri pe drumul Sihemului; da, se dedau la mișelii.

*Jer. 11, 3. Ezech. 22, 26. *Cap. 6, 1, 2.

10. În casa lui Israel am văzut lucruri* grozave: acolo Efraim curvește*, Israel se spurcă.

*Jer. 5, 20. **Cap. 4, 12; 18, 17.

11. Și ție, Iudo, îți este pregătit* un seceriș, cînd voi aduce** înapoi pe robii de război ai poporului Meu!

*Jer. 22, 22. Ioan. 2, 18. Apoc. 14, 18. **Ps. 124, 2.

7 1. Cînd vreau să vindec pe Israel, atunci se descopere nelegiuirea lui Efraim și răutatea Samariei, căci lucrează cu vicleșug*. Înlîuntră vine hoțul, și ceata de tîlhari jăfduiește afară. *Cap. 2, 1; 8, 10.

2. Și nu se gîndesc în inima lor că Eu lîmă aduc aminte* de toată răutatea lor; faptele lor** îi și înconjoară, și stau înaintea* Mea!

*Jer. 17, 1. **Ps. 8, 15; Prov. 6, 22. †Ps. 90, 8.

3. Ei veselesc pe împărat cu răutatea lor, și pe căpetenii cu minciuna* lor. *Rom. 1, 28.

4. Toți* sînt preacurvari, ca un cup-tor încălzit de brutar: și brutalul încetează să mai aștie focul, de cînd a frîmțat plămădeala pînă s'a ridicat.

*Jer. 6, 2.

5. În ziua împăratului nostru, căpeteniile se îmbolnăvesc de prea mult vin, împăratul dă mina cu batjocoritorii.

6. Le arde inima după curse ca un cupțor; toată noaptea le fumează minia, iar dimineața arde ca un foc aprins.

7. Toți ard ca un cupțor, și își mămincă judecătorii; toți împărații* lor cad**; niciunul țin din ei nu Mă cheamă. *Cap. 3. 4. **2 Reg. 15. 32, 34, 35, 36. †Isa. 44. 7.

8. Efraim se amestecă* printre popoare, Efraim este o turtă, care n'a fost întoarsă. *Ps. 135. 20.

9. Noște străini* li mănincă puterea, și ei nu-și dă seama, li apucă bătrînețu, și ei nu-și dă seama. *Cap. 8. 7.

10. Măcar că mindria* lui Israel mărturisește împotriva lui, tot nu se întorc** la Domnul, Dumnezeul lor, și tot nu-l caută, cu toate aceste pedepse! *Cap. 3. 5. **Isa. 9. 23.

11. Ci Efraim* a ajuns ca o turtică proastă, fără pricepere; ei cheamă Egiptul**, și alceargă în Asiria.

*Cap. 12. 11. **2 Reg. 15. 37; 17. 4. Cap. 3. 12; 6. 9; 12. 1.

12. Dar oridecîteori se duc, îmi voi întinde* lațul peste ei, li voi doborî ca pe păsările cerului; și-i voi pedepsi cum le-am spus** în adunarea lor. *Ezech. 12. 12. **Lev. 26. 14, etc. Deut. 28. 15, etc. 2 Reg. 17. 12, 13.

13. Vai de ei, pentru că fug de Mine! Pieirea vine peste ei, pentru că nu-Mi sînt credincioși! Aș vrea să-i scap*, dar ei spun minciuni împotriva Mea! *Mic. 3. 4.

14. Nu strigă* către Mine din inimă, ci se bocesc în așternutul lor; turbează după grîu și must, și se răzvrătesc împotriva Mea.

*Isa. 46. 12. Ps. 78. 36. Jer. 2. 10. Zah. 7. 4.

15. I-am pedepsit, le-am întărit brațele, dar ei glîdesc rău împotriva Mea.

16. Se întorc*, dar nu la Cel Prea Înalt; sînt** ca un arc înelător. Mai marii lor vor cădea ucii de sabie, din pricina vorbirii lor îndrăznețe, care-i va face de ris în țara Egiptului††.

*Cap. 12. 7. **Ps. 78. 37. †Ps. 78. 6. ††Cap. 6. 8, 9.

8 1. Pune trîmbița* în gură! Vrăjmașul vine ca un vultur** peste Casa Domnului! Căci au călcat legămîntul Meu, și au păcătuit împotriva Legii Mele. *Cap. 3. 8. **Deut. 28. 49. Jer. 4. 13. Nah. 1. 8. †Cap. 7. 7.

2. Atunci vor striga* către Mine: „Dumnezeule, noi Te cunoaștem“, noi, Israel!“ — *Ps. 78. 34. Cap. 3. 15. **Tit. 1. 16.

3. Israel a lepădat bîncele cu scîrbă; de aceea vrăjmașul li va urmări.

4. Au pus* împărați fără porunca Mea, și căpetenii fără știrea Mea; au

făcut idoli din argintul** și aurul lor; deaceia vor fi nimiciți.

*2 Reg. 12. 12, 17, 18. **Cap. 3. 8; 12. 2.

5. Vițelul tău este o scîrbă, Samario! Minia Mea s'a aprins împotriva lor! Pînă cînd* nu vor voi ei să se țină curății? *Jer. 18. 27.

6. Idolul acesta vine din Israel, un lucrător l-a făcut, și nu este Dumnezeu. Deaceia, vițelul Samariei va fi făcut buciți!

7. Fiindcă au sămănat* vînt, vor seceră furtună. Nu le va crește un spic de grîu; ce va rîsări, nu va da fînă, și dacă ar da, ar minca-o străinii**.

*Psalm. 135. 2. Cap. 10. 12, 13. **Cap. 7. 8.

8. Israel este nimicit*! Acum ei au ajuns printre neamuri ca un vas** fără preț.

*2 Reg. 17. 8. **Jer. 22. 28, 29, 30.

9. Căci s'au dus* în Asiria, ca un măgar sălbatic** care umblă răsărit. Efraim a dat țin daruri ca să aibă prieteni!

*2 Reg. 15. 18. **Jer. 2. 34. †Isa. 30. 4.

10. Chiar dacă ei dau daruri neamurilor, tot li voi apăsa*, ca să înceteze pentru puțină vreme să mai ungă vreun împărat să domni**.

*Ezech. 16. 17. Cap. 10. 10. **Isa. 30. 8. Ezech. 28. 7. Dan. 2. 27.

11. Căci Efraim a zidit multe altare* ca să păcătuiască, și altarele acestea l-au făcut să cadă în păcat. *Cap. 12. 11.

12. Chiar dacă-i scriu toate poruncile* Legii Mele, totuși ele sînt privite ca ceva străin. *Deut. 4. 4, 8. Ps. 119. 10; 147. 12, 30.

13. Ei junghie* vitele pe cari Mi le aduc, și carnea le-o mîncă; deaceia** Domnul nu le primește! Acum țin Domnul își aduce aminte de nelegiuirea lor, și le va pedepsi păcatele; se țin vor întoarce în Egipt! *Isa. 7. 25. Zah. 7. 4. **Jer. 14. 10, 12. Cap. 3. 4; 7. 4. Amos 5. 22. †Cap. 3. 8. Amos 7. 7. ††Deut. 28. 49. Cap. 6. 8, 9; 11. 5.

14. Căci* Israel a uitat pe Cel ce l-a făcut**, și-a zidit palate, și Iuda a înmulțit cetățile întărite; deaceia voi țin trimete foc în cetățile lor, și le va mistui palatele.

*Deut. 32. 16. **Isa. 28. 20. Ezech. 2. 10. †2 Reg. 12. 12. ††Jer. 17. 27. Amos 2. 5.

9 1. Nu te bucura Israele, nu te vesești, ca popoarele, pentru că ai curvit, părăsind pe Domnul, pentru că ai iubit o plată necurată** în toate ariile cu grîu!

*Cap. 4. 12; 6. 4, 7. **Jer. 44. 17. Cap. 3. 12.

2. Aria* și trăsul nu-i vor hrăni, și mustul le va lipsi. *Cap. 3. 7, 12.

3. Nu vor rămînea în țara* Domnului; ci** Efraim se va întoarce în E-

gipt, și vor ț minca în Asiria ț min-
cări necurate. * Lev. 25, 29. Deo. 2, 7; 18, 18.

** Cap. 8, 12; 11, 5. † Exod. 4, 13. Deo. 1, 8. ‡ Reg. 17, 4.
Cap. 11, 11.

4. Nu* vor aduce Domnului vin ca
jertfă de băutură: căci** nu-l vor fi
plăcute. Pinea ț lor le va fi ca o pine
de jale; toți cei ce vor minca din ea,
se vor face necurați; căci pinea lor
va fi mumai pentru ț ei, nu va intra
în Casa Domnului! * Cap. 3, 4. ** Jer. 3, 20.
Cap. 8, 12. † Deut. 28, 14. ‡ Lev. 17, 11.

5. Ce veți face în zilele de praznic*,
la sărbătorile Domnului? * Cap. 2, 11.

6. Căci iată că ei pleacă din pricina
pustiirii; Egiptul* li va aduna, Mo-
ful le va da morminte; ce au mai
scump, argintul** lor, va fi prada mă-
răcinilor, și vor crește spinii în cortu-
rile lor.

* Cap. 7, 18. Vers. 8. ** Isa. 5, 2; 28, 12; 34, 13. Cap. 10, 8.

7. Vin zilele pedepsei, vin zilele ră-
splătirii: Israel va vedea singur dacă
proorocul este adevărat, sau dacă omul
insuflă* aiurează. Și aceasta din pri-
cina mărimii nelegiuirilor și răzvră-
tirilor tale. * Ezech. 13, 3, etc. Mic. 2, 11. Tot. 3, 4.

8. Efraim stă la pîndă* împotriva
Dumnezeului meu, proorocului i se în-
tind lațuri de pălări pe toate căile
lui, îl vrăjmășesc în Casa Dumneze-
ului său. * Jer. 4, 17; 31, 8. Ezech. 5, 17; 36, 7.

9. S'au afundat în stricăciune*, ca
în zilele Ghibei**; Domnul ț își va
aduce aminte de nelegiuirea lor, le
va pedepsi păcatele.

* Isa. 31, 8. Cap. 10, 8. ** Judec. 18, 25. † Cap. 8, 13.

10. Am găsit pe Israel ca pe niște
struguri în pustie, am văzut pe pă-
rinții voștri ca pe cele dinți roade*
ale unui smochin, în primăvară**;
dar ei s'au dus la Baal-Peorț, s'au pus
în slujba ț idolului scirbos ț, și au
ajuns ț uricioși ca și acela pe care
îl iubeau.

* Isa. 28, 4. Mic. 7, 1. ** Cap. 2, 16.
† Num. 23, 3. Ps. 108, 26. ‡ Cap. 4, 14. § Jer. 11, 13.
Judec. 4, 30. †† Ps. 81, 13. Ezech. 30, 8. Amos 4, 5.

11. Slava lui Efraim va sbura ca o
pasăre: nu mai este nicio naștere,
nicio însărcinare, și nicio zămis-
lire!

12. Chiar* dacă își vor crește copiii,
li voi lipsi** de ei înainte ca să ajun-
gă oameni mari; și vai ț de ei, cînd
îmi voi întoarce ț privirile dela ei!

* Jer. 22, 14. ** Deut. 28, 41, 42. † Deut. 31, 17. ‡ Reg. 17, 28.
Cap. 5, 6. †† Sam. 26, 18, 26.

13. Efraim, după cum vîd, își dă*
copiii la pradă; și Efraim** își va
duce singur copiii la celce-i va uci-
de! — * Ezech. 20, 27; 26. ** Vers. 16. Cap. 13, 16.

14. Dă-le, Doamne!... Ce să le
dai?... Dă-le un plutece*, care să
nască înainte de vreme și ț țe seci!...
* Lev. 25, 26.

15. Toată răutatea lor este la Ghil-
gal*; acolo M'am scrisbit de ei. Din
pricina răutății** faptelor lor, li voi
izgoni din Casa Mea. Nu-i mai pot
iubi, toate căpeteniile ț lor sînt niște
indărătnici. * Cap. 4, 15; 12, 15. ** Cap. 1, 8. Tot. 1, 23.

16. Efraim este lovit, rădăcina i s'a
uscat; nu mai dau rod; și chiar dacă
au copii*, le voi omori rodul iubit
de ei. — * Vers. 12.

17. Dumnezeuul meu li va lepăda, pen-
tru că nu L-au ascultat: de aceea vor
rătăci* printre neamuri. — * Deut. 28, 24, 26.

10 1. Israel era o vie mănoasă*, care
făcea multe roade. Cu cît roadele
sale erau mai multe, cu atît mai multe
altare** a zidit; cu cît li propășea ț a-
ra, cu atît înfrumuseța stîlpii ț ido-
lești. * Neh. 2, 2. ** Cap. 8, 12; 12, 11. † Cap. 5, 4.

2. Inima lor este împărțită*: de
aceia vor fi pedepsiți. Domnul le va
surpa altarele, le va nimici stîlpii ț ido-
lești. * 1 Reg. 18, 31. Mat. 8, 24.

3. Și curînd* vor zice: „N'avem un
adevărat împărat, căci nu ne-am te-
nut de Domnul; și împăratul, pe ca-
re-l avem, ce ar putea face el pentru
noi?“ * Cap. 5, 4; 11, 5. Mic. 4, 6. Vers. 7.

4. Ei rostesc vorbe deșerte, jură-
minte mincinoase, cînd încheie un le-
gămint: de aceea, pedrapsa va incol-
ți* ca o buruiănă ofrăvitoare din braz-
dele cîmpiei!

* Deut. 28, 18. Amos 8, 7; 9, 12. Psal. 5, 25. Ezech. 12, 13.

5. Locuitorii Samariei, se vor uimi
de vitezi* din Bet-Aven**; poporul va
jăli pe idol, și preoții lui vor tremu-
ra pentru el, pentru slava ț lui, care
va pieri din mijlocul lor. * 1 Reg. 12, 26, 28.
Cap. 8, 4, 9. ** Cap. 4, 15. † 1 Sam. 4, 21, 22. Cap. 5, 11.

6. Da, el însuș va fi dus în Asiria, ca
dar împăratului* iareb. Rușinea va cu-
prinde pe Efraim, și lui Israel li va
fi rușine de planurile** sale.

* Cap. 1, 13. ** Cap. 11, 4.

7. S'a dus Samaria* și împăratul ei,
ca o țîpîligă pe fața apelor. * Vers. 13, 15.

8. Înălțîmile* din Bet-Aven, unde a
păcătuït** Israel, vor fi nimicite; spi-
ni ț și mărăcini vor crește pe altarele
lor. Și ț ț vor zice munților: „Acope-
riți-ne!“ Și dealurilor: „Cădeți peste
noi!“ * Cap. 4, 13. ** Deut. 9, 21. † Reg. 12, 26. ‡ Cap. 5, 4.
†† Isa. 2, 20. Lev. 23, 30. Apoc. 9, 10; 9, 6.

9. Din zilele Ghabei ai păcătuit, Israele! Acolo au stătut ei, ca războiul¹ făcut împotriva celor răi să nu-i apuce la Ghibea. *Cap. 8, 9. **Iudei. 20.

10. Li voi pedepsi cînd voi vrea², și se vor strînge³ popoare împotriva lor, cînd li voi pedepsi pentru înșoita lor nelegiuire!

*Deut. 28, 25. **Ier. 18, 25. Ezech. 28, 45, 47. Cap. 8, 10.

11. Efraim este o minzată⁴ învățată la jug, căreia li place să treacă griul, și i-am crușat gîtul său cel frumos; dar acum voi înjuga pe Efraim, Iuda va ara și Iacov li va grăpa.

*Ier. 28, 11. Mic. 4, 13.

12. Sămănați⁵ potrivit cu neprihănirea și veți secera potrivit cu îndurarea. Desțeleniți-vă⁶ un ogor nou! Este vremea să căutați pe Domnul, ca să vină și să vă ploae mîntuire.

*Prov. 12, 15. **Ier. 4, 8.

13. Ați⁷ arat răul, ați secerat nelegiuirea, și ați mîncat rodul minciunii. Căci te-ai încrezut în cărțile tale de luptă, în numărul oamenilor tăi viteji.

*Ier. 4, 8. Prov. 28, 8. Cap. 8, 7. Gal. 6, 7, 8.

14. Deaceia⁸ se va sfîrși o zarvă împotriva poporului tău, și toate cetățile tale vor fi nimicite, cum a nimicit în luptă Șalman-Bet-Arbel⁹, cînd mama¹⁰ a fost zdrobită împreună cu copiii ei.

*Cap. 13, 16. **2 Reg. 18, 34; 19, 17. †Cap. 13, 18.

15. Iată ce vă va aduce Betel, din pricina răutății voastre peste măsură de mare. În revărsatul zorilor, se va isprăvi¹¹ cu împăratul lui Israel! *Vers. 7.

11 1. Cînd era tînr Israel¹², li iubeam, și am chemat¹³ pe fiul Meu¹⁴ din Egipt.

*Cap. 2, 13. **Mal. 2, 13. †Ezech. 4, 32, 33.

2. Dar cu cît proorocii li chemau, cu așit ei se depărtau: au adus jertfe¹⁵ Baalilor, și tîmble chipurile idolești.

*2 Reg. 17, 18. Cap. 2, 13; 18, 2.

3. Și totuș Eu am învățat¹⁶ pe Efraim să meargă, și i-am ridicat în brațe; dar n'au văzut că Eu¹⁷ li vindecam.

*Deut. 1, 31; 32, 10, 11, 12. Isa. 48, 3. **Ezech. 16, 26.

4. I-am tras cu legături omenești, cu funii de dragoste, am fost pentru ei ca cel ce le ridică jugul¹⁸ de lingă gură. M'am plecat spre ei și le-am dat de mîncare¹⁹.

*Lev. 26, 12. **Is. 76, 25. Cap. 2, 8.

5. Nu se vor mai întoarce în țara²⁰ Egiptului; dar Asirianul va fi împăratul lor, pentru că n'au voit să se întorcă²¹ la Mine.

*Cap. 8, 13; 9, 8. **2 Reg. 17, 34, 35.

6. Sabia va năvăli peste cetățile lor,

va nimici, va mînce pe sprijinitorii lor, din pricina planurilor²² pe cari le-au făcut.

*Cap. 10, 6.

7. Poporul Meu este pornit să se depărteze²³ de Mine; și dacă sînt chemați²⁴ înapoi la Cel Prea Înalt, niciunul din ei nu caută să se ridice.

*Ier. 2, 4, etc.; 9, 5. Cap. 4, 15. **Cap. 7, 18.

8. „Cum²⁵ să te dau Efraime? Cum să te predau Israele? Cum să-ți fac ca Adnei²⁶? Cum să te fac ca Tebolmul? Mi se sbate inima²⁷ în Mine, și tot înuntrul Mi se mișcă de milă!

*Ier. 9, 7. Cap. 8, 4. **Is. 14, 5; 19, 24, 25. Deut. 28, 23. Amos 6, 11.

†Deut. 32, 26. Isa. 42, 15. Ier. 21, 20.

9. Nu voi lucra după minia Mea aprinsă, nu voi mai nimici pe Efraim; căci Eu sînt Dumnezeu²⁸, nu un om. Eu sînt Sfîntul în mijlocul tău, și nu voi veni să răpădesc.

*Is. 28, 18. Isa. 58, 5, 9. Mal. 2, 4.

10. Ei vor urma pe Domnul, ca pe un leu care va răzni²⁹; căci El înșuș va răzni, și copiii vor alerga tremurînd dela apus³⁰.

*Is. 31, 4. Ier. 12, 18. Amos 1, 3. **Is. 5, 7.

11. Vor alerga tremurînd din Egipt, ca o pasăre, și din țara Asiriei, ca o porumbiță³¹. Și-i³² voi face să locuiască în casele lor, rice Domnul.

*Is. 60, 8. Cap. 7, 11. **Ezech. 39, 26, 30; 47, 15, 26.

12. Efraim³³ mă înconjoară cu minciuni, și casa lui Israel cu înșelătorii. Iuda este tot hoinar față de Dumnezeu, față de Cel Sfînt și credincios.

*Cap. 12, 1.

12 1. Lui Efraim³⁴ li place vîntul și aleargă după vîntul de răsărit; zilnic mărește minciuna și înșelătoria; face legămînt³⁵ cu Asiria, și duc untdelemn³⁶ în Egipt.

*Cap. 8, 7. **2 Reg. 17, 4. Cap. 8, 13; 7, 11. †Is. 60, 8; 37, 3.

2. Domnul³⁷ este în ceartă și cu Iuda, și va pedepsi pe Iacov după purtarea lui: li va răsplăti după faptele lui.

*Cap. 4, 1. Mic. 6, 2.

3. Încă din pîntecete mamei, a apucat Iacov pe frate-său de căldi³⁸, și în puterea lui, s'a luptat³⁹ cu Dumnezeu.

*Is. 26, 26. **Is. 32, 14, etc.

4. S'a luptat cu ingerul, și a fost biruitor, a plîns și s'a rugat de el. Iacov l-a înfîlînt la Betel⁴⁰, și acolo ne-a vorbit Dumnezeu.

*Is. 26, 12, 13; 30, 4, 20, 18.

5. Domnul este Dumnezeul oștirilor; Numele Lui⁴¹ este Domnul.

*Ezech. 8, 16.

6. Tu⁴² dar, întoarce-te la Dumnezeul tău, păstrează bunătatea și iubirea, și nădăjduiește⁴³ totdeauna în Dumnezeul tău.

*Cap. 14, 1. Mic. 6, 8. **Ps. 37, 7.

7. Efraim este un negustor care are în mână o cumpănă* mincinoasă. Ii place să înșele. *Prov. 11, 1. Amos 8, 5.

8. Și Efraim zice: „Cu adevărat*, m'am îmbogățit, am făcut avere; și în toată munca mea nu mi s'ar puca găsi nici o nelegiuire care să fie un păcat.” *Ezch. 18, 5. Apoc. 3, 17.

9. Și totuși, Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău, din țara Egiptului, și pînă acum; Eu te voi face să locuiești iarăși* în corturi, ca în zilele de sărbătoare!

*Cap. 12, 4. **Lev. 23, 42, 43. Num. 9, 17. Ezch. 14, 10.

10. Eu am vorbit* proorocilor, am dat o mulțime de vedenii, și am spus pilde prin prooroci. *2 Reg. 17, 13.

11. Dacă Galaadul* s'a datat la slujba idolilor, Galaaditii vor fi nimiciți negreșit. Ei jertfesc boi în Ohilgal*: de aceea, altarele Ț lor vor ajunge niște mormane de pietre, pe brazdele cimpilor. *Cap. 5, 1; 8, 8. **Cap. 4, 15; 8, 18. Amos 4, 4; 5, 8. †Cap. 5, 21; 10, 1.

12. Iacov a fugit* odinioară în cîmpia Aram, Israel a slujit pentru o femeie, și pentru o femeie** a păzit turmele.

*Gen. 28, 5. Deut. 26, 5. **Gen. 29, 20, 26.

13. Dar, printr'un prooroc* a scos Domnul pe Israel din Egipt, și printr'un prooroc a fost păzit Israel.

*Exod. 12, 30; 32; 13, 3. Ps. 77, 20. Isa. 43, 11. Mic. 4, 4.

14. Efraim* a mințit rău pe Domnul: dar Domnul său va arunca asupra lui singele pe care l-a vărsat, și-l** va răsplăti ocara Ț, pe care l-a făcut-o.

*2 Reg. 17, 13-18. **Deut. 11, 18. †Deut. 28, 27.

13 1. Cînd vorbea Efraim, răspîdea groaza în Israel. Dar cum* a păcătuit cu Baal, a murit.

*2 Reg. 17, 16, 18. Cap. 11, 2.

2. Și acum ei păcătuiesc într'una, își fac chipuri turnate din argintul lor*, idoli născociți de ei, lucrare făcută de meșteri. Acetora le vorbesc ei, și jertfind oameni, slăruț viței**!

*Cap. 2, 8; 8, 4. **1 Reg. 18, 18.

3. De aceea, vor fi ca norul de dimineață*, ca roua care trece repede, ca pielea** suflată de vînt din arie, ca fumul, care iese din horn.

*Cap. 4, 4. **Deut. 2, 16.

4. Dar Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău, din țara Egiptului încoace. Tu cunoști că nu este alt Dumnezeu** afară de Mine, și nu este alt Mîntuitor afară de Mine.

*Isa. 43, 21. Cap. 12, 5. **Isa. 43, 31; 45, 21.

5. Eu* te-am cunoscut în pustie, într'un pămînt** fără apă.

*Deut. 2, 7; 10, 16. **Deut. 8, 16; 10, 10.

6. Dar cînd au dat de pășune*, s'am săturat, și cînd s'au săturat, inima li s'a umflat de mîndrie; de aceea M'am uitat**.

*Deut. 8, 13, 14; 10, 15. **Cap. 4, 14.

7. Eu M'am făcut ca un leu* pentru ei, și-i plădesc ca un pardos** pe drum.

*Psa. 9, 18. Cap. 5, 14. **Jer. 5, 6.

8. Mă năpustesc asupra lor, ca o ursoaică* lipsită de puii ei, le sfîșii învelişul inimii; li înghit pe dată ca un leu, și fiarele cîmpului li vor face bucuții.

*2 Sam. 17, 8. Prov. 17, 12.

9. Pieirea* ta, Israele, este că ai fost împotriva Mea, împotriva Celui ce te putea ajuta**.

*Prov. 9, 22. Cap. 14, 1. Mal. 1, 2. **Vers. 4.

10. Unde este împăratul tău, ca să te scape* în toate cătările tale? Unde sînt judecătorii tăi, despre cari ziceai*: „Dă-mi un împărat și domni?”

*Deut. 33, 26. Cap. 13, 2. Vers. 4. **1 Sam. 8, 5, 19.

11. Ți-am dat un împărat* în minia Mea, și Ți-l iau în urgia Mea!

*1 Sam. 8, 7; 10, 25; 12, 22; 13, 14.1. Cap. 10, 5.

12. Nelegiuirea* lui Efraim este strînsă, păcatul lui este păstrat.

*Deut. 32, 34. Jer. 14, 12.

13. Îi vor apuca durerile nașterii*; este un copil** neînțelept, căci nu poate să nască la vremea sorocită Ț!

*Isa. 13, 8. Jer. 30, 6. **Prov. 22, 3. †2 Reg. 23, 2.

14. Îi voi răscumpăra din mîna locuinței morților*, li voi izbăvi de la moarte. Moarte, unde** îți este cîuma? Locuința a morților, unde îți este nimicirea? Cîința Ț este ascunsă de privirile Mele! *Isa. 26, 8. Ezech. 37, 12. **1 Cor. 15, 54, 55. †Jer. 15, 4. Rom. 11, 26.

15. Oricît de roditor* ar fi Efraim în mijlocul fraților săi, tot va veni vîntul de răsărit**, se va stîrni din pustie un vînt al Domnului, îi va usca izvoarele, și-i va seca flîntînile; va jăfui vistieria de toate vasele ei de preț.

*Psa. 41, 12; 48, 18. **Jer. 4, 13. Ezech. 17, 10; 18, 12. Cap. 4, 18.

16. Samaria este pedepsită, pentru că s'a răzvrătit* împotriva Dumnezeului ei. Vor cădea uși de sabie**; pruncii lor vor fi zdrobiți, și vor spinteca pînțelele femellor lor înărcinate.

*2 Reg. 18, 17. **2 Reg. 8, 12; 15, 14. Isa. 13, 16. Cap. 10, 14, 15. Amos 1, 13. Nah. 3, 10.

14 1. Întoarce-te*, Israele, la Domnul, Dumnezeul tău! Cîci** ai căzut prin nelegiuirea ta.

*Cap. 13, 6. Jer. 2, 19. **Cap. 13, 8.

2. Aduceți cu voi cuvinte de căință, și întoarceți-vă la Domnul. Spuneți-I: „Iartă toate nelegiuirile, primește-ne cu bunăvoință, și îți vom aduce, în loc de tauri, lauda buzelor noastre”.

• *Deut. 10, 16.*

3. Asirianul* nu ne va scăpa, nu vrem** să mai încăleacă pe cai, și nu vrem† să mai zicem lucrării minilor noastre: „Dumnezeul nostru!” Căci†† la Tine găsește milă orfanul.”

• *Isr. 31, 15, 46a. Cap. 3, 15; 12, 1. •• Deut. 17, 16. Ps. 107, 37. Isa. 10, 3, 16; 31, 1. † Cap. 3, 17. Vers. 8. †† Ps. 103, 13; 108, 6.*

4. Le voi vindeca vătămarea adusă de neascultarea lor*, îi voi iubi cu ade-vărat**! Căci mînia Mea s'a abătut dela ei!

• *Isr. 4, 6; 14, 7. Cap. 11, 7. •• Eze. 1, 6.*

5. Voi fi ca roua* pentru Israel; ei va înflori ca crinul, și va da rădăcini ca Libanul.

• *Isr. 26, 10. Ps. 135, 12.*

6. Ramurile lui se vor întinde; mă-rețea lui va fi ca a măslinului*, și mi-resemele** lui ca ale Libanului.

• *Ps. 68, 9; 135, 2. •• Ps. 27, 37. Ose. 4, 13.*

7. Iarăș vor locui* la umbra lui, iarăș vor da viață grîului, vor înflori ca via, și vor avea faima vinului din Liban.

• *Ps. 91, 1.*

8. Ce mai* are Efraim a face cu ido-lii? Îl voi asculta** și-l voi privi, voi fi pentru el ca un chiparos verde: dela Mine îți vei primi rodul†.

• *Vers. 8. •• Isr. 31, 15. † Isr. 1, 17.*

9. Cine este înțelept*, să la seama la aceste lucruri! Cine este priceport, să le înțeleagă! Căci căile Domnului sînt drepte**; și cei drepti umblă pe ele, dar cei răvrătiți cad pe ele.

• *Ps. 107, 43. Isr. 4, 13. Deut. 19, 19. Ioan 8, 47; 18, 37. •• Ps. 119, 28. Luc. 2, 24. 3 Cor. 2, 16. 1 Pet. 2, 7, 8.*

IOEL

(Osea 6, 1—5. Evrei 12, 10, 11. Apocalipsa 21, 3—6.)

Năvălă de lăcuste.

1. Cuvîntul Domnului care a fost spus lui Ioel, fiul lui Petuel.

2. Ascultați lucrul acesta, bătrîni! Și luați seama, toți locuitorii țării! S'a întimplat așa ceva* pe vremea voastră, sau pe vremea părinților voștri?

• *Cap. 2, 2.*

3. Povestiți* copiilor voștri despre lucrul acesta, și copiii voștri să povestească la copiii lor, iar copiii lor să povestească neamului de oameni care va urma!

• *Ps. 78, 4.*

4. Ce a lăsat nemîncat lăcusta* Gazam, a mîncat lăcusta Arbēh, ce a lăsat lăcusta Arbēh, a mîncat lăcusta lelec, ce a lăsat lăcusta lelec, a mîncat lăcusta Masil.

• *Deut. 28, 26. Cap. 2, 25.*

5. Treziți-vă, bețivilor, și plîngeți! Văitați-vă toți cei ce beți vin, căci vi s'a luat* mustul dela gură!

• *Isa. 57, 35.*

6. Căci în țara mea a năvălit un popor* puternic și fără număr, cu dim-pi** de leu, și măsele de leoaică.

• *Ps. 11, 25, 26, 27. Cap. 2, 2, 10, 25. •• Apoc. 9, 8.*

7. Mi-a pustiit* via; mi-a făcut bu-căți smochinul, l-a jupuit de coajă și l-a trînit jos; mlădițele de viță au a-juns albe!

• *Isa. 5, 6.*

8. Bocește-te*, ca fecioara încinsă cu un sac după bărbatul** tinereței ei!

• *Isa. 55, 12. •• Ps. 137, 17. Isr. 2, 4.*

9. Au încetat darurile de mîncare* și jertfele de băutură din Casa Domnu-lui; preoții, slujitorii Domnului, jălesc.

• *Vers. 13. Cap. 2, 24.*

10. Cîmpia este pustiită, pămîntul* întristat, căci grîul este nimicit, mu-stul** a secat, undelemnul nu mai este.

• *Isr. 12, 11; 14, 2. •• Isa. 24, 7. Vers. 13.*

11. Înmărmuriți*, plugari, văitați-vă, vieri, din pricina grîului și orzului, căci bucatele de pe cîmp sînt pierdute.

• *Isr. 14, 5, 6.*

12. Via* este prăpădită, smochinul este veștejit, rodiul, finicul, mărul, toți pomii de pe cîmp, s'au uscat... Și s'a dus bucuria** dela copiii oame-nilor!

• *Vers. 13. •• Isa. 24, 11. Isr. 48, 33. Ps. 4, 7. Isa. 5, 2.*

13. Încingeți-vă*, preoți, și plîngeți! Boceți-vă, slujitorii ai altarului; veniți și petreceți noaptea îmbrăcați cu saci, slujitori ai Dumnezeului meu! Căci au încetat darurile de mîncare** și jert-fele de băutură din Casa Dumnezeului vostru.

• *Isr. 4, 8. Vers. 8. •• Vers. 8.*

14. Vestiți* un post, chemați o adu-nare de sărbătoare**; strîngeți pe bă-trîni, pe toți† locuitorii țării, în Casa

Domnului, Dumnezeului vostru, și strigați către Domnul. +2 Cron. 30, 3, 4. Cap. 2, 15, 26. + Lev. 23, 26. + 2 Cron. 30, 15.

15. „Vai! ce” zii! Da, ziua” Domnului este aproape, vine ca o pustiire dela Cel Atotputernic.

+ Jer. 30, 7. + Isa. 13, 8, 9. Cap. 2, 1.

16. Nu s'a prăpădit hrana supt ochii noștri? Și n'a perit bucuria” și vese-
lia din Casa Dumnezeului nostru?

+ Deut. 32, 4, 7, 19, 21, 14, 15.

17. S'au uscat semințele supt bulgări; grinărele stau goale, hambarele sînt stricate, căci s'a stricat sîmîmă-tura!

18. Cum gem” vitele! Cirezile de boi umblă bulmăce, căci nu mai au pă-sune; chiar și turmele de oi sufăr!

+ Gen. 4, 9.

19. Către” Tine, Doamne, strig, căci a mîncat focul” izlazurile pustiei, și para focului a pîrlit toți copacii de pe cîmp!

+ Ps. 10, 13. + Jer. 9, 10. Cap. 2, 3.

20. Chiar și fiarele cîmpului se îndreaptă doritoare” către tine, căci au secăt” pîraiele, și a mîncat focul iz-lazurile pustiei.

+ Jer. 39, 41. Ps. 104, 20, 149, 16. + 1 Reg. 17, 7, 18, 1.

Indema la pordină!

21. Sunați” din trîmbiță în Sion! Sunați” în gura mare pe muntele Meu cel sfînt, ca să tremure toți lo-cuitorii țării. Căci vine ziua Domnu-lui, este aproape! —

+ Jer. 4, 5. Vers. 15. + Num. 10, 4, 8. + Cap. 1, 15. Obad. 15. Tef. 1, 14, 15.

2. O zi de întunerec” și negură mare, o zi de nori și de întunecime. Ca zorile dimineții se întinde peste munți un popor mare” și puternic, cum ț” n'a mai fost din veac, și nici în vremurile viitoare nu va mai fi.

+ Amos 8, 18, 20. + Cap. 1, 4. Vers. 5, 13, 16. + Ezech. 30, 14.

3. Arde focul” înaintea lui și pîlpăie flacăra după el. Înaintea lui, țara era ca o grădină a Edenului”, și după el ț” este un pustiu sterp: nimic nu-i scapă.

+ Cap. 1, 19, 20. + Ps. 2, 8; 12, 10. Isa. 50, 1. + Zab. 7, 14.

4. Parek” sînt niște cai, și aleargă ca niște călăreți.

+ Apoc. 9, 7.

5. Vin uruind” ca niște cară pe munți, și pîrșe ca o flacăra de foc, cînd mi-stuie miriștea; par o puternică oște-
re”, gata de luptă.

+ Apoc. 9, 9. + Ysa. 2.

6. Tremură popoarele înaintea lor, și toate fețele îngălbenesc.”

+ Jer. 8, 21. Psa. 4, 8. Nah. 2, 10.

7. Aleargă ca niște războinici, se suie pe ziduri ca niște războinici, fiecare își vede de drumul lui, și nu se abate din cărarea lui.

8. Nu se împing unii pe alții, fiecare ține șirul, se năpustesc prin săgeți și nu se opresc din mers.

9. Se răsplîndesc în cetate, aleargă pe ziduri, se suie pe case, și intră” pe fe-
restre ca un hoț”.

+ Jer. 9, 21. + Ioan. 10, 1.

10. Înaintea lor se cutremură pămîntul”, se zguduie cerurile, soarele” și luna se întunecă, și stelele își pierd lumina.

+ Ps. 10, 7. + Isa. 13, 10. Ezech. 32, 7. Vers. 10.

11. Domnul” face să tîne glasul Lui înaintea oștirii Sale”, căci tabăra Lui este foarte mare, și celce împlinesc cuvîntul este puternic”. Dar mare este ziua Domnului” și foarte înfricoșată: cine” ț” o poate suferi?

+ Jer. 25, 30. Cap. 2, 15.

+ Amos 7, 2. + Vers. 25. + Jer. 30, 34. Apoc. 19, 1. + 1 Pet. 30, 7.

+ Amos 8, 18. Tef. 1, 15. + Num. 24, 28. Mal. 3, 2.

12. „Dar chiar acum, zice Domnul,

întoarceți-vă” la Mine cu toată inima,

cu post, cu plîns și bocet!

+ Jer. 4, 1. + Gen. 32, 8; 34, 1.

13. Sfîșiați-vă inimile” nu hainele”, și întoarceți-vă la Domnul, Dumne-
zeul vostru. Căci El este milostiv” și plin de îndurare, îndelung răbdător și bogat în bunătate, și-l pare rău de re-lele pe care le trimete.

+ Ps. 34, 10; 34, 17.

+ Ps. 37, 34. 2 Sam. 1, 12. 1 Cor. 1, 20. + Ezech. 34, 6. Ps. 30, 5, 10. Iona 4, 2.

14. Cine știe” dacă nu Se va întoarce și nu Se va căi? Cine știe dacă nu va lăsa după El o binecuvîntare”, da-ruri de mîncare” și jertfe de băutură pentru Domnul, Dumnezeul vostru?

+ Isa. 44, 12. 2 Sam. 12, 25. 1 Reg. 18, 4. Amos 5, 15. Iona 2, 9.

Tef. 1, 3. + Isa. 65, 8. Hag. 2, 19. + Cap. 1, 9, 13.

15. Sunați” cu trîmbița în Sion! Ve-
știți” un post, chemați o adunare de sărbătoare!”

+ Num. 10, 3. Vers. 1. + Cap. 1, 14.

16. Stringeți poporul, țineți o adu-nare sfîntă”! Aduceți” pe bătrîni, stringeți” copiii, și chiar pruncii dela țîță! Să iasă” mirele din cămara lui, și mireasa din odaia ei!

+ Ezech. 19, 10, 12.

+ Cap. 1, 14. + 2 Cron. 20, 13. + 1 Cor. 7, 5.

17. Preoții, slujitorii Domnului, să plîngă între tîndă” și altar, și să zică: „Doamne, îndură-Te” de poporul Tău! Nu da de ocară moștenirea Ta, n'o face de batjocura popoarelor! Pen-tru ce ț” să se zică printre neamuri:

„Unde este Dumnezeul lor?”

+ Ezech. 8, 14.

Mal. 3, 16. + Ezech. 32, 11, 12. Deut. 3, 24—26. + Ps. 40, 10; 78, 10; 115, 2. Mic. 7, 10.

Făgăduințe.

18. Domnul a fost plin de rîvnă* pentru țara Lui, și S'a îndurat** de poporul Său.

* Zah. 1, 14; 2, 2. ** Deut. 32, 36. Isa. 48, 10.

19. Domnul a răspuns, și a zis popoului Său: „Iată, vă trimet griu“, must și untdelemn proaspăt, ca să vă săturați de ele, și nu vă voi mai face de ocară între neamuri.

* Cap. 1, 19. Mat. 3, 12, 11, 12.

20. Voi* depărta dela voi pe vrăjmașul dela miază-noapte**, îl voi izgoni spre un pămînt fără apă și pustiu, îi voi împinge partea dinainte a ostirii lui în țara marea de răsărit, și coada ostirii în marea de apus††; iar duhoarea lui se va ridica în sus, și mirosul lui de putregai se va înălța în văd- duh, căci s'a crezut grozav. * Ezech. 19, 12. ** Jer. 1, 14. † Ezech. 47, 15. Zah. 14, 8. †† Deut. 11, 24.

21. Nu te teme, pămîntule, ci bucu- ră-te și veselește-te, căci Domnul face lucruri mari!

22. Nu vă temeți, fiare de pe cîmp*, căci izlazurile** pustiei iarăși vor în- verzi, pomii își vor da roadele, smo- chinul și vița își vor da rodul lor.

* Cap. 1, 14, 26. ** Zah. 8, 22. Cap. 1, 18.

23. Și voi, copii ai Sionului, bucu- rați-vă și veseliți-vă* în Domnul, Dumnezeul vostru, căci El vă va da** ploaie la vreme ț, vă va trimite ploaie timpurie și tîrzie, ca odinioară.

* Isa. 41, 18; 51, 10. Hab. 3, 18. Zah. 10, 1. ** Lev. 26, 4. Deut. 11, 14; 28, 12. † Isa. 4, 7.

24. Arile se vor umplea de griu, vor geme tocitoarele și teacurile de must și de untdelemn,

25. vă voi răsplăti astfel anii, pe cari* l-au mîncat iăcustele Arbeh, le- lec, Hasil și Gazam, ostirea Mea cea mare**, pe care am trimis-o împotriva voastră.

* Cap. 1, 4. ** Vers. 11.

26. Veți minca* și vă veți sătura, și veți lăuda Numele Domnului, Dumne- zeului vostru, care va face minuni cu voi, și poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară!

* Lev. 26, 5. Ps. 121, 26. Lev. 26, 26. Mic. 4, 14.

27. Și veți ști* că Eu sînt în mijlo- cul** lui Israel, că Eu sînt ț Domnul, Dumnezeul vostru, și nu este altul afară de Mine. Și poporul Meu nicio- dată nu va mai fi de ocară. * Cap. 1, 17. ** Lev. 26, 11, 12. Ezech. 37, 27, 28. † Isa. 46, 9, 20, 22. Ezech. 36, 22, 28.

28. După aceea*, voi turna** Duhul Meu peste orice făptură; fiii ț și fi-ii

cele ț ț voastre vor prooroci, bătrînii voștri vor visa visuri, și tinerii voștri vor avea vedenii. * Isa. 44, 3. Ezech. 39, 29. Psal. 51, 17. ** Zah. 12, 10. Ioan. 7, 39. † Isa. 54, 13. †† Psal. 21, 7.

29. Chiar și peste robi și peste roabe*, voi turna Duhul Meu, în zilele acelea.

* 1 Cor. 12, 13. Gal. 3, 28. Gal. 3, 11.

30. Voi face să se vadă semne* în ceruri și pe pămînt: singe, foc, și stîl- pi de fum; * Mat. 24, 29. Marc. 13, 24. Luc. 21, 11, 20.

31. soarele* se va prefăce în tu- nărec, și luna în singe, înainte** de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată. * Isa. 30, 9, 10. Cap. 2, 1, 15. Vers. 10. Mat. 24, 29. Marc. 13, 24. Luc. 21, 25. Apoc. 6, 12. ** Mat. 4, 2.

32. Atunci oricine* va chema Numele Domnului va fi mîntuit. Căci mîntui- rea va fi pe muntele Sionului** și la Ierusalim, cum a făgăduit Domnul, și între cei rămași ț, pe cari-i va che- ma Domnul.

* Rom. 10, 13. ** Isa. 48, 12; 66, 20. Oseai. 17, 21. Rom. 11, 26. † Isa. 12, 11, 26. Jer. 31, 7. Mic. 4, 7. 1, 2, 7, 8. Rom. 9, 27; 11, 5, 7.

3 1. Căci iată că în zilele acelea* și în vremile acelea, cînd voi aduce înapoi pe prinșii de război ai lui Iuda și ai Ierusalimului, * Jer. 31, 8. Ezech. 36, 14.

2. voi strînge* pe toate neamurile, și le voi pogori în valea lui Iosafat**. Acolo, Mă ț voi judeca cu ele, pentru poporul Meu, pentru Israel, moșteni- rea Mea, pe care l-au risipit printre neamuri, împărțind între ele țara Mea. * Zah. 14, 2, 3, 4. ** 2 Cron. 20, 26. Vers. 12. † Isa. 48, 10. Ezech. 36, 22.

3. Au tras la sort* pentru poporul Meu; au dat un flăcău pe o curvă, și au vîndut fata pe vin, și l-au băut.

* Oseai. 11, 3. Nah. 3, 10.

4. Ce vreți voi cu Mine, Tirule* și Sidonule, și toate ținuturile Filistenilor? Vreți să-Mi răsplătiți** vreo fa- ptă, sau să faceți ceva împotriva Mea? Iute, fără zăbavă, voi întoarce fa- ptele voastre asupra capului vostru.

* Amos. 1, 4, 9. ** Ezech. 25, 15, 16, 17.

5. Mi-ați luat argintul și aurul, și cele mai bune odoare ale Mele, și le-ați dus în templele voastre.

6. Ați vîndut pe copiii lui Iuda și ai Ierusalimului copiilor Grecilor, ca să- ț depărtați din țara lor.

7. Iată că îi scoi* în locul în care i-ați vîndut, și voi întoarce fapta voastră asupra capului vostru.

* Isa. 45, 1, 4; 48, 12. Jer. 36, 4.

8. Voi vinde copiii lui Iuda pe fiii și fiicele voastre, și ei îi vor vinde

Sabeenilor*, un neam depărtat**; căci Domnul a vorbit. *Ezech. 26. 42. **Isr. 4. 20.

9. Vestiți* aceste lucruri printre neamuri: pregătiți războiul! Treziți pe viteji! Să se apropie și să se suie, toți oamenii de război!

*Isr. 1. 1, 10. Ezech. 40. 4. Ezech. 39. 7.

10. Flăcările* plugurilor voastre prefăceți-le în săbii, și coșoarele în sulite! Cel slab** să zică: „Sint tare!”

*Isr. 3. 4. Mic. 4. 3. **Zach. 12. 8.

11. Grăbiți-vă* și veniți, toate neamurile de primprejur, și stringeți-vă! Acolo pogoară, Doamne, pe vitejii Tăi**!

*Ysa. 2. **Ps. 135. 20. Isr. 12. 3.

12. Să se scoale neamurile, și să se suie* în valea lui Iosafat! Căci acolo voi ședea să judec** toate neamurile de primprejur.

*Ysa. 2. **Ps. 68. 12; 98. 9; 118. 6. Isr. 2. 4; 3. 12. Mic. 4. 3.

13. Puneți* mina pe seceră, căci secerişul** este copt! Veniți și călcați cu picioarele, căci liniurile* sînt pline, și tocitorile dau peste ele! Căci mare este răutatea lor! *Isaia 12. 30. Apoc. 14. 18, 19. **Ysa. 22. 29. Oseas 11. †Isr. 42. 3. †Ysa. 1. 15. Apoc. 14. 18, 20.

14. Vin grămezi-grămezi în valea judecării*, căci ziua Domnului** este aproape, în valea judecării.

*Ysa. 2. **Cap. 2. 1.

15. Soarele* și luna se întunecă, și stelele își pierd strălucirea. *Cap. 2. 25, 26.

16. Domnul răznește* din Sion, glasul Lui răsună din Ierusalim, de se zguduie cerurile** și pămîntul. Dar† Domnul este scăparea poporului Său, și ocrotirea copiilor lui Israel. *Isr. 28. 25. Cap. 2. 12. Amos 1. 2. **Ezech. 2. 6. †Isr. 31. 4, 5.

17. Și veți ști* că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care locuiește în Sion, muntele Meu cel sfînt**. Ierusalimul însă va fi sfînt, și nu vor mai trece strălîniți prin el. *Cap. 2. 27. **Dan. 11. 45. Obad. 10. Zach. 3. 2. †Isr. 30. 5; 32. 1. Zach. 14. 21. Apoc. 21. 27.

18. În vremea aceea, va picura must* din munți, și va curge lapte din dealuri, toate piraiele** lui Iuda vor fi pline de apă. Un lavort† va lăsa deosemena din Casa Domnului, și va uda valea Sitim††.

*Amos 9. 13. **Isr. 30. 25. †Ps. 68. 4. Ezech. 47. 1. Zach. 14. 5. Apoc. 22. 1. ††Ysa. 20. 1.

19. Egiptul* va ajunge pustiu, Edomul** va ajunge o pustie stearpă, din pricina silaiciiei făcute împotriva copiilor lui Iuda, al căror sînge nevinsovătat l-au vîrsat în țara lor. *Isr. 12. 1, 20. **Isr. 49. 17. Ezech. 25. 12, 13. Amos 1. 11. Obad. 10.

20. Dar Iuda va fi vecinic* locuit, și Ierusalimul din neam în neam. *Amos 9. 15.

21. Le voi răzbuna* singele pe care nu l-am răbdat încă, dar Domnul** va locui în Sion.

*Isr. 4. 4. **Ezech. 48. 25. Ysa. 17. Apoc. 21. 3.

AMOS

(Isaia 58. 1. Mica 3. 8.)

1. Cuvintele lui Amos, unul* din păstorii din Tecoa**, vedeniile pe care le-a avut el despre Israel, pe vremea† lui Ozia, împăratul lui Iuda, și pe vremea lui Ieroboam††, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel, cu doi ani înaintea cutremurului*† de pămînt. *Cap. 7. 14. **1 Sam. 14. 2. †Oseas 20. 20. †Oseas 1. 1. ††Cap. 7. 25. **Zach. 14. 5.

2. El a zis: „Domnul răznește* din Sion, glasul Lui răsună din Ierusalim. Pășunile păstorilor jălesc, și virful Carmelului** este uscat.

*Isr. 28. 25. Ioel 3. 16. **1 Sam. 26. 2. Isr. 35. 9.

Împotriva Damascului.

3. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Damascului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea,

pentru că au treierat** Galaadul cu treierătoarea de fer.

*Isr. 6. 4; 17. 1. Isr. 49. 23. Zach. 9. 1. **Ezech. 26. 42; 28. 7.

4. De aceea* voi trimite foc în casa lui Hazael, care va mistui palatele lui Ben-Hadad.

*Isr. 17. 27; 49. 27. Ysa. 7. 14, 15. Cap. 2. 2, 3.

5. Voi sfărîma zăvoarele Damascului*, și voi nimici cu desăvîrșire pe locuitorii din Bicat-Aven, împreună cu cel ce ține toiagul de cîrmuire în Bet-Eden; și poporul Siriei** va fi dus rob la† Chir, zice Domnul.”

*Isr. 34. 30. †Ysa. 3. 9. **†Ezech. 16. 9. †Cap. 9. 7.

Împotriva Gazel.

6. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Gazel*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru

că au luat pe toți oamenii prinși de război și i-au dat Edomului":

† 2 Cron. 28, 18. Isa. 34, 29. Jer. 47, 4, 5. Tef. 2, 3. †† Vers. 2, 3.

7. de aceea*, voi trimite foc în zidurile Gazei, și-i va mistui palatele.

* Jer. 47, 1.

8. Voi nimici cu desăvîrșire pe locuitorii din Asdod*, și pe cel ce ține toiagul împărătesc în Ascalon; Imi voi întoarce mina împotriva Ecransului**, și ce va mai răminea? din Filistenii va pieri, zice Domnul Dumnezeu.†

† Tef. 2, 4. Tob. 3, 2, 6. †† Ps. 84, 14. † Jer. 47, 4. Ezech. 25, 16.

Impotriva Tirului.

9. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Tirului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că au luat pe toți oamenii prinși de război, și i-au dat** Edomului, și nu s'au gîndit la legămîntul frățesc.

* Isa. 23, 1. Jer. 47, 4. Ezech. 26, 20. Isai. 2, 4, 5. †† Vers. 2, 10.

10. De aceea*, voi trimite foc în zidurile Tirului, și-i va mistui palatele.†

† Vers. 4, 7, etc.

Impotriva Edomului

11. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Edomului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că a urmărit pe frații** săi cu sabie†, înădușindu-și mila, a dat drumul miniei††, și își ținea într'una urgia.

* Isa. 34, 12; 34, 1. Jer. 49, 8, etc. Ezech. 25, 12, 13, 14; 36, 2, etc. Isai. 34, 19. Otiad. 1, etc. Mal. 1, 4. †† Ps. 27, 48. Deut. 22, 7. Mal. 1, 2. † 2 Cron. 28, 17. † Ezech. 25, 6.

12. De aceea, voi trimite* foc peste Teman, și va mistui palatele Boțrei.†

† Otiad. 8, 20.

Impotriva lui Amon.

13. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale copiilor lui Amon*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că au spîntecat** pîntecele femellor însărcinate ale Galaadului, ca† să-și mărească ținutul:†

* Jer. 49, 1, 2. Ezech. 25, 2. Tef. 2, 8. †† Otiad. 23, 26. † Jer. 49, 1.

14. De aceea, voi aprinde focul în zidurile Rabei*, și-i va mistui palatele, în mijlocul strigătelor de război** în ziua luptei, și în mijlocul vijeliei în ziua furtunii.†

† Deut. 2, 21. 2 Sam. 12, 28. Jer. 49, 2. Ezech. 25, 3. †† Cap. 2, 2.

15. Și împăratul* lor va merge în robie, el, și căpeteniile lui împreună cu el, zice Domnul.†

† Jer. 49, 3.

Impotriva Moabului.

21. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Moabului*, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea:

pentru că a ars, a ars** pînă le-a făcut var, oasele împăratului Edomului,

* Isa. 15, 16. Jer. 49, Ezech. 25, 9. Tef. 2, 8. †† 2 Reg. 3, 27.

2. de aceea voi trimite foc în Moab, și va mistui palatele Cheriotului*; și Moabul va pieri în mijlocul zarvei, în mijlocul strigătelor** de război și sunetului trîmbiței:†

* Jer. 49, 42. †† Cap. 1, 14.

3. Voi nimici cu desăvîrșire pe judecător* din mijlocul lui, și voi ucide pe toate căpeteniile lui împreună cu el, zice Domnul.†

† Num. 24, 17. Jer. 49, 7.

Impotriva lui Iuda.

4. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale lui Iuda, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că a nesocotit Legea Domnului și s'au păzit poruncile Lui, ei s'au lăsat duși în rădăcire de idoli† cel mincinos după cari† au umblat† și părinții lor;†

* Lev. 24, 14, 15. Num. 1, 7. Dan. 9, 21. †† Isa. 28, 18. Jer. 18, 18, 20. Rom. 1, 26. † Ezech. 20, 13, 14, 15, 24, 30.

5. de aceea*, voi trimite foc în Iuda, și va mistui palatele Ierusalimului.†

* Jer. 17, 27. Otiad. 14.

Impotriva lui Israel.

6. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale lui Israel, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că au vindut* pe cel neprihănit pe bani, și pe sărac pe o păreche de încălțăminte.†

* Isa. 29, 23. Cap. 9, 6.

7. Ei doresc să vadă țărîna pămîntului pe capul celor sărmani, și calcă în picioare† dreptul celor nenorociți. Fiul** și tatăl se duc la aceeași fată, ca să pingărească† Numele Meu cel sfînt.†

* Isa. 50, 2. Cap. 3, 12. † Ezech. 22, 11. † Lev. 24, 16. Ezech. 25, 29. Ezech. 2, 24.

8. Se întind lingă fiecare altar* pe haine luate ca zălog**, și beau în casa dumnezeilor lor amenda celor osîndiți de ei.

* Ezech. 22, 41. 1 Cor. 5, 10; 10, 21. † Ezech. 22, 26.

9. Și totuș Eu am nimicit* dinaintea lor pe Amoriți, cari erau cît cedrii de înalți**, și tari ca stejarii; le-am nimicit roadele† din vîrf pînă în rădăcini.†

* Num. 21, 24. Deut. 2, 21. Isa. 24, 9. †† Num. 13, 28, 32, 33. † Isa. 1, 30. Mal. 4, 1.

10. Și Eu v'am scos* din țara Egiptului, și v'am povățuit** patruzeci de ani în pustie, ca să vă dau în stăpînire țara Amoriților.

* Ezech. 12, 21. Mic. 6, 4. †† Deut. 2, 7; 3, 2.

11. Am ridicat prooroci dintre fiii voștri, și Nazirei* dintre tinerii voștri.

Nu este așa, copiii ai lui Israel? zice Domnul...
* Num. 3, 2. Judec. 12, 4.

12. Iar voi ați dat Nazireilor să bea vin, și proorocilor le-ați poruncit: „Nu proorociți!”
* Is. 29, 10. Ier. 18, 21. Cap. 7, 12, 13. Mic. 3, 8.

13. Iată*, vă voi stropi cum stropesc pământul carul încărcat cu snopi,
* Is. 1, 14.

14. așa că cel iute nu va putea să fugă*, iar cel tare** nu se va putea sluji de tăria lui, și omul viteaz nu-și va scăpa viața.
* Ier. 4, 25. Cap. 9, 1, etc. ** Ps. 33, 16.

15. Cel ce minuieste arcu nu va putea să țină piept, cel iute de picioare nu va scăpa, și călărețul* nu-și va scăpa viața;
* Ps. 33, 17.

16. iar cel mai inimos dintre războinici, va fugi în pielea goală în ziua aceea, zice Domnul.”

Mastrări și amenințări.

3 1. Ascultați cuvântul acesta, pe care-l rostește Domnul împotriva voastră, copii ai lui Israel, împotriva întregii familii pe care am scos-o din țara Egiptului!

2. „Eu v'am ales numai* pe voi dintre toate familiile pământului: de aceea** vă voi și pedepsi pentru toate nelegiuirile voastre.” * Deut. 7, 6; 10, 15. Ps. 147, 19. ** Deut. 9, 12. Mat. 22, 22. Luc. 13, 47. Rom. 9, 1. 1 Pet. 2, 17.

3. Merg care doi oameni împreună, fără să fie învoiți?

4. Răcnește leul în pădure, dacă n'are pradă? Sbiară puil de leu din fundul vizuinei lui, dacă n'a prins nimic?

5. Cade pasărea în lațul de pe pământ, dacă nu i s'a întins o cursă? Se ridică lațul dela pământ, fără să se fi prins ceva în el?

6. Sau sună cineva cu trîmbița într-o cetate, fără să se spălmînte poporul? Sau se întimplă o comemorare* într-o cetate, fără s'o fi făcut Domnul?
* Is. 40, 7.

7. Nu, Domnul Dumnezeu nu face nimic fără să-și descopere* taina Sa slujitorilor Săi prooroci.
* Ps. 6, 13; 13, 17. Ps. 35, 14. Ioan. 25, 18.

8. Leul* răcnește: cine** nu se va speria? Domnul Dumnezeu vorbește: cine nu va prooroci?*

9. Strigați de pe acoperșii palatelor Asdodului și de pe palatele țării Egiptului, și spuneți: „Strîngeți-vă pe muntii Samariei, și vedeți ce neorînduială

mare este în mijlocul ei, ce asupriri sînt în ea!

10. Nu* sînt în stare să lucreze cu neprihănire, zice Domnul, ei își grămădesc în palate comori ciștigăse prin sîlnicie și răpire.” * Ier. 4, 22.

11. De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Vrăjmașul* va împresura țara, își va doborî țîria, și palatele tale vor fi jăfuite!” * 2 Reg. 27, 3, 4; 28, 3, 10, 21.

12. Așa vorbește Domnul: „După cum păstorul scapă din gura leului numai două bucăți de picioare sau un vîrf de ureche, așa vor scăpa copiii lui Israel cari stau în Samaria în colțul unui pat și pe covoare de Damasc!

13. Ascultați, și spuneți lucrul acesta casei lui Iacov, zice Domnul Dumnezeu, Dumnezeul oștirilor:

14. „În ziua cînd voi pedepsi pe Israel pentru fărîdelegile lui, voi pedepsi și altarele din Betel; coarnele altarului vor fi sfărîmate, și vor cădea la pământ.

15. Voi surpa casele de iarnă* și casele de vară**; palatele de fildeş se vor duce, și casele† cele multe se vor nimici, zice Domnul.”

* Ier. 22, 22. ** Judec. 3, 20. † 1 Reg. 22, 26.

4 1. „Ascultați cuvîntul acesta, junce* din Basan, de pe muntele Samariei, voi cari asupriți pe cei sărmani, zdrobiți pe cei lipsiți, și ziceți bărbaților voștri: „Dați-ne să bem!”” * Ps. 22, 22. Ezech. 29, 18.

2. Domnul Dumnezeu* a jurat pe sfințenia Lui, și a zis: „Iată, vin zile pentru voi, cînd vă vor prinde cu cîrigele**, și rămășița voastră cu undiți de pescari.” * Ps. 69, 25. ** Ier. 12, 13. Mat. 23, 13.

3. „veți ieși* prin spărturi, fiecare drept înainte, și veți fi lepădate în Harmon, zice Domnul.” * Ezech. 12, 6, 12.

4. Duceți-vă* numai la Betel, și păcătuți! Duceți-vă la Ghilgal**, și păcătuți și mai mult! Aduceți-vă† jertfele în fiecare dimineață, și zecuielile†† la fiecare trei zile! * Ezech. 20, 26. ** Osea 4, 15; 12, 13. Cap. 5, 5. † Num. 28, 3, 4. †† Deut. 14, 22.

5. Faceți să fumege jertfe de mulțămire* făcute cu aluat! Trîmbițați-vă, vestiți-vă darurile de mincare de bună voie**! Căci așa† vă place, copii ai lui Israel, zice Domnul Dumnezeu.” * Lev. 2, 12; 23, 17. ** Lev. 22, 18, 25. Deut. 12, 4. † Ps. 81, 12.

6. Și Eu, de partea Mea, v'am trimis foametea în toate cetățile voastre, și lipsa de pine în toate locuințele voastre. Cu toate acestea, tot* nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

* Isa. 28, 18. Jer. 8, 5. Vers. 8, 6. Hag. 2, 17.

7. „N'am vrut să vă dau nici ploaie, cînd mai erau încă trei luni plină la secerat; am dat ploaie peste o cetate, dar n'am dat ploaie peste o altă cetate; într'un ogor a plouat, și altul, în care n'a plouat, s'a uscat.

8. Două, trei cetăți s'au dus la alta ca să bea apă, și tot nu și-au potolit setea. Cu toate acestea, tot* nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

* Vers. 6, 10, 11.

9. V'am* lovit cu rugină în grâu și cu tăciune; grădinile voastre cele multe, vilele, smochinii și măslinii voștri i-au mîncat deseori lăcustele". Cu toate acestea, tot nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

* Deut. 28, 28. Hag. 2, 17. ** Isai. 1, 4; 2, 15.

10. Am trimis în voi ciurma, ca* în Egipt; v'am ucis timerii cu sabia, și am lăsat să vi se la cal, am făcut să vi se suie în nări duhoarea taberii voastre. Și cu toate acestea, tot* nu v'ați întors la Mine, zice Domnul." —

* Ezech. 8, 5; 23, 28. Deut. 28, 27, 38. Ps. 78, 58. ** Vers. 8.

11. „V'am nimicit ca pe Sodoma și Gomora*, pe cari le-a nimicit Dumnezeu; și ați fost** ca un tăciune scos din foc. Cu toate acestea, tot† nu v'ați întors la Mine, zice Domnul..."

* Ps. 104, 24, 26. Isa. 18, 19. Jer. 49, 18. ** Ezech. 1, 2. Iuda 23. † Vers. 4.

12. „De aceea îți voi face astfel, Israele, — și fiindcă îți voi face astfel, pregătește-te* să înfrunți pe Dumnezeul tău, Israele!

* Ezech. 18, 8; 22, 30. Luc. 14, 31, 32.

13. Căci iată că El a întocmit munții, a făcut vîntul, și spune omului* pină și gîndurile lui. El prefăce zoriile** în întunerec, și umbli† pe înălțimile pămîntului: Domnul ††, Dumnezeul oștirilor, este Numele Lui. * Ps. 104, 2. Dan. 2, 38. ** Cap. 5, 8; 8, 8. † Deut. 32, 33; 32, 38. Mic. 1, 2. †† Isa. 47, 4. Jer. 50, 16. Cap. 5, 8; 9, 6.

5 1. Ascultați cuvîntul acesta, cîntecul acesta de jale, pe care-l fac* pentru voi, casa lui Israel!

* Jer. 7, 36. Ezech. 19, 1; 27, 3.

2. „A căzut și nu se va mai scula, feciara lui Israel; stă tristă la pămînt, și nimeni n'o ridică.

3. Căci așa vorbește Domnul Dumnezeu: cetatea care scoate la luptă o mie de oameni, nu va rămînea decît cu o sută, și cea care scoate o sută de oameni, nu va mai rămînea decît cu zece, din casa lui Israel.

4. Căci așa vorbește Domnul către casa lui Israel: „Căutați-Mă*, și** veți trăi! * 1 Cron. 28, 2. Jer. 29, 13. Vers. 4. ** Isa. 55, 3.

5. Nu căutați Betelul*, nu vă duceți la Ghilgal, și nu treceți la Beer-Seba". Căci Ghilgalul va fi dus în robie, și Betelul† va fi nimicit.

* Cap. 4, 4. ** Cap. 8, 18. † 1 Cron. 4, 10; 10, 8.

6. Căutați* pe Domnul, și veți trăi! Temeți-vă ca nu cumva să apuce ca un foc casa lui Iosif, și focul acesta s'o mistuie, fără să fie cineva la Betel ca să-l stingă.

* Vers. 4.

7. voi cari prefăceți* dreptul în pelin, și călcați dreptatea în picioare!

* Cap. 4, 12.

8. El a făcut Cloșca cu pui* și Orionul, El prefăce întunerecul în zori, iar ziua în noapte neagră***; El cheamă† apele mării, și le varsă pe fața pămîntului: Domnul†† este Numele Lui.

* Jer. 8, 8; 30, 38. ** Ps. 104, 20. † Jer. 31, 34. Cap. 5, 8. †† Cap. 4, 13.

9. El aduce ca fulgerul prăpădul peste cei puternici, așa că nimicirea vine peste cetățui."

10. El urîsc* pe cei ce-i muștră la poarta cetății, și le este scribă** de cei ce vorbește din inimă.

* Isa. 28, 20. ** 1 Reg. 22, 8.

11. De aceea, pentru că pe sărac îl călcați în picioare, și luați daruri de grâu dela el: măcar că ați zidit* case de piatră cioplită, nu le veți locui; măcar că ați sădit vii foarte bune, nu veți bea din vinul lor!

* Deut. 28, 30; 30, 38. Mic. 4, 13. Tat. 1, 13. Hag. 2, 8.

12. Căci Eu știu că nelegirile voastre sînt multe, și că păcatele voastre sînt fără număr: asupriți* pe cel drept, luați mită, și călcați în picioare** la poarta cetății dreptul săracilor.

* Cap. 2, 6. ** Isa. 29, 21. Cap. 2, 7.

13. De aceea, în vremuri ca acestea, înțeleptul* trebuie să tacă; căci sînt vremuri rele.

* Cap. 5, 10.

14. Căutați binele și nu răul, ca să trăiți, și ca astfel, Domnul, Dumnezeul oștirilor, să fie cu voi, cum* spuneți voi!

* Mic. 6, 11.

15. Urîți* răul și iubiți binele, faceți să domnească dreptatea la poarta cetății; și poate** că Domnul, Dum-

nezeul oștirilor, va avea milă de rămășițele lui Iosif.

^{** Ezech. 39, 26. 1 Reg. 20, 4. Ier. 2, 24.}

16. De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeul oștirilor, Cel Atotputernic: „În toate piețele se vor bocîi, și pe toate ulițele vor zice: „Vai! Vai!“ Vor chema pe plugar la jale, și la bo-cire pe cei ce fac jălanii” pentru morți.

^{* Ier. 9, 27.}

17. În toate vile va fi bocet, cînd voi* trece prin mijlocul tău, zice Domnul.

^{* Ezech. 12, 15. Nah. 1, 12.}

18. „Vai” de cei ce doresc „ziua Domnului!” Ce așteptați voi dela ziua Domnului? Ea va fi** întunec și nu lumină.

^{* Isa. 3, 19. Ier. 17, 13. Ezech. 12, 23, 27. 2 Pet. 3, 4. ** Ier. 30, 7. Ier. 4, 2. Ier. 1, 13.}

19. Veți fi ca un om* care fuge dinaintea unui leu pe care-l înfrînăște un urs, și care, cînd ajunge acasă, își reazămă mina pe zid, și-l mușcă un șarpe!

^{* Ier. 48, 44.}

20. Nu va fi oare ziua Domnului întunec, în loc de lumină? Nu va fi ea întunecoasă și fără strălucire?

21. Eu urăsc*, disprețuiesc sărbătorile voastre, și nu pot să vă sufăr** adunările de sărbătoare!

^{* Ps. 104, 27. Isa. 1, 13-15. Ier. 4, 20. Osea 8, 13. ** Lev. 26, 31.}

22. Cînd îmi aduceți* ardori de tot și daruri de mîncare, n'am nicio plăcere de ele; și viței îngrășați pe cari-l aduceți ca jertfe de mulțămire, nici nu Mă uit la ei.

^{* Isa. 66, 3. Mic. 6, 6, 7.}

23. Depărtează de Mine vîietul cin-tecelor tale; nu pot asculta sunetul alăutelor tale!

24. Ci dreptatea* să curgă ca o apă curgătoare, și neprihănirea ca un pîrlu care nu seacă niciodată!

^{* Osea 12, 1. Mic. 6, 8.}

25. Mi-ați adus* voi jertfe și daruri de mîncare, în timpul celor patruzeci de ani din pustie, casa lui Israel?...

^{* Deut. 32, 17. Ier. 26, 14. Ezech. 20, 6, 14, 24. Ps. 78, 42. Isa. 43, 28.}

26. Veți ridica dar pe Sacut, împăra-tul* vostru, și pe Caivan, chipurile voastre idolești, steaua dumnezeului vostru, pe care vi-l-ați făcut,

^{* 1 Reg. 11, 36.}

27. și vă voi duce în robie dincolo* de Damasc, zice Domnul, al cărui Nume** este Dumnezeul oștirilor!

^{* 1 Reg. 17, 4. ** Cap. 5, 13.}

2. Treceți* la Calne** și vedeți, du-ceți-vă de acolo pînă la Hamatul† cel mare, și pogoriți-vă în Gat†† la Fili-steni; sint oare cetățile acestea mai înfloritoare† decât cele două împă-rății ale voastre, și este știmutul lor mai întins decît al vostru?...

^{* Ier. 2, 10. ** Isa. 15, 4. † 1 Reg. 15, 34. †† 2 Cron. 28, 4. † Nah. 3, 4.}

3. Credeți* că ziua nenorocirii** este departe, și faceți să se apropie† dom-nia sîlniciei††.

^{* Ezech. 12, 27. ** Cap. 5, 13; 9, 10.}

4. Ei se culcă pe paturi de fildeș, și stau întinși a lene pe așternuturile lor; mîncă miei din turmă, și viței puși la îngrășat.

5. Alurează* în sunetul alăutei, se cred încușiți ca David** în instrumen-te de muzică.

^{* Isa. 5, 12. ** 1 Cron. 28, 4.}

6. Beau vin cu pahare largi, se ung cu cel mai bun untdelemn, și nu se în-tristează de prăpădul* lui Iosif!

^{* Ps. 37, 26.}

7. De aceea vor merge în robie, în fruntea prinșilor de război; și vor înceta strigătele de veselie ale acestor desfă-țați.

8. Domnul* Dumnezeu a jurat pe Sine însuș, și Domnul, Dumnezeul oștirilor, a zis: „Mi-e scîrbă de mîndria** lui Iacov, și-i urăsc palatele; de aceea, voi da în mina vrămașului cetatea cu tot ce este în ea.

^{* Ier. 41, 24. Ezech. 6, 13, 17. ** Ps. 47, 4. Ezech. 24, 13. Cap. 5, 7.}

9. Și dacă vor mai rămîne zece oa-meni într-o casă vor muri.

10. Cînd unchiu-său va lui pe cel mort să-l ardă, ridicîndu-i oasele din casă, și va întreba pe cel din fundul casei: „Mai este cineva cu tine?” A-cela va răspunde: „Nimeni!”... Iar celalt va zice: „Tăcere!” Căci** nu trebuie să pomenim acum Numele Domnului!

^{* Cap. 5, 13. ** Cap. 5, 5.}

11. Căci iată că Domnul* poruncește să se dărîme casa cea mare**, și să se facă bucăți casa cea mică.

^{* Isa. 28, 11. ** Cap. 5, 13.}

12. Pot caii să alerge pe o stîncă? Sau poate cineva să are marea cu boii, de ați prefăcut judecata în otravă*, și roada dreptății în pelin?

^{* Osea 12, 4. Cap. 5, 7.}

13. Vă bucurați de lucruri de nimic, și ziceți: „Oare nu prin țîria noastră am distigat noi putere?”

14. De aceea, iată, voi ridica* impo-triva voastră, casa lui Israel, zice Dom-

6. 1. Vai de cei ce trăiesc* fără grijă în Sion, și la adăpost pe muntele Samariei, vai de mări marii** aceștia ai celui dinții dintre neamuri, la cari aleargă casa lui Israel!...

^{* Lev. 2, 24. ** Ezech. 18, 4.}

nul, Dumnezeuul oșurilor, un neam, care vă va asupri dela intrarea Hamatului¹ pînă la pîrlul pustiei.”

¹ Jer. 2, 35. — Num. 34, 8. 1 Reg. 8, 65.

*Vedenă asupra prăbușirii
lui Israel.*

7 1. Domnul Dumnezeu mi-a trimis vedenia aceasta. Iată, făcea niște lăcuste, în clipa cînd începuse să crească otava; era otava după cositul împăratului.

2. Și după ce au mîncat ele cu desăvîrșire toată iarba din țară, am zis: „Doamne Dumnezeule, iartă! Cum ar putea să stea iacov în picioare?” Căci este așa de slab!”

¹ Isa. 52, 10. Vers. 1.

3. Atunci Domnul S'a călît de lucrul acesta: „Nu se va întîmpla una ca aceasta, a zis Domnul.”

4. Domnul Dumnezeu mi-a trimis vedenia aceasta: Iată, Domnul Dumnezeu vestea pedeapsa prin foc; și focul minca Adîncul cel mare și apucase și cîmpia.

5. Eu am zis: „Doamne Dumnezeule, oprește! Cum ar putea să stea în picioare iacov? Căci este așa de slab!”

¹ Vers. 1, 8.

6. Atunci Domnul S'a călît și de lucrul acesta. „Nici una ca aceasta nu se va întîmpla, a zis Domnul Dumnezeu.”

7. El mi-a trimis vedenia aceasta: Iată, Domnul stătea pe un zid făcut la cîmpină, și avea o cîmpină în mînă.

8. Domnul mi-a zis: „Ce vezi, Amos?” Eu am răspuns: „O cîmpină.” Și Domnul a zis: „Iată, voi pune cîmpina în mijlocul poporului Meu Israel, și nu-l¹ voi mai ierta!”

¹ 2 Reg. 21, 18. Isa. 28, 17; 34, 11. Ps. 12, 8. — Cap. 8, 2. Mic. 7, 18.

9. Ei înălțîmile¹ lui Isaac vor fi pustiite; sfîintele locașuri ale lui Israel vor fi dărlamate, și Mă voi ridica² împotriva casei lui Ieroboam cu sabia.”

¹ Ps. 26, 10. 45, 1. Cap. 5, 1, 6, 14. — 2 Reg. 18, 18.

10. Atunci Amafia, preotul din Betel¹, a trimis să spună lui Ieroboam², împăratul lui Israel: „Amos unește împotriva ta în mijlocul casei lui Israel; țara nu poate să sufere toate cuvintele lui!”

¹ 1 Reg. 12, 22. — 2 Reg. 14, 23.

11. Căci Iată ce zice Amos: „Ieroboam va fi ucis de sabie, și Israel va fi dus în robie departe de țara sa!”

12. Și Amafia a zis lui Amos: „Plea-că, vîzătorule, și fugi în țara lui Is-

da! Mîincă-ți pînea acolo, și acolo proorocește.

13. Dar nu mai prooroci la Betel¹, căci este² un locaș sfînt al împăratului, și este un templu al împărăției!”

¹ Cap. 3, 12. — 2 1 Reg. 12, 22; 14, 1.

14. Amos a răspuns lui Amafia: „Eu nu sînt nici prooroc, nici fiu³ de prooroc; ci sînt⁴ păstor, și stringător de smochine de Egipt.

¹ 1 Reg. 20, 31. 2 Reg. 2, 1, 4. 23, 1. — Cap. 1, 1. Zab. 13, 6.

15. Dar Domnul m'a luat dela oi, și Domnul mi-a zis: „Du-te și proorocește poporului Meu Israel!”

16. Ascultă acum Cuvîntul Domnului, tu care zici: „Nu prooroci¹ împotriva lui Israel, nu vorbi împotriva casei lui Isaac!”

¹ Ezech. 21, 2. Mic. 1, 6.

17. Din pricina aceasta¹, Iată ce zice Domnul: „Nevastă-ta² va curvi în cetate, fiii și fiicele tale vor cădea loviți de sabie, ogorul tău va fi împărțit cu frînghia de măsurat; tu lesă vei muri într'un pîmînt necurat, și Israel va fi dus în robie departe de țara lui!”

¹ Jer. 28, 10; 28, 21, 22, 31, 32. — Isa. 13, 16. Ps. 5, 11. Osea 4, 13. Zab. 14, 2.

8 1. Domnul Dumnezeu mi-a trimis următoarea vedenie. Iată, era un coș cu poame coapte.

2. El a zis: „Ce vezi, Amos?” Eu am răspuns: „Un coș cu poame coapte.” Și Domnul mi-a zis: „A venit sfîrșitul¹ poporului Meu Israel; nu-l mai pot ierta!”

¹ Ezech. 7, 8. — Cap. 7, 8.

3. În ziua aceea, cîntecele Templului¹ se vor prefăce în gemete, zice Domnul Dumnezeu, pretutîndenii vor arunca² în tăcere o mulțime de trupuri moarte.”

¹ Cap. 8, 28. — Cap. 6, 8, 10.

4. Ascultați lucrul acesta, voi cari mincați¹ pe cel lipsit, și prăpădiți pe cei nenorociți din țară!

¹ Ps. 14, 4. Prov. 25, 14.

5. Voi, cari ziceți: „Cînd va trece luna nouă, ca să vindem grîul, și Sabaatul¹ ca să deschidem grînarele, să micșorăm efa² și să mărim siclul, și să strîmbăm cumpăna ca să înșelăm?”

¹ Deut. 16, 18, 26. — Mic. 6, 10, 11.

6. Apoi vom cumpăra pe cei nevoiași pe argint¹, și pe sărac pe o păreche de înălțîminte, și vom vinde codina în loc de grîu.”

¹ Cap. 2, 6.

7. Domnul a jurat pe slava¹ lui Iacov: „Niciodată² nu voi uita niciuna din faptele lor!”

¹ Cap. 6, 8. — Osea 4, 13; 5, 6.

8. Nu se va cutremura țara¹ din pricina acestor mișelii, și nu se vor

jăli toți locuitorii ei? Nu se va umfla toată țara ca riul, ridicându-se și pogorându-se iarăși ca riul? Egiptului?

* Osea 4, 3. ** Cap. 9, 5.

9. În ziua aceea, zice Domnul Dumnezeu, voi face să asfințească soarele* la amiază, și voi întinca pământul ziua nămeaza mare.

* Ier. 14, 18. 15, 30; 20, 9, 10. Ier. 15, 9. Mica 3, 4.

10. Vă voi prefăce sărbătorile în jale, și toate cinstările în bociri pentru morți, voi acoperi toate coapsele cu saci* și voi face toate capetele pleșuve; voi arunca țara într-o jale** ca pentru un singur fiu, și sfîrșitul ei va fi ca o zi amară.**

* Ier. 15, 2. ** Ier. 9, 28. Ezech. 12, 10.

11. „Iată, vin zile, zice Domnul Dumnezeu, cînd voi trimite foamete în țară, nu foamete de pine, nici sete de apă, ci foamete și sete după auzirea* cuvintelor Domnului.

* I. Sam. 2, 1. Ps. 14, 9. Ezech. 7, 26.

12. Vor prăbegi atunci dela o mare la alta, dela miază — noapte la răsărit, vor umbla istoviți încoace și încolo, ca să caute Cuvîntul Domnului, și tot nu-l vor găsi.

13. În ziua aceea se vor topi de sete fetele frumoase și flăcăii.

14. Ei, cari jură* acum pe păcatul** Samariei, și zic: „Pe Dumnezeul tău cel viu, Dăne!“ Și: „Pe drumul* Beer-Sebei!“ Vor cădea, și nu se vor mai scula.*

* Osea 4, 15. ** Deut. 9, 21. † Cap. 5, 8.

9 1. Am văzut pe Domnul stînd pe altar. Și a zis: „Lovește pragul de sus al porții, ca să se cutremure ușorii, și sfărîmă-i* peste capetele lor ale tuturor. Rămășița lor însă o voi pierde cu sabia, așa că niciunul** din ei nu va putea să scape fugind, și niciunul din cei ce vor scăpa, nu va scăpa.

* Ps. 68, 21. Ier. 12, 12. ** Cap. 3, 14.

2. De ar pătrunde chiar pînă în locuința morților*, și de acolo li va smulge mîna Mea; de s'ar sui chiar în ceruri**, și de acolo li voi pogori.

* Ps. 138, 4, etc. ** Ier. 20, 2. Ier. 21, 20. Obad. 4.

3. De s'ar ascunde chiar pe vîrfurile Carmelului, și acolo li voi căuta și-i voi lua; de s'ar ascunde de privirile Mele chiar în fundul mării, și acolo* voi porunci șarpelui să-i muște.

* Ier. 28, 20. Deut. 28, 48. Ezech. 4, 12.

4. De ar merge în robie chiar înaintea vrăjmașilor lor, și acolo voi porunci

săbiei să-i peardă; voi pune astfel ochii* pe ei ca să le fac rîu, nu bine.

* Lev. 17, 10. Ier. 44, 11.

5. Domnul, Dumnezeul oștirilor, atinge pămîntul, și se topește*, și toți locuitorii lui jălesc**. Se înalță ca riul Nil, și se pogoră ca riul Egiptului.

* Mic. 1, 4. ** Cap. 6, 8.

6. El Și-a zidit cămara* în ceruri, Și-a întemeiat bolta deasupra pămîntului; cheamă apele** mării, și le varsă pe fața pămîntului. Domnul† este Numele Lui!

7. „Nu știeti voi oare pentru Mine ca și copiii Etiopienilor, copii ai lui Israel? zice Domnul. N'am scos Eu pe Israel din țara Egiptului, ca și pe Filistenii* din Caftor** și pe Siricii din Chir†?”

* Ier. 47, 4. ** Deut. 2, 23. Ier. 47, 4. † Cap. 1, 8.

8. „Iată, Domnul Dumnezeu are ochii* pironiți peste împărăția aceasta vinovată, ca s'o nimicesc** de pe fața pămîntului; totuși nu voi nimici de tot casa lui Iacov, zice Domnul.”

* Ier. 4. ** Ier. 26, 11; 21, 25, 26. Obad. 18, 17.

9. „Căci iată, voi porunci, și voi vîntura casa lui Israel între toate neamurile, cum se vîntură cu ciurul, fără să cadă un singur bob la pămînt!

10. Toți păcătoșii poporului Meu vor muri de sabie, cei ce zic*: „Nu ne va ajunge nemerocirea, și nu va veni peste noi.”

* Cap. 6, 8.

11. „În vremea aceea* voi ridica din căderea lui cortul lui David, li voi drege spărturile, li voi ridica dărîmăturile, și-li voi zidi iarăși cum era odinioară.

* Psal. 132, 18, 17.

12. ca să stăpînească* rămășița Edomului** și toate neamurile peste cari a fost chemat Numele Meu, zice Domnul, care va împlini aceste lucruri.

* Obad. 19. ** Ezech. 24, 25.

13. „Iată, vin* zile, zice Domnul, cînd plugarul va ajunge pe secerător, și cel ce calcă strugurii pe cel ce împraștie sămînța, cînd mustul va picura din** munți și va curge de pe toate dealurile.

* Lev. 26, 5. ** Ier. 31, 25.

14. Voi aduce înapoi* pe prînzii de război al poporului Meu Israel; ei vor zidi iarăși** cetățile pustiite și le vor locui, vor sădi vii și le vor bea vinul, vor face grădini și le vor mîca roadele.

* Ier. 30, 2. ** Ier. 31, 4; 31, 21. Ezech. 36, 29—30.

15. li voi sădi în țara lor, și nu vor mai fi smulși* din țara pe care le-am dat-o, zice Domnul, Dumnezeul tău!”

* Ier. 30, 21. Ier. 32, 41. Ezech. 36, 29. Ier. 31, 20.

OBADIA

SAU AVDIE¹

(Ps. 137, 7; P. Hag. 4, 21, 22; Is. 63, 18, 19; Jer. 2, 10, 11; Zab. 24, 9.)

1. Proorocia lui Obadia. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu despre Edom¹: — „Noi am auzit o veste² din partea Domnului, şi un sol a fost trimis cu ea printre neamuri, zicînd: „Sculaţi-vă, să mergem împotriva Edomului ca să ne războim cu el!” —

¹ Is. 21, 11; Zab. 9. R. Eccl. 25, 12, 13, 14. Is. 63, 18. Mal. 1, 3. ² Jer. 49, 14, etc.

2. „Iată, te voi face mic printre neamuri, vei fi cel mai dispreţuit.

3. Căci mîndria inimii tale te-a dus în rătăcire, pe tine, care locuieşti în crăpăturile stîncilor³, şi dormeşti în înălţime; de aceea, tu zici⁴ în tine însuşi: „Cine mă va arunca la pămînt?”⁵ —

4. Dar chiar dacă ai locui tot aflat de sus⁶, ca vulturul, chiar dacă ţi-ai azea cuibul⁷ între stele, tot te voi arunca jos şi de acolo, zice Domnul.”

¹ Jer. 25, 3. Jer. 49, 18; 51, 52. Amos 9, 2. ² Hab. 2, 4.

5. Dacă ar fi intrat⁸ la tine nişte hoţi, sau nişte tîlhari de noapte, — cum eşti de puţin! — ar fi luat ei oare mai mult decît ar fi putut? Dacă ar fi venit nişte culegători de vie la tine, n'ar fi lăsat⁹ ei niciun strugure pe urmă?¹⁰ —

6. Vai! Ce scormonit este Esau! Cum i s'au descoperit comorile!

7. Toţi cei uniţi¹¹ cu tine te-au izgonit înapoi pînă la hotar, prietenii tăi te-au înşelat şi te-au stăpînit. Cei ce mîncau din pîinea ta şi-au întins curse, pe cari nu le-ai băgat de seamă¹²!

⁸ Jer. 39, 22. ⁹ Is. 19, 11, 12.

8. „Oare, zice Domnul, nu¹³ voi pierde Eu în ziua aceea pe cei înţelepţi din Edom, şi priceperea din muntele lui Esau?”

¹⁴ Jer. 49, 12, 13. Is. 26, 14. Jer. 49, 7.

9. Vitejii¹⁵ tăi, Temane¹⁶, se vor spălmînta, pentruca toţi cei din muntele lui Esau să piară în măcel.

¹⁷ Ps. 26, 5. Amos 2, 16. ¹⁸ Jer. 49, 7.

10. Din pricina silniciei¹⁹ făcute împotriva fratelui tău Iacov, vei fi acoperit de ruşine, şi vei fi nimicit cu desăvîrşire²⁰ pentru totdeauna.

²¹ Ps. 37, 41. Ps. 137, 7. R. Eccl. 25, 12; 51, 3. Amos 9, 12. ²² Esau 50, 9. Mal. 1, 4.

11. Căci în ziua cînd stătea în faţa

lui, în ziua cînd străinii îi luau averea, cînd străinii intrau pe porţile lui, şi aruncau sortul²³ asupra Ierusalimului, şi tu erai atunci ca unul din ei!

²⁴ Is. 2, 3. Zab. 2, 10.

12. Nu trebuia să te uşi mulţumit²⁵ la ziua fratelui tău, în ziua²⁶ nenorocirii lui, nu trebuia să te bucuri²⁷ de copiii lui Iuda în ziua pieririi lor, şi nu trebuia să vorbeşti cu semeţie în ziua strălucirii²⁸!

²⁹ Ps. 22, 17; 54, 7; 68, 10. Mic. 4, 11; 7, 10. ³⁰ Ps. 37, 12; 127, 2. ³¹ Jer. 51, 20. Ps. 137, 2. ³² Mic. 7, 8.

13. Nici nu trebuia să intri pe porţile poporului Meu în ziua nenorocirii lui, nici nu trebuia să te bucuri de nenorocirea lui în ziua prăpădului lui, şi nu trebuia să pui mîna pe bogăţiile lui în ziua prăpădului lui!

14. Nu trebuia să stai la răspîntii, ca să nimiceşti pe fugarii lui, şi nici nu trebuia să dai în mîna vrăjmaşului pe cei ce scăpaseră din el în ziua necazului!

15. Căci ziua Domnului este aproape³³ pentru toate neamurile. Cum³⁴ ai făcut, aşa şi se va face; faptele tale se vor întoarce asupra capului tău.

³⁵ Esau 50, 5. Is. 5, 14. ³⁶ Esau 50, 10. Hab. 2, 8.

16. Căci, după cum ai băut³⁷ paharul mîinii, voi cei de pe muntele Meu cel sfînt, tot aşa, toate neamurile îi vor bea necurmat; vor bea, vor sorbi din el, şi vor fi ca şi cînd n'ar fi fost niciodată.³⁸

³⁹ Jer. 25, 26, 28; 49, 12. Is. 25, 17. 1 Ps. 4, 17.

17. „Dar⁴⁰ mîntuirea⁴¹ va fi pe muntele Sionului, el va fi sfînt, şi casa lui Iacov îşi va lua înapoi moşia.

⁴² Is. 2, 32. ⁴³ Amos 9, 8.

18. Casa lui Iacov va fi⁴⁴ un foc, şi casa lui Iosif, o flacără; dar casa lui Esau va fi mirighea, pe care o vor aprinde şi o vor mistui; şi nu va mai rămînea niciunul din casa lui Esau, căci Domnul a vorbit!

⁴⁵ Is. 26, 17. Zab. 12, 8.

19. Cei dela miazăzi vor stăpîni⁴⁶ muntele lui Esau, şi cei din cîmpie⁴⁷ ţara Filistenilor; vor stăpîni şi ţinutul lui Efraim şi al Samariei; şi Beniamin va stăpîni Galaadul.

⁴⁸ Amos 9, 12. ⁴⁹ Jer. 2, 7.

20. Dar prinşii de război ai acestei

1. Aşa se numeşte în Septuaginta.

ostiri a copiilor lui Israel, vor stăpîni țara Cananiților pînă la* Sarepta, și prînzii de război ai Ierusalimului, cari sînt la Sefarad, vor stăpîni** cetățile de miază-zii. * 1 Reg. 17, 9, 10. ** Jer. 41, 41.

21. Izbăvitorii* se vor sui pe muntele Sionului, ca să judece muntele lui Esau. Dar împărăția** va fi a Domnului.†

* 1 Tim. 4, 10. Jac. 5, 20. ** Ps. 22, 28. Dan. 2, 42, 7, 14, 27. Ezech. 34, 9. Luc. 1, 32. Apoc. 11, 18; 19, 4.

IONA

(Isaia 42, 19; 55, 7, 11. Ieremia 18, 7, 9. Ezechiel 18, 20. Matei 12, 40, 41.)

1 1. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Iona*, fiul lui Amitai, astfel:

* 2 Reg. 14, 25.

2. „Scoală-te, du-te la Ninive, cetatea cea mare*, și strigă împotriva ei. Căci răutatea** ei s'a suit pînă la Mine!”

* Ps. 10, 11, 12. Cap. 3, 2, 3; 4, 11. ** Ps. 18, 20, 21. Ezech. 9, 6. Iac. 4, 4. Apoc. 18, 5.

3. Și Iona s'a sculat* să fugă la Tars, departe de Fața Domnului. S'a pogorît la lafo**, și a găsit acolo o corabie care mergea la Tars. A plătit prețul călătoriei, și s'a suit în corabie ca să meargă împreună cu călătorii la Tars, departe de Fața Domnului.

* Cap. 4, 2. ** Is. 18, 46. 2 Cor. 2, 16. Ps. 1, 20. † Ps. 4, 16, 17; 1, 23; 2, 7.

4. Dar Domnul* a făcut să sufle pe mare un vînt năpraznic, și a stîrnit o mare furtună. Corabia amenința să se sfărîme.

* Ps. 107, 26.

5. Corăbierii s'au temut, au strigat fiecare la dumnezeul lui, și au aruncat* în mare unelte din corabie, ca s'o facă mai ușoară. Iona s'a pogorît în fundul** corăbiei, s'a culcat și a adormit dus.

* Ps. 107, 26. ** 2 Sam. 24, 3.

6. Cîrmaciul s'a apropiat de el, și i-a zis: „Ce dormi? Scoală-te și cheamă* pe Dumnezeul tău! Poate că** Dumnezeu va voi să se gîndească la noi, și nu vom pieri!”

* Ps. 107, 26. ** Is. 1, 24.

7. Și au zis unul către altul: „Venii să tragem la sort*, ca să știm din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta!” Au tras la sorți, și sorțul a căzut pe Iona.

* Is. 7, 14, 16. 1 Sam. 10, 20, 21; 14, 41. Ps. 107, 26. Ps. 1, 26.

8. Atunci ei i-au zis: „Spune-ne* din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta? Ce meserie ai, și de unde vii? Care îți este țara, și din ce popor ești?”

* Is. 7, 16. 1 Sam. 14, 48.

9. El le-a răspuns: „Sînt Evreu, și mă tem de Domnul, Dumnezeul cerurilor, care* a făcut marea și uscatul!”

* Ps. 104, 6. Ps. 17, 14.

10. Oamenii aceia au avut o mare teamă, și i-au zis: „Pentru ce ai făcut lucrul acesta? Căci oamenii aceia știu că fugea de Fața Domnului, pentru că le spusese el.

11. El i-au zis: „Ce să-ți facem, ca să se potolească marea față de noi?” Căci marea era din ce în ce mai înfuriată.

12. El le-a răspuns: „Luați-mă*, și aruncați-mă în mare, și marea se va liniști față de voi! Căci știu că din vina mea vine peste voi această mare furtună!”

* Is. 11, 10.

13. Oamenii aceștia visleau ca să ajungă la uscat, dar nu puteau*, pentru că marea se întărita tot mai mult împotriva lor.

* Ps. 107, 26.

14. Atunci au strigat către Domnul, și au zis: „Doamne, nu ne pierde din pricina vieții omului acestuia, și nu ne împovăra* cu sînge nevinovat! Căci, Tu, Doamne, faci** ce vrei!”

* Deut. 32, 8. ** Ps. 135, 6.

15. Apoi au luat pe Iona, și i-au aruncat în mare. Și furia mării* s'a potolit.

* Ps. 107, 26. Luc. 8, 24.

16. Pe oamenii aceia i-a apucat o mare frică* de Domnul, și au adus Domnului o jertfă, și i-au făcut jurnește.

* Marc. 4, 41. Ps. 6, 11.

17. Domnul a trimis un pește mare să înghită pe Iona, și* Iona a stat în pîntecele peștelui trei zile și trei nopți.

* Mat. 12, 40; 16, 4. Luc. 11, 30.

2 1. Iona s'a rugat Domnului, Dumnezeului său, din pîntecele peștelui,

2. și a zis: „În strîmtoarea mea, am chemat* pe Domnul, și** m'a ascultat; din mijlocul locuinței morților am strigat, și mi-ai auzit glasul.

* Ps. 120, 1; 136, 1; 140, 1. Ps. 1, 15, 16. ** Ps. 66, 2.

3. Și totuși mă aruncasei* în adînc, în inima mării, și riurile de apă mă înconjuraseră; toate valurile** și toate talazurile Tale au trecut peste mine.

* Ps. 106, 6. ** Ps. 42, 7.

4. Ziceam*: „Sint lepădat dinaintea ochilor Tăi! Dar iarăși voi vedea Templul” Tău cel sfânt.” * Ps. 31, 23. ** 1 Reg. 5, 26.

5. Apele m'au acoperit* până aproape să-mi ia viața, adincul m'a învăluit, papura s'a împletit în jurul capului meu. * Ps. 69, 1. Psa. 3, 24.

6. M'am pogorât până la temeliiile munților, răvoarele pământului mă încurau pe vecie; dar Tu m'ai scos via* din groapă, Doamne, Dumnezeul meu! * Ps. 18, 10.

7. Când îmi tinjia sufletul în mine, mi-am adus aminte de Domnul, și rugăciunea mea* a ajuns până la Tine, în Templul Tău cel sfânt. * Ps. 136, 4.

8. Ceice se lipsesc de idoli deșerți* îndepărtează îndurarea dela ei.

* 1 Reg. 17, 10. Ps. 81, 8. Isr. 30, 15; 35, 10.

9. Eu însă îți voi aduce jertfe* cu un strigăt de mulțămire, voi împlini jurămintele pe care le-am făcut. Mintuirea** vine dela Domnul.” * Ps. 101, 14, 23; 136, 17, 18. Osea 14, 3. Eze. 33, 15. ** Ps. 8, 9.

10. Domnul a vorbit peștelui, și peștele a vărsat pe Iona pe pământ.

3 1. Cuvîntul Domnului a vorbit a doua oară lui Iona, astfel:

2. „Scoală-te, du-te la Ninive, cetatea cea mare, și vestește acolo strigarea pe care ți-o voi da!”

3. Și Iona s'a sculat, și s'a dus la Ninive, după Cuvîntul Domnului. Și Ninive era o cetate foarte mare, cit o călătorie de trei zile.

4. Iona a început să pătrundă în oraș, cale de o zi, strigînd și zicînd*: „Încă patruzeci de zile, și Ninive va fi nimicită!” * Ier. 18, 28.

5. Oamenii din Ninive au crezut* la Dumnezeu, au vestit un post, și s'au îmbrăcat cu saci, dela cei mai mari pînă la cei mai mici. * Ier. 36, 41. Ier. 31, 25.

6. Lucrul a ajuns la urechea împăratului din Ninive; el s'a sculat de pe scaunul lui de domnie, și-a scos mantia de pe el, s'a acoperit cu un sac, și a șezut în* cenușă. * Ier. 2, 6.

7. Și a trimis să se dea de știre* în Ninive, din porunca împăratului și mai marilor lui, următoarele: „Oamenii și vitele, boii și oile, să nu guste nimic, să nu pască, și nici să nu bea apă deloc!” * 2 Osea, 10, 8. Ier. 2, 14.

8. Ci oamenii și vitele să se acopere cu saci, să strige cu putere către Dumnezeu, și să se întoarcă* dela calea lor

cea rea și dela faptele de asuprire**, de cari le sînt pline minile!

* Ier. 25, 6. ** Ier. 25, 8.

9. Cine* știe dacă nu Se va întoarce Dumnezeu și Se va căi, și dacă nu-și va opri minia Lui aprinsă, ca să nu pierim!” * 2 Osea, 12, 23. Ier. 2, 14.

10. Dumnezeu a văzut* ce făceau ei și că se întorceau dela calea lor cea rea. Atunci Dumnezeu S'a căit de răul pe care se hotărîse să li-l facă, și nu l-a făcut.

* Ier. 18, 8. Amos 7, 3, 6.

Nemulțămirea

lui Iona, și mustrările Domnului.

4 1. Lucrul acesta s'a plăcut deloc lui Iona, și s'a miniat.

2. S'a rugat Domnului, și a zis: „Ah! Doamne, nu este aceasta tocmai ce ziceam cu cînd eram încă în țara mea? Tocmai lucrul acesta voiam să-l înlătur fugînd la Tars*. Căci știam că ești un Dumnezeu milos** și plin de îndurare, îndelung răbdător, și bogat în bunătate, și că Te căiești de rău!

* Cap. 1, 3. ** Ezech. 34, 6. Ps. 86, 5. Ier. 2, 13.

3. Acum*, Doamne, ia-mi viața, căci vreau mai bine să mor** decît să trăiesc!” * 1 Reg. 19, 4. ** Ier. 9, 8.

4. Domnul a răspuns: „Bine faci Tu de te minii?”

5. Și Iona a ieșit din cetate, și s'a așezat la răsărit de cetate. Acolo și-a făcut un umbrar, și a stătut sub el, pînă va vedea ce are să se întîmple cu cetatea.

6. Domnul Dumnezeu a făcut să crească un curcubete, care s'a ridicat peste Iona, ca să facă umbră capului lui și să-l facă să-i treacă minia. Iona s'a bucurat foarte mult de curcubetele acesta.

7. Dar a doua zi, la răsăritul soarelui, Dumnezeu a adus un verme, care a înțepat curcubetele, și curcubetele s'a uscat.

8. Când a răsărit soarele, Dumnezeu a făcut să sufle un vînt uscat dela răsărit, și soarele a bătut peste capul lui Iona, și Iona a leșinat. Atunci a dorit să moară, și a zis: „Mai bine să mor” decît să trăiesc!” * Ier. 2, 3.

9. Dar Dumnezeu a zis lui Iona: „Bine faci tu de te minii din pricina curcubetelui?” El a răspuns: „Da, bine fac că mă minii pînă la moarte!”

10. Atunci și Domnul a zis: „Ție îți este milă de curcubetele acesta, care nu te-a costat nici o trudă și pe care

nu tu l-ai făcut să crească, ci într-o noapte s'a născut și într-o noapte a pierit.

11. Și Mic să nu-Mi fie milă de Ninive, cetatea* cea mare, în care se

afină mai mult de o sută douăzeci de mii de oameni, cari nu știu** să deosebească dreapta de stînga lor, afară de o mulțime† de vite!

* Cap. 1, 7, 8, 9, 10. ** Deut. 1, 10. † Ps. 10, 4; 142, 9.

MICA

SAU MICHEA

(Psalmul 88, 11. Pildele 21, 3. Isaia 32, 17, 18.)

Amenințările.

1. Cuvîntul Domnului, spus lui Mica*, din Moreșet, pe vremea lui Iotam, Ahaz, Ezechia, împărații lui Iuda, proorocie asupra Samariei** și Ierusalimului.

* Jer. 26, 18. ** Amos 1, 1.

2. Ascultați, voi popoare toate! la aminte, pămîntule*, și ce este pe el! Domnul Dumnezeu** s'a fie martor împotriva voastră, Domnul care este în Templul Lui cel sfînt†!

* Deut. 32, 2. Isa. 1, 2, 3. ** Ps. 80, 7. Nah. 1, 5. † Ps. 11, 4. Iona 2, 7. Nah. 2, 20.

3. Căci iată că Domnul* iese din locuința** Lui. Se pogorîră, și umbli pe înălțimile† pămîntului!

* Isa. 38, 21. ** Ps. 112, 1. † Deut. 32, 13; 38, 20. Amos 4, 12.

4. Supt El se tocesc muntii*, vâile crapă, ca ceara înaintea focului, ca apa care curge prin rîpi.

* Jer. 2, 2. Ps. 97, 5. Isa. 54, 1, 2, 3. Amos 2, 2. Nah. 2, 4, 10.

5. Și toate acestea din pricina nelegiuirii lui Iacov, din pricina păcatelor casei lui Israel! Dar care este nelegiuirea lui Iacov? Nu este oare Samaria? Și care este păcatul lui Iuda? Nu este Ierusalimul?...

6. De aceea, voi preface Samaria într'un morman de pietre* pe cîmp, într'un loc de sădit vie; îi voi prăvăli pietrele în vale, și-i voi desolî temeliile**.

* 2 Reg. 18, 20. Cap. 3, 12. ** Ezech. 12, 14.

7. Toate chipurile ei cioplite vor fi sfărîmate, toate plățile* ei de curvă vor fi arse în foc, și-i voi pustii toți idolii; căci din plăți de curvă i-a adunat, și în plăți de curvă se vor preface...

* Osea 2, 4, 12.

8. De aceea plîng*, mă bocesc, umblu** desculț și gol, strig† ca șacalul, și gem ca struțul.

* Isa. 38, 3; 52, 4. Jer. 4, 10. ** Isa. 30, 3, 4, 5. † Ier. 30, 20. Ps. 102, 6.

9. Căci rana ei este fără leac; se întinde* pînă la Iuda, pătrunde pînă la poarta poporului meu, pînă la Ierusalim.

* 2 Reg. 18, 18. Isa. 3, 7, 8.

10. Nu spuneți* lucrul acesta în Gat, și nu plîngeți în Aco; înălțați-vă în țărînă** la Bet-Leafra.

* 2 Sam. 1, 20. ** Jer. 2, 20.

11. Trece, locuitoare din Șafir, cu rușinea* descoperită; locuitoarea din Taanan nu îndrăznește să iasă, jalea Bet-Haeșelului, vă ia gustul să vă opriți în el.

* Isa. 30, 4; 47, 2, 3. Jer. 18, 20. Nah. 1, 2.

12. Căci locuitoarea din Marot tremură pentru pierderea fericirii ei, fiindcă s'a pogorit* nenorocirea din partea Domnului pînă la poarta Ierusalimului.

* Amos 2, 4.

13. Înhamă-ți caii cei luți la car, locuitoare din Lachis*; tu ai fost cea dintîi pricină de păcat pentru fiica Sionului, căci în tine s'au găsit nelegiuirile lui Israel.

* 2 Reg. 18, 14, 17.

14. De aceea te vei despărți* de Moreșet-Gat, casele din Accib** vor fi o amăgire pentru împărații lui Israel.

* 2 Sam. 8, 2. 2 Reg. 18, 14, 15, 16. ** Isa. 10, 44.

15. Îți voi aduce un nou stăpîn, locuitoare din* Mareș; slava lui Israel va merge la Adulam**.

* Isa. 10, 44. ** 2 Reg. 12, 7.

16. Rade-ți, taie-ți părul*, din pricina copiilor** tăi iubiți; lărgeste-ți pleșuvia ca vulturul, căci ei se duc în robie departe de tine!

* Ier. 1, 30. Isa. 16, 3; 22, 12. Jer. 7, 30; 18, 4; 47, 5; 48, 37. ** Ps. 10, 4, 5.

2 1. Vai de cei ce ugeți* nelegiuirea și făuresc** rele în așternutul lor; cînd se crapă de ziuă o înfăptuiesc, dacă† le stă în putere.

* Osea 7, 8. ** Ps. 30, 4. † Ps. 30, 20.

2. Dacă potțesc* ogoare, pun mina pe ele, dacă doresc case, le răpesc; asupresc pe om și casa lui, pe om și moștenirea lui.

* Isa. 3, 8.

3. De aceea, așa vorbește Domnul: „Iată, Eu am de gînd să aduc o nenorocire împotriva acestui leat de oa-

meni*, de care nu vă veți feri grumazii, și nu veți mai umbra cu capul aștit de sus, căci vremile** vor fi rele.

* Ier. 5, 2. ** Amos 5, 13. Ezech. 5, 16.

4. În ziua aceea, veți ajunge de pomina*, veți bocii**, și veți zice: „S'a isprăvit! Sintem pustiți cu desăvîșire! Partea de moștenire a poporului meu trece† în mina altuia! Vai! cum mă-o ia! Ogoarele noastre le imparte vrămașului...!”

* Ier. 2, 6. ** 2 Sam. 1, 17. † Cap. 1, 15.

5. Deaceia nu vei avea pe nimeni care să întindă* frînghia de măsurat pentru sorțul tău, în adunarea Domnului.**

* Deut. 32, 6, 9.

6. „Nu* proorociți!” zic ei. „Să nu se proorocască asemenea lucruri. Căci altminteri ochirile nu mai încetează!”

* Ier. 30, 10. Amos 3, 12; 7, 14.

7. „Este Domnul atât de grabnic la minie, casa lui Iacov? Acesta este felul Lui de a lucra?” „Da, cuvintele Mele sînt pricinice celui ce umblă cu neprăhănire!”

8. De multă vreme poporul Meu este socotit de Mine ca vrămaș; voi răpiți mantaua de pe hainele celor ce trec liniștiți și s'au gust de război.

9. Voi izgoniți din casele lor iubite pe femeile poporului Meu, luați pentru totdeauna podoaba Mea dela copiii lor.

10. Seulați-vă, și plęcați, căci aici nu este odihnă* pentru voi; căci, din pricina spurcăciunii**, vor fi dureri, dureri puternice.

* Deut. 32, 9. ** Lev. 18, 20, 28. Ier. 9, 2.

11. Da, dacă ar veni un om cu vînt* și minciuni, și ar zice: „Îți voi prooroci despre vin, și despre băuturi tari!” acela ar fi un prooroc pentru poporul acesta!

* Ezech. 13, 3.

12. „Te voi strînge* în întregime, Iacove! Voi strînge ramășița lui Israel, li voi aduna ca pe niște oi dintr'un staul”, ca pe o turmă în pășunea ei, așa că va fi o mare zarvă† de oameni.

* Cap. 4, 6, 7. † Ier. 31, 10. ‡ Ezech. 34, 31.

13. Cel ce va face spărtura se va sui înaintea lor; vor face spărtura, vor trece pe poartă și vor ieși pe ea; împăratul lor* va merge înaintea lor, și Domnul** va fi în fruntea lor.”

* Ier. 3, 5. ** Ier. 32, 12.

Maestrîi.

31. Am zis: „Ascultați, căpetenii ale lui Iacov, și mai mari ai casei lui Israel! Nu* este datoria voastră să cunoașteți dreptate?”

* Ier. 5, 4, 5.

2. Și totuș voi urîți binele și iubiți răul, le jupuiți pielea și carnea de pe oase!

3. După ce au mîncat* carnea poporului Meu, după ce-i jupoaie pielea, și-i sfărîmă oasele; îl fac bucăți, ca ceace se fierbe într'o oală, ca și carnea dintr'un cazan”.

* Ps. 16, 4. ** Ezech. 11, 3, 7.

4. apoi strigă* către Domnul. Dar El nu le răspunde, ci își ascunde Fața de ei în vremea aceea, pentru că au făcut fapte rele.

* Ps. 18, 41. Prov. 1, 28. Isa. 1, 15. Ezech. 9, 10. Zah. 7, 10.

5. „Așa vorbește Domnul despre proorocii* cari rătăcesc pe poporul meu, cari, dacă au de mușcat** ceva cu dinții, vestesc pacea, iar dacă nu li se pune nimic în gură†, vestesc războiul sfînt: „Ier. 30, 15, 16. Ezech. 13, 10; 22, 26. **Cap. 2, 11. Mai. 2, 15. † Ezech. 13, 10, 16.

6. „Din pricina aceasta, va veni noaptea* peste voi... fără nici o vedenie! Și întunerecul... fără nici o proorocie! Soarele va asfinți** peste acești prooroci, și ziua se va întuneca peste ei!”

* Ier. 4, 30, 32. Ezech. 13, 22. Zah. 13, 4. ** Amos 8, 9.

7. Văzătorii vor fi dați de rușine, ghicitorii vor roși, toți își vor acoperi barba; căci Dumnezeu nu va* răspunde.

* Ps. 78, 9. Amos 3, 15.

8. Dar eu sînt plin de putere, plin de Duhul Domnului, sînt plin de cunoștința dreptății și de vlagă, ca să fac cunoscut lui Iacov nelegiuirea* lui, și lui Israel păcatul lui.”

* Isa. 59, 1.

9. „Ascultați dar lucrul acesta, căpetenii ale casei lui Iacov, și mai mari ai casei lui Israel, voi, cărora vă este scribă de dreptate, și cari suciți tot ce este drept;

10. voi cari zidiți Sionul* cu sînge**, și Ierusalimul cu nelegiuire!

* Ier. 22, 12. ** Ezech. 22, 37. Ier. 2, 12. Ier. 3, 3.

11. Căpeteniile* cetății judecă pentru daruri, preoții** lui învață pe popor pentru plată, și proorocii lui proorocesc pe bani; și mai îndrăznesc apoi să se bizuie† pe Domnul și zic: „Oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate atinge nici o nenorocire!”

* Ier. 1, 10. Ezech. 22, 12. Osea 4, 10. Cap. 7, 2.

** Ier. 9, 10. † Ier. 48, 2. Ier. 5, 4. Ier. 2, 17.

12. De aceea, din pricina voastră, Sionul* va fi arat* ca un ogor, Ierusalimul** va ajunge un morman de pietre, și muntele† Templului o înălțime acoperită de păduri.

* Ier. 26, 18. Cap. 1, 6. ** Ps. 78, 1. † Cap. 1, 2.

4 1. In vremile * de pe urmă, muntele Casei Domnului va fi întemeiat tare ca cel mai înalt munte, și va înălța deasupra dealurilor, și popoarele vor veni grămadă la el. *Isa. 2, 2. Luc. 17, 34, 35.

2. Neamurile se vor duce cu grămadă la el, și vor zice: „Veniți, haidem să ne suim la muntele Domnului, la Casa Dumnezeului lui Iacov, ca să ne învețe căile Lui, și să umblăm pe cărările Lui! Căci din Sion va ieși Legea, și din Ierusalim Cuvîntul Domnului.

3. El va judeca între multe popoare, va hotărî între neamuri puternice, de-păr-tate. Din săbiile lor își vor făuri fiare de plug*, și din sulitele lor co-soare; niciun neam-nu va mai trage sa-bia împotriva altuia, și nu vor mai în-văța** să facă război;

* Isa. 2, 4, Ier. 3, 17. ** Ps. 78, 7.

4. ci fiecare* va locui supt vița lui și supt smochinul lui, și nimeni nu-l va mai turbura. Căci gura Domnului oștri-lor a vorbit.

* Ier. 4, 28. Zah. 1, 10.

5. Pe cînd toate popoarele umblă fie-care în numele dumnezeului său*, noi vom umbla** în Numele Domnului, Dumnezeului nostru, totdeauna și în veci de veci!

* Ier. 2, 11. ** Zah. 10, 12.

6. „In ziua aceea, zice Domnul, voi aduna pe cei șchiopi*, voi strînge gră-madă pe** cei izgoniți, și pe acela pe cari-l chinuisem.

* Ezech. 34, 16. Ier. 3, 16. ** Ps. 147, 2. Ezech. 34, 16; 37, 25.

7. Din cei șchiopi voi face o rămă-șiță*, din cei ce erau risipiți, un neam puternic, și Domnul va împărăși** pe-ste el, pe muntele Sionului, de acum și pînă'n veac!

* Cap. 2, 17; 8, 1, 7, 8; 1, 18.

** Isa. 9, 8; 34, 28. Dan. 7, 14, 27. Luc. 1, 32. Apoc. 11, 15.

8. Iar la tine, turn al turmei, deal al fiicei Sionului, la tine va veni, și la tine va ajunge vechea stăpînire, împă-răția fiicei Ierusalimului!

9. „Pentruce strigi tu înăi acum așa de tare? N'ai împărat*? Nu mai ai sfet-nic, de te apucă** durerea ca pe o femeie la naștere?

* Ier. 2, 19. ** Isa. 13, 8; 21, 3. Ier. 30, 8; 50, 42.

10. Sufere, fiica Sionului, și gemi ca o femeie la naștere! Căci acum vei ieși din cetate și vei locui în cîmp, și te vei duce pînă la Babilon! Acolo vei fi iz-băvită, acolo te va răscumpăra Dom-nul din mîna vrăjmașilor tăi.

11. Căci acum* multe neamuri s'au strîns împotriva ta, și zic: „Să fie pîn-gărită, ca să ne vadă** ochii împlinî-du-el-se dorința față de Sion!“

* Psa. 8, 18. ** Oseă, 12, Cap. 7, 32.

12. Dar ei nu cunosc gîndurile* Dom-nului, nu-l înțeleg planurile, nu știu că i-a strîns ca** pe niște snopi în arie.

* Isa. 46, 9. Ezech. 11, 32. ** Isa. 21, 10.

13. Scoală-te*, fiica Sionului, și tre-eră! Căci îți fac un corn de fer și o copită de aramă, ca să sfărîmi** multe popoare, și îți să închini Domnului†† prada lor, să închini Domnului între-gului pămînt averile lor!

* Isa. 47, 25, 26. Ier. 32, 35. ** Oseă, 2, 24. † Isa. 10, 7; 20, 10; 35, 6, 9.

†† Zah. 4, 14; 9, 6.

5 1. Acum, strînge-ți rîndurile în ce-tate, ceata Sionului, căci sintem îm-presurați! Judecătorul lui Israel este lovit* cu mlaupa pe obraz!

* Psa. 118, 30. Ier. 1, 30; 27, 30.

2. Și tu, Betleeme* Efrata, măcar că ești prea mic între** cetățile de căpe-tenie† ale lui Iuda, totuși din tine îmi va ieși Cel ce va stăpîni†† peste Israel, și a cărui obîrșie*† se suie pînă în vre-muri străvechi, pînă în zilele vecini-ciei.

* Mat. 2, 6. Ioan. 7, 42. ** Ier. 31, 23. † Ezech. 16, 26. †† Psa. 46, 10. Isa. 9, 6. †† Ps. 93, 2. Prov. 8, 22, 23. Ioan. 1, 1.

3. De aceea li va lăsa, pînă la vre-mea cînd va naște cea care are să na-scă*, și rămășița** fraților Săi se va întoarce la copiii lui Israel.

* Cap. 4, 13. ** Cap. 4, 7.

4. El se va înfățișa, și va cîrmui* cu puterea Domnului, și cu măreția Nu-melui Domnului, Dumnezeului Său; vor locui liniștiți, căci El va fi proslăvit** pînă la marginile pămîntului.

* Isa. 40, 11; 46, 10. Ezech. 34, 23. Cap. 7, 14. ** Ps. 72, 8. Isa. 62, 12. Zah. 1, 10. Luc. 1, 25.

5. El va fi pacea* noastră! Cînd va veni Asirianul în țara noastră, și va pă-trunde în palatele noastre, vom ridica împotriva lui șapte păstori și opt căpe-tenii ale poporului.

* Ps. 72, 7. Isa. 9, 4. Zah. 1, 10. Luc. 2, 14. Ezech. 2, 14.

6. Ei vor pustii țara Asiriei cu sabia, și țara lui* Nimrod cu sabia scoasă din teacă. Ne va izbăvi** astfel de Asirian, cînd va veni în țara noastră, și va pătrunde în tîntul nostru.

* Psa. 10, 9, 10, 11. ** Luc. 1, 71.

7. Rămășița* lui Iacov va fi în mij-locul multor popoare, ca o rouă** care vine dela Domnul, ca ploaia mărunță pe iarbă, care nu se bizuie pe nimeni, și nu afirmă de copiii oamenilor.

* Ysa. 2. ** Oseă, 10, 3. Ps. 72, 6; 118, 3.

8. Rămășița lui Iacov va fi între nea-muri, în mijlocul multor popoare, ca un leu între fiarele pădurii, ca un pui

de leu între turmele de oi: care, când trece, calcă în picioare şi sfîşie, şi nimeni nu poate scăpa pe altul.

9. Ţi se va ridica mîna peste protivnici tăi, şi toţi vrăjmaşii tăi vor fi nimiciţi!

10. „În” ziua aceea, zice Domnul, îţi voi nimici cu desăvîrşire caii din mijlocul tău, şi-ţi voi sfărîma carăle; * Zab. 9, 10.

11. voi nimici cu desăvîrşire cetăţile din ţara ta, şi-ţi voi surpa toate cetăţile.

12. Voi nimici cu desăvîrşire descindecile din mijlocul tău, şi nu vei mai avea vrăjitori”; * Zab. 2, 6.

13. voi nimici cu desăvîrşire * idolii tăi şi stîlpii tăi idoleşti din mijlocul tău, şi nu te vei mai închina” la lucrarea minilor tale; * Zab. 10, 2. ** Isa. 2, 8.

14. voi nimici cu desăvîrşire din mijlocul tău Astarteele tale, şi-ţi voi dărîma idolii.

15. Îmi voi răzbuna * cu minie, cu urgie, pe neamurile, cari n’au vrut s’asculte; * Ps. 136, 1. Vers. 8. 3 Tes. 1, 8.

Judecata Domnului cu poporul Său. Iudurarea Domnului. Pricina.

6. Ascultaţi dar ce zice Domnul: „Scoală-te, judecă-te înaintea munţilor, şi deslurle să-ţi audă glasul!... 2. Ascultaţi”, munţi, pricina” Domnului, şi luaţi aminte, temelii tari ale pămîntului! Căci 1 Domnul are o judecată cu poporul Său, şi vrea să Se judece cu Israel. — * Deut. 32, 1. Ps. 50, 1, 4.

3. „Poporul Meu, ce” 1-am făcut şi cu ce te-am ostent? Răspunde-Mi! * Jer. 2, 6, 31.

4. Căci te-am * scos din ţara Egiptului, te-am izbăvit din casa robiei, şi am trimis înaintea ta pe Moise, Aaron şi Maria! * Exod. 12, 31; 14, 30; 20, 2. Deut. 4, 20. Amos 2, 10.

5. Poporul Meu, adu-ţi aminte ce plănuia Balac” împăratul Moabului, şi ce i-a răspuns Balaam, fiul lui Beor, şi ce s’a întimplat din Sitim” plină la Ghilgal, ca să cumoşti binefacerile 1 Domnului! * Num. 22, 2; 23, 7; 24-25, 11. Deut. 28, 4, 5. Isa. 24, 6, 10. Apoc. 2, 14. ** Num. 22, 2; 23, 26. Jos. 4, 20; 5, 10. 1 Zech. 5, 11.

6. „Cu ce voi întîmpina pe Domnul, şi cu ce mă voi pleca înaintea Dumnezeului Celui Prea Înalt? Il voi întîmpina oare cu ardori de tot, cu viţei de un an?

7. Dar primeşte” Domnul oare mîi de berbeci, sau seci de mîi de riuri” de unde lemn? Să dau eu pentru fărîdele mele pe inţilui meu născuţ, rodul trupului meu pentru păcătul sufletului meu?” — * Ps. 30, 9; 51, 16. Isa. 1, 11. ** Jer. 20, 4. 12 Reg. 14, 8; 21, 4; 22, 10. Jer. 7, 30; 19, 5. Ezech. 20, 27.

8. „Ţi s’a ardat”, omule, ce este bine, şi ce alta cere Domnul dela tine, decît să faci dreptate”, să iubeşti mila, şi să umbli smerit cu Dumnezeul tău?” * Deut. 10, 12. 1 Sam. 15, 22. Osea 6, 6; 12, 6. ** Ps. 18, 29. Isa. 1, 17.

9. Glasul Domnului strigă cetăţii, şi omul înţelept se teme de Numele Tău. Ascultaţi pedeapsa şi pe Celce o trimete!

10. Mai sînt în casa celui rău comori nelegiuite, şi blestemată” efi mică? * Deut. 20, 12—15. Ps. 11, 1; 20, 10, 22.

11. Pot socoti Eu curat pe celce are o cumpănă” nedreaptă şi greutăţi strîmbe în sac? * Osea 12, 7.

12. Pentrucă bogăţii lui sînt pline de silnicie, locuitorii lui spun minciuni, şi limba lor” este numai înşelătorie în gura lor, * Jer. 9, 3, 4, 5, 6.

13. de aceea, şi Eu te voi lovi” cu suferinţa, te voi pusti pentru păcatele tale. * Lev. 26, 16. Ps. 107, 17, 18.

14. Vei minca” şi tot nu te vei sătura, ei foamea va rămînea în tine; ce vei lua dinaintea vrăjmaşului nu vei scăpa, căci ce vei scăpa, voi da pradă săbiei. * Lev. 26, 20. Osea 9, 10.

15. Vei sămăna”, dar nu vei secera, vei storce măsline dar nu te vei unge cu untdelemnul lor, vei face must, dar nu vei bea vin!

* Deut. 28, 26, 30, 40. Amos 5, 11. Sof. 1, 13. Hag. 1, 8.

16. Căci ei păresc” toate orînduirile lui Omri”, şi lucrează întocmai cum a lucrat casa lui Ahab”, şi umbli după sfaturile lor, de aceea te voi face de pomîni 11, îţi voi face locuitorii de batjocură, şi veţi purta ocara” 1 poporului Meu. * 1 Reg. 16, 25, 26. ** Osea 6, 11. 12 Reg. 16, 26; 21, 25, 26. 2 Reg. 21, 3. 11 Reg. 9, 6. Jer. 22, 6. 11 Isa. 25, 6. Jer. 41, 21. 17 Tes. 2, 1.

7. Vai de mine! Căci parcă sînt la stringerea poamelor, şi la stringerea bobîşelor” după culesul strugurilor: nu mai este niciun strugure de mîncare, nici cea dintîi smochină”, dorită de sufletul meu! * Isa. 17, 4; 24, 12. ** Isa. 28, 4. Osea 9, 10.

2. S’a dus omul de bine” din ţară, şi nu mai este niciun om cinstit prin-

tre oameni; toți stau la pîndă ca să verse sînge, fiecare** întinde o cursă fratelui său. * Ps. 12:1; 14:1, 2. Isa. 27:1. ** Hab. 1:18.

3. Minile lor sînt îndreptate să facă rău: cîrmuitorul* cere daruri, judecătorul* cere plată, cel mare își arată pe față ce dorește cu lăcomie, și astfel merg mină'n mină.

* Osea 4:15. ** Is. 1:17. Cap. 3:11.

4. Cel mai bun dintre ei este* ca un mărăcin, cel mai cinstit este mai rău decît un tufiș de spini. Ziua vestită de toți proorocii Tăi, pedeapsa Ta se apropie! Atunci va fi uluiala lor.

* Ezech. 23:4, 7. Ezech. 2:6. Isa. 58:12.

5. Nu crede* pe un prieten, nu te încrede în ruda cea mai de aproape; păzește-ți ușa gurii de cea care îți stă în brațe!

* Is. 5:4.

6. Căci fiul* batjocorește pe tatăl, fața se scoală împotriva mamei ei, nora împotriva soacrei sale; vrăjmașii omului sînt cei din casa lui! —

* Ezech. 22:7. Mat. 12:11, 12. Luc. 12:10; 11:18. 1 Tim. 3:2, 3.

7. Eu însă voi privi* spre Domnul, îmi voi pune nădejdea în Dumnezeuul mîntuirii mele, Dumnezeuul meu mă va asculta.

* Isa. 5:17.

8. Nu te bucura* de mine, vrăjmaș, căci chiar dacă am căzut**, mă voi scula iarăși, chiar dacă stau în întunec, totuși Domnul este Lumina mea!

* Ps. 14:1. Ps. 138:1. ** Ps. 137:3. Ps. 138:6. 1 Ps. 137:1.

9. Voi suferi* minia Domnului, căci am păcătuit împotriva Lui, — plină ce El îmi va apăra pricina și-mi va face dreptate; El mă va scoate la lumină**, și voi privi dreptatea Lui.

* Ps. 138:6. ** Ps. 137:6.

10. Cînd va vedea vrăjmașul mea lucrul acesta, va fi acoperită de rușine*, ea, care-mi zicra: „Unde** este Domnul, Dumnezeuul tău?” Ochii mei îți își vor vedea dorința împlinită față de ea. Atunci ea va fi călcată în picioare ca noroiul și de pe uliță.

* Ps. 138:6. ** Ps. 137:6. 1 Ps. 137:6. 1 Ps. 137:6. 1 Ps. 137:6.

11. În ziua*, cînd îți vor zidi iarăși zidurile, în ziua** aceea și se vor lărgi hotarele. * Amos 1:1, etc. ** Is. 11:14; 19:18, etc. 27:12. Osea 12:11.

12. În ziua aceea, vor veni la tine, din Asiria pînă în Egipt, din Egipt pînă la rîul, dela o mare la alta, și dela un munte la altul.

13. Dar mai întîi țara va fi pustie din pricina locuitorilor ei, în urma faptelor lor* rele.

* Is. 11:14. Cap. 3:12.

14. Paște-ți poporul cu toiagul Tău, paște turma moștenirii Tale, care locuiește singură în pădurea* din mijlocul Carmelului; ca să pască pe Bajan și în Galaad, ca în zilele de altă dată.

* Isa. 27:12.

15. „Îți voi arăta lucruri minunate, — zice Domnul, ca în ziua* cînd ai ieșit din țara Egiptului.”

* Ps. 137:12; 138:12.

16. Neamurile vor vedea* lucrul acesta, și se vor rușina, cu toată puterea lor; vor pune mină** la gură, și își vor astupa urechile.

* Is. 26:11. ** Is. 26:11; 26:12.

17. Vor linge pulberea*, ca șarpele; vor ieși tremurînd** ca firloarele pămîntului, afară din cetățile lor, vor veni pline de frică înaintea Domnului, Dumnezeuului nostru, și se vor teme de Tine.

* Ps. 73:9. Isa. 49:22. ** Ps. 137:12; 137:13.

18. Care* Dumnezeu este ca Tine, care ierți** nelegiuirea, și treci cu vederea păcatele rămășiței moștenirii Tale? El nu-și țineț minia pe vecie, ci îi place îndurarea!

* Ezech. 18:11. ** Ezech. 24:6, 7. Is. 10:20. 1 Cap. 4:7; 5:7, 8. 1 Ps. 103:9. Isa. 57:16. Is. 5:9.

19. El va avea iarăși milă de noi, va călca în picioare nelegiuirile noastre, și vei arunca în fundul mării toate păcatele lor.

20. Vei da* cu credincioșie lui Iacov, și vei ținea cu îndurare față de Avram, ce ai jurat** părinților noștri în zilele de odinioară.

* Luc. 1:72, 73. ** Ps. 105:9, 10.

NAUM SAU NAHUM

(Numeri 19:35. Ps. 68. Isaia 10:3, etc.; 33:1—8; 29:3, 8. Țefania 2:13.)

1. Proorocie despre* Ninive. Cartea proorocii lui Naum, din Elcoy.

* Is. 1:1.

2. Domnul este un Dumnezeu gelos* și răzbunător; Domnul Se răzbună și este plin de minie; Domnul Se răz-

bună pe protivnicii Lui, și ține minie pe vrăjmașii Lui.

* Ezech. 20:1; 24:14. Deut. 4:24. Isa. 24:19. ** Deut. 32:35. Ps. 94:1. Isa. 66:15.

3. Domnul este îndelung răbdător*, dar de o mare** tărie; și nu lasă nepedepsit pe cel rău. Domnul umblă

în furtună și în vîrtej, și norii sînt praful picioarelor Lui. *Ezech. 34, 6, 7.

Rom. 9, 17. Ps. 106, 8. Ier. 4, 2. ** Ier. 9, 4. † Ps. 128, 7, etc.; 137, 2. Hab. 1, 4, 11, 12.

4. El mustră * marea și o usucă, face să sece toate riurile; Basanul** și Carmelul tinjesc, și floarea Libanului se vestejește.

* Ps. 106, 8. Isa. 30, 3. Mat. 8, 28. ** Isa. 30, 8.

5. Se clatină * munții înaintea Lui, și dealurile** se toposc; se cutremură pămîntul † înaintea Lui, lumea și toți locuitorii ei.

* Ps. 68, 8. ** Ier. 1, 5. Ps. 97, 5. Mic. 1, 4. † Ier. 4, 25.

6. Cine poate sta înaintea urgiei * Lui? Și cine poate ținea piept miniei Lui aprinse? Urgia Lui se varsă** ca focul, și se prăbușesc stîncile înaintea Lui.

* Mal. 3, 2. ** Apoc. 18, 1.

7. Domnul este bun*, El este un loc de scăpare în ziua necazului; și cunoaște** pe cei ce se încred în El.

* 1 Cor. 10, 34. Ps. 136, 5. Ier. 32, 18. Psa. 3, 28. ** Ps. 1, 6. 2 Tim. 2, 19.

8. Dar*cu niște valuri cese varsă peste mal, va nimici cetatea Ninive, și va urmări pe vrăjmașii Lui pînă în întințec.

* Dan. 9, 26; 11, 30, 32, 40.

9. Ce planuri * faceți voi împotriva Domnului? El le** zădărnicește! Nenorocirea nu va veni de două ori.

* Ps. 2, 1. ** 1 Sam. 3, 12.

10. Căci vor fi ca niște mănunchiuri de spini* încălciți, și tocmai cînd vor fi beți** de vinul lor, vor fi mistuiți † de foc, ca o mîriște de tot uscată.

* 1 Sam. 22, 4, 7. ** Cap. 3, 11. † Mal. 4, 1.

11. Din tine, Ninive, a ieșit cel ce urze* rele împotriva Domnului, celce făcea planuri răutăcioase.

* 2 Reg. 18, 29, 30.

12. Așa vorbește Domnul: „Oricit de mulți și puternici vor fi, toți vor fi secerati* și vor pieri”. Chiar dacă te-am întristat, Ierusalime, nu te voi mai întrista...

* 2 Reg. 19, 36, 37. ** Isa. 9, 8. Dan. 12, 28.

13. Ci îi voi sfărîma* jugul acum de pe tine, și-ți voi rupe legăturile...

* Ier. 2, 28; 50, 6.

14. Iată ce a poruncit însă Domnul împotriva ta, Asur: „Nu vei mai avea urmași cari să-ți poarte numele; vei ridica din casa dumnezeului tău chipurile cioplite sau turnate; îți voi pregăti* mormîntul, căci te-ai aflat prea ușor.”

* 2 Reg. 19, 37.

15. Iată* pe munți picioarele solului care vestește pacea! Prăznuiește-ți sărbătorile, Iudo, împlinește-ți juruințele!

Căci cel rău** nu va mai trece prin mijlocul tău, esteș nimicit cu desăvîrșire...

* Isa. 62, 7. Rom. 10, 15. ** Yer. 21, 12. † Yer. 14.

2 1. Nimicitorul* pornește împotri-va ta, Ninive; păzește** cetățuia! la seama la drum! Întărește-ți coapsele! Adună-ți toată puterea!...

* Ier. 50, 33. ** Ier. 52, 11, 12. Cap. 3, 14.

2. Căci* Domnul aşază iarăși slava lui Iacor și o face iarăși ca slava de odinioară a lui Israel, pentru că i-au jăfuit** jăfuitorii și le-au stricat bu-
tucii de vie...

* Isa. 10, 12. Ier. 25, 29. ** Ps. 60, 13. Osea 10, 1.

3. Scuturile vitejilor săi* sînt roși, războinicii sînt îmbrăcați cu purpură; fulgeră carile de foc oțelului în ziua sorocită pregătirii de luptă, și sulitele se învîrtesc.

* Dan. 10, 2, 3.

4. Dureiesc carile pe ulițe, se săpu-
stesc unele peste altele în piețe; par-
că sînt niște făclii la vedere, și alear-
gă ca fulgerele...

5. El, împăratul Ninivei, cheamă pe oamenii lui cei viteji, dar ei se potie-
nesc în mersul lor; aleargă spre zi-
duri, și se gîtesc de apărare...

6. Porțile dela rîuri sînt deschise, și
palatul se prăbușește!...

7. S'a isprăvit cu ea: este desgo-
lită, este luată; slujnicele ei se vaită
ca hîște* turturele, și se bat în piept.

* Isa. 50, 14; 50, 15.

8. Ninive era odinioară ca un iaz plin
de apă... Dar iată-i că fug!... „Sta-
ți! Stați! Opriti-vă!... Dar nici unul
nu se întoarce...”

9. Jăfuiți argintul! Jăfuiți aurul! A-
colo sînt comori nestîrșite, tot felul
de bogății de lucruri scumpe!

10. Este jăfuită, pustită, și stoarsă
de tot! Inima* îi e mîhnită, îi tremură
genunchii**, toate coapsele† sufăr, și
toate fețele au † îngălbenit.

* Isa. 13, 7, 8. ** Dan. 5, 6. † Ier. 50, 6. † Ier. 50, 6.

11. Unde este acum culcușul* acela
de lei, păsuna aceea pentru puii de
lei, pe unde umbla leul, leoaica și
puiul de leu, fără să-i turbure nimeni?

* Ier. 4, 14, 15. Rom. 10, 2-7.

12. Leul sfișia cît îi trebuia pentru
puii săi, zugruma pentru leoaicele sa-
le; își umplea viziunile de pradă, și
culcușurile cu ce răpise.

13. „Iată” că am necaz pe tine, zi-
ce Domnul oștirilor; în fum îți voi
preface carile de război, sabia va mă-

stui pe puii tăi de lei, îți voi nimici prada din țară, și nu se va mai auzi glasul soailor tăi".

* Ezech. 22, 3; 36, 3; 39, 1. Cap. 3, 6. ** 1 Reg. 13, 17, 19, 24, 3, 25.

3 1. Vai de cetatea* vârsătoare de sânge, plină de mîncare, plină de silnicie, și care nu încetează să se dedea la răpire!...

2. Auziți pocnetul biciului, urzitul roților, tropăitul cailor, și durdulțul carărilor!

3. Se aruncă năvalnici călăreții, scotează sabia, fulgeră sulita... O mulțime de răniți!... Grămezi de trupuri moarte!... Morți fără număr!... Cei vii se împiedecă de cei morți!...

4. Din pricina multelor curvii ale curvei, plină de farmec, fermecătoare iscusită*, care vindea neamurile prin curvile ei și popoarele prin vrăjitoriile ei. —

5. „Iată*, am necaz pe tine, zice Domnul oștirilor, îți voi ridica poalele** peste cap, ca să-ți vadă neamurile goliciunea, și împărățiile, rușinea.

* Cap. 2, 13. ** Ezech. 47, 2, 3. 1er. 13, 20, 26. Ezech. 26, 27. Mic. 1, 10. † Hab. 2, 14.

6. Voi asvirlu cu murdăria peste tine, te voi înjosi*, și te voi face de ocară**.

* Mal. 2, 3. ** Ezech. 16, 20.

7. Toți cei ce te vor vedea** vor fugi de tine, și vor zice: „Ninive este nimicită! Cine o va* plînge? Unde să-ți cauți mîngietori? *

8. Ești* tu mai bună de cît No-Amon**, cetatea care ședea între riuri, înconjurată de ape, avînd ca zid de apărare marea, ca ziduri marea?

* Amos 6, 2. ** 1er. 47, 26, 28. Ezech. 26, 14—18.

9. Etiopia și Egiptenii fără număr erau țaria ei, Put și Libienii erau ajutoarele ei.

10. Și totuș a trebuit să plece și ea în surghiun, s'a dus în robie; și pruncii ei* au fost zdrobiți în toate colțu-

rile** ulițelor; au aruncat sortul ț a-supra frunțășilor ei, și toți mai marii ei au fost aruncați în lanțuri.

11. Și* tu te vei îmbăta, te vei ascunde; și tu vei căuta un loc de adăpost împotriva vrăjmașului!

* 1er. 25, 17, 27. Cap. 1, 13.

12. Toate cetățile tale sînt niște smochini* cu cele dintii roade; cînd îi scuturi, smochinele cad în gura cui vrea să le mănince.

13. Iată, poporul* tău este ca femeile în mijlocul tău; porțile țării tale se deschid înaintea vrăjmașilor tăi; focul îți mistuie zăvoarele**!

* 1er. 26, 27; 31, 20. ** Ps. 147, 13. 1er. 31, 20.

14. Scoate-ți apă pentru impresurare! Drege-ți întăriturile*! Calcă pămîntul, frămîntă lutul, și gătește cup-torul de cărămidă!

15. Acolo te va minca focul, te va nimici sabia cu desăvîrșire, te va mistui ca niște* lăcuste, căci te-ai înmulțit ca forfăcarul, te-ai îngrămădit ca lăcustele!

16. Negustorii tăi sînt mai mulți de cît stelele cerului, s'au îngrămădit ca pui de lăcustă cari își întind aripile și zboară.

17. Voivozii tăi* sînt ca lăcustele, mai marii tăi ca o ceată de lăcuste, cari tăbăresc în dumberăvi pe răcoarea zilei: cînd răsare soarele, zboară, și nu se mai cunoaște locul unde erau.

* Apoc. 9, 1.

18. În timp ce păstorii* tăi dorm, împărate** al Asiriei, și vitejii tăi se odînesc, poporul tău este risipit* pe munți, și nimeni nu-l mai strînge.

* Ezech. 34, 12. Ps. 78, 4. ** 1er. 36, 18. Ezech. 31, 3, etc. † 1 Reg. 22, 17.

19. Rana ta nu se alină prin nimic, rana* ta este fără leac! Toți cei ce** vor auzi de tine vor bate din palme, căci cine este acela, pe care să nu-l fi atins răutatea ta?

* Mic. 1, 9. ** Ps. 2, 12. Ps. 14, 6, etc.

HABACUC

SAU AVACUM

(Mica 4, 10; 7, 7—10. Luca 18, 7.)

1 1. Proorocia descoperită proorocului Habacuc.

2. Pînă cînd voi striga către Tine, Doamne, fără* s'ascuți? Pînă cînd mă voi tîngui Ție, fără să dai ajutor?

* Ps. 88, 1.

3. Pentru ce mă lași să văd nelegiuirea, și Te uita la nedreptate? Asuprirea și silnicia se fac supt ochii mei, se nasc certuri, și se stîrnesc gîlcăvări.

4. Deaceia legea este fără putere, și dreptatea nu se vede, căci cel rău*

biruiește pe cel neprihănit, de aceea se fac judecăți nedrepte. —

* Ier. 21, 7; Ps. 94, 2; etc. Ier. 12, 1.

5. Aruncați-vă ochii* printre neamuri, și priviți, uimiți-vă, și îngroziți-vă! Căci în zilele voastre voi face o lucrare, pe care n'ați crede-o dacă v'ar povesti-o cineva! * Ier. 29, 14; Ps. 135, 41.

6. Iată, voi ridica pe Maldei*, popor turbat și iute, care străbate întinderi mari de țări, ca să pună mina pe locuințe cari nu sînt ale lui.

* Ier. 29, 49; Is. 50, Ier. 3, 18.

7. El este grozav și înfricoșat; numai din el însuș îi lese dreptul și mărirea lui.

8. Căi lui sînt mai luți decît leoparzii, mai sprinteni decît lupii deseară*, și călăreții lui înaintază în galop de departe, sboară* ca vulturul care se repede asupra prăzii.

* Ier. 3, 3; Ps. 104, 20. — Ier. 4, 13.

9. Tot poporul acesta vine numai ca să jăfulască; privirile lui iacome caută înainte, și strînge prinși de război ca nisipul.

10. Își bate joc de împărați, și voi-vozii sînt o nimica pentru el, ride de toate întăriturile, căci grămădește pămînt, și le ia.

11. Apoi aprinderea i se indolește, iptrece măsura și se face vinovat, căci puterea* lui o ia de Dumnezeu al lui!

* Dan. 3, 4.

12. Doamne, nu ești Tu* din vecinicie, Dumnezeul meu, Sfîntul meu? Nu vom muri! Doamne, Tu ai ridicat pe poporul acesta ca să-Ți împlinești judecățile Tale*; Tu, Stîlca mea, l-ai ridicat ca să dai prin el dedepsele Tale! * Ps. 90, 2; Is. 2, 17; Is. 40, 18. — Ier. 2, 28; Ps. 12, 18; Is. 40, 18, 19; Ier. 50, 25.

13. Ochii Tăi sînt așa de curați* că nu pot să vadă răul, și nu poți să privești nelegiuirea! Cum* ai putea privi Tu pe cei mișei, și să faci, cînd cel rău mîincă pe cel mai neprihănit decît el?

* Ps. 3, 3. — Ier. 12, 1.

14. Vei face Tu omului ca peștilor mării, ca hritoarei, care n'are stăpîn?

15. El îi scoate* pe toți cu undița, îi trage în mreaja sa, îi strînge în năvodul său. Deaceia se bucură și se veselește. * Ier. 16, 16. Amos 4, 2.

16. De aceea aduce jertfe* mrejei sale, aduce tîmlele năvodului său; căci lor le datorește partea lui cea grasă și bucatele lui gustoase!

* Ier. 17, 18; Is. 19, 12; Ps. 34, 18.

17. Pentru aceasta își va goli el într-una mreaja, și va înjunghia fără milă pe neamuri?

21. M'am dus la locul meu de strajă, și stam pe turn ca să veghez* și să văd* ce are să-mi spună Domnul, și ce-mi va răspunde la plîngerea mea. * Ier. 21, 2, 11. — Ps. 135, 4.

2. Domnul mi-a răspuns, și a zis: „Scrie* proorocia, și sapă-o pe table, ca să se poată citi ușor!” * Ier. 30, 2; Is. 40, 2.

3. Căci este o proorocie, a cărei vreme este hotărîtă*, se apropie de împlinire, și nu va minți; dacă zăbovește, așteaptă-o, căci va veni și se va împlini negreșit**.

* Dan. 9, 14; Is. 41, 23, 26. — Eze. 33, 37.

4. Iată, i s'a îngîmfat sufletul, nu este fără prihană în el; dar cel neprihănit* va trăi prin credința lui.

* Ier. 2, 35; Rom. 1, 17; Gal. 3, 12. — Eze. 33, 28.

5. Ca și cel beat și semeț, cel mîndru nu stă liniștit; ci își lînghește gura ca locuința morților*, este nesățios ca moartea așa că pe toate neamurile vrea să le strîngă la el, și toate popoarele le trage la el.

* Ier. 27, 20; Is. 48, 12.

6. Nu va fi el de bajocura tuturor acestora, de ris și de* pomină? Se va zice: „Vai de cel ce adună ce nu este al lui! Pînă cînd se va împovăra cu datorii?”

* Mic. 3, 4.

7. Nu se vor ridica deodată ceice te-au împrumutat? Nu se vor trezi asupritorii tăi, și vei ajunge pradă lor?

8. Fiindcă* ai jăfuit multe neamuri, toată rămășița popoarelor te va jăfui, din pricina vîrsării sîngelui* oame-nilor, din pricina sîmnicilor făcute în țară împotriva cetății și împotriva tuturor locuitorilor ei.”

* Ier. 48, 1. — Eze. 33, 17.

9. Vai de cel ce strînge clișiguri* nelegiuite pentru casa lui, ca să-și așeze apoi cuibul* într-un loc înalt, și să scape din mîna nenorocirii!

* Ier. 22, 12. — Ier. 48, 34. — Obad. 4.

10. Rușinea casei tale ți-ai croit, nîmicînd o mulțime de popoare, și împotriva ta însuși ai păcătuit.

11. Căci piatra din mijlocul zidului strigă, și lemnul care leagă grînda îi răspunde.

12. Vai de cel ce zidește o cetate cu sînge*, care întemeliază o cetate cu nelegiuire!

* Ier. 22, 18. — Eze. 24, 9. — Mic. 3, 30. — Nah. 3, 1.

13. Iată, când Domnul oştirilor a hotărît lucrul acesta, popoarele se ostemesc* pentru foc, și neamurile se trudește degeaba. *Isa. 31. 10.

14. Căci pământul va fi plin de cunoștința slavei* Domnului, ca fundul mării de apele cari-l acopăr. *Isa. 11. 9.

15. Vai de cel ce dă agroapelui său să bea, vai de tînc care îi tornă* băutura spumoză și-l amețește, ca să-l vezi goliciunea** ! *Osea 1. 3. **Ps. 78. 25.

16. Te vei sătura de rușine în loc de slavă; bea* și tu, și desvelește-te ! Iți va veni și tie rîndul să lei paharul din dreapta Domnului, și va veni rușinea peste slava ta. *Isa. 51. 22, 23; 51. 27.

17. Căci silnicile făcute împotriva Libanului vor cădea asupra ta, și puștiurile fiarelor te vor îngrozi, pentru vărsarea sîngelui* oamenilor, și silnicile făcute în țară, împotriva cetății și împotriva tuturor locuitorilor ei. *Ysa. 34.

18. La ce ar putea folosi* un chip cioplit, pe care-l cioplește lucrătorul ? La ce ar putea folosi un chip turnat, care** învață pe oameni mînciuni, pentru ca lucrătorul care l-a făcut să-și pună încrederea în el, pe cînd el făurește numai niște idoli muți ? *Isa. 44. 9, 20; 46. 2. **Isa. 10. 14. Zah. 10. 2. †Ps. 115. 5. †Cant. 12. 2.

19. Vai de cel ce zice lemnului: „Scoală-te“, și unei pietre mute: „Trezește-te !“ Poate ca să dea învățtură ? Iată că este împodobită cu aur și argint, dar în ea nu este un duh* care s'o însuflețescă. *Ps. 135. 17.

20. Domnul* însă este în Templul Lui cel sfînt. Tot pământul să tacă* înaintea Lui ! *Ps. 115. 4. **Ps. 1. 7. Zah. 2. 12.

3 1. Rugăciunea proorocului Habacuc. (De cîntat în felul cîntecelor* de jale.) *Ps. 7. 1, 2, 3.

2. Cînd am auzit, Doamne, ce ai vestit, m'am îngrozit. Insufleștește-ți* lucrarea în cursul anilor, Doamne ! Fă-Te cunoscut în trecerea anilor ! Dar, în minia Ta, adu-ți aminte de îndurările Tale ! *Ps. 90. 4.

3. Dumnezeu vine din Teman, și Cel Sfînt* vine din muntele Paran... — (Oprire.) — Măreția Lui acoperă cerurile, și slava Lui umple pământul. *Dane. 10. 2. Judec. 5. 4. Ps. 68. 7.

4. Strălucirea Lui este ca lumina soarelui, din mina Lui pornesc raze, și acolo este ascunsă tîrîia Lui.

5. Înaintea Lui merge* ciurma, și moșii** calcă pe urmele lui. *Nah. 1. 3. **Ps. 124. 2.

6. Se oprește, și măsoară pământul cu ochiul ; privește, și face pe neamuri să tremure ; munții* cei vecinici** se sfîrșimă, dealurile cele vechi se pleacă ; El umblă pe cărări vecinice. *Nah. 1. 3. **Ps. 46. 26.

7. Văd corturile Etiopiei, pline de groază, și se cutremură colibeile din țara Madiamului.

8. S'a mîniat oare Domnul pe riuri ? Impotriva riurilor se aprinde minia Ta, sau împotriva mării se varsă urgia Ta, de ai încălecat* pe caii Tăi, și Te-ai suit în carul Tău de biruință ? *Dane. 10. 26, 27. Ps. 68. 4; 104. 2. Ysa. 33.

9. Arcul Tău este desvelit ; blestemele sînt săgețile Cuvîntului Tău... — (Oprire.) — Tu despici pământul ca să dai drumul* riurilor. *Ps. 72. 14, 15; 136. 4.

10. La vederea Ta, se cutremură* munții ; se năpustesc riuri de apă ; adîncul își ridică glasul, și își înalță valurile în sus**. *Ezech. 10. 18, 19. Job. 5. 4, 6. Ps. 66. 6; 77. 20; 114. 4. **Ezech. 14. 22. Isa. 5. 10.

11. Soarele* și luna se opresc în locuința lor, de lumina săgeților** Tale cari pornesc, de strălucirea sulicei Tale care lucește. *Isa. 30. 22, 23. **Isa. 32. 11. Ps. 124. 17; 127. 26.

12. Tu cîtreieri pământul în urgia Ta, zdrobești neamurile în minia Ta*. *Isa. 31. 26. Amos 1. 3. Mic. 4. 13.

13. Ieși ca să izbăvești pe poporul Tău, să izbăvești pe unsul Tău ; sfîrșimă* acoperișul-casii celui în rău, o nimicești din temelii pînă în vîrf. — (Oprire.) — *Isa. 34. 24; 11. 9, 12. Ps. 68. 21.

14. Străpungi cu săgețile Tale capul căpeteniilor lui, cari se năpustesc peste mine ca furtuna, să mă pună pe fugă, scoțînd strigăte de bucurie, ca și cum ar fi și mîncat pe cel nenorocit în culcuș.

15. Cu caii Tăi mergi* pe mare, pe spuma apelor mari. *Ps. 77. 26. Ysa. 6.

16. Cînd am auzit... lucrul acesta, mi s'a cutremurat trupul* ; la vestea aceasta, mi se întoarcă buzele, îmi intră putrezirea în oase, și-mi tremură genunchii. Căci aș putea oare aștepta în tăcere ziua necazului, ziua cînd asupritorul va merge împotriva poporului ? *Ps. 120. 120. Isa. 38. 9.

17. Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da niciun rod, rodul mîslinului va lipsi, și cîmpiile nu vor

da hrană, oile vor pieri din staule, și nu vor mai fi boi în grajduri,

18. eu * tot mă voi bucura ** în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeuul mîntuirii mele! * Ier. 13. 18. ** Is. 41. 10; 51. 10.

19. Domnul Dumnezeu este tăria *

mea; El îmi face picioarele ca ale cerbilor **, și mă face să merg pe înălțimile mele *. — Către maimarele cin-tăreților. De cîntat cu instrumente cu coarde.

* Ps. 37. 1. ** 2 Sam. 20. 34. Ps. 18. 30. † Deut. 32. 18; 32. 20.

ȚEFANIA

SAU SOFONIE

(Luca 19. 41—44. Deuteronom 30. 1—10. Habacuc 3. 18.)

Amenințări

Impotriva lui Iuda și Ierusalimului.

1. Cuvîntul Domnului, care a fost spus lui Țefania, fiul lui Cuși, fiul lui Ghedalia, fiul lui Amaria, fiul lui Ezechia, pe vremea lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda.

2. „Voi nimici totul de pe fața pămîntului, zice Domnul.”

3. „Voi * nimici oamenii și vitele, păsările cerului și peștii mării, pietrele de poticnire **, și pe cei răi împreună cu ele; voi nimici cu desăvîrșire pe oameni de pe fața pămîntului, / zice Domnul.”

* Gen. 4. 3. ** Ezech. 7. 10; 14. 2, 4, 7. Mat. 23. 43

4. „Îmi voi întinde mîna împotriva lui Iuda, și împotriva tuturor locuitorilor Ierusalimului; voi nimici cu desăvîrșire din locul acesta rămășițele lui * Baal, numele slujitorilor săi ** și profeții împreună cu ei, * 2 Reg. 23. 4, 6. ** Gen. 20. 6.

5. pe ceie se închină * pe acoperișuri înaintea oștirii cerurilor, pe cei ce se închină ** jurînd * pe Domnul, dar cari jură și pe împăratul lor Malcam ††, * 2 Reg. 23. 32. Ier. 39. 23. ** 2 Reg. 23. 35. 2 Reg. 17. 35, 41. † Deut. 46. 1. Gen. 4. 25. †† Ier. 23. 7. 2 Reg. 11. 30.

6. pe cei ce * s'au abătut dela Domnul, și pe cei ce nu caută ** pe Domnul, nici nu întrebă de El.”

* Is. 1. 4. Ier. 2. 13, 17; 35. 6. ** Gen. 7. 7.

7. „Tăcere” înaintea Domnului Dumnezeu! Căci ** ziua Domnului este aproape, căci Domnul † a pregătît jertfa, și-a sfințit oaspeții. * Zab. 2. 20. Zab. 2. 19. ** Is. 53. 6. † Is. 24. 6. Ier. 46. 10. Ezech. 26. 17. Apoc. 19. 17.

8. În ziua jertfei Domnului voi pedepsi pe voievozii * și fiii împăratului, și pe toți cei ce poartă haine străine. * Ier. 39. 6.

9. În ziua aceea, voi pedepsi și pe toți cei ce sar peste prag, pe cei ce umplu de silnicie și de înșelăciune ca-a stăpînului lor.

10. În ziua aceea, zice Domnul, se vor auzi strigăte de jale la poarta peștilor *, urlete în ceaaltă mahala a cetății, și un mare prăpăd pe dealuri.

* 2 Cron. 33. 14.

11. Văitați-vă locuitori din * Macteq. Căci toți cei ce fac negot sînt nimiciți, toți cei încărcăți cu argint sînt nimiciți cu desăvîrșire. * Is. 6. 1.

12. În vremea aceea, voi scormoni Ierusalimul cu felinare, și voi pedepsi pe toți oamenii cari se biruiesc pe drojdiile * lor, și zic ** în inima lor: „Domnul nu va face nici bine nici rău!”

* Ier. 46. 11. Amos 6. 1. ** Ps. 94. 7.

13. Averile lor vor fi de jaf, și casele lor vor fi pustite; vor zidi case și nu * le vor locui, vor sădi vii, și nu vor bea vin ** din ele.”

* Deut. 28. 30, 36. Amos 6. 11. ** Mic. 6. 10.

14. Ziua cea mare a Domnului este aproape *, este aproape și vine în grabă mare! Da, este aproape ziua cea amarnică a Domnului, și viteazul tipă cu amar.

* Is. 2. 1, 11.

15. Ziua * aceea este o zi de minie, o zi de necaz și de groază, o zi de pustiire și nimicire, o zi de întunec și negură, o zi de nori și de întunecime,

* Is. 23. 6. Ier. 30. 7. Is. 2. 1, 11. Amos 6. 10. Yer. 16.

16. o zi în care va răsună trîmbița * și strigătele de război împotriva cetăților întărite și turnurilor înalte. * Ier. 4. 19.

17. Atunci voi pune pe oameni la strîmtoare, și vor bijhăi ca niște orbi *, pentru că au pîcăit împotriva Domnului; de aceea le voi vărsa singele ** ca praful, și carnea ca gunoială! * Deut. 28. 20. Is. 26. 10. ** Ps. 79. 3. † Ps. 35. 10. Ier. 6. 20; 16. 4.

18. Nici argintul *, nici aurul lor nu vor putea să-i izbăvească, în ziua miniei Domnului; ci toată țara va fi mistuită ** de focul geloziei Lui, căci va nimici deodată pe toți * locuitorii țării. * Prov. 21. 6. Ezech. 7. 19. ** Cap. 5. 6. † Yer. 2. 3

Amenințări

Impotriva popoarelor străine.

2 1. „Veniți-vă” în fire și cercetați-vă, neam fără rușine, * Isa. 2, 18.

2. plină nu se împlinesc hotărârile — ca pleava” trece vremea — până nu vine peste voi mânia aprinsă” a Domnului, plină nu vine peste voi ziua minții Domnului!

* Isa. 31, 18. Ps. 1, 4. Isa. 17, 13. Osea 12, 8. ** 2 Reg. 23, 26.

3. Căutați” pe Domnul, toți cei smeriți” din țară, cari împliniți poruncile Lui! Căutați dreptatea, căutați smerenia! Poate căți veți fi cruțați în ziua minții Domnului.” * Ps. 128, 4. Amos 5, 4.

* Ps. 79, 9. † Isa. 2, 14. Amos 5, 15. Isa. 5, 9.

4. „Căci Gaza” va fi părăsită, Ascalonul va fi pustit, poporul din Asdod va fi izgonit ziua năvălirii” mare, și Ecronul va fi smuls din rădăcini.

* Isa. 47, 4, 5. Ezech. 26, 15. Amos 1, 4, 7, 8. Zah. 9, 4, 5. ** Isa. 6, 4, 12, 5.

5. Vai de locuitorii de pe malurile mării”, vai de neamul Cheretților! Așa a vorbit Domnul împotriva ta, Canaanene”, țara Filistenilor: „Te voi nimici și nu vei mai avea locuitori!”

* Ezech. 26, 16. ** Isa. 12, 3.

6. Malurile mării vor ajunge izlazuri de pășunat, locuințe pentru păstori, și țirle” de oi. * Isa. 17, 2. Ysa. 14.

7. Malurile acestea vor fi pentru rămășițele” casei lui Iuda; acolo vor paște; se vor odihni seara în casele Ascalonului; căci Domnul, Dumnezeul lor, nu-i va uia.” și va aduce înapoi” pe priștii lor de război.” * Isa. 11, 12. Mica. 4, 7, 8. 5, 7, 8. Hag. 1, 15. 2, 1. Ysa. 9, 8. ** Ezech. 4, 15. Luc. 1, 68. † Ps. 128, 1. Isa. 26, 14. Cap. 2, 20.

8. „Am auzit” oclările Moabului și batjocurile” copiilor lui Amon, cînd defăimau pe poporul Meu, și se ridicau” cu trufie împotriva hotarelor lor.

* Isa. 48, 27. Ezech. 25, 8. ** Ezech. 25, 9, 5. † Isa. 48, 1.

9. De aceea, pe viața Mea, zice Domnul ostirilor, Dumnezeul lui Israel, că Moabul” va fi ca Sodoma, și copiii lui Amon” ca Gomora: un loc acoperit” cu mărțicină, o groapă de sare, un pustiu vecinic; rămășița” poporului Meu îi va jăfui, rămășița neamului Meu îi va stăpîni. * Isa. 16, 14. Isa. 48, Ezech. 25, 8. Amos 2, 1. ** Amos 1, 13. † Ps. 139, 18. Deut. 28, 28. Isa. 13, 19; 34, 13. Isa. 48, 10; 50, 40. †† Ysa. 7.

10. Lucrul acesta li se va întîmpla pentru mîndria” lor, pentru că au batjocorit și au fost semeți cu poporul Domnului ostirilor. * Isa. 14, 6. Isa. 48, 20.

11. Domnul va fi grozav împotriva

lor, căci va nimici pe toți dumnezeii pămîntului; și fiecare se va închina” înaintea Lui în țara lui, în toate ostroavele” neamurilor.”

* Mal. 1, 11. Isa. 4, 21. ** Ps. 135, 5.

12. „Chiar și voi, Etiopienilor”, veți fi străpuși cu sabia” Mea.

* Isa. 18, 1; 33, 4. Isa. 48, 9. Ezech. 30, 5. ** Ps. 17, 18.

13. El își va întinde mina și spre miazănoapte, va nimici Asiria”, și va prefăce Ninive într-o pustietate, în tr’un pămînt fără apă ca pustia.

* Isa. 23, 12. Ezech. 21, 3. Mica. 1, 1; 2, 10; 3, 12, 16.

14. În mijlocul cetății se vor culca” turme de vite” de tot felul; pelicanul” și ariciul vor rămîne noaptea pe coperșirile stîlpilor ei. La fereestre se vor auzi țipetele lor, pustirea va fi în prag, căci căptușala” de cedru va fi scoasă.

* Ysa. 6, 9. ** Isa. 18, 21, 22. † Isa. 34, 11, 14. †† Isa. 22, 14.

15. Iată dar cetatea aceea veselă, care stătea” plină de încredere, și” zicea în inima ei: „Eu și niciuna afară de mine!” Vai! Cîm s’a prefăcut în pustiu și în calcuș de fiare! Toți cei ce trec pe lingă ea fluieră” și arată” cu mîna!”

* Isa. 47, 8. ** Amos 18, 7. † Isa. 27, 28. Psa. 2, 15. Ezech. 27, 30. †† Mica. 1, 10.

Pedepșa Ierusalimului. Făgăduințe.

3 1. „Vai de cetatea îndărătnică și spurcată, vai de cetatea plină de asuprire!”

2. Ea s’ascultă” de nici un glas, nu” ține seama de mustrare, nu se încrede în Domnul, nu se apropie de Dumnezeul său.

* Isa. 22, 21. ** Isa. 1, 3.

3. Capeteniile” ei în mijlocul ei sînt niște lei cari rănesc; judecătorii ei sînt niște lupi de seară” cari nu mai lasă nici un os pînă dimineața.

* Ezech. 22, 27. Mica. 3, 3, 10, 11. ** Mica. 1, 8.

4. Proorocii ei sînt ușuratici” și înșelători; preoții ei pingăresc lucrurile sfinte, calcă” Legea.

* Isa. 29, 11, 22. Psa. 2, 14. Osea 4, 7. ** Ezech. 22, 26.

5. Domnul” este fără prihană în mijlocul” ei. El nu face nici o nelegiuire; în fiecare dimineață El își scoate la lumină judecățile, fără să înceteze vreodată; dar cine este nelegiuit” și nu știe de rușine!

* Deut. 32, 4. ** Ysa. 18, 17. Mica. 3, 11. † Ysa. 2, 2; 3, 12, 13.

6. Am nimicit neamuri, le-am dărîmat turnurile, le-am pustit ulițele și nu mai trece nimeni pe ele! Cetățile lor sînt pustite, nu mai au nici un om în ele, și nimeni nu mai locuiește în ele!

7. Ziceam*: „Dacă ai voi măcar să te temi de Mine, și să ții seama de muștrare! Nu ți-ar fi nimerit locuința, și n'ar veni peste tine toate pedepsele cu cari te-am amenințat.” Dar ei s'au grăbit să-și** strice toate faptele.

* Isr. 2. 8. ** Ps. 6. 12.

8. „De aceea așteptați* numai, zice Domnul, pînă în ziua cînd. Mă voi scula la pradă: căci am hotărît să string** neamurile, să adun împărățiile, ca să-Mi vărs urgia peste ele, totă aprinderea miniei Mele; căci toată țara va fi mistuită† de focul geloziei Mele.”

* Ps. 37. 34, 37. Mal. Prov. 20. 22. ** Isai 2. 2. † Cap. 1. 18.

9. „Atunci voi da popoarelor buze curate*, ca toți să cheme Numele Domnului, ca să-l slujească într'un gînd.

* Isai 55. 12.

10. Dincolo* de riurile Etiopiei, îmi vor aduce daruri de mîncare închinătorii Mei, obștea Mea cea risipită.

* Ps. 68. 32. Isai 55. 1. 7; 56. 4, etc. Mal. 1. 11. Psal. 5. 7.

11. În ziua aceea, nu vei mai avea nevoie să roșești de toate faptele tale prin cari ai păcătuit împotriva Mea; căci atunci voi scoate din mijlocul tău pe cei trufași*, și nu te vei mai îngîmfa pe muntele Meu cel sfînt!

* Isr. 1. 4. Mic. 3. 11. Mal. 2. 8.

12. Voi lăsa în mijlocul tău un popor* smerit și mic, care se va încrede în Numele Domnului.

* Isai 54. 22. Zab. 11. 11. Mal. 2. 2. 1 Cor. 1. 27, 28. Isai 2. 8.

13. Rămășițele* lui Israel nu** vor mai săvîrși nelegiuire, nu vor mai spune minciuni†, și nici în gura lor nu se va mai găsi o limbă înșelătoare. Ci vor paște††, și se vor odihni, și nimeni nu-i va tulbura.

* Mic. 4. 7. Cap. 2. 2. ** Isai 55. 21. † Isai 55. 2. Apoc. 24. 5. †† Exod. 24. 26. Mic. 4. 4, 7, 14.

14. Strigă* de bucurie, fiica Sionului! Strigă de veselie, Israele! Bucură-te și saltă de veselie din toată inima ta, fiica Ierusalimului!

* Isai 22. 4; 34. 2. Zab. 2. 19; 9. 9.

15. Domnul a abătut dela tine pedepsele tale, a îndepărtat pe vrăjmașul tău; Domnul, împăratul* lui Israel, este în** mijlocul tău; nu trebuie să te mai temi de nicio nenorocire!

* Isai 1. 26. ** Exod. 22. 22. Vers. 4, 17. Apoc. 7. 14; 21. 3, 4.

16. În ziua aceea, se va zice* Ierusalimului: „Nu te teme de nimic! Să oame, să nu-ți** slăbească minile!

* Isai 35. 3, 4. ** Eze. 37. 12.

17. Domnul Dumnezeuul tău este în mijlocul tău*, ca un viteaz care poate ajuta; se va bucura** de tine cu mare bucurie, va ținea în dragostea Lui, și nu va mai putea de veselie pentru tine.

* Vers. 15. ** Ezei. 38. 2. Isai 42. 5; 49. 19. Isr. 33. 41.

18. „Voi stringe pe cei întristați*, cari sînt departe de adunarea sfîntă, pe cei ieșiți din sinul tău, asupra cărora acum apasă ocara.

* Vers. 2. 4.

19. Iată, în vremea aceea, voi lucra împotriva tuturor asupritorilor tăi; voi izbăvi pe cei șchiopi* și voi stringe pe cei ce au fost izgoniți, și li voi face o pricină de laudă și de slavă în toate țările unde sînt de ocară acum.

* Exod. 34. 20. Mic. 4. 4, 7.

20. În vremea aceea, vă voi aduce* înapoi; în vremea aceea, vă voi strînge; căci vă voi face o pricină de slavă și de laudă între toate popoarele pămîntului, cînd voi aduce înapoi pe prinșii voștri de război supt ochii voștri, zice Domnul.”

* Isai 11. 22; 27. 12; 56. 8. Exod. 22. 22; 34. 12; 37. 21. Apoc. 9. 14.

HAGAI

SAU AGHEU

(Matei 6. 23. Maleahi 3. 10.)

1. În anul* al doilea al împăratului Darius, în ziua întâi a lunii a șasea, Cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai către Zerobabel**, fiul lui Șaltiël, dregătorul lui Iuda, și către Iosua†, fiul lui Ioșadac††, marele preot, astfel:

* 1 Cron. 3. 12, 18. Ezei. 4. 2. Mal. 1. 12. Luc. 9. 27. † Ezei. 2. 2. 4-6. †† 1 Cron. 4. 16.

2. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Poporul acesta zice: „N'a venit încă

vremea pentru zidirea din nou a Casei Domnului!”

3. De aceea Cuvîntul Domnului le-a vorbit prin proorocul Hagai* astfel:

* Ezei. 2. 1.

4. „Dar* pentru voi a venit oare vremea să locuiți în case căptășite cu tavan, cînd Casa aceasta este dărîmată?”

* Ezei. 1. 3. Ps. 126. 4, etc.

5. Așa vorbește acum Domnul oștiri-

lor: „Uitați-vă* cu băgare de seamă la căile voastre!” *Fila. 3. 40. Yer. 7.

6. Sămănași* mult, și stringeți puțin, mîncați, și tot nu vă săturați, beți, și tot nu vă potoliți setea, vă îmbrăcați, și tot nu vă este cald; și cine distigă** o simbric, o pune într-o pungă spartă! *Deut. 28. 26. Osea 4. 10. Jer. 5. 14, 15. Cap. 3. 16. **Ezech. 5. 15.

7. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Uitați-vă cu băgare de seamă la căile voastre!”

8. Suiți-vă pe munte, aduceți lemne, și zidiți Casa! Eu Mă voi bucura de lucrul acesta, și voi fi proslăvit, zice Domnul.”

9. „Vă așteptați* la mult, și iați că ați avut puțin; l-ați adus acasă, dar Eu l-am suflat”. Pentruce? zice Domnul oștirilor. Din pricina Casei Mele, care stă dărîmată, pe cînd fiecare din voi aleargă pentru casa lui.

10. De aceea cerurile* nu v’au dat roua, și pămîntul nu și-a dat roadele. *Lev. 26. 25. Deut. 28. 23. 1 Reg. 8. 35.

11. Am chemat* seceta peste țară, peste munți, peste grâu, peste must, peste untdelemn, peste tot ce poate aduce pămîntul, peste oameni și peste vite, și peste tot** lucrul minilor voastre. *1 Reg. 17. 1. 2 Reg. 4. 1. **Cap. 3. 17.

12. Zorobabel*, fiul lui Șealtiel, Iosua, fiul lui Ioșadac, marele preot, și toată rămășița poporului, au ascultat glasul Domnului, Dumnezeului lor, și cuvintele proorocului Hagai, fiindcă Domnul, Dumnezeul lor, îl trimisese. Și poporul s’a temut de Domnul.

13. Hagai, trimisul Domnului, a zis poporului, după porunca Domnului: „Eu sînt* cu voi, zice Domnul.” *Mat. 28. 20. Rom. 8. 31.

14. Domnul* a trezit duhul lui Zorobabel, fiul lui Șealtiel, dregătorul** lui Iuda, și duhul lui Iosua, fiul lui Ioșadac, marele preot, și duhul întregii rămășițe a poporului. Așa că ei au venit*, și s’au pus pe lucru în Casa Domnului oștirilor, Dumnezeul lor, *2 Cron. 36. 22. Ezech. 3. 1. **Cap. 3. 21. †Ezech. 6. 2, 6.

15. În ziua a douăzeci și patra a lunii a șasea, în anul al doilea al împăratului Darius.

Slava celui de al doilea Templu.

21. În a douăzeci și una zi a lunii a șaptea, Cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai, astfel:

2. „Vorbește lui Zorobabel, fiul lui Șealtiel, dregătorul lui Iuda, lui Iosua, fiul lui Ioșadac, marele preot, și rămășiței poporului, și spune-le:

3. „Cine* a mai rămas între voi din cei ce au văzut Casa aceasta în slava ei dintîi? Și cum o vedeți acum? Așa cum este, nu pare ea** ca o nimica în ochii voștri? *Ezech. 1. 22. **Ezech. 4. 20.

4. Acum fii tare*, Zorobabel! zice Domnul. Fii tare și tu, Iosua, fiul lui Ioșadac, marele preot! Fii tare și tu, tot poporul din țară, zice Domnul, și lucrați! Căci Eu sînt cu voi, zice Domnul oștirilor. *Ezech. 2. 7.

5. Eu rămîn* credincios legămîntului pe care l-am făcut cu voi, cînd ați ieșit din Egipt, și Duhul Meu** este în mijlocul vostru; nu vă temeți! *Ezech. 39. 42, 45. **Nume. 9. 20. Isa. 40. 11.

6. Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „Încă* puțină vreme, și voi clădina încă odată** cerurile și pămîntul, marea și uscatul; *Yer. 31. Ezech. 39. 25. **Isa. 5. 12.

7. voi clădina toate neamurile; comorile* tuturor neamurilor vor veni, și voi umplea de slavă Casa aceasta, zice Domnul oștirilor.” *Ps. 48. 10. Mal. 3. 1.

8. „Al Meu este argintul, și al Meu este aurul, zice Domnul oștirilor.”

9. „Slava acestei Case din urmă va fi mai mare* decît a celei dintîi, zice Domnul oștirilor; și în locul acesta voi da** pacea, zice Domnul oștirilor.” *Isaia 1. 24. **Ps. 85. 9, 10. Luc. 2. 14. Ezech. 3. 14.

Binecuvîntarea făgăduită.

10. În a douăzeci și patra zi a lunii a noua, în anul al doilea al lui Darius, cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai, astfel:

11. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Pune preoților următoarea întrebare” asupra Legii: *Lev. 24. 14, 15. Deut. 32. 16. Mal. 2. 7.

12. „Dacă poartă cineva în poala hainei sale carne sfințită, și atinge cu haina lui pline, bucate fierți, vin, untdelemn, sau o mîncare oarecare, lucrurile acestea vor fi sfințite?” Preoții au răspuns: „Nu!”

13. Și Hagai a zis: „Dacă se atinge cineva, spurcat prin atingerea de un trup mort*, de toate aceste lucruri, vor fi ele spurcate oare?” Preoții au răspuns: „Vor fi spurcate.” *Nume. 19. 11.

14. Atunci Hagai, luînd iarăși cuvîntul, a zis: „Tot așa* este și poporul

acesta, tot așa este și neamul acesta înainte Mă, zice Domnul, așa sînt toate lucrările minilor lor: ce-Mă aduc ei acolo ca jertfă, este spurcat!

* Tob. 1, 15.

15. Uitați-vă dar, cu băgare de seamă*, la cele ce s'au întimplat pînă în ziua de azi, pînă să se fi pus piatră pe piatră la Templul Domnului!

* Cap. 1, 8.

16. Atunci, cînd veneau la o grămadă* de douăzeci de măsuri, nu erau în ea decît zece; cînd veneau la tease să scoată cincizeci de măsuri, nu erau în el decît douăzeci! *Cap. 1, 8. Zah. 8, 10.

17. V'am lovit* cu rugină în grîu și cu tăciune, și cu grindină; am lovit tot lucrul minilor** voastre. Și cu toate acestea?, tot nu v'ați întors la Mine, zice Domnul.* *Deut. 28, 24; 1 Reg. 8, 37; Amos 4, 9; Cap. 1, 8. ** Cap. 1, 12. † 1 Reg. 3, 8; Amos 4, 9, 13, 17, 18.

18. „Uitați-vă cu băgare de seamă, la cele ce s'au petrecut pînă în ziua de azi, pînă în a douăzeci și patra zi a lunii a noua, din ziua* cînd a fost înălțat Templul Domnului, uitați-vă cu băgare de seamă la ele.

* Zah. 8, 9.

19. Mai* era sămînță în grînare?

Nici via, nici smochinul, nici rodul, și nici măslinul, n'au mai adus nimic. Dar din ziua aceasta, îmi voi da binecuvîntarea Mea.

* Zah. 8, 12.

Nimicirea

vrăjmașilor și îndălțarea lui Zorobabel.

20. Cuvîntul Domnului a vorbit a doua oară lui Hagai, în a douăzeci și patra zi a lunii, astfel:

21. „Vorbește lui Zorobabel, dregătorul* lui Iuda, și spune: „Voi** clădina cerurile și pămîntul;

* Cap. 1, 14. ** Ysa. 4, 7; Eze. 43, 26.

22. voi răsturna scaunul de domnie al împărățiilor, voi nimici puterea împărățiilor neamurilor, voi răsturna* și cările de război și pe orice se suie în ele; caii și călareții lor vor fi** trîniți la pămînt, și unul va pîri ucis de saba altuia.

* Eze. 1, 16; Mat. 24, 7. ** Mic. 5, 10; Zah. 4, 9; 8, 10.

23. În ziua aceea, zice Domnul oștirilor, pe tine, Zorobabele, fiul lui Șealtiel, robul Meu, — zice Domnul, — te voi lua și te voi păstra* ca pe o pecete; căci** Eu te-am ales, zice Domnul oștirilor.”

* Ciel. 3, 8; Jer. 22, 24. ** Isa. 43, 1; 45, 10.

ZAHARIA

(1 Samuel 12, 22; Hagai 2, 5—9; Romani 11, 11, 26—29.)

Indemn la porciadă.

1. În luna a opta, în* anul al doilea al lui Darius, Cuvîntul Domnului a vorbit prorocului Zaharia**, fiul lui Berechîa, fiul lui Ido, astfel:

* Eze. 4, 24; Hag. 1, 1. ** Eze. 5, 1; Mat. 23, 35.

2. „Domnul S'a miniat foarte tare pe părinții voștri.

3. Spune-le dar: Așa vorbește Domnul oștirilor: „Întoarceți-vă* la Mine, zice Domnul oștirilor; și Mă voi întoarce și Eu la voi, zice Domnul oștirilor.”

* Jer. 29, 2; 29, 13; Mic. 7, 12; Mat. 3, 7; Luc. 15, 26; Isa. 4, 8.

4. Nu fiți ca părinții voștri, cărora le vorbeau* prorocii de mai înainte, zicînd: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Întoarceți-vă** dela căile voastre cele rele, dela faptele voastre cele rele!” Dar n'au ascultat și n'au luat aminte la Mine, zice Domnul.” *2 Cron. 36, 15, 16. ** Isa. 21, 8; Jer. 2, 17; 18, 11; Eze. 18, 20; Osea 14, 1.

5. „Unde sînt acum părinții voștri? Și puteau prorocii să trăiască veșnic?

6. Totuș cuvintele* Mele și poruncile pe care le dădusem slujitorilor Mei prorocii, ca să le vestească, n'au atins ele pe părinții voștri? Și atunci ei s'au întors, și au zis: „Domnul oștirilor ne-a făcut cum** hotărîse să ne facă, după căile și faptele noastre!”

* Isa. 55, 1. ** Psal. 1, 18; 2, 17.

Vedenii.

7. În a douăzeci și patra zi a lunii a unsprezecea, care este luna Șebat, în anul al doilea al lui Darius, Cuvîntul Domnului a vorbit prorocului Zaharia, fiul lui Berechîa, fiul lui Ido, astfel:

8. M'am uitat noaptea, și iată că un om* era călare pe un cal roș, și stătea între mirți într'un umbrar; în urma lui erau niște cai roși**, murgii și albi.

* Isa. 6, 13; Apoc. 6, 4. ** Cap. 6, 2—7.

9. Am întrebat: „Ce înseamnă cai aceștia, domnul meu?” Și îngerul care vorbea cu mine mi-a zis: „Îți voi arăta ce înseamnă cai aceștia!

10. Omul care stătea între mirți a

luat cuvîntul și a zis: „Acepția” sînt aceia pe cari i-a trimis Domnul să cutreiere pămîntul!” • Eze. 1. 14.

11. Și” el au vorbit Ingerului Domnului, care stătea între mîrți, și au zis: „Am cutreierat pămîntul, și iată că tot pămîntul este în pace și liniștit!” • Ps. 122. 20, 21.

12. Atunci Ingerul Domnului a luat cuvîntul, și a zis: „Doamne” ai oștirilor, pînă cînd nu vei avea milă de Ierusalim și de cetățile lui Iuda, pe cari Te-ai mințat în accepți șapte zeci de ani?” • Ps. 122. 22. Apoc. 4. 10. • Eze. 26. 11, 12. Eze. 9. 2. Cap. 7. 3.

13. Domnul a răspuns cu vorbe bune”, cu vorbe de mîngîiere, Ingerului care vorbea cu mine. • Eze. 26. 10.

14. Și Ingerul, care vorbea cu mine, mi-a zis: „Strigă, și zi: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Sînt plin de o mare gelozie” pentru Ierusalim și pentru Sion,

15. și sînt plin de o mare minie împotriva neamurilor îngîmfate: căci Mă minlasem numai puțin, dar ele au ajutat spre nemorocire. • Eze. 47. 4.

16. Deaceia așa vorbește Domnul: „Mă întorc” cu îndurarea către Ierusalim; Casa Mea va fi zidită iarăși în el, și fuma” de măsurat se va întinde asupra Ierusalimului. • Eze. 12. 1. 24. 8. Cap. 2. 10. 8. • Cap. 2. 1. 3.

17. Strigă din nou, și zi: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Cetățile Mele vor avea iarăși belșug de bunătați, Domnul va mîngîia iarăși Sionul”, va alege iarăși” Ierusalimul.” • Eze. 31. 3. • Eze. 14. 1. Cap. 3. 12. 8. 3.

18. Am ridicat ochii și m’am uitat, și iată că erau patru coarne!

19. Am întrebat Ingerul, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă coarnele acestora?” Și el mi-a zis: „Acestea” sînt coarnele, cari au risipit pe Iuda, pe Israel și Ierusalimul.” • Eze. 4. 1. 4. 7. 8. 3.

20. Domnul mi-a arătat patru fierari.

21. Eu am întrebat: „Ce vor să facă accepția?” Și el a zis: „Acepția vin să sperie coarnele cari au risipit pe Iuda, de n’a mai putut ridica nimeni capul; ferarii accepția au venit să sperie, și să taie coarnele neamurilor cari au ridicat cornul” împotriva țării lui Iuda, ca să-i risipească locuitorii.” • Ps. 75. 4. 5.

2 1. Am ridicat ochii și m’am uitat, și iată că era un om” care ținea în mînă o funie de măsurat. • Eze. 40. 3.

2. L-am întrebat: „Unde te duci?” Și el mi-a zis: „Mă duc să măsoz Ierusalimul, ca să văd ce lățime și ce lungime are.” • Apoc. 13. 1. 21. 16, 16.

3. Și Ingerul, care vorbea cu mine, a înaintat, și un alt inger i-a ieșit înainte.

4. El i-a zis: „Alcargă de vorbește tinărului acestuia, și spune-i: „Ierusalimul” va fi o cetate deschisă, din pricina multimii oamenilor și vitelor cari vor fi în mijlocul lui; • Eze. 31. 27. Eze. 36. 30, 31.

5. Eu Insumi — zice Domnul — voi fi un zid” de foc de jur împrejurul lui, și voi fi slava” lui în mijlocul lui!” • Eze. 26. 1. Cap. 9. 8. • Eze. 40. 15. Apoc. 21. 26.

6. „Fugiți”, fugiți din țara dela miază noapte! zice Domnul. Căci v’am imprăștiat” în cele patru vînturi ale cerurilor, zice Domnul.” • Eze. 40. 20; 42. 11. Eze. 1. 14. 24. 5. 21. 8. 45. • Eze. 36. 34. Eze. 17. 21.

7. Scapă”, Sioane, tu care locuiești la fîlca Babilonului! • Apoc. 18. 4.

8. Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „După slavă m’a trimis El la neamurile cari v’au jăfuit; căci cele se atinge” de voi se atinge de lumina ochilor Lui. • Eze. 26. 19. Ps. 37. 8. 2 Tim. 1. 4.

9. Iată”, îmi ridic mîna împotriva lor, — zice Domnul — și ele vor fi pradă celorce le erau supuși, ca să știți” că Domnul oștirilor m’a trimis. • Eze. 11. 25; 19. 25. • Cap. 4. 8.

10. Strigă de veselie” și bucură-te, fîlca Sionului! Căci iată, eu vin, și” voi locui în mijlocul tău, zice Domnul.” • Eze. 33. 9; 34. 1. 2 Tim. 3. 16. • Lev. 26. 12. Eze. 37. 27. Cap. 3. 3. Ioan. 1. 14. 3 Cor. 3. 16.

11. „Multe neamuri” se vor alipi de Domnul, în ziua aceea”, și vor fi poporul Ț Meu. Eu voi locui în mijlocul tău, și vei ști” că Domnul oștirilor m’a trimis la tine. • Eze. 2. 3. 4; 40. 25; 45. 3, etc. Cap. 4. 25, 26. • Cap. 3. 10. • Eze. 33. 46. • Eze. 36. 38. Yere. 4.

12. Domnul va lua” în stăpînire pe Iuda, ca partea Lui de moștenire în pămîntul sfînt, și va alege” iarăși Ierusalimul. • Eze. 37. 9. • Cap. 1. 17.

13. Orice făptură” să tacă” înaintea Domnului, căci El S’a și sculat din locașul Lui” cel sfînt! • Eze. 3. 30. 2 Tim. 1. 7. • Ps. 68. 6. Eze. 27. 4.

3 1. El (Ingerul) mi-a arătat pe marele preot Iosua”, sfînt în picioare înaintea Ingerului Domnului, și pe Satana” sfînt la dreapta lui, ca să-l pi-rască. • Hag. 1. 1. • Ps. 108. 6. Apoc. 12. 10.

2. Domnul a zis Satanei: „Domnul să te mustre”, Satano! Domnul să te mustre, el care a ales** Ierusalimul! Nu este el, Iosua, un tăciune scos din foc?”

* Isaia 8. ** Cap. 1, 17. Rom. 9, 28. Amos 4, 11. Rom. 11, 5. Isaia 28.

3. Dar Iosua era* îmbrăcat cu haine murdare, și totuși stătea în picioare înaintea Îngerului.

* Isa 64, 6.

4. Iar Îngerul, luând cuvîntul, a zis celor ce erau înaintea Lui: „Desbrăcați-l de hainele murdare de pe el!” Apoi a zis lui Iosua: „Iată că îndeplătesc dela tine nelegiuirea, și te îmbrac” cu haine de sârbătoare!”

* Isa. 61, 10. Luc. 15, 22. Apoc. 19, 8.

5. Eu am zis: „Să i se pună pe cap o mîtră* curată!” Și i-au pus o mîtră curată pe cap, și l-au îmbrăcat în haine, în timp ce Îngerul Domnului stătea acolo.

* Exod. 28, 4. Cap. 4, 13.

6. Îngerul Domnului a făcut lui Iosua următoarea mărturisire:

7. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Dacă vei umbra pe căile Mele și dacă vei păzi* poruncile Mele, vei judeca și Casa Mea” și vei priveghea asupra curților Mele, și te voi lăsa să intri împreună cu cele ce sînt aici.”

* Lev. 4, 26. 1 Reg. 3, 8. Exod. 44, 18. ** Deut. 27, 8. Mal. 2, 7. † Cap. 4, 14, 5, 5.

8. Ascultă dar, Iosua, mare preot, tu și tovarășii tăi de slujbă, cari stau înaintea ta — căci aceștia sînt niște oameni cari vor sluji ca semne”. — Iată, voi aduce pe Robul Meu”, O-drasla ț!.

* Ps. 71, 7. Isa. 9, 10; 20, 13. ** Isa. 42, 1; 49, 5; 52, 13; 55, 11. Exod. 34, 23, 24. † Isa. 4, 2; 11, 1. Jer. 23, 4; 28, 15. Cap. 6, 12. Luc. 1, 78.

9. Căci iată că numai spre platra aceasta* pe care am pus-o înaintea lui Iosua, sînt îndreptați șapte ochi”; iată, Eu însumi voi săpa ce trebuie săpat pe ea, zice Domnul oștirilor; și într-o singură zi, voi înlătura nelegiuirea țării acestora.

* Ps. 138, 20. Isa. 26, 18. ** Cap. 4, 10. Apoc. 1, 6. † Jer. 31, 34; 50, 20. Mal. 7, 18, 21. Cap. 12, 1.

10. În ziua aceea*, — zice Domnul oștirilor, — vă veți pofti unii pe alții supt viță** și supt smochin.”

* Cap. 3, 11. ** 1 Reg. 4, 26. Isa. 56, 1; Mîc. 4, 4, 5.

4. Îngerul*, care vorbea cu mine, s'a întors și m'a trezit ca pe un om, pe care-l trezești din somnul lui.

* Cap. 3, 8. ** Dan. 8, 18.

2. El m'a întrebat: „Ce vezi?” Eu am răspuns: „M'am uitat și iată că

este un sfecnic* cu totul de aur, și deasupra lui un vas cu untdelemn și pe el șapte** candel, cu șapte țevi pentru candelile cari sînt în virful sfecnicului.

* Exod. 25, 21. Apoc. 1, 12. ** Exod. 25, 37. Apoc. 4, 5.

3. Și lingă el sînt doi măsliini*, unul la dreapta vasului, și altul la stînga lui.

* Ysa. 11, 12. Apoc. 11, 4.

4. Și, luînd iarăși cuvîntul, am zis Îngerului, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă lucrurile acestea, domnul meu?”

5. Îngerul, care vorbea cu mine, mi-a răspuns: „Nu știi ce înseamnă aceste lucruri?” Eu am zis: „Nu, domnul meu.”

6. Atunci el a luat din nou cuvîntul, și mi-a zis: „Acesta este cuvîntul Domnului către Zorobabel, și sună astfel: „Lucrul acesta nu se va face nici prin putere”, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, — zice Domnul oștirilor!”

* Osea 1, 7.

7. Cine ești tu, munte mare*, înaintea lui Zorobabel? Te vei preface într'un loc șes. El va pune platra cea mai însemnată** în virful Templului, în mijlocul strigătelor† de: „Indurare, îndurare cu ea!”

* Jer. 41, 20. Mal. 2, 11. ** Ps. 118, 22. † Exod. 2, 11, 22.

8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Minile lui Zorobabel au întemeiat* Casa aceasta, și tot minile lui o vor și isprăvi**; și veți† ști că Domnul†† oștirilor m'a trimis la voi.

* Exod. 3, 10. ** Exod. 12, 1. † Cap. 2, 9, 11; 4, 13. †† Isa. 42, 10. Cap. 3, 8.

10. Căci cine disprețuiește ziua începuturilor slabe*? Acești șapte vor privi cu bucurie cîmpăna în mina lui Zorobabel. Acești șapte sînt ochii** Domnului, cari cutreieră tot pămîntul.”

* Hag. 2, 3. ** 2 Cron. 16, 9. Prov. 15, 3. Cap. 3, 8.

11. Eu am luat cuvîntul, și i-am zis: „Ce înseamnă acești doi măsliini, la dreapta sfecnicului și la stînga lui?”

12. Am luat a doua oară cuvîntul, și i-am zis: „Ce înseamnă cele două ramuri* de măslin, cari sînt lingă cele două țevi de aur, prin cari curge uleiul auriu din ei?”

* Ysa. 4.

13. El mi-a răspuns: „Nu știi ce înseamnă?” Eu am zis: „Nu, domnul meu.” Și el a zis:

14. „Aceștia sînt cei doi unși*, cari stau** înaintea Domnului† întru virful pămînt.”

* Apoc. 11, 4. ** Cap. 3, 7. Luc. 1, 1, 8. † Isa. 3, 13, 18. Cap. 4, 4.

5 1. Am ridicat din nou ochii, și m'am uitat, și iată că era un sul* de carte, care sbura. *Ezech. 2. 9.

2. El m'a întrebat: „Ce vezi?” Eu am răspuns: „Văd un sul de carte aburind; are o lungime de douăzeci de coți, și o lățime de zece coți.”

3. Și el mi-a zis: „Acesta este blestemul* care este peste toată țara; căci, după cum este scris pe el, orice hoț, și oricine jură strîmb va fi nimicit cu desăvîrșire de aici. *Mal. 4. 4.

4. Il trimet — zice Domnul oștirilor, — ca să intre în casa hoțului și a celui ce jură strîmb* în Numele Meu, ca să rămînă în casa aceea, și s'o mistuie** împreună cu lemnele și pietrele ei.”

* Lev. 19. 12. Cap. 9. 17. Mal. 3. 5. ** Lev. 16. 48.

5. Ingerul, care vorbea cu mine, a înaintat, și mi-a zis: „Ridică ochii, și privește ce iesc de acolo.”

6. Eu am răspuns: „Ce este aceasta?” Și el a zis: „Iese efa.” Și a adăugat: „Acesta este nelegiuirea lor în toată țara.

7. Și iată că se ridică un talant de plumb, și în mijlocul efei, ședea o femeie.

8. El a zis: „Acesta este nelegiuirea!” Și i-a dat brînci în efa, și a aruncat bucata de plumb peste gura efei.

9. Am ridicat ochii și m'am uitat, și iată că s'au arîtat două femei. În aripile lor sufla vîntul: ele aveau aripi ca ale cocostreului. Au ridicat efa între pămînt și cer.

10. Atunci am întrebat pe Ingerul, care vorbea cu mine: „Unde duc ele efa?”

11. El mi-a răspuns: „Se duc să-i zidească o casă în țara** și șinear, ca să fie aşezată acolo și să rămînă pe locul ei.” *Ier. 26. 4, 28. ** Fac. 18. 20.

6 1. Am ridicat din nou ochii și m'am uitat, și iată că patru cară leșeau dintre doi munți; și munții erau de aramă.

2. La carul dintîi erau niște cai roși*, la al doilea cai** negri,

* Cap. 1. 8. Apoc. 6. 4. ** Apoc. 6. 2.

3. la al treilea cai albi*, și la al patrulea cai bălțați și roși. *Apoc. 6. 1.

4. Am luat cuvîntul, și am zis* Ingerului, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă accepția, domnul meu?” *Cap. 4. 10.

5. Ingerul mi-a răspuns: „Acepția* sînt cele patru vînturi ale cerurilor, cari ies din locul în care stăteau** înaintea Domnului întregului pămînt.”

* Ps. 104. 4. Ezech. 1. 7, 18. ** 1 Reg. 30. 16. Dan. 7. 10. Cap. 4. 14. Luc. 1. 10.

6. Caii cei negri, înhămați la unul din cară, s'au îndreptat spre țara dela miază-noapte*, și cei albi au mers după ei; cei bălțați s'au îndreptat spre țara de miază-zi. *Ier. 1. 14.

7. Cei roși au ieșit și ei și au cerut să meargă să cutreiere pămîntul. Ingerul le-a zis: „Duceți-vă de cutreierați pămîntul!” Și au cutreierat* pămîntul. *Fac. 13. 17. Cap. 1. 10.

8. El m'a chemat, și mi-a zis: „Iată că cei ce se îndreaptă spre țara de miază-noapte fac să se mai potolească mînia* Mea în țara dela miază-noapte.”

* Judec. 9. 2. Ezech. 20. 4.

9. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

10. „Să primești daruri dela prinșii de război din Babilon: Meldai, Tobia, și Iedaia, — și anume să te duci tu însuși în ziua aceea în casa lui Iosia, fiul lui Tefania, unde s'au dus ei cînd au venit din Babilon.

11. Să iei dela ei argint și aur, și să faci din el o cunună*, și s'o pui pe capul lui Iosua, fiul lui Ișadac, marele preot. *Ezech. 28. 36; 29. 6. Lev. 1. 9. Cap. 3. 6.

12. Și să-i spui: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată că un om”, al cărui nume este Odrasla**, va odrăslî din locul lui, și va zidi Templul Domnului. *Luc. 1. 76. Ioan. 1. 48. ** Cap. 3. 6.

13. Da, El va zidi* Templul Domnului, va purta podoabă** împărătească, va ședea și va stăpîni pe scaunul Lui de domnie, va fi preot* pe scaunul Lui de domnie, și o desăvîrșită unire va domni între ei amîndoi.” *Cap. 4. 6. Mal. 16. 18. Ezech. 2. 20, 21, 28. Ezech. 3. 2. ** Luc. 22. 24. 1 Pet. 10. 4. Ezech. 2. 1.

14. Cununa va fi pentru Helem, Tobia și Iedaia, și pentru Hen, fiul lui Tefania, ca o aducere amînte* în Templul Domnului. *Ezech. 12. 16. Marc. 14. 9.

15. Ceice sînt departe* vor veni și vor Jucra la Templul Domnului; și veți ști** astfel că Domnul oștirilor m'a trimis la voi. Lucrul acesta se va întîmpla, dacă veți asculta glasul Domnului, Dumnezeului vostru.”

* Luc. 27. 24; 28. 20. Filip. 3. 18. 19. ** Cap. 2. 8; 4. 6.

Posturi și binecuvîntări.

7 1. În anul al patrulea al împăratului Darius, Cuvîntul Domnului a vorbit lui Zaharia, în ziua a patra a lunii a noua, care este luna Chisleu.

2. Cei din Betel trimiseseră pe Șareter și pe Reghem-Melec cu oamenii săi, să se roage Domnului,

3. și să întrebe * pe preoții din Casa Domnului oștirilor și pe prooroci: „Trebuie să pîng și în luna a * cincea și să mă înfrîmez, cum am făcut atîția ani?” * *Deut. 17, 9, 10, 11; 18, 18; Mal. 2, 7. ** Jer. 37, 32. Cap. 3, 19.*

4. Atunci Cuvîntul Domnului oștirilor mi-a vorbit astfel:

5. „Spune la tot poporul țării și preoților: „Cînd ați postit” și ați pîng în luna a cincea și a șaptea”, în acești șaptezeci de ani, oare pentru Mine * ați postit voi?” * *Isa. 38, 5. ** Jer. 41, 1. Cap. 8, 18. † Cap. 1, 12. †† Rom. 14, 5.*

6. Și cînd mînceați și beți, nu sînteți voi ceie mînceați și beți?

7. Nu cunoașteți cuvintele, pe care le-a vestit Domnul prin proorocii de mai înainte, cînd Ierusalimul era încă locuit și liniștit împreună cu cetățile lui de primprejur, și cînd și partea de miază-zii * și cîmpia erau locuite?” * *Jer. 17, 26.*

8. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Zaharia astfel:

9. „Așa a vorbit Domnul oștirilor: „Faceți” cu adevărat dreptate, și purtați-vă cu bunătate și îndurare unul față de altul.

* *Isa. 58, 6, 7. Jer. 7, 23. Mîc. 6, 8. Cap. 9, 18. Mal. 2, 20.*

10. Nu asupriți pe văduvă și pe orfan *, nici pe străin și pe sărac, și niciunul să nu gîndească rău în inima * lui împotriva fratelui său.” * *Exod. 22, 20, 22. Deut. 24, 17. Isa. 1, 17. Jer. 9, 23. ** Ps. 82, 4. Mîc. 2, 1. Cap. 9, 17.*

11. Dar ei n’au vrut să ia aminte, ei au întors spatele *, și și-au astupat urechile * ca să n’audă.

* *Isa. 6, 10. Jer. 7, 24. Osea 6, 10. ** Psal. 7, 37.*

12. Și-au făcut inima * ca diamantul de tare, ca să n’asculte * Legea, nici cuvintele pe care li le spunea Domnul oștirilor, prin Duhul Său, prin proorocii de mai înainte. Din pricina aceasta Domnul oștirilor S’a aprins de o mare minie †.

* *Exod. 11, 10; 18, 20. ** Isai. 6, 10, 10. † Osea 10, 18. Dan. 9, 11.*

13. Cînd chema El, ei n’au vrut s’asculte: „De aceea nici Eu n’am vrut

s’ascult”, cînd au chemat ei, zice Domnul oștirilor.”

* *Psal. 1, 24-26. Isa. 1, 15. Jer. 13, 11; 14, 12. Mîc. 6, 4.*

14. „Ci i-am împrăștiat * printre toate neamurile pe cari * nu le cunoșteau; țara † a fost pustie în urma lor, așa că nimeni nu mai venea și nu mai pleca din ea; și dintr’o țară plăcută †† cum era, au făcut o pustie †.” * *Deut. 4, 27; 28, 24. Exod. 26, 12. Cap. 2, 6. ** Deut. 28, 28. † Lev. 26, 28. †† Dan. 9, 6.*

8 1. Cuvîntul Domnului oștirilor a vorbit astfel:

2. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Am o mare rivnă * pentru Sion, și sînt stăpînit de o rivnă plină de minie pentru el.” * *Neb. 1, 3. Cap. 1, 14.*

3. Așa vorbește Domnul: „Mă întorc iarăși în Sion *, și vreau să locuiesc * în mijlocul Ierusalimului. Ierusalimul se va chema: „Cetatea cea credincioasă,” și muntele †† Domnului oștirilor se va chema: „Muntele †† cel sfînt.” * *Cap. 1, 18. ** Cap. 2, 16. † Isa. 1, 25, 26. †† Isa. 2, 2, 2. ** Jer. 31, 23.*

4. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iarăși, vor ședea pe ulițele Ierusalimului bătrîni și femei în vîrstă *, fiecare cu tolașul în mînă, din pricina marelui lor număr de zile.

* *1 Sam. 2, 22. Isa. 66, 20, 22. Fila. 2, 20. etc.; 8, 11-14.*

5. Ulițele cetății vor fi pline de băieți și fete, cari se vor juca pe ulițe.”

6. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Dacă lucrul acesta va părea de mirat în ochii rămășiței poporului acestuia în zilele acelea, va fi de mirat * oare și în ochii Mei? zice Domnul oștirilor.” * *Psal. 18, 24. Lev. 1, 27; 19, 27. Rom. 4, 21.*

7. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată, Eu izbăvesc * pe poporul Meu din țara dela răsărit și din țara dela asfințitul soarelui.

* *Isa. 12, 11, 12; 42, 5, 6. Exod. 27, 21. Amos 9, 14, 15.*

8. Ii voi aduce înapoi, și voi locui în mijlocul Ierusalimului; ei vor fi poporul Meu *, și Eu voi fi Dumnezeu lor cu adevăr și dreptate.”

* *Jer. 30, 20; 31, 1, 10. Cap. 13, 9. ** Jer. 4, 2.*

9. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Întăriți-vă minile *, ceie auziți astăzi aceste cuvinte din gura proorocilor *, cari au vorbit în ziua cînd s’a pus temelie Casei Domnului oștirilor, cînd s’a început să se zidească Templul.”

* *Isag. 2, 4. Ysa. 18. ** Exod. 4, 1, 2. † Isag. 2, 18.*

10. Căci înainte de aceste zile, nu era răsplăt * nici pentru lucrul omului nici pentru vite. Cei ce intrau și

leseau²² n'aveau nici ei pace, din pricina vrăjmașului, și Eu desbinam pe toți oamenii unii împotriva altora.

²² Hag. 1, 4, 9, 10; 2, 16. ²³ 2 Cron. 26, 6.

11. Acum nu voi mai face rămășiței poporului acestuia ca în trecut, zice Domnul oștirilor.

12. „Ci sămănăturile²⁴ vor merge bine, vița își va da rodul, pământul²⁵ își va da roadele, și cerurile²⁶ își vor trimite roua; și toate aceste lucruri le voi da în stăpânirea rămășiței poporului acestuia.

²⁴ Osea 2, 22, 23. Joel 1, 22.

²⁵ Hag. 1, 10. ²⁶ Ps. 134, 6. † Hag. 1, 10.

13. După cum ați fost un blestem²⁷ între neamuri, casa lui Iuda și casa lui Israel, tot astfel vă voi mîntui, și veți fi o binecuvîntare²⁸. Nu vă temeți, ci întăriți-vă²⁹ în minile³⁰!

14. Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „După cum³¹ am căutat să vă fac rău cînd Mă miniau părinții voștri, zice Domnul oștirilor, și nu M'am³² clăt de lucrul acesta,

²⁷ Jer. 21, 28. ²⁸ 2 Cron. 26, 16. Cap. 1, 6.

15. tot așa acum Mă întorc în aceste zile și hotărîsc să fac bine Ierusalimului și casei lui Iuda. Nu vă temeți!

16. Iată ce trebuie să faceți: Fiecare să spună aproapelui său adevărul³³; judecați în porțile voastre după adevăr și în vederea păcii;

³³ Cap. 7, 9. Vers. 16. Eze. 4, 26.

17. niciunul să nu gîndească³⁴ în inima lui rău împotriva aproapelui său, și nici să nu iubiți³⁵ jurămîntul strîmb! Căci toate lucrurile acestea Eu le urăsc, zice Domnul.³⁶

³⁴ Prov. 3, 26. Cap. 7, 10. ³⁵ Cap. 6, 9, 4.

18. Cuvîntul Domnului oștirilor mi-a vorbit astfel:

19. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Postul³⁷ din luna a patra, postul³⁸ din luna a cincea, postul din luna a șaptea³⁹ și postul din luna⁴⁰ † a zecea se vor preface pentru casa lui Iuda în zile de veselie⁴¹ † și de bucurie, în sărbători de voieșie. Dar iubiți adevărul⁴² și pacea!⁴³”

20. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Vor mai veni iarăși popoare și locuitori dintr'un mare număr de cetăți.

21. Locuitorii unei cetăți vor merge la cealaltă, și vor zice: „Haidem să ne rugăm⁴⁴ Domnului și să căutăm pe

Domnul oștirilor! Vrem să mergem și noi!⁴⁵”

⁴⁵ Isa. 2, 2. Eze. 4, 1, 2.

22. Și multe⁴⁶ popoare și multe neamuri vor veni astfel să caute pe Domnul oștirilor la Ierusalim, și să se roage Domnului.⁴⁷

⁴⁶ Isa. 60, 3, etc.; 66, 23.

23. Așa vorbește Domnul oștirilor: „În zilele acelea, zec⁴⁸ oameni⁴⁹ din toate limbile neamurilor vor apuca pe un ludeu de poala hainei, și-i vor zice: „Vrem să mergem cu voi; căci am auzit că Dumnezeu⁵⁰ este cu voi!⁵¹”

⁴⁸ Isa. 2, 6; 4, 1. ⁵¹ 1 Cor. 14, 26.

Neamurile biruite. Ierusalimul izbăvit.

9 1. Iată proorocia⁵², Cuvîntul Domnului despre țara Hadrac; și va începe din Damasc⁵³. Căci Domnul are ochii⁵⁴ îndreptați asupra oamenilor și peste toate semințiile lui Israel.

⁵² Jer. 23, 25. ⁵³ Amos 1, 3. † 2 Cron. 28, 12. Ps. 146, 12.

2. El se oprește și peste Hamat⁵⁵, care se mărginește cu Damascul, peste Tir⁵⁶ și Sidon⁵⁷, cu toată înțelepciunea lor⁵⁸ †!

⁵⁵ Jer. 49, 23. ⁵⁶ Isa. 23. Eze. 26, 27; 28. Amos 1, 6. † 1 Reg. 17, 9. Eze. 26, 21. Ose. 1, 11. Eze. 26, 2, etc.

3. Tirul și-a zidit o întăritură; a îngrădît⁵⁹ argint ca pulbera, și aur ca noroiul de pe ulițe.

⁵⁹ Jer. 27, 18. Eze. 26, 4, 5.

4. Iată că Domnul⁶⁰ va pune mîna pe el, îl va năpusti puterea⁶¹ în mare, și el însuș va fi ars cu foc.

⁶⁰ Isa. 23, 1. ⁶¹ Eze. 26, 17.

5. Ascalonul⁶² va vedea lucrul acesta, și se va teme; Gaza de asemenea, și o va apuca un puternic cutremur; Ecronul de asemenea, căci nădejdea lui va fi dată de rușine; va pîeri împăratul din Gaza, și Ascalonul nu va mai fi locuit.

⁶² Jer. 47, 1, 6. Eze. 47, 1, 4.

6. Străinul se va așeza în Asdod⁶³, și voi frînge mîndria Filistenilor.

⁶³ Amos 1, 8.

7. Îi voi scoate slăgele din gură, și uriciunile idoleștii dintre dinți, ca să fie și el o rămășiță pentru Dumnezeul nostru, și să fie ca o căpetenie din Iuda, și Ecronul ca Iebusișii.

8. Voi tăbări⁶⁴ în jurul Casei Mele, ca s'o apăr împotriva unei oștiri, împotriva celor ce se duc și vin, și⁶⁵ nu va mai trece asupritorul peste ei, căci acum Mă uit⁶⁶ cu ochii Mei.

⁶⁴ Ps. 34, 7. ⁶⁵ Cap. 7, 6. ⁶⁶ Isa. 60, 12. Eze. 26, 24. † Eze. 2, 7.

9. Saltă⁶⁷ de veselie, fiica Sionului! Strigă de bucurie, fiica Ierusalimului! Iată⁶⁸ că împăratul tău vine la tine;

El este neprihănit și biruitor, smerit și călare pe un măgar, pe un minz, pe minzul unei măgărite, * Isa. 40, 11. Cap. 2, 10. Mat. 21, 2. Ioan. 12, 15. ** Jer. 29, 3; Mt. 9, Luc. 19, Mt. Ioan 2, 40.

10. Voi nimici* carile de război din Efraim, și caii din Ierusalim, și arcurile de război vor fi nimicite. El va vesti neamurilor pacea*, și va stăpîni dela o mare ț la cealaltă, și dela riu pînă la marginile pămîntului.

* Osea 2, 7; 2, 18. Mic. 5, 10. Hag. 2, 22. ** Eze. 3, 14, 17. 7 Ps. 72, 8.

11. Însă, cit pentru tine, Sioane, din pricina legămîntului tău pecetluit cu sînge, voi scoate pe prinții* tăi de război din groapa în care nu este apă.

* Isa. 44, 7; 51, 10; 51, 3.

12. Întoarceți-vă la cetățile, prinți de* război plini de nădejde! O spun și astăzi, că îți voi întoarce îndoii*!

* Isa. 49, 8. ** Isa. 41, 7.

13. Căci îmi încordez pe Iuda ca arc, și iau pe Efraim ca săgeată și voi scula pe copiii tăi, Sioane, împotriva copiilor tăi, Gireo! Te voi face ca sabia unui viteaz!

14. Dar Domnul Se va arăta deasupra lor, și săgeata Lui* va porci ca fulgerul; Domnul Dumnezeu va suna din trâmbiță, și va înalta în vijelia* dela miază-zi. * Ps. 134, 17-19; 134, 8. ** Isa. 31, 2.

15. Domnul oștirilor îi va ocroti, și vor minca, și vor zdrobi pietrele de praștie, vor bea, vor face gălgăie ca ameteți de vin; vor fi plini ca un pahar de jertfă, ca și colturile* altarului.

* Lev. 4, 15, 26. Deut. 12, 27.

16. Domnul, Dumnezeul lor, li va scăpa în ziua aceea, ca pe turma poporului Său; căci ei sînt pietrele* cununii împărătești, cari vor străluci** în țara Sa!

* Isa. 49, 8. Mat. 5, 17. ** Isa. 11, 10.

17. O! Cîntă* sînt de înfloritori! Cîntă sînt de frumoși! Orlul* va veseli pe tineri, și mustul pe fete.

* Ps. 135, 10. ** Isai 5, 18. Amos 9, 14.

10 1. Cereți dela Domnul* ploaie**, ploaie de primăvară! Domnul scoate fulgerile, și vă trimete o ploaie îmbelșugată, pentru toată verdeața de pe cîmp.

* Jer. 14, 22. ** Deut. 11, 14. † Lev. 26, 26. Isai 2, 20.

2. Căci terafimii* vorbesc mincuni, vizurile mint și mîngie ca deșertăciuni. Deaceia, ei rătăcesc ca o turmă, sînt nenorociți, pentru că n'au păstor.

* Jer. 10, 9. Hab. 2, 18. † Lev. 22, 14.

3. Minia Mea s'a aprins împotriva păstorilor, și voi pedepsi* pe țapi. Căci Domnul oștirilor își cercetează** turma, casa lui Iuda, și o ț va face ca pe calul Său de slavă în luptă.

* Ezech. 24, 17. ** Ezech. 1, 20. † Gen. 1, 9.

4. Din el va ieși Piatra din capul unghiului*, din el va ieși** țarușul, din el va ieși arcul de război; din el vor ieși toate căpeteniile laolaltă.

* Ezech. 24, 17. † Ezech. 14, 20. Isa. 19, 18. ** Isa. 22, 20.

5. Ei vor fi ca niște viteji cari calcă* în picioare noroiul de pe ulițe; în luptă, se vor lupta, pentru că Domnul va fi cu ei; iar călăreții vor fi acoperiți de rușine.

* Ps. 18, 42.

6. Voi întări casa lui Iosif, și voi izbăvi casa lui Iosif; îi voi aduce* înapoi, căci Mi-este** mîla de ei, și vor fi ca și cînd niciodată nu i-aș fi lepădat; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor, și-i voi asculta ț.

* Jer. 3, 18. Ezech. 37, 21. ** Osea 1, 7. † Cap. 12, 9.

7. Efraim va fi ca un viteaz; inima* lor se va bucura ca de vin; fiul lor vor vedea lucrul acesta și se vor veseli, inima lor se va bucura în Domnul.

* Ps. 104, 15. Cap. 9, 15.

8. Le voi fluiera* și-i voi aduna, căci i-am răscumpărat, și se** vor îmulți cum se îmulțeau odinioară.

* Isa. 5, 26. ** Isa. 49, 19. Ezech. 36, 27.

9. Îi voi risipi* printre popoare, și își vor aduce aminte** de Mine în țări depărtate; vor trăi împreună cu copiii lor, și se vor întoarce.

* Osea 2, 20. ** Deut. 10, 1.

10. Îi voi* aduce înapoi din țara Egiptului, și-i voi aduna din Asiria; îi voi aduce în țara Galaadului și în Liban, și nu le va ajunge** locul.

* Isa. 11, 12, 16. Osea 11, 11. ** Isa. 49, 20.

11. Israel* va trece prin strîmtorile mării, va lovi valurile mării și toate adîncimile rîului Nil se vor usca; mîndria Asiriei** va fi frîntă, și toaigul de cîrmuire ț al Egiptului va pieri.

* Isa. 11, 15, 16. ** Isa. 14, 25. † Ezech. 30, 12.

12. Îi voi întări în Domnul, și vor umbra în* Numele Lui, zice Domnul!

* Mic. 4, 5.

11 1. Deschide-ți porțile*, Libanule, ca să-ți mîlînce focul cedrui!

* Cap. 10, 19.

2. Vaită-te, chiparosule, căci cedrul a căzut, și cei falnici sînt nimiciți! Văitați-vă, stejari din Basan, căci pă-

durea cea nepătrunsă a fost* dată jos! *Isa. 28. 18.

3. Păstorii scot strigăte de jale, pentru că li s'a nimicit fala; pui de lei mugesc, căci desigur Iordanul este nimicit.

4. Așa vorbește Domnul, Dumnezeul meu: „Paște oile* de tăiat! *Ysa. 7.

5. Căci cei ce le cumpără le taie și nu* se simt vinovați. Și cei ce le vinde zice*: „Binecuvîntat să fie Domnul, căci mă îmbogățesc!“ Și păstorii lor nu le cruță. *Isa. 24. 3, 20. 5. **Deut. 20. 19. Osea 13. 8.

6. Căci nu mai am milă de locuitorii țării, — zice Domnul: „Ci iată, dau pe oameni, pe unii în minile altora și în minile împăratului lor; ei vor pustii țara, și n'o voi izbăvi din minile lor.

7. Atunci M'am apucat să pasc* oile de tăiat, în adevăr cele mai ticlăoase** din turmă. Am luat două toage: pe unul l-am numit „Indurare,“ iar pe celalt l-am numit „Legămint.“ Și am păscut oile. *Ysa. 4. **Isa. 3. 12. Mat. 23. 8.

8. Am nimicit cu desăvîrșire pe cei trei păstori într'o* lună: sufletul Meu nu-i mai răbda, și se scrisese pe sufletul lor de Mine. *Osea 3. 7.

9. Și am zis: „Nu vă mai pot paște! Cea care are să moară*, să moară, cea care are să piară* să piară, și cele ce mai rămîn, să se mănince unele pe altele! *Isa. 22. 7, 25. 12.

10. Mi-am luat toiagul „Indurare,“ și l-am rupt, ca să rup legămintul Meu, pe care-l încheiasem cu toate popoarele.

11. Și cînd s'a rupt în ziua aceea, nenorocitele* acelea de oi, cari au luat seama la Mine, au cunoscut astfel că acesta era Cuvîntul Domnului. *Isa. 3. 12. Ysa. 7.

12. Eu le-am zis: „Dacă găsiți cu cale, dați-Mi plata; dacă nu, nu Mi-o dați!“ Și Mi-au cîntărit, ca plată*, trei zeci de arginți. *Mat. 26. 15. Ezech. 31. 32.

13. Dar Domnul Mi-a zis: „Aruncă* olarului prețul acesta scump, cu care M'au pretuit!“ Și am luat cei trei zeci de arginți, și l-am aruncat în casa Domnului, pentru olar. *Mat. 27. 5. 10.

14. Apoi Mi-am rupt al doilea toag „Legămint,“ ca să rup frăția dintre Iuda și Israel.

15. Domnul mi-a zis: „Ia* și unelele unui păstor neștințit!“ *Ezech. 34. 2—4.

16. Căci iată că voi ridica în țară un păstor, căruia nu-i va păsa de oile

cari pier; nu se va duce să caute pe cele mai tinere, nu va vindeca pe cele rănite, nu va îngriji de cele sănătoase; ci va mîncă din carnea celor mai grase, și nu le va mai lăsa decît copitele!

17. Vai* de păstorul de nimic, care își părăsește oile! Să cadă sabia pe brațul lui și pe ochiul lui cel drept! Să i se usuce brațul de tot, și să i se stingă ochiul drept!

*Isa. 24. 3. Ezech. 34. 2. Iona 1. 17, 18.

12 1. Proorocia, Cuvîntul Domnului despre Israel. Așa vorbește Domnul, care a întins* cerurile și a întemeiat pămîntul, și a întocmit* duhul omului din el: *Isa. 42. 5; 44. 24; 45. 12, 13, 46. 12. **Ysa. 14. 22. Ezech. 7. 12. Isa. 27. 10. Ezech. 32. 8.

2. „Iată, voi preface Ierusalimul într'un potir* de ameteală pentru toate popoarele de primpriejur, și chiar pentru Iuda, la impresurarea Ierusalimului. *Isa. 21. 17, 25, 26.

3. În ziua aceea*, voi face din Ierusalim o piatră grea** pentru toate popoarele. Toți cei ce o vor ridica, vor fi vătămăți, și toate neamurile pămîntului se vor strînge împotriva lui. *Ysa. 4. 4, 8, 11; Ezech. 12. 1; 34. 4, 8, 9, 12. **Isa. 23. 22.

4. În ziua aceea, zice Domnul, voi lovi* cu ameteală pe toți caii, și cu turbare pe cei ce vor călări pe ei; dar voi avea ochii deschiși asupra casei lui Iuda, și voi orbi toți caii popoarelor. *Isa. 26. 18. Ezech. 34. 4.

5. Căpeteniile lui Iuda vor zice în inima lor: „Locuitorii Ierusalimului sînt țîrta noastră, prin Domnul oștirilor, Dumnezeul lor.

6. În ziua aceea, voi face pe căpeteniile lui Iuda ca* o vatră de foc supt lemn, ca o fîclie aprinsă supt snopi; vor mistui în dreapta și în stînga pe toate popoarele de jur împrejur, iar Ierusalimul va fi locuit iarăși la locul lui cel vechi. *Osea 12.

7. Domnul va mîntui mai întîi corpurile lui Iuda, pentru ca slava casei lui David și fala locuitorilor Ierusalimului să nu se înalte peste Iuda.

8. În ziua aceea, Domnul va ocroti pe locuitorii Ierusalimului, așa că cel mai slab* dintre ei va fi în ziua aceea ca David; și casa lui David va fi ca Dumnezeu, ca Ingerul Domnului înaintea lor. *Isa. 4. 10.

9. În ziua aceea, voi căuta să nimicesc* toate neamurile cari vor veni împotriva Ierusalimului. *Ezech. 3. 22. Ysa. 2.

10. Atunci voi turna peste casa* lui David și peste locuitorii Ierusalimului, un duh de îndurare și de rugăciune, și își vor întoarce** privirile spre Mine, pe care L-au străpuns. Il vor plînge cum† plînge cineva pe singurul lui fiu, și-L vor plînge amar, cum plînge cineva pe un întâi născut.

*Jer. 21, 9; 22, 4. Ezech. 20, 26. Joel 2, 28. **Isaia 19, 24, 27. Apoc. 1, 7. †Jer. 2, 26. Amos 8, 10.

11. În ziua aceea, va fi jale mare* în Ierusalim, ca jalea din Hadadrimon** în valea Meghidonului.

*Psalm. 2, 27. **2 Reg. 23, 26. 2. Cron. 26, 24.

12. Țara se va jăli, fiecare familie deosebit*: familia casei lui David deosebit; și femeile ei deosebit; familia casei lui Natan** deosebit; și femeile ei deosebit;

*Mat. 24, 30. Apoc. 1, 7. **2 Sam. 5, 14. Lev. 2, 31.

13. familia casei lui Levi deosebit; și femeile ei deosebit; familia lui Șimei deosebit; și femeile ei deosebit;

14. toate celelalte familii, fiecare familie deosebit, și femeile ei deosebit.

13 1. În ziua aceea*, se va deschide** casei lui David și locuitorilor Ierusalimului un izvor, pentru păcat și necurăție.

*Cap. 12, 8. **Ezr. 2, 24. 1 Pet. 1, 18. Apoc. 1, 4.

2. În ziua aceea — zice Domnul oștirilor — voi stîrpi* din țară numele idoloilor, ca nimeni să nu-și mai aducă aminte de ei; voi scoate de asemenea din țară pe prooroci** mincinoși și duhul necurat. *Isaia 28, 18. Ier. 23, 1. Ps. 26, 4. Ezech. 20, 23. Osea 2, 17. Mic. 1, 12, 13. **2 Pet. 2, 1.

3. Și dacă va mai prooroci cineva, atunci, tatăl său și mama sa, înșiși părinții lui, îi vor zice: „Tu nu vei trăi, căci ai spus minciuni în Numele Domnului“; și tatăl său și mama sa, cei cari l-au născut, îl vor străpunge*, cînd va prooroci.

*Deut. 21, 6, 9, 12, 20.

4. În ziua aceea, proorocii se vor rușina* fiecare de vedeniile lor, cînd vor prooroci, și nu se vor mai îmbrăca într-o manta de păr** ca să minșă pe oameni.

*Mic. 2, 6, 7. **2 Reg. 1, 8. Isa. 20, 2. Mat. 3, 4.

5. Ci fiecare* din ei va zice: „Eu nu sînt prooroc, ci sînt plugar, căci am fost cumpărat din tinerețe mea†“

*Amos 7, 14.

6. Și dacă-l va întreba cineva: „De unde vin aceste răni pe cari le ai la mîni?“ el va răspunde: „În casa celor ce mă lubeau le-am primit.“

7. „Scoală-te, sabie, asupra păstorului* Meu, și asupra omului care îmi este** tovarăș! zice Domnul oștirilor. Lovește† pe păstor, și se vor risipi oile! Și îmi voi întoarce mîna spre cei†† mici.

*Isa. 40, 11. Ezech. 24, 20;

**Isaia 20, 29; 14, 15, 21. Filip. 2, 4. †Mat. 26, 31. Marc. 14, 27. ††Mat. 23, 34, 35. Luc. 13, 32.

8. În toată țara, zice Domnul, două treimi vor fi nimicite, vor pieri, iar cealaltă* treime va rămînea. *Ezech. 11, 9.

9. Dar treimea aceasta din urmă o voi pune în foc*, și o voi curăți cum se curățește argintul, o voi lămuri** cum se lămurește aurul. Ei vor chema† Numele Meu, și îi voi asculta; Eu voi†† zice: „Acesta este poporul Meu!“ Și ei vor zice: „Domnul este Dumnezeul meu!“

*Isa. 48, 10. **1 Pet. 1, 4, 7.

†Ps. 80, 18. 91, 15. Cap. 10, 4. ††Ps. 144, 15. Ier. 30, 23. Ezech. 11, 20. Osea 2, 23. Cap. 3, 5.

14 1. Iată, vine ziua* Domnului, cînd prăzile tale vor fi împărțite în mijlocul tău. *Isa. 23, 9. Joel 2, 31. Psalm. 2, 20.

2. Atunci voi strînge* toate neamurile la război împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi luată, casele** vor fi jăfuite, și femeile batjocorite; jumătate din cetate va merge în robie, dar rămășița poporului nu va fi nimicită cu desăvîrșire din cetate.

*Joel 2, 3. **Isa. 23, 18.

3. Ci Domnul Se va arăta, și va lupta împotriva acestor neamuri, cum S'a luptat în ziua bătăliei.

4. Piciorarele Lui vor sta în ziua aceea pe muntele* Măslinilor, care este în fața Ierusalimului, spre răsărit; muntele Măslinilor se va despica la mijloc, spre răsărit și spre apus, și se va face o vale foarte** mare; jumătate din munte se va trage înapoi spre miază noapte, iar jumătate spre miazăzi.

*Ezech. 11, 20. **Joel 3, 12, 14.

5. Veți fugi atunci în valea muniilor Mei, căci valea dintre munți se va întinde pînă la Atef; și veți fugi cum ați fugit de cutremurul* de pămînt de pe vremea lui Ozia, împăratul lui Iuda. Și atunci va veni** Domnul, Dumnezeul meu, și toți sfinții† împreună cu El!

*Amos 1, 1. **Mat. 24, 27; 24, 30; 25, 30. Iuda 14. †Joel 2, 11.

6. În ziua aceea, nu va mai fi lumină; stelele strălucitoare se vor ascunde.

7. Va fi o zi deosebită*, cunoscută** de Domnul, nu va fi nici zi, nici noap-

te; dar spre scară¹ se va arăta lui². *Apos. 22. 6. **Mat. 24. 30. †Isa. 50. 50; 60. 10. 20. Apos. 21. 20.

8. În ziua aceea, vor izvorî ape vii³ din Ierusalim, și vor curge jumătate spre marea de răsărit, jumătate spre marea de apus; așa va fi și vara și iarna. *Ezei. 47. 1. Isai 2. 10. Apos. 21. 7.

9. Și Domnul va fi împărat⁴ peste tot pământul. În ziua aceea, Domnul va fi singurul Domn⁵, și Numele Lui va fi singurul Nume.

*Dan. 2. 44. Apos. 11. 15. **Ezei. 4. 5, 6.

10. Toată țara va ajunge ca șesul⁶ Iordanului, dela Gheba pînă la Rimmon, la miazăzi de Ierusalim; iar Ierusalimul va fi înălțat, și va rămînea liniștit la⁷ locul lui, dela poarta lui Beniamin pînă la locul porții dinții, pînă la poarta unghiurilor, și dela turnul lui⁸ Hamaneel pînă la tescurile împăratului.

*Isa. 40. 4. **Cap. 12. 9. †Numei. 2. 1; 12. 30. Ier. 31. 30.

11. Ei vor locui în ei, și nu va mai fi niciun blestem⁹ în ei; Ierusalimul va fi liniștit¹⁰.

*Ier. 31. 40. **Ier. 32. 4.

12. Dar iată urgia cu care va lovi Domnul pe toate popoarele, cari vor lupta împotriva Ierusalimului. Le va putrezi carnea stînd încă în picioare, le vor putrezi ochii în găurile lor, și le va putrezi limba în gură.

13. În ziua aceea, Domnul va trimete o mare învălmășală¹¹ în ei; unul va apuca mîna¹² altuia, și vor ridica mîna unii asupra altora.

*Isa. 34. 14, 20. **Iudei. 7. 20. †1 Cor. 10. 20. Ezei. 30. 21.

14. Iuda va lupta și ei în Ierusalim, și vor strînge¹³ boğățiile tuturor nea-

murilor de primprejur, aurul, argintul și haine foarte multe. *Ezei. 30. 17, 17.

15. Aceaș¹⁴ urgie va lovi și caii, călării, cămilele, măgarii, și toate vitele cari vor fi în taberile acelea. *Ysa. 12.

16. Toți ceice vor mai rămînea din toate neamurile venite împotriva Ierusalimului, se vor sui¹⁵ în fiecare an să se închine înaintea împăratului, Domnul oștirilor, și să prăznuiască sărbătoarea¹⁶ corturilor.

*Isa. 40. 4, 7, 9; 60. 20. **Lev. 23. 34, 40. Numei. 2. 14. Osea 12. 9. Isai 57. 2.

17. Dacă unele din familiile pământului¹⁷ nu vor voi să se suie la Ierusalim ca să se închine înaintea împăratului, Domnul oștirilor, nu va cădea ploaie peste ele.

*Isa. 60. 12.

18. Dacă familia Egiptului nu se va sui, dacă nu va veni, nu va cădea ploaie nici¹⁸ peste ea; va fi lovită cu aceaș¹⁹ urgie cu care va lovi Domnul neamurile cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor.

19. Aceasta va fi pedeapsa Egiptului, și pedeapsa tuturor neamurilor cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor.

20. În ziua aceea, va sta scris pînă și pe zurgălăii cailor: „Sfinți²⁰ Domnului!” Și oalele din Casa Domnului vor fi ca potirele de jertfă înaintea altarului.

*Isa. 23. 18.

21. Orice oală din Ierusalim și din Iuda va fi închinată Domnului oștirilor; toți ceice vor aduce jertfe vor veni și se vor sluji de ele ca să-și fiarbă carnea; și nu vor mai fi²¹ Canaaniti²² în Casa²³ Domnului oștirilor, în ziua aceea.

*Isa. 52. 5. Isai 2. 17. Apos. 21. 27; 22. 18. **Ezei. 2. 18, 20, 21, 22.

MALEAHII

(Mica 6. 2. Isai 40. 10. Romani 10. 21.)

1. Proorocia, Cuvîntul Domnului către Israel, prin Maleahi:

2. „V'am¹ iubit, zice Domnul! Și voi ziceți: „Cu ce ne-ai iubit?” Nu este Esau frate cu Iacov? zice Domnul; totuș am iubit pe Iacov²,

*Deut. 1. 9; 10. 16. **Rom. 9. 12.

3. și am urît pe Esau, i-am prefăcut munții³ într-o pustietate, și moștenirea lui am dat-o păcalilor din pustie.

*Ier. 40. 15. Ezei. 35. 3, 4, 7, 14, 25. Osea 10. 8.

4. Iar dacă ar zice Edomul: „Sintem nimiciți, dar vom ridica iarăși dă-

rimăturile!” așa vorbește Domnul oștirilor: „Să zidească ei, căci Eu voi surpa, și se vor numi: „Țara răutății”, și „Poporul pe care S'a mințat Domnul pentru totdeauna!”

5. Veți vedea cu ochii voștri lucrul acesta, și veți zice: „Mare⁴ este Domnul dincolo de hotarele lui Israel!”

6. Un fiu cinstește⁵ pe tatăl său, și o slugă pe stăpînul său. Dacă sint Tată⁶, unde este cinștea care Mi se cuvine? Dacă sint Stăpîn, unde este tea-

1. Sau: nepotului.

ma de Mine? zice Domnul oștirilor către voi, preoților, cari nesocotiți Numele Meu, și cari ziceți: „Cu ce am nesocotit noi Numele Tău?”

* Exod. 20, 12. ** Lev. 24, 40. † Cap. 2, 14, 17; 3, 7, 12.

7. — „Prin faptul că aduceți pe altarul Meu bucate * necurate!” Și dacă ziceți: „Cu ce Te-am spurcat?” — „Prin faptul că ați zis: „Masa Domnului este de” disprețuit!”

* Deut. 15, 21. ** Exod. 41, 23. Vers. 12.

8. Când aduceți * ca jertfă o vită oarbă, nu este rău lucrul acesta? Când aduceți una șchiopă sau beteagă, nu este rău lucrul acesta oare? la adu-o dregătorului tău! Te va primi el bine pentru ea, va ținea el seama” de ea? zice Domnul oștirilor.

* Lev. 22, 22. Deut. 15, 21. Vers. 14. ** Lev. 42, 8.

9. Și acum, vă rog, rugați-vă lui Dumnezeu să aibă milă de noi! Vă va primi El cu bunăvoință, când minile voastre fac * astfel de lucruri? zice Domnul oștirilor.

* Gen. 18, 9.

10. „Cine din voi va închide porțile, ca să n’aprindeți * degeaba focul pe altarul Meu? N’am nici o plăcere de voi, zice Domnul oștirilor, și darurile de mâncare” din mâna voastră nu-Mi sînt plăcute!

* 1 Cor. 9, 13. ** Is. 1, 11. Jer. 4, 29. Amos 5, 21.

11. Căci dela răsăritul * soarelui până la asfințit, Numele Meu este mare” între neamuri, și pretutindeni se arde tămăleț în cinstea N numelui Meu și se aduc daruri de mâncare curate; căci mare” este Numele Meu între neamuri, zice Domnul oștirilor.

* Ps. 112, 3. Is. 10, 19. ** Is. 20, 3, 5. † Is. 42, 25. 26. ‡ Tim. 2, 8. †† Apoc. 9, 3. ** Is. 66, 18, 20.

12. „Dar voi îl pingăriți, prin faptul că ziceți: „Masa Domnului” este spurcată, și ce aduce ea este o mâncare de disprețuit!”

* Vers. 7.

13. Voi ziceți: „Ce mai osteneală!” și o disprețuiți, zice Domnul oștirilor; și aduceți ce este furat, șchiop sau beteag: „Iată darurile de mâncare pe cari le aduceți! Pot Eu * să le primesc din minile voastre? zice Domnul.

* Lev. 22, 20, etc.

14. „Nu! blestemat * să fie înșelătorul, care are în turma lui o vită de parte bărbătească, și totuș juruiește și jertfește Domnului o vită beteagă! Căci Eu sînt” un împărat mare, zice Domnul oștirilor, și Numele Meu este înfricoșat printre neamuri.

* Vers. 8. ** Ps. 47, 3. † Tim. 2, 12.

2 1. „Acum, către voi se îndreaptă porunca aceasta, preoților!

2. Dacă * nu veți asculta, dacă nu vă veți pune inima ca să dați slavă N numelui Meu, zice Domnul oștirilor, voi arunca în voi blestemul, și voi blestema binecuvîntările voastre; da, le-am și blestemat, pentrucă n’aveți pe inimă porunca Mea. * Lev. 24, 14, etc. Deut. 28, 18.

3. Iată, vă voi nimici sămînța, și vă voi arunca balega în față, balega viteilor pe cari le jertfiți, și veți fi luați” împreună cu ele.

* 1 Reg. 14, 20.

4. Veți ști atunci că Eu v’am dat porunca aceasta, pentruca legămîntul Meu cu Levi să rămînă în picioare, zice Domnul oștirilor.

5. Legămîntul * Meu cu el era un legămînt de viață și de pace. I l-am dat ca să se teamă” de Mine; și el s’a temut de Mine, a tremurat de Numele Meu. * Num. 25, 12. Exod. 34, 28; 37, 26. ** Deut. 28, 1, 2.

6. Legea * adevărului era în gura lui, și nu s’a găsit nimic nelegiuit pe buzele lui; a umblat cu Mine în pace și în neprihănire, și pe mulți” s-a abătut dela rău.

* Deut. 18, 15. ** Jer. 23, 22. Is. 5, 20.

7. Căci buzele * preotului trebuie să păzească știința, și din gura lui se așteaptă învățătură, pentru că el” este un sol al Domnului oștirilor.

* Lev. 10, 11. Deut. 17, 9, 10; 24, 8. Ezech. 7, 10. Jer. 18, 9. Hag. 2, 11, 12. ** Gal. 4, 14.

8. Dar voi v’ați abătut din cale, ați făcut din Lege un prilej de cădere pentru mulți”, și ați călcat” legămîntul lui Levi, zice Domnul oștirilor.

* 1 Sam. 3, 17. Jer. 18, 15. ** Num. 15, 26.

9. De aceea și Eu vă voi face” să fiți disprețuiți și înjosiți înaintea întregului popor, pentrucă n’ați păzit căile Mele, ci căutați la fața oamenilor, cînd filmăciți Legea.

* 1 Sam. 2, 30.

Impotriva

cadătorilor cu femei străine.

10. N’avem toți * un singur Tată? Nu ne-a făcut” un singur Dumnezeu? Pentruca dar sîntem așa de necredincioși unul față de altul, pingăind astfel legămîntul părinților noștri?

* 1 Cor. 8, 4. Ezech. 4, 6. ** Lev. 21, 15.

11. Iuda s’a arătat necredincios, și în Iuda și la Ierusalim s’a săvîrșit o urlicianie; fiindcă Iuda a spurcat ce este închinat Domnului, ce iubește Domnul, și s’a unit” cu fiica unui dumnezeu străin. * Ezech. 5, 1; 10, 2. Num. 13, 26.

12. Domnul va nimici pe omul care a făcut lucrul acesta, pe cel ce veghează și răspunde, îl va nimici din curturile lui Iacov, și va nimici pe cel ce aduce un dar* de mincare Domnului oștirilor.

* Num. 13. 28, 29.

13. Iată acum ce mai faceți: Acopețiți cu lacrimi altarul Domnului, cu plâsete și gemete, așa încît El nu mai caută la darurile de mincare, și nu mai poate primi nimic din minile voastre.

14. Și dacă întrebați: „Pentruce?”... Pentrucă Domnul a fost martor între tine și nevasta din tinerețe ta*, căreia acum nu-î ești credincios, mîcar că este tovarășa și nevasta** cu care ai încheiat legămînt!

* Prov. 2. 17. ** Prov. 2. 17.

15. Nu ne-a dat Unul* singur Dumnezeu suflarea de viață și ne-a păstrat-o? Și ce cere acel Unul singur? Sămînță** dumnezeiască! Luați seama dar în mintea voastră, și niciunul să nu fie necredincios nevestei din tinerețe lui!

* Mat. 19. 4, 5. ** Ebra. 9. 2. 1 Cor. 7. 14.

16. „Căci Eu* urăsc despărțirea în căsătorie, — zice Domnul, Dumnezeul lui Israel, — și pe cel ce își acopere haina cu silnicie, — zice Domnul oștirilor, — De aceea, luați seama în mintea voastră, și nu fiți necredincioși!”

* Deut. 32. 1. Mat. 5. 32, 33, 34.

Răspunde dumnezeiască.

17. Voi* obosiți pe Domnul prin cuvintele voastre, și mai întrebați: „Cu ce L-am obosit?” — „Prin faptul că ziceți: „Oricine face rău este bun înaintea Domnului, și de el are plăcere!” Sau: „Unde este Dumnezeu dreptății?”

* Isa. 42. 24. Amos 2. 12. Cap. 3. 13, 14, 15.

31. Iată, voi* trimete pe solul Meu; el va pregăti** calea înaintea Mea. Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați: Solul† legămîntului, pe care-L doriți; iată că vine††. — zice Domnul oștirilor. —

* Mic. 1. 10. Marc. 1. 2. Luc. 1. 76, 77. ** Isa. 40. 3. † Isa. 60. 9. †† Hag. 2. 7.

2. Cine va putea să sufere însă ziua venirii* Lui? Cine** va rămînea în picioare cînd Se va arăta El? Căci El† va fi ca focul topitorului, și ca leșă mîlbitorului.

* Cap. 4. 1. ** Apoc. 9. 17. † Hag. 4. 4. Mic. 3. 10, 11, 12.

3. El va ședea*, va topi și va curăți argintul; va curăți pe fiii lui Levi, li

va lămuri cum se lămurește aurul și argintul, și vor aduce** Domnului daruri neprihănite.

* Isa. 1. 26. Ezech. 12. 9. ** 1 Pet. 2. 5.

4. Atunci darul lui Iuda și al Ierusalimului va fi* plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară.

* Cap. 1. 11.

5. Mă voi apropia de voi pentru judecată, și Mă voi grăbi să mărturisesc împotriva descîntătorilor și preacurvarilor, împotriva celor ce jură strîmb*, împotriva celor ce opresc plata simbrășului, cari asupresc pe văduvă și pe orfan, nedreptățesc pe străin, și nu se tem de Mine, zice Domnul oștirilor.

* Ezech. 4. 13. Jer. 3. 4, 12.

6. „Căci Eu sint Domnul, Eu nu Mă* schimb; de aceea**, voi, copii ai lui Iacov, n'ați fost nimiciți!”

* Num. 23. 19. Rom. 11. 29. Iac. 1. 17. ** Psa. 33. 20.

7. Din vremea părinților voștri* voi v'ați abătut dela poruncile Mele, și nu le-ați păzit. Întoarceți-vă** la Mine, și Mă voi întoarce și Eu la voi, zice Domnul oștirilor. Dar voi întrebați†: „În ce trebuie să ne întoarcem?”

* Ezech. 7. 12. ** Ezech. 1. 9. † Cap. 1. 6.

8. Se cade să înșele un om pe Dumnezeu, cum Mă înșelați voi? Dar voi întrebați: „Cu ce Te-am înșelat?” Cu zeciuilele și darurile de* mincare.

* Num. 18. 10, 12.

9. Sinteți blestemați, căă vreme cîtați să Mă înșelați, tot poporul în întregime!

10. Aduceți* însă la casa vîstieriei** toate zeciuilele, ca să fie hrană în Casa Mea; puneți-Mă astfel la încercare, zice Domnul oștirilor, și veți vedea dacă nu vă voi deschide zăgazurile† cerurilor, și dacă nu voi turna†† peste voi belșug de binecuvîntare.

* Prov. 3. 4, 10. ** 1 Cor. 10. 26, 27. 2 Cor. 11. 12. Num. 10. 29, 33, 35. † Psa. 7. 12. †† Hag. 2. 7. †† 2 Cor. 10. 10.

11. Și voi mustra pentru voi pe cel ce mîlîncă*, (lăcusta) și nu vă va nimici roadele pămîntului, și vița nu va fi neroditoare în câmpiile voastre, zice Domnul oștirilor.

* Amos 4. 9.

12. „Toate neamurile vă vor ferici atunci, căci veți fi o țară* plăcută, zice Domnul oștirilor.

* Deut. 3. 6.

13. „Cuvintele* voastre sint aspre împotriva Mea, zice Domnul. Și mai întrebați†: „Ce-am spus noi împotriva Ta?”

* Cap. 2. 17. ** Is. 37. 14, 15, 20, 17. Ps. 72. 12. Tat. 1. 12.

14. „Ați zis: „Degeaba slujim lui

Dumnezeu; și ce am câștigat dacă am păzit poruncile Lui, și am umblat triști înaintea Domnului ostirilor?

15. Acum * fericim pe cei trufași; da, celor răi le merge bine; da, ei ispitesc pe Dumnezeu **, și scapă ![†] —

* Ps. 73. 13. Cap. 3. 17. ** Ps. 68. 9.

16. Atunci și cei ce se tem * de Domnul au vorbit adesea unul cu altul; Domnul a luat aminte ** la lucrul acesta, și a ascultat; și o carte † de aducere aminte a fost scrisă înaintea Lui, pentru cei ce se tem de Domnul, și cinstesc Numele Lui.

* Ps. 66. 16. Cap. 4. 2.

** Eze. 1. 13. † Ps. 145. 5. Isa. 66. 5. Apoc. 19. 13.

17. „El vor * fi ai Mei, zice Domnul ostirilor, Imi vor fi o comoară ** deosebită, în ziua pe care o pregătesc Eu. Voi avea † milă de ei, cum are milă un om de fiul său, care-i slujește.

* Exod. 16. 3. Deut. 1. 31. Ps. 135. 4. Tih. 2. 14. † Ps. 2. 8.

** Isa. 60. 9. † Ps. 103. 13.

18. Și veți vedea * din nou atunci deosebirea dintre cel neprăhănit și cel rău, dintre cel ce slujește lui Dumnezeu și cel ce nu-l slujește.”

* Ps. 66. 12.

4 1. „Căci iată, vine ziua *, care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași ** și toți cei răi, vor fi ca miriștea †; ziua care vine li va arde, zice

Domnul ostirilor, și nu le va lăsa †† nici rădăcină nici ramură. * Isai. 2. 12. Cap. 3. 2. Ps. 3. 7. ** Cap. 3. 16. † Obad. 18. †† Amos 2. 9.

2. Dar pentru voi, cari vă temeți * de Numele Meu, va răsări Soarele neprăhănirii **, și tămăduirea va fi supt aripile Lui; veți ieși †, și veți sări ca vițelii din grajd. * Cap. 3. 16. ** Luc. 1. 76. Eze. 3. 14. † Ps. 1. 19. Apoc. 3. 10. †† Eze. 32. 43. Mic. 7. 12. Zab. 12. 3.

3. Și veți călca în picioare pe cei răi, căci ei vor fi ca cenușa supt talpa picioarelor voastre, în ziua pe care o pregătesc Eu, zice Domnul ostirilor.

4. Aduceți-vă aminte de Legea lui Moise *, robul Meu, căruia i-am dat în Horeb **, rânduiești † și porunci, pentru tot Israelul!

* Exod. 20. 2. etc. ** Deut. 4. 10. † Ex. 27. 10.

5. Iată, vă voi trimite pe proorocul Ilie *, înainte ** de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată.

* Mat. 23. 34. 37. 38. Marc. 9. 12. Luc. 1. 17. ** Isai. 2. 21.

6. El va întoarce inima părinților spre copii, și inima copiilor spre părinții lor, ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc * țara cu blestem **!

* Zab. 14. 12. ** Zab. 3. 4.

NOUL TESTAMENT

AL DOMNULUI NOSTRU ISUS HRISTOS

EVANGHELIA DUPĂ MATEI

Cartea neamului lui Isus Hristos.

1 Cartea neamului* lui Isus Hristos, fiul** lui David, fiul† lui Avraam.

* Luc. 3, 39. ** Ps. 132, 12. Isa. 51, 1. Jer. 23, 6. Cap. 22, 42. Iona 7, 42. Psal. 2, 30; 13, 23. Rom. 1, 3. † Fac. 12, 3; 25, 19. Gal. 3, 16.

2. Avraam* a născut pe Isaac; Isaac** a născut pe Iacov; Iacov† a născut pe Iuda și frații lui;

* Fac. 21, 2, 3. ** Fac. 25, 26. † Fac. 29, 35.

3. Iuda* a născut pe Fares și Zara, din Tamar; Fares** a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram;

* Fac. 38, 27, etc. ** Est. 4, 15, etc. † 1 Cron. 2, 5, 6, etc.

4. Aram a născut pe Aminadab; Aminadab a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon;

5. Salmon a născut pe Boaz, din Rahab; Boaz a născut pe Obed, din Rut; Obed a născut pe Iese;

6. Iese* a născut pe împăratul David. Împăratul David** a născut pe Solomon, din văduva lui Urie;

* 1 Sam. 16, 1; 17, 12. ** 2 Sam. 12, 24.

7. Solomon* a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa;

* 1 Cron. 3, 9, 10, etc.

8. Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Ahaz; Ahaz a născut pe Ezechia;

10. Ezechia* a născut pe Manase; Manase a născut pe Amon; Amon a născut pe Iosia;

* 2 Reg. 20, 21. † 1 Cron. 3, 10.

11. Iosia* a născut pe Iehonia și frații lui, pe vremea strămutării** în Babilon.

* 1 Cron. 3, 15, 16. ** 2 Reg. 24, 14, 15, 16; 26, 11. † 1 Cron. 36, 10, 20. Jer. 27, 30; 39, 1; 52, 11, 12, 26, 28. Dan. 1, 6.

12. După strămutarea în Babilon, Iehonia* a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel**;

* 1 Cron. 3, 17, 18. ** Eze. 3, 2; 5, 2. Num. 24, 1. Hag. 2, 2.

13. Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacov;

16. Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din care S'a născut Isus, care Se cheamă Hristos.

17. Deci, dela Avraam pînă la David, sînt patrusprezece neamuri de toate; dela David pînă la strămutarea în Babilon sînt patrusprezece neamuri; și dela strămutarea în Babilon pînă la Hristos, sînt patrusprezece neamuri.

Nașterea lui Isus Hristos.

18. Iar nașterea* lui Isus Hristos a fost așa:

Maria, mama Lui, era logodită cu Iosif; și înainte ca să locuiască ei împreună, ea s'a aflat însărcinată dela Duhul Sfînt**.

* Luc. 1, 27. ** Luc. 1, 35.

19. Iosif, bărbatul ei, era un om neprihănit, și nu voia s'o facă de rușine* înaintea lumii; de aceea și-a pus de gînd s'o lase pe ascuns.

* Gen. 24, 1.

20. Dar pe cînd se gîndea el la aceste lucruri, i s'a arătat în vis un înger al Domnului, și i-a zis: „Iosife, fiul lui David, nu te teme să iei la tine pe Maria, nevastă-ta, căci ce s'a zămislit* în ea, este dela Duhul Sfînt.

* Luc. 1, 35.

21. Ea va naște* un Fiu, și-i vei pune numele /sus, pentru că El** va mîntui pe poporul Lui de păcatele sale.”

* Luc. 1, 31. ** Psal. 4, 12; 5, 21; 18, 20, 30.

22. Toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se împlinească ce vestise Domnul prin proorocul, care zice:

23. „Iată*, fecioara va fi însărcinată, va naște un fiu,

și-i vor pune numele Emanuel¹⁴, care, însemnând, înseamnă: „Dumnezeu este cu noi.”
* Isa. 7. 14.

24. Când s'a trezit Iosif din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului; și a luat la el pe nevastă-sa.

25. Dar n'a cunoscut-o, pînă ce ea a născut un fiu¹⁵. Și el i-a pus numele Ius.
* Ezech. 43. 2. Luc. 2. 7, 21.

Magii la Ierusalim. — Irod.

21. După ce S'a născut¹⁶ Ius în Betleemul din Iudea, în zilele împăratului Irod, iată că au venit niște magi din Răsărit¹⁷ la Ierusalim,
* Luc. 2. 4, 6, 7. ** Mat. 2. 1, 2; 23. 34. 1 Reg. 4. 30.

2. și au întrebat: „Unde¹⁸ este împăratul de curînd născut al Iudeilor? Fiindcă i-am văzut steaua¹⁹ în Răsărit, și am venit să ne închinăm Lui.”
* Luc. 2. 11. ** Mat. 2. 17. Isa. 60. 3.

3. Când a auzit împăratul Irod acest lucru, s'a turburat mult; și tot Ierusalimul s'a turburat împreună cu el.

4. A adunat pe toți preoții²⁰ cei mai de seamă și pe²¹ cărturarilor norodului, și a căutat să afle²² dela ei unde trebuia să Se nască Hristosul.
* 2 Cron. 36. 14. ** 2 Cron. 34. 28. 1 Mat. 2. 7.

5. „În Betleemul din Iudea²³”, i-au răspuns ei, „căci iată ce a fost scris prin prorocul:

6. „Și tu, Betleeme²⁴, țara lui Iuda, nu ești nici de cum cea mai însemnată dintre căpeteniile lui Iuda; căci din tine va ieși o Căpetenie, care va fi Păstorul²⁵ poporului Meu Israel.”
* Mic. 5. 2. Ioan. 7. 42. ** Apoc. 1. 27.

7. Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi, și a aflat întocmai dela ei vremea în care se arătase steaua.

8. Apoi i-a trimis la Betleem, și le-a zis: „Duceți-vă de cercetați cu deamărunta despre Prunc; și cînd îl veți găsi, dați-mi și mie de știre, ca să vin și eu să mă închin Lui.”

9. După ce au ascultat pe împăratul, magii au plecat. Și iată că steaua, pe care o văzuseră în Răsărit, mergea înaintea lor, pînă ce a venit și s'a oprit deasupra locului unde era Pruncul.

10. Cînd au văzut ei steaua, n'au mai putut de bucurie.

11. Au intrat în casă, au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s'au aruncat cu fața la pămînt, și i s'au închinat; apoi și-au deschis vistieriile, și i-au adus²⁶ daruri: aur, tămîie și miră.

* Ps. 72. 10. Isa. 60. 6.

12. În urmă, au fost înștiințați de Dumnezeu în vis²⁷ să nu mai dea pe la Irod, și s'au întors în țara lor pe un alt drum.
* Cap. 1. 30.

Fuga în Egipt. Omorîrea pruncilor.

13. După ce au plecat magii, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, și-i zice: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui, fugi în Egipt, și rămîi acolo pînă îți voi spune eu; căci Irod are să caute Pruncul, ca să-L omoare.”

14. Iosif s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama lui, noaptea, și a plecat în Egipt.

15. Acolo a rămas pînă la moartea lui Irod, ca să se împlinească ce fusese vestit de Domnul prin prorocul care zice: „Am chemat pe Fiul Meu din²⁸ Egipt.”
* Osea 12. 1.

16. Atunci Irod, cînd a văzut că fusese înșelat de magi, s'a miniat foarte tare, și a trimis să omoare pe toți pruncii de parte bărbătească, dela doi ani în jos, cari erau în Betleem și în toate împrejurimile lui, potrivit cu vremea, pe care o aflase întocmai dela magi.

17. Atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin prorocul Ieremia²⁹, care zice:
* Ier. 31. 22.

18. „Un țipăt s'a auzit în Rama, plîngere, și bocet mult: Rahela își jălea copii, și nu voia să fie mîngîiată, pentru că nu mai erau.”

Moartea lui Irod. Întoarcerea din Egipt.

19. După ce a murit Irod, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, în Egipt,

20. și-i zice: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui, și du-te în țara lui Israel, căci au murit celce căutau să ia viața Pruncului.”

21. Iosif s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui, și a venit în țara lui Israel.

22. Dar cînd a auzit că în Iudea împărătește Arhelau, în locul tatălui său Irod, s'a temut să se ducă acolo; și, fiind înștiințat de Dumnezeu în vis, a plecat în părțile³⁰ Galileei.
* Cap. 1. 23. Luc. 2. 39.

23. A venit acolo, și a locuit într-o cetate, numită³¹ Nazaret, ca să se împlinească ce fusese vestit³² prin proroci: că El va fi chemat Nazarinean.
* Ioan. 1. 46. ** Ierem. 31. 6. 1 Sam. 1. 13.

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

3 1. În vremea aceea a venit Ioan* Botezătorul, și propovăduia în* pustia Iudeii.

*Marc. 1, 4. 12. Luc. 1, 2. 3. Ioan 1, 28. **Luc. 14, 30.

2. El zicea: „Pocăliți-vă, căci împărăția cerurilor* este aproape.”

*Mat. 3, 2. Cap. 4, 17; 10, 7.

3. Ioan acesta este acela care fusese vestit prin proorocul Isaia, cînd zice:

„Iată glasul* celui ce strigă în pustie:

„Pregătiți* calca Domnului, neteziți-l căările.”

*Isa. 40, 3. Marc. 1, 3. Luc. 3, 4. Ioan 1, 23. **Luc. 1, 78.

4. Ioan* purta** o haină de păr de cămilă, și la mijloc era lîncus cu un brîu de curea. El se hrănea cu lăcuste† și miere sălbatică††. *Marc. 1, 6. **2 Reg. 1, 6. Zab. 13, 4. †Lev. 11, 23. ††1 Sam. 14, 25, 26.

5. Locuitorii* din Ierusalim, din toată Iudea și din toate împrejurimile Iordanului, au început să iasă la el;

*Marc. 1, 5. Luc. 3, 7.

6. și, mărturisindu-și păcatele, erau botezați* de el în râul Iordan.

*Fapt. 18, 4, 18.

7. Dar cînd a văzut pe mulți din Farisei și din Saduchei că vin să primească botezul lui, le-a zis: „Pui de năpîrci*, cine v'a învățat să fugiți de minia** viitoare? *Cap. 23, 34; 28, 38. Luc. 3, 7, 9. **Rom. 9, 9. 1 Tes. 1, 10.

8. Faceți dar roade vrednice de pocăința voastră.

9. Și să nu credeți că puteți zice în voi înșivă: „Avem ca tată* pe Avraam!” Căci vă spun că Dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui Avraam.

*Ioan 8, 39, 56. Fapt. 13, 26. Rom. 4, 1, 11, 18.

10. Iată că securea a și fost înfiptă la rădăcina pomilor: deci, orice pom*, care nu face roadă bună, va fi tăiat și aruncat în foc. *Cap. 7, 18. Luc. 13, 7. Ioan 15, 4.

11. Cît despre mine, eu vî* botez cu apă, spre pocăință; dar Celce vine după mine, este mai puternic decît mine, și eu nu sînt vrednic să-l duc în călătăriile. El** vî va boteza cu Duhul Sfînt și cu foc. *Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Ioan 1, 33, 36, 38. Fapt. 1, 5. 11, 30; 19, 4. **Isa. 4, 4; 44, 3. Mal. 3, 2. Fapt. 2, 4. 1 Cor. 12, 13.

12. Acela* își are lopata în mînă, își va curăți cu desăvîrșire aria, și își va strînge grîul în grînar; dar pleava o va arde** într'un foc care nu se stinge.†† *Mal. 3, 8. **Mal. 4, 1. Cap. 13, 30.

Botezul lui Iisus Hristos.

13. Atunci* a venit Iisus din Galilea** la Iordan, la Ioan, ca să fie botezat de el. *Marc. 1, 9. Luc. 3, 21. **Cap. 2, 23.

14. Dar Ioan clăta să-l oprească. „Eu”, zicea el, „am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?”

15. Drept răspuns, Iisus i-a zis: „Lasă-Mă acum, căci așa se cade să împlinim tot ce trebuie împlinit.” Atunci Ioan L-a lăsat.

16. De îndată ce a fost botezat*, Iisus a ieșit afară din apă. Și în clipa aceea cerurile s'au deschis, și a văzut pe Duhul** lui Dumnezeu pogorîndu-Se în chip de porumbel și venind peste El. *Marc. 1, 10. **Luc. 11, 1; 42, 1. Luc. 3, 22. Ioan 1, 32, 33.

17. Și din ceruri* s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta** este Fiul Meu prea iubit, în care îmi găsesc plăcere.” *Ioan 12, 28. **Ps. 2, 7. Isa. 42, 1. Cap. 12, 18; 17, 6. Marc. 1, 11. Luc. 3, 36. Ezech. 1, 8. Col. 1, 13. 2 Pet. 1, 17.

Ispitirea lui Iisus Hristos.

4 1. Atunci Iisus* a fost dus de Duhul** în pustie, ca să fie ispitit de diavolul. *Marc. 1, 13, 14. Luc. 4, 1, 14. **2 Reg. 22, 12. Ezech. 2, 24. 2 Tim. 2, 1. 24. 42, 24. 5. Fapt. 8, 38.

2. Acolo a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți; la urmă a flămânzit.

3. Ispititorul s'a apropiat de El, și i-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, poruncește ca pietrele acestea să se facă pîni.”

4. Drept răspuns, Iisus i-a zis: „Este scris: „Omul nu trăiește numai* cu pîne, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu.” *Deut. 8, 3.

5. Atunci diavolul L-a dus în sfînta cetate*, L-a pus pe străcina Templului,

*Ezech. 43, 1, 18. Isa. 42, 2. 2 Tim. 2, 17. 2 Tim. 2, 17.

6. și i-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos; căci este scris: „El va porunci îngerilor Săi” să vegheze asupra Ta;

și ei Te vor lua pe mîni, ca nu cumva să Te lovești cu piciorul de vreo piatră.” *Ps. 91, 11, 12.

7. „De asemenea este scris”, a zis Iisus: „Să nu ispitești* pe Domnul, Dumnezeul tău.” *Deut. 8, 16.

8. Diavolul L-a dus apoi pe un munte foarte înalt, L-a arătat toate împărățiile lumii și strălucirea lor, și i-a zis:

9. „Toate aceste lucruri Ți le voi da Ție, dacă Te vei arunca cu fața la pămînt și Te vei închina mie.”

10. „Plecă, Satana⁶¹, i-a răspuns I-sus. „Căci este scris: „Domnului, Dumnezeuului tău⁶² să te închini și numai Lui să-l slujești.”

⁶¹ Deut. 10, 17, 20, Ier. 24, 14, 1 Sam. 7, 3.

11. Atunci diavolul L-a lăsat. Și deodată au venit la I-sus niște ingeri⁶³, și au început să-l slujească.

⁶³ Ebr. 1, 14.

Isus la Capernaum.

12. Când a auzit⁶⁴ I-sus că Ioan fusese închis, a plecat în Galilea.

⁶⁴ Marc. 1, 14. Luc. 3, 20; 4, 14, 31. Ioan 4, 42.

13. A părăsit Nazaretul, și a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în ținutul lui Zabulon și Neftali,

14. ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul Isaia, care zice:

15. „Țara⁶⁵ lui Zabulon și țara lui Neftali,

înspre mare, dincolo de Iordan, Galilea Neamurilor,

⁶⁵ Isa. 9, 1, 2.

16. Norodul⁶⁶ acesta, care zăcea în întunec,

a văzut o mare lumină;

și peste cei ce zăceau în ținutul și în umbra morții,

a răsărit lumina.”

⁶⁶ Isa. 42, 7. Luc. 3, 20.

17. De atunci⁶⁷ încolo, I-sus a început să propovăduiască, și să zică: „Pocăți-vă⁶⁸, căci împărăția cerurilor este aproape.”

⁶⁷ Marc. 1, 14, 28. ⁶⁸ Cap. 3, 2, 10, 7.

Isus cheamă patru ucenici.

18. Pe când trecea pe lângă marea Galileii, I-sus⁶⁹ a văzut doi frați: pe Simon, zis⁷⁰ Petru, și pe fratele său Andrei, cari aruncau o mreajă în mare; căci erau pescari.

⁶⁹ Marc. 1, 16—18. Luc. 5, 3. ⁷⁰ Ioan 1, 42.

19. El le-a zis: „Veniți⁷¹ după Mine, și vă voi face pescari de oameni.”

⁷¹ Luc. 5, 10, 11.

20. Îndată⁷², ei au lăsat mrejele, și au mers după El.

⁷² Marc. 10, 26. Luc. 18, 26.

21. Deacolo⁷³ a mers mai departe, și a văzut pe alți doi frați: pe Iacov, fiul lui Zebedei, și pe Ioan, fratele lui, cari erau într-o corabie cu tatăl lor Zebedei, și își cîrpeau mrejele. El i-a chemat.

⁷³ Marc. 1, 19, 20. Luc. 5, 10.

22. Și îndată, ei au lăsat corabia și pe tatăl lor, și au mers după El.

Isus învață

pe popor și tămăduiește pe bolnavi.

23. I-sus străbătea toată Galilea, învățînd⁷⁴ pe norod în sinagogi, propovăduind Evanghelia⁷⁵ împărăției, și tă-

măduind⁷⁶ orice boală și orice neputință care era în norod.

⁷⁴ Cap. 9, 35. Marc. 1, 21, 29. Luc. 4, 15, 46. ⁷⁵ Cap. 24, 14. Marc. 1, 14. ⁷⁶ Marc. 1, 24.

24. I s'a dus vestea în toată Siria; și aduceau la El pe toți cei ce sufereau de felurite boale și chinuri: pe cei îndrăciți, pe cei lunatici și pe cei slăbănogi; și El îi vindeca.

25. După El au mers⁷⁷ multe noroade din Galilea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudea și de dincolo de Iordan.

⁷⁷ Marc. 5, 7.

Căvintarea de pe munte. — Periclitile.

51. Când a văzut I-sus noroadele, S'a suit⁷⁸ pe munte; și după ce a șezut jos, ucenicii Lui s'au apropiat de El.

⁷⁸ Marc. 5, 28.

2. Apoi a început să vorbească și să-i învete astfel:

3. Ferice⁷⁹ de cei săraci în duh, căci a lor este împărăția cerurilor!

⁷⁹ Luc. 4, 20. Ps. 37, 17. Prov. 10, 20, 29, 33. Isa. 67, 10, 68, 2.

4. Ferice⁸⁰ de cei plîng, căci ei vor fi mîngîiați!

⁸⁰ Isa. 61, 2, 3. Luc. 6, 21. Ioan 16, 20. 2 Cor. 1, 7. Apoc. 21, 4.

5. Ferice⁸¹ de cei blîzi, căci ei⁸² vor moșteni pămîntul!

⁸¹ Ps. 37, 11. ⁸² Rom. 4, 13.

6. Ferice de cei flămînz și însetați după neprihănire, căci⁸³ ei vor fi săturați!

⁸³ Isa. 55, 1; 66, 12.

7. Ferice de cei milostivi, căci⁸⁴ ei vor avea parte de milă!

⁸⁴ Ps. 41, 1. Cap. 6, 14.

Marc. 11, 25. 2 Tim. 1, 16. Ebr. 4, 16. Iac. 2, 13.

8. Ferice⁸⁵ de cei cu inima curată, căci⁸⁶ ei vor vedea pe Dumnezeu!

⁸⁵ Ps. 15, 2; 24, 4. Ebr. 12, 14. ⁸⁶ 1 Cor. 13, 12. 1 Ioan 3, 2, 3.

9. Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu!

10. Ferice⁸⁷ de cei prigoniți din pricina neprihănirii, căci a lor este împărăția cerurilor!

⁸⁷ 2 Cor. 4, 17. 2 Tim. 2, 12. 1 Pet. 3, 14.

11. Ferice⁸⁸ va fi de voi cînd, din pricina Mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni, și vor spune tot felul de lucruri rele⁸⁹ și neadevărate împotriva voastră!

⁸⁸ Luc. 6, 22. ⁸⁹ 1 Pet. 4, 14.

12. Bucurați-vă⁹⁰ și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot așa⁹¹ au prigunit pe prooroci, cari au fost înainte de voi.

⁹⁰ Luc. 6, 23. Psal. 5, 41. Rom. 5, 2. Iac. 1, 2. 2 Pet. 4, 13.

⁹¹ 2 Cor. 12, 12. Rom. 9, 25. Cap. 10, 34, 37. Psal. 7, 32.

1 Tim. 3, 16.

Ucenicii sînt sarea pămîntului și lumina lumii.

13. Voi sînteți sarea pămîntului. Dar dacă sarea⁹² își pierde gustul, prin ce

Își va căpăta iarăși puterea de a săra? Atunci nu mai este bună la nimic decât să fie lepădată afară, și călcată în picioare de oameni.

* Marc. 9, 26. Luc. 14, 34, 35.

14. Voi* slăbești lumina lumii. O cetate așezată pe un munte, nu poate să rămână ascunsă.

* Prov. 4, 18. Filip. 1, 15.

15. Și oamenii n'aprinde* lumina ca s'o pună supt obroc, ci o pun în sfeșnic, și luminează tuturor celor din casă.

* Marc. 4, 21. Luc. 8, 16; 11, 33.

16. Tot așa să lumineze și lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei* să vadă faptele voastre bune, și să slăvească** pe Tatăl vostru, care este în ceruri.

* 1 Pet. 2, 12. ** Ioan. 15, 8. 1 Cor. 14, 25.

Împlinirea Legii și Proorociilor.

17. Să* nu credeți că am venit să stric Legea sau Proorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc.

* Rom. 13, 31; 10, 4. Gal. 3, 24.

18. Căci adevărat vă spun, cită vreme* nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile.

* Luc. 16, 17.

19. Așa că, ori cine* va strica una din cele mai mici din aceste porunci, și va învăța pe oameni așa, va fi chemat cel mai mic în împărăția cerurilor; dar oricine le va păzi, și va învăța pe alții să le păzească, va fi chemat mare în împărăția cerurilor.

* Luc. 2, 10.

20. Căci vă spun că, dacă neprihănirea voastră nu va întrece* neprihănirea cărturarilor și a Fariseilor, cu niciun chip nu veți intra în împărăția cerurilor.

* Rom. 9, 31; 10, 3.

Despreucidere.

21. Ați auzit că s'a zis celor din vechime: „Să* nu ucizi; oricine** va ucide, va cădea supt pedeapsa judecării.”

* Exod. 20, 13. Deut. 5, 17. ** 1 Ioan. 3, 15.

22. Dar Eu vă spun că ori și cine se minie pe fratele său, va cădea supt pedeapsa judecării; și oricine va zice fratelui său: „Prostule!” va* cădea supt pedeapsa Soborului; iar oricine-i va zice: „Nebunule!”, va cădea supt pedeapsa focului gheenei.*

* Luc. 2, 20.

23. Așa că, dacă* îți aduci darul la altar, și acolo îți aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

* Cap. 5, 4, 23, 28.

24. lasă-ți* darul acolo înaintea al-

tarului, și du-te întâi de împacă-te cu fratele tău; apoi vino de adu-ți darul.

* Lev. 24, 9. Cap. 18, 28. 1 Tim. 2, 8. 1 Pet. 2, 7.

25. Caută* de te împacă de grab cu prițul tău, cită** vreme ești cu el pe drum; ca nu cumva prițul să te dea pe mina judecătorului, judecătorul să te dea pe mina temnicerului, și să fii aruncat în temniță.

* Prov. 25, 9. Luc. 12, 58, 59. ** Ps. 32, 8. Isa. 55, 6.

26. Adevărat îți spun că nu vei ieși de acolo pînă nu vei plăti cel din urmă bănuț.*

Despre preacurvie și despărțire.

27. Ați auzit că s'a zis celor din vechime: „Să* nu preacurvești.”

* Exod. 20, 14. Deut. 5, 18.

28. Dar Eu vă spun că ori și cine se uită* la o femeie, ca s'o poftască, a și preacurvit cu ea în inima lui.

* Lev. 24, 1. Prov. 6, 25. Ps. 34, 2. 2 Sam. 11, 2.

29. Dacă* deci ochiul tău cel drept te face să cazi în păcat, scoate-l** și leapdă-l dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheeni.

* Cap. 18, 9, 9. Marc. 9, 45—47. ** Cap. 16, 22. Rom. 8, 13. 1 Cor. 9, 27. Col. 3, 5.

30. Dacă mina ta cea dreaptă te face să cazi în păcat, taie-o și leapdă-o dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheeni.

31. S'a zis iarăși: „Oricine* își va lăsa nevasta, să-i dea o carte de despărțire.”

* Deut. 24, 1. Mat. 5, 31. Cap. 19, 2, etc. Marc. 10, 2, etc.

32. Dar Eu vă spun că ori și cine* își va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, fi dă prilej să preacurvească; și cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurvește.

* Cap. 19, 9. Luc. 16, 18. Rom. 7, 3. 1 Cor. 7, 10, 11.

Despre jurămint.

33. Ați mai auzit iarăși că s'a zis celor din vechime: „Să nu** juri strîmb; ci să ți îplinești față de Domnul jurămintele tale.”

* Cap. 23, 16. ** Exod. 20, 7. Lev. 19, 12. Num. 30, 2. Deut. 5, 11. † Deut. 23, 23.

34. Dar Eu vă spun: Să nu jurați* nicidecum; nici pe cer, pentru că este scaunul** de domnie al lui Dumnezeu;

* Cap. 23, 16, 17, 22. Luc. 11, 23. ** Isa. 66, 1.

35. nici pe pămînt, pentru că este așternutul picioarelor Lui; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea* marelui împărat.

* Ps. 113, 5; 137, 3.

36. Să nu juri nici pe capul tău, căci nu

poți face un singur păr alb sau negru.

37. Felul* vostru de vorbire să fie: „Da, da; nu, nu”; ce trece peste aceste cuvinte, vine dela cel rău.

* Col. 4, 2. Luc. 9, 12.

Suferirea răului și iubirea vrăjmașilor.

38. Ați auzit că s'a zis: „Ochi* pentru ochi, și dinte pentru dinte.”

* Exod. 21, 24. Lev. 24, 20. Deut. 19, 21.

39. Dar Eu vă spun: Să* nu vă împotriviți celui ce vă face rău. Ci, oricui* te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celalt.

* Prov. 20, 22; 24, 29. Luc. 9, 30. Rom. 12, 17, 18. 1 Cor. 4, 7. 1 Tim. 6, 18. 1 Pet. 2, 9. ** Luc. 50, 4. Filip. 2, 20.

40. Oricui vrea să se judece cu tine, și să-ți ia haina, lasă-i și cămașa.

41. Dacă te silește* cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu el două.

* Cap. 17, 32. Marc. 16, 21.

42. Celui ce-ți cere, dă-i; și nu* întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute dela tine.

* Deut. 15, 8, 10. Luc. 6, 30, 32.

43. Ați auzit că s'a zis: „Să* iubești pe aproapele tău, și să* urăști pe vrăjmașul tău.”

* Lev. 19, 18. ** Deut. 19, 6. Ps. 41, 10.

44. Dar Eu vă spun: Iubiți* pe vrăjmașii voștri, binecuvîntați pe cei ce vă blastăm, faceți bine celorce vă urăsc, și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc* și vă prigonesc.

* Luc. 6, 27, 28. Rom. 12, 14, 20. ** Luc. 23, 34. Psal. 1, 60. 1 Cor. 4, 12, 13. 1 Pet. 2, 20; 3, 9.

45. ca să fiți filii ai Tatălui vostru care este în ceruri; căci El face să răsără* soarele Său peste cei răi și peste cei buni, și dă ploaie peste cei drepiți și peste cei nedrepiți.

* Ier. 23, 9.

46. Dacă iubiți* numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplățiți mai așteptați? Nu fac așa și vameșii?

* Luc. 6, 32.

47. Și dacă îmbrățișați cu dragoste numai pe frații voștri, ce lucru neobișnuit faceți? Oare păgînii nu fac la fel?

48. Voi fiți* dar desăvârșiți, după cum** și Tatăl vostru cel ceresc este desăvârșit.

* Psal. 27, 1. Lev. 12, 44; 19, 2. Luc. 6, 36. Col. 1, 28; 4, 12. Iac. 1, 4. 1 Pet. 1, 15, 16. ** Rom. 8, 1.

Despre milostenie și rugăciune.

6 1. Luați seama să nu vă îndepliniți neprihănirea voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei; altminteri, nu veți avea răsplătă dela Tatăl vostru care este în ceruri.

2. Tu, dar, cînd faci* milostenie, nu suna cu trîmbița înaintea ta, cum fac făgărnicii, în sinagogi și în ulițe, pen-

tru ca să fie slăviți de oameni. Adevărat vă spun, că și-au luat răsplata.

* Rom. 12, 8.

3. Ci tu, cînd faci milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta.

4. pentruca milostenia ta să fie făcută în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti*.

* Luc. 14, 14.

5. Cînd vă rugați, să nu fiți ca făgărnicii, cărora le place să se roage stînd în picioare în sinagogi și la colturile ulițelor, pentruca să fie văzuți de oameni. Adevărat vă spun, că și-au luat răsplata.

6. Ci tu, cînd te rogi, intră* în odaia ta, încuie-ți ușa, și roagă-te Tatălui tău, care este în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti.

* Mat. 6, 6.

Tatăl nostru. — Iertarea greșelilor.

7. Cînd vă rugați, să nu bolborosiți* aceleași vorbe, ca păgînii, cărora** li se pare că, dacă spun o mulțime de vorbe, vor fi ascultați.

* Col. 3, 2. ** Mat. 23, 36, 38.

8. Să nu vă asemănați cu ei; căci Tatăl vostru știe de ce aveți trebuință, mai înainte ca să-l cereți voi.

9. Iată dar cum trebuie să vă rugați:

„Tatăl* nostru care ești în ceruri! Sfințească-se Numele Tău; * Luc. 11, 2, etc.

10. vie împărăția Ta; faci-se* voia Ta, precum** în cer și pe pămînt.

* Cap. 26, 39, 42. Psal. 11, 12. ** Ps. 103, 30, 31.

11. Pinea noastră* cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi; * Ier. 23, 22. Psal. 23, 9.

12. și ne* iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelile noastre;* * Cap. 15, 23, etc.

13. și nu ne duce în ispită, ci izbăvește-ne** de cel rău. Căci* a Ta este împărăția și puterea și slava în veci. Amin! * Cap. 26, 41. Luc. 22, 40, 42. 1 Cor. 12, 12. 2 Pet. 2, 8. Apoc. 1, 12. ** Mat. 27, 12. * 1 Cron. 28, 12.

14. Dacă* iertați oamenilor greșelile lor, și Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greșelile voastre.

* Marc. 11, 25, 26. Ezech. 4, 32. Col. 3, 13.

15. Dar dacă nu* iertați oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.

* Cap. 18, 35. Luc. 12, 10.

Despre post.

16. Cînd postiți*, să nu vă luați o înfățișare posomorită, ca făgărnicii, ca-

1. Bani: pentru milos.

2. Greșelile: Lasă-ne datoritiile noastre, cum și noi am lăsat pe ale datornicilor noștri.

ri își slujesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat vă spun, că și-au luat răsplata. * *Mat. 10, 5.*

17. Ci tu, cînd postești, unge-ți* capul, și spală-ți fața, * *Mat. 6, 17. Luc. 10, 5.*

18. ca să te arăți că postești nu oamenilor, ci Tatălui tău, care este în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti.

Adevăratele comori. — Nepuțința de a sluji la doi stăpîni. — Grișile și îngrijorările.

19. Nu vă stringeți* comori pe pămînt, unde le mănîncă moliiile și rugina, și unde le sapă și le fură hoții; * *Prov. 23, 4. 1 Tim. 6, 17. Ebr. 13, 5. Mac. 6, 1, etc.*

20. ci* stringeți-vă comori în cer, unde nu le mănîncă moliiile și rugina, și unde hoții nu le sapă, nici nu le fură. * *Cap. 19, 21. Luc. 12, 33, 34; 18, 18. 1 Tim. 6, 19. 1 Pet. 1, 4.*

21. Pentru că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

22. Ochiul este lumina* trupului. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău va fi plin de lumină; * *Luc. 11, 34, 35.*

23. dar dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău va fi plin de întunerec. Așa că, dacă lumina care este în tine este întunerec, cît de mare trebuie să fie întunerecul acesta!

24. Nimeni* nu poate sluji la doi stăpîni. Căci sau va uri pe unul și va iubi pe celalt; sau va ținea la unul, și va nesocoti pe celalt: Nu** puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona. * *Luc. 16, 13. ** Gal. 1, 10. 1 Tim. 6, 17. Mac. 6, 4. 1 Tesal. 2, 5.*

25. De aceea vă spun: Nu* vă îngrijați de viața voastră, gîndindu-vă ce veți mîlca, sau ce veți bea; nici de trupul vostru, gîndindu-vă cu ce vă veți îmbrăca. Oare nu este viața mai mult decît hrana, și trupul mai mult decît îmbrăcămintea?

* *Ps. 102, 25. Luc. 12, 23, 29. Filip. 4, 6. 1 Pet. 5, 7.*

26. Uitați-vă* la păsările cerului: ele nici nu sămîncă, nici nu secără, și nici nu string nimic în grîinare; și totuși Tatăl vostru cel cereșc le hrănește. Oare nu sînteți voi cu mult mai de preț decît ele?

* *Isa. 65, 41. Ps. 147, 9. Luc. 12, 24, etc.*

27. Și apoi, cîine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge măcar un cot la înălțimea lui?

28. Și de ce vă îngrijați de îmbrăcăminte? Uitați-vă cu băgare de se-

mă cum cresc crinii de pe cîmp: ei nici nu torc, nici nu țes;

29. totuși vă spun că nici chiar Solomon, în toată slava lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei.

30. Așa că, dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba de pe cîmp, care astăzi este, dar mâine va fi aruncată în cuptor, nu vă va îmbrăca El cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor?

31. Nu vă îngrijați dar, zicînd: „Ce vom mîlca?“ Sau: „Ce vom bea?“ Sau: „Cu ce ne vom îmbrăca?“

32. Fiîndcă toate aceste lucruri Dumnezeu le caută. Tatăl vostru cel cereșc știe că aveți trebuință de ele.

33. Căutați* mai întîi împărăția lui Dumnezeu și neprimirea Lui, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. * *1 Reg. 2, 12. Ps. 37, 26. Marc. 10, 34. Luc. 12, 31. 1 Tim. 6, 8.*

34. Nu vă îngrijați dar de ziua de mîine; căci ziua de mîine se va îngriji de ea însăși. Ajunge zilei necazul ei.

Despre judecățile aspre. — Birna și paiul. — Lucrurile sfinte.

7 1. Nu* judecați, ca să nu fiți judecați. * *Luc. 6, 37. Rom. 2, 1; 14, 5, 4, 10, 13. 1 Cor. 4, 5, 4, Mac. 4, 11, 12.*

2. Căci cu ce judecați judecați, veți fi judecați; și* cu ce măsurați măsurați, vi se va măsura. * *Marc. 4, 24. Luc. 6, 38.*

3. De* ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, și nu te uiți cu băgare de seamă la birna din ochiul tău?

* *Luc. 6, 41, etc.*

4. Sau, cum poți zice fratelui tău: „Lasă-mă să scot paiul din ochiul tău“, și, cînd colo, tu ai o birnă într'al tău?...

5. Fățarnicule, scoate întîi birna din ochiul tău, și atunci vei vedea deslușit să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

6. Să nu* dați cinilor lucrurile sfinte, și să nu aruncați mîrgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare, și să se întoarcă să vă rupă. * *Prov. 9, 1, 2; 12, 8. Psal. 12, 24, 25.*

Sîdruița în rugăciune.

7. Cereți*, și vi se va da; căutați și veți găsi; bateți, și vi se va deschide. * *Cap. 13, 23. Marc. 11, 34. Luc. 11, 9, 10, 13. 1 Ioan 14, 23; 20, 7; 28, 23, 24. Mac. 11, 9, 4. 1 Ioan 5, 22; 6, 14, 15.*

8. Căci ori* și cine cere, capătă; cine

caută, găsește; și celui ce bate, i se deschide.

* Prov. 8, 17. Jer. 20, 12, 13.

9. Cine* este omul acela dintre voi, care, dacă-i cere fiul său o pine, să-i dea o piatră?

* Luc. 11, 11, 12, 13.

10. Sau, dacă-i cere un pește, să-i dea un șarpe?

11. Deci, dacă voi, cari* sînteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cit mai mult Tatăl vostru, care este în ceruri, va da lucruri bune celor ce l le cer!

* Mat. 6, 3, 6, 21.

12. Tot ce* voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel; căci în aceasta** este cuprinsă Legea și Proorocii.

* Luc. 6, 31. ** Lev. 19, 18. Cap. 22, 40. Rom. 13, 8-10. Gal. 3, 12. 1 Tim. 1, 5.

Poarta cea strîmtă.

13. Intrați* pe poarta cea strîmtă. Căci largă este poarta, lată este calea care duce la pierzare, și mulți sînt cei ce intră pe ea.

* Luc. 13, 24.

14. Dar strîmtă este poarta, îngustă este calea care duce la viață, și puțini sînt cei ce o află.

Proorocii mincinoși.

15. Păziți-vă* de prooroci mincinoși. Ei** vin la voi îmbrăcați în haine de oi, dar pe dinăuntru sînt niște lupi răpitori.

* Deut. 32, 3. Jer. 23, 18. Cap. 24, 4-6, 11, 24. Marc. 13, 22. Rom. 16, 17, 18. Ebr. 3, 6. Col. 2, 8. 2 Tim. 2, 1-2. 1 Ios. 4, 1. ** Mic. 3, 5. 2 Tim. 3, 8. 1 Pet. 20, 20, 20.

16. Ii veți cunoaște după* roadele lor. Culeg* oamenii struguri din spină, sau smochine din măcăcini?

* Mat. 23, Cap. 23, 32. ** Luc. 6, 43, 44.

17. Tot așa, orice* pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele.

* Jer. 17, 22. Cap. 22, 22.

18. Pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune.

19. Orice* pom, care nu face roade bune, este tăiat și aruncat în foc.

* Cap. 3, 10. Luc. 3, 9. Ios. 15, 2, 8.

20. Așa că după roadele lor îi veți cunoaște.

Casa zidită pe stîncă.

21. Nu origicine-Mi zice: „Doamne”, Doamne!” va intra în împărăția cerurilor, ci celce face voia Tatălui Meu care este în ceruri.

* Ose. 6, 3. Cap. 23, 21, 22. Luc. 6, 40; 13, 26. Fapt. 10, 12. Rom. 2, 13. Gal. 1, 22.

22. Mulți îmi vor zice în ziua aceea: „Doamne, Doamne! N'am* proorocit noi în Numele Tău? N'am scos noi

draci în Numele Tău? Și n'am făcut noi multe minuni în Numele Tău?”

* Num. 24, 4. Ios. 11, 12. 1 Cor. 12, 2.

23. Atunci* le voi spune curat: „Ni-ciodată nu v'am cunoscut; depărtați-vă** dela Mine, voi toți cari lucrați fărădelege.”

* Cap. 23, 32. Luc. 13, 27, 27. 2 Tim. 2, 16. ** Ps. 5, 5, 6, 6. Cap. 23, 41.

24. De aceea, pe origicine* aude aceste cuvinte ale Mele, și le face, îl voi asemăna cu un om cu judecată, care și-a zidit casa pe stîncă.

25. A dat ploaia, au venit șiroazele, au suflat vînturile și au bătut în casa aceea, dar ea nu s'a prăbușit, pentru că avea temelii zidită pe stîncă.

26. Însă ori și cine aude aceste cuvinte ale Mele, și nu le face, va fi asemănat cu un om nechibzuit, care și-a zidit casa pe nisip.

27. A dat ploaia, au venit șiroazele, au suflat vînturile și au izbit în casa aceea: ea s'a prăbușit, și prăbușirea i-a fost mare.

28. După ce a sfîrșit Isus cuvîntările acestea, noroadele au rămas uimite* de învățătura Lui;

* Cap. 12, 34. Marc. 1, 22; 4, 2. Luc. 4, 22.

29. căci* El îi învăța ca unul care avea putere, nu cum îi învățau cărturarilor lor.

* Ios. 7, 46.

Vindecarea unui lepros.

8 1. Cînd S'a coborît Isus de pe munte, multe noroade au mers după El.

2. Și* un lepros s'a apropiat de El, i s'a închinat, și i-a zis: „Doamne, dacă vrei, poți să mă curățești.”

3. Isus a întins mîna, S'a atins de el, și a zis: „Da, vreau, fii curățit!”

4. Apoi Isus i-a zis: „Vezi*” să nu spui la nimeni; ci du-te de te arată preotului, și adu darul, pe care l-a rânduit** Moise, ca mărturie pentru ei.”

* Cap. 9, 30. Marc. 3, 43. ** Lev. 14, 3, 4, 10. Luc. 4, 14.

Vindecarea robului unui sutaș.

5. Pe cînd* intra Isus în Capernaum, s'a apropiat de El un sutaș, care-L ruga

* Luc. 7, 1, etc.

6. și-l zicea: „Doamne, robul meu zace în casă slăbănog, și se chinuiește cumplit.”

7. Isus i-a zis: „Am să vin și să-l tămăduiesc.”

8. „Doamne”, a răspuns sutașul, „eu” sînt vrednic să intrî supt acoperemin-

tul meu; ci zi¹¹ numai un cuvânt, și robul meu va fi tămăduit.

¹¹ Luc. 13, 19, etc. ¹² Ps. 107, 30.

9. Căci și eu sînt om supt stăpînire; am supt mine ostași, și zic unuia: „Du-te!” și se duce; altuia: „Vino!” și vine; și robul meu: „Fă cutare lucru!” și-l face.

10. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, S'a mirat, și a zis celor ce veneau după El: „Adevărat vă spun că nici în Israel n'am găsit o credință așa de mare.

11. Dar vă spun că vor veni mulți¹² dela răsărit și dela apus, și vor sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov în împărăția cerurilor.

¹² Ps. 12, 3; Isa. 5, 2, 3; 51, 10. Mat. 1, 11. Luc. 13, 29. Fapt. 10, 45; 11, 18; 14, 17. Rom. 15, 9, etc. Efez. 3, 6.

12. Iar¹³ fiii împărăției vor¹⁴ fi aruncați în întunerecul de afară, unde va fi plînsul și scrișcirea dinților.

13. Apoi a zis satanașului: „Du-te, și faci-ți-se după credința ta.” Și robul lui s'a tămăduit chiar în ceasul acela.

Vindecarea soacrei lui Petru și mai multor bolnavi.

14. Isus S'a dus apoi¹⁵ în casa lui Petru, și a văzut pe soacra¹⁶ acestuia zăcînd în pat, prinsă de friguri.

¹⁵ Marc. 1, 29—31. Luc. 4, 38, 39. ¹⁶ 1 Cor. 9, 5.

15. S'a atins de mîna ei, și au lăsat-o frigurile; apoi ea s'a sculat, și a început să-l slujească.

16. Seara¹⁷, au adus la Isus pe mulți îndrăciți. El, prin cuvîntul Lui, a scos din ei duhurile necurate, și a tămăduit pe toți bolnavii.

17. ca să se împlinescă ce fusese vestit prin prorocul Isaia, care zice: „El¹⁸ a luat asupra Lui neputințele noastre și a purtat boalele noastre.”

¹⁸ Isa. 53, 4. 1 Pet. 2, 24.

Cum s'a urmat pe Isus.

18. Isus a văzut multe noroade împrejurul Său, și a poruncit să treacă de cealaltă parte.

19. Atunci¹⁹ s'a apropiat de El un cărturar, și l-a zis: „Învățătorule, vreau să Te urmez ori unde vei merge.”

¹⁹ Luc. 9, 57, 58.

20. Isus i-a răspuns: „Vulpile au vizuini, și păsările cerului au cuiburi; dar Fiul omului n'are unde-și odihni capul.”

21. Un²⁰ altul, care era dintre ucenici,

i-a zis: „Doamne, dă-mi²¹ voie să mă duc mai întîi să îngrop pe tatăl meu.”

²¹ Luc. 9, 59, 60. ²² 1 Reg. 19, 20.

22. „Vino după Mine”, i-a răspuns Isus, „și lasă morții să-și îngroape morții!”

Petalirea furtunii.

23. Isus S'a suit într-o corabie, și ucenicii Lui au mers după El.

24. Și²² deodată s'a stîrmit pe mare o furtună atît de strașnică, încît corabia era acoperită de valuri. Și El dormea.

²² Marc. 4, 37, etc. Luc. 8, 23, etc.

25. Ucenicii s'au apropiat de El, și L-au deșteptat, strigînd: „Doamne, scapă-ne, că pierim!”

26. El le-a zis: „De ce vă este frică, puțin credincioșilor?” Apoi S'a sculat²³, a certat vînturile și marea, și s'a făcut o liniște mare.

²³ Ps. 65, 7, 8; 107, 29.

27. Oamenii aceia se mirau, și ziceau: „Ce fel de om este acesta, de-L ascultă pînă și vînturile și marea?”

Doi îndrăciți din tămdudai.

28. Cînd²⁴ a ajuns Isus de partea cealaltă, în ținutul Gadarenilor, L-au întîmpinat doi îndrăciți, cari leșeau din morminte. Erau așa de cumpliți, că nimeni au putea trece pe drumul acela.

²⁴ Marc. 5, 1, etc. Luc. 8, 26, etc.

29. Și iată că au început să strige: „Ce legătură este între noi și Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chiniești înainte de vreme?”

30. Departe de ei era o turmă mare de porci, cari pășteau.

31. Dracii rugau pe Isus și ziceau: „Dacă ne scoți afară din ei, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci.”

32. „Duceți-vă”, le-a zis El. Ei au ieșit, și au intrat în porci. Și deodată toată turma s'a repezit de pe ripă în mare, și a pierit în ape.

33. Porcii au fugit, și s'au dus în cetate de au povestit tot ce se petrecuse și cele întîmplate cu îndrăciții.

34. Și iată că toată cetatea a ieșit în întîmpinarea lui Isus; și, cum L-au văzut, L-au²⁵ rugat să plece din ținutul lor.

²⁵ Deut. 1, 28. 1 Reg. 17, 18. Luc. 9, 8. Fapt. 18, 26.

Vindecarea unui slăbănog.

1. Isus S'a suit într-o corabie, a trecut marea, și²⁶ a venit în cetatea Sa.

²⁶ Cap. 4, 13.

2. Și²⁷ iată că l-au adus un slăbănog.

care zăcea într'un pat. Isus le-a văzut¹ credința, și a zis slăbănogului: „Îndrăznește, fiule! Păcatele îți sînt iertate!”

¹ Marc. 2, 3; Luc. 5, 18. ² Cap. 8, 10.

3. Și iată că, unii din cărțurari au zis în ei înșiși: „Omul acesta hulește!”

4. Isus, care le cunoștea¹ gândurile, a zis: „Pentruce aveți gânduri rele în inimile voastre?”

¹ Ps. 139, 2. Cap. 22, 25. Marc. 12, 35. Luc. 1, 25; 8, 9; 9, 47; 11, 37.

5. Căci ce este mai lesne? A zice: „Iertate îți sînt păcatele”, sau a zice: „Scoală-te și umblă?”

6. Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele, — „Scoală-te”, a zis El slăbănogului, „ridică-ți patul, și du-te acasă.”

7. Slăbănogul s'a sculat, și s'a dus acasă.

8. Cînd au văzut noroadale lucrul acesta, s'au spăimîntat, și au slăvit pe Dumnezeu, care a dat oamenilor o astfel de putere.

Chemarea lui Matei.

9. De acolo, Isus a mers¹ mai departe, și a văzut pe un om, numit Matei, șezînd la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine”. Omul acela s'a sculat, și a mers după El.

¹ Marc. 2, 14. Luc. 5, 27.

10. Pe¹ cînd ședea Isus la masă, în casă, iată că au venit o mulțime de vameși și păcătoși, și au șezut la masă cu El și cu ucenicii Lui.

¹ Marc. 2, 15, etc. Luc. 5, 29, etc.

11. Fariseii au văzut lucrul acesta, și au zis ucenicilor Lui: „Pentruce mărinică învățătorul vostru cu vameși¹ și cu păcătoși²?”

¹ Cap. 11, 25. Luc. 5, 30; 14, 2. ² Gal. 2, 13.

12. Isus i-a auzit, și le-a zis: „Nu cei slăbîtoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi.

13. Duceți-vă de învățați ce înseamnă: „Milă” voiesc, iar nu jertfă!” Căci n'am venit să chem la poclînță pe cei neprihăniți, ci¹ pe cei păcătoși.”

¹ Osea. 6, 6. Zec. 4, 9-8. Cap. 12, 7. ² 1 Tim. 1, 13.

Întrebarea

ucenicilor lui Ioan despre post.

14. Atunci ucenicii lui Ioan au venit la Isus, și i-au zis: „De¹ ce noi și Fariseii postim des, iar ucenicii Tăi nu postesc de loc?”

¹ Marc. 9, 13, etc. Luc. 5, 33, etc. 14, 12.

15. Isus le-a răspuns: „Se pot jăli nuntații¹ cînd vreme este mirele cu

ei? Vor veni zile, cînd mirele va fi luat dela ei, și atunci² vor posti.

¹ Ioan. 3, 29. ² Psal. 23, 2; 1; 14, 25. 1 Cor. 7, 5.

16. Nimeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche; pentrucă și-ar lua umplutura din haină, și rup-tura ar fi mai rea.

17. Nici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi; altfel, burdufurile plînesc, vinul se varsă, și burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou îl pun în burdufuri noi, și se păstrează amîndouă.”

Învierea fiicei

lui Iair și vindecarea unei femei.

18. Pe cînd¹ le spunea Isus aceste vorbe, iată că a venit unul din fruntașii sinagogii, I s'a închinat, și i-a zis: „Fiica mea adineaori a murit; dar vino de pune-Ți minile peste ea, și va învia.”

¹ Marc. 5, 22, etc. Luc. 8, 41, etc.

19. Isus s'a sculat, și a plecat după el împreună cu ucenicii Lui.

20. Și¹ iată o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge, a venit pe dinapoi, și s'a atins de poala hainei Lui.

¹ Marc. 5, 25. Luc. 8, 42.

21. Căci își zicea ea: „Numai să mă pot atinge de haina Lui, și mă voi tămădui.”

22. Isus s'a întors, a văzut-o, și i-a zis: „Îndrăznește, fiică! Credința¹ ta te-a tămăduit.” Și s'a tămăduit femeia chiar în ceasul acela.

¹ Luc. 7, 50; 8, 48; 17, 18; 18, 42.

23. Cînd¹ a ajuns Isus în casa fruntașului sinagogii², și cînd a văzut pe ceice cietau din fluier, și gloata bo-cînd,

¹ Marc. 5, 25. Luc. 8, 41. ² 9 Cron. 30, 25.

24. Ie-a zis: „Dați-vă la o parte¹: căci fetița n'a murit, ci doarme!” Ei își băteau joc de El.

¹ Psal. 20, 12.

25. Dar, dupăce a fost scoasă gloata afară, Isus a intrat înăuntru, a luat pe fetița de mînă, și fetița s'a sculat.

26. Și s'a dus vestea despre această minune în tot ținutul acela.

Vindecarea a doi orbi.

27. Cînd a plecat de acolo, s'au luat după Isus doi orbi, cari strigau și ziceau: „Ai milă de noi, Fiul¹ lui David!”

¹ Cap. 15, 22; 26; 23, 31. Marc. 10, 47, 48. Luc. 18, 38, 39.

28. După ce a intrat în casă, orbii au venit la El. Și Isus le-a zis: „Credetți că pot face lucrul acesta?” „Da, Doamne”, i-au răspuns ei.

29. Atunci S'a atins de ochii lor, și a zis: „Facă-vi-se după credința voastră!”

30. Și li s'au deschis ochii. Isus le-a poruncit cu tot dinadinsul și le-a zis: „Vedeți”, să nu știe nimeni.”

*Cap. 8, 4; 12, 16; 17, 8. Luc. 9, 14.

31. Dar ei, cum au ieșit afară, au răspândit vestea despre El în tot ținutul acela.

*Marc. 7, 36.

Vindecarea unui mut îndrăcit.

32. Pe cînd plecau orbii aceștia, iată că au adus la Isus un mut îndrăcit.

*Cap. 12, 22. Luc. 11, 34.

33. După ce a fost scos dracul din el, mutul a vorbit. Și noroadele, mirate, ziceau: „Niciodată nu s'a văzut așa ceva în Israel!”

34. Dar Fariseii ziceau: „Cu ajutorul domnului dracilor scoate El dracii!”

*Cap. 12, 24. Marc. 9, 23. Luc. 11, 15.

Lui Isus îi este milă de gloate.

35. Isus străbătea toate cetățile și satele, învățînd pe norod în sinagogi, propovăduind Evanghelia împărăției, și vindecînd orice fel de boală și orice fel de neputință, care era în norod.

*Marc. 6, 6. Luc. 10, 22. *Cap. 4, 23.

36. Cînd a văzut gloatele, i s'a făcut milă de ele, pentru că erau necăjite și risipite, ca niște oi cari n'au păstor.

*Marc. 6, 34. *Zam. 27, 17. 1 Reg. 22, 17. Ezech. 34, 6. Zah. 10, 2.

37. Atunci a zis ucenicilor Săi: „Mare este secerișul”, dar puțini sînt lucrătorii!

*Luc. 10, 2. Ioan. 4, 35.

38. Rugați dar pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Lui.”

*1 Tim. 2, 2.

Trimeterea celor doisprezece apostoli.

10. 1. Apoi Isus a chemat pe cei doisprezece ucenici ai Săi, și le-a dat putere să scoată afară duhurile necurate, și să tămăduiască orice fel de boală și orice fel de neputință.

*Marc. 6, 13; 9, 7. Luc. 9, 19; 9, 1.

2. Iată numele celor doisprezece apostoli:

Cel dintîi, Simon, zis Petru, și Andrei, fratele lui; Iacov, fiul lui Zebedei, și Ioan, fratele lui;

*Ioan. 1, 40.

3. Filip și Bartolomeu; Toma și Matei, vameșul; Iacov, fiul lui Alfeu, și Levi, zis și Tadeu;

4. Simon Cananitul, și Iuda Iscarioteanul, cel care a vîndut pe Isus.

*Luc. 6, 16. Fapt. 1, 13. *Ioan 10, 36.

5. Aceștia sînt cei doisprezece, pe cari i-a trimis Isus, după ce le-a dat învățăturile următoare:

Să nu mergeți pe calea păgînilor, și să nu intrați în vreo cetate a Samaritenilor;

*Cap. 4, 10. *2 Reg. 17, 24. Ioan. 4, 30.

6. ci să mergeți mai de grabă la oile** pierdute ale casei lui Israel.

*Cap. 10, 24. Fapt. 10, 40. *1 Im. 10, 4. 1er. 30, 4, 17. Ezech. 34, 6, 16. 1 Pet. 2, 25.

7. Și* pe drum, propovăduiți, și ziceți: „Împărăția cerurilor este aproape!”

*Luc. 9, 2. *Cap. 3, 2; 4, 17. Luc. 10, 9.

8. Vindecați pe bolnavi, înviați pe morți, curățiți pe leproși, scoateți afară dracii. Fără plată ați primit, fără plată să dați.

*Fapt. 9, 12, 30.

9. Să nu luați nici aur, nici argint, nici aramă** în briele voastre,

*1 Sam. 9, 7. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 10, 4; 22, 36. *Marc. 6, 8.

10. nici traistă pentru drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag, căci vrednic este lucrătorul de hrana lui.

*Luc. 10, 7. 1 Cor. 9, 7, etc. 1 Tim. 5, 18.

11. În orice cetate sau sat veți intra, să cercetați cine este acolo vrednic și să rămîneți la el pînă veți pleca.

*Luc. 10, 9.

12. La intrarea voastră în casă, urați-l de bine;

13. și dacă este casa aceea vrednică, pacea voastră să vină peste ea; dar dacă nu este vrednică, pacea voastră să se întoarcă la voi.

*Luc. 10, 5. *Ps. 12, 13.

14. Dacă nu vă va primi cineva, nici nu va asculta cuvintele voastre, să ieșiți din casa sau din cetatea aceea, și să scuturați praful de pe picioarele voastre.”

*Marc. 6, 11. Luc. 9, 5; 10, 10, 11. *Zam. 5, 15. Fapt. 13, 51; 18, 6.

15. Adevărat vă spun că, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru ținutul Sodomei și Gomorei, decît pentru cetatea aceea.

*Cap. 11, 32, 34.

Primirea apostolilor de lume.

16. Iată*, Eu vă trimet ca pe niște oi în mijlocul lupilor. Fiți dar înțelepți ca șerpii, și fără răutate ț ca porumbeli.

*Luc. 10, 3. *Ezech. 34, 18. Ezech. 4, 15. *1 Cor. 14, 20. Filip. 2, 12.

17. Păziți-vă de oameni; căci vă vor da în judecata soboarelor, și vă vor bate în sinagogile lor.

*Cap. 14, 9. Marc. 10, 9. Luc. 12, 11; 21, 10. *Fapt. 6, 40.

18. Din pricina Mea, veți* fi duși înaintea dregătorilor și înaintea împăraților, ca să slugiți ca mărturie înaintea lor și înaintea Neamurilor.

* Fapt. 12, 1; 24, 10; 26, 1; 28, 1 Tim. 4, 10.

19. Dar*, cînd vă vor da în mîna lor, să nu vă îngrijorați, gîndindu-vă cum sau ce veți spune; căci ce veți avea de spus, vă** va fi dat chiar în ceasul acela;

* Marc. 13, 11—12, Luc. 12, 11; 21, 14, 15. ** Exod. 4, 21. Jer. 1, 7.

20. fiindcă* nu voi veți vorbi, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi în voi.

* 1 Sam. 26, 2. Fapt. 4, 13; 6, 10; 7 Tim. 4, 17.

21. Frațele* va da la moarte pe frate-său, și tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinților lor, și-i vor omorî.*

* Măc. 7, 4. Yem. 30, 36. Luc. 11, 17.

22. Veți* fi urși de toți, din pricina Numei Meu; dar** cine va răbda pînă la sfîrșit, va fi mîntuit.

* Luc. 21, 37. ** Marc. 13, 13, 15. Cap. 24, 13. Marc. 10, 13.

23. Cînd* vă vor prizoni într-o cetate, să fugiți într'alta. Adevărat vă spun că nu veți isprăvi de străbătut cetățile lui Israel pînă** va veni Fiul omului.

* Cap. 2, 13; 4, 12; 13, 15. Fapt. 9, 1; 6, 20; 14, 5. ** Cap. 10, 23.

24. Ucenicul nu* este mai pe sus de învățătorul său, nici robul mai pe sus de domnul său.

* Luc. 4, 46. Ioan 13, 16; 15, 20.

25. Ajunge ucenicului să fie ca învățătorul lui, și robului să fie ca domnului lui. Dacă pe* Stăpînul casei L-au numit Beelzebul, cu cît mai mult vor numi așa, pe cei din casa lui?

* Cap. 10, 24. Marc. 9, 22. Luc. 11, 19. Ioan 9, 40, 42.

26. Așa că să nu vă temeți de ei. Căci* nu este nimic ascuns care nu va fi descoperit, și nimic tănuit care nu va fi cunoscut.*

* Marc. 4, 22. Luc. 8, 17; 12, 2, 3.

27. Ce vă spun Eu la întunec, voi să spuneți la lumină; și ce auziți șoptindu-se la ureche, să propovăduiți de pe acoperișul caselor.

28. Nu* vă temeți de cei ceucid trupul, dar cari nu pot ucide sufletul; ci temeți-vă mai degrabă de Celce poate să piardă și sufletul și trupul în gheeni.*

* Luc. 9, 12, 13. Luc. 12, 4. 1 Pet. 3, 14.

29. Nu se vînd oare două vrăbii la un ban? Totuș, nici una din ele nu cade pe pămînt fără voia Tatălui vostru.

30. Cît* despre voi, pînă și perii din cap, toți vă sînt numărați.

* 1 Sam. 14, 45. 1 Sam. 14, 11. Luc. 12, 18. Fapt. 27, 34.

31. Deci să nu vă temeți; voi sînteți mai de preț decît multe vrăbii.

32. Deaceia*, pe orîcîcine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și** Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri;

* Luc. 12, 8. Rom. 10, 9, 10. ** Apoc. 2, 1.

33. dar* de orîcîcine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.*

* Marc. 9, 30. Luc. 9, 26. 1 Tim. 2, 12.

34. Să nu* credeți că am venit să aduc pacea pe pămînt; n'am venit să aduc pacea, ci sabla.

* Luc. 12, 49, 50—51.

35. Căci am venit să despart pe fiu de* tatăl său, pe fiică de mamă-sa, și pe noră de soacră-sa.

* Măc. 7, 4.

36. Și omul va avea de vrăjmași* chiar pe cei din casa lui.

* Ps. 41, 9; 55, 13. Măc. 7, 4. Ioan 13, 18.

37. Cine* înbește pe tatăl, ori pe mamă, mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine; și cine înbește pe fiu ori pe fiică mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine.*

* Luc. 14, 26.

38. Cine* nu-și ia crucea lui, și nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine.

* Cap. 10, 24. Marc. 9, 24. Luc. 9, 23; 14, 27.

39. Cine* își va păstra viața, o va pierde; și cine își va pierde viața, pentru Mine, o va câștiga.

* Cap. 10, 25. Luc. 17, 33. Ioan 13, 28.

Primirea ucenicilor.

40. Cine* vă primește pe voi, Mă primește pe Mine; și cine Mă primește pe Mine, primește pe Cel ce M'a trimis pe Mine.

* Cap. 10, 5. Luc. 9, 42; 10, 15. Ioan 12, 44; 13, 20. Gal. 4, 14.

41. Cine* primește un prooroc, în numele unui prooroc, va primi răsplata unui prooroc; și cine primește pe un om neprîhănit, în numele unui om neprîhănit, va primi răsplata unui om neprîhănit.*

* 1 Reg. 17, 30; 18, 4. 2 Reg. 4, 8.

42. Și* oricine va da de băut numai un pahar de apă rece unui din acești micuți, în numele unui ucenic, adevărat vă spun că nu-și va pierde răsplata.*

* Cap. 10, 5, 9, 40. Marc. 9, 42. Mat. 24, 10.

11 1. Dupăce a isprăvit de dat învățătură la cei doisprezece ucenici ai Săi, Isus a plecat de acolo, ca să învețe pe oameni, și să propovăduiască în cetățile lor.

Trimeșii lui Ioan Botezătorul.

2. Ioan* a auzit din** temniță despre lucrările lui Hristos,

* Luc. 7, 28, 30, etc. ** Cap. 14, 3.

3. și a trimis să-l întrebe prin ucenicii săi: „Tu ești Acela” care are să vină sau să așteptăm pe altul?”

* Mat. 4, 20. Marc. 2, 17. Luc. 9, 24. Ioan 6, 14.

4. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Duceți-vă de spuneți lui Ioan ce auziți și ce vedeți:

5. Orbii* își capătă vederea, șchiopii umblă, leproși sînt curățiți, surzii aud, morții înviază, și săracilor** li se propovăduiește Evanghelia. * Luc. 20, 19; 26, 4-6; 40, 7. Ioan 2, 23; 9, 2; 10, 30; 10, 35; 14, 11. ** Ps. 22, 26. Isa. 61, 1. Luc. 4, 18. Luc. 7, 22.

6. Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi* un prilej de poticnire.”

* Luc. 8, 14, 15. Cap. 18, 27; 24, 10; 26, 31. Rom. 9, 32, 33. 1 Cor. 1, 23; 2, 14. Gal. 5, 11. 1 Pet. 2, 8.

Mărturia lui Isus despre Ioan.

7. Pe cînd* se duceau ei, Isus a început să vorbească noroadelor despre Ioan: „Ce ați ieșit să vedeți în pustie? O trestie** clătînată de vînt?”

* Luc. 7, 24. ** Ezech. 4, 14.

8. Dacă nu, atunci ce ați ieșit să vedeți? Un om îmbrăcat în haine moi? Iată că ceice poartă haine moi sînt în casele împăraților.

9. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un prooroc? Da, vă spun, și* mai mult decît un prooroc;

* Cap. 14, 6; 15, 26. Luc. 1, 76; 7, 26.

10. căci el este acela despre care s'a scris:

„Iată*, trimet înaintea feței Tale pe solul Meu, care îți va pregăti calea înaintea Ta.”

* Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 1, 76; 7, 27.

11. Adevărat vă spun că, dintre cei născuți din femei, nu s'a sculat nici unul mai mare decît Ioan Botezătorul. Totuș, cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decît el.

12. Din* zilele lui Ioan Botezătorul pînă acum, împărăția cerurilor se lă cu năvală, și ceice dau năvală, pum mîna pe ea.

* Luc. 16, 16.

13. Căci pînă la Ioan au proorocit toți* proorocii și Legea.

* Mal. 4, 5.

14. Și, dacă vreți să înțelegeți, el este Ilie*, care trebuia să vină.

* Mal. 4, 5. Cap. 17, 12. Luc. 1, 17.

15. Cine* are urechi de auzit, să audă. * Cap. 13, 9. Luc. 8, 8. Apoc. 2, 7, 12, 17, 29; 3, 6; 13, 32.

16. Cu* cine voi asemăna neamul acesta de oameni? Seamănu cu niște copilași, cari șed în piețe, și strigă la tovarășii lor:

* Luc. 7, 31.

17. „V'am cîntat din fluier, și n'ați

jucat; v'am cîntat de jale, și nu v'ați tînguit.”

18. Căci a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, și ei zic: „Are drac!”

19. A venit Fiul omului mîncînd și bînd, și ei zic: „Iată un om mîncăcios și băutor de vin, un prieten* al vameșilor și al plăstogilor!” Totuș**, înțelepciunea a fost îndreptățită din lucrările ei.”

* Cap. 9, 10. ** Luc. 7, 32.

Mustrea cetaților nepocîte.

20. Atunci* Isus a început să mustre cetățile în cari fuseseră făcute cele mai multe din minunile Lui, pentru că nu se pocăiseră.

* Luc. 10, 13, etc.

21. „Vai de tine, Horazine!” a zis El. „Vai de tine, Betsaida!” Căci, dacă ar fi fost făcute în Tir și Sidon minunile cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit, cu* sac și cenușă.

* Ioan 8, 7, 8.

22. De aceea vă spun că, în ziua judecării, va* fi mai ușor pentru Tir și Sidon decît pentru voi.

* Cap. 10, 15. Marc. 24.

23. Și tu, Capernaume, vei fi înălțat* oare pînă la cer? Vei fi pogorît pînă la Locuința morților; căci dacă ar fi fost făcute în Sodoma minunile, cari au fost făcute în tine, ea ar fi rămas în picioare pînă în ziua de astăzi.

* Luc. 14, 12. Ps. 137, 1.

24. De aceea, vă spun, că în ziua judecării, va fi mai ușor pentru* jî-nutul Sodomei decît pentru tine.”

* Cap. 18, 30.

Lucrările descoperite pruncilor. Jugal lui Hristos.

25. În* vremea aceea, Isus a luat cuvîntul și a zis: „Te laud, Tată, Doamne al cerului și al pămîntului, pentru că ai** ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți, și ți le-ai descoperit pruncilor.

* Luc. 10, 21. ** Ps. 63, 2. 1 Cor. 1, 28, 29; 2, 8. 2 Cor. 3, 14. 1 Cap. 15, 17.

26. Da, Tată, Te laud, pentru că așa ai găsit Tu cu cale!”

27. Toate* lucrurile Mi-au fost date în mîni de Tatăl Meu; și** nimeni nu cunoaște deplin pe Fiul, afară de Tatăl; tot astfel nimeni nu cunoaște deplin pe Tatăl, afară de Fiul, și acela căruia vrea Fiul să i-l descopere.

* Cap. 26, 18. Luc. 10, 22. Ioan 2, 35; 13, 3; 17, 2. 1 Cor. 15, 27. ** Ioan 1, 18; 4, 40; 10, 15.

28. Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă.

29. Luați jugul Meu asupra voastră, și^a învățați-vă de la Mine, căci Eu sînt blînd și smerit¹ cu inima; și^a veți găsi odihnă pentru sufletele voastre.

¹Isaia 42, 3. Filip. 2, 6. 1 Pet. 2, 23. 1 Ioan. 3, 6. ²Zach. 4, 2. Filip. 2, 1, 3. 1 Ion. 3, 13.

30. Căci^a jugul Meu este bun, și sarcina Mea este ușoară.¹

¹1 Ioan. 3, 3.

Spicele și ziua Săbădului.

12 1. În vremea aceea, Isus trecea^a prin lanurile de grâu, într-o zi de Săbat. Ucenicii Lui, cari erau flămînzi, au început să smulgă spice de grâu și să le mănînce.

^aDeut. 23, 25. Marc. 2, 23. Luc. 6, 1.

2. Fariseii, cînd au văzut lucrul acesta, l-au zis: „Uite că ucenicii Tăi fac ce nu este îngăduit să facă în ziua Săbădului.”

3. Dar Isus le-a răspuns: „Oare n'ați citit ce^a a făcut David, cînd a flămînzit, el și ceile erau împreună cu el?”

^a1 Sam. 21, 4.

4. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, și a mîncat pinile^a pentru punerea înaintea Domnului, pe cari nu-i era îngăduit să le mănînce nici lui, nici celor ce erau cu el, ci¹ numai preoților?

^aExod. 25, 30. Lev. 24, 5. ¹Exod. 28, 35. Lev. 6, 21, 24, 5.

5. Sau n'ați citit în Lege^a că, în zilele de Săbat, preoții calcă Săbădul în Templu, și totuș sînt nevinovați?

^aNom. 28, 9. Ioan. 7, 22.

6. Dar Eu vă spun că aici este Unul^a mai mare decît Templul.

^a2 Cor. 3, 12. Mat. 2, 1.

7. Dacă ați fi știut ce însemnează: „Milă^a voiesc, iar nu jertfă,” n'ați fi osîndit pe niște nevinovați.

^aOsea 6, 6. Mic. 6, 6-8. Cap. 9, 23.

8. Căci Fiul omului este Domn și al Săbădului.”

Omul cu mina uscată.

9. Isus^a a plecat de acolo, și a intrat în sinagogă.

^aMarc. 3, 1. Luc. 4, 9.

10. Și iată că în sinagogă era un om care avea o mîină uscată. Ei, ca să poată învinui pe Isus, L-au întrebat: „Este îngăduit^a a vindeca în zilele de Săbat?”

^aLuc. 13, 14; 14, 3. Ioan. 9, 16.

11. El le-a răspuns: „Cine este omul acela dintre voi care, dacă are o oaie, și-i^a cade într-o groapă, în ziua Săbădului, să n'o apuce și n'o scoată afară?”

^aExod. 23, 4, 5. Deut. 20, 4.

12. Cu cît mai de preț este deci un

om decît o oaie? De aceea este îngăduit a face bine în zilele de Săbat.”

13. Atunci a zis omului acela: „Înfinde-ți mîna!” El a întins-o, și mîna s'a făcut sănătoasă ca și cealaltă.

14. Fariseii^a au ieșit afară, și s'au sfătuit cum să omoare pe Isus.

^aCap. 12, 1. Marc. 3, 6. Luc. 4, 15. Ioan. 8, 29, 30, 31, 32.

Isus Robul Domnului.

15. Dar Isus, ca unul care știa lucrul acesta, a^a plecat de acolo. După^a El au mers multe noroade. El a tîmăduit pe toți bolnavii.

^aCap. 10, 23. Marc. 3, 7. ²Cap. 12, 2.

16. și le-a poruncit^a cu totdinadinsul să nu-l facă cunoscut; ^aCap. 9, 30.

17. ca să se împlinească ce fusese vestit prin prorocul Isaia, care zice:

18. „Iată^a Robul Meu, pe care L-am ales, Prea iubitul Meu, în^a care sufletul Meu își găsește plăcerea. Voi pune Duhul Meu peste El, și va vesti Neamurilor judecata.”

^aIsa. 42, 1. ²Cap. 3, 17; 17, 5.

19. El nu Se va lua la ceartă, nici nu va striga. Și nimeni nu-l va auzi glasul pe ulițe.

20. Nu va frînge o trestie ruptă, și nici nu va stînge un fitil care fumegă, pînă va face să biruie judecata.

21. Și Neamurile vor nădăjdui în Numele Lui.”

Îndrăcitul mut și orb. — Păcatul împotriva Duhului Sfînt.

22. Atunci^a l-au adus un îndrăcit orb și mut; și Isus l-a tîmăduit, așa că mutul vorbea și vedea.

^aCap. 9, 32. Marc. 3, 11. Luc. 11, 14.

23. Toate noroadele, mirate, ziceau: „Nu cumva este acesta Fiul lui David?”

24. Cînd^a au auzit Fariseii lucrul acesta, au zis: „Omul acesta nu scoate dracii decît cu Beelzebul, domnul dracilor!”

^aCap. 9, 34. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15.

25. Isus, care le cunoștea^a gîndurile, le-a zis: „Orice împărăție desbinată împotriva ei însăși, este pustie; și orice cetate sau casă, desbinată împotriva ei însăși, nu poate dăinui.

^aCap. 9, 4. Ioan. 2, 23. Apoc. 2, 23.

26. Dacă Satana scoate afară pe Satana, este desbinat; deci, cum poate dăinui împărăția lui?”

27. Și dacă Eu scot afară dracii cu ajutorul lui Beelzebul, fiili voștri cu cine-i scot? De aceea ei vor fi judeca- torii voștri.

28. Dar dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăția* lui Dumnezeu a venit peste voi.

* Dan. 7. 44; 7. 14. Luc. 1. 33; 11. 20; 17. 20, 21.

29. Sau*, cum poate cineva să intre în casa celui tare, și să-l jăfulască gospodăria, dacă n'a legat mai întâi pe cel tare? Numai atunci îi va jăfui casa.

* Isa. 48. 21. Luc. 11. 21—22.

30. Cine nu este cu Mine, este împotriva Mea, și cine nu strânge cu Mine, risipește.

31. De aceea vă spun: Orice* pântec și orice hulă vor fi iertate oamenilor; dar** hula împotriva Duhului Sfânt nu le va fi iertată.

* Marc. 9. 29. Luc. 12. 10. Ebr. 4. 4, 45a; 10. 26, 28. 1 Ioan 5. 16. ** Ebr. 7. 21.

32. Oricine va vorbi* împotriva Fiului omului, va fi iertat*; dar oricine va vorbi împotriva Duhului Sfânt, nu va fi iertat nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

* Cap. 11. 19; 12. 34. Ioan. 7. 12, 32. ** 1 Tim. 1. 16.

33. Ori faceți pomul bun și rodul* lui bun, ori faceți pomul rău și rodul lui rău: căci pomul se cunoaște după rodul lui.

* Cap. 7. 17. Luc. 9. 43, 44.

34. Pui* de năpirci, cum ați putea voi să spuneți lucruri bune, când voi știți răi? Căci** din prisosul inimii vorbește gura.

* Cap. 3. 7; 23. 28. ** Luc. 9. 40.

35. Omul bun scoate lucruri bune din visteria bună a inimii lui; dar omul rău scoate lucruri rele din visteria rea a inimii lui.

36. Vă spun că, în ziua judecării, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor, pe care-l vor fi rostit.

37. Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină, și din cuvintele tale vei fi osândit.*

Minunea cu proorocul Iona.

38. Atunci* unul din cărturari și din Farisei au luat cuvântul, și i-au zis: „Învățătorule, am vrea să vedem un semn dela Tine!”

* Cap. 16. 1. Marc. 8. 13. Luc. 12. 36, 39. Ioan 3. 19. 1 Cor. 1. 22.

39. Drept răspuns, El le-a zis: „Un neam viclean și preacurvar* cere un semn; dar nu i se va da alt semn, decât semnul proorocului Iona.

* Isa. 57. 8. Cap. 15. 4. Marc. 8. 38. Ioan 4. 46.

40. Căci*, după cum Iona a stat trei zile și trei nopți în pântecul chitului, tot așa și Fiul omului va sta trei zile și trei nopți în inima pământului.

* Isa. 1. 17.

41. Bărbații* din Nimive se vor scula alături de neamul acesta, în ziua judecării, și-l** vor osindi, pentru că ei s'au pocăit la propovăduirea lui Iona; și iată că aici este Unul mai mare decât Iona.

* Luc. 11. 32. ** Ebr. 2. 18. Ebr. 10. 31, 32. Rom. 2. 27. 1 Ioan 3. 9.

42. Împărăteasa* dela Miazări se va scula alături de neamul acesta, în ziua judecării, și-l va osindi, pentru că ea a venit dela marginile pământului, ca să audă înțelepciunea lui Solomon; și iată că aici este Unul mai mare decât Solomon.

* 1 Reg. 10. 1. 2. Cron. 9. 1. Luc. 11. 31.

43. Duhul* necurat, când a ieșit dintr'un om, umblă** prin locuri fără apă, căutînd odihnă, și n'o găsește.

* Luc. 11. 24. ** Ebr. 1. 7. 1 Pet. 5. 8.

44. Atunci zice: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit. Și, când vine în ea, o găsește goală, măturată și împodobită.

45. Atunci se duce și ia cu el alte șapte duhuri mai rele decât el: intră în casă, locuiesc acolo, și* starea din urmă a omului acestuia ajunge mai rea decât cea dintîi. Tocmai așa se va întimpla și cu acest neam viclean.”

* Ebr. 4. 4; 10. 26. 2 Pet. 2. 20—22.

Mama și frații lui Isus.

46. Pe cînd vorbea încă Isus noroadelor, iată* că mama și frații Lui stăteau afară și căutau să vorbească cu El.

* Marc. 3. 31. Luc. 8. 19—21.

47. Atunci cineva l-a zis: „Iată, mama Ta și frații* Tai stau afară, și caută să vorbească cu Tine.”

* Cap. 13. 36. Marc. 3. 3. Ioan 3. 12; 7. 34. Ebr. 1. 14. 1 Cor. 4. 14. Gal. 1. 19.

48. Dar Isus a răspuns celui ce-l adusesse știrea aceasta: „Cine este mama Mea, și cari sînt frații Mei?”

49. Apoi Și-a întins mîna spre ucenicii Săi, și a zis: „Iată mama Mea și frații Mei!”

50. Căci oricine* face voia Tatălui Meu care este în ceruri, acela îmi este frate, soră și mamă.”

* Ioan 15. 14. Gal. 3. 9; 4. 14. Col. 3. 11. Ebr. 3. 11.

Pilda sîmînditorului.

13 1. În aceeaș zi, Isus a ieșit din casă, și pîdea* îngă mare.

* Marc. 4. 1.

2. O mulțime de noroadă s'au* strîns la El, așa că a trebuit să Se** suie să șadă într'o corabie; iar tot norodul stătea pe țărm.

* Luc. 9. 4. ** Luc. 9. 8.

3. El le-a vorbit despre multe lucruri în pilde, și le-a zis: „Iată, sămânătorul a ieșit să sмене.

4. Pe cînd sămăna el, o parte din sămînță a căzut lângă drum, și au venit păsările și au mîncat-o.

5. O altă parte a căzut pe locuri stîlcoase, unde n'avea pămînt mult: a răsărit îndată, pentru că n'a găsit un pămînt adînc.

6. Dar, cînd a răsărit soarele, s'a pîlît; și, pentru că n'avea rădăcini, s'a uscat.

7. O altă parte a căzut între spini: spinii au crescut, și au înecat-o.

8. O altă parte a căzut în pămînt bun, și a dat roadă: un grîunte a dat o sută, altul șaiszeci, și altul treizeci.

9. Cîine are urechi de auzit, să audă.”

10. Ucenicii s'au apropiat de El, și i-au zis: „De ce le vorbești în pilde?”

11. Isus le-a răspuns: „Pentru că vouă v'a fost dat să cunoașteți tainele Împărăției cerurilor, iar lor nu le-a fost dat.

12. Căci celui ce are, i se va da, și va avea de prisos; iar dela cel ce n'are, se va lua chiar și ce are.

13. De aceea le vorbesc în pilde, pentru că ei, măcar că văd, nu văd, și măcar că aud, nu aud, nici nu înțeleg.

14. Și cu privire la ei se împlinește proorocia lui Isaia, care zice:

„Veți auzi cu urechile voastre, și nu veți înțelege; veți privi cu ochii voștri, și nu veți vedea.”

15. Căci inima acestui popor s'a împietrit; au ajuns tari de urechi, și-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumnezeu, și să-i vindec.”

16. Dar ferice de ochii voștri că văd; și de urechile voastre că aud!

17. Adevărat vă spun că, mulți prooroci și oameni neprihăniți au dorit să vadă lucrurile pe cari le vedeți voi, și nu le-au văzut; și să audă lucrurile pe cari le auziți voi, și nu le-au auzit.

18. Ascultați dar ce însemnează pilda sămânătorului.

19. Cînd un om aude Cuvîntul privitor la Împărăție, și nu-l înțelege, vine Cel rău și răpește ce a fost sămănat în inima lui. Acesta este sămînța căzută lângă drum.

20. Sămînța căzută în locuri stîlcoase, este cel ce aude Cuvîntul, și-l primește îndată cu bucurie;

21. dar n'are rădăcină în el, ci ține pînă la o vreme; și, cum vine un necaz sau o prigonire din pricina Cuvîntului, se leapadă îndată de el.

22. Sămînța căzută între spini, este cel ce aude Cuvîntul; dar îngrijorările veacului acestuia și înșelăciunea bogățiilor înecă acest Cuvînt, și ajunge neroditor.

23. Iar sămînța căzută în pămînt bun, este cel ce aude Cuvîntul și-l înțelege; el aduce roadă: un grîunte dă o sută, altul șaiszeci, altul treizeci.”

Pilda neghinei.

24. Isus le-a pus înainte o altă pildă, și le-a zis: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un om care a sămănat o sămînță bună în țarina lui.

25. Dar, pe cînd dormeau oamenii, a venit vrăjmașul lui, a sămănat neghină între grîu, și a plecat.

26. Cînd au răsărit firele de grîu și au făcut rod, a ieșit la iveală și neghina.

27. Robii stăpînului casei au venit, și i-au zis: „Doamne, n'ai sămănat sămînță bună în țarina ta? De unde are dar neghină?”

28. El le-a răspuns: „Un vrăjmaș a făcut lucrul acesta.” Și robii i-au zis: „Vrei dar să mergem s'o smulgem?”

29. „Nu”, le-a zis el, „ca nu cumva, smulgend neghina, să smulgeți și grîul împreună cu ea.

30. Lăsați-le să crească amîndouă împreună pînă la seceriș; și, la vremea secerișului, voi spune secerătorilor: „Smulgeți întâi neghina, și legați-o în snop, ca s'o ardem, iar grîul strîngeți-l în grînarul meu.”

Pilda grîntului de muștar și aluatului.

31. Isus le-a pus înainte o altă pildă, și le-a zis: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un grîunte de muștar,

pe care l-a luat un om și l-a sămănat în țarina sa.

* Isa. 2. 2, 3. Mic. 4. 1. Marc. 4. 26, etc. Luc. 12. 18, 19.

32. Orîntele acesta, în adevăr, este cea mai mică dintre toate semințele; dar, după ce a crescut, este mai mare decît zarzavaturile și se face un copac, așa că păsările cerului vin și își fac cuiburi în ramurile lui."

33. Le-a spus "o altă pildă, și anume: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un aluat, pe care l-a luat o femeie și l-a pus în trei măsuri de făină de grâu, pînă s'a dospit toată plămădeala."

* Luc. 12. 29, etc.

34. Isus a spus noroadelor toate aceste lucruri în pilde; și nu le vorbea de loc fără pildă,

* Marc. 4. 23, 24.

35. ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: „Voi" vorbi în pilde, voi" spune lucruri ascunse dela facerea lumii."

* Ps. 78. 2. ** Isai. 28. 29, 30. 1 Cor. 2. 7. Ezei. 2. 9. Gal. 3. 26.

Tilcuirea pildei neghinei.

36. Atunci Isus a dat drumul noroadelor, și a intrat în casă. Ucenicii Lui s'au apropiat de El, și l-au zis: „Tilcuiește-ne pilda cu neghina din țarină."

37. El le-a răspuns: „Cel ce samănă semința bună, este Fiul omului.

38. Țarina", este lumea; semința bună, sînt fiii împărăției; neghina, sînt fiii" Celui rău. * Cap. 13. 14; 26. 18. Marc. 16. 18, 20. Luc. 14. 47. Rom. 16. 18. Gal. 1. 6. ** Psal. 2. 12. Isai. 5. 44. Psal. 12. 10. 1 Ioan. 3. 8.

39. Vrăjmașul, care a sămănat-o, este Diavolul; secerișul", este sfîrșitul veacului; secerătorii, sînt ingerii.

* Isai. 5. 12. Apoc. 14. 18.

40. Deci, cum se smulge neghina și se arde în foc, așa va fi și la sfîrșitul veacului.

41. Fiul omului va trimite pe ingerii Sai, și ei vor smulge din împărăția Lui toate lucrurile, cari sînt pricină de păcătuire și pe cele săvîrșesc fărădelegea,

* Cap. 18. 7. 2 Pet. 2. 12.

42. și-i" vor arunca în cuptorul aprins; acolo" va fi plînsul și scrișirea dinților.

* Cap. 1. 12. Apoc. 19. 20; 20. 10. ** Cap. 8. 12. Ysa. 54.

43. Atunci" cei neprihăniți vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine" are urechi de auzit, să audă.

* Dan. 12. 3. 1 Cor. 13. 42, 43, 46. ** Ysa. 6.

Pilda comorii ascunse și a mîrgăritarului.

44. Împărăția cerurilor se mai aseamănă cu o comoară ascunsă într'o țarină. Omul care o găsește, o ascunde; și, de bucuria ei, se duce și vinde" tot ce are, și cumpără" țarina aceea.

* Filip. 2. 7, 8. ** Isai. 56. 2. Apoc. 2. 18.

45. Împărăția cerurilor se mai aseamănă cu un negustor care caută mîrgăritare frumoase.

46. Și, cînd găsește un" mîrgăritar de mare preț, se duce de vinde tot ce are, și-l cumpără.

* Psal. 2. 4, 5, 14, 15, 6. 18, 19.

Pilda năvodului.

47. Împărăția cerurilor se mai aseamănă cu un năvod aruncat în mare, care prinde" tot felul de pești.

* Cap. 21. 29.

48. După ce s'a umplut, pescarii îl scot la mal, șed jos, aleg în vase ce este bun, și aruncă afară ce este rău.

49. Tot așa va fi și la sfîrșitul veacului. Ingerii vor ieși, vor despărți" pe cei răi din mijlocul celor buni,

* Cap. 25. 26.

50. și-i" vor arunca în cuptorul aprins; acolo va fi plînsul și scrișirea dinților."

* Ysa. 42.

51. „Ați înțeles voi toate aceste lucruri?" l-a întrebat Isus. — „Da, Doamne", l-au răspuns ei.

52. Și El le-a zis: „De aceea orice cărturar, care a învățat ce trebuie despre împărăția cerurilor, se aseamănă cu un gospodar, care scoate din vistieria lui lucruri noi" și lucruri vechi."

* Mat. 7. 12.

Isus la Nazaret. — Necredința localitorilor.

53. După ce a isprăvit Isus pildele acestea, a plecat de acolo.

54. A" venit în patria Sa, și a început să învețe pe oameni în sinagogă; așa că cei ce-L auzeau, se mirau și ziceau: „De unde are El înțelepciunea și minunile acestea?"

* Cap. 2. 23. Marc. 6. 1. Luc. 4. 16, 22.

55. Oare" nu este El fiul timplaru-lui? Nu este Maria mama Lui? Și Iacov", Iosif, Simon și Iuda, nu sînt ei frații" Lui?

* Isai. 49. 7. Marc. 6. 3. Luc. 8. 22. Ioan. 6. 42. ** Marc. 12. 48. * Cap. 12. 46.

56. Și surorile Lui nu sînt toate printre noi? Atunci de unde are El toate lucrurile acestea?"

57. Și găseau astfel în El o pricină de poticnire*.

Dar Isus le-a zis: „Nicăieri nu** este prețuit un prooroc mai puțin decât în patria și în casa lui.“

* Cap. 11, 8. Marc. 6, 3, 4. ** Luc. 4, 24. Ioan 4, 44.

58. Și n'a* făcut multe minuni în locul acela, din pricina necredințelor.

* Marc. 6, 5, 6.

Moartea lui Ioan Botezătorul.

14 1. În vremea aceea, cîrmuitorul Irod*, a auzit vorbindu-se despre Isus;

* Marc. 6, 14. Luc. 9, 7.

2. și a zis slujitorilor săi: „Acesta este Ioan Botezătorul! A înviat din morți, și deaceia se fac minuni prin el.“

3. Căci* Irod prinsese pe Ioan, îl legase și-l pusese în temniță, din pricina Irodiadei, nevasta fratelui său Filip;

* Marc. 6, 17. Luc. 9, 20, 26.

4. pentru că Ioan îi zicea: „Nu-ți* este îngăduit s'o ai de nevastă.“

* Lev. 20, 10; 20, 20.

5. Irod ar fi vrut să-l omoare, dar se temea de norod, pentru că* norodul privea pe Ioan ca pe un prooroc.

* Cap. 21, 26. Luc. 20, 4.

6. Dar, cînd se prăznuia ziua nașterii lui Irod, fata Irodiadei a jucat înaintea oaspeților, și a plăcut lui Irod.

7. Deaceia i-a făgăduit cu jurămint că li va da orice va cere.

8. Indemnată de mamă-sa, ea a zis: „Dă-mi aici, într'o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul!“

9. Împăratul s'a întristat; dar din pricina jurămintelor sale, și de ochii celor ce ședeau la masă împreună cu el, a poruncit să i-l dea.

10. Și a trimis să taie capul lui Ioan în temniță.

11. Capul a fost adus într'o farfurie, și dat fetei, care l-a dus la mamă-sa.

12. Ucenicii lui Ioan au venit de i-au luat trupul, l-au îngropat, și s'au dus de au dat de știre lui Isus.

Înmulțirea pîinilor.

13. Isus, cînd a auzit* vestea aceasta, a plecat de acolo într'o corabie, ca să se ducă singur la o parte, într'un loc pustiu. Noroadele, cînd au auzit lucrul acesta, au ieșit din cetăți și s'au luat după El pe jos.

* Cap. 10, 22; 12, 15. Marc. 6, 22. Luc. 9, 10. Ioan 6, 1, 2.

14. Cînd a ieșit din corabie, Isus a

văzut o gloată mare, i* s'a făcut milă de ea, și a vindecat pe cei bolnavi.

* Cap. 9, 26. Marc. 6, 24.

15. Cînd* s'a înserat, ucenicii s'au apropiat de El, și i-au zis: „Locul acesta este pustiu, și vremea iată că a trecut; dă drumul noroadelor să se ducă prin sate să-și cumpere de mincare.“

* Marc. 8, 26. Luc. 9, 12. Ioan 6, 1.

16. „N'au nevoie să plece“, le-a răspuns Isus; „dați-le voi să mînce.“

17. Dar ei l-au zis: „N'avem aici decât cinci pîni și doi pești.“

18. Și El le-a zis: „Aduceți-i aici la Mine.“

19. Apoi a poruncit noroadelor să șadă pe iarbă, a luat cele cinci pîni și cei doi pești. Și-a ridicat ochii spre cer, a binecuvîntat*, a frînt pînile și le-a dat ucenicilor, iar ei le-au împărțit noroadelor.

* Cap. 10, 26.

20. Toți au mîncat și s'au săturat; și s'au ridicat douăsprezece coșuri pline cu rămășițele de fărmîturi.

21. Ceile mîncaseră, erau ca la cinci mil de bărbați, afară de femei și de copii.

Umblarea pe mare.

22. Îndată după aceea, Isus a silit pe ucenicii Săi să intre în corabie, și să treacă înaintea lui de partea cealaltă, pînă va da drumul noroadelor.

23. După* ce a dat drumul noroadelor, S'a suit pe munte să se roage, singur la o parte. Se înnoptase**, și El era singur acolo.

* Marc. 6, 26. ** Ioan 6, 16.

24. În timpul acesta, corabia era învîluită de valuri în mijlocul mării; căci vîntul era împotriva.

25. Cînd se îngina ziua cu noaptea*, Isus a venit la ei, umblînd* pe mare.

* Ioan 6, 2.

26. Cînd L-au văzut ucenicii umblînd pe mare, s'au spăimîntat, și au zis: „Este o nălucă!“¹ Și de frică au tipat.

27. Isus le-a zis îndată: „Îndrăzniți, Eu sînt; nu vă temeți!“

28. „Doamne“, l-a răspuns Petru, „dacă ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe ape.“

29. „Vino!“² i-a zis Isus. Petru s'a coborît din corabie, și a început să umble pe ape ca să meargă la Isus.

30. Dar, cînd a văzut că vîntul era tare, s'a temut; și fiindcă începea să se afunde, a strigat: „Doamne, scapă-mă!“³

1. Grecește: în a patra strajă.

31. Iată, Isus a întins mîna, l-a apucat, și l-a zis: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?”

32. Și după ce au intrat în corabie, a stat vîntul.

33. Ceice erau în corabie, au venit de s'au^{*} închinat înaintea lui Isus, și l-au zis: „Cu adevărat, Tu ești Fiul lui Dumnezeu!”[†] *Ps. 2.2. Cap. 16.10, 20.42. Marc. 1.1. Luc. 4.11. Ioan 1.42, 9.95; 11.37. Fapt. 9.27. Rom. 1.2.

34. După^{*} ce au trecut marea, au venit în ținutul Ghenezaretului. *Marc. 4.35.

35. Oamenii din locul acela, cari cunoșteau pe Isus, au trimis să dea de știre în toate împrejurimile, și au adus la El pe toți bolnavii.

36. Bolnavii îl rugau să le dea voie numai să se atingă de poala hainei Lui. Și toți cliți^{*} s'au atins, s'au vindecat.

*Cap. 8.26. Marc. 3.18. Luc. 6.19. Fapt. 19.12.

Fariseii și dalina bătrînilor.

15 1. Atunci niște Farisei și niște cărturi din Ierusalim au^{*} venit la Isus, și l-au zis: *Marc. 7.1.

2. „Pentru^{*} ce călca ucenicii Tăi dalina[†] bătrînilor? Căci nu-și spală mîile cînd mîlîncă.” *Marc. 7.5. **Col. 3.9.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Dar voi de ce călcați porunca lui Dumnezeu în folosul datinei voastre?”

4. Căci Dumnezeu a zis: „Cinstește^{*} pe tatăl tău și pe mama ta;” și: „Cine[†] va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit negreșit cu moartea.” *Exod. 20.12. Lev. 19.3. Deut. 5.16. Prov. 23.25. Ecl. 3.2. **Exod. 21.17. Lev. 20.9. Deut. 27.16. Prov. 20.20; 30.17.

5. Dar^{*} voi ziceți: „Cine va zice tatălui său sau mamei sale: „Ori cu ce te-aș putea ajuta, l-am închinat lui Dumnezeu.” *Marc. 7.11, 12.

6. nu mai ținut să cinstească pe tatăl său sau pe mama sa. Și ați desființat astfel cuvîntul lui Dumnezeu în folosul datinei voastre.

7. Fărăniciilor^{*}, bine a proorocit Isaia despre voi, cînd a zis: *Marc. 7.6.

8. „Norodul acesta^{*} se apropie de Mine cu gura și mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.” *Isa. 29.13. Ecl. 10.10.

9. De geaba Mă cinstesc ei, învășînd^{*} ca învășturi niște porunci omenești.”

*Isa. 29.13. Col. 2.23. Mt. 23.1, 14.

Lucrurile cari spurcă pe om.

10. Isus a chemat^{*} mulțimea la Sine, și a zis: „Ascultați, și înțelegeți:

*Marc. 7.14.

11. Nu^{*} ce intră în gură spurcă pe om; ci ce iese din gură, aceea spurcă pe om.”

*Fapt. 10.15. Rom. 12.16, 17, 20. 1 Tim. 4.4. Tit. 1.15.

12. Atunci ucenicii Lui s'au apropiat, și l-au zis: „Știi că Fariseii au găsit pricină de poticnire în cuvintele, pe cari le-au auzit?”

13. Drept răspuns, El le-a zis: „O-ric^{*} rîsad, pe care nu l-a addit Tatăl Meu cel cereșc, va fi smuls din rădăcină.” *Ioan 15.2. 1 Cor. 3.12, 13.

14. Lăsați-i: sînt^{*} niște călăuze carbe; și cînd un orb călăuzește pe un alt orb, vor cădea amîndoi în groapă.”

*Isa. 9.18. Mat. 23.16. Cap. 23.15. Luc. 6.39.

15. Petru^{*} a luat cuvîntul, și l-a zis: „Deslușește-ne pilda aceasta.” *Marc. 7.17.

16. Isus a zis: „Și^{*} voi tot fără pricepere sînteți?” *Cap. 13.9. Marc. 7.18.

17. Nu înțelegeți că orice^{*} intră în gură merge la pîntece, și apoi este aruncat afară în hagna?” *1 Cor. 6.12.

18. Dar, ce^{*} iese din gură, vine din inimă, și aceea spurcă pe om. *Isa. 29.24.

19. Căci^{*} din inimă iese gîndurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furtăguriile, măturile mincinoase, hulele.” *Mat. 5.1, 8, 21. Prov. 6.14, 16, 17, 8. Marc. 7.21.

20. Iată lucrurile cari spurcă pe om; dar a minca cu mîinile nespălate nu spurcă pe om.”

Femea Cananeeacă.

21. Isus^{*}, după ce a plecat de acolo, S'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului. *Marc. 7.24.

22. Și iată că o femeie cananeeacă, a venit din ținuturile acelea, și a început să strige către El: „Ai milă de mine, Doamne, Fiul lui David! Filică-mea este muncită rău de un drac.”

23. El nu l-a răspuns nici un cuvînt. Și ucenicii Lui s'au apropiat și l-au rugat stăruitor: „Dă-l drumul, căci strigă după noi.”

24. Drept răspuns, El a zis: „Eu^{*} nu sînt trimis decît la oile pierdute ale casei lui Israel.”

*Cap. 10.5, 6. Fapt. 9.25, 26; 13.45. Rom. 15.8.

25. Dar ea a venit și l-a închinat, zicînd: „Doamne, ajută-mi!”

26. Drept răspuns, El l-a zis: „Nu este bine să iei pînea copiilor, și s'o arunci la căței!”

*Cap. 7.9. Fapt. 3.2.

27. „Da, Doamne”, a zis ea, „dar și căței mîlîncă fărămirurile cari cad de la masa stăpînilor lor.”

28. Atunci Isus i-a zis: „O, femeie,

mare este credința Ta; faci-ți-se cum vreiști.” Și fiica ei s'a tămăduit chiar în ceasul acela.”

A doua înmuițire a pînilor.

29. Isus* a plecat din locurile acelea, și a venit lângă** marca Qalileii. S'a suit pe munte, și a șezut jos acolo.

* Marc. 7, 31. ** Cap. 4, 18.

30. Atunci* au venit la El multe noroade, avînd cu ele șchiopi, orbi, muți, ciungii, și mulți alți bolnavi. I-au pus la picioarele Lui, și El i-a tămăduit;

* Luc. 10, 1, 2. Cap. 11, 5. Luc. 7, 22.

31. așa că noroadele se mirau, cînd au văzut că muții vorbesc, ciungii se însănătoșează, șchiopii umblă și orbi văd; și slăveau pe Dumnezeu lui Israel.

32. Isus* a chemat pe ucenicii Săi, și le-a zis: „Mi-este milă de gloasta aceasta; căci iată că de trei zile așteaptă lângă Mine, și n'au ce mânca. Nu vreau să le dau drumul flămînzii, ca nu cumva să leșine de foame pe drum.”

* Marc. 8, 1.

33. Ucenicii* i-au zis: „De unde să luăm în pustia aceasta atîtea pîni ca să saturem atîta gloată?”

* 2 Reg. 4, 43.

34. „Cîte pîni aveți?” i-a întrebat Isus. „Șapte”, i-au răspuns ei, „și puțini peștișori.”

35. Atunci Isus a poruncit norodului să șadă pe pămînt.

36. A luat* cele șapte pîni și peștișorii, și, după ce a mulțămît** lui Dumnezeu, a frînt, și a dat ucenicilor, iar ucenicii au împărțit norodului.

* Cap. 14, 19. ** 1 Sam. 9, 13. Luc. 22, 19.

37. Au mîncat toți și s'au săturat; și s'au ridicat șapte coșnițe pline cu rămășițele de fălămituri.

38. Cei ce mîncaseră erau patru mii de bărbați, afară de femei și de copii.

39. În urmă* Isus a dat drumul noroadelor, S'a suit în corabie, și a trecut în ținutul Magdalei.

* Marc. 8, 10.

Alinațul Fariseilor.

16 1. Fariseii* și Saducheii s'au apropiat de Isus, și, ca să-L ispitească, I-au cerut să le arate un semn din cer.

* Cap. 12, 28. Marc. 8, 11. Luc. 11, 16, 21, 24—26. 1 Cor. 1, 22.

2. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Cînd se înserează, voi ziceți: „Are să fie vreme frumoasă, căci cerul este roș.”

3. Și dimineața, ziceți: „Astăzi are

să fie furtună, căci cerul este roș-posomorît.” Fărnacilor, fața cerului ști-ți s'o deosebiți, și semnele vremurilor nu le puteți deosebi?

4. Un neam* viclean și prea curvar cere un semn; nu i se va da alt semn decît semnul proorocului Iona.”

Apoi i-a lăsat și a plecat. * Cap. 12, 28.

5. Ucenicii trecuseră* de cealaltă parte, și uitaseră să ia pîni.

* Marc. 8, 14.

6. Isus le-a zis: „Luați seama* și păziți-vă de aluatul Fariseilor și al Saducheilor.”

* Luc. 12, 1.

7. Ucenicii se gîndeau în ei, și ziceau: „Ne zice așa pentru că n'am luat pîni!”

8. Isus, care cunoștea lucrul acesta, le-a zis: „Puțin credincioșilor, pentru că vă gîndiți că n'ați luat pîni?”

9. Tot* nu înțelegeți? Și nici nu vă mai aduceți aminte de cele cinci pîni pentru cei cinci mii de oameni, și cîte coșuri ați ridicat?

* Cap. 14, 17. Marc. 8, 8.

10. Nici* de cele șapte pîni pentru cei patru mii de oameni, și cîte coșnițe ați ridicat?

* Cap. 12, 34.

11. Cum nu înțelegeți că nu v'am spus de pîni? Ci v'am spus să vă păziți de aluatul Fariseilor și al Saducheilor?”

12. Atunci au înțeles ei că nu le zisesese să se păzească de aluatul pînii, ci de învățătura Fariseilor și a Saducheilor.

Isus în ținutul Cezareii lui Filip.

13. Isus a venit în părțile Cezareii lui Filip, și a întrebat pe ucenicii Săi: „Cine* zic oamenii că sint Eu, Fiul omului?”

* Marc. 8, 27. Luc. 9, 26.

14. Ei* au răspuns: „Unii zic că ești Ioan Botezătorul; alții: Ilie; alții: Ieremia, sau unul din prooroci.”

* Cap. 14, 2. Luc. 9, 7—9.

15. „Dar voi¹⁾, le-a zis El, „cine ziceți că sint?”

16. Simon Petru, drept răspuns, I-a zis: „Tu* ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!”

* Cap. 14, 26. Marc. 8, 29.

Luc. 9, 20. Ioan 6, 68; 11, 27. Fapt. 9, 20; 9, 26. Evr. 1, 3, 5. 1 Ioan 4, 15; 5, 5.

17. Isus a luat din nou cuvîntul, și i-a zis: „Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă* au carnea și sîngele ți-a descoperit lucrul acesta, ci Tatăl** Meu care este în ceruri.

* Ecl. 2, 8. ** 1 Cor. 2, 10. Gal. 1, 16.

18. Și Eu îți spun: tu* ești Petru¹⁾, și pe** această piatră²⁾ voi zidi Biserica

1. Grecoșie; Petros. 2. Grecoșie; petru.

Mea, și ți porțile Locuinței morților nu o vor birui. * Ioan. 1, 42. ** Efes. 2, 20. Apoc. 21, 14. † Ier. 38, 17. Ps. 9, 13; 107, 18. Isa. 38, 18.

19. Iți voi da cheile împărăției cerurilor, și orice vei lega pe pământ, va fi legat în ceruri, și orice vei deslega pe pământ, va fi deslegat în ceruri. * Cap. 18, 18. Isa. 22, 22.

20. Atunci a poruncit ucenicilor Săi să nu spună nimănui că El este Hristosul. * Cap. 17, 9. Marc. 9, 30. Luc. 9, 31.

Isus vestește patimile și moartea Sa.

21. De atunci încolo, Isus a început să spună ucenicilor Săi că El trebuie să meargă la Ierusalim, să pătimească mult din partea bătrânilor, din partea preoților celor mai de seamă și din partea cărturarilor; că are să fie omorât, și că a treia zi are să învieze. * Cap. 20, 17. Marc. 9, 31; 9, 31; 10, 32. Luc. 9, 32; 18, 31. 24, 6, 7.

22. Petru L-a luat de oparte, și a început să-L mustre, zicând: „Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ți se întâmple așa ceva!”

23. Dar Isus S'a întors, și a zis lui Petru: „Înapoia Mea, Satano: tu ești o piatră de poticnire pentru Mine! Căci gândurile tale nu sînt gîndurile lui Dumnezeu, ci gînduri de ale oamenilor.” * 23 Marc. 16, 22. ** Rom. 9, 7.

24. Atunci Isus a zis ucenicilor Săi: „Dacă vrește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea, și să Mă urmeze. * Cap. 10, 38. Marc. 8, 34; Luc. 9, 32; 14, 27. Fapt. 14, 22. † Tes. 1, 3. ‡ Tim. 2, 12.

25. Pentrucă oricine va vrea să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru Mine, o va câștiga. * Luc. 17, 33. Ioan. 12, 25.

26. Și ce ar folosi unui om să câștige toată lumea, dacă și-ar pierde sufletul? Sau, ce ar da un om în schimb pentru sufletul său? * Ps. 49, 7, 8.

27. Căci Fiul omului are să vină în slava Tatălui Său, cu ingerii Săi; și ți atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui. * Cap. 26, 64. Marc. 8, 38. Luc. 9, 38.

** Ios. 7, 10. Zab. 14, 5. Cap. 25, 31. Iuda. 14. † Ier. 34, 11. Ps. 68, 12. Prov. 24, 22. Ier. 17, 10; 22, 19. Rom. 2, 6. ‡ Cor. 4, 5. § Cor. 4, 18. † Ier. 1, 17. Apoc. 2, 23; 22, 12.

28. Adevărat vă spun că unii din cei ce stau aici nu vor gusta moartea pînă nu vor vedea pe Fiul omului venind în împărăția Sa. * Marc. 9, 1. Luc. 9, 27.

Schimbarea la față.

17. După șase zile, Isus a luat cu El pe Petru, Iacov și Ioan, fratele lui, și i-a dus la o parte pe un munte înalt. * Marc. 9, 2. Luc. 9, 28.

2. El S'a schimbat la față înaintea lor; fața Lui a strălucit ca soarele, și hainele l s'au făcut albe ca lumina.

3. Și iatăcă l s'a arătat Moise și Ilie, stînd de vorbă cu El.

4. Petru a luat cuvîntul, și a zis lui Isus: „Doamne, este bine să fim aici; dacă vrei, am să fac aici trei colibi: una pentru Tine, una pentru Moise și una pentru Ilie.”

5. Pe cînd vorbea el încă, iată că i-a acoperit un nor luminos cu umbra lui. Și din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta este Fiul Meu prea iubit, în Ț care lmi găsesc plăcerea Mea: de Ț El să ascultați!” * 2 Pet. 1, 17.

** Cap. 9, 17. Marc. 1, 12. Luc. 9, 22. † Isa. 42, 1. ‡ Deut. 18, 15, 18. Fapt. 9, 22, 23.

6. Cînd au auzit, ucenicii au căzut cu fețele la pămînt, și s'au înspăimîntat foarte tare. * 2 Pet. 1, 18.

7. Dar Isus S'a apropiat, S'a atins de ei, și le-a zis: „Sculați-vă, nu vă temeți!” * Dan. 8, 18; 9, 21; 10, 16, 19.

8. Ei au ridicat ochii, și n'au văzut pe nimeni, decît pe Isus singur.

9. Pe cînd se coborau din munte, Isus le-a dat porunca următoare: „Să nu spuneți nimărui de vedenia aceasta, pînă va invia Fiul omului din morți.” * Cap. 16, 20. Marc. 9, 30; 9, 9.

10. Ucenicii l-au pus întrebarea următoare: „Oare de ce zic cărturarilor că întii trebuie să vină Ilie?” * Mat. 4, 5. Cap. 12, 14. Marc. 9, 11.

11. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Este adevărat că trebuie să vină întii Ilie, și să așeze din nou toate lucrurile. * Mat. 4, 6. Luc. 1, 16, 17. Fapt. 9, 21.

12. Dar vă spun că Ilie a și venit, și ci nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el ce au vrut. Tot așa are să sufere și Ț Fiul omului din partea lor.”

* Cap. 11, 14. Marc. 9, 12. ** Cap. 15, 5, 10. † Cap. 12, 22.

13. Ucenicii au înțeles atunci că le vorbise despre Ioan Botezătorul. * Cap. 12, 24.

Vîndecarea unui lunatic.

14. Cînd a ajuns la norod, a venit un om, care a căzut în genunchi înaintea lui Isus, și l-a zis: * Marc. 9, 14. Luc. 9, 27.

15. „Doamne, ai milă de fiul meu,

căci este lunatic, și pătimește rău: de multe ori cade în foc, și de multe ori cade în apă.

16. L-au adus la ucenicii Tăi, și n'au putut să-l vindece."

17. „O, neam necredincios și pornit la rău!” a răspuns Isus. „Pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi? Aduceți-l aici la Mine.”

18. Isus a certat dracul, care a ieșit afară din el. Și băiatul s'a tămăduit chiar în ceasul acela.

19. Atunci ucenicii au venit la Isus, și i-au zis, deoparte: „Noi de ce n'am putut să-l scoatem?”

20. „Din pricina puținii voastre credințe”, le-a zis Isus. „Adevărat vă spun că, dacă* ați avea credință cît un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: „Mută-te de aici colo”, și s'ar muta; nimic nu v'ar fi cu neputință.

* Cap. 17, 21. Marc. 11, 23. Luc. 17, 6. 1 Cor. 13, 9; 13, 2.

21. Dar acest soi de draci nu iese afară decît cu rugăciune și cu post.”

Isus vestește moartea și învierea Sa.

22. Pe* cînd stăteau în Galilea, Isus le-a zis: „Fiul omului trebuie să fie dat în minile oamenilor.” * Cap. 16, 28; 20, 17. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22, 44; 13, 32; 24, 7.

23. Ei îl vor omorî, dar a treia zi va învia.” Ucenicii s'au întristat foarte mult.

Isus plătește darea pentru Templu.

24. Cînd au ajuns* în Capernaum, cei ce strîngeau darea pentru Templu¹ au venit la Petru, și i-au zis: „Învățătorul vostru nu plătește darea?”

* Marc. 9, 33.

25. „Ba da”, a zis Petru. Și cînd a intrat în casă, Isus i-a luat înainte, și i-a zis: „Ce crezi, Simone? Împărații pămîntului dela cine iau dări sau biruri? Dela fiii lor sau dela străini?”

26. Petru i-a răspuns: „Dela străini.” Și Isus i-a zis: „Așa dar fiii sînt scutiți.

27. Dar, ca să nu-i facem să păcătuiească, du-te la mare, aruncă undița, și trage afară peștele care va veni înfi; deschide-i gura, și vei găsi în ea o rublă² pe care ia-o și dă-le-o lor, pentru Mine și pentru tine.”

1. Grecește: Cole două drahme.

2. Grecește: Un statér.

Cel mai mare în Împărăția Cerurilor.

18. 1. În clipa aceea*, ucenicii s'au apropiat de Isus, și L-au întrebat: „Cine este mai mare în Împărăția cerurilor?”

* Marc. 9, 33. Luc. 9, 46; 22, 24.

2. Isus a chemat la El un copilăș, l-a pus în mijlocul lor,

3. și i-le-a zis: „Adevărat vă spun că, dacă* nu vă veți întoarce la Dumnezeu și nu vă veți face ca niște copii, cu nici un chip nu veți intra în Împărăția cerurilor.” * Ps. 137, 2. Cap. 18, 14. Marc. 10, 14. Luc. 18, 17. 1 Cor. 14, 20. 1 Pet. 3, 3.

4. Deaceia, oricine* se va smeri ca acest copilăș, va fi cel mai mare în Împărăția cerurilor.

* Cap. 23, 37; 23, 11.

5. Și oricine* va primi un copilăș ca acesta în Numele Meu, Mă primește pe Mine.

* Cap. 23, 42. Luc. 9, 48.

6. Dar* pentru oricine va face să păcătuiească pe unul din acești micuți, cari cred în Mine, ar fi mai de folos să i se afirme de gît o piatră mare de moară, și să fie înecat în adîncul mării.

* Marc. 9, 42. Luc. 17, 1, 2.

7. Vai de lume, din pricina prilejurilor de păcătui! Fiindcă nu se poate să nu vină prilejuri* de păcătui; dar vai* de omul acela prin care vine prilejul de păcătui!

* Luc. 17, 1. 1 Cor. 11, 33. ** Cap. 26, 34.

8. Acum, dacă* mina ta sau piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-le și leapădă-le dela tine. Este mai bine pentru tine să intri în viață schiop sau ciung, decît să ai două mini sau două picioare, și să fii aruncat în focul vecinic.

* Cap. 5, 29, 30. Marc. 9, 43, 45.

9. Și dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l și leapădă-l dela tine. Este mai bine pentru tine să intri în viață numai cu un ochi, decît să ai amîndoi ochii, și să fii aruncat în focul gheenei.

Plida cu oala rădăciă.

10. Feriți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din acești micuți; căci vă spun că ingerii* lor în ceruri văd* pururea fața Tatălui Meu care este în ceruri.

* Ps. 34, 7. Zab. 12, 7. Eze. 1, 14. ** Mat. 1, 14. Luc. 1, 23.

11. Fiindcă* Fiul omului a venit să mînuiească ce era pierdut.

* Luc. 9, 56; 19, 10. Ioan. 3, 17; 12, 47.

12. Ce* credeți? Dacă un om are o sută de oi, și se rătăcește una din ele, nu lasă el pe cele nouăzeci și nouă pe

munți, și se duce să caute pe cea răstăcită? ^{* Luc. 15, 4.}

13. Și*, dacă i se întâmplă s'o găsească, adevărat vă spun, că are mai multă bucurie de ea, decît de cele nouăzeci și nouă, cari nu se rătăcesc. ^{* Luc. 15, 7. Luc. 17, 3.}

14. Tot așa, nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri să piară unul măcar din acești micuți.

Iertarea greșelilor.

15. Dacă fratele tău a păcătuit împotriva ta, du-te și mustră-l între tine și el singur. Dacă te ascultă, al* distigat pe fratele tău. ^{* Luc. 17, 3. 1 Pet. 3, 1.}

16. Dar, dacă nu te ascultă, mai ia cu tine unul sau doi înși, pentruca orice vorbă* să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori.

^{* Deut. 17, 6; 19, 15. Ioan 8, 17. 2 Cor. 13, 1. Rev. 19, 16.}

17. Dacă nu vrea să asculte de ei, spune-l Bisericii; și, dacă nu vrea să asculte nici de Biserică, să fie pentru tine ca un păgîn* și ca un vameș.

^{* Rom. 16, 17. 1 Cor. 5, 5. 2 Tes. 3, 6, 14. 2 Ioan 10.}

18. Adevărat vă spun, că orice* veți lega pe pămînt, va fi legat în cer; și orice veți deslega pe pămînt, va fi deslegat în cer. ^{* Cap. 18, 18. Ioan 20, 23. 1 Cor. 5, 4.}

19. Vă* mai spun iarăși, că, dacă doi dintre voi se învoiesc pe pămînt să ceară un lucru oarecare, le va fi** dat de Tatăl Meu care este în ceruri.

^{* Cap. 5, 24. ** 1 Ioan 5, 20; 5, 14.}

20. Căci acolo unde sînt doi sau trei adunați în¹ Numele Meu, sînt și Eu în mijlocul lor.*

Pilda robului nemilosiv.

21. Atunci Petru s'a apropiat de El, și i-a zis: „Doamne de cîte ori să iert pe fratele Meu cînd va păcătui împotriva mea? Pînă* la șapte ori?”

^{* Luc. 17, 4.}

22. Isus i-a zis: „Eu nu-ți zic pînă la șapte ori, ci* pînă la șaptezeci de ori cîte șapte. ^{* Cap. 9, 14. Marc. 11, 26. Col. 3, 13.}

23. Deaceia, împărăția cerurilor se asemănă cu un împărat, care a vrut să se socotească cu robii săi.

24. A început să facă socoteala, și i-au adus pe unul, care îl datora zece mii de galbeni*.

25. Fiindcă el n'avea cu ce plăti, stăpînul lui a poruncit să-l* vîndă pe el,

pe nevasta lui, pe copiii lui, și tot ce avea, și să se plătească datoria.

^{* 2 Reg. 4, 1. Num. 5, 8.}

26. Robul s'a aruncat la pămînt, i s'a închinat, și a zis: „Doamne, mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti tot.”

27. Stăpînul robului acelaia, făcîndu-i-se milă de el, i-a dat drumul, și i-a iertat datoria.

28. Robul acela, cînd a ieșit afară, a întîlnit pe unul din tovarășii lui de slujbă, care-l era dator o sută de lei. A pus mina pe el, și-l strîngea de gît, zicînd: „Plătește-mi ce-mi ești dator.”

29. Tovarășul lui s'a aruncat la pămînt, îl ruga, și zicea: „Mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti.”

30. Dar el n'a vrut, ci s'a dus și l-a aruncat în temniță, pînă va plăti datoria.

31. Cînd au văzut tovarășii lui cele întîmplătoare, s'au întristat foarte mult, și s'au dus de au spus stăpînului lor toate cele petrecute.

32. Atunci stăpînul a chemat la el pe robul acesta, și i-a zis: „Rob viclean! Eu ți-am iertat toată datoria, fiindcă m'ai rugat.

33. Oare nu se cădea să ai și tu milă de tovarășul tău, cum am avut eu milă de tine?”

34. Și stăpînul s'a miniat și l-a dat pe mina chinurilor, pînă va plăti tot ce datora.

35. Tot așa* vă va face și Tatăl Meu cel cereșc, dacă fiecare din voi nu iartă din toată inima pe fratele său.*

^{* Prov. 25, 25. Cap. 6, 15. Marc. 11, 26. Luc. 12, 10.}

Despărțirea bărbatului de nevastă.

19 1. După* ce a sfîrșit Isus cuvînturile acestea, a plecat din Galilea, și a venit în ținutul Iudeii, dîncolo de Iordan. ^{* Marc. 10, 1. Ioan 10, 40.}

2. După* El au mers multe gloate; și acolo a vindecat pe cei bolnavi.

^{* Cap. 12, 13.}

3. Fariseii au venit la El, și, ca să-L ispitească, l-au zis: „Oare este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta pentru orice pricină?”

4. Drept răspuns, El le-a zis: „Oare n'ați citit că* Ziditorul, dela început i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască,

^{* Fac. 1, 27; 5, 2. Mat. 2, 15.}

5. și a zis: „De aceea* v'a lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va

1. George: Pentru Numele Meu.

2. George: Tălcuș.

lipi de nevestă-să, și cei doi vor** fi un singur trup?"

* Marc. 10: 5-8. Efta. 5: 31. ** 1 Cor. 6: 16; 7: 1.

6. Așa că nu mai sînt doi, ci un singur trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă."

7. „Pentru” ce dar?, I-au zis ei, „a poruncit Moise ca bărbatul să dea nevestei o carte de despărțire, și s'o lase?"

* Deut. 24: 1. Cap. 9: 31.

8. Isus le-a răspuns: „Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsați nevestele; dar dela început n'a fost așa.

9. Eu* însă vă spun că oricine își lasă nevasta, afară de pricină de curvie, și ia pe alta de nevestă, precur-vește; și cine ia de nevestă pe cea lăsată de bărbat, precurvește."

* Cap. 1: 22. Marc. 10: 11. Luc. 16: 18. 1 Cor. 7: 10, 12.

10. Ucenicii Lui I-au zis: „Dacă” astfel stă lucrul cu bărbatul și nevasta lui, nu este de folos să se însoare."

* Prov. 21: 19.

11. El le-a răspuns: „Nu” toți pot primi cuvîntul acesta, ci numai acela cărora le este dat.

* 1 Cor. 12: 7, 8, 12.

12. Fîndcă sînt fameni, cari s'au mîscut așa din plutecele mării lor; sînt fameni, cari au fost făcuți fameni* de oameni; și sînt fameni, cari singuri s'au făcut fameni pentru împărăția cerurilor. Cine poate să primească lucrul acesta, să-l primească."

* 1 Cor. 7: 25, 24; 9: 5, 12.

Isus și copilașii.

13. Atunci* I-au adus niște copilași, ca să-și pună minile peste ei, și să Se roage pentru ei. Dar ucenicii li cer-tau.

* Marc. 10: 13. Luc. 18: 15.

14. Și Isus le-a zis: „Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți, căci împărăția cerurilor este a” celor ca ei."

* Cap. 10: 8.

15. După ce și-a pus minile peste ei, a plecat de acolo.

Tîndrul bogat.

16. Atunci* s'a apropiat de Isus un om, și I-a zis: „Învățătorule”, ce bine să fac, ca să am viața vecinică?"

* Marc. 10: 17. Luc. 18: 18. ** Luc. 10: 28.

17. El I-a răspuns: „Deci mă întrebi: „Ce bine?” Binele este Unul singur. Dar dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile."

18. „Cari?” I-a zis el. Și Isus I-a răspuns: „Să” nu uclizi: să nu precu-

rești; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; *

19. să cinstești* pe tatăl tău și pe mama ta"; și: „Să” iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși."

* Cap. 15: 4. ** Lev. 19: 13. Cap. 23: 28. Rom. 13: 9. Gal. 3: 12. Iac. 2: 8.

20. Tîndrul I-a zis: „Toate aceste porunci le-am păzit cu grijă din tinerețea mea; ce-mi mai lipsește?"

21. „Dacă” vrei să fii desăvîrșit", I-a zis Isus, „de-te” de vinde ce ai, dă la săraci, și vei avea o comoară în cer! Apoi vino, și urmează-Mă."

* Cap. 6: 20. Luc. 12: 33; 16: 3. Psal. 1: 44; 4: 24, 26. 1 Tim. 6: 19, 17.

22. Cînd a auzit tîndrul vorba aceasta, a plecat foarte întristat; pentrucă avea multe averi.

23. Isus a zis ucenicilor Săi: „Adevărat vă spun că greu” va intra un bogat în împărăția cerurilor.

* Cap. 13: 21. Marc. 10: 24. 1 Cor. 1: 26. 1 Tim. 6: 6, 16.

24. Vă mai spun iarăși că este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu."

25. Ucenicii, cînd au auzit lucrul acesta, au rămas uimiți de tot, și au zis: „Cine poate atunci să fie mîntuit?"

26. Isus S'a uitat înțit la ei, și le-a zis: „La oameni lucrul acesta este cu neputință, dar la” Dumnezeu toate lucrurile sînt cu putință."

* Marc. 10: 14. Lev. 18: 3. Jer. 32: 17. Zah. 8: 6. Luc. 1: 37; 18: 27.

Moștenirea vieții vecinice.

27. Atunci* Petru a luat cuvîntul, și I-a zis: „Iată că noi” am lăsat tot, și Te-am urmat; ce răsplătă vom avea?"

* Marc. 10: 28. Luc. 18: 28. ** Deut. 32: 8. Cap. 4: 20. Luc. 3: 11.

28. Isus le-a răspuns: „Adevărat vă spun că, atunci cînd va sta Fiul omului pe scaunul de domnie al mării Sale, la învoirea tuturor lucrurilor, voi, cari M'ați urmat, veți* ședea și voi pe douăsprezece scaune de domnie, și veți judeca pe cele douăsprezece semînții ale lui Israel.

* Cap. 20: 21. Luc. 22: 29-30. 1 Cor. 6: 2, 3. Apoc. 2: 26.

29. Și ori* și cine a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevestă, sau feciori, sau holde, pentru Numele Meu, va primi însuși, și va moșteni viața vecinică.

Marc. 10: 30, 30. Luc. 18: 29, 30.

30. Dar* mulți din cei dinții vor fi cei din urmă, și mulți din cei din urmă vor fi cei dinții.

* Cap. 20: 16; 21: 31, 32. Marc. 10: 31. Luc. 13: 30.

Pilda lucrătorilor vici.

20 1. Fiindcă împărăția cerurilor se aseamănă cu un gospodăru, care a ieșit din dimineață, să-și tocmească lucrători la vie.

2. S'a învoit cu lucrătorii cu cîte un leu pe zi, și i-a trimis la vie.

3. A ieșit pela ceasul al treilea, și a văzut pe alții stînd în piață fără lucru.

4. „Duceți-vă și voi în via mea”, le-a zis el, „și vă voi da ce va fi cu dreptul.” Și s'au dus.

5. A ieșit iarăși pe la ceasul al șaselea și al nouălea, și a făcut la fel.

6. Cînd a ieșit pela ceasul al unsprezecelea, a găsit pe alții stînd în piață, și le-a zis: „De ce stați aici toată ziua fără lucru?”

7. Ei i-au răspuns: „Pentru că nu ne-a tocmisit nimeni.” „Duceți-vă și voi în via mea”, le-a zis el, „și veți primi ce va fi cu dreptul.”

8. Seara, stăpînul vici a zis ispravnicului său: „Cheamă pe lucrători, și dă-le plata, începînd dela cei de pe urmă, pînă la cei dintîi.

9. Cei din ceasul al unsprezecelea au venit, și au luat fiecare cîte un leu.

10. Cînd au venit cei dintîi, socoteau că vor primi mai mult; dar au primit și ei tot cîte un leu de fiecare.

11. După ce au primit banii, citeau împotriva gospodăruului,

12. și ziceau: „Acestia de pe urmă n'au lucrat decît un ceas, și la plată i'ai făcut deopotrivă cu noi, cari am suferit greul și zădăruful zilei.”

13. Drept răspuns, el a zis unuia dintre ei: „Prietene, ție nu-ți fac nicio nedreptate; nu te-ai tocmisit cu mine cu un leu?”

14. Ia-ți ce ți se cuvine, și pleacă. Eu vreau să plătesc și acestuia din urmă ca și ție.

15. Nu pot* să fac ce vreau cu ce-i al meu? Ori** este ochiul tău rău, fiindcă eu sînt bun?”

* Rom. 9. 2. ** Deut. 19. 15. Prov. 20. 6. Cap. 4. 20.

16. Tot așa*, cei din urmă vor fi cei dintîi, și cei dintîi vor fi cei din urmă; pentru că** mulți sînt chemați, dar puțini sînt aleși.”

* Cap. 10. 31. ** Cap. 10. 24.

Isus vestește moartea și învierea Sa.

17. Pe cînd* Se suia Isus la Ierusalim, pe drum, a luat deoparte pe cei doisprezece ucenici, și le-a zis:

* Marc. 10. 32. Luc. 18. 31. Ioan 12. 12.

18. „Iată* că ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi dat în minile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. Ei li vor osîndi la moarte,

* Cap. 16. 21.

19. și-L* vor da în minile Neamurilor, ca să-L batjocorească, să-L bată și să-L răstignească; dar a treia zi va învia.”

* Cap. 16. 21. Marc. 10. 31, 32, etc. Luc. 24. 1. Ioan 10. 18, etc. Fapt. 2. 24.

Cererea fiilor lui Zebedei.

20. Atunci* mama fiilor** lui Zebedei s'a apropiat de Isus împreună cu fiii ei, și i s'a închinat, vrînd să-L facă o cerere.

* Marc. 10. 35. ** Cap. 4. 21.

21. El a întrebat-o: „Ce vrei?” „Poruncește”, i-a zis ea, „ca, în împărăția Ta, acești doi fii ai mei să șadă* unul la dreapta și altul la stînga Ta.”

* Cap. 10. 36.

22. Drept răspuns Isus a zis: „Nu știți ce cereți. Puteți voi să beți paharul* pe care am să-l beau Eu, și să fiți botezați cu botezul** cu care am să fiu botezat Eu?”

* Cap. 20. 39, 42. Marc. 14. 36. Luc. 22. 42.

Ioan 18. 18. ** Luc. 12. 50.

23. Și El le-a răspuns: „Este ade-vărat* că veți bea paharul Meu, și veți fi botezați cu botezul cu care am să fiu botezat Eu; dar a ședea la dreapta și la stînga Mea, nu atîrnă de Mine s'o* dau, ci este păstrată pentru aceia pentru cari a fost pregătită de Tatăl Meu.”

* Fapt. 13. 2. Rom. 8. 17.

2 Cor. 1. 7. Apoc. 1. 9. ** Cap. 20. 34.

24. Cei zece, cînd* au auzit, s'au mințiat pe cei doi frați.

* Marc. 10. 41. Luc. 22. 34, 35.

25. Isus i-a chemat, și le-a zis: „Știți că domnitorii Neamurilor domnesc peste ele, și mai marii lor le poruncesc cu stăpînire.

26. Între* voi să nu fie așa. Ci oricare** va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru;

* 1 Pet. 5. 3. ** Cap. 20. 11. Marc. 9. 35, 40, 43.

27. și* oricare va vrea să fie cel dintîi între voi, să vă fie rob.

* Cap. 10. 4.

28. Pentru* că nici Fiul** omului n'a venit să se slujească, ci Ț El să slujească și să-Ți* dea viața ca răscumpărare pentru** mulți.”

* Ioan 12. 4.

** Filip. 2. 7. + Luc. 22. 27. Ioan 12. 14. + Mat. 10. 10, 11.

Dan. 9. 24, 26. Ioan 11. 50, 52. 1 Tim. 2. 4. Tit. 2. 14.

1 Pet. 1. 18. + Cap. 10. 28. Rom. 8. 24, 26. Ebr. 9. 28.

Doi orbi vindecați la Ierihon.

29. Cînd* au ieșit din Ierihon, o mare gloată a mers după Isus.

* Marc. 10. 46. Luc. 18. 35.

30. Și doi* orbi ședeau lângă drum. Ei au auzit că trece Isus, și au început să strige: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David!” ^{*Cap. 9, 27.}

31. Gloata li certa să tacă. Dar ei mai tare strigau: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David!”

32. Isus S'a oprit, i-a chemat, și le-a zis: „Ce vreți să vă fac?”

33. „Doamne”, i-au zis ei, „să ni se deschidă ochii!”

34. Lui Isus I s'a făcut milă de ei, S'a atins de ochii lor, și îndată orbi și-au câpătat vederea, și au mers după El.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

21 1. Cînd* s'au apropiat de Ierusalim și au ajuns la Betfaghe, în spre muntele** Măslinilor, Isus a trimis doi ucenici,

^{*Marc. 11, 1. Luc. 19, 29. **Zah. 14, 14.}

2. și le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră: în el veți găsi îndată o măgărie legată, și un măgăruș împreună cu ea; deslegați-i și aduceți-i la Mine.

3. Dacă vă va zice cineva ceva, să spuneți că Domnul are trebuință de ei. Și îndată li va trimite.”

4. Dar toate aceste lucruri s'au împlinit ca să se împlinescă ce fusese vestit prin prorocul, care zice:

5. „Spuneți* fîicei Sionului: „Iată, Împăratul tău vine la tine, blînd și călare pe un măgar, pe un măgăruș, minzul unei măgărițe.”

^{*Isa. 62, 11. Zah. 9, 9. Ioan 12, 15.}

6. Ucenicii* s'au dus, și au făcut cum le poruncise Isus. ^{*Marc. 11, 4.}

7. Au adus măgărița și măgărușul, și-au* pus hainele peste ei, și El a șezut deasupra. ^{*1 Reg. 9, 15.}

8. Cei mai mulți din norod își așterneau hainele pe drum; alții* tăiau ramuri din copaci, și le presărau pe drum. ^{*Lev. 19, 40. Ioan 12, 15.}

9. Noroadele cari mergeau înaintea lui Isus și cele ce veneau în urmă, strigau: „Osana* Fiul lui David! Binecuvîntat* este Cel ce vine în Numele Domnului! Osana în cerurile prea înalte!” ^{*Ps. 118, 26. **Ps. 118, 26. Cap. 23, 39.}

Contra vizitatorilor din Templu.

10. Cînd* a intrat în Ierusalim, toată cetatea s'a pus în mișcare, și fiecare zicea: „Cine este acesta?”

^{*Marc. 11, 15. Luc. 19, 45. Ioan 2, 13, 15.}

11. „Este Isus, Proorocul*, din Nazaretul Galileii”, răspundeau noroadele.

^{*Cap. 3, 23. Luc. 7, 39. Ioan 6, 14; 7, 40; 9, 17.}

12. Isus a intrat* în Templul lui Dumnezeu. A dat afară pe toți cei ce vindeau și cumpărau în Templu, a răsturnat mesele schimbătorilor** de bani și scaunele celor ce vindeau porumbei,

^{*Marc. 11, 17. Luc. 19, 45. Ioan 2, 15. **Deut. 16, 25.}

13. și le-a zis: „Este scris: „Casa* Mea se va chema o casă de rugăciune.” Dar** voi ați făcut din ea o peșteră de tilhari.”

^{*Isa. 56, 7. **Isa. 7, 31. Marc. 11, 17. Luc. 19, 45.}

14. Niște orbi și șchiopi au venit la El în Templu, și El i-a vindecat.

15. Dar preoții cei mai de seamă și cârturarii, cînd au văzut minunile pe cari le făcea, și pe copii strigînd în Templu și zicînd: „Osana, Fiul lui David!” s'au umplut de minie.

16. Și i-au zis: „Auzi ce zic aceștia?” „Da,” le-a răspuns Isus. „Oare n'ați citit niciodată cuvintele acestea: „Tu ai scos laude din” gura pruncilor și din gura celor ce sug?” ^{*Ps. 8, 2.}

17. Și, lăsîndu-i, a ieșit afară din cetate, și S'a îndreptat spre Betania*, și a mas acolo. ^{*Marc. 11, 21. Ioan 11, 18.}

Blăstămarea smochinului.

18. Dimineața*, pe cînd Se întorcea în cetate, i-a fost foame. ^{*Marc. 11, 12.}

19. A văzut* un smochin lângă drum, și S'a apropiat de el; dar n'a găsit decît frunze, și i-a zis: „Deacum încolo în veac să nu mai dea rod din tine!” Și pe dată smochinul s'a uscat.

^{*Marc. 11, 13.}

20. Ucenicii, cînd* au văzut acest lucru, s'au mirat, și au zis: „Cum de s'a uscat smochinul acesta într-o clipă?”

^{*Marc. 11, 20.}

21. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Adevărat vă spun că, dacă* veți avea credință și nu** vă veți îndoi, veți face nu numai ce s'a făcut smochinului acestuia; ci și chiar dacă ați zice muntelui acestuia: „Ridică-te de aici, și aruncă-te în mare,” se va face.

^{*Cap. 17, 20. Luc. 17, 8. **Isa. 1, 5. *1 Cor. 13, 2.}

22. Tot* ce veți cere cu credință, prin rugăciune, veți primi.

^{*Cap. 7, 7. Marc. 11, 23. Luc. 11, 9. Mat. 7, 29. Ioan 3, 22; 6, 13.}

Puterea lui Isus. — Pilda celor doi fii.

23. Isus* S'a dus în Templu; și, pe cînd învăța norodul, au venit la El preoții cei mai de seamă și bătrîni

norodului, și l-au zis^{**}: „Cu ce putere faci Tu lucrurile acestea, și cine Ți-a dat puterea aceasta?”

^{* Marc. 11, 27. Luc. 20, 1. ^{**} Exod. 2, 14. Psal. 4, 7; 7, 27.}

24. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Vă voi pune și Eu o întrebare; și dacă-Mi veți răspunde la ea, vă voi spune și Eu cu ce putere fac aceste lucruri.

25. Botezul lui Ioan de unde venea? Din cer, sau dela oameni?” Dar ei vorbeau între ei și ziceau: „Dacă vom răspunde: „Din cer,” ne va spune: „Atunci de ce nu l-ați crezut?”

26. Și dacă vom răspunde: „Dela oameni,” ne temem de norod, pentru-că^{*} toți socotesc pe Ioan drept prooroc.”

^{* Cap. 14, 6. Marc. 6, 26. Luc. 20, 4.}

27. Atunci au răspuns lui Isus: „Nu știm!” Și El, la rîndul Lui, le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri.

28. Ce credeți? Un om avea doi feciori; și s'a dus la cel dintîi, și i-a zis: „Fiule, du-te astăzi de lucrează în via mea!”

29. „Nu vreau,” i-a răspuns el. În urmă, i-a părut rău, și s'a dus.

30. S'a dus și la celălalt, și i-a spus tot așa. Și fiul acesta a răspuns: „Mă duc, doamne!” Și nu s'a dus.

31. Care din amîndoi a făcut voia tatălui său?” „Cel dintîi,” au răspuns ei. Și Isus le-a zis: „Adevărat” va spun că vameșii și curvele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu.

^{* Luc. 7, 29, 30.}

32. Fiindcă Ioan^{*} a venit la voi umblînd în calea neprihănirii, și nu l-ați crezut. Dar^{**} vameșii și curvele l-au crezut: și, măcar că ați văzut lucrul acesta, nu v'ați călît în urmă ca să-l credeți.

^{* Cap. 3, 1, etc. ^{**} Luc. 8, 12, 13.}

Pilda vierilor.

33. Ascultați o altă pildă. Era un om, un gospodar, care^{*} a sădit o vită. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teac în ea, și a zidit un turn. Apoi a dat-o unor vierii, și a plecat^{**} în altă țară.

^{* Ps. 80, 9. Cînt. 2, 15. Isa. 5, 1. Jer. 2, 21. Marc. 12, 1. Luc. 20, 9. ^{**} Cap. 20, 14, 15.}

34. Cînd a venit vremea roadelor, a trimis pe robii săi la vierii, ca^{*} să ia partea lui de rod.

^{* Cînt. 2, 11, 12.}

35. Vierii^{*} au pus mina pe robii lui, și pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorît, iar pe altul l-au ucis cu pietre.

^{* 2 Cor. 12, 21; 28, 16. Rom. 9, 26. Cap. 5, 12; 22, 34, 37. Psal. 7, 32. 1 Tim. 2, 15. Ebr. 12, 36, 37.}

36. A mai trimis alți robi, mai mulți decît cei dintîi; și vierii i-au primit la fel.

37. La urmă, a trimis la ei pe fiul său, zicînd: „Vor primi cu cinste pe fiul meu!”

38. Dar vierii, cînd au văzut pe fiul, au zis între ei: „Iată^{*} moștenitorul; veniți^{**} să-l omorîm și să punem stăpînire pe moștenirea lui.”

^{* Ps. 2, 6. Ebr. 1, 2. ^{**} Ps. 2, 2. Cap. 20, 3; 27, 1. Ioan 11, 50. Psal. 4, 27.}

39. Și^{*} au pus mina pe el, l-au scos afară din vită și l-au omorît.

^{* Cap. 20, 38, etc. Marc. 14, 48, etc. Luc. 22, 64, etc. Ioan 18, 12, etc. Psal. 3, 23.}

40. Acum, cînd va veni stăpînul vieii, ce va face el vierilor aceloră?

41. Ei l-au răspuns^{*}: „Pe ticlîșoșii aceia ticlîșos îi va pierde^{**}, și Ț via o va da altor vierii, cari-i vor da rodu-rile la vremea lor.”

^{* Luc. 20, 38. ^{**} Luc. 21, 24. Ebr. 2, 3. Ț Psal. 12, 45; 13, 7; 24, 4; 28, 28. Rom. 9, 12, 13.}

42. Isus le-a zis: „N'ați^{*} citit nici odată în Scripturi că: „Piatra, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri?”

^{* Ps. 118, 22. Isa. 28, 16. Marc. 12, 32. Luc. 20, 17. Psal. 4, 11. Cînt. 2, 20. 1 Pet. 2, 6, 7.}

43. Deaceia, vă spun că^{*} împărăția lui Dumnezeu va fi luată dela voi, și va fi dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite.

^{* Cap. 9, 12.}

44. Cine va^{*} cădea peste piatra aceasta, va^{**} fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cădea ea, li va spul-bera.”

^{* Isa. 8, 14, 15. Ebr. 12, 8. Luc. 20, 18. Rom. 9, 28. 1 Pet. 2, 8. ^{**} Isa. 48, 12. Dan. 2, 34.}

45. După ce au auzit pîdele Lui, preoții cei mai de seamă și Fariseii au înțeles că Isus vorbește despre el,

46. și căutau să-l prindă; dar se temeau de noroadă, pentru-că^{*} îl socoteau drept prooroc.

^{* Marc. 11. Luc. 7, 36. Ioan 7, 46.}

Pilda nuntii fiului de împărat.

22 1. Isus a^{*} luat cuvîntul, și le-a vorbit iarăși în pilde. Și a zis:

^{* Luc. 14, 35. Apoc. 10, 7, 8.}

2. „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său.

3. A trimis pe robii săi să cheme pe cei poștiți la nuntă; dar ei n'au vrut să vină.

4. A trimis iarăși alți robi, și le-a zis: „Spuneți celor poștiți: „Iată că am gătit ospățul meu; juncii^{*} și vi-

tele mele cele îngrășate au fost tăiate ; toate sînt gata, veniți la nuntă.”

* Prov. 9.

5. Dar ei, fără să le pese de poftirea lui, au plecat: unul la holda lui, și altul la negustoria lui.

6. Ceilalți au pus mina pe robii, și-au bătut joc de ei, și i-au omorît.

7. Cînd a auzit împăratul s'a miniat ; a trimis oștile * sale, a nimicit pe ucigașii acela, și le-a ars cetatea.

* Dan. 9. 26. Luc. 19. 27.

8. Atunci a zis robilor săi: „Nunta este gata; dar cei poftiți n'au fost vrednici” de ea. * Cap. 10. 11, 12. Page. 12. 46.

9. Duceți-vă dar la răspîntiile drumurilor, și chemați la nuntă pe toți acela pe cari-i veți găsi.”

10. Robii l'au ieșit la răspîntii, au strîns pe toți pe cari i-au găsit, și bunii și răii, și odaia ospătului de nuntă s'a umplut de oaspeți. * Cap. 13. 28, c.

11. Împăratul a intrat să-și vadă oaspeții; și a zărit acolo pe un om, care nu era îmbrăcat în haina de nuntă.

* Cor. 5. 8. Efez. 4. 24. Col. 3. 12, 13. Apoc. 3. 4; 19. 13; 19. 8.

12. „Prietene,” i-a zis el, „cum ai intrat aici fără să ai haină de nuntă?” Omul acela a amușit.

13. Atunci împăratul a zis slujitorilor săi: „Legați-i minile și picioarele, și luați-l și aruncați-l în” întunecul de afară; acolo va fi plîsul și scrișnirea dinților. * Cap. 8. 12.

14. Căci * mulți sînt chemați, dar puțini sînt aleși.” * Cap. 20. 16.

Birul.

15. Atunci * Fariseii s'au dus și s'au sfătuit cum să prindă pe Isus cu vorba.

* Marc. 12. 13. Luc. 20. 26.

16. Au trimis la El pe ucenicii lor împreună cu Irodiani, cari l'au zis: „Învățătorule, știm că ești adevărat, și că înveți pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr, fără să-Ți pese de nimel, pentru că nu cauți la fața oamenilor.

17. Spune-ne dar, ce crezi? Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?”

18. Isus, care le cunoștea viclesugul, a răspuns: „Pentru că Mă ispitiți, fățarnicilor?”

19. Arătați-Mi banul birului.” Și ei l'au adus un ban.

20. El i-a întrebat: „Chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sînt?”

21. „Ale Cezarului,” i-au răspuns ei. Atunci El le-a zis: „Dați * dar Ceza-

rului ce este al Cezarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu?”

* Cap. 17. 25. Rom. 13. 7.

22. Mirați de cuvintele acestea, ei L-au lăsat, și au plecat.”

Despre înviere.

23. În aceeaș * zi, au venit la Isus Saducheii, cari ** zic că nu este înviere. Ei l'au pus următoarea întrebare:

* Marc. 12. 18. Luc. 20. 27. ** Page. 20. 8.

24. „Învățătorule, Moise * a zis: „Dacă moare cineva fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta fratelui său, și să-i ridice urmaș.”

* Deut. 25. 5.

25. Erău dar la noi șapte frați. Cel dintîi s'a înșurat, și a murit; și, fiindcă n'avea copii, a lăsat fratelui său pe nevasta lui.

26. Tot așa și al doilea, și al treilea, pînă la al șaptelea.

27. La urmă, după ei toți, a murit și femeia.

28. La înviere, nevasta căruia din cei șapte va fi ea? Fiindcă toți au avut-o de nevastă.

29. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Vă rătăciți! Pentru că nu cunoașteți * nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

* Ioan 8. 9.

30. Căci la înviere, nici nu se vor înșura, nici nu se vor mărita, ci vor fi * ca îngerii lui Dumnezeu în cer.

* 1. Ioan 3. 2.

31. Cît privește învierea morților, care n'ați citit ce vi s'a spus de Dumnezeu, cînd zice:

32. „Eu * sînt Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacov?” Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți ci al celor vii.”

* Exod. 3. 6, 15. Marc. 12. 26. Luc. 20. 37. Page. 7. 30. Eze. 11. 16.

33. Noroadele, cari ascultau, au * rămas uimite de învățătura lui Isus.

* Cap. 7. 36.

Porunca cea mai mare.

34. Cînd * au auzit Fariseii că Isus a astupat gura Saducheilor, s'au strîns la un loc.

* Marc. 12. 28.

35. Și unul din ei, un învățător al Legii *, ca să-L ispitească, l'a pus întrebarea următoare:

* Luc. 10. 25.

36. „Învățătorule, care este cea mai mare poruncă din Lege?”

37. Isus i-a răspuns: „Să * iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată in-

ma ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău." Deut. 10, 1; 10, 12; 10, 6. Luc. 10, 27.

38. „Aceasta este cea dintâi, și cea mai mare poruncă.

39. Iar a doua, asemenea ei, este: „Să^{*} iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși." * Luc. 10, 26. Cap. 19, 19. Marc. 12, 31. Luc. 10, 27. Rom. 13, 9. Gal. 3, 12. Luc. 2, 9.

40. În aceste^{*} două porunci se cuprinde toată Legea și Proorocii." * Cap. 7, 12. 1 Tim. 1, 5.

Al cui fiu este Hristosul?

41. Pe^{*} cînd erau strînși la un loc Fariseii, Isus i-a întrebat:

* Marc. 12, 38. Luc. 20, 41.

42. Ce credeți voi despre Hristos? Al cui fiu este?" „Al lui David", i-au răspuns ei.

43. Și Isus le-a zis: „Cum atunci David, fiind însoțit de Duhul, îl numește Domn, cînd zice:

44. „Domnul^{*} a zis Domnului Meu: „Șezi la dreapta Mea, pînă voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale?" * Ps. 110, 1. Psal. 1, 34. 1 Cor. 15, 25. Ebr. 1, 13; 10, 12, 13.

45. Deci, dacă David îl numește Domn, cum este El fiul lui?"

46. Nimeni^{*} nu i-a putut răspunde un cuvînt. Și, din zina aceea, n'a^{**} îndrăznit nimeni să-l mai pună întrebări. * Luc. 14, 6. ** Marc. 12, 34. Luc. 20, 40.

Isus mustră pe Cărturari și Farisei.

23 1. Atunci Isus, pe cînd cuvînta gloastelor și ucenicilor Săi,

2. a zis: „Cărturarii^{*} și Fariseii sed pe scaunul lui Moise.

* Num. 8, 4, 5. Mal. 2, 7. Marc. 12, 38. Luc. 20, 46.

3. Deci toate lucrurile, pe cari vă spun ei să le păziți, păziți-le și faceți-le; dar după faptele lor să nu faceți. Căci ei^{*} zic, dar nu fac. * Num. 3, 10, etc.

4. Ei^{*} leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat, și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște. * Luc. 11, 46. Psal. 10, 10. Gal. 3, 13.

5. Toate faptele lor le fac^{*} pentru ca să fie văzuți de oameni. Astfel, își fac filacteriile late, își^{**} fac poalele vestimentelor ca să ciucuri lungi; * Cap. 4, 2, 3, 6. ** Num. 15, 38. Deut. 4, 8; 22, 12. Prov. 3, 3.

6. umblă^{*} după locurile dinții la oașpe, și după scaunele dinții în sinagogi; * Marc. 12, 39, 40. Luc. 11, 43; 20, 46. Matei, 23.

7. le place să le facă oamenii plecăcuni prin piețe, și să le zică: „Rabi! Rabi!"

8. Voi^{*} să nu vă numiți Rabi! Fiind-

că^{**} Unul singur este învățătorul vostru: Hristos, și voi toți sînteți frați.

* Luc. 9, 1. 2 Cor. 1, 34. 1 Pet. 5, 2. ** Mat. 23, 8.

9. Și „Tată^{*} să nu numiți pe nimeni pe pămînt; pentrucă Unul singur este Tatăl vostru: Acela care este în ceruri.

10. Să nu vă numiți „Dascăli"; căci Unul singur este Dascălul vostru: Hristosul.

11. Cel^{*} mai mare dintre voi să fie slujitorul vostru. * Cap. 20, 26, 27.

12. Oricine^{*} se va înălța, va fi smerit; și oricine se va smeri, va fi înălțat.

* Luc. 22, 26. Prov. 15, 33; 29, 23. Luc. 14, 11; 14, 14. Luc. 4, 6. 1 Pet. 5, 5.

Nelegăuirile Cărturarilor și Fariseilor.

13. Vai^{*} de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentrucă voi închideți oamenilor împărăția cerurilor: nici voi nu intrați în ea, și nici pe cei ce vor să intre, nu-i lăsați să intre. * Luc. 11, 52.

14. Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentrucă^{*} voi mincați casele văduvelor, în timp ce, de ochii lumii, faceți rugăciuni lungi; de aceea veți lua o mai mare osîndă.

* Marc. 12, 40. Luc. 20, 47. 2 Tim. 2, 6. Tit. 1, 11.

15. Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentrucă voi înconjurați marea și pămîntul, ca să faceți un tovarăș de credință; și, după ce a ajuns tovarăș de credință, faceți din el un fiu al gheenei, de două ori mai rău decît sînteți voi înșivă.

16. Vai de voi, povățuitori^{*} orbi, cari ziceți: „Dacă jură cineva^{**} pe Templu, nu este nimic; dar dacă jură pe aurul Templului, este legat de jurămîntul lui." * Cap. 24, 14. Yer. 34. ** Cap. 5, 20, 34.

17. Nebuni și orbi! Care este mai mare: aurul sau^{*} Templul, care sfințește aurul?

* Exod. 26, 20.

18. „Dacă jură cineva pe altar, nu este nimic", „dar dacă jură pe darul de pe altar, este legat de jurămîntul lui."

19. Nebuni și orbi! Care este mai mare: darul, sau altarul^{*}, care sfințește darul?

* Exod. 26, 27.

20. Deci, cine jură pe altar, jură pe el și pe tot ce este deasupra lui;

21. cine jură pe Templu, jură pe el și pe Celce^{*} locuiește în el;

* 1 Reg. 8, 13. 2 Cron. 3, 1. Ps. 84, 10; 137, 14.

22. și cine jură pe cer, jură pe scaunul de domnie^{*} al lui Dumnezeu și pe Celce șade pe el. * Ps. 11, 4. Cap. 3, 14. Psal. 7, 43.

23. Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentrucă^{*} voi dați zeciuială

din izmă, din mărar și din chimen, și lăsați nefăcute¹ cele mai însemnate lucruri din Lege: dreptatea, mila și credincioșia; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați nefăcute. ¹ Luc. 11, 42. ² 1 Sam. 15, 29. ³ Gen. 2, 4. ⁴ Mt. 23, 23. ⁵ 12, 7.

24. Povățuitori orbi, cari strecurauți șintarul și înghițiți cămila!

25. Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că¹ voi curățiți partea de afară a paharului și a blidului, dar înăuntru sînt pline de răpire și de necurățare. ² Marc. 7, 6. Luc. 11, 39.

26. Fariseu orb! Curăță întâi partea din înăuntru a paharului și a blidului, pentru că și partea de afară să fie curată.

27. Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că¹ voi sînteți ca mormintele vîruite, cari, pe dinafară se arată frumoase, iar pe dinăuntru sînt pline de oasele morților și de orice fel de securățenie.

¹ Luc. 11, 44. ² Ps. 25, 3.

28. Tot așa și voi, pe dinafară vă arătați neprihăniți oamenilor, dar pe dinăuntru sînteți plini de fățarnicie și de fărădelege.

29. Vai¹ de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că voi zidiți mormintele proorocilor, împodobiți gropile celor neprihăniți.

¹ Luc. 11, 47.

30. și ziceți: Dacă am fi trăit noi în zilele părinților noștri, nu ne-am fi unit cu ei la vărsarea singelui proorocilor.

31. Prin aceasta mărturisiiți despre voi înșivă că sînteți¹ fiii celor ce au omorît pe prooroci. ² Ps. 11, 31, 32. ³ 1 Tes. 2, 15.

32. Voi¹ dar umpleți măsura părinților voștri!

¹ Ps. 11, 18. ² 1 Tes. 2, 15.

33. Șerpi, pui¹ de năpîrci! Cum veți scăpa de pedeapsa gheenei?

¹ Cap. 3, 7; 12, 34.

34. De aceea¹, iată, vă trimet prooroci, înțelepți și cărturari. Pe² unii din ei li veți omorî și răstigni, pe³ alții li veți bate în sinagogile voastre, și li veți prigoni din cetate în cetate;

¹ Cap. 23, 34, 35. ² Luc. 11, 48. ³ Ps. 11, 40; 1 Sam. 18, 22, 23. ⁴ 1 Cor. 10, 17. ⁵ 2 Cor. 11, 34, 35.

35. ca¹ să vină asupra voastră tot singele nevinovat, care a fost vărsat pe pămînt, dela² singele neprihănitului Abel pînă la singele³ lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care l-ați omorît între Templu și altar.

¹ Apoc. 24, 24. ² Ps. 4, 8. ³ 1 Sam. 9, 15. ⁴ 1 Cor. 24, 30, 31.

36. Adevărat vă spun, că toate acestea vor veni peste neamul acesta.

Pedeapsa Ierusalimului.

37. Ierusalime¹, Ierusalime, care omorî pe cei trimiși la tine! De cîte ori am vrut să² string pe copiii tăi cum țîi strînge găina puii supt³ țîi ampi, și n'a-ți vrut!

¹ Luc. 13, 34. ² 2 Cor. 14, 21. ³ Deut. 32, 12, 13. ⁴ Ps. 17, 12; 91, 4.

38. Iată că vi se lasă casa pustie;

39. căci vă spun că deacum încolo nu mă veți mai vedea pînă cînd veți zice: „Binecuvîntat¹ este Celor vine în Numele Domnului!” ² Ps. 118, 26. ³ Cap. 21, 9.

Dărîmarea Ierusalimului.

24¹. La ieșirea² din Templu, pe cînd mergea Isus, ucenicii Lui s'au apropiat de El ca să-l arate clădirile Templului.

¹ Marc. 15, 1. ² Luc. 21, 6.

2. Dar Isus le-a zis: „Vedeți voi toate aceste lucruri? Adevărat vă spun că nu¹ va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.”

¹ 1 Reg. 4, 7. ² 1er. 26, 38. ³ Mt. 2, 12. ⁴ Luc. 19, 44.

3. El a șezut jos pe muntele Măslinilor. Și ucenicii¹ Lui au venit la El la o parte, și l-au zis: „Spune-ne², cînd se vor întîmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul venirii Tale și al sfîrșitului veacului acestuia?”

¹ Marc. 13, 3. ² 1 Tes. 5, 1.

4. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Băgați de seamă¹ să nu vă înșele cineva.

¹ Efez. 5, 6. ² Col. 2, 8, 18. ³ 1 Tes. 2, 3. ⁴ 1 Ioan. 4, 1.

5. Fiindcă¹ vor veni mulți în Numele Meu, și vor zice: „Eu sînt Hristosul!” Și² vor înșela pe mulți.

¹ 1er. 14, 14; 28, 21, 25. ² Yers. 24, Ioan. 5, 43. ³ Yers. 11,

6. Veți auzi de războaie și veți de războaie: vedeți să nu vă spăimîntați, căci toate aceste lucruri trebuie să se întîmple. Dar sfîrșitul tot nu va fi atunci.

7. Un¹ neam se va scula împotriva altui neam, și o împărțire împotriva altei împărțiri; și, pe alocurea, vor fi cutremure de pămînt, foamete și ciumi. ² 2 Cor. 12, 8. ³ 1er. 19, 3. ⁴ Hag. 2, 22. ⁵ Zab. 14, 18.

8. Dar toate aceste lucruri nu vor fi decît începutul durerilor.

9. Atunci¹ vă vor da să fiți chinuți, și vă vor omorî; și veți fi urși de toate neamurile pentru Numele Meu.

¹ Cap. 10, 37. ² Marc. 13, 9. ³ Luc. 21, 12. ⁴ Ioan. 15, 20; 16, 2. ⁵ Ps. 4, 2; 8, 7; 119; 123, 4, etc. ⁶ 1 Pet. 4, 14. ⁷ Apoc. 3, 10, 12.

10. Atunci mulți vor * cădea, se vor vinde unii pe alții, și se vor urî unii pe alții. *Cap. 11-12; 13-17; 3 Tim. 1. 12; 4. 10, 18.

11. Se vor scula mulți * prooroci mincinoși, și vor ** înșela pe mulți. *Cap. 7. 12, 13; 24. 24; 1 Pet. 2. 1. ** 1 Tim. 4. 1. Vers. 6, 24.

12. Și, din pricina înmulțirii fărădelegii, dragostea celor mai mulți se va răci.

13. Dar * cine va răbda până la sfârșit, va fi mântuit.

* Cap. 10. 20; Marc. 13. 13; Evr. 3. 4, 14; Apoc. 2. 10.

14. Evanghelia * aceasta a împărăției va ** fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. Atunci va veni sfârșitul.

* Cap. 4. 23; 9. 30. ** Rom. 10. 15; Gal. 1. 6, 23.

Pustiirea Ierusalimului și venirea Fiului omului.

15. De aceea *, cînd veți vedea „urciunea pustiirii”¹, despre care a vorbit proorocul Daniel², „așezată în locul sfînt”³ — cine Ț citește să înțeleagă ! — * Marc. 13. 14; Luc. 21. 20. ** Dan. 9. 27; 12. 11. † Dan. 9. 24, 26.

16. atunci, cei ce vor fi în Iudea, să fugă la munți;

17. cine va fi pe acoperișul casei, să nu se pogoare să-și ia lucrurile din casă;

18. și cine va fi la cîmp, să nu se întoarcă să-și ia haina.

19. Vai * de femeile, cari vor fi însărcinate și de cele ce vor da Țîță în zilele acelea ! * Luc. 23. 29.

20. Rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într-o zi de Sabat.

21. Pentrucă * atunci va fi un meaz așa de mare, cum n'a fost niciodată dela începutul lumii pînă acum, și nici nu va mai fi. * Dan. 9. 26; 12. 1. Joel 2. 1.

22. Și dacă zilele acelea n'ar fi fost scurteate, nimemi n'ar scăpa; dar *, din pricina celor aleși, zilele acelea vor fi scurteate. * Dan. 9. 2, 3; Zah. 14. 2, 3.

23. Atunci * dacă vă va spune cineva: „Iată, Hristosul este aici, sau acolo”, să nu-l credeți.

* Marc. 13. 21; Luc. 17. 35; 21. 8.

24. Căci se * vor scula Hristoși mincinoși și prooroci mincinoși; vor face semne mari și minuni, pînă acolo încît să înșele, dacă ** va fi cu putință, chiar și pe cei aleși. * Deut. 13. 1. Vers. 3, 11. 3 Tes. 2. 9-11; Apoc. 13. 13. ** Iona 3. 7; 20. 29; Rom. 8. 28-29. 1 Tim. 2. 18.

25. Iată, că v'am spus mai dinainte.

26. Deci, dacă vă vor zice: „Iată-l

în pustie”, să nu vă duceți acolo ! „Iată-l în odăițe ascunse”, să nu credeți.

27. Căci *, cum iese fulgerul dela răsărit și se vede pînă la apus, așa va fi și venirea Fiului omului. * Luc. 17. 34.

28. Oriunde * va fi sfîrșul¹, acolo se vor aduna vulturii. * Ier. 49. 30; Luc. 17. 37.

29. Iată * după acele zile de meaz, „soarele se”² va întineca, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi clătinate.³ * Deut. 7. 11, 12. ** Isa. 24. 19; Ezech. 32. 7, Joel 2. 10, 31; 3. 15. Amos 8. 20; 9. 9. Marc. 13. 24; Luc. 21. 26; Fapt. 2. 20; Apoc. 6. 12.

30. Atunci * se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate ** semănturile pămîntului se vor bocî, și Ț vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă. * Dan. 7. 13.

** Zah. 12. 10. † Cap. 10. 27; Marc. 13. 26; Apoc. 1. 7.

31. El * va trimite pe îngerii Săi cu trîmbița răsunătoare, și vor aduna pe aleșii Lui din cele patru vîeturi, dela o margine a cerurilor pînă la cealaltă.

* Cap. 13. 41. † Cor. 10. 22. 1 Tes. 4. 16.

32. Dela smochin învățați pîlda * lui : Cînd îi frăgezeste și înfrunzește mîdița, știți că ** vara este aproape.

* Luc. 21. 28. ** Isa. 6. 9.

33. Tot așa, și voi, cînd veți vedea toate aceste lucruri, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși.

34. Adevărat vă spun că, nu * va trece neamul acesta pînă se vor întîmpla toate aceste lucruri.

* Cap. 10. 28; 26. Marc. 13. 30; Luc. 21. 32.

35. Cerul * și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece. * Ps. 102. 26. Isa. 51. 6; Ier. 31. 35; 50. Cap. 3. 18; Marc. 13. 31; Luc. 21. 33; Evr. 1. 11.

Indemn la veghere.

36. Despre * ziua aceea și despre ceasul acela, nu știe nimeni : nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai ** Tatăl. * Matei. 13. 35; Fapt. 1. 7. 1 Tes. 5. 2. 1 Pet. 5. 13. ** Zah. 14. 7.

37. Cum n'a întîmplat în zilele lui Noe, aiodoma se va întîmpla și la venirea Fiului omului.

38. În adevăr, cum * era în zilele dinainte de potop, cînd mîncau și beau, se însurau și se măritau, pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie,

* Gen. 6. 3-5; 7. 6. Luc. 17. 26. 1 Pet. 3. 20.

39. și n'au știut nimic, pînă cînd a venit potopul și l-a luat pe toți, tot așa va fi și la venirea Fiului omului.

40. Atunci *, din doi bărbați cari vor

1. Dan. 10. 13; 12. 1.

fi la cîmp, unul va fi luat și altul va fi lăsat.

* Luc. 17, 34, etc.

41. Din două femei cari vor mîcina la moară, una va fi luată și alta va fi lăsată.

42. Vegheați dar *, pentru că nu știți în ce zi va veni Domnul vostru.

* Cap. 24, 13. Marc. 13, 35, etc. Luc. 12, 36.

43. Să știți * că, dacă ar ști stăpînul casei la ce strajă din noapte va veni hoțul, ar veghea și n'ar lăsa să-i spargă casa.

* Luc. 12, 36. 1 Tes. 5, 2. 2 Pet. 3, 30. Apoc. 3, 3; 16, 15.

44. Deaceia *, și voi fiți gata; căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gândiți.

* Cap. 24, 23. 1 Tes. 5, 4.

45. Care este deci * robul credincios și înțelept, pe care l-a pus stăpînul său peste ceata slugilor sale, ca să le dea hrana la vremea hotărîrită?

* Luc. 12, 42. Psal. 20, 28. 1 Cor. 4, 2. Eze. 3, 1.

46. Ferice * de robul acela, pe care stăpînul său, la venirea lui, îl va găsi făcînd așa!

* Apoc. 16, 15.

47. Adevărat vă spun că * îl va pune peste toate averile sale.

* Cap. 24, 21, 26. Luc. 12, 29.

48. Dar dacă este un rob rău, care zice în inima lui: „Stăpînul meu răbovește să vină!”

49. Dacă va începe să bată pe tovarășii lui de slujbă, și să mînlînce și să bea cu bețivii,

50. stăpînul robului aceluia va veni în ziua în care el nu se așteaptă, și în ceasul pe care nu-l știe,

51. îl va tăia în două, și soarta lui va fi soarta fățarnicilor; acolo * va fi plînsul și scrișnirea dinților.

* Cap. 8, 12; 20, 30.

Pilda celor zece fecioare.

25 1. Atunci împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, cari și-au luat candelile, și au ieșit în întâmpinarea mirelui *.

* Eze. 4, 20, 26. Apoc. 19, 7, 21, 2, 9.

2. Cinci * din ele erau nechibzuite, și cinci înțelepte.

* Cap. 13, 47; 25, 10.

3. Cele nechibzuite, cînd și-au luat candelile, n'au luat cu ele untdelemn;

4. dar cele înțelepte, împreună cu candelile, au luat cu ele și untdelemn în vase.

5. Fiindcă mirele răbovea, au * așipit toate, și au adormit.

* 1 Tes. 5, 6.

6. La miezul nopții, s'a * auzit o strigare: „Iată mirele, ieșiți-i în întâmpinare!”

* Cap. 24, 26. 1 Tes. 5, 26.

7. Atunci toate fecioarele acelea s'au sculat și și-au * pregătit candelile.

* Luc. 12, 36.

8. Cele nechibzuite au zis celor înțelepte: „Dați-ne din untdelemnul vostru, căci ni se sting candelile.”

9. Cele înțelepte le-au răspuns: „Nu; ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă nici vouă; ci mai bine duceți-vă la cei ce vind untdelemn și cumpărați-vă.”

10. Pe cînd se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele: cele ce erau gata, au intrat cu el în odaia de nuntă, și s'a * încuiat ușa.

* Luc. 12, 12.

11. Mai pe urmă, au venit și celelalte fecioare, și au zis: „Doamne, Doamne, deschide-ne!”

* Cap. 7, 21—23.

12. Dar el, drept răspuns, le-a zis: „Adevărat vă spun, că nu * vă cunosc!”

* Ps. 6, 5. Hab. 1, 13. Ioan. 9, 19.

13. Veghiați dar *, căci nu știți ziua, nici ceasul în care va veni Fiul omului.

* Cap. 24, 42, 44. Marc. 13, 33, 35. Luc. 21, 36. 1 Cor. 16, 13. 1 Tes. 5, 6. 1 Pet. 5, 8. Apoc. 16, 15.

Pilda talanților.

14. Atunci * împărăția cerurilor se va asemăna cu un om, care, cînd era să plece într-o altă țară, a chemat pe robii săi, și le-a încredințat averile sa.

* Luc. 19, 12. ** Cap. 21, 28.

15. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, și altuia unul: fiecăruia * după puterea lui; și a plecat.

* Rom. 12, 6. 1 Cor. 12, 7, 12, 20. Eze. 4, 11.

16. Iată, cel ce primise cei cinci talanți, s'a dus, i-a pus în negoi, și a cîștigat cu ei alți cinci talanți.

17. Tot așa, cel ce primise cei doi talanți, a cîștigat și el alți doi cu ei.

18. Cel ce au primise decît un talant, s'a dus de a făcut o groapă în pămînt și a ascuns acolo banii stăpînului său.

19. După multă vreme, stăpînul robilor acelora s'a întors și le-a cerut socoteala.

20. Cel ce primise cei cinci talanți, a venit, a adus alți cinci talanți, și a zis: „Doamne, mi-ai încredințat cinci talanți; iată că am cîștigat cu ei alți cinci talanți.”

21. Stăpînul său i-a zis: „Bine, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste * multe lucruri; intră în bucuria” stăpînului tău.”

* Cap. 24, 47. Yere. 34, 45. Luc. 12—49; 22, 29, 30. ** 2 Tim. 2, 12. Eze. 12, 1. 1 Pet. 1, 8.

22. Cel ce primise cei doi talanți, a venit și el, și a zis: „Doamne, mi-ai

încredințat doi talanți; iată că am câștigat cu ei alți doi talanți."

23. Stăpînul său i-a zis: „Bine*, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpînului tău!" * *Ysa. 26.*

24. Cel ce nu primise decît un talant, a venit și el, și a zis: „Doamne, am știut că ești om aspru, care seceri de unde n'ai sămănat, și stringi de unde n'ai vînturat:

25. mi-a fost teamă, și m'am dus de ți-am ascuns talantul în pămînt; iată-ți ce este al tău!"

26. Stăpînul său i-a răspuns: „Rob viclean și leneș! Ai știut că secer de unde n'am sămănat, și că string de unde n'am vînturat;

27. prin urmare se cădea ca tu să-mi fi dat banii la zarați, și, la venirea mea, eu mi-aș fi luat înapoi cu dobîndă ce este al meu!

28. Luați-i dar talantul, și dați-l celui ce are zece talanți.

29. Pentrucă* celui ce are, i se va da, și va avea de prisos; dar dela cel ce n'are, se va lua și ce are!

* *Cap. 13, 12. Marc. 4, 26. Luc. 8, 18; 19, 26. Ioan 15, 2.*

30. Iar pe robul acela netrebnic, a-runcat-l în* întunecul de afară: acolo va fi plînsul și scrișnirea dinților.

* *Cap. 8, 12; 24, 51.*

Judecata viitoare.

31. „Cînd* va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale.

* *Zah. 14, 5. Cap. 18, 31; 19, 28. Marc. 8, 38. Fapt. 1, 11. 1 Tim. 4, 18. 2 Tim. 1, 7. Iuda 14. Apoc. 1, 7.*

32. Toate neamurile vor* fi adunate înaintea Lui. El** îi va despărți pe unii de alții cum desparte păstoral oile de capre;

* *Rom. 14, 10. 2 Cor. 5, 10. Apoc. 20, 12.*

** *Rom. 20, 28; 24, 17, 30. Cap. 12, 48.*

33. și va pune oile la dreapta, iar caprele la stînga Lui.

34. Atunci împăratul va zice celor dela dreapta Lui: „Veniți binecuvîntații Tatălui Meu de moștenii! Împărăția, care** v'a fost pregătită dela întemeierea lumii.

* *Rom. 8, 17. 1 Pet. 1, 4, 9; 1, 9. Apoc. 21, 7.* ** *Cap. 20, 28. Marc. 10, 40. 1 Cor. 2, 9. Ebr. 11, 16.*

35. Căci* am fost flămînd, și Mi-ați dat de mîncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut; am fost străin**, și M'ați primit;

* *Mat. 25, 7. Marc. 16, 7. Luc. 1, 35.* ** *Ebr. 13, 2. 1 Ioan 3,*

36. am fost gol*, și M'ați îmbrăcat; am fost bolnav, și ați venit să Mă vedeți; am fost în** temniță, și ați venit pe la Mine." * *Luc. 1, 35, 36.* ** *2 Tim. 1, 16.*

37. Atunci cei neprîhăniți îi vor răspunde: „Doamne, cînd Te-am văzut noi flămînd, și Ți-am dat să mîncin-ci? Sau fiindu-Ți sete, și Ți-am dat de ai băut?

38. Cînd Te-am văzut noi străin, și Te-am primit? Sau gol, și Te-am îmbrăcat?

39. Cînd Te-am văzut noi bolnav sau în temniță, și am venit pe la Ține?"

40. Drept răspuns, împăratul le va zice: „Adevărat vă spun că, oridecîteori* ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie mi le-ați făcut."

* *Prov. 14, 31; 19, 17. Cap. 10, 42. Marc. 9, 41. Ebr. 4, 10.*

41. Apoi va zice celor dela stînga Lui: „Duceți-vă* dela Mine, blestemaților, în** focul cel vecinic, care a fost pregătit diavolului† și îngerilor lui!" * *Ps. 4, 8. Cap. 7, 28. Luc. 10, 17.* ** *Cap. 12, 42, 43. 1 Pet. 3, 4. Iuda 6.*

42. Căci am fost flămînd, și nu Mi-ați dat să mîncin; Mi-a fost sete, și nu Mi-ați dat să beau;

43. am fost străin, și nu M'ați primit; am fost gol, și nu M'ați îmbrăcat; am fost bolnav și în temniță, și n'ați venit pela Mine."

44. Atunci îi vor răspunde și ei: „Doamne, cînd Te-am văzut noi flămînd sau fiindu-Ți sete, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță, și nu Ți-am slujit?"

45. Și El, drept răspuns, le va zice: „Adevărat vă spun că, oridecîteori* n'ați făcut aceste lucruri unuia dintr-acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie nu Mi le-ați făcut."

* *Prov. 14, 31; 17, 1. Zah. 1, 8. Fapt. 9, 1.*

46. Și aceștia vor* merge în pedeapsă vecinică, iar cei neprîhăniți vor merge în viața vecinică."

* *Mat. 12, 3. Ioan 5, 28. Rom. 2, 7, etc.*

Sfătuirile împotriva lui Isus.

26 1. Dupăce a isprăvit Isus toate cuvîntările acestea, a zis ucenicilor Săi:

2. „Știți* că după două zile vor fi Paștele; și Fiul omului va fi dat ca să fie răstignit!"

* *Marc. 14, 1. Luc. 22, 1. Ioan 13, 1.*

3. Atunci* preoții cei mai de seamă, cărturarilor și bătrînii norodului s'au

sirlins în curtea marelui preot care se numea Caiafa;

* Ps. 1. 1. Ioan 11. 47. Page. 4. 10. etc.

4. și s'au sfătuit împreună, cum să prindă pe Isus cu vicieșug, și să-L omoare.

5. Dar ziceau: „Nu în timpul praznicului, ca să nu se facă turburare în norod.”

Mirul turnat pe capul lui Isus.

6. Cînd* era Isus în Betania*, în casa lui Simon leprosul,

* Marc. 14. 3. Ioan 11. 1, 2; 12. 1. ** Cap. 21. 17.

7. s'a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; și, pe cînd sta El la masă, ea a turnat mirul pe capul Lui.

8. Ucenicilor* le-a fost necaz, cînd au văzut lucrul acesta, și au zis: „Ce rost are risipa aceasta?”

* Ioan 12. 4.

9. Mirul acesta s'ar fi putut vinde foarte scump, și banii să se dea săracilor.”

10. Cînd a auzit Isus, le-a zis: „De ce faceți supărare femeii? Ea a făcut un lucru frumos față de Mine.

11. Pentrucă* pe săraci li aveți totdeauna cu voi, dar pe** Mine nu Mă aveți totdeauna.

* Deut. 15. 11. Ioan 12. 9. ** Cap. 14. 20; 26. 20. Ioan 12. 32; 14. 19; 16. 4, 20; 17. 11.

12. Dacă a turnat acest mir pe trupul Meu, ca a făcut lucrul acesta în vederea pregătirii Mele pentru îngropare.

13. Adevărat vă spun că ori unde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.”

Vînzarea lui Isus.

14. Atunci* unul din cei doisprezece, numit Iuda* Iscarioteanul, s'a dus la preoții cei mai de seamă,

* Marc. 14. 10. Luc. 22. 3. Ioan 12. 3, 20. ** Cap. 20. 4.

15. și le-a zis: „Ce* vreți să-mi dați, și-L voi da în minile voastre?” Ei l-au cîntărit treizeci de arginți.

* Ezech. 12. 21. Cap. 27. 2.

16. Din clipa aceea, Iuda căuta un prilej nimerit, ca să dea pe Isus în minile lor.

Descoperirea vînzătorului.

17. În* ziua dinții a praznicului Azimilor, ucenicii au venit la Isus, și l-au zis: „Unde vrei să-ți pregătim să mâncîm Paștele?”

* Ezech. 12. 4, 18. Marc. 14. 12. Luc. 22. 7.

18. El le-a răspuns: „Duceți-vă în cetate la cutare om, și spuneți-i: „Învățătorul zice: „Vremea Mea este aproape; voi face Paștele cu ucenicii Mei în casa ta.”

19. Ucenicii au făcut cum le poruncise Isus, și au pregătît Paștele.

20. Seara*, Isus a ȣerut la masă cu cei doisprezece ucenici ai Săi.

* Marc. 14. 17—21. Luc. 22. 14. Ioan 13. 21.

21. Pe cînd mincau, El a zis: „Adevărat vă spun că unul din voi Mă va vinde.”

22. Ei s'au întristat foarte mult, și au început să-I zică unul după altul: „Nu cumva sînt eu, Doamne?”

23. Drept răspuns, El le-a zis: „Cel* ce a întins cu Mine mina în blid, acela Mă va vinde.”

* Ps. 41. 9. Luc. 22. 21. Ioan 13. 28.

24. Negreșit, Fiul omului Se duce după cum* este scris despre El. Dar vai** de omul acela prin care este vîndut Fiul omului! Mai bine ar fi fost pentru el să nu se fi născut!”

* Ps. 22. Ier. 22. Dan. 9. 26. Marc. 9. 12. Luc. 24. 25, 26, 46. Page. 27. 1, 2; 26. 25, 26. 1 Cor. 12. 3. ** Ioan 17. 12.

25. Iuda, vînzătorul, a luat cuvîntul, și l-a zis: „Nu cumva sînt eu, învățătorule?” „Da”, l-a răspuns Isus, „tu ești!”

Cîna cea de taină.

26. Pe cînd* mincau ei, Isus a** luat o pîne; și, după ce a binecuvîntat, a frînt-o, și a dat-o ucenicilor, zicînd: „Luați, mincați; acesta† este trupul Meu.”

* Marc. 14. 22. Luc. 22. 19. ** 1 Cor. 11. 23—25. † 1 Cor. 10. 16.

27. Apoi a luat un pahar, și, după ce a mulțămît lui Dumnezeu, li l-a dat, zicînd: „Beți* toți din el;”

* Marc. 14. 23.

28. căci acesta* este singele Meu, singele legămîntului celui** nou, care se varsă pentru† mulți, spre iertarea păcatelor.

* Ezech. 34. 8. Lev. 17. 11. ** Ier. 31. 31.

† Cap. 20. 28. Rom. 5. 15. Ezech. 9. 22.

29. Vă spun* că, de acum încolo nu voi mai bea din acest rod al viței, pîmă** în ziua cînd li voi bea cu voi nou în împărăția Tatălui Meu.”

* Marc. 14. 25. Luc. 22. 28. ** Page. 20. 41.

Isus înșușințînd pe ucenicii Săi.

30. După ce* au cîntat cîntarea, au ieșit în muntele Măslimilor.

* Marc. 14. 26.

31. Atunci Isus le-a zis: „În noaptea aceasta, toți* veți** găsi în Mine o pricină de poticnire; căci este scris:

„Voi bate[†] Păstorul, și oile turmei vor fi risipite.”

* Marc. 14, 27. Ioan 18, 25. ** Cap. 21, 8. † Zab. 13, 7.

32. Dar, după ce voi învia, voi[†] merge înaintea voastră în Galileea.”

* Cap. 28, 7, 20, 16. Marc. 16, 7; 16, 7.

33. Petru a luat cuvîntul, și i-a zis: „Chiar dacă toți ar găsi în Tine o pricină de poticnire, eu niciodată nu voi găsi în Tine o pricină de poticnire.”

34. „Adevărat^{*} îți spun”, i-a zis Isus, „că tu, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoșul, te vei lepăda de Mine de trei ori.”

* Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. Ioan. 18, 26.

35. Petru i-a răspuns: „Chiar dacă ar trebui să mor cu Tine, tot nu mă voi lepăda de Tine.” Și toți ucenicii au spus același lucru.

Ghetsimani.

36. Atunci^{*} Isus a venit cu ei într'un loc îngrădit, numit Ghetsimani, și a zis ucenicilor: „Sedeți aici pînă Mă voi duce colo să Mă rog.”

* Marc. 14, 26—28. Luc. 22, 38. Ioan 18, 1.

37. A luat cu El pe Petru și pe^{*} cei doi filii ai lui Zebedei, și a început să Se întristeze și să se mîhnească foarte tare.

* Cap. 4, 21.

38. Isus le-a zis atunci: „Sufletul Meu este cuprins de o întristare^{*} de moarte; rămîneți aici, și vegheați împreună cu Mine.”

* Ioan 12, 27.

39. Apoi a mers puțin mai înainte, a căzut cu fața la pămînt, și S'a rugat^{*}, zicînd: „Tată^{**}, dacă este cu putință, depărtează[†] de la Mine paharul acesta! Totuș nu^{††} cum volesti Eu, ci cum volesti Tu.”

40. Apoi a venit la ucenici, i-a găsit dormind, și a zis lui Petru: „Ce, un ceas n'ați putut să vegheați împreună cu Mine!

41. Vegheați^{*} și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită; duhul, în adevăr, este plin de rivă, dar carnea este neputincioasă.”

* Marc. 13, 33; 14, 38. Luc. 22, 40, 46. Efez. 4, 28.

42. S'a depărtat a doua oară, și S'a rugat, zicînd: „Tată, dacă nu se poate să se îndepărteze de Mine paharul acesta, fără să-l beau, facă-se voia Ta!”

43. S'a întors iarăși la ucenici, și i-a găsit dormind; pentru că li se îngreuiaseră ochii de somn.

44. I-a lăsat din nou, S'a depărtat,

și S'a rugat a treia oară, zicînd aceleași cuvinte.

45. Apoi a venit la ucenici, și le-a zis: „Dormiți de acum și odihniți-vă!.. Iată că a venit ceasul ca Fiul omului să fie dat în minile păcătoșilor.

46. Sculați-vă, haidem să mergem; iată că se apropie vînzătorul.”

Prinderea lui Isus.

47. Pe cînd^{*} vorbea El încă, iată că vine Iuda, unul din cei doisprezece, cu o gloată mare, cu săbii și cu ciomege, trimiș de preoții cei mai de seamă și de bătrîni norodului.”

* Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Ioan 18, 3. Fapt. 1, 12.

48. Vînzătorul le dăduse semnul acesta: „Pe care-l voi sîrui cu, acela este; să puneți mîna pe el!”

49. Indată, Iuda s'a apropiat de Isus, și i-a zis: „Plecăciune, învățătorule!” Și L-a^{*} sîrutat.

* Ioan 18, 9.

50. Isus i-a zis: „Prietene^{*}, ce ai venit să faci, fi!” Atunci oamenii acela s'au apropiat, au pus mîinile pe Isus, și L-au prins.

* Ps. 41, 9; 55, 12.

51. Și unul^{*} din ceice erau cu Isus, a întins mîna, a scos sabia, a lovit pe robul marelui preot, și i-a tăiat urechea.

* Ioan 18, 10.

52. Atunci Isus i-a zis: „Pune-ți sabia la locul ei; căci^{*} toți ceice scot sabia, de sabie vor pieri.

* Fac. 2, 2. Apoc. 13, 10.

53. Crezi că n'aș putea să rog pe Tatăl Meu, care Mi-ar pune îndată la îndemînă mai^{*} mult de douăsprezece legiuni de îngeri?

* 2 Reg. 6, 17. Dan. 7, 10.

54. Dar cum se vor împlini Scripturile, cari zic că^{*} așa trebuie să se întîmple?”

* Is. 53, 7, etc. Ysa. 54. Luc. 24, 25, 44, 46.

55. În clipa aceea, Isus a zis gloastelelor: „Ați ieșit ca după un filhar, cu săbii și cu ciomege, ca să Mă prindeți. În toate zilele ședeam în mijlocul vostru, și învățam norodul în Templu, și n'ați pus mîna pe Mine.

56. Dar toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se împlinească cele scrise^{*} prin proroci.”

Atunci^{**} toți ucenicii L-au părăsit și au fugit.

* Ps. 4, 20. Ysa. 54. ** Ioan 18, 26.

Isus înaintea Sinedrului.

57. Ceice^{*} au prins pe Isus, L-au dus la marele preot Caiafa, unde erau adunați cărturarii și bătrîni.

* Marc. 14, 55. Luc. 22, 54. Ioan 18, 12, 13, 24.

58. Petru L-a urmat de departe, pînă la curtea marelui preot; apoi a intrat

înlăuntră, și a șezut jos cu aprozii, ca să vadă sfîrșitul.

59. Preoții cei mai de seamă, bătrînii și tot Soborul căutau vre-o mărturie mincinoasă împotriva lui Isus, ca să-L poată omori.

60. Dar n'au găsit niciuna, măcar că s'au înfățișat mulți* martori mincinoși. La urmă au venit doi**.

* Ps. 27, 23; 28, 11. Marc. 14, 13. ** Deut. 19, 15.
61. Și au spus: „Acesta a zis: „Eu pot* să stric Templul lui Dumnezeu și să-l zidesc iarăși în trei zile.”

* Cap. 27, 40. Ioan 2, 19.

62. Marele preot s'a sculat* în picioare, și l-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc aceștia împotriva Ta?”

* Marc. 14, 60.

63. Isus* tăcea. Și marele preot a luat cuvîntul, și l-a zis: „Te** jur, pe Dumnezeuul cel viu, să ne spui dacă ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.”

* Ios. 22, 7. Cap. 27, 13, 14. ** Lev. 3, 1. 1 Sam. 14, 24, 26.

64. „Da”, i-a răspuns Isus, „sînt! „Ba mai mult, vă spun că de* acum încolo veți vedea pe Fiul omului șezînd** la dreapta puterii lui Dumnezeu, și venînd pe norii cerului.”

* Deut. 7, 15. Cap. 18, 27; 24, 30; 26, 9. Luc. 21, 27. Ioan 1, 51. Rom. 14, 10. 1 Tes. 4, 16. Apoc. 1, 7. ** Ps. 110, 1. Psalt. 7, 66.

65. Atunci* marele preot și-a rupt hainele, și a zis: „A huli! Ce nevoie mai avem de martori? Iată că acum ați auzit hula Lui.

* 2 Reg. 19, 27; 26, 1.

66. Ce credeți?” Ei au răspuns: „Este vinovat* să fie pedepsit cu moartea.”

* Lev. 24, 16 Ioan 10, 7.

67. Atunci* L-au sculpat în față, L-au bătut cu pumnii, și L-au** pîlmuit,

* Ios. 22, 8; 24, 2. Cap. 27, 30. ** Luc. 22, 65. Ioan 19, 2.

68. zicînd: „Hristoase, proorocește-ne* — cine Te-a lovit?”

* Marc. 14, 65. Luc. 22, 64.

Tăgăduirea lui Petru.

69. Petru* însă ședea afară în curte. O slujnică a venit la el, și i-a zis: „Și tu erai cu Isus Galileanul?”

* Marc. 14, 68. Luc. 22, 55. Ioan 18, 16, 17, 25.

70. Dar el s'a lepădat înaintea tuturor, și i-a zis: „Nu știu ce vrei să zici.”

71. Cînd a ieșit în pridvor, l-a văzut o altă slujnică, și a zis celor de acolo: „Și acesta era cu Isus din Nazaret.”

72. El s'a lepădat iarăși, cu un jurămint, și a zis: „Nu cunosc pe omul acesta!”

73. Peste puțin, cei ce stăteau acolo, s'au apropiat, și au zis lui Petru: „Nu mai încapă îndoială că și tu ești unul din oamenii aceia, căci și vorba* te dă de gol.”

* Luc. 22, 68.

74. Atunci el a* început să se blăstăme și să se jure, zicînd: „Nu cunosc pe omul acesta!” În clipa aceea a cîntat cocoșul.

* Marc. 14, 71.

75. Și Petru și-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Isus: „Înainte* ca să cînte cocoșul, te vei lepăda de Mine de trei ori.” Și a ieșit afară și a plîns cu amar.

* Văp. 24. Marc. 14, 30. Luc. 22, 61, 62. Ioan 13, 38.

Isus este dus la Pilat.

27 1. Cînd s'a făcut ziua, toți* preoții cei mai de seamă și bătrînii norodului au ținut sfat împotriva lui Isus, ca să-L omoare.

* Ps. 2, 2. Marc. 15, 1. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan 18, 28.

2. După ce L-au legat, L-au dus și L-au dat în mina dregătorului* Pilat din Pont.

* Cap. 26, 18. Psalt. 5, 15.

Călnja și moartea lui Iuda.

3. Atunci* Iuda, vinzătorul, cînd a văzut că Isus a fost osîndit la moarte, s'a căit, a dus înapoi cei treizeci de arginți, i-a dat preoților celor mai de seamă și bătrînilor,

* Cap. 26, 14, 15.

4. și a zis: „Am păcătuit, căci am vîndut sînge nevinovat.” „Ce ne pasă nouă?” i-au răspuns ei. „Treaba ta.”

5. Iuda a aruncat arginții în Templu, și s'a* dus de s'a spînzurat.

* 2 Sam. 17, 23. Psalt. 1, 18.

6. Preoții cei mai de seamă au strîns arginții, și au zis: „Nu este îngăduit să-l punem în vistieria Templului, fiindcă sînt preț de sînge.”

7. Și dupăce s'au sfîșuit, au cumpărat cu banii aceia „Țarina olarului,” ca loc pentru îngroparea străinilor.

8. Iată de ce țarina* aceea a fost numită pînă în ziua de azi: „Țarina singelui.”

* Psalt. 5, 29.

9. Atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin proorocul Ieremia, care zice: „Au* luat cei treizeci de arginți, prețul celui prețuit, pe care l-au prețuit unii din fiii lui Israel;

* Zec. 11, 13, 14.

10. și l-au dat pe Țarina olarului, după cum îmi poruncise Domnul.”

Isus înaintea lui Pilat.

11. Isus S'a înfățișat înaintea dregătorului. Dregătorul L-a* întrebat:

„Ești Tu „Împăratul Iudeilor?”
„Da”¹, i-a răspuns Isus, „sînt.”

¹ Marc. 15, 2. Luc. 23, 2. Ioan 18, 33. ² Ioan 18, 37.
³ Titim. 9, 18.

12. Dar n'a răspuns nimic¹ la învinuirile preoților celor mai de seamă și bătrînii.

¹ Cap. 26, 63. Ioan 18, 9.

13. Atunci Pilat l-a zis: „N'auzi” de cîte lucruri Te învinuiesc ei?”

¹ Cap. 26, 62. Ioan 18, 16.

14. Isus nu l-a răspuns la niciun cuvînt, așa că se mira foarte mult dregătorul.

Întărirea hotărîrii de moarte.

15. La¹ fiecare praznic al Paștelor, dregătorul avea obicei să sloboadă norodului un întemnițat, pe care-l voiau ei.

¹ Marc. 15, 6. Luc. 23, 17. Ioan 18, 39.

16. Pe atunci aveau un întemnițat vestit, numit Baraba.

17. Cînd erau adunați la un loc, Pilat le-a zis: „Pe care voîți să vi-l slobozesc? Pe Baraba sau pe Isus, care se numește Hristos?”

18. Căci știa că din pizmă dăduseră pe Isus în minile lui.

19. Pe cînd sta Pilat pe scaun la judecată, nevastă-sa a trimis să-i spună: „Să n'ai nimic a face cu neprîhănitul acesta; căci azi am suferit mult în vis din pricina lui.”

20. Preoții¹ cei mai de seamă și bătrînii au înduplecat noroadele să ceară pe Baraba, iar pe Isus să-L omoare.

¹ Marc. 15, 11. Luc. 23, 18. Ioan 18, 40. Fapt. 3, 14.

21. Dregătorul a luat cuvîntul, și le-a zis: „Pe care din amîndoi voîți să vi-l slobozesc?” „Pe Baraba”, au răspuns ei.

22. Pilat le-a zis: „Dar ce să fac cu Isus, care se numește Hristos?” „Să fie răstignit”, i-au răspuns cu toții.

23. Dregătorul a zis: „Dar ce rău a făcut?” Ei au început să strige și mai tare: „Să fie răstignit!”

24. Cînd a văzut Pilat că n'ajunge la nimic, ci că se face mai multă zăvoră, a luat¹ apă, și-a spălat minile înaintea norodului, și a zis: „Eu sînt nevinovat de sîngele neprîhănitului acestuia. Treaba voastră!”

¹ Deut. 21, 4.

25. Și tot norodul a răspuns: „Sîngele” Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri.”

¹ Deut. 20, 16. Ioan. 2, 19. 2 Sam. 1, 16. 1 Reg. 3, 32. Fapt. 3, 26.

Bătăliile ostășilor.

26. Atunci Pilat le-a slobozit pe Baraba; iar pe Isus, după ce a pus să-L

bătă cu nuiele¹, L-a dat în minile lor, ca să fie răstignit.

¹ Luc. 23, 13. Marc. 15, 19. Luc. 23, 14, 25. Ioan 18, 1, 18.

27. Ostășii¹ dregătorului au dus pe Isus în pretoria, și au adunat în jurul Lui toată ceata ostășilor.

¹ Marc. 15, 16. Ioan 18, 2.

28. L-au desbrăcat de hainele Lui, și L-au¹ îmbrăcat cu o haină stacojie.

¹ Luc. 23, 11.

29. Au¹ împletit o cunună de spini, pe care l-au pus-o pe cap, și l-au pus o trestie în mîna dreaptă. Apoi îngemănau înaintea Lui, își băteau joc de El, și ziceau: „Plecăciune, Împăratul Iudeilor!”

¹ Ps. 118, 24. Isa. 52, 3.

30. Și aculpa¹ asupra Lui, și luau trestia și-L băteau în cap.

¹ Isa. 50, 6. Cap. 26, 67.

31. După ce și-au bătut astfel joc de El, L-au desbrăcat de haina stacojie, L-au îmbrăcat cu hainele Lui, și¹ L-au dus să-L răstignească.

¹ Isa. 53, 7.

Răstignirea.

32. Pe¹ cînd ieșeau afară din cetate, au² întîlnit pe un om din Cirene numit Simon, și l-au silit să ducă crucea lui Isus.

¹ Matei. 15, 30. 1 Reg. 21, 12. Fapt. 7, 58. Evr. 12, 32. ² Marc. 15, 21. Luc. 23, 26.

33. Cînd¹ au ajuns la un loc numit Golgota, care înseamnă: „Locul căpătîinii”.

¹ Marc. 15, 22. Luc. 23, 33. Ioan 19, 17.

34. L-au¹ dat să bea vin amestecat cu fier; dar, cînd l-a gustat, n'a vrut să bea.

¹ Ps. 68, 31. Vers. 40.

35. După ce¹ L-au răstignit, l-au împărțit hainele între ei, trăgînd la sorti, pentru ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: „Și-au împărțit” hainele Mele între ei, și pentru cămașa Mea au tras la sorti.”

¹ Marc. 15, 24. Luc. 23, 34. Ioan 19, 24. ² Ps. 22, 18.

36. Apoi¹ au șezut jos, și-L plăceau.

¹ Vers. 14.

37. Și¹ l-au scris deasupra capului vina: „Acesta este Isus, Împăratul Iudeilor.”

¹ Marc. 15, 26. Luc. 23, 38. Ioan 19, 19.

38. Împreună¹ cu El, au fost răstignii doi tîlhari: unul la dreapta și celălalt la stînga Lui.

¹ Isa. 53, 12. Marc. 15, 27. Luc. 23, 32, 35. Ioan 19, 18.

Bătăliile trecătorilor.

39. Trecătorii¹ își băteau joc de El, dădeau din cap,

¹ Ps. 22, 7; 109, 25. Marc. 15, 28. Luc. 23, 36.

40. și ziceau: „Tu”, care strîci Templul, și-l zidești la loc în trei zile,

mintuiește-Te pe Tine însuși! Dacă^{**} ești Tu Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe cruce!^{††}

^{*} Cap. 16, 21. Ioan 2, 19. ^{**} Cap. 26, 63.

41. Preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii și bătrînii, își băteau și ei joc de El, și ziceau:

42. „Pe alții i-a mintuit iar pe Sine nu Se poate mintui! Dacă este El împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce, și vom crede în El!

43. S'a* încrezut în Dumnezeu: să-l scape acum Dumnezeu, dacă-L iubește. Căci a zis: „Eu sînt Fiul lui Dumnezeu!”^{††}

^{*} Ps. 12, 5.

44. Tilharii cari erau răstigniți împreună cu El, li aruncau aceleași* cuvinte de batjocură. ^{*} Marc. 15, 26. Luc. 23, 36.

Întunecul.

45. De la* ceasul al șaselea pînă la ceasul al nouălea s'a făcut întunec peste toată țara.

^{*} Amos. 8, 9. Marc. 15, 33. Luc. 23, 44.

46. Și pe la ceasul al nouălea, Isus a* strigat cu glas tare: „Eli^{**}, Eli, Lama Sabactani?”^{††} adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai părăsit?”

^{*} Ezech. 4, 7. ^{**} Ps. 22, 1.

47. Unii din ceie stăteau acolo, cînd au auzit aceste vorbe, au zis: „Strigă pe Ilie!”

48. Și îndată, unul din ei a alergat de a luat un burete, l-a umplut* cu oțet, l-a pus într-o trestie, și l-a dat să bea.

^{*} Ps. 69, 21. Marc. 15, 36. Luc. 23, 36. Ioan 19, 29.

49. Dar ceilalți ziceau: „Lasă, să vedem dacă va veni Ilie să-L mintuiască.”

50. Isus* a strigat iarăși cu glas tare, și Și-a dat duhul. ^{*} Marc. 15, 37. Luc. 23, 46.

Perdeaua

dinlăuntrul Templului se rupe.

51. Și îndată perdeaua dinlăuntrul* Templului s'a rupt în două, de sus pînă jos, pămîntul s'a cutremurat, stîncile s'au despicat,

^{*} Ezech. 26, 21. 1 Cron. 1, 14. Marc. 15, 38. Luc. 23, 45.

52. mormintele s'au deschis și multe trupuri ale sfinților cari muriseră, au înviat.

53. Ei au ieșit din morminte, după învierea lui, au intrat în sfînta cetate, și s'au arătat multora.

54. Sutașul*, și ceie păzeau pe Isus împreună cu el, cînd au văzut cutremurul de pămînt și cele întîmplate, s'au înfricoșat foarte tare, și au zis: „Cu

adevărat, acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!”^{††}

^{*} Ysa. 55. Marc. 15, 39. Luc. 23, 47.

55. Acolo erau și multe femei, cari priveau de departe; ele* armaseră pe Isus din Galilea, ca să-l slujescă.

^{*} Luc. 8, 2, 3.

56. Între* ele era Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov și a lui Iosef, și mama fiilor lui Zebedei.

^{*} Marc. 15, 40.

Înmormîntarea lui Isus.

57. Spre* seară, a venit un om bogat din Arimatea, numit Iosif, care era și el ucenic al lui Isus.

^{*} Marc. 15, 43. Luc. 23, 50. Ioan 19, 38.

58. El s'a dus la Pilat, și a cerut trupul lui Isus. Pilat a poruncit să i-l dea.

59. Iosif a luat trupul, l-a înfășurat într-o pînză curată de în,

60. și l-a* pus într'un mormint nou al lui Isus, pe care-l săpase în stîncă. Apoi a prăvălit o piatră mare la ușa mormintului, și a plecat.

^{*} Isa. 53, 9.

61. Maria Magdalena și cealaltă Marie erau acolo, și ședeau în fața mormintului.

Pecetuierea mormintului.

62. A doua zi care vine după ziua Pregătirii, preoții cei mai de seamă și Fariseii, s'au dus împreună la Pilat,

63. și i-au zis: „Doamne, ne-am adus aminte că înșelătorul acela, pe cînd era încă în viață, a zis: „După* trei zile voi învia.”

^{*} Cap. 16, 21; 17, 36; 20, 33; 26, 61. Marc. 9, 31; 10, 34. Luc. 9, 22; 24, 46; 24, 4, 7. Ioan 2, 19.

64. De poruncă dar ca mormintul să fie păzit bine pînă a treia zi, ca nu cumva să vină ucenicii Lui noaptea să-l fure trupul, și să spună morodului: „A înviat din morți!” Atunci înșelăciunea aceasta din urmă ar fi mai rea decît cea dintîi.

65. Pilat le-a zis: „Aveți o strajă; duceți-vă de păziți cum puteți.”

66. Ei au plecat, și au întărit* mormintul, pecetuiind piatra și punind strajă.^{††}

^{*} Dan. 4, 17.

Învierea lui Isus.

28 1. La sfîrșitul zilei Sabatului*, cînd începea să se lumineze în spre ziua dintîi a săptămîinii, Maria Magdalena și^{**} cealaltă Marie au venit să vadă mormintul.

^{*} Marc. 16, 1. Luc. 24, 1. Ioan 20, 1. ^{**} Cap. 27, 56.

2. Și iatăcă s'a făcut un mare cutremur de pămînt; căci un inger* al Domnului s'a pogorît din cer, a venit

și a prăvălit piatra dela ușa mormintului, și a șezut pe ea.

* Marc. 16. 3. Luc. 24. 1. Ioan 20. 12.

3. Înfrățirea* lui era ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.

* Dan. 10. 6.

4. Străjerii au tremurat de frica lui, și au rămas ca niște morți.

5. Dar ingerul a luat cuvîntul, și a zis femeilor: „Nu vă temeți; căci știu că voi căutați pe Isus, care a fost răstignit.

6. Nu este aici; a înviat, după cum* zisese. Veniți de vedeți locul unde zăcea Domnul;

* Cap. 12. 40; 14. 21; 17. 36; 26. 32.

7. și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morți. Iată că El merge* înaintea voastră în Galilea; acolo îl veți vedea. Iată că v'am spus lucrul acesta.”

* Cap. 26. 32. Marc. 16. 7.

Isus Se arată femeilor.

8. Ele au plecat repede de la mormînt, cu frică și cu mare bucurie, și au alergat să dea de veste ucenicilor Lui.

9. Dar iată că le-a întîmpinat Isus*, și le-a zis: „Bucurați-vă!” Ele s'au apropiat să-l cuprindă picioarele, și l'au închinat.

* Marc. 16. 8. Ioan 20. 14.

10. Atunci Isus le-a zis: „Nu vă temeți; duceți-vă de spuneți fraților* Mei să meargă în Galilea: acolo Mă vor vedea.”

* Ioan 20. 17. Rom. 8. 29. Ebr. 2. 11.

Ademenirea străjerilor.

11. Pe cînd se duceau ele, au intrat în cetate unii din străjeri, și au dat de

veste preoților celor mai de seamă despre toate cele întîmplătoare.

12. Acepta s'au adunat împreună cu bătrîni, au ținut sfat, au dat ostașilor mulți bani,

13. și le-au zis: „Spuneți așa: „Ucenicii Lui au venit noaptea, pe cînd dormeam noi, și L-au furat.”

14. Și dacă va ajunge lucrul acesta la urechile dregătorului, îl vom potoli noi, și vă vom scăpa de grije.”

15. Ostașii au luat banii, și au făcut cum l-au învățat. Și s'a răspîndit zvonul acesta printre ludei pînă în ziua de astăzi.

Arătarea lui Isus în Galilea.

16. Cel unsprezece ucenici s'au dus în Galilea, în muntele unde* le poruncise Isus să meargă.

* Cap. 26. 32. Vers. 7.

17. Cînd L-au văzut ei, l'au închinat, dar unii s'au îndoit.

18. Isus S'a apropiat de ei, a vorbit cu ei, și le-a zis: „Toată puterea Mă a fost dată* în cer și pe pămînt.

* Dan. 7. 13, 14. Cap. 11. 37; 16. 28. Luc. 1. 35; 10. 22. Ioan 3. 36; 5. 22; 13. 3; 17. 3. Fapt. 2. 36. Rom. 14. 9. 1 Cor. 15. 27. Ebr. 1. 13, 21. Filip. 2. 9, 10. Ebr. 1. 2; 2. 8. 1 Pet. 3. 22. Apoc. 17. 14.

19. Duceți-vă* și faceți ucenici** din toate neamurile, botezîndu-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh.

* Marc. 16. 15. ** Mat. 28. 19. Luc. 24. 47. Fapt. 2. 39, 40. Rom. 10. 13. Col. 1. 28.

20. Și învățați-i* să păzească tot ce v'am poruncit. Și iată că Eu sînt cu voi în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului. Amin.

* Fapt. 2. 42.

EVANGHELIA DUPĂ MARCU

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

1. Începutul Evangheliei lui Isus Hristos, Fiul* lui Dumnezeu.

* Marc. 14. 35. Luc. 1. 35. Ioan 1. 34.

2. Dupăcum este scris în prorocul Isaia: „Iată*, trimet înaintea Ta pe soful Meu, care îți va pregăti calea...”

* Mal. 3. 1. Mat. 11. 10. Luc. 7. 27.

3. Glasul* celui ce strigă în pustie: „Pregătiți calea Domnului, neteziți-l cărările.”

* Isa. 40. 3. Mat. 3. 3. Luc. 3. 4. Ioan 1. 23, 26.

4. a venit Ioan* care boteza în pustie, propovăduind botezul poclînșei spre iertarea păcatelor.

* Mat. 3. 1. Luc. 3. 3. Ioan 3. 28.

5. Tot* ținutul Iudeii și toți locuitorii Ierusalimului au început să iasă la el; și, mărturisindu-și păcatele, erau botezați de el în riul Iordan.

* Mat. 3. 4.

6. Ioan era îmbrăcat* cu o haină de păr de cămilă, și împrejurul mijlocului era încins cu un brlu de curea. El se hrănea cu lăcuste** și miere sălbatică.

* Mat. 3. 4. ** Lev. 11. 36.

7. Ioan propovăduia, și zicea: „După mine vine* Cel ce este mai puternic decît mine, căruia eu nu sînt vrednic să mă plec să-l desleg curelele încălțămintelor.”

* Mat. 3. 11. Ioan 1. 27. Fapt. 13. 28.

8. Eu*, da, v'am botezat cu apă; dar El vă va boteza cu** Duhul Sfînt."

* Fapt. 1, 3; 11, 16; 19, 6. ** Isa. 44, 3; Ioan 3, 26; Fapt. 2, 4; 28, 45; 11, 16; 19, 1 Cor. 12, 13.

Botezul și ispitirea lui Isus.

9. În* vremea aceea, a venit Isus din Nazaretul Galileii, și a fost botezat de Ioan în Iordan.

* Mat. 3, 13; Luc. 3, 21.

10. Și îndată, cînd leșea* Isus din apă, el a văzut cerurile deschise, și Duhul pogoriindu-Se peste El ca un porumbel.

* Mat. 3, 16; Ioan 1, 32.

11. Și din ceruri s'a auzit un glas, care zicea: „Tu* ești Fiul Meu prea iubit, în Tine îmi găsesc toată plăcerea Mea."

* Ps. 2, 7; Mat. 3, 17; Cap. 9, 7.

12. Îndată* Duhul a minat pe Isus în pustie,

* Mat. 4, 1; Luc. 4, 1.

13. unde a stat patruzeci de zile, fiind ispitit de Satana. Acolo stătea împreună cu fiarele sălbatice și-l* slujeau îngerii.

* Mat. 4, 11.

Începutul propovăduirii lui Isus.

14. După* ce a fost închinat Ioan, Isus a venit în Galilea, și propovăduia** Evanghelia lui Dumnezeu.

* Mat. 4, 23. ** Mat. 1, 23.

15. El zicea: „S'a* împlinit vremea, și împărăția lui Dumnezeu este aproape". Pocăliți-vă, și credeți în Evanghelia."

* Dan. 9, 24; Gal. 4, 4; Efec. 1, 10. ** Mat. 3, 2; 4, 17.

Chemarea celor dinții ucenici.

16. Pe* cînd trecea Isus pe lângă marea Galileii, a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui Simon, aruncînd o mreajă în mare, căci erau pescari.

* Mat. 4, 18; Luc. 5, 4.

17. Isus le-a zis: „Veniți după Mine, și vă voi face pescari de oameni."

18. Îndată, ei și-au lăsat* mreжіle, și au mers după El.

* Mat. 19, 27; Luc. 5, 11.

19. A* mers puțin mai departe, și a văzut pe Iacov, fiul lui Zebedei, și pe Ioan, fratele lui, cari, și ei, erau într-o corabie, și își dregeau mreжіle.

* Mat. 4, 21.

20. Îndată i-a chemat; și ei au lăsat pe tatăl lor Zebedei în corabie cu cei ce lucrau pe plată, și au mers după El.

Isus

vindecă un leproș în Capernaum.

21. S'au* dus la Capernaum. Și în ziua Săbatului, Isus a intrat îndată în sinagogă, și a început să învețe pe norod.

* Mat. 4, 12; Luc. 4, 21.

22. Oamenii* erau uimiți de învățătura Lui; căci îi învăța ca unul care are putere, nu cum îi învățau cărturarilor.

* Mat. 7, 29.

23. În* sinagoga lor era un om, care avea un duh necurat. El a început să strige:

* Luc. 4, 36.

24. „Ce* avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne pierzi? Te știi cine ești: Ești Sfîntul lui Dumnezeu!"

* Mat. 8, 29.

25. Isus i-a* certat, și i-a zis: „Taci, și ieși afară din omul acesta!"

* Vers. 34.

26. Și duhul necurat a ieșit din el, scuturîndu-l* cu putere, și scoțînd un strigăt mare.

* Cap. 9, 26.

27. Toți au rămas înmărmuriți, așa că se întrebau unii pe alții: „Ce este aceasta? O învățătură nouă! El poruncește ca un stăpîn chiar și duhurilor necurate, și ele îl ascultă!"

28. Și îndată i s'a dus vestea în toate împrejurimile Galileii.

Tîmăduirea soacrei lui Petru.

29. Dupăce* a ieșit din sinagogă, a intrat împreună cu Iacov și Ioan, în casa lui Simon și a lui Andrei.

* Mat. 8, 14; Luc. 4, 39.

30. Soacra lui Simon zăcea în pat, prinsă de friguri; și îndată au vorbit lui Isus despre ea.

31. El a venit, a apucat-o de mînă, a ridicat-o în sus, și au lăsat-o frigurile. Apoi ea a început să le slujească.

Tîmăduirea altor bolnavi.

32. Seara*, după asfințitul soarelui, au adus la El pe toți bolnavii și îndrăcîții.

* Mat. 8, 16; Luc. 4, 40.

33. Și toată cetatea era adunată la ușă.

34. El a vindecat pe mulți cari pătimeau de felurite boale; de asemenea, a scos mulți draci, și nu* lăsa pe draci să vorbească, pentrucă-L cunoșteau.

* Cap. 3, 12; Luc. 4, 41; Fapt. 19, 17, 19.

35. A* doua zi dimineața, pe cînd era încă întunerec de tot, Isus s'a sculat, a ieșit, și s'a dus într'un loc pustiu. Și se ruga acolo.

* Luc. 4, 42.

36. Simon și ceilalți cari erau cu El s'au dus să-L caute;

37. și cînd L-au găsit, i-au zis: „Toți Te caută."

38. El le-a răspuns: „Haidem să mergem în altă parte, prin ținuturile

și satele vecine, ca să propovăduiesc și acolo; căci pentru^{**} aceasta am ieșit.”

* Luc. 4, 43. ** Is. 41, 1. Is. 48, 20; 49, 4.

39. Și s'a dus să propovăduiască^{*} în sinagogi, prin toată Galileea; și scoatea dracii.

* Mat. 4, 23. Luc. 4, 44.

Tălmădirea unui leproș.

40. A^{*} venit la El un leproș, care s'a aruncat în genunchi înaintea Lui, îl ruga, și-l zicea: „Dacă vrei, poți să mă curățești.”

* Mat. 8, 2. Luc. 5, 12.

41. Lui Isus I s'a făcut milă de el, a întins mîna, S'a atins de el, și i-a zis: „Da, voiesc, fii curățit!”

42. Îndată l-a lăsat lepra, și s'a curățit.

43. Isus i-a poruncit cu tot dinadinsul, i-a spus să plece numai decît,

44. și i-a zis: „Vezi să nu spui nimănui nimic; ci du-te de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce^{*} a poruncit Moise, ca mărturie pentru ei.”

* Luc. 14, 3. 4, 10. Luc. 5, 14.

45. Dar^{*} omul acela, după ce a plecat, a început să vestească și să spună în gura mare lucrul acesta, așa că Isus nu mai putea să intre pe față în nicio cetate; ci stătea afară, în locuri puștii, și^{**} veneau la El din toate părțile.

* Luc. 6, 15. ** Cap. 2, 13.

Vindecarea slăbănogului.

21. După cîteva zile, Isus S'a întors^{*} în Capernaum. S'a auzit că este în casă,

* Mat. 9, 1. Luc. 5, 18.

2 și s'au adunat îndată așa de mulți că nu putea să-i mai încapă locul dinaintea ușii. El le vestea Cuvîntul.

3. Au venit la el niște oameni, cari l-au adus un slăbănog, purtat de patru inși.

4. Fiindcă nu puteau să ajungă pînă la El, din pricina norodului, au desfăcut acoperișul casei unde era Isus, și, după ce l-au spart, au pogorît pe acolo patul în care stăcea slăbănogul.

5. Cînd le-a văzut Isus credința, a zis slăbănogului: „Fiule, păcatele îți sînt iertate!”

6. Unii din cărturari, cari erau de față, se gîndeau în inimile lor:

7. „Cum vorbește omul acesta astfel? Hulește! Cine^{*} poate să ierte păcatele decît numai Dumnezeu?”

* Is. 14, 4. Is. 43, 25.

8. Îndată, Isus a cunoscut^{*} prin duhul Său, că ei gîndeau astfel în ei,

și le-a zis: „Pentru ce aveți astfel de gînduri în inimile voastre?”

* Mat. 9, 4.

9. Ce^{*} este mai lesne: a zice slăbănogului: „Păcatele îți sînt iertate”, ori a zice: „Scoală-te, ridică-ți patul, și umblă?”

* Mat. 9, 5.

10. Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele,

11. „Tie îți poruncesc”, a zis El slăbănogului, — „scoală-te, ridică-ți patul, și du-te acasă.”

12. Și îndată, slăbănogul s'a sculat, și-a ridicat patul, și a ieșit afară în fața tuturor; așa că toți au rămas uimiți, și slăveau pe Dumnezeu, și ziceau: „Niciodată n'am văzut așa ceva!”

Chemarea lui Levi.

13. Isus^{*} a ieșit iarăși la mare. Toată mulțimea venea la El; și El învăța pe toți.

* Mat. 9, 9.

14. Cînd^{*} trecea pe acolo, a văzut pe Levi, fiul lui Alfeu, șezînd la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine!” Levi s'a sculat, și a mers după El.

* Mat. 9, 9. Luc. 5, 27.

Isus stă la masă cu vameșii și păcătoșii.

15. Pe^{*} cînd ședea Isus la masă în casa lui Levi, mulți vameși și păcătoși au șezut și ei la masă cu El și cu ucenicii Lui; căci erau mulți cari mergeau de obicei după El.

* Mat. 9, 10.

16. Cărturarii și Fariseii, cînd L-au văzut mincînd cu vameșii și cu păcătoșii, au zis ucenicilor Lui: „De ce mîncîncă El și bea cu vameșii și cu păcătoșii?”

17. Isus, cînd a auzit acest lucru, le-a zis: „Nu^{*} cei sîmțoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi. Eu am venit să chem la pocîință nu pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.”

* Mat. 9, 13; 10, 12. Luc. 5, 31, 32; 10, 10. 1 Tim. 1, 16.

Despre post.

18. Ucenicii^{*} lui Ioan și Fariseii obișnuiau să postească. Ei au venit și au zis lui Isus: „Pentruce ucenicii lui Ioan și ai Fariseilor postesc, iar ucenicii Tăi nu postesc?”

* Mat. 9, 14. Luc. 5, 33.

19. Isus le-a răspuns: „Oare pot posti nuntași cîtă vreme este mirele cu ei? Cîtă vreme au pe mire cu ei, nu pot posti.

20. Vor veni zile, cînd va fi luat mirele dela ei, și atunci vor posti în ziua aceea.

21. Nimeni nu coase un petec de postav nou la o haină veche; altfel, petecul de postav nou rupe o parte din cel vechi, și mai rea ruptură se face.

22. Și nimeni nu pune vin nou în burduri vechi; altfel, vinul cel nou sparge burdufurile, și vinul se varsă, iar burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou este pus în burduri noi."

Spicete de grâu și Sabatul.

23. S'a întâmplat că într-o zi de Sabat, Isus trecea * prin lanurile de grâu. Ucenicii Lui, pe când mergeau, au început să smulgă ** spice de grâu.

* Mat. 12, 1. Luc. 9, 1. ** Deut. 20, 20.

24. Fariseii l-au zis: „Vezi, de ce faci ei ce nu este îngăduit să faci în ziua Sabatului?"

25. Isus le-a răspuns: „Oare n'ați citit niciodată ce * a făcut David, când a fost în nevoie, și când a flămânzit el și cei ce erau împreună cu el?"

* 1 Sam. 21, 6.

26. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, în zilele marelui preot Abiatar, și a mâncat plinile pentru punerea înaintea Domnului, pe cari * nu este îngăduit să le mănince decât preoții? Și cum a dat din ele chiar și celor ce erau cu el?"

* Exod. 29, 32, 35. Lev. 24, 9.

27. Apoi le-a zis: „Sabatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru Sabat;

28. așa că Fiul omului este Domn * chiar și al Sabatului."

* Mat. 12, 8.

Omul cu mina uscată.

31. Isus a * intrat din nou în sinagogă. Acolo se afla un om cu mina uscată.

* Mat. 12, 9. Luc. 9, 6.

32. El plindeau pe Isus să vadă dacă-l va vindeca în ziua Sabatului, ca să-l poată învinui.

33. Și Isus a zis omului, care avea mina uscată: „Scoală-te, și stai la mijloc!"

34. Apoi le-a zis: „Este îngăduit în ziua Sabatului să faci bine sau să faci rău? Să scapi viața cuiva sau s'o pierzi?" Dar ei tăceau.

35. Atunci, rotindu-și privirile cu mînie peste ei, și mîhnit de impietirea inimii lor, a zis omului: „Întinde-ți mîna!" El a întins-o, și mîna i s'a făcut sănătoasă.

36. Fariseii * au ieșit afară, și s'au sfătuit îndată cu irodiani ** cum să-l piardă.

* Mat. 12, 14. ** Mat. 23, 18.

Isus vindecă pe bolnavi.

7. Isus S'a dus cu ucenicii Săi la mare. După El a mers o mare mulțime de oameni din Galileia; și * o mare mulțime de oameni din Iudea,

* Luc. 8, 17.

8. din Ierusalim, din Idumea, de dincolo de Iordan, și din preajura Tirusului și Sidonului, cînd a auzit tot ce făcea, a venit la El.

9. Isus a poruncit ucenicilor să-l țină la îndemînă o corăbioară, ca să nu fie împulzit de norod.

10. Căci El vindeca pe mulți și de aceea toți cei ce aveau boli, se înghesuiau spre El ca să se atingă de El.

11. Duhurile * necurate, cînd îl vedeau, cădeau la pîmînt înaintea Lui, și strigau: „Tu ** ești Fiul lui Dumnezeu."

* Cap. 1, 23, 26. Luc. 4, 41. ** Mat. 14, 33. Cap. 1, 2.

12. Dar El le * porunceă îndată cu totdinadinsul să nu-L facă cunoscut.

* Mat. 12, 16. Cap. 1, 25, 26.

Alegerea celor doisprezece apostoli.

13. În urmă *, Isus S'a suit pe munte; a chemat la El pe cine a vrut, și ei au venit la El.

* Mat. 10, 1. Luc. 9, 12, 9, 2.

14. A rînduit dintre ei doisprezece, ca să-i aibă cu Sine, și să-i trimeată să propovăduiască.

15. Le-a dat și putere să vindece boalele și să scoată dracii.

16. Iată cei doisprezece, pe cari i-a rînduit: Simon, căruia i-a * pus numele Petru;

* Ioan. 1, 42.

17. Iacov, fiul lui Zebedei, și Ioan, fratele lui Iacov, cărora le-a pus numele Boamerghes, care, filmăcit, înseamnă: „Fiii tunetului;"

18. Andrei; Filip; Bartolomeu; Matei; Toma; Iacov, fiul lui Alfeu; Tadeu; Simon Cananitul,

19. și Iuda Iscarioteanul, care L-a și vîndut.

Pădăstul împotriva Duhului Sfînt.

20. Au venit în casă, și s'a adunat din nou norodul, așa că * nu puteau nici măcar să prinzească.

* Cap. 4, 24.

21. Rudele lui Isus, cînd au auzit cele ce se petreceau, au venit să pună mîna pe El. Căci * ziceau: „Și-a ieșit din minți!"

* Ioan. 7, 4; 10, 20.

22. Și cărturarii, cari se pogoriseră din Ierusalim, ziceau: „Este * stăpînit de Beelzebul; scoate dracii cu ajutorul domnului dracilor."

* Mat. 9, 34; 10, 25. Luc. 11, 15. Ioan. 7, 20; 8, 48; 10, 20.

23. Isus* i-a chemat la El, și le-a zis, în pâlde: „Cum poate Satana să scoată afară pe Satana? *Mat. 12, 26.

24. Dacă o împărăție este desbinată împotriva ei însăși, împărăția aceea nu poate dăinui.

25. Și dacă o casă este desbinată împotriva ei însăși, casa aceea nu poate dăinui.

26. Tot astfel, dacă Satana se răscăla împotriva lui însuși, este desbinat, și nu poate dăinui, ci s'a isprăvit cu el.

27. Nimeni* nu poate să intre în casa unui om tare și să-i jăfuiască gospodăria, decât dacă a legat mai întâi pe omul acela tare; numai atunci îi va jăfui casa. *Mat. 12, 29. Marc. 3, 27.

28. Adevărat* vă spun că toate păcatele și toate hulele, pe cari le vor rosti oamenii, li se vor ierta; *Mat. 12, 31. Luc. 12, 10. 1 Tim. 5, 18.

29. dar oricine va huli împotriva Duhului Sfânt, nu va căpăta iertare în veci: ci este vinovat de un păcat vecinic.*

30. Aceasta, pentru că ei ziceau: „Are un duh necurat.“

Mama și frații lui Isus.

31. Atunci* au venit mama și frații Lui, și, stînd afară, au trimes să-L cheme. *Mat. 12, 46. Luc. 8, 20.

32. Mulțimea ședea în jurul Lui, cînd l-au spus: „Iată că mama Ta și frații Tăi sînt afară și Te caută.“

33. El a răspuns: „Cine este mama Mea, și frații Mei?“

34. Apoi, aruncîndu-Și privirile peste cei ce ședeau împrejurul Lui: „Iată,*” a zis El, „mama Mea și frații Mei!“

35. Căci oricine face voia lui Dumnezeu, acela îmi este frate, soră și mamă.*

Pilda sămăntătorului.

4 1. Isus a început iarăși să învețe pe norod lîngă mare. Fiindcă se adunase foarte mult norod la El, S'a suit și a șezut într-o corabie, pe mare; iar tot norodul stătea pe țărm lîngă mare. *Mat. 13, 1. Luc. 8, 4.

2. Apoi a început să-i învețe multe lucruri în pâlde; și*, în învățătura pe care le-o dădea, le spunea: *Cap. 12, 36.

3. Ascultați! Iată, sămăntătorul a ieșit să sămene.

4. Pe cînd sămăna, o parte din sămînță a căzut lîngă drum: au venit păsările și au mîncat-o.

5. O altă parte a căzut pe un loc stîncos, unde n'avea mult pămînt: a rîsărit îndată, pentru că n'a dat de un pămînt adînc;

6. dar, cînd a rîsărit soarele, s'a pălit; și, pentru că n'avea rădăcină, s'a uscat.

7. O altă parte a căzut între spini; spinii au crescut, au înecat-o, și n'a dat roadă.

8. O altă parte a căzut în pămînt bun: a dat* roadă, care se înălța și creștea; și a adus: una treizeci, alta șaiszeci, și alta o sută.* *Iosif 12, 2. Col. 1, 5.

9. Apoi a zis: cine are urechi de auzit, să audă.*

10. Cînd* a fost singur, ceice erau în jurul Lui împreună cu cei doisprezece, L-au întrebat despre pâlde. *Mat. 13, 10. Luc. 8, 9, etc.

11. „Vouă,*” le-a zis El, „v'a fost dat să cunoașteți taina împărăției lui Dumnezeu; dar pentru ceice* sînt afară din numărul vostru, toate lucrurile sînt înfățișate în pâlde; *1 Cor. 13, 12. Col. 4, 3. 1 Tim. 4, 12. 1 Tim. 5, 7.

12. pentru că*, „măcar că privesc, să privescă și să nu vadă, și măcar că aud, să audă și să nu înțeleagă, ca nu cumva să se întoarcă la Dumnezeu, și să li se ierte păcatele.“ *Ios. 4, 9. Mat. 13, 14. Luc. 8, 10. Iosif 12, 40. Psalt. 20, 28. Rom. 11, 8.

13. El le-a mai zis: „Nu înțelegeți pilda aceasta? Cum veți înțelege atunci toate celelalte pâlde?“

14. Sămăntătorul* sămînă Cuvîntul. *Mat. 13, 18.

15. Cei înfățișați prin sămînța căzută lîngă drum, sînt aceia în cari este sămănat Cuvîntul; dar după ce l-au auzit, vine Satana îndată, și ia Cuvîntul sămănat în ei.

16. Tot așa, cei înfățișați prin sămînța căzută în locurile stîncoase, sînt aceia cari, cînd aud Cuvîntul, îl primesc îndată cu bucurie;

17. dar n'au rădăcină în ei, ci țin pînă la o vreme; și cum vine un necaz sau o prigonire din pricina Cuvîntului, se leapădă îndată de el.

18. Alții sînt cei înfățișați prin sămînța căzută între spini; aceștia sînt cei ce aud Cuvîntul;

19. dar năvălesc în ei grijile lumii, înșelăciunea* bogățiilor și poftile altor lucruri, cari înecă Cuvîntul, și-l fac astfel neroditor. *1 Tim. 6, 6, 10.

20. Alții apoi sînt înfățișați prin sămînța căzută în pămînt bun. Aceștia

sînt cei ce aud Cuvîntul, îl primesc, și fac roadă: unul treizeci, altul șaiszeci și altul o sută."

Lumina.

21. El* le-a mai zis: „Oare lumina este adusă ca să fie pusă supt banită, sau supt pat? Nu este adusă ca să fie pusă în sîneșnic? * Mat. 5, 12. Luc. 8, 16; 11, 33.

22. Căci* nu este nimic ascuns, care nu va fi descoperit, și nimic tălănit, care nu va ieși la lumină.

* Mat. 13, 35. Luc. 12, 2.

23. Dacă* are cineva urechi de auzit, să audă."

* Mat. 13, 18. Ysa. 6, 1.

24. El le-a mai zis: „Luați seama la ce auziți. Cu* ce măsură veți măsura, vi se va măsura: și vi se va da și mai mult.

* Mat. 7, 2. Luc. 8, 38.

25. Căci* celui ce are, i se va da; dar dela celce n'are, se va lua și ce are."

* Mat. 13, 12; 25, 29. Luc. 8, 18; 19, 26.

Pilda cu sîmînța.

26. El a mai zis: „Cu* împărșția lui Dumnezeu este ca atunci cînd aruncăm un om sîmînța în pămînt; * Mat. 13, 34.

27. fie că doarme noaptea, fie că stă treaz ziua: sîmînța încolțește și crește fără să știe el cum.

28. Pămîntul rodește singur: lătil un fir verde, apoi spic, după aceea grîu deplin în spic;

29. și cînd este coaptă roada, pune* îndată secerea în ea, pentru că a venit secerișul."

* Apoc. 14, 15.

Pilda grîunțelui de muștar.

30. El a mai zis: „Cu* ce vom asemăna împărșția lui Dumnezeu, sau prin ce pildă o vom înfățișa?

* Mat. 13, 31. Luc. 13, 18. Fapt. 2, 42; 4, 4; 5, 14; 19, 36.

31. Se aseamănă cu un grîunțe de muștar, care, cînd este sîmănat în pămînt, este cea mai mică dintre toate semințele de pe pămînt;

32. dar, după ce a fost sîmănat, crește și se face mai mare decît toate zarzavaturile, și face ramuri mari, așa că păsările cerului își pot face cuiburi la umbra lui."

33. Isus* le vestea Cuvîntul prin multe pilde de felul acesta, după cum erau ei în stare să-l priceapă.

* Mat. 13, 34. Ysa. 55, 12.

34. Nu le vorbea de loc fără pildă; dar, cînd era singur la o parte, lămură ucenicilor Săi toate lucrurile.

Potolirea furtunii.

35. În* aceeaș zi, seara, Isus le-a zis: „Să trecem în partea celălaltă."

* Mat. 8, 18, 23. Luc. 8, 22.

36. Dupăce au dat drumul norodului, ucenicii L-au luat în corabia în care se afla, și așa cum era. Împreună cu El mai erau și alte corăbii.

37. S'a stîrnit o mare furtună de vînt, care arunca valurile în corabie, așa că mai că se umplea corabia.

38. Și El dormea la cîrmă pe căpătîi. Ucenicii L-au deșteptat, și l-au zis: „Învățătorule, nu-ți pasă că pierim?"

39. El S'a sculat, a certat vîntul, și a zis mării: „Taci! Fără gură!" Vîntul a stat, și s'a făcut o liniște mare.

40. Apoi le-a zis: „Pentruce sînteți așa de fricoși? Tot n'aveți credință?"

41. I-a apucat o mare frică, și ziceau unii către alții: „Cine este acesta de îl ascultă chiar și vîntul și marea?"

Vindecarea unui îndrăcit.

51. Au* ajuns pe celălalt tîrm al mării, în ținutul Gadarenilor.

* Mat. 8, 28. Luc. 8, 26.

2. Cînd a ieșit Isus din corăbie, L-a înfîmpinat îndată un om care ieșea din morminte, stăpînit de un duh necurat.

3. Omul acesta își avea locuința în morminte, și nimeni nu mai putea să-l țină legat, nici chiar cu un lanț.

4. Căci de multe ori fusese legat cu picioarele în obezi și cu cătușe la mîni, dar ruptese cătușele și sfărîmase obezile, și nimeni nu-l putea domoli.

5. Totdeauna, zi și noapte, stătea în morminte și pe muniți, tipînd și tăindu-se cu pietre.

6. Cînd a văzut pe Isus de departe, a alergat, l'a închinat,

7. și a strigat cu glas tare: „Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt? Te jur în Numele lui Dumnezeu, să nu mă chiniești!"

8. Căci Isus li zicea: „Duh necurat, ieși afară din omul acesta!"

9. „Care-ți este numele?" l-a întrebat Isus. „Numele meu este „Legiune," a răspuns el, „pentrucă sîntem mulți."

10. Și îl ruga stăruitor să nu-l trimeată afară din ținutul acela.

11. Acolo, lingă munte, era o turmă mare de porci, cari pășteau.

12. Și dracii L-au rugat, și au zis: „Trimete-ne în porcii aceia, ca să intrăm în ei.”

13. Isus le-a dat voie. Și duhurile necurate au ieșit și au intrat în porci; și turma s'a repezit de pe ripă în mare: erau aproape două mii, și s'au înecat în mare.

14. Porcarii au fugit, și au dat de știre în cetate și prin satele vecine. Oamenii au ieșit să vadă ce s'a întâmplat.

15. Au venit la Isus, și iată pe cel ce fusese îndrăcit și avusese legiunea de draci, șezând jos îmbrăcat și întreg la minte; și s'au spăimîntat.

16. Cei ce văzuseră cele întâmplate, le-au povestit tot ce se petrecuse cu cel îndrăcit și cu porcii.

17. Atunci au început să roage pe Isus să plece din ținutul lor.

* Mat. 9. 34. Page. 36. 37.

18. Pe cînd Se suia El în corabie, omul* care fusese îndrăcit îl ruga să-l lase să rămînă cu El.

* Luc. 8. 30.

19. Isus nu i-a dat voie, ci i-a zis: „Du-te acasă la ai tăi, și povestește-le tot ce ți-a făcut Domnul, și cum a avut milă de tine.”

20. El a plecat, și a început să vestească prin Decapole tot ce-l făcuse Isus. Și toți se minunau.

Învierea fiicei lui Iair și vindecarea unei femei bolnave de doisprezece ani.

21. După* ce a trecut Isus iarăși de cealaltă parte, cu corabia, s'a adunat mult norod în jurul Lui. El stătea singlă mare.

* Mat. 9. 1. Luc. 8. 40.

22. Atunci* a venit unul din fruntașii sinagogii, numit Iair. Cum L-a văzut, fruntașul s'a aruncat la picioarele Lui,

* Mat. 9. 18. Luc. 8. 41.

23. și i-a făcut următoarea rugămintă stîruitoare: „Fetița mea trage să moară; rogu-Te, vino de-Ți pune mîinile peste ea, ca să se facă sănătoasă și să trăiască.”

24. Isus a plecat împreună cu el. Și după El mergea mult norod și-L îmbrulzea.

25. Și era o femeie, care de doisprezece ani avea* o scurgere de sînge.

* Luc. 13. 26. Mat. 9. 20.

26. Ea suferise mult dela mulți doctori; cheltuiuse tot ce avea, și nu simțise nici o ușurare; ba încă li era mai rău.

27. A auzit vorbindu-se despre Isus,

a venit pe dinapoi prin mulțime, și s'a atins de haina Lui.

28. Căci își zicea ea: „Dacă aș putea doar să mă ating de haina Lui, mă voi tămădui.”

29. Și îndată, a secat izvorul sîngelui ei. Și a simțit în tot trupul ei că s'a tămăduit de boală.

30. Isus a cunoscut îndată că o putere* ieșise din El; și, întorcîndu-Se spre mulțime, a zis: „Cine s'a atins de hainele Mele?”

* Luc. 8. 19; 9. 46.

31. Ucenicii i-au zis: „Vezi că mulțimea Te împulzește, și mai zici: „Cine s'a atins de Mine?”

32. El se uita de jur împrejur să vadă pe cea care făcuse lucrul acesta.

33. Femeia, înfricoșată și tremurînd, căci știa ce se petrecuse în ea, a venit de s'a aruncat la picioarele Lui, și i-a spus tot adevărul.

34. Dar Isus i-a zis: „Fiică, credința* ta te-a mîntuit; du-te în pace, și fii tămăduită de boala ta.”

* Mat. 9. 22. Cap. 15. 28. Page. 34. 35.

35. Pe cînd vorbea El încă*, iată că vin niște oameni dela fruntașul sinagogii, cari-i spun: „Fiica ta a murit; pentruce mai superi pe învățătorul?”

* Luc. 8. 49.

36. Dar Isus, fără să țină seamă de cuvintele acestea, a zis fruntașului sinagogii: „Nu te teme, crede numai!”

37. Și n'a îngăduit nimănui să-L însoțească, afară de Petru, Iacov și Ioan, fratele lui Iacov.

38. Au ajuns la casa fruntașului sinagogii. Acolo Isus a văzut o zarvă, și pe unii cari plîngeau și se tinguiau mult.

39. A intrat înăuntru, și le-a zis: „Pentruce faceți atîta zarvă, și pentruce plîngeți? Copila n'a murit, ci doarme.”

* Ioan. 11. 11.

40. Ei își băteau joc de El. Atunci*, după ce i-a scos afară pe toți, a luat cu El pe tatăl copilei, pe mama ei, și pe cei ce-L însoțiseră, și a intrat acolo unde zăcea copila.

* Page. 9. 40.

41. A apucat-o de mînă, și i-a zis: „Taliia cumi”, care, tîlmăcit, înseamnă: „Fetișo, scoală-te, îți zic!”

42. Îndată fetița s'a sculat, și a început să umble; căci era de doisprezece ani. Ei au rămas încremeșiți.

43. Isus le-a* poruncit cu tărie să nu știe nimeni lucrul acesta; și a zis să dea de mîncare fetiței.

* Mat. 9. 4; 9. 30; 13. 13; 17. 9. Cap. 9. 33. Luc. 9. 14.

Isus la Nazaret. — Necredința locuitorilor.

6 1. Isus a * plecat de acolo, și s'a dus în patria Lui. Ucenicii Lui au mers după El. * Mat. 13, 54. Luc. 4, 16.

2. Când a venit ziua Sabatului, a început să învețe pe norod în sinagogă. Mulți, când îl auzeau, se mirau și ziceau: „De * unde are El aceste lucruri? Ce fel de înțelepciune este aceasta, care l-a fost dată? Și cum se fac astfel de minuni prin minile Lui?” * Ioan. 6, 49.

3. Nu este acesta timplarul, feciorul Mariei, fratele * lui Iacov, al lui Iosef, al lui Iuda și al lui Simon? Și nu sînt surorile Lui aici între noi? * Și gâseau * o pricină de poticnire în El. * Mat. 13, 46. Gal. 1, 19. ** Mat. 11, 6.

4. Dar Isus le-a zis: „Un prooroc nu * este disprețuit decît în patria Lui, între rudele Lui și în casa Lui.” * Mat. 13, 57. Ioan. 4, 44.

5. N'a * putut să facă nici o minune acolo, ci doar Și-a pus minile peste cîțiva bolnavi, și i-a vindecat. * Marc. 16, 27; 16, 28. Mat. 13, 58. Cap. 8, 28.

6. Și se * mira de necredința lor. * Ioan. 10, 24.

Trimeterea celor doisprezece.

Isus străbătea * satele de primprejur și învăța pe norod. * Mat. 9, 35. Luc. 10, 21.

7. Atunci * a chemat la Sine pe cei doisprezece, și a început să-i trimeată doi cîte doi, dîndu-le putere asupra duhurilor necurate. * Mat. 10, 1. Cap. 8, 13, 14. Luc. 9, 1.

8. Le-a poruncit să nu ia nimic cu ei pe drum decît un tolag; să n'aibă nici pîine, nici traistă, nici bani de aramă la bîrlu;

9. să * se încalțe cu sandale, și să nu se îmbrace cu două haine. * Psal. 12, 6.
10. Apoi * le-a zis: „În orice casă veți intra, să rămîneți acolo pînă veți pleca din locul acela.” * Mat. 10, 11. Luc. 9, 4; 10, 7, 8.

11. Și *, dacă în vreun loc nu vă vor primi, și nu vă vor asculta, să plecați de acolo, și să scuturați * îndată praful de sub picioarele voastre, ca mărturie pentru ei. Adevărat vă spun că, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru pămîntul Sodomei și Gomorei decît pentru cetatea aceea.” * Mat. 10, 14. Luc. 10, 10. ** Psal. 12, 35; 16, 8.

12. Ucenicii au plecat, și au propovăduit pocăința.

13. Scoteau mulți draci, și * ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi, și-i vindecau. * Luc. 9, 14.

Moartea lui Ioan Botezătorul.

14. Împăratul Irod a auzit * vorbindu-se despre Isus, al cărui Nume a-junsesse vestit; și a zis: „Ioan Botezătorul a înviat din morți, și de aceea lucrează aceste puteri prin el.” * Mat. 14, 1. Luc. 9, 7.

15. Alții * ziceau: „Este Ilie.” Iar alții ziceau: „Este un prooroc ca unul din prooroci.” * Mat. 16, 14. Cap. 8, 28.

16. Dar * Irod, când a auzit lucrul acesta, zicea: „Ioan acela, căruiu i-am tăiat capul, a înviat din morți.” * Mat. 14, 2. Luc. 9, 18.

17. Căci Irod însuși trimisese să prindă pe Ioan, și-l legase în temniță, din pricina Irodiadei, nevasta fratelui său Filip, pentru că o luase de nevastă.

18. Și Ioan zicea lui Irod: „Nu-ți * este îngăduit să ții pe nevasta fratelui tău!” * Lev. 18, 16; 20, 17.

19. Irodiada avea necaz pe Ioan, și voia să-l omoare. Dar nu putea,

20. căci Irod se temea * de Ioan, fiindcă îl știa om neprihănit și sfînt; îl o-crotea, și, când îl auzea, de multe ori sta în cumpănă, neștiind ce să facă; și-l asculta cu plăcere. * Mat. 14, 3; 23, 29.

21. Totuș * a venit o zi cu bun prilej, când Irod își prăznuia ziua * nașterii, și a dat un ospăț boierilor săi, mai marilor oastei și fruntașilor Galileii. * Mat. 14, 8. ** Psal. 40, 20.

22. Fata Irodiadei a intrat la ospăț, a jucat, și a plăcut lui Irod și oaspeților lui. Împăratul a zis fetei: „Ce-re-mi orice vrei, și-ți voi da.”

23. Apoi a adăugat cu jurămint: „Ori * ce-mi vei cere, îți voi da, fie și jumătate din împărăția mea.” * Mat. 14, 8; 1, 2.

24. Fata a ieșit afară, și a zis mamei sale: „Ce să cer? Și mamă-sa i-a răspuns: „Capul lui Ioan Botezătorul.”

25. Ea s'a grăbit să vină îndată la împărat, și i-a făcut următoarea cerere: „Vreau să-mi dai îndată, într-o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul.”

26. Împăratul * s'a întristat foarte mult; dar, din pricina jurămintelor sale și din pricina oaspeților, n'a vrut să zică nu. * Mat. 14, 9.

27. A trimis îndată un ostaș de pază,

cu porunca de a aduce capul lui Ioan Botezătorul. Ostașul de pază s'a dus și a tăiat capul lui Ioan în temniță.

28. I-a adus pe o farfurie, I-a dat fetelor, și fata I-a dat mamei sale.

29. Ucenicii lui Ioan, cînd au auzit acest lucru, au venit de I-au ridicat trupul, și I-au pus într'un mormînt.

Inmulțirea pîinilor.

30. Apostolii s'au adunat la Isus, și I-au spus tot ce făcuseră și tot ce învățaseră pe oameni. * Luc. 9, 10.

31. Isus^{*} le-a zis: „Veniți singuri la o parte, într'un loc pustiu, și odihniți-vă puțin.” Căci erau^{**} mulți cari veneau și se duceau, și ei n'aveau vreme nici să mînce. * Mat. 14, 13. ** Cap. 9, 30.

32. Au^{*} plecat dar cu corabia, ca să se ducă într'un loc pustiu, la o parte. * Mat. 14, 13.

33. Oamenii I-au văzut plecînd, și I-au cunoscut; au alergat pe jos din toate cetățile, și au venit înaintea lor în locul în care se duceau ei.

34. Cînd^{*} a ieșit din corabie, Isus a văzut mult norod; și I s'a făcut milă de ei, pentrucă erau ca niște oi cari n'aveau păstor; și a^{**} început să-i învețe multe lucruri. * Mat. 9, 36; 14, 14. ** Luc. 9, 11.

35. Fiîndcă^{*} ziua era pe sfîrșite, ucenicii s'au apropiat de El, și I-au zis: „Locul acesta este pustiu și ziua este pe sfîrșite.” * Mat. 14, 15. Luc. 9, 12.

36. Dă-le drumul să se ducă în cătunele și satele de împrejur, ca să-și cumpere pîne, fiîndcă n'au ce mînce.”

37. „Dați-le voi să mînce”, le-a răspuns Isus. Dar ei I-au zis: „Oare” să ne ducem să cumpărăm pîni de două sute de lei, și să le dăm să mînce?” * Num. 11, 33, 35. 3 Reg. 4, 43.

38. Și El I-a întrebant: „Cîte pîni aveți? Duceți-vă de vedeți.” S'au dus de au văzut cîte pîni au, și au răspuns: „Cinci”, și doi pești.” * Mat. 14, 17. Luc. 9, 13. Ioan 6, 9. Mat. 14, 14. Cap. 9, 1.

39. Atunci le-a poruncit să-I așeze pe toți, cete-cete, pe iarba verde.

40. Și au șezut jos în cete de cîte o sută și de cîte cincizeci.

41. El a luat cele cinci pîni și cei doi pești. Și-a ridicat ochii spre cer, și a rostit binecuvîntarea. Apoi a frînt pîinile și le-a dat ucenicilor, ca ei să le împartă norodului. Asemenea și cei doi pești, I-a împărțit la toți.

* 1 Sam. 9, 13. Mat. 26, 26.

42. Au mîncat toți și s'au săturat;

43. și au ridicat douăsprezece coșuri pline cu fărîmături de pîne și cu ce mai rămăsese din pești.

44. Cei ce mîncaseră pîinile, erau cinci mii de bărbați.

Isus umblă pe mare.

45. Iată^{*}, Isus a silit pe ucenicii Săi să intre în corabie, și să treacă înaintea Lui de cealaltă parte, spre Betsaida. În timpul acesta, El avea să dea drumul norodului. * Mat. 14, 22. Ioan 6, 12.

46. Dupăce Și-a luat rămas bun de la norod, S'a dus în munte, ca să Se roage.

47. Cînd^{*} s'a inserat, corabia era în mijlocul mării, iar Isus era singur pe țîrm. * Mat. 14, 23. Ioan 6, 16, 17.

48. A văzut pe ucenici că se necăjesc cu vîslirea, căci vîntul le era împotrivă. Și într'a patra strajă din noapte, a mers la ei, umblînd pe mare, și voia^{*} să treacă pe lingă ei. * Luc. 24, 26.

49. Cînd I-au văzut ei umblînd pe mare, li s'a părut că este o nălucă, și au țipat;

50. pentrucă toți L-au văzut, și s'au spăimîntat. Isus a vorbit îndată cu ei, și le-a zis: „Îndrăzniți, Eu sînt, nu vă temeți!”

51. Apoi S'a suit la ei în corabie, și a stat vîntul. Ei au rămas uimiți și înmărmuriți,

52. căci nu^{*} înțeleseseră minunea cu pîinile, fiîndcă le era inima^{**} împletită. * Cap. 9, 17, 28. ** Cap. 9, 8; 24, 14.

Vindecări la Ghenezaret.

53. După^{*} ce au trecut marea, au venit în ținutul Ghenezaretului, și au tras la mal. * Mat. 14, 24.

54. Cînd au ieșit din corabie, oamenii au cunoscut îndată pe Isus,

55. au alergat prin toate împrejurimile, și au început să aducă pe bolnavi în paturi, pretutindeni pe unde se auzea că era El.

56. Oriunde intra El, în sate, în cetăți sau în cătune, puneau pe bolnavi pe piețe, și-L rugau să le dea voie doar^{*} să se atingă de poalele hainei Lui. Și toți cîți se atingeau de El, erau tămăduiți.

* Mat. 9, 30. Cap. 9, 27, 28. Psalt. 118, 12.

Fariseii și datina bătrînilor.

7 1. Fariseii și cîțiva cărturari, veniți din Ierusalim, s'au adunat la Isus. *Mat. 23. 1.

2. Ei au văzut pe unii din ucenicii Lui prinzînd cu minile necurate, adică nespălate. —

3. Fariseii, însă, și toți iudeii nu mîنینă fără să-și spele cu mare băgare de seamă minile, după datina bătrînilor.

4. Și cînd se întorc din piață, nu mîنینă decît dupăce s'au scăldat. Sînt multe alte obiceiuri pe cari au apucat ei să le țină, precum: spălarea paharelor, a ulcioarelor, a cîldărilor și a paturilor. —

5. Și * Fariseii și cărturarii L-au întrebat: „Pentruce nu se țin ucenicii Tăi de datina bătrînilor, ci prinzesc cu minile nespălate?” *Mat. 23. 2.

6. Isus le-a răspuns: „Făstârniciilor, bine a proorocit Isaia despre voi, după cum este scris: „Norodul * acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.” *Isa. 29. 13. Mat. 23. 3.

7. Degeaba Mă cinstește ei, dînd învîtături cari nu sînt decît niște porunciomenestii.”

8. Voi lăsați porunca lui Dumnezeu, și țineți datina așezată de oameni, precum: spălarea ulcioarelor și a paharelor, și faceți multe alte lucruri de acestea.”

9. El le-a mai zis: „Ați desființat frumos porunca lui Dumnezeu, ca să țineți datina voastră.

10. Căci Moise a zis: „Să cinstești * pe tatăl tău și pe mama ta;” și: „Cine” va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moarte.” *Exod. 20. 12. Deut. 5. 16. Mat. 23. 4. **Exod. 21. 17. Lev. 24. 9. Prov. 30. 20.

11. Voi, dimpotrivă, ziceți: „Dacă un om va spune tatălui său sau mamei sale: „Ori cu ce te-ai putea ajuta, este „Corban”, adică dat lui Dumnezeu, face bine;” *Mat. 23. 9. 10. 12.

12. și nu-l mai lăsați să facă nimic pentru tatăl sau pentru mama sa.

13. Și așa, ați desființat Cuvîntul lui Dumnezeu, prin datina voastră. Și faceți multe alte lucruri de felul acesta!”

Ce spurcă pe om.

14. În urmă *, a chemat din nou mormădele la Sine, și le-a zis: „Ascultați-Mă toți și înțelegeți.” *Mat. 23. 13.

15. Afară din om nu este nimic care, intrînd în el, să-l poată spurca; dar ce iese din om, aceea-l spurcă.

16. Dacă * are cineva urechi de auzit, să audă.” *Mat. 23. 14.

17. Dupăce * a intrat în casă, pe cînd era departe de norod, ucenicii Lui L-au întrebat despre pilda aceasta. *Mat. 23. 15.

18. El le-a zis: „Și voi sînteți așa de nepricopuți? Nu înțelegeți că nimic din ce intră în om de afară, nu-l poate spurca?”

19. Fîndcă nu intră în inima lui, ci în pîntece, și apoi este dat afară în hazna?” A zis astfel, făcînd toate bucatele curate.

20. El le-a mai zis: „Ce iese din om, aceea spurcă pe om.

21. Căci * dinlăuntru, din inima oamenilor, ies gîndurile rele, preacurviile, curviile, uciderile, *Fac. 6. 5; 8. 21. Mat. 15. 19.

22. furtăgagiurile, lăcomiile, vicleșugurile, înșelăciunile, faptele de rușine, ochiul rău, hula, trufia, nebulnia.

23. Toate aceste lucruri rele ies dinlăuntru, și spurcă pe om.”

Femeia Cananeancă.

24. Isus * a plecat de acolo, și S'a dus în ținutul Tirului și al Sidonului. A intrat într'o casă, dorînd să nu știe nimeni că este acolo; dar s'a putut să rămîină ascuns. *Mat. 15. 22.

25. Căci îndată, o femeie, a cărei fițiță era stăpînită de un duh necurat, a auzit vorbindu-se despre El, și a venit de s'a aruncat la picioarele Lui.

26. Femeia aceasta era o grecoaică, de obîrșie Siro-feniciană. Ea îl ruga să scotă pe dracul din fiica ei.

27. Isus i-a zis: „Lasă să se sature mai întîi copiii; căci nu este bine să lei pîinea copiilor, și s'o arunce la căței.”

28. „Da, Doamne”, i-a răspuns ea; „dar și căței de supt masă mîنینă din fărîmiturile copiilor.”

29. Atunci Isus i-a zis: „Pentru vorba aceasta, du-te; a ieșit dracul din fiica-tă.”

30. Și cînd a intrat femeia în casa ei, a găsit pe copilă culcată în pat; și ieșise dracul din ea.

Vîndecarea unui surd-mut.

31. Isus * a părăsit ținutul Tirului, și a venit iarăși prin Sidon la marea Galileii, trecînd prin ținutul Decapole. *Mat. 23. 26.

32. I-au * adus un surd, care vorbea cu anevioie, și L-au rugat să-și pună minile peste el.
* Mat. 9, 32. Luc. 11, 14.

33. El l-a luat la o parte din norod, i-a pus degetele în urechi, și i-a atins limba cu sculpatul * Lui.
* Cap. 8, 23. Ioan 9, 6.

34. Apoi, Și-a ridicat * ochii spre cer, a suspinat **, și a zis: „Efata“, adică: „Deschide-te !“
* Cap. 9, 42. Ioan 11, 42; 17, 1. ** Ioan 11, 42, 46.

35. Îndată *, i s'au deschis urechile, i s'a deslegat limba, și a vorbit foarte deslușit.
* Mat. 10, 4, 6. Marc. 11, 9.

36. Isus le-a * poruncit să nu spună nimănui; dar cu cât le porunceam mai mult, cu atât îl vesteau mai mult.
* Cap. 8, 40.

37. Ei erau uimiți peste măsură de mult, și ziceau: „Toate le face de minune; chiar și pe surzi îi face să audă, și pe muți să vorbească.“

A doua înmulțire a pâinilor.

81. În zilele acelea, fiindcă * se strînsese din nou mult norod, și n'avea ce mânca, Isus a chemat pe ucenicii Săi, și le-a zis:
* Mat. 16, 10.

2. „Mi-e milă de norodul acesta; căci iată că de trei zile stau lângă Mine, și n'au ce mânca.

3. Dacă le voi da drumul acasă flămînzîi, au să leșine de foame pe drum, fiindcă unii din ei au venit de departe.“

4. Ucenicii l-au răspuns: „Cum ar putea cineva să sature cu pîne pe oamenii aceștia, aici într'un loc pustiu?“

5. „Cîte pîni aveți?“ i-a întrebant Isus. „Șapte“, l-au răspuns ei.
* Mat. 16, 10. Cap. 8, 30.

6. Atunci a poruncit norodului să șadă pe pămînt; a luat cele șapte pîni; și, după ce a mulțumit lui Dumnezeu, le-a frînt și le-a dat ucenicilor Săi ca să le împartă; și ei le-au împărțit norodului.

7. Mai aveau și cîtiva peștișori: și Isus, după ce i-a binecuvîntat *, a poruncit să-i împartă și pe aceia.
* Mat. 14, 19. Cap. 8, 41.

8. Au mîncat și s'au săturat; și au ridicat șapte coșnițe, pline cu rămășițele de fărîmituri.

9. Erau aproape patru mii de inși. În urmă Isus le-a dat drumul.

Aluatul Fariseilor.

10. Isus a intrat îndată * în corabie cu ucenicii Săi, și a venit în părțile Dalmanutei.
* Mat. 15, 29.

11. Fariseii au venit deodată *, și au început o ceartă de vorbe cu Isus; și, ca să-L pună la încercare, l-au cerut un semn din cer.
* Mat. 22, 36; 26, 1. Ioan 6, 30.

12. Isus a suspinat adînc în duhul Său, și a zis: „Pentru ce cere neamul acesta un semn? Adevărat vă spun că neamului acestuia nu i se va da deloc un semn.“

13. Apoi l-a lăsat, și a intrat iarăși în corabie, ca să treacă de cealaltă parte.

14. Ucenicii * uitaseră să ia pîni; cu ei în corabie n'aveau decît o pine.
* Mat. 16, 5.

15. Isus le dădea în grijă *, și le zicea: „Luați seama, să vă păziți bine de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Irod !“
* Mat. 16, 6. Luc. 12, 10.

16. Ucenicii se gîndeau și ziceau între ei: „Fiindcă n'avem pîni *.“
* Mat. 16, 7.

17. Isus a înțeles lucrul acesta, și le-a zis: „Pentruce vă gîndiți că n'aveți pîni? Tot * nu pricepeți și tot nu înțelegeți? Aveți inima împietrită?“
* Cap. 8, 32.

18. Aveți ochi, și nu vedeți? Aveți urechi, și nu auziți? Și nu vă aduceți aminte deloc?

19. Cînd * am frînt cele cinci pîni la cei cinci mii de bărbați, cîte coșuri pline cu fărîmituri ați ridicat?“ „Douăsprezece“, l-au răspuns ei.
* Mat. 14, 20. Cap. 8, 42. Luc. 9, 17. Ioan 6, 13.

20. „Și cînd * am frînt cele șapte pîni la cei patru mii de bărbați, cîte coșuri pline cu fărîmituri ați ridicat?“ „Șapte“, l-au răspuns ei.
* Mat. 15, 37. Vers. 8.

21. Și El le-a zis: „Tot nu * înțelegeți?“
* Cap. 8, 32. Vers. 17.

Vindecarea unui orb la Betsaida.

22. Au venit la Betsaida; au adus la Isus un orb, și L-au rugat să Se atîngă de el.

23. Isus a luat pe orb de mînă, și l-a scos afară din sat; apoi l-a pus sculpat * pe ochi, Și-a pus minile peste el, și l-a întrebant: „Vezi ceva?“
* Cap. 7, 33.

24. El s'a uitat, și a zis: „Văd niște oameni umblînd, dar mi se par ca niște copaci.“

25. Isus i-a pus din nou mîinile pe ochi; i-a spus să se uite tîntă; și cînd s'a uitat, a fost tămăduit, și a văzut toate lucrurile deslușit.

26. Atunci Isus i-a trimis acasă, și i-a zis: „Să nu intri în sat, și nici” să nu spui cuiva în sat.” *Mat. 9, 4. Cap. 9, 32.

Mărturisirea lui Petru.

27. Isus * a plecat cu ucenicii Săi în satele Cezareii lui Filip. Pe drum le-a pus următoarea întrebare: „Cine zic oamenii că sînt Eu?” *Mat. 16, 13. Luc. 9, 18.

28. Ei i-au răspuns: „Ioan * Botezătorul; alții: Ilie; alții: Unul din prooroci.” *Mat. 16, 13.

29. „Dar voi”, i-a întrebat El, „cine ziceți că sînt Eu?” „Tu * ești Hristosul!” i-a răspuns Petru.

*Mat. 16, 16; 1. Cor. 12, 12.

30. Isus * le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta despre El.

*Mat. 16, 20.

Isus vestește patimile și moartea Sa.

31. Atunci a * început să-l învețe că Fiul omului trebuie să pătmească mult, să fie tăgăduit de bătrîni, de preoții cei mai de seamă și de cărturari, să fie omorît, și după trei zile să învieze.

*Mat. 16, 21; 17, 22. Luc. 9, 22.

32. Le spunea lucrurile acestea pe față. Petru însă L-a luat de o parte, și a început să-L mustre.

33. Dar Isus S'a întors și S'a uitat la ucenicii Săi, a muștrat pe Petru, și i-a zis: „Înapoia Mea, Satana! Fiindcă tu nu te gîndești la lucrurile lui Dumnezeu, ci la lucrurile oamenilor.”

34. Apoi a chemat la El norodul împreună cu ucenicii Săi, și le-a zis: „Dacă v-aște dădă * să vină după Mine, să se lepede de sine însuși, să-și ia crucea, și să Mă urmeze.

*Mat. 10, 38; 16, 24. Luc. 9, 23; 14, 27.

35. Căci oricine * va vrea să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața din pricina Mea și din pricina Evangheliei, o va mîntui.

*Ioan 12, 25.

36. Și ce folosește unui om să cîștige toată lumea, dacă își pierde sufletul?

37. Sau ce va da un om în schimb pentru sufletul său?

38. Pentrucă * de oricine se ** va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în acest neam preacurvar și păcătos, Se va rușina și Fiul omului, cînd va veni în slava Tatălui Său împreună cu sfinții îngeri.”

*Mat. 10, 39. Luc. 9, 26; 12, 9.

** Rom. 1, 26. 1 Tim. 2, 9; 3, 12.

91. El le-a mai zis: „Adevărat * vă spun, că sînt unii din cele ce stau aici, cari nu vor muri pînă nu vor vedea împărăția” lui Dumnezeu venind cu putere.”

*Mat. 16, 28. Luc. 9, 27. **Mat. 24, 30; 25, 31. Luc. 21, 26.

Schimbarea la față.

2. După * șase zile, Isus a luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, și i-a dus singuri de o parte pe un munte înalt. Acolo S'a schimbat la față înaintea lor.

*Mat. 17, 1. Luc. 9, 28.

3. Hainele Lui s'au făcut strălucitoare și foarte albe *, de o albeață pe care nici un nălbitor de pe pămînt n'o poate da.

*Dea. 1, 4. Mat. 28, 3.

4. Ilie li s'a arătat împreună cu Moise, și sta de vorbă cu Isus.

5. Petru a luat cuvîntul, și a zis lui Isus: „Învățătorule, este bine să stăm aici; să facem trei colibi: una pentru Tine, una pentru Moise, și una pentru Ilie.”

6. Căci nu știa ce să zică, atît de mare spaimă li apucase.

7. A venit un nor și i-a acoperit cu umbra lui; și din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta este Fiul Meu prea iubit: de El să ascultați!”

8. Îndată, ucenicii s'au uitat împrejur, și n'au mai văzut pe nimeni decît pe Isus singur cu ei.

9. Pe * cînd se pogorau de pe munte, Isus le-a poruncit să nu spună nimănui ce au văzut, pînă va învia Fiul omului dintre cei morți.

*Mat. 17, 9.

10. Ei au păstrat în ei lucrul acesta, și se întrebau între ei ce să însemne învierea aceia dintre cei morți.

11. Ucenicii i-au pus următoarea întrebare: „Pentruce zic cărturarii că * trebuie să vină întîii Ilie?”

*Mat. 4, 5. Mat. 17, 10.

12. El le-a răspuns: „Ilie va veni întîii; și va așeza din nou toate lucrurile; tot așa după cum * este scris despre Fiul omului că trebuie să pătmească mult și să ** fie defăimat.”

*Isa. 53, 2. Dea. 9, 26. ** Luc. 22, 31. Filip. 2, 7.

13. Dar Eu vă spun că Ilie * a și venit, și ei i-au făcut ce au vrut, după cum este scris despre el.”

*Mat. 11, 14; 17, 12. Luc. 1, 17.

Vindecarea unui îndrăcit.

14. Cînd * au ajuns la ucenici, au văzut mult norod împrejur lor și pe cărturari întrebîndu-se cu ei.

*Mat. 17, 14. Luc. 9, 37.

15. De îndată ce a văzut norodul pe Isus, s'a mirat, și a alergat la El să I se închine.

16. El I-a întrebat: „Despre ce vă întrebați cu ei?”

17. Și un om din norod I-a răspuns: „Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care este stăpînit de un duh mut.”

* Mat. 17. 14. Luc. 9. 38.

18. Oriunde îl apucă, îl trîntește la pămînt. Copilul face spumă la gură, scrișnește din dinți, și rămîne tăpîn. M'am rugat de ucenicii Tăi să scoată duhul, și n'au putut.”

19. „O neam necredincios!” Ie-a zis Isus. „Pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi? Aduceți-l la Mine.”

20. L-au adus la El. Și, cum a văzut* copilul pe Isus, duhul I-a scuturat cu putere; copilul a căzut la pămînt, și se svîrcolea făcînd spumă la gură.

* Cap. 1. 26. Luc. 9. 42.

21. Isus a întrebat pe tatăl lui: „Cîtă vreme este de cînd îi vine așa?” „Din copilărie”, a răspuns el.

22. „Și de multe ori duhul I-a aruncat cînd în foc, cînd în apă, ca să-l omoare. Dar dacă poți face ceva, fie-Ți milă de noi și ajută-ne.”

23. Isus a răspuns: „Tu zici: „Dacă* poți!” ... Toate lucrurile sînt cu putință celui ce crede!”

* Mat. 17. 20. Cap. 11. 23. Luc. 17. 8. Ioan 11. 40.

24. Îndată tatăl copilului a strigat cu lacrimi: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!”

25. Cînd a văzut Isus că norodul vine în fuga mare spre El, a mustrat duhul necurat, și I-a zis: „Duh mut și surd, îți poruncesc să ieși afară din copilul acesta, și să nu mai întri în el.”

26. Și duhul a ieșit, tînd și scuturîndu-l cu mare putere. Copilul a rămas ca mort, așa că mulți ziceau: „A murit!”

27. Dar Isus I-a apucat de mînă, și I-a ridicat. Și el s'a sculat în picioare.

28. Cînd* a intrat Isus în casă, ucenicii Lui L-au întrebat deoparte: „Noi de ce n'am putut să scoatem duhul acesta?”

* Mat. 17. 19.

29. „Acest soi de drați”, Ie-a zis El, „nu poate ieși decît prin rugăciune și post.”

Isus vestește moartea și învierea Sa.

30. Au plecat de acolo, și au trecut prin Galilea. Isus nu voia să știe nimănă că trece.

31. Căci* învăța pe ucenicii Săi, și zicea: „Fiul omului va fi dat în mîinile oamenilor; ei îl vor omorî, și a treiazi după ce-L vor omorî, va învia.”

* Mat. 17. 22. Luc. 9. 44.

32. Dar ucenicii nu înțelegeau cuvintele acestea, și se temeau să-L întrebe.

Cine este cel mai mare?

33. Apoi* au venit la Capernaum. Cînd era în casă, Isus I-a întrebat: „Despre ce vorbeați unul cu altul pe drum?”

* Mat. 18. 1. Luc. 9. 46; 22. 54.

34. Dar ei tăceau, pentrucă pe drum se certaseră între ei, ca să știe cine este cel mai mare.

35. Atunci Isus a șezut jos, a chemat pe cei doisprezece, și Ie-a zis: „Dacă vrea cineva* să fie cel dinții, trebuie să fie cel mai de pe urmă din toți și slujitorul tuturor!”

* Mat. 20. 26, 27. Cap. 10. 43.

36. Și a luat* un copilaș, și I-a așezat în mijlocul lor; apoi I-a luat în brațe, și Ie-a zis:

* Mat. 18. 2. Cap. 10. 13.

37. „Oricine primește pe unul din acești copilași, în Numele Meu, Mă primește pe Mine; și oricine* Mă primește pe Mine, nu Mă primește pe Mine, ci pe Cel ce M'a trimis pe Mine.”

* Mat. 10. 40. Luc. 9. 48.

Previnirea de pădătire.

38. Ioan* I-a zis: „Învățătorule, noi am văzut pe un om scotînd drați în Numele Tău; și I-am oprit, pentrucă nu venea după noi.”

* Ioan. 11. 26. Luc. 9. 49.

39. „Nu-l opriți”, a răspuns Isus, „căci* nu este nimeni, care să facă nimănui în Numele Meu, și să Mă poată grăi de rău îndată după aceea.”

* 1 Cor. 12. 3.

40. Cine* nu este împotriva noastră, este pentru noi.

* Mat. 12. 30.

41. Și* oricine vă va da de băut un pahar cu apă, în Numele Meu, pentrucă sînteți ucenici ai lui Hristos, adevărat vă spun că nu-și va pierde răsplata.

* Mat. 10. 42.

42. Dar*, dacă va face cineva să păcătuiească pe unul din acești micuți, cari cred în Mine, ar fi mai bine pentru el să I se lege de gît o piatră mare de moară și să fie aruncat în mare.

* Mat. 18. 6. Luc. 17. 1.

43. Dacă* mîna ta te face să cazi în păcat, taie-o; este mai bine pentru tine să întri ciung în viață, decît să ai două mîni, și să mergi în gheenă, în focul care nu se stînge,

* Mat. 18. 6. Mat. 5. 29; 18. 6.

44. unde* viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. *Mat. 23, 24.

45. Dacă piciorul tău te face să cazi în păcat, tale-l; este mai bine pentru tine să intri în viață schiop, decât să ai două picioare, și să fii aruncat în gheeni, în focul care nu se stinge,

46. unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

47. Și dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l; este mai bine pentru tine să intri în împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochi, decât să ai doi ochi și să fii aruncat în focul gheenei,

48. unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

49. Pentrucă fiecare om va fi sărat cu foc, și orice* jertfă va fi sărată cu sare. *Lec. 2, 12. Ezech. 43, 24.

50. Sarea este bună*; dar dacă sarea își pierde puterea de a săra, cu ce îi veți da înapoi puterea aceasta? Să aveți** sare în voi înșivă, și să trăiți în pace unii cu alții. *Mat. 5, 13. Luc. 14, 34. **Ezech. 4, 20. Col. 4, 6. *Rom. 12, 10; 14, 19. 2 Cor. 12, 12. Ezech. 12, 14.

Desfăcerea căsătoriei.

10. 1. Isus a plecat* de acolo, și a venit în ținutul Iudeii; dincolo de Iordan. Gloată s'au adunat din nou la El; și, după obiceiul Său, a început iarăși să-i învețe. *Mat. 19, 1. Isus 19, 49; 12, 7.

2. Au* venit la El Fariseii; și, ca să-L ispitească, L-au întrebat dacă este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta. *Mat. 19, 3.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Ce v'a poruncit Moise?”

4. „Moise”, au zis ei, „a dat voie ca bărbatul să scrie o carte de despărțire, și s'o lase.” *Deut. 24, 1. Mat. 5, 31; 19, 7.

5. Isus le-a zis: „Din pricina împietririi inimii voastre v'a scris Moise porunca aceasta.

6. Dar dela începutul lumii, „Dumnezeu i-a* făcut parte bărbătească și parte femeiască. *Fac. 1, 27; 4, 2.

7. De aceea* va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevastă-sa. *Fac. 2, 24. 1 Cor. 6, 16. Ezech. 6, 21.

8. Și cei doi vor fi un singur trup.” Așa că nu mai sînt doi, ci sînt un singur trup.

9. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.”

10. În casă, ucenicii L-au întrebat iarăși asupra celor de mai sus.

11. El le-a zis: „Oricine* își lasă ne-

vasta, și ia pe alta de nevastă, precur-vește față de ea;

*Mat. 5, 32; 19, 9. Luc. 16, 18. Rom. 7, 3. 1 Cor. 7, 10, 11.

12. și dacă o nevastă își lasă bărbatul, și ia pe altul de bărbat, precur-vește.”

Copilașii.

13. I-au* adus niște copiiși, ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii au cer-
tat pe ceie îi aduceau.

*Mat. 19, 13. Luc. 19, 13.

14. Cînd a văzut Isus acest lucru, S'a miniat, și le-a zis: „Lăsați copiiși să vină la Mine, și nu-i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a celor* ca ei. *1 Cor. 14, 20. 1 Pet. 3, 2.

15. Adevărat vă spun că, oricine* nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copilăș, cu sîci un chip nu va intra în ea!” *Mat. 18, 3.

16. Apoi i-a luat în brațe, și i-a binecuvîntat, punîndu-Și minile peste ei.

Fiindul bogat.

17. Tocmai* cînd era gata să porneas-
că la drum, a alergat la El un om, care a ingenuncheat înaintea Lui, și L-a întrebat: „Bunule învățător, ce să fac ca să moștenesc viața vecinică?”

*Mat. 19, 16. Luc. 18, 18.

18. „Pentruce Mă numești bun?” i-a zis Isus. „Nimeni nu este bun decît Unul singur: Dumnezeu.

19. Cunoști poruncile: „Să* nu prea-
curvești; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să nu înșeli; să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta.” *Exod. 20. Rom. 13, 9.

20. El i-a răspuns: „Învățătorule, toate aceste lucruri le-am păzit cu grijă din tinerețea mea.”

21. Isus S'a uitat țintă la el, i-a iubi-
bit, și i-a zis: „Îți lipsește un lucru; du-te de vinde tot ce ai, dă la săraci, și vei avea o comoară* în cer. Apoi vino, ia-ți crucea, și urmează-Mă.”

*Mat. 6, 19, 20; 19, 21. Luc. 12, 33; 14, 33.

22. Mișcat de aceste cuvinte, omul acesta a plecat întristat de tot; căci a-
vea multe averi.

23. Isus S'a uitat* împrejurul Lui, și a zis ucenicilor Săi: „Cît de anevoie
vor intra în împărăția lui Dumnezeu
ceie au averi!” *Mat. 19, 23. Luc. 18, 24.

24. Ucenicii au rămas uimiți de cu-
vințele Lui. Isus a luat din nou cuvîntul, și le-a zis: „Fiilor, cît de anevoie
este pentru ceie* se încred în bogă-

ții, să intre în împărăția lui Dumnezeu !
* *Mat. 21. 31. Ps. 118. 22. 1 Tim. 4. 12.*

25. Mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea unui ac, decât să intre un om bogat în împărăția lui Dumnezeu !
* *Mat. 23. 23. Luc. 11. 32.*

26. Ucenicii au rămas și mai ulmiți, și au zis unii către alții: „Cine poate atunci să fie mântuit ?”

27. Iisus S'a uitat întâi la ei, și le-a zis: „Lucrul acesta este cu neputință la oameni, dar nu la Dumnezeu; pentru că toate lucrurile sînt cu putință la Dumnezeu.”
* *Mat. 23. 17. Mat. 23. 28. Luc. 1. 37.*

Moștenirea vieții vecinice.

28. Petru * a început să-l zică: „Iată că noi am lăsat totul, și Te-am urmat.”
* *Mat. 19. 27. Luc. 18. 28.*

29. Iisus a răspuns: „Adevărat vă spun că nu este nimeni, care să fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau copii, sau holde, pentru Mine și pentru Evanghelie,

30. și să * nu primească acum, în veacul acesta, de o sută de ori mai mult: case, frați, surori, mame, copii și holde, împreună cu prigoniri; iar în veacul viitor, viața vecinică.
* *2 Cor. 9. 26. 9. Luc. 18. 29.*

31. Mulți * din cei dinții vor fi cei de pe urmă, și mulți din cei de pe urmă vor fi cei dinții.”
* *Mat. 19. 30; 20. 16. Luc. 12. 30.*

Iisus vestește moartea și lavierea Sa.

32. Ei * erau pe drum și se suiau la Ierusalim; și Iisus mergea înaintea lor. Ucenicii erau turburați, și mergeau îngroziiți după El. Iisus a luat ** iarăși la El pe cei doisprezece, și a început să le vorbească despre lucrurile cari aveau să i se întâmple.
* *Mat. 26. 17. Luc. 18. 31. ** Cap. 8. 31; 9. 31. Luc. 9. 32; 18. 31.*

33. „Iată”, a zis El, „ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi dat în minile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. El îi vor osâdi la moarte, și-l vor da în minile Neamurilor,

34. cari își vor bate joc de El, îl vor bate cu suiele, îl vor scuipa și-l vor omori; dar, după trei zile, va învia.”

Cererea fiilor lui Zebedei.

35. Fiii lui Zebedei, Iacov și Ioan, au venit * la Iisus, și i-au zis: „Învățătorule, am vrea să ne faci ce-ți vom cere.”
* *Mat. 20. 20.*

36. El le-a zis: „Ce voiți să vă fac ?”

37. „Dă-ne,” i-au zis ei, „să ședem unul la dreapta Ta și altul la stînga Ta, cînd vei fi înmărmărit în slava Ta.”

38. Iisus le-a răspuns: „Nu știți ce cereți. Puteți voi să beți paharul, pe care am să-l beau Eu, sau să fiți botezați cu botezul cu care am să fiu botezat Eu ?”

39. „Putem,” au zis ei. Și Iisus le-a răspuns: „Este adevărat că paharul pe care-l voi bea Eu, îl veți bea, și cu botezul cu care voi fi botezat Eu, veți fi botezați;

40. dar cîndea de a ședea la dreapta sau la stînga Mea, nu atîrnă de Mine s'o dau, ci ea este numai pentru aceia pentru cari a fost pregătită.”

41. Cei sece, cînd au auzit * lucrul acesta, au început să se minie pe Iacov și pe Ioan.
* *Mat. 20. 24.*

42. Iisus i-a chemat la El, și le-a zis: „Știți * că cei priviți drept cîrmuitori ai neamurilor, domnesc peste ele, și mai marii lor le poruncesc cu stăpînire.
* *Luc. 22. 26.*

43. Dar * între voi să nu fie așa. Ci oricare va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru;

44. și oricare va vrea să fie cel dintîi între voi, să fie robul tuturor.
* *Mat. 20. 26, 28. Cap. 9. 35. Luc. 9. 48.*

45. Căci Fiul * omului n'a venit să i se slujească, ci El să slujească, și să-și * dea viața răscumpărare pentru mulți !”
* *Ioan 12. 24. Filip. 2. 7. ** Mat. 20. 28. 1 Tim. 2. 6. Tit. 2. 14.*

Orbul Bartimeu.

46. Au * ajuns la Ierihon. Și pe cînd ieșea Iisus din Ierihon cu ucenicii Săi și cu o mare mulțime de oameni, fiul lui Timeu, Bartimeu, un cerșetor orb, ședea jos lingă drum, și cerea de milă.
* *Mat. 20. 30. Luc. 18. 35.*

47. El a auzit că trece Iisus din Nazaret, și a început să strige: „Iașe, Fiul lui David, ai milă de mine !”

48. Mulți îl certau să tacă; dar el și mai tare striga: „Fiul lui David, ai milă de mine !”

49. Iisus S'a oprit, și a zis: „Chemați-l !” Au chemat pe orb, și i-au zis: „Îndrăznește, scoală-te, căci te cheamă.”

50. Orbul și-a aruncat haina; a sărit, și a venit la Iisus.

51. Iisus a luat cuvîntul, și i-a zis: „Ce vrei să-ți fac ?” „Rabuni,” i-a răspuns orbul, „să capăt vederea.”

52. Și Isus i-a zis: „Du-te, credința” ta te-a mântuit.” Îndată orbul și-a căpătat vederea, și a mers pe drum după Isus. *Mat. 9, 29.

Intrarea în Ierusalim.

11 1. Când s'au apropiat* de Ierusalim, și au fost lângă Betflaghe și Betania, înspre muntele Măslinilor, I-sus a trimis pe doi din ucenicii Săi,

* Mat. 21, 1. Luc. 19, 29. Ioan 12, 14.

2. și i-le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră: îndată ce veți intra în el, veți găsi un măgăruș legat, pe care n'a încălecat încă nici un om; deslegați-l și aduceți-Mi-l.

3. Dacă vă va întreba cineva: „Pentru ce faceți lucrul acesta?” să răspundeți: „Domnul are trebuință de el. Și îndată îl va trimite înapoi aici.”

4. Ucenicii s'au dus, au găsit măgărușul legat afară lângă o ușă, la cotitura drumului, și l-au deslegat.

5. Unul din cei ce stăteau acolo, le-au zis: „Ce faceți? De ce deslegați măgărușul acesta?”

6. Ei au răspuns cum le poruncise Isus. Și l-au lăsat să plece.

7. Au adus măgărușul la Isus, și-au aruncat hainele pe el, și Isus a încălecat pe el.

8. Mulți* oameni își așterneau hainele pe drum, iar alții presărau ramuri, pe cari le tăiaseră depe cimp. *Mat. 21, 8.

9. Cei ce mergeau înainte și cei ce veneau după Isus, strigau: „Osana!” Binecuvântat este cel ce vine în Numele Domnului! *Ps. 118, 26.

10. Binecuvântată este împărăția care vine, împărăția părintelui nostru David! Osana* în cerurile prea înalte!” *Ps. 118, 1.

11. Isus* a intrat în Ierusalim, și S'a dus în Templu. După ce S'a uitat la toate lucrurile de jur împrejur, fiindcă era pe înserate, a plecat la Betania, cu cei doisprezece. *Mat. 21, 12.

Smochinul blestemat.

12. A* doua zi, după ce au ieșit din Betania, Isus a flămânzit. *Mat. 21, 18.

13. A zărit* de departe un smochin, care avea frunze, și a venit să vadă poate va găsi ceva în el. S'a apropiat de smochin, dar n'a găsit decât frunze, căci nu era încă vremea smochinelor. *Mat. 21, 19.

14. Atunci a luat cuvîntul, și a zis smochinului: „În voac să nu mai mă-

lînce nimeni rod din tine!” Și ucenicii au auzit aceste vorbe.

15. Au* ajuns în Ierusalim; și Isus a intrat în Templu. A început să scoată afară pe cei ce vindeau și cumpărau în Templu; și răsturnat mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbei. *Mat. 21, 12. Luc. 19, 46. Ioan 8, 14.

16. Și nu lăsa pe nimeni să poarte vreun vas prin Templu.

17. Și-i învăța și zicea: „Oare nu este scris: „Casa” Mea se va chema o casă de rugăciune pentru toate neamurile?” Dar voi** ați făcut din ea o peșteră de tâlhari.” *Isa. 56, 7. ** Ier. 7, 11.

18. Preoții cei mai de seamă și cărturarii, cînd au* auzit cuvintele acestea, căutau cum să-L omoare; căci se temeau de El, pentru că tot** norodul era uimit de învățătura Lui. *Mat. 21, 46, 48. Luc. 19, 47. ** Mat. 7, 28. Cap. 1, 23. Luc. 4, 32.

19. Oricîte ori se însera, Isus ieșea afară din cetate.

Puterea credinței.

20. Dimineața*, cînd treceau pe lângă smochin, ucenicii l-au văzut uscat din rădăcini. *Mat. 21, 19.

21. Petru și-a adus aminte de cele petrecute, și a zis lui Isus: „Învățătorule, uite că smochinul, pe care l-ai blestemat, s'a uscat.”

22. Isus a luat cuvîntul, și i-le-a zis: „Aveți credință în Dumnezeu!

23. Adevărat* vă spun că, dacă va zice cineva muntelui acestuia: „Ridică-te și aruncă-te în mare”, și dacă nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ce zice se va face, va avea lucrul cerut. *Mat. 17, 20; 21, 21. Luc. 17, 6.

24. De aceea vă spun că, orice* lucru veți cere, cînd vă rugați, să credeți că l-ați și primit, și-l veți avea.

* Mat. 7, 7. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 15, 7; 16, 26. Iac. 1, 5, 6.

25. Și, cînd stați în picioare de vă rugați, să iertați* orice aveți împotri-va cuiva, pentru că și Tatăl vostru care este în ceruri, să vă ierte greșelile voastre. *Mat. 6, 14. Col. 3, 13.

26. Dar dacă* nu iertați, nici Tatăl vostru care este în ceruri nu vă va ierta greșelile voastre. *Mat. 18, 35.

Puterea lui Isus.

27. S'au dus din nou în Ierusalim. Și*, pe cînd Se plimba Isus prin Templu, au venit la El preoții cei mai de seamă, cărturarii și bătrînii,

* Mat. 21, 20. Luc. 20, 1.

28. și l-au zis: „Cu ce putere faci Tu aceste lucruri? Și cine Ți-a dat puterea aceasta ca să le faci?”

29. Isus le-a răspuns: „Am să vă pun și Eu o întrebare; răspundeți-Mi la ea, și apoi vă voi spune și Eu cu ce putere fac aceste lucruri.

30. Botezul lui Ioan venea din cer ori dela oameni? Răspundeți-Mi!”

31. Ei însă vorbeau astfel între ei: „Dacă răspundem: „Din cer”, va zice: „Dar de ce nu l-ați crezut?”

32. Și dacă vom răspunde: „Dela oameni...” se temeau de norod, căci toți¹ socoteau că Ioan a fost în adevăr un prooroc. *Mat. 21, 2; 14, 5. Cap. 6, 20.

33. Atunci au răspuns lui Isus: „Nu știm.” Și Isus le-a zis: „Nici Eu n'am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.”

Plida vierilor.

12 1. Isus a² început pe urmă să le vorbească în pilde.

„Un om a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teac în ea, și a zidit un turn; apoi a arădat-o unor vieri și a plecat din țară.

*Mat. 21, 28. Luc. 20, 9.

2. La vremea roadelor, a trimis la vierii un rob, ca să ia dela ei dîn roadele viei.

3. Vierii au pus mîna pe el, l-au bătut, și l-au trimis înapoi cu minile goale.

4. A trimis iarăși la ei un alt rob; și l-au rănit la cap, și l-au batjocorit.

5. A mai trimis un altul, pe care l-au omorît; apoi a trimis mulți alții, dintre cari, pe unii l-au bătut, iar pe alții l-au omorît.

6. Mai avea un singur fiu prea iubit; la urmă, l-a trimis și pe el la ei. „Vor primi cu cinste pe fiul meu!” zicea el.

7. Dar vierii acela au zis între ei: „Iată moștenitorul; veniți să-l omorîm, și moștenirea va fi a noastră.”

8. Și au pus mîna pe el, l-au omorît, și l-au aruncat trupul afară din vie.

9. Acum, ce va face stăpînul viei? Va veni, va nimici pe vierii acela, și via o va da altora.

10. Oare n'ați citit locul acesta din Scriptură: „Piatra” pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; *Ps. 118, 22.

11. Domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri?”

12. Ei³ căutau să-L prindă, dar se temeau de norod. Pricepuseră că împotriva lor spusese Isus pilda aceasta. Și L-au lăsat, și au plecat.

*Mat. 21, 45, 46. Cap. 11, 18. Ioan 7, 26, 28, 44.

Bîrul Cezarului.

13. Apoi⁴ au trimis la Isus pe unii din Farisei și din Irodiani, ca să-L prindă cu vorba. *Mat. 22, 15. Luc. 20, 20.

14. Aceștia au venit, și l-au zis: „Învățătorule, știm că spul adevărul, și nu-Ți pasă de nimeni; căci nu cauți la fața oamenilor, și înveți pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr. Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?”

15. Să plătim sau să nu plătim?” Isus le-a cunoscut fățărnicia, și le-a răspuns: „Pentruce Mă ispiți? Aduceți-Mi un ban⁵ ca să-l văd.”

16. l-au adus un ban; și Isus i-a întrebat: „Chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sînt?” „Ale Cezarului”, l-au răspuns ei.

17. Atunci Isus le-a zis: „Dați dar Cezarului ce este al Cezarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.” Și se mirau foarte mult de El.

Despre înviere.

18. Saduchei⁶, cari⁷ zic că nu este înviere, au venit la Isus și l-au pus următoarea întrebare:

*Mat. 22, 23. Luc. 20, 27. **Fapt. 23, 6.

19. „Învățătorule, iată ce ne-a scris Moise⁸: „Dacă moare fratele cuiva, și-i rămîne nevasta fără să aibă copii, fratele său să ia pe nevasta lui, și să ridice urmaș fratelui său.” *Deut. 25, 5.

20. Erau dar șapte frați. Cel dintîi s'a însurat, și a murit fără să lase urmaș. 21. Al doilea a luat de nevastă pe văduvă, și a murit fără să lase urmaș. Tot așa și al treilea.

22. Și nici unul din cei șapte n'a lăsat urmaș. După ei toți, a murit și femeia.

23. La înviere, nevasta căruia dintre ei va fi ea? Căci toți șapte au avut-o de nevastă.”

24. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Oare nu vă răfăciți voi, din pricină că nu pricepeți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?”

25. Căci după ce vor învia din morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor⁹ fi ca îngerii în ceruri.

*1 Cor. 15, 42, 48, 50.

26. În ce privește învierea morților, care n'ați citit în cartea lui Moise, în locul unde se vorbește despre „Rug“, ce i-a spus Dumnezeu, când a zis: „Eu” slăt Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov?”
* Exod. 3, 6.

27. Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii. Tare vă mai răstăciți!”

Cea mai mare poruncă.

28. Unul* din cărturari, care-i au-zise vorbind, fiindcă știa că Isus răspunsese bine Saducheilor, a venit la El, și L-a întrebat: „Care este cea dintâi dintre toate poruncile?” * Mat. 23, 28.

29. Isus i-a răspuns: „Cea dintâi este aceasta: „Ascultă” Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este un singur Domn.”
* Deut. 4, 4. Luc. 16, 27.

30. și: „Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău, și cu toată puterea ta”; iată porunca dintâi.

31. Iar a doua este următoarea: „Să” iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” Nu este altă poruncă mai mare decât acestea.”

* Luc. 10, 28. Mat. 22, 38. Rom. 13, 9. Gal. 3, 12. Iac. 2, 8.

32. Cărturarul i-a zis: „Bine, învățătorule. Adevărat ai zis că Dumnezeu este unul singur, că” nu este altul a-fară de El,
* Deut. 4, 39. Iac. 45, 5, 14; 48, 9.

33. și că a-L iubi cu toată inima, cu tot cugetul, cu tot sufletul, și cu toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine, este” mai mult decât toate arderile de tot și decât toate jertfele.”

* 1 Sam. 15, 22. Osea 6, 6. Mic. 6, 4, 7, 8.

34. Isus a văzut că a răspuns cu pricere, și i-a zis: „Tu nu ești de-parte de împărăția lui Dumnezeu.” Și” nimeni nu îndrăznește să-l mai pună întrebări.
* Mat. 22, 46.

Al cui fiu este Hristosul?

35. Pe când* învăța pe norod în Tem-plu, Isus a zis: „Cum zic cărturarii că Hristosul este fiul lui David?

* Mat. 22, 41. Luc. 20, 41.

36. Insuș David, fiind însuflăt de* Duhul Sfânt, a zis:

„Domnul a zis” Domnului meu: „Șezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.”

* Psal. 110, 1. ** Ps. 110, 1.

37. Deci chiar David îl numește

Domn; atunci cum este El fiul lui?” Și gloata cea mare îl asculta cu plă-cere.

Mastrarea Cărturarilor.

38. În învățătura, pe care le-o dădea, Isus le* zicea: „Păziți-vă” de cărturari, cărora le place să umble în haine lungi, și să le facă ț lumea ple-căciuni prin pietă.

* Cap. 4, 2. ** Mat. 23, 1, etc. Luc. 20, 46. † Luc. 11, 48.

39. Ei umble după scaunele dinții în sinagogi, și după locurile dinții la ospețe;

40. casele văduvelor le mănâncă*, și fac rugăciuni lungi de ochii lumii. O mai mare osîndă va veni peste ei.”

* Mat. 23, 14.

Văduva săracă.

41. Isus* ședea jos în fața vistiriei Templului, și Se uita cum arunca no-rodul bani în” vistirie. Mulți, cari erau bogați, aruncau mult.

* Luc. 21, 1. ** 2 Reg. 12, 9.

42. A venit și o văduvă săracă, și a aruncat doi bănuți, cari fac un golo-gan.

43. Atunci Isus a chemat pe ucenicii Săi, și le-a zis: „Adevărat vă spun că această” văduvă săracă a dat mai mult decât toți cei ce au aruncat în vistirie;

* 2 Cor. 9, 12.

44. căci toți ceilalți au aruncat din prisosul lor, dar ea, din sărăcia ei, a aruncat tot ce avea, tot” ce-i mai ră-măsese ca să trăiască.”

* Deut. 16, 9. † Iona 3, 17.

Dărîmarea

Ierusalimului și venirii Fiului omului.

13 1. Când a ieșit* Isus din Templu, unul din ucenicii Lui i-a zis: „În-vățătorule, uită-Te ce piatră și ce zi-diri!”

* Mat. 24, 1. Luc. 19, 2.

2. Isus i-a răspuns: „Vezi tu aceste zidiri mari? Nu” va rămînea aici pia-tră pe piatră, care să nu fie dărîmată.”

* Luc. 21, 6.

3. Apoi a șezut pe muntele Măslinilor în fața Templului. Și Petru, Iacov, Ioan și Andrei, L-au întrebat deoparte:

4. „Spune-ne” când se vor împlîna aceste lucruri, și care va fi semnul când se vor împlîni toate aceste lu-cruri?”

* Mat. 24, 3. Luc. 21, 7.

5. Isus a început atunci să le spună: „Băgați de seamă* să nu vă înșele ci-neva.

* Ier. 29, 9. Ezech. 3, 7. † Tim. 2, 2.

6. Fiindcă vor veni mulți în Numele Meu, și vor zice: „Eu sînt Hristosul!” Și vor înșela pe mulți.

7. Cînd veți auzi despre războaie și vești de războaie, să nu vă spăimîntați, căci lucrurile acestea trebuie să se întîmple. Dar încă nu va fi sfîrșitul.

8. Un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărțire împotriva altei împărțiri; și alocurea vor fi cutremure de pămînt, foamete și turburări. Aceste lucruri vor fi începutul durerilor.

9. Luați seama* la voi înșivă. Au să vă dea pe mîna soboarelor judecătorești, și veți fi bătuți în sinagogi; din pricina Mea veți fi duși înaintea dregătorilor și înaintea împăraților, pentruca să le sluiți de mărturie.

10. Mai* întîi trebuie ca Evanghelia să fie propovăduită tuturor neamurilor.

11. Cînd* vă vor duce să vă dea în mîinile lor, să nu vă îngrijorați mai dinainte cu privire la cece veți vorbi, ci să vorbiți orice vi se va da să vorbiți în ceasul acela; căci nu voi veți vorbi, ci¹ Duhul Sfînt.

12. Fratele va* da la moarte pe fratele-său, și tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinților lor, și-l vor omîri.

13. Veți* fi urșiți de toți pentru Numele Meu; dar cine** va răbda pînă la sfîrșit, va fi mîntuit.

Indema la veghere.

14. Cînd* veți vedea „uriciunea puștii” stînd¹ acolo unde nu se cade să fie, — cine citește să înțeleagă — atunci cel¹ ce vor fi în lăcaș, să fugă la munți.

15. Cine va fi pe acoperișul casei, să nu se pogoare, și să nu intre în casă, ca să-și ia crva din ea.

16. Și cine va fi la cîmp, să nu se întoarcă înapoi ca să-și ia haina.

17. Vai* de femeile cari vor fi însărcinate, și de cele ce vor da știță în zilele acestea!

18. Rugați-vă ca lucrurile acestea să nu se întîmple lăna.

19. Pentrucă* în zilele acestea va fi un necaz așa de mare, cum n'a fost

de la începutul lumii, pe care a făcut-o Dumnezeu, pînă azi, și cum nici nu va mai fi vreodată.

20. Și dacă n'ar fi scurtat Domnul zilele acestea, nimeni n'ar scăpa; dar le-a scurtat din pricina celor aleși.

21. Dacă vă va zice cineva atunci*: „Iată, Hristosul este aici!” sau: „Iată-L, acolo!”, să nu-l credeți!

22. Căci se vor scula Hristoși mincinoși și prooroci mincinoși. Ei vor face semne și minuni, ca să înșele, dacă ar fi cu putință, și pe cei aleși.

23. Păziți-vă*; iată că vi le-am spus toate dinainte.

24. Dar, în* zilele acestea, după necazul acesta, soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei,

25. stelele vor cădea din cer, și puterile cari sînt în ceruri vor fi clătinate.

26. Atunci* se va vedea Fiul omului venind pe nori cu mare putere și cu slavă.

27. Atunci va trimite pe îngerii Săi, și va aduna pe cei aleși din cele patru vînturi, dela marginea pămîntului pînă la marginea cerului.

28. Luați* învățătură dela smochin prin pînda lui. Cînd mîlădița lui se face fragedă și înfrunzește, știți că vara este aproape.

29. Tot așa, cînd veți vedea aceste lucruri împlinindu-se, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși.

30. Adevărat vă spun, că nu va trece neamul acesta pînă nu se vor împlini toate aceste lucruri.

31. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele¹ Mele nu vor trece.

32. Cît despre ziua aceea, sau ceasul acela, nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.

33. Luați seama*, vegheați și rugați-vă; căci nu știți cînd va veni vremea aceea.

34. Se* va întîmpla ca și cu un om plecat într'altă țară, care lăși lașă casa, dă robilor săi putere, arată fiecărui care este datoria lui, și poruncește portarului să vegheze.

35. Vegheați* dar, pentrucă nu știți

cind va veni stăpînul casei: sau seara, sau la miezul nopții, sau la cîntarea cocșilor, sau dimineața. * Mat. 24, 42, 44.

36. Temeți-vă ca nu cumva, venind fără veste, să vă găsească dormind.

37. Ce vă zic vouă, zic tuturor: Vegheați!"

Sfatul împotriva lui Isus.

14 1. După două* zile era praznicul Paștelor și al Azimilor. Preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau cum să prindă pe Isus cu vicleșug, și să-L omore.

* Mat. 26, 2; Luc. 22, 1; Ioan 11, 50; 13, 1.

2. Căci ziceau: „Nu în timpul praznicului, ca nu cumva să se facă turburare în norod.”

Mirul turnat pe capul lui Isus.

3. Pe* cînd ședea Isus la masă, în Betania, în casa lui Simon leprosul, a venit o femeie, care avea un vas de alabastru cu mir de nard curat, foarte scump: și, după ce a spart vasul, a turnat mirul pe capul lui Isus.

* Mat. 26, 6; Ioan 12, 1, 3; Luc. 7, 37.

4. Unora dintre ei le-a fost necaz, și ziceau: „Ce rost are risipa aceasta de mir?”

5. Mirul acesta s'ar fi putut vinde cu mai mult de trei sute de lei¹, și să se dea săracilor.” Și le era foarte necaz pe femeia aceea.

6. Dar Isus le-a zis: „Lăsați-o în pace; de ce-i faceți supărare? Ea a făcut un lucru frumos față de Mine;

7. căci pe* săraci îi aveți totdeauna cu voi, și le puteți face bine oricînd voiți: dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna. * Deut. 15, 11.

8. Ea a făcut ce a putut; Mi-a uns trupul mai dinainte, pentru îngropare.

9. Adevărat vă spun că, oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va istorisi și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.”

10. Iuda* Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la preoții cei mai de seamă, ca să le vîndă pe Isus.

* Mat. 26, 14; Luc. 22, 3, 4.

11. Cînd au auzit ei lucrul acesta, s'au bucurat, și i-au făgăduit bani. Și Iuda căuta un prilej nimerit, ca să-L dea în minile lor.

Prăznuirea Paștelor.

12. În* ziua dinții a praznicului Azimilor, cînd jertfeau Paștele, ucenicii lui Isus l-au zis:

* Mat. 26, 17; Luc. 22, 7.

„Unde voinți să ne ducem să-Ți pregătim ca să mîncîm Paștele?”

13. El a trimis pe doi din ucenicii Săi, și le-a zis: „Duceți-vă în cetate: acolo aveți să aflați un om ducînd un ulcior cu apă: mergeți după el.

14. Unde va intra el, spuneți stăpînului casei: „Învățătorul zice: „Unde este odaia pentru oaspeți, în care să mîncîm Paștele cu ucenicii Mei?”

15. Și are să vă arate o odaie mare de sus, aşternută gata: acolo să pregătiți pentru noi.”

16. Ucenicii au plecat, au ajuns în cetate, și au găsit așa cum le spusese El; și au pregătit Paștele.

17. Seara*, Isus a venit cu cei doisprezece. * Mat. 26, 20, etc.

18. Pe cînd ședeau la masă și mîncau, Isus a zis: „Adevărat vă spun că unul din voi, care mîncă cu Mine, Mă va vinde.”

19. El au început să se întristeze, și să-I zică unul după altul: „Nu cumva sint eu?”

20. „Este unul din cei doisprezece,” le-a răspuns El; „și anume, cel ce înfinge mina cu Mine în blid.

21. Fiul omului”, negreșit, Se duce după cum este scris despre El. Dar vai de omul acela, prin care este vîndut Fiul omului! Mai bine ar fi fost pentru el, să nu se fi născut.”

* Mat. 26, 24; Luc. 22, 20.

Cina cea de taină.

22. Pe cînd* mîncau, Isus a luat o pine; și, după ce a binecuvîntat, a frînt-o, și le-a dat, zicînd: „Luați, mîncăți, acesta este trupul Meu.”

* Mat. 26, 26; Luc. 22, 19; 1 Cor. 11, 26.

23. Apoi a luat un pahar, și, după ce a mulțămît lui Dumnezeu, li l-a dat, și au băut toți din el.

24. Și le-a zis: „Acesta este sîngele Meu, sîngele legămîntului celui nou, care se varsă pentru mulți.

25. Adevărat vă spun că, de acum încolo, nu voi mai bea din rodul viței, pînă în ziua cînd li voi bea nou în împărăția lui Dumnezeu.”

Înălțarea lui Petru.

26. După ce* au cîntat cântările de laudă, au ieșit în muntele Măslinilor

* Mat. 26, 30.

27. Isus* le-a zis: „În noaptea aceasta toți veți avea un prilej de poticnire; pentrucă este scris: „Voi bate” Păstorul, și oile vor fi risipite.”

* Mat. 26. 31. ** Zab. 13. 7.

28. Dar, după* ce voi învia, voi merge înaintea voastră în Galileia.” * Cap. 16. 7.

29. Petru* i-a zis: „Chiar dacă toți ar avea un prilej de poticnire, eu nu voi avea.”

* Mat. 26. 33, 34. Luc. 22. 34. Ioan 13. 37, 38.

30. Și Isus i-a zis: „Adevărat îți spun că astăzi, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoșul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori.”

31. Dar Petru i-a zis cu și mai multă tărie: „Chiar dacă ar trebui să mor împreună cu Tine, tot nu mă voi lepăda de Tine.” Și toți ceilalți au spus același lucru.

Ghetsimani.

32. S'au* dus apoi într'un loc îngrișit, numit Ghetsimani. Și Isus a zis ucenicilor Săi: „Ședeți aici pînă Mă voi ruga.” * Mat. 26. 36. Luc. 22. 39. Ioan 18. 1.

33. A luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, și a început să Se spălmînte și să Se mîhnească foarte tare.

34. El le-a zis: „Sufletul Meu este cuprins de o întristare* de moarte; rămîneți aici, și vegheați!” * Ioan 12. 27.

35. Apoi a mers puțin mai înainte, S'a aruncat la pămînt, și Se ruga ca, dacă este cu putință, să treacă de la El ceasul acela.

36. El zicea: „Avă*, adică: Tată, — Tîe toate* lucrurile îți sînt cu putință; depărtează de la Mine paharul acesta! Totuși, faci-se nu ce vîlește Eu, ci ce vîlești Tu.”

* Rom. 8. 26. Gal. 4. 6. ** Ebr. 5. 7. † Ioan 5. 30; 8. 28.

37. Și a venit la ucenici, pe cari i-a găsit dormind. Și a zis lui Petru: „Simone, tu dormi? Un ceas n'ai fost în stare să veghezi?”

38. Vegheați și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită; duhul* este plin de rivnă, dar trupul este neputincios.”

* Rom. 7. 23. Gal. 5. 17.

39. S'a dus iarăși, și S'a rugat, zicînd aceleași cuvinte.

40. Apoi S'a întors din nou și i-a găsit dormind; pentrucă li se îngreunaseră ochii de somn. El nu știa ce să-I răspundă.

41. În sfîrșit, a venit a treia oară, și le-a zis: „Dormiți de acum, și odihniți-vă! Destul! A* venit ceasul! Iată

că Fiul omului este dat în mîinile păcătoșilor.

* Ioan 12. 1.

42. Sculați-vă*; haidem să mergem; iată că se apropie vînzătorul!”

* Mat. 26. 46. Ioan 18. 1, 2.

Prinderea lui Isus.

43. Și* îndată, pe cînd vorbea El încă, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și împreună cu el a venit o mulțime de oameni cu săbii și cu ciomege, trimiși de preoții cei mai de seamă, de cărturari și de bătrîni.

* Mat. 26. 47. Luc. 22. 47. Ioan 18. 3.

44. Vînzătorul le dăduse semnul acesta: „Pe care-L voi săruta, acela este; să-L prindeți și să-L duceți supt pază.”

45. Cînd a venit Iuda, s'a apropiat îndată de Isus, și i-a zis: „Învățătorule!” Și L-a sărutat mult.

46. Atunci oamenii aceia au pus mîna pe Isus, și L-au prins.

47. Unul din cei ce stăteau lingă El, a scos sabia, a lovit pe robul marelui preot, și i-a tăiat urechea.

48. Isus* a luat cuvîntul, și le-a zis: „Ați ieșit ca după un filhar, cu săbii și cu ciomege, ca să Mă prindeți.

* Mat. 26. 55. Luc. 22. 52.

49. În toate zilele am fost la voi, și învățam pe oameni în Templu, și nu M'ați prins. Dar toate aceste lucruri s'au împlinit ca să* se împlinească Scripturile.”

* Ps. 22. 4. Isa. 53. 7, etc. Luc. 22. 37; 24. 44.

50. Atunci* toți ucenicii L-au părăsit și au fugit.

* Ps. 38. 8. Ysa. 53.

51. După El mergea un tînăr, care n'avea pe trup decît o învelitoare de pînză de în. Au pus mîna pe el;

52. dar el și-a lăsat învelitoarea, și a fugit în pielea goală.

Isus oșdit de Sinedria.

53. Pe* Isus L-au dus la marelui preot, unde s'au adunat toți preoții cei mai de seamă, bătrîni și cărturari.

* Mat. 26. 57. Luc. 22. 54. Ioan 18. 13.

54. Petru L-a urmat de departe pînă în curtea marelui preot; și a șezut jos împreună cu aprozi, și se încălzea la para focului.

55. Preoții* cei mai de seamă și tot soborul căutau vreo mărturie împotriva lui Isus, ca să-L omoare; dar nu găseau nici una.

* Mat. 26. 58.

56. Pentrucă mulți făceau mărturisiri mincinoase împotriva Lui, dar mărturisirile lor nu se potriveau.

57. Unii s'au sculat și au făcut o

mărturisire mincinoasă împotriva Lui, și au zis:

58. „Noi L-am auzit zicând: „Eu” voi strica Templul acesta, făcut de mini omenești, și în trei zile voi ridica un altul, care nu va fi făcut de mini omenești.”

* Cap. 13, 28. Ioan 2, 19.

59. Nici chiar în privința aceasta nu se potrivea mărturisirea lor.

60. Atunci* marele preot s'a sculat în picioare în mijlocul adunării, a întrebat pe Isus, și i-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc oamenii această împotriva Ta?”

* Mat. 26, 62.

61. Isus* tăcea, și nu răspundea nimic. Marele** preot L-a întrebat iarăși, și i-a zis: „Ești Tu, Hristosul, Fiul Celui binecuvîntat?”

* Ioa. 12, 7. ** Mat. 26, 63.

62. „Da, sint,” i-a răspuns Isus. „Și” veți vedea pe Fiul omului șezînd la dreapta puterii și venind pe norii cerului.”

* Mat. 24, 30; 26, 64. Luc. 22, 69.

63. Atunci marele preot și-a rupt hainele, și a zis: „Ce nevoie mai avem de martori?”

64. Ați auzit hula. Ce vi se pare?” Toți L-au osîndit să fie pedepsit cu moartea.

65. Și unii au început să-L sculpe, să-I acopere fața, să-L bată cu pumnii, și să-I zică: „Prooroceste!” Iar aprozii L-au primit în palme.

Tăgăduirea lui Petru.

66. Pe* cînd stătea Petru jos în curte, a venit una din slujnicile marelui preot.

* Mat. 26, 58, 68. Luc. 22, 56. Ioan 18, 16.

67. Cînd a văzut pe Petru încălzindu-se, s'a uitat țintă la el, și i-a zis: „Și tu erai cu Isus din Nazaret?”

68. El s'a lepădat, și a zis: „Nu știu, nici nu înțeleg ce vrei să zici.” Apoi a ieșit în pridvor. Și a cîntat cocoșul.

69. Cînd* i-a văzut slujnica, a început iarăși să spună celor ce stăteau acolo: „Acesta este unul dintre oamenilor aceia.”

* Mat. 26, 71. Luc. 22, 58. Ioan 18, 26.

70. Și el s'a lepădat din nou. După* puțină vreme, ceice stăteau acolo, au zis iarăși lui Petru: „Nu mai începe îndoielă că ești unul din oamenii aceia; căci** ești Galileean, și graiul tău seamănă cu al lor.”

* Mat. 26, 73. Luc. 22, 59. Ioan 18, 26. ** Psalt. 1, 7.

71. Atunci el a început să se blesteme și să se jure: „Nu cunosc pe omul acesta, despre care vorbiți!”

72. Îndată* a cîntat cocoșul a doua oară. Și Petru și-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Isus: „Înainte ca să cînte cocoșul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori.” Și gîndindu-se la acest lucru, a început să plîngă.

* Mat. 26, 75.

Isus înaintea lui Pilat.

15. 1. Dimineasta*, preoții cei mai de seamă au făcut îndată sfat cu bătrînii, cărturarii și tot Soborul. După ce au legat pe Isus, L-au dus și L-au dat în minile lui Pilat.

* Ps. 2, 2. Mat. 27, 1. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan 18, 28. Psalt. 2, 12; 4, 26.

2. Pilat* L-a întrebat: „Ești Tu împăratul Iudeilor?” „Da, sint”, i-a răspuns Isus.

* Mat. 27, 11.

3. Preoții cei mai de seamă îl învinuiau de multe lucruri.

4. Pilat* L-a întrebat din nou: „Nu răspunzi nimic? Uite de cîte lucruri Te învinuiesc ei?”

* Mat. 27, 12.

5. Isus* n'a mai dat nici un răspuns, lucru care a mirat pe Pilat.

* Ioa. 19, 7. Ioan 19, 8.

Hotărîrea de moarte întărită.

6. La* fiecare praznic al Paștelor, Pilat le slobozea un intermițat, pe care-l cereau ei.

* Mat. 27, 15. Luc. 23, 17. Ioan 19, 14.

7. În temniță era unul numit Baraba, închis împreună cu tovarășii lui, din pricina unui omor, pe care-l săvîrșiseră într-o răscoală.

8. Norodul s'a suit, și a început să ceară lui Pilat să le dea ce avea obicei să le dea totdeauna.

9. Pilat le-a răspuns: „Voiți să vă slobozesc pe împăratul Iudeilor?”

10. Căci pricepuse că preoții cei mai de seamă din pizmă îl dăduseră în mîna lui.

11. Dar preoții* cei mai de seamă au aștit norodul să ceară lui Pilat să le slobozească mai bine pe Baraba.

* Mat. 27, 20. Psalt. 3, 14.

12. Pilat a luat din nou cuvîntul, și le-a zis: „Dar ce voiți să fac cu Acela, pe care-L numiți împăratul Iudeilor?”

13. Ei au strigat din nou: „Răstignește-L!”

14. „Dar ce rău a făcut?” le-a zis Pilat. Însă ei au început să strige și mai tare: „Răstignește-L!”

15. Pilat* a vrut să facă pe placul norodului, și le-a slobozit pe Baraba; iar pe Isus, după ce a pus să-L bată cu nuiele, L-a dat să fie răstignit.

* Mat. 27, 21. Ioan 19, 15.

16. Ostașii * au adus pe Isus în curte, adică în palat, și au adunat toată ceața ostașilor. * Mat. 27: 27.

17. L-au îmbrăcat într-o haină de purpură, au împietit o cunună de spini, și l-au pus-o pe cap.

18. Apoi au început să-l ureze, și să zică: „Picăciune, împăratul Iudeilor!”

19. Și-l loveau în cap cu o trestie, îl scuipau, îngenuncheau și l se închinau.

20. După ce și-au bătut astfel joc de El, L-au desbrăcat de haina de purpură, L-au îmbrăcat în hainele Lui, și L-au dus să-L răstignească.

Răstignirea.

21. Au * silit să ducă crucea lui Isus pe un trecător, care se întorcea dela câmp, numit Simon din Cirena, tatăl lui Alexandru și al lui Ruf. * Mat. 27: 32. Luc. 23: 26.

22. Și * au adus pe Isus la locul numit Oelgota, care, filmăcit, însemnează: „Locul căpătîinii.” * Mat. 27: 33. Luc. 23: 33. Ioan 19: 17.

23. I-au * dat să bea vin amestecat cu smirnă, dar El nu l-a luat. * Mat. 27: 34.

24. După ce L-au răstignit, l-au * împărțit hainele între ei, trăgînd la sorți, ca să știe ce să ia fiecare. * Ps. 22: 19. Luc. 23: 34. Ioan 19: 23.

25. Cînd L-au răstignit, era * ceasul al treilea. * Mat. 27: 45. Luc. 23: 44. Ioan 7: 19.

26. Deasupra Lui era scrisă * vina Lui: „Împăratul Iudeilor.” * Mat. 27: 37. Ioan 19: 19.

27. Împreună * cu El au răstignit doi tîlhari, unul la dreapta și altul la stînga Lui. * Mat. 27: 38.

28. Astfel s'a împlinit Scriptura, care zice: „A * fost pus în numărul celor fărădelege.” * Isa. 53: 12. Luc. 22: 37.

Bătăjocurile trecătorilor.

29. Trecătorii * își băteau joc de El, dădeau din cap, și ziceau: „Uă! Tu **, care strici Templul, și-l zidești la loc în trei zile, * Ps. 22: 7. ** Cap. 14: 58. Ioan 2: 19.

30. mintuiește-Te pe Tine însuși, și pogoară-Te de pe cruce!”

31. Tot astfel și preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii își băteau joc de El între ei, și ziceau: „Pe alții l-a mintuit, și pe Sine însuși nu Se poate mintui!”

32. Hristosul, Împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce, ca să vedem și să credem!” Cei * răstig-

niți împreună cu El, deasemenea își băteau joc de El. * Mat. 27: 43. Luc. 23: 35.

Moartea lui Isus.

33. La ceasul * al șaselea, s'a făcut întuneric peste toată țara, pînă la ceasul al nouălea. * Mat. 27: 45. Luc. 23: 45.

34. Și în ceasul al nouălea, Isus a strigat cu glas tare: „Eloi *, Eloi, lama sabactani!” care, filmăcit, înseamnă: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai părăsit?” * Ps. 22: 1. Mat. 27: 46.

35. Unii din cei ce stăteau acolo, cînd L-au auzit, ziceau: „Iată, cheamă pe Ilie!”

36. Și unul din ei a alergat * de a umplut un burete cu oțet, l-a pus într-o trestie, și l-a ** dat să bea, zicînd: „Lăsați să vedem dacă va veni Ilie să-L pogoare de pe cruce!” * Mat. 27: 48. Ioan 19: 29. ** Ps. 69: 21.

37. Dar * Isus a scos un strigăt tare, și Și-a dat duhul. * Mat. 27: 50. Luc. 23: 46. Ioan 19: 30.

38. Perdeaua * dinăuntrul Templului s'a rupt în două de sus pînă jos. * Mat. 27: 50. Ioan 19: 30. Luc. 23: 47.

39. Sutașul, care sta în fața lui Isus, cînd a văzut * că Și-a dat astfel duhul, a zis: „Cu adevărat, omul acesta era Fiul lui Dumnezeu!” * Mat. 27: 54. Luc. 23: 46.

40. Acolo * erau și niște femei, cari priveau de ** departe. Printre ele erau Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov cel mic și a lui Iosef, și Salome. * Mat. 27: 55. Luc. 23: 49. ** Ps. 138: 11.

41. cari, pe cînd era El în Calileia, mergeau * după El și-l slujeau; și multe alte femei, cari se suiseră împreună cu El în Ierusalim. * Luc. 8: 2, 3.

Îngroparea lui Isus.

42. Cînd * s'a înserat — fiindcă era ziua Pregătirii, adică, ziua dinaintea Săbatului. — * Mat. 27: 57. Luc. 23: 50. Ioan 19: 31.

43. a venit Iosif din Arimatea, un sfetnic cu vază al soborului, care și el aștepta * împărăția lui Dumnezeu. El a îndrăznit să se ducă la Pilat ca să ceară trupul lui Isus. * Luc. 1: 29, 30.

44. Pilat s'a mirat că murise așa de curînd; a chemat pe sutaș, și l-a întrebat dacă a murit de mult.

45. După ce s'a încredințat de la sutaș că a murit, a dăruit lui Iosif trupul.

46. Și * Iosif a cumpărat o pînză subțire de în, a dat jos pe Isus de pe cruce, L-a înfășurat în pînză de în, și L-a

pus într'un mormint săpat în stîncă. Apoi a prăvălit o piatră la ușa mormintului.

*Mat. 27.59, 60. Luc. 23.55. Ioan 19.40.

47. Maria Magdalena și Maria, mama lui Iosef, se uitau unde-L puneau.

Învierea lui Isus.

16 1. După ce a trecut* ziua Sabatului, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salome, au^{***} cumpărat mireasmă, ca să se ducă să ungă trupul lui Isus.

*Mat. 28.1. Luc. 24.1. Ioan 20.1. ** Luc. 28.34.

2. În* ziua dinții a săptămîinii, s'au dus la mormint dis de dimineață, pe cînd răsărea soarele.

* Luc. 24.1. Ioan 20.1.

3. Femeile ziceau una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra de la ușa mormintului?”

4. Și cînd și-au ridicat ochii, au văzut că piatra, care era foarte mare, fusese prăvălita.

5. Au^{*} intrat în mormint, au văzut pe un tinerel șezînd la dreapta, îmbrăcat într'un veșmînt alb, și s'au spălmîntat.

* Luc. 24.3. Ioan^{***} 19.40.

6. El^{*} le-a zis: „Nu vă sperați! Căutați pe Isus din Nazaret, care a fost răstignit: a înviat, nu este aici; iată locul unde îl pusese ră.”

* Mat. 28.5, 6, 7.

7. Dar duceți-vă de spuneți ucenicilor Lui, și lui Petru, că merge înaintea voastră în Galilea: acolo îl veți vedea, cum^{*} v'a spus.”

* Mat. 28.35. Cap. 14.28.

8. Ele au ieșit afară din mormint, și au luat-o la fugă, pentru că erau cuprinse de cutremur și de spaimă. Și^{*} n'au spus nimănui nimic, căci se temeau.

* Mat. 28.8. Luc. 24.9.

Arțăările lui Isus după înviere.

9. (Isus, după ce a înviat, în dimineața zilei dinții a săptămîinii, S'a^{*} arătat mai întîi Mariei Magdalinei, din^{***} care scosese șapte draci.

* Ioan 20.14. ** Luc. 8.2.

10. Ea^{*} s'a dus și a dat de știre celor ce fusese împreună cu El, cari plîngeau și se tinguiun.

* Luc. 24.10. Ioan 20.15.

11. Cînd au auzit ei^{*} că este viu și că a fost văzut de ea, n'au crezut-o.

* Luc. 24.11.

12. După aceea, S'a arătat, într'alt chip, la^{*} doi dintre ei, pe drum, cînd se duceau la țară.

* Luc. 24.12.

13. Aceștia s'au dus de au spus lucrul acesta celorlalți, dar nici pe ei nu i-au crezut.

14. În sfîrșit^{*}, S'a arătat celor unsprezece, cînd ședeau la masă; și i-a muștrat pentru necredința și împietrirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviat.

* Luc. 24.36. Ioan 20.19. 1 Cor. 15.6.

Trimiterea celor unsprezece.

15. Apoi^{*} le-a zis: „Duceți-vă în toată lumea, și^{***} propovăduiți Evanghelia la orice făptură.”

* Mat. 28.19. Ioan 15.26. ** Cor. 1.10.

16. Cine^{*} va crede și se va boteza, va fi mîntuit; dar^{***} cine nu va crede, va fi osîndit.

* Ioan 3.15, 16. Fapt. 2.38; 10.30—32. Rom. 10.9, 1 Pet. 3.21. ** Ioan 12.48.

17. Iată semnele cari vor însoți pe cei ce vor crede: în^{*} Numele Meu vor scoate draci; vor vorbi în^{***} limbi noi; vor fi osîndiți.

* Luc. 10.17. Fapt. 2.38; 8.7; 19.35; 22.12. ** Fapt. 2.4; 10.38; 19.6. 1 Cor. 12.10, 28.

18. vor lua în mînă șerpi^{*}; dacă vor bea ceva de moarte, nu-l va vîtăma; își^{***} vor pune minile peste bolnavi, și bolnavii se vor însănătoși.”

* Luc. 10.18. Fapt. 28.3. ** Fapt. 8.15; 19.6, 17; 28.3. Ion. 3.14, 15.

19. Domnul Isus, după^{*} ce a vorbit cu ei, S'a^{***} înălțat la cer, și a șezut la dreapta lui Dumnezeu.

* Fapt. 1.9, 10. ** Luc. 24.45. 1 Pe. 1.10, 1. Fapt. 7.55.

20. Iar ei au plecat și au propovăduit pretutînd. Domnul lucra împreună cu ei, și^{*} întîrea Cuvîntul prin semnele, cari-l însoțeau. Amin.)

* Fapt. 5.12; 14.3. 1 Cor. 2.4, 5. Efr. 2.4.

EVANGHELIA DUPĂ LUCA

Cuvînt înaintea.

1 1. Fiîndcă mulți s'au apucat să alcătuiască o istorisire amănunțită despre lucrurile cari s'au petrecut printre noi,

2. după cum^{*} ni le-au încredințat ceice le-au văzut cu ochii lor dela^{***}

început, și au ajuns slujitori ai Cuvîntului,

* Efr. 2.8. 1 Pet. 5.1. 2 Pet. 1.15. 1 Ioan 1.1.

** Marcu. 1.1. Ioan 15.27.

3. am gîsit^{*} și eu cu cale, prea alesule^{***} Teofile, după ce am făcut cercetări cu deamăruitul asupra tuturor acestor lucruri dela obîrșia lor,

să-ți le scriu în și-ți unele după altele. * *Psalt. 13, 15, 25, 26. 1 Cor. 7, 40. ** Psalt. 13, 4. † Psalt. 1, 1.*

4. ca * să poți cunoaște astfel temeinicia învățăturilor, pe cari le-ai primit prin via grai. * *Ioan 20, 31.*

Vestirea nașterii lui Ioan Botezătorul.

5. În * zilele lui Irod, împăratul iudeii, era un preot, numit Zaharia, din * casa lui Abia. Nevastă lui era din fetele lui Aaron, și se chema Elisaveta.

* *Mat. 2, 1. ** 1 Cron. 24, 10, 15. Numea. 12, 4, 17.*

6. Amindoi erau neprihăniți * înaintea lui Dumnezeu, și păzeau fără pată toate poruncile și toate rânduielele Domnului.

* *Psalt. 7, 1; 17, 1. 1 Reg. 9, 4. 2 Reg. 20, 9. Ier. 1, 1. Psalt. 23, 1; 24, 18. Filip. 3, 6.*

7. N'aveau copii, pentru că Elisaveta era stearpă; și amindoi erau înaintați în vârstă.

8. Dar, pe cînd slujea Zaharia înaintea lui Dumnezeu, la rîndul cetei lui, 9. după obiceiul preoției, a ieșit la * sorți să intre să tîmpleze ** în Templul Domnului.

* *1 Cron. 24, 18. 2 Cron. 8, 14; 24, 2. ** Exod. 20, 7, 8. 1 Sam. 7, 2. 1 Cron. 23, 13. 2 Cron. 29, 11.*

10. În * ceasul tîmplierii, toată mulțimea norodului se ruga afară.

* *Lev. 16, 17. Apoc. 8, 3, 4.*

11. Atunci un înger al Domnului s'a arătat lui Zaharia, și a stîtut în picioare la dreapta altarului * pentru tîmplierie.

* *Exod. 20, 1.*

12. Zaharia s'a * spăimîntat, cînd l-a văzut; și l-a apucat frica.

* *Juda. 4, 23; 13, 25. Dan. 10, 4. Yer. 20, 20. Cap. 2, 9. Psalt. 16, 4. Apoc. 1, 17.*

13. Dar îngerul i-a zis: „Nu te teme Zahario; fiindcă rugăciunea ta a fost ascultată. Nevastă-ta Elisaveta îți va naște un fiu, căruia îi vei * pune numele Ioan.

* *Yer. 20, 20.*

14. El va fi pentru tine o pricină de bucurie și veselie, și mulți * se vor bucura de nașterea lui.

* *Yer. 20.*

15. Căci va fi mare înaintea Domnului. Nu * va bea nici vin, nici băutură amețitoare, și se va umplea de Duhul Sfînt încă ** din pîntecele mamei sale.

* *Numea. 8, 8. Juda. 13, 4. Cap. 7, 20. ** Ier. 1, 9. Gal. 1, 15.*

16. El * va întoarce pe mulți din fiii lui Israel la Domnul, Dumnezeul lor.

* *Mat. 4, 6, 9.*

17. Va * merge înaintea lui Dumnezeu, în duhul și puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților la copii, și pe cei neascultători la umblarea în înțelepciunea celor neprihăniți, ca să gă-

tească Domnului un norod bine pregătît pentru El.

* *Mat. 4, 8. Mat. 12, 14. Marc. 9, 12.*

18. Zaharia a zis îngerului: „Din * ce voi cunoaște lucrul acesta? Fiindcă eu sînt bătrîn, și nevastă-mea este înaintată în vîrstă.”

* *Psalt. 17, 17.*

19. Drept răspuns, îngerul i-a zis: „Eu sînt Gavril”, care stau înaintea lui Dumnezeu; am fost trimis să-ți vorbesc, și să-ți aduc această veste bună.

* *Isa. 6, 10; 9, 21—23. Mat. 23, 12. Rev. 1, 14.*

20. Iată că vei * fi mut, și nu vei putea vorbi, pînă în ziua cînd se vor înălța aceste lucruri, pentru că n'ai crezut cuvintele mele, cari se vor împlini la vremea lor.”

* *Isaia. 3, 20; 54, 27.*

21. Norodul însă aștepta pe Zaharia, și se mira de zăbovirea lui în Templu.

22. Cînd a ieșit afară, nu putea să le vorbească; și au înțeles că avusese o vedenie în Templu. El le făcea semne într'una, și a rămas mut.

23. După ce i s'au împlinit zilele * de slujbă, Zaharia s'a dus acasă.

* *2 Reg. 12, 4. 1 Cron. 9, 20.*

24. Peste cîțva timp, Elisaveta, nevasta lui, a rămas însărcinată, și s'a ținut ascunsă de tot cinci luni. „Căci”, zicea ea,

25. „îată ce mi-a făcut Domnul, cînd Și-a aruncat ochii spre mine, ca să-mi * ia ocară dintre oameni.”

* *Psalt. 20, 20. Isa. 4, 1; 54, 1, 4.*

Vestirea nașterii lui Iisus Hristos.

26. În luna a șasea, îngerul Gavril a fost trimis de Dumnezeu într-o cetate din Galilea, numită Nazaret,

27. la o fecioară logodită * cu un bărbat, numit Iosif, din casa lui David. Numele fecioarei era Maria.

* *Mat. 1, 18. Cap. 2, 4, 6.*

28. Îngerul a intrat la ea, și i-a zis: „Plecăciune”, ție, căreia ți s'a făcut mare har; Domnul * este cu tine, binecuvîntată ești tu între femei!”

* *Isa. 9, 20; 26, 20. ** Juda. 4, 12.*

29. Turburată * foarte mult de cuvintele acestea, Maria se întreba singură ce putea să însemneze urarea aceasta.

* *Yer. 12.*

30. Îngerul i-a zis: „Nu te teme, Marie; căci ai căpătat îndurare înaintea lui Dumnezeu.

31. Și * iată că vei rămînea însărcinată, și vei naște un fiu, căruia îi vei pune * numele Iisus.

* *Isa. 7, 14. Mat. 1, 23. ** Cap. 2, 21.*

32. El va fi mare, și* va fi chemat Fiul Celui Prea Înalt; și** Domnul Dumnezeu îi va da scaunul de domnie al tatălui Său David. * Marc. 5, 7. ** 2 Sam. 7, 12, 13. Ps. 132, 11. Isa. 9, 6, 7; 16, 5. Isr. 28, 5. Apoc. 5, 7.

33. Va* împărăți peste casa lui Iacov în veci, și împărăția Lui nu va avea sfârșit.† * Dan. 2, 44; 7, 14, 27. Obad. 21. Mic. 4, 7. Ioan 12, 34. Efr. 1, 5.

34. Maria a zis îngerului: „Cum se va face lucrul acesta, fiindcă eu nu știu de bărbat?“

35. Îngerul i-a răspuns: „Duhul Sfânt* Se va pogori peste tine, și puterea Celui Prea Înalt te va umbră. De aceea Sfântul care Se va naște din tine, va fi chemat Fiul** lui Dumnezeu.† * Mat. 1, 20. ** Mat. 14, 30; 26, 63, 64. Marc. 1, 1. Ioan 1, 34; 10, 36. Ps. 91, 1. Rom. 1, 4.

36. Iată că Elisaveta, rudenia ta, a zămislit, și ea, un fiu la bătrînețe; și ea, căreia i se zicea stearpă, este acum în a șasea lună.

37. Căci* niciun cuvânt dela Dumnezeu nu este lipsit de putere.

* Ps. 135, 5. Isr. 32, 17. Zah. 1, 6. Mat. 18, 26. Marc. 16, 27. Cap. 18, 27. Rom. 4, 21.

38. Maria a zis: „Iată, roaba Domnului; faci-mi-se după cuvintele tale!†” Și îngerul a plecat dela ea.

Cântarea Marii.

39. Maria s'a sculat chiar în* zilele acelea, și a plecat în grabă spre munți, într-o cetate a lui Iuda. * Luc. 21, 5, 19, 21.

40. A intrat în casa lui Zaharia, și a urât de bine Elisavetei.

41. Cum a auzit Elisaveta urarea Mariei, i-a săltat pruncul în pîntece, și Elisaveta s'a umplut de Duhul Sfînt.

42. Ea a strigat cu glas tare: „Binecuvîntată* ești tu între femei, și binecuvîntat este rodul pîntecelui tău.

* Judec. 5, 24. Ysa. 26.

43. Cum mi-a fost dat mie să vină la mine maica Domnului meu?

44. Fiindcă iată, cum mi-a ajuns la urechi glasul urării tale, mi-a săltat pruncul în pîntece de bucurie.

45. Ferice de aceea care a crezut; pentru că lucrurile, cari i-au fost spuse din partea Domnului, se vor împlini.†

46. Și Maria a zis: „Sufletul meu mărește* pe Domnul,

* 1 Sam. 2, 1. Ps. 34, 3, 9; 35, 9. Hah. 3, 18.

47. și mi se bucură duhul în Dumnezeu, Mîntuitorul meu,

48. pentru că a privit* spre starea smerită a roabei Sale. Căci iată că dea-

cum încoala, toate neamurile îmi** vor zice fericită,

* 1 Sam. 1, 11. Ps. 135, 8. ** Mat. 2, 12. Cap. 11, 25.

49. pentru că Cel Atot Puternic a făcut lucruri mari pentru mine*. Numele Lui este sfînt†.

* Ps. 71, 19; 135, 5, 6. ** Ps. 111, 9.

50. și îndurarea* Lui se întinde din neam în neam peste cei ce se tem de El.

* Ps. 137, 7. Exod. 34, 6. Ps. 103, 17, 18.

51. El a arătat putere* cu brațul Lui; a risipit** glandurile, pe cari le aveau cei mindei în inima lor. * Ps. 78, 1; 118, 12. Isa. 40, 15; 51, 9; 52, 10. ** Ps. 22, 12. 1 Pet. 2, 1.

52. A răsturnat* pe cei puternici de pe scaunele lor de domnie, și a înălțat pe cei smeriți.† * 2 Sam. 2, 4-6. Isr. 5, 11. Ps. 113, 5.

53. Pe* cei flămînzi i-a săturat de bunătați, și pe cei bogați i-a scos afară cu minile goale. * 1 Cor. 13, 5. Ps. 34, 10.

54. A venit în ajutorul robului său Irael, căci Și-a adus aminte* de îndurarea Sa, —

* Ps. 105, 5. Isr. 21, 5, 26.

55. cum* făgăduise părinților noștri, — față de Avraam și sămînța lui în veac.† * Ps. 117, 19. Ps. 122, 11. Rom. 11, 28. Gal. 3, 16.

56. Maria a rămas împreună cu Elisaveta cam trei luni. Apoi s'a întors acasă.

Nașterea lui Ioan Botezătorul.

57. Elisavetei i s'a împlinit vremea să nască; și a născut un fiu.

58. Vecinii și rudele ei au auzit că Domnul a arătat mare îndurare față de ea, și se* bucurau împreună cu ea.

* Ysa. 54.

59. În* ziua a opta, au venit să taie pruncul împrejur, și voiau să-i pună numele Zaharia, după numele tatălui său.

* Ps. 27, 13. Lev. 12, 3.

60. Dar mama lui a luat cuvîntul, și a zis: „Nu*. Ci are să se cheme Ioan.†

* Ysa. 43.

61. Ei i-au zis: „Nimeni din rudele tale au poartă numele acesta.†

62. Și au început să facă semne tatălui său, ca să știe cum ar vrea să-i pună numele.

63. Zaharia a cerut o tăbliță de scris, și a scris, zicînd: „Numele lui este Ioan.†” Și toți s'au minunat. * Ysa. 43.

64. În clipa aceea*, i s'a deschis gura, i s'a deslegat limba, și el vorbea și binecuvînta pe Dumnezeu.

* Ysa. 29.

65. Pe toți vecinii i-a apucat frica, și în tot ținutul acela muntos* al Iudeii, se vorbea despre toate aceste lucruri.

* Ysa. 26.

66. Toți ceice le auzeau, le păstrau* în inima lor, și ziceau: „Oare ce va fi pruncul acesta?” Și mintă* Domnului era într'adevăr cu el.

*Cap. 2, 23, 24. **Ps. 138, 2. Ps. 100, 17; 100, 21. Psalt. 11, 20.

Cîntarea lui Zaharia.

67. Zaharia, tatăl lui, s'a* umplut de Duhul Sfînt, a proorocit, și a zis:

*Isai 2, 26.

68. „Binecuvîntat* este Domnul, Dumnezeu lui Israel, pentrucă** a cercetat și a răscumpărat pe poporul Său.

*2 Reg. 1, 49. Ps. 41, 12; 72, 18; 106, 48. **Isai 2, 10; 4, 10. Ps. 111, 9. Cap. 1, 18.

69. Și* ne-a ridicat o mîntuire puternică¹ în casa robului Său David,

*Ps. 132, 17.

70. cum* vestise prin gura sfinților Săi prooroci, cari au fost din vechime; —

*Is. 22, 4; 4, 10-15. Dan. 9, 24. Psalt. 2, 21. Rom. 1, 2.

71. mîntuire de vrăjmașii noștri și din mina tuturor celor ce ne urăsc!

72. Astfel* își arată El îndurarea față de părinții noștri, și cei aduce aminte de legămîntul Lui cel sfînt,

*Lev. 26, 42. Ps. 103, 2; 105, 8, 9; 106, 48. Exod. 16, 26. Vers. 24.

73. potrivit jurămîntului* prin care Se jurase părintelui nostru Avraam,

*Ps. 105, 9; 117, 4; 124, 17. Ezech. 4, 19, 27.

74. că, dupăce ne va izbăvi din mina vrăjmașilor noștri, ne va îngădui să-l slujim* fără frică, *

*Rom. 8, 18, 21. Ezech. 9, 14.

75. trăind înaintea Lui în* sfințenie și neprihănire, în toate zilele vieții noastre.

*Is. 29, 23; 43. Ezech. 4, 24. 1 Tim. 1, 12. 1 Tim. 1, 9. Tit. 2, 12. 1 Pet. 1, 16. 1 Pet. 1, 4.

76. Și tu, pruncule, vei fi chemat prooroc al Celui Pres înalt. Căci* vei merge înaintea Domnului, ca să pregătești căile Lui,

*Is. 40, 3. Mal. 3, 1; 4, 5. Mal. 11, 10. Vers. 17.

77. și să dai poporului Său cunoștința mîntuirii, care stă în* iertarea păcatelor lui; —

*Mat. 1, 4. Cap. 2, 2.

78. datorită marelui îndurări a Dumnezeului nostru, în urma căreia ne-a cercetat Soarele care răsare din înălțime,

79. ca să* lumineze pe ceice zac în întunecul și în umbra morții, și să ne îndrepte picioarele pe calea păcii!¹

*Is. 9, 2; 42, 7; 60, 1. Mat. 4, 16. Psalt. 26, 12.

80. Iar pruncul* creștea și se lățărea în duh. Și a* stat în locuri pustii pînă în ziua arătării lui înaintea lui Israel.

*Cap. 2, 40. **Mat. 2, 1; 11, 7.

Nașterea lui Isus Hristos.

2. 1. În vremea aceea a ieșit o poruncă de la Cezar August să se înscrie toată lumea.

2. Înscrierea aceasta* s'a făcut înțlia dată pe cînd era dregător în Siria Quirinius.

*Psalt. 5, 27.

3. Toți se duceau să se înscrie, fiecare în cetatea lui.

4. Iosif s'a suit și el din Galilea, din cetatea Nazaret, ca să se ducă în Iudea, în cetatea* lui David, numită Betleem, — pentrucă** era din casa și din seminția lui David, —

*1 Sam. 16, 1. 4. Ioan 7, 42. **Mat. 1, 16. Cap. 1, 27.

5. să se înscrie împreună cu Maria, logodnica* lui, care era însărcinată.

*Mat. 1, 18. Cap. 1, 27.

6. Pe cînd erau ei acolo, s'a împlinit vremea cînd trebuia să nască Maria.

7. Și a* născut pe Fiul ei cel înțli născut, L-a înfășat în scutece, și L-a culcat într'o iesle, pentrucă în casa de poposire nu era loc pentru el.

*Mat. 1, 28.

Păstorii din Betleem.

8. În țîntutul acela erau niște păstori, cari stăteau afară în cîmp, și făceau de strajă noaptea împrejurul turmei lor.

9. Și istă că un inger al Domnului s'a înfășiat înaintea lor, și slava Domnului a strălucit împrejurul lor. Ei* s'au înfricoșat foarte tare.

*Cap. 1, 12.

10. Dar ingerul le-a zis: „Nu vă temeți: căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru* tot norodul:

*Ps. 12, 5. Mat. 26, 19. Marc. 1, 16. Vers. 22, 23. Cap. 14, 27. Col. 1, 23.

11. astăzi* în cetatea lui David, vi s'a născut un Mîntuitor*, care* este Hristos, Domnul.

*Is. 9, 6. **Mat. 1, 21.

1 Mat. 1, 16; 26, 16. Cap. 1, 43. Psalt. 2, 20; 10, 20. Filip. 2, 11.

12. Iată semnul, după care-l veți cunoaște: veți găsi un prunc înfășat în scutece și culcat într'o iesle.”

13. Și* deodată, împreună cu ingerul s'a unit o mulțime de oaste cerească, lăudînd pe Dumnezeu, și zicînd:

*Ps. 103, 12; 12, 1, 2. Ps. 109, 20, 21; 148, 2. Dan. 7, 26. Ezech. 1, 14. Apoc. 5, 12.

14. „Slavă* lui Dumnezeu în locurile prea înalte, și pace” pe pămînt între oamenii plăcuți¹ Lui.”

*Cap. 19, 28.

Ezech. 1, 8; 9, 10, 21. Apoc. 4, 10. **Is. 27, 18. Cap. 1, 78. Rom. 8, 2. Ezech. 2, 27. Col. 1, 20. 1 Ioan 2, 28. Ezech. 2, 4, 7. 1 Tim. 1, 16. 1 Ioan 4, 8, 10.

15. După ce au plecat ingerii de la

1. Grecește: un cor de minălor.

ei, ca să se întoacă în cer, păstorii au zis unii către alții: „Haidem să mergem pînă la Betleem, și să vedem ce ni s'a spus și ce ne-a făcut cunoscut Domnul.

16. S'au dus în grabă, și au găsit pe Maria, pe Iosif, și pruncul culcat în ieșle.

17. După ce L-au văzut, au istorisit ce li se spusese despre Prunc.

18. Toți ceice i-au auzit, s'au mirat de cele ce le spuneau păstorii.

19. Maria^{*} păstra toate cuvintele acestea, și se gîndea la ele în inima ei.

^{*} Fac. 27. 12. Cap. 1. 26. Vers. 37.

20. Și păstorii s'au întors, slăvind și lăudînd pe Dumnezeu, pentru toate cele ce auziseră și văzuseră, și cari erau întocmai cum li se spusese.

Isus adus în Templu.

21. Cînd^{*} a venit ziua a opta, în care trebuia tăiat împrejur Pruncul, i-au pus numele ISUS^{**}, nume, care fusese spus de înger înainte ca să fi fost El zămislit în pîntece.

^{*} Fac. 27. 12. Lev. 12. 3. Cap. 1. 26. ^{**} Mat. 1. 21. 26. Cap. 1. 21.

22. Și, cînd s'au împlinit zilele^{*} pentru curățirea lor, după Legea lui Moise, Iosif și Maria au adus Pruncul la Ierusalim, ca să-L înfățișeze înaintea Domnului. —

^{*} Lev. 12. 3—5. 6.

23. după cum este scris în Legea Domnului: „Orice^{*} întîl născut de partea bărbătească va fi închinat Domnului”.

^{*} Exod. 13. 2; 22. 29; 34. 19. Num. 3. 12; 8. 17; 18. 15.

24. și ca să aducă jertfă: o pîreche de turturele sau doi pui de porumbel, după cum^{*} este poruncit în Legea Domnului.

^{*} Lev. 12. 3, 4, 6.

Cîntarea lui Simeon.

25. Și iată că în Ierusalim era un om numit Simeon. Omul acesta ducea o viață sfîntă, și era cu frica lui Dumnezeu. El aștepta^{*} mîngîierea lui Israel, și Duhul Sfînt era peste el.

^{*} Isa. 40. 1. Marc. 11. 40. Vers. 26.

26. Duhul Sfînt îl înștiințase că nu va muri înainte ca să vadă^{*} pe Hristosul Domnului.

^{*} Ps. 69. 48. Ebr. 11. 3.

27. El a venit în Templu, minat de^{*} Duhul. Și, cînd au adus părinții înăuntru pe Pruncul Isus, ca să împlinească cu privire la El ce porunca Legea,

^{*} Mat. 4. 1.

28. Simeon L-a luat în brațe, a binecuvîntat pe Dumnezeu, și a zis:

29. „Acum”, slobozește în pace pe

robul Tău, Stăpîne, după cuvîntul Tău.

^{*} Fac. 48. 20. Filip. 1. 23.

30. Căci au văzut^{*} ochii mei mîntuirea Ta,

^{*} Isa. 52. 10. Cap. 3. 4.

31. pe care ai pregătit-o să fie, înaintea tuturor popoarelor,

32. lumina^{*} care să lumineze neamurile, și slava poporului Tău Israel.”

^{*} Isa. 60. 1; 49. 6; 60. 1, 3, 1, 3. Mat. 4. 16. Psal. 137. 23, 28.

33. Tatăl și mama Lui se mirau de lucrurile cari se spuneau despre El.

34. Simeon i-a binecuvîntat, și a zis Mariei, mama Lui: „Iată, Copilul acesta este rînduit spre prăbușirea^{*} și ridicarea multora în Israel, și să fie un semn^{**}, care va stîrni împotrivire.

^{*} Isa. 8. 14. Oveia 14. 3. Mat. 23. 34. Rom. 9. 32, 33. 1 Cor. 1. 23, 24. 2 Cor. 3. 18. 1 Pet. 2. 7, 8. ^{**} Psal. 26. 22.

35. Chiar^{*} sufletul tău va fi străpuns de o sabie, că să se descopere gîndurile multor inimi.”

^{*} Ps. 42. 20. Iona 2. 20.

36. Mai era acolo și o proorociță, Ana, fata lui Fanuel, din seminția lui Așer. Ea era foarte înaintată în vîrstă, și trăise cu bărbatul ei șapte ani după fecioria ei.

37. Rămăasă văduvă, și fiind în vîrstă de optzeci și patru de ani, Ana nu se depărta de Templu, și zi^{*} și noapte slujea lui Dumnezeu cu post și cu rugăciuni.

^{*} Psal. 26. 7. 1 Tim. 3. 4.

38. A venit și ea în acelaș ceas, și a început să laude pe Dumnezeu, și să vorbească despre Isus tuturor celor ce așteptau^{*} mîntuirea Ierusalimului.

^{*} Marc. 15. 43. Vers. 25. Cap. 24. 21.

Întorcerea la Nazaret.

39. După ce au împlinit tot ce porunca Legea Domnului, Iosif și Maria s'au întors în Galilea, în cetatea lor Nazaret.

40. Iar^{*} Pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune, și harul lui Dumnezeu era peste El.

^{*} Cap. 1. 80. Vers. 32.

Isus în

Templu la vîrsta de doisprezece ani.

41. Părinții lui Isus se duceau la Ierusalim în^{*} fiecare an, la praznicul Paștelor.

^{*} Exod. 23. 16, 17; 34. 23. Deut. 16. 1, 16.

42. Cînd a fost El de doisprezece ani, s'au suit la Ierusalim, după obiceiul praznicului.

43. Apoi, după ce au trecut zilele praznicului, pe cînd se întorceau acasă, băiatul Isus a rămas în Ierusalim. Părinții Lui n'au băgat de seamă lucrul acesta.

44. Au crezut că este cu tovarășii lor de călătorie, și au mers cale de o zi, și L-au căutat printre rudele și cunoșcuții lor.

45. Dar nu L-au găsit, și s'au întors la Ierusalim să-L caute.

46. După trei zile, L-au găsit în Templu, șezând în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și punându-le întrebări.

47. Toți cari-L auzeau, rămneau uimiți* de priceperea și răspunsurile Lui. *Mat. 7, 28. Marc. 1, 22. Cap. 4, 22, 33. Ioan. 7, 13, 46.

48. Cînd L-au văzut părinții Lui, au rămas înmămurii; și mama Lui l-a zis: „Fiule, pentru ce Te-ai purtat așa cu noi? Iată că tatăl Tău și eu Te-am căutat cu îngrijorare.”

49. El le-a zis: „Dece M'ați căutat? Oare nu știți că trebuie să fiu în* casa Tatălui Meu?” *Ioan. 8, 18.

50. Dar ei* n'au înțeles spusele Lui. *Cap. 9, 45; 19, 24.

51. Apoi S'a pogorît împreună cu ei, a venit la Nazaret, și le era supus. Mamă-Să păstra* toate cuvintele acestea în inima ei. *Dan. 7, 28. Vers. 29.

52. Și Isus creștea* în înțelepciune, în statură, și era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. *1 Sam. 2, 26. Vers. 40.

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

31. În anul al cincisprezecelea al domniei lui Tiberiu Cezar, — pe cînd Pilat din Pont era dregător în Iudea, Irod, cîrmuitor al Galileii, Filip, fratele lui, cîrmuitor al Ituriei și al Trahonitei, Lisania, cîrmuitor al Abilenei,

2. și în* zilele marilor preoți Ana și Caiafa, — Cuvîntul lui Dumnezeu a vorbit lui Ioan, fiul lui Zaharia în pustie. *Ioan. 11, 48; 12, 13. Psalt. 4, 8.

3. Și* Ioan a venit prin tot ținutul din împrejurimile Iordanului, și propovăduia botezul pocăinței, pentru* iertarea păcatelor, *Mat. 3, 1. Marc. 1, 4. **Cap. 1, 77.

4. după cum este scris în cartea cuvîntelor prorocului Isaia: „Iată glasul* celui ce strigă în pustie: „Pre-gătiți calea Domnului, neteziți-l cărările. *Isa. 40, 3. Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Ioan. 1, 23.

5. Orice vale va fi astupată, orice munte și orice deal va fi prefăcut în loc neted; căile strimbe vor fi îndreptate, și drumurile zgronțuroase vor fi netezite.

6. Și orice* făptură va vedea min-tuirea lui Dumnezeu.” *Ps. 98, 2. Isa. 60, 10. Cap. 2, 10.

7. Ioan zicea dar noroadelor, cari veneau să fie botezate de el: „Pui* de năpîrci, cine v'a învățat să fugiți de minia viitoare? *Mat. 3, 7.

8. Faceți dar roduri vrednice de pocăința voastră, și nu vă apucați să ziceți în voi înșivă: „Avem pe Avraam ca tată!” Căci vă spun că Dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui Avraam.

9. Securea a și fost înfiptă la rădă-cina pomilor: deci*, orice pom care nu face roadă bună, este tăiat și a-runcat în foc.” *Mat. 7, 19.

10. Noroadele îl întrebau, și ziceau: „Atunci* ce trebuie să facem?” *Psalt. 3, 27.

11. Drept răspuns, el le zicea: „Cî-ne* are două haine, să împartă cu cine n'are nici una; și cine are de mîncare, să facă la fel.” *Cap. 11, 41. 2 Cor. 8, 14. 1 Tim. 2, 25, 16. 1 Ioan. 3, 17; 4, 10.

12. Au* venit și niște vameși să fie botezați, și l-au zis: „Învățătorule, noi ce trebuie să facem?” *Mat. 21, 32. Cap. 7, 29.

13. El le-a răspuns: „Să nu* cereți nimic mai mult peste ce v'a fost po-runcit să luați.” *Cap. 20, 8.

14. Niște ostași îl întrebau și ei, și ziceau: „Dar noi ce trebuie să fa-cem?” El le-a răspuns: „Să nu stoar-ceți nimic dela nimeni prin amenințări, nici* să nu învinuiți pe nimeni pe ne-drept, ci să vă mulțumiți cu lefurile voastre.” *Ezech. 18, 1. Lev. 19, 11.

15. Fiindcă norodul era în așteptare, și toți se gîdeau în inimile lor cu privire la Ioan, dacă nu cumva este el Hristosul,

16. Ioan, drept răspuns, a zis tutu-ror: „Cît despre mine, eu* vă botez cu apă; dar vine Acela care este mai puternic decît mine, și căruia eu nu sînt vrednic să-l desleg cureaua în-căl-tămintelor. El vă va boteza cu Duhul Sfînt și cu foc.” *Mat. 3, 11.

17. Acela are lopata în mînă; își va curăți aria cu desăvîrșire, și* își va stringe grîul în grînar, iar pleava o va arde într'un foc care nu se stinge.” *Mic. 4, 13.

Închiderea lui Ioan.

18. Astfel propovăduia Ioan norodu-lui Evanghelia, și-i dădea încă multe alte îndemnuri.

19. Dar* cîrmuitorul Irod, care era

mustrat de Ioan pentru Irodiada, nevasta fratelui său Filip, și pentru toate retele pe cari le făcuse,

* Mat. 14, 3. Marc. 6, 17.

20. a mai adăugat la toate celelalte rețe și pe acela că a închis pe Ioan în temniță.

Botezul lui Isus.

21. După ce a fost botezat tot norodul, a fost botezat și Isus*; și pe cind Se ruga, s'a deschis cerul,

* Mat. 3, 13. Ioan 1, 33.

22. și Duhul Sfînt S'a pogorît peste El în chip trupesc, ca un porumbel. Și din cer s'a auzit un glas, care zicea: „Tu ești Fiul Meu prea iubit: în Tine îmi găsesc toată plăcerea Mea!”

Cartea neamului lui Isus Hristos.

23. Isus avea aproape* treizeci de ani, cînd a început să învețe pe norod; și era, cum se credea, fiul** lui Iosif, fiul lui Eli,

* Num. 4, 3, 35, 36, 45, 47. ** Mat. 23, 35. Ioan 6, 42.

24. fiul lui Matat, fiul lui Levi, fiul lui Melhi, fiul lui Ianaî, fiul lui Iosif,

25. fiul lui Matatia, fiul lui Amos, fiul lui Naum, fiul lui Esli, fiul lui Nagai,

26. fiul lui Maat, fiul lui Matatia, fiul lui Semei, fiul lui Iosch, fiul lui Ioda,

27. fiul lui Ioanan, fiul lui Resa, fiul lui Zorobabel, fiul lui Salatiel, fiul lui Neri,

28. fiul lui Melhi, fiul lui Adî, fiul lui Cosam, fiul lui Elmadam, fiul lui Er,

29. fiul lui Isus, fiul lui Eliezer, fiul lui Iorim, fiul lui Matat, fiul lui Levi,

30. fiul lui Simeon, fiul lui Iuda, fiul lui Iosif, fiul lui Ionam, fiul lui Eliachim,

31. fiul lui Melea, fiul lui Mena, fiul lui Matata, fiul lui Natan*, fiul lui** David,

* Mat. 23, 32. ** 2 Sam. 5, 14. 1 Cron. 3, 9.

32. fiul* lui Iese, fiul lui Iobed, fiul lui Booz, fiul lui Salmon, fiul lui Naason,

* Mat. 4, 18, etc. 1 Cron. 2, 15, etc.

33. fiul lui Aminadab, fiul lui Admîn, fiul lui Arni, fiul lui Esrom, fiul lui Pares, fiul lui Iuda,

34. fiul lui Iacov, fiul lui Isaac, fiul lui Avraam, fiul* lui Tara, fiul lui Nahor,

* Mat. 23, 24, 26.

35. fiul lui Seruh, fiul lui Ragau, fiul lui Falec, fiul lui Eber, fiul lui Sala,

36. fiul* lui Cainan, fiul lui Arfaxad, fiul** lui Sem, fiul lui Noe, fiul lui Lameh,

* Mat. 23, 22. ** Gen. 5, 9, etc.; 11, 10, etc.

37. fiul lui Matasala, fiul lui Enoh, fiul lui Iared, fiul lui Maleleel, fiul lui Cainan,

38. fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam, fiul* lui Dumnezeu. * Gen. 4, 1, 2.

Isptirea lui Isus Hristos.

41. Isus*, plin de Duhul Sfînt, S'a întors dela Iordan, și a fost dus** de Duhul în pustie,

* Mat. 4, 1. Marc. 1, 13. ** Cap. 2, 27. Yers. 14.

2. unde a fost ispitit de diavolul timp de patruzeci de zile. N'a mîncat nimic* în zilele acelea; și, după ce au trecut acele zile, a flămînzit.

* Exod. 16, 16. 1 Reg. 19, 8.

3. Diavolul i-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, poruncește pietrei aceste să se facă pîine.”

4. Isus i-a răspuns: „Este scris”: „Omul nu va trăi numai cu pîine, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu.”

* Deut. 8, 3.

5. Diavolul L-a suit pe un munte înalt, i-a arătat într-o clipă, toate împărățiile pămîntului,

6. și i-a zis: „Ție îți voi da toată stăpînirea și slava acestor împărății; căci mie îmi este dată*, și o dau oricui voiese.

* Ioan 12, 32; 14, 30. Apoc. 12, 3, 7.

7. Dacă dar, Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta.”

8. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Înapoia Mea, Satano! Este scris”: „Să te închini Domnului, Dumnezeului tău, și numai Lui să-I slujești.”

* Deut. 6, 13; 10, 20.

9. Diavolul* L-a dus apoi în Ierusalim, L-a așezat pe străgîna acoperîșului Templului, și i-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos de aici;

* Mat. 4, 5.

10. căci este scris”: „El va porunci îngerilor lui să Te păzească.”

* Ps. 91, 12.

11. și: „Ei Te vor lua pe mîni, ca nu cumva să Te lovești cu piciorul de vreo piatră.”

12. Isus i-a răspuns: „S'a* spus: „Să nu ispitești pe Domnul, Dumnezeul tău.”

* Deut. 6, 16.

13. După ce L-a ispitit în toate felurile, diavolul a plecat dela El, pînă* la o vreme.

* Ioan 14, 30. Evr. 4, 15.

Isus în Galilea.

14. Isus*, plin de** puterea Duhului, S'a întors în Galilea†, și I s'a dus vestea în tot ținutul deîmprejur.

* Mat. 4, 18. Ioan 4, 45. ** Yers. 1, 7. Page. 10, 27.

15. El învăța pe oameni în sinagoga lor, și era slăvit de toți.

Isus propovăduiește la Nazaret.

16. A venit în Nazaret*, unde fusese crescut; și**, după obiceiul Său, în ziua Sabatului, a intrat în sinagogă. S'a sculat să citească,

* Mat. 2, 23; 23, 54. Marc. 6, 1. ** Psal. 119, 14; 17, 8.

17. și i s'a dat cartea proorocului Isaia. Cînd a deschis-o, a dat peste locul unde era scris:

18. „Duhul* Domnului este peste Mine, pentrucă M'a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M'a trimis să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor de război slobozirea, și orbilor căpătarea vederii; să dau drumul orilor apăsăți, *Isa. 61, 1.

19. și să vestesc anul de îndurare al Domnului.”

20. În urmă, a închis cartea, a dat-o înapoi îngrijitorului, și a șezut jos. Toți cei ce se aflau în sinagogă, aveau privirile pironite spre El.

21. Atunci a început să le spună: „Așăzi s'au împlinit cuvintele acestea din Scriptură, pe cari le-ați auzit.”

22. Și toți îl vorbeau de bine, se mirau de cuvintele pline de har, cari ieșeau din gura Lui, și ziceau: „Oare** nu este acesta feciorul lui Iosif?”

* Ps. 40, 2. Mat. 23, 54. Marc. 6, 3. Cap. 2, 47. ** Isac. 49.

23. Isus le-a zis: „Fără îndoială, îmi veți spune zicala aceea: „Doftore, vindecă-te pe tine însuși”; și îmi veți zice: „Fă și aici, în patria* Ta, tot ce am auzit că ai făcut în Capernaum”.”

* Mat. 4, 23; 11, 23. ** Mat. 23, 54. Marc. 6, 1.

24. „Dar”, a adăugat El „adevărat vă spun că, niciun prooroc” nu este primit bine în patria lui.

* Mat. 23, 57. Marc. 6, 4. Isac. 6, 44.

25. Ba încă, adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, cînd a fost încluiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni, și cînd a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe* văduve în Israel;

* 1 Reg. 17, 9; 18, 1. Isac. 6, 17.

26. și totuș Ilie n'a fost trimis la niciuna din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului.

27. Și* mulți leproși erau în Israel, pe vremea proorocului Elizei; și totuș niciunul din ei n'a fost curățit, afară de Naaman, Sirianul.”

* 2 Reg. 6, 24.

28. Toți cei din sinagogă, cînd au auzit aceste lucruri, s'au umplut de mânie.

29. Și s'au sculat, L-au scos afară din cetate, și L-au dus pînă în sprinceană muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos în prăpastie.

30. Dar Isus a trecut* prin mijlocul lor, și a plecat de acolo. * Isac. 6, 50; 10, 30.

Vîndecarea

anui îndrăcit în Capernaum.

31. S'a* pogorît în Capernaum, cetate din Galilea, și acolo învăța pe oameni în ziua Sabatului.

* Mat. 4, 23. Marc. 1, 21.

32. Ei erau uimiți de învățătura Lui, pentrucă* vorbea cu putere.

* Mat. 7, 28; 29. Tit. 2, 12.

33. În* sinagogă se afla un om, care avea un duh de drac securat, și care a strigat cu glas tare:

* Marc. 1, 26.

34. „Ah! Ce avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne prăpădești? Te* știu cine ești: Sfîntul” lui Dumnezeu.”

* Ysa. 41. ** Ps. 118, 19. Dan. 9, 24. Cap. 1, 35.

35. Isus l-a certat, și l-a zis: „Taci, și ieși afară din omul acesta!” Și dracul, duplicate l-a trîntit jos, în mijlocul adunării, a ieșit afară din el, fără să-i facă vreun rău.

36. Toți au fost cuprinși de spaimă, și ziceau unii către alții: „Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpînire și cu putere duhurilor necurate, și ele ies afară!”

37. Și l s'a dus vestea în toate împrejurimile.

Vîndecarea soarelui lui Simon.

38. Dupăce* a ieșit din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Soacra lui Simon era prinsă de friguri mari, și L-au rugat pentru ea. * Mat. 8, 14. Marc. 1, 29.

39. El S'a plecat spre ea, a certat frigurile, și au lăsat-o frigurile. Ea s'a sculat îndată, și a început să le sluzească.

Vîndecarea mai multor bolnavi.

40. La* asfințitul soarelui, toți cei ce aveau bolnavi atinși de felurite boale, îi aduceau la El. El își punea minile peste fiecare din ei, și-i vindeca.

* Mat. 4, 18. Marc. 1, 32.

41. Din* mulți ieșeau și drați, cari strigau și ziceau: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.” Dar El** îi mustra, și nu-i lăsa să vorbească, pentrucă știau că El este Hristosul.”

* Marc. 1, 34; 2, 11. ** Marc. 1, 35; 34. Ysa. 54, 26.

42. Cînd* s'a crîpat de ziua, Isus a ieșit și s'a dus într'un loc pustiu. Noroadele au început să-L caute în toate părțile, și au ajuns pînă la El: voiau să-L oprească să nu plece dela ei.

* Marc. 1, 38.

43. Dar El le-a zis: „Trebuie să vestesc Evanghelia împărăției lui Dumnezeu și în albe cetăți; fiindcă pentru aceasta am fost trimis.”

44. Și* propovăduia în sinagogile Galileii.

* Marc. 1, 39.

Pescuirea minunății.

51. Pe cînd* se afla lîngă lacul Genezaret și îl imbulzea norodul ca să audă Cuvîntul lui Dumnezeu,

* Mat. 4, 18. Marc. 1, 35.

2. Isus a văzut două corăbii la marginea lacului; pescarii ieșiseră din ele să-și spele mreșile.

3. S'a suît într'una din aceste corăbii, care era a lui Simon; și l-a rugat s'o depărteze puțin de la țărm. Apoi a șezut jos, și învăța pe noroade din corabie.

4. Cînd a încetat să vorbească, a zis lui Simon: „Depărtează-o* la adînc, și aruncați-vă mreșile pentru pescuire.”

* Ioan 81, 4.

5. Drept răspuns, Simon l-a zis: „Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit, și n'am prins nimic; dar, la cuvîntul Tău, voi arunca mreșile!”

6. Dupăce le-au aruncat, au prins o așa de mare mulțime de pești că începeau să li se rupă mreșile.

7. Au făcut semn tovarășilor lor, cari erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. Aceia au venit și au umplut amîndouă corăbiile, așa că au început să se afunde corăbiile.

8. Cînd a văzut Simon Petru lucrul acesta, s'a aruncat la genunchii lui Isus, și l-a zis: „Doamne, pleacă* dela mine, căci sînt un om păcătos.”

* 2 Sam. 6, 9. 1 Reg. 17, 28.

9. Fiindcă îi apucase spaima, pe el și pe toți ceilalți erau cu el, din pricina pescuirii, pe care o făcuseră.

10. Tot așa și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zebedei, tovarășii lui Simon. Atunci Isus a zis lui Simon: „Nu te teme; de acum* încolo vei fi pescar de oameni.”

* Marc. 4, 20. Marc. 1, 37.

11. Ei au scos corăbiile la mal, au lăsat* totul, și au mers după El.

* Mat. 24, 20; 28, 27. Marc. 1, 38. Cap. 10, 20.

Vindecarea unui leproș.

12. Isus* era într'una din cetăți. Și iată că un om plin de lepră, cum L-a văzut, s'a aruncat cu fața la pămînt, L-a rugat, și l-a zis: „Doamne dacă vrei, poți să mă curățești.”

* Mat. 8, 2. Marc. 1, 40.

13. Isus a întins mîna, s'a atins de el, și l-a zis: „Da, voiesc, fii curățit!” Imediat, l-a lăsat leproș.

14. Apoi* l-a poruncit să nu spună nimănui. „Ci du-te”, l-a zis El, „de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce” a rânduit Moise, ca mărturie pentru el.”

* Mat. 9, 4. ** Lev. 14, 4, 10, 21, 22.

15. Se răspîndea tot mai mult vestea despre El, și oamenii se* strîngeau cu grămadă, ca să-L asculte și să fie vindecați de boalele lor.

* Mat. 4, 23. Marc. 3, 7. Ioan 6, 2.

16. Iar* El se ducea în locuri pustii, și Se ruga.

* Mat. 14, 23. Marc. 6, 46.

Vindecarea unui slăbănog.

17. Într'una din zile, Isus învăța pe noroade. Niște Farisei și învățători ai Legii, cari veniseră din toate satele Galileii și Iudeii și din Ierusalim, stăteau acolo; iar puterea Domnului era cu El, ca să vindece.

18. Și* iată că niște oameni purtau într'un pat pe un slăbănog, și căutau să-l ducă înăuntru, ca să-l pună înaintea Lui.

* Mat. 9, 2. Marc. 2, 3.

19. Fiindcă n'aveau pe unde să-l ducă înăuntru, din pricina norodului, s'au suît pe acoperișul casei, și l-au coborît cu patul printre cărămizi, în mijlocul adunării, înaintea lui Isus.

20. Cînd le-a văzut credința, Isus a zis: „Omule, păcatele îți sînt iertate!”

21. Cărturarii și Fariseii au* început să cîrtescă, și să zică în ei înșiși: „Cine” este acesta, de rostește hule? Cine poate să ierte păcatele decît singur Dumnezeu?”

* Mat. 9, 2. Marc. 2, 4, 7. ** Ps. 52, 5. Isa. 42, 25.

22. Isus, care le-a cunoscut gîndurile, a luat cuvîntul și le-a zis: „Pentruce cîrtiți în inimile voastre?”

23. Ce este mai lesne: a zice: „Păcatele îți sînt iertate”, sau a zice: „Scoală-te, și umblă?”

24. Dar, ca să știi că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele: — „Ție îți poruncesc”, a zis El slăbănogului, „scoală-te, ridică-ți patul, și du-te acasă.”

25. Și numai-decît, slăbănogul s'a sculat, în fața lor, a ridicat patul pe care zăcea și s'a dus acasă, slăvind pe Dumnezeu.

26. Toți au rămas uimiți, și slăveau pe Dumnezeu; plini de frică, ziceau: „Azi am văzut lucruri nemaipomenite.”

Chemarea lui Levi.

27. După * aceea Isus a ieșit afară, și a văzut pe un vameș, numit Levi, șezînd la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine !” * Mat. 9, 9. Marc. 2, 13, 14.

28. Vameșul a lăsat totul, s'a sculat, și a mers după El.

29. Levi l-a făcut * un ospăț mare la el în casă; și o mulțime de vameși și de alți oaspeți ședeau ** la masă cu el. * Mat. 9, 10. Marc. 2, 15. ** Cap. 15, 1.

30. Fariseii și cărturarii citeau și ziceau ucenicilor Lui: „Pentruce mincați și beți împreună cu vameșii și cu păcătoșii?”

31. Isus a luat cuvîntul și le-a zis: „Nu cei sîntîtoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi.

32. N'am * venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți ci pe cei păcătoși.” * Mat. 9, 12. 1 Tim. 1, 15.

Întrebarea despre post.

33. Ei l-au zis: „Ucenicii * lui Ioan, ca și ai Fariseilor, postează des, și fac rugăciuni, pe cînd ai Tăi mîncă și beau.” * Mat. 9, 14. Marc. 2, 18.

34. El le-a răspuns: „Oare puteți face pe nuntași să postească în timpul cînd mirele este cu ei?”

35. Vor veni zile cînd va fi luat mirele dela ei; atunci vor posti în acele zile.”

36. Le-a spus * și o pildă: „Nimeni nu rupe dintr-o haină nouă un petec, ca să-l pună la o haină veche; altminterlea, rupe și haina cea nouă, și nici petecul luat dela ea, nu se potrivește la cea veche.” * Mat. 9, 16, 17. Marc. 2, 21, 22.

37. Și nimeni nu pune vin nou în burduri vechi; altminterlea, vinul cel nou sparge burdufurile, se varsă, și burdufurile se prăpădesc;

38. ci vinul nou trebuie pus în burduri noi, și amîndouă se păstrează.

39. Și nimeni, după ce a băut vin vechi, nu vrea vin nou, căci zice: „Este mai bun cel vechi.”

Spicile de grâu și Sabatul.

6 1. Intr-o * zi de Sabat, s'a întîmplat că Isus trecea prin lanurile de grâu. Ucenicii Lui smulgeau spice de grâu, le frecau cu minile, și le mînceau.

* Mat. 12, 1. Marc. 2, 23.

2. Unii dintre Farisei le-au zis: „Pentruce faceți ce * nu este îngăduit să faceți în ziua Săbatalului?” * Exod. 34, 20.

3. Isus le-a răspuns: „Oare n'ați citit ce * a făcut David, cînd a flămînzit, el, și cei ce erau împreună cu el?”

* 1 Sam. 21, 4.

4. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, a luat pinile pentru punerea înaintea Domnului, a mîncat din ele, și a dat și celor ce erau cu el, mîncăr * că * nu era îngăduit să le mînce decât preoții?” * Lev. 24, 9.

5. Și le zicea: „Fiul omului este Domn chiar și al Săbatalului.”

Omul cu mina uscată.

6. În * altă zi de Sabat, s'a întîmplat că Isus a intrat în sinagogă, și învăța pe norod. Acolo era un om, care avea mina dreaptă uscată.

* Mat. 12, 9. Marc. 3, 1. Cap. 13, 14; 14, 3. Ioan 9, 14.

7. Cărturarii și Fariseii pîndeau pe Isus, să vadă dacă-l va vindeca în ziua Săbatalului, ca să aibă de ce să-l învinuiască.

8. Dar El le știa gîndurile; și a zis omului, care avea mina uscată: „Scoală-te, și stăi în mijloc.” El s'a sculat, și a stătut în picioare.

9. Și Isus le-a zis: „Vă întreb: Este îngăduit în ziua Săbatalului a face bine ori a face rău? A scăpa o viață sau a o pierde?”

10. Atunci, Și-a rotit privirile peste toți, și a zis omului: „Întinde-ți mina !” El a întins-o, și mina i s'a făcut sîntoasă ca și cealaltă.

11. Ei turbau de minie, și s'au sfătuit ce ar putea să facă lui Isus.

Algeres celor doisprezece.

12. În * zilele acelea, Isus S'a dus în munte să Se roage, și a petrecut toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu.

* Mat. 14, 23.

13. Cînd s'a făcut ziuă, a chemat pe ucenicii Săi, și * a ales dintre ei doisprezece, pe cari l-a numit apostoli, și aume: * Mat. 10, 1.

14. Pe Simon, pe * care l-a numit și Petru; pe Andrei, fratele lui; pe Ia-

cov; pe Ioan; pe Filip; pe Bartolomeu;

* Ioan. 1. 45.

15. pe Matei; pe Toma; pe Iacov, fiul lui Alfeu; pe Simon, numit Zilotul;

16. pe Iuda, fiul * lui Iacov; și pe Iuda Iscarioteanul, care s'a făcut vinzător.

* Iuda. 1.

Felurile vindecării.

17. S'a pogorât împreună cu ei, și S'a oprit într'un podiș unde se aflau mulți ucenici de ai Lui, și * o mare multime de oameni, cari veniseră din toată Iudea, din Ierusalim, și de pe lângă marea Tirului și a Sidonului, ca să-L asculte și să fie vindecați de boalele lor.

* Mat. 4. 25. Marc. 3. 7.

18. Cei chinuți de duhuri necurate, erau vindecați.

19. Și tot norodul căuta * să se atingă de El, pentrucă din El ieșea ** o putere, care-i vindeca pe toți.

* Mat. 14. 35. ** Marc. 5. 30. Cap. 5. 40.

Fericiile.

20. Atunci Isus Și-a ridicat ochii spre ucenicii Săi, și a zis:

„Ferice * de voi, cari slăteți săraci, pentrucă împărăția lui Dumnezeu este a voastră!

* Mat. 5. 3. 12. 5. Is. 66. 2. 5.

21. Ferice * de voi, cari slăteți flămânzi acum, pentrucă voi veți fi săturați!

Ferice ** de voi cari plîngeți acum, pentrucă voi veți rîde!

* Isa. 66. 1. 66. 13. Mat. 5. 3. ** Isa. 61. 3. Mat. 5. 4.

22. Ferice * de voi, cînd oamenii vă vor urla, vă ** vor izgoni dintre ei, vă vor ocări, și vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din pricina Fiului omului!

* Mat. 5. 11. 1 Pet. 2. 19. 5. 14. 4. 14. ** Ioan. 16. 2.

23. Bucurați-vă * în ziua aceea, și săltați de veselie; pentrucă răsplata voastră este mare în cer; căci tot așa ** făceau părinții lor cu proorocii.

* Mat. 5. 12. Psal. 5. 41. Col. 3. 24. Is. 1. 3 ** Psal. 7. 31.

24. Dar *, vai de voi, bogăților **, pentrucă voi v'ați ținut primit aici mîngîierea!

* Amos 6. 1. Is. 5. 1. ** Cap. 12. 31.

† Mat. 6. 2. 3. 18. Cap. 25. 26.

25. Vai * de voi, cari slăteți sătui acum! Pentrucă voi veți flămânzi!

Vai ** de voi, cari rideți acum, pentrucă voi veți plînge și vă veți tîngu!

* Is. 65. 15. ** Prov. 14. 13.

26. Vai * de voi, cînd toți oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot așa

făceau părinții lor cu proorocii mincinoși!

* Ioan. 15. 20. 1 Ioan. 4. 5.

Iubirea vrăjmașilor.

27. Dar * Eu vă spun vouă, cari Mă ascultați: Iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc,

* Exod. 23. 4. Prov. 25. 21. Mat. 5. 44. Vers. 25. Rom. 12. 20.

28. binecuvîntați pe cei ce vă blăstămă, rugați-vă * pentru cei ce se poartă rău cu voi.

* Cap. 23. 34. Psal. 7. 40.

29. Dacă * te bate cineva peste o falcă, întoarce-i și pe cealaltă. Dacă ** îți ia cineva haina cu sila, nu-l opri să-ți ia și cîmășa.

* Mat. 5. 39. ** 1 Cor. 5. 7.

30. Oricui * îți cere, dă-i; și celui ce-ți ia cu sila ale tale, nu i le cere înapoi.

* Deut. 19. 7. 8. 15. Prov. 11. 26. Mat. 5. 43.

31. Ce * voiți să vă faci vouă oamenilor, faceți-le și voi la fel.

* Mat. 7. 12.

32. Dacă * iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplătă vi se cuvine? Și păcătoșii iubesc pe cei ce-i iubesc pe ei.

* Mat. 5. 46.

33. Dacă faceți bine celor ce vă fac bine, ce răsplătă vi se cuvine? Și păcătoșii fac așa.

34. Și * dacă dați cu împrumut aceloră dela cari nădădușiți să luați înapoi, ce răsplătă vi se cuvine? Și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să ia înapoi întocmai.

* Mat. 5. 45.

35. Voi însă, iubiți * pe vrăjmașii voștri, faceți bine și dați ** cu împrumut, fără să nădădușiți ceva în schimb. Și răsplata voastră va fi mare, și veți fi fiii Celui Prea Înalt; căci El este bun și cu cei nemulțămitori și cu cei răi.

* Vers. 27. ** Ps. 37. 26. Vers. 36. † Mat. 5. 46.

36. Fiți * dar milostivi, cum și Tatăl vostru este milostiv.

* Mat. 5. 48.

Paial și blîna, pomul și roada.

37. Nu * judecați, și nu veți fi judecați; nu osîndiți, și nu veți fi osîndiți; iertați, și vi se va ierta.

* Mat. 7. 1.

38. Dați *, și vi se va da; ba încă, vi se va turna în sin ** o măsură bună, îndesată, clătînată, care se va vărsa pe deasupra. Căci cuț ce măsură veți măsura, cu aceea vi se va măsura.

* Prov. 11. 17. ** Ps. 78. 12. † Mat. 5. 12. Marc. 4. 24. Is. 60. 18.

39. Le-a spus și pilda următoare: „Oare * poate un orb să călăuzească pe un alt orb? Nu vor cădea amîndoi în groapă?”

* Mat. 18. 24.

40. Ucenicul au * este mai pe sus de învățătorul lui; dar orice ucenic desăvîrșit va fi ca învățătorul lui.

* Mat. 10. 24. Ioan. 13. 14. 15. 20.

41. De* ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, și nu te uiți cu băgare de seamă la birna din ochiul tău? *Mat. 7, 3.

42. Sau cum poți să zici fratelui tău: „Frate, lasă-mă să-ți scot paiul din ochi” și, fiind acolo, tu nu vezi birna din ochiul tău? Fățarnicele, scoate* întâi birna din ochiul tău, și atunci vei vedea deslușit să scoți paiul din ochiul fratelui tău. *Prov. 23, 17.

43. Nu* este niciun pom bun, care să facă roadă rea, și niciun pom rău care să facă roadă bună. *Mat. 7, 16, 17.

44. Căci orice* pom se cunoaște după roada lui. Nu se strâng smochine din spini, nici nu se culeg struguri din mărfăci. *Mat. 12, 33.

45. Omul* bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui, iar omul rău scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui; căci din* prisosul inimii vorbește gura. *Mat. 12, 34. **Mat. 12, 34.

Casa zidită pe stîncă.

46. De* ce-Mi ziceți: „Doamne, Doamne!” și nu faceți ce spun Eu? *Mat. 23, 3. Mat. 7, 21; 23, 11. Cap. 13, 35.

47. Vă voi arăta cu cine se aseamnă orice* om care vine la Mine, aude cuvintele Mele, și le face. *Mat. 7, 24.

48. Se aseamnă cu un om care, cînd a zidit o casă, a săpat adînc înaintea, și a așezat temeliea pe stîncă. A venit o vîrsare de ape, și s'a năpusit și-voiul peste casa aceea, dar n'a putut s'o clatine, pentrucă era zidită pe stîncă.

49. Dar cine aude și nu face, se aseamnă cu un om, care a zidit o casă pe pămînt, fără temelie. Și s'a năpusit și-voiul asupra ei, ea s'a prăbușit îndată, și prăbușirea acestei case a fost mare.”

Vindecarea robului unui sutaș.

7 1. Dupăce a sfîrșit de rostit toate aceste cuvîntări înaintea norodului, care-L asculta, Isus a* intrat în Capernaum. *Mat. 8, 5.

2. Un sutaș avea un rob la care ținea foarte mult, și care era bolnav pe moarte.

3. Fiindcă auzise vorbindu-se despre Isus, sutașul a trimis la El pe niște bătrîni ai iudeilor, ca să-L roage să vină să vindece pe robul lui.

4. Aceștia au venit la Isus, L-au rugat cu tot dinadinsul, și au zis: „Face să-l faci acest bine;

5. căci iubeste neamul nostru, și el ne-a zidit sinagoga.”

6. Isus a plecat cu ei; dar nu era departe de casă, cînd sutașul a trimis la El pe niște prieteni să-l spună: „Doamne, nu Te mai osteni atîta, pentrucă nu sînt vrednic să intri supt acoperîmintul meu.

7. De aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin eu însumi la Tine. Că, zi o vorbă, și robul meu va fi tămăduit.

8. Căci și eu, care sînt supt stăpînirea altuia, am supt mine ostapi. Și zic unuia: „Du-te!” și se duce; altuia: „Vino!” și vine; și robului meu: „Fă cutare lucru!” și-l face.”

9. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, S'a minunat de sutaș, S'a întors spre norodul, care mergea după El, și a zis: „Vă spun că nici chiar în Israel n'am găsit o credință atît de mare.”

10. Cînd s'au întors acasă, trimeșii au găsit sănătos pe robul care fusese bolnav.

Învierea fiului văduvei din Nain.

11. În ziua următoare, Isus Se ducea într-o cetate numită Nain. Împreună cu El mergeau ucenicii Lui și norod mult.

12. Cînd S'a apropiat de poarta cetății, iată că duceau la groapă pe un mort, singurul fiu al mamei lui, care era văduvă; și cu ea erau o mulțime de oameni din cetate.

13. Domnul, cînd a văzut-o, l s'a făcut milă de ea, și l-a zis: „Nu plînge!”

14. Apoi S'a apropiat, și S'a atins de răclă. Cece o duceau, s'au oprit. El a zis: „Tineretule, scoală-te”, și spun!” *Cap. 8, 54. Ioan 11, 43. Fapt. 9, 40. Rom. 4, 17.

15. Mortul a scut în capul oselor, și a început să vorbească. Isus l-a dat înapoi mamei lui.

16. Toți* au fost cuprinși de frică, slăveau pe Dumnezeu, și ziceau: „Un mare prooroc s'a” ridicat între noi; și Dumnezeu ă a cercetat pe poporul Său.” *Cap. 1, 66. **Cap. 24, 46. Ioan 4, 19; 6, 14; 9, 17. †Cap. 1, 66.

17. Vestea aceasta despre Isus s'a răspîndit în toată Iudea și prin toate împrejurimile.

Trimeșii lui Ioan Botezătorul.

18. Ucenicii* lui Ioan au dat de știre învățătorului lor despre toate aceste lucruri. *Mat. 11, 10.

19. Ioan a chemat pe doi dintre ucenicii săi, și i-a trimis la Isus să-L întrebe: „Tu ești Acela care are să vină, sau să așteptăm pe altul?”

20. Acela, când s'au înfățișat înaintea lui Isus, I-au zis: „Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine să Te întrebăm: „Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?”

21. Chiar în clipa aceea, Isus a vindecat pe mulți de boale, de chinuri, de duhuri rele, și multor orbi le-a dăruit vederea.

22. Și*, drept răspuns, le-a zis: „Duceți-vă de spuneți lui Ioan ce ați văzut și auzit: orbi** văd, șchiopii umblă, leproșii sînt curățiți, surzii aud, morții înviază, și săracilor† li se propovăduiește Evanghelia.

* Mat. II. 1. ** Is. 26. 5. † Cap. 4. 18.

23. Ferice de acela pentru care nu voi fi un prilej de poticnire.”

Mărturia lui Isus despre Ioan.

24. Dupăce* au plecat trimiseții lui Ioan, Isus a început să spună noroadelor despre Ioan: „Ce ați ieșit să vedeți în pustie? O trestie clătinată de vînt? * Mat. 11. 7.

25. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un om îmbrăcat în haine moi? Iată că ceice poartă haine moi și ceice trăiesc în desfătări, sînt în casele împăraților.

26. Atunci ce ați ieșit să vedeți? Un proroc? Da, vă spun, și mai mult decît un proroc.

27. El* este acela despre care este scris: „Iată, trimet pe solul Meu înaintea Feței Tale, care îți va pregăti calea înaintea Ta.” * Mal. 3. 1.

28. Vă spun că dintre cei născuți din femei, nu este nici unul mai mare decît Ioan Botezătorul. Totuș, cel mai mic în împărăția lui Dumnezeu, este mai mare decît el.

29. Și tot norodul care l-a auzit, și chiar vameșii au dat dreptate lui Dumnezeu, primind* botezul lui Ioan;

† Mat. 3. 2. Cap. 3. 12.

30. dar Fariseii și învățătorii Legii au zădărnicit planul* lui Dumnezeu pentru el, neprimind botezul lui.

* Psal. 30. 27.

31. Cu* cine voi asemăna dar pe oamenii din neamul acesta? Și cu cine seamănă ei?

* Mat. 11. 16.

32. Seamănă cu niște copii, cari stau în piață, și strigă unii către alții: „V'am cîntat din flaut, și n'ați jucat; v'am cîntat de jale, și n'ați plîns.”

33. În adevăr, a venit Ioan* Botezătorul, nici mîncînd pine, nici bînd vin, și ziceți: „Are drac.”

* Mat. 24. Marc. 1. 4. Cap. 1. 15.

34. A venit Fiul omului, mîncînd și bînd, și ziceți: „Iată un om mincinos și bâdutor de vin, un prieten al vameșilor și al păcătoșilor.”

35. Totuș* înțelepciunea a fost găsită dreaptă de toți copiii ei.”

* Mat. 11. 19.

Femeia păcătoasă.

36. Un* Fariseu a rugat pe Isus să mînce la el. Isus a intrat în casa Fariseului, și a ăzut la masă.

* Mat. 26. 6. Marc. 14. 3. Ioan 11. 2.

37. Și iată că o femeie păcătoasă din cetate a aflat că El era la masă în casa Fariseului: a adus un vas de alabastru cu mir mirositor,

38. și stătea înapoi lângă picioarele lui Isus și plîngea. Apoi a început să-l stropască picioarele cu lacrimile ei, și să le șteargă cu părul capului ei; le săruta mult, și le ungea cu mir.

39. Când a văzut lucrul acesta, Fariseul, care-L poftise, și-a zis: „Omul acesta*, dacă ar fi un proroc, ar ști cine și ce fel de femeie este cea care se atinge de el: că este o păcătoasă.”

* Cap. 16. 3.

40. Isus a luat cuvîntul, și i-a zis: „Simone, am să-ți spun ceva.” — „Spune, învățătorule”, l-a răspuns el. —

41. „Un cîmătar avea doi datornici: unul li era dator cu cinci sute de lei, iar celălalt cu cincizeci.

42. Fiindcă n'aveau cu ce plăti, l-a iertat pe amîndoi. Spune-Mi dar, care din ei li va iubi mai mult?”

43. Simon l-a răspuns: „Socotesc că acela cărui l-a iertat mai mult.” Isus i-a zis: „Drept ai judecat.”

44. Apoi s'a întors spre femeie, și a zis lui Simon: „Vezi tu pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta, și nu Mi-ai dat apă pentru a spăla picioarele; dar ea Mi-a stropit picioarele cu lacrimile ei, și Mi le-a șters cu părul capului ei.

45. Tu nu Mi-ai dat sărutare; dar ea, de cînd am intrat, n'a încetat să-Mi sărute picioarele.

46. Capul nu Mi l-ai uns cu* untdelemn; dar ea Mi-a uns picioarele cu mir.

* Ps. 23. 4.

47. De aceea* îți spun: Păcatele ei, cari sînt multe, sînt iertate; căci a iu-

bii mult. Dar cui i se iartă puțin, în-
bește puțin.” * 1 Tim. 1, 14.

48. Apoi a zis femeii: „Iertate” și
sint păcatele!” * Mat. 9, 2. Marc. 2, 5.

49. Ceice ședeau cu El la masă, au
inceput să zică între ei: „Cine” este
acesta de iartă chiar și păcatele?” * Mat. 9, 2. Marc. 2, 7.

50. Dar Isus a zis femeii: „Credin-
ța” ta te-a mîntuit; du-te în pace.”
* Mat. 9, 22. Marc. 5, 34. Cap. 5, 40; 16, 40.

Isus propovăduiește Evanghelia.

81. Curînd după aceea, Isus umbla
din cetate în cetate și din sat în sat
și propovăduia și vestea Evanghelia
împărăției lui Dumnezeu. Cei doispre-
zece erau cu El;

2. și mai erau și niște* femei, cari
fuseseră tămăduite de duhuri rele și
de boale: Maria, zisă Magdalina, din**
care ieșiseră șapte draci,
* Mat. 23, 36. 38. ** Marc. 16, 9.

3. Ioana, nevasta lui Cuza, ispravnicul
lui Irod, Susana, și multe altele, cari-L
ajutau cu ce aveau.

Pilda sămîntorului.

4. Cînd* s'a strîns o gloată mare, și
a venit la El norod din felurite cetăți,
Isus a spus pilda aceasta:
* Mat. 13, 2. Marc. 4, 1.

5. „Sămîntorul a ieșit să-și samene
sămînța. Pe cînd sămăna el, o parte
din sămînță a căzut lingă drum: a fost
călcată în picioare, și au mîncat-o păsă-
rile cerului.

6. O altă parte a căzut pe stîncă; și,
cum a răsărit, s'a uscat, pentrucă n'a-
vea umezeală.

7. O altă parte a căzut în mijlocul spi-
niilor: spinii au crescut împreună cu
ea și au înecut-o.

8. O altă parte a căzut pe pămînt bun,
și a crescut, și a făcut rod înuștit.”
După ce a spus aceste lucruri, Isus
a strigat: „Cine are urechi de auzit,
să audă.”

9. Ucenicii* Lui L-au întrebat ce înțe-
les are pilda aceasta. * Mat. 13, 10. Marc. 4, 10.

10. El le-a răspuns: „Vouă v'a fost
dat să cunoașteți tainele împărăției lui
Dumnezeu, dar celorlalți li se vorbe-
ște în pilde, ca „măcar că” văd, să nu
vadă, și măcar că aud, să nu înțe-
leagă.” * Isa. 6, 9. Marc. 4, 12.

11. Iată ce înțeles are pilda* aceasta:
„Sămînța, este Cuvîntul lui Dumnezeu.”
* Mat. 13, 18. Marc. 4, 14.

12. Cei închipuiți în sămînța căzută

lingă drum, sint ceice aud; apoi vine
diavolul și ia Cuvîntul din inima lor,
ca nu cumva să creadă, și să fie mîn-
tuiti.

13. Cei închipuiți în sămînța căzută
pe stîncă, sint aceia cari, cînd aud Cu-
vîntul, îl primesc cu bucurie; dar n'au
rădăcină, ci cred pînă la o vreme, iar
cînd vine ispită, cad.

14. Sămînța, care a căzut între spini,
închipuiește pe aceia cari, după ce au
auzit Cuvîntul, își văd de drum, și-l
lasă să fie înăbușit de grijiile, bogă-
țiile și plăcerile vieții acesteia, și n'a-
duc rod care să ajungă la coacere.

15. Sămînța, care a căzut pe pămînt
bun, sint aceia cari, după ce au auzit
Cuvîntul, îl țin într-o inimă bună și cu-
rată, și fac roadă în răbdare.

16. Nimeni*, după ce a aprins o lu-
mină, n'o acopere cu un vas, nici n'o
pune supt pat, ci o pune într'un așeză-
nie, pentrucă ceice intră, să vadă lu-
mina. * Mat. 5, 15. Marc. 4, 21. Cap. 11, 15.

17. Fiindcă* nu este nimic acoperit,
care nu va fi descoperit, nimic tănuit,
care nu va fi cunoscut și nu va veni la
lumină. * Mat. 10, 26. Cap. 13, 2.

18. Luați seama dar la felul cum
ascultați: căci* celui ce are, i se va
da; dar celui ce n'are, i se va lua și
ce i se pare că are.” * Mat. 13, 12; 16, 26. Cap. 13, 26.

Mama și frații lui Isus.

19. Mama* și frații lui Isus au venit
la El; dar nu puteau să-l vorbească,
din pricina norodului. * Mat. 12, 46. Marc. 3, 31.

20. Cineva l-a spus: „Mamă-Ta și fra-
ții Tăi stau afară, și vor să Te vadă.”

21. Dar El, drept răspuns, a zis:
„Mama Mea și frații Mei sint ceice
ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu, și-l
implinesc.”

Potolirea furtunii.

22. Intr'uma* din zile, Isus S'a suit
intr'o corabie împreună cu ucenicii
Lui. El le-a zis: „Măldem să trecem
dincolo de lac.” Și au plecat.
* Mat. 8, 23. Marc. 4, 35.

23. Pe cînd visneau ei, Isus a adormit.
Pe lac s'a stîrnit un așa vîrtej
de vînt, că se umplea corabia cu apă;
și erau în primejdie.

24. Au* venit la El, L-au deșteptat,
și au zis: „Învățătorule, învățătorule,
perim.” Isus S'a sculat, a certat vîntul
și valurile infuriate, cari s'au potolit:
și s'a făcut liniște. * Mat. 8, 26. Marc. 4, 35.

25. Apoi a zis ucenicilor Săi: „Unde vă este credința?” Plini de spaimă și de mirare, ei au zis unii către alții: „Cine este acesta de poruncește chiar și vînturilor și apei și-L ascultă?”

Vindecarea unui îndrăcît.

26. Au venit cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este în dreptul Qalileii.

27. Cînd a ieșit Isus la țărm, L-a întâmpinat un om din cetate, stăpînit de mai mulți draci. De multă vreme nu se îmbrăca în haină, și nu-și avea locuința într-o casă, ci în morminte.

28. Cînd a văzut pe Isus, a scos un strigăt ascuțit, a căzut jos înaintea Lui, și a zis cu glas tare: „Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt? Te rog nu mă chinui.”

29. Căci Isus poruncise duhului necurat să iasă din omul acela, pe care pusese stăpînire de multă vreme; era pîzit legat cu cătușe la mîni și cu obezi la picioare, dar rupea legăturile, și era gonit de dracul prin pustii.

30. Isus l-a întrebat: „Cum îți este numele?” „Legiune,” a răspuns el; pentrucă intraseră mulți draci în el.

31. Și dracii rugau stăruitor pe Isus să nu le poruncească să se ducă în Adînc.

* Apoc. 20: 1.

32. Acolo pe munte, era o turmă mare de porci, cari pășteau. Și dracii au rugat pe Isus să le dea voie să intre în ei. El le-a dat voie.

33. Dracii au ieșit din omul acela, au intrat în porci, și turma s'a repezit de pe ripă în lac, și s'a înecat.

34. Porcarii, cînd au văzut ce se întîmplase, au fugit și au dat de veste în cetate și prin sate.

35. Oamenii au ieșit să vadă cele întîmplătoare. Au venit la Isus, și au găsit pe omul din care ieșiseră dracii, ședînd la picioarele lui Isus, îmbrăcat, și în toate mințile; și l-a apucat frica.

36. Ceice văzuseră cele petrecute, le-au povestit cum fusese vindecat cel stăpînit de draci.

37. Tot* norodul din ținutul Gherghesenilor a** rugat pe Isus să plece dela ei, pentrucă li apucase o mare frică.

Isus S'a suit într-o corabie, și S'a întors.

* Mat. 9: 34. ** Psal. 136: 20.

38. Omul* din care ieșiseră dracii,

li ruga să-i dea voie să rămînă cu El. Dar Isus l-a trimis acasă, și i-a zis:

* Marc. 5: 18.

39. „Întoarce-te acasă, și povestește tot ce ți-a făcut Dumnezeu.” El a plecat, și a vestit prin toată cetatea tot ce-i făcuse Isus.

Învierea fiicei lui Iair. — Femeia cu scurgere de sînge.

40. La întoarcere, Isus a fost primit cu bucurie de mulțime, căci toți îl așteptau.

41. Și* iată că a venit un om, numit Iair, care era fruntaș al sinagogii. El s'a aruncat la picioarele lui Isus, și L-a rugat să vină pînă la el acasă;

* Mat. 9: 18. Marc. 5: 22.

42. pentrucă avea o singură copilă de vreo doisprezece ani, care trăgea să moară. Pe drum, Isus era îmbulzit de noroade.

43. Și* era o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge; ea își cheltuisese toată averea cu doftorii, fără s'o fi putut vindeca vreunul.

* Mat. 9: 20.

44. Ea s'a apropiat pe dinapoi, și s'a atins de poala hainei lui Isus. Imdată, scurgerea de sînge s'a oprit.

45. Și Isus a zis: „Cine s'a atins de Mine?” Fiindcă toți tăgăduiau, Petru și ceice erau cu El, au zis: „Învățătorule, noroadele Te împresoară și Te îmbulzesc, și mai întrebi: „Cine s'a atins de Mine?”

46. Dar Isus a răspuns: „S'a atins căneva de Mine, căci am simțit că a ieșit din Mine o putere*.”

* Marc. 5: 30. Cap. 6: 18.

47. Femeia, cînd s'a văzut dată de gol, a venit tremurînd, s'a aruncat jos înaintea Lui, și a spus în fața întregului norod, din ce pricină se atinsese de El, și cum fusese vindecată numai decît.

48. Isus l-a zis: „Îndrăznește, fiică; credința ta te-a mîntuit, du-te în pace.”

49. Pe* cînd vorbea El încă, vine unul din casa fruntașului sinagogii, și-i spune: „Fiica ta a murit, nu mai supăra pe învățătorul.”

* Marc. 5: 28.

50. Dar Isus, cînd a auzit lucrul acesta, a zis fruntașului sinagogii: „Nu te teme; crede numai, și va fi tămăduită.”

51. Cînd a ajuns la casa fruntașului, n'a lăsat pe nici unul să intre împreună cu El, decît pe Petru, pe Iacov, pe Ioan, pe tatăl și mama fetei.

52. Toți plîngeau și o bocceau. Atunci Isus a zis: „Nu plîngeți; feteița n'a murit, ci s' doarme.”

* Ioan 11, 11, 18.

53. Ei își băteau joc de El, căci știau că murise.

54. Dar El, după ce i-a scos pe toți afară, a apucat-o de mînă, și a strigat cu glas tare: „Feteițe, scoală-te!”

* Cap. 7, 14. Ioan 11, 45.

55. Și duhul ei s'a întors în ea, iar fata s'a sculat numaidecît. Isus a poruncit să-i dea să mîncească.

56. Părinții ei au rămas uimiți. Isus le-a poruncit să nu spună nimănui cele întîmplate.

* Mat. 8, 4; 9, 30. Marc. 5, 43.

Trimiterrea celor doisprezece.

91. Isus a chemat pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere și stăpînire peste toți dracii, și să vindece boalele.

* Mat. 10, 1. Marc. 3, 15; 6, 7.

2. Apoi i-a trimis să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu, și să tămăduiască pe cei bolnavi.

* Mat. 10, 7, 8. Marc. 6, 12. Cap. 10, 1, 8.

3. „Să nu luați nimic cu voi pe drum,” le-a zis El; „nici tolgă, nici trasă, nici pîne, nici bani, nici două halne.”

* Mat. 10, 9. Marc. 6, 8. Cap. 10, 4; 22, 38.

4. În orice casă veți intra, să rămi-neți acolo, pînă veți pleca din locul acela.

* Mat. 10, 11. Marc. 6, 10.

5. Și dacă nu vă vor primi oamenii, să ieșiți din cetatea aceea, și să scuturați praful de pe picioarele voastre, ca mărturie împotriva lor.”

* Mat. 10, 14. ** Psal. 135, 18.

6. Ei au plecat, și au mers din sat în sat, propovăduind Evanghelia, și slăvirînd pretutindeni tămăduiri.

* Marc. 6, 22.

Irod nu știe ce să creadă despre Isus.

7. Cîrmuitorul Irod a auzit vorbindu-se despre toate lucrurile slăvirite de Isus, și sta în cumpănă, neștiind ce să creadă. Căci unii ziceau că a înviat loan din morți;

* Mat. 14, 1. Marc. 6, 14.

8. alții ziceau că s'a arătat Ilie; și alții ziceau că a înviat vreun prooroc din cei din vechime.

9. Dar Irod zicea: „Lui loan i-am tăiat capul; cine este oare acesta, despre care aud astfel de lucruri?” Și căuta să-l vadă.

* Cap. 22, 8.

Înmulțirea pâinilor.

10. Apostolii, cînd s'au întors, au istorisit lui Isus tot ce făcuseră. El

i-a luat cu Sine, și S'a dus la o parte, lîngă o cetate, numită Betsaida.

* Marc. 6, 26. ** Mat. 14, 13.

11. Noroadele au priceput lucrul acesta, și au mers după El. Isus le-a primit bine, le vorbea despre împărăția lui Dumnezeu, și vindeca pe cei ce aveau trebuință de vindecare.

12. Fiindcă ziuă se pleca spre seară, cei doisprezece s'au apropiat, și i-au zis: „Dă drumul noroadelor, ca să se ducă în satele și cătunele de împrejur să găzduiască și să-și caute de ale mîncării; pentru că aici sîntem într'un loc pustiu.”

* Mat. 14, 15. Marc. 6, 26. Ioan 6, 1, 5.

13. Isus le-a zis: „Dați-le voi să mîncească!” Dar ei au răspuns: „N'avem decît cinci pîni și doi pești; afară numai dacă ne vom duce noi înșine să cumpărăm merinde pentru tot norodul acesta.”

14. Și erau aproape cinci mii de bărbați. Isus a zis ucenicilor Săi: „Puneți-i să șadă jos în cete de cîte cincizeci.”

15. Așa au și făcut: i-au pus pe toți să șadă jos.

16. Isus a luat cele cinci pîni și cei doi pești, și-a ridicat ochii spre cer, și le-a binecuvîntat. Apoi le-a frînt, și le-a dat ucenicilor să le împartă norodului.

17. Au mîncat toți, și s'au săturat; și au ridicat douăsprezece coșuri pline cu fărîmiturile rămase.

Mărturisirea lui Petru.

18. Într-o zi, pe cînd Se ruga Isus singur deoparte, avînd cu El pe ucenicii Lui, le-a pus întrebarea următoare: „Cine zic oamenii că sînt Eu?”

* Mat. 16, 13. Marc. 8, 27.

19. Ei i-au răspuns: „Unii zic că ești loan; alții zic că a înviat un prooroc din cei din vechime.”

* Mat. 14, 2. Ysa. 7, 8.

20. „Dar voi?” i-a întrebat El, „cine ziceți că sînt?” „Hristosul lui Dumnezeu!” i-a răspuns Petru.

* Mat. 16, 16. Ioan 6, 69.

21. Isus le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta.

* Mat. 16, 28.

22. Apoi a adăugat că Fiul omului trebuie să pătimească multe, să fie tăgăduit de bătrîni, de preoți și mai de seamă și de cărturari, să fie omorît, și a treia zi să învieze.

* Mat. 16, 21; 17, 22.

Cum să urmăm pe Isus.

23. Apoi* a zis tuturor: „Dacă voește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi, și să Mă urmeze.

* Mat. 10. 38; 16. 24. Marc. 8. 34. Cap. 14. 27.

24. Fiindcă oricine va voi să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru Mine, o va mintui.

25. Și* ce ar folosi un om să câștige toată lumea, dacă s'ar prăpădi sau s'ar pierde pe sine însuși?

* Mat. 10. 39. Marc. 8. 36.

26. Căci* de oricine se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, se va rușina și Fiul omului de el, cînd va veni în slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri.

* Mat. 20. 32. Marc. 8. 38. 1 Tim. 5. 12.

27. Adevărat* vă spun, că sînt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta moartea, pînă nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu.

* Mat. 16. 28. Marc. 9. 1.

Schimbarea la față.

28. Cam* la opt zile după cuvintele acestea, Isus a luat cu El pe Petru, pe Ioan și pe Iacov, și S'a suit pe munte să Se roage.

* Mat. 17. 1. Marc. 9. 2.

29. Pe cînd Se ruga, I s'a schimbat înfățișarea feței, și îmbrăcămînta I s'a făcut albă strălucitoare.

30. Și iatăcă stăteau de vorbă cu El doi bărbați: erau Moise și Ilie,

31. cari se arătaseră în slavă, și vorbeau despre sfîrșitul Lui, pe care avea să-l aibă în Ierusalim.

32. Petru și tovarășii lui erau* îngreuiți de somn; dar, cînd s'au deșteptat bine, au văzut slava lui Isus, și pe cei doi bărbați cari stăteau împreună cu El.

* Mat. 8. 23; 16. 9.

33. În clipa cînd se despărțeau bărbații aceștia de Isus, Petru a zis lui Isus: „Învățătorule, este bine să fim aici; să facem trei colibe: una pentru Tine, una pentru Moise și una pentru Ilie.” Nu știa ce spune.

34. Pe cînd vorbea el astfel, a venit un nor, și i-a acoperit cu umbra lui; ucenicii s'au spăimîntat, cînd i-au văzut intrînd în nor.

35. Și din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta* este Fiul Meu prea iubit: de El să ascultați.”

* Mat. 3. 17. ** Psal. 2. 12.

36. Cînd s'a auzit glasul acela, Isus a rămas singur. Ucenicii* au tăcut, și n'au spus, în zilele acelea, nimănui nimic din cele ce văzuseră.

* Mat. 17. 9.

Vîndecarea unui leproș.

37. A* doua zi, cînd s'au pogorît de pe munte, o gloată mare a întîmpinat pe Isus.

* Mat. 17. 16. Marc. 8. 34, 37.

38. Și un om din mijlocul mulțimii a strigat: „Învățătorule, rogu-Te, uită-Te cu îndurare la fiul meu, fiindcă îl am numai pe el.

39. Il apucă un duh, și deodată rănește; și duhul îl scutură cu putere, așa că băiatul face spumă la gură, și cu anevoie se duce duhul dela el, după ce l-a stropșit de tot.

40. Am rugat pe ucenicii Tăi să-l scoată, și n'au putut.

41. „O neam necredincios și pornit la rău”, a răspuns Isus; „pînă cînd voi fi cu voi și vă voi suferi? Adu aici pe fiul tău.”

42. Pe cînd venea băiatul, dracul l-a trîntit la pămînt, și l-a scuturat cu putere. Dar Isus a certat duhul necurat, a vindecat pe băiat, și l-a dat înapoi tatălui său.

43. Și toți au rămas uimiți de mărirea lui Dumnezeu.

Isus vestește moartea și învierea Sa.

Pe cînd toți se minunau de tot ce făcea Isus, El a zis ucenicilor Săi:

44. „Voi ascultați* bine ce vă spun: Fiul omului va fi dat în minile oamenilor.”

* Mat. 17. 22.

45. Dar* ucenicii nu înțelegeau cuvintele acestea, căci erau acoperite pentru el, ca să nu le priceapă; și se temeau să-L întrebe în privința aceasta.

* Marc. 9. 22. Cap. 2. 10; 16. 14.

Cine este cel mai mare?

46. Apoi* le-a venit în gînd să știe cine dintre ei ar fi cel mai mare.

* Mat. 18. 1. Marc. 9. 34.

47. Isus le-a cunoscut gîndul inimii, a luat un copilăș, l-a pus lângă El,

48. și le-a zis: „Oricine* primește pe acest copilăș, în Numele Meu, pe Mine Mă primește; și oricine Mă primește pe Mine, primește pe Cel ce M'a trimis pe Mine. Fiindcă* cine este cel mai mic între voi toți, acela este mare.”

* Mat. 23. 40; 26. 5. Marc. 9. 37. Ioan 13. 40; 13. 20. ** Mat. 23. 11, 12.

49. Ioan* a luat cuvîntul, și a zis: „Învățătorule, noi am văzut pe un om scoțînd draci în Numele tău; și l-am oprit, pentrucă nu merge după noi.”

* Marc. 9. 38. 1 Pet. 12. 18.

50. „Nu-l opriți”, i-a răspuns Isus, „fiindcă cine” nu este împotriva voastră, este pentru voi.” *Mat. 12, 30. Cap. 12, 29.

„Foc din cer.”

51. Când s'a apropiat vremea în care avea să fie luat în cer”, Isus Și-a îndreptat fața hotărât să meargă la Ierusalim. *Marc. 12, 18. Fapt. 1, 2.

52. A trimis înainte niște soli, cari s'au dus și au intrat într'un sat al Samaritenilor, ca să-l pregătească un loc de gădăit.

53. Dar” ei nu L-au primit, pentrucă Isus Se îndrepta să meargă spre Ierusalim. *Ioan. 4, 4, 9.

54. Ucenicii Săi, Iacov și Ioan, când au văzut lucrul acesta, au zis: „Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut Ilie” ?” *2 Reg. 1, 10, 12.

55. Isus S'a întors spre ei, i-a certat, și le-a zis: „Nu știți de ce duh slăbeți înăfulețiți!”

56. Căci Fiul” omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci să le mîntuiască.” Și au plecat într'alt sat. *Ioan. 5, 17; 12, 47.

„Cum să urmăm pe Isus.”

57. Pe” cînd erau pe drum, un om i-a zis: „Doamne, Te voi urma oriunde vei merge.” *Mat. 8, 10.

58. Isus i-a răspuns: „Vulpile au vizuină, și păsările cerului au cuiburi; dar Fiul omului n'are unde-Și odihni capul.”

59. Altuia i-a zis: „Vino după Mine!” „Doamne”, i-a răspuns el, „lasă-mă să mă duc întîi să îngrop pe tatăl meu.” *Mat. 8, 21.

60. Dar Isus i-a zis: „Lasă morții să-și îngroape morții, și tu du-te de vestește împărăția lui Dumnezeu.”

61. Un altul a zis: „Doamne, Te” voi urma, dar lasă-mă întîi să mă duc să-mi iau rămas bun dela ai mei.” *1 Reg. 19, 20.

62. Isus i-a răspuns: „Oricine pune mina pe plug, și se uită înapoi, nu este destoinic pentru împărăția lui Dumnezeu.”

Trimeterea celor șaptezeci de ucenici.

10 1. După aceea Domnul a mai rânduit alți șaptezeci de ucenici, și i-a trimis” doi câte doi înainte Lui, în toate cetățile și în toate locurile, pe unde avea să treacă El. *Mat. 10, 1. Marc. 6, 7.

2. Și le-a zis: „Mare este secerișul”, dar puțini sînt lucrătorii! Rugați dar” pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Său.

*Mat. 9, 37; 28. Ioan. 4, 35. **2 Tes. 2, 1.

3. Duceți-vă; iată”, vă trimet ca pe niște miei în mijlocul lupilor. *Mat. 10, 16.

4. Să” nu luați cu voi nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte, și să nu întrebați pe nimeni” de sănătate pe drum.

*Mat. 10, 8, 10. Marc. 6, 8. Cap. 9, 8. **1 Reg. 4, 20.

5. În” orice casă veți intra, să ziceți întîi: „Pacea să fie peste casa aceasta!”

*Mat. 10, 12.

6. Și dacă va fi acolo un fiu al păcii, pacea voastră va rămînea peste el; altminteri ea se va întoarce la voi.

7. Să” rămîneți în casa aceea, și să mîncăți” și să beți ce vi se va da; căci vrednic este lucrătorul” de plata sa. Să nu umblați din casă în casă. *Mat. 10, 11.

**1 Cor. 10, 27. † Mat. 10, 10. 1 Cor. 9, 4, etc. ‡ Tim. 3, 28.

8. În oricare cetate veți intra și unde vă vor primi oamenii, să mîncăți ce vi se va pune înainte;

9. să” vindecați pe bolnavii cari vor fi acolo, și să le ziceți: „Împărăția lui Dumnezeu s'a” apropiat de voi.”

*Cap. 9, 2. **Mat. 9, 2; 4, 17; 10, 1. Yera. 12.

10. Dar în oricare cetate veți intra, și nu vă vor primi, să vă duceți pe ulițele ei, și să ziceți:

11. „Șcuturăm împotriva voastră, chiar și” praful din cetatea voastră, care s'a lipit de picioarele noastre; totuș să știți că împărăția lui Dumnezeu s'a apropiat de voi.”

*Mat. 10, 14. Cap. 9, 8. Fapt. 12, 21; 18, 6.

12. Eu vă spun că, în ziua judecării va fi mai” ușor pentru Sodoma decît pentru cetatea aceea. *Mat. 10, 15. Marc. 6, 12.

13. Vai” de tine, Hozaze! Vai de tine, Betsaida! Căci” dacă ar fi fost făcute în Tir și Sidon lucrările puternice cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit stînd în sac și cenușă.

*Mat. 11, 21. **Ezech. 2, 6.

14. De aceea, în ziua judecării, va fi mai ușor pentru Tir și Sidon decît pentru voi.

15. Și” tu, Capernaume, vei fi înălțat” oare pînă la cer? Vei fi pogorît pînă” în Locuința morților.

*Mat. 11, 23. **Fapt. 21, 4. Descr. 1, 28. Isa. 24, 12. Ier. 22, 28. † Ezech. 26, 20; 27, 28.

16. Cine” vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă; și” cine vă nesocotește

pe voi, pe Mine Mă nesocotește; iar Ține Mă nesocotește pe Mine, nesocotește pe Cel ce M'a trimis pe Mine."

* Mat. 10, 40. Marc. 9, 37. Ioan 12, 20. ** 1 Tim. 4, 8. † Ioan 8, 29.

Întoarcerea celor botezați.

17. Cei botezați s'au* întors plini de bucurie, și au zis: „Doamne, chiar și dracii Ție sînt supuși în Numele Țău.”

* Vers. 1.

18. Isus le-a zis: „Am* văzut pe Satana căzînd ca un fulger din cer.”

* Ioan 12, 31; 16, 11. Apoc. 9, 1; 18, 8, 9.

19. Iată că v'am* dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului; și nimic nu vă va putea vătăma.

* Marc. 16, Fapt. 28, 1.

20. Totuș, să nu vă bucurați de faptul că duhurile vă sînt supuse; ci bucurați-vă că numele* voastre sînt scrise în ceruri.”

* Ezech. 12, 28. Ps. 69, 29. Isa. 4, 3. Dan. 12, 1. Filip. 4, 3. Ezech. 12, 28. Apoc. 13, 8; 20, 12; 21, 27.

21. În* ceasul acela, Isus S'a bucurat în Duhul Sfînt, și a zis: „Tată, Doamne al cerului și al pămîntului; Te laud pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor. Da, Tată, fiindcă așa ai găsit cu cale Tu.”

* Mat. 11, 26.

22. Toate* lucrurile Mi-au fost date în mîni de Tatăl Meu; și** nimeni nu știe cine este Fiul, afară de Tatăl, nici cine este Tatăl, afară de Fiul și acela căruia vrea Fiul să i-l descopere.”

* Mat. 10, 18. Ioan 8, 28; 9, 37; 17, 2. ** Ioan 1, 18; 6, 44, 46.

23. Apoi S'a întors spre ucenici, și le-a spus de o parte: „Perice* de ochii cari văd lucrurile, pe cari le vedeți voi?”

* Mat. 13, 16.

24. Căci vă spun că* mulți prooroci și împărați au voit să vadă ce vedeți voi, și n'au văzut, să audă ce auziți voi, și n'au auzit.”

* 1 Pet. 1, 10.

Pilda Samariteanului.

25. Un învățător* al Legii s'a sculat să ispitească pe Isus și i-a zis: „Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața vecinică?”

* Mat. 23, 19; 23, 20.

26. Isus i-a zis: „Ce este scris în Lege? Cum citești în ea?”

27. El a răspuns: „Să* iubesci pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată puterea ta și cu tot cugetul tău; și** pe aproapele tău ca pe tine însuși.”

* Deut. 6, 5. † Lev. 19, 18.

28. „Bine ai răspuns”, i-a zis Isus; „fă așa, și vei* avea viața vecinică.”

* Lev. 18, 5. Rom. 8, 20. Ezech. 30, 11; 32, 21. Rom. 10, 5.

29. Dar el, care vroia să* se îndreptățească, a zis lui Isus: „Și cine este aproapele meu?”

* Cap. 10, 13.

30. Isus a luat din nou cuvîntul, și a zis: „Un om se cobora din Ierusalim la Ierihon. A căzut între niște tilhari, cari l-au desbrăcat, l-au jăfuit de tot, l-au bătut zdrăvîn, au plecat, și l-au lăsat aproape mort.

31. Din întîmplare, se cobora pe acelaș drum un preot; și, cînd a văzut pe omul acesta, a* trecut înainte pe alături.

* Ps. 36, 11.

32. Un Levit trecera și el prin locul acela; și cînd l-a văzut, a trecut înainte pe alături.

33. Dar un Samaritean*, care era în călătorie, a venit în locul unde era el, și cînd l-a văzut, i s'a făcut milă de el.

* Ioan 4, 9.

34. S'a apropiat de i-a legat rănile, și a turnat peste ele untdelemn și vin; apoi i-a pus pe dobitocul lui, i-a dus la un han, și a îngrijit de el.

35. A doua zi, cînd a pornit la drum, a scos doi lei, i-a dat hanguluiui, și i-a zis: „Ai grijă de el, și orice vei mai cheltui, îți voi da înapoi la întoarcere.”

36. Care dintr'acești trei ți se pare că a dat dovadă că este aproapele celui ce căzuse între tilhari?”

37. „Celce și-a făcut milă cu el”, a răspuns învățătorul Legii. „Du-te de fă și tu la fel”, i-a zis Isus.

Marta și Maria.

38. Pe cînd era pe drum, cu ucenicii Săi, Isus a intrat într'un sat. Și o femeie, numită Marta*, L-a primit în casa ei.

* Ioan 11, 1; 12, 2, 3.

39. Ea avea o soră numită Maria, care* s'a așezat jos** la picioarele Domnului, și asculta cuvintele Lui.

* 1 Cor. 7, 34, etc. ** Cap. 3, 32. Fapt. 22, 3.

40. Marta era împărțită cu multă slujire, a venit repede la El, și i-a zis: „Doamne, nu-Ți pasă că sora-mea m'a lăsat să slujesc singură? Zi-i dar să-mi ajute.”

41. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Marto, Marto, pentru multe lucruri te îngrijorezi și te frămînti tu,

42. dar un* singur lucru tebuiește. Maria și-a ales partea cea bună, care nu i se va lua.”

* Ps. 37, 4.

Tatăl nostru.

11 1. Intr-o zi, Isus Se ruga într'un loc anumit. Cînd a isprăvit rugăciunea, unul din ucenicii Lui I-a zis: „Doamne, învață-ne să ne rugăm, cum a învățat și Ioan pe ucenicii lui.”

2. El le-a zis: „Cînd vă rugați, să ziceți:

Tatăl* nostru care ești în ceruri! Sfințească-se Numele Tău; vie împărăția Ta; faci-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pămînt. *Mat. 6, 9.

3. Pacea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă în fiecare zi;

4. și ne iartă nouă păcatele noastre, fiindcă și noi iertăm oricui ne este dator; și nu ne duce în ispită, ci izbăvește-ne de cel rău.”

Stăruința în rugăciune.

5. Apoi le-a mai zis: „Dacă unul dintre voi are un prieten, și se duce la el la miezul nopții, și-i zice: „Prietene, împrumută-mi trei pîni,

6. căci a venit la mine de pe drum un prieten al meu, și n'am ce-i pune înainte;”

7. și dacă dinlăuntrul casei lui, prietenul acesta li răspunde: „Nu mă turbura; acum așa este încauțat, copiii mei sînt cu mine în pat, nu pot să mă scot să-ți dau pîni”; —

8. vă spun: chiar* dacă nu s'ar scula să i le dea, pentrucă-i este prieten, totuș, măcar pentru stăruința lui supărătoare, tot se va scula și-i va da tot ce-i trebuie. *Cap. 10, 1, etc.

9. Deaceia și* Eu vă spun: Cereți, și vi se va da; căutați, și veți găsi; bateți și vi se va deschide. *Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Ioan 15, 7. Luc. 11, 9. 1 Ioan 3, 22.

10. Fiindcă oricine cere, capătă; cine caută găsește; și celui ce bate, i se deschide.

11. Cine este tatăl acela dintre voi, care, dacă-i* cere fiul său pîne, să-i dea o plăcră? Ori, dacă cere un pește, să-i dea un șarpe în loc de pește? *Mat. 7, 9.

12. Sau, dacă cere un ou, să-i dea o scorpie?

13. Deci, dacă voi, cari sînteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cît mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da Duhul Sînt celor ce I-L cer!”

Vîndecarea unui îndrăcit mut.

14. Isus* a scos dintr'un bolnav un drac, care era mut. Dupăce a ieșit

dracul, mutul a grăit, și noroadele s'ac mirat. *Mat. 9, 32; 12, 28.

15. Dar unii ziceau: „El* scoate dracii cu Beelzebul, domnul dracilor.”

*Mat. 9, 34; 12, 24.

16. Alții, ca să-L ispătească, li cereau* un semn, din cer. *Mat. 12, 28; 16, 1.

17. Isus* le-a** cunoscut gîndurile, și le-a zis: „Orice împărăție desbinată împotriva ei, este pusilită; și o casă desbinată împotriva ei, se prăbușește peste alta.

*Mat. 12, 28. Marc. 9, 24. **Ioan 2, 23.

18. Deci, dacă Satana este desbinat împotriva lui însuș, cum va dăinui împărăția lui, fiindcă ziceți că Eu scot dracii cu Beelzebul?

19. Și dacă eu scot dracii cu Beelzebul, fiii voștri cu cine li scot? De aceea ei înșii vor fi judecătorii voștri.

20. Dar, dacă Eu scot dracii cu* degetul lui Dumnezeu, împărăția lui Dumnezeu a ajuns pînă la voi.

*Ezech. 9, 10.

21. Cînd* omul cel tare și bine înarmat își păzește casa, averile li sînt la adăpost. *Mat. 12, 29. Marc. 9, 27.

22. Dar* dacă vine peste el unul mai tare decît el și-l biruiește, atunci li ia cu sîla toate armele în care se încredea, și împarte prăzile luate de la el.

*Luc. 11, 22. Col. 2, 15.

23. Cine* nu este cu Mine este împotriva Mea; și cine nu adună cu Mine, risipește.

*Mat. 10, 40.

Duhul necurat ieșit din om.

24. Duhul necurat, cînd* iese afară dintr'un om, umblă prin locuri fără apă, și caută odihnă. Fiindcă n'o găsește, zice: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit.” *Mat. 12, 43.

25. Și cînd vine, o găsește măturată și împodobită.

26. Atunci se duce de mai la cu el alte șapte duhuri, mai rele decît el; intră împreună în casă, se așează în ea, și starea de pe urmă* a omului acelaia ajunge mai rea decît cea dintîi. *Ioan 6, 14. Ezech. 6, 4; 14, 20. 2 Pet. 2, 20.

Ferice de cei ce ascultă Cuvîntul.

27. Pe cînd spunea Isus aceste vorbe, o femeie din norod și-a ridicat glasul și a zis: „Ferice* de pîntecele care Te-a purtat, și de țițele pe cari le-ai supt!”

*Cap. 1, 28, etc.

28. Și El a răspuns: „Ferice* mai

degrabă de cele ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu, și-L păzesc!¹⁰

* Mat. 7. 21. Cap. 8. 21. Luc. 1. 28.

Mîinarea cu Iona.

29. Pe cînd * noroadele se strîngeau cu grîmadă, El a început să spună: „Neamul acesta este un neam viclean; el cere un semn; dar nu i se va da alt semn decît semnul proorocului Iona.”

* Mat. 12. 39, 40.

30. Căci după cum Iona * a fost un semn pentru Niniviteni, tot așa și Fiul omului va fi un semn pentru neamul acesta.

* Iona 1. 17; 2. 10.

31. Împărăteasa * de la miazăzi se va scula, în ziua judecării, alături de bărbații acestui neam, și-i va osîndi; pentru că ea a venit dela capătul pămîntului ca să audă înțelepciunea lui Solomon; și iată că aici este Unul mai mare decît Solomon.

* 1 Reg. 3. 1.

32. Bărbații din Ninive se vor scula, în ziua judecării, alături de neamul acesta, și-l vor osîndi, pentru că ei s'au pocăit la propovăduirea lui Iona; și iată că aici este Unul mai mare decît Iona.

* Iona 3. 4.

Lumina.

33. Nimeni * n'aprinde o lumină, ca s'o pună într'un loc ascuns sau supt banită; ci o pune într'un sfenic, pentru ca cei ce intră, să vadă lumina.

* Mat. 5. 15. Marc. 4. 21. Cap. 8. 12.

34. Ochiul este lumina * trupului tău. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău este plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, trupul tău este plin de întunerec.

* Mat. 6. 22.

35. Ia seama dar, ca lumina care este în tine, să nu fie întunerec.

36. Așa că, dacă tot trupul tău este plin de lumină, fără să albi vreo parte întunecată, va fi în totul plin de lumină, întocmai ca atunci cînd te-ar lumina o lampă cu lumina ei mare.¹¹

Mustarea cărturarilor și Fariseilor.

37. Pe cînd vorbea Isus, un Fariseu L-a rugat să prînzască la el. El a intrat și a șezut la masă.

38. Fariseul * a văzut cu mirare că Isus nu Se spălase înainte de prînz.

* Marc. 7. 3.

39. Dar * Domnul i-a zis: „Voi, Farisei, curățiți partea de afară a paharului și a blidului, dar înăuntrul * vostru este plin de jîlăuire și de răutate.”

* Mat. 23. 26. ** Tr. 1. 12.

40. Nebunilor, care Acela care a făcut partea de afară, n'a făcut și pe cea dinăuntru?

41. Dați * mai bine milostenie din lucrurile dinăuntru, și atunci toate vă vor fi curate.

* Luc. 16. 7. Dea. 4. 27. Cap. 12. 21.

42. Dar * voi de voi, Fariseilor! Pentru că voi dați zeciuială din izmă, din rută și din toate zarzavaturile, și dați uitării dreptatea și dragostea de Dumnezeu: pe acestea trebuia să le faceți, și pe celelalte să nu le lăsați nefăcute!

* Mat. 23. 23.

43. Vai * de voi, Fariseilor! Pentru că voi umblați după scaunele dinții la sinagogi, și vă place să vă faceți lumea plecăciuni prin pietre!

* Mat. 23. 6. Marc. 12. 38, 39.

44. Vai * de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că ** voi așteți ca mormintele, cari nu se văd, și peste cari oamenii umblă fără să știe.¹²

* Mat. 23. 27. ** Tr. 1. 2.

45. Unul din învățătorii Legii a luat cuvîntul, și i-a zis: „Învățătorule, spunînd aceste lucruri ne ocărăști și pe noi.”

46. „Vai și de voi, învățători ai Legii”, a răspuns Isus. „Pentru că * voi puneți pe spinarea oamenilor sarcini grele de purtat, iar voi nici măcar cu unul din degetele voastre nu vă atingeți de ele.”

* Mat. 23. 4.

47. Vai * de voi! Pentru că voi zidiți mormintele proorocilor, pe cari i-au ucis părinții voștri.

* Mat. 23. 29.

48. Prin aceasta mărturisiți că încuvîințați faptele părinților voștri; căci ei au ucis pe prooroci, iar voi le zidiți mormintele.

49. De aceea înțelepciunea lui Dumnezeu a zis: „Le voi trimete * prooroci și apostoli; pe unii din ei li vor ucide, iar pe alții li vor prigoni,”

* Mat. 23. 34.

50. ca să se ceară dela acest neam singele tuturor proorocilor, care a fost vărsat dela întemeierea lumii:

51. dela * singele lui Abel pînă la singele * lui Zaharia, ucis între altar și Templu; da, vă spun, se va cere dela neamul acesta!

* Fac. 1. 8. ** 2 Cron. 24. 20, 21.

52. Vai * de voi, învățători ai Legii! Pentru că voi ați pus mîna pe cheia cunoștinței: nici voi n'ați intrat, iar pe cele voiau să intre, i-ați împedecat să intre.¹³

* Mat. 23. 13.

53. După ce a ieșit de acolo, cărturarilor și Fariseii au început să-L urî

la strîmtoare, și să-L facă să vorbească despre multe lucruri;

54. I-au lîns astfel lațuri, ca* să prindă vreo vorbă din gura Lui, pentru care să-L poată învinui. *Mat. 12, 18.

Despre fătărnicia, frica de oameni, hula împotriva Duhului Sfînt.

12 1. În vremea aceea*, cînd se strînseseră moroadele cu miile, așa că se călcău unii pe alții, Isus a început să spună ucenicilor Săi: „Mai înții de toate, păziți-vă** de alușul Fariseilor, care este fătărnicia.

*Mat. 12, 1. Marc. 6, 12. **Mat. 12, 12.

2. Nu* este nimic acoperit, care nu va fi descoperit, nici ascuns, care nu va fi cunoscut. *Mat. 10, 26. Marc. 4, 22. Cap. 4, 27.

3. De aceea, orice ați spus la întunec, va fi auzit la lumină; și orice ați grăit la ureche, în odăile, va fi vestit de pe acoperișul caselor.

4. Vă* spun vouă, prietenii** Mei: Să nu vă temeți de cei ce ucid trupul, și după aceea nu mai pot face nimic.

*Mat. 10, 1, 2, 12, 13. Luc. 1, 2. Mat. 10, 26. **Ios. 12, 14, 15.

5. Am să vă arăt de cine să vă temeți. Temeți-vă de Acela care, după ce a ucis, are puterea să arunce în gheena; da, vă spun, de El să vă temeți.

6. Nu se vînd oare cinci vrăbii cu doi bani? Totuș, niciuna din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7. Și chiar perii din cap, toți vă sînt numărați. Deci să nu vă temeți: voi sînteți mai de preț decît multe vrăbii.

8. Eu* vă spun: pe origine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl va mărturisi și Fiul omului înaintea îngereilor lui Dumnezeu;

*Mat. 10, 32. Marc. 8, 38. 7 Tim. 2, 12. 1 Ios. 2, 28.

9. dar cine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, va fi lepădat și el înaintea îngereilor lui Dumnezeu.

10. Și* oricui va vorbi împotriva Fiului omului, i se va ierta; dar oricui va huli împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta.

*Mat. 12, 31, 32. Marc. 8, 38. 1 Ios. 2, 28.

11. Cînd* vă vor duce înaintea sinagogilor, înaintea dregătorilor, și înaintea stăpînirilor, să nu vă îngrijorați, cum veți răspunde pentru apărarea voastră, nici pe veți vorbi;

*Mat. 10, 19. Marc. 13, 21. Cap. 20, 14.

12. căci Duhul Sfînt vă va învăța chiar în ceasul acela ce va trebui să vorbiți.“

Pîlda bogatului căruia i-a rodit fărina.

13. Unul din mulțime a zis lui Isus: „Învățătorule, spune fratelui meu să împartă cu mine moștenirea noastră.“

14. „Omule“, i-a răspuns Isus, „cine M'a pus pe Mine judecător sau împărțitor peste voi?“

*Ios. 12, 20.

15. Apoi le-a zis: „Vedeți* și păziți-vă de orice fel de lăcomie de bani; căci viața cuiva nu stă în belșugul averii lui.“

*1 Tim. 4, 7, etc.

16. Și le-a spus pîlda aceasta: „Tărîna unui om bogat rodise mult.

17. Și el se gîndea în sine, și zicea: „Ce voi face? Fiindcă nu mai am loc unde să-mi string rodurile.“

18. „Iată“, a zis el, „ce voi face: îmi voi strica grînarele, și voi zidi altele mai mari; acolo voi strînge toate rodurile și toate bunățile mele;

19. și voi zice sufletului meu: „Suflete“, ai multe bunăți strînsse pentru mulți ani; odihnește-te, mîncă, bea și veselește-te!“

*Ecl. 12, 9. 1 Cor. 15, 50. Ios. 2, 2.

20. Dar Dumnezeu i-a zis: „Nebunule! Chiar în noaptea aceasta îți se va* cere înapoi sufletul; și lucrurile, pe cari le-ai pregătît, ale cui vor fi?“

*Ios. 20, 22; 27, 8. Ps. 92, 3. Ios. 4, 14. **Ps. 90, 6. Ios. 17, 21.

21. Tot așa este și cu cel ce își adună comori pentru el, și* nu se îmbogățește față de Dumnezeu.“

*Mat. 6, 20. Yov. 38. 1 Tim. 6, 19, 20. Ios. 2, 2.

Îngrijorările.

22. Isus a zis apoi ucenicilor săi: „De aceea vă spun: Nu* vă îngrijorați, cu privire la viața voastră, gîndindu-vă ce veți mânca, nici cu privire la trupul vostru, gîndindu-vă cu ce vă veți îmbrăca.

*Mat. 6, 25.

23. Viața este mai mult de cît hrană, și trupul mai mult de cît îmbrăcăminte.

24. Uitați-vă cu băgare de seamă la corbi: ei nu semănă, nici nu seceră, n'au nici cămară, nici grînar; și totuș Dumnezeu* li hrănește. Cu cît mai de preț sînteți voi decît păsările!

*Ios. 25, 41. Ps. 147, 9.

25. Și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge un cot la lungimea vieții lui?

26. Deci, dacă nu puteți face nici cel mai mic lucru, pentru ce vă mai îngrijorați de celelalte?

27. Uitați-vă cu băgare de seamă cum cresc erinții: ei nu torc, nici nu tes: totuș vă spun că nici Solomon, în toată slava lui, n'a fost îmbrăcat ca unul din ei.

28. Dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba, care astăzi este pe cîmp, iar mine va fi aruncată în cuptor, cu cît mai mult vă va îmbrăca El pe voi, puțin credincioșilor?

29. Să nu căutați ce veți mânca sau ce veți bea, și nu vă frîmîntați mintea.

30. Căci toate aceste lucruri Neamurile lumii le caută. Tatăl vostru știe că aveți trebuință de ele.

31. Căutați* mai întîi Împărăția lui Dumnezeu, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. *Mat. 6, 33.

32. Nu te teme, turmă mică; pentru-că* Tatăl vostru vă dă cu plăcere Împărăția. *Mat. 11, 25, 26.

33. Vindeți* ce aveți și dați milostenie. Faceți-vă** rost de pungi, cari nu se învechesc, o comoară nescăpată în ceruri, unde nu se apropie hoțul, și unde nu roade molia. *Mat. 13, 12. *Mat. 13, 17. *Mat. 13, 20. Cap. 13, 9. 1 Tim. 6, 19.

34. Căci unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră.

Indemna la veghere.

35. Mijlocul* să vă fie încins, și făclile** aprinse.

* Ezech. 4, 14. 1 Pet. 1, 13. ** Mat. 24, 1, etc.

36. Și să fiți ca niște oameni, cari așteaptă pe stăpînul lor să se întoarcă dela nuntă, ca să-i deschidă îndată, cînd va veni și va bate la ușă.

37. Ferice* de robii aceia, pe cari stăpînul îi va găsi veghind la venirea lui! Adevărat vă spun, că el se va încinge, îi va pune să șadă la masă, și se va apropia să le slujească. *Mat. 24, 42.

38. Fie că vine la a doua strajă din noapte, fie că vine la a treia strajă, ferice de robii aceia, dacă-i va găsi veghind!

39. Să* știți bine că, dacă ar ști stăpînul casei la ce ceas va veni hoțul, ar veghea, și n'ar lăsa să-i spargă casa. *Mat. 24, 43. 1 Tes. 5, 2. 1 Pet. 5, 10. Apoc. 3, 3; 16, 15.

40. Și* voi dar fiți gata, căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gândiți. *Mat. 24, 44; 25, 13. Marc. 13, 35. Cap. 21, 34, 36. 1 Tes. 5, 6. 1 Pet. 5, 12.

Isprăvnicul credincios.

41. „Doamne”, i-a zis Petru, „pentru noi spui pilda aceasta sau pentru toți?”

42. Și Domnul a zis: „Cine* este isprăvnicul credincios și înțelept, pe care-l va pune stăpînul său peste slugile sale, ca să le dea partea lor de hrană la vremea potrivită?”

* Mat. 24, 26; 25, 11. 1 Cor. 4, 2.

43. Ferice de robul acela, pe care stăpînul, la venirea lui, îi va găsi făcînd așa!

44. Adevărat* vă spun, că îi va pune peste toate averile sa. *Mat. 24, 47.

45. Dar* dacă robul acela zice în inima lui: „Stăpînul meu răbovește să vină”; dacă va începe să bată pe slugi și pe slujnice, să mănînce, să bea și să se îmbete,

* Mat. 24, 48.

46. stăpînul robului aceluia va veni în ziua în care el nu se așteaptă, și în ceasul în care nu știe, și-l va tăia în bucăți; și soarta lui va fi soarta celor necredincioși în lucrul încredințat lor.

47. Robul* acela, care a știut voia stăpînului său, și nu s'a pregătit deloc, și n'a lucrat după voia lui, va fi bătut cu multe lovituri. *Mat. 24, 49. *Mat. 24, 50. *Mat. 24, 51. *Mat. 24, 52. *Mat. 24, 53. *Mat. 24, 54. *Mat. 24, 55. *Mat. 24, 56. *Mat. 24, 57. *Mat. 24, 58. *Mat. 24, 59. *Mat. 24, 60. *Mat. 24, 61. *Mat. 24, 62. *Mat. 24, 63. *Mat. 24, 64. *Mat. 24, 65. *Mat. 24, 66. *Mat. 24, 67. *Mat. 24, 68. *Mat. 24, 69. *Mat. 24, 70. *Mat. 24, 71. *Mat. 24, 72. *Mat. 24, 73. *Mat. 24, 74. *Mat. 24, 75. *Mat. 24, 76. *Mat. 24, 77. *Mat. 24, 78. *Mat. 24, 79. *Mat. 24, 80. *Mat. 24, 81. *Mat. 24, 82. *Mat. 24, 83. *Mat. 24, 84. *Mat. 24, 85. *Mat. 24, 86. *Mat. 24, 87. *Mat. 24, 88. *Mat. 24, 89. *Mat. 24, 90. *Mat. 24, 91. *Mat. 24, 92. *Mat. 24, 93. *Mat. 24, 94. *Mat. 24, 95. *Mat. 24, 96. *Mat. 24, 97. *Mat. 24, 98. *Mat. 24, 99. *Mat. 24, 100. *Mat. 24, 101. *Mat. 24, 102. *Mat. 24, 103. *Mat. 24, 104. *Mat. 24, 105. *Mat. 24, 106. *Mat. 24, 107. *Mat. 24, 108. *Mat. 24, 109. *Mat. 24, 110. *Mat. 24, 111. *Mat. 24, 112. *Mat. 24, 113. *Mat. 24, 114. *Mat. 24, 115. *Mat. 24, 116. *Mat. 24, 117. *Mat. 24, 118. *Mat. 24, 119. *Mat. 24, 120. *Mat. 24, 121. *Mat. 24, 122. *Mat. 24, 123. *Mat. 24, 124. *Mat. 24, 125. *Mat. 24, 126. *Mat. 24, 127. *Mat. 24, 128. *Mat. 24, 129. *Mat. 24, 130. *Mat. 24, 131. *Mat. 24, 132. *Mat. 24, 133. *Mat. 24, 134. *Mat. 24, 135. *Mat. 24, 136. *Mat. 24, 137. *Mat. 24, 138. *Mat. 24, 139. *Mat. 24, 140. *Mat. 24, 141. *Mat. 24, 142. *Mat. 24, 143. *Mat. 24, 144. *Mat. 24, 145. *Mat. 24, 146. *Mat. 24, 147. *Mat. 24, 148. *Mat. 24, 149. *Mat. 24, 150. *Mat. 24, 151. *Mat. 24, 152. *Mat. 24, 153. *Mat. 24, 154. *Mat. 24, 155. *Mat. 24, 156. *Mat. 24, 157. *Mat. 24, 158. *Mat. 24, 159. *Mat. 24, 160. *Mat. 24, 161. *Mat. 24, 162. *Mat. 24, 163. *Mat. 24, 164. *Mat. 24, 165. *Mat. 24, 166. *Mat. 24, 167. *Mat. 24, 168. *Mat. 24, 169. *Mat. 24, 170. *Mat. 24, 171. *Mat. 24, 172. *Mat. 24, 173. *Mat. 24, 174. *Mat. 24, 175. *Mat. 24, 176. *Mat. 24, 177. *Mat. 24, 178. *Mat. 24, 179. *Mat. 24, 180. *Mat. 24, 181. *Mat. 24, 182. *Mat. 24, 183. *Mat. 24, 184. *Mat. 24, 185. *Mat. 24, 186. *Mat. 24, 187. *Mat. 24, 188. *Mat. 24, 189. *Mat. 24, 190. *Mat. 24, 191. *Mat. 24, 192. *Mat. 24, 193. *Mat. 24, 194. *Mat. 24, 195. *Mat. 24, 196. *Mat. 24, 197. *Mat. 24, 198. *Mat. 24, 199. *Mat. 24, 200. *Mat. 24, 201. *Mat. 24, 202. *Mat. 24, 203. *Mat. 24, 204. *Mat. 24, 205. *Mat. 24, 206. *Mat. 24, 207. *Mat. 24, 208. *Mat. 24, 209. *Mat. 24, 210. *Mat. 24, 211. *Mat. 24, 212. *Mat. 24, 213. *Mat. 24, 214. *Mat. 24, 215. *Mat. 24, 216. *Mat. 24, 217. *Mat. 24, 218. *Mat. 24, 219. *Mat. 24, 220. *Mat. 24, 221. *Mat. 24, 222. *Mat. 24, 223. *Mat. 24, 224. *Mat. 24, 225. *Mat. 24, 226. *Mat. 24, 227. *Mat. 24, 228. *Mat. 24, 229. *Mat. 24, 230. *Mat. 24, 231. *Mat. 24, 232. *Mat. 24, 233. *Mat. 24, 234. *Mat. 24, 235. *Mat. 24, 236. *Mat. 24, 237. *Mat. 24, 238. *Mat. 24, 239. *Mat. 24, 240. *Mat. 24, 241. *Mat. 24, 242. *Mat. 24, 243. *Mat. 24, 244. *Mat. 24, 245. *Mat. 24, 246. *Mat. 24, 247. *Mat. 24, 248. *Mat. 24, 249. *Mat. 24, 250. *Mat. 24, 251. *Mat. 24, 252. *Mat. 24, 253. *Mat. 24, 254. *Mat. 24, 255. *Mat. 24, 256. *Mat. 24, 257. *Mat. 24, 258. *Mat. 24, 259. *Mat. 24, 260. *Mat. 24, 261. *Mat. 24, 262. *Mat. 24, 263. *Mat. 24, 264. *Mat. 24, 265. *Mat. 24, 266. *Mat. 24, 267. *Mat. 24, 268. *Mat. 24, 269. *Mat. 24, 270. *Mat. 24, 271. *Mat. 24, 272. *Mat. 24, 273. *Mat. 24, 274. *Mat. 24, 275. *Mat. 24, 276. *Mat. 24, 277. *Mat. 24, 278. *Mat. 24, 279. *Mat. 24, 280. *Mat. 24, 281. *Mat. 24, 282. *Mat. 24, 283. *Mat. 24, 284. *Mat. 24, 285. *Mat. 24, 286. *Mat. 24, 287. *Mat. 24, 288. *Mat. 24, 289. *Mat. 24, 290. *Mat. 24, 291. *Mat. 24, 292. *Mat. 24, 293. *Mat. 24, 294. *Mat. 24, 295. *Mat. 24, 296. *Mat. 24, 297. *Mat. 24, 298. *Mat. 24, 299. *Mat. 24, 300. *Mat. 24, 301. *Mat. 24, 302. *Mat. 24, 303. *Mat. 24, 304. *Mat. 24, 305. *Mat. 24, 306. *Mat. 24, 307. *Mat. 24, 308. *Mat. 24, 309. *Mat. 24, 310. *Mat. 24, 311. *Mat. 24, 312. *Mat. 24, 313. *Mat. 24, 314. *Mat. 24, 315. *Mat. 24, 316. *Mat. 24, 317. *Mat. 24, 318. *Mat. 24, 319. *Mat. 24, 320. *Mat. 24, 321. *Mat. 24, 322. *Mat. 24, 323. *Mat. 24, 324. *Mat. 24, 325. *Mat. 24, 326. *Mat. 24, 327. *Mat. 24, 328. *Mat. 24, 329. *Mat. 24, 330. *Mat. 24, 331. *Mat. 24, 332. *Mat. 24, 333. *Mat. 24, 334. *Mat. 24, 335. *Mat. 24, 336. *Mat. 24, 337. *Mat. 24, 338. *Mat. 24, 339. *Mat. 24, 340. *Mat. 24, 341. *Mat. 24, 342. *Mat. 24, 343. *Mat. 24, 344. *Mat. 24, 345. *Mat. 24, 346. *Mat. 24, 347. *Mat. 24, 348. *Mat. 24, 349. *Mat. 24, 350. *Mat. 24, 351. *Mat. 24, 352. *Mat. 24, 353. *Mat. 24, 354. *Mat. 24, 355. *Mat. 24, 356. *Mat. 24, 357. *Mat. 24, 358. *Mat. 24, 359. *Mat. 24, 360. *Mat. 24, 361. *Mat. 24, 362. *Mat. 24, 363. *Mat. 24, 364. *Mat. 24, 365. *Mat. 24, 366. *Mat. 24, 367. *Mat. 24, 368. *Mat. 24, 369. *Mat. 24, 370. *Mat. 24, 371. *Mat. 24, 372. *Mat. 24, 373. *Mat. 24, 374. *Mat. 24, 375. *Mat. 24, 376. *Mat. 24, 377. *Mat. 24, 378. *Mat. 24, 379. *Mat. 24, 380. *Mat. 24, 381. *Mat. 24, 382. *Mat. 24, 383. *Mat. 24, 384. *Mat. 24, 385. *Mat. 24, 386. *Mat. 24, 387. *Mat. 24, 388. *Mat. 24, 389. *Mat. 24, 390. *Mat. 24, 391. *Mat. 24, 392. *Mat. 24, 393. *Mat. 24, 394. *Mat. 24, 395. *Mat. 24, 396. *Mat. 24, 397. *Mat. 24, 398. *Mat. 24, 399. *Mat. 24, 400. *Mat. 24, 401. *Mat. 24, 402. *Mat. 24, 403. *Mat. 24, 404. *Mat. 24, 405. *Mat. 24, 406. *Mat. 24, 407. *Mat. 24, 408. *Mat. 24, 409. *Mat. 24, 410. *Mat. 24, 411. *Mat. 24, 412. *Mat. 24, 413. *Mat. 24, 414. *Mat. 24, 415. *Mat. 24, 416. *Mat. 24, 417. *Mat. 24, 418. *Mat. 24, 419. *Mat. 24, 420. *Mat. 24, 421. *Mat. 24, 422. *Mat. 24, 423. *Mat. 24, 424. *Mat. 24, 425. *Mat. 24, 426. *Mat. 24, 427. *Mat. 24, 428. *Mat. 24, 429. *Mat. 24, 430. *Mat. 24, 431. *Mat. 24, 432. *Mat. 24, 433. *Mat. 24, 434. *Mat. 24, 435. *Mat. 24, 436. *Mat. 24, 437. *Mat. 24, 438. *Mat. 24, 439. *Mat. 24, 440. *Mat. 24, 441. *Mat. 24, 442. *Mat. 24, 443. *Mat. 24, 444. *Mat. 24, 445. *Mat. 24, 446. *Mat. 24, 447. *Mat. 24, 448. *Mat. 24, 449. *Mat. 24, 450. *Mat. 24, 451. *Mat. 24, 452. *Mat. 24, 453. *Mat. 24, 454. *Mat. 24, 455. *Mat. 24, 456. *Mat. 24, 457. *Mat. 24, 458. *Mat. 24, 459. *Mat. 24, 460. *Mat. 24, 461. *Mat. 24, 462. *Mat. 24, 463. *Mat. 24, 464. *Mat. 24, 465. *Mat. 24, 466. *Mat. 24, 467. *Mat. 24, 468. *Mat. 24, 469. *Mat. 24, 470. *Mat. 24, 471. *Mat. 24, 472. *Mat. 24, 473. *Mat. 24, 474. *Mat. 24, 475. *Mat. 24, 476. *Mat. 24, 477. *Mat. 24, 478. *Mat. 24, 479. *Mat. 24, 480. *Mat. 24, 481. *Mat. 24, 482. *Mat. 24, 483. *Mat. 24, 484. *Mat. 24, 485. *Mat. 24, 486. *Mat. 24, 487. *Mat. 24, 488. *Mat. 24, 489. *Mat. 24, 490. *Mat. 24, 491. *Mat. 24, 492. *Mat. 24, 493. *Mat. 24, 494. *Mat. 24, 495. *Mat. 24, 496. *Mat. 24, 497. *Mat. 24, 498. *Mat. 24, 499. *Mat. 24, 500. *Mat. 24, 501. *Mat. 24, 502. *Mat. 24, 503. *Mat. 24, 504. *Mat. 24, 505. *Mat. 24, 506. *Mat. 24, 507. *Mat. 24, 508. *Mat. 24, 509. *Mat. 24, 510. *Mat. 24, 511. *Mat. 24, 512. *Mat. 24, 513. *Mat. 24, 514. *Mat. 24, 515. *Mat. 24, 516. *Mat. 24, 517. *Mat. 24, 518. *Mat. 24, 519. *Mat. 24, 520. *Mat. 24, 521. *Mat. 24, 522. *Mat. 24, 523. *Mat. 24, 524. *Mat. 24, 525. *Mat. 24, 526. *Mat. 24, 527. *Mat. 24, 528. *Mat. 24, 529. *Mat. 24, 530. *Mat. 24, 531. *Mat. 24, 532. *Mat. 24, 533. *Mat. 24, 534. *Mat. 24, 535. *Mat. 24, 536. *Mat. 24, 537. *Mat. 24, 538. *Mat. 24, 539. *Mat. 24, 540. *Mat. 24, 541. *Mat. 24, 542. *Mat. 24, 543. *Mat. 24, 544. *Mat. 24, 545. *Mat. 24, 546. *Mat. 24, 547. *Mat. 24, 548. *Mat. 24, 549. *Mat. 24, 550. *Mat. 24, 551. *Mat. 24, 552. *Mat. 24, 553. *Mat. 24, 554. *Mat. 24, 555. *Mat. 24, 556. *Mat. 24, 557. *Mat. 24, 558. *Mat. 24, 559. *Mat. 24, 560. *Mat. 24, 561. *Mat. 24, 562. *Mat. 24, 563. *Mat. 24, 564. *Mat. 24, 565. *Mat. 24, 566. *Mat. 24, 567. *Mat. 24, 568. *Mat. 24, 569. *Mat. 24, 570. *Mat. 24, 571. *Mat. 24, 572. *Mat. 24, 573. *Mat. 24, 574. *Mat. 24, 575. *Mat. 24, 576. *Mat. 24, 577. *Mat. 24, 578. *Mat. 24, 579. *Mat. 24, 580. *Mat. 24, 581. *Mat. 24, 582. *Mat. 24, 583. *Mat. 24, 584. *Mat. 24, 585. *Mat. 24, 586. *Mat. 24, 587. *Mat. 24, 588. *Mat. 24, 589. *Mat. 24, 590. *Mat. 24, 591. *Mat. 24, 592. *Mat. 24, 593. *Mat. 24, 594. *Mat. 24, 595. *Mat. 24, 596. *Mat. 24, 597. *Mat. 24, 598. *Mat. 24, 599. *Mat. 24, 600. *Mat. 24, 601. *Mat. 24, 602. *Mat. 24, 603. *Mat. 24, 604. *Mat. 24, 605. *Mat. 24, 606. *Mat. 24, 607. *Mat. 24, 608. *Mat. 24, 609. *Mat. 24, 610. *Mat. 24, 611. *Mat. 24, 612. *Mat. 24, 613. *Mat. 24, 614. *Mat. 24, 615. *Mat. 24, 616. *Mat. 24, 617. *Mat. 24, 618. *Mat. 24, 619. *Mat. 24, 620. *Mat. 24, 621. *Mat. 24, 622. *Mat. 24, 623. *Mat. 24, 624. *Mat. 24, 625. *Mat. 24, 626. *Mat. 24, 627. *Mat. 24, 628. *Mat. 24, 629. *Mat. 24, 630. *Mat. 24, 631. *Mat. 24, 632. *Mat. 24, 633. *Mat. 24, 634. *Mat. 24, 635. *Mat. 24, 636. *Mat. 24, 637. *Mat. 24, 638. *Mat. 24, 639. *Mat. 24, 640. *Mat. 24, 641. *Mat. 24, 642. *Mat. 24, 643. *Mat. 24, 644. *Mat. 24, 645. *Mat. 24, 646. *Mat. 24, 647. *Mat. 24, 648. *Mat. 24, 649. *Mat. 24, 650. *Mat. 24, 651. *Mat. 24, 652. *Mat. 24, 653. *Mat. 24, 654. *Mat. 24, 655. *Mat. 24, 656. *Mat. 24, 657. *Mat. 24, 658. *Mat. 24, 659. *Mat. 24, 660. *Mat. 24, 661. *Mat. 24, 662. *Mat. 24, 663. *Mat. 24, 664. *Mat. 24, 665. *Mat. 24, 666. *Mat. 24, 667. *Mat. 24, 668. *Mat. 24, 669. *Mat. 24, 670. *Mat. 24, 671. *Mat. 24, 672. *Mat. 24, 673. *Mat. 24, 674. *Mat. 24, 675. *Mat. 24, 676. *Mat. 24, 677. *Mat. 24, 678. *Mat. 24, 679. *Mat. 24, 680. *Mat. 24, 681. *Mat. 24, 682. *Mat. 24, 683. *Mat. 24, 684. *Mat. 24, 685. *Mat. 24, 686. *Mat. 24, 687. *Mat. 24, 688. *Mat. 24, 689. *Mat. 24, 690. *Mat. 24, 691. *Mat. 24, 692. *Mat. 24, 693. *Mat. 24, 694. *Mat. 24, 695. *Mat. 24, 696. *Mat. 24, 697. *Mat. 24, 698. *Mat. 24, 699. *Mat. 24, 700. *Mat. 24, 701. *Mat. 24, 702. *Mat. 24, 703. *Mat. 24, 704. *Mat. 24, 705. *Mat. 24, 706. *Mat. 24, 707. *Mat. 24, 708. *Mat. 24, 709. *Mat. 24, 710. *Mat. 24, 711. *Mat. 24, 712. *Mat. 24, 713. *Mat. 24, 714. *Mat. 24, 715. *Mat. 24, 716. *Mat. 24, 717. *Mat. 24, 718. *Mat. 24, 719. *Mat. 24, 720. *Mat. 24, 721. *Mat. 24, 722. *Mat. 24, 723. *Mat. 24, 724. *Mat. 24, 725. *Mat. 24, 726. *Mat. 24, 727. *Mat. 24, 728. *Mat. 24, 729. *Mat. 24, 730. *Mat. 24, 731. *Mat. 24, 732. *Mat. 24, 733. *Mat. 24, 734. *Mat. 24, 735. *Mat. 24, 736. *Mat. 24, 737. *Mat. 24, 738. *Mat. 24, 739. *Mat. 24, 740. *Mat. 24, 741. *Mat. 24, 742. *Mat. 24, 743. *Mat. 24, 744. *Mat. 24, 745. *Mat. 24, 746. *Mat. 24, 747. *Mat. 24, 748. *Mat. 24, 749. *Mat. 24, 750. *Mat. 24, 751. *Mat. 24, 752. *Mat. 24, 753. *Mat. 24, 754. *Mat. 24, 755. *Mat. 24, 756. *Mat. 24, 757. *Mat. 24, 758. *Mat. 24, 759. *Mat. 24, 760. *Mat. 24, 761. *Mat. 24, 762. *Mat. 24, 763. *Mat. 24, 764. *Mat. 24, 765. *Mat. 24, 766. *Mat. 24, 767. *Mat. 24, 768. *Mat. 24, 769. *Mat. 24, 770. *Mat. 24, 771. *Mat. 24, 772. *Mat. 24, 773. *Mat. 24, 774. *Mat. 24, 775. *Mat. 24, 776. *Mat. 24, 777. *Mat. 24, 778. *Mat. 24, 779. *Mat. 24, 780. *Mat. 24, 781. *Mat. 24, 782. *Mat. 24, 783. *Mat. 24, 784. *Mat. 24, 785. *Mat. 24, 786. *Mat. 24, 787. *Mat. 24, 788. *Mat. 24, 789. *Mat. 24, 790. *Mat. 24, 791. *Mat. 24, 792. *Mat. 24, 793. *Mat. 24, 794. *Mat. 24, 795. *Mat. 24, 796. *Mat. 24, 797. *Mat. 24, 798. *Mat. 24, 799. *Mat. 24, 800. *Mat. 24, 801. *Mat. 24, 802. *Mat. 24, 803. *Mat. 24, 804. *Mat. 24, 805. *Mat. 24, 806. *Mat. 24, 807. *Mat. 24, 808. *Mat. 24, 809. *Mat. 24, 810. *Mat. 24, 811. *Mat. 24, 812. *Mat. 24, 813. *Mat. 24, 814. *Mat. 24, 815. *Mat. 24, 816. *Mat. 24, 817. *Mat. 24, 818. *Mat. 24, 819. *Mat. 24, 820. *Mat. 24, 821. *Mat. 24, 822. *Mat. 24, 823. *Mat. 24, 824. *Mat. 24, 825. *Mat. 24, 826. *Mat. 24, 827. *Mat. 24, 828. *Mat. 24, 829. *Mat. 24, 830. *Mat. 24, 831. *Mat. 24, 832. *Mat. 24, 833. *Mat. 24, 834. *Mat. 24, 835. *Mat. 24, 836. *Mat. 24, 837. *Mat. 24, 838. *Mat. 24, 839. *Mat. 24, 840. *Mat. 24, 841. *Mat. 24, 842. *Mat. 24, 843. *Mat. 24, 844. *Mat. 24, 845. *Mat. 24, 846. *Mat. 24, 847. *Mat. 24, 848. *Mat. 24, 849. *Mat. 24, 850. *Mat. 24, 851. *Mat. 24, 852. *Mat. 24, 853. *Mat. 24, 854. *Mat. 24, 855. *Mat. 24, 856. *Mat. 24, 857. *Mat. 24, 858. *Mat. 24, 859. *Mat. 24, 860. *Mat. 24, 861. *Mat. 24, 862. *Mat. 24, 863. *Mat. 24, 864. *Mat. 24, 865. *Mat. 24, 866. *Mat. 24, 867. *Mat. 24, 868. *Mat. 24, 869. *Mat. 24, 870. *Mat. 24, 871. *Mat. 24, 872. *Mat. 24, 873. *Mat. 24, 874. *Mat. 24, 875. *Mat. 24, 876. *Mat. 24, 877. *Mat. 24, 878. *Mat. 24, 879. *Mat. 24, 880. *Mat. 24, 881. *Mat. 24, 882. *Mat. 24, 883. *Mat. 24, 884. *Mat. 24, 885. *Mat. 24, 886. *Mat. 24, 887. *Mat. 24, 888. *Mat. 24, 889. *Mat. 24, 890. *Mat. 24, 891. *Mat. 24, 892. *Mat. 24, 893. *Mat. 24, 894. *Mat. 24, 895. *Mat. 24, 896. *Mat. 24, 897. *Mat. 24, 898. *Mat. 2

55. Și când vedeți suflind viatul dela miazăzi, ziceți: „Are să fie zădăf.” Și așa se întimplă.

56. Fățarnicilor, fața pământului și a cerului știți s'o deosebiți: vremea aceea cum de n'o deosebiți?

57. Și pentruce nu judecați și voi singuri ce este drept?

58. Când* te duci cu pîrlîșul tău înaintea judecătorului, pe drum** cau-
tă să scapi de el; ca nu cumva să te
trască înaintea judecătorului, judecă-
torul să te dea pe mîna temnicerului,
și temnicerul să te arunce în temniță.

* Prov. 26, 5. Mat. 5, 23. ** Ps. 124, 8. Isa. 58, 6.

59. Îți spun că nu vei ieși de acolo, pînă nu vei plăti și cel mai de 'pe urmă bănuț."

Galileeni mîceldișiți de Pilat.

13 1. În vremea aceea au venit unii, și au istorisit lui Isus ce se întimplase unor Galileeni, al căror sînge îl amestecase Pilat cu jertfele lor.

2. „Credeți voi”, le-a răspuns Isus, „că acești Galileeni au fost mai păcă-
toși decît toți ceilalți Galileeni, pen-
trucă au pățit astfel?

3. Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiți, toți veți peri la fel.

4. Sau acei optsprezece înși, peste cari a căzut turnul din Siloam, și i-a omorît, credeți că au fost mai păcă-
toși decît toți ceilalți oameni, cari lo-
cuiau în Ierusalim?

5. Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiți, toți veți pieri la fel.

Pilda smochinului neroditor.

6. El a spus și pilda aceasta: „Un*
om avea un smochin sădit în via sa.
A venit să caute rod în el, și n'a găsit.

* Isa. 5, 2. Mat. 21, 18.

7. Atunci a zis vierului: „Iată că sînt
trei ani, declind vin și caut rod în smo-
chinul acesta, și nu gădesc. Taie-l. La
ce să mai cuprindă și pământul de-
graba?”

8. „Doamne”, i-a răspuns vierul, „mai
lasă-l și anul acesta; am să-l sap de
jur împrejur, și am să-i pun gunoi la
rădăcină.

9. Poate că deacum înaintea va face
roadă; dacă nu, îl vei tăia.”

Vindecarea unei femei gîrbove.

10. Isus învăța pe norod într'o si-
nagogă în ziua Sabatului.

11. Și acolo era o femeie stăpînită de
optsprezece ani de un duh de nepu-
tință; era gîrbovă, și nu putea nici-
decum să-și îndrepte spatele.

12. Când a văzut-o Isus, a chemat-o,
și i-a zis: „Femeie, ești deslegată de
neputința ta.”

13. Și-a* întins mîinile peste ea: în-
dată s'a îndreptat, și slăvea pe Dum-
nezeu.

* Marc. 16, 18. Page 9, 17.

14. Dar frunzașul sinagogii, miniat că
Isus săvîrșise vindecarea aceasta în
ziua Sabatului, a luat cuvîntul, și a zis
norodului: „Sînt șase* zile în cari tre-
buie să lucreze omul; veniți dar în
aceste zile să vă vindecați, și nu** în
ziua Sabatului!”

* Exod. 20, 9. ** Mat. 23, 18. Marc. 3, 1. Cap. 3, 7; 24, 2.

15. „Fățarnicilor”, i-a răspuns Dom-
nul; „oare în ziua Sabatului nu-și des-
leagă fiecare* din voi boul sau mă-
garul dela iesle, și-l duce del-ă adapă?

* Cap. 14, 5.

16. Dar femeia aceasta, care* este o
fiică a lui Avraam, și pe care Satana
o ținea legată de optsprezece ani, nu
trebuia oare să fie deslegată de legă-
tura aceasta în ziua Sabatului?”

* Cap. 15, 2.

17. Pe cînd vorbea El astfel, toți pro-
tivnicii Lui au rămas rușinați; și noro-
dul se bucura de toate lucrurile minu-
nate, pe cari le făcea El.

Pilda

grîntelului de muștar și a aluatului.

18. El* a mai zis: „Cu ce se ase-
mîmă împărăția lui Dumnezeu, și cu
ce o voi asemîna? * Mat. 13, 31. Marc. 4, 30.

19. Se aseamîna cu un grînt de
muștar, pe care l-a luat un om, și l-a
aruncat în grădina sa; el a crescut, s'a
făcut copac mare, și păsările cerului
și-au făcut cuiburi în ramurile lui.”

20. El a zis iarăși: „Cu ce voi ase-
mîna împărăția lui Dumnezeu?

21. Se aseamîna cu aluatul, pe care
l-a luat o femeie și l-a pus în trei mă-
suri de făină, pînă s'a dospit toată.”

Ușa cea strîmă.

22. Isus* umbla prin cetăți și prin
sate, învățînd pe norod, și călătorind
spre Ierusalim.

* Mat. 9, 35. Marc. 6, 6.

23. Cineva i-a zis: „Doamne, oare
puțini sînt cei ce sînt pe calea mîntui-
rîi?” El le-a răspuns:

24. „Nevoiți-vă* să intrați pe ușa cea

strimă. Căci vă spun, că mulți** vor căuta să intre, și nu vor putea.

* Mat. 7, 13. ** Isac. 7, 24; 8, 21; 12, 25. Rom. 9, 24.

25. Odată* ce Stăpînul casei Se va scula și va** încuia ușa, și voi veți fi afară, și veți începe să bateți la ușă, și să ziceți: „Doamne Ț, Doamne, deschide-ne!” drept răspuns, El vă va zice: „Nu Ț Ț știu de unde sînteți.”

* Ps. 124, 4. Isa. 55, 8. ** Mat. 25, 10. † Cap. 8, 48. ‡ Mat. 7, 25; 26, 12.

26. Atunci veți începe să ziceți: „Noi am mîncat și am băut în fața Ta, și în ulițele noastre ai învățat pe norod.”

27. Și* El va răspunde: „Vă spun că nu știu de unde sînteți; depărtați-vă** dela Mine, voi toți lucrătorii fărădelegii.”

* Mat. 7, 26; 26, 41. Vers. 26. ** Ps. 6, 6. Mat. 25, 41.

28. Va* fi plînsul și scrișnirea dinților, cînd** veți vedea pe Avraam, pe Isaac și pe Iacov, și pe toți proorocii în Împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi scoți afară. * Mat. 8, 12; 13, 42; 24, 31. ** Mat. 8, 12.

29. Vor veni dela răsărit și dela apus, dela mieznoapte și dela miez-ză-zii, și vor ședea la masă în Împărăția lui Dumnezeu.

30. Și lată* că sînt unii din cei de pe urmă, cari vor fi cei dinții, și sînt unii din cei dinții, cari vor fi cei de pe urmă.”

* Mat. 10, 26; 26, 18. Marc. 10, 26.

Nelegiuirile și pedeapsa Ierusalimului.

31. În aceeași zi, au venit cîtiva Farisei, și i-au zis: „Plecă, și du-Te de aici, căci Irod vrea să Te omoare.”

32. „Duceți-vă”, le-a răspuns El, „și spuneți vulpii aceleia: „Iată că scot dracii, și săvîrșesc vindecări astăzi și mine, iar a treia zi voi” isprăvi.

* Evr. 2, 16.

33. Dar trebuie să umblu astăzi, mine și poimine, fiindcă nu se poate ca un prooroc să piară afară din Ierusalim.

34. Ierusalime*, Ierusalime, care o-mori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimeși la tine; de cîte ori am vrut să string pe fiil tăi, cum Ți stringe găina puii supt aripă, și n'ați vrut!

* Mat. 23, 27.

35. Iată că vi* se va lăsa casa pustie; dar vă spun că nu Mă veți mai vedea, pînă veți zice: „Binecuvîntat” este Celce vine în Numele Domnului!”

* Lev. 26, 31; 26. Ps. 69, 25. Isa. 1, 7. Dan. 9, 27. Mic. 3, 12. ** Ps. 125, 26. Mat. 23, 9. Marc. 11, 18. Cap. 19, 28. Ioan. 12, 15.

Vindecarea unui bolnav de dropic.

14. 1. Intr'o zi de Sabat, Iesus a intrat în casa unuia din fruntașii Fariseilor, ca să prînzească. Fariseii îl pîndeau de aproape.

2. Și înaintea Lui era un om bolnav de dropic.

3. Iesus a luat cuvîntul, și a zis învățătorilor Legii și Fariseilor: „Oare” este îngăduit a vindeca în ziua Săbatului sau nu?”

* Mat. 12, 10.

4. El tăcea. Atunci Iesus a luat de mînă pe omul acela, l-a vindecat, și i-a dat drumul.

5. Pe urmă, le-a zis: „Cine” dintre voi, dacă-l cade copilul sau boul în fîntînă, nu-l va scoate îndată afară, în ziua Săbatului?”

* Exod. 20, 9. Deut. 20, 4. Cap. 12, 10.

6. Și n'au putut să-l răspundă nimic la aceste vorbe.

Despre smerenia la ospete.

7. Apoi, cînd a văzut că cei poftiți la masă alegeau locurile dinții, le-a spus o pildă. Și le-a zis:

8. „Cînd ești poftit de cineva la nuntă, să nu te așezi la masă în locul dinții; ca nu cumva, printre cei poftiți de el, să fie altul mai cu vază decît tine,

9. și cel ce te-a poftit și pe tine și pe el, să vină să-ți zică: „Dă locul tău omului acestuia.” Atunci, cu rușine, va trebui să iei locul de pe urmă.

10. Ci*, cînd ești poftit, du-te și așază-te în locul cel mai de pe urmă; pentruca, atunci cînd va veni cel ce te-a poftit, să-ți zică: „Prietene, mută-te mai sus.” Lucrul acesta Ți va face cinste înaintea tuturor celor ce vor fi la masă împreună cu tine.

* Prov. 25, 4, 7.

11. Căci* oricine se înalță, va fi smerit; și cine se smerește, va fi înălțat.

* Prov. 22, 29. Ps. 148, 27. Prov. 29, 23. Mat. 23, 12. Cap. 14, 14. Isa. 4, 4. 1 Pet. 5, 6.

Despre binefacere.

12. A zis și celui ce-L poftise: „Cînd dai un prînz sau o cină, să nu chemi pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe neamurile tale, nici pe vecinii bogăți, ca nu cumva să te cheme și ei la rîndul lor pe tine, și să iei astfel o rîspălată pentru ce ai făcut.

13. Ci, cînd dai o masă, cheamă pe săraci*, pe schilozi, pe schiopi, pe orbi.

* Num. 15, 12, 13.

14. Și va fi ferice de tine, pentru că ei n'au cu ce să-ți răsplătească; dar ți se va răsplăti la învierea celor neprihăniți."

Pilda celor poftiți la cină.

15. Unul din cei ce ședeau la masă cu El, când a auzit aceste vorbe, i-a zis: „Ferice” de acela care va prinzi în împărăția lui Dumnezeu!" * Apec. 13, 9.

16. Și Ius i-a răspuns: „Un om a dat o cină mare, și a poftit pe mulți.” * Mat. 22, 2.

17. La ceasul cinei, a * trimis pe robul său să spună celor poftiți: „Veniți, căci iată că toate sînt gata.” * Prov. 9, 2, 3.

18. Dar toți, parcă fuseseră vorbiți, au început să se desvinovățească. Cel dintîi i-a zis: „Am cumpărat un ogor, și trebuie să mă duc să-l văd; rogu-te să mă ierți.”

19. Un altul a zis: „Am cumpărat cinci părechi de boi și mă duc să-i încerc: iartă-mă, te rog.”

20. Un altul a zis: „Tochmai acum m'am înșurat, și de aceea nu pot veni.”

21. Când s'a întors robul, a spus stăpînului său aceste lucruri. Atunci stăpînul casei s'a miniat, și a zis robului său: „Du-te degrab în piețele și ulițele cetății, și adu aici pe cei săraci, ciungi, orbi și șchiopi.”

22. La urmă, robul a zis: „Stăpîne, s'a făcut cum ai poruncit, și tot mai este loc.”

23. Și stăpînul a zis robului: „Jeși la drumuri și la garduri, și pe cei ce-i vei găsi, silește-i să intre, ca să mi se umple casa.”

24. Căci vă spun că niciunul * din cei poftiți, nu va gusta din cina mea.” * Mat. 22, 40; 23, 2. * Fapt. 13, 45.

Cum să fie ucenicul lui Ius.

25. Împreună cu Ius mergeau multe noroade. El s'a întors, și le-a zis:

26. „Dacă * vine cineva la Mine, și * nu urîște pe tatăl său, pe mamă-sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe frații săi, pe surorile sale, ba * chiar însăși viața sa, nu poate fi ucenicul Meu.” * Deut. 10, 6; 10, 9. Mat. 10, 37. ** Rom. 9, 13. † Apec. 12, 11.

27. Și oricine * nu-și poartă crucea, și nu vine după Mine, nu poate fi ucenicul Meu.

* Mat. 10, 34. Marc. 9, 34. Cap. 9, 23. † Tim. 1, 12.

28. Căci, cine * dintre voi, dacă vrea să zidească un turn, nu stă mai întîi

să-și facă socoteala cheltuielilor, ca să vadă dacă are cu ce să-l sfîrșească?

* Prov. 14, 29.

29. Pentruca nu cumva, după ce i-a pus temelie, să nu-l poată sfîrși, și toți cei ce-l vor vedea, să înceapă să rîdă de el,

30. și să zică: „Omul acesta a început să zidească, și n'a putut isprăvi.”

31. Sau care împărat, cînd merge să se bată în război cu un alt împărat, nu stă mai întîi să se sfătuiască dacă va putea merge cu zece mii de oameni înaintea celui ce vine împotriva lui cu douăzeci de mii?

32. Altfel, pe cînd cel alt împărat este încă departe, îi trimete o solie să ceară pace.

33. Tot așa, oricine dintre voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate fi ucenicul Meu.

34. Sarea este bună *; dar dacă sarea își pierde gustul ei de sare, prin ce i se va da înapoi gustul acesta?

* Mat. 5, 13. Marc. 9, 50.

35. Atunci nu mai este bună nici pentru pămînt, nici pentru gunoi, ci este aruncată afară. Cine are urechi de auzit, să audă.”

Pilda cu oaia rădăcită și leul.

15 1. Toți vameșii și păcătoșii se apropiau * de Ius ca să-L asculte. * Mat. 9, 10.

2. Și Fariseii și cărturarii citeau și ziceau: „Omul acesta primește pe păcătoși, și * mănîncă cu ei.” * Fapt. 1, 9. Gal. 2, 12.

3. Dar El le-a spus pilda aceasta:

4. „Care * om dintre voi, dacă are o sută de oi, și pierde pe una din ele, nu lasă pe celelalte nouăzeci și nouă pe islaz, și se duce după cea * pierdută, pînă cînd o găsește?” * Mat. 18, 12. ** 1 Pet. 2, 19, 20.

5. După ce a găsit-o, o pune cu bucurie pe umeri;

6. și, cînd se întoarce acasă, cheamă pe prietenii și vecinii săi, și le zice: „Bucurați-vă împreună cu mine, căci mi-am găsit oaia care era pierdută.”

7. Tot așa, vă spun că va fi mai * multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește, decît pentru nouăzeci și nouă de oameni neprihăniți cari n'au nevoie de pocăință.

* Cap. 5, 22.

8. Sau care femeie, dacă are zece

lei¹ de argint, și pierde unul din ei, nu aprinde o lumină, nu mătură casa, și nu caută cu băgare de seamă până când îl găsește?

9. După ce l-a găsit, cheamă pe prietenele și vecinele ei, și zice: „Bucurați-vă împreună cu mine, căci am găsit leul, pe care-l pierdusem.”

10. Tot așa, vă spun că este bucurie înaintea Îngerilor lui Dumnezeu pentru un singur păcătos care se pocăiește.”

Pilda fiului risipitor.

11. El a mai zis: „Un om avea doi fii.

12. Cel mai tânăr din ei a zis tatălui său: „Tată, dă-mi partea de avere, ce mi se cuvine.” Și tatăl le-a împărțit averea.

13. Nu după multe zile, fiul cel mai tânăr a strins totul, și a plecat într-o țară depărtată, unde și-a risipit averea”, ducând o viață destrăbălată.

¹ Marc. 12, 44.

14. După ce a cheltuit totul, a venit cu foamea mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă.

15. Atunci s'a dus și s'a lipit de unul din locuitorii țării aceleia, care l-a trimis pe ogoarele lui să-i păzească porcii.

16. Mult ar fi dorit el să se sature cu roșcovele, pe cari le mîncau porcii, dar nu i le da nimeni.

17. Și-a venit în fire, și a zis: „Cîți argați ai tatălui meu au belșug de pîne, iar eu mor de foame aici!

18. Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu, și-i voi zice: „Tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta,

19. și nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi.”

20. Și s'a sculat, și a plecat la tatăl său. Cînd era încă² departe, tatăl său l-a văzut, și i s'a făcut milă de el, a alergat de a căzut pe grumazul lui, și l-a sărutat mult. ² Psal. 136. Ezech. 2, 12, 17.

21. Fiul i-a zis: „Tată, am păcătuit împotriva cerului și³ împotriva ta, nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău.”

³ Ps. 51, 4.

22. Dar tatăl a zis robilor săi: „Aduceți repede haina cea mai bună, și îmbrăcați-l cu ea; puneți-i un inel în deget, și încălțăminte în picioare.

23. Aduceți vițelul cel îngrășat, și tăiați-l. Să mîncăm și să ne veselim;

24. căci⁴ acest fiu al meu era mort, și a înviat; era pierdut, și a fost găsit.” Și au început să se veselească.

⁴ Vers. 22. Ezech. 2, 1; 1, 14. Apoc. 2, 1.

25. Fiul cel mai mare era la ogor. Cînd a venit și s'a apropiat de casă, a auzit muzică și jocuri.

26. A chemat pe unul din robi, și a început să-l întrebe ce este.

27. Robul acela i-a răspuns: „Frațele tău a venit înapoi, și tatăl tău a tăiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a găsit iară sănătos și bine.”

28. El s'a întăritat de minie, și nu voia să intre în casă. Tatăl său a ieșit afară, și l-a rugat să intre.

29. Dar el, drept răspuns, a zis tatălui său: „Iată, eu îți slujesc ca un rob de atîția ani, și niciodată nu ți-am călcat porunca; și mie niciodată nu mi-ai dat mîcar un ied să mă veselesc cu prietenii mei;

30. iar cînd a venit acest fiu al tău, care ți-a mîncat averea cu femeile desfrîinate, l-ai tăiat vițelul cel îngrășat.”

31. „Fiule”, i-a zis tatăl, „tu întodeauna ești cu mine, și tot ce am eu este al tău.

32. Dar trebuia să ne veselim și să ne bucurăm, pentru că⁵ acest frate al tău era mort, și a înviat, era pierdut și a fost găsit.”

⁵ Vers. 24.

Pilda ispravnicului necredincios.

16 1. Isus a mai spus ucenicilor Săi: „Un om bogat avea un ispravnic, care a fost pîrlit la el că-i risipește averea.

2. El l-a chemat, și i-a zis: „Ce aud eu vorbindu-se despre tine? Dă-ți socoteala de isprăvnica ta, pentru că nu mai poți fi ispravnic.”

3. Ispravnicul și-a zis: „Ce am să fac, dacă îmi ia stăpînul isprăvnica? Să sap, nu pot; să cerșesc, mi-e rușine.

4. Știu ce am să fac, pentru că, atunci cînd voi fi scos din isprăvnicie, ei să mă primească în casele lor.”

5. A chemat pe fiecare din datornicii stăpînului său, și a zis celui dintîi: „Cît ești dator stăpînului meu?”

6. „O sută de măsuri de untdelemn”, a răspuns el. Și i-a zis: „Ia-ți zapisul, și șezi degrabă de scrie cincizeci.”

7. Apoi a zis altuia: „Dar tu, cît ești dator?” „O sută de măsuri de grâu”, a răspuns el. Și i-a zis: „Ia-ți zapisul, și scrie optzeci.”

8. Stăpînul lui a lăudat pe ispravnicul nedrept, pentrucă lucrase înțelep-tește. Căci fiii veacului acestuia, față de semenii lor, sînt mai înțelepți decît fiii* luminii. * Ioan. 12, 36. Efez. 5, 8. 1 Tim. 6, 6.

9. Și Eu vă zic: Faceți-vă* prieteni cu ajutorul bogățiilor nedrepte, pen-truca atunci cînd veți muri, să vă primească în curțiile vecinice. * Mat. 4, 20. Marc. 9, 19, 21. Cap. 12, 42. 1 Tim. 6, 17, 19, 20.

10. Cine* este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios și în cele mari; și cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept și în cele mari. * Mat. 23, 21. Cap. 13, 17.

11. Deci, dacă n'ați fost credincioși în bogățiile¹ nedrepte, cine vă va în-credința adevăratele bogății?

12. Și dacă n'ați fost credincioși în lucrul altuia, cine vă va da ce este al vostru?

13. Nici* o slugă nu poate sluji la doi stăpîni; căci sau va urla pe unul și va iubi pe celalt, sau va ținea numai la unul și va mesocoti pe celalt. Nu pute-ți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.²

* Mat. 6, 24.

Masterii făcute Fariseilor.

14. Fariseii, cari* erau iubitori de bani, ascultau și ei toate lucrurile ace-stea, și își băteau joc de El. * Mat. 23, 14.

15. Isus le-a zis: „Voi căutați să vă arătați* neprăhăniți înaintea oame-nilor, dar Dumnezeu** vă cunoaște in-i-mile; pentrucă ce Ț este înălțat între oame-ni, este o urlicune înaintea lui Dumnezeu. * Cap. 10, 26. ** Ps. 7, 8. 112 Sam. 10, 7.

16. Legea* și proorocii au ținut pînă la Ioan; de atunci încoace, Evan-gheia împărțirii lui Dumnezeu se propovăduiește: cu fiecare, ca să intre în ea, dă năvală. * Mat. 4, 17; 11, 10, 12. Cap. 7, 29.

17. Este* mai lesne să treacă cerul și pămîntul decît să cadă o singură frîntură de slovă din Lege.

* Ps. 103, 20, 37. Isa. 40, 8; 55, 9. Mat. 5, 18. 1 Pet. 1, 25.

18. Oricine* își lasă nevasta și ia pe alta de nevastă, preacurvește; și cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbatul ei, preacurvește.

* Mat. 5, 32; 19, 4. Marc. 10, 10. 1 Cor. 7, 10, 11.

Pilda bogatului nemilosiv.

19. „Era un om bogat, care se îmbră-nea în porfiră și în supțire; și în fie-

care zi ducea o viață plină de veselie și strălucire.

20. La ușa lui, zăcea un sărac, nu-mit Lazăr, plin de bubo.

21. Și dorea mult să se sature cu fărîmiturile, cari cădeau de la masa bogatului; pînă și cîinii veneau și-i lingeau bubele.

22. Cu vremea săracul a murit; și a fost dus de îngeri în sinul lui Avraam. A murit și bogatul, și l-au îngropat.

23. Pe cînd era el în Locuința mor-ților, în chinuri, și-a ridicat ochii în sus, a văzut de departe pe Avraam, și pe Lazăr în sinul lui,

24. și a strigat: „Părinte Avraame, fie-ți milă de mine, și trimite pe La-zăr să-și moaie virtul degetului în apă, și să-mi răcorească* limba; căci gro-zăv sînt” chinuit în vîpala aceasta.”

* Zab. 14, 12. ** Isa. 66, 24. Marc. 9, 44, etc.

25. „Fiule”, i-a răspuns Avraam, „a-du-ți* aminte că, în viața ta, tu Ț-ai luat lucrurile bune, și Lazăr și-a luat pe cele rele; acum aici, ești min-gliat, iar tu ești chinuit. * Ier. 23, 13. Cap. 4, 24.

26. Pe lingă toate acestea, între noi și între voi este o prăpastie mare, așa ca cei ce ar vrea să treacă de aici la voi, sau de acolo la noi, să nu poată.”

27. Bogatul a zis: „Rogu-te dar, pă-rinte Avraame, să trimiți pe Lazăr în casa tatălui meu;

28. căci am cinci frați, și să le ade-verescă aceste lucruri, ca să nu vină și ei în acest loc de chin.”

29. Avraam a răspuns: „Au* pe Moi-se și pe prooroci; să asculte de ei.”

* Isa. 8, 20; 24, 16. Ioan. 5, 20, 45. Psal. 15, 21; 17, 11.

30. „Nu, părinte Avraame”, a zis el; „ci dacă se va duce la ei cineva din morți, se vor pocăi.”

31. Și Avraam i-a răspuns: „Dacă nu ascultă pe Moise și pe prooroci, nu vor crede nici chiar* dacă ar învia ci-neva din morți.”

* Ioan. 12, 32, 33.

Prilejurile de păcătuire.

17 1. Isus a zis ucenicilor Săi: „E-ste* cu neputință să nu vină prile-juri de păcătuire; dar voi de acela prin care vin! * Mat. 18, 6, 7. Marc. 9, 42. 1 Cor. 12, 10.

2. Ar fi mai de folos pentru ei să i se lege o piatră de moară de gît, și să fie aruncat în mare, decît să facă pe unul din acești micuți să păcătuiască.

3. Luați seama la voi înșivă!

Dacă* fratele tău păcătuiește îm-

potrivea ta, mustră-l!" Şi dacă-i pare rău, iertă-l!

* Mat. 18, 21, 22. ** Lev. 19, 17. Prov. 17, 20. Iac. 5, 19.

4. Şi chiar dacă păcătuleşte împotriva ta de şapte ori pe zi, şi de şapte ori pe zi se întoarce la tine şi zice: „Imi pare rău!" — să-l ierţi.

5. Apostolii au zis Domnului: „Măreşte-ne credinţa!"

6. Şi * Domnul a zis: „Dacă aţi avea credinţă cit un grăunte de muştar, aţi zice dudului acestuia: „Desrădăcinează-te şi sădeşte-te în mare", şi v'ar asculta.

* Mat. 17, 20; 21, 21. Marc. 9, 23; 11, 23.

„Robi nebrebnici."

7. Cine dintre voi, dacă are un rob, care ară sau paşte oile, îi va zice, când vine dela cîmp: „Vino îndată, şi pezi la masă?"

8. Nu-i va zice mai degrabă: „Găteşte-mi" să mîncîc, încinge-te, şi slujeşte-mi pînă voi mîncă şi voi bea eu; după aceea, vei mîncă şi vei bea şi tu?"

* Cap. 12, 37.

9. Va rămînea el îndatorat faţă de robul acela, pentru că robul a făcut ce-i fusese poruncit? Nu cred.

10. Tot aşa şi voi, după ce veţi face tot ce vi s'a poruncit, să ziceţi: „Sintem nişte robi" nebrebnici; am făcut ce eram datori să facem."

* Lev. 25, 3; 26, 1. Ps. 136, 2. Mat. 23, 23. Rom. 9, 12; 11, 32. 1 Cor. 9, 16, 17. Filip. 11.

Cei zece leproşi.

11. Isus mergea spre Ierusalim, şi a trecut printre Samaria şi Galilea.

* Luc. 9, 51, 52. Ioan 4, 4.

12. Pe cînd intra într'un sat, L-au întâmpinat zece leproşi. Ei* au stătut departe,

* Lev. 13, 45.

13. şi-au ridicat glasul, şi au zis: „Isuse, învăţătorule, ai milă de noi!"

14. Cînd i-a văzut Isus, le-a zis: „Duceţi-vă* şi arătaţi-vă preoţilor!" Şi pe cînd se duceau, au fost curăţiţi.

* Lev. 13, 2; 14, 2. Mat. 8, 4. Cap. 8, 14.

15. Unul din ei, cînd s'a văzut vindecat, s'a întors, slăvind pe Dumnezeu cu glas tare.

16. S'a aruncat cu faţa la pămînt la picioarele lui Isus, şi i-a mulţumit. Era Samaritan.

17. Isus a luat cuvîntul, şi a zis: „Oare n'au fost curăţiţi toţi cei zece? Dar ceilalţi nouă, unde sînt?"

18. Nu s'a găsit decît strălîmul acesta să se întoarcă şi să dea slavă lui Dumnezeu?"

19. Apoi* i-a zis: „Scoală-te şi pleacă; credinţa ta te-a mîntuit."

* Mat. 9, 23. Marc. 9, 24; 10, 52. Cap. 7, 50; 9, 40; 18, 42.

Venirea împărăţiei lui Dumnezeu.

20. Fariseii au întrebat pe Isus cînd va veni împărăţia lui Dumnezeu. Drept răspuns, El le-a zis: „Împărăţia lui Dumnezeu nu vine în aşa fel ca să izbească privirile.

21. Nu* se va zice: „Uite-o aici, sau: „Uite-o acolo!" Căci iată că împărăţia" lui Dumnezeu este înăuntrul vostru."

* Ysa. 29. ** Rom. 14, 17.

Venirea Fiului omului.

22. Şi a zis ucenicilor: „Vor* veni zile cînd veţi dori să vedeţi una din zilele Fiului omului, şi n'o veţi vedea.

* Mat. 9, 12. Ioan 17, 12.

23. Vi* se va zice: „Iată-L aici, iată-L acolo!" Să nu vă duceţi, nici să nu-i urmaţi.

* Mat. 24, 23. Marc. 13, 31. Cap. 21, 8.

24. Căci* cum iese fulgerul şi luminează dela o margine a cerului pînă la cealaltă, aşa va fi şi Fiul omului în ziua Sa.

* Mat. 24, 27.

25. Dar* mai întîi trebuie să sufere multe, şi să fie lepădat de neamul acesta.

* Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Cap. 9, 22.

26. Ce* s'a întîmplat în zilele lui Noe, se va întîmpla la fel şi în zilele Fiului omului:

* Psal. 7. Mat. 24, 37.

27. mîncau, beau, se însurau şi se măritau pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie; şi a venit potopul şi i-a prăpădit pe toţi.

28. Ce* s'a întîmplat în zilele lui Lot, se va întîmpla aidoma: oamenii mîncau, beau, cumpărau, vindeau, sădeau, zideau;

* Psal. 118.

29. dar*, în ziua cînd a ieşit Lot din Sodoma, a plouat foc şi pucioasă din cer, şi i-a pierdut pe toţi.

* Psal. 118, 74.

30. Tot aşa va fi şi în ziua cînd Se* va arăta Fiul omului.

* 2 Tim. 1, 7.

31. În ziua aceea, cine* va fi pe acoperişul casei, şi îşi va avea vasele în casă, să nu se pogore să le ia; şi cine va fi pe cîmp, de asemenea, să nu se mai întoarcă.

* Mat. 24, 17. Marc. 13, 35.

32. Aduceţi-vă* aminte de nevasta lui Lot.

* Psal. 118, 26.

33. Oricine* va cluta să-şi scape viaţa, o va pierde; şi oricine o va pierde, o va găsi.

* Mat. 10, 26; 18, 25. Marc. 8, 35. Cap. 9, 34. Ioan 12, 25.

34. Vă spun* că, în noaptea aceea,

doi înși vor fi în acelaș pat, unul va fi luat și altul va fi lăsat;

¹Mat. 24, 40, 41. ²1 Tes. 4, 17.

35. două femei vor măcina împreună: una va fi luată, și alta va fi lăsată.

36. Doi bărbați vor fi la cîmp: unul va fi luat și altul va fi lăsat.¹

37. Ucenicii L-au întrebat: „Unde, Doamne?” Iar El a răspuns: „Unde” va fi trupul acolo se vor strînge vulturii.”

¹1 Cor. 15, 52. ²Mat. 24, 28.

Pilda judecătorului nedrept.

18 1. Isus le-a spus o pildă, ca să le arate că trebuie să se roage¹ necurmat, și să nu se lase.

2. El le-a zis: „Într-o cetate era un judecător, care de Dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușina.

3. În cetatea aceea era și o văduvă, care venea des la el, și-i zicea: „Fă-mi dreptate în cearta cu prițul meu.”

4. Multă vreme n'a voit să-i facă dreptate. Dar în urmă, și-a zis: „Măcar că de Dumnezeu nu mă tem și de oameni nu mă rușinez,

5. totuș, pentru că” văduva aceasta mă tot necăjește, îl voi face dreptate, ca să nu tot vină să-mi bată capul.”

¹Cap. 11, 9.

6. Domnul a adăugat: „Auziți ce zice judecătorul nedrept?

7. Și Dumnezeu” nu va face dreptate aleșilor Lui, cari strigă zi și noapte către El, măcar că răbovește față de ei?

¹Apos. 4, 19.

8. Vă spun că” le va face dreptate în curînd. Dar cînd va veni Fiul omului, va găsi El credință pe pămînt?”

¹1 Cor. 15, 22. ²1 Pet. 3, 9, 10.

Pilda vameșului și a Fariseului.

9. A mai spus și pilda aceasta pentru unii cari” se încredeau în ei înșiși că sînt neprihăniți, și disprețuiau pe ceilalți.

¹Cap. 10, 23; 14, 18.

10. „Doi oameni s'au suit la Templu să se roage; unul era Fariseu, și altul vameș.

11. Fariseul sta” în picioare, și a început să se roage în sine astfel: „Dumnezeule”, îți mulțumesc că nu sînt ca ceilalți oameni, hrăpăreți, nedrepți, precurvari sau chiar ca vameșul acesta.

¹Ps. 138, 2. ²1 Im. 1, 15; 26, 2. ³Apos. 3, 17.

12. Eu postesc de două ori pe săptămîna, dau zeciuială din toate veniturile mele.”

13. Vameșul sta departe, și nu îndrăznea nici ochii să și-i ridice spre cer; ci se bătea în piept, și zicea: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătoșul!”

14. Eu vă spun că mai degrabă omul acesta s'a pogorît acasă socotit neprihănit decît celalt. Căci” oricine se înalță, va fi smerit; și oricine se smerește, va fi înălțat.”

¹1 Cor. 15, 25. ²Mat. 23, 12. ³Cap. 14, 11. ⁴Is. 4, 6. ⁵1 Pet. 5, 6, 7.

Copilași.

15. I-au” adus și niște copilași, ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii, cînd au văzut lucrul acesta, au certat pe aceia cari-i aduceau.

¹Mat. 19, 13. ²Mar. 10, 13.

16. Isus a chemat la Sine pe copilași, și a zis: „Lăsați copilași să vină la Mine, și nu-i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a” unora ca ei.

¹1 Cor. 14, 20. ²1 Pet. 2, 2.

17. Adevărat” vă spun că, oricine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil, cu niciun chip nu va intra în ea.”

¹Mar. 10, 15.

Tindrul bogat.

18. Un” fruntaș a întrebat pe Isus: „Bunule învățător, ce trebuie să fac ca să moștenesc viața vecinică?”

¹Mat. 19, 16. ²Mar. 10, 17.

19. „Pentruce Mă numești bun?” I-a răspuns Isus. „Nimeni nu este bun decît Unul singur: Dumnezeu.

20. Știi poruncile: „Să” nu preacurvești; să nu uciži; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să cinstești” pe tatăl tău și pe mama ta.”

¹Exod. 20, 12. ²10, 17. ³Deut. 5, 16, 20. ⁴Is. 42, 1. ⁵1 Im. 1, 2. ⁶Col. 3, 20.

21. „Toate aceste lucruri,” I-a zis el, „le-am păzit din tinerețea mea.”

22. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, I-a zis: „Îți mai lipsește un lucru: vinde” tot ce ai, împarte la săraci, și vei avea o comoară în ceruri. Apoi, vino și urmează-Mă.”

¹Mat. 6, 19, 20; 19, 21. ²1 Tim. 6, 19.

23. Cînd a auzit el aceste cuvinte, s'a intristat de tot; căci era foarte bogat.

24. Isus a văzut că s'a intristat de tot, și a zis: „Cît” de anevoie vor intra în împărăția lui Dumnezeu cei ce au averi!”

¹1 Pet. 11, 29. ²Mat. 19, 23. ³Mar. 10, 23.

25. Fîndcă mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un om bogat în împărăția lui Dumnezeu.”

26. Cei ce-L ascultau, au zis: „Atunci cine poate fi mintuit?”

27. Isus a răspuns: „Ce* este cu neputință la oameni, este cu putință la Dumnezeu.”

28. Atunci* Petru a zis: „Iată că noi am lăsat totul, și Te-am urmat.”

29. Și Isus le-a zis: „Adevărat vă spun că nu este nimeni*, care să-și fi lăsat casa, sau nevasta, sau frații, sau părinții, sau copiii, pentru împărăția lui Dumnezeu,”

30. și să* nu primească mult mai mult în veacul acesta de acum, iar în veacul viitor, viața vecinică.”

31. Isus* a luat cu Sine pe cei doisprezece, și le-a zis: „Iată că ne suim la Ierusalim, și tot ce* a fost scris prin prooroci despre Fiul omului, se va împlini.”

32. Căci va* fi dat în mîna Neamurilor; li vor batjocori, li vor ocări, li vor scuipa;

33. și, după ce-L vor bate cu năclele, li vor omori, dar a treia zi va învia.”

34. Ei* n'au înțeles nimic din aceste lucruri: căci vorbirea aceasta era ascunsă pentru ei, și nu pricepeau ce le spunea Isus.

35. Pe* cînd Se apropia Isus de Ierihon, un orb ședea lângă drum și cerșea.

36. Cînd a auzit norodul trecînd, a întrebat ce este.

37. I-au spus: „Trece Isus din Nazaret.”

38. Și el a strigat: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!”

39. Cînd mergeau înainte, li certau să tacă; dar el țipa și mai tare: „Fiul lui David, ai milă de mine!”

40. Isus S'a oprit, și a poruncit să-l aducă la El; și, după ce s'a apropiat, l-a întrebat:

41. „Ce vrei să-ți fac?”

42. „Doamne, să-mi capăt vederea.”

43. Și Isus i-a zis: „Capătă-ți vederea. Credința* ta te-a mintuit.”

44. Număidecît, orbul și-a căpătat vederea, și a mers* după Isus, slăvind pe Dumnezeu. Tot norodul, cînd a vă-

zut cele întimplate, a dat laudă lui Dumnezeu.

1. Isus a intrat în Ierihon, și trecea prin cetate.

2. Și un om bogat, numit Zacheu, mai marele vameșilor,

3. căuta să vadă care este Isus; dar nu putea din pricina norodului, căci era mic de statură.

4. A alergat înainte, și s'a suit într'un dud ca să-L vadă; pentru că pe drumul acela avea să treacă.

5. Isus, cînd a ajuns la locul acela, și-a ridicat ochii în sus, și i-a zis: „Zacheu, de-te jos de grabă, căci astăzi trebuie să rămîn în casa ta.”

6. Zacheu s'a dat jos în grabă, și L-a primit cu bucurie.

7. Cînd au văzut lucrul acesta, toți cirteau și ziceau: „A* intrat să găzduiască la un om păcătos!”

8. Dar Zacheu a stîțuit înaintea Domnului, și i-a zis: „Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor; și, dacă am năpăstuit* pe cineva cu ceva, li dau înapoi** împătrit.”

9. Isus i-a zis: „Astăzi a intrat mîntuirea în casa aceasta, căci și* el este fiul** lui Avraam.”

10. Pentru că* Fiul omului a venit să caute și să mîntuiască ce era pierdut.”

11. Pe cînd ascultau ei aceste lucruri, Isus a mai spus o pildă, pentru că era aproape de Ierusalim, și ei* credeau că împărăția lui Dumnezeu are să se arate îndată.

12. Deci* a zis: „Un om de neam mare s'a dus într'o țară depărtată, ca să-și ia o împărăție, și apoi să se întoarcă.

13. A chemat zece din robii săi, le-a dat zece poli*, și le-a zis: „Puneți-i în negoț pînă mă voi întoarce.”

14. Dar* cetățenii lui li urau; și au trimis după el o solie să-i spună: „Nu vrem ca omul acesta să împărătească peste noi.”

15. Cînd s'a întors înapoi, după ce își luase împărăția, a spus să cheme pe robii acela, cărora le dăduse banii, ca să vadă cît cîștigase fiecare cu ei din negoț.

1. Zacheu: vameș.

16. Cel dintâi a venit, și i-a zis: „Doamne, polul tău a mai adus zece poli.”

17. El i-a zis: „Bine, rob bun; fiindcă ai fost credincios” în putine lucruri, primește cîrmuirea a zece cetăți.”

* Mat. 23, 12. Cap. 16, 10.

18. A venit al doilea, și i-a zis: „Doamne, polul tău a mai adus cinci poli.”

19. El i-a zis și lui: „Primește și tu cîrmuirea a cinci cetăți.”

20. A venit un altul, și i-a zis: „Doamne, iată-ți polul, pe care l-am păstrat învelit într'un ștergar;

21. căci” m'am temut de tine, fiindcă ești un om aspru; îmi ce n'ai pus, și seceri ce n'ai sămănat.”

* Mat. 23, 12.

22. Stăpînul i-a zis: „Rob rău; te voi judeca după” cuvintele tale. Știi” că sînt un om aspru, care lasă ce n'am pus și seceră ce n'am sămănat;

* 2 Sam. 1, 10. 1 Pet 2, 8. Mat. 23, 35. ** Mat. 26, 28.

23. atunci de ce nu mi-ai pus banii la zarați, pentruca, la înfăptuirea mea, să-i fi luat înapoi cu dobîndă?”

24. Apoi a zis celor ce erau de față: „Luați-l polul, și dați-l celui ce are zece poli.”

25. „Doamne”, i-au zis ei, „el are zece poli.”

26. Iar el le-a zis: „Vă spun că” celui ce are, i se va da; dar dela cel ce n'are, se va lua chiar și ce are.

* Mat. 13, 12, 35, 36. Marc. 4, 26. Cap. 8, 18.

27. Cît despre vrăjmașii mei, cari n'au vrut să împărătesc cu peste ei, aduceți-i încoace, și tăiați-i înaintea mea.”

28. După ce a vorbit astfel, Isus a pornit” în frunte și Se suia spre Ierusalim.

* Marc. 10, 32.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

29. Cînd” S'a apropiat de Betfaghe și de Betania, înspre muntele numit al Măslinilor, Isus a trimis pe doi din ucenicii Săi,

* Mat. 21. Marc. 11, 1.

30. și le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră. Cînd veți intra în el, veți găsi un măgăruș legat, pe care n'a încălecat nimeni niciodată: deslegați-l, și aduceți-Mi-l.

31. Dacă vă va întreba cineva: „Pentruce-l deslegați?” să-i spuneți așa: „Pentrucă Domnul are trebuință de el.”

32. Ceice fuseseră trimiși, s'au dus și au găsit așa cum le spusese Isus.

33. Pe cînd deslegau măgărușul, stăpînii lui le-au zis: „Pentruce deslegați măgărușul?”

34. Ei au răspuns: „Domnul are trebuință de el.”

35. Și au adus măgărușul la Isus. Apoi” și-au aruncat hainele pe el, și au așteptat pe Isus, călare deasupra.

* 2 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Marc. 11, 2. Ioan 12, 14.

36. Pe cînd” mergea Isus, oamenii își așterneau hainele pe drum.

* Mat. 21, 9.

37. Și cînd S'a apropiat de Ierusalim, spre pogorișul muntelui Măslinilor, toată mulțimea ucenicilor, plină de bucurie, a început să laude pe Dumnezeu cu glas tare pentru toate minunile, pe cari le văzuseră.

38. Ei ziceau: „Binecuvîntat” este împăratul care vine în Numele Domnului! Pace” în cer, și slavă în locurile prea înalte!”

* Ps. 118, 26. Cap. 13, 35. ** Cap. 2, 14. Ezech. 2, 14.

39. Unii Farisei, din norod, au zis lui Isus: „Învățătorule, ceartă-ți ucenicii!”

40. Și El a răspuns: „Vă spun că, dacă vor tăcea ei, pietrele” vor striga.”

* Mat. 23, 34.

Isus plînge pentru cetate.

41. Cînd S'a apropiat de cetate și a văzut-o, Isus a” plîns pentru ea.

* Ioan 11, 36.

42. și a zis: „Dacă ai fi cunoscut și tu, măcar în această zi, lucrurile, cari puteau să-ți dea pacea! Dar acum, ele sînt ascunse de ochii tăi.

43. Vor veni peste tine zile, cînd vrăjmașii tăi te vor înconjura” cu șanturi, te vor impresura, și te vor strînge din toate părțile:

* Isa. 29, 2, 4. Ier. 4, 2, 6. Cap. 21, 26.

44. te” vor face una cu pămîntul, pe tine și pe copiii tăi din mijlocul tău; și nu” vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentrucă” n'ai cunoscut vremea cînd ai fost cercetată.”

* 1 Reg. 9, 7, 8.

45. Mic. 3, 12. ** Mat. 24, 2. Marc. 13, 2. Cap. 21, 6. 7. Ioan 8, 24. Cap. 1, 9, 19. 1 Pet. 2, 12.

Îngineria vinzătorilor din Templu.

45. În” urmă a intrat în Templu, și a început să scotă afară pe ceice vindeau și cumpărau în el.

* Mat. 21, 12. Marc. 11, 15, 16. Ioan 8, 14, 16.

46. Și le-a zis: „Este scris”: „Casa Mea va fi o casă de rugăciune. Dar voi” ați făcut din ea o peșteră de tilhari.”

* Isa. 56, 7. ** Ier. 7, 12.

47. Isus învăța în toate zilele pe no-

rod în Templu. Și preoții cei mai de seamă*, cărturarii și bătrînii norodului căutau să-L omoare;

* Marc. 11, 18. Ioan 7, 19; 8, 19.

48. dar nu știau cum să facă, pentru-că tot norodul li sorbea vorbele de pe buze.

Puterea lui Isus.

20 1. Într-una* din acele zile, cînd învăța Isus norodul în Templu și propovăduia Evanghelia, au venit deodată la El preoții cei mai de seamă și cărturarii, cu bătrînii,

* Marc. 11, 20.

2. și i-au zis: „Spune-ne, cu* ce putere faci Tu aceste lucruri, sau cine Ți-a dat puterea aceasta?”

* Psal. 4, 1; 1, 28.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Am să vă pun și Eu o întrebare. Spuneți-Mi:

4. Botezul lui Ioan venea din cer sau dela oameni?”

5. Dar ei cugetau astfel între ei: „Dacă răspundem: „Din cer”, va zice: „Atunci dece nu l-ați crezut?”

6. Și dacă răspundem: „Dela oameni”, tot norodul ne va ucide cu pietre: căci* este încredințat că Ioan era un proroc.”

* Mat. 24, 1; 23, 35. Cap. 7, 26.

7. Atunci au răspuns că nu știu de unde venea botezul lui Ioan.

8. Și Isus le-a zis: „Nici Eu n'am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.”

Pilda vierilor.

9. Apoi a început să spună norodului pilda aceasta: „Un* om a sădit o vie, a arendat-o unor vieri și a plecat într-o altă țară, pentru o vreme îndelungată.

* Mat. 21, 33. Marc. 12, 1.

10. La vremea rodurilor, a trimis la vierii un rob, ca să-i dea partea lui din rodul viei. Vierii l-au bătut, și l-au trimis înapoi cu minile goale.

11. A mai trimis un alt rob; ei l-au bătut și pe acela, l-au batjocorit, și l-au trimis înapoi cu minile goale.

12. A mai trimis un al treilea rob; ei l-au rănit și pe acela, și l-au scos afară.

13. Stăpînul viei a zis: „Ce să fac? Am să trimet pe fiul meu prea iubit; poate că îl vor primi cu cinste.”

14. Dar vierii, cînd l-au văzut, s'au sfîșuit între ei, și au zis: „Iată moștenitorul; veniți să-l ucidem, ca moștenirea să fie a noastră.”

15. Și l-au scos afară din vie, și l-au

omorît. Acum, ce le va face stăpînul viei?

16. Va veni, va pierde pe vierii acela, și via o va da altora.” Cînd au auzit ei cuvintele acestea, au zis: „Nicidecum!”

17. Dar Isus i-a privit drept în față, și a zis: „Ce însemnează cuvintele acestea, cari au fost scrise: „Piatra”, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului?”

* Ps. 118, 22. Mat. 21, 42.

18. Oricine va cădea peste piatra aceasta, va fi zdrobit de ea: și* pe acela peste care va cădea ea, îl va spulbera?”

* Dan. 2, 34, 35. Mat. 21, 44.

19. Preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau să pună mina pe El, chiar în ceasul acela, dar se temeau de norod. Pricepuseră că Isus spusese pilda aceasta împotriva lor.

Birul Cezarului.

20. Au* început să pîndească pe Isus; și au trimis niște iscoditori, cari se prefăceau că sînt neprihăniți, ca să-L prindă cu vorba și să-L dea pe mina stăpînirii și pe mina puterii dregătorului.

* Mat. 22, 15.

21. Iscoditorii aceștia L-au întrebat: „Învățătorule*, știm că vorbești și înveți pe oameni drept, și că nu cauți la fața oamenilor, ci-i înveți calea lui Dumnezeu în adevăr.”

22. Se cuvine să plătim bir Cezarului sau nu?”

23. Isus le-a priceput viclenia, și le-a răspuns: „Pentru ce Mă ispititi?”

24. Arățați-Mi un ban! Al cui chip, și ale cui slove sînt scrise pe el?” „Ale Cezarului” au răspuns ei.

25. Atunci El le-a zis: „Dați dar Cezarului ce este al Cezarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.”

26. Nu L-au putut prinde cu vorba înaintea norodului; ci, mirați de răspunsul Lui, au tăcut.

Despre înviere.

27. Unii* din Saducheii, cari* zic că nu este înviere, s'au apropiat și au întrebat pe Isus:

* Mat. 22, 29. Marc. 12, 18. ** Psal. 137, 4, 5.

28. „Învățătorule, iată ce ne-a scris Moise*: „Dacă moare fratele cuiva, avînd nevastă, dar fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta lui, și să ridice urmaș fratelui său.”

* Deut. 25, 5.

29. Au fost dar șapte frați. Cel dintîi s'a înscut, și a murit fără copii.

30. Pe nevasta lui, a luat-o al doilea ; și a murit și el fără copii.

31. A luat-o și al treilea, și tot așa toți șapte ; și au murit fără să lase copii.

32. La urma tuturilor, a murit și femeia.

33. Deci, la înviere, nevasta căruia dintre ei va fi femeia ? Fiindcă toți șapte au avut-o de nevastă."

34. Isus le-a răspuns : „Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită ;

35. dar cei ce vor fi găsiți vrednici să aibă parte de veacul viitor și de învierea dintre cei morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita.

36. Pentrucă nici nu vor putea muri, căci vor fi* ca îngerii. Și vor fi fiii lui Dumnezeu, fiind** fii ai învierii.

* 1 Cor. 15. 42, 48, 52. 1 Ioan. 3. 2. ** Rom. 8. 23.

37. Dar că morții înviază, a* arătat însuș Moise, în locul unde este vorba despre „Rug“, cînd numește pe Domnul : „Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov.“

* Exod. 3. 4.

38. Dar Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii, căci pentru El toți* sînt vii."

* Rom. 8. 34, 35.

39. Unii din cărturari au luat cuvîntul, și au zis : „Învățătorule, bine ai zis.“

40. Și nu mai îndrăzneau să-l mai pună nici o întrebare.

Al cui fiu este Hristosul ?

41. Isus le-a zis : „Cum* se zice că Hristosul este fiul lui David ?

* Mat. 22. 42, Marc. 12. 36.

42. Căci însuș David zice în Cartea Psalmilor : „Domnul a zis* Domnului meu : „Șezi la dreapta Mea,

* Ps. 110. 1. Psal. 2. 6.

43. pînă voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.“

44. Deci David îl numește Domn ; atunci cum este El fiul lui ?"

Cărturarii mustrăți de Isus.

45. Atunci* a zis ucenicilor Săi, în auzul întregului norod :

* Mat. 23. 1. Marc. 12. 38.

46. „Păziți-vă* de cărturari, cărora le place să se plimbe în haine lungi, și să le facă** lumea plecăciuni prin pește ; ei umblă după scaunele dinți în sinagogi, și după locurile dinți la ospete ;

* Mat. 23. 5. ** Cap. 12. 42.

47. și* casele văduvelor le mînlîcă,

în timp ce, de ochii lumii, fac rugăciuni lungi. De aceea vor lua o mai mare osîndă.“

* Mat. 23. 14.

Văduva săracă.

21 1. Isus Și-a ridicat ochii, și a* văzut pe niște bogați cari își aruncau darurile în vistierie.

* Marc. 12. 41.

2. A văzut și pe o văduvă săracă, aruncînd acolo doi bănuși.

3. Și a zis : „Adevărat vă spun, că* această văduvă săracă a aruncat mai mult decît toți ceilalți ;

* 2 Cor. 9. 12.

4. căci toți aceștia au aruncat la daruri din prisosul lor ; dar ea a aruncat din sărăcia ei, tot ce avea ca să trăiască.“

Nîmîcirea

Ierusalimului și venirea Fiului omului.

5. Pe cînd vorbeau unii* despre Templu, că era împodobit cu pietre frumoase și daruri, Isus a zis :

* Mat. 24. 1. Marc. 13. 1.

6. „Vor veni zile cînd, nu va* rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.“

* Cap. 19. 44.

7. „Învățătorule“, L-au întrebât ei, „cînd se vor întîmpla toate aceste lucruri ? Și care va fi semnul cînd se vor întîmpla aceste lucruri ?"

8. Isus a răspuns : „Băgați de seamă* să nu vă amăgească cineva. Căci vor veni mulți în Numele Meu, și vor zice : „Eu sînt Hristosul“, și „Vremea se apropie.“ Să nu mergeți după ei.

* Mat. 24. 5. Marc. 13. 5. 2 Tim. 2. 18.

9. Cînd veți auzi de războaie și de răscuole, să nu vă spăimîntați ; pentrucă înții trebuie să se întîmple aceste lucruri. Dar sfîrșitul nu va fi îndată.

10. „Apoi“, le-a zis El, „un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății.

* Mat. 24. 7.

11. Pe alocurea vor fi mari cutremure de pămînt, foamete și ciumi ; vor fi arătări înspăimîntătoare, și semne mari în cer.

12. Dar* înaintea de toate acestea, vor pune mîinile pe voi, și vă vor prîgoni : vă vor da pe mîna sinagogelor, vă vor arunca în** temnițe, vă vor țîrî înaintea împăraților și înaintea dregătorilor, din țîrî prină numelui Meu.

* Marc. 13. 9. Apoc. 2. 10. ** Psal. 4. 8. 5. 22. 12. 4. 16. 24. * Psal. 124. 22. * 1 Pet. 3. 18.

13. Aceste lucruri vi* se vor întîmpla ca să fiți mărturie.

* Psal. 1. 20. 2 Tim. 1. 8

14. Țineți bine minte*, să nu vă gîndiți mai dinainte ce veți răspunde;

* Mat. 20, 19. Marc. 13, 11. Cap. 13, 11.

15. Căci vă voi da o gură și o înțelepciune, căreia nu-i vor putea răspunde, nici sta împotriva* toți protivnicii voștri.

* Psal. 6, 10.

16. Veți* fi dați în minile lor pînă și de părinții, frații, rudele și prietenii voștri; și vor omorî pe mulți* dintre voi.

* Mat. 7, 4. Marc. 13, 12. ** Psal. 7, 10; 12, 2.

17. Veți* fi urîți de toți din pricina Numei Meu.

* Mat. 10, 23.

18. Dar* niciun păr din cap nu vi se va pierde.

* Mat. 10, 30.

19. Prin răbdarea voastră, vă veți câștiga sufletele voastre.

Indemn la veghere.

20. Cînd* veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști, să știți că atunci puștirea lui este aproape.

* Mat. 24, 15. Marc. 13, 14.

21. Atunci, cei din Iudea să fugă la munte, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă afară din el, și cei de prin Ținutul să nu intre în el.

22. Căci zilele acelea vor fi zile de război, ca să* se împlinească tot ce este scris.

* Deut. 3, 20; 20, 24b. 11-1.

23. Vai* de femeile cari vor fi înscăinate, și de cele ce vor da țășă în acele zile! Pentrucă va fi o strîmtoare mare în țară, și minie împotriva norodului acestuia.

* Mat. 24, 19.

24. Vor cădea supț ascuțitul săbiei, vor fi luați robî printre toate neamurile; și Ierusalimul va fi călcat în picioare de neamuri, pînă* se vor împlini vremurile neamurilor.

* Deut. 3, 27; 32, 7. Rom. 11, 26.

25. Vor* fi semne în soare, în lună și în stele. Și pe pămînt va fi strîmtoare printre neamuri, cari nu vor ști ce să facă la auzul urletului mării și al valurilor;

* Mat. 24, 29. Marc. 13, 24, 25. 2 Pet. 1, 10, 12.

26. oamenii își vor da sufletul de groază, în așteptarea lucrurilor cari se vor întîmpla pe pămînt; căci* puterile cerurilor vor fi clătinate.

* Mat. 24, 29.

27. Atunci vor vedea pe Fiul omului venind* pe un nor cu putere și slavă mare.

* Mat. 24, 30. Apoc. 1, 7; 14, 14.

28. Cînd vor începe să se întîmple aceste lucruri, să vă uitați în sus, și să vă ridicăți capetele, pentru că izbăvirea voastră se* apropie.

* Rom. 8, 24, 25.

29. Și* le-a spus o pildă: „Vedeți smochinul și toți copacii.

* Mat. 24, 32. Marc. 13, 28.

30. Cînd înfrunzesc, și-i vedeți, voi singuri cunoașteți că de acum vara este aproape.

31. Tot așa, cînd veți vedea întîmplîndu-se aceste lucruri, să știți că împărăția lui Dumnezeu este aproape.

32. Adevărat vă spun că nu va trece neamul acesta, pînă cînd se vor împlini toate aceste lucruri.

33. Cerul* și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

* Mat. 24, 35.

34. Luați seama* la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreuieze inimile cu îmbuibare de mîncare și băutură, și cu îngrijorările vieții acesteia, și astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră.

* Rom. 13, 13. 1 Tim. 6, 6. 1 Pet. 4, 7.

35. Căci ziua aceea va veni ca* un laț peste toți ceice locuiesc pe toată fața pămîntului.

* 1 Tim. 6, 2. 2 Pet. 3, 10. Apoc. 6, 12; 18, 18.

36. Vegheați dar în tot timpul*, și rugați-vă**, ca să aveți putere să scăpați de toate lucrurile acestea, cari se vor întîmpla, și să stați în picioare înaintea Fiului omului.

* Mat. 24, 42; 25, 13. Marc. 13, 35. ** Cap. 18, 1. 1 Pet. 1, 3. 2 Tim. 4, 13.

37. Ziua, Isus învăța* pe norod în Templu, iar** noaptea Se ducea de o petrecea în muntele care se cheamă muntele Măslinilor.

* Ioan. 8, 1, 2. ** Cap. 22, 53.

38. Și tot norodul venea din dimineață la El în Templu, ca să-L asculte.

Sfînt împotriva lui Isus.

22 1. Praznicul azimilor, numit Paștele, se* apropie.

* Mat. 26, 2. Marc. 14, 1.

2. Preoții cei mai de seamă și cărturarilor căutau* un mijloc cum să omoare pe Isus; căci se temeau de norod.

* Ps. 2, 2. Ioan. 8, 12. Psal. 4, 27.

3. Dar* Satana a intrat în Iuda, zis și Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece.

* Mat. 26, 14. Marc. 14, 10. Ioan. 13, 2, 27.

4. Iuda s'a dus să se înțeleagă cu preoții cei mai de seamă și cu căpeteniile străjerilor Templului cum să-L dea în minile lor.

5. El s'au bucurat, și au căzut* la învoială să-i dea bani.

* Zah. 11, 13.

6. După ce le-a făgăduit că li-L va da în mîni, Iuda căuta un prilej nime-

rit să dea pe Isus în minile lor, fără ştirea norodului.

Prăznuirea Paştelor.

7. Ziua * praznicului Azimilor, în care trebuiau jertfite Paştele, a venit.

* Mat. 26. 17. Marc. 14. 12.

8. Şi Isus a trimis pe Petru şi pe Ioan, şi le-a zis: „Duceţi-vă de pregăti-ne Paştele, ca să mâncăm.”

9. „Unde voieşti să pregătim?” L-au întrebat ei.

10. El le-a răspuns: „Iată, cînd veţi intra în cetate, vă va leşi înaltele un om, ducînd un uciocor cu apă; mergeţi după el în casa în care va intra,

11. şi spuneţi stăpînului casei: „Învăţătorul îţi zice: „Unde este odaia pentru oaspeţi, în care să mîncîc Paştele cu ucenicii Mei?”

12. Şi are să vă arate o odaie mare de sus, aşternută gata: acolo să pregătiţi Paştele.”

13. Ei au plecat, şi au găsit aşa cum le spusese El. Şi au pregătît Paştele.

14. Cînd * a sosit ceasul, Isus a şezut la masă cu cei doisprezece apostoli.

* Mat. 26. 20. Marc. 14. 17.

15. El le-a zis: „Am dorit mult să mîncîc Paştele acestea cu voi înaltele de patima Mea;

16. căci vă spun, că de acum încolo, nu le voi mai minca, pînă * la împlinirea lor în împărăţia lui Dumnezeu.”

* Cap. 24. 13. Fapt. 12. 41. Apoc. 17. 9.

17. Şi a luat un pahar, a mulţumit lui Dumnezeu, şi a zis: „Luaţi paharul acesta, şi împărţiţi-l între voi;

18. pentru că vă spun * că nu voi mai bea de acum încolo din rodul viţei, pînă cînd va veni împărăţia lui Dumnezeu.”

* Mat. 26. 29. Marc. 14. 25.

19. Apoi * a luat pîne; şi, după ce a mulţumit lui Dumnezeu, a frînt-o, şi le-a dat-o, zicînd: „Aceasta este trupul Meu, care se dă pentru voi; să faceţi lucrul acesta * spre pomenirea Mea.”

* Mat. 26. 26. Marc. 14. 22. * 1 Cor. 11. 24.

20. Tot astfel, după ce au mîncat, a luat paharul, şi li l-a dat, zicînd: „Acest * pahar este legămîntul cel nou, făcut în singele Meu, care se varsă pentru voi.”

* 1 Cor. 10. 16.

Descoperirea vinzătorului.

21. „Dar * iată că mina vinzătorului Meu este cu Mine la masa aceasta.

* Ps. 41. 9. Mat. 26. 21, 25. Marc. 14. 20. Ioan 13. 21, 26.

22. Negreşit”, Fiul omului Se duce,

după cum * este rînduit. Dar vai de omul acela prin care este vîndut El!”

* Mat. 26. 24. * Fapt. 2. 23; 4. 26.

23. Şi * au început să se întrebe unii pe alţii cine din ei să fie acela care va face lucrul acesta.

* Mat. 26. 23. Ioan 13. 22, 26.

Care este cel mai mare?

24. Între apostoli s'a * iscat şi o ceartă, ca să ştie care din ei avea să fie socotit ca cel mai mare?

* Marc. 9. 34. Cap. 9. 48.

25. Isus le-a * zis: „Împărăţii Neamurilor domnesc peste ele; şi celorcare le stăpînesc, li se dă numele de binefăcători.

* Mat. 23. 23. Marc. 10. 42.

26. Voi * să nu fiţi aşa. Ci * cel mai mare dintre voi, să fie ca cel mai mic; şi celce cîrmuieşte, ca celce slujeşte.

* Mat. 23. 26. 1 Pet. 5. 3. * Cap. 9. 48.

27. Căci * care este mai mare: cine stă la masă, sau cine slujeşte la masă? Nu cine stă la masă? Şi Eu * totuşi, sînt în mijlocul vostru ca celce slujeşte la masă.

* Cap. 12. 37. * Mat. 26. 28. Ioan 13. 13, 14. Filip. 2. 3.

28. Voi sînteţi acela, cari aţi rămas neconţenit cu Mine în încercările * Mele.

* Evr. 4. 15.

29. De aceea vă * pregătesc împărăţia, după cum Tatăl Meu Mi-a pregătit-o Mie,

* Mat. 24. 47. Cap. 12. 32. 1 Cor. 1. 7. 1 Tim. 2. 12.

30. Ca * să mincaţi şi să beţi la masa Mea în împărăţia Mea, şi să * vedeţi pe scaune de domnie, ca să judecaţi pe cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.”

* Mat. 19. 12. Cap. 14. 18. Apoc. 17. 9. * Ps. 42. 14. Mat. 19. 28. 1 Cor. 6. 2. Apoc. 2. 26.

Înşuşirea lui Petru.

31. Domnul a zis: „Simone, Simone, Satana * v'a cerut să vă cearnă * ca griul.

* 1 Pet. 5. 8. * Apoc. 2. 9.

32. Dar Eu * M'am rugat pentru tine, ca să nu se piardă credinţa ta; şi, după ce te * vei întoarce la Dumnezeu, să întăreşti pe fraţii tăi.”

* Ioan 17. 9, 12, 15. * Ps. 141. 12. Ioan 21. 15—17.

33. „Doamne”, l-a zis Petru, „cu Tine sînt gata să merg chiar şi în temniţă şi la moarte.”

34. Şi * Isus i-a zis: „Petre, îţi spun că nu va cînta astăzi cocoşul, pînă te vei lepăda de trei ori că nu Mă cunoşti.”

* Mat. 26. 34. Marc. 14. 28. Ioan 13. 28.

35. Apoi * le-a mai zis: „Cînd v'am trimis fără pungă, fără traistă, şi fără

incălțăminte, ați dus voi lipsă de ceva? „De nimic”, l-au răspuns ei.

* Mat. 10, 9. Cap. 9, 3; 10, 4.

36. Și El le-a zis: „Acum, dimpotrivă, cine are o pungă, s'o ia; cine are o traistă, deasemenea s'o ia; și cine s'are sabie, să-și vîndă haina, și să-și cumpere o sabie.

37. Căci vă spun că trebuie să se împlinească cu Mine aceste cuvinte scrise: „El” a fost pus în numărul celor fărădelege.” Și lucrurile privitoare la Mine, sînt gata să se împlinească.”

* Is. 53, 12. Marc. 15, 28.

38. „Doamne”, l-au zis ei, „iați aici două săbii.” Și El le-a zis: „Destul!”

Ghetsimani.

39. Dupăce* a ieșit afară, S'a** dus, ca de obicei, în muntele Măslinilor. Ucenicii Lui au mers după El.

* Mat. 26, 36. Marc. 14, 32. Ioan 12, 1. ** Cap. 12, 37.

40. Cînd* a ajuns la locul acela, le-a zis: „Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită.”

* Mat. 6, 13; 26, 41. Marc. 14, 38. Vers. 40.

41. Apoi* S'a depărtat de ei ca la o aruncătură de piatră, a îngenucheat, și a început să Se roage,

* Mat. 26, 39. Marc. 14, 35.

42. zicînd: „Tată, dacă voești, depărtează paharul acesta dela Mine! Totuș, facă-se nu* voia Mea, ci a Ta.”

* Ioan 5, 30; 8, 26.

43. Atunci l s'a arătat un inger* din cer, ca să-L întărească.

* Mat. 4, 11.

44. A* ajuns într'un chin ca de moarte, și a început să Se roage și mai ferbinte; și sudoarea l se făcuse ca niște picături mari de sînge, cari cădeau pe pămînt.

* Ioan 12, 27. Vers. 4, 7.

45. După ce S'a rugat, S'a sculat, și a venit la ucenici; l-a găsit adormiți de întristare,

46. și le-a zis: „Pentruce dormiți? Sculați-vă și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită.”

* Vers. 40.

Prinderea lui Isus.

47. Pe cînd grăia El încă, iată* că a venit o gloată. Și cel ce se chema Iuda, unul din cei doisprezece, mergea în fruntea lor. El s'a apropiat de Isus, ca să-L sărute.

* Mat. 26, 47. Marc. 14, 43. Ioan 13, 3.

48. Și Isus i-a zis: „Iuda, cu o sărutare vinzi tu pe Fiul omului?”

49. Ceice erau cu Isus, au văzut ce avea să se întîmple, și au zis: „Doamne, să lovim cu sabie?”

50. Și unul* din ei a lovit pe robul

marelui preot, și l-a tăiat urechea dreaptă.

* Mat. 26, 51. Marc. 14, 47. Ioan 18, 10.

51. Dar Isus a luat cuvîntul, și a zis: „Lăsați-i! Pînă aici!” Și S'a atins de urechea omului acelaia, și l-a vindecat.

52. Isus* a zis apoi preoților celor mai de seamă, căpeteniilor străjerilor Templului și bătrînilor, cari veniseră împotriva Lui: „Ați ieșit după Mine ca după un filhar, cu săbii și cu cio-mege?”

* Mat. 26, 55. Marc. 14, 48.

53. În toate zilele eram cu voi în Templu, și n'ați pus mina pe Mine. Dar* acesta este ceasul vostru și puterea întinerirecului.”

* Ioan 12, 27.

Tăgăduirea lui Petru.

54. Dupăce* au pus mina pe Isus, L-au dus și L-au băgat în casa marelui preot. Petru mergea** după. El de departe.

* Mat. 26, 57. ** Mat. 26, 58. Ioan 18, 25.

55. Au* aprins un foc în mijlocul curții și au sezut jos. Petru s'a așezat și el printre ei.

* Mat. 26, 59. Marc. 14, 50. Ioan 18, 18.

56. O slujnică l-a văzut cum ședea la para focului, s'a uitat țintă la el, și a zis: „Și omul acesta era cu El.”

57. Dar Petru s'a lepădat, și a zis: „Femeie, nu-L cunosc.”

58. Peste* puțin, l-a văzut un altul și a zis: „Și tu ești unul din oamenii acela.” Iar Petru a zis: „Omule, nu sînt dintre ei.”

* Mat. 26, 71. Marc. 14, 69. Ioan 18, 26.

59. Cam* după un ceas, un altul întărea acelaș lucru, și zicea: „Nu mai încapă îndoială că și omul acesta era cu El, căci este Galilean.”

* Mat. 26, 73. Marc. 14, 70. Ioan 18, 26.

60. Petru a răspuns: „Omule, nu știu ce zici.” Chiar în clipa aceea, pe cînd vorbea el încă, a cîntat cocoșul.

61. Domnul S'a întors, și S'a uitat țintă la Petru. Și* Petru și-a adus aminte de vorba, pe care l-o apusese Domnul: „Înainte” ca să cînte cocoșul te vei lepăda de Mine de trei ori.”

* Mat. 26, 75. Marc. 14, 73. ** Mat. 26, 34, 75. Ioan 13, 38.

62. Și a ieșit afară, și a plîns cu amar.

Isus înaintea Sinedriului. Ostîndirea.

63. Oamenii*, cari păzeau pe Isus, îl batjocureau și-L băteau.

* Mat. 26, 67, 68. Marc. 14, 66.

64. L-au legat la ochi, îl loveau peste față, și-L întrebau, zicînd: „Proorocește, cine Te-a lovit?”

65. Și rosteau împotriva Lui multe alte batjocori.

66. Când s'a făcut ziua, bătrînii norodului, preoții cei mai de seamă și cărturarii s'au²² adunat împreună, și au adus pe Isus în Soborul lor. Ei l-au zis: ^{* Mat. 27. 1. ** Fapt. 4. 20; 22. 6.}

67. „Dacă²³ ești Tu Hristosul, spune-ne!²⁴ Isus le-a răspuns: „Dacă vă voi spune, nu veți crede; ^{* Mat. 26. 62. Marc. 14. 67.}

68. și dacă vă voi întreba, nu-Mi veți răspunde, nici nu-Mi veți da drumul.

69. Deacum²⁵ încolo, Fiul omului va ședea la dreapta pusterii lui Dumnezeu.²⁶ ^{* Mat. 26. 64. Marc. 14. 62. Evr. 1. 3; 8. 1.}

70. Toți au zis: „Ești Tu dar Fiul lui Dumnezeu?” Și El le-a răspuns: „Așa cum o spuneți²⁷; da, sint.” ^{* Mat. 26. 64. Marc. 14. 62.}

71. Atunci²⁸ ei au zis: „Ce nevoie mai avem de mărturie? Noi înșine am auzit-o din gura Lui.” ^{* Mat. 26. 65. Marc. 14. 63.}

Isus înaintea lui Pilat.

23 1. S'au sculat²⁹ toți, și au dus pe Isus înaintea lui Pilat.

^{* Mat. 27. 2. Marc. 15. 1. Ioan 18. 28.}

2. Și au început să-L pîrască, și să zică: „Pe omul acesta l-am găsit așîînd³⁰ neamul nostru la rîscoală, oprim³¹ a plăti bîr Cezarului, și zicînd că³² el este Hristosul, Împăratul.” ^{* Fapt. 17. 7. ** Mat. 27. 27; 22. 21. Marc. 12. 37. + Ioan 18. 33.}

3. Pilat³³ L-a întrebat: „Ești Tu împăratul Iudeilor?” „Da”, l-a răspuns Isus, „sint.” ^{* Mat. 27. 11. + Tim. 4. 13.}

4. Pilat a zis preoților celor mai de seamă și noroadelor: „Eu nu găsesc nicio³⁴ vină în omul acesta.” ^{+ Fapt. 18. 13.}

5. Dar ei stăruiau și mai mult, și ziceau: „Întărită³⁵ norodul, și învață pe oameni prin toată Iudea, din Galilea, unde a început, pînă aici.”

Isus înaintea lui Irod.

6. Când a auzit Pilat de Galilea, a întrebat dacă omul acesta este Galilean.

7. Și cînd a aflat că este de supt stăpînirea³⁶ lui Irod, L-a trimes la Irod, care se afla și el în Ierusalim în zilele acelea. ^{* Cap. 9. 1.}

8. Irod, cînd a văzut pe Isus, s'a bucurat foarte mult; căci de mult dorea³⁷ să-L vadă, din pricina celor auzite³⁸ despre El; și nădăjduia să-L vadă făcînd vreo minune.

^{* Cap. 9. 9. ** Mat. 14. 1. Marc. 6. 14.}

9. I-a pus multe întrebări; dar Isus nu l-a răspuns nimic.

10. Preoții cei mai de seamă și cărturarii stăteau acolo, și-L pîrau cu înferbîntare.

11. Irod³⁹, cu ostașii lui de pază, se purtau cu El cu dispreț; și, dupăce și-a bătut joc de El, și L-a îmbrăcat cu o haină strălucitoare, L-a trimes înapoi la Pilat. ^{* Luc. 23. 2.}

12. În ziua aceea, Irod și Pilat⁴⁰ s'au împrietenit unul cu altul, căci erau învrăjbiți între ei mai înainte. ^{* Fapt. 4. 27.}

Hotărîrea de moarte întărită.

13. Pilat⁴¹ a strîns pe preoții cei mai de seamă, pe fruntași și pe norod, ^{* Mat. 27. 23. Marc. 15. 14. Ioan 18. 35; 19. 4.}

14. și le-a zis: „Mi-ați⁴² adus înainte pe omul acesta ca pe unul care așîînd⁴³ norodul la rîscoală. Și iată că, dupăce l-am cercetat cu deamărunțul⁴⁴, înaintea voastră, nu l-am găsit vinovat de niciunul din lucrurile de cari-l pîriți. ^{* Tim. 1. 3. ** Tim. 4.}

15. Nici Irod nu l-a găsit nici o vină, căci ni l-a trimes înapoi; și iată că omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte.

16. Eu deci⁴⁵, după ce voi pune să-l bată, îi voi da drumul.” ^{* Mat. 27. 26. Ioan 19. 1.}

17. La fiecare praznic al Paștelor, Pilat trebuia⁴⁶ să le slobozască un întemnițat. ^{* Mat. 27. 15. Marc. 15. 6. Ioan 18. 36.}

18. El au⁴⁷ strigat cu toții într'un glas: „La moarte cu omul acesta, și slobozeste-ne pe Baraba!” ^{* Fapt. 3. 14.}

19. Baraba fusese aruncat în temniță pentru o rîscoală, care avusese loc în cetate, și pentru un omor.

20. Pilat le-a vorbit din nou, cu gînd să dea drumul lui Isus.

21. Dar ei au strigat: „Răstignește-L, răstignește-L!”

22. Pilat le-a zis pentru a treia oară: „Dar ce rău a făcut? Eu n'am găsit nici o vină de moarte în El. Așa că, dupăce voi pune să-L bată, îi voi da drumul.”

23. Dar ei strigau în gura mare, și cereau de zor să fie răstignit. Și strigătele lor și ale preoților celor mai de seamă au biruit.

24. Pilat a hotărît să li se împlinească cererea. ^{* Mat. 27. 26. Marc. 15. 15. Ioan 19. 15.}

25. Le-a slobozit pe celce fusese aruncat în temniță pentru rîscoală și omor, și pe care-l cereau ei; iar pe Isus L-a dat în minile lor, ca să-și facă voia cu El.

Răstignirea.

26. Pe * cînd îl duceau să-L răstignească, au pus mîna pe un anume Simon din Cîrena, care se întorcea dela cîmp; și i-au pus crucea în spinare, ca s'o ducă după Isus.

* Mat. 27, 32. Marc. 15, 21. Ioan 19, 17.

27. În urma lui Isus mergea o mare mulțime de norod și femei, cari se boceau, își băteau pieptul, și se tinguiau după El.

28. Isus S'a întors spre ele, și a zis: „Fiece ale Ierusalimului, nu Mă plîngeți pe Mine; ci plîngeți-vă pe voi înșivă și pe copiii voștri.

29. Căci * lată vor veni zile, cînd se va zice: „Ferice de cele sterpe, ferice de pîntecele cari n'au născut, și de fișele cari n'au alăptat!”

* Mat. 24, 18. Cap. 23, 38.

30. Atunci * vor începe să zică mînilor: „Cădeți peste noi!” Și dealurilor: „Acoperiți-ne!”

* Is. 2, 20. Osea 10, 8. Apoc. 5, 10; 9, 6.

31. Căci * dacă se fac aceste lucruri copacului verde, ce se va face celui uscat?!”

* Prov. 11, 31. Ier. 18, 26. Ezech. 31, 47; 31, 3, 4. 1 Pet. 4, 17.

32. Împreună * cu El duceau și pe doi făcători de rele, cari trebuiau omorîți împreună cu Isus.

* Is. 53, 12. Mat. 27, 38.

33. Cînd * au ajuns la locul, numit „Căpătîna”, L-au răstignit acolo, pe El și pe făcătorii de rele: unul la dreapta și altul la stînga.

* Mat. 27, 38. Marc. 15, 25. Ioan 19, 17, 28.

34. Isus zicea: „Tată, iartă-i”, căci nu” știu ce fac!” El și-au împărțit hainele Lui între ei, trăgînd la sorți.

* Mat. 2, 44. Psalt. 1, 30. 1 Cor. 4, 12. ** Psalt. 2, 27. † Mat. 27, 35. Marc. 15, 24. Ioan 19, 23.

Bătăjocurile.

35. Norodul * stătea acolo și privea. Fruntașii” își băteau joc de Isus, și ziceau: „Pe alții i-a mintuit; să Se mintuiască pe Sine însuși, dacă este El Hristosul, Alesul lui Dumnezeu.”

* Ps. 22, 17. Zab. 12, 10. ** Mat. 27, 39. Marc. 15, 26.

36. Ostașii de asemenea își băteau joc de El; se apropiau, îi dădeau oțet,

37. și-l ziceau: „Dacă ești Tu împăratul Iudeilor, mintuiește-Te pe Tine însuși!”

38. Deasupra * Lui era scris cu slove grecești, latinești și evrești: „Acesta este împăratul Iudeilor.”

* Mat. 27, 37. Marc. 15, 26. Ioan 19, 20.

39. Unul * din tîlharii răstigniți îl bătăjocorea, și zicea: „Nu ești Tu Hri-

stosul? Mintuiește-Te pe Tine însuși, și mintuiește-ne și pe noi!”

* Mat. 27, 40. Marc. 15, 26.

40. Dar celalt l-a înfruntat, și i-a zis: „Nu te temi tu de Dumnezeu, tu, care ești supus aceașă osîndă?”

41. Pentru noi este drept, căci primim răsplata cuvenită pentru fărîdelegile noastre; dar omul acesta n'a făcut nici un rău.”

42. Și a zis lui Isus: „Doamne, adu-Ți aminte de mine, cînd vei veni în împărăția Ta!”

43. Isus a răspuns: „Adevărat îți spun că astăzi vei fi cu Mine în rai.”

Moartea lui Isus.

44. Era * cam pe la ceasul al șaselea. Și s'a făcut întunec peste toată țara, pînă la ceasul al nouălea.

* Mat. 27, 45. Marc. 15, 33.

45. Soarele s'a întunecat, și perdeaua” dinăuntru Templului s'a rupt prin mijloc.

* Mat. 27, 51. Marc. 15, 39.

46. Isus a strigat cu glas tare: „Tată”, în minile Tale îmi încredințez duhul!” Și” cînd a zis aceste vorbe, Și-a dat duhul.

* Ps. 31, 5. 1 Pet. 3, 20.

** Mat. 27, 50. Marc. 15, 37. Ioan 19, 30.

47. Setașul *, cînd a văzut ce se întimplase, a slăvit pe Dumnezeu, și a zis: „Cu adevărat, omul acesta era neprăhănit!”

* Mat. 27, 54. Marc. 15, 39.

48. Și tot norodul, care venise la priveștița aceea, cînd a văzut cele întimplate, s'a întors, bătîndu-se în piept.

49. Toți * cunoscîții lui Isus și femeile, cari-L însoțiseră din Galilea, stăteau departe, și se uitau la cele ce se petreceau.

* Ps. 39, 12. Mat. 27, 55. Marc. 15, 40. Ioan 19, 25.

Îngroparea lui Isus.

50. Era * un sfetnic al Soborului, numit Iosif, om bun și evlavios,

* Mat. 27, 57. Marc. 15, 43. Ioan 19, 38.

51. care nu luase parte la sfatul și hotărîrea celorlalți. El era din Arimatea, o cetate a Iudeilor, și * aștepta și el împărăția lui Dumnezeu.

* Marc. 15, 43. Cap. 2, 28, 30.

52. Omul acesta s'a dus la Pilat, și a cerut trupul lui Isus.

53. L-a * dat jos de pe cruce, L-a înfășurat într'o pînză de în, și L-a pus într'un mormînt nou, săpat în piatră, în care nu mai fusese pus nimeni.

* Mat. 27, 59. Marc. 15, 46.

54. Era ziua * Pregătirii, și începea ziua Săbatului.

* Mat. 27, 62.

55. Femeile, cari* veniseră cu Isus din Galilea, au însoțit pe Iosif; au văzut* mormintul și felul cum a fost pus trupul lui Isus în el,

*Cap. 8, 2. **Marc. 16, 47.

56. s'au întors, și au* pregătit miresme și miruri. Apoi, în ziua Săbădului, s'au odăhnit, după* Lege.

*Marc. 16, 1. **Exod. 20, 10.

Învierea lui Isus.

24 1. În ziua întâi* a săptămîinii, femeile acestora, și altele împreună cu ele, au venit la mormint dis de dimineată, și au adus* miresmele, pe cari le pregătiseră.

*Mat. 28, 1. Marc. 16, 1. Ioan. 20, 1. **Cap. 26, 26.

2. Au* găsit piatra răsturnată de pe mormint,

*Mat. 28, 2. Marc. 16, 4.

3. au intrat* înăuntru, și s'au găsit trupul Domnului Isus.

*Marc. 16, 5. Vers. 20.

4. Fiindcă nu știau ce să creadă, iată* că li s'au arătat doi bărbați, îmbrăcați în haine strălucitoare.

*Ioan. 20, 12. Page. 1, 10.

5. Ingrozite, femeile și-au plecat fețele la pămînt. Dar ei le-au zis: „Pentruce căutați între cei morți pe Cel ce este viu?

6. Nu este aici, ci a înviat. Aduceți-vă* aminte ce v'a spus pe cînd era încă în Galilea,

*Mat. 16, 21; 17, 22. Marc. 8, 31; 9, 31. Cap. 9, 22.

7. cînd zicea că Fiul omului trebuie să fie dat în minile păcătoșilor, să fie răstignit, și a treia zi să învieze.”

8. Și ele și-au* adus aminte de cuvintele lui Isus.

*Ioan. 2, 22.

Petru se duce la mormint.

9. La* întoarcerea lor dela mormint, au povestit toate aceste lucruri celor unsprezece și tuturor celorlalți.

*Mat. 28, 8. Marc. 16, 10.

10. Cele ce au spus aceste lucruri apostolilor, erau: Maria Magdalena, Ioana*, Maria, mama lui Iacov, și celelalte, cari erau împreună cu ele.

*Cap. 8, 8.

11. Cuvintele acestora li* se păreau apostolilor basme, și nu le credeau.

*Marc. 16, 11. Vers. 26.

12. Dar* Petru s'a sculat, și a dat fuga la mormint. S'a plecat, și s'a uitat înăuntru, dar n'a văzut decît flăcile de plîmă, cari stăteau pe pămînt; apoi a plecat acasă, mirat de cele întimplate.

*Ioan. 20, 8, 9.

Isus Se arată la doi ucenici.

13. În aceeași zi, iată, doi* ucenici se duceau la un sat, numit Emaus, care era la o depărtare de șaiseci de stadii de Ierusalim;

*Marc. 16, 12.

14. și vorbeau între ei despre tot ce se întimplase.

15. Pe cînd vorbeau ei și se întrebau, Isus* S'a apropiat, și mergea pe drum împreună cu ei.

*Mat. 18, 20. Vers. 36.

16. Dar ochii* lor erau împiedicați să-L cunoască.

*Ioan. 20, 14, 21, 4.

17. El le-a zis: „Ce vorbe sînt acestea pe cari le schimbați între voi pe drum?” Și ei s'au oprit, uitîndu-se triști.

18. Drept răspuns, unul din ei, numit* Cleopa, l-a zis: „Tu ești singurul străin aici în Ierusalim, de nu știi ce s'a întimplat în ei zilele acestea?”

*Ioan. 20, 23.

19. „Ce?” le-a zis El. — Și ei l-au răspuns: „Ce s'a întimplat cu Isus din Nazaret, care* era un prooroc puternic” în fapte și în cuvinte, înaintea lui Dumnezeu și înaintea întregului norod.

*Mat. 21, 21. Cap. 7, 14. Ioan. 9, 7; 4, 19; 6, 14. Page. 1, 22. **Page. 7, 22.

20. Cum* preoții cei mai de seamă și mai marii noștri L-au dat să fie osîndit la moarte, și L-au răstignit?”

*Cap. 23, 1. Page. 12, 27, 28.

21. Noi trăgeam nădejde că El este Acela*, care va izbăvi pe Israel; dar cu toate acestea, iată că astăzi este a treia zi decînd s'au întimplat aceste lucruri.

*Cap. 1, 26; 2, 26. Page. 1, 4.

22. Ba încă niște* femei de ale noastre ne-au pus în uimire; ele s'au dus disdimineață la mormint,

*Mat. 28, 8. Marc. 16, 12. Vers. 9, 29. Ioan. 20, 13.

23. nu l-au găsit trupul, și au venit și au spus că ar fi văzut și o vedenie de îngeri, cari ziceau că El este viu.

24. Unii din cei ce erau cu noi, s'au* dus la mormint, și au găsit așa cum spusese femeile, dar pe El nu L-au văzut.

*Vers. 12.

25. Atunci Isus le-a zis: „O, nepricepuților și zăbavnici cu inima, cînd este vorba să credeți tot ce au spus proorocii!

26. Nu* trebuia să suferă Hristosul aceste lucruri, și să intre în slava Sa?”

*Vers. 26. Page. 17, 8. 1 Pet. 1, 11.

27. Și* a început dela Moise*, și dela toți proorocii, și le-a filcuit, în

EVANGHELIA DUPĂ IOAN

Intruparea Cuvintului.

1 1. La început era* Cuvîntul, și Cuvîntul era cu** Dumnezeu, și† Cuvîntul era Dumnezeu††. *Prov. 8. 22, 23, etc. Col. 1. 17. †Ioan 1. 1. Apoc. 1. 2; 18. 21. **Prov. 8. 30. Cap. 12. 5. †Ioan 1. 2. ††Filip. 2. 6. †Ioan 5. 7. ††Pav. 1. 1.

2. El* era la început cu Dumnezeu. *Ps. 90. 2. Vers. 10. Ekle. 1. 2. Col. 1. 18. Ebr. 1. 2. Apoc. 4. 11.

3. Toate lucrurile au fost făcute prin El; și nimic din ce a fost făcut, n'a fost făcut fără El.

4. În El* era viața, și** viața era lumina oamenilor.

*Cap. 8. 28. †Ioan 8. 12. **Cap. 9. 12; 9. 5; 12. 30, 48.

5. Lumina* luminează în întunec, și întunecul n'a biruit-o. *Cap. 9. 19.

6. A* venit un om trimis de Dumnezeu: numele lui era Ioan.

*Mat. 3. 1. Mat. 3. 1. Luc. 9. 9. Vers. 30.

7. El* a venit ca martor, ca să mărturisească despre Lumină, pentruca toți să creadă prin el. *Fapt. 19. 4.

8. Nu era el Lumina, ci el a venit ca să mărturisească despre Lumină.

9. Lumina* aceasta era adevărata Lumină, care luminează pe orice om, venind în lume**.

*Vers. 4. †Ioan 40. 6. †Ioan 2. 8. **Vers. 9. Ebr. 1. 2; 11. 9.

10. El era în lume, și lumea a fost făcută prin El, dar lumea nu L-a cunoscut.

11. A venit la ai* Săi, și ai Săi nu L-au primit. *Luc. 19. 14. Fapt. 2. 20; 13. 46.

12. Dar tuturor* celor ce L-au primit, adică celorce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu;

*Ioan 30. 5. Rom. 8. 15. Gal. 3. 26. 2Pet. 1. 4. †Ioan 8. 1.

13. Născuți* nu din sînge, nici din voia firii lor, nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu.

*Cap. 9. 5. †Ioan 1. 18. †Pet. 1. 23.

14. Și* Cuvîntul S'a făcut trup**, și a† locuit printre noi, plin de har††, și de adevăr. Și noi am*† privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl. — *Mat. 1. 18, 20. †Ioan 1. 31, 32; 1. 7. †Tim. 3. 16. **Ebr. 9. 12, 14, 16, 17. ††Rom. 1. 2. Gal. 4. 4. ††Ioan 40. 5. Mat. 17. 2. Cap. 2. 11; 11. 40. 2Pet. 1. 17. ††Col. 1. 19; 2. 8, 9.

15. Ioan* a mărturisit despre El, cînd a strigat: „El este Acela despre care ziceam eu: „Celce** vine după mine,

este înaintea mea, pentrucă† era înainte de mine.” — *Vers. 15. Cap. 1. 28; 4. 26. **Mat. 3. 11. Marc. 1. 7. Luc. 2. 18. Vers. 27. †Ioan 3. 28. †Cap. 8. 28. Col. 1. 17.

16. Și noi toți am primit din plinătatea* Lui, și har după har;

*Cap. 8. 24. Efr. 1. 8-9. Col. 1. 28; 2. 8, 10.

17. căci Legea* a fost dată prin Moise, dar harul** și adevărul† au venit prin Isus Hristos. *Exod. 20. 1, etc. Deut. 4. 4; 5. 1; 33. 4. **Rom. 7. 12; 8. 21; 9. 14. †Cap. 8. 25; 14. 8.

18. Nimeni* n'a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul** Lui Fiu, care este în sinul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.** *Exod. 33. 20. Deut. 4. 12. Mat. 11. 27. Luc. 10. 22. Cap. 9. 40. †Tim. 1. 17; 6. 16. †Ioan 4. 12, 20. **Vers. 24. Cap. 2. 18, 19. †Ioan 4. 9.

Mărturia lui Ioan Botezătorul.

19. Iată mărturisirea* făcută de Ioan, cînd ludeii au trimis din Ierusalim pe niște preoți și Leviți să-l întrebe: „Tu cine ești?”

*Cap. 8. 23.

20. El a mărturisit* și n'a tăgăduit: a mărturisit că nu este el Hristosul.

*Luc. 3. 15. Cap. 1. 20. Fapt. 12. 20.

21. Și el l-au întrebat: „Dar cine ești? Ești Ilie?” Și el a zis: „Nu sînt!” „Ești prorocul?” Și el a răspuns: „Nu!”

*Mat. 4. 5. Mat. 17. 10. **Deut. 18. 15, 18.

22. Atunci i-au zis: „Dar cine ești? Ca să dăm un răspuns celorce ne-au trimis. Ce zici tu despre tine însuși?”

23. „Eu”, a zis* el, „sînt glasul celui ce strigă în pustie: „Neteziți calea Domnului”, cum a** zis prorocul Isaia.”

*Mat. 3. 1. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Cap. 1. 23. **Isa. 40. 3.

24. Trimeșii erau din partea Fariseilor.

25. El i-au mai pus următoarea întrebare: „Atunci de ce botezi, dacă nu ești Hristosul, nici Ilie, nici proroc?”

26. Drept răspuns, Ioan le-a zis: „Eu* botez cu apă; dar** în mijlocul vostru stă Unul, pe care voi nu-L cunoașteți.

*Mat. 3. 11. **Mat. 3. 1.

27. El* este Acela care vine după mine, — și care este înaintea mea; eu nu sînt vrednic să-l desleg cureaua încălțămintelor Lui.”

*Vers. 15. 20. Fapt. 19. 4.

28. Aceste lucruri s'au petrecut în Be-

tabara¹, dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.
* Ioan. 1, 28. Cap. 10, 46.

Mielul lui Dumnezeu.

29. A doua zi, Ioan a văzut pe Isus venind la el, și a zis: „Iată Mielul¹ lui Dumnezeu, care² ridică păcatul lumii!”
* Ioan. 12, 3. Is. 53, 7. Ysa. 53. Papi. 2, 22. 1 Pet. 1, 18. Apoc. 5, 8, etc. ** Ioan. 80, 12. 1 Cor. 15, 3. Gal. 3, 4. Ebr. 1, 3, 3, 17; 9, 26. 1 Pet. 2, 24; 3, 18. 2 Ioan 2, 23 R. 2; 4, 10. Apoc. 1, 9.

30. El¹ este Acela despre care ziceam: „După mine vine un om, care este înaintea mea, căci era înainte de mine.”
* Ysa. 40, 37.

31. Eu nu-l cunoașteam, dar tocmai pentru¹ aceasta am venit să botez cu apă: ca El să fie făcut cunoscut lui Israel.²
* Mat. 3, 1. Mat. 3, 6. Luc. 1, 37, 76, 77; 3, 4-6.

32. Ioan¹ a făcut urmărirea mărturisire: „Am văzut Duhul pogorându-Se din cer ca un porumbel și oprindu-Se peste El.”
* Mat. 3, 16. Marc. 1, 10. Luc. 3, 22. Cap. 9, 20.

33. Eu nu-l cunoașteam; dar Celce m'a trimis să botez cu apă, mi-a zis: „Acela peste care vei vedea Duhul pogorându-Se și oprindu-Se, este Celce¹ botează cu Duhul Sfânt.”
* Mat. 3, 11. Papi. 1, 3; 2, 4; 30, 44; 70, 6.

34. Și eu am văzut lucrul acesta, și am mărturisit că El este Fiul lui Dumnezeu.²

Cei dinții ucenici.

35. A doua zi, Ioan stătea iarăși cu doi din ucenicii lui.

36. Și, pe cînd privea pe Isus umblînd, a zis: „Iată¹ Mielul lui Dumnezeu!”
* Ysa. 53.

37. Cei doi ucenici l-au auzit rostind aceste vorbe, și au mers după Isus.

38. Isus S'a întors; și, cînd i-a văzut că merg după El, le-a zis: „Ce căutați?” El l-au răspuns: „Rabi (care, înmăscit, înseamnă: „Învățătorule), unde locuiești?”

39. „Veniți de vedeți”, le-a zis El. S'au dus și au văzut unde locuia; și în ziua aceea au rămas la El. Era cam pela ceasul al zecelea.

40. Unul din cei doi, cari auziseră cuvintele lui Ioan și merseseră după Isus, era Andrei¹, fratele lui Simon Petru.
* Mat. 4, 18.

41. El, cel dintîi, a găsit pe fratele său Simon; și i-a zis: „Noi am găsit pe Mesia” (care, înmăscit înseamnă Hristos).

1. Ebr.: Betania.

42. Și l-a adus la Isus. Isus l-a privit, și i-a zis: „Tu ești Simon, fiul lui Iona; tu¹ te vei chema Chifa” (care, înmăscit, înseamnă Petru).
* Mat. 16, 18.

43. A doua zi Isus a vrut să Se ducă în Galilea, și a găsit pe Filip¹. Și i-a zis: „Vino după Mine.”
* Cap. 12, 26.

44. Filip era din Betsaida, cetatea lui Andrei și a lui Petru.

45. Filip a găsit pe Natanael¹, și i-a zis: „Noi am găsit pe Acela, despre care a scris Moise² în Lege, și proorocii³: pe Isus din Nazaret⁴, fiul lui Iosif.”
* Cap. 21, 2. ** Ps. 89, 3; 101, 32. Deut. 18, 18. Luc. 24, 37. † Is. 4, 3; 7, 34; 9, 4; 55, 3. Mic. 5, 2. Zah. 6, 12; 8, 9. Luc. 24, 37. †† Mat. 2, 23. Luc. 2, 4.

46. Natanael i-a zis: „Poate ieși ceva bun din Nazaret?”¹ „Vino și vezi!” i-a răspuns Filip.
* Cap. 7, 41, 42, 43.

47. Isus a văzut pe Natanael venind la El, și a zis despre el: „Iată cu¹ adevărat un Israelit, în care nu este viclenie.”
* Ps. 27, 2; 78, 1. Cap. 3, 30. Rom. 2, 29, 30, 34.

48. „De unde mă cunoști?” i-a zis Natanael. Drept răspuns Isus i-a zis: „Te-am văzut mai înainte ca să te chameze Filip, cînd erai sub smochin.”

49. Natanael l-a răspuns: „Rabi, Tu ești¹ Fiul lui Dumnezeu, Tu ești împăratul² lui Israel!”

* Mat. 14, 30. ** Mat. 21, 47; 27, 11, 40. Cap. 10, 37; 10, 4.

50. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Lucruri mai mari decît acestea vei vedea.”

51. Apoi i-a zis: „Adevărat, adevărat vă spun, că, deacum¹ încolo, veți vedea cerul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorîndu-se peste Fiul omului.”
* Ps. 30, 23. Mat. 24, 31. Luc. 24, 30; 22, 40; 24, 4. Papi. 1, 13.

Nunta din Cana.

2 1. A treia zi s'a făcut o nuntă în Cana¹ din Galilea. Mama lui Isus era acolo.
* Is. 55, 26.

2. Și la nuntă a fost chemat și Isus cu ucenicii Lui.

3. Cînd s'a isprăvit vinul, mama lui Isus l-a zis: „Nu mai au vin.”

4. Isus i-a răspuns: „Femeie¹, ce² am a face Eu cu tine? Nu Mi-a venit încă ceasul³.”
* Cap. 12, 26. ** 2 Sam. 16, 10; 19, 22. † Cap. 7, 6.

5. Mama lui a zis slugilor: „Să faceți orice vă va zice.”

6. Și acolo erau șase vase de piatră, puse după¹ obiceiul de curățire al

Iudeilor; și în fiecare vas încăpeau câte două sau trei vedre. * Marc. 7, 8.

7. Isus le-a zis: „Umpleți vasele acestea cu apă.” Și le-au umplut plină sus.

8. „Scoateți acum”, le-a zis El, și „aduceți nunului.” Și i-au adus:

9. Nunul, după ce a gustat apa * făcută vin, — el nu știa de unde vine vinul acesta (slugile însă, cari scosseră apa, știau), — a chemat pe mire,

* Cap. 4, 46.

10. și i-a zis: „Orice om pune la masă întâi vinul cel bun; și, după ce oamenii au băut bine, atunci pune pe cel mai puțin bun; dar tu ai ținut vinul cel bun până acum.”

11. Acest început al semnelor Lui l-a făcut Isus în Căna din Galileea. El și-a * arătat slava Sa, și ucenicii Lui au crezut în El.

* Cap. 1, 14.

12. După aceea, S'a pogorît la Capernaum, împreună cu mama, frații * și ucenicii Lui; și acolo n'au rămas multe zile.

* Mat. 12, 46.

Ingonirea vladzătorilor din Templu.

13. Paștele * Iudeilor erau aproape; și Isus S'a suit la Ierusalim.

* Iudei. 12, 14. Iudei. 18, 1, 24. Yov. 18. Cap. 5, 1; 9, 4, 12, 18.

14. În Templu a gâit * pe cei ce vindeau boi, oi și porumbei, și pe schimbătorii de bani șezând jos.

* Mat. 21, 12. Marc. 11, 15. Luc. 19, 46.

15. A făcut un bici de ștreanguri, și i-a scos pe toți afară din Templu, împreună cu oile și boii; a vărsat banii schimbătorilor, și le-a răsturnat mesele.

16. Și a zis celor ce vindeau porumbei: „Ridicați acestea de aici, și nu faceți din casa * Tatălui Meu o casă de negustorie.”

* Luc. 2, 46.

17. Ucenicii Lui și-au adus aminte că este scris: „Rivna * pentru casa Ta Mă mîncîncă pe Mine.”

* Ps. 68, 9.

18. Iudeii au luat cuvîntul, și l-au zis: „Prin ce * semn ne arăți că ai putere să faci astfel de lucruri?”

* Mat. 12, 28. Cap. 4, 30.

19. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Stricați * Templul acesta, și în trei zile îl voi ridica.”

* Mat. 24, 61; 27, 40. Marc. 14, 58; 15, 28.

20. Iudeii au zis: „Au trebuit patruzeci și șase de ani, ca să se zidească Templul acesta, și Tu îl vei ridica în trei zile?”

21. Dar El le vorbea despre * Templul trupului Său.

* Col. 1, 9. Efr. 3, 2. 1 Cor. 3, 16; 5, 12. 2 Cor. 4, 16.

22. Tocmai de aceea, cînd a înviat din morți, ucenicii Lui și-au * adus aminte că le spusese vorbele acestea; și au crezut Scriptura și cuvintele pe cari le spusese Isus.

* Luc. 24, 8.

Isus și cei ce cred în Numele Lui.

23. Pe cînd era Isus în Ierusalim, la praznicul Paștelor, mulți au crezut în Numele Lui; căci vedeau semnele pe cari le făcea.

24. Dar Isus nu Se încredea în ei, pentru că li cunoștea pe toți.

25. Și n'avea trebuință să-l facă cineva mărturisiri despre niciun om, fiindcă El * însuș știa ce este în om.

* 1 Sam. 16, 7. 1 Cron. 28, 9. Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Cap. 4, 34; 18, 26. Psalt. 1, 24. Apoc. 2, 23.

Isus și Nicodim.

31. Între Farisei era un om cu numele Nicodim, un fruntaș al Iudeilor.

2. Acesta * a venit la Isus, noaptea, și i-a zis: „Învățătorule, știm că ești un învățător, venit de la Dumnezeu; căci nimeni * nu poate face semnele pe cari le faci Tu, dacă nu este * Dumnezeu cu el.”

* Cap. 1, 50; 18, 26. ** Cap. 9, 16, 28.

Psalt. 2, 23. + Psalt. 18, 26.

3. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Adevărat, adevărat îți spun că, dacă * un om nu se naște din nou, nu poate vedea împărăția lui Dumnezeu.”

* Cap. 1, 12.

Gal. 3, 12. Tit. 3, 5. Luc. 1, 12. 1 Pet. 1, 23. 1 Ioan. 3, 9.

4. Nicodim l-a zis: „Cum se poate naște un om bătrîn? Poate el să intre a doua oară în pîntecele mamei sale, și să se nască?”

5. Isus i-a răspuns: „Adevărat, adevărat îți spun, că, dacă * nu se naște cineva din apă și din Duh, nu poate să intre în împărăția lui Dumnezeu.

* Marc. 16, 16. Psalt. 2, 26.

6. Ce este născut din carne, este carne, și ce este născut din Duh, este duh.

7. Nu te mira că ți-am zis: „Trebuie să vă nașteți din nou.

8. Vîntul * suflă încotro vrea, și-i auzi vuietul; dar nu știi de unde vine, nici încotro merge. Tot așa este cu oricine este născut din Duhul.”

* Ecl. 1, 5. 1 Cor. 2, 11.

9. Nicodim l-a zis: „Cum * se poate face așa ceva?”

* Cap. 4, 32, 33.

10. Isus i-a răspuns: „Tu ești învățătorul lui Israel, și nu pricepi aceste lucruri?”

11. Adevărat *, adevărat îți spun, că

noi vorbim ce știm, și mărturisim ce am văzut; și voi¹ nu primiți mărturia noastră. *Mat. 11, 27. Cap. 1, 10; 7, 18; 8, 20; 12, 40; 14, 24. ** Vers. 20.

12. Dacă v'am vorbit despre lucruri pămîntești și nu credeți, cum veți crede cînd vă voi vorbi despre lucrurile cerești?

13. Nimeni¹ nu s'a suit în cer, afară de Cel ce S'a pogorît din cer, adică Fiul omului, care este în cer. *Prov. 30, 4. Cap. 8, 23, 26, 32, 42; 16, 29. Psal. 1, 34. 1 Cor. 15, 47. 2 Tim. 4, 8, 10.

Șarpele de aramă.

14. Și¹, după cum a înălțat Moise șarpele în pustie, tot așa trebuie¹ să fie înălțat și Fiul omului,

* Num. 21, 9. ** Cap. 8, 28; 12, 32.

15. pentru că oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața¹ veșnică.

* Vers. 36. Cap. 8, 47.

16. Fiindcă¹ atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru că oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică.

* Rom. 8, 3. 1 Ioan 4, 9.

17. Dumnezeu, în adevăr, n'a¹ trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mîntuită prin El.

* Luc. 9, 26. Cap. 8, 45; 9, 12; 12, 47. 1 Ioan 4, 14.

18. Oricine¹ crede în El, nu este judecat; dar cine nu crede, a și fost judecat, pentru că n'a crezut în Numele singurului Fiul al lui Dumnezeu.

* Cap. 3, 18; 8, 46, 47; 20, 31.

19. Și judecata aceasta stă în faptul că¹, odată venită lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunerecul decît lumina, pentru că faptele lor erau rele.

* Cap. 1, 4, 9-11; 9, 13.

20. Căci oricine¹ face răul, urlește lumina, și nu vine la lumină, ca să nu i se vadă faptele. * Iov. 34, 12, 17. 2 Tim. 3, 16.

21. Dar cine lucrează după adevăr, vine la lumină, pentru că i se arată faptele, fiindcă sînt făcute în Dumnezeu.¹

O nouă mărturie a lui Ioan Botezătorul.

22. După aceea Isus, și ucenicii Lui, a venit în ținutul Iudeii; și stătea acolo cu ei și¹ boteza. * Cap. 4, 2.

23. Ioan boteza și el în Enon, aproape de Salim¹, pentru că acolo erau multe ape; și¹ oamenii veneau ca să fie botezați. * 1 Sam. 8, 4. ** Mat. 3, 6, 8.

24. Căci¹ Ioan încă nu fusese aruncat în temniță. * Mat. 14, 2.

25. Între ucenicii lui Ioan și între un Iudeu, s'a iscat o neînțelegere cu privire la curățire.

26. Au venit deci la Ioan și i-au zis: „Învățătorule, Celce era cu tine dincolo de Iordan, și despre¹ care ai mărturisit tu, iată că botează, și toți oamenii se duc la El.” * Cap. 1, 7, 12, 34.

27. Drept răspuns, Ioan i-a zis: „Omul nu poate primi¹ decît ce-l este dat din cer.” * 1 Cor. 4, 7. Ebr. 9, 4. Iac. 1, 17.

28. Voi însă imi sînteți martori că am zis: „Nu¹ sînt eu Hristosul, ci sînt¹ trimes înaintea Lui.

* Cap. 1, 30, 32. ** Mat. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 1, 17.

29. Cine¹ are mireasă, este mire; dar prietenul¹ mirelui, care stă și-l ascultă, se bucură foarte mult cînd aude glasul mirelui; și această bucurie, care este a mea, este deplină. * Mat. 22, 2. 2 Cor. 12, 2. Ebr. 4, 26, 27. Apoc. 21, 9. ** Clot. 3, 1.

30. Trebuie ca El să crească, iar eu să mă micșorez.

31. Celce¹ vine din cer, este¹ mai pe sus de toți; celce¹ este depe pămînt, este pămîntesc, și vorbește ca de pe pămînt. Celce¹ vine din cer, este mai pe sus de toți.

* Vers. 19. Cap. 8, 23.

** Mat. 28, 12. Cap. 1, 12, 27. Rom. 9, 5. † 1 Cor. 15, 27. ‡ Cap. 6, 38. 1 Cor. 15, 47. Ebr. 1, 21. Filip. 2, 9.

32. El mărturisește ce¹ a văzut și a auzit, și totuși nimeni nu primește mărturia Lui.

* Vers. 17. Cap. 8, 20, 23, 18.

33. Cine primește mărturia Lui, adevărește¹ prin aceasta că Dumnezeu spune adevărul.

* Rom. 9, 4. 1 Ioan 4, 10.

34. Căci¹ Acela, pe care L-a trimis Dumnezeu, vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu-l dă Du-hul cu¹ măsură.

* Cap. 7, 12. ** Cap. 1, 14.

35. Tatăl¹ iubește pe Fiul, și a dat toate lucrurile în mîna Lui. * Mat. 11, 27. 20, 23. Luc. 10, 22. Cap. 8, 26, 32; 13, 3; 17, 2. Ebr. 2, 8.

36. Cine¹ crede în Fiul, are viața veșnică; dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viața, ci minia lui Dumnezeu rămîne peste el.¹ * Mat. 24, 4. Cap. 1, 12; 9, 47. Vers. 15, 16. Rom. 1, 17. 1 Ioan 3, 12.

Samaritancea.

41. Domnul a aflat că Fariseii au auzit că El face și botează¹ mai mulți ucenici decît Ioan. * Cap. 3, 25, 26.

2. Însă Isus nu boteza El însuși, ci ucenicii Lui.

3. Atunci a părăsit Iudea, și S'a întors în Galilea.

4. Fiindcă trebuia să treacă prin Samaria,

5. A ajuns lângă o cetate din ținutul Samariei, numită Sihar, aproape de ogorul, pe¹ care-l dăduse Iacov fiului său Iosif. ^{* Fac. 22, 25; 22, 26; 24, 22.}

6. Acolo se afla fântina lui Iacov. I-aus, ostentiv de călătorie, ședea lângă fântină. Era cam pe la ceasul al șaselea.

7. A venit o femeie din Samaria să scoată apă. „Dă-Mi să beau“, i-a zis Isus.

8. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate să cumpere de ale mâncării.

9. Femeia Samariteancă i-a zis: „Cum Tu, Iudeu, ceri să bei dela mine, femeie Samariteancă?“ — Iudeii², în adevăr, n'au legături cu Samaritenii. ^{* 1 Reg. 17, 26. Luc. 9, 52, 53. Psal. 57, 28.}

10. — Drept răspuns, Isus i-a zis: „Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu, și Cine este Cel ce-ți zice: „Dă-Mi să beau!“ tu singură ai fi cerut să bei, și El ți-ar fi dat apă³ vie.“ ^{* 1 Ioan. 17, 3; 44, 3. 1 Cor. 1, 13. Zah. 13, 1; 14, 8.}

11. „Doamne“, i-a zis femeia, „n'ai cu ce să scoți apă, și fântina este adâncă; de unde ai putea să ai dar această apă vie?“

12. Ești Tu oare mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat fântina aceasta, și a băut din ea el însuși și feciorii lui și vitele lui?“

13. Isus i-a răspuns: „Oricui bea din apa aceasta, îi va fi iarăși sete.

14. Dar oricui⁴ va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, în veac nu-i va fi sete; ba încă apa, pe care i-o voi da Eu, se⁵ va preface în el într'un izvor de apă, care va ține în viața vecinică.“ ^{* Cap. 4, 26, 28. ** Cap. 7, 38.}

15. „Doamne“, i-a zis⁶ femeia, „dă-mi această apă, ca să nu-mi mai fie sete, și să nu mai vin plină aici să scot.“ ^{* Cap. 4, 26; 17, 3, 8. Rom. 8, 28. 1 Ioan 4, 20.}

16. „Du-te“, i-a zis Isus, „de cheamă pe bărbatul tău, și vino aici.“

17. Femeia i-a răspuns: „N'am bărbat.“ Isus i-a zis: „Bine ai zis că n'ai bărbat.

18. Pentrucă cinci bărbai ai avut; și acela, pe care-l ai acum, nu-ți este bărbat. Aici ai spus adevărul.“

19. „Doamne“, i-a zis femeia, „văd⁷ că ești prooroc.

^{* Luc. 7, 36; 24, 19. Cap. 6, 14; 7, 40.}

20. Părinții noștri s'au închinat pe muntele acesta⁸; și voi ziceți că în Ierusalim⁹ este locul unde trebuie să se închine oamenii.“

^{* Psal. 9, 7. ** Deut. 22, 5, 12. 1 Reg. 9, 8. 2 Cron. 7, 12.}

21. „Femeie“, i-a zis Isus, „crede-Mă că vine ceasul cînd¹⁰ nu vă veți închina Tatălui, nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim. ^{* Mat. 2, 21. 1 Tim. 2, 8.}

22. Voi vă închinați la ce¹¹ nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce cunoaștem, căci¹² Mintuirea vine dela Iudei.

^{* 1 Reg. 17, 26. ** 1 Ioan. 2, 2. Luc. 24, 47. Rom. 9, 4, 8.}

23. Dar vine ceasul, și acum a și venit, cînd închinătorii adevărați se vor închina Tatălui în duh¹³ și¹⁴ în adevăr; fiindcă astfel de închinători dorește și Tatăl. ^{* Filip. 2, 1. ** Cap. 1, 17.}

24. Dumnezeu¹⁵ este Duh; și cine se închină Lui, trebuie să l se închine în duh și în adevăr.“ ^{* 2 Cor. 3, 17.}

25. „Știu“, i-a zis femeia, „că are să vină Mesia, (cărula l se zice Hristos); cînd va veni El, are să ne¹⁶ spună toate lucrurile.“ ^{* 1 Ioan. 20, 26.}

26. Isus i-a zis: „Eu¹⁷, cel care vorbesc cu tine, sint Acela.“

^{* Mat. 26, 63, 64. Marc. 14, 61, 62. Cap. 8, 23.}

Trăirea din Samaria.

27. Atunci au venit ucenicii Lui, și se mirau că vorbea cu o femeie. Totuși nici unul nu i-a zis: „Ce cauți?“ sau: „Despre ce vorbești cu ea?“

28. Atunci femeia și-a lăsat găleata, s'a dus în cetate, și a zis oamenilor:

29. „Veniți de vedeți un om, care¹⁸ mi-a spus tot ce am făcut; nu cumva este acesta Hristosul?“ ^{* 1 Ioan. 25.}

30. Ei au ieșit din cetate, și veneau spre El.

31. În timpul acesta, ucenicii îi rugau să mănînce, și ziceau: „Învățătorule, mănîncă!“

32. Dar El le-a zis: „Eu am de mîncat o mîncare, pe care voi n'o cunoașteți.“

33. Ucenicii au început să-și zică deci unul altora: „Nu cumva i-a adus cineva să mănînce?“

34. Isus le-a zis: „Mîncarea¹⁹ Mea este să fac voia Celui ce M'a trimis, și să împlinesc lucrarea Lui.

^{* 1 Cor. 28, 22. Cap. 6, 28; 17, 4; 19, 26.}

35. Nu ziceți voi că mai sînt patru luni pînă la seceriș? Iată, Eu vă spun: Ridicați-vă ochii, și priviți holdele, cari²⁰ sînt albe acum, gata pentru seceră.

^{* Mat. 9, 27. Luc. 12, 2.}

36. Cine²¹ seceră, primește o plată, și strînge roadă pentru viața vecinică; pentrucă și cel ce sămîină și cel ce seceră să se bucure în același timp.

^{* 1 Ioan. 22, 2.}

37. Căci în această privință, este adevărată zicerea: „Unul samănă, iar altul seceră.”

38. Eu v'am trimis să secerati acolo unde nu voi v'ati ostenit; alții s'au ostenit, și voi ați intrat în osteneala lor.”

39. Mulți Samariteni din cetatea aceea au crezut în Isus din pricina* mărturiei femeii, care zicea: „Mi-a spus tot ce am făcut.” *Vers. 20.

40. Când au venit Samaritenii la El, L-au rugat să rămână la ei. Și El a rămas acolo două zile.

41. Mult mai mulți au crezut în El din pricina cuvintelor Lui.

42. Și ziceau femeii: „Acum nu mai credem din pricina spuselor tale, ci din pricină că L-am auzit noi înșine*, și știm că acesta este în adevăr Hristosul, Mântuitorul lumii.”

*Cap. 17, 8. 1 Ioan 4, 14.

Vindecarea

fiului unui slujbaş împărătesc.

43. După aceste două zile, Isus a plecat de acolo, ca să se ducă în Galilea.

44. Căci* El însuși spusese că un proroc nu este prețuit în patria** sa.

*Mat. 13, 57. Marc. 6, 1. Luc. 4, 24. **Cap. 3, 20; 9, 2.

45. Când a ajuns în Galilea, a fost primit bine de Galileeni, cari văzuseră tot ce făcuse la Ierusalim în timpul praznicului; căci* fuseseră și ei la praznic.

*Deut. 16, 16.

46. Isus S'a întors deci în Cana din Galilea, unde* prefăcuse apa în vin.

În Capernaum era un slujbaş împărătesc, al cărui fiu era bolnav.

*Cap. 2, 1, 11.

47. Slujbașul acesta a aflat că Isus venise din Iudea în Galilea, s'a dus la El, și L-a rugat să vină și să tămăduiască pe fiul lui, care era pe moarte.

48. Isus i-a zis: „Dacă* nu vedeți semne și minuni, cu niciun chip nu credeți!”

*1 Cor. 1, 22.

49. Slujbașul împărătesc i-a zis: „Doamne, vino până nu moare micuțul meu.”

50. „Du-te”, i-a zis Isus, „fiul tău trăiește.” Și omul acela a crezut cuvintele, pe cari i le spusese Isus, și a pornit la drum.

51. Pe când se pogora el, i-au întâmpinat robii lui, și i-au adus vestea că fiul lui trăiește.

52. El i-a întrebat de ceasul în care

a început să-i fie mai bine. Și ei i-au zis: „Ieri, în ceasul al șaptelea, l-au lăsat frigurile.”

53. Tatăl a cunoscut că tocmai în ceasul acela li zisese Isus: „Fiul tău trăiește.” Și a crezut ei și toată casa lui.

54. Acesta este iarăși al doilea semn, făcut de Isus, după ce S'a întors din Iudea în Galilea.

Vindecarea slăbănogului de 38 de ani.

5 1. După aceea* era un praznic al Iudeilor; și Isus S'a suit la Ierusalim.

*Lev. 23, 2. Deut. 16, 1. Cap. 2, 13.

2. În Ierusalim, lângă Poarta Oilor, este o scăldătoare*, numită în evreiește Betesda, care are cinci pridvoare.

*Nem. 3, 1; 12, 20.

3. În pridvoarele acestea ziceau o mulțime de bolnavi, orbi, șchiopi, ucați, cari așteptau mișcarea apei.

4. Căci un inger al Domnului se pogora, din când în când, în scăldătoare, și turbura apa. Și cei dinți, care se pogora în ea, după turburarea apei, se făcea sănătos, orice boală ar fi avut.

5. Acolo se afla un om bolnav de treizeci și opt de ani.

6. Isus, când l-a văzut stăcînd, și, fiindcă știa că este bolnav de multă vreme, i-a zis: „Vrei să te faci sănătos?”

7. „Doamne”, i-a răspuns bolnavul, „n'am pe nimeni să mă bage în scăldătoare cînd se turbură apa; și, pînă să mă duc eu, se pogoră altul înaintea mea.

8. „Scoală-te*”, i-a zis Isus, „ridică-ți patul și umblă.”

*Mat. 9, 6. Marc. 2, 11. Luc. 5, 24.

9. Imediat omul acela s'a făcut sănătos, și-a luat patul, și umbla. Ziua aceea era* o zi de Sabat.

*Cap. 9, 14.

10. Iudeii ziceau deci celui ce fusese vindecat: „Este ziua Sabatului; nu-ți* este îngăduit să-ți ridici patul.”

*Exod. 20, 10. Nem. 10, 10. Lev. 17, 31, etc. Mat. 12, 2. Marc. 2, 24; 3, 4. Luc. 9, 2; 13, 14.

11. El le-a răspuns: „Celce m'a făcut sănătos, mi-a zis: „Ridică-ți patul, și umblă.”

12. El i-au întrebat: „Cine este omul acela, care ți-a zis: „Ridică-ți patul, și umblă?”

13. Dar cel vindecat nu știa cine este: căci Isus se făcuse nevăzut din norodul care era în locul acela.

14. După aceea, Isus l-a găsit în Templu, și i-a zis: „Iată că te-ai făcut să-

nătos; de acum să nu* mai păcătuiești, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău.*

*Mat. 13, 45. Cap. 8, 11.

15. Omul acela s'a dus, și a spus iudeilor că Isus este Acela care-l făcuse sănătos.

16. Din pricina aceasta, iudeii au început să urmărească pe Isus, și căutau să-L omoare, fiindcă făcea aceste lucruri în ziua Săbatalului.

Lucrarea Fiului.

17. Dar Isus le-a răspuns: „Tatăl* Meu lucrează pînă acum; și Eu de asemenea lucrez.”

*Cap. 8, 4; 14, 10.

18. Tocmai de aceea căutau* și mai mult iudeii să-L omoare, nu numai fiindcă deslega ziua Săbatalului, dar și pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, și Se făcea** astfel deopotrivă cu Dumnezeu.

*Cap. 7, 19. **Cap. 10, 30, 38. 1 Pet. 1, 3.

19. Isus a luat din nou cuvîntul, și le-a zis: „Adevărat, adevărat vă spun, că, Fiul* nu poate face nimic dela Sine; El nu face decît ce vede pe Tatăl făcînd; și tot ce face Tatăl, face și Fiul întotdeauna.”

*Vers. 30. Cap. 4, 26; 8, 4; 12, 49; 14, 10.

20. Căci* Tatăl iubește pe Fiul, și-l arată tot ce face; și-l va arăta lucrări mai mari decît acestea, ca voi să vă minunați.

*Mat. 5, 17. Cap. 2, 20. 2 Pet. 1, 17.

21. În adevăr, după cum Tatăl înviază morții, și le dă viață, tot așa* și Fiul dă viață cui vrea.

*Luce. 7, 14; 8, 54. Cap. 11, 26, 43.

22. Tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata s'a dat-o Fiului,

*Mat. 13, 27; 16, 13. Vers. 27. Cap. 8, 26; 17, 2. Psalt. 132, 1. 1 Pet. 4, 5.

23. pentru ca toți să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl. Cine* nu cinstește pe Fiul, nu cinstește pe Tatăl, care L-a trimis.

*1 Ioan 2, 23.

24. Adevărat, adevărat vă spun, că cine* ascultă cuvintele Mele, și crede în Celce M'a trimis, are viața vecinică, și nu vine la judecată, ci** a trecut din moarte la viață.

*Cap. 8, 18, 19; 9, 42, 47; 9, 31; 20, 31. **1 Ioan 3, 14.

25. Adevărat, adevărat vă spun, că vine ceasul, și acum a și venit, cînd cei morți* vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și ceice-l vor asculta, vor învia.

*Vers. 28. 2 Tim. 2, 1; 3, 14. Col. 3, 12.

26. Căci, dupăcum Tatăl are viața în Sine, tot așa a dat și Fiului să aibă viața în Sine.

27. Și l-a* dat putere să judece, întrucît** este Fiu al omului.

*Vers. 26. Psalt. 136, 42; 137, 31. **Dan. 7, 13, 14.

28. Nu vă mirați de lucrul acesta; pentru că vine ceasul cînd toți cei din morminte vor auzi glasul Lui.

29. Și* vor ieși afară din ele. Ceice au făcut binele, vor învia pentru viață; iar ceice** au făcut rău, vor învia pentru judecată.

1 Ioan 10, 1. 1 Cor. 15, 22. 1 Tim. 4, 18.

**Dan. 12, 2. Mat. 26, 32, 33, 34.

30. Eu* nu pot face nimic dela Mine însumi: judec după cum aud; și judecata Mea este dreaptă, pentru că nu** caut să fac voia Mea, ci voia Tatălui, care M'a trimis.

*Vers. 18. **Mat. 26, 39. Cap. 4, 34; 5, 30.

Mărturia Tatălui și a lui Ioan.

31. Dacă* Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea nu este adevărată.

*Cap. 8, 14. Apoc. 8, 14.

32. Este un Altul*, care mărturisește despre mine; și știu că mărturisirea, pe care o face El despre Mine, este adevărată.

*Mat. 3, 17; 17, 5. Cap. 8, 18. 1 Ioan 5, 8; 7, 8.

33. Voi ați trimis la Ioan, și* el a mărturisit pentru adevăr.

*Cap. 1, 19, 23, 25, 33.

34. Nu că mărturia, pe care o primesc Eu, vine dela un om; dar spun lucrurile acestea pentru ca să fiți mințuiți.

35. Ioan era lumina, care este aprinsă și* luminează, și voi** ați vrut să vă veseliți cîtăva vreme la lumina lui.

*2 Pet. 1, 19. **Mat. 13, 30; 21, 38. Marc. 8, 20.

36. Dar Eu* am o mărturie mai mare decît a lui Ioan; căci lucrările, pe cari Mi le-a dat Tatăl să le săvîresc, tocmai lucrările** acestea, pe cari le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M'a trimis.

*1 Ioan 5, 8. **Cap. 3, 2; 10, 25; 15, 24.

37. Și Tatăl, care M'a trimis, a* mărturisit El însuși despre Mine. Voi nu l-ați auzit niciodată glasul, nu** l-ați văzut deloc fața;

*Mat. 3, 17; 17, 5. Cap. 8, 27; 9, 15. **Dan. 8, 12. Cap. 1, 18. 1 Tim. 1, 17. 1 Ioan 4, 18.

38. și Cuvîntul Lui nu rămîne în voi, pentru că nu credeți în Acela, pe care L-a trimis El.

39. Cercetați* Scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața vecinică, dar tocmai ele** mărturisesc despre Mine.

1 Ioan 8, 30; 24, 18. Luce. 16, 29. Vers. 46. Psalt. 17, 11. **Dan. 10, 15, 16. Luce. 24, 27. Cap. 1, 45.

40. Și* nu vreți să veniți la Mine, ca să aveți viața!

*Cap. 1, 12; 3, 18.

41. Eu* nu umblu după slava care vine dela oameni.

*Vers. 34. 1 Tim. 2, 8.

42. Dar ştiu că n'aveţi în voi dragoste de Dumnezeu.

43. Eu am venit în Numele Tatălui Meu, şi nu Mă primiţi; dacă va veni un altul, în numele lui însuşi, pe acela îl veţi primi.

44. Cum * puteţi crede voi, cari umblaţi după slava, pe care v'o daţi unii altora, şi nu clătiţi slava * care vine dela singurul Dumnezeu?

* Cap. 17, 40; ** Rom. 2, 20.

45. Să nu credeţi că vă voi învinui înaintea Tatălui; este * cine să vă învinuiască: Moise, în care v'aţi pus nădejdea.

* Rom. 2, 12.

46. Căci, dacă aţi crede pe Moise, M'aţi crede şi pe Mine, pentrucă * el a scris despre Mine.

* Psal. 1, 10; 12, 5; 19, 13; 22, 18; 40, 10. Deut. 18, 15, 18. Cap. 1, 45. Psal. 20, 20.

47. Dar dacă nu credeţi cele scrise de el, cum veţi crede cuvintele Mele?*

Înălţirea pîlilor.

6 1. După aceea *, Isus S'a dus dincolo de marea Galileii, numită marea Tiberiadei.

* Mat. 14, 13. Marc. 6, 36. Luc. 8, 10, 12.

2. O mare gloată mergea după El, pentrucă vedea semnele pe cari le făcea cu cei bolnavi.

3. Isus S'a suit pe munte, şi şedea acolo cu ucenicii Săi.

4. Paştele, praznicul Iudeilor, erau * aproape.

* Lev. 23, 5; 7. Deut. 16, 1. Cap. 3, 13; 5, 1.

5. Isus * Şi-a ridicat ochii, şi a văzut că o mare gloată vine spre El. Şi a zis lui Filip: „De unde avem să cumpărăm pîni ca să mâncăm oamenii aceştia?”

* Mat. 14, 14. Marc. 6, 36. Luc. 8, 13.

6. Spunea lucrul acesta ca să-l încerce, pentrucă ştia ce are de gînd să facă.

7. Filip i-a răspuns: „Pînile, pe cari le-am putea cumpăra cu * două sute de lei, n'ar ajunge ca fiecare să capete puţin din ele.”

* Num. 11, 31, 32.

8. Unul din ucenicii Săi, Andrei, fratele lui Simon Petru, i-a zis:

9. „Este aici un băieţel, care are cinci pîni de orz şi doi peşti; dar * ce sînt acestea la atîta?”

* 2 Reg. 4, 43.

10. Isus a zis: „Spuneţi oamenilor să şadă jos.” În locul acela era multă iarbă. Oamenii au şezut jos, în număr de aproape cinci mii.

11. Isus a luat pînile, a mulţămît lui Dumnezeu, le-a împărţit ucenicilor, iar ucenicii le-au împărţit celor ce şedeau

jos; de asemenea, le-a dat şi din peşti cît au voit.

12. După ce s'au săturat, Isus a zis ucenicilor Săi: „Stringeţi fărîmiturile cari au rămas, ca să nu se piardă nimic.”

13. Le-au adunat deci, şi au umplut douăsprezece coşuri cu fărîmiturile cari rămăseseră din cele cinci pîni de orz, după ce mîncaseră toţi.

14. Oamenii acela, cînd au văzut minunea, pe care o făcuse Isus, ziceau: „Cu adevărat, acesta este proorocul * cel aşteptat în lume.”

15. Isus, fiindcă ştia că au de gînd să vină să-l ia cu sîla ca să-l facă împărat, S'a dus iarăşi la munte, numai El singur.

Isus umblă pe mare.

16. Cînd * s'a înserat, ucenicii Lui s'au coborît la marginea mării.

* Mat. 14, 23. Marc. 6, 47.

17. S'au suit într-o corabie, şi treceau marea, ca să se ducă în Capernaum. Se întunecase, şi Isus tot nu venise la ei.

18. Sufla un vînt puternic şi marea era întăritată.

19. După ce au vădit cam douăzeci şi cinci sau treizeci de stadii, văd pe Isus umblînd pe mare şi apropiindu-Se de corabie. Şi s'au înfricoşat.

20. Dar Isus le-a zis: „Eu sînt, nu vă temeţi!”

21. Voiau deci să-l ia în corabie. Şi corabia a sosit îndată la locul spre care mergeau.

Pînea vieţii.

22. Norodul, care rămăsese de cealaltă parte a mării, băgase de seamă că acolo nu era decît o corabie, şi că Isus nu Se sulse în corabia aceasta cu ucenicii Lui, ci ucenicii plecaseră singuri cu ea.

23. A doua zi sosiseră alte corăbii din Tiberiada, aproape de locul unde mîncaseră ei pînea, după ce Domnul mulţămise lui Dumnezeu.

24. Cînd au văzut noroadele că nici Isus, nici ucenicii Lui nu erau acolo, s'au suit şi ele în corăbiile acestea, şi s'au dus la Capernaum să caute pe Isus.

25. Cînd L-au găsit, dincolo de mare, i-au zis: „Învăţătorule, cînd ai venit aici?”

26. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că Mă căutați nu pentrucă ați văzut semne, ci pentrucă ați mâncat din pînile acelea, și v'ați săturat.

27. Lucrați nu pentru mîncarea peritoare, ci pentru^{*} mîncarea, care rămîne pentru viața veșnică, și pe care v'o va da Fiul omului; căci Tatăl, adică, însuș Dumnezeu, pe^{**} El L-a însemnat cu pecetea Lui.”[†] * Vers. 31. Cap. 4. 14. ** Mat. 3. 17; 17. 5. Marc. 1. 32; 9. 7. Luc. 3. 22; 9. 35. Cap. 1. 38; 4. 37; 5. 18. Psalt. 5. 25. 3 Pet. 1. 17.

28. El i-au zis: „Ce să facem ca să săvîrșim lucrările lui Dumnezeu?”

29. Isus le-a răspuns: „Lucrarea pe care o cere Dumnezeu este aceasta”: să credeți în Acela, pe care L-a trimis El.”[†] * Ioan 3. 35.

30. „Ce^{*} semn faci Tu, deci”, i-au zis ei, „ca să-l vedem, și să credem în Tine? Ce lucrezi Tu?”

^{*} Mat. 12. 38; 16. 1. Marc. 8. 11. 1 Cor. 1. 22.

31. Părinții^{*} noștri au mîncat mîni în pustie, după cum este scris: „Le-a dat să mînce pînă^{**} din cer.”[†] * Exod. 16. 15. Num. 11. 7. Num. 14. 15. 1 Cor. 10. 3. ** Ps. 78. 24, 25.

32. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că Moise nu v'a dat pînea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pînă din cer;

33. căci Pînea lui Dumnezeu este aceea care se pogoară din cer, și dă lumii viața.”

34. „Doamne”, i-au zis ei, „dă-ne totdeauna această pînă.”[†] * Cap. 4. 5.

35. Isus le-a zis: „Eu^{*} sînt Pînea vieții. Cine^{**} vine la Mine, nu va flămînză niciodată; și cine crede în Mine, nu va înseta niciodată.

^{*} Vers. 48, 50. ** Cap. 4. 14; 7. 37.

36. Dar^{*} v'am spus că M'ați și văzut, și tot nu credeți.[†] * Vers. 36, 44.

37. Tot^{*} ce-Mi dă Tatăl, va ajunge la Mine; și pe^{**} cel ce vine la Mine, nu-l voi izgoni afară: * Vers. 45. ** Mat. 24. 24. Cap. 10. 26, 29. 3 Tim. 2. 19. 1 Ioan 2. 19.

38. căci M'am pogořit din cer ca să fac nu^{*} voia Mea, ci^{**} voia Celui ce M'a trimis.[†] * Mat. 26. 39. Cap. 5. 30. ** Cap. 4. 34.

39. Și voia Celui ce M'a trimis, este să^{*} nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, ci să-l învîiez în ziua de apoi.[†]

^{*} Cap. 10. 26; 17. 12; 18. 9.

40. Voia Tatălui Meu este ca^{*} oricine vede pe Fiul, și crede în El, să aibă viața veșnică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.”[†]

^{*} Vers. 27. 47. 54. Cap. 3. 15, 35; 4. 14.

41. Iudeii citeau împotriva Lui, pentrucă zisese: „Eu sînt pînea care s'a pogořit din cer.”

42. Și ziceau: „Oare^{*} nu este acesta Isus, fiul lui Iosif, pe al cărui tată și mamă li cunoaștem? Cum dar zice El: „Eu M'am pogořit din cer?”

^{*} Mat. 13. 55. Marc. 6. 3. Luc. 4. 22.

43. Isus le-a răspuns: „Nu citiți între voi.

44. Nimeni^{*} nu poate veni la Mine, dacă nu-l atrage Tatăl, care M'a trimis; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.”[†]

^{*} Crist. 1. 4. Vers. 48.

45. În^{*} prooroci este scris: „Toți vor fi învățați de Dumnezeu.” Așa că^{**} oricine a ascultat pe Tatăl, și a primit învățătura Lui, vine la Mine.[†] * Isa. 54. 13. Ier. 31. 34. Mic. 4. 2. Ebr. 9. 10; 10. 15. ** Vers. 37.

46. Nu^{*} că cineva a văzut pe Tatăl, afară de^{**} Acela care vine dela Dumnezeu; da, Acela a văzut pe Tatăl.

^{*} Cap. 1. 18; 5. 37. ** Mat. 11. 27. Luc. 10. 22. Cap. 1. 35; 7. 38; 8. 18.

47. Adevărat, adevărat, vă spun, că cine^{*} crede în Mine, are viața veșnică.

^{*} Cap. 3. 15, 35, 36. Vers. 40.

48. Eu^{*} sînt Pînea vieții.[†] * Vers. 50, 51.

49. Părinții^{*} voștri au mîncat mîni în pustie, și au murit.[†] * Vers. 31.

50. Pînea^{*}, care se pogoară din cer, este de apă fel, ca cineva să mînce din ea, și să nu moară.[†] * Vers. 51, 52.

51. Eu sînt Pînea^{*} vie, care^{**} s'a pogořit din cer. Dacă mîncă cineva din pînea aceasta, va trăi în veac; și pînea, pe care o voi da Eu, este trupul Meu, pe care îl voi da pentru viața lumii.”[†]

^{*} Ebr. 10. 5. 10. ** Cap. 3. 15.

52. La auzul acestor cuvinte, Iudeii se certau^{*} între ei, și ziceau: „Cum^{**} poate omul acesta să ne dea trupul Lui să-l mîncăm?”[†] * Cap. 7. 40; 9. 14; 10. 39. ** Cap. 5. 5.

53. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă nu mîncăți^{*} trupul Fiului omului, și dacă nu beți singele Lui, n'aveți viața în voi înșivă.”[†]

^{*} Mat. 24. 26, 28.

54. Cine^{*} mîncă trupul Meu, și bea singele Meu, are viața veșnică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.

^{*} Vers. 27. 40, 53. Cap. 4. 14.

55. Căci trupul Meu este cu adevărat o hrană, și singele Meu este cu adevărat o băutură.

56. Cine mîncă trupul Meu, și bea singele Meu, rămîne^{*} în Mine, și Eu rămîn în el.[†]

^{*} 1 Ioan 3. 24; 4. 13, 15.

57. După cum Tatăl, care este via,

M'a trimis pe Mine, și Eu trăiesc prin Tatăl, tot așa, cine Mă mănâncă pe Mine, va trăi și el prin Mine.

58. Astfel * este pînă, care s'a pogorît din cer, nu ca mana, pe care au mîncat-o părinții voștri, și totuș au murit: cine mănâncă pînă aceasta, va trăi în veac. * *Yoa. 46-50, 51.*

59. Isus a spus aceste lucruri în sinagogă, cînd învăța pe oameni în Capernaum.

Unii ucenici

li părăsesc. — Mărturisirea lui Petru.

60. Mulți * din ucenicii Lui, după ce au auzit aceste cuvinte, au zis: „Vorbirea aceasta este prea de tot: cine poate s'o suferă?” * *Mat. 12, 4. Yoa. 60.*

61. Isus, care știa în Sine că ucenicii Săi citeau împotriva vorbirii acestora, le-a zis: „Vorbirea aceasta este pentru voi o pricină de poticnire?”

62. Dar * dacă ați vedea pe Fiul omului suladu-Șe unde era mai înainte?... * *Mat. 16, 13. Cap. 8, 12. Page 1, 2. Elee. 4, 2.*

63. Duhul * este acela care dă viață, carnea nu folosește la nimic: cuvintele, pe cari vi le-am spus Eu, sînt duh și viață. * *1 Cor. 1, 4.*

64. Dar sînt * unii din voi cari nu cred. Căci Isus ** știa de la început cine erau cei ce nu cred, și cine era cel ce avea să-L vîndă. * *Yoa. 65. ** Cap. 2, 24, 25; 12, 12.*

65. Și a adăugat: „Totmai de aceea v'am * spus că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu l-a fost dat de Tatăl Meu.” * *Yoa. 44, 45.*

66. Din * clipa aceea, mulți din ucenicii Lui s'au întors înapoi, și nu mai umblau cu El. * *Yoa. 66.*

67. Atunci Isus a zis celor doisprezece: „Voi nu vreți să vă duceți?”

68. „Doamne”, l-a răspuns Simon Petru, „la cine să ne ducem? Tu ai cuvintele * vieții vecinice.” * *Page 1, 20.*

69. Și * noi am crezut, și am ajuns la cunoștința că Tu ești Hristosul, Sfîntul lui Dumnezeu.”

* *Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Luc. 9, 20. Cap. 1, 40; 11, 27.*

70. Isus le-a răspuns: „Nu * v'am ales Eu pe voi cei doisprezece? Și totuș unul ** din voi este un drac.”

* *Luc. 9, 18. ** Cap. 13, 27.*

71. Vorbea despre Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul; căci el avea să-L vîndă: el, unul din cei doisprezece.

Necredința fraților lui Isus.

71. După aceea, Isus străbătea Galileea; nu voia să stea în Iudea, pentru că * Iudeii căutau să-L omoare.

* *Cap. 8, 14, 15.*

2. Și * praznicul Iudeilor, praznicul zis al Corturilor, era aproape. * *Lev. 23, 34.*

3. Frații * Lui l-au zis: „Plecă de aici, și du-Te în Iudea, ca să vadă și ucenicii Tăi lucrările, pe cari le faci.”

* *Mat. 12, 46. Marc. 3, 21. Page 1, 14.*

4. Nimeni nu face ceva în ascuns, cînd caută să se facă cunoscut: dacă faci aceste lucruri, arată-Te lumii.”

5. Căci nici * frații Lui nu credeau în El. * *Marc. 3, 21.*

6. Isus le-a zis: „Vremea * Mea n'a sosit încă, dar vouă vremea totdeauna vă este pricinică.” * *Cap. 1, 4; 9, 20. Yoa. 6, 20.*

7. Pe voi lumea nu * vă poate url; pe Mine Mă urăște, pentru că ** mărturisesc despre ea că lucrările ei sînt rele.

* *Cap. 12, 19. ** Cap. 3, 19.*

8. Suiți-vă voi la praznicul acesta; Eu încă nu Mă sui la praznicul acesta, fiindcă * nu Mi s'a împlinit încă vremea.” * *Cap. 2, 20. Yoa. 6.*

9. După ce le-a spus aceste lucruri, a rămas în Galileea.

Isus în

Ierusalim la praznicul Corturilor.

10. După ce s'au suit frații Lui la praznic, S'a suit și El, dar nu pe față, ci cam pe ascuns.

11. Iudeii * îl căutau în timpul praznicului, și ziceau: „Unde este?”

* *Cap. 11, 26.*

12. Noroadele vorbeau mult în șoaptă * despre El. Unii ** ziceau: „Este un om bun.” Alții ziceau: „Nu, ci dăce norodul în rătăcire.”

* *Cap. 2, 19; 12, 19.*

** *Mat. 21, 46. Luc. 7, 16. Cap. 4, 14. Yoa. 40.*

13. Totuș, de * frica Iudeilor, nimeni nu vorbea de El pe față.

* *Cap. 9, 22; 12, 42; 14, 26.*

14. Pela jumătatea praznicului, Isus S'a suit la Templu. Și învăța norodul.

15. Iudeii * se mirau, și ziceau: „Cum are omul acesta învățătură, căci n'a învățat niciodată?”

* *Mat. 22, 34. Marc. 3, 3. Luc. 4, 20. Page 2, 1.*

16. Isus le-a răspuns: „Învățura Mea * nu este a Mea, ci a Celui ce M'a trimis pe Mine.

* *Cap. 3, 11; 9, 28; 12, 48; 14, 24, 26.*

17. Dacă * vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască dacă în-

vătătura este de la Dumnezeu, sau dacă Eu vorbesc dela Mine. * Cap. 5. 46.

18. Cine* vorbește dela sine, caută slava lui însuși; dar cine caută slava Celui ce l-a trimis, acela este adevărat, și în el nu este strălăbătate.

* Cap. 5. 41. 8. 50.

19. Oare* nu v'a dat Moise Legea? Totuși nimeni din voi nu ține Legea. De** ce căutați să Mă omorâți?*

* Exod. 24. 3. Deut. 32. 4. Cap. 1. 17. Psal. 7. 59. ** Mat. 22. 14. Marc. 2. 6. Cap. 5. 18. 19. 10. 31. 11. 50.

20. Norodul l-a răspuns: „Ai drac”. Cine caută să Te omoare?*

* Cap. 5. 46. 52. 10. 30.

21. Drept răspuns, Isus le-a zis: „O lucrare am făcut, și toți vă mirați de ea.

22. Moise* v'a dat porunca privitoare la tăierea împrejur — nu că ea vine dela Moise, ci** dela patriarhi — și voi tăiați împrejur pe om în ziua Sabatului.

* Lev. 12. 3. ** Fac. 17. 10.

23. Dacă un om primește tăierea împrejur în ziua Sabatului, ca să nu se calce Legea lui Moise, de ce turbați de minic împotriva Mea, pentru că am* înălțat un om întreg în ziua Sabatului?

* Cap. 5. 9. 9. 10.

24. Nu* judecați după înfățișare, ci judecați după dreptate.”

* Deut. 1. 16. 17. Prov. 24. 25. Cap. 8. 25. Iac. 2. 1.

25. Niște locuitori din Ierusalim ziceau: „Nu este El acela, pe care cau-
tă ei să-L omoare?”

26. Și totuși, iată că vorbește pe față, și ei nu-l zic nimic! Nu cumva, în adevăr, cei mai mari vor fi cunoscuți că El este Hristosul?

* Yoh. 42.

27. Dar* noi știm de unde este omul acesta; însă, când va veni Hristosul, nimeni nu va ști de unde este.”

* Mat. 23. 35. Marc. 4. 9. Luc. 4. 18.

28. Și Isus, pe când învăța pe norod în Templu, striga: „Mă* cunoașteți și Mă știți de unde sînt! Eu** n'am venit dela Mine însumi, ci Cel ce M'a trimis, este adevărat, și voi†† nu-L cunoașteți.

* Cap. 5. 34. ** Cap. 5. 42. 5. 42. †† Cap. 5. 38; 8. 26. Rom. 2. 4. †† Cap. 1. 13; 5. 38.

29. Eu* îl cunosc, căci vin dela El, și El M'a trimis.”

* Mat. 12. 27. Cap. 10. 15.

30. Ei căutau* deci să-L prindă; și nimeni** n'a pus mîna pe El, căci încă nu-l sosise ceasul.

* Marc. 11. 18. Luc. 19. 47; 20. 19. Yoh. 8. Cap. 8. 27. ** Yoh. 42. Cap. 8. 20.

31. Mulți* din norod au crezut în El,

și ziceau: „Cînd va veni Hristosul, va face mai multe semne decît a făcut omul acesta?”

* Mat. 12. 28. Cap. 3. 2; 4. 30.

32. Fariseii au auzit pe norod spunînd în șoaptă aceste lucruri despre El. Atunci preoții cei mai de seamă și Fariseii au trimis niște aprozi să-L prindă.

33. Isus a zis: „Mai sînt cu voi puțină* vreme, și apoi Mă duc la Cel ce M'a trimis.

* Cap. 12. 30; 16. 18.

34. Voi Mă* veți căuta, și nu Mă veți găsi; și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni.”

* Yoh. 8. 1. Cap. 8. 21; 12. 20.

35. Iudeii au zis între ei: „Unde are de gînd să se ducă omul acesta, ca să nu-l putem găsi? Doar n'o avea de gînd să se ducă la cei* împrăștiați printre Greci, și să învețe pe Greci?”

* Iac. 11. 12. Iac. 1. 1. 1 Pet. 1. 1.

36. Ce însemnează cuvintele acestea, pe cari le-a spus: „Mă veți căuta, și nu Mă veți găsi; și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni?”

Isus, apa vieții.

37. În* ziua de pe urmă, care era ziua cea mare a praznicului, Isus a stătut în picioare, și a strigat: „Dacă** însetează cineva, să vină la Mine, și să bea.

* Lev. 23. 36. ** Iac. 35. 1. Cap. 6. 26.

38. Cine* crede în Mine, din** inima lui vor curge riuri de apă vie, cum zice Scriptura.”

* Apoc. 22. 17. Deut. 10. 18.

** Prov. 18. 4. Iac. 12. 3; 44. 8. Cap. 4. 14.

39. Spunea* cuvintele acestea despre Duhul, pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El. Căci Duhul Sfînt încă nu fusese dat, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit**.

* Iac. 44. 8. Iac. 3. 26. Cap. 10. 7. Psal. 2. 17; 22. 22. ** Cap. 12. 16; 16. 7.

Încercări pentru prinderea lui Isus.

40. Unii din norod, cînd au auzit aceste cuvinte, ziceau: „Acesta este cu adevărat Proorocul.”

* Deut. 18. 18. 18. Cap. 1. 70; 4. 14.

41. Alții ziceau: „Acesta* este Hristosul.” Și alții ziceau: „Cum, din Galilea** are să vină Hristosul?”

* Cap. 4. 42; 5. 38. ** Cap. 1. 46. Yoh. 42.

42. Nu zice* Scriptura că Hristosul are să vină din sămînța lui David, și din satul Betleem, unde** era David?*

* Ps. 132. 11. Ier. 23. 5. Mic. 5. 2. Mat. 2. 6. Luc. 2. 4. ** 1 Sam. 16. 1. 4.

43. S'a* făcut deci desbinare în norod din pricina Lui.

* Yoh. 12. Cap. 9. 16; 10. 19.

44. Unii* din ei voiau să-L prindă; dar nimeni n'a pus mîna pe El.

* Vers. 30.

45. Aprozii s'au întors deci la preoții cei mai de seamă și la Farisei. Și acestia le-au zis: „De ce nu L-ați adus?”

46. Aprozii au răspuns: „Niciodată* n'a vorbit vreun om cu omul acesta.”

* Mat. 7, 28.

47. Fariseii le-au răspuns: „Doar n'ați fi fost duși și voi în rătăcire?”

48. A* crezut în El vreunul din marii noștri sau din Farisei?

* Cap. 12, 42. Fapt. 6, 7. 1 Cor. 1, 20, 26; 2, 8.

49. Dar norodul acesta, care nu știe Legea, este blestemat!”

50. Nicodim, cel care* venise la Isus noaptea, și care era unul din ei, le-a zis:

* Cap. 3, 2.

51. „Legea* noastră osîndește ea pe un om înainte ca să-l asculte și să știe ce face?”

* Deut. 1, 17; 17, 8, etc.; 18, 15.

52. Drept răspuns, ei i-au zis: „Și tu ești din Galilea? Cerețează bine, și vei vedea că din* Galilea nu s'a ridicat niciun prooroc.”

* Isa. 9, 1, 2. Mat. 4, 15. Cap. 1, 46. Vers. 41.

53. (Și s'a întors fiecare acasă.

Femeia prinsă în preacurvie.

81. Isus S'a dus la muntele Măslinilor.

2. Dar disdedimineață, a venit din nou în Templu; și tot norodul a venit la El. El a șezut jos, și-l învăța.

3. Atunci cărturarilor și Fariseii i-au adus o femeie prinsă în preacurvie. Au pus-o în mijlocul norodului,

4. și au zis lui Isus: „Învățătorule, femeia aceasta a fost prinsă chiar cînd sălvrîșea preacurvia.

5. Moise*, în Lege, ne-a poruncit să ucidem cu pietre pe astfel de femei: Tu dar ce zici?”

* Lev. 24, 10. Deut. 22, 22.

6. Spuneau lucrul acesta ca să-L ispitească și să-L poată învinui. Dar Isus S'a plecat în jos, și scria cu degetul pe pămînt.

7. Fiindcă ei nu încetau să-L întrebe, El S'a ridicat în sus, și le-a zis: „Cine* dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintîi cu piatra în ea.”

* Deut. 17, 7. Rom. 2, 1.

8. Apoi S'a plecat iarăși, și scria cu degetul pe pămînt.

9. Cînd au auzit ei cuvintele acestea, s'au simțit muștrați* de cugetul lor, și au ieșit afară, unul cîte unul, în-

cepînd dela cei mai bătrîni, pînă la cei din urmă. Și Isus a rămas singur cu femeia, care stătea în mijloc.

* Rom. 2, 22.

10. Atunci S'a ridicat în sus; și, cînd n'a mai văzut pe nimeni decît pe femeie, Isus i-a zis: „Femeie, unde sînt pîrșii tăi? Nimeni nu te-a osîndit?”

11. „Nimeni, Doamne!”, i-a răspuns ea. Și Isus i-a zis: „Nici! Eu nu te osîndesc. Du-te, și să** nu mai păcătuiești.”

* Loc. 9, 38; 12, 34. Cap. 3, 17. ** Cap. 8, 14.

Isus, Lumina lumii.

12. Isus le-a vorbit din nou, și a zis: „Eu* sînt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții.”

* Cap. 1, 4, 9; 8, 12; 9, 5; 12, 35, 36, 46.

13. La auzul acestor vorbe, Fariseii i-au zis: „Tu* mărturisești despre Tine însuși: deci mărturia Ta nu este adevărată.”

* Cap. 8, 13.

14. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, totuș mărturia Mea este adevărată; căci Eu știu de unde am venit și unde Mă duc, dar voi* nu știți nici de unde vin nici unde Mă duc.”

* Cap. 7, 26; 9, 29.

15. Voi* judecați după înfățișare; Eu** nu judec pe nimeni.

* Cap. 7, 24. ** Cap. 1, 27; 12, 47; 13, 26.

16. Și chiar dacă judec, judecata Mea este adevărată, pentru că nu* sînt singur, ci Tatăl, care M'a trimis, este cu Mine.

* Vers. 29. Cap. 16, 32.

17. În* Legea voastră este scris că mărturia a doi oameni este adevărată:

* Deut. 17, 8; 19, 15. Mat. 23, 18. 2 Cor. 13, 1. Evr. 10, 26.

18. deci despre Mine însumi, mărturisesc Eu, și despre Mine mărturisește* și Tatăl, care M'a trimis.”

* Cap. 8, 17.

19. Ei i-au zis deci: „Unde este Tatăl Tău?” Isus a răspuns: „Voi* nu Mă cunoașteți nici pe Mine, nici pe Tatăl Meu. Dacă** M'ați cunoaște pe Mine, ați cunoaște și pe Tatăl Meu.”

* Vers. 26. Cap. 16, 2. ** Cap. 14, 7.

20. Isus a spus aceste cuvinte, pe cînd învăța pe norod în Templu, în locul unde era vistieria*; și nimeni** n'a pus mîna pe El, pentru că încă Ț nu-l sosise ceasul.

* Marc. 12, 41. ** Cap. 7, 26. 1 Cor. 7, 8.

21. Isus le-a mai spus: „Eu Mă duc, și Mă* veți căuta, și veți** muri în păcatul vostru; acolo unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni.”

* Cap. 7, 34; 18, 20. ** Vers. 24.

22. Atunci Iudeii au zis: „Doar n'o avea de gînd să se omoare, de zice: „Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni!”

23. „Voi” sînteți de jos¹⁴, le-a zis El; „Eu sînt de sus; voi” sînteți din lumea aceasta, Eu nu sînt din lumea aceasta.

¹⁴ Cap. 8, 23. ¹⁵ Cap. 15, 17; 17, 18. † Ioan 4, 5.

24. De aceea¹⁶ v'am spus că veți muri în păcatele voastre; căci¹⁷, dacă nu credeți că Eu sînt, veți muri în păcatele voastre.

¹⁶ Vers. 23. ¹⁷ Marc. 16, 16.

25. „Cine ești Tu?” I-au zis ei. Isus le-a răspuns: „Ceace dela început vă spun că sînt.”

26. Am multe de zis despre voi și de osîndit în voi; dar Celce¹⁸ M'a trimis, este adevărat; și Eu¹⁹, ce am auzit de la El, aceea spun lumii.

¹⁸ Cap. 7, 28. ¹⁹ Cap. 8, 26; 15, 15.

27. Ei n'au înțeles că le vorbea despre Tatăl.

28. Isus deci le-a zis: „Cînd veți înălța²⁰ pe Fiul omului, atunci²¹ veți cunoaște că Eu sînt, și că²² nu fac nimic dela Mine însumi, ci vorbesc după cum²³ M'a învățat Tatăl Meu.

²⁰ Cap. 8, 14; 12, 32. ²¹ Ioan. 1, 4. † Cap. 8, 18, 30. † Cap. 8, 11.

29. Cel²⁴ ce M'a trimis, este cu Mine; Tatăl²⁵ nu M'a lăsat singur, pentru că²⁶ totdeauna fac ce-l este plăcut.

²⁴ Cap. 14, 10, 11. ²⁵ Vers. 18. † Cap. 4, 24; 8, 20; 8, 28.

Adevărata slobozenie.

30. Pe cînd vorbea Isus astfel, mulți²⁷ au crezut în El.

²⁷ Cap. 7, 31; 10, 42; 11, 48.

31. Și a zis Iudeilor, cari crezuseră în El: „Dacă rămîneți în cuvîntul Meu, sînteți în adevăr ucenicii Mei;

32. veți cunoaște adevărul²⁸, și adevărul vă va face slobozi.”

²⁸ Rom. 8, 14, 15, 22; 9, 3. † Ioan. 1, 26; 2, 12.

33. Ei I-au răspuns: „Noi” sîntem sămînta lui Avraam, și n'am fost niciodată robii nimănui; cum zici Tu: „Veți fi slobozi?”

²⁹ Lev. 25, 42. † Mat. 2, 9. Vers. 28.

34. Adevărat, adevărat, vă spun³⁰, le-a răspuns Isus, „că, oricine” trăiește în păcat, este rob al păcatului.

³⁰ Rom. 8, 13, 20. † 1 Pet. 2, 19.

35. Și robul³¹ nu rămîne pururea în casă; fiul însă rămîne pururea.

³¹ Gal. 4, 26.

36. Deci, dacă³² Fiul vă face slobozi, veți fi cu adevărat slobozi.

³² Rom. 8, 2. † Gal. 3, 1.

37. Știu că sînteți sămînta lui Avra-

am; dar căutați³³ să Mă omoriți, pentru că nu pătrunde în voi cuvîntul Meu.

³³ Cap. 7, 24. Vers. 40.

38. Eu³⁴ spun ce am văzut la Tatăl Meu; și voi faceți ce ați auzit dela tatăl vostru.

³⁴ Cap. 8, 26; 9, 17, 30; 14, 19, 24.

39. „Tatăl nostru”, I-au răspuns ei, „este Avraam.” Isus le-a zis: „Dacă³⁵ ați fi copii ai lui Avraam, ați face faptele lui Avraam.

³⁵ Mat. 2, 9. Vers. 23. ³⁶ Rom. 2, 26; 9, 7. † Gal. 3, 7, 29.

40. Dar³⁶ acum căutați să Mă omoriți, pe Mine, un om, care v'am spus adevărul, pe³⁷ care l-am auzit dela Dumnezeu. Așa ceva Avraam n'a făcut.

³⁷ Vers. 27. ³⁸ Vers. 26.

41. Voi faceți faptele tatălui vostru.” Ei I-au zis: „Noi nu sîntem copii născuți din curvie; avem un³⁸ singur Tată: pe Dumnezeu.”

³⁸ Ioan. 48, 26; Gal. 3, 2. † Mat. 1, 4.

42. Isus le-a zis: „Dacă³⁹ ar fi Dumnezeu Tatăl vostru, M'ați iubi și pe Mine, căci⁴⁰ Eu am ieșit și vin dela Dumnezeu: n'am⁴¹ venit dela Mine însumi, ci El M'a trimis.

³⁹ † Ioan 8, 1. ⁴⁰ Cap. 15, 27; 17, 8, 25. † Cap. 8, 43; 7, 26, 28.

43. Pentru⁴² ce nu înțelegeți vorbirea Mea? Pentru că nu puteți asculta Cuvîntul Meu.

⁴² Cap. 7, 17.

44. Voi⁴³ aveți de tată pe diavolul; și vreți să împliniți poftele tatălui vostru. El dela început a fost ucigaș; și nu⁴⁴ stă în adevăr, pentru că în el nu este adevăr. Oriciteori spune o minciună, vorbește din ale lui, căci este mincinos și tatăl minciunii.

⁴³ Mat. 13, 38. † Ioan 2, 9. ⁴⁴ Ioan 4, 2.

45. Iar pe Mine, pentru că spun adevărul, nu Mă credeți.

46. Cine din voi Mă poate dovedi că am păcat? Dacă spun adevărul, pentru ce nu Mă credeți?

47. Cine⁴⁵ este din Dumnezeu, ascultă cuvintele lui Dumnezeu; voi de aceea n'ascultați, pentru că nu sînteți din Dumnezeu.”

⁴⁵ Cap. 12, 28, 27. † Ioan 4, 4.

Isus este înalțat de Avraam.

48. Iudeii I-au răspuns: „Nu zicem noi bine că ești Samaritean, și că ai⁴⁶ drac?”

⁴⁶ Cap. 7, 22; 20, 26. Vers. 22.

49. „N'am drac” le-a răspuns Isus; „ci Eu cinstesc pe Tatăl Meu, dar voi nu Mă cinstiți.

50. Eu⁴⁷ nu caut slava Mea; este Unul care o caută și care judecă.

⁴⁷ Cap. 8, 41; 7, 18.

51. Adevărat, adevărat, vă spun, că,

dacă * păzește cineva cuvîntul Meu, în veac nu va vedea moartea.¹²

¹² Cap. 8, 50; 11, 26.

52. „Acum”, l-au zis Iudeii, „vedem bine că ai drac; Avraam * a murit, proorocii de asemenea au murit, și Tu zici: „Dacă păzește cineva cuvîntul Meu, în veac nu va gusta moartea.”

¹³ Zab. 1, 3. Eze. 11, 19.

53. Doar n'ai fi Tu mai mare decît părintele nostru Avraam, care a murit? Și decît proorocii, cari de asemenea au murit? Cine te crezi Tu că ești?¹⁴

54. Isus a răspuns: „Dacă * Mă slăvesc Eu însumi, slava Mea nu este nimic; Tatăl * Meu Mă slăvește, El, despre care voi ziceți că este Dumnezeuul vostru;

¹⁴ Cap. 8, 21. ¹⁵ Cap. 8, 42; 10, 14; 17, 1. ¹⁶ Psal. 3, 18.

55. și totuș nu-L * cunoașteți. Eu îl cunosc bine; și dacă aș zice că nu-L cunosc, aș fi și Eu un mincinos ca voi. Dar îl cunosc și păzesc Cuvîntul Lui.

¹⁷ Cap. 7, 26, 28.

56. Tatăl vostru Avraam a * săltat de bucurie că are să vadă ziua Mea: a * văzut-o și s'a bucurat.¹⁸

¹⁸ Luc. 10, 24. ¹⁹ Eze. 11, 12.

57. „N'ai nici cincizeci de ani”, l-au zis Iudeii, „și ai văzut pe Avraam!”

58. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun că, mai înainte ca să se nască Avraam, sînt * Eu.”

²⁰ Exod. 1, 14. Isa. 48, 12. Cap. 17, 3, 24. Col. 1, 17. Apoc. 1, 8.

59. La auzul acestor vorbe, au * luat pietre ca să arunce în El. Dar Isus s'a ascuns, și a ieșit din Templu, trecînd * prin mijlocul lor. Și așa a plecat din Templu.

²¹ Cap. 10, 31, 32; 11, 8. ²² Luc. 4, 30.

Vîndecarea unui orb din naștere.

9 1. Cînd trecea, Isus a văzut pe un orb din naștere.

2. Ucenicii Lui L-au întrebat: „Învățătorule, cine * a păcătuit: omul acesta sau părinții lui, de s'a născut orb?”

¹ Vers. 34.

3. Isus a răspuns: „N'a păcătuit nici omul acesta, nici părinții lui; ci * s'a născut așa, ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.

² Cap. 11, 4.

4. Cît este ziua, trebuie * să lucrez lucrările Celuice M'a trimis; vine noaptea, cînd nimeni nu mai poate să lucreze.

³ Cap. 4, 34; 5, 19, 36; 11, 9; 12, 35; 17, 4.

5. Cît sînt în lume, sînt * Lumina lumii.⁴

⁴ Cap. 1, 9. 9; 8, 12; 9, 12; 12, 36, 46.

6. După ce a zis aceste vorbe, a * scuipat pe pămînt și a făcut tîmă din scuipat. Apoi a uns ochii orbului cu tîna aceasta.

⁵ Marc. 7, 23; 9, 28.

7. și i-a zis: „Du-te de te spală în * scaldătoarea Siloamului” (care, tîlmăcit, înseamnă: Trimes). El * s'a dus, s'a spălat, și s'a întors văzînd bine.

⁶ Num. 3, 18. ⁷ 2 Reg. 3, 24.

8. Vecinii și cei ce-l cunoscuseră mai înainte ca cerșetor, ziceau: „Nu este acesta cel ce ședea și cerșea?”

9. Unii ziceau: „El este.” Alții ziceau: „Nu; dar seamănă cu el.” Și el însuș zicea: „Eu sînt.”

10. Deci l-au zis: „Cum ți s'au deschis ochii?”

11. El a răspuns: „Omul * acela, căruia i se zice Isus, a făcut tîmă, mi-a uns ochii, și mi-a zis: „Du-te la scaldătoarea Siloamului, și spală-te.” M'am dus, m'am spălat, și mi-am căpătat vederea.”

⁸ Vers. 6, 7.

12. „Unde este omul acela” l-au întrebat ei. El a răspuns: „Nu știu.”

Cercetarea orbului de Farisei.

13. Au adus la Farisei pe cel ce fusese orb mai înainte.

14. Și era o zi de Sabat cînd făcuse Isus tîmă, și-i deschisese ochii.

15. Din nou, Fariseii l-au întrebat și ei cum și-a căpătat vederea. Și el le-a zis: „Mi-a pus tîmă pe ochi, m'am spălat, și văd.”

16. Atunci unii din Farisei au început să zică: „Omul acesta nu vine de la Dumnezeu, pentru că nu ține Sabatul.” Alții ziceau: „Cum * poate un om plătos să facă asemenea semne?” Și * era desbinare între ei.

⁹ Vers. 23. Cap. 3, 2. ¹⁰ Cap. 7, 12, 43; 10, 20.

17. Iarăș au întrebat pe orb: „Tu ce zici despre El, în privința faptului că ți-a deschis ochii?” „Este * un prooroc”, le-a răspuns el.

¹¹ Cap. 4, 19; 5, 14.

18. Iudeii n'au crezut că fusese orb și că își căpătase vederea, pînă n'au chemat pe părinții lui.

19. Și cînd i-au venit părinții, i-au întrebat: „Acesta este fiul vostru, care spuneți că s'a născut orb? Cum dar vede acum?”

20. Drept răspuns, părinții lui au zis: „Știm că acesta este fiul nostru, și că s'a născut orb.

21. Dar cum vede acum, sau cine i-a deschis ochii, nu știm. Întrebați-l pe

ei; este în vîrstă, el singur poate vorbi despre ce-l privește.

22. Părinții lui au zis aceste lucruri, pentru că se¹ temeau de iudei; căci iudeii hotărâseră acum că, dacă va mărturisii cineva că Isus este Hristosul, să² fie dat afară din sinagogă.
*Cap. 1, 13, 17, 42; 10, 30. Fapt. 5, 12. **Vers. 24. Cap. 10, 2.

23. De aceea au zis părinții lui: „Este în vîrstă, întrebați-l pe el.”

24. Fariseii au chemat a doua oară pe omul care fusese orb, și i-au zis: „Dă¹ slavă lui Dumnezeu: noi² știm că omul acesta este un păcătos.”
*Ios. 7, 19. 1 Sam. 6, 5. **Vers. 18.

25. El a răspuns: „Dacă este un păcătos, nu știu; eu una știu: că eram orb, și acum văd.”

26. Iar ei l-au întrebat: „Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?”

27. „Acum v'am spus”, le-a răspuns el, „și n'ați ascultat. Pentruce voți să mai auziți înclodată? Doar n'ați vrea să vă faceți și voi ucenicii Lui!”

28. Ei l-au ocărît, și i-au zis: „Tu ești ucenicul Lui; noi sintem ucenicii lui Moise.”

29. Știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise, dar acesta nu¹ știm de unde este.”
*Cap. 6, 14.

30. „Aici¹ este mirarea”, le-a răspuns omul acela, „că voi nu știți de unde este, și totuș El mi-a deschis ochii.”
*Cap. 3, 10.

31. Știm că Dumnezeu¹ n'ascultă pe păcătos; el, dacă este cineva temător de Dumnezeu și face voia Lui, pe acela îl ascultă.
*Ier. 17, 9; 20, 12. Ps. 10, 40; 34, 10; 60, 10. Prov. 1, 28; 15, 29; 28, 9. Isa. 1, 15. Ier. 11, 12; 24, 12. Ezech. 8, 12. Mic. 3, 4. Zach. 7, 12.

32. De cînd este lumea, nu s'a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naștere.

33. Dacă¹ omul acesta n'ar veni dela Dumnezeu, n'ar putea face nimic.”
*Vers. 18.

34. „Tu ești născut cu totul în¹ păcat”, i-au răspuns ei, „și vrei să ne înveți pe noi?” Și l-au dat afară.
*Vers. 2.

Isus înălțîndu-se pe orb în Templu.

35. Isus a auzit că l-au dat afară; și, cînd l-a găsit, i-a zis: „Crezi tu în Fiul¹ lui Dumnezeu?”
*Mat. 14, 30; 16, 16. Marc. 1, 1. Cap. 19, 35. 1 Ioan. 5, 13.

36. El a răspuns: „Și cine este, Doamne, ca să cred în El?”

37. „L-ai și văzut”, i-a zis Isus, „și cel¹ care vorbește cu tine, Acela este.”
*Cap. 4, 26.

38. „Cred, Doamne”, i-a zis el; și l'a închinat.

39. Apoi Isus a zis: „Eu am venit în lumea aceasta pentru¹ judecată: ca² ceie nu văd, să vadă, și ceie văd, să ajungă orbi.”
*Cap. 8, 20, 27. Cap. 9, 17; 12, 47. **Mat. 12, 18.

40. Unii din Fariseii cari erau îngrăiți El, cînd au auzit aceste vorbe, i-au zis: „Doar n'om fi și noi orbi!”
*Rom. 2, 19.

41. „Dacă¹ ați fi orbi”, le-a răspuns Isus, „n'ați avea păcat; dar acum ziceți: „Vedem.” Tocmai de aceea, păcatul vostru rămîne.”
*Cap. 16, 22, 24.

Păstorul cel bun.

10 1. „Adevărat, adevărat, vă spun că, cine nu intră pe ușă în staulul oilor, ci sare pe altă parte, este un hoț și un tîlhar.

2. Dar cine intră pe ușă, este păstorul oilor.

3. Portarul îi deschide, și oile aud glasul lui; el își cheamă oile pe nume, și le scoate afară din staul.

4. După ce și-a scos toate oile, merge înaintea lor; și oile merg după el, pentru că îi cunosc glasul.

5. Nu merg deloc după un străin; ci fug de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor.”

6. Isus le-a spus această pildă, dar ei n'au înțeles despre ce le vorbea.

Isus, șa oilor.

7. Isus le-a mai zis: „Adevărat, adevărat, vă spun că Eu sint șa oilor.

8. Toți ceie au venit înaintea de Mine, sint hoți și tîlhari; dar oile n'au ascultat de ei.

9. Eu¹ sint Țăpa. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mîntuit; va intra și va ieși, și va găsi pășune.”
*Cap. 14, 6. Ezech. 34, 12.

10. Hoțul nu vine decît să fure, să junghie și să prăpădească. Eu am venit ca oile să aibă viață, și s'o aibă din belșug.

11. Eu¹ sint Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oi. *Ezech. 34, 12. Isa. 44, 12; 49, 27. 24. Ezech. 34, 20. 1 Pet. 2, 24; 3, 4.

12. Dar cel plătit, care nu este păstor, și ale cărui oi nu sint ale lui, cînd

vede lupul venind, lasă* oile și fuge; și lupul le răpește și le împrăște.

* Ezech. 34, 12, 17.

13. Cel plătit fuge, pentru că este plătit, și nu-i pasă de oi.

14. Eu sînt Păstorul cel bun. Eu îmi cunosc oile* Mele, și ele Mă cunosc pe Mine,

* Psalm. 133, 16.

15. așa cum* Mă cunoaște pe Mine Tatăl, și cum cunosc Eu pe Tatăl; și** Eu îmi dau viața pentru oile Mele.

* Mat. 11, 27. ** Cap. 15, 15.

16. Mai am și alte* oi, cari nu sînt din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc. Ele vor asculta de glasul Meu, și** va fi o turmă și un Păstor.

17. Tatăl Mă iubește, pentru că* îmi dau viața, ca iarăș s'o iau.

* Ioan. 10, 17, 18, 19, 30, 38, 39.

18. Nimeni nu Mi-o ia cu sîla, ci o dau Eu dela Mine. Am* putere s'o dau, și am putere s'o iau iarăș: accasta** este porunca, pe care am primit-o dela Tatăl Meu."

* Cap. 2, 15. ** Cap. 2, 15; 15, 15; Psalm. 2, 24, 25.

19. Din pricina acestor cuvinte, iarăș* s'a făcut desbinare între Iudei.

* Cap. 7, 43; 9, 16.

20. Mulți dintre ei ziceau: „Are* drac, este nebun; de ce-L ascultați?"

* Cap. 7, 20; 9, 40, 42.

21. Alții ziceau: „Cuvintele acestea nu sînt cuvinte de îndrăcit; poate* un drac să** deschidă ochii orbilor."

* Ezech. 4, 11. Ps. 94, 9; 148, 8. ** Cap. 9, 4, 7, 12, 13.

Isus le prăznuiește înnoirul.

22. În Ierusalim se prăznuia atunci praznicul înnoirii Templului. Era iarnă.

23. Și Isus Se plimba prin Templu, pe supt* pridvorul lui Solomon.

* Psalm. 133, 1; 1, 13.

24. Iudeii L-au înconjurat, și I-au zis: „Pînă cînd me tot ții sufletele în încredare? Dacă ești Hristosul, spune-ne o deslușit."

25. „V'am spus", le-a răspuns Isus, „și nu credeți. Lucrările", pe cari le fac Eu, în Numele Tatălui Meu, ele mărturisesc despre Mine.

* Cap. 9, 2; 9, 38. Yoh. 10.

26. Dar* voi nu credeți, pentru că, după cum v'am spus, nu știți din oile Mele.

* Cap. 9, 47. 1 Ioan 4, 6.

27. Oile* Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, și ele vin după Mine.

* Yoh. 4, 14.

28. Eu le dau viața vecinică, în veac

nu* vor pieri, și nimeni nu le va smulge din mîna Mea.

* Cap. 4, 27; 17, 11, 12; 18, 9.

29. Tatăl* Meu, care** Mi le-a dat, este mai mare decît toți; și nimeni nu le poate smulge din mîna Tatălui Meu.

* Cap. 14, 28. ** Cap. 17, 3, 4, etc.

30. Eu* și Tatăl una sîntem."

* Cap. 17, 11, 21.

31. Atunci Iudeii* iarăș au luat pietre ca să-L ucidă.

* Cap. 8, 38.

32. Isus le-a zis: „V'am arătat multe lucrări bune, cari vin dela Tatăl Meu: pentru care din aceste lucrări aruncați cu pietre în Mine?"

33. Iudeii L-au răspuns: „Nu pentru o lucrare bună aruncăm noi cu pietre în Tine, ci pentru o hulă, și pentru că Tu, care ești un om, Te* faci Dumnezeu."

* Cap. 8, 18.

34. Isus le-a răspuns: „Nu* este scris în Legea voastră: „Eu am zis: „Sînteți dumnezei?"

* Ps. 82, 6.

35. Dacă Legea a numit „dumnezei", pe* acela, cărora le-a vorbit Cuvîntul lui Dumnezeu, — și Scriptura nu poate fi desființată, —

* Rom. 15, 1.

36. cum ziceți voi că hulesc Eu, pe care* Tatăl M'a sfințit și M'a trimis** în lume? Și aceasta, pentru că* am zis: „Sînt Fiul ȚȚ lui Dumnezeu!"

* Cap. 8, 27. ** Cap. 8, 17; 8, 38, 37; 8, 43. † Cap. 8, 17, 18.

37. Dacă* nu fac lucrările Tatălui Meu, să nu Mă credeți.

* Cap. 15, 24.

38. Dar dacă le fac, chiar dacă nu Mă credeți* pe Mine, credeți măcar lucrările acestea, ca să ajungeți să cunoașteți și să știți că** Tatăl este în Mine și Eu sînt în Tatăl."

* Cap. 8, 30; 14, 12, 11. ** Cap. 14, 18, 17, 21, 22.

39. La* auzul acestor vorbe, călăuza iarăș să-L prindă; dar El a scăpat din mîinile lor.

* Cap. 7, 30, 34; 8, 30.

Plecarea lui Isus în Perea.

40. Isus S'a dus iarăș dincolo de Iordan, în locul unde* botase Ioan la început. Și a rămas acolo.

* Cap. 1, 28.

41. Mulți veneau la El, și ziceau: „Ioan n'a făcut nici un semn; dar* tot ce a spus Ioan despre omul acesta, era adevărat."

* Cap. 3, 30.

42. Și* mulți au crezut în El în locul acela.

* Cap. 8, 31; 11, 45.

Învierea lui Lazăr.

11 1. Un oarecare Lazăr din Betania, satul Mariei* și al Martei, sora ei, era bolnav. —

* Luc. 10, 38, 39.

2. Maria era* aceea care a uns pe

Domnul cu mîr, și l-a șters picioarele cu părul ei, și Lazăr cel bolnav era fratele ei. — * Mat. 26. 7, Marc. 14. 3, Cap. 12. 3.

3. Surorile au trimis la Isus să-i spună: „Doamne, iată că acela pe care-l iubești, este bolnav.”

4. Dar Isus, cînd a auzit vestea aceasta, a zis: „Boala aceasta nu este spre moarte, ci^{*} spre slava lui Dumnezeu, pentru că Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit prin ea.” * Cap. 9. 3, Vers. 40.

5. Și Isus iubea pe Marta, și pe sora ei, și pe Lazăr.

6. Deci, cînd a auzit că Lazăr este bolnav, a^{*} mai zăbovit două zile în locul în care era; * Cap. 10. 40.

7. și în urmă a zis ucenicilor: „Haidem să ne întoarcem în Iudea.”

8. „Învățătorule”, l-au zis ucenicii, „acum^{*} de curînd căutau Iudeii să Te ucidă cu pietre, și Te întorci în Iudea?” * Cap. 10. 24.

9. Isus a răspuns: „Nu sînt douăsprezece ceasuri în zi? Dacă^{*} umblă cineva ziua nu se poticnește, pentru că vede lumina lumii acesteia; * Cap. 9. 4.

10. dar dacă^{*} umblă noaptea, se poticnește, pentru că n'are lumina în el.” * Cap. 12. 36.

11. După aceste vorbe, le-a zis: „Lazăr, prietenul nostru, doarme^{*}: dar Mă duc să-l trezesc din somn.” * Mat. 21. 18, Marc. 12. 3, Mat. 9. 24, Psal. 7. 60, 1 Cor. 15. 18, 51.

12. Ucenicii l-au zis: „Doamne, dacă doarme, are să se facă bine.”

13. Isus vorbise despre moartea lui, dar ei credeau că vorbește despre odihna căpătată prin somn.

14. Atunci Isus le-a spus pe față: „Lazăr a murit.”

15. „Și Mă bucur că n'am fost acolo, pentru voi, ca să credeți. Dar acum, haidem să mergem la el.”

16. Atunci Toma, zis Geamăn, a zis celorlalți ucenici: „Haidem să mergem și noi să murim cu El!”

17. Cînd a venit Isus, a aflat că Lazăr era de patru zile în mormînt.

18. Și, fiindcă Betania era aproape de Ierusalim, cam la cincisprezece stadii,

19. Mulți din Iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mîngie pentru moartea fratelui lor.

20. Cînd a auzit Marta că vine Isus, l-a ieșit înainte; iar Maria ședea în casă.

21. Marta a zis lui Isus: „Doamne, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu!”

22. Dar și acum, știu că orice^{*} vei cere dela Dumnezeu, îți va da Dumnezeu.” * Cap. 9. 31.

23. Isus i-a zis: „Fratele tău va invia.”

24. „Știu”, l-a răspuns Marta, „că va invia la înviere, în ziua de apoi.” * Luc. 14. 16, Cap. 9. 26.

25. Isus i-a zis: „Eu sînt învierea^{*} și viața^{**}. Cine[†] crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi.” * Cap. 3. 26; 4. 26, 49, 54. ** Cap. 1. 4; 8. 28; 14. 4. † Cap. 3. 2; 4. 26; 1. 1, 2; 5. 11. * Cap. 3. 26, 1 Ioan 5. 10, etc.

26. Și oricine trăiește, și crede în Mine, nu va muri niciodată. Crezi lucrul acesta?”

27. „Da, Doamne,” l-a zis ea, „cred” că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care trebuia să vină în lume.”

* Mat. 16. 16, Cap. 4. 4; 5. 14, 26.

28. După ce a spus aceste vorbe, s'a dus și a chemat în taină pe sora-sa Maria, și i-a zis: „A venit învățătorul și te cheamă.”

29. Maria, cum a auzit, s'a sculat iute, și s'a dus la El.

30. Căci Isus nu intrase încă în sat, ci era tot în locul unde îl întâmpinase Marta.

31. Iudeii^{*}, cari erau cu Maria în casă și o mîngiau, cînd au văzut-o sculîndu-se iute și ieșind afară, au mers după ea, căci ziceau: „Se duce la mormînt, ca să plîngă acolo.” * Vers. 19.

32. Maria, cînd a ajuns unde era Isus, și l-a văzut, s'a aruncat la picioarele Lui, și l-a zis: „Doamne”, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu.” * Vers. 21.

33. Isus, cînd a văzut-o plîngînd, pe ea și pe Iudeii cari veniseră cu ea, S'a înfiorat în duhul Lui, și S'a tulburat.

34. Și a zis: „Unde l-ai pus?” „Doamne,” l-au răspuns ei, „vino și vezi!”

35. Isus plîngea^{*}. * Luc. 22. 42.

36. Atunci Iudeii au zis: „Iată cît îl iubea de mult!”

37. Și unii din ei au zis: „El, care^{*} a deschis ochii orbului, nu putea face ca nici omul acesta să nu moară?” * Cap. 9. 6.

38. Isus S'a înfiorat din nou în Sine, și S'a dus la mormînt. Mormîntul era

o peșteră, la intrarea căreia era așezată o piatră.

39. „Dați piatra la o parte,” a zis Isus. Marta, sora mortului, l-a zis: „Doamne, miroase greu, căci este mort de patru zile.”

40. Isus i-a zis: „Nu ți-am spus că, dacă vei crede, vei vedea” slava lui Dumnezeu?”

* Vers. 4, 20.

41. Au luat dar piatra din locul unde stăcea mortul. Și Isus a ridicat ochii în sus, și a zis: „Tată, îți mulțămesc că M'ai ascultat.”

42. Știam că totdeauna Mă ascuți; dar vorbesc astfel pentru” norodul care stă împrejur, ca să creadă că Tu M'ai trimis.”

* Cap. 12, 28.

43. Dupăce a zis aceste vorbe, a strigat cu glas tare: „Lazăr, vino afară!”

44. Și mortul a ieșit cu minile și picioarele legate cu fâșii de plină, și cu fața” înfășurată cu un ștergar. Isus le-a zis: „Deslegați-l, și lăsați-l să meargă.”

* Cap. 12, 7.

45. Mulți din Iudeii, cari veniseră la Maria, cînd” au văzut ce a făcut Isus, au crezut în El.

* Cap. 2, 23; 12, 43; 13, 21, 28.

46. Dar unii din ei s'au dus la Farisei, și le-au spus ce făcuse Isus.

Sîndrial hotărîște să-L omoare.

47. Atunci” preoții cei mai de seamă și Fariseii au adunat Soborul, și au zis: „Ce” vom face? Omul acesta face multe minuni.”

* Ps. 2, 2. Mat. 23, 3.

Mat. 21, 1. Luc. 22, 2. ** Cap. 12, 36. Fapt. 4, 16.

48. Dacă-L lăslăm așa, toți vor crede în El, și vor veni Romani și ne vor nimici și locul nostru și neamul.”

49. Unul din ei, Caiafa”, care era mare preot în anul acela, le-a zis: „Voi nu știți nimic;”

* Luc. 2, 2. Cap. 18, 34. Fapt. 4, 6.

50. care nu” vă gîndiți că este în folosul vostru să moară un singur om pentru norod, și să nu piară tot neamul?”

* Cap. 12, 14.

51. Dar lucrul acesta nu l-a spus dela el; ci, fiindcă era mare preot în anul acela, a prorocit că Isus avea să moară pentru neam.

52. Și” nu numai pentru neamul acela, ci” și ca să aduce într'un singur trup pe copiii lui Dumnezeu cei risipiți.

* Isa. 45, 1. Ioan 2, 2. ** Cap. 12, 15. Efes. 2, 14—17.

53. Din ziua aceea, au hotărît să-L omoare.

54. De aceea” Isus nu mai umbla pe față printre Iudei; ci a plecat de aco-

lo în ținutul de lângă pustie, într'o cetate numită Efraim”; și a rămas acolo împreună cu ucenicii Săi.

* Cap. 4, 1, 5; 7, 1. ** 2 Cor. 12, 13.

Isus așteptat la Ierusalim.

55. Paștele Iudeilor erau” aproape. Și mulți oameni din ținutul acela s'au suit la Ierusalim, înainte de Paște, ca să se curățească.

* Cap. 2, 13; 5, 1; 6, 4.

56. Ei” căutau pe Isus, și vorbeau unii cu alții în Templu: „Ce credeți? N'are să vină la praznic?”

* Cap. 7, 12. Vers. 8.

57. Iar preoții cei mai de seamă și Fariseii porunciseră că, dacă va ști cineva unde este, să le dea de știre ca să-L prindă.

Maria îi toarnă mir pe picioare.

12 1. Cu șase zile înainte de Paște, Isus a venit în Betania, unde” era Lazăr, care fusese mort, și pe care îl înviase din morți.

* Cap. 11, 1, 44.

2. Acolo l-au” pregătit o cină. Maria slujea, iar Lazăr era unul din ceie ședeau la masă cu El.

* Mat. 26, 6. Marc. 14, 3.

3. Maria” a luat un litru cu mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Isus, și l-a șters picioarele cu părul ei; și s'a umplut casa de mirosul mirului.

* Luc. 14, 36, 38; Cap. 12, 3.

4. Unul din ucenicii Săi, Iuda Iscarioteanul, fiul lui Simon, care avea să-L vîndă, a zis:

5. „De ce nu s'a vîndut acest mir cu trei sute de lei, și să se fi dat săracilor?”

6. Zicea lucrul acesta nu pentru că purta grijă de săraci, ci pentru că era un hot, și ca unul care ținea” punga, lua el ce se punea în ea.

* Cap. 12, 26.

7. Dar Isus a zis: „Lasă-o în pace; căci ea l-a păstrat pentru ziua îngropării Mele.

8. Pe” săraci îi aveți totdeauna cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.”

* Mat. 26, 12. Marc. 14, 7.

9. O mare mulțime de Iudei au aflat că Isus era în Betania; și au venit acolo, nu numai pentru Isus, ci ca să vadă și pe Lazăr, pe” care-l înviase din morți.

* Cap. 11, 43, 44.

10. Preoții cei mai de seamă” au hotărît să omoare și pe Lazăr,

* Luc. 19, 11.

11. căci” din pricina lui mulți Iudei plecau dela ei și credeau în Isus.

* Cap. 12, 42. Vers. 18.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

12. A doua zi*, o gloată mare, care venise la praznic, cum a auzit că vine Isus în Ierusalim,

* Mat. 21. 8. Marc. 11. 8. Luc. 19. 28-29, etc.

13. a luat ramuri de finic, și i-a ieșit în întâmpinare, strigând: „Osana! Binecuvîntat este Celce vine în Numele Domnului, împăratul lui Israel!”

* Ps. 118. 26, 28.

14. Isus a găsit* un măgăruș, și a încalecat pe el, dupăcum este scris:

* Mat. 21. 7.

15. „Nu* te teme, fiica Sionului; iată că împăratul tău vine călare pe minzul unei măgărițe.”

* Zah. 9. 9.

16. Ucenicii Lui n’au* înțeles aceste lucruri dela început; dar**, dupăce a fost proslăvit Isus, și-au ȋ adus aminte că aceste lucruri erau scrise despre El, și că el le împliniseră cu privire la El.

* Luc. 19. 34. ** Cap. 7. 30. ȋ Cap. 14. 26.

17. Toți ceice fuseseră împreună cu Isus, cînd chemase pe Lazăr din mormînt și-l înviase din morți, mărturiseau despre El.

18. Și* norodul l-a ieșit în întâmpinare, pentrucă aflase că făcuse semnul acesta.

* Vers. 11.

19. Fariseii au zis deci între ei: „Vedeți* că nu cliștigați nimic: iată că lumea se duce după El!”

* Cap. 12. 47, 48.

Isus vorbește de moartea Sa.

20. Niște* Greci dintre ceice** se suiseră să se închine la praznic,

* Psalt. 17. 4. ** 1 Reg. 18. 41, 42. Psalt. 8. 20.

21. s’au apropiat de Filip, care* era din Betsaida Galileii, l-au rugat, și au zis: „Domnule, am vrea să vedem pe Isus.”

* Cap. 1. 44.

22. Filip s’a dus și a spus lui Andrei; apoi Andrei și Filip au spus lui Isus.

23. Drept răspuns, Isus le-a zis: „A* sosit ceasul să fie proslăvit Fiul omului.

* Cap. 13. 30; 17. 1.

24. Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă grăuntele* de grîu, care a căzut pe pămînt, nu moare, rămîne singur; dar dacă moare, aduce multă roadă.

* 1 Cor. 15. 36.

25. Cine* își iubește viața, o va pierde; și cine își urăște viața în lumea aceasta, o va păstra pentru viața veșnică.

* Mat. 10. 39; 16. 26. Marc. 8. 36. Luc. 9. 24; 17. 33.

26. Dacă îmi slujește cineva, să Mă urmeze; și unde* sînt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Dacă îmi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti.

* Cap. 14. 8; 17. 24. 1 Tes. 4. 27.

27. Acum* sufletul Meu este tulburat. Și ce voi zice?... Tată, izbăvește-Mă din ceasul acesta?... Dar** totmai pentru aceasta am venit pînă la ceasul acesta!

* Mat. 26. 38, 39. Luc. 12. 50. Cap. 13. 27.

28. Tată, proslăvește Numele Tău!* Și* din cer, s’a auzit un glas, care zicea: „L-am proslăvit, și-l voi mai proslăvi!”

* Mat. 3. 27.

29. Norodul, care stătea acolo, și care auzise glasul, a zis că a fost un tunet. Alții ziceau: „Un înger a vorbit cu El!”

30. Isus a răspuns: „Nu pentru Mine s’a auzit glasul acesta*, ci pentru voi.

* Cap. 11. 42.

31. Acum are loc judecata lumii acesteia, acum stăpînitorul* lumii acestuia va fi aruncat afară.

* Mat. 12. 28. Luc. 10. 18. Cap. 14. 30; 16. 11. Psalt. 28. 28. 2 Cor. 4. 4. Efes. 3. 7; 5. 12.

32. Și după ce* voi fi înălțat de pe pămînt, voi atrage la Mine pe** toți oamenii.”

* Cap. 8. 14; 8. 28. ** Rom. 8. 18. Ebr. 1. 2.

33. Vorbind* astfel, arăta cu ce moarte avea să moară. —

* Cap. 13. 30.

34. Norodul l-a răspuns: „Noi* am auzit din Lege că Hristosul rămîne în veac; cum dar zici Tu că Fiul omului trebuie să fie înălțat? Cine este acest Fiul al omului?”

* Ps. 88. 28, 37; 130. 4. Isa. 9. 7; 55. 5. Ezech. 37. 25. Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Mic. 5. 7.

35. Isus le-a zis: „Lumina mai este* puțină vreme în mijlocul vostru. Umbrați** ca unii cari aveți lumina, ca să nu vă cuprîndă întunecrecul: cine ȋ umblă în întunecrec, nu știe unde merge.

* Cap. 1. 9; 8. 12; 9. 5. Vers. 46. ** Ier. 13. 16. Ezech. 5. 6.

ȋ Cap. 11. 10. 1 Ioan 2. 11.

36. Cîtă vreme aveți lumina printre voi, credeți în lumină, ca să fiți fii* ai luminii.” Isus le-a spus aceste lucruri: apoi a plecat și S’a** ascuns de ei.

* Ioan. 15. 9. Ezech. 5. 5. 1 Tes. 5. 5. 1 Ioan 2. 9-11.

** Cap. 8. 36; 11. 54.

Necredința Iudeilor.

37. Măcar că făcuse atîtea semne înaintea lor, tot nu credeau în El.

38. Ca să se împlinească vorba, pe care o spusese proorocul isaia: „Doamne*, cine a dat crezare propovăduirii noastre? Și cui a fost descoperită puterea brațului Domnului?”

* Isa. 53. 1. Rom. 10. 16.

39. De aceea nu puteau crede, pentru că isaia a mai zis:

40. „Le-a* orbit ochii, și le-a împietrit inima, ca să nu vadă cu ochii, să

nu înțelegea cu inima, să nu se întoarcă la Dumnezeu, și să-l vindec.”

* *Ioa. 1, 9, 10. Mat. 13, 14.*

41. Isaia a spus aceste * lucruri când a văzut slava Lui, și a vorbit despre El.

* *Ioa. 1, 1.*

42. Totuș, chiar dintre fruntași, mulți au crezut în El; dar de frica Fariseilor *, nu-L mărturiseau pe față, ca să nu fie dați afară din sinagogă.

* *Cap. 7, 12; 9, 22.*

43. Căci * au iubit mai mult slava oamenilor decât slava lui Dumnezeu.

* *Cap. 9, 44.*

44. Iar Isus a strigat: „Cine * crede în Mine, nu crede în Mine, ci în Cel ce M'a trimis pe Mine.”

* *Cap. 9, 44.*

45. Și cine * Mă vede pe Mine, vede pe Cel ce M'a trimis pe Mine.”

* *Cap. 14, 9.*

46. Eu * am venit ca să fiu o lumină în lume, pentru ca oricine crede în Mine, să nu rămână în întunecere.

* *Cap. 9, 39; 8, 12; 9, 1, 30. Yoa. 10, 30.*

47. Dacă aude cineva cuvintele Mele și nu le păzește, nu Eu * îl judec; căci Eu n'am ** venit să judec lumea, ci să mântuiesc lumea.

* *Cap. 9, 40; 8, 12, 30. ** Cap. 9, 17.*

48. Pe cine * Mă nesocotește și nu primește cuvintele Mele, are cine-l osâdi: Cuvîntul **, pe care l-am vestit Eu, acela îl va osîdi în ziua de apoi.

* *Luc. 10, 18. ** Deut. 10, 18. Marc. 16, 16.*

49. Căci Eu * n'am vorbit dela Mine însumi, ci Tatăl, care M'a trimis, El însuș Mi-a poruncit ce ** trebuie să spun și cum trebuie să vorbesc.

* *Cap. 9, 30; 14, 10. ** Deut. 18, 18.*

50. Și știu că porunca Lui este viața vecinică. De aceea lucrurile, pe cari le spun, le spun așa cum Mi le-a spus Tatăl.”

Isus spală picioarele ucenicilor Săi.

13 1. Înainte * de praznicul Paștelor, Isus, ca Cel care știa că l-a ** sosit ceasul să plece din lumea aceasta la Tatăl, și fiindcă iubea pe ai Săi, cari erau în lume, i-a iubit până la capăt.

* *Mat. 26, 2. ** Cap. 13, 30; 17, 1, 13.*

2. În timpul cînei, după ce diavolul * pusese în inima lui Iuda Iscarioteanul, fiul lui Simon, gîndul să-L vîndă,

* *Luc. 22, 3. Yoa. 27.*

3. Isus, fiindcă știa că Tatăl * li dăduse toate lucrurile în mîni, că ** dela Dumnezeu a venit și la Dumnezeu Se duce, *

* *Mat. 11, 27; 28, 18. Cap. 9, 30; 17, 3. Psalt. 3, 30.*

* *Cor. 15, 27. Efr. 1, 3. ** Cap. 9, 42; 18, 36.*

4. S'a * sculat dela masă, S'a desbrăcat de hainele Lui, a luat un ștergar, și S'a înclinat cu el.

5. Apoi a turnat apă într'un lighean, și a început să spele picioarele ucenicilor, și să le ștergă cu ștergarul cu care era înclinat.

6. A venit deci la Simon Petru. Și Petru l-a zis: „Doamne, Tu * să-mi speli mie picioarele?”

* *Mat. 2, 14.*

7. Drept răspuns, Isus l-a zis: „Ce faci Eu, tu nu pricepi acum, dar * vei pricepe după aceea.”

* *Yoa. 13.*

8. Petru l-a zis: „Niciodată nu-mi vei spăla picioarele!” Isus l-a răspuns: „Dacă * nu te spăl Eu, nu vei avea parte deloc cu Mine.”

* *Cap. 13, 1. 1 Cor. 6, 17. Efr. 1, 30. Tit. 2, 1. Efr. 10, 20.*

9. „Doamne,” l-a zis Simon Petru, „nu numai picioarele, dar și minile și capul!”

10. Isus l-a zis: „Cine s'a scîldat, n'are trebuință să-și spele decât picioarele, ca să fie curat de tot; și voi * sînteți curați, dar nu toți.”

* *Cap. 13, 9.*

11. Căci * știa pe cel ce avea să-L vîndă; de aceea a zis: „Nu sînteți toți curați.”

* *Cap. 1, 34.*

12. Dupăce le-a spălat picioarele, și-a luat hainele, S'a așezat iarăși la masă, și le-a zis: „Înțelegeți voi ce v'am făcut Eu?”

13. Voi * Mă numiți: „Învățătorul și Domnul”, și bine ziceți, căci sînt.

* *Mat. 23, 9, 10. Luc. 9, 40. 1 Cor. 4, 9, 12. 1 Pet. 2, 11.*

14. Deci *, dacă Eu, Domnul și Învățătorul vostru, v'am spălat picioarele, și voi sînteți * datori să vă spălați picioarele unii altora.

* *Luc. 12, 27. ** Rom. 12, 10. Gal. 3, 1, 2. 1 Pet. 3, 3.*

15. Pentrucă Eu v'am * dat o pîdă, ca și voi să faceți cum am făcut Eu.

* *Mat. 11, 20. Psalt. 2, 3. 1 Pet. 2, 11. 1 Ioan 2, 4.*

16. Adevărat *, adevărat, vă spun, că robul nu este mai mare decât domnul său, nici apostolul mai mare decât cel ce l-a trimis. *

* *Mat. 10, 24. Luc. 9, 40. Cap. 10, 20.*

17. Dacă * știți aceste lucruri, ferice de voi, dacă le faceți.

* *Ioa. 1, 28.*

Descoperirea viadtorului.

18. Nu vorbesc despre voi toți; cunosoc pe aceia pe cari i-am ales. Dar trebuie să se împlinească Scriptura, care zice: „Celce * mîinii pîne cu Mine a ridicat călcîiul împotriva Mea.”

* *Ps. 41, 8. Mat. 26, 31. Yoa. 13.*

19. Vă spun lucrul acesta depe acum *, înainte ca să se întîmple, pen-

truca, atunci când se va întâmpla, să credeți că Eu sînt. *Cap. 14, 20; 16, 4.

20. Adevărat*, adevărat, vă spun că, cine primește pe acela pe care-l trimet Eu, pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine, primește pe Celce M'a trimis pe Mine.¹⁴

*Mat. 10, 40; 23, 40. Luc. 10, 16.

21. Dupăce a spus aceste* cuvinte, Isus S'a** tulburat în duhul Lui, a mărturisit, și a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că unul țin voi Mă va vinde.”

*Mat. 26, 21. Marc. 14, 18. Luc. 22, 21. **Cap. 13, 27. †Ept. 1, 17. † Ioan 2, 20.

22. Ucenicii se uitau unii la alții, și nu înțelegeau despre cine vorbește.

23. Unul din ucenici, acela pe care-l iubea Isus, stătea la masă culcat* pe sinul lui Isus. *Cap. 13, 25; 20, 2; 21, 2, 20, 24.

24. Simon Petru i-a făcut semn să intrebe cine este acela despre care vorbea Isus.

25. Și ucenicul acela s'a răzemat pe pieptul lui Isus, și i-a zis: „Doamne, cine este?”

26. Isus a răspuns: „Acela, căruiu li voi lîntge bucățica, și i-o voi da.” Și a întins o bucățică, și a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon, Iscarioteanul.

27. Cum* a fost dată bucățica, a intrat Satana în Iuda. Isus i-a zis: „Ce ai să faci, fă repede.” *Luc. 22, 3. Cap. 1, 70.

28. Dar nimeni din cei ce ședeau la masă, n'a înțeles pentruce li zisese aceste vorbe.

29. Unii credeau că, de vreme ce Iuda* avea punga, Isus voia să-i spună: „Cumpără ce ne trebuie pentru praznic,” sau li porunca să dea ceva săracilor. *Cap. 12, 6.

30. Iuda, dupăce a luat bucățica, a ieșit afară în grabă. Era noaptea.

Iubirea fratelui.

31. Dupăce a ieșit Iuda, Isus a zis: „Acum*, Fiul omului a fost proslăvit, și Dumnezeu** a fost proslăvit în El. *Cap. 12, 28. **Cap. 14, 13. †Pet. 4, 11.

32. Dacă* Dumnezeu a fost proslăvit în El, și Dumnezeu li va proslăvi în El însuși, și-L va proslăvi îndată**.

*Cap. 12, 1, 4-6. **Cap. 12, 28.

33. Copilașilor, mai sînt puțin cu voi. Mă veți căuta, și*, cum am spus lui-deilor că, unde Mă duc Eu, ei nu pot veni, tot așa vă spun și vouă acum.

*Cap. 7, 34; 8, 21.

34. Vă dau o poruncă* nouă: Să vă iubiți unii pe alții; cum v'am iubit

Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții. *Lev. 19, 18. Cap. 13, 12, 37. Eftm. 5, 2. †Tim. 4, 9. Iac. 2, 8. †Pet. 1, 22. †Ioan 2, 7, 8; 8, 11, 20; 4, 21.

35. Prin aceasta* vor cunoaște toți că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii pentru alții.¹⁵

*1 Ioan 2, 8; 4, 20.

Înălțarea lui Petru.

36. „Doamne”, i-a zis Simon Petru, „unde Te duci?” Isus i-a răspuns: „Tu nu poți veni acum după Mine, unde Mă duc Eu; dar mai* târziu vei veni.”

*Cap. 21, 28. †Pet. 1, 14.

37. „Doamne”, i-a zis Petru, „de ce nu pot veni după Tine acum? Eu îmi voi da viața* pentru Tine.”

*Mat. 26, 28-29. Marc. 14, 29-31. Luc. 22, 28, 34.

38. Isus i-a răspuns: „Îți vei da viața pentru Mine? Adevărat, adevărat, îți spun, că nu va cînta cocoșul, pînă te vei lepăda de Mine de trei ori.

Îmbărbățirea ucenicilor.

14. Să nu* vi se tulbure inima. A-veți credință în Dumnezeu, și a-veți credință în Mine. *Ysa. 27. Cap. 14, 22, 28.

2. În casa Tatălui Meu sînt multe locașuri. Dacă m'ar fi așa, v'aș fi spus. Eu* Mă duc să vă pregătesc un loc.

*Cap. 12, 26, 28.

3. Și după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce* și vă voi lua cu Mine, ca** acolo unde sînt Eu, să fiți și voi.

*Ysa. 18, 28. Ept. 1, 11. **Cap. 12, 26; 17, 24. †Tim. 4, 17.

4. Știți unde Mă duc, și știți și calea într'acolo.¹⁶

5. „Doamne”, i-a zis Toma, „nu știm unde Te duci; cum putem să știm calea într'acolo?”

6. Isus i-a zis: „Eu sînt calea*, adevărul** și viața†. Nimeni†† nu vine la Tatăl decît prin Mine. *Ysa. 40, 3. **Cap. 1, 12; 8, 32. †Cap. 1, 4; 11, 26. ††Cap. 10, 9.

7. Dacă* m'ați fi cunoscut pe Mine, ați fi cunoscut și pe Tatăl Meu. Și deacum încolo li veți cunoaște; și L-ați și văzut.”

*Cap. 8, 19.

8. „Doamne”, i-a zis Filip, „arată-ne pe Tatăl, și ne este de ajuns.”

9. Isus i-a zis: „De atîta vreme sînt cu voi, și nu M'ai cunoscut, Filipe? Cine* M'a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl. Cum zici tu dar: „Arată-ne pe Tatăl?”

*Cap. 12, 45. Col. 1, 26. Eftm. 1, 8.

10. Nu crezi că Eu* sînt în Tatăl, și Tatăl este în Mine? Cuvintele, pe ca-

ri vi le spun Eu, nu¹¹ le spun dela Mine; ci Tatăl, care locuiește în Mine, El face aceste lucrări ale Lui.
* Cap. 10, 36; 17, 21, 23. Vers. 20. ** Cap. 6, 19; 7, 16; 8, 29; 12, 46.

11. Credeți-Mă că Eu sînt în Tatăl, și Tatăl este în Mine; credeți¹² cel puțin pentru lucrările acestea.
* Cap. 6, 30; 10, 38.

12. Adevărat¹³, adevărat, vă spun, că, cine crede în Mine, va face și el lucrările pe cari le fac Eu; ba încă va face altele și mai mari decît acestea; pentru că Eu mă duc la Tatăl:
* Mat. 21, 22. Marc. 16, 17. Luc. 10, 17.

13. și¹⁴ ori ce veți cere în Numele Meu, voi face, pentru că Tatăl să fie proslăvit în Fiul.
* Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Cap. 15, 7, 16; 16, 23, 24. Iac. 1, 5. 1 Ioan 3, 22; 5, 14.

14. Dacă veți cere ceva în Numele Meu, voi face.

Păzirea poruncilor.

15. Dacă¹⁵ Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele.

* Vers. 21, 23. Cap. 15, 10, 14. 1 Ioan 2, 9.

16. Și Eu voi ruga pe Tatăl, și El vă va da un alt¹⁶ Mîngietor¹⁷, care să rămîna cu voi în veac;

* Cap. 15, 26; 16, 7. Rom. 8, 15, 26.

17. și asume, Duhul¹⁸ adevărului, pe¹⁹ care lumea nu-l poate primi, pentru că nu-l vede și nu-l cunoaște; dar voi îl cunoașteți, căci rămîne cu voi, și²⁰ va fi în voi.
* Cap. 15, 26; 16, 13; 1 Ioan 4, 9. ** 1 Cor. 1, 14. 1 1 Ioan 3, 21.

18. Nu²¹ vă voi lăsa orfani, Mă voi²² întoarce la voi.

* Mat. 28, 20. ** Vers. 1, 26.

19. Peste puțină vreme, lumea nu Mă va mai vedea, dar voi²³ Mă veți vedea; pentru că²⁴ Eu trăiesc, și voi veți trăi.

* Cap. 15, 18. ** 1 Cor. 15, 20.

20. În ziua aceea, veți cunoaște că Eu²⁵ sînt în Tatăl Meu, că voi sînteți în Mine, și că Eu sînt în voi.

* Cap. 15, 26; 17, 21, 22, 26. Vers. 19.

21. Cine²⁶ are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește; și cine Mă iubește, va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi, și Mă voi arăta lui.²⁷

* Vers. 19, 22. 1 Ioan 2, 5; 3, 2.

22. Iuda, nu Iacarioteanul, l-a zis²⁸: „Doamne, cum se face că Te vei arăta nouă și nu lumii?”
* Luc. 9, 18.

23. Drept răspuns, Isus l-a zis: „Dacă²⁹ Mă iubește cineva, va păzi cuvîntul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi. Noi vom

veni la el, și³⁰ vom locui împreună cu el.”
* Vers. 19. ** 1 Ioan 2, 24. Apoc. 3, 20.

24. Cine nu Mă iubește, nu păzește cuvintele Mele. Și cuvîntul³¹, pe care-l auziți, nu este al Meu, ci al Tatălui, care M³² a trimis.

* Cap. 5, 15, 26; 7, 14; 8, 26; 12, 46. Vers. 19.

25. V³³ am spus aceste lucruri cît mai sînt cu voi.

26. Dar Mîngietorul³⁴, adică Duhul Sfînt, pe care-l va trimete Tatăl, în Numele Meu, vă³⁵ va învăța toate lucrurile, și vă va aduce aminte de tot ce v³⁶ am spus Eu.
* Luc. 24, 48. Vers. 18. Cap. 15, 26; 16, 7. ** Cap. 2, 22; 15, 26; 16, 13. 1 Ioan 3, 26; 37.

27. Vă las pacea³⁷, vă dau pacea Mea. Nu v³⁸ o dau cum o dă lumea. Să³⁹ nu vi se tulbure inima, nici să nu se înspăimînte.

* Filip. 4, 7. Col. 3, 15. ** Vers. 1.

28. Ați auzit că v⁴⁰ am⁴¹ spus: „Mă duc⁴², și Mă voi întoarce la voi.” Dacă M⁴³ ați iubi, v⁴⁴ ați fi bucurat că v⁴⁵ am zis: „Mă duc la Tatăl;” căci Tatăl⁴⁶ este mai mare decît Mine.
* Vers. 1, 19. ** Vers. 12. Cap. 15, 19; 20, 17. * Cap. 5, 25; 15, 20. Filip. 2, 6.

29. Și v⁴⁷ am spus aceste lucruri acum⁴⁸, înainte ca să se întîmple, pentru că atunci cînd se vor întîmpla, să credeți.

* Cap. 15, 19; 16, 4.

30. Nu voi mai vorbi mult cu voi; căci⁴⁹ vine stăpînitorul lumii acesteia. El n⁵⁰ are nimic în Mine;

* Cap. 12, 31; 16, 11.

31. dar vine, pentru că să cunoască lumea că Eu iubesc pe Tatăl, și că fac așa cum⁵¹ Mi-a poruncit Tatăl. Sculați-vă, haidem să plecăm de aici!

* Cap. 15, 26. Filip. 2, 6. Ier. 6, 16.

Isus, vița.

15 1. Eu sînt adevărata viță, și Tatăl Meu este vierul.

2. Pe orice⁵² mîlădiță, care este în Mine și n⁵³ aduce roadă, El o taie; și pe orice mîlădiță care aduce roadă, o curățește, ca să aducă și mai multă roadă.

* Mat. 21, 9.

3. Acum voi⁵⁴ sînteți curați, din pricina cuvîntului, pe care vi l-am spus.

* Cap. 15, 16; 17, 17. Ier. 6, 20. 1 Pet. 1, 22.

4. Rămîneți⁵⁵ în Mine, și Eu voi rămînea în voi. După cum mîlădița nu poate aduce roadă dela sine, dacă nu rămîne în viță, tot așa, nici voi nu puteți aduce roadă, dacă nu rămîneți în Mine.

* Col. 1, 26. 1 Ioan 2, 6.

5. Eu sînt Vița, voi sînteți mîlădițele. Cine rămîne în Mine, și în cine rămîna

Eu, aduce multă roadă*; căci, despăr-
țiți de Mine, nu puteți face nimic.

* *Osca. 14. 8. Filip. 1. 21; 4. 12.*

6. Dacă nu rămîne cineva în Mine,
este* aruncat afară, ca mlădița nero-
ditoare, și se usucă; apoi mlădițele
uscate sînt strinse, aruncate în foc, și
ard. * *Mat. 3. 29; 7. 19.*

7. Dacă rămîneți în Mine, și dacă ră-
mîn în voi cuvintele Mele, cereți ori-
ce* veți vrea, și vi se va da.

* *Cap. 14. 13, 14; 15. 23. Vers. 16.*

8. Dacă aduceți multă roadă, prin
aceasta* Tatăl Meu va fi proslăvit; și
voi** veți fi astfel ucenicii Mei.

* *Mat. 5. 16. Filip. 1. 21. ** Cap. 8. 31; 15. 20.*

9. Cum M'a iubit pe Mine Tatăl, așa
v'am iubit și Eu pe voi. Rămîneți în
dragostea Mea.

10. Dacă* păziți poruncile Mele, ve-
ți rămînea în dragostea Mea, după cum
și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu,
și rămîn în dragostea Lui.

* *Cap. 14. 15, 21, 23.*

11. V'am spus aceste lucruri, pen-
truca bucuria Mea să rămînă în voi, și
bucuria* voastră să fie deplină.

* *Cap. 15. 24; 17. 25. 1 Ioan 1. 4.*

Dragostea fratască.

12. Aceasta* este porunca Mea: să vă
iubiți unii pe alții, cum v'am iubit Eu.

* *Cap. 13. 34. 1 Tim. 4. 9. 1 Pet. 4. 8. 1 Ioan 2. 11; 4. 21.*

13. Nu este mai* mare dragoste de-
cît să-și dea cineva viața pentru prie-
tenii săi. * *Cap. 15. 21, 13. Rom. 5. 7, 8. Efez. 5. 2.*
1 Ioan 2. 16. Cap. 14. 15, 23.

14. Voi* sluteți prietenii Mei, dacă
faceți ce vă poruncesc Eu.

* *Mat. 20. 45. Cap. 14. 15, 23.*

15. Nu vă mai numesc robi, pentru-
că robul nu știe ce face stăpînul său;
ci v'am numit prieteni, pentrucă* v'am
făcut cunoscut tot ce am auzit dela
Tatăl Meu. * *Mat. 10. 27. Cap. 17. 26. Fapt. 20. 27.*

16. Nu* voi M'ați ales pe Mine; ci
Eu v'am ales pe voi; și v'am** rînduit
să mergeți și să aduceți roadă, și roa-
da voastră să rămînă, pentru ca oricî
veți cere dela Tatăl, în Numele Meu,
să vă dea.

* *Cap. 8. 70; 12. 13. 1 Ioan 4. 10, 19.*
*** Mat. 26. 18. Marc. 14. 15. Col. 1. 8. † Cap. 4. 13. Vers. 7.*

17. Vă poruncesc* aceste lucruri, ca
să vă iubiți unii pe alții. * *Vers. 12.*

Ura din partea lumii.

18. Dacă* vă urăște lumea, știți că
pe Mine M'a urit înaintea voastră.

* *1 Ioan 2. 1, 22.*

19. Dacă* ați fi din lume, lumea ar
iubi ce este al ei; dar, pentrucă** nu
sînteți din lume, și pentrucă Eu v'am
ales din mijlocul lumii, de aceea vă
urăște lumea. * *1 Ioan 4. 8. ** Cap. 17. 14.*

20. Aduceți-vă aminte de vorba, pe
care v'am spus-o: „Robul* nu este
mai mare decît stăpînul său.” Dacă**
m'au prigonit pe Mine, și pe voi vă
vor prigoni; dacă au păzit cuvîntul
Meu, și pe al vostru îl vor păzi.

* *Mat. 10. 24. Luc. 9. 40. Cap. 13. 15. ** Ezech. 3. 7.*

21. Dar* vă vor face toate aceste lu-
cruri pentru Numele Meu, pentrucă
ei nu cunosc pe Celce M'a trimis.

* *Mat. 10. 22; 24. 9. Cap. 15. 23.*

22. Dacă* n'aș fi venit și nu le-aș fi
vorbit, n'ar avea păcat; dar** acum
n'au nicio desvinovățire pentru păca-
tul lor. * *Cap. 9. 42. ** Rom. 1. 20. Luc. 4. 17.*

23. Cine* Mă urăște pe Mine, urăște
și pe Tatăl Meu. * *1 Ioan 2. 23.*

24. Dacă n'aș fi făcut între ei lu-
crări*, pe cari nimeni altul nu le-a fă-
cut, n'ar avea păcat; dar acum le-au
și văzut, și M'au urit și pe Mine și
pe Tatăl Meu. * *Cap. 8. 27; 7. 21; 9. 22.*

25. Dar lucrul acesta s'a întîmplat ca
să se împlinească vorba scrisă în Le-
gea lor: „M'au* urit fără temei.”

* *Ps. 35. 19; 69. 4.*

26. Cînd* va veni Mîngietorul, pe
care-L voi trimete dela Tatăl, adică
Duhul adevărului, care porcede dela
Tatăl, El** va mărturisi despre Mine.

* *Luc. 24. 49. Cap. 14. 17, 26; 16. 7, 23. Fapt. 2. 23. ** 1 Ioan*

4. 4.

27. Și voi* deasemenea veți mărtu-
rissi, pentrucă ați** fost cu Mine dela
început. * *Luc. 24. 48. Fapt. 1. 8, 21, 22; 2. 22; 4. 20,*
*22; 5. 22; 10. 26; 13. 31. 1 Pet. 3. 1. 2 Pet. 1. 16. ** Luc. 1. 2.*
1 Ioan 1. 1, 2.

Prigonirea ucenicilor.

16 1. V'am spus aceste lucruri, pen-
truca ele să* nu fie pentru voi un
prilej de cădere. * *Mat. 11. 6, 24. 10. 23, 25.*

2. Au* să vă dea afară din sinagogi:
ba încă, va veni vremea cînd, oricine**
vă va ucide, să creadă că aduce o sluj-
bă lui Dumnezeu.

* *Cap. 9. 22, 34; 12. 42. ** Fapt. 5. 1; 7. 59; 8. 13, 14.*

3. Și se vor purta astfel* cu voi, pen-
truca n'au cunoscut nici pe Tatăl, nici
pe Mine.

* *Cap. 15. 21. Rom. 10. 3. 1 Cor. 1. 8. 1 Tim. 1. 13.*

4. V'am spus aceste* lucruri, pen-
truca, atunci cînd le va veni ceasul să
se împlinească, să vă aduceți aminte

că vi le-am spus. Nu^{**} vi le-am spus dela început, pentrucă eram cu voi.

* Cap. 12, 26; 14, 26. ** Mat. 9, 18.

Lucrarea Mîngîietorului.

5. Acum Mă duc^{*} la Cel ce M'a trimis; și nimeni din voi nu Mă întreabă: „Unde Te duci?”

* Cap. 7, 33; 13, 3; 14, 26. Vers. 13, 26.

6. Dar, pentrucă v'am spus aceste lucruri, întristarea^{*} v'a umplut inima.

* Cap. 14, 1. Vers. 22.

7. Totuș, vă spun adevărul: Vă este de folos să Mă duc; căci, dacă nu Mă duc Eu, Mîngîietorul^{*} nu va veni la voi; dar dacă^{**} Mă duc, vi-L voi trimite.

* Cap. 7, 33; 14, 26; 15, 26. ** Fapt. 2, 22. Efeb. 4, 8.

8. Și cînd va veni El, va dovedi lumea vinovată în ce privește păcatul, neprăhănirea și judecata.

9. În ce privește^{*} păcatul: fiindcă ei nu cred în Mine;

* Fapt. 2, 22—27.

10. În ce privește neprăhănirea^{*}: fiindcă^{**} Mă duc la Tatăl, și nu Mă veți mai vedea;

* Fapt. 2, 22. ** Cap. 5, 14; 8, 20.

11. În ce privește^{*} judecata: fiindcă stăpînitorul^{**} lumii acesteia este judecat.

* Fapt. 2, 22. ** Luc. 10, 18. Cap. 12, 31. Efeb. 2, 2. Gal. 2, 15. Ebr. 2, 14.

12. Mai am să vă spun multe lucruri, dar^{*} acum nu le puteți purta.

* Marc. 4, 23. 1 Cor. 13, 2. Ebr. 5, 12.

13. Cînd va veni Mîngîietorul, Duhul^{*} adevărului, are să vă^{**} călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi dela El, ci va vorbi tot ce va fi auzit, și vă va descoperi lucrurile viitoare.

* Cap. 4, 17; 15, 26. ** Cap. 14, 26. 1 Ioan. 2, 20, 27.

14. El Mă va proslăvi, pentrucă va lua din ce este al Meu, și vă va descoperi.

15. Tot^{*} ce are Tatăl, este al Meu; deaceia am zis că va lua din ce este al Meu, și vă va descoperi.

* Mat. 11, 27. Cap. 8, 30; 15, 9; 17, 10.

Intristarea prefăcută în bucurie.

16. Peste puțină^{*} vreme, nu Mă veți mai vedea; apoi iarăș peste puțină vreme, Mă veți vedea, pentrucă^{**} Mă duc la Tatăl.

* Cap. 7, 33; 13, 26; 14, 26. Vers. 20. ** Cap. 13, 3. Vers. 26.

17. La auzul acestor vorbe, unii din ucenicii Lui au zis între ei: „Ce însemnează cuvintele acestea: „Peste puțină vreme, nu Mă veți mai vedea; și: „Apoi iarăș peste puțină vreme, Mă veți vedea?” Și: „Pentrucă Mă duc la Tatăl?”

18. Ei ziceau deci: „Ce însemnează aceasta: „Peste puțină vreme?” Nu știm ce vrea să spună.”

19. Isus a cunoscut că voiau să-L întrebe, și le-a zis: „Vă întrebați între voi ce însemnează cuvintele: „Peste puțină vreme, nu Mă veți mai vedea;” și: „Apoi iarăș peste puțină vreme, Mă veți vedea?”

20. Adevărat, adevărat vă spun că, voi veți plînge și, vă veți tîngui, iar lumea se va bucura; și veți întrista, dar întristarea voastră se va prefăce în bucurie.

21. Femeia^{*}, cînd este în durerile nașterii, se întristează, pentrucă i-a sosit ceasul; dar dupăce a născut pruncul, nu-și mai aduce aminte de suferință, de bucurie că s'a născut un om pe lume.

* Isa. 26, 17.

22. Tot așa^{*} și voi: acum sînteți plîni de întristare; dar Eu vă voi vedea iarăș, inima vi se^{**} va bucura, și nimeni nu vă va răpi bucuria voastră.

* Vers. 8. ** Luc. 24, 41, 52. Cap. 14, 1, 27; 20, 20. Fapt. 2, 26; 13, 32. 1 Pet. 2, 8.

23. În ziua aceea, nu Mă veți mai întreba de nimic. Adevărat^{*}, adevărat, vă spun că, orice veți cere dela Tatăl, în Numele Meu, vă va da.

* Mat. 7, 7. Cap. 14, 22; 15, 26.

24. Pînă acum n'ați cerut nimic în Numele Meu: cereți, și veți căpăta, pentrucă^{*} bucuria voastră să fie deplină.

* Cap. 15, 11.

Cuvînte de rămas bun.

25. V'am spus aceste lucruri în pîlde. Vine ceasul cînd nu vă voi mai vorbi în pîlde, ci vă voi vorbi deslușit despre Tatăl.

26. În ziua aceea^{*}, veți cere în Numele Meu, și nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi.

* Vers. 26.

27. Căci^{*} Tatăl însuș vă iubește, pentrucă M'ați iubit, și ați^{**} crezut că am ieșit dela Dumnezeu.

* Cap. 14, 21, 23. ** Cap. 5, 25; 12, 8. Vers. 20.

28. Am ieșit^{*} dela Tatăl, și am venit în lume; acum las lumea, și Mă duc la Tatăl.

* Cap. 13, 3.

29. Ucenicii Săi l-au zis: „Iată că acum vorbești deslușit, și nu spui nimic pîldă.

30. Acum cunoaștem că^{*} știi toate lucrurile, și n'ai nevoie să Te întrebe cineva; de aceea credem^{**} că ai ieșit dela Dumnezeu.”

* Cap. 11, 27. ** Vers. 27. Cap. 17, 8.

31. „Acum credeți?” le-a răspuns Isus.

32. „Iată* că vine ceasul, și a și venit, când veți fi risipiți fiecare** la ale lui; și pe Mine Mă veți lăsa singur; dar* nu sînt singur, căci Tatăl este cu Mine. *Mat. 26, 31. Marcu 14, 27. **Cap. 20, 20. †Cap. 8, 16; 11, 10, 11.

33. V'am spus aceste lucruri ca să aveți pace în* Mine. În** lume veți avea necazuri; dar* îndrăzniți, Eu am biruit** lumea.” *Isa. 54, 5. Cap. 14, 27. Rom. 8, 1. Efez. 2, 14. Col. 1, 20. **Cap. 12, 19–21. 2 Tim. 1, 12. †Cap. 14, 1. ‡Rom. 8, 27. §Iosif 4, 5, 6.

Rădăciunea lui Isus.

17 1. După ce a vorbit astfel, Isus a ridicat ochii spre cer, și a zis:

„Tată, a* sosit ceasul! Proslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te proslăvească pe Tine. *Cap. 12, 28, 29.

2. după cum* l-ai dat putere peste orice făptură, ca să dea viața vecinicii tuturor acelorora, pe** cari l-ai dat Tu. *Deut. 7, 14. Mat. 11, 27; 28, 18. Cap. 3, 36; 8, 27. 1 Cor. 15, 26, 27. Filip. 2, 10. Ebr. 1, 3. **Cap. 4, 27. Vers. 8, 9, 24, 5.

3. Și viața* vecinică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul** Dumnezeu adevărat, și pe Isus Hristos, pe care† L-ai trimis Tu. *Mat. 10, 11. Ier. 9, 24. **1 Cor. 8, 4. 1 Tim. 1, 9. †Cap. 3, 16; 8, 18, 17; 9, 29; 17, 1, 26; 19, 20; 31, 42.

4. Eu* Te-am proslăvit pe pămînt, am** sfințit lucrarea, pe care† Mi-ai dat-o s'o fac. *Cap. 12, 28; 14, 12. **Cap. 4, 34; 8, 50; 9, 3; 10, 36. †Cap. 14, 31; 15, 10.

5. Și acum, Tată, proslăvește-Mă la Tine însuți cu slava, pe* care o aveam la Tine, înainte de a fi lumea. *Cap. 1, 1, 7; 10, 30; 12, 9. Filip. 2, 6. Col. 1, 15, 17. Ebr. 1, 3, 10.

6. Am* făcut cunoscut Numele Tău oamenilor, pe cari** Mi l-ai dat din lume. Ai Tăi erau, și Tu Mi l-ai dat; și ei au păzit Cuvîntul Tău. *Ps. 20, 20. Vers. 20. **Vers. 1, 9, 11. Cap. 4, 37, 50; 10, 36; 15, 19.

7. Acum au cunoscut că tot ce Mi-ai dat Tu, vine dela Tine.

8. Căci le-am dat cuvintele, pe cari* Mi le-ai dat Tu. Ei le-au primit, și au cunoscut cu adevărat că dela Tine am ieșit, și** au crezut că Tu M'ai trimis. *Cap. 8, 26; 12, 49; 14, 32. **Cap. 12, 27. Vers. 25, 30.

9. Pentru ei Mă rog. Nu* Mă rog pentru lume, ci pentru acela, pe cari Mi l-ai dat Tu; pentru că sînt ai Tăi: — *1 Ioan 5, 19.

10. tot ce este al Meu, este al Tău, și ce este al* Tău, este al Meu, — și Eu sînt proslăvit în ei. *Cap. 12, 11.

11. Eu* nu mai sînt în lume, dar ei sînt în lume, și Eu vin la Tine. Sfinte Tată, păzește**, în Numele Tău, pe acela pe cari Mi l-ai dat, pentru că ei să fie una, cum†† sîntem și noi. *Cap. 12, 21; 14, 28. **1 Pet. 1, 5. Iuda 1. †Vers. 19, 20. ‡Cap. 10, 30.

12. Cînd eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în Numele Tău. Eu* am păzit pe acela, pe cari Mi l-ai dat; și** niciunul din ei n'a perit, afară† de fiul pierzării, ca †† să se împlinească Scriptura. *Cap. 8, 20; 10, 28. Ebr. 2, 13; **Cap. 12, 9. §Iosif 2, 19. †Cap. 4, 70; 10, 15. ‡Ps. 119, 9. Psal. 1, 20.

13. Dar acum, Eu vin la Tine; și spun aceste lucruri, pe cînd sînt încă în lume, pentru ca să aibă în ei bucuria Mea deplină.

14. Le-am* dat Cuvîntul Tău; și** lumea l-a urît, pentru că ei nu sînt din lume, dupăcum† Eu nu sînt din lume. *Vers. 8. **Cap. 12, 19, 21. §Iosif 2, 19. †Cap. 8, 23. Vers. 18.

15. Nu Te rog să-i iei din lume, ci să-i* păzești de cel rău. *Mat. 6, 13. Gal. 1, 4. †Tim. 2, 2. §Iosif 2, 19.

16. Ei* nu sînt din lume, dupăcum nici Eu nu sînt din lume. *Vers. 14.

17. Sfințește-l* prin adevărul Tău: Cuvîntul** Tău este adevărul. *Cap. 12, 9. Psal. 119, 9. Efez. 5, 26. 1 Pet. 1, 22. **2 Ioan. 7, 20. Ps. 119, 142, 143.

18. Cum* M'ai trimis Tu pe Mine în lume, așa l-am trimis și Eu pe ei în lume. *Cap. 20, 21.

19. Și* Eu însumi Mă sfințesc pentru ei, ca și ei să fie sfințiți prin adevăr. *1 Cor. 1, 2, 30. 1 Tim. 4, 7. Ebr. 10, 10.

20. Și Mă rog nu numai pentru ei, ci și pentru cei ce vor crede în Mine prin cuvîntul lor.

21. Mă rog ca* toți să fie una, cum Tu**, Tată, ești în Mine, și Eu în Tine; ca, și ei să fie una în noi, pentru ca lumea să creadă că Tu M'ai trimis. *Cap. 12, 28. Vers. 13, 22, 23. Rom. 12, 5. Gal. 3, 28. **Cap. 10, 30; 14, 11.

22. Eu le-am dat slava, pe care Mi-ai dat-o Tu, pentru că ei să fie una, cum și noi sîntem una, — *Cap. 14, 20. §Iosif 1, 9, 24.

23. Eu în ei, și Tu în Mine; — pentru că ei să fie în chip desăvîrșit una, ca să cunoască lumea că Tu M'ai trimis, și că l-ai iubit, cum M'ai iubit pe Mine. *Col. 3, 14.

24. Tată*, vreau ca acolo unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine și acela, pe cari Mi l-ai dat Tu, ca să vadă slava Mea, slavă, pe care Mi-ai dat-o Tu; fiindcă** Tu M'ai iubit înainte de întemeierea lumii.

*Cap. 12, 26; 14, 8. †Tim. 4, 17. **Vers. 4.

25. Neprăhănitule Tată, lumea* nu Te-a cunoscut; dar Eu** Te-am cunoscut, și accepția* au cunoscut că Tu M'ai trimis. *Cap. 15, 21; 26, 8. **Cap. 7, 29; 8, 19; 10, 15. †Cap. 15, 27. Vers. 9.

26. Eu* le-am făcut cunoscut Numele Tău, și li-L voi mai face cunoscut, pentruca dragostea cu** care M'ai iubit Tu, să fie în ei, și Eu să fiu în ei.*

*Cap. 15, 15. Vers. 9. **Cap. 15, 9.

Prinderea lui Isus.

18 1. După ce a rostit aceste vorbe, Isus a* plecat cu ucenicii Săidincolo de pîrlul** Chedron, unde era o grădină, în care a intrat El și ucenicii Lui.

*Mat. 26, 55. Marc. 14, 50. Luc. 22, 53. **2 Sam. 15, 25.

2. Iuda, vinzătorul, știa și el locul acela, pentrucă* Isus de multe ori Se adunase acolo cu ucenicii Lui.

*Luc. 22, 57; 23, 39.

3. Iuda, deci*, a luat ceata ostașilor și pe aprozii trimisei de preoții cei mai de seamă și de Farisei, și a venit acolo cu felinare, cu făclii și cu arme.

*Mat. 26, 47. Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Fapt. 1, 36.

4. Isus, care știa tot ce avea să I se întîmple, a mers spre ei, și le-a zis: „Pe cine căutați?”

5. Ei I-au răspuns: „Pe Isus din Nazaret!” Isus le-a zis: „Eu sînt!” Iuda, vinzătorul, era și el cu ei.

6. Cînd le-a zis Isus: „Eu sînt”, ei s'au dat înapoi, și au căzut jos la pămînt.

7. El i-a întrebat din nou: „Pe cine căutați?” „Pe Isus din Nazaret”, I-au zis ei.

8. Isus a răspuns: „V'am spus că Eu sînt. Deci, dacă Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă.”

9. A zis lucrul acesta ca să se împlinească vorba, pe care o spusese: „N'am pierdut pe* niciunul din aceia, pe cari Mă I-ai dat.”

*Cap. 17, 12.

10. Simon Petru*, care avea o sabie, a scos-o, a lovit pe robul marelui preot, și i-a tăiat urechea dreaptă. Robul acela se numea Malhu.

*Mat. 26, 51. Marc. 14, 47. Luc. 22, 49, 50.

11. Isus a zis lui Petru: „Bagă-ți sabia în teacă. Nu voi bea paharul* pe care Mi l-a dat Tatăl să-l beau?”

*Mat. 26, 29; 26, 29, 42.

Isus înaltea lui Ana și Caiafa.

12. Ceata ostașilor, căpitanul lor, și aprozii Iudeilor, au prins deci pe Isus, și L-au legat.

13. L-au* dus întîi la Ana*; căci el era socru lui Caiafa, care era mare preot în anul acela. *Mat. 26, 57. **Luc. 24, 2.

14. Și* Caiafa era celce dăduse Iudeilor sfatul acesta: „Este de folos să moară un singur om pentru norod.”

*Cap. 11, 50.

15. Simon Petru* mergea după Isus; tot așa a făcut și un alt ucenic. Ucenicul acesta era cunoscut de marele preot, și a intrat cu Isus în curtea marelui preot.

*Mat. 26, 58. Marc. 14, 54. Luc. 22, 54.

16. Petru* însă a rămas afară la ușă. Celalt ucenic, care era cunoscut marelui preot, a ieșit afară, a vorbit cu portărița, și a băgat pe Petru înăuntru. *Mat. 26, 59. Marc. 14, 55. Luc. 22, 54.

17. Atunci slujnica, portărița, a zis lui Petru: „Nu cumva și tu ești unul din ucenicii omului acestuia?” „Nu sînt”, a răspuns el.

18. Robii și aprozii cari erau acolo, făcuseră un foc de cărbuni, căci era frig; și se încălzeau. Petru stătea și el cu ei, și se încălzea.

19. Marele preot a întrebat pe Isus despre ucenicii Lui și despre învățătura Lui.

20. Isus I-a răspuns: „Eu* am vorbit lumii pe față; totdeauna am învățat pe norod în sinagogă și în Templu, unde se adună toți Iudeii, și n'am spus nimic în ascuns.

*Mat. 26, 59. Luc. 4, 15. Cap. 7, 14, 26, 28; 8, 8.

21. Pentrucă Mă întrebi pe Mine? Intreabă pe ceice M'au auzit despre ce le-am vorbit; iată, aceia știu ce am spus.”

22. La auzul acestor cuvinte, unul din aprozii, cari stăteau acolo, a* dat o palmă lui Isus, și a zis: „Așa răspunzi marelui preot?”

*Ier. 20, 2. Fapt. 23, 2.

23. Isus I-a răspuns: „Dacă am vorbit rău, arată ce am spus rău; dar dacă am vorbit bine, de ce mă bați?”

24. Ana* L-a trimis legat la marele preot Caiafa. *Mat. 26, 57.

25. Simon Petru stătea acolo, și se încălzea. El* I-au zis: „Nu cumva ești și tu unul din ucenicii Lui?” El s'a lepădat, și a zis: „Nu sînt.”

*Mat. 26, 68, 71. Marc. 14, 68. Luc. 22, 58.

26. Unul din robii marelui preot, rudă cu acela căruia li tăiasă Petru urechea, a zis: „Nu te-am văzut eu cu El în grădină?”

27. Petru iar s'a lepădat. Și îndată * a cîntat cocoșul.

* Mat. 26, 74. Marc. 14, 70. Luc. 22, 68. Cap. 13, 26.

Isus înaintea lui Pilat.

28. Au adus * pe Isus dela Calafia în odaia de judecată: era dimineața. Ei ** n'au intrat în odaia de judecată, ca să nu se spurce și să poată mânca Paștele.

* Mat. 27, 2. Marc. 15, 1. Luc. 23, 1. Page. 3, 13. ** Page 20, 28; 31, 3.

29. Pilat deci a ieșit afară la ei, și le-a zis: „Ce pîră aduceți împotriva omului acestuia?”

30. Drept răspuns, ei i-au zis: „Dacă n'ar fi fost un făcător de rele, nu L-am fi dat noi în minile tale.”

31. Atunci Pilat le-a zis: „Luați-L voi, și judecați-L după legea voastră.” „Noul nu se este îngăduit de Lege să omorî pe nimeni,” i-au zis iudeii.

32. Aceasta s'a întîmplat ca * să se împlinească vorba, prin care arătase Isus cu ce moarte avea să moară.

* Mat. 26, 28. Cap. 12, 32, 33.

33. Pilat * a intrat iarăși în odaia de judecată, a chemat pe Isus și i-a zis: „Ești Tu împăratul iudeilor?” * Mat. 27, 11.

34. Isus i-a răspuns: „Dela tine în-suți zici lucrul acesta, sau, ți l-au spus alții despre Mine?”

35. Pilat a răspuns: „Eu sînt Iudeu? Neamul Tău și preoții cei mai de seamă Te-au dat în mina mea: ce ai făcut?”

36. „Împărăția * Mea nu este din lumea aceasta”, a răspuns ** Isus. „Dacă ar fi împărăția Mea din lumea aceasta, slujitorii Mei s'ar fi luptat ca să nu fiu dat în minile iudeilor; dar acum, împărăția Mea nu este * de aici.”

* 1 Tim. 6, 13. ** Dan. 2, 44; 7, 14. Luc. 12, 14. Cap. 6, 10; 8, 16. * Cap. 8, 47. 1 Ios. 3, 10; 4, 6.

37. „Atunci un împărat tot ești!” i-a zis Pilat. „Da”, a răspuns Isus. „Eu sînt împărat. Eu pentru aceasta M'am născut și am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.”

38. Pilat i-a zis: „Ce este adevărul?”

Isus și Baraba.

După ce a spus aceste vorbe, a ieșit iarăși afară la iudei, și le-a zis: „Eu * nu găsesc nici o vină în El.

* Mat. 27, 24. Luc. 23, 4. Cap. 19, 4, 6.

39. Dar *, fiindcă voi aveți obicei să vă slobozește pe cineva de Paște, vreți

să vă slobozește pe „împăratul iudeilor?”

* Mat. 27, 15. Marc. 15, 6. Luc. 23, 17.

40. Atunci * toți au strigat din nou: „Nu pe El, ci pe Baraba!” Și Baraba ** era un tâlhar.

* Page. 3, 14. ** Luc. 23, 18.

Isus este dat în minile iudeilor.

19 1. Atunci * Pilat a luat pe Isus, și a pus să-L bată.

* Mat. 26, 19; 27, 26. Marc. 15, 15. Luc. 23, 26.

2. Ostașii au împletit o cunună de spini, i-au pus-o pe cap, și L-au îmbrăcat cu o haină de purpură.

3. Apoi, s'au apropiat de El, și ziceau: „Plecăciune, împăratul iudeilor!” Și-l dădeau palme.

4. Pilat a ieșit iarăși afară, și a zis iudeilor: „Iată că vi-L aduc afară, ca * să știți că nu găsesc nicio vină în El.”

* Cap. 18, 38. Ysa. 53.

5. Isus a ieșit deci afară, purtînd cununa de spini și haina de purpură. „Iată omul!” le-a zis Pilat.

6. Cînd L-au zărit preoții cei mai de seamă și aprozii, au început să strige: „Răstignește-l! Răstignește-l!” „Luați-L voi și răstigniți-L”, le-a zis * Pilat, „căci eu nu găsesc nicio vină în El.”

* Page. 3, 15.

7. Iudeii i-au răspuns: „Noi avem o Lege *, și după Legea aceasta, El trebuie să moară, pentru că S'a ** făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu.”

* Lev. 24, 16. ** Mat. 26, 63. Cap. 9, 18; 10, 33.

8. Cînd a auzit Pilat aceste cuvinte, i-a fost și mai mare frică.

9. A intrat iarăși în odaia de judecată, și a zis lui Isus: „De unde ești Tu?” Dar * Isus nu i-a dat niciun răspuns.

* Luc. 23, 7. Mat. 27, 12, 14.

10. Pilat i-a zis: „Mie nu-mi vorbești? Nu știi că am putere să Te răstignesc, și am putere să-ți dau drumul?”

11. „N'ai * avea nicio putere asupra Mea”, i-a răspuns Isus, „dacă nu ți-ai fi fost dat de sus. De aceea, cine Mă dă în minile tale, are un mai mare păcat.”

* Luc. 23, 52. Cap. 7, 30.

12. De atunci Pilat căuta să-l dea drumul. Dar iudeii strigau: „Dacă * dai drumul omului acestuia, nu ești prieten cu Cezarul. Oricine ** se face pe sine împărat, este împotriva Cezarului.”

* Luc. 23, 2. ** Page. 3, 7.

13. Cînd a auzit Pilat aceste vorbe, a scos pe Isus afară; și a șezut pe scaunul de judecător, în locul numit „Pardosit cu pietre”, iar evreile: „Gabata.”

14. Era* zina Pregătirii Paștelor, cam pela ceasul al paștelea. Pilat a zis iudeilor: „Iată împăratul vostru!”

* Mat. 27, 62.

15. Dar ei au strigat: „Ia-L, ia-L, răstignește-L!” „Să răstignesc pe împăratul vostru?” le-a zis Pilat. Preoții cei mai de seamă au răspuns: „Noi n'avem* alt împărat decât pe Cezarul!”

* Fac. 49, 10.

16. Atunci* L-a dat în minile lor, ca să fie răstignit. Au luat deci pe Isus, și L-au dus să-L răstignească.

* Mat. 27, 26, 31. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25.

Răstignirea.

17. Isus, ducindu-Și* crucea, a** ajuns la locul, zis al „Căpăținii”, care în evreiește se cheamă „Golgota.”

* Mat. 27, 31, 32. Marc. 15, 31, 32. Luc. 23, 26, 31. ** Num. 19, 20. Eze. 12, 10.

18. Acolo a fost răstignit; și împreună cu El au fost răstigniți alți doi, unul deoparte și altul de alta, iar Isus la mijloc.

19. Pilat* a scris o însemnare, pe care a pus-o deasupra crucii, și era scris: „Isus din Nazaret, împăratul iudeilor.”

* Mat. 27, 37. Marc. 15, 26. Luc. 23, 38.

20. Mulți din Iudei au citit această însemnare, pentrucă locul unde fusese răstignit Isus era aproape de cetate: era scrisă în evreiește, latinește și grecește.

21. Preoții cei mai de seamă ai iudeilor au zis lui Pilat: „Nu scrie: „Împăratul iudeilor”. Ci scrie că El a zis: „Eu sînt împăratul iudeilor.”

22. „Ce am scris, am scris”, a răspuns Pilat.

23. Ostașii*, dupăce au răstignit pe Isus, l-au luat hainele, și le-au făcut patru părți, cîte o parte pentru fiecare ostaș. I-au luat și cămașa, care n'avea nici o cusătură, ci era dintr'o singură țesătură de sus pînă jos.

* Mat. 27, 35. Marc. 15, 24. Luc. 23, 34.

24. Și au zis între ei: „Să n'o sfișiem, ci să tragem la sorți a cui să fie.” Aceasta s'a întîmplat ca să se împlinească Scriptura, care zice: „Și-au împărțit* hainele Mele între ei, și pentru cămașa Mea au tras la sorți.” Iată ce au făcut ostașii.

* Ps. 22, 18.

25. Îngă* crucea lui Isus, stătea mama Lui și sora mamei Lui, Maria, nevasta lui Clopa**, și Maria Magdalena.

* Mat. 27, 56. Marc. 15, 40. Luc. 23, 49. ** Luc. 24, 12.

26. Cînd a văzut Isus pe mamă-Sa, și lingă ea pe* ucenicul, pe care-l iubea, a zis mamei Sale: „Femeie”, iată fiul tău!”

* Cap. 19, 26; 20, 15, 16, 17. ** Cap. 4, 4.

27. Apoi, a zis ucenicului: „Iată mama ta!” Și, din ceasul acela ucenicul a luat-o la el acasă*.

* Cap. 1, 41; 19, 27.

28. După aceea, Isus, care știa că acum totul s'a sfîrșit, ca* să împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete.”

* Ps. 69, 31.

29. Acolo era un vas plin cu oțet. Ostașii au pus* într'o ramură de leop un burete plin cu oțet, și l-au dus la gură.

* Mat. 27, 48.

30. Cînd a luat Isus oțetul, a zis: „S'a* împlînit!” Apoi Și-a plecat capul, și Și-a dat duhul.

* Cap. 19, 30.

Moartea lui Isus dovedită.

31. De frică să* nu rămîină trupurile pe cruce în timpul Sabatului, — căci** era ziua Pregătirii, și ziua aceea de Sabat era o zi mare — Iudeii au rugat pe Pilat să zdrobească fluierile picioarelor celor răstigniți, și să fie luați de pe cruce.

* Marc. 15, 42. Deut. 21, 22. ** Yere. 42.

32. Ostașii au venit deci, și au zdrobit fluierile picioarelor celui dinții, apoi pe ale celuiilalt, care fusese răstignit împreună cu El.

33. Cînd au venit la Isus, și au văzut că murise, nu l-au zdrobit fluierile picioarelor;

34. ci unul din ostași l-a străpuns coasta cu o suliță; și îndată a* ieșit din ea sînge și apă.

* I Ioan. 5, 6, 8.

35. Faptul acesta este adevărat de celce l-a văzut: mărturia lui este adevărată, și el știe că spune adevărul, pentru ca și voi să credeți.

36. Aceste lucruri s'au întîmplat, ca* să se împlinească Scriptura: „Niciunul din oasele Lui nu va fi sfărîmat.”

* Exod. 12, 46. Num. 9, 12. Ps. 34, 20.

37. Și în altă parte, Scriptura mai zice: „Vor* vedea pe cine au străpuns.”

* Ps. 22, 16, 17. Eze. 12, 10. Apoc. 1, 7.

Îngroparea lui Isus.

38. După* aceea, Iosif din Arimatea, care era ucenic al lui Isus, dar pe ascuns, de** frica Iudeilor, a rugat pe Pilat să-l dea voie să-l trupu l lui Isus de pe cruce. Pilat i-a dat voie. El a venit deci, și a luat trupul lui Isus.

* Mat. 27, 57. Marc. 15, 43. Luc. 23, 50. ** Cap. 9, 22; 12, 42.

39. Nicodim*, care la început se dusese la Isus, noaptea, a venit și el, și a adus o amestecătură de aproape o sută de litri de smirnă și de alor.

* Cap. 1. 1, 2. 1. 30.

40. Au luat deci trupul lui Isus și l-au* înfășurat în fâșii de pânză de în, cu miresme, dupăcum au obicei lui-deii să îngroape.

* Fapt. 1. 4.

41. În locul unde fusese răstignit Isus, era o grădină; și în grădină era un mormint nou, în care nu mai fusese pus nimeni.

42. Din* pricină că era ziua Pregătirii ludeilor, pentrucă* mormintul era aproape, au pus acolo pe Isus.

* Im. 16. 9. ** Vers. 19.

Învierea lui Isus Hristos.

20 1. În ziua* dintii a săptămînii, Maria Magdalena s'a dus disde-dimineată la mormint, pe cînd era încă întunec; și a văzut că piatra fusese luată de pe mormint.

* Mat. 28. 1. Marc. 16. 1. Luc. 24. 1.

2. A alergat la Simon Petru și la celalt* ucenic, pe care-l iubea Isus, și le-a zis: „Au luat pe Domnul din mormint, și nu știu unde L-au pus.”

* Cap. 18. 15; 19. 16; 11. 1, 30, 34.

3. Petru* și celalt ucenic au ieșit, și au plecat spre mormint.

* Luc. 24. 12.

4. Au început să alerge amîndoi împreună. Dar celalt ucenic alerga mai repede decît Petru, și a ajuns cel dintîi la mormint.

5. S'a plecat, și s'a uitat înăuntru, a văzut fășile* de pînză jos, dar n'a intrat.

* Cap. 18. 40.

6. Simon Petru, care venea după el, a ajuns și el, a intrat în mormint, și a văzut fășile de pînză jos.

7. Iar ștergarul*, care fusese pus pe capul lui Isus, nu era cu fășile de pînză, ci făcît sul și pus într'un alt loc singur.

* Cap. 11. 44.

8. Atunci celalt ucenic, care ajunsese cel dintîi la mormint, a intrat și el; și a văzut, și a crezut.

9. Căci tot nu pricepeau că, după Scriptură*, Isus trebuia să învieze din morți.

* Ps. 16. 10; Fapt. 2. 26—31; 13. 34, 36.

10. Apoi ucenicii s'au întors acasă.

Isus Se arată Mariei.

11. Dar* Maria ședea afară lângă mormint, și plîngea. Pe cînd plîngea, s'a plecat să se uite în mormint.

* Marc. 16. 8.

12. Și a văzut doi îngeri în alb, șezînd în locul unde fusese culcat trupul lui Isus: unul la cap și altul la picioare.

13. „Femeie!”, i-au zis ei, „pentruce plîngi?” Ea le-a răspuns: „Pentrucă au luat pe Domnul meu, și nu știu unde L-au pus.”

14. Dupăce* a zis aceste vorbe, s'a întors, și a văzut pe Isus stînd acolo în picioare; dar nu știa că este Isus.

* Mat. 28. 9. Marc. 16. 9.

15. „Femeie!”, i-a zis Isus, „de ce plîngi? Pe cine cauți?” Ea a crezut că este grădinarul, și i-a zis: „Domnule, dacă L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus, și mă voi duce să-L iau.”

16. Isus i-a zis: „Marie!” Ea s'a întors, și i-a zis în ebreiește: „Rabuni!” adică: „Învățătorule!”

17. „Nu mă ținea”, i-a zis Isus; „căci încă nu M'am suit la Tatăl Meu. Cî, du-te la frații* Mei, și spune-le că Mă** sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeu!† Meu și Dumnezeu! vostru.”

* Luc. 24. 36, 38. Cap. 21. 4. ** Ps. 20. 28.

Mat. 28. 10. Rom. 8. 26. Ebr. 2. 11. † Cap. 10. 38.

18. Maria Magdalena s'a* dus, și a vestit ucenicilor că a văzut pe Domnul, și ca i-a spus aceste lucruri.

* Ebr. 1. 17.

Isus Se arată ucenicilor.

19. În* seara aceleiaș zile, cea dintîi a săptămînii, pe cînd ușile locului unde erau adunați ucenicii erau încuiate, de frica iudeilor, a venit Isus, a stătut în mijlocul lor, și le-a zis: „Pace vouă!”

* Mat. 28. 15. Luc. 24. 36.

20. Și după ce a zis aceste vorbe, le-a arătat minile și coasta Sa. Ucenicii* s'au bucurat, cînd au văzut pe Domnul.

* Marc. 16. 14. Luc. 24. 36. 1 Cor. 15. 5.

21. Isus* le-a zis din nou: „Pace vouă! Cum** M'a trimis pe Mine Tatăl, așa vă trimet și Eu pe voi.”

* Cap. 10. 38.

22. După aceste vorbe, a suflat peste ei, și le-a zis: „Luați Duh Sfînt!

23. Celorae* le veți ierta păcatele, vor fi iertate; și celor ce le veți ținea, vor fi ținute.”

* Mat. 18. 18, 19, 20.

Isus Se arată și lui Toma.

24. Toma, zis* Gramăn, unul din cei doisprezece, nu era cu ei cînd a venit Isus.

* Cap. 11. 16.

25. Ceilalți ucenici i-au zis deci: „Am văzut pe Domnul!” Dar el le-a răspuns: „Dacă nu voi vedea în minile

Lui semnul cuielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mîna mea în coasta Lui, nu voi crede.”

26. După opt zile, ucenicii lui Isus erau iarăși în casă; și era și Toma împreună cu ei. Pe cînd erau ușile închise, a venit Isus, a stătut în mijloc, și le-a zis: „Pace vouă!”

27. Apoi a zis lui Toma: „Adu-ți” degetul încoace, și uita-te la minile Mele; și adu-ți mîna, și pune-o în coasta Mea; și nu fi necredincios, ci credincios.” ^{*1 Ioan 1, 1.}

28. Drept răspuns, Toma i-a zis: „Domnul meu și Dumnezeu meu!”

29. „Tomo” i-a zis Isus, „pentru că M’ai văzut, ai crezut. Ferice” de ceie n’au văzut, și au crezut.” ^{*2 Cor. 13, 12; 1 Pet. 1, 8.}

Rostul celor scrise aici.

30. Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe* alte semne cari nu sînt scrise în cartea aceasta. ^{*Cap. 20, 30.}

31. Dar* lucrurile acestea au fost scrise, pentruca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu; și** crezînd, să aveți viața în Numele Lui. ^{*Luc. 1, 4. **Cap. 1, 12, 13; 2, 24. 1 Pet. 1, 8, 9.}

Arătarea la marea Tiberiadei.

21 1. După aceea Isus S’a mai arătat ucenicilor Săi la marea Tiberiadei. Iată cum S’a arătat:

2. Simon Petru, Toma, zis Oeamăn, Natanael* din Cana Galileii, fiii** lui Zebedei, și alți doi din ucenicii lui Isus, erau împreună. ^{*Cap. 1, 46. **Mat. 10, 2.}

3. Simon Petru le-a zis: „Mă duc să prind pește.” „Mergem și noi cu tine,” i-au zis ei. Au ieșit, și au intrat într-o corabie; și n’au prins nimic în noaptea aceea.

4. Dimineața, Isus stătea pe țărm; dar ucenicii nu* știau că este Isus. ^{*Cap. 20, 14.}

5. „Copii,” le-a zis Isus*, „aveți ceva de mîncare?” Ei i-au răspuns: „Nu.” ^{*Luc. 24, 41.}

6. El le-a zis*: „Aruncați mreața în partea dreaptă a corăbiei, și veți găsi.” Au aruncat-o deci, și n’o mai puteau trage de mulțimea peștilor. ^{*Luc. 8, 4, 5, 7.}

7. Atunci ucenicul*, pe care-l iubea Isus, a zis lui Petru: „Este Domnul!” Cînd a auzit Simon Petru că este Domnul și-a pus haina pe el, și s’a înclinat,

căci era desbrăcat, și s’a aruncat în mare. ^{*Cap. 13, 25; 20, 1.}

8. Ceilalți ucenici au venit cu corăbioara, trăgînd mreața cu pești, pentru că nu erau departe de țărm decît ca la două sute de coți.

9. Cînd s’au pogorît pe țărm au văzut acolo jăratice de cărbuni, pește pus deasupra și pine.

10. Isus le-a zis: „Aduceți din peștii, pe cari i-ați prins acum.”

11. Simon Petru s’a suit în corăbioară, și a tras mreața la țărm, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari; și, măcar că erau atîția, nu s’a rupt mreața.

12. „Veniți” de prînzati,” le-a zis Isus. Și nici unul din ucenici nu cutreza să-l întrebe: „Cine ești?” căci știau că este Domnul. ^{*Fapt. 12, 42.}

13. Isus S’a apropiat, a luat pinea, și le-a dat; tot așa a făcut și cu peștele.

14. Aceasta era a* treia oară cînd Se arăta Isus ucenicilor Săi, după ce înviase din morți. ^{*Cap. 20, 25, 26.}

Isus vestește moartea lui Petru.

15. După ce au prînzat, Isus a zis lui Simon Petru: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești tu mai mult decît aceștia?” „Da, Doamne,” i-a răspuns Petru, „știi că Te iubesc.” Isus i-a zis: „Paște mielușii Mei.”

16. I-a zis a doua oară: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești?” „Da Doamne,” i-a răspuns Petru, „știi că Te iubesc.” Isus i-a zis*: „Paște oițele Mele.” ^{*Fapt. 20, 28. Evr. 12, 23. 1 Pet. 2, 25; 3, 2, 4.}

17. A treia oară i-a zis Isus: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești?” Petru s’a întristat că-l zisese a treia oară: „Mă iubești?” Și i-a răspuns: „Doamne, Tu toate* le știi; știi că Te iubesc.” Isus i-a zis: „Paște oile Mele!” ^{*Cap. 9, 24, 25; 10, 20.}

18. Adevărat*, adevărat, îți spun că, atunci cînd erai mai tînr, singur te învingeai și te duceai unde voiai; dar cînd vei îmbătrîni, îți vei întinde mînile, și altul te va învinge, și te va duce unde nu vei voi.” ^{*Cap. 12, 26. Fapt. 12, 5, 6.}

19. A zis lucrul acesta ca să arate cu* ce fel de moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu. Și, după ce a vorbit astfel, i-a zis: „Vino după Mine.” ^{*1 Pet. 1, 14.}

20. Petru s’a întors, și a văzut ve-

mind după ei pe ucenicul pe^{*} care-l iubea Isus, acela care, la cină, se reze-mase pe pieptul lui Isus, și zisese: „Doamne, cine este celce Te vinde?”

^{*}Cap. 12, 23, 26; 20, 2.

21. Petru s'a uitat la el, și a zis lui Isus: „Doamne, dar cu acesta ce va fi?”

22. Isus l-a răspuns: „Dacă vreau ca el să rămână până^{*} voi veni Eu, ce-ți pasă ție? Tu vino după Mine!”

23. Din pricina aceasta, a lăsat svoul printre frați că ucenicul acela nu va

muri deloc. Însă Isus nu zisese lui Petru că nu va muri deloc, ci: „Dacă vreau ca el să rămână până voi veni Eu, ce-ți pasă ție?”

24. Ucenicul acesta este celce adeverește aceste lucruri, și care le-a scria. Și știm^{*} că mărturia lui este adevărată.

^{*}Cap. 21, 26, 3 Ioan 12.

25. Mai^{*} sînt multe alte lucruri, pe cari le-a făcut Isus, cari, dacă s'ar fi scris cu deamărantul, cred^{**} că nici chiar în lumea aceasta n'ar fi putut încăpea cărțile cari s'ar fi scris. Amin.

^{*}Cap. 20, 30. ^{**}Amos 1, 10.

FAPTELE APOSTOLILOR

Indîlțarea lui Isus.

1. Teofile^{*}, în cea dintîi carte a mea, i am vorbit despre tot ce a început Isus să facă și să învețe pe oameni,

^{*}Luce. 1, 3.

2. dela început pînă^{*} în ziua în care S'a înălțat la cer, după ce, prin Duhul Sfînt, dăduse^{**} poruncile Sale apostolilor, pe cari-l alesese.

^{*}Marco, 16, 19. Luce. 9, 31; 24, 51. Vers. 9, 1 Tim. 3, 16. ^{**}Mat. 28, 19. Marco, 16, 13. Ioan 20, 21. Cap. 10, 41, 42.

3. După patima Lui, li S'a înfățișat viu^{*}, prin multe dovezi, arătîndu-li-Se deseori timp de patruzeci de zile, și vorbind cu ei despre lucrurile privitoare la împărăția lui Dumnezeu.

^{*}Marco, 16, 14. Luce, 24, 39. Ioan 20, 19, 26; 21, 1, 14. 1 Cor. 15, 6.

4. Pe^{*} cînd Se afla cu ei, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte acolo făgăduința Tatălui, pe care^{**}, le-a zis El, „ați auzit-o dela Mine.

^{*}Luce, 24, 48, 49.

^{**}Luce, 24, 49. Ioan 14, 26, 27; 15, 26; 16, 7. Cap. 3, 32.

5. Căci^{*} Ioan a boterat cu apă, dar voi, nu după multe zile, veți^{**} fi boterați cu Duhul Sfînt.

^{*}Mat. 3, 11. Cap. 12, 30; 19, 4. ^{**}Ioan 3, 19. Cap. 2, 4; 11, 10.

6. Deci apostolii, pe cînd erau strînși laolaltă, L-au întrebat: „Doamne, în vremea aceasta ai de gînd să așezi^{**} din nou împărăția lui Israel?”

^{*}Mat. 24, 2. ^{**}Isa. 1, 26. Ezech. 7, 27. Amos 9, 11.

7. El le-a răspuns: „Nu^{*} este treaba voastră să știți vremurile sau sorocacele; pe acestea Tatăl le-a păstrat supt stăpînirea Sa.”

^{*}Mat. 24, 36. Marco, 13, 32. 1 Tim. 4, 1.

8. Ci^{*} voi veți primi o putere, cînd Se va pogori^{**} Duhul Sfînt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim, în

toată ludea, în Samaria, și pînă la marginile pămîntului.”

^{*}Cap. 2, 1, 4. ^{**}Luce, 24, 48. 1 Luce, 24, 48. Ioan 15, 27. Vers. 22. Cap. 3, 32.

9. După^{*} ce a spus aceste lucruri, pe cînd se uitau ei la El, S'a înălțat^{**} la cer, și un nor L-a acuns din ochii lor.

^{*}Luce, 24, 34. Ioan 8, 49. ^{**}Vers. 2.

10. Și cum stăteau ei cu ochii pironiți spre cer, pe cînd Se suia El, iată că li s'au arătat doi bărbați îmbrăcați în^{*} alb,

^{*}Mat. 28, 3. Marco, 16, 5. Luce, 24, 4. Ioan 20, 12. Cap. 16, 19.

11. și au zis: „Bărbați Galileeni^{*}, de ce stați și vă uitați spre cer? Acest Isus, care S'a înălțat la cer din mijlocul vostru, va^{**} veni în acelaș fel cum L-ați văzut mergînd la cer.”

^{*}Cap. 2, 7; 12, 31. ^{**}Ezech. 7, 10. Mat. 24, 30. Marco, 13, 26. Luce, 21, 27. Ioan 14, 3. 1 Tim. 1, 10; 4, 14. 2 Tim. 1, 10. Apoc. 1, 7.

Întoarcerea apostolilor.

12. Atunci^{*} ei s'au întors în Ierusalim din muntele numit al Măslinilor, care este lângă Ierusalim, departe cit un drum în ziua Sabatului.

^{*}Luce, 24, 50.

13. Cînd au ajuns acasă, s'au suit în^{*} odaia de sus, unde stăteau de obicei. Erau: Petru^{**}, Iacov, Ioan, Andrei, Filip, Toma, Bartolomeu, Matei, Iacov, fiul lui Alfeu, Simon[†] Zilonul, și Iuda^{††}, fiul lui Iacov.

^{*}Cap. 2, 12, 20. ^{**}Mat. 10, 3—4. [†]Luce, 8, 13. ^{††}Isaia 2.

14. Toți aceștia^{*} stăruiau cu un cuget în rugăciune și în cereri, împreună cu femeile^{**}, și cu Maria, mama lui Isus, și cu frații[†] lui.

^{*}Cap. 2, 1, 42. ^{**}Luce, 21, 49, 50; 24, 39. [†]Mat. 12, 50.

Alegerea lui Matia.

15. În zilele acelea, Petru s'a sculat în mijlocul fraților, — numărul^{*} celor

adunați laolaltă era de aproape o sută douăzeci, — și a zis:

* Apoc. 2, 4.

16. „Fraților, trebuia să se împlinească Scriptura” spusă de Duhul Sfânt mai înainte, prin gura lui David, despre Iuda, care” a fost călăuză celor ce au prins pe Ișus.

* Ps. 41, 9. Ioan 13, 18. ** Luc. 22, 37. Ioan 18, 9.

17. El” era din numărul nostru, și era părtaş al aceleiași slujbe”.

* Mat. 10-4. Luc. 9, 18. ** Ysa. 58. Cap. 12, 25; 26, 16; 31, 35.

18. Omul” acesta a dobândit un ogor cu plată” nelegiuirii lui, a căzut cu capul în jos, a plesnit în două prin mijloc, și i s’au vărsat toate măruntaiele.

* Mat. 27, 3, 7, 8. ** Mat. 26, 16. 1 Pet. 2, 18.

19. Lucrul acesta a ajuns așa de cunoscut de toți locuitorii din Ierusalim, încât ogorul acela a fost numit în limba lor: „Acheldama”, adică: „Ogorul singelui.” —

20. În adevăr, în cartea Psalmilor este scris: „Locușta lui să rămână” pustie, și nimeni să nu locuiască în ea!” Și: „Slujba” lui s’o ia altul!”

* Ps. 108, 3.

21. Trebuie deci ca, dintre cei care ne-au lăsat în toată vremea în care a trăit Domnul Ius între noi,

22. cu începere” dela boterul lui Ioan pînă în ziua cînd S’a lălat” El dela noi, să fie rînduit, unul care să ne însoțească drept ț martor al învierii Lui.

* Marc. 1, 1. ** Ysa. 8. + Ioan 13, 27. Ysa. 8. Cap. 4, 28.

23. El au pus înainte pe doi: pe Iosif, numit Barsaba”, zis și Iust, și pe Matia.

* Cap. 13, 23.

24. Apoi au făcut următoarea rugăciune: „Doamne, Tu, care” cunoști inimile tuturor oamenilor, arată-ne pe care din acești doi l-ai ales,

+ 1 Sam. 16, 7. 1 Cron. 28, 9; 28, 17. 2 Cor. 12, 20; 17, 18. Cap. 13-8. Apoc. 2, 28.

25. ca” să ia loc în slujba și apostolia aceasta, din care a căzut Iuda, ca să meargă la locul lui.”

* Ysa. 17.

26. Au tras la sorți, și sorțul a căzut pe Matia, care a fost numărat împreună cu cei unsprezece apostoli.

Pogorirea Duhului Sfânt.

21. În ziua” Cincizecimii, erau” toți împreună în acelaș loc.

* Lev. 23, 15. Deut. 16, 8. Cap. 20, 16. ** Cap. 1, 14.

2. Decădă a venit din cer un sunet ca vijiliul unui vînt puternic, și a” umplut toată casa unde ședeau ei.

* Cap. 4, 28.

3. Niște limbi ca de foc au fost vă-

zute împărțindu-se printre ei, și s’au așezat cîte una pe fiecare din ei.

4. Și toți s’au” umplut de Duh Sfânt, și au început să vorbească” în alte limbi, după cum le da Duhul să vorbească.

* Cap. 1, 8. ** Marc. 16, 17. Cap. 12, 40; 16, 4. 1 Cor. 12, 28, 29, 30; 13, 1; 14, 2, 26.

5. Și se aflau atunci în Ierusalim Iudei, oameni cucernici din toate neamurile cari sînt supt cer.

6. Cînd s’a auzit sunetul acela, mulțimea s’a adunat și a rămas incremenită; pînă cînd fiecare li auzea vorbind în limba lui.

7. Toți se mirau, se minunau, și ziceau unii către alții: „Toți aceștia cari vorbesc, nu sînt Galileeni?”

* Cap. 1, 11.

8. Cum dar li auzim vorbind fiecare din noi în limba noastră, în care ne-am născut?

9. Parți, Mezi, Elamiți, locuitori din Mesopotamia, Iudea, Capadocia, Pont, Asia,

10. Frigia, Pamfilia, Egipt, părțile Libiei dinșpre Cirena, oaspeți din Roma, Iudei sau prozeliti,

11. Cretani și Arabi, li auzim vorbind în limbile noastre lucrurile minunate ale lui Dumnezeu!”

12. Toți erau ulmiți, nu știau ce să creadă, și ziceau unii către alții: „Ce vrea să zică aceasta?”

13. Dar alții își băteau joc, și ziceau: „Sînt plini de must!”

14. Atunci Petru s’a sculat în picioare cu cei unsprezece, a ridicat glasul, și le-a zis: „Bărbați Iudei și voi toți cei cari locuiți în Ierusalim, să știți lucrul acesta, și ascultați cuvintele mele!

15. Oamenii aceștia nu sînt beți, cum vă închipuiți voi, căci” nu este decît al treilea ceas din zi.

* 1 Tes. 5, 7.

16. Ci aceasta este ce a fost spus prin prorocul Ioel:

17. „În” zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi” turna din Duhul Meu peste orice făptură; feciorii voștri și fetele ț voastre vor prooroci, tinerii voștri vor avea vedenii, și bătrînii voștri vor visa visuri!

* Ios. 14, 9. Ezech. 11, 19; 36, 27. Ioel 2, 28, 29. 2 Pet. 1, 21.

18. Da, chiar și peste robii Mei și peste roabele Mele voi turna, în zilele acelea, din Duhul Meu, și” vor prooroci.

* Cap. 21, 4, 9, 10. 1 Cor. 12, 13, 28, 14, 1, etc.

19. Voi” face să se arate semne sus

în cer și minuni jos pe pământ, sînge, foc și un vîrtej de fum; * *Isai. 2, 20, 21.*

20. soarele * se va prefăce în întunec, și luna în sînge, înainte ca să vină ziua Domnului, ziua aceea mare și strălucită. * *Mat. 24, 29. Marc. 13, 34. Luc. 21, 30.*

21. Atunci oricine * va chema Numele Domnului, va fi mîntuit. * *1 Cor. 10, 20.*

Cuvîntarea lui Petru.

22. Bărbați Israeliti, ascultați cuvintele acestea! Pe Isus din Nazaret, om adevărat de Dumnezeu înainte voastră prin * minunile, semnele și lucrările pline de putere, pe cari le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru, după cum bine știți;

* *Isai. 1, 2; 14, 19, 32. Cap. 10, 39. Ebr. 2, 4.*

23. pe Omul acesta, dat * în minile voastre, după sfatul hotărît și după știința mai dinainte a lui Dumnezeu, voi L-ați răstignit, și L-ați omorît prin mina celor fărădelege. * *Mat. 26, 24. Luc. 23, 22; 24, 44. Cap. 2, 19; 4, 26. ** Cap. 2, 36.*

24. Dar * Dumnezeu L-a înviat, deslegîndu-l legăturile morții, pentru că nu era cu putință să fie ținut de ea.

* *Ysa. 53, Cap. 2, 19; 4, 10; 10, 40; 13, 30; 14, 17, 31. Rom. 4, 24; 8, 13. 1 Cor. 15, 42; 15, 18. 2 Cor. 4, 14. Gal. 1, 1. Ebr. 1, 30. Col. 2, 12. 1 Tes. 1, 10. Ebr. 13, 20. 1 Pet. 1, 34.*

25. Căci David rice despre El:

„Eu aveam * totdeauna pe Domnul înaintea mea, pentru că El este la dreapta mea, ca să nu mă clatin.” * *Ps. 16, 8.*

26. De aceea, mi se bucură inima, și mi se vestește limba; chiar și trupul mi se va odihni în nădejde:

27. căci nu-mi vei lăsa sufletul în Locuința morților, și nu vei îngădui ca Sfîntul Tău să vadă putrezirea.

28. Mi-ai făcut cunoscut căile vieții, și Mă vei umplea de bucurie cu starea Ta de față.”

29. Cît despre * patriarhul David, să-mi fie îngăduit, fraților, să vă spun fără sfială că a murit și a fost îngropat; și mormîntul lui este în mijlocul nostru pînă în ziua de azi.

* *1 Reg. 2, 10. Cap. 13, 36.*

30. Fiindcă David era prooroc, și * știa că Dumnezeu îi făgăduise cu jurîmintă că va ridica pe unul din urmașii săi pe scaunul lui de domnie,

* *2 Sam. 7, 12, 13. Ps. 132, 11. Luc. 1, 32, 33. Rom. 1, 3. 2 Tim. 2, 8.*

31. despre învierea lui Hristos a proorocit și a vorbit el, cînd a zis că * sufletul lui nu va fi lăsat în Locuința morților, și trupul lui nu va vedea putrezirea.

* *Ps. 16, 10. Cap. 13, 36.*

32. Dumnezeu a înviat pe * acest Isus, și noi ** toți sîntem martori ai lui.

* *Ysa. 55. ** Cap. 1, 8.*

33. Și acum, odată ce S'a înălțat * prin dreapta lui Dumnezeu, și a primit ** dela Tatăl făgăduința Duhului Sfînt, a turnat ce vedeți și auziți.

* *Cap. 5, 31. Filip. 2, 9. Ebr. 10, 12. ** Isai. 44, 26; 45, 20; 48, 7, 13. Cap. 1, 4. † Cap. 10, 45. Ebr. 4, 8.*

34. Căci David nu s'a suit în ceruri, ci el singur zice: „Domnul a zis * Domnului meu: „Șezi la dreapta Mea,

* *Ps. 110, 1. Mat. 22, 44. 1 Cor. 15, 25. Ebr. 1, 30. Ebr. 1, 13.*

35. pînăce voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.”

36. Să știți bine dar, toată casa lui Israel, că Dumnezeu a * făcut Domn și Hristos pe acest Isus, pe care L-ați răstignit voi.”

* *Cap. 2, 31.*

Cei dinții creștini.

37. După ce au auzit aceste cuvinte, ei au * rămas străpuși în inimă, și au zis lui Petru și celorlalți apostoli: „Fraților, ce să facem?”

* *Act. 12, 20. Luc. 9, 10. Cap. 8, 4; 16, 30.*

38. „Pocăliți-vă *”, le-a zis Petru, „și fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veți primi darul Sfîntului Duh.

* *Luc. 24, 47. Cap. 2, 38.*

39. Căci făgăduința aceasta este pentru voi, pentru * copiii voștri, și pentru ** toți cei ce sînt departe acum, în oricît de mare număr îl va chema Domnul, Dumnezeuul nostru.”

* *Isai. 2, 28. Cap. 2, 35. ** Cap. 10, 45; 11, 15; 16; 14, 27; 15, 3, 8, 14. Ebr. 2, 13, 17.*

40. Și, cu multe alte cuvinte, mărturisise, îi îndemna, și zicea: „Mîntuiți-vă din mijlocul acestui neam ticălos.”

41. Cei ce au primit propovăduirea lui, au fost botezați; și în ziua aceea, la numărul ucenicilor s'au adăus aproape trei mii de suflete.

42. Ei * stăruiau în învățătura apostolilor, în legătura frățească, în frîngerea pîinii, și în rugăciuni.

* *Cap. 1, 14. Ysa. 41. Rom. 12, 25. Ebr. 4, 16. Col. 4, 2. Ebr. 10, 25.*

43. Fiecare era plin de frică, și prin apostoli se făceau multe * minuni și semne.

* *Marc. 16, 17. Cap. 4, 10; 4, 12.*

44. Toți cei ce credeau, erau împreună la un loc, și aveau * toate de obște.

* *Cap. 4, 32, 34.*

45. Își vindeau ogoarele și averile, și banii li împărțeau * între toți, după nevoile fiecăruia. * *Isa. 55:7.*

46. Toți * împreună erau nelipsiți de la Templu în * fiecare zi, frîngeau * pînea acasă, și luau hrana, cu bucurie și curăție de inimă. * *Cap. 1:14. ** Luc. 24:52. Cap. 3:42. + Cap. 30:7.*

47. Ei lăudau pe Dumnezeu, și erau plăcuți * înaintea întregului norod. Și Domnul * adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mîntuiți. * *Luc. 2:52. Cap. 4:36. Rom. 14:18. ** Cap. 5:14; 21:28.*

Vîndecarea ologului din naștere.

3 1. Petru și Ioan se suiau împreună la * Templu, la ceasul rugăciunii: era * ceasul al nouălea. * *Cap. 2:46. ** Ps. 135:17.*

2. Acolo era * un om olog din naștere, care era dus și pus în toate zilele la poarta Templului, numită „Frumoașă”, ca să * ceară de milă dela cei ce intrau în Templu. * *Cap. 14:5. ** Isa. 55:5.*

3. Omul acesta, cînd a văzut pe Petru și pe Ioan că voiau să intre în Templu, le-a cerut milostenie.

4. Petru, ca și Ioan, s'a uitat țintă la el, și a zis: „Uită-te la noi!”

5. Și el se uita la ei cu luare aminte, și aștepta să capete ceva dela ei.

6. Atunci Petru i-a zis: „Argint și aur, n'am; dar ce am, îți dau: în * Numele lui Isus Hristos din Nazaret, scoală-te și umblă!” * *Cap. 4:10.*

7. L-a apucat de mîna dreaptă, și l-a ridicat în sus. Iată-i s'au întărit tălpile și gleznele;

8. dintr-o săritură * a fost în picioare, și a început să umble. A intrat cu ei în Templu, umblînd, sîrînd, și lăudînd pe Dumnezeu. * *Isa. 55:5.*

9. Tot norodul l-a * văzut umblînd și lăudînd pe Dumnezeu. * *Cap. 4:16; 21.*

10. Îi cunoșteau că era cel ce ședea * la poartă „Frumoașă” a Templului, ca să ceară de pomănă, și s'au umplut de uimire și de mirare pentru cele ce i se întimplaseră. * *Isa. 55:5.*

11. Fiindcă el se ținea de Petru și de Ioan, tot norodul, mirat, a alergat la ei în pridvorul zis * al lui Solomon. * *Isa. 55:23. Cap. 5:12.*

Căutarea lui Petru către norod.

12. Petru, cînd a văzut lucrul acesta, a luat cuvîntul, și a zis norodului:

„Bărbați Israeliti, pentruce vă mirați de lucrul acesta? Dece vă uitați cu ochii țintă la noi, ca și cum prin puterea noastră sau prin cucernicia noastră am fi făcut pe omul acesta să umble?”

13. Dumnezeu * lui Avraam, Isaac și Iacov, Dumnezeu * părinților noștri, a proslăvit * pe Robul Său Isus, pe care voi L-ați dat în mîna lui Pilat; și v'ați lepădat de El înaintea lui, măcar că el era de părere să-l dea drumul. * *Cap. 6:20. ** Ioan 7:39; 12:18, 17:1. + Mat. 27:2.*

14. Voi v'ați * lepădat de Cel * Sfînt și Neprihănit *, și ați cerut să vi se dăruiască un ucigaș. * *Mat. 27:20. Marc. 15:11. Luc. 23:14, 26, 31. Ioan 18:40; 19:15. Cap. 13:28. ** Ps. 18:16. Marc. 1:24. Luc. 1:19. Cap. 2:27; 4:27. + Cap. 7:52; 23:14.*

15. Ați omorît pe Domnul vieții, pe * care Dumnezeu L-a înviat din morți; noi * sîntem martori ai Lui. * *Cap. 2:24. ** Cap. 3:15.*

16. Prin credința în * Numele lui Isus, a întărit Numele Lui pe omul acesta, pe care-l vedeți și-l cunoașteți; credința în El a dat omului acestuia o tălmădire deplină, cum vedeți cu toții. * *Mat. 9:22. Cap. 4:10; 14:2.*

17. Și acum, fraților, știu că din * neștiință ați făcut așa, ca și mai mari voștri. * *Luc. 23:34. Ioan 18:8. Cap. 23:27. + Cor. 2:3. 1 Tim. 1:13.*

18. Dar Dumnezeu a împlinit astfel ce vestise mai înainte * prin * gura tuturor proorocilor Lui: că, adică, Hristosul Său va pătimi. * *Luc. 24:44. Cap. 26:22. ** Ps. 22. Isa. 53:4; 55:1, etc. Dea. 3:25. 1 Pet. 1:10, 21.*

19. Pocăliți-vă dar, * și întoarceți-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se steargă păcatele, ca să vină dela Domnul vremele de înviare, * *Cap. 2:35.*

20. și să trimiteți pe Cel ce a fost rânduit mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos,

21. pe * care cerul trebuie să-L primească, pînă la vremele așteptării * din nou a tuturor lucrurilor: despre aceste vremi a * vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sfinților Săi prooroci din vechime. * *Cap. 1:11. ** Mat. 27:11. + Luc. 1:20.*

22. În adevăr, Moise a zis părinților noștri: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă va ridica dintre frații voștri un prooroc * ca mine; pe El să-L ascultați în tot ce vă va spune. * *Deut. 18:15, 18, 19. Cap. 7:37.*

23. Și oricine nu va asculta de Proorocul acela, va fi nimicit cu desăvîrșire din mijlocul norodului.”

24. Deasemenea toți proorocii, dela Samuel și ceilalți, cari au urmat după ei, și au vorbit, au vestit zilele acestora.

25. Voi * sînteți fiii proorocilor și ai legămîntului, pe care l-a făcut Dumnezeu cu părinții noștri, cînd a zis lui Avraam: „Toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînta” ta.”

* Cap. 2, 26. Rom. 9, 4, 8; 10, 9. Gal. 3, 28. ** Fac. 12, 3; 18, 18; 22, 18; 26, 4; 28, 14. Gal. 3, 8.

26. Dumnezeu, după ce a ridicat pe Robul Său Isus, L-a trimis * mai întîi vouă **, ca să vă binecuvînteze, întorcînd * pe fiecare din voi dela fărîdelegile sale.”

* Mat. 10, 5; 13, 34. Luc. 24, 47. Cap. 13, 32, 33, 48. ** Vers. 22. † Mat. 1, 23.

Petru și Ioan la Sinedriu.

4 1. Pe cînd vorbeau Petru și Ioan norodului, au venit la ei pe neașteptate preoții, căpitanul Templului și Saducheeii,

2. foarte necăjiți * că învățau pe norod, și vesteau în Isus învierea din morți.

* Mat. 22, 23. Fapt. 23, 5.

3. Au pus minile pe ei, și i-au aruncat în temniță pînă a doua zi; căci se înserase.

4. Însă mulți din ceie auziseră cuvîntarea, au crezut; și numărul bărbaților credincioși s'a ridicat aproape la cinci mii.

5. A doua zi, mai marii norodului, bătrîinii și cărturarii s'au adunat împreună la Ierusalim,

6. cu marele preot Ana *, Caiafa, Ioan, Alexandru, și toți cei ce se trăgeau din neamul marilor preoți.

* Luc. 3, 2. Ioan 11, 49; 18, 13.

7. Au pus pe Petru și pe Ioan în mijlocul lor, și i-au întrebat: „Cu * ce putere, sau în numele cui ați făcut voi lucrul acesta?”

* Ezech. 2, 14. Mat. 23, 23. Cap. 7, 29.

8. Atunci * Petru, plin de Duhul Sfînt, le-a zis: „Mai mari ai norodului și bătrîni ai lui Israel!

* Luc. 12, 12.

9. Fiindcă sîntem trași astăzi la răspundere pentru o facere de bine, făcută unui om bolnav, și sîntem întrebați cum a fost vindecat,

10. s'o știți toți, și s'o știie tot norodul lui Israel! Omul acesta se înfățișează înaintea voastră pe deplin sîntos, în * Numele lui Isus Hristos din Nazaret, pe ** care voi L-ați răstignit, dar pe care Dumnezeu L-a înviat din morți.

* Cap. 2, 8, 28. ** Cap. 2, 8.

11. El * este „piatra lepădată de voi, zidarii, care a ajuns să fie pusă în capul unghiului.”

* Ps. 118, 22. Isa. 28, 16. Mat. 21, 42.

12. În nimeni altul nu este mîntuire: căci nu * este supt cer nici un alt Nume dat oamenilor, în care trebuie să fim mîntuiți.”

* Mat. 1, 21. Cap. 10, 43. † Tim. 2, 3, 4.

13. Cînd au văzut ei îndrăzneala lui Petru și a lui Ioan, s'au mirat, intrucît * știau că erau oameni necărturari și de rînd; și au priceput că fuseseră cu Isus.

* Mat. 11, 19. 1 Cor. 1, 27.

14. Dar fiindcă vedeau înșă * ei pe omul care fusese vindecat, nu puteau zice nimic împotriva.

* Cap. 3, 11.

15. Le-au poruncit doar să iasă afară din sobor, s'au sfătuit între ei,

16. și au zis: „Ce * vom face oamenilor acestora? Căci este știut ** de toți locuitorii Ierusalimului că prin ei s'a făcut o minune vădită, pe care n'o putem tăgădui.

* Ioan 11, 47. ** Cap. 3, 8, 16.

17. Dar, ca să nu se lăsească vestea aceasta mai departe în norod, să-i amenințăm, și să le poruncim ca de acum încolo să nu mai vorbească nimănui în Numele acesta.”

18. Și dupăce i-au chemat *, le-au poruncit să nu mai vorbească cu nici un chip, nici să mai lăvețe pe oameni în Numele lui Isus.

* Cap. 5, 40.

19. Drept răspuns, Petru și Ioan le-au zis: „Judecați voi singuri dacă * este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decît de Dumnezeu;

* Cap. 5, 28.

20. căci * noi nu putem să nu vorbim despre ce am ** văzut și am auzit.”

* Cap. 1, 8; 2, 22. ** Cap. 23, 15. † Ioan 1, 1, 3.

21. I-au amînatat din nou, și i-au lăsat să plece, căci nu știau cum să-i pedepsească, din pricina * norodului; fiindcă ** toți slăveau pe Dumnezeu pentru cele întimplate.

* Mat. 23, 26. Luc. 20, 4, 19; 23, 2. Cap. 5, 28. ** Cap. 2, 1, 3.

22. Căci omul cu care se făcuse această minune de vindecare, avea mai bine de patruzeci de ani.

Petru și Ioan la ai lor.

23. După * ce li s'a dat drumul, ei s'au dus la ai lor, și le-au istorisit tot ce le spusese preoții cei mai de seamă și bătrîni.

* Cap. 12, 12.

24. Cînd au auzit ei aceste lucruri, și-au ridicat glasul toți împreună către Dumnezeu, și au zis: „Stăpîne,

Doamne, care* ai făcut cerul, pămîntul, marea şi tot ce este în ele!

* 2 Reg. 19, 15.

25. Tu ai zis prin Duhul Sfînt, prin gura părintelui nostru David, robul Tău: „Pentruce* se întărită neamurile, şi pentruce cauetă noroadele lucruri deşerte?”

* Ps. 2, 1.

26. Împărăţii pămîntului s'au răscolat, şi domnitorii s'au unit împotriva Domnului şi împotriva Unsului Său.”

27. În* adevăr, împotriva Robului Tău celui sfînt**, Isus, pe Ț care L-ai uns Tu, s'au însoţit în cetatea aceasta Irod şi Pilat din Pont cu Neamurile şi cu noroadele lui Israel, *

28. ca* să facă tot ce hotărîse mai dinainte mîna Ta şi statul Tău.

* Cap. 1, 23; 2, 18.

29. Şi acum, Doamne, uită-Te la amintirile lor, dă putere robilor Tăi să* vestească Cuvîntul Tău cu toată îndrăzneala, *

30. şi îţinde-Ți mîna, ca* să se facă tămăduiri, minuni şi semne prin** Numele Robului Ț Tău celui Sfînt, Isus.”

* Cap. 2, 43; 3, 12. ** Cap. 2, 4, 24. † Vers. 27.

31. După ce s'au rugat ei, s'a* cutremurat locul unde erau adunaţi; toţi s'au umplut de Duhul Sfînt, şi** vesteau Cuvîntul lui Dumnezeu cu îndrăzneală.

* Cap. 2, 2, 4; 19, 28. ** Vers. 28.

Unirea şi dragostea credincioşilor.

32. Mulţimea celor ce crezuseră, era* o inimă şi un suflet. Niciunul** nu zicea că averile lui sînt ale lui, ci aveau toate de obşte.

* Cap. 5, 12. Rom. 15, 1, 2. 2 Cor. 12, 13. 1 Pet. 1, 37; 2, 2. † Ps. 1, 6. ** Cap. 2, 44.

33. Apostolii mărturiseau cu multă* putere despre** învierea Domnului I-sus. Şi un mare Ț har era peste toţi.

* Cap. 1, 6. ** Cap. 1, 22. † Cap. 2, 47.

34. Căci nu era niciunul printre ei, care să ducă lipsă: toţi* cei ce aveau ogoare sau case, le vindeau, aduceau preţul lucrurilor vindute,

* Cap. 2, 45.

35. şi-l* puneau la picioarele apostolilor; apoi** se împărţea fiecăruia după cum avea nevoie.

* Vers. 37. Cap. 3, 2. ** Cap. 2, 45; 4, 1.

36. Iosif, numit de apostoli şi Barnaba, adică, în tîlmăcire, fiul mîngîierii, un Levit, de neam din Cipru,

37. a vîndut un ogor, pe care-l avea*, a adus banii, şi i-a pus la picioarele apostolilor.

* Vers. 34, 35. Cap. 3, 1, 2.

Anania şi Safira.

5 1. Dar un om, numit Anania, a vîndut o moşioară, cu nevastă-sa Safira,

2 şi* a oprit o parte din preţ, cu ştiria nevestei lui; apoi a adus partea cealaltă, şi a pus-o la picioarele apostolilor.

* Cap. 4, 22.

3. Petru* i-a zis: „Anania, pentruce Ți-a** umplut Satana inima ca să minţi pe Duhul Sfînt, şi să ascunzi o parte din preţul moşioarei?”

* Num. 30, 2. Deut. 24, 22. Eccl. 4, 4. ** Lev. 24, 2.

4. Dacă n'o vindeai, nu rămînea ea a ta? Şi, după ce ai vîndut-o, nu puteai să faci ce vrei cu preţul ei? Cum s'a putut naşte un astfel de gînd în inima ta? N'ai minţit pe oameni, ci pe Dumnezeu.”

5. Anania, cînd a auzit cuvintele acestea, a căzut* jos, şi şi-a dat sufletul. O mare frică a apucat pe toţi ceice ascultau aceste lucruri.

* Vers. 10, 11.

6. Flăcăii s'au sculat, l-au* învelit, l-au scos afară, şi l-au îngropat.

* Eccl. 19, 40.

7. Cam după trei ceasuri, a intrat şi nevastă-sa, fără să ştie ce se întimplase.

8. Petru i-a zis: „Spune-mi, cu atît aȚi vîndut moşioara?” „Da”, a răspuns ea, „cu atîta.”

9. Atunci Petru i-a zis: „Cum de v'aȚi înţeles între voi să* ispiţiţi pe Duhul Domnului? Iată picioarele celorce au îngropat pe bărbatul tău, sînt la uşă, şi te vor lua şi pe tine.”

* Mat. 4, 7. Vers. 3.

10. Ea* a căzut îndată la picioarele lui, şi şi-a dat sufletul. Cînd au intrat flăcăii, au găsit-o moartă; au scos-o afară, şi au îngropat-o lîngă bărbatul ei.

* Vers. 4.

11. O* mare frică a cuprins toată adunarea şi pe toţi cei ce au auzit aceste lucruri.

* Vers. 5. Cap. 2, 45; 26, 17.

Izbinda apostolilor.

12. Prim* minile apostolilor se făceau multe semne şi minuni în norod. Toţi** stăteau împreună în pridvorul lui Solomon,

* Cap. 2, 45; 14, 3; 19, 11. Rom. 16, 13. 2 Cor. 12, 12. Ebr. 2, 4. ** Cap. 2, 12; 4, 22.

13. şi* niciunul din ceilalţi nu cuteza să se lipească de ei; dar** norodul îi lăuda în gura mare.

* Iosua 5, 22; 12, 42; 24, 28. ** Cap. 2, 47; 4, 22.

14. Numărul celor ce credeau în Domnul, bărbați și femei, se mărea tot mai mult;

15. până acolo că scoteau pe bolnavi chiar pe ulițe, și li puneau pe paturi și pe așternuturi, pentru ca, atunci cînd* va trece Petru, măcar umbra lui să treacă peste vreunul din ei.

* Mat. 9, 23; 14, 26. Cap. 18, 12.

16. Mulțimea, deasemenea, alerga la Ierusalim, din cetățile vecine, și aducea pe cei bolnavi și pe cei* chinuți de duhuri necurate: și toți se vindecau.

* Marc. 16, 17, 18. Ioan. 14, 12.

Apostolii închiși și izbviți.

17. Însă* marele preot și toți cei ce erau împreună cu el, adică partida Saducheilor, s'au sculat plini de pizmă,

* Cap. 4, 1, 2, 3.

18. au* pus minile pe apostoli, și i-au aruncat în temnița de obște.

* Luc. 21, 12.

19. Dar un inger* al Domnului a deschis ușile temniței, noaptea, i-a scos afară, și le-a zis:

* Cap. 12, 7, 16, 26.

20. „Duceți-vă, stați în Templu, și vestiți norodului toate* cuvintele vieții aceastei.”

* Ioan. 8, 46; 17, 8. 1 Ioan. 1, 1.

21. Cînd au auzit ei aceste vorbe, au intrat dis de dimineață în Templu, și au început să învețe pe norod. Marele* preot și cei ce erau cu el, au venit pe neașteptate, au adunat Soborul și pe toată bătrînimea fiilor lui Israel, și au trimis la temniță să aducă pe apostoli.

* Cap. 4, 5, 6. Luc. 22, 4.

22. Aproxii, la venirea lor, nu i-au găsit în temniță. S'au întors și au spus astfel:

23. „Temnița am găsit-o închiisă cu toată gria, și pe pazitori stînd în picioare la uși; dar, cînd am deschis, n'am găsit pe nimeni înăuntru.”

24. Cînd au auzit aceste vorbe, căpitanul* Templului și preoții cei mai de seamă au rămas înmărmuriți, și nu știau ce să creadă despre apostoli și despre urmările acestei întîmplări.

* Cap. 4, 1.

25. Cîineva a venit și le-a spus: „Iată că oamenii, pe cari i-ați băgat în temniță, stau în Templu, și învață pe norod.”

26. Atunci căpitanul Templului a plecat cu aproxii, și i-au adus; dar nu cu sila, căci* se temeau să nu fie uciși cu pietre de norod.

* Mat. 21, 26.

27. După ce i-au adus, i-au pus înain-

tea Soborului. Și marele preot i-a întrebât astfel:

28. „Nu* v'am poruncit noi cu tot dinadinsul să nu învățați pe norod în Numele acesta? Și voi iată că ați umplut Ierusalimul cu învățătura voastră, și clătuți* să aruncați asupra noastră singele ț aceluia om.”

* Cap. 4, 18. ** Cap. 2, 28, 30; 3, 24; 7, 52. 1 Pet. 2, 23.

29. Petru și apostolii ceilalți, drept răspuns, i-au zis: „Trebuie* să ascultăm mai mult de Dumnezeu decît de oameni!”

* Cap. 4, 19.

30. Dumnezeu* părinților noștri a înviat pe Isus, pe care voi L-ați omorît, atîrnîndu-L* pe lemn.

* Cap. 2, 13, 14; 22, 14. ** Cap. 22, 30; 23, 29. Gal. 3, 13. 1 Pet. 2, 24.

31. Pe acest* Isus, Dumnezeu L-a înălțat cu puterea Lui, și L-a făcut Domn* și Mîntuitor Ț, ca să Ț dea lui Israel pocălnia și iertarea păcatelor.

* Cap. 2, 28, 36. 2 Pet. 1, 6. 2 Tim. 2, 10; 12, 1. ** Cap. 3, 15. 7 Mat. 1, 21. Ț Luc. 24, 47. Cap. 3, 26; 13, 35. 2 Tim. 1, 7. Col. 1, 24.

32. Noi* slănim martori ai acestor lucruri, ca și Duhul Sfînt, pe** care L-a dat Dumnezeu celor ce ascultă de El.”

* Ioan. 15, 26, 27. ** Cap. 3, 4; 10, 44.

Apostolilor li se dă drumul.

33. Cînd* au auzit ei aceste vorbe, li tăia la inimă și s'au sfîșuit să-i omoare.

* Cap. 2, 37; 7, 54.

34. Dar un Fariseu numit Gamaliel*, un învățător al Legii, prețuit de tot norodul, s'a sculat în picioare în Sobor și a poruncit să scoată puțin afară pe apostoli.

* Cap. 22, 3.

35. Apoi le-a zis: „Bărbați Israeliti, luați seama bine ce aveți de gînd să faceți oamenilor acestora.

36. Căci nu de mult s'a ivit Teuda, care zicea că el este ceva, și la care s'au alipit aproape patru sute de bărbați. El a fost omorît, și toți cei ce îl urmaseră, au fost risipiți și nimiciți.

37. După el s'a ivit Iuda Galileeanul, pe vremea înscrierii, și a tras mult norod de partea lui; a perit și el, și toți cei ce-l urmaseră, au fost risipiți.

38. Și acum, eu vă spun: „Nu mai necăjiți pe oamenii aceștia, și lăsați-i în pace! Dacă* încercarea sau lucrarea aceasta este dela oameni, se va nimici;

* Prov. 21, 20. 2 Tim. 3, 10. Mat. 23, 23.

39. dar* dacă este dela Dumnezeu, n'o veți putea nimici. Să nu vă pomeniți că luptați* împotriva lui Dumnezeu.”

* Luc. 21, 16. 1 Cor. 1, 26. ** Cap. 7, 52; 8, 5; 22, 9.

40. Ei au ascultat de el. Și, după ce au chemat* pe apostoli, au pus să-l boteze** cu nulele, i-au oprit să vorbească în Numele lui Isus, și le-au dat drumul.

*Cap. 4, 18. **Mat. 18, 17; 28, 14. Marc. 16, 9.

41. Ei au plecat dinaintea Soborului, și s'au bucurat* că au fost învredniți să fie batjocoriți, pentru Numele Lui.

*Mat. 5, 12. Rom. 8, 8. 2Cor. 12, 12. Filip. 1, 29. Ebr. 10, 34. Iac. 1, 2. 1Pet. 4, 13, 16.

42. Și în fiecare zi, în* Templu și acasă, nu încetau** să învețe pe oameni, și să vestească Evanghelia lui Isus Hristos.

*Cap. 2, 46. **Cap. 4, 23, 26.

Cei șapte diaconi.

61. În zilele acelea, când s'a* înmulțit numărul ucenicilor, Evreii cari vorbeau grecește**, citeau împotriva Evreilor, pentrucă văduvele lor erau trecute cu vederea la împărțea* ajutorilor de toate zilele. *Cap. 2, 42; 4, 3, 14; 7, 1. **Cap. 9, 36; 11, 36. *Cap. 4, 35.

2. Cei doisprezece au adunat mulțimea ucenicilor, și au zis: „Nu* este potrivit pentru noi să lăsăm Cuvîntul lui Dumnezeu ca să slujim la mese.

*Ezod. 16, 17.

3. De aceea, fraților, alegeți* dintre voi șapte bărbați, vorbiți de bine, plini de Duhul Sfînt și înțelepciune, pe cari li vom pune la slujba aceasta.

*Ezod. 1, 22. Cap. 1, 21; 16, 1. 1Tim. 5, 7.

4. Iar noi vom* stăruî necurmat în rugăciune și în propovăduirea Cuvîntului.”

*Cap. 1, 48.

5. Vorbirea aceasta a plăcut întregii adunări. Au ales pe Ștefan, bărbat* plin de credință și de Duhul Sfînt, pe Filip**, pe Prohor, pe Nicanor, pe Timon, pe Parmena și pe Nicolae†, un prozelit din Antiohia.

*Cap. 11, 24. **Cap. 9, 36; 11, 3. †Apost. 2, 4, 12.

6. I-au adus înaintea apostolilor, cari*, după ce s'au rugat, și-au** pus minile peste el. *Cap. 1, 24. **Cap. 9, 37; 9, 17; 13, 6. 1Tim. 4, 14; 5, 22. 2Tim. 1, 6.

Ștefan învins de hula.

7. Cuvîntul* lui Dumnezeu se răspîndea tot mai mult, numărul ucenicilor se înmulțea mult în Ierusalim, și o mare mulțime de** preoți veneau la credință. *Cap. 12, 24; 13, 26. Col. 1, 6. **Ezod. 12, 42.

8. Ștefan era plin de har și de putere, și făcea minuni și semne mari în norod.

9. Unii din sinagoga, numită a Izbăviților, a Cirinenilor, și a Alexandrinilor,

împreună cu niște Iudei din Cilicia și din Asia, au început o ceartă de vorbe cu Ștefan;

10. dar* nu puteau să stea împotriva înțelepciunii și Duhului cu care vorbea el. *Luc. 11, 22. Cap. 5, 26. Ezod. 4, 12. Iac. 3, 17.

11. Atunci* au pus la cale pe niște oameni să zică: „Noi l-am auzit rostind cuvinte de hula împotriva lui Moise și împotriva lui Dumnezeu.”

*1Reg. 20, 10; 12, 14. Mat. 26, 10, 48.

12. Au întăritat norodul, pe bătrîni și pe cărturari, au năvălit asupra lui, au pus mina pe el, și l-au dus în Sobor.

13. Au scos niște martori mincinoși, cari au zis: „Omul acesta nu încetează să spună cuvinte de hula împotriva acestui locaș sfînt și împotriva Legii.

14. În adevăr*, l-am auzit zicînd că acest Isus din Nazaret va dărîma** locașul acesta, și va schimba obiceiurile, pe cari ni le-a dat Moise.”

*Cap. 28, 5. **Dan. 9, 26.

15. Toți cei ce ședeau în Sobor, s'au uitat pîntă la Ștefan, și fața lui li s'a arătat ca o față de înger.

Cuvîntarea de apărare a lui Ștefan.

71. Marele preot a zis: „Așa stau lucrurile?”

2. Ștefan a răspuns: „Fraților* și părinților, ascultați! Dumnezeuul slavei S'a arătat părintelui nostru Avraam, cînd era în Mesopotamia, înainte ca să se așeze în Haran. *Cap. 12, 1.

3. Și i-a zis: „Ieși* din țara ta și din familia ta, și du-te în țara, pe care ți-o voi arăta.”

*Fac. 12, 1.

4. El a ieșit atunci* din țara Hardeiilor, și s'a așezat în Haran. De acolo, după moartea tatălui său, Dumnezeu l-a strămutat în țara aceasta, în care locuieți voi acum.

*Fac. 12, 5; 12, 4, 6.

5. Din țara aceea nu i-a dat nimic în stăpînire, nici măcar o palmă de loc, el i-a făgăduit* că i-o va da în stăpînire lui, și seminței lui după el, măcar că n'avea niciun copil.

*Fac. 12, 7; 12, 16; 15, 9, 10; 17, 8; 28, 2.

6. Dumnezeu i-a spus că sămînța* lui va locui într-o țară străină, va fi robită, și va fi chinuîlă patru** sute de ani.

*Fac. 15, 13, 16. **Ezod. 12, 40. Gal. 3, 17.

7. „Dar neamul, căruia li vor fi robi, îl voi judeca Eu”, a zis Dumnezeu. După aceea, vor ieși, și-Mi vor* sluji în locul acesta.”

*Ezod. 2, 24.

8. Apoi i-a dat* legămîntul tăierii

împrejur; și astfel** Avraam, când a născut pe Isaac, l-a tăiat împrejur în ziua a opta; Isaac† a născut și a tăiat împrejur pe Iacov, și Iacov†† pe cei doisprezece patriarhi. *Fac. 17, 9-11.

**Fac. 21, 2-4. †Fac. 25, 26. ††Fac. 28, 25, etc.; 30, 5, etc.; 32, 13, 25.

9. Iar* patriarhii, cari pizmuiau pe Iosif, l-au vindut, ca să fie dus în Egipt. Dar** Dumnezeu a fost cu el,

*Fac. 37, 4, 12, 28. †Fac. 18, 17. **Fac. 38, 2, 21, 28.

10. și l-a izbăvit din toate necazurile lui; i-a dat înțelepciune și trecere* înaintea lui Faraon, împăratul Egiptului, care l-a pus dregător peste Egipt și peste toată casa lui. *Fac. 41, 37, etc. 8.

11. A venit* o foamete în tot Egiptul și Canaanul. Nevoia era mare, și părinții noștri nu găseau merinde.

*Fac. 42, 14.

12. Iacov* a auzit că în Egipt era griu, și a trimis pe părinții noștri înțiaș dată acolo. *Fac. 42, 1.

13. Și* când au venit a doua oară, Iosif a fost cunoscut de frații săi, și Faraon a aflat din ce neam era Iosif.

*Fac. 43, 4, 18.

14. Apoi* Iosif a trimis să cheme pe tatăl său Iacov și pe toată** familia lui, șaptezeci și cinci de suflete.

*Fac. 45, 9, 17. **Fac. 46, 27. Deut. 10, 22.

15. Iacov* s'a pogorît în Egipt, unde a murit** el și părinții noștri.

*Fac. 46, 5. **Fac. 48, 23. Exod. 1, 6.

16. Și* au fost strămutați la Sihem, și puși în mormântul*, pe care îl cumpărase Avraam cu o sumă de bani dela fiii lui Emor, în Sihem.

*Exod. 12, 28. Gen. 34, 25. **Fac. 33, 19; 35, 19.

17. Se apropia vremea* când trebuia să se împlinească făgăduința, pe care o făcuse Dumnezeu lui Avraam. Norodul a** crescut și s'a înmulțit în Egipt.

*Fac. 15, 13. Ver. 4. **Exod. 1, 7-9. Ps. 135, 24, 25.

18. Pînă cînd s'a ridicat un alt împărat, care nu cunoștea pe Iosif.

19. Lăpăratul acesta a uneltit împotriva neamului nostru, și a chinuit pe părinții noștri, pînă acolo că să-și* lepede pruncii, ca să nu trăiască.

*Exod. 1, 22.

Vremea lui Moise.

20. Pe* vremea aceasta s'a născut Moise, care era** frumos înaintea lui Dumnezeu. El a fost hrănit trei luni în casa tatălui său. *Exod. 2, 2. **Evr. 11, 23.

21. Și cînd a fost* lepădat, l-a luat

fiica lui Faraon, și l-a crescut ca pe copilul ei. *Exod. 2, 3-10.

22. Moise a învățat toată înțelepciunea Egiptenilor, și era puternic* în cuvinte și în fapte. *Lev. 24, 10.

23. El* avea patruzeci de ani, cînd i-a venit în inimă dorința să cerceteze pe frații săi, pe fiii lui Israel. *Exod. 2, 11, 12.

24. A văzut pe unul din ei suferind nedreptate; i-a luat apărarea, a răbunat pe cel asuprit, și a omorît pe Egiptean.

25. Credea că frații lui vor pricepe că Dumnezeu prin mina lui le va da izbăvirea; dar n'au priceput.

26. A* doua zi, cînd se băteau ei, Moise a venit în mijlocul lor, și i-a îndemnat la pace. „Oamenilor“, a zis el, „voi sînteți frați; de ce vă nedreptățiți unul pe altul?“ *Exod. 2, 11.

27. Dar cel ce nedreptățea pe aproapele său, l-a îmbrăncit, și i-a zis: „Cine* te-a pus pe tine stăpînitor și judecător peste noi?“ *Lev. 12, 14. Cap. 4, 1.

28. Vrei să mă omori și pe mine cum ai omorît ieri pe Egiptean?“

29. La* auzul acestor vorbe, Moise a fugit, și s'a dus de a locuit ca străin în pămîntul Madian, unde a născut doi fii. *Exod. 2, 15, 22; 4, 20; 18, 3, 4.

30. Peste* patruzeci de ani, i s'a arătat un înger în pustia muntelui Sinai, în para focului unui rug. *Exod. 3, 2.

31. Moise, cînd l-a văzut, s'a mirat de arătarea aceasta; și, pe cînd se apropia să vadă ce este, a auzit glasul Domnului,

32. care l-a zis: „Eu* sînt Dumnezeu-l părinților tăi, Dumnezeu-l lui Avraam, Dumnezeu-l lui Isaac, și Dumnezeu-l lui Iacov.“ Și Moise, tremurînd, s'a îndrăznit să se uite.

*Mat. 22, 32. Evr. 11, 16.

33. Domnul* l-a zis: „Scoate-ți încălțămintea din picioare, căci locul pe care stai, este un pămînt sfînt.

*Exod. 3, 5. Gen. 2, 15.

34. Am* văzut suferința poporului Meu, care este în Egipt, le-am auzit gemetele, și M'am pogorît să-i izbăvesc. Acum, du-te, te voi trimite în Egipt.“ *Exod. 3, 7.

35. Pe acest Moise, de care se lepădaseră ei, cînd au zis: „Cine te-a pus pe tine stăpînitor și judecător?“ Dumnezeu l-a trimis ca stăpînitor și izbăvitor, cu ajutorul* îngerului, care i se arătase în rug. *Exod. 14, 19. Num. 20, 16.

36. El * i-a scos din Egipt, și a făcut * minuni și semne în Egipt, la * Marea Roșie, și în pustie, patruzeci de ani.

* Exod. 12, 42; 16, 1. ** Exod. 7-12, 14. Ps. 135, 27. † Exod. 14, 21, 27-28. ‡ Exod. 16, 1, 28.

37. Acest Moise a zis fiilor lui Israel: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă va ridica dintre frații voștri un prooroc * ca mine: de el * să ascultați.”

* Deut. 18, 18, 19. Cap. 3, 22. ** Mat. 17, 9.

38. El * este acela care, în adunarea Israelitilor din pustie, cu Ingerul **, care i-a vorbit pe muntele Sinai, și cu părinții noștri, a * primit cuvinte ** vil, ca să ni le dea nouă.

* Exod. 18, 3, 12. ** Is. 63, 9. Gal. 3, 19. Ebr. 2, 2. † Exod. 24, 1. Deut. 5, 27; 33, 4. Ioan. 1, 17. ‡ Rom. 8, 2.

39. Părinții noștri n'au vrut să-l asculte, ci l-au nesocotit: și, în inimile lor, s'au întors spre Egipt,

40. și * au zis lui Aaron: „Fă-ne niște dumnezei, cari să meargă înaintea noastră; căci acest Moise, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s'a făcut.”

* Exod. 32, 1.

41. Și * în zilele acelea, au făcut un vițel, au adus jertfă idolului, și s'au bucurat de lucrul minilor lor.

* Deut. 9, 16. Ps. 106, 19.

42. Atunci Dumnezeu S'a * întors dela ei, și i-a dat să se închine oștirii ** cerului, după cum este scris în cartea proorocilor: „Mi-ați adus voi vite junghiate și jertfe timp de patruzeci de ani în pustie, ca să * a lui Israel?..

* Ps. 112, 12. Ezech. 20, 26. Rom. 1, 24. 2 Tim. 2, 12. ** Deut. 4, 19; 17, 2. † Reg. 17, 24; 21, 9. 2 Pet. 15, 12. ‡ Amos 4, 25, 26.

43. Ați purtat cortul lui Moloh și chipul stelei zeului Remfan, chipurile acelea, pe cari le-ați făcut ca să vă închinați lor! De aceea vă voi strămuta dincolo de Babilon.”

44. Părinții noștri aveau în pustie cortul înfălțirii, așa cum îl rânduise Celce a spus lui Moise să-l * facă după chipul, pe care-l văzuse.

* Exod. 26, 40; 28, 26. Ebr. 8, 5.

45. Și * părinții noștri l-au adus, la rindul lor, supț povățuirea lui Iosua, cind au intrat în țara stăpînită de Neamurile, pe ** cari Dumnezeu le-a izgonit dinaintea părinților noștri; și a rămas acolo pînă în zilele lui David.

* Is. 8, 14. ** 2 Sam. 5, 24. Ps. 44, 2; 78, 56. Cap. 12, 19.

46. David * a căpătât milă înaintea lui Dumnezeu, și a ** cerut să ridice o locuință pentru Dumnezeu în Iacov.

* 1 Sam. 15, 2. 2 Sam. 7, 1. Ps. 132, 18. Cap. 13, 15. ** 1 Reg. 8, 17. 1 Cron. 22, 7. Ps. 132, 4, 5.

47. Și * Solomon a fost acela care l-a zidit o casă.

* 1 Reg. 8, 1; 9, 20. 1 Cron. 17, 12. 2 Cron. 3, 1.

48. Dar * Cel Prea Înalt nu locuiește în locașuri făcute de mini omezești, cum zice proorocul:

* 1 Reg. 8, 27. 2 Cron. 3, 6; 6, 18. Cap. 17, 24.

49. „Cerul * este scaunul Meu de domnie, și pămîntul este așternutul picioarelor Mele. Ce fel de casă lmi veți zidi voi Mie, zice Domnul, sau care va fi locul Meu de odihnă?

* Is. 66, 1, 2. Mat. 23, 24, 28, 29, 32.

50. N'a făcut mina Mea toate aceste lucruri?...”

Uciderea lui Ștefan cu pietre.

51. ...„Oameni tari * la cerbice, nețîiați împrejur ** cu inima și cu urechile! Voi totdeauna vă împotriviți Duhului Sfînt. Cum au făcut părinții voștri, așa faceți și voi.

* Exod. 28, 9; 38, 9. Is. 46, 4. ** Lev. 26, 41. Deut. 10, 16. 1 Pet. 4, 4; 5, 10; 5, 28. Ezech. 44, 9.

52. Pe * cari din prooroci nu i-au prigonit părinții voștri? Au omorît pe ceice vesteau mai dinainte venirea Celui * Neprihănit, pe care L-ați vîndut acum, și L-ați omorît.

* 2 Cron. 18, 21. Mat. 23, 29; 24, 27. 1 Tim. 2, 16. ** Cap. 5, 14.

53. voi, cari * ați primit Legea dată prin Ingeri, și n'ați păzit-o!...”

* Exod. 20, 1. Gal. 3, 19. Ebr. 2, 2.

54. Cînd * au auzit ei aceste vorbe, li tăia pe inimă, și scrișeau din dinți împotriva lui.

* Cap. 5, 28.

55. Dar Ștefan, plin * de Duhul Sfînt, și-a pironit ochii spre cer, a văzut alava lui Dumnezeu, și pe Isus stînd în picioare la dreapta lui Dumnezeu;

* Cap. 6, 5.

56. și a zis: „Iată, văd * cerurile deschise, și pe Fiul ** omului stînd în picioare la dreapta lui Dumnezeu.”

* Ezech. 1, 1. Mat. 3, 16. Cap. 10, 31. ** Dan. 7, 13.

57. Ei au început atunci să rănească, și-au astupat urechile, și s'au năpustit toți într'un gînd asupra lui.

58. L-au trînt * afară din cetate, și l-au * ucis cu pietre. Marturii * și-au pus hainele la picioarele unui tînăr, numit Saul.

* 1 Reg. 11, 19. Luc. 4, 28. Ebr. 12, 12.

** Lev. 24, 10. † Deut. 19, 9, 10; 17, 7. Cap. 8, 1; 22, 20.

59. Și aruncau cu pietre, în Ștefan, care * se ruga și zicea: „Doamne Iușe, primește ** duhul meu!”

* Cap. 9, 14. ** Ps. 31, 5. Luc. 23, 46.

60. Apoi a îngenunchat *, și a strigat cu glas tare: „Doamne **, nu le ținea

în seamă păcatul acesta!" Și după aceste vorbe, a adormit.

* Cap. 9. 40; 20. 30; 21. 5. ** Mat. 5. 46. Luc. 4. 20; 20. 34.

Prigonirea creștinilor.

8. Saul* se învoise la uciderea lui Ștefan. În ziua aceea, s'a pornit o mare prigonire împotriva Bisericii din Ierusalim. Și toți**, afară de apostoli, s'au împrăștiat prin părțile Iudeii și ale Samariei. * Cap. 7. 58; 20. 30. ** Cap. 12. 19.

2. Niște oameni temători de Dumnezeu au îngropat pe Ștefan, și l-au* jălit cu mare tânguire.

* Fac. 22. 3; 36. 10. 1 Sam. 3. 11.

3. Saul de partea lui, făcea prăpăd* în Biserică; intra prin case, lua cu sila pe bărbați și pe femei, și-i arunca în temniță.

* Cap. 7. 58; 9. 1. 12. 21; 22. 4; 26. 10; 21. 1 Cor. 16. 9. Gal. 1. 13. Filip. 3. 2. 1 Tim. 1. 13.

4. Ceile se împrăștiaseră*, mergeau din loc în loc, și propovăduiau Cuvîntul.

* Mat. 10. 23. Cap. 11. 19.

5. Filip* s'a coborît în cetatea Samariei, și le-a propovăduit pe Hristos.

* Cap. 6. 5.

6. Noroadele luau aminte cu un gînd la cele spuse de Filip, cînd au auzit și au văzut semnele, pe cari le făcea.

7. Căci din mulți îndrăcîți ieșeau duhuri* necurate, și scoteau mari țipete; mulți slăbănogi și șchiopi erau tămăduiți.

* Marc. 16. 17.

8. Și a fost o mare bucurie în cetatea aceasta.

9. În cetate era un om, numit Simon, care zicea că este un om însemnat; el vrăja* și punea în uimire** pe poporul Samariei.

* Cap. 19. 6. ** Cap. 6. 20.

10. Toți, dela mic pînă la mare, îi ascultau cu luare aminte, și ziceau: „Acesta este puterea lui Dumnezeu, cea care se numește „mare“.

11. Îi ascultau cu luare aminte, pentru că multă vreme îi ulmise cu vrăjitorile lui.

12. Dar cînd au crezut pe Filip, care propovăduia Evanghelia* împărăției lui Dumnezeu și a Numelui lui Ius Hristos, au fost botezați, alît bărbați cît și femei.

* Cap. 1. 3.

13. Chiar Simon a crezut; și după ce a fost botezat, nu se mai despărțea de Filip, și privea cu uimire minunile și semnele mari cari se făceau.

Petru și Ioan la Samaria.

14. Apostolii, cari erau în Ierusalim, cînd au auzit că Samaria a primit Cu-

vîntul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru și pe Ioan.

15. Aceștia au venit la Samariteni, și s'au rugat pentru ei, ca să* primească Duhul Sfînt.

* Cap. 2. 38.

16. Căci nu Se pogorise încă* peste niciunul din ei, ci fuseseră numai** botezați în Numele† Domnului Ius.

* Cap. 2. 2. ** Mat. 28. 19. Cap. 2. 38. † Cap. 10. 40; 28. 5.

17. Atunci Petru și Ioan au pus* mîinile peste ei, și aceia au primit Duhul Sfînt.

* Cap. 6. 6; 13. 6. Rom. 8. 2.

18. Cînd a văzut Simon că Duhul Sfînt era dat prin punerea mîinilor apostolilor, le-a dat bani,

19. și a zis: „Dați-mi și mie puterea aceasta, pentru ca peste oricine-mi voi pune mîinile, să primească Duhul Sfînt.“

20. Dar Petru l-a zis: „Bani tăi să piară împreună cu tine, pentru că ai* crezut că darul** lui Dumnezeu s'ar putea cîpăta cu bani!

* Mat. 10. 9. 2 Reg. 5. 10. ** Cap. 2. 38; 20. 30; 21. 17.

21. Tu n'ai nici parte, nici sorț în toată treaba aceasta, căci inima ta nu este curată înaintea lui Dumnezeu.

22. Pocăiește-te dar de această răutate a ta, și roagă-te Domnului să* îți se lerte gîndul acesta al inimii tale, dacă este cu putință; * Dan. 4. 27. 1 Tim. 2. 26.

23. căci văd că ești plin de fieră amară*, și în lanțurile fărîdelegii.“

* 2 Cor. 12. 18.

24. Simon a răspuns: „Rugați-vă* voi Domnului pentru mine, ca să nu mi se întîmple nimic din ce ați zis.“

* Fac. 22. 7, 21. Exod. 6. 6. Num. 32. 7. 1 Reg. 12. 6. 2 Cor. 12. 18.

25. După ce au mărturisit despre Cuvîntul Domnului, și după ce l-au propovăduit, Petru și Ioan s'au întors la Ierusalim, vestind Evanghelia în multe sate de ale Samaritenilor.

Filip și femeia Etiopian.

26. Un inger al Domnului a vorbit lui Filip, și l-a zis: „Scoală-te, și du-te spre miazăzi, pe drumul care poartă spre Ierusalim la Gaza, și care este pustiu.“

27. Filip s'a sculat și a plecat. Și iată că un* Etiopian, un famen cu mare putere la împărăteasa Candace a Etiopienilor, și îngrijitorul tuturor vistierilor ei, venit** la Ierusalim ca să se închine,

* Tat. 3. 10. ** Ioan 12. 20.

28. se întorcea de acolo, și ședea în carul lui, și citea pe proorocul Isaia.

29. Duhul a zis lui Filip: „Du-te, și ajunge carul acesta!”

30. Filip a alergat, și a auzit pe Etiopian citind pe proorocul Isaia. El i-a zis: „Înțelegi tu ce citești?”

31. Famenul a răspuns: „Cum aş putea să înțeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva?” Și a rugat pe Filip să se suie în car, și să șadă împreună cu el.

32. Locul din Scriptură, pe care-l citea, era acesta: „El” a fost dus ca o oasie la țiere; și, ca un miel fără glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura;”

33. În smerenia Lui, judecata l-a fost luată. Și cine va zăgrăvi pe cei din timpul Lui? Căci viața l-a fost luată de pe pământ.”

34. Famenul a zis lui Filip: „Rogu-te, despre cine vorbește proorocul astfel? Despre sine sau despre vreun altul?”

35. Atunci Filip a luat cuvântul, a început” dela Scriptura aceasta, și i-a propovăduit pe Isus.

36. Pe cînd își urmau ei drumul, au dat peste o apă. Și famenul a zis: „Uite apă; ce” mă împiedică să fiu botezat?”

37. Filip a zis: „Dacă” crezi din toată inima, se poate.” Famenul a răspuns: „Cred” că Isus Hristos este Fiul lui Dumnezeu.”

38. A poruncit să stea carul, s’au pogorît amîndoi în apă, și Filip a botezat pe famen.

39. Cînd au ieșit afară din apă, Duhul” Domnului a răpît pe Filip, și famenul nu l-a mai văzut. În timp ce famenul își vedea de drum, plin de bucurie,

40. Filip se afla la Azot, de unde s’a dus pînă la Cezarea. Și propovăduia Evanghelia în toate cetățile prin cari trecea.

Întoarcerea lui Saul.

91. Dar Saul” sufla încă amenințarea și uciderea împotriva ucenicilor Domnului. S’a dus la marele preot,

2. și i-a cerut scrisori către sinagogile din Damasc, ca, dacă va găsi pe unii umblînd pe Calea credinței, să-i bîrbați cît și femei, să-i aducă legați la Ierusalim.

3. Pe drum, cînd” s’a apropiat de Damasc, de odată a strălucit o lumină din cer în jurul lui.

4. El a căzut la pămînt, și a auzit un glas, care-i zicea: „Saul, Saul, pentruce” Mă prigonești?”

5. „Cine ești Tu, Doamne?” a răspuns el. Și Domnul a zis: „Eu sînt Isus, pe care-l prigonești. „Ți-ar fi greu” să arunci înapoi cu piciorul într’un țepuș.”

6. Tremurînd și plin de frică, el a zis: „Doamne, ce” vrei să fac?” „Scoală-te,” i-a zis Domnul, „intră în cetate, și ți se va spune ce trebuie să faci.”

7. Oamenii” cari-l însoțeau, au rămas incremenți; auzeau în adevăr glasul, dar nu vedeau pe nimeni.

8. Saul s’a sculat dela pămînt; și măr-car că ochii li erau deschiși, nu vedea nimic. L-au luat de mini, și l-au dus în Damasc.

9. Trei zile n’a văzut, și n’a mîncat, nici n’a băut nimic.

10. În Damasc era un ucenic numit” Anania. Domnul i-a zis într’o vedenie: „Anania!” „Iată-mă Doamne,” a răspuns el.

11. Și Domnul i-a zis: „Scoală-te, du-te pe ulița care se cheamă „Dreap-tă,” și caută în casa lui Iuda pe unul zis Saul, un om din Tars”. Căci iată, el se roagă;

12. și a văzut în vedenie pe un om, numit Anania, intrînd la el, și punin-du-și minile peste el, ca să-și capete iarăși vederea.”

13. „Doamne,” a răspuns Anania, „am auzit dela mulți despre toate” relele, pe cari le-a făcut omul acesta sfinților Tăi în Ierusalim;

14. ba și aici are puteri din partea preoților celor mai de seamă, ca să lege pe toți cari” cheamă Numele Tău.

15. Dar Domnul i-a zis: „Du-te, căci el” este un vas, pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea Neamurilor”, înaintea împăraților, și înaintea fiilor lui Israel;

16. și îi” voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu.”

17. Anania* a plecat; și, după ce a intrat în casă, a pus** minile peste Saul, și a zis: „Frațe Saule, Domnul Isus, care ți S'a arătat pe drumul pe care veneai, m'a trimis ca să capeti vederea, și să ți te umpli de Duhul Sfânt.”

* Cap. 13, 15. ** Cap. 9, 17. † Cap. 2, 4; 8, 15; 9, 17; 13, 62.

18. Chiar în clipa aceea, au căzut de pe ochii lui un fel de solzi; și el și-a căpătat iarăși vederea. Apoi s'a sculat, și a fost botezat.

19. După ce a mâncat, a prins iarăși putere.

Saul* a rămas câteva zile cu ucenicii, cari erau în Damasc. * Cap. 10, 30.

20. Și îndată a început să propovăduiască în sinagogi că* Isus este Fiul lui Dumnezeu. * Cap. 9, 27.

21. Toți ceice-l ascultau, rămăneau uimiți, și ziceau: „Nu este el* acela care făcea prăpăd în Ierusalim, printre ceice chemau Numele acesta? Și m'a venit el aici ca să-l ducă legați înaintea preoților celor mai de seamă?”

* Cap. 6, 2. Vers. 1. Gal. 1, 13, 20.

22. Totuș Saul se întâlnea din ce în ce mai mult, și făcea de rușine* pe Iudeii, cari locuiau în Damasc, dovădind că Isus este Hristosul. * Cap. 13, 20.

Iudeii caută să omoare pe Saul.

23. După cîva timp, Iudeii s'au* sfătuit să-l omoare;

* Cap. 23, 22; 26, 3. † Cor. 11, 26.

24. și ucnitirea* lor a ajuns la cunoștința lui Saul. Porțile erau păzite zi și noapte, ca să-l omoare. * 2 Cor. 11, 26.

25. Dar într-o noapte, ucenicii l-au luat și l-au* coborât prin zid, dîndu-l jos într-o coșniță. * Iac. 2, 19. 1 Sam. 19, 13.

26. Cînd a ajuns* în Ierusalim, Saul a căutat să se lipească de ucenici; dar toți se temeau de el, căci nu puteau să creadă că este ucenic.

* Cap. 20, 17. Gal. 1, 17, 18.

27. Atunci* Barnaba l-a luat cu el, l-a dus la apostoli, și le-a istorisit cum, pe drum, Saul văzuse pe Domnul, care i-a vorbit, și cum** în Damasc propovăduise cu îndrăzneală în Numele lui Isus. * Cap. 4, 36; 13, 2. ** Vers. 20, 22.

28. De atunci se ducea* și venea împreună cu ei în Ierusalim, * Gal. 1, 18.

29. și propovăduia cu îndrăzneală în Numele Domnului. Vorbea și se întreba și cu Evreii cari vorbeau grecește*, dar** ei căutau să-l omoare.

* Cap. 6, 1; 11, 26. ** Vers. 23. † Cor. 11, 26.

30. Cînd au aflat frații de lucrul acesta, l-au dus la Cezarea, și l-au pornit la Tars.

Vîndecarea lui Enea.

31. Biserica* se bucura de pace în toată Iudea, Galilea și Samaria, se întâlnea sufletește, și umbla în frica Domnului; și, cu ajutorul Duhului Sfânt, se înmulțea. * Cap. 6, 2.

32. Pe cînd cerceta Petru pe* toți sfinții, s'a pogorît și la ceice locuiau în Lida. * Cap. 9, 14.

33. Acolo a găsit un om, anume Enea, care zăcea de opt ani olog în pat.

34. „Enea,” l-a zis Petru, „Isus Hristos te* vindecă; scoală-te, și fă-ți patul.” Și Enea s'a sculat îndată.

* Cap. 3, 4, 10; 4, 23.

35. Toți locuitorii din Lida și din Saronă*, l-au văzut, și s'au** întors la Domnul.

* 1 Cor. 5, 10. ** Cap. 13, 21.

Învierea Tabitei.

36. În Iope, era o ucenică numită Tabita, nume, care în tîlmăcire se zice Dorca. Ea făcea o multime de* fapte bune și milostenii. * 1 Tim. 2, 10. Tit. 2, 2.

37. În vremea aceea, s'a îmbolnăvit, și a murit. După ce au scîldat-o, au pus-o într-o odaie de sus.* * Cap. 1, 12.

38. Fiindcă Lida este aproape de Iope, ucenicii, cînd au auzit că Petru este acolo, au trimis doi oameni la el, să-l roage: Nu pregeta să vii pînă la noi.

39. Petru s'a sculat, și a plecat împreună cu ei. Cînd a sosit, l-au dus în odaia de sus. Toate văduvele l-au înconjurat plîngînd, și i-au arătat hainele și cămășile, pe cari le făcea Dorca, pe cînd era cu ele.

40. Petru a scos* pe toată lumea afară, a îngenunchat**, și s'a rugat; apoi, s'a întors spre trup, și a ținut: „Tabita, scoală-te!” Ea a deschis ochii, și, cînd a văzut pe Petru, a stătut în capul oaselor.

* Mat. 9, 25. ** Cap. 7, 60. † Marc. 5, 41; 46. Ioan 11, 43.

41. El i-a dat mîna, și a ridicat-o în sus. A chemat îndată pe sfinți și pe văduve, și le-a pus-o înaintea vie.

42. Minunea aceasta a fost cunoscută în toată cetatea Iope, și* mulți au crezut în Domnul. * Ioan 11, 45; 12, 31.

43. Petru a rămas multe zile în Iope la un tăbăcar, numit Simon.* * Cap. 10, 4.

Sutaşul Corneliu.

10 1. În Cezarea era un om cu numele Corneliu, sutaş din ceata de ostaşi numită „italiană”.

2. Omul acesta era cucernic* şi temător** de Dumnezeu, împreună cu toată casa lui. El făcea multe milostenii norodului, şi se ruga totdeauna lui Dumnezeu. *Vers. 21, Cap. 9, 1; 22, 31. **Vers. 20.

3. Pela ceasul al nouălea din zi, a văzut* îmăurit într-o vedenie pe un înger al lui Dumnezeu că a intrat la el, şi i-a zis: „Corneliu!” *Vers. 20, Cap. 12, 28.

4. Corneliu s'a uitat ţintă la el, s'a înfricoşat, şi a răspuns: „Ce este, Doamne?” Şi îngerul i-a zis: „Rugăciunile şi milosteniile tale s'au suit înaintea lui Dumnezeu, şi El Şi-a adus aminte de ele.

5. Trimete acum nişte oameni la Iope, şi chiamă pe Simon, zis şi Petru.

6. El găzduieşte la un om, numit Simon* tăbăcarul, a cărui casă este lângă mare: acela** îţi va spune ce trebuie să faci.” *Cap. 9, 40. **Cap. 11, 14.

7. Cum a plecat îngerul, care vorbea cu el, Corneliu a chemat două din slugile sale, şi un ostaş cucernic din aceia cari-l slujeau în tot timpul;

8. şi, după ce le-a istorisit totul, i-a trimis la Iope.

Corneliu întors la Dumnezeu.

9. A doua zi, când erau pe drum şi se apropiau de cetate, Petru s'a* suit să se roage pe acoperişul casei, pela ceasul al şaselea. *Cap. 11, 9, etc.

10. L-a ajuns foamea, şi a vrut să mănânce. Pe cînd îl pregăteau mîncarea, a căzut într-o răpire sufletească.

11. A* văzut cerul deschis, şi un vas ca o faţă de masă mare, legată cu cele patru colţuri, coborîndu-se şi slobozindu-se în jos pe pămînt.

*Cap. 7, 56. Apoc. 20, 12.

12. În ea se aflau tot felul de dobitoace cu patru picioare şi tîrtoare de pe pămînt şi păsările cerului.

13. Şi un glas i-a zis: „Petre, scoală-te, tale şi mîncîncă.”

14. „Nicidecum, Doamne!”, a răspuns Petru. „Căci* nicidecum s'am mîncat ceva spurcat sau necurat.”

*Lev. 11, 4; 20, 26. Deut. 14, 3, 7. Ezech. 4, 14.

15. Şi glasul i-a zis iarăşi a doua oară: „Ce* a curăţit Dumnezeu, să nu numeşti spurcat.” *Mat. 23, 17. Vers. 20. Rom. 14, 14, 17, 20. 1 Cor. 10, 26. 1 Tim. 4, 4. Tit. 1, 16.

16. Lucrul acesta s'a făcut de trei ori, şi îndată după aceea vasul a fost ridicat iarăşi la cer.

17. Pe cînd Petru nu ştia ce să creadă despre înţelesul vedeniei, pe care o avusese, iată că, oamenii trimişi de Corneliu, întrebînd de casa lui Simon, au stătut la poartă.

18. Şi au întrebat cu glas tare dacă Simon, zis şi Petru, găzduieşte acolo.

19. Şi pe cînd se gîndea Petru la vedenia aceea, Duhul i-a* zis: „Iată că te cauţi trei oameni;”

*Cap. 11, 12.

20. scoală-te*, pogoară-te, şi du-te cu el, fără şovăire, căci Eu i-am trimis.”

*Cap. 20, 7.

21. Petru deci s'a pogořit, şi a zis oamenilor aceluia: „Eu ştiu acela, pe care-l căutaţi; ce pricină vă aduce?”

22. El au răspuns: „Sutaşul Corneliu”, om drept şi temător de Dumnezeu şi vorbit de bine** de tot neamul iudeilor, a fost înştiinţat de Dumnezeu, printr'un înger sfînt, să te cheme în casa lui, şi să audă cuvintele, pe cari le vei spune.” *Vers. 12, etc. **Cap. 22, 12.

23. Petru deci i-a chemat înăuntru, şi i-a găzduit.

24. A doua zi, s'a sculat, şi a plecat cu el. L-au* însoţit şi cîţiva fraţi din Iope.

În cealaltă zi au ajuns la Cezarea. Corneliu li aştepta cu rudele şi prietenii de aproape, pe cari-i chemase.

*Vers. 15. Cap. 11, 22.

25. Când era să între Petru, Corneliu, care-l ieşise înainte, s'a aruncat la picioarele lui, şi i s'a închinat.

26. Dar Petru l-a ridicat, şi a zis: „Scoală-te”, şi cu sînt om!”

*Cap. 14, 14, 26. Apoc. 19, 10; 22, 9.

27. Şi vorbind cu el, a intrat în casă, şi a găsit adunaţi pe mulţi.

28. „Ştii?”, le-a zis el, „că* nu este îngăduit de Lege unui iudeu să se însoţească împreună cu unul de alt neam, sau să vină la el; dar Dumnezeu** mi-a arătat să nu numesc pe niciun om spurcat sau necurat.” *Ioan. 4, 9; 10, 26. Cap. 11, 9. Gal. 2, 12, 14. **Cap. 10, 2, 3. Efes. 2, 6.

29. Deoarece am venit fără cîrtire cînd m'aţi chemat; vă întreb dar, cu ce gînd aţi trimis după mine?”

30. Corneliu a răspuns: „Acum patru zile, chiar în clipa aceasta, mă rugam în casa mea la ceasul al nouălea; şi iată că a stătut înaintea mea un* om cu** o haină strălucitoare,

*Cap. 1, 20. **Mat. 20, 3. Marc. 16, 1. Luc. 24, 4.

31. și a zis: „Corneliu, rugăciunea* ta a fost ascultată, și** Dumnezeu Și-a adus aminte de milosteniile tale.

* Luc. 10, 12. Vers. 4, etc. ** Ebr. 4, 10.

32. Trimete dar la lope, și cheamă pe Simon, zis și Petru; el găzduiește în casa lui Simon tăbăcarul, lângă mare; cînd va veni el, îți va vorbi.”

33. Am trimis îndată la tine, și bine ai făcut că ai venit. Acum dar, toți stîtem aici înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm tot ce ți-a poruncit Domnul să ne spui.”

34. Atunci Petru a început să vorbească, și a zis: „În* adevăr, văd că Dumnezeu nu este pîrțitor. * Deut. 10, 17. 2 Cor. 10, 7. 1 Cor. 10, 10. Rom. 2, 11. Gal. 3, 6. Ebr. 4, 9. Col. 3, 25. 1 Pet. 1, 17.

35. ci că în* orice neam, cine se teme de El, și lucrează neprăhănire este primit de El. * Cap. 10, 9. Rom. 2, 10, 27; 8, 24, 29; 10, 12, 13. 1 Cor. 10, 10. Gal. 3, 28. Ebr. 2, 13, 16, 17, 18.

36. El a trimis Cuvîntul Său fiilor lui Israel, și le-a vestit* Evanghelia păcii, prin Isus Hristos, care este** Domnul tuturor. * Isa. 55, 10. Ebr. 2, 14, 16, 17. Col. 1, 20. ** Mat. 28, 19. Rom. 10, 12. 1 Cor. 15, 27. Ebr. 1, 20, 22. 1 Pet. 3, 22. Apoc. 17, 14; 19, 16.

37. Știți vorba făcută prin toată Iudea, începînd* din Galilea, în urma botezului propovăduit de Ioan;

* Luc. 4, 14.

38. cum Dumnezeu* a uns cu Duhul Sfînt și cu putere pe Isus din Nazaret, care umbla din loc în loc, făcea bine, și vindeca pe toți cei ce erau apăsăți de diavolul; căci** Dumnezeu era cu El.

* Luc. 4, 18. Cap. 2, 20; 4, 27. Ebr. 1, 8. ** Ioan 3, 1.

39. Noi* sîntem martori a tot ce a făcut El în țara Iudeilor și în Ierusalim. El L-au** omorît, ațîrîndu-L pe lemn.

* Cap. 2, 20. ** Cap. 5, 30.

40. Dar Dumnezeu L-a înviat* a treia zi, și a legădui să Se arate, * Cap. 1, 24.

41. nu* a la tot norodul, ci nouă, martorilor aleși mai dinainte de Dumnezeu, nouă, cari** am mîncat și am băut împreună cu El, după ce a înviat din morți.

* Ioan 14, 17, 20. Cap. 10, 41. ** Luc. 24, 35, 41. Ioan 21, 13.

42. Isus ne-a* poruncit să propovăduim norodului, și să mărturisim că** El a fost răscînt de Dumnezeu Judecătorul celor vii și ai celor morți.

* Mat. 28, 19, 20. Cap. 1, 8. ** Ioan 5, 22, 27. Cap. 17, 31. † Rom. 14, 9, 10. 2 Cor. 5, 10. 2 Tim. 4, 1. 1 Pet. 4, 5.

43. Toți proorocii mărturisesc despre

El* că oricine** crede în El, capătă, prin Numele Lui, iertarea păcatelor.”

* Isa. 55, 13. 1 Cor. 10, 24. Ebr. 9, 24. Mic. 7, 18. Ebr. 17, 1. Mat. 4, 2. Cap. 10, 23. ** Cap. 10, 9; 26, 18. Rom. 10, 11. Gal. 3, 26.

44. Pe cînd rostea Petru cuvintele acestea, S'a* pogorît Duhul Sfînt peste toți cei ce ascultau Cuvîntul.

* Cap. 4, 31; 8, 15—17; 10, 19.

45. Toți credincioșii tăiați împrejur, cari veniseră cu Petru, au rămas uimiți* cînd au văzut că** darul Duhului Sfînt s'a vărsat și peste Neamuri.

* Vers. 28. ** Cap. 11, 16. Gal. 3, 14.

46. Căci li auzeau vorbind în limbi și mîrînd pe Dumnezeu. Atunci Petru a zis:

47. „Se poate opri apa ca să nu fie botezați aceștia, cari au primit Duhul Sfînt ca* și noi?”

* Cap. 11, 17; 16, 8, 9. Rom. 10, 13.

48. Și a* poruncit să fie botezați în** Numele Domnului Isus Hristos. Atunci l-au rugat să mai rămînă cîteva zile la ei.

* 1 Cor. 1, 17. ** Cap. 2, 38; 8, 12.

Petru își îndreptățește purtarea.

11 1. Apostolii și frații, cari erau în Iudea, au auzit că și Neamurile au primit Cuvîntul lui Dumnezeu.

2. Și cînd s'a suit Petru la Ierusalim, li* mustrau cei tăiați împrejur,

* Cap. 10, 42. Gal. 2, 12.

3. și ziceau: „Ai* intrat în casă la niște oameni nețiați împrejur, și** ai mîncat cu ei.”

* Cap. 10, 28. ** Gal. 2, 12.

4. Petru a început să le spună pe* rînd cele întimplăte. El a zis:

* Luc. 1, 8.

5. „Eram* în cetatea lope; și, pe cînd mă rugam, am căzut într'o răpire sufletească, și am avut o vedenie: un vas ca o față de masă mare, legată cu cele patru colțuri, se cobora din cer, și a venit pînă la mine.

* Cap. 16, 8, etc.

6. Cînd m'am uitat în ea, am văzut dobitoacele cu patru picioare de pe pămînt, fiarele, firtoarele și păsările cerului.

7. Și am auzit un glas, care mi-a zis: „Petre, scoală-te, tale și mîncă.”

8. Dar eu am răspuns: „Nicidecum, Doamne, căci nimic spurcat sau necurat n'a intrat vreodată în gura mea.”

9. Și glasul mi-a zis a doua oară din cer: „Ce a curățit Dumnezeu, să nu numești spurcat.”

10. Lucrul acesta s'a făcut de trei

ori; apoi toate au fost ridicate iarăși în cer.

11. Și iată că îndată, trei oameni trimiși din Cezarea la mine, au statut la poarta casei, în care eram.

12. Duhul mi-a spus să plec cu ei, fără să fac vreo deosebire. Acești¹ șase frați m'au însoțit și ei, și am intrat în casa omului.

¹ Ioan 18, 15; Cap. 20, 19; 21, 7. ² Cap. 20, 28.

13. El¹ ne-a istorisit cum a văzut în casa lui pe inger stînd înaintea lui, și zicîndu-i: „Trimite la lope, și cheamă pe Simon, zis și Petru,

² Cap. 20, 30.

14. care-ți va spune cuvinte prin cari vei fi mîsluit tu și toată casa ta.”

15. Și, cum am început să vorbesc, Duhul Sînt S'a pogorît peste ei ca¹ și peste noi la început.

² Cap. 2, 4.

16. Și mi-am adus aminte de vorba Domnului, cum a zis: „Ioan” a botezat cu apă, dar voi¹ veți fi botezați cu Duhul Sînt.”

¹ Marc. 3, 11; Ioan 1, 26, 33; Cap. 1, 5; 19, 4. ² Iac. 4, 8; Iosif 3, 25; 3, 18.

17. Deci¹, dacă Dumnezeu le-a dat același dar, ca și nouă, cari am crezut în Domnul Iisus Hristos, cine² eram eu să mă împotrivesc lui Dumnezeu?

¹ Cap. 15, 8, 9. ² Cap. 10, 47.

18. După ce au auzit aceste lucruri, s'au potolit, au slăvit pe Dumnezeu, și au zis: „Dumnezeu a dat deci” și Neamurilor poclînjă, ca să aibă viață.”

¹ Rom. 10, 12, 13; 15, 8, 19.

Barnaba și Saul la Antiohia.

19. Ceice¹ se împrăștiaseră, din pricina prigonitorii împlinite cu prilejul lui Ștefan, au ajuns pînă în Fenicia, în Cipru și în Antiohia, și propovăduiau Cuvîntul numai Iudeilor.

² Cap. 9, 1.

20. Totuș printre ei au fost cîtiva oameni din Cipru și din Cirena, cari au venit în Antiohia, au vorbit și Grecilor¹, și le-au propovăduit Evanghelia Domnului Iisus.

² Cap. 6, 3; 9, 29.

21. Mîna¹ Domnului era cu ei, și un mare număr de oameni au crezut și s'au² întors la Domnul.

¹ Luc. 1, 66; Cap. 2, 47. ² Cap. 9, 35.

22. Vestea despre ei a ajuns la urechile Bisericii din Ierusalim, și au trimis pe Barnaba¹ pînă la Antiohia.

² Cap. 9, 27.

23. Cînd a ajuns el, și a văzut harul lui Dumnezeu, s'a bucurat, și i-a îndemnat¹ pe toți să rămîni cu inimă hotărîtă alipiți de Domnul.

² Cap. 13, 42; 14, 22.

24. Căci Barnaba era un om de bine, plin¹ de Duhul Sînt și de credință.

Și² destul de mult norod s'a adăos la Domnul.

¹ Cap. 9, 3. ² Vers. 21; Cap. 5, 14.

25. Barnaba s'a dus apoi la Tars¹, ca să caute pe Saul;

² Cap. 9, 30.

26. și, cînd l-a găsit, l-a adus la Antiohia. Un an întreg, au luat parte la adunările Bisericii, și au învățat pe mulți oameni. Pentru înțiaș dată, ucenicilor li s'a dat numele de creștini în Antiohia.

O foamete prorocită de Agab.

27. În vremea aceea, s'au pogorît niște proroci¹ din Ierusalim la Antiohia.

² Cap. 2, 17; 13, 1; 14, 26; 15, 8. ³ Cor. 12, 28. Efm. 4, 15.

28. Unul din ei, numit Agab¹, s'a sculat și a vestit, prin Duhul, că va fi o foamete mare în toată lumea. Și a și fost, în adevăr, în zilele împăratului Claudiu.

² Cap. 21, 10.

29. Ucenicii au hotărît să trimească, fiecare după puterea lui, un ajutor¹ fraților, cari locuiau în Iudea,

² Rom. 15, 26. ³ 1 Cor. 16, 1. ⁴ 2 Cor. 9, 1.

30. ceeace¹ au și făcut; și au trimis acest ajutor la presbiteri² prin mîna lui Barnaba și a lui Saul.

³ Cap. 12, 28.

Petru lăbăvit din temniță.

12. Cam pe aceeași vreme, împăratul Irod a pus mîinile pe unii din Biserică, pentruca să-i chiniască;

2. și a ucis cu sabia pe Iacov, fratele¹ lui Ioan.

² Marc. 4, 21; 10, 28.

3. Cînd a văzut că lucrul acesta place Iudeilor, a mai pus mîna și pe Petru. — Erau zilele praznicului Azimilor. —

¹ Exod. 12, 14, 15; 23, 18.

4. După ce l-a prins¹, și l-a băgat în temniță, l-a pus supț paza a patru cete de cîte patru ostași, cu gînd ca după Paște să-l scoată înaintea norodului.

² Ioan 21, 25.

5. Deci Petru era păzit în temniță, și Biserica nu înceta să înalțe rugăciuni către Dumnezeu pentru el.

6. În noaptea zilei cînd avea de gînd Irod să-l înfățișeze la judecată, Petru dormea între doi ostași, legat de mîni cu două lanțuri; și niște păzitori păzeau temnița la ușă.

7. Și iată, un inger al Domnului a statut lîngă el pe neașteptate, și o lumină a strălucit în temniță. Ingerul¹ a deșteptat pe Petru, lovindu-l în coastă, și i-a zis: „Scoală-te, iute!” Lanțurile l-au căzut jos de pe mîni.

² Cap. 9, 38.

8. Apoi Ingerul i-a zis: „Încinge-te, și leagă-ți încălțămintele.” Și el a făcut așa. Ingerul i-a mai zis: „Îmbracă-te în haină, și vino după mine.”

9. Petru a ieșit afară, și a mers după el, fără * să știe dacă ce făcea Ingerul este adevărat. I se părea că are ** o vedenie. * Ps. 138, 1. ** Cap. 10, 3, 17; 11, 3.

10. După ce au trecut de straja inția și a doua, au ajuns la poarta de fer, care dă în cetate, și ea * li s'a deschis singură; au ieșit, și au trecut într-o uliță. Îndată, Ingerul a plecat de lângă el. * Cap. 18, 26.

11. Cînd și-a venit Petru în fire, a zis: „Acum văd cu adevărat că Domnul a * trimis pe Ingerul Său, și m'a ** scîlpăt din mina lui Irod și dela tot ce aștepta poporul Iudeu.” * Ps. 34, 7, Dm. 3, 26; 4, 22. Ery. 1, 14. ** Ier. 5, 13. Ps. 38, 18, 19; 34, 22; 41, 2; 57, 19. 2 Cor. 1, 10. 2 Pet. 2, 8.

12. După ce și-a dat bine seama de cele întimplate, s'a * îndreptat spre casa Mariei, mama lui ** Ioan, zis și Marcu, unde erau adunați mulți laolaltă, și se rugau Ț.

* Cap. 4, 25. ** Cap. 15, 27. † Vers. 1.

13. A bătut la ușa care dădea în pridvor; și o slujnică, numită Roda, a venit să vadă cine e.

14. A cunoscut glasul lui Petru: și, de bucurie, în loc să deschidă, a alergat înăuntru să dea de veste că Petru stă înaintea porții.

15. „Ești nebună!” i-au zis ei. Dar ea stăruia și spunea că el este. Ei, dimpotrivă, ziceau: „Este” Ingerul lui.” * Fac. 47, 18. Mat. 23, 16.

16. Petru însă bătea mereu. Au deschis, și au rămas incremeniți cînd l-au văzut.

17. Petru le-a făcut * semn cu mina să tacă, le-a istorisit cum îl scosese Domnul din temniță, și a zis: „Spuneți lucrul acesta lui Iacov și fraților.” Apoi a ieșit, și s'a dus într'alt loc. * Cap. 12, 16; 18, 32; 21, 48.

18. Cînd s'a făcut ziuă, ostașii au fost într-o mare fierbere, ca să știe ce s'a făcut Petru.

19. Irod, după ce l-a căutat în toate părțile, și nu l-a aflat, a luat la cercetare pe păzitori, și a poruncit să-i omoare. În urmă s'a pogorît din Iudea la Cezarea, ca să rămînă acolo.

Moartea lui Irod.

20. Irod era foarte mîniat pe cei din Tir și din Sidon. Dar aceștia au venit

toți într'un gînd la el; și după ce au cîștigat de partea lor pe Blast, care era mai mare peste odaia de dormit a împăratului, au cerut pace, pentru că țara * lor se hrănea din țara împăratului. * 1 Reg. 5, 8, 11. Ezech. 27, 12.

21. Într-o zi anumită, Irod s'a îmbrăcat cu hainele lui împărătești, a scuzat pe scaunul lui împărătește, și le vorbea.

22. Norodul a strigat: „Glas de Dumnezeu, nu de om !”

23. Îndată i-a * lovit un Inger al Domnului, pentru că nu ** dăduse slavă lui Dumnezeu. Și a murit mîncat de viermi. * 1 Sam. 28, 28. 2 Sam. 21, 27. ** Ps. 135, 1.

24. Însă Cuvîntul * lui Dumnezeu se răspîndea tot mai mult, și numărul ucenicilor se mărea.

* Isa. 55, 11. Cap. 8, 7; 18, 20. Col. 1, 4.

25. Barnaba și Saul, după ce și-au împlinit însărcinarea, s'au întors din Ierusalim, luînd * cu ei pe Ioan **, zis și Marcu.

* Cap. 15, 3, 13; 18, 27. ** Vers. 12.

Barnaba și Saul. Elima.

13 1. În * Biserica din Antiohia erau niște prooroci și învățători: Barnaba **, Simon, numit Niger, Luciu Ț din Cirena, Manaen, care fusese crescut împreună cu cîrmuitorul Irod, și Saul.

* Cap. 11, 27; 14, 26; 15, 35. ** Cap. 11, 22—26. † Rom. 16, 21.

2. Pe cînd slujeau Domnului și poșteau, Duhul Sfînt a zis: „Puneți-Mi deoparte * pe Barnaba și pe Saul pentru lucrarea la ** care i-am chemat.”

* Num. 8, 24. Cap. 9, 13; 22, 21. Rom. 1, 1. Gal. 1, 15; 2, 8. ** Mat. 9, 18. Cap. 14, 26. Rom. 15, 16. Ezech. 3, 7, 8. 1 Tim. 3, 7. 2 Tim. 1, 11. Ery. 5, 4.

3. Atunci, după ce au postit * și s'au rugat, și-au pus minile peste ei, și i-au lăsat să plece. * Cap. 4, 4.

4. Barnaba și Saul, trimiși de Duhul Sfînt, s'au coborît la Seleucia, și de acolo au plecat cu corabia la Cipru *.

* Cap. 4, 36.

5. Ajunși la Salamina, au vestit * Cuvîntul lui Dumnezeu în sinagoga Iudeilor. Aveau de slujitor pe Ioan **.

* Vers. 45. ** Cap. 12, 25; 13, 13.

6. După ce au străbătut toată insula pînă la Pafos, au întîlnit pe un * vrăjitor, prooroc mincinos, un Iudeu, cu numele Bar-Isus,

* Cap. 8, 9.

7. care era cu dregătorul Sergius Paulus, un om înțelept. Acesta din urmă a chemat pe Barnaba și pe Saul, și și-a arătat dorința să audă Cuvîntul lui Dumnezeu.

8. Dar Elima*, vrăjitorul, — căci așa se tîlcuiește numele lui — le stătea împotrivă, și căuta să abată pe dregător dela credință. *Ezod. 7, 11. 2 Tim. 3, 8.

9. Atunci Saul, care se mai numește și Pavel, fiind plin* de Duhul Sfînt, s'a uitat țintă la el, *Cap. 4, 8.

10. Și a zis: „Om plin de toată viclenia și de toată răutatea, fiul* dracului, vrăjmaș al oricărei neprihăniri, nu mai încetezi tu să strîmbi căile drepte ale Domnului?”

*Mat. 13, 38. Ioan 8, 44. 1 Ioan 3, 8.

11. Acum, iată că mina* Domnului este împotriva ta: vei fi orb, și nu vei vedea soarele pînă la o vreme.” Iodată a căzut peste el ceață și întunec, și căuta bîlbîind niște oameni, cari să-l ducă de mîna. *Ezod. 10, 2. 1 Sam. 4, 6.

12. Atunci dregătorul, cînd a văzut ce se întîmplase, a crezut, și a rămas uimit de învîțătura Domnului.

Pavel în Perga și în Antiohia Pisidiei.

13. Pavel și tovarășii lui au pornit cu corabia din Pafos, și s'au dus la Perga în Pamfilia. Ioan* s'a despărțit de ei, și s'a întors la Ierusalim.

*Cap. 13, 36.

14. Din Perga și-au urmat drumul înainte, și au ajuns la Antiohia din Pisidia.

În ziua Sabatului, au intrat* în sinagogă și au șezut jos. *Cap. 13, 38; 17, 3; 18, 4.

15. După* citirea Legii și a Proorocilor, fruntașii sinagogii au trimis să le zică: „Fraților, dacă aveți un cuvînt* de îndemn pentru norod, vorbiți!”

*Luc. 4, 16. Vers. 27. **Evr. 13, 22.

16. Pavel s'a sculat, a făcut* semn cu mina, și a zis: „Bărbați Israeliti și voi cari** vă temeți de Dumnezeu, ascultați!”

*Cap. 13, 17. **Vers. 26, 43. Cap. 13, 30.

17. Dumnezeu al acestui popor Israel a* ales pe părinții noștri. A ridicat la cînte pe norodul acesta** în timpul șederii lui în țara Egiptului, și Ț l-a scos din Egipt cu brațul Său cel puternic.

*Deut. 7, 4, 7. **Ezod. 1, 1. Ps. 136, 23, 24. Cap. 7, 17. †Ezod. 6, 8; 13, 14, 18.

18. Timp* de aproape patruzeci de ani, le-a suferit purtare în pustie.

*Ezod. 16, 35. Num. 14, 33, 34. Ps. 105, 9, 10. Cap. 7, 36.

19. Și, dupăce a nimicit* șapte popoare în țara Canaanului, le-a** dat de moștenire pămîntul lor, pentru a-proape patrusute cincizeci de ani.

*Deut. 7, 1. **Ezod. 14, 1. 2. Ps. 78, 58.

20. După aceste lucruri le-a* dat judecători, pînă** la proorocul Samuel.

*Iud. 2, 18. **1 Sam. 3, 20.

21. Ei au cerut atunci* un împărat. Și, timp de aproape patruzeci de ani, Dumnezeu le-a dat pe Saul, fiul lui Chis, din seminția lui Beniamin;

*1 Sam. 8, 5; 10, 1.

22. apoi l-a înălțurat*, și le-a** ridicat împărat pe David, despre care a mărturisit astfel: „Am Ț găsit pe David, fiul lui Iese, om Ț Ț după inima Mea, care va împlini toate voiele Mele.”

*1 Sam. 13, 20, 28, 30; 16, 1. Osee 13, 11. **1 Sam. 16, 13. 2 Sam. 2, 4; 5, 1. †Ps. 132, 10. **1 Sam. 13, 14. Cap. 7, 46.

23. Din* sămînța lui David, Dumnezeu, după făgăduința** Sa, a ridicat lui Israel un Mîntuitor Ț, care este I-
SUS.

*Isa. 11, 1. Luc. 1, 32, 33. Cap. 2, 25. Rom. 1, 3.

**2 Sam. 7, 12. Ps. 132, 11. †Mat. 1, 23. Rom. 11, 30.

24. Înainte* de venirea Lui, Ioan pro-povădise botezul pocăinței la tot no-rodul lui Israel.

*Mat. 3, 1. Luc. 3, 3.

25. Și Ioan, cînd era la sfîrșitul în-sărcinării lui, zicea: „Cine* credeți că sînt eu? Nu sînt Acela; ci iată că după mine vine Unul, căruia eu nu sînt vrednic să-i desleg încălțămintea picioarelor.”

*Mat. 3, 11. Marc. 1, 7. Luc. 3, 16. Ioan 1, 30, 37.

26. Fraților, fii ai neamului lui Avraam, și celei vă temeți de Dumne-zeu, vouă* v'a fost trimis Cuvîntul acestei mîntuiri.

*Mat. 10, 6. Luc. 24, 47. Cap. 2, 38. Vers. 42.

27. Cîci locuitorii din Ierusalim și mai marii lor n'au cunoscut* pe Isus; și prin faptul că L-au osîndit, au îm-plitit** cuvintele proorocilor, cari Ț se citeau în fiecare Sabat. *Luc. 23, 34. Cap. 2, 37. 1 Cor. 2, 8. **Vers. 14, 15. Cap. 13, 31. †Luc. 24, 30, 44. Cap. 26, 23; 28, 25.

28. Măcarcă* n'au găsit în El nicio vină de moarte, totuș** ei au cerut lui Pilat să-L omoare. *Mat. 27, 22. Marc. 15, 14. Luc. 23, 21, 22. Ioan 19, 6, 15. **Cap. 2, 13, 14.

29. Și*, dupăce au împlinit tot ce este scris despre El, L-au dat jos** de lemn, și L-au pus într'un mormînt.

*Luc. 23, 33; 24, 44. Ioan 19, 30, 36, 37. **Mat. 27, 50. Marc. 15, 46. Luc. 23, 53. Ioan 19, 38.

30. Dar* Dumnezeu L-a înviat din morți.

*Mat. 28, 6. Cap. 2, 34; 9, 15, 16, 30; 10, 30.

31. El* S'a arătat, timp de mai multe zile celor ce se suiseră cu El din** Galilea la Ierusalim, și cari Ț aram sînt martorii Lui înaintea norodului.

*Mat. 28, 16. Cap. 1, 9. 1 Cor. 15, 6-8. **Cap. 1, 11. †Cap. 1, 9, 2, 23; 3, 15; 6, 32.

32. Și noi vă aducem vestea acasta

bună că făgăduința* făcută părinților noștri,

*Ps. 1. 13; 13. 3; 33. 12. Cap. 30. 4. Rom. 1. 12. Gal. 3. 16.

33. Dumnezeu a împlinit-o pentru noi, copiii lor, înviind pe Isus; după cum este scris în psalmul al doilea: „Tu* ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut.”

*Ps. 2. 1. Ebr. 1. 5, 6, 8.

34. Că L-a înviat din morți, așa că nu Se va mai întoarce în putrezire, a spus-o când a zis: „Vă voi* împlini cu toată credincioșia făgăduințele sfinte, pe cari le-am făcut lui David.”

*1 Tim. 2. 8.

35. De aceea mai zice și în alt psalm: „Nu* vei îngădui ca Sfântul Tău să vadă putrezirea.”

*Ps. 13. 10. Cap. 2. 31.

36. Și David, după ce a slujit celor din vremea lui, după planul lui Dumnezeu, a murit*, a fost îngropat lângă părinții săi, și a văzut putrezirea.

*1 Reg. 2. 10. Cap. 2. 36.

37. Dar Acela, pe care L-a înviat Dumnezeu, n'a văzut putrezirea.

38. Să știți dar, fraților, că în El* vi se vestește iertarea păcatelor;

*1 Cor. 11. 24. 2 Cor. 5. 14. Luc. 24. 47. 1 Ioan 2. 12.

39. și oricine crede, este iertat prin El* de toate lucrurile de cari n'ați putut fi iertați prin Legea lui Moise.

*1 Cor. 13. 11. Rom. 3. 28; 5. 8. Ebr. 7. 19.

40. Astfel, luați seama să nu vi se întâmple ce se spune în prooroci*:

*Isa. 26. 14. Hab. 1. 4.

41. „Uitați-vă, disprețuitorilor, mirați-vă și pieriți; căci în zilele voastre, am să fac o lucrare, pe care n'o veți crede nicicum, dacă v'ar istorisi-o cineva.”

Prigonirile Iudeilor.

42. Când au ieșit afară, Neamurile i-au rugat să le vorbească și în Sabatul viitor despre aceleași lucruri.

43. Și după ce s'a împrăștiat adunarea, mulți din Iudei și din prozelitii evlavioși au mers după Pavel și Barnaba, cari stăteau de vorbă cu ei, și-i* îndemneau să stăruiască în harul** lui Dumnezeu.

*Cap. 11. 22; 14. 22. **Tit. 2. 11. Ebr. 12. 12. 1 Pet. 5. 12.

44. În Sabatul viitor, aproape toată cetatea s'a adunat ca să audă Cuvântul lui Dumnezeu.

45. Iudeii, când au văzut noroadale, s'au umplut de pizmă, vorbeau împotriva celor spuse* de Pavel, și-l batjocoreau.

*Cap. 18. 5. 1 Pet. 4. 4. Iuda 10.

46. Dar Pavel și Barnaba le-au zis cu

îndrăzneală: „Cuvântul lui Dumnezeu trebuia* vestit mai întâi vouă; dar** fiindcă voi nu-l primiți, și singuri vă judecați nevednici de viața vecinică, iată că ne întoarcem† spre Neamuri.

*Mat. 10. 4. Cap. 3. 26. Yere. 24. Rom. 1. 16. **Exod. 23. 10. Deut. 32. 21. Isa. 52. 5. Mat. 21. 42. Rom. 10. 15. †Cap. 13. 47; 20. 26.

47. Căci așa ne-a poruncit Domnul: „Te-am* pus ca să fii Lumina Neamurilor, ca să duci mântuirea până la marginile pământului.”

*Isa. 42. 4; 49. 6. Luc. 2. 32.

48. Neamurile se bucurau când au auzit lucrul acesta și preamăreau Cuvântul Domnului. Și* toți cei ce erau rânduși să capete viața vecinică, au crezut.

*Cap. 2. 47.

49. Cuvântul Domnului se răspîndea în toată țara.

50. Dar Iudeii au întărit pe femeile eucernice cu vază și pe frustați cetății, au stîrnit* o prigonire împotriva lui Pavel și Barnaba, și i-au izgonit din hotarele lor.

*1 Tim. 2. 15.

51. Pavel* și Barnaba au scuturat praful de pe picioare împotriva lor, și s'au dus în Iconia,

*Mat. 10. 14. Marc. 6. 11. Luc. 9. 5. Cap. 13. 8.

52. în timp ce ucenicii erau plini* de bucurie și de Duhul Sfînt.

*Mat. 5. 12. Ioan 14. 22. Cap. 2. 46.

Pavel în Iconia.

14 1. În Iconia, Pavel și Barnaba au intrat în sinagoga Iudeilor, și au vorbit în așa fel că o mare mulțime de Iudei și de Greci au crezut.

2. Dar Iudeii cari n'au crezut, au întărit și au răvrătit sufletele Neamurilor împotriva fraților.

3. Totuș au rămas destul de multă vreme în Iconia și vorbeau cu îndrăzneală în Domnul, care* adevărea Cuvîntul privitor la harul Său, și îngăduia să se facă semne și minuni prin minile lor.

*Marc. 16. 20. Ebr. 2. 4.

4. Mulțimea din cetate s'a desbinat: unii erau cu Iudeii, alții cu apostolii*.

*Cap. 12. 3.

5. Neamurile și Iudeii, în învoire cu mai marii lor, s'au pus în mișcare, ca să-i* batjocorească și să-i ucidă cu pietre.

*2 Tim. 3. 11.

6. Pavel și Barnaba au înțeles lucrul acesta, și au fugit* în cetățile Liconi: Lистра și Derbe, și în ținutul de împrejur.

*Mat. 10. 23.

7. Și au propovăduit Evanghelia acolo.

Vindecarea unui olog.

8. În^{*} Lистра era un om neputincios de picioare, olog din naștere, care nu umblase niciodată. *Cap. 3, 1.

9. El ședea jos și asculta pe Pavel când vorbea. Pavel s'a uitat țintă la el, și fiindcă a văzut^{*} că are credință ca să fie tămăduit, *Mat. 9, 10; 9, 20, 26.

10. a zis cu glas tare: „Scoală-te” drept în picioare.” Și el s'a sculat dintr'o săritură, și a început să umble. *Iac. 10, 8.

11. La vederea celor făcute de Pavel, noroadele și-au ridicat glasul, și au zis în limba licaoniană: „Zeli” s'au pogorît la noi în chip omenesc.” *Cap. 8, 10; 16, 8.

12. Pe Barnaba îl numeau Jupiter, iar pe Pavel Mercur, pentru că minuia cuvântul.

13. Preotul lui Jupiter, al cărui templu era la intrarea cetății, a adus tauri și cumini înaintea porților, și voia^{*} să le aducă jertfă, împreună cu noroadele. *Dea. 2, 10.

14. Apostolii Barnaba și Pavel, când au auzit lucrul acesta, și-au^{*} rupt hainele, au sărit în mijlocul norodului, și au strigat: *Mat. 23, 40.

15. „Oamenilor, de^{*} ce faceți lucrul acesta? Și noi sintem^{**} oameni de aceeași fire cu voi; noi vă aducem o veste bună, ca să vă întoarceți dela aceste lucruri deșerte† la†† Dumnezeu cel viu, care†† a făcut cerul, pământul și marea, și tot ce este în ele. *Cap. 13, 16. **Iac. 3, 17. Apoc. 19, 10. †1 Sam. 12, 21. †2 Reg. 19, 12. Ier. 14, 22. Amos 5, 4. 1 Cor. 8, 4. ††1 Tes. 1, 9. ††1 Pet. 1, 1. Ps. 104, 5; 148, 5. Apoc. 14, 7.

16. El^{*}, în veacurile trecute, a lăsat pe toate Neamurile să umble pe căile lor, *Ps. 81, 12. Cap. 17, 26. 1 Pet. 4, 3.

17. măcar că^{*}, drept vorbind, nu s'a lăsat fără mărturie, întrucât v'a făcut bine, v'a trimis^{**} ploii din cer, și timpuri roditoare, v'a dat hrană din belșug, și v'a umplut inimile de bucurie.” *Cap. 17, 27. Rom. 1, 20. **Lev. 26, 4. Deut. 11, 14; 28, 12. Ier. 5, 10. Ps. 105, 40; 107, 5. Ier. 14, 22. Mat. 5, 45.

18. Abia au putut să împiedice, cu vorbele acestea, pe noroade, să le aducă jertfă.

Pavel la Derbe și Antiohia.

19. Atunci au venit pe neașteptate din^{*} Antiohia și Iconia niște iudei, cari au ațîțat pe noroade. Aceștia, după ce au improșcat^{**} pe Pavel cu pietre, l-au tirat afară din cetate, crezând că a murit. *Cap. 12, 4. **2 Cor. 11, 20. 2 Tim. 3, 11.

20. Când l-au înconjurat însă ucenicii, Pavel s'a sculat și a intrat în cetate.

A doua zi, a plecat cu Barnaba la Derbe.

21. După ce au propovăduit Evanghelia în cetatea aceasta, și^{*} au făcut mulți ucenici, s'au întors la Lистра, la Iconia și la Antiohia, *Mat. 28, 19.

22. întărind sufletele ucenicilor. El li îndemna^{**} să stăruie în credință, și spunea că în împărăția lui Dumnezeu trebuie^{**} să intrăm prin multe necazuri. *Cap. 11, 20; 12, 42. **Mat. 10, 30; 16, 24. Luc. 22, 28; 20. Rom. 8, 17. 2 Tim. 3, 11; 23, 3, 12.

23. Au^{*} rânduit presbiteri în fiecare Biserică, și după ce s'au rugat și au postit, i-au încredințat în mîna Domnului, în care crezuseră. *Tit. 1, 5.

24. Au trecut apoi prin Pisidia, au venit în Pamfilia,

25. au vestit Cuvîntul în Perga, și s'au pogorît la Atalia.

26. De^{*} acolo au mers cu corabia la Antiohia, de unde fuseseră încredințați^{**} în grija harului lui Dumnezeu, pentru lucrarea, pe care o săvîrșiseră. *Cap. 13, 1, 2. **Cap. 13, 40.

27. După venirea lor, au adunat Biserica, și au^{*} istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin el, și cum deschisese Neamurilor ușa credinței. *Cap. 13, 4; 12, 21, 28. **1 Cor. 10, 4. 2 Cor. 3, 12. Col. 4, 3. Apoc. 3, 8.

28. Și au rămas destul de multă vreme acolo cu ucenicii.

Adunarea Bisericii din Ierusalim.

15 1. Cîțiva^{*} oameni, veniți din Iudea, învățau pe frați și ziceau: Dacă^{**} nu sînteți tîlăși împrejur după† obiceiul lui Moise, nu puteți fi mîntuiți.” *Gal. 2, 12. **Ioan. 7, 22. Yere. 2, Gal. 2, 2. Filip. 3, 2. Col. 2, 8, 11, 16. †1 Pet. 17, 10. Lev. 12, 8.

2. Pavel și Barnaba au avut cu ei un viu schimb de vorbe și păreri deosebite; și frații au hotărît ca Pavel și Barnaba, și cîțiva dintre ei, să^{*} se suie la Ierusalim la apostoli și presbiteri, ca să-i întrebe asupra acestei neînțelegeri. *Gal. 2, 1.

3. După ce au fost petrecuți^{*} de Biserică pînă afară din cetate, și-au urmat drumul prin Fenicia și Samaria, istorisind^{**} întoarcerea Neamurilor la Dumnezeu; și au făcut o mare bucurie tuturor fraților. *Rom. 15, 24. 1 Cor. 16, 4, 11. **Cap. 14, 27.

4. Cînd au ajuns la Ierusalim, au fost primiți de Biserică, de apostoli

și de presbiteri, și au * istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei.

* Vers. 12. Cap. 14, 27; 21, 20.

5. Atunci unii din partida Fariseilor, cari crezuseră, s'au ridicat, și au zis că * Neamurile trebuie să fie tăiate împrejur, și să li se ceară să păzească Legea lui Moise.

* Vers. 1.

6. Apostolii și presbiterii s'au adunat laolaltă, ca să vadă ce este de făcut.

7. După ce s'a făcut multă vorbă, s'a sculat Petru și le-a zis:

„Fraților”, știți că Dumnezeu, de o bună bucată de vreme, a făcut o alegere între voi, ca, prin gura mea, Neamurile să audă cuvîntul Evangheliei, și să creadă.

* Cap. 10, 20; 11, 12.

8. Și Dumnezeu, care cunoaște * inimile, a mărturisit pentru ei, și le-a dat * Duhul Sfînt ca și nouă.

* 1 Cor. 2, 9. Cap. 1, 24. ** Cap. 10, 44.

9. N'a făcut nici * o deosebire între noi și ei, întrucît le-a curățit * inimile prin credință.

* Rom. 10, 12. ** Cap. 10, 12, 28. 48. 1 Cor. 1, 2. 1 Pet. 1, 22.

10. Acum dar, de ce ispitîți pe Dumnezeu, și * puneți pe grumazul ucenicilor un jug, pe care nici părinții noștri, nici noi nu l-am putut purta?

* Mat. 23, 4. Gal. 2, 1.

11. Ci credem * că noi, ca și ei, sîntem mîntuiți prin harul Domnului Iisus.”

* Rom. 1, 24. Efm. 2, 8. Tit. 2, 11; 3, 4, 5.

12. Toată adunarea a tăcut *, și a ascultat pe Barnaba și pe Pavel, cari au istorisit toate semnele și minunile, pe cari le făcuse Dumnezeu prin ei în mijlocul Neamurilor.

* Cap. 14, 27.

Hotărîrea Bisericii.

13. Cînd au încetat ei de vorbit, Iacov a * luat cuvîntul, și a zis:

„Fraților, ascultați-mă! * Cap. 12, 17.

14. Simon * a spus cum mai întîi Dumnezeu și-a aruncat privirile peste Neamuri, ca să aleagă din mijlocul lor un popor, care să-l poarte Numele.

* Vers. 1.

15. Și cu faptul acesta se potrivește cuvintele prorocilor, după cum este scris:

16. „După * aceea, Mă voi întoarce, și voi ridica din nou cortul lui David din prăbușirea lui, îi voi zidi dărîmăturile, și-l voi înălța din nou:

* Amos 9, 12, 13.

17. pentrucă rămășița de oameni să caute pe Domnul, ca și toate Neamurile peste cari este chemat Numele Meu,

18. zice Domnul, care face aceste lu-

cruri, și căruia li sînt cunoscute din vecinicie.”

19. De aceea, eu * sînt de părere să nu se pună greutăți acelora dintre Neamuri cari se ** întorc la Dumnezeu;

* Vers. 28. ** 1 Tim. 1, 16.

20. ci să li se scrie doar să se ferească de * pingăririle idoloilor, de ** curvie, de dobitoace zugrumate și ț de sînge.

* Efm. 2, 2. Rom. 14, 2. 20. 21. 22. 1 Cor. 6, 1; 10, 20, 28. Apoc. 2, 14, 20. ** 1 Cor. 6, 9, 10. Gal. 2, 19. Efm. 5, 3. Col. 3, 5. 1 Tim. 4, 3. 1 Pet. 4, 3. 7. 10. 9. 4. Lev. 2, 17. Deut. 12, 16, 20.

21. Căci încă din vechime, Moise are în fiecare cetate oameni, cari-l propovăduiesc, fiindcă este citit * în sinagogi în toate zilele de Sabat.”

* Cap. 13, 14, 27.

22. Atunci apostolii și presbiterii * și întreaga Biserică au găsit cu cale să aleagă vreo cîțiva dintre ei, și să-i trimescă la Antiohia, împreună cu Pavel și Barnaba. Și au ales pe Iuda, zis și Barnaba *, și pe Sila, oameni cu vază între frați.

* Cap. 1, 26.

23. Și au scris astfel prin ei:

„Apostolii, presbiterii * și frații: către frații dintre Neamuri, cari sînt în Antiohia, în Siria și în Cilicia, pleacăciune!

24. Fiindcă am auzit că unii *, plecați dintre noi, fără vreo însărcinare din partea noastră, v'au turburat prin vorbirile lor, și v'au zdruncinat sufletele, zicînd să vă tăiați împrejur și să păziți Legea;

* Vers. 1. Gal. 2, 4, 5, 12. Tit. 1, 10, 11.

25. noi, după ce ne-am adunat cu toții laolaltă, cu un gînd, am găsit cu cale să alegem niște oameni, și să-i trimetem la voi, împreună cu prea iubiții noștri Barnaba și Pavel,

26. oamenii * aceștia, cari și-au pus în joc viața pentru Numele Domnului nostru Iisus Hristos.

* Cap. 13, 50; 14, 18. 1 Cor. 10, 20. 2 Cor. 11, 23, 26.

27. Am trimes dar pe Iuda și pe Sila, cari vă vor spune prin viu grai aceleași lucruri.

28. Căci s'a pîrnut nimerit Duhului Sfînt și nouă, să nu mai punem peste voi nicio altă greutate decît ceace trebuia,

29. adică: să * vă feriți de lucrurile jertfite idoloilor, de sînge **, de dobitoace zugrumate, și de curvie, lucruri de cari, dacă vă veți păzi, va fi bine de voi. Fiți sîmțoși.”

* Vers. 26. Cap. 21, 25. Apoc. 2, 14, 20. ** Lev. 17, 14.

Hotărârea adusă în Antiohia.

30. Ei deci, și-au luat rămas bun dela Biserică, și s'au dus la Antiohia, unde au dat epistola mulțimii adunate.

31. După ce au citit-o, frații s'au bucurat de îmbărbătarea, pe care le-o aducea.

32. Iuda și Sila, cari și ei erau prooroci, au îndemnat pe frați, și i-au întărit cu multe cuvinte. * Cap. 14, 27; 15, 22.

33. După câțiva vreme, frații i-au lăsat să se întorcă în pace la aceia de cari fuseseră trimiși. * 1 Cor. 16, 11; 2 Cor. 12, 18.

34. Totuși Sila a găsit cu cale să rămână acolo.

35. Pavel * și Barnaba au rămas în Antiohia, și învățau pe norod și propovăduiau, cu mulți alții, Cuvîntul Domnului. * Cap. 13, 1.

Pavel cercetează Bisericile.

36. După cîteva zile, Pavel a zis lui Barnaba: „Să ne întoarcem, și să mergem pela frații din * toate cetățile, în cari am vestit Cuvîntul Domnului, ca să vedem ce mai fac.”

* Cap. 13, 4, 13, 14, 31; 14, 1, 4, 24, 26.

37. Barnaba voia să ia cu el și pe Ioan *, numit Marcu;

* Cap. 12, 25, 26; 13, 5. Col. 4, 10. 2 Tim. 4, 11. Filim. 24.

38. dar Pavel socotea că nu este bine să ia cu el pe acela, cari li * părăsise din Pamfilia, și nu-i însoțise în lucrarea lor. * Cap. 13, 13.

39. Neînțelegerea aceasta a fost destul de mare, ca să-i facă să se despartă unul de altul. Barnaba a luat cu el pe Marcu, și a plecat cu corabia la Cipru.

40. Pavel și-a ales pe Sila, și a plecat, după ce a fost încredințat * de frați în grija harului Domnului. * Cap. 14, 26.

41. El a străbătut Siria și Cilicia, întărind * Bisericile. * Cap. 14, 2.

Timotei. — Vedenia lui Pavel.

16 1. În urmă, Pavel s'a dus la Derbe * și la Listra. Și iată că acolo era un ucenic, numit * Timotei, fiul * unei iudeice credincioase și al unui tată Grec. * Cap. 14, 1. * Cap. 19, 22. Rom. 16, 21. 1 Cor. 4, 17. Filip. 2, 12. 1 Tim. 3, 2. 1 Tim. 1, 3. 2 Tim. 1, 3.

2. Frații * din Listra și Iconia îi vorbeau de bine. * Cap. 14, 2.

3. Pavel a vrut să-l ia cu el; și, după ce l-a luat *, l-a tăiat împrejur, din

pricina Iudeilor, cari erau în acele locuri; căci toți știau că tatăl lui era Grec. * 1 Cor. 9, 20. Gal. 2, 3. Gal. 5, 2.

4. Pe cînd trecea prin cetăți, învăța pe frați să păzească hotărîrile * apostolilor și presbiterilor din Ierusalim. * Cap. 15, 20, 28.

5. Bisericile * se întăreau în credință, și sporeau la număr din zi în zi. * Cap. 15, 41.

6. Fiindcă au fost opriți de Duhul Sfînt să vestească Cuvîntul în Asia, au trecut prin țîntul Frigiei și Galatiei.

7. Ajunși lângă Misia, se pregăteau să intre în Bitinia; dar Duhul lui Isus nu le-a dat voie.

8. Au trecut atunci prin Misia, și s'au * pogorît la Troa.

* 1 Cor. 2, 12. 2 Tim. 4, 13.

9. Noaptea, Pavel a avut o vedenie: un om * din * Macedonia sta în picioare și i-a făcut următoarea rugăminte: „Treci în Macedonia, și ajută-ne !”

* Cap. 16, 9. * 1 Cor. 2, 13.

10. După vedenia aceasta a lui Pavel, am căutat îndată să ne ducem în Macedonia, căci înțelegeam că Domnul ne cheamă să le vestim Evanghelia.

Pavel la Filipi. — Lidia.

11. După ce am pornit din Troa, am mers cu corabia drept la Samotracia, și a doua zi ne-am oprit la Neapolis.

12. De acolo ne-am dus la Filipi *, care este cea dintîi cetate dintr'un ținut al Macedoniei, și o colonie romană. În cetatea aceasta am stat cîteva zile. * Filip. 1, 1.

13. În ziua Sabatului am ieșit afară pe poarta cetății, lângă un riu, unde credeam că se află un loc de rugăciune. Am șezut jos, și am vorbit femeilor, cari erau adunate laolaltă.

14. Una din ele, numită Lidia, vinzătoare de purpură, din cetatea Tiatira, era o femeie temătoare de Dumnezeu, și asculta. Domnul i-a * deschis inima, ca să ia aminte la cele ce spunea Pavel. * Luc. 16, 46.

15. După ce a fost botezată, ea și casa ei, ne-a rugat și ne-a zis: „Dacă mi socotiți credincioasă Domnului, intrați și rămîneți în casa mea.” Și ne-a * silit să intrăm.

* Fac. 16, 9, 10, 11. Psal. 135, 21. Luc. 14, 35, 33, 3.

O slujnică

ghicitoare — Temnicherul din Filipi.

16. Pe cînd ne duceam la locul de rugăciune, ne-a ieșit înainte o roabă, care^{*} avea un duh de ghicire¹. Prin ghicire, ea aducea mult câștig^{**} stăpînilor ei. ^{* Marc. 16, 17. ** Cap. 18, 24.}

17. Roaba aceasta s'a luat după Pavel și după noi, și striga: „Oamenii aceștia sînt robii Dumnezeului Celui Prea Înalt și ei vă vestesc calea mîntuirii.”

18. Așa a făcut ea timp de mai multe zile. Pavel, necăjit^{*}, s'a întors, și a zis duhului: „În Numele lui Isus Hristos îți poruncesc să ieși din ea.” Și^{**} a ieșit chiar în ceasul acela. ^{* Marc. 1, 25, 26. ** Marc. 16, 17.}

19. Cînd au văzut^{*} stăpînii roabei că s'a dus nădejdea câștigului lor, au pus mîna^{**} pe Pavel și pe Sila și i-au țîrît în piață înaintea fruntașilor. ^{* Cap. 18, 25, 26. ** 1 Cor. 6, 5. † Marc. 16, 18.}

20. I-au dat pe mîna dregătorilor, și au zis: „Oamenii aceștia ne tulbură^{*} cetatea; sînt niște iudei, ^{* 1 Reg. 18, 17. Cap. 17, 6.}

21. cari vestesc niște obiceiuri, pe cari noi, Romanii nu trebuie nici să le primim, nici să le urmăm.”

22. Norodul s'a ridicat și el împotriva lor, și dregătorii au pus să le smulgă hainele de pe ei, și au^{*} poruncit să-i bată cu nuiele. ^{* 2 Cor. 6, 5; 11, 25, 26; 1 Tim. 3, 2.}

23. După ce le-au dat multe lovituri, i-au aruncat în temniță, și au dat în grijă temnicherului să-i păzească bine.

24. Temnicherul, ea unul care primise o astfel de poruncă, i-a aruncat în temnița din lăuntru, și le-a băgat picioarele în butuci.

25. Pe la miezul nopții, Pavel și Sila se rugau, și cîntau cîntări de laudă lui Dumnezeu; iar cei închiși li ascultau.

26. Deodată^{*}, s'a făcut un mare cutremur de pămînt, așa că s'au clătînat temelile temniței. Îndată, s'au deschis toate ușile, și s'au^{**} deslegat legăturile fiecăruia. ^{* Cap. 4, 31. ** Cap. 5, 18; 12, 7, 18.}

27. Temnicherul s'a deșteptat; și, cînd a văzut ușile temniței deschise, a scos sabia, și era să se omoare, căci credea că cei închiși au fugit.

28. Dar Pavel a strigat cu glas tare:

„Să nu-ți faci nici un rău, căci toți sîntem aici.”

29. Atunci temnicherul a cerut o lămîră, a sărit înăuntru, și, tremurînd de frică, s'a aruncat la picioarele lui Pavel și ale lui Sila;

30. i-a scos afară, și le-a zis: „Domnilor^{*}, ce trebuie să fac ca să fiu mîntuit?” ^{* Luc. 9, 10. Cap. 9, 37; 9, 6.}

31. Pavel și Sila i-au răspuns: „Crede^{*} în Domnul Isus, și vei fi mîntuit tu și casa ta.” ^{* Ioan. 3, 16; 36; 4, 27. 1 Ioan. 5, 12.}

32. Și i-au vestit Cuvîntul Domnului, atît lui cît și tuturor celor din casa lui.

33. Temnicherul i-a luat cu el, chiar în ceasul acela din noaptea, le-a spălat rîmile, și a fost botezat îndată, el și toți ai lui.

34. După ce i-a dus în casă, le-a^{*} pus masa, și s'a bucurat cu toată casa lui că a crezut în Dumnezeu. ^{* Luc. 9, 32; 10, 6.}

Pavel și Sila slăbozi.

35. Cînd s'a făcut ziua, dregătorii au trimis pe cei ce purtau nuielele^{*}, să spună temnicherului: „Dă drumul oamenilor aceloră.”

36. Și temnicherul a spus lui Pavel aceste cuvinte: „Dregătorii au trimis să vi se dea drumul; acum dar, ieșiți afară, și duceți-vă în pace.”

37. Dar Pavel le-a zis: „După ce ne-au bătut cu nuiele în fața tuturor, fără să fim judecați, pe noi, cari^{*} sîntem romani, ne-au aruncat în temniță, și acum ne scot afară pe ascuns! Nu merge așa! Să vină ei singuri să ne scoată afară!” ^{* Cap. 22, 28.}

38. Cei ce purtau nuielele, au spus aceste cuvinte dregătorilor. Aceștia s'au temut, cînd au auzit că sînt romani.

39. Dregătorii au venit să-i potolească, i-au scos afară din temniță, și i-au^{*} rugat să părăsească cetatea. ^{* Mat. 5, 24.}

40. Ei au ieșit din temniță, și au^{*} intrat în casa Lidiei; și, după ce au văzut și mîngîiat pe frați, au plecat. ^{* 1 Tim. 14.}

Pavel în Tesalonic.

17 1. Pavel și Sila au trecut prin Amfipoli și Apolonia, și au venit în Tesalonic, unde era o sinagogă a iudeilor.

2. Pavel, după obiceiul său, a^{*} intrat

în sinagogă. Trei zile de Sabat a vorbit cu ei din Scripturi,

* Luc. 4, 16. Cap. 9, 20; 13, 5; 14, 14; 15, 21; 18, 8.

3. dovedind și lămurind, că * Hristosul trebuia să pătimească și să învieze din morți. „Și acest Isus, pe care vi-l vestesc eu”, zicea el, „este Hristosul.”

* Luc. 24, 26; 48. Cap. 25, 26. Gal. 3, 1.

4. Unii* din ei, și o mare mulțime de Greci temători de Dumnezeu, și multe femei de frunte au crezut, și au trecut de partea lui Pavel și a lui Sila**.

* Cap. 20, 24. ** Cap. 15, 22; 17, 34; 40.

5. Dar Iudeii cari nu crezuseră, de pizmă, au luat cu ei niște oameni fără căpăți din mulțime, au făcut gloanță, și au întărit cetatea. S'au năpustit asupra casei lui Iason, și căutau pe Pavel și pe Sila, ca să-i aducă afară la norod.

6. Fiindcă nu i-au găsit, au tîrît pe Iason* și pe vreo cîțiva frați înaintea dregătorilor cetății, și strigau: „Oamenii aceștia”, cari au răscolit lumea, au venit și aici,

* Rom. 16, 21. ** Cap. 16, 20.

7. și Iason l-a găduit. Ei toți lucrează împotriva poruncilor Cezarului, și spun* că este un alt împărat: Isus.”

* Luc. 20, 3. Ioan. 10, 10. 1 Pet. 2, 18.

8. Prin aceste vorbe, Iudeii au turburat norodul și pe dregătorii cetății,

9. cari au dat drumul lui Iason și celorlalți, numai după ce au căpătat de la ei un zalog.

Pavel la Berea.

10. Frații* au trimis îndată, noaptea, pe Pavel și pe Sila la Berea. Cînd au sosit, au intrat în sinagoga Iudeilor.

* Cap. 9, 20. Vers. 14.

11. Iudeii aceștia aveau o inimă mai aleasă decît cei din Tesalonie. Au primit Cuvîntul cu toată râvnă, și cercetau* Scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este adevărat.

* Isa. 44, 16. Luc. 16, 26. Ioan. 8, 26.

12. Mulți dintre ei și din femeile cu vază ale Grecilor, și mulți bărbați au crezut.

13. Dar Iudeii din Tesalonie, cînd au aflat că Pavel vestea Cuvîntul lui Dumnezeu și în Berea, au venit acolo, ca să turbure și să aștepte noroadale.

14. Atunci frații au pornit îndată* pe Pavel spre mare; Sila și Timotei au rămas în Berea.

* Mat. 10, 23.

Pavel la Atena. — Căvîntarea.

15. Cei ce însoțeau pe Pavel, l-au dus pînă la Atena. Apoi s'au întors,

cu înscîrcinarea* să ducă lui Sila și lui Timotei porunca să vină cît mai curînd la el.

* Cap. 18, 2.

16. Pe cînd li aștepta Pavel în Atena, i se* întîrîta duhul la vederea acestei cetăți pline de idoli.

* 1 Pet. 2, 8.

17. În sinagogă stătea deci de vorbă cu Iudeii și cu oamenii temători de Dumnezeu, iar în piață stătea de vorbă în fiecare zi cu acția pe cari-l înținea.

18. Unii din filosofii epicurieni și stoici au intrat în vorbă cu el. Și unii ziceau: „Ce vrea să spună palavragiul acesta?” Alții, cînd l-au auzit că vestește pe Isus și învierea, ziceau: „Pare că vestește niște dumnezei străini.”

19. Atunci l-au luat, l-au dus la Areopag, și au zis: „Putem să știm care este această învățătură nouă, pe care o vestești tu?”

20. Fiindcă tu ne aduci ceva ciudat la auz. Am vrea dar să știm ce vrea să zică aceasta.”

21. Căci toți Atenienii și străinii, cari stăteau în Atena, nu-și petreceau vremea cu nimic altceva decît să spună sau să asculte ceva nou.

22. Pavel a stat în picioare în mijlocul Areopagului, și a zis:

„Bărbați Atenieni! În toate prvințele vă găsesc foarte religioși.

23. Căci, pe cînd străbăteam cetatea voastră și mă uitam de aproape la lucrurile la cari vă închinați voi, am descoperit chiar și un altar, pe care este scris: „Unui Dumnezeu necunoscut!” Ei bine, cerace voi cinstiți, fără să cunoașteți, aceea vă vestesc eu.

24. Dumnezeu*, care a făcut lumea și tot ce este în ea, este Domnul** cerului și al pămîntului, și nu ă locuiește în temple făcute de mîni.

* Cap. 14, 15. ** Mat. 11, 25. † Cap. 7, 48.

25. El nu este slujit de mîni omenești, ca* și cînd ar avea trebuință de ceva, El**, care dă tuturor viața, suflarea și toate lucrurile.

* Ps. 82, 8.

** Psal. 2, 7. Ioan. 14, 26. 1 Cor. 15, 10; 27, 8; 28, 4. Isa. 42, 1; 47, 14. Tob. 12, 1.

26. El a făcut ca toți oamenii, ieșiți dintru'unul singur, să locuiască pe toată fața pămîntului; le-a așezat anumite vremi și a pus anumite hotare* locuinței lor,

* Deut. 32, 8.

27. ca* ei să caute pe Dumnezeu, și să se silească să-L găsească blînd,

măcar** că nu este departe de fiecare din noi. * Rom. 1, 20. ** Cap. 24, 47.

28. Căci în* El avem viața, mișcarea și ființa, după cum** au zis și unii din poezii voștri: „Sintem din neamul lui...” * Gal. 1, 17; Evr. 1, 3. ** Tit. 1, 12.

29. Astfel dar, fiindcă slăteam de neam din Dumnezeu, nu* trebuie să credem că Dumnezeirea este asemenea surului sau argintului sau pietrelor cioplite cu meșteșugăria și iscusința omului. * Isa. 46, 10.

30. Dumnezeu nu ține seama de vremurile* de neștiință, și poruncește acum** tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască; * Cap. 24, 16. Rom. 2, 25. ** Luc. 24, 47. Tit. 2, 12, 13. 1 Pet. 1, 14; 4, 8.

31. pentrucă a rînduit o zi, în care va* judeca lumea după dreptate, prin Omul, pe care L-a rînduit pentru aceasta și despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin** faptul că L-a înviat din morți... * Cap. 10, 42. Rom. 2, 16; 14, 10. ** Cap. 2, 24.

32. Cînd au auzit ei de învierea morților, unii își băteau joc, iar alții au zis: „Asupra acestor lucruri te vom asculta alăudată.”

33. Astfel, Pavel a ieșit din mijlocul lor.

34. Totuș unii au trecut de partea lui, și au crezut; între aceștia era Dionisie Areopagitul, o femeie numită Damaris, și alții împreună cu ei.

Pavel la Corint.

18 1. După aceea, Pavel a plecat din Atena, și s'a dus la Corint.

2. Acolo a găsit pe un iudeu, numit Acuilă*, de neam din Pont, venit de curînd din Italia, cu nevastă-sa Priscila, de carese Claudiu poruncise ca toți iudeii să plece din Roma. A venit la ei. * Rom. 16, 1. 1 Cor. 16, 19. 2 Tim. 4, 19.

3. Și, fiindcă avea același meșteșug, a rămas la ei, și* lucrau: meseria lor era facerea corturilor. * Cap. 20, 34. 1 Cor. 4, 12. 1 Tim. 2, 9. 2 Tim. 2, 8.

4. Pavel* vorbea în sinagogă în fiecare zi de Sabat, și îndupleca pe iudei și pe Greci. * Cap. 17, 3.

5. Dar cînd au venit* Sila și Timotei din Macedonia, Pavel s'a** dedat în totul propovăduirii, și dovedea iudeilor că Iisus este Hristosul. * Cap. 17, 14, 15. ** Evr. 10, 32. Cap. 17, 8. Vers. 20.

6. Fiindcă iudeii i se împotriveau* și-l batjocoreau, Pavel și-a scuturat** hainele, și le-a zis: „Sîngele Ț vostru

să cadă asupra capului vostru; eu Ț sînt curat. Deacum*† încolo, mă voi duce la Neamuri.” * Cap. 18, 40. 1 Pet. 4, 4.

** Rom. 8, 23. Mat. 23, 14. Cap. 12, 21. † Lev. 20, 9, 11, 12. 1 Sam. 1, 16. Ezech. 18, 12; 20, 4. †† Rom. 9, 18, 20; 20, 9. Cap. 20, 20. *† Cap. 12, 40; 20, 20.

7. Și după ce a ieșit de acolo, a intrat în casa unui om temător de Dumnezeu, numit Iust, a cărui casă era vecină cu sinagoga.

8. Dar* Crisp, fruntașul sinagogii, a crezut în Domnul împreună cu toată casa lui. Și mulți dintre Corinteni, cari auziseră pe Pavel, au crezut și ei, și au fostbotezați. * 1 Cor. 1, 14.

9. Noaptea, Domnul* a zis lui Pavel într'o vedenie: „Nu te teme; ci vorbește și nu tăcea, * Cap. 22, 11.

10. căci* Eu sînt cu tine; și nimeni nu va pune mîna pe tine, ca să-Ți faci rău: vorbește, fiindcă am mult norod în această cetate.” * 2 Cor. 1, 24, 28. Mat. 28, 20.

11. Aici a rămas un an și șase luni, și învăța printre Corinteni Cuvîntul lui Dumnezeu.

Rîscoala iudeilor.

12. Pe cînd era Galion circumtor al Ahaiei, iudeii s'au ridicat cu un gînd împotriva lui Pavel, l-au dus înaintea scaunului de judecată,

13. și au zis: „Omul acesta aȚișă pe oameni să se închine lui Dumnezeu într'un fel care este împotriva Legii.”

14. Pavel voia să înceapă vorba, cînd Galion a zis iudeilor:

„Dacă* ar fi vorba de vreo faptă rea sau de vreo blestemăție, v'aș asculta după cuvîntă, iudeilor!

* Cap. 20, 26; 26, 11, 20.

15. Dar dacă este vorba de neînțelegeri asupra unui cuvînt, asupra unor nume și asupra Legii voastre, treaba voastră: eu nu vreau să fiu judecător peste aceste lucruri.”

16. Și i-a alungat dela scaunul de judecată.

17. Atunci au pus toți mîna pe Sosten*, fruntașul sinagogii, și-l băteau înaintea scaunului de judecată, fără ca lui Galion să-i pese. * 1 Cor. 1, 1.

Pavel la Ierusalim și Antiohia.

18. Pavel a mai rămas destul de multă vreme în Corint. În urmă, și-a luat ziua bună dela frați, și a plecat cu corabia spre Siria, împreună cu Priscila și Acuilă, după ce și-a tuns* capul în Cenchrea**, căci făcuse o jurîntă. * Num. 6, 18. Cap. 18, 24. ** Rom. 15, 1.

19. Au ajuns în Efes; și Pavel a lăsat acolo pe însoțitorii lui. A intrat în sinagogă, și a stat de vorbă cu ludeii.

20. Căci l-au rugat să rămână la ei mai multă vreme. El însă n'a voit, și a zis: „Trebuie” numaidecît ca săr-bătoarea care vine, s'o fac în Ierusa-lim. Dacă¹ va voi Dumnezeu, mă voi întoarce iarăși la voi.” Și a plecat din Efes.

¹ Cap. 18, 21; 20, 18. ² 1 Cor. 4, 19. Ebr. 6, 5. Iac. 4, 15.

22. S'a dat jos din corabie în Cezare-a, s'a suit la Ierusalim, și, după ce a urât de bine Bisericii, s'a pogorît în Antiohia.

A treia călătorie — Apolo.

23. După ce a petrecut cîtiva vreme în Antiohia, Pavel a plecat, și a stră-bătut din loc în loc ținutul Galatiei¹ și Frigiei, întărind² pe toți ucenicii.

¹ Gal. 1, 2; 4, 14. ² Cap. 14, 22; 15, 24, 41.

24. La Efes, a venit un¹ Iudeu numit Apolo, de neam din Alexandria. Omul acesta avea darul vorbirii și era tare în Scripturi.

¹ 1 Cor. 1, 12; 3, 6; 4, 4.8. Tit. 2, 13.

25. El era învățat în ce privește Calea Domnului, avea un duh înfocat¹, și vorbea și învăța amănunțit pe oameni despre Isus, măcar că nu cunoștea² dect botezul lui Ioan.

¹ Rom. 12, 11. ² Cap. 18, 2.

26. A început a vorbi cu îndrăzneală în sinagogă. Aculă și Priscila, cînd l-au auzit, l-au luat la ei, și i-au arătat mai cu deamîruntul Calea lui Dum-nezeu.

27. Fiindcă el voia să treacă în Ahala, frații l-au îmbărbătat să se ducă, și au scris ucenicilor să-l primească bine. Cînd a ajuns, a¹ ajutat mult, prin harul lui Dumnezeu, pe cei ce crezu-seră;

¹ 1 Cor. 3, 9.

28. căci înfrunța cu putere pe Iudei înaintea norodului, și le dovedea¹ din Scripturi că Isus este Hristosul.

¹ Cap. 9, 22; 27, 8. Vers. 8.

Ucenicii lui Ioan se fac creștini.

19 1. Pe cînd era Apolo¹ în Corint, Pavel, după ce a trecut prin ținuturile de sus ale Asiei, a ajuns la Efes. Aici a întîlnit pe cîtiva ucenici,

¹ 1 Cor. 1, 12; 3, 6, 8.

2. și le-a zis: „Ați primit voi Duhul Sfînt cînd ați crezut?” Ei i-au răspuns: „Nici n'am¹ auzit măcar că a fost dat un Duh Sfînt.”

¹ 1 Marc. 3, 7. Cap. 8, 18.

3. Dar cu ce botez ați fost botezați?” le-a zis el. Și ei au răspuns: „Cu¹ botezul lui Ioan.”

¹ Cap. 18, 26.

4. Atunci Pavel a zis: „Ioan¹ a botezat cu botezul pocîlniei, și spunea norodului să creadă în Cel ce vinea după el, adică în Isus.”

¹ Mat. 3, 11. Ioan. 1, 15, 27, 30. Cap. 1, 8; 11, 14; 12, 28, 35.

5. Cînd au auzit ei aceste vorbe, au fost botezați în¹ Numele Domnului Isus.

¹ Cap. 8, 16.

6. Cînd¹ și-a pus Pavel minile peste ei, Duhul Sfînt S'a pogorît peste ei, și vorbeau² în alte limbi, și prooroc-au.

¹ Cap. 4, 8; 5, 17. ² Cap. 3, 4; 10, 46.

7. Erau cam doisprezece hîrbați de toți.

Pavel învață pe norod la Efes.

8. În urmă¹, Pavel a intrat în sinagogă, unde vorbea cu îndrăzneală. Împ de trei luni a vorbit cu ei despre lucrurile privitoare la² împărăția lui Dumnezeu, și căuta să înduplece pe cei ce-l ascultau.

¹ Cap. 17, 2; 18, 4. ² Cap. 1, 8; 10, 23.

9. Dar, fiindcă¹ unii rămîneau împietriți și necredincioși, și vorbeau de rău² Calea Domnului înaintea norodului, Pavel a plecat dela ei, a despărțit pe ucenicii de ei, și a învățat în fiecare zi pe norod în școala unuia numit Tiran.

¹ 2 Tim. 2, 26. 2 Pet. 2, 2. Iuda 18. ² Cap. 2, 2; 22, 4; 24, 14. Vers. 23.

10. Lucrul acesta¹ a ținut doi ani, așa că toți cei ce locuiau în Asia, Iudei și Greci, au auzit Cuvîntul Domnului.

¹ Cap. 20, 31.

11. Și Dumnezeu făcea¹ minuni ne-maipomenite prin mîinile lui Pavel;

¹ Marc. 16, 20. Cap. 14, 3.

12. pînă acolo¹ că peste cei bolnavi se puneau basmale sau șorturi, cari fuseseră atinse de trupul lui, și-i lănuau boalele, și ieșeau afară din ei duhurile rele.

¹ 2 Reg. 4, 28. Cap. 5, 16.

Exorcizîii Iudei.

13. Niște¹ exorciști Iudei, cari umblau din loc în loc, au² încercat să cheme Numele Domnului Isus peste cei ce aveau duhuri rele, zicînd: „Vă jur pe Isus, pe care-L propovăduiește Pavel, să ieșiți afară!”

¹ Marc. 12, 27. ² Marc. 9, 38. Luc. 9, 40.

14. Cei ce făceau lucrul acesta, erau șapte feciori ai lui Sevea, un preot Iudeu din cei mai de seamă.

15. Duhul cel rău le-a răspuns: „Pe Isus îl cunoșci, și pe Pavel îl știi; dar voi, cine sînteți?”

16. Și omul, în care era duhul cel rău, a sărit asupra lor, i-a biruit pe amândoi, și i-a schingiuit în așa fel, că au fugit goi și răniți din casa aceea.

17. Lucrul acesta a fost cunoscut de toți iudeii, de toți grecii cari locuiau în Efes, și * i-a apucat frica pe toți: și Numele Domnului Iisus era proslăvit.

* Luc. 1, 32; 7, 36. Cap. 2, 43; 3, 11.

18. Mulți din cei ce crezuseră, veneau să mărturisească * și să spună ce făcuseră.

* Mat. 3, 6.

19. Și unii din cei ce făcuseră vrăjitorii, și-au adus cărțile, și le-au ars, înaintea tuturor: prețul lor s'a socotit la cincizeci mii de arginți.

20. Cu atita * putere se răspîndea și se întărea Cuvîntul Domnului.

* Cap. 6, 7; 12, 24.

Rîdcoala argintarului Dimitrie.

21. Dupăce * s'au petrecut aceste lucruri, Pavel și-a * pus de gînd să se ducă la Ierusalim, trecînd prin Macedonia și Ahaia. „Dupăce voi merge acolo”, își zicea el, „trebuieț să văd și Roma.”

* Rom. 15, 23. Gal. 2, 1. ** Cap. 20, 25. * Cap. 18, 21; 25, 11. Rom. 15, 24—26.

22. A trimis în Macedonia pe doi din * ajutoarele lui, pe Timotei și Erast **, iar el a mai rămas cîtiva vreme în Asia.

* Cap. 13, 5. ** Rom. 16, 23. 2 Tim. 4, 20.

23. Pe vremea aceea *, s'a făcut o mare turburare cu privire la Călea ** Domnului.

* 2 Cor. 1, 5. ** Cap. 9, 2.

24. Un argintar, numit Dimitrie, făcea temple de argint de ale Dianei, și aducea lucrătorilor săi nu puțin * câștig cu ele.

* Cap. 19, 24, 25.

25. I-a adunat la un loc, împreună cu cei de aceeași meserie, și le-a zis: „Oamenilor, știți că bogăția noastră atîrnă de meseria aceasta;

26. și vedeți și auziți că Pavel acesta, nu numai în Efes, dar aproape în toată Asia, a înduplecat și a abătut mult norod, și zice că zeii făcuți de mîni nu * sînt dumnezei.

* Ps. 115, 4. 138, 44, 159—20. 139, 30, 5.

27. Primejdia, care vine din acest fapt, nu este numai că meseria noastră cade în dispreț; dar și că templul marel zeite Diana este socotit ca o nimica, și chiar măreția aceluia, care este cinstită în toată Asia și în toată lumea, este nimicită.”

28. Cuvintele acestea i-au umplut de minie, și au început să strige: „Mare este Diana Efesenilor!”

29. Toată cetatea s'a tulburat. Au năvălit cu toții într'un gînd în teatru, și au luat cu ei pe Macedonenii Gaius * și Aristarh **, tovarășii de călătorie ai lui Pavel.

* Rom. 16, 23. 1 Cor. 1, 14. ** Cap. 20, 4; 27, 2. Col. 4, 10. 2 Tim. 24.

30. Pavel voia să vină înaintea norodului, dar nu l-au lăsat ucenicii.

31. Chiar și unii din mai marii Asiei, cari-i erau prieteni, au trimis la el să-l roage să nu se ducă la teatru.

32. Unii strigau una, alții alta, căci adunarea era în învălmășală, și ceimai mulți nici nu știau pentruce se adunaseră.

33. Atunci au scos din norod pe Alexandru, pe care iudeii îl împingeau înaintea. Alexandru * a făcut ** semn cu mîna, și voia să se aplece înaintea norodului.

* 1 Tim. 1, 20. 2 Tim. 4, 14. ** Cap. 12, 17.

34. Dar cînd l-au cunoscut că este iudeu, au strigat toți într'un glas, timp de aproape două ceasuri: „Mare este Diana Efesenilor!”

35. Totuș logofătul a potolit norodul, și a zis: „Bărbați Efeseni, cine este acela care nu știe că cetatea Efesenilor este pămîntoarea templului marelui Diane și a chipului ei căzut din cer?

36. Fiindcă nimeni nu poate să tăgăduiască lucrul acesta, trebuie să vă potoliți, și să nu faceți nimic cu pornire nechibzuită.

37. Căci ați adus aici pe oameni aceștia, cari nu sînt vinovați nici de jăfuirea templului, nici de hula împotriva zeitei noastre.

38. Deci, dacă în adevăr, Dimitrie și meșterii lui au să se pîngă împotriva cuiva, sînt zile de judecată, și sînt dregători; să se pîrască unii pe alții.

39. Dar dacă umblați după altceva, se va hotărî într'o adunare legiuită.

40. Noi, de fapt, sîntem în primejdie să fim învinuiți de rîdcoală pentru cele întimplate astăzi, căci n'avem nici un temel, ca să putem îndreptăți zarva aceasta.”

41. După aceste cuvinte, a dat drumul adunării.

Pavel în Macedonia.

20. 1. Cînd a încetat zarva, Pavel a chemat pe ucenici, și, dupăce le-a dat sfaturi, și-a luat ziua bună de la ei, și a * plecat în Macedonia.

* 1 Cor. 16, 5. 2 Tim. 1, 5.

2. A strălăbîtit ținutul acesta, și a dat

ucenicilor o mulțime de sfaturi. Apoi a venit în Grecia,

3. unde a rămas trei luni. Era gata să plece cu corabia în Siria, dar^{*} iudeii i-au întins curse. Atunci s'a hotărât să se întoarcă prin Macedonia.

^{*} Cap. 9.20; 20.12; 20. 3. 2 Cor. 11. 26.

4. Avea ca tovarăși pînă în Asia pe: Sopater din Berea, fiul lui Pir, Aristarh^{*} și Secund din Tesalonic, Gaiu^{**} din Derbe, Timotei†, precum și Tihic†† și Trofim^{††} cari erau din Asia.

^{*} Cap. 18. 26; 27. 2. Col. 4. 10. ^{**} Cap. 18. 26. [†] Cap. 18. 1. ^{††} Efes. 6. 21. Col. 4. 7. 2 Tim. 4. 12. Tit. 3. 12. ^{†††} Cap. 21. 29. 2 Tim. 4. 20.

5. Aceștia au luat-o înainte, și ne-au așteptat la Troa.

6. Iar noi, după zilele^{*} praznicului Azimilor, am plecat cu corabia din Filippi, și, în cinci zile, am ajuns la ei în^{**} Troa, unde am stat șapte zile.

^{*} Ezech. 45. 14, 15; 45. 15. ^{**} Cap. 18. 9. 2 Cor. 11. 22. 2 Tim. 4. 13.

Invierea lui Eutih.

7. În ziua dinții^{*} a săptămîinii, eram adunați la olaltă ca să^{**} frîngem pînea. Pavel, care trebuia să plece a doua zi, vorbea ucenicilor, și și-a lungit vorbirea pînă la miezul nopții.

^{*} 2 Cor. 10. 2. Apoc. 1. 10. ^{**} Cap. 2. 47; 46. 1 Cor. 16. 19; 12. 28; etc.

8. În^{*} odaia de sus, unde eram adunați, erau multe lumini.

^{*} Cap. 1. 13.

9. Și un tînăr, numit Eutih, care ședea pe fereastră, a adormit deasimelea în timpul lungii vorbiri a lui Pavel; biruit de somn, a căzut jos din catul al treilea, și a fost ridicat mort.

10. Dar Pavel s'a pogorît, s'a^{*} repezit spre el, l-a luat în brațe, și a zis: „Nu^{**} vă tulburați, căci sufletul lui este în el.”

11. După ce s'a suit iarăși, a frînt pînea, a cinat, și a mai vorbit multă vreme pînă la ziuă. Apoi a plecat.

12. Flăcăul a fost adus viu, și lucrul acesta a fost pricina unei mari min-gieri.

Pavel la Milet.

13. Noi am venit înaintea lui Pavel la corabie, și am plecat cu corabia la Asos, unde ne învoiserăm să ne întîlnim din nou; pentru că el trebuia să facă drumul pe jos.

14. Cînd s'a întîlnit cu noi în Asos, l-am luat în corabie, și ne-am dus la Mitilene.

15. De aici am mers pe mare, și a doua zi am ajuns în fața insulei Chios. În ziua următoare, deasbe

Samos, ne-am oprit în Troghilion, și a doua zi am venit la Milet.

16. Pavel se hotărîse să treacă pe lângă Efes, fără să se oprească aici, ca să nu piardă vremea în Asia; căci^{*} se grăbea ca, dacă-i va fi cu putință, să^{**} fie în Ierusalim de ziua[†] Cincizecimii.

^{*} Cap. 18. 21; 19. 17; 21. 4, 12. ^{**} Cap. 21. 15. [†] Cap. 2. 1. 1 Cor. 16. 9.

Convînterea de rămas bun.

17. Însă din Milet, Pavel a trimis la Efes, și a chemat pe presbiterii Bisericii.

18. Cînd au venit la el, le-a zis: „Știți cum m'am purtat cu voi în toată vremea, din^{*} ziua dinții, în care am pus piciorul pe pămîntul Asiei.

^{*} Cap. 18. 22; 19. 1, 10.

19. Am slujit Domnului cu toată smerenia, cu multe lacrimi, și în mijlocul încercărilor, pe^{*} cari mi le ridicau u-neltirile Iudeilor.

^{*} Vers. 2.

20. Știți că n'am^{*} ascuns nimic din ce vă era de folos, și nu m'am temut să vă propovăduiesc și să vă învăț înaintea sorodului și în case,

^{*} Vers. 27.

21. și să vestesc^{*} Iudeilor și Grecilor: pocîlnița^{**} față de Dumnezeu și credința în Domnul nostru Isus Hristos.”

^{*} Cap. 18. 3. ^{**} Marc. 1. 15. Luc. 24. 47. Cap. 2. 20.

22. Și acum, iată că, împins^{*} de duhul, mă duc la Ierusalim, fără să știu ce mi se va întîmpla acolo.

^{*} Cap. 19. 21.

23. Numai, Duhul Sfînt^{*} mă înștiințează din cetate în cetate că mă așteaptă lanțuri și necazuri.

^{*} Cap. 21. 4, 11. 1 Tim. 4. 8.

24. Dar eu nu^{*} țin numai decît la viața mea, ca și cum mi-ar fi scumpă, ei^{**} vreau numai să-mi sfîrșesc cu bucurie calea și[†] slujba, pe^{††} care am primit-o dela Domnul Isus, ca să vestesc Evanghelia harului lui Dumnezeu.

^{*} Cap. 20. 24. Rom. 8. 36. 2 Cor. 4. 16. ^{**} 2 Tim. 4. 7.

[†] Cap. 1. 17. 2 Cor. 4. 3. ^{††} Gal. 1. 1. Tit. 1. 3.

25. Și acum, știu^{*} că nu-mi veți mai vedea fața, voi toți acia, în mijlocul călăriei am umblat propovăduind împărăția lui Dumnezeu.

^{*} Vers. 26. Rom. 15. 20.

26. De aceta vă mărturisesc astăzi, că sînt curat de singele^{*} tuturor.

^{*} Cap. 18. 5. 2 Cor. 7. 2.

27. Căci^{*} nu m'am ferit să vă vestesc tot planul^{**} lui Dumnezeu.

^{*} Vers. 26. ^{**} Luc. 1. 20. Ioan. 15. 10. Efes. 1. 12.

28. Luați seama^{*} dar la voi înșivă și la toată turma peste care v'a^{**} pus Duhul Sfînt episcopi[†], ca să păstoriți

Biserica Domnului, pe care Ț a cîștigat-o cu ȚȚ Insuș sîngele Său. * 1 Tim. 4, 10. 1 Pet. 2, 2. ** 1 Cor. 12, 26. * Efez. 1, 7, 14. Col. 1, 14. Ebr. 9, 12. 1 Pet. 1, 19. Apoc. 1, 5. ȚȚ Ebr. 9, 14.

29. Știu bine că, după plecarea mea, se vor * viri între voi-lupii răpitori, cari nu vor cruța turma;

* Mat. 7, 15. 2 Pet. 2, 1.

30. și se vor scula din * mijlocul vostru oameni, cari vor învăța lucruri stricăcioase, ca să tragă pe ucenicii de partea lor.

* 1 Tim. 1, 20. 1 Ioan 2, 19.

31. De aceea vegheați, și aduceți-vă aminte că, timp de trei ani, zi și noapte, n'am încetat să sfătuiască cu lacrimi pe fiecare din voi.

* Cap. 19, 10.

32. Și acum, fraților, vă încredințez în mina lui Dumnezeu și a Cuvîntului * harului Său, care vă ** poate zidi suflaște, și vă poate da moștenirea Ț împreună cu toți cei sfințiți.

* Ebr. 13, 9.

** Cap. 2, 21. Ț Cap. 26, 18. Efez. 1, 18. Col. 1, 12; 2, 12. Ebr. 9, 15. 1 Pet. 1, 4.

33. N'am rîvnit nici la argintul *, nici la aurul, nici la hainele cuiva.

* 1 Sam. 12, 3. 1 Cor. 9, 12. 2 Cor. 7, 2; 11, 8; 12, 17.

34. Singuri știți că * minile acestea au lucrat pentru trebuințele mele și ale celor ce erau cu mine.

* Cap. 18, 2. 1 Cor. 4, 12. 1 Tim. 2, 9. 2 Tim. 2, 9.

35. În toate privințele v'am dat o pîdă, și v'am arătat că *, lucrînd astfel, trebuie să ajutați pe cei slabi, și să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului Isus, care însuș a zis: „Este mai ferice să dai decît să primești.”

* Rom. 12, 1. 1 Cor. 9, 12. 2 Cor. 11, 9, 12; 12, 12. Efez. 4, 28. 1 Tim. 4, 12; 5, 14. 2 Tim. 2, 9.

36. După ce a vorbit astfel, a îngemănăat *, și s'a rugat împreună cu ei toți.

* Cap. 7, 60; 21, 5.

37. Și au izbucnit cu toții în lacrimi, au căzut * pe grumazul lui Pavel, și l-au sărutat.

* Eec. 45, 24; 46, 20.

38. Căci erau întristați mai ales de vorba, pe care * le-o spusese el, că nu-l vor mai vedea fața. Și l-au petrecut pînă la corabie.

* Eec. 20.

Pavel își ia rămas bun dela ucenicii din Tir.

21 1. După ce ne-am smuls din brațele lor, am plecat pe apă, și ne-am dus drept la Coș, a doua zi la Rodos, și deacolo la Patara.

2. Am găsit o corabie, care avea să treacă în Fenicia, ne-am suit în ea, și am plecat.

3. Am trecut prin fața insulei Cipru, am lăsat-o la stînga, și ne-am urmat drumul spre Siria; apoi ne-am dat jos în Tir, unde avea să se descarce corabia.

4. Acolo am găsit pe ucenici, și am rămas șapte zile. Ucenicii *, prin Duhul, ziceau lui Pavel să nu se suie la Ierusalim.

* Cap. 20, 23. Vers. 12.

5. Dar cînd s'au împlinit zilele, am plecat, și ne-am văzut de drum; și ne-au petrecut toți, cu nevestele și copiii, pînă afară din cetate. Am îngemănăat * pe mal, și ne-am rugat.

* Cap. 20, 26.

6. Apoi ne-am luat ziua bună unii dela alții, și noi ne-am suit în corabie, iar ei s'au întors acasă *.

* Ioan 1, 11.

Pavel la Ptolemaida și la Cezarea. — Proorocia lui Agab.

7. După ce ne-am isprăvit călătoria pe mare, din Tir am plecat la Ptolemaida, unde am urât de bine fraților, și am stat la ei o zi.

8. A doua zi, am plecat și am ajuns la Cezarea. Am intrat în casa lui Filip evanghelistul *, care ** era unul din cei șapte, și am găzduit la el.

* Efez. 4, 11. 2 Tim. 4, 5. ** Cap. 6, 6; 2, 26, 40.

9. El avea patru fete fecioare cari * proorocseau.

* Isai 2, 20. Cap. 2, 17.

10. Fiindcă stăteam de mai multe zile acolo, un prooroc, numit Agab *, s'a pogorit din Iudea,

* Cap. 11, 28.

11. și a venit la noi. A luat briul lui Pavel, și-a legat picioarele și minile, și a zis: „Iată ce zice Duhul Sfînt: „Așa * vor lega Iudeii în Ierusalim pe omul acela al cui este briul acesta, și-l vor da în minile Neamurilor.”

* Cap. 20, 23. Vers. 20.

12. Cînd am auzit lucrul acesta, atît noi cît și cei de acolo am rugat pe Pavel să nu se suie la Ierusalim.

13. Atunci Pavel a răspuns: „Ce * faceți de plîngeți așa, și-mi rupeți inima? Eu sînt gata nu numai să fiu legat, dar chiar să și mor în Ierusalim pentru Numele Domnului Isus.”

* Cap. 20, 24.

14. Dacă am văzut că nu-l putem îndupleca, n'am mai stăruit, și am zis: „Facă-se voia * Domnului!”

* Mat. 6, 10; 26, 40. Luc. 11, 3; 22, 42.

15. După zilele acelea, ne-am pregătit de plecare, și ne-am suit la Ierusalim.

16. Cîțiva ucenici din Cezarea au ve-

nit și ei cu noi, și ne-au dus la unul numit Mnason, din Cipru, vechi uceanic, la care aveam să găduim.

Pavel la Ierusalim în Templu.

17. Cînd * am ajuns la Ierusalim, frații ne-au primit cu bucurie. * Cap. 16. 4.

18. A doua zi, Pavel a mers cu noi la Iacov *, și toți presbiterii s'au adunat acolo. * Cap. 15. 13. Gal. 1. 19; 2. 9.

19. Dupăce le-a dat ziua bună, le-a istorisit * cu deamărunț ce făcuse Dumnezeu în mijlocul Neamurilor prin ** slujba lui.

* Cap. 12. 4, 12. Rom. 15. 14, 28. ** Cap. 1. 17; 20. 24.

20. Cînd l-au auzit, au proslăvit pe Dumnezeu. Apoi i-au zis: „Vezi, frate, cîte mii de ludei au crezut, și toți sînt plini de rivnă * pentru Lege.

* Cap. 20. 5. Rom. 10. 2. Gal. 1. 14.

21. Dar ei au auzit despre tine că înveți pe toți ludeii, cari trăiesc printre Neamuri, să se lepede de Moise, că le zici să nu-și taie copiii împrejur, și să nu trăiască potrivit cu obiceiurile.

22. Ce este de făcut? Negreșit, mulțimea are să se adune, căci vor auzi că ai venit.

23. Deci, fă ce-ți vom spune noi. Avem aici patru bărbați, cari au făcut o juruință.

24. Ia-l cu tine, curățește-te împreună cu ei, și cheltuiește tu pentru ei, ca să-și radă * capul. Și astfel vor cunoaște toți că nu este nimic adevărat din celece au auzit despre tine, ci că și tu umbli întocmai după rînduială, și păzești Legea. * Num. 6. 2, 18, 28. Cap. 15. 10.

25. Cu privire la Neamurile, cari au crezut, noi * am hotărît și le-am scris că trebuie să se ferescă de lucrurile jertfite idolilor, de sînge, de dobitoace rugumate și de curvie. * Cap. 15. 20, 29.

26. Atunci Pavel a luat pe oamenii aceia, s'a curățit, și a * intrat cu ei a doua zi în Templu, ca să vestească ** sfîrșitul zilelor curățirii cînd se va aduce jertfă pentru fiecare din ei.

* Cap. 24. 25. ** Num. 6. 18.

Prinderea lui Pavel.

27. Către sfîrșitul celor șapte zile, ludeii * din Asia, cînd au văzut pe Pavel în Templu, au întărit tot norodul, au ** pus minile pe el,

* Cap. 24. 14. ** Cap. 26. 21.

28. și au început să strige: „Bărbați israeliți, dați ajutor! Iată omul, ca-

re * propovăduiește pretutindeni și în toată lumea împotriva norodului, împotriva Legii și împotriva locașului acestuia; ba, încă a vîrît și pe niște Greci în Templu, și a spurcat acest locaș sfințit.”

* Cap. 24. 9, 14.

29. În adevăr, văzuseră mai înainte pe Trofim * Efescanul, împreună cu el în cetate, și credeau că Pavel îl băgase în Templu.

* Cap. 20. 4.

30. Toată cetatea s'a pus în mișcare *, și s'a strîns norodul din toate părțile. Au pus mina pe Pavel, și l-au scos afară din Templu, ale cărui uși au fost încuiate îndată.

* Cap. 28. 21.

31. Pe cînd cercau să-l omoare, s'a dus vestea la căpitanul oastei că tot Ierusalimul s'a turburat.

32. Acesta * a luat îndată ostași și sutasi, și a alergat la ei. Cînd au văzut pe căpitan și pe ostași, au încetat să mai bată pe Pavel.

* Cap. 26. 27; 24. 7.

33. Atunci căpitanul s'a apropiat, a * pus mina pe el, și a poruncit să-l lege cu două lanțuri. Apoi a întrebat cine este și ce a făcut.

* Cap. 26. 28. Vers. 21.

34. Dar unii strigau într'un fel, alții într'alt fel prin multime; fiindcă nu putea deci să înțeleagă adevărul, din pricina zarvei, a poruncit să-l ducă în cetățuie.

35. Cînd a ajuns pe trepte, Pavel a trebuit să fie dus de ostași, din pricina îmbulzelii norodului întăritat;

36. căci mulțimea norodului se ținea după el, și striga: „La moarte * cu el!”

* Luc. 22. 15. Ioan. 18. 15. Cap. 20. 22.

Pavel cere voie să vorbească.

37. Tocmai cînd era să fie băgat în cetățuie, Pavel a zis căpitanului: „Îmi este îngăduit să-ți spun ceva?” Căpitanul a răspuns: „Știi grecește?”

38. Nu cumva * ești Egipteanul acela, care s'a răsculat acum în urmă, și a dus în pustie pe cei patru mii de fîlhari?”

* Cap. 6. 28.

39. „Eu * sînt Iudeu”, a spus Pavel, „din Tarsul din Cilicia, cetățean al unei cetăți nu fără însemnătate. Te rog, dă-mi voie să vorbesc norodului.”

* Cap. 6. 11; 22. 3.

40. După ce l-a dat voie căpitanul, Pavel a stat în picioare pe trepte, și a * făcut semn norodului cu mina. S'a făcut o mare tăcere, și Pavel le-a vorbit în limba evreiască astfel: * Cap. 13. 15.

Cuvîntarea lui Pavel.

22 1. „Fraților” și părinților, ascultați acum cuvîntul meu de apărare față de voi!” Cap. 7, 2.

2. Cînd au auzit ei că le vorbește în limba evreiască, au ținut și mai multă liniște. Și Pavel a zis:

3. „Eu” sînt Iudeu, născut în Tarsul Ciliciei; dar am fost crescut în cetea aceasta, am învățat la” picioarele lui Gamaliel și să cunosc cu toți deamîntul Legea părinților noștri, și am fost” tot atât de plin de rivală pentru Dumnezeu, cum” slateși și voi toți azi.” Cap. 21, 29; 2 Cor. 11, 22. Filip. 3, 5. Rom. 7, 1. 2 Cor. 10, 29. Luc. 13, 26. + Cap. 9, 14. 22 Cap. 26, 5. 27 Cap. 21, 20. Gal. 1, 14. 28 Rom. 15, 2.

4. Am” prigonit pînă la moarte acestă Cale, am legat și am pus în temniță bărbați și femei:

Cap. 9, 3; 26, 4-11. Filip. 3, 6. 1 Tim. 1, 13.

5. Marele preot și tot” soborul bătrînilor îmi sînt mariori. Am luat chiar și scrisori dela” ei către frații din Damasc, unde m’am dus să aduc legați la Ierusalim pe cei ce se aflau acolo, ca să fie pedepsiți.

Luc. 22, 68. Cap. 4, 5. 22 Cap. 9, 3; 26, 12, 13.

6. Cînd eram” pe drum și mă apropiam de Damasc, deodată, pela amiază, a strălucit împrejurul meu o mare lumină din cer.

Cap. 9, 3; 26, 12, 13.

7. Am căzut la pămînt, și am auzit un glas, care-mi zicea: „Saul, Saul, pentru ce Mă prigonești?”

8. „Cine ești, Doamne?” am răspuns eu. Și El mi-a zis: „Eu sînt Iisus din Nazaret, pe care-L prigonești.”

9. Cei” ce erau cu mine, au văzut bine lumina, și s’au înfricoșat; dar n’au auzit glasul Celui ce vorbea.

22 Cap. 26, 7. Cap. 9, 7.

10. Atunci am zis: „Ce să fac, Doamne?” „Scoală-te”, mi-a răspuns Domnul, „du-te în Damasc, și acolo ți se va spune ce trebuie să faci.”

11. „Fîindcă nu puteam să văd nimic, din pricina strălucirii luminii aceleia, ceice erau cu mine, m’au luat de mînă, și așa am ajuns în Damasc.

12. Și a venit la mine un” om, numit Anania, bărbat temător de Dumnezeu, după Lege, și pe care toți Iudeii”, cari locuiesc în Damasc, îl vorbeau și de bine.

22 Cap. 9, 17. 23 Cap. 10, 22. 24 1 Tim. 5, 7.

13. El mi-a zis: „Frate Saul, căpătă-ți din nou vederea!” Chiar în

clipa aceea, mi-am căpătat vederea, și m’am uitat la el.

14. El mi-a zis: „Dumnezeu” părinților noștri te-a” ales să cunoști voia Lui, să ți vezi pe toți Cel Neprăhănit, și să” auzi cuvînte din gura Lui;” Cap. 9, 15; 26, 18. 22 Cap. 9, 15; 26, 18. 23 1 Cor. 2, 1; 13, 3. 24 Cap. 9, 14; 7, 30. 25 1 Cor. 13, 28. Gal. 1, 23.

15. căci” li vei fi martur, față de toți oamenii, pentru lucrurile, pe cari” le-ai văzut și auzit.

22 Cap. 22, 21. 23 Cap. 4, 20; 26, 16.

16. Și acum, ce răbovești? Scoală-te, primește botezul, și fi spălat” de păcatele tale, chemînd” Numele Domnului.”

22 Cap. 9, 18. 23 1 Cor. 12, 22. 24 Cap. 9, 14. Rom. 10, 13.

17. Și mi s’a” întîmplat că, după ce m’am întors la Ierusalim, pe cînd mă rugam în Templu, am căzut într’o răpire sufletească;

22 Cap. 9, 26. 23 1 Cor. 12, 2.

18. și am” văzut pe Domnul care-mi zicea: „Grăbește-te”, ieși iute din Ierusalim, căci nu vor primi mărturisirea ta despre Mine.”

22 Vers. 14. 23 Mat. 23, 14.

19. Și am zis: „Doamne, ei” știu că eu băgam în temniță și băteam” prin sinagogi pe cei ce cred în Tine:

22 Cap. 9, 5. 23 Vers. 4. 24 Mat. 23, 17.

20. și că”, atunci cînd se vărsa sîngele lui Ștefan, marturul Tău, eram și eu de față, îmi uream” încuvîntarea mea cu a celorlalți, și păzeam hainele celor ce-l omorau.”

22 Cap. 7, 58. Luc. 22, 68. 23 Cap. 9, 1. Rom. 1, 32.

21. Atunci El mi-a zis: „Du-te, căci” te voi trimite departe la Neamuri.”

22 Cap. 9, 15; 22, 2; 48, 47; 28, 4; 26, 17. Rom. 1, 5; 11, 13; 15, 18. Gal. 1, 24; 28, 7, 9. 23 2 Cor. 9, 7, 9. 24 1 Tim. 5, 7. 25 1 Tim. 1, 12.

Pavel: cetățean roman.

22. El l-au ascultat pînă la cuvîntul acesta. Dar atunci și-au ridicat glasul, și au zis: „Ia” de pe pămînt pe un astfel de om! Nu este vrednic să” trăiască!”

22 Cap. 21, 36. 23 Cap. 26, 24.

23. Și scoteau strigăte, își aruncau hainele, și asvîrleau cu țîrînă în vădîh.

24. Căpitanul a poruncit să ducă pe Pavel în cetățule și să-l cerceteze, bădîndu-l cu biciul, ca să afle din ce pricină strigau așa împotriva lui.

25. Pe cînd îl legau cu curele, Pavel a zis sutapului, care era de față: „Vă” este îngăduit să bateți pe un Roman, care nu este osîndit?”

22 Cap. 21, 37.

26. La auzul acestor cuvînte, sutapul

s'a dus să dea de știre căpitanului, și a zis: „Ce ai de gînd să faci? Omul acesta este cetățean roman.”

27. Și cînd a venit căpitanul, a zis lui Pavel: „Spune-mi, ești roman?” „Da”, i-a răspuns el.

28. Căpitanul a zis: „Eu cu o mare sumă de bani am dobîndit cetățenia aceasta.” „Și eu”, a zis Pavel, „sînt chiar numscit Roman.”

29. Numai-decît, cei ce aveau să-l cerceteze prin bătaie, au încetat să-l mai necețiască: ba căpitanul, cînd a aflat că Pavel este roman, s'a temut, pentru că-l legase.

Pavel înaintea Sinedrului.

30. A doua zi, fiindcă voia să știe bine pentru ce este pîrlit de Iudei, l-a deslegat, și a poruncit să se aducă laolaltă preoții cei mai de seamă și tot Soborul; apoi, a adus pe Pavel jos, și l-a pus înaintea lor.

23 1. Pavel s'a uitat tîntă la Sobor, și a zis: „Fraților, eu* am viețuit cu toată curăția cugetului meu înaintea lui Dumnezeu, pînă în ziua aceasta...”¹ * Cap. 24, 16. 1 Cor. 4, 4. 2 Cor. 1, 12; 4, 2. 2 Tim. 1, 3. Evr. 12, 15.

2. Marele preot Anania a poruncit celor ce stăteau lingă el să-l* lovească peste gură. * 1 Reg. 22, 24. Ser. 22, 2. Ioan 18, 22.

3. Atunci Pavel i-a zis: „Te va bate Dumnezeu, părete vîrșit! Tu șezi să mă judeci după Lege, și poruncești* să mă lovească, împotriva Legii!”

* Lev. 19, 15. Deut. 25, 1. 2. Ioan 7, 52.

4. Cei ce stăteau lingă el, i-au zis: „Îți bați joc de marele preot al lui Dumnezeu?”

5. Și Pavel a zis: „N'am* știut, fraților, că este marele preot; căci este scris: „Pe”* mai marele norodului tău să nu-l grăiești de rău.”

* Cap. 24, 17. ** Psal. 22, 26. Ecl. 10, 20. 2 Pet. 2, 10. Iuda 8.

6. Pavel, ca unul care știa că o parte din adunare erau Saduchei, iar alți Farisei, a strigat în plin Sobor: „Fraților, eu* sînt Fariseu, fiu de Fariseu; din pricina mîdejdii” în învierea morților sînt dat în judecată.”

* Cap. 24, 15. Filip. 3, 5. ** Cap. 24, 12, 13; 26, 4; 28, 26.

7. Cînd a zis vorbele acestea, s'a stîrnit o neînțelegere între Farisei și Saduchei, și adunarea s'a desbinat.

8. Căci* Saduchei zic că nu este înviere, nici înger, nici duh, pe cînd Fariseii le mărturisesc pe amîndouă.

* Mat. 22, 29. Marc. 12, 28. Luc. 20, 27.

9. S'a făcut o mare zarvă; și cîțiva cărturari din partida Fariseilor, s'au sculat în picioare, au început o ceartă aprinsă, și au zis: „Noi nu găsim nici* o vină în omul acesta; dar dacă” i-a vorbit un duh sau un înger?”...

* Cap. 25, 24; 26, 21. ** Cap. 22, 7, 17, 18. † Cap. 8, 26.

10. Fiindcă gîlceava creștea, căpitanul, se temea ca Pavel să nu fie rupt în bucăți de ei. De aceea a poruncit ostașilor să se pogoare să-l smulgă din mijlocul lor, și să-l ducă în cetăție.

11. În* noaptea următoare, Domnul S'a arătat lui Pavel, și i-a zis: „Îndrăznește, Pavle; căci, după cum ai mărturisit despre Mine în Ierusalim, tot așa trebuie să mărturisești și în Roma.”

* Cap. 18, 9; 27, 23, 24.

Pavel este dus la Cezarea.

12. La ziua, Iudeii au* uneltit și s'au legat cu blestem că nu vor mânca, nici nu vor bea, pînă nu vor omori pe Pavel.

* Vers. 21, 26. Cap. 23, 8.

13. Cei ce făcuseră legămîntul acesta, erau mai mulți de patruzeci.

14. Ei s'au dus la preoții cei mai de seamă și la bătrîni, și le-au zis: „Noi ne-am legat cu mare blestem să nu gustăm nimic pînă nu vom omori pe Pavel.”

15. Acum dar, voi, împreună cu Soborul, dați de știre căpitanului, și rugați-l să-l aducă mine jos înaintea voastră, ca și cum ați vrea să-l cercetați pricina mai cu deamăruntul; și pînă să ajungă el, noi sîntem gata să-l omorîm.”

16. Fiul sorei lui Pavel a auzit de această cursă, s'a dus în cetăție, și a spus lui Pavel.

17. Pavel a chemat pe unul din sutasi, și a zis: „Du pe tinerelul acesta la căpitan, căci are să-i spună ceva.”

18. Sutașul a luat pe tînr cu el, l-a dus la căpitan, și a zis: „Pavel cel întemnițat m'a chemat și m'a rugat să aduc la tine pe acest tinerel, care are să-ți spună ceva.”

19. Căpitanul l-a apucat de mînă, l-a luat deoparte, și l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?”

20. El a răspuns: „Iudeii* s'au sfătuit să te roage să aduci mine pe Pavel înaintea Soborului, ca și cum ai avea să-l cercetezi mai cu deamăruntul.”

* Vers. 12.

Pavel la Cezarea.

21. Tu să nu-l ascuți, pentrucă mai mulți de patruzeci dintre ei îl pîndesc, și s'au legat cu blestem să nu mîînce și să nu bea nimic pînă nu-l vor omori; acum stau gata, și n'asteaptă decît făgăduiala ta."

22. Căpitanul a lăsat pe tinerel să plece, și i-a poruncit să nu spună nimănui că i-a descoperit aceste lucruri.

23. În urmă, a chemat pe doi sutași, și le-a zis: „La ceasul al treilea de noapte, să aveți gata două sute de ostași, șaptezeci de călăreți și două sute de sulțari, ca să meargă pînă la Cezarea."

24. Le-a poruncit să aducă și dobitoace pentru Pavel, ca să-l pună călare, și să-l ducă sănătos și teafăr la dregătorul Felix.

25. Lui Felix i-a scris o scrisoare cu următorul cuprins:

26. „Claudius Lisias către prea ale-sul dregător Felix: pleacăciune!

27. Acest om, pe care l-au prins ludeii, era să fie omorît de ei; și eu m'am dus repede cu ostași, și l-am scos din mîna lor, căci am aflat că este Roman. * Cap. 21, 30; 22, 1.

28. Am vrut să aflu pricina pentru care-l pîrau, și l-am adus înaintea Sobilului lor. * Cap. 21, 30.

29. Am găsit că era pîrit pentru lu-cruri privitoare la Legea lor, dar că nu săvîrșise nicio nelegiuire, care să fie vrednică de moarte sau de lanțuri. * Cap. 21, 31; 22, 30. ** Cap. 26, 31.

30. Mi s'a dat însă de știre că ludeii îl pîndesc ca să-l omore; l-am trimis îndată la tine, și am făcut cunoscut și celor ce-l învinuiesc, să-ți spună ție ce au împotriva lui. Fii sănătos. * Ysa. 55. ** Cap. 24, 8; 25, 4.

31. Ostașii, după porunca, pe care o primiseră, au luat pe Pavel, și l-au dus noaptea pînă la Antipatrida.

32. A doua zi au lăsat pe călăreți să-și urmeze drumul înainte cu el, iar ei s'au întors în cetățuie.

33. Ajunși în Cezarea, călăreții au dat scrisoarea în mîna dregătorului, și au adus pe Pavel înaintea lui.

34. Dregătorul, după ce a citit scrisoarea, a întrebat din ce ținut este Pavel. Cînd a aflat că este din Cilicia, * Cap. 21, 36.

35. „Te voi asculta", a zis el, „cînd vor veni pîrișii tăi." Și a poruncit să fie pîzit în palatul lui Irod.

* Cap. 24, 1, 10; 25, 15. ** Mat. 27, 27.

24 1. După cinci zile, a venit marele preot Anania cu unii din bătrîni și cu un vorbitor, numit Tertul. Au adus înaintea dregătorului plîngere împotriva lui Pavel.

* Cap. 21, 37. ** Cap. 21, 38; 22, 31.

2. Pavel a fost chemat, și Tertul a început să-l pîrască astfel:

„Prea alerule Felix, tu ne faci să ne bucurăm de o pace mare; și neamul acesta a cîpătat îmbunătățiri sănătoase prin îngrijirile tale.

3. Lucrul acesta îl mărturisim cu toată mulțămîta, în toată vremea și în tot locul.

4. Dar, ca să nu te țin prea mult, te rog să ascuți, în bunătatea ta, cîteva cuvinte.

5. Am găsit pe omul acesta, care este o ciomă: pune la cale răvrătiri printre toți ludeii de pe tot pămîntul, este mai marele partidei Nazarinenilor, * Luc. 23, 2. Cap. 6, 13; 18, 26; 17, 6; 21, 28. 1 Pet. 2, 13, 15.

6. și a cercat să spurce chiar și Templul. Și am pus mîna pe el. Am vrut să-l judecăm după Legea noastră: * Cap. 21, 28. ** Iosa. 18, 20.

7. dar a venit căpitanul Lisias, l-a smuls din mîinile noastre cu mare silă, * Cap. 21, 30.

8. și a poruncit pîrișilor lui să vină înaintea ta. Dacă-l vei cerceta, tu însuși vei putea afla de la el toate lucrurile de cari îl pîrim noi. * Cap. 21, 30.

9. Ludeii s'au unit la învinuirea aceasta, și au spus că așa stau lucrurile.

Apărarea lui Pavel.

10. După ce i-a făcut dregătorul semn să vorbească, Pavel a răspuns:

„Fiindcă știu că de mulți ani ești judecătorul neamului acestuia, voi răspunde cu încredere pentru apărarea mea.

11. Nu sînt mai mult de douăsprezece zile, — te poți încredința de lucrul acesta — de cînd m'am suit să mă închin la Ierusalim. * Cap. 21, 36. Ysa. 57.

12. Nu m'au găsit nici în Templu, nici în sinagogi, nici în cetate, atînd de vorbă cu cineva, sau făcînd răscoală de norod. * Cap. 26, 8; 28, 17.

13. Așa că n'ar putea dovedi lucrurile de cari mă pîrăsc acum.

14. Îți mărturisesc că slujesc Dumnezeui părinților mei după Călea, pe care ei o numesc partidă;

eu cred tot ce este scris în Lege† și în Prooroci,

* Amos 8, 14. Cap. 4, 3. ** 1 Tim. 1, 9. † Cap. 20, 23; 26, 23.

15. Și am* în Dumnezeu nădejdea aceasta, pe care o au și ei înșiși, că** va fi o înviere a celor drepți și a celor nedrepți.

* Cap. 23, 6, 26, 4, 7; 26, 20. ** Dan. 12, 3. Ioan 5, 28, 29.

16. De aceea mă* silesc să am totdeauna un cuget curat înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

* Cap. 26, 1.

17. După o lipsă de mai mulți ani, am* venit să aduc milostenii neamului meu, și să aduc daruri la Templu.

* Cap. 13, 26, 30; 20, 29. Rom. 15, 26. † Cor. 9, 4. Gal. 2, 13.

18. Tocmai atunci* niște ludei din Asia m'au găsit curățiți în Templu, nu cu gloată, nici cu zarvă.

* Cap. 21, 26, 27-29, 21.

19. Ei înșiși* ar trebui să se înfățișeze înaintea ta, și să mă piarăsc, dacă au ceva împotriva mea.

* Cap. 23, 35; 26, 18.

20. Sau să spună aceștia singuri de ce nelegiuire m'au găsit vinovat, când am stat înaintea Soborului,

21. afară numai doar de strigătul acesta, pe care l-am scos în mijlocul lor: „Pentru* învierea morților sînt dat eu în judecată astăzi înaintea voastră.”

* Cap. 23, 6; 26, 20.

22. Felix, care știa destul de bine despre „Calea” aceasta, i-a amînat zicînd: „Am să cercetez pricina voastră cînd ca veni căpitanul* Lisias.”

* Vers. 7.

23. Și a poruncit sutașului să păzească pe Pavel, dar să-l lase puțin mai slobod, și să nu oprească pe* nimeni din ai lui să-l slujească sau să vină la el.

* Cap. 27, 2; 28, 16.

Pavel stă de vorbă cu Felix.

24. După cîteva zile, a venit Felix cu nevastă-sa Drusila, care era iudeică; a chemat pe Pavel, și l-a ascultat despre credința în Hristos Isus.

25. Dar, pe cînd vorbea Pavel despre neputința, despre înfrînare și despre judecata viitoare, Felix, îngrozit, a zis: „De astădată, du-te; cînd voi mai avea prilej, te voi chema.”

26. Totodată el trăgea nădejde că Pavel are să-i* dea bani; de aceea trimetea și mai des să-l cheme, ca să stea de vorbă cu el.

* Ezech. 28, 4.

Pavel înaintea lui Festus.

27. Doi ani au trecut astfel; și în locul lui Felix, a venit Porcius Festus.

Felix a vrut* să facă pe placul ludeilor, și a lăsat pe Pavel în temniță.

* Ezech. 22, 2. Cap. 23, 6; 26, 9, 14.

25 1. Festus, cînd a venit în ținutul său, după trei zile s'a suit dela Cezarea în Ierusalim.

2. Preoții cei mai de seamă* și fruntașii ludeilor i-au adus plîngere împotriva lui Pavel. L-au rugat cu stăruință.

* Cap. 24, 1. Vers. 18.

3. și i-au ceru, ca un haitr pentru el, să trimetă să-l aducă la Ierusalim. Prin aceasta li întindeau* o cursă, ca să-l omoare pe drum.

* Cap. 23, 12, 16.

4. Festus a răspuns că Pavel este păzit în Cezarea, și că el însuși are să plece în curînd acolo.

5. „Deci”, a zis el, „cei mai de frunte dintre voi să se coboare împreună cu mine, și, dacă* este ceva vinovat în omul acesta, să-l piarăsc.”

* Cap. 18, 14. Vers. 18.

6. Festus n'a zăbovit între ei decît opt sau zece zile; apoi s'a coborît la Cezarea.

A doua zi, a șezut pe scaunul de judecător, și a poruncit să fie adus Pavel.

7. Cînd a sosit Pavel, ludeii, cari veniseră dela Ierusalim, l-au înconjurat, și au adus împotriva lui multe* și grele învinuiri, pe cari nu le puteau dovedi.

* Marc. 15, 2. Luc. 23, 2, 13. Cap. 24, 3, 18.

8. Pavel a început să se apere, și a zis: „N'am păcătuit cu nimic, nici* împotriva Legii ludeilor, nici împotriva Templului, nici împotriva Cezarului.”

* Cap. 9, 14; 24, 12; 26, 31.

9. Festus, care voia* să capete bunăvoința ludeilor, drept răspuns, a zis lui Pavel: „Vrei” să te sui la Ierusalim, și să fii judecat pentru aceste lucruri înaintea mea?”

* Cap. 24, 25. ** Vers. 20.

10. Pavel a zis: „Eu stau înaintea scaunului de judecată al Cezarului; acolo trebuie să fiu judecat. Pe ludei nu i-am nedreptățit cu nimic, după cum știu și tu foarte bine.

11. Dacă* am făcut vreo nedreptate sau vreo nelegiuire vrednică de moarte, nu mă dau înlături dela moarte; dar, dacă nu este nimic adevărat din lucrurile de cari mă piarăsc ei, nimeni n'are dreptul să mă dea în minile lor. Cer” să fiu judecat de Cezar.”

* Vers. 25. Cap. 18, 14, 25, 26, 31. ** Cap. 26, 32; 28, 18.

12. Atunci Festus, după ce s'a chibzuit cu sfetșicii lui, a răspuns: „De

Cezar ai cerut să fii judecat, înaintea Cezarului te vei duce.⁴

Împăratul Agripa la Cezarea.

13. După câteva zile, împăratul Agripa și Berenice au sosit la Cezarea, ca să urze de bine lui Festus.

14. Fiindcă au stat acolo mai multe zile, Festus a spus împăratului cum stau lucrurile cu Pavel; și a zis: „Felix a lăsat în temniță pe un * om,

* Cap. 16, 27.

15. împotriva * căruia, cînd eram eu în Ierusalim, mi s'au plîns preoții cei mai de seamă și bătrînii iudeilor, și l-au cerut osîndirea.

* Vers. 2, 3.

16. Le-am * răspuns că la Romani nu este obiceiul să se dea niciun om, înainte ca cel pîrlit să fi fost pus față cu pîrșii lui, și să fi avut puțința să se apere de lucrurile de cari este pîrlit.

* Vers. 4, 5.

17. Ei au venit deci aici; și, fără înțîrziere *, am șezut a doua zi pe scaunul meu de judecător, și am poruncit să aducă pe omul acesta.

* Vers. 6.

18. Pîrșii, cînd s'au înfățișat, nu l-au învinuit de nici unul din lucrurile rele, pe cari mi le închipuam eu.

19. Aveau împotriva lui numai * niște neînțelegeri, cu privire la religia lor și la un oarecare Ius, care a murit, și despre care Pavel spunea că este viu.

* Cap. 18, 13; 23, 29.

20. Fiindcă nu știam ce hotărîre să iau în neînțelegerea aceasta, l-am înțeles că vrea să meargă la Ierusalim, și să fie judecat acolo pentru aceste lucruri.

21. Dar Pavel a cerut ca pricina lui să fie ținută ca să fie supusă hotărîrii împăratului, și am poruncit să fie pîrlit pînă ce-l voi trimite la Cezar.¹

22. Agripa * a zis lui Festus: „Aș vrea să aud și eu pe omul acela.” „Mîine”, a răspuns Festus, „îl vei auzi.”

* Cap. 9, 15.

23. A doua zi, deci, Agripa și Berenice au venit cu multă faimă, și au intrat în locul de ascultare împreună cu căpitani și cu oamenii cei mai de frunte ai cetății. La porunca lui Festus, Pavel a fost adus acolo.

24. Atunci Festus a zis: „Împărate Agripa, și voi toți cari sînteți de față cu noi; uitați-vă la omul acesta, despre care toată * mulțimea iudeilor

m'a rugat în Ierusalim și aici, strigînd că nu trebuie să ** mai trăiască.

* Vers. 2, 3, 7. ** Cap. 23, 29.

25. Fiindcă am înțeles că n'a făcut * nimic vrednic de moarte, și fiindcă singur ** a cerut să fie judecat de Cezar, am hotărît să-l trimesc.

* Cap. 23, 9, 26, 28, 31. ** Vers. 12, 13.

26. Eu n'am nimic temeinic de scris domnului meu cu privire la el; de aceea l-am adus înaintea voastră, și mai ales înaintea ta, împărate Agripa, ca, după ce se va face cercetarea, să am ce scrie.

27. Căci mi se pare fără noimă să trimet pe un întemnițat, fără să arăt de ce este pîrlit.¹

Pavel înaintea lui Agripa.

26 1. Agripa a zis lui Pavel: „Ai voie să te aperi!”

Pavel a întins mîna, și a început să se apere astfel:

2. „Mă scotolesc fericit, împărate Agripa, că am să mă apăr astăzi înaintea ta, pentru toate lucrurile de cari sînt pîrlit de iudei;

3. căci tu cunoști foarte bine toate obiceiurile și neînțelegerile lor. De aceea, te rog să mă ascuți cu îngăduință.

4. Viața mea, din cele dintîi zile ale tinereții mele, este cunoscută de toți iudeii, pentru că am petrecut-o în Ierusalim, în mijlocul neamului meu.

5. Dacă vor să mărturisească, ei știu dela început că am trăit, ca Fariseu, după cea mai îngustă partidă * a religiunii noastre.

* Cap. 23, 9; 26, 4; 28, 22. Filip. 3, 5.

6. Și * acum, sînt dat în judecată, pentru nădejdea făgăduinței **, pe care a făcut-o Dumnezeu părinților noștri,

* Cap. 23, 6. ** Fac. 3, 13; 22, 13; 26, 4; 48, 16; Deut. 18, 18. 28, 28. 7, 12. Ps. 132, 11. Isa. 4, 2; 7, 14; 9, 6; 49, 13. Ier. 31, 3, 18, 14—16. Ezech. 34, 23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mic. 7, 20. Cap. 13, 32. Rom. 15, 9. Tit. 2, 12.

7. și a cărei împlinire o așteaptă cele douăsprezece * seminții ale noastre, cari slujesc necurmat lui Dumnezeu, zi ** și noapte. Pentru această nădejde † împărate, sînt pîrlit eu de iudei!

* Fac. 1, 1. ** Luc. 2, 37. † Tim. 2, 15. ‡ Filip. 2, 12.

8. Ce? Vi se pare de necrezut că Dumnezeu înviază morții?

9. Și * eu, ce-i drept, credeam că trebuie să fac multe lucruri împotriva Numelui lui Ius din Nazaret,

* Ioan. 18, 2. † Tim. 2, 12.

10. și așa * am și făcut în Ierusalim. Am aruncat în temnița pe mulți sfinți, căci am primit puterea aceasta dela preoții cei mai de seamă; și, cînd erau osîndiți la moarte, îmi dădeam și eu votul împotriva lor.

* Cap. 8, 3. Gal. 1, 13. ** Cap. 8, 24, 25; 21, 5.

11. I-am pedepsit adesea în toate sinagogile * și îmi dădeam toată simțu- ca să-i fac să hulească. În pornirea mea nebună împotriva lor, îi prigoneam pînă și în cetățile străine.

* Cap. 21, 19.

12. În * acest scop, m'am dus la Damasc, cu putere și învoire dela preoții cei mai de seamă.

* Cap. 9, 3; 22, 4.

13. Pela amiază, împărate, pe drum, am văzut strălucind împrejurul meu și împrejurul tovarășilor mei o lumină din cer, a cărei strălucire întrecea pe a soarelui.

14. Am căzut cu toții la pămînt; și eu am auzit un glas, care-mi zicea în limba eвреiască: „Saul, Saul, pentru ce Mă prigonești? Îți este greu să arunci cu piciorul înapoi în vîrfurile unuia țepuș.”

15. „Cine ești, Doamne?” am răspuns eu. Și Domnul a zis: „Eu sînt Iisus, pe care-L prigonești.”

16. Dar scoală-te, și stai în picioare; căci M'am arătat ție, ca * să te pun slujitor și martor aflat al lucrurilor, pe cari le-ai văzut, cît și al lucrurilor, pe cari mă vei vedea făcîndu-le.

* Cap. 22, 15.

17. Te-am ales din mijlocul norodului acestuia și din mijlocul Neamurilor, la * cari te trimet,

* Cap. 21, 21.

18. ca să * le deschizi ochii, să * se întoarcă dela întunecare la lumină, și de supt puterea Satanei la Dumnezeu; și să ți primească, prin credința în Mine, iertare de păcate și moștenirea ții împreună cu cei * sfințiți.

Luc. 1, 29. Ioan. 6, 12. 1 Cor. 4, 4. Efes. 1, 13. 1 Tim. 2, 5. 2 Cor. 4, 14. Efes. 4, 15; 5, 8. Col. 1, 13. 1 Pet. 2, 9, 20. * Cap. 1, 17. * Efes. 1, 11. Col. 1, 12. * Cap. 22, 22.

19. De aceea, împărate Agripa, n'am vrut să mă împotrivesc vedeniei cerești.

20. Ci am * propovăduit înții celor din Damasc, apoi în Ierusalim, în toată Iudea, și la Neamuri, să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu, și să facă fapte * vrednice de poclînta lor.

* Cap. 9, 20, 21, 26; 11, 26; 13, 14, 16—21. ** Rom. 8, 8.

21. Iată de ce au pus Iudeii * mina pe mine în Templu, și au căutat să mă omoreze.

* Cap. 21, 28, 31.

22. Dar, mulțumită ajutorului lui

Dumnezeu, am rămas în viață pînă în ziua aceasta; și am mărturisit înaintea celor mici și celor mari, fără să mă depărtez cu nimic dela ce * au spus proorocii și Moise * că are să se întîmple;

* Luc. 24, 27, 44. Cap. 24, 14; 26, 22. Rom. 8, 21. ** Ioan. 5, 46.

23. și anume, că * Hristosul trebuie să pătimească, și că **, după ce va fi cel dintîi din învierea morților, va ți vesti lumină norodului și Neamurilor.

* Luc. 24, 26, 46. ** 1 Cor. 15, 20. Col. 1, 18. Apoc. 1, 5.

* Luc. 2, 32.

24. Pe cînd vorbea el astfel ca să se apere, Festus a zis cu glas tare: „Pavel, ești * nebun! Învățătura ta cea multă te face să dai în nebunie.”

* 2 Reg. 9, 21. Ioan. 10, 20. 1 Cor. 1, 23; 2, 13, 14; 4, 10.

25. „Nu sînt nebun, prea alesule Festus,” a răspuns Pavel; „dîmpotrivă, rostesc cuvinte adevărate și chibzuite.”

26. Împăratul știe aceste lucruri, și de aceea îi vorbește cu îndrăzneală; căci sînt încredințat că nu-i este nimic necunoscut din ele, fiindcă nu s'au petrecut într'un colț!

27. Crezi tu în Prooroci, împărate Agripa? ... Știi că crezi.”

28. Și Agripa a zis lui Pavel: „Că-rînd mai vrei tu să mă îndupleci să mă fac creștin!”

29. „Fie curînd”, fie tirziu”, a răspuns Pavel, „să dea Dumnezeu ca nu numai tu, ci toți ceice mă ascultă astăzi, să fiți așa cum sînt eu, afară de lanțurile acestea.”

* 1 Cor. 7, 7.

Neînovăția lui Pavel recunoscută.

30. Împăratul, dregătorul, Berenice, și toți cei ce se așezau împreună cu ei, s'au sculat.

31. Și cînd au plecat, ziceau * unii către alții: „Omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte sau de închisoare.”

* Cap. 25, 9, 20; 26, 26.

32. Și Agripa a zis lui Festus: „Omului acestuia i s'ar fi putut da drumul, dacă * n'ar fi cerut să fie judecat de Cezar.”

* Cap. 25, 31.

Plecarea lui Pavel la Roma.

27 1. După ce s'a hotărît * să plece cu corabia în Italia, pe Pavel și pe alți cîțiva întemnițați i-au dat pe mina unui sutas al cetei de ostași Augusta, numit Iulia.

* Cap. 21, 31, 36.

2. Ne-am suit într-o corabie dela Adramit, care avea să meargă pe coasta Asiei, și am pornit. Aveam cu noi

pe Aristarh* Macedoneanul din Tesalonica. * Cap. 19, 29.

3. A doua zi, am ajuns la Sidon; și Iuliu, care se purta* omenos cu Pavel, i-a dat voie să meargă pe la prietenii săi, și să fie îngrijit de ei. * Cap. 24, 10; 26, 16.

4. După ce am plecat de acolo, am plutit pe lângă Cipru, pentrucă vânturile erau potrivnice.

5. După ce am trecut marea care scalda Cilicia și Pamfilia, am ajuns la Mira în Licia.

6. Acolo sutașul a găsit o corabie din Alexandria, care mergea în Italia, și ne-a suit în ea.

7. Timp de mai multe zile, am mers încoace cu corabia, și nu fără greutate am atins înălțimea Cnid, unde nu ne-a lăsat vântul să ne oprim. Am trecut pe la capătul Cretei, alături de Salomona.

8. De abia am mers cu corabia pe marginea insulei, și am ajuns la un loc numit „Limanuri bune”, de care era aproape cetatea Lasea.

9. Trecuse destul de multă vreme, și călătoria pe mare se făcea primejdioasă, pentrucă* trecuse chiar și vremea „postului”. De aceea Pavel a înștiințat pe ceilalți, * Lev. 23, 33, 36.

10. și le-a zis: „Oamenilor, călătoria văd că nu se va face fără primejdie și fără multă pagubă, nu numai pentru încălcreștură și pentru corabie, dar chiar și pentru viețile noastre.

11. Sutașul a ascultat mai mult de climaci și de stăpînul corăbiei de cît de vorbele lui Pavel.

12. Și fiindcă limanul nu era bun de iernat, cei mai mulți au fost de părere să plece cu corabia de acolo, ca să încerce să ajungă la Fenix, liman din Creta, așezat spre miazăzi-apus și spre miazănoapte-apus, ca să ierneze acolo.

13. Începuse să sufle un vînt ușor de miazăzi; și, ca unii cari se credeau stăpîni pe țintă, au ridicat ancorele, și au pornit cu corabia pe marginea Cretei.

14. Dar nu după multă vreme, s'a deslănțuit asupra insulei un vînt furtunos, numit Eurachilon.

15. Corabia a fost luată de el, fără să poată lupta împotriva vîntului, și ne-am lăsat duși în voia lui.

16. Am trecut repede pela partea de jos a unui ostrov, numit Claudia, și abia am putut să punem mina pe luntre.

17. După ce au ridicat-o în sus, au

întrebuințat mijloace de ajutor, au lincins corabia cu frînghii; și, de teamă să nu cadă peste Sirta, au lăsat pinzele în jos. Astfel s'au lăsat mițați de vînt.

18. Fiindcă eram bătuți foarte tare de furtună, a doua zi am început să arunce în mare încălătura din corabie,

19. și a treia zi, noi, cu minile noastre, am* lepădat uneltele corăbiei. * Iona 1, 3.

20. Soarele și stelele nu s'au văzut mai multe zile, și furtuna era așa de puternică în cît la urmă pierdusem orice nădejde de scăpare.

21. Oamenii nu mîncaseră de multă vreme. Atunci Pavel s'a sculat în mijlocul lor, și a zis: „Oamenilor, trebuia să mă ascultați, și să nu fi pornit cu corabia din Creta, ca să fi scăpat de această primejdie și de această pagubă.

22. Acum vă sfătuiesc să fiți cu voie bună; pentrucă aici unul din voi nu va pieri; și nu va fi altă pierdere decît a corăbiei.

23. Un înger* al Dumnezeuului, al căruia* sînt eu, și căruia îi slujesc, mi s'a arătat azi noapte, * Cap. 23, 31. ** Dan. 6, 16. Rom. 1, 6. 3 Tim. 1, 3.

24. și mi-a zis: „Nu te teme, Pavele; nu trebuie să stai înaintea Cezarului; și iată că Dumnezeu ți-a dăruit pe toți cei ce merg cu corabia împreună cu tine.”

25. De aceea, oamenilor, liniștiți-vă, căci* am încredere în Dumnezeu că se va întîmpla așa cum mi s'a spus. * Luc. 1, 48. Rom. 4, 20, 31. 3 Tim. 1, 12.

26. Dar trebuie să dăm peste* un ostrov.” * Cap. 28, 1.

27. În noaptea a patrusprezecea, pe cînd eram împinși încoace și încolo cu corabia pe marea Adriatică, pela miezul nopții, marinarii au bănuit că se apropie de pămînt.

28. Au măsurat adîncimea apei, și au găsit douăzeci de stînjeni; au mers puțin mai departe, au măsurat-o din nou, și au găsit cincisprezece stînjeni.

29. De teamă să nu se lovească de stînci, au aruncat patru ancore înspre circa corăbiei, și doreau să se facă ziua.

30. Dar deoarece corăbierii căutau să fugă din corabie, și slobozeau luntrea în mare, supt cuvînt că ar vrea să arunce ancorele în spre partea dinaintea a corăbiei,

31. Pavel a zis sutașului și ostașilor:

„Dacă oamenii aceștia nu vor rămânea în corabie, nu puteți fi scăpați.”

32. Atunci ostașii au tăiat funiile luntrei, și au lăsat-o să cadă jos.

33. Înainte de ziua, Pavel a rugat pe toți să mănince, și a zis: „Astăzi sînt patruzece zile, decînd stați mereu de veghe, și n'ați luat nimic de mîncare în gură.

34. Deaceia vă rog să mincați, căci lucrul acesta este pentru scăparea voastră; și nu vi se va pierde nici un păr din cap.” * 1 Reg. 1, 22; Mat. 20, 28; Luc. 12, 7; 21, 18.

35. După ce a spus aceste vorbe, a luat pine, a * mulțumit lui Dumnezeu, înaintea tuturor, a frînt-o, și a început să mănince.

* 1 Rom. 9, 12; Mat. 12, 26; Marc. 8, 6; Ioan 6, 11; 1 Tim. 4, 3; 4,

36. Toți s'au îmbărbătat atunci, și au luat și ei de au mîncat.

37. În corabie eram de toți: două sute șaptezeci și șase de suflete*.

* Cap. 2, 40; 7, 24; Rom. 12, 1; 1 Pet. 3, 20.

38. După ce s'au săturat, au ușurat corabia, aruncînd grîul în mare.

39. Cînd s'a făcut ziua, n'au cunoscut pămîntul; dar au văzut de departe un golf, care avea maluri nisipoase, și au hotărît să împingă corabia într'acolo, dacă va fi cu putință.

40. Au tăiat ancorele, ca să le sloboadă în mare, și au slăbit în același timp funiile cîmelor; apoi au ridicat ventrila cea mică după suflarea vîntului, și s'au îndreptat spre mal.

41. Dar au dat peste o limbă de pămînt, unde s'a * înfipit corabia; și partea dinainte a corăbiei s'a împlîntat și stătea neclintită, pe cînd partea dinapoi a început să se rupă de izbitura valurilor.

* 2 Cor. 11, 28.

42. Ostașii au fost de părere să omoare pe cei înmînițați, ca să nu scape vreunul prin înot.

43. Sutașul însă, care voia să scape pe Pavel, i-a oprit dela gîndul acesta. A poruncit ca cei ce pot înota, să se arunce de pe corabie în apă, și să iașă cei dinții la pămînt;

44. iar ceilalți să se așeze unul pe scinduri, iar alții pe frînturi de corabie, și așa s'a făcut că au * ajuns toți teferi la uscat.

* 1 Tim. 28.

Trei luni în insula Malta.

28 1. După ce am scăpat de primejdie, am aflat că ostrovul * se cheama Malta.

* Cap. 27, 28.

2. Barbarii * ne-au arătat o bunăvoin-

ță puțin obicinuită; ne-au primit pe toți la un foc mare, pe care-l aprinseseră din pricină că ploua, și se lăsase un frig mare.

3. Pavel strinsese o grămadă de mărarci, și-i pusese pe foc; o năpircă a ieșit afară din pricina căldurii, și s'a lipit de mina lui.

4. Barbarii, cînd au văzut năpircă spinurată de mina lui, au zis unii către alții: „Cu adevărat omul acesta este un ucigaș, căci „Dreptatea” nu vrea să-l lase să trăiască, măcar că a fost scăpat din mare.”

5. Pavel a scuturat năpircă în foc, și n'a simțit niciun rău.

6. Oamenii aceia se așteptau să-l vadă umflîndu-se sau căzînd deodată mort; dar, după ce au așteptat mult, și au văzut că nu i se împlinise niciun * rău, și-au schimbat părerea, și ziceau ** că este un zeu.

* Marc. 16, 18; Luc. 10, 19. ** Cap. 14, 12.

Vindecarea tatălui lui Publius.

7. În împrejurimi erau moșile mai marelui ostrovului, numit Publius. El ne-a primit și ne-a ospitat cu cea mai mare bunăvoință trei zile.

8. Tatăl lui Publius zăcea atunci în pat, bolnav de friguri și de urdinare. Pavel s'a dus la el, s'a rugat *, a pus ** minile peste el, și l-a vindecat.

* Luc. 9, 14, 15. ** Marc. 6, 7; 13, 13; 16, 18; Luc. 4, 40; Cap. 13, 13, 14; 1 Cor. 12, 9, 28.

9. Atunci l'a venit și ceilalți bolnavi din ostrovul acela, și au fost vindecați.

10. Ni s'a dat mare cinste*; și, la plecarea noastră cu corabia, ne-au dat tot ce ne trebuia pentru drum.”

* Mat. 23, 9; 1 Tim. 6, 17.

Sosirea la Roma.

11. După o ședere de trei luni, am pornit cu o corabie din Alexandria, care iernase în ostrov și care purta semnul Dioscurilor.

12. Am ajuns la Siracusa, și am rămas acolo trei zile.

13. De acolo, am mers înainte pe lină coastă, și am venit la Regio; iar a doua zi, fiindcă sufla vîntul de miazăzi, după două zile, am venit la Puzole,

14. unde am dat peste niște frați, cari ne-au rugat să mai rămînem șapte zile cu ei. Și așa am ajuns la Roma.

15. Din Roma ne-au ieșit înainte, pînă în „Forul lui Apu”, și pînă la „Cele trei Cîrciumi”, frații, cari au-

ziseră despre noi. Cînd i-a văzut Pavel, a mulțămît lui Dumnezeu, și s'a îmbărbătat.

16. Cînd am ajuns la Roma, sutașul a dat pe cei întemnițați căpitanului străjerilor palatului, iar lui * Pavel i s'a îngăduit să rămînă într'un loc desosebit cu un ostaș care-l păzea.

* Cap. 24, 22; 27, 2.

Pavel propovăduiește la Roma.

17. După trei zile, Pavel a chemat pe mai marii iudeilor; și, cînd s'au adunat, le-a zis: „Fraților, fără să fi făcut * ceva împotriva norodului sau obiceiurilor părinților noștri, am ** fost băgat la închisoare în Ierusalim, și de acolo am fost dat în minile Romanilor.

* Cap. 24, 12, 13; 26, 8. ** Cap. 21, 28.

18. „Dupăce m'au supus la cercetare”, ei aveau de gînd să-mi dea drumul, pentrucă nu era în mine nici o vină vrednică de moarte.

* Cap. 23, 24; 24, 12; 26, 8; 28, 21.

19. Dar iudeii s'au împotrivit, și am * fost silit să cer să fiu judecat de Cezar, fără să am dealtfel niciun gînd să părăsesc neamul meu.

* Cap. 26, 11.

20. De aceea, v'am chemat să vă văd, și să vorbesc cu voi; căci din pricina * nădejzii lui Israel port eu acest ** lanț.

* Cap. 26, 4, 7. ** Cap. 26, 20. Efes. 3, 1; 4, 1; 6, 20. 2 Tim. 1, 12; 2, 9. Filip. 1, 13.

21. Ei i-au răspuns: „Noi n'am primit din Iudea nici o scrisoare cu privire la tine, și n'a venit aici nici un frate, care să fi spus sau să fi vorbit ceva rău despre tine.

22. Dar am vrea să auzim părerea ta, pentrucă știm că partida aceasta pretutindeni sfîrșește * împotrivire.”

* Luc. 2, 24. Cap. 24, 14. 2 Pet. 2, 22; 4, 14.

23. I-au hotărît o zi, și au venit mai

mulți la locuința lui. Pavel le-a vestit * împărăția lui Dumnezeu, le-a adus dovezi, și a căutat să-i încredințeze, prin ** Legea lui Moise și prin Prooroci, despre lucrurile privitoare la Isus. Vorbirea ținea de dimineață pînă seara.

* Luc. 24, 27. Cap. 17, 3; 19, 8. ** Cap. 26, 4, 22.

24. Unii * au crezut ce le spunea el, iar alții n'au crezut.

* Cap. 14, 4; 17, 4; 19, 8.

25. Fiindcă ei au plecat acasă în neînțelegere unii cu alții, Pavel n'a adăugat decît aceste vorbe: „Bine a spus Duhul Sfînt prin proorocul Isaia către părinții voștri,

26. cînd a zis: „Du-te * la poporul acesta, și zi-li: „Veți auzi cu urechile voastre, și nu veți înțelege; cu ochii voștri veți privi, și nu veți vedea.

* Isa. 6, 9. Ier. 5, 21. Ezech. 12, 2. Mat. 23, 14, 15. Marc. 4, 12.

Luc. 8, 12. Iona 12, 40. Rom. 21, 8.

27. Căci inima acestui norod s'a împietrit; ei aud greu cu urechile, și-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumnezeu, și să-i vindec.”

28. Să știți dar că mintuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă Neamurilor *, și o vor asculta.”

* Mat. 23, 41. 26, 13. 28, 46; 27, 13; 28, 21; 29, 17, 28. Rom. 11, 11.

29. Cînd a zis aceste vorbe, iudeii au plecat, vorbind cu aprindere între ei.

Pavel stă și propovăduiește doi ani la Roma.

30. Pavel a rămas doi ani întregi într-o casă, pe care o luase cu chirie. Primea pe toți cari veneau să-l vadă,

31. propovăduia * împărăția lui Dumnezeu, și învăța pe oameni, cu toată îndrăzneala și fără nicio pedică, cele privitoare la Domnul Isus Hristos.

* Cap. 4, 21. Efes. 3, 20.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE ROMANI

Urarea.

I 1. Pavel, rob al lui Isus Hristos, chemat * să fie apostol, pus deoparte ** ca să vestească Evanghelia lui Dumnezeu,

* Fapt. 22, 21. 1 Cor. 1, 1. Gal. 1, 1. 1 Tim. 1, 11; 2, 7. 2 Tim. 1, 11. ** Fapt. 9, 15; 13, 2. Gal. 1, 15.

2. pe care o * făgăduise mai înainte prin ** proorocii Săi în Sfintele Scripturi.

* Fapt. 26, 4. Tit. 1, 2. ** Cap. 8, 21; 14, 26. Gal. 3, 8.

3. Ea privește pe Fiul Său, născut * din sămînța lui David, în ce privește trupul,

* Mat. 1, 1, 18. Luc. 1, 26. Fapt. 1, 20. 2 Tim. 2, 8.

4. iar în ce privește * duhul ** sfințeniei dovedit cu putere † că este Fiul lui Dumnezeu, prin învierea morților; adică pe Isus Hristos, Domnul nostru,

* Iosaf. 1, 14. Gal. 4, 4. ** Fapt. 13, 26. † Ebr. 2, 14.

5. prin care am * primit harul și a-

postolia, ca să aducem, pentru¹ Numele Lui, la ascultarea[†] credinței pe toate Neamurile,

¹Cap. 12, 8; 14, 22. [†]Cor. 12, 18. Gal. 1, 15; 2, 8. Efes. 3, 8. ^{††}Fapt. 1, 7. Cap. 16, 26. ^{†††}Fapt. 3, 26.

6. Între cari sfinți și voi, cei chemați să fiți ai lui Isus Hristos.

7. Deci, vouă tuturor, cari sfințiți prea iubiți ai lui Dumnezeu în Roma, chemați[†] să fiți sfinți: Har¹ și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!

[†]Cap. 1, 24. ^{††}Cor. 1, 2. ^{†††}1 Tes. 4, 7. ^{††††}1 Cor. 1, 3. 2 Cor. 1, 2. Gal. 1, 3.

Pavel și creștinii din Roma.

8. Mai întâi mulțămesc¹ Dumnezeului meu, prin Isus Hristos, pentru voi toți, căci credința¹ voastră este vestită în toată lumea.

¹1 Cor. 1, 4. Filip. 1, 3. Gal. 1, 3, 4. 1 Tes. 1, 3. Filip. 4. ^{††}Cap. 14, 18. 1 Tes. 1, 8.

9. Dumnezeu¹, căruia îi slujesc¹ în duhul meu, în Evanghelia Fiului Său, îmi este martor că vă pomenesc neclătat[†] în rugăciunile mele,

¹Cap. 1, 1. 2 Cor. 1, 23. Filip. 1, 3. 1 Tes. 2, 5. ^{††}Fapt. 27, 23. 2 Tim. 1, 3. ^{†††}1 Tes. 3, 12.

10. și cer totdeauna¹ ca, prin voia¹ lui Dumnezeu, să am înșiruit fericirea să vin la voi.

¹Cap. 12, 23, 25. 1 Tes. 5, 18. ^{††}1ac. 4, 15.

11. Căci doresc să vă văd, ca să¹ vă dau vreun dar duhovnicesc pentru întărirea voastră,

[†]Cap. 12, 28.

12. sau mai degrabă, ca să ne îmbărbătăm laolaltă în mijlocul vostru, prin credința¹, pe care o avem împreună, și voi și eu.

¹Tit. 1, 4. 2 Pet. 1, 1.

13. Nu vreau să nu știți, fraților, că, de¹ multeori am avut de gînd să vin la voi, ca să culeg vreun rod¹ printre voi, ca printre celealte neamuri, dar[†] am fost împiedicat pînă acum.

¹Cap. 12, 28. ^{††}Filip. 4, 17. Fapt. 27, 7. ^{†††}1 Tes. 2, 18.

14. Eu¹ sînt dator și Grecilor și Barbarilor, și celor învățați și celor neîn-vățați,

^{††}1 Cor. 9, 16.

15. Astfel, în ce mă privește pe mine, am o vie dorință să vă vestesc Evanghelia vouă celor din Roma.

Neprîhănirea se capătă prin credință.

16. Căci¹ mie nu mi-e rușine de Evanghelia lui Hristos; fiindcă¹ ea este puterea lui Dumnezeu pentru mîntuirea fiecăruia care crede: întâi a[†] lui-deului, apoi a Orecului;

¹Ps. 40, 4, 10. Marc. 8, 26. 2 Tim. 1, 8. ^{††}1 Cor. 1, 18; 14, 8. ^{†††}1 Cor. 2, 20—22; 24, 47. Fapt. 1, 20; 13, 28; 26. Cap. 2, 4.

17. deoarece în¹ ea este descoperită o neprîhănire, pe care o dă Dumnezeu, prin credință și care duce la credință, după cum este scris: „Cel neprîhănit¹ va trăi prin credință.”

¹Cap. 2, 21. ^{††}Heb. 1, 1. Ioan. 3, 16. Gal. 3, 12. Filip. 2, 8. Ebr. 10, 10.

Starea de păcat a omenirii.

18. Minia¹ lui Dumnezeu se descopere din cer împotriva oricărei necinsteiri a lui Dumnezeu și împotriva oricărei nelegiuiri a oamenilor, cari înădușe adevărul în nelegiuirea lor.

¹Fapt. 17, 20. Efes. 3, 6. Col. 2, 8.

19. Fiindcă¹ ce se poate cunoaște despre Dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat de Dumnezeu¹.

¹Fapt. 14, 17. ^{††}Ioan. 1, 9.

20. În adevăr, însușirile nevăzute¹ ale Lui, puterea Lui vecinică și dumnezeirea Lui, se văd lămurit, dela facerea lumii, cînd te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Așa că nu se pot desvinovăți;

¹Ps. 115, 1, etc. Fapt. 14, 17; 17, 23.

21. fiindcă, măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu L-au mulțumit; ci s'au datat la gîndiri deșarte¹, și inima lor fără pricepere s'a întunecat.

¹2 Reg. 17, 12. 1er. 2, 5. Efes. 4, 17, 18.

22. S'au¹ fălit că sînt înțelepți, și au înnebunit;

[†]1er. 12, 24.

23. și au schîmbat slava Dumnezeului¹ nemuritor într-o icoană care seamănă cu omul muritor, păsări, dobitoace cu patru picioare și tiritoare.

¹Deut. 4, 15, etc. Ps. 106, 20. 1ac. 40, 18, 20. 1er. 2, 12.

[†]Exod. 3, 10. Fapt. 17, 20.

24. De aceea¹, Dumnezeu i-a lăsat pradă necurăției, să urmeze poftele inimilor lor; așa că¹ își necinstească singuri[†] trupurile;

[†]Ps. 51, 12.

¹Fapt. 7, 42. Efes. 4, 19, 20. 2 Tes. 2, 12, 13. ^{††}1 Cor. 6, 18. 1 Tes. 4, 5. 1 Pet. 4, 3. ^{†††}1 Cor. 6, 18.

25. căci au schîmbat în minciună adevărul¹ lui Dumnezeu, și au slujit și s'au închinat făpturii în¹ locul Făcătorului, care este binecuvîntat în veci! Amin.

¹1 Tes. 1, 9. 1 Ioan. 2, 20. ^{††}1ac. 44, 20. 1er. 12, 14; 23, 26. Amos 3, 4.

26. Din pricina aceasta, Dumnezeu i-a lăsat în voia unor patimi¹ scriboase; căci femeile lor au schîmbat întrebuințarea firească a lor într'una care este împotriva firii;

¹1er. 16, 21, 23. Efes. 4, 13. Iuda. 10.

27. tot astfel și bărbații, au părăsit întrebuințarea firească a femeii, s'au aprins în poftele lor unui pentru alții,

au săvârșit parte bărbătească cu parte bărbătească lucruri scriboase, și au primit în ei înșiși plata cuvenită pentru răstăcirea lor.

28. Fiindcă n'au căutat să păstreze pe Dumnezeu în cunoștința lor, Dumnezeu i-a lăsat în voia minții lor blestemate, ca să facă lucruri neîngăduite*.

* Rom. 1, 4.

29. Astfel au ajuns plini de ori ce fel de nelegiuire, de curvie, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pizmă, de ucidere, de ceartă, de înșelăciune, de porniri răutăcioase; sînt șoptitori,

30. bîrfitori, uritori de Dumnezeu, obraznici, trufași, lăudaroși, născocitori de rele, neascultători de părinți,

31. fără pricepere, călcători de cuvînt, fără dragoste firească, neînduplecați, fără milă.

32. Și, măcar că știu* hotărîrea lui Dumnezeu, că cei ce fac asemenea lucruri, sînt vrednici de moarte, totuși, ei nu numai că le fac, dar și găsesc de bunîț pe cei ce le fac.

* Cap. 2, 2. ** Cap. 4, 21. † Ps. 50, 16. Osea 1, 2.

Nepocîntința Iudeilor.

21. Așa dar, omule, oricine ai fi tu, care, judeci pe altul, nu te poți desvinovăți*; cîci** prin faptul că judeci pe altul, te osîndești singur; fiindcă tu, care judeci pe altul, faci aceleași lucruri.

* Cap. 1, 20. ** 2 Sam. 12, 5-7. Mat. 7, 1, 2. Ioan. 8, 6.

2. Știm, în adevăr, că judecata lui Dumnezeu împotriva celor ce săvîrșesc astfel de lucruri, este potrivită cu adevărul.

3. Și crezi tu, omule, care judeci pe cei ce săvîrșesc astfel de lucruri, și pe cari le faci și tu, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?

4. Sau disprețuiești tu bogățiile* bunătății, îngăduiești** și îndelungei† Lui răbdări? Nu vezi†† tu că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocîlnis?

* Cap. 8, 20. Ebra. 1, 7; 2, 4, 7. ** Cap. 2, 20.

† Ezech. 34, 6. †† Isa. 30, 18. 2 Pet. 3, 9, 12.

5. Dar, cu împietrirea inimii tale, care nu vrea să se pocăiască, îți* aduni o comoară de minie pentru ziua miniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu,

* Deut. 32, 24. Isac. 2, 2.

6. care* va răsplăti fiecarea după faptele lui.

* Ier. 17, 10; 32, 19. Mat. 16, 27. Cap. 14, 12. 1 Cor. 4, 5.

7 Cor. 13, 10. Apoc. 2, 23; 20, 12; 22, 12.

7. Și anume, va da viața vecinică ce-

lor ce, prin stăruința în bine, caută slava, cinstea și nemurirea;

8. și va da minie și urgie celor ce, din duh de gilceavă, se împotrivesc* adevărului și ascultă de nelegiuire.

* Ier. 24, 13. Cap. 1, 18. 2 Pet. 1, 8.

9. Necaz și strîmtoare va veni peste orice suflet omenesc care face răul: întîi* peste Iudeu, apoi peste Grec.

* Amos. 3, 2. Luc. 12, 47, 48. 1 Pet. 4, 17.

10. Slavă*, cinste și pace va veni însă peste oricine face binele: întîi peste Iudeu, apoi peste Grec.

* 1 Pet. 2, 7.

11. Căci* înaintea lui Dumnezeu nu se are în vedere fața omului.

* Deut. 10, 17. 1 Cor. 16, 7. Ier. 24, 19. Psal. 24, 34. Gal. 2, 6. Rom. 2, 6.

12. Toți cei ce au păcătuit fără lege, vor pieri fără lege; și toți cei ce au păcătuit avînd lege, vor fi judecați după lege.

13. Pentrucă nu* cei ce aud Legea, sînt neprihăniți înaintea lui Dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea aceasta, vor fi socotiți neprihăniți.

* Mat. 7, 17. Isac. 1, 27; 26, 26. 1 Ioan. 2, 7.

14. Cînd Neamurile, măcar că n'au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, cari n'au o lege, își sînt singuri lege;

15. și ei dovedesc că lucrarea Legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta mărturisește cugetul lor și gîndurile lor, cari sau se învînvătesc sau se desvînvătesc între ele.

16. Și faptul acesta se va vedea în* ziua cînd, după Evanghelia* mea, Dumnezeu va judeca, prin† Ius Hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor.

* Mat. 13, 14. Mat. 26, 21. Ioan. 12, 48. Cap. 2, 4-5 Cor. 4, 5.

Apoc. 20, 12. ** Ioan. 5, 22. Psal. 10, 47; 17, 31. 2 Tim. 4, 1.

1 Pet. 4, 5. † Cap. 16, 26. 2 Tim. 1, 11. 2 Tim. 2, 8.

Iudeii nu se pot desvinovăți.

17. Tu*, care te numești Iudeu, care te** rezami pe o Lege, care † te lauzi cu Dumnezeuu tău,

* Mat. 2, 8. Ioan. 8, 23. Cap. 8,

4, 1. 2 Cor. 11, 22. ** Mat. 5, 13. Cap. 8, 4. † Isa. 40, 26;

40, 2. Ioan. 8, 41.

18. care cunoști* voia Lui, care știi

aș faci deosebire** între lucruri, pen-

trucă ești învățat de Lege;

* Deut. 4, 8. Ps. 147, 20, 26. ** Filip. 1, 10.

19. tu, care te* măgulești că ești călăuză orbilor, lumina celor ce sînt în întunec,

* Mat. 18, 14; 23, 15; 17, 16, 24. Ioan. 8, 12, 41.

20. povătuitorul celor fără minte, învățătorul celor neștiutori, pentrucă în Lege ai* dreptarul cunoștinței depline și al adevărului;

* Cap. 8, 27. 2 Tim. 1, 13; 2, 8.

21. tu deci, care învești pe alții, pe tine însuși nu te învești? Tu, care propovăduiești: „Să nu furi,” furi?

22. Tu* care zici: „Să nu preacurvești,” preacurvești? ²² Tu, căruia ți-e scribă de idoli, le jăluiești templele?

* Ps. 115, 16; Mt. 23, 2, etc. ** Mat. 2, 8.

23. Tu*, care te fălești cu Legea, necinstești pe Dumnezeu prin călcarea acestei Legi?

* Vers. 17.

24. Căci „din pricina voastră este hulit Numele lui Dumnezeu între Neamuri”, după cum este* scris.

* 2 Sam. 12, 14. Isa. 52, 5. Ezech. 36, 20, 29.

Adevărata tăiere împrejur.

25. Tăierea împrejur*, negreșit, este de folos, dacă împlinești Legea; dar dacă tu calci Legea, tăierea ta împrejur ajunge netăiere împrejur.

* Gal. 3, 2.

26. Dacă* deci, cel netăiat împrejur păzește poruncile Legii, netăierea lui împrejur nu i se va socoti ea ca o tăiere împrejur?

* Fapt. 10, 24, 25.

27. Cel netăiat împrejur din naștere, care împlinește Legea, nu te* va osîndi el pe tine, care o calci, măcar că ai slova Legii și tăierea împrejur?

* Mat. 22, 41, 45.

28. Iudeu nu* este acela care se arată pe dinafară că este iudeu; și tăiere împrejur nu este aceea care este pe dinafară, în carne.

* Mat. 2, 9. Ioan 8, 19. Cap. 1, 6, 7. Gal. 3, 16. Apoc. 2, 9.

29. Ci Iudeu este acela* care este Iudeu înăuntru; și tăiere împrejur** este aceea a inimii, în duh Ț, nu în slovă; un astfel de Iudeu își scoate lauda Ț din dela oameni, ci dela Dumnezeu.

* 1 Pet. 3, 4. ** Filip. 2, 2. Gal. 2, 11.

† Cap. 7, 6. ‡ Cor. 2, 8. ¶ 1 Cor. 4, 5. § 2 Cor. 10, 15. || Tim. 2, 4.

Infilitatea Iudeului.

31. Care este deci infilitatea Iudeului, sau care este folosul tăierii împrejur?

2. Oricum, sînt mari. Și mai întâi de toate, prin faptul că* lor le-au fost încredințate cuvintele lui Dumnezeu.

* Deut. 4, 7, 8. Ps. 147, 18, 20. Cap. 2, 19, 8, 4.

3. Și ce are a face dacă unii* n'au crezut? Necredința** lor va nimici ea credințioșia lui Dumnezeu?

* Cap. 10, 26. Ezech. 4, 2. ** Rom. 10, 18. Cap. 9, 4; 11, 20. † Titim. 2, 12.

4. Nicidecum*! Dimpotrivă, Dumnezeu** să fie găsit adevărat și toți Ț oamenii să fie găsiți mincinoși, după cum este scris: „Ca Ț să fii găsit ne-

prihănit în cuvintele Tale, și să ieși biruitor cînd vei fi judecat.”

* Rom. 40, 8. ** Ioan 8, 18. † Ps. 52, 8; 118, 11. ‡ Ps. 82, 4.

5. Dar, dacă nelegiuirea noastră pune în lumină neprihănirea lui Dumnezeu, ce vom zice? Nu cumva Dumnezeu este nedrept cînd își deslănțuiește mînia? (Vorbesc* în felul oamenilor.)

* Cap. 4, 19. Gal. 3, 18.

6. Nicidecum! Pentru că, altfel, cum* va judeca Dumnezeu lumea?

* Fapt. 10, 25. Rom. 3, 24, 25.

7. Și dacă, prin minciuna mea, adevărul lui Dumnezeu strălucește și mai mult spre slava Lui, de ce mai sînt eu însumi judecat ca păcătoș?

8. Și de ce să* nu facem răul ca să vină bine din el, cum pretend unii, cari ne vorbesc de rău, că spunem noi? Osînda acestor oameni este dreaptă.

* Cap. 4, 20; 5, 1, 18.

Iudeii și Neamurile sînt la fel.

9. Ce urmează atunci? Sîntem noi mai buni decît ei? Nicidecum. Fiindcă am dovedit că toți*, fie Iudei, fie Greci, sînt supți păcat,

* Vers. 28. Gal. 3, 28.

10. după cum este scris: „Nu este nici un om neprihănit, niciunul măcar.

11. Nu* este nici unul care să aibă pricepere. Nu este nici unul care să caute cu tot dinadinsul pe Dumnezeu.

* Ps. 14, 1—3; 53, 1.

12. Toți s'au abătut, și au ajuns niște netrebnici. Nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar.

13. Gîtlejul* lor este un mormînt deschis; se slujesc de limbile lor ca să înșele; supți buze au venin** de aspidă;

* Ps. 5, 9. Rom. 3, 18. ** Ps. 140, 2.

14. gura* le este plină de blestem și de amărăciune;

* Ps. 10, 7.

15. au picioarele grabnice** să verse sînge;

* Psalm. 1, 16. Rom. 10, 7, 8.

16. prăpădul și pustăirea sînt pe drumul lor;

17. nu cunosc calea păcii;

18. frica de Dumnezeu nu* este în inima ochilor lor.”

* Ps. 36, 1.

19. Știm însă că tot ce* spune Legea, spune celor ce sînt supți Lege, pentru că orice* gură să fie astupată, și toată Ț lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu.

* Ioan 10, 24; 15, 26.

** Rom. 3, 19. Ps. 137, 42. Ezech. 34, 26. Cap. 1, 20; 2, 1.

† Cap. 2, 2. Vers. 3, 20.

gii, deoarece prin²² Lege vine cunoștința deplină a păcatului.

²² Ps. 143, 2. Fapt. 13, 26. Gal. 3, 12; 3, 11. Efes. 2, 4, 8. Tit. 2, 6. ²³ Cap. 7, 7.

Iertarea prin credință.

21. Dar acum s'a arătat o neprihănire²⁴, pe care o dă Dumnezeu, fără lege — despre ea mărturisesc²⁵ Legea și²⁶ proorocii —

²⁴ Fapt. 13, 11. Cap. 1, 17. Filip. 3, 9. Evr. 11, 4, etc. ²⁵ Ioan. 5, 46. Fapt. 26, 23. ²⁶ Cap. 1, 2. 1 Pet. 1, 10.

22. și anume, neprihănirea dată de Dumnezeu, care vine prin²⁷ credința în Iisus Hristos, pentru toți și peste toți cei ce cred în El. Nu²⁸ este nici o deosebire.

23. Căci toți²⁹ au păcătuit, și sînt lipsiți de slava lui Dumnezeu.

24. Și sînt socotiți neprihăniți, fără plată, prin³⁰ harul Său, prin³¹ răsкуп-părarea, care este în Hristos Iisus.

²⁷ Cap. 2, 16. Efes. 2, 8. Tit. 2, 5, 7. ²⁸ Mat. 20, 28. Efe. 2, 7. Gal. 3, 11. 1 Tim. 2, 4. Evr. 4, 12. 1 Pet. 1, 18, 19.

25. Pe El Dumnezeu L-a rinduit mai dinainte să fie³², prin credința în singele³³ Lui, o iertifă de ispășire, ca să-și arate neprihănirea Lui; căci³⁴ trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea în delangii răbdări a lui Dumnezeu;

³² Lev. 22, 16. 1 Ioan. 3, 2; 4, 10. ³³ Col. 1, 20. ³⁴ Fapt. 28, 26. 1 Tim. 1, 13. Fapt. 17, 30. Evr. 9, 13.

26. pentruca, în vremea de acum, să-și arate neprihănirea Lui în așa fel în cît, să fie neprihănit, și totuși să socotească neprihănit pe cel ce crede în Iisus.

27. Unde este dar³⁵ pricina de laudă? S'a dus. Prin ce fel de lege? A faptelor? Nu; ci prin legea credinței.

³⁵ Cap. 2, 17, 28; 4, 2. 1 Cor. 1, 20, 31. Efes. 2, 8.

28. Pentrucă noi credem că omul este socotit neprihănit prin³⁶ credință, fără faptele Legii.

³⁶ Fapt. 13, 38, 39. Vers. 30—32. Cap. 8, 3. Gal. 2, 16.

29. Sau, poate, Dumnezeu este numai Dumnezeul Iudeilor? Nu este și al Neamurilor? Da, este și al Neamurilor;

30. deoarece Dumnezeu este unul³⁷ singur și El va socoti neprihăniți, prin credință, pe cei tăiați împrejur, și tot prin credință și pe cei netăiați împrejur.

³⁷ Cap. 16, 13, 15. Gal. 3, 8, 20, 26.

Pilda lui Avraam.

31. Deci, prin credință desființăm noi Legea? Nicidecum. Dimpotrivă, noi în-tărăm Legea.

1. Greșelile: deplăute.

4 1. Ce vom zice dar că a căpătat, prin puterea lui, strămoșul nostru Avraam?

¹ Im. 31, 2. Mat. 8, 9. Ioan. 8, 26, 28. 1 Cor. 12, 22.

2. Dacă Avraam a fost socotit neprihănit² prin fapte, are cu ce să se laude, dar nu înaltea lui Dumnezeu.

² Cap. 2, 20, 25, 26.

3. Căci ce zice Scriptura? „Avraam” a crezut pe Dumnezeu, și aceasta i s'a socotit ca neprihănire.³

³ Fapt. 15, 6. Gal. 3, 6. Iac. 2, 23.

4. Înșă, celui⁴ ce lucrează, plata cuvenită lui i se socotește nu ca un har, ci ca ceva datorat;

⁴ Cap. 12, 4.

5. pe cînd, celui ce nu lucrează, ci crede în Cel ce socotește pe păcătoș neprihănit⁵, credința pe care o are el, îi este socotită ca neprihănire.

⁵ Im. 24, 2.

6. Tot astfel, și David numește fericit pe omul acela, pe care Dumnezeu, fără fapte, îl socotește neprihănit.

7. „Fericite”, zice el, „de acela ale căror fără de legi sînt iertate, și ale căror păcate sînt acoperite!”

⁷ Ps. 32, 1, 2.

8. Fericie de omul, căruia nu-i ține Domnul în seamă păcatul!”

9. Fericirea aceasta este numai pentru cei tăiați împrejur sau și pentru cei netăiați împrejur? Căci zicem că lui Avraam credința „i-a fost socotită ca neprihănire.”

10. Dar cum i-a fost socotită? După, sau înainte de tăierea lui împrejur? Nu cînd era tăiat împrejur, ci cînd era netăiat împrejur.

11. Apoi a⁶ primit ca semn tăierea împrejur, ca o pecete a acelei neprihăniri, pe care o căpătase prin credință, cînd era netăiat împrejur. Și aceasta, pentru ca să⁷ fie tatăl tuturor celor cari cred, măcar că nu sînt tăiați împrejur; ca, adică, să li se socotească și lor neprihănirea aceasta;

⁶ Fapt. 17, 10. ⁷ Luc. 24, 9. Vers. 12, 13. Gal. 3, 7.

12. și pentru ca să fie și tatăl celor tăiați împrejur, adică al aceluia cari, nu numai că sînt tăiați împrejur, dar și calcă pe urmele credinței aceleia, pe care o avea tatăl nostru Avraam, cînd nu era tăiat împrejur.

Moștenirea vine prin credință.

13. În adevăr, făgăduința făcută lui Avraam sau seminței lui, că va moșteni⁸ lumea, n'a fost făcută pe temeiul Legii, ci pe temeiul acleia neprihăniri, care se capătă prin credință.

⁸ Fapt. 17, 4, etc. Gal. 3, 29.

14. Căci*, dacă moștenitori sînt ceie se țin de Lege, credința este zădărnică, și făgăduința este nimicnică; *Gal. 3, 18.

15. pentrucă Legea* aduce minie; și unde nu este o lege, acolo nu este nici călcare de lege. *Cap. 3, 20; 5, 13, 20; 7, 9, 10, 11. 1 Cor. 13, 10. 2 Cor. 3, 7, 9. Gal. 3, 10, 12. 1 Tim. 2, 4.

16. Deaceia moștenitori sînt ceie se fac prin credință, pentrucă să fie prin har*, și pentrucă** făgăduința să fie chezășuită pentru toată sămînța lui Avraam: nu numai pentru sămînța aceea care este supț Lege, ci și pentru sămînța aceea care ă are credința lui Avraam, tatăl nostru al tuturor, *Cap. 3, 24. **Gal. 3, 22. 1 Tim. 2, 2. Cap. 3, 8.

17. dupăcum este scris: „Te-am* rînduit să fii tatăl multor neamuri.” El, adică, este tatăl nostru înaintea lui Dumnezeu, în care a crezut, care** înviază morții, și care cheamă lucrurile cari nu sînt, ca și cum ar fi. *Ps. 17, 5. **Cap. 3, 11. Efez. 2, 1, 6. 1 Cor. 1, 26. 1 Pet. 2, 10.

18. Nădăjduind împotriva oricărei nădejdi, el a crezut, și astfel a ajuns tatăl multor neamuri, dupăcum i se spusese: „Așa* va fi sămînța ta.” *Ps. 135, 5.

19. Și, fiindcă s'a fost slab în credință, el nu s'a uitat la trupul său, care era îmbătrînit, — avea aproape o sută de ani, — nici la faptul că Sara nu mai putea să aibă copii.

*Ps. 17, 17; 135, 11. Ebr. 11, 12, 13.

20. El nu s'a îndoit de făgăduința lui Dumnezeu, prin necredință, ci, întărit prin credința lui, a dat slavă lui Dumnezeu,

21. deplin încredințat că El ce făgăduiește, poate* să și împlinească.

*Ps. 115, 3. Luc. 1, 37, 48. Ebr. 11, 18.

22. De aceea credința aceasta „i-a fost socotită ca neprihănicie.”

23. Dar nu* numai pentru el este scris că „i-a fost socotită ca neprihănicie”;

*Cap. 13, 4. 1 Cor. 10, 6, 11.

24. ci este scris și pentru noi, cărora de asemenea ne va fi socotită, nouă celor ce credem în Cel* ce a înviat din morți pe Isus Hristos, Domnul nostru,

*Fapt. 2, 24; 13, 30.

25. care* a fost dat din pricina fărădelegilor noastre, și a înviat** din pricină că am fost socotiți neprihăniți.

*Isa. 53, 4, 5. Cap. 3, 26; 5, 6; 8, 10. 2 Cor. 5, 21. Gal. 1, 4. Ebr. 9, 26. 1 Pet. 2, 24; 3, 18. **1 Cor. 15, 17. 1 Pet. 1, 21.

Roadele acestui fapt.

5. 1. Deci, fiindcă sîntem socotiți neprihăniți, prin credință*, avem¹ pace² cu Dumnezeu, prin 1 Domnul nostru Isus Hristos. *Isa. 32, 17. Isaia 54, 10. Cap. 3, 16, 20. **Efez. 2, 14. Col. 1, 20. 1 Tim. 10, 9; 14, 4. Efez. 2, 13; 3, 12. Ebr. 10, 10.

2. Lui îi datorăm faptul că, prin credință, am intrat în această stare de har, în* care sîntem; și ne bucurăm** în nădejdea slavei lui Dumnezeu.

*1 Cor. 15, 1. **Ebr. 1, 4.

3. Ba mai mult, ne* bucurăm chiar și în necazurile noastre; căci știm** că necazul aduce răbdare, *Mat. 5, 12, 13. Fapt. 2, 43. 2 Cor. 12, 10. Filip. 3, 17. Iac. 1, 3, 12. 1 Pet. 2, 14. **Isa. 1, 3.

4. răbdarea* aduce biruință în încercare, iar biruința aceasta aduce nădejdea.

*Isa. 1, 13.

5. Însă nădejdea* aceasta nu înșală, pentrucă** dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre prin Duhul Sfînt, care ne-a fost dat.

*Filip. 1, 29. **2 Cor. 1, 22. Gal. 4, 6. Efez. 1, 13, 14.

6. Căci, pe cînd eram noi încă fără putere, Hristos, la vremea cuvenită a* murit pentru cei nelegiuți.

*Cap. 4, 25. Ysa. 53.

7. Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar pentru binefăcătorul lui, poate că s'ar găsi cineva să moară.

8. Dar Dumnezeu* își arată dragostea față de noi prin faptul că, pe cînd eram noi încă păcătoși, Hristos a murit pentru noi.

*Isaia 53, 12. 1 Pet. 2, 18. 1 Ioan 3, 16; 4, 9, 10.

9. Deci, cu atît mai mult acum, cînd sîntem socotiți neprihăniți, prin* sîngele Lui, vom fi mîntuiți prin El de minia lui Dumnezeu**.

*Cap. 3, 25.

Efez. 2, 13. Ebr. 2, 14. 1 Ioan 2, 1. **Cap. 1, 13. 1 Tim. 2, 10.

10. Căci, dacă* atunci cînd eram vrămași, am fost împăcați** cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu mult mai mult acum, cînd sîntem împăcați cu El, vom fi mîntuiți prin 1 viața Lui.

*Cap. 5, 10. **2 Cor. 5, 18, 19. Efez. 2, 16. Col. 1, 20, 21. 1 Ioan 2, 20; 14, 19. 2 Cor. 4, 10, 11.

11. Și nu numai atît, dar ne* și bucurăm în Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Hristos, prin care am căpătat împăcarea.

*Cap. 2, 17; 2 Tim. 2, 20. Gal. 4, 9.

Păcatul și harul.

12. De aceea, după cum printr'un* singur om a intrat păcatul în lume, și

prim¹¹ păcat a intrat moartea, și astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toți au păcătuit...

¹¹ Fac. 3, 9. 1 Cor. 15, 21. ¹² Fac. 2, 17. Cap. 4, 26. 1 Cor. 15, 21.

13. (Căci înainte de Lege păcatul era în lume. Dar păcatul¹³ nu este ținut în seamă câtă vreme nu este o lege.

¹³ Cap. 4, 15. 1 Ioan. 3, 4.

14. Totuș moartea a domnit, dela Adam pînă la Moise, chiar peste cei ce nu păcătuiseră printr'o călcare de lege asemănătoare cu a lui Adam, care¹⁴ este o iconă preînchipuitoare a Celui ce avea să vină.

¹⁴ 1 Cor. 15, 21, 22, 48.

15. Dar cu darul fără plată nu este ca și cu greșala; căci, dacă prin greșala unuia singur, cei mulți au fost loviți cu moartea, apoi cu mult mai mult harul lui Dumnezeu și darul, pe care ni l-a făcut harul acesta într'un singur om, adică în Isus Hristos, s'au dat din belșug celor¹⁵ mulți.

¹⁵ Rom. 5, 11. Mat. 25, 29; 26, 28.

16. Și darul fără plată nu vine ca printr'acel unul care a păcătuit; căci judecata venită dela unul, a adus osînda; dar darul fără plată venit în urma multor greșeli a adus o hotărîre de iertare.

17. Dacă deci, prin greșala unuia singur, moartea a domnit prin el singur, cu mult mai mult ceie primesc, în toată plînsătatea, harul și darul neprîhănirii, vor domni în viață prin acel unul singur, care este Isus Hristos!)

18. ... Astfel dar, după cum printr'o singură greșală, a venit o osîndă, care a lovit pe¹⁸ toți oamenii, tot așa, printr'o singură hotărîre de iertare a venit pentru toți oamenii o hotărîre de neprîhănire care dă viața.

¹⁸ Ioan. 22, 32. Ebr. 2, 9.

19. Căci, după cum prin neascultarea unui singur om, cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascultarea unui singur om, cei mulți vor fi făcuți neprîhăniți.

20. Ba încă și Legea²⁰ a venit pentru ca să se înmulțească greșala; dar unde s'a înmulțit păcatul, acolo harul s'a înmulțit²¹ și mai mult;

²⁰ Ioan. 22, 32. Cap. 2, 20; 4, 15; 7, 6. Gal. 3, 12, 23. ²¹ Luc. 7, 47. 1 Tim. 1, 16.

21. pentruca, după cum păcatul a stăpînit dînd moartea, tot așa și harul să stăpînească dînd neprîhănirea, ca să dea viața vecinică, prin Isus Hristos, Domnul nostru.

Harul

ne izbăvește de stăpînirea păcatului.

6. 1. Ce vom zice dar? Să păcștuim⁶ mereu, ca să se înmulțească harul?

⁶ Cap. 3, 8. Vers. 15.

2. Nicidecum! Noi, cari am⁷ murit față de păcat, cum să mai trăim în păcat?

⁷ Vers. 11. Cap. 3, 4. Gal. 2, 20; 5, 14. Col. 3, 2. 1 Pet. 2, 24.

3. Nu știți că toți cîți⁸ am fost botezați în Isus Hristos, am fost botezați în⁹ moartea Lui?

⁸ Gal. 3, 27. ⁹ 1 Cor. 12, 26.

4. Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați¹⁰ împreună cu El, pentruca, după cum¹¹ Hristos a înviat din morți, prin slava¹² Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă.

¹⁰ Col. 2, 12. ¹¹ Cap. 3, 11. 1 Cor. 6, 14. 2 Cor. 13, 4. † Ioan. 2, 19; 11, 40. †† Gal. 2, 15. Ebr. 4, 14—24. Col. 3, 10.

5. În adevăr, dacă¹³ ne-am făcut una cu El, printr'o moarte asemănătoare cu a Lui, vom fi una cu El și printr'o înviere asemănătoare cu a Lui.

¹³ Filip. 3, 10, 11.

6. Știm bine că omul¹⁴ nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, pentruca trupul¹⁵ păcatului să fie desbrăcat de puterea lui, în așa fel ca să nu mai fim robi ai păcatului;

¹⁴ Gal. 2, 20; 3, 24; 4, 14. Ebr. 4, 15. Col. 3, 9, 10. ¹⁵ Col. 2, 13.

7. căci cine¹⁶ a murit, de drept, este izbăvit de păcat.

¹⁶ 1 Pet. 4, 1.

8. Acum, dacă¹⁷ am murit împreună cu Hristos, credem că vom și trăi împreună cu El,

¹⁷ 2 Tim. 2, 11.

9. Intrucît știm că Hristosul¹⁸ înviat din morți, nu mai moare: moartea nu mai are nici o stăpînire asupra Lui.

¹⁸ Apoc. 1, 18.

10. Fiindcă prin moartea de care a murit, El a¹⁹ murit pentru păcat, odată pentru totdeauna; iar prin viața pe care o trăiește, trăiește²⁰ pentru Dumnezeu.

¹⁹ Ebr. 9, 27, 28. ²⁰ Luc. 20, 38.

11. Tot așa și voi înșivă, socotiți-vă morți²¹ față de păcat, și vii²² pentru Dumnezeu, în Isus Hristos, Domnul nostru.

²¹ Vers. 1. ²² Gal. 2, 20.

12. Deci²³, păcatul să nu mai domnească în trupul vostru muritor, și să nu mai ascultați de poftele lui.

²³ Ps. 78, 23; 119, 112.

13. Să nu mai dați în stăpînirea păcatului mădularile²⁴ voastre, ca niște unelte ale nelegiuirii; ci dați-vă²⁵ pe voi înșivă lui Dumnezeu, ca vii, din morți cum erăți; și dați lui Dumnezeu

mădularile voastre, ca pe niște unelte ale neprihănirii.

*Cap. 7, 6. Col. 3, 5. Iac. 4, 1. **Cap. 12, 1. 1 Pet. 2, 10; 4, 8.

14. Căci* păcatul nu va mai stăpâni asupra voastră, pentru că nu sînteți supuți Lege, ci supuți har. *Cap. 7, 4, 6, 8, 9. Gal. 3, 12.

Harul nu îndreptățește păcatul.

15. Ce urmează de aici? Să păcătuim pentru că* nu mai sîntem supuți Lege ci supuți har? Nicidecum.

*1 Cor. 9, 20.

16. Nu știți că, dacă* vă dați robi cuiva, ca să-l ascultați, sînteți robii aceluia de care ascultați, fie că este vorba de păcat, care duce la moarte, fie că este vorba de ascultare, care duce la neprihănire?

*Mat. 6, 24. Iac. 4, 24. 1 Pet. 2, 18.

17. Dar mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, pentru că, după ce ați fost robi ai păcatului, ați ascultat acum din inimă de dreptarul* învățăturii, pe care ați primit-o.

*1 Tim. 1, 10.

18. Și prin chiar faptul că ați fost izbăviți* de sub păcat, v'ați făcut robi ai neprihănirii. —

*Iac. 4, 20. 1 Cor. 7, 20. Gal. 3, 1. 1 Pet. 2, 16.

19. Vorbește omeneste, din pricina neputinței firii voastre pămîntești: după cum odinioară v'ați făcut mădularile voastre roabe ale necurăției și fărâdelegii, așa că săvîrșeați fărâdelegea, tot așa, acum trebuie să vă faceți mădularile voastre roabe ale neprihănirii, ca să ajungeți la sfințirea voastră!

20. Căci, atunci cînd erați robi* ai păcatului, erați slobozi față de neprihănire.

*Iac. 4, 24.

21. Și ce* roade aduceați atunci? Roade, de cari acum vă este rușine: pentru că sfinșitul* acestor lucruri este moartea.

*Cap. 7, 6. — Cap. 1, 10.

22. Dar acum, odată ce ați fost izbăviți* de păcat și v'ați făcut robi ai lui Dumnezeu, aveți ca rod sfințirea, iar ca sfinșit: viața vecinică. *Iac. 4, 20.

23. Fiindcă plata* păcatului este moartea: dar darul** fără plată al lui Dumnezeu este viața vecinică în Isus Hristos, Domnul nostru. *Rom. 6, 17. Cap. 8, 12. Iac. 1, 10. **Cap. 2, 7; 3, 15, 21. 1 Pet. 1, 4.

Creștinul izbăvit de Lege.

7 1. Nu știți, fraților, — căci vorbesc unor oameni cari cunosc Legea — că Legea are stăpînire asupra omului cîtă vreme trăiește el?

2. Căci femeia* măritată este legată

prin Lege de bărbatul ei cîtă vreme trăiește el;

dar dacă-i** moare bărbatul, este deslegată de legea bărbatului ei.

*1 Cor. 7, 29. **Mat. 5, 32.

3. Dacă deci, cînd îi trăiește bărbatul, ea se mărită după altul, se va chema preacurvă; dar dacă-i moare bărbatul, este deslegată de Lege, așa că nu mai este preacurvă, dacă se mărită după altul.

4. Tot astfel, frații mei, prin trupul lui Hristos, și voi ați* murit în ce privește Legea, ca să fiți ai altuia, adică ai Celui care a înviat din morți; și aceasta, ca să aducem roadă pentru Dumnezeu.

*Cap. 8, 2. Gal. 2, 19; 3, 18. Efez. 2, 15. Col. 2, 14. Gal. 3, 20.

5. Căci, cînd trăiam supuți firea noastră pămîntească, patimile păcatelor, aștiate de Lege, lucrau* în mădularile noastre, și ne făceau să** aducem roadă pentru moarte.

*Cap. 8, 10. **Cap. 4, 21. Gal. 5, 19. Iac. 1, 15.

6. Dar acum, am fost izbăviți de Lege, și sîntem morți față de Legea aceasta, care ne ținea robi, pentru că slujim lui Dumnezeu într'un* duh nou, iar nu după vechea slovă.

*Cap. 2, 20. 2 Cor. 3, 6.

Legea dă cunoștința păcatului.

7. Deci ce vom zice? Legea este ceva păcătos?

Nici de cum! Dimpotrivă, păcatul nu l-am* cunoscut decît prin Lege. De pildă, n'aș fi cunoscut pofta, dacă Legea nu mi-ar fi spus: „Să** nu poftesti!”

*Cap. 1, 20. **Exod. 20, 17. Deut. 5, 21. Psal. 20, 20. Cap. 13, 9.

8. Apoi păcatul* a luat prilejul, și a făcut să se nască în mine prin porunca tot felul de pofte; căci fără Lege, păcatul este mort.

*Cap. 4, 13; 5, 20.

9. Odinioară, fiindcă eram fără* Lege, trăiam; dar cînd a venit porunca, păcatul a înviat, și eu am murit.

*1 Cor. 15, 24.

10. Și porunca, ea, care* trebuia să-mi dea viața, mi-a pricinuit moartea.

*Lev. 18, 5. Rom. 20, 11, 13, 21. 2 Cor. 3, 7.

11. Pentru că păcatul a luat prilejul prin ea m'a amăgit, și prin înșelă, porunca aceasta m'a lovit cu moartea.

12. Așa că Legea*, negreșit, este sfințită, și porunca este sfințită, dreaptă și bună.

*Ps. 118, 8; 119, 24, 137. 1 Tim. 1, 8.

13. Atunci, un lucru bun mi-a dat moartea? Nicidecum. Dar păcatul, tocmai ca să lase la iveală ca păcat, mi-a dat moartea printr'un lucru bun, pen-

truca păcatul să se arate afară din cale de păcătos, prin faptul că se slujea de aceeași poruncă.

Lupta firii pămîntești împotriva Duhului.

14. Știm, în adevăr, că Legea este duhovnicească: dar eu sînt pămîntesc, vîndut* rob păcatului.

* 1 Reg. 21, 20, 26. 2 Reg. 17, 17.

15. Căci nu știu ce fac: nu* fac ce vreau, ci fac ce urăsc.

* Gal. 3, 17.

16. Acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că Legea este bună.

17. Și atunci, nu mai sînt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul, care locuiește în mine.

18. Știu, în adevăr, că nimic bun nu locuiește în* mine, adică în firea mea pămîntească, pentrucă, ce-i drept, am voința să fac binele, dar n'am puterea să-l fac.

* Fac. 6, 5; 8, 20.

19. Căci binele, pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul, pe care nu vreau să-l fac, iacă ce fac!

20. Și dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sînt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine.

21. Găsesc dar în mine legea aceasta: cînd vreau să fac binele, răul este lipit de mine.

22. Fiindcă, după omul din lăuntru îmi* place Legea** lui Dumnezeu:

* Ps. 1, 2. ** 2 Cor. 4, 18. Rm. 7, 23. Col. 3, 9, 10.

23. dar vîd în* mădularele mele o altă** lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea, și mă ține rob legii păcatului, care este în mădularele mele.

* Gal. 3, 17. ** Cap. 6, 13, 18.

24. O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?..

25. Mulțămiri* fie aduse lui Dumnezeu, prin Isus Hristos, Domnul nostru!... Astfel dar, cu mintea, eu slujesc legii lui Dumnezeu; dar cu firea pămîntească, slujesc legii păcatului.

* 1 Cor. 15, 57.

Creștinul trăiește după Duh.

81. Acum dar nu este nici o osîndire pentru cei ce sînt în Hristos Isus, cari nu* trăiesc după îndemnul fireii pămîntești, ci după îndemnul Duhului.

* Vers. 4. Gal. 5, 18, 25.

2. În adevăr, legea* Duhului** de viață în Hristos Isus, m'a izbăvit de Legea păcatului și a morții.

* Rom. 8, 2.

Cap. 4, 18, 25. Gal. 3, 13; 4, 1. ** 1 Cor. 15, 45. 2 Cor. 3, 6. † Cap. 7, 14, 25.

3. Căci—lucru* cu neputință Legii, întrucît firea pămîntească* o făcea fără putere — Dumnezeu** a osîndit păcatul în firea pămîntească, trimetînd, din pricina păcatului, pe Isus Fiul Său într-o fire asemănătoare cu a păcatului.

* Psal. 13, 20. Cap. 2, 20. Ebr. 7, 18, 19; 10, 1, 2, 10, 14. ** 2 Cor. 5, 21. Gal. 3, 13.

4. pentruca porunca Legii să fie împlinită în noi, cari* trăim nu după îndemnul fireii pămîntești, ci după îndemnul Duhului.

* Vers. 1.

5. În adevăr, cei ce* trăiesc după îndemnul fireii pămîntești, umblă după lucrurile fireii pămîntești; pe cînd cei** ce trăiesc după îndemnul Duhului, umblă după lucrurile Duhului.

* Ioan 8, 8. † 1 Cor. 3, 14. ** Gal. 5, 22, 25.

6. Și umblarea* după lucrurile fireii pămîntești, este moarte, pe cînd umblarea după lucrurile Duhului este viață și pace.

* Cap. 6, 21. Vers. 13. Gal. 5, 8.

7. Fiindcă umblarea* după lucrurile fireii pămîntești este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, căci, ca nu se supune Legii lui Dumnezeu, și nici** nu poate să se supună.

* Iac. 4, 4. ** 1 Cor. 3, 14.

8. Deci, cei ce sînt pămîntești, nu pot să placă lui Dumnezeu.

9. Voi însă nu mai sînteți pămîntești, ci duhovnicești, dacă Duhul* lui Dumnezeu locuiește în adevăr în voi. Dacă n'are cineva Duhul* lui Hristos, nu este al Lui.

* 1 Cor. 6, 19; 8, 19. ** Ioan 3, 34. Gal. 4, 6. Filip. 1, 19. 1 Pet. 1, 12.

10. Și dacă Hristos este în voi, trupul vostru, da, este supus morții, din pricina păcatului; dar duhul vostru este viu, din pricina neprihănilor.

11. Și dacă Duhul Celui* ce a înviat pe Isus dintre cei morți locuiește în voi, Cel** ce a înviat pe Hristos Isus din morți, va învia și trupurile voastre muritoare, din pricina Duhului Său, care locuiește în voi.

* Psal. 2, 24. ** Cap. 4, 5. 1 Cor. 6, 14. 2 Cor. 4, 14. Ebr. 2, 8.

Creștinul trăiește în așteptarea mîntuirii.

12. Așa dar*, fraților, noi nu mai datorăm nimic fireii pămîntești, ca să trăim după îndemnul ei.

* Cap. 6, 7, 14.

13. Dacă trăiți* după îndemnul ei, veți muri; dar dacă, prin Duhul, faceți să moară* faptele trupului, veți trăi.

* Vers. 8. Gal. 5, 8. ** Rm. 4, 22. Col. 3, 8.

1. Creștinul: carnea, al căl și peste tot unde e „fira pămîntească“.

14. Căci toți cei ce sînt călăuziți* de Duhul lui Dumnezeu sînt fii ai lui Dumnezeu.

* Gal. 4, 6.

15. Și voi n'ați* primit un duh de robie, ca să mai aveți frică**; ci ați primit un duh† de înfiere, care ne face să strigăm: „Ava††! adică: Tată!”

* 1 Cor. 2, 12. Evr. 2, 15. ** 1 Tim. 1, 7. 1 Ioan 4, 18. † Rom. 8, 15. Gal. 4, 6. †† Marc. 14, 36.

16. Inșuș* Duhul adevărește împreună cu duhul nostru că sîntem copii ai lui Dumnezeu.

* 1 Cor. 1, 10; 5, 5. Efes. 1, 13; 4, 30.

17. Și, dacă sîntem copii, sîntem și moștenitori*: moștenitori ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori cu Hristos, dacă suferim** cu adevărat împreună cu El, ca să fim și proslăviți împreună cu El.

* Fapt. 16, 28. Gal. 4, 7.

** Fapt. 14, 22. Filip. 1, 29. 2 Tim. 2, 11, 12.

18. Eu socotesc că suferințele* din vremea de acum nu sînt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi.

* 2 Cor. 4, 17. 1 Pet. 1, 6, 7; 4, 12.

19. De asemenea, și firea* așteaptă cu o dorință înfocată descoperirea** fiilor lui Dumnezeu.

* 1 Pet. 3, 12. ** 1 Ioan 1, 2. Fac. 3, 20.

20. Căci firea* a fost supusă deperțiciunii — nu de voie, ci din pricina celui ce a supus-o — cu nădejdea însă,

* Vers. 22.

21. că și ea va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să aibă parte de slobozenia slavei copiilor lui Dumnezeu.

22. Dar știm că pînă în ziua de azi, toată firea suspină* și suferă durerile nașterii.

* Rom. 12, 11.

23. Și nu numai ea, dar și noi, cari avem cele dintîi roade* ale Duhului, suspinăm** în noi, și așteptăm† înfierea, adică rîscumpărarea trupului†† nostru.

* 2 Cor. 1, 5; 1, 14. ** 2 Cor. 5, 2, 4. † Luc. 20, 36. †† Luc. 21, 28. Efes. 4, 30.

24. Căci în nădejdea* aceasta am fost mîntuiți. Dar o nădejde care se vede, nu mai este nădejde: pentru că ce se vede, se mai poate nădăjdui?

* 2 Cor. 5, 7. Evr. 11, 1.

25. Pe cînd, dacă nădăjdum ce nu vedem, așteptăm cu răbdare.

26. Și tot astfel și Duhul ne ajută în slăbiciunea noastră: căci nu știm cum trebuie să ne rugăm. Dar Inșuș** Duhul mijlocește pentru noi cu suspi-ne negrăite.

* Mat. 26, 21. Luc. 4, 2. ** Zah. 12, 10. Efes. 4, 30.

27. Și Cel* ce cercetează inimile, știe care este năzuința Duhului; pentru că

El mijlocește pentru sfinți după** voia lui Dumnezeu.

* 1 Cor. 12, 3. Ps. 7, 8. Prov. 17, 8. Jer. 17, 10; 20, 12. Fapt. 1, 24. 1 Tim. 2, 4. Apoc. 2, 23. ** 1 Ioan 5, 14.

Pe creștin nimic nu-l poate despărți de dragostea lui Dumnezeu.

28. De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, și anume, spre binele celor ce sînt chemați după planul Său.

* Cap. 8, 11, 21, 24. 1 Tim. 1, 5.

29. Căci pe aceia, pe cari i-a cunoscut mai* dinainte, i-a și hotărît mai** dinainte să† fie asemenea chipului Fiului Său, pentru că†† El să fie cel întîi născut dintre mai mulți frați.

* Rom. 8, 29, 30. Ps. 1, 6. Jer. 1, 5. Mat. 7, 29. Cap. 11, 2. 1 Tim. 2, 19. 1 Pet. 1, 2. ** Efes. 1, 5, 11. † Ioan 17, 22. †† 2 Cor. 8, 18. Filip. 1, 21. 1 Ioan 1, 7. †† Gal. 1, 26, 14. Evr. 1, 6. Apoc. 1, 5.

30. Și pe aceia pe cari i-a hotărît mai dinainte, i-a și chemat*; și pe aceia pe cari i-a chemat, i-a și socotit neprihăniți*; iar pe aceia pe cari i-a socotit neprihăniți, i-a și proslăvit†.

* Cap. 1, 6; 8, 28. Efes. 4, 4. Evr. 4, 14. 1 Pet. 2, 8. ** 1 Cor. 4, 11. † Ioan 17, 23. Efes. 2, 6.

31. Deci, ce vom zice noi în fața tuturor acestor lucruri? Dacă* Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră?

32. El*, care n'a cruțat nici chiar pe Fiul Său, ci L-a** dat pentru noi toți, cum nu ne va da fără plată, împreună cu El, toate lucrurile?

* Cap. 5, 8, 10. ** Cap. 4, 26.

33. Cine va ridica pîră împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu* este Acela, care-i socotește neprihăniți!

* Rom. 8, 33. Apoc. 12, 10, 11.

34. Cine-i* va osîndi? Hristos a murit! Ba mai mult, El a și înviat, stă** la dreapta lui Dumnezeu, și† mijlocește pentru noi!

* Evr. 10, 20. ** Marc. 16, 28. Gal. 1, 1. Evr. 1, 3; 8, 1; 12, 2. 1 Pet. 3, 22. † Evr. 1, 20; 9, 24. 1 Ioan 2, 1.

35. Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Hristos? Netazul, sau strîmtoarea, sau prigonirea, sau foamea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia sau sabia?

36. După cum este scris: „Din* pricina Ta sîntem dați morții toată ziua; sîntem socotiți ca niște oi de tăiat.”

* Ps. 44, 22. 1 Cor. 15, 30, 31. 2 Cor. 4, 11.

37. Totuș* în toate aceste lucruri noi sîntem mai mult decît biruitori, prin Acela care ne-a iubit.

* 1 Cor. 15, 57. 2 Cor. 2, 14. 1 Ioan 4, 4; 5, 4, 5. Apoc. 12, 11.

38. Căci sînt bine încredințat că nici

moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpînirile*, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare,

* Efes. 1, 21; 4, 12. Col. 1, 16; 2, 20. 1 Pet. 3, 22.

39. nici înălțimea, nici adîncimea, nici o altă făptură¹, nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Hristos, Domnul nostru.

Pavel și mîntuirea Israelitilor.

91. Spun* adevărul în Hristos, nu mint; cugetul meu, luminat de Duhul Sfînt, îmi este martor,

* Rom. 1, 9; 12, 31; 13, 10. Gal. 1, 20. Filip. 1, 8; 2 Tim. 2, 2.

2. că* simt o mare înfrîntare, și am o durere necurmată în inimă.

* Cap. 10, 1.

3. Căci aproape să* doresc să fiu eu însumi anatema, despărțit de Hristos, pentru frații mei, rudele mele trușesti.

* Rom. 10, 22.

4. Ei* sînt Israeliti, au** înfrînta, slava†, legămîntele††, darea Legii*†, slujba dumnezeiască††, făgăduințele††,

* Deut. 7, 6. ** Rom. 4, 22. Deut. 14, 1. 1er. 31, 9. † 1 Sam. 4, 21. † Rom. 9, 11. Ps. 68, 2; 78, 45. †† Psal. 1, 25. Ezech. 4, 6-12. *† Ps. 147, 19. ** Ezech. 2, 1. *** Psal. 11, 22. Cap. 2, 5. Efes. 2, 12.

5. patriarhii*, și din** ei a ieșit, după trup, Hristosul, care† este mai pe sus de toate lucrurile, Dumnezeu binecuvîntat în veci. Amin!

* Deut. 10, 18. Cap. 11, 26. ** Luc. 2, 23. Cap. 1, 5. † Ier. 23, 6. Iosif. 1, 1. Psal. 20, 28. Ezech. 1, 6. 1 Ioan. 4, 20.

Dumnezeu este stăpîn al aleargă.

6. Dar aceasta nu* înseamnă că a rămas fără putere Cuvîntul lui Dumnezeu. Căci nu** toți cei ce se coboară din Israel, sînt Israel; * Num. 23, 19. Cap. 2, 2.

** Rom. 9, 26. Cap. 2, 28; 29; 4, 13, 16. Gal. 4, 18.

7. și, măcar că sînt sîmîința lui Avraam, nu* toți sînt copiii lui Avraam; ci este scris: „In Isaac** vei avea o sîmîință, care-ți va purta numele.”

* Gal. 4, 28. ** Fac. 28, 12. Ezech. 11, 18.

8. Aceasta înseamnă că nu copiii trușesti sînt copii ai lui Dumnezeu; ci copiii* făgăduinței sînt socotiți ca sîmîință.

* Gal. 4, 28.

9. Căci cuvîntul acesta este o făgăduință: „Pe vremea aceasta* Mă voi întoarce, și Sara va avea un fiu.”

* Fac. 18, 10, 14.

10. Ba mai mult; tot așa a fost cu Rebeca*. Ea a găsimilit doi gemeni numai dela pîrintele nostru Isaac.

* Fac. 25, 21.

11. Căci, măcar că cei doi gemeni nu se născuseră încă, și nu făcuseră nici bine nici rău, — ca să rămîină în picioare hotărîrea mai dinainte a lui Dumnezeu, prin care se făcea o alegere, nu prin fapte, ci prin* Cel ce cheamă, —

* Cap. 4, 17; 8, 28.

12. s'a zis Rebecii: „Cel* mai mare va fi rob celui mai mic”.

* Fac. 25, 23.

13. după cum este scris: „Pe Iacov* l-am iubit, iar pe Esau l-am urît.”

* Deut. 21, 16. Prov. 12, 22. Mat. 1, 2, 3. Mat. 23, 37. Luc. 14, 28. Ioan. 12, 20.

Dumnezeu se îndură de cine-l place.

14. Deci ce vom zice? Nu cumva* este nedreptate în Dumnezeu? Nici de cum!

* Deut. 32, 4. 3 Cor. 13, 7. Iov. 9, 3; 34, 10. Ps. 22, 25.

15. Căci El a zis lui Moise: „Voi avea* milă de oricine-Mi va plăcea să am milă; și Mă voi îndura de oricine-Mi va plăcea să Mă îndur.”

* Rom. 9, 18.

16. Așa dar, nu atîrnă nici de cine vrea, nici de cine aleargă, ci de Dumnezeu care are milă.

17. Fiindcă Scriptura* zice lui Faraon: „Te-am ridicat înadîns**,” ca să-Mi arăt în tine puterea Mea, și pentru că Numele Meu să fie vestit în tot pămîntul.”

* Gal. 3, 8, 21. ** Ezech. 2, 25.

18. Astfel, El are milă de cine vrea și împietrește pe cine vrea.

19. Dar îmi vei zice: „Atunci de ce mai bagă vină? Căci* cine poate sta împotriva voiei Lui?”

* 2 Cor. 12, 4. Iov. 9, 12; 38, 15. Dan. 4, 35.

20. Dar, mai de grabă, cine ești tu, omule, ca să răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Nu cumva vasul de lut va* zice celui ce l-a făcut: „Pentru ce m'ai făcut așa?”

* Isa. 29, 16; 45, 9; 64, 6.

21. Nu este olarul* stăpîn pe lutul lui, ca din aceeași frămîntătură de lut să facă un** vas pentru o întrebuințare de cînte, și un alt vas pentru o întrebuințare de ocară?

* Prov. 26, 4. 1er. 18, 6. ** 2 Tim. 2, 20.

22. Și ce putem spune, dacă Dumnezeu, fiindcă voia să-și arate mînia și să-și descopere puterea, a suferit cu multă răbdare niște vase* ale minici, făcute** pentru peire;

* 1 Tes. 2, 1. ** 1 Pet. 2, 8. Iuda. 4.

23. și să-și arate bogăția* slavei Lui față de niște vase ale îndurării, pe cari le-a pregătît* mai dinainte pentru slavă (despre noi vorbesc)?

* Cap. 2, 4. Efes. 1, 7. Col. 1, 27. ** Cap. 4, 28-30.

24. Astfel, El se-a chemat nu * numai dintre Iudei, ci și dintre Neamuri,

* Cap. 8, 28.

25. după cum zice în Osea: „Voi * numi „popor al Meu”, pe cel ce nu era poporul Meu, și „prea iubită”, pe cea care nu era prea iubită.

* Osea 2, 23. 1 Pet. 2, 10.

26. Și * acolo unde li se zicea: „Voi nu sînteți poporul Meu”, vor fi numiți fi ai Dumnezeului celui viu.”

* Osea 1, 10.

27. Isaia, de altă parte, strigă cu privire la Israel:

„Chiar * dacă numărul fiilor lui Israel ar fi ca nisipul mării, numai rămașița * va fi mîntuită.”

* Isa. 10, 22, 23. ** Cap. 11, 5.

28. Căci Domnul va împlini pe deplin * și repede pe pămînt cuvîntul Lui.

* Isa. 10, 23.

29. Și, cum zisese Isaia mai înainte: „Dacă * nu ne-ar fi lăsat Domnul Savaot o sămînță, ai am ajuns ca * Sodoma, și ne-am fi asemănat cu Gomora.”

* Isa. 1, 9. Ps. 137, 3, 7. ** Isa. 13, 18. Ier. 49, 40.

Neamurile au căpătat mîntuirea.

30. Deci ce vom zice? Neamurile *, cari nu umblau după neprihănire, au căpătat neprihănirea și anume neprihănirea care ** se capătă prin credință;

* Cap. 4, 11; 10, 20. ** Cap. 1, 17.

31. pe cînd Israel, care umbla * după o Lege, care să dea neprihănirea, n'a ** ajuns la Legea aceasta.

* Cap. 10, 3; 11, 7. ** Gal. 3, 4.

32. Pentruce? Pentru că Israel n'a căutat-o prin credință, ci prin fapte. Ei s'au * lovit de piatra de poticnire,

* Luc. 20, 18; 1 Cor. 1, 23.

33. după cum este scris: „Iată * că pun în Șion o Piatră de poticnire, și o stîncă de cădere: și ** cine crede în El, nu va fi dat de rușine.”

* Isa. 28, 16; 29, 24. Mat. 21, 42. 1 Pet. 2, 8-9. ** Cap. 10, 11.

Mîntuirea este aproape.

10. 1. Fraților, dorința inimii mele și rugăciunea mea către Dumnezeu pentru Israeliti, este să fie mîntuiți.

2. Le mărturisesc că * ei au rîvnit pentru Dumnezeu, dar fără pricepere;

* Fapt. 21, 20; 26, 9. Gal. 1, 14; 4, 12. Cap. 8, 20.

3. pentrucă, Intrucît n'au cunoscut neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu*, au căutat să-și pună înainte o neprihănire a lor înșăși**, și nu s'au supus astfel neprihănirii, pe care o dă Dumnezeu.

* Cap. 1, 17; 8, 30. ** Filip. 3, 9.

4. Căci Hristos * este sfîrșitul Legii, pentruca oricine crede în El, să poată căpăta neprihănirea.

* Mat. 5, 17. Gal. 3, 24.

5. În adevăr, Moise scrie că omul * care împlinește neprihănirea, pe care o dă Legea, va trăi prin ea.

* Lev. 18, 5. Rom. 7, 10. Eccl. 30, 11; 32, 22. Gal. 3, 12.

6. Pe cînd istă cum vorbește neprihănirea, pe care o dă credința: „Să * nu zici în inima ta: „Cine se va sui în cer?” (Să pogoare adică pe Hristos din cer).

* Deut. 32, 12, 13.

7. Sau: „Cine se va pogori în Adînc?” (Să scoale adică pe Hristos din morți).

8. Ce zice ea deci? „Cuvîntul este aproape * de tine: în gura ta și în inima ta.” Și cuvîntul acesta este cuvîntul credinței, pe care-l propovăduim noi.

* Deut. 30, 14.

9. Dacă * mărturisești deci cu gura ta pe Isus ca Domn, și dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mîntuit.

* Mat. 10, 32. Luc. 12, 8. Fapt. 8, 37.

10. Căci prin credința din inimă se capătă neprihănirea, și prin mărturisirea cu gura se ajunge la mîntuire.

11. după cum zice Scriptura: „Oricine * crede în el, nu va fi dat de rușine.”

* Isa. 28, 16; 49, 23. Ier. 17, 2. Cap. 1, 20.

12. În adevăr, nu * este nici o deosebire între Iudeu și Grec; căci toți au același * Domn, care Ț este bogat în îndurare pentru toți cei ce-L cheamă.

* Fapt. 10, 3. Cap. 8, 23. Gal. 3, 28. ** Fapt. 10, 36. Cap. 8, 26. 1 Tim. 2, 6. + Efeb. 1, 7; 2, 4, 7.

13. Fiindcă *, oricine va chema Numele * Domnului, va fi mîntuit.”

* Ier. 3, 23. Fapt. 2, 21. ** Fapt. 8, 14.

Lucrul acesta a fost vestit.

14. Dar cum vor chema pe Acela în care n'au crezut? Și cum vor crede în Acela, despre care n'au auzit? Și cum vor auzi despre El fără propovăduitor?

15. Și cum vor propovădui, dacă nu sînt trimise? După cum este scris: „Cît * de frumoase sînt picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc Evanghelia!”

* Isa. 52, 7. Nah. 1, 15.

16. Dar nu * toți au ascultat de Evanghelie. Căci Isaia zice: „Doamne”, cine a crezut propovăduirea noastră?”

* Cap. 1, 1. Rom. 4, 2. ** Isa. 53, 1. Ier. 12, 10.

17. Astfel, credința vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvîntul lui Hristos.

18. Dar eu întreb: „N'au auzit ei?” Ba da; căci „glasul lor a răsunat prin” tot pământul, și „cuvintele lor au ajuns până la marginile lumii.”

* Ps. 10. 6. Mat. 24. 14; 28. 19. Marc. 16. 15. Col. 1. 4, 23. ** 1 Reg. 18. 16; Mat. 4. 8.

19. Dar întreb iarăși: „N'a știut Israel lucrul acesta?” Ba da; căci Moise, cel dintâi, zice: „Vă” voi întărîta la pizmă prin ceea ce nu este neam, vă voi așija minia printr'un neam” fără pricoperi.”

* Deut. 10. 16. Cap. 11. 21. ** Tit. 2. 2.

20. Și Isaia merge cu îndrăzneala până acolo că zice: „Am fost” găsit de ceice nu Mă căutau; M'am făcut cunoscut celor ce nu întrebau de Mine.”

* Isa. 46. 1. Cap. 5. 26.

21. Pe cînd, despre Israel zice: „Toată” ziua Mi-am întins minile spre un norod răvrătit și împotrivor la vorbă.”

* Isa. 65. 2.

Orbirea lui Israel.

11. Întreb dar: „A lepădat Dumnezeu pe poporul Său?” Nicidecum! Căci și” eu sint Israelit, din sămînța lui Avraam, din sămînța lui Beniamin.

* 1 Sam. 12. 22. Ier. 31. 33. * 1 Cor. 11. 22. Filip. 3. 6.

2. Dumnezeu n'a lepădat pe poporul Său, pe care l-a” cunoscut mai dinainte. Nu știți ce zice Scriptura, în locul unde vorbește despre Iie? Cum se plinge el lui Dumnezeu împotriva lui Israel, cînd zice:

* Cap. 8. 29.

3. „Doamne”, pe proorocii Tăi i-au omorît, altarele Tale le-au surpat; am rămas eu singur, și caută să-mi la viața?”

* 1 Reg. 18. 18, 14.

4. Dar ce-i răspunde Dumnezeu? „Mi-am” păstrat șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecat genunchiul înaintea lui Baal.”

* 1 Reg. 18. 28.

5. Tot așa”, și în vremea de față, este o rămășiță datorită unei alegeri, prin har.

* Cap. 8. 27.

6. Și dacă” este prin har, atunci nu mai este prin fapte; altmintrelea, harul n'ar mai fi har. Și dacă este prin fapte, nu mai este prin har; altmintrelea, fapta n'ar mai fi faptă.

* Cap. 4. 4, 5. Gal. 3. 4. Deut. 2. 4, 5.

7. Deci, ce urmează? Că Israel” n'a căpătat ce căuta, iar rămășița altasă a căpătat; pe cînd ceilalți au fost împietriți.

* Cap. 9. 27; 10. 9.

8. după cum este scris: „Dumnezeu” le-a dat un duh de adormire, ochi” ca să nu vadă, și urechi ca să n'audă, pîmî în ziua de astăzi.”

* Isa. 28. 18. ** Deut. 28. 4. Isa. 6. 9. Ier. 5. 21. Ezech. 12. 2. Mat. 13. 14. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 27.

9. Și David zice: „Masa lor să” li se prefacă într'o cursă, într'un lat, într'un prilej de cădere și într'o dreaptă răsplătire.”

* Ps. 69. 22.

10. Să” li se întunece ochii ca să nu vadă, și spinarea să le-o ții mereu girbovită.”

* Ps. 68. 22.

Înșelămintele Neamurilor.

11. Întreb dar: „S'au poticnit ei ca să cadă? Nicidecum! Ci, prin” alunecarea lor, s'a făcut cu puțință minuirea Neamurilor, ca să facă pe Israel gelos;

* Fapt. 13. 46; 18. 6; 22. 18, 21; 23. 24, 28. Cap. 10. 19.

12. dacă, deci, alunecarea lor a fost o bogăție pentru lume, și paguba lor a fost o bogăție pentru Neamuri, ce va fi plinătatea însoarcerii lor?

13. V'o spun vouă, Neamurilor: „Intruclt sint” apostol al Neamurilor, îmi slăvesc slujba mea,

* Fapt. 9. 30; 13. 2; 26. 21.

Cap. 10. 15. Gal. 1. 10; 2. 2. 7-8. Efes. 3. 6. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11.

14. și caut, ca, dacă este cu puțință, să stîrnesc gelozia celor din neamul meu, și să” mintuiesc pe unii din ei.

* 1 Cor. 7. 29; 9. 25. 1 Tim. 4. 10. Iac. 5. 20.

15. Căci, dacă lepădarea lor a adus împăcarea lumii, ce va fi primirea lor din nou, decît viață din morți?

16. Iar dacă cele dintîi roade” sint sfinte, și plămădeala este sfîntă; și dacă rădăcina este sfîntă, și ramurile sint sfinte.

* Lev. 23. 10. Num. 18. 18-21.

17. Iar dacă unele” din ramuri au fost tăiate, și dacă tu”, care erai dintr'un mîslin sălbatic, ai fost altoit în locul lor, și ai fost făcut părtaş rădăcinii și grăsimii mîslinului,

* Ier. 17. 24. ** Fapt. 2. 38. Efes. 5. 12, 13.

18. nu” te fîli față de ramuri. Dacă te fîlești, să știi că nu tu ți rădăcina, ci rădăcina te ține pe tine.

* 1 Cor. 10. 12.

19. Dar vei zice: „Ramurile au fost tăiate, ca să fim altoit eu.”

20. Adevărat: au fost tăiate din pricina necredinței lor, și tu stai în picioare prin credință: Nu” te îngîmfa dar, ci teme-te”!

* Cap. 12. 26. ** Prov. 29. 14. Isa. 66. 2. Filip. 3. 12.

21. Căci dacă n'a cruțat Dumnezeu ramurile firești, nu te va cruța nici pe tine.

22. Uită-te dar la bunătatea și asprimea lui Dumnezeu: asprime față de ceice au căzut, și bunătate față de tine, dacă” nu încetezi să rămîi în bunătatea aceasta; altmintrelea, vei fi tăiat și” tu.

* 1 Cor. 10. 3. Ezech. 2. 4, 12. ** Ioan 15. 2.

23. Și chiar ei: dacă* nu stăruiesc în necredință, vor fi altoiți; căci Dumnezeu poate să-i altoiască iarăși. * 2 Cor. 5, 18.

24. Fiindcă, dacă tu, care ai fost tăiat dintr'un măslin, care din fire era sălbatec, ai fost altoit, împotriva firii tale, într'un măslin bun, cu cât mai mult vor fi altoiți ei, cari sînt ramuri firești, în măslinul lor?

Tot Israelul va fi mîntuit.

25. Fraților, pentruca să nu vă socotiți singuri înțelepți*, nu vreau să nu știți taina aceasta: o parte din Israel a căzut într'o împietrită**, care va ținea plină* va intra numărul deplin al Neamurilor.

* Cap. 12, 18. ** Ysa. 7, 2. Cor. 3, 14. 1 Cor. 13, 12. Apoc. 7, 8.

26. Și atunci tot Israelul va fi mîntuit, dupăcum este scris: „Izbăvitorul va veni* din Sion, și va îndepărta toate nelegiuirile dela Iacov.”

* Isa. 59, 20. Ps. 14, 7.

27. Acesta* va fi legămîntul, pe care-l voi face cu ei, cînd le voi șterge păcatele.”

* Isa. 27, 8. Jer. 31, 31, etc. Eze. 36, 25, 26.

28. În ce privește Evanghelia, ei sînt vrăjmași, și aceasta spre binele vostru; dar în ce privește alegerii, sînt iubiți*, din pricina părinților lor.

* Rom. 7, 4-5; 8, 28, 29.

29. Căci lui Dumnezeu nu-l pare rău de darurile și de chemarea făcută*.

* Num. 23, 19.

30. Dupăcum voi odinioară* n'ați ascultat de Dumnezeu, și dupăcum prin neascultarea lor ați căpătat îndurare acum,

* Eze. 3, 2. Col. 3, 7.

31. tot așa, ei acum n'au ascultat, pentruca, prin îndurarea arătată vouă, să capete și ei îndurare.

32. Fiindcă Dumnezeu* a închis pe toți oamenii în neascultare, ca să aibă îndurare de toți.

* Cap. 3, 9. Gal. 3, 22.

33. O, adîncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu! Cît* de nepătrunse sînt judecățile Lui, și cît de neînțelese** sînt căile Lui!

* Ps. 139, 6. ** Jer. 12, 7. Ps. 139, 6.

34. Și în adevăr*, „cine a cunoscut gîndul Domnului? Sau cine** a fost sfetnicul Lui?”

* Jer. 12, 8. Isa. 40, 13. Jer. 23, 18. 1 Cor. 2, 16. ** Jer. 23, 18.

35. Cine* l-a dat ceva înțil, ca să aibă de primit înapoi?”

* Jer. 23, 7; 41, 11.

36. Din El*, prin El, și pentru El sînt toate lucrurile. A Lui** să fie slavă în vecl! Amin.

* 1 Cor. 8, 6. Gal. 1, 16. ** Gal. 1, 6. 1 Tim. 1, 17. 2 Tim. 4, 18. Eze. 23, 31. 1 Pet. 3, 11. 2 Pet. 3, 18. Iuda 25. Apoc. 1, 6.

Predarea în slujba lui Dumnezeu.

12. 1. Vă îndemn* dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să* aduceți trupurile voastre ca o jertfă** vie, sfîntă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească.

* 1 Pet. 2, 5. † Ps. 133, 14. Cap. 6, 18, 20, 25. 1 Cor. 2, 12, 26. ‡ Eze. 20, 20.

2. Să* nu vă potriviți chipului vescului acestuia, ci să vă prefaceți**, prin înnoirea minții voastre, ca să puteți deosebi† bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută și desăvîrșită. * 1 Pet. 2, 14. † Iuda 2, 19. ** Eze. 1, 20; 4, 22. Col. 2, 21, 22; 3, 10. † Eze. 5, 20, 27. ‡ 1 Tim. 2, 3.

3. Prin harul*, care mi-a fost dat, eu spun fiecăruia dintre voi, să** nu aibă despre sine o părere mai înaltă decît se cuvine; ci să aibă simțiri cumpătate despre sine, potrivit cu măsura de credință, pe care a împărțit-o Dumnezeu fiecăruia†.

* Cap. 1, 5; 12, 15. † Cor. 3, 20; 12, 18. Gal. 2, 6. Eze. 3, 7, 8. ** Eze. 25, 27. Ecl. 7, 26. Cap. 11, 20. † 1 Cor. 12, 7, 11. Eze. 4, 7.

4. Căci, dupăcum* într'un trup avem mai multe mădulare, și mădularele n'au toate aceeași slujbă, * 1 Cor. 12, 12. Eze. 4, 16.

5. tot așa, și noi*, cari sîntem mulți, alcătuim un singur trup în Hristos; dar, fiecare în parte, sîntem mădulare unii altora, * 1 Cor. 12, 17; 12, 20, 27. Eze. 1, 20; 4, 25.

6. Deoarece avem* felurite daruri, după* harul care ne-a fost dat: cine are darul proorocii†, să-l întrebatineze după măsura credinței lui. * 1 Cor. 12, 4. Ps. 4, 20, 21. ** Ysa. 6, 7. † 1 Pet. 11, 27. 1 Cor. 12, 18, 20; 12, 2; 14, 1, 6, 20, 31.

7. Cine este chemat la o slujbă, să se țină de slujba lui. Cine* învață pe alții, să se țină de învățătură.

* 1 Pet. 12, 1. Gal. 2, 6. Eze. 4, 12. 1 Tim. 5, 17.

8. Cine* îmbărbătează pe alții, să se țină de îmbărbătare. Cine** dă, să dea cu inimă largă. Cine† cîrmuiește, să cîrmuiască cu rîvnă. Cine face milostenie, s'o facă cu înț bucurie. * 1 Pet. 12, 22. 1 Cor. 14, 3. ** Mat. 6, 1-5. † 1 Pet. 20, 28. 1 Tim. 5, 17. Eze. 12, 7, 14. 1 Pet. 4, 9. ‡ 1 Cor. 6, 7.

Dragostea să se arate în toate.

9. Dragostea* să fie fără prefăcătorie. Fie-vă groază** de rău, și lipiți-vă tare de bine. * 1 Tim. 1, 5. 1 Pet. 1, 22. ** Ps. 34, 14; 36, 4; 37, 18. Amos 5, 15.

10. Iubiți-vă unii pe alții cu* o dragoste frățească. În cinste**, fiecare să dea înțietate altuia. * Eze. 12, 1. 1 Pet. 1, 22; 2, 17; 3, 8. 2 Pet. 1, 7. ** Filip. 2, 3. 1 Pet. 4, 8.

11. În slînguință, fiți fără preget. Fiți

plini de rîvnă cu duhul. Sluiți Domnului.

12. Bucurați-vă* în nădejde. Fiți răbdători** în necaz. Stărușiți în rugăciune. * Luc. 18, 26. Cap. 1, 2; 12, 12. Filip. 2, 1; 4, 4. 1 Tim. 5, 18. Ebr. 5, 6. 1 Pet. 4, 13. ** Luc. 21, 19. 1 Tim. 4, 11. Ebr. 10, 36; 12, 1. Iac. 1, 4; 5, 7. 1 Pet. 3, 19, 20. * Luc. 18, 1. Fapt. 7, 42; 12, 5. Ebr. 4, 16. Col. 4, 2. 1 Tim. 5, 17.

13. Ajutați* pe sfinți, cînd sînt în nevoie. Fiți primitori** de oaspeți.

* 1 Cor. 16, 1. 2 Cor. 9, 1, 12. Ebr. 4, 16; 13, 16. 1 Tim. 5, 17. ** 1 Tim. 5, 2. Tit. 1, 6. Ebr. 13, 2. 1 Pet. 4, 9.

14. Binecuvîntați* pe cei ce vă prigonesc: binecuvîntați și nu blestămați.

* Mat. 5, 44. Luc. 6, 28; 23, 34. Fapt. 7, 60. 1 Cor. 4, 12. 1 Pet. 2, 20; 3, 9.

15. Bucurați-vă* cu cei ce se bucură; plîngeți cu cei ce plîng.

* 1 Cor. 12, 26.

16. Aveți* aceleași simțămînte unii față de alții. Nu** umblați după lucrurile înalte, ci rămîneți la cele smerite. Să nu ți vă socotiți singuri înțelepți.

* Cap. 12, 8. 1 Cor. 1, 10. Filip. 2, 2; 3, 18. 1 Pet. 3, 8. ** Ps. 138, 1, 3. Ier. 48, 8. † Prov. 3, 7; 26, 12. Iac. 3, 21. Cap. 11, 20.

Răbunarea este a Domnului

17. Nu* întoarceți nimănui rău pentru rău. Urmăriți** ce este bine, înaintea tuturor oamenilor.

* Prov. 20, 25. Mat. 5, 39. 1 Tim. 5, 15. 1 Pet. 3, 9. ** Cap. 12, 18. 2 Cor. 8, 21.

18. Dacă este cu putință, intrucît atîrnă de voi, trăiți* în pace cu toți oamenii.

* Marc. 9, 50. Cap. 14, 19. Ebr. 12, 14.

19. Prea iubiților, nu* vă răbunați singuri; ci lăsați să se răbune mînia lui Dumnezeu; căci este scris: "Răbunarea** este a Mea; Eu voi răsplăti", zice Domnul.

* Lev. 19, 18. Prov. 24, 29. Vers. 17. ** Deut. 32, 35. Ebr. 10, 30.

20. Dimpotrivă*: dacă li este foame vrăjmașului tău, dă-i să mînce; dacă-i este sete, dă-i să bea; căci dacă vei face astfel, vei grămădi cărăbuni aprinși pe capul lui."

* Exod. 23, 4, 5. Prov. 25, 21, 22. Mat. 5, 44.

21. Nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul prin bine.

Supunerea față de stăpînire.

13. Oricine să* fie supus stăpînirilor celor mai înalte; căci nu este stăpînire care să nu vină dela Dumnezeu. Și** stăpînirile cari sînt, au fost rînduite de Dumnezeu.

* Tit. 2, 1. 1 Pet. 2, 13. ** Prov. 8, 15, 16. Deut. 3, 21; 4, 32. Ioan 19, 12.

2. Deaceia, cine se împotrivește stăpînirii*, se împotrivește rînduieții puse de Dumnezeu; și cei ce se împotrivesc, își vor lua osînda.

* Tit. 2, 1.

3. Dregătorii nu sînt de temut pentru o faptă bună, ci pentru una rea. Vrei dar să nu-ți fie frică de stăpînire? Fă* binele, și vei avea laudă dela ea.

* 1 Pet. 2, 14; 3, 12.

4. El este slujitorul lui Dumnezeu pentru binele tău. Dar, dacă faci rău, teme-te, căci nu degeaba poartă sabia. El este în slujba lui Dumnezeu, ca să-l răzbune și să pedepsească pe cel ce face rău.

5. Deaceia trebuie* să fiți supuși nu numai de frica pedepsei, ci** și din îndemnul cugetului.

* Gal. 3, 2. ** 1 Pet. 2, 13.

6. Tot pentru aceasta să plătiți și birurile. Căci dregătorii sînt niște slujitori ai lui Dumnezeu, făcînd securmat tocmai slujba aceasta.

7. Dați* tuturor ce sînteți datori să dați: cui datorați birul, dați-i birul; cui datorați vama, dați-i vama; cui datorați frica, dați-i frica; cui datorați cîntea, dați-i cîntea.

* Mat. 22, 21. Marc. 12, 17. Luc. 20, 25.

Dragostea este împlinirea Legii.

8. Să nu datorați nimănui nimic, decît să vă iubiți unii pe alții: căci cine* iubește pe alții, a împlinit Legea.

* Vers. 19. Gal. 3, 14. Col. 3, 14. 1 Tim. 1, 8. Iac. 2, 8.

9. De fapt: "Să* nu preacurvești, să nu furi, să nu faci nici o mărturisire mincinoasă, să nu poftesti", și orice altă poruncă mai poate fi, se cuprind în porunca aceasta: "Să** iubești pe aproapele tău ca pe tine însumi."

* Exod. 20, 13, etc. Deut. 5, 17, etc. Mat. 19, 18. ** Lev. 19, 18. Mat. 22, 39. Marc. 12, 31. Gal. 3, 14. Iac. 2, 8.

10. Dragostea nu face rău aproapei: dragostea* deci este împlinirea Legii.

* Mat. 22, 40. Vers. 8.

Veghere și curdie.

11. Și aceasta cu atît mai mult, cu cît știți în ce împrejurări ne aflăm: este ceasul să vă* treziți în sfîrșit din somn; căci acum mîntuirea este mai aproape de noi decît atunci cînd am crezut.

* 1 Cor. 15, 24. Ebr. 5, 14. 1 Tim. 5, 6, 8.

12. Noaptea aproape a trecut, se apropie ziua. Să* ne deshrăcăm dar de faptele întunerecului, și să** ne îmbrăcăm cu armele luminii.

* Ebr. 5, 11. Col. 3, 8. ** Ebr. 4, 12. 1 Tim. 5, 8.

13. Să* trăim frumos, ca în timpul zilei, nu** în chefuri și în beții; nu† în curvii și în fapte de rușine; nu†† în certuri și în pizmă;

* Filip. 4, 8. 1 Tim. 4, 12. 1 Pet. 2, 12. ** Prov. 23, 20. Luc. 21, 34. 1 Pet. 4, 3.

† 1 Cor. 6, 9. Ebr. 5, 5. †† Iac. 3, 14.

14. ci îmbrăcați-vă* în Domnul Iisus Hristos, și nu purtați grijă** de firea pămîntescă, pentruca să-i treziți poftele.

*Gal. 3, 27. Efes. 4, 24. Col. 3, 12. **Gal. 5, 18. 1 Pet. 2, 12.

Îngăduința creștinească.

14 1. Primiți bine pe cel slab* în credință, și nu vă apucați la vorbă asupra părerilor îndoeelnice.

*Cap. 15, 1, 7. 1 Cor. 8, 9, 13; 9, 22.

2. Unul crede că poate* să mănînce de toate; pe cînd altul, care este slab, nu mănîncă decît verdețuri.

*Yers. 34. 1 Cor. 10, 25. 1 Tim. 4, 4. Tit. 1, 15.

3. Cine mănîncă să nu disprețuiască pe cine* nu mănîncă; și cine nu mănîncă, să nu judece pe cine mănîncă, fiindcă Dumnezeu l-a primit.

*Col. 2, 15.

4. Cine ești tu*, care judeci pe robul altuia? Dacă stă în picioare sau cade, este treaba stăpînului său; totuș, va sta în picioare, căci Domnul are putere să-l întărească pentru ca să stea.

*Isa. 4, 12.

5. Unul* socotește o zi mai pe sus decît alta; pentru altul, toate zilele sînt la fel. Fiecare să fie deplin încredințat în mintea lui.

*Gal. 4, 10. Col. 2, 16.

6. Cine* face deosebire între zile, pentru Domnul o face. Cine nu face deosebire între zile, pentru Domnul n'o face. Cine mănîncă, pentru Domnul mănîncă; pentrucă aduce mulțămiri** lui Dumnezeu. Cine nu mănîncă, pentru Domnul nu mănîncă; și aduce și el mulțămiri lui Dumnezeu.

*Gal. 4, 10. **1 Cor. 10, 31. 1 Tim. 4, 5.

7. În adevăr, nicianul* din noi nu trăiește pentru sine, și nici unul din noi nu moare pentru sine.

*1 Cor. 9, 19, 26. Gal. 2, 20. 1 Tes. 5, 12. 1 Pet. 4, 2.

8. Căci dacă trăim, pentru Domnul trăim; și dacă murim, pentru Domnul murim. Deci, fie că trăim, fie că murim, noi sîntem ai Domnului.

9. Căci Hristos* pentru aceasta a murit și a înviat ca să alibă stăpînire** și peste cei morți și peste cei vii.

*2 Cor. 5, 15. **Fapt. 26, 26.

10. Dar pentruce judeci tu pe fratele tău? Sau pentruce disprețuiești tu pe fratele tău? Căci toți* ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecată al lui Hristos.

*Mat. 25, 32, 33. Fapt. 17, 42; 17, 31. 2 Cor. 5, 10. Iuda 24, 25.

11. Fiindcă este scris: „Pe viața* Mea Mă jur, zice Domnul, că orice

genunchi se va pleca înaintea Mea, și orice limbă va da slavă lui Dumnezeu.”

*Isa. 45, 23. Psal. 2, 12.

12. Așa-că fiecare* din noi are să dea socoteală despre sine însuș lui Dumnezeu.

*Mat. 27, 26. Gal. 4, 5. 1 Pet. 4, 5.

Să nu jignim pe fratele nostru.

13. Să nu ne mai judecăm dar unii pe alții. Ci mai bine judecați să* nu faceți nimic, care să fie pentru fratele vostru o piatră de poticnire sau un prilej de păcătuire.

*1 Cor. 8, 9, 13; 10, 32.

14. Eu știu și sînt încredințat în Domnul Iisus, că* nimic nu este necurat în sine, și că un lucru nu este necurat de cît pentru cel** ce crede că este necurat.

*Fapt. 10, 15. Yers. 2, 29. 1 Cor. 10, 25. 1 Tim. 4, 4. Tit. 1, 15. **1 Cor. 8, 1, 16.

15. Dar dacă faci ca fratele tău să se mîhnească din pricina unei mîncări, nu mai umbli în dragoste! Nu* nimici, prin mîncarea ta, pe acela pentru care a murit Hristos!

*1 Cor. 8, 11.

16. Nu* faceți ca binele vostru să fie grăit de rău.

*Cap. 12, 17.

17. Căci* împărăția lui Dumnezeu nu este mîncare și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfînt.

*1 Cor. 8, 8.

18. Cine slujește lui Hristos în felul acesta, este plăcut* lui Dumnezeu și cinstit de oameni.

*1 Cor. 8, 21.

19. Așa dar*, să urmărim lucrurile, cari dau la pacea și zidirea noastră**.

*Fr. 24, 12. Cap. 12, 18. **Cap. 15, 2. 1 Cor. 14, 12. 1 Tes. 5, 11.

20. Să nu nimicești, pentru* o mîncare, lucrul lui Dumnezeu. Drept vorbind, toate** lucrurile sînt curate. Totuș f, a mîncă din ele, cînd faptul acesta ajunge pentru altul un prilej de cădere, este rău.

*Yers. 15. **Mat. 23, 17. Fapt. 10, 15. Yers. 14. Tit. 1, 15. *1 Cor. 8, 9-12.

21. Bine este să nu mănînci carne*, să nu bei vin și să te ferești de orice lucru, care poate fi pentru fratele tău un prilej de cădere, de păcătuire sau de slăbire.

*1 Cor. 8, 13.

22. Încredințarea pe care o ai, păstrează-o pentru tine, înaintea lui Dumnezeu. Ferice* de cel ce nu se osîndește singur în ce găsește bine.

*1 Iosif 8, 21.

23. Dar cine se îndoește și mănîncă, este osîndit, pentrucă nu mănîncă din încredințare. Tot* ce nu vine din încredințare, e păcat.

*Tit. 1, 14.

Cei tari să îngăduie pe cei slabi.

15 1. Noi*, cari sintem tari, sintem datori să răbdăm slăbiciunile** celor slabi, și să nu ne plăcăm nouă însine.

* Gal. 6. 1. ** Cap. 14. 1.

2. Fiecare* din noi să placă aproape-lui, în ce este bine, în vederea zidirii** altora.

* 1 Cor. 9. 19, 20; 10. 24; 11. 5. Filip. 2. 4, 5. ** Cap. 14. 19.

3. Căci* și Hristos nu Și-a plăcut Lui însuși; ci, după cum este scris: „Ocarile** celor ce Te ocărăsc pe Tine, au căzut peste Mine.”

* Mat. 26. 39. Ioan. 5. 30; 8. 36. ** Ps. 69. 9.

4. Și tot ce a fost* scris mai înainte, a fost scris pentru învățătura noastră, pentruca, prin răbdarea și prin mângierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde.

* Cap. 4. 25, 26. 1 Cor. 9. 9; 10. 29, 31. 2 Tim. 3. 16, 17.

5. Dumnezeu* răbdării și al mângierii să vă facă să aveți aceleași simțiminte, unii față de alții, după pilda lui Hristos Isus;

* Cap. 12. 16. 1 Cor. 1. 10. Filip. 2. 16.

6. pentruca toți împreună, cu* o inimă și cu o gură, să slăviți pe Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos.

* Psal. 4. 24, 25.

7. Așa dar, primiți-vă* unii pe alții, cum** v'a primit și pe voi Hristos, spre slava lui Dumnezeu.

* Cap. 14. 1, 2. ** Cap. 1. 2.

Hristos a întârziț îngăduințele.

8. Hristos* a fost, în adevăr, un slujitor al tăierii împrejur, ca să dovedească credincioșia lui Dumnezeu, și să** întărească îngăduințele date părinților; + Mat. 23. 24. Ioan. 1. 11. Psal. 1. 26, 29; 12. 48.

* Cap. 2. 2. 2 Cor. 1. 20.

9. și ca Neamurile să slăvească* pe Dumnezeu, pentru îndurarea Lui, după cum este scris: „De aceea** Te voi lăuda printre Neamuri, și voi cînta Numelui Tău.”

* Ioan. 10. 26. Cap. 9. 26. ** Ps. 118. 48.

10. Este zis iarăș: „Veseliți-vă*, Neamuri, împreună cu poporul Lui.”

* Psal. 118. 48.

11. Și iarăș: „Lăudați* pe Domnul, toate Neamurile; slăviți-L, toate no-roule.”

* Ps. 117. 1.

12. Tot astfel și Isala zice: „Din le-se va* ieși o Rădăcină, care se va scula să domnească peste Neamuri; și Neamurile vor nădăjdui în El.”

* Isa. 11. 1, 10. Apoc. 5. 5; 22. 16.

13. Dumnezeu* nădejzii să vă umple

de toată bucuria* și pacea, pe care o dă credința, pentruca, prin puterea Duhului Sfînt, să fiți tari în nădejde!

* Cap. 15. 13, 14, 17.

Pavel despre slujba lui.

14. În ce vă privește pe voi, fraților, eu însumi sint* încredințat că sînteți plini de bunăta-te, plini** și de orice fel de cunoștință, și astfel sînteți în stare să vă sfătuiți unii pe alții.

* 2 Pet. 1. 22. 2 Ioan. 2. 21. ** 1 Cor. 5. 1, 7, 10.

15. Totuși, ici co-lea v'am scris mai cu îndrăzneală, ca să vă aduc din nou a-minte de lucrurile acestora, în puterea harului*, pe care mi l-a dat Dumnezeu,

* Cap. 1. 5; 12. 3. Gal. 1. 15. Efez. 3. 7, 8.

16. ca să* fiu slujitorul lui Isus Hristos între Neamuri. Eu îmi împlinesc cu scumpătate slujba Evangheliei lui Dumnezeu, pentruca Neamurile să-l fie o jertfă** bine primită, sfințită de Du-hul Sfînt.

* Cap. 11. 15. Gal. 2. 7-8. 1 Tim. 2. 2. 2 Tim. 1. 11. ** Isa. 60. 20. Filip. 2. 17.

17. Eu dar mă pot lăuda în* Isus Hristos, în slujirea lui Dumnezeu.

* Ebr. 3. 1.

18. Căci m'aș îndrăzni să pomenesc nici un lucru, pe* care să nu-l fi fă-cut Hristos prin mine, ca** să aduc Neamurile la ascultarea de El: fie prin cuvîntul meu, fie prin faptele mele,

* Psal. 25. 19. Gal. 2. 8. ** Cap. 1. 5; 16. 26.

19. fie prin* puterea semnelor și a minunilor, fie prin puterea Duhului Sfînt. Așa că, de la Ierusalim și țările de împrejur, pînă la Iiric, am ră-pîndit cu prisosință Evanghelia lui Hristos.

* Psal. 118. 22. 2 Cor. 12. 12.

20. Și am căutat să vestesc Evan-ghe-lia acolo unde Hristos nu fusese vestit, ca* să nu zidesc pe temelia pu-să de altui,

* 2 Cor. 10. 13, 15, 16.

21. după cum este scris: „Acea, că-rona* nu li se proporăduse despre El, îl vor vedea, și cei ce n'auziseră de El, îl vor cunoaște.”

* Isa. 52. 15.

Planurile apostolului.

22. Iată ce m'a* împedecat de mul-te ori să vin la voi.

* Cap. 1. 18. 2 Tim. 4. 17, 18.

23. Dar acum, fiindcă nu mai am ni-mic care să mă țină pe aceste meleag-uri, și* fiindcă de ani de zile do-resc fierbinte să vin la voi,

* Psal. 119. 21. Cap. 1. 12. Vers. 22.

24. nădăjduiesc să vă văd în treacăt, cînd mă voi duce în Spania, după ce fiu însoțit de voi pînă acolo, după ce

Imi voi implini, măcar în parte, dorința de a fi stat la voi.

25. Acum mă duc² la Ierusalim să
duc niste ajutoare sfintilor.

26. Căci cei din Macedonia și Ahaia au^a avut bunătața să facă o strângere de ajutoare pentru săracii dintre sfinții, cari sînt în Ierusalim.

27. Negreșit, au avut bunătațea; dar era și o datorie față de ei; pentru că, dacă Neamurile au avut parte de binecuvîntările lor duhovnicești, este de datoria lor să-i ajute și ele cu bunurile lor pămîntesti.

28. După ce-mi voi împlini dar în-
sărcinarea aceasta, și le voi încredința
aceste daruri*, voi pleca în Spania,
și voi trece pe la voi. * Filip. 4. 18.

29. Știu* că dacă vin la voi, voi veni cu o deplină binecuvîntare dela Hristos.

30. Vă iadema dar, fraților, pentru Domnul nostru Isus Hristos, și pentru,* dragostea Duhului, să¹¹ vă luptați împreună cu mine, în rugăciunile voastre către Dumnezeu pentru mine,

31. ca să * fiu izbăvit de răvrătiții
din Iudea, și pentruca slujba", pe ca-
re o am pentru Ierusalim, să fie bine
primită de afiați: *2 Tes. 3.2. **1 Cor. 9.4.

32. și astfel să ajung la voi cu bucurie, cu voia* lui Dumnezeu, și să[†] mă răcoresc puțin în mijlocul vostru.

33. Dumnezeu * plăci să fie cu voi
cu toți! Amin. * Cap. 14, 20. 1 Cor. 14, 20. 2 Cor. 13,
11. Filip. 4, 4. 1 Tim. 5, 20. 2 Tim. 5, 10. Ebr. 13, 20.

Method of selection

16 1. Vă dau în grijă pe Fiivi, sora noastră, care este diaconișă¹ a Bisericii din Chencrea²: ¹ Fapt. 18, 28

2. s'o² primiți în Domnul, într'un chip vrednic de sfinți, și s'o ajutați în orice ar avea trebuință de voi; căci și ea s'a arătat de ajutor multora și îndosebi mie.

3. Spuneți sănătate Priscille * și lui
Acuila, tovarășii mei de lucru în
Hristos Iesus. * Filipi. 15. 1, 16, 26. 3 Tim. 4. 19

4. cari şi-au pus capul în joc, ca să-
mi scape viaţa. Le mulţămesc nu nu-
mai eu, dar şi toate Bisericile ieşite
dintre Neamuri. —

5. Spuneți sănătate și Biserici¹ care se adună în casa lor. — Spuneți sănătate lui Epenet, prea iubitorul meu, care a fost cel dintâi rod² al Asiei pentru Hristos. * 1 Cor. 16. 19. Col. 4. 15. Filip. 2. ** 1 Cor. 16. 19.

6. Spuneți sănătate Mariei, care s'a ostenit mult pentru voi. —

7. Spuneți sănătate lui Andronic și lui Iunia, rudele mele și tovarășii mei de temniță, cari sînt cu vază între apostoli. Ei au¹ venit la Hristos mai înainte de mine chiar. — ¹ (Mat. 2, 23)

8. Spuneți sănătate lui Ampliat, prea iubitel meu în Domnul. —

9. Spuneți sănătate lui Urban, tovarășul nostru de lucru în Hristos, și lui Stache, prea iubitul meu. —

10. Spuneți sănătate lui Apele, încercatul slugilor al lui Hristos. — Spuneți sănătate celor din casa lui Aristobul. —

11. Spuneți sănătate lui Ierodion, ruda mea. — Spuneți sănătate celor din casa lui Narcis, cari sînt ai Domnului. —

12. Spuneți sănătate Trifenei și Trifosei, cari se ostenesec pentru Domnul. — Spuneți sănătate Persidei prea iubite, care s'a ostentit mult pentru Domnul.

13. Spune-ți sănătate lui Ruf, cel ales * în Domnul, și mamei lui, care s'a arlat și mama mea. — *Pisoi.

14. Spuneți sănătate lui Asincrit, lui Flegon, lui Hermes, lui Patroba, lui Herma, și fraților cari sînt împreună cu ei.

15. Spuneți sănătate lui Filolog și Iuliei, lui Nereu și surorii lui, lui Olimpa, și tuturor sfinților cari sînt împreună cu ei. —

16. Spuneți-vă "sănătate unui altora
cu o singură sfințită.

Toate Bisericile lui Hristos vă trimisă sănătate.

Principles de l'écrit

17. Vă indemn, fraților, să vă feriți de ceice * fac desbinări și tulburare împotriva învățăturii, pe care ați primit-o. Depărtați-vă¹ de ei. + Fapt. 13. 1. & 14. 1 Tim. 6. 3. ** 1 Cor. 5. 11. 1 Tim. 5. 15. 2 Tim. 3. 6. 2. 12. 2 Tesal. 3.

18. Căci astfel de oameni nu slujesc
lui Hristos, Domnul nostru, ci pînă
celui * lor; și, prin^{**} vorbiri dulci și
amăgitoare, ei înșală inimile celor les-
ne crezători. * Filip. 2, 19. 1 Tim. 2, 5. ** Col. 2, 4
2 Tim. 3, 4. Tit. 1, 10. 2 Pet. 2, 3.

19. Cît despre voi, ascultarea* voastră este cunoscută de toți. Mă bucur dar de voi, și doresc să fiți înțelepți** la ce privește binele, și proști în ce privește răul. *Cap.1.8. **Mat.16.18. 1 Cor.14.20.

20. Dumnezeu* păcii va** zdrobi în curînd pe Satana sub picioarele voastre. Harul† Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi! Amin. *Cap.15.20. **Fie.3.15. *Yer.24. 1 Cor.15.25. 2 Cor.12.14. Filip.4.20. 1 Tes.5.28. 2 Tim.2.18. Apoc.22.31.

Incheiere.

21. Timotei*, tovarășul meu de lucru, vă trimete sănătate; tot așa și Luciu*, Iason† și Sosipater††, rudele mele. — *Fiept.18.1. Filip.2.19. Col.1.1. 1 Tim.3.2. 2 Tim.1.2. Ebr.13.23. **Fiept.13.1. †Fiept.17.4. ††Fiept.20.2.

22. Vă trimet sănătate în Domnul eu, Terțiu, care am scris epistola aceasta. —

23. Gaiu*, gazda mea și a întregii Biserici, vă trimete sănătate. — Erast*,

vistiernicul cetății, vă trimete sănătate; tot așa și fratele Cuart.

*1 Cor.1.14. **Fiept.18.25. 2 Tim.4.20.

24. Harul* Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

*Yer.29. 1 Tes.5.28.

25. Iar Aceluia* care poate să vă întărească, după** Evanghelia mea și propovăduirea lui Iisus Hristos, — potrivit cu† descoperirea tainei, care†† a fost ținută ascunsă timp de veacuri,

*Efez.3.20. 1 Tes.1.10. 2 Tim.2.8. 3.2. Iuda.24. **Cap.8.16. †Efez.1.9. 2.2. 3.3—5. Col.1.27. ††1 Cor.2.7. Efez.3.3. Col.1.26.

26. dar* a fost arătată acum prin scrierile prorocilor, și, prin porunca Dumnezeului celui vecinic, a fost adusă la cunoștința tuturor Neamurilor, ca să asculte** de credință, — *Efez.1.8. 2 Tim.1.10. Tit.1.2.3. 1 Pet.1.20. **Fiept.4.7. Cap.1.5. 15.18.

27. a lui Dumnezeu, care singur* este înțelept, să fie slava, prin Iisus Hristos, în vecii vecilor! Amin.

*1 Tim.1.17. 2.15. Iuda.25.

ÎNȚIA EPISTOLĂ A LUI PAVEL CĂTRE CORINTENI

Urare.

1. Pavel, chemat* să fie apostol al lui Iisus Hristos, prin** voia lui Dumnezeu, și fratele Sosten†,

*Rom.1.1. **2 Cor.1.1. Efez.1.1. Col.1.1. †Fiept.18.17. 2. către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, către cei* ce au fost sfințiți** în Hristos Iisus, chemați† să fie sfinți, și către toți cei ce cheamă†† în vreun loc Numele lui Iisus Hristos, Domnul†† lor și† al nostru: *Iuda.1. **Iosif.17.18. Fiept.15.9. *Rom.1.7. 2 Tim.1.8. ††Fiept.8.14. 21. 22. 18. 2 Tim.2.22. ††Cap.8.9. ††Rom.8.28. 10.13.

3. Har* și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos! *Rom.1.7. 2 Cor.1.2. Efez.1.2. 1 Pet.1.2.

Mulțumiri și îndemn la unire.

4. Mulțămesc* Dumnezeului meu totdeauna, cu privire la voi, pentru harul lui Dumnezeu, care v'a fost dat în Iisus Hristos. *Rom.1.8.

5. Căci în El ați fost îmbogățiți în* toate priverșele, cu orice vorbire și cu orice cunoștință. *Cap.12.8. 2 Cor.4.7.

6. În felul acesta mărturia* despre

Hristos a fost bine întărită în mijlocul vostru;

*Cap.7.1. 2 Tim.1.8. Apoc.1.8.

7. așa că nu duceți lipsă de niciun fel de dar, în așteptarea* arătării Domnului nostru Iisus Hristos.

*Filip.3.20. Tit.2.13. 2 Pet.1.13.

8. El* vă va întări pînă la sfîrșit, în așa fel ca** să fiți fără vină în ziua venirii Domnului nostru Iisus Hristos.

*1 Tes.3.13. **Col.1.28. 1 Tes.1.28.

9. Credincios* este Dumnezeu, care v'a chemat la părăsirea** cu Fiul Său Iisus Hristos, Domnul nostru. *Ier.48.7. Cap.15.15. 1 Tes.5.24. 2 Tes.1.3. Ebr.10.23. **Iosif.25. 17. 21. 1 Iosif.1.2. 4.13.

10. Vă îndemn, fraților, pentru Numele Domnului nostru Iisus Hristos, să* aveți toți același fel de vorbire, să n'aveți desbinări între voi, ci să fiți uniți în chip desăvîrșit într'un gînd și o simțire. *Rom.12.16. 15.6. 2 Cor.12.11. Filip.2.2. 3.18. 1 Pet.1.6.

11. Căci, fraților, am aflat despre voi dela al Cloei, că între voi sînt certuri.

12. Vreau să spun că fiecare* din voi zice: „Eu sînt al lui Pavel!” — „Și

eu, al lui Apolo! — „Și eu, al lui Chifa!” — „Și eu, al lui Hristos!” — *Cap. 3, 4. **Fapt. 18, 24; 18, 1. Cap. 16, 12. +Ioan. 1, 48.

13. Hristos* a fost împărțit? Pavel a fost răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel ați fost voi botezați?

*2 Cor. 11, 4. Efes. 4, 5.

14. Mulțămesc lui Dumnezeu că n'am botezat pe niciunul din voi, afară de Crisp* și Gaiu**, +Fapt. 18, 2. +Rom. 16, 23.

15. pentruca nimeni să nu poată spune că ați fost botezați în numele meu.

16. Da, am mai botezat și casa lui Stefana*; încolo, nu știu să mai fi botezat pe altcineva. *Cap. 16, 15, 17.

Înțelepciunea

lumii și înțelepciunea lui Dumnezeu.

17. De fapt, Hristos m'a trimis nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia: nu* cu înțelepciunea vorbirii, ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zadarnică. *Cap. 2, 1, 4, 15. 2 Pet. 1, 16.

18. Fiindcă propovăduirea crucii este o nebulie* pentru cei** ce sînt pe calea pierzării: dar pentru noi, cari sîntem pe calea mîntuirii, este puterea** lui Dumnezeu. +2 Cor. 1, 23. +Fapt. 17, 18. Cap. 2, 14. +Cap. 15, 20. +Rom. 1, 16. Vers. 24.

19. Căci este scris: „Voi prăpădi* înțelepciunea celor înțelepți, și voi nimici priceperea celor pricepuți.”

*Isa. 6, 12, 15. Isa. 29, 14. 1er. 9, 9.

20. Unde* este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este vorbărețul veacului acestuia? N'a** proștit Dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia?

*Isa. 20, 16. +2 Cor. 12, 17, 20, 24. Isa. 44, 26. Rom. 1, 27.

21. Căci* intrucît lumea, cu înțelepciunea ei, n'a cunoscut pe Dumnezeu în înțelepciunea lui Dumnezeu, Dumnezeu a gisit cu cale să mîntuiască pe credincioși prin nebulia propovăduirii crucii. *Mat. 11, 25. Luc. 10, 21. Rom. 1, 26, 27, 28.

22. Iudeii*, într'adevăr, cer minuni, și Grecii caută înțelepciune;

*Mat. 12, 38; 16, 1. Marc. 8, 11. Luc. 11, 16. Ioan. 4, 48.

23. dar noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, care pentru Iudei* este o pricină de poticnire, și pentru Neamuri o nebulie**;

*Isa. 8, 14. Mat. 11, 9, 12, 17. Luc. 2, 34. Ioan. 8, 45, 48. Rom. 9, 32. Gal. 3, 11. 1 Pet. 2, 8.

**Vers. 18. Cap. 2, 14.

24. dar pentru cei chemați, fie Iudei, fie Greci, este puterea* și înțelepciunea** lui Dumnezeu.

*Rom. 1, 4, 16. Vers. 18. **Col. 2, 3.

25. Căci nebulia lui Dumnezeu, este mai înțeleaptă decît oamenii; și slă-

biciunea lui Dumnezeu, este mai tare decît oamenii.

26. De pildă, fraților, uitați-vă la voi cari ați fost chemați: printre voi nu* sînt mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de seamă alea.

*Ioan. 1, 48.

27. Dar Dumnezeu a ales lucrurile* ne bune ale lumii, ca să facă de rușine pe cele înțelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de rușine pe cei tari. *Mat. 11, 25. Luc. 2, 5. Ps. 8, 2.

28. Și Dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, și lucrurile disprețuite, ba încă lucrurile cari* nu sînt, ca** să nimicească pe cele ce sînt;

*Rom. 4, 17. **Cap. 2, 4.

29. pentruca* nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu. *Rom. 2, 27. Efes. 2, 8.

30. Și voi, prin El, sînteți în Hristos Isus. El a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înțelepciune*, neprihănire**, sfințire† și răscumpărare††.

*Vers. 24. **1er. 23, 5. Rom. 4, 25. 2 Cor. 5, 21. Filip. 2, 8. +Ioan. 17, 19. †Efes. 1, 7.

31. Pentruca, după cum este scris: „Cine* se laudă, să se laude în Domnul.”

*1er. 9, 23, 24. 2 Cor. 10, 17.

Propovăduirea lui Pavel.

2 1. Cît despre mine, fraților, cînd am venit la voi, n'am* venit să vă vestesc taina** lui Dumnezeu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită.

*Cap. 1, 27. Vers. 4, 15. 2 Cor. 10, 10; 11, 5. **Cap. 1, 4.

2. Căci n'am avut de gînd să știu între voi altceva decît* pe Isus Hristos și pe El răstignit.

*Gal. 3, 14. Filip. 2, 8.

3. Eu însumi, cînd am* venit în mijlocul vostru, am** fost slab, fricos și plin de cutremur. *Fapt. 18, 5, 9, 12. **2 Cor. 4, 7, 22, 1, 30; 11, 30; 12, 9, 9. Gal. 4, 12.

4. Și învățătura și propovăduirea mea nu* stăteau în vorbirile înduplecătoare ale înțelepciunii, ci** într'o dovadă dată de Duhul și de putere,

*Vers. 1. Cap. 1, 17. 2 Pet. 1, 16. **Rom. 15, 19. 1 Tes. 1, 5.

5. pentruca credința voastră să fie întemeiată nu pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea* lui Dumnezeu.

*2 Cor. 4, 7; 6, 7.

Înțelepciunea creștină.

6. Totuș, ceace propovăduim noi printre cei* desăvîrșiți, este o înțelepciune**;

dar nu a veacului acestuia, nici a frunțărilor veacului acestuia, cari vor fi nimiciți.

*Cap. 14, 20. Efes. 4, 13.

Philp. 2, 16. 1er. 5, 14. **Cap. 1, 20; 2, 16. Vers. 1, 18. 2 Cor. 1, 12. Luc. 1, 26. +Cap. 1, 26.

7. Noi propovăduim înțelepciunea lui Dumnezeu, cea tainică și ținută ascunsă, pe care* o rânduie Dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci, * Rom. 16, 25, 26. Efes. 3, 3, 9. Col. 1, 26. 2 Tim. 1, 9.

8. și pe care* n'a cunoscut-o niciunul din frunții vechiului acestuia; căci, dacă** ar fi cunoscut-o, n'ar fi răstignit pe Domnul slavei. * Mat. 11, 25. Ioan. 1, 48. Fapt. 13, 27. 2 Cor. 2, 14. ** Lucr. 23, 34. Fapt. 2, 17. Ioan. 18, 2.

9. Dar, după cum este scris: „Lucruri“, pe cari ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s'au suit, așa sînt lucrurile, pe cari le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc.” * Isa. 64, 4.

10. Nouă însă Dumnezeu ni* le-a descoperit prin Duhul Său. Căci Duhul cercetează totul, chiar și lucrurile adînci ale lui Dumnezeu.

* Mat. 13, 35; 16, 17. Ioan. 16, 29; 26, 13. 1 Ioan. 2, 27.

11. În adevăr, cine dintre oameni cunoaște lucrurile omului, afară* de duhul omului, care este în el? Tot așa** : nimeni nu cunoaște lucrurile lui Dumnezeu afară de Duhul lui Dumnezeu.

* Prov. 20, 27; 21, 19. 1er. 17, 9. ** Rom. 11, 34, 35.

12. Și noi n'am primit duhul lumii, ci Duhul* care vine dela Dumnezeu, ca să putem cunoaște lucrurile, pe cari ni le-a dat Dumnezeu prin harul Său.

* Rom. 8, 13.

13. Și vorbim* despre ele nu cu vorbiri învățate dela înțelepciunea omenească, ci cu vorbiri învățate dela Duhul Sfînt, întrebîndu-l o vorbire duhovnicească pentru lucrurile duhovnicești.

* 2 Pet. 1, 16. Cap. 1, 17. Vers. 4.

14. Dar* omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci** , pentru el, sînt o nebunie; și nici nu le poate înțelege, pentru că treburile judecate duhovnicește.

* Mat. 13, 12. ** Cap. 1, 18, 19. 1 Rom. 8, 6-7. Iuda 19.

15. Omul duhovnicec* , dîmpotrivă, poate să judece totul, și el însuș nu poate fi judecat de nimeni.

* Prov. 28, 1. 1 Tim. 3, 21. 1 Ioan. 4, 1.

16. Căci* „cine a cunoscut gîndul Domnului, ca să-l poată da învățătură?“ Noi** însă avem gîndul lui Hristos.

* Cor. 13, 8. 1 Ioan. 4, 13. 2 Cor. 11, 34. ** Ioan. 16, 13.

Desbirările din Corint.

3 1. Cît despre mine, fraților, nu v'am putut vorbi ca unor oameni duhovnicești*, ci a trebuit să vă vorbesc ca unor oameni lumești**, ca unor prunci în Hristos. * Cap. 1, 18. ** Cap. 2, 14. 1 Cor. 3, 13.

2. V'am hrănit cu lapte*, nu cu bucate tari, căci** nu le puteați suferi; și nici acum chiar nu le puteți suferi.

* Ebr. 5, 12, 13. 1 Pet. 2, 2. ** Ioan. 16, 12.

3. pentru că tot lămești slințeti. În adevăr, cînd* între voi sînt zăvistii, certuri și desbirări, nu slințeti voi lămești și nu trăiți voi în felul celorlalți oameni?

* Cap. 1, 13; 11, 18. Gal. 3, 20, 26. 1er. 3, 10.

4. Cînd unul zice: „Eu* sînt al lui Pavel!“ Și altul: „Eu sînt al lui Apolo!“ : nu slințeti voi oameni de lume?

* Cap. 1, 12.

5. Cine este Pavel? Și cine este Apolo? Niște slujitori* ai lui Dumnezeu, prin cari ați crezut; și fiecare după puterea** dată lui de Domnul.

* Cap. 4, 1. 2 Cor. 1, 2. ** Rom. 12, 3, 6. 1 Pet. 4, 11.

6. Eu* am sădit, Apolo** a udat, dar† Dumnezeu a făcut să crească:

* Fapt. 18, 4, 9, 11. Cap. 4, 13; 9, 1; 15, 1. 2 Cor. 10, 14, 15.

** Fapt. 18, 24, 27; 19, 1. † Cap. 1, 30; 15, 10. 2 Cor. 3, 6.

7. așa că nici* cel ce sădește, nici cel ce udă nu sînt nimic; ci Dumnezeu, care face să crească.

* 2 Cor. 12, 11. Gal. 3, 2.

8. Cel ce sădește și cel ce udă, sînt tot una; și† fiecare își va lua răsplata după osteneala lui.

* Ps. 122, 12. Rom. 1, 6. Cap. 4, 5. Gal. 3, 4, 5. Apoc. 2, 26; 22, 12.

9. Căci noi* sîntem împreună lucrători cu Dumnezeu. Voi slințeti ogorul lui Dumnezeu, clădirea** lui Dumnezeu.

* Fapt. 13, 4. 2 Cor. 4, 2. ** Efes. 2, 20. Col. 2, 7.

Ebr. 3, 3, 4. 1 Pet. 2, 5.

Încercarea focalul.

10. După* harul lui Dumnezeu, care mi-a fost dat, eu, ca un meșter-zidar înțelept, am pus temelii**, și un altul clădește deasupra. Dar fiecare† să ia bine seama cum clădește deasupra.

* Rom. 1, 5; 12, 3. ** Rom. 15, 20. Vers. 5. Cap. 4, 16. Apoc. 21, 14. † 1 Pet. 4, 11.

11. Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decît cea* care a fost pusă, și care** este Iesus Hristos.

* Isa. 28, 16. Mat. 16, 18. 2 Cor. 11, 4. Gal. 1, 7. ** Efes. 2, 20.

12. Iar dacă clădește cineva pe această temelie, aur, argint, pietre scumpe, lemn, fîn, trestie,

13. lucrarea fiecăruia* va fi dată pe față: ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi** în foc†. Și focal va dovedi cum este lucrarea fiecăruia.

* Cap. 4, 5. ** 1 Pet. 1, 7; 4, 12. † Lucr. 3, 10.

14. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea, rămîne în picioare, el va* primi o răsplată.

* Cap. 4, 6.

15. Dacă lucrarea lui va fi arsă, își

va pierde răsplata. Cît despre ei, va fi mintuit, dar * ca prin foc. * *Iuda. 25.*

Templul lui Dumnezeu.

16. Nu * știți că voi sînteți Templul lui Dumnezeu, și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi? * *Cap. 6. 19. 2 Cor. 6. 16. Efez. 2. 21, 22. Ebr. 3. 6. 1 Pet. 2. 5.*

17. Dacă nimicește cineva Templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu; căci Templul lui Dumnezeu este sfînt: și așa sînteți voi.

18. Nimeni * să nu se înșele: Dacă cineva dintre voi se crede înțelept în felul veacului acestuia, să se facă nebun, ca să ajungă înțelept. * *Prov. 3. 7. Isa. 6. 21.*

19. Căci * înțelepciunea lumii acesteia este o nebunie înaintea lui Dumnezeu. De aceea este scris: „El” * prinde pe cei înțelepți în viclenia lor.”

* *Cap. 1. 20; 2. 6. ** Ier. 4. 23.*

20. Și iarăși: „Domnul * cunoaște gîndurile celor înțelepți. Știe că sînt deșarte.”

* *Ps. 94. 11.*

21. Nimeni * să nu se fîlească dar cu oameni, căci toate lucrurile sînt ale voastre:

* *Cap. 1. 12; 4. 6. Yev. 4—6.*

22. fie Pavel, fie Apolo, fie Chifa, fie lumea, fie viața, fie moartea, fie lucrurile de acum, fie cele viitoare; toate * sînt ale voastre,

* *2 Cor. 4. 1, 18.*

23. și * voi sînteți ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu.

* *Rom. 11. 8. Cap. 11. 3. 2 Cor. 10. 7. Gal. 2. 20.*

Ce sînt apostolii.

4 1. Iată cum trebuie să fim priviți noi: ca niște * slujitori ai lui Hristos, și ca niște ispravnici” ai tainelor lui Dumnezeu.

* *Mat. 24. 45. Cap. 3. 10. 17. 2 Cor. 4. 4. Cor. 1. 18. ** Luc. 12. 42. Tit. 1. 7. 1 Pet. 4. 10.*

2. Incolo, ce se cere dela ispravnici, este ca fiecare să fie găsît credincios în lucrul încredințat lui.

3. Cît despre mine, prea puțin îmi pasă dacă sînt judecat de voi sau de un scaun omenesc de judecată. Ba încă, nici eu însumi nu mă mai judec pe mine.

4. Căci n’am nimic împotriva mea; totuș * nu pentru aceasta sînt socotit neprăhănit: Cel ce mă judecă, este Domnul.

* *Ier. 9. 2. Ps. 130. 5; 145. 1. Prov. 21. 2. Rom. 2. 20; 4. 2.*

5. De aceea * să nu judecați nimic înainte de vreme, pînă va veni Domnul, care” va scoate la lumină lucrurile ascunse în întunec, și va descoperi

gîndurile inimilor. Atunci ț, fiecare își va căpăta lauda dela Dumnezeu.

* *Mat. 7. 1. Rom. 2. 1, 16; 14. 4, 10, 12. Apoc. 20. 12. ** Cap. 3. 18. † Rom. 2. 28.*

6. Fraților, pentru voi am spus aceste lucruri *, în iscoană de vorbire, cu privire la mine și la Apolo, ca” prin noi înșine, să învățați să nu treceți peste „ce este scris”: și nici unul din voi să ț nu se fîlească de loc cu unul împotriva celuilalt.

* *Ioan. 1. 17; 8. 4. ** Rom. 12. 3. † Cap. 3. 11; 5. 2, 4.*

7. Căci cine te face deosebit? Ce * lucru ai, pe care să nu-l fi primit? Și dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca și cum nu l-ai fi primit?

* *Ioan. 8. 12. Luc. 1. 17. 1 Pet. 4. 16.*

Priveștiștea apostolilor.

8. O, iată-vă sîtuit! Iată-vă * ajunși bogați! Iată-vă împărățind fără noi! Și măcar de ați împărăți cu adevărat ca să putem împărăți și noi împreună cu voi!

* *Apoc. 5. 17.*

9. Căci parcă Dumnezeu a făcut din noi, apostolii, oamenii cei mai de pe urmă, niște * osîndiți la moarte; fiindcă” am ajuns o priveștiștea pentru lume, ingeri și oameni.

* *Ps. 44. 22. Rom. 8. 36. Cap. 15. 30, 31. 2 Cor. 4. 11; 8. 4. ** Ebr. 10. 32.*

10. Noi * sîntem nebuni” pentru Hristos: voi, înțelepți în Hristos! Noi ț, slabi: voi, tari! Voi, puși în cinste: noi, disprețuiți!

* *Cap. 2. 8. ** Fapt. 7. 10, 18, 24. Cap. 1. 18, etc.; 2. 14; 3. 18. 2 Tim. 3. 11. † 2 Cor. 13. 9.*

11. Pînă * în clipa aceasta suferim de foame și de sete, sîntem goi”, chinuți-ț, umblăm din loc în loc,

* *2 Cor. 4. 8; 11. 22—23. Filip. 4. 12. ** Ier. 15. 2. Rom. 8. 35. † Fapt. 23. 2.*

12. ne * ostenim și lucrăm cu minile noastre; cînd sîntem ocăriți”, binecuvîntăm; cînd sîntem prigoniți”, răbdăm;

* *Fapt. 16. 19; 20. 24. 1 Tim. 2. 9. 2 Tim. 2. 9. † Tim. 4. 12. ** Mat. 5. 41. Luc. 4. 20; 23. 34. Fapt. 7. 60. Rom. 12. 14, 20. 1 Pet. 3. 22; 3. 9.*

13. cînd sîntem vorbiți de rău, ne rugăm. Pînă în ziua de azi am ajuns ca” gunoii lumii acesteia, ca lepădătura tuturor.

* *Ps. 2. 45.*

14. Nu vă scriu aceste lucruri, ca să vă fac rușine; ci ca să vă sfătuiesc ca” pe niște copii prea iubiți ai mei.

* *1 Tim. 2. 11.*

15. Căci chiar dacă ați avea zece mii de învățători în * Hristos, totuș n’aveți mai mulți părinți; pentru că eu v’am născut în Hristos Isus, prin Evanghelia.

* *Fapt. 18. 11. Rom. 15. 19. Cap. 2. 8. Gal. 4. 19. Filip. 15. Luc. 1. 18.*

16. De aceea vă rog să călcați pe urmele* mele.

*Cap. 11, 1. Filip. 3, 17. 1 Tes. 1, 6. 2 Tes. 2, 15.

17. Pentru aceasta v'am trimis pe Timotei*, care** este copilul meu prea iubit și credincios în Domnul. El vă va aduce aminte† de felul meu de purtare la Hristos și de felul cum învăț†† cu pe oameni pretutindeni în† toate Bisericile. *Pags. 19, 20. Cap. 12, 12. Filip. 2, 19. 1 Tes. 2, 2. **1 Tim. 1, 3. 2 Tim. 1, 2. †Cap. 12, 2. ††Cap. 2, 17. **Cap. 14, 20.

Impărăția lui Dumnezeu.

18. Unii* s'au îngîmfat, și și-au închipuit că n'am să mai vin la voi. *Cap. 4, 2.

19. Dar* dacă va voi Domnul**, voi veni în curînd la voi, și atunci voi vedea nu vorbele, ci puterea celorce s'au îngîmfat. *Pags. 19, 20. Cap. 12, 2. 2 Cor. 1, 15, 20. **Pags. 12, 21. Rom. 12, 22. Eze. 4, 8. Is. 4, 15.

20. Căci împărăția* lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci în putere.

*Cap. 2, 4. 1 Tes. 1, 1.

21. Ce voiți? Să vin la voi cu* mîna, sau cu dragoste și cu duhul blîndeței?

*2 Cor. 12, 2; 12, 12.

Curvarul din Corint.

5 1. Din toate părțile se spune că între voi este curvie; și încă o curvie de acelea, cari nici chiar la* păgîni nu se pomenesc; pînă acolo că** unul din voi trăiește cu nevasta† tatălui său.

*Eze. 8, 3. **Lev. 18, 8. Deut. 22, 30; 27, 20. †2 Cor. 7, 12.

2. Și* voi v'ați fîlît! Și nu v'ați** mîhnit mai degrabă, pentruca cei ce a săvîrșit fapta aceasta, să fi fost dat afară din mijlocul vostru!

*Cap. 4, 10. **2 Cor. 7, 10.

3. Cît despre mine*, măcar că n'am fost la voi cu trupul, dar fiind de față cu duhul, am și judecat, ca și cînd aș fi fost de față, pe orce a făcut o astfel de faptă. *Col. 2, 5.

4. În Numele Domnului Isus, voi și duhul meu, fiind adunați la oaltă, prin* puterea Domnului nostru Isus,

*Mat. 18, 19; 18, 20. Ioan. 20, 21. 2 Cor. 2, 10; 22, 3, 10.

5. am hotărît ca un astfel de om să† fie dat pe mîna Satanei**, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mîlnuit în ziua Domnului Isus.

*1 Cor. 5, 4. Ps. 109, 4. 1 Tim. 1, 20. **Pags. 20, 12.

Hristos — Mielul nostru de Paște.

6. Nu vă lăudați* bine. Nu știți că puțin** aluat dospește toată plămîdeala?

*Vers. 2. Cap. 5, 21; 4, 19. Is. 4, 26. **Cap. 12, 20. Gal. 5, 9. 2 Tim. 2, 17.

7. Măturați aluatul cel vechi, ca să fiți o plămîdeală nouă, cum și sinteti, fără aluat: căci Hristos** Paștele** noastre, a fost jertfit. *Is. 53, 7. Ioan. 1, 29. Cap. 12, 2. 1 Pet. 1, 19. Apoc. 1, 9, 12. **Ioan. 19, 14.

8. Să* prăznuim dar praznicul nu** cu un aluat vechi, nici cu† un aluat de răutate și viclenie, ci cu azimele curăției și adevărului. *Ezecl. 12, 18; 12, 4. **Deut. 16, 3. †Mat. 23, 23, 28. Marc. 9, 12. Luc. 22, 2.

Creștinii și curvarii.

9. V'am scris în epistola mea să* n'aveți nicio legătură cu curvarii. —

*Vers. 2, 7. 2 Cor. 5, 14. Ezecl. 5, 11. 2 Tes. 2, 14.

10. Însă* n'am înțeles cu curvarii lumii** aceștea, sau cu cei lacomi de bani, sau cu cei răpăreți, sau cu cei ce se închină la idoli, fiindcă atunci ar trebui să ieșiți din† lume.

*Cap. 20, 27. **Cap. 1, 20. †Isa. 17, 25. 1 Ier. 6, 18.

11. Ci v'am scris să n'aveți niciun fel de legături cu vreunul care, măcară își zice „frate”, totuș este curvar, sau lacom de bani, sau închinător la idoli, sau defăimător, sau bețiv, sau răpăret; cu un astfel de om nu trebuie nici** să mincați. *Mat. 18, 17. Rom. 16, 17. 2 Tes. 2, 4, 14. 2 Tim. 2, 15. **Gal. 2, 12.

12. În adevăr, ce am eu să judec pe cei* de afară? Nu este datoria voastră să judecați pe cei** dinăuntru?

*Marc. 4, 12. Col. 4, 5. 1 Tes. 4, 12. 1 Tim. 2, 7. **Cap. 2, 1—4.

13. Cît despre cei de afară, îi judecă Dumnezeu. Dați afară dar* din mijlocul vostru pe răul acela.

*Deut. 17, 5; 17, 7; 21, 21; 22, 24, 24.

Judecățile în Biserica din Corint.

6 1. Cum! Cînd vreunul din voi are vreo neînțelegere cu altul, îndrăznește el să se judece cu el la cei nelegiuți și nu la sfinți?

2. Nu știți că sfinții* vor judeca lumea? Și dacă lumea va fi judecată de voi, sînțeiți voi nevednici să judecați lucruri de foarte mică însemnătate?

*Ps. 44, 14. Deut. 7, 22. Mat. 23, 28. Luc. 20, 20. Apoc. 2, 26; 2, 21; 20, 4.

3. Nu știți că noi vom judeca* pe ingeri? Cu cît mai mult lucrurile vieții acestora?

*2 Pet. 2, 4. Iuda. 6.

4. Deci, cînd aveți neînțelegeri pentru lucrurile vieții acestora, voi puneți judecători pe accia pe cari Biserica nu-i bagă în seamă?

*Cap. 5, 12.

5. Spre rușinea voastră zic lucrul acesta. Astfel, nu este între voi nici măcar un singur om înțelept, care să fie în stare să judece între frațe și frațe?

6. Dar un frațe se duce la judecată cu alt frațe, și încă înaintea necredincioșilor!

7. Chiar faptul că aveți judecăți între voi, este un cusur pe care-l aveți. Pentruce^{*} nu suferiți mai bine să fiți nedreptățiți? Dece nu răbdați mai bine păguba? * *Prov. 20, 20; Mat. 5, 39, 40; Luc. 9, 39; Rom. 12, 17, 19; 1 Tim. 5, 15.*

8. Dar voi singuri slăteți aceia cari nedreptățiți și păgubiți, și^{*} încă pe frați! * *1 Tim. 4, 9.*

9. Nu știți că cei nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu?

N^{*} vă înșelați în privința aceasta: nici^{*} curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiiți, * *Cap. 12, 21; Gal. 5, 21; Efes. 5, 5; 1 Tim. 1, 9; Evr. 12, 14; 13, 4; Apoc. 21, 15.*

10. nici hoții, nici cei lacomi, nici bețivii, nici defăimătorii, nici răpăreții nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

11. Și așa erăți unii^{*} din voi! Dar^{**} ați fost spălați, ați fost sfințiți, ați fost socotiți neprăhăniți, în Numele Domnului Iisus Hristos, și prin Duhul Dumnezeului nostru. * *Cap. 12, 2; Efes. 2, 2; 4, 20; 5, 8; Col. 2, 7; Tit. 2, 2. ** Cap. 1, 30; Evr. 10, 22.*

Despre curvie.

12. Toate^{*} lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos; toate lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nimic nu trebuie să pună stăpînire pe mine. * *Cap. 10, 25.*

13. Mîncările^{*} sînt pentru pîntece, și pîntecele este pentru mîncări. Și Dumnezeu va nimici și pe unul și pe celelalte. Dar trupul nu este pentru curvie: el este pentru^{**} Domnul, și^{*} Domnul este pentru trup. * *Mat. 15, 17; Rom. 14, 17; Col. 2, 20, 21. ** Vers. 15, 16, 20; 1 Tim. 4, 3, 7; 1 Efm. 5, 29.*

14. Și Dumnezeu^{*}, care a inviat pe Domnul, se va învia și pe noi cu^{**} puterea Sa. * *Rom. 8, 3, 9, 11; 2 Cor. 4, 14. ** Efes. 1, 19, 20.*

15. Nu știți că trupurile^{*} voastre sînt mădulari ale lui Hristos? Voi lua eu mădularile lui Hristos, și voi face din ele mădulari ale unei curve? Nicidecum! * *Rom. 12, 5; Cap. 12, 27; Efes. 4, 12, 15, 16; 5, 30.*

16. Nu știți că cine se lipește de o curvă, este un singur trup cu ea? Căci este zis: „Cei doi se vor^{*} face un singur trup”. * *Gen. 2, 24; Mat. 19, 5; Efes. 5, 31.*

17. Dar^{*} cine se lipește de Domnul, este un singur duh cu El.

* *Isaia 57, 21—23; Efes. 4, 4, 5, 30.*

18. Fugiți^{*} de curvie! Orice alt păcat, pe care-l face omul, este un păcat săvîrșit afară din trup; dar cine curvește, păcătuiește^{**} împotriva trupului său.

* *Rom. 6, 12, 13; Evr. 12, 4. ** Rom. 1, 34; 1 Tim. 4, 4.*

19. Nu^{*} știți că trupul vostru este Templul Duhului Sfînt, care locuiește în voi, și pe care L-ați primit dela Dumnezeu? Și^{**} că voi nu slăteți ai voștri?

* *Cap. 3, 16; 2 Cor. 6, 16. ** Rom. 14, 7, 9.*

20. Căci^{*} ați fost cumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, cari sînt ale lui Dumnezeu. * *Psalm. 103, 20; Cap. 7, 23; Gal. 5, 22; Evr. 9, 12; 1 Pet. 1, 19, 12; 2 Pet. 2, 1; Apoc. 4, 9.*

Despre căsătorie.

71. Cu privire la lucrurile despre cari mi-ați scris, eu cred că este bine^{*} ca omul să nu se atingă de femeie.

* *Vers. 8, 26.*

2. Totuș, din pricina curviei, fiecare bărbat să-și aibă nevasta lui, și fiecare femeie să-și aibă bărbatul ei.

3. Bărbatul^{*} să-și împlinească față de nevastă datoria de soț; și tot așa să facă și nevasta față de bărbat.

* *Exod. 21, 10; 1 Pet. 3, 7.*

4. Nevasta nu este stăpînă pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpîn peste trupul lui, ci nevasta.

5. Să^{*} nu vă lipsiți unul pe altul de datoria de soți, decît doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă în-deletniciți cu postul și cu rugăciunea; apoi să vă împreunați iarăși, ca să^{**} nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpînirii voastre. * *1 Cor. 7, 5; Gal. 5, 22; 1 Sam. 21, 4, 5. ** 1 Tim. 5, 5.*

6. Lucrul acesta îl spun ca o îngăduință; nu^{*} fac din el o poruncă.

* *Vers. 12, 25; 2 Cor. 9, 8; 11, 17.*

7. Eu aș^{*} vrea ca toți oamenii să fie ca^{**} mine; dar[†] fiecare are dela Dumnezeu darul lui: unul într'un fel, altul într'altul.

* *Psalm. 103, 20. ** Cap. 9, 8. † Mat. 22, 12; Cap. 12, 11.*

8. Celor nelnsurați și văduvelor, le spun că este bine^{*} pentru ei să rămînă ca mine.

* *Vers. 1, 26.*

9. Dar dacă * nu se pot infrina, să se căsătorească; pentrucă este mai bine să se căsătorească decît să ai,

* 1 Tim. 5. 14.

10. Celor căsătorii, le poruncesc nu * eu, ci Domnul, ca nevasta ** să nu se despartă de bărbat. * Vers. 12, 26, 33. ** Mat. 2. 14, 24. Mat. 5. 27; 19. 4, 9. Marc. 10. 11, 12. Luc. 16. 18.

11. (Dacă este despărțită, să rămîni nemăritată, sau să se împace cu bărbatul ei.) Și nici bărbatul să nu-și lase nevasta.

Despărțirea între

soții credincioși și cei necredincioși.

12. Celorlalți le zic eu, nu * Domnul: Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, și ea vrea să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea.

* Vers. 4.

13. Și dacă o femeie are un bărbat necredincios, și el vrea să trăiască înainte cu ea, să nu se despartă de bărbatul ei.

14. Căci bărbatul necredincios este sfințit prin nevasta credincioasă și nevasta necredincioasă este sfințită prin fratele; almintrelea, copiii voștri ar * fi necurați, pe cînd acum sînt sfinți.

* Mat. 2. 15.

15. Dacă cel necredincios vrea să se despartă, să se despartă; în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sînt legați: Dumnezeu ne-a chemat să trăim în * pace. * Rom. 12. 18; 14. 19. Cap. 14. 20. Ebr. 12. 14.

16. Căci ce știți tu, nevastă, dacă îți vei mintui * bărbatul? Sau ce știți tu, bărbate, dacă îți vei mintui nevasta?

* 1 Pet. 3. 1.

Fiecare la locul lui.

17. Încolo, fiecare să rămîni în starea în care l-a așezat Domnul, și în care l-a chemat Dumnezeu. Aceasta * este rînduiala pe care am așezat-o în toate Bisericile.

* Cap. 4. 17. 1 Cor. 11. 20.

18. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era tăiat împrejur, să rămîni tăiat împrejur. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era netăiat împrejur, să nu se taie împrejur *. * 1 Pet. 1. 1, 5, 18, 24, 25. Gal. 2. 2.

19. Tăierea împrejur * nu este nimic, și netăierea împrejur nu este nimic, ci ** păzirea poruncilor lui Dumnezeu.

* Gal. 2. 4; 5. 12. ** Ioan. 15. 14. 1 Ioan. 2. 3; 5. 24.

20. Fiecare să rămîni în chemarea pe care o avea cînd a fost chemat.

21. Ai fost chemat cînd erai rob? Să nu te neliniștești de lucrul acesta; dar

dacă poți să ajungi slobod, folosește-te.

22. Căci robul chemat în Domnul, este un * slobodit al Domnului. Tot așa, cel slobod, care a fost chemat, este un rob ** al lui Hristos. * Ioan. 8. 36. Rom. 8. 19, 21. Filip. 16. ** Cap. 9. 21. Gal. 4. 12. Ebr. 4. 9. 1 Pet. 2. 18.

23. Voi ați fost cumpărați cu * un preț. Nu vă faceți dar robi oamenilor.

* Cap. 4. 20. 1 Pet. 1. 18, 20. Lev. 25. 46.

24. Fiecare *, fraților, să rămîni cu Dumnezeu în starea în care era cînd a fost chemat.

* Vers. 20.

Despre fetele fecioare.

25. Cît despre fecioare, n'am * o poruncă din partea Domnului. Le dau însă un sfat, ca unul care ** am căpătat dela Domnul harul să fiu † vrednic de crezare. * Vers. 4, 10, 40. 1 Cor. 14. 10. ** 1 Tim. 1. 12. † Cap. 4. 2. 1 Tim. 1. 12.

26. Iată dar ce cred eu că este bine, avînd în vedere strîmtorarea de acum: este * bine pentru fiecare să rămîni așa cum este.

* Vers. 1, 8.

27. Ești legat de o nevastă? Nu căuta să fii deslegat. Nu ești legat de o nevastă? Nu căuta nevastă.

28. Însă, dacă te însori, nu păcătuiști. Dacă fecioara se mărită, nu păcătuieste. Dar ființele acestea vor avea necazuri pămîntești, și eu aș vrea să vi le cruf.

29. Iată ce vreau să spun, fraților: de acum vremea s'a scurtat. Spun lucrul acesta *, pentruca cele ce au neveste, să fie ca și cum n'ar avea;

* Rom. 13. 11. 1 Pet. 4. 7. 1 Pet. 5. 8, 9.

30. cei ce se plîng, ca și cum n'ar plînge; cei ce se bucură ca și cum nu s'ar bucura; cei ce cumpără, ca și cum n'ar stăpîni;

31. cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s'ar * folosi de ea; căci ** chipul lumii acestuia trece. * Cap. 7. 26. ** Ps. 102. 6. Is. 2. 12; 4. 24. 1 Pet. 1. 24; 1. 7. Ioan. 8. 17.

32. Dar eu aș vrea ca voi să fiți fără griji. Cine * nu este însurat, se îngrijește de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului. * 1 Tim. 5. 4.

33. Dar cine este însurat, se îngrijește de lucrurile lumii, cum să placă nevestei.

34. Tot așa, între femeia măritată și fecioară este o deosebire: cea nemăritată se * îngrijește de lucrurile Domnului, ca să fie sfință și cu trupul și cu duhul; iar cea măritată se îngri-

jește de lucrurile lumii, cum să plăcă bărbatului ei. * Luc. 12, 40, etc.

35. Vă spun lucrul acesta pentru binele vostru, nu ca să vă prind într'un lat, ci pentru aceea este frumos, și ca să puteți sluji Domnului fără picăci.

36. Dacă crede cineva că este rușinos pentru fata lui să treacă de floarea vârstei, și nevoia cere așa, să facă ce vrea: nu plăcătuește; să se mărite.

37. Dar cine a luat o hotărâre tare, și nu este nevoit ci este slobod să lucreze cum vrea, și a hotărât în inima lui să-și păstreze pe fiică-sa fecioară, face bine.

38. Astfel *, cine își mărită fata, bine face, și cine n-o mărită, mai bine face. * Eze. 12, 4.

39. O femeie * măritată este legată de lege câtă vreme îi trăiește bărbatul; dar dacă-i moare bărbatul, este slobodă să se mărite cu cine vrea; numai în ** Domnul. * Rom. 7, 2. ** 2 Cor. 6, 14.

40. Dar, după * părerea mea, va fi mai fericită dacă rămîne așa cum este. Și cred ** că și eu am Duhul lui Dumnezeu. * Tim. 26. ** 1 Tim. 4, 5.

Carnea rămasă dela jertfe.

8 1. În ce privește * lucrurile jertfite idoloilor, știm că toți avem cunoștință **.

Dar cunoștința * îngimfă pe cînd dragostea zidește. * Fapt. 15, 26. Rom. Cap. 10, 20. ** Rom. 14, 14, 20. † Rom. 14, 2, 10.

2. Dacă * crede cineva că știe ceva, încă n'a cunoscut cum trebuie să cunoască. * Cap. 12, 8, 9, 12. Gal. 6, 2. 1 Tim. 4, 4.

3. Dar dacă înbește cineva pe Dumnezeu, este * cunoscut de Dumnezeu. * Ezech. 26, 12, 17. Ier. 2, 7. Mat. 7, 23. Gal. 4, 5. 1 Tim. 2, 20.

4. Deci, cît despre mîncarea lucrurilor jertfite idoloilor, știm că în lume un idol * este tot una cu nimic, și ** că nu este decît un singur Dumnezeu.

* Isa. 41, 26. Cap. 12, 19. ** Deut. 4, 20; 5, 4. Isa. 44, 8. Marc. 12, 29. Yers. 9. Ezech. 4, 6. 1 Tim. 2, 5.

5. Căci chiar dacă ar fi așa numiți * „dumnezei“, fie în cer, fie pe pămînt (cum și sînt în adevăr mulți „dumnezei“ și mulți „domni“). * Ier. 10, 26.

6. totuș pentru noi * nu este decît un singur Dumnezeu: Tatăl, dela ** care vin toate lucrurile și pentru care trăim și noi, și un sf singur Domn: Ius Hristos, prin ff care sînt toate lucrurile și prin El și noi. * Mat. 2, 10. Ezech. 4, 4. ** Fapt. 17, 26. Rom. 11, 36. 1 Cor. 12, 13. Fapt. 2, 20. Cap. 12, 3. glos. 4, 6. Filp. 2, 11. ** Ier. 1, 3. Col. 1, 16. Ezech. 1, 2.

7. Dar nu toți au cunoștința aceasta. Ci unii, fiind obișnuiți pînă acum cu idolul, mîncă un lucru ca fiind jertfit unui idol; și cugetul lor, care este slab, este întinat *.

* Cap. 10, 28, 29. Rom. 14, 14, 20.

8. Dar nu carnea * ne face pe noi plăcuți lui Dumnezeu: nu cîștigăm nimic dacă mîncăm din ea, și nu pierdem nimic dacă nu mîncăm. * Rom. 14, 17.

9. Luați seama * însă cu nu cumva această slobodzie a voastră să ajungă o piatră de poticnire ** pentru cei slabi.

* Gal. 5, 12. ** Rom. 14, 13, 20.

10. Căci dacă te vede cineva pe tine, care ai cunoștință, că șezi la masă într'un templu de idoli, cugetul * lui, care este slab, nu-l va împinge pe el să mînce din lucrurile jertfite idoloilor ?

* Cap. 10, 28, 29.

11. Și astfel, el, care este slab, va pieri din * pricina acestei cunoștințe a ta: el, fratele, pentru care a murit Hristos !

* Rom. 14, 15, 20.

12. Dacă păcătuiți astfel * împotriva fraților, și le răniți cugetul lor slab, păcătuiți împotriva lui Hristos.

* Mat. 25, 40, 45.

13. De aceea, dacă * o mîncare face pe fratele meu să păcătuiască, nu voi mîncă niciodată carne, ca să nu fac pe fratele meu să păcătuiască.

* Rom. 14, 21. 2 Cor. 11, 29.

Dreptul lucrătorului creștin.

9 1. Nu * sînt eu slobod ? Nu ** sînt eu apostol ? N'am văzut eu pe Ius, Domnul nostru ? Nu † stăteți voi lucrul meu în Domnul ?

* Fapt. 9, 15; 12, 2; 26, 7. 2 Cor. 12, 22. Gal. 2, 1, 6. 1 Tim. 2, 7. 3 Tim. 1, 11. ** Fapt. 9, 1, 17; 18, 9; 22, 14, 26; 27, 11. Cap. 12, 8. † Cap. 2, 9; 4, 10.

2. Dacă nu sînt apostol pentru alții, sînt măcar pentru voi; căci voi stăteți pecetea * apostoliei mele în Domnul.

* 2 Cor. 8, 2; 12, 19.

3. Iată răspunsul meu de apărare împotriva celor ce mă cercetează.

4. N'avem * dreptul să mîncăm și să bem ?

* Yers. 14, 1 Tim. 2, 9. 2 Tim. 2, 9.

5. N'avem dreptul să ducem cu noi o soră, care să fie nevasta noastră, cum fac ceilalți apostoli, și frații * Domnului, și Chifa ? *

* Mat. 23, 26. Marc. 6, 3. Luc. 9, 10. Gal. 1, 19. ** Mat. 2, 14.

6. Ori numai eu și Barnaba n'avem * dreptul să nu lucrăm ?

* 2 Tim. 2, 8, 9.

7. Cine merge * la război pe chel-tiala sa ? Cine sîdește * o vie, și nu mîncă din rodul ei ? Cine paște † o

turmă, și nu mănincă din laptele turmei? ^{† 2 Cor. 10, 4. † 1 Tim. 1, 10; 6, 10. † 2 Tim. 2, 1; 4, 7.}

^{** Deut. 20, 6. Prov. 27, 26. Cap. 3, 9-8. † Isai. 21, 16. † Ps. 3, 3.}

8. Lucrurile acestea le spun după felul oamenilor? Nu le spune și Legea?

9. În adevăr, în Legea lui Moise este scris: „Să” nu legi gura bouului care treieră grul!” Pe boi li are în vedere Dumnezeu aici? ^{† Deut. 20, 4. † 1 Tim. 4, 10.}

10. Sau vorbește El inadins pentru noi? Da, pentru noi a fost scris astfel; căci cine” ară, trebuie să are cu nădejde, și cine treieră grul, trebuie să-l treiere cu nădejdea că va avea parte de el. ^{† 2 Tim. 2, 4.}

11. Dacă” am sămănat printre voi bunurile duhovnicești, mare lucru este dacă vom secera bunurile voastre vremelnice? ^{† Rom. 15, 27. Gal. 6, 6.}

12. Dacă se bucură alții de acest drept asupra voastră, nu ni se cade cu mult mai mult nou? Dar” noi nu ne-am folosit de dreptul acesta; ci răbdăm totul, ca” să nu punem vreo predică Evangheliei lui Hristos. ^{† 1 Pet. 30, 20. Vers. 20, 12-2 Cor. 11, 7, 9; 12, 10. † 1 Tes. 2, 9. ** 2 Cor. 11, 12.}

13. Nu” știți că cei ce îndeplinesc slujbele sfinte, sînt hrăniți din lucrurile dela Templu, și că cei ce slujesc altarului, au parte dela altar? ^{† Lev. 4, 10, 20; 7, 6, etc. Num. 5, 9, 10; 18, 9-20. Deut. 10, 9; 18, 1.}

14. Tot așa, Domnul” a rînduit ca” cei ce propovăduiesc Evanghelia, să trăiască din Evanghelie.

^{† Mat. 10, 10. Luc. 10, 1. ** Gal. 6, 6. † 1 Tim. 5, 17.}

Pavel nu s'a folosit de dreptul lui.

15. Dar eu nu m'am” folosit de niciunul din aceste drepturi. Și nu vă scriu aceste lucruri ca să cer să se facă așa cu mine; căci așa vrea” mai bine să mor decît să-mi ia cineva pricina mea de laudă. ^{† Vers. 12. † 1 Pet. 10, 8; 20, 24. Cap. 4, 12. † 1 Tes. 2, 9. † 2 Tim. 2, 9. ** 2 Cor. 11, 10.}

16. Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie” s'o vestesc; și vai de mine, dacă nu vestesc Evanghelia! ^{† Rom. 1, 14.}

17. Dacă fac lucrul acesta de bună voie, am” o răsplătă. Chiar dacă-l fac de silă, este o isprăvnicie care mi-a” fost încredințată.

^{* Cap. 3, 9, 14. ** Cap. 4, 1. Gal. 2, 9. † Filip. 1, 17. Gal. 1, 10.}

18. Care este atunci răsplătă mea? Este” să vestesc fără plată Evanghelia, pe care o vestesc, și să nu” mă

folosesc de dreptul meu în Evanghelie. ^{† Cap. 10, 12. † 2 Cor. 4, 10; 12, 7. ** Cap. 7, 7.}

19. Căci, măcar” că sînt slobod” față de toți, m'am făcut robul tuturor”, ca Ț să câștig pe cei mai mulți.

^{† Vers. 1. ** Gal. 5, 13. † Mat. 18, 15. † 1 Pet. 2, 1.}

20. Cu Iudeii”, m'am făcut ca un Iudeu, ca să câștig pe Iudei; cu ceice sînt supț Lege, m'am făcut ca și cînd așa fi fost supț Lege (măcar” că nu sînt supț Lege), ca să câștig pe ceice sînt supț Lege; ^{† 1 Pet. 10, 2; 18, 10; 21, 20, etc.}

21. cu ceice” sînt fără Lege”, m'am făcut ca și cum așa fi fost fără lege (măcar” că nu sînt fără o lege a lui Dumnezeu, ci sînt supț legea lui Hristos), ca să câștig pe cei fără lege.

^{† Gal. 3, 2. ** Rom. 7, 12, 14. † Cap. 7, 12.}

22. Am fost slab cu cei” slabi, ca să câștig pe cei slabi. M'am făcut tuturor” totul, ca Ț, oricum, să mîntuiesc pe unii din ei. ^{† Rom. 1, 1. † 1 Cor. 11, 20. ** Cap. 10, 20. † Rom. 15, 14. Cap. 7, 10.}

23. Fac totul pentru Evanghelia, ca să am și eu parte de ea.

Felul de luptă al lui Pavel.

24. Nu știți că ceice alergă în locul de alergare, toți alegă, dar numai unul capătă premiul? Alergați dar în așa” fel ca să cîpătați premiul!

^{† Gal. 2, 2; 5, 7. † Filip. 3, 10; 5, 14. † 2 Tim. 4, 7. † Rev. 12, 1.}

25. Toți ceice se luptă” la jocurile de obște, se supun la tot felul de înfrînări. Și ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună, care se poate vesteji: noi să facem lucrul acesta pentru o cunună, care nu se poate vesteji”.

^{† 1 Tes. 4, 12. † 1 Tim. 4, 12. † 2 Tim. 2, 5; 4, 7. ** 2 Tim. 4, 8. † 1 Cor. 9, 24. † 1 Pet. 1, 4; 5, 4. † Apoc. 2, 10; 3, 11.}

26. Eu, deci, alerg, dar nu ca și cum n'aș” Ți încoțro alerg. Mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care lovește în vînt. ^{† 2 Tim. 2, 4.}

27. Ci” mă port aspru cu trupul meu, și-l Țin în stăpînire”, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat Ț. ^{† Rom. 4, 10. Gal. 6, 4. ** Rom. 4, 10; 15, † 1 Cor. 4, 10. † 2 Cor. 11, 5, 6.}

Pilde din Vechiul Testament.

10 1. Fraților, nu vreau să nu știți că părinții noștri toți au fost supț nor”, toți au trecut prin mare”,

^{† Exod. 10, 21; 40, 34. Num. 9, 10; 14, 14. Deut. 1, 20. Num. 9, 12, 15. Ps. 78, 14; 105, 26. ** Exod. 14, 22. Num. 10, 8. † Isai. 4, 10. Ps. 78, 13.}

2. toți au fost botezați în nor și în mare, pentru Moise;

3. Toți au mâncat aceeași mâncare* duhovnicească,

* Exod. 16, 15, 26. Num. 9, 10, 20. Ps. 78, 24.

4. și toți au băut aceeași băutură* duhovnicească, pentru că beau dintr-o stîncă duhovnicească ce venea după ei; și stîncă era Hristos.

* Exod. 17, 6. Num. 20, 12. Ps. 78, 15.

5. Totuș cei mai mulți dintre ei, s'au fost plăcuți lui Dumnezeu, căci au* pierit în pustie.

* Num. 14, 20, 22, 23, 24, 25. Ps. 106, 26. Ezech. 16, 27. Iudaic.

6. Și aceste lucruri s'au întîmplat ca să ne slujească nouă drept pîlde, pentru ca să nu poftim după lucruri rele, cum* au poftit ei.

* Num. 11, 4, 15, 16. Ps. 106, 24.

7. Să* au fiți închinători la idoli, ca unii dintre ei, după cum este scris: „Poporul** a șezut să mîncească și să bea; și s'au sculat să joace.”

* Ysa. 14. ** Exod. 32, 6.

8. Să* nu curvăm, cum au făcut unii din ei, așa că într-o singură zi au** căzut douăzeci și trei de mii.

* Cap. 6, 15. Apoc. 2, 14. ** Num. 25, 1, 3. Ps. 106, 26.

9. Să nu ispitim pe Domnul, cum L-au ispitit unii* din ei, cari au** pierit prin șerpî.

* Exod. 17, 2, 7. Num. 21, 5. Deut. 8, 15. Ps. 78, 18, 20, 25, 26, 27, 28, 29. 106, 14. ** Num. 21, 6.

10. Să nu cîrțiți, cum au cîrțit unii* din ei, cari au** fost nimiciți de Nimicitorul Ț.

* Exod. 16, 2, 27. 2. Num. 14, 2, 29; 16, 1; ** 2. sam. 14, 27; 18, 49. † Exod. 12, 23. 2. Sam. 24, 15; 1. Cron. 21, 15.

11. Aceste lucruri li s'au întîmplat ca să ne slujească drept pîlde, și au* fost scrise pentru învățătura noastră, peste cari** au venit sfîrșiturile vearcurilor.

* Rom. 15, 4. Cap. 9, 10. ** Cap. 7, 25. Filip. 4, 5. Ezech. 10, 26, 27. † Ioan. 5, 15.

12. Astfel dar, cine* crede că stă în picioare, să ia seama să nu cadă.

* Rom. 11, 20.

13. Nu v'a ajuns nici o ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Și Dumnezeu*, care este credincios, nu** va îngădui să fiți ispițiți peste puterile voastre; ci, împreună cu isпита, a pregătît și mijlocul să ieșiți din ea, ca s'o puteți răbda.

* Cap. 1, 8. ** Ps. 120, 5. † Pet. 2, 9. ‡ 1. Cor. 10, 12.

Despre cina Domnului.

14. De aceea, prea iubiții mei, fugiți* de închinarea la idoli.

* Vers. 7, 2. Cor. 4, 17. † Ioan. 5, 21.

15. Vă vorbesc ca unor oameni cu judecată*: judecați voi singuri ce spun.

* Cap. 6, 1.

16. Paharul* binecuvîntat, pe care-l binecuvîntăm, nu este el împărțirea cu sîngele lui Hristos? Pinea**, pe care o frîngem, nu este ea împărțirea cu trupul lui Hristos?

* Mat. 26, 26—28. ** Psal. 2, 47, 48. Cap. 11, 23, 24.

17. Avînd în vedere că este o pine, noi*, cari sîntem mulți, sîntem un trup; căci toți luăm o parte din aceeași pine.

* Rom. 12, 3. Cap. 12, 27.

18. Uitați-vă la Israelul* după trup**: cei ce mîncău jertfele, nu sînt ei Ț în împărțire cu altarul?

* Rom. 1, 12. Gal. 2, 15. ** Rom. 6, 1; 9, 1, 2. † 1. Cor. 10, 18. ‡ Lev. 2, 2, 7, 12.

19. Deci ce zic eu? Că* un lucru jertfit idolilor, este ceva? Sau că un idol este ceva?

* Cap. 8, 4.

20. Dimpotrivă, eu zic că ce jertfesc* Neamurile, jertfesc dracilor, și nu lui Dumnezeu. Și eu nu vreau ca voi să fiți în împărțire cu dracii.

* Lev. 17, 7. Deut. 32, 17. Ps. 106, 37. Apoc. 9, 20.

21. Nu* puteți bea paharul Domnului și paharul** dracilor; nu puteți lua parte la masa Domnului și la masa dracilor.

* 1. Cor. 9, 15, 16. ** Deut. 32, 18.

22. Sau* vrem să întărim pe Domnul la gelozie? Sîntem** noi mai tari decît el?

* Deut. 32, 21. ** Ezech. 23, 14.

Cugetul nostru și al altuia.

23. Toate* lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos. Toate lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate sîdesc.

* Cap. 9, 13.

24. Nimeni* să nu-și caute folosul lui, ci fiecare să caute folosul altuia.

* Rom. 12, 1, 2. Vers. 10. Cap. 12, 5. Filip. 2, 4, 21.

25. Să mîncăți din tot ce* se vinde pe piață, fără să cercetați ceva din pricina cugetului.

* 1. Tim. 4, 4.

26. Căci „al* Domnului este pămîntul și tot ce cuprinde el.”

* Exod. 19, 5. Deut. 10, 14. Ps. 24, 1, 10, 12. Vers. 26.

27. Dacă vă pofteste un necredincios la o masă, și voiți să vă duceți, să mîncăți din tot ce* vă pune înainte, fără să cercetați ceva din pricina cugetului.

* Lev. 10, 7.

28. Dar dacă vă spune cineva: „Lucrul acesta a fost jertfit idolilor”, să nu mîncăți, din pricina* celui ce v'a înștiințat și din pricina cugetului; căci „al** Domnului este pămîntul și tot ce cuprinde el.”

* Cap. 9, 10, 12. ** Deut. 10, 14. Ps. 24, 1. Vers. 26.

29. Vorbesc aici nu de cugetul vostru, ci de cugetul altuia. Căci dece* să fie

judecată slobozenia mea de cugetul altuia? * Rom. 14, 10.

30. Dacă mălinc, aducând mulțămiri, de ce să fiu vorbit de rău pentru un lucru, pentru* care mulțănesc? * Rom. 14, 4. 1 Tim. 4, 3, 4.

31. Deci*, fie că mîlncăți, fie că beți, fie că faceți altceva: să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu. * Col. 3, 17. 1 Pet. 4, 11. 1 Pet. 10, 1.

32. Să nu* fiți pricină de păcătuire nici pentru Iudei, nici pentru Greci, nici pentru Biserica* lui Dumnezeu. * Rom. 14, 18. Cap. 9, 13. 2 Cor. 6, 3. ** Fapt. 20, 28. Cap. 11, 20. Tim. 1, 5.

33. După cum mă silesc și eu* în toate lucrurile să plac tuturor, căutînd nu** folosul meu, ci al celor mai mulți, ca să fie mințuiți. * Rom. 15, 2. Cap. 9, 3, 10. ** Tim. 14.

Ținuta femeii în adunări.

11 1. Călcați pe urmele* mele, învățat și eu calc pe urmele lui Hristos.

* Cap. 4, 16. Efez. 5, 1. Filip. 3, 17. 1 Tes. 1, 6. 2 Tes. 3, 9.

2. Vă laud că* în toate privințele vă aduceți aminte de mine, și că țineți** învățăturile întocmai cum vi le-am dat. * Cap. 4, 17. ** Cap. 7, 17.

3. Dar vreau să știți că Hristos* este Capul oricărui bîrbat; că bărbatul este capul** femeii, și că Dumnezeu este capul† lui Hristos. * Efez. 5, 23.

** Fap. 2, 18. 1 Tim. 2, 11, 12. 1 Pet. 2, 1, 3, 4. 1 Ioan. 14, 20. 2, 20; 15, 17, 20. Filip. 2, 7—9.

4. Orice bărbat, care se roagă sau proorocește* cu capul acoperit, își necinstește Capul său. * Cap. 12, 16, 20; 14, 1, etc.

5. Dimpotrivă, orice femeie*, care se roagă sau proorocește cu capul descoperit, își necinstește capul ei, pentru că una care ar fi rasă**.

* Fapt. 21, 6. ** Deut. 21, 12.

6. Dacă o femeie nu se învălește, să se și tundă! Iar, dacă este rușine* pentru o femeie să fie tunsă ori rasă, să se învălească. * Num. 6, 18. Deut. 21, 6.

7. Bărbatul nu este dator să-și acopere capul, pentru că el este* chipul și slava lui Dumnezeu, pe cînd femeia este slava bărbatului. * Fap. 1, 26; 27, 3; 9, 4.

8. În adevăr, nu* bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia din bărbat; * Fap. 2, 23, 24.

9. și nu* bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat. * Fap. 2, 10, 24, 26.

10. De aceea femeia, din pricina ingerilor*, trebuie să** aibă pe cap un semn al stăpînirii ei. * Fap. 16, 26. ** Col. 3, 3.

11. Totuș*, în Domnul, femeia nu este fără bărbat, nici bărbatul fără femeie. * Gal. 3, 28.

12. Căci dacă femeia este din bărbat, tot așa și bărbatul prin femeie, și toate* sînt dela Dumnezeu. * Rom. 11, 26.

13. Judecați voi singuri: este cuvințios ca o femeie să se roage lui Dumnezeu desvălită?

14. Nu vă învață chiar și firea că este rușine pentru un bărbat să poarte părul lung,

15. pe cînd pentru o femeie este o podoabă să poarte părul lung? Pentru că părul i-a fost dat ca învălitoare a capului.

16. Dacă* iubește cineva cearta de vorbe, noi n'avem un astfel de obicei și nici** Bisericiile lui Dumnezeu. * 1 Tim. 6, 4. ** Cap. 7, 17; 14, 20.

Despre cina Domnului.

17. Vă dau aceste învățături, dar nu vă laud pentru că vă adunați laolaltă nu ca să vă faceți mai buni, ci ca să vă faceți mai răi.

18. Mai lăti de toate, aud* că atunci cînd veniți la adunare, între voi sînt desbinări. Și în parte o cred,

19. căci trebuie* să fie și partide între voi, ca** să iasă la lumină cei găsiți buni. * Cap. 1, 10—12; 3, 6. * Mat. 18, 7. Luc. 17, 1. Fapt. 20, 28. 1 Tim. 4, 1. 2 Pet. 2, 1, 2. ** Luc. 2, 35. 1 Ioan. 2, 19. Deut. 19, 2.

20. Cînd vă adunați dar în acelaș loc, nu este cu putință să mîlncăți cina Domnului.

21. Fiindcă atunci cînd stați la masă, fiecare se grăbește să-și ia cina adusă de el, înaintea altuia; așa că unul este flămînd, iar altul* este beat.

* 2 Pet. 2, 12. Iuda 12.

22. Ce? N'aveți case pentru ca să mîlncăți și să beți acolo? Sau disprețuiți Biserica* lui Dumnezeu, și vreți să faceți de rușine** pe cei ce n'au nimic? Ce să vă zic? Să vă laud? În privința aceasta nu vă laud.

* Cap. 10, 20. ** Gal. 2, 4.

23. Căci am* primit dela Domnul ce v'am învățat; și anume că**, Domnul Iisus, în noaptea în care a fost vîndut, a luat o pîine. * Cap. 10, 2. Gal. 1, 1, 11, 12. ** Mat. 26, 26. Marc. 14, 22. Luc. 22, 19.

24. Și, după ce a mulțămît lui Dumnezeu, a frînt-o, și a zis: „Luați, mincați; aceasta este trupul Meu, care se frînge pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea.”

25. Tot astfel, după cină, a luat paharul, și a zis: „Acest pahar este legămîntul cel nou în sîngele Meu; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea, oricînd ori veți bea din el.”

26. Pentrucă, oricîndori mincați din pînea aceasta și beți din paharul acesta, vestiți moartea Domnului, pînă* va veni El. *Ioan 14, 9; 11, 26. Psal. 111, Cap. 4, 8; 26, 23. 1 Tim. 4, 10. 2 Tim. 1, 10. 1 Cor. 10, 16, 17.

27. De aceea*, oricine mîncă pînea aceasta sau bea paharul Domnului în chip nevrednic, va fi vinovat de trupul și sîngele Domnului.

*Rom. 9, 10, 13. Ioan 6, 51, 52, 54; 13, 27. Cap. 10, 21.

28. Fiecare* să se cerceteze dar pe sine însuși, și așa să mînce din pînea aceasta și să bea din paharul acesta.

*2 Cor. 13, 5. Gal. 6, 4.

29. Căci cine mîncă și bea, își mîncă și bea osînda lui însuși, dacă nu deosebește trupul Domnului.

30. Din pricina aceasta sînt între voi mulți neputîncioși și bolnavi, și nu puțin dorm.

31. Dacă* ne-am judeca singuri, n'am fi judecați.

*Ps. 138, 5. 1 Ioan 1, 8.

32. Dar cînd sîntem judecați, sîntem* pedepsiți de Domnul, ca să nu fim osîndiți odată cu lumea.

*Ps. 34, 12, 13. Ebr. 12, 6—13.

33. Astfel, frații mei, cînd vă adunați să mincați, așteptați-vă unii pe alții.

34. Dacă-i este foame* cuiva, să mînce acasă*, pentru că nu vă adunați spre osîndă.

Celelalte lucruri le voi* rîndui cînd voi* veni.

*Vers. 21. **Vers. 22. †Cap. 7, 17. Tit. 1, 5. ††Cap. 4, 18.

Darurile dăruirilor.

12 1. În ce privește* darurile duhovnicești, fraților, nu voiesc să fiți în necunoștință.

*Cap. 14, 1, 27.

2. Cînd erați păgîni, știți că* vă duceați la idoli** cei muți, după cum erați călăduși.

*Cap. 8, 11. Ebr. 2, 11, 12. 1 Tim. 1, 6. Tit. 1, 16. 4, 1. 1 Pet. 2, 8. **Ps. 115, 5.

3. De aceea vă spun că* nimeni, dacă vorbește prin Duhul lui Dumnezeu, nu zice: „Isus să fie anatema!” Și nimeni** nu poate zice: „Isus este Domnul”, decît prin Duhul Sfînt.

*Mat. 23, 1. Ioan 6, 2, 3. **Mat. 16, 17. Ioan 10, 36. 2 Cor. 13, 6.

4. Sînt* felurite daruri, dar este acelaș** Duh;

*Rom. 12, 4, etc. Ebr. 2, 4. 1 Pet. 4, 10. **Ebr. 4, 4.

5. sînt* felurite slujbe, dar este acelaș Domn;

*Rom. 12, 6—8. Ebr. 4, 13.

6. sînt felurite lucrări, dar este acelaș Dumnezeu, care* lucrează totul în toți.

*Ebr. 1, 3.

7. Și* fiecăruia i se dă arătarea Duhului spre folosul altora.

*Rom. 12, 8—9. Cap. 14, 26. Ebr. 4, 7. 1 Pet. 4, 10, 12.

8. De pildă, unuia li este dat, prin Duhul, să vorbească* despre înțelepciune; altuia, să vorbească** despre cunoștință, datorită aceluiaș Duh;

*Cap. 12, 4, 7. **Cap. 1, 5; 12, 2. 2 Cor. 9, 7.

9. altuia* credința, prin acelaș Duh; altuia, darul** tîmăduirilor, prin acelaș Duh;

*Mat. 17, 18, 20. Cap. 12, 2. 2 Cor. 4, 12.

**Marc. 16, 18. Luc. 9, 14.

10. altuia*, puterea să facă minuni; altuia, proorocia**;

*Vers. 28, 29. Marc. 16, 17. Gal. 3, 5. **Rom. 12, 6.

Cap. 12, 7; 14, 1, etc. †Cap. 14, 26. 1 Ioan 4, 1. ††Psal. 1, 4; 10, 46. Cap. 13, 1.

11. Dar toate aceste lucruri le face unul și acelaș Duh, care dă* fiecăruia în parte, cum** voiește.

*Rom. 12, 6. Cap. 7, 7. 2 Cor. 12, 12. Ebr. 4, 7. **Ioan 3, 8. Ebr. 2, 4.

Mădularele trupului.

12. Căci, după cum* trupul este unul și are multe mădulare, și după cum toate mădularele trupului, măcar că sînt mai multe, sînt un singur trup, — tot așa** este și Hristos.

*Rom. 12, 4, 5. Ebr. 4, 4, 16. **Vers. 27. Gal. 3, 16.

13. Noi toți, în adevăr, am fost botezați de un* singur Duh, ca să alcătuim un singur trup, fie** Iudei, fie Greci, fie robi, fie slobози; și toți* am fost adăpați dintr'un singur Duh.

*Rom. 8, 9. **Gal. 3, 26. Ebr. 2, 13, 14, 16. Col. 3, 11. †Ioan 6, 55; 7, 37—39.

14. Astfel, trupul nu este un singur mădular, ci mai multe.

15. Dacă piciorul ar zice: „Fiindcă nu sînt mînă, nu sînt din trup”, — nu este pentru aceasta din trup?

16. Și dacă urechea ar zice: „Fiindcă nu sînt ochi, nu sînt din trup”, — nu este pentru aceasta din trup?

17. Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? Dacă totul ar fi auz, unde ar fi mirosul?

18. Acum dar Dumnezeu a pus* mă-

dularele în trup, pe fiecare așa cum^{**} a voit El. ^{**Vers. 28. **Rom. 12, 3. Cap. 12, Vers. 11.}

19. Dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul?

20. Fapt este că sînt mai multe mădulare, dar un singur trup.

21. Ochiul nu poate sîcă minii: „N'am trebuință de tine[†]”; nici capul nu poate sîcă picioarelor: „N'am trebuință de voi.”

22. Ba mai mult, mădularele trupului, cari par mai slabe, sînt de neapărată trebuință.

23. Și părțile trupului, cari par vrednice de mai puțină cinste, le îmbrăcăm cu mai multă podoabă. Așa că părțile mai puțin frumoase ale trupului nostru capătă mai multă frumusețe.

24. pe cînd cele frumoase n'au nevoie să fie împodobite. Dumnezeu a întocmit trupul în așa fel ca să dea mai multă cinste mădularelor lipsite de cinste:

25. pentru ca să nu fie nici o desbinare în trup: ci mădularele să îngrijească deopotrivă unele de altele.

26. Și dacă suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună cu el; dacă este prețuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el.

27. Voi[†] stațiți trupul lui Hristos, și fiecare, în parte, mădularele^{**} lui.

^{*Rom. 12, 3. Efez. 1, 22; 4, 21; 5, 22, 28. Col. 1, 24. **Efez. 2, 20.}

28. Și Dumnezeu^{*} a rînduit în Biserică, lași, apostoli^{**}; al doilea, proroci[†]; al treilea, învățători; apoi, pe cei ce au darul minunilor^{††}; apoi pe cei ce au darul[†] tîlmăduirilor, ajutorărilor^{††}, cîrmuirilor^{**†}, și vorbirii în felurite limbi. ^{*Efez. 4, 11.}

^{**Efez. 2, 20; 3, 5. †Fapt. 13, 1. Rom. 12, 6. ††Vers. 28.}
^{††Vers. 9. **Num. 11, 17. ***Rom. 12, 3. 1 Tim. 4, 11. Ebr. 10, 17, 24.}

29. Oare toți sînt apostoli? Toți sînt proroci? Toți sînt învățători? Toți sînt făcători de minuni?

30. Toți au darul tîlmăduirilor? Toți vorbesc în alte limbi? Toți tîlmăcesc?

31. Umblați dar^{*} după darurile cele mai bune. Și vă voi arăta o cale nesus mai bună. ^{*Cap. 14, 1, 20.}

Dragostea.

13 1. Chiar dacă aș vorbi în limbi omenești și îngerești, și n'aș avea dragoste, sînt o aramă sunătoare sau un chinval zîngănit.

2. Și chiar dacă aș avea darul prorocii^{*}, și aș cunoaște toate tainele și toată știința; iar dacă aș avea toată credința așa încît^{**} să mut și munții, și n'aș avea dragoste, nu sînt nimic. ^{*Cap. 13, 9-13, 20; 14, 1, etc. Mat. 7, 28. **Mat. 17, 20. Marc. 11, 23. Luc. 17, 4.}

3. Și chiar dacă^{*} mi-aș împărți toată averea pentru hrana săracilor, chiar dacă mi-aș da trupul să fie ars, și n'aș avea dragoste, nu-mi folosește la nimic. ^{*Mat. 5, 1, 2.}

4. Dragostea^{*} este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate: dragostea nu plămădește; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mîndrie, ^{*Prov. 10, 12. 1 Pet. 4, 8.}

5. nu se poartă necuviincios, nu^{*} caută folosul său, nu se minic, nu se gîndește la rău, ^{*Cap. 10, 24. Filip. 2, 4.}

6. nu^{*} se bucură de seleguire, ci se^{**} bucură de adevăr, ^{*Ps. 10, 3. Rom. 1, 25. **1 Ioan. 4.}

7. acopere totul, crede totul, nădăjduiește totul, suferă totul. ^{*Rom. 12, 1. Gal. 3, 2. 1 Tim. 2, 24.}

8. Dragostea nu va pieri niciodată. Proorocile se vor sfîrși; limbile vor înceta; cunoștința va avea sfîrșit.

9. Căci^{*} cunoaștem în parte, și prorocim în parte; ^{*Cap. 9, 3.}

10. dar cînd va veni ce este desăvîșit, acest „în parte” se va sfîrși.

11. Cînd eram copil, vorbeam ca un copil, simțeam ca un copil, gîndeam ca un copil; cînd m'am făcut om mare, am lepădat ce era copilăresc.

12. Acum, vedem^{*} ca într-o oglindă, în chip întunecos; dar atunci, vom vedea față^{**} în față. Acum, cunosc în parte; dar atunci, voi cunoaște deplin, așa cum am fost și eu cunoscut pe deplin. ^{*2 Cor. 3, 18; 4, 7. Filip. 3, 13. **Mat. 18, 20. 1 Ioan. 3, 2.}

13. Acum dar rămîn aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea.

Darul limbilor și al prorocii.

14 1. Urmăriți^{*} dragostea. Umblați și după darurile duhovnicești, dar^{**} mai ales să prorociți. ^{*Cap. 12, 31. **Num. 11, 25, 26.}

2. În adevăr, cine vorbește^{*} în altă limbă, nu vorbește oamenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimeni nu-l înțelege, și, cu duhul, el spune taine. ^{*Fapt. 2, 4; 10, 46.}

3. Cine proroceste, dimpotrivă, vor-

bește oamenilor, spre zidire, sfățuire și mângiere.

4. Cine vorbește în altă limbă, se zidește pe sine însuși; dar cine proorocește, zidește sufletește Biserica.

5. Aș dori ca toți să vorbești în alte limbi, dar mai ales să proorociți. Cîne proorocește, este mai mare decît cine vorbește în alte limbi; afară numai dacă tîlmăcește aceste limbi, pentruca să capete Biserica zidire sufletească.

6. În adevăr, fraților, de ce folos v'as fi eu, dacă aș veni la voi vorbind în alte limbi, și dacă cuvîntul meu nu v'ar aduce nici descoperire¹, nici cunoștință, nici proorocie, nici învățătură?

¹ Vers. 26.

7. Chiar și lucrurile neînsufleteite, cări dau un sunet, fie un fluier sau o a-lută: dacă nu dau sunete deslășite, cine va cunoaște ce se cîntă cu fluierul sau cu a-lută?

8. Și dacă trîmbița dă un sunet încurcat, cine se va pregăti de luptă?

9. Tot așa și voi, dacă nu roștiți cu limba o vorbă înțeleasă, cum se va pricepe ce spuneți? Atunci parcă ați vorbi în vînt.

10. Sînt multe feluri de limbi în lume, totuși niciuna din ele nu este fără sunete înțelese.

11. Dar dacă nu cunosc înțelesul suetului, voi fi un străin pentru cel ce vorbește, și cel ce vorbește, va fi un străin pentru mine.

12. Tot așa și voi, fiindcă rîvnîți după daruri duhovnicești, să căutați să le aveți din belșug, în vederea zidirii sufletești a Bisericii.

13. De aceea, cine vorbește în altă limbă, să se roage să aibă și darul s'o tîlmăcească.

14. Fiindcă, dacă mă rog în altă limbă, duhul meu se roagă, dar mintea mea este fără rod.

15. Ce este de făcut atunci? Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga și cu mintea; voi² cînta cu duhul, dar voi cînta și cu³ mintea.

² Efes. 5. 19, Col. 3. 16. ³ Ps. 47. 1.

16. Altmîntrelea, dacă aduci mulțămiri cu duhul, cum va răspunde „Amin“ la⁴ mulțămirile, pe cari le aduci tu, cel lipsit de daruri, cînd el nu știe ce spui?

⁴ Cap. 12. 24.

17. Negreșit, tu mulțămesti lui Dumnezeu foarte frumos, dar ceilalți nu rămîine zidiți sufletește.

18. Mulțămesc lui Dumnezeu că eu vorbesc în alte limbi mai mult decît voi toți.

19. Dar în Biserică, voiesc mai bine să spun cinci cuvînte înțelese, ca să învăț și pe alții, decît să spun zece mii de cuvînte în altă limbă.

20. Fraților⁵, nu fiți copii la minte; ci, la răutate, fiți prunci⁶; iar la minte, fiți oameni mari. ⁵ Ps. 131. 2. ⁶ Mat. 23. 26; 23. 14. ⁷ Rom. 12. 19. ⁸ Cap. 2. 1. ⁹ Efes. 4. 14. ¹⁰ Evt. 3. 12, 13. ¹¹ Mat. 18. 2. ¹² 1 Pet. 2. 2.

21. În⁷ Lege este scris⁸: „Voi vorbi norodului acestuia prin altă limbă și prin buze străine; și nici așa nu Mă vor asculta, zice Domnul.“

⁹ Isai. 55. 24. ¹⁰ Isai. 66. 11, 12.

22. Prin urmare, limbile sînt un semn nu pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși. Proorocia, dimpotrivă, este un semn nu pentru cei necredincioși, ci pentru cei credincioși.

23. Deci, dacă s'ar aduna toată Biserica la un loc, și toți ar vorbi în alte limbi, și ar intra și de cei fără daruri, sau necredincioși, n'ar⁹ zice ei că sînteți nebuni?

¹⁰ Psal. 2. 12.

24. Dar dacă toți proorocește, și intră vreun necredincios sau vreunul fără daruri, el este încredințat de toți, este judecat de toți.

25. Tainele inimii lui sînt descoperite, așa că va cădea cu fața la pămînt, se va închina lui Dumnezeu, și va mărturisi că¹¹, în adevăr, Dumnezeu este în mijlocul vostru.

¹² Isai. 46. 14. ¹³ 2 Cor. 12. 29.

26. Ce este de făcut atunci, fraților? Cînd vă adunați laolaltă, dacă unul din voi are o cîntare, altul o învățătură¹³, altul o descoperire, altul o vorbă în altă limbă, altul o tîlmăcire, toate¹⁴ să se facă spre zidirea sufletească.

¹⁵ Vers. 2. ¹⁶ Cap. 12. 8—10. ¹⁷ Cap. 12. 7. ¹⁸ 2 Cor. 12. 28. ¹⁹ Efes. 4. 12.

27. Dacă sînt unii, cari vorbesc în altă limbă, să vorbească numai cîte doi sau cel mult trei, fiecare la rînd; și unul să tîlmăcească.

28. Dacă nu este cine să tîlmăcească, să tacă în Biserică, și să-și vorbească numai lui însuși și lui Dumnezeu.

29. Cît despre prooroci, să vorbească doi sau trei, și¹⁶ ceilalți să judece.

¹⁷ Cap. 12. 19.

30. Și dacă este făcută o descoperire unuia care șade jos, cel¹⁸ dintîi să tacă.

¹⁹ 1 Tes. 5. 26, 27.

31. Fiindcă puteți să proorociți toți, dar unul după altul, pentruca toți să

capete învățătură și toți să fie îmbărbătați.

32. Duhurile* proorocilor sînt supuse proorocilor; *1 Ioan. 4, 1.

33. căci Dumnezeu nu este un Dumnezeu al neorînduiei, ci al păcii, ca* în toate Bisericele sfinților. *Cap. 11, 16.

34. Femeile* să tacă în adunări, căci lor nu le este îngăduit să ia cuvîntul în ele, ci să** fie supuse, cum zice și Legea†. *1 Tim. 2, 11, 12. **Cap. 12, 3. Efez. 4, 22. Col. 3, 18. Tit. 2, 3. 1 Pet. 3, 1. †Fac. 3, 16.

35. Dacă voiese să capete învățătură asupra unui lucru, să întrebe pe bărbații lor acasă; căci este rușine pentru o femeie să vorbească în Biserică.

36. Ce? De la voi a pornit Cuvîntul lui Dumnezeu? Sau numai pînă la voi a ajuns el?

37. Dacă* crede cineva că este prooroc sau insuflat de Dumnezeu, să înțeleagă că ce va scriu eu, este o poruncă a Domnului. *2 Cor. 10, 1. 1 Ioan. 4, 6.

38. Și dacă cineva nu înțelege, să nu înțeleagă!

39. Astfel, deci, fraților, rivniți* după proorocire, fără să împedecați vorbirea în alte limbi. *Cap. 12, 31. 1 Tim. 4, 20.

40. Dar toate* să se facă în chip cînvîncios și cu rînduială. *Yer. 28.

Învierea și arătările lui Hristos.

15 1. Vă fac cunoscut, fraților Evanghelia, pe care* v'am propovăduit-o, pe care ați primit-o**, în care ați rămas, *Gal. 1, 11. **Rom. 1, 5.

2. și prin* care sînteți mîntuiți, dacă o țineți așa după cum v'am propovăduit-o; altfel, degeaba ați** crezut. *Rom. 1, 16. Cap. 1, 21. **Gal. 3, 4.

3. V'am* învățat înainte de toate, așa cum** am primit și eu: că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după† Scripturi; *Cap. 11, 3, 26. **Gal. 1, 12. †Ps. 22, 23, etc. Isa. 53, 5, 6, etc. Dan. 9, 26. Zah. 12, 7. Luc. 24, 26, 46. Psal. 3, 18; 26, 20. 1 Pet. 1, 11; 2, 24.

4. că a fost îngropat și a înviat a treia zi, după Scripturi*; *Ps. 2, 7; 16, 10. Isa. 53, 10. Osea 6, 2. Luc. 24, 26, 46. Psal. 2, 25—30; 21, 22, 23. 1 Pet. 1, 11.

5. și* că S'a arătat lui Chifa, apoi celor** doisprezece. *Luc. 24, 34. **Mat. 28, 17. Marc. 16, 14. Luc. 24, 36. Ioan 20, 19, 26. Psal. 16, 41.

6. După aceea S'a arătat la peste cinci sute de frați deodată, dintre cari cei mai mulți sînt încă în viață, iar unii au adormit.

7. În urmă s'a arătat lui Iacov, apoi tuturor* apostolilor. *Luc. 24, 38. Psal. 1, 3, 4.

8. După* ei toți, ca unei stîrpituri, mi s'a arătat și mie.

*Psal. 8, 4, 17; 22, 14, 15. Cap. 9, 1.

9. Căci eu sînt cel mai* neînsemnat dintre apostoli; nu sînt vrednic să port numele de apostol, fiindcă am** prigonit Biserica lui Dumnezeu. *Rom. 1, 6. **Psal. 8, 20. Gal. 1, 13. Filip. 3, 6. 1 Tim. 1, 13.

10. Prin* harul lui Dumnezeu sînt ce sînt. Și harul Lui față de mine n'a fost zădărnice; ba încă am** lucrat mai mult decît toți: totuși† nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine.

*Efez. 3, 7, 8. **2 Cor. 11, 23; 12, 11. †Mat. 16, 28. Rom. 15, 18, 19. 2 Cor. 3, 5. Gal. 2, 6. Efez. 3, 7. Filip. 2, 13.

11. Astfel dar, ori eu, ori ei, noi așa propovăduim, și voi așa ați crezut.

Însemnătoarea învierii lui Hristos.

12. Iar dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi, că nu este o înviere a morților?

13. Dacă nu este o înviere a morților, nici* Hristos n'a înviat. *1 Tim. 4, 14.

14. Și dacă n'a înviat Hristos, atunci propovăduirea noastră este zădărnice, și zădărnice este și credința voastră.

15. Ba încă noi sîntem descoperiți și ca martori mincinoși ai lui Dumnezeu; fiindcă, am mărturisit* despre Dumnezeu că El a înviat pe Hristos, cînd nu L-a înviat, dacă este adevărat că morții nu înviază.

*Psal. 2, 24, 25; 4, 20, 23; 13, 26.

16. Căci, dacă nu înviază morții, nici Hristos n'a înviat.

17. Și dacă n'a înviat Hristos, credința voastră este zădărnice, voi sînteți încă* în păcatele voastre, *Rom. 4, 20.

18. și prin urmare și cei ce au adormit în Hristos, sînt pierduți.

19. Dacă* numai pentru viața aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, atunci sîntem cei mai nenorociți dintre toți oamenii!

*2 Tim. 2, 13.

20. Dar acum, Hristos* a înviat din morți, piergă** celor adormiți.

*2 Pet. 1, 3. **Psal. 26, 23. Yer. 23. Col. 1, 12. Apoc. 1, 5.

21. Căci dacă* moartea a venit prin om, tot prin** om a venit și învierea morților. *Rom. 5, 12, 17. **Ioan 11, 25. Rom. 4, 25.

22. Și după cum toți mor în Adam, tot așa, toți vor învia în Hristos;

23. dar fiecare* la rîndul celei lui. Hristos este cel dintîi rod; apoi, la venirea Lui, cei ce sînt ai lui Hristos.

*Yer. 23. 1 Tim. 4, 10—12.

24. În urmă, va veni sfîrșitul, cînd

El va da împărăția* în minile lui Dumnezeu Tatăl, după ce va fi nimicit orice domnie, orice stăpânire și orice putere.

* Rom. 8, 38, 39.

25. Căci trebuie ca El să împărătească pînă* și pune pe toți vrăjmașii sub picioarele Sale.

* Ps. 110, 1. Ps. 136, 3. Ecl. 1, 22. Eps. 1, 12; 12, 13.

26. Vrajmașul* cel din urmă, care va fi nimicit, va fi moartea.

* 2 Tim. 1, 10. Apoc. 20, 14.

27. Dumnezeu, în adevăr, „a” pus totul sub picioarele Lui¹. Dar cînd zice că totul l-a fost supus, se înțelege că afară de Cel ce l-a supus totul.

* Ps. 8, 6. Mat. 28, 18. Eps. 2, 8. 1 Pet. 3, 22.

28. Și cînd* toate lucrurile li vor fi supuse, atunci chiar** și Fiul Se va supune Celui ce l-a supus toate lucrurile, pentruca Dumnezeu să fie totul în toți.

* Filip. 2, 10. ** Cap. 3, 23; 11, 3.

29. Altfel, ce ar face cei ce se botează pentru cei morți? Dacă nu înviază morții nicidecum, de ce se mai botează ei pentru cei morți?

30. Și de ce* sîntem noi în primejdie în orice clipă?

* 2 Cor. 11, 26. Gal. 3, 11.

31. În fiecare zi eu* sînt în primejdie de moarte; altfel este de adevărat lucrul acesta, fraților, cît este de adevărat că am de ce să mă laud** eu voi în Hristos Iisus, Domnul nostru.

* 1 Tes. 2, 19. ** Rom. 5, 20. Cap. 4, 8. 2 Cor. 4, 16; 11, 12.

32. Dacă, vorbind în felul oamenilor, m'am luptat cu fiarele în Efes, care-mi este folosul? Dacă nu înviază morții, atunci „să” mîncăm și să bem, căci mine vom muri¹.

* 2 Cor. 1, 8. ** 1 Cor. 2, 26. 2 Tes. 22, 13; 26, 13. Luc. 22, 19.

33. Nu vă înșelați: „Tovărășiile” re le strică obiceiurile bune¹.

* Cap. 5, 6.

34. Veniți-vă* în fire, cum se cuvine, și nu păcătuți! Căci* sînt între voi unii, cari nu cunosc pe Dumnezeu: spre ț rușinea voastră o spun.

* Rom. 12, 12. Ecl. 5, 14. ** 2 Tes. 4, 5. 1 Cap. 6, 6.

Cum vor învia morții.

35. Dar va zice cineva: „Cum* înviază morții? Și cu ce trup se vor întoarce?”¹

* Rom. 10, 8.

36. Nebun ce ești! Ce* sameni tu, nu înviază, dacă nu moare mai întîi.

* 1 Cor. 12, 24.

37. Și cînd sameni, sameni nu trupul care va fi, ci doar un grăunte, cum se întîmplă: fie de grîu, fie de altă samînță.

38. Apoi Dumnezeu li dă un trup, după cum vrea; și fiecărei samînțe li dă un trup al ei.

39. Nu orice trup este la fel; ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul este trupul păsărilor, altul al peștilor.

40. Tot așa, sînt trupuri cerești și trupuri pămîntesti; dar alta este strălucirea trupurilor cerești, și alta a trupurilor pămîntesti.

41. Alta este strălucirea soarelui, alta strălucirea lunii, și alta este strălucirea stelelor; chiar o stea se deosebește în strălucire de altă stea.

42. Așa* este și învierea morților. Trupul este sămănat în putrezire, și înviază în neputrezire;

* Luc. 12, 8. Mat. 12, 40.

43. este* sămănat în ocară, și înviază în slavă; este sămănat în neputință, și înviază în putere.

* Filip. 3, 21.

44. Este sămănat trup firesc, și înviază trup duhovnicesc. Dacă este un trup firesc, este și un trup duhovnicesc.

45. De aceea este scris: „Omul dinții Adam a fost” făcut un suflet viu.” Al doilea Adam¹ a fost făcut un duh dătător de viață.

* Gen. 2, 7. ** Rom. 8, 24. 1 Cor. 15, 45; 2 Cor. 11, 21. Col. 1, 4.

46. Dar întîi vine nu ce este duhovnicesc, ci ce este firesc; ce este duhovnicesc, vine pe urmă.

47. Omul* dintîi este din pămînt¹, pămîntesc; omul al doilea este din cer.

* 1 Cor. 15, 21. ** Ps. 2, 7; 2, 13. 1 Cor. 15, 21.

48. Cum este cel pămîntesc, așa sînt și cei pămîntesti; cum* este Cel ceresc, așa sînt și cei cerești.

* Filip. 3, 20, 21.

49. Și după cum* am purtat chipul celui pămîntesc, tot așa vom¹ purta și chipul Celui ceresc.

* Ps. 1, 2. ** Rom. 8, 29. 2 Cor. 4, 10; 4, 11. Filip. 3, 21. 1 Cor. 15, 2.

50. Ce spun eu, fraților, este că nu poate carnea* și sîngele să moștească împărăția lui Dumnezeu; și că, putrezirea nu poate moșteni neputrezirea.

* Mat. 23, 35. 1 Cor. 15, 50.

51. Iată, vă spun o taină: nu* vom adormi toți, dar** toți vom fi schimbați.

* 1 Tes. 4, 15-17. ** Filip. 3, 21.

52. Într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trîmbiță. Trîmbița* va suna, morții vor învia nesașiți putrezirii, și noi vom fi schimbați.

* 1 Cor. 15, 52. Mat. 24, 31. 1 Cor. 15, 52. 1 Tes. 4, 16.

53. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, și trupul* acesta muritor să se îmbrace în nemurire.

* 2 Cor. 5, 4.

54. Cînd trupul acesta supus putre-

sirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul care este scris: „Moartea” a fost înghițită de biruință.

* Ier. 25, 3. Eze. 2, 14, 15. Apoc. 20, 14.

55. Unde îți este biruința, moarte? Unde îți este boldul, moarte?

* Osea 13, 14.

56. Boldul morții este păcatul; și puterea* păcatului este Legea.

* Rom. 4, 15; 5, 13; 7, 9, 13.

57. Dar* mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruința* prin Domnul nostru Isus Hristos!

* Rom. 7, 25. ** 1 Ioan. 5, 4, 5.

58. De aceea*, prea iubiții mei frați, fiți tari, necîntîți, sportiți totdeauna în lucrul Domnului, căci știți că* osteneala voastră în Domnul nu este zădărnică.

* 2 Pet. 3, 14. ** Cap. 3, 8.

Stringerea de ajutoare.

16. Cîț privește stringerea* de ajutoare pentru sfinți, să faceți și voi cum am rînduit Bisericii Galației.

* Fapt. 11, 30; 24, 17. Rom. 15, 26. 2 Cor. 9, 4; 9, 1, 12. Gal. 2, 10.

2. În* ziua dînzii a săptămîinii, fiecare din voi să pună deoparte acasă ce va putea, după cîștigul lui, ca să nu se strîngă ajutoarele cînd voi veni eu.

* Fapt. 20, 7. Apoc. 1, 20.

3. Și cînd voi veni, voi trimite cu epistole pe* cei ce li veți socoti vrednici, ca să ducă darurile voastre la Ierusalim.

* 1 Cor. 9, 12.

4. Dacă* va face să mă duc și eu, vor merge cu mine.

* 2 Cor. 9, 4, 10.

5. La voi am să vin după ce* voi trece prin Macedonia, căci prin Macedonia voi trece.

* Fapt. 18, 21. 2 Cor. 1, 16.

6. Poate mă voi opri pe la voi, sau poate chiar voi ierna la voi, ca apoi să mă însoțiți* acolo unde voi avea să mă duc.

* Fapt. 15, 35; 17, 15; 21, 8. Rom. 15, 24. 2 Cor. 1, 16.

7. De data aceasta nu vreau să vă văd în trecăt, ci trag nădejde să mai rămîn cu voi cîtăva vreme, dacă* va îngădui Domnul.

* Fapt. 15, 21. Cap. 4, 10. Iac. 4, 12.

8. Voi mai rămîne totuși în Efes pînă la Cincizecime,

9. căci mi* s'a deschis aici o ușă mare și largă, și sînt* mulți protivnici.

* Fapt. 14, 27. 2 Cor. 2, 17. Col. 4, 3. Apoc. 8, 8. ** Fapt. 18, 8.

10. Dacă* sosește Timotei, aveți grijă să fie fără frică la voi; căci el este prins ca și mine la lucrul* Domnului.

* Fapt. 18, 20. Cap. 4, 17. ** Rom. 16, 21. Filp. 2, 20, 22. 1 Tim. 3, 2.

11. Nimeni* dar să nu-l disprețuiască. Să-l petreceți în* pace, ca să vină la mine, pentru că îl aștept cu frații.

* 1 Tim. 4, 12. ** Fapt. 18, 20.

12. Cîț pentru fratele Apolo*, l-am rugat mult să vină la voi cu frații, dar n'a voit nicidecum să vină acum; va veni însă cînd va avea înlesnire.

* Cap. 1, 12; 2, 9.

Indemnuri.

13. Vegheați*, fiți tari în credință, fiți* oameni, întăriți-vă*!

* Mat. 24, 42. 25, 13. 1 Tim. 5, 8. 1 Pet. 5, 8. ** Cap. 15, 1. Filp. 1, 27; 4, 1. 1 Tim. 3, 8. 2 Tim. 2, 15. * Efez. 6, 10. Col. 1, 11.

14. Tot ce* faceți, să fie făcut cu dragoste!

* Cap. 14, 1. 1 Pet. 4, 8.

15. Încă un indemn, fraților. Cunoașteți casa* lui Ștefana; știți că ea este cel dintîi rod* al Ahaiei; și că s'a pus cu totul în slujba sfinților.

* Cap. 1, 16. ** Rom. 16, 1. 1 Tim. 3, 4; 5, 1. Eze. 8, 10.

16. Fiți și voi supuși* unor astfel de oameni și flecăruia care ajută la lucru și se* ostenește.

* Eze. 18, 17. ** Eze. 8, 10.

17. Mă bucur de venirea lui Ștefana, lui Fortunat și lui Ahaie; ei* au împlinit ce lipsea din partea voastră.

* 2 Cor. 12, 9. Filp. 2, 20. Fim. 12.

18. căci* mi-au răcorit duhul meu și al vostru. Sa* știți dar să prețuiți pe astfel de oameni.

* Col. 4, 8. ** Filp. 2, 20. 1 Tim. 5, 12.

Urări de sănătate.

19. Bisericele din Asia vă trimet sănătate. Acula și Priscila, împreună* cu Biserica din casa lor, vă trimet multă sănătate în Domnul.

* Rom. 16, 5, 19. Fim. 2.

20. Toți frații vă trimet sănătate. Spuneți-vă sănătate* unii altora cu o sărutare sfințită.

* Rom. 16, 20.

21. Urările* de sănătate sînt scrise cu înălță-mîna mea: Pavel.

* Col. 4, 10. 2 Tim. 3, 17.

22. Dacă nu* iubește cineva pe Domnul nostru Isus Hristos, să* fie amate-ma! „Maranata!” (Domnul nostru vine!).

* Efez. 6, 24. ** Gal. 1, 8, 9. 1 Iuda 14, 15.

23. Harul* Domnului Isus Hristos să fie cu voi.

* Rom. 16, 20.

24. Dragostea mea este cu voi cu toți în Hristos Isus. Amin.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI PAVEL CĂTRE CORINTENI

Urare.

1 1. Pavel, apostol * al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, și frațele Timotei, către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, și** către toți sfinții, cari sînt în toată Ahaia:

* 1 Cor. 1. 1. 2 Tes. 1. 1. Col. 1. 1. 1 Tim. 1. 1. 2 Tim. 1. 1.
** Filip. 1. 1. Col. 1. 2.

2. Har * și pace vouă dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!

* Rom. 1. 7. 1 Cor. 1. 3. Gal. 1. 3. Filip. 1. 2. Col. 1. 2. 1 Tes. 1. 1. 2 Tes. 1. 2. 1 Tim. 1.

Mîngîlierile apostolului.

3. Binecuvîntat * să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeu oricărei mîngîlieri,

* 2 Tes. 1. 3. 1 Pet. 1. 3.

4. care ne mîngîie în toate necazurile noastre, pentruca, prin mîngîierea cu care noi înșine sîntem mîngîiați de Dumnezeu, să putem mîngîia pe ceilalți se află în vreun necaz!

5. Căci, după cum avem parte din belșug de suferințele * lui Hristos, tot așa, prin Hristos avem parte din belșug și de mîngîiere.

* 1 Pet. 3. 4. Cap. 4. 10. Col. 1. 24.

6. Așa că, dacă sîntem în necaz, sîntem pentru mîngîierea și mîntuirea voastră; dacă sîntem mîngîiați, sîntem pentru mîngîierea voastră, care se arată prin faptul că răbdați aceleași suferințe * ca și noi.

* Cap. 4. 13.

7. Și nădejdea noastră pentru voi, este neclintită, pentrucă știm că, dacă aveți parte de suferințe, aveți parte și de mîngîiere.

* Rom. 8. 17. 1 Tim. 3. 10.

8. În adevăr, fraților, nu voim să vă lășăm în necunoștință despre necazul * care ne-a lovit în Asia, de care am fost apăsați peste măsură de mult, mai pe sus de puterile noastre, așa că nici nu mai trăgeam nădejde de viață.

* 1 Pet. 10. 20. 1 Cor. 15. 20; 15. 3.

9. Ba încă ne spunea gîndul că trebuia să murim; pentrucă să ne punem încrederea nu * în noi înșine, ci în Dumnezeu care înviază morții.

* 1 Cor. 15. 2. 1.

10. El * ne-a izbăvit și ne izbăvește dintr-o astfel de moarte, și avem nădejde că ne va mai izbăvi încă.

* 2 Pet. 2. 1.

11. Voi înșivă ne veți * ajuta cu rugăciunile voastre, pentruca binefacerea ** făcută nouă prin rugăciunile multora să fie pentru mulți un prilej de mulțămiri lui Dumnezeu pentru noi.

* Rom. 15. 30. Filip. 1. 10. 1 Tim. 2. 1. ** Cap. 4. 10.

Mărturia cugetului apostolului.

12. Lauda noastră este mărturia, pe care ne-o dă cugetul nostru că ne-am purtat în lume, și mai ales față de voi, cu o sfințenie și curăție * de inimă date de Dumnezeu, biruindu-ne nu ** pe o înțelepciune lumească, ci pe harul lui Dumnezeu.

* Cap. 2. 10; 4. 2. ** 1 Cor. 2. 4. 10.

13. Nu vă scriem altceva decît ce citiți și cunoașteți. Și trag nădejde că pînă la sfîrșit veți cunoaște,

14. cum ați și cunoscut în parte, că * noi sîntem lauda voastră, după cum și voi ** veți fi lauda noastră în ziua Domnului Isus.

* Cap. 5. 12. ** Filip. 2. 16; 4. 1. 1 Tes. 2. 10, 20.

15. În această încredințare, voiam * să vin mai înainte la voi, ca să aveți un ** al doilea har.

* 1 Cor. 4. 10. ** Rom. 1. 12.

16. Voiam să trec pe la voi ca să mă duc în Macedonia; apoi * din Macedonia să mă întorc la voi, și să fiu petrecut de voi în Iudea.

* 1 Cor. 16. 5, 6.

17. În luarea hotărîrii acesteia, am lucrat eu în chip ușuratic? Sau hotărîrile mele sînt niște hotărîri, pe cari le iau în felul lumii *, ca să fie în mine „Da, da” și „Nu, nu”?

* Cap. 10. 2.

18. Credincios este Dumnezeu că vorbirea noastră față de voi n'a fost și „Da”, și „Nu”.

19. Căci Fiul * lui Dumnezeu, Isus Hristos, care a fost propovăduit de noi în mijlocul vostru, prin mine, prin Silvan, și prin Timotei, n'a fost „da” și „nu”, ci ** în El nu este decît „da”.

* Marc. 1. 1. Luc. 1. 30. 1 Pet. 1. 20. ** 1 Cor. 12. 3.

20. În adevăr *, făgăduințele lui Dumnezeu, oricîte ar fi ele, toate în El sînt „da”; de aceea și „Amin”, pe care-l spunem noi, prin El, este spre slava lui Dumnezeu.

* Rom. 15. 8, 9.

21. Și Cel ce ne întărește împreună cu voi, în Hristos, și care ne-a * uns, este Dumnezeu.

* 1 Ioan. 1. 20, 21.

22. El ne-a* și pecetluit, și ne-a** pus în inimă arvuna Duhului.

* Efes. 1, 13; 4, 30. 2 Tim. 2, 23. Apoc. 5, 17. ** Cap. 5, 5. Efes. 1, 14.

Pricina amănării venirii.

23. Iau* pe Dumnezeu martor față de sufletul meu, că n'am mai venit până acum la Corint tocmai ca** să vă cruț.

* Rom. 1, 9. Cap. 13, 21. Gal. 1, 20. Filip. 1, 8. ** 1 Cor. 4, 21. Cap. 2, 3; 12, 20; 13, 5, 10.

24. Nu doar că* am avea stăpânire peste credința voastră; dar vrem să lucrăm și noi împreună la bucuria voastră; căci stați tari în** credință.

* 1 Cor. 3, 5. 1 Pet. 5, 3. ** Rom. 11, 20. 1 Cor. 13, 1.

2 1. Am hotărât dar în mine, să* nu mă întorc la voi cu întristare.

* Cap. 1, 23; 12, 20, 21; 13, 10.

2. Căci, dacă vă întristez, dela cine să mă aștept la bucurie, dacă nu dela cel întristat de mine?

3. Și v'am scris cum v'am scris, ca, la venirea mea, să* n'am întristare din partea celor ce trebuiau să-mi facă bucurie; și sînt** încredințat, cu privire la voi toți, că bucuria mea este bucuria voastră a tuturor.

* Cap. 12, 21. ** Cap. 7, 10; 9, 22. Gal. 5, 10.

4. V'am scris cu multă mîhnire, și strîngere de inimă, cu ochii scîldați în lacrimi, nu* ca să vă întristați, ci ca să vedeți dragostea nespus de mare, pe care o am față de voi. * Cap. 7, 9, 12.

Iertarea celui pedepsit.

5. Dacă* a fost cineva o pricină de întristare, nu m'a** întristat numai pe mine, ci pe voi toți; cel puțin în parte, ca să nu spun prea mult.

* 1 Cor. 5, 1. ** Gal. 4, 23.

6. Este destul pentru omul acesta pedepsea, care i-a fost dată de* cel mai mult;

* 1 Cor. 5, 4, 5. 1 Tim. 5, 20.

7. așa că acum*, este mai bine să-l iertați, și să-l mîngăiați, ca să nu fie doborât de prea multă mîhnire. * Gal. 1, 4.

8. De aceea, vă rog, să vă arătați iarăși dragostea față de el;

9. căci v'am scris și cu gîndul ca să vă pun la încercare și să văd dacă sînteți* ascultători în totul. * Cap. 7, 10; 10, 4.

10. Dar pe cine iertați voi, îl iert și eu. În adevăr, ce am iertat eu, — dacă am iertat ceva — am iertat pentru voi, în fața lui Hristos.

11. ca să nu lăsdm pe Satana să aibă un câștig dela noi; căci nu sîntem în neștiință despre planurile lui.

12. Cînd am ajuns* la Tros pentru Evanghelia lui Hristos, măcar că mi se deschisese acolo o ușă** în Domnul,

* Fapt. 18, 9; 20, 3. ** 1 Cor. 16, 9.

13. n'am* avut liniște în duhul meu, fiindcă n'am găsit pe fratele meu Tit; de aceea, mi-am luat zina bună dela frați, și am plecat în Macedonia.

* Cap. 7, 5, 6.

Stajba apostolului.

14. Mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne poartă totdeauna cu carul Lui de biruință în Hristos, și care răsplindește prin noi în orice loc mireasmă* cunoscînteii Lui.

* Orit. 1, 3.

15. În adevăr, noi sîntem, înaintea lui Dumnezeu, o mireasmă a lui Hristos printre* cei ce sînt pe calea mîntuirii și printre** cei ce sînt pe calea pierzării:

* 1 Cor. 1, 18. ** Cap. 4, 3.

16. pentru aceștia*, o mireasmă dela moarte spre moarte; pentru alții, o mireasmă dela viață spre viață. Și cine** este deajuns pentru aceste lucruri?

* Luc. 2, 34. Ioan. 9, 29. 1 Pet. 2, 7, 8. ** 1 Cor. 15, 10. Cap. 3, 5, 6.

17. Căci noi nu stricăm* Cuvîntul lui Dumnezeu, cum fac cei mai mulți; ci vorbim cu inimă curată, din partea lui Dumnezeu, înaintea lui Dumnezeu, în Hristos. * Cap. 4, 2; 11, 12. 1 Pet. 3, 9.

Destoinicia Apostolului.

3 1. Începem* noi iarăși să ne lăudăm singuri? Sau nu cumva avem trebuință, ca unii, de epistole** de laudă, către voi sau dela voi?

* Cap. 5, 12; 10, 1; 12, 11. ** Fapt. 18, 27.

2. Voi* sînteți epistola noastră, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii.

* 1 Cor. 4, 2.

3. Voi sînteți arătați ca fiind epistola lui Hristos, scrisă* de noi, ca slujitori ai Lui, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu; nu pe niște** table de piatră, ci pe niște† table cari sînt inimi de carne. * 1 Cor. 3, 1. ** Ezech. 36, 12; 34, 1. † Ps. 40, 5. Ier. 31, 33. Ezech. 11, 19; 36, 26. Ezech. 36, 26.

4. Avem încrederea aceasta tare în Dumnezeu, prin Hristos.

5. Nu* că noi prin noi înșine sîntem în stare să gîndim ceva ca venind dela noi. Destoinicia** noastră, dimpotrivă, vine dela Dumnezeu,

* Ioan. 15, 5. Cap. 2, 10. ** 1 Cor. 15, 10. Filip. 2, 13.

6. care ne-a și făcut în stare să fim slujitori* ai unui legămînt** nou, nu

al slovei ț, ci al Duhului; căci slova ȚȚ omorâ, dar ȚȚ Duhul dă viață.

* 1 Cor. 2, 8; 10, 10. Cap. 3, 18. Efes. 2, 7. Col. 1, 10, 28. 1 Tim. 1, 10, 12. 2 Tim. 1, 12. ** 1 Cor. 10, 11. Mat. 20, 28. Ebr. 8, 4, 9. † Rom. 2, 27, 29; 7, 6. ‡ Rom. 3, 20; 4, 15; 7, 9-11. Gal. 3, 20. § Ioan. 6, 68. Rom. 8, 2.

Legământul cel nou și cel vechi.

7. Acum, dacă slujba* aducătoare de moarte, scrisă** și săpată în piatră, era cu atât slavă încît ȚȚ fiii lui Israel nu puteau să-și pirotească ochii asupra feței lui Moise, din pricina strălucirii feței lui, măcar că strălucirea aceasta era trecătoare, * Rom. 7, 10. ** Exod. 34, 1, 28. Deut. 10, 1, etc. † Exod. 34, 29, 30, 35.

8. cum n'ar fi cu slavă mai degrabă slujba* Duhului? * Gal. 3, 3.

9. Dacă slujba aducătoare de osindă, a fost slăvită, cu cît mai mult o întrece în slavă slujba* aducătoare de neprăhănire? * Rom. 1, 17; 1, 31.

10. Și în privința aceasta, ce a fost slăvit aici n'a fost slăvit, din pricina slavei care o întrece cu mult.

11. În adevăr, dacă ce era trecător, era cu slavă, cu cît mai mult va rămînea în slavă ce este netrecător!

12. Fiindcă avem dar o astfel de nădejde, noi lucrăm* cu multă îndrăzneală; * Cap. 7, 4. Efes. 4, 19.

13. și nu facem ca Moise, care* își punea o măhră peste față, pentruca fiii lui Israel să nu-și pirotească ochii asupra sfîrșitului a ceea ce era trecător**. * Exod. 34, 33, 35. ** Rom. 10, 4. Gal. 3, 23.

14. Dar ei au rămas greoi la minte*: căci pînă în ziua de astăzi, la citirea Vechiului Testament, această măhră rămîne neridicată, fiindcă măhră e dată la o parte în Hristos.

* Isa. 6, 10. Mat. 23, 11, 14. Ioan. 12, 40. Psal. 78, 28. Rom. 11, 7, 8, 25. Cap. 4, 4.

15. Da, pînă astăzi, cînd se citește Moise, rămîne o măhră peste inimile lor.

16. Dar oricît deori* vreunul se întoarce la Domnul, măhră este luată**. * Exod. 34, 34. Rom. 11, 27, 28. § Ioan. 20, 7.

17. Căci Domsul* este Duhul; și unde este Duhul Domnului, acolo este slobozenia. * 1 Cor. 13, 45. Vers. 4.

18. Noi toți primim cu fața descoperită, ca* într'o oglindă, slava** Domnului, și sîntem schimbați în acelaș chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului. * 1 Cor. 13, 12. ** Cap. 4, 4, 5. 1 Tim. 1, 12. * Rom. 8, 28. 1 Cor. 13, 48. Col. 3, 10.

Propovăduirea Evangheliei.

4. 1. Deaceia, fiindcă avem slujba aceasta*, după îndurarea** pe care am căpătat-o, noi nu cădem de oboseală. * Cap. 3, 4. ** 1 Cor. 7, 25. 1 Tim. 1, 18.

2. Ca unii, cari am lepădat meșteșugirile rușinoase și ascunde, nu umblăm cu vicieșug și nu stricăm* Cuvîntul lui Dumnezeu. Cî**, prin arătarea adevărului, ne ȚȚ facem vrednici să fim primiți de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu.

* Cap. 2, 12. 1 Tim. 2, 5, 6. ** Cap. 4, 4, 7; 5, 24. † Cap. 5, 11.

3. Și dacă Evanghelia noastră este acoperită*, este acoperită pentru cei ce sînt pe calea pierzării,

* 1 Cor. 1, 18. Cap. 1, 15. 1 Tim. 2, 16.

4. a căror* minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul** veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina* Evangheliei slavei lui Hristos, care ȚȚ este chipul lui Dumnezeu. * Ioan. 12, 31; 14, 19; 16, 15. Efes. 4, 12. ** Ioan. 8, 12. Ioan. 12, 40. Cap. 3, 14. † Cap. 3, 4, 9, 11, 12. Vers. 4. ‡ Ioan. 1, 12; 12, 40; 14, 9. Filip. 2, 15. Ebr. 1, 3.

5. Căci* noi nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe Domnul Hristos Isus. Noi** sîntem robii voștri, pentru Isus.

* 1 Cor. 1, 13, 20; 10, 32. ** 1 Cor. 9, 19. Cap. 1, 24.

6. Căci Dumnezeu, care* a zis: „Să lumineze lumina din întunec“, ne-a luminat inimile, pentruca să facem ȚȚ strălucescă lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos. * Psal. 1, 3. ** 1 Pet. 2, 19. † Vers. 4. 1 Pet. 2, 9.

Greutățile slujbei.

7. Comoara aceasta o purtăm în niște vase* de lut, pentruca** această putere nemai pomenită să fie dela Dumnezeu și nu dela noi.

* Cap. 3, 1. ** 1 Cor. 2, 9. Cap. 12, 9.

8. Sîntem încoțîți* în toate chipurile, dar nu la strîmtoare; în grea cîmpănă, dar nu desmădăduiți; * Cap. 7, 5.

9. prigonîți, dar nu părăsiți; trîntiți jos*, dar nu omorîți. * Ps. 119, 24.

10. Purtăm întotdeauna* cu noi, în trupul nostru, omorîrea Domnului Isus, pentruca** și viața lui Isus să se arate în trupul nostru. * 1 Cor. 12, 31. Cap. 1, 6. Gal. 2, 21. Filip. 3, 10. ** Rom. 8, 17. 2 Tim. 2, 11, 12. 1 Pet. 4, 10.

11. Căci noi cei vii, totdeauna* sîntem dați la moarte din pricina lui Isus, pentruca și viața lui Isus să se arate în trupul nostru muritor.

* Ps. 44, 22. Rom. 8, 36. 1 Cor. 15, 31, 40.

12. Astfel că, în noi lucrează moartea*, iar în voi viața. * Cap. 12, 6.

13. Însă fiindcă avem acelaș* duh de credință, potrivit cu ceea ce este scris: „Am crezut”, de aceea am vorbit!” și noi credem, și de aceea vorbim.

* Rom. 1. 12. 2 Pet. 1. 1. ** Ps. 118. 10.

14. Și știm că Cel* ce a înviat pe Domnul Iisus, ne va învia și pe noi împreună cu Iisus, și ne va face să ne înfățișăm împreună cu voi.

* Rom. 8. 11. 1 Cor. 6. 14.

15. Căci toate* aceste lucruri se petrec în folosul vostru, pentruca harul** mare, câpătat prin mulți, să facă să sporească mulțămirile spre slava lui Dumnezeu.

* 1 Cor. 3. 21. Cap. 1. 6. Col. 1. 26. 2 Tim. 2. 10. ** Cap. 1. 31; 3. 10; 9. 11, 12.

Principiile de încredere.

16. De aceea, noi nu cădem de oboseală. Ci chiar dacă omul nostru de afară se trece, totuși omul nostru din lăuntru* se înnoiește din zi în zi.

* Rom. 1. 22. Efez. 3. 10. Col. 3. 10. 1 Pet. 3. 4.

17. Căci întristările noastre ușoare* de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate vecinică de slavă.

* Mat. 5. 12. Rom. 5. 15. 1 Pet. 1. 4; 5. 10.

18. Pentrucă noi nu ne uităm* la lucrurile cari se văd, ci la cele ce nu se văd; căci lucrurile cari se văd, sînt trecătoare, pe cînd cele ce nu se văd, sînt vecinice.

* Rom. 5. 24. Cap. 5. 7. Efez. 11. 1.

5 1. Știm, în adevăr, că, dacă se desface casa pămîntească a cortului nostru* trupesc, avem o clădire în cer dela Dumnezeu, o casă, care nu este făcută de mîină ci este vecinică.

* Ier. 4. 20. Cap. 4. 7. 2 Pet. 1. 13, 14.

2. Și gemem* în cortul acesta, plini de dorința să ne îmbrăcăm peste el cu locașul nostru ceresc.

* Rom. 8. 20.

3. negreșit dacă atunci cînd vom fi îmbrăcați* nu vom fi găsiți desbrăcați de el.

* Apoc. 3. 18; 19. 13.

4. Chiar în cortul acesta deci, gemem apăsăți; nu că dorim să fim desbrăcați de trupul acesta, ci să fim îmbrăcați* cu trupul celalt peste acesta, pentruca ce este muritor în noi, să fie înghițit de viață.

* 1 Cor. 15. 53, 54.

5. Și Cel* ce ne-a făcut pentru aceasta, este Dumnezeu, care ne-a** dat aruna Duhului.

* Rom. 8. 25. Cap. 1. 20. Efez. 1. 14; 4. 30. ** Rom. 8. 25. Cap. 1. 20. Efez. 1. 14; 4. 30.

6. Așa dar, noi întotdeauna sîntem plini de încredere; căci știm că, dacă

sîntem acasă în trup, pribegim departe de Domnul, —

7. pentrucă umblăm* prin credință, nu prin vedere. —

* Rom. 8. 24, 25. 1 Cor. 13. 12. Cap. 4. 18. Efez. 11. 1.

8. Da, sîntem plini de încredere, și ne place* mult mai mult să părăsim trupul acesta, ca să fim acasă la Domnul.

* Filip. 1. 23.

9. Deaceia ne și silim să-l fim plăcuți, fie că rămînem acasă fie că sîntem departe de casă.

10. Căci* toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca** fiecare să-și primească răsplata după binele sau răul, pe care-l va fi făcut cînd trăia în trup.

* Mat. 25. 31, 32. Rom. 14. 10. ** Rom. 2. 6. Gal. 6. 7. Efez. 6. 8. Col. 3. 24, 25. Apoc. 22. 12.

Făptura cea nouă.

11. Ca unii cari cunoaștem deci frica* de Domnul, pe oameni, căutăm să-i încredințăm; dar Dumnezeu** ne cunoaște bine, și mădăduiește că și voi ne cunoașteți bine în cugetele voastre.

* Ier. 10. 20. Efez. 10. 21. Iuda. 22. ** Cap. 4. 2.

12. Cu aceasta nu* ne lăudăm singuri iară înaintea voastră, ci vă dăm un temel de laudă** cu privire la noi, ca să aveți cu ce răspunde aceloră cari se laudă cu ce este în înfățișare și nu cu ce este în inimă.

* Cap. 3. 1. ** Cap. 1. 14.

13. În adevăr, dacă* ne-am ieșit din minți, pentru Dumnezeu ne-am ieșit; dacă sîntem întregi la minte, pentru voi sîntem.

* Cap. 11. 1, 16, 17; 12. 4, 15.

14. Căci dragostea lui Hristos ne strînge; fiindcă socotim că, dacă Unul singur a murit* pentru toți, toți deci au murit.

* Rom. 5. 15.

15. Și El a murit pentru toți, pentruca* cei ce trăiesc, să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru Cel ce a murit și a înviat pentru ei.

* Rom. 4. 15, 16; 14. 7, 8. 1 Cor. 6. 15. Gal. 2. 20. 1 Tim. 2. 10. 1 Pet. 4. 2.

16. Așa că*, de acum încolo, nu mai cunoaștem pe nimeni în felul lumii; și chiar dacă am cunoscut pe Hristos în felul lumii, totuși* acum nu-l mai cunoaștem în felul acesta.

* Mat. 22. 32. Ioan. 15. 14. Gal. 2. 4. Filip. 3. 7, 8. Col. 2. 12. ** Ioan. 4. 20.

17. Căci, dacă este* cineva în Hristos, este o făptură** nouă. Cele f vechi s'au dus: lată că toate lucrurile s'au făcut noi.

* Rom. 6. 6; 14. 7. Gal. 2. 15. ** Gal. 6. 15. 1 Tim. 4. 15, 16; 22. 17. Efez. 2. 10. Apoc. 21. 5.

18. Și toate lucrurile acestea sînt dela

Dumnezeu, care* ne-a împăcat cu El prin Isus Hristos, și ne-a încredințat slujba împăcării;

* Rom. 5, 10; Efr. 2, 16; Col. 1, 20; 1 Ioan 3, 2; 4, 10.

19. că adică, Dumnezeu* era în Hristos, împăcând lumea cu Sine, neînșindu-le în socoteală păcatele lor, și ne-a încredințat nouă propovăduirea acestei împăcări.

* Rom. 8, 24, 26.

20. Noi dar, sintem trimiseși* imputerniciți ai lui Hristos; și, ca și cum** Dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm fierbinte, în Numele lui Hristos: împăcați-vă cu Dumnezeu!

* Ier. 28, 25; Mat. 2, 7; Cap. 3, 4; Efr. 4, 20. ** Cap. 6, 1.

21. Pe* Cel ce n'a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El**.

* Ier. 50, 4; 5, 9; 12; Gal. 3, 23; 1 Pet. 2, 22; 24; 1 Ioan 3, 5. ** Rom. 1, 17; 5, 17; 10, 5.

Rîvna lui Pavel pentru slujba lui.

6 1. Ca unii cari lucrăm împreună cu Dumnezeu*, vă** sfătuim să ț faceți așa ca să nu fi primit în zădar harul lui Dumnezeu.

* 1 Cor. 3, 9. ** Cap. 6, 20; 7 Efr. 12, 15.

2. Căci El zice: „La* vremea potrivită, te-am ascultat, în ziua mântuirii, te-am ajutat. Iată că acum este vremea potrivită; iată că acum este ziua mântuirii.”

* Isa. 49, 1.

3. Noi* nu dăm nimănui nici un pri-lej de poticnire, pentruca slujba noastră să nu fie defăimată.

* Rom. 14, 15; 1 Cor. 9, 12; 10, 30.

4. Ci, în toate privințele, arătăm că sintem niște vrednici slujitori* ai lui Dumnezeu, prin multă răbdare, în ne-cazuri, în nevoi, în strîmțări,

* 1 Cor. 4, 1.

5. în* bălți, în temnițe, în răscoale, în ostenele, în vegheri, în posturi;

* Cap. 11, 23, etc.

6. prin curăție, prin înțelepciune, prin îndelungă răbdare, prin bunătate, prin Duhul Sfînt, printr-o dragoste nepre-făcută,

7. prin* cuvîntul adevărului, prin pu-terea** lui Dumnezeu, prin armele ț de lovire și de apărare, pe cari le dă neprihănirea;

* Cap. 4, 2; 7, 14. ** 1 Cor. 2, 4; 7 Cap. 10, 4; Efr. 6, 15, 16; 2 Tim. 4, 7.

8. în slavă și în ocară, în vorbire de rău și în vorbire de bine. Sintem pri-viți ca niște înșelători, măcar* că spu-sem adevărul;

* Cap. 4, 2; 5, 21; 12, 6.

9. ca niște necunoscuți, măcar că sin-

tem bine cunoscuți; ca* unii cari mu-rim, și iată că trăim; ca** niște pe-depsiți, măcară nu sintem omorîți;

* 1 Cor. 4, 9; Cap. 1, 8; 4, 10, 11. ** Ps. 135, 16.

10. ca niște întristați, și totdeauna sintem veseli; ca niște săraci, și totuș îmbogățim pe mulți; ca neavînd ni-mic, și totuș stăpînind toate lucrurile.

Dragostea apostolului pentru ei.

11. Am dat drumul gurii față de voi, Corintenilor! Ni s'a lărgit inima*.

* Cap. 7, 3.

12. Voi nu sînteți la strîmtoare în noi; dar inima* voastră s'a strîns pen-tru noi.

* Cap. 12, 14.

13. Faceți-ne și voi la fel: vă vor-bese* ca unor copii ai mei — lărgiți-vă și voi!

* 1 Cor. 4, 14.

Credincioșii și necredincioșii.

14. Nu* vă înjuțați la un jug nepo-trivit cu cei necredincioși. Căci ce** le-gătură este între neprihănire și fără-delege? Sau cum poate sta împreună lumina cu întunerecul?

* Deut. 7, 2, 3; 1 Cor. 6, 9; 7, 39. ** 1 Sam. 9, 2, 3; 1 Reg. 10, 22; 1 Cor. 10, 21; Efr. 5, 7, 12.

15. Ce înțelegere poate fi între Hri-stos și Belial? Sau ce legătură are cel credincios cu cel necredincios?

16. Cum se împacă Templul lui Dum-nezeu cu idolii? Căci noi* sintem Tem-plul Dumnezeului celui viu, cum a zis Dumnezeu: „Eu voi** locui și voi um-bla în mijlocul lor; Eu voi fi Dumne-zeul lor, și ei vor fi poporul Meu.”

* 1 Cor. 3, 16, 17; Efr. 2, 21; Efr. 2, 6. ** Ezech. 36, 36; Lev. 26, 12; Ier. 31, 32, 33; Ezech. 37, 26, 27, 28; Ezech. 37, 27; Ezech. 37, 28.

17. Deaceia*: „leșiți din mijlocul lor, și despărțiți-vă de ei, zice Domnul; nu vă atingeți de ce este necurat; și vă voi primi.”

* Isa. 52, 11; Cap. 7, 1; Apoc. 18, 4.

18. Eu vă* voi fi Tată, și voi îmi veți fi fii și fiice, zice Domnul Cel Atotputernic.

* Ier. 31, 3; 3; Apoc. 21, 7.

7 1. Deci*, fiindcă avem astfel de fă-găduințe, prea iubiților, să ne cură-țim de orice întîmciune a cărnii și a duhului, și să ne ducem sfințirea pi-nă la capăt, în frica de Dumnezeu.

* Cap. 6, 17, 18; 1 Ioan 3, 2.

Bucuria lui Pavel.

2. Înțelegeți-ne bine! N'am nedrep-tățit pe* nimem, n'am vătămat pe ni-meni, n'am înșelat pe nimem!

* Psal. 20, 25; Cap. 12, 17.

3. Nu spun aceste lucruri ca să vă osîndesc, căci¹ am spus mai înainte că sînteți în inimile noastre pe viață și pe moarte.

¹Cap. 4, 11, 12.

4. Am o mare² încredere în voi. Am tot dreptul să mă laud cu voi. Sînt plin³ de mîngiere⁴, îmi saltă inima de bucurie în toate necazurile noastre.

²Cap. 1, 12. ³1 Cor. 1, 4. Cap. 1, 14. ⁴Cap. 1, 4. Filp. 2, 10. Col. 1, 24.

5. Căci și după venirea⁵ noastră în Macedonia, trupul nostru n'a avut nicio odihnă. Am⁶ fost necăjiți în toate chipurile: de țin⁷ afară lupte, dinlăuntru temeri.

⁵Cap. 2, 13. ⁶Cap. 4, 8. ⁷Deut. 32, 26.

6. Dar Dumnezeu⁸, care mîngîie pe cei smeriți, ne-a mîngîiat prin venirea lui Tit.

⁸Cap. 1, 4.

7. Și nu numai prin venirea⁹ lui, ci și prin mîngîierea cu care a fost mîngîiat și el de voi. El ne-a istorisit despre dorința voastră arzătoare, despre lacrimile voastre, despre rîvna voastră pentru mine, așa că bucuria mea a fost și mai mare.

⁹Cap. 2, 13.

8. Măcar¹⁰ că v'am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău; și chiar dacă mi-ar fi părut rău — căci văd că epistola aceea v'a întristat (măcară pentru puțină vreme) —

¹⁰Cap. 2, 4.

9. Totuși, acum mă bucur, nu pentru că ați fost întristați, ci pentru că întristarea voastră v'a adus la pocîntă. Căci ați fost întristați¹¹ după voia lui Dumnezeu, ca să n'aveți nicio pagubă din partea noastră.

¹¹2 Tim. 13, 12. Mat. 23, 74.

10. În adevăr, cînd întristarea este după voia lui Dumnezeu, aduce o pocîntă care duce la mîntuire, și de care cineva nu se călește niciodată; pe cînd¹² întristarea lumii aduce moartea.

¹²Prov. 17, 26.

11. Căci uite, tocmai întristarea aceasta a voastră după voia lui Dumnezeu, ce frămîntare a trezit în voi! Și ce cuvinte de desvinovățire! Ce minie! Ce frică! Ce dorință aprinsă! Ce rîvnă! Ce pedeapsă! În toate voi ați arătat că sînteți curați în privința aceasta.

12. Așa că, dacă v'am scris nu v'am scris nici din pricina celui ce a făcut ocara, nici din pricina celui ce a suferit ocara, ci¹³ ca să se arate marea noastră purtare de grijă pentru voi înaintea lui Dumnezeu.

¹³Cap. 2, 4.

13. De aceea am fost mîngîiați. Dar, pe lingă mîngîierea aceasta a noastră, ne-am bucurat și mai mult de bucuria

lui Tit, al cărui duh a¹⁴ fost răcorit de voi toți.

¹⁴Rom. 5, 5.

14. Și dacă m'am lăudat puțin cu voi înaintea lui, n'am fost dat de rușine. Ci, după cum în orice lucru v'am spus adevărul, tot așa și lauda noastră cu voi înaintea lui Tit, s'a adeverit.

15. El are o și mai mare dragoste pentru voi, cînd își aduce aminte de ascultarea¹⁵ voastră a tuturor, și de primirea pe care i-ați făcut-o, cu frică și cu cutremur.

¹⁵Cap. 2, 6. Filp. 2, 12.

16. Mă bucur că mă pot încrede în voi în¹⁶ toate privințele.

¹⁶Tim. 2, 4. Filp. 2, 21.

Dărnicia Macedonenilor.

8 1. Fraților, voim să vă aducem la cunoștință harul, pe care l-a dat Dumnezeu în Bisericile Macedoniei.

2. În mijlocul multelor necazuri prin cari au trecut, bucuria lor peste măsură de mare și sărăcia lor lucie¹⁷, au dat naștere la un belșug de dărnicie din partea lor.

¹⁷Mat. 12, 44.

3. Vă mărturisesc că au dat de bună voie, după puterea lor, și chiar peste puterile lor.

4. Si ne-au rugat cu mari stăruințe pentru harul și părtașia la această stringere¹⁸ de ajutoare pentru sfîni.

¹⁸Epist. 11, 26; 24, 17. Rom. 15, 26, 28. 1 Cor. 16, 1, 3, 4. Cap. 9, 2.

5. Și au făcut aceasta nu numai cum nădăjduisem, dar s'au dat mai întîi pe ei înșiși Domnului, și apoi nouă, prin voia lui Dumnezeu.

6. Noi dar¹⁹, am rugat pe Tit să împrăvească această stringere de ajutoare, pe care o începuse.

¹⁹Vers. 17. Cap. 13, 12.

7. După cum sporiti în²⁰ toate lucrurile: în credință, în cuvînt, în cunoștință, în orice rîvnă, și în dragostea voastră pentru noi, clătuți să²¹ sporiți și în această binefacere.

²⁰1 Cor. 1, 3; 12, 12. ²¹Cap. 9, 2.

8. Nu²² spun lucrul acesta ca să vă dau o poruncă; ci pentru rîvna altora, și ca să pun la încercare curăția dragostei voastre.

²²1 Cor. 7, 4.

9. Căci cunoașteți harul Domnului nostru Iesus Hristos. El²³, măcar că era bogat, s'a făcut sărac pentru voi, pentruca prin sărăcia Lui, voi să vă îmbogățiți.

²³Mat. 8, 20. Luc. 9, 55. Filp. 2, 4, 7.

10. În această privință²⁴ vă dau²⁵ un sfat. Și sfatul²⁶ acesta vă este de folos vouă, cari, de acum un an, cei dinții ați

Început nu numai să faceți, ci să și țineți voiți. * 1 Cor. 7, 26. ** Prov. 13, 17. Mat. 10, 42.

1 Tim. 6, 18, 19. Ecl. 12, 18. † Cap. 9, 1.

11. Împărtășiți dar acum de făcut; pentru, după graba voinei să fie și înfăptuirea, potrivit cu mijloacele voastre.

12. Pentru că *, dacă este bunăvoință, darul este primit, avându-se în vedere ce are cineva, nu ce n'are.

* Marc. 12, 43, 44. Luc. 21, 1.

13. Aici nu este vorba ca alții să fie ușurați, iar voi strălucitori;

14. ci este vorba de o potrivire: în împrejurarea de acum, prisosul vostru să acopere nevoile lor, pentru că prisosul lor să acopere, la rîndul lui, nevoile voastre, așa ca să fie o potrivire;

15. după cum este scris: „Cel * ce strînsese mult, n'avea nimic de prisos, și cel ce strînsese puțin, nu ducea lipsă.”

* Ezech. 16, 26.

A doua trimitere a lui Tit.

16. Mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, care a pus în inima lui Tit aceeași rîvnă pentru voi.

17. Căci el a primit îndemnul * nostru; ba încă, stăpînit de o rîvnă arzătoare, a pornit de bună voie spre voi.

* Vers. 6.

18. Am trimis cu el și pe fratele * a cărui laudă în Evanghelie este răspîndită prin toate Bisericile.

* Cap. 12, 18.

19. Mai mult, el a fost ales * de Biserică să meargă împreună cu noi în această lucrare de binefacere, pe care o săvîrșim spre ** slava Domnului și ca o dovadă de bunăvoință noastră.

* 1 Cor. 16, 3, 4. ** Cap. 4, 15.

20. În chipul acesta, vrem ca nimeni să nu ne defaimă cu privire la acest belșug de ajutoare, de care îngrijim.

21. Căci căutăm * să lucrăm cinstit nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor.

* Rom. 12, 17. Filip. 4, 8. 1 Pet. 2, 12.

22. Am trimis cu el pe fratele nostru, a cărui rîvnă am încercat-o de atâtea ori în multe împrejurări, și care, de data aceasta, arată mult mai multă rîvnă, din pricina marelui încredere în voi.

23. Astfel, fie avînd în vedere pe Tit, care este partașul și tovarășul meu de lucru în mijlocul vostru; fie avînd în vedere pe frații noștri, cari sînt trimiseți * Bisericilor și fala lui Hristos:

* Filip. 3, 26.

24. dați-le înaintea Bisericilor dova-

dă de dragostea voastră, și arătați-le că avem dreptul să ne lăudăm * cu voi.

* Cap. 7, 14, 19, 2.

Răspunsul dărniceii creștine.

9. Este de prisos să vă mai scriu cu privire la stringerea * de ajutoare pentru sfinți. * Psal. 11, 28. Rom. 15, 26. 1 Cor. 16, 1. Cap. 9, 4. Gal. 2, 10.

2. Cunoșc, în adevăr, bunăvoința * voastră, cu care mă laud cu ** privire la voi către Macedoneni, și le spun că Ahaia † este gata de acum un an. Și rîvna voastră a îmbărbătat pe foarte mulți din ei.

* Cap. 9, 13. ** Cap. 9, 24. † Cap. 9, 15.

3. Am * trimis totuși pe frați, pentru că lauda noastră cu voi să nu fie nimicită cu prilejul acesta, ci să fiți gata, cum am spus.

* Cap. 9, 4, 17, 18, 23.

4. Dacă vor veni vreunii din Macedonia cu mine, și nu vă vor găsi gata, n'as vrea ca noi (ca să nu zicem voi) să fim dați de rușine în încrederea aceasta.

5. De aceea, am socotit de trebuință, să rog pe frați să vină mai înainte la voi, și să pregătească stringerea darurilor făgăduite de voi, ca ele să fie gata, făcute cu dărnicie nu cu zgîrcenie.

6. Să * știți: cine sămîină puțin, puțin va secera; iar cine sămîină mult, mult va secera.

* Prov. 11, 24; 12, 17; 22, 9. Gal. 6, 7, 9.

7. Fiecare să dea după cum a hotărît în inima lui: nu * cu părere de rău, sau de silă, căci „pe cine dă cu bucurie, îl iubește Dumnezeu.”

* Deut. 10, 7. ** Ezech. 36, 3; 36, 5. Prov. 11, 25. Rom. 12, 8. Cap. 9, 12.

8. Și Dumnezeu poate * să vă umple cu orice har, pentru că, avînd totdeauna în toate lucrurile din destul, să prisosiți în orice faptă bună.

* Prov. 11, 24; 26, 27. Filip. 4, 19.

9. după cum este scris: „A împrăștiat *, a dat săracilor, neprihănirea lui rămîne în veac.”

* Ps. 112, 9.

10. „Cel ce dă * sămînță sămînătorului și pîne pentru hrană”, vă va da și vă va înmulți și vouă sămînța de sămînat și va face să crească roadele neprihănirii * voastre.

* Is. 55, 10. ** Osea 10, 12. Mat. 5, 1.

11. În chipul acesta veți fi îmbogățiți în toate privințele, pentru orice dărnicie, care *, prin noi, va face să se aducă mulțămiri lui Dumnezeu.

* Cap. 1, 31; 4, 16.

12. Căci ajutorul dat de darurile acestea, nu numai că acopere* nevoile sfinților, dar este și o pricină de multe mulțămiri către Dumnezeu. *Cap. 8, 14.

13. Așa că dovada dată de voi prin ajutorul acesta, îi face să slăvească* pe Dumnezeu pentru ascultarea pe care mărturișiți că o aveți față de Evanghelia lui Hristos, și pentru dărnicia ajutorului vostru** față de ei și față de toți; *Mat. 5, 16; **Evr. 13, 16.

14. și-i face să se roage pentru voi, și să vă iubească din inimă, pentru harul* nespus de mare al lui Dumnezeu față de voi. *Cap. 8, 1.

15. Mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu pentru* darul Lui nespus de mare! *Iac. 17, 1.

Pavel își apără slujba lui.

10 1. Eu*, Pavel, vă rog, prin blîndețea și bunătatea lui Hristos, — eu, cel** „smerit cînd sînt de față în mijlocul vostru, și plin de îndrăzneală împotriva voastră, cînd sînt departe“, *Rom. 12, 1. **Yer. 20, Cap. 12, 5, 7, 8.

2. — vă rog, să nu mă faceți ca, atunci cînd voi fi de față, să* alerg cu hotărîre la îndrăzneala aceea, pe care am de gînd s'o întrebuițez împotriva unora, cari își închipuiesc că noi sîntem mînați de firea pămîntească. *1 Cor. 4, 21. Cap. 12, 2, 10.

3. Măcar că trăim în firea pămîntească, totuși nu ne luptăm călăuziți de firea pămîntească.

4. Căci* armele cu cari ne luptăm** noi, nu sînt supuse firii pămîntești, ci sînt puternice, întărite de Dumnezeu ca să țî surpe întăriturile. *Efez. 6, 12. 1 Tim. 1, 5. **1 Tim. 1, 18. 2 Tim. 2, 1.

*Psalm. 7, 22. 1 Cor. 2, 8. Cap. 6, 7; 12, 3, 4. **1 Cor. 1, 20.

5. Noi răsturnăm* izvoarele minții și orice înălțime, cari se ridică împotriva cunoștinței lui Dumnezeu; și orice gînd îl facem rob ascultării de Hristos. *1 Cor. 1, 19; 2, 14.

6. Îndată* ce se va sălăriși** ascultarea aceasta din partea voastră, sîntem gata să pedepsim orice neascultare. *Cap. 12, 2, 10. **Cap. 2, 9; 7, 18.

7. La* înfățișare vă uitați? Dacă** cineva crede că „este al lui Hristos“, să aibă în vedere că, după cum el este al lui Hristos, tot așa sîntem și noi ț. *Iac. 7, 24. Cap. 5, 12; 11, 18. **1 Cor. 14, 16. Iona 4, 4. *1 Cor. 8, 29; 9, 1. Cap. 12, 20.

8. Și chiar dacă m'as lăuda ceva mai mult cu* stăpînirea, pe care mi-a dat-o

Domnul pentru zidirea voastră, iar nu pentru dărmarea voastră, tot nu** mi-ar fi rușine. *Cap. 12, 12. **Cap. 7, 14; 12, 6.

9. Zic așa, ca să nu se pară că vreau să vă înfricoșez prin epistolele mele.

10. „De fapt“, zic ei, „epistolele lui sînt cu greutate și pline de putere; dar* cînd este de față el însuși, este moale, și cuvîntul** lui n'are nici o greutate.“ *1 Cor. 2, 2, 4. Vers. 1. Cap. 12, 4, 7, 8. Gal. 4, 22. **1 Cor. 1, 17; 2, 1, 4. Cap. 11, 8.

11. Cine judecă așa, să fie incredincios că, așa cum sîntem în vorbă, în epistolele noastre, cînd nu sîntem de față, tot așa vom fi și în faptă, cînd vom fi de față!

Pavel și protivnicii lui.

12. Negreșit*, n'avem îndrăzneala să ne punem alături sau în rîndul unora din aceia cari se laudă singuri. Dar ei, prin faptul că se măsoară cu ei înșiși și se pun alături ei cu ei înșiși, sînt fără pricepere. *Cap. 5, 1; 6, 12.

13. Noi*, însă, nu ne lăudăm dincoale de măsura noastră, ci în măsura marginilor, pe cari le-a însemnat Dumnezeu cîmpului nostru ca să ajungem pînă la voi. *Yer. 18.

14. Nu ne întindem prea mult, ca și cînd n'am fi ajuns pînă la voi, căci*, în adevăr, pînă la voi am ajuns în Evanghelia lui Hristos. *1 Cor. 2, 4, 10; 4, 10; 9, 1.

15. Nu ne lăudăm peste măsura noastră, adică, nu ne lăudăm cu* ostenele altuia; ci avem nădejdea că, dacă credința voastră crește, va crește și cîmpul nostru de lucru între voi, nespun de mult, după măsura noastră. *Rom. 15, 20.

16. Așa că vom putea propovădui Evanghelia și în ținuturile cari sînt dincolo de al vostru, fără să intrăm în cîmpul de lucru al altuia, ca să ne lăudăm cu lucrări făcute dragate.

17. Cî, „oricine“ se laudă, să se laude în Domnul.“ *Iac. 45, 16. Yer. 9, 24. 1 Cor. 1, 31.

18. Pentrucă nu* cine se laudă singur, va fi primit, ci acela pe** care Domnul îl laudă. *Psalm. 27, 2. **Rom. 2, 28. 1 Cor. 4, 8.

Apostolii mincinoși.

11 1. O, de ați putea suferi puțin, tică sebuie* din partea mea! Ei, haide, suferiți-mă! *Yer. 18, Cap. 5, 23.

2. Căci sînt gelos de voi* cu o gelozie după voia lui Dumnezeu, pentrucă v'am** logodit cu un bărbat, ca să vă

înfățișez înaintea [†] lui Hristos ca pe o fecioară curată ff. *Gal. 4. 17, 28. **Cor. 1. 25, 26. † Cor. 4. 25. † Col. 1. 26. † 1 Pet. 2. 12.

3. Dar mă tem ca, după cum șarpele * a amăgit pe Eva cu șiretlicul lui, tot așa și gîndurile voastre să nu se strice ** dela curăția și credinșioșia care este față de Hristos. * 1 Pet. 2. 1 Ios. 5. 46. ** Efm. 5. 24. Col. 2. 4, 8, 18. † Tim. 1. 3; 4. 1. 1 Pet. 18. 9. † 1 Pet. 2. 17.

4. În adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt Ius pe care noi nu l-am propovăduit, sau dacă este vorba să primii în alt duh pe care nu l-ați primit, sau o altă Evanghelie *, pe care n'ați primit-o, oh, cum îl îngăduiți de bine! * Gal. 1. 7, 8.

5. Dar socotește că nici eu nu sînt cu * nimic mai pe jos de apostolii aceștia „nespus de aleși!”

* 1 Cor. 15. 10. Cap. 12. 11. Gal. 2. 8.

6. Chiar dacă sînt * un neobișnit în vorbire, nu sînt însă și în ** cunoștință; și am arătat lucrul acesta printre voi, în tot felul și în toateș prîvințele. * 1 Cor. 1. 17; 2. 1, 12. Cap. 10. 10. ** Efm. 3. 4. † Cap. 4. 2; 8. 12; 12. 12.

7. Sau, am făcut un păcat, cînd m'am smerit pe mine însumi *, ca să fiți înălțați voi, și v'am vestit fără plată Evanghelia lui Dumnezeu?

* 1 Pet. 10. 3. † 1 Cor. 9. 4, 12. Cap. 10. 1.

8. Am despoiat alte Biserici, primind dela ele o plată, ca să vă pot sluji vouă.

9. Și cînd eram la voi, și m'am găsit în nevoie, n'am * fost sarcină nimănu; căci de nevoile mele au îngrijit frații **, cînd veniseră din Macedonia. În toate m'am ferit, și mă voi feri să [†] vă îngreuez cu ceva. * 1 Pet. 20. 26. Cap. 12. 15. † Tim. 2. 8. † Tim. 5. 4. ** Filip. 4. 15, 16. † Cap. 12. 14, 15.

10. Pe adevărul lui Hristos care este în * mine, nimeni ** nu-mi va răpi această pricină de lauda în țănturile Ahaiei! * Rom. 9. 1. † 1 Cor. 9. 15.

11. Pentruce *?... Pentrucă nu vă iubesc?... Știe Dumnezeu!

* Cap. 8. 12; 9. 3; 12. 15.

12. Dar lucrez și voi lucra astfel, pentru ca * să tai orice prilej celor ce caută un prilej, ca să poată fi găsiți deopotrivă cu mine în lucrările cu cari se laudă. * 1 Cor. 9. 15.

13. Oamenii aceștia sînt * niște apostoli mincinoși, niște lucrători ** înșelători, cari se prefac în apostoli ai lui Hristos. * 1 Pet. 20. 24. Rom. 16. 18. Gal. 1. 7; 4. 12. Filip. 1. 10. † 1 Pet. 2. 1. Ios. 4. 1. Apoc. 2. 2. ** Cap. 9. 17. Filip. 2. 2. Tim. 1. 10, 11.

14. Și nu este de mirare, căci chiar Satana se prefacă într'un inger * de lumină. * Gal. 1. 8.

15. Nu este mare lucru dar, dacă și slujitorii lui se prefac în slujitori * ai neprihănirii. Sfîrșitul lor ** va fi după faptele lor. * Cap. 2. 8. ** Filip. 2. 15.

Necazurile apostolului.

16. Iarăș * spun: să nu mă creadă nimeni nebun. Sau altmîntrelea, suferiți-mă măcar ca nebun, ca să mă laud și eu puțințel. * 1 Tim. 1. Cap. 12. 4, 12.

17. Ce spun în * această îndrăzneală, ca să mă laud, nu ** spun după Domnul, ci ca și cum aș spune din nebunie. * 1 Cor. 7. 4, 12. ** Cap. 9. 4.

18. De vreme ce * mulți se laudă după firea pămîntească, mă voi lăuda și eu. * Filip. 2. 3, 4.

19. Doar voi suferiți cu plăcere pe nebuni, voi *, cari stăteți înțelepți!

* 1 Cor. 4. 10.

20. Dacă * vă robește cineva, dacă vă mîlîncă cineva, dacă pune cineva mîna pe voi, dacă vă privește cineva de sus, dacă vă bate cineva peste obraz, suferiți!

* Gal. 2. 4; 4. 8.

21. Spre rușinea mea o spun, că am * fost slabi! Totuș, orice ** poate să pună înaintea cineva — vorbesc în nebunie — pot pune și eu înainte.

* Cap. 10. 12. ** Filip. 2. 4.

22. Sînt ei Evrei? Și eu sînt! — Sînt ei Israeliti? Și eu sînt! — Sînt ei sămîntă a lui Avraam? Și * eu sînt! — * 1 Pet. 22. 3. Rom. 1. 11. Filip. 2. 8.

23. Sînt ei slujitori ai lui Hristos? — vorbesc ca un leșit din minți — eu sînt și mai mult. În ostenele * și mai mult; în temnițe, și mai mult; în lovituri **, fără număr; de multe ori în primejdii de moarte!

* 1 Cor. 10. 12.

** 1 Pet. 2. 10; 20, 21; 21. 11. Cap. 9. 4, 8. † 1 Cor. 12. 10—12. Cap. 1. 9, 10; 4. 12; 5. 9.

24. De cinci ori am căpătăt dela lui-dei patruzeci * de lovituri fără uma;

* Deut. 20. 8.

25. de trei ori am fost bătut * cu nulele; odată am fost împroșcat ** cu pietre; de trei ori s'a sfărîmat [†] corabia cu mine; o noapte și o zi am fost în adîncul mării.

* 1 Pet. 10. 25. ** 1 Pet. 14. 15. † 1 Pet. 27. 42.

26. Deseori am fost în călătorii, în primejdii pe riuri, în primejdii din partea tilharilor, în * primejdii din partea celor din neamul meu, în ** primejdii din partea păgînilor, în primej-

dii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între frații măcinători. * *Page. 9, 20; 13, 20; 24, 5; 27, 5; 28, 5; 29, 20; 30, 10; 31, 20, 5. ** Page. 14, 4; 19, 20.*

27. În osteneală și necazuri, în priveghiuri* adesea, în foamă** și sete, în posturi adesea, în frig și lipsă de îmbrăcăminte!

* *Page. 20, 21. Cap. 9, 5. ** 1 Cor. 4, 11.*

28. Și, pe lângă lucrurile de afară, în fiecare zi mă apasă grija* pentru toate Bisericele. * *Page. 20, 18, 20. Rom. 1, 14.*

29. Cine* este slab, și să nu fiu și eu slab? Cine cade în păcat, și eu să nu ard?

1 Cor. 9, 10; 1 Cor. 10, 20.

30. Dacă e vorba să mă laud, mă* voi lauda numai cu lucrurile privitoare la slăbiciunea mea. * *Cap. 13, 4, 10.*

31. Dumnezeu* și Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care** este binecuvântat în veci, știe că nu mint!...

* *Rom. 1-4; 8, 1. Cap. 1, 20. Gal. 1, 20. 1 Tim. 3, 2. ** Rom. 9, 5.*

32. În* Damasc, dregătorul împăratului Areta păzea cetatea Damasculor, ca să mă prindă. * *Page. 9, 24, 26.*

33. Dar am fost dat jos pe o fereastră, într-o coșniță, prin zid, și am scăpat din mâinile lor.

Descoperirile lui Pavel.

12 1. E nevoie să mă laud, măcarcă nu este de folos. Voi veni totuși la vedenile și descoperirile Domnului.

2. Cunoșc un om în* Hristos, care, acum patrușpezece ani, a fost** răpit până în al treilea cer (dacă a fost în trup nu știu; dacă a fost fără trup, nu știu: Dumnezeu știe).

* *Rom. 16, 7. Cap. 9, 17. Gal. 1, 22. ** Page. 20, 17.*

3. Și știu că omul acesta (dacă a fost în trup sau fără trup, nu știu: Dumnezeu știe),

4. a fost răpit în rai*, și a auzit cuvinte, cari nu se pot spune, și pe cari nu-l este îngăduit unui om să le rostească. * *Luc. 22, 43.*

5. Cu un astfel de om mă voi lauda; dar* intrucit mă privește pe mine însumi, nu mă voi lauda decât cu slăbiciunile mele. * *Cap. 13, 10.*

6. Chiar dacă aș vrea* să mă laud, n'aș fi nebun, căci aș spune adevărul; dar mă feresc, ca să n'aibă nimeni despre mine o părere mai înaltă decât ce vede în mine, sau ce aude dela mine.

* *Cap. 20, 8; 11, 25.*

7. Și ca să nu mă umflu de mândrie,

din pricina strălucirii acestor descoperiri, mă-a fost pus un țepuș* în carne, un sol** al Satanei, ca să mă pălmuiască, și să mă împedecă să mă înglimf.

* *Rom. 20, 24. Gal. 4, 13, 24. ** 1 Cor. 2, 7. Luc. 12, 10.*

8. De trei* ori am rugat pe Domnul să mă-l ia. * *Deut. 3, 20-27. Mat. 26, 44.*

9. Și El mi-a zis: „Harul Meu îți este de ajuns; căci puterea Mea în slăbiciune este făcută desăvârșită.“ Deci mă* voi lauda mult mai bucuros cu slăbiciunile mele, pentruca** puterea lui Hristos să rămână în mine.

* *Cap. 11, 30. ** 1 Pet. 4, 14.*

10. De aceea simt plăcere* în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigo-niri, în strimtorări, pentru Hristos; căci** cînd sînt slab, atunci sînt tare.

* *Rom. 5, 2. Cap. 7, 4. ** Cap. 12, 4.*

Slajba lui Pavel.

11. Am ajuns nebun*: voi m'ați silit. Dar voi trebuia să mă laudați; căci, măcar că nu sînt nimic**, totuși cu nimic† n'am fost mai pe jos de acești apostoli așa de minunați. * *Cap. 11, 1, 14, 27. ** Cap. 12, 5. Gal. 2, 4-8. † 1 Cor. 3, 7; 12, 9. Rm. 2, 4.*

12. Semnele* unui apostol le-ați avut printre voi în toată răbdarea, prin semne, puteri și minuni cari au fost făcute între voi.

* *Rom. 15, 18, 19. 1 Cor. 9, 2. Cap. 4, 2; 9, 4; 11, 8.*

13. În adevăr*, în ce ați fost voi puși mai pe jos decât celelalte Biserici, afară doar că numai eu** singur nu v'am fost o sarcină? O, iertați-mi nedreptatea aceasta†!...

* *1 Cor. 1, 7. ** 1 Cor. 9, 22. Cap. 12, 9. † Cap. 12, 7.*

14. Iată* că sînt gata să vin a treia oară la voi; și tot nu** vă voi fi o sarcină; căci nu caut bunurile voastre, ci pe voi înșivă. Ce-l drept, nu† copiii sînt datori să agonisească pentru părinții lor, ci părinții pentru copiii lor.

* *Cap. 12, 1. ** Page. 20, 22. 1 Cor. 4, 14, 25. † 1 Cor. 4, 14.*

15. Și eu, voi* cheltui prea bucuros din ale mele, și mă voi cheltui în total și pe mine însumi pentru** sufletele voastre. Dacă vă iubesc mai mult, sînt iubit cu atât mai puțin†?

* *Page. 2, 17. 1 Tim. 2, 8. ** Ioan. 10, 11. Cap. 1, 8. Gal. 1, 24. † 1 Tim. 2, 20. ‡ Cap. 5, 12, 13.*

16. Fie și-așa! Nu* v'am fost sarcină de loc. „Dar“, zic ei, „ca un isteț ce sînt, v'am prins prin șiretlic.“ — * *Cap. 12, 9.*

17. Dar*, am tras cu oare vreun fo-

los dela voi prin vreunul din acela, pe cari i-am trimis la voi? *Cap. 7, 2.

18. Am * rugat pe Tit să vină să vă vadă; și împreună cu el am trimis și pe * fratele; a cerut Tit ceva dela voi? N'am fost noi călăuziți de acelaș Duh, și n'am călcat noi pe aceleași urme? *Cap. 8, 4, 10, 22. **Cap. 8, 18.

19. De multă vreme * voi vă închi-puiți că, vrem să ne apărăm înaintea voastră! Noi vorbim înaintea * lui Dumnezeu în Hristos; și toate * aceste lucruri, le spunem, prea iubiților, pentru zidirea voastră.

*Cap. 1, 12. **Roma, 9, 1. -Cap. 12, 12. †1 Cor. 10, 28.

20. Fiindcă mă tem ca nu cumva, la venirea mea, să vă gădesc așa cum n'aș vrea să vă găsesc, și eu * însumi să fiu găsit de voi așa cum n'ați vrea. Mă tem să nu găsesc gliceavă, pișmă, mi-mi, desbinări, vorbiri de rău, birfeli, îngimfări, tulburări.

*1 Cor. 4, 21. Cap. 10, 2, 12, 2, 10.

21. Mă tem ca, la venirea mea la voi, să * nu mă smerească din nou Dumnezeuul meu cu privire la voi, și să trebuiaască să pling pe mulți din cei ce * au păcătuit mai înainte, și nu s'au pocăit de necurăția, curvia * și spurcăciunile, pe cari le-au făcut.

*Cap. 8, 1, 4. **Cap. 12, 2. †1 Cor. 8, 1.

Cele din urmă înțînălări.

13 1. Vin la voi pentru a * treia oară. „Orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi * sau trei martori.”

*Cap. 12, 14. **Mat. 18, 16. Deut. 17, 4; 19, 15. Mat. 18, 16. Luca 9, 17. Evr. 20, 28.

2. Cum am spus *, cînd am fost de față a doua oară, tot așa și azi, cînd nu sînt de față, spun iarăș mai dinainte * celor ce au păcătuit mai înainte, și tuturor celorlalți, că, dacă mă voi întoarce la voi, n'am * să cruf deloc;

*Cap. 10, 2. **Cap. 12, 21. †Cap. 1, 22.

3. Căci căutați o dovadă că Hristos vorbește * în mine: El care nu este slab față de * voi, ci este plin de putere între voi.

*Mat. 12, 20. †1 Cor. 4, 4. Cap. 2, 10. **1 Cor. 9, 2.

4. În adevăr * El a fost răstignit prin slăbiciune; dar trăiește * prin puterea lui Dumnezeu. Tot astfel * noi * sîntem slabi în El, dar, prin puterea lui Dumnezeu, vom fi plini de viață cu El față de voi.

*Filip. 2, 7, 8. †1 Pet. 2, 6. **Rom. 8, 4. †Cap. 10, 4, 4.

5. Pe voi înșivă încercați-vă * dacă sînteți în credință. Pe voi înșivă cercăți-vă. Nu recunoașteți voi că * Isus Hristos este în voi? Afară numai dacă sînteți lepădați †.

*1 Cor. 11, 28. **Rom. 8, 16. Gal. 4, 18. †1 Cor. 9, 27.

6. Dar trag nădejde că veți recunoaște că noi nu sîntem lepădați.

7. Totuș ne rugăm lui Dumnezeu să nu faceți nimic rău; nu pentru ca să ne * putem arăta noi înșine primiți, ci ca să faceți ce este bine, chiar dacă noi am trece drept lepădați. *Cap. 4, 4.

8. Căci n'avem nici o putere împotriva adevărului ci pentru adevăr.

9. În adevăr, ne bucurăm cînd * noi sîntem slabi, iar voi sînteți tari; și ne rugăm pentru desăvîrșirea * voastră.

*1 Cor. 4, 10. Cap. 12, 20; 12, 4, 9, 12. **1 Tes. 3, 12.

10. Tocmai de aceea * vă scriu aceste lucruri, cînd nu sînt de față, pentruca, atunci cînd voi fi de față, să * nu mă port cu asprime, potrivit cu * puterea pe care mi-a dat-o Domnul pentru zidire, iar nu pentru dărîmarea. *1 Cor. 4, 22. Cap. 2, 3; 10, 2; 12, 20, 21. **1 Th. 1, 12. †Cap. 10, 8.

Urări de sănătate.

11. Incolo, fraților, fiți * sănătoși, desăvîrșiți-vă, îmbărbătați-vă, fiți cu un cuget, trăiți în * pace, și Dumnezeu dragostei și al păcii va fi cu voi.

*Rom. 12, 18; 14; 16, 4. †1 Cor. 1, 10. Filip. 2, 2; 3, 16. †1 Pet. 3, 8. **Rom. 15, 13.

12. Spuneți-vă unii altora sănătate *, cu o sîrutare sfîntă.

*Rom. 16, 16. †1 Cor. 16, 20. †1 Tes. 5, 26. †1 Pet. 5, 14.

13. Toți sfinții vă trimet sănătate.

14. Harul * Domnului Isus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu, și împărțirea * Sfîntului Duh, să fie cu voi cu toți! Amin.

*Rom. 16, 26. **Filip. 2, 1.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE GALATENI

Urare.

1. Pavel, apostolul nu dela oameni, nici* printr'un om, ci prin¹¹ Isus Hristos, și prin Dumnezeu Tatăl, careț L-a înviat din morți, + *Vezi 11, 23. + Fapt. 8, 2; 22, 14, 15, 21; 26, 16. Tit. 1, 3. + Fapt. 2, 34.*

2. și toți frații cari* s'at împreună cu mine, către Bisericele¹² Galatiei:

+ *Filip. 2, 25; 4, 21. + 1 Cor. 16, 1.*

3. Har* și pace vouă dela Dumnezeu Tatăl, și dela Domnul nostru Isus Hristos!

+ *Rom. 1, 7. 1 Cor. 1, 3. 2 Cor. 1, 2. Efez. 1, 2. Filip. 1, 2. Col. 1, 2. 1 Tes. 1, 1. 2 Tes. 1, 2. 1 Ioan 3.*

4. El* S'a dat pe Sine însuș pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest¹³ veac rău, după voia Dumnezeu-lui nostru și Tatăl. + *Mat. 26, 28. Rom. 4, 25. Cap. 2, 20. Tit. 2, 14. + 1 Io. 4, 10. 12. 1 Ioan 3, 16; 17, 34. Ebr. 2, 4; 9, 4. 1 Ioan 3, 16.*

5. A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin.

Nestatornicia Galatenilor.

6. Mă mir că treceți așa de repede dela Cel ce v'a chemat prin harul lui Hristos, la o altă Evanghelie*.

+ *Cap. 3, 3.*

7. Nu doar că* este o altă Evanghelie; dar sînt unii oameni cari¹⁴ v'ă tulbură, și voiesc să răstoarne Evanghelia lui Hristos.

+ *Cor. 11, 4. + Fapt. 15, 1, 24. 2 Cor. 2, 17; 11, 13. Cap. 2, 18, 22.*

8. Dar chiar dacă noi* înșine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o Evanghelie, deosebită de aceea pe care v'am propovăduit-o noi, să fie anatema!

+ *1 Cor. 14, 22.*

9. Cum am mai spus, o spun și acum: dacă vă propovăduiește cineva o Evanghelie, deosebită* de aceea pe care ați primit-o, să fie anatema!

+ *Deut. 4, 2; 12, 32. Prov. 30, 5. Apoc. 22, 18.*

10. Caut¹⁵ eu oare¹⁶, în clipa aceasta, să capăt bunăvoința oamenilor, sau bunăvoința lui Dumnezeu? Sau caut¹⁷ să plac oamenilor? Dacă aș mai căuta să plac oamenilor, n'aș fi robul lui Hristos.

+ *1 Tes. 2, 4. + 1 Rom. 24, 5. Mat. 23, 14. 1 Ioan 3, 16. + 1 Tes. 2, 4. Iac. 4, 4.*

Evanghelia lui Pavel.

11. Fraților*, vă mărturisesc că Evanghelia propovăduită de mine, nu este de obîrșit omenească;

+ *1 Cor. 15, 1.*

12. pentrucă, n'am primit-o, nici*

n'am învățat-o dela vreun om, ci prin¹⁸ descoperirea lui Isus Hristos.

+ *1 Cor. 15, 3, 8. Vers. 1. + Ebr. 2, 3. Fapt. 9, 1; 22, 4, 24, 21.*

13. Ați auzit, în adevăr, care era purtarea mea de altădată, în religiunea ludeilor. Cum, adică, prigoneam peste¹⁹ măsură de mult Biserica lui Dumnezeu, și făceam prăpăd²⁰ în ea;

+ *1 Tim. 1, 13. + Fapt. 9, 8.*

14. și cum eram mai înaintat în religiunea ludeilor de cît mulți din neamul meu, de o vîrstă cu mine. Eram însuflețit de o rivnă²¹ nespus de mare pentru datinile strămoșești²².

+ *Fapt. 22, 3. 26, 5. Filip. 3, 6. + 1 Cor. 9, 14. Mat. 23, 2. Marc. 7, 3.*

15. Dar cînd Dumnezeu — care* m'a pus deoparte din pîntecele maicii mele, și m'a chemat prin harul Său, — a găsit cu cale

+ *1 Tes. 4, 1, 5. 1 Cor. 1, 3. Fapt. 9, 15; 13, 2; 22, 14, 15. Rom. 1, 1.*

16. să* descopere în mine pe Fiul Său, ca să-L vestesc²³ între Neamuri, îndată, n'am întrebat pe niciun om ț,

+ *2 Cor. 4, 4. + Fapt. 9, 15; 22, 21; 26, 17, 18. Rom. 11, 13. Ebr. 2, 3. + Mat. 16, 17. 1 Cor. 15, 10. Efez. 3, 12.*

17. nici nu m'am suit la Ierusalim la cei ce au fost apostoli înainte de mine, ci m'am dus în Arabia. Apoi m'am întors din nou la Damasc.

18. După trei ani, m'am suit* la Ierusalim să fac cunoștință cu Chifa, și am rămas la el cincisprezece zile.

+ *Fapt. 9, 26.*

19. Dar n'am văzut pe²⁴ niciunul altul dintre apostoli, decît pe²⁵ Iacov, fratele Domnului.

+ *1 Cor. 9, 5. + Mat. 13, 30. Marc. 6, 3.*

20. În cele ce v'ă scriu, iată*, înaintea lui Dumnezeu, nu mint.

+ *Rom. 9, 1.*

21. După aceea* m'am dus în ținuturile Siriei și Ciliciei.

+ *Fapt. 9, 30.*

22. Și eram încă necunoscut la față Bisericeilor²⁶ lui Hristos²⁷, cari sînt în Iudea.

+ *1 Tes. 2, 14. + Rom. 15, 7.*

23. Ele auzeau doar spunîndu-se: „Cel ce ne prigonea odinioară, acum propovăduiește credința, pe care căuta s'o nimicerească odinioară.“

24. Și slăveau pe Dumnezeu din pricina mea.

Încurînjarea apostolilor.

21. După patrusprezece ani, m'am* suit din nou la Ierusalim împreună cu Barnaba; și am luat cu mine și pe Tit.

+ *Fapt. 15, 2.*

2. M'am suit, în urma unei desco-

periri, și le-am * arătat Evanghelia, pe care o propovăduiesc eu între Neamuri, în deosebi celor mai cu vază, ca nu cumva să alerg * sau să fi alergat în zădar. * Fapt. 18, 12. ** Fapt. 13, 18. 1 Tim. 3, 5.

3. Nici chiar Tit, care era cu mine, măcar că era Grec, n'a fost silit să se taie împrejur,

4. din pricina fraților * mincinoși, furiați și strecurăți priște noi, ca să plădască slobozenia **, pe care o avem în Hristos Isus, eu gând să Ț ne aducă la robie ; * Fapt. 15, 1, 10. 2 Cor. 11, 28. ** Cap. 3, 20; 5, 1, 12. † 2 Cor. 11, 20. Cap. 4, 7, 9.

5. noi nu ne-am supus și nu ne-am potrivit lor nicio clipă măcar, pentruca adevărul * Evangheliei să rămână cu voi. * 1 Tim. 14. Cap. 3, 1; 4, 10.

6. Cei * ce sînt socotiți ca fiind ceva — orice ar fi fost ei, nu-mi pasă: Dumnezeu ** nu caută la fața oamenilor — aceștia, zic, ei cei cu vază nu Ț mi-au adus nimic.

* Cap. 4, 5. ** Fapt. 10, 34. Rom. 2, 11. † 2 Cor. 12, 11.

7. Ba dimpotrivă, cînd au văzut * că mie îmi ** fusese încredințată Evanghelia pentru cei tăiați împrejur, după cum lui Petru îi fusese încredințată Evanghelia pentru cei tăiați împrejur, — * Fapt. 13, 46. Rom. 1, 5; 11, 13. 1 Tim. 3, 7. 2 Tim. 1, 11. ** 1 Tim. 3, 4.

8. căci Cel ce făcuse din Petru apostolul celor tăiați împrejur, făcuse * și din mine apostolul Neamurilor ** —

* Fapt. 9, 30; 13, 2; 22, 21; 26, 17, 18. 1 Cor. 15, 10. Cap. 1, 28. Gal. 1, 20. ** Cap. 3, 5.

9. și cînd au cunoscut harul *, care-mi fusese dat, Iacov, Chifa și Ioan, cari sînt priviți ca stîlpi **, mi-au dat mie și lui Barnaba, mina dreaptă de însoțire, ca să mergem să propovăduim : noi la Neamuri, iar ei la cei tăiați împrejur.

* Mat. 18, 18. Efez. 3, 20. Apoc. 21, 24. ** Rom. 1, 9; 15, 8; 15, 19. 1 Cor. 15, 10. Efez. 5, 8.

10. Ne-au spus numai să ne aducem aminte de cei săraci, și chiar așa * am și căutat să fac. * Fapt. 11, 30; 24, 17. Rom. 15, 26. 1 Cor. 16, 1. 2 Cor. 9, 1; 12, 1.

Pavel înfruntă pe Petru.

11. Dar * cînd a venit Chifa în Antiohia, i-am stătut împotrivă în față, căci era de osîndit. * Fapt. 15, 36.

12. În adevăr, înainte de venirea unora dela Iacov, ei * mîncă împreună cu Neamurile; dar cînd au venit ei, s'a ferit și a stat deoparte, de teama celor tăiați împrejur. * Fapt. 15, 20; 11, 3.

13. Împreună cu ei au început să se

prefacă și ceilalți ludei, așa că pînă și Barnaba a fost prins în lațul fățarniciei lor.

14. Cînd i-am văzut eu că nu umblă drept după adevărul * Evangheliei, am spus lui Chifa în față ** tuturor: „Dacă Ț tu, care ești Iudeu, trăiești ca Neamurile, și nu ca ludeii, cum silești pe Neamuri să trăiască în felul ludeilor?“

15. Noi * sîntem ludei din fire, iar nu păcătoși ** dintre Neamuri.

* Fapt. 15, 10, 11. ** Mat. 5, 11. Efez. 2, 3, 12.

16. Totuși, fiindcă știm * că omul nu este socotit neprihănit, prin faptele Legii, ci ** numai prin credința în Isus Hristos, am crezut și noi în Hristos Isus, ca să fim socotiți neprihăniți prin credința în Hristos, iar nu prin Ț faptele Legii; pentrucă nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii.

* Fapt. 13, 38, 39. ** Rom. 1, 17; 3, 20, 28; 5, 2. Cap. 3, 24. Ebr. 7, 19, 19. † Ps. 143, 2. Rom. 3, 20. Cap. 3, 12.

17. Dar dacă, în timp ce căutăm să fim socotiți neprihăniți în Hristos, și noi însine am fi găsiți ca păcătoși *, este oare Hristos un slujitor al păcatului? Nicidecum! * 1 Ioan. 3, 9, 9.

18. Căci, dacă zădăresc iarăși lucrurile, pe cari le-am strîcat, mă arăt eu un călător de lege.

19. Căci eu, prin * Lege, am ** murit față de Lege, ca să trăiesc Ț pentru Dumnezeu. * Rom. 7, 2. ** Rom. 6, 14; 7, 4, 6.

† Rom. 6, 11. 2 Cor. 5, 15. 1 Tim. 5, 10. Ebr. 7, 14. 1 Pet. 4, 2.

20. Am fost răstignit * împreună cu Hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc ** în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m'a iubit Ț și S'a dat pe Sine însuși pentru mine. * Rom. 6, 8. Cap. 3, 24; 8, 14. ** 2 Cor. 5, 10. 1 Tim. 5, 10. 1 Pet. 4, 2. † Cap. 1, 4. Efez. 3, 2. Tit. 2, 14.

21. Nu vreau să fac zădărnice harul lui Dumnezeu; căci dacă * neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos. * Cap. 3, 21. Ebr. 7, 11. Rom. 11, 6. Cap. 5, 4.

Legea și credința.

3¹. O, Galateni nechibauți! Cine * v'a fermecat **, pe voi, înaintea ochilor cărora a fost zugrăvit Isus Hristos ca răstignit?

* Cap. 3, 7. ** Cap. 2, 14; 3, 7.

2. Iată numai ce voiesc să știu dela voi: prin faptele Legii ați primit voi Duhul *, ori ** prin auzirea credinței?

* Fapt. 2, 38; 5, 15; 22, 47; 28, 8. Vers. 14. Efez. 1, 13. Ebr. 9, 4. ** Rom. 10, 14, 17.

3. Sînteți așa de nechibzuți? După ce ați început * prin Duhul, vreți acum să sîrșiți prin firea pămîntescă **?

* Cap. 4, 6. ** Ebr. 1, 16; 9, 10.

4. În zădar* ați suferit voi atît de mult? Dacă, în adevăr, e în zădar *

* Ebr. 10, 36, 38; 1 Ios. 9.

5. Cel ce* vă dă Duhul și face minuni printre voi, le face oare prin faptele Legii sau prin auzirea credinței?

* Cor. 12, 8.

6. Tot așa și „Avraam” a crezut pe Dumnezeu, și credința aceasta i-a fost socotită ca neprihănire.”

* Fac. 15, 6. Rom. 4, 3, 9, 20, 22. Iac. 2, 23.

7. Înțelegeți și voi dar, că fii ai lui Avraam sînt cei* ce au credință.

* Ios. 1, 32. Rom. 4, 11, 12, 16.

8. Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea* că Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credință, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună: „Toate neamurile vor fi binecuvîntate în” tine.”

* Rom. 9, 17. Vers. 22. ** Fac. 12, 3; 18, 18; 22, 18. Psal. 8, 32.

9. Așa că cei ce se bizuiesc pe credință, sînt binecuvîntați împreună cu Avraam cel credincios.

10. Căci toți cei ce se bizuiesc pe faptele Legii, sînt supți blestem; pentru că este scris: „Blestemat” este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă.”

* Deut. 27, 26. Ebr. 11, 3.

11. Și că* nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege, este învederat, căci „cel” neprihănit prin credință va trăi.”

* Cap. 2, 16. ** Heb. 2, 4. Rom. 1, 17. Ebr. 10, 38.

12. Însă* Legea nu se întemeiază pe credință; ci ea zice: „Cine” va face aceste lucruri, va trăi prin ele.”

* Rom. 4, 4, 5; 10, 5; 11, 4. ** Lev. 18, 5. Rom. 9, 30. Ebr. 10, 11. Rom. 10, 5.

13. Hristos* ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcîndu-Se blestem pentru noi, — fiindcă este scris: „Blestemat” e oricine este afirmat pe Iemn” —

* Rom. 8, 3. 2 Cor. 5, 21. Cap. 4, 5. ** Deut. 21, 23.

14. Pentruca* binecuvîntarea vestită lui Avraam să vină peste Neamuri, în Hristos Isus, așa ca, prin credință, noi să primim Duhul” făgăduitor.

* Rom. 4, 9, 16. ** Iac. 1, 18; 14, 1. Ier. 31, 33; 32, 40. Ebr. 11, 13; 12, 27. Iac. 1, 20, 22. Zab. 13, 13. Ios. 7, 10. Psal. 1, 23.

Făgăduința și Legea.

15. Fraților, (vorbesc în felul oamenilor), un testament*, chiar al unui om,

odată întărit, totuș nimeni nu-l desființează, nici nu-i mai adaugă ceva.

* Ebr. 9, 17.

16. Acum, făgăduințele au fost făcute „lui” Avraam și seminței lui”. Nu zice: „Și semințelor” (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „Și seminței tale”, adică Hristos.”

* Fac. 12, 3; 17, 17. Vers. 8. ** 1 Cor. 12, 12.

17. Iată ce vreau să zic: un testament, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu poate fi desființat*, așa ca făgăduința să fie nimicită, de Legea venită” după patru sute trei zeci de ani.

* Ebr. 12, 40, 41. ** Rom. 4, 13, 14. Vers. 20.

18. Căci dacă moștenirea* ar veni din Lege, nu” mai vine din făgăduință; și Dumnezeu printr-o făgăduință a dat-o lui Avraam.

* Rom. 8, 17. ** Rom. 4, 14.

19. Atunci pentru ce este Legea? Ea* a fost adăugată din pricina calcărilor de lege, pînă cînd avea să vină „Sămînța””, careia îi fusese făcută făgăduința; și a fost dată” prin îngeri, prin mina unui mijlocitor.”

20. Dar mijlocitorul nu este mijlocitorul unei singure părți, pe cînd* Dumnezeu, este unul singur.

* Rom. 3, 28, 30.

21. Atunci oare Legea este împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu? Nicidecum! Dacă* s’ar fi dat o Lege care să poată da viața, într’adevăr, neprihănirea ar veni din Lege.

* Cap. 2, 20.

22. Dar Scriptura a* închis totul” supți păcat, pentruca” făgăduința să fie dată celor ce cred, prin credința în Isus Hristos.

* Vers. 8. ** Rom. 3, 9, 10, 20; 11, 32. + Rom. 4, 11, 12, 16.

23. Înainte de venirea credinței, noi eram supți paza Legii, închiși pentru credința care trebuia să fie descoperită.

24. Astfel, Legea* ne-a fost un îndrumător spre Hristos, ca” să fim socotiți neprihăniți prin credință.

* Mat. 5, 17. Rom. 10, 4. Col. 2, 17. Ebr. 9, 9, 10. ** Psal. 119, 36. Cap. 3, 18. Mai. 3, 17.

25. După ce a venit credința, nu mai sîntem supți îndrumătorul acesta.

26. Căci toți* sînteți fii ai lui Dumnezeu, prin credința în Hristos Isus.

* Ios. 1, 12. Rom. 8, 14—16. Cap. 4, 6. 1 Ios. 2, 1, 2.

27. Toți * cari ați fost botezați pentru Hristos, v'ați îmbrăcat cu ** Hristos.

* Rom. 6, 3. ** Rom. 13, 14.

28. Nu * mai este nici Iudeu, nici Grec; nu mai este nici rob nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sînteți una ** în Hristos Iisus.

* Rom. 12, 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

29. Și dacă * sînteți ai lui Hristos, sînteți „sămînța” lui Avraam, moștenitori ** prin făgăduință.

* Rom. 8, 17. Cap. 4, 7, 28. Efez. 1, 6.

Moștenitorul și credința.

4. 1. Dar cîtă vreme moștenitorul este nevrîstnic, eu spun că nu se deosebește cu nimic de un rob, măcar că este stăpîn pe tot.

2. Ci este supt epîtropsi și îngrijitori, pînă la vremea rădîuită de tatăl său.

3. Tot așa și noi, cînd eram nevrîstnici, eram * supt robia învățăturilor începătoare ale lumii.

* Vers. 3. Cap. 2, 4; 3, 1. Col. 2, 8, 20. Efez. 2, 18.

4. Dar cînd * a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut ** din femeie ♀, născut supt ♀♀ Lege,

* Mat. 20, 28. Cap. 3, 18. Efez. 1, 7. Tit. 2, 14. Ebr. 1, 2. 1 Pet. 1, 18, 19. ** Ioan. 1, 12. Cap. 3, 26. Efez. 1, 5.

5. Și pentru că sînteți fii, Dumnezeu ne-a trimis în inimă Duhul * Fiului Său, care strigă : „Ave”, adică : „Tată !”

* Rom. 8, 15; 9, 15.

7. Așa că nu mai ești rob, ci fiu; și dacă * ești fiu, ești și moștenitor, prin Dumnezeu.

* Rom. 8, 16, 17. Cap. 3, 20.

Galatenii și învățătorii mincinoși.

8. Odiioară, cînd nu cunoșteți * pe Dumnezeu, erați robiți ** celor ce din firea lor, nu sînt dumnezei.

* Ezei. 2, 12. 1 Tim. 1, 5. ** Rom. 1, 28. 1 Cor. 12, 2. Efez. 2, 11, 12. 1 Tim. 1, 8.

9. Dar acum, dupăce * ați cunoscut pe Dumnezeu, sau mai bine zis, dupăce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum ** vă mai întoarceți iarăși la acele învățături ♀ începătoare, slabe și sărăcioase, cărora vreți să vă supuneți din nou ?

* 1 Cor. 8, 3; 12, 12. 2 Tim. 2, 16. ** Cap. 3, 8. Col. 2, 20. 4 Rom. 8, 3.

10. Voi păziți zile *, luni, vremi și ani.

* Rom. 14, 5. Col. 2, 16.

11. Mă tem să * nu mă fi ostenit degeaba pentru voi.

* Cap. 2, 2; 3, 2, 4. 1 Tim. 2, 3.

12. Fraților, vă rog să fiți ca mine, căci și eu sînt ca voi. Nu * mi-ați făcut nicio nedreptate.

* 2 Cor. 2, 1.

13. Dimpotrivă, știți că *, în neputința trupului v'am propovăduit Evanghelia pentru întia ** dată.

* 1 Cor. 2, 3. 2 Cor. 11, 30; 12, 7, 9. ** Cap. 1, 6.

14. Și, n'ați arătat nici dispreț, nici desgust față de ceea ce era o ispită pentru voi în trupul meu; dimpotrivă, m'ați primit ca ** pe un inger al lui Dumnezeu, ca ** pe însuși Hristos Iisus.

* Rom. 12, 10. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

15. Unde este dar fericirea voastră ? Căci vă mărturisesc că, dacă ar fi fost cu puțință, v'ați fi scos pînă și ochii și mi i-ați fi dat.

16. M'am făcut oare vrăjmașul vostru, pentrucă * v'am spus adevărul ?

* Cap. 2, 6, 14.

17. Nu cu gînd bun * sînt plini de rîvnă ei pentru voi, ci vor să vă deslăsească de noi, ca să fiți plini de rîvnă față de ei.

* Rom. 14, 2. 1 Cor. 11, 2.

18. Este bine să fii plin de rîvnă totdeauna pentru bine, nu numai cînd sînt de față la voi.

19. Copilașii mei *, pentru cari iarăși sînt durerile nașterii, pînăce va lua Hristos chip în voi !

* 1 Cor. 4, 15. Filip. 1, 10. 1 Tim. 1, 18.

20. O, cum aș vrea să fiu acum de față la voi, și să-mi schimb glasul; căci nu știu ce să mai cred !

Pilda Agarei și a Sarai.

21. Spuneți-mi voi, cari voieți să fiți supt Lege, n'ascultați voi Legea ?

22. Căci este scris că Avraam a avut doi fiu : unul * din roabă, și unul ** din femeia slobodă.

* Fac. 16, 15. ** Fac. 21, 2.

23. Dar cel din roabă s'a * născut în chip firesc, iar ** cel din femeia slobodă s'a născut prin făgăduință.

* Gen. 16, 1. 2. ** Fac. 18, 10. 14; 21, 1, 2. Ebr. 11, 11.

24. Lucrurile acestea trebuiesc luate într'alt înțeles : acestea sînt două legăminte : unul de pe muntele Sinai * naște pentru robie și este Agar, —

* Deut. 10, 2.

25. căci Agar este muntele Sinai din Arabia; — și răspunde Ierusalimului de acum, care este în robie împreună cu copiii săi.

26. Dar Ierusalimul * cel de sus este slobod, și el este mama noastră.

* Isa. 2, 2. Ebr. 12, 22. Apoc. 2, 17; 21, 2, 10.

27. Fiindcă este scris: „Bucură-te”, steapo, care nu naști de loc! Izbucnește de bucurie și strigă, tu, care nu ești în durerile nașterii! Căci copiii celei părăsite vor fi în număr mai mare decât copiii celei cu bărbat.” † Isa. 54, 1.

28. Și voi, fraților, ca și Isaac, voi sînteți copii* ai făgăduinței.

* Fapt. 3, 25. Rom. 9, 8. Cap. 3, 28.

29. Și cum s'a întimplat atunci, că cel* ce se născuse în chip fireasc prigo-nea pe cel ce se născuse prin Duhul tot așa** se întimplă și acum.

* Fac. 21, 9. ** Cap. 3, 11; 4, 12.

30. Dar ce zice Scriptura? „Izbo- nește” pe roabă și pe fiul ei; căci fiul Ț roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode.”

* Cap. 3, 6, 22. ** Fac. 22, 20, 22. † Ioan 8, 20.

31. De aceea, fraților, noi nu sîntem copiii celei roabe, ci* ai femeii slo- bode. Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobodi.

* Ioan 8, 20. Cap. 3, 1, 13.

5 1. Rămîneți dar tari*, și nu vă ple- cați iarăș supt** jugul robiei.

* Ioan 8, 22. Rom. 8, 18. † Pet. 2, 18. ** Fapt. 10, 20. Cap. 2, 4; 4, 9.

Slobozenia creștină.

2. Iată, eu, Pavel, vă spun că, da- că* vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi la nimic.

* Fapt. 13, 1; 14, 2.

3. Și mărturisesc iarăș încă odată o- ricărui om care primește tăierea îm- prejur, că* este dator să împlinească toată Legea.

* Cap. 3, 10.

4. Voi, cari voîți să fiți socotiți nepri- hăniți prin Lege, v'ați* despărțit de Hristos; ați căzut din** har.

* Rom. 9, 21, 22. Cap. 1, 21. ** Ebr. 12, 25.

5. Căci noi, prin Duhul, așteptăm* prin credință nădejdea neprihănilor.

* Rom. 4, 24, 26. † Tim. 4, 8.

6. Căci* în Isus Hristos, nici tăie- rea împrejur, nici netăierea împrejur n'au vreun preț, ci credința** care lucrează prin dragoste.

* † Cor. 7, 19. Cap. 3, 28; 4, 13. Col. 3, 12. ** † Tes. 1, 3. Iac. 2, 18, 20, 22.

7. Voi alergați* bine: cine** v'a tă- iat calea ca să n'ascultați de adevăr?

* † Cor. 9, 24. ** Cap. 1, 7.

8. Induplecarea aceasta nu vine dela Cel ce* v'a chemat.

* Cap. 1, 6.

9. Puțin* aluat face să se dospescă toată plămîdeala.

* † Cor. 5, 6; 12, 22.

10. Eu*, cu privire la voi, am, în Domnul, încrederea că nu gîndiți alt-

fel. Dar cel** ce vă tulbură, va Ț purta osînda, oricine ar fi el.

* † Cor. 2, 8; 4, 22. ** Cap. 1, 7. † Cor. 10, 8.

11. Cit despre mine*, fraților, dacă mai propovăduiesc tăierea împrejur, de ce** mai sînt prigoniți? Atunci pri- cina de poticnire a crucii s'a dus Ț.

* Cap. 4, 12. ** † Cor. 15, 20. Cap. 4, 28; 5, 17. † † Cor. 1, 23.

12. Și*, schilodească-se odată cel ce** vă tulbură!

* † Tes. 1, 25. † Cor. 5, 27. Cap. 1, 8, 9. ** Fapt. 15, 1, 2, 24.

Indemna să trăiești în dragoste.

13. Fraților, voi ați fost chemați la slobozenia. Numai, nu faceți din slo- bozenia* o pricină ca să trăiți pentru firea pămîntească, ci** slujiiți-vă unii altora în dragoste.

* † Cor. 5, 6. † Pet. 2, 18.

† Pet. 2, 18. Iuda 4. ** † Cor. 9, 19. Cap. 4, 2.

14. Căci toată* Legea se cuprinde în- tr'o singură poruncă: „Să** iubesci pe aproapele tău ca pe tine însuși.”

* Mat. 1, 22; 22, 40. Iac. 2, 8. ** Lev. 19, 18. Mat. 22, 39. Rom. 13, 9, 10.

15. Dar dacă vă mușcați și vă mîn- cați unii pe alții, luați seama să nu fiți nimiciți unii de alții.

Faptele firii pămîntești și Duhul.

16. Zic dar: umblați* cîrmuiți de Du- hul, nu împliniți poftele firii pămîntești.

* Rom. 8, 12; 9, 1, 4, 12; 13, 14. Ysa. 26, 1 Pet. 2, 12.

17. Căci firea* pămîntească poftescie împotriva Duhului, și Duhul împotriva firii pămîntești: sînt lucruri protivnice unele altora, așa că** nu puteți face tot ce voîți.

* Rom. 7, 23; 8, 4, 7. ** Rom. 7, 15, 18.

18. Dacă* sînteți călăuziți de Du- hul, nu sînteți supt Lege.

* Rom. 6, 14; 8, 2.

19. Și faptele* firii pămîntești sînt cunoscute, și sînt acestea: preacurvia, curvia, necurăția, desfrinarea,

* † Cor. 3, 3. † Iuda 20. Col. 3, 5. Iac. 1, 14, 15.

20. Închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjibile, certurile, zavistiile, mîniile, neînțelegerile, desbinările, certurile de partide,

21. pîrmele, uciderile, bețiile, imbui- bările, și alte lucruri asemănătoare cu acestea. Vă spun mai dinainte, cum am mai spus, că cei* ce fac astfel de lucruri, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

* † Cor. 6, 9. Ebr. 6, 1. Col. 3, 6. Apoc. 21, 27.

22. Roadă* Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, inde- lunga răbdare, bunătatea*, facerea de bine Ț, credincioșia ȚȚ.

* † Ioan 15, 2. Ebr. 6, 2. ** Col. 3, 12. Iac. 3, 17. † Rom. 15, 14. † † Cor. 13, 7.

23. blîndețe, infrinarea poftelor. Im-
potriva* acestor lucruri nu este lege.

* 1 Tim. 1, 9.

24. Cei ce sînt ai lui Hristos Isus,
și-au răstignit* firea pămîntească im-
preună cu patimile și poftele ei.

* Rom. 6, 6; 12, 14; Cap. 2, 20; 1 Pet. 2, 11.

25. Dacă* trăim prin Duhul, să și
umblăm prin Duhul. * Rom. 8, 4, 5. Vers. 16.

26. Să* nu umblăm după o slavă de-
șartă, întăritîndu-ne unii pe alții, și
pizmîindu-ne unii pe alții. * Filip. 2, 3.

6 1. Fraților, chiar dacă* un om ar
cădea deodată în vreo greșală, voi,
cari sînteți duhovnicești*, să-l ridică-
ți cu ț duhul blîndeței. Și la seama la
tine însuși, ca ții să nu fii ispitit și tu.

* Rom. 14, 1; 15, 1. Ebr. 12, 15. Iac. 5, 19. ** 1 Cor. 2, 15; 3, 1.
† 1 Cor. 4, 21. ‡ Tim. 2, 15. § Tit. 2, 26. ¶ 1 Cor. 7, 4, 10; 12.

2. Purtați-vă* sarcinile unii altora,
și veți împlini astfel legea** lui Hri-
stos.

* Rom. 12, 1. Cap. 3, 12; 1 Tim. 5, 14.

3. Dacă* vreunul crede că este ceva,
măcar că nu este nimic**, se înalță
singur.

* Rom. 12, 3. 1 Cor. 8, 2. Cap. 2, 4. ** 2 Cor. 5, 6; 12, 11.

4. Fiecare* să-și cerceteze fapta lui,
și atunci va avea cu ce să se laude
numai în ce-l privește pe el, și nu**
cu privire la alții;

* 1 Cor. 11, 28. 2 Cor. 13, 6. ** Ebr. 12, 11.

5. căci fiecare* își va purta sarcina
lui însuș.

* Rom. 12, 4. 1 Cor. 1, 9.

6. Cine* primește învățătura în Cu-
vînt, să facă parte din toate bunurile
lui și celui ce-l învață.

* Rom. 12, 27. 1 Cor. 9, 11, 14.

7. Nu* vă înșelați: „Dumnezeu** nu
Se lasă să fie batjocorit.” Ce ț samănă
omul, aceea va și secera.

* 1 Cor. 4, 9; 15, 36. ** Ier. 17, 9. † Ebr. 12, 26. Rom. 2, 4. 2 Cor. 4, 4.

8. Cine* samănă în firea lui pămîn-
tească, va secera din firea pămîntească

putrezirea; dar cine samănă în Duhul,
va secera din Duhul viața vecinică.

* Ier. 4, 4. Prov. 11, 16; 22, 5. Osea 6, 7; 12, 12. Rom. 8, 12. Iac. 1, 25.

9. Să* nu obosem în facerea binelei;
căci la vremea potrivită, vom secera,
dacă** nu vom cădea de oboseală.

* 1 Cor. 15, 58. † Tim. 2, 12. ** Mat. 24, 12. Ebr. 2, 4, 14; 12, 26; 12, 3. Apoc. 2, 10.

10. Așa* dar, cît avem prilej, să**
facem bine la toți, și mai ales frați-
lor ț în credință.

* Iac. 4, 12-16. ** 1 Tim. 5, 15. † Tim. 4, 12. Tit. 2, 2. ‡ Ebr. 2, 15. Ebr. 10.

11. Uitați-vă cu ce slove mari v'am
scris, cu însăși mina mea!

12. Toți ceice umblă după plăcerea
oamenilor, vă* sălesc să primiți tăie-
rea împrejur, numai** ca să nu sufe-
reți ei prigonire pentru crucea lui Hri-
stos.

* Cap. 2, 3, 14. ** Filip. 2, 10. † Cap. 2, 11.

13. Căci nici ei, care au primit tăie-
rea împrejur, nu păzesc Legea; ei vo-
iesc doar ca voi să primiți tăierea im-
prejur, pentruca să se laude ei cu tru-
pul vostru.

14. În ce mă privește*, departe de
mine gîndul să mă laud cu altceva de-
cît cu crucea Domnului nostru Isus
Hristos, prin care lumea este răstigni-
tă** față de mine, și cu față de lume!

* Filip. 2, 3, 7, 9. ** Rom. 8, 4. Cap. 2, 20.

15. Căci în* Hristos Isus nici tăierea
imprejur, nici netăierea împrejur nu
sînt nimic, ci a fi o făptură** nouă.

* 1 Cor. 7, 19. Cap. 2, 6. Col. 3, 12. ** 2 Cor. 5, 17.

16. Și* peste toți ceice vor umbla du-
pă** dreptarul acesta și peste Israu-
lul ț lui Dumnezeu să fie pace și în-
durare!

* Ps. 122, 6. ** Filip. 2, 16. † Rom. 2, 29; 4, 12. § 9, 6-8. Cap. 2, 7, 9, 20. Filip. 2, 2.

17. De acum încolo nimeni să nu mă
mai necăjească, pentrucă port* seme-
nele Domnului Isus pe trupul meu.

* 2 Cor. 1, 6; 4, 10; 11, 23. Cap. 5, 11. Col. 1, 24.

18. Fraților, harul* Domnului nostru
Isus Hristos să fie cu duhul vostru!
Amin.

* 1 Tim. 4, 22. Filip. 2, 1.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EFESENI

1 1. Pavel, apostol al lui Isus Hristos,
prin* voia lui Dumnezeu, către sfin-
ți** cari sînt în Efes și ț credincioșii
în Hristos Isus:

* 2 Cor. 1, 1.
** Rom. 1, 7. 2 Cor. 1, 2. † 1 Cor. 4, 17. Cap. 4, 21. Col. 1, 2.

2. Har* și pace dela Dumnezeu, Ta-
tăl nostru, și dela Domnul Isus Hri-
stos.

* Gal. 1, 3. Tit. 1, 4.

3. Binecuvîntat* să fie Dumnezeu, Ta-
tăl Domnului nostru Isus Hristos, care
ne-a binecuvîntat cu tot felul de bine-
cuvîntări duhovnicești, în locurile ce-
rești, în Hristos.

* 2 Cor. 1, 2. 1 Pet. 1, 2.

4. În El, Dumnezeu ne-a* ales înainte
te** de întemeierea lumii, ca să fim ț

sfinți și fără prihană înaintea Lui, după, în dragostea Lui, * Rom. 8, 28.

2 Tim. 2, 13; 3 Tim. 1, 9; Iac. 2, 5; 1 Pet. 1, 2; 2, 2. ** 1 Pet. 1, 2, 20. † Luc. 1, 75. Cap. 3, 10; 4, 27. Col. 1, 22; 1 Tim. 4, 7. Tit. 2, 12.

5. ne-a rinduit mai* dinainte să fim înfiați** prin Isus Hristos, după† buna plăcere a voiei Sale, * Rom. 8, 28, 30.

Ver. 11. ** Iac. 1, 12. Rom. 8, 18; 9 Cor. 9, 10. Gal. 4, 4. 13 Iac. 2, 1. † Mat. 11, 26. Luc. 12, 32. 1 Cor. 1, 31. Ver. 9.

6. spre lauda slavei harului Său, pe* care ni l-a dat în Prea Iubitul Lui**.

* Rom. 1, 24; 2, 12. ** Mat. 9, 17; 17, 5. Iac. 5, 16; 10, 17.

7. În* El avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor, după bogățiile** harului Său, * Fapt. 20, 28.

Rom. 3, 24. Col. 1, 14. Ebr. 9, 12; 1 Pet. 1, 18, 19. Apoc. 5, 9. ** Rom. 2, 4; 8, 24; 9, 23. Cap. 3, 7; 5, 8; 10. Filip. 4, 19.

8. pe care l-a răspândit din belșug peste noi, prin orice fel de înțelepciune și de pricepere;

9. căci a binevoit să ne descopere* taina voiei Sale, după planul pe care-l** alcătuisese în Sine însuși, * Rom. 16, 26.

Cap. 3, 4; 5. Col. 1, 26. ** Cap. 3, 11. 3 Tim. 1, 9.

10. ca să-l aducă la îndeplinire la plinirea* vremilor, spre** a-Și uni iarăși într'unul în Hristos, toate† lucrurile: cele din ceruri, și cele de pe pământ.

* Gal. 4, 4. Ebr. 1, 2; 9, 12. 1 Pet. 1, 20. ** 1 Cor. 9, 22, 26; 12, 5. Cap. 3, 10; 5, 12. † Filip. 2, 9; 10. Col. 1, 20.

11. În El* am fost făcuți și moștenitori, fiind rinduiți mai** dinainte, după† hotărârea Aceluia, care face toate după sfatul voiei Sale, * Fapt. 20, 28; 26, 18.

Rom. 8, 17. Col. 1, 12; 2, 24. Tit. 2, 7. Iac. 2, 5. 1 Pet. 1, 4. ** Ver. 6. † Iac. 10, 12.

12. ca* să slujim de laudă slavei Sale, noi, cari** mai dinainte am nădărdit în Hristos.

* Ver. 4, 14. 3 Tim. 2, 12. ** Iac. 1, 12.

13. Și voi, după ce ați auzit cuvântul* adevărului (Evanghelia mântuirii voastre), ați crezut în El, și ați fost pecetluiți cu** Duhul Sfânt, care fusese făgăduit.

* Iac. 1, 17. 1 Cor. 9, 7. ** 1 Cor. 1, 22. Cap. 4, 30.

14. și care* este o arvună a moștenirii noastre, pentru** răscumpărarea celor† dregăși de Dumnezeu, spre†† lauda slavei Lui. * 1 Cor. 1, 23; 5, 5. ** Luc. 21, 28. Rom. 8, 23. Cap. 4, 10. † Fapt. 20, 28. †† Ver. 4, 12. 1 Pet. 2, 9.

15. De aceea și eu, de când am auzit* despre credința în Domnul Isus care este în voi, și despre dragostea voastră pentru toți sfinții,

* Col. 1, 4. 3 Tim. 2, 9.

16. nu* metez să aduc mulțămiri pentru voi, cînd vă pomenesc în rugăciunile mele.

* Rom. 1, 9. Filip. 1, 3; 4. Col. 1, 3. 1 Tim. 1, 2. 3 Tim. 1, 3.

17. Și mă rog ca Dumnezeu* Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl slavei, să** vă dea un duh de înțelepciune și de descoperire, în cunoașterea Lui, * Iac. 10, 17. ** Col. 1, 9.

18. și să vă lumineze ochii* inimii, ca să pricepeți care este nădejdea** chemării Lui, care este bogăția slavei moștenirii† Lui în sfinți,

* Fapt. 26, 18. ** Cap. 2, 12; 4, 4. † Ver. 11.

19. și care este față de noi, credincioșii, nemărginita mărime a puterii Sale, după* lucrarea puterii tăriei Lui, * Cap. 3, 7. Col. 1, 26; 2, 12.

20. pe care a desfășurat-o în Hristos, prin faptul că L-a înviat* din morți, și L-a pus** să șadă la dreapta Sa, în locurile cerești, * Fapt. 2, 24, 26.

** Ps. 110, 1. Fapt. 7, 55; 10. Col. 3, 1. Ebr. 1, 3; 10, 12.

21. mai* pe sus de orice domnie**, de orice stăpînire, de orice putere, de orice dregătorie și de orice nume, care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor. * Protp. 9, 9; 12.

22. El l-a pus totul* supă picioare,

și L-a dat căpetenie** peste toate lucrurile, Bisericii, * Ps. 8, 6. Mat. 28, 18. 1 Cor. 15, 27. Ebr. 2, 8. ** Cap. 4, 10; 10. Col. 1, 20. Ebr. 2, 7.

23. care* este trupul Lui, plinătatea** Celui ce† plinește totul în toți.

* Rom. 12, 3. ** 1 Cor. 12, 12, 27. † Cap. 4, 12; 6, 22, 23. Col. 1, 18; 24.

2 1. Voi* erați** morți în greșelile și în păcatele voastre,

* Rom. 5, 14. Col. 2, 13. ** Ver. 5. Cap. 4, 28.

2. în* cari trăiați odinioară, după mersul lumii aceastea, după domnul** puterii văduhului, a duhului care lucrează acum în fiili neascultării†.

* 1 Cor. 6, 12. Cap. 4, 22. Col. 1, 21; 3, 7. 13 Iac. 2, 19. ** Cap. 4, 12. † Cap. 4, 5. Col. 3, 6.

3. Între* ei eram și noi toți odinioară, cînd trăiam în poftele** firii noastre pămîntești, cînd făcăm voile firii pămîntești și ale gîndurilor noastre, și eram† din fire copii ai miniei, ca și ceilalți.

* Tit. 2, 5. 1 Pet. 4, 2. ** Gal. 5, 19. † Ps. 51, 5. Rom. 7, 12, 14.

4. Dar Dumnezeu, care este bogat* în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit, * Rom. 10, 22. Cap. 1, 7. Ver. 7.

5. măcar* că eram morți în greșelile noastre, ne-a** adus la viață împreună cu Hristos (prin har slățești mîntuiți).

* Rom. 4, 4; 8, 10. Ver. 1. ** Rom. 8, 4; 9. Col. 2, 12; 3, 1; 1.

6. El ne-a înviat împreună, și ne-a pus să ședem împreună în locurile cerești*, în Hristos Isus, * Cap. 1, 20.

7. ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, în bunătatea Lui față de noi în Hristos Isus.
* Tit. 2, 4. Rom. 8, 28.

8. Căci prin har ați fost mântuiți, prin credință. Și aceasta nu vine dela voi; ci este darul lui Dumnezeu.
* Vers. 8. ** Rom. 4, 16. 5 Tim. 1, 9. + Mat. 18, 17. Ioan 6, 44, 58. Rom. 10, 14, 15, 17. Cap. 1, 18. Filip. 1, 29.

9. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni.
* Rom. 3, 28, 27, 28; 4, 2, 4, 11; 11, 4. 1 Cor. 1, 29-31. 2 Tim. 1, 9. Tit. 2, 5.

10. Căci noi sintem lucrarea Lui, și am fost zidiți în Hristos Isus pentru faptele bune, pe cari le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele.
* Deut. 10, 4. Ps. 106, 2. Isa. 29, 16; 38, 20, 44, 21. Ioan 3, 3, 5. 1 Cor. 1, 9. 2 Cor. 5, 5, 17. Cap. 4, 24. Tit. 1, 14. ** Cap. 1, 4.

11. De aceea voi, cari altădată erați Neamuri din naștere, numiți metălași împrejur de către aceia cari se cheamă tăiași împrejur, și cari sint tăiași împrejur în trup de mina omului.
* 1 Cor. 12, 2. Cap. 3, 8. Col. 2, 20; 3, 11.

12. aduceți-vă aminte că în vremea aceea erați fără Hristos, fără drept de cetățenie în Israel, strălăd de legămintele făgăduinței, fără nădejde și fără Dumnezeu în lume.
* Rom. 2, 28, 29. Col. 2, 11. ** Cap. 4, 18. Col. 1, 21. + Ezei. 16, 9. Ioan 10, 10. + Rom. 9, 4, 5. ** 1 Tes. 4, 10. + Gal. 4, 8. 1 Tes. 4, 8.

13. Dar acum, în Hristos Isus, voi, cari odinioară erați depărtați, ați fost apropiați prin sîngele lui Hristos.
* Gal. 3, 28. ** Fapt. 1, 26. Vers. 17.

14. Căci El este pacea noastră, care din doi a făcut unul, și a surpat zidul dela mijloc care-i despărțea,
* Mir. 1, 2. Ioan 14, 19. Fapt. 10, 36. Rom. 5, 1. Col. 1, 20. ** Ioan 10, 10. Gal. 3, 28.

15. și, în trupul Lui, a înălțurat vrăjmășia dintre ei, Legea poruncilor, în ordindurile ei, ca să facă pe cei doi să fie în El însuș un singur om și nou, făcînd astfel pace;
* Col. 2, 14, 20. ** Col. 1, 20. + 2 Cor. 5, 17. Gal. 3, 15. Cap. 4, 24.

16. și a împăcat pe cei doi cu Dumnezeu într'un singur trup, prin cruce, prin care a nimicit vrăjmășia.
* Col. 1, 20-22. ** Rom. 6, 9; 8, 2. Col. 2, 14.

17. El a venit astfel să aducă vestea bună a păcii vouă celor ce erați departe, și pace celor ce erau aproape.
* Isa. 47, 19. Zah. 9, 10. Fapt. 12, 19; 18, 19. Rom. 5, 1. Vers. 18, 24. ** Ps. 148, 14.

18. Căci prin El și unii și alții avem intrare la Tatăl, într'un Duh.

* Ioan 10, 9; 14, 6. Rom. 5, 2. Cap. 3, 12. Ebr. 4, 14; 10, 19, 20. 1 Pet. 3, 18. ** 1 Cor. 12, 13. Cap. 4, 6.

19. Așa dar, voi nu mai sînteți nici străini, nici oaspeți ai casei, ci sînteți împreună cetățeni cu sfinții, oameni din casa lui Dumnezeu,

* Filip. 3, 20. Ebr. 12, 22, 23. ** Gal. 4, 10. Cap. 3, 15.

20. fiind zidiți pe temelia apostolilor și proorocilor, piatraș din capul unghiului fiind Isus Hristos.

* 1 Cor. 3, 9, 10. Cap. 4, 12. 1 Pet. 2, 4, 6. ** Mat. 16, 18. Gal. 2, 9. Apoc. 21, 14. + 1 Cor. 12, 28. Cap. 4, 11. + Ps. 118, 22. Isa. 28, 16. Mat. 21, 42.

21. În El toată clădirea, bine încheiată, crește ca să fie un Templu sfînt în Domnul.

* Cap. 4, 15, 16. ** 1 Cor. 3, 17; 4, 12. 2 Cor. 4, 16.

22. Și prin El și voi sînteți zidiți împreună, ca să fiți un lăcaș al lui Dumnezeu, prin Duhul.

* 1 Pet. 2, 5.

3 1. Iată de ce eu, Pavel, întemnițatul lui Isus Hristos pentru voi, Neamurilor...
* Fapt. 21, 30; 26, 27, 30. Cap. 4, 1; 4, 20. Filip. 1, 13, 14, 18. Col. 4, 3, 18. 2 Tim. 1, 8; 2, 9. Titim. 1, 11. ** Gal. 3, 9. Col. 1, 24. 2 Tim. 2, 10.

2. (Dacă cel puțin ați auzit de isprăvnicia harului lui Dumnezeu, care mi-a fost dată față de voi.

* Rom. 1, 5; 11, 12. 1 Cor. 4, 1. Cap. 4, 7. Col. 1, 26. ** Fapt. 9, 10; 13, 2. Rom. 12, 3. Gal. 1, 16. Vers. 8.

3. Prin descoperire dumnezeiască am ț lăst cunoștință de taina aceasta, despre care ți vă scrisese în puține cuvinte.

* Fapt. 13, 17; 16, 17, 18. ** Gal. 1, 12. + Rom. 16, 26. Col. 1, 26, 27. + Cap. 1, 8, 20.

4. Cîtîndu-le, vă puteți închipui priceperea pe care o am eu despre taina lui Hristos,

* 1 Cor. 4, 1. Cap. 6, 19.

5. care n'a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor în celelalte veacuri, în felul cum a fost descoperită acum sfinților apostoli și prooroci ai lui Hristos, prin Duhul.

* Fapt. 10, 28. Rom. 16, 26. Vers. 9. ** Cap. 1, 20.

6. Că adică Neamurile sint împrenă moștenitoare cu noi, alcătuiesc un singur trup cu noi și iau parte cu noi la aceeaș făgăduință în Hristos Isus, prin Evanghelia aceea,

* Gal. 3, 28, 29. Cap. 2, 14. ** Cap. 2, 16, 18. + Gal. 3, 14.

7. al cărei slujitor am fost făcut eu, după darul harului lui Dumnezeu, dat mie prin lucrarea și puterii Lui.

* Rom. 16, 18. Col. 1, 29, 30. ** Rom. 1, 7. + Rom. 16, 18. Cap. 1, 10. Col. 1, 29.

8. Da, mie, care sint cel mai neînsemnat dintre toți sfinții, mi-a fost dat harul acesta să vestesc Neamurilor bogățiile nepătrunse ale lui Hristos,

* 1 Cor. 14, 9. 1 Tim. 1, 11, 15. ** Gal. 1, 10; 2, 9. 1 Tim. 2, 7. 2 Tim. 1, 11. + Cap. 1, 7. Col. 1, 27.

9. și să pun în lumină înaintea tuturor care este isprăvnicia acestei taine*, ascunse** din veacuri în Dumnezeu, care Ț a făcut toate lucrurile; + Veș. 3, Cap. 1, 9. ** Rom. 16, 25. Veș. 3, 1 Cor. 2, 7. Col. 1, 26. † Ps. 124, 4. Ioan. 1, 3. Col. 1, 16. Evr. 1, 3.

10. pentruca* domniile și stăpînirile** din locurile cerești să Ț cunoască azi, prin Biserică, înțelepciunea neșpus de felurită a lui Dumnezeu, * 1 Pet. 1, 12. ** Rom. 8, 38. Cap. 1, 21. Col. 1, 16. 1 Pet. 2, 22. † 1 Cor. 2, 7. † Tim. 3, 16.

11. după* planul vecinic, pe care l-a făcut în Hristos Isus, Domnul nostru. * Cap. 1, 9.

12. în El avem, prin credința în El, slobozenia și apropierea* de Dumnezeu cu** încredere. * Cap. 2, 18. ** Evr. 4, 14.

13. Vă rog iarăși* să nu vă pierdeți cumpătul din pricina necazurilor mele pentru** voi: aceasta este Ț slava voastră). * Psal. 14, 22. Filip. 1, 14. 1 Tim. 3, 2. ** Veș. 1, † 2 Cor. 1, 6.

14. ... lată dece, zic, îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Isus Hristos,

15. din care își trage numele orice* familie, în ceruri și pe pămînt, * Cap. 1, 10. Filip. 2, 9-11.

16. și-l rog ca, potrivit cu* bogăția slavei Sale, să** vă facă să vă întăriți în putere, prin Duhul Lui, în omul Ț din lăuntru, * Rom. 9, 28. Cap. 1, 7. Filip. 4, 13. Col. 1, 27. ** Cap. 6, 10. Col. 1, 11. † Rom. 7, 22. 2 Cor. 4, 16.

17. așa încît* Hristos să locuiască în inimile voastre prin credință; pentruca** avînd rădăcina și temelia pusă în dragoste,

18. să* puteți pricepe împreună cu toți sfinții, care** este lărgimea, lungimea, adîncimea și înălțimea; * Cap. 1, 18. ** Rom. 16, 9, 11, 23.

19. și să cunoașteți dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoștință, ca să ajungeți plini de* toată plîntărea lui Dumnezeu, * Ioan. 1, 16. Cap. 1, 23. Col. 2, 9, 10.

20. Iar a Celui* ce, prin** puterea care lucrează în noi, poate să facă neșpus Ț mai mult decît cerem sau gîndim noi,

21. a Lui* să fie slava în Biserică și în Hristos Isus, din neam în neam, în vecii vecilor! Amin.

* Rom. 11, 36; 14, 27. Evr. 12, 21.

2. cu* toată smerenia și blîndețea, cu îndelungă răbdare; îngăduși-vă unii pe alții în dragoste,

* Psal. 20, 19. Gal. 5, 22, 23. Col. 3, 12, 13.

3. și clătați să păstrați unirea Duhului, prin legătura păcii*.

* Col. 3, 14.

4. Este un* singur trup, un** singur Duh, după cum și voi ați fost chemați la o singură nădejde Ț a chemării voastre.

* Psal. 124, 4. 1 Cor. 12, 13, 14. Cap. 2, 22.

** 1 Cor. 12, 4, 11. † Cap. 1, 13.

5. Este un* singur Domn, o** singură credință, un singur botez Ț.

* 1 Cor. 1, 10; 9, 6; 12, 5. † Col. 1, 4. ** Veș. 12, Psal. 2, † Gal. 3, 27, 28. Evr. 8, 6.

6. Este un* singur Dumnezeu și Tatăl al tuturor**, care este mai pe sus de toți, care lucrează prin toți și care este în toți.

* Mat. 2, 20. 1 Cor. 8, 6; 12, 6. ** Rom. 11, 36.

7. Dar flecăruia* din noi harul l-a fost dat după măsura darului lui Hristos.

* Rom. 12, 3, 6. 1 Cor. 12, 12.

8. De aceea este zis: „S'a suit* sus, a** luat robia roabă, și a dat daruri oamenilor.”

* Ps. 68, 18. Psal. 1, 12. Col. 2, 15.

9. Și* acest: „S'a suit*”, ce însemnează decît că înainte Se pogorise în părțile mai de jos ale pămîntului?

10. Cel se S'a pogorît, este acelaș cu cel ce s'a* suit mai pe sus de toate cerurile, ca** să umple toate lucrurile. * Psal. 1, 3, 11. 1 Tim. 3, 16. Evr. 4, 14; 7, 26; 8, 1; 9, 24. ** Psal. 2, 12.

11. Și El* a dat pe unii apostoli; pe alții, prooroci; pe alții, evangheliști*; pe alții, păstori Ț și învățători Ț,

* 1 Cor. 12, 28. Cap. 1, 20. ** Psal. 21, 9. 1 Tim. 4, 6. † Psal. 20, 28. † 1 Rom. 12, 7.

12. pentru* desăvîșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru** zidirea trupului Ț lui Hristos,

* 1 Cor. 12, 7. ** 1 Cor. 14, 26. † Cap. 1, 23. Col. 1, 24.

13. pînă vom ajunge toți la unirea credinței și* a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare**, la înălțimea staturii plîntății lui Hristos;

* Col. 2, 2. ** 1 Cor. 14, 20. Col. 1, 28.

14. ca să nu mai fim copii*, plutînd** încoace și încolo, purtați de orice vînt Ț de învățătură, prin viclenia oamenilor și prin șiretenia lor în Ț mijloacele de amăgire;

* Isa. 28, 6. 1 Cor. 14, 20. ** Evr. 13, 9. † Mat. 11, 7. † Rom. 16, 18. † 2 Cor. 2, 17.

15. cî, credincioși* adevărului, în dragoste, să** creștem în toate prîvințele, ca să ajungem la Cel Ț ce este Capul, Hristos.

* Zab. 4, 7. 2 Cor. 4, 2. Veș. 28, 1. Ioan. 9, 18. ** Cap. 1, 23; 2, 21. † Col. 1, 18.

16. Din* El tot trupul, bine înche-gat și strîns legat, prin celtace dă fie-

4 1. Vă sfătuiesc dar eu*, cel întem-nițat pentru Domnul, să vă purta-ți** într-un chip vrednic de chemarea, pe care ați primit-o,

* Cap. 1, 1. Filip. 1, 9. ** Filip. 1, 27. Col. 1, 10. 1 Tim. 2, 12.

care încheitură, își primește creșterea, potrivit cu lucrarea fiecărei părți în măsura ei, și se zidește în dragoste.

¹Col. 2, 19.

17. Iată dar ce vă spun și mărturisesc eu în Domnul: să* nu mai trăiți cum trăiesc păgînii, în** desertațiune glândurilor lor,

¹Cap. 2, 1-5. ²Yer. 23. ³Col. 2, 7. ⁴1 Pet. 4, 3. ⁵**Rom. 1, 21.

18. avînd mintea întunecată*, fiind străini** de viața lui Dumnezeu, din pricina neștiinței în care se află în urma împietriții inimii lor. ¹Page 26, 18.

¹Cap. 1, 22. ²Gal. 4, 5. ³1 Tim. 4, 5. ⁴1 Rom. 1, 21.

19. Ei* și-au pierdut orice pic de simțire, s'au** datat la desfrinare, și săvîrșesc cu lăcomie orice fel de necurăție. ¹1 Tim. 4, 2. ²**Rom. 1, 24, 26. ³1 Pet. 4, 3.

20. Dar voi n'ați învățat așa pe Hristos;

21. dacă*, cel puțin, L-ați ascultat, și dacă, potrivit adevărului care este în Isus, ați fost învățați, ¹Cap. 1, 18.

22. cu privire la felul vostru de viață din trecut, să* vă desbrăcați de omul** cel vechi care se strică după ț poftele înșelătoare; ¹Col. 2, 21; R. R. 9. ²Yer. 12, 1. ³1 Pet. 2, 1. ⁴**Rom. 8, 5. ⁵Cap. 2, 2. ⁶Yer. 17. ⁷Col. 2, 7. ⁸1 Pet. 4, 3.

23. și să vă înolți* în duhul minții voastre, ¹Rom. 12, 2. ²Col. 2, 10.

24. și să* vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut** după chipul lui Dumnezeu, de o neprihănire și sfințenie pe care o dă adevărul. ¹Rom. 8, 4. ²1 Cor. 6, 17. ³Gal. 4, 19. ⁴Cap. 6, 11. ⁵Col. 2, 12. ⁶**Cap. 2, 10.

25. De aceea, lăsați-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună* aproapelui său adevărul”, pentru că slotem** mădulare unii altora.

¹Sal. 5, 16. ²Yer. 15. ³Col. 3, 9. ⁴**Rom. 12, 9.

26. „Minați-vă* și nu păcătuiți”. Să n'apună soarele peste minia voastră, ¹Ps. 4, 5. ²Ps. 8.

27. și să nu* dați prilej diavolului.

¹1 Cor. 1, 10, 11. ²Is. 4, 7. ³1 Pet. 5, 9.

28. Cine fura, să nu mai fure; ci mai de grabă să lucreze* cu minile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui** lipsit.

¹Page 26, 26. ²1 Tim. 4, 11. ³2 Tim. 2, 9, 12, 15. ⁴**Luc. 6, 11.

29. Niciun* cuvînt stricat să nu vă ieșă din gură; ci unul** bun, pentru ț zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce-l aud. ¹Mat. 12, 18. ²Cap. 4, 4. ³Col. 3, 9. ⁴**Col. 4, 5. ⁵1 Tim. 4, 21. ⁶1 Cor. 12, 16.

30. Să* nu întristați pe Duhul Sfînt al lui Dumnezeu, prin** care ați fost pocălțuiți pentru ziua răscumprării ț.

¹Is. 7, 12; 63, 10. ²Yer. 13, 40. ³1 Tim. 4, 10. ⁴**Cap. 1, 13. ⁵1 Luc. 21, 28. ⁶Rom. 8, 28. ⁷Cap. 1, 14.

31. Orice* amărăciune, orice lușime, orice minie, orice strigare, orice clevețire** și orice fel ț de răutate să piară din mijlocul vostru.

¹Col. 2, 8, 18. ²**1 Tim. 2, 2. ³Is. 4, 11. ⁴1 Pet. 2, 1. ⁵1 Tim. 2, 2.

32. Dimpotrivă, fiți* buni unii cu alții, miloși, și iertați-vă** unul pe altul, cum v'a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos.

¹1 Cor. 2, 10. ²Col. 2, 13, 15. ³**Mat. 5, 14. ⁴Mar. 11, 26.

5 1. Urmați* dar pilda lui Dumnezeu ca niște copii prea iubiți.

¹Mat. 5, 45, 48. ²Luc. 6, 26. ³Cap. 4, 20.

2. Trăiți* în dragoste, dupăcum** și Hristos ne-a iubit, și S'a dat pe Sine pentru noi „ca un primos și ca o jertfă de bun miros” ț, lui Dumnezeu.

¹Is. 60, 24; 55, 12. ²1 Tim. 4, 9. ³1 Ioan 3, 11, 22; 4, 21. ⁴**Gal. 1, 4; 2, 20. ⁵Yer. 7, 27; R. 14, 20; 18, 20, 22. ⁶1 Ioan 3, 24. ⁷1 Pet. 2, 21. ⁸Lev. 1, 9. ⁹1 Cor. 2, 15.

3. Curvia*, sau orice altfel de necurăție, sau lăcomia de avere, nici** să nu fie pomenite între voi, așa cum se cuvine unor sfinți. ¹Rom. 6, 12. ²1 Cor. 6, 12. ³1 Cor. 12, 31. ⁴Cap. 4, 28; 26. ⁵Col. 3, 5. ⁶1 Tim. 4, 5, etc. ⁷**1 Cor. 6, 1.

4. Să nu se audă nici* cuvinte porcoase, nici vorbe nechibzuite, nici glume proaste, cari** nu sînt cuvînt-cioase ț; ci mai de grabă cuvinte de mulțămire. ¹Mat. 12, 25. ²Cap. 4, 29. ³**Rom. 1, 28. ⁴1 Cor. 6, 8. ⁵Gal. 5, 19, 21.

5. Căci știți bine că niciun curvar, niciun stricat, niciun lacom de avere, care este un închinător la idoli*, n'are** parte de moștenire în împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

¹Col. 3, 6. ²1 Tim. 6, 17. ³**Gal. 5, 20. ⁴Apos. 17, 15.

6. Nimeni* să nu vă înșele cu vorbe deșerte; căci din pricina acestor lucruri vine** minia lui Dumnezeu peste ț oamenii neascultători. ¹Page 26, 3. ²Mat. 24, 4. ³Col. 2, 4, 5, 18. ⁴1 Tim. 2, 9. ⁵**Rom. 1, 28. ⁶1 Cor. 1, 3.

7. Să nu vă întovărășiți dar deloc cu ei.

8. Odinioară erați* întunerec; dar acum sînteți** lumină în Domnul. Umblați deci ca niște copii ț al luminii. ¹Is. 9, 2. ²Mat. 4, 16. ³Page 26, 18. ⁴Rom. 1, 21. ⁵Cap. 2, 11, 12; 4, 18. ⁶1 Tim. 5, 8. ⁷1 Pet. 1, 9. ⁸**Ioan 8, 12; 12, 46. ⁹1 Cor. 5, 10; 4, 6. ¹⁰1 Tim. 5, 9. ¹¹Ioan 2, 9. ¹²1 Luc. 16, 8. ¹³Ioan 12, 36.

9. Căci roada* luminii stă în orice bunătate, în neprihănire și în adevăr.

¹Gal. 5, 22.

10. Cercetați* ce este plăcut înaintea Domnului,

¹Rom. 12, 2. ²Phil. 1, 10. ³1 Tim. 5, 21. ⁴Tim. 2, 2.

11. și nu* luați deloc parte la lucră-

rile" neroditoare ale înșănărecului, ba încă mai de grabă osîndiți-le-ți.

* 1 Cor. 5, 9, 11; 12, 20. † 1 Cor. 4, 14. ‡ 1 Tim. 2, 4, 14. § Rom. 4, 23; 13, 12. || Gal. 4, 9. † Lev. 19, 17. ‡ 1 Tim. 5, 20.

12. Căci" e rușine numai să spunem ce fac ei în ascuns. * Rom. 1, 24, 26. Vers. 3.

13. Dar toate" aceste lucruri, cînd sînt osîndite de lumină, sînt date la ivală; pentrucă celeace scoate totul la ivală, este lumina. * Ioan. 3, 20, 21. Evr. 4, 13.

14. De aceea zice: „Deșteaptă-te" tu, care dormi, scoală-te" din morți, și Hristos te va lumina." * Isa. 60, 1. Rom. 13, 11, 12. 1 Cor. 15, 24. 1 Tes. 5, 4. ** Ioan. 5, 25. Rom. 4, 4, 5. Cap. 2, 4. Col. 3, 1.

15. Luați seama" deci să umblați cu băgare de seamă, nu ca niște neînțelepți, ci ca niște înțelepți. * Col. 4, 3.

16. Răscumpărați" vremea, căci" zilele sînt rele. * Gal. 4, 10. Col. 4, 5. * Ecl. 11, 2; 12, 1. Ioan. 12, 35. Cap. 5, 13.

17. De aceea" nu fiți nepricepuți, ci înțelegeți" care-ți este voia Domnului. * Col. 4, 3. ** Rom. 12, 2. † 1 Tes. 4, 2; 5, 13.

18. Nu" vă îmbătați de vin, aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă, fiți plini de Duh.

* Prov. 20, 1; 23, 30, 35. Isa. 5, 11, 22. Luc. 21, 34.

19. Vorbiți între voi cu" psalmi, cu cântări de laudă și cu cântări duhovnicești, și cîntați și aduceți din toată inima laudă Domnului.

* Psalt. 15, 26. 1 Cor. 14, 26. Col. 3, 16. Isa. 4, 15.

20. Mulțămiți" totdeauna lui Dumnezeu Tatăl, pentru toate lucrurile, în" Numele Domnului nostru Iisus Hristos.

* Ps. 144, 1. Isa. 40, 7. Col. 3, 17. 1 Tes. 5, 18. 2 Tes. 1, 3. ** Rom. 1, 2; 1 Pet. 2, 2; 4, 11.

21. Supuneți-vă" unii altora în frica lui Hristos.

* Filip. 2, 8. 1 Pet. 1, 3.

22. Nevestelor" fiți supuse bărbaiților voștri ca" Domnului; * Pas. 2, 18. 1 Cor. 14, 34. Col. 3, 18. Tit. 2, 3. 1 Pet. 3, 1. ** Cap. 4, 5.

23. căci bărbatul" este capul nevastei, după cum și Hristos" este capul Bisericii, El, Mintuitorul trupului.

* 1 Cor. 11, 3. ** Cap. 1, 22; 4, 15. Col. 1, 18.

24. Și după cum Biserica este supusă lui Hristos, tot așa și nevestele să fie supuse bărbaiților lor în" toate lucrurile. * Col. 1, 20, 22. Tit. 2, 3.

25. Bărbaiților", iubiți-vă nevestele cum a iubit și Hristos Biserica și S'a" dat pe Sine pentru ea, * Col. 2, 19. 1 Pet. 2, 7. ** Filip. 20, 28. Gal. 1, 4; 2, 20. Vers. 2.

26. ca s'o sfințească, după ce a curățit-o prin" botezul cu apă prin Cuvînt", * Ioan. 3, 5. Tit. 2, 5. Evr. 10, 22. 1 Ioan. 4, 4. ** Ioan. 16, 5; 17, 17.

27. ca" să înfățișeze înaintea Lui

această Biserică, slăvită, fără pată" fără sbrăcitură sau altceva de felul acesta, ci-ți sfință și fără prihană.

* 2 Cor. 11, 3. Col. 1, 22. ** Cor. 4, 7. † Cap. 1, 4.

28. Tot așa trebuie să-și iubească și bărbaiții nevestele, ca pe trupurile lor. Cine își iubește nevasta, se iubește pe sine însuși.

29. Căci nimeni nu și-a urît vreodată trupul lui, ci îl hrănește, îl îngrijește cu drag, ca și Hristos Biserica;

30. pentrucă noi" sîntem mădulare ale trupului Lui, carne din carnea Lui și os din oasele Lui.

* Pas. 2, 20. Rom. 12, 5. 1 Cor. 4, 15; 12, 27.

31. De aceea" va lăsa omul pe tatăl său și pe mamă-sa, și se va lipi de nevastă-sa, și cei doi" vor fi un singur trup".

* Pas. 2, 24. Mat. 19, 5. Marc. 10, 7, 8. ** 1 Cor. 6, 16.

32. Taina aceasta este mare — (vorbesc despre Hristos și despre Biserică). —

33. Incolo fiecare din" voi să-și iubească nevasta ca pe sine; și nevasta să" se teamă de bărbat.

* Vers. 25. Col. 3, 18. ** 1 Pet. 2, 4.

6 1. Copiii, ascultați" în Domnul de părinții voștri, căci este drept.

* Prov. 23, 22. Col. 3, 20.

2. „Să cinstești" pe tatăl tău și pe mama ta" — este cea dintîi poruncă înscrisă de o făgăduință — * Exod. 20, 12. Deut. 5, 16; 27, 16. Lev. 19, 15. Ezech. 22, 7. Mat. 2, 4. Mat. 15, 4. Marc. 7, 29.

3. „ca să-ți fericit, și să trăiești multă vreme pe pămînt."

4. Și voi, părinților", nu întăriți la minie pe copiii voștri, ci creșteți-i", în mustarea și învățătura Domnului.

* Col. 3, 21. ** Pas. 18, 19. Deut. 4, 9; 4, 1, 20; 12, 28. Ps. 124, 4. Prov. 13, 24; 22, 4; 29, 17.

5. Robilor", ascultați de stăpînii voștri pămîntești, cu" frică și cutremur, în" curăție de inimă, ca de Hristos.

* Col. 3, 22. 1 Tim. 6, 1. Tit. 2, 9. 1 Pet. 2, 18. ** 2 Cor. 7, 15. Filip. 2, 12. † 1 Cor. 20, 17. Col. 3, 22.

6. Slujiți-le nu" numai cînd sînteți sub ochii lor, ca și cum ați vrea să plăceți oamenilor, ci ca niște robi ai lui Hristos, cari fac din inimă voia lui Dumnezeu.

* Col. 3, 22, 23.

7. Slujiți-le cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor,

8. căci știți" că fiecare, fie" rob, fie slobod, va primi răsplătă dela Domnul, după binele pe care-l va fi făcut.

* Rom. 2, 6. 2 Cor. 5, 10. Col. 3, 24. ** Gal. 3, 28. Col. 3, 25.

9. Și voi, stăpînilor", partați-vă la

fel cu ei; feriti-vă de amenințări", ca unii cari știți că Stăpînul lor și alț vostru este în cer, și țin că înaintea Lui nu se are în vedere fața omului.

* Col. 4, 1. ** Luc. 12, 42. † Ioan. 12, 18. ‡ Cor. 2, 11. Col. 3, 25.

10. Incolo, fraților, întăriți-vă în Domnul și în puterea țării Lui.

* Cap. 1, 10; 2, 26. Col. 1, 11.

11. Imbrăcați-vă cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți ținea pept împotriva uneltirilor diavolului.

* Rom. 12, 12. † Cor. 4, 7. Vers. 12. ‡ Tes. 2, 2.

12. Căci noi n'avem de luptat împotriva cărnii* și singelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpînitorilor și întunecului acestui veac, împotriva duhurilor răutății cari sînt în locurile cerești.

* Mat. 16, 17. † Cor. 12, 10. ** Rom. 8, 26. Cap. 1, 12. Col. 2, 15. ‡ Luc. 22, 32. Ioan. 12, 31; 14, 30. Cap. 2, 2. Col. 1, 12.

13. De aceea, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea, și să rămîneți în picioare, după ce veți fi biruit totul.

* 2 Cor. 10, 4. Vers. 11. ** Cap. 5, 16.

14. Stați gata dar, avînd mijlocul în-cins* cu adevărul, imbrăcați** cu pla-toa neprihănirii,

* Isa. 51, 5. Luc. 12, 30. † Pet. 1, 12. ** Isa. 59, 17. † Cor. 5, 1. ‡ Tes. 2, 2.

15. avînd picioarele încălțate* cu rîvna Evangheliei păcii. † Isa. 52, 7. Rom. 10, 15.

16. Pe deasupra tuturor acestora, iați scutul* credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile arzătoare ale celui rău.

* 1 Ioan. 5, 4.

17. Luați* și coiful minții și sâ-bla* Duhului, care este Cuvîntul lui Dumnezeu.

* Isa. 59, 17. † Tes. 2, 2. ** Evr. 4, 12. Apoc. 1, 16; 2, 12; 19, 15.

18. Faceți în toată vremea, prin Du-hul, tot felul de rugăciuni* și cereri. Vegheați** la aceasta, cu toată stăruin-ța, și rugăciune† pentru toți sfinții,

* Luc. 12, 1. Rom. 12, 12. Col. 4, 2. † Tes. 5, 17. ** Mat. 26, 41. Marc. 13, 33. ‡ Cap. 1, 26. Filip. 1, 4. † Tes. 2, 1.

19. și pentru* mine, ca, oricîndteori îmi deschid gura, să mi se dea cuvînt, ca să fac cunoscut cu îndrăzneală taina Evangheliei,

* Fapt. 4, 20. Col. 4, 3. † Tes. 2, 1. ** 2 Cor. 5, 12.

20. al cărei sol în lanțuri sînt*; pentruca, zic, să vorbesc cu îndrăz-neală, cum trebuie să vorbesc.

* 2 Cor. 5, 20. ** Fapt. 20, 26; 28, 20. Cap. 2, 1. Filip. 1, 7, 13, 14. † Tim. 1, 12; 2, 9. Filip. 20. ‡ Fapt. 20, 21. Filip. 1, 20. † Tes. 2, 2.

21. Acum, ca* să știți și voi despre mine, Tihic**, prea iubitul frate și slu-jitor credincios în Domnul, vă va face cunoscut totul.

* Col. 4, 7. ** Fapt. 20, 4. † Tim. 4, 12. Tit. 2, 12.

22. Vi l-am* trimis înadîns, ca să luați cunoștință despre starea noastră, și să vă îmbărbăteze inimile.

* Col. 4, 8.

23. Pace* fraților, și dragoste îm-preună cu credința, din partea lui Dumnezeu Tatăl, și din partea Dom-nului Iisus Hristos!

* 1 Pet. 2, 14.

24. Harul să fie cu toți cei ce iubesc pe Domnul nostru Iisus Hristos* în curăție. Amin.

* Tit. 2, 1.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILIPENI

1. Pavel și Timotei, robi ai lui Iisus Hristos, către toți aștiași în Hristos Iisus, cari sînt în Filipi, împreună cu episcopii¹ și diaconii:

* 1 Cor. 1, 2.

2. Har* vouă și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos!

* Rom. 1, 7. † Cor. 1, 3. † 1 Pet. 1, 2.

3. Mulțămesc* Dumnezeului meu pen-tru toată aducerea aminte, pe care o păstrez despre voi.

* Rom. 1, 8; 2, 1 Cor. 1, 4. 2 Tes. 1, 12; 26. Col. 1, 3. † Tes. 1, 2. † Tes. 2, 2.

4. În toate rugăciunile mele mă rog pentru voi toți, cu bucurie

5. pentru* partea, pe care o luați la Evanghelie, din cea dintîi și pînă a-cum.

* Rom. 12, 12; 16, 26. † Cor. 5, 1. Cap. 4, 14, 16.

6. Sînt încredințat că Acela care a început în voi această bună lucrare*, o va isprăvi pînă* în ziua lui Iisus Hristos.

* Ioan. 4, 29. † Tes. 1, 2. ** Vers. 10.

7. Este drept să gîndesc astfel de-spre voi toți, fiindcă vă port în in-i-ma mea, intrucît, atît în lanțurile* mele cit și în apărarea** și întărirea Evangheliei†, voi țin sînteți toți pînă-ța aceluiaș har.

* Vers. 17. ** 2 Cor. 1, 7; 7, 6. † 2 Tes. 2, 1; 2, 26. Col. 4, 8; 16. † Tim. 1, 2. † Cap. 4, 14.

8. Căci martor îmi este Dumnezeu* că** vă iubesc pe toți cu o dragoste nespusă în Iisus Hristos.

* Rom. 1, 8; 2, 2. Gal. 1, 20. † Tes. 2, 2. ** Cap. 2, 26; 4, 1.

9. Și mă rog ca* dragostea voastră

să crească tot mai mult în cunoștință și orice pricepere,

¹ 1 Tes. 2, 12. Filip. 4.

10. ca să* deosebiți lucrurile alese, pentruca** să fiți curați și să nu vă poticniți până în ziua venirii lui Hristos,

¹ Rom. 2, 18; 12, 2. Efes. 5, 15. ² Fapt. 24, 26. 1 Tes. 2, 12; 2, 28. ³ 1 Cor. 1, 8.

11. plini de roada neprîhămirii, prin* Isus Hristos, spre slava** și lauda lui Dumnezeu.

¹ Ioan 15, 4, 5. Efes. 2, 12. Col. 1, 4. ² Ioan 15, 8. Efes. 1, 12, 14.

12. Vreau să știți, fraților, că împrejurările în cari mă găsesc, mai degrabă au lucrat la înaintarea Evangheliei.

13. În adevăr, în* toată curtea împărătească, și pretutindeni alurea, toți știu că sînt pus în lanțuri din pricina lui Isus Hristos.

¹ Cap. 4, 22.

14. Și cei mai mulți din frați, îmbărbătați de lanțurile mele, au și mai multă îndrăzneală să vestească fără teamă Cuvîntul lui Dumnezeu.

15. Unii, este adevărat, propovăduiesc pe Hristos din pizmă și din duh de ceartă*; dar alții din bunăvoință.

¹ Cap. 7, 2.

16. Aceștia din urmă lucrează din dragoste, ca unii cari știu că eu sînt însărcinat* cu apărarea Evangheliei;

¹ Ysa. 7.

17. cei dinții, din duh de ceartă vestesc pe Hristos nu cu gînd curat, ci ca să mai adauge un necaz la lanțurile mele.

18. Ce ne pasă? Oricum: fie de ochii lumii, fie din toată inima, Hristos este propovăduit. Eu mă bucur de lucrul acesta și mă voi bucura.

19. Căci știu că lucrul acesta se va întoarce spre mîntuirea mea prin rugăciunile voastre* și prin ajutorul Duhului** lui Isus Hristos.

¹ 2 Cor. 1, 11. ² Rom. 8, 26.

20. Mă aștept și mîdăjdulesc cu tărie* că nu voi fi dat de rușine** cu nimic; ci că* acum, ca întodeauna, Hristos va fi proslăvit cu îndrăzneală în trupul meu, fie prin viața mea, fie prin moartea mea.

¹ Rom. 8, 28. ² Rom. 8, 8. ³ Efes. 2, 10, 10.

21. Căci pentru mine a trăi este Hristos și a muri este un câștig.

22. Dar dacă trebuie să mă trăiesc în trup, face să trăiesc; și nu știu ce trebuie să aleg.

23. Sînt strîns* din două părți: aș dori să mă mut** și să fiu împreună

cu Hristos, căci ar fi cu mult mai bine;

¹ 2 Cor. 5, 8. ² 2 Tim. 4, 8.

24. dar, pentru voi, este mai de trebuință să rămîn în trup.

25. Și sînt încredințat* și știu că voi rămînea și voi trăi cu voi toți, pentru înaintarea și bucuria credinței voastre;

¹ Cap. 2, 24.

26. pentruca, prin întoarcerea mea la voi, să aveți în mine o mare pricină de laudă* în Isus Hristos.

¹ 2 Cor. 1, 14; 2, 12.

27. Numai, purtați-vă* într'un chip vrednic de Evanghelia lui Hristos, pentruca, fie că voi veni să vă văd, fie că voi rămînea departe de voi, să aud despre voi că** rămișteți tari în acelaș duh, și că luptați cu* un suflet** pentru credința Evangheliei,

¹ Efes. 4, 1. Col. 1, 10. 1 Tes. 2, 12; 4, 1. ² Cap. 4, 1. ³ 1 Cor. 1, 10. ⁴ 1 Tes. 2, 1.

28. fără să vă lăsați înspăimîntați de protivnici; lucrul acesta* este pentru ei o dovadă de perzare, și** de minuirea voastră, și aceasta dela Dumnezeu.

¹ 2 Tim. 1, 8. ² Rom. 8, 17. 3 Tim. 2, 11.

29. Căci cu privire la Hristos, vouă* vi s'a dat harul nu** numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru El.

¹ Fapt. 5, 41. Rom. 8, 1. ² Efes. 2, 8.

30. și să și duceți*, cum și faceți, aceeaș luptă, pe care** ați văzut-o la mine, și pe care auziți că o duc și acum.

¹ Col. 2, 1. ² Fapt. 14, 19, etc. 1 Tes. 2, 2.

21. Deci, dacă este vreo îndemnare în Hristos, dacă este vreo mîngiere în dragoste, dacă este vreo legătură* a Duhului, dacă este vreo milostivire și vreo îndurare**, ¹ 2 Cor. 13, 14. ² Gal. 2, 12.

2. faceți-mi* bucuria deplină, și aveți o simțire, o dragoste, un suflet și un gînd**.

¹ Ioan 3, 29. ² Rom. 12, 14; 15, 4. 1 Cor. 1, 10. 2 Cor. 13, 11. Cap. 1, 27; 2, 14; 4, 2. 1 Pet. 2, 8.

3. Nu faceți nimic* din duh de ceartă sau din slăvă deșartă; ci în smerenie** fiecare să privească pe altul mai pe sus de el însuș.

¹ Gal. 5, 26. Cap. 1, 13, 14. Iac. 2, 14. ² Rom. 12, 10. Efes. 4, 21. 1 Pet. 3, 3.

4. Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci* și la foloasele altora.

¹ 1 Cor. 10, 24, 25; 12, 2.

5. Să* aveți în voi gîndul acesta, care era și în Hristos Isus:

¹ Mat. 11, 29. Ioan 13, 15. 1 Pet. 2, 21. 1 Ioan 2, 6.

6. El, mîncă că* avea chipul lui Dumnezeu, totuș n'a** crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu,

¹ Ioan 1, 1, 2; 17, 5. 2 Cor. 8, 4. Col. 2, 10. Evr. 1, 1. ² Ioan 8, 12; 10, 18.

7. ci* S'a desbrăcat pe sine însuși și a luat un chip de rob**, făcându-Șe ă asemenea oamenilor. *Ps. 22, 6. Isa. 53, 6. Dan. 9, 26. Marc. 9, 12. Rom. 8, 3. **Isa. 43, 1; 49, 3, 6; 52, 13; 53, 1. Rom. 8, 23, 24. Job. 3, 6. Mat. 20, 28. Luc. 22, 27. †Isaia 1, 14. Rom. 1, 3; 8, 3. Gal. 4, 4. Evr. 2, 14, 17.

8. La înfățișare a fost găsit ca un om, S'a smerit și S'a făcut* ascultător pînă la moarte, și încă moarte de cruce. *Mat. 26, 28; 47. Ioan 10, 18. Evr. 5, 8; 12, 2.

9. Deaceia și Dumnezeu L-a* înălțat nespun de mult, și L-a** dat Numele, care este mai pe sus de orice nume; *Ioan 17, 1, 2, 6. Fapt. 2, 32. Evr. 2, 9. **Efez. 1, 20, 21. Evr. 1, 4.

10. pentruca*, în Numele lui Isus, să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pămînt și de sub pămînt, *Isa. 45, 23. Mat. 28, 18. Rom. 14, 11. Apoc. 5, 13.

11. și orice* limbă să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul.

*Ioan 12, 13. Fapt. 2, 36. Rom. 14, 9. 1 Cor. 8, 6; 12, 3.

12. Astfel dar, prea iubiților, după cum* totdeauna ați fost ascultători, duceți pînă la capăt mîntuirea voastră, cu frică** și cutremur, nu numai cînd sînt eu de față, ci cu mult mai mult acum, în lipsa mea. *Cap. 1, 6. **Efez. 6, 1.

13. Căci Dumnezeu* este Acela care lucrează în voi, și vă dă, după plăcerea Lui, și voința și înfăptuirea.

*2 Cor. 1, 6. Evr. 12, 21.

14. Faceți toate lucrurile fără* cîrtiri și fără șovăieli**.

*1 Cor. 13, 10. 1 Pet. 4, 3. **Rom. 14, 1.

15. ca să fiți fără prihană și curățîți, copii* ai lui Dumnezeu, fără vină, în** mijlocul unui neam ticălos și stricat, în care străluciți†† ca niște lumini în lume,

*Mat. 5, 45. Efez. 5, 1.

**1 Pet. 2, 12. †Deut. 32, 6. ††Mat. 5, 14, 15. Efez. 5, 8.

16. ținînd sus Cuvîntul vieții; așa ca, în ziua lui Hristos, să mă pot lăuda* că n'am** alergat, nici nu m'am ostenit în zădar.

*2 Cor. 1, 14. 1 Tes. 2, 16. **Gal. 2, 2. 1 Tes. 2, 5.

17. Și chiar dacă va* trebui să fiu turnat ca o jertfă de bătură peste jertfa și** slujba credinței voastre, eu mă țin bucure și mă bucur cu voi toți.

*2 Tim. 4, 6. **Rom. 12, 15. †2 Cor. 7, 14. Col. 3, 24.

18. Tot așa și voi, bucurați-vă, și bucurați-vă împreună cu mine.

19. Nădăduiesc, în Domnul Isus, să vă trimit în curînd pe Timotei*, ca să fiu și eu cu inimă bună cînd o să am știri despre voi. *Rom. 16, 21. 1 Tes. 5, 2.

20. Căci n'am pe nimeni*, care să-mi împărtășească simțirile ca el, și să se

ingrijească într'adevăr de starea voastră. *Ps. 135, 13.

21. Ce-i drept, toți umblă* după faloasele lor, și nu după ale lui Isus Hristos. *1 Cor. 10, 24, 25; 12, 6. 2 Tim. 4, 10, 18.

22. Știți rîvna lui încercată; cum, ca* un copil cu tatăl lui, a lucrat ca un rob împreună cu mine pentru înaintarea Evangheliei.

*1 Cor. 4, 17. 1 Tim. 1, 3. 2 Tim. 1, 2.

23. Pe el dar, nădăduiesc să vi-l trimit, de îndatăce voi vedea ce întorsătură vor lua lucrurile cu privire la mine.

24. Și am* încredere în Domnul că în curînd voi veni și eu. *Cap. 1, 26. 2 Tim. 22.

25. Am socotit de trebuință să vă trimit pe Epafrodit*, fratele și tovarșul meu de lucru** și de lupă, trimisul și slujitorul† vostru pentru†† nevoile mele. *Cap. 4, 18. **Filim. 1. †2 Cor. 8, 23. ††2 Cor. 11, 8. Cap. 4, 18.

26. Căci* dorea ferbinte să vă vadă pe toți; și era foarte mîhnit, pentru-că aflaserăți că a fost bolnav. *Cap. 1, 6.

27. Ce-i drept, a fost bolnav, și foarte aproape de moarte, dar Dumnezeu a avut milă de el. Și nu numai de el, ci și de mine, ca să n'am întristare peste întristare.

28. L-am trimis dar cu atît mai în grabă, ca să-l vedeți și să vă bucurați seră, și să fiu și eu mai puțin mîhnit.

29. Primiți-l deci în Domnul, cu toată bucuria; și prețuiți* pe astfel de oameni.

*1 Cor. 16, 19. 1 Tes. 5, 13. 1 Tim. 5, 17.

30. Căci pentru lucrul lui Hristos a fost el aproape de moarte, și și-a pus viața în joc, ca* să împlinească ce lipsea slujbei voastre pentru mine.

*1 Cor. 16, 17. Cap. 4, 16.

31. Incolo, frații mei, bucurați-vă* în Domnul. *2 Cor. 13, 11. Cap. 4, 4. 1 Tes. 5, 16.

Mie nu-mi este greu să vă scriu mereu aceeași lucruri, iar vouă vă este de folos.

2. Păziți-vă* de cinii aceia; păziți-vă de lucrătorii** aceia răi; păziți-vă† de scrijilații aceia!

*Rom. 16, 17. Gal. 2, 15.

**2 Cor. 11, 22. †Rom. 16, 20. Gal. 2, 2.

3. Căci cei tăiați împrejur* sîntem noi, cari** slujim lui Dumnezeu, prin Duhul lui Dumnezeu, cari ne țin lăudăm în Hristos Isus, și cari nu ne punem încrederea în lucrurile pămîntești.

*Deut. 10, 16; 30, 6. Ebr. 4, 4. Rom. 2, 29; 4, 13; 12. Col. 3, 11.

**Ioan. 4, 20, 24. Rom. 7, 8. †Gal. 6, 24.

4. Măcar că eu * aş avea pricină de încredere chiar în lucrurile pămîntestă. Dacă altul crede că se poate încrede în lucrurile pămîntestă, eu şi mai mult;

* 2 Cor. 11, 28, 29.

5. eu, care sînt tîiat împrejur * a opăta ză, din * neamul lui Israel, din * seminţia lui Beniamin, Evreu * din Evrei; în ce priveşte Legea, Fariseu *;

* Psal. 17, 12. ** 2 Cor. 11, 22. + Rom. 11, 1. + 2 Cor. 11, 22. + Psal. 22, 4, 5, 6.

6. în ce priveşte * rîlna, prigonitor * al Bisericii; cu privire la neprihănire *, pe care o dă Legea, fără * prihană.

* Psal. 22, 1. Gal. 1, 13, 14. ** Psal. 8, 3, 9, 1. + Rom. 10, 4. + Luc. 1, 2.

7. Dar lucrurile *, cari pentru mine erau cîştiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos.

* Mat. 13, 44.

8. Ba încă, şi acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, faţă de preţul nespuns de mare al * cunoaşterii lui Hristos Iesus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate şi le socotesc ca un gunoi, ca să cîştig pe Hristos,

* Ezech. 33, 12. Ier. 9, 23, 24. Ier. 17, 3. 1 Cor. 2, 2. Gal. 2, 2.

9. şi să fiu găsit în El, nu avînd o neprihănire a mea *, pe care mi-o dă Legea, ci aceea * care se capătă prin credinţa în Hristos, neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu, prin credinţă.

* Rom. 10, 3, 4. ** Rom. 1, 17. 3, 21, 22. 9, 30. 10, 3, 4. Gal. 2, 16.

10. Şi să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui şi pîrtăşia * suferinţelor Lui; şi să mă fac asemenea cu moartea Lui;

* Rom. 6, 3, 4, 5, 6, 7. 8 Cor. 4, 10, 11. 2 Tim. 2, 11, 12. 1 Pet. 4, 13.

11. ca să ajung * cu orice chip, dacă voi putea, la învierea din morţi.

* Psal. 20, 7.

12. Nu că am şi cîştigat premiul, sau că am şi ajuns * desăvîrşit *; dar alerg înainte, căutînd să-l apuc, întrucît şi eu am fost apucat de Hristos Iesus.

* 1 Tim. 4, 12. ** Ezech. 12, 23.

13. Fraţilor, eu nu cred că l-am apucat încă; dar fac un singur lucru: uitînd * ce este în urma mea, şi aruncîndu-mă * spre ce este înainte,

* Ps. 40, 18. Luc. 9, 62. 2 Cor. 5, 18. ** 1 Cor. 9, 24, 25. Ezech. 4, 1.

14. alerg * spre ţintă, pentru premiul chemării * cereşti a lui Dumnezeu, în Hristos Iesus.

* 2 Tim. 4, 7, 8. Ezech. 12, 1. ** Ezech. 3, 1.

15. Gîndul acesta dar să ne însufleţească pe toţi, cari sîntem desăvîrşiţi *; şi dacă în vreo privinţă sînteţi de altă părere *, Dumnezeu vă va lumina şi în această privinţă.

* 1 Cor. 14, 14, 15. ** Gal. 5, 18.

16. Dar în lucrurile * în cari am ajuns de aceea * părere, să umblăm la fel *.

* Rom. 12, 16; 15, 6. ** Gal. 5, 18. + Cap. 2, 2.

17. Urmaţi-mă pe mine *, fraţilor, şi uitaţi-vă bine la cei ce se poartă după pilda, pe care o aveţi * în noi.

* 1 Cor. 4, 16; 11, 1. Cap. 4, 8. 1 Tim. 1, 6. ** 1 Pet. 2, 2.

18. Căci v'am spus de multe ori, şi vă mai spun şi acum, plîngînd: sînt mulţi, cari se poartă ca vrăjmaşi * ai crucii lui Hristos.

* Gal. 1, 7; 2, 21; 4, 12. Cap. 1, 10, 15.

19. Sîrşitul lor * va fi pierzarea. Dumnezeu lor * este pîntecel şi şla va lor este în ruşina lor, şi se gîndesc * la lucrurile de pe pămînt.

* 2 Cor. 11, 15. 2 Pet. 2, 1. ** Rom. 16, 18. 1 Tim. 4, 8. Tit. 1, 11. + Osea 4, 7. 1 Cor. 13, 12. Gal. 5, 13. + Rom. 8, 5.

20. Dar cetăţenia * noastră este în ceruri, de * unde şi aşteptăm * ca Mîntuitor pe Domnul Iesus Hristos.

* Ezech. 2, 4, 10. Gal. 4, 1, 3. ** Psal. 1, 11. + 1 Cor. 2, 7. 1 Tim. 1, 10. Tit. 2, 13.

21. El * va schimba trupul stării noastre smerite, şi-l va face asemenea trupului slavei Sale, prin lucrarea puterii * pe care o are de a-Şi * supune toate lucrurile.

* 1 Cor. 15, 43, 44, 49. Col. 2, 4. 1 Tim. 3, 6. ** Ezech. 1, 26. + 1 Cor. 15, 20, 27.

4 1. De aceea, prea iubiţi şi mult doriţi * mei fraţi, bucuria * şi cununa mea, rămîneţi * astfel tari în Domnul, prea iubiţi!

* Cap. 1, 8. ** 1 Cor. 1, 14. Cap. 2, 26. 1 Tim. 3, 15, 20. + Cap. 1, 27.

2. Indemn pe Evodia şi indemn pe Sintichia să fie cu un gînd * în Domnul.

* Cap. 2, 2; 3, 18.

3. Şi pe tine, adevărat tovarăş de jug, te rog să vii în ajutorul femeilor acestora, cari au lucrat * împreună cu mine pentru Evanghelie, cu Clement şi cu ceilalţi tovarăşi de lucru ai mei, ale căror nume sînt scrise în cartea * vieţii.

* Rom. 16, 3. Cap. 1, 27. ** Ezech. 32, 32. Ps. 40, 20. Dan. 12, 1. Luc. 10, 20. Apoc. 5, 3; 13, 8; 20, 12; 21, 27.

4. Bucuraţi-vă * totdeauna în Domnul! Iară * zic: Bucuraţi-vă!

* Rom. 12, 12. Cap. 2, 1. 1 Tim. 4, 18. 1 Pet. 4, 12.

5. Bîndeţea voastră să fie cunoscută de toţi oamenii. Domnul este aproape *.

* Ezech. 34, 26. Ier. 3, 8, 9. 1 Pet. 4, 7. 2 Pet. 2, 5, 9. 2 Tim. 2, 2.

6. Nu * vă îngrijoraţi de nimic; ci în orice lucru, aduceţi cererile voastre la cunoştinţa lui Dumnezeu, prin rugăciuni şi cereri, cu mulţămiri.

* Ps. 34, 22. Prov. 10, 3. Mat. 6, 25. Luc. 12, 22. 1 Pet. 5, 7.

7. Şi pacea * lui Dumnezeu, care în-

trece orice pricepere, vă va păzi inimile și gândurile în Hristos Isus.

* Ioan. 14, 27. Rom. 8, 1. Col. 3, 15.

8. Incolo, frații mei, tot ce este ade-vărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot* ce este vrednic de primit, orice faptă bună, și orice laudă, aceea să vă însușească.

* 1 Tes. 5, 20.

9. Ce* ați învățat, ce ați primit și auzit dela mine, și ce ați văzut în mine, faceți. Și Dumnezeu** păcii va fi cu voi.

* Cap. 3, 17. ** Rom. 15, 33; 16, 20. 1 Cor. 14, 33.

10. Am avut o mare bucurie în Domnul, că, însușit, ați putut să vă însoți iarăși simțimintele* voastre față de mine. Vă gândeați voi la așa ceva, dar vă lipsea prilejul.

* 2 Cor. 12, 9.

11. Nu zic lucrul acesta avînd în vedere nevoile mele; căci m'am deprins să fiu* mulțămît cu starea în care mă găsesc.

* 1 Tim. 6, 8, 9.

12. Știu* să trăiesc smerit, și știu să trăiesc în belșug. În totul și pretutindeni m'am deprins să fiu sătul și flămînd, să fiu în belșug și să fiu în lipsă.

* 1 Cor. 4, 11. 2 Cor. 6, 10; 12, 27.

13. Pot totul* în Hristos, care mă întărește.

* Ioan. 15, 5. 2 Cor. 12, 9.

14. Dar bine ați făcut că ați* luat parte la strîmtoarea mea.

* Cap. 1, 7.

15. Știți voi înșivă, Filipenilor, că, la

inceputul Evangheliei, cînd am plecat din Macedonia, nicio* Biserică n'a avut legătură cu mine în ce privește „darea” și „primirea” afară de voi.

* 2 Cor. 11, 9, 10.

16. Căci mi-ați trimis în Tesalonie, odată, și chiar de două ori, ceva pentru nevoile mele.

17. Nu că umblu după daruri. Dimpotrivă, umblu după cîștigul* care prisosește în folosul vostru.

* Rom. 15, 26. Tit. 1, 14.

18. Am de toate, și sînt în belșug. Sînt bogat, de cînd am primit prin Epafrodît* ce mi-ați trimis, ... un miros** de bună mireasmă, o jertfă† bine primită și plăcută lui Dumnezeu.

* Cap. 3, 20. ** Rom. 15, 16. † 2 Cor. 13, 12.

19. Și Dumnezeu meu să îngrijească* de toate trebuințele voastre, după bogăția Sa, în slavă, în Isus Hristos.

* Ps. 121, 1. 2 Cor. 9, 8. ** Efez. 1, 7; 3, 14.

20. A lui* Dumnezeu și Tatăl nostru să fie slava în vecii vecilor! Amin.

* Rom. 16, 27. Gal. 1, 5.

21. Spuneți sănătate fiecărui sfințit în Hristos Isus.

Frații, cari* sînt cu mine, vă trimet sănătate.

* Gal. 1, 9.

22. Toți sfinții vă trimet sănătate, mai* ales cei din casa Cezarului.

* Cap. 1, 13.

23. Harul* Domnului Isus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

* Rom. 16, 24.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE COLOSENI

1. Pavel, apostol* al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, și frațele Timotei,

* Efez. 1, 1.

2. către sfinții și frații credincioși în* Hristos, cari sînt în Colose: Har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos.

* 2 Cor. 1, 2. Efez. 4, 21. Gal. 1, 3.

3. Mulțămim* lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, căci ne rugăm nelincetat pentru voi,

* 1 Cor. 1, 4. Efez. 1, 16. Filip. 1, 3; 4, 6.

4. și am auzit despre credința voastră în Hristos Isus, și despre dragostea*, pe care o aveți față de toți sfinții,

* Efez. 1, 15. Vers. 3. Filip. 4, 20.

5. din pricina nădejzii care vă așteaptă† în ceruri și despre care ați auzit mai înainte în cuvîntul adevărului Evangheliei,

* 2 Tim. 4, 8. 1 Pet. 1, 4.

6. care a ajuns pînă la voi și* este în toată lumea, unde dă** roade și merge crescînd, ca și latre voi. Și aceasta, din ziua în care ați auzit și ați cunoscut harul† lui Dumnezeu, în ade-văr,

* Mat. 24, 14. Marc. 16, 15. Rom. 10, 18. Vers. 16. ** Marc. 4, 9. Ioan. 15, 18. Filip. 1, 11. † 2 Cor. 8, 1. Efez. 3, 2. Tit. 2, 12. 1 Pet. 3, 12.

7. cum ați învățat dela Epafraș*, prea iubitul nostru tovarăș de slujbă. El este un credincios slujitor** al lui Hristos pentru voi,

* Cap. 4, 12. Filip. 26. ** 2 Cor. 11, 23. 1 Tim. 4, 6.

8. și ne-a vorbit despre dragostea* voastră în Duhul.

* Rom. 15, 30.

9. De aceea* și noi, din ziua cînd am auzit aceste lucruri, nu încetăm să ne rugăm pentru voi, și să cerem să** vă umpleți de cunoștința† voiei Lui, în

orice fel de înțelepciune^{††} și pricepere duhovnicească; [†] Efes. 1, 15, 16. Vers. 2, 6. ^{††} 1 Cor. 1, 5. ^{††} Rom. 12, 2. Efes. 10, 17. ^{††} Efes. 1, 6.

10. pentruca^{*} astfel să vă purtați într'un chip vrednic de Domnul, ca[†] să-l fiți plăcuți în orice lucru: aducând roade[†] în tot felul de fapte bune, și crescând în cunoștința lui Dumnezeu; [†] Efes. 4, 1. Filip. 1, 17. 1 Tes. 2, 12. ^{††} 1 Tes. 4, 1. ^{††} Rom. 12, 18. 2 Cor. 9, 8. Filip. 1, 11. Tit. 2, 1. Ebr. 12, 11.

11. întăriți^{*}, cu toată puterea, potrivit cu tăria slavei Lui, pentru orice răbdare[†] și îndelungă răbdare, cu bucurie[†];

[†] Efes. 3, 16; 4, 10. ^{††} Efes. 4, 2. [†] Psal. 3, 42. Rom. 5, 2.

12. mulțumind^{*} Tatălui, care v'a învrednicit să aveți parte de moștenirea sfinților, în lumină.

[†] Efes. 1, 20. Cap. 3, 16. Psal. 36, 18. Efes. 1, 12.

13. El ne-a izbăvit de supt puterea^{*} întunecului, și[†] ne-a strămutat în împărăția Fiului dragostei Lui,

[†] Efes. 2, 12. Ebr. 2, 14. 1 Pet. 2, 2. ^{††} 1 Tes. 2, 12. 2 Pet. 1, 12.

14. în^{*} care avem răscumpărarea, prin sîngele Lui, iertarea păcatelor.

[†] Efes. 1, 7.

15. El este chipul^{*} Dumnezeului celui nevăzut, cel întâi născut[†] din toată zidirea.

[†] 2 Cor. 4, 4. Ebr. 1, 3. ^{††} Apoc. 3, 14.

16. Pentrucă prin El^{*} au fost făcute toate lucrurile cari sînt în ceruri și pe pămînt, cele văzute și cele nevăzute: fie scaune de domnii[†], fie dregători, fie domii, fie stăpîniri. Toate au fost făcute prin El[†] și pentru El.

[†] Ioan. 1, 3. 1 Cor. 8, 6. Efes. 3, 9. Ebr. 1, 3. ^{††} Rom. 8, 36. Efes. 1, 21. Cap. 2, 10, 15. 1 Pet. 3, 22. ^{††} Rom. 11, 36. Ebr. 2, 10.

17. El^{*} este mai înainte de toate lucrurile, și toate se țin prin El.

[†] Ioan. 1, 3. 2 Pet. 3, 1. 1 Cor. 8, 6.

18. El^{*} este Capul trupului, al Bisericii. El este începutul, cel întâi născut[†] dintre cei morți, pentruca în toate lucrurile să aibă înțelțetate.

[†] 1 Cor. 12, 3. Efes. 1, 10, 22; 4, 15; 5, 20. ^{††} Psal. 36, 28. 2 Cor. 10, 20, 21. Apoc. 1, 5.

19. Căci Dumnezeu a vrut ca toată plînditatea să locuiască în^{*} El,

[†] Ioan. 1, 16; 3, 34. Cap. 3, 9; 5, 11.

20. și să împace totul^{*} cu Sine[†] prin El, atît[†] ce este pe pămînt cît și ce este în ceruri, făcînd pace, prin sîngele crucii Lui.

[†] Efes. 2, 14—16. ^{††} 2 Cor. 5, 19. ^{††} Efes. 1, 10.

21. Și pe voi, cari^{*} odinioară erați străini și vrăjmași prin gîndurile și prin faptele voastre rele[†], El v'a împăcat acum [†] Efes. 2, 1; 12, 18; 4, 16. ^{††} Tit. 1, 15, 26.

22. prin^{*} trupul Lui de carne, prin

moarte, ca[†] să vă facă să vă înfățișați înaintea Lui sfinți, fără prihană și fără vină; [†] Efes. 2, 10, 22. ^{††} Luc. 1, 75. Efes. 1, 4; 4, 27. 1 Tes. 4, 7. Tit. 2, 14. Iuda. 24.

23. negreșit, dacă rămîneți și mai departe întemeiați[†] și neclintii în credință, fără să vă abateți[†] dela nădejdea Evangheliei, pe care ați[†] auzit-o, care a fost propovăduită oricărui^{††} făpturi de supt cer, și al cărei^{††} slujitor am fost făcut eu, Pavel. [†] Efes. 1, 17. Cap. 2, 7. ^{††} Ioan. 15, 4. ^{††} Rom. 16, 18. ^{††} Vers. 4. ^{††} Psal. 1, 17. 2 Cor. 8, 4; 9, 2; 12, 18. Efes. 3, 7. Vers. 20. 1 Tim. 2, 7.

24. Mă bucur acum^{*} în suferințele mele pentru[†] voi; și în trupul meu, împlinesc ce lipsește[†] suferințelor lui Hristos, pentru^{††} trupul Lui, care este Biserica.

[†] Rom. 8, 3. 2 Cor. 7, 4. ^{††} Efes. 3, 1, 18. 12 Cor. 1, 4, 6. Filip. 2, 10. 1 Tim. 3, 9; 5, 10. ^{††} Efes. 1, 22.

25. Slujitorul ei am fost făcut eu, după isprăvnicia^{*}, pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi ca să întregesc Cuvîntul lui Dumnezeu.

[†] 1 Cor. 9, 17. Gal. 3, 7. Efes. 3, 2. Vers. 20.

26. Vreau să zic: taina^{*} înmîtă ascunsă din vecinicii și în toate veacurile, dar[†] descoperită acum sfinților Lui,

[†] Rom. 16, 25. 1 Cor. 2, 7. Efes. 3, 9. ^{††} Mat. 13, 11. 1 Tim. 1, 10.

27. cărora^{*} Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăția[†] slavei tainei acestuia între Neamuri, și anume: Hristos în voi, nădejdea[†] slavei.

[†] 2 Cor. 2, 14. ^{††} Rom. 8, 28. Efes. 1, 7; 3, 2. ^{††} 1 Tim. 1, 1.

28. Pe El îl propovăduim noi, și sfătuim^{*} pe orice om, și învățăm pe orice om în toată înțelepciunea, ca[†] să înfățișăm pe orice om, desăvîrșit în Hristos Iisus.

[†] Psal. 36, 20, 21, 22. ^{††} 2 Cor. 12, 3. Efes. 3, 27. Vers. 22.

29. Iată la^{*} ce lucrez eu, și mă lupt[†] după lucrarea puterii[†] Lui, care lucrează cu tărie în mine.

[†] 1 Cor. 15, 10. ^{††} Cap. 2, 1. ^{††} Efes. 1, 10; 3, 2, 20.

21. Vreau, în adevăr, să știți cît de mare luptă^{*} duc pentru voi, pentru cei din Laodicea și pentru toți cei ce nu mi-au văzut fața în trup;

[†] Filip. 1, 30. Cap. 1, 26. 1 Tes. 2, 2.

2. pentruca^{*} să li se îmbărbăteze inimile, să fie uniți[†] în dragoste, și să capete toate bogățiile plîndității de pricupere, ca să cunoască[†] taina lui Dumnezeu Tatăl, adică pe Hristos,

[†] 2 Cor. 1, 6. ^{††} Cap. 2, 14. ^{††} Filip. 2, 6. Cap. 1, 3.

3. în^{*} care sînt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei.

[†] 1 Cor. 1, 24; 2, 4, 7. Efes. 1, 8. Cap. 1, 8.

4. Spun lucrul acesta, pentruca^{*} ni-

meni să nu vă înșele prin vorbiri amăgitoare.

* Rom. 16, 18. 1 Cor. 11, 15. Efez. 4, 14. 1 Tim. 5, 15.

5. Căci mâncărcă* sînt departe cu trupul, totuș cu duhul sînt cu voi, și privesc cu bucurie la buna rînduială** care domnește între voi și la tîrlă† credinței voastre în Hristos.

* 1 Cor. 5, 5. 1 Tim. 3, 17. ** 1 Cor. 14, 40. † 1 Pet. 3, 9.

6. Astfel dar, după cum* ați primit pe Hristos Isus, Domnul, așa să și umblați în El.

* 1 Tim. 4, 1. Iuda 3.

7. fiind înrădăcinați și zidiți în El, întăriți prin credință, după învățăturile cari v'au fost date, și sporind în ea cu mulțămiri către Dumnezeu.

8. Luați seama* ca nimeni să nu vă fure cu filosofia și cu o amăgire deșartă, după datina** oamenilor, după învățăturile începătoare ale lumii†, și nu după Hristos.

* Ier. 29, 6. Rom. 16, 17. Efez. 5, 6. Yers. 18. Ebr. 13, 9. ** Mat. 15, 2. Gal. 1, 14. Yers. 22. † Gal. 4, 3, 9. Yers. 20.

9. Căci în El* locuiește trupește toată plîntărea Dumezeirii.

* Ioan. 1, 14. Cap. 1, 19.

10. Voi aveți totul deplin* în El, care** este Capul oricărei domnii† și stăpîniri.

* Ioan. 1, 16. ** Efez. 1, 20, 21. 1 Pet. 2, 22. † Cap. 1, 18.

11. în El ați fost tăiați împrejur*, nu cu o tăiere împrejur, făcută de mină, ci cu tăierea împrejur a lui Hristos, în desbrăcarea** de trupul poftei firii noastre pămîntești,

* Deut. 10, 16; 10, 10. Ier. 4, 4. Rom. 2, 29. Filip. 3, 3. ** Rom. 8, 4. Efez. 4, 22. Cap. 3, 9, 10.

12. fiind îngropați* împreună cu El, prin botez, și înviați** în El și împreună cu El, prin credință† în puterea lui Dumnezeu, care †† l-a înviat din morți.

* Rom. 6, 4. ** Cap. 2, 1. † Efez. 1, 19; 3, 7. †† Filip. 3, 24.

13. Pe voi*, cari erăți morți în greșelile voastre și în firea voastră pămîntească netăiată împrejur, Dumnezeu v'a adus la viață împreună cu El, după ce ne-a iertat toate greșalele.

* Efez. 2, 1, 5, 6, 11.

14. A șters* zapisul cu poruncile lui, care stătea împotriva noastră și ne era protivnic, și l-a nimicit, pironindu-l pe cruce.

* Efez. 2, 13, 16.

15. A desbrăcat* domniile și stăpîni-
rile**, și le-a făcut de ocară înaintea lumii, după ce a țesut biruitoar asupra lor prin cruce.

* Filip. 2, 10. Ps. 68, 18. Ier. 13, 12. Mat. 23, 29. Luc. 10, 18; 11, 22. Ioan. 12, 31; 19, 11. Efez. 4, 8. Ebr. 2, 14. ** Efez. 6, 12.

16. Nimeni dar să* nu vă judece cu

privire la mîncare** sau băutură, sau cu† privire la o zi de sărbătoare, cu privire la o lună nouă, sau cu privire la o zi de Sabat,

* Rom. 14, 5, 10, 11. ** Rom. 14, 2, 17. † 1 Cor. 5, 6. † Rom. 14, 5. Gal. 4, 10.

17. cari* sînt umbra lucrurilor viitoare, dar trupul este al lui Hristos.

* Ebr. 1, 3; 9, 9, 10, 1.

18. Nimeni* să nu vă răpească premiul alergării, făcîndu-și voia lui însuș printr-o smerenie și închinare la îngeri, amestecîndu-se în** lucruri pe cari nu le-a văzut, umflat de o mîndrie deșartă, prin gîndurile firii lui pămîntești,

* Yers. 4. ** Efez. 12, 2. 1 Tim. 1, 7.

19. și nu se ține strîns de Capul*, din care tot trupul, hrănit și bine încheșat, cu ajutorul încheieturilor și legăturilor, își primește creșterea pe care l-o dă Dumnezeu.

* Efez. 4, 15, 16.

20. Dacă ați murit* împreună cu Hristos față de învățăturile începătoare** ale lumii, de ce, ca și cum ați trăi încă în lume, vă supuneți la porunci ca acestea:

* Rom. 6, 8; 7, 4, 5. Gal. 2, 20. Efez. 2, 15. ** Yers. 9.

21. „Nu* lua, nu gusta, nu** atinge cutare lucru†”

* Gal. 4, 3, 9. ** 1 Tim. 4, 3.

22. Toate aceste lucruri, cari pier odată cu întrebuințarea lor, și sînt întemiate pe* porunci și învățături omenești,

* Ier. 16, 15. Mat. 23, 9. Tîl. 1, 14.

23. au*, în adevăr, o înfățișare de înțelepciune, într-o închinare** voită, o smerenie și asprime față de trup, dar nu sînt de nici un preț împotriva gîdilarii firii pămîntești.

* 1 Tim. 4, 8. ** Yers. 18.

3 1. Dacă deci ați* înviat împreună cu Hristos, să umblați după lucrurile de sus, unde Hristos șade** la dreapta lui Dumnezeu.

* Rom. 8, 5. Efez. 2, 6. Cap. 2, 12. ** Rom. 8, 24. Efez. 1, 20.

2. Gîndiți-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pămînt.

3. Căci* voi ați murit, și** viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu.

* Rom. 8, 2. Gal. 2, 20. Cap. 2, 20. ** 1 Cor. 5, 7. Cap. 1, 6.

4. Cînd* Se va arăta Hristos, viața** voastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în† slavă.

* 1 Ioan. 3, 2. ** Ioan. 12, 26; 14, 6. † 1 Cor. 15, 42. Filip. 3, 21.

5. De aceea, omoriți* mădularele** voastre cari sînt pe pămînt: curvia†.

cu har^{*}, dreasă^{**} cu sare, ca[†] să știți cum trebuie să răspundeți fiecăruia.

^{*}Cap. 3. 13. ^{**} Marc. 9. 50. [†] 1 Pet. 3. 15.

7. Tot^{*} ce este cu privire la mine, vă va spune Tihic, fratele prea iubit și slujitorul credincios, tovarășul meu de slujbă în Domnul.

^{*} Efes. 6. 21.

8. Vi l-am^{*} trimis înadins, ca să luați cunoștință despre starea noastră, și să vă mângâie inimile.

^{*} Efes. 6. 22.

9. L-am trimis împreună cu Onisim^{*}, fratele credincios și prea iubit, care este dintr'ai voștri. Ei vă vor spune tot ce se petrece pe aici.

^{*} Filip. 10.

10. Aristarh^{*}, tovarășul meu de temniță, vă trimite sănătate; tot așa și Marcu^{**}, vărul lui Barnaba (cu privire la care ați primit porunci... dacă vine la voi, să-l primiți bine).

^{*} Epsl. 19. 29; 20. 4; 27. 2. ^{**} Filip. 24. [†] Epsl. 15. 27. [‡] 1 Tim. 4. 11.

11. și Isus, zis Iust: ei sînt din numărul celor tălăși împrejur, și singurii cari au lucrat împreună cu mine pentru împărăția lui Dumnezeu, oameni cari mi-au fost de mîngîiere.

12. Epafră^{*}, care este dintr'ai voștri, vă trimite sănătate. El, rob al lui Hristos, totdeauna se^{**} luptă pentru voi

în rugăciunile sale, pentruca, desăvîșiți[†] și deplin încredințați, să stăruți în voia lui Dumnezeu.

^{*} Cap. 1. 7. ^{**} Filip. 20. [†] Rom. 15. 30. [‡] Mat. 5. 48. [§] 1 Cor. 2. 6; 14. 30. ^{||} Filip. 2. 12. [¶] Evr. 5. 14.

13. Căci vă mărturisesc că are o mare rivnă pentru voi, pentru cei din Laodicea și pentru cei din Ierapole.

14. Luca^{*}, doftorul prea iubit, și Dima^{**}, vă trimet sănătate.

^{*} 1 Tim. 4. 12. ^{**} 1 Tim. 4. 10. [†] Filip. 24.

15. Spuneți sănătate fraților din Laodicea, și lui Nîmfa, și Bisericii^{*} din casa lui.

^{*} Rom. 16. 5. [†] 1 Cor. 16. 19.

16. După ce va fi citită această^{*} epistolă la voi, faceți așa ca să fie citită și în Biserica Laodicienilor; și voi, la rîndul vostru, să citiți epistola care vă va veni din Laodicea.

^{*} 1 Tim. 4. 20.

17. Și spuneți lui Arhip^{*}: „la scama să împlinești bine slujba^{**} pe care ai primit-o în Domnul.”

^{*} Filip. 2. ^{**} 1 Tim. 4. 6.

18. Urarea de sănătate^{*} este cu mina mea: Pavel. Aduceți-vă^{**} aminte de lanțurile mele. Marul[†] să fie cu voi! Amin.

^{*} 1 Cor. 16. 21. [†] 1 Tes. 2. 17. [‡] Evr. 13. 3. [§] Evr. 13. 26.

EPISTOLA ÎNTÎI A LUI PAVEL CĂTRE TESALONICENI

1. Pavel, Silvan^{*} și Timotei, către Biserica Tesalonicenilor, care este în Dumnezeu Tatăl și în Domnul Isus Hristos: Har^{**} și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos.

^{*} 2 Cor. 1. 19. [†] 1 Tes. 1. 1. [‡] 1 Pet. 5. 12. [§] Efes. 1. 2.

2. Mulțămim^{*} totdeauna lui Dumnezeu pentru voi toți, pe cari vă pomenim necurmat în rugăciunile noastre;

^{*} Rom. 1. 8. [†] Efes. 1. 16. [‡] Filip. 4.

3. căci ne aducem aminte fără încetare^{*}, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, de lucrarea^{**} credinței voastre, de[†] osteneala dragostei voastre și de tăria nădejdi în Domnul nostru Isus Hristos! ^{*} Cap. 2. 12. ^{**} 1 Tes. 4. 20. [†] Gal. 5. 6. [‡] Cap. 2. 6. [§] 1 Tes. 1. 3. ^{||} 1 Tes. 2. 17. [¶] Rom. 16. 4. ^{||} Evr. 6. 10.

4. Știm, frați prea iubiți de Dumnezeu alegerea^{*} voastră. ^{*} Col. 3. 12. [†] 1 Tes. 2. 13.

5. În adevăr, Evanghelia^{*} noastră v'a fost propovăduită nu numai cu vorbe,

ci cu putere, cu Duhul Sfînt^{**} și cu o mare îndrăzneală[†]. Căci știți[‡] că, din dragoste pentru voi am fost așa printre voi. ^{*} Marc. 16. 20. [†] 1 Cor. 2. 6; 4. 20. [‡] 2 Cor. 6. 6. [§] Col. 2. 2. ^{||} Evr. 2. 3. [¶] Cap. 2. 1. 5. 10. 11. ^{||} 1 Tes. 2. 1.

6. Și voi^{*} înșivă ați călcat pe urmele mele și pe urmele Domnului, intru-cît ați primit Cuvîntul în multe necazuri, cu^{**} bucuria care vine dela Duhul Sfînt; ^{*} 1 Cor. 4. 16; 11. 1. [†] Filip. 2. 17. [‡] Cap. 3. 14. [§] 1 Tes. 2. 2. ^{||} Cap. 2. 4. ^{||} Evr. 12. 24.

7. așa că ați ajuns o pildă pentru toți credincioșii din Macedonia și din Ahaia.

8. În adevăr, nu numai că dela voi Cuvîntul Domnului a^{*} răsănat prin^{**} Macedonia și Ahaia, dar vestea despre credința voastră în Dumnezeu s'a răspîndit pretutîndeni, așa că n'avem nevoie să mai vorbim de ea.

^{*} Rom. 16. 26. ^{**} Rom. 1. 8. [†] 1 Tes. 1. 4.

9. Căci ei înșii istorisesc ce^{*} primire ne-ați făcut, și^{**} cum dela idoli v'ați

Intors la Dumnezeu, ca să slujiți Dumnezeului celui viu și adevărat,

* Cap. 2.1. ** 1 Cor. 12.2. Gal. 4.8.

10. și să* așteptați din** ceruri pe Fiul Său, pe Ț care L-a înviat din morți: pe Isus, care ne izbăvește de Ț minia viltătoare. * Rom. 1.7. Filip. 2.20. Tit. 2.13. 2 Pet. 1.12. Apoc. 1.7. ** 1 Pet. 1.10. Cap. 4.10. 2 Tes. 2.7. Ț 1 Pet. 1.24. Ț Mat. 2.7. Rom. 8.9. Cap. 5.8.

2. Voi* înșivă știți, fraților, că venirea noastră la voi n'a fost zadarnică. * Cap. 1.5, 9.

2. Dupăce am suferit și am fost batjocoriti în Filipi*, cum știți, am** venit plini de încredere în Dumnezeuul nostru, să vă vestim Ț Evanghelia lui Dumnezeu în mijlocul multor Ț Ț lupte. * 1 Pet. 15.22. ** Cap. 1.5. Ț 1 Pet. 11.2. Ț Filip. 1.20. Col. 2.1.

3. Căci* propovăduirea noastră nu se întemeiază nici pe rățacire, nici pe necurăție, nici pe viclenie.

* 2 Cor. 1.3. Vers. 1. 2 Pet. 1.10.

4. Ci, fiindcă* Dumnezeu ne-a găsit vrednici să** ne încredințeze Evanghelia, căutam să vorbim așa ca să placem Ț nu oamenilor, ci lui Dumnezeu, care Ț Ț ne cercetează inima. * 1 Cor. 7.25. 1 Tim. 4.11, 12. ** 1 Cor. 1.17. Gal. 2.7. Tit. 1.2. Ț Gal. 1.20. Ț Prov. 17.3. Rom. 8.27.

5. În adevăr, cum bine știți, nicio dată n'am* întrebuințat vorbe măgulitoare, nici haina lăcomiei: martor este Dumnezeu**.

* 1 Pet. 20.22. 2 Cor. 2.17. 4.2. 7.2. 12.17. ** Rom. 1.9.

6. N'am* căutat slavă dela oameni: nici dela voi, nici dela alții, deși, ca apostoli** ai lui Hristos, am fi Ț putut să cerem cinste. * 1 Cor. 4.42, 43. 1 Tim. 3.17. ** 1 Cor. 9.4, 6, 12, 18. 2 Cor. 10.1, 4, 12, 18. 12.18. 2 Tes. 2.8. Filip. 2.1. Ț 2 Cor. 11.9. 12.13, 14. 2 Tim. 2.8.

7. Dimpotrivă*, ne-am arătat blînzî** în mijlocul vostru, ca o doică ce-și crește cu drag copii. * 1 Cor. 9.1, 2, 6. ** 1 Cor. 2.8, 9, 26. 2 Cor. 12.4. 1 Tim. 3.24.

8. Astfel, în dragostea noastră fierbinte pentru voi, eram gata să vă dăm* nu numai Evanghelia lui Dumnezeu, dar chiar și viața** noastră, atît de scumpi ne ajunseserăm.

* Rom. 1.11. 12.20. ** 2 Cor. 12.24.

9. Vă aduceți aminte, fraților, de osteneala și munca noastră. Cum lucrăm zi* și noapte, ca** să nu fim sarcină niciunui din voi, și vă propovăduiam Evanghelia lui Dumnezeu.

* 1 Pet. 20.24. 1 Cor. 4.12. 2 Cor. 12.9. 2 Tes. 3.8. ** 2 Cor. 12.13, 14.

10. Voi* slăteți martori, și Dumnezeu deasemenia, că** am avut o purtare sfîntă, dreaptă și fără prihană față de voi, cari credeți.

* Cap. 1.5. ** 2 Cor. 7.2. 2 Tes. 2.7.

11. Știți iarăși că am fost pentru fiecare din voi, ca un tată cu copiii lui: vă sfătuiam, vă mînguiam și vă adevăream,

12. să* vă purtați într'un chip vrednic de Dumnezeu, care** vă cheamă la împărăția și slava Sa. * 2 Cor. 4.1. Filip. 1.27. Col. 1.20. Cap. 4.1. ** 1 Cor. 1.9. Cap. 5.24. 2 Tes. 2.14. 2 Tim. 1.9.

13. Deaceia multămim fără încetare* lui Dumnezeu că, atunci cînd ați primit Cuvîntul lui Dumnezeu, auzit dela noi, l-ați primit nu** ca pe cuvîntul oamenilor, ci, așa cum și este în adevăr, ca pe Cuvîntul lui Dumnezeu, care lucrează și în voi cari credeți.

* Cap. 1.5. ** Mat. 10.40. Gal. 4.14. 1 Pet. 1.2.

14. Căci, fraților, voi ați călcat pe urmele Bisericilor* lui Dumnezeu, cari sînt în Hristos Isus, în Iudea; pentru că și voi ați suferit din partea celor de un neam cu voi aceleași** rele, pe cari le-au suferit ele din partea Ț Iudeilor. * Gal. 1.22. ** 1 Pet. 17.12, 13. Ț Evr. 10.33, 34.

15. Iudeii* acceția au omorît pe Domnul Isus și pe prooroci**, pe noi ne-au prigonit, nu plac lui Dumnezeu, și Ț sînt vrăjmași tuturor oamenilor, * 1 Pet. 2.20. 2.18, 2.20. 7.32. ** Mat. 5.12. 22.34, 37. Luc. 11.29, 34. 1 Pet. 7.32. Ț Mat. 2.1.

16. căci* ne oprese Ț vorbim Neamurilor, ca** să fie mintuite. Astfel, ei totdeauna pun virf păcatelor lor. Dar, la urmă, i-a Ț ajuns minia lui Dumnezeu! * Luc. 11.22. 1 Pet. 12.20. 14.5, 16. 17.5, 12. 18.12. 18.9. 22.21, 22. ** 1 Pet. 12.24. Mat. 22.32. Ț Mat. 24.14.

17. Noi, fraților, după ce am fost despărțiți cîtăva vreme de voi, cu fața* dar nu cu inima, am avut cu atît mai mult dorința să vă vedem**.

* 1 Cor. 5.5. Col. 2.5. ** Cap. 5.10.

18. Astfel, odată, și chiar de două ori, am voit (eu, Pavel, cel puțin) să venim la voi; dar ne-a împedecat Satana*.

* Rom. 1.13. 12.22.

19. Căci cine* este, în adevăr, nădejdea, sau bucuria, sau cununa** noastră de slavă? Nu slăteți voi, înaintea Domnului nostru Isus Hristos, la Ț venirea Lui? * 2 Cor. 1.14. Filip. 2.18, 4.1. ** Prov. 18.11. Ț 1 Cor. 15.20. Cap. 5.10. Apoc. 1.7. 22.12.

20. Da, voi slăteți slava și bucuria noastră.

3 1. Deaceea, fiindcă nu mai puteam* răbda, am** scototit mai bine să fim lăsați singuri în Atena,

* Vers. 3. ** Fapt. 17, 1 &

2. și v'am trimis pe Timotei*, fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu în Evanghelia lui Hristos, ca să vă întărească și să vă îmbărbăteze în credința voastră,

* Rom. 16, 21. 1 Cor. 16, 19. 2 Cor. 1, 19.

3. pentrucă* nimeni din voi să nu se clatine în aceste neazuri; căci știți singuri că la** aceasta sintem rânduți.

* Efez. 5, 13. ** Fapt. 9, 10; 14, 22; 26, 20; 28, 17. 1 Cor. 4, 8.

2 Tim. 2, 12. 1 Pet. 2, 25.

4. Și* cînd eram la voi, v'am spus mai dinainte că vom avea să suferim neazuri, cerace s'a și întîmplat, cum bine știți.

* Fapt. 20, 24.

5. Astfel, în nerăbdarea* mea, am trimis să-mi aducă știri despre credința voastră, de teamă ca** nu cumva să vă fi ispitit ispititorul, și osteneala ț noastră să fi fost degeaba.

* Vers. 1.

** 1 Cor. 7, 8. 2 Cor. 11, 3. * Gal. 2, 2; 4, 11. Filip. 2, 16.

6. Dar* chiar acum a venit Timotei dela voi la noi, și ne-a adus vesti bune despre credința și dragostea voastră, că totdeauna păstrați o plăcută aducere aminte despre noi, și că doriți să ne vedeți, cum dorim** și noi să vă vedem pe voi.

* Fapt. 18, 1 &. ** Filip. 1, 8.

7. Deaceea, fraților, în toate strîmtorările și neazurile noastre, am* fost mingiați cu privire la voi, prin credința voastră.

* 2 Cor. 1, 4; 7, 4; 7, 13.

8. Acum, da, trăim, fiindcă voi stați* tari în Domnul.

* Filip. 4, 1.

9. Cum* putem noi oare să mulțăm în deajuns lui Dumnezeu cu privire la voi, pentru toată bucuria, pe care o avem din pricina voastră, înaintea Dumnezeului nostru?

* Cap. 1, 3.

10. Zi și noapte* îl rugăm** nespus să ți vă putem vedea fața, și ți să putem împlini ce mai lipsește credinței voastre.

* Fapt. 26, 7. 2 Tim. 1, 3. ** Rom. 1, 10; 11, 10; 12, 10.

11. Inșuș Dumnezeu, Tatăl nostru, și Domnul nostru Iisus Hristos să* ne netezească drumul la voi!

* Marc. 1, 3.

12. Domnul să* vă facă să creșteți tot mai mult în dragoste unii față de alții** și față de toți, cum facem și noi înșine pentru voi,

* Cap. 4, 10. ** Cap. 4, 9; 5, 10. 2 Pet. 1, 7.

13. ca* să vi se întărească inimile, și să fie fără prihană în sfințenie, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, la

venirea Domnului nostru Iisus Hristos împreună cu** toți sfinții Săi.

* 1 Cor. 1, 8. Filip. 1, 10. Cap. 5, 10. 2 Tes. 2, 17. 1 Ioan. 3, 20, 21. ** 2 Cor. 14, 5. 2 Cor. 14.

4 1. Incolo, fraților, fiindcă ați* învățat dela noi cum să vă purtați și să fiți plăcuți** lui Dumnezeu, și așa și faceți, vă rugăm, și vă îndemnăm în Numele Domnului Iisus, să sporiiți tot mai mult în privința ți aceasta.

* Filip. 1, 27. Col. 3, 5. ** Cap. 3, 12. * Col. 1, 10.

2. Știți, în adevăr, ce învățături v'am dat prin Domnul Iisus.

3. Voia* lui Dumnezeu este sfințirea** voastră: să vă feriți de curvie ți;

* Rom. 12, 2. Efez. 5, 17. ** Efez. 5, 27. * 1 Cor. 6, 10, 18. Efez. 5, 3. Col. 3, 5.

4. fiecare din voi să știe* să-și stăpîneasă vasul în sfințenie și cinste,

* Rom. 6, 19. 1 Cor. 6, 10, 18.

5. nu* în aprinderea poftelor, ca** Neamurile, cari ți nu cunosc pe Dumnezeu.

* Rom. 1, 24, 26. Col. 3, 5. ** Efez. 4, 21, 18. * 1 Cor. 10, 24. Gal. 4, 8. Efez. 2, 10; 4, 18. 2 Tes. 1, 8.

6. Nimeni* să nu fie cu vicleșug și cu nedreptate în treburi față de fratele său; pentrucă Domnul pedepsește** toate aceste lucruri, după cum v'am spus și v'am adevărit.

* Lev. 19, 11, 15. 1 Cor. 6, 8. ** 2 Tes. 1, 8.

7. Căci Dumnezeu nu ne-a chemat la securăție, ci* la sfințire.

* Lev. 19, 40; 22, 3. 1 Cor. 1, 2. Efr. 12, 14. 1 Pet. 1, 14, 16.

8. De aceea*, cine nesocotește aceste învățături, nesocotește nu pe un om, ci pe Dumnezeu, care** v'a dat și Duhul Său cel sfînt.

* Luc. 10, 26. ** 1 Cor. 2, 10; 7, 40. 1 Ioan. 2, 20.

9. Cît despre dragostea frățească, n'aveți* nevoie să vă scriem; căci voi singuri** ați fost învățați de Dumnezeu să ți vă iubiți unii pe alții,

* Cap. 3, 1. ** 1 Cor. 11, 34. Ioan. 4, 40; 14, 20. Efr. 5, 11. 1 Ioan. 3, 20, 27. * Mat. 22, 39. Ioan. 13, 34; 15, 12. Efez. 5, 2.

1 Pet. 4, 8. 1 Ioan. 3, 11, 20; 4, 21.

10. și* iubiți în adevăr pe toți frații, cari sînt în toată Macedonia. Dar vă îndemnăm, fraților, să** sporiiți totmai mult în ea.

* Cap. 1, 7. ** Cap. 5, 12.

11. Să căutați să trăiți liniștiți, să* vă vedeți de treburi, și să** lucrați cu minile voastre, cum v'am sfătuit.

* 2 Tes. 2, 12. 1 Pet. 4, 10. ** Fapt. 20, 34. Efez. 4, 28. 1 Tes. 3, 7, 8, 12.

12. Și astfel* să vă purtați cuvințios cu cei de afară, și să n'aveți trebuință de nimeni.

* Rom. 12, 12. 2 Cor. 6, 21. Col. 4, 5. 1 Pet. 2, 12.

13. Nu voim, fraților, să fiți în ne-

cunoștință despre cei ce au adormit, cari¹ să nu vă intristați ca ceilalți, cari² n'au nădejde.

¹ Lev. 26. 28. Deut. 34. 1. 2. 2 Sam. 12. 30. ² Efez. 2. 12.

14. Căci dacă¹ credem că Isus a murit și a înviat, credem și că Dumnezeu va aduce înapoi împreună cu Isus pe² cei ce au adormit în El.

¹ 1 Cor. 15. 18. ² 1 Cor. 15. 23, 25. Cap. 5. 13.

15. Iată, în adevăr, ce vă spunem, prin¹ Cuvântul Domnului: noi cei² vii, cari vom rămânea până la venirea Domnului, nu vom lua-o înaintea celor adormiți. ³ 1 Reg. 17. 17, 18; 20. 20. ⁴ 1 Cor. 15. 23.

16. Căci însuș Domnul¹, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trîmbița² lui Dumnezeu, Se va pogori din cer, și înălț vor învia cei morți³ în Hristos. ⁴ Mat. 24. 29, 31. ⁵ 1 Pet. 1. 12. ⁶ 1 Tim. 1. 7.

⁷ 1 Cor. 15. 52. ⁸ 1 Cor. 15. 23, 25.

17. Apoi¹, noi cei vii, cari vom fi rămași, vom fi răpiți toți împreună cu ei, în² nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; și astfel vom³ fi totdeauna cu Domnul. ⁴ 1 Cor. 15. 51. ⁵ 1 Pet. 1. 9. ⁶ Apoc. 12. 17. ⁷ 1 Ioan. 12. 20; 14. 3; 17. 24.

18. Mîngîiați-vă dar¹ unii pe alții cu aceste cuvinte.

² Cap. 5. 11.

5 1. Cît despre vremi¹ și sorozace, n'aveți² trebuință să vi se scrie, fraților.

³ Mat. 24. 3, 26. ⁴ 1 Pet. 1. 7. ⁵ Cap. 4. 9.

2. Pentrucă voi înșivă știți foarte bine că ziua¹ Domnului va veni ca un hoț noaptea.

² Mat. 24. 43, 44; 25. 13. ³ Luc. 12. 39, 40. ⁴ 1 Pet. 3. 10. ⁵ Apoc. 3. 3; 17. 13.

3. Cînd vor zice: „Pace și liniște!” atunci o prăpădenie¹ neașteptată va veni peste ei, ca² durerile nașterii peste femeia însărcinată; și nu va fi chip de scăpare.

³ 1 Ioan. 12. 4-6. ⁴ Luc. 17. 27-29; 21. 34, 35. ⁵ 1 Tim. 1. 9. ⁶ 1 Cor. 15. 51. ⁷ 1 Cor. 15. 52.

4. Dar¹ voi, fraților, nu sînteți în întunec, pentruca ziua aceea să vă prindă ca un hoț.

² Rom. 13. 12, 13. ³ 1 Ioan. 2. 8.

5. Voi toți sînteți filii¹ ai luminii și fii ai zilei. Noi nu sîntem ai nopții, nici ai întunecului.

² Efez. 5. 8.

6. De aceea¹ să nu dormim ca ceilalți, ci să² veghem și să fim treji.

³ Mat. 24. 42; 25. 13. ⁴ Rom. 13. 11-13. ⁵ 1 Pet. 5. 8.

7. Căci ceice¹ dorm, dorm noaptea²; și ceice se îmbată, se îmbată noaptea.

³ Luc. 21. 34, 35. ⁴ Rom. 13. 13. ⁵ 1 Cor. 15. 34. ⁶ Efez. 5. 18.

8. Dar noi, cari sîntem fii ai zilei, să fim treji, să ne îmbrăcăm¹ cu platosa credinței și a dragostei, și să avem drept coif nădejdea mîntuirii.

² 1 Ioan. 10. 17. ³ Efez. 6. 14, 15, 17.

9. Fiindcă Dumnezeu¹ nu ne-a lăsat minie, ci² ca să căpătăm mîntuirea, prin Domnul nostru Isus Hristos.

³ Rom. 8. 22. ⁴ Cap. 1. 10. ⁵ 1 Pet. 2. 8. ⁶ Iuda 4.

10. care¹ a murit pentru noi, pentruca, fie că veghem, fie că dormim, să trăim împreună cu El.

² Rom. 8. 8, 9. ³ 1 Cor. 5. 13.

11. De aceea¹, mîngîiați-vă și întăriți-vă unii pe alții, cum și faceți în adevăr.

² Cap. 4. 18.

12. Vă rugăm, fraților, să¹ priviți bine pe ceice se ostenesec între voi, cari vă cărmuiesc în Domnul, și cari vă sfătuiesc.

² 1 Cor. 15. 19. ³ Filip. 2. 26. ⁴ 1 Tim. 5. 17. ⁵ Ebr. 13. 7, 17.

13. Să-i prețuiți foarte mult, în dragoste, din pricina lucrării lor.

Trăiți în pace¹ între voi.

² 1 Ioan. 3. 20.

14. Vă rugăm, de asemenea, fraților, să mustrați¹ pe ceice trăiesc în neorîndvia; să îmbrăbătați² pe cei des-nădăjduiți; să sprîjiniți³ pe cei slabi, să fiți⁴ în răbdători cu toți.

⁵ 2 Tim. 4. 21, 22. ⁶ Ebr. 12. 12. ⁷ 1 Tim. 14. 1; 15. 1. ⁸ Gal. 6. 1, 2.

⁹ 1 Cor. 12. 22. ¹⁰ Efez. 4. 2. ¹¹ Col. 3. 10. ¹² 1 Tim. 4. 1.

15. Luați seama¹ ca nimeni să nu întoarcă altuia rău pentru rău; ci căutați totdeauna să² faceți ce este bine atît între voi, cît și față de toți.

³ 1 Cor. 12. 18. ⁴ Prov. 20. 22; 24. 29. ⁵ Mat. 5. 39, 41. ⁶ Rom. 12. 17.

⁷ 1 Cor. 6. 7. ⁸ 1 Pet. 3. 9. ⁹ Gal. 6. 9. ¹⁰ Cap. 5. 12.

16. Bucurați-vă¹ întotdeauna.

² 2 Cor. 4. 19. ³ Filip. 4. 4.

17. Rugați-vă¹ neîncetat.

² Luc. 18. 1; 21. 36. ³ Rom. 12. 12. ⁴ Efez. 6. 18. ⁵ Col. 4. 2. ⁶ 1 Pet. 4. 7.

18. Mulțămiiți lui Dumnezeu pentru¹ toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus, cu privire la voi.

² Efez. 5. 20. ³ Col. 3. 17.

19. Nu¹ stingeți Duhul.

² Efez. 4. 30. ³ 1 Tim. 4. 14. ⁴ 2 Tim. 1. 6. ⁵ 1 Cor. 14. 20.

20. Nu¹ disprețuiți proorociile.

² 1 Cor. 14. 1, 20.

21. Ci cercetați¹ toate lucrurile, și păstrați² ce este bun.

³ 1 Cor. 5. 11, 12. ⁴ 1 Ioan. 4. 1. ⁵ Filip. 4. 8.

22. Feriți-vă¹ de orice se pare rău.

² Cap. 4. 12.

23. Dumnezeuul păcii¹ să² vă sfințească El însuș pe deplin; și: duhul vostru, sufletul vostru și trupul vostru, să³ fie păzite întregi, fără prîhană la venirea Domnului nostru Isus Hristos.

⁴ Filip. 4. 9. ⁵ Cap. 5. 15. ⁶ 1 Cor. 1. 8.

24. Celce v'a chemat este credincios¹, și va face lucrul acesta.

² 1 Cor. 1. 9; 10. 13. ³ 1 Tim. 5. 24.

25. Fraților, rugați-vă* pentru noi.
*Col. 4. 2. 2 Tes. 2. 1.
26. Spuneți sănătate* tuturor fraților
cu o sărutare sfântă. *Rom. 16. 16.
27. În Domnul vă rog fierbinte ca*

epistola aceasta să fie citită tuturor
fraților. *Col. 4. 16. 2 Tes. 2. 4.

28. Harul* Domnului nostru Iisus Hri-
stos să fie cu voi cu toți! Amin.
*Rom. 16. 20. 26. 2 Tes. 2. 16.

EPISTOLA A DOUA A LUI PAVEL CĂTRE TESALONICENI

1 1. Pavel, Silvan și* Timotei, către
Biserica Tesalonicenilor, care este
în** Dumnezeu, Tatăl nostru, și în
Domnul Iisus Hristos:

*2 Cor. 1. 19. **1 Tes. 1. 1.

2. Har* și pace dela Dumnezeu, Ta-
tăl nostru, și dela Domnul Iisus Hri-
stos!

*1 Cor. 1. 3.

3. Trebuie* să mulțămim totdeauna
lui Dumnezeu pentru voi, fraților, cum
se și cuvine, pentru că credința voastră
merge mereu crescînd, și dragostea
fiecărui din voi toți față de ceilalți se
mărește tot mai mult.

*1 Tes. 1. 3, 5; 2. 4, 9. Cap. 2. 13.

4. De aceea ne* lăudăm cu voi în
Bisericile lui Dumnezeu, pentru** sta-
tornicia și credința voastră în toate
prigonirile și necazurile, pe cari le
suferiți.

*1 Cor. 7. 14; 9. 2. 1 Tes. 2. 19, 20. **1 Tes. 1. 3. †1 Tes. 2. 14.

5. Aceasta este o* dovadă lămurită
despre dreapta judecată a lui Dumne-
zeu, întrucît veți fi găsiți vrednici de
împărăția lui Dumnezeu, pentru** care
și suferiți.

*Filip. 1. 28. **1 Tes. 2. 14.

6. Fiindcă* Dumnezeu găsește că este
drept să dea întristare celor ce vă în-
tristează,

*Apoc. 6. 10.

7. și să vă dea odihnă* atît vouă,
cari sînteți întristați, cît și nouă, la des-
coperirea Domnului** Iisus din cer, cu
îngerii puterii Lui,

*Apoc. 14. 13. **1 Tes. 4. 16. Iuda 24.

8. Într-o* flacără de foc, ca să pe-
depească pe cei ce** nu cunosc pe
Dumnezeu și pe cei ce nu† ascultă de
Evangelhia Domnului nostru Iisus Hri-
stos.

*Ezr. 10. 27; 12. 28. 2 Pet. 3. 7. Apoc. 20. 9.
**Ps. 78. 6. 1 Tes. 4. 5. †Rom. 2. 5.

9. Ei* vor avea ca pedeapsă o per-
zare vecinică, dela fața Domnului și
dela** slava puterii Lui,

*Filip. 3. 19.
2 Pet. 3. 7. **Deut. 32. 2. Isa. 2. 19. Cap. 2. 8.

10. cînd* va veni, în ziua aceea, ca
să fie proslăvit în sfînșii Săi, și** pri-

vit cu umire în toți cei ce vor fi cre-
zut; căci voi ați crezut mărturisirea
făcută de noi înaintea voastră.

*Ps. 86. 7. **Ps. 68. 26.

11. De aceea ne rugăm secumnat pen-
tru voi, ca Dumnezeul nostru să* vă
găsească vrednici de chemarea Lui, și
să împlinească în voi, cu putere, orice
dorință de bunătate**, și orice lucrare
izvorită din credință,

*Ysa. 4. **1 Tes. 1. 3.

12. pentru că* Numele Domnului no-
stru Iisus Hristos să fie proslăvit în
voi, și voi în El, potrivit cu harul Dum-
nezeului nostru și al Domnului Iisus
Hristos.

*1 Pet. 1. 3; 4. 14.

2 1. Cît* privește venirea Domnului
nostru Iisus Hristos și** stringerea
noastră laolaltă cu El, vă rugăm, fra-
ților,

*1 Tes. 4. 16. **Mat. 24. 31. Marc. 13. 27. 1 Tes. 4. 17.

2. să* nu vă lăsați clătinați așa de
repede în mintea voastră, și să nu vă
tulburați de vreun duh, nici de vreo
vorbă, nici de vreo epistolă, ca venind
dela noi, ca și cum ziua Domnului
ar fi și venit chiar.

*Mat. 24. 4. Efm. 4. 4. 1 Tes. 4. 7.

3. Nimeni să* nu vă amăgească în
vreun chip; căci noi** va veni înainte
ca să fi venit lepădarea de credință, și
de a se descoperi omul† fărădelegii¹,
fiul† pierzării,

*Mat. 24. 24. 2 Tes. 2. 1. Efm. 5. 6. **1 Tim. 4. 1.

4. protivnicul, care se* înalță mai**
pe sus de tot ce se numește „Dumne-
zeu“, sau de ce este vrednic de în-
chinare. Așa că se va așeza în Tem-
plul lui Dumnezeu, dîndu-se drept Dum-
NEZEU.

*Isa. 14. 13. Ezech. 28. 2, 4, 9. Dan. 7. 26; 11. 36.
Apoc. 13. 4. **1 Cor. 2. 6.

5. Nu vă aduceți aminte cum vă spu-
neam lucrurile acestea, cînd eram încă
la voi?

6. Și acum știți bine ce-l oprește ca

1. Său: omul pierzării.

să nu se descopere decât la vremea lui.

7. Căci taina* fărădelegii a și început să lucreze; trebuie numai ca cel ce o oprește acum, să fie luat din drumul ei.

*1 Ioan. 2, 18; 4, 3.

8. Și atunci se va arăta acel Nelegiuit, pe* care Domnul Isus îl va nimici cu* suflarea gurii Sale, și-l va prăpădi cu arătarea* venirii Sale.

*Dan. 7, 10, 11. **Ier. 4, 9. Isa. 11, 4. Ose. 8, 5. Apoc. 2, 16, 18, 19, 20, 21. +Cap. 1, 8, 9. Rev. 19, 20.

9. Arătarea lui se va face prin* puterea Satanei, cu tot felul de minuni, de semne** și puteri mincinoase,

*Mat. 24, 24. **2 Pet. 2, 1. Apoc. 16, 13. **Deut. 18, 1. Mat. 24, 24. Apoc. 13, 13, 14, 20.

10. și cu toate amăgirile nelegiurii pentru cece sînt pe calea pierzării*, pentru că n'au primit dragostea adevărului ca să fie mîntuiți.

*2 Cor. 2, 15; 4, 2.

11. Din această* pricină, Dumnezeu le trimete o lucrare de rătăcire, ca să** creadă o minciună; +Rom. 1, 25, 26, 1 Reg. 22, 23. Eze. 14, 9. **Mat. 24, 5, 11, 1 Tim. 4, 1.

12. pentru că toți cei ce n'au crezut adevărul, ci au* găsit plăcere în nelegiurie, să fie osîndiți.

*Rom. 20.

13. Noi* însă, frați prea iubiți de Domnul, trebuie să mulțămim totdeauna lui Dumnezeu pentru voi, căci dela început** Dumnezeu* v'a ales pentru mîntuire, în Țf sfîșierea Duhului și credința adevărului.

*Cap. 1, 2. **1 Tes. 1, 4. †Efe. 1, 4. ††Luc. 1, 7. †Pet. 1, 2.

14. Iată la ce v'a chemat El, prin Evanghelia noastră, ca să căpătați* slava Domnului nostru Isus Hristos.

*Ioan. 17, 22. 1 Tes. 2, 12. 1 Pet. 4, 10.

15. Așa dar, fraților, rămîneți* tari, și țineți învățăturile**, pe cari le-ați primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră.

*1 Cor. 16, 13. Filip. 4, 1. **1 Cor. 11, 3. Cap. 2, 2.

16. Și însuș* Domnul nostru Isus Hristos, și Dumnezeu, Tatăl nostru, care** ne-a iubit și ne-a dat, prin harul Său, o mîngiere vecinică și o bună mîdejde †.

*Cap. 1, 1, 2. **1 Ioan. 4, 19. Apoc. 1, 5. †1 Pet. 1, 2.

17. să vă mîngieze inimile, și să* vă întărească în orice lucru și cuvînt bun!

*1 Cor. 1, 2. 1 Tes. 2, 12. 1 Pet. 5, 20.

3 1. Iacolo, fraților, rugați-vă* pentru noi ca, Cuvîntul Domnului să se răspîndească și să fie proslăvit cum este la voi.

*Efe. 6, 19. Col. 4, 3. 1 Tes. 5, 25.

2. și să* fim izbăviți de oamenii ne-

chibzuți și răi; căci nu toți au credința**.

3. Credincios* este Domnul: El vă va întări și vă va** păzi de cel rău.

*1 Cor. 1, 9. 1 Tes. 5, 24. **Ioan. 17, 12. 1 Pet. 2, 8.

4. Cu privire la voi, avem* încredere în Domnul că faceți și veți face ce vă poruncim.

*2 Cor. 7, 26. Gal. 5, 20.

5. Domnul* să vă îndrepte inimile spre dragostea lui Dumnezeu și spre răbdarea lui Hristos!

*1 Cor. 16, 13.

6. În Numele Domnului nostru Isus Hristos, vă poruncim, fraților, să* vă depărtați de** orice frate, care trăiește în Țf neorînduală, și nu după învățăturile Țf, pe cari le-ați primit dela DOL.

*Rom. 16, 17. Vers. 18. 1 Tim. 6, 5. 1 Ioan. 10, 10. 1 Cor. 5, 11, 12. +1 Tes. 4, 11; 5, 24. Vers. 11, 12, 14. ††Cap. 3, 12.

7. Voi însă vă știți ce* trebuie să faceți ca să ne urmați; căci noi** n'am trăit în neorînduală, între voi.

*1 Cor. 4, 16; 11, 1. 1 Tes. 1, 6, 7. **1 Tes. 2, 15.

8. N'am mîncat de pomană pînea nimănui; ci, lucrînd și ostendînd-ne*, am muncit zi și noapte, ca să nu fim povară nimînui dintre voi.

*Fapt. 18, 3; 20, 34. 1 Cor. 11, 9. 1 Tes. 2, 9.

9. Nu* că n'am fi avut dreptul acesta, dar am vrut să vă dăm în** noi înșine o pildă vrednică de urmat.

*1 Cor. 2, 8. 1 Tes. 2, 8. **Vers. 7.

10. Căci, cînd eram la voi, vă spuneam lămurit: „Cine” nu vrea să lucreze, nici să nu mînince.”

*Fapt. 2, 18. 1 Tes. 4, 11.

11. Auzim însă că unii dintre voi trăiesc în neorînduală, nu lucrează nimic**, ci se țin de nimicuri.

*Vers. 8. **1 Tes. 4, 11. 1 Tim. 5, 18. 1 Pet. 4, 10.

12. Îndemnăm* pe oamenii aceștia și-l sfătuiam, în Domnul nostru Isus Hristos, să-și** mînince pînea lucrînd în liniște.

*1 Tes. 4, 11. **Efe. 4, 28.

13. Voi, fraților, să* nu osteniți în facerea binelui.

*Gal. 6, 9.

14. Și dacă n'ascultă cineva ce spunem noi în această epistolă, însemnați-vi-l, și să* n'aveți nici un fel de legături cu el, ca să-l fie rușine.

*Mat. 18, 17. 1 Cor. 5, 9. Vers. 9.

15. Să* nu-l socotiți ca pe un vrămaș, ci** să-l mustrați ca pe un frate.

*Lev. 19, 17. 1 Tes. 5, 14. **Tit. 2, 10.

16. Insuș Domnul* pîcii să vă dea totdeauna pacea în orice fel. Domnul să fie cu voi ca toți!

*Rom. 15, 13; 16, 20. 1 Cor. 14, 33. 2 Cor. 13, 11. 1 Tes. 5, 20.

17. Urarea de sănătate* este scrisă

cu mina mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu.

* 1 Cor. 16. 21. Col. 4. 18.

18. Harul* Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

* Rom. 16. 24.

EPISTOLA ÎNTÎI A LUI PAVEL CĂTRE TIMOTEI

1. Pavel, apostol al lui Isus Hristos, prin* porunca lui** Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, și a Domnului Isus Hristos, nădejdea* noastră, * Fapt. 9. 15. Gal. 1. 1. 11. **Cap. 2. 8; 4. 10. Tit. 1. 8; 2. 10; 3. 4. Iuda 25. † Col. 1. 23.

2. către Timotei*, adevăratul** meu copil în credință: Har Ț, îndurare și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Hristos Isus, Domnul nostru!

*Fapt. 16. 1. 1 Cor. 4. 17. Filip. 2. 19. 1 Tim. 2. 2. **Tit. 1. 4. † Gal. 1. 3. 2 Tim. 1. 2. 3 Pet. 1. 2.

3. Dupăcum te-am rugat la plecarea* mea în Macedonia, să rămii în Efes, ca** să poruncești unora să nu învețe pe alții altă învățătură,

* Fapt. 20. 1. 2. Filip. 2. 24. **Gal. 1. 9. 7. Cap. 4. 3, 10.

4. și să nu* se țină de basme și de înșirări de seamuri fără sfîrșit, cari dau** naștere mai mult la certuri de vorbe, decît fac să înalțeze lucrul lui Dumnezeu prin credință, așa fac și acum. *Cap. 4. 7; 8. 4, 20. 2 Tim. 2. 24; 10. 23. Tit. 1. 14; 2. 9. **Cap. 5. 4.

5. Ținta* poruncii este dragostea, care** vine dintr'o inimă curată, dintr'un cuget bun, și dintr'o credință neprefăcută.

* Rom. 12. 9, 10. Gal. 5. 14. **2 Tim. 2. 22.

6. Unii, fiindcă s'au depărtat de aceste lucruri, au rătăcit și s'au apucat de flecăriti*.

* Cap. 4. 4, 20.

7. Ei vor să fie învățători ai Legii, și nu știu nici măcar ce spun*, nici ce urmăresc.

* Cap. 5. 4.

8. Noi știm că Legea* este bună dacă cineva o întrebuințează bine, * Rom. 7. 12.

9. căci știm* că Legea nu este făcută pentru cei neprihăniți, ci pentru cei fărădelege și neșpuși, pentru cei alegeți și păcătoși, pentru cei fără evlavie, necurați, pentru ucigătorii de tată și ucigătorii de mamă, pentru ucigătorii de oameni, *Gal. 3. 10; 5. 21.

10. pentru curvari, pentru sodomiți, pentru vînzătorii de oameni, pentru cei mincinoși, pentru cei ce jură strîmb, și pentru orice este împotriva învățăturii* sănătoase: —

* Cap. 4. 8. 2 Tim. 4. 2. Tit. 4. 2, 3, 1.

11. potrivit cu Evanghelia slavei fericitului* Dumnezeu care** mi-a fost încredințată mie.

* Cap. 4. 10. **1 Cor. 9. 17. Gal. 2. 2. Col. 1. 23. 1 Tim. 2. 4. Cap. 2. 2. 2 Tim. 1. 11. Tit. 1. 2.

12. Mulțămesc lui Hristos Isus, Domnul nostru, care* m'a întărit, că** m'a socotit vrednic de încredere, și m'a pus Ț în slujba Lui,

* 2 Cor. 12. 9. **1 Cor. 7. 25. † 1 Cor. 2. 4. 8; 4. 1. Col. 1. 29.

13. măcarcă* mai înainte eram un hulitor, un prigonitor și batjocoritor. Dar am căpătat îndurare, pentrucă lucrez din neștiință**, în necredință!

* Fapt. 26. 24. 2. 1. 1 Cor. 9. 27. Filip. 2. 8. **Luc. 22. 24. Ioan. 9. 39; 41. Fapt. 2. 17; 26. 9.

14. Și harul* Domnului nostru s'a înmulțit peste măsură de mult împreună cu** credința și Ț cu dragostea care este în Hristos Isus.

* Rom. 5. 20. 1 Cor. 15. 10. **2 Tim. 1. 13. † Luc. 7. 47.

15. O, adevărat* și cu totul vrednic de primit este cuvîntul, care zice: „Hristos” Isus a venit în lume ca să mîntuiască pe cei păcătoși”, dintre cari cei dinții sînt eu. *Cap. 2. 1; 4. 9. 1 Tim. 2. 31. Tit. 2. 5. **Mat. 9. 13. Marc. 2. 17. Luc. 5. 22; 19. 10. Rom. 5. 8. 1 Ioan. 3. 1.

16. Dar am căpătat* îndurare, pentrucă Isus Hristos să-Și arate în mine, cel dinții, toată îndelunga Lui răbdare, ca** o pildă celor ce ar crede în El, în urmă, ca să capete viața vecinică.

* 2 Cor. 4. 1. **Fapt. 15. 20.

17. A împăratului* veciniciilor, a nemuritorului**, nevăzutului și singurului Ț Dumnezeu, să fie Ț cinstea și slava în vecii vecilor! Amin. *Ps. 118. 20. Sal. 12. Dan. 7. 14. Cap. 4. 12, 16. **Rom. 1. 23. 1 Ioan. 1. 25. Eze. 12. 27. 1 Ioan. 34. 12. † Rom. 16. 27. Iuda 25. **1 Cron. 28. 11.

18. Porunca pe care Ți-o* dau, fiule Timotei, după** proorociile făcute mai înainte despre tine, este ca, prin ele să te Ț lupti lupta cea bună, *Cap. 4. 12, 14, 20. 2 Tim. 2. 2. **Cap. 4. 24. † Cap. 4. 12. 2 Tim. 2. 3; 4. 7.

19. și să păstrezi* credința și un cuget curat, pe care unii l-au pierdut, și au căzut** din credință.

* Cap. 2. 8. **Cap. 2. 8.

20. Din numărul lor sînt Iameneu* și

Alexandru **, pe cari i-am Ț dat pe mîna Satanei, ca să se învețe să nu hulească ȚȚ.

* 2 Tim. 1. 17. ** 2 Tim. 4. 14. † 1 Cor. 6. 5. †† Fapt. 13. 45.

2 1. Vă îndemn dar, înainte de toate, să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri, mulțămiri pentru toți oamenii,

2. pentru * împărați și pentru ** toți cei ce sînt înalțați în dregătorii, ca să putem duce astfel o viață pacinică și liniștită, cu toată evlavia și cu toată cinstea.

* Rom. 8. 10. 1er. 28. 7. ** Rom. 13. 1.

3. Lucrul acesta este bun * și bine primit înaintea lui ** Dumnezeu, Mîntuitorul nostru,

* Rom. 13. 2. Cap. 4. 4. ** Cap. 1. 1. 2 Tim. 1. 3.

4. care * voiește ca toți oamenii să fie mîntuiți și ** să vină la cunoștința adevărului.

* Marc. 13. 25. Ioan. 3. 16, 17. Tit. 2. 11. 2 Pet. 3. 9. ** Ioan. 17. 3. 2 Tim. 2. 25.

5. Căci * este un singur Dumnezeu, și este un ** singur mijlocitor între Dumnezeu și oameni: Omul Isus Hristos,

* Rom. 8. 26, 27; 10. 12. Gal. 3. 20. ** Evr. 8. 6; 9. 15.

6. care * S'a dat pe Sine însuș, ca preț de răscumpărare pentru toți: faptul acesta trebuia adevărit ** la vremea cuvenită Ț,

* Mat. 26. 28. Marc. 10. 45. Efez. 1. 7. Tit. 2. 14. ** 1 Cor. 1. 6. 2 Tim. 1. 10. 2 Tim. 1. 9. † Rom. 8. 3. Gal. 4. 4. Efez. 1. 9; 3. 5. Tit. 1. 2.

7. și * propovăduitorul și apostolul lui am fost pus eu — spun ** adevărul în Hristos, nu mint — ca să învăț Ț pe Neamuri credința și adevărul.

* Efez. 3. 7, 8. 2 Tim. 1. 11. ** Rom. 9. 1. † Rom. 11. 15; 15. 19. Gal. 1. 20.

8. Vreau dar ca bărbații să se roage în * orice loc, și să ridice ** spre cer mini curate, fără mină și fără îndoieli.

* Mat. 6. 11. Ioan. 4. 21. ** Ps. 134. 2. Isa. 1. 18.

9. Vreau, deasemenea, ca femeile * să se roage îmbrăcate în chip cuvințios, cu rușine și sfială; nu cu împletituri de păr, nici cu aur, nici cu mărgăritare, nici cu haine scumpe,

* 1 Pet. 3. 3.

10. ci * cu fapte bune, cum se cuvine femeilor cari spun că sînt evlavioase.

* 2 Pet. 3. 4.

11. Femeia să învețe în tăcere, cu toată supunerea.

12. Femeii * nu-i dau voie să învețe pe alții, nici ** să se ridice mai pe sus de bărbat, ci să stea în tăcere.

* 1 Cor. 14. 34. ** Efez. 5. 24.

13. Căci întâi a fost întocmit Adam *, și apoi Eva.

* Fac. 1. 27; 2. 18, 22. 1 Cor. 11. 8, 9.

14. Și nu Adam * a fost amăgit; ci fe-

meia, fiind amăgită, s'a făcut vinovată de călcarea poruncii.

* Fac. 3. 6. 2 Cor. 11. 3.

15. Totuș ea va fi mîntuită prin nașterea de fii, dacă stăruiește cu smerenie în credință, în dragoste și în sfințenie.

3 1. Adevărat este * cuvîntul acesta: „Dacă rîvneste cineva să fie episcop *, dorește un lucru Ț bun.”

* Cap. 1. 10. ** Fapt. 20. 28. Filip. 1. 1. † Efez. 4. 12.

2. Dar trebuie ca episcopul * să fie fără prihană, bărbatul ** unei singure neveste, cumpătat, înțelept, vrednic de cinste, primitor de oaspeți, în stare Ț să învețe pe alții.

* Tit. 1. 6, etc. ** Cap. 3. 9. † 2 Tim. 2. 24.

3. Să nu fie nici bețiv *, nici bătuș **, nici Ț doritor de cîștig mirșav, ci să fie blînd ȚȚ, nu gîlcivor, nu iubitor de bani:

* Vers. 3. Tit. 1. 7. ** 2 Tim. 2. 24. 1 Pet. 5. 2. † 1 Tim. 2. 24.

4. să-și chivernisească bine casa, și să-și Țină * copiii în supunere cu toată cuvința.

* Tit. 1. 6.

5. Căci dacă cineva nu știe să-și cîrmuiască bine casa lui, cum va îngriji de Biserica lui Dumnezeu?

6. Să nu fie întors la Dumnezeu de curînd, ca nu cumva să se îngîmfe și să * cadă în osînda diavolului.

* Isa. 24. 12.

7. Trebuie să aibă și o bună mărturie din * partea celor de afară, pentruca să nu ajungă de ocară, și ** să cadă în cursa diavolului.

* Fapt. 22. 12. 1 Cor. 9. 12. 1 Tim. 4. 12. ** Cap. 3. 9. 2 Tim. 2. 20.

8. Diaconii *, deasemenea, trebuie să fie cinstiți, nu cu două fețe, nu ** băutori de mult vin, nu doritori de cîștig mirșav:

* Fapt. 6. 3. ** Lev. 10. 9. Ezech. 44. 21. Vers. 9.

9. ci să păstreze * taina credinței într'un cuget curat.

* Cap. 1. 10.

10. Trebuie să cercetați înții, și numai dacă sînt fără prihană, să fie diaconi.

11. Femeile, de asemenea *, trebuie să fie cinstite, neclevetitoare, cumpătate, credincioase în toate lucrurile.

* Tit. 2. 3.

12. Diaconii să fie bărbați ai unei singure neveste, și să știe să-și cîrmuiască bine copiii și casele lor.

13. Pentrucă orice * slujesc bine ca diaconi, dobîndesc un loc de cinste și o mare îndrăzneală în credința care este în Hristos Isus.

* Mat. 25. 21.

14. Iți scriu aceste lucruri cu nădejdea că voi veni în curînd la tine.

15. Dar dacă voi zăbovi, să știi cum trebuie să te porți în* casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stîlpul și temeliea adevărului.

* Efes. 2, 21, 22. 1 Tim. 3, 10.

16. Și fără îndoială, mare este taina evlaviei... „Celce” a fost arătat în trup, a fost dovedit* neprîhănit în Duhul, a fost văzut† de îngeri, a fost propovăduit†† printre Neamuri, a fost†† crezut în lume, a fost înălțat†† în slavă.”

* Ios. 1, 14. 1 Ios. 1, 2.

** Mat. 3, 16. Ios. 1, 13, 15; 10, 26; 15, 8, 9. Rom. 1, 4. 1 Pet. 1, 18. 1 Ios. 3, 6, 10. *Mat. 28, 2. Marc. 16, 8. Luc. 2, 13; 24, 4. Ios. 20, 12. Efes. 3, 10. 1 Pet. 1, 12. †† Fapt. 10, 34; 13, 46, 48. Rom. 10, 18. Gal. 3, 8. Efes. 3, 4, 5. Col. 1, 27, 28. Cap. 2, 7. †† Col. 1, 8, 23. †† Luc. 24, 44. Fapt. 1, 9. 1 Pet. 3, 22.

4 1. Dar Duhul spune lămurit* că **, în vremile din urmă, unii se vor lepăda de credință, ca să se alipească de†† duhuri impelătoare și†† de învățăturile dracilor, — Ios. 18, 12. 1 Tim. 2, 3. 1 Tim. 3, 1, etc. 2 Pet. 2, 2. 1 Ios. 2, 18. Iuda 4, 18. ** 1 Pet. 1, 20. †† Tim. 3, 10. 2 Pet. 2, 1. Apoc. 16, 14. †† Dan. 11, 28, 37, 38. Apoc. 9, 20.

2. abătuși* de fățărnicia unor oameni cari vorbesc minciuni, însemnați cu ferul** roș în însuș cugetul lor.

* Mat. 7, 15. Rom. 16, 18. 2 Pet. 2, 3. ** Efes. 4, 18.

3. Ei opresc* căsătoria și întrebuintarea bucatelor**, pe cari Dumnezeu le-a făcut ca să fie luate† cu mulțămiri† de către cei ce cred și cunosc adevărul. + 1 Cor. 7, 26, 28, 32. Col. 2, 20, 21. Efr. 10, 4. ** Rom. 14, 2, 3, 7. 1 Cor. 6, 9. 7 Pet. 2, 20; 3, 3. †† Rom. 14, 5. 1 Cor. 10, 30.

4. Căci orice făptură a lui Dumnezeu este bună; și nimic nu este de lepădat, dacă se la cu mulțămiri;

5. pentru că este sfințit prin Cuvîntul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

6. Dacă vei pune în mintea fraților aceste lucruri, vei fi un bun slujitor al lui Hristos Isus, fiindcă te hrănești* cu cuvintele credinței și ale bunei învățături, pe care ai urmat-o pînă acum.

* 1 Tim. 3, 14, 15.

7. Ferește-te de basmele* lămești și băbești. Caută** să fii evlavios.

* Cap. 1, 4; 2, 20. 1 Tim. 3, 14, 22; 4, 4. Tit. 1, 14. ** Efr. 4, 14.

8. Căci deprinderea* trupească este de puțin folos, pe cînd** evlavie este folositoare în orice privință, întrucît ea are† fîgăduința vieții de acum și a celei viitoare. + 1 Cor. 3, 3. Col. 2, 23. ** Cap. 6, 8. + Ps. 37, 4; 94, 11; 112, 7, 8; 148, 10. Mat. 6, 20; 19, 20. Marc. 10, 30. Rom. 8, 20.

9. Iată un cuvînt adevărat* și cu totul vrednic de primit!

* Cap. 1, 10.

10. Noi muncim*, în adevăr, și ne luptăm, pentru că ne-am** pus nădejdea în Dumnezeuul celui viu, care† este Mîntuitorul tuturor oamenilor, și mai ales al celor credincioși.

* 1 Cor. 4, 11, 12. ** Cap. 6, 17. 1 Pet. 1, 3; 107, 2, 4, etc.

11. Poruncește*, și învață aceste lucruri.

* Cap. 4, 2.

12. Nimeni* să nu-ți disprețuiască tinerețea; ci fii** o pildă pentru credincioși: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție.

* 1 Cor. 10, 11. Tit. 2, 10. ** Tit. 2, 7. 1 Pet. 2, 3.

13. Pînă vei veni, la seama bine la cîțire, la îndemnare, și la învățătura pe care o dai altora.

14. Nu* fi nepăsător de darul care este în tine, care ți-a fost dat prin** proorocie, cu† punerea minilor de către ceața presbiterilor†.

* 1 Tim. 1, 6.

** Cap. 1, 10. † Fapt. 6, 6; 8, 17; 13, 3; 9, 8. Cap. 5, 22.

1 Tim. 1, 6.

15. Pune-ți pe inimă aceste lucruri, îndeletnicește-te în totul cu ele, pentru că înaintarea ta să fie văzută de toți.

16. Fii cu luare aminte* asupra ta însuși și asupra învățăturii, pe care o dai altora: stăruiește în aceste lucruri, căci dacă vei face așa, te** vei mîntui pe tine însuși și pe† cei ce te ascultă.

* Fapt. 20, 28. ** Efr. 10, 9. † Rom. 11, 14. 1 Cor. 9, 23.

Gal. 5, 20.

5 1. Nu* mustra cu asprime pe un bătrîn, ci sfătuește-l ca pe un tată; pe tineri sfătuește-l ca pe niște frați;

* Lev. 19, 32.

2. pe femeile bătrîne, ca pe niște mame; pe cele tinere, ca pe niște surori, cu toată curăția.

3. Cînsteste pe văduvele cari sînt* cu adevărat văduve.

* Yem. 5, 16.

4. Dacă o văduvă are copii sau nepoți dela copii, aceștia să se deprindă să fie evlavioși în†† fața de cei din casa lor, și să** răspîlătească ostenelele părinților, căci** lucrul acesta este plăcut înaintea lui Dumnezeu.

* Fapt. 10, 10, 11. Mat. 15, 4. Efes. 4, 1, 2. ** Cap. 2, 3.

5. Cea* cu adevărat văduvă, care a rămas singură, și-a pus nădejdea în Dumnezeu, și stăruiește**, și† și noaptea†, în cereri și rugăciuni.

* 1 Cor. 7, 32. ** Luc. 2, 36; 18, 1. † Fapt. 26, 7.

6. Dar * cea dedată la plăceri, măcar că trăiește, este moartă. * *1 Tes. 5, 6.*

7. Poruncește și aceste * lucruri, ca să fie fără vină. * *Cap. 1, 13; 4, 12; 4, 17.*

8. Dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, și * mai ales de cei din casa lui, s'a * lepădat de credință, și ȫ este mai rău decât un necredincios. * *1 Tim. 5, 7. Gal. 6, 10. ** 1 Tim. 5, 1. Tit. 1, 16. * Mat. 18, 17.*

9. O văduvă, ca să fie înscrisă în lista văduvelor, trebuie să n'aibă mai puțin de șizeci de ani, să nu fi avut * de cît un singur bărbat; * *1 Tes. 5, 16. Cap. 1, 2.*

10. să fie cunoscută pentru faptele ei bune; să fi crescut copii, să fi fost primitoare * de oaspeți, să fi spălat * picioarele sfinților, să fi ajutat pe cei nenorociți, să fi dat ajutor la orice faptă bună. * *1 Pet. 3, 15. 1 Cor. 13, 2. 1 Pet. 4, 9. ** 1 Pet. 3, 4; 10, 2. 1 Cor. 7, 35; 12, 13; 13, 14.*

11. Dar pe văduvele tinere să nu le primești: pentrucă atunci cînd le desparte pofta de Hristos, vor să se mărite din nou,

12. și se fac vinovate de faptul că își calcă credința dinții.

13. Totodată *, se deprind să umble fără nici o treabă din casă în casă; și nu numai că sînt leneșe, dar sînt și limbute și iscoditoare, și vorbesc ce nu trebuie vorbit. * *2 Tim. 3, 11.*

14. Vreau * dar ca văduvele tinere să se mărite și să aibă copii, să fie gospodine la casa lor, ca să ** nu dea protivnicului niciun prilej de ocără,

* *1 Cor. 7, 8. ** Cap. 4, 1. Tit. 2, 6.*

15. căci unele s'au și întors să urmeze pe Satana.

16. Dacă vreun credincios, fie bărbat, fie femeie, are văduve în familie, să le ajute, și să nu fie împovărată cu ele Biserica, pentru ca să poată veni în ajutor celor * cu adevărat văduve.

* *1 Cor. 7, 8.*

17. Presbiterii * cari dădulesc bine, să ** fie învredniciți de îndoită cinste, mai ales ceice se ostenesc cu propovăduirea și cu învățătura, pe care o dau altora.

* *Rom. 12, 8. 1 Cor. 9, 10, 14. Gal. 6, 6. Filip. 3, 30. 1 Tim. 5, 12, 13. 1 Cor. 13, 7, 17. ** 1 Pet. 20, 10.*

18. Căci Scriptura zice: „Să nu legi gura boului * cînd treieră bucate“; și: „Vrednic ** este lucrătorul de plata lui.“

* *Deut. 25, 4. 1 Cor. 9, 9. ** Lev. 19, 13. Deut. 24, 14, 15. Mat. 10, 10. Luc. 10, 7.*

19. Impotriva unui presbiter * să nu

primești învinuire de cît din gura a doi * sau trei martori. * *Deut. 19, 15.*

20. Pe * cei ce păcătuiesc, mustră-i înaintea tuturor, ca ** și ceilalți să aibă frică. * *Gal. 2, 11, 14. Tit. 1, 13. ** Deut. 19, 15.*

21. Te * rog ferbite, înaintea lui Dumnezeu, înaintea lui Hristos Isus și înaintea îngerilor aleși, să păzești aceste lucruri, fără vreun glînd mai dinainte, și să nu faci nimic cu pîrtinire. * *Cap. 4, 13. 2 Tim. 2, 14; 4, 1.*

22. Să nu-ți pui mîinile * peste nimeni cu grabă: și să nu ** te faci părtăș păcatelor altora: pe tine însuși păzește-te curat.

* *1 Pet. 4, 9; 10, 2. Cap. 4, 14. 2 Tim. 1, 6. ** 2 Tim. 2, 1.*

23. Să nu mai bei numai apă, ci să iei și cîte puțin vin, din pricina * stomahului tău, și din pricina deselor tale îmbolnăviri. * *1 Pet. 10, 13.*

24. Păcatele * unor oameni sînt cunoscute și merg înainte la judecată, iar ale altora vin pe urmă. * *Gal. 6, 10.*

25. Tot așa și faptele bune sînt cunoscute: și cele ce nu sînt cunoscute, nu pot să rămînă ascunse.

6 1. Toți cei ce sînt supt jugul robiei *, să socotească pe stăpîni lor vrednici de toată cinstea, ca ** Numele lui Dumnezeu și învățătura să nu fie vorbite de rău. * *Rom. 13, 1. Gal. 3, 28. Tit. 2, 2. 1 Pet. 2, 18. ** 1 Tes. 5, 12. Rom. 13, 7. Tit. 2, 1, 2.*

2. Iar cei ce au stăpîni credincioși, să nu-i disprețuiască, supt cuvînt * că sînt „frați“, ci să le slujească și mai bine, tocmă fiindcă cei ce se bucură de binefacerile slujbei lor, sînt credincioși și prea iubiți. Învăță pe oameni aceste ** lucruri, și spune-le apăsător. * *Col. 3, 1. ** Cap. 4, 12.*

3. Dacă învață * cineva pe oameni învățătură deosebită, și nu ** se ține de cuvintele sănătoase ale Domnului nostru Isus Hristos și ȫ de învățătura care dăce la evlavie, * *Cap. 1, 6. ** Cap. 1, 10. 2 Tim. 1, 13; 4, 3. Tit. 1, 9. * Tit. 1, 1.*

4. este plin de mîndrie, și nu știe nimic *: ba încă are boala cercetărilor fără rost ** și a certurilor de cuvinte, din cari se naște pîma, certurile, clevețirile, bânuiele rele, * *1 Cor. 13, 2. Cap. 1, 7. ** Cap. 1, 4. 2 Tim. 2, 23. Tit. 2, 8.*

5. zădărnicele ciocniri de vorbe * ale oamenilor ** stricați la minte, lipsiți de adevăr și cari ȫ cred că evlavia este un izvor de cîștig. Ferește-te ȫ de astfel de oameni. * *1 Cor. 13, 18. Cap. 1, 8. ** 2 Tim. 2, 8. Tit. 1, 11. ȫ 1 Pet. 2, 2.*

6. Negreșit, evlavia * însoțită de mulțămire este un mare câștig.

* Rom. 16. 17. 2 Tim. 2. 5.

7. Căci noi n'am adus nimic* în lume, și nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea.

* Ps. 37. 16. Prov. 13. 20; 16. 9. Ecl. 13. 5.

8. Dacă avem*, dar, cu ce să ne hrănim și cu ce să ne îmbrăcăm, ne va fi de ajuns.

* Ier. 1. 31. Ps. 40. 17. Prov. 27. 24. Ecl. 9. 10.

9. Cei* ce vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită, în laț** și în multe pofte nesăbuite și vătămătoare, cari țufundă pe oameni în prăpad, și pierzare.

* Ps. 38. 20. Ecl. 10. 9. Prov. 10. 20; 13. 20; 20. 25; 22. 16; 23. 32. Iac. 3. 1. 7. Cap. 3. 7.

10. Căci* iubirea de bani este rădăcina tuturor rețelor; și unii, cari au umblat după ea, au răstăcit dela credință, și s'au străpuns singuri cu o mulțime de chinuri.

* Cap. 1. 10.

11. Iar* tu, om** al lui Dumnezeu, fugi de aceste lucruri, și caută neprihănirea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blindeța.

* Ecl. 10. 8. Deut. 16. 19. ** 2 Tim. 1. 22.

12. Luptă-te* lupta cea bună a credinței; apucă** viața vecinică la care ai fost chemat; și pentru care ai făcut aceea frumoasă mărturisire înaintea multor marturi.

* Deut. 20. 1. 2 Tim. 2. 17. ** 1 Cor. 9. 24; 26. Cap. 1. 10. 2 Tim. 4. 7. Filip. 3. 12; 14. Vers. 20.

13. Te îndemn*, înaintea lui Dumnezeu, care** dă viață tuturor lucrurilor, și înaintea lui Hristos Isus, care ți-a făcut acea frumoasă mărturisire înaintea lui Pilat din Pont,

* Ecl. 10. 20. ** Cap. 5. 21. 7. Deut. 32. 26. 1 Sam. 2. 9. Ioan. 5. 25.

14. să păzești porunca, fără prîhnă și fără vină plină* la arătarea Domnului nostru Isus Hristos,

* Mat. 27. 18. Ioan 10. 27. Apoc. 1. 5; 9. 14.

15. care va fi făcută la vremea ei de fericitul* și singurul Stăpînitor, Împăratul** împărărilor și Domnul domnilor,

* Filip. 1. 4. 20. 1 Tim. 2. 12; 5. 25. ** Cap. 1. 11, 17.

16. singurul care* are nemurirea, care locuiește într-o lumină, de care** au poți să te apropii, pe care niciun om nu l-a văzut, nici nu-l poate vedea, și care ți are cinstea și puterea vecinică! Amin.

* Apoc. 17. 14; 19. 20. ** Cap. 1. 17. 7. Ecl. 10. 20. Ioan 14. 20.

17. Îndeamnă pe bogații veacului acestuia să nu se îngîmfe, și să nu-și* pună nădejdea în niște bogații** nestatornice, ci în Dumnezeu, care ți ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele.

* Ecl. 5. 20. Filip. 4. 20. Iuda 25. Apoc. 1. 6; 4. 11; 7. 12. ** Ier. 17. 24. Ps. 37. 7; 62. 10. Marc. 10. 24. Luc. 12. 31. 7. Prov. 23. 5. 7. 1 Tim. 1. 9. Cap. 5. 10; 4. 10.

18. Îndeamnă-i să facă bine, să fie bogați* în fapte bune, să fie darnici**, gata să simtă împreună cu alții,

* Psal. 24. 17; 17. 25. ** Luc. 12. 31. Cap. 5. 10. Tit. 2. 8. Iac. 2. 8. 7. Rom. 12. 13.

19. așa ca să-și strîngă* pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie pentru ca să apuce** adevărata viață.

* Gal. 6. 6. Ecl. 10. 10. ** Mat. 6. 20; 19. 21. Luc. 12. 33; 19. 9.

20. Timotee, păzește* ce ți s'a încredințat; fereste-te** de flecăriile lumestii și de împotrivirile științei, pe nedrept numite astfel,

* Vers. 12. ** 2 Tim. 1. 14. Tit. 1. 9. Apoc. 5. 8.

21. pe care au mărturisit-o unii și au răstăcit* cu privire la credință.

Harul** să fie cu voi! Amin.

* Cap. 1. 4; 6; 4. 7. 2 Tim. 2. 14. 26. 28. Tit. 1. 10; 2. 8. ** Cap. 1. 4. 19. 2 Tim. 2. 18.

EPISTOLA A DOUA A LUI PAVEL CĂTRE TIMOTEI

1. Pavel, apostol* al lui Hristos Isus, prin voia lui Dumnezeu, după făgăduința vieții** care este în Hristos Isus,

* 2 Cor. 1. 1. ** Ecl. 1. 9. Tit. 1. 2. Ecl. 9. 10.

2. către* Timotei, copilul meu prea iubit: Har, îndurare și pace dela Dumnezeu Tatăl, și dela Hristos Isus, Domnul nostru!

* 1 Tim. 1. 2.

3. Mulțămesc* lui Dumnezeu, că-

ruia** li slujesc cu un cuget curat, din moși strămoși, că neîntrerupt ți te pomeneșc în rugăciunile mele, zi și noapte.

* Rom. 1. 8. Ecl. 1. 10. ** Psal. 22. 3; 20. 3; 24. 14; 27. 23. Rom. 1. 9. Gal. 1. 14. 7. 1 Tim. 1. 2; 5. 8.

4. Căci mi-aduc aminte* de lacrimile tale, și doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie.

* Cap. 4. 9. 21.

5. Îmi aduc aminte de credința* ta neprefăcută, care s'a sălășluit înții în

bunica ta Lois și în mama" ta Eunice, și sînt încredințat că și în tine.

* 1 Tim. 1, 2; 4, 6. ** Fapt. 18, 1.

6. De aceea îți aduc aminte să înflăcărezi* darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea minilor mele.

* 1 Tim. 3, 10; 1 Tim. 4, 14.

7. Căci Dumnezeu* nu ne-a dat un duh de frică, ci** de putere, de dragoste și de chibzuință.

* Rom. 8, 15. ** Luc. 12, 31. Fapt. 1, 8.

8. Să nu-ți fie rușine dar* de mărturisirea** Domnului nostru, nici de mine, însemnătuțului Lui. Cîț suferă împreună cu Evanghelia, prin puterea lui Dumnezeu.

* Rom. 1, 16. ** 1 Tim. 2, 4. Apoc. 1, 2. † Efm. 3, 1. Filip. 1, 7. ‡ Col. 1, 24. Cap. 4, 5.

9. El* ne-a mîntuit și ne-a** dat o chemare sfîntă, nu† pentru faptele noastre, ci† după hotărîrea Lui și după harul care ne-a fost dat în Hristos Isus, înainte† de vecinicii,

* 1 Tim. 1, 1. Tit. 2, 4. ** 1 Tim. 4, 7. Efv. 3, 1. † Rom. 8, 28; 9, 11. Tit. 2, 5. ‡ Rom. 8, 29. § Rom. 16, 26. Efm. 1, 4; 3, 11. Tit. 1, 2. ¶ Ps. 1, 20.

10. dar care a fost* descoperit acum prin arătarea Mîntuitorului nostru Hristos Isus, care** a nimicit moartea și a adus la lumină viața și neputrezirea, prin Evanghelia.

* Rom. 16, 26. Efm. 1, 9. Col. 1, 26. Tit. 1, 3. † Ps. 1, 20. ** 1 Cor. 15, 24, 26. Efv. 2, 12.

11. Propovăduitorul și apostolul ei* am fost pus eu și învățător al Neamurilor.

* Fapt. 9, 15. Efm. 3, 7; 3, 1 Tim. 2, 7. Cap. 4, 17.

12. Și din pricina aceasta* sufăr aceste lucruri; dar nu mi-e rușine, căci** știu în cine am crezut. Și sînt încredințat că El are putere să păzească† ce l-am încredințat pînă în† ziua aceea.

* Efm. 3, 1. Cap. 2, 9. ** 1 Pet. 4, 12. † 1 Tim. 4, 10. ‡ Yev. 12, Cap. 4, 5.

13. Dreptarul învățăturilor* sănătoase, pe cari le-ai auzit dela mine, ține-l** cu† credința†† și dragostea care este în Hristos Isus.

* Cap. 3, 14. Tit. 1, 9. Efv. 10, 20. Apoc. 2, 25. ** Rom. 3, 26; 8, 17. † Cap. 3, 2. ‡ 1 Tim. 1, 14.

14. Lucrul acela bun* care ți s'a încredințat, păzește-l prin Duhul Sfînt, care** locuiește în noi.

* 1 Tim. 4, 20. ** Rom. 8, 12.

15. Știi că cei ce sînt în Asia toți* m'au părăsit**; între alții† Figel și Ermogen.

* Fapt. 18, 10. ** Cap. 4, 10, 18.

16. Domnul să-și verse* îndurarea peste casa** lui Onisifor; căci† de multe ori m'a mîngîiat, și nu†† i-a fost rușine de lanțul† meu.

* Mat. 5, 7. ** Cap. 4, 18. † Filip. 1. ‡ Yev. 3. § Fapt. 28, 30. Efm. 4, 20.

17. Nu numai atît, dar, cînd a fost în Roma, m'a căutat cu multă grijă și m'a găsit.

18. Dea Domnul să* capete îndurare dela Domnul „în** ziua aceea". Tu știi foarte bine cît ajutor† mi-a dat el în Efes.

* Mat. 20, 34-40. ** 1 Tim. 1, 10. Yev. 12. † Efv. 4, 10.

2. Tu dar, copilul* meu, întărește-te** în harul care este în Hristos Isus.

* 1 Tim. 1, 2. Cap. 1, 2. ** Efm. 4, 10.

2. Și* ce-ai auzit dela mine, în fața multor marturi, încredințează** la oameni de încredere, cari să fie în stare† să învețe și pe alții.

* Cap. 1, 10; 3, 10, 14. ** 1 Tim. 1, 10. † 1 Tim. 1, 2. Tit. 1, 9.

3. Suferă* împreună cu mine, ca** un bun ostaș al lui Hristos.

* Cap. 1, 5; 4, 5. ** 1 Tim. 1, 10.

4. Niciun* ostaș nu se înecură cu treburile vieții, dacă vrea să placă celui ce l-a scris la oaste.

* 1 Cor. 9, 26.

5. Și* cine luptă la jocuri, nu este încununat, dacă nu s'a luptat după rînduicii.

* 1 Cor. 9, 24, 26.

6. Flugarul* trebuie să muncească înainte ca să strîngă rodiurile.

* 1 Cor. 9, 26.

7. Înțelege ce-ți spun; Domnul îți va da pricepere în toate lucrurile.

8. Adu-ți aminte de Domnul Isus Hristos, din* așmînta lui David, înviat** din morți, după† Evanghelia mea,

* Fapt. 9, 30; 13, 23. Rom. 1, 3, 4. ** 1 Cor. 15, 1, 4, 20. † Rom. 2, 10.

9. pentru* care sufăr pînă** acolo că sînt legat ca un făcător de rele. Dar† Cuvîntul lui Dumnezeu nu este legat.

* Fapt. 9, 16. Cap. 1, 12. ** Efm. 3, 1. Filip. 1, 7. Col. 4, 2, 12. † Fapt. 20, 31. Efm. 4, 12, 20. Filip. 1, 12, 14.

10. De aceea rabd totul* pentru cei aleși, pentruca** și ei să capete mîntuirea care este în Hristos Isus, împreună cu slava vecinicii.

* Efm. 3, 12. Col. 1, 24. ** 2 Cor. 1, 6.

11. Adevărat* este cuvîntul acesta: dacă** am murit împreună cu El, vom și trăi împreună cu El.

* 1 Tim. 1, 10. ** Rom. 6, 4, 8. 2 Cor. 4, 10.

12. Dacă* răbdăm, vom și împărțăm împreună cu El. Dacă** ne lepădăm de El, și El Se va lepăda de noi.

* Rom. 8, 17. † Ps. 4, 12. ** Mat. 10, 22. Marc. 8, 28. Luc. 12, 9.

13. Dacă* sîntem necredincioși, totuși El rămîne credincios, căci nu Se** poate tăgădui singur.

* Rom. 3, 3; 4, 4. ** Yev. 22, 12.

14. Adu-le aminte de aceste lucruri, și roagă-i fierbinte* înaintea lui Dum-

mezeu, să³⁸ se ferească de certurile de cuvinte, cari nu duc la alt folos decât la pieirea celor ce le ascultă. +1 Tim. 1. 23; 2. 23. Cap. 4. 1. +1 Tim. 1. 4; 4. 4. Th. 3. 9, 11.

15. Caută să te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care m'are de ce să-i fie rușine, și care împarte drept Cuvîntul adevărului.

16. Ferește-te de³⁹ vorbările goale și lumești; căci cei ce le țin, vor înainta tot mai mult în necăstirea lui Dumnezeu. +1 Tim. 4. 7; 4. 20. Th. 1. 14.

17. Și cuvîntul lor va roade ca gâmgrena. Din numărul acestora sînt Ime-neu⁴⁰ și Filet, +1 Tim. 1. 20.

18. cari s'au abătut dela⁴¹ adevăr. Ei zic⁴² că a și venit învierea, și răstoarnă credința umora. +1 Tim. 4. 21. +1 Cor. 15. 12.

19. Totuș temelia⁴³ tare a lui Dumnezeu stă nezguduită, avînd pecetea aceasta: „Domnul cunoaște⁴⁴ pe ceie sînt ai Lui⁴⁵”; și: „Oricine rostește Numele Domnului, să se depărteze de fărâdelege!” +Mat. 24. 24. Rom. 9. 20. 1 Ioan. 2. 19. +1 Macar. 1. 7. Iosif 12. 14, 27. Sime. 10. 5.

20. Într-o⁴⁶ casă mare nu sînt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de pămînt. Unele⁴⁷ sînt pentru o întrebuințare de cinste, iar altele pentru o întrebuințare de ocară. +1 Tim. 3. 15. +1 Rom. 9. 21.

21. Deci⁴⁸ dacă cineva se curățește de acestea, va fi un vas de cinste, sfințit, folositor stăpînului său, destoinic⁴⁹ pentru orice lucrare bună. +1 Tim. 3. 15. +1 Cap. 3. 17. Th. 2. 1.

22. Fugi de poftele tinereții, și urmărește⁵⁰ neprîhănirea, credința, dragostea, pacea, împreună cu cei ce cheamă⁵¹ pe Domnul dintr-o⁵² inimă curată. +1 Tim. 4. 12. +1 Fapt. 9. 14. 1 Cor. 1. 2. +1 Tim. 1. 3; 4. 12.

23. Ferește-te de întrebările⁵³ nebune și nefolositoare, căci știi că dau naștere la certuri. +1 Tim. 1. 4; 4. 7; 4. 4. Vers. 10. Th. 3. 9.

24. Și robul⁵⁴ Domnului nu trebuie să se certe; ci să fie blînd cu toți, în stare să învețe pe toți⁵⁵, plin de îngăduință răbdătoare. +Th. 2. 2. +1 Tim. 3. 2; 3. Th. 1. 6.

25. să îndrepte cu⁵⁶ blîndetă pe protivnici, în așteptarea⁵⁷ că Dumnezeu le va da pocăința, ca să ajungă⁵⁸ la cunoștința adevărului; +Gal. 4. 1. 1 Tim. 4. 12. 1 Pet. 3. 15. +1 Fapt. 9. 22. +1 Tim. 3. 4. Cap. 3. 7. Th. 1. 3.

26. și, venîndu-și în fire, să se desprîndă din⁵⁹ cursa diavolului, de care au fost prinși ca să-i facă voia. +1 Tim. 3. 7.

31. Să știi că în⁶⁰ zilele din urmă vor fi vremuri grele.

+1 Tim. 4. 1. Cap. 4. 3. 2 Pet. 2. 2. 1 Ioan. 2. 18. Iuda 18.
2. Căci oamenii vor fi iubitori de sine⁶¹, iubitori de bani⁶², lăudăroși⁶³, trufași⁶⁴, hulitori⁶⁵, neascultători de părinți⁶⁶, nemulțămitori, fără evlavie, +1 Pet. 2. 21. +1 Pet. 2. 3. + Iuda 18. +1 Tim. 4. 4. +1 Tim. 1. 20. 2 Pet. 2. 12. Iuda 18. +1 Rom. 1. 20.

3. fără⁶⁷ dragoste firească, nelnduplecări, clevețitorii⁶⁸, nelnfrînați⁶⁹, nelmblișiți, nelubitori de bine,

+ Rom. 1. 31. +1 Rom. 1. 31. +1 Pet. 2. 3.
4. vînzători⁷⁰, obraznici, îngîmfati; iubitori⁷¹ mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu;

+1 Pet. 2. 20. +1 Fapt. 2. 19. 2 Pet. 2. 13, etc. Iuda 4, 19.
5. avînd doar o formă de evlavie dar tăgăduindu-și puterea⁷². Depărtează-te de oamenii aceștia⁷³.

+1 Tim. 3. 3. Th. 1. 10. +1 Tim. 3. 3. 1 Tim. 4. 3.

6. Sînt⁷⁴ printre ei unii, cari se viră prin case, și momesc pe femeile ușurate îngreutate de păcate și frămîntate de felurite pofte, + Mat. 23. 14. Th. 1. 11.

7. cari învață întotdeauna și nu pot ajunge⁷⁵ niciodată la deplina cunoștință a adevărului. +1 Tim. 2. 4.

8. După cum⁷⁶ lane și lambre s'au împotrivit lui Moise, tot așa și oamenii⁷⁷ aceștia se împotrivesc adevărului, ca unii cari sînt stricați la minte și osîndiți⁷⁸ în ce privește credința. + Exod. 7. 12. +1 Tim. 4. 5. +1 Rom. 1. 26. 2 Cor. 13. 5. Th. 1. 16.

9. Dar nu vor mai înainta; căci nebulia lor va fi arătată tuturor, cum⁷⁹ a fost arătată și a celor doi oameni. + Exod. 7. 12; 8. 20; 9. 12.

10. Tu, însă⁸⁰, ai urmărit de aproape învățătura mea, purtarea mea, hotărîrea mea, credința mea, îndelunga mea răbdare, dragostea mea, răbdarea mea, +1 Pet. 2. 21. 1 Tim. 4. 5.

11. prigonirile și suferințele cari au venit peste mine în⁸¹ Antiohia, în⁸² Iconia și în⁸³ Lистра. Știi ce prigoniri am răbdat; și totuș Domnul m'a izbăvit din⁸⁴ toate. +1 Fapt. 13. 23, 25, 26. +1 Fapt. 14. 19, etc. +1 Fapt. 14. 19. 2 Cor. 1. 10. Cap. 1. 27.

12. De altfel, toți⁸⁵ ceie voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus, vor fi prigoniti. +1 Pet. 3. 17. Mat. 10. 24. Ioan. 17. 14. Fapt. 14. 19. 1 Cor. 15. 10. 1 Tim. 3. 3.

13. Dar⁸⁶ oamenii răi și înșelători vor merge din rău în mai rău, vor amăgi pe alții, și se vor amăgi și pe ei înșiși. +1 Tim. 3. 11. 1 Tim. 4. 1. Cap. 2. 18.

14. Tu⁸⁷ să rămîi în lucrurile, pe cari

le-ai învățat și de cari ești deplin încredințat, căci știi dela cine le-ai învățat:

* Cap. 1, 13; 2, 2.

13. din pruncie cunoști Sfintele* Scripturi, cari pot să-ți dea înțelegerea care duce la mîntuire, prin credința în Hristos Iisus.

* Ioan. 5, 39.

16. Toată* Scriptura este însoțită de Dumnezeu și de folos** ca să învețe, să mustră, să îndrepte, să dea înțelegere în neapăsare,

* 2 Pet. 1, 35, 31. ** Rom. 15, 4.

17. pentruca* omul lui Dumnezeu să fie desăvîrșit și cu totul destoinic** pentru orice lucrare bună.

* 1 Tim. 4, 11. ** Cap. 2, 21.

4 1. Te rog ferbinte*, înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Hristos Iisus, care** are să judece viii și morții, și pentru arătarea și împărția Sa:

* 1 Tim. 1, 3; 4, 13. Cap. 2, 24. ** Fapt. 10, 42.

2. propovăduiește Cuvîntul, stăruiește asupra lui la timp și ne la timp, mustră*, ceartă, îndeamnă** cu toată blîndețea și învățătura.

* 1 Tim. 4, 20. Tit. 1, 13; 2, 15. ** 1 Tim. 4, 13.

3. Căci* va veni vremea cînd oamenii nu vor putea să sufere învățătura** sănătoasă; ci li vor gîdila urechile să audă lucruri plăcute, și își vor da învățători după țipotele lor.

* Cap. 3, 1. ** 1 Tim. 1, 39. † Cap. 2, 4.

4. Își vor întoarce urechea dela adevăr, și se vor îndrepta* spre istorisirii închipuite.

* 1 Tim. 1, 4; 4, 7. Tit. 1, 14.

5. Dar tu fii treaz în toate lucrurile, răbdă* suferințele, fă lucrul unui evaghelist**, și împlinește-ți bine slujba.

* Cap. 1, 6; 2, 3. ** Fapt. 21, 8. Efm. 4, 11.

6. Căci eu* sînt gata să fiu turnat ca o jertfă de băntură și clipa plecării** mele este aproape.

* Filip. 2, 17. ** Filip. 1, 23. 2 Pet. 1, 14.

7. M'am luptat* lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința.

* 1 Cor. 9, 24, 25. Filip. 3, 14. 1 Tim. 6, 12. Evr. 12, 1.

8. Deacum mă așteaptă cununa* neapăsării, pe care mi-o va da, în** „ziua aceea”, Domnul, Judecătorul cel drept. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi laubit venirea Lui.

* 1 Cor. 9, 25. Isa. 1, 32. 1 Pet. 5, 4. Apoc. 2, 26. ** Cap. 1, 10.

9. Caută de vino curînd la mine.

10. Căci* Dima, din dragoste** pentru lumea de acum, m'a părăsit, și a plecat la Tesalonic. Crescens s'a dus în Galatia, Tit în Dalmatia.

* Col. 4, 14. Filip. 24. ** 1 Ioan. 2, 19.

11. Numai* Luca** este cu mine, la pe Marcu†, și adu-l cu tine; căci el îmi este de folos pentru slujbă.

* Cap. 1, 13. ** Col. 4, 14. Filip. 24. † Fapt. 13, 25; 15, 37. Col. 4, 10.

12. Pe Tihic* l-am trimis la Efes.

* Fapt. 20, 4. Efm. 3, 21. Col. 4, 7. Tit. 2, 12.

13. Cînd vei veni, adu-mi mantaua, pe care am lăsat-o în Troa la Carp, și cărțile, mai ales pe cele de piele.

14. Alexandru*, căldărarul, mi-a făcut mult rău. Domnul îi va răsplăti** după faptele lui.

* Fapt. 19, 35. 1 Tim. 1, 20. ** 2 Sam. 1, 26. Ps. 58, 4. Apoc. 18, 6.

15. Păzește-te și tu de el, pentrucă este cu totul împotriva cuvintelor noastre.

16. La întîiul meu răspuns de apărare, nimeni n'a fost cu mine, ci* toți m'au părăsit. Să** nu li se țină în socoteală lucrul acesta!

* Cap. 1, 15. ** Fapt. 7, 55.

17. Însă* Domnul a stat lingă mine, și m'a întărit, pentru ca** propovăduirea să fie vestită pe deplin prin mine, și s'o audă toate Neamurile. Și am fost izbăvit din† gura leului.

* Mat. 18, 19. Fapt. 23, 11; 27, 23. ** Fapt. 9, 15; 26, 13, 18. Efm. 3, 8. † Ps. 22, 11. 2 Pet. 2, 2.

18. Domnul* mă va izbăvi de orice lucru rău, și mă va mîntui, ca să intru în împărăția Lui cerească. A Lui** să fie slava în vecii vecilor! Amin.

* Ps. 121, 7. ** Rom. 11, 36. Gal. 1, 5. Evr. 13, 21.

19. Spune sănătate Priscilei* și lui Acvila, și casei** lui Onisifor.

* Fapt. 18, 2. Rom. 16, 3. ** 1 Tim. 1, 36.

20. Erast* a rămas în Corint, iar pe Trofim** l-am lăsat bolnav în Mileț.

* Fapt. 19, 27. Rom. 16, 23. ** Fapt. 20, 4; 21, 29.

21. Caută* de vino înainte de iarnă. Eubul și Pudens, Linus, Claudia și toți frații își trimit sănătate.

* Vers. 9.

22. Domnul* Iisus Hristos să fie cu duhul tău! Harul să fie cu voi! Amin.

* Gal. 4, 14. Filip. 26.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE TIT

1 1. Pavel, rob al lui Dumnezeu, și apostol al lui Isus Hristos, potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu și cunoștința adevărului, care este potrivit cu evlavie¹.

¹ 2 Tim. 2.25. ² 1 Tim. 2.15; 4.3.

2. în nădejdea² vieții vecinice, făgăduite mai înainte de vecinicii³ de Dumnezeu, care nu poate să mintă⁴.

² 2 Tim. 1.1. Cap. 3.7. ³ Rom. 25.19. 2 Tim. 2.15. ⁴ Rom. 16.25. 2 Tim. 1.5. 1 Pet. 1.20.

3. ci⁵ și-a descoperit Cuvîntul la vremea Lui, prin propovăduirea care⁶ mi-a fost încredințată, după⁷ porunca lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru; —

⁵ 2 Tim. 1.10. ⁶ 1 Tim. 2.4. 1 Tim. 1.13. ⁷ 1 Tim. 1.1 (2.3) 4.10.

4. către Tit⁸, adevăratul⁹ meu copil în credință¹⁰ noastră a amindorora: Harț¹¹ și pace dela Dumnezeu Tatăl, și dela Isus Hristos, Mîntuitorul nostru!

⁸ 2 Cor. 2.13; 1.13; 8.16,23; 12.18. Gal. 2.3. ⁹ 1 Tim. 1.2. ¹⁰ Rom. 1.12. 2 Cor. 4.13. 2 Pet. 1.1. ¹¹ Efes. 1.2. Col. 1.2. 1 Tim. 1.2. 2 Tim. 1.2.

5. Te-am lăsat în Creta, ca să pui în rînduială¹² ce mai rămîne de rînduit, și să așezi¹³ presbiteri¹⁴ în fiecare cetate, după cum ți-am poruncit:

¹² 1 Cor. 11.34. ¹³ Fapt. 14.23. 2 Tim. 2.2.

6. Dacă¹⁵ este cineva fără prihană, bărbat¹⁶ al unei singure neveste, avînd¹⁷ copii credincioși, cari să nu fie lăvinuți de destrăbălare sau neascultare,

¹⁵ 1 Tim. 3.2, etc. ¹⁶ 1 Tim. 3.12. ¹⁷ 1 Tim. 3.4,12.

7. Căci episcopul¹⁸, ca¹⁹ econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie fără prihană; nu încăpățînat, nici mincios, nici datat²⁰ la vin, nici bătaș, nici lacom de ciștiș mirșav²¹;

¹⁸ Mat. 24.45. 1 Cor. 4.1,2. ¹⁹ Lev. 19.8. Efes. 3.25. 2 Tim. 2.2,5. 2 Tim. 2.3,5. 1 Pet. 3.3.

8. ci²² să fie primitor de oaspeți, iubitor de bine, cumpătat, drept, sfînt, înfrînat;

²² 1 Tim. 3.2.

9. să se țină²³ de Cuvîntul²⁴ adevărat, care este potrivit cu învățătura, pentru ca să fie în stare să sfătuiască în învățătura sănătoasă²⁵, și să înfrunte pe protivnici.

²³ 2 Tim. 2.15. 2 Tim. 1.13. ²⁴ 1 Tim. 1.15; 2.1; 4.3; 5.2. 2 Tim. 2.2. ²⁵ 1 Tim. 1.10; 4.3. 2 Tim. 4.3. Cap. 2.1.

10. în adevăr, mai ales printre cei tăiați împrejur, sînt²⁶ mulți nesupuși, flecari și amăgitori²⁷.

²⁶ 1 Tim. 1.6. ²⁷ Rom. 16.18.

11. cărora²⁸ trebuie să li se astupe gura. Ei buimăcesc²⁹ familii întregi, învășînd pe oameni, pentru³⁰ un ciștiș urit, lucruri, pe cari nu trebuie să le învețe.

²⁸ Fapt. 13.1. ²⁹ Mat. 23.14. 2 Tim. 2.6. ³⁰ 1 Tim. 4.3.

12. Unul³¹ dintre ei, chiar proroc al lor, a zis: „Cretanii sînt totdeauna niște mîncînoși, niște fiare rele, niște pîntece leneșe.”

³¹ Fapt. 17.28.

13. Mărturia aceasta este adevărată. De aceea³² mustră-i aspru, ca să fie sănătoși în credință³³.

³² 2 Cor. 13.10. 2 Tim. 4.2. ³³ Cap. 2.2.

14. și să nu³⁴ se țină de basme evreiești, și de porunci³⁵ date de oameni, cari se întorc dela adevăr.

³⁴ 1 Tim. 1.4; 4.1. 2 Tim. 4.4. ³⁵ Iac. 23.15. Mat. 15.9. Col. 2.20.

15. Totul³⁶ este curat pentru cei curați: dar pentru cei³⁷ necurați și necredincioși, nimic nu este curat: pînă și mintea și cugetul le sînt spurcate.

³⁶ Luc. 11.30-31. Rom. 14.14,16. 1 Cor. 6.12; 10.25,26. 2 Tim. 4.3,4. ³⁷ Rom. 14.15.

16. Ei se laudă că cunosc pe Dumnezeu, dar cu³⁸ faptele li tăgăduiesc, căci sînt o scribă: nesupuși, și netreb-nici pentru³⁹ orice faptă bună.

³⁸ 2 Tim. 2.5. Iuda 4. ³⁹ Rom. 1.28. 2 Tim. 2.5.

2 1. Tu însă, vorbește lucruri cari se potrivesc cu învățătura⁴⁰ sănătoasă.

⁴⁰ 1 Tim. 1.10; 4.3. 2 Tim. 1.13. Cap. 1.9.

2. Spune că cei bătrîni trebuie să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați, sănătoși în credință⁴¹, în dragoste, în răbdare.

⁴¹ Cap. 1.13.

3. Spune⁴² că femeile în vîrstă trebuie să aibă o purtare cuvințioasă, să nu fie nici clevețitoare, nici dedate la vin; să învețe pe alții ce este bine,

⁴² 1 Tim. 2.9,10; 3.11. 1 Pet. 3.2,4.

4. ca să învețe pe femeile mai tinere să-și⁴³ lubească bărbații și copiii;

⁴³ 1 Tim. 5.14.

5. să fie cumpătate, cu viața curată, să-și vadă de treburile casei, să fie bune, supuse⁴⁴ bărbaților lor, pentru ca⁴⁵ să nu se vorbească de rău Cuvîntul lui Dumnezeu.

⁴⁴ 1 Cor. 14.34. Efes. 5.22. Col. 3.18. 1 Tim. 2.11. 1 Pet. 3.1,5. ⁴⁵ Rom. 2.24. 1 Tim. 4.1.

6. Sfătuieste de asemenea pe tineri să fie cumpătați,

7. și dă-te pe tine însuși pildă de fapte bune, în⁴⁶ toate privințele. Iar în

învățătură, dă dovadă de curăție, de vrednicie¹. *1 Tim. 4, 12. 1 Pet. 3, 3. ** Ebr. 1, 34.

8. de vorbire² sănătoasă și fără cusur, ca³ protivnicul să țină rămină de rușine, și să nu poată să spună nimic rău de noi. *1 Tim. 5, 3. ** Num. 5, 9. 1 Tim. 5, 14. 1 Pet. 3, 12, 15; 5, 25. ** Titim. 2, 14.

9. Sfătuiește pe robi⁴ să fie supuși stăpînitorilor lor, să le fie pe plac în⁵ toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba. *Ebr. 5, 9. Col. 3, 22. 1 Tim. 4, 12. 1 Pet. 3, 18. ** Ebr. 2, 24.

10. să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă de o desăvîrșită credincioșie, ca⁶ să facă în totul cîinste învățăturii lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru. * Mat. 5, 18. Filip. 2, 15.

11. Căci harul⁷ lui Dumnezeu, care aduce mîntuire pentru toți oamenii, a fost⁸ arătat. * Rom. 5, 18. Cap. 8, 4, 5. 1 Pet. 3, 12. ** Luc. 2, 4. Ioan. 1, 9. 1 Tim. 2, 4.

12. și⁹ ne învață s'o rapem cu păgîmătatea și¹⁰ cu poftele lumesci, și să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie. * Luc. 1, 75. Rom. 4, 19. Ebr. 1, 4. Col. 1, 12. 1 Tes. 4, 7. ** 1 Tim. 4, 2. 1 Ioan. 2, 15.

13. așteptînd¹¹ fericita noastră nădejde¹² și arătarea¹³ slavei marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos. * 1 Cor. 1, 7. Filip. 3, 20. 2 Pet. 3, 12. ** Fapt. 24, 15. Col. 1, 25. Cap. 1, 2; 3, 7. * Col. 3, 4. 2 Tim. 4, 1, 8. Ebr. 9, 26. 1 Pet. 1, 7. 1 Ioan. 3, 2.

14. El S'a¹⁴ dat pe Sine însuși pentru noi, ca să ne răscumpe din orice fărîdelege, și să-Și curățească¹⁵ un norod¹⁶ care să fie al Lui, plin de sîvnă¹⁷ pentru fapte bune. * Gal. 1, 4; 2, 20. Ebr. 4, 2. 1 Tim. 2, 4. ** Ebr. 9, 14. * Ebr. 10, 10; 10, 2. Deut. 7, 6; 14, 2; 26, 18. 1 Pet. 2, 9. ** Ebr. 2, 10. Cap. 3, 9.

15. Spune lucrurile acestea, sfătuiește și mustră¹⁸ cu deplină putere. Nimeni¹⁹ să nu te disprețuiască. * 2 Tim. 4, 2. ** 1 Tim. 4, 12.

3 1. Adu-le aminte să¹ fie supuși stăpînitorilor și dregătorilor, să-i asculte, să² fie gata să facă orice lucru bun. * Rom. 13, 1. 1 Pet. 2, 13. ** Col. 1, 10. 2 Tim. 2, 11. Ebr. 13, 17.

2. să nu vorbească de rău pe³ nimeni, să nu fie gata de ceartă⁴, ci cumpătați⁵, plini de blîndeșă⁶ față de toți oamenii. * Ebr. 4, 11. ** 2 Tim. 2, 24, 25. * Filip. 4, 5. ** Ebr. 4, 2. Col. 3, 22.

3. Căci și noi eram⁷ altă dată fără minte, neascultători, răstăciți, robiți de tot felul de poftes și de plăceri, trăind în răutate și în pizmă, vrednici să fim uriiți și urlîndu-ne unii pe alții.

* 1 Cor. 6, 11. Ebr. 2, 1. Col. 1, 21; 2, 7. 1 Pet. 4, 3.

4. Dar, cînd s'a arătat bunătatea⁸ lui Dumnezeu⁹, Mîntuitorul nostru, și dragostea Lui de oameni,

* Cap. 2, 11. ** 1 Tim. 2, 3.

5. El ne-a mîntuit, nu¹⁰ pentru faptele, făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea nașterii¹¹ din nou și prin însoarea făcută de Duhul Sfînt, * Rom. 8, 29; 9, 11; 13, 4. Gal. 1, 26. Ebr. 2, 4, 9, 9. 2 Tim. 1, 2. ** Ioan. 2, 2, 3. Ebr. 4, 26. 1 Pet. 3, 21.

6. pe care L-a¹² vărsat din belșug peste noi, prin Isus Hristos, Mîntuitorul nostru; * Ebr. 10, 25. Ier. 2, 13. Ioan. 1, 16. Fapt. 2, 28; 10, 45. Rom. 5, 5.

7. pentruca¹³, odată socotiți neprihăniți prin harul Lui, să ne facem¹⁴, în nădejde¹⁵, moștenitori ai vieții vecinice. * Rom. 8, 24. Gal. 2, 16. Cap. 2, 13. ** Rom. 5, 23, 24. * Cap. 1, 2.

8. Adevărat¹⁶ este cuvîntul acesta, și vreau să apăs aceste lucruri, pentruca cei ce au crezut în Dumnezeu, să caute să fie cei dinții¹⁷ în fapte bune. Iată ce este bine și de folos pentru oameni!

* 1 Tim. 1, 15. Cap. 1, 9. ** Yers. 1, 14. Cap. 2, 14.

9. Dar de¹⁸ întrebările nebune, de înșirările de neamuri, de certuri și ciornăvilei privitoare la Lege, ferește-te, căci¹⁹ sînt nefolositoare și zădărnice.

* 1 Tim. 1, 4. 2 Tim. 2, 23. Cap. 1, 14. ** 2 Tim. 2, 14.

10. După²⁰ înția și a doua muștrare, depărtează-te²¹ de cei ce aduce zăbinări, * 2 Cor. 13, 2. ** Mat. 18, 17. Rom. 16, 17. 2 Tim. 2, 8, 14. 2 Tim. 3, 5. 1 Ioan. 10.

11. căci știm că un astfel de om este un stricat și păcătuiește, dela sine fiind osîndit²².

* Fapt. 13, 40.

12. Cînd voi trimite la tine pe Artema sau pe Tihic²³, grăbește-te să vii la mine în Nicopol, căci acolo m'am hotărît să lernex.

* Fapt. 20, 4. 2 Tim. 4, 12.

13. Ai grijă de legiuitorul Zena și Apolo²⁴ să nu ducă lipsă de nimic din ce le trebuie pentru călătoria lor.

* Fapt. 8, 24.

14. Trebuie ca și ai noștri să se deprindă să²⁵ fie cei dinții în fapte bune, pentru nevoile grabnice, și să nu²⁶ stea neroditori.

* Yers. 8. ** Rom. 13, 26. Filip. 1, 13; 4, 17. Col. 1, 10. 2 Pet. 1, 8.

15. Toți cei ce sînt cu mine îți trimet sănătate. Spune sănătate celorce ne iubesc în credință.

Harul să fie cu voi cu toți! Amin.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILIMON

1. Pavel, întemnițat* al lui Isus Hristos, și fratele Timotei, către prea iubitul Filimon, tovarășul** nostru de lucru,

* Efm. 3. 1; 4. 1. 2 Tim. 1. 8. Yers. 3. ** Filip. 2. 26.

2. către sora Apfia și către Arhip*, tovarășul nostru** de luptă, și către Biserica† din casa ta:

* Col. 4. 17. ** Filip. 2. 26. † Rom. 16. 5. 1. Cor. 16. 19.

3. Har* și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!

* Efm. 1. 2.

4. Mulțămesc* totdeauna Dumnezeului meu, oride câte ori îmi aduc aminte de tine în rugăciunile mele,

* Efm. 1. 16. 1 Tim. 1. 3. 2 Tim. 1. 3.

5. pentru că am auzit* despre credința pe care o ai în Domnul Isus și dragostea față de toți sfinții.

* Efm. 1. 16. Col. 1. 4.

6. Îl rog ca această părtașie a ta la credință să se arate prin fapte, cări să dea la iveală* tot binele ce se face între noi în Hristos.

* Filip. 1. 9. 11.

7. În adevăr, am avut o mare bucurie și mângâiere, pentru dragostea ta, fiindcă, frate, inimile sfinților au fost lavorate* prin tine.

* 2 Cor. 1. 12. 2 Tim. 1. 14. Yers. 20.

8. De aceea, măcar că* am toată slobozenia în Hristos să-ți poruncesc ce trebuie să faci,

* 1 Tim. 1. 6.

9. vreau mai de grabă să-ți fac o rugămintă în numele dragostei, cu, așa cum sînt, bătrînul Pavel; iar* acum întemnițat pentru Hristos Isus.

* Yers. 1.

10. Te rog pentru copilul meu, pe care l-am născut* în lanțurile mele; pentru Onisim†**.

* Col. 4. 9. ** 2 Cor. 1. 12. Gal. 4. 19.

11. care altă dată ți-a fost nefolositor, dar care acum îți va fi folositor și ție și mie.

12. Ți-l trimet înapoi, pe el, inima mea.

13. Aș fi dorit să-l țin la mine, ca*

să-mi slujească în locul tău cît sînt în lanțuri pentru Evanghelia.

* 1 Cor. 16. 17. Filip. 2. 26.

14. Dar n'am vrut să fac nimic fără învoirea ta, pentru că* binele, pe care mi-l faci, să nu fie silit, ci de bună voie.

* 2 Cor. 3. 7.

15. Poate* că el a fost despărțit de tine, pentru o vreme, tocmai ca să-l ai pentru vecinicie,

* Fac. 45. 1. 6.

16. dar nu ca pe un rob, ci mult mai pe sus de cît pe un rob: ca pe un frate* prea iubit, mai ales de mine, și** cu atît mai mult de tine, fie în chip firesc, fie în Domnul!

* Mat. 23. 8. 1 Tim. 4. 12. ** Col. 3. 12.

17. Dacă mă socotești dar ca prieten* al tău, primește-l ca pe mine însumi.

* 2 Cor. 8. 18.

18. Și dacă ți-a adus vreo vătămare sau îți este dator cu ceva, pune aceasta în socotesala mea.

19. Eu, Pavel, „voi plăti“ — scriu cu mina mea — ca să nu-ți zic că tu însuși te datorezi mie.

20. Da, frate, fă-mi binele acesta în Domnul, și înviorează-mi* inima în Hristos!

* Yers. 7.

21. Ți-am scris bizuit* pe ascultarea ta, și știu că vei face chiar mai mult de cît îți zic.

* 2 Cor. 7. 16.

22. Tot odată, pregătește-mi un loc de găduire, căci trag nădejde* să vă fiu dăruit, datorită** rugăciunilor voastre.

* Filip. 1. 20. 2. 24. ** 2 Cor. 1. 11.

23. Epafra*, tovarășul meu de temniță în Hristos Isus, îți trimete să-nătate;

* Col. 1. 7. 4. 12.

24. tot așa și Marcu*, Aristarh**, Dima†, Luca††, tovarășii mei de lucru.

* Page. 12. 13. 26. ** Page. 19. 26; 27. 2. Col. 4. 14.

† 2 Tim. 4. 11. †† 2 Tim. 4. 13.

25. Harul! Domnului nostru Isus Hristos să fie cu duhul vostru! Amin.

* 2 Tim. 4. 22.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EVREI

1. După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin prooroci, în multe rînduri* și în multe chipuri, Dumnezeu,

* Num. 12. 6. 8.

2. la sfîrșitul* acestor zile, ne-a vor-

bit** prin Fiul, pe† care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor, și prin†† care a făcut și veacurile.

* Deut. 4. 30.

Gal. 4. 4. Efm. 1. 10. ** Ioan. 1. 17; 18. 10. Cap. 2. 8. † Ps. 1. 8. Mat. 21. 26; 28. 18. Ioan. 8. 26. Rom. 8. 17. †† Ioan. 1. 3. 1 Cor. 8. 6. Col. 1. 16.

3. El, care* este oglindirea slavei

Lui și întipărirea Ființei Lui, și care ține² toate lucrurile cu Cuvîntul puterii Lui, a făcut¹ curățirea păcatelor, și a scutut¹ la dreapta Măririi la locurile prea înalte, *^{1 Ioan. 1:14; 14:9; 2 Cor. 4:4; Col. 1:12. ** Ioan. 1:4; Col. 1:17; Apoc. 4:11. † Marc. 7:37; 9:13, 14, 26. ‡ Ps. 120:1. † Ecl. 1:20; Cap. 8:1; 10:12; 12:1; 1 Pet. 3:22.}

4. ajungînd cu atît mai pe sus de îngeri, cu cît a¹ moștenit un Nume mult mai minunat decît al lor.

* Ecl. 1:20. † Filip. 2:9, 10.

5. Căci, căruia dintre îngeri a zis El vreedată: „Tu ești Fiul¹ Meu; astăzi Te-am născut?” Și iarăși: „Eu² îi voi fi Tată, și El îmi va fi Fiul²”

* Ps. 2:7. † Filip. 2:12. Cap. 5:5. ** 2 Sam. 7:14. 1 Cron. 17:13; 22:10. † Ps. 89:26, 27.

6. Și, cînd duce iarăși în lume pe Cel înfăi născut¹, zice: „Toți² îngerii lui Dumnezeu să l se închine!” *^{1 Rom. 8:26; Col. 1:16; Apoc. 1:5. ** Deut. 10:17. † Ps. 97:7; 1 Pet. 3:20.}

7. Și despre îngeri zice: „Din vînturi face¹ îngeri ai Lui; și dintr-o flăcără de foc, slujitori ai Lui²”; *^{1 Ps. 104:4.}

8. pe cînd Fiului l-a zis: „Scaunul¹ Tău de domnie, Dumnezeule, este în veci de veci; toiagul domniei Tale este un toiag de dreptate:” *^{1 Ps. 45:4, 7.}

9. Tu ai iubit neprihănirea și ai urit nelegiuirea: de aceea, Dumnezeule, Dumnezeul Tău Te-a¹ uns cu un untdelemn de bucurie mai pe sus decît pe tovarășii Tăi.” *^{1 Is. 61:1. † Ps. 4:27; 10:26.}

10. Și iarăși: „La¹ început, Tu, Doamne, ai întemeiat pămîntul; și cerurile sînt lucrarea minilor Tale.” *^{1 Ps. 102:25, etc.}

11. Ele² vor pieri, dar Tu rămâi; toate se vor învechi ca o haină;

* Is. 40:4; 51:6. † Mat. 24:28. 1 Pet. 3:7, 10. Apoc. 22:1.

12. le vei face sul ca pe o manta, și vor fi schimbate; dar Tu ești același; și anii Tăi nu se vor sfîrși.”

13. Și căruia din îngeri l-a zis El vreedată: „Șezi¹ la dreapta Mea, pînă voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut al picioarelor Tale?” *^{1 Ps. 110:1. † Mat. 22:44; Marc. 16:19; Luc. 22:68. † Ysa. 9: Cap. 12:12.}

14. Nu sînt oare² toți duhurile slujitoare trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moșteni² mîntuirea? *^{1 Ps. 104:24, 25, 26; 144:5; 145:1; 148:2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28. ** Rom. 8:17. † Tit. 2:7. † Is. 2:3. 1 Pet. 1:7.}

2 1. De aceea, cu atît mai mult trebuie să ne ținem de lucrurile, pe cari le-am auzit, ca să nu fim depărtați de ele.

2. Căci, dacă Cuvîntul vestit¹ prin îngeri s'a dovedit nezguduit, și dacă

orice² abatere și orice neascultare și-a primit o dreaptă răsplătire, *^{1 Deut. 28:1, 15, 16, 17. † Ps. 7:12. † Gal. 3:10. ** Rom. 14:20, 21; Deut. 4:3; 27:1, 2, 12; 27:26.}

3. cum² vom scăpa noi, dacă stîm nepăsători față de o minuire așa de mare, care², după ce a fost vestită înfă de Domnul, ne-a¹ fost adevărită de cei ce au auzit-o, *^{1 Cap. 12:28, 29; 12:28. ** Mat. 4:17. † Marc. 1:14. Cap. 1:13. † Luc. 1:2.}

4. în timp ce Dumnezeu întărea¹ mărturia lor cu² semne, puteri și felurite minuni, și cu darurile Duhului Sfînt, împărțite¹ după¹ voia Sa! *^{1 Marc. 16:20; Ps. 14:3; 18:11. † Rom. 12:28, 19. 1 Cor. 2:4. ** Ps. 2:20, 21. † 1 Cor. 12:4, 7, 11. † Ecl. 1:3, 9.}

5. în adevăr, nu unor îngeri a supus El lumea¹ viitoare, despre care vorbim. *^{1 Cap. 4:1; 1 Pet. 3:12.}

6. Ba încă, cineva a făcut undeva următoarea mărturisire: „Ce² este omul, ca să-ți aduci aminte de el, sau fiul omului, ca să-l cercetezi?”

* Eccl. 7:17. † Ps. 8:4, etc.; 144:3.

7. L-ai făcut pentru puțină vreme mai pe jos de îngeri, l-ai înconunat cu slavă și cu cinste, l-ai pus peste lucrările minilor Tale:

8. toate² le-ai supus supt picioarele lui.”

În adevăr, dacă i-a supus toate, nu i-a lăsat nimic nesupus. Totuși, acum, încă nu² vedem că toate li sînt supuse.

* Mat. 28:18. 1 Cor. 15:27. Ecl. 1:22.

9. Dar pe Acela¹, care a fost făcut „pentru puțină vreme mai pe jos decît îngerii”, adică pe Isus, îl vedem „înconunat² cu slavă și cu cinste”; din pricina morții, pe care a suferit-o; pentruca, prin harul lui Dumnezeu, El să guste moartea pentru¹ toți.

* Filip. 2:7-9. ** Ps. 2:10. † Ioan 8:12; 12:32. † Rom. 8:10; 8:32. 2 Cor. 5:15. 1 Tim. 2:6. † Ioan 2:2. Apoc. 1:9.

10. Se cuvenea, în adevăr, ca Acela pentru² care și prin care sînt toate, și care voia să ducă pe mulți fii la slavă, să desăvîrșască¹, prin suferințe, pe Căpetenia mîntuirii¹ toți lor.

* Luc. 24:46. ** Rom. 11:26. † Ps. 1:12; 5:21. Cap. 12:2. † 1 Cor. 15:22. Cap. 6:9.

11. Căci Cel¹ ce sfințește și cei ce sînt² sfințiți, sînt dintr-unul. De aceea, Lui nu-l¹ este rușine să-i numească „frați”;

* Cap. 13:12, 14. ** Ps. 12:26.

12. cînd zice: „Voi vesti¹ Numele Tău fraților Mei; își voi cînta lauda² în mijlocul adunării.”

* Ps. 22:22, 26. ** Ps. 138:2. † Is. 45:8.

13. Și iarăși: „Imi voi pune încrederea în El.” Și în alt loc: „Iată-Mă”. Eu și copiii, pe cari” Mi i-a dat Dumnezeu!”
* Isa. 9. 18. ** Isa. 39. 20; 37. 4, 9, 11, 18.

14. Astfel dar, deoarece copiii sînt părtași singelui și cîrmii, tot așa și” El însuși a fost deopotrivă părtaș la ele, pentruca”, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe diavolul,
* Ioan. 1. 14. Rom. 8. 3. Filip. 2. 7. ** 1 Cor. 15. 54, 55. Col. 2. 15. 2 Tim. 1. 10.

15. și să izbăvească pe toți aceia, cari prin frica morții” erau supuși robiei toată viața lor.
* Luc. 1. 74. Rom. 8. 15. 2 Tim. 1. 7.

16. Căci negreșit, nu în ajutorul îngerilor vine El, ci în ajutorul seminței lui Avraam.

17. Prin urmare, a trebuit să Se asemene” fraților Săi în toate lucrurile, ca să poată fi, în ce privește legăturile cu Dumnezeu, un mare preot milos” și vrednic de încredere, ca să facă ispișire pentru păcatele neamului.

* Filip. 2. 7. ** Cap. 4. 15; 5. 1, 2.

18. Și” prin faptul că El însuși a fost ispitit în cecece a suferit, poate să vină în ajutorul celor ce sînt ispițiți.

* Cap. 4. 15, 16; 5. 2; 7. 26.

3 1. Deaceea, frați sfinți, cari aveți parte de chemarea” cerească, atințiți-vă privirile la Apostolul” și Marele Preot al mărturisirii noastre, adică IISUS, * Rom. 1. 7; 1 Cor. 1. 2. Efez. 4. 1. Filip. 2. 24. 2 Tim. 1. 12. 2 Tim. 1. 8. 2 Pet. 1. 19. ** Rom. 15. 9. Cap. 2. 17; 4. 14; 5. 5; 6. 20; 8. 3; 9; 11. 10, 21.

2. care a fost credincios Celuice L-a rînduit, cum și Moise” a fost „credincios în toată casa lui Dumnezeu.”

* Num. 12. 7. Vers. 5.

3. Căci El a fost găsit vrednic să aibă o slavă cu atît mai mare decît a lui Moise, cu cît celce” a zidit o casă are mai multă cinste decît casa în-șăși. —

* Zab. 4. 12. Mat. 16. 18.

4. Orice casă este zidită de cineva, dar Celce” a zidit toate lucrurile, este Dumnezeu. —

* Efez. 2. 10; 2. 9. Cap. 1. 5.

5. Cît despre Moise”, el a fost „credincios în toată casa lui Dumnezeu”, ca slugă”, ca să mărturisească despre lucrurile, cari aveau să fie vestite mai tirziu. * Vers. 3. ** Ezech. 14. 31. Num. 12. 7. Deut. 1. 34. Isa. 1. 2; 8. 20. * Deut. 10. 19, 18. 28.

6. Dar Hristos este credincios ca Fiu”, peste” casa lui Dumnezeu. Și casa Lui sîntem noi, dacă ț păstrăm pî-

nă la sfîrșit încrederea nezguduită și nădejdea cu care ne lăudăm. * Cap. 1. 2. ** 1 Cor. 3. 16; 5. 18. 2 Cor. 4. 16. Efez. 2. 21, 22. 1 Tim. 3. 15. 1 Pet. 2. 5. * Mat. 16. 27; 24. 12. Rom. 8. 2. Col. 1. 23. Vers. 14. Cap. 4. 11; 10. 35.

7. Deaceea, cum zice Duhul” Sfînt: „Astăzi”, dacă auziți glasul Lui,

* 2 Sam. 22. 3. Psal. 1. 15. ** Ps. 96. 7. Vers. 25.

8. nu vă împietriți inimile, ca în ziua răzvrătirii, ca în ziua ispitirii în pustie,

9. unde părinții voștri M’au ispitit, și M’au pus la încercare, și au văzut lucrările Mele patruzeci de ani!

10. De aceea M’am desgustat de neamul acesta, și am zis: „El totdeauna se rătăcește în inima lor. N’au cunoscut căile Mele!

11. Am jurat dar în minia Mea că nu vor intra în odihna Mea!”

12. Luați seama dar, fraților, ca niciunul dintre voi să n’aită o inimă rea și necredincioasă, care să vă despartă de Dumnezeul cel viu.

13. Ci îndemnați-vă unii pe alții în fiecare zi, cîtă vreme se zice: „Astăzi”, pentruca niciunul din voi să nu se împietrească prin înșelăciunea păcatului.

14. Căci ne-am făcut părtași ai lui Hristos, dacă” păstrăm pînă la sfîrșit încrederea nezguduită dela început,

* Vers. 4.

15. cîtă vreme se zice: „Astăzi”, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile, ca în ziua răzvrătirii.” * Vers. 7.

16. Cine” au fost, în adevăr, ceice s’au răzvrătit după ce auziseră? N’au fost oare toți aceia, cari ieșiseră din Egipt prin Moise?

* Num. 14. 2, 4, 11, 24, 26. Deut. 1. 34, 35, 36.

17. Și cine au fost aceia de cari S’a desgustat El patruzeci de ani? N’au fost oare ceice păcătuiseră, și ale” căror trupuri moarte au căzut în pustie?

* Num. 14. 22, 23, etc.; 26. 10. Ps. 106. 26. 1 Cor. 10. 5. Iuda. 5.

18. Și cui” S’a jurat El că n’au să intre în odihna Lui? Nu S’a jurat oare celorce nu ascultasera?

* Num. 14. 26. Deut. 1. 34, 35.

19. Vedem” dar că n’au putut să intre din pricina necredinței lor. * Cap. 4. 6.

4 1. Să” luăm dar bine seama, că, atîta vreme cît rămîne în picioare făgăduința intrării în odihna Lui, niciunul din voi să nu se pomenească ve-nit prea tirziu. * Cap. 12. 14.

2. Căci și nouă ni s'a adus o veste bună ca și lor; dar lor cuvîntul care le-a fost propovăduit, nu le-a ajutat la nimic, pentru că n'a găsit credință la cei ce l-au auzit.

3. Pe cînd noi*, fiindcă am crezut, intrăm în „odihna“, despre care a vorbit El, cînd a zis: „Am** jurat în mînia Mea, că nu vor intra în odihna Mea!“ Măcar că lucrările Lui fuseseră isprăvite încă dela întemeierea lumii.

* Cap. 3, 14. ** Ps. 135, 12. Cap. 3, 11.

4. Căci într'un loc a vorbit astfel despre ziua a șaptea: „Dumnezeu S'a* odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările Lui.“

* Ps. 2, 2. Exod. 31, 1; 31, 17.

5. Și aici este zis iarăși: „Nu vor intra în odihna Mea!“

6. Deci, fiindcă rămîne ca să intre u-nii în odihna aceasta, și pentru că acela* cărora li s'a vestit întâi vestea bună n'au intrat în ea, din pricina neascultării lor,

* Cap. 3, 19.

7. El hotărăște din nou o zi: „Astăzi“, — zicînd, în David, după alta vreme, cum s'a spus mai sus: „Astăzi, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile!“

* Ps. 95, 7. Cap. 3, 7.

8. Căci, dacă le-ar fi dat Iosua odihna, n'ar mai vorbi Dumnezeu după aceea de o altă zi.

9. Rămîne dar o odihnă ca cea de Săbat pentru poporul lui Dumnezeu.

10. Fiindcă cine intră în odihna Lui, se odihnește și el de lucrările lui, cum S'a odihnit Dumnezeu de lucrările Sale.

11. Să ne grăbim dar să intrăm în odihna aceasta, pentru că nimeni să nu cadă în aceeaș* pildă de neascultare.

* Cap. 3, 12, 14, 15.

12. Căci Cuvîntul lui Dumnezeu este viu* și lucrător, mai** tăietor decît orice sabie† cu două tăișuri: pătrunde†† pînă acolo că desparte sufletul și duhul, încheieturile și măduva, judecă simțirile și gîndurile inimii.

* Ps. 137, 10. 2 Cor. 13, 4-6. 1 Pet. 1, 23. ** Ps. 119, 4. † 2 Cor. 13, 17. Apoc. 1, 16; 2, 16. †† 1 Cor. 14, 24, 25.

13. Nicio* făptură nu este ascunsă de El, ci totul este gol și descoperit** înaintea ochilor Aceluia, cu care avem a face.

* Ps. 139, 13, 14; 139, 7; 139, 12, 13. ** Ps. 139, 4; 139, 10. Ps. 139, 11.

14. Astfel, fiindcă avem un Mare Preot* însemnat, care** a strălătit cerurile — pe Iosua, Fiul lui Dumne-

zeu — să ținem tari în mărturisirea noastră.

* Cap. 3, 1. ** Cap. 7, 26; 9, 12, 24. † Cap. 13, 26.

15. Căci n'avem* un Mare Preot, care să n'alibă milă de slăbiciunile noastre; ci unul care în toate lucrurile a fost isprăvit** ca și noi, dar† fără păcat. * Iac. 3, 3. Cap. 2, 19. ** Luc. 22, 26. † 2 Cor. 5, 21. Cap. 7, 26. 1 Pet. 2, 22. † Iac. 3, 3.

16. Să* ne apropiem dar cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare și să găsim har, pentru că să fim ajutați la vreme de nevoie.

* Ebra. 2, 18; 3, 12. Cap. 10, 19, 21, 22.

5. 1. În adevăr, orice mare preot, luat din mijlocul oamenilor, este pus* pentru oameni în** lucrurile privitoare la Dumnezeu, ca† să aducă daruri și jertfe pentru păcate.

* Cap. 3, 2. ** Cap. 2, 17. † Cap. 8, 3; 4, 3; 10, 11, 14.

2. El* poate fi îngăduitor cu cei neștiutori și rătăciți, fiindcă și** el este cuprins de slăbiciune.

* Cap. 2, 18; 4, 15. ** Cap. 7, 26.

3. Și, din pricina* acestei slăbiciuni, trebuie să aducă jertfe atît pentru păcatele lui, cît și pentru ale norodului.

* Lev. 4, 3; 5, 7; 16, 6; 16-17. Cap. 7, 27; 8, 7.

4. Nimeni* nu-și la cînteca aceasta singur, ci o la dată este chemat de Dumnezeu, cum a fost Aaron**.

* 2 Cor. 13, 14. Iac. 3, 27. ** Exod. 28, 1. Num. 16, 8, 10. 1 Cor. 12, 12.

5. Tot așa* și Hristos, nu Și-a luat singur slava de a fi Mare Preot, ci o are dela Cel ce l-a zis: „Tu ești Fiul** Meu, astăzi Te-am născut.“

* Iac. 3, 24. ** Ps. 2, 7. Cap. 1, 4.

6. Și, cum zice iarăși într'alt loc: „Tu* ești preot în veac, după rînduiala lui Melchisedec.“

* Ps. 110, 4. Cap. 7, 17, 21.

7. El este Acela care, în zilele vieții Sale pămîntești, aducînd* rugăciuni și cereri cu** strigăte mari și cu lacrimi către Cel ce† putea să-L izbăvească dela†† moarte, și fiind ascultat, din pricina evlaviei Lui,

* Mat. 26, 28; 27, 46. Marc. 14, 36, 39. Iac. 5, 17. †. ** Ps. 22, 1. Mat. 27, 46; 30. Marc. 15, 34, 37. † Mat. 26, 28. Marc. 14, 36. †† Mat. 26, 27. Marc. 14, 38. Luc. 23, 46. Iac. 5, 17.

8. măcar* că era Fiu, a învățat să asculte** prin lucrurile pe cari le-a suferit.

* Cap. 2, 4. ** Filip. 2, 8.

9. Și după ce a fost făcut desăvîșit*, S'a făcut pentru toți cei ce-L ascultă, urzitorul unei mîntuiri vecinice,

* Cap. 2, 10; 11, 40.

10. căci a fost numit de Dumnezeu: Mare Preot „după” rînduiala lui Melhisedec.”
* Gen. 14. Cap. 8. 20.

11. Asupra celor de mai sus avem multe* de zis, și lucruri grele de tăl-cuit; fiindcă v'ați făcut grecoi** la pri-cepere.
* Ioan. 15. 12. 2 Pet. 2. 18. ** Mat. 13. 13.

12. În adevăr, voi cari de mult tre-buia să fiți învățători, aveți iarăș tre-buință de cineva să vă învețe cele* dintrî adevăruri ale cuvintelor lui Dum-nezeu, și ați ajuns să aveți nevoie de lapte**, nu de hrană tare.
* Cap. 4. 1. ** 1 Cor. 3. 1-2.

13. Și oricine nu se hrănește decît cu lapte, nu este obicinuit cu cuvîntul des-pre neprîhănire, căci este un prunc*.
* 1 Cor. 13. 12; 14. 20. Ebr. 4. 14. 1 Pet. 2. 2.

14. Dar hrana tare este pentru oame-nii mari, pentru acela a căror judecată s'a deprins, prin întrebuintare, să deo-sebească* binele și răul.
* Ios. 7. 25. 1 Cor. 2. 14, 15.

6 1. De aceea, să lăsăm* adevărurile începătoare ale lui Hristos, și să mergem spre cele desăvîrșite, fără să mai punem din nou temelia pocîinței de faptele moarte**, și a credinței în Dumnezeu,
* Filp. 3. 12-14. Cap. 5. 22. ** Cap. 5. 14.

2. Învățătura despre* botezuri, des-pre** punerea minilor, despre învie-rea morților și despre** judecata vecinică.
* Fapt. 18. 4, 5. ** Fapt. 8. 14-17; 19. 6. † Fapt. 17. 31, 32. †† Fapt. 14. 25. Rom. 2. 13.

3. Și vom face lucrul acesta, dacă* va voi Dumnezeu.
* Fapt. 18. 27. 1 Cor. 4. 18.

4. Căci cei ce au fost luminați* oda-tă, și au gustat darul** ceresc, și s'au făcut părtași† Duhului Sfînt,
* Mat. 12. 31, 32. Cap. 10. 28. 2 Pet. 2. 28, 21. † Ioan. 6. 26. ** Cap. 15. 12. † Ioan. 4. 10; 6. 32. Ebr. 2. 4.

5. și au gustat Cuvîntul cel bun al lui Dumnezeu și puterile veacului vii-tor* —
* Gal. 3. 2, 3. Cap. 3. 4.

6. și cari totuș au căzut, este cu nepu-tință să fie înnoți iarăș*, și aduși la pocîință, fiindcă** ei răsognesc din nou pentru ei, pe Fiul lui Dumnezeu, și-l dau să fie batjocorit.
* Cap. 2. 1. ** Cap. 10. 28.

7. Cînd un pămînt este adăpat de ploaia care cade adesea pe el, și ro-dește o iarbă folositoare celor pentru cari este lucrat, capătă binecuvîntare* dela Dumnezeu.
* Ps. 105. 10.

8. Dar* dacă aduce spini și măr-tinci, este lepădat și aproape să fie ble-

stemat, și sfîrșește prin a i se pune foc.
* Ios. 1. 6, 7.

9. Măcar că vorbim astfel, prea in-bușilor, totuș dela voi așteptăm lucruri mai bune și cari însoțesc mîntuirea.

10. Căci* Dumnezeu** au este ne-drept ca să uite osteneala† voastră și dragostea, pe care ați arătat-o pentru Numele Lui, voi, cari ați ajutat-o†† și ajutoarați pe sfinți.
* Prov. 14. 31. Mat. 10. 42, 28. 40. Ioan. 12. 20. ** Rom. 2. 4. 2 Tim. 1. 4, 7. † 1 Tim. 1. 8. †† Rom. 15. 28. 2 Cor. 8. 4; 9. 1, 12. 2 Tim. 1. 18.

11. Dorim însă ca fiecare* din voi să arate aceeaș rivnă, ca să păstreze pînă la sfîrșit o** deplină nădejde,
* Cap. 2. 4, 14. ** Col. 3. 2.

12. așa încît să nu vă leneviți, ci să călcați pe urmele celor ce, prin credin-ță și răbdare, moștenesc* făgăduin-tele.
* Cap. 10. 36.

13. Dumnezeu, cînd a dat lui Avraam făgăduința, fiindcă au putea să Se jure pe unul mai mare decît El, s'a* jurat pe Sine însuș,
* Fapt. 22. 16, 17. Ps. 105. 4. Luc. 1. 73.

14. și a zis: „Cu adevărat te voi binecuvînta, și îți voi înmulți foarte mult sîmînța.”

15. Și astfel, fiindcă a așteptat cu răbdare, a dobîndit făgăduința.

16. Oamenii, ce-i drept, obicinuesc să jure pe cineva mai mare; jurămîntul* este o cheazășie, care pune capăt oricărei neînțelegeri dintre ei.
* Ebr. 22. 31.

17. De aceea și Dumnezeu, fiindcă voia să dovedească cu mai multă tărie moștenitorilor* făgăduinței nestrămu-tarea** hotărîrii Lui, a venit cu un jurămînt;
* Cap. 11. 9. ** Rom. 11. 29.

18. pentruca, prin două lucruri cari nu se pot schimba, și în cari este cu neputință ca Dumnezeu să mintă, să găsim o puternică îmbărbătare noi, a căror scăpare a fost să apucăm nădej-dea care ne era pusă* înainte,
* Cap. 12. 1.

19. pe care o avem ca o ancoră a su-fletului; o nădejde tare și neclintită, care* pătrunde dincolo de perdeaua dinlăuntrul Templului,
* Lev. 16. 15. Cap. 9. 7.

20. unde* Isus a intrat pentru noi ca înainte mergător, cînd a fost făcut** „Mare Preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec”.

* Cap. 4. 14; 9. 1; 9. 24. ** Cap. 5. 2; 6. 4, 16; 7. 17.

7 1. În adevăr, Melhisedec* acesta, împăratul Salemului, preot al Dum-nezeului Prea Înalt, — care a întim-pinat pe Avraam cînd acesta se întor-

cea dela măcelul împăraților, care l-a binecuvîntat,

* Fac. 14, 18, etc.

2. care a primit dela Avraam zeciuială din tot, — care, după însemnarea numelui său, este iată, „împărat al neprihănirii”, apoi și „împărat al Salemului”, adică „împărat al păcii”;

3. fără tată, fără mamă, fără spîț de neam, neavînd nici început al zilelor, nici sfîrșit al vieții, — dar care a fost asemănat cu Fiul lui Dumnezeu, — rămîne preot în veac.

4. Vedeți bine dar cît de mare a fost el, dacă* pînă și patriarhul Avraam l-a dat zeciuială din prada de război!

* Fac. 14, 20.

5. Aceia* dintre fiii lui Levi, cari îndeplinesc slujba de preoți, după Lege, au poruncă să ia zeciuială dela norod, adică dela frații lor, cu toate că și ei se coboară din Avraam.

* Num. 18, 21, 26.

6. Iar el, care nu se cobora din familia lor, a luat zeciuială dela Avraam, și* a binecuvîntat pe** cel ce avea făgăduințele.

* Fac. 14, 19. ** Rom. 4, 12. Gal. 3, 18.

7. Dar fără îndoială că cel mai mic este binecuvîntat de cel mai mare.

8. Și apoi aici, cei ceiau zeciuială, sînt niște oameni muritori; pe cînd acolo, o ia cineva, despre* care se mărturisește că este viu.

* Cap. 5-11, 4, 20.

9. Mai mult, însuși Levi, care ia zeciuială, a plătit zeciuiala, ca să zicem așa, prin Avraam;

10. căci era încă în coapsele strămoșului său, cînd a întîmpinat Melchisedec pe Avraam.

11. Dacă*, dar, desăvîrșirea ar fi fost cu putință prin preoția Leviților, — căci supt preoția aceasta a primit poporul Legea — ce nevoie mai era să se ridice un alt preot „dupa rînduiala lui Melchisedec”, și nu după rînduiala lui Aaron?

* Gal. 3, 21. Yess. 18, 19. Cap. 5, 1.

12. Pentrucă, odată schimbată preoția, trebuia numaidecît să aibă loc și o schimbare a Legii.

13. În adevăr, Acela despre care sînt zise aceste lucruri, face parte dintr'o altă seminție, din care nimeni n'a slujit altarului.

14. Căci este vădit că Domnul nostru a ieșit din* Iuda, seminție, despre care Moise n'a zis nimic cu privire la preoție.

* Ios. 15, 1. Mat. 1, 3. Lev. 24, 22. Rom. 1, 3. Apoc. 5, 8.

15. Lucrul acesta se face și mai lu-

minos cînd vedem ridicîndu-se, după asemnarea lui Melchisedec, un alt preot,

16. pus nu prin legea unei porunci pămîntești, ci prin puterea unei vieți neperitoare.

17. Fiindcă iată ce se mărturisește despre El: „Tu* ești preot în veac, după rînduiala lui Melchisedec”.

* Ps. 110, 4. Cap. 5, 4, 10, 6, 20.

18. Astfel, pe deoparte, se deslințează aici o poruncă de mai înainte, din pricina neputinței* și zădărnicii ei —

* Rom. 8, 3. Gal. 4, 5.

19. căci Legea* n'a făcut nimic desăvîrșit — și pe de alta, se pune în loc o nădejde** mai bună, prin care ne apropiem de Dumnezeu.

* Psal. 131, 20.

Rom. 8, 20, 21, 28, 9, 2. Gal. 3, 18. Cap. 1, 2. ** Cap. 5, 20, 6, 2.

20. Și fiindcă lucrul acesta nu s'a făcut fără jurămint, —

21. căci, pe cînd Leviții se făceau preoți fără jurămint, Iesus S'a făcut preot prin jurămintul Celui ce l-a zis: „Domnul a jurat”, și nu Se va căi: „Tu ești preot în veac, după rînduiala lui Melchisedec”, —

* Ps. 110, 4.

22. prin chiar faptul acesta, El s'a făcut* chezașul unui legămint mai bun.

* Cap. 8, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 24.

23. Mai mult, acolo au fost preoți în mare număr, pentrucă moartea îi împiedeca să rămîină pururea.

24. Dar El, fiindcă rămîne „în veac”, are o preoție, care nu poate trece dela unul la altul.

25. De aceea și poate să mînuiască în chip desăvîrșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentrucă trăiește pururea ca să mijlocească* pentru ei.

* Rom. 8, 34. 1 Tim. 2, 3. Cap. 4, 24. 1 Ioan. 2, 1.

26. Și tocmai un astfel de Mare Preot se trebuia: sfînt, nevinovat, fără pată, despărțit de păcătoși, și** înălțat mai pe sus de ceruri,

* Cap. 4, 13. ** Ebr. 1, 20; 4, 20. Cap. 8, 1.

27. care n'are nevoie, ca ceilalți mari preoți, să aducă jertfe în fiecare zi, înălț* pentru păcatele sale, și** apoi pentru păcatele norodului, căci lucrul acesta† l-a făcut odată pentru totdeauna, cînd S'a adus jertfa pe Sine însuși.

* Lev. 1, 7; 16, 4, 11. Cap. 5, 2; 8, 7. ** Lev. 16, 22. † Rom. 6, 10. Cap. 8, 12, 20; 10, 12.

28. În adevăr, Legea pune mari preoți pe niște oameni* supuși slăbiciunii; dar cuvîntul jurămintului, făcut după ce a fost dată Legea, pune pe Fiul, care** este desăvîrșit pentru vecinicie.

* Cap. 5, 1, 2. ** Cap. 2, 10; 3, 5.

8 1. Punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un Mare Preot, care* S'a așezat la dreapta scaunului de domnie al Măririi, în ceruri,
 * Ezei. 1. 26. Col. 3. 1. Cap. 1. 3; 10. 12; 12. 2.

2. ca slujitor al Locului prea sfânt* și al adevăratului cort*, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul.
 * Cap. 9. 8, 12, 24. ** Cap. 9. 11.

3. Orice mare preot* este pus să aducă lui Dumnezeu daruri și jertfe. De aceea era** de trebuință ca și celalalt Mare Preot să aibă ceva de adus.
 * Cap. 4. 1. ** Ezei. 4. 2. Cap. 9. 14.

4. Dacă ar fi pe pământ, nici n'ar mai fi preot, fiindcă sînt ceice aduc darurile după Lege.

5. Ei fac o slujbă, care este chipul și umbra* lucrurilor cerești, după poruncile primite de Moise dela Dumnezeu, cînd avea să facă cortul: „la seama**“, i s'a zis, „să faci totul după chipul care ți-a fost arătat pe munte“.
 * Col. 2. 17. Cap. 9. 23; 10. 1. ** Ezei. 40. 48; 41. 50; 42. 8; 43. 10; 44. 16; 45. 18.

6. Dar acum Hristos a căpătat* o slujbă cu aștit mai înaltă cu cît legămîntul al cărui mijlocitor este El, e mai bun, căci este așezat pe făgăduințe mai bune.
 * 2 Cor. 3. 6, 9, 10. Cap. 1. 23.

7. În* adevăr, dacă legămîntul dinții ar fi fost fără cusur, n'ar mai fi fost vorba să fie înlocuit cu un al doilea.
 * Cap. 7. 11, 18.

8. Căci ca o mustrare a zis Dumnezeu lui Israel: „Iată*, vin zile, zice Domnul, cînd voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legămînt nou;
 * Jer. 32. 31—34.

9. nu ca legămîntul, pe care l-am făcut cu părinții lor, în ziua cînd l-am apucat de mînă, ca să-l scot din țara Egiptului. Pentrucă n'au rămas în legămîntul Meu, și nici Mă nu Mi-a păsat de ei, zice Domnul.

10. Dar iată* legămîntul, pe care-l voi face cu casa lui Israel, după acele zile, zice Domnul: voi pune legile Mele în mintea lor și le voi scrie în inimile lor; Eu** voi fi Dumnezeul lor, și ei vor fi poporul Meu.
 * Cap. 10. 25. ** Ezei. 36. 2.

11. Și nu* vor mai învăța fiecare pe vecinul sau pe fratele său, zicînd: „Cunoaște pe Domnul!“ Căci toți Mă vor cunoaște, dela cel mai mic pînă la cel mai mare dintre ei.
 * Ezei. 34. 32. Ioan. 3. 45. 1 Ioan. 3. 27.

12. Pentrucă le voi ierta nelegiuirile,

și* nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele și fărâdelegile lor“.

* Rom. 11. 27. Cap. 10. 12.

13. Prin faptul că zice*: „Un nou legămînt“, a mărturisit că cel dinții este vechi; iar ce este vechi, ce a îmbătrînit, este aproape de peire.
 * 1 Cor. 13. 17.

9 1. Legămîntul dinții avea și el porunci privitoare la slujba dumnezeiască și la un locaș* pămîntesc de închinare.
 * Ezei. 40. 5.

2. În adevăr*, s'a făcut un cort. În** partea dinainte, numită „Locul Sfînt“, era sfeșnicul †, masa †† și pinile pentru punerea înaintea Domnului;
 * Ezei. 40. 1. ** Ezei. 40. 32; 40. 4. † Ezei. 40. 21. †† Ezei. 40. 23, 26. Lev. 24. 5, 6.

3. după* perdeaua a doua se afla partea cortului care se chema „Locul prea sfînt“ † †. * Ezei. 40. 32, 33; 40. 4, 21. Cap. 9. 19.

4. El avea un altar de aur pentru tămîie, și* chivotul legămîntului, ferecat peste tot cu aur. În chivot era un vas** de aur cu mană, toiagul lui Aaron †, care înfrunzise, și tablele †† legămîntului. * Ezei. 40. 30, 36, 38; 40. 4, 21. ** Ezei. 40. 32, 34. * Num. 17. 10. † Ezei. 40. 31; 40. 34, 35. Deut. 10. 2, 5. 1 Reg. 8. 9, 11. 2 Cron. 3. 10.

5. Deasupra* erau heruvimii slavei, cari acopereau capacul ispășirii* cu umbra lor. Nu este vremea să vorbim acum cu deamăruntul despre aceste lucruri. * Ezei. 40. 34, 35. Lev. 16. 2. 1 Reg. 8. 4, 7.

6. Și după ce au fost întocmite astfel lucrurile acestea, preoții* cari fac slujbele, intră totdeauna în partea dinții a cortului. * Num. 26. 3. Deut. 10. 11.

7. Dar în partea a doua intră numai marel preot, odată* pe an, și nu fără sînge, pe** care îl aduce pentru sine însuși și pentru păcatele din neștiință ale norodului. * Ezei. 40. 37. Lev. 16. 2, 13, 15, 16. Ysa. 54. ** Cap. 9. 8, 7.

8. Prin aceasta, Duhul Sfînt* arăta că** drumul în Locul prea sfînt, nu era încă deschis cîtă vreme sta în picioare cortul dinții. * Cap. 10. 19, 20. ** Ioan. 14. 6.

9. Aceasta era o asemănare pentru vremurile de acum, cînd se aduc daruri și jertfe, cari* nu pot duce pe cel ce se închină în felul acesta, la deslăvișirea cerută de cugetul lui.
 * Gal. 3. 21. Cap. 7. 19, 18; 10. 1, 21.

10. Ele sînt doar niște porunci pămîntești, date, ca toate cele privitoare

la mîncări*, băuturi și felurite** spălături, pînă Ț la o vreme de îndreptare.

* Lev. 11, 3. Col. 2, 16. ** Num. 18, 7, etc.; Ezech. 2, 18. Col. 2, 20. Cap. 7, 18.

11. Dar Hristos a venit ca Mare Preot* al bunurilor** viitoare, a trecut prin Ț cortul acela mai mare și mai desăvîrșit, care nu este făcut de mini, adică nu este din zidirea aceasta;

* Cap. 8, 1. ** Cap. 10, 1. Ț Cap. 8, 2.

12. și a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul prea sfînt, nu cu* sînge de țapi și de viței, ci** cu însuș sîngele Său, după ce a cîpătat Ț o răscumpărare vecinică ȚȚ.

* Cap. 10, 4. ** Ezech. 20, 28. Ezech. 1, 7. Col. 1, 14. 1 Pet. 1, 19. Apoc. 1, 5 și 6. Ț Ezech. 2, 18. Vers. 20, 28. Cap. 20, 18. Ț Dan. 9, 24.

13. Căci dacă sîngele* taurilor și al țapilor și** cenușa unei vaci, stropită peste cei latinași, îi sfințește și le aduce curățirea trupului,

* Lev. 16, 14, 16. ** Num. 19, 2, 17, etc.

14. cu cît mai mult sîngele* lui Hristos, care**, prin Duhul cel vecinic, S'a adus pe Sine Ț însuș jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va ȚȚ curăți cugețul vostru de faptele ȚȚ moarte, ca să slujiți* Dumnezeuului celui viu!

15. Și tocmai* de aceea este El mijlocitorul** unui legămînt nou, pentru ca Ț, prin moartea Lui pentru răscumpărarea din abaterile făptuite supt legămîntul dinții, cei ȚȚ ce au fost chemași, să capete vecinica moștenire, care le-a fost făgăduită.

16. În adevăr, acolo unde este un testament, trebuie neapărat să aibă loc moartea celui ce l-a făcut.

17. Pentru că un testament* nu capătă putere decît după moarte. N'are nici o putere cîtă vreme trăiește cel ce l-a făcut.

* Gal. 3, 12.

18. De aceea* și înțitul legămînt n'a fost sfințit fără sînge.

* Ezech. 21, 8, etc.

19. Și într'adevăr, Moise, după ce a rostit înaintea întregului norod toate poruncile Legii, a luat* sînge de viței și de țapi, cu** apă, lîm stacojie și isop, a stropit cartea și tot norodul,

* Ezech. 24, 6 și 8. Lev. 16, 14, 15. ** Lev. 16, 4 și 5, 14, 15, 16.

20. și a zis: „Acesta* este sîngele legămîntului, care a poruncit Dumnezeu să fie făcut cu voi.”

* Ezech. 24, 6. Mal. 3, 28.

21. De asemenea, a stropit cu sînge cortul* și toate vasele pentru slujbă.

* Ezech. 26, 18. Mal. 3, 28. Lev. 8, 18, 20; 16, 14, 15, 16, 18, 19.

22. Și, după Lege, aproape total este curățit cu sînge; și* fără vărsare de sînge, nu este iertare.

* Lev. 17, 11.

23. Dar, deoarece chipurile* lucrurilor cari sînt în ceruri, au trebuit curățite în felul acesta, trebuia ca înseși lucrurile cerești să fie curățite cu jertfe mai bune decît acestea.

* Cap. 8, 4.

24. Căci* Hristos n'a intrat într'un locaș de închinare făcut de mină o-menească, după chipul* adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se Ț înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu.

* Cap. 8, 20. ** Cap. 8, 2. Ț Ezech. 8, 24. Cap. 7, 26. Ț Iosif 2, 2.

25. Și nu ca să Se aducă de mai multe ori jertfă pe Sine însuș, ca marele preot*, care intră în fiecare an în Locul prea sfînt cu un sînge, care nu este al lui;

* Vers. 7.

26. fiindcă atunci ar fi trebuit să pătimească de mai multe ori dela întemeierea lumii; pe cînd acum, la sfîrșitul* vecurilor, S'a arătat o singură dată**, ca să șteargă păcatul prin jertfa Sa.

* Vers. 12. Cap. 7, 27; 10, 18. Ț Pet. 2, 18. ** 1 Cor. 10, 11. Gal. 4, 4. Ezech. 1, 10.

27. Și*, după cum oamenilor le este rînduit să moară o singură dată, iar** după aceea vine judecata,

* Psal. 1, 18. Ezech. 3, 20. ** 2 Cor. 5, 10. Apoc. 20, 12, 13.

28. tot așa, Hristos*, după ce S'a adus** jertfă o singură dată, ca să poarte păcatele multora Ț, Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ca să aducă mîntuirea celor ȚȚ ce-L așteaptă.

* Rom. 8, 35. Ț Pet. 2, 18. ** 1 Pet. 2, 24. Ț Iosif 2, 2. Ț Mal. 3, 28. Rom. 8, 18. Ț Tit. 2, 13. Ț Pet. 2, 13.

10 1. În adevăr, Legea, care are umbra* bunurilor** viitoare, nu înfățișarea adevărată a lucrurilor, nu Ț poate niciodată, prin aceleași jertfe, cari se aduc neîncetat în fiecare an, să facă desăvîrșiți ȚȚ pe cei ce se apropie.

* Gal. 3, 17. Cap. 8, 5 și 6, 28. ** Cap. 8, 11. Ț Cap. 8, 9. Ț Vers. 14.

2. Altfel, n'ar fi încetat ele oare să fie aduse, dacă cei ce le aduceau, fiind curățiți odată, n'ar mai fi trebuit să mai aibă cunoștință de păcate?

3. Dar* aducerea aminte a păcatelor este înaltă din an în an, tocmai prin aceste jertfe;

* Lev. 16, 21. Cap. 8, 7.

4. căci este cu neputință* ca sîngele taurilor și al țapilor să șteargă păcatele.

* Mic. 6, 6 și 7. Cap. 8, 13. Vers. 11.

5. De aceea, cînd intră în lume, El zi-

ce: „Tu n'ai voit nici jertfă, nici prinos; ci Mi-ai pregătit un trup;

6. n'ai primit nici arderi de tot¹, nici jertfe pentru păcat. *¹Ps. 40. 5, etc.; 50. 5, etc. Isa. 1. 11. 1er. 6. 20. Amos 4. 13, 21.

7. Atunci am zis: „Iată-Mă (în sulul cărții este scris despre Mine), vin să fac voia Ta, Dumnezeule!“

8. După ce a zis întâi: „Tu n'ai voit și n'ai primit nici jertfe, nici prinoase, nici arderi de tot, nici jertfe pentru păcat“, (lucruri aduse toate după Lege),

9. apoi zice: „Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule.“ El desființează astfel pe cele dinții, ca să pună în loc pe a doua.

10. Prin² această „voie“ am fost sfințiti noi, și anume prin² jertfirea trupului lui Isus Hristos, odată pentru totdeauna. *²1eas. 17. 19. Cap. 12. 12. **Cap. 9. 12.

11. Și, pe cînd orice preot face slujba în fiecare³ zi, și aduce de multe ori aceleași jertfe, cari³ niciodată nu pot șterge păcatele, *³1eas. 26. 3. Cap. 7. 27. **Vine. 4.

12. El⁴, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S'a așezat pentru totdeauna la dreapta lui Dumnezeu, *⁴Col. 3. 1. Cap. 1. 9.

13. și așteaptă de acum ca vrăjmașii⁵ Lui să-l fie făcuți așternut al picioarelor Lui.

*⁵1e. 116. 1. 1. Ps. 1. 2. 1. Cor. 15. 25. Cap. 1. 12.

14. Căci printr-o singură jertfă El a făcut⁶ desăvârșiți pentru totdeauna pe cei ce sînt sfințiți. *⁶1eas. 1.

15. Lucrul acesta ni-l adevărește și Duhul sfînt. Căci, după ce a zis:

16. „Iată legămîntul⁷ pe care-l voi face cu ei după acele zile, zice Domnul: voi pune legile Mele în inimile lor, și le voi scrie în mîntea lor“.

*⁷1e. 31. 25, 26. Cap. 9. 14, 15.

17. adaugă: „Și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor, nici de fărîdelegile lor.“

18. Dar acolo unde este iertare de păcate, nu mai este nevoie de jertfă pentru păcat.

19. Astfel dar, fraților, fiindcă prin sîngele⁸ lui Isus avem o intrare sloboadă⁸ în Locul prea sfînt,

*⁸Rom. 5. 2. 1eas. 1. 12; 3. 12. **Cap. 9. 8, 12.

20. pe calea⁹ cea nouă și vie, pe care ne-a deschis-o El, prin⁹ perdea din lăuntru, adică trupul Său: —

*⁹1eas. 10. 4; 14. 6. Cap. 9. 8. **Cap. 9. 2.

21. și fiindcă avem un Mare preot¹⁰ pus peste casa¹⁰ lui Dumnezeu,

*¹⁰Cap. 4. 14. **1 Tim. 5. 17.

22. să¹¹ ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină¹¹, cu inimile stropite și curățite de ț un cuget rău, și cu trupul spălat ț cu o apă curată.

*¹¹Cap. 4. 12. **1eas. 3. 22. 1eas. 1. 6. 1eas. 3. 22. *Cap. 9. 14. 1 Tim. 3. 22. 1 Cor. 7. 1.

23. Să¹² ținem fără șovăire la mărturisirea nădejzii noastre, căci credincios¹² este Cel ce a făcut făgăduința.

*¹²Cap. 4. 14. **1 Cor. 1. 8; 20. 12. 1 Tim. 5. 24. 1 Tim. 5. 25. Cap. 12. 12.

24. Să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste și la fapte bune.

25. Să nu părăsim¹³ adunarea noastră, cum au unii obicei; ci să ne îndemnăm unii pe alții, și cu¹³ afit mai mult, cu cît vedeți că ziua se apropie ț. *¹³Page. 2. 42. 1eas. 19. **Rom. 12. 12. 1 Filip. 4. 9. 1 Pet. 2. 9, 12, 14.

26. Căci, dacă¹⁴ plăcîtuim cu voia, după¹⁴ ce am primit cunoștința adevărului, nu mai rămîne nici o jertfă pentru păcate,

*¹⁴1eas. 12. 20. Cap. 4. 4. **1 Pet. 2. 26, 27.

27. ci doar o așteptare înfricoșată a judecării, și văpaia¹⁵ unui foc, care va mistui pe cei răvrătiți.

*¹⁵1eas. 36. 3. 1e. 1. 12; 3. 5. 1 Tim. 1. 9. Cap. 12. 29.

28. Cine¹⁶ a călcat Legea lui Moise, este omorît fără milă, pe mărturia¹⁶ a doi sau trei martori.

*¹⁶Cap. 2. 2.

**Deut. 17. 2; 19. 15. Mat. 18. 16. 1eas. 17. 1. Cap. 13. 1.

29. Cu cît¹⁷ mai aspră pedeapsă credeți că va lua cel ce va călca în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, va pîngări¹⁷ sîngele legămîntului, cu care a fost sfințit, și va batjocori ț pe Duhul harului? *¹⁷Cap. 2. 2; 12. 29. **1 Cor. 11. 22. Cap. 12. 29. 1 Mat. 12. 31, 32. 1eas. 4. 20.

30. Căci știm cine este Cel ce a zis: „A¹⁸ Mea este răzbunarea, Eu voi răsplăti!“ Și în altă parte: „Domnul¹⁸ va judeca pe poporul Său.“

*¹⁸Deut. 32. 35. Rom. 12. 19. **Deut. 10. 25. 1e. 10. 4; 125. 24.

31. Orozav¹⁹ lucru este să cazi în mîinile Dumnezeului celui viu!

*¹⁹1eas. 22. 5.

32. Aduceți-vă²⁰ aminte de zilele dela început, cînd, după ce ați fost luminați²⁰, ați dus o mare ț luptă de suferințe:

*²⁰Gal. 3. 4. 1eas. 2. **Cap. 4. 4. 1 Filip. 1. 29, 30. Col. 2. 1.

33. pe de o parte, erați puși ca privescîte²¹ în mijlocul ocărilor și secăruirilor, și pe de alta, v'ați făcut părtași²¹ cu accia cari aveau aceeași soartă ca voi. *²¹1 Cor. 4. 9. **1 Filip. 1. 7; 4. 24. 1 Tim. 3. 14.

34. În adevăr, ați avut milă de cel din temniță²² și ați primit cu bucurie răpirea²² averilor voastre, ca unii ca-

ri știți că aveți în ceruri o avuție mai bună, care ȚȚ dăinuiește.

* Filip. 1. 7. 2 Tim. 1. 10. ** Mat. 5. 12. Fapt. 3. 42. Iac. 1. 3. 3 Mac. 4. 30. 10. 21. Luc. 12. 30. 1 Tim. 6. 19. ȚȚ Mat. 5. 23. 10. 20.

35. Să nu vă părăsiți dar încrederea voastră, pe care o așteaptă o mare răsplătire!

36. Căci * aveți nevoie de răbdare, ca, după ce ați împlinit voia lui Dumnezeu, să puteți câpăta** ce v'a fost făgăduit.

* Luc. 21. 19. Gal. 6. 9. Cap. 12. 1. ** Col. 3. 24. Cap. 9. 10. 1 Pet. 1. 9.

37. „Încă * puțină, foarte puțină vreme“, și „Cel“ ce vine va veni, și nu va răbori.

* Luc. 20. 9. 2 Pet. 3. 9. ** Mat. 2. 3. 4.

38. Și cel neprăhănit* va trăi prin credință: dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el.”

* Rom. 1. 17. Gal. 3. 11.

39. Noi însă nu sîntem din aceia cari* dau înapoi ca să se peardă, ci din aceia cari au credință** pentru mîntuirea sufletului.

* 2 Pet. 1. 30. 21. ** Fapt. 26. 50. 31. 1 Tes. 5. 9. 2 Tes. 2. 14.

11 1. Și credința este o încredere neclintită în lucrurile* nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile cari nu se văd.

* Rom. 8. 24. 26. 2 Cor. 4. 18. 5. 7.

2. Pentrucă* prin aceasta, cei din vechime au căpătat o bună mărturie.

* Ysa. 55.

3. Prin credință pricepem că lumea* a fost făcută prin Cuvîntul lui Dumnezeu, așa că tot ce se vede n'a fost făcut din lucruri cari se văd.

* Fac. 1. 1. Ps. 106. 5. Iac. 1. 3. Cap. 1. 2. 2 Pet. 3. 5.

4. Prin credință a adus Abel* lui Dumnezeu o jertfă mai bună decît Cain. Prin ea a căpătat el mărturia că este neprăhănit, căci Dumnezeu a primit darurile lui. Și prin ea vorbește el încă**, măcar că este mort.

* Fac. 4. 4. 1 Iac. 5. 12. ** Fac. 4. 10.

5. Prin credință a fost mutat Enoh* de pe pămînt, ca să nu vadă moartea. Și n'a mai fost găsit, pentrucă Dumnezeu îl mutase. Căci înainte de mutarea lui, primise mărturia că este plăcut lui Dumnezeu.

* Mat. 23. 35. Cap. 12. 24. Fac. 5. 22. 24.

6. Și fără credință este cu neputință să fim plăcuți Lui! Căci cine se apropie de Dumnezeu, trebuie să creadă că El este, și că răsplătește pe cei ce-L caută.

7. Prin credință Noe*, cînd a fost înștiințat de Dumnezeu despre lucruri

cari încă nu se vedeau, și, plin de o teamă sfîntă, a** făcut un chivot ca să-și scape casa; prin ea, el a cîndit lumea, și a ajuns moștenitor al neprăhăririi ȚȚ care se capătă prin credință.

* Fac. 6. 13. 22. ** 1 Pet. 3. 20. ȚȚ Rom. 9. 24. 4. 13. Filip. 3. 9.

8. Prin credință Avraam*, cînd a fost chemat să plece într'un loc, pe care avea să-L ia ca moștenire, a ascultat, și a plecat fără să știe unde se duce.

* Fac. 12. 1. 4. Fapt. 7. 2—4.

9. Prin credință a venit și s'a așezat el în țara făgăduinței, ca într-o țară care nu era a lui, și a locuit în* corturi, ca și Isaac și Iacov, cari erau împreună moștenitori** cu el ai aceleiași făgăduințe.

* Fac. 12. 5; 13. 3, 18. 18. 3. 9. ** Cap. 9. 17.

10. Căci el aștepta cetatea* care are temelii tari, al** cărei meșter și ziditor este Dumnezeu.

* Cap. 12. 21. 13. 14. ** Cap. 9. 4. Apoc. 21. 2. 18.

11. Prin credință și Sara*, cu toată vîrsta ei trecută, a** primit putere să zămislească, fiindcă a crezut în credințioșia ȚȚ Celui ce-i făgăduise.

* Fac. 17. 16; 18. 11, 14; 21. 2. ** Luc. 1. 36. ȚȚ Rom. 4. 21. Cap. 10. 24.

12. De aceea, dintr'un singur om, și încă un om* aproape mort, s'a născut o sîmînță în mare număr, ca** stelele cerului, ca nisipul de pe malul mării, care nu se poate număra.

* Rom. 4. 19. ** Fac. 22. 17. Rom. 4. 18.

13. În credință au murit toți aceștia, fără să fi căpătat* lucrurile făgăduite: ci** doar le-au văzut și le-au urat de bine de departe, mărturisind ȚȚ că sînt străini și călători pe pămînt.

* Ysa. 55. Iac. 5. 20. ȚȚ Fac. 23. 4; 47. 9. 1 Cron. 29. 14. Ps. 136. 23; 139. 19. 1 Pet. 1. 17; 2. 11.

14. Cei ce vorbesc în felul acesta, arată* deslușit că sînt în căutarea unei patrii.

* Cap. 13. 14.

15. Dacă ar fi avut în vedere pe aceea din care ieșiseră, negreșit că ar fi avut vreme să se întoarcă în ea.

16. Dar doreau o patrie mai bună, adică o patrie cercască. De aceea lui Dumnezeu nu-l este rușine să* Se numească Dumnezeul lor, căci le-a** pregătît o cetate.

* Ezech. 3. 4. 12. Mat. 23. 35. Fapt. 7. 25. ** Filip. 3. 20. Cap. 13. 14.

17. Prin credință a adus Avraam* jertfă pe Isaac, cînd a fost pus la încercare: el, care primise făgăduințele** cu bucurie, a adus jertfă pe singurul lui fiu!

* Fac. 22. 1. 8. ** Iac. 2. 21.

18. El căruia i se spusese: „În* Isaac

vei avea o sămînță care-ți va purta numele!"

* Fac. 21, 22. Rom. 9, 7.

19. Căci se glindea că Dumnezeu poate să învieze chiar și din morți: și, drept vorbind, ca înviat din morți l-a primit înapoi.

* Rom. 4, 17, 21.

20. Prin credință a dat Isaac* lui Iacov și Esau o binecuvîntare, care avea în vedere lucrurile viitoare.

* Fac. 27, 27, 39.

21. Prin credință Iacov, cînd a murit, a binecuvîntat* pe fiecare din fiii lui Iosif, și „s'a" închinat, rezemat pe virful tolagului său.¹¹

* Fac. 48, 5, 16, 20. ** Fac. 47, 31.

22. Prin credință a pomenit Iosif*, cînd i s'a apropiat sfîrșitul, de ieșirea fiilor lui Israel din Egipt, și a dat porunci cu privire la oasele sale.

* Fac. 50, 24, 25. Exod. 13, 19.

23. Prin credință a fost ascuns Moise* trei luni de părinții lui, cînd s'a născut: pentru că vedeau că era frumos copilul, și nu s'au lăsat înspăimîntați de porunca** împăratului.

* Exod. 1, 1. Psal. 7, 39. ** Exod. 1, 16, 22.

24. Prin credință Moise*, cînd s'a făcut mare, n'a vrut să fie numit fiul fiicei lui Faraon,

* Exod. 2, 10, 15.

25. ci a vrut* mai bine să sufere împreună cu poporul lui Dumnezeu decît să se bucure de plăcerile de o clipă ale păcatului.

* Ps. 34, 20.

26. El socotea ocara* lui Hristos ca o mai mare bogăție decît comorile Egiptului, pentru că avea ochii piromiți spre răsplătire**.

* Cap. 10, 12. ** Cap. 10, 35.

27. Prin credință a* părăsit el Egiptul, fără să se teamă de mînia împăratului; pentru că rămas neclintit, ca și cum ar** fi văzut pe Cel ce este nevăzut.

* Exod. 10, 20, 29; 12, 37; 13, 17, 18. ** Vers. 23.

28. Prin credință a* prăznuit el Paștele și a făcut stropirea singelui, pentru că Nimicitorul celor înfrînși născuși să nu se atingă de ei.

* Exod. 12, 21, etc.

29. Prin credință au* trecut ei marea Roșie ca pe uscat, pe cînd Egiptenii, cari au încercat s'o treacă, au fost înghițiți.

* Exod. 14, 22, 29.

30. Prin credință au căzut zidurile* Ierihonului, după ce au fost oculte șapte zile.

* Jos. 6, 20.

31. Prin credință s'a perit curva Rahav* împreună cu cei răvrățiți, pentru că gînduise** iscoadele cu bună-voință.

* Jos. 2, 25. Ier. 1, 23. ** Jos. 2, 1.

32. Și ce voi mai zice? Căci nu mi-ar ajunge vremea, dacă aș vrea să vor-

besc de Oheleon*, de Barac**, de Samson†, de Ieftae††, de David††, de Samuel†† și de prooroci!

* Judec. 3, 11. ** Judec. 4, 6. † Judec. 13, 24. †† Judec. 11, 12. †† 1 Sam. 10, 1, 13, 17-18. †† 1 Sam. 1, 20; 13, 20.

33. Prin credință au cucerit ei împărății, au făcut dreptate, au* căpătat făgăduințe, au** astupat gurile leilor,

* 2 Sam. 7, 11, etc. ** Judec. 14, 5, 6. † Sam. 17, 34, 36. Dan. 6, 23.

34. au* stins puterea focului, s'au vindecat de boli†, au fost viteji în războaie, au pus†† pe fugă oștirile vrăjmașe.

* Dan. 3, 29. ** 1 Sam. 20, 1. † Reg. 17, 9. † Reg. 4, 18. † Reg. 2, 1, etc. Ier. 48, 10. Ps. 9, 9. †† Judec. 12, 15. 1 Sam. 14, 13, etc.; 17, 51, 52. 2 Sam. 8, 1, etc.

35. Femeile* și-au primit înapoi pe morții lor înviați; unii, ca să dobîndească o înviere mai bună, n'au vrut să primească izbăvirea, care li se dădea, și au fost chinuși**.

* 1 Reg. 17, 23. † Reg. 4, 20. ** Psal. 22, 26.

36. Alții au suferit batjocuri, bătaii, lanțuri* și închisoare;

* Fac. 20, 26. Ier. 20, 2, 37, 14.

37. au* fost uciși cu pietre, tăiați în două cu ferestrăul, chinuși; au murit uciși de sabie, au prîbegit** îmbrăcați cu† cojoace și în piei de capre, lipșiți de toate, prigoniți, munciți, —

* 1 Reg. 21, 10. 2 Cron. 24, 25. Psal. 7, 39; 14, 19. ** 1 Reg. 1, 8. Mat. 2, 4. † 2 Pet. 2, 4.

38. ei, de cari lumea nu era vrednică — au răscînt prin pustiiuri, prin munți, prin* peșteri și prin crăpăturile pămîntului.

* 1 Reg. 14, 4; 19, 9.

39. Toți aceștia, măcară au fost lăudați* pentru credința lor, totuși n'au primit ce le fusese făgăduit; *

* Vers. 3, 18.

40. pentru că Dumnezeu avea în vedere ceva* mai bun pentru noi, ca să n'ajungă ei la** desăvîrșire fără noi.

* Cap. 7, 22; 9, 8. ** Cap. 1, 7; 12, 26. Apoc. 9, 11.

12 1. Și noi, dar, fiindcă stătem înconjurați cu un nor așa de mare de martori, să* dăm la o parte orice pedică, și păcatul care ne înfrîpoară așa de lesne, și să** alergăm cu stăruință† în alergarea care ne stă înainte.

* Col. 3, 8. † Psal. 2, 1. ** 1 Cor. 9, 24. Filip. 3, 13, 14. † Rom. 12, 12. Cap. 10, 36.

2. Să ne uităm țintă la Căpetenia și Desăvîrșirea credinței noastre, adică la Ius, care*, pentru bucuria care-l era pusă înainte, a suferit crucea, a disprețuit rușinea, și s'ade** la dreapta scaunului de domnie al lui Dumnezeu.

* Luc. 24, 26. Filip. 2, 8, etc. † Psal. 1, 21. ** Ps. 110, 1. Cap. 1, 3, 10; 6, 1. † Psal. 3, 22.

3. Uitați-vă dar* cu luare aminte la Cel ce a suferit din partea păcătoșilor o împotrivire așa de mare față de Sine, pentruca** nu cumva să vă pierdeți inima, și să cădeți de oboseală în sufletele voastre.

* Mat. 18, 26, 28, Luca 12, 26. ** Gal. 6, 9.

4. Voi nu v'ați împotrivit încă* plină la sînge, în lupta împotriva păcatului.

* 1 Cor. 10, 32. Cap. 10, 32-34.

5. Și ați uitat sfatul, pe care vi-l dă ca unor fiu: „Fiule, nu* disprețui pedeapsa Domnului, și nu-ți pierde inima cînd ești mustrat de El.

* Iov 5, 17. Prov. 3, 12.

6. Căci Domnul pedepsește pe* cine-l iubește, și bate cu mlaua pe orice fiu pe care-l primește.“

* Ps. 94, 12; 119, 75. Prov. 3, 12. Iac. 1, 12. Apoc. 3, 19.

7. Suferiți* pedeapsa: Dumnezeu Se poartă cu voi ca și cu niște fiu. Căci care este fiul pe care nu-l pedepsește tatăl? * Deut. 8, 5. 2 Sam. 7, 14. Prov. 10, 34; 13, 10; 20, 30.

8. Dar dacă sînteți scuțiți de pedeapsă, de care* toți au parte, sînteți niște feciori din curvie, iar nu fiu.

* Ps. 73, 14. 1 Pet. 5, 9.

9. Și apoi, dacă părinții noștri trupești ne-au pedepsit, și tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu afit mai mult să ne supunem Tatălui* duhurilor, și să trăim? * Num. 16, 22; 27, 16. Ier. 12, 10. Ecl. 12, 7. Isa. 47, 9; 52, 39. Ezech. 12, 1.

10. Căci ei în adevăr ne pedepseau pentru puține zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca* să ne facă părtași sfînteniei Lui.

* Lev. 11, 44; 19, 2. 1 Pet. 1, 16, 19.

11. Este adevărat că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de întristare, și nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin școala ei, roada* dătătoare de pace a neprihănirii.

* Iac. 3, 18.

12. Întăriți-vă* dar minile oboșite și genunchii slăbănogiți; * Ier. 4, 4. Isa. 35, 3.

13. croșiți* cărări drepte cu picioarele voastre, pentruca cel ce schiopătează să nu se abată din cale, ci** mai de grabă să fie vindecat.

* Prov. 4, 26, 27. ** Gal. 6, 1.

14. Urmăriți* pacea cu toți și sfințirea, fără** care nimeni nu va vedea pe Domnul. * Ps. 34, 14. Rom. 12, 18; 14, 19. 2 Tim. 2, 22.

** Gal. 5, 8. 2 Cor. 7, 1. Ebr. 9, 9.

15. Luați seama* bine ca** nimeni să nu se abată dela harul lui Dumnezeu, pentruca† nu cumva să dea lăstari vreo rădăcină de amărăciune, să

vă aducă turburare, și mulți să fie înținați de ea.

* 2 Cor. 4, 1. ** Gal. 6, 4. † Deut. 29, 18. Cap. 3, 12.

16. Vegheați să* nu fie între voi nimeni curvar sau lumesec ca Esau, care** pentru o mîncare și-a vîndut dreptul de înții născut.

* Ebr. 12, 16. Gal. 6, 3. 1 Pet. 4, 1. ** Ps. 36, 20.

17. Știți că mai pe urmă, cînd a vrut* să capete binecuvîntarea n'a** fost primit; pentrucă, mîcar că o cerea cu lacrimi, n'a putut s'o schimbe.

* Fac. 27, 34, 36, 38. ** Cap. 6, 4.

18. Voi nu v'ați apropiat de un munte* care se putea atinge și care era cuprins de foc, nici de negură, nici de întunecare, nici de furtună, * Exod. 19, 12, 18, 19; 20, 18. Deut. 4, 11; 5, 23. Rom. 9, 14; 9, 15. 2 Tim. 2, 7.

19. nici de sunetul de trâmbiță, nici de glasul, care vorbea în așa fel că ceie l-au auzit, au cerut* să nu li se mai vorbească, * Exod. 20, 18. Deut. 5, 22; 18, 16.

20. (pentru că nu puteau suferi porunca aceasta: „Chiar* un dobitoac dacă se va atinge de munte, să fie ucis cu pietre, sau strîpuns cu săgeată“).

* Exod. 20, 16.

21. Și* priveștiștea aceea era așa de înfricoșătoare încît Moise a zis: „Sînt îngrozit și tremur!“).

* Exod. 19, 10.

22. Ci v'ați apropiat de* muntele Sionului, de** cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc, de† zecile de mii, de adunarea în sărbătoare a ingerilor,

* Gal. 4, 26. Apoc. 3, 12; 21, 3, 10.

** Filip. 3, 20. † Deut. 3, 20. Ps. 82, 17. Iuda 14.

23. de Biserica celor înții născuți*, cari** sînt scriși în ceruri, de Dumnezeu, Judecătorul† tuturor, de duhurile celor neprihăniți, făcuți† desăvîrșiți,

* Exod. 4, 20. Iac. 1, 18. Apoc. 14, 4.

** Luc. 10, 20. Filip. 4, 3. Apoc. 19, 8. † Fac. 3, 20. Ps. 94, 2.

† Filip. 3, 12. Cap. 11, 40.

24. de Isus, Mijlocitorul* legămîntului celui nou, și de sîngele** stropirii, care vorbește mai bine decît† sîngele lui Abel. * Cap. 9, 9; 9, 15. ** Exod. 24, 8. Cap. 10, 22. 1 Pet. 1, 2. † Fac. 4, 10. Cap. 11, 4.

25. Luați seama ca nu cumva să nu voiți să ascultați pe Cel ce vă vorbește! Căci dacă* n'au scăpat ceie n'au vrut să asculte pe Cel ce vorbea pe pămînt, cu atît mai mult nu vom scăpa noi, dacă ne întoarcem dela Cel ce vorbește din ceruri,

* Cap. 3, 2; 3, 17; 10, 26, 28.

26. al* cărui glas a clătînat atunci pămîntul, și care acum a făcut făgăduința aceasta: „Voi mai clătîna în-

clădată** nu numai pământul, ci și cerul¹⁴. *Ezech. 18, 28. ** Hag. 2, 6.

27. Cuvintele acestea „încă odată” arată că schimbarea* lucrurilor clătinate, adică a lucrurilor făcute, este făcută tocmai ca să rămână lucrurile cari nu se clatină.

* Ps. 102, 26. Mat. 24, 35. 2 Pet. 3, 10. Apoc. 21, 1.

28. Fiindcă am primit dar o împărăție, care nu se poate clătina, să ne arătăm mulțumitori, și să aducem astfel lui Dumnezeu o închinare plăcută, cu evlavie și cu frică;

29. fiindcă Dumnezeul* nostru este „un foc mistuitor”. *Ezech. 10, 17. Deut. 4, 24; 8, 2. Ps. 50, 2; 57, 8. Isa. 66, 15. 2 Tes. 1, 9. Cap. 10, 17.

13 1. Stăruți în dragostea* frățescă. *Rom. 12, 10. 1 Tim. 4, 9. 1 Pet. 1, 22; 2, 17; 4, 8; 4, 9. 2 Pet. 1, 7. 2 Ioan 1, 11, etc.; 4, 7, 20, 21.

2. Să nu dați uitării* primirea de oașpeți, căci unii**, prin ea au gânduit, fără să știe, pe îngeri. *Mat. 25, 35. Rom. 12, 13. 1 Tim. 3, 2. 1 Pet. 4, 9. ** Ps. 138, 2; 149, 2.

3. Aduceți-vă* aminte de cei ce sînt în lanțuri, ca și cum ați fi și voi legați cu ei; de cei chinuși, ca unii cari și voi sînteți în trup.

* Mat. 25, 36. Rom. 12, 10. 1 Cor. 12, 26. Col. 4, 26. 1 Pet. 2, 8.

4. Căștoria să fie ținută în toată cinstea, și patul să fie nespursat, căci* Dumnezeu va judeca pe curvari și pe preacurvari.

* 1 Cor. 6, 9. Gal. 5, 19, 21. Efez. 5, 5. Col. 3, 5. Apoc. 20, 15.

5. Să nu fiți iubitori de bani. Mulțumiți-vă* cu ce aveți, căci El însuș a zis: „Nicidecum n'am** să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi.”

* Mat. 6, 25, 26. Filip. 4, 11, 12. 1 Tim. 6, 4, 8. ** Ps. 28, 22. Deut. 31, 6, 8. Isa. 41, 10. 1 Cor. 13, 8. Ps. 137, 28.

6. Așa că putem zice plini de încredere: „Domnul” este ajutorul meu, nu mă voi teme: ce mi-ar putea face omul?”

* Ps. 27, 1; 56, 4, 11, 12, 218, 4.

7. Aduceți-vă* aminte de mai marii voștri, cari v'au vestit Cuvîntul lui Dumnezeu; uitați-vă cu băgare de seamă la sfîrșitul felului lor de victorie, și urmați-le** credință!

* Ysa. 17. ** Cap. 6, 12.

8. Isus Hristos este acelaș* ieri și azi și în veci!

* Ioan 8, 58. Cap. 1, 12. Apoc. 1, 4.

9. Să* nu vă lăsați amăgiți de orice fel de învățături străine; căci este bine ca inima să fie întărită prin har, nu** prin mîncări, cari n'au slujit la nimic celorce le-au păzit. —

* Efez. 4, 14; 5, 6. Col. 2, 8, 9. 1 Ioan 4, 1. ** Rom. 14, 17. Col. 2, 20. 1 Tim. 4, 3.

10. Noi avem* un altar, din care n'au drept să mînlance ceice fac slujbă în cort.

* 1 Cor. 9, 13, 14, 15.

11. În adevăr, trupurile dobitoacelor, al* căror sînge este adus de marele preot în Locul prea sfînt, pentru păcat, „sînt arse de tot afară din tabără.”

* Ezech. 40, 14. Lev. 4, 11, 12, 13; 8, 10; 9, 11; 16, 27. Rom. 30, 8.

12. De aceea și Isus, ca să sfințească norodul cu însuș sîngele Său, a* pămînit dincolo de poartă.

* Ioan 19, 17, 18. Psal. 7, 26.

13. Să ieșim dar afară din tabără la El, și să suferim ocara* Lui.

* Cap. 11, 28. 1. Pet. 4, 14.

14. Căci* noi n'avem aici o cetate stătătoare, ci sîntem în căutarea celei viitoare. *Mica. 2, 10. Filip. 3, 20. Cap. 11, 10; 12, 18.

15. Prin* El, să aducem totdeauna lui Dumnezeu o jertfă** de laudă, adică, rodul* buzelor cari mărturisesc Numele Lui. *Efez. 5, 20. 1 Pet. 2, 9. ** Lev. 2, 12. Ps. 100, 14; 106, 20, 31; 107, 21; 118, 17. † Osem. 14, 2.

16. Și să* nu dați uitării binefacerea și dărnicia; căci lui Dumnezeu jertfe** ca acestea îi plac.

* Rom. 12, 18. ** 2 Cor. 9, 12. Filip. 4, 18. Cap. 4, 16.

17. Ascultați* de mai marii voștri, și fiți-le supași, căci ei** priveghează asupra sufletelor voastre, ca unii cari au să dea socoteală de ele; pentruca să poată face lucrul acesta cu bucurie, nu suspînșind, căci așa ceva nu v'ar fi de niciun folos. *Filip. 2, 29. 1 Tim. 4, 12. 1 Tim. 5, 17. Vers. 1. ** Ezech. 3, 17; 31, 2, 3. Psal. 20, 29, 30.

18. Rugați-vă* pentru noi; căci sîntem încredințați că avem un cuget bun**, dorind să ne purtăm bine în toate lucrurile. *Rom. 15, 26. Efez. 4, 15. Col. 4, 2. 1 Tim. 5, 20. 2 Tes. 3, 1. ** Psal. 22, 1; 24, 18. 2 Cor. 1, 12.

19. Mai ales* vă rog cu stăruință să faceți lucrul acesta, ca să vă fie înuipoiat mai curînd.

* Filip. 22.

20. Dumnezeul* păcii, care**, prin sîngele ț legămîntului celui vecinic, a sculat din morți pe Domnul nostru Isus, marele Păstor al oilor ț ț,

* Rom. 15, 20. 1 Tim. 5, 20. ** Psal. 2, 24, 106. Rom. 4, 24; 8, 11. 1 Cor. 9, 14; 15, 15. 2 Cor. 4, 14. Gal. 1, 2. Col. 2, 27. 1 Tim. 1, 10. 1 Pet. 1, 21. † Iac. 25, 11. Ezech. 34, 23; 37, 24. Ioan 10, 11, 14. 1 Pet. 2, 25; 3, 4. †† Zab. 9, 11. Cap. 10, 20.

21. să* vă faceți desăvîrșiți în orice lucru bun, ca să faceți voia Lui, și să lucraze** în noi ce-l este plăcut, prin Isus Hristos. A Lui ț să fie slava în vecii vecilor! Amin. *2 Tes. 2, 17. 1 Pet. 5, 10. ** Filip. 2, 12. † Gal. 1, 6. 2 Tim. 4, 15. Apoc. 1, 6.

22. Vă rog, fraților, să primiți bine acest cuvînt de sfătuire, căci* v'am scris pe scurt.

* 1 Pet. 5, 12.

23. Să știți că fratelui* Timotei i s'a

dat drumul". Dacă vine curind, voi veni împreună cu el să vă văd.

* 1 Tim. 3, 2. ** 1 Tim. 4, 12.

24. Spuneți sănătate tuturor mai ma-

rilor* voștri și tuturor sfinților. Cei din Italia vă trimit sănătate.

* Vers. 1, 17.

25. Harul* să fie cu voi cu toți!

* Tit. 2, 12.

EPISTOLA SOBORNICEASCĂ A LUI IACOV

1. Iacov*, rob** al lui Dumnezeu și al Domnului Isus Hristos, către cele 7 douăsprezece semănții cari** sînt împrăstiate: sănătate! * Pap. 12, 17; 12, 18. Gal. 1, 19; 2, 9. Iuda 1. ** Tit. 1, 1. † Pap. 26, 7. ‡ Deut. 32, 26. Ioan. 7, 35. Pap. 2, 1; 4, 1. 1 Pet. 1, 1.

2. Frații mei, să* priviți ca o mare bucurie cînd treceți prin felurite** încercări. * Mat. 5, 12. Pap. 1, 42. Ebr. 10, 34. 1 Pet. 4, 12, 13. ** 1 Pet. 1, 6.

3. ca unii cari știți* că încercarea credinței voastre lucrează răbdare.

* Rom. 5, 3.

4. Dar răbdarea trebuie să* faci desăvîrșit lucrarea, pentruca să fiți desăvîrșiți, întregi, și să nu duceți lipsă de nimic.

5. Dacă* vreunuia dintre voi îi lipsește înțelepciunea, s'o** ceară dela Dumnezeu, care dă tuturor cu mîină largă și fără mustrare, și ea îi ț va fi dată. * 1 Reg. 3, 9, 11, 12. Prov. 2, 1. ** Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan. 14, 12; 15, 7; 16, 23. † Ebr. 29, 12. ‡ Ioan. 5, 14, 15.

6. Dar* s'o ceară cu credință, fără să se îndoiască deloc: pentrucă cine se îndoiește, seamănă cu valul mării, turburat și împins de vînt încoace și încolo.

* Marc. 11, 24. 1 Tim. 2, 8.

7. Un astfel de om să nu se aștepte să primească ceva dela Domnul.

8. căci este un om* nehotărît și nestărnit în toate căile sale.

* Cap. 4, 8.

9. Fratele dintr'o stare de jos să se laude cu înălțarea lui.

10. Bogatul, dimpotrivă, să se laude cu smerirea lui: căci* va trece ca floarea ierbii.

* Iac. 14, 2. Ps. 37, 2; 90, 4; 102, 11; 103, 15. Ecl. 40, 4. † Cor. 7, 31. ‡ Cap. 4, 14. § 1 Pet. 1, 24. ¶ Ioan. 2, 17.

11. Răsare soarele cu căldura lui arzătoare, și usucă iarba: floarea ei cade jos, și frumusețea înfățișării ei piere: așa se va vesteji bogatul în umbrele lui.

12. Ferice* de cel ce răbdă ispita. Căci dupăce a fost găsit bun, va primi cununa** vieții, pe care ț a făgăduit-o Dumnezeu celor ce-L iubesc.

* Iov. 2, 17. Prov. 2, 12, 13. Ebr. 12, 3. Apoc. 3, 19. ** 1 Cor. 9, 25. § 1 Tim. 4, 8. Cap. 2, 4. † 1 Pet. 5, 4. Apoc. 2, 10. ‡ Mat. 10, 29; 13, 26. § 2, 6.

13. Nimeni, cînd este ispitit, să nu zică: „Sînt ispitit de Dumnezeu". Căci Dumnezeu nu poate fi ispitit ca să facă rău, și El însuș nu ispitește pe nimeni.

14. Ci fiecare este ispitit, cînd este atras de pofta lui însuș și momit.

15. Apoi pofta*, cînd a zămislit, dă naștere păcatului; și păcatul odată făptuit, aduce** moartea.

* Iov. 22, 26. Ps. 7, 44. ** Rom. 6, 21, 23.

16. Nu vă înșelați prea iubii mei frați:

17. orice* ni se dă bun și orice dar desăvîrșit este de sus, pogorîndu-se dela Tatăl luminilor, în** care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare.

* Ioan. 1, 27. † 1 Cor. 4, 7. ** Rom. 22, 29. ‡ Rom. 12, 29. Mat. 3, 4. Rom. 12, 29.

18. El*, de bună voia Lui, ne-a născut prin Cuvîntul adevărului, ca** să fim un fel de pîrgă ț a făpturilor Lui.

* Ioan. 1, 12; 3, 3. † 1 Cor. 4, 15. ‡ 1 Pet. 1, 23. ** Ecl. 1, 12. † Ier. 2, 3. Apoc. 14, 4.

19. Știți bine lucrul acesta, prea iubii mei frați! Orice om să* fie grabnic la ascultare, încet** la vorbire, zăbavnice la minie ț

* Ecl. 5, 1. ** Prov. 18, 29; 17, 27. Ecl. 5, 2. † Prov. 14, 17; 18, 21. Ecl. 7, 4.

20. căci minia omului nu lucrează neprihănirea lui Dumnezeu.

21. De aceea lepădați* orice necurăție și orice revărsare de răutate și primiți cu blîndeț Cuvîntul sădit în voi,

care** vă poate mintui sufletele.

* Col. 3, 8. † 1 Pet. 2, 1. ** Pap. 12, 26. Ebr. 1, 10. † 1 Cor. 12, 2. Ebr. 1, 12. Tit. 2, 21. Ebr. 2, 2. † 1 Pet. 1, 8.

22. Fiți împlinitori* ai Cuvîntului, nu numai ascultători, înșelîndu-vă singuri.

* Mat. 23, 23. Luc. 4, 40; 11, 29. Rom. 2, 13. † Ioan. 8, 7.

23. Căci dacă* ascultă cineva Cuvîntul, și nu-l împlinește cu fapta, seamănă cu un om, care își privește fața firească într'o oglindă;

* Luc. 4, 40, etc. Cap. 2, 14, etc.

24. și dupăce s'a privit, pleacă și uită îndată cum era.

25. Dar cine* își va adînci privirile în legea** desăvîrșită, care este legea slobozeniei, și va stăruî în ea, nu ca un

ascultător uitac, ci ăa un împlinitor cu fapta, va fi¹ fericit în lucrarea lui.

¹ 1 Cor. 13, 18. ² Cap. 1, 22. ³ 1 Ioan 19, 17.

26. Dacă crede cineva că este religios, și nu-și⁴ înfrânează limba, ci își înșală inima, religioșii unui astfel de om este zădărnici.⁵

27. Religioșii curată și nelintinați, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să⁶ cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor, și⁷ să ne păzim nelintinați de lume.

⁴ Iac. 1, 19, 17; 54, 4, 7. ⁵ Mat. 23, 26. ⁶ Rom. 12, 2. ⁷ Cap. 4, 4. ⁸ 1 Ioan 5, 18.

2 1. Frații mei, să nu țineți credința Domnului nostru Iisus Hristos, Domnul slaveli, ca fiind¹ la fața omului².

2. Căci, de pildă, dacă intră în adunarea voastră un om cu o inel de aur și cu o haină strălucitoare, și intră și un sărac îmbrăcat prost;

3. și voi puneți ochii pe cel ce poartă haina strălucitoare, și-i ziceți: „Tu pezi în locul acesta bun!” Și apoi ziceți săracului: „Tu stai colo în picioare!” Sau: „Șezi jos la picioarele mele!”

4. Nu faceți voi oare o deosebire în voi înșivă, și nu vă faceți voi judecători cu gânduri rele?

5. Ascultați, prea iubiții mei frați: n'a³ ales Dumnezeu pe cei ce sînt săraci în ochii lumii acesteia, ca să-i facă bogați⁴ în credință și moștenitori ai împărăției, pe care⁵ a făgădui-o celor ce-L iubesc?

6. Și voi⁶ înjosiți pe cel sărac! Oare nu bogații vă asupresc și vă⁷ tirăsc înaintea judecătorilor?

¹ 1 Cor. 12, 22. ² Fapt. 13, 46; 17, 8; 18, 12. ³ Cap. 2, 6.

7. Nu batjocoresc ei frumosul nume pe care-l purtați?

8. Dacă împliniți Legea împărătească, potrivit Scripturii: „Să¹ iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși²”, bine faceți.

¹ Lev. 19, 18. ² Mat. 22, 39. ³ Rom. 13, 9. ⁴ Gal. 5, 14; 6, 2.

9. Dar dacă aveți³ în vedere fața omului, faceți un păcat, și sînteți oșindți de Lege ca niște călcători de lege.

³ Vers. 1.

10. Căci, cine păzește toată Legea, și greșește într-o singură poruncă, se face⁴ vinovat de toate.

⁴ Deut. 27, 26. ⁵ Mat. 5, 19. ⁶ Gal. 3, 10.

11. Căci, Cel ce a zis: „Să¹ nu prea-

curvești²”, a zis și: „Să nu ucizi³”. Acum, dacă nu preacurvești, dar ucizi, te faci călcător al Legii.

² Exod. 20, 13, 14.

12. Să vorbiți și să lucrați ca niște oameni cari au să fie judecați de o lege⁴ a slobozeniei:

⁴ Cap. 1, 25.

13. Căci judecata⁵ este fără milă pentru cel ce n'a avut milă; dar mila⁶ biruiește judecata.

⁵ 1 Ioan 2, 6. ⁶ Prov. 20, 28.

⁷ Mat. 5, 19; 18, 30; 23, 41. ⁸ 1 Ioan 5, 17, 18.

14. Frații mei, ce-l⁷ folosește cuiva să spună că are credință, dacă n'are fapte? Poate oare credința aceasta să-l mintuiască?

⁹ Mat. 7, 26. ¹⁰ Cap. 1, 26.

15. Dacă⁸ un frate sau o soră sînt goi și lipsiți de hrană de toate zilele,

¹¹ 1 Ioan 3, 17, 20. ¹² Luc. 5, 11.

16. și unul dintre voi le⁹ zice: „Duceți-vă în pace, încălziți-vă și săturați-vă!” fără să le dea cele trebuincioase trupului, la ce i-ar folosi?

¹³ 1 Ioan 3, 18.

17. Tot așa și credința: dacă n'are fapte, este moartă în ea înșăș.

18. Dar va zice cineva: „Tu ai credința, și eu am faptele.” Arată-mi credința ta fără fapte, și¹⁰ eu îți voi arăta credința mea din faptele mele.

¹⁴ Cap. 2, 12.

19. Tu crezi că Dumnezeu este unul, și bine faci; dar și¹¹ dracii cred... și se înfioară!

¹⁵ Mat. 8, 28. ¹⁶ Marc. 1, 34; 4, 7. ¹⁷ Luc. 4, 34. ¹⁸ Fapt. 14, 17, 18, 19.

20. Vrei dar să înțelegi, om nesocotit, că credința fără fapte este zădărnici?

21. Avraam, părintele nostru, n'a fost el socotit neprihănit prin fapte, cînd¹² a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar?

¹⁹ Fapt. 22, 8, 12.

22. Vezi că¹³ credința lucra împreună cu faptele lui, și, prin fapte, credința a ajuns desăvîrșită.

²⁰ Rom. 11, 12.

23. Astfel s'a împlinit Scriptura care zice: „Avraam a¹⁴ crezut pe Dumnezeu, și i s'a socotit ca neprihănit¹⁵”; și el a fost numit „prietenul” lui Dumnezeu.

²¹ Fapt. 12, 6. ²² Rom. 4, 3. ²³ Gal. 3, 6. ²⁴ 1 Cron. 20, 7. ²⁵ Iac. 2, 8.

24. Vedeți dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credință.

25. Tot așa, curva Rahav¹⁶: n'a fost socotită și ea neprihănită prin fapte, cînd a găzduit pe soli și i-a scos afară pe altă cale?

²⁶ Iac. 2, 1. ²⁷ Eze. 11, 20.

26. După cum trupul fără duh este mort, tot așa și credința fără fapte este moartă.

31. Frații mei, să nu * fiți mulți învățători, căci știți** că vom primi o judecată mai aspră.

* Mat. 23, 8, 10. Rom. 12, 20, 21. 1 Pet. 3, 1. ** Luc. 8, 17.

2. Toți greșim în * multe feluri. Dacă** nu greșește cineva în vorbire, este țin * un om desăvârșit, și poate să-și țină în frâu tot trupul.

* 1 Reg. 3, 40. 24 vers. 4, 30. Prov. 20, 3. Eccl. 1, 20. 1 Ioan. 1, 8. ** Ps. 34, 13. Cane. 1, 26. 1 Pet. 3, 10. * Mat. 12, 27.

3. De pildă, dacă punem calilor * frul în gură, ca să ne asculte, le cirmuim tot trupul.

* Ps. 32, 9.

4. Iată, și corăbiiile, cât de mari sînt, și, măcar că sînt minate de vînturi luți, totuși sînt cirmuite de o cîrmă foarte mică, după gustul cîrmaciului.

5. Tot așa și limba*, este un mic mădular, și se fălește cu lucruri mari**. Iată, un foc mic ce pădure mare aprinde!

* Prov. 22, 10; 15, 2. ** Ps. 120, 2; 78, 6, 9. 6. Limba* este și ea un foc, este o lume de nelegiuiri. Ea este aceea dintre mădularele noastre, care întinează** tot trupul și aprinde roata vieții, cînd este aprinsă de focul gheenei.

* Prov. 18, 27. ** Mat. 15, 11, 12, 20, 28. Marc. 7, 19, 20, 23.

7. Toate soiurile de fiare, de păsări, de tiritoare, de viețuitoare de mare se îmblinzesc, și au fost îmblinzite de neamul omeneșc,

8. dar limba nimeni om n-o poate îmblinzi. Ea este un rău, care nu se poate înfrina, este plină * de o otrăvă de moarte.

* Ps. 140, 3.

9. Cu ea binecuvîntăm pe Domnul, și Tatăl nostru, și tot cu ea blestemăm pe oameni cari * sînt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu.

* Ps. 1, 26; 2, 1; 6, 4.

10. Din aceeași gură iese și binecuvîntarea și blestemul! Nu trebuie să fie așa, frații mei!

11. Oare din aceeași vină a izvorului țigînește și apă dulce și apă amară?

12. Frații mei, poate oare un smochin să facă măsline, sau o viță să facă smochine? Nici apa sărată nu poate da apă dulce.

13. Cine* dintre voi este înțelept și priceput? Să-și arate, prin purtarea lui bună, faptele** făcute cu blîndeță înțelepciunii!

* Eccl. 6, 4. ** Cap. 2, 18. † Cap. 1, 21. 14. Dar dacă aveți în inima voastră pîmză * amară și un duh de ceartă, să nu** vă lăudați și să nu mințiți împotriva adevărului.

* Rom. 12, 13. ** Rom. 2, 17, 23. 15. Înțelepciunea aceasta* nu vine de sus, ci este pămîntească, firească¹, drăcească.

* Filip. 3, 18. Cap. 1, 17.

16. Căci acolo unde* este pîmză și duh de ceartă, este tulburare și tot felul de fapte rele.

* 1 Cor. 3, 3. Gal. 5, 20.

17. Înțelepciunea* care vine de sus, este, întîi, curată, apoi pacinică, blîndă, ușor de înduplecat, plină de îndurare și de roduri bune, fără părtinire, nefăjarnică**.

* 1 Cor. 2, 6, 7. ** Rom. 12, 9. 1 Pet. 1, 22; 2, 1. 1 Ioan. 3, 18.

18. Și* roada neprihănirii este sîmînată în pace pentru cei ce fac pace.

* Prov. 11, 16. Cane. 15, 12. Mat. 5, 9. Filip. 1, 11. Ebr. 12, 11.

41. De unde vin luptele și certurile între voi? Nu vin oare din poftele voastre, cari * se luptă în mădularele voastre?

* Rom. 7, 23. Gal. 5, 17. 1 Pet. 2, 11.

2. Voi poftiți, și nu aveți; ucideți, pîzmuiți, și nu izbutiți să căpătați; vă certați, și vă luptați; și nu aveți, pentru că nu cereți.

3. Sau cereți* și nu căpătați, pentru că** cereți rău, cu gînd să risipiți în plăcerile voastre.

* Iac. 27, 4; 28, 21. Ps. 18, 41. Prov. 1, 28. Iac. 1, 15. Ier. 17, 17. Mic. 3, 4. Zah. 7, 23.

** Ps. 68, 2. 1 Ioan. 2, 27; 3, 14.

4. Suflete prea curvare! Nu știți că prietenia* lumii este vrăjmasie cu Dumnezeu? Așa că cine țin vrea să fie prieten cu lumea se face vrăjmaș cu Dumnezeu.

* Ps. 73, 27. ** 1 Ioan. 2, 15. † Ioan. 15, 19; 17, 14. Gal. 1, 18.

5. Credeți că degeaba vorbește Scriptura? Duhul*, pe care L-a pus Dumnezeu să locuiască în noi, ne vrea cu gelozie pentru Sine.

* Ps. 5, 5; 6, 21. Num. 11, 26. Prov. 21, 20.

6. Dar, în schimb, ne dă un har și mai mare. De aceea zice Scriptura: „Dumnezeu* stă împotriva celor mindri, dar dă har celor smeriți.”

* Iac. 22, 29. Ps. 137, 6. Prov. 3, 34; 28, 26. Mat. 23, 12. Luc. 1, 10; 14, 11; 18, 14. 1 Pet. 5, 6.

7. Supuneți-vă dar lui Dumnezeu. Împotriviți-vă* diavolului, și el va fugi dela voi.

* Ebr. 4, 27; 4, 11. 1 Pet. 5, 8.

8. Apropiati-vă* de Dumnezeu, și El Se va apropia de voi. Curățiți-vă** minile, păcătoșilor; curățiți-vă† inima, oamenilor cu inima împărtășită!

* 2 Cor. 13, 5. ** Iac. 1, 16. † 1 Pet. 1, 22. 1 Ioan. 3, 3. † Cap. 1, 8.

9. Simțiți-vă* ticăloșia; tinguiți-vă și plîngeți! Risul vostru să se prefacă în tînguire, și bucuria voastră în înfrîngere:

* Mat. 5, 4.

10. Smeriți-vă* înaintea Domnului, și El vă va înălța.

* Iac. 22, 26. Mat. 14, 13. Luc. 14, 11; 18, 14. 1 Pet. 5, 6.

11. Nu* vă vorbiți de rău unii pe alții, fraților! Cine vorbește de rău pe

un frate, sau¹¹ judecă pe fratele său, vorbește de rău Legea sau judecă Legea. Și dacă judeci Legea, nu ești împinător al Legii, ci judecător.

¹¹ Ith. 4, 11. 1 Pet. 2, 1. ¹² Mat. 7, 1. Luc. 9, 27. Rom. 2, 1. 1 Cor. 4, 6.

12. Unul singur este dătătorul și judecătorul Legii: Acela care¹³ are putere să mintuiască și să piardă. Dar tu¹⁴ cine ești de judeci pe aproapele tău?

¹³ Mat. 19, 28. ¹⁴ Rom. 14, 4, 13.

13. Ascultați¹⁵, acum, voi cari ziceți: „Astăzi sau mine ne vom duce în cutare cetate, vom sta acolo un an, vom face negustorie, și vom câștiga!”

¹⁵ Prov. 27, 1. Luc. 12, 18, etc.

14. Și nu știți ce va aduce ziua de mine! Căci ce este viața voastră? Nu știți decât un abur¹⁶, care se arată puțințel, și apoi pierе. —

¹⁶ Ier. 17, 7. Ps. 102, 3. Cap. 1, 10. 1 Pet. 1, 24. 1 Ioan. 2, 17.

15. Voi, împotriviți-vă, ar trebui să ziceți: „Dacă va¹⁷ vrea Domnul, vom trăi și vom face cutare sau cutare lucru.”

¹⁷ Psal. 13, 31. 1 Cor. 4, 19; 13, 7. Ebr. 6, 8.

16. Pe cînd acum vă fâlfâie cu înșelăciunile voastre! Orice¹⁸ laudă de felul acesta este rea.

¹⁸ 1 Cor. 5, 8.

17. Deci, cine¹⁹ știe să facă bine și nu face, săvîrșește un păcat!

¹⁹ Luc. 11, 47. Ioan. 9, 41; 15, 22. Rom. 1, 30; 21, 20; 2, 17, 18, 20.

5 1. Ascultați acum¹ voi, bogaților! Pîlăgeți și linguiți-vă, din pricina nenorocirilor, cari au să vină peste voi.

¹ Prov. 11, 26. Luc. 6, 24. 1 Tim. 6, 9.

2. Bogațiile voastre au putrezit, și hainele² voastre sînt roase de molii.

² Ier. 13, 23. Mat. 6, 20. Cap. 2, 2.

3. Aurul și argintul vostru au ruginit; și rugina lor va fi o dovadă împotriva voastră: ca focul are să vă mîlînce carnea! V'ați³ strîns comori în zilele din urmă!

³ Rom. 2, 5.

4. Iată că plata⁴ lucrătorilor, cari v'au secerat câmpiile, și pe care le-ați oprit-o, prin înșelăciune, strigă! Și strigătele⁵ secerătorilor au ajuns la urechile Domnului oștirilor.

⁴ Luc. 19, 28. Ier. 16, 10, 11. Ier. 22, 13. Mat. 2, 8. ⁵ Deut. 34, 10.

5. Ați⁶ trăit pe pămînt în plăceri și în desfătări. V'ați săturat inimile chiar într-o zi de măcel.

⁶ Ier. 12, 13. Amos 6, 1, 4. Luc. 16, 19, 20. 1 Tim. 6, 8.

6. Ați⁷ osîndit, ați omorît pe cel neprihănit, care nu vi se împotrivesc!

⁷ Cap. 2, 6.

7. Fiți dar îndelung răbdători, fraților, pînă la venirea Domnului. Iată că

plugarul așteaptă roada scumpă a pămîntului, și o așteaptă cu răbdare, pînă primește ploaie⁸ timpurie și tirzie.

⁸ Deut. 11, 14. Ier. 5, 24. Osea 6, 3. Ier. 2, 12. Eze. 10, 1.

8. Fiți și voi îndelung răbdători, înfățiși-vă inimile, căci⁹ venirea Domnului este aproape.

⁹ Filip. 4, 5. Ebr. 10, 20, 27. 1 Pet. 4, 7.

9. Nu¹⁰ vă pîlăgeți unii împotriva altora, fraților, ca să nu fiți judecați: iată că judecătorul este¹¹ chiar la ușă.

¹¹ Cap. 4, 11. ¹² Mat. 24, 28. 1 Cor. 4, 5.

10. Frații mei, luați¹² ca pildă de suferință și de răbdare pe prooroci, cari au vorbit în Numele Domnului.

¹² Mat. 5, 12. Ebr. 11, 35, etc.

11. Iată, noi numim fericiți¹³ pe cei ce au răbdat. Ați auzit vorbindu-se despre răbdarea¹⁴ lui Iov, și ați văzut ce sfîrșit i-a dat Domnul¹⁵, și cum Domnul¹⁶ Ț este plin de milă și de îndurare.

¹³ Ps. 34, 12. Mat. 5, 10, 11; 10, 22. ¹⁴ Ier. 1, 21, 22; 2, 25. ¹⁵ Iov 42, 10, etc. ¹⁶ Num. 14, 18. Ps. 102, 8.

12. Mai pe sus de toate, frații mei, să¹⁷ nu vă jurați nici pe cer, nici pe pămînt, nici cu vreun altfel de jurămînt. Ci „da” al vostru să fie „da”; și „nu” să fie „nu”, ca să nu cădeți supț judecați.

¹⁷ Mat. 5, 34, etc.

13. Este vreunul printre voi în suferință? Să se roage! Este vreunul cu inimă bună? Să cînte cîntări de laudă¹⁸!

¹⁸ Eze. 4, 18. Col. 3, 16.

14. Este vreunul printre voi bolnav? Să cheme pe presbiterii¹⁹ Bisericii; și să se roage pentru el, după ce-l vor unge²⁰ cu untdelemn în Numele Domnului.

¹⁹ Marc. 6, 13; 16, 18.

15. Rugăciunea făcută cu credință va mîntui pe cel bolnav, și Domnul²¹ li va însănătoși; și²² dacă a făcut păcate, li vor fi iertate.

²¹ Ier. 33, 24. Mat. 9, 2.

16. Mărturisiți-vă unii altora păcatele, și rugați-vă unii pentru alții, ca să fiți vindecați. Mare²³ putere are rugăciunea fierbînte a celui neprihănit.

²³ Ps. 30, 17. Num. 11, 2. Deut. 9, 28—29. Ier. 10, 12.

1 Sam. 12, 18. 1 Reg. 13, 6. 2 Reg. 4, 33; 18, 26, 30; 20, 2.

4, etc. Ps. 10, 17; 34, 15; 144, 18. Prov. 15, 20; 20, 9. Ioan. 9, 31. 1 Ioan. 2, 22.

17. Ilie era un om supus acelorăși²⁴ slăbiciuni ca și noi; și²⁵ s'a rugat cu stăruință să nu ploaie, și Ț n'a plouat deloc în țară trei ani și șase luni.

²⁴ Psal. 14, 15. ²⁵ 1 Reg. 17, 1. Ț Luc. 4, 25.

18. Apoi s'a rugat din nou²⁶, și cerul a dat ploaie, și pămîntul și-a dat rodul.

²⁶ 1 Reg. 18, 43, etc.

19. Fraților, dacă* s'a răstăcit vreunul dintre voi dela adevăr, și-l întoarce un altul,
* Mat. 18. 15.

20. să știți că cine întoarce pe un

păcătoș dela răstăcirea căii lui, va*
mintui un suflet dela moarte, și va**
acoperi o sumedenie de păcate. * Rom. 11.
14. 1 Cor. 9. 22. 1 Tim. 4. 16. ** Prov. 10. 12. 1 Pet. 4. 9.

ÎNȚÎIA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI PETRU

1. Petru, apostol al lui Isus Hristos, către aleși cari trăiesc ca străini, împrăștiati prin* Pont, Galatia, Capadocia, Asia și Bitinia,

* Ioan. 7. 35. Fapt. 2. 8, 9, 10. Iac. 1. 1.

2. după* știința mai dinainte a lui Dumnezeu Tatăl, prin** sfințirea lucrată de Duhul, spre ascultarea și stăruirea† cu singele lui Isus Hristos: Harul†† și pacea†† să vă fie înmulțite!

* Efm. 1. 4. Cap. 3. 9. ** Rom. 8. 28; 11. 3. † 2 Tes. 2. 13. †† Ebr. 10. 22; 12. 24. †† Rom. 1. 7. 2 Pet. 1. 2. Iuda 3.

3. Binecuvîntat* să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care, după** îndurarea Sa cea mare, ne-a† născut din nou prin†† învierea lui Isus Hristos din morți, la o nădejde vie, †† 1 Cor. 1. 3. Efm. 1. 3. ** Tit. 2. 4. † Ioan. 3. 3. Iac. 1. 23. †† 1 Cor. 15. 20. 1 Tes. 4. 14. Cap. 3. 21.

4. și la o moștenire nestricăcioasă*, și scîlînată, și care nu se poate vesteji, păstrată** în ceruri pentru voi.

* Cap. 3. 4. ** Col. 1. 5. 2 Tim. 4. 8.

5. Voi* sînteți păziți de puterea lui Dumnezeu, prin credință, pentru mintuirea gata să fie descoperită în vremurile de apoi!

* Ioan. 10. 28, 29; 17. 11, 12, 13. Iuda 1.

6. În* ea voi vă bucurați mult, măcar că acum, dacă trebuie, sînteți întristați pentru** puțină vreme, prin felurite încercări,

* Mat. 5. 12. Rom. 12. 12. 2 Cor. 5. 10. Cap. 4. 19. ** 2 Cor. 4. 17. Cap. 5. 20.

7. pentruca încercarea* credinței voastre, cu mult mai scumpă decît aurul care pierе și care totuș este cercat** prin foc†, să aibă ca urmare lauda††, slava și cinstea, la arătarea lui Isus Hristos,

* Iac. 1. 2. ** Iac. 1. 3, 12. Cap. 4. 12. † Ier. 23. 10. Ps. 66. 10. Prov. 17. 3. Iac. 48. 10. Zab. 13. 9. 1 Cor. 3. 13. †† Rom. 2. 7, 10. 1 Cor. 4. 8. 2 Tes. 1. 7—12.

8. pe* care voi îl iubiți fără să-L fi văzut, credeți în** El, fără să-L vedeți, și vă bucurați cu o bucurie negrăită și strălucită,

* 1 Ioan. 4. 20. ** Ioan. 20. 26. 2 Cor. 5. 7. Ebr. 11. 1, 27.

9. pentrucă veți dobîndi, ca sfîrșit*

al credinței voastre, mintuirea sufletelor voastre.

* Rom. 4. 25.

10. Proorocii, cari au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din* mintuirea această țința cercetărilor și căutării lor stăruitoare,

* Ps. 49. 10. Iac. 1. 44. Hag. 2. 7. Zab. 1. 17. Mat. 13. 17. Luc. 10. 24. 2 Pet. 1. 19—21.

11. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul* lui Hristos, care era în ei, cînd vestea mai dinainte patimile** lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate. * Cap. 3. 19. 2 Pet. 1. 21. ** Ps. 22. 4. Iac. 1. 8. Iac. 2. 23. Luc. 24. 25, 26, 44, 46. Ioan. 12. 40. Fapt. 2. 23, 24.

12. Lor* le-a fost descoperit că nu** pentru ei înșii, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe cari vi le-au vestit acum cei ce v'au propovăduit Evanghelia, prin Duhul† Sîntîm trimis din cer și în cari†† chiar îngerii doresc să privească. * Iac. 4. 24; 12. 8, 12. ** Ebr. 11. 13, 20, 40. † Fapt. 1. 4. †† Ebr. 12. 20. Iac. 4. 12; 12. 8, 4. Ebr. 5. 10.

13. De aceea, încingeți-vă* coapsle minții voastre, fiți** treji, și puneți-vă toată nădejdea în harul, care vă va fi adus, la arătarea† lui Isus Hristos. * Luc. 12. 35. Ebr. 4. 14. ** Luc. 21. 34. Rom. 13. 12. 1 Tes. 4. 5, 8. Cap. 4. 7; 5. 8. † Luc. 17. 30. 1 Cor. 1. 7. 2 Tes. 1. 7.

14. Ca niște copii ascultători, nu* vă lăsați tirii în poftele, pe cari le aveți altădată, cînd erați în** neștiință. * Rom. 12. 2. Cap. 4. 2. ** Fapt. 17. 30. 1 Tes. 4. 5.

15. Ci*, după cum Cel ce v'a chemat este sînt, fiți și voi sfinți în toată purtarea voastră. * Iac. 1. 14, 15. 2 Cor. 7. 1. 1 Tes. 4. 8, 4. 7. Ebr. 12. 14. 2 Pet. 2. 11.

16. Căci este scris: „Fiți* sfinți, căci Eu sînt sînt!”.

* Lev. 11. 44; 19. 2, 20. 7.

17. Și dacă chemați ca Tată pe Cel ce* judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui, purtați-vă** cu frică în timpul pribegiei† voastre;

* Deut. 10. 17. Fapt. 10. 34. Rom. 2. 11. ** 2 Cor. 7. 1. 2. Filip. 2. 12. Ebr. 12. 28. † 2 Cor. 5. 6. Ebr. 11. 13. Cap. 3. 11.

18. căci știți că* nu cu lucruri peritoare, cu argint sau cu aur, ați fost

răscumpărați din felul deșert de viațuire, pe care-l moșteniserăți¹ dela părinți voștri,

¹ 1 Cor. 4, 20; 7, 29. ² Exod. 20, 18. Cap. 4, 2.

19. ei cu¹ sîngele scump al lui Hristos, Mielul² fără cusur și fără prihană.

¹ Page. 20, 28. ² Eze. 1, 7. ³ Ebr. 9, 13, 14. Apoc. 8, 9. ⁴ Eze. 12, 5. ⁵ Is. 52, 7. ⁶ Ioan. 1, 29, 36. 1 Cor. 5, 7.

20. El¹ a fost cunoscut mai înainte de întemeierea lumii, și a fost arătat la² sfîrșitul vremurilor pentru voi,

¹ Rom. 5, 28; 16, 26, 28. ² Eze. 9, 9, 11. ³ Col. 1, 26. ⁴ 2 Tim. 1, 9, 10. ⁵ Tit. 1, 2, 3. Apoc. 12, 5. ⁶ Gal. 4, 4. ⁷ Ebr. 9, 26. ⁸ Ebr. 1, 2, 3, 26.

21. cari, prin El, sînteți credincioși în Dumnezeu, care L-a¹ înviat din morți, și l-a² dat slavă, pentruca, credința și nădejdea voastră să fie în Dumnezeu.

¹ Page. 3, 24. ² Mat. 28, 18. ³ Fapt. 1, 20; 3, 15. ⁴ Ebr. 1, 20. ⁵ Filip. 2, 9. ⁶ Ebr. 2, 9. Cap. 3, 22.

22. Deci¹, ca unii cari, prin ascultarea de adevăr, v'ați curățit sufletele prin Duhul, ca să aveți o dragoste² de frați neprefăcută, iubiri-vă cu căldură unii pe alții, din toată inima;

¹ Page. 12, 9. ² Rom. 12, 9, 10. 1 Tim. 4, 9. 1 Tim. 1, 5. ³ Ebr. 10, 1. Cap. 2, 17; 1, 4, 5. 2 Pet. 1, 7. 1 Ioan. 3, 18; 4, 7, 21.

23. fiindcă¹ ați fost născuți din nou nu dintr'o sămîntă, care poate putrezi, ci dintr'una care nu poate putrezi, prin² Cuvîntul lui Dumnezeu, care este viu și care rămîne în veac.

¹ Ioan. 1, 12; 3, 5. ² Iac. 1, 18. 1 Ioan 5, 9.

24. Căci¹ orice făptură este ca larva, și toată slava ei, ca floarea ierbii. Larva se usucă și floarea cade jos,

¹ Ps. 108, 16. ² Is. 40, 6; 54, 12. ³ Iac. 1, 10.

25. dar¹ Cuvîntul Domnului rămîne în veac. Și² acesta este Cuvîntul, care v'a fost propovăduit prin Evanghelie.

¹ Ps. 108, 12, 28. ² Is. 40, 9. ³ Luc. 10, 17. ⁴ Ioan. 1, 1, 14. 1 Ioan. 1, 1, 2.

2 1. Lepădați¹ dar orice răutate, orice vicleșug, orice fel de prefăcătorie, de pizmă și de clevetire;

¹ Eze. 4, 22, 26, 31. ² Col. 3, 8. ³ Ebr. 10, 1. ⁴ Iac. 1, 21; 5, 9. Cap. 4, 2.

2. și, ca¹ niște prunci născuți de curînd, să doriți laptele² duhovnicesc și curat, pentruca prin el să creșteți spre mîntuire,

¹ Mat. 18, 3. ² Marc. 10, 15. ³ Rom. 6, 4. 1 Cor. 14, 20. Cap. 1, 23. ⁴ 1 Cor. 3, 2. ⁵ Ebr. 5, 12, 13.

3. dacă ați gustat¹ în adevăr că bun este Domnul.

¹ Ps. 34, 8. ² Ebr. 8, 9.

4. Apropiati-vă de El, piatra vie, lepădată¹ de oameni, dar aleasă și scumpă înaintea lui Dumnezeu.

¹ Ps. 118, 22. ² Mat. 21, 42. ³ Fapt. 4, 11.

5. Și¹ voi, ca niște pietre vii, sînteți zidiți ca să fiți o casă² duhovnicească,

că, o preoție¹ sfință, și să aduceți jertfe² duhovnicești, plăcute³ lui Dumnezeu, prin Ius Hristos.

¹ Eze. 2, 21, 22. ² Ebr. 9, 8. ³ Is. 61, 6; 66, 21. ⁴ Vers. 9. ⁵ 1 Cor. 14, 2. ⁶ 1 Tim. 1, 12. ⁷ Ebr. 12, 11. ⁸ Ebr. 12, 12, 13. ⁹ Filip. 4, 26. Cap. 4, 11.

6. Căci este scris în Scriptură: „Iată¹ că pun în Sion o piatră și din capul unghiului, aleasă, scumpă; și cine se încrede în EL nu va fi dat de rușine.”

¹ Is. 28, 16. ² Rom. 9, 33.

7. Cîntecul acesta este dar pentru voi cari ați crezut! Dar pentru cei necredincioși, „piatra”, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului¹;

¹ Ps. 118, 22. ² Mat. 21, 42. ³ Fapt. 4, 11.

8. și „o piatră” de pîcînire, și o stîncă de cădere¹. Ei² se lovesc de ea, pentrucă n'au crezut Cuvîntul, și la³ aceasta sînt rînduiți.

¹ Is. 8, 14. ² Luc. 2, 34. ³ Rom. 9, 32. ⁴ 1 Cor. 1, 22. ⁵ Ebr. 9, 14. ⁶ Rom. 9, 32. 1 Tim. 2, 8. ⁷ Iuda 4.

9. Voi însă sînteți o semîntie¹ aleasă, o preoție² împărătească, un neam³ sfințit, un popor⁴, pe care Dumnezeu Și l-a cîntigat ca să fie al Lui, ca să vestiți puterile minunate ale Celui ce v'a chemat din întunec⁵ la lumina Sa minunată;

¹ Deut. 10, 15. ² Cap. 1, 2. ³ Ezech. 10, 6, 9. ⁴ Apoc. 1, 6; 5, 10. ⁵ Ioan. 17, 19. 1 Cor. 3, 17. 2 Tim. 1, 9. ⁶ Deut. 4, 20; 7, 4; 14, 2; 26, 18, 19. ⁷ Fapt. 20, 26. ⁸ Eze. 14, 21. ⁹ Tit. 2, 14. ¹⁰ Page. 20, 28. ¹¹ Eze. 5, 5. ¹² Col. 1, 12. 1 Tim. 2, 4, 5.

10. pe voi, cari¹ odinioară nu erați un popor, dar acum sînteți poporul lui Dumnezeu; pe voi, cari nu căpătaserăți îndurare, dar acum ați căpătat îndurare.

¹ Osea 1, 6, 10; 2, 23. ² Rom. 9, 25.

11. Prea iubitorilor, vă sfătuiesc ca¹ pe niște străini și călători, să² vă feriți de poftele firii pămîntești cari³ se războiesc cu sufletul.

¹ 1 Cor. 10, 12. ² Ps. 119, 119. ³ Ebr. 11, 13. ⁴ Cap. 1, 17. ⁵ Rom. 13, 14. ⁶ Gal. 5, 19. ⁷ Iac. 4, 4.

12. Să aveți¹ o purtare bună în mijlocul Neamurilor, pentruca în ceiace vă vorbesc de rău ca pe niște făcători de rele, prin² faptele voastre bune, pe cari le văd, să slăvească pe Dumnezeu în³ ziua cercetării.

¹ Rom. 12, 17. ² 1 Cor. 5, 20. ³ Filip. 2, 15. ⁴ Tit. 2, 8. ⁵ Cap. 3, 18. ⁶ Mat. 5, 16. ⁷ Luc. 10, 44.

13. Fiți supuși¹ oricărei stăpîniri omenești, pentru Domnul: atît împăratului, ca înalt stăpînitor,

¹ Mat. 22, 21. ² Rom. 13, 1. ³ Tit. 2, 1.

14. cît și dregătorilor, ca unii cari sînt trimiși de el să¹ pedepsească pe făcătorii de rele și să² laude pe cei ce fac bine.

¹ Rom. 13, 4. ² Rom. 13, 3.

15. Căci voia lui Dumnezeu este, ca¹,

facind ce este bine, să astupați gura oamenilor neștiutori și proști.

* Tit. 2.6. Yov. 13.

16. Purtați-vă ca* niște oameni slobozi, fără să faceți din slobozenia aceasta o haină a răutății, ci ca niște robi** ai lui Dumnezeu.

* Gal. 3. 1, 13. ** 1 Cor. 7. 23.

17. Cinstiți* pe toți oamenii, iubiți** pe frați; temeți-vă de Dumnezeu; dați cinste împăratului!

* Rom. 13. 10. Filip. 2. 29. ** Evt. 13. 1. Cap. 1. 22. † Prov. 24. 21. Mat. 22. 21. Rom. 13. 7.

18. Slugilor*, fiți supuse stăpînitorilor voștri cu toată frica, nu numai celor care sînt buni și blîzi, ci și celor greu de mulțămît.

19. Căci este un lucru plăcut*, dacă cineva, pentru cugetul lui față de Dumnezeu, suferă întristare, și suferă pe nedrept.

* Mat. 5. 10. Rom. 13. 2.

20. În adevăr, ce* fală este să suferiți cu răbdare să fiți palmuiți, cînd ați făcut rău? Dar dacă suferiți cu răbdare, cînd ați făcut ce este bine, lucrul acesta este plăcut lui Dumnezeu.

* Cap. 3. 14. Cap. 3. 14; 4. 14, 15.

21. Și la* aceasta ați fost chemați; fiindcă și Hristos** a suferit pentru voi, și v'a lăsat o pildă†, ca să călcați pe urmele Lui.

22. „El* n'a făcut păcat, și în gura Lui nu s'a găsit vicleșug“.

* Isa. 53. 9. Luc. 23. 41. Ioan. 8. 46. † 2 Cor. 8. 23. Evt. 4. 13.

23. Cînd* era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri; și, cînd era chinuit, nu amenința, ci Se** supunea dreptului Judecător.

* Isa. 53. 7. Mat. 27. 26. Ioan. 8. 46. Evt. 12. 3. ** Luc. 23. 46.

24. El* a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentruca** noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru neprihănire; prin† rănile Lui ați fost vindecați.

* Isa. 53. 4, 5. ** Rom. 6. 3, 11; 7. 5. † Isa. 53. 5. Evt. 8. 26. ** Rom. 6. 3, 11; 7. 5. † Isa. 53. 5.

25. Căci erați* ca niște oi rătăcite. Dar acum v'ați întors la** Păstorul și Episcopul† sufletelor voastre.

* Isa. 53. 6. Rom. 14. 6. ** Evt. 14. 22; 27. 24. Ioan. 10. 11, 14, 15. Evt. 12. 28. Cap. 3. 4.

31. Tot astfel, nevestelor*, fiți supuse și voi bărbaților voștri; pen- truca, dacă unii nu ascultă Cuvîntul, să fie cîștigați fără cuvînt**, prin purtareaf nevestelor lor.

* 1 Cor. 14. 24. Eft. 5. 22. Col. 3. 18. Tit. 2. 3. ** 1 Cor. 7. 16. † Mat. 18. 19. † Cor. 2. 15-22.

1. Sca: prigonitorul.

2. cînd vă vor vedea* felul vostru de trai; curat și în temere.

* Cap. 2. 12.

3. Podoaba* voastră să nu fie podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor,

* 1 Tim. 2. 9. Tit. 2. 3. etc.

4. ci să fie omul* ascuns al inimii, în curăția neperitoare a unui duh blînd și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu.

* Ps. 45. 13. Rom. 2. 29; 7. 22. † Cor. 4. 18.

5. Astfel se împodobeau odinioară sfințele femei, cari nădăjdului în Dumnezeu, și erau supuse bărbaților lor;

6. ca Sara, care asculta pe Avraam, și-l numea* „domnul ei“. Fiicele ei v'ați făcut voi, dacă faceți binele fără să vă temeți de ceva.

* Gen. 18. 12.

7. Bărbaților, purtați-vă și voi*, la rîndul vostru, cu înțelepciune cu nevestele voastre, cînd cinste femeii ca** unui vas mai slab, ca† unele cari vor moșteni împreună cu voi harul vieții, ca să nu fie împiedecate rugăciunile voastre.

* 1 Cor. 7. 3. Eft. 5. 25. Col. 3. 18. ** 1 Cor. 12. 26. † Tim. 4. 4. † 1 Cor. 12. 26. Mat. 5. 12, 13; 16. 12.

8. Încolo, toți* să fiți cu aceleași glîduri, simțind cu alții, iubind ca frații**, miloși†, smeriți.

* Rom. 12. 16; 15. 2. Filip. 2. 3, 10. ** Rom. 12. 16. Evt. 12. 1. Cap. 2. 17. † Eft. 4. 12. Col. 3. 12.

9. Nu întoarceți* rîu pentru rău, nici ocară pentru ocară; dimpotrivă, binecuvîntați, căci la aceasta ați fost chemați: să** moșteniți binecuvîntarea.

* Prov. 17. 13; 20. 22. Mat. 5. 29. Rom. 12. 14, 17. † 1 Cor. 4. 12. † Tim. 5. 15. ** Mat. 26. 34.

10. „Căci cine* iubeste viața, și vrea să vadă zile bune, să-și** înfrîneze limba dela rău, și buzele dela cuvînte înșelătoare.

* Ps. 34. 12, etc. ** Luc. 1. 26. Cap. 2. 1, 22. Apoc. 14. 5.

11. Să se depărteze* de rău și să facă binele, să** caute pacea, și s'o urmărească.

* Ps. 37. 27. Isa. 1. 16, 17. † Ioan. 13. 35. Rom. 12. 16; 14. 19. Evt. 12. 14.

12. Căci ochii Domnului sînt peste cei neprihăniți, și* urechile Lui iau aminte la rugăciunile lor. Dar Fața Domnului este împotriva celor ce fac răul.“

* Ioan. 21. Isa. 6. 18.

13. Și* cine vă va face rău, dacă sîteți plini de rîvnă pentru bine?

* Prov. 13. 7. Rom. 8. 26.

14. Chiar* dacă aveți de suferit pentru neprihănire, ferice de voi! „N'aveți** nicio teamă de ei, și nu vă tulburați!“

* Mat. 5. 10-12. Luc. 1. 12. Cap. 3. 13; 4. 24. ** Isa. 4. 12, 15. Jer. 1. 8. Ioan. 14. 1, 27.

15. Ci sfințiți în inimile voastre pe Hristos ca Domn." Fiți todeauna gata" să răspundeți oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blîndeță și teamă,

* Ps. 119, 40. * Psal. 42, 8. Col. 3, 2. Titim. 2, 20.

16. avînd* un cuget curat; pentru-ca* cei ce birfesc purtarea voastră bună în Hristos, să rămîină de rușine tocmai în lucrurile în cari vă vorbesc de rău.

* Ebr. 12, 28. ** Tit. 2, 8. Cap. 2, 12.

17. Căci este mai bine, dacă așa este voia lui Dumnezeu, să suferiți pentru- că faceți binele decît pentru- că faceți răul!

18. Hristos, de asemenea, a suferit odată* pentru păcate, El, Cel neprihănit, pentru cei nelegiuți, ca să ne aducă la Dumnezeu. El a fost omorît** în trup, dar a fost înviat** în duh,

* Rom. 8, 3. Ebr. 9, 26. 28. Cap. 2, 24; 4, 1. ** 2 Cor. 12, 4. † Col. 1, 21, 22. †† Rom. 1, 4; 8, 11.

19. în care S'a dus să propovăduiască* dăhurilor din** închisoare,

* Cap. 1, 12; 4, 6. ** Is. 42, 7; 49, 9; 61, 1.

20. cari fuseseră răzvrătite odinioară, cînd îndelunga răbdare a lui Dumnezeu era în așteptare*, în zilele lui Noe, cînd se făcea corabia**, în care au fost scăpați prin apă un mic număr de suflete, și anume opt.

* Fac. 4, 3, 5, 15. ** Ebr. 11, 7. † Fac. 1, 7; 6, 19. 2 Pet. 2, 5.

21. Icoana* aceasta închipuitoare vă mintuiește acum pe voi, și anume boterul, care nu este o curățire de înfrînăciunile** trușiei, ci ț mărțuria u-nui cuget curat înaintea lui Dumnezeu, prin învierea** lui Isus Hristos,

* Ebr. 1, 20. ** Tit. 2, 1. † Rom. 10, 10. †† Cap. 1, 3.

22. care* stă la dreapta lui Dumnezeu, după ce S'a înălțat la cer, și S'a supus** îngerilor, stăpînirilor și puterilor.

* Ps. 110, 1. Rom. 8, 34. Ebr. 1, 20. Col. 3, 1. Ebr. 1, 3. ** Rom. 8, 38. 1 Cor. 15, 24. Ebr. 1, 21.

4 1. Astfel dar, fiindcă Hristos* a pățimit în trup, înarmați-vă și voi cu acelaș fel de gîndire. Căci Cel** ce a pățimit în trup, a sfinșit-o cu păcatul;

2. pentru- că, în vremea care-i mai rămîne de trăit în trup, să nu mai trăiască** după poftele oamenilor, ci după voia lui Dumnezeu.

* Rom. 14, 7. Cap. 2, 1. ** Gal. 2, 20. Cap. 1, 24. † Is. 54, 17. Rom. 8, 13. 2 Cor. 5, 15. Iac. 1, 25.

3. Ajunge*, în adevăr, că în trecut ați** făcut voia Neamurilor, și ați trăit în desfrînări, în poftă, în beșel, în os-

pețe, în chefuri și în slujiri idolești neîngăduite.

* Ebr. 4, 8; 49, 3. Psal. 17, 20.

** Ebr. 2, 2; 4, 17. 1 Tim. 4, 5. Tit. 2, 2. Cap. 1, 14.

4. Deaceia se miră ei că nu alergați împreună cu ei la acelaș potop de desfrîu, și vă batjocoresc*.

* Psal. 12, 40; 12, 8. Cap. 2, 12.

5. Dar au să dea socoteală înaintea Celui- ce este gata să judece viii și morții.

* Psal. 16, 40; 17, 31. Rom. 14, 10, 12. 1 Cor. 15, 31, 32. 2 Tim. 4, 1. Iac. 5, 9.

6. Căci tocmai în vederea aceasta a fost vestită* Evanghelia și celor morți, pentru- ca să fie judecați ca oameni în trup, dar să trăiască după Dumnezeu, în duh.

* Cap. 3, 18.

7. Sfinșitul* tuturor lucrurilor este aproape. Fiți** înțelepți dar, și vegheați în vederea rugăciunii.

* Mat. 24, 12, 14. Rom. 13, 12. Filip. 4, 5. Ebr. 10, 20. Iac. 5, 8. 2 Pet. 3, 9, 11. 1 Ioan. 2, 18. ** Mat. 26, 41. Luc. 21, 34. Col. 4, 2. Cap. 1, 12; 5, 6.

8. Mai* pe sus de toate, să aveți o dragoste ferbînte unii pentru alții, căci** dragostea acoperă o sumedenie de păcate.

Col. 3, 14. Ebr. 12, 1. ** Prov. 10, 12; 1 Cor. 13, 4. Iac. 5, 20.

9. Fiți* primitori de oaspeți între voi, fără** cîrtire.

* Rom. 12, 13. Ebr. 13, 2. ** 2 Cor. 9, 7. Filip. 2, 14. Titim. 14.

10. Ca niște* buni ispravnici ai harului felurit al lui Dumnezeu, fiecare din voi** să slujească altora după darul ț, pe care l-a primit.

* Rom. 12, 6. 1 Cor. 4, 7. ** Mat. 24, 40; 25, 14, 15. Luc. 12, 48. 1 Cor. 4, 1, 2. Tit. 1, 7. † 1 Cor. 12, 4. Ebr. 4, 13.

11. Dacă* vorbește cineva, să vorbească cuvintele lui Dumnezeu. Dacă** slujește cineva, să slujească după puterea, pe care i-o dă Dumnezeu; pentru- ca în ț toate lucrurile să fie slăvit Dumnezeu prin Isus Hristos, a căruia** este slava și puterea în veșii vecilor! Amin.

* Cor. 12, 22. ** Rom. 12, 6—8.

1 Cor. 2, 10. † Ebr. 2, 20. Cap. 2, 5. †† 1 Tim. 4, 10. Cap. 2, 11. Apoc. 1, 6.

12. Prea iubiților, nu vă mirați de încercarea* de foc din mijlocul vostru, care a venit peste voi ca să vă încerce, ca de ceva ciudat, care a dat peste voi:

* 1 Cor. 2, 12. Cap. 1, 7.

13. dimpotrivă*, bucurați-vă, întrucît aveți parte** de patimile lui Hristos, ca ț să vă bucurați și să vă veseliți și la arătarea slavei Lui.

* Psal. 1, 41. Iac. 1, 2.

** Rom. 8, 17. 2 Cor. 1, 7; 4, 10. Filip. 3, 10. Col. 1, 24.

2 Tim. 2, 12. Cap. 3, 1, 20. Apoc. 1, 9. † Cap. 1, 6, 9.

14. Dacă* sînteți batjocoriți pentru Numele lui Hristos, ferice de voi!

Fîndcă Duhul slavel, Duhul lui Dumnezeu, Se odihnește peste voi**.

* Mat. 3, 11. 2 Cor. 12, 18. Iac. 1, 12. Cap. 2, 19, 20; 3, 14. ** Cap. 2, 12; 3, 16.

15. Nimeni* din voi să nu sufere ca ucigaș, sau ca hoț, sau ca făcător de rele, sau** ca unul care se amestecă în treburile altuia.

* Cap. 1, 20. ** Tes. 4, 11. 1 Tim. 5, 10.

16. Dimpotrivă, dacă suferi pentru că ești creștin, să nu-i fie rușine, ci* să proslăvească pe Dumnezeu pentru numele acesta.

* Fapt. 5, 42.

17. Căci sintem în clipa cînd* judecata stă să înceapă dela casa lui Dumnezeu. Și dacă** începe cu noi, care ținem să sfîrșim celor care nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu?

* Iac. 10, 12. Ier. 25, 29; 49, 12. Ezech. 9, 6. Mal. 3, 2. ** Iac. 22, 21. † Iac. 10, 12, 14.

18. Și* dacă cel neprihănit scapă cu greu, ce se va face cel nelegiuit și cel păcătos?

* Prov. 11, 12. Iac. 22, 21.

19. Așa că cei ce suferă după voia lui Dumnezeu, să-și încredințeze sufletele credinciosului Ziditor, și să facă ce este bine.

* Ps. 31, 2. Iac. 22, 60. † Tim. 1, 12.

5 1. Sfătuiască pe presbiterii¹ dintre voi, eu, care sînt un presbiter² ca și ei, un martur³ al patimilor lui Hristos, și părtăș⁴ al slavei care va fi descoperită:

* Filip. 3. ** Iac. 24, 46. Fapt. 1, 9, 22; 4, 32; 15, 26. † Rom. 8, 17, 18. Apoc. 1, 9.

2. Păstoriți* turma lui Dumnezeu, care este supusă paza voastră, nu** de silă, ci de bună voie, după voia lui Dumnezeu; nu ț pentru un câștig mîrșav, ci cu lepădare de sine.

* Iac. 25, 16-17. Fapt. 20, 28. ** 1 Cor. 9, 17. † 1 Tim. 3, 10; Tit. 1, 7.

3. Nu ca și cum ați* stăpîni peste cei ce v'au cîrnat la împărțea¹, ci făcîndu-vă ț pilde turmei.

* Iac. 24, 4. Iac. 20, 25, 26. 1 Cor. 3, 9. 2 Cor. 1, 24. ** Ps. 80, 12; 94, 2. † Filip. 3, 17. ‡ Tim. 3, 9. § 1 Tim. 4, 12. Tit. 2, 7.

4. Și cînd Se va arăta Păstorul* cel mare, veți căpăta cununa**, care ț nu se poate vesteji, a slavei.

* Ezech. 34, 23. ** 1 Cor. 9, 25. ‡ Tim. 4, 8. Iac. 1, 12. † Cap. 3, 4.

1. Sacer. înalta.

5. Tot așa și voi, tinerilor, fiți supuși celor bătrîni. Și toți* în legăturile voastre, să fiți împodobiți cu smerenie. Căci, „Dumnezeu” stă împotrivă celor mîndri, dar celor smeriți le dă ț har.”

* Rom. 12, 16.

10. Ezech. 3, 21. Filip. 2, 3. ** Iac. 4, 6. † Iac. 17, 10; 94, 2.

6. Smeriți-vă* dar supus mîna tare a lui Dumnezeu, pentru ca, la vremea Lui, El să vă înalțe.

* Iac. 4, 10.

7. Și aruncați asupra Lui toate* îngrijorările voastre, căci El însuși îngrijește de voi.

* Ps. 37, 5; 56, 23. Mat. 6, 25. Iac. 12, 11, 21. Filip. 4, 6. Ier. 23, 5.

8. Fiți* treji, și vegheați! Pentrucă** protivnicul vostru, diavolul, dă tircoale ca un leu care răcneste, și caută pe cine să înghită.

* Iac. 21, 24, 26. † Tes. 2, 4. Cap. 4, 7. ** Ier. 1, 7; 2, 2. Iac. 20, 21. Apoc. 12, 12.

9. Impotriviiți-vă* lui tari în credință, știînd** că și frații voștri în lume trec prin aceleași suferințe ca voi.

* Ezech. 4, 11, 12. Iac. 4, 7. ** Fapt. 14, 22. † Tes. 2, 3. ‡ Tim. 3, 12. Cap. 2, 20.

10. Dumnezeu! oricărui har, care* v'a chemat în Hristos Isus la slava Sa vecinică, după ce veți suferi puțină** vreme, vă va deslăvirș¹, vă va înălțirș², vă va da putere și vă va face neclintii.

* 1 Cor. 1, 9. † Tim. 4, 12. ** 2 Cor. 4, 17. Cap. 1, 4. ‡ Ier. 12, 21. Iuda 24. † ‡ Tim. 2, 17; 3, 2.

11. A Lui* să fie slava și puterea în vecii vecilor! Amin.

* Cap. 4, 11. Apoc. 1, 6.

12. V'am scris* aceste puține rînduri prin Silvan**, care cred că ț este un frate credincios, ca să vă sfătuiască și să vă adevărească adevărul har al lui Dumnezeu este harul acesta, de care v'ați alipit.

* 2 Cor. 1, 18. ** Ier. 12, 21. † Fapt. 20, 24. ‡ 1 Cor. 16, 1. § Ps. 1, 12.

13. Biserica aleasă cu voi, care este în Babilon, vă trimete sănătate. Tot așa și Marcu*, fiul meu.

* Fapt. 12, 12, 25.

14. Spuneți-vă sănătate* unii altora cu o sîrătură de dragoste.

* Rom. 16, 16. † 1 Cor. 16, 20. ‡ 2 Cor. 12, 12. § 1 Tim. 5, 20.

Pacea* să fie cu voi cu toți cari sîn-teți în Hristos Isus! Amin.

* Ezech. 4, 20.

A DOUA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI PETRU

1 1. Simon¹ Petru, rob și apostol al lui Isus Hristos, către cei ce au căpătat o credință de același preț cu a noastră, prin dreptatea Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Hristos:

¹ Rom. 1. 12. 1 Cor. 4. 18. Efes. 4. 5. Tit. 1. 4.

2. Harul^{*} și pacea să vă fie înmulțite prin cunoașterea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Isus Hristos!

² Dan. 4. 1; 8. 25. 1 Pet. 1. 2. Iuda 2.

3. Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit tot ce privește viața și evlavia, prin^{*} cunoașterea Celui ce^{**} ne-a chemat prin slava și puterea Lui,

³ Ioan. 17. 3. ⁴ 2 Tes. 2. 12; 4. 7. 1 Tim. 2. 14. 3 Tim. 1. 2. 1 Pet. 2. 9; 3. 9.

4. prin^{*} cari El ne-a dat făgăduințele Lui nespuse de mari și scumpe, ca prin ele să vă faceți părtași^{**} firii dumnezeiești, după ce ați fugit[†] de stricăciunea, care este în lume prin pofte.

⁵ 2 Cor. 7. 1. ⁶ 2 Cor. 3. 18. Efes. 4. 24. Evr. 12. 18. 1 Iuda 2. 3. Cap. 2. 18, 20.

5. De aceea, dați-vă^{*} și voi toate simțințele ca să uniți cu credința voastră fapta; cu fapta, cunoștința^{**};

⁷ Cap. 1. 18. ⁸ 1 Pet. 3. 7.

6. cu cunoștința, înfrinarea; cu înfrinarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia;

7. cu evlavia, dragostea de frați; cu dragostea de frați^{*}, iubirea de oameni.

⁹ Gal. 5. 22. 1 Tes. 3. 12; 5. 18. 1 Ioan. 4. 21.

8. Căci, dacă aveți din belșug aceste lucruri în voi, ele nu vă vor lăsa să fiți nici leneși, nici^{*} neroditori în ce privește deplina cunoștință a Domnului nostru Isus Hristos.

¹⁰ Ioan. 15. 3. Tit. 3. 14.

9. Dar cine nu are aceste lucruri, este^{*} orb, umblă cu ochii închiși, și a uitat că a fost curățit^{**} de vechile lui păcate.

¹¹ 1 Ioan. 2. 9. 11. ¹² Efes. 3. 26. Evr. 9. 14. 1 Ioan. 1. 7.

10. De aceea, fraților, căutați ca atât mai mult să^{*} vă întăriți chemarea și alegerea voastră; căci, dacă faceți lucrul acesta, nu veți^{*} aluneca niciodată.

¹³ 1 Ioan. 3. 18. ¹⁴ Cap. 3. 17.

11. În adevăr, în chipul acesta vi se va da din belșug intrare în împărăția vecinică a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

12. De aceea voi^{*} fi gata să vă aduc totdeauna aminte de lucrurile acestea,

măcar^{**} că le știți, și să steți tari în adevărul pe care-l aveți. ¹⁵ Rom. 15. 14, 15. Filip. 3. 1. Cap. 3. 1. 1 Ioan. 3. 21. Iuda 1. ¹⁶ 1 Pet. 3. 12. Cap. 3. 17.

13. Dar socotesc că este drept, cit^{*} voi mai fi în cortul acesta, să^{**} vă țin treji aducindu-vă aminte;

¹⁷ 1 Cor. 5. 1, 4. ¹⁸ Cap. 3. 1.

14. Căci știu^{*} că desbrăcarea de cortul meu va veni deodată, după cum mi-a arătat Domnul^{**} nostru Isus Hristos.

¹⁹ 1 Iuda 21. 22; 24. 14. 1 Tim. 4. 4. ²⁰ Ioan. 21. 18, 19.

15. Îmi voi da osteneala dar, ca, și după moartea mea, să vă puteți aduce totdeauna aminte de aceste lucruri.

16. În adevăr, v'am făcut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Hristos, nu întemeindu-ne pe niște basme^{*} meșteșugit ale călăușite, ci ca unii cari am văzut^{**} noi înșine cu ochii noștri măria Lui. ²¹ 1 Cor. 1. 17; 2. 1, 8. 2 Cor. 3. 17; 4. 2. ²² Mat. 17. 1, 2. Marc. 9. 2. Ioan. 1. 14. 1 Ioan. 1. 1; 4. 14.

17. Căci El^{*} a primit dela Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, atunci cînd, din slava minunată, s'a auzit deasupra Lui un glas, care zicea: „Acesta este Fiul Meu prea iubit, în care îmi găsesc plăcerea.”

²³ Mat. 3. 17; 17. 5. Marc. 1. 11; 9. 7. Luc. 9. 28; 9. 35.

18. Și noi înșine am auzit acest glas venind din cer, cînd eram cu El pe muntele^{*} cel sfînt.

²⁴ Exod. 3. 5. 1 Ioan. 3. 15. Mat. 17. 4.

19. Și avem cuvîntul proorociei făcut și mai tare; la care bine faceți că luați aminte, ca la o^{*} lumină care strălucește într-un loc întunecos, pînă se va crăpa de zău și va răsări luceafărul^{**} de dimineață în inimile voastre.

²⁵ Ps. 119. 105. Ioan. 5. 28. ²⁶ 2 Cor. 4. 4, 6. Apoc. 2. 26; 22. 16.

20. Fiindcă mai înții de toate, să știți că nicio^{*} proorocie din Scriptură nu se îndeplinește singură.

²⁷ Rom. 12. 6.

21. Căci nici^{*} o proorocie s'a fost adusă prin voia omului; ci^{**} oamenii au vorbit dela Dumnezeu,minați de Duhul Sfînt.

²⁸ 2 Tim. 3. 16. 1 Pet. 1. 11.

²⁹ 1 Ioan. 22. 2. Luc. 1. 70. Fapt. 1. 16; 2. 18.

2 1. În norod s'au ridicat^{*} și prooroci mincinoși, cum și^{**} între voi vor fi învățători mincinoși, cari vor strecura pe furîș erezii mimicoare, se vor lepăda[†] de Stăpînul, care țin

ia răscumpărat, și vor face[†] să cadă asupra lor o pierzare năpraznică.

[†]Deut. 18, 1. ^{††}Mat. 26, 46. ^{†††}Fapt. 20, 30. ^{††††}1 Cor. 11, 30. ^{†††††}1 Tim. 4, 1. ^{††††††}2 Tim. 3, 1-5. ^{†††††††}1 Ioan 4, 1. ^{††††††††}1 Iuda 18. ^{†††††††††}1 Iuda 4. ^{††††††††††}1 Cor. 8, 20. ^{†††††††††††}Col. 3, 13. ^{††††††††††††}Ebr. 10, 39. ^{†††††††††††††}1 Pet. 1, 18. ^{††††††††††††††}Apos. 4, 9. ^{†††††††††††††††}† Filip. 3, 19.

2. Mulți li vor urma în destrăbălările lor. Și, din pricina lor, calea adevărului va fi vorbită de rău.

3. În^{*} lăcomia lor vor căuta ca, prin cuvântări îngelătoare, să aibă un câștig[†] dela voi. Dar oslinda[†] li paște de multă vreme, și pierzarea lor nu dormitează. [†]Isom. 18, 18. [†]2 Cor. 12, 17, 18. [†]1 Tim. 4, 8. [†]Tit. 1, 1. ^{††}2 Cor. 3, 17. ^{††}Cap. 1, 18. ^{†††}1 Deut. 32, 30. ^{††††}1 Iuda 4, 19.

4. Căci dacă^{*} n'a cruțat Dumnezeu pe^{*} ingerii cari[†] au păcătuit, ci i-a aruncat în Adineț, unde stau înconjurati de întunerec, legați cu lanțuri și păstrați pentru judecată; [†]1 Iov 4, 26. ^{††}1 Iuda 6. ^{†††}1 Ioan 9, 48. ^{††††}1 Ioan 3, 6. ^{†††††}1 Luc. 9, 31. ^{††††††}Apos. 20, 2, 8.

5. dacă n'a cruțat El lumea veche, ci a scăpat pe Noe^{*}, acest propovăduitor[†] al neprihănirii, împreună cu alți șapte inși, când a trimis[†] potopul peste o lume de nelegiuți; [†]† Fac. 7, 1, 7, 20. ^{††}Ebr. 11, 7. ^{†††}1 Pet. 3, 20. ^{††††}1 Pet. 3, 19. ^{†††††}† Cap. 1, 4.

6. dacă a osîndit El la peire și a prefăcut în cenușă cetățile^{*} Sodoma și Gomora, ca să slujească[†] de pildă celor ce vor trăi în nelegiurie,

[†]† Fac. 19, 24. ^{†††}Deut. 29, 23. ^{††††}1 Iuda 7. ^{†††††}† Mat. 23, 30.

7. și^{*} dacă a scăpat pe neprihănitul Lot, care era foarte întristat de viața destrăbălată a acestor stricați;

[†]† Fac. 19, 36.

8. (căci neprihănitul acesta, care locuia în mijlocul lor, își chinula în toate zilele sufletul lui neprihănit, din pricina celor ce vedea^{*} și auzea din faptele lor nelegiuite;) — [†]† Ps. 135, 136, 138. ^{†††}Exod. 6, 4.

9. însemnează că Domnul^{*} știe[†] să izbăvească din încercare pe oamenii curceni, și să păstreze pe cei nelegiuți, ca să fie pedepsiți în ziua judecării;

[†]† Ps. 34, 17, 18. ^{†††}1 Cor. 10, 13.

10. mai ales pe^{*} celea, în pofta lor necurată, umblă poftind trupul altuia, și disprețuiesc stăpânirea.

[†]† Iuda 4, 7, 8, 16, 20.

Ca niște îndrăzneți^{*} și încăpățânați ce sînt, ei nu se tem să batjocorească dregătorile,

[†]† Iuda 8.

11. pe cînd ingerii^{*}, cari sînt mai mari în tărie și putere, nu aduc înaintea Domnului nicio judecată batjocoritoare împotriva lor.

[†]† Iuda 9.

12. Dar acțiția, ca^{*} niște dobitoace fără minte, din fire sortite să fie prinse și nimicite, batjocorind ce nu cu-

nose, vor pieri în însăș stricăciunea lor,

[†]† Ier. 12, 3. ^{†††}1 Iuda 15.

13. și^{*} își vor lua astfel plata cuvenită pentru nelegiuirea lor. Fericea lor este să trăiască în plăceri[†] ziua nameaza mare. Ca niște întinați[†] și spurcați, se pun pe chefuit la mesele lor de dragoste, cînd ospătează^{††} împreună cu voi.

[†]† Filip. 3, 20. ^{†††}Rom. 13, 18. ^{††††}1 Iuda 12. ^{†††††}†† 1 Cor. 11, 20, 21.

14. Le scapără ochii de precurvie, și nu se sature de păcătuit. Momese sufletele nestatornice, au^{*} inima deprinsă la lăcomie, sînt niște blestemați!

[†]† Iuda 11.

15. După ce au părăsit calea cea dreaptă, au rătăcit, și au urmat calea lui Balaam^{*}, fiul lui Bosor, care a iubit plata fărădelegii.

[†]† Num. 22, 4, 7, 21, 24, 26. ^{†††}1 Iuda 11.

16. Dar a fost monstru aspru pentru călcarea lui de lege: o măgăria^{*} necuvîntătoare, care a început să vorbească cu glas omeneșc, a pus friu nebuniei proorocului.

17. Oamenii accepta^{*} sînt niște flintini fără apă, niște mori, alungați de furtună: lor le este păstrată negura întunecului.

[†]† Iuda 23, 13.

18. Ei vorbesc^{*} cu trufie lucruri de nimic, momesc, cu poftele cărnii și cu desfrînări, pe cei ce de abia[†] au scăpat de cei ce trăiesc în rătăcire.

[†]† Iuda 16. ^{†††}Fapt. 2, 40. ^{††††}† Cap. 1, 4. ^{†††††}Yer. 20.

19. Le făgăduiesc slobozenia^{*}, în timp ce ei înșiși sînt robi[†] ai stricăciunii. Căci fiecare este robul lucrului de care este biruit.

[†]† Gal. 3, 23. ^{†††}1 Pet. 2, 16. ^{††††}1 Ioan 8, 34. ^{†††††}Rom. 6, 16.

20. În adevăr, dacă^{*}, după ce au[†] scăpat de întinăciunile lumii, prin[†] cunoșterea Domnului și Mintuitorului nostru Ius Hristos, se incurcă iarăși și sînt biruiți de ele, starea lor de pe urmă se face mai rea decît cea dintîi.

[†]† Mat. 22, 46. ^{††}Luc. 7, 38. ^{†††}Ebr. 8, 4, etc.; 10, 26, 27. ^{††††}† Cap. 1, 4. ^{†††††}Yer. 18. ^{††††††}† Cap. 1, 2.

21. Ar fi fost mai^{*} bine pentru ei să nu fi cunoscut calea neprihănirii, decît, după ce au cunoscut-o, să se întorcă dela porunca sfîntă, care le fusese dată.

[†]† Luc. 12, 47, 48. ^{†††}1 Ioan 9, 41; 18, 22.

22. Cu ei s'a întîmplat ce spune zicala adevărată: „Cinele^{*} s'a întors la ce vîrșase[†], și „scroafa spălată s'a întors să se tîvălească iarăși în mociară.”

[†]† Prov. 26, 11.

3 1. Prea iubiților, aceasta este a doua epistolă, pe care v'o scriu. În amindouă, caut să vă trezească mintea sănătoasă, prin îngăinări, *Cap. 1. 12.

2. ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai dinainte de sfinții prooroci, și *de porunca Domnului și Mântuitorului nostru, dată prin apostolii voștri. *Iuda 17.

3. Înainte * de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, cari vor trăi * după poftele lor, *2 Tim. 3. 1. 2 Tim. 3. 1. Iuda 19. **Cap. 2. 18.

4. și vor zice: „Unde * este făgăduința venirii Lui? Căci de cînd au adormit părinții noștri, toate rămîn așa cum erau dela începutul zidirii!” *Iac. 5. 20. Ier. 17. 13. Ezech. 12. 27. Mat. 24. 48. Iac. 12. 48.

5. Căci înadins se fac că nu știu că odinioară erau ceruri și un pămînt scos * prin * Cuvîntul lui Dumnezeu din apă și cu ajutorul apei, *Fac. 1. 4, 6, 9. Ps. 106. 9. Ezech. 11. 3. **Ps. 34. 2; 106. 9. Col. 1. 17.

6. și că lumea de atunci a perit tot prin ele, înecat de apă. *Fac. 7. 11; 21—23. Cap. 2. 4.

7. Iar cerurile * și pămîntul de acum sînt pazeți și păstrate, prin același Cuvînt, pentru focul * din ziua de judecată și de peire a oamenilor nelegiuîți. *Ier. 10. **Mat. 25. 41. 2 Tim. 1. 9.

8. Dar, prea iubiților, să nu uitați un lucru: că, pentru Domnul, o zi este ca o mie de ani, și o mie de ani sînt ca o zi. *Ps. 90. 4.

9. Domnul nu * înfirze în împlinirea făgăduinței Lui, cum cred unii; ci are o îndelungă * răbdare pentru voi, și dorește ca nici unul să nu piară, ci ținți toți să vină la pocăință. *Iac. 2. 2. Ezech. 10. 27. **Iac. 30. 18. 1 Pet. 3. 20. Ier. 10. 2. Ezech. 12. 28, 30; 30. 21. † Rom. 2. 4. 1 Tim. 2. 4.

10. Ziua Domnului însă vă * veni ca un hoț. În ziua aceea, cerurile * vor trece cu troznul, trupurile cerești se

vor topi de mare căldură, și pămîntul, cu tot ce este pe el, va arde.

*Mat. 24. 43. Luc. 12. 35. 1 Tim. 6. 3. Apoc. 3. 2; 10. 2. **Ps. 102. 26. Iac. 34. 6. Mat. 24. 30. Marc. 13. 31. Rom. 8. 12. Ezech. 1. 11. Apoc. 20. 11; 31. 1.

11. Deci, fiindcă toate aceste lucruri au să se strice, ce fel de oameni ar trebui să fiți voi, printr'o * purtare sfîntă și evlavioasă, *1 Pet. 1. 16.

12. așteptînd * și grăbind venirea zilei lui Dumnezeu, în care cerurile a-prinse vor * pieri, și trupurile cerești se țin vor topi de căldura focului? *1 Cor. 1. 7. Tit. 2. 13. **Ps. 50. 3. Iac. 34. 4. † Mic. 1. 4. Vers. 39.

13. Dar noi, după făgăduința Lui, așteptăm ceruri * noi și un pămînt nou, în care va locui neprîhănirea. *Iac. 30. 17; 40. 22. Apoc. 21. 1, 30.

14. De aceea, prea iubiților, fiindcă așteptați aceste lucruri, siliti-vă să * fiți găsiți înaintea Lui fără prihană, fără vină, și în pace. *1 Cor. 1. 8; 13. 30. Filip. 1. 25. 1 Tim. 2. 12; 5. 20.

15. Să credeți că îndelunga * răbdare a Domnului nostru este mintuire, cum v'a scris și prea iubitul nostru frate Pavel, după înțelepciunea dată lui, *Rom. 2. 4. 1 Pet. 3. 20. Vers. 4.

16. ca și în toate epistolele lui, cînd vorbește * despre lucrurile acestea. În ele sînt unele lucruri grele de înțeles, pe cari cei neștiutori și nestatornici le răstîlmăcesc ca și pe celelalte Scripturi, spre pierzarea lor. *Rom. 8. 18. 1 Cor. 13. 14. 1 Tes. 4. 13.

17. Voi deci, prea iubiților, stînd mai dinainte aceste * lucruri, păziți-vă ** ca nu cumva să vă lăsați firîți de rătăcirea acestor nelegiuîți, și să vă pierdeți țîria; *Marc. 13. 23. Cap. 1. 12. **Ezech. 4. 14. Cap. 1. 10, 11; 2. 28.

18. ci * creșteți în harul și în cunoștința Domnului și Mîntuitorului nostru Isus Hristos. A Lui * să fie slava, acum și în ziua vecinicii. Amin. *Ezech. 4. 15. 1 Pet. 2. 2. **2 Tim. 4. 10. Apoc. 1. 6.

ÎNȚÎIA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI IOAN

1 1. Ce * era dela început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce * am privit și ce am pipăit cu minile * noastre, cu privire la Cuvîntul vieții, —

*Ioan. 1. 1. Cap. 2. 13. **Ioan. 1. 14. 2 Pet. 1. 16. Cap. 4. 14. † Luc. 24. 39. Ioan. 20. 27.

2. pentrucă viața * a fost arătată **,

și noi am văzut-o, și țin mărturisim despre ea, și țin vă vestim viața vecinică, viață care * era la Tatăl, și care ne-a fost arătată; — *Ioan. 1. 4; 11. 25; 14. 9.

**Rom. 16. 26. 1 Tim. 3. 16. Cap. 2. 5. † Ioan. 20. 24. Psalt. 2. 22. † Cap. 5. 20. **Ioan. 1. 1, 2.

3. deci, ce * am văzut și am auzit, a-

ceea vă vestim și vouă, ca și voi să aveți părtașie cu noi. Și părtașia^{**} noastră este cu Tatăl și cu Fiul Său, Isus Hristos.

^{* Psal. 4. 20. ** Ioan 17. 21. 1 Cor. 1. 9. Cap. 3. 24.}

4. Și vă scriem aceste lucruri pentru ca bucuria^{*} voastră să fie deplină.

^{* Ioan 15. 11; 16. 24. 1 Ioan 12.}

5. Vestea^{*}, pe care am auzit-o dela El și pe care v'o propovăduim, este că Dumnezeu^{**} e lumină, și în El nu este întunec.

^{* Cap. 3. 11. ** Ioan 1. 9; 8. 12; 9. 5; 12. 36, 36.}

6. Dacă^{*} zicem că avem părtașie cu El, și umblăm în întunec, mințim, și nu trăim adevărul.

^{* 2 Cor. 4. 14. Cap. 2. 4.}

7. Dar dacă umblăm în lumină, după cum El însuș este în lumină, avem părtașie unui cu alții; și singele^{*} lui Isus Hristos, Fiul Lui, ne curățește de orice păcat.

^{* 2 Cor. 4. 11. Efez. 1. 7. Ebr. 9. 14. 1 Pet. 1. 19. Cap. 2. 2. Apoc. 1. 5.}

8. Dacă^{*} zicem că n'avem păcat, ne înșelăm singuri, și^{**} adevărul nu este în noi.

^{* 1 Reg. 5. 48. 2 Cron. 4. 20. 1er. 9. 2; 13. 14; 26. 4. Prov. 20. 3. Ecl. 7. 20. Iac. 3. 2. ** Cap. 3. 4.}

9. Dacă^{*} ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să^{**} ne curățească de orice nelegiuire.

^{* Ps. 32. 1. Prov. 28. 13. ** Ps. 6. 2. Ysa. 7.}

10. Dacă zicem că n'am păcătuit, îl facem mincinos, și Cuvîntul Lui nu este în noi.

2 1. Copilașilor, vă scriu aceste lucruri, ca să nu păcătuiți. Dar dacă cineva a păcătuit, avem^{*} la Tatăl un Mijlocitor¹, pe Isus Hristos, Cel neprihănit.

^{* Rom. 8. 34. 1 Tim. 2. 5. Ebr. 7. 25; 9. 24.}

2. El este^{*} jertfa de ispășire pentru păcatele noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci^{**} pentru ale întregii lumi.

^{* Rom. 8. 26. 2 Cor. 5. 19. Cap. 1. 7; 4. 10. ** Ioan 1. 29; 4. 42; 11. 51, 52. Cap. 4. 14.}

3. Și prin aceasta știm că îl cunoaștem, dacă păzim poruncile Lui.

4. Cine^{*} zice: „îl cunosc^{**}“, și nu păzește poruncile Lui, este^{**} un mincinos, și adevărul nu este în el.

^{* Cap. 1. 6; 4. 20. ** Cap. 1. 8.}

5. Dar cine^{*} păzește Cuvîntul Lui, în el^{**} dragostea lui Dumnezeu a ajuns desăvîrșită; prin[†] aceasta știm că sintem în El.

^{* Ioan 14. 23, 23. ** Cap. 4. 13. † Cap. 4. 13.}

6. Cine^{*} zice că rămîne în El, tre-

buie să trăiască^{**} și el cum a trăit Isus.

^{* Ioan 15. 4, 5. ** Mat. 23. 29. Ioan 15. 18. 1 Pet. 2. 21.}

7. Noua iubitorilor nu^{*} vă scriu o poruncă nouă, ci o poruncă veche, pe care^{**} ați avut-o dela început. Porunca aceasta veche este Cuvîntul, pe care l-ați auzit.

^{* 1 Ioan 5. ** Cap. 3. 11. 1 Ioan 5.}

8. Totuș vă scriu o poruncă^{*} nouă, lucru care este adevărat atît cu privire la El, cît și cu privire la voi; căci^{**} întunerecul se împrăște, și lumina[†] adevărată și răsare chiar.

^{* Ioan 15. 24; 15. 12. ** Rom. 13. 12. Efez. 5. 8. † 1 Tim. 2. 4. 8. † Ioan 1. 9; 8. 12; 12. 36.}

9. Cine^{*} zice că este în lumină, și urîște pe fratele său, este încă în întunec pînă acum.

^{* 1 Cor. 13. 2. 2 Pet. 1. 9. Cap. 3. 14, 15.}

10. Cine^{*} iubește pe fratele său, rămîne în lumină, și în el^{**} nu este niciun prilej de poticnire.

^{* Cap. 3. 14. ** 1 Pet. 1. 10.}

11. Dar cine urîște pe fratele său, este în întunec, umblă^{*} în întunec, și nu știe încotro merge, pentru că întunerecul i-a orbât ochii.

^{* Ioan 12. 36.}

12. Vă scriu, copilașilor, fiindcă păcatele^{*} vă sînt iertate pentru Numele Lui.

^{* Luc. 24. 47. Psal. 4. 18; 10. 42; 13. 26. Cap. 2. 1.}

13. Vă scriu, părinților, fiindcă ați cunoscut pe Cel ce este dela^{*} început. Vă scriu, tinerilor, fiindcă ați biruit pe cel rău. V'am scris, copilașilor, fiindcă ați cunoscut pe Tatăl.

^{* Cap. 1. 1.}

14. V'am scris, părinților, fiindcă ați cunoscut pe Cel ce este dela început. V'am scris, tinerilor, fiindcă sinteți^{*} tari, și Cuvîntul lui Dumnezeu rămîne în voi, și ați biruit pe cel rău.

^{* Ebr. 4. 14.}

15. Nu^{*} iubiți lumea, nici lucrurile din lume. Dacă^{**} iubește cineva lumea, dragostea Tatălui nu este în El.

^{* Rom. 12. 2. ** Mat. 4. 24. Gal. 1. 19. Iac. 4. 4.}

16. Gaci tot ce este în lume: pofta firii pămîntesti, pofta ochilor^{*} și lăudăroșia vieții, nu este dela Tatăl, ci din lume.

^{* Ecl. 2. 11.}

17. Și lumea^{*} și pofta ei trece; dar cine face voia lui Dumnezeu, rămîne în veac.

^{* 1 Cor. 7. 31. 1ac. 1. 10; 4. 24. 1 Pet. 1. 24.}

18. Copilașilor^{*}, este^{**} ceasul cel de pe urmă. Și, după cum ați auzit că are să vină anticrist[†], să știți că acum^{††} s'au ridicat mulți anticriști; prin aceasta cunoaștem că^{*†} este ceasul de pe urmă.

^{* Ioan 21. 2. ** Ebr. 1. 2. † 2 Tim. 2. 3, etc. 2 Pet. 2. 1. Cap. 4. 3. †† Mat. 24. 5, 24. 1 Ioan 7. *† 1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 1.}

1. San Adreas. Grecește: Părinte, sfînt apărător, ajutor.

19. Ei au ieșit din* mijlocul nostru, dar nu erau dintre ai noștri. Căci dacă** ar fi fost dintre ai noștri, ar fi rămas cu noi; ei au ieșit, ca Ț să se arate că nu toți sînt dintre ai noștri. + Deut. 12, 12, Ps. 41, 7. + Psal. 10, 20. + Mat. 24, 21. + Ioan. 6, 27. + 10, 28. + 2 Tim. 2, 19. + 1 Cor. 11, 19.

20. Dar voi* ați primit ungerea din partea** Celui sfînt, și știți Ț orice lucrul. + 1 Cor. 1, 21. + Evr. 1, 9. + Vers. 27. + Marc. 1, 24. + Psal. 1, 14. + Ioan. 10, 4; 14, 26; 15, 26. + Vers. 27.

21. V'am scris nu că n'ați cunoaște adevărul, ci pentrucă îl cunoașteți, și știți că nicio minciună nu vine din adevăr.

22. Cine* este mincinosul, dacă nu cel ce tăgăduiește că Ius este Hristosul? Acela este Anticristul, care tăgăduiește pe Tatăl și pe Fiul.

+ Cap. 4, 3. + Ioan 7.

23. Oricine* tăgăduiește pe Fiul, n'are pe Tatăl. Oricine** mărturisește pe Fiul, are și pe Tatăl.

+ Ioan 15, 23. + Ioan 9. + Ioan 14, 7, 9, 15. + Cap. 4, 15.

24. Ce* ați auzit dela început, aceea să rămîni în voi. Dacă rămîne în voi ce ați auzit dela început, și voi veți** rămînea în Fiul și în Tatăl.

+ 1 Ioan 5. + Ioan 14, 25. + Cap. 1, 8.

25. Și* făgăduința, pe care ne-a făcut-o El, este aceasta: viața vecinică.

+ Ioan 17, 3. + Cap. 1, 2; 5, 11.

26. V'am scris aceste lucruri în* vederea celor ce caută să vă răstăcescă.

+ Cap. 3, 7. + Ioan 7.

27. Cit despre voi, ungerea*, pe care ați primit-o dela El, rămîne în voi, și n'aveți** trebuință să vă lăveți cineva; ci, după cum ungerea Lui vă Ț învață despre toate lucrurile și este adevărată, și nu este o minciună, rămîneți în El, după cum v'a învîțat ea. + Vers. 20. + 1 Cor. 10, 34. + Evr. 8, 30, 31. + Ioan 14, 26; 15, 15. + Vers. 20.

28. Și acum, copilașilor, rămîneți în El, pentrucă atunci cînd* Se va arăta El, să** avem îndrăzneală, și, la venirea Lui, să nu rămînem de rușine și depărtați de El.

+ Cap. 3, 3. + Cap. 4, 17.

29. Dacă* știți că El este neprihănit, să știți și că oricine** trăiește în neprihănire este născut din El.

+ Psal. 14, 25. + Cap. 3, 7, 15.

31. Vedeti ce dragoste ne-a arătat Tatăl, să* ne numim copii ai lui Dumnezeu! Și sîntem. Lumea nu ne cunoaște, pentrucă** nu L-a cunoscut nici pe El. + Ioan 1, 12. + Ioan 15, 15, 26; 16, 3; 17, 25.

2. Prea iubiților, acum* sîntem copii

ai lui Dumnezeu. Și ce vom fi, nu s'a arătat încă**. Dar știm că atunci cînd Se va arăta El, vom Ț fi ca El; pentrucă îl Ț vom vedea așa cum este.

+ Ioan. 16, 3. + Rom. 8, 15. + Gal. 3, 26; 4, 4. + Cap. 1, 1. + 1 Tim. 6, 16. + 2 Cor. 4, 27. + Rom. 8, 29. + 1 Cor. 15, 49. + Filip. 1, 21. + Col. 3, 4. + 2 Pet. 1, 4. + 1 Ier. 33, 26. + Ps. 18, 21. + Mat. 5, 8. + 1 Cor. 13, 12. + 2 Cor. 5, 7.

3. Oricine* are nădejdea aceasta în El, se curățește, după cum El este curat.

+ Cap. 4, 17.

4. Oricine face păcat, face și fărădelege*; și păcatul este fărădelege.

+ Rom. 4, 15. + Cap. 5, 17.

5. Și știți că* El S'a arătat ca să** lă păcatele; și în El Ț nu este păcat.

+ Cap. 1, 2. + 1 Tim. 3, 5. + 4, 21. + 1 Tim. 1, 15. + Evr. 1, 9; 9, 26. + 1 Pet. 2, 24. + 1 Cor. 5, 21. + Evr. 4, 15; 9, 26. + 1 Pet. 2, 24.

6. Oricine rămîne în El, nu păcătuiește; oricine* păcătuiește, nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut.

+ Cap. 2, 4; 4, 8. + Ioan 11.

7. Copilașilor, nimeni* să nu vă înșele! Cine** trăiește în neprihănire, este neprihănit, cum El însuș este neprihănit.

+ Cap. 2, 26. + 1 Ier. 15, 3-4. + Rom. 1, 18. + Cap. 2, 28.

8. Cine* păcătuiește, este dela diavolul, căci diavolul păcătuiește dela început. Fiul lui Dumnezeu S'a arătat ca** să nimicească lucrările diavolului. + Mat. 12, 28. + Ioan 8, 44. + 1 Pet. 5, 15. + Luc. 10, 18. + Ioan 10, 11. + Evr. 2, 14.

9. Oricine* este născut din Dumnezeu, nu păcătuiește, pentrucă sîmînta** Lui rămîne în el; și nu poate păcătui, fiindcă este născut din Dumnezeu.

+ Cap. 5, 18. + 1 Pet. 1, 18.

10. Prin aceasta se cunosc copiii lui Dumnezeu și copiii diavolului. Oricine* nu trăiește în neprihănire, nu este dela Dumnezeu; nici** cine nu iubește pe fratele său.

+ Cap. 2, 28. + Cap. 4, 8.

11. Căci vestirea, pe care ați auzit-o dela început, este aceasta*: să ne iubim** unii pe alții; + Cap. 1, 8; 4, 21. + Ioan 13, 34; 15, 17. + Vers. 25. + Cap. 4, 7, 21. + Ioan 13.

12. Nu cum a fost Cain*, care era dela cel rău, și a ucis pe fratele său. Și pentrucă l-a ucis? Pentrucă faptele lui erau rele, iar ale fratelui său erau neprihănite.

+ 1 Pet. 4, 4, 8. + Evr. 11, 4. + Iuda. 11.

13. Nu vă mirați, fraților, dacă vă* urăște lumea. + Ioan 15, 18, 25; 17, 24. + 1 Tim. 3, 15.

14. Noi* știm că am trecut din moarte la viață, pentrucă iubim pe frați. Cine** nu iubește pe fratele său, rămîne în moarte.

+ Cap. 2, 25. + Cap. 1, 8, 11.

15. Oricine* urăște pe fratele său, este un ucigaș; și știți că nimeni uci-

gaș** n'are viața vecinică rămânând în el.

* Mat. 5, 21, 22. Cap. 4, 20. ** Gal. 5, 21. Apoc. 21, 8.

16. Noi am cunoscut* dragostea Lui prin aceea că El Și-a dat viața pentru noi; și noi deci trebuie să ne dăm viața pentru frați.

* Ioan. 2, 19; 6, 10. Rom. 5, 8. Efez. 5, 2, 25. Cap. 4, 9, 11.

17. Dar cine* are bogățiile lumii acesteia, și vede pe fratele său în nevoie, și își închide inima față de el, cum rămîne** în el dragostea de Dumnezeu?

* Deut. 15, 7. Luc. 9, 11. ** Cap. 4, 20.

18. Copilașilor, să* nu iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul.

* Rom. 15, 21. Rom. 12, 9. Efez. 14, 5. Iac. 2, 15, 16. 1 Pet. 2, 22.

19. Prin aceasta vom cunoaște că* sintem din adevăr, și ne vom liniști inimile înaintea Lui,

* Ioan 15, 17. Cap. 1, 8.

20 ori în ce* ne osîndește inima noastră; căci Dumnezeu este mai mare decît inima noastră, și cunoaște toate lucrurile.

* 1 Cor. 4, 4.

21. Prea iubiților*, dacă nu ne osîndește inima noastră, avem** îndrăzneală la Dumnezeu.

* Iov 15, 28. ** Eze. 16, 22. Cap. 2, 20; 4, 17.

22. Și orice* vom cere, vom căpăta dela El, fiindcă păzim poruncile Lui, și** facem ce este plăcut înaintea Lui.

* Ps. 141, 2; 148, 28. Prov. 18, 20. Ier. 29, 12. Mat. 7, 8; 21, 22. Marc. 11, 24. Ioan. 14, 13; 15, 7; 16, 23, 24. Iac. 1, 16, 25; 3, 14. ** Ioan. 5, 20; 9, 21.

23. Și* porunca Lui este să credem în Numele Fiului Său Isus Hristos, și să** ne iubim unii pe alții, cum ț ne-a poruncit El.

* Ioan 6, 29; 17, 8. Mat. 23, 39. Ioan 21, 19; 4, 12. Efez. 5, 2. 1 Tim. 4, 5. 1 Pet. 4, 8. Vers. 11. Cap. 4, 11. † Cap. 2, 9, 10.

24. Cine* păzește poruncile Lui, rămîne în El, și El în el**. Și ț cunoaștem că El rămîne în noi prin Duhul, pe care ni l-a dat.

* Ioan 17, 21, etc. † Rom. 8, 9. Cap. 4, 13.

41. Prea iubiților, să* nu dați crezare oricărui duh; ci să** cercetați duhurile, dacă sînt dela Dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți ț prooroci mincinoși.

* Ier. 18, 8. Mat. 24, 4. ** 1 Cor. 14, 29. 1 Tim. 3, 21. Apoc. 2, 1. † Mat. 24, 4, 24. Fapt. 20, 28. 1 Tim. 4, 1. 2 Pet. 2, 1. Cap. 2, 18. † Ioan 7.

2. Duhul lui Dumnezeu să-L cunoașteți după aceasta: Orice* duh, care mărturisește că Isus Hristos a venit în trup, este de la Dumnezeu;

* 1 Cor. 12, 3. Cap. 1, 1.

3. și orice* duh, care nu mărturisește pe Isus, nu este dela Dumnezeu, ci este duhul lui Antihrist, de a cărui ve-

nire ați auzit. El chiar** este în lume acum.

* Cap. 2, 22. 2 Ioan 7. ** 2 Tes. 2, 7. Cap. 2, 18, 22.

4. Voi*, copilașilor, sînteți din Dumnezeu; și i-ați biruit, pentru că Cel** ce este în voi, este mai mare decît cel ce este în lume.

* Cap. 5, 4. ** Ioan 12, 31; 14, 30; 16, 11. 1 Cor. 2, 12. Efez. 3, 7; 4, 12.

5. Ei* sînt din lume; de aceea vorbesc ca din lume, și lumea** îi ascultă.

* Ioan 1, 21. ** Ioan 10, 19; 17, 14.

6. Noi însă sîntem din Dumnezeu; cine* cunoaște pe Dumnezeu, ne ascultă; cine nu este din Dumnezeu, nu ne ascultă. Prin aceasta cunoaștem duhu** adevărului și duhu răcîcirii.

* Ioan 8, 47; 9, 27. 1 Cor. 14, 27. 2 Cor. 10, 7. ** Iac. 4, 20. Ioan 14, 17.

7. Prea iubiților*, să ne iubim unii pe alții; căci dragostea este dela Dumnezeu. Și oricine iubește, este născut din Dumnezeu, și cunoaște pe Dumnezeu.

* Cap. 3, 10, 11, 20.

8. Cine nu iubește, n'a* cunoscut pe Dumnezeu; pentru că Dumnezeu este dragoste.

* Cap. 2, 4; 3, 4. ** Vers. 16.

9. Dragostea lui Dumnezeu față de noi s'a arătat prin faptul* că Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiu, ca** noi să trăim prin El.

* Ioan 2, 18. Rom. 8, 9; 8, 32. Cap. 3, 16. ** Cap. 5, 11.

10. Și dragostea stă nu* în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi, și a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire** pentru păcatele noastre.

* Ioan 12, 16. Rom. 8, 9, 10. Tit. 2, 4. ** Cap. 2, 2.

11. Prea iubiților, dacă* astfel ne-a iubit Dumnezeu pe noi, trebuie să ne iubim și noi unii pe alții.

* Mat. 12, 50. Ioan 15, 12, 13. Cap. 3, 16.

12. Nimeni* n'a văzut vreodată pe Dumnezeu; dacă ne iubim unii pe alții, Dumnezeu rămîne în noi, și dragostea** Lui a ajuns deslășurită în noi.

* Ioan 1, 18. 1 Tim. 6, 16. Vers. 20. ** Cap. 2, 5. Vers. 18.

13. Cunoaștem* că rămînem în El și că El rămîne în noi prin faptul că ne-a dat din Duhul Său.

* Ioan 14, 20. Cap. 3, 24.

14. Și noi* am văzut și mărturisim că Tatăl** a trimis pe Fiul ca să fie Mîntuitorul lumii.

* Ioan 1, 14. Cap. 1, 1, 2. ** Ioan 3, 17.

15. Cine* va mărturisi că Isus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămîne în el, și el în Dumnezeu.

* Rom. 10, 9. Cap. 5, 1, 5.

16. Și noi am cunoscut și am crezut dragostea pe care o are Dumnezeu față de noi. Dumnezeu* este dragoste;

A DOUA EPISTOLĂ A LUI IOAN

1. Presbiterul¹ către aleasa Doamnă și către copiii ei, pe^{*} cari-i iubesc în adevăr — și nu numai eu, ci toți cei-ce cunosc adevărul². —
* Vers. 1.
 1 Ioan 3. 15. 2 Ioan 1. ** Ioan 8. 30. Gal. 2. 8. 14; 3. 1. 5. 7. Col. 1. 3. 2 Tim. 2. 15. 1 Tim. 2. 4. Evr. 10. 30.

2. pentru adevărul acesta care rămâne în noi, și care va fi cu noi în veac:

3. Harul, îndurarea și pacea să fie^{*} cu voi din partea lui Dumnezeu Tatăl, și din partea Domnului Isus Hristos, Fiul Tatălui, în adevăr³ și în dragoste!
* 1 Tim. 1. 2. ** Vers. 1.

4. M'am bucurat foarte mult când am aflat pe unii din copiii tăi umblînd^{*} în adevăr, după porunca pe care am primit-o dela Tatăl.
* 2 Ioan 2.

5. Și acum, te rog, Doamnă, nu^{*} ca și cum ți-aș scrie o poruncă nouă, ci cea, pe care am avut-o dela început: să⁴ ne iubim unii pe alții!
* 1 Ioan 2. 7; 3. 13. ** Ioan 13. 34; 1. 15. 15. 1 Tim. 2. 2. 1 Pet. 4. 8. 2 Ioan 3. 23.

6. Și dragostea stă^{*} în viețuirea după poruncile Lui. Aceasta este porunca în care trebuie să umblați, după cum⁵ ați auzit dela început.

* Ioan 14. 23, 24; 15. 10. 2 Tim. 2. 5; 3. 5. ** 1 Ioan 2. 24.

7. Căci în lume s'au răspândit mulți^{*}

amăgitori, cari⁶ nu mărturisesc că Isus Hristos vine în trup. Iată⁷ amăgitorul, iată Antihristul!

* 2 Ioan 4. 1. ** 1 Ioan 4. 1, 3. 21 Ioan 2. 22; 4. 2.

8. Păziți-vă^{*} bine să⁸ nu perdeți rodul muncii voastre, ci să primiți o răsplătă deplină.

* Marc. 13. 9. ** Gal. 3. 4. Evr. 10. 35, 36.

9. Oricine^{*} o ia înainte, și nu rămâne în învățătura lui Hristos, n'are pe Dumnezeu. Cine rămâne în învățătura aceasta, are pe Tatăl și pe Fiul.

* 1 Ioan 2. 20.

10. Dacă vine cineva la voi, și nu vă aduce învățătura aceasta, să nu-i primiți în casă, și să nu-i⁹ ziceți:

„Bun venit!”
* Rom. 16. 17. 2 Cor. 6. 11, 12, 15. Gal. 1. 9. 2 Tim. 2. 8. Tit. 2. 10.

11. Căci cine-i zice: „Bun venit!” se face părtaş faptelor lui rele.

12. Aș avea să vă spun multe¹⁰ lucruri; dar nu voiesc să vi le scriu pe hîrtie și cu cerneală; ci nădejduiesc să vin la voi, și să vă vorbesc gură către gură, pentruca¹¹ bucuria noastră să fie deplină.

* 2 Ioan 13. ** Ioan 17. 23. 1 Ioan 1. 4.

13. Copiii surorii tale alese îți¹² trimet sănătate. Amin.
* 2 Pet. 4. 13.

A TREIA EPISTOLĂ A LUI IOAN

1. Presbiterul¹ către prea iubitul Gaiu, pe^{*} care-l iubesc în adevăr. —
* 2 Ioan 1.

2. Prea iubitule, doresc ca toate lucrurile tale să-ți meargă bine, și sănătatea ta să sporească tot așa cum sporește sufletul tău.

3. A fost o mare bucurie pentru mine, când au venit frații și au mărturisit că ești credincios adevărului și că umblă^{*} în adevăr.
* 2 Ioan 4.

4. Eu n'am bucurie mai mare decît să aud despre copiii² mei că umblă în adevăr.
* 1 Cor. 4. 15. Filip. 10.

5. Prea iubitule, tu lucrezi cu credincioșie în tot ce faci pentru frați; și pentru străini totodată.

6. Ei au mărturisit despre dragostea ta înaintea Bisericii. Vei face bine să îngrijești de călătoria lor, într'un chip vrednic de Dumnezeu;

7. căci au plecat pentru dragostea

1. Gaiu: Iohannis.

Numelui Lui, fără să primească ceva^{*} dela Neamuri.

* 1 Cor. 9. 12, 15.

8. Este datoria noastră dar, să primim bine pe astfel de oameni, ca să lucrăm împreună cu adevărul.

9. Am scris ceva Bisericii, dar Diotref, căruia îi place să aibă întâietatea între ei, nu vrea să știe de noi.

10. De aceea, când voi veni, îi voi aduce aminte de faptele pe cari le face, căci ne clevește cu vorbe rele. Nu se mulțamește cu atât; dar nici el nu primește pe frați, și împiedecă și pe cei ce voiesc să-l primească, și-i dă afară din Biserică.

11. Prea iubitule, nu^{*} urma răul, ci binele. Cine³ face binele, este din Dumnezeu: cine face răul, n'a văzut pe Dumnezeu.
* Ps. 37. 27. Isa. 1. 16, 17. 2 Pet. 2. 12. ** 1 Ioan 2. 20; 3. 4, 5.

12. Toți, chiar și Adevărul, mărturisesc bine despre^{*} Dimitrie; și noi

mărturisim despre ei: și** știi că mărturisirea noastră este adevărată.

* 1 Tim. 2. 7. ** Ioan 21. 24.

13. Aș avea să-ți spun multe* lucruri, dar nu voiesc să ți le scriu cu cerneală și condei.

* 2 Ioan 12.

EPISTOLA SOBORNICEASCĂ A LUI IUDA

1. Iuda, rob al lui Isus Hristos, și fratele* lui Iacov, către cei** chemați, cari s'at iubii în Dumnezeu Tatăl, și păstrați† pentru Isus Hristos: *Luc. 4. 4. Pag. 1. 12. ** Rom. 1. 7. † Ioan 17. 11, 12, 13. † Pet. 1. 4.

2. Indurarea, pacea* și dragostea să vă fie înmulțite.

* 1 Pet. 1. 3. † Pet. 1. 2.

3. Prea iubiților, pe cînd căutam cutot dinadinsul să vă scriu despre mintuirea* noastră de obște, m'am văzut silit să vă scriu ca** să vă îndema să luptați pentru credința, care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna.

* Tit. 1. 4. ** Filip. 1. 27. † Tim. 1. 15. † 2 Tim. 1. 13; 4. 7.

4. Căci* s'au strecurat printre voi unii oameni, scriși** de mult pentru osînda aceasta, oameni necuvlavioși, cari schimbă† în desfrînare harul†† Dumnezeului nostru, și tăgăduiesc†† pe singurul nostru Stăpîn și Domn Isus Hristos.

* Gal. 2. 4. † Pet. 2. 1. ** Rom. 3. 21, 28. † 1 Pet. 2. 4. † 2 Pet. 2. 12. †† Tit. 1. 11. Evr. 12. 15. ** Tit. 1. 16. † Pet. 2. 1. † Ioan 2. 22.

5. Vreau să vă aduc aminte, măcar că știți odată pentru totdeauna toate aceste lucruri, că Domnul*, după ce a izbăvit pe poporul Său din țara Egiptului, în urmă a** nimicit pe cei ce† n'au crezut.

* 1 Cor. 10. 9. ** Num. 14. 26, 30; 24. 14. Ps. 105. 26. Evr. 3. 17, 19. † Ioan 8. 44.

6. El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri vecinice, în întinerec, pe* ingerii cari nu și-au** păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința.

* 2 Pet. 2. 4. ** Apoc. 18. 12.

7. Tot așa, Sodoma* și Gomora și cetățile dimprejurul lor, cari se dăduseră ca și ele la curvie și au poftit după trupul altuia, ne stau înainte ca o pildă, suferind pedeapsa unui foc vecinic.

* Fac. 19. 24. Deut. 29. 25. † 2 Pet. 2. 6.

8. Totuș* oamenii aceștia, firți de visările lor, își pingăresc la fel trupul, mesocotesc stăpînirea și batjocoresc** dregătoriile.

* 2 Pet. 2. 10. ** Exod. 22. 28.

9. Arhanghelul Mihail*, cînd se împotriva diavolului și se certa cu el pentru trupul lui Moise, n'a îndrăz-

nit** să rostească împotriva lui o judecată de ocară, ci doar a zis: „Domnul să te mustré†!”

* Dan. 10. 12; 12. 1. Apoc. 12. 7. ** 2 Pet. 2. 12. † Zab. 3. 2. † Dan. 10. 12; 12. 1. Apoc. 12. 7. ** 2 Pet. 2. 12. † Zab. 3. 2.

10. Aceștia*, dîmpotrivă, batjocoresc ce nu cunosc, și se pierd singuri în ceea ce știu din fire, ca dobitoacele fără minte.

* 2 Pet. 2. 12.

11. Vai de ei! Căci au urmat pe calea lui* Cain! S'au aruncat** în răstîcirea lui Balasam, din dorința de câștig! Au pierit într'o răscoală ca† a lui Core! *Fac. 4. 8. † Ioan 3. 12. ** Num. 16. 7, 1.

† 2 Pet. 2. 12. * Num. 16. 1, 44.

12. Sînt* niște stînci ascunse la mesele** voastre de dragoste, unde se ospătează fără rușine împreună cu voi, și se îndoaipă deabinele; niște mori† fără apă, mînați†† incoace și încolo de vînturi, niște pomi tomatnici fără rod, de două ori morți, desrădăcinați††;

* 2 Pet. 2. 13. ** 1 Cor. 12. 21.

† 1 Pet. 2. 24. † 2 Pet. 2. 17. †† Ecl. 4. 14. †† Mat. 15. 12.

13. niște valuri* înfuriate ale mării, cari își spumegă** rușinile lor, niște stele rătăcitoare, cărora† le este păstrată megura întinerucului pentru vecie.

* Isa. 57. 26. ** Filip. 2. 15. † 2 Pet. 2. 17.

14. Și pentru ei a prorocit Enoch, al* șaptelea patriarh dela Adam, cînd a zis: „Iată că a venit† Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi.

* Fac. 5. 9, 1. ** Deut. 10. 2. Dan. 7. 10. Zab. 14. 1. Mat. 25. 31. 2 Tim. 1. 7. Apoc. 1. 7.

15. ca să facă o judecată împotriva tuturor, și să încredințeze pe toți cei nelegiuși, de toate faptele* nelegiuite, pe cari le-au făcut în chip nelegiuit, și de toate cuvintele de ocară, pe cari le-au rostit împotriva Lui acești păcătoși nelegiuși.”

* 1 Sam. 2. 3. Ps. 31. 19; 64. 4. Mat. 12. 12.

16. Ei sînt niște crititori, nemulțumiți cu soarta lor; trăiesc după poftele lor; gura* le este plină de vorbe trufașe, și slăvesc** pe oameni pentru câștig.

* 2 Pet. 2. 18. ** 1 Pet. 2. 18. 1. 1. 9.

17. Dar* voi, prea iubiților, aduce-

și-vă aminte de vorbele vestite mai dinainte de apostolii Domnului nostru Isus Hristos. *2 Pet. 3. 2.

18. Cum vă spuneau că în vremurile din urmă vor¹ fi batjocoritori, cari vor trăi după poftele lor nelegiuite.

*1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 12-14. 2 Pet. 2. 1; 3. 3.

19. Ei sînt aceia cari² dau naștere la dezbinări, oameni supuși poftelor firii³, cari n'au Duhul.

*Prov. 26. 1. Rom. 14. 7. Goro 4. 12; 5. 16. Ebr. 10. 26. **1 Cor. 2. 14. Jac. 3. 16.

20. Dar voi, prea iubiților, zidiți-vă⁴ sufletește pe credința voastră prea sfîntă, rugați-vă⁵ prin Duhul Sfînt,

*Col. 3. 7. 1 Tim. 1. 4. **Rom. 8. 26. Ebr. 4. 16.

21. țineți-vă în dragostea lui Dumnezeu, și așteptați⁶ îndurarea Domnului nostru Isus Hristos pentru viața veșnică.

*Tit 2. 13. 2 Pet. 3. 12.

22. Mustrați pe cel ce se despart de voi;

23. căutați să mîntuiți⁷ pe unii, smulgîndu-i⁸ din foc; de alții larăș fie-vă milă cu frică, urînd pînă și cămașa⁹ minjîta de carne.

*Rom. 12. 14. 1 Tim. 4. 10. **Amos 4. 11. Zab. 3. 2. 1 Cor. 5. 15. 1 Zab. 3. 4-5. Apoc. 2. 4.

24. Iar¹⁰ a Aceluia, care poate să vă păzească de orice cădere, și să vă facă să¹¹ vă înfățișați fără prihană și plini de bucurie înaintea slavei Sale,

*Rom. 16. 25. Ebr. 3. 29. **Col. 1. 27.

25. singurului¹² Dumnezeu, Mintuitorul nostru, prin Isus Hristos, Domnul nostru, să fie slavă, măreție, putere și stăpînire, mai înainte de toți vecii, și acum și în veci. Amin.

*Dana. 16. 27. 1 Tim. 1. 17; 2. 8.

APOCALIPSA LUI IOAN

1. Descoperirea lui Isus Hristos, pe care¹ l-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi lucrurile cari au să se întîmple² în curînd. Și le-a făcut-o cunoscut, trimîțînd³ prin ingerul Său la robul Său Ioan, —

*Ioan 1. 1, 2; 2. 26; 12. 49. **Vers. 3. Cap. 4. 1. 1 Cap. 22. 16.

2. care⁴ a mărturisit despre Cuvîntul lui Dumnezeu și despre mărturia lui Isus Hristos, și a spus tot⁵ ce a văzut.

*1 Cor. 1. 6. Vers. 9. Cap. 6. 9; 12. 17. **1 Ioan 1. 1.

3. Ferice⁶ de cine citește, și de cel ce ascultă cuvintele acestei proorocii, și păzește lucrurile scrise în ea! Căci vremea⁷ este aproape!

*Luc. 11. 28. Cap. 22. 7. **Rom. 13. 12. Jac. 5. 8. 1 Pet. 4. 7. Cap. 22. 10.

4. Ioan, către cele șapte Biserici, cari sînt în Asia: Har și pace vouă din partea Celui⁸ ce este, Celui ce era⁹ și Celui ce vine, și din partea celor șapte duhuri, cari stau înaintea scaunului Său de domnie, *Ezod. 3. 14. Vers. 8.

**Ioan 1. 1. 1 Zab. 3. 9; 4. 10. Cap. 3. 1; 4. 3; 5. 6.

5. și din partea lui Isus Hristos, martorul¹⁰ credincios, cel¹¹ întîi născut din morți, Domnul¹² împăraților pămîntului!

A Lui, care ne iubește¹³, care ne-a¹⁴ spălat de păcatele noastre cu sîngele Său, *Ioan 8. 12. 1 Tim. 4. 10. Cap. 3. 14. **1 Cor. 15. 20. Col. 1. 18. 1 Ebr. 1. 20. Cap. 17. 14; 19. 16. 1 Tim. 12. 24; 16. 8. Gal. 2. 20. **Ebr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7.

6. și a făcut¹⁵ din noi o împărăție și proci¹⁶ pentru Dumnezeu, Tatăl Său:

a Lui¹⁷ să fie slava și puterea în vecii vecilor! Amin.

*1 Pet. 2. 2, 9. Cap. 6. 10; 20. 6. **1 Tim. 4. 16. Ebr. 12. 28. 1 Pet. 4. 10; 5. 12.

7. Iată¹⁸ că El vine pe nori. Și orice ochi îl va vedea; și cei¹⁹ ce L-au străpuns. Și toate semințiile pămîntului se vor boci din pricina Lui! Da, Amin.

*Dan. 7. 13. Mat. 24. 30; 26. 64. Psal. 1. 12. **Zab. 12. 10. Ioan 19. 27.

8. „Eu” sînt Alfa și Omega, începutul și sfîrșitul²⁰, zice Domnul Dumnezeu, Cel ce²¹ este, Cel ce era și Cel ce vine, Cel Atotputernic. *Isa. 41. 4; 44. 6; 48. 12. Vers. 11. 17. Cap. 3. 8; 21. 6; 22. 13. **Vers. 4. Cap. 4. 8; 11. 17; 6. 8.

9. Eu, Ioan, fratele vostru, care sînt pîrtăș²² cu voi la neceaz, la²³ împărăție și la răbdarea în Isus Hristos, mă aflu în ostrovul care se cheamă Patmos, din pricina²⁴ Cuvîntului lui Dumnezeu și din pricina mărturiei lui Isus Hristos. *Filip. 1. 7; 4. 14. 2 Tim. 1. 18. **Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 12. 1 Vers. 2.

10. În ziua²⁵ Domnului eram în Duhul²⁶. Și am auzit înapoi²⁷ mea un glas puternic, ca sunetul unei trâmbițe, *Psal. 15. 10. 2 Cor. 12. 3. Cap. 4. 7; 17. 3; 21. 10. **Ioan 20. 28. Psal. 20. 7. 1 Cor. 15. 5. 1 Cap. 4. 1; 10. 8.

11. care zicea: „Eu” sînt Alfa și Omega, Cel²⁸ dintîi și Cel de pe urmă. Ce vezi, scrie într'o carte, și trimete-o celor șapte Biserici: la Efes, Smirna, Pergam, Tiatura, Sardes, Filadelfia și Laodicea.” *Vers. 8. **Vers. 17.

12. M'am întors să văd glasul care-

mi vorbea. Și cînd m'am întors, am^{*} văzut șapte sfeșnice de aur.

^{*} Exod. 25-27; Zah. 4. 2. Vers. 20.

13. Și^{*} în mijlocul celor șapte sfeșnice pe cineva, care semăna cu Fiul^{**} omului, îmbrăcat[†] cu o haină lungă pînă la picioare, și încins^{††} la piept cu un brîu de aur.

^{*} Cap. 2. 1. ^{**} Exod. 1. 26. Dan. 7. 13; 10. 58. Cap. 14. 14. [†] Dan. 10. 5. ^{††} Cap. 15. 6.

14. Capul și părul^{*} Lui erau albe ca lîna albă, ca zăpada; ochii^{**} Lui erau ca para focului;

^{*} Dan. 7. 9. ^{**} Dan. 10. 6. Cap. 2. 25; 19. 12.

15. picioarele^{*} Lui erau ca arama aprinsă, și arșă într'un cuptor; și glasul^{**} Lui era ca vîlătul unor ape mari.

^{*} Exod. 1. 7. Dan. 10. 6. Cap. 2. 18. ^{**} Exod. 43. 2. Dan. 10. 6. Cap. 14. 2; 19. 6.

16. În^{*} mîna dreaptă ținea șapte stele. Din^{**} gura Lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăișuri, și ț fața Lui era ca soarele, cînd strălucește în toată puzeria lui.

^{*} Vers. 20. Cap. 2. 1; 3. 1. ^{**} Isai. 49. 2. Ezech. 9. 17. Ezech. 4. 22. Cap. 2. 12; 19; 19. 15; 21. [†] Psal. 26. 12. Cap. 10. 1.

17. Cînd L-am văzut^{*}, am căzut la picioarele Lui ca mort. El și-a pus^{**} mîna dreaptă peste mine, și a zis: „Nu te teme! Eu sînt Cel dintîi și Cel de pe urmă,

^{*} Exod. 1. 26. ^{**} Dan. 8. 18; 10. 18. [†] Isai. 41. 4; 48. 4; 49. 12. Cap. 2. 8; 22. 13. Vers. 12.

18. Cel^{*} viu. Am fost mort, și lată că sînt viu^{**} în vecii vecilor. Eu țîn[†] cheile morții și ale Locuinței morților.

^{*} Rom. 8. 9. ^{**} Cap. 4. 3; 5. 14. [†] Ps. 89. 26. Cap. 20. 1.

19. Scrie dar lucrurile^{*}, pe cari le-ai văzut, lucrurile^{**} cari sînt și cele car[†]î au să fie după ele.

^{*} Vers. 12, etc. ^{**} Cap. 2. 1, etc. [†] Cap. 4. 1, etc.

20. Taina celor^{*} șapte stele, pe cari le-ai văzut în mîna dreaptă a Mea și a celor^{**} șapte sfeșnice de aur: cele șapte stele sînt ingerii[†] celor șapte Biserici; și cele^{††} șapte sfeșnice, sînt șapte Biserici.

^{*} Vers. 18. ^{**} Vers. 12. [†] Mat. 2. 7. Cap. 2. 1, etc. ^{††} Zah. 4. 2. Mat. 5. 18. Filip. 2. 12.

21. Ingerului Bisericii din Efes scrie-i: „Lată ce zice Cel^{*} ce ține cele șapte stele în mîna dreaptă, și Cel ce umblă^{**} prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur:

^{*} Cap. 1. 18, 20. ^{**} Cap. 1. 18.

2. „Știu^{*} faptele tale, osteneala ta și răbdarea ta, și că nu poți suferi pe cei răi; că ai^{**} pus la încercare pe cei ce ț zic că sînt apostoli și nu sînt, și i-ai găsit mîncînoși.

^{*} Ps. 1. 6. Vers. 9, 18, 26. Cap. 2. 1, 9, 19. ^{**} 1 Ioan 4. 1. [†] 2 Cor. 7. 12. ^{††} Ps. 2. 1.

3. Știu că ai răbdare, că ai suferit din pricina Numei Meu, și că n'ai^{*} obosit.

^{*} Gal. 2. 3. Ezech. 12. 3, 4.

4. Dar ce am împotriva ta, este că ți-ai părăsit dragostea dinții.

5. Adu-ți dar aminte de unde ai căzut; pocăiește-te, și întoarce-te la faptele tale dinții. Altfel^{*}, voi veni la tine, și-ți voi lua sfeșnicul din locul lui, dacă nu te pocăiești.

^{*} Mat. 23. 41, 48.

6. Ai însă lucrul acesta bun: că urăști faptele Nicolaiților^{*}, pe cari și Eu le urăsc.

^{*} Vers. 16.

7. Cine^{*} are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul: „Celui ce va birui, îi voi da să^{**} mîncească din ț pomul vieții, care este în raiul lui Dumnezeu.

^{*} Mat. 11. 26; 13. 9, 43. Vers. 11-12, 26. Cap. 3. 8, 13, 20; 13. 9. ^{**} Cap. 22. 2, 14. [†] Psal. 2. 9.

8. Ingerului Bisericii din Smirna scrie-i:

„Lată ce zice Cel^{*} dinții și Cel de pe urmă, Cel ce a murit și a înviat:

^{*} Cap. 1. 8, 17, 18.

9. „Știu^{*} necazul tău și sărăcia ta (dar ești bogat)^{**}, și batjocurile, din partea celor ț ce zic că sînt ludei și nu sînt, ci ț sînt o sinagogă a Satanei.

^{*} Vers. 2. ^{**} Luc. 11. 21. 1 Tim. 6. 18. Iac. 2. 6. [†] Rom. 2. 17, 28; 30. 9. ^{††} Cap. 3. 9.

10. Nu te teme nicidecum^{*} de ce ai să suferi. Lată că diavolul are să arunce în temniță pe unii din voi, ca să vă încerce. Și veți avea un necaz de zece zile. Fii^{**} credincios pînă la moarte, și-ți voi da cununa ț vieții.

^{*} Mat. 23. 23. ^{**} Mat. 24. 13. [†] Isai. 1. 12. Cap. 3. 11.

11. Cine^{*} are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul: „Cel ce va birui, nicidecum nu va fi vătămat de a^{**} doua moarte.”

^{*} Vers. 7. Cap. 13. 9. ^{**} Cap. 20. 14; 21. 8.

12. Ingerului Bisericii din Pergam scrie-i:

„Lată ce zice Cel^{*} ce are sabia ascuțită cu două tăișuri:

^{*} Cap. 1. 16.

13. „Știu^{*} unde^{**} locuiești: acolo unde este scaunul de domnie al Satanei. Tu ții Numele Meu, și n'ai lepădat credința Mea nici chiar în zilele acelea cînd Antipa, marturul Meu credincios, a fost ucis la voi, acolo unde locuiește Satana.

^{*} Vers. 2. ^{**} Vers. 9.

14. Dar am ceva împotriva ta. Tu ai acolo niște oameni cari țin de învățătura lui Balaam^{*}, care a învățat pe Balac să pună o piatră de poticnire înaintea copiilor lui Israel, ca să^{**}

mănince din lucrurile jertfite idolilor, și să se dedea la curvie. *Mat. 24,16; 26,1; 21,16. 1 Pet. 1,16. Iuda 21. ** Psalt. 16,20. 1 Cor. 8,9,10; 10,19,20. Yers. 20. * 1 Cor. 8,16 etc.

15. Tot așa, și tu ai citiva cari, deasemenea, în invitațura Nicolaiților*, pe care Eu o urăsc. *Ysa. 66

16. Poartă-te dar. Altfel, voi veni la tine curînd, și¹ Mă voi război cu ei cu sabia gurii Mele.²

¹⁰ *Id.* 11.4. 2nd Vol. 2, Chap. 1, 37; 39, 18, 11.

17. Cine are urechi, să asculte ce zice Bisericii! Duhul: „Celui ce va birui, îi voi da să mănânce din marea as-cunsă, și-l voi da o piatră albă; și pe piatra aceasta este scris un nume” nou, pe care nu-l știe nimeni decit acela care-l primește.”⁴¹

18. Ingerului Bisericii din Tlatira,
serie-I:

„Iată ce zice Fiul lui Dumnezeu, care" are ochii ca para focului, și ale cărui picioare sînt ca arama aprinsă :

19. „Știu” faptele tale, dragostea ta, credința ta, slujba ta, răbdarea ta și faptele tale depe urmă, că sînt mai multe decît cele dinții.

20. Dar iată ce am împotriva ta: tu lași ca lezabela¹, femeia aceea, care se zice proorociță, să învețe și să amăgească pe robii Mei să² se dedea la curvie, și să mănânce din lucrurile devotatelor idolilor.

21. I-am dat vreme să^a se pocăiască, dar nu vrea să se pocăiască de curvia ei!

22. Iată că am s'o arunc bolnavă în
pat; și celor ce preacurvesc cu ea, am
să le trimet un necaz mare, dacă nu se
vor poșăi de fațele lor.

[illegible]

24. Vouă, însă, tuturor celorlalți din Tiatira, cari nu aveți învățătura aceasta, și n'ați cunoscut „adîncimile Satanei”, cum le numesc ei, vă zic: „Nu” pun peste voi altă greutate.

25. Numai țineți cu tărie ce * aveți,
pînă voi veni!

26. Celui ce va birui și celui ce va

păzi până la sfârșit lucrările" Mele, în
voi da " stăpânire peste Neamuri.

* June 4, 20, 1890; 1. 22. ** May. 20, 28. Luc. 22, 28, 30.
1 Cor. 4, 1. Cap. 1, 20, 28, 4.

27. Le* va cîrmui cu un toiag de fer,
și le va zdrobi ca pe niște vase de lut,
cum am primit și Eu putere dela Ta-
tal Meu.

¹⁰ Fed. R. Civ. P. 48, 54; D.C. Code, 7, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 8

28. Și-i voi da lăcașul* de dimineață."

29. Cine^{*} are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul.

3. „Iagerului Bisericii din Sardes, serie-I:

„Iată ce zice Cel ce” are cele șapte
Duhuri ale lui Dumnezeu și cele șapte
stele:

„Știu” faptele tale: că îți merge numele că trăiești, dar t ești mort.

2. Veghează, și întărește ce rămîne, care e pe moarte, căci n'am găsit faptele tale deslăvirite înaintea Domnului Meu.

3. Adu-ți* aminte dar cum ai primit
și auzit! Tine, și pocăiește-te**! Da-
că tu nu veghezi, voi veni ca un hoț, și
nu vei ști în care ceas voi veni peste
tine. *1 Tim. 4. 20. 2 Tim. 1. 13. Vede. 13. **Vede. 26.
†Mat. 24. 42-44; 25. 13. Marc. 13. 33. Luc. 12. 39, 40.
‡Vede. 3. 2. 8. 12. 19. 20. 22. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.

4. Totuși ai în Sardes câteva "nume, cari nu și-au mințit hainele". Ei vor umbla împreună cu Mine, îmbrăcați în ț alb, fiindcă sînt vrednici.

* Part. I, 10. ** Ibid. 10. † Cap. 4, 5, 6, 7, 8, 10.

5. Cel ce va birui, va fi* îmbrăcat
astfel în haine albe. Nu-i voi șterge**
nicidecum numele din cartea* vieții,
și voi† măriți numele lui înaintea
Tatălui Meu și înaintea îngerilor Lui.”

6. Cine* are urechi, să asculte ce zice
Bisericii Duhul. *Cap. 2, 7.

7. Ingerului Bisericii din Filadelfia

...lata ce zice Cel* Sfant, Cel** Adevărat, Celce ține cheia† lui David, Celce †† deschide, și nimeni nu va închide, Celce închide††, și nimeni nu va deschide: *Psalm. 114. **1 Ioan. 5. 20. Vers. 14. †Psalm. 118. 19. 20. ††1 Ioan. 2. 23. Luc. 1. 33. Cap. 1. 19.

8. „Știi” faptele tale: lată ți-am pus înainte o ușă²² deschisă, pe care nimeni n'o poate închide, căci ai putină

putere, și ai păzit Cuvîntul Meu, și n'ai tăgăduit Numele Meu.

* Vers. 1. ** 1 Cor. 16, 9. 3 Cor. 2, 18.

9. Iată că îți dau* din cele ce sînt în sinagoga Satanei, cari zic că sînt Iudei și nu sînt, ei mint; iată că îi** voi face să vină să se închine la picioarele tale, și să știe că te-am iubit.

* Cap. 2, 9. ** Isa. 49, 23, 26, 14.

10. Fiindcă ai păzit cuvîntul răbdării Mele, te* voi păzi și Eu de ceasul încercării, care are să vină peste lumea întreagă**, ca să încerce pe locuitorii pămîntului†.

* 2 Pet. 2, 9. ** Isa. 2, 1. † Isa. 24, 17.

11. Eu vin* curînd. Păstrează** ce ai, ca nimeni să nu-ți ia cununa†. *Rim. 4, 1. Cap. 1, 3; 21, 1, 12, 26. ** Vers. 3. Cap. 3, 26. † Cap. 2, 10.

12. Pe cele va birui, îl voi face un stîlp* în Templul Dumnezeului Meu, și nu va mai ieși afară din el. Voi** scrie pe el Numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, noul Ierusalim†, care are să se poarte din cer dela Dumnezeu, și†† Numele Meu cel nou. *1 Reg. 7, 21. Gal. 2, 9. ** Cap. 2, 17; 14, 1; 22, 4. † Gal. 1, 26. 2 Pet. 2, 22. Cap. 21, 3, 10. †† Cap. 22, 4.

13. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul.* * Cap. 2, 7.

14. Ingerului Bisericii din Laodicea scrie-i:

„Iată* ce zice Cel ce este Amin, Marturul** credincios și adevărat, începutul † zidirii lui Dumnezeu:

* Isa. 44, 16. ** Cap. 1, 3; 19, 11; 22, 6. Vers. 7. † 1 Mol. 1, 12.

15. „Știu* faptele tale: că nu ești nici rece, nici în clocot. O, dacă ai fi rece sau în clocot!

* Vers. 1.

16. Dar, fiindcă ești căldicel, nici rece, nici în clocot, am să te vărs din gura Mea.

17. Pentrucă zici: „Sînt bogat*, m'am îmbogățit, și nu duc lipsă de nimic", și nu știi că ești ticălos, nenorocit, sărac, orb și gol.

* Osea. 12, 8. 1 Cor. 4, 8.

18. Te sfătuiesc să* cumperi dela Mine aur curățit prin foc, ca să te îmbogățești; și haine** albe, ca să te îmbraci cu ele, și să nu ți se vadă ruginia goliciunii tale; și doftorie pentru ochi, ca să-ți ungi ochii, și să vezi.

* Isa. 55, 1. Mat. 13, 44; 25, 9. ** 2 Cor. 5, 2. Cap. 7, 13; 19, 13; 22, 2.

19. Eu mustru* și pedepsesc pe toți acela, pe cari-l iubesc. Fii plin de răvnă dar, și pocăiește-te!

* 1 Iov. 5, 17. Prov. 3, 11, 12. 2 Pet. 12, 6, 8. Isa. 1, 12.

20. Iată Eu stau* la ușă, și bat. Da-

că** aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi† intra la el, voi cîna cu el, și el cu Mine.

* Gen. 2, 2. ** Luc. 12, 37. † Ioan. 14, 23.

21. Celui ce va birui, îi* voi da să ședă cu Mine pe scaunul Meu de domnie, după cum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe scaunul Lui de domnie.

* Mat. 19, 28. Luc. 22, 30. 1 Cor. 6, 2. † Tim. 2, 12. Cap. 2, 26, 27.

22. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericii Duhul.

* Cap. 2, 7.

4 1. După aceste lucruri, m'am uitat, și iată că o ușă era deschisă în cer. Olasul* cel dintîi, pe care-l auzisem ca sunetul unei trîmbițe, și care vorbea cu mine, mi-a zis: „Său-te** aici, și-ți† voi arăta ce are să se întîmple după aceste lucruri!”

* Cap. 1, 10. ** Cap. 11, 12. † Cap. 1, 19; 22, 4.

2. Numai-decît am* fost răpit în Duhul. Și iată că în cer era pus un scaun** de domnie, și pe scaunul acesta de domnie ședea Cineva.

* Cap. 1, 10; 17, 3; 21, 26. ** Isa. 6, 1. Ier. 17, 12. Ezech. 1, 26; 16, 1. Dan. 7, 9.

3. Cel ce ședea pe el, avea înfățișarea unei pietre de laspis și de sardiu; și scaunul de domnie era înconjurat cu un curcubeu* ca o piatră de smaragd la vedere.

* Ezech. 1, 28.

4. Împrejurul* scaunului de domnie stăteau douăzeci și patru de scaune de domnie; și pe aceste scaune de domnie stăteau douăzeci și patru de bătrîni, îmbrăcați** în haine albe; și† pe capete aveau cununi de aur.

* Cap. 11, 16. ** Cap. 2, 4; 5, 5, 11; 7, 9; 13, 14; 19, 14. † Vers. 18.

5. Din scaunul de domnie ieșeau fulgere*, glasuri și tunete.

Înaintea scaunului de domnie ardeau** șapte lămpi de foc, cari sînt cele† șapte Duhuri ale lui Dumnezeu. * Cap. 4, 5; 19, 18. ** Ezech. 17, 23. 2 Osea. 4, 20. Ezech. 1, 13. Zah. 4, 2. † Cap. 1, 4; 5, 1; 5, 6.

6. În fața scaunului de domnie, mai este un fel de mare* de sticlă, asemenea cu cristalul. În** mijlocul scaunului de domnie și împrejurul scaunului de domnie stau patru făpturi vii, pline cu ochi pe dinainte și† pe dinapoi.

* Ezech. 28, 8. Cap. 18, 2. ** Ezech. 1, 5. † Vers. 8.

7. Cea* dintîi făptură vie seamănă cu un leu; a doua seamănă cu un vitel; a treia are fața ca a unui om; și a patra seamănă cu un vultur care zboară.

* Num. 2, 2, etc. Ezech. 1, 10; 19, 14.

8. Fiecare din aceste patru făpturi vii avea cîte șase* aripi, și erau pline cu

ochi de jur împrejur și pe dinlăuntru". Zi și noapte, ziceau fără încetare: „Sfânt!, Sfânt, Sfânt, este Domnul! Dumnezeule, Cel! Abotputernic, care era, care este, care vine!”

9. Cînd aceste făpturi vii aduceau slavă, cinste și mulțămiri Celui ce ședea pe scaunul de domnie, și care* este viu în veclii veclilor, *

10. cei* douăzeci și patru de bătrîni cădeau înaintea Celui ce ședea pe scaunul de domnie, și** se închinau Celui ce este viu în veclii veclilor, își* aruncau cununile înaintea scaunului de domnie, și ziceau:

11. „Vrednic* ești Doamne și Dumnezeul nostru, să primești slava, cinstea și puterea, căci** Tu ai făcut toate lucrurile, și prin voia Ta stau în firea și ai fost făcute!”

5 1. Apoi am văzut în mîna dreaptă a Celui ce ședea pe scaunul de domnie o* carte, scrisă pe dinlăuntru și pe dinafară, pecetluită** cu șapte peceti.

2. Și am văzut un înger puternic, care striga cu glas tare: „Cine este vrednic să deschidă cartea și să-i rupă pecetile?”

3. Și nu se găsea nimeni nici în cer*, nici pe pămînt, nici supt pămînt, care să poată deschide cartea, nici să se uite în ea.

4. Și am plîns mult, pentru că nimeni nu fusese găsit vrednic să deschidă cartea și să se uite în ea.

5. Și unul din bătrîni mi-a zis: „Nu plînge: iată că Leul* din seminția lui Iuda, Rădăcina** lui David, a biruit ca să deschidă cartea, și* cele șapte peceti ale ei.

6. Și la mijloc, între scaunul de domnie și cele patru făpturi vii, și între bătrîni, am văzut stînd în picioare un* Miel. Părea jungheat, și avea șapte coarne și șapte** ochi, cari sînt cele* șapte Duhuri ale lui Dumnezeu, trimise în tot pămîntul.

7. El a venit, și a luat cartea din mîna dreaptă a Celui ce ședea pe scaunul de domnie,

8. Cînd a luat cartea, cele patru făpturi vii și cei* douăzeci și patru de bă-

trîni s'au aruncat la pămînt înaintea Mielului, avînd fiecare cite o alăută** și potîre de aur, pline cu tîmîie, cari* sînt rugăciunile sfinților.

9. Și cîntau* o cîntare nouă, și ziceau: „Vrednic* ești tu să iei cartea și să-i rupi pecetile: căci* ai fost jungheat, și ai* frîscumpărat pentru

Dumnezeu, cu sîngele Tău, oameni din* orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam.

10. Ai* făcut din ei o împărăție și preoți pentru Dumnezeul nostru, și ei vor împărăți pe pămînt!”

11. M'am uitat, și împrejurul* scaunului de domnie, în jurul făpturilor vii și în jurul bătrînilor am auzit glasul multor îngeri. Numărul lor era de zece mii** de ori zece mii și mii de mii.

12. Ei ziceau cu glas tare: „Vrednic* este Mielul, care a fost jungheat, să primească puterea, bogăția, înțelepciunea, tîria, cinstea, slava și lauda!”

13. Și pe toate* făpturile, cari sînt în cer, pe pămînt, supt pămînt, pe mare, și tot ce se află în aceste locuri, le-am auzit zicînd: „A Celui ce** șade pe scaunul de domnie, și a Mielului să fie lauda*, cinstea, slava și stăpînirea în veclii veclilor!”

14. Și* cele patru făpturi vii ziceau: „Amin!”

Și cei douăzeci și patru de bătrîni s'au aruncat la pămînt, și s'au închinat Celui ce** este viu în veclii veclilor!

6 1. Cînd a rupt Mielul cea dintîi din cele șapte peceti, m'am* uitat, și am auzit pe una** din cele patru făpturi vii zicînd cu un glas ca de tunet: „Vino și vezi!”

2. M'am uitat, și iată că s'a arătat un* cal alb. Cel ce** sta pe el, avea un arc; i* s'a dat o cunună, și a porinit biruitoar, și ca să biruiască.

3. Cînd a rupt Mielul a doua pecete, am* auzit pe a doua făptură vie zicînd: „Vino și vezi.”

4. Și* s'a arătat un alt cal, un cal roș. Cel ce sta pe el a primit puterea să ia pacea depe pământ, pentru ca oamenii să se junghie unii pe alții, și i s'a dat o sabie mare. *Zab. 4, 2.

5. Când a rupt Mielul pecetea a treia, am* auzit pe a treia făptură vie zicînd: „Vino și vezi!” M'am uitat, și iată că s'a arătat un* cal negru. Cel ce sta pe el, avea în mîină o câmplă. *Cap. 4, 7. **Zab. 4, 2.

6. Și în mijlocul celor patru făpturi vii, am auzit un glas care zicea: „O măsură de grâu pentru un leu¹. Trei măsuri de orz pentru un leu! Dar să nu vatămi undelemnul* și vinul!” *Cap. 4, 4.

7. Când a rupt Mielul pecetea a patra, am* auzit glasul făpturii a patra zicînd: „Vino și vezi!” *Cap. 4, 7.

8. M'am uitat*, și iată că s'a arătat un cal gălbui. Cel ce sta pe el, se numea Moartea, și împreună cu el venea după el Locuința morților. Li s'a dat putere peste a patra parte a pămîntului, ca să** ucidă cu sabia, cu foamea, cu molimă și ȫ cu fiarele pămîntului. *Zab. 4, 2. **Eze. 14, 20. †Lev. 26, 25.

9. Când a rupt Mielul pecetea a cincea, am văzut supt altar* sufletele** celor ce fuseseră junghiați din pricina ȫ Cuvîntului lui Dumnezeu, și din pricina mărturisirii ȫ, pe care o ȫmuseră. *Cap. 8, 3-5. 13, 14, 15. **Cap. 20, 4. †Cap. 1, 9. ††2 Tim. 1, 8. Cap. 12, 17, 18, 19.

10. Ei strigau cu glas tare, și ziceau: „Pînă* cînd, Stăpîne, Tu, care** ești aflat și adevărat, răbovești să ȫ judeci și să răzbuți sîngele nostru asupra locuitorilor pămîntului?” *Zab. 1, 12. **Cap. 3, 7. †Cap. 11, 18; 9, 9.

11. Fiecăruia din ei i s'a dat o haină* albă, și li s'a spus să** se mai odihnească puțină vreme, pînă se va împlini numărul tovarășilor lor de slujbă și al fraților lor, cari aveau să fie omorîți ca și el. *Cap. 3, 4; 7, 9, 14. **Evr. 11, 40. Cap. 14, 13.

12. Când a rupt Mielul pecetea a șasea, m'am uitat, și iată* că s'a făcut un mare cutremur de pământ. Soarele** s'a făcut negru ca un sac de păr, luna s'a făcut toată ca sîngele, *Cap. 16, 10. **Isa. 2, 20. ȫ; 3, 26. Mat. 24, 29. Psal. 2, 20.

13. Și* stelele au căzut din cer pe pămînt, cum cad smochinele verzi din pom, cînd este scuturat de un vînt puternic. *Cap. 8, 12; 9, 1.

14. Cerul* s'a strîns ca o carte de piele, pe care o faci sul. Și toți** munții și toate ostroavele s'au mutat din locurile lor. *Ps. 102, 26. Isa. 34, 4. Evr. 1, 12, 13. **Is. 2, 20; 4, 24. Cap. 16, 20.

15. Împărății pămîntului, domnitorii, căpitani oștilor, cei bogăți și cei puternici, toți robii și toți oamenii slobozi s'au* ascuns în peșteri și în stîncile munților. *Isa. 2, 15.

16. Și* ziceau munților și stîncilor: „Cădeți peste noi, și ascundeți-ne de Fața Celui ce șade pe scaunul de domnie și de mînia Mielului; *Gen. 22, 8. Lev. 26, 20. Cap. 9, 6.

17. căci* a venit ziua cea mare a minciei Lui, și** cine poate sta în picioare?” *Is. 22, 6. Eze. 28, 1, 24, etc. Cap. 19, 14. **Ps. 76, 7.

7 1. După aceea am văzut patru îngeri, cari stăteau în picioare în cele patru colțuri ale pămîntului. Ei ȫneau* cele patru vînturi ale pămîntului, ca** să nu sufle vînt pe pămînt, nici pe mare, nici peste vreun copac. *Isa. 1, 2. **Cap. 3, 4.

2. Și am văzut un alt înger, care se suia dinspre răsăritul soarelui, și care avea pecetea Dumnezeului celui viu. El a strigat cu glas tare la cei patru îngeri, cărora le fusese dat să vatăme pămîntul și marea,

3. zicînd: „Nu* vatămați pămîntul, nici marea, nici copacii, pînă nu vom pune pecetea** pe fruntea ȫ slujitorilor Dumnezeului nostru!” *Cap. 9, 4; 9, 4. **Eze. 9, 4. Cap. 14, 1. †Cap. 20, 4.

4. Și* am auzit numărul celor ce fuseseră pecetluiți: o** sută patruzeci și patru de mii, din toate semințiile fiilor lui Israel. *Cap. 3, 12. **Cap. 112, 2.

5. Din seminția lui Iuda, douăsprezece mii erau pecetluiți; din seminția lui Ruben, douăsprezece mii; din seminția lui Gad, douăsprezece mii;

6. din seminția lui Așer, douăsprezece mii; din seminția lui Neftali, douăsprezece mii; din seminția lui Manase, douăsprezece mii;

7. din seminția lui Simeon, douăsprezece mii; din seminția lui Levi, douăsprezece mii; din seminția lui Ișahar, douăsprezece mii;

8. din seminția lui Zabulon, douăsprezece mii; din seminția lui Iosif, douăsprezece mii; din seminția lui Beniamin, douăsprezece mii, au fost pecetluiți.

9. După aceea m'am uitat, și iată că era o mare* gloasă, pe care nu putea s'o numere nimeni, din** orice neam, din orice seminție, din orice norod și de orice limbă, care stătea în picioare înaintea scaunului de domnie și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe, cu ramuri de finic în mini;

*Ezech. 11, 25. **Cap. 6, 9. †Cap. 3, 12; 10, 4; 11, 1. Yerm. 24.

10. Și strigau cu glas tare, și ziceau: „Mintuirea* este a Dumnezeului nostru, care** șade pe scaunul de domnie, și a Mielului!”

*Ps. 124, 8. †Ezech. 48, 21.

11. Și* toți ingerii stăteau împrejurul scaunului de domnie, împrejurul bătrînilor și împrejurul celor patru făpturi vii. Și s'au aruncat cu fețele la pămînt în fața scaunului de domnie, și s'au închinat lui Dumnezeu,

*Cap. 6, 9.

12. și a zis*: „Amin.” „A Dumnezeului nostru, să fie lauda, slava, înțelepciunea, mulțămirile, cîntecul, puterea și făria, în vecii vecilor! Amin.”

*Cap. 6, 13, 14.

13. Și unul din bătrîni a luat cuvîntul, și mi-a zis: „Aceștia, cari sînt îmbrăcați în haine* albe, cine sînt oare? Și de unde au venit?”

*Yerm. 9.

14. „Doamne”, i-am răspuns eu, „Tu știi”. Și el mi-a zis: „Aceștia* vin din neazul cel mare; ei și-au spălat** hainele, și le-au albit în singele Mielului.”

*Cap. 6, 9; 17, 8. **Isa. 1, 18. Ezech. 36, 14. †Isaia 1, 18. Cap. 1, 6. Zech. 3, 3-5.

15. Pentru aceasta stau ei înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu, și-l slujesc zi și noapte în Templul Lui. Cel ce șade pe scaunul de domnie, își va întinde* peste ei cortul Lui.

*Isa. 4, 6; 6, Cap. 21, 3.

16. Nu* le va mai fi foame, nu le va mai fi sete; nu-i va mai doborî nici** soarele, nici vreo altă arșiță.

*Isa. 49, 10. **Ps. 121, 6. Cap. 21, 4.

17. Căci Mielul, care stă în mijlocul scaunului de domnie, va fi Păstorul lor*, îi va duce la izvoarele apelor vieții, și** Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor.”

*Ps. 23, 1; Isa. 49, 10; 12, 14. **Isa. 25, 8. Cap. 21, 4.

8 1. Cînd a rupt* Mielul pecetea a șaptea, s'a făcut în cer o tăcere de aproape o jumătate de ceas.

*Cap. 6, 1.

2. Și* am văzut pe cei șapte ingeri, cari stau înaintea lui Dumnezeu; și** li s'au dat șapte trîmbițe.

*Mat. 18, 20. Luc. 1, 19. **1 Cron. 28, 22, 28.

3. Apoi a venit un alt inger, care s'a oprit în fața altarului, cu o cădelniță de aur. I s'a dat tîmble multă, ca s'o aducă, împreună cu rugăciunile* tuturor sfinților, pe altarul** de aur, care este înaintea scaunului de domnie.

*Cap. 6, 8. **Ezech. 26, 1. Cap. 6, 9.

4. Fumul* de tîmble s'a ridicat din mina ingerului înaintea lui Dumnezeu, împreună cu rugăciunile sfinților.

*Ps. 143, 2. Luc. 1, 10.

5. Apoi ingerul a luat cădelnița, a umplut-o din focul de pe altar, și l-a aruncat pe pămînt. Și s'au* stîrnit tunete, glasuri, fulgere și un cutremur** de pămînt.

*Cap. 18, 18. **2 Sam. 22, 8. †Ezech. 28, 12. Psalt. 4, 21.

6. Și cei șapte ingeri, cari aveau cele șapte trîmbițe, s'au pregătit să sune din ele.

7. Ingerul dintîi a sunat din trîmbiță. Și* a venit grindină și foc amestecat cu sînge, cari au fost aruncate pe** pămînt; și a treia parte a pămîntului a fost ars, și a treia parte din* copaci au fost arși, și toată iarba verde a fost arsă.

*Ezech. 38, 22. **Cap. 6, 9. †Ezech. 3, 12. Cap. 6, 4.

8. Al doilea inger a sunat din trîmbiță. Și* ceva ca un munte mare de foc aprins a fost aruncat în mare; și** a treia parte din mare s'a* făcut sînge;

*Isa. 30, 26. Amos 7, 4. **Cap. 18, 8. †Ezech. 34, 12.

9. și* a treia parte din făpturile, cari erau în mare și aveau viață, au murit; și a treia parte din corăbii au pierit.

*Cap. 18, 8.

10. Al treilea inger a sunat din trîmbiță. Și* a căzut din cer o stea mare, care ardea ca o făclie; a** căzut peste a treia parte din riuri și peste izvoarele apelor.

*Isa. 34, 12. Cap. 6, 1. **Cap. 18, 4.

11. Steaua* se chema „Pelin”; și** a treia parte din ape s'au prefăcut în pelin. Și mulți oameni au murit din pricina apelor, pentru că fuseseră făcute amare.

*Isa. 1, 20. **Ezech. 24, 23. Isa. 34, 12; 35, 12.

12. Al* patrulea inger a sunat din trîmbiță. Și a fost lovită a treia parte din soare, și a treia parte din lună, și a treia parte din stele, pentru că a treia parte din ele să fie întunecată, ziua să-și piardă a treia parte din lumina ei, și noaptea de astemenea.

*Isa. 13, 10. Amos 8, 9.

13. M'am uitat, și am* auzit un vul-

tur, care zbura prin mijlocul cerului, și zicea cu glas tare: „Vai“, vai, vai de locuitorii pământului, din pricina celorlalte sunete, de trîmbiță ale celor trei îngeri, cari au să mai sune.”

* Cap. 14, 4; 18, 27. ** Cap. 8, 13; 11, 14.

9 1. Ingerul al cincelea a sunat din trîmbiță. Și* am văzut o șlea care căzuse din cer pe pămînt. I s'a dat cheia fîntinii** Adîncului,

* Luc. 10, 18. * Luc. 9, 31. Vers. 2, 13. Cap. 17, 4; 20, 1.

2. și a deschis fîntina Adîncului. Din fîntină s'a* ridicat un fum, ca fumul unui cuptor mare. Și soarele și vîzduhul s'au întunecat de fumul fîntinii.

* Isai 2, 2, 19.

3. Din fum au ieșit niște lăcuste* pe pămînt. Și li s'a dat o putere, ca** puterea pe care o au scorpionele pămîntului,

* Exod. 10, 4. Jude. 7, 12. ** Vers. 10.

4. Li s'a zis să* nu vatăme iarba** pămîntului, nici vreo verdeață, nici vreo copac, ci numai pe oamenii, cari n'aveau pe frunte pecetea ț lui Dumnezeu.

* Cap. 8, 4; 7, 3. ** Cap. 8, 7. Exod. 10, 10. Ezech. 9, 4. † Cap. 7, 3.

5. Li s'a dat putere nu să-i omoare, ci* să-i chinuiescă cinci luni; și chinul lor era cum e chinul scorpiei, cînd înțepă pe un om.

* Vers. 10. Cap. 11, 7.

6. În acele zile, oamenii vor căuta* moartea, și n'o vor găsi; vor dori să moară, și moartea va fugi de ei.

* Ier. 9, 21. Isa. 22, 4. Iac. 4, 8. Cap. 8, 10.

7. Lăcustele acelea semănu* cu niște cai pregătite de luptă. Pe** capete aveau un fel de cunună, cari păreau de aur. Fețele ț lor semănu cu niște fețe de oameni.

* Isai 2, 4. ** Numer. 8, 17. † Dan. 7, 8.

8. Aveau părul ca părul de femeie, și dinții lor erau ca dinții de lei.

* Isai 1, 8.

9. Aveau niște plătoșe ca niște plătoșe de fer; și vîulețul, pe care-l făceau aripile lor, era ca* vîulețul unor care trase de mulți cai, cari se aruncă la luptă.

* Isai 2, 4-7.

10. Aveau* niște cozi ca de scorpui, cu bolduri. Și în cozile lor stătea puterea, pe care o aveau ca să vatăme pe oameni cinci luni.

* Vers. 5.

11. Peste ele aveau ca împărat* pe Ingerul** Adîncului, care pe evreiește se cheamă Abaddon iar pe grecește Apolion.

* Ezech. 1, 2. ** Vers. 1.

12. Cea dinții* nenorocire a trecut, iată că mai vin încă două nenorociri după ea.

* Cap. 8, 13.

13. Ingerul al șaselea a sunat din

trîmbiță. Și am auzit un glas din cele patru coarne ale altarului de aur, care este înaintea lui Dumnezeu.

14. și zicînd îngerului al șaselea, care avea trîmbița: „Deslegă pe cei patru îngeri, cari sînt legați la* rîul cel mare Eufrat!”

* Cap. 10, 12.

15. Și cei patru îngeri, cari stăteau gata pentru ceasul, ziua, luna și anul acela, au fost deslegați, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Oștirea* lor era în număr de douăzeci de mii de ori zece mii de călăreți**;

* Ps. 90, 12. Dan. 7, 10. ** Ezech. 39, 4. † Cap. 7, 4.

17. Și iată cum mi s'au arătat în vedenie caii și călăreții: aveau plătoșe ca focul, iacintul și pucioasa. Capetele* cailor erau ca niște capete de lei, și din gurile lor ieșea foc, fum și pucioasă.

* 1 Cor. 12, 4. Isa. 3, 28, 29.

18. A treia parte din oameni au fost uciși de aceste trei urgii: de focul, de fumul și de pucioasa, cari ieșeau din gurile lor.

19. Căci puterea cailor stătea în gurile și în cozile lor. Cozile* lor erau ca niște șerpi cu capete, și cu ele vîtămau.

* Isai 8, 18.

20. ceilalți oameni, cari n'au fost uciși de aceste urgii, nu* s'au pocăit de faptele minilor lor, ca să nu se închine dracilor** și idolilor ț de aur, de argint, de aramă, de piatră și de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umbre.

* Daniel. 21, 20. ** Ier. 17, 7. Daniel. 12, 17. Ps. 106, 37. † 1 Cor. 10, 20. ‡ Ps. 115, 4; 136, 13. Dan. 2, 28.

21. Și nu s'au pocăit de uciderile lor, nici de vrăjitoriile* lor, nici de curvia lor, nici de furtisagurile lor.

* Cap. 22, 18.

10 1. Apoi am văzut un alt Inger puternic, care se pogora din cer, învîluit într'un nor. Deasupra capului lui era curcubeul*; fața** lui era ca soarele, și picioarele ț lui erau ca niște stîlpi de foc.

* Ezech. 1, 28. ** Mat. 17, 8. Cap. 1, 16. † Cap. 1, 15.

2. În mîna ținea o cărticică drachisă. A pus piciorul* drept pe mare, și piciorul stîng pe pămînt.

* Mat. 23, 18.

3. și a strigat cu glas tare, cum răsuneste un leu. Cînd a strigat el, cele șapte* tunete au făcut să se audă glasurile lor.

* Cap. 8, 1.

4. Și cînd au făcut cele șapte tunete să se audă glasurile lor, eram gata să mă apuc să scriu; și am auzit din cer

un glas, care zicea: „Pecetluiește” ce au spus cele șapte tunete, și nu scrie ce au spus!”
* Dan. 8, 26; 12, 4-7.

5. Și ingerul, pe care-l văzusem stînd în picioare pe mare și pe pămînt, și-a ridicat mîna dreaptă spre cer,

* Ezech. 1, 3. Dan. 12, 7.

6. și a jurat pe Cel ce este viu în vecii vecilor, care a făcut cerul și lucrurile din el, pămîntul și lucrurile de pe el, marea și lucrurile din ea, că nu va mai fi nicio zăbavă.”

* Ezech. 1, 3. Cap. 4, 11, 14, 7. ** Dan. 12, 7. Cap. 16, 17.

7. ci că în zilele în cari ingerul al șaptelea va suna din trâmbița lui, se va sfîrși taina lui Dumnezeu, după vestea bună vestită de El robilor Săi proorociilor.

* Cap. 11, 18.

8. Și glasul*, pe care-l auzisem din cer, mi-a vorbit din nou, și mi-a zis: „Du-te de la cîrticica deschisă din mîna ingerului, care stă în picioare pe mare și pe pămînt!”

* Ysa. 4.

9. M'am dus la inger, și i-am cerut să-mi dea cîrticica. „Ia-o”, mi-a zis el, „și mîncă-o; ea îți va amărî pîntecele, dar în gura ta va fi dulce ca mierea.”

* Ier. 15, 16. Ezech. 2, 9; 3, 1-3.

10. Am luat cîrticica din mîna ingerului, și am mîncat-o: în gura mea a fost dulce ca mierea; dar, după ce am mîncat-o, mi s'a umplut pîntecele de amărăciune.”

* Ezech. 3, 3. ** Ezech. 2, 10.

11. Apoi mi-au zis: „Trebuie să proorociți din nou cu privire la multe noroade, neamuri, limbi și împărați.”

11 1. Apoi mi s'a dat o trestie* asemenea unei prăjinii, și mi s'a zis: „Scoală-te” și măsoară Templul lui Dumnezeu, altarul și pe cei ce se închină în el.

* Ezech. 40, 3. Zech. 2, 1. Cap. 21, 16. ** Ysa. 28, 16.

2. Dar curtea* de afară a Templului lasă-o la o parte nemăsurată; căci” a fost dată Neamurilor, cari vor călca în picioare sfința cetate patruzeci și două de luni.

* Ezech. 40, 17, 20. ** Ps. 79, 1. Luc. 21, 24. † Dan. 8, 10. †† Cap. 12, 3.

3. Voi da celor doi marturi* a mei să proorocască”, îmbrăcați în saci, o ț mie două sute șasezeci de zile.

* Cap. 20, 4. ** Cap. 18, 10. † Cap. 12, 4.

4. Aceștia sînt cei doi* măslini și cele două sfeșnice, cari stau înaintea Domnului pămîntului.

* Ps. 128, 6. Ier. 11, 16. Zech. 4, 3, 11, 14.

5. Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc*, care mistuie

pe vrăjmașii lor; și dacă” vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta.

* 2 Reg. 1, 10, 12. Ier. 1, 10, 8, 12. Ezech. 40, 3. Osea 6, 1. ** Ysa. 24, 20.

6. Ei au* putere să închidă cerul, ca să nu cadă ploaie în zilele proorociilor lor; și au” putere să prefacă apele în sînge, și să lovească pămîntul cu orice fel de urgie, oricîteori vor voi.

* 2 Reg. 17, 1. Ier. 3, 10, 17. ** Ezech. 7, 10.

7. Cînd își vor* isprăvi mărturisirea lor, fiara”, care se ridică din Adînc, va ț face război cu ei, li va birui și-i va omori.

* Luc. 13, 20. ** Cap. 12, 1, 21; 17, 8.

† Cap. 9, 3. †† Dan. 7, 21. Zech. 14, 2.

8. Și trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății* celei mari, care, în înțeles duhovnicesc, se cheamă „Sodomă” și „Egipt”, unde” a fost răstignit și Domnul Ior.

* Cap. 14, 8; 17, 1, 2; 18, 10. ** Ezech. 16, 12. Cap. 18, 24.

9. Și” oameni din orice norod, din orice semînte, de orice limbă și de orice neam, vor sta trei zile și jumătate, și vor privi trupurile lor moarte, și” nu vor da voie ca trupurile lor moarte să fie puse în mormînt.

* Cap. 12, 10. ** Ps. 79, 3, 9.

10. Și” locuitorii de pe pămînt se vor bucura și se vor veseli de el; și își vor trimite daruri” unii altora, pentru că acești doi prooroci chinaseră pe locuitorii pămîntului.

* Cap. 12, 17; 13, 8. ** Ezech. 9, 10, 22. † Cap. 18, 20.

11. Dar” după cele trei zile și jumătate, duhul” de viață dela Dumnezeu a intrat în el, și s'au ridicat în picioare, și o mare frică a apucat pe cei ce i-au văzut.

* Ysa. 2. ** Ezech. 37, 8, 9, 10, 14.

12. Și au auzit din cer un glas tare, care le zicea: „Suiți-vă aici!” Și” s'au auzit într'un nor” spre cer; iar ț vrăjmașii lor i-au văzut.

* Ier. 24, 18. Cap. 12, 6.

** Ier. 24, 6. Ps. 1, 1, 2. † 2 Reg. 3, 1, 4, 7.

13. În clipa aceea s'a” făcut un mare cutremur de pămînt, și s'a prăbușit a” zecea parte din cetate. Șapte mii de oameni au fost uciși în cutremurul acesta de pămînt. Și cei rămași, s'au îngrozit și au ț dat slavă Dumnezeului cerului.

* Cap. 8, 12. ** Cap. 16, 18. † Ier. 7, 10. Cap. 14, 7, 18, 4.

14. A doua” nenorocire a trecut. Iată că a treia nenorocire vine curînd.

* Cap. 8, 12; 9, 12; 10, 1.

15. Ingerul*, al șaptelea a sunat din trâmbiță. Și” în cer s'au auzit glasuri puternice, cari ziceau: „Împărăția ț lumii a trecut în mîna Domnului no-

săru și ale Hristosului Său. Și ȚȚ El va împărăși în vecii vecilor." *Cap. 10, 7.

**Isa. 37, 35. *Cap. 10, 37; 10, 6. †Cap. 12, 10. ††Dan. 2, 44; 7, 14, 26, 27.

16. Și cei* douăzeci și patru de bătrâni, cari stăteau înaintea lui Dumnezeu pe scaunele lor de domnie, s'au aruncat cu fețele la pământ, și s'au închinat lui Dumnezeu, *Cap. 4, 4; 5, 8; 10, 4.

17. și au zis: „Ți mulțămim Doamne, Dumnezeule, Atotputernice, care* ești și care erai și care vei, că ai pus mina pe puterea Ta cea mare, și** ai început să împărățești.

*Cap. 1, 4, 5; 4, 8; 10, 6. **Cap. 10, 6.

18. Neamurile* se minăseră, dar a venit minia Ta; a venit** vremea să judeci pe cei morți, să răsplătești pe robii Tăi prooroci, pe sfinți și pe cei ce se tem de Numele Tău, mici și mari, și să ȚȚ prăpădești pe cei ce prăpădesc pământul!" *Vera. 2, 9. **Dan. 7, 9, 10. *Cap. 8, 10. †Cap. 10, 1. ††Cap. 12, 10; 13, 4.

19. Și Templul* lui Dumnezeu, care este în cer, a fost deschis: și s'a văzut chivotul legământului Său, în Templul Său. Și au** fost fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pământ, și ȚȚ o grindină mare.

*Cap. 10, 4, 5. **Cap. 8, 5; 10, 10. †Cap. 12, 10.

12. 1. În cer s'a arătat un semn mare: o femeie învăluită în soare, cu luna sub picioare, și cu o cunună de douăsprezece stele pe cap.

2. Ea era însărcinată, Țipa în durerile nașterii, și avea un mare chin* ca să nască. *Isa. 66, 7. Gal. 4, 19.

3. În cer s'a mai arătat un alt semn: iată, s'a văzut un* mare balaur roș, cu** șapte capete, zece coarne, și ȚȚ șapte cununi împărățești pe capete.

*Cap. 17, 3. **Cap. 17, 3, 10. †Cap. 12, 1.

4. Cu coada* trăgea după el a treia parte din** stelele cerului, și ȚȚ le arunca pe pământ.

Balaurul a stătut înaintea ȚȚ femeii, care sta să nască, pentruca* ȚȚ să-i mănânce copilul, cînd îl va naște. *Cap. 8, 10, 12. **Cap. 17, 12. †Dan. 9, 20. ††Vera. 2, 7. ††Exod. 1, 16.

5. Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească. El* are să circumciadă toate neamurile cu un toiaș de fer. Copilul a fost răpit la Dumnezeu și la scaunul Lui de domnie.

*Ps. 1, 5. *Cap. 8, 17; 12, 12.

6. Și femeia* a fugit în pustie, într'un loc pregătit de Dumnezeu, ca

să fie hrănită acolo o** mie două sute șase zeci de zile. *Vera. 2. **Cap. 11, 2.

7. Și în cer s'a făcut un război. Mihail* și îngerii lui s'au luptat cu** balaurul. Și balaurul cu îngerii lui s'au luptat și ei,

*Dan. 10, 13, 21; 12, 1. **Vera. 2. *Cap. 20, 2.

8. dar s'au putut birui; și locul lor nu li s'a mai găsit în cer.

9. Și balaurul cel mare, șarpele cel vechi*, numit Diavolul și Satana, acela care** înșală întreaga lume, a fost aruncat pe pământ; și împreună cu el au fost ȚȚ aruncați și îngerii lui.

*Luc. 10, 18. Ioan 8, 31. **Ps. 2, 1, 4. *Cap. 20, 2. †Cap. 20, 3. ††Cap. 8, 1.

10. Și am auzit în cer un glas tare, care zicea: „Acum* a venit mîntuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru, și stăpînirea Hristosului Lui; pentrucă pîripul fraților noștri, care zi și noapte li** pira înaltele Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos.

*Cap. 11, 10; 10, 1. **Iov. 1, 7; 2, 5. Zah. 3, 1.

11. El* l-au biruit, prin sîngele Mielului și prin cîvîntul mărturisirii lor, și nu** și-au iubit viața chiar pînă la moarte. *Rom. 8, 30, 34, 37; 10, 20. **Luc. 14, 26.

12. De aceea bucurați-vă*, ceruri, și voi cari locuiți în ceruri! Vai** de voi, pământ și mare! Căci diavolul s'a pogorît la voi, cuprins de o minie mare, fiindcă ȚȚ știe că are puțină vreme.

*Ps. 148, 11. Isa. 40, 25. *Cap. 12, 20. **Cap. 8, 13; 12, 12. †Cap. 10, 4.

13. Cînd s'a văzut balaurul aruncat pe pământ, a început să urmărească pe* femeia, care născuse copilul de parte bărbătească. *Vera. 1.

14. Și* cele două aripi ale vulturului celui mare au fost date femeii, ca** să zboare cu ele în ȚȚ pustie, în locul ei unde este hrănită o ȚȚ vreme, vreme, și jumătatea unei vremi, departe de fața șarpelui.

*Exod. 19, 4. **Vera. 2. †Cap. 17, 3. ††Dan. 7, 10; 12, 7.

15. Atunci șarpele a* aruncat din gură apă, ca un riu, după femeie, ca s'o la riul. *Isa. 49, 26.

16. Dar pămîntul a dat ajutor femeii. Pămîntul și-a deschis gura, și a înghițit rîul, pe care-l aruncase balaurul din gură.

17. Și balaurul, miniat pe femeie, s'a* dus să facă război cu rămășița seminței ei, cari** păzesc poruncile lui Dumnezeu, și Țin mărturia ȚȚ lui Isus Hristos. *Ps. 8, 15. *Cap. 11, 7; 12, 7. **Cap. 14, 13. †1 Cor. 3, 1. †Dan. 9, 20. *Cap. 1, 2, 3; 4, 5; 20, 4.

13 1. Apoi am stăut pe nisipul mării. Și am văzut ridicându-se din mare o^{*} fiară cu^{**} zece coarne și șapte capete; pe coarne avea zece cununi împărătești, și pe capete avea nume de hule. ^{+Dau. 7. 2. 7. +Cap. 12. 3. 7. 8. 9. 12.}

2. Fiara^{*}, pe care am văzut-o, semăna cu un leopard; avea labe^{**} ca de urs, și gură ca o gură[†] de leu. Balaurul i-a^{††} dat puterea lui, scaunul^{††} lui de domnie[†] și o stăpânire mare. ^{+Dau. 7. 2. +Dau. 7. 5. +Dau. 7. 4. +Cap. 12. 3. +Cap. 12. 30. +Cap. 12. 11.}

3. Unul din capetele ei părea rănit^{*} de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. Și tot^{**} pământul se mira după fiară. ^{+Vers. 12. 14. +Cap. 17. 8.}

4. Și au început să se închine balaurului, pentru că dăduse puterea lui fiarei. Și au început să se închine fiarei, zicînd: „Cine^{*} se poate asemăna cu fiara, și cine se poate lupta cu ea?” ^{+Cap. 12. 18.}

5. I s'a dat o gură^{*}, care rostea vorbe mari și hule. Și i s'a dat putere să lucreze patruzeci^{**} și două de luni. ^{+Dau. 7. 8. 11. 12. 13. 16. +Cap. 11. 2. 12. 4.}

6. Ea și-a deschis gura, și a început să rostească hule împotriva lui Dumnezeu, să-l hulească Numele, cortul^{*} și pe orice locuiesc în cer. ^{+Isaia 1. 14. Col. 3. 8.}

7. I s'a dat să facă^{*} război cu sfinții, și^{**} să-l biruiască. Și i s'a dat stăpânire peste orice seminție, peste orice norod, peste orice limbă și peste orice neam. ^{+Dau. 7. 21. Cap. 11. 7. 12. 17. +Cap. 21. 18. 17. 19.}

8. Și toți locuitorii pământului i^{*} se vor închina, toți aceia al căror nume n'a fost scris, dela^{**} întemeierea lumii, în cartea vieții Mielului, care a fost junghat. ^{+Ezechi. 32. 30. Dan. 12. 1. Psal. 42. Cap. 8. 5. 12. 13. 17. 27. +Cap. 17. 8.}

9. Cine^{*} are urechi, să audă! ^{+Cap. 2. 7.}

10. Cine^{*} duce pe alții în robie, va merge și el în robie. Cine^{**} ucide cu sabia, trebuie să fie ucis cu sabie. Aici[†] este răbdarea și credința sfinților. ^{+Isa. 55. 1. +Psa. 8. 4. Mat. 26. 10. +Cap. 14. 12.}

11. Apoi am văzut ridicându-se^{*} din pământ o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel, și vorbea ca un balaur. ^{+Cap. 11. 7.}

12. Ea lucra cu toată puterea fiarei dinții înaintea ei; și făcea ca pământul și locuitorii lui să se închine fiarei dinții, a^{*} cărei rană de moarte fusese vindecată. ^{+Vers. 8.}

13. Săvîrșea^{*} semne mari, plină acolo^{**} că făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pământ, în fața oamenilor. ^{+Dau. 12. 1-3. Mat. 24. 24. 27. 28. Cap. 12. 14. +1 Reg. 13. 10. 2 Reg. 1. 10. 12.}

14. Și amăgea^{*} pe locuitorii pământului prin^{**} semnele, pe cari i se dăduse să le facă în fața fiarei. Ea a zis locuitorilor pământului să facă o icoană fiarei, care avea rana de sabie și[†] trăia. ^{+Cap. 12. 9. 12. 32. +2 Tes. 2. 8. 10. +2 Reg. 10. 1.}

15. I s'a dat putere să dea suflare icoanei fiarei, ca icoana fiarei să vorbească, și^{*} să facă să fie omorîți toți cei ce nu se vor închina icoanei fiarei. ^{+Cap. 12. 9. 12. 30. 32. 4.}

16. Și a făcut ca toți: mici și mari, bogați și săraci, slobози și robi, să^{*} primească un semn pe mîna dreaptă sau pe frunte, ^{+Cap. 14. 9. 16. 20. 24.}

17. și nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără să aibă semnul acesta, adică numele^{*} fiarei, sau^{**} numărul numelui ei. ^{+Cap. 14. 12. +Cap. 12. 9.}

18. Aici^{*} e înțelepciunea. Cine are pricepere, să socotească numărul^{**} fiarei. Căci[†] este un număr de om. Și numărul ei este: șase sute șasezeci și șase. ^{+Cap. 17. 8. +Cap. 15. 2. +Cap. 11. 17.}

14 1. Apoi m'am uitat, și iată că Mielul^{*} stătea pe muntele Sionului; și împreună cu El stăteau o^{**} sută patruzeci și patru de mii, cari[†] aveau scris pe frunte Numele Său și Numele Tatălui Său. ^{+Cap. 6. 4. +Cap. 7. 4. +Cap. 7. 9. 12. 16.}

2. Și am auzit venind din cer un glas ca^{*} un vuiet de ape mari, ca vuietul unui tunet puternic; și glasul, pe care l-am auzit, era ca al celor care cîntă cu alături^{**}, și cîntau[†] din alăutele lor. ^{+Cap. 1. 12. 12. 9. +Cap. 5. 9. +Cap. 5. 9. 12. 3.}

3. Cîntau o cîntare^{*} nouă înaintea scaunului de domnie, înaintea celor patru făpturi vii și înaintea bătrînilor. Și nimeni nu putea să învețe cîntarea, afară de cei o sută patruzeci și patru de mii, cari fuseseră răscumparați^{*} de pe pământ. ^{+Vers. 1.}

4. Ei nu s'au întinat cu femei, căci^{*} sint verguri și^{**} urmează pe Miel oriunde merge El. Au fost[†] răscumparați dintre oameni, ca cei dinții rod^{††} pentru Dumnezeu și pentru Miel. ^{+2 Cor. 12. 2. +Cap. 8. 4. 7. 12. 17. 24. +Cap. 8. 9. +Isa. 1. 18.}

5. Și în^{*} gura lor nu s'a găsit min-

cînd, cîci sînt¹ fără vîd înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu.

¹Ps. 22, 3. Ps. 2, 12. ²Exod. 9, 28. Ier. 24, 14.

6. Și am văzut un alt inger care sbura¹ prin mijlocul cerului, cu o² Evanghelie vecinică, pentruca s'o vestească locuitorilor pămîntului, oricărui ț neam, oricărei seminții, oricărei limbi și ori cărui morod.

¹Cap. 8, 12. ²Exod. 2, 2—11. Tîl. 1, 2. ³Cap. 12, 7.

7. El zicea cu glas tare: „Temeți-vă¹ de Dumnezeu, și dați-l slavă, cîci a venit ceasul judecării Lui; și închinați-vă² Celui ce a făcut cerul și pămîntul, marea și izvoarele apelor!”

¹Cap. 1, 10; 12, 4. ²Exod. 9, 4. Ps. 22, 4; 124, 8; 140, 4. Ps. 24, 10; 17, 24.

8. Apoi a urmat un alt inger, al doilea, și a zis: „A¹ căzut, a căzut Babilonul, cetatea² cea mare, care a adăpat toate neamurile din vinul miniei curviei ei!”

¹Isa. 21, 9. Ier. 51, 8. Cap. 18, 2.

²Ier. 51, 7. Cap. 11, 8; 18, 19; 17, 2; 19, 2; 14, 18; 15, 2.

9. Apoi a urmat un alt inger, al treilea, și a zis cu glas tare: „Dacă se închină cineva¹ fiarei și icoanei ei, și primește semnul ei pe frunte sau pe mînă,

²Cap. 13, 14—15.

10. va bea¹ și el din vinul miniei lui Dumnezeu, turnat² neamestecat în ț paharul miniei Lui; și va fi chinuit ț în foc³ ț și în pucioasă, înaintea sfinților ingeri și înaintea Mielului.

¹Ps. 75, 8.

²Isa. 64, 17. Ier. 25, 15. ³Cap. 18, 4. ⁴Cap. 18, 25. ⁵Cap. 20, 10. ⁶Cap. 19, 20.

11. Și fumul¹ chinului lor se suie în sus în vecul vecilor. Și nici ziua, nici noaptea n'au odihnă cei ce se închină fiarei și icoanei ei, și oricine primește semnul numelui ei!

²Isa. 34, 10. Cap. 19, 3.

12. Aici¹ este răbdarea sfinților, cari² păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Isus.

³Cap. 13, 10. ⁴Cap. 13, 17.

13. Și am auzit un glas din cer, care zicea: „Scrie: Ferice¹ de acum încolo de morții, cari² mor în Domnul!” — „Da”, zice Duhul; „ei ț se vor odihni de ostenele lor, cîci faptele lor li urmează!”

¹Isa. 4, 1. 2. Cap. 20, 4. ²Ier. 12, 25. 1 Tes. 4, 14. ³2 Tes. 1, 7. Ebr. 4, 9, 20. Cap. 9, 13.

14. Apoi m'am uitat, și iată un nor alb; și pe nor ședea cineva care semăna¹ cu un fiu al omului; pe cap avea² o cunună de aur; iar în mînă, o seceră ascuțită.

¹Exod. 1, 26. Deut. 7, 18. Cap. 1, 13. ²Cap. 9, 2.

15. Și un alt inger a¹ ieșit din Templu, și striga cu glas tare Celui ce ședea pe nor: „Pune secerea² Ta și

seceră: pentrucă a venit ceasul să seceri, și secerîșul pămîntului³ este copleț.”

¹Cap. 12, 7. ²Isa. 2, 12. Mal. 3, 19. Ier. 51, 20. Cap. 13, 12.

16. Atunci Cel ce ședea pe nor, Și-a aruncat secerarea pe pămînt. Și pămîntul a fost secerat.

17. Și din Templul, care este în cer, a ieșit un alt inger, care avea și el un cosor ascuțit.

18. Și un alt inger, care avea stăpînire asupra focului, a ieșit¹ din altar, și a strigat cu glas tare către cel ce avea cosorul cel ascuțit: „Pune² cosorul tău cel ascuțit, și culege strugurii viei pămîntului, cîci strugurii ei sînt copleți.”

¹Cap. 19, 4. ²Isa. 2, 12.

19. Și ingerul și-a aruncat cosorul pe pămînt, a cules via pămîntului, și a aruncat strugurii în teascu¹ cel mare al miniei lui Dumnezeu.

²Cap. 19, 24.

20. Și teascu¹ a fost călcat în picioare afară² din cetate; și din teasc a ieșit sînge, pînă ț la zăbalele cailor, pe o întindere de o mie șase sute de stadii.

¹Isa. 22, 5. Ps. 115, 13. ²Ebr. 12, 13. Cap. 11, 2. ³Cap. 19, 24.

15 1. Apoi am¹ văzut în cer un alt semn mare și minunat: șapte² ingeri, cari aveau șapte urgii, cele din urmă, cîci ț cu ele s'a isprăvit minia lui Dumnezeu.

¹Cap. 12, 1, 8. ²Cap. 19, 1; 21, 9. ³Cap. 14, 18.

2. Și am văzut ca o¹ mare de sticlă amestecată² cu foc; și ț pe marea de sticlă, cu ț alăutele lui Dumnezeu în mînă, stăteau biruitoarii fiarei, ai icoanei ei, și ai numărului numelui ei.

¹Cap. 4, 6; 21, 18. ²Isa. 2, 11. ³Cap. 13, 15—17. ⁴Cap. 9, 2; 14, 2.

3. Ei cîntau cîntarea¹ lui Moise, robul lui Dumnezeu, și cîntarea Mielului. Și ziceau: „Mari² și minunate sînt lucrările tale, Doamne Dumnezeu, Atotputernice! Drept ț și adevărate sînt căile Tale, împărate ai Neamurilor!”

¹Exod. 15, 1. Deut. 32, 30. Cap. 14, 2. ²Deut. 28, 4. Ps. 111, 2; 136, 3. ³Ps. 145, 17. ⁴Gen. 14, 2. Cap. 19, 7.

4. Cine¹ nu se va teme, Doamne, și cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu ești Sfinț, și toate² Neamurile vor veni și se vor închina înaintea Ta, pentrucă judecările Tale au fost arătate!”

¹Exod. 15, 14—20. Ier. 10, 7. ²Isa. 46, 22.

5. După aceea, am văzut deschizîndu-se în cer Templul¹ cortului mărturiei.

²Ps. 1, 20. Cap. 11, 19.

6. Și din Templu au ieșit cei șapte

ingeri, cari țineau cele șapte urgii. Erau îmbrăcați¹ în în curat, strălucitor, și erau înaciși împrejurul pieptului cu brile de aur.

¹ Vers. 1. ² Exod. 28. 4, 8. Exod. 44. 17, 18. Cap. 1. 13.

7. Și² una din cele patru făpturi vii a dat celor șapte îngeri șapte potire de aur, pline de minia lui Dumnezeu, care³ este viu în vecii vecilor.

² Cap. 4. 8. ³ 1 Tes. 1. 3. Cap. 4. 9; 10. 8.

8. Și Templul⁴ s'a umplut de fum, din⁵ slava lui Dumnezeu și a puterii Lui. Și nimeni nu putea să intre în Templu, până se vor sfîrși cele șapte urgii ale celor șapte îngeri. ⁶ Exod. 40. 34. 1 Reg. 8. 20. 2 Cron. 5. 14. Isa. 6. 4. ⁷ 1 Tes. 1. 8.

16 1. Și am auzit un glas tare, care venea din Templu, și care zicea celor¹ șapte îngeri: „Duceți-vă, și vărsați pe pămînt cele șapte potire ale minci² lui Dumnezeu!”

¹ Cap. 12. 1. ² Cap. 14. 10; 16. 7.

2. Cel dintîi s'a dus și a vărsat potirul lui pe³ pămînt. Și o rană rea și dureroasă a lovit⁴ pe oamenii, cari țineau semnul fiarei și cari⁵ se închinau iconiei ei.

³ Cap. 8. 7. ⁴ Exod. 8. 9-11. 1 Cap. 18. 18, 17. ⁵ Cap. 13. 14.

3. Al doilea a vărsat potirul lui în⁶ mare. Și marea s'a⁷ făcut singe, ca singele unui om mort. Și⁸ a murit orice făptură vie, chiar și tot ce era în mare.

⁶ Cap. 8. 8. ⁷ Exod. 7. 17, 20. ⁸ Cap. 8. 9.

4. Al treilea a vărsat potirul lui în⁹ riuri și în izvoarele apelor. Și apele s'au¹⁰ făcut-singe. ¹¹ Cap. 8. 10. ¹² Exod. 7. 20.

5. Și am auzit pe Ingerul apelor zicînd: „Drept¹³ ești Tu, Doamne, care¹⁴ ești și care erai! Tu ești Sfînt, pentru că ai judecat în felul acesta.

¹³ Cap. 16. 5. ¹⁴ Cap. 1. 4; 4. 8; 12. 17.

6. Fiindcă aceștia au¹⁵ vărsat singele sfinților¹⁶ și al proorocilor, le-ai dat și Tu să bea singe¹⁷. Și sînt vrednici.”

¹⁵ Mat. 23. 34, 35. ¹⁶ Cap. 13. 15. ¹⁷ Cap. 11. 18; 12. 20. ¹⁸ Isa. 48. 20.

7. Și am auzit altarul zicînd: „Da, Doamne¹⁹ Dumnezeu, Atotputernice, adevărate²⁰ și drepte sînt judecățile Tale!”

¹⁹ Cap. 15. 8. ²⁰ Cap. 13. 10; 14. 10; 15. 1.

8. Al patrulea a vărsat potirul lui peste²¹ soare. Și²² soarelui i s'a dat să dogorească pe oameni cu focul lui.

²¹ Cap. 8. 12. ²² Cap. 9. 17, 18; 14. 18.

9. Și oamenii au fost dorogiți de o arșiță mare, și au²³ hulit Numele Dumnezeului care are stăpînire peste aceste urgii, și²⁴ nu s'au pocăit că s'îl²⁵ dea slavă. ²⁶ Vers. 11. 21. ²⁷ Dan. 9. 27, 28. ²⁸ Cap. 9. 20. ²⁹ Cap. 11. 18; 14. 7.

10. Al cincilea a vărsat potirul lui peste³⁰ scaunul de domnie al fiarei. Și³¹ împărăția fiarei a fost acoperită de întunec. Oamenii își³² mușcrau limbile de durere.

³⁰ Cap. 13. 2. ³¹ Cap. 9. 8. ³² Cap. 11. 10.

11. Și au³³ hulit pe Dumnezeuul cerului, din pricina durerilor lor și din pricina rănilor³⁴ lor rele, și³⁵ nu s'au pocăit de faptele lor.

³³ Vers. 9. 21. ³⁴ Vers. 1. ³⁵ Vers. 8.

12. Al șaselea a vărsat potirul lui peste³⁶ riul cel mare, Eufrat. Și³⁷ apa lui a secat, ca³⁸ să fie pregătită calea împărăților, cari au să vină din Răsărit.

³⁶ Cap. 1. 14. ³⁷ Jer. 26. 20; 31. 20. ³⁸ Isa. 41. 3, 20.

13. Apoi am văzut leșind din gura balaurului³⁹, și din gura fiarei, și din gura proorocului mincinos⁴⁰ trei duhuri necurate⁴¹, cari semănau cu niște broaște.

³⁹ 1 Ioan. 4. 1-3. ⁴⁰ Cap. 12. 9, 1. ⁴¹ Cap. 16. 10; 20. 10.

14. Acestea sînt⁴² duhuri de draci, cari fac⁴³ semne nemaipomenite, și cari se duc la împărății pămîntului întreg⁴⁴, ca să-i strîngă pentru războiul⁴⁵ zilei celei mari a Dumnezeului Celui Atotputernic. — ⁴⁶ 1 Tim. 4. 1. ⁴⁷ Isa. 2. 18. ⁴⁸ 2 Tim. 2. 9. ⁴⁹ Cap. 12. 13, 14; 18. 20. ⁵⁰ 2 Sam. 5. 1. ⁵¹ Cap. 17. 14; 18. 18; 20. 8.

15. „Iată⁵², Eu vin ca un hoț. Ferice de celce veghează și își păzește hainele, ca⁵³ să nu umble gol și să i se vadă rușinea!” — ⁵⁴ Mat. 24. 42. ⁵⁵ 1 Tim. 5. 2. ⁵⁶ 2 Pet. 3. 10. ⁵⁷ Cap. 1. 3. ⁵⁸ 2 Cor. 5. 2. ⁵⁹ Cap. 2. 4, 10.

16. Duhurile⁶⁰ cele rele i-au strîns în locul care pe evreiește se cheamă Armaghedon. ⁶¹ Cap. 16. 16.

17. Al șaptelea a vărsat potirul lui în văzduh. Și din Templu, din scaunul de domnie, a ieșit un glas tare, care zicea: „S'a⁶² isprăvit!”

⁶² Cap. 16. 6.

18. Și au urmat⁶³ fulgere, glasuri, tunete, și s'a⁶⁴ făcut un mare cutremur de pămînt, apă de tare, cum⁶⁵, de cînd este omul pe pămînt, n'a fost un cutremur așa de mare.

⁶³ Cap. 4. 6; 8. 5; 11. 19. ⁶⁴ Cap. 12. 18. ⁶⁵ 2 Sam. 22. 1.

19. Cetatea⁶⁶ cea mare a fost împărțită în trei părți, și cetățile Neamurilor s'au prăbușit. Și Dumnezeu⁶⁷ și-a⁶⁸ adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-î dea potirul de vin al furiei miniei Lui. ⁶⁹ Cap. 14. 8; 17. 18. ⁷⁰ Cap. 18. 6. ⁷¹ Isa. 41. 17, 20. ⁷² Jer. 50. 15, 16. ⁷³ Cap. 14. 10.

20. Toate⁷⁴ ostroavele au fugit, și munții nu s'au mai găsit. ⁷⁵ Cap. 9. 14.

21. O⁷⁶ grîndină mare, ale cărei boabe cîntăreau aproape un talant, a căzut din cer peste oameni. Și oamenii⁷⁷

au hulit pe Dumnezeu din pricina urgiei ț grindinii, pentru că această urgie era foarte mare.

* Cap. 11, 18. ** Vers. 9, 11. † Ezech. 9, 25—26.

17 1. Apoi unul* din cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte potire, a venit de a vorbit cu mine, și mi-a zis: „Vino să-ți** arăt judecata curvei ț celei mari, care ț ț șade pe ape mari.

* Cap. 10, 1. ** Cap. 15, 2; 16, 17, 19. † Numer. 9, 4. Cap. 18, 2. ‡ Jer. 51, 13. Vers. 13.

2. Cu* ea au curvit împărății pământului; și locuitorii pământului s'au** îmbătut de vinul curviei ei![†]

* Cap. 18, 3. ** Jer. 51, 7. Cap. 24, 9; 26, 3.

3. Și m'a dus, în Duhul, într'o* pustie. Și am văzut o femeie, șezând pe** o fiară de culoare stacojie, plină cu nume ț de hulă, și ț ț avea șapte capete și zece* ț coarne. * Cap. 12, 9, 14.

** Cap. 12, 9. † Cap. 13, 1. ‡ Vers. 9. ** Vers. 13.

4. Femeia aceasta era* îmbrăcată cu purpură și stacojiu; era împrodată** cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare. Ținea ț în mână un potir de aur, plin ț de spurcăciuni și de necurățile curviei ei. * Cap. 18, 12, 16. ** Deut. 32, 25. † Jer. 51, 7. Cap. 16, 9. ‡ Cap. 14, 9.

5. Pe frunte purta scris un nume, o taină*: „Babilonul cel* mare, mama ț curvelor și spurcăciunilor pământului.” * 2 Tim. 2, 7. ** Cap. 11, 9; 14, 9; 16, 19; 18, 3, 10, 21. † Cap. 18, 12, 2.

6. Și am văzut pe* femeia aceasta, îmbătută de** singele sfinților și de singele mucenicilor ț lui Isus. Cînd am văzut-o, m'am mirat minune mare.

* Cap. 18, 24. ** Cap. 18, 12; 19, 9. † Cap. 6, 9; 16; 12, 11.

7. Și îngerul mi-a zis: „De ce te miri?[†] Îți voi spune taina acestei femei și a fiarei care o poartă, și care are cele șapte capete și cele zece coarne.

8. Fiara, pe care ai văzut-o, era, și nu mai este. Ea are* să se ridice din Adînc, și are să** se ducă la perzare. Și locuitorii pământului, ale ț căror nume m'au fost scrise dela întemeierea lumii în cartea vieții, se ț vor mira cînd vor vedea că fiara era, nu mai este, și va veni. — * Cap. 11, 7; 13, 1. ** Cap. 13, 14. Vers. 11. † Cap. 13, 2. ‡ Cap. 13, 9.

9. Aici* este mintea plină de înțelepciune. — Cele* șapte capete sînt șapte munți, pe cari șade femeia.

* Cap. 12, 18. ** Cap. 13, 1.

10. Sînt și șapte împărății: cinci au căzut, unul este, celalt n'a venit încă, și cînd va veni, el va rămîna puțină vreme.

11. Și fiara, care era, și nu mai este, ea însăș este al optulea împărat: este din numărul celor șapte, și* merge la perzare. * Vers. 9.

12. Cele* zece coarne, pe cari le-ai văzut, sînt zece împărăți, cari n'au primit încă împărăția, ci vor primi putere împărătească timp de un ceas împreună cu fiara.

* Deut. 7, 20. Ezech. 1, 28; 10, 21. Cap. 13, 1.

13. Toți au acelaș gînd, și dau fiarei puterea și stăpînirea lor.

14. Ei* se vor război cu Mielul; dar Mielul îi va birui, pentru că* El este Domnul domoilor și împăratul împărățiilor. Și ț cei chemați, aleși și credincioși, cari sînt cu El, de asemenea îi vor birui. * Cap. 12, 14; 19, 20. ** Deut. 10, 17. † Tim. 6, 13. Cap. 19, 20. ‡ Jer. 50, 44, 45. Cap. 14, 4.

15. Apoi mi-a zis: „Apele”, pe cari le-ai văzut, pe cari șade curva, sînt** noroade, gloaste, neamuri și limbi.

* Isa. 6, 7. Vers. 1. ** Cap. 18, 7.

16. Cele zece coarne, pe cari le-ai văzut, și fiara, vor* urî pe curvă, o vor pustii, și o vor lăsa goală**. Carnea i-o vor minca, și o ț vor arde cu foc.

* Jer. 50, 41, 43. Cap. 18, 21. ** Ezech. 10, 27—44. Cap. 18, 26. † Cap. 18, 8.

17. Căci* Dumnezeu le-a pus în inimă să-l aducă la îndeplinire planul Lui: să se învoiască pe deplin și să dea fiarei stăpînirea lor împărătească, plină** se vor îndeplini cuvintele lui Dumnezeu.

* 2 Tim. 2, 11. ** Cap. 18, 7.

18. Și femeia, pe care ai văzut-o, este* cetatea cea mare, care** are stăpînire peste împărății pământului.[†]

* Cap. 18, 18. ** Cap. 12, 4.

18 1. După* aceea, am văzut pogorîndu-se din cer un alt înger, care avea o mare putere; și** pământul s'a luminat de slava lui.

* Cap. 17, 1. ** Ezech. 43, 2.

2. El a strigat cu glas tare, și a zis: „A* căzut, a căzut, Babilonul cel mare! A** ajuns un locaș al dracilor, o închisoare a oricărui duș necurat, o închisoare ț a oricărei pădări necurate și urite; * Isa. 18, 20; 21, 9; Jer. 51, 9. Cap. 14, 9. ** Isa. 18, 19; 21, 10; 54, 14. Jer. 50, 39; 61, 27. † Isa. 14, 20; 54, 11. Marcu 6, 2, 3.

3. Pentru că toate neamurile au* băut din vinul miniei curviei ei, și împărății pământului au curvit cu ea, și negustorii** pământului s'au îmbogățit prin risipa desfătării ei.[†]

* Cap. 14, 9; 17, 2. ** Vers. 11, 18. Isa. 47, 16.

4. Apoi am auzit din cer un alt glas, care zicea: „Ieșiți” din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiți părtași la păcatele ei, și să nu fiți loviți cu urgiile ei!

* Isa. 48, 20; 52, 11. Jer. 50, 9; 51, 9, 48. 1 Cor. 5, 17.

5. Pentrucă păcatele ei s'au îngrămădit, și au ajuns pînă în cer; și Dumnezeu²² și-a adus aminte de nelegiuirile ei.

* Fac. 18, 20; 21. Jer. 14, 9. Iona 1, 2. ** Cap. 18, 26.

6. Răsplătiți-l²³ cum v'a răsplătit ea, și întoarceți-l de două ori cît faptele ei. Turnați-l²⁴ îndoit în potriul în care a amestecat²⁵ ea! — * Ps. 137, 8. Jer. 50, 15; 59, 31, 34, 48. 5 Tim. 4, 24. Cap. 13, 10. ** Cap. 14, 12. † Cap. 18, 26.

7. Pe cît s'a slăvit pe sine însăși, și s'a desfăștat în risipă, pe atît dați-i chin și tînguire! Pentrucă zice în inima ei: „Șed ca împărăteasă”, nu sînt vădăvă, și nu voi ști ce este tînguirea!” — * Ezech. 26, 2, etc. ** Isa. 47, 7, 8. Tef. 2, 16.

8. Tocmai pentru aceea, într-o²⁶ singură zi vor veni urgiile ei: moartea, tînguirea și foametea. Și va fi arsă de tot în²⁷ foc, pentrucă²⁸ Domnul Dumnezeu, care a judecat-o, este tare.

* Isa. 47, 8. Ysa. 10. ** Cap. 17, 16. † Jer. 50, 34. Cap. 21, 17.

9. Și împărații²⁹ pămîntului, cari au curvit și s'au dezmiardat în risipă cu ea, cînd³⁰ vor vedea fumul arderii ei, o ț vor plînge și o vor bocli. — * Ezech. 26, 16, 17. Cap. 17, 2. Vers. 2. ** Jer. 50, 48. † Ysa. 18. Cap. 19, 3.

10. Ei vor sta departe, de frică să nu cadă în chinul ei, și vor zice: „Vai! vai! Babilonul, cetatea cea mare, cetatea cea tare! Într-o³¹ clipă și-a venit judecata!” —

* Isa. 21, 3. Cap. 14, 8. ** Vers. 17, 18.

11. Negustorii³² pămîntului o plîng și o jălesc, pentrucă nimeni nu le mai cumpără marfa:

* Ezech. 27, 37—38. Vers. 3.

12. marfă³³ de aur, de argint, de pietre scumpe, de mărgăritare, de în supțire, de purpură, de mătăsă și de sta-cojiu; nici felurile lor soieri de lemn de tin, tot felul de vase de fildeș, tot felul de vase de lemn foarte scump, de aramă, de fer și de marmoră;

* Cap. 17, 4.

13. nici scortîșoara, nici mirodeniile, nici miroznel, nici mirul, nici fămia, nici viul, nici untdelemnul, nici făina bună de tot, nici grîul, nici boii, nici oile, nici caii, nici căruțele, nici robii, nici sufletele³⁴ oamenilor. — * Ezech. 27, 13.

14. Și roadele atît de dorite sufletu-lui tău s'au dus dela tine. Toate lucruri-

le alese, strălucite, sînt pierdute pentru tine, și nu le vei mai găsi.

15. Ceice fac negoț³⁵ cu aceste lucruri, cari s'au îmbogățit de pe urma ei, vor sta departe de ea, de frica chinului ei. Vor plînge, se vor tîngu, — * Ysa. 3, 16.

16. Și vor zice: „Vai! vai! Cetatea cea mare, care” era îmbrăcată cu în foarte supțire, cu purpură și cu sta-cojiu, care era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare!

* Cap. 17, 4.

17. Atîtea bogății într'un³⁶ ceas s'au prăpădit! — Și” toți cîrmacii, toți ceice merg cu corabia pe mare, mari-narii, și toți ceice cîștigă din mare, stăteau departe;

* Ysa. 10. ** Isa. 23, 14. Ezech. 27, 26.

18. și”, cînd au văzut fumul arderii ei, strigau: „Care” cetate era ca cetatea cea mare?”

* Ezech. 27, 26, 31. Vers. 3. ** Cap. 18, 4.

19. Și își aruncău³⁷ țărîna în cap, plîngeau, se tînguiau, țipau și ziceau: „Vai! vai! Cetatea cea mare, al cărei belșug de scumpeturi a îmbogățit pe toți ceice aveau corăbii pe mare, într-o clipă³⁸ a fost prefăcută într'un puștiu!”

* Isa. 7, 4. 1 Sam. 4, 12. Jer. 9, 12. Ezech. 27, 30. ** Vers. 3.

20. „Bucură-te de ea, cerule!” Bucurați-vă și voi, sfinților, apostolilor și proorocilor! Pentrucă³⁹ Dumnezeu v'a făcut dreptate, și a judecat-o.”

* Isa. 44, 23; 49, 13. Jer. 51, 48. ** Ezech. 21, 40, 42. Cap. 19, 2.

21. Atunci un lager puternic a ridicat de jos o piatră ca o mare piatră de moară, a aruncat-o în mare, și a zis: „Cu” așa repezițiune va fi aruncat Babilonul, cetatea cea mare, și nu” va mai fi găsit!

* Jer. 51, 44. ** Cap. 12, 8; 18, 20.

22. Și” nu se va mai auzi în tine nici sunet de alăute, nici cîntece din instrumente, nici cîntători din fluier, nici cîntători din trîmbițe; nu se va mai găsi la tine niciun meșter în vreun meșteșug oarecare. Nu se va mai auzi în tine vuietul morii.

* Isa. 24, 8. Jer. 7, 34; 18, 8; 25, 10. Ezech. 26, 13.

23. Lumina⁴⁰ lămpii nu va mai lumina în tine, și nu se va mai auzi în tine glasul mirelui⁴¹ și al miresei, — pentrucă negustorii⁴² țări erau mai mari pămîntului, pentrucă⁴³ toate neamurile au fost amăgite de vrăjitoria ta, — * Jer. 23, 18. ** Jer. 7, 34; 18, 8; 25, 10; 32, 12. † Isa. 23, 8. ‡ 2 Reg. 3, 22. Nume 3, 4. Cap. 17, 4, 5.

24. și pentrucă⁴⁴ acolo a fost găsit singele proorocilor și al sfinților și al

tuturor celor ce au fost jungheați¹⁰ pe pământ.¹¹

¹⁰ Cap. 17, 6. ¹¹ Is. 66, 10.

19 1. După aceea, am auzit^{*} în cer ca un glas puternic de gloată multă, care zicea: „Aliluia! A Domnului, Dumnezeu! nostru, este mîntuirea¹, slava, cîntecul și puterea!”

^{*} Cap. 12, 10. ¹ Cap. 4, 11; 7, 10, 12; 19, 10.

2. Pentru că judecățile Lui sînt adevărate^{*} și drepte. El a judecat pe curva cea mare, care strica pămîntul cu curvia ei, și a răzbunat¹ sîngele robilor Săi, din mîna ei.²

^{*} Cap. 19, 15; 18, 7. ¹ Deut. 32, 43. ² Cap. 6, 10; 18, 20.

3. Și au zis a doua oară: „Aliluia!.. Fumul^{*} ei se ridică în sus în vecii vecilor!”¹

^{*} Is. 34, 10. ¹ Cap. 14, 11; 6, 6, 10.

4. Și cei^{*} douăzeci și patru de bătrîni și cele patru făpturi vii s’au aruncat la pămînt și s’au închinat lui Dumnezeu, care ședea pe scaunul de domnie. Și au zis: „Amin!” Aliluia!¹

^{*} Cap. 4, 4, 8, 10; 8, 14. ¹ 1 Cor. 14, 20. ² Num. 6, 12; 8, 4. ³ Cap. 5, 14.

5. Și din scaunul de domnie a ieșit un glas, care zicea: „Lăudați^{*} pe Dumnezeu! nostru, toți robii Lui, voi cari vă temeți de El, mici și¹ mari!”

^{*} Ps. 150, 1; 150, 1. ¹ Cap. 13, 12; 20, 12.

6. Și^{*} am auzit, ca un glas de gloată multă, ca voietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, care zicea: „Aliluia! Domnul¹, Dumnezeu! nostru Cel Atotputernic, a început să împărătească.”

^{*} Exod. 1, 20; 21, 2. ¹ Cap. 14, 2. ² Cap. 11, 15; 17, 13, 16; 21, 22.

7. Să ne bucurăm, să ne veselim, și să-l dăm slavă! Căci a^{*} venit nunta Mielului; soția Lui s’a pregătit,

^{*} Mat. 22, 2; 25, 10. ¹ 2 Cor. 11, 2. ² Ezech. 9, 32. ³ Cap. 21, 2, 9.

8. și i s’a dat^{*} să se îmbrace cu în suptire, strălucitor, și curat.¹ — (I-nul² subțire sînt faptele neprihănite ale sfinților.)

^{*} Ps. 45, 13, 14. ¹ Ezech. 16, 10. ² Cap. 8, 10. ³ Ps. 132, 9.

9. Apoi mi-a zis: „Scrie: Ferice^{*} de cei chemați la ospățul nunții Mielului!” Apoi mi-a zis: „Acestea¹ sînt adevăratele cuvinte ale lui Dumnezeu!”

^{*} Mat. 22, 2, 9. ¹ Ezech. 14, 15, 16. ² Cap. 21, 2; 22, 6.

10. Și m’am^{*} aruncat la picioarele lui ca să mă închin lui. Dar el mi-a zis: „Ferește-te¹ să faci una ca aceasta! Eu sînt un împărat slujitor cu tine și cu frații tăi, cari² păstrează mărturia lui Isus. Lui Dumnezeu închi-

nă-te! (Căci mărturia lui Isus este duhul proorocii.)³

^{*} Cap. 22, 9. ¹ Psal. 138, 20; 14, 14, 15. ² Cap. 22, 9. ³ 1 Is. 61, 10. ⁴ Cap. 12, 17.

11. Apoi^{*} am văzut cerul deschis, și iată că s’a arătat un¹ cal alb! Cel ce sta pe el, se cheamă „Cel credincios²” și „Cel adevărat³”, și El judecă⁴ și Se luptă cu dreptate.

^{*} Cap. 19, 2. ¹ Cap. 8, 2. ² Cap. 3, 14. ³ Is. 61, 1. ⁴ Cap. 19, 2.

12. Ochii^{*} Lui erau ca para focului; capul¹ îl avea încununat cu multe cununi împărătești, și² purta un nume scris, pe care nimeni au-l știe, decât numai El singur.

^{*} Cap. 1, 14; 2, 10. ¹ Cap. 8, 2. ² Cap. 3, 17. ³ Vers. 10.

13. Era^{*} îmbrăcat cu o haină muiată în sînge. Numele Lui este: „Cuvîntul¹” lui Dumnezeu.²

^{*} Is. 61, 2, 3. ¹ Is. 55, 1, 1 Is. 55, 1, 1.

14. Oștile^{*} din cer îl urmau călări pe cai albi, îmbrăcate¹ cu în suptire, alb și curat.

^{*} Cap. 14, 20. ¹ Mat. 28, 3. ² Cap. 4, 4; 7, 9.

15. Din^{*} gura Lui ieșea o sabie ascutită, ca să lovească Neamurile cu ea, pe cari¹ le va cîrmui cu un toiag de fer. Și² va călca cu picioarele teascul vinului mîinii aprinse a atotputernicului Dumnezeu.³

^{*} Is. 11, 4. ¹ 2 Tes. 2, 2. ² Cap. 1, 16. ³ Vers. 21. ⁴ Ps. 1, 9. ⁵ Cap. 3, 22; 12, 5. ⁶ Is. 61, 2. ⁷ Cap. 14, 20, 20.

16. Pe haină și pe coapsă avea^{*} scris numele acesta: „Împăratul¹” împăraților și Domnul domnilor.²

^{*} Vers. 12. ¹ Dan. 7, 17. ² 1 Tim. 6, 15. ³ Cap. 17, 14.

17. Apoi am văzut un înger, care stătea în picioare în soare. El a strigat cu glas tare, și a zis tuturor^{*} păsărilor, cari așurau prin mijlocul cerului: „Veniți¹”, adunați-vă la ospățul cel mare al lui Dumnezeu.²

^{*} Vers. 21. ¹ Ezech. 20, 17.

18. ca^{*} să mincați carnea împăraților, carnea căpitanilor, carnea celor viteji, carnea cailor și a călăreților, și carnea a tot felul de oameni, slobozi și robi, mici și mari!¹

^{*} Ezech. 20, 18, 20.

19. Și^{*} am văzut fiara și pe împărații pămîntului și oștile lor, adunate ca să facă război cu Cel ce ședea călare pe cal și cu oastea Lui.¹

^{*} Cap. 19, 18; 17, 12, 14.

20. Și^{*} fiara a fost prinsă. Și împreună cu ea, a fost prins proorocul mincinos, care făcuse înaintea ei semnele, cu cari amăgise pe cei ce primiseră semnul fiarei, și¹ se închina-seră icoanei ei. Amîndoi aceștia² au fost aruncați de vii în iazul de foc, care³ arde cu pucioasă.

^{*} Cap. 19, 18, 19. ¹ Cap. 19, 18. ² Dan. 7, 11. ³ Cap. 20, 10. ⁴ Cap. 14, 20; 21, 8.

21. Iar ceilalți au fost uciși* cu sabia, care ieșea din gura Celui ce ședea călare pe cal. Și toate** păsările s'au ținut săturat din carnea lor.

*Vers. 12. **Vers. 17, 18. †Cap. 17, 18.

20 1. Apoi am văzut pogorându-se din cer un inger, care* ținea în mână cheia Adîncului și un lanț mare.

*Cap. 1, 10; 8, 1.

2. El a pus mina pe balaur*, pe șarpele cel vechi, care este Diavolul și Satana, și l-a legat pentru o mie de ani.

†1 Pet. 5, 2, 4. †Isaia. 49, 12, 13.

3. L-a aruncat în Adînc, l-a închis acolo, și a pecetluit* intrarea deasupra lui, ca** să nu mai înșele Neamurile, pînă se vor împlini cei o mie de ani. După aceea, trebuie să fie deslegat pentru puțină vreme.

*Isaia. 6, 17. **Cap. 16, 14, 16. Vers. 8.

4. Și am văzut niște scaune* de domnie; și celorce au sczut pe ele, li s'a dat judecata**. Și am văzut sufletele† celorce li se tăiasă capul din pricina mărturiei lui Isus și din pricina Cuvîntului lui Dumnezeu, și ale celorce†† nu se închinaseră fiarei și icoanei ei††, și nu primiseră semnul ei pe frunte și pe mînă. Ei au înviat, și au† împărțit cu Hristos o mie de ani.

*Dan. 7, 9, 10, 27. Mat. 19, 28. Luc. 22, 30. **1 Cor. 6, 2, 3. †Cap. 6, 8. ††Cap. 13, 12. ††Cap. 13, 15, 16. ††Rom. 2, 17. †1 Tim. 2, 15. Cap. 5, 10.

5. Ceilalți morți n'au înviat pînă nu s'au sflrșit cei o mie de ani. Aceasta este întâia înviere.

6. Fericiți și sfinți sînt cei ce au parte de întâia înviere! Asupra lor a doua moarte* n'are nicio putere; ei vor fi preoți** al lui Dumnezeu și ai lui Hristos, și†† vor împărți cu El o mie de ani.

*Cap. 2, 11; 20, 6. **Isa. 61, 6. †1 Pet. 2, 9. Cap. 1, 6; 3, 10. †Vers. 4.

7. Cînd se vor împlini cei o mie de ani, Satana* va fi deslegat; *Vers. 1.

8. și va ieși din temnița lui, ca să* înșele Neamurile, cari sînt în cele patru colțuri ale pămîntului, pe Gog** și pe Magog, ca să-î adune pentru război. Numărul lor va fi ca nisipul mării.

*Vers. 1, 10. **Ezechi. 39, 2; 39, 1. †Cap. 16, 14.

9. Și* ei s'au suit pe fața pămîntului, și au înconjurat tabăra sfinților și cetatea prea iubită. Dar din cer s'a pogorît un foc care l-a mistuit.

*Isa. 30, 3. Ezechi. 38, 2, 10.

10. Și* diavolul, care-î înșela, a fost aruncat în iazul de foc și de pucioasă, unde** este fiara și proorocul min-

cinos. Și vor fi muncii† zi și noapte în vecii vecilor.

*Vers. 9. **Cap. 18, 20. †Cap. 14, 10, 11.

11. Apoi am văzut un scaun de domnie mare și alb, și pe Celce ședea pe el. Pămîntul și cerul au* fugit dinaintea Lui, și** nu s'a mai găsit loc pentru ele.

*2 Pet. 3, 7, 10, 11. Cap. 21, 1. **Dan. 2, 28.

12. Și am văzut pe morți, mari* și mici, stînd în picioare înaintea scaunului de domnie. Niște** cărți au fost deschise. Și a fost deschisă o altă† carte, care este cartea vieții. Și morții au fost judecați după†† faptele lor, după cele ce erau scrise în cărțile acelea.

*Cap. 18, 2. **Dan. 7, 10. †1 Pet. 1, 20. Dan. 12, 1.

†Filip. 4, 2. Cap. 8, 8; 13, 1; 21, 27. ††1 Ier. 17, 10; 32, 19.

Mat. 16, 27. Rom. 2, 4. Cap. 2, 23; 20, 12. Vers. 12.

13. Marea a dat înapoi pe morții cari erau în ea; Moartea* și Locuința morților au dat înapoi pe morții cari erau în ele. Fiecare a fost judecat după** faptele lui.

*Cap. 8, 8. **Vers. 12.

14. Și Moartea* și Locuința morților au fost aruncate în iazul de foc. Iazul** de foc este moartea a doua.

*1 Cor. 15, 26, 54, 55. **Vers. 8. Cap. 21, 8.

15. Oricine n'a fost găsit scris în cartea vieții, a fost aruncat* în iazul de foc.

*Cap. 18, 20.

21 1. Apoi am* văzut un cer nou și un pămînt nou; pentru că** cerul dintîi și pămîntul, dintîi pieriseră, și marea nu mai era.

*Isa. 65, 17; 66, 22. †1 Pet. 3, 12. **Cap. 20, 11.

2. Și eu am văzut* coborîndu-se din cer dela Dumnezeu, cetatea sfinții, noul Ierusalim, gătită** ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei.

*Isa. 62, 1. Gal. 4, 26. Ezechi. 41, 10; 42, 20; 43, 14. Cap. 8, 12. Vers. 10. **Isa. 64, 1; 61, 10; †2 Cor. 11, 2.

3. Și am auzit un glas tare, care ieșea din scaunul de domnie, și zicea: „Iată cortul* lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui cu ei, și ei vor fi poporul Lui, și Dumnezeu însuși va fi cu ei. El va fi Dumnezeu lor.

*1 Ier. 31, 12, 25. Ezechi. 48, 2. †2 Cor. 6, 16. Cap. 7, 12.

4. El* va șterge orice lacrimă din ochii lor. Și** moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici† tînguire, nici†† pîdă, nici durere, pentru că lucrurile dinții au trecut.

*Isa. 25, 8. Cap. 7, 17. **1 Cor. 15, 26, 54. Cap. 20, 14. †Isa. 25, 10; 31, 3; 32, 19.

5. Celce* ședea pe scaunul de domnie a zis: „Iată**.” Eu fac toate lucrurile nol.” Și a adăugat: „Scrie,

fiindcă aceste ț cuvinte sînt vrednice de crezut și adevărate.” *Cap. 4, 2, 3; 8, 1; 20, 11. **Isa. 40, 35. †Cor. 5, 17. ‡Cap. 19, 8.

6. Apoi mi-a zis: „S'a isprăvit! Eu” sînt Alfa și Omega, începutul și Sfîrșitul. Celui ce li este sete, li voi ț da să bea fără plată din izvorul apei vieții. *Cap. 10, 17. **Cap. 1, 8; 20, 15. †Isa. 22, 5; 54, 1. ‡Isa. 4, 10; 14, 7, 17. §Cap. 20, 17.

7. Cel ce va fi birui, va moșteni aceste lucruri. Eu* voi fi Dumnezeuul lui, și el va fi fiul Meu. *Zah. 1, 3. Eze. 1, 10.

8. Dar* cit despre fricoși, necredincioși, scriboși, ucușai, curvari, vrăjitori, închinătorii la idoli, și toți mincinoși, partea lor este în iazul”, care arde cu foc și cu pucioasă, adică moartea a doua.” *1 Cor. 6, 9, 10. Gal. 5, 19-21. Eze. 8, 5. †Tim. 1, 9. Eze. 12, 14. Cap. 20, 15. **Cap. 20, 14, 15.

9. Apoi unul din cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte potire, pline cu cele din urmă șapte urgii, a venit și a vorbit cu mine, și mi-a zis: „Vino să-ți arăt mireasa”, nevasta Mielului!” *Cap. 12, 1, 4, 7. **Cap. 20, 7. Vers. 2.

10. Și m'a dus, în* Duhul, pe un munte mare și înalt.

Și mi-a arătat cetatea” sfîntă, Ierusalimul, care se pogora din cer dela Dumnezeu. *Cap. 1, 10; 17, 2. **Eze. 40, Vers. 2.

11. avînd* slava lui Dumnezeu. Lumina ei era ca o piatră prea scumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul. *Vers. 2. Cap. 22, 3.

12. Era înconjurată cu un zid mare și înalt. Avea douăsprezece* porți, și la porți, doisprezece îngeri. Și pe ele erau scrise niște nume: numele celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel. *Eze. 40, 30-34.

13. Spre* răsărit erau trei porți; spre miazănoapte, trei porți; spre miazăzi, trei porți; și spre apus trei porți. *Eze. 40, 30-34.

14. Zidul cetății avea douăsprezece temelii, și pe ele* erau cele douăsprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai Mielului. *Mat. 10, 15. Gal. 2, 9. Eze. 1, 10.

15. Îngerul, care vorbea cu mine, avea* ca măsurătoare o trestie de aur, ca să măsoare cetatea, porțile și zidul ei. *Eze. 40, 5. Zah. 2, 1. Cap. 11, 1.

16. Cetatea era în patru colțuri, și lungimea ei era cit lărgimea.

A măsurat cetatea cu trestia, și a găsit aproape douăsprezece mii de prăjini. Lungimea, lărgimea și înălțimea erau deopotrivă.

17. I-a măsurat și zidul, și-a găsit o sută patruzeci și patru de coți, după măsura oamenilor, căci cu măsura aceasta măsura îngerul.

18. Zidul era zidit de iaspis, și cetatea era de aur curat, ca sticla curată.

19. Temeliile* zidului cetății erau împodobite cu pietre scumpe de tot felul: cea dintîi temelie era de iaspis; a doua, de safir; a treia de chalcedon; a patra, de smaragd; *Isa. 54, 11.

20. a cincea de sardonix; a șasea, de sardiu; a șaptea, de hrisolit; a opta, de beril; a noua, de topaz; a zecea, de hrisopraz; a unsprezecea, de iacint; a douăsprezecea, de ametist.

21. Cele douăsprezece porți erau douăsprezece mărgăritare. Fiecare poartă era dintr'un singur mărgăritar. Ulița cetății* era de aur curat, ca sticla străvezie. *Cap. 20, 2.

22. În cetate n'am văzut niciun* Templu; pentru că Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic, ca și Mielul, sînt Templul ei. *Isa. 40, 25.

23. Cetatea* n'are trebuință nici de soare, nici de lună, ca s'o lumineze; căci o luminează slava lui Dumnezeu, și făclia ei este Mielul.

*Isa. 24, 20; 60, 19, 20. Vers. 21. Cap. 22, 3.

24. Neamurile* vor umbla în lumina ei, și împărații pămîntului își vor aduce slava și cinstea lor în ea.

*Isa. 60, 3, 5, 11, 60, 10.

25. Porțile* ei nu se vor închide ziua, fiindcă în ea nu va mai fi* noapte.

*Isa. 60, 11. **Isa. 60, 26. Zah. 14, 7. Cap. 22, 3.

26. În ea vor aduce* slava și cinstea Neamurilor. *Vers. 24.

27. Nimic întinat nu* va intra în ea, nimeni care trăiește în spurcăciune și în mincună; ci numai cei scrși în cartea* vieții Mielului. *Isa. 25, 6; 26, 1; 60, 21. Iud. 1, 17. Cap. 22, 14, 15. **Filip. 4, 8. Cap. 5, 8; 15, 8; 20, 12.

22 1. Și mi-a arătat un riu* cu apa vieții, împede ca cristalul, care ieșea din scaunul de domnie al lui Dumnezeu și al Mielului.

*Eze. 47, 1. Zah. 14, 8.

2. În* mijlocul pieții cetății, și pe cele două maluri ale rîului, era pomul* vieții, rodind douăsprezece feluri de rod, și dînd rod în fiecare lună; și frunzele pomului slujesc la ț vindecarea Neamurilor.

*Eze. 47, 12. Cap. 21, 21. **Psa. 2, 6. Cap. 2, 7. †Cap. 21, 24.

3. Nu* va mai fi nimic vrednic de blestem acolo. Scaunul* de domnie

al lui Dumnezeu și al Mielului vor fi în ea. Robii Lui îi vor sluji.

* Zah. 14. 11. ** Ezech. 40. 36.

4. Ei vor^{*} vedea fața Lui, și^{**} Numele Lui va fi pe frunțile lor.

* Mat. 5. 8. † Cor. 13. 12. † Ioan 3. 2. ** Cap. 3. 12; 14. 1.

5. Acolo nu va mai fi noapte^{*}. Și nu vor mai avea trebuință nici de lampă, nici de lumina soarelui, pentru că Domnul^{**} Dumnezeu îi va lumina. Și[†] vor împărăți în vecii vecilor.

* Cap. 21. 26, 26. ** Ps. 36. 6; 94. 11. † Dan. 7. 27. Rom. 8. 17. † Tim. 2. 12. Cap. 3. 21.

6. Și Îngerul mi-a zis: „Aceste^{*} cuvinte sînt vrednice de crezare și adevărate. Și Domnul, Dumnezeul duhurilor proorocilor, a^{**} trimis pe Îngerul Său să arate robilor Săi lucrurile, cari au să se întîmple în curînd. —

* Cap. 19. 9; 21. 3. ** Cap. 1. 1.

7. Și iată^{*}, Eu vin curînd![†] — Ferice^{**} de cel ce păzește cuvintele proorociei din cartea aceasta!^{††}

* Cap. 3. 11. Vers. 10, 12, 20. ** Cap. 1. 3.

8. Eu, Ioan, am auzit și am văzut lucrurile acestea. Și după ce le-am auzit și le-am văzut, m'am^{*} aruncat la picioarele Îngerului, care mi le arăta, ca să mă închin lui.

* Cap. 19. 10. Cap. 19. 10.

9. Dar el mi-a zis: „Ferește-te^{*} să faci una ca aceasta! Eu sînt un împreună slujitor cu tine, și cu frații tăi, proorocii, și cu cei ce păzesc cuvintele din cartea aceasta. Închină-te lui Dumnezeu.^{††}

* Dan. 8. 26.

10. Apoi^{*} mi-a zis: „Să nu pectulești cuvintele proorociei din cartea^{**} aceasta. Căci vremea este aproape.

* Dan. 12. 4. 2. Cap. 10. 4. ** Cap. 1. 3.

11. Cine^{*} este nădrept, să fie nedrept și mai departe; cine este întinat, să se întineze și mai departe; cine este fără prihană să trăiască și mai departe fără prihană. Și cine este sfînt, să se sfințească și mai departe!

* Ezech. 3. 27. Dan. 12. 10. † Tim. 2. 10.

12. Iată^{*}, Eu vin curînd; și răsplata^{**} Mea este cu Mine, ca să[†] dau fiecăruia după fapta lui.

* Vers. 7. ** Dan. 40. 10; 52. 11. † Rom. 2. 6; 1 Cor. 3. 12.

13. Eu^{*} sînt Alfa și Omega, Cel dintîi și Cel de pe urmă, Începutul și Sfîrșitul.

* Isa. 44. 4; 44. 6; 48. 12. Cap. 1. 8, 11; 21. 6.

14. Ferice^{*} de cei ce își apală hainele, ca să aibă drept la^{**} pomul vieții, și[†] să intre pe porți în cetate!

* Dan. 12. 10. † Ioan 8. 24. ** Cap. 2. 7. Vers. 3. † Cap. 21. 27.

15. Afară^{*} sînt cinii^{**}, vrăjitorii, curvarii, ucigașii, închinătorii la idoli, și oricine iubește minciuna și trăiește în minciună!

* † Cor. 5. 9, 10. Gal. 3. 10—21. Col. 3. 2. Cap. 9. 20; 21; 21. 8. ** Filip. 3. 2.

16. Eu^{*}, Ius, am trimis pe Îngerul Meu să vă adeverească aceste lucruri pentru Biserici. Eu^{**} sînt Rădăcina și Sămînța lui David, Luceafărul[†] strălucitor de dimineață.

* Cap. 1. 1. ** Cap. 3. 14. † Num. 24. 17. Zah. 6. 12. † Ps. 1. 10. Cap. 3. 20.

17. Și Duhul și Mireasa^{*} zic: „Vino!”[†] Și cine aude, să zică: „Vino!”^{††} Și^{**} celui ce este sete, să vină; cine vrea, să ia apa vieții fără plată!

* Cap. 21. 2, 3. ** Isa. 60. 1. Ioan 7. 37. Cant. 21. 6.

18. Mărturisesc oricui aude cuvintele proorociei din cartea aceasta că, dacă^{*} va adăuga cineva ceva la ele, Dumnezeu îi va^{**} adăuga urgiile scrise în cartea[†] aceasta.

* Deut. 4. 2; 12. 32. Prov. 30. 6. ** Ezech. 23. 23. Ps. 106. 28. Cap. 3. 1; 13. 1. † Cap. 21. 2.

19. Și dacă scoate cineva ceva din cuvintele cărții acestei proorocii, îi va scoate Dumnezeu partea lui dela pomul vieții și din cetatea sfîntă, scrise în cartea aceasta.^{††}

20. Cel ce adeverește aceste lucruri, zice: „Da”, Eu vin curînd.” Amin^{**}! Vino[†]. Doamne Ius!

* Vers. 12. ** Ioan 21. 20. † † Tim. 4. 8.

21. Harul^{*} Domnului Ius Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.

* Rom. 16. 26, 26. † Tim. 2. 16.

1. text: repeta.